Український Релігійний
дво-тижневик
в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3664
WINNIPEG, MAN.

РІК XIII. WINNIPEG, MAN., JAN. 1st, 1936 ВІННІПЕҐ, МАН., 1-го СІЧ[illegible]36 ЧИСЛО (237) 1

ЗАЯВА ВІДНОСНО КАНОНІЧНОГО СТАНОВИЩА

УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

Бажаючи раз на все покласти кінець всяким спорам і непорозумінням про канонічне становище Української Греко-Православної Церкви в Канаді та спорам відносно т. зв. „Тез до дискусії", Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді оцим заявляє:

1. Українська Греко-Православна Церква в Канаді стоїть на слідуючих канонічних основах, які є згідні з канонічним становищем Української Автокефальної Православної Церкви, принятим Все-українським Православним Собором 1921-го року в Київі:

1. Народно-соборноправний устрій.
2. Канонічність ієрархії Української Автокефальної Православної Церкви.
3. Право Церкви на творення нових канонів Собором Церкви відповідно до вимог життя Церкви і на виключування з уживання канонів, що перестали відповідати вимогам життя Церкви.
4. Уживання рідної мови в богослуженнях.
5. Недопущення до підлеглости Української Греко-Православної Церкви в Канаді чужим церквам або чужим церковним властям.

II. Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді уважає „Тези до дискусії" як документ, що не висловлює поглядів Української Греко-Православної Церкви в Канаді і уважає, що умови у тих „Тезах до дискусії" не є до приняття Українською Греко-Православною Церквою в Канаді, бо вони противляться основним засадам Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Дано в Вінніпеґу, Ман.,
дня 3-го січня, Р.Б. 1936.

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ:

Прот. С. В. Савчук, голова.
Прот. В. Кудрик, заст. голови
Свящ. Д. Ф. Стратійчук, секр.
Мир. Стечишин, заст. секр.
Й. Богоніс, касієр.

ҐАНДІ ТЯЖКО ХОРИЙ.

З Індії повідомляють, що Магатма Ґанді, провідник індуських самостійників, тяжко захворів в наслідок тиснення крови.

ЧЕСНІ АРЕШТАНТИ.

З вязниць стейту Алабама звільнено на латинське Різдво 500 арештантів, з тим, що по святах мають назад вернутись. І арештанти показалися чесні, бо крім пятьох, всі вернули.

Редакція і Адміністрація „ВІСТНИКА" бажає всім передплатникам і читачам та всім православним українцям ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ!

НА НОВИЙ РІК.

ВЕЛИКИЙ БОЖЕ!
„ЗЛО НАЧИНАЮЧИХ СПИНИ
І ПУТА КУТІ НЕ КУЙ,
В СКЛЕПИ ГЛИБОКІ НЕ МУРУЙ.

А ДОБРО ЗИЖДУЩИМ РУКАМ
І ПОКАЖИ. І ПОЛОЖИ,
СВЯТУЮ СИЛУ НИЗПОШЛИ!

А ЧИСТИХ СЕРЦЕМ? — КОЛО ЇХ
ПОСТАВ ТИ ЯНГОЛИ СВОЇ
І ЧИСТОТУ ЇХ СОБЛЮДИ!

А ВСІМ НАМ ВКУПІ НА ЗЕМЛІ
ЄДИНОМИСЛІЄ ПОДАЙ,
І БРАТОЛЮБІЄ ПОШЛИ!"

Т. Шевченко.

ЗІЗД ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКИХ ЕПИСКОПІВ.

Дня 23 грудня відбувся у Львові зізд всіх галицьких греко-католицьких епископів: львівських, станиславівських і перемиських. Темою нарад зізду була Католицька Акція. Як кажуть, епископи дійшли до порозуміння у справі організації Католицької Акції на терені всіх епархій.

РОЗВИТОК ПРЕСИ В ДАНІЇ.

В ніякій державі преса не користується такою почитністю як у Данії. На три і пів міліона мешканців виходить там 290 ґазет з накладом поверх міліона примірників. У самій Копенгазі шість великих щоденників бе на неділі і свята 626 тисяч примірників. 280 провінціяльних ґазет мають разом наклад 420 тисяч примірників, а 27 ілюстрованих тижневиків — півтора міліона примірників. Крім того виходить багато спеціяльних і фахових часописів. Коли то в нас у-країнців так буде?

СМЕРТЬ БАГАЧКИ З ГОЛОДУ.

В Бермавит (Анґлія) померла з голоду 70-літня старушка, що мала в банку 100 тисяч фунтів стерлінгів ощадностей.

НАЙБЛИЩІ ЗАВДАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОСЛАВНОГО БРАЦТВА В КАНАДІ.

1. Організування відділів Брацтва в кождій місцевости, де є вже українська православна церковна громада, або, в їх відсутности, де є щонайменше 7 православних українців.

2. Скликання, так скоро, як покажеться для цего потреба загальних зборів Брацтва, що мають, між іншим, принята статут Брацтва, начерк якого друкується у „Вістнику".

3. Сконцентровання в міжчасі уваги нашого громадянства на найбільш пекучі потреби Церкви та спрямовання в той бік нашої енерґії й активности.

Всі передові православні українці, по цілій Канаді, беруться негайно до зорганізування в своїх місцевостях відділів Брацтва, повідомляючи про це головний уряд Брацтва та подаючи імена й адреси урядників новозорганізованих відділів.

Кождий апликант в члени Брацтва вложує однодоларову вкладку за 1936 рік, з чого заряд відділу відсилає половину до головного уряду, а другу половину задержує в своїй місцевій касі.

Свої заввага відносно проектованого статута Брацтва проситься слати на адресу голови: Mr. T. Humeniuk, 72 Queen St. W., Toronto 2, Ont.

Ввсяку іншу кореспонденцію у звязку з організуванням відділів, членські вклади, жертви і т. п. проситься спрямовувати на руки секретаря Брацтва: Mr. J. Stechishin, 600 Temperance Street, Saskatoon, Sask.

УКРАЇНСЬКЕ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНЕ БРАЦТВО В КАНАДІ:

Т. Гуменюк, Торонто, Онт., — голова.
Гр. Кравчук, Пайн Ривер, Ман., — з. гол.
Ю. Стечишин, Саскатун, Саск., — секр.
І. В. Луцюк, Вакав, Саск., — заст. секр.
Гр. Стратійчук, Канора, Саск. — касієр.

ЛЕТЮЧКА ПРОТИ ПАПИ.

На днях у Варшаві розкинули велику кількість летючок, яких зміст звернений проти папи. Авторка летючок — К. Сандецка — пише, що мала візію, в часі якої Бог наказав їй боротися з тим, що папа носить на пантофлях хрести і называє себе „отцем". Проти того вона в летючці виступає.

ЛАТИНІЗАЦІЯ ВОЛИНІ.

В Більській Волі, повіт Сарни, посвячено недавно новий костел, побудований на фільварку, розпарцельованому між військових поселенців, що створили нову оселю, Травґутівку. Польська преса приписує цій кольонії з костелом велику місію серед чисто українського населення.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ „ВІСТНИК" Коштує на рік $1.00 (В Злуч. Державах $1.50)

НАЧЕРК СТАТУТА УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОСЛАВНОГО БРАЦТВА В КАНАДІ.

УВАГА: Цей начерк Статута приготовив Головний Уряд Брацтва. Він має бути затверджений першими загальними зборами Брацтва, які зможуть поробити в нім такі зміни та додатки, які будуть уважати за відповідні, а які не розходилисяб з духом Статута Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

1. Назва:

Українське Православне Брацтво в Канаді.

2. Осідок:

Вінніпеґ, Манітоба.

3. Ціль:

Цілю Українського Православного Брацтва в Канаді є:

1) Поширювати й скріпляти православну віру та релігійність серед українського народу в Канаді,

2) Стояти на сторожі соборноправности та інших основних засад Української Греко-Православної Церкви в Канаді,

3) Боронити Церкву перед розкладовими та іншими шкідливими впливами,

4) Нести моральну й матеріяльну поміч згаданій Церкві.

4. Способи:

1) Через орґанізування місцевих відділів Брацтва та наглядання над їх діяльністю,

2) Видавання літератури релігійно-морального та просвітно виховавчого змісту,

3) Висилання орґанізаторів та лекторів,

4) Скликування загальних, окружних та місцевих зїздів і конференцій та влаштовування церковно-народних свят і т. п.

3) Несення моральної і матеріяльної помочі Недільним і Рідним Школам, Духовному Семинареві та добродійним установам, як захистам для старих і немічних, сиротницям і т. п.

6) Збирання фондів на загальні потреби Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

5. Звязь з Українською Греко-Православною Церквою в Канаді:

Українське Православне Брацтво в Канаді веде свою діяльність в дусі основних засад та згідно з напрямом і вимогами чартеру й статута Української Греко-Православної Церкви в Канаді, повинується ухвалам соборів тої Церкви та веде свою працю в гармонії й порозумінню з Консисторією згаданої Церкви.

6. Склад:

В склад Українського Православного Брацтва в Канаді входять:

1) Місцеві відділи,

2) Поодинокі члени з місцевостей, де нема відділів Брацтва. Такі члени зголошуються до головного уряду Брацтва, а той може, коли уважатиме відповідним, причислити їх до найблищих до них відділів. Так приняті члени мусять платити вкладки й інші належитости у відділах, до котрих їх причислено, та сповняти всі інші обовязки членів відділів, наскільки з огляду на віддаль таких членів від їх відділів, головний уряд Брацтва, на припоручення уряду відділу, їх від таких обовязків не звільнить.

7. Жерела фондів Брацтва:

1) Членські вкладки. Кождий відділ пересилає до головного уряду Брацтва половину річної вкладки від кождого свого повноправного члена. Така вкладка має бути зложена і розпреділена в протягу перших трьох місяців року або, коли член новий, при внесенню й приняттю аплікації.

2) Добровільні жертви й збірки,

3) Записки та відкази майна,

4) Гроші з відзнак, видавництв та інших підприємств Брацтва.

7. Головний Уряд Брацтва:

а) В склад головного уряду Брацтва входять: 1) Почесний голова, що ним є завжди правлячий епископ Української Греко-Православної Церкви в Канаді, 2) голова, 3) його заступник, 4) секретар, 5) його заступник, 6) скарбник.

б) Головний уряд Брацтва вибирають загальні збори Брацтва на 5 літ або до часу слідуючих загальних зборів.

в) На випадок смерти, виступлення, виключення або опорожнення уряду з якої небудь причини, оставші члени головного уряду покликують на місце відпавшого урядника нового члена і так покликаний новий урядник урядує до кінця речинця свого попередника.

г) Засідання головного уряду Брацтва відбуваються в міру потреби при чому три члени уряду Брацтва творять кворум.

ґ) Протоколи засідань уряду Брацтва підписують предсідник і секретар таких засідань.

д) Листування головного уряду Брацтва підписує голова Брацтва або секретар, головне ж листування як рівнож правні документи підписують голова й секретар Брацтва.

е) Всякі правні і важніші документи Брацтва носять печать: „Українське Православне Брацтво в Канаді" в українській або анґлійській мові, (залежно від того, в якій мові документ).

8. Контрольна Комісія:

Контролю фінансових справ Брацтва переводить дієцезіяльна контрольна комісія, згідно з вимогами статута Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

9. Скарги:

1) Всякі скарги одних членів Брацтва проти других вплиивають на руки уряду дотичного відділу Брацтва, який полагоджує їх самий або передає до головного уряду Брацтва. Спорячa сторона, незадоволена з рішення уряду відділу Брацтва, має право відклику до головного уряду Брацтва. Уряд Брацтва, розглянувши скарги, полагоджує їх самий, або — головно коли такі скарги відносяться до справ віри та церковної дисципліни — передає Консисторії, яка поступає з ними згідно з вимогами статута Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

2) Непорозуміння між головним урядом, а відділом Брацтва полагоджує мировий суд з трох членів, назначений в той спосіб, що обі спорячі сторони назначують по одному судді, а ті два назначують третього.

3) Відклик від присуду головного уряду або мирового суду Брацтва можна робити до загальних зборів Брацтва.

4) Відклик від рішень зборів Брацтва можна робити до Церковної Судової Комісії через внесення такого на письмі на руки Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді, а Судова Комісія поступає з ним згідно зі статутом Церкви.

10. Видавництво:

1) Орґаном Українського Православного Брацтва в Канаді є завсігди урядовий орґан Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

2) Всякі видання Брацтва, коли релігійного змісту, друкуються за апробатою Консисторії і багословінням епископа Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

11. Загальні Збори:

1) Найвищим правлячим і законодатним орґаном Брацтва є його загальні збори, звичайні або надзвичайні.

2) Звичайні загальні збори відбуваються кождого пятого року, числячи від року 1935, а надзвичайні збори тільки тоді, коли для того є конечна потреба.

3) День і місце загальних зборів Брацтва назначує головний уряд Брацтва, беручи завсігди під увагу рішення або вказівки в тій справі попередних загальних зборів. На випадок коли б головний уряд Брацтва занедбав назначити день і місце загальних зборів Брацтва, їх назначує Консисторія.

4) Скликання звичайних загальних зборів Брацтва проголошує головний уряд Брацтва у свойому орґані, також повідомляє, звичайними листами, всі відділи і тих, що мають право брати участь в зборах, бодай один місяць наперед.

5) Основну програму звичайних загальних зборів Брацтва виготовляє уряд Брацтва, але збори можуть обговорювати й рішати й такі питання, що можуть підчас нарад стати перед зборами.

6) Надзвичайні загальні збори Брацтва скликує головний уряд Брацтва по власній волі або на домагання одної третини всіх відділів Брацтва, або на домагання Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Такі збори мусять відбутися найдальше до 5 тижнів від дня внесення домагання на руки уряду Брацтав.

7) Надзвичайні загальні збори Брацтва може головний Уряд Брацтва скликати в такий самий спосіб, як і звичайні загальні збори хоч може, вразі потреби, склмкати їх і скорше, за тритижневим або й двотижневим повідомленням, повідомляючи, в такому разі, порученими листами, відділи і всіх тих, що силою цього статута мають право участи в загальних зборах Брацтва.

8) Надзвичайні загальні збори Брацтва обговорюють і вирішують тільки справи, для котрих такі збори скликано.

9) Загальні Збори Брацтва не можуть рішати нічого, що противилосяб основним засадам Української Греко-Православної Церкви в Канаді, або вимогам чартеру й статута та рішенням Соборів згаданої Церкви.

10) Наради загальних зборів попереджує Богослуження.

11) Важність загальних зборів не є залежна від числа присутних членів чи учасників в таких зборах.

(Докінчення буде).

СКІЛЬКИ В ПОЛЬЩІ НЕГРАМОТНИХ.

У Польщі є тепер міліон дітий без школи, як обчислив Союз польського вчительства. За рік це число зросте до 1,300,000 дітий, а за два роки до півтора міліона.

Щоб примістити всі діти у шкільному віці у школах, треба вже тепер нових 20,000 учительських сил. На оплату тих нових учителів потрібна сума 40 міліонів золотих.

З уваги на такі грізні цифри вчительські орґанізації кличуть на трівогу, бо в Польщі зачинає зростати масова неграмотність.

„ВІСТНИК" є хлібом душі кождого православного Українця. Але, щоби він ніг стало і на час виходити — треба, щоби його читачі не залягали з передплатою! А як Ваша передплата?

ПОКЛИКАНІ ЛЮДИ.

Читаємо часто, що володарі, чи управителі держав покликають на певні становища, до певних обовязків — людей. Їм потрібні фаховці, провідники, вчителі й вони покликають їх. Покликають не першого-ліпшого стрічного чоловіка, але таких, що вони певно зможуть виповнити завдання.

Так і Господь покликав людей для ширення Божого Царства, для святої і спасенної праці тут на землі. Покликаних було багато й покликання це відбувалось ріжними способами.

Ось, як описує св. Євангелист Лука покликання св. апостола Петра. Над генезаретським озером багато людей сидять на березі. На човні, на озері сидить Спаситель наш, Ісус Христос і голосить слово Боже. Опісля, коли скінчив навчати, каже відплисти на глибину, далі від берега, й закинути сіти. Ловля риб була надсподівана. Це було чудо. Апостоли і з ними св. Петро пізнають Бога. Відчувають Його велич і святість. Вони захоплені. І в тому захопленні кличе св. Петро: „Іди від мене, Господи, бо я грішний чоловік". (Лук. V: 8).

Хоч св. Апостол так висловлюється, то не на те, що таки хоче бути далеко від Бога! Ні, він відчуває, що він грішний, але перше хоче стати гідним, святим, щоб міг бути віч-на-віч із Богом. І тому Ісус Христос його успокоює, потішає та надає апостольські обовязки в цю хвилину.

Це була хвиля покликання до апостольської праці бідного риболова св. Петра.

Господь покликав у давних часах людей до високої гідности. Покликає й сьогодні. Покликав їх для ратовання людей від небезпек поганства, неволі, беззаконства, чи для ширення Його слави. Для того самого кличе їх і нині. Покликані бачили Бога, виконували Його волю.

Святих апостолів покликав Ісус Христос для праці серед Його отари, серед стада душ. Для тієї самої цілі покликує також Ісус Христос священиків і епископів. Для тої праці кличе Він усіх християн. Коли це праця невиконана чи занедбана, то в цьому вина покликаних.

Покликані люди бачуть Бога, відчувають Його присутність, тому працю виконують совісно й успішно. Так старозавітний пророк Мойсей пізнав Бога на пустині в горіючім корчі. Стрепенувся. Вважав себе немічним виконати Боже завдання. Але опісля доконує чудес. І то так довго, як довго відчував велич і присутність Бога.

Другий, великий муж старого Завіта, це пророк Ісаія. Він увійшов у кімнату, де лежало тіло царя Озії. В кімнаті не було нікого. Тишина вразила його. Він роздумує над життям. Пізнає вартість його. Людина з пишної палати переноситься у святиню, де буде перебувати з Невидимим. У той мент бачив як усьо минається і багацтво, й велич, могутність і слава. Всьо зникає — лишається Бог. Великий і святий!

Це пізнав Ісаія. Цього він учив у старім Завіті. Особливо вчив він про близькість Бога. Земля повна Його величі і слави. Він один зо всіх пророків найясніше говорить про Бога. Він покликаний.

Покликання Боже наступає несподівано, при всяких обставинах. Чи нині не бачимо праведних людей? Чи не бачимо гідних? Статочних? Побожних? Так, бачимо. Це люди покликані Богом, бути примірoм для зіпсованого і грішного світа. Вони покликані для пересторoги закаменілим серцям, для ширення Божого Царства.

Деж вони набрали святости, праведности? Що на них вплинуло? Чи горіючий корч, ловля риб або тишина в кімнаті мерця? Вони пішли дорогою Христа, а причиною того була молитва, роздумування над життям, а дуже часто слово проповіді в церкві чи якась незвичайна подія в житті.

Хтож може бути покликаним до так великої гідности? Гляньмо в минуле! Амось був звичайним пастухом овець. Йосія — поет і патріот. Мойсей — вихованець фараонського двора. Ілія — шорсткий і грізний. Апостоли — рибаки. Одні в старшім віці. Інші в молодості. Мойсей уже старий був, коли покликує його Господь. А серед апостолів були старші, але й був молоденький Іван, що вніс запал і розум молодости в гурт Ісуса Христа.

Так то в християнстві нема певного означеного віку або певних обставин для служби Богові. Подвижники Христової Церкви були багачі й бідні, високо вчені і прості, старші й молодь і т. д.

Коли воно так то й нині кличе нас св. Церква в ряди вибранців Божих. Кличе до праведности і святости. Кличе проповідю, кличе співом, молитвою, голосом дзвона то тишиною своєю. Так, вона кличе всіх! Кличе нас бути гідними дітьми його. Ідім за Христом Спасителем, як ішли святі апостоли, як ішли перші християни, як ішли наші побожні предки.

Станьмо близько Нього. Зберімся у сильну громаду Православної Церкви. Розважмо життя. Роздумаймо, що варта всі минаємі справи цього світа, які не заступлять ніколи Божої ласки. Внесім у світ новий дійсно Христовий дух, щоб розцвіла побожність і святість серед нас, та запанувала щира правдива любов.

Нас кличе Христос! Ходім до Нього.

о. Є. Г.

Хрест на могилі.

Серед широких ланів, за горою,
Колись у хвилюючім зеленню полі, —
Я бачив похилений хрест на могилі,
Що скрила у собі чи щастя, чи болі.
Із півдня тоді подихав вітрець тихий,
Він пісню співав похоронну в жалобі;
А трави зелені в поклоні хилились
Тому, що спав в позабутому гробі.
На мохом покритім хресті вже одiлось
Розпяття давньою ржою,
А тихе безлюддя в зеленій діброві
Обняло той гріб мертвотою.
Розказують люди, що бачили в полі,
Як біля могили снувалися мари, —
І чули вони тоді голос мертвецький,
Що гомоном нісся зза смерти котари.
З полевих цвітів нераз рука добра
Зіве на могилу вінця,
І з уст понесеться „Со святими" за душу
Незнаного в полі мерця.
Як день вже погасне і вечір настане,
А місяць діброву вже сяйвом засіє,
То постать Христа самотнього в полі
В символі таємности мріє.
Розказує хрест той про смерть невмо-
[лиму
Про те, що для неї нема границь, —
У виборі жертв тих, що сплять у могилах,
Не чує прохання, — не робить ріжниць.
І як мавзолеї сильних цього світа,
Так і могили вбогих прошаків —
Про рівність суспільну за гробом
[голосить,
Й про Правду, що в смерті царить від
[віків.

Свящ. Михаїл Тарнавський.

ПОЗА МЕЖАМИ НАУКИ.

Ходження по вогни.

Вчені, що займаються природничими науками, знають лише атоми, молекули, і ті закони, що з тими атомами, молекулами, первнями, чи їх сполуками вяжуться. Вони знають лише „матерію" і її закони — химічно-фізичні. А законів життя, законів „духа" вони не знають. А то дехто з них заперечує існування духового світа з його окремими законами.

Однакож в життю, що пливе собі поза закамарками фахових вчених, бувають події, чи явища, яких вчені не можуть витолкувати.

В вересни ц. р. гіндус, Куда Бакс, показав вченим в Анґлії, що існують духові закони, які мають силу над матерією і її законами.

Анґлійські часописи подавали опис події і фотографію такого випадку:

Було це в Каршелтон. Справою занялися анґлійські вчені. Викопано рів і в нім розпалили вогонь. Для палива взяли тону дерева, один віз перепаленої дубини і коксу. Все те намочили десятьма ґальонами нафти і запалили. Так вогонь горів 8 годин.

Коли жар був до біла розпалений, Куда Бакс перейшов босий поволи з одного кінця рова до другого і вернувся тимже ладом назад — перейшовши разом 24 стіп по розпаленім вуглю.

Та хоч вчені обчисляли, що горячо виносило 800 степенів Фаренгайта, на ногах Куди не було видно найменшого знаку попечення. Таксамо не посмалилася тасьма плястру, що був наліплений на правій голій підошві Куди.

Коли це відбувалося, кругом стояли вчені люде, з науковими апаратами і слідили. Опісля двох медиків-студентів хотіли рівнож йти босоніж слідом Куди, однакож по перших двох кроках ходу втікли, попікши болючо ноги.

З образка видно, що Куда був одягнений як звичайно і в плащи, отже при повільнім ході по такім горячу (12 стіп там і 12 назад) повинна би на нім одежа запалитися. Однакож ні.

В „Лондонськім Спектаторі" читаємо:

„Можна сумніватися, чи коли небудь якесь слідне „чудо" було під такою контролею, як ходження по огни, що було недавно виконане перед дуже вченою публикою на городі Каршелто-[illegible]

„Приготовання переведено дуже строго. Вітер зазбирав з верху жару попіл, а поміри показували, що на поверхни жару було 800 степенів горяча. По такім огни кашмірський Магометании перейшов два рази є часі, як кругом стояли вчені глядачі — свідки ходу і горяча. Визначний хірург (лікар), професор Певет оглядав ноги Магометанина, і перед його ходом по огни і після кождого переходу і не знайшов ніякої зміни ані в стані ніг, ані в їх температурі. Кусник плястру, який приліпили під одну ногу, не був посмалений. Двох з окруження хотіли спробувати такого ходу, але зараз повідскакували з добре попеченими ногами. Ця увага вчених присвячена такому „чудови" має велике значіння. Покищо не знайдено для него жадного фізичного вияснення.

Нині Европа стоїть на верху, як властителька й учителька, як матір всіх великих наук. Однакож є поза Европою люде, які вміють зробити щось, на що европейські вчені не мають вияснення. Наука не признає чудів, однакож в життю бувають події, для яких сама наука не має іншого імени, як „чудо". Це показує, що є на світі річи, про які вчені люде ще нічого не знають. І що науці ще далеко, щоби зрозуміти бодай ті чуда, які перед її очима діються.

К.

Як з Вашою передплатою на цей вік? Погляньте на наліпку, чи не час вже відновити передплату за „ВІСТНИК"?!

„ВІСТНИК"
Родинний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Видає Українська Православна Видавнича Спілка.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю — $1.50 на рік.

THE HERALD
Published semimonthly by the
Ukrainian Orthodox Publishing Company.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00. — Foreign — $150.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3684, WINNIPEG, MAN.

СЛОВО НА ДЕНЬ НОВОГО РОКУ.

(Виголошене славним українським проповідником о. Левандим, в день Нового Року 1775, в Києві, в св. Софії).

„Та вже доходить мій вік до кінця, й я відходжу в дорогу, якою не вернуся".

(Йов. XVI: 22).

З незрозумілою хуткістю провадиться цей рахунок: Що кажу, те минає; що проказав, те не вернеться; а що хочу ще сказати, не певен, чи дасть мені Творець мій час і силу вимовити. Якже скажу, буде воно вже друге, а не те саме, що я сказав. І так усі дійдемо до останнього слова, коли скажемо: „В руки Твої, Господи, віддаємо дух наш". Цим закінчимо все. Тоді залишаться в нас тільки деякі слабі вияви життя, подібно, як в годиннику, що не заведений, чуємо останній повільний рух. Залишається важке й повільне дихання людини, останнє зітхання стомленої душі, що затихає на віки. А хіба не так само, як слово, протікає життя наше? Що живу, — минає; що жив — ніколи не вернеться; що хочу жити, — не знаю, чи дозволить на те Творець мій. Коли ж проживу ще, життя те майбутнє буває вже інше, а не те саме, яким жив. Але все, що прожив, ставить мені у рахунок Творець мій небесний, тому не проходить воно непомітним.

Тільки на землі й місця було доброго, що рай. Тільки й життя було для нас, що в едемі. Життя там тільки й називати можна було життям. Бо там воно текло в усіх радощах, яких лише забажати могло людське серце. Там сіяли дні, а очі людські, куди не оберталися, всюди зустрічали своє щастя. Чого могло бракувати там, де все було задля радощів духа й почуття? Щоб зробити людину щасливою, там працювала Премудрість Божа, ділала правиця Його, подавала благість Його. Адам і його помічниця все мали, всім — що не гріх — насолоджувалися: тіло мали благоліпне, а душа їх була найкращою, бо святою й богоподібною вона була. Серце їх опиралося на Бога й Його святу волю, бажання їх простували до джерела добра, за одержання їх Богу зносили подяку. Совість їх була чиста. Вони були дітьми, в котрих совісти відбивалася воля Найвищого. Найгорячіша любов лучила їх з Богом, а обопільність цієї найсвятійшої любови була для них ще більшим раєм. Не було кого їм боятися, плакати не було за чого, турбуватися й працювати ні на що. Проти старости їм подавано божеський лік. А поживши так нечисленні літа, як Енох, мав повернутися чоловік живим до Бога.

Та прийшов на людину гріх. Гріх наш усе змінив. Гріх зробив чоловіка ворогом Бога й Його волі, надав людині інше страшне подобенство. Святу й боголюбиву душу його зробив гріх самолюбом та гідною всякого прокляття. Ліпшого в ній не залишив, окрім любови до пороків та нахилу до забороненого. Світ обернув у шпиталь, де нічого більш не чути, окрім стогону. І як у час бою на полі нічого не видно, окрім трупів, пролитої крови, грабіжництва, зненависти та одрубаних органів, — так і в житті цьому нічого не бачимо, окрім одної біди. Життя стало коротким. Смерть не лише в душу, смерть і в тіло наше ввійшла з гріхом. І цей тиран, володіючи людиною, морить її ріжними хоробами, поки не знищить у порох... Пройшло щастя, як сон; лише гіркий спомин про нього залишився.

І царює смерть від Адама аж до Мойсея і до нас і над тими, що не вчинили гріха, подібного злочинові Адамовому... Та я, однак, все бачу ще добросердя Боже до людей та благовоління про продовження життя їх. Мафтусаїл жив 969 років, патріярхи прожили довгі роки. Прожили, залишаючи нам приклад нагородженого многоліттям життя доброго. Що-ж? Може б це мало статися нащадним? Ні. Множиться гріх на землі, скріплюється неправда, зростає злоба й нелюдяність, потоком розливається нечистота, зневажається Всевишній, і нарешті виголошує Бог людині: „Не має Дух мій перебувати в людях цих во віки, бо вони є тіло: хай же будуть дні їх життя — сто двадцять років". Хай же би бідне життя наше на Божому вироку зупинилося. Хай би судилося людині 120 років прожити. Хай би, проживши в страху Божім та побожности, власними очима зобачили ми ріжні на нас і на синах наших благословення Господні. Хай би насолоджені ними пішли ми до труни, як до дверей небесного царства. Однак ні. Гріх, що опанував людське серце, вигнав любов і страх Божий із нього. І у серці людини запанували пороки, боговненависне життя й діла, яких хоче їх жорстокість. „Кує бо серце їх зло", каже Соломон. — Але Твоя правда, Господи, застосовується до життя нашого. Милости Божої нині ми за діла наші справедливо позбавилися. А коли в тисячі один чоловік сподобиться довголіття, то чудо буває, бо вже дні літ наших сімдесять років, в якщо сила — вісімдесять років, і в більшости — то праця і слабість.

Сорок років одібрано від нас, або призначаються лише на слабости. Та буває, що відбирається у нас і ті роки життя. Вмираємо в половину літ, а буває, що й до половини призначеного не доживають люди. Умираємо в росквіті сили і літ, умираємо того самого дня, коли народились; вмираємо ще до народження, в утробі матері. Умираємо, щоби родителі зобачили на людях гнів Божий за гріхи їх, а померші врятувалися від гріхів, в яких, ідучи за батьками своїми, почали б топитися. Правда, добрі люде нігде не живуть другим на шкоду, а скільки можливо всім роблять добро і всіх люблять, та колиб могли подарували б ближнім власне життя. Однак і чеснотливі вмирають передчасно та припиняються дні їхнього життя, коли того ніхто не чекає. Бо життя добрих людей рахується не днями, а кількістю їх добрих чинів.

Злий чоловік ніколи й на протязі 70 років не зробить стільки користи й пользи, не зробить стільки добра, скільки зробити зможе добрий на протязі сім день. І так рідко трапляються в житті добрих людей пороки, як є рідко в житті злих — чесноти. Той же, хто з неба в усе проникає, знаючи, що добрі не будуть довго добрими, що злі — через заразливість їх — зроблять їх ще злішими від себе, не дає їм більше жити. І ось чому про чеснотливу людину говорить Соломон: „Буде забрана, щоби жадна злоба не змінила її розуму, або підлесливість привабила його душу. Умер малим, учинивши, як за довгі роки, — бо угодна була його душа Господеві, а тому проспішився з посеред лукавства". — Довго перебувають дерева, каміння, — ми лише одні в порівнанні з ними ніщо.

Багато є звірят дуже кріпких і довго живучих, володар їх лише слабий та іноді підлеглих своїх боїться. Метали довготревалі, срібло міцне, золото довговічне, — тільки срібнолюбець скоро вмирає й робиться порохом. Я не можу порівнувати нашого життя ні з вічністю, якої не обіймає наш розум; ні з життям, яким живуть ангели; ні тим більш із життям, котрим живе Бог. Вічність — море без берегів, а наше життя — крапля дощу, що упала на землю, і нема по ній сліду. Бог є і перебуває, ми ж — мара, а життя наше — поторочча. Люде недавно дивилися на нас, а ми вже зникли з перед очей їх. Вони не могли навіть затримати нас в своїй памяти, уявити собі, хто ми були.

Життя наше коротке, як зітхання. Я зітхнув і вже часть життя мого дійшла навіки, а про майбутнє зітхання ще не знаю, чи буде, — навпаки, нам загрожує попередження: коли не послухає серце ваше Мене, сповіщаю вам сьогодні, що загинете, і не будете довголітні на землі. Коли ж, брати мої, приглянемося ще, як людина, маючи життя недовге, буває обтяжена бідами, як разом із Йовом голосить: „Чому ще в утробі не вмер? або коли народився, зараз же не загинув?" — то чи не в два рази життя видається нам коротшим, коли почнемо вибирати із нього лише одні щасливі дні? Бо в житті радости, то лише крапля солодощів у ложці гіркого.

Коли сини Ямвріїні святкували весілля та з великою радістю провадили молоду від Надаваха, то на шляху їх пролито кров. „І обернулося весілля в смуток і голос музики їх у плач. Бо такі на світі радощі". Як щож хто і в найбільш короткому життю бідолашнім знаходить для себе ту радість, що на світі не довго промучиться, то про праведників не мені говорити. Про грішних же, як ми, сміло скажу: що ж буде з нами, коли ми із тимчасової муки перейдемо до вічної?

Будемо ж, брати мої, памятати й ніколи не забувати, що мале життя дано нам для того, щоби приготовили себе до великого; коротке дано для вічного. А ми робимо все, за винятком того, що належить нам робити. Запасаємося всім на земне життя, тільки на страшний день нічого не дбаємо. На свято в нас є гарне убрання, а для майбутньої урочистости вічної нічого нема. Про все памятаємо, турбуємося всім, одно лише — душу власну забули. І тим страшніше, що ми її одну тільки маємо. Нам — по нашій натурі — необхідно було б мати душ принаймні чотири, щоби — загублюючи одну в срібнолюбстві, другу в писі, третю в любострасти, хоч з четвертою спастися. Думки в нас високі, але не в небо вони летять. Побажання безконечні, але не до життя вічного спрямовані. Поради мудрі, але на загибіль — спочатку чужу, а потім свою. Слів багато, але не тих, з якими можна на суд Божий стати. Судження тяжкі, але тому, що багато в них землі й піску, на яких ґрунтуються. Є в нас і любов, та не до Бога. Є і страх, та не перед мукою вічною... Хай же в новому році вистарчить нам гріха того, що був у минулому. Потурбуймося надалі про душу щоби — вмираючи — з радістю віддали її в руки Божі гідною тих рук. „Та вже доходить мій вік до кінця, й я відходжу в дорогу, якою не вернуся". Амінь.

ЗА МОГИЛЬНОЮ ЗАСЛОНОЮ.

„...знаємо, що як наш земний будинок тіла розпадеться, маємо будівлю від Бога, будинок нерукотворний, вічний, на небесах".

(2 Кор. V:1).

I.

Бистротою громової блискавки минає рік за роком, вік за віком. На поверхні нашої планети відбуваються зміни за змінами у виді новоповсталих могил. Зуб часу завзято нищить найсильніші гранітні надгробні памятники, що на їх місці з бігом часу починає чорніти насип свіжих могил. І така невідкличча метаморфоза не покидає навіть на хвилю земної кулі. На надгробних хрестах видніє напис: „Тут спочиває..." Бистрою хвилею пливе час в безкрає море вічности, затераючи понурі написи на могильних памятниках до непізнання. Кринеться людина в могилу серед похоронних пісень, серед почувань жалю або й байдужости учасників похоронних обрядів, серед щирих або й уданих виявів співчуття, а все те кінчиться епілогом забуття. Такий фінал земного існування у долині сліз.

II.

„З жінки родиться чоловік, і короткий вік свій у журбі проводить. Квіткою він виходить та й поникає; тінню пробігає й не зупиняється" (Іов XIV: 1—2).

До таких висновків доходили разом із старозавітним Іовом люди в прастарих ще часах. Це не обяв песимістичних поглядів чи якихсь мелянхолійних настроїв. Це певна, незбита правда, — правда стверджена бігом подій щоденного життя. Прихід на світ вітає дитина плачем, що триває увесь час земного життя до хвилі, в якій розстається з фізичним буттям. Те буття є нічим іншим, як тільки боротьба на життевій ниві за існування, боротьбою нерівною, бо закон смерти не дозволяє скінчити її перемогою, перериваючи те життя присудом вищої сили. Дочасне людське життя, — то хрестна дорога, то мандрівка по терниною засіяних шляхах.. Живе людина серед безнастанних хуртовин життя, будучи, що правда, може й свідком короткотревалих погідних картин, хвилево осяяних привітним промінням „щастя", — і то тільки для того, щоб після погаснення того проміння ще виразніше засірів перед людиною сумерк життевих невдач і недолі. Мельодійний спів життевого „щастя" є, в порівнанні до вічности, тільки моментом хвилевого полішення і то тільки для того, щоб в тужливих піснях життевого буття пережити більш болюче спомин з кращого минулого. Бо чудові квіти, засаджені на могилі дорогих нам осіб, не приносять трівкої й повної полекші людині, що оком уяви проймає й найглибшу верству могильної землі та вертається спомином в минувшину днів життя покійника. Цікаво, чи може людина у моментах поринання у вир життевих втіх слухати рівнодушно гомону, що правда понурої але під змістовим оглядом правдомовної похоронної пісні:

„Прийдіть і загляньте в могилу;
Там попіл і земля, що з неї
повстала людина.
Де вбогий? де багатий? де могутній?
Всі ми — земля, бо красу лиця
І молодости цвіт—
Знищила смерть невмолима..."

Зрозумілим є, що життя на землі дає людині вдоволення, якому до стопроцентового щастя й дуже далеко. Тому клич грубого матеріялізму: „їж, пий, забавляйсь, роскоші після смерти нема" не може бути для розумної людини основою трівкого щастя. — Коли ж так, то яка ж ціль життевої мандрівки в щоденних зітханнях і сльозах? Чи для того родиться дитина на світ, щоб перевести своє життя у сні й в результаті віддати своє тіло на корм землі? Мимоволі виринає питання: що ж властиво може становити для людини якенебудь щастя з дочасного життя? На таке питання одна тільки відповідь: тут на землі трівкого щастя нема. Про щастя можна говорити тільки серед таких обставин, де є можливість довгого життя. Незбита певність довгого, зглядно вічного, життя є привязана виключно до духової сторони людської істоти, — до душі.

III.

Душа, як духова субстанція, не підлягає ані процесам химічного розкладу, ані зовнішнім впливам природних сил. Душа є безсмертна. В послідовности вищесказаного насувається ось яке питання: чи душа дійсно існує? Які докази на ствердження існування душі маємо у своїй розпорядимости? — З особистістю людини вяжеться нерозлучно поняття і есенціональне значіння людського „я". Те „я" людина привизує не до свойого тіла, як органічного складника свойого ества, а тільки до духового обекту цілости субективности людини. Колиб померла людина не була позбавлена органічної можливости бачення, говорення і взагалі усіх змислових функцій, то бачучи себе в посмертному виді, напевно не сказала б: „На смертній постелі лежу я", — а тільки: „На смертній постелі лежить мій труп". У свідомости такого „живого покійника" тіло відогравалоб ролю тільки власної „річи", з якою те „я" зриває після смерти людини всякий тісніший звязок. З тої-то причини людина, що стоїть навіть на дуже низькому ступені інтелектуального розвитку, не каже: „Моє тіло думає, моє тіло радіє чи сумує" і т. п., а тільки лучить з висказами згаданих процесів термін „я", для означення других осіб не вживаючи вже „я", а знаходячи для них інші займеники. Та відрубність висказу „я" та відділення поняття „я" від органічної сторони людини і є розумовим доказом існування в людині якогось духового, нефізичного і неорганічного елементу. Тим духовим елементом в християнському розумінні є душа людини.

IV.

Природничі доктрини у виді дарвінізму приписують розумову діяльність мозговій праці, покликуючись на здібність звірят до „думання", „плянування", „розвязування важких аритметичних задач" і т. д. Призадумуючись над цим питанням, не брали хіба під увагу дарвіністичні доктрини „чудес" тресури тварин та їхнього інстинкту. Думаючи поважно, людина напевно і про те подумає, що мимо „ґеніяльности" мозгових процесів звірят, навіть позірно зближених під оглядом фізичної будови до людини, — еволюція родів не видала до сьогодні ані одного коня або малпи, що дали б світові ґеніяльну яку математичну тезу, ґеометричні аксіоми, закон Архимеда, Паскаля і т. п. Винахід електричности, парової машини, телеграфу, телефону і радія завдячує людськість таки представникам своєї раси, а не чотироногим „ґеніям", хоч нераз ці останні здобувають велику циркову славу. Якщо звірятам давати право на посідання здібности „думання, плянування" і т. п., то й деяким тоді рослинам не можна в тому відмовити. Відомо, що деякі рослини (мімоза) реагують на зовнішні впливи, звиваючи листочки свого цвіту за найніжнішим дотиком. Є також в рослинному світі т. зв. рослинимясоїди, що „полюють" на комахи і менші звірятка. Чи проява такої боротьби за існування можна віднести до „мозгової" праці? — Трудно на те згодитись. Є це, як відомо проява простого інстинкту і більш нічого. Інстинкт не має з духовістю нічого спільного і мати не може. Духовість — це виключна властність розумного ества — людини. Дух людини, душа в християнському зрозумінні, є субстанція духова, неорганічна, без примішки химічних складників — вона існує поза органічною смертю людини, одним словом: душа живе за могилою.

V.

Є народи без багатшої історії без цивілізації, але народу без релігії і віри в позамогильне життя не було і нема.

І хоч би релігія якогось народа зійшла до найнижчого ступня занику, то не можна сказати з певністю, що віра в позамогильне життя згинула цілком і без повороту з поверхні осідку даного народа. Читаючи історію людства, почавши від камінної доби до сьогодня, бачимо незбиті докази віри в життя, що не кінчиться з фактом фізичної смерти. Археольогічні памятки є вірними свідками віри людини в позамогильне життя. Тисячолітні піраміди — це ж могили, що в них хоронено мерців в пересвідченні, що життя людини з фізичною смертю не кінчиться.

Сильною вірою в позамогильне життя відзначались народи старинного світу, головно давні жиди, які ховали своїх покійників з гідним уваги пієтизмом і в непохитною вірою, що померлє тіло діждеться повстання з могили, — що діждеться воскресення. Віру в існування душі ми бачимо не тільки серед народів моноїстичних вірувань, але і серед усіх поганських племен, не виключаючи й тих, що їхні вірування в „щось надприродне" не встигли піднятись над грубим примітивом. Правда, давній і сучасний поганський світ малював і малює собі в грубозмислових формах картину позамогильного життя, але у якій-будь формі не виступало б те вірування, то завсігди є воно фактом віри в позамогильне існування душі. Коли ж віра в несмертність душі базується на такому загальному переконанні, то вже просто було б безглуздям приписувати людям цілого світа якусь самообладу чи автосуґґестію, бо це питання про існування душі людини за могилою має по своїй стороні оборонця в сенсі ось цих кількох слів: голос народу — голос Бога.

Що сказано тут, є тільки крихтою людського розумування на трівких основах науки християнської Церкви. Правда про існування душі за гробом є непохитною гранітною скалою для всіх, що щиро і без злої волі шукають розвязання питання про основу християнської віри, про сенс людського життя, як життя вічного. Ця правда основується на словах Самої Відвічної Правди — Христа Спасителя, Який про свою науку людям сказав: „Небо і земля перейдуть, а слова Мої не перейдуть" (Марк. XIII: 31).

(„Церква і Нарід")

Свящ. Михаїл Тарнавський.

ГУРТОВИЙ СКЛАД ЦЕРКОВНИХ РІЧЕЙ.
Пишіть по катальог.
WILLIAM GROSS & CO.
322 Main St., Winnipeg, Man.

АПОСТОЛ В ДЕНЬ НАВЕЧЕРРЯ БОГОЯВЛЕННЯ ГОСПОДНЬОГО.

(І. Тим. III: 14—16 і IV: 1—5).

Брате! Це пишу тобі, уповаючи прийти до тебе скоро; коли-ж загаюсь, щоб ти знав, як треба в дому Божому жити, котрий є церква Бога живого, стовп і утвердження правди.

І справді велика це тайна благочестя: Бог явився в тілі, оправдивсь у Дусі, показався ангелам, проповідано Його між поганами, увірували в Його по світу, вознісся в славі.

Дух же явно глаголе, що в останні часи відступлять декотрі від віри, слухаючи духів лестивих і наук бісових, в лицемірстві брехливих, запеклих у совісті своїй, що боронять женитись (і велять вдержуватись) від їжі, що Бог створив на їду з подякою вірним і познавшим правду.

Бо всяке створіння Боже добре і ніщо не гидке, коли з подякою приймаємо; освячується бо словом Божим і молитвою.

АПОСТОЛ НА БОГОЯВЛЕННЯ ГОСПОДНЄ.

(II. Тим. IV: 5-8 і Тит. II: 11-14 і III:4-7).

Брате! Ти ж тверезись у всьому, терпи лихо, роби діло благовісника, службу твою знаною вчини.

Мене бо вже на жертву наготовлено, і час мого відходу настав.

Боротьбою доброю я боровся, дорогу скінчив, віри додержав.

На останок готовиться мені вінець правди, котрий віддасть мені Господь того дня, праведний суддя, і не тільки мені, та й всім, хто полюбив явлення його.

Брате! Явилась бо благодать Божа спасительна всім людям, навчаючи нас, щоб віддуравшись нечестя і мирських похотей, розумно і праведно і благочесно жили ми в нинішньому віці, ждучи блаженного вповання і явлення слави великого Бога і Спаса нашого Ісуса Христа, котрий віддав себе самого за нас, щоб ізбавити нас від усякого беззаконня і очистити собі людей вибраних, ревнителів добрих діл.

Якже явилась благость і чоловіколюбіє Спаса нашого Бога, не з діл праведних, що ми робили, а по своїй милости спас нас купеллю новорождення і обновлення Духа святого, котрого вилив на нас щедро через Ісуса Христа, Спасителя нашого, щоб оправдавшись благодаттю Його, зробились ми наслідниками по надії життя вічного.

АПОСТОЛ НА НЕДІЛЮ ПО ПРОСВІЩЕННЮ.

(Єфесян IV: 7—13).

Браття! Кожному ж з нас дана благодать по мірі дарования Христового.

Тимже говорить: Зійшовши на висоту, полонив еси полонь, і дав дари людям.

(А те [слово] зійшов, що ж воно [значить], коли не те, що перш зійшов у найнищі сторони землі? Хто зійшов до долу, це Той, що й зійшов вище всіх небес, щоб сповнити все).

І Він настановив інших апостолів, а інших пророками, а інших благовістниками, а інших пастирями та учителями, на звершення святих, на діло служення, на збудування тіла Христового, доки дійдемо всі до єдинення віри і пізнання Сина Божого, до чоловіка звершеного, до міри зросту сповнення Христового.

СВЯТЕ ПЕРЕДАННЯ.

„Браття, стійте і держіть перекази, яких навчались чи словом, чи посланням нашим“.

(II. Солунян II: 15).

Господь наш Ісус Христос, коли посилав учеників своїх проповідувати, сказав їм: „Ідіть же, навчайте всі народи, навчаючи їх держати все, що Я заповідав вам“ (Мат. XXVIII: 19—20). Ці слова Спасителя ясно вказують, що християни повинні виконувати усе, чого вчили людей Христос і Його апостоли. Де ж знайти усю науку Спасителя і апостолів і звідкіля може християнин пізнати цю науку?

Перш усього, розуміється, із Святого Письма. Але в книгах Святого Письма записано далеко не все. Про це свідчить св. евангелист Іоан, який в кінці написаної ним евангелії каже: „Багато ж і інших чудес сотворив Ісус перед учениками своїми, які не записані в цій книзі“ (Іоан. XX: 30). „Є же багато й іншого, що сотворив Ісус, що як би списати одно за одним, то думаю, що й сам світ не вмістив би написаних книг“ (Іоан XXI: 25).

І святі апостоли не мали навіть заміру, щоб записати усю свою науку. Той же апостол Іоан, кінчаючи свої друге і третє послання, пише: „Маючи багато вам писати, не схотів на папері і чорнилом, а надіючись прийти до нас і устами з вами говорити, щоб благодать ваша була повна“ (2 Посл. I: 12). „Багацько мав я писати, тільки не хочу чорнилом та пером тобі писати; надіюся ж незабаром бачити тебе, то й устно поговоримо“ (3 Посл. I: 13—14).

Інколи святі апостоли писали про Божу науку не повно, а коротко. „Через Сильвана, вірного вам брата... коротко написав“, каже св. апостол Петро (1 Петра V: 12). А св. апостол Павло у листі до ефесян пише: „Мені через обявлення повідана тайна, про що я перше написав коротко“ (Єфес. III: 3).

Де ж міститься та частина Божої науки, яку не було записано у Святім Письмі?

Міститься вона у Святім Переданні.

Святим Переданням називаємо науку Спасителя і апостолів, яка не записана в книгах Святого Письма, а зберігається та передається шляхом устних переказів. Як наука Христа і апостолів, Святе Передання для християн являється так само важним і необхідним, як і Святе Письмо. Тому то святі апостоли позоставили християнам заповіт свято і непохитно зберігати Святе Передання. Святий апостол Павло у посланні до Солунян писав: „Браття, стійте і держіть перекази, яких навчились чи словом, чи посланням нашим“ (2 Сол. II: 15). Апостоли хвалили тих християн, які заховували Передання. „Хвалю ж вас, браття, що все моє памятаєте і, як я передав вам, перекази, держите“, — писав апостол Павло до Коринцян (1 Кор. XI: 2). Хто ж не держався Передання, від тих апостоли наказували відокремлюватися. „Повеліваємо ж вам, браття, іменем Господа нашого Ісуса Христа, відлучатись від усякого брата, що ходить непорядно і не по переданню, яке приняли від нас“ (2 Сол. III: 6).

Хто ж зберіг і зберігає в Церкві Святі Передання?

Зберігали Святе Передання Христової Церкви спочатку самі апостоли, а коли прийшов час їм вмирати, вони передали Святе Передання своїм наступникам — пастирям Церкви. Апостол Павло так писав про це до свого ученика Тимофія: „Май приклад здорових словес, котрі від мене чув еси“ (2 Тим. I: 13). „І що чув еси від мене перед многими свідками, то передай вірним людям, котрі спосібні будуть і інших навчати“ (2 Тим. II: 2). „О Тимофію! хорони передане тобі!“ (I Тим. VI: 20).

(„Церква і Нарід“).

ПОЗБИРАНІ ВИСЛОВИ.

Воюй з чортом колискою, а не буком.

Коли хочеш, щоби твоя жінка була ангелом, не відносися до неї, як до діявола.

Я поважаю матір, яка виховує дітий молитвою і прутом.

Коли сягнути в глубину справи, то видно, що не в людях лихо, тільки в дияволови, який в них сидить.

Не вірю жінці, яка говорить про небо, а на землі пекло заводить.

Великим злочином нинішнього часу є лінива жінка.

Бог знає, як провадити своє діло. Не будь дурнем і не вказуй Богу, як би Він мав і що робити.

Чоловік, що лише для себе жиє, повинен бути одиноким на своїм похороні.

Не знайти комуніста, соціяліста, або взагалі кого будь з червоних, який не взяв би грошей, коли їх йому давати. Але ті, що ніколи нічого не мали, і мабуть не будуть мати, найзавзятійше майно критикують.

Дім є місцем, яке найбільше любимо і в якім найбільше нарікаємо і воркочемо.

Релігія в Америці лежить нині в пивниці ліги віри.

Є такі погані люде, яких треба би купати в карболевім квасі і формаліні, а там примусити жити чесно через два роки, і доперва тоді можна б їм дозволити діткнутися клямки чесного дому.

Оскільки більше треба для людей ласощів, щоби вдержати їх при церкві, остілько скорше церква перестане бути церквою.

Коли віриш лише тому, що розумієш, тоді з тебе великий незнайко.

Покуса, це чорт, що через дірку від ключа заглядає. А піддатися покусі, це — отворити двері і запросити чорта до себе.

Хто кається аж на смертнім постелі, той ціле життя світив свічку дияволови, а коли свічка догарає, він дим з неї в Божу сторону дує.

Коли хочеш, щоби твої діти добре виховалися, не дозволь, щоби твоя хата була лише їдальнею і спальнею.

Над характером не можна надгробного напису писати. Поховають чоловіка, а чистий характер померчого лишається між людьми. Ще похоронний похід до дому не вернувся, як характер померчого між людьми благодійну роботу робить.

Господь може вложити тобі на плечі домовину, їм вони до домовини пригнуться.

„ДНІПРО“

Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.

Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштує на рік $2.00

Передплату висилати на адресу:

“DNIPRO”

1851 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

ЗВІТ З ДІЯЛЬНОСТИ ЦЕРКОВНОЇ ГРОМАДИ.

(Сембург, Саск.)

Річні загальні збори української греко-православної церкви в Сембург, Саск., відбулися в четвер, 19 грудня 1935, в день св. о. Николая. Присутних членів було 20. По молитві „Царю Небесний“ голова церковного будівляного комітету, п. Георгій Паскарук, в 1-ій годині по полудни отворив збори і запропонував присутним членам вибрати президію для переведення зборів. До президії увійшли п. Василь Чубей, як предсідник, і п. Теодор Воронюк, як писар.

Перший давав звіт, як голова будівляного комітету, п. Георгій Паскарюк, замічуючи, що помимо тяжких часів, члени громади протягом минувшого року зробили досить поважний крок вперед, як з матеріяльної точки, так і з моральної, бо коли тому рік назад ми тільки що зорганізувалися, то нині вже можемо похвалитися гарним церковним будинком, хоч ще не зовсім скінченим. Є надія, що при добрій волі він скоро буде скінчений і стане окрасою нєї околиці. На закінчення п. Паскарюк завізвав присутних до єдности і співпраці на церковнім полю і звернув увагу, що відколи наша громада зорганізувалася, ми вже мали щастя почути 5 Богослужень — перше в Українськім Народнім Домі, а решта в новозбудованій церкві. Перше Богослуження відправив о. Дмитрів, а решту о. Березіцький, котрий тепер обслугує нашу громаду як парох. З тих Богослужень наш загал скористав дуже багато і маємо надію, що в слідуючім році будемо мати Богослуження частійше, як минувшого року.

Потім касієр, п. Теодор Стойко, дав свій фінансовий звіт з року 1935, який представляється як слідує:

ПРИХОДИ:

З членських вкладок	$524.37
З коляди на Різдво	61.50
З представлень в Народнім Домі на церковну ціль	57.85
Збірки підчас Богослужень	97.96
Інші жертви на ціль церкви	80.50
Разом приходи за р. 1935	$822.08

РОЗХОДИ:

Матеріял на будову церкви	$262.72
Площа під церкву і цвинтар	103.20
За роботу коло будови заплачено	299.85
За обезпечення від огню (асекурація) на 3 роки	55.20
Платня священика	61.00
За свічки до церкви	3.55
Інші видатки	10.00
Готівка в касі дня 19 грудня, 1935	26.56
Разом	$822.08

Довжний стан каси з дня 19 грудня 1935, за матеріял і роботу виносить $407.45. По справозданню касієра, предсідник контрольної комісії, п. Теодор Воронюк, заявив від імени контрольної комісії, що звіт касієра є правдивий і опертий на посвідках предложених контрольній комісії підчас перегляду книжок і що книжки ведені секретарем находяться у взірцевім порядку.

П. Василь Чубей, предсідник зборів, завізвав присутних членів, щоби висказали вотум довіря комітетові церковної громади, що присутні зробили й попросили, щоби цей комітет остав і на слідуючий рік. Члени комітету погодилися на жадання зборів з виїмком писаря, п. Якова Олексієва, котрий не згодився приняти цего уряду на слідуючий рік і збори вибрали на секретаря одноголосно п. Івана Лабюка.

Потім приступлено до вибору старших братів. Вибрано слідуючих: Пп. Матея Петращука, Павла Соколюка й Николая Паскарука.

До контрольної комісії увійшли: пп. Теодор Вороцюк, Николай Паскарук, Николай Косован.

По довшій дискусії принято резолюцію, щоби священик в слідуючім році приїхав до нашої громади 10 разів. Також рішено просити Консисторію, щоби осідок священика, котрий обслугує нашу громаду, а також громаду Гонеймун Принс Алберт, був перенесений Брукебі до Принс Алберт так, щоби священика було вигідніше дістати в разі потреби. Збори замкнено в ? годині пополудни.

Георгій Паскарук, гол. комітету
Іван П. Лабюк, писар ц. громади

ЦЕРКОВНІ ЗБОРИ.

(Сенді Лейк, Ман.)

Зборі української православної громади ім. Арх. Михаїла в Сенди Лейк відбулись дня 10-го грудня 1935, в домі гр. А. Залещука. Збори отворив п. Д. О. Дидик, в імени голови церковної громади п. П. Ярича, в годині 2.20 пополудни, в присутности 20 членів, молитвою „Царю Небесний“. П. Дидик, кількома словами витає збори й пояснює, чому збори не відбулись скорше та просить о вибір предсідника на пепроваджання зборів. На предсідника покликано п. Івана Ярему, на секретаря зборів п. Р. Мукомелу. П. Ярема, дякуючи за вибір, занимає місце і поклпкує рекордового секретаря, п. Ю. Чайківського, до відчитання звіту з попередних зборів. Відчитане збори приняли. Він рівнож пояснює, що збори не відбулись скорше з причини відсутности головніших урядників громади, котрі то і місяцями не були в дома.

Звіт касієра, п. О. Залещука, котрий рівнож сповняв і обовязки секретаря фінансового, по коротній дискусії, на внесок п. Д. О. Дидика і ф. Мушія відложено на день 15-го грудня. По цім приступлено до вибору заряду на 1936 рік, до котрого увійшли: Н. Лесюк — голова, А. Василенко — заст. голови, М. Кучма — рек. секр., С. Сторожук — фін. секр., А. Залещук — касієр, Т. Муляка — заст. касієра, А. Прокопчук, А. Грегораш і С. Бас — контрольори, Ю. Чайковський — господар, А. Прокопчук, Т. Муляка і Ів. Ярема, остають як тростн. О. Залещук — старший брат, Ів. Ярема — другий брат і К. Тутканюк — третій брат. З причини пізної пори, на цім збори закінчено в год. 6.30 веч. молитвою „Достойно є“, та многоліттям Архиепископові Теодоровичові, о. Савчукові і о. Гребенюкові.

Продовження зборів відбулося 15 грудня 1935 р. Предс. п. Ів. Ярема отворив збори в год. 8.15 пополудни в присутности 19-ох членів і о. Гребенюка, пароха, молитвою „Царю Небесний“. По прочитанню звіту першої части зборів, 10 грудня, покликано касієра і контрольну комісію до звіту. Фінансовий звіт приходів і розходів, збори приняли в одушевленням, бо кожний член сподівався багато більшого довгу в причини будови і вивагодження церкви, ніж звіт показав. Наш довг по нинішний день не сягає 700 долярів. Як поміч на сплату цего довгу, збори ухвалили устроїти великий базар на 15 лютня, 1936 року. На внесок одного з членів, дано вотум довіря уступившому зарядови, за його щиру працю через тих два роки. П. Ф. Мушій взяв слово і попросив о. Гребенюка, як пароха нашої громади, щоб він дав нам короткий звіт з Собору, котрий відбувся в Саскатуні літом ц. р. т. є 1935. О. Гребенюк, короткими словами, але багатими змістом пояснив присутним над якими справами Собор мусів радити і їх вирішувати. По промові о. Гребенюка збори ухвалили відповідну резолюцію, яку вислали до Консисторії. П. Ф. Мушій, дякуючи о. Гребенюкови за звіт з Собору, пожелав йому многих літ. Пожелав многих літ також уступившому зарядови, за совісне сповнення обовязку а новому зарядови побажав витревалости в праці на слідуючий рік. Відспівано многих літ членам, членкиням і нашій молоді. Збори закінчено в год. 5.15 вечером молитвою „Достойно є“.

Слід зазначити, що наша громада існує від 1927 року, як дійсна громада У. Г. П. Церкви в Канаді. До неї належить 25 членів, що є свідомі себе й своєї Рідної Церкви. Крім стійних членів, громада має також прихильників. Помимо цего, що наші сусіди, галицьк-руссі і галицькі католики, кидають нам час від часу під ноги перепони-колоди, то Провидіння Боже над нами. При помочи Всевишнього і по вказівкам нашого незабутнього бувшого пароха о. А. Берика, ми тихо, без крику усуваємо ті колоди й поступаємо вперед. Дня 19-го березня 1933 р. громада купила від англійців церковний будинок, а 1934 р. перебудувала його на прегарну українську церкву, котра своєю красою украшує місточко Сенди Лейк і околицю. Церкву перебудував будівничий п. С. Кибель з Вінніпегу.

До цих пор громада вже пристарала дзвін, хоругви, чудові нові ризи, першорядне світло, кивот (дар п. С. Ковбля) і т. і.

Отже при помочі Всевишнього і добрій волі членів і членкинь, праця іде вперед.

В Бога надія, що в найблизшім часі, при такій солідарній праці цілої громади, як до тепер, наша церква буде цілком викінчена.

Іван Ярема, предс. зборів.
Р. Мукомела — секр. зборів.

ВІД УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ГРОМАДИ В ТОРОНТО.

БАЗАР — що був своєчасно оголошений, вже відбувся в днях 5—7 грудня, і приніс, враз з розігравкою на 18 грудня, чистих не менше, як $525.00. Всім жертводавцям, що жертвували грішми чи товарами, як також тим, що продавали білети або трудилися в інший спосіб та причинилися до успіху, складає наша громада щиру подяку.

Інтересованих повідомляється, що щасливі тикети вийшли числа 802 та 1147. Першому належиться вільний переїзд з Монтреалу до Ванкувер, а другому золотий годинник Юрія Гассана, як було оголошено. Власники тих білетів будуть ласкаві зголоситися до заряду нашої громади.

ЖЕРТВИ. — Між жертвами готівкою, що не були ще попередно оголошені, є слідуючі: По 25 дол.: пок. Михалина Кіт (запис); по 10 дол.: Романко Петро, Геладн Компанія, Гемилтон, Мандзій Ілько; по 5 дол.: Козюк Марія; по 2 дол.: Придаток Михайло, Гуменний Николь, Романко Петро, Деренюк Емілія; по 1 дол.: Никорчук Назар, Білик Василь, Козюк Марія, Буряк Мих. Др., Петришин Анастазія, Ренкс (погребник), Остапчук Михайло, Никорчук Петро, Шкин Стефан; по 50ц.: Гу-

Книжка, котру повинен прочитати кождий Українець і Українка

„ЧУЖА РУКА“

або „ХТО РОЗЕДНУЄ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД“

НАПИСАВ ПРОТ. В. КУДРИК. ЦІНА КНИЖКИ ЛИШЕ 35 ЦТ.

Замовлення і гроші слати на адресу:

THE HERALD - Box 3684 - WINNIPEG, MAN.

менюк Дмитро, Мухоїд Профір, Незваний, Петришин Василь, Юрійчук Стефанія, Чорнопиский Никола, Вестерн Міт Маркет, Ґабіян Стефан, Укр. Кооперативний Склеп при Ройс вулиці, Притула Теодор, Місюрка Іван, Просимик Софія; 75ц.: Лащук Володимир.

Повищі жертви вплинули по день 15 грудня, 1935. Можна ще згадати, що в протягу не цілого року було заряджено на нашу церкву, з нагоди іменин та уродин, такі збірки: $14.50 на іменинах Николи Фукшанського, $8.35 на уродинах Катерини Материн, $7.50 на іменинах Анни Мандзій, $2.00 на ім. Льва Охримовича, $8.50 на двох приняттях в Юрія й Анни Гуменюків, $5.95 на іменинах в о. Лепишина, $4.00 на іменинах в Т. Гуменюка. Всім тим, що жертвували хоч не сподівалися, щоби їх імена були коли оголошені, належиться також подяка.

РІЧНІ ЗБОРИ ГРОМАДИ — назначені на середу, 29 січня, 1936, в годині 8 вечером, в церковній салі. Всі члени вирівнують свої вкладки й інші належитости, як діецезіяльний фонд і т. п., по конець року вже тепер.

СВЯТО НИКОЛАЯ — відбулося, заходом сестрицтва, в середу на 18 грудня. Всі діти, що учащають до Недільної та Рідної Школи при церкві, дістали від отця Николая дарунки. Одна з учениць, Теодора Гуменюк, грала на піяні, а св. Николай так добре чувся, що й декотрим з дорослих уділяв дещо зі своїх презентів. Обіцяв також, що як кого з молодших проминув, то щоби дати йому знати (на північнім бігуні), а він буде старатися заподіяну кривду направити тоді, як будуть їти колядники з колядою.

СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ — що припадає 22 січня, відбудеться, заходом громади й союзних організацій, таки того дня. Робляться хорові й інші приготування.

ПЕРЕДПЛАТИ ВІСТНИКА — Стягання залеглих як також нових передплат на „Вістник" взяв на себе заряд нашої громади. Хто хоче бути в курсі наших церковних справ, той повинен постійно читати церковний орган.

Заряд.

ХРАМОВЕ СВЯТО Й ГОСТИНА о. САВЧУКА В СЕНДІ ЛЕЙК, МАН.

Дня 21-го листопада припадає свято св. Михаїла Архистратига — храмове свято Укр. Прав. Церкви в Сенди Лейк. Того дня вірні мали приємність витати о. мітрата С. В. Савчука. Вже в 9-ій год. рано не дуже мала церковця була по береги заповнена вірними дітьми Рідної Церкви. Було багато гостей з доокличних околиць, помимо того, що погода була не дуже лагідна. Добачувати можна було, що наша громада була приготована відсвяткувати це велике свято з більшою урочистістю, як звичайно.

Почалась Соборна Служба Божа, яку правили о. Савчук і о. Гребенюк. Хор під управою п. Ф. Мушія гарно і милозвучно співав цілу Службу Божу. Проповідь о. мітрата була вельми глубокого релігійного змісту і треба вірити, що присутні багато з неї скористали та піднеслись морально. За так щиру і ваномлу працю на церковнім полі желаємо о. мітратові кріпкого здоровля та премного многії літа.

По Службі Божій відбувся спільний обід, приготований нашим сестрицтвом. Воно не жалувало ні часу ні труду, щоби угостити гостей, котрі також не жалували труду й прибули на наше свято. По обіді о. мітрат виголосив відчит про значіння організації та про стан українського народу в Канаді. Присутні нагородили о. мітрата гучними оплесками й відспівали многоліття для провідників нашої церкви, іменно о. Владиці Іванові Теодоровичеві, о. мітрату С. В. Савчуку, всьому вірному священству в Канаді, всім членам нашої громади та гостям, як рівнож сестрицтву за так гарний прийом.

На закінчення відспівано „Достойно єсть".

Вечером того дня відбулося Листопадове Свято, котре відбулось не менше успішно, як храмове свято.

Присутний.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.
(Гефорд, Саск.)

В околици Гефорд, Саск. вмерла 2-го листопада 1935, Параска Лазарович, з родини Шевчуків, а замужна за Николою Лазаровичем. Вмерла в домі свого сина Василя, маючи 68 літ. Муж її вмер ще 1912 року.

Покійна походила з села Бані-Березів, Коломийського пов. в Галичині. До Канади приїхала покійна з мужем і дітьми в 1905 році і майже цілий час жила в цій околици. В житю перебула покійна дві операції, а тепер головною слабістю була слабість легких і серця.

Покійна лишила трьох синів — Василя, Петра і Дмитра. Дочка вмерла ще 1912 р., замужна.

Похорон відбувся 5-го листопада 1935, в вівторок, при участи численної громади. Похорон відправляв православний священик В. Кудрик. Поховано на цвинтарі коло Української Православної Церкви Пресвятої Тройці.

Покійна була щирої товариської вдачі, належала до тутешнього Жіночого Товариства і до Сестрицтва. По змозі давала жертви на громадські справи.

Про покійну лишилася серед громади щира згадка і пошана до її памяти, як доброї християнки і примірної громадянки, що полишила за собою добрий примір і заслужила на щирий спомин.

Вічна їй память!

КОЛЯДА НА ДУХОВНИЙ СЕМИНАР.

Колядува Мих. Фик.
Пайн Ривер, Ман.

По 1 дол.: пані Харовська, І. Г. Марко, М. Топоровський, О. Даниль-чук, С. Клим, А. Цюпик, пані М. Топоровська.

По 50ц.: панна М. Баган, Л. Васильців, П. Гарасимів, Г. Кравчук, П. Ясенчук.

По 35ц.: Я. П. Цюпик.

По 25ц.: Гафія Польова, І. Шептак, П. Возьний, С. Ясентюк, О. Польова, пані Кравчук, І. К. Цюпик, пані Костюк, пані Стасюк, пан Яловіца, І. Костюк, М. Кравчук, Г. Ящентюк, Параскевія Цюпик, М. Кревецький, П. Цюпик.

По 20ц.: І. Романюк.

Ботвен, Ман.

По 1 дол.: Д. Коновальчук.

По 50ц.: В. Кожняк, Ґарлена, Ман.

По 25ц.: Ф. Медвідь, І. Бурдейний, П. Бурдейний, Д. Бурдейний, С. Бурдейний, М. Бурдинюк, П. Мизак, Єлена Бурдейна.

ВЕНЛАВ, МАН.

По 2 дол.: Панство Мішуки (родина).

По 1.50: Панство Ґреблюки (рол.).

По 1 дол.: Л. Моковський, А. Талпаш, П. Гуцуляк, А. Служук, С. Мушій, П. Мушій, К. Моров, А. Мандрик, В. Чорнобай.

По 75ц.: пані П. Гевик.

По 50ц.: Ю. Дзаман, М. Керелюк, М. Мушій, П. Притула, К. Мушій, Г. Ю. Негрич, М. В. Слижук.

По 40ц.: А. Мушій.

По 25ц.: К. Дзаман, пані Г. Цимбаляк, Вол. Притула, П. Батрин, І. В. Слижук, Ілько Воробець, Вол. Талпаш.

По 20ц.: пані П. Слижук, П. Лесюк.

Дрібні жертви 85ц.

ІСТ СЕЛКІРК, МАН.

Колядували О. Мех і Н. Моров.

По 2 дол.: Катруся Байдак (учит.).

По 1 дол.: Андрій Сузанський, Стефан Корба, Кирило Савчук, Іван Мачевський, Ілько Шастко, Марія Кіндратюк (учит.), Максим Ваврикія, (учитель).

По 50ц.: Мих. Божиско, Ол. Сольник, Мих. Корба, Александра Савчук, Назарко Загайко, Іван Калинський, Вас. Колодзінський, Яким Святий, Іван Венгер.

По 25ц.: Катерина Романиця, Іван Мецик.

По 20ц.: Дмитро Кутаць.

ПОПЛАР ПАРК, МАН.

По 1 дол.: п-ні П. Марко, п-на Марія Марко, Гр. Марко (учит.), Іван Марко, Мих. Марко, Іван Деннисюк, панна Анна Станько, Іван Курилюк, Теодор Семенюк, Гр. Лисайчук, Тимко Вусатий, Стефан Маркевич.

По 50ц.: Дмитро Гункевич, Мих. Вусатий, К. Кізюк (учителька), п-на М. Ґодлі, Теодор Вакшинський, Йосиф Ковалик.

По 25ц.: Вас. Бедюк.

СЕПТОН, МАН.

По 1 дол.: пані П. Мачуга, Іван Турко, Стефан Луцько, Стефан Вацько, Петро Німчук, Марія Назаревич (учит.) Йосиф Назаревич, Теодор Мех.

По 60ц.: Анна Рибак.

По 50ц.: Дмитро Назаревич, Марія Свистун (учит.), Стефан Малько, Роман Німчук, Мих. Коцюк, Ол. Німчук.

По 40ц.: Іван Німчук.

По 25ц.: Петро Вацько.

ТИНДАЛ, МАН.

По 2 дол.: о. Л. Дячина.

По 1 дол.: Мих. Гнатюк, Антін Причун, Ник. Причун, Леон Сабат, Дмитро Вівчарик, Стефан Юрків.

По 75ц.: Василь Тепило.

По 50ц.: Андрій Чирко, Гр. Хоминь, Мих. Залуцький, Антін Долинюк.

По 30ц.: Мих. Чирко, Петро Кацалай.

По 25ц.: Ник. Кузіна, Вас. Загаевич.

ПОДЯКА.

Складаємо щиру подяку: п. Гр. Маркові, учителеві, що помагав колядувати, п. А. Причунові, що віз колядників з Тиндал до Септон, п. Йосифові Назаревичові, що возив колядників в Септон, всім тим, що в будь який спосіб дали нам поміч та щиро віднеслися, та всім тим, що зложили коляди.

О. Мех. Н. Моров.

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД
ТОРОНТО, ОНТ.

По 3 дол.: І. Мандзій.

По 2 дол.: О. Федорків, М. Материн, О. Лавар, С. Юсипчук, М. Мандзій, Т. Гуменюк, М. Шпивник, В. Буртник, М. Сакалюк, П. Романко, І. Романко, М. Деренюк, М. Бундза, С. Габа, П. Шевчук, П. Євчук, С. Шиян.

По 1 дол.: М. Чумак, Н. Грабовський, К. Гонта, І. Гуменюк, В. Лапчук, Г. Гужда, М. Протас, В. Мощук, Ю. Гуменюк, А. Садовий, Т. Угринюк, В. Іпьчук, М. Фукшанський, В. Бровелдер, М. Павлюк.

КАЛМАР, АЛТА.

Збірка о. Т. Кисіюка.

По 1 дол.: І. Захарко, С. Пирч, М. Воркун, І. Осьмак, І. Криса, С. Олекший, І. Харіш, Ю. Сікора, Ю. Васюта.

По 50ц.: М. Олекший.

ВИММЕР, САСК.

Збірка о. Д. Кирстюка.

Збірка від членів 10.00

ВИЛЛІНГДОН, АЛТА.

Збірка о. Т. Горбая.

По 1 дол.: Др. Горецький, Др. М. Войкович, С. Самуїл.

ЙОРКТОН, САСК.

Мих. Стецишин 1.00

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1936 РІК.

Січень 1936.

16 Ч. Малахії
17 П. Собор 70 Апостолів
18 С. Навеч. Богоявл. Теоп.

19 Н. Богоявлення Господнє
20 П. Собор св. Івана Хрестителя
21 В. Георгія
22 С. Полієвкта мч.
23 Ч. Григорія Ніс.
24 П. † Теодосія Великого
25 С. Мч. Татіяни

26 Н. Нед. по Просв. Мч. Єрміла
27 П. ОО. в Синаї
28 В. Павла Т., Івана К.
29 С. Покл. ок. св. Петра
30 Ч. † Антонія Великого
31 П. Атанасія і Кирила Олекс.

Лютень.

1 Прп. Макарія

2 Н. Мит. і Фар. † Евтимія Вел.
3 П. Максима
4 В. Тимот. ап., Атанасія
5 С. Климентія
Ч. 6 Пр. Ксенії
7 П. † Григорія Богослова
8 С. Ксенофонта й ін.

9 Н. Блуд. Сина. † Пер. м. Ів. З.
10 П. Пп. Єфрема
11 В. Ігнатія Богон., Романа
12 С. Трьох Святителів
13 Ч. Кира і Івана
14 П. Мч. Трифона
15 С. Стрітення Господнє

ОГОЛОШЕННЯ.

Річні загальні збори української греко-православної громади св. Петра і Павла в Ошаві, Онт. відбудуться в неділю, 26 січня, 1936, в годині 2-ій пополудни, під числом 209 Блор вулиці. Проситься членів і членкинь прибути на означену годину, щоб вислухати звіту бувших урядників за минувший рік, як рівнож вибрати уряд на слідуючий рік. Прихильників і симпатиків укр. греко-православної церкви св. Петра і Павла в Ошаві, радо витаємо.

Іван Василюк, секретар.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Л. В. Дячини.

19. Неділя, Богоявлення. — Лелвін.
20. Понеділок, св. Івана Хрестителя — Окно.
26. Неділя. — Портедж ла Прейрі.

Адреса: — Тиндал, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Самця.

Січень.

26. Неділя — Вакав.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

Лащук І. С., Прісвил, Саск. .50

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Запорожана.

Січень.

19. Неділя, Йордан, 6 год. рано — Давфин. 10 год. Ешвіл.
20 Понед. Собор Івана Хрестителя — Сифтон. — Річні Збори.
26. Нед. — Ренвер.

Лютень.

2. Нед. — Шортлейк.
9. Нед. — Пайн Ривер.

Адреса: — Давфин.

ЦЕРКОВНИЙ УСТАВ НА 1936 РІК.

Січень.

19. Неділя. Богоявлення Господнє. Повечеря велике з Всеночним. Утр. Ів. XXI: 15—25. Літ. Вас. Великого без вечірні. Ап. 2 Тим. IV: 5—8; Тит. II: 11—14, III: 4—7. Еван. Марка I: 1—8 і Мат. III: 13—17. По заамвонній молитві водосвяття.

26. Нед. по Просвіщенню: Голос 7. Утр. Еван. Мат. XXVIII: 16—20. Літ. Ап. Еф. IV: 7—13. Еван. Мат. IV: 12—17.

Український Релігійний двотижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3664 WINNIPEG, MAN.

РІК XIII. WINNIPEG, MAN., JAN. 15th, 1936 ВІННІПЕГ, МАН., 15-го СІЧНЯ, 1936. ЧИСЛО (238) 2

Kossey J. Box 1118 ... 1936

ЗАЯВА ВІДНОСНО КАНОНІЧНОГО СТАНОВИЩА
УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

В минувшім числі „Вістника" Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді помістила заяву відносно канонічного становища Української Греко-Православної Церкви в Канаді. З огляду на це, що згадана заява ясно і недвозначно зясовує теперішне канонічне становище Української Греко-Православної Церкви в Канаді, Брацтво Оборони Рідної Церкви уважає дотеперішне непорозуміння в цій справі за скінчене і в виду цього Брацтво Оборони Рідної Церкви розвязується і разом з п. В. Свистуном заперестає свою дотеперішню акцію ведену в цій справі включно з видаванням „Рідної Церкви". Брацтво Оборони Рідної Церкви закликує своїх членів працювати спільно зі всіма другими членами Української Греко-Православної Церкви в Канаді для добра Церкви й слави Божої.

БРАЦТВО ОБОРОНИ РІДНОЇ ЦЕРКВИ:

В. Свистун — голова.
Н. Кінаш — заст. голови.
О. Боянівський — секретар.
І. Рій — касієр.
Ф. Циганевич — член.

УРЯДОВІ ПОВІДОМЛЕННЯ.

I.

Громади, які вже відбули свої річні збори на рік 1936, повинні негайно повідомити про це Консисторію, подаючи при тому такі інформації:

1. Імя громади й місцевість.
2. Коли збори відбулися.
3. Імена й адреси всіх церковних урядників на 1936 рік.
4. Імя й адреса того урядника, на якого руки Консисторія повинна посилати листи для громад.

Отці пароху повинні доглянути, щоби обслугувані ними громади подали Консисторії повищі інформації як найскорше.

II.

Пригадується тим громадам і Всечесним Отцям Духовним, які ще не вирівнали своїх зобовязань супроти діецезіяльного фонду за минувший рік, щоби зробили це як найскорше. Громади на фармах вносять на діецезіяльний фонд по одному доларові від Богослуження, міські громади, що мають сталу обслугу, пятьдесять долярів на рік, а священики по пятнадцять долярів на рік.

Дано в Вінніпегу, дня 15 січня, 1936.

Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

ПОМЕР КОРОЛЬ ЮРІЙ V.

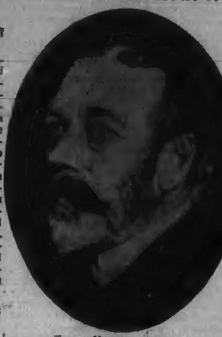

Бл. п. Король Юрій V.

Король Юрій V умер перед північчю 20 січня в 71 році життя.

Вістка про смерть короля прийшла несподівано. Він майже не хорував. Лише чотири дні перед тим, в пятницю 17 січня вийшла перша вістка, що король дістав катар горла, що сам собою не є небезпечний, але попри нього показалися признаки ослаблення серця. Король мав ще стільки сили, щоби підписати декрет, котрим призначив „державну раду", яка могла б його заступати в часі його недуги. Пів до шестої вечер розійшлася вістка, що сили короля слабнуть, а перед самою північчю (на наш час в 6 годині вечера) він умер. Умер спокійно і перед смертю не був притомний.

Князь Валії автоматично став королем і приняв титул короля Едварда VIII. Новий король має тепер 42 роки.

Послідні дні свого життя провів король Юрій в палаті в Сендрінґгем в повіті Норфолк. Його тіло забрали до церкви в Сендрінґгем, а звідти перевезуть до Лондону, де воно буде лежати до похорону в Вестмінстерській Манастирській Церкві.

Вістку про смерть короля приняло з щирим жалем усе населення не тільки Великої Британії, але й цілої Імперії. Жаль за королем висловлюють і інші держави. Президент Розевелт зо Злучених Держав і канцлер Гітлер з Німеччини та ріжні другі королі і президенти вислали кондоленційні телеграми до Сендрінґгем.

ПОВІДОМЛЕННЯ
СВЯЩЕНИКАМ І ВСІМ ВІРНИМ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

Всечесні Отці Духовні,
Дорогі Братя й Сестри!

Милосерний Господь, Сотворитель і Цар цілого світу, покликав на вічний спочинок слугу Свого Короля Великої Британії, Юрія V.

Православні українці, як льояльні горожане Канади, переживають разом з другими горожанами глибокий смуток та почуття втрати, в які в цих днях оповита ціла Британська Імперія.

Для достойного вшанування памяти бл. п. Кроля Юрія V, та для сповнення нашого християнського обовязку, припоручається Всечесним Отцям Духовним та всім вірним Української Греко-Православної Церкви в Канаді, як слідує:

1. В день похорону, який призначений на 28 січня, стриматись від всяких товариських сходин, забав та підприємств.

2. Міські священики, найблизшої неділі по отриманню цього повідомлення, листовно чи з „Вістника", відправляють по Службі Божій поминальне Богослуження (Панахиду) та виголошують відповідне слово.

3. Священики по кольоніях відправляють поминальні Богослуження, кождої неділі все в іншій громаді, починаючи найблизшої неділі по отриманню цього повідомлення і кінчаючи неділею Сиропустною, при чім також виголошують відповідні проповіди.

Дано в Вінніпегу,
дня 21-го січня, Р.Б. 1936.

Прот. С. В. САВЧУК,
Адміністратор Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА НА ЗАКАРПАТТЮ.

В теперішній час в Чехословаччині на Закарпаттю нараховується 1800,000 православних, що обєднані в 119 парафій. На чолі церкви стоїть епископ Дамаскин, по походженню серб, що має свою резиденцію в Мукачеві. — Кандидати на священиків студіюють в Сербії, але робляться заходи відчинити в Ужгороді православну духовну семинарію. Весь провід в церкві москвофільський, через що на національнім ґрунті в церкві виринають часто непорозуміння.

ЦЕРКВА В ГРЕЦІЇ.

Православна церква в Греції числить нині шість міліонів вірних, а правлячих епископів має 86, майже всі з титулом митрополита. Священиків є 8118, а необсаджених парафій 280. Манастирів є 200 з 1720 монахами і 415 монахинями.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ „ВІСТНИК" Коштує на рік $1.00 (В Злуч. Державах $1.50)

НАЧЕРК СТАТУТА УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОСЛАВНОГО БРАЦТВА В КАНАДІ.

12. Склад загальних зборів Брацтва:

а) До складу загальних зборів Брацтва входять: 1. члени головного уряду Брацтва, з почесним головою включно, 2. делегати поодиноких відділів Брацтва, в числі до двох, 3 члени дієцезіяльної контрольної комісії, 4 редактор урядового органу Брацтва. 5. члени Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

б) Президія загальних зборів Брацтва складається з таких членів: 1. голови, 2. двох заступників голови, одного з котрих вибирається, а голова Консисторії Церкви є другим заступником голови зборів без вибору. В разі неприсутности голови Консисторії його місце занимає заступник голови Консисторії або секретар Консисторії, або, коли й ті неприсутні, виделегований Консисторією священик.

в) Для ведення записок зборів, голова президії покликує щонайменше двох секретарів.

г) Голосування на загальних зборах відбувається за піднесенням рук або тайно, коли за тим більшість голосуючих на зборах заявиться.

13. Зміни Статута:

1. Зміна статута Українського Православного Брацтва в Канаді може наступити тільки на загальних зборах Брацтва при чому кождий проект зміни статута має бути проголошений наперед в органі Брацтва.

2. Проект зміни статута може вносити відділ Брацтва на руки головного уряду Брацтва або самий головний уряд Брацтва.

3. Всякі зміни статута Брацтва стають правосильними тільки по отриманню апробати Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

14. Розвязання Брацтва:

На випадок розвязання або дальшого неіснування Українського Православного Брацтва в Канаді, майно його, рухоме і нерухоме, переходить під заряд Консисторії на річ Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

15. Відділи Брацтва:

1. Одиницю в організації Українського Православного Брацтва в Канаді становить відділ Брацтва.

2. Відділ Брацтва може організуватися, коли в даній місцевости є щонайменше 7 православних українців, що хочуть стати членами Брацтва.

3. Відділи Брацтва організуються передусім при церковних громадах, місіях чи парохіях Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Де ще таких немає, там відділ Брацтва організується самостійно, але з тим, що з повстанням громади, місії чи парохії, такий відділ Брацтва приєднується до неї.

4. Відділ Брацтва йменується або іменем святого місцевого храму, або, головно, коли в даній місцевости церкви ще не має, іменем якогось іншого святого або заслуженого церковного діяча в українській історії.

16. Цілі й завдання відділів Брацтва:

1. Кооперувати з головним урядом та іншими відділами Брацтва в переводжуванню в життя цілів означеної в третім уступі цего статута, а в додатку:

2. Давати моральну й матеріяльну поміч місцевим українським греко-православним громадам, місіям чи парохіям.

3. Дбати про релігійно-моральне й національне виховання молоді, через піддержування Недільних і Рідних Шкіл у своїх місцевостях, через заохочування належати до організацій молоді, апробованих Брацтвом, та через влаштовування релігійних свят, вистав та духовних концертів.

4. Дбати про добре фізичне виховання молоді, влаштовуючи відчити та поширюючи літературу на гігієнічні теми та заохочуючи молодь до організування спортових дружин при українських греко-православних громадах.

5. Дбати про витворення щирих братерських відносин між членами Брацтва.

6. Плекати тверезість.

7. Опікуватися хорими й бідними членами Брацтва та взагалі православними українцями.

17. Жерела доходів відділів:

1. Членські вкладки в сумі по $1.00 на рік, половина з чого іде до головного уряду Брацтва.

2. Дохід з братських обідів, забав, пікніків, базарів, коляди, збірок ітп.

18. Членство:

1. Повноправним членом відділу Брацтва може стати кождий українець, якому скінчилося 18 літ життя, який визнає науку Української Греко-Православної Церкви в Канаді й підчиняється її проводові та є морального характеру і добрах звичаїв, з тим, що:

2) До Брацтва можна належати тільки через відділ Брацтва у своїй місцевости, коли такий є, або через інший з найблищих відділів Брацтва що до него головний уряд Брацтва даного члена причислить. Член Брацтва обовязаний також бути членом української греко-православної громади, місії чи парохії в своїй місцевости, коли така існує.

3. Особа, що хоче стати членом Брацтва, мусить внести аплікацію на руки головного уряду Брацтва, підписуючи приписану головним урядом Брацтва членську заяву й зобовязання.

4. Аплікант стає членом Брацтва від дати, коли головний уряд Брацтва одобрить і затвердить його аплікацію.

5. Так принятий член Брацтва має перейти ще „Врочисте приняття в члени Брацтва", в такій формі і спосіб, як це припише головний уряд Брацтва.

6. Повноправні члени Брацтва отримують від головного уряду Брацтва членську грамоту або легітимацію.

19. Обовязком члена є:

1. Дбати про розвій і розріст свого відділу й Брацтва та завсігди ділати на користь їх та цілої Церкви, через:

2. Сповнювання точно взятих на себе чи наложених Брацтвом або Церквою обовязків,

3. Плачення точно членських вкладок та інших належитостей,

4. Взірцеве поведення в приватному, родинному й публичному життю.

20. Втрата членських прав може наступити:

1. Через добровільне виступлення або смерть,

2. Виключення зарядом відділу в порозумінню з головним урядом або самим головним урядом Брацтва, коли член, по думці головного уряду, ділає на шкоду Брацтва або Церкви.

3. Через неплачення через 6 місяців членських вкладок або інших членських належитостей, коли від такого плачення головний уряд, в порозумінню з урядом відділу, на просьбу самого члена, того члена не звільнить.

21. Права відділу:

1. Кождий відділ є автономним у своїй місцевости, коли ділає згідно зі статутом і постановами Брацтва та не йде в розріз з чартером, статутом та постановами Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

2. Виконавчим тілом відділу Брацтва є його уряд, вибираний найменше раз в рік та складаючийся зі щонайменше трох осіб, а то: голови, секретара й скарбника.

3. Для перевірювання господарки відділу Брацтва члени відділу вибирають собі контрольну комісію з трох або менше осіб.

22. Обовязки урядників відділу Брацтва включають:

1. Точне виконування принятих на себе урядів.

2. Наглядання над виконуванням членських обовязків зі сторони членів відділу.

3. Збирання в час членських вкладок та інших належитостей і пересилання приписаної частини фондів до каси головного уряду Брацтва.

4. Держання точних рахунків з приходів і розходів відділу, ведення інвентара майна відділу і здавання звітів з своєї діяльности на річних і інших членських зборах.

5. Голова й секретар відділу обовязані на початку кождого року повідомляти головний уряд Брацтва про склад нового заряду (вибраного кождого січня), а при кінці року про діяльність відділу (в головних рисах) за цілий рік. В тій цілі секретар відділу веде протокольну книжку, а скарбник або інший урядник провадить членську книжку.

6. Кождий з урядників пильнує, щоби члени були передплатниками органу Брацтва й поширювали іншу літературу Брацтва та Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

23. Розвязання відділу:

1. Відділ Брацтва існує так довго, як довго остає в ньому щонайменше 7 членів, що сповняють свої членські обовязки.

2. В разі розвязання або дальшого неіснування відділу Брацтва, майно такого відділу переходить під контролю головного уряду Брацтва на річ Українського Православного Брацтва в Канаді.

3. Розвязання відділу Брацтва лежить в руках головного уряду Брацтва і може наступити з причини неактивности або ділання на шкоду Брацтва або цілій Українській Греко-Православній Церкві в Канаді, або й з яких інших причин, які головний уряд Брацтва буде вважати за вистарчаючі.

У КИЄВІ ЗНАЙШЛИ СТАРИННУ ПЕЧАТКУ.

Доносять, що при розкопах біля церкви св. Софії в Києві знайдено печатку візантійського патріярха з епохи 1081—1084 років. На печатці є виритий образ Пречистої Діви Марії з імям патріярха виритим грецькими буквами.

ПРАВОСЛАВНІ ВЛАДИКИ УРЯДУЮТЬ ПО ПОЛЬСЬКИ.

„Діло" доказує, що православна церква в Польщі є цілковито підпорядкована польській державі. На епархіяльних зборах у Вильні епископи промовляли по польськи.

Як з Вашою передплатою на цей рік? Погляньте на наліпку, чи не час вже відновити передплату за „ВІСТНИК"?!

ПОЛЬСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ КАТЕХИЗМ.

В 1919 році польський священик, кс. др. Ян Цемневскі, написав підручник для катехитів (для священиків, що вчать релігії в школах), п. з. „О новожитно(в) методе(н) научаня релігії". Книжка вийшла накладом свящ. Войцеха.

Пишучи підручник автор не спускався лише на свій розум. Він розіслав квестіонар (запити) до священиків і світських людей і питав, який в них погляд на навчання релігії в школі. В книжці наводить він багато відповідий. На стор. 22—24 пише він:

А тепер наводжу відповідь одного журналіста й дневникаря... Ось його слова:

— Катехизм розпочинає науку релігії від питання: на що чоловік сотворений?, — але того чоловіка не усуспільнив перед тим (не зробив його свідомим членом громади, народу — В.). Бере він чоловіка „ін крудо" — так, як він вийшов з лона природи, а прецінь є то чоловік напів дикий, мало що не звірина, з низькими й самолюбними інстинктами. Жие він передовсім на те, щоби заспокоїти свої потреби і змислові пожадання, жие, щоби зажити життя. Такому чоловікови говорити про Бога завчасно, бо він не може навіть уявити собі Господа Бога.

— Наперед треба його усуспільнити, що стається через почуття приналежности до родини і батьківщини. Доки чоловік не чується звязаним з родиною і народом, доти є він в звірячім стані. Доки не полюбить він родини й народу свого, доти надармо говорити йому про любов Бога. Відорваний від свого народу чоловік вертається до стану первісного варварства, бо лучшу часть його ества становить прецінь це, що лучить його з народом.

— Длятого катехизм, стоячи на космополітичнім (безнароднім) становищу, має перед собою варвара, котрий ніколи не зрозуміє вповні науки Христа Господа, бо не позбувся ще своїх первісних інстинктів.

— Заким отже зачнемо говорити дитині про Бога, треба її наперед перепровадити через присвоєння собі більше конкретних (видимих, практичних) ідеалів, якими є родина, нарід, батьківщина. В тій ціли на першім місци в катехизмі повинно стояти питання: Через що стаємося людьми?, а відповідь на нього: Людьми стаємося через любов до народу і батьківщини, а також через службу ідеї.

— Потім доперва можна чоловікови говорити про Бога. Інакше Бог не буде для нього Богом, а тільки божком, котрого обдарує він всіми своїми інстинктами і на котрого переллє всі свої пристрасти. Забуває про те катехизм, длятого його наука про Бога видає такий малий вислід...

— В часі, коли укладано нинішний катехизм (16-ий вік) справа народности не була така важна, як нині, длятого за підставу релігії взято чоловік без народности, т. є. космополіта. В тих часах може це було чимсь природним, однакож нині є просто нельогічним. Однакож цей гріх безнастанно повторяється, так, що в 20-ім віку катехизм під зглядом форми стоїть на тім самім рівни, на якім був в 16-ім віку.

Від себе кс. Цемневскі додає:

— До повисщого мушу додати, що вже нераз звертано увагу, що будинок віри ставимо занадто поспішно, без належного угрунтовання, длятого є він такий слабий, як дім без основ. До удуховнення чоловік треба йти постепенно, через його ушляхотнення, ународнення й усуспільнення...

Свого часу ми наводили виривки з польського Катехизму, в якім було сказано: „Не спшедавай зємі протестантом і Русіном" (Не продавай землі протестантам й українцям). Поляки розуміють, що в катехизм треба ставити вказівки, як чоловік має ставитися до важних потреб свого народу, а в українських дотеперішних катехизмах в сім місци нема ще вякої думки. І ще не те — католицькі провідники вчать українців, що Церква має бути лише „Христова", а не „народна" і нічого тузємного з нею вязати не можна. Звичайно католицька Церква має дві політиці — одну для поляків і взагалі для пануючих, а другу для поневолених. Що можна пануючим, того не можна поневоленим.

Книжку Цемневського одобрив познанський архиепископ Вайман, отже польське духовне начальство стоїть на тому, на чім стоїть Цемневскі. Оден одобрив, а другі не сперечалися, значить — всі з Цемновским згодилися.

В ДОРОЗІ.

Недавно прийшлось мені їхати поїздом до одної місцевости, щоб там мати Богослуження. У вагоні нас було кількоро. Поїзд поволі їде, а ще довше стоїть на стаціях. На дворі зима, хоч це ще перед Дмитром.

Мої товариші подорожі — наші краяни. Говорять, звичайно, голосно. Тому я по неволі мусів слухати розмов, що їх провадили балакучі мої сусіди. Прощож вони говорили? Про все, тільки не про поважні справи. Розмова була переплітана масними, вуличними словами, а то й лайкою. Я дивувався їхній відвазі, що не стидалися говорити так на публичному місці. З ними їхала й жінка. До того тепер уже є й англійці, що розуміють нашу мову. Колиб такий там тоді був, мусів би подумати, що наша мова дійсно погана. До чого то зійшли нинішні люди!

На одній стації всів ще один наш краян. Це вже був не з простих. Уживав слова „зараз" там, де ми в розмові вживаємо звичайно „тепер". Це був читач большевицьких часописів. Цей вже почав агітувати. Розмова пішла про дивіденди, про правительство, про гаразди.

З усієї бесіди „свідомий товариш" зробив такий висновок: „Усіх учеників (наголос над є) треба позбутися". Ось, яка мудра штука на поправу теперішних тяжких відносин. Але в той сам час большевики горлають про просвіту, культуру, перегони Америки. Плачуть за школами, а виступають проти „учеників". І такого навчають своїх задурених жертвенних баранів. Бо як назвати тих усіх несвідомих людей, що пішли в большевицький табор? Там платять комісарам добрі гроші на те, щоб їм обіцювали грушки на вербі, а самі живуть собі так добре, що про большевицький рай їм ані в гадці. Рай для них—Росія, однак туди не їдуть, ані не посилають тих бідних робітників, ні фармерів, що над ними так дуже плачуть.

Той сам фармер, що виступав проти „вчеників", певно посилає своїх дітей до школи. Спитати б — на що? Чи на те, щоб їх знов колись ненавиділи їхні брати? Нам учених, розумних, просвічених людей треба як найбільше. Проти вчених виступають лише темні, нерозумні люди. Нам треба якнайбільше вчених людей, але й совісних, котрі дбали б про ближніх, як про своїх братів. Длятого нема що на них накидатися, — але домагатися, щоб вони були совісними, боялися Бога, стидалися людей і працювали для добра народу.

Признаюся, що мені було стидно за наших краянів. Поведення їх було некультурне, а розмова нерозумна. От, подумав я, як учать нашого брата московські наймити. Поводися некультурно, говори дурниці, ненавидь учених, піддирай комісарів і Росію і будеш „свідомий". За одно слово похвали наш бідний фармер чи робітник вислуговується несовісним визискувачам.

І доки воно так буде? Чи цим поліпшить собі долю людина? Чи принесе цим користь собі, або народові? Однак це комусь потрібне. Хтось хоче, щоб наш брат так думав, так поводився!

Треба чим скорше звільнити себе від московського чаду! Треба нашому українцеві знати, хтоб він не був — фармер, чи робітник, чи хто інший, — що його місце в українській народній організації, що він мусить належати до Української Церкви, що має вчитися, читати й бути культурною людиною. Треба тямити, що всяка большевицька організація шкідлива українському народові. Хто стає в ряди большевицької організації, той ворог свойому народові.

Думав я над тим, що чув. А поїзд мчався далі, вперед. Попри дорогу видно змерзле збіжжя. Важко стело на душі. Бо ось цей мороз причинився до більшого поширення большевизму серед наших фармерів! Будуть їх учити комісарі ставати безбожниками, будуть доказувати, що їм треба попирати большевизм, а стане їм лекше! Але тим фармерам треба знати, що їм ніколи не поможуть большевики в цім випадку. Большевики зложать вину на панків, „попів", пожалують фармерів тай на тім скінчиться! Поміч фармерам прийде аж другого року, коли знов засіють і дочекаються кращого урожаю. Бідні люди не можуть помочи, багаті не хочуть, а комісарі ні не можуть, ні не хочуть!

Це треба всім знати!

о. Є. Г.

Патріярх Фотій II.

Патріярх Фотій II, що помер 29 грудня, 1935 р. родився на острові Принципо в 1874 році. Вчився по школах Туреччини, Болгарії, Греції, Німеччини й Швайцарії, де студіював науки фільософські й богословські. Володів мовами грецькою, турецькою, німецькою, французькою і болгарською. Свого часу був також епископом в Філаделфії, Злучені Держави.

Серед своєї блищої пастви був відомий як добра людина, великий безсеребреник та великий прихильник словян. В своїй діяльности стояв за скорим скликанням Всесвітнього Собору та за найбільш ретельне збереження непорушности догматів Православної віри й скріплення авторітету Церкви. — Лише в останніх днях перед смертю покликав до життя комісію для перевірки літургічних текстів.

„ДНІПРО"
Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.
Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштує на рік $2.00
Передплату висилати на адресу:
"DNIPRO"
1851 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кождого місяця.
Видає Українська Православна Видавнича Спілка.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю — $1.50 на рік.

THE HERALD
Published semimonthly by the
Ukrainian Orthodox Publishing Company
Subscription per annum:
In Canada — $1.00. — Foreign — $150.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box [illegible], WINNIPEG, MAN.

ЧОТИРНАЦЯТЬ БРЕХОНЬ.

Не любимо слова брехня й тому коли тільки можна, заступаємо його іншим, менше разячим словом. Але бувають випадки, коли інше слово для цього не надається й тому треба означувати брехню таки її власним іменем. Приходиться це робити й цим разом, тимбільше, що мусимо говорити не про одну, але аж про чотирнацять брехонь.

Ці чотирнацять брехонь містяться в двох новинках з „Нового Шляху". Перша новинка, довша, була поміщена ще в 25 числі, з 9 липня, 1935, а друга, коротка, в 2 числі, з 14 січня, 1936 року. В обох новинках говориться про Українську Греко-Православну Церкву в Канаді, а те говорення таке далеке від святої правди, як небо від землі.

Перша з тих чотирнацять брехонь міститься в самім заголовку першої новинки, який звучить так: „Українська Автокефальна Церква в Канаді ліквідується".

Ліквідувати якусь річ, чи справу — значить її закінчувати. Отже казати, що Українська Православна Церква в Канаді ліквідується, це те саме, що сказати, що вона розвязується, або перестає існувати. І таке твердження зробив „Новий Шлях". Однак всім відомо, що Українська Православна Церква в Канаді ще не зліквідувалася, ніколи не думала ліквідуватися, й зовсім певно ніколи не зліквідується; що більше, ані вона сама, — устами свого найвищого органу, Собору, — ані її провід про ліквідацію ніколи не говорили, її не задумували, ні не ухвалювали, а коли „Новий Шлях" говорить інакше, то ясно, що говорить те, чого хоче, аби воно сталося, але не те, що сталося, або говорить — неправду. На вступі згаданої новинки читаємо:

„Як відомо (кому? — Ред.), недавно голова української автокефальної церкви в Північній Америці, архиепископ Теодорович **по переговорах** з царгородським патріярхом **постановив прилучити свою** церкву в Зл. Державах Америки" до царгородського патріярхату" (підчеркнення наші — Ред.).

В наведених словах з „Нового Шляху" є аж дві брехні. Одна, що Архиепископ Іоан Теодорович вже мав переговори з царгородським патріярхом, а друга, — що внаслідок тих переговорів він вже „постановив прилучити свою церкву в Злучених Державах до царгородського патріярхату". Факт є, **що Архиепископ переговорів з патріярхом не провадив** і своєї церкви підчинити йому **не постановляв.** Все, що він зробив, то написав до патріярха лист, в якім висловив бажання навязати з ним духовні зносини, порозуміння. А між духовними зносинами, чи порозумінням і прилученням (в порозумінню підчинення) церкви до патріярхату — така велика ріжниця, як між тим, чи Німеччина має мати дипльоматичні взаємини з Францією, чи має до неї належати.

Дальше в новинці читаємо:

„Він (Архиепископ — Ред.) рішений навіть взяти епископське пересвячення".

Це є брехня четверта. **Архиепископ ніколи такого рішення не робив, ані такого бажання не висловлював.** Противно, він багато разів, і письмом і словом, цей закид проти себе як найрішучіше опрокидував, **а в своїм листі до патріярха виразно зазначив, що про пересвяту не може бути й мови.**

Дальше „Новий Шлях" твердить, що на Семім Соборі Української Греко-Православної Церкви в Канаді „була на порядку нарад справа прилучення цієї церкви до царгородської". Це твердження є абсолютно неправдиве. Справа прилучення Української Православної Церкви в Канаді до церкви царгородської **на програмі нарад Собору зовсім не була і собор її не обговорював, а навіть не порушував.** Отже „Новий Шлях" „вистругав" брехню — пяту.

На першу нагороду, як безпідставна та злобна брехня, заслугує дальше твердження „Нового Шляху", що нібито **„цілий офіціяльний провід автокефальної церкви в Канаді на згаданому Соборі однозгідно заявивсь за злукою з царгородським патріярхатом".** Так учасники Собору, як і ті, що завдали собі труду прочитати Протокол Семого Собору, прекрасно знають, що в цім твердженню „Нового Шляху" **нема ані крихітки правди.** Отже брехня — число шість.

Сема брехня подібна до шестої й випливає з неї. Іменно говорить „Новий Шлях", що „собор. доручив архиепископові Теодоровичеві... переговорювати з царгородським патріярхом у справі прийняття цієї церкви (тобто Української Греко-Православної Церкви в Канаді — Ред.) у склад східної православної церкви". **Собор абсолютно нічого подібного Архиепископові не доручував, ані не мав на думці доручувати.** Собор тільки приняв до відома, що Архиепископ, в порозумінню з церковним проводом в Злучених Державах, написав лист до патріярха в справі духовних зносин, але своєї остаточної думки про цю справу Собор не висловлював і **жадного доручення переговорювати з царгородським патріярхом не давав.** Навпаки резолюція, яку Собор по цім питанню виніс, була в дійсности **пересторогою для Американської Церкви, щоби вона знала, як Канадійська Церква до цего питання ставиться.**

Слідуючі чотири неправди з „Нового Шляху" містяться в оцих дальших словах першої новинки: „Рішення **відорвати** цю церкву (тобто канадійську — Ред.) від київської автокефальної **було заздалегідь винесене в тісному крузі** канадського офіціяльного проводу автокефалії, а **апробату цього дістала** та церковна гіерархія від більшости делеґатів на соборі **хитрим викликанням „стемпіду".**

Жадного рішення в тіснім крузі канадійського проводу Української Греко-Православної Церкви в Канаді, щоби „відорвати" її від Церкви на Україні, ніколи не було. Та й нема в ній жадного „тісного", ані широкого круга, який міг би такі рішення робити. Неправдою є, що церковний провід дістав апробату цього „відірвання" від більшости делеґатів на Соборі. **Ні церковний провід, ні Собор нічого подібного не рішав.** А що зносин між Українською Греко-Православною Церквою в Канаді й Українською Автокефальною Православною Церквою на Україні тепер нема, то не тому, що канадійська Церква чи її провід їх перервав, **а тому, що Церква на Україні, як організація не існує,** і нема з ким тих зносин чи взаємин підтримувати. Так само неправдою є говорення, що церковний провід викликав на Соборі „стемпід", бо ніяких „стемпідів" на Соборі не було. **Наради Собору проводилися серіозно та в добрім порядку,** і хоч були моменти, коли вони прибирали більш напруженого та заостреного характеру, то все таки це не були „стемпіди".

Між першою і другою новинкою з „Нового Шляху" проминуло шість місяців часу. Колиб першу новинку „Новий Шлях" написав через-помилку, чи нерозуміння справи, чи через ложні інформації, то чейже на протязі шести місяців мав доволі часу про це переконатися. А коли його поняття про чесність та, як кажуть англійці, про „фейр-плий" не заставили його тих фалшивих відомостей спростувати, то міг бодай більше подібних відомостей не додавати. Але своєю другою новинкою, з 14 січня ц. р. „Новий Шлях" дав незбитий доказ, що він подає фалшиві відомости пляново.

В цій другій новинці „Новий Шлях" твердить між іншим, що „Консисторія (Української Греко-Православної Церкви в Канаді — Ред.) згодилася **не вести дальших переговорів** з Царгородом у справі прийняття церкви під свою юрисдикцію". В цім твердженню „Новий Шлях" сказав нараз три брехні: 1) що ніби Консисторія вела переговори з Царгородом, 2) що ніби згодилася їх більше не вести і 3) що це були переговори в справі прийняття Церкви під юрисдикцію Царгороду. Правда є, що **Українська Греко-Православна Церква ані її Консисторія абсолютно жадних переговорів з Царгородом ні в цій, ні в жадній іншій справі не вела і тим самим не могла їх переривати.** Становище Консисторії в справі духовного порозуміння з другими православними церквами було ясно зясоване в „Вістнику" з 1-го серпня 1935, в статті п. з. „Порозуміння з Патріярхом", і того становища Консисторія не змінила й не має потреби змінювати (з цим становищем, мимоходом кажучи, погоджується і Митрополит Липківський).

Чотирнацять брехонь в двох новинках — оце незавидний рекорд „Нового Шляху".

Не маємо нічо проти того, щоби „Новий Шлях" інтересувався справами нашої Церкви і занимав супроти неї таке становище, яке йому його розум диктує. Він має на це право. **Але рішуче не має права послугуватися при тому очевидною брехнею та видумками.** Таке право прислугує тільки людям, для яких не існує моральна засада правдомовности. Чи „Новий Шлях" хоче, щоби його до таких причислювати?

СЛОВА МУДРОСТИ.

Коли ми навчились бачити себе, як другі нас бачать, то осягнули велику мудрість.

Правдиве задоволення в життю залежить не від того, що посідаємо, але від того, що хотілиб посідати. Бочка була задосить велика для мудреця Діоґена, яка служила йому за хату; але цілий світ був замалий для славного завойовника Александра.

Прославляйте Бога не тільки словами, але й ділами.

„ВІСТНИК" є хлібом душі кождого православного Українця. Але, щоби він міг стало і на час виходити — треба, щоби його читачі не залягали з передплатою! А як Ваша передплата?

ЧИ Є БОГ НА СВІТІ.

„Блаженні чистії серцем, бо вони Бога узрять".

(Мат. V:8):

Відколи світ світом, не було на землі такого народу, щоб не вірив в Бога, та не визнавав жадної релігії. Але поруч з тим треба признати, що й невірря, безбожництво має за собою поважну давність. Ще три тисячі літ тому назад святий цар і пророк Давид писав: „Безумний говорить в серці своїм: нема Бога" (Псал. 13). З цього видно, що й за тих стародавніх часів були такі безумні, що не признавали Бога. Однак, говорити отверто про це не відважувались. Лише думали в серці своїм...

Не так заховуються безбожники наших днів. Високо підняли вони голови і ось вже 18 років, як большевики з піною на устах, голосять на цілий світ: „Нема Бога; ніхто Бога не бачив; як би Бог існував, то люди могли б Його оглядати; геть релігію, котру видумало духовенство для власної нажива"... і т. ін.

Слухаючи отакі „безумні глаголи", і тепер кожний чесний та порядний чоловік скаже словами Пророка: „Говорить безумний"... Бо ж, дійсно, тільки безумна та ще й до останку здеморалізована людина може казати чи писати подібну нісенітницю. Кождий же нормальний, психічно-здоровий чоловік, який не втратив Образа й подобія Божого, мусить признати, що Бог є. Є Пан Творець і Володар всесвіту, „який всюди є й все наповняє", Котрий „усе премудрістю сотворив"...

Звідки ж видно, що Бог є? — спитає хто.

— І людський розум, і природа, і наука, і історія людства, а нарешті й Святе Письмо — все вказує на Бога, усе свідчить про Творця, Його Силу й Премудрість.

Запитай власного розуму, звідки узявся світ — небо, земля, море „і все, що в них".

Безбожники-комуністи твердять, що світ сам собою повстав: спочатку нібито в просторі носились якісь атоми, чи там електрони, і все збивались до купи: таким чином появилась матерія, котра потім розбивалась на шматки, з яких і повстали земля, сонце й різні планети... Отак — як попало ліпилося, як хотіло розбилося, і... сформувався такий чудовий світ...

Чи може тверезий розум повірити в таку байку?

Ніщо в світі не робиться „само собою". Коли б хто сказав, приміром, що Почаївська Лавра повстала сама собою, то навіть останній дурень не повірив би. Тим паче не міг повстати „сам собою" світ, де скрізь і во всьому видно обдуманий Надприродним Розумом плян і доцільність. А звідки ж взялися оті атоми, чи електрони? Хто їх змусив рухатись? Хто установив закони природи? — Тут, чоловіче, як ти не хитруй своїм людським розумом, а він тебе врешті мусить привести до Того, Хто є Повнотою й Джерелом усякого буття — цебто до Бога. Бо Господь тобі й розум такий дав, чоловіче, що без Творця ти не можеш уявити собі жадного створіння.

Глянь навколо себе. Прислухайся, що каже природа. — Кожда квітка, травка, дерево, кожне живе створіння співає тобі про Творця і Його премудрість. Піднеси очі до гори — подивись на небо, засіяне зорями. Мов порохном обсипав хто небесне склепіння й воно миготить тобі з висоти. Коли б змести його, то, здається, сховав би усе в невеличкій торбині, і ще було б місце. А треба знати, що кожна ота зірка, — то є цілий світ, в кілька тисяч, а то й мільйонів раз більший за твою землю. І всі вони, оті велетні-зорі, розміру котрих мя собі й уявити не можемо, з шибкістю в кількадесять раз більшою від кулі плавають, як і наша земля в безмежних просторах небесного океану і кожна має свій шлях, з якого поступитися не може.

Як часто хвалимось ми чудесами сучасної техніки: потяг, авто, аероплян, телефон, телеграф, радіо — все це викликає в нас пошану до науки, змушує нас приклонитися перед розумом тих людей, що придумали такі дивні речі.

Чому ж не признати й чому не похилитися з найглибшою пошаною перед тим Найвищим Розумом, що створив всесвіт, в порівнанні з котрим усі дива сучасної техніки є не більше як дитячі забавки?! Читаючи величню „книгу природи", чому не кликнути враз зі святим пророком: „Дивні діла Твої, Господи, все премудрістю сотворив єси" (Псалом 103)?!

Але ти ще вагаєшся... Сам собі не віриш... Ти хотів би спертися на авторітет науки?... — Слухай же, що кажуть вчені люде — не ті верхогляди, що тільки терлися коло науки, а в її глиб не заглядали, — ті, що самі творять науку й спричиняються до її розвитку.

Ще в древніх віках знаменитий Цицерон написав: „Що Бог існує — це така загально відома правда, що я сумнівався би в здоровому розумі того, хто став би її відкидати".

А ось що кажуть учені останніх часів:

Славний дослідник природи Чарлс Дарвін, імя котрого прогреміло на цілий світ, в своїй книжці „Мій світогляд" пише: „Великі уми всіх часів ставили питання: чи є Бог? і завше приходили до того висновку, що Бог є".

І, дійсно усі великі, всесвітньо-прославлені й признані учені, як, приміром, Декарт, Лейбніц, Нютон, Кеплер, Гершель, Дарвін, Волес, Фарадей, Фламаріон і безліч інших були щиро й глибоко віруючими людьми.

Нютон, що відкрив закон всесвітнього притягування, коли говорив що про Бога, все вставав і здіймав шапку.

Пастер, котрий винайшов защіплення проти скаженини, писав: „Я багато вчився, і тому вірую (в Бога) як простий селянин; коли б я став ще більше вченим, — моя віра була б такою ж гарячою, як віра сільської жінки".

Астроном Гершель, який усе життя своє присвятив на досліджування небесного склепіння з його світилами, каже: „Усі науки приносять по камінцеві на храм для прославлення Творця і Бога нашого".

Природознавець Лінней, описавши у своїй книжці усі росслини, промовив: „Вічний, Великий, Всемогучий, всюди сущий Бог пройшов біля мене. Я не бачив Його в лице, але Його тінь охопила мою душу і наповнила її побожністю".

Батько науки про електрику — Ампер писав одному свойому приятелеві: „Стережись займатись одною тільки наукою. Одною рукою досліджуй природу, а другою — тримайся за край Божої ризи, як дитина за одежу батька".

Великий Географ Риттер каже: „Ми не дарма прийшли на цей світ; тут ми достигаємо для іншого життя, іншого світа".

Знаменитий історик Мюллер заявляє: „Тільки пізнавши Господа і вивчивши Новий Заповіт, я став розуміти значіння історії".

Відомий француський астроном Фламаріон твердить: „Усе видиме не певне, певним є тільки невидиме".

Сам Дарвін був остільки релігійним, що 35 літ (до самої смерти) прослужив церковним старостою.

Ще недавно, кілька літ тому назад, один англійський вчений Тамбрум розіслав був всім ученим Европи й Америки листи з запитанням: чи вірують вони в Бога й чи знають таких учених, котрі Бога не признають? І всі вони, за винятком чотирьох, відповіли, що в Бога вірують і не знають учених невіруючих.

Навіть у большевії, де панує безбожна влада, усі великі учені з світовою славою, як Павлов, Бехтерев, Вернадський, Іпатьєв, Морозов і багато інших признають існування в світі Вищого, Розумного й Вічного Начала — цебто Бога, а сами є людьми віруючими.

З цього мусимо зробити висновок, що справжня, поважна наука ніколи не може противитись вірі й релігії, а навпаки, вона зміцнює у людини віру в Бога і виховує справжне релігійне почуття.

Нарешті, прочитай історію людства. Вона переконає тебе, що усі народи, які тільки жили на землі, завше вірили в Бога й мали свою релігію. І цей факт загальности релігії теж повинен дати тобі яскравий доказ того, що Бог є; що віра в Бога й релігія не є вигадкою духовенства для використування темних мас — як кажуть безбожники, — а являється конечною життевою потребою людського єства, — того духовного богоподібного „я", котре завше прямує до джерела свого буття — Бога. Без віри в Бога життя для „нормальної" людини не має жадної вартости. Доказом того служить положення наших братів під пануванням безбожної влади в большевії. Там сотні тисяч християн втратили усе, що є найдорожчого тут на землі: свій власний куток, майно, родину, свободу і терпеливо зносять пекельні муки задля того тільки, щоб зберегти свою віру й мати чисте сумління перед Богом.

Коли правда, що Бог є, то чому ж ми Його не бачимо? Чому тоді не всі люди вірують в Бога?

А як же це, чоловіче, ти міг би зобачити Бога? Чим? — Очима? — А шмат речей бачиш ти своїми очима! Тільки те, що має кольор, обем, або форму. І тут ти грубо помиляєшся, як стверджує наука. Нічого того, що ти бачиш, чуєш, нюхаєш, в природі нема. Наука вже доказала, що поза твоїм оком, носом, ухом, язиком немає жадних кольорів, звуків, пахощів, ані смаку. Є тільки якесь незрозуміле для нас дріжання, ефіру, повітря, котре, вражаючи вищезгадані орґани, дає ілюзію кольорів, запахів, звуків і т. п. Наприклад, дивишся ти на квітку. Твоїм очам вона видається червоною. А наука каже, що та квітка має який хоч кольор, тільки не червоний.

А скільки ж то в природі є річей матеріяльних, яких ми зовсім не бачимо, наприклад, повітря, ріжні мікроорганізми — бактерії, бацилі то що. І такими то недосконалими очима ти хочеш зобачити Бога — свого Творця!...

В старовину один цар захотів бачити Бога. Закликав до себе мудреця й зажадав, щоб той показав йому Бога. Мудрець, — рад не рад — мусів сповнити волю царя. В один горячий день, в саму найбільшу спеку, він вивів його на площу і сказав: „Дивись на сонце". Цар відповів: „Не можу". — „Коли ти не можеш дивитись на сонце", — каже до нього мудрець, — „то якжеж ти можеш

зобачити Творця сонця — самого Бога?!"...

Розуму, думки своєї не можеш бачити, а кричиш: покажи мені Бога! І тільки через те, що Його не бачиш, готовий признати, що Бога нема?!...

Кілька літ тому у Москві була суперечка, на якій в присутности численної публики виступало два професори — один віруючий, а другий безбожник. Цей останній, доказуючи, що нема Бога, між іншим сказав: „Істнує тільки те, що ми бачимо, а чого не бачимо, те зовсім не істнує". У відповідь на це, його противник, чоловік віруючий, встав і звернувся до публики з такими словами: „Розуму професора Х ми не бачимо, — значить...", і не докінчив, бо публика сама зрозуміла, який з того слідує висновок, і нагородила промовця рясними оплесками.

От до якого сорому допровадила большевицького „професора" нерозважна віра в свої власні очі!...

Май же розум, чоловіче! — „Очі, уха, ніс Господь тобі дав не для того, щоб ти ними пізнав Його Істоту. Ці органи людського тіла служать навіть не для пізнання явищ видимої природи, а головним чином для збереження твого організму.

Святе Письмо вчить, що „Бога (в Його Істоті), ніхто нігде не бачив" (тілесними очима) й бачити не може (Іоан І: 10), бо „Бог є Дух" (Іоан IV: 24) — себто Істота вищого порядку, надприродня, Котра нічого спільного з матерією не має. Для пізнання Бога, для відчування Його присутности треба мати відповідні „органи" — не матеріяльні, а чисто духовні. І ми маємо такі „органи". Це наша душа, наш розум, наше серце — наше „Я". Вглядаючись уважно тими „органамя" в явища видимого світу, ми скрізь бачимо діло рук Божих, проявлення Його Премудрости і Сили, як і каже святий апостол Павло: „Невидиме Його від создання світу — думанням про створене стає видиме і вічна сила Його й Божество" (Рим. І: 20).

Але для того, щоб наші духовні очі могли завше у видимому вбачати невидиме, необхідно в чистоті заховувати своє серце. „Блаженні чисті серцем, — сказав Христос, — бо вони Бога узрять" (Мат. V: 8). Треба берегти наше серце від бруду гріхів і пороків, а особливо від гордости, котра засліплює духовний зір людини. — Тоді — „чистими очима глядітимеш на Божий світ" і „в небесах бачитимеш Бога" і з довір'ям маленької дитини слухатимеш Слово Боже — Святе Письмо і на кожному місці відчуватимеш присутність Божества настільки, що враз зі св. Давидом заспіваєш: „Куди йти мені перед духом Твоїм, куди втекти мені від лиця Твого? Зійшов би я на небо, Ти там еси; спочив би я під землю, Ти там еси. Взяв би я крила в зорі ранньої та й на самому краю моря осівся, і туди б рука Твоя провела мене, правиця Твоя попала! (Пс. 128: 7—10).

Є Бог на світі!

Є і Син Божий — Спаситель мира!

Є й життя вічне і вічне щастя, до котрого провадить хрестний шлях!

Тільки не всі хочуть іти тим шляхом, бо не всі мають „очі — бачити і уха — чути"... Багато намножилось людей сліпих душею, хорих серцем, котрі „дивлячись не бачать і слухаючи не розуміють"... (Іс. VI: 9—10). Зʼява гордости, невірря й різних гріхів розіла їхні душі, так, що вони втратили всякий звязок зі світом духовним і стали здобиччу сатани — „князя світу цього", котрий їхніми руками от вже кільканадцять літ силкується знищити віру на землі, зруйнувати Церкву Христову й запровадити людство до вічної погибелі.

Але... як би не пересідували віруючих людей, скільки б не кричали на цілий світ: „Нема Бога! Смерть Христу!" — на всі ті дикі й блюзнірські вигуки „синів тьми" — „сини світла" завше відповідатимуть з непохитною силою віри: „Нехай встане Бог і розсиплються вороги Його!"

Свящ. Н. Зелінський.

(„Церква і Нарід").

ГУРТОВНИЙ СКЛАД ЦЕРКОВНИХ РІЧЕЙ.

Пишіть по катальог.

WILLIAM GROSS & CO.

322 Main St., Winnipeg, Man.

РУМУНИ ПРО УКРАЇНСЬКИХ СВЯЩЕНИКІВ.

В румунській газеті „Курентул" один румунський священик пише таке про українських священиків на Буковині:

„Українські священики підбурюють населення проти календарної реформи, саботують румунські патріотичні маніфестації та явно зневажають румунську державу й нарід". Далі заповідає, що румунські священики вишлють до митрополита Вісаріона меморіял, у якім будуть домагатися, щоби:

1) Скасувати розпорядок дієцезіяльної ради, який дозволяє відправляти богослуження частинно в румунській і частинно в церковно-словянській мові та перевести безоглядну румунізацію літургії.

2) Піддати українських священиків строгим іспитам із румунської мови.

3) Священиків, яким докажуть українську націоналістичну діяльність перенести до чисто румунських парохій.

4) На опорожнені парафії призначати виключно румунських парохів.

5. Протопопів (деканів) української національности заступити румунами.

„НОВА ЕРА" НА ЛЕМКІВЩИНІ.

Поляки ведуть новий наступ проти українського населення в цілій Лемківщині. Цього року не дозволили правити в церкві панахиду з нагоди Першого Листопада, а поліція посписувала всіх українців, що ставили в церкві стрілецьку могилу. По селах польська влада не дозволяє на українські концерти. Ще ніколи так сильно не наступали поляки на все, що українське, як тепер.

БОЛЬШЕВИКИ ЗАСЛАЛИ 10 ТИСЯЧ СТУДЕНТІВ НА СОЛОВКИ.

Згідно з останніми повідомленнями фінляндської преси, що поміщує ревеляційне оповідання збігця з Соловецьких островів, інж. Солоневича, на т. зв. „засланні" — перебуває тепер у Совітах яких 10,000 студентів, обвинувачених у контрреволюції.

ЦІЛЬ ЖИТТЯ.

Чоловік без цілі ніколи не знайде щастя в свому житті. Англійська письменниця, Джордж Еліот, висловилась одного разу про це такими словами: „Брак цілі в життю — робить його порожним та незносним".

Не живімо для того, щоби тільки їсти й спати, але щоби доконати чогось доброго, тривалого.

АПОСТОЛ НА НЕДІЛЮ МИТАРЯ І ФАРИСЕЯ.

(2 Тим. III: 10—15).

Брате! Ти ж послідував еси моїй науці, життю, постанові, вірі, довготерпінню, любові, терпінню, гоненню, страждáнням, які лучились мені в Антіохії, в Іконії, в Листрі; котрі гонення я переніс, і від усіх ізбавив мене Господь.

І всі ж, хто хоче благочестиво жити в Христі Ісусі, гонені будуть.

Лукаві ж люде та чарівники дійдуть до гіршого, зводячи та даючи себе зводити.

Ти ж пробувай у тому, чого навчено тебе, і що звірено тобі, відаючи, від кого навчивсь еси, і що з малку святе писання знаш, котре може тебе вмудрити на спасення вірою в Христа Ісуса.

АПОСТОЛ НА НЕДІЛЮ БЛУДНОГО СИНА.

(I Кор. VI: 12—20).

Браття! Все мені можна, та не все корисне; все мені можна, та нічому не дам орудувати мною.

Їжа про черево, й черево про їжу; Бог же те й те зруйнує. Тіло ж не про перелюб, а про Господа, а Господь про тіло.

Бог же Господа підняв, то й нас підійме силою своєю.

Хіба не знаєте, що тіла ваші члени Христові? Узявши ж члени Христові, невже зроблю (їх) членами перелюбниці, тай одно (з нею) тіло? Будуть, бо, рече, вдвох одно тіло.

Хто ж пригорнеться до Господа, той один (з Ним) дух.

Утікайте від перелюбу. Усякий гріх, що робить чоловік, осторонь тіла; хто ж робить перелюб, проти свого тіла грішить.

Хіба не знаєте, що тіло ваше храм Духа святого, що (живе) в вас, котрого маєте від Бога, і ви не свої?

Ви бо куплені ціною; тим прославляйте Бога в тілі вашому і в дусі вашому; вони Божі.

АПОСТОЛ НА СТРІТЕННЯ ГОСПОДНЄ.

(Жид. VII: 7—17).

Браття! Без усякого ж перечення менше від більшого благословляється.

І тут беруть десятини люде, що мруть, а там — той, про кого свідчиться, що він живе.

І, щоб так сказати, через Авраама взята десятина і з Левія, що бере десятини.

Ще бо в череслах отецьких був, як зустрів його Мелхиседек.

Коли ж звершення було через Левійське священство (бо під ним люде озаконені стались), то яка ж іще потреба іншому встати священикові по чину Мелхиседековому, а не по чину Аароновому зватися?

Коли бо переміняється священство, мусить конче і переміна закону бути.

Про Кого бо це говориться, з іншого коліна був, з котрого ніхто не приступав до жертівні.

Явно бо, що з коліна Юдового вийшов Господь наш, а про це коліно Мойсей об священстві нічого не сказав.

І більше ще явно, що по подобію Мелхиседековому встає інший священик, котрий не по закону заповіді тілесної повстав, а по силі життя незотлінного.

Свідкує бо: „Що Ти еси священик по вік по чину Мелхиседековому".

БОРОТЬБА ІЗ СТАХАНОВЩИНОЮ ТРИВАЄ.

В селах проскурівського району, на колгоспному зібранні, президія запрошувала перечитати промову Сталіна, що її він виголосив у Москві на зізді стахановців.

В часі читання промови, присутні селяни, як подає „Соц. Земл." почали „викрикувати різні наклепи на стахановський рух"... Кінчилося тим, чим усе кінчається в умовах совітської „демократії" — винні за „непристойне поведення в часі читання промови Сталіна", арештовані, суд проголосив їх ворогами народа й встановив кари від 6 до 8 років на Соловки.

Так трудові маси на Україні приймають нову, накидувану їм з Москви, форму визиску праці, що називається стахановщиною...

НОВЕ ПРО ГАЙДАМАКІВ.

Українська Академія Наук видала перше академічне видання „Гайдамаків" Т. Шевченка, що в ньому у вступній статті якийсь К. Гуслистий намагається доказати участь у повстанському русі... єврейської бідноти, московських раскольників і калмиків проти українських панів, запорозької старшини, польських та російських феодалів.

ГПУ БЕЗ МАСКИ.

В минулім році большевики хотіли показати, що й вони культурний нарід, а крім того, щоби дурити людей, що в них добре усім живеться і вони не рядяться поліційною системою — віби зліквідували ГПУ, яке вимордувало мільйони людей, тількиж заслано на Сибір. Це так назверх. В дійсности ГПУ існувало і робило дальше свою злочинну винищуючу невинних людей поліційну роботу. Воно лише заховалось під маску.

Тепер повідомляють з Москви, що зліквідоване ГПУ приходить знов отверто до давної влади. З днем 1 січня ГПУ відзискало свої давні права. Передовсім відновлюють судівництво ГПУ, в якім рішаючий голос буде мати теперішний шеф Ягода.

До ГПУ мають приділити частину офіцерів „червоної" армії, до його вжитку мають віддати 8 радіостанцій; кільканадцять літаків, так легких для вдержування звязку поміж поодинокими частинами, як і тяжких, для перевожування на віддаль відділів міліції. Крім того ГПУ буде мати свої власні тягарові та люксусові авта.

З того виходить, що в большевиків недобром пахне, що в них зачинає бути гірше, як ще до недавна, що і нарід починає підносити голову і домагатися свого. Тому то большевики для пострáху витягають на денне світло ГПУ, кличуть на поміч кроваві примари, розбишак — Дзержинських і Менжинських. Чи вони їм щобудь поможуть, побачимо.

ЯК СВ. ФРУМЕНТІЙ НАВЕРНУВ ЕТІОПІЮ НА ХРИСТИЯНСТВО.

Початок християнства в сьогоднішній Етіопії, з якою Італія тепер веде війну, окутаний доволі темрявою. Всем відомо напевно таке:

У IV. століттї прийшов до міста Аксуму син торговця з палестинського міста Тиру, на імя Фрументій. В Етіопії тоді володіла в імени своїх малолітніх синів Аізана й Саізана мати-вдовиця. Двір її був в Аксумі, святому етіопському місті. Королева дала Фрументієві не лише повну охорону як християнинові, а й що більше, взяла його за виховника своїх синів, за міністра фінансів свого королівства та за королівського архіваря, який одинокий міг писати й читати королівські розпорядки. Королева мала до Фрументія таке довіря, що хотіла, щоб він був і співволодарем, та Фрументій не згодився. У 345-тому році вибрався Фрументій до египетського міста Александрії, де зазнайомився та війшовся із св. Атанасієм, найбільшим тодішнім церковним учителем і борцем за свободу церкви проти єретиків Арія. Атанасій мусів тому тричі йти на заслання на захід, де зустрівся з зеликими учителями західної церкви. Фрументій предложив Атанасієві, щоби до Етіопії післати проповідників і щоби там поширювати християнство. Атанасій приняв Фрументія до Александрійської катехитської школи, яка тоді вважалася найліпшою та найбільшою християнської школи, яка тоді вважалася найліпшою. У цій школі перед Атанасієм учив славний Оріген, який написав 3,000 творів. Коли Фрументій скінчив катехитську школу, став священиком, опісля першим етіопським єпископом. Після повороту Фрументія до Аксуму навернулися на християнство брати-королевичі: Аізан і Саізан. Із ними приняли християнство й усі дворські люди та нарід. Відси християнство поширилося по всій Етіопії. Трохи пізніше мусів зводити Фрументій тяжку боротьбу з византійським цісарем Констанцієм II., який піддержував єретиків Арія та домагався від єпископів, щоб прилучилися до його науки. Той цісар обвинувачив Фрументія перед етіопськими володарями Аізаном і Саізаном у державній зраді та домагався від них, щоб його скарали криміналом й покарати. Етіопські королі не послухали византійського цісаря і так Фрументій спокійно прожив до смерти, себто до 380-го року. Прожив 70 літ, а похоронили його в Аксумі.

Аксум — святе місто.

Аксум само по собі не має такого великого значіння серед інших міст Етіопії, та своєю минувшиною воно дуже цікаве. Тут передовсім є біблійний кивот Завіта, який — як кажуть — приніс із Єрусалиму Менелік, син цариці Саби, яка шукала мудрости у царя Соломона. В Аксумі коронувалися всі етіопські володарі, крім теперішнього цісаря Гайле Селясі. Тут є і гробниці цісарів. Крім того Аксум це найстарше місто Етіопії. Аксум згадує вже грецький історик Геродот у 5-ому століттї перед Христом. Геродот оповідає, що тут поселилися вояки египетських фараонів, які були збунтувалися. Крім того Аксум має і свої славні обеліски, які ріжняться від египетських обелісків тим, що вони не чотирогранні та що не мають написів. Один із тих обелісків високий 33 метри, другий 20 метрів. Між усіми будівлями в Аксумі найстарша є сьогодня коптійська церква, присвячена Богоматері, що побудована ще десь у III. столітті. Що року ідуть сотки тисяч прочан до Аксуму.

ВІДЧИТ о. Д. Д. ЛЕЩИШИНА.

(Ошава, Онт.)

На запрошення української греко-православної церковної громади св. Петра й Павла в Ошаві о. Д. Д. Лещишин, парох Торонта, який також обслугує громаду в Ошаві, виголосив в неділю 1-го грудня 1935, в салі У. Н. О. знаменито оброблений і поучаючий відчит на тему „Наше церковне становище". Простора саля У. Н. О. була переповнена слухачами, хотяй на той самий день і на ту саму годину о. Сарматюк проголосив і в себе відчит і то на подібну тему. Наш відчит був проголошений оден тиждень на перед, як це звичайно водиться, а о. Сарматюк, згідно його заступник того дня, о. Филика, проголосив свій відчит вперше в 10 годині рано, на Богослуженню. Цей крок о. Сарматюка не подобався навіть більшости його членам, бо вони зрозуміли, що йому ходило єдине про те, щоби перешкодити православним українцям та щоби недопустити своїх членів на відчит о. Лещишина, щоб вони там не почули правди про Укр. Греко-Православну Церкву. Наша громада через ціле літо відносилася дуже прихильно до громади о. Сарматюка, визичала їй своїх базарових коліс та ... на базар; а декотрі члени, то й грішми спомагали — звичайно, як сусіди-сусідів. Однак о. Сарматюк не любить, що наша громада разом з цілою Укр. Греко-Православною Церквою остає на самостійницьких основах і тому старається нам шкодити. Сам о. Сарматюк хотяй видає себе за українського православного священика, то в метрикальнім урялі є записаний як грецький священик.

Відчиту о. Лещишина перехвалювати не буду, але скажу, що хто був на відчиті, то був задоволений. Бесідник дуже ясно зясував становище Укр. Греко-Прав. Церкви в Канаді і пояснив слухачам, що якраз заставило український нарід відродити свою Рідну Церкву як на Великій Україні, так і в Канаді.

О. Лещишин говорив дуже щиро, й річево і ані слова не сказав проти місцевої ново-зорганізованої православної громади, а противно закликав жити з нею в згоді, ділитись думками одні з другими, та взагалі сходитися, як брати з братьми.

Про о. Лещишина скажу, що він так, як всі українські православні священики, є дійсний український патріот, який щиро працює на українській народній церковній ниві та так, як і всі другі наші священики береже самостійности нашої Церкви.

Нам українцям вже досить вілізся в шкіру всяка чужа зверхність так релігійно-церковна, як і політична і ми мусимо боронити нашу самостійність на кождій ділянці нашого життя. Через чужу зверхність український нарід мусів лишати рідний край і втікати за море, отже тепер знає, як постояти за свою самостійність. Український нарід в Канаді створив своє життя, затримав свої обичаї, свою пісню і відродив свою Українську Православну Церкву. До цеї церкви ми українці повинні обовязково належати і не творити якоїсь ще одної української церкви.

Книжка, котру повинен прочитати кождий Українець і Українка

„ЧУЖА РУКА"

або „ХТО РОЗЄДНУЄ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД"

НАПИСАВ ПРОТ. В. КУДРИК. ЦІНА КНИЖКИ ЛИШЕ 35 ЦТ.

Замовлення і гроші слати на адресу:

THE HERALD — Box 3684 — WINNIPEG, MAN.

Українська Православна Церква в Канаді істнує вже 17 років, вона зросла в силу і здобула собі право горожанства. Хто отже організуе нову, орему церкву, той робить це хіба на розбиття українських сил.

Щодо о. Сарматюка, то він до недавна кричав, що спасіння для українців тільки в католицькій церкві, ще в минувшому році, перед його суспензою заборонив своїм вірним йти на базар до православних, а сьогодня представляе себе як православного над православними та ще й критикуе Українську Греко-Православну Церкву в Канаді. Пригадайте собі, о. Сарматюк, як я говорив вам в Форт Віліямі, що в 1918 році, коли то ви хрестили мені хлопця, що прийшов час для українців мати свою Рідну Церкву, а Ви мені сказали, що католицька церква заступае нас на кождім кроці і що вона одна може дати нам спасіння. А тепер виходить, що ви знайшли вже другу церкву, яка знову по вашій думці е одинока, що може дати нам спасіння, але яка не е дійсною українською, від чужих незалежною церквою а такою, що признае над собою чужу власть до тої міри, що й ви, як її священик, зареґістровані в в онтарійськім уряді, не як український священик, а як грецький. Ні, отче, не в такій церкві наше спасіння, а в такій, що е дійсно українській та від чужих независима.

Николай Ів. Мех.

НЕ ВИРОСЛИ РОГИ.

(Сифтон, Ман.)

Я ще до недавна був католиком. Ходив до церкви, давав гроші, сповідався. Минувшого року пішов я до сповіди. Господи, як почав мене наш ксьондз сповідати, то приходилось від святої сповіди тікати. А все через те, що я з православними сходився, жив по сусідськи. Отже ксьондз давай мене сварити, та на православних накидатися. Вони сякі й такі, каже, Турки, безвірки, відступники. Віступили від католицької церкви і в папу не вірять. Отже не можна з ними сходитися. Хто сходиться, то великий гріх чинить. А хто з католиків пішов би до їх церкви, тому роги виростуть.

Подякував я за науку, пішов до дому тай кажу жінці, що сталося. А вона каже: „Хто його знае, може й гріх з православними сходитися, але щодо рогів, то не думаю, щоби в тім була правда. Бо аде, як багато католиків ходить до православної церкви, а роги їм не повиростали".

Але я собі думаю. Що баба на таких річах розуміеться? Хіба вона брала теольоґію? А наш ксьондз хвалився, що 20 років штани на шкільній лавці витирав. Отже як каже, що виростуть роги, то певно виростуть.

І з тим прийшла мені грішна думка до голови. Думаю собі: Часи тяжкі, фармерование не поплачуеться, довги щораз більше зростають. А як би в мене були роги на голові, я пішов би до театру або до цирку, люде мене оглядалиб і гроші платилиб. Отже ліпше, як на фармі робити, та проценти на довгах платити.

На кажу жінці нічого про мою грішну думку, але перевідую, коли в українській православній церкві буде Богослуження. А як прийшла та неділя, я раненько висмикнувся з дому, що й жінка, ні діти не бачили — і гайда до православних на Богослуження.

Прийшов до церкви перший, ще й паламаря не було. Думаю: треба бути на цілім Богослуженню, від початку до кінця, щоби роги хоч на шість цалів виросли.

По якімсь часі прийшов паламар, а там і люди почали сходитися. Прийшов і священик і почав Утреню. По Утрені був акафист, тільки не до Йосафата Кунцевича так, як в нас, а до Ісуса Христа. По акафисті Служба Божа. А всьо так, як в нас, тільки в українській мові, отже все зрозуміле.

Прийшло Евангеліє і проповідь, Великий вхід і решта Служби Божої. Я стою, молюся разом з людьми, так на серці мило та любо, що й забув, чого прийшов. Аж як скінчилося Богослуження, пригадав собі, що я прийшов до православної церкви за рогами. Підношу з острахом руку до голови й мац — а рогів нема!

Щож — думаю, — треба почекати. За годину-дві роги не виростуть. Може треба й тиждень почекати. Але минув тиждень і другий, минув місяць, а там і рік — а роги мені й по нинішній день не виросли.

Але натомісць сталося цілком щось іншого. Іменно я так полюбив Українську Православну Церкву, що вписався в члени й тепер за ніякі гроші в світі не покинув би її. І хоч рогів не маю, до цирку не пішов, на фармі мушу дальше працювати і проценти платити — то тепер чуюся багато щасливійший чим тоді, як був католиком. Бо між православними знайшов багато гарних людей і навіть приятелів, а в українській православній церкві знайшов тоже душевне задоволення, якого ніколи перед тим не мав.

Сифтонець.

МОСКОВСЬКЕ ПРАВОСЛАВІЄ.

В ч. 299, з 24 грудня 1936, американської „Свободи" була поміщена новинка п. з. „Польське Православіє" такого змісту: „Порав перший у Польщі — пише „Нас" — відправив 11 листопада н. р. в православній церкві у Варшаві Богослуження польською мовою протоерей Симон Федоренко (мабудь наш землячок!). Проповідь виголосив по польськи о. Романовський. Хор, очевидно, теж співав по польськи".

Також Богослужіння в українській мові, котрого бажае населення Волині, православною церковною владою в Польщі, забороняеться, натомісць та сама церковна влада позволяе відправляти Богослуження по польськи. Обоятним їй те, що десятки православних церков на Холмщині і Поліссю позамикала польська влада. Декотрі з них перемінено на костели, інші порозбирано. Та це, як знаю, для митрополита Діонізія не важне, а важне — польська ласка!

Таких доказів приподобування митр. Діонізієм полякам е десятки, а цей додатковий най послужить для кращої оріентації тим, що сподіються для українців від митр. Діонізія та польської влади будь якої ласки або полекші.

Кореспондент.

ЮВІЛЕЙНИЙ ФОНД.

Збірка о. С. В. Савчука (1935)

о. П. Галицький, Вінніпег,	$1.00
Ник. Гуцуляк, Роркетон,	1.00
В. Перепелюк, Роркетон, (на на конто деклярації)	1.00

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД

(Збірка о. С. В. Савчука в 1935 р.)

БРЕНДОН, МАН.

І. Касюрак	$1.00

По 50цт.: Гр. Сосняк, Т. Пендиковський, В. Ганулян.

ФРЕЙЗЕРВУД, МАН.

Збірка о. Л. Дячини, 1935.

І. Байдак	1.00
С. Копоть	1.00

ТИСЯЧІ ВІРНИХ ПОЯСНЕНЬ
містить
КНИГА ЗНАННЯ
що вийшла з друку
в 3-ох великих томах
лексиконового формату та міцній оправі
з золотими витисками.
УКРАЇНСЬКА ЗАГАЛЬНА ЕНЦИКЛЬОПЕДІЯ
е
ПРЕБАГАТИМ ЗБІРНИМ ДЖЕРЕЛОМ ВСІХ ДІЛЯНОК НАУКИ
необхідним
ТОВАРИШЕМ ПРАЦІ
кожного культурного українця.
Цей твір повинен обовязково знаходитися у кожній
УКРАЇНСЬКІЙ БІБЛІОТЕЦІ
та
УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ.
Ціна комплету $30.00.
Замовлення із грішми приймае
ГЕНЕРАЛЬНЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО
Української Загальної Енциклопедії
під управою П. М. Шевчуків, в Торонто.
Замовляючі одержують книжки поручевою почтою зараз із Видавництва У. З. Е.
Адреса замовлень:
GENERAL AGENCY U. E. B.
433 Crawford Street Toronto 4, Ont.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1936 РІК.

Січень 1936.

29 С. Покл. ок. св. Петра
30 Ч. † Антонія Великого
31 П. Атанасія і Кирила, Олекс.

Лютень.

1 Прп. Макарія

2 Н. Мит. і Фар. † Евтимія Вел.
3 П. Максима
4 В. Тимот. ап., Атанасія
5 С. Климентія
Ч. 6 Пр. Ксенії
7 П. † Григорія Богослова
8 С. Ксенофонта й ін.

9 Н. Блуд. Сина. † Пер. м. Ів. З.
10 П. Пп. Єфрема
11 В. Ігнатія Богон., Романа
12 С. Трьох Святителів
13 Ч. Кира і Івана
14 П. Мч. Трифона
15 С. Стрітення Господне

16 Н. Нед. Масоп. Сим. і Ап.
17 П. Ісидора
18 В. Мч. Агафії, Теодосія
19 С. Вукола, Юліяна
20 Ч. Пр. Партенія
21 П. Вм. Теодора Страт.
22 С. Мч. Никифора

23 Н. Нед. Сиропуст. Харлампія
24 П. Власія, Вігілія
25 В. Мелетія еп., Антонія
26 С. Пп. Мартиніяна
27 Ч. Прп. Авксентія
28 П. Ап. Онисима, Євсевія пуст.
29 С. Памфила мч.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. В. Апонюка.

Лютень.

2. Неділя — Гардентон.
9. Неділя — Толстой.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Т. Кисілюка.

Лютень.

2. Неділя — Егремонт.
9. Неділя — Бюфорд.
9846—108 A. Ave., Edmonton, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. С. Гребенюка.

Лютень.

2. Неділя — Брендон.
9. Неділя. — Росборн.
12. Середа, Трох Святих — Менні
15. Субота, Стріт. Госп. — Виста.
16. Неділя. Овкборн.
21. Пятниця, Відчит. — Енгусвил, в 9-ій год. вечером.
23. Неділя — Сенді Лейк.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. П. Заворицкого.

Лютень

2. Нед. — Шортдейл.
9. Нед. — Пайн Ривер.
12. Середа, Трох Святителів — Венлав.
15. Субота — Стрітення — Косів.
16. Нед. — Давфин.
23. Неділя. — Ешвил.

Адреса: — Давфин.

ЦЕРКОВНИЙ УСТАВ НА 1936 РІК.

Січень.

26. Нед. по Просвіщенню: Голос 7. Утр. Еван. Мат. XXVIII: 16—20. Літ. Ап. Еф. IV: 7—13. Еван. Мат. IV: 12—17.

Лютень.

2. Нед. Митаря і Фарисея: Голос 8. Утр. Еван. Марка XVI: 1—8. Літ. Ап. II: Тим. III: 10—15 Єв. Луки XVIII: 10—14.

9. Неділя Блудного Сина: Голос 1. Утр. Єв. Марка XVI: 9—20. Літ. Ап. I. Коринт.: VI: 12—20 Еван Луки XV: 11—32.

12. Середа: Трох Святителів: Утр. Єв. Ів. X: 1—16. Літ. Ап. Жид. XIII: 17—21. Еван. Мат. V: 14—19.

15. Субота: Стрітення Господне. Утр. Єв. Луки II: 25—32. Літ. Ап. Жид. VII: 7—17. Еван. Луки II: 22—40.

16. Неділя Мясопустна: Голос 2. Утр. Еван. Луки XXIV: 1—12. Літ. Ап. I. Корин. VIII: 8—13 і IX: 1—2. Еван. Мат. XXV: 31—46.

Український Релігійний двотижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3684
WINNIPEG, MAN.

РІК XIII. WINNIPEG, MAN., FEB. 1st, 1936 ВІННІПЕГ, МАН., 1-го ЛЮТОГО, 1936. ЧИСЛО (239) 3

НЕ ДАЮТЬ РАТУВАТИ ГОЛОДУЮЧУ БЕСАРАБЩИНУ.

Як відомо, на українській Бесарабії голод. Буковинський комітет допомоги голодуючим у Бесарабії розвинув допомогову акцію. Делеґати комітету виїхали в Бесарабію та заложили там кухні для голодуючих, головно для дітей. Румунські власти не тільки що не дають ніякої допомоги тим кухням, але взагалі виступають проти цієї допомогової акції та вважають її за якусь небезпечну іреденту. В тому часі, коли бесарабські німці дістають допомогу від Гітлера, а жиди допомогу з цілого світу, і це вважаеться природнім, поміч українцям вважаеться за революційну, протирумунську роботу. Румунська влада робить перешкоди українському комітетові, що хоче перевезти голодуючих дітей з Бесарабії на Буковину, хоч німці недавно вислали 300 своїх дітей і ніхто їм у цьому не перешкаджав.

В ПОЛЬЩІ ПОШИРЕНИЙ АНТИСЕМІТИЗМ.

Таймс поміщуе власну кореспонденцію Юрія Шапіра з Варшави про розміри проти-жидівської акції в Польщі. Каже, що осередком агітації е міста на границі Німеччини, отже це діеться під впливом націстів.

Біля 100 жидів побили в містечку Трусколаз в центральній Польщі нібито під замітом, що якийсь жид поповнив святотацтво.

Найбільше шаліе проти-жидівська ворожнеча на Поморю, що лежить на польському коридорі. Там нападають на жидівські крамниці, нищать товари і проганяють жидів з їхніх домів. Перед в агітації ведуть студенти з університетів у Варшаві і Познані.

ЖИДИ ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО НОВОГО „ВИХОДУ З ЄГИПТУ".

В Ст. Луїс були зібралися провідники американського жидівства на конвенцію Краевої Ради Жидівських Федерацій і Добродійних Фондів. Вони передискутували справу виходу з Німеччини всіх жидів, так як колись вийшли з Єгипту жиди під проводом Мойсея на 40-літню скитальщину по пустині.

Провідники подавали інтересні порівнання з біблійного виходу жидів. Тоді треба було мандрувати 40 літ, щоб осягнути свою ціль. Тепер чоловіколюбні жиди в Англії й Америці мають приготовити манну для випровадження жидів з Німеччини. Коли цеї манни-фондів не буде, справа жидівська буде погребана.

Таку думку розвинув сер Герберт Самюел, що прибув щойно з Англії через Ню Йорк. Як обіцяну землю для Жидів Самюел вказуе знову на Палестину.

400 ОСІБ ЗАНЕДУЖАЛО НА СКАЖЕНИНУ.

В місті Берлад в Румунії, настав від кількох днів переполох. Різник Йосиф Валдман купив вола і мясо з нього продав місцевим різникам. На другий день довідався, що він був хорий на скаженину, що ствердили опісля лікарі.

Всі люди, що їли мясо з того вола числом 400 осіб, занедужали на скаженину. Санітарна влада зажадала специяльних лікарів з пастерівського інституту в Ясах.

РІДКИЙ ВИПАДОК.

Кореспондент Офінору подае з Риму про рідкий випадок телепатії, який стався в цих днях в Неаполю. Молодий залізничник Гнат Торнаторе, батько якого був тяжко хорий і в небезпеці життя, пішов до своєї щоденної праці і мав вирушити з льокомотивою, щоб взяти потяг. Нараз він з невідомої причини, на очах багато людей впав з машини та зістав на місці вбитий. Люди, які несли його до дому зустріли в дорозі його брата, який біг попередити його, що батько вмер. По перевірці годин показалося, що як раз в той мент, як він впав з льокомотиви батько його несподівано підвівся, скрикнув його імя та упав мертвим. Справа показуеться настільки цікавою з наукового боку, що перевіркою її занялася Королівська Академія Наук.

ДВА РАЗИ ЖІНКУ ХОВАЛИ.

В Ровдницях біля Праги в лічниці померла жінка й один леґіонер. Труни положили до деревищ, але люди похоронного бюра мерців поміняли і жінку ховали як леґіонера зі всіма військовими почестями. Трохи пізніше відбувся другий похорон. Дочка померлої спізнилась і востанне хотіла бачити мертву матір. На її прохання труну отворили і вона побачила труп леґіонера, одягненого в однострій з декораціями. Дочка з переляку омліла. На це жінку відкопали та ще раз поховали вже без військової паради. Розуміеться, леґіонера поховано з належними військовими почестями.

ОБЛАВА НА ЧЕПИГУ.

Румунська поліція на Буковині мае знову заняття з голосним опришком Чепигою, що втік свого часу з косівського повіту на румунський бік. В останніх часах він знов дав про себе знати кількома грабіжницькими нападами, викликаючи переполох по селах. Недавно відбулася нарада румунської жандармерії з польською поліцією, щоби встановити спільний плян ділання в облаві на Чепигу. За його спіймання визначено нагороду в сумі 1,000 злотих.

ВІД УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОСЛАВНОГО БРАЦТВА В КАНАДІ.

1. Високопреосвящений Архиепископ Іоанн Теодорович передав через Консисторію свое благословіння на організування відділів Українського Православного Брацтва в Канаді та для всіх тих, що цею справою занимаються. Висказуе надію, що організування Брацтва піде скорим темпом вперед, та що воно стане дійсно додатною силою в життю нашої Церкви.

2. Всечесні Отці Духовні та взагалі передовійші одиниці між православними українцями повинні подбати, щоби в як найкоротшому часі відділи Брацтва повстали при кождій українській православній громаді, а також там, де ще нема церковних громад, але е вірні або прихильники Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

3. Уряди новозорганізованих відділів Брацтва повинні негайно повідомити секретаря головного уряду Брацтва, про зорганізовання відділу та про склад його уряду, як також зажадати потрібну скількість аплікацій для виповнення і підписання новими членами Брацтва. Адреса секретаря головного уряду Брацтва е як слідуе:

Mr. J. W. Stechishin,
609 Temperance St., Saskatoon, Sask.

УКРАЇНСЬКЕ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНЕ БРАЦТВО В КАНАДІ:

Т. Гуменюк, Торонто, Онт., — голова.
Гр. Кравчук, Пайн Ривер, Ман., — з. гол.
Ю. Стечишин, Саскатун, Саск., — секр.
І. В. Луцюк, Вакав, Саск., — заст. секр.
Гр. Стратійчук, Канора, Саск. — касієр.

А В КИТАЮ... ЯКРАЗ НАВПАКИ.

Китай у порівнанні з Европою, це край, де багато річей діеться якраз навпаки. Ось приклади: Мокрий парасоль ставлять там ручкою вниз. Голкою шиють від себе, а дошку гиблюють до себе. Підставку кладуть на склянку чаю (щоб не вистигав). Щоб загрітись пють зимні; щоб охолодитись — гарячі напитки. Їх компас показуе південь, а білі краски означають жалобу. Сміхом висловлюють жах і біль, радість — криком та пронизливим гамором. Таких прикладів можна навести багато більше.

МАТИ ПІДПАЛИЛА СИНА.

В Турні Малій, берестейського повіту, згоріла загорода Федя Шеметюка. Слідство виказало, що підпалила 73-літня Евфимія Шеметюк, мати погорільця. Шеметюкова оправдуе свій злочин тим, що син, який унаслідив по батькові все майно, вигнав її з хати.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ „ВІСТНИК" Коштуе на рік $1.00 (В Злуч. Державах $1.50)

ПАТРІОТИЗМ ГРЕКО-КАТОЛИКІВ.

Часто читаємо в часописах, що їх видають наші католики, про великий патріотизм усіх т. зв. греко-католиків, — усіх тих, що нині стоять при церкві, яку накинули нам вороги. Всіх — і звичайних і верхів, себто священства. Та писанина обчислена на те, щоб при католицькій церкві за всяку ціну задержати тих, які переконуються про шкідливість католицької ідеї як такої для нашої української справи. Вони готові кинути ту церкву й шукати такої, яка служить і Богові й народові. Їх отже треба переконувати, що католицька церква одинока національна наша церква. Але вони доти вірять, доки не дізнаються про існовання Української Православної Церкви.

Відома річ, що католицька церква не може бути національною церквою для українського народу. Вона залежна від Риму. А Рим — це осередок італійців, і українцям нема чого в ньому шукати ні підпори, ні спасення. Длятого даремно є писати про патріотизм та свідомість звичайних католиків, бо і духовенство на загал грішить браком свідомости і патріотизму.

Правда — є між духовенством патріоти, але це білі круки. Є й між вірними гарні українські громадяни. Вони боряться проти політики Риму й тих, які з ласки Риму находяться на верхах у цій церкві. Їх є мало. Вони ніґде не поборюють Української Православної Церкви, вважаючи її за одиноку нашу національну Церкву.

На Закарпаттю, у тій части України, що нині находиться під чехословацьким пануванням, живе велике число українців. Більшість із них католики. Багато там католицьких священиків; є й єпископи.

Вони видають там свій часопис, що зветься „Неділя". Цікавий він тим, що нині ще видається не чисто літературною мовою. Чому воно так, це знають „патріоти" зпід католицького стягу. Нині лунає клич серед українців: Для одного народу одна літературна мова. Тільки верхам католицької церкви на Закарпаттю це непотрібне. Їх це не обходить. Вони свій орган друкують не літературною мовою, а якоюсь тарабанщиною.

„Неділя" — це часопис для українців, але видаваний римською політикою і тому стоїть опозицією проти чисто-українських часописів, проти „Учительського Голосу" й „Українського Слова". Так! Духовенство тамошнє закидає, що з українського табору ширились безбожні впливи через 17 літ. Через 17 літ — то є за час панування чехів. Відколи там стало трохи свобідніше, відколи там свідоміші громадяни працюють для української справи, від тоді вони ширять „безбожні" впливи, бо не годяться з роботою непатріотичного католицького духовенства. А не годитися з тим духовенством — це велике зло. Це безбожність. Бо духовенство з „Неділі" волить мадярський або москвофільський дух, а український патріотичний дух це — по їхньому — безбожницький дух.

Католицькі духовці на Закарпаттю учили десятки літ ненавидіти всьо, що українське. Тому молодь, освідомившись, кидає католицьку церкву. В 1933 р. перейшли на православіє в Мукачеві 82 студентів і інтеліґентів. І до нині це там звичайне явище. Кидають католицьку церкву сини католицьких священиків, а навіть укінчені богослови. Вина за те спадає на духовенство, тому „Українське Слово" питає:

„Чи не ліпше було вчити тих хлопців любити свою віру і церкву, ніж ненавидіти своє рідне українське?"

Ось чорне на білому. Католики духовні вчили ненавидіти своє рідне українське. А писаки з католицького табору трублять, що ніґде нема більшого патріотизму, як у католицькій церкві.

Далі „Українське Слово" вичисляє гріхи тих католицьких духовних. Вони билися за російські учебники (шкільні підручники), ходили „в депутаціях з протестами проти української мови". Треба розуміти, що з тими протестами ходили вони до наших ворогів. От, яка велика національна „свідомість"! Правда?

Опісля йде уступ, що його варта вцілости помістити: „Якщо говорити про велику сімнадцятьлітню працю нашого москвофільського духовенства, то справді мусимо признати, що воно аж за багато й по геройськи працювало для мадярів, для поглиблення нікому непотрібного русофільського духа... Для свого ж народу воно стало великою колодою, що цілим своїм тягарем кинулася напоперек шляху відродження нашого народу на Закарпаттю".

Те духовенство не дбало про релігійне виховання українського народу, не дозволяло на Богослужения в церкві за поляглих в обороні нашого народу. Стаття кінчиться викриттям, що не католицьке духовенство виховує і провадить синів нашого народу, але хто інший — на шкоду того духовенства і його церкви.

Ясно, як на долоні! Не дбало те духовенство за релігійне й національне виховання народу, то нарід від них відвернувся. І шкода діється нашому народові. Люди стають сектантами, соціялістами; а то й безбожниками. Було б не зле, коли б могли перейти до Української Православної Церкви. Та покищо там такої немає.

Оттаке воно там. Таке водиться всюди, де працюють католики. Вони остільки патріоти, оскільки їм треба людей для католицької справи, а не для української. Народня справа — це в них другорядна справа. І нерідко поборюють народню роботу, коли вона не годиться з плянами й політикою Риму. Це не патріотизм, а щось інше.

о. Є. Г.

ЯСОН.

(Оповідання).

Старий божевільний Ясон наводив жах не тільки на дітей, а й на старих. Малих він страхав своїми дикунськими вихідками, а неввічливе поводження старих з Ясоном наводило на себе гнів останнього й погрозу „спалити". Ця погроза часто здійснювалася, і не раз Ясонові приходилося сидіти за підпалювання і в вязниці і в лікарні душевнохорих. Вилікувати „підпалювання" так і не вдалося, і Ясон жив вільно у своїх родичів в селі Н-ках.

Було це перед світовою війною. Я, тоді ще парубок, був запрошений грати на весіллю в родину, в якій жив Ясон. Як звичайно, весілля йшло своїм традиційним шляхом: на передодні ми грали „коровай" у молодої; на другий день з музиками проводили молодих до церкви; після вінчання пішли до молодої, де пополудні почалися танці. Молодь не звертала уваги на зимову пору й танцювала на дворі, бо в хаті не було де розійтися. Танцювали до ночі.

Ранком від молодої все весілля пішло в сусідню хату до молодого. З весіллям вирушила й вся рідня молодої. В хаті лишили Ясона, який мав опікуватися маленькою дитинкою, що спокійно спала в колисці. Як хата молодого була в сусідстві, то майже ніхто з гостей не вдягався у теплу одіж. Все тепле було позоставлене в хаті молодої: мужики й баби покинули свої кожухи, хлопці й дівчата — сердаки й хустки.

Не весь же час грати й танцювати, треба й музикам відпочити. Посідали й запалили. Хтось зауважив, що від цигарок йде неприємний дим. Курці запевнюють, що палять цигарки „перший сорт" і дивуються, що їхні цигарки можуть комусь не подобатися.

Але в короткому часі виявилося, що удушливий дим ішов зовсім не від цигарок, а від чогось іншого. Що хвилини сморід був сильніший. Почали шукати причини. За хатою всім вдарив у ніс запах смалятини. Перелякані люде побігли до комори, до хліва, до стодоли, але нічого підозрілого не знайшли.

Нарешті почули істеричний жіночий крик. На порові хати молодої стояла молодиця і з безумними очима благала про ратунок. Всі кинулися до неї і, коли зобачили, що робиться в хаті, — остовпіли: крім Ясона й колиски з дитиною в хаті ніяких річей не було. Сам Ясон сидів перед грубкою і задумливо дивився на дотліваючі річи. Грубка від палення трісла на три части. В колисці без соломи, без подушечки й без пелюшок лежала маленька дитинка й плакала. Очевидно, все було спалене в грубці. Почали розпитувати Ясона, нащо він це зробив?

Божевільний, не встаючи від грубки, почав відповідати:

— Лише ви вийшли з хати, як двері відчинилися, і в хату почали лізти стружки. Що з ними робити? Я їх в грубку й запалив. Як вони вже догоріли, то я побачив, що вогню мало, а стружки вже не лізуть в двері, тоді я стільця побив і теж в грубку.

Ще мало вогню. Тоді вже, що бачив: і кожухи, й хустки, сердаки пхаю й пхаю... Бачу, знов мало, тоді я — перинку з малого, подушку й солому з під нього. Хотів і малого, але...

Ясон замовк і усміхнувся.

Мовчали всі і нібито чогось чекали. Я не витримав і запитав Ясона, чому ж він малого не вкинув у вогонь.

— Я хотів, але Той сказав: „Не руш" — і я не рушив.

Очі всіх були звернені на колиску, куди пальцем показав Ясон, але крім порожньої колиски, з якої мати вже вийняла хлопчика, ніхто й нічого не бачив.

— Хто ж „той?" — запитували всі.

Ясон підійшов до колиски і на одному з мотузків, на яких висіла колиска, показав привязаний маленький хрестик і промовив:

— Той сказав: „не руш", — і я не рушив.

На очах присутніх були сльози. Мимоволі всі піднесли руки й перехрестилися.

Так маленьку дитинку спас від вогню маленький хрестильний хрестик, маючи Велику Силу Животворящого Хреста Господнього.

Пер. **Пантелеймон Алексій.**

Як з Вашою передплатою на цей рік? Погляньте на наліпку, чи не час вже відновити передплату за „ВІСТНИК"?!

ТАК МУСИТЬ БУТИ.

(Поліська легенда).

Подорожував колись Поліссям Господь наш Христос з апостолами святими Петром і Павлом.

І ось прийшли мандрівники святі до броду. А брід глибокий, бо в осени то було, і перейти не можуть: холодно.

Сіли коло броду святителі та й чекають. Чи не надійде хто, щоб перевіз.

Чекали довго. І вже далеко на захід сонця пішло, коли вгледіли мандрівники: іде хтось з ліса. На болото до броду прямує.

Приглядатися стали.

Чоловік іде волами, на шістьох возах іде, порожняком. Гній, мабуть, на поле до ліса возив і домів повертає.

Вгледіли чоловіка апостоли й зраділи. А святий Петро то й промовив до Учителя:

— От і переїдемо, Господи. Не доведеться на болоті у лісі ночувати. Голодними й холодними поневірятися.

— Ні, — відповів Христос апостолам, — не перевезе цей, не просіть навіть.

— Чому, Учителю? — запитав апостол Петро. — Адже порожняком їде та волами якими. Шість пар — як звірів — запряг. І чи ж великий тягар, коли чоловік на порожній віз сяде?...

— Тому не візьме, що багатий, — відповів Христос, засмутившись.

— А врешті попроси, коли хочеш, — за хвилину додав.

Тим часом надїхав чоловік.

Добра нагода, худоба статна, здорова. Та й сам не аби як виглядає: знати достатки.

— Видно, що господар, — обізвався святий Павло.

— Не дармо ж цілою валкою їде, — підтвердив Павлову думку апостол Петро.

А далі до чоловіка звернувся, що тим часом наблизився та:

— Помагай Біг, дядьку! — сказав.

— Доброго здоровля, — відповів підїзджаючи і, не обернувшись у бік подорожних, вїхав у воду.

— Щоб ви здорові були, дядечку, — може б перевезли нас на той бік броду?... Будьте ласкаві! — заговорили враз апостоли, побачивши, що їх минає.

— Де там, люде добрі! Адже бачите самі, що худоба потомлена, ледви ноги переставляє. А вода така глибока, та й грузко.

І поїхав спокійно, наче добре діло зробив, відмовивши людям у ласці маленькій.

А мандрівники святі почали на нічліг готовитись. Вогню викресали, хмизу настягали... Вечоріло вже зовсім, та не видно було краю, доки доведеться тут на болоті мерзнути.

Аж дивляться: іде чоловік знов із ліса. Іде корівками. Поганяє скорій, щоб до дому не спізнитися, завидна воду переїхати... Худібка в нього благая, — пристає: от-от зовсім не піде.

— Ну, цей то напевно не візьме, — промовив святий Павло.

— Цього й просити гріх, — додав другий апостол. — Чи-ж потягне чотирьох така худоба в грузькому?

— Цей то і перевезе, — обізвався Христос. — Зверніться до нього, попросіть лише. А непопросите, сам обізветься й покличе.

Ніяково було й проситися у трьох на худобу таку. Але виконали апостоли волю Учителя та звернулись в один голос до бідака:

— Може б, дядечку, були так ласкаві та перевезли ви нас через воду?... Вже довго чекаємо, та не трапилось чоловіка, що забрав би нас з собою на той бік. Випадає десь ночувати тут на холоді.

Обернувся на це бідак, що із млина з міщатком муки повертався, глянув, мовчки, на колеса слабенькі, не ковані та:

— Сідайте! — промовив. — Може як небудь перетягнуть. Не випадає ночувати вам тут.

І спинив корівки.

Подорожні сіли на віз і сяк-так перебралися на другий бік броду. Кілька разів корівки ставали спочивати, а господар то й на бервину якусь віскакував, замочився, коли колесо на колодку наскочило, а віз нахилився.

Та проте переїхали.

Злізли зараз же подорожні з воза. Подякували красненько чоловікові совісному. Побажали йому добра в родині та господарстві й пішли прудчій гінгися, залишаючи благодітеля ззаду.

— Що ж за кара буде, Господи, багачеві, який не схотів нас взяти? — запитали тепер апостоли.

— Нічого не буде, — відповів Христос. — Хіба що багацтва в нього із часом примножиться: возів та волів ще стільки ж набуде.

— А нагороду яку ж пошле Бог бідакові, що, коровами їдучи, нас не відмовився взяти? — запитали святі вдруге.

— Вовки йому на днях корівку одну зїдять, з одною останеться. Тільки й буде, — відповів Христос.

— Це ж несправедливо, Господи! — жахнулись апостоли.

— Так мусить бути, — не дав їм говорити далі Христос. — Бог любить не лише бідних, а і сльозу їх.

Анатоль Котович.

ЛИСТ ПИСАНИЙ КРОВЮ.

В Японії відбувається тепер розправа проти підполковника Сабуро Айзава, за вбивство ґенерала Нагати. На розправі прочитано листа від підпоручника Кошімури, у якому цей домагається точного висвітлення, чому кілька місяців тому усунено ґенерала Масакі з становища інспектора військового навчання. Це усунення довело до пізнішого вбивства Нагати. Лист підпоручника Кошімури писаний кровю і обіймає кілька сторінок.

РІДКИЙ ПРОЯВ ЛЮБОВИ.

В англійському місті Бредфорд у шпиталі померли в тійсамій хвилині дві рідні сестри Фенні і Фейт Голмс. Вони були від дитячих літ так сильно привязані одна до одної, що не годились навіть вийти замуж зокрема, коли одній хтось освідчився і пропонував корисне подружжа.

Коли одна з них занедужала в 65-ім році життя, друга так довго ходила коло неї, аж сама поклалась до ліжка. Хоч недуги їх були зовсім ріжні, вмерли вони, якби зеднані тою самою електричною струєю.

„ДНІПРО"

Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.

Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштує на рік $2.00

Передплату висилати на адресу:

"DNIPRO"

1851 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

КОМУНІЗМ А ХРИСТІЯНСТВО.

(Написано за промовою д-ра Фултона Дж. Шіна в скороченню).

Комунізм інспірує посвяту; пригноблює людського духа до найглубших низин; має себе за суддю совісти; вчить науки про спасіння людства; має претенсії, що пояснює і відповідає на всі життєві проблеми — тому комунізм є чимсь більшим від звичайної науки економії. Комунізм є релігією.

Комунізм малпує християнство у всіх своїх виглядах. Він різниться тільки духом від християнства.

Комунізм має також свою біблію, якою є „Капітал" Карла Маркса.

Комунізм знає також про первородний гріх, а ним є капіталістичний лад. Він має свою месіянську надію — нею є безклясова кляса безбожників. Він має закон посвяти в виді боротьби кляс; він має своє священство, а ним є великий комісаріят.

Він є подібний під всіми виглядами до християнства — **кромі одного**.. Його не інспірує дух Христа, а дух вужа, **змія**.

Комунізм — це новий ізраїль, нове вибране тіло, містичне, проти-Христове.

Комунізм має в собі релятивну нібн правду, а нею є реакція прти індивідуалізму, в котрому чоловік чоловікови є [illegible]

Тому комунізм кладе натиск на зеднання людства в новому порядку.

Одначе нема такого тільки одного порядку, в який можливо всіх людий згромадити. Оттут комунізм робить непростиму помилку. Є два порядки, в які людство може бути згромаджене. Перший порядок технічний, який є на цілі комунізму; другий порядок органічно-духової одности, який є на цілі християнства. Перший є порядком, в якому людину визувають з людськости для економічних цілей; другий є порядок, в якому людину взноситься до духової достойности для осягнення зверхнього щастя в Бозі.

Комунізм це досконала система для скарликовання людської особливости, мобілізуючи її в божевільні колективи.

З економічної точки погляду — в комунізмі нема нічого нового. Це є тільки строго льоґічне осудження найгірших сторін капіталізму.

Капіталізм ставив економію, матеріялізм, за головну ціль в життю. Комунізм ставить економію за остаточну дивовижну ціль життя.

В дійсности комунізм виразно твердить, що в життю вже нема іншої цілі, та не позіставляє такої цілі для осягнення кільком капіталістам, але ставить її державі до осягнення.

Тому з економічної точки погляду революція не дала початку нової доби: вона тільки зазначила конець старої доби.

Комунізм — це не крик за народженням; це стогін смертельника: це є зойк умираючої цивілізації, котра забула за Царство Боже, а гналася тільки за тим, що туземне.

Тому, що комунізм має на цілі громаду, то його на тій точці ніхто не може заперечувати; як також не можемо обороняти шорсткого індивідуалізму. Комунізм можемо заступити тільки чимсь, що громадське

Тому, що комунізм є релігією, то тільки релігія може його побити.

Одним словом — тільки через християнство можемо успішно стрінутися з комунізмом.

Осьмомисл.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Видає Українське Православне Видавниче Спілка.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю — $1.50 на рік.

THE HERALD
Published semimonthly by the
Ukrainian Orthodox Publishing Company
Subscription per annum:
In Canada — $1.00. — Foreign — $150.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 2684, WINNIPEG, MAN.

ЗБУДУЙМО СИЛЬНЕ БРАЦТВО.

I.

Церковні Брацтва на Україні.

Хто бодай здебільшого познакомлений з українською історією, той знае, яку важну ролю в життю нашого народу відограли церковні Брацтва на Україні.

Найбільш оживлена діяльність тих Брацтв припадае на другу половину шіснадцятого та першу половину сімнадцятого віків, отже в добу, яку під многими зглядами треба вважати за одну з найтижчих в нашій історії. Не входячи в подробиці брацького руху, вистане загально сказати, що ціллю й завданням церковних Брацтв було зміцнити церковно-релігійного духа серед української людности, обороняти Православну Церкву перед її ворогами, — польською владою та католицизмом з його унією, — поширювати освіту серед української суспільности через заложення та утримання шкіл та взагалі дбати про релігійно-моральний та просвітно-національний добробут українського народу.

І ці свої цілі й завдання Брацтва переводили в життя з таким успіхом, що доба братського руху буде завжди належати до найсвітліиших періодів в українській історії.

Українське Греко-Православне Брацтво в Канаді.

Памятаючи про значення та заслуги давніх церковних Брацтв, Перші Довірочні Збори в Церковній Справі, які відбулися 18—19 липня, 1918 р., в Саскатуні, Саск., і які рішили зорганізувати Українську Греко-Православну Церкву, покликали також до життя Українське Греко-Православне Брацтво й наложили на нього обовязок перевести зорганізування Церкви та завідувати її справами до часу, поки не буде створений властивий церковний провід.

Брацтво провадило свою діяльність згідно з постановами Перших Довірочних Зборів аж до Другого Українського Греко-Православного Зїзду, який відбувся з кінцем листопада й початком грудня, 1919 р., і який покликав до життя Консисторію Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Від того часу аж до Четвертого Собору, що відбувся 16—17 липня, 1924, в Йорктоні, Саск., духовними та адміністративними справами Церкви завідувала Консисторія в порозумінню з урядом Брацтва, а уряд Брацтва клопотався фінансовими справами

За перших шість років свого існування, тобто від липня 1918 до липня 1924, а головно в першій половині цього часу, Брацтво проявляло навіть дуже оживлену діяльність. Однак цю діяльність треба записати скорше на рахунок самого уряду Брацтва, чим цілого Брацтва, як такого, бо Брацтво, як організація, ніколи не було ясно усталене Брацтво спису своїх членів не держало, братчики річних вкладок не платили, відділи Брацтва не існували. В додатку Брацтво своїх окремих зїздів чи зборів ніколи не мало і уряд Брацтва вибирався не на зборах Брацтва і членами Брацтва, а на загальних церковних зїздах чи Соборах, на яких ніколи не було усталено, хто е членом Брацтва, а хто ні.

Причини неактивности Брацтва.

Від 1924 року діяльність Брацтва майже завмерла. Правда, уряд Брацтва існував дальше, але це мабуть все, що про Брацтво в тім часі можна сказати. Церковні Собори, — четвертий, пятий і шестий, — припоручували Брацтву віджививити свою діяльність — уложити новий статут, приеднувати членів та організувати відділи, збирати фонди, заниматися виховавчою роботою, опікуючись Недільними та Рідними школами, спомагати нашу пресу й видавництво та тим подібне, але уряд Брацтва цих припоручень не виконував.

Причини на це могли бути ріжні, але здається, що найважнійшою причиною було оце: В самих початках свого існовання, коли церковна організація ще не була перепроваджена, Брацтво, а властиво його уряд виконував в меншій або більшій мірі ту роботу, яка в нормальних відносинах входить в обсяг церковного проводу. Колиж Другий Церковний Зїзд покликав до життя Консисторію, а ще більше, коли Церква в 1924 році дістала свого епископа, обсяг та зміст ділання Брацтва природно змінився. Згідно з цим для Брацтва треба було визначити новий круг ділання, вложити нову програму, яка відповідалаб зміненим відносинам в Церкві, силою яких то відносин Брацтво має існувати не як тіло, що Церквою **управляе та її контролюе,** бо згідно з чартером і статутом Церкви ці функції належать церковному проводові й Соборам, — але як організація, що Церкві **помагае** в її роботі.

На'жаль Брацтво не здавало собі з цего справи, воно не зуміло пристосувати своеї діяльности до змінених відносин в устрою Церкви і в наслідок того існувало тільки по імени, а в найкращім випадку тільки в складі свого уряду.

Наводимо це не для критики, не для того, щоб показати когось винним, а едине для того, щоби, - усвідомивши тобі, в чім полягала причина неактивности Бкрацтва, ту причину усунути і зробити Брацтво живою, діяльною організацею

Новий статут і реорганізація Брацтва.

Семий Собор Української Греко-Православної Церкви в Канаді, що відбувся минувшого літа в Саскатуні, Саск., виніс ухвалу такого змісту:

„Собор уважае за потрібне переорганізувати Українське Греко-Православне Брацтво в Канаді. Вибирае уряд Брацтва з пяти членів і припоручуе йому в порозумінню з Консисторією виготовити статут Брацтва й започаткувати його роботу".

Згідно з повищою ухвалою уряд Брацтва вже приготовив начерк статута, який був опублікований в послідних двох числах „Вістника", і приступив до організування відділів Брацтва. Маємо відомости, що дотепер зорганізувано около десять відділів, та що е вигляди, що найдалі до року відділи будуть існувати при кожній діяльнійшій церковній громаді. Щоби однак ця спроба зреорганізувати Брацтво та віджививти його діяльність не закінчилася знову невдачою, для того треба, щоби так головний уряд, як і відділи та поодинокі члени Брацтва усвідомили собі докладно, які е цілі й завдання Брацтва, та як їх переводити успішно в життя.

Над цим думаемо застановитися в наступних числах „Вістника".

АРАБСЬКА ЄВАНГЕЛІЯ ГЕТЬМАНА ІВАНА МАЗЕПИ.

Українське громадянство в Парижі мало приемність почути спеціяльний доклад в справі нововинайденої в Румунії Євангелії Івана Мазепи, про яку вже писала українська преса. Доклад зроблений відомим українським вченим З. Прокоповичем. Згідно його повідомленню Євангелія була видана в 1708 році в м. Алепо в арабській мові і на звороті першої сторінки мається віршована посвята видавцеві та добродієві в мові старо-грецькій. Зроблено це було очевидно для того, щоб Гетьман, який міг арабської мови не знати, всеж міг особисто прочитати посвяту. Євангелія прикрашена гербом славетного Гетьмана, дуже своерідного виконання і з певним волошським впливом. Під гербом титул Гетьмана старо-словянсьскою та старо-грецькою мовами. Дуже цікавою е подробиця, що титул Гетьмана починається не звичайно відомою формулою, а словами „Божою Милостию Ми...", що показуе, що в ті часи на Сході Гетьмани України вважалися суверенами, рівними з іншими християнськими володарями. Розвідка п. З Прокоповича, виклад якого авдиторія вислухала з надзвичайним зацікавленням, мае бути цінною вкладкою в розроблення історії Великого Патріота, про якого, через систематичне нищення документів московськими урядами, ми ще так мало знаемо.

МЕКСИКАНСЬКІ КАТОЛИКИ РУХАЮТЬСЯ.

Архиепископ Мексика, Паскал Діяз оголосив відкритий лист до президента Лазара Ґарденаса з проханням віддати католикам церкви, забрані урядом в 1934 році, щоб запобігти проти-релігійній пропаґанді. Архиепископ подав такі аргументи: Комуністам дозволена отверта пропаганда проти релігії і релігійних шкіл, а католикам вільно поучати вірних людий лише в церквах, а ці церкви можуть бути кожної хвилини забрані державою; уряд хоче виховати нове покоління без релігії, як це сказано в урядових документах і деклярациях; релігійних практик не вільно відбувати навіть по домах чи церквах в деяких стейтах; церкви в деяких провінціях цілком позамикані, або заборонені; число священиків таке обмежене, що нема кому вчити людий релігії; закон не гарантуе навіть права уживати церкви.

Лист до президента був висланий ще 23 листопада, 1935 року, але щойно тепер оголошений.

ЖИТТЯ ЗА ЯЛИНКУ.

У державному лісі у Вишакові біля Познаня селянин Рох Штренк вирубав ялинку для своїх дітей на Святий Вечір Селянина здибав лісничий та сказав віддати ялинку. Коли Штренк не хотів, лісничий вистрілом із рушниці вбив його.

АДРЕСА КОНСИСТОРІЇ:
Адреса Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді е:
Orthodox Church of Canada,
Consistory of the Ukrainian Greek-
7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man.

З КАНЦЕЛЯРІЇ АРХИЕПИСКОПА.

З канцелярії Впреосв. Архиепископа Іоанна Теодоровича переслано нам до опублікування слідуючі листи, які самі за себе говорять:

Консисторія Української
Православної Церкви Америки
675 Іст 183 Стр., Нюйорк, Н. Й.
Лист. 28, 35.

Високопреподобні і Всечесні Отці!

До сього часу я був в розїздах, а останні дні упорядкував свій офіс. Він був заваленний всім тим, що нагромадилося за півроку моеї відсутности. По тій причині раніш я не міг Вам відповісти.

Я шкодую, що якісь важніщі справи, ніж справа злуки Церков, затримали Вас, так, що ми не могли мати спільного засідання, першого по моїй так довгій відсутности. Я так думаю, що справа злуки Церков е під теперішню пору справою найважнішою і жадні інші справи не можуть її відсувати в кут. Я також думаю, що заклик Архіепископа (лист з запрошенням на спільне засідання був написаний з мого благословіння), того Архіепископа, який во імя будучої злуки мусів вже пережити, перебути тяжку боротьбу і перебороти в ній, е досить поважною справою, щоби її відсували на бік інші справи. Поки що ще ніхто не ложив тяжких жертв на олтар нашої будучої злуки крім мене. Я таку жертву положив: був захитаний цілий мій авторитет в Церкві, були болючі і знеславлюючі оскарження, я це все переніс, але повернувшись назад і кличучи Вашу Консисторію на спільне засідання, щоб далі вести справу, за яку я вже переболів і то тяжко, я довідався, що „Ви заняті" і прибути не можете. Це з останнього листа Голови Вашої Консисторії від листопада 6-го ц. р. і з надісланої Вами телеграми.

В попереднім листі від 26-го жовтня Ви подаете, що на кожен Ваш крок до злуки Церков Вам треба мати порозуміння з Арх. Атенагорасом. Архіепископ Атенагорас знае про цілу акцію і на кожен крок в ній непотрібно кожен раз спеціяльного дозволу. Коли ж би дійсно було так, що Ви самі нічого не можете робити, то нема чого з Вами переговорювати, а роспочати такі переговори безпосередно з Вашим господарем, з того може було б більше користи. Я так не думаю і так не хочу, бо справа нашої злуки, це перше всього справа українська, а не грецька, Церкви української, а не грецької. Тут нам, українцям ходить о добро, а не грекам. Взагалі, Ви підходите до справи злуки, так мені здається, керуючись не життьовими потребами українськими, української Церкви, а скоріше Вашим почуттям залежности від чужих. Порозуміння з Патріярхом мною започатковане і воно далі буде вестися, коли це відповідатиме потребам нашої Церкви Але не все можна ставити в залежність від того, що Вам подиктуе Ваш господар Часом може бути, що потреби нашої Церкви вимагають нашої самостійної акції, в якій ми не повинні все оглядатись на господаря, який часом може і не дуже нами клопочеться, бо в нього і своїх клопотів доволі без наших. Я був в Арх. Атенагораса, він мені оповідав про їхні клопоти і я маю підставу так говорити.

Ви просите мене в останньому листі повідомити Вас, коли б я міг бути в Нюйорку і уложити з Вами (Впрп. о. Н Підгорецьким) програм спільного засідання та рівночасно удатися до Арх. Атенагораса і довідатись, чи е відповідь від Патріярха. Я вже був в Нюйорку і не знаю, чи знов скоро можу бути. Я буду тепер занятий і лише зможу виїхати на засідання Консисторії, бо це важне. Всякі „преліммінарні" розмови непотрібні, вони лише збивають справу з простої дороги. В таких розмовах нема про що тепер говорити Ми зайшли так далеко, що нам потрібні поважні і річеві наради на спільнім засіданні, а не просто розмови.

Чи дійсно потрібно мені їхати до Нюйорку, щоби спільно з Впр. о. Н. Підгорецьким укладати якийсь програм? Цього непотрібно. Впр. о. Н. Підгорецькому було мною доручено півроку тому уложити все, що потрібно для реалізації нашої злуки. Він це доручення приняв і обіцяв виконати. Попри це укладати ще якийсь програм зовсім непотрібно. Потрібно лише, щоби о. Н. Підгорецький, Ваш Адміністратор представив вироблений ним проект і ми будемо мати над чим дискутувати. Я був здивований, коли о. Адміністратор писав нашому о. Секретарю Консисторії Всч о. П. Білону, що потрібно представити „програму". Програм для наших спільних дискусій мае бути вказаний змістом того проекту, який я думаю вже готовий в о. Адміністратора.

Це е моя суґестія: Ваша Консисторія призначае в близщім часі спільне засідання Консисторій і повідомляе нашу Церкву про час і місце засідання. Консисторія моеї Діецезії і я постараемося бути.

Боже благословіння нехай буде
над Вами
Архіепископ Іоанн Теодорович.

П. С. — Я забув пригадати, що Собор нашої Церкви призначаеться в травню слідуючого 1936-го року. Від Вашої Консисторії буде багато залежати, чи той Собор буде Собором спільним для обох Церков. Коли він таким не буде справа злуки буде відложена на дуже довгий час, а може і назавжди.

А. І. Т.

Консисторія У. П. Церкви Америки
675 Іст 183 Стр., Нюйорк, Н. Й.
Грудня 21, 1935

Високопреподобні і Всечесні Отці!

На мого листа від листопада 28-го, сього 1935 року, до сього часу я не отримав відповіди од Вашої Консисторії. В згаданім листі були реальні пропозиції, які вимагали відповіди. Коли Ваша Консисторія мала певні перешкоди до приняття цих пропозицій, вона всеж могла мені про це написати. Відсутність всякої відповіди може бути лише прийнята і мною приймається, як розрив дальших наших переговорів через небажання Вашої Консисторії йти далі дорогою до злуки, яка едина могла дати змученій Церкві спокій та змогу дальшої творчої праці. Як видно, Ваша Консисторія перестала далі бути в цьому зацікавлена.

З огляду на цю позицію Вашої Консисторії, я примушений заявити цим листом, що я признаю стан перериву наших переговорів, доконаний не по вині нашої У.А.П.Ц. в Америці. „Тези до дискусії", які були в наших переговорах матеріялом до шукання доріг до злуки, таким матеріялом з нашої сторони далі не вважаються. Коли в будучім виникне потреба дальших переговорів, наша Церква буде шукати іншої бази для них Це мое рішення мае підстави ще і в тому, що Ваша Консисторія, не повідомляючи мене почала шукати інших доріг для дальшого життя Вашої Церкви, доріг, які не годяться з духом і принципами ведених нами на протязі цілого року переговорів. Відомости про це мною отримані.

Як пастир Церкви, я не можу не відчувати і то болюче, що справа злуки Церков, яка віщувала Рідній Церкві щасливе і творче будуче, так звелася до нічого. Вона лише принесла нашій Церкві багато неспокою і примусила пережити, можливо, найтяжчі хвилини в моїм життю. Я заплатив дорого за те, до чого тепер Ваша Консисторія почала ставитись так байдуже. По тій причині ідея злуки Церков буде мені завжди дорогою і я хочу вірити, що милосерне Боже Провидіння в свій час вкаже нам до того дорогу.

Боже благословіння нехай буде над Вами, —

Іоанн Теодорович,
Архіепископ.

Високопреосвященному
Архіепископу Атенагорасу
273 Елм Стріт, Асторія, Л. Ай.,
Нюйорк, Н. Й.
Лист. 7, 1935

Ваше Високопреосвященство!

Справи моеї Церкви приводять мене до написання цього листа до Вас. Я хочу пригадати Вам, що при кінці березня цього року я звернувся з певним меморандумом до Його Святости, Вселенського Патріярха Царгороду посланим йому через Ваш офіс з предложенням справи Його Святості зробленим Вашим Високопреосвященством.

З того часу до тепер я не був вшанований відповіддю. Положення в моїй Церкві таке, що відповідь Його Святости до кінця цього 1935-го року особливо потрібна і буде особливо оцінена.

Підстава для цього слідуюча: 1) В цьому 1935-му році, згідно зі статутом нашої Церкви я повинен скликати Церковний Собор в моїй Епархії в Злучених Державах Америки, Собор, який скликаеться кожного пятого року. Я відкладав це так довго, як було можливо, в сподіванню відповіди од Його Святости. Рік вже при кінці і Церква чекае скликання Собору. Я довше не можу відкладати цеї справи. 2) З часу мого меморандуму до Його Святости я поставив себе в положення захистника цеї нової дороги в життю моеї Церкви. Відсутність відповіди зі сторони Його Святости робить предложення цеї справи моїм духовним дітям, духівництву, як і віруючим, надто тяжким. Ми потребуемо мати ситуацію висвітленою.

Мое рішення звернутися до Його Святости було звичайно подиктоване інтересами моеї Церкви, але не лише ними Я мав і маю також тепер щирий і святий намір забезпечити в царині Православного Християнства духовну едність всіх Православних Церков, яка, при відсутности зносин з Українською Православною Церквою, що начислие багато мільйонів віруючих, ніколи не буде повною. Я певний, що справа такої едности, піднесена мною, е напевно дорога Його Святости, Першому Представнику Вселенського Православія і я довірливо чекаю його відповіди.

Відсутність відповіди Його Святости до кінця цього 1935-го року може мати дуже поважні і навіть жалюгідні наслідки для згаданої справи едности. Наша Церква напевно потребуе більш епископів і при відсутности відповіди од Його Святости, при відсутности, яка може бути принята як незаінтересовання, Церква буде настоюючe просити мене знайти інші способи для хіротонії нових еписко-

ків. Якщо це станеться і я буду примушений настоюючими проханнями Церкви з одної сторони і відсутністю інтересу виявленою по другій стороні, — я знаю, що справа єдности в Вселенській Православній Церкві буде надовго і, можливо, назавжди втрачена. Я хочу підкреслити, що всяка позиція, в яку Його Святість може поставити себе в цій справі, буде мати важний наслідок в нашім рідним краю Україні з її сорок мільйонами православного населення. Я не хочу бути примушеним звертатися до інших способів мати епископів в моїх Діецезіях і це є моє останнє звертання помогти мені забезпечити мою Церкву на дорозі дійсної єдности і дійсних живих зносин з Його Святістю, Вселенським Патріярхом Царгороду.

Цим моїм листом я прошу серіозно Ваше Високопреосвященство прохати Його Святість не відтягатися з відповіддю. Я її потребую до кінця цього року.

Я також хочу, щоб одна річ перфектно розумілася, а власне, моє звертання до Його Святости, зносини з Вашим Високопреосвященством, все це провадиться виключно як моє незалежне рішення, оперте на інтересах моєї Церкви і не має звязку з групою духівництва під адміністрацією Всч. о. Н. Підгорецького. В цій моїй акції місцеве питання можливости переходу цеї групи священства під мою юрисдикцію є справа побічна, бажана, але не суттєва для інтересів моєї Церкви. По цій причині я не вважаю можливим мати Всч. о. Н. Підгорецького активним учасником в моїх зносинах з Вашим Високопреосвященством і через Ваш офіс з Його Святістю. В літі я був повідомлений, що до Його Святости була послана телеграма, що мала відношення до мого питання. Я розумію, що телеграма була підписана Вашим Високопреосвященством. Підпис Всеч. о. Підгорецького не був уповноважений мною. Це є моя інтенція провадити зносини з Його Святістю і з Вашим Високопреосвященством безпосередно.

Я особливо прошу Вашого Високопреосвященства молитов за мою Церкву і за Вашого покірного слугу.

Архієпископ Іоанн Теодорович.

Високопреосвященному
Архієпископу Атенагорасу
273 Елм Стріт, Асторія, Л. Ай.
Грудня 31, 25.
Нойорк,.

Ваше Високопреосвященство!

Згідно з моїм листом до Вас од 7-го Листопада ц. р. я хочу просить Вас не безпокоїти більше Його Святість, Вселенського Патріярха Царгороду проханнями надіслати мені віповідь на мій меморандум з 13-го Березня ц. р., відповідь, яка терпеливо очікувалася мною до кінця цього року.

При цій нагоді я хочу також висловити мою найглибшу подяку Вашому Високопреосвященству за Вашу люблячу, дійсно християнську симпатію, яка завжди була так очевидною, коли справи нашої Церкви були під дискусією.

Остаточно я хочу подякувати Вам за Вашу ласкаву увагу і гостинність, якими я завжди був вшанований при моїх завитаннях до Вас. Спогад про Ваше Високопреосвященство і про ті не так численні хвилини, коли я мав честь бути Вашим гостем, буде завжди одним з найсвітліших в моїм життю.

Прохаю, як завжди, Ваших святих молитов, я хочу лишитись Вашого Високопреосвященства покірним слугою.

Архієпископ Іоанн Теодорович.

У СВЯТО СТРІТЕННЯ.

В дверях, на порозі Сіонського храму, стоїть непорочна Діва-Мати, тримаючи в обіймах пречистих єдину маленьку Утіху Свою — Дитину Ісуса.

Поруч — Йосиф праведний, обручник та земний охоронник небесної Голубниці — Скинії — Марії, держить клітоньку з парою найдешевших у Палестині пташок — диких горличок...

Ось так то Син передвічного Бога Отця, покинувши престол і обителі небесні „аза гріхів наших та ради спасіння нашого", в перший раз приноситься в земний дім Божий, як просте собі смертне бідненьке дитятко; приноситься з тою метою, щоб справдилося над Ним уяске слово, написане в Законі (Вих. XIII: 2; Лев. XII: 8). І в офіру Богові, в викуп за Нього, віддано за бідного два бідних, дешевих на позір людський, але не забутих перед Богом — „птенця голубина".

Ось — білий, білий старий дідусь — первосвященник Симеон, Духом Божим приведений раніше в церкву, виходить до порога, на зустріч Синові Єгови, „на Себе вигляд невільника прийнявшому...

Трусяться руки старого, що згубив рахубу літам життя свого, приймаючи від Матернього лона Дитину — надію всесвіту... Тремтять коліна, не слухають ноги. Тільки одна сила Божа підтримує їх, бо вже ледви-ледви чвалали вони довгі дні свої по цім світі. — Та — правда! За триста шістьдесять літ життя земного, що промайнули, як один день над сиво-білою головою Симеона-праведника, хіба-ж не підтопчуться пяти?

Ондаче-ж уняв на руки свої тремтячі Сина пречистої Матері білий цей дідуньо. Взяв тай дивиться на Нього своїми примеркаючими очима, дивиться пильно, дивиться крізь сльози радости.

А беззубі довгомовчазні уста вмить запалились патосом і співають з усиллям, але непевним старечим голосом, чудовий гимн Спасителю світа: „Нині відпускаєш у спокою слугу Твого, Владико, згідно з словом Твоїм... Бо вже побачили очі мої Спасіння Твоє, що Ти приготовив всім людям, й Світло на просвіту невірних, й славу народу Твого — ізраїльського!"

А ми? Чи стрічаємо ми Сина Божого, Котрий неоціненою любовю Своєю що року, що хвилини готовий є прийти та й приходить до нашого внутрішнього храму-дому Божого, до душевного серця нашого? Чи виходимо ми „до порога" — назустріч небесному Гостеві? Чи приймаємо ми Його обережно-уважно на руки свої та й чи вносимо туди, „за внутрішні завіси" у „святее-святих"? Чи шепочуть уста наші: „Відпусти й мене, Владико, з миром" колись, — коли вже прийде година моя стати перед порогом небесного дому Твого.. Хай тоді не зазрять всевидячі правосудні очі Твої в моїх притьмарених — схилених очах гріхів моїх безліч безконечну, бо я, мов Симеонові, так само і мої дуже грішні, слабовіруючі очі багато разів усюди вже мусіли бачити Тебе, мій Спасе, Світе, Тебе — Просвітителю „народів", Тебе — моя Славо, і Славо всесвітнього Твого народу — Ізраїля"?

Чи молимось ми в тайні своєї душі: „Одпусти мене з миром, Владико, вибач мені всі сумніви мої, все моє невірря... Коли ж схилюся до землі, низько, „в часі старости моєї, не відкинь мене; коли знеможу силою — не покинь мене"? (Пс. 70: 9).

А в жертву що я дав Тобі, Боже? — Прийми від мене (бідного добрими ділами), візьми ввесь мій храм Собі — серце моє чисте, омите, сльозами покаяння, та дух мій сокрушенний візьми Собі, Боже, як в Сіоні прийняв у жертву колись від Обручника праведного дві незлобивих безцінних голубки горлички

АПОСТОЛ НА НЕДІЛЮ МЯСОПУСТНУ.

(І. Коринтян VIII: 8—13 і IX: 1—2).

Браття! Їжа нас не поставляє перед Богом; бо ані лучші ми, коли їмо, ані гірші, коли не їмо.

Глядіть же, щоб ніколи ся ваша власть не було спотиканням (людям) недужим.

Бо коли хто побачить тебе, що маючи знання (за столом) сидиш у ідольському храмі, то чи совість його, яко недужого, не збудується, щоб їсти посвяти ідольські?

І погибне через твоє знання недужий брат, за котрого Христос умер.

Грішачи ж так проти братів та вражаючи їх недужу совість, ви грішите проти Христа.

Тим же, коли їжа блазнить брата мого, не їсти му мясива до віку, щоб не блазнити брата мого.

Хіба ж я не апостол? хіба ж я не вільний? хіба ж я Ісуса Христа, Господа нашого, не бачив? хіба не моє ви діло в Господі.

Коли іншим я не апостол, то все ж вам; ви бо печать апостолування мого в Господі.

АПОСТОЛ НА НЕДІЛЮ СИРОПУСТНУ.

(Римлян XIII: 11—14 і XIV: 1—4).

Браття! Так (робіть), знаючи пору, що вже час нам від сну встати; тепер бо ближче від нас спасення, ніж як ми увірували.

Ніч минула, а день наближився; відложімо ж діла темряви, а одягнімось у зброю світла.

Яко в день нумо чесно ходити, не в прожорстві та піянстві, не в любодіяннѣ та розпусті, не в сварні та зависті.

Ні, одягніться Господом нашим Ісусом Христом, і не догоджуйте тілу в похоті.

Знемогаючого ж у вірі приймайте не на розбирання думок.

Один вірує, (що можна) їсти все, а знемогаючий зілля (нехай) їсть.

Хто їсть, нехай тому, хто не їсть, не докоряє, а хто не їсть, нехай того, хто їсть, не осуджує; Бог бо його прийняв

Ти хто еси, що судиш чужого слугу? своному панові стоїть він, або падає. Устоїть же, бо здолїє Бог поставити його.

ЦЕРКВИ В РИМІ.

Як подає „Діяріо Ватікано", в Римі є тепер 405 церков, 207 каплиць і 70 ораторій. З цього великого числа церков є тільки 84 парохіяльні церкви. В останніх роках побудовано 26 нових церков.

ГУРТОВИЙ СКЛАД ЦЕРКОВНИХ РІЧЕЙ.
Пишіть по катальоґ.
WILLIAM GROSS & CO.
322 Main St., Winnipeg, Man.

ВШАНУВАННЯ ПАМЯТИ БЛ. П. КОРОЛЯ ЮРІЯ V.

(Давфин, Ман.)

Українська православна громада в Давфин гідно вшанувала память бл. п. Короля Юрія V.

Коли рознеслася вістка про смерть короля, церковний уряд порозумівся з нашим парохом, о. П. Запарнюком, і на неділю, 26 січня, проголошенно Богослуження й панахиду во королеві (богослуження тої неділі о. Запарнюк мав правити на кольонії.).

Людей на Богослуженню й панахиді була повна церква. Перед панахидою о. парох сказав коротке слово та зазначив, що канадійські українці, як льояльні горожане цього краю, переживають разом з другими горожанами глибокий смуток та почуття втрати, в які з приводу смерти Короля Юрія V. оповита ціла Британська Імперія.

На день похорону, 28 січня, міська рада, в порозумінню з місцевими церквами, зарядила спільне поминальне богослуження ріжних деномінацій. Майор міста п. Мекданелд звернувся почерез нашого алдермена, п. Ковтуна, до нашої громади з просьбою, щоби й православні українці взяли в цім богослуженню участь. Разом з тим просив, щоби український православний священик, який буде брати участь в богослуженню, виголосив промову.

Голова нашої церковної громади, п. Ковтун, разом з о. Запарнюком, порозумілися телефонічно з о. С. В. Савчуком в Вінніпеґу, адміністратором Української Греко-Православної Церкви в Канаді, й запросили його приїхати на згаданий день до Давфину і взяти участь в богослуженню та виголосити промову. Зробили це тому, бо вважали, що на місці буде, щоби на такім великім святі репрезентував православних українців сам адміністратор Української Православної Церкви. Помимо того, що о. Савчук є дуже занятий, він вислухав нашої просьби й погодився приїхати.

Богослуження відбулося в міській салі. Саля, яка містить сімсот крісел, була по береги заповнена. Між учасниками було також споре число українців — всі православні жителі міста, та кількаnадцять греко-католиків.

Богослуження було назначене на 2.30 пополудні. Пару мінут перед призначенним часом на сцену вийшли всі місцеві англійські священики, крім одного, який був хорий, а між ними о. С. В. Савчук і о. П. Запарнюк

Богослуження почалось точно на проголошений час (коли то ми українці навчимося такої точности?) і провадилося в такім порядку: Вступна молитва, яку провів священик англіканської церкви, читання із Святого Письма, релігійний гимн, молитва на вспокій душі, похоронний марш (сольо на піані), другий гимн, відчитання шкільним інспектором Стівенсоном кількох віршів зложених в честь пок. короля і-промови.

Промов було дві. Першу промову виголосив (в англійській мові) прот. С. В. Савчук. Промова була глибока своїм змістом і дуже гарно зложена. Англійці собі її вподобали й дають о. Савчукові за неї велике признання. Цілої промови я не в силі переповісти, але зміст її був такий:

Британська Імперія оповита в цих днях глибоким смутком ізза смерти свого монарха, який показався не тільки добрим королем, але також гарним чоловіком. Він здобув собі любов, повагу й пошану, і то не тільки між своїми підданими, але й поза границями Імперії, не самим своїм високим становищем, але ще більше своїм характером — гарними прикметами розуму й серця. Ми зійшлися нині, щоби вшанувати память покійного Короля Юрія V, як льояльні віддані Британської Корони, без огляду на наші національні походження та різниці в релігійних поглядах. Але буде на місці сказати кілька слів від імени канадійських горожан українського походження. Українці — є мирολюбиві та працьовиті. Вони належать до найбільш культурних та демократичних народів Европи. Вони нічого так не бажають, як того, щоб мати свою вільну державу та жити в мирі зі своїми сусідами. Але в тім власне їх нещастя, що вороги —сусіди завоювали їх землю й на протязі довгих століть панують над ними. Шукаючи кращої долі поза межами Рідного Краю, сотки тисяч українців виемігрували в світ за очи. Поверх триста тисяч українців приїхали до Канади. Виїзджаючи з Рідного Краю до Канади, вони вважали, що виїзджають немов на вигнання. Але замісць того знайшли в Канаді обіцяну землю (тут о. Савчук навів дуже гарний і підходячий цитат зі святого Письма), в якій знайшли такий добробут, якого не знали в Рідним Краю. В додатку до матеріяльного добробуту знайшли такі права й привілеї, про які навіть не могли мріяти на рідній, але чужими наїздниками опанованій землі. Знайшли як найширшу свободу. Свободу думки й слова. Свободу вихваляти Бога так, як їм їх совість наказує. Свободу вчити своїх дітей рідного слова й добрих звичаїв та обичаїв своїх предків. Свободу користати з культурних та наукових багацтв цього краю, а також додавати до тих багацтв зі скарбниць своїх українських культурних досягнень.

Все це українці осягнули під протекцією Британської Корони, отже природно, що нині серця їх оповиті глибоким смутком з приводу смерти того, який носив ту корону через двадцять пять років з таким великим відзначенням. Канадійські горожане українського походження будуть завжди памятати, який великий поступ — під оглядом матеріяльним та просвітним — вони зробили в Канаді в часі панування бл. п. Юрія V. І память про Нього буде передаватися з покоління в покоління. Канадійці українського походження висказують свої глибокі співчуття Королевій Марії і цілій королівській родині з приводу втрати мужа й батька, й молять Милосердного Господа, щоби він тримав в Своїй опіці нового нашого короля Едварда VIII.

По промові о. Савчука говорив один англійський священик, який також підносив заслуги та гарні прикмети характеру покійного короля.

Богослуження закінчилося молитвою і гимном „Боже, Короля спаси".

II.

Вечером того самого дня відділ

НАЙСТАРШИЙ ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ВИНАХІД ПРОТИ НЕДУГ ШЛУНКА І РЕВМАТИЗМУ ПРИЗНАНИЙ ЗА НАЙЛІПШИЙ НАЙНОВІШИМИ ДОСЛІДАМИ.

Від 1799 року тисячі людей віднискали нормальне здоровля після років терпіння внаслідок всякого роду недомагань шлунка, як запір, нестравність, гази, шлункові квасн, що є основними проявами таких недуг, як високе тиснення крови, ревматизм, періодичні болі голови, прищі на лиці і на тілі, болі в крижах, печінки, нирок і мочевого міхура, [illegible], втрата сну й апетиту. Хорі в таких випадках не вживали зроблених людьми шкідливих хемічних виробів ані наркотиків; вони вживали виключно ліку, що його дає сама Природа. Цей знаменитий продукт росте на вершках найвищих гір, де він втягає в себе всі лічничі складники і [illegible] від сонця, щоб помогти ЛЮДСТВУ в нещастю.

Цей лік складається з 19 родів природних листків, насіння, ягід і цвітів, що змішані у відповідній пропорції, згідно з вимогами науки, і є відомий під назвою Зільного Чаю LION CROSS HERB TEA. Зільний Чай LION CROSS HERB TEA має знаменитий смак, впливає чудесно на Вашу систему і є безпечний також для дітей. Запарте його свіжо як кождий звичайний чай і пийте одну склянку денно, горячим або холодним.

Лікування за одного доляра докопує ЧУДЕС: будете виглядати і почуватись як ново народжені на світ. Коли Ви ще не обзнайомлені з добродійним впливом цього природного ліку LION CROSS HERB TEA, то спробуйте його негайно і переконаєтесь самі. Коли наслідок не буде вдоволяючий, вернемо Вам гроші. Цей лік можете дістати теж у формі таблеток.

Спробуйте і переконайтесь самі, а ми ґарантуємо зворот грошей, коли будете невдоволені.

Однотижневе лікування $1.00. Шеститижневе лікування $5.00.

Щоб оминути помилок і дістати правдивий Зільний Чай LION CROSS HERB TEA, виповніть і пішліть нам поніжчий купон.

Lio-Pharmacy, Dept. 0563
1180 Second Ave.,
N. Y City, N. Y
Gentlemen:

Enclosed find $........ for which please send me ....
treatments of the famous LION CROSS HERB TEA.

[illegible] ....
ADDRESS ....
CITY .... PROVINCE ....

Книжка, котру повинен прочитати кождий Українець і Українка

„ЧУЖА РУКА"

або „ХТО РОЗЄДНУЄ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД"

НАПИСАВ ПРОТ. В. КУДРИК. ЦІНА КНИЖКИ ЛИШЕ 35 ЦТ.

Замовлення і гроші слати на адресу:

THE HERALD — Box 3684 WINNIPEG, MAN.

СУМК в Давфині устроїв чайне прийняття з нагоди гостини о. Савчука. На прийняттю були також старші громадяне. Перед перекускою були промови. Говорили о. Запаринюк, пп. Ковтун, Д. Романчич, Івачевський і о. Савчук. Прот. Савчук виголосив довшу промову, в якій переповів деякі замітнійші епізоди з життя короля Юрія V та з його похорону. Спинюючись над його характером, як людини та голови родини, вивів з того важні та повчаючі вказівки так для молодших членів зібрання як і для старших. Спинився також над характером та вдачою короля Едварда VIII. та висказав думку, що королівський трон Британії під цю пору стоїть мабуть сильнійше, чим будь коли за минувших сто років, отже можна сміло сказати, що пророцтво короля Едварда VII (діда теперішнього короля), що Едвард VIII буде послідним королем Британії — не здійсниться.

По промовах була перекуска та товариські розмови, а коло півночі гості розійшлися домів, раді з того, що православні українці міста Давфину так гідно й корисно відсвяткували цей день.

Православний в Давфину.

[illegible]

З великою приємністю та вдячністю подаю до загального відома оцей примір жертвенности молоденьких діточок з Йорктону, Саск., які не зважаючи на велике зимно, ходили колядувати на пресовий фонд „Вістника". Тими діточками були: Геня Стечишин, Марія Кадищук, Віра Ваврикевич, Анна Гулька, Надя Мельничук і Анна Трофанюк. Заколядували $5.75.

Чи не гарний це примір до наслідування не тільки для дітей, але й для наших старших громадян, в першій мірі для тих читачів і передплатників „Вістника", що так тяжко спромочися не то вже жертвувати на пресовий фонд „Вістника", але навіть вирівняти свою залеглу передплату?

На цім місці складаю щиру подяку молоденьким колядникам, а також їх родичам та тим, що дали коляду, й так в часі Різдва не забули за орган нашої Церкви.

Православний в Йорктону.

ЮВІЛЕЙНИЙ ФОНД.

Мих. Каденюк, Вайта, Ман. (на конто декларації) [illegible]

І. М. Яремій, Толстой, Ман. (на конто декларації) [illegible]

СПРАВКА:

В збірці на ювілейний фонд з Бюкенен, Саск., було пропущено ім'я п. Сімчишина, який жертвував 50ц., що на оцім місці справляється

КОЛЯДА НА СЕМИНАР.
Колядував Г. О. Васків.
ТОЛСТОЙ, [illegible]

Василь Костинюк 2.00

По 1 дол.: пані Галя Кулик, Н. Доличук, Михайло Жулковський, пані Юлія Жулковська, Юрій Волошиновський учит., Федор Остафійів учитель.

По 50цт.: Іван Маєвський, Антін Тесапський, Волод. Квасніцький, Стефан Кудрик.

Збірка в церкві — дрібна колекта 2.75

ВАЙТА, МАН.

Осип Кулачковський 2.00

По 1 дол.: Мих. Калинюк, Яків Підлубний, Гринько М. Подольський, Іван Понбіжанський, Назар Боднарчук, Михайло Боднарчук, Петро П. Подольський, Антін Фігус, пані Василина Кулачковська.

По 50цт.: Михайло Стахів, Іван Ціцмиструк.

Збірка в церкві — дрібна колекта 3.60

ГАРДЕНТОН, МАН.

Григорій Кинш 2.00

По 1 дол.: Джорджи Фрізен — властитель млина, Василь Крилатий, Гео. Онисько, Славка Гарасимик уч., Гео. Сідорський.

По 50цт., Федор Рекрут учит., Маколій Загара.

По 25цт.: пані Софія Дубник.

ВІННІПЕГ, МАН.
Колядували І. Гнатий, П. Нінчук, Ф. Кирицький, М. Мельничук, М. Гарасимюк.

По 5 дол.: Я. В. Арсенич, о. С. В. Савчук, панство П. Войценки, Др. і пані Овсяник.

Др. Гуцуляк [illegible]

По 2 дол.: Мир. Стечишин, Майданик, В. Батицький, В. Сиистун, І. Бучковський.

По 1 дол.: І. Остапович, А. Павлик, М. Гавриcишин, Іван Карасевич, М. Лісько, Я. Кьятек, С. Тиховецький, Др. Г. Новак, Н. Залозецький, Гр. Угринюк, В. Угринюк, А. Гамулка, В. Данилюк, К. Волошин, М. Палюк, П. Олійник, Г. І. Блок, В. Новак, М. Демчук, Е. Симчич, Г. Серефин, Оля Богоніс, Др. Мандрика, Ди. Угринюк, п. Циганевич, п. Дутчак, Др. Вачинський, Г. Гречка, Ром. Синіцький, Е. Манчуленко, о. П. Галицький, М. Ковтуцький, Ю. Підлубний, Н. В. Бачинський.

По 75цт. А. Рудан.

По 60цт. І. Завідовський.

По 50цт.: Ю. Марін, Д. Кристанович, П. Строкан, В. Довганик, С. Ковбель, Л. Грабовецький, Іван Кирилюк, М. Палійчук, В. Таский, П. Вартошек, Д. Остапович, О. Бриндзій, М. Грушка, пані Барчук.

По 25цт.: В. Бурдейний, А. Геник, п. Тофан, В. Жук, Марія Прокопів.

Колядував С. П. Симчич.

КОСІВ, МАН.

По 2 дол. Василь Лазарук учит.

По 1 дол. Никола Слижук, Степан Слижук, Василь Геник, Антін Геник, Іван Мисюрик, Дмитро Романчич, Никола Мильовський, Анастазія Гіндилевич уч-ка, Федір Чайковський.

По 50цт.: Михайло Симчич, Никола Кошовський, Михайло Склепович, Василь Гусак, Петро Самець, Андрій Фіщич, Іван Андрейчук, Ю. Маловська, А. Галаберда, Никола Гіндилевич, Петро Бабій, Григорій Чайковський, Федір Бернат, Григорій Вюн, Никола Самець.

По 30цт.: Тимко Шмильський.

По 25цт.: Петро Фіщич, Юрко Фіщич, Іван Самець, Павло Самець, Настя Фіщич.

По 15цт.: Мих. Фіщич.

По 10цт.: Лука Михайлюк.

ДАВФИН, МАН.

По 2 дол.: А. Т. Ваврикюк адв.

По 1 дол.: Давид Огрин, Осипа Клим уч-ка, Анна Слижук, Анна Давибіда, Анна Симчич, Др. М. Потоцький, о. П. Запаринюк, Петро Ковтун, Максим Головин.

По 50цт.: Анастазія Ковар, Василина Шуманська уч-ка, Семен Гура, Василь Камфо..., Дмитро Шмильський, Микита Ковальчук, Юліян Біноус, пані Шкварок, Проць Присунька, Іван Головин, Василь Ганпип, Настя Шемелюк уч-ка.

По 30цт.: Михайло Магаляс.

По 25цт.: Михайло Васкліишин, Никола Геник, Броніслав Гіндилевич, Ів. Пуч, Ю. Урбанович

По 10цт.: Анна Буртник.

ШОРТДЕЙЛ, МАН.

По 2 дол. Василь Малюта.

По 1 дол. Дмитро Павлюк, Михайло Герман, Никола Павлюк.

ГІЛБЕРТ ПЛЕЙНС, МАН.

По 1 дол.: Никола Симчич, Павло Прозкович.

По 50цт.: Павло Шмонь, Никола Міщук.

По 25цт.: Захарій Ткачук, Василь Прозкович, Петро Мороз, Петро Мороз, Мих. Гавриліщин.

По 20цт.: Іван Дикун.

РОБЛИН, МАН.

По 1 дол.: Петро Ігна, Вікторія Новосад уч-ка, Василь Новосад, Степан Андрошик, Олекса Гавришюк.

По 60цт.: Семен Новосад, Іван Лебедович.

По 50цт.. Михайло Слюсар, Никола Скублений, Іван Малюта, Петро Малашевський.

По 35цт.: Григорій Новосад.

По 25цт.: Іван Лукач, пані С. Новосад, Степан Звудський, Степан Ливак, Адам Пресідовський уч., Антін Климецький.

По 5цт.: Варвара Хіць.

Срібна колекта в Сифтон, Манітоба $1.45.

Отсим щиро дякую всім жертводавцям за їх щирі лепти та за їх щире й товариське відношення.

Рівнож дякую пану Б. Гіндилевичу за те, що вдав колядників в Косів.

С. П. Симчич.

Збірка о. Д. Кирстюка.

В громаді Гаєс, Саск.	3.00
В громаді Канора, Саск.	2.35
В громаді Аррян, Саск.	1.75
В громаді Солоф, Саск.	1.65
В громаді Бюкенен, Саск.	1.40

ЖЕРТВИ В ЗЛУЦІ З ПЕРЕДАЧЕЮ СЛУЖБИ БОЖОЇ ЧЕРЕЗ РАДІО.

В злуці з передачею Служби Божої через радіо в Соборі св. Покрови в Вінніпегу, в 1935 р., на адресу Консисторії вплинули такі жертви:

М. Ахтимійчук, Вішард, Саск. (збірка)	$10.00
Дохід з забави в домі п-ва Шворакі, Вишарт, Саск.	3.50
Збірка з Ст. Джулієн, Саск.	6.00
Збірка в Бруксбі, Саск.	2.80
Збірка в Витківі, Саск.	3.10
Матвій Дах, Принс Алберт, Саск.	.50
Збірка з Гонеймун, Саск.	1.30
Збірка в Сопоф, Саск.	3.00
Збірка в Редфілд, Саск.	1.50
Збірка в Шіго, Саск.	1.25
Збірка в Вімер, Саск.	5.00
Збірка в Роблін, Ман.	3.00
Разом	$40.65

Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

Паупі П., Едмонтон, Алта.	$1.00
Сучинський Ф., Інсінгер, Саск.	.50

СВЯЩЕНИКИ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

В Алберті:

Свящ. Є. Грицина, 10613—96 Стр., Едмонтон.

Свящ. Т. І. Кисілюк, 9640—108А Евеню, Едмонтон.

Свящ. Д. Ф. Стратійчук — Веґревіл.

Свящ. І. Майба — Смокі Лейк.

Свящ. Т. А. Горбай — Ведрю.

В Саскачевані:

Прот. В. Кудрик — Бокс 1280, Саскатун.

Свящ. П. Самець — Ст. Джулієн.

Свящ. Є. Улян — 882 Джан Стр., Норт Бетлфорд.

Свящ. Л. Березіцький — Бруксбі.

Свящ. І. Кусній — Ґудів.

Свящ. І. Дмитрів — Тідор.

Свящ. П. Ґліцький — Дробот.

Свящ. П. Мельничук — 207 Миртл Евеню, Йорктон.

Свящ. Д. Кирстюк — Канора.

В Манітобі:

Прот. С. В. Савчук — 7 Ст. Джанс Евеню, Вінніпег.

Свящ. П. Маєвський — 820 Боровс Евеню, Вінніпег.

Свящ. П. Галицький — 125 Дізраелі Стр., Вінніпег.

Свящ. П. Запаринюк — Давфин.

Свящ. Л. Дячина — Тиндал.

Свящ. В. Апонюк — Т[illegible]

Свящ. С. Гребенюк — 437—14 Стр., Брендон.

В Онтерії:

Свящ. А. Бапик — 218 Гедри Стр., Форт Виліям.

Свящ. Т. Т. Лещишин — 333 Гарборд Стр., Торонто.

Свящ. Н. Богатирець — 136 Ле-Бретон Стр., Оттава.

В Кребеку:

Свящ. В. Слюзар — 4379 Chaplean Стр., Монтреал.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1936 РІК.

Лютень.

16 Н. Нед. Масоп. Сим. і Ап.
17 П. Ісидора
18 В. Мч. Агафії, Теодосія
19 С. Вукола, Юліяна
20 Ч. Пр. Партенія
21 П. Вм. Теодора Страт.
22 С. Мч. Никифора

23 Н. Нед. Сироп. Харлампія
24 П. Власія, Віґілія
25 В. Мелетія еп., Антонія
26 С. Пп. Мартиніяна
27 Ч. Прп. Авксентія
28 П. Ап. Онисима, Євсевія пуст.
29 С. Памфила мч.

16 Н. Нед. Масоп. Сим. і Ап.
17 П. Ісидора
18 В. Мч. Агафії, Теодосія
19 С. Вукола, Юліяна
20 Ч. Пр. Партенія
21 П. Вм. Теодота Страт.
22 С. Мч. Никифора

23 Н. Нед. Сироп. Харлампія
24 П. Власія, Віґілія
25 В. Мелетія еп., Антонія
26 С. Пп. Мартиніяна
27 Ч. Прп. Авксентія
28 П. Ап. Онисима, Євсевія пуст.
29 С. Памфила мч.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. В. Апонюка.
Лютень

15. Субота — Стрітення Г.—Абакка
16. Неділя — Вайта.
23. Неділя — Ґардентон (місто).

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. Кисілюка.
Лютень.

12. Середа — Трох Святих — Сонленс.
15. Субота — Стрітення Г. Н. і. Х — Радватер.
16. Нед. — Федора.
23. Нед. — Калмар.

9640—108 A. Ave., Edmonton, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. С. Гребенюка.
Лютень.

12. Середа, Трох Святих — Мензі.
15. Субота, Стріт. Госп. — Виста.
16. Неділя. Овкборн.
21. Пятниця, Відчит. — Енгусвил, в 9-ій год. вечером.
23. Неділя — Сенді Лейк.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Запаринюка.
Лютень.

12 Середа — Трох Свят. — Венлав.
15. Субота — Стрітення — Косів.
16. Неділя — Давфин.
23. Неділя — Ренвер.

Адреса: — Давфин.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Л. Дячини.
Лютень.

16. Неділя — Поплар Парк.
23. Неділя — Іст Селкірк.

ЦЕРКОВНИЙ УСТАВ НА 1936 РІК.

Січень.

12. Середа. Трох Святителів: Утр. Єв. Ів. X: 1—16. Літ. Ап. Жид. XIII 17—21 Еван. Мат V: 14—19.

15. Субота. Стрітення Господнє. Утр. Єв. Луки II: 25—32. Літ. Ап. Жид. VII 7—17. Еван. Луки II: 22—40.

16. Неділя Масопустна: Голос 2 Утр. Еван. Луки XXIV: 1—12. Літ. Ап. І. Корин VIII: 8—13 і IX: 1—2 Еван. Мат XXV 31—46.

23 Неділя Сиропустна — Голос 3 Утр. Еван. Луки XXIV: 12—35. Літ Ап. Рим. XIII: 11—14 і XIV: 1—4.

Березень.

1. Неділя 1. Посту: Голос 4. Утреня. Еван. Луки XXIV: 36—53. Літ Ап. Жид XI: 24—26, 32—40 і XII 1—2. Еван. Івана I: 43—51.

8. Неділя 2. Посту: Голос 5. Утр. Еван Івана XX 1—10 Літ Ап Жид I: 10—14 і II 1—3. Єв. Марка II: 1-12

15. Неділя 3 Посту: (Хрестопоклінна) Голос 6. Утр. Еван. Івана XX 11—18 Літ. Ап. Жид. IV: 14—16 і V: 1—6. Еван. Марка VIII: 34—38 і XI: 1.

Український Релігійний Дво-тижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

T[illegible]ERALD [illegible] 3634 W[illegible]PEG, MAN.

РІК XIII. WINNIPEG, MAN., FEB. 15th, 1936 ВІННІПЕГ, МАН., 15-го ЛЮТОГО, 1936. ЧИСЛО (240) 4

СУМНА СТАТИСТИКА.

Згідно зі статистичними данними народнього комісаріяту внутрішніх справ СССР впродовж 18-літнього панування комуністично - безбожницької влади в концентраційних таборах на Соловках, в Наримі, Туркестані та інших померло 42,800 осіб духовного стану. Тепер на території СССР живе всього 1200 священиків, з яких дуже мало вдержалось при деяких своїх парохіях. Московські анкети твердять, що нібито 52 відсотки дітей в СССР зовсім нічого не знають про Бога, а тільки 48 відсотків має про Нього деяке поняття. Зпоміж 100 дітей тільки 18 мало відвагу сказати, що люблять церкву та що ходять до неї. На тереві СССР є тепер 35 тисяч рівних атеїстичних товариств, що мають за ціль ширити безбожницьку пропаґанду, а в Москві для тієї ціли відчинили недавно безбожницьку семинарію.

В ПОЧАЄВІ НЕ ХОТЯТЬ МОЛИТИСЯ ПО УКРАЇНСЬКИ ЗА ШЕВЧЕНКА.

В Почаєві, на західній Волині, для вшановання дня 75 роковин смерти Тараса Шевченка, зорганізовано громадський комітет, який між іншим звернувся до намісника Почаївської Лаври о. архимандрита Пантелеймона з проханням, дозволити в день смерти Шевченка відправити в Лаврі парастас українською мовою. Одначе на своє здивування дістав катеґоричну заборону.

Тоді Комітет звернувся про це з листом до митрополита Дениса у Варшаві, але ніякої відповіди ще не дістав.

В Почаївській лаврі міцно ще тримається московська чорна сотня, яка не може ще відмовитись від думки, що „здесь русский дух, здесь Руссю пахне". Сам намісник о. Пантелеймон родом з Галичини.

ВРАТОВАНИЙ ІЗ ЗУБІВ ВОВКА.

До загороди господарі Владислава Сухомлинова в Михайлишках Великих, на Виленщині, що находиться під лісом, дістався вовк і з гуртка дітий вхопив 6-літнього хлопця, якого потягнув за кожух у ліс.

Діти наробили крику і за вовком пустилась погоня з псами. На вид людий вовк пустив хлопця і втік до ліса. Хлопець не зазнав ніякого лиха, тільки сильно налякався.

ДАЛІ БЮТЬ ЖИДІВ.

У Катовицях (Польща) засуджено 21 польських терористів, що кидали бомби до жидівських синаґоґ і домів. По засуді в місті побито багато жидів на вулицях.

„ВІСТНИК" є хлібом душі кожного православного Українця. Але, щоби він міг стало і на час виходити — треба, щоби його читачі не залягали з передплатою! А як Ваша передплата?

УКРАЇНСЬКІ КОЛЯДКИ НАЙКРАЩІ.

З нагоди латинських Різдвяних Свят поважне французьке товариство „Огнище Миру", яке дбає про зближення молоді ріжних націй, влаштувало конкурс різдвяних пісень ріжних народів, у якому приняли участь і українці зі своїми колядками. Українці співали мужеським ансамблем під орудою А. Чехівського і, як слід було надіятись, публика признала їх першими із шістьох хорів, які брали участь у змаганні. Перед виступом українського хору молодий студент Юрко Єреміїв виголосив французькою мовою реферат, що пояснював походження колядок та їх зміст. Виступ українців зробив таке гарне враження, що товариство „Огнище Миру" вжило заходів, щоб відкрити у себе українську секцію.

СТАН ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ПОЛЬЩІ.

Польський державний буджет передбачує, що в буджетовім році 1936-37 буде на державнім удержанні 2920 осіб православної церкви. На це число складається 1 митрополит, 4 правлячі епископи, 24 членів консисторій, 25 усяких урядників, 1,020 парохів, 340 управителів парохій, 53 помічників парохів і 1,383 дяків.

Разом на удержання цілої православної церкви назначено в буджеті 1,383,600 золотих.

Відомо, що провід православної церкви знаходиться в більшости у московських руках. Московські і змосковщені клерикальні круги при тім йдуть зовсім явно на польщення православної церкви, не хотячи допустити до українізації

СКАРБОНКА, ЩО ГОВОРИТЬ.

У деяких місцевостях Німеччини й Франції поставлено в публичних місцях скарбонки різних заграничних добродійних інституцій. Як вкинеться до тієї скарбонки дрібну монету, дається чути голос, який дякує жертводавцеві за скромний даток. Як хтось є щедрий і вкине до скарбонки більшу монету, почує за те, сердечні вислови подяки. Кинувши ще більшу квоту, почує жертводавець з голосника цілий відчит, з якого довідається, на що будуть зужиті зібрані в скарбонці гроші.

Булоб добре завести такі карбонки між українцями, хоч дехто думає, що вони малиб дуже мало нагоди говорити...

В БЕЛЬГІЇ НЕ ВІЛЬНО ПИСАТИ ПРО РОЗВОДОВІ ПРОЦЕСИ.

Бельгійський уряд опублікував декрет, яким заборонює журналістам подавати подробиці з розводових процесів. Ті, що не приміняться до постанов декрету, будуть карані 8-дневним арештом

УРЯДОВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ
ПЕРЕДАЧА СЛУЖБИ БОЖОЇ ЧЕРЕЗ РАДІО.

Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді, на своїм засіданню, 10 лютня, 1936, розглядала рекомендацію Духовної Конференції, що відбулася 27-29 червня, 1935, в Саскатуні, Саск., в справі передачі Служби Божої через радіо, та ухвалила, як слідує:

1. Служба Божа, передана через радіо, не має значіння дійсної Служби Божої і не можна її за таку вважати. Через радіо можна передати тільки церковний спів і релігійну науку, але не Тайну пресв. Евхаристії.

2. В принціпі є допустиме передавати через радіо Службу Божу від початку до „Свят, свят, свят, Господи сил небесних" (включно) і пізнійше від „Нехай будуть уста наші повні хвали Твоєї, Господи" до кінця.

3. Кождоразова передача Служби Божої через радіо має відбуватися за попереднім порозумінням і згодою Консисторії.

4. Передача Служби Божої через радіо зовсім забороняється в такі свята, як Великдень, Різдво, Богоявлення (Йордан) та Зелені Свята.

5. Рекомендується громадам, які мають змогу передавати хорові виступи через радіо, передавати замісць Служби Божої духовні концерти з промовою священика.

Дано в Вінніпегу, дня 15 лютня, 1936

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

ПОДАТОК ЗА БОРОДУ.

Державний музей у Пскові одержав дуже цікавий музейний обект. Є це посвідка за заплачений податок за бороду з останнього року панування царя Петра І. На металевій плиті виритий напис: „За ношення бороди стягнено податок 1725 р." Податок цей впровадив цар Петро І. В цей спосіб він хотів уподібнити своїх підданих до мешканців Заходу. На другій стороні плитки поміщено напис: „Ношення бороди є для нас тягаром". Зпочатку Петро установив за ношення бороди строгі кари. Але це не помогло. Тоді він впровадив податок від борід і тягнув з того поважні доходи.

СТРІЛЯЛИ НА „ВІВАТ".

В селі Панівцях, борщівського повіту, в часі йорданського богослуження молодь забавлялася стрілянням на „віват" з моздірів. Забава закінчилася трагічно. Куски розірваного моздіра одного парубка вбили, а другого тяжко ранили

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ „ВІСТНИК" Коштує на рік $1.00 (В Злуч. Державах $1.50)

ТАРАС ШЕВЧЕНКО ЯК ХРИСТІЯНИН.

Що-року український нарід в день роковин смерти свого великого поета молиться за спокій душі „раба Божого Тараса", — свого віщого співця, що словом огненним возвеличив свій упосліджений нарід — „малих отих рабів німих", борця мученика, що все життя „карався за правду".

Але не такі ще далекі від нас часи, коли не один служитель вівтаря Христового відмовлявся правити панахиду за душу одного із славних синів Церкви Православної, мотивуючи це тим, що Шевченко був нібито безбожником та допускався в поезіях своїх блюзнірства. Часи ті давно минули і певно не повторяться, але мабуть і досі не в одного з нас ворушаться в душі сумніви щодо релігійних поглядів Шевченка та питання про те, чи був він вірним членом стада Христового — Церкви нашої Православної.

Отже й у ці роковини, поминаючи Кобзаря України „не злим тихим словом", проглянімо уважно його твори та згадаймо деякі факти з його життя, щоб знайти відповідь для тих, хто сумнівається.

Коли Шевченко опинився на засланню, то одною з перших просьб його, звернутих до тих друзів на Україні, що не відцуралися „поета-злочинця", була просьба про переслання йому святої Біблії та твору св. Томи Кемпійського „Про наслідування Христа". Ці книги служили поетові справжньою й єдиною втіхою в його „незамкнутій тюрмі"", в якій десять років катовано його душу: „Жахлива безнадійність, така жахлива, що тільки одна християнська фільософія спроможна боротися з нею... Єдина моя втіха тепер — Святе Євангеліє. Я читаю його що-дня, що-години"... так писав Шевченко з Орської фортеці до своєї названої сестри, княжни Варвари Рєпніної. І коли ми пригадаємо собі, в яких страшних умовах опинився він в далеких кіргізських степах, і які страшні муки переживала душа поета й артиста-маляра, позбавленого права писати й рисувати, на все життя кинутого нелюдським присудом в безлюдні степи поміж люде, що в більшости були карними злочинцями, то ясним стає, чому ми завдячуємо те, що духова сила його не зломилася, що музи його після всього, що пережив він, —

Із казарми нечистої
Чистою, святою
Пташечкою вилетіла.

Врятувала душу Шевченка релігійна фільософія. Врятувала його віра в справедливість Божу.

Але належить теж ствердити, що Шевченко звернувся до Бога й св. Письма не на засланню вже, коли зазнав тяжких мук духовних. Ні! Вже від року 1843-го в усіх його творах ми зустрічаємо на кожному кроці з поняттями „братства", „братолюбія", „правди", „волі", „любови" в тому самому розумінню, що його вони мають у святому Письмі. В цю сферу ідей святого Письма поет увійшов перш за все під впливом того, що читав. В автобіографічній повісті „Художник", в якій Шевченко описує часи свого студентського життя, він в одному місці каже: „Тепер у мене на кватирі жадної книжки опріч Біблії нема". Зі спомнинів сучасників ми знаємо, що Шевченко знав Біблію мало не цілу на память. Таким же глибоко релігійним було й оточення поета — його найближчі друзі-товариші — кирило-методіївські братчики. П. Куліш пише про цю молодіж, що вона „була глибоко просвічена Святим Письмом, була високої чистоти духовної, і що апостольство любови до ближнього доходило в ній до ентузіязму. Вдохновляючись чудесами християнської проповіді серед спідленого римського царства, воно завіт Учителя Благого: „Возлюби ближнього твого, як сам себе любиш", виповняла перш усього, як і подобає на тих, хто має найперше право зватися нашим ближнім" — с. б. на „рабах німих" — крепаках.

Отой-то описаний Кулішем евангельський демократизм Київської молоді 40-ох рр. минулого століття і привів як Шевченка, так і його товаришів до того політичного програму, за який вони, а особливо Шевченко, так тяжко поплатилися. Евангельське братство, правда і воля повинні були, на їх думку, стати основої нової великої сім'ї української, так само, як мали вони бути й основою об'єднання всіх словян в одну сім'ю на християнсько-республіканських засадах.

Звертаючи тоді вістря своїх натхнених поезій проти тих, що

„Оглухли, не чують,
Кайданами міняються,
Правдою торгують,
І Господа зневажають, —
Людей запрягають
В тяжкії ярма"...

Шевченко одночасно звертався з повними глибокої віри словами до Бога:

„Ми віруємо Твоїй силі
І слову живому:
Встане правда, встане воля
І Тобі одному
Поклониться всі язики"...

Ця глибока віра в те, що наступить на землі царство Божої правди, червоною ниткою проходить через усі твори нашого Кобзаря. Це він молився Богу,

„Щоб усі словяне стали
Добрими братами
І синами сонця правди".

Це він з „яростію обличав" християн-лицемірів у палких саркастичних віршах:

Храми, каплиці і ікони
І ставники і мірри дим
І перед образом Твоїм
Неутомимі поклони —
За кражу, за війну, за кров,
Що братню кров пролити просим,
А потім в дар тобі приносим
З пожару вкрадений покров."

Віра без діл — мертва є перед Господом. Але ще гіршою є „віра", яку люде тільки лицемірно виказують назовні, прикриваючи нею найгірші інстинкти свої або наївно шукаючи порятунку в молитві та в формальному виконуванні обрядів після поповнених злочинів та заподіяних ближньому кривд. Така „віра" була ненависною для Шевченка — для щирої душі невтомного борця за правду:

„...Жаль мені і жаль великий
На „просвіщенних" християн:
І звір того не зробить дикий,
Що ви, б'ючи поклони
З братами дієте"...
— — — — — — —
У Київ їздите що року
Та сповідаєтесь, пів року.
У схимника...

Релігійна душа поета не зносила жадного лицемірства.

Сама поетична творчість представлялася Шевченкові, як молитвений процес. Він так і до музи своєї звертався, просячи її, щоб допомогла йому

„Молитву діяти до краю".

Але не в однім тім „молитвеннім діянню" виявлялися його релігійність і віра — найшли собі вони вираз і в його ділах. Зі спомнинів його друзів ми знаємо, якою доброю людиною він був, яким чулим було його серце для „страждущих і обремененних", котрим він завжди допомагав, чим міг. Знаємо біографію його й такий зворушуючий випадок, коли він ризикуючи власним життям, кинувся в обхоплений полумям пожежі будинок, щоб рятувати життя малої дитини, покинутої в огні переляканою матірю-жидівкою. Вже незадовго до смерти мало не на смертному одрі знесилений і хорий, він склав і власним коштом видав „Букваря" для українських дітей, в якому більшу частину присвятив науці релігії, умістивши там молитви, заповіді Господні та Символ Віри. З цього бачимо, що Шевченко не тільки ніколи не хотів підірвати в народі віри в Бога, але, навпаки, активно працював над тим, щоб дати народові таку релігійно духовну поживу.

Як з пісні слова не викинеш, так і того не заховаєш, що Шевченко часом впадав у зневірря. Часом покинутий і забутий людьми, часом під впливом страшних образів пануючої навколо неправди й неволі — він кидав докори Богові та впадав у релігійні сумніви. Але чи ж може совісний дослідувач творчости поета приймати й оцінювати хвилеві настрої й хитання хорої душі як постійні, виношені й продумані переконання?

Чи ж ми забули слова св. Апостола Томи: „Вірую, Господи, поможи моїй невірі!" І хто ж із смертних досягнув спасіння без сумнівів і без боротьби з собою?

Наука Христова вимагає від нас не тільки любови до ближнього, а й любови до наших ворогів — подвига всепрощення. Ті, що предстоять перед вівтарем Всевишнього й приносять Йому безкровну жертву, чиїм обовязком є ширити науку Христової моралі серед „малих цих", не знайдуть нігде кращих прикладів всепрощення й незлобія, які дав нам Шевченко. Увязнений в Петропавловській цитаделі, питаючись своїх товаришів, чи вони

...слово правди і любови
В степи, вертепи понесли,

поет наш просив їх одночасно пробачити зрадникові-провокаторові, що видав їх, молодих ентузіястів евангельського християнізму, жорстокій і суворій владі:

„А його забудьте, други,
І не проклинайте!..."

Товаришів же недолі, своїх нещасливих „союзників" закликав він покоритися волі Господній: тяжка кара, яка їх спіткала —

„То воля Господа!.. Годіть,
Смирітеся, молітесь Богу
І згадуйте один другого;
Свою Україну любіть."

Любіть її во время люте,
В останнюю тяжкую мінуту
За неї Господа моліть!

Закликав він їх до покори й молитви, бо сам знав спасенну їх силу, бо не раз на собі самому відчував руку Господню:

Як би не Бог поміг мені,
То душа б живая
Во тьмі ада потонула,
Проклялась на світі!
Ти, Господя, помагаєш
По землі ходити,
Ти радуєш мою душу
І серце вратуєш..."

Згадуючи на засланню своє тяжке минуле, він навіть боїться, щоб хто не подумав, що він проклинає лукавих ворогів:

За те, що я тепер терплю
Їй Богу, братія, прошаю
І Милосердному молюсь..

І в творах своїх він умів піднятися на недосяжну нікому височінь християнського всепрощення. Його поема „Між скалами неначе злодій" є одним із найкращих гимнів всепрощенню в усій християнській літературі. В ній Шевченко, давши образ тяжких страждань наймита-крепака, якого рідна жінка підступно видає, як утікача, в руки лютого пана-поміщика, оповідає, як той страдник-невільник повернувши з примусової служби в війську, якою його було покарано, й побачивши роспустне життя жінки-зрадниці

„Підняв руки калічені
До святого Бога,
Заридав, як та дитина,
І — простив небогу.

І навівши цей клясичний приклад високого християнського поступку неука-селянина, Шевченко кінчає свою поему словами:

„Оттак, люде, научайтесь
Ворогам прощати,
Як цей неук . . .

В творчости Шевченка дуже багато чисто релігійних моментів. Багато також знаходимо в ній високих зразків християнської моралі. А ціле життя поета — найкраща поема християнського подвижництва.

Отже, святкуючи й нині його память, ми, кинуті в вир суетного життя, забуваючи повсякчасно, що „не о хлібі единім жив буде чоловік", не завжди памятаючи й про те, що, як казав Шевченко, „добро найкращее на світі — то братолюбіє", згадаймо християнський заповіт поета:

„Молітесь Богові одному,
Молітесь правді на землі,
А більше на землі нікому
Не поклонітесь"...

І побожно схилім голови перед світлою памяттю нашого поета-страдника.

П. Слобідський.

ОЙ, ПРИ ДОРОЗІ...

Ой, при дорозі
Хрести хилилися,
Никли до долу...
За людий
З серцем порожнім
Плачно молилися
Скрипом довгим
Ніч і день:
Святий Боже,
Помилуй нас!
Невтішні скрипії
Навзрид ридали
За подорожніх,
Що йшли десь далі
З серцем порожнім...
А плачні скрипки
Співають, втомилися:
Святий кріпкий,
Помилуй нас!
Вечірня хвала
В душах творилась...
Хрести придорожні
Руки до неба здіймали, —
За людей
З серцем порожнім
Давалися в жертву
І плачно молилися
Ніч і день:
Святий безсмертний,
Помилуй нас!

А. Ленський.

АДРЕСА КОНСИСТОРІЇ:

Адреса Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді є:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox [redacted] of Canada,
7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man.

ЦЕРКОВНІ ДОМАГАННЯ УКРАЇНЦІВ НА БУКОВИНІ.

В „Хліборобській Правді", з 6 січня, 1936, яка виходить в Чернівцях, Буковина, читаємо:

Президія українського бльоку епархіяльної ради, президентом якої є п. інсп. О. Купчанко, а референтом п. професор Н. Гарас, разом з „Українським православним церковним Брацтвом (президент п. інсп. Антін Клим, секретар п. Емануїл Турушанко) передали новообраному митрополитові Візаріонови пропамятне письмо, в якому, вичисляючи всі передвоєнні здобутки українців та представляючи теперішній стан, висказують бажання і домагання українського народу на церковному полі.

Уважаючи церковну справу надто важною для нашого народу, наведемо тут найважніщі уступи з письма предложеного митрополитові Візаріонови.

В інтересі держави і церкви лежить — в часі коли ріжні диструктивні елементи ворохобять життя вірних — щоби міродайні фактори звернули увагу на відносини в церкві і відношення до українських вірних.

Українці, які живуть тут в числі поверх 300,000 душ, були все добрим мирним і вірним елементом.

По довгих старанях удалося їм в передвоєнних часах осягнути на церковному полі деякі осягнення, за які вони відносилися до держави з найбільшою відданістю. Цю відданість і вірність тронові і державі задержали православні українці й нині й тому вони ставлять свої скромні бажання, яких сповнення не принесе кривди румунам, а за те скріпить відданість і вірність українського народу до трону, держави й церкви.

Положення православних українців нашої країни було до 1918 року слідуючим: На богословськім факультеті мали вони дві катедрі заняті українцями, а то катедру славянської мови і другу пасторальну з українською викладовою мовою. На фільозофічнім відділі були також дві катедрі, де викладали українські професори славянську й українську мови й літературу. Викладів цих слухали всі українські студенти богословія.

Нині ці катедри знесені, а одинокий українець професор о. Еремиїв викладає в румунській мові.

До семинарії приймали половину українських студентів богословія, де вправлювано їх в обох мовах.

Нині не приймають туди українців. Такі самі відносини панують і в школі для церковних півців.

В катедральній церкві не відбуваються нині богослуження і проповіди в українській мові, так, що багато українців ходять до греко-католицької церкви.

Давніще були українці архимандритами, як оо. О. Манастирський і Т. Тиминський, а половина консисторських радників — три — були українці.

Нині між 18 епархіяльними радними і 3-ма референтами нема українців.

Орган архідієцезії „Кандила", в якому поміщувано статті в обох мовах, містить статті лише в румунській мові, а кореспонденція з церковними урядами і вірними відбувається виключно в румунській мові.

Давніще обсаджувано парохії в українських селах парохами і півцями української народности, а мішані такими, які знали обидві мові. Нині обсаджено парохії близько центра Румунами, а священики української народности приневолені перебувати ціле життя в горах й на слабих парохіях, а молодих новопосвячених священиків посилають як кооператорів в румунські села. Наколи ці обовязані знати румунську мову, священики румунської народности, яких іменують на українські села, не розуміють мови населення й коли стараються нею говорити, так калічать мову, що парохіяни лише сміються.

Богослуження і проповіди відбувалися в славянській, зглядно українській мові, а в мішаних громадах в обидвох. Нині відбуваються вони в українських громадах почасти в славянській взглядно в українській мові, а в мішаних громадах виключно в румунській.

В колишніх українських гімназіях в Чернівцях, Кіцмані й Вижниці, в учительськім семинари, в реальній школі, в ліцею для дівчат з німецькою викладовою мовою і в 216 народних школах з українською викладовою мовою вчили науку релігії катехити українці в українській мові. Нині українських шкіл нема, а науку релігії і молитви уділяють тільки по румунськи. Українських підручників для науки не друкують. Товариства українських священиків і богословів розвязано.

Навівши це все ставиться слідуючі домагання:

Парохії з українським населенням малисяб обсаджувати священиками, які володіють мовою населення, а з мішаним населенням, такими, які володіють обома мовами.

Богослуження в парохіях з українським населенням маються відбувати в славянській, а проповіди в українській мові.

Наука релігії, щоби відбувалася в українських селах по українськи, а в мішаних в обох мовах, а в столиці у всіх школах, в яких найменше 20 учеників взглядно учениць, щоб вони разом училися релігії по українськи, а молитви по славянськи. Консисторія, щоби видала потрібні учебники в українській мові.

До богословського семинара і школи для церковних півців, щоби приймали відповідне число українців. На богословськім факультеті конечно заснувати катедри славянсько-церковної мови і пасторіяли з українською мовою викладовою.

Дальше вичислено домагання щодо поділу дієцезії на протопопіяти, до складу епархіяльної ради і заснування окремої секції в консисторії для залагодження українських церковних справ.

Вкінці жадається, щоби в Чернівцях призначено церкву і назначено пароха для українських вірних.

Пропамятне письмо передано митрополитові Візаріонові і судячи по його дотеперішному відношенню до українських вірних, сподіємося, що бажання всіх православних українців нашого краю, будуть залагоджені в справедливий спосіб.

З повищої статті бачимо, як румуни трактують наших братів на Буковині та яких способів вживають, щоби як найскорше їх зрумунізувати. Іменно — поневолюють українську церкву, забороняють українцям молитися в рідній мові та не допускають українців до священичого сану. Отже поступають так само, як поступала перед війною московщина на Україні. Але як не вдалось московщині зломати українського духа, так не вдасться і румунам.

Як з Вашою передплатою на цей рік? Погляньте на наліпку, чи не час вже відновити передплату за „ВІСТНИК"?!

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Видає Українська Православна Видавнича Спілка.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю — $1.50 на рік.

THE HERALD
Published semimonthly by the
Ukrainian Orthodox Publishing Company
Subscription per annum:
In Canada — $1.00. — Foreign — $150.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3684, WINNIPEG, MAN.

ЗБУДУЙМО СИЛЬНЕ БРАТЦТВО.

II.

Цілн Братцтва.

Згідно з начерком свого статута, Українське Православне Братцтво в Канаді має перед собою такі цілн:

1) Поширювати й скріпляти православну віру та релігійність серед українського народу в Канаді.

2) Стояти на сторожі соборноправности та інших основних засад Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

3) Боронити Церкву перед розкладовими та іншими шкідливими впливами.

4) Нести моральну й матеріяльну поміч згаданій Церкві.

Намітивши свої цілн, Братцтво в слід за тим подає способи, якими воно думає ті цілн осягнути. Але поки спинимося над способами, обговоримо перше самі цілн Братцтва.

Православна віра.

Першою ціллю Братцтва є поширювати й скріпляти православну віру, тобто Українську Православну Церкву серед українського народу в Канаді.

Приймаючи христіянство з Греції, український нарід приняв також православну віру. Отже православна віра, а не яка інша є вірою українського народу. В тій вірі він охрестився, нею просвіцався, за неї кров проливав. Отже й нашим обовязком є православну віру любити, нею дорожити, до неї братів наших, що через примус або несвідомість від неї відстали, — навертати.

Крім заслуг на полі релігійнім, Українська Православна Церква має також заслуги на полі національно-культурнім Від самого охрещення Руси за Володимира Великого, аж по нинішний день Українська Православна Церква відогравала важну, коли не головну ролю в національнім та культурно-просвітнім життю нашого народу. Вона завжди стояла на сторожі нашого національного добробуту, була головною твердинею проти ворожого наступу. Й тому вороги українського народу на протязі цілих століть старалися знищити, або опланувати його Церкву, знаючи добре, що як не стане в него своеї церкви, то не стане головної опори для самостійного життя.

Похід чужих проти Української Православної Церкви не скінчився. Він продовжується і на рідних землях, і навіть тут, в Канаді. В Галичині й на Волині Польща провадить свою ворожу політику в той спосіб, що в Галичині греко-католиків, при помочі таки самих їх церковних провідників (Хомишина, Коциловського) систематично латинізує, а на Волині з одного боку перетягає православних українців на „ужондову" унію, а з другого помагає московській ієрархії затримати в українській Церкві московського духа. Щодо Великої України, то там большевицька Москва поступила з Українською Церквою ще більш жорстоко, як Москва за царату. За царів Москва відобрала волю Українській Церкві, підчиняючи її церкві московській, а большевики цілком її знищили.

В Канаді, в країні релігійної свободи, похід проти Української Церкви має інакший вигляд. Тут одні — аґенти римського католицизму — пропагують „вшистко едно", другі — кацапські батюшки — навчають про „адін русский народ" та одну „русску" віру, а треті — як їх назвати? — поширюють погляд, що між національністю і церковною приналежністю нема нічого спільного, отже українець може належати до якої церкви хоче, а рівночасно бути добрим українцем. Або може й до жадної церкви не належати.

Православні українці в Канаді на протязі більше двох десяток років боряться проти заходів ріжних аґентів накинути українцям чужу церкву. Православні українці розуміють, що інтереси чужої церкви між українцями є розбіжні з національними інтересами українського народу. Вони бачуть, як гасло „вшистко едно" асимілює успішно сотки, а то й тисячі українців навіть в Канаді, не говорячи вже про старий край, бачуть, як чужа церква — московська — ослаблює український організм кличем „України не було, нема і не буде"; бачуть, як чужі місії защеплюють в душі української молоді байдужність, а то й ворожість не тільки до Української Церкви, але до української справи взагалі.

Все це православні українці бачуть і вперто остерігають український загал перед небезпекою. Дотеперішня їх праця увінчалася успіхом. Десятки тисяч канадійських українців пізнали, що тільки Рідна Церква дає повне душевне задоволення й вернули до церкви своїх предків. Але діло що не завершене. Ще багато-багато тисяч українців підлягають чужим церковним впливам. Обовязком і завданням Української Церкви є з під тих впливів їх освободити. Це важка й на довгі роки закроєна праця Для неї треба багато щирих та ідейних працівників-місіонарів. Міфіонарів, що словом і ділом поширювали б ідею Рідної Церкви. Треба вірити, що такими місіонарями будуть члени Українського Православного Братцтва, яке власне має за ціль скріпляти православну віру та Українську Церкву серед українського народу в Канаді.

Релігія — релігійність.

Ціллю Братцтва є також поширювати й скріпляти релігійність серед українського народу в Канаді. Ціль дійсно взнесла і заслугує на як найбільшу увагу з боку всіх, кому лежить на серці добро нашого народу.

Що є релігія?

Слово „релігія" походить від латинського слова „релігаре", що значить лучити, вязати. Отже слово релігія означає моральну звязь, злуку між чоловіком і Богом. Яснійше — релігія є пізнання Бога, віра в Бога.

Але найлекше зрозуміти, що значить релігія — це через опис релігійного чоловіка. Релігійний чоловік вірить в Бога й жие після його заповідів, тобто в спосіб відповідний Божій волі. Релігійний чоловік знаходить в релігії відповідь на питання: Яка ціль мого життя, пощо я жию? Він вірить в життя вічне й приготовляється до нього через добре життя на цім світі. Одиноким дороговказом в його життю є заповіди Божі основані на двох головних заповідях про любов до Бога й про любов до ближнього. Дійсно релігійний чоловік жие після заповідів Божих не з боязни перед карою чи то на цім світі, чи на другім, але з любови до свого Сотворителя і свого ближнього. Хто є дійсно релігійним чоловіком, той тим самим є добрим мужем і батьком, добрим сусідом і приятелем, добрим членом товариств і організацій, добрим, чесним членом свого народу.

Безрелігійність.

Противно безрелігійність, безбожність підкопує мораль, підкопує почуття обовязку та почуття людської гідности, підкопує саме існовання народу. Плоди безрелігійности — це байдужність до обовязків, сварки, спори й по[illegible], грабіжи, рабунки, вбивства та взагалі душевне здичіння.

Кілька років тому член найвищого суду в Нюйорськім стейті надрукував в „Литерарі Дайджест" письмо, в якім подає такий факт:

З 4000 хлопців, які ставали перед судом в Ню Йорку за різні провини, до віку 21-го року життя, тільки трох хлопців ходило в своїм життю до Недільної Школи, а решта, не мали жадного релігійного виховання.

Отже в злочинці попадають якраз безрелігійні; або ті, що не мали релігійного виховання.

Релігійне виховання.

Коли вже зайшла мова про релігійне виховання, то треба завважати оце: Дати людині релігійне виховання, це не значить дати їй тільки саме знання релігії, бо можна релігійні засади знати, але не жити після них. Можна знати заповіди Божі, але легковажно ламати їх. Можна знати ріжницю між злом і добром, але помимо того вибирати зло, замісць добра.

Дати людині релігійне виховання значить навчити її про Бога, як Сотворителя всього і **вщепити в ній любов до Нього.** Навчити її, що Бог є досконалою Любовю і абсолютною Правдою і що тільки той жие в любові й поправді, хто жие після заповідів Божих. Навчити її про відносини між нею та її Сотворителем і про її обовязки супроти Нього. **Збудити в ній стремління стати достойним Його любови і вщепити в ній послух супроти Його заповідів,** як супроти неподвижних моральних законів. Вщепити в ній бажання поступати все вперед і вперед по дорозі морального удосконалення й стреміти до найвищого ідеалу цілого людства — до збудовання Царства Божого на землі.

Хто має поширювати релігійність.

Приймаючи за свою ціль поширювати релігійність серед українського народу в Канаді, Братцтво тим самим взяло на себе обовязок вважати на те, щоби Українці, що підпадають під його вплив, жили згідно з заповідями Божими, щоби в свойому життю завжди руководилися волею Божою, Його заповідями. Одним словом — щоби були гарні, примірні люди та щоб своїх дітей на таких виховували.

Але Братцтво це не є якась сила, чи істота, що існує сама про себе, незалежно від людей. Братцтво — це організація людей. Коли отже кажемо, що Братцтво має робити це або те, то під тим розуміемо, що це мають робити люди, що до Братцтва належать, що становлять його членство.

Щоби Братцтво могло ширити релігійність серед українського народу в Канаді, конечною вимогою є, аби його члени були релігійні та жили згідно з заповідями Божими. Бо якраз вони, члени Братцтва, мають бути тими ширителями релігійности. Вони мають бути місіонарями кращого, повнійшого життя серед українського загалу в Канаді. Вони мають бути апостолами, що примірним життям, словом і ділом заохочують других їх наслідувати, брати з них примір.

Два обовязки члена Братцтва.

Коли ж Братцтво, згляднo його члени не будуть відповідати вимогам релігійного життя, то як вони вможуть поширювати релігійність серед других? Бо сліпий не поведе сліпого. Пияниця не може бути приміром тверезости. Хто говорить неправду, не може бути приміром правдомовности. Роспусник, не може бути приміром моральної чистоти. Бо кождий такому скаже: „Лікарю, вилічи перше себе".

Отже першим обовязком члена Братцтва є — бути віруючим та жити бездоганним релігійним життям. А другим — заохочувати до такого життя своїх рідних, приятелів, знакомих.

В ЧОМУ ПОЛЯГАЄ ПРАВДИВЕ ПОКАЯННЯ.

(З „літопису" св. Дмитра Митрополита Ростовського).

Правдиве покаяння полягає не тільки в тому, щоб щиро сповідатися (перед духовним отцем) у своїх гріхах, але й в тому, щоб уже більше не повертатися до них: і не тільки не повертатися до гріхів, але й з сердешною скрухою жалкувати, що тих гріхів ми допустилися,— й не тільки жалкувати, але й згладжувати їх працею покаяння й до того ж такою працею, яка б не тільки рівнялася вчиненим гріхам, але й перевищувала їх.

Даремне покаяння того, хто хоче короткочасним утримаманням від їжі й одноденним постом покрити многократне своє обжирство й пянство! Безкорисне покаяння того, хто думає короткотривалим і малим денним умертвленням тіла очистити довголітні й тяжкі гріхи смертні. Неправедне покаяння того, хто надіється небагатьма зітханнями й кількома ударами в груди загладити численні неправди свої! Сумнівне відпущення гріхів того, хто думає небагатьма слізьми без праці й подвигів, властивих правдивому покаянню, обмити свої численні беззаконства й труди гріховні й тим спастися від мук вічних!

Багато сліз пролили ніневитяне, й велике було їх покаяння; всі вони від малого до старого одяглися в веретище, проголосили піст не тільки для людей, але й для худоби, й звернулися до Бога з молитві покаяння; але й при цьому не були цілковито переконані, що спасуться від загибелі, яка їм загрожувала, бо говорили: „Хто знає, коли роскаємось, чи ублагаємо Бога й чи відвернеться від гніва лютости своєї, і не загинемо (Йони III: 9). І коли вони після такого покаяння все ще не були певні помилування від Бога й прощення гріхів своїх, то хіба ж може бути певен той, хто думає коротким покаянням і небагатьома слізьми очистити себе від багатьох і тяжких гріхів Ти, може бути, скажеш: „Ніневитяне були язичники, вони не знали, що говорить Св. Псальма: „Серце скрушене й покірливе Бог не принизить" (Пс. 50: 19). Близько є Господь до скрушених серцем і покірливих духом Спасе. Дальше говориться: „Висповідаю на себе всі беззаконства свої Господеві й вибачить нещастя серця мого" (Пс. 31: 5); Отже ми, сподіваемося, що й малі сльози, сполучені з сповіддю гріхів, можуть виблагати в Бога прощення їх. На це відповідаю: звичайно, можуть, але лише перед смертю, в яких уже не залишається часу для оплакування гріхів і для праці покаяння. — Цим Господь являє свою ласку й за саму сердешну скруху. Прикладом цього є — розбійник на хресті. А від здорової людини, що має час на покаяння, Бог вимагає багато сліз, багатьох чинів і подвигів, поки чини покаяння зрівняються, або, краще сказати, перевищуть доконані гріхи. Про сльози ж треба сказати ще ось що: є люде, які іноді зворушуються серцем і плачуть над гріхами своїми, а грішити все ж не перестають; яка ж користь від таких сліз, коли люде не направляють свого життя? Інші й сповідаються з гріхів своїх із слізьми, а потім знову роблять ті самі гріхи; яка ж їм користь від обмиття слізми, коли вони знову занурюються в те саме гріховне багно? Отже не досить самого зворушення сердечного, без дійсного покаяння, а воно полягає в тому, щоб не тільки жалкувати й оплакувати гріхи, але й не робити їх більше, а за ті гріхи, які були зроблені, відбути труди покаяння. Апостол Павло каже, що „Ісав місця для покаяння не знайшов: хоч і з слізми шукав його" (Євр. XII: 17). Чому сльози цього грішника не були прийняті Богом, чому вони не очистили гріхів його?

Святий Іван Золотоустий відповідає [illegible] це так: „він не найшов місця для покаяння тому, що сам не виявив належного покаяння".

Інший може скаже: „Апостол Петро не довго плакав і одержав прощення свого гріха; так і мені будуть вибачені без довшої праці покання, коли я хоч одну годину поплачу перед Господом". Такому відповідає за мене учень самого апостола Петра, Святий Климент; він каже, що Святий Петро кожної ночі, почувши піяння півня, зараз же згадував про своє відречення Христа, вставав з постелі своєї, ставав навколішки, в гіркому плачі проливав багато сліз, і так робив він протягом цілого свого життя. А церковний історик Никифір додає, що очі святого Апостола, від щоденного плачу, були завжди червоні. Ось яке було Петрове покаяння!

А ти, що надієшся в одну годину оплакати всі гріхи свої, чи можеш так гірко плакати, як плакав Петро? Чи можеш кожної ночі плакати так, як плакав він? Чи в силах ти двигнути таку працю й подвиги, які двигнув святий Петро для Господа Свого за своє відречення, аж до роспяття на хресті вниз головою?

Отже не покладаймося на свою малу, деяку скруху сердешну, не надіймося на свої слабі труди, на короткотривалий подвиг і покажи покаяння перед Господом, що відповідало б твоїм великим гріхам і навіть більше за них, з багатьма слізьми, і тоді лише, грішнику, чекай від Нього ласки!

Апостол каже: „Як віддавали ви члени ваші в неволю нечисті й беззаконству на діла беззаконні, так тепер віддайте члени ваші в неволю побожности та діла святі" (Рим. VI: 19). А святий Григорій Двоєслов говорить: покаяння пізнається по плодах, а не по корінню та листках: Господь прокляв смоковницю, що мала тільки листя, але була безплідна, так і саму словесну сподіь з гріхів Він не прийме без знурення тіла (працею покаяння). Зверніть увагу на ці слова. Корінь покаяння є добрий намір, сповідатися з гріхів, листя це сама сповідь перед духовним отцем і обітниця поправи, а плоди покаяння — це доброчинне життя й праця покаяння. По цих то плодах і пізнається правдиве покаяння. Зміцнюй свій добрий намір, як корінь; примножуй слова сповіді з гріхів, як листя на дереві; але коли ти не даш потім плодів, гідних покаяння, коли не поправиш життя свого, не загладиш своїх гріхів протилежними їм добрими вчинками, то ти будеш деревом, негідним Божого благословення, — мало того: бійся прокляття.

В святому письмі ми читаємо про двох грішників, які обидва каялись у своїх гріхах і сповідалися перед Богом — це Саул і Давид, але не обидва одержали процення від Бога. Говорив Саул: „Грішив, бо переступив слово Господне" (1 Цар. XV: 24). Говорив Давид: „Грішив перед Господом моїм" (2 Цар. XII: 13). Але Давид одержав прощення й спасся, а Саул не удостоївся прощення й загинув у гніві Господнім. Чому це так? Хіба ж несправедливо судив Господь, коли одного грішника, що сповідався перед Ним, помилував, а від другого відвернувся? Ні. „Справедливий Господь у всіх ділах Своїх (Псал. CXLIV: 13). Винен у цьому сам грішник, що не одержав розрішення, цеб то Саул: словами він сповідався з гріхів своїх, але не виявив правдивого покаяння й поправи, хоч і мав на це досить часу. А Давид після сповіді з гріхів своїх, скільки попрацював у покаянні! Кожну ніч він омивав свою постелю слізьми, вставав о півочі, їв попіл як хліб і пійло своє розпускав плачем; він збезсилювався від поста, знурював тіло своє й упокорювався перед Господом у веретищі, з головою посипаною попілом,—і задля того покаяння не тільки одержав прощення гріха свого, але й став улюбленим вибранцем Божим. А Саул, який тільки устами сповідався з гріха свого й в покаянні не попрацював, залишився на віки не прощенним

Отже, нехай ніхто не сподівається очиститися від гріхів своїх великих одною тільки сповіддю і короткочасною своєю скрухою без праці й подвигів, властивих дійсному покаянню, коли має час поправити своє життя, й поліниться виконати це ділом. Краще будемо наслідувати Давида, який каже: „Беззаконство моє я оголошу й подбаю про гріх мій" (Пс. XXXVII: 19). Бачите, він не задовольнявся самою сповіддю з гріхів, але й подбав про те, щоб загладити їх: визнаю, каже, гріх свій і подбаю загладити його. Бо ж яка користь розкрити рану, а необхідного ліку не прикласти до неї? Яка користь сповідатися з гріхів, а потім не попрацювати в покуті й не поправити життя свого?

ЗАМОВЛЯЙТЕ
ПОМЯНИК ПОМЕРШИХ
Гарно виданий, на добрім папері, вигідний формат, міцно оправлений з золоченим хрестом.
Книжочка, яка повинна знаходитися в кождій христіянській родині.
Ціна дуже приступна, бо тільки 30 цт.
Книжечка ця буде памяткою на довгі покоління.
Замовлення посилайте до:
[illegible]
Box 3684, Winnipeg, [illegible]

„ДНІПРО"
Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.
Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштує на рік $2.00
Передплату висилати на адресу:
"DNIPRO"
1851 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

АПОСТОЛ НА ПЕРШУ НЕДІЛЮ ПОСТУ.

(Жидів XI: 23—26; 32—40 і XII: 1—2).

Браття! Вірою Мойсей, народившись, хований був три місяці від батьків своїх, коли видіви вони, що дитина гарна, і не злякались повеління царського.

Вірою Мойсей, бувши великим, відрікся звати сином дочки Фараонової, а лучше зволив страдати з людьми Божими, ніж дізнавати дочасної розкоші гріха, більшим багацтвом над египетські скарби вважаючи наругу Христову; озиравсь бо на нагороду.

І що мені ще казати? не стане бо мені часу оповідати про Гедеона, та Варака, та Самсона, та Єтая, та про Давида і Самуїла, та про пророків, котрі вірою побивали царства, робили правду, одержували обітування, загороджували пащі левам, гасили силу огняну, втікали від гострого меча, робились потужними від немочі, бували міцні в бою, обертали в ростіч полки чужоземців; жінки приймали мертвих своїх з воскресення; инші ж побиті бували, не прийнявши збавлення, щоб лучше воскресення одержати; другі ж наруги та ран дізнали, те ще й кайдан і темниці; камінням побиті бували, розпилювані, допитувані, смертю від меча вмирали, тинялись в овечих та козиних шкурах, бідуючи, горюючи, мучені, (котрих не був достоен світ), по пустинях скитались та по горах та по вертепах і проваллях земних:

І всі ці, одержавши свідчення вірою не прийняли обітування, тим що Бог лучше щось про нас провидів, щоб не без нас осягли звершення.

Тим же оце й ми, маючи кругом нас таку тьму свідків, відложивши всяку гордість і гріх, що путав нас, з терпінням біжім на боротьбу, що перед нами, диалячись на Ісуса, починателя і звершителя віри, котрий замісць радости, яка була перед Ним, витерпів хрест, не дбаючи про сором, і сів по правиці престола Божого.

АПОСТОЛ НА ДРУГУ НЕДІЛЮ ПОСТУ.

(Жидів: I: 10—14 і II: 1—3).

Браття! У почині ти, Господи, землю оснував еси, і небеса — діло рук Твоїх.

Вони зникнуть, Ти ж пробуваєш, і літа Твої не скінчаться.

Кому ж із ангелів сказав коли: Сиди по правиці в мене, доки положу ворогів Твоїх підніжком ніг Твоїх?

Чи не всі ж вони служебні духи, посилаємі на служення про тих, що хочуть наслідувати спасення?

Тим подобає нам більше вважати на те, що чували, щоб іноді не відпасти.

Бо коли промовлене ангелам слово було певне, і всякий переступ і непослух прийняв праведну відплату, то як нам утекти, що недбали про таке велике спасення? котре, почавши проповідуватися через Господа, від тих що чули, нам стверджене.

АПОСТОЛ НА ТРЕТУ НЕДІЛЮ ПОСТУ.

(Жидів IV: 14—16 і V: 1—6).

Браття! Маючи ж Архиерея великого, що пройшов небеса, Ісуса Сина Божого, держімось визнання.

Не маємо бо архиерея, що не міг би боліти серцем у немощах наших, а такого, що дізнав усякої спокуси по подобію, окрім гріха.

Приступаймо ж з відвагою до престола благодати, щоб прийняти милость і знайти благодать на поміч вчасу.

Всякий бо архиерей, із людей узятий, для людей поставляється на служення у тому, що Боже, щоб приносив дари і жертви за гріхи, котрий би міг боліти серцем за нетямущх і заблуджених, бо й сам обложений немощею; і ради того мусить, як за людей, так за себе приносити за гріхи.

І ніхто сам по собі не приймає чести, а хто покликаний від Бога, яко ж і Аарон.

Так і Христос не сам себе прославив бути архиереєм, а Той, хто говорив до Нього: „Син мій еси Ти, я сьогодні породив Тебе".

Яко ж і в іншому місці сказано: „Ти еси священик по вік по чину Мелхиседековому".

МОЛИТВА.

О Боже мій, я немічна, —
Рабиня темряви, я жертва зла,
До Твого захисту вдаюсь,
Тобі, о Господи, молюсь:
Рятуй мене!

Спасителю, Ти виведи мене
Із темряви на світлий шлях;
О, Господи, Тебе я прошу,
Тобі життя приношу:
Рятуй мене!

О, Боже мій, я немічна,
Підтята в боротьбі, я духом у полоні,—
Та знаю я — лише в Твойому лоні,
Лише в Тобі — шукають допомоги
Усі, що зведені з дороги.

О, Боже всеблагий, Ти, Зоре провідна!
Лише до Тебе я взивати мушу:
О, визволи, Святий, мою в вязниці душу,
О, виведи мене на стежку каяття,
Що приведе до вічного життя.

О, Боже мій, я немічна,
Присуджена тюрмі; я втіха ворогів.
До Тебе рвусь, прийми мої ридання,
О, Господи, почуй мої благання
І визволи мене.

Спасителю, Ти двері відчини
Тюрми холодної та темної моєї,
О, Господи, споглянь на страшні муки,
Розкуй мої заковані руки
І визволи мене.

О, Боже мій, я немічна,
До Тебе, із тюрми, душа пташиним льотом
Моя... моя душа замучна летить
Знеможена в тюрмі; я виснажена потом,
На поклик Твій — діла Твої хвалить.

О, Боже всеблагий, Керманичу життя!
Ти дух мій визволи, з неволі—забуття,
Мене знесилену, о, Боже, привітай,
Та світом радости й любовію осяй.

О, Боже мій, я немічна,
Невільниця гріхів, рабиня тьми,
Тебе зову: Покровою Твого крила
О, Господи, покрий мене від зла
І визволи мій дух.

Спасителю! Надвічна всіх надіє,
Що всім світам, даєш життя і рух.
О, Боже, темряву гріхів моїх розвій.
Проміннями слави вічної пригрій
І визволи мій дух.

Г. Морозенко.

40,000 УКРАЇНЦІВ В АРГЕНТИНІ.

Остання державна статистика в Аргентині каже, що живе там тепер між іншими понад 40,000 українців; жидів також має там жити 40,000.

БОГУ ОДНОМУ СЛАВА.

Канут, король англійський вийшов одного разу над море, щоб перейтися. Слуги його, йдучи за ним, почали його вихваляти. Між іншим один сказав, що цар їх має власть росказувати землі й морю. щоб засоромити підлесників, Канут сів на самім березі моря й закликав грізним голосом:

— Море, наказую тобі не підходи до мене!

Та море не послухало. Метало хвилями далі, як перед тим, а одна, більша від других викотилась аж на землю й замочила королеві ноги.

Канут звернувся до слуг своїх і сказав:

— Бачите, нікчемні підлесники? Погляньте на вашого короля, який має власть росказувати землі й морю. А преціньь ані одна маленька краплинка води не послухала мене. Бо нема нікого всемогучого, тільки один Бог, і не можна нікого всемогучим називати тільки Того, що сотворив небо й землю і ними управляє.

СВЯТИЙ ІВАН ЗОЛОТОУСТИЙ І ЦАРИЦЯ ЕВДОКІЯ.

Цариця Евдокія розізлилась одного разу на св. Івана Золотоустого за те, що той докоряв їй за її гріхи, й покликавши його до себе загрозила:

— Як ти не перестанеш говорити про моє життя, то я скажу прогнати тебе з Царгороду.

На це святий муж відповів спокійно:

— Чи ти думаєш, царице, мене цим налякати? Хіба ти не знаєш, що Бог є всюди? Можеш прогнати мене на край світа, але я певний, що й там знайду мого Бога!

Хто знайшов і пізнав Бога, той не боїться нічого.

ХТО НАЙЩАСЛИВІЙШИЙ НА СВІТІ.

Француський король Карл IX спитав раз славного поета Торквата Тасса, хто найщасливійший на світі.

— Бог, — відповів Торкват.

— Про це я знаю, — каже Карл, — але хто найщасливійший по Бозі?

— По Бозі найщасливійший той, хто старається ставати найподібнійшим до Бога, — відповів поет.

ОПИРІ.

З давен давна кружлять між людьми різні поговірки про існування звірят, що висмоктують з людей кров. Ці поговірки так туманні, що часто люди мішають таких звірят кровопійців із злими духами, відьмами та іншим чортовин- [illegible]

Лондонське Зоольогічне Товариство отримало від свого кореспондента, п. Уріха, з Прініцап (остров Куба, група Великих Антилів) чотирьох вампірів-кровопійців. Це рід лилика, величини миші, живе в підрівникових краях. Такий вампір чіпляється гострими мов бритва зубами тіла людини або звіряти і смокче кров. Очевидно, що кількох таких непрошених гостей може спричинити смерть людини чи звірини, з приводу надмірної втрати крови.

ГУРТОВИЙ СКЛАД ЦЕРКОВНИХ РІЧЕЙ.
Пишіть по катальог.
WILLIAM GROSS & CO.
323 Main St., Winnipeg, Man.

ГОЛОСИ ПРО ПЕРЕДАЧУ СЛУЖБИ БОЖОЇ ЧЕРЕЗ РАДІЮ.

I.

(Ибстон, Саск.)

Наша околиця є новозаселена, в ній живе яких двадцять щирих українських православних родин. Вони не стоять сильно фінансово, але справами народніми дуже інтересуються. Ми не маємо ще Українського Народного Дому й не маємо української православної церкви, але сподіємось, що коли часи троха поліпшаться, то й в нас буде своя церква та Народний Дім.

Хотяй в нас церкви нема, то літньою порою всі їдемо до української православної церкви в Кендо, котра находиться двадцять і пять миль від нас і в котрій тепер служить о. Улан. Зимовою порою ми не маємо змоги учащати до церкви, бо заваямо, але коли є Служба Божа через радіо, то сходимося де кому ближе і побожно слухаємо відправи, та щиро відносимося з датками на покриття коштів в злуці з передачею Богослуження через радіо. Я вірю, що як би так всі українці в Алберті, Саскачевані та Манітобі віднеслись в цій справі, як ця наша маленька і бідненька околиця, то не булоб трудно передавати Службу Божу через радіо частійше.

Передача Служби Божої не коштовна, отже якби кождий українець в цих трох провінціях зложив від себе маленьку жертву, то кошти кожної передачі можнаб легко покрити. Тоді ми моглиби почути Службу Божу через радіо бодай раз на дві неділі. Є три головні українські центра — Вінніпег, Саскатун і Едмонтон. Поки що ми чули передачу Служби Божої з Вінніпегу та Едмонтону, а саскатунська стація стоїть чогось заперта. Колиб Саскатун також почав передавати Службу Божу через радіо, то на кожде центро припадалоби передавати кожної шестої неділі і в цей спосіб ми моглиб слухати Служби Божої що другої неділі.

В Саскатуні є гарне число українців, мають свою церкву і свого священика. Є сильна передавча радійова стація і сподіюсь, що мають гарний церковний хор. Отже вірю, що Саскатунові не булоб тяжко передавати Службу Божу через радіо, бодай раз на шість неділь.

Думаю, що читачі „Вістника" погодяться з моїми думками. Я думаю, що передача Служби Божої через радіо є дуже корисна не лише для тих околиць, що ще не мають своєї церкви, але також і для тих, що мають.

Ми повинні підтримувати Українську Православну Церкву во всіх своїх сил, щоби вона була рідною не лише для нас, але остала такою для будучого покоління. При помочі церкви, український нарід єднається і будує любов, а де є єдність і любов, там є і сила.

Стефан Ю. Підверб...ний.

II.

(Витків, Саск.)

Не пригадую, чи вже був коли допис в „Вістнику" з нашої околиці, отже вібрала мене охота дещо написати.

Наша околиця заселена самими українцями, і мабуть мало чим відріжняється від других українських околиць. Є в нас дещо доброго, є й злого, звичайно, як між людьми буває.

Маємо в місточку свій Народний Дім, маємо й церкву, яку пару років тому побудували. Давнійше наша парохіяльна громада носила назву „Сквир Гил", яка то місцевість розтягається на північний схід від Витків. Але коли громада на Релфілд побудувала свою церкву яких сім до вісім миль на полудне від місточка Витків, то ми перенесли осередок нашої громади до місточка й побудували там церкву. Це для членів дуже вигідно, бо в місточку є також Народний Дім, отже як є Богослуження в церкві, то по Богослуженню люди мають де зійтися, чи то на віччя, чи на збори, чи так таки на балачку.

Нашим парохом був колись о. П. Мельничук, який обслугував громаду майже через чотири роки, а тепер доїзджає до нас о. Е. Улан, який замешкує в Норт Бетлфорд. Богослуження в нас відбуваються майже кождого місяця. Наша громада є вповні вдоволена з обслуги о. Улана, який зі свого боку старається провадити роботу як найкраще та поставити церковно-релігійне життя на вищий уровінь.

При цій нагоді хочу поділитися з читачами „Вістника" та з членами церковних громад по фармах моїми думками про передачу Служби Божої через радіо. Пригадую, як пять або шість років тому назад ми мали нагоду почути перший раз Богослуження через радіо з Вінніпегу. Службу Божу правив тоді о. Савчук, а співав церковний хор св. Покрови в Вінніпегу. Ми дуже тішилися тим, бо мали нагоду почути прекрасний спів хору, та крім того цікаво було слухати, як слова священика і спів хору аж з Вінніпегу доходили до нас до хати так, як би то було за стіною. Від того часу ми вже мали не раз нагоду почути Богослуження з Вінніпегу і з Едмонтону, бо ті громади тепер досить часто співають через радіо.

Я вірю, що люди люблять слухати Служби Божої через радіо, бо оба хори (вінніпегський й едмонтонський) гарно співають, але я думаю, що це виходить на шкоду церковним громадам на фармах. Бо як є Служба Божа на радіо, то люди на фармах не їдуть тої неділі до церкви, але сидять дома коло радіо. Отже не раз буває, що такої неділі церкви на фармах майже порожні і священик править до голих стін. А буває і таке, що священик проголосить Богослуження й місяць наперед, а два або три дні перед Богослуженням уряд громади повідомляє його, аби не приїздив, бо тої неділі буде Богослужения через радіо і ніхто до церкви не прийде. Таке сталося в нашій громаді на 12 січня ц. р. Уряд мусить так робити, бо як нема людей в церкві, то нема колекти, отже нема чим заплатити священика. А як громада відкликає Богослуження на короткий час так, що священик вже не має часу проголосити Богослужения в якій другій громаді (тай тяжко йому це зробити, бо тоді в кождій громаді слухають люди Служби Божої через радіо), то мусить сидіти тої неділі дома, бо не має де правити. Отже й громадам зле, бо не мають тої неділі доходів, і священикам зле, бо сидять тої неділі дома. Мо-

НАЙСТАРШИЙ ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ВИНАХІД ПРОТИ НЕДУГ ШЛУНКА І РЕВМАТИЗМУ ПРИЗНАНИЙ ЗА НАЙЛІПШИЙ НАЙНОВІШИМИ ДОСЛІДАМИ.

Від 1799 року тисячі людей віднискали нормальне здоровля після років терпіння внаслідок всякого роду недомагань шлунка, як запір, нестравність, гази, шлункові квасн, що є основними проявами таких недуг, як високе тиснення крови, ревматизм, періодичні болі голови, прищі на лиці і на тілі, болі в крижах, печінки, нирок і мочевого міхура, вичерпання сил, втрата сну й апетиту. Хорі в таких випадках не вживали зроблених людьми шкідливих хемічних виробів ані наркотиків; вони вживали виключно ліку, що його дає сама Природа. Цей знаменитий продукт росте на вершках найвищих гір, де він втягає в себе всі лічничі складники і вітаміни від сонця, щоб помогти ЛЮДСТВУ в нещастю.

Цей лік складається з 19 родів природних листків, насіння, ягід і цвітів, що змішані у відповідній пропорції, згідно з вимогами науки, і є відомий під назвою Зільного Чаю LION CROSS HERB TEA. Зільний Чай LION CROSS HERB TEA має знаменитий смак, впливає чудесно на Вашу систему і є безпечний також для дітей. Запарте його свіжо як кождий звичайний чай і пийте одну склянку денно, горячим або холодним.

Лікування за одного доляра доконає ЧУДЕС; будете виглядати і почуватись як ново народжені на світ. Коли Ви ще не обзнайомлені з доброчинним впливом цього природного ліку LION CROSS HERB TEA, то спробуйте його негайно і переконаєтесь самі. Коли наслідок не буде вдоволяючий, вернемо Вам гроші. Цей лік можете дістати також у формі таблеток.

Спробуйте і переконайтесь самі, а ми гарантуємо зворот грошей, коли будете невдоволені.

Одномісячне лікування $1.00. Шестимісячне лікування $5.00.

Щоб оминути помилок і дістати правдивий Зільний Чай LION CROSS HERB TEA, виповніть і пішліть нам попонсчий купон.

Lio-Pharmacy,
1180 Second Ave.,
N. Y. City, N. Y
Gentlemen:

Enclosed find $.......... for which please send me ....

treatments of the famous LION CROSS HERB TEA

NAME ....

ADDRESS ....

CITY ....

Книжка, котру повинен прочитати кождий Українець і Українка

„ЧУЖА РУКА"

або „ХТО РОЗЄДНУЄ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД"

НАПИСАВ ПРОТ. В. КУДРИК. ЦІНА КНИЖКИ ЛИШЕ 35 ЦТ.

Замовлення і гроші слати на адресу:

THE HERALD - Box 3684 - WINNIPEG, MAN.

же по других місцевостях такого нема, але в нас я це завважав.

Може я вдечім помилився і написав не так, як треба, отже прошу Редакцію і шановних читачів мені вибачити. А як хто думає інакше, най

Витківець.

НЕСПОДІВАНКА.
(Едмонтон, Алта.)

У вівторок дня 11 лютого ц. р. устроїло Жіноче Товариство при Українській Православній Церкві в Едмонтоні несподіванку для визначних членів у наших організаціях, панства Ляхманів.

Цю несподіванку устроєно з нагоди річниці їхнього вінчання, яке відбулося перед 25 роками.

Вечір пройшов надзвичайно поважно й весело. Найважнішою частиною вечера були промови.

Парох, о. Грицина, в своїй промові вказав на протяг 25 літ, на рівні переживання подругів, на трудноції й на щасливі хвилі, які мусіли пережити панство Ляхмани. Підчеркнув їхню жертвенність на всякі добрі справи й велику любов до народних справ. Прожити 25 літ у подружжі — це ласка Божа, сказав парох, бо не всім подруженим суджено прожити разом стільки літ. Побажанням доброго здоровля і многих літ закінчив бесідник свою промову.

Пан Челядин, найблищий сусіда панства Ляхманів, який вже довший час знакомий з ними підчеркнув громадянську свідомість пана Ляхмана, що будучи робітником, працюючи завсігди серед збольшевиченого елементу, все обстоював нашу народну справу. Для нашого громадянства таких робітників, що розуміють свої завдання, треба якнайбільше.

Пан Лазарович перелітав свою промову веселим гумором, завначуючи, що прожиття чверть століття, так як прожили панство Ляхмани, заслугує на признання. Крім своїх родинних обовязків вони сповняли примірно громадські обовязки. Все вони бували на зборах чи інших підприємствах скоріше других. Та й про жертви на народні цілі до них не треба було два рази говорити. Прожили примірно разом чверть століття, нехай проживуть щасливо ще багато літ.

Пані Янда в своїй змістовній промові звернула увагу на добрі сторони пані Ляхман. Вона за час війни перебувала в рідних сторонах і переборола всі злидні. А тут відзначається як добра мати й громадянка та господиня. Її город у літі виглядає взірцево. Всюди на подвірі й у хаті видно її руку. Побажали успіхів у дальшому прожиттю та виховати своїх дітей на добрих громадян.

На кінці забрала слово пані Маланчук, голова Жіночого Товариства й господиня того вечера. Висказала кілька теплих і приємних слів та вручила панству Ляхманам дарунок на памятку того дня.

Після того заспівано пісню „Де згода в родині..."

Пан Ляхман, зворушений, висказав щиру подяку за так велику шану й любов з боку своїх приятелів і прирік далі щиро працювати по змозі сил і віддячитися в найкоротшім часі.

Такий то був вечер.

Ще треба згадати, що панство Ляхмани є діяльними членами майже всіх тутешніх наших установ. Дуже впрожать церковною справою. Крім вкладок ще находять гроші на закуп потрібних річей до церкви. Не дуже давно пані Ляхман справила два обруси на престіл. Один звичайний, а другий вишитий, великої вартости. Пан Ляхман, мимо праці на секції, ще находив можність бути старшим братом у церкві. Обоє є членами Т-ва „Взаїмна Поміч", Рідної Школи й Інституту М. Грушевського. Діти є членами СУМК.

Передплачують „Вістник" і „Український Голос".

Гість.

ПОДЯКА.
(Росборн, Ман.)

Щира й сердечна подяка тій молоді, що ходила колядувати на ціль нашої Укр. Православної Церкви Пресв. Богородиці в Росборн, Ман. Щира й сердечна подяка також всім тим, що приняли наших колядників і дали коляду. Їх імена слідують:

По 1 дол.: Ів. Преданюк, Гр. Лутчак, А. Паламарчук, Ів. Ковальчук, М. Калин, Н. Кармезанюк, Ів. Баранецький, Т. Гладій, Н. Торський, Ів. Скомаровський, М. Іванчук, Г. Гладій, Г. Гладій, М. Мушуманський.

По 75 ц.: Н. Баранецький, І. Коник.

По 70ц.: Г. Савтус.

По 60ц.: Ів. Семенюк.

По 50ц.: Н. Кибій, А. Баранецька, Ф. Бельбас, П. Сторожук, Г. Коник, А. Мачишин, М. Танасів, В. Кузенко, М. Бельбас, А. Обідняк, Ф. Детей, М. Олійник, С. Шуст, Т. Терновецький, Ф. Топольницький, І. Антонійчук, К. Чорп, Г. Оданський, В. Антонійчук, К. Корник, Д. Яремій, Г. Олійник, І. Танасійчук, Г. Стемблер, Г. Світинський, В. Кудловський, М. Савчишин, П. Пушка, М. Дзюба, А. Генсьорик, Р. Дроздовський, М. Гнатюк, Т. Дроздовський.

По 45ц.: В. Деркач.

По 40ц.: П. Помагайчук.

По 30ц.: П. Бельбас, М. Дроздовський, В. Тодосій.

По 25ц.: Н. Вербовський, С. Береза, М. Владика, А. Владика, Г. Косцюк, І. Микитюк, Г. Бельбас, М. Кузенко, І. Продан, С. Кулловський, А. Павлюк, В. Зібровський, М. Люба, Н. Минькир, М. Чухрій, Т. Стрілецька, Д. Валько, П. Глух, Я. Червоняк, Т. Бабилюк.

По 21ц.: О. Мазур.

По 15ц.: Т. Покропивна, Н. Бринкман.

По 10ц.: Ів. Іванчук, В. Береза. — Разом $40.01

За заряд Укр. Прав. Церкви в Росборн,

Николай Кармезанюк, голова,
Мих. Дроздовський, секретар.

ПРИМІРНЕ ВЕСІЛЛЯ.
(Глеслин, Саск.)

В неділю 2 лютня ц. р. відбулося вінчання п. Олекси Бойка з п. Русею Гаврилів. Чин вінчання доконав парох о. Е. С. Улян з Норт Бетлфорд.

При обіді в домі родичів п. молодої присутні гості на завив свого пароха зложили на фонд „Вістника" як слідує:

По 50ц.: Панство молоді, панство М. Кульчицькі, панове О. Дуб і І. Федуняк.

По 40ц.: п. М. Коропач.

По 25ц.: пані Бойко, Пп. Ю. Павлів, В. Павличин, І. Козакевич, Р. Павлів, П. І. Семко, С. Кузів, М. Бойко, С. Тучапський.

По 20ц.: І. Даниліа.

По 10ц.: панна Федунях, пані К. Мякетюк, В. Зибак.

25ц. дрібні збірки.

Отсим складаю щиру подяку всім жертводавцям а панству молодим желаю многих літ.

Гість.

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

Від членів української православної церкви св. Петра й Павла в Косів, Ман. $16.00

ЕДМОНТОН, АЛТА.

Яків Ласичук 2.00

По 1 дол.: Володимир Гринюк, Степан Марусик, Михайло Піхота, Степан Невчас, Д. С. Фербей, Ізидор Горецький.

ЛЕДВИН, МАН.
Збірка о. Л. Дячини.

Збірка в церкві 1.25

П. Онисько .50

КОЛЯДА НА ДУХОВНИЙ СЕМИНАР.

Теодор Яремко В. Кілдонан. [illegible]

Р. Богонис, Вінніпег. 1.00

С. Міхоцький, Вінніпег 1.00

В. Будник, Вінніпег. [illegible]

Консисторія Укр. Прав. Церкви в Канаді.

КОЛЯДА НА „ВІСТНИК"
(Гарденд, Ман.)

Читаю „Вістник" і подибую, що в декотрих місцевостях наші люди роблять забави й при тій нагоді переносять збірки на пресовий фонд „Вістника", чим помагають йому поширювати світло правди.

Мої хлопці цих Різдвяних Свят також задумали зробити для „Вістника" милу несподіванку й заколядували для нього $2.45.

Колядували: Евген Гарах, Тарас Гарах, Богдан Гарах і Михаїл Слоньовський.

Коляду зложили:

По 50ц.: І. С. Шевчук, В. Шимайський.

По 25ц.: Г. Шевчук, Д. Вербіцька, Ю. Слоньовський, М. Палагнюк, Стефан Гарах.

По 20ц.: пані Святинчук.

Щира подяка так молоденьким колядникам, як і жертводавцям.

Стефан Гарах.

СПРАВКА

В останньому числі „Вістника" було подано адресу о. П. Маєвського, як 820 Боровс Евеню. Його адреса є 781 Абердін Евеню, що на оцім місці справляється.

ДІРІҐЕНТА

пошукує Українська Православна Громада в Торонті. В обсяг праці входить ведення церковного та світського хорів, пізнійше може й Рідної Школи. Знання дяківства булоб пожадане. Платня після угоди. Проситься подати інформації про попередню працю та вимоги платні.

Листи слати на адресу: Петро Романко, 117 Robinson St., Toronto Ont.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Т. Кісілюка.

Лютень
23. Неділя — Калмар
Березень.
1. Неділя — Келгарі
8. Неділя — Егрімонт
15. Неділя — Бюфорд
22. Неділя — Редвотер
29. Неділя — Калмар

9840—108 А. Ave.
Edmonton, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. В. Апостола.

Березень.
1. Неділя — Толстой
8. Неділя — Роза
15. Неділя — Вайта
22. Неділя — Гардентон (місто.)
29. Неділя — Толстой.

Адреса: Толстой, Ман.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1936 РІК.

Лютень.
16 Н. Нед. Мясоп. Сим. і Ан.
17 П. Ізидора
18 В. Мч. Агафії, Теодозій
19 С. Вукола, Юліяна
20 Ч. Пр. Партенія
21 П. Вм. Теодота Страт.
22 С. Мч. Никифора

23 Н. Нед. Сироп. Харлампія
24 П. Власія, Вігілія
25 В. Мелетія еп., Антонія
26 С. Пп. Мартиніяна
27 Ч. Прп. Авксентія
28 П. Ап. Онисима, Евсевія пуст.
29 С. Памфила мч.

ЛЮТЕНЬ.
1 Н. Нед. 1 посту. Теодора кмч.
2 П. Агапіта
3 В. Ап. Архипа, Филимона
4 С. Льва еп. Агатона
5 Ч. Пп. Тимофія, Евстратія
6 П. Мч. що в Евгенії, Маврикія
7 С. Полікарпа

8 Н. Нед. 2 посту. † 1 і 2 н. г. Ів.
9 П. Тараса еп.
10 В. Порфирія еп.
11 С. Прокопія
12 Ч. Василя еп., Марини й Кири
13 П. Касіяна
14 С. Евдокії прмч.

15 Н. Нед. 3 посту. Теодота

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. С. Гребенюка.

Лютень.
23. Неділя — Сенді Лейк.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Запаринюка.

Лютень
23. Неділя — Ренвер.
Лютень.
1. Неділя — Косів.
7, 8, — Давфин
9, 10 — Пайн Ривер.
14 15 — Роблін
20. — Петлюра
21, 22. Шортдейл
24 — Сифтон
25. — Венлав
26. — Богдан.

Всюди Великодна сповідь і збірка дієцезіяльного фонду.

Адреса: — Давфин.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Л. Дячини.

Березень.
1. Неділя — Септон
8. Неділя — Тиндал
15. Неділя — Поплар Парк
22. Неділя — Малантон
29. Неділя — Ст. Мартин

Всюди сповідь і св. Причастя.

Адреса: Тиндал, Ман.

ЦЕРКОВНИЙ УСТАВ НА 1936 РІК.

Лютень

16. **Неділя Мясопустна:** Голос 2 Утр. Еван. Луки XXIV: 1—12 Літ. Ап. 1 Корин. VIII: 8—13 і IX: 1—2 Еван. Мат. XXV: 31—46.

23. **Неділя Сиропустна** — Голос 3 Утр. Еван. Луки XXIV: 12—35 Літ. Ап. Рим. XIII: 11—14 і XIV: 1—4.

Березень.

1. **Неділя 1. Посту:** Голос 4. Утреня. Еван. Луки XXIV: 36—53 Літ. Ап. Жид. XI: 24—26. 32—40 і XII: 1—2. Еван. Івана I: 43—51

8. **Неділя 2. Посту:** Голос 5. Утр. Еван. Івана XX: 1—10. Літ. Ап. Жид. I: 10—14 і II: 1—3 Ев. Марка II: 1—12

15. **Неділя 3 Посту:** (Хрестопоклінна) Голос 6. Утр. Еван. Івана XX: 11—18 Літ. Ап. Жид. IV: 14—16 і V: 1—6 Еван. Марка VIII: 34—38 і IX: 1

22. **Неділя 4. посту:** Голос 7 Утр. Еван. Івана XX: 19—31 Літ. Ап. Жид. VI: 13—20. Еван. Марка IX: 17—31

25. Середа — Поклонн.

29. **Неділя 5 посту:** Голос 8. Утр. Еван. Івана XXI: 1—14 Літ. Ап. Жид. IX: 11—14 Еван. Марка X: 32—45.

Український Релігійний Дво-тижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

[illegible] HERALD
[illegible] x 3684
[illegible] PEG, MAN.

Mar 1936 Box 119

РІК XIII. WINNIPEG, MAN., MARCH 1st, 1936 ВІННІПЕГ, МАН., 1-го БЕРЕЗНЯ, 1936. ЧИСЛО (241) 5

КАТОРГА ХРИСТІЯН НА СИБІРІ.

Швайцарський щоденник „Курер де Женев" подав оповідання втікача із совітської Росії, православного священика Медведева, якому вдалося втечи із примусових робіт на Сибірі до Манджурії.

В 1923 р. його заслали на Сибір, за те що займався релігійним вихованням дітей у своїм селі. Разом з ним були на примусових роботах 3,000 християн, засуджених за подібні „провини".

Життя тих нещасних засудженців, що працювали при будові залізниці Байкал-Амур, це справжнє пекло. Вязні сплять на морозі в неогрітих вантажних вагонах, їдять огидні харчі, вмирають десятками від виснаження.

В цьому таборі Медведев стрічав архиєрея Матея з Вороніжа, 24 вищих достойників православної церкви та багато духовних, які падучи при праці і добуваючи останки сил, вели жахливе життя каторжників.

КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ ЗАХІДНЬОЇ УКРАЇНИ.

У Львові, як подає преса, арештували одну ячейку Центрального Комітету Комуністичної Партії Західної України і то такі особи: Адольф Ґутерман, Пінкас Лянґ, Якуб Кацнер, Міхал Небоґа, Юзеф Сава. На 5 осіб є трьох жидів, один поляк і припадково якийсь спольщений українець.

А ось другий факт: Провадилась у Львові судова розправа проти таких членів Комуністичної Партії Західної України: Вацлав Марк, Анна Блажейовска, Самуель Шіф, Кляра Атердам, Адольф Легнерк, Давід Лезар, Ітамар Зільбер, Макс Вайс, Абрагам Білер, Бернард Райхштайн і Матвій Кравчук. Отже на 11 членів є всього один український виродок, одна полька, а 9 жидів. І це „українські" комуністи.

Це найліпший доказ, що Комуністична Партія не має ніякого впливу серед українських мас.

БАНДИТ ПЕРЕБРАНИЙ ЗА МОНАХИНЮ.

До хати багатого господаря в селі Студзяни, равсько-мазовецького повіту, Станислава Домініка, прийшла монахиня і просилася на нічліг. Хтось з челяди Домініка звернув увагу на підозрілий вигляд монахині. Домінік при помочі синів кинувся на здогадну монахиню. Показалося, що це перебраний мужчина. Знайдено при ньому два набиті револьвери і приладдя. По якомусь часі під хату Домініка заїхав самохід. Висіли з нього 4 осібняки і хотіли дістатися до хати. Прийшло до стрілянини. Два бандити збиті, а два утікло.

КАТЕРИНОДАРСЬКИЙ СОБОР.

Православний собор в Краснодарі (давнійший Катеринодар) на Кубані місцеві большевицькі власти переміниили на склад збіжжа.

УКРАЇНІЗАЦІЯ ЦЕРКВИ НА ВОЛИНІ.

В Бигаль на Костопільщині місцевий православний священик Теодорович скликав громадське зібрання своїх парохіян, на якому селяни мали висловитися за українізацією церкви, чи проти неї. Величезна більшість парохіян висловилася за українізацією церкви в їхньому селі. У цій справі зробили відповідну ухвалу і переслали до архиепископа Алексія в Кремянці.

Українізація православної Церкви на Волині виходить з глибокої потреби душі українського селянина. Вірні інстинктовно відчувають потребу відновлення духа тої справжньої української церкви, якою вона була в Україні зперед соток літ.

80-ЛІТТЯ ЗАСЛУЖЕНОГО ДІЯЧА.

Дня 16 лютня у Львові скінчив 80 літ свого життя, а 55 літ священства, голова Краєвого Господарського Т-ва „Сільський Господар" — о. мітрат Тит Войнаровський. Вже минуло 20 років, коли о. Войнаровський став уперше провідником згаданого товариства і за той час положив великі заслуги на політичному і господарському полі. Зпід його пера вийшла ціла низка праць на господарські теми не тільки по українськи, але й у інших мовах. В 1931 р. Господарська Академія в Подебрадах іменувала його за те почесним доктором економічних наук.

ПОЛЬСЬКІ СТУДЕНТИ ПРОТИ УКРАЇНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ.

В днях 27 і 28 січня відбувся в Кракові зїзд представників польських Братніх Помочей державних академічних шкіл, що заявився проти „українізації східніх кресів" і рішучо спротивився креуванню на терені польської держави якоїнебудь української високої школи. Згадуючи про ту „зоольоґічну" резолюцію, подає львівське „Діло" таке: „В яких часаха ми живемо і яка будучність перед такою молоддю, що лякається розвитку сусідської української культури?"

ПЕРЕКЛАД БОГОСЛУЖБОВИХ КНИГ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ.

Дня 6 лютня ц. р. відбулося засідання комісії для перекладу богослужебних книг на українську мову при Українському Науковому Інституті в Варшаві. Звідомлення з переведених праць складав проф. О. Лотоцький. Праця велася у варшавській централі та у двох підкомісіях. З праць луцької підкомісії централя сконтролювала і предложила до затвердження: панахиду, чин хрещення, заручини і шлюб та акафист до Найсолодшого Ісуса. З праць кремянецької підкомісії провірено переклад псалтиря проф. Кобрина. В централі переложено літургію св. Івана Золотоустого. Всі доконані й провірені переклади видаватиме небаром Український Науковий Інститут у Варшаві.

ЮВІЛЕЙНИЙ ФОНД
УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

ПРОПАМЯТНА КНИГА.

Приготовляється до друку Пропамятна Книга, в якій крім іншого матеріялу буде поданий точний звіт зі збірки Ювілейного фонду та фотографії добродіїв, фундаторів і ктиторів Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Шановні жертводавці, що ще не вирівнали своїх декларацій, будуть ласкаві зробити це якнайскорше, щоби можна вмістити їх імена, жертви та фотографії в Пропамятній Книзі.

ФОТОГРАФІЇ.

Через різні, від Консисторії незалежні причини фотографії деяких більших жертводавців ще не були поміщені в „Вістнику". Консисторія постарається зробити це як найскорше, і оцею дорогою перепрошує шановних жертводавців за опізнення.

РОЗМАЛЬОВАННЯ КАПЛИЦІ.

Добр. Стефан Шкромеда, маляр з Брукдендс, Ман., розмалював недавно тому каплицю при Духовнім Семинарі й офірував свій труд, як жертву на Ювілейний Фонд Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Роботу п. Шкромида виконав дійсно по артистичному й Консисторія на оцім місці складає йому за його жертву якнайщирішу подяку.

Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

ЕП. ЛАДИКА МАЄ ЖОНАТИХ СВЯЩЕНИКІВ.

Можнаб думати, що як греко-католицький епископ Ладика виключив з рядів своїх священиків оо. Сарматюка, Шумського та Филиму за те, що вони жонаті, — то всі інші його священики целебси. Але виходить, що ні. О. Бартман, який через послідних кілька років був під суспензою та невиконував священичих обовязків, тепер проголошує порядок своїх богослужень в католицьких „Українських Вістях". А він, як відомо, є жонатий. Виходить, що еп. Ладика одних священиків за те, що вони жонаті — виключує, а других наділяє парафіями.

ЗМУШУЮТЬ ДО РИМО-КАТОЛИЦЬКОЇ РЕЛІГІЇ.

Посол Дмитро Великанович вніс інтерпеляцію до міністра віроісповідань і просвіти в справі змушування шкільних дітей греко-католицького обряду управителем вселюдної школи в Раковій, пов. Сянік, Рудольфом Бржозовським, до науки релігії римо-католицького обряду проти волі родичів тих дітей і ходження на богослуження до римо-католицького костела.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ „ВІСТНИК" Коштує на рік $1.00 (В Злуч. Державах $1.50)

„УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ" ШУКАЮТЬ КЛОПОТУ.

Едмонтонські „Українські Вісти", „одинокий український католицький тижневик у Канаді", як вони себе рекламують, помістили в числі з 19 лютня, 1936, статтю під заголовком „Православні кумаються з протестантами". Стаття звернена проти Української Греко-Православної Церкви в Канаді й містить в собі повно баламуцтва, крутні та явної брехні, а ціллю її є доказати, ні менше, ні більше, тільки те, що Українська Греко-Православна Церква в Канаді котиться до протестантизму та що православні українці вже тепер „заслугують вповні на те, щоб їх назвати справжніми протестантами".

Набаламутивши та накрутивши, кілько могло влізтися, „Українські Вісти" роблять твердження, що „вже недалекий той час, коли наші греко-православні в Канаді зможуть уже явно цілуватись із протестантами", а на закінчення драматично запитують та відповідають: „І в чию то буде користь? Зовсім певно не в користь українського народу".

Стара пісенька.

Як бачимо, „Українські Вісти" затягнули ту саму пісеньку про протестантизм Української Греко-Православної Церкви в Канаді, яку свого часу з таким замилуванням і так безперестанку співав їх попередник, блаженної памяти „Канадійський Русин", пізнійше перехрещений на „Канадійського Українця", що подібно, як і „Українські Вісти" рекламував себе „передовим українським католицьким тижневиком в Канаді". Він співав ту пісеньку, аж поки православні українці не „попросили" його заспівати іншої — іншої щодо арії та слів, але ту саму щодо теми: протестантизм православних українців. І „Канадійський Українець" хоч-не-хоч мусів заспівати. Було це 30 травня, 1928. Довга та пісенька та жалібна, отже щоб не ранити серця „Українських Вістей", наводимо тільки три строфи з неї. Ось вони:

„Неправда є, що протестанти піддержують Українську Автокефальну Церкву в Канаді. Те, що ми писали кілька літ тому, і що ми писали в цій статті, є неправдиве."

„Ми писали, що Українська Автокефальна Церква в Канаді котиться по протестантській лінії і подали причини на таке твердження. Що ми писали, була неправда і причини не були правдиві."

„Не є це правда, що провідники Української Автокефальної Церкви враз зі своїм епископом Теодоровичем запродалися протестантам і ступили на дорогу нової еволюції. Наші предсказання були ложні і не сталося так, як ми пред[illegible]."

Ця пісенька так поділала на „Канадійського Українця", що він сердега, проспівавши її — захорів. А там похиряв, похиряв тай Богу духа віддав.

Вона була лебединою піснею „Канадійського Українця". Невже й „Українським Вістям" надокучила ця долина сліз і горя, й вони справилися в дорогу за „Канадійським Українцем"?

Чому „Українські Вісти" заспівали цю пісеньку.

На протязі минувшої весни й літа „Українські Вісти" раділи „радостію велією" (наводимо по церковно-словянському, бо „Українські Вісти" кажуть, що змінювати „традиційну богослужбову мову", тобто мову церковно-словянську на українську — це протестантизм). Причина їх радости була та, що в життю Української Греко-Православної Церкви в Канаді виринуло було непорозуміння, неспокій. „Українські Вісти" так були тим непорозумінням втішилися й таке значіння йому приписували, що присвятили йому кільканадцять довжезних стать, передруковуючи при тім майже в цілости брошуру п. В. Свистуна.

Радість „Українських Вістей" зрозуміла. Вони надіялися, що непорозуміння поглибиться до таких розмірів, що захитає існування независлої їм Української Православної Церкви. Але їх надії не здійснилися. Непорозуміння не тільки, що не поглибилось, а противно було зліквідоване. І так радість „Українських Вістей" в смуток обернулася.

Як би на добрий розум, то „Українські Вісти" булиб нічого про непорозуміння між православними не писали. А як таки язик свербів щось сказати, то бодай не повинні були без часу видавати свій осуд та занимати одностороннє становиско.

Це тим більше, що предметом непорозуміння були такі справи, на яких „Українські Вісти" абсолютно не розуміються. Приміром питання про устрій Православної Церкви, про основи автокефальности, про змінність чи незмінність церковних канонів, а навіть про національну засаду в життю церкви: (на скільки „Українські Вісти" на таких справах розуміються, видно з того, що молитися по українськи — це по їхньому протестантизм!).

„Підстави" тверджень „Українських Вістей".

За підставу твердження, що православні українці „заслугують вповні на те, щоб їх назвати справжніми протестантами", „Українські Вісти" беруть заяву Консисторії, що була поміщена в „Вістнику" з 1 січня, 1936, та заяву Братства Оборони Рідної Церкви, що була поміщена зараз в слідуючім числі „Вістника", з 15 січня, 1936, і в якій Братство Оборони Рідної Церкви погоджується із заявою Консисторії та проголошує, що воно „розвязується і разом з п. В. Свистуном заперестає свою дотеперішню акцію... включно з видаванням „Рідної Церкви". Отже „Українські Вісти" твердять, що „Консисторія уступає зі свого становища й пристає на свистунівщину та годиться на тези п. Свистуна, які він так завзято боронив, а які консисторія не менше завзято поборювала. В слід за тим ясно, що консисторія годиться і на протестантизм, який почасти вже введено, а почасти п. Свистун і його компанія старались завести в Укр. Греко-Прав. Церкві в Канаді".

Щодо точок, на яких прийшло до згоди між спорячими сторонами, то вони всі до одної містяться в вище згаданій заяві Консисторії і розвязаного Братства Оборони Рідної Церкви. Точніще кажучи, точки містяться в заяві Консисторії, а Братство Оборони Рідної Церкви своєю заявою тільки висказало свою згоду на них. Так Консисторія, як і члени розвязаного Братства Оборони Рідної Церкви та загал вірних Укр. Православної Церкви є задоволені зі способу, в який привернено в Церкві спокій. Інша річ, чи „Українські Вісти" мають рацію говорити, що Консисторія своєю заявою „уступає зі свого становища" та „погоджується на протестантизм". Чи правда це, може кождий легко провірити, завдавши собі невеликого труду прочитати уважно заяву Консисторії та порівнати її зміст з тим всім, що було в цій справі в „Вістнику" в часі від Семого Собору до проголошення заяви, — [illegible]

Заява Консисторії, про яку йде мова, звучить так:

„I. Українська Греко-Православна Церква в Канаді стоїть на слідуючих канонічних основах, які є згідні з канонічним становищем Української Автокефальної Православної Церкви, принятим Всеукраїнським П[illegible] Собором 1921-го року в Києві:

1. Народно-соборноправний устрій.
2. Канонічність ієрархії Української Автокефальної Православної Церкви.
3. Право Церкви на творення нових канонів Собором Церкви відповідно до вимог життя Церкви і на виключування з уживання канонів, що перестали відповідати вимогам життя Церкви.
4. Уживання рідної мови в богослуженнях.
5. Недопущення до підлеглости Української Греко-Православної Церкви в Канаді чужим церквам або чужим церковним властям.

II. Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді уважає „Тези до дискусії" як документ, що не висловлює поглядів Української Греко-Православної Церкви в Канаді і уважає, що умови у них „Тезах до дискусії" не є до приняття Українською Греко-Православною Церквою в Канаді, бо вони противляться основним засадам Української Греко-Православної Церкви в Канаді."

Обсяг одної-двох стать не позволяє на те, щоб обговорити кожду точку повищої заяви обширно, отже ограничуємося тільки до конечних завваг, при чому беремо точки у відворотнім їх порядку, починаючи з послідної і кінчаючи першою.

„Тези".

Коли після Семого Собору „Тези до дискусії" стали одною з головних причин спору, „Вістник" ясно й недвозначно заявив, що канадійська Церква та її провід думають про них. В „Вістнику" з 1 серпня, 1935, в статті п. з. „Порозуміння з патріярхом", було написано про „Тези" таке:

„Скажемо без найменшого вагання, що колиб ті „Тези" в цілій своїй повноті мали статй основою порозуміння, чи злуки обох Церков (себто церков в Злуч. Державах —Ред.) ми ніколи на них не погодилисьб. В них є богато такого, що противиться головним засадам нашої Церкви, — приміром засадам соборноправности та самостійности Церкви, а також благодатности, тобто канонічности нашої ієрархії (епископату). Є в них богато такого, що противиться здоровому розсудкови та стремлінням українського народу до самостійного життя на всіх його ділянках, отже й на ділянці церковній. Тому колиб „Тези" в їх повноті мали стати услівями остаточної злуки обох Церков, ми в Канаді на таку злуку ніколи не моглиб погодитися. А колиб Архиепископ на них погодився, то Канадійська Церква не малаб іншого виходу, як тільки його осудити та не признавати більше за свого епископа. Однакож **треба памятати, що ці „Тези" ще не є принятими услівями вже завершеної злуки, — вони є тільки матеріялом до дискусій в справі злуки.** Вони можуть бути приняті обома сторонами, або відкинені, частинно або в цілости, можуть бути доповнені або змінені в такий спосіб, що обі Церкви зможуть на них без шкоди для себе погодитися. Переговори взагалі можуть розбитися, не довівши до злуки (так і сталося — Зам. Ред.) Отже трактувати „Тези" та видавати про них осуд, як про услівя довершеної вже злуки — не тільки невмістно, але й просто глупо. Бо **до згоди чи злуки ще не прийшло, й що не підписано, вона ще не істнує.** Що тільки так, а не інакше треба ці „Тези" приймати, свідчать крім вступного листа Архиепископа і його пояснень також 45 точка їх, яка предвиджує можливість „розриву дальших переговорів". Так ті „Тези" розглядав і недавний Собор Української Греко-Православної Церкви в Канаді, **і тому над ними не голосував, їх не одобрював, ані їх опрокидав. Колиб замісць „Тез" перед Собором була вже довершена угода, чи злука обох Церков — тоді безумовно Собор був би висловив свою думку про неї в один бік, або другий.**"

В числі з 15 серпня, 1935, в статті п. заг. „Канадійська Церква за Американську не відповідає", „Вістник" між іншим писав:

„Консисторія в Канаді не підписувала з жуківцями жадної угоди, ані „тез". „тези" не були ніколи розіслані нашим священикам, одним словом наша Церква не мала жадних переговорів з жуківцями і тому ані дрібоньки не є тими переговорами звязана. Зрештою „тези" не звязують і Церкви в Америці, бо вони не є жадною угодою. Вони є тільки проектом угоди і то проектом зробленим самими жуківцями. Той проект можна приняти, або відкинути, або змінити відповідно до волі обох сторін. Найкращий доказ, що „тези" не є жадною угодою, є факт, що вони не зобовязують ні Української Автокефальної Церкви в Америці, ні Церкви жуківців. Обі Церкви, як стояли, так і далі стоять окремо. Ціла ріжниця лише в тім, що вже взаїмно себе не поборюють."

А тепер спитаємо „Українських Вістей: Чи становище Української Греко-Православної Церкви в Канаді в справі „Тез", виказане в повищих цитатах з „Вістника", є бодай на одну йоту відмінне від того, яке Консисторія заняла в своїй заяві в „Вістнику" з дня 1 січня, 1936?

Порівнюючи зміст вище наведених цитатів зі змістом послідної точки заяви Консисторії (відносно „Тез") в „Вістнику" з 1 січня, 1936, шановні читачі можуть наглядно переконатися, чи правдиве є твердження „Українських Вістей", що „Консисторія уступає зі свого становища".

Твердження „Українських Вістей" є ложне та безосновне.

(Дальше буде).

ПОСЛІДНИЙ ГРІШ.

Максим Дрексел, американський мілионер, що жив в Ню Йорку, оповідав на однім зібраню таку пригоду, яка з ним лучилася:

Одного разу я виміняв гроші, щоб роздати бідним, тай йду собі вулицею, коли нараз побачив перед склепом „Вавамейкер" велику шкляну урну виставлену на збирання грошей для бідних.

Я пристанув на хвилинку, щоб придивитися, чи хто що кидає до урни. Переходили люди. Одні навіть не звертали уваги на урну, інші вкидали до неї гроші, хто кілько міг, або хотів: цента, десять центів, „кводра", а час від часу й паперові долари.

Вкінці надійшов бідно зодягнений чоловік, в подертих черевиках. Пристанув і він коло урни, перечитав, на яку ціль гроші до неї вкладають, задумався, а відтак пішов помалу аж на ріг камениці. Там знов станув; нараз сягнув обома руками до кишень від камізольки. Але по довгім шуканню не знайшов нічого крім кількох кусків паперу, коротенький олівець і один чи два ґузики. Сумно сягнув він знов обома руками до кишень в сподняx і нагло лице його випогодилося: з лівої кишені вийняв якийсь малий гріш. В одній хвилі обернувся, і скорим кроком поспішив до урни. По дорозі пристанув ще на хвильку, поглянув на гріш в руці, мов би надумуючись, а потім махнув рукою мов би хотів відогнати яку погану думку, й приступивши до урни, кинув гріш до середини й зник серед прохожими.

То були послідних 10 центів, які він мав. Не повірите, — закінчив своє оповідання мілионер, — яким малим почувався я при тім чоловіку. Що значили мої грубі гроші, які я дав на бідних, в порівнанню до тих послідних десять центів, які віддав на бідних той, що сам був бідаком?

ВОГОНЬ! ГОРИТЬ!

Один чоловік і жінка жили в незгоді й часто сварилися. В сусідстві жив побожний господар, якому надоїло слухати тих безнастанних сварок та спорів.

Одного разу, коли ті сварилися, сусід під їх вікном крикнув:

— Горить! вогонь!

Чоловік і жінка перестали сваритися, вибігли на двір і разом закликали:

— Де вогонь?! Де горить?!

— В пеклі, — відповів сусід. — В пеклі, для таких, як ви, що вічно сваритеся.

АДРЕСА КОНСИСТОРІЇ:

Адреса Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді є:

**Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man.**

ДУШЕ МОЯ, ЧОГО СПИШ?

(З творів Преосвящ. Іннокентія, Архиепископа Херсонського).

Душе моя, душе моя, ти, що в мене одна, й як втрачу тебе, то позбавлюся всього, ти, що, будучи створена по образу Божому, тим самим уже вище всього світу, і навіть після впадку, збавлена дорогоцінною кровю Сина Божого, й призначена до вічного блаженства з Богом на небі — душе моя, душе моя, чого спиш?

Чому забуваєш свою природу й гідність і так нікчемно віддаєш себе в неволю тіла й крови, в полон світові й дияволові — ворогам твоїм? Пощо, створена служити Богу живому й правдивому, кланяєшся до землі кожному кумирові пристрастів? Чому, призначена для вічности, марнуєш безумно й час і таланти, тобі доручені, на марноту, не думаючи про відчит за все це, що тебе чекає.

Душе моя, душе моя, устань, чого спиш! Чи час спати, коли біля тебе й небо й вічність з відчиненими воротами? Чи час спати, коли за тебе бореться небо з пеклом; коли лютіший ворог твій стежить усі шляхи твої, напружує всі сили свої, щоб дігнати й проковтнути тебе на віки? Душе моя, душе моя, устань! Обтруси сон з очей своїх і оберни їх на себе саму й на твоє велике призначення! Устань! — скинь ганебні кайдани лихих звичок, якими, як невільниця, привязана ти до землі й тління! Встань і подивись як все жде твого пробудження: жде Ангел охоронитель, щоб не дарма бути при тобі й не плакати невтішно зза твоєї жорстокости в грісі; жде Церква Божа, щоб почати лікувати тебе своїми молитвами й таїнствами; жде сумління, щоб вести тебе по стежках правди; жде сама смерть, даючи місце каяттю, щоб не забрати тебе з гріхами твоїми на страшний Суд Божий...

Ти спиш, бідна душе моя, а час ласки й помилування тече й відходить без вороття! Ти спиш, а тягар гріхів твоїх росте й множиться без числа й міри! Ти спиш, а ворог твій притомний і оплутує тебе від ніг до голови новими сітями! Ти спиш, а Ангел смерти йде й кінець наближається. Наблизиться, настане, захопить, поразить, і що буде з тобою? Чи допоможуть тобі земні багацтва, задля збирання яких забувала ти Бога й жертвувала всім?

Чи захистять тебе від гніву Божого легкодухи приятелі й прислужники, з якими ти проводила й губила час? У чому шукатимеш заспокоєння й утіхи на смертній постелі? Ах, тоді ти зрозумієш у всій силі, як правдиво говорили тобі, що нема жадної користи людині, коли придбає весь світ, і душу свою загубить! (Мар. VIII: 36). Зрозумієш, але що буде від цього зрозуміння? Сама лише скорб люта, сама трівога й роспач: і будеш сумувати! Засумуєш і від минувшини, яку побачиш з усіма гріхами й брудами життя твого; засумуєш і від сучасного, що буде повне жаху, смертельних мук і роспачи; засумуєш і від майбутнього, яке ти так довго забувала, відкидала, а тепер звиться перед тобою в усій грізній і побідній величі своїй.

Душе підупала, душе плінна, душе, що гинеш, прокинься від своєї нечулости й пізнай, хто ти є? Гріх і пристрасти принизили тебе, засліпили, пригнітили, умертвили тебе; але ти й тепер дорожча за весь видимий світ: бо ти надідений душею образ Божий. Сама ти не можеш і мріяти, щоб стати до бою з жорстоким ворогом твоїм і пірвати кайдани, накладені на тебе, але в тебе є Всемогучий Захисник, Який може звязати міцного (Мат. XII. 29) твого противника, зруйнувати всі твердині його й дати тобі всі засоби для повернення на батьківщину. Віддай себе Йому, — і неможливе зробить можливим. Які б не були тяжкі й великі гріхи твої, хоча б чорнотою своєю ти була подібна на самого духа злоби: все буде поправлене, все стане Світлим і ти ще зробишся такою істотою, в якій буде спочивати сам Бог.

Пощо ж, бідна душе моя, чекати нам з тобою легковажно нашої загибелі? Пощо, заплющивши очі розуму, йти все життя до безодні пекельної? Що перешкоджає нам спинитися, подумати й повернути назад, коли ще є час на те?

Душе моя, душе моя, прокинься бо! Росплющи очі й підведись з гріховної постелі; стань на шлях Господнього закону й простягни руки до добра; вирішись служити Богу живому й правдивому, як ти досі служила ідолам пристрастів. А все інше вже готове до твого спасіння. Готова Євангелія для науки тобі в усіх випадках життя; готова дорогоцінна одежа заслуг Христових для прикриття твоєї духовної наготи; готові Тіло й Кров Сина Божого для заспокоєння твого голоду; готова олива й бальзам для вилікування твоїх ран, готова всемогуча благодать Духа Святого для зміцнення твоїх слабих сил; готовий самий вінець для увінчання твоїх малих подвигів. Прокинься бо, хай пощадить тебе Христос Бог! Чи чуєш ти, як Він голосом Євангелії вішує з наднебесної вечері Своєї: і ще місце є (Лук. XV: 22). Це місце для нас з тобою, душе моя! Поквапмося стати гідними його, поки ще не прийшла північ, не зачинилися двері світлиці, не вгасла олива в світильниках нашого життя. Амінь.

ПЕВНА ПОМІЧ В СПОКУСАХ.

Молодий пустельник прийшов раз до старого отця пустині дуже сумний і пригноблений і сказав:

— Мучать мене всякі грішні й блудні гадки. Я стараюся відвертати їх від себе всякими розумовими доказами реторичної науки, якої вчили мене в школах, але спокус не можу поконати. Що мені робити?

Старець відповів:

— Любий сину, не добре робиш. Замісць острого меча боязни Божої, ти взяв собі до оборони стебло. Ним не поконаєш спокуси. Верни знову до боязни Божої. Око Боже всюди і всьо бачить. **Згадка на Божу всевидючість і всюдиприсутність і дитинна любов до цего всевидючого і всюдиприсутного Бога** віджене всі злі гадки від тебе, знищить їх, як вогонь нищить в одній хвилині солому.

Бог любить нас, але й Бога треба боятись, коли спокуса находить.

ЗАМОВЛЯЙТЕ
ПОМЯНИК ПОМЕРШИХ
Гарно виданий, на добрім папері, вигідний формат, міцно оправлений
Книжочка, яка повинна знаходитися в кождій християнській родині.
Ціна дуже приступна, бо тільки 25 цт.
Книжечка ця буде памяткою на довгі покоління.
Замовлення посилайте до:
THE HERALD
Box 3084, Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Видає Українська Православна Видавнича Спілка.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю — $1.50 на рік.

THE HERALD
Published semimonthly by the
Ukrainian Orthodox Publishing Company
Subscription per annum:
In Canada — $1.00. — Foreign — $150.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3684, WINNIPEG, MAN.

ВЕЛИКОПОСНЕ ПОСЛАННЯ

ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННОГО АРХІЄПИСКОПА ІОАННА ТЕОДОРОВИЧА.

> Слухайте слово Господне, Ізраїльські діти! Суд у Господа з осадниками цієї землі, нема бо ні правди, ні милосердя, ані знання Бога на землі".
>
> Прор. Осія IV 1

Так, Мої Брати і Сестри, голосив пророк Ізраїля Осія. Він проповідував межи 790-м і 725-м роками до Христа. Це значить, що проповідь Його мала місце яких 2700 літ до нашого часу.

Проминуло тих 27 віків і однаково, в духовнім життю людства небагато змінилось. І тепер ми можемо з повним правом, не перебільшуючи, повторити слова пророка: „Нема бо ні правди, ні милосердя, ані знання Бога на землі".

Але чи дійсно нема великої зміни межи тим часом і нашим? Коли мати на увазі відношення людей до Бога, до їх моральних зобовязань, то дійсно великої зміни нема. Люде тоді грішили і тепер грішать. Люде тоді не дбали про правду, про милосердя, не хтіли думати про Бога, так само це є й тепер. За 27 століть людське життя змінилося багато зовнішно, разом з життям і форми, способи гріха також багато зовнішно змінилися, але по суті гріх людей і тоді і тепер однаковий. Отже в відношеннях людей до Бога, в відношеннях їх до своїх моральних обовязків зміни великої нема. Однак, межи тим віддаленим від нас часом і нашим все ж є зміна і зміна велика Коли її нема в відношеннях людей до правди, до Бога, то та зміна є в відношеннях Бога до людей, до їх гріхів.

В чому ж та зміна? Нам треба її зрозуміти і до неї пристосуватися. В часі пророка Осії, в старозавітнім часі, чоловік стояв перед Богом як винуватець. Від Бога він міг чекати лише або кари за гріх, або нагороди за праведність. Бог для чоловіка в тім старозавітнім часі був не лише праведним, але і грізним Суддею Чоловік тоді, як винуватець на суді, мусів боятися Бога Пророки старозавітні говорили чоловікові про його гріхи, вони говорили йому також про кари за ті гріхи Гріх і кара, вчинок і наслідок, це єдине, що знав старозавітний чоловік.

Наша доба, доба Нового Завіту, принесена на землю Ісусом Христом, Сином Божим. Син Божий прийшов на землю, став Богочоловіком, щоби дати нам новий, повний закон Божий, щоби дати нам нове видиво Бога, нове розуміння Його. З часу приходу Сина Божого Бог для нас не лише Суддя, Він перше всього наш Небесний Отець, правда, караючий нероскаянного грішника, але Отець милосерний, готовий кожної хвилі прийняти щире каяття чоловіка, свого сина, своєї дочки, прийняти таке каяття і простити провини. Раз на все, раз за всіх на хресті Син Божий приніс викуплюючу жертву за гріхи людства. На хресті Сина Божого ті гріхи, гріхи кожного з нас, вже наперед отримали Боже прощення, бо за них приніс викуплюючу жертву сам Син Божий. Все, що од нас потребується, це принести наші провини, наші переступи, наші гріхи перед очі Бога, нашого Милосерного Отця в щирім каяттю, в тайні сповіди і просити у Бога їх прощення во імя Хресної Жертви на Голгофті нашого Господа, Сина Божого. І ті гріхи будуть прощені, прощені раз на все. Навіть на останнім Страшнім Суді вони вже не будуть згадані. **Це є та велика зміна** в порівнанню з часом пророка Осії. Ми знаємо найвищі правди Божого закону, принесені нам Сином Божим, необхідні для нашого спасення. Ми маємо всеохоплюючу ласку Бога Отця, всепрощаючу Його любов, придбані для нас смертною жертвою Його Сина на хресті. Це старозавітні Богонатхнені пророки і межи ними пророк Осія могли неясно предвіщувати, але у всій певности і повноті вони того не могли знати. В цьому велика відміна межи часом пророка Осії і нашим. Зміна не тому, що сам Бог змінився у своїх відношеннях до грішних людей, а в тому, що, згідно з Божими определіннями, прийшла в історії людства Богом призначена „повнота часу", коли Бог опреділив знов назад привернути спасіння грішному людству, дати йому повну змогу вернутися до того блаженного стану, до якого він нас людей призначив ще перед віками. Дорога нашого повернення до того блаженного стану не через нашу праведність, бо ми слабі і своїми силами нічого собі не можемо заслужити перед Правосудним Богом, а через Божу до нас ласку, через Божу до нас любов, через Боже прощення, куплене нам Христом, Сином Божим на хресті.

Надходять дні Великого Посту. Ці дні Свята Церква призначила як час самовглиблення, час духового перегляду нашого життя. В цих днях ми маємо **вдуматися в своє життя, в своє** відношення до Бога й Його заповідів, відзначити для самих себе, в чому ми зійшли з Божої дороги і навернутися на ню. Коли ми почуваємось винними в певних гріхах, а ми всі в них чуємося винними, ми повинні, по припису Святої Церкви, яка дбає про наше спасіння, якраз в ці дні Великого Посту, впасти перед хрестом Розпятого Господа і просити нашого Милосерного Отця о Його прощення, о Його дальшу до нас любов та дальшу Його опіку над нами, щоб не дивлячись на наші гріхи Милосерний Господь все ж сподобив нас того вічного спасення, для якого Він створив нас.

Приходьте ж, Брати і Сестри, до Святої Сповіди. Приходючи до неї, Ви приходите до Божого люблячого і прощаючого Вас Серця. Приходючи, майте на думці безцінну жертву Сина Божого на хресті, принесену за кожного з нас. Побожно і з любовю та подякою схиляйтесь перед Розпятим за любов до нас Богом і в імя того Розпятого Бога просіть о прощення Ваших гріхів, просіть о дальші ласки, о дальшу любов і опіку, просіть і Вам дано буде.

По Святій Сповіді підходьте побожно до Святої Чаші Причастя. По слову Господа в тайні Св. Євхаристії Ви всі, очищені від гріхів і прощені Милосерним Отцем, злучитеся з Ним, щоби в тій злуці з Ним, злуці нерозлучній, бути там, де Він вічно перебуває, в царстві Небесному і Вічному.

„Слухайте слово Господне, Ізраїльські діти! Суд у Господа з осадниками цієї землі, нема бо ні правди, ні милосердя, ані знання Бога на землі". Слухайте ж! Суд у Господа з осадниками цеї землі і тепер. Але суд цей тепер милостивий, готовий до прощення всякий раз, коли лише є щире каяття. Не тратьте нагоди. Ми всі під Богом. Може, не для одного з нас, цей Великий Піст є останньою нагодою Приходьте в тайни Св. Сповіди і Св Причастя тепер перед прощаючий суд Отця, щоб не стати нам несподівано непрощеними перед суд Праведного Бога Судді.

З ласки Божої, волею Церкви
Архиепископ Американський
і Канадійський

†ІОАНН ТЕОДОРОВИЧ.

Сиропусна Неділя 1936 р.
Филаделфія, Па.

ЗБУДУЙМО СИЛЬНЕ БРАЦТВО.

III.

Одною з цілей Українського Православного Братства в Канаді є: „Стояти на сторожі соборноправности та інших основних засад Української Греко-Православної Церкви в Канаді".

Щодо **релігійних** засад Української Греко-Православної Церкви в Канаді, то вони такі самі, як всіх інших православних церков. Перша точка чартеру говорить про це так:

> „Українська Греко-Православна Церква в Канаді отсим заявляе, що її віра й догми є такі самі, як ріжних вже існуючих греко-православних церков, і що вона придержується віри і догм принятих першими сімома Вселенськими Соборами Християнської Церкви"

Однак щодо свого устрою та **дисципліни**, то Українська Православна Церква багато в дечім ріжниться від деяких других православних церков, приміром від церкви російської, яка відносно устрою завела в себе такі порядки, які ніяк не відповідають духові православної церкви. Під устроєм церкви розуміємо її структуру, як громадської організації, як товариства людей, що є звязані з собою вірою, ієрархією і тайнствами.

Соборноправність.

Українська Греко-Православна Церква в Канаді старається зберегти в себе всі ті засади устрою, які є питомі Православній Церкві ще з апостольських часів, та якими Українська Церква відзначалася в добу свого вільного, від російської церкви незалежного життя.

Першою і найголовнійшою з тих засад – це **соборноправність.** Під соборноправністю розуміємо такий устрій в церкві, де важніїші справи церковні вирішує не самий церковний провід, примірем епископ, але собор, тобто збори вірних церкви, в яких беруть участь крім епископів також представники нищого духівництва та мирян (світських членів церкви).

Народноправність.

З соборноправности випливає засада **народноправности,** — тобто право світських членів церкви брати участь в управі церкви.

Українська Греко-Православна Церква в Канаді є народноправна й соборноправна. В ній має право голосу не тільки духівництво, але також світські члени Її контроля спочиває не в руках самого епископа й священиків, — як це водиться в католицькій та навіть російській православній церкві, — але також в руках світських людей, які устами своїх делеґатів на церковних Соборах вирішують разом з духівництвом всі

важніїші справи дотично церковної адміністрації та дисципліни.

Отже вірні Української Православної Церкви в Канаді мають такі права й привілеї, яких мабуть не мають вірні жадної іншої православної церкви. Цю засаду народноправности та соборноправности в нашій Церкві має за ціль охороняти Українське Православне Братство в Канаді. Ціль дійсно взнесла і гідна похвали.

Народноправність і обовязки.

Але треба памятати, що народноправність в церкві не зводиться тільки до самих прав та привілеїв для вірних. Народноправність також накладає обовязки на вірних. **Обовязки пікуватися Церквою, дбати про її розвій, підпомагати своїми жертвами.**

Нажаль, в нас деякі громади й вірні розуміють народноправність дуже однобічно Вони признають за собою всякі права й привілеї, **але не признають жадних обовязків.** Вірять, що Церква має давати їм як найкращу обслугу, має дбати про релігійне виховання їх дітей, має призначати на парафії як найкращих священиків, — але разом з тим не відчувають найменшого обовязку давати Церкві моральну та матеріяльну поміч.

Подиблете часто людей, от хоч би в громаді, які люблять, щоби їх радитися, люблять забирати голос і давати накази, люблять кричати й критикувати других до безтями, але пригляньтеся їм близше, а побачите, що вони належать якраз до тих, які не почувають за собою жадних обовязків супроти громади Вони членських вкладок не платять, колекти не дають, рук до громадської справи не прикладають. Вони тільки знають, що їм належаться такі то права й такі то привилеї, але про обовязки, які випливають з тих прав і привілеїв— вони й чути не хочуть.

А права без обовязків існувати не можуть. Горожани Канади мають широкі права й привілеї. Вони мають свободу слова й думки, мають охорону перед ворожими людьми, мають право вибирати послів і бути вибраними, — отже право на участь в правлінню краєм, — мають право посідати майно й передавати його своїм дітям і т. п. Але разом з цими правами **вони мають також обовязки супроти краю:** обовязок боронити його перед нападом ворога, а на випадок війни навіть життя своє за край віддати, обовязок повинуватися державним законам, платити податки і т. п.

Це саме треба сказати про вірних Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Прінціп чи засада народноправности дає їм великі права й привілеї в Церкві, але рівночасно наложує на них певні обовязки. **Вони є обовязані жити згідно з заповідями Божими і заповідями Церкви; вони є обовязані підпомагати її матеріяльно.**

Значить — не можна тільки наказувавати, але треба також слухати наказів; не можна тільки брати до відома науку Церкви, але треба й жити згідно з нею; не можна тільки брати, але треба й давати.

Тоді й тільки тоді кождий з нас буде дійсним, повним членом Церкви, коли буде завзято боронити своїх прав і привілеїв, а рівночасно буде чесно й совісно виконувати обовязки, які на нього Церква накладає.

Треба сказати, що як громади чи поодинокі вірні Церкви не знають чи не хочуть виконувати обовязків, які на них наложує народноправність, то також не будуть знати (вже не входимо в те, чи мають право), як ту засаду соборноправности боронити. Отже Братство, взявши собі за ціль стояти на сторожі засади соборноправности та народноправности Української Греко-Православної Церкви в Канаді, мусить рівночасно освідомлювати своїх членів про ті обовязки, які на них, як на членів соборноправної церкви, спадають

Самостійність-автокефальність церкви.

Всесвітна Православна Церква становить одну цілість. Але та цілість виявляється не в єдиній зовнішній формі організації та не в єдиній адміністративній владі, а в единости догматичних вірувань.

Поза цю догматичну єдність всесвітна Православна Церква ділиться на ріжні самостійні, автокефальні церкви. Кожда автокефальна церква, як незалежна організація, не підлягає жадній іншій церковній владі. Вона сама собою управляє, маючи для цего свій власний орґанупраму, свою голову — архиепископа, митрополита чи патріярха, — свою власну ієрархію (епископат) та своє духівництво, – і провадить свої внутрішні справи цілком самостійно, після своєї вподоби, з тим тільки застереженням, що її діяльність та наука має бути в рамцях основних – догматичних і канонічних — засад всесвітньої церкви.

Оці самостійні, автокефальні церкви стають основною, складовою частиною всесвітньої Православної Церкви Професор О. Лотоцький пише про це так:

> „Всесвітня (вселенська) церква се — щлохупність усіх місцевих (тобто автокефальних — Ред.) церков, яка обіймає собою всіх православних християн, усі православні народи, всі громади вірних, без обмеження якоюсь територією та якоюсь нацією. Дійсність існування всесвітньої церкви виявляється в єдності догматичних вірувань, що однаково приймаються у всіх православних церквах, в єдності основ устрою та управління краєвих (автокефальних — Ред.) церков Всі крайові автокефальні церкви — частини одної всесвітньої церкви Христової Тому, **хоч незалежні у своїх внутрішніх справах, автокефальні церкви заховують єдність із усіма иншими православними церквами, перебуваючи в догматичному та канонічному звязку з ними.** Вони додержують одного й того самого ісповідання віри, що прийняте на давніх загально визнаних соборах, визнають ті самі основи церковного життя — устрою та богослужбового чину, що мають звязок із догматичною наукою"

Однак поза єдність догматичної науки віри, між окремими самостійними, автокефальними церквами є також єдність зовнішня Вона проявляється у

> **—„взаємних зносинах окремих церков між собою в справах, що мають загальне церковне значіння, та взагалі у взаємній спільності між церквами, що виявляється у взаємних молитвах за службою Божою, у правоздатності членів одної церкви брати участь в богослужбі й тайнствах іншої православної церкви, у матеріяльній взаємній допомозі, у листовних зносинах у ріжних випадках місцевого церковного життя** (напр коли вступає на катедру новий голова краєвої церкви, коли змінює ся форма її устрою і т і). **Такі зносини між церквами мають свій початок ще з апостольського часу..** (Проф О. Лотоцький).

Самостійність Української Церкви.

Українська Греко-Православна Церква в Канаді є самостійна, від жадної іншої церкви чи церковної влади незалежна. Вона має свій власний провід, сама собою соборно управляє, сама вирішує свої внутрішні справи. Але разом з тим вона є частиною всесвітньої Православної Церкви та перебуває в братерській єдности з другими автокефальними православними церквами.

За цю самостійність треба було тяжко й довго боротися. Боротись не тільки проти ворогів, але й проти своїх рідних, що в несвідомости своїй не могли зрозуміти, як український нарід може мати свою власну, від нікого незалежну церкву. Тай сьогодня ще є в Канаді українці, — так православні, як і католики, - - які кажуть, що Українська Православна Церква в Канаді недобра та не правдиво православна, бо „незалежна" та не признає над собою чужої церковної зверхности.

Засада самостійности в Українській Православній Церкві в Канаді є забезпечена раз на завжди. Її забезпечує так чартер і соборноправний устрій нашої Церкви, як і релігійна та національна свідомість і відданість її проводу, духівництва та загалу вірних Отже нема найменшої небезпеки, щоби Українська Православна Церква в Канаді будь коли зреклася самостійности та підчинилася чужій церкві, або чужій церковній владі.

Тому Українське Православне Братство, що взяло собі за ціль стояти на сторожі основних засад Української Греко-Православної Церкви в Канаді, в тім числі й засади самостійности, мусить повести свою діяльність в тім напрямі, щоби ідею **самостійної, від нікого незалежної** Української Православної Церкви в Канаді ширити поміж тих українців, що ще не увільнились від душевного поневолення та дальше остають під покровом чужих церков.

Українцям взагалі треба більше самостійницького духа Це так під оглядом **національно-політичним**, як і релігійно-церковним Вікова неволя виховала в нашім народі рабського духа, вбила віру в свої власні сили та защепила нахил до прошацтва, — і це наше найбільше нещастя Поки український нарід не навчиться опирати на власні сили та не отрясеться з почуття нищости, поти не увільниться з під чужого панування та не стане господарем в своїй хаті.

Отут Братство має широке поле до попису: защеплювати засаду самостійности в своїх членах та взагалі посеред українського загалу в Канаді.

ВИТРИМАВ ВОГОНЬ.

В одній касарні сталось таке: Рекрут, йдучи спати, приклякнув коло ліжка й почав молитися. Якийсь жовнір кинув в нього шапкою; другий черевиком; третій почав свистати, а четвертий приклякнув і собі коло нього та почав кричати до вуха, щоб перебити молитву. Але рекрут ані слова не промовив, а скінчивши молитву, положився спати.

На другий вечір всім було цікаво, чи рекрут знов буде молитись А коли той почав молитись, підняли ще більший крик, як попереднього вечера.

Слідуючого вечера рекрут знов молився, але крику було вже менше, а четвертого й пятого вечера крики зовсім втихли. Шестого сказав один жовнір:

— Товариші, з нього не єби який вояк. Він витримав вогонь.

З того часу всі його полюбили й почали наслідувати в добрих ділах.

ДМИТРО ДОРОШЕНКО ПЕРЕЇЗДИТЬ ДО ВАРШАВИ.

Бувший український міністр закордонних справ та історик Дмитро Дорошенко, переїздить небаром до Варшави, де в Богословській студії обійме катедру опорожнену через смерть проф. Біднова.

Як з Вашою передплатою на цей рік? Погляньте на наліпку, чи не час вже відновити передплату за „ВІСТНИК"?!

ГУРТОВИЙ СКЛАД ЦЕРКОВНИХ РІЧЕЙ.
Пишіть по катальоґ.
WILLIAM GROSS & CO.
322 Main St., Winnipeg, Man.

АПОСТОЛ НА 4-ту НЕДІЛЮ ПОСТУ.

(Жидів VI: 13—20).

Браття! Обітуючи бо Аврааму Бог, яко ж бо нікого не мав більшого, щоб клястись, клявся собою, кажучи: „Істинно благословляючи благословлю тебе, і намножуючи намножу тебе".

І так, бувши довготерпелив, одержав обітницю.

Люде бо більшим кленуться, і всякої суперечки між ними конець на ствердження, — клятьба.

У тому ж, хотівши Бог більше показати наслідникам обітниці незмінність ради своєї, посередникував клятьбою, щоб двома речами незмінними (в котрих не можна обманити Богу) мали кріпке втішення ми, що прибігаємо (до Нього) приняти надію, що лежить перед нами, котру маємо, яко якор душі, тверду і певну, і входить вона у саму середину за завісою, куди предтеча про нас увійшов Ісус, по чину Мелхиседековому, ставшись Архиереем по вік.

АПОСТОЛ НА 5-ту НЕДІЛЮ ПОСТУ.

(Жид. IX: 11—14).

Браття! Христос же, прийшовши яко Архиерей грядущих благ, із більшою і звершеніщою скинею, нерукотвореною, це є не такого будування, ані з кровю козлиною, ні телячою, а своєю кровю, увійшов раз у святиню, знайшовши вічне відкуплення.

Бо коли кров вола та козина і попіл з яловиці, окроплюючи осквернених, освячує на тілесну чистоту; то скілько більше кров Христа, що Духом вічним приніс себе непорочного Богу, очистить совість вашу від мертвих діл, щоб служити Богу живому?

АПОСТОЛ НА НЕДІЛЮ КВІТНУ.

(Филипян IV: 4—9).

Браття! Радуйтеся завсігди в Господі і знов кажу: радуйтеся.

Тихість вашу нехай зрозуміють усі люде. Господь близько.

Не журіться нічим, а у всьому молитвою і благанням з подякою нехай обявляються прошення ваші перед Богом.

І мир Божий, що вище всякого розуму, нехай хоронить серця ваші і мисли ваші в Христі Ісусі.

На останок, браття, що правдиве, що чесне, що праведне, що чисте, що любе, що хвалебне, коли (є в чому) яка чеснота й коли (є) яка похвала, про це помишляйте.

Чого ви і навчились, і прийняли, й чували, й видали в мені, те чиніть, то Бог миру буде з вами.

МУЖНІСТЬ ВІРУЮЧОГО ГОСПОДАРЯ.

В одній гостинниці сиділи гості й вели між собою безбожні та богохульні розмови. Властитель гостинниці підійшов до стіни, на якій висів образ розпятого Спасителя, зняв його і пустився вести до дверий. Гості звернули на це увагу й один з них запитав властителя:

— Пощо виносите образ?

Властитель відповів:

— Щоби не слухав ваших безстидних розмов.

Гості засоромились і скоро вийшли. Але від того часу властитель гостинниці не потребував більше виносити образа, коли приходили гості.

ЛІС БІДИ.

Холодного вечера станув молодий подорожний під лісом, а таким страшним, що вистарчало лише глянути на нього, щоб серце наповнилось жахом. Високі дерева, густе гілля, тернисті корчі, а поміж них де-не-де ніби стежечки засіяні острим камінням зражували кождого з дороги до него. Але подорожний мусів іти. Дорога через ліс мала завести його до правдивого покликання, тай дати кавалок хліба.

Пристанув, вагаючись хвилинку, відтак зітхнувши важко — пустився стежкою у темний ліс.

Тяжка дорога. Годі через кущі продертися. Дарма, що добирав всіх сил. Що крок — гущина ставала що раз густійша, камінчики їжились по дорозі щораз густійше, а над головою ніч що раз темнійша. Вкінці знемігся зовсім, і упав на землю. З його грудей вирвався крик розпуки, аж залунало по лісі.

В тій хвилі зявилося перед ним трох людей, хоч не бачив, ані не чув звідки надійшли. Злякався немало.

Один з них був одітий в довгу ризу з золотою обшивкою, підперезаний широким шовковим поясом з діямантовою запинкою, з котрої світло розливалося по цілім лісі, а при лівім боці мав дорогоцінний меч. Другий мав на собі червону одіж, а пояс рожевий, третій лиш полотнянку, скіряний пояс та сокиру в руці.

— Що тут робиш? — спитали подорожнього.

— Зблудив з дороги й вмираю з утоми. Змилосердіться надомною та виведіть з цього ліса.

— Вибери собі одного з нас за провідника, — відказали йому.

Подорожний оглянув незнакомих і вказуючи на багато одітого сказав:

— Тебе собі вибираю.

Той усміхнувя холодно й каже:

— Ходи за мною.

Йшли постійно, минали величезні дерева, продиралися крізь гущавину, — але хоч йшли так цілу добу — кінця ліса не було. Вкінці молодець впав без сили на землю й простогнав:

— Дальше не можу ані кроку ступити.

Провідник поглянув на нього злорадно й каже:

— Дорога ще далека, а сил в тебе мало. Але ось, що зроби: На цей меч, а тут вскорі буде їхати їздець верхи. Вбий його, а коня візьми собі. Він вивезе тебе з ліса.

Подорожний поглянув з острахом на провідника й каже:

— Хто ти є, що даєш мені таку раду?

— Називаюсь ЗЛОЧИН, — каже той.

— Геть від мене! — крикнув молодець і, заливаючись сльозами, впав на землю.

Коли по хвилі підвів очі, побачив коло себе других двох незнакомих, в одежі червоній і полотнянці.

— Чого хочеш? — питають.

— Виведіть мене з ліса.

— Вибери собі одного з нас на провідника.

Молодець вибрав того, що в червоній одежі.

Цей подав молодцеві руку і, не промовивши ані слова, повів його через ліс. Пройшовши так з годину — опинились над пропастю.

— Не можу дальше ані кроку, — каже молодець. — Втомився я дуже.

— Дорога ще далека, — каже провідник, — а як ти не годен дальше йти, то ось, що тобі пораджу. Кинься в пропасть, а смерть вибавить тебе від всякого горя.

— Хто ти є? — крикнув молодець з острахом.

— Я — ОЧАЙДУШНІСТЬ!

— Геть від мене! — Не послухаю твоєї ради!

По лісі понісся діявольський сміх і провідник зник.

І знов заплакав гірко молодець та почав тратити надію вийти з того страшного ліса. Аж нараз зявився перед ним третій незнакомий, в полотнянці та з сокирою в руках. Побачивши його молодець та пригадавши пригоду з попередниками, хотів втікати. Але незнакомий поглянув на нього ласкаво й каже:

— Не бійся. Ходи зі мною, дорога ще далека, але Бог приходить на поміч тому, хто терпеливий та вповає на Нього.

Почувши молодець, що незнакомий згадав Бога, подумав в серці своюму: Нема мені чого боятися того, хто в Бога вірує — і пішов за незнакомим.

І цим разом дорога була тяжка-тяжка. Провідник прорубував гущавину сокирою, відкидав полеглі дерева на бік і так повільним, але певним кроком поступали вперед. Тай молодець, хоч був над міру втомлений помагав прочищувати дорогу й на чудо — втома його лишала. Вкінці каже провідник:

— Візьми це дерево на плечі, та неси за мною.

Молодець послухав, і хоч дерево було велике, не відчував його тягару. З часом прийшли на край ліса — й перед ними розкрилась широка рівнина, а далі за нею багатий замок, до якого подорожний від початку своєї подорожі прямував. Це була мета його подорожі.

— Кинь дерево, — каже провідник.

Молодець послухав — і на диво побачив, що воно в золото обернулося.

— Хто ти є? — крикнув здивовано молодець.

— Я ПРАЦЯ! — відповів провідник, що єдина помагає людям набувати чесно майно. А цей ліс — це ЛІС БІДИ, що рад би заманити людей **Злочином** і **Очайдушністю**. Оминай їх, та памятай на мене. Лиш я зможу тобі дати дійсну поміч.

Світ повний всякої біди, та клопотів — це неначе ліс біди. Через нього треба всім нам пробиватись до мети, до неба, до того замку неадобутого. А хто ж нас туди заведе? Злочин? — Ні! Очайдушність? — Ні! А що ж? Праця єдина, — праця чесна, праця в імя Боже.

БЕЗВІРСТВО.

Один вчений говорив з селянином, при чім селянин спитав його:

— А яке є ваше переконання релігійне?

— Я не маю жадного релігійного переконання, — сказав вчений. — Під цим зглядом я чистий, як листок паперу.

Селянин подумав і промовив:

— Глядіть, щоб на тім чистім папері не підписався чорт.

Вчений довго застановлявся над тими словами селянина і вони так на нього поділали, що навернувся і став добрим християнином.

„ДНІПРО"

Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.

Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштує на рік $2.00

Передплату висилати на адресу:

"DNIPRO"

1851 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

ПРИМІРНІ ВЧИНКИ.

(Едмонтон, Алта.)

Я завважив такі гарні вчинки двох членів нашої парохії, і мушу їх подати до прилюдного відома. Це конечно зробити для доброго приміру другим. Може знайдуться охотники наслідувати такі вчинки і в других парафіях.

Недавно гостив у нашому місті п. Світик з Келгарі. При цій нагоді розпродував маленькі карточки по десять центів на розігравку книжок вартости пять долярів.

Одного вечера, підчас підприємства в салі при Інституті Грушевського, зарядив тягнення щасливої карточки. На сцену виступив п. В. Челядин, знаний усім в Едмонтоні. Вимішав карточки й закликав маленького хлопчика, щоб тягнув щасливу карточку. Як же здивувався, коли на витягненій карточці було його власне імя. Значить він виграв книжки.

Казав ще раз тягнути карточки, щоб не виглядало, що він щось міг поробити, щоб самому виграти. Але тягнення було правильне й таке ясне, що присутні не згодилися на повонне тягнення.

Пан Челядин має досить гарну власну бібліотеку дома і є любителем книжок, а мимо того виграні книжки подарував до парохіяльної бібліотеки, якою опікується Жіноче Товариство при церкві.

В такий спосіб наша бібліотека збільшилася о кілька гарних книжок. Треба додати, що ця бібліотека є в належнім порядку і з неї користають парохіяни на протязі всього часу існовання її.

Вчинок п. Челядина заслугує на подяку й на наслідування.

Хто слідуючий?

— — — — — — — —

Є в нашій парохії членами склепарі (сторшики, крамарі), які широ помагають громаді. А всякому відомо, як то тяжко нині за гроші де то не булоб.

На весну минулого року прийшов чоловік до одного нашого склепаря (він заборонив мені виявити своє імя) і продав йому якийсь тикет. Склепар навіть не приглядався на нього, бо тепер тих тикетів є багато, а склепар мусить купити тикет, тимбільше, коли продає його знакомий, що дає йому торгувати.

Як же був він здивований, коли пополудні той самий чоловік приніс йому $10.00. Взяв ті гроші, але не собі. То була субота. На другий день мав іти до церкви й постановив їх дати на тацу.

На другий день старший брат, ідучи з тацою, був дуже здивований. Згаданий склепар положив на тацу десять долярів. Старший брат хотів видати, але той йому кивнув головою, що здачі не хоче.

Інший тих десять долярів сховав би, або їх звернував би. Є ж такі люди, що коли що легко їм приходить, то ще легше пускають. Пропють, програють, прокурять, але ніколи не дадуть на добру справу. А скільки добра моглиб зробити нераз тим, що легко набутий гріш далиб на добру ціль.

— — — — — — — —

В нашій парохії є вкладка, яку кожного року всі члени дають на церкву. Але є ще один спосіб давання на церковні потреби: іменно члени добровільно складають після своєї можности на т. зв. буджет.

Тяжкі часи тепер. Але в цих часах більше як коли можна завважити добрих, щирих членів, які хочуть допомогти своїй церкві.

В нашій парохії є члени, які щорічно дають більші суми на буджет. По пятьдесять долярів, по двадцять пять, або менше.

До тих, що дають на буджет, належать підприємці, склепарі й професіоналісти. Мені дуже приємно про це писати, бо це дуже відрадне явище серед нашого народу в часі кризи.

Коли наша парохія стоїть у рядах перших наших парохій, то це заслуга добрих, свідомих членів. В нас кором провадить адвокат. До заряду належуть з року на рік робітники, підприємці і професіоналісти. Платимо Діецезіяльний Фонд. А на Ювілейний Фонд зложено більш чотирох сот долярів.

В нас справа церковна належить до важних справ. Нею інтересуються всі члени. До нашої парохії належати, бути членом, це честь.

[illegible]

ЗВІТ З ДІЯЛЬНОСТИ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ГРОМАДИ В ТОРОНТІ ЗА 1935.

Коли вам, торонтонцям, цікаво є читати про працю й розвій у других церковних громадах, про що час від часу пишеться в нашому церковному органі „Вістнику" — то віримо, що й нам треба теж склати для цікавости других громад, як ведеться праця в нашій громаді в То- [illegible]

Наша громада вже вступила на четверний рік свого фактичного існування. Правда — початки громади сягають року 1927, коли часово обслугував нашу громаду Всеч. о. П. Білон, тодішній парох Гемилтону. По відході о. Білона з Гемилтону праця в громаді нашій припинилася. В р. 1931 почато знова організувати громаду. Збирано вкладки й вписувано членів. 1932 р. консисторія призначила до Торонта сталого пароха Всеч. о. Д. Д. Лещишина й від тоді ми почали інтензивно працювати над скріпленням громади й освідомленням членства. На початку громада містилася в часово наймтій церкві на Бетгорст вул., де ми могли лише ранками мати Богослуження, бо решту дня забирали власники церкви на свої відправи. В 1934 році громада найняла порожний церковний будинок на Крафорд вул. Будинок вигідний на відправи, але положений далеко від осередка, що в ньому мешкають українці. В р. 1935 церкву винаймили знов англійці й нам прийшлося знова мати лише часово право вживати церкви — неділями до полудня і середами вечером. В тій церкві містимося й досі.

З малого гуртка людей — громада зросла до поважного числа членів, що складаються з найсвідоміших одиниць міста Торонта. При громаді, від початку її існування, є сталий хор, Недільна школа, а від жовтня місяця м. р. і Рідна Школа, яку веде о. парох. Хоч ми не маємо відповідної свобідної салі, деб можна вести працю, то все таки при напруженню сил ми стараємося свою ідею поширювати. Хор наш в минулому році виїздив разом зо священиком з Богослуженнями до Ст. Ке-

НАЙСТАРШИЙ ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ВИНАХІД ПРОТИ НЕДУГ ШЛУНКА І РЕВМАТИЗМУ ПРИЗНАНИЙ ЗА НАЙЛІПШИЙ НАЙНОВІШИМИ ДОСЛІДАМИ.

Від 1799 року тисячі людей віднискали нормальне здоровля після років терпіння внаслідок всякого роду недомагань шлунка, як запір, нестравність, гази, шлункові квасн, що є основними проявами таких недуг, як високе тиснення крови, ревматизм, періодичні болі голови, прищі на лиці і на тілі, болі в крижах, печінки, нирок і мочевого міхура, вичерпання сил, втрата сну й апетиту. Хорі в таких випадках не вживали зроблених людьми шкідливих хемічних виробів ані наркотиків; вони вживали виключно ліку, що його дає сама Природа. Цей знаменитий продукт росте на вершках найвищих гір, де він втягає в себе всі лічничі складники і вітаміни від сонця, щоб помогти ЛЮДСТВУ в нещастю.

Цей лік складається з 19 родів природних листків, насіння, віл і цвітів, що змішані у відповідній пропорції, згідно з вимогами науки, і є відомий під назвою Зільного Чаю LION CROSS HERB TEA. Зільний Чай LION CROSS HERB TEA має знаменитий смак, впливає чудесно на Вашу систему і є безпечний також для дітей. Запарте його свіжо як кождий звичайний чай і пийте одну шклянку денно, горячим або холодним

Лікування за одного доляра доконає ЧУДЕС; будете виглядати і почуватись як ново народжені на світ. Коли Ви ще не обзнайомлені з добродійним впливом цього природного ліку LION CROSS HERB TEA, то спробуйте його негайно і переконаєтесь сами. Коли наслідок не буде вдоволяючий, вернемо Вам гроші. Цей лік можете дістати теж у формі таблеток.

Спробуйте і переконайтесь сами, а ми гарантуємо зворот грошей, коли будете невдоволені.

Однотижневе лікування $1.00. Шеститижневе лікування $5.00.

Щоб оминути помилок і дістати правдивий Зільний Чай LION CROSS HERB TEA, виповніть і пішліть нам повисший купон.

Lio-Pharmacy,
1150 Second Ave.,
N. Y. City, N. Y
Gentlemen:

Dept. 9869

Enclosed find $.... ..... for which please send me ... ...

treatments of the famous LION CROSS HERB TEA.

NAME ....

ADDRESS ....

CITY .... PROVINCE ....

Книжка, котру повинен прочитати кождий Українець і Українка

„ЧУЖА РУКА"

або „ХТО РОЗЄДНУЄ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД"

НАПИСАВ ПРОТ. В. КУДРИК. ЦІНА КНИЖКИ ЛИШЕ 35 ЦТ.

Замовлення і гроші слати на адресу:

THE HERALD - Box 3684 - WINNIPEG, MAN.

трисс, Гемилтону, Равитрі. Виступав перед англійцями: в Торонті тричі й двічі в Порт Долузі. Крім того хор виступав на Листопадовім Святі, Святі Державности й при других нагодах. Всеч. о. парох і п. Теодор Гуменюк дали ряд відчитів в Торонті й на околицях. Сестрицтво наше щиро й віддано працює й заслугами сестрицтва влаштовано вдячно Свято Миколи, Базар, Святу Йорданську Вечерю — а тепер приготовляють пущення. В продовж 1935 року громада купила площу під будову церкви за суму близько $7,000.00 а це найкраще свідчить про свідомість і жертвенність членів громади та працю уряду й о. пароха.

Коляда цього року 1936 як і розігравка в 1935 році добре вдалися. Чистого доходу з коляди (крім деклярацій, які ще наспівають) було $320.65. За це треба в першу чергу подякувати нашим щирим робітникам-колядникам, що дійсно з посвятою віддавали себе церковній справі, треба дякувати шан. членам, що жертвували автомобілі для колядників й щиру подяку треба зложити шановним жертводавцям.

29 січня ц. р. відбулися в нас Річні Збори. Фінансовий звіт виказав, що громада впродовж 1935 р. мала $5,054.48 приходів і $5,009.81 розходів. Такий оборот можна робити лише при свідомости й жертвенности членів.

До уряду на новий рік вибрано вже третім наворотом одних і тих самих людей. Вибрано весь уряд через акламацію. Теодор Гуменюк — голова, Михайло Деренюк — заступник, Петро Романко — писар, Петро Шевчук — фінансовий писар, Михайло Материн — скарбник, Ілля Мандзій — господар, Іван Романко, Михайло Мандзій і Юрко Гуменюк — провірна комісія, Ілля Мандзій, Степан Ґаба, і Мих. Павлюк — старші брати. Уряд сестрицтва на цей рік такий: Марія Гуменюк — голова, Пульхерія Мощук — заступниця, Марія Гужда — секретарка, Михайлина Лещишин — фінансова секретарка, Катерина Материн — касієрка, Марія Шевчук — кореспондентка, Марія Дутчак і Розалія Романко — господині.

На Річних Зборах обговорювано й ухвалено, щоби при найблизшій нагоді скликати надзвичайні збори для формального зорганізування Відділу Брацтва при нашій церкві.

Від посліднього викзау імен жертводавців, що зложили жертви чи позички для громади — вже вплинуло богато більше жертв й імена жертводавців будуть воодиноко подані в наступному звіті.

Найважнішою цілю цього року, що її поставили собі урядники є — сплатити довг, що ще тяжить на площі. При Божій помочі й жертвенності та зрозумінню між членами бажану ціль осягнемо.

Петро Романко, писар.

ЗВІТ З ЗАГАЛЬНИХ РІЧНИХ [illegible]

(Ошава, Онт.)

Річні загальні збори української греко-православної церковної громади св. Петра і Павла в Ошаві, Онт., відбулись дня 27 січня, 1936, року в год. 8-мій вечером, під числом 209 Бонд вулиці. На зборах була більша половина членів і членкинь, були і симпатики. Збори отворено одну годину пізніще тому, що чекалось на всіх членів. Опісля, коли не явилися всі члени, збори відбулись при участи тих членів, що були присутні.

На зборах був вичитаний звіт з минулого року. В минулім році наша громада не виявила діяльности на більшу скалю, з тої причини, що в Ошаві зродилась так звана жуківська громада, і деякі провідники тої громади заявились з початку за тим, щоб в Ошаві була одна велика українська греко-православна громада, отже наша громада чекала, чи що з тих плянів буде. Однак показалось, що з боку згаданої громади не було щирого бажання прилучитись до Укр. Греко-Православної Церкви в Канаді й тому наша громада рішила продовжати дальше свою роботу не оглядаючись на нікого.

Звіт фінансовий представлявся так:

Загальний дохід за р. 1935	$209.67
Розхід за 1935 рік	140.71
Остало в касі на 1936 р.	$68.96

В уряді громади не зайшла ніяка зміна на 1936 рік. Заряд остав той самий, на одноголосне бажання всіх членів, а іменно: Н. Мех — голова, Ів. Василик — секретар, Карп Мельничук — касієр, Микита Юркевич — господар. Контрольна комісія: Володимир Заяць, а на місце Дм. Варварука вибрано Івана Кузика.

Дальше при кінці зборів ухвалено не заднилятися на ніякі „заяви" другого угруповання, а вести дальше працю по змозі власних сил на добро й розвиток нашої громади, бо ті „заяви" до нічого доброго не допроваджують.

На тім збори замкнено в 10 год. вечером.

Ів. Василик, секретар.

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

Збірка о. І. Майби.

РАДВЕЙ, АЛТА.

По 1 дол.: Григорій Калевський, Іван Семенюк, Николай Козанюк, Дмитро Венгер, Іван Рудик, Стефан Семиця, Мих. Мелешко, Іван Прийма.

Збірка о. С. В. Савчука.

ПОРТЕДЖ ЛЯ ПРЕРІ, МАН.

Елена Береска 1.00

По 50ц.: Анна Нікс, П. Соколовський.

По 30ц.: Олена Ковальчук.

По 25ц.: Параскевія Слободян, Л. Лазорко, П. Касіян, С. Братковський, І. Тоній, І. Корищук, І. Рудий.

По 15ц.: Іван Лущик.

По 10ц.: Г. Рибак, Г. Тесновський, М. Рибак, Анна Рудещук, Єлена Грабовінька, Єлена Грабовецька.

Збірка о. П. Самця.

Збірка підчас мирування в часі Різдвяних Свят:

Ст. Джулієн, Саск.	$3.00
Еллов Крік, Саск.,	2.02
Сматс, Саск	1.70
Тарнополь, Саск.	2.85
Мих. Кінар, Сматс, Саск.	1.00

ЮВІЛЕЙНИЙ ФОНД.

Яків і Евдокія Кіндрачук, Калворт, Саск. (доплата декл.) $15.00

К. Гондзьола, Бюкенан, Саск. 5.00

Консисторія Укр. Прав. Церкви в Канаді.

КОЛЯДА НА УКРАЇНСЬКУ ПРАВОСЛАВНУ ЦЕРКВУ В ЕДМОНТОНІ.

По 5 дол.: В. Чоботар

По 4 дол.: о. Є. Гринчина.

По 3 дол.: Петро Пауш, І. Нікіфорук

По 2.25: Гр. Фелик.

По 2 дол.: Стефан Романюк, В. Челядин, Н. Маланчук, Др. Ф. Ґоджа, Стефан Марусяк, Др. І. Верховий, Н. Шпачинський, Др. В. Навчас.

По 1.50: Д. Янда, Петро Василишин, Вол. Павлюк, Я. Лесянчук, Л. Лехман.

По 1.25: Анна Бойко, Вас. Дмитрук.

По 1.10: п. Слюзар.

По 1 дол.: Анд. Битюк, Вол. Гриванк, Вол. Андрусів, п. Одеський, О. Слюсарчук, Г. Шевчишин, С. Невчас, Я. Давидюк, Вас. Гаврищ, Р. Галюк, Д. Пронюк, п. Іваніців, Т. Стечишин, Д. Івасюк, Н. Грекулян, Калина Юрчак, Вас. Семолюк, Гр. Михайлишин, Н. Стадник, Віктор і Стефанія Купченко, Йос. Яніщевський, Петро Будник, Ф. Татчин, Вас. Турко, М. Піхота, Петро Лазарович, Ілія Боднарук, Вас. Кучинський, Н. Демко, Ю. Лазарук, Д. С. Фербей, Д. Рогаченко, Павло Мельник, п. Станишин, п. Рипник, Мих. Лакуста, А. Стрихалюк, Ант. Семенюк, Ізидор Горецький, Павло Турко, Н. Семотюк, В. Марчишин, В. Панчук, С. Пилипів, Никита Романюк, Петро Фігель, С. Василевський, „Прері Роуз", Павло Волошинський, А. Сеник, п. Скрипник, пані Скора, П. Петрик, С. Паранич, Ер. Лопатинський, Вас. Блищак, Н. Стефанець, Е. Слинко, п. Тофан, Павло Грещук, Гр. Сеїк, о. Т. Кисілюк.

По 75ц.: П. Федів, Петро Мальчик.

По 50ц.: Лев Снайчук, Кор. Юсипчук, п. Токаренко, Ів. Даниловоич, п. Стратійчук, Н. Савчук, п. Микитишин, К. Лисак, Г. Вогонос, п. Вининчук, Вас. Грегораш, М. Гомола, Іван Шмата, Ю. Макух, Мих. Мельник, Ю. Войтків, Петро Міськів.

По 45ц.: Ю. Гайовська.

По 35ц.: М. Лупул, Д. Рарагівський, Л. Г[illegible]

По 25ц.: К. Дуда, п. Слюсаренко, Іван Семко.

В. Маланчук, голова, П. Лазарович, секретар.

КОЛЯДА НА УКРАЇНСЬКУ [illegible] ВОСЛАВНУ ЦЕРКВУ В ПАЙН РИВЕР, МАН.

Коляду для Української Православної Церкви в Пайн Ривер зложили:

П-тво А. Цюник $10.00

По 2 дол.: А. Данильчук, Мих. Топоровський, пані Мих. Кравчук, П. М. Кравчук, Гр. Басараба, В. Цюник.

По 1.50: Я. К. Цюник, Я. П. Цю[illegible]

По 1 дол.: Г. І. Марко, Мих. Кревецький, Ст. Хмельовський, В. Мотеса, пані Костюк (заява), Іван Романюк (заява), Маруся Баган, п-тво Веселовські, пані Польова, А. Харжевський, К. Чернецький, пані Тимчишин, Гр. Гарболінський (заява), Л. Тихоліз, Іван Колодійчук, Ст. Клим, Іван Напастюк, пані Харовська, Т. Васильців, пані Коверзіх, М. Кушнерик, Ст. Яцентюк, Н. Паньків, Н. Костюк, Ів. Українець, Мих. Борщевський, В. Сагайдак, Ст. Литнк, Л. Арсенчук, Мих. Бугера, Антін Ґалай, П. Білик, Гр. Кравчук.

По 50ц.: Вол. Гарболінський, Ф. Вайшнер, пані Хмельовська, Іван Бовз, Іван Стасюк, М. Яковіця, Ф. Галян, пані Васильців, Мих. Грачка, Іван Трупін, Павло Юзник, Марія Українець, І. Василюк.

По 25ц.: пані Довбуш (заява), Т.

По 30ц.: Гр. Білан.

Тихоліз. — Разом $65.55.

Заряд церкви складає щиру подяку всім жертводавцям за щедру коляду, учителям і колядникам за їх труд, а пп. Д. Васильцеви, Ів. Запорожанови і Я. К. Цюникови за вожения колядників.

Заряд церкви.

[illegible] БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Т. [illegible]

Березень.

15. Неділя — Бюфорд
22. Неділя — Редвотер
29. Неділя — Калмар

9848—108 А. Авн. Едмонтон, Алта.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1936 РІК.

БЕРЕЗЕНЬ.

8 Н. Нед. 2 посту. † 1 і 2 н. г. Ів.
9 П. Тараса еп.
10 В. Порфирія еп.
11 С. Прокопія
12 Ч. Василя еп., Маркия й Кири
13 П. Касіяна
14 С. Евдокії препмч.

15 Н. Нед. 3 посту. Теодота
16 П. Евтропія, Кл.
17 В. Герасима
18 С. Мч. Конона, Іроїди
19 Ч. 42 муч. в Аморії
20 П. Василія, Єфрема, пп. Павла
21 С. Теофілакта еп.

22 Н. Нед. 4 посту. † 40 муч. в С.
23 П. Кондрата
24 В. Софронія
25 С. Поклони. Теофана пов.
26 Ч. Никифора
27 П. Пп. Венедикта Нурс.
28 С. Св. Олександра мч. Апулія

29 Н. Нед. 5 посту. Мч. Савина
30 П. Олексія чол. Божого
31 В. Кирила Єрусалимського

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

Березень.

о. Д. Кирстюка.

15. Нед. — Канора. Великодна сповідь в 8 год. рано.
22. Нед. — Глен Елдер. В суботу, 5 год. пополудні Вечірня і сповідь.
29. Нед. — Гаєс. В суботу, 5 год. пополудні Вечірня і сповідь.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. П. Заварицюка.

Березень

14, 15. — Роблін
20. — Петлюра
21, 22. Шортдейл
24. — Сифтон
25. — Венлав
26. — Богдан.
29. Нед. — Гарлена.

[illegible]

2, 3. — Роркетон
5. Неділя — Гілберт Плейнс

Всюди Великодна сповідь і збірка дієцезіяльного фонду.

Адреса: — Давфин.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Л. Дячини.

Березень.

15. Неділя — Поплар Парк
22. Неділя — Малантон
29. Неділя — Ст. Мартин

Всюди сповідь і св. Причастя.

Адреса: Тиндал, Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. П. Самця.

Березень.

14, 15, Соб. і Нед. — Великодна Сповідь — Тернопіль.
21, 22, Суб. і Нед. — Вел. Сповідь — Сматс.
25. Середа вечером, Поклони — Ст. Джулієн.
28, 29, Субота і Нед., Вел. Сповідь Вакав.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. В. Апоновича.

Березень.

15. Неділя — Вайта
22. Неділя — Гардентон (місто.)
29. Неділя — Толстой.

Адреса: Толстой, Ман.

ЦЕРКОВНИЙ УСТАВ НА 1936 РІК.

Березень.

15. Неділя 3 Посту: (Хрестопоклінна) Голос 6. Утр. Еван. Івана XX: 11—18 Літ. Ап. Жид. IV: 14—16 і V: 1—6. Еван. Марка VIII: 34—38 і XI 1.

22. Неділя 4. посту: Голос 7 Утр. Еван. Івана XX: 19—31. Літ. Ап. Жид. VI: 13—20. Еван. Марка IX 17—31.

25. Середа. — Поклони.

29. Неділя 5 посту: Голос 8. Утр. Еван. Івана XXI: 1—14 Літ. Ап. Жид. IX: 11—14 Еван. Марка X: 32—45.

Квітень.

5. Неділя, Квітна. Гол. 1. Всевошне. Утр. Еван. Мат. XXI: 1—11 і 15—17. На Утрені перед каноном благословіння лози. Літ. Івана Золотоустого Ап. Филипян IV: 4—9. Єв. Ів. XII: 1—18.

Український Релігійний двотижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3634 WINNIPEG, MAN.

РІК XIII. WINNIPEG, MAN., MARCH 15th, 1936 ВІННІПЕГ, МАН., 15-го БЕРЕЗНЯ, 1936. ЧИСЛО (242) 6

ВІДКРИЛИ ДОМОВИНУ ЯРОСЛАВА МУДРОГО.

Большевики відкрили саркофаг Ярослава Мудрого, щоб, як сповіщають совітські часописи, досліди цей цікавий старовинний памятник культури. На дні саркофагу знайшли два людські кістяки, при чому кости лежали в безладі. Кістяки добре збереглися. Будь яких залишків матеріяльних річей у саркофазі не знайдено. Як відомо, померлого в 1054 році князя Ярослава Володимировича „положиша в раце мраморне в церкви святия Софії", якої фундатором був Ярослав. Саркофаг привезено до Києва з Візантії. Саркофаг зроблено з білого мармуру з прожилками сірувато-ди[illegible] стого тону. Саркофаг в усіх боків покритий мистецько виконаним різьбленим орнаментом (хрести, риби, птиці, дерево, лаври). Є на ньому й скорочені написи грецькими буквами. Нижню частину саркофагу присипано землею до рівня підлоги. Віко скріплено вапном.

АРЕШТУВАЛИ КОМУНІСТІВ У ЧЕРНІВЦЯХ.

Як подає „Дойче Тагепост", черновецька поліція перевела масові арештування серед студентів і робітників-жидів, що під покришкою допомоги голодуючим у Бесарабії вели комуністичну діяльність. Москва прислала до Черновець післанця, що мав там відновити комуністичну організацію.

ЖИДІВСЬКА ЖАЛОБА.

Щоб звернути увагу світа і польського уряду на переслідування жидів у Польщі, які не устають, а противно прибирають щораз ширших розмірів, жидівські організації ухвалили один місяць жалоби. В тім місяці жиди не повинні ходити до театрів, ні не повинні влаштовувати весільних чи інших забав. Є вони теж за те, щоб здержатися цілий місяць від їжі мяса.

ПАЛЯТЬ ЦЕРКВИ В ЕСПАНІЇ.

В цілій Еспанії нема спокою. Всюди приходить до розрухів. Причиною цього є боротьба між фашистами і соціялістами. Соціялістичні елементи спалили церкву, монастир і друкарню фашистівської ґазети. Кажуть, що це їхня відповідь на атентат, звернений проти соціялістичного посла.

ГОЛОСНИЙ КОНГРЕС ГЛУХОНІМИХ.

У Стамбулі відбувся недавно конгрес глухонімих, [illegible] перемінився у зовсім голосну авантуру. Члени конгресу не могли договоритися звичайною методою гестикуляції в справі змісту одної резолюції й стали вживати більш „переконуючих" аргументів, як крісел, палок, що їх вживається звичайно на вічах. Президія конгресу мусіла припинити того роду наради конгресу і відложити дискусію над тією резолюцією на інший день.

ПОЛЯКИ ЗАБРАЛИ УКРАЇНСЬКИЙ ДЗВІН.

Російські війська відступаючи в 1915 році на схід забрали із дзвінниці при церкві в Красному, повіт Золочів, гарний дзвін ваги 900 кільограмів, щоб перетопити його на гармати.

Дзвін опинився в Одесі відки австрійські війська в 1918 р. відтранспортували його разом з іншими дзвонами назад до Галичини. І так він опинився на костелі [illegible] Єлисавети у Львові.

На домагання греко-католицької парохії в Красному, як його власника, парох костела заявив, що дзвона не віддасть.

На тім скінчилося і дзвін із церкви в Красному дзвонить дальше на костелі св. Єлисавети у Львові. — Польський ксьондз мабуть думає, що то „вшистко едно", де дзвін дзвонить — на костелі, чи на уніятській церкві.

З БОЛЬШЕВИЦЬКОГО „РАЮ".

Черновецький „Час" містить листа, який наспів із совітської України до одного громадянина, що втік на Буковину. В листі пише його жінка між іншим таке: „Сестру твою Варку розкуркулили. Із сельради прийшли посіпаки, порозшивали дахи на хаті, стайнях і стодолі. Поннищили також стелі в хаті і стайні. У знищеній хаті не позволили сестрі жити, отже мусіла винаймити для себе хату. Тільки город їй лишили і вона його вживає".

КОМУНІЗМ В АМЕРИКАНСЬКИХ ШКОЛАХ.

Недавно відбулася дискусія студентів в колеґії Нотр Дейм на Стейтен Айленд під Ню Йорком для підготовки протикомуністичного наступу. Стверджено, що большевицько-комуністична пропаганда дісталася уже до всіх верств Американців і почала підїдати основи американського вихов[illegible]

Студентська Ліга нараховує в колегіях 40,000 до 60,000 членів, що активно переводять пропаганду безбожництва, отримуючи інструкції просто з Москви. Сталін асигнує на цю роботу 50,000 долярів річно.

ЯК ЖИДИ ОБСТОЮЮТЬ ЗА СОБОЮ.

Школярі одної публичної школи в Гекенсек (Ню Джерзі), постановили відограти драму Шекспіра, найбільшого англійського поета, під заголовком „Купець з Венеції", в якій представляється жида-лихваря. Місцеві жидівські діячі запротестували проти цеї вистави, як спроби ширення антисемітизму. Проти цього протесту зірвалася буря протестів з боку американців. Вони таврують ці заходи як спробу цензурувати великого англійського драматурга. Виставу покищо здержано, але по розгляді справи на шкільній раді міста постановлено драму виставити.

РОКОВИНИ ПЕРЕХОДУ НА ПРАВОСЛАВІЄ.

Українська православна громада в Вест Форт Вилям, Онт. обходила в неділю, 15 березня, ц. р. першу річницю свого переходу на православіє. Порвавши минувшої зими звязки з греко-католицькою церквою, ця громада прилучилася була до так званої жуківської церкви й приняла як свого пароха о. Шумського, якого еп. Ладика виключив з рядів своїх священиків за те, що він жонатий.

Минувшої осени громада прилучилася до Української Греко-Православної Церкви в Канаді й тепер її обслугує Всеч. о. А. Берик, який рівнож обслугує українську православну громаду в Форт Вилям. Богослужения в обох цих громадах відбуваються що другої неділі на переміну.

Свято роковин випало як найкраще й відбулося в такім порядку: Рано була Утреня й Літургія, а в 7-ій годині вечера Вечірня. Утреню правив о. Берик, а Літургію і Вечірню прот. С. В. Савчук, голова Консисторії, при асисті о. Берика. Перед Літургією, громада з парохом привитали о. Савчука в церковних дверях. Проповіди підчас Літургії й Вечірні виголосив о. Савчук. Церква, рано й вечером, була повна вірних і прихильників. Службу Божу й Вечірню співав прекрасно хор під управою п. Н. Запухляка.

В годині 8.30 вечером відбулася спільна вечеря, на якій крім місцевих гостей були також представники всіх національних товариств з Вест Форт Вилям, з Форт Вилям та з Порт Артур. Гостей було так багато, що обширна саля Т-ва „Зорі" була битком набита. По вечері було много промов та привітів. Головну промову виголосив о. Савчук, в якій зясував становище Української Греко-Православної Церкви в Канаді та дав основну відповідь на деякі закиди, які вороги висувають проти неї. Свято закінчилося в 1-ій годині по півночі.

Радісно зазначити, що в громаді, яка числить около сто родин, панує якнайкращий настрій та задоволення, що громада скинула з себе пятно Риму.

РИМ МІСТО ЦЕРКОВ.

Рим називається містом церков. У нім є їх 405, а крім того є там 207 приватних і публичних каплиць. Ціле місто є поділене на 84 парохії. Найкраща в Римі церква — це славна катедра св. Петра. А найстарша — це церква св. Дамяна, перебудована в добі Константина з святині Ромуля.

136-ЛІТНІЙ ГРУЗИН.

У грузинській місцевости Кутаїс живе грузин Бакрадзе, який цими днями святкував 136 річницю своїх народин. Бакрадзе має 78 потомків, що ще живуть.

Відновіть свою передплату на „ВІСТНИК" як найскорше. Річна передплата в Канаді 1.00, в Злуч. Державах $1.50

„УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ" ШУКАЮТЬ КЛОПОТУ.

(Продовження).

Самостійність Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Пята точка заяви Консисторії звучить:

„Недопущення до підлеглости Української Греко-Православної Церкви в Канаді чужим церквам або чужим церковним властям."

Іншими словами — Консисторія стверджує, що Українська Греко-Православна Церква в Канаді є самостійна, від нікого незалежна та що такою вона має завсігди бути.

Засада самостійности лягла в основу Української Греко-Православної Церкви в Канаді в самих початках її організування і є забезпечена раз на завжди. Її забезпечує передовсім її чартер, а дальше соборноправний устрій і тому даремно навіть балакати про те, чи вона може коли небудь бути інакшою, як не самостійною. Складаючи заяву про самостійність Української Греко-Православної Церкви, сказала Консисторія тільки те, що було відоме від першого дня її існовання.

Порозуміння з другими церквами.

Коли ж виринув спір, предметом якого між іншим стало питання духовного порозуміння з царгородським патріярхом та можливих наслідків такого порозуміння відносно самостійности нашої Церкви, в „Вістнику" з 1 серпня, 1935, в статті п. з. „Порозуміння з патріярхом" було написано з приводу цего таке:

„Коли говорити про злуку нашої Церкви з царгородським патріярхом, чи з якою іншою церквою, — злуку, силою якої наша Церква перестала б бути сама собою, як цілість, як одиниця, а натомісць стала б частиною, або підчиненою тій другій церкві — то безусловно, що всі ми — і священики і світські вірні — були і є проти такої злуки. І завжди будемо. Це-ж є головна основа нашого церковного становища, що Церква наша мусить бути самостійна, від нікого незалежна. Що вона є і має бути власністю самого українського народу. Таке було і є наше становище, і хай Бог боронить того, хто повaжився б цю головну основу нашої Церкви змінювати, чи її підкопувати"...

„Підчеркуємо, що не маємо на думці такого „порозуміння", — що ставило б нас в залежність від других; що робило б нашу Церкву прищіпкою, або підвладною якої другої церкви, чи церковного проводу. Ні, не такого „порозуміння". А такого, як рівний — з рівним; як православні — з православними; канонічні — з канонічними. От на таке й тільки таке порозуміння ми можемо погодитися. Хто з православного світа такого порозуміння з нами хоче, — ми простягаємо їм руку. А хто не хоче — той для нас як фарисей і митник!"

В числі з 15 серпня, 1935, в статті п. з. „Канадійська Церква за Американську не відповідає", „Вістник" писав:

„Духовне порозуміння з царгородським патріярхом, якби канадійська Церква на нього погодилася, не може нарушувати ні нашого церковного майна, ні засад самостійности і соборноправности, ні стремління до автокефалії, ні благодатности чи канонічности нашого Архиєпископа, ні в жадний інший спосіб не може противитися нашій церковній конституції та нашим [illegible]

В числі з 1 листопада о. В. Кудрик, член Консисторії, в статті п. з. „Справа з патріярхом", оповідаючи про одно засідання Консисторії, з дня 4 квітня, 1935, [illegible]

„Обговорено тоді справу (про церковні переговори в Америці — Ред.) дуже вичерпуючо. І ніхто з присутних ані не натякнув, що може б нам піддати себе патріярхови. Наша розмова спиралась твердо на дотеперішнім становищу нашої Церкви, себто на тім, що Українська Православна Церква є і має завсігди бути власністю, святим добром Українського Народу."

Консисторія, як така, та поодинокі її члени завжди стояли, як і тепер стоять на засаді самостійности Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Отже коли „Українські Вісти" твердить, що „Консисторія уступає зі свого становища", складаючи заяву про самостійність Української Греко-Православної Церкви в Канаді, та інсинуує, що перед проголошенням цеї заяви Консисторія не признавала самостійности Української Греко-Православної Церкви, або що годилася на її підчинення якійсь чужій церкві, або чужим церковним властям, то таке твердження „Українських Вістей" не тільки безпідставне, але й нечесне.

Самостійність не протестантизм.

„Українські Вісти" твердять, що соборноправність, а тимсамим і самостійність в Церкві — це „все менше або більше протестантське", отже Консисторія, складаючи заяву про самостійність Української Греко-Православної Церкви в Канаді, тимсамим „годиться на протестантизм". Коли б редактор „Українських Вістей" розумівся на тім, про що пише, то знав би, що **форма устрою всесвітньої Православної Церкви не тільки що позволяє, а прямо вимагає існування окремих самостійних, автокефальних церков.**

Всесвітна Православна Церква становить цілість, **але та цілість виявляється не в єдиній зовнішній формі організації, та не в єдиній адміністративній владі, а в Єдности Догматичних Вірувань.**

Поза цю догматичну єдність всесвітна Православна Церква ділиться на ріжні самостійні, автокефальні церкви. **Кожда автокефальна церква, як незалежна організація, не підлягає жадній іншій церковній владі. Вона сама собою управляє і провадить свої внутрішні справи цілком самостійно, після своєї вподоби, з тим тільки застереженням, що її діяльність та наука має бути в рамцях догматичних та основних канонічних засад всесвітньої церкви.**

Проф. О. Лотоцький, що давніще вчив богословів в Петербурзі, а тепер в Варшаві, отже є признаним авторітетом по цьому питанню, пише про це так:

„Всесвітна (вселенська) церква це — цілокупність усіх місцевих церков, яка обіймає собою всіх православних християн, усі православні народи, всі громади вірних, без обмеження якоюсь територією та якоюсь нацією. Дійсність існування всесвітньої церкви виявляється в єдности догматичних вірувань, що однаково приймаються у всіх православних церквах, в єдности основ устрою та управління краєвих церков. Всі крайові автокефальні церкви — частини одної всесвітньої церкви Христової. Тому, хоч незалежні у своїх внутрішних справах, автокефальні церкви заховують єдність із усіма іншими православними церквами, перебуваючи в догматичному та канонічному звязку з ними. Вони додержують одного і того самого ісповідання віри, що прийнете на давних загальних соборах, визнають ті самі основи церковного життя, устрою та богослужбового чину, що мають звязок з догматичною наукою...

„Зовнішнім виявом тієї внутрішньої єдности стають взаємні вносини окремих церков між собою в справах, що мають загальне церковне значіння, та взагалі у взаємній спільности між церквами, що виявляється у взаємних молитвах за Службою Божою, у правоздатності членів одної церкви брати участь в богослужбі й таїнствах іншої православної церкви, у матеріяльній взаємній допомозі, у листовних зносинах у ріжних випадках церковного життя (напр., коли вступає на катедру новий голова крайової церкви, коли змінюється форма її устрою і т. и.). Такі зносини між церквами мають свій початок ще з апостольського часу..."

В іншім місці проф. Лотоцький пояснює відношення між окремими самостійними, автокефальними православними церквами так:

„Кожна крайова церква, хоч і творить частину всесвітньої церкви й перебуває в звязку з іншими церквами, в той сам час — автокефальна, незалежна од якого-будь іншого церковно-громадського обєднання. В тих межах взаємного звязку, про які ми говорили давніше (додержання науки віри, основ устрою, поваги до права й звичаїв інших церков) кожна автокефальна церква, як незалежна організація, не підлягає іншій зверхній церковній владі й провадить свої внутрішні справи цілком самостійно. Права окремих церков щодо уладжування своїх внутрішніх справ ті самі, що й права окремих держав. Як кожна держава улаштовує свою внутрішню організацію по своїй власній уподобі, так само по своїй уподобі улаштовує свої справи й кожна окрема церква, зовсім не рахуючися з тим, чи це одповідає яким прецедентам, або бажанням інших церков... Тому усякий історичний факт підпорядкування одної церкви іншій церкві — можна розглядати з правного погляду не інакше, як факт неправної узурпації, цілком одповідно до того, як ми вважаємо за узурпацію, коли одна держава заволодіє іншою окремою незалежною державою."

Подібно, майже тими самими словами говорить про це Е. Голубинський в своїй „Исторіі русской церкви".

Ми моглиб навести більше доказів, що засада самостійности, чи автокефальности, поодиноких національних церков це не тільки ніякий протестантизм, а противно **основна засада устрою** вселенської Православної Церкви. Отже твердження „Українських Вістей", що Консисторія, складаючи заяву про самостійність Української Греко-Православної Церкви в Канаді, тим самим „годиться на протестантизм" — є дурне та безосновне.

Рідна мова в Богослуженню.

Четверта точка заяви Консисторії говорить про **„уживання рідної мови в богослуженнях".**

Українська Греко-Православна Церква в Канаді вживає в Богослуженнях української мови. Перше Богослуження в українській мові в Канаді відправив прот. С. В. Савчук 18 червня, 1922, в Саскатуні, Саск. Це було такою замітною подією, що навіть старокраєві газети писали про неї. Від того часу українська мова почала вважатися богослужбовою мовою Української Православної Церкви в Канаді. Замітним є, що це сталося не силою якихсь формальних постанов чи наказів з боку церковних Соборів, або Консисторії, а силою самого життя. Як природним є для православних українців молитися та прославляти Бога в рідній мові, може послужити оцей випадок: Одна з наших громад, що прилучилася до Української Православної Церкви від російської місії, застерегла собі була право, що Богослуження в неї мають відбуватися в церковнословянській мові та що Консисторія ніколи не може силувати її переходити на українську мову. Але до року та громада сама, з власної волі та ініціятиви ухвалила, щоби Богослуження відправлялися в неї по українськи.

Отже питання про мову в Богослуженнях в нас ніколи не існувало й не існує. Наша Церква, як українська, признає богослужбовою мовою мову українську, хоч і не каже, що гріхом є відправляти по церковно-словянському, головно коли є на це необхідна конечність (приміром, як ще нема даного Богослуження в українськім перекладі). В своїй заяві Консисторія, вичисляючи деякі з головніших засад Української Греко-Православної Церкви в Канаді, вичислила також засаду рідної мови в Богослуженнях. Не тому, що в нас про це було, або є, дві думки, а просто тому, що це такий самий факт, як те, що сонце світить в день.

„Українські Вісти" кажуть, що українська мова в церковних Богослуженнях — це протестантизм. Де редактор „Українських Вістей" вчився такої теольогії, не знаємо. Але коли православні українці протестанти, бо відправляють Богослуження та моляться по українськи, то протестантами також є всі інші православні народи, що моляться в своїй рідній мові, — як греки, румуни, мосмолі, сирійці та інші. Протестантами також є римо-католики, бо й вони моляться, а навіть відправляють ріжні молебні в своїй рідній мові. То тільки „русинам" греко-католикам типу редактора „Українських Вістей", не можна молитися в рідній мові. Найбільшим та першим протестантом під цим зглядом був ще апостол Павло, який навчав, що краще промовити в церкві пять слів мовою зрозумілою, отже рідною, чим десять тисяч слів мовою чужою. (І Коринтян XIV: 19).

Отже твердження „Українських Вістей", що Консисторія, складаючи заяву про українську мову в Богослуженнях Української Православної Церкви, тим самим „годиться на протестантизм", є не тільки безпідставне, воно просто — дурне.

(Дальше буде).

ЧУЖЕ БАЧУТЬ ПІД ЛІСОМ.

Католицькі „Українські Вісти" з Едмонтону помістили статтю, в якій описують, яку роботу виконали їхні Сестри Служебниці. Вони вчили в Рідних Школах, вчили й катехизму та приготовили масу дітей до першого св. Причастя.

Стаття нічого собі. Католицький орган пише про католицькі справи. Він повинен це робити. Повинен зазнайомлювати своїх читачів з роботою своєї церкви.

Поминувши в статті перехвалки, завважується в ній фарисейську пиху — гордість. Католицька робота й успіхи серед вірних одно, але при чім тут показування пальцем на православних? „Українські Вісти" закидають, що православні українці „люблять хвалитися, наче б то лиш вони одні корисно працювали для добра українського народу... Що іншого в словах, а що іншого в ділах — ось така їхня робота... Хто має очі, той бачить зовсім виразно, що робота таких народніх працівників лиш розбиває наш народ, ширить большевизм та підготовляє почву до скорої асиміляції й загибелі українського народу в Канаді. Ліпше було б, коли б вони зовсім не робили народньої роботи, бо та їхня робота не в користь народові, а радше на шкоду..."

Читаєш таке й бачиш фарисея, але не того, що колись в часах Ісуса Христа був одітий у „порфіру й віссон", стояв серед церкви й голосно молився, але фарисея католика, що одівся в римську реверенду й на цілу Канаду гукає: Ми одинокі патріоти! „Без крику й без розголосу" всюди пишуть і кричать, з кожної найменшої події роблять капітальчик для Риму, а вмовляють у всіх, і навіть православних українців, що роблять це для українського народу.

Для кого ж православні українці в Канаді працюють, як не для добра українського народу? Не тягнуть людей до Риму! Ні до Варшави, ні Москви, ні куди інде. Всю роботу роблять лиш для добра українського народу!

Всі організації, що є в руках православних українців, ставлять собі за ціль добро українського народу й добро Канади! Виконують усі свої обовязки чесно, совісно і сміло. Жадна організація не шкодить нічим вище згаданим справам.

Пишуть „Українські Вісти". „Православні розбивають народ". Та це неправда! Де й коли православні українці, світські чи духовні, голосили не здибатися з братами українцями? Не говорити до них? Бити їх? Плювати на них? Не брати їх за кумів? Але таке голоситься по католицьких церквах із проповідальниць, місць освячених, місць призначених на службу Богові! А чи голошення ненависти проти православних українців — це не розбивання українського народу?

А ті назви, яких уживають по церквах і в часописах проти православних? Хіба вони свідчать про єднання?

Православні українці роблять корисну роботу для української справи в Канаді та для українського народу взагалі. Коли який католик побачить неправду й фарисейство в католиків, він мусів би опинитись хто знає де, як би не було Української Православної Церкви. Спитати б лиш католиків, у чому сила українського народу маліє, коли католик перейде до Української Православної Церкви? Потерпить католицька справа, це так, але не український народ! Коли б цілком не стало католицької церкви серед українців, то народня українська справа нічого на тім не стратила б, а противно зискала б! Адже був час, коли всі українці були православні. Тоді була Україна, були церкви, були святі подвижники й угодники Божі, була згода й любов серед українського народу, росла і могутніла українська справа.

Цинізмом пахне, коли католики кажуть, що православні українці ширять большевизм! І нечесно таке писати! Православні українці поборюють большевизм як найрішучійше і будуть його поборювати. Хіба Українська Православна Церква виховує большевиків? Зате всі большевики в ріжних большевицьких організаціях — це бувші католики, або православні москвофіли. Та ж Сушка спровадив еп. Будка. Той Сушко зорганізував Робітничий Дім у Вінніпегу й дав початок большевизмові в Канаді. Чи треба ще наводити факти?

До скорої загляди українського народу в Канаді веде католицизм „Українських Вістей", а не православні українці! Та ж католики беруть гроші від когось на сході Канади! Колись оголошували про те в часописах, тепер перестали. Чи ці гроші — це милостиня чи заплата? Коли милостиня, то соромом її брати для такої „сильної" церкви, як католицька. Так „багато" католиків, а не можуть удержати пару десятків працівників? Коли однак заплата, то за-що? За що католики французи чи айриші платять українцям католикам? За українську освідомляючу народну роботу? Сумніваюсь!

На прикінці статті пишуть „Українські Вісти", хай православні українці, „які вміють так часто деклямувати про любов і працю для українського народу, покажуть нам своїх монахинь, що робили би таку саму працю між нашою молоддю, як це бачимо в українських Сестер Служебниць".

Хочете, щоб вам показати українських монахинь? Гаразд! Вони в нас є. **Це матері, православні українки. Вони монахині в своїх домах, вони дають виховання своїм дітям, і вважали б собі соромом, коли б не вміли дати своїм дітям виховання.**

Статистика, яку зібрав інспектор п. Гаврилюк показує, що в Канаді між українцями є 68% православних учителів, а лиш 22% католицьких. Що це показує? Показує, що матері краще виховують своїх дітей, чим католицькі монахині. Я не хочу цим робити прикрости монахиням, але лише показати авторові статті на властивий висновок, і що краще часоми не зачіпати того болючого для католиків питання. І краще не показувати на православних пальцем. Бо православні роблять усе, що є в їх ніх силах для Бога, народньої української справи й для Канади. Роблять як можуть, і як їм позволяють на це засоби.

Дуже „патріотичну" роботу роблять — як пишуть „Українські Вісти" — греко-католицькі єпископи, світське й „законне" духовенство та віруюча й патріотична інтелігенція. Чи справді так? За десятки літ не спромоглися на те, щоб не приміщувати в католицькім французьким будинку редакції свого часопису. Сто пятьдесять тисяч католиків, десятки священиків, сотки Сестер Служебниць, всі працюють для скріплення патріотичного духа через десятки літ, а наслідок який? Не питайте! Нема чим хвалитися.

Ще одно цікаве! Коли Сестри Служебниці приготовили багато дітей до св. сповіди й Причастя, то що робили священики? Чи ввесь тягар релігійного виховання в католиків спочиває на Сестрах? А який тоді обовязок мають священики? А може вони вже не мають доступу до дітей своїх вірних? Цікаво.

Висновок такий. Шкода ставати в позу фарисеїв. Люди на тім уже розуміються. А до того воно й не пасує християнам. Краще вже бути митарями. Кілько то було б добра серед людей, коли б запанував християнський дух серед нас. І католики мають обовязок християнський дух поширювати, а не витворювати несмак чи ворожнечу там, де вона непотрібна нікому.

о. Є. Г.

АДРЕСА КОНСИСТОРІЇ:

Адреса Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді є:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man.

НАШІ ІМЕНИКИ.

Цар Александер Великий мав жовніра, що так само називався, як він — Александер, але був великим боягузом. Одного разу каже цар Александер до жовніра:

— Слухай, або не називайся Александром, або поводитися так, аби я не мусів стидатися за тебе!

Кождий з нас носить імя якогось святого, яке дано нам при св. Тайні Хрещення. Отже чи не приходиться і нашим святим Іменикам не раз казати про нас так, як цар Александер казав про свого жовніра боягуза? Чи не ображуємо своїм життям Святих, імена яких носимо? А ми ж іменем Святого чи святої називаємося перш всього на те, щоб наслідувати їх в чеснотах та праведнім життю.

СЛОВА З ПИСАНЬ СВЯТИХ МУЖІВ.

Люди без побожности, як дерева без листя.

Побожність зачинається боязню Божою, а кінчиться на любови до Бога.

Бога любити з самої вдячности — це побожність.

Ми малиб багато більше спокою, як би менше клопоталися тим, що другі говорять, а що нас зовсім нічого не обходить.

ЗАМОВЛЯЙТЕ

ПОМЯНИК ПОМЕРШИХ

Гарно виданий, на добрім папері, вигідний формат, міцно оправлений.
Книжочка, яка повинна знаходитися в кождій християнській родині.
Ціна дуже приступна, бо тільки 25 цт.
Книжечка ця буде памяткою на довгі покоління.
Замовлення посилайте до:
THE HERALD
Box 3634, Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кождого місяця.
Видає Українська Православна Видавнича Спілка.
Передплата: В Канаді $1.00 на рік.
За границю — $1.50 на рік.

THE HERALD
Published semimonthly by the
Ukrainian Orthodox Publishing Company
Subscription per annum:
In Canada — $1.00. — Foreign — $150.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3684, WINNIPEG, MAN.

ЗБУДУЙМО СИЛЬНЕ БРАЦТВО.

IV.

Боротьба з розкладовими впливами.

Брацтво взяло собі за ціль „боронити Церкву перед розкладовими та іншими шкідливими впливами" (параграф III. 3. статута).

Церква, як установа Божа, як Царство Боже на землі, засноване Ісусом Христом та оперте на Його науці, заповідях, — є досконала, завершена в своїй науці та незмінна. Їй нічого недостає, ні бракує, вона не підлягає змінам людських поглядів та настроїв, вона чиста й непорочна.

Але як установа громадська, як організація, що складається з людей, — Церква часто має такі самі хиби й недостачі, як і світські організації. Отже спори й непорозуміння між членами, занедбання обовязків, застій в діяльности і т. п.

Як організація громадська, Церква обєднує людей ріжних політичних поглядів та ріжних характерів. Вона не завжди має спромогу провірити моральну вартість та дійсні цілі й заміри тих, що стають її членами, й тому нераз буває, що в ряди її вірних попадають одиниці, — духовні й світські, — що використовують своє членство в Церкві для невластивих, нераз нечесних і для Церкви шкідливих цілей.

Отже не диво, що в Церкві, як в установі громадській, бувають непорозуміння й спори, підносяться нераз кличі, що йдуть явно в розріз з цілями й завданнями Церкви, виринає часами внутрішня боротьба, що не тільки заколочує спокій та гальмує діяльність Церкви, але нераз грозить їй розвалом.

Перед такими розкладовими та шкідливими впливами й кличами, що випливають з людських недомагань, не є цілковито забезпечена, разом з іншими церквами, також Українська Православна Церква в Канаді. Хоч загал вірних нашої Церкви становить найкращу та найсвідомішу частину українського загалу в Канаді, то булоб нерозумним твердити, що всі православні українці без винятку є бездоганними, наскрізь свідомими, щирими та відданими членами Церкви. Число православних українців в Канаді досягає від сімдесять до сто тисяч, отже не можна себе дурити, що між ними нема бодай малого числа людей, що своїм характером та поведенням не вповні відповідають тим високим вимогам моральної якости, які Українська Православна Церква ставить своїм вірним.

Безусловно, е між ними й менше свідомі та менше ідейні; е й скупі та байдужі; є „вічні революціонери", що не зносять жадної дисципліни; є малькотенти, що ніколи й нічим не вадоволені, хіба тільки сами собою; є й маленькі „Мусолїні" та „Гітлері", що в своїх громадах хочуть бути диктаторами, а коли громада на це не згодиться, вони починають шкідливу, розкладову роботу; є нещирі, що ходять до церкви не тому, щоб задоволити свої релігійні почування (яких може й не мають), а тому, щоб виробити собі популярність, або поліпшити бизнес, або приєднати клієнтів; можна припускати, що є й такі, що приєднуються до церковної організації єдине для того, щоби її шкодити „верченням з середини" (в злуці з цим слід пригадати, що кілька років тому комуністичний провід в Канаді виразно закликав своїх членів до такого способу боротьби з релігійністю).

Таких і подібних членів, як що їх можна членами назвати, мають всі церкви, має також хоч на щастя як найменше, Українська Православна Церква. Але яке б мале число їх не було, вони безусловно наносять церкві шкоду. Вони вносять в громаду розбрат та невгоду, зневохочують других членів до праці та взагалі обнижують моральний уровінь громади.

Завданням Брацтва є направляти таких членів на добру дорогу, давати їм добрий примір та взагалі, заохочувати до позитивної, корисної праці в громаді. Коли ж неможливо їх опамятати та направити, то лишається остерігати перед ними добрих членів Церкви і в такий спосіб протиставитися їх шкідливим, розкладовим впливам.

Моральна й матеріяльна поміч Церкві.

Брацтво взяло собі заціль нести моральну й матеріяльну поміч Церкві.

Багато з того, що вже дотепер сказано про намічену діяльність Брацтва, підходить під кваліфікацію моральної помочі Церкві. Брацтво в першій мірі має дбати про те, щоби його члени були добрими християнами, щоби заховували заповіди Церкви й жили згідно з її наукою та підчинялися її проводові. Дальше, щоби так примірним життям, як і добрим словом поширювали впливи Церкви серед українського загалу в Канаді та приєднували для неї нових членів і прихильників. Брацтво має підносити повагу й авторітет Церкви, захищати її перед ворожими нападами, та взагалі стояти на сторожі її інтересів і добробуту.

Матеріяльна поміч Церкві полягає в тому, щоби спомагати її фондами.

Церква, як всяка інша організація, потребує для свого існування й роботи фондів. Фондів на утримання єпископа й голови Консисторії, фондів на канцелярійні видатки Консисторії —друки, оплату почти, телефон, телеграми й інше, — фондів на утримання дієцезіяльного дому, — асекурацію, податок, світло, опал, — фондів на організаційні видатки та на утримання семинаря, в якім вчаться кандидати на священиків і т. д. і т. п. На все це треба грошей. А не буде грошей, то не буде змоги утримати церковної організації, — отже не буде єпископа, не буде Консисторії, не буде семинаря, не буде священиків, — одним словом не буде Української Греко-Православної Церкви, як такої. Зможуть якийсь час існувати незалежні церковні громади, але вони без спільного проводу, без централі довго не встоять і скоро знидіють так, як нидіють на наших очах російські православні громади. Бо **Церкву як таку творять не окремі громади, що існують кожда сама про себе, але громади, що є звязані з собою і працюють для одної ціли.**

Українська Православна Церква в Канаді від самого початку свого існування опирається в справі фондів виключно на своїх членів. Ми віримо, що тільки та церква може виконувати як слід свої обовязки супроти своїх вірних і свого народу, яка нічим, отже й фондами, не є звязана з чужими людьми чи організаціями й не є залежна від них. Не може бути більшого сорому для народу, як той, щоби хтось чужий утримував для нього церкву. Такий нарід є жебраком, чужим наймитом, а не своїм паном. Він не є господарем в своїй церкві і вона служить не його интересам, а інтересам тих, хто її підтримує своїми грішми.

На жаль ще не всі наші громади та не всі члени здають собі ясно справу з того, яким важним чинником в церковній праці є фонди та який гріх, так супроти Церкви, як і загально української справи, поповнюють ті, що відносяться байдуже до матеріяльних потреб своєї Церкви. Брацтво, яке взяло собі за ціль нести матеріяльну поміч Церкві, має тут широке поле до попису. Перш всього воно повинно подбати, щоби його власні члени на час та вповні виконували свої обвязки супроти дієцезіяльного фонду. Дальше воно повинно вести освідомлюючу акцію серед громад і поодиноких вірних Церкви, заохочуючи їх чесно та совісно виконувати свої обовязки під цим оглядом. Крім цього Брацтво повинно занятися збиранням ухвалених жертв на дієцезіяльний фонд від громад та поодиноких вірних, а крім того заряджувати ріжні підприємства та переводити загальні збірки на цілі Церкви. Одним словом давати Церкві всяку можливу поміч при збиранню фондів, які вона мусить мати для ведення своєї роботи.

ПАТРІОТИЗМ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКИХ ПРОВІДНИКІВ.

„Українські Вісти" часто хваляться патріотизмом провідників греко-католицької церкви, стараючися в той спосіб доказати, що греко-католицька церква, це дійсно національна церква українського народу. Як той патріотизм на ділі виглядає, наводимо понище одно розпорядження папського адміністратора на Лемківщині, о. Масцюха, яким то розпорядженням він заборняє співати в церкві „Боже великий, единий". О. Масцюх також заборонив прикрашувати образи в церкві рушниками, який то звичай є загально поширений між українцями.

Понище розпорядження передруковуємо з „Нового Часу", з дня 7 лютня, 1936. Воно звучить так:

„Апостольський Адміністратор у Риманові-Здрю ч. 101. До Всечесного о. Омеляна Константиновича, парох у Сяноці.

— Від осени минувшого року зачався сильний наступ на греко-католицьку церкву в Лемківщині. Уживалося неімовірних штук та інтриг, щоб викликати апостазію бодай в одній місцевости Лемківщини. В імя охорони католицької віри, щоб не давати причини до атаку, бо Лемківщина ще за слаба, сим забороняється співати в церкві пісню „Боже великий, единий", яку називають українським гимном, так довго аж ця заборона виразно стане відкликана. Як що знайшлабся яка група, що проти сеї заборони відважилабися співати сю пісню в тамошній церкві, то се має вважатися яко манiфестацію, непозволену на св. місци зі всіми правними наслідками. Ми далекі від того, щоб вдаватися в партійні сварки, але на се маємо повне право, щоб дати зарядження дотично захованяся на св. місци в церкві, як того вимагає теперішня хвиля.

Від Ординаріяту Апостольскої Адміністрації.

Риманів-Здрій, дня 27 січня, 1936 р.
о. др. В. Масцюх. в. р.

Як з Вашою передплатою на цей рік? Погляньте на наліпку, чи не час вже відновити передплату за „ВІСТНИК"?!

ВІДНОСИНИ МІЖ ЦАРГОРОДСЬКИМ ПАТРІЯРХАТОМ ТА УКРАЇНСЬКОЮ ПРАВОСЛАВНОЮ ЦЕРКВОЮ.

З Візантії прийшла до нас віра Христова, з Візантії-ж разом з нею прийшла і церковна ієрархія. Ясних і певних відомостей про те, яке канонично-правне положення у відношенні до Царгородської патріярхії заняла Руська Церква, не маємо. За св. князя Володимира Церква наша була, як припускають історики, хоч і дуже короткий час, автокефальною, бо наші стародавні письменники — чернець Яким і преподобний Нестор, згадуючи перших Київських митрополитів, називають їх то митрополитами, то архієпископами. Ці два титули в давній практиці Грецької Церкви не були рівнозначні. Були архієпископи, які безпосередньо підлягали патріярхам, не підлягаючи окружним митрополитам, але були архієпископи, які стояли вище митрополитів й користались цілковитою незалежністю від патріярха. Таких архієпископів було дуже мало: Кипрський, Іверський, Болгарський і Сербський. Напевно згадані наші письменники це добре знали і без жадних підстав не присвоювалиб Київським первосвятителям почеснішого титулу архієпископа, рядом з титулом митрополита.

За автокефалією первісної Української Церкви промовляє ще й той факт, що кн. Володимир, приймаючи віру Христову від Греків, не міг не домагатись незалежности своєї церкви. До того ж він мав перед очима живий приклад — Болгарську Церкву, що її недавно засновано на правах автокефалії.

Період незалежности Нашої Церкви, коли він мав місце, трівав одначе недовго, кілька років й скінчився зараз по смерти Володимира, а може ще навіть і за його життя. Право обирання й посвячення митрополитів патріярх залишив собі й присилав на Київську катедру своїх людей. Одначе й після цього Київська митрополія не була звичайною митрополією в патріярхії, а займала якесь виняткове становище. Видно це хоч би з того, що Царгородський патріярх посилав грамоти до Київського митрополита не з восковою печаткою, як до звичайних митрополитів своєї патріярхії, а з олов'яною, як до інших автокефальних архієпископів. Але чужинецький провід у Церкві був невигідний для церковно-національного життя Русі. Митрополити-греки, не знаючи душі, мови, звичаїв та традицій своєї пастви, не могли належно виконувати своїх пастирських обовязків. Своя національна ієрархія, нехай з меншими освітніми якостями, може для пастви дати більше ніж чужа, хоч і більш освічена, та позбавлена почуття любови до пастви, як до власної нації.

Спочатку не могло бути й мови про свою національну ієрархію, бо на Русі не було відповідних кандидатів, але, коли стали повставати кадри свого духовенства з відповідною освітою, питання про національну ієрархію набрало актуальности. Вже князь Ярослав Мудрий знайшов можливим мати біля себе митрополитом не чужинця; року 1051 скликаний до святої Софії у Києві собор єпископів вибрав митрополитом київським Іларіона-русина, княжого придворного священика. Це вже було ділом великої ваги. Але Ярослав пішов ще далі. Вибраний кандидат не поїхав до Царгороду по митрополичі свячення, а одержав ті свячення в св. Софії київській від зібраних на собор українських єпископів.

Що змусило Ярослава до такого радикального кроку, ще досі конкретно не вияснено. Один із пізніших літописців — власне Никона, а за ним деякі дослідники історії (митр. Макарій) припускають, що причиною цьому була війна з греками. Однакож відомо, що війна скінчилася ще 1046 року, за пять років до висвячення Іларіона. Є також припущення, що князь був ображений поступованням патріярхії, яка по смерти митрополита Феопемпта чомусь більш як два роки не присилала нового митрополита; не мігши довше зоставляти церкви без архипастиря, Ярослав наказав єпископам поставити митрополита. Але найправдоподібнішою являється думка більшости дослідників, про яку каже, як про „цілком природну", проф. Є. Голубинський, а саме, що Ярослав був незадоволений порядком вибору і поставлення митрополитів Царгородом із греків і що він хотів „повернути дану нам і зараз же відібрану автокефалію".

Новим митрополитом були всі задоволені. Він ще до посвячення звернув на себе увагу князя і духовенства своєю вченістю, красномовством і суворим подвижничеським життям. А після його висвячення літопис говорив, що „сам Бог вложив князю в серце" поставити митрополитом Іларіона.

Після посвячення митрополита Іларіона, князь, щоб не зірвати остаточно звязків з грецькою церквою, попросив у патріярха благословення новому митрополитові. Патріярх благословення дав, але ждав тільки нагоди, щоб привернути старий лад, поставлення для Русі митрополита.

На нагоду довго не прийшлось ждати. Скоро вмер князь Ярослав, а за ним відійшов у кращий світ і митрополит Іларіон.

Патріярх скористав з ситуації, яка витворилась після смерти Ярослава, і по недовгій перерві знову бачимо на київській митрополичій катедрі грека. Це викликало протести, які однак не дали наслідків. Протестантом головним явився новгородський єпископ Лука Жидята, якого новий митрополит Єфрем р. 1055 покликав на суд, обвинувачуючи його в „неподібних речах". Проф. Голубинський припускає, що ті „неподібні речі" були ніщо інше, як незадоволення єпископа Луки тим, що після митрополита Іларіона знову явився на катедрі грек. Владику Жидяту не підтримала одначе князівська влада, його було засуджено і протримано в Києві три роки. Судом над єпископом Лукою кінчиться перша сторінка зі змагань української церкви до незалежности. Митрополити греки знов засіли на київській катедрі майже на століття.

Року 1145 за княжения Всеволода Олеговича митр. Михаїл II після довшого перебування на катедрі (14—16 років) залишив Київ й виїхав до Царгороду. Згадана подорож не була якоюсь звичайною діловою, які часто тоді бували, а її викликав конфлікт митрополита з князем, бо, як згадує один з літописів, митрополит, виїжджаючи до Царгороду, дав єпископам „рукописаніє, яко не достоїть їм без митрополита в святій Софії" (т. є Київській) служити. З цього інтердикту, як і з того, що по смерти князя Всеволода (а вмер він 1146 р.) не прислано нового митрополита, бачимо, що в нього дійшло до конфлікту не тільки з князем, але й з руським єпископством.

Слідуючого року (1147) княжий престіл зайняв Ізяслав Мстиславович, а катедра ще вакувала. Ізяслав, людина рішучої вдачі, пішов за прикладом свого предка Ярослава й поставив митрополита в Києві без зносин з патріярхом. Як на особу гідну такого високого становища, князь вказав на Климента Смолятича, українця, чорноризця, схимника й філософа. Про його вченість ось що говорять літописи: „книжникъ і философъ (був) так, яко (ва) ще в руской земли не бяшеть". Що спонукало великого князя Ізяслава поступити в такий спосіб, літописи про це ясно не говорять. Вони подають тільки голий факт без коментарів. Вже пізніш учені почали робити різні пояснення цього. Деякі припускали, що ніби це викликано було княжими усобицями на Русі й заколотом в царгородській патріярхії. Припущення це критикує митрополит Макарій, на думку якого, при бажанні князя мати митрополитом грека, всі тимчасові перепони не могли б йому стати на перешкоді, бо нераз траплялось чекати на нового митрополита цілими роками. Навпаки, каже він, з бігу обставин видно було, князь Ізяслав не хотів митрополита з Царгороду, а домагався незалежности Руської Церкви. А князя в цій справі підтримувала група національного єпископату.

(Докінчення буде).

ПОВІСИТИ ЙОГО.

Жило два сусіди — один віруючий, а другий ні. Віруючий святкував день недільний і ходив до церкви, а невіруючий в неділю працював, як в будень. А коли одного разу почав переконувати свого сусіда, що й він краще робив би, як би замісць йти до церкви, взявся за роботу, вийшла між ними така розмова:

— Щоб ви сказали, — питає віруючий, — якби я, маючи сім доларів, дав шість бідному, а собі лишив тільки одного?

— Я сказав би, що ви гарний, милосерний чоловік, — відповів невіруючий.

— Добре, а що ви сказали б, як би той бідний, якому я дав шість доларів взяв тай в додатку вкрав в мене ще й той семий долар?

— Я сказав би такого драба повісти!

— Отже бачите, — каже віруючий, — ви сами на себе видали засуд. Господь Бог дав вам шість днів до роботи, а семий, — неділю — залишив для себе, а ви й той семий день крадете в Нього.

Невіруючий засоромився, а там подумавши хвилину, стиснув сусідові руку тай каже:

— Дякую за науку. Почекайте, прошу, пару хвилин; я переодягнуся і підемо разом до церкви.

КРАСА НЕБА.

Святий Василій про красу неба так говорить:

Коли дочасні добра так великі, то як же великі будуть добра вічні? Коли так красні добра видимі, то яка ж мусить бути краса невидимих? Коли велич неба переходить силу людського розуму, який же розум зможе збагнути природу справ вічних? Коли сонце, що підлягає знищенню, таке красне й велике, яке ж красне мусить бути сонце справедливости?

ГУРТОВИЙ СКЛАД ЦЕРКОВНИХ РІЧЕЙ.
Пишіть по катальоґ.
WILLIAM GROSS & CO.
322 Main St., Winnipeg, Man.

АПОСТОЛ НА СВЯТО БЛАГОВІЩЕННЯ.

(Жидів II: 11—18).

Браття! Хто освячує і хто освячується, від Одного всі; з сієї то причини не соромиться братами звати їх, кажучи. Звіщу імя Твоє братам твоїм, посеред церкви співати-му хвалу Тобі.

І знов: Надіятн мусь на Него. І знов: Ось я і діти, що дав мені Бог.

Коли ж діти стались спільниками тіла і крови, і Він так само спільником їх, щоб смертю знищити того, що має державу смерти, це є діявола, і вивволити тих, що з страху смерти через усе життя підневолені були рабству.

Справді бо не ангелів приймає, а насіння Авраамове приймає.

Звідсіля мусів у всьому подобитись братам, щоб бути милосерним і вірним архиереєм у Божому, щоб очистити гріхи людські.

У чому бо сам пострадав, спокушуваний бувши, може і тим, що спокушуються, помогти.

АПОСТОЛ на ВЕЛИКИЙ ЧЕТВЕР

(1 Коринтян XI: 23—32).

Браття! Я бо прийняв від Господа, що й передав вам, що Господь Ісус тієї ночі, котрої був виданий, прийняв хліб, і, хвалу віддавши, переломив, і сказав: Прийміть, їжте, се є тіло моє, що за вас ламлене; се робіть на мій спомин.

Так само й чашу по вечері кажучи: Ся чаша є новий завіт у крові моїй; се робіть, скільки раз пете, на мій спомин.

Скільки бо раз їсте хліб цей і чашу цю пете, смерть Господню звіщаєте, доки (Він) прийде.

Тим же, хто їсти ме хліб цей і пити ме чашу Господню недостойно, винен буде тіла і крови Господньої.

Нехай же розгледить чоловік себе і так нехай хліб їсть і чашу пе.

Хто бо їсть і пе недостойно, суд собі їсть і пе, нерозсуджаючи про тіло Господне.

Того то многі між вами недужі та слабі, й заснуло доволі.

Бо коли б ми самі себе розсуджували, то не були б осуджені.

Бувши ж осудженими, від Бога караємось, щоб з світом не осудились.

АПОСТОЛ НА ВЕЛИКУ СУБОТУ

(Римлян VI: 3—11).

Браття! Хіба не знаєте, що скільки нас у Христа Ісуса охрестилось, у смерть Його охрестились?

Бо погреблись ми з Ним через хрещення у смерть, щоб, як Христос устав із мертвих славою Отця, так і ми в обновленню життя ходили.

Коли бо ми зєднані (з Ним) подобієм смерти Його, то й (подобієм) воскресення будемо, знаючи, що давнього нашого чоловіка з Ним розпято, щоб зникло тіло гріховне, щоб не служити нам більш гріху.

Хто бо вмер, той визволивсь від гріха.

Коли ж ми вмерли з Христом, віруємо, що й жити мемо з Ним, знаючи, що Христос, уставши з мертвих, уже більш не вмре: смерть над Ним більш не панує.

Бо що вмер, за гріх вмер Він раз; а що живе, Богові живе.

Так само й ви думайте, що ми мертві вже гріху, живі ж Богові, у Христі Ісусі, Господі нашім.

СУПРУЖА ВІРНІСТЬ.

Про великого князя Персів Кира оповідають, що одного разу казав покликати перед себе князя, його жінку й дітей, що забрав їх у війні в неволю, й сказав князеві:

— Що даш мені, як пущу тебе на волю?

— Дам половину мого князівства.

— А як дам волю також твоїм дітям, тоді що?

— Дам тобі ціле моє князівство.

— А за твою жінку? — питав дальше Кир

— За неї віддам тобі себе самого.

Кирові так подобалася ця відповідь, що він випустив на волю цілу княжу родину, не взявши жадного окупу.

Вертаючи до свого князівства, дорозі сказав князь до жінки.

— Гарно та шляхотно князь Кир виглядає, — правда?

На те жінка відповіла:

— Не знаю. Я й не бачила. В часі твоєї розмови з Киром, я бачила тільки одного, — того, що хотів віддати себе, як окуп за мене.

Той, хто робить добро другому, робить добро також і самому собі, не в змісті наслідків, але самим актом роблення добра, тому що свідомість зробленого добра являється найвищою нагородою для людини.

Робити добро і вимагати винагороди — значить нищити вплив і силу добра

ДАРОМ

ДАМО ОДНУ з понищих книжок для того читача „ВІСТНИКА", який пришле одного долара передплати від нового передплатника „Вістника"

БЕНІТА — страшні пригоди дівчини Беніти з дикунами. Читається з захоп-

Єзуїтська Преподобниця — історичне оповідання, яке написав О. Левицький.

МАГІЧНЕ МІСТО — Новеля з життя українських переселенців в Америці. Новеля ілюстрована образками.

Тайни Цісарської Родини — опис життя австрійських пануючих в Відні з ілюстраціями. 124 сторін друку.

Виберіть собі одну з повищих книжок, подайте точне імя і адресу нового передплатника і залучіть одного долара на адресу:

THE HERALD
Box 3684 — Winnipg Man.

ПРО НЕЩАСТЯ.

Вчений Локман, знавець арабського письма й мови, мав дуже бідних родичів і тому мусів за молоду дуже багато бідувати. Раз не мав чобіт і дуже тим журився. Що не робив, куди не йшов, тільки й думав, що про чоботи й що раз більше відчував, який він нещасливий.

Але одного разу побачив каліку, без ніг. Подивився на него, а там і подумав:

— Ось, як воно. Цей каліка був би надмірно щасливий, якби мав ноги. А я маю здорові ноги, га замість того щоб дякувати Богу за здоровля, чуюся нещасливим через таку малу дурницю, як брак чобіт.

Так, памятаймо, що хоч би ми не знати яку біду чи клопоти зносили, то завжди знаходяться люди, що є нещасливійші за нас.

ЗОЛОТІ СЛОВА.

Життя святих, то так, як живі образи виставлені для нас до наслідування. Як гой маляр, що хоче відмалювати обра з другого, дивиться на первообраз і так малює, — так повинен кождий, хто хоче чесно жити, звертати своє око на життя Святих і наслідувати їх в їхніх чеснотах.

Св. Василій.

Сповідь — то ключ до неба.

Св. Августин.

Більша радість у небі над одним грішником каючимся, як над девятдесять і девятьма праведниками, котрим не треба каяння.

Лука XV:7.

Із 168 годин в тижні, одну-одніську годину затримав Собі Господь Бог і приказав, щоб ми Йому служили в ній через Богослуження. Багато з нас і тої години Йому жалують та переводять її на пустих світських забавах та в злих товариствах.

Св. Іван Золотоуствй.

Ю Д И.

Коли згадаєш голосно про Юду,
Що винен смерти Учителя свого,
Здрігнеться кождий. До віку, до суду
Юда проклятий. А однак як много
Юдів по світі в гордости ступає.
Словом з них кождий Христа величає —
А в серцю? В серцю повен підлої зради—
Готов спродати Христа без пощади!

Хрест святий, здаєсь, Юди почитають,
І в домі Божім покірно бють поклони,
А в серцю пекло злоби всякої мають.

Бог все те видить і Бог все знає,
Як знав, що Юда колись Його зрадить
І кінця злоби грішника чекає
І Своєї кари острий меч ладнає;
А коли сяде на строгії суди,
Тоді вам горе — о горе вам Юди!

„ВІСТНИК" є хлібом душі кождого православного Українця. Але, щоби він мІг стало і на час виходити — треба, щоби його читачі не залягали з передплатою! А як Ваша передплата?

„ДНІПРО"

Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.

Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштує на рік $2.00

Передплату висилати на адресу:

"DNIPRO"
1851 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

СЛУЖБА БОЖА ЧЕРЕЗ РАДІО.

(Мейфер, Саск.)

У „Вістнику" з 15 лютня ц. р. появилися два дописи, автори яких виказують два, цілком протилежні погляди про передачу Служби Божої через радіо. Хочу й від себе дещо сказати про цю справу

Радіо та радіові програми стали вже чимсь буденним і нема сумніву, що з часом і передача Служби Божої через радіо стане буденною. Але так довго, як люди цим захоплюються, треба поставитись до питання серіозно та застановитись, які користи або яку шкоду такі богослуження приносять.

Дописуватель з Ібстон пропонує, щоби передавати богослуження через радіо бодай що другу неділю. Як вже на те йде, то я пропонував би, щоби такі богослуження передавалися кождої неділі пр. з Вінніпегу, Едмонтону, Форт Виллям і Торонта, а тоді нам не требаб ні церковних громад, ні церков, ні місцевих парохів, бо такі богослуження охоплювалиб цілу Канаду. Церковний провід не потребує журитися, що треба більше священиків. Не священиків більше треба, а радіових апаратів. Священиків і тих, що є, булоб тоді забагато, бо чотирох священиків моглиб вповні заспокоїти радіових „парафіян" цілої Канади. Правда ставиться питання, як через радіо хрестити дітей, святити паски і т. п., — але треба думати, що „наука" й на це питання скоро знайшлаб відповідь.

Радіовим богослуженням прислухуються три роди людей: Вірні, то є члени церкви, прихильники та вороги церкви, або безбожники.

Візьмімо вірних. Вони не задоволяються самими рад. богослуженнями й не дуже ними захоплюються. Для них рад.богослуження лише тим цікаве, як там в Вінніпегу чи Едмонтоні співає хор. Вони розуміють, що це не є дійсна Служба Божа, а тільки ілюстрація Служби Божої. Вони раді мати як найчастійше Богослуження таки в своїй церковці, яку збудували й підтримують своїми тяжко запрацьованими грішми. Вони стараються запрошувати до себе на Богослуження як найбільше прихильників, бо знають, що з них можуть стати колись члени їх громади та члени Української Православної Церкви.

Тепер візьмім прихильників.

Вони не є членами церкви і не виконують тих обовязків, які виконують дійсні члени церкви. Вони безусловно люблять радіові богослуження. А то з таких причин: по перше — підчас такого богослуження ніхто не ходить з тацою. По друге — як дасть яку жертву на покриття коштів передачі богослуження через радіо, то про це ціла Канада знає, бо його жертва є проголошена в часопису. А в церкві, на тацу, хоч би й більшу суму дав, то цего в газеті не проголошують. Трете — він слухає богослуження в хаті; отже не треба їхати кілька миль до церкви, не треба там стояти та пристойно заховуватися. Не треба стіснятися. Отже, слухаючи богослуження через радіо, чоловік і з хати не виходить і ніби християнський обовязок виконує. І ніби в церкві був, і носа з хати не показав. А що найважніще, не треба платити членської вкладки до церковної громади та взагалі не треба брати на себе тягару, який спадає на членів громади. Отже їм не спішно ставати членами церкви.

Вороги церкви. Вони в жадне Богослуження не вірять, отже і в богослуження передаване через радіо. Підчас такого богослуження вони насміваються, курять, плюють, пють, виговорюють богохульні слова. Про це мені доводилося багато чути. Між іншим про послідні богослуження говорили: „В Едмонтоні щось там в Бога пірвалося, а в Вінніпегу застрягли й мусіли відпочивати"

На останок лишаються ті православні українці, що живуть в місцевостях, де нема церкви, а вони церкву люблять і в неї вірять. Але в більшости випадках в місцевостях жиє що найменше по кілька, а то й по кільканадцять родин, отже хоч вони може й не годні побудувати та утримувати церкву, то зовсім певно годні бодай в рядп-годи запросити до себе священика. Однак так довго, як будуть радіові богослуження, вони не мають потреби цего робити.

На кінці питання до всіх тих, кому дорога святість Служби Божої та розвій нашої Церкви. Чи передачею богослужень через радіо ми скріплюємо релігійність та побожність наших вірних та чи скріплюємо нашу церкву? Моя думка, що ні.

Безусловно ми любимо слухати гарного співу через радіо. Але чи не булоб краще піти за рекомендацією Духовної Консисторії й замісць Служби Божої передавати через радіо духовні концерти. Можна навіть передавати Вечірню та Ранню, але в таку годину дня, щоби це не перескаджало Богослуженням по фармах.

І. О. Витківський.

НАЙСТАРШИЙ ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ВИНАХІД ПРОТИ НЕДУГ ШЛУНКА І РЕВМАТИЗМУ ПРИЗНАНИЙ ЗА НАЙЛІПШИЙ НАЙНОВІШИМИ ДОСЛІДАМИ.

Віл 1799 року тисячі людей віднискали нормальне здоровля після років терпіння внаслідок всякого роду недомагань шлунка, як запір, нестравність, гази шлункові кваси, що є основними проявами таких недуг, як високе тиснення крови, ревматизм, періодичні болі голови, прищі на лиці і на тілі, болі в крижах, печінки, нирок і мочевого міхура, вичерпання сил, втрата сну й апетиту. Хорі в таких випадках не вживали зроблених людьми шкідливих хемічних виробів ані наркотиків; вони вживали виключно ліку, що його дає сама Природа. Цей знаменитий продукт росте на верхах найвищих гір, де він втягає в себе всі лічничі складники і вітаміни від сонця, щоб помогти ЛЮДСТВУ в нещастю

Цей лік складається з 19 родів природних листків, насіння, ягід і цвітів, що змішані у відповідній пропорції, згідно з вимогами науки, і є відомий під назвою Зільного Чаю LION CROSS HERB TEA. Зільний Чай LION CROSS HERB TEA має знаменитий смак, впливає чудесно на Вашу систему і є безпечний також для дітей. Запарте його свіжо як кождий звичайний і пийте одну склянку денно, горячим або холодним

Лікування за одного долара доконає ЧУДЕС: будете виглядати і почуватись як ново народжені на світ. Коли Ви ще не обзнайомлені з добротійним впливом цього природного ліку LION CROSS HERB TEA, то спробуйте його негайно і переконаєтесь сами. Коли наслідок не буде вдоволяючий, вернемо Вам гроші. Цей лік можете дістати теж у формі таблеток.

Спробуйте і переконайтесь сами, а ми гарантуємо зворот грошей, коли будете невдоволені.

Однотижневе лікування $1.00. Шеститижневе лікування $5.00.

Щоб оминути помилок і дістати правдивий Зільний Чай CROSS HERB TEA, виповніть і пішліть нам поніжчий купон.

Lio-Pharmacy, Dept. 9869
1180 Second Ave.,
N. Y. City. N. Y.
Gentlemen:

Enclosed find $ .... for which please send me ....

treatments of the famous LION CROSS HERB TEA

NAME ....

ADDRESS ....

CITY .... PROVINCE ....

ЗАГАЛЬНІ РІЧНІ ПАРАФІЯЛЬНІ ЗБОРИ ЧЛЕНІВ УКР. ПРАВ. СОБОРУ СВ. ПОКРОВИ У ВІННІПЕГУ ЗА 1935 РІК.

Збори відбулися 9-го лютого н. р. о 4 год. по пол. в салі Собору з таким порядком:

1. Отворення Зборів.
2. Вписи нових членів і вплата членських вкладок.
3. Вибір президії для переведення зборів.
4. Читання протоколу з останніх Річних Зборів.
5. Звіти членів Заряду, і звіт фінансовий.
6. Звіти представників від Т-в при Соборі, Братства і Сестрицтва.
7. Справоздання Контрольної Комісії.
8. Вибір Заряду і Контрольної Комісії на біжучий рік.
9. Біжучі справи (внески і запити).
10. Замкнення зборів.

По відспіванні молитви „Царю Небесний" голова парафії п. О. Бояніаський отворив збори і попросив вибрати президію для переведення зборів. Головою зборів обрано п. Д. Угринюка, секретарями пп. Марцинюка і Гнидзу. Присутніх було около 150 членів. Частина членів вплатила на зборах член. вкладки, а також вписались і нові члени.

Протокол попередніх Загальних Зборів прийнято без змін. Звіти чле-

Книжка, котру повинен прочитати кождий Українець і Українка

„ЧУЖА РУКА"

або „ХТО РОЗЄДНУЄ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД".

НАПИСАВ ПРОТ. В. КУДРИК. ЦІНА КНИЖКИ ЛИШЕ 35 ЦТ.

Замовлення і гроші слати на адресу:

THE HERALD - Box 3684 - WINNIPEG, MAN.

ніа заряду Собору вислухано з цікавістю, а особливо звіт пароха Собору, який нагладно висував всю працю в Соборі за весь рік, а зокрема свою. Зі звітів видко, що Собор поминю важкого останнього року, як з моральнього, так з матеріяльного боку, вийшов вповні вдоволяюче, а матеріяльний стан кращий, як попередніми роками. З фінансового звіту оказалось, що прибутки Собору за минулий рік збільшились о 600 долярів і на цю суму зменшились довги, бо видатки не збільшились. Загальний прихід виносив около чотири тисячі долярів (3,959.85).

Контрольна Комісія провірила точно все майно Собору і книговодство, найшла все в порядку і внесла вотум довіря уступаючому Зарядови.

На 1936 рік у Заряд Собору увійшли:

Почесний голова — парох Собору о. П. Маєвський; голова — О. Бойнівський; заступник голови — Ю. Ожійовський; секретар — Я. Гнидра; фінансовий секретар — І. Рій; скарбник — І. Стрийковський; члени заряду: В. Свистун, Т. Циганевич, В. Поташник, С. Сокульський, А. Неляпа, Т. Мульський. Контрольна Комісія: М. Комар, М. Сорохтей, М. Кілвін, Я. Богоніс, М. Прокопів.

У внесках і запитах порушено такі справи: Влаштування свята св. Миколая, доповнення гардеробу, бібліотеки і буфету, бонди, членські вкладки і ін.

Молитвою „Достойно есть" закінчено збори о 7 год. вечером.

Д. Угриньок, предсідник,
[illegible] Гнидра, М. [illegible]
секретарі зборів.

РІЧНІ ЗБОРИ.
(Тиндал, Ман.)

Річні збори української православної громади в Тиндал, Ман відбулись 22-го грудня, 1935 року, в 2 годині пополудни в домі пана К. Гнатюка.

Зборами провадив п. Д. Вівчарик, як предсідник, а секретарював п. І. Мамчур. Збори відбулись, як звичайно. Перше заряд здав звіт з діяльности за рік 1935. Звіт принято. Дальше обговорювалось церковні справи. Одобрено буджет на рік 1936 так, як в минувшім році. Рішено мати 12 богослужень на рік.

Потім вибрано новий заряд, до якого увійшли: П. С. Юрків — голова, п. М. Залуцький — заст. голови, п. Л. Сабат — фінансовий секретар, п. І. Мамчур — рекордовий секретар, п. М. Гнатюк — касієр.

Контрольори: пп. В. Тепіло, П. Кацалай, Г. Хомин, п. М. Чирко — господар, п. Тепіло і п. Г. Чирко — старші брати.

Дальше намічено плян до дальшої праці, а відтак збори замкнено в 6-ій годині вечером.

Буде на місці сказати, що наша громада зробила гарний поступ в минувшім році. Сплачено вповні довг, що тяжів на церкві, куплено ризи (купило Жіноче Товариство), хоругви й процесійний хрест. Коли громада буде так дальше працювати, то в недовзі будемо мати церкву скінчену.

Як оден з членів, заохочую наших парафіян до праці та бажаю якнайкращих успіхів.

І. Мамчур.

ВИБРИКИ КАТОЛИЦЬКОГО ДУХОВНИКА.

Околиця Давфин може повеличатись католицьким духовником, який в своїй ревности перевищає папу римського. З його прибутком настала така ворожнеча між українцями, що вдесь не було більшої за Йосафата Кунцевича. Свої проповіди присвячує Українській Прав. Церкві та її вірним. Не знаючи історії Української Церкви, взиває її рівно, й вірних представляє гірше поган.

Цікаво, що цей духовник говорить явно славно, що історії України не признає, бо то є видумка Грушевського та Аркаса. Як це розуміти? „Українські Вісти" оголошують і продають Історію України, а егомосць в неї не вірить. Молодь, що гуртується при ньому, мабуть не чула ще від нього й слова по українськи. Навіть сповідь перепроваджує по англійськи. Часами робить виклади англійської історії, а про українську ані словечком не згадає. Цікаве з ним сталося в одній околиці, коли мав відчит для молоді. Просив, щоби давали йому питання, але на письмі. На відчиті були хлопці й дівчата, чоловіки й жінки. Питання поставили рівні. Думаю, що на деякі питання було йому тяжко відповісти й не відповідав, але на два питання дав дуже цікаву відповідь/

Питання: Коли відбулося хрещення України?

Відповідь: 860 року.

Питання: Коли помер Володимир Великий?

Відповідь: 1084 року.

Вірю, що провідникові католицької громади тої околиці було соромно почути такі відповіди. Але духовник не робить собі з того нічо. Нападає дальше на православних українців і їх Церкву, а не бачить стану своєї власної отари, якій заборонює сходитися з православними.

Ви, отче, лишіть нас краще в спокою. Ми дамо собі без вас раду. Зверніть більше уваги на своїх вірних, щоби вони краще поводилися. Зверніть увагу, яку шкоду наносять бійки, пиятика та тягання по кортах.

Ми, православні українці, повинні взяти на себе обовязок освідомлювати наших братів, греко-католиків. Вони тому не винні, що знаходяться під чужим проводом, а винні їх провідники, що туда їх завели й там їх тримають.

Православний.

СВЯТКУВАЛИ ПО ХРИСТИЯНСЬКИ.
(Едмонтон, Алта.)

Читаю в одному часописові, як то хвалиться модерні християни, що вони „відсвяткували цьогорічні свята Рождества Христового по християнськи, по нашому звичаю", бо ходили з колядою...

І то все. Колядa, а головно гроші з коляди це, бачите, належить до святкування свят по християнськи. Нема згадки про прекрасну різдвяну відправу, про Богослужання. І на що? Вистарчить лиш дочекатися Різдва, вібрати хлопців і піти від хати до хати, заколядувати. І написати до газети, що це по християнськи. І сповнено обовязок.

Легко, правда? Головно, коли люди надавали грошей.

По християнськи проводити свята значить перше віддати Богові те, що Боже. Треба рано встати, піти до церкви помолитись Богові, подякувати за те, що ми дождались так світлого часу. А далі просити благословення на дальший час. Опісля побути в родинному кружку, а далі йти з колядою.

Лиш християни з так званих „націоналістів" інакше на це дивляться й тому святкують по своєму, по взірцю німецького Гітлера, який заводить поганську релігію, і треба надіятися, що наші „християне" без ніякої церкви, колиб дістали владу в свої руки, попробувалиб такого й на наших землях. Це роблять вони тут. Колиб не гроші за коляду, то певно взагалі не святкувалиб.

Такі самі „християни" є й в Едмонтоні. Вони теж святкували „по християнськи", бо ходили з колядою. Але коли було Богослуження в церкві в год. 8 рано, то їх не було. Не було тих „християн" і на Службі Божій, яка зачалася в 9.30 перед полуднем. Певно всі „православні" їхні члени пішли до католицької церкви, бо наша церква, бачте, самостійницька, а вони за самостійністю, лиш церква повинна від них залежати.

А десь коло полудня глядиш і бачиш: ідуть „християни" колядувати. Питаєш, що ви за одні? Ми з Обєднання. Хочемо вам заколядувати. На інвалідів. Просиш тих „християн" у хату. Колядують. А там питають, коли дістали коляду, на що записати, на „визвольний фонд"? Так скоро ті „християни" забули, що зразу заявляли, що колядують на інвалідів. А може вони думають про тих інвалідів, що десь там за кордоном України побирають гарну платню й „визволяють" Україну? Бо я грішний думав таки про тих наших інвалідів з війни.

Ну пішли. Добре, що так „по християнськи" святкують.

Ті „християни" не люблять священиків. Зрозуміла річ! Вони на рідних землях жили далеко від них. Тому свою злість на них зганяють при ріжних святах, навіть таких, як свято державности. Може й тому не йдуть до церкви?

Десь там були такі большевики, що ходили колядувати. Коли це правда, то нема ріжниці між ними, а тими „християнами", що так святкують по „християнськи".

Цілий рік не йде до церкви такий „християнин". Не молиться. На стінах у його хаті не бачиш образа Ісуса Христа, Божої Матері чи святих. Ні навіть Шевченка та Хмельницького. Бо вони не голосили „Нація понад усе"! Геть їх! А прийде Різдво, йдуть з колядою. На Великдень ідуть свячене. Хіба вони не „християни"?...

А хто смів сумніватися про їх роботу та поступування, той по їхньому — угодовець.

Націоналіст.

ЛІТУРГІЯ
Святого Іоанна Золотоустого
на мішаний хор
написав
Олександер Кошиць.

Ціна $1.50.

The P. Mohyla Ukrainian Institute
Box 1266. Saskatoon, Sask.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1936 РІК.

БЕРЕЗЕНЬ.

20 П. Василя, Єфрема, пп. Павла
21 С. Теофілакта єп.

22 Н. Нед. 4 посту. † 40 мч. в С.
23 П. Кондрата
24 В. Софронія
25 С. Поклони. Теофана пов.
26 Ч. Никифора
27 П. Пп. Венедикта Нурс.
28 С. Св. Олександра мч. Апулія

29 Н. Нед. 5 посту. Мч. Савина
30 П. Олексія чол. Божого
31 В. Кирила Єрусалимського

КВІТЕН.

1 С. Хризанта, Дарії
2 Ч. Івана мч., Се[redacted]
3 П. Якова Ісповідника
4 С. Лазарева субота

5 Н. Нед. Квітна. Пп. Нікона
6 П. Пп. Захарії, Якова
7 В. Благовіщення Пр. Богор.
8 С. Собор Арх. Михаїла
9 Ч. Вел. четвер. Матрони
10 П. Велика пятниця. Іларіона
11 С. Вел. субота. Марка і Кир.

12 Н. Воскресення Христове
13 П. Світлий Понеділок
14 В. Світлий Вівторок
15 С. Пп. Тита, Амфіяна

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
Березе[redacted]
о. Д. [redacted]

22. Нед. — Глен Елдер. В суботу, 5 год. пополудні Вечірня і сповідь.
29. Нед. — Гвес. В суботу, 5 год. по полудні Вечірня і сповідь.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Запаринюка.
Березень

24. — Сифтон
25. — Венлав
26. — Богдан.
29. Нед. — Гарленд.

Квітень.

2, 3. — Роркетон.
5. Неділя — Гілберт Плейнс
Всюда Великодня сповідь і збірка дієцезіального фонду.
Адреса: — Давфин.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Л. Дячина.
Березен[redacted]

22. Неділя — Мелантон
29. Неділя — Ст. Мартин
Всюди сповідь і св. Причастя.
Адреса: Тиндал, Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. [illegible]
Березень.

21, 22. Суб. і Нед. — Вел. Сповідь — Смитс.
25. Середа вечером, Поклони — Ст Джулієн.
28, 29. Суботи і Нед., Вел. Сповідь Ва[redacted]

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Т. Кисілюка.
Березень.

22. Неділя — Редвотер
29. Неділя — Калмар
9640—108 A. Ave.
Edmonton, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. В. Апонюка.
Березень.

22. Неділя — Гардентон (місто.)
29. Неділя — Толстой.
Адреса: Толстой, Ман.

ЦЕРКОВНИЙ УСТАВ НА 1936 РІК.
Березень.

22. Неділя 4. посту: Голос 7 Утр. Єван. Івана XX: 19—31. Літ. Ап. жида VI: 13—20. Єван Марка IX: 17—31
25. Середа. — Поклони.
29. Неділя 5 посту: Голос 8. Утр. Єван Івана XXI: 1—14 Літ. Ап. жида IX: 11—14 Єван Марка X: 32—45.

Квітень.

5. Неділя, Квітна. Гол. 1. Всенощне Утр. Єван. Мат XXI: 1—11 і 15—17 На Утрені перед каноном благословіння лози. Літ. Івана Золотоустого Ап. Филипян IV: 4—9. Єв. Ів. XII: 1—18.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
684
W... ÍG, MAN.

Рік XIII. WINNIPEG, MAN., APRIL 1st, 1936 ВІННІПЕГ, МАН., 1-го КВІТНЯ, 193[6] ЧИСЛО (243) 7

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Воскресення Твоє, Христе Спасе, Ангели прославляють на небі, і нас на землі вчини достойними з чистим серцем Тебе славити.

Сей урочистий і святий день, єдиний, днів Цар і Господь, свято із свят і торжество із торжеств, і в цей день хвалімо Христа по віки!

Воскресіння день і просвітімся святом і оден одного обнімімо! Скажімо: „Браття" — навіть тим, що ненавидять нас! Простімо все ради Воскресення, і так промовмо голосно:

Христос воскрес із мертвих, смертю смерть здолав, і тим, що в гробах, життя дарував!

**Відновіть свою передплату на „ВІСТНИК" як найскорше.
Річна передплата в Канаді $1.00, в Злуч. Державах $1.50**

„УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ" ШУКАЮТЬ КЛОПОТУ.

(Продовження).

Творення нових та виключування пережитих канонів.

Третя точка заяви Консисторії звучить так:

„Право Церкви на творення нових канонів Соборов Церкви відповідно до вимог життя Церкви і на виключування з уживання канонів, що перестали відповідати вимогам життя Церкви."

Це значить, що Українська Греко-Православна Церква в Канаді [illegible] право ухвалювати для себе такі канони, які її потрібні для належного ведення своєї роботи та порядкування своїми справами серед даних обставин, а також, що вона має право виключувати з уживання такі канони, які вже не відповідають тим обставинам та відносинам, серед яких її приходиться існувати та працювати.

„Українські Вісти" кажуть, що це протестантизм та що Консисторія, складаючи заяву про право нашої Церкви ухвалювати для себе нові канони та виключувати з уживання пережиті канони, тимсамим „уступає зі свого становища.. та годиться на протестантизм".

Що є церковні канони?

Церковні канони — це те саме, що церковні правила, або закони. Вони говорять про порядки в Церкві, про устрій Церкви, про права й обовязки членів — світських і духовних — Церкви. Отже можна сказати, що канони — це церковний статут, призначений для нормовання та регульовання життя Церкви, як громадської установи.

Хто ухвалює церковні закони, чи канони?

В Православній Церкві канони ухвалюють церковні Собори.

Давними часами, коли християнство ще не було так поширене по цілому світі, як нині, та коли всесвітні політичні відносини не були такі ускладнені, як в теперішних часах — відбувалися всесвітні, або вселенські Собори, які й повкладали первісні канони. Всіх тих Соборів було сім, послідний з яких відбувся в 787 році християнської доби, 200 літ перед Хрещенням Руси.

Отже найновіщі канони, ухвалені всесвітними соборами, мають нині 1149 років! На протязі цього довгого часу в життю та устрою Всесвітньої Церкви зайшли великі та важні зміни: християнство поширилося в нові краї та серед нових народів; в Церкві зайшов розкол-схизма й вона поділилась на Східну й Західну; в краях, де панує або панувала християнська релігія, зайшли політично-державні зміни й переворотн, як примірон в Туреччині, або в Росії, які кардинально змінили положення та стан Церкви.

Всіх тих змін та переворотів всесвітні Собори не могли передбачити, а тимсамим і канонів таких не могли вложити, які тим зміненим відносинам відповідалиб.

Зміни в церковнім життю та відносинах, які запали в пособорній добі, вимагали нових, додаткових канонів, а тимсамим і зміни старих канонів, бо не можна всеціло підпорядковувати нинішнього життя канонам, що відповідали відносинам дванадцять сот років тому! Російський Архиепископ Дмитрій Ковальницький говорить про це так:

„Канони не є чимсь таким незмінним, як слово Боже. Канони можуть змінятися в [illegible] вважати, щоби устрій церковного життя не противорічив церковним канонам. **Коли ж будемо вважати канони чимсь незмінним і не будемо числитися з умовами життя, тоді прийдеться ломати життя під старі канони, тимбільше, що теперішне життя відійшло далеко від давнього...** Інакше ми піддалисяб справедливому докорові, що Церква з доби всесвітних соборів закаменіла. Слід тільки памятати, що не кождий може зміняти для себе канони по своїй вподобі. Це є право, що належить церковній власти, яка поступає з особливою застановою. Церква й нині має таку ж власть, як і тоді, коли вкладались канони" (Труди Предсоб. Присутствія, І, 137).

Отже після всесвітних Соборів вкладались нові, додаткові канони. **А вкладали їх державні, або краєві чи помістні Собори — тобто Собори автокефальних (національних) церков,** які, знайшовшись серед специяльних відносин, загальними канонами не предвиджених, — мусіли ухвалювати для себе додаткові канони, що відповідали вимогам їх життя. І одиноким застереженням при вкладанню нових канонів автокефальними церквами було і є те, **що вони мають бути згідні з головними засадами первісних, всесвітніми Соборами ухвалених канонів.**

Українська Греко-Православна Церква в Канаді є самостійна, **від ніякої другої церкви чи церковного проводу незалежна. Отже їй прислугує право, так само як і іншим автокефальним церквам, на творення нових, своїх власних канонів,** що відповідалиб вимогам тутешнього життя, тутешним обставинам. Такі канони, розуміється, мусять бути згідні з основними канонами всесвітньої церкви.

Таке було наше становище давнійше, таке воно й тепер. На цій засаді вкладання нових, додаткових канонів, потрібних для нормовання свого життя, Українська Греко-Православна Церква в Канаді стала в самих початках свого існування. Не відриваючись від основних канонів всесвітньої церкви, вона творила своє власне життя по своєму власному розуміню. **Вона сама укладала собі Чартер та Статут, що мають значіння її питомих канонів.** Вона й змінювала навіть свої власні статути, коли це показувалося практичним або потрібним. Вона пос[illegible]пала згідно з правною основою всесвітньої церкви і це не було, ані не є ніяким протестантизмом.

Проголошуючи заяву про право Української Греко-Православної Церкви в Канаді творити нові канони відповідно до вимог життя Церкви і виключувати з уживання канони, що перестали відповідати вимогам життя Церкви — **Консисторія не сказала нічого нового, а зокрема не сказала нічого, що противилосяб правним основам вселенської церкви і що можнаб назвати протестантизмом.**

Щодо права на творення нових канонів для свого вжитку і виключування з уживання канонів, що перестали відповідати її потребам, то найкращий доказ, що Консисторія не змінила свого становища ані становища Церкви є факт, що якраз та сама Консисторія (в тім самім складі) приготовила і предложила була на Семім Соборі цілий ряд змін і доповнень Статута, що був ухвалений на попереднім Соборі.

Іншими словами твердження „Українських Вістей", що Консисторія, проголошуючи свою заяву „уступає зі свого становища. та годиться на протестантизм" — є глупе та неправдиве.

(Дальше буде).

НА БРАТСЬКІ ТЕМИ.

Всі ті, що вже є, або думають ще стати членами Українського Православного Брацтва в Канаді, повинні бути обзнакомлені якнайлучше в ролею історичних братств взагалі, а з цілею й роботою братств, що існували в ріжних часах і ріжних місцях на українських землях зокрема. Уважаємо тому відповідним, послугуватися, час від часу, такими матеріялами про братства, які нам попадуть під руки.

Навіть побіжний перегляд матеріялів та записок про наші братства в минулому (а в Канаді ми тих матеріялів маємо тільки частину) вказує, що не однакові цілі тих братств були, а хоч би й однакові, то не кожне з них клало однаковий натиск на цю або ту ділянку життя чи круг роботи. В кождому випадку робота даного братства залежала від часу, місця, обставин, життя, людей, їх здібностей і т. д. Так само й робота нашого Братства в Канаді буде залежати від того, котра з цілей виложених в начерку статута (друкованому в 1 ч. „Вістника" цього року) окажеться на часі найважнішою, а при тому практичною.

Задеться, що такі справи, як будова і вдержування гарних церковних будинків в Канаді, плекання церковного співу, поставлення на ноги духовного семинаря, школи дірігентів-дяків, сплата дієцезіяльного дому, уліпшення церковного органу, лучшого згармонізовання та всистематизовання роботи між духовенством, а світським елементом, витворення відповідного впливу на виховання молоді — все те є річи не малої ваги. По всіх наших дотеперішних досвідах можемо сказати, що величезна часть плекання й задержання української культури в Канаді, як ще не спала, то спаде (тепер, по замкненню іміграції) на наші церкви та церковні громади. Але тільки ті церкви та церковні громади, що їх створило й удержує саме наше громадянство, - єпископи та священики котрих не ждуть розказів з боку й від чужих, не боїться взяти участь, коли заходить потреба, в народних святах та загалом в народній роботі.

Та самі слова, говорення, писання, статути, програми, не поможуть багато, не попхнуть справи наперед, коли не усвідомимо собі перше, що головною підставою цілої нашої церковної й культурної роботи є підстава економічна. Не дасться ніяк оминути ані обїхати факту, що люде, які посвятилися церковно культурній праці між нами, мусять жити, мусять їсти, вбратися та жити бодай попри людей. Тільки тоді зможуть вони мати силу, охоту та енергію до роботи, а наш світський елемент зможе тільки при відповідній помочі зі своєї сторони мати відповідний вплив, голос і повагу в цілій церковній організації.

Тому то несення моральної і матеріяльної помочі Церкві, — як подано в згаданому начерку — являється тепер на часі більше, як інші визначені цілі і всі наші братчики повинні на цей бік справи звернути більше уваги. Ходить о придумання якогось певного, постійного, а не тільки доривочного, пляну у збиранню фондів для вдержання та скріплення цілої церковної роботи, як в осередку, так і на місцях, і в цій справі повинні члени й прихильники Братства забирати голос на сторінках „Вістника".

Українська Загальна Енциклопедія про Братства.

Братства, — були релігійні товариства при міських церквах, поширені в середних віках на Заході з цілями духо-

вої та матеріяльної самопомочі. Початок сягає 9 віку. Зі зростом міської самоуправи та зрізничкуванням міщанських, купецьких і ремісничих організацій у ґілдії та цехи — чисто професійні, цілі ґілдій та цехів зливаються разом з духовними цілями братств; наслідком того братства заникли, їх заступили цехи.

На західніх пограничах України братства розвинулися на тлі своєрідних обставин. Українське міщанство належало також до міських цехів, але, як православна меншість, не могло користати з духовних користей своїх цехів, хіба покидати свою віру. Саме потреба заспокоєння духовних потреб та зберігання своєї релігії, а тим самим і своєї народности, чого професійні цехи не давали, спонукувала українських міщан, передусім на західних пограничах, орґанізувати свої братства.

Найпекучішу потребу такої організації відчувано саме у Львові, тому тут уже 1544 року епископ Макарій Тучапський потвердив статут загально-львівського братства при церкві св. Миколая. Це перше братство мало організаційні рямки цехів, а цілі духові та матеріяльну й моральну самопоміч. Його обовязком було: дбати про церковну відправу за живих та померлих членів, справляти братські обіди, помагати хорим та брати участь в похоронах братчиків.

В братствах була велика карність, а релігійно-національні потреби змушували розширити культурно-гуманітарні цілі, що й сталося 1586 року через реорганізацію братства при церкві Успення у Ставропігію (про що іншим разом буде в „Вістнику").

За взором Львова поширилися подібні братства по цілій Західній Україні: крім згаданих ще в Рогатині, Тернополі, Тисьмениці, Луцьку, Володимирі Волинському, Бересті, а навіть аж у Києві (Богоявленське Братство, про що буде в „Вістнику" також іншим разом). Первісну свою ціль зберегли братства на Західній Україні до 18 віку.

Братчик.

ЛЮДИ ВКАЗУЮТЬ НА ПАЛЕЦЬ БОЖИЙ.

Від довшого часу влаштовують латинники напади на українську церкву в Старому Збаражі, бажаючи відібрати ту церкву і перемінити її на костел. Тепер знову задумали зробити новий напад, бо законно не годні видерти церкви з рук українців. Наступ на церкву призначили на день іменин президента Польщі, знаючи, що в той день буде в церкві тільки священик з дяком, а людей не буде. Та сталося таке:

Коли рано прийшов помічник головного провідника цього нападу до його хати, щоб обговорити подробиці нападу, головний провідник, що саме тоді голився, нагло змінився на лиці і впав трупом на долівку, порізавшись при тім жахливо бритвою. Його провідник пішов до костела в Збаражі, але теж нагло захорів і його привезли фірою до хати.

Люде кажуть, що це Божа кара за святотацтво.

З ДІЯЛЬНОСТИ ПОМЕРШОГО ЄПИСКОПА БАНДУРСЬКОГО.

З життеписи епископа Бандурського між іншим довідуємося, що у львівськім помешканні покійника обговорювано на переломі 1912—1913 проект доконання замаху на православний собор на Саській площі у Варшаві, з наміром висадити його в повітря. Якраз тоді викінчували його будову.

ВЕЛИКДЕНЬ НА СОЛОВКАХ.

5 квітня. Прибув четвертий етап — 300 чоловіка.

Серед вязнів було багато священиків, навіть один архимандрит Київського манастиря. Оглядаючи речі, у них забирали евангелії, молитовники та інші духовні відзнаки...

21 квітня.. Готувався до „антивеликодного дня": вербував промовців, декляматорів, співаків. Аматорів знайшлося дуже мало, а доповідачі погодились тільки з умовою, що нарядчик „устроїть" їх бодай старшими робочими.

Нарядчик — жид Зельвін, великий московський спекулянт, засуджений на 10 літ за якийсь „ґешефт" у закордонному представництві, уже вислужувався перед начальством і був першим шпіоном на пункті. На мою заяву дати доповідачеві бодай легку працю та звільнити на день, щоб підготувався чоловік, Зельвін відповів: „Нікого від роботи не звільняю. Коли доповідач „сознательний" антирелігійник, хай скорше виконає урок і підготується". Я подякував йому за „підтримку" і, проти директиви Шібанова, не призначав на вечір зборів, бо не було доповідача.

Після вечірньої провірки в четвертому шатрі, де було найбільше духовників, почався тихий спів великодних канонів. З інших шатер стали прокрадатись віруючі слухачі. Добули кілька свічок, збільшили ілюмінацію. Десь опівночі архимандрит Київського манастиря Лосевич у переповненім вязнями шатрі тричі виголосив „Христос Воскрес". І журно-урочистий спів інстинктовно виринав з кількох сот грудей, творячи набожно-величний настрій. Переповнене шатро не вміщало людей. В інших люди вставали з нар, клякали, слухали побожного співу. За співом почалася Великодня Служба, виконувана без підготовки, умовлянь; служебні обовязки розподілили самі по собі, одним чуттям-настроєм. Великодня Служба Божа полилась — набожна, сумна, трагічна. Молились, плакали, благали Творця сотні вибо[л]лих мученицьких душ, молились ревно, пристрасно, як ніколи.

Враз молитва перервалась:

— А ето что за церковщіна, таку вашу... — залунала нагло лайка Шібанова.

Шатро замовкло і завмерло.

— А завтра на работе будете плакат, что урокі бальшие? Ану, закапйорщикі, виході!

— Паповская брашка. Вийді немедленна, іначе за патли виваляку.

По хвилині надуми вийшов сам архимандрит Лосевич.

— Я один за вас усіх молився.

— Так ето ти, сівий пйос, церковщіну разводіш? Взять ево. Пусть в карцере разводит пасхальное моленіе. А ви — звернувся до всіх — спать мне і ні звука, іначе среді ночі на работу всех пагоню.

Лосевича кинули в карцер і поставили коло шатер варту. Збудив і доніс Шіканову про це Зельвін. Вони зайшли до мене. Шібанов сподівався наскочити мене сонного і „взяти в роботу"

— Чтож, васпітатель, ти дремаеш, а там за тебя антірелігіозную пропаганду ведут. Гаваріл тебе собраніе устроїть...

— Та хто ж би доповідь читав, коли й паршивої брошурки нема...

— Тебе брашури, а ані, відіш, па памяті тропарей разделивать началі. Даже в обход вакруг палаток на охрану сабіралісь, а ти с брашурами возішса

— Вони на те вчені. Ще з нас хтось і рота не розвявив би про церкву, як вони зразу посадили б тезами зі св. Писанія.

— Разгавори розгаваріваеш. Пасадіть би тебя на часок-два в карцер,- ти би сделал велікалепний доклад і без брошури.

— Попробуйте.

— А на завтра у тебя гатова?

Показав йому програму.

— Сматрі, чтоб не вишло по севоднишнему, а то, пожалуй, прідьотся карцера іспробавать...

22 квітня... Великодний ранній ранок..

Коли вернулись всі з роботи, улаштували антипасхальний мітинг. Поставили людей, як звичайно, в коло, а кругом конвоїрів.

Противеликодну доповідь Матушкевич таки говорив. Продовжували Арабаджієв — колишній комуніст та конвоїр Селезньов. В кінці зголосився священик. Шібанов не хотів йому дати слова, але всі загули: „нехай скаже, переднім ніхто не забороняв". Священика пустили на „естраду" з умовою, що скаже кілька слів.

— Я коротко, — почав зворушений священик Мережківський з Ніженської округи. Я лише хочу сказати, що це вже понад всякі людські катування. Експльоатують нас, по звірячому поводяться, морять голодом.. Ну, це.. фізичне насилля... Я розумію . це знищити фізично нас.. розумію. Але. але.. знущатись над моєю совістю, чіпати релігію, під багнетом примушувати мене вислухувати, як хулять, поганять мою святиню, мою душу — церкву. це.. це... в історії нечуване тиранство . це . це...

Сльози йому залили, забили дух.

„Правда. Це подвійне катування. Такого нема і в Усевлоні" - - відважилося кілька голосів.

— А ну там, тіха. А ти, старік, іді, умойся, а потом в карцер пайдьош, помолішся себе там втіхомолку. Там тебе святая святих.

— За що ж людину в карцер? Що правду сказав? Це ж [illegible] - не стерпіло ще більше голосів.

— Малчать. Кто там хочет в карцере малітся? Тішина абсолютная! Сейчас будет антірелігіозная декламація.

І пішла програма

Довгенько витанцьовували на морозі „слухачі" антирелігійної програми...

І біль, і жах, і плач на серці...
І туга, і скорбота на душі...
А сосни плакали, гули...
Чого плакали сосни?...
Ох, ви, сосни, слізні,
Азіятський край...

Віталій Юрченко.

(Уривок: „Пекло на землі").

РОЗЧАРУВАННЯ ГУЦУЛЬЩИНОЮ.

Польська преса не таїться з розчаруванням, якого зазнають поляки зі спробами спольонізувати Гуцульщину.

Дописувач львівського „Дзенніка Народовего" з Ворохти стверджує, що поляки „здеморалізували гуцульське населення своїми регіональними імпрезами" та всякими заходами притягати його до польщини. „Гуцул не робить нічого безінтересовно. За все треба платити. За виступи підчас офіціяльних імпрез бере заплату за зворот заробітку, втраченого залишенням роботи в лісі" — пише він. „За нашими гріхами йде український агітатор і він перемагає"

На доказ цього автор наводить факт, що гуцульський хлопчина у Ворохті, який дивився на військову орхестру, запитаний несподівано, что він, відповів гордо та з іскрами в очах: „Син вільної України"...

„ВІСТНИК“
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1го і 15-го кождого місяця.
Видає Українська Православна Видавнича Спілка.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю - $1.50 на рік.

THE HERALD
Published semimonthly by the Ukrainian Orthodox Publishing Company
Subscription per annum:
In Canada — $1.00. — Foreign — $150.

Адресуйте: — Address.
The HERALD, Box 3684, WINNIPEG, MAN.

ВЕЛИКОДНЕ АРХИПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ.

Христос воскрес!

Радість свята Воскресіння Господнього є для нас радістю світанку вічности, яка зорить нам в теперішній минаючій дійсности світлом будучого Дня Невечірнього. Нехай радість ця, єдина позаземна радість, дана нам Господом, стане кожному з нас великим сподіванням нашої душі, зорею ведучою нас в життю. Христос воскрес. Він воскрес для нас. Він живе. І ми з Ним житимем. Смерти нема. Є Бог вічности і ми Його діти.

Це певність наша, це радість наша.
ХРИСТОС ВОСКРЕС!

„Сього Ісуса воскресив Бог, Йому всі ми свідки... Твердо ж нехай знає ввесь дім Ізраїлів, що Господом і Христом зробив Його Бог.“
Діян. Св. Апост. II 32.36.

Мої Отці Сопастирі і мої Духовні Діти!

Релігія, або діло нашої святої віри, є процес богочоловічий. Це значить, що в цьому святому ділі діє Бог і діє чоловік Все Святе Письмо є розкриття історії цього богочоловічого процесу релігії. В цій історії Бог одкриває Себе і чоловік поступово підноситься до прийняття цього Божого одкровіння. Про що ходить в цім богочоловічім процесі? Ходить про спасіння людей, про привернення їм того непорочного і блаженного стану, для якого Бог властне і призначив людей. Такий щасливий, безсмертний стан для чоловіка був первісною думкою Бога, наміром Його Люде могли зблудити, могли знівечити цю первісну ідею Бога Вони це могли, бо Бог в людях не створив безвольних невільників, рабів, Бог їх створив Своїми дітьми, дав їм уподіблення до Себе, дав їм свобідну волю. Бог дав людям закон, але Бог не ламав їх волі. Люде могли по своїй волі підлягати закону і могли також зламати його. Бог створив в людях Своїх дітей, а не рабів. Всеж, хоч люде згрішили, зламали Божий закон, однак Боже діло, Боже намірення мусіло лишитись таким, яким його Бог намислив Люде, як діти Божі, мають бути повернені до того стану, до якого Бог їх призначив. Святе Письмо Старого і Нового Завітів є розкриття довгого, через віки, процесу, яким Господь, не дивлячись на гріх перших людей і гріхи наступних людей все-ж приводить людей до Себе, до стану наміреного для них.

В історії людства, в»грішній історії цього людства, обіллятій кровію і сдезами всеж через всі віки протікає немов струмок це боголюдське діло звершення нашого спасіння. Воно започатковується і закінчується Богом. Бог його започаткував даючи Свій вирок першим людям за їх гріх і Бог його завершив в Печері Воскресіння Не дарма Син Божий в останню хвилину перед смертю виголосив „Звершилось!“ Це звершився цей через віки проходючий процес опреділений Богом для нашого спесіння. Ми кажемо, що Бог започаткував і Бог довершив це наше спасіння, але ми також називаємо це діло нашого спасіння боголюдським. Якаж участь в цьому процесі людей? Люде беруть участь в цьому процесі своєю волею. Як зведена лукавими підшептами богопротивника воля перших людей зламала Божий закон, так само таж воля людей осяяна Божими навчаннями, Божими впливвми, підпоможена Божою благодаттю має сама, згідно з своєю свобідною природою, вільно навернутися до Бога. Для людства Старого Завіту віра в Бога-Спасителя приходячого, для людства Нового Завіту віра в Бога-Спасителя прийшовшого і нахилена з тою вірою до Бога воля, щоб любити Бога, щоб сповняти Його закон, щоб добровільно в добрі і святости, по Божому закону нести подвиг життя, — це все та участь, яку згідно з волею Божою, бере на себе людство в Божім ділі нашого спасіння.

Цей богочоловічий процес спасіння людства завершується воскресінням з мертвих Сина Божого, зійшовшого на землю для довершення нашого спасіння. Воскресіння Сина Божого, це печать істини, правдивости довершення цього спасіння Так святі апостоли і розуміли істину воскресіння Господа. Не віра в те, що Ісус Христос є Мессія стала підставою віри апостолів в воскресіння Його, а безперечний для них факт Його дійсного воскресіння став основою їх віри в Нього, як в Сина Божого, як в Спасителя. По тій то причині св. Євангелист Лука і пише в вищеприведенім тексті: „Цього Ісуса воскресив Бог, Йому всі ми свідки . Твердо-ж нехай знає ввесь дім Ізраїлів, що Господом і Христом зробив Його Бог“ Св Апостол Павел в посланню до Коринтян ставить всю проповідь християнства в залежність від правдивости цього факту воскресіння Христа. „Коли ж Христос не воскрес, то марна проповідь наша, марна і віра ваша“ (I Кор. XV: 14).

Проповідь християнства не марна Девятнадцять віків життя Церкви Христа свідчать про те. Ці девятнадцять віків прийняття істини воскресіння Христа є великим доказом його дійсности. Можуть сказати, є багато помилок, які світ тримав ще довший час. То не є доказ. Так, є багато таких помилок. Але початок тих помилок нема як прослідити, вони зродились з примітивности людей ці помилки нікому жадного добра не зробили, лише шкоду, за ці помилки ніхто не жертвувався, їх просто трималося несвідомо.

Не так з істиною воскресіння Христа живучою в вірі християн по цілому світі За правду цеї істини апостоли всі, крім Іоанна, віддали своє життя. І св. Апостол Іоанн так само мусів за ту правду перетерпіти муки. Вони були „очевидці Слова“ і своє свідчення припечатали своєю кровію, своїми муками, своєю смертю. Ніхто з них не відмовивсь від свого свідчення. Апостол Павел, як Савл, гонив Церкву Христа. Він потім став апостолом воскресіння Христа. Чому? Бо і йому на дорозі до Дамаску зявивсь Воскресший Христос. З непохитною вірою говорить цей апостол народів про воскресіння Господа: „Я передав Вам найперш, що і прийняв, що Христос умер за наші гріхи по писанням, і що поховано Його і що встав третього дня по писанням, і що явився Кифі (Петру), а опісля дванадцятьом, після того явився більш пяти сотень братам разом, з котрих більше живуть і досі, інші-ж впокоїлись, після того явився Якову, а потім усім апостолам, на останок же всіх, мов якому недорідку, явивсь і мені...“ (I Кор XV: 3—8). Чи може неправда, облуда подати цілий ряд таких засвідчень, як покликаються на ще живих? Воскресіння Христа, як безсумнівна істина стверджується далі на протязі трох віків десятками тисяч християнських мучеників. Вони знали, що Христос воскрес і радісно за це своє знання давали життя і Апостоли і Мученики та Мучениці дали світові образи святости, ідейности, як віддання своїй ідеї. Чи могли всі вони одні обманювати, а другі бути обманеними?! Істина воскресіння Христа на протязі девятнадцяти віків була вірою найкультурніших народів, приймалася ними і давала їм радости сподівань вічности. Мати все це на увазі і тоді можна зрозуміти, що 19 віків віри в воскресіння Христа, віри, яку і тепер визнає культурний світ, вони ці девятнадцять віків є свідкамя правди Господнього воскресіння

Святі апостоли часто називають себе свідками, ясно розуміючи своє покликання засвідчити правду життя Христа правду Його страждань і, особливо правду Його воскресіння. Св. Апостол Петр переконуюче говорить: „І ми свідки всього, що Він робив і в землі жидівській, і в Єрусалимі, котрого убили і повісили на дереві. Сього воскресив Бог третього дня і дав Йому статись явним не всьому народові, а свідкам наперед вибраним від Бога, — нам, що їли й пили з Ним по воскресінню Його з мертвих“. (Діян. Св Апост. X: 39—41).

Апостоли були свідки, бо Господь покликав їх до того. Свій обовязок апостоли передали слідуючим поколінням хрисітян. Ми знаємо з історії Церкви, як достойно і непохитно тримала своє свідчення первісна Церква трох віків. Вона увінчана короною мученитва за те своє свідчення. З віку на вік не вмовкало те живе свідчення. Воно тепер передане нам.

Наш час, коли особливо високо взнеслася хвиля невірства і коли воно не криючись стало до боротьби з християнством, наш теперішний час особливо потребує святого свідчення правди Христового воскресіння. Ми повинні стати на захист істини, воскресіння Христа, бо воно є найдорозчим для нас завершенням святого діла спасіння людства, воно одчиняє нам двері до вічности, воно дає утіху в теперішних болях і печалях, воно дає нам силу дивитися самій смерті сміливо в лице. Вона вже не владна над нами Вона вже переможена. Вона стала лиш порогом за яким Бог і вічність.

Віра в воскресіння Христа, обовязок свідчення його правдивости передано нам, як святий заповіт минулих віків святого Божого діла спасіння людей Будьмож вірні цьому Божому заповіту і вміймо свиту, спасаючу віру, яку ми отримали, передати також і нашим дітям Нехай ніколи не завмре, ніколи не замовкне святий клич нашої віри, святий привіт Воскресення Христового:

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!

†
З ласки Божої і волею Церкви
Архієпископ Американський і Канадійський
Іоанн Теодорович.

АДРЕСА КОНСИСТОРІЇ:

Адреса Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді є:
Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man.

ВІДНОСИНИ МІЖ ЦАРГОРОДСЬКИМ ПАТРІЯРХАТОМ ТА УКРАЇНСЬКОЮ ПРАВОСЛАВНОЮ ЦЕРКВОЮ.

(Докінчення).

На соборі скликанім Ізяславом, підіймалось питання не про заколоти на Русі, чи в патріярхаті, а чи мають право епископи київської митрополії поставити собі митрополита без царгородського патріярха. Між епископами ясно дається помітити дві течії, коли не брати під увагу тих, що не приїхали на собор через заборону своїх удільних князів, які неприхильно ставились до великого князя й заборонили їм брати участь у соборі. Перша течія — це сторонники давнього порядку — епископи Новгородський Нифонт й Мануїл Смоленський. Вони просто не погоджувались на постановлення Климента без згоди патріярха й на собор не прибули. Присутніми були шість епископів, як подає Лаврентівський літопис: Въ лѣто 6655 (1147) Изяславъ постави митрополита Клима, калугера русина, особь въ шестью епископы, мѣсяця іюля въ 27, на память св. Пантелеимона“. Всі вони, крім Володимирського епископа Феодора, були місцевого походження й очевидно цілком прихильно відносились до національно-церковних змагань великого князя.

На першім засіданню собору доверщено обрания митрополита; очевидно, завідомлено після того решту епископів, які не взяли участи в соборі. Правдоподібно на другім зібранні вислухано відповіди неприсутних епископів, а потім почалась дискусія з приводу опозиції Новгородського та Смоленського владик. Обидва вони рішуче відмовляли права соборові руських епископів ставити митрополита без патріяршого дозволу: „не есть того въ законѣ, яко ставити епископомъ митрополита безъ патриарха“. А далі заявляють, що не будуть слухати новообраного первоієрарха й з ним співпрацювати: „Не поклонивѣ ти ся, ни слоуживѣ съ Тобою, зате не взялъ еси благословенія оу св. Софьи ни отъ патриарха“.

На закид згаданих опонентів еп. Онуфрій Чернигівський відповідає, що руські епископи теж мають право святити над мощами святого Климента, як у Царгороді над — Івана Хрестителя .

Єпископ Онуфрій рівнож указує й на канони, що дозволяють обірати митрополита тільки епископам даної области. „Азъ свѣдѣ, яко достоить съшедшеся епископомъ Митрополита поставити“. Він зауважує, що згідно з засадами канонічними право обірати митрополита належить епископам, а патріярх тільки затверджує. І навіть противники митрополита Клима протестували якраз проти посвячення без благословення патріярха, не одважившись протестувати проти самих виборів.

З перебігу Собору й записаних промов епископа Онуфрія Чернигівського, як старшого чи більш авторітетного, видно, що руський епископат не міг зносити дотеперішньої практики надсилання митрополитів з Царгороду й поборював це на засадах канонічних.

Патріярх поставився цей раз дуже вороже до еманципаційних стремлінь української церкви. Він грамотами закликав представників візантійських інтересів до боротьби з національною течією на Русі, а Нифонту Новгородському, як сповіщає Іпатіївський літопис, „присла грамоты, блажа (його) и причитая къ святымъ“.

Частина епископів, як зазначено, не хотіла визнати митр. Климента, і йому приходилось вести гостру боротьбу з противниками церковної незалежности, опираючись на владу князя.

Менш активний противник митрополита Клима епископ Мануїл рятувався втечею, або ховавсь. Нифонта після його дворічного спротиву приведено до Київа та увязнено в печерськім монастирі.

Коли Суздальський князь Юрій Долгорукий після двох невдалих спроб в 1149 і 1150 рр. засів 1155 року міцніше в Київі, то для поборювання українських державних традицій використав Церкву. Він негайно позбавив катедри митр. Клима й звернувся з просьбою до Царгороду про нового митрополита. Слідуючого (1156) року прибув до Київа новий митрополит Константин. Він суворо поставився до духовенства, яке підтримувало національні змагання церкви. Свою діяльність почав з того, що разом з епископами греками виголосив клятву на покійного вже князя Ізяслава й митрополита Клима. Всіх священиків і діяконів, поставлених митр. Климом, позбавив сану, а зрештою повертав їм становища після зложення „рукописанія“ на Клима.

Але після цього боротьба за унезалежнення церкви й за національний провід її не припинилася. Слідуючого року по приїзді митр Константина вмер князь Юрій Долгорукий, а Київ перейшов у руки Мстислава, Ізяславового сина. Митрополит Константин змушений був виїхати до Чернигова, тікаючи від помсти нового князя. Сини Ізяслава хотіли знов повернути на митрополію Клима, але цього не встигли осягнути, бо передали княжий трон свому дядькові Ростиславові, князеві полоцькому. Ростислав же не визнавав законним поставлення Климента і хотів привернути Константина, але проти цього запротестували Ізяславовичі, що казали „не будетъ Константинъ въ митропольи, зане клялъ намъ отца“. Нарешті справу князі залагодили компромісово Обох претендентів усунено, а на катедру спроваджено грека Феодора. Цей первосвятитель був на катедрі тільки рік. Слідуючого року по приїзді вмер. Але він своєю суто-грецькою політикою змінив думку Ростислава на користь позбавленого катедри митр. Клима. По смерти Феодора князь посилає до Царгороду післанців просити затвердження Клима.

Але патріярх, передбачуючи, що по смерти митр. Феодора справа може обернутись на некорисить Царгороду, негайно вислав митр Івана. Князь нового митрополита не прийняв і цей мусів вертатись назад В дорозі ж він зустрів імператорського посланця з багатими дарунками для князя й вернув знов до Київа.

Князь спокусився на „оксамити, поволоки и вся узорочья“ й погодився принятн митр Івана. На яких умовах погодився князь приняти митрополита грека й яка розмова була між ним і післанцем царгородським — не відомо, бо в літописах тут залишене чисте місце. Треба припускати, каже проф. Є. Голубинський, що Ростислав дійсно казав імператорському послові щось недобре, що пізніші улесливі цензори вважали за необхідне викреслити. Відомий російський історик В. Н Татищев, а за ним і митр Макарій, уважають, що підкуплений дарунками, Ростислав погодився прийняти на цей раз грецького кандидата, зазначивши однак, що, коли Царгород осмілиться ще раз прислати на Русь митрополита без відома князя, то він не тільки його не прийме, але й постановить за незмінне правило ставити на Руси митрополита собором епископів.

Значною подією в історії нашої церкви було поставлення собором епископів митр Іларіона Без порівнання значнішою було обрання на митрополита Клима Смолятича Обрання і посвячення митр. Іларіона відбулось цілком спокійно, без всяких непорозумінь між руським епископатом й навіть без якого будь активнішого спротиву патріярхії. На це склалось дві причини: Практика, надсилання митрополитів з Греції тоді ще глибоко не вкоренилась, і патріярхи остаточно не вирішили, як мають трактувати Руську Церкву, а також наші ієрархи, хоч у більшости й греки, не вважали за конечне, що митрополит мусить бути обовязково присланий з Греції.

Цілком при інших обставинах відбулось поставлення митр. Клима, коли від заснування Церкви минуло більше як півтораста літ, коли обрання й поставлення митрополита в Царгороді санкціоновано було звичаєм Царгород уживає всіх засобів, не оминаючи й перекупства, як би тільки утримати залежність Руської Церкви від себе Національний епископат завзято бореться за права своєї Церкви, а новий митр. Клим й князь відважуються на перервання канонічних звязків з Царгородською патріярхією в боротьбі за автокефалію Церкви в Київській Державі

МОЖЕ ЦЕ И ПРО ВАС ГОВОРИТЬСЯ?

Один чоловік лежав небезпечно хорий. Покликали священика, щоби приготовив його в дорогу вічности. З яких він там гріхів сповідався, не нам про це знати. Коли скінчив висказувати свої гріхи, священик запитав.

- Вже більше нічого не памятаєте?

— Ні, — відказав хорий.

Та священик знав про те, що він дуже гнівався на свого сусіду, але про це йому не згадував. Отже каже до хорого:

— А ви здається гніваєтесь з вашим сусідою?

— Так, отче, — каже хорий, — але я йому ніяк не можу простити.

- Як це так, - - почав вговорювати священик. — Як ви можете сподіватися прощення ваших гріхів перед Богом, коли ви не хочете простити вашому сусідови?

- Подумав хорий хвилинку, а тоді каже:

— Коли ви так кажете, отче, то я... йому... прощаю... — А по хвилі додав: - - але коли подужаю, то він мене попамятає .

Тепер якраз час на розкаяння і прощення нашим винуватцям, щоби з чистою совістю стрічати День Воскресіння Христового. Тепер час нам застановитися над тим, чи і ми не наслідуємо повинце наведеного хорого.

„ВІСТНИК“ є хлібом душі кождого православного Українця. Але, щоби він міг стало і на час виходити — треба, щоби його читачі не залигали з передплатою! А як Ваша передплата?

ГУРТОВИЙ СКЛАД ЦЕРКОВНИХ РІЧЕЙ.
Пишіть по катальог.
WILLIAM GROSS & CO.
322 Main St., Winnipeg, Man.

АПОСТОЛ НА СВІТЛИЙ ПОНЕДІЛОК.

(Ап. Діяння І: 12—17; 21—26).

Вернулись Апостоли в Єрусалим із гори, званої Оливною, що поблизу Єрусалиму на суботній день ходи.

І ввійшовши, зійшли на горницю, де пробували Петро та Яков, та Іван, та Андрей, Филип та Тома, Вартоломей і Матей, Яков Алфеїв та Симон Зилот, та Юда Яковів.

Усі вони пробували однодушно в молитві і благанню — з жінками й Марією, матірю Ісусовою, і з братами Його.

І ставши тими днями Петро посеред учеників, сказав (було ж число імен укупі до сто двадцяти):

Мужі брати! Треба було справдитись писанню сьому, що прорік Дух святий устами Давидовими про Юду, що став проводирем тих, котрі схопили Ісуса.

Полічено ж його до нас, і прийняв був долю служення сього.

Требаж, щоб з мужів, що сходились із нами по всяк час, як входив і виходив між нами Господь Ісус, почавши від хрещення Іванового до дня, як Його взято від нас, був один із сих укупі з нами свідком воскресіння Його.

І поставили двох: Йосифа, званого Варсавою, котрого звали також Юстом, та Матвія.

І молячись, сказали: Ти, Господи, що знаєш серця всіх, покажи одного з сих двох, котрого вибрав еси, приняти долю служення сього й апостольства, від котрого відступив Юда, щоб йти в своє місце.

І кинули жереб про них; і впав жереб на Матвія; і прилучено його до дванадцяти апостолів.

АПОСТОЛ НА СВІТЛИЙ [redacted]

(Ап. Діяння II: 14—21).

Ставши ж Петро з одинадцятьма, зняв голос свій і промовив до них: Люде юдейські, і всі жителі єрусалимські, нехай це відомо вам буде, і вислухайте слово моє.

Ці бо не пяні, як думаєте, бо третя година дня. А є це, що промовив пророк Йоіл:

І буде останнього дня, каже Бог, виллю я Духа мого на всяке тіло; й пророкувати муть сини ваші і дочки ваші і молодці ваші видіння бачитимуть, і старшим вашим сни снитимуться; і на слуг моїх і на служниць моїх виллю в ті дні Духа мого, й пророкувати муть.

І дам чудеса вгорі на небі, і ознаки внизу на землі: кров і огонь і димову куряву.

Сонце обернеться в темряву, і місяць у кров, перш ніж прийде день Господень великий і славний.

І буде, що всякий, хто призивати ме імя Господнє, то спасеться.

АПОСТОЛ НА НЕДІЛЮ ТОМИНУ.

(Ап. Діяння V: 12—20).

Руками ж апостольськими діялись ознаки й чудеса в народі многі (і були однодушні всі в ходнику Соломоновім.

З інших же ніхто не важився приставати до них, тільки величав їх народ.

І прибувало все більш віруючих у Господа, — множество чоловіків і жінок).

Так що виносили на вулиці недужих, і клали на постелях та ліжках, що як йти ме Петро, хоч тінь отінила кого з них.

Сходилось же множество з околичних міст у Єрусалим, приносячи недужих та мучених від нечистих духів, і всі сцілялись.

Уставши ж архиерей і всі, що з ним (тодішня ересь Садукейська), сповнились завистю, і наложили руки свої на Апостолів, та й посадили їх у громадську темницю.

Ангел же Господень одчинив уночі двері темниці, і вивівши сказав:

Ідіть, і ставши промовляйте в церкві до народу всі слова життя сього.

УКРАЇНСЬКИЙ ПАТРІОТИЗМ ЕПИСКОПА ХОМИШИНА.

Львівське „Діло" доносить про еп. Хомишина таке:

„В четвер 14 лютня ц. р. був Станиславів місцем незвичайної події. Перед суд заїхав самоходом еп. Григорій Хомишин, і пішов до салі розправ судді д-ра Боніковського, щоб особисто взяти участь у процесі, що його цей епископ веде проти українських селян Мощерників з Ворохти. Проти українських селян вносить епископ українець позов і процесові письма по польськи. На розправі заступає його адвокат др. Лякс (жид), що має проти себе в окружньому суді в Станиславові правосильний акт обвинувачення в численних обманах на великі суми."

ДАРОМ

ДАМО ОДНУ з понихщих книжок для того читача „ВІСТНИКА", який пришле одного долара передплати від нового передплатника „Вістника"

БЕНІТА — страшні пригоди дівчини Беніти з дикунами. Читається з захопленням.

Єзуїтська Преподобниця — історичне оповідання, яке написав О. Левицький.

МАГІЧНЕ МІСТО — Новеля з життя українських переселенців в Америці. Новеля ілюстрована образками.

Тайни Цісарської Родини — опис життя австрійських пануючих в Відні з ілюстраціями. 124 сторін друку.

Виберіть собі одну з повищих книжок, подайте точне імя і адресу нового передплатника, залучаючи одного долара і висилайте на адресу:

THE HERALD

Box 3684 — Winnipg Man.

ДИВНІ ПОДІЇ.

(Оповідання римського легіонера).

„Було це за три роки до смерти Таберія. Наша когорта стояла тоді в Єрусалимі. Ранньої весни, в суботу, в день жидівського свята Пасхи, мене й одинадцятьох моїх товаришів, по розпорядженню Понтія Пилата, призначено було на ніч до саду Йосифа Ариматейського вартувати коло тіла похованого там Ісуса з Назарету.

Хилилося сонце до заходу, коли ми, вирівнявшись по трьох на преторському подвірри, пішли по вулиці, яка вела мимо храму до „судової брами".

У повітрі висів дрібний порох. У місті була тиша. Не чутно було ні гомінкої балачки, ні звуків тамбурини чи цимбал. Дуже рідко траплялися нам назустріч подорожні або горожани, що ліниво посувалися на мулах.

Коли ми вийшли з „судової брами", ліворуч, у північній частині Сіону, перед нашими очима розкинулась понура височина Голгофти. На ній маячили три хрести, які залишились ще після вчорашньої кари, — робили вони страшне враження.

На самому вершку височини, вдалека від хрестів, починався сад, що був обведений живою огорожою з кактусів.

Сутеніло... Подув тихий свіжий вітрець, коли ми розміреним кроком ішли стежкою саду. Ліворуч, декілька кроків від стежки майже просто піднімалась сіра камяна глиба. У підніжжя скелі в одному місці було приставлено камяну плиту з печаткою Каяфи.

У повітрі панувала надзвичайна тиша. І раптом... відчули ми колибання грунту під ногами. Скеля, біля якої ми знайшлися, також почала страшенно хитатися. Камінь, що загороджував вхід до печери, впав, і звідтіля полило струменем блискучого світла.

На камені зявився Христос!... Усе тіло Його сяло якимось дивним світлом. З лівого рамени, до самих колін, спадало біле, як сніг, покривало. Права рука Його була витягнена вперед, ніби благословляючи землю. Очі були піднесені до неба. На тихому й доброму обличчі було видко безконечну радість.. Декотрі з нас кинулись вростіч, інші стояли ніби скамянілі від жаху й здивування, а потім один за другим зомліли

Я також став непритомний...

Прийшов до себе, коли на світ благословлялось, і.. кроків з десять від себе побачив молоду жінку з кучерявим волоссям і в простім убранні, яка стояла схилившись з глибокою тугою при вході до печери. Була то, як я пізніше довідався, Марія з села Магдали"...

ПОМЕР АПОСТОЛЬСЬКИЙ ВІЗИТАТОР ДЛЯ ЛЕМКІВЩИНИ.

Дня 12 березня помер у Римановi по кількаденній недузі о. д-р Василь Масцюх, апостольський візитатор для Лемківщини, відомий зі свого ворожого становища до українства, а своєї льояльности до Польщі. Польська Агенція „Всхуд" повідомила, що справу наслідника о. Масцюха полагодять безпосередньо на основі постанови Ватикану в порозумінні з польським урядом.

„ДНІПРО"

Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.

Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштує на рік $2.00

Передплату висилати на адресу:

"DNIPRO"

1861 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

ЗРОБИЛИ КАТОЛИЧКОЮ ПО СМЕРТИ.

(З Північної Манітоби.)

В одній околиці хорувала довший час старенька жінка. На якийсь час перед смертю віддано її до поблизького шпиталю. В шпиталі відвідував її цілий час український священик. В шпиталі бував не раз також греко-католицький священик, що недавно обняв цю парохію. Одного разу зайшов він до шпиталю відвідати греко-католиків, але що в той час їх не було, взявся навертати на католицьку віру цю стареньку жінку. Приступивши до неї, зачав говорити, але нічого не довідався, бо вона стратила мову два роки перед тим. Що робить греко-католицький духовник? Сповідає. Може ще яких три місяці лежала в шпиталі хора, й померла. Приїхав син забрати тіло своєї матери і похоронити по християнськи. Взяв і українського православного священика, щоби відправив похорон. Небіжка була православна, любила Українську Церкву, і навіть деякі дорогі річи подарувала до місцевої церкви.

А що почав по похороні говорити католицький духовник по своїх церквах? Що православний священик не мав права покійної хоронити, що православні вкрали тіло на свій цвинтар, бо вона була католичка, він її сповідав та вона казала йому на сповіди, щоби він її хоронив. Що це все неправда, знають не тільки православні, але й парафіяне згаданого священика. Покійна не могла ані слова промовити, про що може посвідчити лікар та шпитальна обслуга. Отже як могла говорити греко-католицькому духовникові, щоби він її хоронив? Цей самий єгомосць пробував це таке робити. В часі Йорданських Свят ходив зі свяченою водою і зайшов, ніби через помилку, до православних, а там була хора жінка і мав приїхати український православний священик її сповідати. Греко-католицький єгомосць береться до діла й каже: „То все одно, хто буде сповідати, — чи я, чи православний", Однак вона відмовилася. А то знов був би говорив, що хора навернулася на католицизм перед смертю.

Бачите, дорогі читачі, якими штуками римські місіонарі стараються заманювати нас в свої ряди.

Православний П. К.

РІЧНІ ЗБОРИ.

(Брукебі, Саск.)

Річні збори української православної громади в Брукебі, Саск. відбулися дня 19-го грудня, 1935 року. Збори почалися в годині 8.30 вечером. Присутних членів було 14. Збори отворив голова, п. Андрій Ціпивник, і попросив присутних членів вибрати предсідника для переведення зборів і вибрано на предсідника о. Березіцького. О. Березіцький попросив присутних членів встати і відспівати молитву „Царю Небесний". По відспіванню молитви приступлено до звітів. Перший звіт був голови, п. А. Ціпивника, котрий сказав, що на протязі минулого року він старався, як міг, робити в користь громади та в користь нашої Рідної Церкви, подякував членам за їх щиру кооперацію та побажав якнайкращого успіху на будуче.

Потім рекордовий секретар перечитав протоколи з минувших річних зборів і звіт з діяльности громади за 1935 рік. Звіт був зборами принятий. Опісля був звіт касієра, котрий сходився зі звітом фінансового секретаря. Контрольна комісія заявила, що так рекордові книжки, як і фінансові були в добрім порядку.

Протягом 1935 року церковна громада мала 9 зборів, з того місячних 5, а надзвичайних 4. Уряд мав 3 засідання.

Фінансовий звіт представляється так:

Остало в касі з 1934 р.	$27.50
Загальний прихід в 1935 р.	342.73
Разом	$370.23
Загальний розхід в 1935 р.	314.80
Остало в касі на 1936 рік	$55.43

До заряду на 1936 рік увійшли слідуючі: голова — Д. Нівранський, заступник голови — П. Киверега, касієр — Гр. Яремій, секретар — С. Возник.

Контрольори: Петро Яремій, і М. Клач. Старші брати: Яків Бурдейний, Д. Нівранський.

А також була обговорена справа, котра була порушена на Семім Соборі, іменно, щоби кожда громада давала по 5 дол. на запомоговий фонд для хорих та немічних священиків; на таку пропозицію всі згодилися.

На цім збори замкнено, відспівавши молитву „Достойно є" і „Ще не вмерла Україна".

С. Возник, секретар.

НАЙСТАРШИЙ ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ВИНАХІД ПРОТИ НЕДУГ ШЛУНКА І РЕВМАТИЗМУ ПРИЗНАНИЙ ЗА НАЙЛІПШИЙ НАЙНОВІШИМИ ДОСЛІДАМИ

Від 1799 року тисячі людей віднискали нормальне здоровля після років терпіння внаслідок всякого роду недомагань шлунка, як запір, нестравність, гази, шлункові кваси, що є основними причинами таких недуг, як високе тиснення крови, ревматизм, періодичні болі голови, прищі на лиці і на тілі, болі в крижах, печінки, нирок і мочевого міхура, вичерпання сил, втрата сну й апетиту. Хорі в таких випадках не вживали зроблених людьми шкідливих хемічних виробів ані наркотиків, вони вживали виключно ліку, що його дає сама Природа. Цей знаменитий продукт росте на вершках найвищих гір, де він втягає в себе всі лічничі складники і вітаміни від сонця, щоб помогти ЛЮДСТВУ в нещастю.

Цей лік складається з 19 родів природних листків, насіння, ягід і цвітів, що змішані у відповідній пропорції, згідно з вимогами науки, і є відомий під назвою Зільного Чаю LION CROSS HERB TEA. Зільний Чай LION CROSS HERB TEA має знаменитий смак, впливає чудесно на Вашу систему і є безпечний також для дітей. Запарте його свіжо як кожний звичайний чай і пийте одну склянку денно, горячим або холодним.

Лікування за одного доляра докожає ЧУДЕС; будете виглядати і почуватись як ново народжені на світ. Коли Ви ще не обзнайомлені з добродійним впливом цього природного ліку LION CROSS HERB TEA, то спробуйте його негайно і переконаєтесь самі. Коли наслідок не буде вдоволяючий, вернемо Вам гроші. Цей лік можете дістати теж у формі таблеток.

Спробуйте і переконайтесь самі, а ми гарантуємо зворот грошей, коли будете невдоволені.

Однотижневе лікування $1.00. Шеститижневе лікування $5.00.

Щоб оминути помилок і дістати правдивий Зільний Чай LION CROSS HERB TEA, виповніть і пішліть нам понижчий купон.

Lio-Pharmacy,
1?88 Second Ave.,
N. Y. City, N. Y
Gentlemen: Dept. 9369

Enclosed find $. ... . for which please send me .. ..
treatments of the famous LION CROSS HERB TEA.
NAME ....
ADDRESS ....
CITY .... PROVINCE ....

ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ СВЯТО.

(Брукебі, Саск.)

В суботу 14 березня ц. р. Жіноче Товариство ім. Княгині Ярославної відсвяткувало свято в честь нашого незабутнього пророка, мученика і поета Тараса Шевченка, під проводом місцевого пароха о. Березіцького.

Програма свята була така: Вступне слово виголосив п. Возник. Далі слідував концерт з такою програмою:

1. Хор — Заповіт.
2. Реферат — виголосив о. Березіцький. Шановний бесідник пояснив, чому ми обходимо свято Тараса Шевченка. Він сказав, що Тарас Шевченко є нашим найбільшим і найславнійшим поетом. Він показав нам ту дорогу, той шлях, котрим ми мусимо йти, коли хочемо остати при життю, як нація. Своїми творами він вщепив у наших серцях любов до нашої батьківщини-України.
3. Хор — Зійшов місяць.
4. Декламація — Україна — Марія Возник.
5. Хор — Світе тихий.
6. Декламація — Розрита Могила — панна П. Кошеляник.
7. Дует — Наш Кобзар — відспівали панство Возняки.
8. Промова — В 75 роковини смерти Тараса Шевченка — виголосила панна Павліна Кошеляник, в котрім сказала, що ми повинні й мусимо знати життепис цього селянського сина, ба що більше, кріпака, що бачив і пережив пекло на землі, що походив з самих низин нашого народу. Між іншим сказала, що як би так наш загал переймився наукою Т. Шевченка, як би ми навчились любити друг друга, то скоро спіль-

Книжка, котру повинен прочитати кождий Українець і Українка

„ЧУЖА РУКА"

або „ХТО РОЗЄДНУЄ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД"

НАПИСАВ ПРОТ. В. КУДРИК.

ЦІНА КНИЖКИ ЛИШЕ 35 ЦТ.

Замовлення і гроші слати на адресу:

THE HERALD - Box 3684 - WINNIPEG, MAN.

ними силами дійшлиб до нашої мети.

9. Хор — Реве та стогне.
10. Декламація — Клич трівоги — п. Гр. Возняк.
11. Хор — Гей пробудися батьку наш Дніпре.
12. Промова про Княгиню Ярославну — пані К. Возняк.
13. Хор — О, Україно.
14. Промова — Тарас Шевченко, Мойсей українського народу — п. Возняк.
15. Сольо — Вернися Україно — о. Березіцький.
16. Гимни „Ще не вмерла Україна", „Не пора, не пора" і „Боже короля храни".

По скінченню концерту наш голова Народного Дому пан А. Шпивник, склав сердечну подяку о. Березіцькому за його невтомну працю, за навчання співу і за влаштовання такої гарної програми. Рівнож подякував співакам та промовцям а остаточно й гостям, що прибули віддати належний поклін Батькові Тарасові.

Секретар.

10,000 Франків за Одного Франка.

В французькому місточку Ніорт відбулася недавно ліцитація ріжних предметів, що були власністю одного мешканця цього міста, який помер, не залишивши ніяких спадкоємців. Усі предмети розкуплено лишився тільки один горнець, якого ніхто не хотів купити. Врешті найшовся купець, що купив його за франка. Вернувши домів, завважив у ньому якусь невеличку пачку. Коли її розвинув, побачив гроші. Було там 10,000 франків у банкнотах. Трансакция оплатилася. Була це, здається, найщасливіша і найкраща трансакция, яку коли небудь заключено.

ВОСКРЕС ІСУС ІЗ ГРОБУ...

Воскрес Ісус із гробу,
Як був обіцяв,
Мир і життя вічне
Нам подарував.

Воскрес Ісус із гробу
І смерть побідив,
Та з пекла неволі
Світ освободив.

Воскрес Ісус із гробу —
Скрізь голос несесь
І Ти Україно
Скоро воскреснеш!

Воскрес Ісус із гробу,
Тож вставаймо всі
І прапор Свободи
В гору піднесім!

Воскрес Ісус із гробу...
Вкраїно вставай,
Розривай окови,
Волю привитай.

М. Мартинюк.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА"

Збірка о. Д. Кирстюка на відчитах:

В церкві на Елмор, Саск.	$1.65
В Арран, Саск.	2.15
Тимчишин Ст., Нампа, Алта	.50
Ленько В., Су Лукавт, Онт.	.50
Тимчак Никола, Симпсон, Саск.	.50
Чубей Василь, Сарони Пайн, Саск.	.25

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

ПРІЛЕРІТ, САСК.

По 2 дол.: П. Скоробогач, М. Баран, А. Файчук, І. Райчиба.
По 1.50: І. Чернецький, Ю. Бабщький, Ф. Скоробогач, І. Філик, К. Крим.
По 1.25: Н. Доля.
По 1 дол.: М. Райчиба, О. Скрипець, Олена Чернецька, Ф. Фернецький, М. Скоробогач, М. Кучер, С. Луцик, М. Чернецький, П. Філик.

ТАРНОПОЛЬ, САСК.

По 1 дол.: В. Савчук, О. Ткачук, Т. Сенчина, М. Романко, Г. Стельмащук, Ф. Будник, В. Войціховський, П. Лисиця, В. Грицак, Ю. Кухта.

БРЕНДОН, МАН.

По 1 дол.: С. Войцюк, О. Федорук.
По 50цт.: Д. Бонк.

ГАЕС, САСК.

По 1 дол.: І. Ягольніцький, В. Охітва, П. Адамів, І. Герега.

РОБЛИН, МАН.

По 2 дол.: Мих. Слюзар.
По 1 дол.: С. Проник, С. Новосад.

ЙОРКТОН, САСК.

По 1 дол.: Мих. Стечишин, І. Яремко, О. Ковбець, О. Скрипник, К. Єсопенко, Л. Смуковин, І. Єсопенко, С. Гулька, Ю. Горбач, Е. Ягольніцький, П. Ягольніцький, В. Когут, Когут.
По 50цт.: пані Вероніка Тодорин, п-ні Анна Крикливець.

ДУФРОСТ, МАН.

По 2 дол.: Григорій Бугера.
По 1 дол.: Н. Ткачик, І. Ткачик, О. Ткачик, В. Волошин, Н. Дербавка.

ВЕГРЕВІЛ, АЛТА.

По 2 дол.: Е. Засіфіда, В. Кирилюк, П. Зварич, Г. Шевчук, Р. Федорків, М. Харук, А. Зварич.
По 1 дол.: І. Саламандик, Д. Щербанюк, Н. Кирилюк, І. Фарина, Ю. Флійчук, Ф. Музика, І. Мицак, П. Фолчук, П. Мурафа, П. Делаврак.

БРУКСБІ, САСК.

Збірка на Шевченківськім концерті — 3.50
По 1 дол.: Д. Нівринський, Г. Яремій, А. Ципивник.
По 50цт.: В. Панчук.

СТ. МАРТИН, МАН.

Збірка в церкві	2.65
М. Фотій (Фейрфорд, Ман.)	1.00

ВІННІПЕГ, МАН.

Їм. Дубик	1.00

ЮВІЛЕЙНИЙ ФОНД.

Т. А. Рурак, Ст. Мартин, Ман.	25.00
Жіноче Товариство ім. Лесі Українки Вестбрук (околиця Тiдор), Саск.	10.00

Консисторія Української Православної Церкви в Канаді.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. С. В. САВЧУКА.

РІДЖАЙНА, САСК.

Великий Четвер — Страсти, в год. 8 вечер.
Велика Пятниця — Вечірня і винесення плащениці, 2 год. попол.
Великдень — Воскресна Утреня, Служба Божа і свячення пасок, початок в 9 годині рано.

КЕНДІЯК, САСК.

Велика Субота — Сповідь і Служба Божа з Вечірнею, св. Причастя, в 9 годині рано.
Великдень — Воскресна Утреня та свячення пасок в 2 год. досвіта.
Світлий Понеділок — Утреня і Служба Божа, в 9 год. рано.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. Д. Кирстюка.

Квітень.

8 Середа — Гаес, свячення пасок.
9 Четвер — Глен Елдер, свячення пасок.
10 Пятниця — Стордевіс, свячення пасок.
10 Пятниця — Канора, в год. 8 вечером, виставлення плащениці і сповідь.
11 Субота — Рама і Бюкенен, свячення пасок.
12 Великдень — Канора, початок Богослужения в год. 7 рано.
13 Світлий Понеділок — Бюкенен.
19. Неділя Томина — Гай Гор, Саск.
Адреса: — Бакс 54, Канора, Саск.

ВЕЛИКОДНІ ЖЕЛАННЯ

Всім друзям, приятелям і знайомим — бажаємо Веселих Свят „Христос Воскрес" — а замісць оплати почтових карток — жертвуємо на Фонд „Вістника" $2.00.

о. Дмитро і п. М. Лещишин.

ПОРЯДОК ВІДПРАВ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ СВ. ВОЛОДИМИРА В ТОРОНТО, ОНТ.

Повідомляється всіх членів і симпатиків Української Православної Церкви в Торонто, що з днем 1-го квітня 1936 року — церква буде приміщуватися під числом 180 Сімко Стріт. Це є перша вулиця на захід від Юніверсіті Евню. Будинок, що в ньому буде приміщуватися церква є третім на північ від Квін вулиці.

ЧАС ВІДПРАВ.

180 Сімко Ст. 180 Сімко Ст.

Квітень.

9. Страстний Четвер, Страсти, 9 год. в вечері.
10. Велика Пятниця, Винесення Плащениці, 3 год. пополудні.
11. Велика Субота, свячення пасок в приватних домах в Торонті між годинами 2—10 пополудні.
12. Великдень, занесення Плащениці 7 година рано.
Рання відправа 7.30 рано.
Літургія 9 год. рано.
13 і 14 Богослужения на кольонії.
19. Неділя Томина. Рання відправа 9 год. рано. Літургія 10.15 рано. Спільне Свячене 12.30 пополудні.

На спільне Свячене запрошуємо всіх братів українців.

Близших інформацій можна засягнути в Всеч. о. пароха телефоном МЕ 2937.

Заряд Укр. Прав. Громади.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. В. Апонюка.

Квітень.

5. Неділя — Арбакка.
7. Вівторок — Благовіщення Пр. Богородиці — Ґардентон (околиця).
9. Вел. Четвер — Страсти 7.30 вечером — Толстой.
10. Вел. Пятниця. Винесення плащениці в 11 год. перед полуднем — Толстой.
В 4 год. пополудни — Вайта.
11. Вел. Субота, свячення пасок в 3 год. пополудни — Вайта.
12. Великдень — свячення пасок:
3 год. рано, Арбакка.
5 год. рано, Ґардентон (на семіренчи).
7 год. рано Ґардентон (місто)
8.30 год. рано Ґардентон (околиця).
9.30 год. рано, ціле Великодне Богослужения — Толстой.
13. Світлий Понеділок — Ґардентон (місто)
14. Світ. Вівторок — Вайта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

Квітень.

о. Т. Кисілюка.

5. Нед. — Тудор.
7. Вівторок, Благовіщення. — Егрімонт.
9. Вел. Четвер — Брудергайм.
12. Нед. Великдень — Калмар.
13. Світл. Понеділок — Федора.
14. Світл. Вівторок — Брудергайм.
19. Нед. Томина — Калтарі.
26. Нед. Мирон. — Редвотер.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. П. Заперюка.

Квітень.

Свячення пасок

9. Четвер, 10 год. рано — Петлюра.
10. Велика Пятниця: 10 год. рано — Шортдейл.
3 год. пополудни — Роблін.
8 год. вечер — Ґілберт Плейнс.
11. Велика Субота 9 год. рано — Сифтон.
11.30 год. рано — Веллав.
2 год. пополудни — Богдан.
5 год. попол. — Ґарланд.
8 год. веч. — Пайн Ривер.
12. Великдень: 6.30 год. рано — Дафин.
10 год. рано — Косів.
13. Понеділок — Роблін.
14. Вівторок — Веллав.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1936 РІК.

КВІТЕН.

1 С. Хризанта, Дарії
2 Ч. Івана мч., Сергія
3 П. Якова ісповідника
4 С. Лазарева субота

5 Н. **Нед. Квітна.** Пл. Нікона
6 П. Пп. Захарії, Якова
7 В. **Благовіщення Пр. Богор.**
8 С. Собор Арх. Михаїла
9 Ч. **Вел. четвер.** Матрони
10 П. **Велика пятниця.** Іларіона
11 С. **Вел. субота.** Марка і Кир.

12 Н. **Воскресения Христове**
13 П. **Світлий Понеділок**
14 В. **Світлий Вівторок**
15 С. Пп. Тита, Амфина
16 Ч. Микити
17 П. Пп. Йосифа співця
18 С. Мч. Агатопода й Теодула

19 Н. **Нед. Томина.** Євтихія арх.
20 П. Юрія єпископа
21 В. Ап. Іродіона
22 С. Мч. Євпсихія
23 Ч. Мч. Терентія Африкана
24 П. См. Антипи еп. Пергам.
25 С. Василія Пар.

26 Н. **Нед. Мирон.** Мч. Гомаїди
27 П. Св. Мартина
28 В. Ап. Аристарха
29 С. Ірини
30 Ч. Симона еп.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. Л. В. Дачини.

Квітень.

7. Вівторок — Благовіщення Пр. Бог. — Малантон.
12. Воскресения Христове, 12 год. в ночі — Тиндал.
Воскресна Утреня 5 год. рано — Іст Селкірк.
Служба Божа — 9 год. рано — Поплар Парк. — Всюди посвячення пасок.
13. Світ. Понеділок — Тиндал.
14. Світ. Вівторок — Септон.
19. Неділя Томина — Іст Селкірк.
26. Нед. Мироносиць — Ледвин.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

Квітень.

о. П. Самця.

7. Вівторок — Благовіщення П. Б. — Кадворт.
9. Вел. Четвер — Єллов Крік.
10. Велика Пятниця, веч. 7 година — Тернопіль.
11. Вел. Субота, 12 год. пополудні Сматс, в 7 годині веч. — Кадворт.
12. Воскресения Христове — 5 год. рано — Вакав.
12. Воскр. Христове — 9 год. рано — Ст. Джулієн.
13. Світлий Понеділок — Сматс.
14. Світлий Вівторок — Тернопіль.
19. Неділя — Вакав.
26. Неділя — Єллов Крік.

Квітень.

7. Вівторок, **Благовіщення Пр. Богородиці.** Всенощне. Утр. Еван. Луки І: 39—49 і 56. Літ. Ап. жид. II. 11—18. Єв. Луки І: 24—38.

9. **Великий Четвер.** Ап. I. Кор. XI 23—32. Еван. Матея XXVI: 2—20; Івана XIII. 3—17; Мат. XXVI: 21—39; Лук. XXII 43—45; Мат. XXVI: 40—75 і XXVII 1—2.

10. **Велика Пятниця:** Царські часи. Вечірня і винесення плащениці.

11. **Велика Субота:** Літургія і Вечірнею. Ап. Рим. VI 3—11. Еван. XXVIII 1—20.

12. **Великдень** — Воскресна Утреня. Літ. Ап. Діяння I: 1—8. Єв. Ів. І. 1—17.

13. **Світлий Понеділок** — Служба як у Неділю Пасхи. Ап. Діяння: I. 12—17 і 21—26. Еван. Ів. I: 18—28.

14. **Світлий Вівторок** — Служба, як у Неділю Пасхи. Ап. Діяння II: 14—21. Еван. Луки XXIV 12—35.

19. **Неділя Томина:** Утр. Еван. Мат. XXVIII 16—20. Літ. Ап. Діяння V 12—20. Еван. Івана XX: 19—31.

26. **Нед. Мироносиць** — голос 2. Утр. Еван. Марка XVI: 9—20. Літ. Ап. Діяння VI: 1—7. Еван. Марка XV: 43—47 і XVI: 1—8.

Травень.

3. **Неділя розслабленого** — голос 3. Утр. Еван. Луки XXIV: 1—12. Літ. Ап. Діяння IX: 32—42. Еван. Івана V: 1—15.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3684
WINNIPEG, MAN.

РІК XIII. WINNIPEG, MAN., APRIL 15th, 1936 ВІННІПЕГ, МАН., 15-го КВІТНЯ, 1936. ЧИСЛО (244) 8

ГОЛОД НА ПОЛІССЮ ПРИБИРАЄ ЖАХЛИВІ РОЗМІРИ.

Польський уряд дістає звідомлення з Полісся, що там такий голод, якого не памятають найстарші поліщуки, що кажуть, що такого нещастя не було за їх життя, ні за життя їхніх батьків. Кількатижневі зимові дощі спричинили повінь у непамятних розмірах. Тепер під весну тисячі людей не мають буквально що їсти. Нема ні зерна, ні картоплі. Худоба вигинула, або випродано її запівдармо. Ратуючись перед голодовою смертю, люди зїли зерно на засів. Хороби поширюються, а нема ні помочі, ні ліків. На це положення звертали вже давно урядову увагу, але уряд з помічю не спішиться.

СВЯЩЕНИК ПРО НАСТРОЇ В КРАЯХ ПІД ДЕСПОТАМИ.

Д. Полинґ, редактор відомої газети „Крисчен Геральд", виголосив в Ню Йорку промову про стан настроїв в европейських краях, які він обїздив у часі 10 місяців. Полинґ каже, що під усіми диктаторами слідно зріст опозиції. „Опозиция в Німеччині скріплюється. Вона йде в напрямі демократії. Переслідування жидів, католиків, протестантів, масонів, воєнних ветеранів і інших груп приносить уже овочі. Тепер уже починають говорити люди, які давніше не говорили. В Італії люди теж висказують різькіше свої думки. У краю зростає опозиция проти етіопської авантури."

У Росії теж існує зворот від диктатури до демократії. Через те уряд починає більше толерувати релігію. Рівночасно серед антидиктаторської опозиції слідно зворот від давнього пацифізму. Починають дивитися на крайній пацифізм як на безплодний.

ЗА СВОЮ ЦЕРКВУ.

На Клокічці біля Черновець є стара церковця, яка стоїть цілий час замкнена й тільки двічі-тричі в рік відчиняють її на богослужения.

Тепер писали часописи, що новий православний митрополит в Чернівцях задумує обдарувати місто новими церквами. Православні українці Черновець просять у звязи з тим, щоб і стареньку церкву на Клокічці відчинити, та щоб для неї найшли сотрудника, який правив би в українській мові.

СВЯТЕ ПИСЬМО ПО ЦИГАНСЬКИ.

У Празі має появитись перший зшиток перекладу св. Письма на циганську мову. Перекладу піднявся філолог С. Ман, лектор англійської мови Берненського університету, один з небагатьох знавців циганів та їхньої мови.

Переклад має подвійну ціль: перше утревалити на письмі одну з найцікавіших мов, споріднену із санскритом та індійськими мовами, а друге прислужитись самим циганам, що не мають досі ніякої літератури у своїй мові.

СПІЛЬНЕ СВЯЧЕНЕ В САСКАТУНІ.

Українська Православна Парохія в Саскатуні відбула гарний вечір спільного свяченого в Українськім Народнім Домі. Було поверх сотні людей, що засіли до стола після молитви проведеної парохом о. В. Кудриком. Вечера була дуже добре приготовлена місцевим жіноцтвом, з чого присутні були дуже задоволені. Та ще більше вдоволення слідувало, коли предсідниця, п-ні Ткачук, попросила до слова о. Прот. В. Кудрика та громадян пп. Ю. Стечишина, В. Буряника та П. Ткачука. Бесідники звернули увагу на значіння таких спільних сходин, на культурну вагу церковних підприємств, та на те, що церква нині являється заборолом нашого здорового життя не тільки тут, але навіть на ворогом окупованих рідних землях.

Звернено увагу також на значучий факт, що Українська Православна Парохія на днях перекупила місцевий Народний Дім, і вже видно, що робота починає бути більше доцільна та плянова. Завданням Церкви є дбати про виховання і тому Рідна Школа мусить безперервно існувати при Народнім Домі та під покровом Української Православної Церкви. Згадано також недавний культурний виступ українців в Бесборо в Саскатуні, та розказано, як чужинці на него задивляються.

З приємністю треба також замітити, що членство і прихильники Української Греко-Православної Церкви в Саскатуні зростають числом. Вже від довшого часу церква все буває переповнена підчас богослужень.

ІвД.

ЖЕРТВИ БЕЗПЛАТНОЇ ЇЗДИ ПОТЯГАМИ.

Відколи настало безробіття, десятки тисяч людей річно їздять тягаровими потягами безплатно — явно або тайно.

Інформаційне бюро в Оттаві недавно оголосило, що в минувшім році в Канаді було 134 припадків смерти, а 242 припадки покалічення між такими безплатними пасажирами.

ГЛУХО-НІМИЙ ГОВОРИТЬ.

Гилис Арнолд, Міннеаполис, Мін., Злучені Держави, вродився, 23 роки тому, глухо-німий. Його мати навчила його говорити в той спосіб, що вимовляла уважно много разів ріжні слова, а він приглядався її устам, та й собі вчився їх вимовляти. Будучи глухим, не знав, коли говорить за голосно, або за потихо, отже мама давала йому про це знати відповідними рухами руки. Тепер Гилис говорить мірним, вправленим голосом. В 1931 році вступив на університет в Міннеаполіс і скінчив успішно курс інджинерії, та малярства. Нині має заняття, як інструктор в Інституті Мистецтва в Міннеаполіс.

Ось, що може доконати завзяття й витревалість та матірня любов.

ОБЇЗДКА ОРҐАНІЗАТОРА БРАЦТВА.

Подається до відома українським православним громадам та всім заінтересованим, що п. ВАСИЛЬ БУРЯНИК, бувший ректор Інституту ім. Петра Могили в Вінніпегу й Саскатуні, тепер ОРҐАНІЗАТОР УКРАЇНСЬКОГО ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОГО БРАЦТВА В КАНАДІ, в скорім часі розпічне обїздку українських православних громад в цілях виголошення відчитів на церковно-громадські теми та в цілях орґанізування відділів Брацтва.

П. Буряник є знаний, як активний громадський діяч та як один з наших кращих бесідників, отже віримо, що місцевости, до яких він завитає, дійсно скористають з його відчитів та побуту.

Плян обїздки п. Буряника буде поданий в свій час у „Вістнику", а його приїзд до даної місцевости буде наперед проголошений у відповідний спосіб.

У всяких справах дотично обїздки п. Буряника писати до секретаря Брацтва на таку адресу:

Mr. J. W. Stechishin,
609 Temperance St., Saskatoon, Sask.

УКРАЇНСЬКЕ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНЕ БРАЦТВО В КАНАДІ:

Т. Гуменюк, Торонто, Онт., — голова.
Гр. Кравчук, Пайн Ривер, Ман., — з. гол.
Ю. Стечишин, Саскатун, Саск., — секр.
І. В. Луцюк, Вакав, Саск., — заст. секр.
Гр. Стратійчук, Канора, Саск. — касієр.

ЗАВАЛИВСЯ МЕЧЕТ.

Цими днями завалився в Сараєві один з найкращих мечетів у Югославії, Скелер Джемія. Великий будинок перемінився в румовище. Цей мечет походив з 15 віку і був одною з найстарших магометанських святинь на Балкані. Хоч мечет стояв у густо залюдненій дільниці Сараєва, жертв у людях не було підчас катастрофи.

КОНКОРДАТ З КАРАЇМАМИ І МУЗУЛЬМАНАМИ.

Польський сойм ухвалив проєкт закона про відносини польської держави до віросповідання караїмів і магометан, яким признано внутрішню автономію. Цікаво, що православна церква дотепер не має ніякого законного конкордату, а у відношенні до неї панує „тимчасовий стан".

ПАПА ГОДИТЬСЯ НА МОРДОВАННЯ ЕТІОПЦІВ.

Папський нунцій зложив візиту французькому премієрові Албертові Саро і звернувся до нього з проханням від папи, щоб Франция интервенювала в Англії й не допустила до наложення санкций проти Італії. Нунцій просив премієра переконати Англію, що вона нічого не зискає на тих санкціях. А без санкций скорше буде можна закінчити війну в Етіопії.

Відновіть свою передплату на „ВІСТНИК" як найскорше.
Річна передплата в Канаді $1.00, в Злуч. Державах $1.50

„УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ“ ШУКАЮТЬ КЛОПОТУ.

(Докінчення)

Канонічність ієрархії Української Автокефальної Православної Церкви.

Друга точка заяви Консисторії звучить:

„Канонічність ієрархії Української Автокефальної Православної Церкви“.

Це значить, що ми признаємо епископів Української Автокефальної Православної Церкви, а тим самим Високопреосвященого Архиепископа Іоанна Теодоровича, за правних, благодатних та канонічних православних епископів.

„Українські Вісти“ твердять, що Консисторія цією заявою „уступає зі свого становища... та годиться на протестантизм“.

Питання канонічности ієрархії Української Автокефальної Православної Церкви в нас вирішено ще на Четвертім Соборі в 1924 р. Розібравши ґрунтовно обставини, серед яких ієрархія Української Автокефальної Православної Церкви була відновлена, та історичні докази про оправдання способу, в якій вона була відновлена, Українська Греко-Православна Церква в Канаді **признала, що український епископат є правний, благодатний та канонічний** і в слід за тим, на тім же Четвертім Соборі, приняла Високопреосвященого Архиепископа Іоанна Теодоровича за свого епископа. Від 1924 року по нинішний день в нас **ніхто, а тим більше Консисторія, ніколи не сумнівався про канонічність** Архиепископа Теодоровича й це питання в нас навіть ніколи не підносилося. А коли й говорилося чи писалося про це, то завжди в обороні канонічности, а ніколи проти неї. Про благодатність та канонічність української ієрархії в нас багато писалося на сторінках „Вістника“ й „Українські Вісти“ не годні навести ані одного слівця на доказ того, що Консисторія будь коли сумнівалася або заперечувала ту канонічність. Отже твердження „Українських Вістей“, що Консисторія, проголошуючи заяву про канонічність ієрархії Української Автокефальної Православної Церкви, „уступає зі свого становища“ — є **брехливе**.

„Українські Вісти“ також твердять, що Консисторія, признаючи канонічність української ієрархії, тим самим „годиться на протестантизм“. Це твердження „Українських Вістей“ не тільки безпідставне, — воно безглузде. Канонічністю протестанти взагалі не клопочуться, в них епископів нема, — отже як можна закидувати Консисторії протестантизм за те, що вона признає та обороняє канонічність свого епископа? — На такий закид годні спромочися тільки „Українські Вісти“.

Народно-соборноправний устрій.

Перша точка заяви Консисторії звучить:

„Народно-соборноправний устрій“.

Значить, Консисторія признає, що устрій Української Греко-Православної Церкви в Канаді є народно-соборноправний.

Це значить, що важнійші справи Української Греко-Православної Церкви в Канаді вирішує не самий церковний провід, чи сама ієрархія, але Собор, а Собор складається не тільки з священиків та епископів, але і зі світських людей, представників світських членів Церкви. Такий устрій був в Українській Греко-Православній Церкві в Канаді від самого її заснования, отже ані Консисторія його не запровадила, ані не змінювала і **заява Консисторії тільки** сконстатувала незаперечений та незаквестіонований факт.

„Українські Вісти“ кажуть, що це протестантизм. Але „Українські Вісти“ доказують тим лише те, що не знають, що говорять, бо народно-соборноправний устрій в Церкві це не тільки жадний протестантизм, а навпаки **основна засада устрою** Православної Церкви.

Професор О. Лотоцький говорить про це так:

„Засада соборности це властиво — **питома й дорогоцінна — ознака** православної церкви... Соборність не догма, але коріння своєї ідеї має в православній догматичній науці, головно — в науці про церкву... Найвиразніше ж основу соборности заложено й розкрито в науці про церкву, як тіло Христове, — православне розуміння цеї науки має основне значіння для догматичної основи соборности. Ап. Павел у листах до римлян (XII· 4—5), коринфян (XII), ефесян (I· 22—23, IV 16) означує взаємовідношення членів церкви як органів тіла. Церква єсть тіло Христове, єдиний цілий організм, головою якого єсть сам Христос. Як у всякому організмі, так і в церкві єсть ріжниця членів, і кожному членові визначено „свою міру чинности“. Можуть бути чинности, що їх виконують окремі члени (у звязку з цілим організмом, бо без того окремий член не може діяти, одмірає), — ці чинності творять властивість окремих органів; але можуть бути й такі чинності, що їх виконує цілий організм, при живій участи **всіх його членів** „кожного в свою міру“. Тож, одповідно до того, вірні, що творять тіло Христове, не можуть ні в якій важлившій справі церковного життя розділятися, а мають творити одну цілість. „Не може око сказати руці: не треба мені тебе, або знову голова ногам: не треба мені вас. Ні, котрі члени здаються нам слабшими, ті тим більше потрібні“ (Кор. XII 21—23). В сих словах Апостола про взаємовідносини ріжних органів тіла природно буде одкидати думку про рівність, про однакове значіння окремих членів, але не можна одкидати їх конечну потребу та їх взаємочинність — в духовному організмі церкви, в порівнанню з організмом фізичним, яким єсть тіло.“

Подібно, майже тими самими словами говорить про це звісний каноніст, російський епископ Никодим Милаш.

Професор Лотоцький говорить ще й таке:

„Соборність, як засада церковного устрою та чинности церковної, має певні форми свого конкретного виявлення в церковних установах та соборности се — **спільна участь членів православної церковної громади в рішенню важливіших справ по взаїмній згоді на періодичних чи спеціально скликуваних зборах, з піданням вищої влади в церкві соборам...** У соборі втілюється основна засада церковного устрою — спільности церковної громади. В соборі виявляється провідна влада церковна, в установі собору вселенського — влада загально-церковна, в соборах крайових — **провідна влада кожної національної церкви.**“

Про право участи світського елементу в церковних справах професор О. Лотоцький говорить таке:

„Коли та чи инша група членів церковної громади здобуває виключне значіння в церкві, поза ієрархічно-богослужбовою стороною її життя, то це порушує конфесіональний характер православної церкви. Остання наближається тоді до тої чи иншої чужої конфесії — **до римо-католицької, коли ту виключну ролю засвоєно епископові, чи до пресвітеріянства, коли — священству, чи до протестанства, коли — мирянам.** Православна церква стоїть поза цими розуміннями християнства, — **вона не єсть ні самий епископат, ні саме священство, ні самі миряни, але всі ті три елементи в спільності та в єдності між собою.**“

В иншім місці професор Лотоцький говорить ще таке:

„На Соборах, з погляду компетенції їх вирішення, **кожний член церкви бере участь „у міру свого дійства“.** „Кожна, в основних групах церковних організацій — епископи, клир і миряни, — каже проф. Ф. Мищенко, — беруть участь у соборних постановах у міру дійства свого“ (Еф IV 16), **себто не в рівними, а ріжними правами та ріжним способом.** Одкидати факти неї ріжниці — значилоб одкидати церковну ієрархію, **епископ залишається епископом, клириком — клириком, мирянин — мирянином і на Соборі, і кожен діє одповідно до своїх уповноважень на участь у справах церкви.**“

Оце є засада соборноправности в Православній Церкві.

Отже народно-соборноправний устрій в церкві це не тільки не є жадний протестантизм, а навпаки **основна засада устрою Православної Церкви.** Засада соборноправности лягла в основу Української Греко-Православної Церкви в Канаді від самого початку її існования і є забезпечена так чартером, як і статутом цеї Церкви. **Дотепер ніхто, тимбільше Консисторія як така, або її члени поодиноко, ніде й ніколи не заявлялися за зміною, або скасуванням цеї засади, а коли** „Українські Вісти“ інсинуують, що Консисторія, складаючи заяву про соборноправний устрій Української Греко-Православної Церкви в Канаді, тим самим „уступає зі свого становища“ — то говорить явну неправду.

Пять точок заяви Консисторії про канонічне становище Української Греко-Православної Церкви в Канаді, які ми дотепер обговорили, попереджує такий вступ:

„**Українська Греко-Православна Церква в Канаді стоїть на слідуючих канонічних основах, які є згідні з канонічним становищем Української Автокефальної Православної Церкви, принятим Всеукраїнським Православним Собором 1921 року в Києві**“ (за цим власне слідують згадані пять точок).

Що говорить цей вступ? Чи говорить він, що Українська Греко-Православна Церква в Канаді приймає якісь нові канонічні основи? Ні, **він стверджує канонічні основи, на яких Українська Греко-Православна Церква в Канаді стояла давнійше і дальше стоїть непохитно. Він стверджує, що ті основи є її власні, а не позичені від когось. Стверджує, що вони ЗГІДНІ з канонічним становищем Української Автокефальної Церкви, а не перебрані від неї.**

Українська Греко-Православна Церква в Канаді, як церковна організація що має свій статут і чартер, не підлягає зверхности жадної іншої церкви чи церковної влади. Вона сама собою управляє і провадить свої внутрішні справи цілком самостійно і після своєї вподоби.

Як Церква українська, то є Церква українського народу. Українська Греко-Православна Церква в Канаді є в духовній звязи з Українською Автокефальною Церквою на Україні. Обі ці Церкви визнають одну й ту саму православну віру, обі вони відносно національного та церковного питання українського народу мають однакові цілі й стремління, обі визнають духовну зверхність київського Митрополита. Отже обі вони творять Церкву українського народу, хоч адміністративно вони одна від одної незалежні і порядкують своїми справами самостійно.

Щодо канонічного становища обох цих Церков, то згадана заява Консисторії наводить пять канонічних основ Української Греко-Православної Церкви в Канаді, які є згідні з канонічним становищем Української Автокефальної Церкви на Україні. Ними є: народно-соборноправний устрій, канонічність української ієрархії, змінність канонів, рідна мова в Богослуженнях та самостійність Української Церкви.

Ці канонічні засади не були накинені Українській Греко-Православній Церкві в Канаді Церквою на Україні. Рівнож канадійська Церква не приймала їх тільки тому, що вони обовязують Церкву на Україні. Ці канонічні засади Українська Греко-Православна Церква в Канаді приняла зі своєї власної волі та ініціятиви, а що більше — всі з них, крім другої (про канонічність ієрархії) приняла ще перед тим, поки фактично ввійшла в духовну звязь з Церквою на Україні (а та звязь зачалася 1924 р.).

При цьому всьому слід памятати, що засади соборноправности, зміни місцевих канонів, рідної мови в Богослуженнях та самостійности Церкви не є якоюсь окремою, виключною прикметою українських Церков в Канаді та на Україні. Як було доказано в попередних статтях, — **це є засади цілої вселенської Православної Церкви і вони є спільні не тільки для Української Греко-Православної Церкви в Канаді та Української Автокефальної Церкви на Україні, але для цілої вселенської Православної Церкви, отже і для всіх окремих автокефальних православних церков,** що вірно дотримують науку вселенської церкви щодо устрою та інших основних засад церкви.

„УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ“ ПРО КАТОЛИКІВ.

Католицький часопис „Українські Вісти“ в числі з 15 квітня, 1936, п. з. „Чому програли еспанські католики?“, пишуть таке:

„Побідою лівих в Еспанії дуже втішилися вороги католицької Церкви. Особливо ликують тою побідою большевицькі часописи та їх прислужники. Тому цікаво знати, які були дійсні причини тої побіди лівих в Еспанії і де були еспанські католики, котрі прецінь тепер уже краще зорганізовані, мають свої добрі часописи та меткого провідника Хіля Роблеса. На це питання дає добру відповідь лист, що прийшов з Еспанії і надрукований в однім з католицьких часописів у старому краю.

В тім листі читаємо, що провід еспанських католиків хотів увести в життя суспільні вказівки св. Отця, подані в славній енцикліці „Сорокового року“. Отже католицький провід оповістив у виборчій програмі, що треба перевести парцеляцію великої власности та пустити в обіг великі капітали, що лежать без ужитку в банках, щоб тим способом поліпшити долю широких народних мас. Ця мирна католицька програма знайшла своїх ворогів саме там, де можна їх було найменше сподіватися, а саме між багатшими католиками, що себе вважають найліпшими. „Тисячі багатих католиків — читаємо в згаданому листі — що дрімають вигідно серед добробуту, налякалися, що могли би щось утратити і втратили довіри до свого проводу. Але що зробити з виборами? На лівих голосувати не могли, бо то комуністи, котрі заберуть їм усе. За католиками також ні, бо й ті кажуть щось зі свого маєтку уступити бідним. Отже рішили цілком не голосувати. І так зробили. Не голосувало яких 25 до 35 відсотків католиків і то таких, що себе вважали найліпшими. А вислід з того був такий, що в Еспанії знову взяли верх комуністи і безбожники, агенти Москви.

Яка з того наука для нас? А наука з того така, що християни католики тільки по метриці, тільки з імени, причиняються найбільше до побіди большевизму. Такі „християни-католики“ в Еспанії думали тільки про своє майно і не йшли до виборів, бо боялися жертви. Католицизм і християнство в таких людей це не жива віра, тільки радше форма, обряд. Таких „християн-католиків“ не можна рушити до ніякої жертви, до ніякої боротьби. Вони не слухають голосу Церкви, своїх епископів і священиків. Таких „християн“ було багато в Росії й на Україні, таких є багато скрізь. Отже наука для нас: будьмо діяльними християнами-католиками, бо буде лихо!“

Отже „Українські Вісти“, забувши цим разом про „свідомість“ та „вищість“ католиків і католицької церкви сказали правду. Булоб добре, якби „Українські Вісти“ пригадали собі еспанських католиків кождий раз, коли хочуть проїхатися по православній церкві та її вірних.

ПІСЛАНЦІ СМЕРТИ.

(Байка).

Йшов велитень широким гостинцем. Несподівано вискочила на дорогу незнана постать і крикнула:

— Стій, ні кроку дальше.

— А хто ти є, що смієш мені, велитню — заступати дорогу?

— Я смерть! — відповіла постать. — Ніхто проти мене не встоїть і всі мусять йти за мною.

Велитень схопив смерть в свої дужі руки та так сильно кинув нею об землю, що та не могла встати, — а сам пішов дальше.

Лежить смерть на дорозі тай журиться:

— Що ж тепер на світі без мене станеться? Ніхто не буде вмирати.

Аж надходить молодий чоловік, побачив лежачу смерть, яка прокинулася старенькою жінкою, змилосердився над нею та поміг підвестися з землі.

— Спасибі, тобі, — каже смерть, — що поміг мені встати. Я є смерть, і за те, що ти поміг мені, не прийду по тебе, аж поки не пришлю перше свого післанця.

Подякував їй молодець та пішов далі. В роскошах життя молодість та здоровля скоро проминули й молодець захорував. Лежить хорий, але не журиться. Думає: „Ще не пора мені вмирати, бо смерть свого післанця не присилає“. А як лише прийшов до здоровля, то знов почав жити гойно та роспусно, підкопуючи своє здоровля та занечищуючи гріхами свою душу.

Вскорі захорів другий раз, а там і третий і четвертий, — але тим не журився, бо все думав. „Не пора ще мені вмирати, бо смерть ще свого післанця не присилає“.

Аж одного разу, йдучи з гучної забави, хтось вдарив його по плечах, тай каже:

Ну, небоже, ходи зі мною.

Оглянувся чоловік — тай бачить смерть коло себе.

Як це? — каже. — Хіба ж ти не дала слово прислати свого післанця перед тим, нім прийдеш по мене?

— А хіба я не дотримала свого слова? Не одного, а що найменше пятьох післанців посилала я до тебе. Чи не була в тебе пропасниця? Чи не гостив гостець в твоїм тілі? А чи не потратив ти з твоєї будови кости-зуби? Чи не ставало тобі темно в очах? — Все це, небоже, післанці мої. Ти мав доволі часу приготовитися в дорогу зі мною. Отже — ходи!

Не мав що сказати чоловік на своє оправдання — і мусів йти за смертю.

Правда, це тільки байка. Але вона містить багато правди в собі. Ану, подумай, шановний читачу, чи не були вже й в тебе післанці смерти?

МАЯК.

У безмежнім океані,
Є острів-скеля камяна, —
Маяк там, башта — превелика
Далеко світить з ліхтаря.
У темну ніч, у мглисті ранки
Маяк у простір світло шле
І кораблям у хвилі прикрі
Надію, поміч подає...
Життя теж має маяка,
Котрий стежки нам освітляє
І темноту, неправду й зло,
Мов сонце ясне, проганяє.
Маяк людям — святая Церква,
А скеля — віра камяна,
Ліхтар, це світ Христового учіння,
Що промінь лле у світ гріха.

о. П. Ю.

НАЗВИ „ЖУКІВЦІ“ ТА „АВТОКЕФАЛЬНІ“.

Орган Української Православної Церкви в Америці жалується, що ми для означення тої церкви вживаємо назви жуківська, а її вірних — жуківці.

Термін „жуківці“ принявся в нас ще з тих часів, коли епископом тої церкви був пок. о. Жук, і вживаємо його дальше не в згірдливім тоні, — а виключно для того, щоби навіть найменше поінформований читач розумів, про яку саме церкву йде мова. Урядова назва нашої американської церкви є „Українська Автокефальна Православна Церква Злучених Держав Америки“, але в щоденнім розговорі та навіть в писанню ми завжди вживали й нині вживаємо скороченої назви „Українська Православна Церква в Америці“, — отже назви, яку пізнійше приняла собі церква жуківська. З цеї власне причини ми вживаємо терміну „жуківці“, — вживаємо для ясности й скорочення, щоби не треба за кождим разом наводити повної назви одної, чи другої церкви. Що більше, для пересічного читача в Канаді тяжко булоб зорієнтуватися, про котру саме церкву йде мова, навіть якби ми й подавали їх повні назви, отже приходилосьб хіба за кождим разом давати додаткові пояснення, котру саме церкву ми маємо на думці.

Це один бік справи, а другий такий:

Коли жуківці гніваються, що ми називаємо їх жуківцями, то й ми повинні гніватися, що вони нас називають невластивою назвою. Назва нашої церкви є „Українська Греко-Православна Церква в Канаді, а також „Українська Православна Церква в Канаді“, однакож жуківці вперто кличуть нас „автокефальними“. Цього слова в назві нашої Церкви нема, отже чому жуківці його вживають?

Та ми з цього не робимо собі нічого. Річ не в назві. Нам байдуже, як нас кличуть, важне тільки те, щоби люди знали, що ми не жуківці, а жуківці не ми. Мішати одних з другими не є ні в нашім, ні, мабуть, в їх інтересі.

КОГУТ ВИГРАВ В СУДІ.

Недавно тому в однім місточку в Злучених Державах лучилася така подія: Два сусіди посварилися через когута. Справа опинилася в суді. Обжалуючий доказував, що когут не дає йому спати й домагався, щоби суд наказав властителеві когута заборонити йому досвіта піяти, або остаточно звернути з нього зупу. Але суддя, вислухавши обі сторони, дав такий Соломоновий вирок.

— Чоловік має право держати когута, а когут має право піяти, отже обжалуючий не може мати претенсій ні до сусіда, ні до його когута.

НЕЩАСЛИВЕ ЧИСЛО?

Міський поліцай, Джордж Литгов, в Сидней, Австралія, є гордим батьком пятьох дітей. Всі вони родилися іншого року, але всі того самого дня місяця — іменно 13 червня. Литгов говорить, що для нього нещасливе число є не 13, а 12, а це тому, бо 12 червня кождого року мусить купувати даруньки для всіх пять дітей.

„ДНІПРО“

Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.

Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштує на рік $2.00

Передплату висилати на адресу:

"DNIPRO"

1861 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кождого місяця.
Видає Українська Православна Видавнича Спілка.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю — $1.50 на рік.

THE HERALD
Published semimonthly by the
Ukrainian Orthodox Publishing Company
Subscription per annum:
In Canada — $1.00. — Foreign — $150.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3684, WINNIPEG, MAN.

СЛУЖБА БОЖА ЧЕРЕЗ РАДІО.

Були вже в „Вістнику" дописи за і проти радієвої Служби Божої, отже видно, що питання варта того, щоби його якнайподрібніше розібрати.

На перший погляд Служба Божа через радіо може виглядати декому гарною річею. Через машину почуєш на віддаль соток миль, що в Вінніпегу, чи Едмонтоні робиться... Це якраз заінтересовує людий, однакож...

Служба Божа через радіо не є Службою Божою для тих, що її через радіо слухають — це концерт. І то концерт в гіршім положенню, ніж який будь звичайний концерт (не через радіо). Бо звичайного концерту слухають лише любителі концертів, або прихильники групи, що концерт приготовила. Його не слухають люде до концерту, до концертової ґрупи, чи її цілий ворожо настроені.

А Служба Божа через радіо, це Служба винесена на вулицю — для тих, що її поважають, і для тих, що її зневажають.

Служби Божої через радіо слухає і большевик, і всякий безбожник; її слухає і лютий ворог нашої Церкви.

Уявімо собі Шевченківський концерт, на який прийшли пополовині — поклонники Шевченка і його вороги. Одні хилять перед Шевченком голови, другі зневажають. Чи такий концерт не був би посміховищем?

Служба Божа завсігди мае бути виключно для вірних! Не для вулиці! Не для публичної вистави! Не для всіх і вся.

Христос ясно сказав: Не давайте святого собакам... Не кидайте перел перед свиньми... А ті слова і нас зобовязують.

В давній християнській Церкві не міг слухати Служби Божої навіть той, хто вже готовився до хрещення, але не був ще охрещений („оглашенний" — зголошений до хрещення). А про цілком чужих і мови не було. На заклик: „Зголошені вийдіть"... „зголошені" виходили. Також слова: „Двері, двері!" пригадували, що не можна впускати чужих. Служба Божа була для них за велика святість, щоби показувати її тому, для кого вона не є святою.

Служба Божа через радіо є лише концертом навіть для віруючого. Він слухає, але не бере живої участи — не молиться, не стає на коліна, не хреститься, не сходиться з громадою (громада — церква!). А легкодушний слухає покурюючи та полігуючи. А всі слухають лише з цікавости, а не з обовязку. Словом — концерт! Тай обстанови церковної при радіях нема.

Навіть для побожного Служба Божа через радіо інтересна головно співом, отже концертовою частею. Однакож головна вага Служби Божої не в співі, не в проповіди навіть, а в її власнім таємнім змісті. Що сказати про часи переслідувань, коли Служба Божа правилася тихо, при замкнених дверах, в глухих закутках, в печерах, щоби вороги не довідались. Однакож християнське життя було тоді дуже сильне. Християни відчували на Службі Божій свою злуку з Христом, як Його ученики — з Його життям, з наукою, з Його найбільшою хрестною жертвою для добра світа. Служба Божа була для них не концертом, але найсвятійшою молитвою, найблагороднійшим душевним переживанням, наукою, обовязком, гідністю.

Дійсне розуміння Служби Божої було там, де чоловік беручи в ній участь, виставляв навіть на небезпеку своє життя. „Де вас два зійдуться в імя мое, там і я з вами", — сказав Ісус Христос. А при радіо цего нема.

Дехто скаже: Чужі почують красу нашої Служби Божої, заінтересуються, познакомляться, зрозуміють нас і зачнуть нас поважати...

Але такі надії марні. Чужі мають свої концерти не гірші від наших. І мають навіть наші православні релігійні хорові композиції — кому їх треба. Та біда в тім, що чужі дошукуються нашої вартости найперше своїми пятьма економічними, чи політичними пальцями, а не оком, чи ухом артистів та естетиків. Ані почуваннями релігійних людей.

Щоденна дійсність диктує таке тверде правило: Хоч би наша Церква була 10.000 разів краща ніж Церква другого народу, то він не завагається її знищити, коли на тім його політичні та економічні інтереси скористають. Коли на тім скористає навіть його релігійна некультурність. А лекше буде всякому нашу Церкву нищити, коли витягнемо її на майдан.

Служба Божа через радіо псує навіть самих вірних.

Чоловік хоче радієвої Служби Божої задля гарного співу, отже висновок, що вага Служби Божої в гарнім співі. Нема гарного співу — Служба Божа непотрібна. Так Служба Божа в убогій церкві, при простім співі стане цілком неінтересною. Байдужою. Такою стане Церква. І вже не буде тих християн, що зайшовши коли небудь одинцем в Церкву, стають на коліна і моляться, коли нема навіть ніякого богослуження. Для людей буде: або Церква з величавим співом, або нищо! Нема концерту — не треба Церкви!

Радієва Служба Божа вже нині відтягає декого від місцевої Церкви. Є в місцевій Церкві Богослуження, але краще посидіти вдома і послухати радія. По що труду, коли радіо до хати Службу Божу принесе.

Дальший висновок буде, що досить мати в Канаді двох-трох священиків для радієвих Служб Божих, а всі Церкви можна позамикати. Релігія буде держатись радіями.

Та чи вдержиться... Нагадуються слова Емерсона, що лекше занести релігію пішки і босоніж, ніж завезти залізницею.

Але може вийти ще одна несподіванка...

Коли б Служба Божа через радіо стала модою, дуже впливовою, а то й поплатною, тоді можуть її приготовляти і люде цілком безрелігійні, люде цілком чужі — большевики, Жиди, фільмові компанії. Можуть приготовляти сектанти всяких країв. І вийде конкуренція, вийдуть перегони за душу народу. А нарід... Коли ані священика не треба бачити, ані в церкві бути, то хіба не все одно, хто Службу Божу через радіо передає? І слухачеви може подобатися якраз „Служба Божа" большевицького гурта. Ще й листа з подякою їм зашле. І доляра.

Слова: „Прийдіть, споживайте хліб цей"... Христос виголошував перед вірними — перед апостолами, а в радієвій Службі Божій священик мав би виголошувати і перед тими, що плюють в лице Христа. Коли б же священик найважнійшої частини через радіо не виголосив, то слухачі не будуть вдоволені. Скажуть: це не Служба Божа.

Христос гонив з Церкви тих, що своїм поведенням зневажали Церкву, а нині мали б християне витягати на вулицю те, що в їх Церкві найсвятійше?

Однакож є другий бік справи.

Коли є діріґенти й гурти, що хочуть показати свій талан і прислужитися справі, нехай приготовляють „духовні концерти". Такі концерти знає і православний і неправославний світ. Вибираєсь окремі пісні з Богослуження, з Псальмів, чи зі звичайних релігійних пісень і зладжуєсь з них „духовний концерт".

Такого концерту послухають і свої і чужі, які такі концерти поважають. І такий концерт не тільки святости Церкви не зачепить, але піднесе її повагу.

І ще не те... Духовні концерти треба би вводити в наше місцеве життя, виставляючи їх час від часу на місцевих сценах. А то доси наше громадське життя знає лише концерти з світських пісень — від політичних почавши, а на любовних, жартобливих і небиличних скінчивши — а про релігійні, чи моральні концерти ніхто й не думає. Немов вони гірші, менше вартні, менше життю потрібні. Або немов ми самі до поважного громадського віку не доросли. Бо подумаймо — чужих будемо тішити аж Службою Божою, а самі в себе і для себе не хочемо навіть звичайного духовного концерту приготовити. В.

ЗОЛОТІ СЛОВА.

Релігія, цілком зрозуміла для розуму людського, не в силі довести душу до захоплення вищого, не дасть вона натхнення, яке переважалоб малі границі земської чесноти, не дасть вона світові віруючих і апостолів, бо такі браття ходять вірою, а не видінням.

Версе.

Любов християнська не тільки не оправдує індеферентизму, — вона його ненавидить, і коли у відношенні до грішників зветься вона безконечним милосердям, у відношенні до гріху є вона вічною праведністю.

Арх. Нікачор.

Кождий з нас знає, які добрі прикмети характеру та вдачі повинні мати наші близькі та знакомі, але дуже мало з нас пробують плекати ті самі прикмети в нас самих.

МОДЕРНИЙ РОБІНЗОН КРУЗО.

Недавно віднайдено модерного Робінзона Круза. Є ним молодий, 25 літній чоловік, який від двох років живе в руїнах грецького монастиря на острові озера Апполонт (Туреччина) і за той час не бачив ані одної людини. Його одинокими товаришами є собака й кури, а живиться дикими ягодами й рибою, яку ловить в озері. Виглядає здоровий та щасливий. Коли його спитали, як він проводить свій час, відповів: „Днями розмовляю зі своїм собакою, а в ночі — зі звіздами".

АДРЕСА КОНСИСТОРІЇ:
Адреса Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді є:
Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man.

СУЧАСНІСТЬ І РЕЛІГІЯ.

Релігія важна справа. Релігія це святість. Релігійність це гарна прикмета людини. Релігійність це ознака культурної людини.

Таке чуємо сьогодні в церквах, при ріжних окaзіях, і також на поважних народніх зібраннях. І ніхто цьому не може перечити, хіба безбожник або некуль[illegible]. Длятого здавалось би, що релігійність сьогодні це справа зрозуміла для всіх і має багато виконавців і послідувачів. Та на жаль так воно не є.

Багато людей є таких, для яких релігія так важна, як хліб, як одежа, як взагалі життева справа. Вони не стидаються бути релігійними. Вони виконують все, що вона приписує та ще й других до того заохочують. Коли чують, що хтось закликає до релігійности, побожности, святости вони радіють цим, та ще від себе додадуть слово заохоти.

Але є також інакші.

Є подібні до жидів, що жили в часах Спасителя. Коли Ісус Христос мав дванадцять літ, і в ерусалимській церкві читав та давав пояснення зо св. Письма, тоді вони радо слухали й раділи цим, а навіть дивувалися, що так гарно їм обяснює святе Писання.

Не те було пізніше. Коли Ісус Христос виступив як Учитель у Назареті, вияснював їм св. Письмо, розбирав його та пристосовував до сучасного життя, ого, це вже не було їм до вподоби. Вони не любили того слухати. А були між ними й такі, що важилися піднимати каміння на Сина Божого.

Так було. Такі були люди в часах, коли Спаситель учив на землі. Сьогодні стрінете подібне. Люди люблять слухати наук голошених на релігійні теми. Люблять чути про святих, побожних, великих людей минувшини, а навіть сучасности, але не зачіпати їх самих. Не пристосовувати до них.

Значить, сьогодні є люди, які не хочуть пристосовувати свойого власного життя до релігії. Не хочуть бути релігійними, хоч у той сам час люблять бачити других релігійними.

Найтяжша річ для таких людей це св. Сповідь і Причастя. Як ту йти до св. Сповіді? Показати себе дійсно релігійним? Або дуже консерватом? Он інтелігент не сповідається, а там урядник церковний, а там цей і той. Як тут йому йти до священика і сповідатися? Радше жити в гріхах і входити за поступовця! Бо „поступ" каже не сповідатися.

Коли однак говорити про те, як Ісус Христос установив св. Сповідь, як Сам відпускав гріхи і т. д., то слухають й з цим годяться. Чому? Бо думають, що це все відноситься до минувшини, а не до сучасности.

Господь Ісус Христос закликав людей до покути. Дав власть і силу прощати гріхи щирим каяникам. Сам відпускав гріхи. Його питали книжники й фарисеї, хто може прощати гріхи, крім Бога? Він, Ісус Христос, відповів їм, що Син Чоловічий має власть відпускати гріхи. Ту власть, відпускати гріхи, передав Ісус Христос св. Апостолам, словами: „Направду кажу вам, що ви звяжете на землі, буде звязано на небі; а що розвяжете на землі буде розвязано на небі;" (Мат. XVIII: 18). А коли по воскресенню явився Апостолам, сказав: „Прийміть Святого Духа. Кому відпустите гріхи, тим відпустяться, а кому задержите, задержаться" (Ів. XX: 22-23).

Ісус Христос передав ту власть на Апостолів, а ті на своїх наслідників.

Хто має Бога в серці, хто дорожить святістю, релігією, той ту правду приймає й до неї пристосовується, без огляду на „поступовців", на грішників і їм подібних. Сучасність вимагає від нас показатися щирими релігійниками, послідувачами Ісуса Христа.

Ті, що думають інакше і відтягаються від св. Сповіді, додають до безлічі своїх гріхів ще один, а то поверховність.

Дехто хоче себе якось вибілити, що не йде сповідатися. Каже: „О, священики накликають до св. Сповіді на те, щоб опісля знати, що говорити на проповідях". Дуже плиткий викрут. Треба признати, що священство знає людське життя. Але його пізнає не з св. Сповіди, а з того, що ходить поміж людей, буває з ними в хвилях радощів і в хвилях нещастя, розпуки, плачу. Воно має як найбільший контакт з людьми, й то ріжними, а до того коли читає пресу і книжки, то мусить знати людей і їхне [illegible]

Коли голосити науку Христову про св. Причастя, то видно, що люди побожно й уважно слухають. Вона ж і гарна. Нагадує живого Ісуса Христа, як Він говорив у Капернаумі: „Хто їсть Мое Тіло й пє Мою Кров, у Мені перебуває, а я в нім". (Ів. VI: 56). Він учив, що є хлібом, що прийшов з неба, що „хто їсть цей хліб, житиме по віки".

А на Тайній вечері „взяв Ісус хліб і поблагословив і переломив і дав своїм ученикам і сказав: Прийміть і їжте, це є Тіло Мое. І взяв чашу, віддав хвалу і подав їм кажучи: Пийте з неї всі, бо це є Кров Моя нового завіту..." (Мат. XXVI:26 -28). Святі Апостоли споживали тоді хліб і вино, як правдиве Тіло і правдиву, дійсну Кров Ісуса Христа. Ісус Христос Сам перетворив хліб і вино в Свое Тіло і Кров. Він далі сказав: „Робіть це на мій спомин". (Лук. XXII: 20).

Отже Найсв. Тайну Євхаристії установив Ісус Христос. Її виконували св. Апостоли, вона нині виконується підчас святої Служби Божої.

Нині підчас Служби Божої голосить священик із найбільшою побожністю такі самі слова, які сказав Син Божий на послідній Тайні Вечері. Нині голосить священик на Службі Божій: „Зо страхом Божим, вірою й любовію приступіть", на те, щоб вірні приступали до св. Причастя.

Та й тут думають люди, що це не відносить до сучасности. Думають, це було добре й гарне для минувшини, але не для сучасности. Є деякі люди, що хотіли б, щоб не було того в Службі Божій.

Причащатися? Ах, страшно, соромно, невигідно. Є ріжні причини, деколи негідні християнина, якими люди оправдують себе за невиконування отого найважнійшого святого обовязку.

Дехто оправдує себе тим, що, мовляв, той і тамтой, і ще дехто сповідаються, а грішать. Може воно правда, а ти, брате, покажи краще. Сповідайся й жий так, як приказав Господь Бог! Виконаєш апостольську роботу.

За мало є величати велич, і красу й піднесення, яке дає свята Служба Божа. Треба самим чинно брати участь у ній, освячувати себе, та ще й других до того заохочувати. Треба сповідатися, треба часто приступати до св. Причастя, треба виконувати все, що припоручав Ісус Христос.

Подібне можна говорити й про проповіді. Люди слухають дуже уважно священика. Тільки хай не говорять про сучасність. Хай говорить про всі справи, лиш хай не зачіпає нічого, що є в його парохії. Люблять оповідання, тільки не люблять пристосовування їх до сучасности, або до них самих.

А дійсно релігійна людина хоче знати, в чім вона недописує, чим грішить, що переступає, щоб себе поправляти, вдосконалювати. Колись псальмопівець кликав: „Господи, покажи мені дорогу, якою ходитиму!" А сучасні люди говорять: „Нам не сміє ніхто показувати наших гріхів, навіть священик". А най би священик заговорив на проповіді про щось що стосувалось би до когось із присутних, мимо того, що він нічо навіть на думці не мав, то ого, — клопіт!

Теннісон, англійський визначний поет, одного разу зайшов до церкви й почув там науку. Вийшовши з церкви сказав: „Це була гарна проповідь. Вона до мене відносилася". Тільки він був побожний, направду релігійний, і був вдячний за науку, що з неї міг робити висновки. Але сучасні люди інакше на цю справу дивляться.

Є нераз такі хвилі в життю священика, що він мусить дивуватися сміливости декого з людей. Бо нераз люди стають у позицію епископа або консисторії в справах, до яких вони не мають найменшого права мішатися.

Про це можна багато писати.

Мусимо тямити, що нашим провідником мусить бути Ісус Христос, наша свята Церква. Мусимо себе пристосовувати до науки Спасителя, до науки святої Церкви. Хто ж інакше думає, не слухає Бога, Церкви — той поганин, хоч би себе вважав великим християнином.

Нині більше, як коли небудь, треба людей релігійних, побожних і святих. Нині треба більше, як коли, сповідатися, причащатися, прислухуватися науці Христових наслідників і виконувати все, чого навчає нас наша свята віра.

Багато є зла, що стає до боротьби з релігією, Церквою; релігійні, побожні люди мають поборювати зло, а поширювати Царство Боже на землі.

о. Є. Г.

НАДМОГИЛЬНА ДУМКА.

Відцвіли розкішні, весняні квіти,
Й привітнього літа минули вже дні;
І осінь розплилась в імлистій обслоні,
Дрімає зима у мертвецькому сні.

Прокинеться з сну зимового природа
Й до весняного повстане буття;
Лиш хвилі минулої одної людини
Не вернуть знова до весняного життя.

Одну лиш весну переживає людина,
Одно тільки літо перебуває вона;
Одну тільки осінь проведе з тугою, —
Небаром в життя вже наспіє зима.

Мине непоспішно життева мандрівка,
Покинуть людину юнацькії сили;
На місці щастя і труду людини —
Повстануть понурі могили.

Хто гляне на новоповсталу могилу,
То серед нетишного суму
З минулого спомини будуть тужливі,
В глибоку порине задуму.

Тоді мимоволі почує людина
Гомін похоронних дзвонів та пісень—
Й розвіяних вітром хоругов жалібних,
Що пісню співають про Воскресення
[День.

Свящ. М. Тарнавський.

„ВІСТНИК" є хлібом душі кождого православного Українця. Але, щоби він міг стало і на час виходити — треба, щоби його читачі не залягали з передплатою! А як Ваша передплата?

ГУРТОВИЙ СКЛАД ЦЕРКОВНИХ
[illegible]
Пишіть по катальоґ.
WILLIAM GROSS & CO.
322 Main St., Winnipeg, Man.

Клим Поліщук.

„РІДНИЙ НАШ ІСУС"

(Легенда).

I.

Осінне небо над пустельними стернями наче стеля сива. Тиша і спокій обгортали знеможені ниви і тільки інколи, як удар кулаком у дно порожної бочки, глухою луною розлягався в полі невиразний голос гречкосія, що у поті чола поспішався зорати „нарізану" смужку свою. А в мовчазній далечині хтось незримий ткав сонні тумани, намагаючись застелити ними не тільки широкі простори, але й ту трівогу, що коло придорожного хреста дріжала...

„Старий той хрест, як світ цілий"... — казали про нього люди, бо ніхто з них не знав — коли і хто його тут поставив. Стояв він над самісенькою битою дорогою на тій „границі", де людські поля з панськими ланами сходилися і завжди, коли тільки хто проходив поуз нього, мимоволі зупинявся і дивлячись на Розпятого, всякі думки думав про себе...

Дивний якийсь майстер різьбив те Розпяття! — Зроблене із звичайного дерева, як сотні й тисячі інших у світі, воно однак було незвичайне і всі, хто тільки дивився на нього, відчував у своїй душі якусь невразумілу трівогу... Розпятий на придорожному хресті Ісус зовсім не нагадував собою того Ісуса, що був розіпнутий у церкві, над позолоченим іконостасом, або в костелі — над посрібленим престолом, який, схиливши на груди гладенько розчісану голову і закривши очи, здавалося, спокійно спав...

Розпятий на полях висів прибитий заржавленими цвяхами до старого, оброслого зеленим мохом, дубового хреста великою сірою масою безмежного страждання, яке відчувалося з кождої риси його тіла. Його ноги й руки були витягнуті так, що було видно кождий мяз і кожду жилу, а живіт глибоко ввійшов під груди й так роздув їх, що, здавалося, от-от не витримають у собі всього болю і розпадуться на двоє, якраз там, де сходяться ребра. Увінчана вінком терновим голова судорожно відкинулася назад, пасма сплутаного волосся безвладно спадали на чоло й рамена, а лице виявляло такий безмежний жах терпіння, що хто бачив його хоч раз, так уже ніколи не міг того забути. Особливо дивно вражали міцно стиснуті уста і широко розкриті очи, як Він дивився кудись у далечінь, по над головами тих, що проходили поуз Нього. І по тім, як Він висів, і по тім, як Він терпів, і ще й потім, що на Його правій нозі був збитий великий ніготь, як то буває тільки в тих, що багато ходить босо, — знали, що це є свій, селянський Ісус, до якого слід молитися і якому можна вірити...

Що року, весною, як тільки розцвитали проліски, і до пізної осени, як процвитали айстри, — коло ніг Розпятого лежало безліч усяких квіток, які селянські доньки приносили Йому зі щирости й любови своєї...

Але від того часу, як десь далеко на заході загули гармати, а дорогою поуз Розпятого потяглася з села довга валка возів із засмученими господарями, всі якісь самі не свої стали і рідко хто згадував про Нього. Якась непевність запанувала навколо і була вона доти, доки не крикнув хтось десь дивне слово про волю, а тоді все захвилювалося, загуло й загомоніло і стоголосою луною відбилося в ухах Розпятого. І тоді, властиво, перший раз помітили в Його лиці якусь дивну зміну. Щось подібне на зморшки зявилося на Його чолі, а голова ще більше відкинулася назад і ще ширше розкрилися засмучені очи...

Весною ділили панські лани і безліч квіток склали до Його ніг. А Він дивився в простори і все наче чогось більшого ждав. Дехто з людей помітив навіть якусь невиразну усмішку коло Його уст, але що пора була робоча, то й ніхто не мав часу стежити за тим явищем. Згадали про це вже в самісенькі жнива, коли вернулися пани із військом і своїми наймитами і стали в людей землю відбирати. І знову, як і колись йдучи поуз хреста, зупинялися й дивилися на Розпятого, старанючися збагнути Його затаене терпіння. І хто лише дивився, то все одно бачили: жаль і смуток на страдницькім лиці і трівожне напруження в темносірім тілі...

В осени ревіли гармати і лилася кров. Змагалися з панами й насипали в полях маленькі могилки. Казали: — „Інакше ніяк не можна"... Розпятий, розкривши рота, наче крикнути хотів, повернувся цілком лицем до неба і занімів так, тільки одні гострі коліна ще більше випнулися вперед і ще більше витягнулися на хресті Його руки. Та цеї нової зміни майже ніхто не помітив, бо все ще тяглася боротьба...

Скоро після того, зникли пани і зникли люди, лише одна боротьба не зникала. Одні йшли із заходу, другі із сходу, а треті в середині товклися і все на полях сходилися. Кождий з них чуже вважав за своє і всі разом були ніжні, як діти, а люті, як гади... Один молився до неба блакитного, другий до зірниці червоної, а третій чорній землі кланявся, тільки ні один із них не згадав за Розпятого, який самотно боровся сам із собою...

Два роки в червоному огні варилися й виварювалися, а на третій рік сонна осінь прийшла, якої ще не було ніколи. Сивою стелею схилилося небо над сірими стернями, блідими туманами вистелилися й лягли спати спомини минулого, тільки один Розпятий на хресті придорожному чогось непокоївся, а від того й така трівога навколо нього дріжала і такою глухою луною розлягався в полях невиразний голос гречкосія...

II.

Говорили й запевняли:

— Мусить зміна стати!...

Тому поспішалися зорати десята свої „нарізані" смужки, а решту збіжжа в землю заховати, щоби „продподатку" не дати. Сухо тріщали стерні під щербатими лемішами дрантивих плугів, горячково виривалося крізь пальці коструббатої жмені золоте насіння і важко падало в свіжу борозну, щоби скільшитися в ній і породити нову надію.

І саме в той час приїхали в село непрошені й озброєні*). Розташувалися на майдані коло давної „зборні", а тепер — „Комнезама"**), тай сказали:

— Сипте десяту частину!...

— Як так?! — загомоніли здивовано і схвильовано.

— Отак, як бачите! — відповіли озброєні й загадково оглянули свої рушниці...

— Не дамо! — понуро озвалося щось із майдану.

— Хто бунтує?! — суворо спиталися озброєні, озираючись навколо себе.

Всі лиця, як брила ріллі в голодну посуху, мовчазні й невиразні.

— Хто бунтує?! — ще раз спиталися громади і в той час вийшов наперед один юнак, який за всіх сказав:

— Так несправедливо!..

А що таке справедливість? — сміючися, спиталися його озброєні.

— Не грабуйте! — сказав він їм сміливо

— Так!.. Так!... — загула за ним уся громада. — Не грабуйте!...

Засміялися озброєні, взяли того юнака із собою та поїхали з села. Зрадили, бо думали, що їм соромно за себе стало, а те, що вдовин син Ярема міг пропасти з ними, мало кого турбувало.

— Що там Ярема, як тут така справа!.. — говорили між собою йдучи до коловорота, щоби переконатися, що вони й справді таки поїхали.

(Дальше буде).

*) Большевики.

**) Комнезам — комітет незаможних.

ДАРОМ

ДАМО ОДНУ з понищих книжок для того читача „ВІСТНИКА", який пришле одного долара передплати від нового передплатника „Вістника"

БЕНІТА — страшні пригоди дівчини Беніти з дикунами. Читається з захопленням.

Єзуїтська Преподобниця — Історичне оповідання, яке написав О. Левицький.

МАҐІЧНЕ МІСТО — Новеля з життя українських переселенців в Америці. Новеля ілюстрована образками.

Тайни Цісарської Родини — опис життя австрійських пануючих в Відні з ілюстраціями. 124 сторін друку.

Виберіть собі одну з повищих книжок, подайте точне імя і адресу нового передплатника, залучаючи одного долара і висилайте на адресу:

THE HERALD

Box 3684 — Winnipg Man.

ВЕСЕЛЕ

Нема небезпеки.

Хорий: Кілько буде коштувати операція?

Лікар: Двадцять пять доларів.

Хорий: Чи це небезпечна операція?

Лікар: Не бійтесь; за двадцять пять доларів небезпечної операції не дістанете.

Добрий опис.

Мама (до поліцая): Ратуйте, я загубила мою дитину.

Поліцай: А як вона виглядає?

Мама: Має ніс батька, але поза це виглядає точно так, як я виглядала дитиною.

Все найліпше.

Костумерка: Чи маєте добру свинину?

Різник: Чи маю добру свинину? Пані, я маю таку свинину, що приготовите з неї ліпшу курятину, чим з найліпшої баранини.

Сердечне бажання.

Хорий: Знаєте, це є моя перша слабість.

Гість: Дай Боже, щоби була послідна.

СЛУЖБА БОЖА ЧЕРЕЗ РАДІО

(Ибсток, Саск.)

Коли я писав свій допис у „Вістнику" з 15 лютого, то не мав злого наміру. Писав я лише те, що відчував в своїм серцю, іменно, що передача Служби Божої через радіо є дуже корисною для таких околиць, як наша. Не думав я тоді про зорганізовані українські православні громади ні про те, яке добро або шкоду така передача може їм принести.

Коли я прочитав противні моїм погляди, висловлені в двох дописах, — один з Витків, Саск. в „Вістнику" з 15 лютого, а другий з Мейфейр, Саск. в „Вістнику" з 15 березня, тоді я над справою серіозно застановився і прийшов до заключення, що є добрі і злі сторони передачі „Служби Божої" через радіо. Я також застановлявся над тим, чи є більша користь, чи більша шкода передачі Служби Божої через радіо, і якраз про це хочу висказати свою думку.

Кожний свідомий православний українець знає, що Служба Божа передана через радіо, не є дійсною Службою Божою для тих, що її через радіо слухають. Консисторія позволяє передавати церковний спів і релігійну науку, але забороняє передавати Тайну св. Евхаристії. Не є зовсім на місци. Бо Служба Божа передана через радіо не має значіння дійсної Служби Божої для тих, що слухають її на радіо, і не можна її за таку вважати. Служба Божа вимагає дійсної пошани, яку вона може дістати лише в церкві. Прошу мене мильно не зрозуміти. Я не кажу, що Служба Божа на радіо не вимагає пошани. До неї повинен відноситися з пошаною кожний православний українець. Де отже є більший гурток присутних в одніи домі, що слухають Служби Божої через радіо повинен хтось звернути увагу, щоби не насміхались з Богослуження, та щоби одні з другими не заводили бесіди, аж поки відправа не скінчиться. Колиж будуть говорити, то не будуть слухати Богослуження, отже не будуть знати, в чім річ, і нічого не скористають. Звертаю увагу, що це не відноситься до дійсних вірних Укр. Православної Церкви, лише до тих, яких дописуватель з Мейфер назвав — „прихильниками і ворогами".

Прихильники і вороги так поводяться не лише в домі, коли слухають Служби Божої через радіо, але і в церкві, коли відправляється Богослуження. Такі люди зимовою порою дуже мало до церкви учащають, а літньою порою хоч і підуть до церкви, то мало користають, бо в церкві шепочуть одни до другого та насміваються, а декотрі сидять на автах, аж поки Богослуження не скінчиться, а по Богослуженню вони є перші, щоб почати якусь релігійну дискусію.

Дописуватель з Мейфер дуже гарно поділив українців на три роди: „Вірні" — це будуть, сподіюся, вірні Української Православної Церкви, отже більше просвічений елемент. „Прихильники" — це певно ті, що ні сюди, ні туди, як то каже наша пословиця, — отже менше просвічений елемент. „Вороги" — це вже ті, що ідуть напроти нашої Укр. Православної Церкви, — отже темний елемент. Всі ці три роди людей є українці. Силою ми нікого не можемо притягнути до Української Православної Церкви, отже мусимо притягати якимсь іншим способом. А притягати мусимо, бо нашим обовязком є освідомлювати темний елемент і не давати йому пропасти. Це можемо зробити лише в один спосіб. Не силою, а заохотою, любовю і церквою; давати таким людям як найбільше нагоди прислухуватися церковній науці. Це можна буде зробити тоді, коли будемо мати відправи по церквах частійше. Але для цього треба мати більше священиків. Я маю в Бога надію, що до цего колись прийде, але ще забере троха часу.

Мати одно Богослуження на місяць в церкві, це рішуче замало, але часами і раз на місяць трудно священика дістати. Візьму наприклад таки наш округ. Він складається, на скільки знаю, з десяти церковних громад. Цей округ може легко утримати двох священиків, якби тільки люди хотіли. Я беру наш округ за примір тому, що й дописуватель з Мейфер належить до нього. Один і той самий священик обслугує нашу громаду і громаду в Мейфер.

Я є того переконання, що Служба Божа передавана через радіо, приносить більше користи, чим шкоди. Каже дописуватель з Мейфер, що вірні Української Православної Церкви підуть до своєї церкви, коли в ній править священик, помимо того, що в той самий день може бути передача Служби Божої через радіо. Я є тої самої думки. А прихильники й вороги мають змогу почути Службу Божу через радіо разом з тими щирими українцями і вірними Української Православної Церкви, що не мають змоги мати часто в себе священика.

Прихильники й вороги шкоди церковній громаді не можуть принести, а колись користь принесуть. Тут не розходиться про фінансове попертя а про моральний зобробут людства. Вони хоч і підуть до церкви, то певно, що багато на тацу не дадуть.

Як я вже згадував у своїм попереднім дописі, наша околиця бідненька. Ми хотілиб мати відправу в хаті, але нема відповідної хати й мусимо просити англійців, щоби позволили нам школи. Передача Служби Божої через радіо заохотила нас всіх до церковної організації. Вже маємо свій церковний заряд. Священик до нас доїздить і сподіюсь, що й церкву свою колись будемо мати.

Я не пропоную, (як дописуватель з Мейфер згадує), щоби радіові Богослуження заступали місця церков та священиків. Я думаю, що одно й друге є потрібне. І котяй ми малиб як найчастійші відправи по церквах, то частійші передачі Служби Божої через радіо не приносилиб шкоди. Я любив би, щоби Богослуження було чути в кождій українській місцевости в Канаді і то кождої неділі. Недільний день є для того посвячений і ми для того повинні його використовувати.

Дописуватель з Мейфер ставить питання, як то хрестити дітей та святити паски через радіо. Який не обдуманий запит. Ну як перечитає мій допис, то в нім знайде відповідь.

Було згадано дописувателями, що багато люблять слухати передачі

НАЙСТАРШИЙ ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ВИНАХІД ПРОТИ НЕДУГ ШЛУНКА І РЕВМАТИЗМУ ПРИЗНАНИЙ ЗА НАЙЛІПШИЙ НАЙНОВІШИМИ ДОСЛІДАМИ.

Від 1799 року тисячі людей віднаскали нормальне здоровля після років терпіння внаслідок всякого роду недомагань шлунка, як запір, нестравність, гази шлункові кваси, що є основними проявами таких недуг, як високе тиснення крови, ревматизм, періодичні болі голови, прищі на лиці і на тілі, болі в крижах, печінки, нирок і мочевого міхура вичерпання сил, втрата сну й апетиту. Хорі в таких випадках не вживали зроблених людьми шкідливих хемічних виробів ані наркотиків; вони вживали виключно ліку, що його дає сама Природа. Цей знаменитий продукт росте на верхах найвищих гір, де він втягає в себе всі лічничі складники і вітаміни від сонця, щоб помогти ЛЮДСТВУ в нещастю.

Цей лік складається з 19 родів природних листків, насіння, ягід і цвітів, що змішані у відповідній пропорції згідно з вимогами науки, і є відомий під назвою Зільного Чаю LION CROSS HERB TEA. Зільний Чай LION CROSS HERB TEA має знаменитий смак, впливає чудесно на Вашу систему і є безпечний також для дітей. Запарте його свіжо як кождий звичайний чай і пийте одну склянку тепло, горячим або холодним.

Лікування за одного долара доконає ЧУДЕС: будете виглядати і почуватись як ново народжені на світ. Коли Ви ще не обзнайомлені з добродійним впливом цього природного ліку LION CROSS HERB TEA, то спробуйте його негайно і переконаєтесь сами. Коли наслідок не буде вдоволяючий, вернемо Вам гроші. Цей лік можете дістати теж у формі таблеток.

Спробуйте і переконайтесь сами а ми гарантуємо зворот грошей, коли будете невдоволені.

Однотижневе лікування $1-00. Шеститижневе лікування $5.00.

Щоб оминути помилок і дістати правдивий Зільний Чай LION CROSS HERB TEA, випорніть і пішліть нам понижчий купон.

Lio-Pharmacy, Dept. 9869
1180 Second Ave.,
N. Y. City, N. Y.
Gentlemen:

Enclosed find $........ for which please send me .... treatments of the famous LION CROSS HERB TEA.

NAME ....

ADDRESS ....

CITY .... PROVINCE ....

Книжка, котру повинен прочитати кождий Українець і Українка

„ЧУЖА РУКА"

або „ХТО РОЗЄДНУЄ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД"

НАПИСАВ ПРОТ. В. КУДРИК. ЦІНА КНИЖКИ ЛИШЕ 35 ЦТ.

Замовлення і гроші слати на адресу:

THE HERALD - Box 3684 - WINNIPEG, MAN.

Служби Божої через радіо тому, що церковні хори в Вінніпегу й Едмонтоні гарно співають. Це може й правда. Гарним церковним хором можна придбати більше слухачів. І нема найменшої причини, чому кожна церковна громада не може мати такого самого хору. В Вінніпегу та Едмонтоні вчилися співати з нотів. Постарайтеся дістати ноти, тай можете і в себе вишколити такий самий хор. Ми вчимося співати хором Службу Божу „Стеценка“. Хочемо мати такий самий хор, як в Едмонтоні та Вінніпегу мають.

Не пишу для того, щоби на якусь громаду накинутись. Ні, зовсім того наміру не маю. Пишу лише те, що дійсно уважаю за потрібне і корисне для українського загалу.

С. Ю. Пілдербецький.

ЦЕРКОВНА ДІЯЛЬНІСТЬ.

(Келґарі, Алта.)

За стараннями православних українців до Келґарі загостив м. р. дня 1 листопада всечесний о. Майба зі Смокі Лейк, Алта і відправив Богослуження. Народу було в церкві так багато, що не було місця для всіх сісти. Підчас Богослуження всеч. о. Майба виголосив дуже гарну проповідь, якою зацікавив і вдоволив навіть наших противників. По Богослуженню відбувся спільний обід в Товаристві „Просвіти“, котрий приготовили членкині Жіночого Товариства ім. О. Басарабової. На обід був запрошений також п. Ландерю, посол до домініяльного парляменту, з партії соціяльного кредиту. Обід відбувся дуже гарно. Підчас обіду говорили всеч. о. Майба і п. Ландерю. Пан Ландерю подякував українцям за поперття його у виборах і обіцяв, що буде підтримувати українську справу в Оттаві, як коли буде потрібно. У вечер в тій самій салі відбувся концерт-відчит, який виголосив о. Майба. Відчиту переповідати не буду, однак треба признати, що він був дуже поучаючий для нас українців в теперішний неспокійний час в Европі.

На 3 грудня прибув до нас знов о. Майба і знов відправив Богослуження; народу в церкві було як і попереднього разу повно. У вечір о. Майба знова дав відчит в Товаристві „Просвіта“, на якім народу було дуже багато. Відчит о. Майби був для слухачів інтересний і вдоволяючий так, що по відчиті всі одноголосно дали признання о. Майбі за його так цінний відчит, що навіть запитів не ставили.

З причини сумного випадку для панства Дорошів, в яких померла їх улюблена донечка Софія, на 8 січня, то є в другий день Різдвяних Свят, прибув до нас всеч. о. Грицина з Едмонтону відправити похорон. Рано принесено до церкви тіло покійної Софії, де о. Грицина відправив Службу Божу і похорон, а також сказав дуже зворушаючу проповідь, так що майже ціла церква плакала. Народу була повна церква, бо оцінили заслуги панства Дорошів, які так щиро працюють в наших орґанізаціях. По відправі в церкві відбувся похоронний похід на цвинтар, де похоровано тіло покійної.

У вечір о. Грицина загостив до Товариства „Просвіта“ і мав нараду з відділом СУС та подав деякі вказівки для дальшої роботи. Також само о. Грицина був того вечера суддею спорячих сторін щодо салі для ген. Капустянського. О. Грицина розсудив справу з Соломоновою мудрістю, так, що обидві сторони були вдоволені.

Дня 8 грудня відбулись орґанізаційні збори української православної парохії, до якої вписалось багато членів. Вибрано заряд, до якого увійшли слідуючі: голова — М. Даниловин, секр. рек. — А. Онищук, секр. фінансовий — И. Курчаба, касієр — І. Петращук.

На 3 лютого відбулись парохіяльні збори, на яких ухвалено запросити всеч. о. Кисілюка з Едмонтону на день 1 березня. Всеч. о. Кисілюк прибув до нас на той день і відправив Богослуження. Підчас Богослуження виголосив дуже гарну проповідь, якою вдоволив навіть і невіруючих так, що у вечір на відчит, котрий був оголошений в церкві о. Кисілюком, прийшло їх ще більше. У вечір в Товаристві „Просвіта“ о. Кисілюк виголосив високопатріотичний відчит, в якім доказував помилки деяких наших угруповань. Доказував, що вони повинні перше справу добре обдумати нім приступлять до її виконання. Тут о. Кисілюк навів мудрі слова одного старця, який сказав: нім зачнеш щось робити, то наперед добре обдумай, який результат з того вийде і який кінець з того буде. Відчит був дуже інтересний і довгий, тож не можливо всього запамятати, однак з того відчиту всі присутні були вдоволені так, що як о. Кисілюк скінчив відчит, а предсідник п. М. Данилович спитав, чи може має хто яке питання, то почулось кілька голосів з публики, що вони вповні годяться з відчитом о. Кисілюка й не мають жадних питань. Отже на тім відчит закінчився.

На закінчення ми всі складаємо сердечну подяку всечесним отцям за їх так цінні відчити для нас і желаємо їм як найліпшого здоровля та як найкращого успіху в праці на нашім церковно-національнім полі. Таких нам священиків треба як найбільше. Вони ані в своїх проповідях в церкві, ані у відчитах не накидалися на нікого, а тільки холоднокровно вияснювали деякі наші важні національні справи. Кликали всіх українців до порозуміння між собою і до одного злученого фронту проти наших ворогів, котрі напосілися змести нас з лиця землі.

В. Онищук.

ВЕЛИКОДНА ЗБІРКА НА РЕЛІГІЙНИЙ ФОНД УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ.

МАЛАНТОН, МАН.

Збірка о. Л. Дячина.

По 1 дол.: Й. Гавринюк, С. Копоть (Фрейзервуд), І. Гелюх.
По 50цт.: Д. Палашняк.
По 25цт.: А. Вишньовський, П. Сохацький, С. Ґалаґун, пані В. Сенга, В. Ключковський.
По 10цт.: А. Вирщімага, панна Н. Михайлюк, пані М. Дошман, С. Угринюк, п. Ключко.

КЕНДІЯК, САСК.

(Збірка о. Савчука).

По 1 дол.: В. Хумік.
По 50цт.: М. Мельник (Монтмарте).
По 25цт.: п. Леськів, п. Лесько, п. Гуцуляк, пані Н. Шипелик.
По 15цт.: В. Шипелик, П. Намісник (Мутріє).
По 10цт.: А. Шипелик, І. Шипелик, І. Ометюх, В. Хорт, М. Мельник.

РІДЖАЙНА.

Збірка о. Савчука.

По 2.05 П. Демчук.
По 1 дол.: В. Дібровський, Н. Марчук, пані Н. Кобилянська, П. Бода, А. Сотченко Н. Масиник.
По 50цт.: С. Мойсюк, Ю. Труфон, М. В. Щербій, С. Лисейко, Мари Бода, Г. Корпан, Н. Бучковський, Ст. Стороженський, Ф. Титенич.
По 35цт.: В. Веселовський.
По 25цт.: А. Сини, Л. Ометюк, М. Ометюк, пані М. Лютек, В. Мойсюк, Н. Чепіль, Анна Криса, І. Войтків, А. Бутайчук, В. Стасюк, П. Патраюк, В. Яловега, П. Добранський, Л. Сопков, Д. Марчук, пані О. Корнелів, Н. Марусяк, пані Анцлевіч, П. Матулик, Н. Бабюк, пані М. Бринцак, В. Завальський, В. Каплунський, Ф. Мойсюк, П. Гаврилюк, І. Мойсюк.
По 15цт. В. Залуцький.
По 10цт.: П. Паславський, К. Друцул, пані П. Чічек, С. Синюк, Є. Шуленюк, А. Топольницький, Д. Пізюк, М. Грегорій, М. Станіцький.
По 5цт.: Н. Н.

РОБЛИН.

Збірка о. Запаринюка.

По 1 дол.: С. Новосад, О. Хіць, панна В. Новосад.
По 50цт.: М. Слюзар, Г. Мідзик, І. Лебедович, Д. Кулик, С. Проник, Н. Панасюк.
По 25цт.: Г. Новосад, С. Цайко, М. Чернецький, І. Малюта, П. Солтис, А. Ливак, І. Вівчарук, п. Кліщак, Н. Кулик, А. Гаврилюк, П. Ірка, І. Чернецький.
По 15цт.: Ф. Садовяк.

ВЕНЛАВ.

Збірка о. П. Запаринюка.

По 2 дол.: П. Муший.
По 1 дол.: Й. Муший.
По 50цт.: К. Притула, п. Е. Муший, Ю. Джаман.
По 25цт.: І. Граблюк, І. Воробець, Л. Маковський.
По 20цт.: Й. Чорнобай.
По 15цт.: І. Данилевич.

ГІЛБЕРТ ПЛЕЙНС.

Збірка о. П. Запаринюка.

По 50цт.: В. Дроздович.
По 25цт.: П. Шмонь, Й. Дроздович, М. Гаврилишин, К. Мороз, З. Ткачук.

ШОРТДЕЙЛ.

Збірка о. П. Запаринюка.

По 1 дол.: В. Малюта, П. Олійник.
По 50цт.: В. Барабаш.
По 25цт.: А. Стефанів, М. Мальник.

В ПАРАФІЇ КЕРРОТ РИВЕР (коло Бруксбі,) САСК.

Збірка о. Л. Березіцького.

По 35цт.: С. Добровольський.
По 25цт.: І. Пянчишин, М. Юшпин, М. Антонишин, М. Шилевило, М. Каспришин, Марія Полина, Марія Гандзюк, П. Данильчук, М. Антонишин, М. Костинюк, В. Боднарчук, П. Фостій, А. Козак, І. Москаль, М. Бжак, П. Коштальнець, Я. Антонишин, В. Москаль, П. Гандзюк, П. Боднарчук, М. Матвійчук, М. Данильчук, К. Копачівський, С. Миколюк, І. Степанюк, Г. Добровольський.

КРИДОР, САСК.

Збірка о. Е. Уліяна.

По 1 дол.: К. В. Фелейко, Г. Марко, В. Павлик, Г. Кохан, А. Воробець, П. Торчевський, В. Мартинович, Е. Т. Вапнинюк, З. Драган, Я. Корпан, П. Новганюк.
По 50цт.: П. Чура, М. Гнатюк, Анна Тваринська, А. Скапин.
По 25цт.: Т. Головнюк, І. Газельбовен, М. Кузьма, І. Юрковський.
Дрібна збірка 25ц.

БОРДЕН, САСК.

Збірка о. Е. Уліяна.

По 1 дол.: Ю. Білик, І. Ю. Білик, О. Лазорко, Т. С. Дирбавка, М. Лазорко, М. Магус.
По 50цт.: Марія Токарик.
По 25цт.: В. Равлик, М. Котелко.
Дрібна збірка 20ц.
Панна Софія Котелко, Норт Бетлфорд, Саск. 1.00

(Дальше буде.)

ДИЕЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД. БЮФОРД, САСК.

По 1 дол.: І. Попік, М. Терлецький, Н. Гнатюк, Г. Маліцький, М. Фарашук.
По 50цт.: І. Марійка, Н. Марушак, П. Адамець.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1936 РІК.

ТРАВЕНЬ.

1	П.	Пп. Івана, Кузьми Халк.
2	С.	Пп. Януарія та ін.
3	Н.	Нед. Розслабл. Пп. Теодора
4	П.	См. Януарія та ін.
5	В	Теодора Сиксот
6	С	Вм. Юрія Переможця
7	Ч.	Мч. Сави Стратил.
8	П.	† Ап. єв. Марка
9	С	См. Василя Амас.
10	Н.	Нед. Самар. Ап. Симеона
11	П.	Ап. Язона і Сосипатра
12	В.	Мч. 9 в Кізику
13	С.	Ап. Якова
14	Ч	Пр. Еремії; см. Макарія
15	П.	Атанасія Вел. еп. Ол.

ВЕҐРЕВІЛ, АЛТА.

П. Зварич, вложив на фонд Духовного Семинара в листопаді 1935 року 25.00

КАНОРА, САСК.

По 1 дол.: Н. Стратійчук, І. Стратійчук, Й. Дорогой, Гр. Стратійчук.

ГРОНЛІД, САСК.

Збірка в церкві, переведена о. Березіцьким $4.88

БРУКСБІ, САСК.

Збірка в церкві, переведена о. Березіцьким 5.62

ТИНДАЛ, МАН.

Збірка о. Л. Дячина.

Збірка в церкві $6.50

ТОЛСТОЙ, МАН.

Збірка о. Апонюка.

По 1 дол.: І. Назаревич, А. Тесавський, М. Жулковський, М. Касьян, В. Титор, М. Кудрик, В. Романюк, В. Арсенїй, М. Тофан, М. Доливчук.

(Дальше буде.)

Консисторія Укр. Гр.-Прав. Церкви в Канаді.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Т. Кисілюка.

Травень.

3. Нед. — Еґрімонт.
6. Середа, Юрія — Ґресленд і Бойл.
10. Нед. — Ґресленд і Бойл.
17. Нед. — Калмар.
21. Четв., Вознес. — Брудергайм.
24. Нед — Торгілд.
31. Нед., Зелені Свята — Редвотер.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. В. Апонюка.

Травень.

3. Неділя — Пембіна, Н. Дак. 3. Д. Америки.
10. Неділя — Толстой.
17. Неділя — Ґардентон, (місто)
21. Четвер — Вознесення — Ґардентон, (околиця.)
22. Пятниця. Пер. мощ. св. Николая — Ґардентон (семин)
24. Неділя — Арбакка
31. Неділя, Прес. Тройці — Вайта.

Адреса: Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. П. Запаринюка.

Травень.

3. Неділя — Косів
6. Середа, Св. Юрія — Ренвер
10. Нед. — Давфин — Правник.
17. Нед. — Роркетон

Адреса: Давфин, Ман.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.

Травень.

3. Неділя розслабленого — голос 3. Утр. Еван. Луки XXIV: 1—12. Літ. Ап. Діяння IX: 32—42. Еван. Івана V: 1—15.

6. Середа — Вм. Юрія Переможця. Утр. Еван. Луки XII: 2—12. Літ. Ап. Діяння XII: 1—11; Еван. Іван. XV: 17—27, XVI: 1—2.

10. Неділя Самарянки. — Голос 4. Утр. Єв. Івана XX: 1—10. Літ. Ап. Діяння XI: 19—26. Еван. Івана IV: 5—42.

17. Неділя Сліпородженого: Гол. 5. Утр. Еван. XX: 11—18. Літ. Ап. Діяння XVI: 16—34. Еван. Івана IX: 1—38.

21. Четвер. Вознесення Христове. Утр. Еван. Марка XV: 9—20. Літ. Ап. Діяння I: 1—12. Еван. Луки XXIV: 36—53.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

HERALD ...ox 3684 ...IPEG, MAN.

РІК XIII. WINNIPEG, MAN., MAY 1st, 1936 ВІННІПЕҐ, МАН., 1-го ТРАВНЯ, 1936. ЧИСЛО (245) 9

БОЛЬШЕВИКИ — „РАТУЮТЬ РОДИНУ“.

Большевицькі ґазети в Москві вчинили тепер крик, щоб ратувати сімю, як святу установу, як громадську справу, а не приватну.

Досі большевики старались зруйнувати родину, як „буржуазну справу“, але переконалися, що без родини нема жадної громади, навіть большевицької, й тепер таксамо як у всіх справах зачинають і в сімейній справі відворот до старого. Той відворот відбувається при звуках сурм, щоб було враження, що це наступ, а не відступ.

ҐРАБІЖНИЦЬКИЙ НАПАД БАНДИТІВ НА ПАРОХІЮ.

Щораз частіше стрічаємо тепер вістки про жахливі та водночас дуже сміливі бандитські напади в Польщі. 6 узброєних бандитів напали на парохію в Кримках, в опатовськім повіті. Бандити стероризували священика Ремішевського і всіх присутніх на парохії та зрабували 600 зл. готівкою, три щадничі книжечки на загальну суму 3,000 зл. і ріжні дорогі речі. Цей-напад виконали бандити коло 9 год в вечір.

ПОМЕР Д-р. ЕВАЛЬД АМЕНДЕ.

З Пекінгу (Китай) надійшла сумна вістка, що там помер нагло на удар серця др. Евальд Аменде, ґенеральний секретар Конгресу европейських національностей. Як відомо, др. Аменде був знаменитим знавцем відносин у Совітах. Особливо заслужився він тим, що розпочав в Европі широку акцію, звернену проти совітської політики виголоджування. На тім полі багато допоміг він і українцям, виказуючи документами, як Москва виголоджує Україну, вживаючи голоду як засобу до політичного поневолення українського народу. Др. Аменде їздив також до Злучених Держав, до Канади та Полудневої Америки і всюди намагався орґанізувати акцію, звернену проти совітської голодової політики. Був він добрим знавцем українських відносин. Його імя згадує український нарід з вдячністю за його мужній виступ проти совітської політики на Україні.

ПОЛЬСЬКИЙ КОНҐРЕСМЕН ПОПИСУЄТЬСЯ.

Конґресмен (посол) Зьончек во стейту Вашингтону не сходить зі шпальт преси. Недавно він знову попав у новинки, коли поліція в Александрії, Верджінія, арештувала його за те, що їхав автом містом 70 миль на годину.

На поліційній стації поліцай, що його арештував, говорив, що конґресмен зробив йому галабурду та вживав при тім таких слів, що поліцай не хотів їх повторити. Поліцай арештував його за нарушення спокою. Зьончека випущено на волю по зложенню 200 доларів запоруки, що він стане на розправу.

ВИЗНАЮТЬ ГИМН І ПРАПОР ПІДКАРПАТСЬКОЇ РУСИ.

В день уродин Масарика, при посвяченні військових прапорів в Мукачові, дарованих війську українськими громадами, військова музика не грала підкарпатського гимну і наслідком того при кінці свята губернатор Ґрабар відійшов разом із своєю дружиною і не появився на офіцирськім бенкеті.

Президент міністрів др. Годжа, довідавшись про це, зараз запорядив, щоб справа гимну була предложена міністерській раді. Міністерська рада рішила, що при всіх святочних нагодах з державними гимнами разом грати і гимн підкарпатський.

Таксамо чеська влада у Празі доручила, щоб і український краєвий жовтоблакитній прапор на Підкарпатті вивішували разом в державним чеськословацьким прапором.

САМІ СОБІ ПОРАДИЛИ.

До села Підгірок, повіт Калуш, мав прийти новий священик о. Я. Дудкевич, ярий москвофіл. Парохіяни робили всі можливі заходи у Львові, щоб їм не давали на пароха кацапа, бо село є національно дуже освідомлене. Та це не помогло й одного дня заїхав о. Дудкевич до села як новий парох. Та не допустили його до обняття парохії — українські жінки.

ЗІМЛІВ НА ВИД ДОЛАРІВ.

До одного більшого банку у Варшаві зголосився недавно Дмитро Рудницький, селянин із Волині, опікун сиріт по воякові американського легіону, що згинув у світовій війні. Американський уряд признав тим сиротам ренту, що впродовж довгих літ наросли до суми сім тисяч доларів. На вид грошей, які виплатив йому касієр, Рудницький зімлів. Він до останньої хвилини не вірив, що одержить гроші.

ПАНАХИДИ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ.

Волинський консистор видав обіжник до духовенства своєї діецезії з поясненням, що панахиди в українській мові за упокій визначних українців можна відправляти на домагання парохіян без окремого кожноразового дозволу діецезіяльної церковної влади.

ВІРНИЙ ПРИЯТЕЛЬ.

В Перт, Австралії, померла недавно старенька жінка. Перед смертю лежала довший час в шпиталі. Там кождого дня відвідував її вірний собака, який цілими годинами чував коло її ліжка. Коли хора померла і її похоронили, вірний собака чував цілий день коло її гробу, а під ніч вернув до шпиталю, де хора лежала перед смертю. Довідавшись з часописів про таку привязаність до своєї пані, сотки людей з цілої Австралії зголосились взяти за свого вірного собаку.

ВІДЧИТИ ОРҐАНІЗАТОРА БРАЦТВА.

Подається до відома українським православним громадам та всім заінтересованим, що п. ВАСИЛЬ БУРЯНИК, бувший ректор Інституту ім. Петра Могили в Вінніпегу й Саскатуні, тепер ОРҐАНІЗАТОР УКРАЇНСЬКОГО ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОГО БРАЦТВА В КАНАДІ розпочав обїздку українських православних громад в цілях виголошення відчитів на церковно громадські теми та в цілях орґанізування відділів Брацтва.

П. Буряник є знаний, як активний громадський діяч та як один з наших кращих бесідників, отже віримо, що місцевости, до яких він завитає, дійсно скористають з його відчитів та побуту.

П. Буряник відвідає такі місцевости:

Кадворт, дня 8 травня (мая) в 8-ій годині вечером.

Вакав, дня 9 травня, в 8-ій годині вечером.

Ст. Джулієн, дня 10 травня, в 2-ій годині по обіді.

Сматс, дня 10 травня, в 2-ій годині вечером.

У всяких справах дотично обїздки п. Буряника писати до секретаря Брацтва на таку адресу:

Mr. J. W. Stechishin,
609 Temperance St., Saskatoon, Sask.

УКРАЇНСЬКЕ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНЕ БРАЦТВО В КАНАДІ:

Т. Гуменюк, Торонто, Онт., — голова.
Гр. Кравчук, Пайн Ривер, Ман., — з. гол.
Ю. Стечишин, Саскатун, Саск., — секр.
І. В. Луцюк, Вакав, Саск., — заст. секр.
Гр. Стратійчук, Канора, Саск. — касієр.

НОВИЙ ІЄРАРХ ЛАТВІЙСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ.

Дня 29 березня ц. р. відбулась хиротонія в епископи Латвійської Православної Церкви прот. Августина Петерсона. Як відомо, церква та, після трагічної смерти архиепископа Іоана (Поммера), не мала епископа, а порвавши звязок з московською Церквою під Совітами, піддалась під юрисдикцію Царгородського патріярха. На соборі Латвійської Церкви в Ризі, відбутім під головуванням екзарха патріярха митрополита Германоса, духовенство та вірні найбільше голосів при виборах архиепископа для Латвії (182 із 246) віддали за кандидатуру прот. А. Петерсона. Патріярх Веніямин вибір той поблагословив. Новий ієрарх латвійської Церкви є латиш, як і бл. п. Архиепископ Іоан; скінчив Ризьку Духовну Семинарію і довгі роки проходив пастирське служення; у минулім році повдовів. У хиротонії прот. А. Петерсона взяли участь митрополити Германос, як екзарх патріярха, Фома і Константин — делеґати Патріяршого Синоду в Стамбулі, а також Первоієрарх Естонської Церкви митрополит Александр.

Відновіть свою передплату на „ВІСТНИК“ як найскорше. Річна передплата в Канаді $1.00, в Злуч. Державах $1.50

НА РІЖНІ ТЕМИ З ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

Симпатики.

Один з дописувателів до „Вістника" звернув увагу на те, що десь там якийсь недовірок-большевик насміявся з Служби Божої передаваної через радіо й тому не слід давати нагоду безбожникам кпити собі з християнських святощів Заввага ясна й на місці, та на жаль подібних зауваг можна зробити десятки і то не в сторону безвірків, а таки віруючих і то так православних, як і католиків. Справи, які хочу тут піднести, досить разячі й навіть неприємно про них говорити, але я думаю, що коли в нас є які недомагання чи блуди, то краще зробимо, коли їх висвітлимо та усунемо, чим коли, через брак цивільної відваги, будемо їх закривати, терпіти та залишати.

Українська Православна Церква в Канаді тішиться великим числом так дійсних членів, як і симпатиків, цебто таких, що все і всюди говорять і твердять, що вони люблять, цінять і попирають Українську Православну Церкву, але на ділі не є її дійсними, практикуючими членами. Вони час від часу загощують на відправу, — особливо в часі архиєрейських візитацій та з нагоди інших торжественних свят, і навіть дають жертви. А треба знати, що це люди переважно інтеліґентні, — як бизнесмени, учителі, визначніщі ремісники та професіоналісти, — які майже від самого заснованя Української Православної Церкви в Канаді були й до нині є тільки симпатиками, та на ділі думають ними зіставати.

Мені здається, що колиб ми, практикуючі православні християне, хотіли засадничо триматися правил апостольської Церкви, то випадалоб нам підчас Служби Божої, коли проголошується Єктенія за „оглашених", по словах „Єлици оглашеніи изыдите", — попросити симпатиків опустити церкву, бо вони не є її дійсними членами, тільки прихильниками, а в найліпшому випадкові майбутніми її членами*).

Дійсні члени парафії дорожать симпатиками, й часто навіть висувають їх на передові місця та догоджують, як можуть, в надії, що колись будуть мати з них користь як з дійсних членів, а поки що задоволяються тим, що час від часу дістають від них жертви — коляду то що. Симпатики подібно, як і дійсні члени користають з духовної обслуги наших священиків в формі ріжних треб, як хрещення, вінчання, похоронів і інше Хоч вони за треби платять, то не тілько, як повинні, бо не будучи членами, не почувають себе до цего обовязані.

Так в нас ведеться з симпатиками в безконечність, бо якось ніяково зажадати від них рішучо: **„Ставайте членами-робітниками на ниві Української Православної Церкви в Канаді, а ні, то відчепіться від нас, бо ви тільки надаєте нашій Церкві тимчасового, нестійного та непевного характеру".**

Симпатики є пожадані, але за рікдва вони повинні стати дійсними членами найблизшої до них церковної громади та поносити рівномірно з другими членами всі тягарі і обовязки, які на членів даної громади спадають, а рівночасно вповні користати з обслуги, яку Церква своїм повноправним членам уділяє.

Зо страхом і трепетом пишу ці заввагги. Боюсь, що або редактор викине їх до коша, або, коли помістить у „Вістнику", то цим обрушить велике число так членів, як і симпатиків, і опісля годі буде вийти на чисту воду. Бо правда нас всіх коле, хоч ми за правдою так побиваємося.

*) „Оглашені" — це ті, що готуються до святого хрещення та проходять підготовчу до хрещення науку віри. Й тому рівняти симпатиків з „оглашенними" не можна. Симпатики хоч не є членами церковної громади, чи парафії, то є християни, бо приняли Тайну Хрещення. — Замітка Редакції.

Профанатори.

Ми часто звертаємо увагу на наші хиби й недомагання. Ми не точні. Не дотримуємо даного слова, спізняємося на сходини, не виконуємо як слід своїх обовязків, не радо простимо обиди, не хочемо підчинятися проводові і т. д., і т. д. Ми легковажимо самих себе, свої інституції, свій авторітет так світський, як і церковний, своїх фаховців, професіоналістів, бизнесменів і пр. Ми так навчилися й так любимо робити. Але коли ми в таким самим легковаженням і недбальством будемо відноситися до самого Бога, до Його інституції, — Церкви, — та Його слуг, — духовенства, — то ми далеко не зайдемо й засудимо себе на ганьбу світа.

Є багато таких українців, що коли належать до церкви, то думають, що вони цим комусь ласку роблять, а не собі. Вистарчить, щоби хтось з членів або з уряду сказав їм якесь терпке слово або посварився з ним, то вони вже й до церкви перестають ходити.

Душпастир, якого обовязком є слідити за помилками й гріхами підчиненої йому пастви, мусить часто промовчувати шкідливі прояви в життю громади, бо боїться, щоби не наразити собі парафіян. Звернім увагу, кілько є таких громад, що часом за марницю позаїдалися зі своїми душпастирями і немають зовсім відправи! Чи цего рода застій в церковній роботі не відбивається фатально на підростаючій молоді? Чи не є це найбільша деморалізація? Чи є це оправдане, щоби парафія гнівалася на свого душпастиря, який має обовязок учити правди й любови в парафії, за те тільки, що він зверне увагу про її помилки? А це так часто лучається.

Ми від наших священиків дуже часто всего вимагаємо, але зі своєї сторони не стараємося своїх обовязків зглядом них виконати. Ми себе перед собою за свої недомагання виправдуємо, але їх недомагань нетерпимо. Ми слідимо за кождим рухом і словом священика підчас відправи і проповіди, кожду, на наш погляд, помилку критикуємо й осуджуємо, але нам самим вільно спізнятися на Службу Божу, не приходити на Утреню і на Вечірню, не йти до сповіди, не посилати дітей до Недільної Школи, не приходити на проби хорального співу, не давати колекти, ані церковного податку і т. п. А коли нам зверне хто на це увагу, то ми обурюємося й гніваємося і готові „страйкувати", а то й революцію підняти.

Коли йдемо до церкви, то не тому, аби між людий показатися і при тій нагоді побачитися з потрібними нам особами та залагодити свої інтереси. Ціль і задача наша зайти в Дім Божий помолитися і всеціло пожертвувати себе Богу бодай на 2—3 годині. Отже ми повинні прийти на час, спокійно стояти чи сидіти в церкві й пильно слідити за ходом Богослуження та обєднуватися в ньому з іншими вірними в церкві.

Але що бачимо? Замісць прийти точно на час, перед початком Служби Божої, кождий приходить, коли хоче, а як прийшов пізно, то замісць увійти тихонько й стати собі при боці, аби не перешкаджати другим, такий „пізний Іван" проходить зі стукотом цілу церкву аж до тетранода, щоби його всі виділи і так відвертає увагу учасників від Богослужения. Вистарчить кілька „пізних Іванів", щоби попсувати настрій вірних, які оглядаються за кождим рипом дверий, хто прийшов до церкви.

А вже найбільшою зневагою або профанацією Служби Божої, то вихід з церкви підчас відправи, коли собі хто хоче, — почавши від Євангелії аж до кінця Служби Божої, особливо в літні горячі дні.

Цей звичай дуже поширений серед українців і здається нема на це стриму. Коли я звернув на це увагу в одній околиці в своїй промові, то хоч многі приняли цю заввагу гучними оплесками на салі, то пізнійше показалось, що поза салею дехто підняв бурливі протести.

Знов в другій місцевости, коли сам священик був змушений звернути людям про це увагу, коли вони зачали по проповіди гуртками виходити з церкви, то ще більше було на него обурення, бо як то він сміє „парафію розбивати!" Значить, що ті, що виходили на двір побалакати й покурити, готові скорше покинути церкву й відпасти від парафії, чим покинути погану звичку виходити перед часом з церкви.

Замітне також це, що ті, що приходять до церкви скорше й на час, стають з заду, або засідають послідні місця, а ті, що спізнилися, є змушені парадувати на фронт і так вічно одні другим перешкаджають. Чи не краще булоб, якби перші сідали чи ставали на переді й на середині церкви, а ті, що спізнились, ввійшовши тихонько, ставали незамітно з заду? На двір перед закінченням Служби Божої не повинно ся виходити хіба, що хто знеміже ся чи заслаб. Передовсім молодь не має найменшого стриму; так старша молодь, як і діти ходять то на двір, то до середини, коли хочуть. Буває й таке, що малі діти в церкві попросту пустують, а мамам байдуже, бо й вони з ними бавляться. Парібки й дівчата підчас відправи сидять по автах, бабуні під церквою базікають.

Це відноситься не тільки до православних, але й до католиків, а хто думає, що цей образець за чорно змальований, той певно за мало бував на відправах на фармах і не бачив того всього, що можна бачити, бо й не кождий має хист звернути на все увагу.

Петро Зварич.

(Докінчення буде).

КІЛЬКО МОВ Є НА СВІТІ.

Досі фільольоги ще не погодились щодо того, кілько є на світі живих мов. Підраховувати їх нелегко тому, що багато з них такі зближені одна до одної, що деякі мовознавці не вважають їх за самостійні. Одна з останніх статистик подає число таких мов на 2796. Найважніших мов є 860; з цього 48 припадає на Европу, 153 на Азію, 118 на Африку, 424 на Америку і 117 на океанські острови. Статистика стверджує, що скількість мов поступнево зменшується; пояснюється це тим, що деякі дрібні первісні народи приймають мови великих народів. Англійський мовознавець Віліямсон твердить, що з екзотичних мов щезає пересічно що року три, і що в будуччині мови диких народів щезнуть зовсім.

АДРЕСА КОНСИСТОРІЇ:

Адреса Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді є:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man.

З ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ НА ВОЛИНІ.

ВЕРТАЮТЬ ДО ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ.

До Волинського архиепископа Алексія від мешканців села Дубечна, ґміни Кримно, повіту Ковельського, 14. III. 1936 року поступило слідуюче прохання:

„Ми нище підписані громадяне села Дубечна в 1927 році по намові унітських ксьондзів зрадили своїй Православній прадідівській вірі і до сього часу ми знаходились поза православною вірою. Душевне томління сьогодня нам підказує нашому сумлінню занехати унітську віру, а вернути в лоно Св. Православної Церкви, яка тільки вона заспокоїть наше душевне томління і верне нам духовну радість і вселить нам спокій в наше родинне і громадське життя, отсим відкликуємо свої підписи, які дали ми унітському ксьондзові на перехід в унію, а тому уклінно просимо Ваше Високопреосвященство приняти нас в лоно Св. Православної Церкви і молитов, щоб Господь Милосердний простив наші провини. В чому і розписуємось за себе і за свою родину". Слідує 71 підписів.

На цьому проханні парафіян села Дубечна Архиепископ Алексій поклав резолюцію такого змісту:

„До Консисторії. Дякую Богові і приймаю усіх підписаних в лоно Св. Церкви Православної. Благословляю о. Настоятелю прилучити усіх до Св. Православя можливо торжественно-урочисто і молю Бога, щоби Господь вразумив приєднаних бути до кінця днів своїх добрими чадами Св. Православної Церкви".

ВІДГОМІН БОРОТЬБИ ПРОТИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В БОГОСЛУЖЕННІ.

28 лютня ц. р. в городськім суді в Рівному відбулась розправа проти кількох селян села Кустина Рівенського повіту, за нарушення порядку в часі богослужения. Приводом до розправи послужили слідуючі обставини. Настоятель села Кустина о. Стефанович запросив на день св. Миколая (19 грудня м. р.) до участи в богослуженні сусідних пан-отців, між ними о. Наконечного Тихона з Козлина, попереджуючи всіх їх, що богослуження в Кустині відправляється в українській мові. Не дивлячись на це, о. Наконечний, який у відправі був старшим, почав Службу Божу церковно-словянською мовою з московською вимовою. Хоч о. Стефанович звернув йому увагу, що богослуження відправляється в українській мові, о. Наконечний далі продовжував по церковно-словянськи Тоді один член хору голосно висловив домагання, щоб Службу Божу відправляли в українській мові. У відповідь о. Наконечний не брав далі участи в богослуженні, яке йшло далі спокійно в українській мові. На донос о. Наконечного поліція перевела доходження і так дійшло до розправи. Всі свідки, священики, що брали участь в богослуженні зізнали, що вони знали, що богослуження відправляється в українській мові. Цьому заперечив лише о. Наконечний. Одначе о. Стефанович предложив судові відпис запрошення до сусідних священиків, між ними і до о. Наконечного зі заввагою, що богослуження будуть відправляти по українськи. На питання судді до о. Наконечного, чому не хотів відправляти по українськи, свідок відповів, що не вміє читати по українськи. Суд увільнив усіх підсудних від вини і кари з таких мотивів: 1) В селі Кустині відправляють богослуження вже від 2 років по українськи; 2) кожний нарід має право молитися в рідній мові Тому якщо навіть дійшло підчас богослуження до хвилевого непорозуміння, годі установити винуватців.

ПАМЯТНИКИ ГУЦУЛЬСЬКОГО БУДІВНИЦТВА.

Воєвідський уряд у Станиславові як консерваторська влада закваліфікував кілька будинків у гуцульському стилі до ґрупи памяток, що підлягають законній охороні. Між іншим стверджено памяткову вартість філіяльної церкви з 18 століття в Татарові, як характеристичний тип деревного будівництва, разом з дзвіницею, огорожею та фіґурою Богоматери. Памятковою признано теж стару церкву з 18 століття з дзвіницею в Микуличині. Всіх памяткових будівель не вільно переробляти без дозволу компетентної влади.

СМЕРТЬ ВІД ПАПРИКИ.

В однім селі на Угорщині шкільні товариші 14-літнього Йосифа Соблая, розпустили скількість паприки (червоний перець) в воді, й дали йому випити, кажучи: „Як ти сильний хлопець, випий це". Йосиф випив — і повалився трупом.

ПОЕЗІЇ ШЕВЧЕНКА ПО ПОЛЬСЬКИ.

Український Науковий Інститут у Варшаві видав том Шевченкових творів у польському перекладі. Перекладів піднялися між іншим Марія Бенковська, Конст. Думанський і Богдан Лепкий. Крім нових перекладів, поміщено давні польські переклади.

ДАРОМ

ДАМО ОДНУ з поницщих книжок для того читача „ВІСТНИКА", який пришле одного долара передплати від нового передплатника „Вістника"

БЕНІТА — страшні пригоди дівчини Беніти з дикунами. Читається з захопленням.

Єзуїтська Преподобниця — історичне оповідання, яке написав О. Левицький.

МАҐІЧНЕ МІСТО — Новеля з життя українських переселенців в Америці. Новеля ілюстрована образками.

Тайни Цісарської Родини — опис життя австрійських пануючих в Відні з ілюстраціями. 124 сторін друку.

Виберіть собі одну з повищих книжок, подайте точне імя і адресу нового передплатника, залучаючи одного долара і висилайте на адресу:

THE HERALD
Box 3684 — Winnipeg Man.

Книжка про Настю Волошин.

В селі Млинах, повіт Яворів, Галичина живе дівчина на імя Настя Волошин. Від якогось часу її імя стало загально відоме ізза того, що вона, подібно, як Тереса Найман, в Баварії, про яку часописи широко розписувалися кілька років тому, — переходить стигматизацію, тобто перебуває муки Ісуса Христа: на її руках і ногах що тижня виступають рани, мов від цвяхів, а на чолі рани, мов від тернового вінка. З цих ран випливає кров. Крім того, що вона перебуває муки-страсти Ісуса Христа, Настя Волошин також перебирає на себе муки других людий. В часі стиґматизації Настя подає людям, що її відвідують, науку та закликає до побожного життя.

Недавно у Львові вийшла з друку книжка про Настю Волошин, яку написав загально відомий греко-католицький священик і вчений, др. Костельник. З приводу появи книжки С. Хруцький, адвокат і бувший сенатор з Волині, помістив в „Ділі", з 22 квітня, ц. р статтю, в якій висловлюється про книжку надзвичайно прихильно, а при тім робить деякі завваги відносно самої Насті Волошин та її значіння для українського народу. Між іншим він пише:

„У проблемі Насті Волошин дуже сильно підкреслені два наскрізь позитивні моменти. Перший з них — національний. Настя сама в екстазі говорить лише по українськи. Ісус Христос і Пречиста Богоматір говорять до Насті тільки по українськи. Ангел Насті устами Насті теж промовляє по українськи. А прошу пригадати, як наш селянин у масі своїй стидається говорити з панами в рідній мові. Бувало колись калічив він в розмові з панами московську мову, нині наломлює свою мову на польський лад. Другий мент у проблемі Насті — це звеличення східної Церкви та підкреслення того, що не вільно нам українцям, православним і греко-католикам, між собою ворогувати на релігійному тлі. У Насті Волошин улюбленою піснею є пісня про Почаївську Матір Божу, а чейже ця пісня таки православна. Здається, що це підчеркнути саме тепер, коли можна зауважити деяку нетерпимість серед нового скріпленого католицького руху до всіх, хто некатолик.

СМЕРТЬ О. В. МАСЦЮХА, АПОСТОЛЬСЬКОГО АДМІНІСТРАТОРА ЛЕМКІВЩИНИ.

Дня 12 березня ц р. помер в Риманові о. В. Масцюх. Апостольським Адміністратором Лемківщини покійний був призначений в грудні 1934 р., коли утворено було нову церковну одиницю з девяти деканатів, вийнятих зпід юрисдикції греко-католицького епископа Перемиського. Створення тієї адміністратури і призначення для завідування нею о. Масцюха, відомого з своїх москвофільських симпатій, мало на ціли протиставитися ширенню на Лемківщині православя.

В українських уніятських кругах після смерти о. Масцюха розпочато старання про скасування окремої адміністратури апостольської для Лемківщини.

„ДНІПРО"

Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.
Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштує на рік $2.00
Передплату висилати на адресу:
"DNIPRO"
1851 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кождого місяця.
Видає Українська Православна Видавнича Спілка.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю — $1.50 на рік.

THE HERALD
Published semimonthly by the
Ukrainian Orthodox Publishing Company
Subscription per annum:
In Canada — $1.00. — Foreign — $150.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3684, WINNIPEG, MAN.

ТЕМИ НА ЧАСІ.

ДВА ВЕЛИКІ СПОМИНИ.

Цього місяця припадає два великих спомини: про Івана Франка, що помер 28 травня, 1916 року, й про Симона Петлюру, що був вбитий жидом Шварцбартом в Парижі, 25 травня, 1926 року. Православні Українці в Канаді повинні гідно вшанувати память цих двох великих, заслужених Синів українського народу.

Іван Франко був не тільки великим і видатним письменником та вченим, він був невтомним громадським діячем та борцем за кращу долю українського народу. Він вірив, що з поступом науки й знання поліпшиться доля українського народу й накликав всіх стати на дорогу того поступу, боротись за нього, та для нього жертвуватись. І сам жертвувався. Життя його було повне труду, болю та невдач: йому доводилось зносити скрайні матеріяльні злидні, переслідування з боку уряду та цькування з боку таки своїх рідних земляків, що його не розуміли. Але нічо не могло зломити сили його духа та віри в будучність українського народу, і силою тої віри він піднісся до височин духовного вожда українського народу.

В річницю його смерти віддаймо належну пошану його памяти та наповнімось такою любовю до свого народу, якою горіло серце Івана Франка ціле його життя.

Симон Петлюра записав своє імя в українській історії так своїми подвигами в визвольній боротьбі нашого народу, як і своєю мученичою смертю.

У визвольній боротьбі він взяв на себе завдання організації української армії і з чином тої армії звязане його імя. Військові зїзди в Києві зробили його військовим міністром, повстання проти гетьмана Павла Скоропадського зробило його начальним вождом армії, а дальша боротьба проти російської навали остаточно поставила його на чолі цілого визвольного руху.

Боротьба за визволення українського народу закінчилася трагічно, але не можна сказати, що безкорисно. Вона розбудила національну свідомість нашого народу та поставила українське питання на чергу розвязання. Велика заслуга за це належить Симону Петлюрі, який свої геройські подвиги в визвольній акції завершив жертвою свого власного життя.

Яку силу представляв собою Симон Петлюра видно з того, який страшний він був для червоних катів українського народу навіть тоді, коли вже був на еміграції і без армії. Вони й тоді боялися його і наняли Шварцбарта, щоби в підлий, нікчемний спосіб відобрав йому життя. Але імени й світлої памяти Симона Петлюри вони не вбили. Прийде час і діло України оживе і на полях нової боротьби, нових змагань вороги нашого народу ще почують імя страшного для них вожда української армії — Симона Петлюри.

А ми, в десяту річницю його мученичої смерти, вшануймо гідно його світлу память та заприсягнімо не спочити, аж доки не повстане Українська Самостійна Держава!

ОРҐАНІЗУВАННЯ ВІДДІЛІВ БРАЦТВА.

На днях п. Василь Буряник, організатор Українського Ґреко-Православного Брацтва в Канаді, починає обїздку українських православних громад в цілях виголошення відчитів на церковно-громадські теми та в цілях організування відділів Брацтва. П. Буряник є знаний, як активний громадський діяч та як один з наших кращих бесідників, отже нема сумніву, що місцевости, до яких він завітає, дійсно скористають з його відчитів та побуту. Всечесні Отці Духовні та церковні уряди повинні доложити всіх старань, щоби приїзд п. Буряника до їх місцевостей був належно оголошений та щоби на його відчитах було як найбільше слухачів. Справа Брацтва є великої ваги для Церкви й тому обовязком всіх щирих та свідомих членів Церкви є подбати, аби в скорім часі повстало як найбільше відділів Брацтва.

ПЕРШІ АБСОЛЬВЕНТИ ДУХОВНОГО СЕМИНАРЯ.

З днем 5 травня ц. р. закінчився четвертий рік існування Українського Православного Духовного Семинаря в Вінніпеґу. З цим днем покінчили успішно чотири-річний курс теольогії перших чотирох питомців Семинаря, а то: Григорій Василів, Степан Симчич, Іван Гиканий і Михайло Фик. Всі вони, крім п. Василіва, який скінчив в Галичині учительську семинарію і приїхав до Канади 1930 року, є продукт канадійського виховання. Згідно з вимогами Статута Української Ґреко-Православної Церкви в Канаді, вони мають ще піддатися додатковому іспитові, який перепровадить Комісія, що буде складатися з Високопреосвященого Архиєпископа Іоанна Теодоровича й двох духовних членів, що їх призначить Консисторія. По переведенню цього іспиту, Консисторія буде рекомендувати о. Владиці рукополагати кандидатів у священики, що, сподіємось, станеться з кінцем липня.

АРХИЄРЕЙСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ.

Як кождого літа, так і цього Високопреосвящений Архиєпископ Іоанн Теодорович буде відвідувати українські православні громади в Канаді. Але цьогорічні відвідини будуть в дечому відмінні від минулих. Минувшими роками архиєрейські візитації відбувалися в поодиноких, вибраних громадах, і то тільки в неділі і свята, — а цього року є в пляні, щоби о. Владика відвідував всі громади даного округа, і то не тільки в неділі і свята, але також в будні, головно вечорами. Це з одного боку дасть змогу о. Архиєпископові познакомитися близче з життям Церкви, а з другого боку дасть нагоду навіть малим громадам витати в себе о. Владику. Близші інформації про це будуть подані громадам і священикам у свій час."

ОПІКА НАД ЦВИНТАРЯМИ.

Зближаються Зелені Свята, коли то, згідно з нашою традицією і церковним обрядом, виходимо з процесіями на цвинтарі та на гробах померших відправляємо Панахиди. Готуючись до цего свята, церковні громади повинні заздалегідь подбати, щоби цвинтарі були приведені до якнайкращого порядку. Урядники кождої громади повинні призначити якийсь один день, в котрий всі ті, що мають на цвинтарі похоронених рідних чи близьких, та взагалі всі члени громади, повинні зійтися на цвинтар, гарно його очистити від бурянів, оглянути, чи цвинтарна огорожа в добрім стані, понаправляти хрести та фігури, як що які на протязі минулого року похилились, та взагалі подбати, щоби цвинтар був в як найкращім порядку. На жаль по деяких громадах цвинтарні площі знаходяться в дуже занедбанім стані, а це кидає сумнівне світло на моральний стан самої громади. Цвинтарі, як місце вічного спочинку, на яких спочивають наші рідні й приятелі та на яких і нам прийдеться спочити, — заслугують на пильний догляд і пошану з боку кождого вірного.

Академічні Вечорі на Теми Православія.

В ряді академічних вечорів, які цього зимового сезону відбувались у Львові, в салі „Бесіди", XI і XII академічні вечорі присвячені були темам, що близько торкались ідеології Православя взагалі та його ролі в історії й сучасности нашого українського народу зокрема Др. М. Чубатий виголосив реферат на тему: „Східні та західні впливи в історії української Церкви", а о. др. А. Іщак прочитав реферат на тему „Автокефалія і вселенська Церква". Основна тенденція докладчиків зводилась до підкреслення переваги католицького монархістичного устрою в Церкві над православним автокефальним і соборним. Кидається одначе у вічі, що проф. М. Чубатий, який в рефераті доводив, що „ідея соборности повстала в часі слабости нашої Церкви" та „внесла анархію і хаос" (бо оборонила Церкву від унії — Ред.), кінчив висновком про необхідність мати „помістний синод цілої Галицької Церковної провінції" в боротьбі проти облатинщення і спольщеня греко-уніятської Церкви. Дискусія не могла бути глибокою, бо зібрані більше однодумці з греко-католицького клеру та громадянства мали опонентами тільки двох православних з Волині (видно, молодих студентів) — які з молодечим запалом боронили відродження української православної церкви, але не мали потрібної тут ерудиції та знання фактів, що докладчику о. Іщакові дало можливість оперувати навіть такими арґументами, як: „самі православні (напр. Річинський) признають вищість унії над православием" (!?).

ЧИ ТО ПО ХРИСТІЯНСЬКИ?

У Станиславові відбувся повітовий зїзд (польський) зорганізований „Окружним Товариством Рольнічим". У зїзді взяли участь представники „рільничих кулок" із станиславівського повіту, молочарень, кооператив та представники суспільних товариств і організацій із повіту та Станиславова. Між учасниками зїзду було також польське духовенство.

Зїзд між іншим ствердив, що продавати землю (українську) у непольські руки це злочин супроти народу й держави. Тих, що продають землю у непольські руки, треба виключити з усіх польських організацій і товариств. Парцеляцію маєтків треба переводити доцільно, причому треба брати під увагу інтерес польського народу й держави.

„ВІСТНИК" є хлібом душі кождого православного Українця. Але, щоби він не стало і на час виходити — треба, щоби його читачі не залягали з передплатою! А як Ваша передплата?

ДОБРОЧИННІСТЬ В ЦЕРКВІ ХРИСТІЯНСЬКІЙ.

Чинити добро є властиве людині, тому доброчинність є не тільки серед християн, але й серед народів нехристіянських. Одначе треба сказати, що в християнському світі доброчинність досягла вищого ступня розвитку. Це пояснюється передовсім самою наукою релігії християнської, як релігії любови й самопожертви, а також особливими обставинами серед яких жили перші християни. Християнство повстало в греко-римській імперії серед народу жидівського, що був підвладний тоді римському імператорові. Умовини народнього життя в грецько-римській імперії взагалі і народу жидівського зокрема відбилися на поглядах і житті перших християн.

Які ж були умовини життя в греко-римській імперії? В тій імперії великі маєтности (лятифундії) були скупчені в руках невеликої кількости осіб; тих осіб було трохи більше двох тисяч. Цим двом тисячам осіб належала майже вся земля в державі. За посередництвом вільних арендарів, а найбільше за посередництвом невільників, ці дві тисячі багачів орґанізували господарство на своїх маєтностях. Утримання такого господарства не коштувало дорого. Утримання невільника протягом цілого року обходилось коло 15 доларів на наші гроші. Поденний же свобідний робочий коштував 12 асів, цебто около 15 центів на день. Від часу Гракхів земля провінцій римської імперії приналежала до римського народу, була його вітчиною „прайдіюм популі Романі". Місцеве населення могло лише користатися землею. З землі побиралися податки, але не безпосередньо державою, а за посередництвом одкупщиків, які, певна річ, іпри стяганні податків допускалися багато зловживань.

Такий економічний устрій держави був причиною того, що побіч нечисленної верстви багачів існувала ціла армія бідаків, які майже нічого не мали. Цю армію бідаків держава підтримувала роздачею хліба. Хліба роздавалось на десятки мільйонів асів, але ці роздачі не задовольняли дійсних потреб, тим більше, що жінки й діти нічого не одержували. Правду сказати, державна роздача хліба і не мала на меті помочі бідноті, не була доброчинністю, а була лише засобом тримати в руках тих громадян, що мали право голосу на виборах і набувати їх прихильність для уряду, який держить в цей час владу. Пізніше така роздача хліба не відбувалася, хліб роздавався лише убогим, що жили подаянням. Ті бідні орандари, що брали землю від багачів в аренду, не були забезпечені від самоволі багачів, і тому часто теряли землю, на якій жили. Багачі брали землю собі і обробляли її за посередництвом невільників. Нерідко бувало, що селяни, не маючи змоги перенести самоволю багачів, самі покидали землю й шукали іншого способу життя.

Щоб забезпечити державу хлібом, стали притягати до сільського господарства нові робочі руки. Був виданий закон, по силі якого земля, покинена селянином, переходила на власність того, хто її займе й почне обробляти. Через те, що такий закон не досягав цілі, бо не було охотників брати покинуті землі, то почали прикріпляти селян до землі на ціле життя, зо всім їх потомством. Селяни таким чином стали невіддільною приналежністю маєтности й продавалися разом із нею. В давні часи було багато ремісників, які займалися ріжними ремеслами і з того жили. Потім, коли почали вводити дешевий невільничий труд і виробляти невільниками все, що виробялялося ремісниками, ці останні майже зовсім зникають. Щоб утриматись, бідніше вільне населення йшло до війська або займало деякі нижчі громадські посади. В наслідок такого порядку в руках багачів скупчувалися неімовірні багацтва. Триумвір Крас володів землями, вартість яких доходила до сотень мільйонів, не рахуючи сум, що були вложені в ріжні будівлі, а також в торгівлю невільниками.

Скупчення великих багацтв в руках нечисленних осіб викликало загальне моральне зіпсуття, моральне виродження, як серед вищих верств, так і серед нищих. Багачі не женилися, а займалися розпустою. Бідні не женилися, бо не мали чим утримувати родину. Населення стало все зменшуватися. Щоб задержати виродження, держава за імператора Августа давала особливі пільги тим родинам, які мали більшу кількість дітей. Але що таким способом не могли припинити зменшення населення, почали утримувати дітей на державні кошти. Були й окремі багачі, що давали великі гроші на утримання дітей бідних батьків. Імператор Траян взяв на своє утримання пять тисяч бідних дітей. Держава утворила особливі фонди для утримання хлопців і дівчат. Такі державні фонди зникають у IV віці, коли християнство стало дозволеною, а потім державною релігією. Яка страшенна нужда панувала серед бідноти, про це свідчить той факт, що бідні продавали своїх дітей, користаючи зі старого закону, який давав таке право батькам. Святий Амвросій Медіолянський так описує внутрішню душевну боротьбу батька, який лише продажею одної своєї дитини може спасти себе і інших дітей. „Що мені робити? — каже батько. — Нічого не продавати? Але якщо я збережу одного, мені прийдеться бачити смерть всіх від голоду. Коли ж я продам одну дитину, то якими очима я буду дивитись на тих, що зосталися? Мій ганебний вчинок викличе в них підозріння, що я й їх продам".

Якщо таке тяжке було положення бідних людей взагалі, то ще тяжче було положення невільників. Вони були цілком безправні. Господар робив з ними, що хотів, як із мертвою річчю або скотиною. Невільник не уважався за людину, тому він не мав ні батьківських, ні супружих прав, ні права власности. Такі права невільники постепенно одержували вже в часи християнські.

Християнство признало невільника такою-ж людиною, як і її пан. Це було, так би сказати, страшенною ересью для тодішніх соціяльно-економічних обставин і поглядів, які признавали невільництво за фундамент тодішнього економічного устрою. За цю ересь поганські письменники того часу називали християнство „релігією невільників". А бідні люде, того часу називали християнську віру „евангелієм", себто доброю вістю, доброю наукою.

Як християнство поставилося до невільників, про те свідчить такий факт. Апостол Павло, що мав всі права римського громадянина, хоча був жидом, навернув на християнську віру одного багатого чоловіка по імені Філимона. Цей Філимон мав невільників. Один із його невільників, по імени Онисим, в чомусь завинив. Боячись кари (а треба знати, що невільників за щобудь карали смертю), невільник Онисим втік від свого господаря до Риму, і там був навернений Апостолом Павлом на християнську віру. Коли Апостол Павло довідався, що Онисим є невільником Филимона, то захотів вернути його до господаря його. Для того він написав до Филимона листа з вязниці, до якої посаджено його за проповідь християнської віри. В своєму листі Апостол між іншим пише:

„Прошу тебе, я, старець Павло, а тепер вязень Ісуса Христа, за мойого Онисима, бо я навернув його; прийми його, як моє серце, прийми не як невільника, а як улюбленого брата, прийми його, як самого мене. Якщо він зробив тобі яку шкоду, то я заплачу"...

Так писав знаменитий Апостол за нещасного невільника! Тому не дивно, що бідні люди так охоче приймали християнську віру. В церковних громадах невільники в релігійному відношенні уважалися за рівноправних братів і сестер, мали всі права в церкві, могли бути священиками.

(„Церква і Нарід") **М. К.**

(Продовження слідує).

ЯК ДРУГІ НАРОДНОСТИ ПІДТРИМУЮТЬ СВОЇ ІНСТИТУЦІЇ.

Тоді, коли українці не дуже то дбають про свої інституції навіть за свого життя, члени других народностей памятають про свої інституції навіть по смерти. Недавно померла в околиці Кингстон, Онт. пані Перрі, яка записала своє майно на такі релігійні та добродійні орґанізації:

Для біблійного товариства $4,000; для товариства опіки над звірятами — $4,000; для Армії Спасення $5,000; для збудовання церкви в якімсь чужім краю, для цілей місійних — $3,000; дохід з реальностей для сліпих.

Коли то ми, Українці, дочекаємо того, щоби наші люди в такий спосіб підпомагали наші інституції та орґанізації?

ЖИВ 125 РОКІВ.

В Чілі, полуднева Америка, помер індіянин, який прожив 125 років. Його вік є стверджений урядовою метрикою уродження. Померший був ватажком одного індіянського племени, над яким іспанці не зломіли запанувати, помимо того, що старалися цего доконати на протязі цілого століття.

ХТО ЗІРВАВ ЦЮ КВІТОЧКУ?

У одного огородника, який доглядав квітів, смерть забрала найкращу квіточку, яку він найбільше любив — його рідну донечку. Огородник, хотяй був добрим християнином, так був цим вражений, що почав відказувати навіть на Бога, що йому зробив таку кривду. Почув це господар, в якого він працював і почав з ним таку розмову:

— А для кого ти плекаєш оці квіти? — каже до него.

— Для вас, пане, — відповів огородник.

— А чи можу я зірвати ту квіточку, яку собі сподобаю, — питав дальше пан.

— Так, пане, — відповів огородник.

— А чи ти маєш право відказувати? — питав пан дальше.

— О, ні, пане! — каже огородник.

— Коли так, то чому нарікаєш на Сотворителя, що Він зірвав ту квіточку, яку ти для Него виховував?

Огородник схилив голову задумавшися і нічого більше не сказав. Зате на нагробнику виписав такий напис: „Хто зірвав цю квіточку? Господь — а огородник задержав спокій".

Клим Поліщук.

„РІДНИЙ НАШ ІСУС"

(Легенда).

(Продовження).

Але ті, виїхавши за село до придорожного хреста, поставили коло нього вдовиного Ярему і так розстріляли його.

А після того один із них вернувся в село і сказав:

— Бачили?... Сипте, що сказано!..

Решта озброєних у друге село поїхали, наче нічого такого не сталося, а цей один за всіх справився. Цілий день, аж до самого вечера ходив він з „незаможниками" по селу і стягав „десятину", а стара вдова Килина сиділа коло придорожного хреста і над трупом свого сина вила. Пізним вечером, коли став сходити повний місяць, а господарі збиралися везти до міста „десятину", прибігла в село бідна мати і крізь рясні сльози щось нечуване сказала:

- Ісус із хреста сходить!...

Гадали, що збожеволіла, а тому й уваги на те не звернули. Однак її нещасливий вигляд зворушив їх і вони пригадали собі, що варто було б якось заспокоїти її, а того нещасного, що так нагло трупом ляг, тихо поховати. Поговорили трохи між собою і постановили: — Коли тільки валка з „десятиною" вийде за село й помине придорожний хрест, то старий Петро Решетчук, який так своїм богомільством уславився, візьме заступ і закопає нещасного так, щоб і — „сама мати не знала, куди дівся, бо й без того плачу в селі досить!"...

Коли тільки довга валка возів із „десятиною" виїхала в поле, старий Петро взяв заступ і помаленьку подався слідом за нею. Але як тільки прийшов до хреста і глянув на Розпятого, то враз скамянів. Дивився і очам не вірив.

При світлі місяця цілком добре було видно, що одна нога Розпятого вирвалася з цвяха і випростувалася в повітрі так, наче-б шукала якогось оперття, а голова і все тіло подавалося вперед, що руки зробилися довгими й тонкими вужевками і ледве що стримували вагу сього пориву. Однак, придивившись ліпше, він заспокоївся, вирішивши, що так могло статися від раптових вибухів, коли розстрілювали Ярему. Думаючи так, викопав яму, поклав у неї вдовиного сина і став скоренько засипати її. Але коли тільки скінчив свою роботу і хотів перехреститися, як почув на хресті важке зітхання. Озирнувся, бачить і чує — зітхає Розпятий...

Схопився, як у горячці, й побіг до села...

III.

„Вранці був приморозок, а потім нахмарилося і став туман. Ті, що поїхали до міста з „десятиною", мали десь аж у вечері вернутися, а ті, що зостали в дома, — самі не знали, що робити. Багато сиділо та думало про те, що не стане чим обсіятися і що прийдеться дещо зоставити несіяним, як то було минулого року, тільки один старий Петро не журився сим. У нього було дещо з торішнього врожаю, а тому він вирішив засіяти все своє поле, не жаліючи насіння. Непокоїло його трохи лише те, що діялося з Розпятим, але коли вмився та поснідав добре, так і роздумав собі:

— Гм... То-ж ніяк неможливе!... Висить собі старий та струхлявілий, а як вистрілили коло нього, так від одного тільки гуку відірвався...

А потім запріг у віз коні, взяв плуг, мішок жита і поїхав у поле. Поле було його не далі, як за гони від придорожного хреста і коли тільки він приїхав, то зразу-ж повернувся до нього лицем і тричі перехрестився.

В полі було тихо, тільки десь далеко сумно гайвороння кракало. Коло хреста, здавалося, дрижали тумани і в тім дрижанню чулася незвичайна тривога. Старий Петро нерішучо якось злагодив плуг і зачав першу борозну. Йшов у напрямі хреста, пильно вдивляючись у сіру масу Розпятого, який наче б то рухався. Ось підійшов ще близше і не помітив, як стали чогось коні і як він сам задубів коло них. Тільки побліділі уста несвідомо вимовляли:

— Живий.... Живий...

Розпятий на хресті вперто змагався. Ось простягнув у повітрі одну ногу... здригнувся.. Випростував другу.... Натяглися руки.. Обвисло тіло. Рот розкрився.. Очи великі, сині як волошки... Терновий вінок аж на брови зсунувся... Видно: боляче... Дуже боляче... Скрутилось усе тіло... Спраглий язик губи лиже... Не витримати... Шарпнувся і махнув над полями рукою... Потім схопився нею за хрест... Ще одна тільки рука тримає Його... Шарпнувся ще раз і зник із хреста... тільки якась сіра тінь майнула в тумані...

—Живий... Живий... безтямно бурмотів раз за разом старий Петро, поспішаючи до хреста.

Прибіг, а на хресті тільки одні заіржавлені цвяхи стирчать. Озирнувся навколо: далеко тінь.. тільки тінь...

— Господи Боже! — промовив зворушено.

Що-ж це таке?!...

* * *

Звернувши коні на борозну, Петро хотів орати, але чогось пропала всяка охота. Дивні думки шумливими роями обсіли його голову і він нічого не хотів чути і знати, крім Розпятого, який ввижався йому — то тут, то там, але куди тільки він не дивився, то скрізь бачив лише одне сиве небо, сонні тумани та сірі стерні...

І коли вивів до кінця першу борозну, то перекинув плуг на бік лемішами і вернувся до воза. Лагодячись у дорогу, помітив, що з півночи сунуться важкі хмари, а в повітрі літає дрібний сніжок.

— От і по всій роботі! — промовив сам до себе задумано, а серце його стиснулося і защеміло чогось, наче від прочуття якогось.

Глянув ще раз на хрест, озирнувся навколо і зітхнув:

— Все одно вже!... Треба їхати....

IV.

Те, що Петро розповів на селі про Розпятого, дуже всіх здивувало, але ніхто не знав, як це зрозуміти. Дехто навіть не вірив старому і сам ходив до хреста подивитися, — чи так воно й справді?.. Приходили, дивилися й тільки роти розкривали:

— От так диво!...

Чекали вечера, коли мали вернутися ті, що „десятину" повезли. Казали:

— Може вони щось знають?...

А тут, як тільки стало смеркатися, пішов такий сніг, наче перед Різдвом, аж налякалися, бо — „то-ж ще цілий тиждень до Михайла святого і череда в полі ходить..." Через це саме спізнилися в дорозі ті, що з „десятиною" їздили. Вернулися пізно в ночи — обмоклі й обмерзлі — і ще якогось дивного чоловіка привезли з собою. Був високий, стрункий, з синіми очима, з довгим, як у попа, русявим волоссям і руденькою, продовгастою борідкою, а сам ледви прикритий якоюсь рядниною. Дивилися на нього й дивувалися:

— Така холоднеча, а йому наче б то й нічого!...

Забули навіть за Розпятого поговорити, так цим чоловіком зацікавилися.

— Де ж це ви його взяли такого? — питали.

— В полі на межі сидів! — відповідав хтось із тих, що приїхали.

— Як, серед снігу?! — дивувалися.

— Еге ж, серед снігу! — відповідали дивними голосами. — Підїзджаємо вже до села, коли бачимо, сидить хтось серед поля і благословляє нас. Ми стали і пішли до нього, щоби побачити, хто такий. Ну, бачимо, він сидить... Голісенький, можна сказати... Тільки рядnина якась... Жалко стало.. Взяли, щоб не замерз...

— Так... — Так... — загомоніли. — Тільки; хто він такий.... Жид, кацап, чи наш чоловік?...

— А хто знає? — здвигнули плечима ті, що привезли його. — Отже, бачите самі!... Мовчить!...

— Треба було б спитатися! — озвався хтось грубим голосом, але саме тоді він підняв обидві руки і всі побачили на Його долонях великі чорні рани.

— Хто він?... — Хто він такий?..

зашепталися.

— Я Ісус! — сказав Він їм. — Десятки літ дивився я з хреста на ваше бідування і не міг більше так терпіти...

Всі наче зніміли, тільки один старий Петро озвався тихо:

— Що ж ви мовчите?!... Я сам бачив, як Він сходив із хреста!.. Дайте Йому вдягнутися!...

Як зі сну прокинулися. Кинулися хто куди і в одну мить принесли чоботи, шапку і свиту. Глянув Він на те все і лагідно всміхнувся.

- Бачу, що ви ще не цілком забули про мене, коли останнє даєте!... Та мені багато не треба!...

Кажучи так, одягся в свиту, а чобіт і шапки не хотів брати.

- - Обійдуся! - промовив. — Мені між вами і так тепло...

Зраділи люди. Зняли всі з голов свої шапки і стали просити Його:

— Не відцурайся, Ісусе, нашої мужицької вечері!...

Він задумався трохи і відповів:

- Жаль мені вас, але мушу спішитися в світ! Коли зроблю своє діло, тоді вернуся і зостануся з вами жити на віки вічні...

— Хоч зайди в яку хату та обігрійся трохи! — стали Його вмовляти, а тим часом старий Петро бігом побіг до попа, щоб той прийняв Його до себе.

Піп був чужий, московський, та скупий, а через те тільки очи на старого витріщив:

— Що за Ісус?! Який такий Ісус?'

— Наш. Рідний наш Ісус... Той, що на придорожному хресті був...

— Нічогісенько не розумію! — здвигнув піп плечима. — Побожеволіли ви, чи що таке?!...

— А ви йдіть та подивіться! — кликав його старий.

— Пізно вже! — сказав на те піп і голосно позіхнув, наче б то йому хотілося спати.

Побачив старий, що ні до чого доброго з ним не договориться і побіг назад. Прибігає, а на майдані нігде голці впасти, стільки людей зійшлося. Тут тобі куркулі, і середняки, і незаможники, і так усякі люди, всі вони, затаївши дух, слухають його дивно солодкої мови...

(Докінчення буде).

ГУРТОВИЙ СКЛАД ЦЕРКОВНИХ РІЧЕЙ.
Пишіть по катальог.
WILLIAM GROSS & CO.
322 Main St., Winnipeg, Man.

ПРО НАШУ ОКОЛИЦЮ.

(Кендо, Саск.)

Багато доводилось мені читати в часописах про церковну і культурно-просвітну роботу в ріжних частях Канади. Однак не доводилось мені читати про околицю Кендо, котра є мало знана українському загалу, хоч тут живуть українці з Великої України (багато звуть себе ще „русскими"), вже яких трицять років.

Околиця Кендо є гарна і простора. Люде є роботящі, гарні й приятельські. Будучи працьовиті, більшість з них є економічно забезпечені.

Люде, що приїхали сюди, мали за першу ціль устроїти собі дім, деб приту лити свою голову. За культурно-освітну роботу не думали, бо обставини не позволяли. Та з часом обставини поправились і люде зачали сходитися до купи. В слід за цим природна річ, почали заходити сюди агенти, з ворожою пропагандою (біблійники), однакож не всі люде пішли за їх покликом. Та зерно зла таки було посіяне.

Люди, що не перенялися біблійницькою пропагандою, дістали свого священика. Першим українським священиком, що доїзджав сюди був о. В. Кудрик.

По о. Кудрику зачали доїздити священики з російської місії (цареславні) Та побачили думаючі люди, що ці цареславні священики нічого доброго не можуть дати, й почали домагатися, щоби дістати знов українського священика. Так і сталось. Національно свідомі українці, дістали церкву в своє посідання (це сталось завдяки кількох передових одиниць цеї околиці.) і запросили о. Уляна з Норт Бетлфорду.

Приїхав о. Улян і побачив, що тут безладдя. Священик відправляє Службу Божу, а люди між собою говорять. О. Улян різко заборонив це робити і тепер вже всі пильно слухають Богослуження. Попередно, за цареславних батюшків, молодь в часі Богослуження сиділа в автах, а батьки і матері були в церкві. Тепер бачимо молодь всю в церкві разом зі старшими. Перед Великодними Святами була свята сповідь, до якої приступило 52 вірних (це є рекорд, знаючи тутешні обставини).

Вперше в історії цеї околиці було відсвятковано свято Тараса Шевченка. Хоч свято було скромне в порівнанню з другими околицями, однакож зробило благородну роботу.

Поступ, що ця околиця зробила в послідних часах, треба завдячувати невтомній праці о Уляна. Він посіяв добре зерно й сподіємось, що воно видасть гарні овочі.

В сусідній околиці (Чарлетон) також зорганізувалась нова церковна громада завдяки о. Уляна. Хай Бог благословить цю громаду, щоби вона збільшилась і піднесла ту околицю на вищий рівень.

Ще багато треба тут праці, аби наші брати Наддніпрянці пізнали, „хто вони, чиїх батьків, чиї діти, ким, за що закуті" як писав про це Тарас Шевченко. Браття Наддніпрянці, спитайте себе, хто був Тарас Шевченко? Чого він бажав? За що страдав? Хто був Гребінка, Куліш, Вовчок, Котляревський, Грушевський, хто є Огіенко та багато ін.? Прочитайте твори цих і інших українських, не русских письменників, а тоді бачите, хто вони, й чого вони бажали і бажають для свого народу.

Здибаю я одного разу женщину англійського походження й питаюсь, що за люди живуть на схід від місточка Кендо. „Українці" — відповідає. „Таж вони кажуть, що вона русскі" — кажу. „Бідні вони, — каже — не знають, навіть, хто вони. Та я їм не дуже дивуюся, бо вони не мали нагоди про це довідатись в своїм ріднім краю. Та тут в Канаді, на свободі, вони повинні знати свою минувшину — свою історію, літературу і т. п." Оттак мені відповіла та чужа жінка. Отже чужі люди більше про нас знають, чим ті українці, що дальше звуть себе „русскими"

Пізнати нашу минувшину та наші завдання поможе нам добра преса й література. Для цього треба організувати бібліотеку. Отже до праці, передові люди в околиці Кендо. Вам Бог поможе, бо за вами правда свята.

Обсерватор.

ЧОМУ НЕ ЧЛЕНОМ, ЛИШЕ СИМПАТИКОМ?

Минувших Великодних Свят був я в гостях у сусіда Мирона. Там був також Іван Юшка. Мирон приняв нас смачним обідом, а по обіді, як звичайно, завели розмову про громадські справи. З часом спинились на Рідній Церкві й розговорились про її здобутки та заслуги для українського загалу, навіть для тих, що не є її членами, як рівнож для тих, що є членами інших церков.

— Так, це правда — каже сусід Мирон. — Рідна Церква в Канаді від самого її відродження лупає скалу темряви, й прочищує українську ниву від ріжних колод, які нанесли всякі чужі зайди та агенти. І колиб так кождий українець, — бодай ті, що є свідомі того, хто вони є, і знають, що значить церква в життю народу, — вступили в члени Рідної Церкви, стали в ряди тих, що ведуть це Боже діло, то кілько більше роботи можна би тоді зробити. А так є багато роботи, яка через фінансові і інші недостачі мусить оставати тільки на папері.

— Може ви й праву говорите — перериває Юшка. — Але я на справу інакше дивлюся. Ви знаєте, що я не є членом Рідної Церкви, але за те я є щирим її симпатиком, і то вже через довгий час. Ходжу на Богослуження до місцевої церкви, коли позволяє мені на те час, даю по своїй змозі жертви так на місцеву церкву, як і на позамісцеві справи, отже чому я мусівби бути аж членом якоїсь церковної громади, коли я й так сповняю свої обовязки не згірше деякого члена. Мені виглядає, що так навіть ліпше, як я роблю.

— Зле ви дивитеся на справу—відповідає Мирон. — Візьмім справу хочби з цього боку: Чому ви, в короткім часі по приїзді до Канади, вистаралися о горожанські папери, то є стали повноправним членом канадійського населення? Державу можна порівнати до великої організації, яка має зобовязання супроти своїх членів, тобто горожан, але й горожане колии ще не більші мають зобовязання супроти держави. Що ми значилиб в Канаді, як би кождий з нас сказав, що йому краще, чи ліпше не бути повноправним горожанином Канади і тільки в ряди-годи та до певної міри використовувати ті блага, які держава своїм горожанам дає. Чи сьогодня малиб ми своїх послів, інспекторів і інших людей, що стоять на відповідальних становищах?

А по другому, — що держава варта без дійсних, а до того свідомих, відданих горожан? Це саме треба сказати про всякі організації, чи то політичні, чи освітні, чи релігійні. Чоловік лише тоді може мати сякетаке оправдання бути симпатиком, коли організація є в самім зародку організовання. Але коли організація, в цім випадку наша Церква, вже має за собою довгі роки праці, коли вже кожний мав нагоду пізнати її ціли й завдання, то бути лише її симпатиком не має жадного оправдання. Скажім, що в нашій околиці всі так справу розумілиб, як ви, п. Юшко, то хтоб тоді був занявся будуванням церкви? Ви навіть могли дати і більшу жертву на церкву, як пересічний член, але памятайте, що всяка робота в церкві полягає на членах, бо на симпатиків не можна накладати якихсь обовязків. Дальше, як би не було членів, то до кого мавби приїздити священик, та хто мав би тим займатися, колиб всі були лише симпатиками так, як ви, та чекали на готове? А кілько всяких інших обовязків спадає на членів, і лише після можности членів намічується та виконується роботу. Колиб так в нашій околиці кожний симпатик вписався в члени, тоді можнаб мати частійше Богослуження та взагалі можнаб більше зробити. І для нас членів булоб лекше, як тепер.

Або скажім і таке, що колись вийде спис всіх дійсних членів Української Православної Церкви, а вашого імени там не буде, — чи не буде вам сором, що не стоїте в рядах тих, що роблять велике, Боже й українське діло? Чи вам колись не прийдеться червоніти перед власними дітьми, як воня запитають вас, чому ви не є членом Рідної Церкви? Бо мені тяжко зрозуміти, чому ви в справі церковній стоїте осторонь від своїх найблищих приятелів, яких роботу ви похваляєте, та одобрюєте, але самі враз з ними не хочете стати.

— Тепер я краще зрозумів справу, як розумів до тепер — каже Юшка — але ще є певні причини, чому я не вписуюся в члени. В громаді, чи то на зборах, чи так таки між членами повстають нераз непорозуміння, суперечки, а навіть і сварка і це мене до певної міри зневохочує вписуватися в члени. Тепер я на боці й ніхто не має до мене претенсій.

— Правда, що в громаді бувають спори, — відповідає сусід Мирон — але чи це достаточна причина, щоби до громади не належати? Мабуть нема на світі супружжа, щоби в їхньому життю колись не було суперечки, — але чи це значить, що стан супружий недобрий та що краще жити в самоті? В прочім, ви добре знали поки оженились, що нераз бувають непорозуміння в подружому життю але помимо того не хотіли жити самотою й завели собі родину й тепер не жалуєте того, хоч може нераз і в вас були суперечки з жінкою. Не думайте, що я похваляю суперечки чи сварки в громаді. Я є проти того, але що вдієте, коли це є людська слабість, на яку хоруємо не тільки ми українці, але й другі народности. Правда, другі народности практичніші від нас і своїх родинних чи громадських непорозумінь не виносять на вулицю, як це нераз в нас буває. А по другому я думаю, що непорозуміння та спори не є якраз причиною, чому симпатики воліють стояти поза громадою. Дійсна причина є та, що симпатик волів, щоби хтось другий за него й без него робив, а він аби стояв з боку. „Нехай другі роблять, а я буду з боку стояти". Отже симпатик є з нами, й не з нами. Він з нами словом а ділом — то хіба припадково

Отже доки в нас кожний буде старатися стояти з боку, бути тільки „симпатиком", то доти наш нарід

Книжка, котру повинен прочитати кождий Українець і Українка
„ЧУЖА РУКА"
або „ХТО РОЗЄДНУЄ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД"
НАПИСАВ ПРОТ. В. КУДРИК. ЦІНА КНИЖКИ ЛИШЕ 35 ЦТ.
Замовлення і гроші слати на адресу:
THE HERALD - Box 3684 - WINNIPEG, MAN.

до нічого путнього не дійде, бо одиниці не є в силі нести обовязків за весь загал. Правда, з боку добре стояти ще й критикувати, чому цього або того не робиться, або чому не робиться так або так, але це не є народня робота. Хто стоїть з боку, каже „моя хата з краю" — ніякої роботи не робить.

— Перепрошаю вас, сусідо Мироне, — перериває Юшка — мушу признати, що маєте рацію і що мене переконали. Мені тепер справа стала ясна, і я жалую, що до цьої пори не був членом Рідної Церкви. Але постараюсь зробити це як най-[illegible]

— Дякую вам, — каже Мирон. — Слідуючі збори громади будуть за два тижні. Ми дуже радо приймемо вас в члени. Є вірю, що ані ви, ані громада не буде мати причини жалувати вашого кроку. Як би так зробив кожний симпатик Рідної Церкви в Канаді, будь він фармер чи робітник, фаховець чи бизнесовець, учитель чи який іншиий професіоналіст, тодіб Рідна Церква розвивалася ще краще, як до тепер. Що дай Боже!

Любенко.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.
(Прут, Алта.)

Дня 29 лютого відійшов від нас на вічний спочинок 92-літній дідусь Іван Гурбанський. Походив з села Лужани, з черновецького повіту, Буковина. Приїхав до Канади 1904 року. Хотій в старших літах прибув він на канадійську землю і старість не дозволяла йому аж дуже розгосподаритися, то давав собі раду.

Лишив одну дочку, 13 внуків і 18 правнуків. Покійний був знаний досить обширно. Був бальорний, жертобливий і добрий музикант.

Перше був належний до церкви ім. св. Дмитрія, в Прут, котра належить до російської місії. Коли побудовано українську православну церкву в Прут, то покійний просив, щоби його приняти в члени. Говорив: „Я є членом до старої церковці, і хоругви там справив і хрест і свічник, тай чи мало наробився, як будували церкву, але тепер я волівби належати до української православної церкви. Цеж наше"

Фінансово покійний не всилі був спомагати нашу церкву, але своїм поведенням давав великий примір. Хотій старий літами, — покійний був молодий духом.

Вчащав до церкви, до Народного Дому і тішився успіхом нашої роботи.

В неділю чи свято прийде нераз з паличкою до Народног Дому, сіде межи гурток людей старших чи молодших — відпихається й починає оповідати зі свого життя, як він був малим хлопцем та як був на гуцульщині в горах і так нераз гумористично й весело дідусь Гурбанський переказав свою давну, давну минувшину нашій молоді на памятку, що булиб його слухали не знати, як довго. І все старенький говорив, що хочеться жити й бачити, як світ поступає але, мовляв, вже пізно.

Похорон відправив о. Горбай. В церкві дав отець прощальну проповідь і в імени покійника просив прощення від всіх присутних, котрі прийшли віддати йому послідну прислугу.

Тіло відпроваджено на новий цвинтар української православної церкви, де учасники похорону ще раз помолилися за покійника, а з ними і старенька дружина покійного, котра лишилася 82-літною вдовою. Ридаючи гірко, вона просила свого покійного мужа: „Не барися Іване, приходи за мною, бо мені тяжко буде жити без тебе". Люди порозходилися домів, а на цвинтари лишилася висока свіжа могила, в якій спочиває наш старенький дідусь-піонір, котрого ми не п[illegible] забути.

Спи, дідусю, тихий вітер ме віяти, в могилу вппрати, як наш нарід поступає, Тобі ме шептати.

Спи, дідусю, нехай канадійська земля буде Тобі пером.

Також в імени пнятсва Орлецьких складаю подяку о. Горбаєві, та всім тим, що брали участь і помагали в похороні.

Касіян Сюкун.

ЖЕРТВА НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".
(Сіба-Біч, Алта.)

Другого серпня 1934 року, в день пророка Ілії Тов. ім. Т. Шевченка запросило о. Кисілюка в нашу кольонію відслужити Службу Божу і посвятити місцевий цвинтар. В той час о. Кисілюк дав шлюб панству Авраму і Надежді Володко. Обряд вінчання відбувся в домі п. Василя Володка, бо церкви ще не маємо і Народного Дому ще також не було. А цего року, 12 лютого, на Трох Святих, о. Кисілюк, котрий обслугує нашу кольонію вже семий рік, відслужив Службу Божу вже у місцевім Укр. Народнім Домі і охрестив доньку п-тва Авраама і Надежди Володько, Ліду, а внучку Василя і Мокрини Володько. Після Служби Божої о. Кисілюк мав довгу і поучаючу промову, котра, я думаю, вплинула на багатьох наших громадян. Після Служби Божої п. В. Володько запросив о. Кисілюка і гостей до себе на обід, де як звичайно трохи забавились і підчас забави п. В. Володько зробив збірку на пресовий фонд „Вістника". Жертвували: В Володько 1 дол., Л. Андрійчук 50цт., В Закліка 25ц., Д. Мартинюк 20цт., А. Володько 15цт., К. Боярчук, В. Боярчук, Н. Н., А. Володько по 10цт. Разом $2.50.

Жертва наша мала, але щира, бо ми ще бідні, бо тільки з 1929 року поселились в цих непроходимих ха-[illegible]

К. Боярчук

СВЯТКОВАННЯ УРОДИН.
(Сенді Лейк, Ман.)

Дня 19-го квітня ц. р. п. Т. Мулявка, склепар в Сенді Лейк, Ман. святкував свої уродини з кількома своїми приятелями і близькими собі людьми. По гарнім і смачно-приготованім обіді, оден з присутних гостей кількома словами підніс заслуги п. Т. Мулявки, для організацій в Канаді, а з осібна в Сенді Лейк, Ман., до котрих він належить, та котрим ніколи не відказує поперти і помочі, коли такої потрібно. На зазив промовця, гості вставши, спільно відспівали п. Т. Мулявкові „На многі літа".

Почалася гарна забава-приняття. Підчас цего п. Т. Мулявка згадав промовцеві про пресовий фонд „Вістника" та заявив, що буввби дуже рад, колиб зарядити збірку на користь „Вістника". Знова той сам промовець кількома словами пояснив, на яку інтенцію заряджується збірку та яке значіння має для нас „Вістник". Збірка показалась, як на теперішні обставини, вже щедрою. Жертвували слідуючі:

По 2 дол.: Панство Мулявки.
По 1.25. панство С. Бачевич.
По 1 дол.: Д. О. Дидик, Ф. Войчишин.

По 50цт.: панство К. Ристафанюк, п-ство М. Ковцун, п-тво Д. Гнатюк, п-тво Ф. Мушій.

По 25цт.: М. Кучма, Е. Левандовський, І. Колтуцький, О. Залещук, С. Сторожук, С. Доманський, Ю. Чайковський, Н. Прошек, Р. Мукомела, Н Н. — Разом $9.75.

Дай Боже, щоб ми, українці, мали багато таких людей, що поза свої інтереси, памятають також про інтереси наших організацій та інституцій і їм помагають.

Присутний.

ГАРНИЙ ПРИМІР.
(Мелвил, Саск.)

Дня 19 квітня, в Томину неділю, по Богослуженню в укр. прав. церкві, відбулося спільне свячене в домі панства Адамовських. Свящ. І. Кусий, ділячись свяченим яйцем з своїми парохіянами, сказав коротку промову про значіння такого торжества. (Присутні, зворушені промовою, плакали). Підчас обіду гром. Іван Костишин свідомий українець і щирий наш парохіянин, забрав слово та пригадав присутним, що підчас такого торжества требаб нам не забути за вельми заслужених українських каменярів-працівників. і з ними-також поділитись свяченим яйцем. Тими заслуженими каменярами є наш славний, та твердий як граніт „Український Голос" та релігійний орган „Вістник". Але що вони далеко від нас, аж в Вінніпеґу, так зложім їм по нашій змозі малу лепту, як Великодний дарунок-писанку. Зібрано $8.20 і розділено: $4.07 для „Українського Голосу" $4.00 для „Вістника", 13ц оплата пересилки грошей. — Разом $8.20.

Жертви зложили:

По 50цт.: Іван Костишин, пані І. Костишин, свящ. І. Кусий, панство А. Скигар, п-тво Павло Вівчар, гр. Константин Вівчар, гр. Клим Адамовський, гр. Михайло Дибюк, п-тво Іванов, п-тво Яків Вівчар, п-тво Стефан Вівчар.

По 25цт.: пані К. Вівчар, пані ф. Данильчук, пані Марія Адамовська, гр. Николай Юзик, гр. Василь Пилат, гр. Олекса Данильчук, гр. Петро Ширайбер, панна Марія Ткачук, панна Анна Шмеґельська.

По 15цт.: пані М. Дибюк.

По 10цт. пані В. Пилат, пані М. Юзик, гр. Петро Вівчар.

Присутний.

ДИЕЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

ГАРДЕНТОН, МАН.
Збірка о. Апопюка.

По 1 дол.: Ф. Рекрут, панна С. Ґарасимик.

АРБАККА, МАН.
Збірка о. Апопюка.

В. Жаровський .50

ВИТКІВ, САСК.
Збірка о. Е. Уляна.

По 1 дол. І. Кіндрачук, М. Швак, В. Сорока, М. Горбай, М. Ковальський, М. Осадчук, В. Федейко, Ф. Андрущак, І. Никифорук, П. Малицький, В. М. Півербецький, Д. Максимюк, І. Ковальський.
Дрібна збірка в церкві 11.45

БОРДЕН, САСК.
Збірка о. Е. Уляна.

По 1 дол.: С. Гриневич, І. Катеринич, Ф. Равляк, М. Котелко.
По 75цт.: В. Равляк.

УВАГА! З браку місця, дальший виказ з великодної збірки на релігійний фонд Української Греко-Православної Церкви в Канаді буде поміщений в слідуючім числі. Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

Кульчицький М., Ґлеслин, Саск. 1.00

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1936 РІК.

ТРАВЕНЬ.

10 Н. **Нед. Самар.** Ап. Симона
11 П. Ап. Язова і Сосипатра
12 В. Мч. 9 в Кізику
13 С. Ап. Якова
14 Ч. Пр. Еремії; см. Макарія
15 П. Атанасія Вел. еп. Ол.
16 С. † Теодосія печ., мч. Тимот.

17 Н. **Нед. Сліпород.** Пм. Пелагії
18 П. Вмч. Ірини; пп. Адріяна
19 В. Пм. Йова
20 С. Зявл. Ч. Хреста
21 Ч. **Вознесення Христове**
22 П. † Пер. мощей Миколая чуд.
23 С. † Ап. Симона Зилота

24 Н. **Нед. Отців.** Кирила і Мет.
24 П. Епіфана еп. Кипр.
26 В. Мч. Глікерії діви
27 С. Ізидора, Максима
28 Ч. Пахомія В.
29 П. Теодора освящ.
30 С. Ап. Андроніка в Юнії

31 Н. **Нед. Пресв. Тройці**

ЗАПРОШЕННЯ.

Укр. Греко-Православна Громада в Тиндал має честь запросити на своє Богослуження, дня 31-го травня, цебто на Зелені Свята, всіх доокличних українців. Богослужения відслужить о. Дячина. В цім дни буде також посвячення „живота".

Наша громада просить всіх, хто зможе, взяти участь в нашім святі та збільшити його врочистість своєю присутністю.

За заряд Н. Мамчур.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. Кисілюка.
Травень.

10. Нед. — Ґресленд і Боїл.
17. Нед. — Кальмар.
21 Четв., Вознес. — Брудергайм.
24 Нед — Торгілд.
31. Нед., Зелені Свята — Редвотер.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. В. Апопюка.
Травень.

10. Неділя — Толстой.
17. Неділя — Ґарденton, (місто)
21. Четвер — Вознесення — Ґарденton, (околиця.)
22. Пятниця, Пер. мощ. св. Николая — Ґарденton (семия)
24. Неділя — Арбакка
31. Неділя, Пресв. Тройці — Вайта.
Адреса: Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Заварикина.
Травень.

17. Нед. — Рорketon
21. Четвер, Вознесення — Ешвіл. — Правник.
24. Неділя — Слейтер.
31. Неділя, Зелені Свята — Шортлейк — Правник. 5 год. вечер — Вечірня — Давфин.
1. Червня, понеділок З. С. — Сифтон. — Правник.
Адреса: Давфин, Ман.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.
Травень.

17. **Неділя Сліпородженого:** Гол. 5. Утр. Єван. XX. 11—18. Літ. Ап. Діяння XVI: 16—34. Єван Івана IX 1—38.

21 Четвер **Вознесення Христове.** Утр Єван. Марка XV 9—20. Літ. Ап. Діяння I: 1—12. Єван. Луки XXIV: 36—53.

24. **Неділя Отців:** Голос 6. Утр. Єван. Ів. XXI: 1—14. Літ. Ап. Діяння XX 16—18; 28—36. Єван [illegible] XVII: 1—13.

31. **Нед. Пресв. Тройці — Зелені Свята:** Гол 7. Утр. Єван. Івана XX 19—23. Літ. Ап. Діяння II: 1—11 Єван. Івана VII. 37—52 і VIII; 12. Після Літургії Вечірня з колінопреклоненням.

Червень:

1. Понеділок — **Зіслання Святого Духа:** Піснопіння майже ті самі, що в день Пресв. Тройці. Утреня повседневна, без Єван. і Поліелея. Славословіє велике. Літ. Ап. Ефес. V: 9—19. Єван. Мат. XVIII. 10—20.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

TH[illegible] ...RALD 3684 ...EG, MAN.

РІК XIII. WINNIPEG, MAN. MAY 15th, 1936 ВІННІПЕҐ, МАН., 15-го ТРАВНЯ, 1936. ЧИСЛО (246) 10

ПОРЯДКИ В МОСКВІ.

Французька журналістка Жалі Буісуня їздила недавно до Москви оглядати тамошне життя. Свої враження описує вона в однім щоденнику так: Ціни на споживчі продукти дуже високі. За один кільограм воловини треба заплатити 15 рублів, за 1 кг. масла 30 рублів, за 1 кг. хліба 1.10 руб. У крамницях страшний натовп. Щоби купити пачку сірників треба ставати в чергу, за дві годині допхатися до каси, купити квіток і з ним знова ставати у другу чергу, щоби відібрати сірники. Такі то порядки під комісарською диктатурою в большевицькій Москві.

РЕВІЗІЇ НА БУКОВИНІ.

Румунська поліція перевела недавно ревізію в К. Двірничука, Страчука, Веселого, Гуцуляка й Іващука в Топоручі. Шукали зброї та „ірредентистичних" книжок і газет. Забрали в Двірничука лише 5 примірників альманаху „Самостійности". Також поліція перевела ревізію в українця Д. Мителки в селі Ленцешті. Кілька днів пізніше перевели в цьому ж селі ревізію в Івана Бучка. При ревізіях позабирали числа черновецької „Самостійности" та інші легальні видання.

ПРОЦЕС ЧЕРНОВЕЦЬКОЇ ЦЕРКОВНОЇ ГРОМАДИ З ЗАРЯДОМ МІСТА.

Перед ревізійним судом у Чернівцях відбувся недавно тому процес проти заряду міста. Позовницею була черновецька греко-католицька громада, якій заряд міста не дозволив будувати церкви на одній з площ Черновець. Ревізійний суд рішив, що він некомпетентний рішати цю справу та що громада може тільки внести відклик до міністерства внутрішніх справ.

ЕСПАНСЬКІ ЦЕРКВИ ГОРЯТЬ.

Підчас першо-травневих демонстрацій в Еспанії, спалили церкви у Гандія та Катароха. У Майрена дель Алькох комуністи витягнули священика з приходства та змусили його йти у комуністичнім поході; крім того відібрали йому ключі від церкви та зробили з неї спортовий стадіон. У Куллера комуністи викинули з церкви образи та підпалили їх; у Куенке знищили домівку католицької організації.

ГРОШІ ПРИНОСЯТЬ НЕЩАСТЯ.

Один жебрак у Барцельоні дістав несподівано спадщину 30,000 пезет. Він не хотів її приняти, бо дійшов до пересвідчення, що гроші приносять завсігди нещастя.

ФРАНЦІЯ ПОВОЛІ ВИМИРАЄ.

Франція далі на шляху вимирання. В 1935 році було 19,476 смертей більше ніж народин.

НАГРОБНИК СВ. ІВАНА ЄВАНГЕЛИСТА

Американський археольоґ др. Джордж Лямса відшифрував у вашинґтонському музеї напис на колюмні, яку відкопано торік серед руїн синаґоґи в Кафарнаумі. Є це, як каже др. Лямса, нагробник св. Івана Євангелиста. Напис виритий в арамейській мові, якої вживали за часів Ісуса Христа мешканці Галилеї. Ця мова збереглася досі майже без змін серед 22 тисяч асирійців у горах Курдистану. Др. Лямса каже, що Христос говорив по арамейськи і в цій мові виголосив свою першу промову в Кафарнаумі.

ЗБОЖЕВОЛІВ З РАДОСТИ.

Матвій Криворук з Опришовець, повіт Станиславів, дістав вістку, що його брат, який недавно помер у Монтевідео (південна Америка), лишив для нього у спадщині 11 тисяч злотих, що їх кожної хвилі він може відобрати в одному варшавському банку.

Криворук так утішився тією вісткою, що з радости збожеволів. Нещасного по лікарських оглядинах відставили до дому для божевільних.

БОЛЬШЕВИЦЬКА БЕЗБОЖНИЦЬКА ОТРУЯ.

Большевицька „Центральна Рада Безбожників" рішила розсипати по світі в 1936 р. 11 міліонів книжок і брошур протирелігійного змісту. Ця „література" написана европейськими й азійськими мовами. Ці книжки і брошури будуть роздані даром за посередництвом комуністичних ячейок у ріжних країнах.

ПІМСТИЛИСЯ СОБАКАМИ ЗА ПОДАТОК.

Міська влада в мадярській місцевости Сеґедин підвищила податок від собак. Це так обурило власників цих звірят, що вони явилися громадно з собаками в будинку міської ради і почали цькувати на всіх, хто тільки належав до ради і маґістрату. Радні і бурмістр ледви повтікали, але все таки пси декого покусали.

В ОБОРОНІ БІЛОРУСЬКОЇ МОВИ.

„Товариство Білоруської Освіти" в Польщі звернулося до св. Синоду Православної Церкви в Польщі з меморіялом, в якому, вказуючи на велику безодню поміж білоруським населенням та духовенством, просить св. Синод, щоби 1) проповіди й навчання релігії по школах і церквах велись білоруською мовою; 2) епископом-вікарієм у Вильні призначено білоруса; 3) щоб віленська духовна консисторія видавала часопис в білоруській мові.

Чи Ви вже відновили передплату на 1936 рік за „Вістник"? Коли ще ні, так зробіть це зараз! Також постарайтесь, щоби й Ваш сусід читав „Вістник".

ОБІЗДКА ГРОМ. В. БУРЯНИКА
ОРГАНІЗАТОРА УКРАЇНСЬКОГО ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОГО БРАЦТВА.

Подається до відома українським православним громадам та всім заінтересованим, що п. ВАСИЛЬ БУРЯНИК, бувший ректор Інституту ім. Петра Могили в Вінніпеґу й Саскатуні, тепер ОРҐАНІЗАТОР УКРАЇНСЬКОГО ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОГО БРАЦТВА В КАНАДІ розпочав обіздку українських православних громад в цілях виголошення відчитів на церковно громадські теми та в цілях орґанізування відділів Брацтва.

П. Бурянии відвідає такі місцевости:

Пятниця 22-го травня, Принц Алберт.
Субота 23-го травня, Гонеймун.
Неділя 24-го травня, Сембурґ.
Вівторок 26-го травня, Редфілд.
Серед 27-го травня, Ґлеслин.
Четвер 28-го травня. Марлин.
Пятниця 29 травня, Бетлфорд.
Субота 30-го травня, Ібстон.
Неділя 31-го травня, Гвиткон

Дальший розклад їзди буде поданий пізнійше.

У всяких справах дотично обіздки п. Буряника писати до секретаря Брацтва на таку адресу:

Mr. J. W. Stechishin,
609 Temperance St., Saskatoon, Sask.

УКРАЇНСЬКЕ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНЕ БРАЦТВО В КАНАДІ:

Т. Гуменюк, Торонто, Онт., — голова.
Гр. Кравчук, Пайн Ривер, Ман., — з. гол.
Ю. Стечишин, Саскатун, Саск., — секр.
І. В. Луцюк, Вакав, Саск., — заст. секр.
Гр. Стратійчук, Канора, Саск. — касієр.

ПОГОРІЛА УКРАЇНСЬКА ЦЕРКВА.

Дня 6 травня ц. р. в Арбакка, Ман., погоріла українська православна церква й дзвіниця. Церква занялася від грому. З річей виритувано тільки кивот, ризи, ручний хрест і евангеліє. Церковний будинок, дзвіниця й річи були заасекуровані, але не на повну вартість

„ЧУДОТВОРНИЙ" РАБІН В НЮ ЙОРКУ.

Поліція арештувала 35-літню Мері Берд, секретарку нюйорського рабіна Цейди Шмелнера, за обман віруючих жидів. Вона побирала великі оплати і „позики" від фанатичних вірних за „міцва", цебто благословенство рабіна. Мис Берд утримувала агентів, котрим платила по 100 доларів в тиждень за приєднування „клієнтів". За останніх кілька місяців вона зложила тільки в одному банку 60,000 доларів. Кажуть, що через її руки перейшло поверх 2 міліони доларів оплат за „міцва" за останніх 11 років, від коли рабін Шмелнер приїхав до Америки з Румунії. Вона мала три помешкання в багацькій дільниці Ню Йорку і вела діла рабіна на чисто бизнесовий спосіб

Відновіть свою передплату на „ВІСТНИК" як найскорше. Річна передплата в Канаді $1.00, в Злуч. Державах $1.50

НА РІЖНІ ТЕМИ З ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

(Докінчення).

Колекта.

До церкви йдемо не тільки помолитися й подякувати Богу за Його дари, але також ідемо з інтенцією принести жертву — тобто зложити грошевий даток на Боже діло, на церковну справу. Над цим ми так мало застановляємося і так цей важний обовязок занедбуємо, що часом аж сором про те говорити, або писати. Ми добре знаємо, що Церква є покликана робити велику роботу та знаємо, що велика робота вимагає великих жертв. Ці жертви повинні б походити від вірних церкви, які свої вкладки та жертви повинні так щедро давати, як обильно отримують від Бога Його дари.

Але що в дійсности бачимо? Хто міг би і повинен дати 50 цт., — дає 10 цт., а хто мав би дати 25 цт., — дає 5 центів.

Застановімся над цею справою сумлінно й серіозно! Коли на танці, на концерт, „шов", чи представлення ми привикли й мусимо давати від 25 до 50 цт., і ніхто не нарікає, що нас деруть, рабують, — то чому б не завести такий звичай по церквах, щоби кождий давав на церковне діло бодай стільки, як на „шов"? Будьмо певні, що через те не побанкротуємо. Старші й дорослі люди повинні давати на тацу по 25 цт., а діти менші по 5 цт., а старші по 10 центів. Це виглядає страшно багато, бо за цілу родину [illegible] дати навіть $1.00 на одну неділю. Але не забуваймо, що таких неділь на фармах є не більше, як 10—12, отже я тільки [illegible] доларів коштувалаб Церква пересічно на рік за родину. Це абсолютно не є за багато, хіба для того, хто церковну справу м[illegible] поважить, та чим тим збуває. Коли б [illegible] рівень колекти завели дійсні члени церкви, то до них достосовувалися б також гості і симпатики, а тоді кожд[illegible] на таца принесла б значіть 3—5 [illegible], від 15 до 20 дол. Тоді було б чим заплатити гідно священика, дати на Дієцезіяльний Фонд, постарати церковні річи і т. п.

На церковні довги, чи на прикрасу церкви треба б наложити репартицію чи буджет, або призначити дохід з базару то що.

А так, як у нас тепер водиться, то збереться на тацу підчас відправи від 3 до 5 доларів з цілої громади, а по відправі натягають себе урядники на решту потрібної суми, щоби заплатити священикові тих 8 чи 10 доларів. Часом аж до гніву приходить через це, отже чи не краще було б, якби ті самі добродії і їм подібні таки за першим разом дали на тацу стільки, щоби стало на потрібні видатки й мали ту сатисфакцію, що не дурили Бога й не приводили до зіпсуття ближнього жертвуючи пятака, а позбулися гідно християнського обовязку к[illegible] надійським кводром. Це легко зробити, але треба хотіти, треба привикнути до жертвенности й мати приготовані гроші на цю ціль заздалегідь, а не шукати за ними тоді, коли неераз трудно мати цент під руками.

Коли б завести таку норму колекти в церкві, то це вистарчалоб на біжучі видатки, а на більші потреби можна уложити буджет і його ратами колектувати. Збірка в церкві повинна відбуватися при кінці відправи, коли священик запричастився, а не зараз по проповіди. Для збирання колекти досить одного чоловіка, а другого зовсім непотрібно, бо це лишень вносить більше замішання. Колекта переводиться скромно, спокійно, аби не перешкаджати у відправі.

Коли хто спізниться до церкви підчас Служби Божої, то не випадає продиратися поміж люде до тетраподи, та звертати на себе непотрібно увагу, а краще відразу прилучитися до спільних, вознеслих молитов, які священик проголошує при Службі Божій. Похвальним, хоч й не обовязковим, хіба в приписані часи, є бити поклони перед і по молитві, але при цім не вимагається цілувати землю. Особливо не випадає робити цього по приняттю св. Причастя.

Базарі, чайні вечірки й інші підприємства на дохід церкви.

Завівся у нас (не знаю, як би це назвати) комерційний спосіб збирання фондів для церковної каси через ріжні підприємства, а іменно: базарі, пікніки, чайні вечірки, „бінго", танці, картові парти, продаж тикетів на виграшку річей і ще дещо. Ми докочуємося до того, що в наслідок цих ріжних підприємств, на які ми зуживаємо всю свою енергію і час та видаємо чи мало гроша, щоби церковна справа частинно на цім скористала, — властива церковна робота відходить на друге місце. Ми себе немилосердно натягаємо, знесилюємо, — попросту мучимо один одних ріжними тикетами та партіями, а все те нібито на славу Божу, на церкву, забуваючи рівночасно, що в той спосіб робимо з Дому Божого дім торговлі, зводимо релігійне діло до буденної справи. Пора над цим застановитися і збирати фонди потрібні для церковної роботи в більш поважний, відповідний спосіб.

Погляньмо критично на ці ріжні підприємства з точки економічної. Що бачимо? Уряджено пікнік з ріжними забавами, буфетом, розгравками и обчислено, що на все це видано около 300 доларів, а чистого доходу було 75 доларів, не рахуючи того труду, що члени й комітетові понесли.

Візьмім базар, на який жінки щедро приносять ріжні річи, а за котрі ледви чи вертається повна вартість до каси. Ні цим тратиться ще і в той спосіб, що дається нагоду постороннім людям набути якусь річ таніше, як деінде. Значить члени аж надто себе жертвують, щоби тим помочи частинно церкві. Продають тикети на виграшку якоїсь річи і при найбільших зусиллях збирають суму мало що більшу, як вартість тої річи, що йде на розгравку. Тикети, розуміється, розпродують між своїми членами, або членами сусідних громад і таким способом складають свої власні гроші, щоби за них заплатити ту річ, що хтось там, може навіть чужий, виграв, а надвижка, пару доларів, лишається на „боже".

Коли би ми порахували дійсну вартість річей, той час і труд та ріжні клопоти, гризоту, непорозуміння, гнів і ненависть, що ті базарі нас коштують, то ми ніколи не пробували б заробляти ними гроші для церкви. Вони більше [illegible], як добра приносять. Так само чайні вечірки. Вони коштують нас в двоє тілько, як приносять! А забави з танцями? Про це вже й не випадає згадувати, щоби танцями здобувати фонди на піддержання церкви.

Щодо тикетів на розігравки, то ця „зараза" знана по цілій Канаді і то не тільки на церкви, на Народні Доми, Інститути, „Взаїмну Поміч" і СУМК, але на все, що хочете. Навчилися одні других натягати в безконечність. Майже що тижня дістаю книжочки з тикетами на розпродаж. Таке й других! І кому їх продавати, коли це вже всім остогидло? Кождий знає видрукувати тикети й порозсилати для розпродажі, але купувати не всі розбігаються. Хто може, то скорше волить сам за тикети заплатити, чим їх продавати.

Кінець кінцем, мусимо прийти до переконання й заключення, що тими ріжними підприємствами на дохід церкви ми себе надуживаємо до тої міри, що з часом нам може стати байдужа властива ціль церкви, бо вона нас тепер в двоє або й в троє більше коштує як коштувалаб, коли б ми вкладали жертви, датки й колекту випрост до церковної каси, в міру потреб і пропорціонально до нашого стану.

Я дуже жалую, що мусів все це в такім світлі представити, але роблю це не зі злої волі і не в тій цілі, щоби кого образити чи вколоти, але зі щирим бажанням поліпшити стан церковної справи, усунути всі ті недомагання, хиби і блуди, які в нас є, — для добра [illegible] організації, на хвалу Божу і на ч[illegible] українського народу.

Петро Зварич.

ЦЕРКВА В ЕТІОПІЇ ТА ЇЇ ІЄРАРХІЯ.

Рік два тому назад мало хто з у[illegible] їнського загалу інтересувався, або й чув про Етіопію (Абісинію). [illegible] заінтересування цею країною повстало аж тоді, [illegible] як Мусоліні пішов проти неї війною, а одначе Етіопія належить до найстаріших християнських країн. Про самі початки християнства в Етіопії в нас [illegible] свого часу писалося (гл. „Вістник" [illegible] січня, 1936), а тут наводимо деякі ц[illegible] вими дані про управу етіопської церкви, та її духівництво.

[illegible] Етіопія складається з одної митрополії та двох епископій. Митрополія та епископії діляться на епархії, а е[illegible] хи на церковні гульти (маєтки). К[illegible] ний архиерей — незалежний церковний владика своєї духовної території. Ні[illegible] архиереї є цілий штаб урядовців, [illegible] чення, рада, яка складається із заслу[illegible] них архимандритів, і компанія жовн[illegible], котрих архиереї часто вживати при [illegible] конанню своїх розпоряджень.

Епископів для Етіопії призначає коптський александрійський патріярх. Коли вмирає етіопійський епископ, негус (цісар) посилає в Александрію делегацію з багатими дарунками патріярхови і з просьбою призначити епископа. Патріярх висвячує в епископи кого з нитрійських пустельників, а той забирає з собою цілий штат своїх однопленменників, декілька священиків, архидиякона, співців і т. и. і виїзджає до призначеної йому епархії. В Етіопії не може бути епископом ніхто з тубольців (етіопійців), а тому, що епископи копти не розуміють етіопійської мови та звичаїв, йому призначають до помочі помічника — чагге. Коли потребують кандидата на становище чагге, цісар посилає своїх генералів та духовних осіб і якого славного своїм праведним життям на самоті (пустельника). Знаходять його звичайно в лісі й переказують волю цісаря. Часто лучається, що пустельник не хоче приняти вибору, але його до цього примушують. Чагге мав великий вплив і значіння не тільки в церковних, але і в політичних справах.

При кождій церкві в Етіопії є декілька священиків і дияконів — ніколи не менше, як 2 священики і 3 діякони.

Звичайними кандидатами священства являються в Етіопії усі письменні, побожні миряни або ченці. Осіб духовних з малою хочби богословською освітою дуже мало. Бо від кандидата священства вимагається більш моральних якостей і навіть фізичних, аніж освітнього цензу. Кандидат в священики повинен бути чистої моральної поведінки і не мати яких будь фізичних недостач, бо вони, як навіть ушкодження пальця на руці чи нозі, хвороба очей, являються м. б. найголовнійшою перешкодою до занятгя ієрархічного церковного становища.

Кандидати на священиків являються до катедрального міста. А коли збереться їх досить, то урядовець архиерейський веде їх до епископських палат, де вони дістають від епископа загальне благословенство, та признається їм день для висвячення. Напередодні ж, — найчастіш в суботу, або перед другим святом, відбувається для кандидатів іспит. З тою метою на площі перед палатою архиерея збірається нарід та освічені особи, на чолі з вченим архимандритом. Ставиться посеред площі аналой з Апостолом та Євангелією, до якого по черзі виходить кандидати, щоб голосно перед усіми зібраними показати своє вміння до читання священого тексту. Кандидат в диякони читає з Апостола, кандидат в священики з Євангелії. Текст вибирає архимандрит. Треба читати голосно й з такою інтонацією, як при відправі в церкві. Хто прочитає добре, того архимандрит ставить по правому боці, а хто зробить хоч одну помилку, відсилається на [illegible] та ще й бють його по [illegible]. Як скінчиться іспит, тих, що по [illegible] боці, записують імена для представлення епископові. Другого дня, за[illegible], усі признані гідними священ[illegible] приводиться до епископа, який через покладення руки висвячує їх по черзі, — в священики у вівтарі перед престолом, а в диякони при царських дверях, у приявi всього народу. При посвяченні клир та народ на заклик епископа [illegible] викликують „Аксіос, аксіос, аксіос" ([illegible] значить „гідний", або „достойний").

Буває й таке, що парох даної парафії [illegible] з готовою членів причта (духовних, що служать при одній церкві), бажає мати в своїй парафії ще одного священика чи диякона. Тоді він звертається [illegible] частин, чи нема посеред неї гра[illegible] того і достойного кандидата. Коли [illegible] знаходиться і сам погоджується [illegible] святитися, то з парохом іде до епископа і приймає від нього свячення.

Головним джерелом утримання етіопського духовенства являється земля, яку обробляють беземельні селяни за у[illegible] мову міру вимолоченого збіжа. Священики живуть прибутками від церкви. Кождого місяця господар церкви, або, як його звуть в Етіопії „баджеронде", обраховує, скільки треба видати із парафіяльних складів хліба, який розвозять у рівних частинах усім родинам церковного причту. Із стада товару, що пасеться на церковній землі та належить до при[illegible], декілька биків та овець кождого місяця теж роздається родинам духовенства. Видається також матерія на білизну та одіж, але грошей на руки не видається зовсім. Із грошевих засобів церкви багато грошей, особливо по церквах, де є катедри епископів видається на утримання хору. Начальник хору та співаки отримують добру пенсію, а також получують на кошт церкви одіж. За треби духовенство дістає добровільні датки.

„ВІСТНИК" є хлібом душі кождого православного Українця. Але, щоби він міг стало і на час виходити — треба, щоби його читачі не залягали з передплатою!
А як Ваша передплата?

СИМОН ПЕТЛЮРА, ЯК НАЦІОНАЛЬНИЙ ВОЖД.

Коли ми почнем перегортати сторінки історії людства, то побачимо, що майже кожна з них повна трагедії, бо говорить про струмки, річки і навіть моря крови та сліз в наслідок властивого людству стремління до несправедливого й жорстокого панування над подібними собі. Але поруч з цим ми бачимо величезні пориви до боротьби за волю й правду, коли у поневолених і принижених пробуджуються [illegible] позитивні ознаки роду людського: сила, відвага й самопожертва задля добра загального — національного.

З усіх історій людства найбагатшою на ріки сліз і моря крови є українська історія, та вона разом з тим є найбагатшою на лицарські вчинки і козацьку славу, яких недоцінюють хіба лише якісь перевертні та вороги наші. При збройній боротьбі наша нація виявляла таку ве[illegible] і красу в пратненні до вищих ідеалів, що цілком скидала з себе намул дрібного егоїзму, себелюбства й лінивства.

В послідній боротьбі за незалежність Української Нації перше місце здобув собі Симон Петлюра, якого десятиліття смерти обходимо цього місяця.

Петлюра був не формальним, але дійсним національним вождом, і це відчував і й буде відчувати ціла нація. Петлюра був якраз таким, якого потребував наш нарід на репрезентанта своєї визвольної боротьби. В ньому була втілена розважність нашого хлібороба-селянина й сила та відвага нашого вояка.

Лише, коли наші національні провідники наполовину позбавились свойого пацифізму, лише, коли вони остаточно переконались, що єдиного революційного фронту з москалями вони не утримають, Петлюра, відійшовши від влади, як вояк, підніс шаблю проти того, хто більше двохсот років гнобив Україну й закликав до боротьби кращих синів нації.

Палкі серцем мужі й юнаки відгукнулись на заклик Петлюри, на заклик того, в кому вбачали вони справжнього вожда нації й ідеолога збройної боротьби за незалежність Батьківщини. З цих перших лицарів став Петлюра, вийшовши з Києва, творити реальну збройну силу України та захищати активно своїм цим гайдамацьким „Кошем Слобідської України" загрожені ворогом східні простори Батьківщини, боронючи одночасно і підступи з того боку до столиці — до Києва. Так почало творитись і входити в чинну силу військо України.

Історія й ми мусимо завше оцінювати чини і події, а не думки, балачки чи мрії, що часом надто гарними і привабливими виникали у патріотів на печі. Тому, оцінюючи події минулих днів, ми мусимо надавати значіння не тій великій купі великих слів, що тоді купчилась у Києві й поза Києвом, але подіям. Київ владний тоді „балакав", але стояв безборонний.

Петлюра був людиною чину. Таким він був спочатку визвольної боротьби, таким він був в дні свойого юнацтва, коли не прийняв рабства російської культури й був виключений з Полтавської семінарії, бо був українцем, таким він залишився й до самої смерти, коли, залишивши Варшаву, не побоявся ні голоду, ні холоду ні самої смерти й пішов туди, де він вбачав найбільший хосен в праці не для себе персонально, але для своєї Батьківщини. Таким був Петлюра, як справжній вожд нації.

Визвольна боротьба й особливо збройна вимагає чину, а не слів. Особливо шкідливими при цьому є слова, що закуті в кайдани доктринерства чужого духу власної нації. Петлюра став на чолі Українського війська, хоч не мав ані військової школи, ані високих військових рангів. Але за те він був вільний від військового доктринерства російського видання, що запоморочило було дуже багатьох наших старших військових керівників.

Визвольна збройна боротьба з самого початку одержала назву петлюрівщини, хоч і тим дуже боролись та навіть і до цього часу боряться деякі представники української демократії. Боряться, бо не розуміють і до цього часу змісту петлюрівщини, та й не зрозуміють, очевидно, до самої смерти, бо на перешкоді цьому чужі окуляри та доктрина.

Українське військо, не дивлячись на його офіційну назву Армія Української Народньої Республіки, українські народні маси без жадних агітацій та декретів назвали **петлюрівським**.

Петлюрівцями н[illegible] їх [illegible] червоні й білі москалі та поляки. Останніх сірожупанників, що на Стоходi були [illegible] давали їм добру відсіч, називали „старими петлюрами". [illegible] Зимового походу, коли червоні [illegible] розголосили, по всій Ук[illegible] Українське військо знищено, а Петлюра утік у Польщу, селяне з якоюсь [illegible] питали козаків: „Чи є [illegible] Петлюра? Покажіть нам, нехай [illegible] в своєму житті його побачимо."

І козаки були гор[illegible] що вони петлюрівці, бо петлюрівщина [illegible] активна, пряма й чесна боротьба за Незалежність Батьківщини. Петлюра був не індивідуальна одиниця, але ціле збірне, масове, велике. Петлюра [illegible] мав свойого персонального „я", але якесь високе національне „я", в якому воплотився весь активний національний рух до правди й волі.

Були поруч Петлюри талановиті одиниці й добрі полководці [illegible] вони були лише одиницями, що [illegible] в загальному петлюрівському рух[illegible].

Тому петлюрівщина була, є й буде символом боротьби [illegible] Українську державну незалежність [illegible] демократизму, парляментаризму і політичних свобод. [illegible] в мазепинстві був втілений сепаратизм, [illegible] унезалежнення від Москви, так [illegible] петлюрівщині втілений [illegible] ідеал Української Народньої Республіки. І даремно ще й до цього часу [illegible] бувші співробітники Петлюри відхрещуються від петлюрівщини, як від чогось нечистого. Раніше відхрещувались од мазепинства, а тепер од петлюрівщини, щоб, мовляв, виростi в очах чужинців. Але даремно буде намагатися вирости той, кому доля судила бути малим. Лише петлюрівщина його зможе підняти.

Петлюра — це невідомий вояк, що віддав за волю Батьківщини своє юнацьке життя в Крутах. Петлюра — це той вояк, що зі співом: „Душу й тіло ми положим за свою свободу" сконав після надзвичайно геро[illegible] Зимового походу під кулями мос[illegible] кулеметів у Базарі. Петлюра — це десятки тисяч тих, що козацьким тілом вкрили широкі лани України. Петлюра — це ті сотки тисяч, що були [illegible] на так званій радянсько-соц[illegible] Україні. Петлюра — це ті тесятки тисяч, що з нечуваною жорсто[illegible] й гинуть на північних о[illegible] Московії. Петлюра — це Головн[illegible] Отаман, що згинув мужньо на варті української державности.

Має Україна багато святих незабут-

(Продовження на сторон 5-ній.)

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кождого місяця.
Видає Українська Православна Видавнича Спілка.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю — $1.50 на рік.

THE HERALD
Published semimonthly by the
Ukrainian Orthodox Publishing Company
Subscription per annum:
In Canada — $1.00. — Foreign — $150.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3684, WINNIPEG, MAN.

НА РІЖНІ ТЕМИ.

Дійсна небезпека крізи.

Що матеріяльна кріза наносить також шкоду моральну, — це само собою зрозуміле. Люди в наслідок матеріяльних недостач та злиднів попадають в зневіру й зневоту та тратять життеву рівновагу. Вони відстають від своїх організацій і або живуть одинцем, або, що гірше, пристають до організацій ворожих та шкідливих, шукаючи в них за тою „правдою", якої, думають, не знайшли в своїх організаціях.

Зі всіх організацій, кріза відбивається найбільше шкідливо на Церкві. Це головно між українцями. Український загал і за добрих часів не привик давати Церкві таку матеріяльну піддержку, на яку вона заслугує, а тепер, в часі крізи, то й такої не дає. На жаль несвідомість серед наших людей ще на стільки велика, що коли їм стане троха тяжше за гроші, це в першій мірі відбивається на Церкві. Тому й тепер вже є церковні громади, які „боряться з крізою" в той спосіб, що зменшують число Богослужень, відтягаються від своїх обовязків супроти дієцезії та взагалі зменшують видатки на церковну роботу, а тимсамим і саму роботу до мінімума.

В наслідок такої „економії" моральний стан громад підупадає: люди відвикають від церкви, діти виростають без відповідного релігійного виховання, в громаді отвирається пригоже поле для ворожої агітації так з боку чужих церков і місій, які не жалують на це грошей, як і з боку ворогів всякої релігії та церкви

Ось тут дійсна небезпека теперішньої крізи.

Чи здають собі справу з цього ті громади, що „боряться з крізою" в той спосіб, що зменшують число Богослужень та взагалі занедбують церковно-релігійні справи?

Робота і застій.

Був час, коли Українська Православна Церква в Канаді росла майже сама від себе. Коли люди самі організувалися в українські православні гуртки й запрошували до себе священиків. Коли вистарчило священикові тільки раз поїхати в дану місцевість, щоби там повстала православна громада.

Це не значить, що не було тоді жадних перепон, та що з боку противників не було опору. Противно, опір був великий, боротьба провадилась завзята, а з боку противників навіть нечесна. Але боротьба та не ослаблювала православних українців, а противно додавала їм сили, охоти, завзяття. **Це був час великого запалу, великого ентузіязму, великої віри — такої, яка гори пересуває.**

Такий запал і така віра є питомі кождому релігійному відродженню. Вони захоплюють собою навіть людей, що не розуміють повного змісту того відродження й попадають в його вир так, як попадає пірвана деревина в вир повені... В часі такого релігійного запалу легко працювати. Люди не приглядаються одні одним так критично, не завважують так легко своїх слабих сторін, відносяться до себе поблажливо й з довірям.

Але час запалу минає і розбурхані нерви суспільности успокоюються. Люди, які ще вчора горіли святим вогнем відродження, сьогодня починають охолодати й від запалу та глибокої віри переходять до „розумового" розбирання справи... От тоді настає найбільше небезпечний період для нової справи, нового діла. Люди оглядаються довкола себе, — і завважують багато такого, чого не розуміють. При тім починають відчувати втрату того, з чим через цілі роки зжилися В них захитується віра, родиться сумнів. Бо ось там посварилися довголітні приятелі; там заворогували між собою сусіди; там поділилася громада. Та не тільки між чужими, а навіть між рідними зайшли непорозуміння, ворогування, спори: Між дітьми й родичами, між рідними братами, між чоловіком і жінкою. Одним словом — нові обставини, нові угруповання, нові погляди й стремління.

Слабші духом починають скучати за старими приятелями й порядками й деякі з них поволи вертають до них назад. Інші ж, бачучи такий відворот, знеохочуються й або байдужніють, або й зовсім відчужуються. Що більше — люди починають приглядатися собі та своїм провідникам блище, й починають добачувати в них звичайних людей, зі звичайними людськими прикметами й вимогами, а то й хибами.

Отак наступає „застій". Але не з вини провідників, як дехто думає, а силою того закону, згідно з яким після кождої акції наступає реакція. Після приплыву наступає відплив. Такий природний застій не є злом сам в собі. Противно — він навіть потрібний. А то для того, щоби була змога відпочати та уфортифікувати заняті в боротьбі позиції. Щоби обчислити здобутки й втрати та підготовитися до дальшої боротьби, дальшого наступу.

Отже праця, як така, — той процес відродження, — провадиться навіть в часі такого „застою". Тільки, що вона тепер провадиться спокійно, без окликів та трубних звуків; для працівників цього періоду нема гучних оплесків та многоліттствій; нема дарунків та шпальтових похвал в часописах. Противно, на них ще й нераз каменем кидають. „Чого не робите нічого?" — гукають на них ті, що стоять з боку з заложеними руками.

Небезпека такого „застою" є в тім, щоби він не перетворився в дійсний застій То є, щоби в наслідок тиші, в якій їм приходиться працювати, робітники дійсно не перестали робити та не позасипляли на своїх місцях.

„Нема нікому, як попови".

Дуже часто найбільш дразливим питанням у відносинах між священиком і громадою є платня священика. Український загал на жаль ще не знає як слід оцінити працю священика й не розуміє тих обставин, серед яких йому доводиться жити, та тих вимог, які на нього його сан накладає. Що більше, не здає собі справи з того, що як священик посвятив себе на службу Церкві, — і віддає їй весь свій час і свої здібности, то Церква мусить в заміну дати йому утримання. І тому нераз доводиться чути, що „попи тільки за гроші служать, а Ісус Христос грошей не брав".

Причин, чому справа платні чи утримання священика так людьми зле розуміється, — є кілька: 1. В старім краю священики мали поле й великі доходи за треби та взагалі належали до богатшої кляси, отже пересуд, що і в Канаді всі священики багаті і тільки гроші збивають, принесли люди ще зі старого краю. 2 Вимоги життя священика є значно вищі від вимог пересічного чоловіка, але люди цього не добачують і їм тяжко зрозуміти, чому священик має більші видатки, як приміром чоловік, що живе з фарми. 3. Український загал в Канаді здеморалізували під цим глядом ще давнійше російська й протестантська місії, даючи людям не тільки безплатну духовну обслугу, але часто ще й матеріяльну запомогу. І тепер є люди, що сподіються того самого від Української Православної Церкви, навіть не думаючи про те, звідки наша Церква має взяти для цього фондів. 4. Закидом, що „попи тільки гроші збирають" послугуються також всякі вороги церкви й релігії, знаючи, що такий закид дуже апелює некритичній масі.

Але замітне ось що: Поммимо того, що є загальне поняття, що священикам дуже добре живеться та що кождий священик має повні кишені грошей — то чомусь наші родичі не спішать посилати своїх синів вчитися на священиків! Посилають їх вчитися на адвокатів, лікарів, дентистів, агрономів, фармацевтиків, а навіть на учителів, які побирають в цих часах таке мізерне винагородження, — а на священиків ні. Чому? Чи тому, що не бажають своїм синам добра? Ні, якраз тому, що бажають їм добра, вибирають для них всяку іншу професію, тільки не священство. А коли обставини не поліпшаться, коли наш загал не навчиться краще цінити роботу духівництва та не дасть йому бодай мінімального забезпечення, то зовсім певно, що навіть священики не будуть вчучувати своїх синів на священиків. Бо чейже ніякий батько не є ворогом своїм дітям.

„Хочемо священика-режісера".

Бувають громади чи округи, в яких на священиків є великий попит... Але не як на священиків, а як на людей, що малиб робити таку роботу, яка зовсім в обсяг священичої діяльности не входить та за яку в додатку священики не сміють споминатися заплати. Пише така „громада" до Консисторії за священиком і ставить вимоги: „Священик мусить бути добрий організатор і щирий патріот. Мусить провадити хором, та приготовляти представлення і концерти Мусить вчити Рідну Школу й давати відчити Має зорганізувати Жіноче Товариство й Товариство Молоді Мусить перепроваджувати базарі та взагалі займатися колектою, бо між нами для цього відповідних людей нема. Платні не можемо обіцяти бо маємо довг на Народнім Домі й мусимо його сплатити. Знаємо, що наші священики щирі патріоти й про гроші їм не ходить, але про добро народу. Віримо, що Консисторія вислухає нашу просьбу й пришле нам священика як найскорше, бо на Зелені Свята хочемо встроїти базар, отже до того часу священик мусить бути вже тут. В нас церкви ще нема, але Богослуження можуть відбуватися раз на місяць в якійсь хаті. Священик мусить вдоволятися тим, що збере собі підчас Богослужения. В нас для доброго священика є велике поле до попису, отже хай Консисторія пришле нам найкращого священика, якого має."

Прочитавши, скажете: Це певно жарт

І не диво, бо воно справді на жарт подібне. Але на жаль — це не жарт, а дійсність!

ДОБРОЧИННІСТЬ В ЦЕРКВІ ХРИСТІЯНСЬКІЙ.

(Продовження).

В такому стані знаходилися бідні люди в греко-римській імперії в часі появи християнства і первого існування його. А в якому стані було бідне еврейське населення в Палестині, де жив і вчив Христос Спаситель? Коли Господь жив на землі, Палестина була вже римською провінцією, але в ній не все було по римських законах. Зберeглися в ній деякі особливости давнього еврейського життя. Відомо, що брати Макавеї відбудували незалежність еврейської держави, і запровадили в ній порядки, встановлені Мойсеем. Земля, як і за часів Ісуса Навина, була розділена між окремими родами, і сільське господарство знов стало головним джерелом життя населення. Крім податку на храм, не було жадних податків. Коли римляни заволоділи Палестиною, вони завели свою адміністрацію Правда, були залишені в Палестині еврейські царі, князі і четвертовластники (тетрархи), але вони крім титула, нічим не відрізнялися від римських вищих урядовців (прокураторів). Разом із своею адміністрацією римляни встановили нові податки: поземельний і подушний. Подушний податок мусіли платити всі—і бідні, що нічого не мали, і жінки, і навіть невільники. Лише діти — хлопці до 14 літ, а дівчата до 12 літ — не платили його. Був ще встановлений податок доходовий. Рільники платили його частиною врожаю, а хто тримав стада, платив левиним приплодом.

Виходить, що крім старого еврейського податку на храм, населення Палестини платило багато нових податків. А як до того додати, що держава сама безпосередньо не стягала податків, а давала стягання їх на одкуп окремим збірщикам, які допускалися великих зловживань (Лук. III: 13), то стане ясним, в якому тяжкому стані опинилося населення Палестини підчас життя там Христа Спасителя. З Євангелії ми знаємо, що екзекутори податків, так звані митарі, уважалися за найбільших грішників. З ними ніхто не хотів мати нічого спільного. З Євангелії знаємо також, що римські порядки довели до великої крізи і безробіття. Бідні робочі від ранку до полудня стояли на площах і чекали, хто б взяв їх на роботу (Мат. XX: 6—7).

При такому тяжкому социяльно-економічному стані еврейського населення не менше тяжким було його релігійно-моральне положення. Вища верства еврейського суспільства, переважно духовенство, не могла бути якою-будь опорою для народних мас, бо вона ненавиділа народні маси (Іоан. VII: 49), не хотіла мати з ними нічого спільного, не поділяла їх національних прямувань (Іоан. XIX: 15). Їй і при римському пануванні було добре. Значна частина вищого духовенства була садукейською, не признавала ані воскресения, ані буття ангела або духа (Діян. XXIII: 8). Вся релігійність більшости духовенства, як фарисеїв, так і садукеїв, була зовнішньою праведністю (Мат. XXII: 28). Довго молилося духовенство (Мат. XXIII: 14), якби хвалилося своею побожністю (Мат. VI: 5), але ця молитва й побожність були без серця, лише на устах (Мат. XV: 8). Господь Ісус Христос називає тодішнє духовенство гробами побіленими, назовні гарними, а внутрі наповненими всякої нечистости (Мат. XXIII: 27).

Життя духовенства не відповідало тому, чого воно навчало народ. Воно вимагало від народу того, чого само не виконувало (Мат. XXIII: 3—4). Воно дбало про обряди, про зовнішню сторону релігії, а не про релігійно-моральне удосконалення душі народа за посередництвом релігії, закривало перед народом вхід до царства небесного, і само не йшло в нього (Мат. XXIII: 13, 23—25), „бало про місце серед людей", а не про духове удосконалення своїх вірних (Мат. XXIII: 15). А Господа Ісуса Христа, що докоряв за все те, первосвященики виставляли як бунтівника й баламута народа, як ворога кесаря (Лука. XXIII: 2; Іоан. XIX: 12). А тих людей, що відкрито признавали науку Ісуса Христа, жидівське духовенство предавало анатемі, відлучало від синагоги (Іоан IX. 22, XII: 42).

Еврейське населення було дуже незадоволене як римськими порядками, так і своїм духовенством. Одна частина еврейського населення виявляла свій протест тим, що кидала нормальні умовини життя та відходила в пустиню і там органiзувалась в окремі громади Громади ці були неоднакові. Так, напр., громади есеїв, що були спочатку релігійними, приняли потім характер соціяльно-економічний. Але були громади, які завжди заховували чисто релігійний характер. Такі релігійні громади ставили собі за ціль релігійно-моральне відродження суспільства (Лук. I: 16—17; III: 18). Таку громаду мав під своїм керовництвом Іоан Хреститель, син побожного священика єрусалимського храму (Лук. I: 67). Він жив в пустині за Йорданом (Лук. I: 80; Іоан. I: 28), проповідував хрещення покаяння (Лук. III: 2—3) і хрестив багато людей (Лук. III: 21; Мар. III: 5—6), мав своїх учнів (Іоан. I: 35).

(„Церква і Нарід") М. К.

(Докінчення буде).

НА БРАТСЬКІ ТЕМИ.

Ставропигійське Брацтво у Львові.

Хто інтересується українськими книжками старокраевого видання, особливо передвоенного, то міг нераз завважити книжки видані „Ставропигійським Інститутом", писані старим правописом (етимольогією) По самих наголовках таких книжок можна догадуватися, що тим Інститутом провадили москвофіли вже тоді, коли інші українські видавництва послугувалися правописом народним, принятим (говорити загально) в українській літературній мові.

Самий „Ставропигійський Інститут", це, певна річ, установа або одна ділянка роботи Ставропигійського Брацтва Але, поки зачнемо про саме Брацтво, — що означає саме слово „ставропигія"?

Українська Загальна Енцикльопедія пояснює, що слово „ставропигія" грецького походження — означає церкву або монастир, вийняті зпід юрисдикції (зверхности) місцевих владик і піддані безпосередньо патріярхові.

Та сама Енцикльопедія пояснює, що Ставропигійське Брацтво у Львові, при церкві Успения Пресвятої Діви Марії (волоській), найславніше з українських братств, повстало в 15 століттю і дістало від патріярха Йоакіма ставропигійські права; удержувало школу, друкарню, шпиталь; було власником Св. Онуфріївського манастиря.

Найживіша діяльність Ставропигійського Брацтва припадає на кінець 16 і початок 17 віку, коли воно було культурним осередком цілої Західної України Його школа виховала багато культурних діячів та була зразком для братських шкіл у Вильні, Києві, Луцьку й інших містах. Друкарня Ставропигійського Братства розвинула велику видавничу діяльність. Року 1708 (часи Мазепи) Братство перейшло на унію, а тепер в руках москвофілів.

Що Братство опинилося в руках москвофілів, треба завдячувати, між іншим, браковим чулости зі сторони львівських українців. На той самий карб можна зачислити й те, що й „Народний Дім" у Львові — що колись був щось варта (тепер в довгах) і міг бути одним з огнищ українського життя, залишився в руках вигибаючого повільно москвофільства.

Українське Православне Брацтво в Канаді не є і не має потреби бути залежним від патріярха. Обставини, серед яких наше Братство повстало, багато відмінні і виключеним є, щоби воно стало колись уніяцьким або москвофільським. Але багато є роботи, що її робили колись наші історичні брацтва і та робота ще й тепер, таки тут, в Канаді, не перевелася, що заставляє, а то й примушує нас її робити, хоч може в дещо відмінній формі.

Знаним є, що багато наших історичних установ, як шкіл, церков та друкарень повставали завдяки фондам чи фундаціям приватних маючих одиниць чи меценатів. Таких ми, на нещастя, в Канаді поки що не маємо, хоч таких сп.., як будування й удержування церков, українських шкіл, інститутів, видавництв і бібліотек, обминути ніяк не можна

Культурна робота українців в Канаді, це широке і важне поле, не тільки для самих українців, але й для цілої Канади. Можемо себе спитати: що найкращого може наше Братство в цьому краю зробити, щоби опісля не тільки наші нове покоління, але й ціла Канада могла нас згадувати?

Є багато ділянок. визначених і невизначених в статуті, що їх наше Братство скорше або пізніше буде мусіло на себе взяти. Але є одна річ на яку дотепер звертали ми мало або й ніякої уваги. Це справа будовання наших церков. Багато ми вже їх по Канаді набудували і ще будуемо, але за малими вимками, безпляново, а щонайгірше, не маємо тут ще інституції, яка могла би будову наших церков фінансувати Справа дуже важна, бо ніхто нам в таких справах не поможе, як собі самі не поможемо Та про це більше хіба іншим разом

Братчик.

СИМОН ПЕТЛЮРА, ЯК НАЦІОНАЛЬНИЙ ВОЖД.

(Продовження з 3-ої сторони)

них могил великих людей — борців за її державність. Вони ... Дві з них — могилу Хмельницького в Суботові у свій час поляки, а могилу Мазепи в Галаці москалі розрили й останки великих людей знищили, але на сторожі української державности залишилось сотні тисяч наших могил, й з них дві найбільших: одна — великого патріота-громадянина України — Тараса Шевченка — серед степу широкого над Дніпром, а друга свіжа ще — Симона Петлюри — в Парижі.

І одна й друга й сотні тисяч інших могил кличуть нас не до пацифізму й покірливого схилення голови перед наїздниками, а до завзятої збройної боротьби.

„Вставайте, кайдани порвіте й вражою злою кровю волю окропіте!" — такий заповіт цих могил

Приходили, приходять і будуть приходити до цих могил молоді сили нових завзяття й енергії та віри в свою перемогу Станують ще до бою й кращі сини нації і, не дивлячись ні на що, здобудуть незалежність Україні.

Клим Поліщук.

„РІДНИЙ НАШ ІСУС"

(Легенда).

(Докінчення).

Слухали куркулі й незаможники, що говорив їм Ісус, і дивувалися словам Його. Багато дечого не розуміючи, сумнівалися:

— Чи може таке статися в наші часи?!..

Але Він почув їх і гірко промовив їм:

— Хіба вам мало того, що Я зійшов із хреста?! ..

— Так-то воно, так... Тільки от якось воно дивно нам, щоби, тее-то, як його... — почав було хтось із юрби плутати язиком, коли тут із коловорота почулися якісь співи, гуки й стріли, наче „запасні" з війни верталися.

Хтось глухо й невиразно, як у бочку, бовкнув:

— Карателі йдуть... Щоби, значиться, не перечили більше...

Всі глянули в той бік, де чувся голос, і побачили голову комнезаможа. Стояв суворий, нахмурений і понуро дивився в землю.

Значиться, ти?... спитався його Ісус.

А як і я, так що з того? — якось дико зареготався він. — От і побачимо, як ти з ними справишся!...

- А й справді!... — скрикнув хтось.

— Так, так!... — загомоніли инші, але враз затихли, захвилювалися і швиденько стали розходитися.

— Що-ж це таке?!... — Що-ж це таке?!. , незрозуміло метушився старий Петро, але його хтось схопив за рукав і потяг за собою.

- Мало чого може не статися... — розсудливо говорив хтось десь на подвірю, зачиняючи ворота.

На майдані, де хвилинку тому хвилювало море людських голов, стало порожно, як в осінному полі. Стояли тільки дві людські постаті: одна струнка й висока, а друга присадкувата й кострубата. Перша спокійно собі дивилася на небо, як свого починало вияснюватися, а друга чухалася в потилицю, раз у раз покашлювала і нетерпляче чогось чекала. Аж ось, налетів на них конем хтось чорний і волохатий. Зупинився і крикнув:

Хто тут?!

— То я! — відповіла кострубата постать. — Комнезаможь, значиться...

— А це хто?! — повернувся вершник до стрункої постаті.

Постать стояла і мовчала, наче не чула.

- - Хто ти такий?!. - крикнув вершник роздратовано.

Та це й є той самий бунтівник! — озвався „комнезаможь".

Як-же він називається?..

Та той, Ісусом себе називає ... Каже, що з придорожного хреста зійшов... — зачав говорити „комнезаможь", але голосний регіт вершника заглушив його.

— Ха-ха-ха! — реготався вершник на все горло. — Ісусом себе називає!... — Ха-ха-ха!... От, так штука!... Ха-ха-ха!... І чого вже тільки не видумають оті куркулі!... Ха-ха-ха!..

Підіхали инші. Обступили Його довкола тісним колом і так стали реготатися:

— А, ну, покажи руки!...

Він спокійно простягнув до них обидві долоні і при смутному сяйві місяця страшно зачорніло перед їх очима дві рани. Ніяково затихли й повернулися до „старшого" — що він скаже?

„Старший" говорив щось із головою „комнезаможа".

— Звичайно, якийсь божевільний, коли не замаскований агітатор... А навіть, якби так і справді був він, то все одно нема йому що тут робити... — почули вони і зрозуміли, що інакше не може бути.

Відступилися трохи на бік і стали чекати, що скаже „старший", але той, спокійно і не поспішаючись, розпитував про все—як, що і до чого, наче справа йшла про звичайну річ, задля якої не варт було хвилюватися. Нарешті він скінчив свою розмову і повернувся до них. Був такий, як і завжди, тільки губи здрігалися чогось.

— Беріть його, товариші! — кивнув головою в бік стрункої постаті. — Я думав, що тут не знати-що скоїлося, а то всього лише якийсь приблудний чернець приволікся!...

Товариші не рухалися. Хотіли сказати, що в Нього справжні рани на руках і ногах, але не відважилися. „Хіба-то мало чого не приходилося нам робити в ці часи?" — подумали про себе і приступили до стрункої постаті.

Тією самою дорогою йдіть! — скомандував „старший".

Товариші вставили в стремена ноги, поправили поза плечима свої списи і зайнявши наперед себе „черця", погнали Його із села в поле.

А „комнезаможь", зоставши сам, довго ще прислухувався чогось, коли ж затих гомін людських голосів і стало цілком тихо, він голосно зітхнув:

Ех, шкода!... Я зовсім не сподівався сього!...

ДАРОМ

ДАМО ОДНУ з понищих книжок для того читача „ВІСТНИКА", який пришле одного долара передплати від нового передплатника „Вістника"

БЕНІТА — страшні пригоди дівчини Беніти з дикунами. Читається з захопленням.

Єзуїтська Преподобниця — Історичне оповідання, яке написав О. Левицький.

МАГІЧНЕ МІСТО — Новеля з життя українських переселенців в Америці. Новеля ілюстрована образками.

Тайни Цісарської Родини — опис життя австрійських пануючих в Відні з ілюстраціями. 124 сторін друку.

Виберіть собі одну з повищих книжок, подайте точне імя і адресу нового передплатника, залучаючи одного долара і висилайте на адресу:

THE HERALD

Box 3684 — Winnipg Man.

V.

На другий день раннім-ранком усе село встало на ноги. Зійшлися на майдані і питали „комнезаможа":

— Де Він?!...

- - Забрали... — відповів той.

- І Він піддався їм?! .. — дивувалися.

-- А чому б Йому не піддатися, як ви всі порозбігалися!. . — всміхався ніяково „комнезаможь".

— І звідки вони наїхали так несподівано?! — ломав собі хтось голову.

- Гм... — всміхнувся знову „комнезаможь". — Я сповістив їх, щоби, значиться, переконатися, чи справді щось воно варте...

— Ти Юда паршивий! — крикнув старий Петро.

А ти, що таке? — суворо повернувся „комнезаможь". — То ж... Петром називається!. .

— Я... я... я... — аж скипів старий не знайшовши слів, затих.

Мовчки стояли всі инші і приглядалися до землі, де помітили якісь сліди на брудні́м снігу. Придивилися і впізнали. Сліди босих ніг — Його сліди. Пішли по них і вийшли аж за коловорот. Далі ніякого знаку, бо на полі віяв північний вітер і позамітав їх снігом.

В місто повели... — промовив хтось сумно.

— Але ж Він сказав, що ще прийде до нас!... голосно сказав старий Петро.

— Чекайте Його!... Чекайте!.... — загадково якось пробуркотів „комнезаможь".

Але на нього ніхто не звернув ніякої уваги і так вернулися назад, думаючи про себе свої затаєні думи.

Думали про Нього і з дня на день чекали Його. Але пройшла Пилипівка і святе Різдво минуло, а про Нього ні найменшої звістки. Тільки аж на Стрітення довідалися від якогось проїзшого „красмейця", що „один чернець назвав себе Ісусом і навіть чудеса робив, а за те його розстріляли"...

Дехто зразу цьому повірив, а инші ще трохи вагалися й сумнівалися.

А може то тільки тумана пускають?... — говорили

...Якось, як були сильні морози, хтось таки й самого хреста зрубав на дрова щоб погрітися трохи, а замісць нього зостався серед поля маленький пеньочок, дивлячись на якого, ніхто вже нічого не ждав і не сподівався.

Але ще й досі живе старий Петро, вірить він у те, що бачив на власні очи, і часто згадує й зітхає:

- Де-ж це той рідний наш Ісус?! Де Він?!...

„ДНІПРО"

Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.

Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштує на рік $2.00

Передплату висилати на адресу:

"DNIPRO"

1851 Germantown Ave., Philadelphia, Pa

ГУРТОВИЙ СКЛАД ЦЕРКОВНИХ РІЧЕЙ.

Пишіть по катальог.

WILLIAM GROSS & CO.

322 Main St., Winnipeg, Man.

З ЖИТТЯ ПАРОХІЇ.

(Едмонтон, Алта.)

Великдень.

Великдень у нас цего року пройшов більше врочисто й більше величаво, як звичайно.

Перед Великоднем усі Богослуження були наповнені побожним настроєм. В часі Страстей було багато людей у церкві. Дяки співали так гарно (було їх кілька), що хотілося слухати і слухати тих красних пісень, що в той час в церкві співаються. Хто був у церкві на Страстях, чув ту важну хвилю, що пригадували святі Євангелії

У велику Пятницю була Вечірня із виносом Плащениці. А далі уставлено Божий Гріб, прикрашено його й все втихло у церкві, лиш світла коло гробу поблимували й неначе говорили сумну мову про те, що колись діялось на землі, у Єрусалимі. Цвіти довкола Гробу надавали більше врочистости картині.

До Божого Гробу приходили парохіяне, а також гості. Як то гарно, коли бачиш в церкві гостей з других церков. Заходили й чужинці. Не без того, що заблукали й наші браття, що дали себе збаламутити комуністичною пропагандою. Це був момент повний таємности, що повтаряється що року в церкві, який промовляє сильною, таємничою мовою до душі людини. В той час і найбільше заблукана душа чує поклик Бога...

А про сам Великдень нема слів, би описати. Народу було пребагато. Аж на сходах стояли. Було гарно. Церква прибрана повними квітами, повними красними пишнаками так, що душа радувалася на вид того всього.

І хор заспівав кілька нових композицій „Христос Воскрес", що дуже в дуже причинилося до піднесення настрою воскресного, святочного. Це був направду Великий день.

Додати треба, що погода теж була приємна. Було хмарно, але холодне [illegible] протерлося і було так тепло, що справді пригадався наш Великдень у Рідні́м Краю, лиш не було зелені, яка додає більшої пишности цему торжеству.

Несподіванка.

У Світлий Вівторок зійшлися члени нашої парохії до дому панства Никифоруків, длятого, щоби оказати признання їм, як добрим членам нашої парохії. Гостей була повна простора хата. За співами й промовами проминув вечір. Промовляли: голова парохії, п. Василишин, парох о. [illegible]шина, голова Жіночого Товариства при Церкві, пані Маланчук і п. Фербей. Всі висказалися як найкраще про Шановних Господарів і бажали їм прожити довгі літа в здоровлю і щастю. Останній промовець вручив п. Никифорукові дар від присутних.

На кінці говорив і сам п. Никифорук. Дякував за честь і память та прирік, що й надалі буде помагати парохії та буде стояти твердо при ній, як це робив до цего часу.

Не забули в той час і за народну справу там приявні, бо зложили більше як пять долярів та призначили де слід.

Парохіянин.

ЗОРГАНІЗОВАННЯ БРАЦТВА.

Ми тільки, що повечеряли. Старший хлопець взяв свіже число „Українського Голосу", що сьогодня приніс з пошти, і читає наголос з „Відділу для Молоді", а менші діти обсіли довкола стола й слухають. Жінка миє начиння, а я роблю папіроску, щоби по вечері закурити (вже така, бачите, хлопська привичка, що по їді хоче закурити, а без цього кращеб було), але слухаємо уважно, оте цікаве оповідання „Одарка". Ми кожного дня по вечері посвячуємо найменче пів години на спільне читання, чи то часописів, чи яких гарних книжок

Нараз чую — хтось стукнув в двері

— „Прошу", — кажу.

— Добрий вечір, - каже сусід Мирон входячи в хату

— Дай Боже доброго здоровля - відповідаю. — Прошу сідайте.

- - Хоч я не на довго — каже Мирон - але сісти сяду. Я спішився, щоб ви часом не лягли спати, а хотілось з вами дещо поговорити й зарадитися.

— Ми про спання ще не думали. Оце хлопець читає свіжий „Український Голос".

— Гарний звичай - каже Мирон - заводити дома спільне читання. В нас тоже воно відбувається, а найбільше цим занимається жінка, яка звичайно більше в хаті з дітьми, як я. Ми нераз з нею говоримо, що коли хочемо, аби наші діти виросли на свідомих та ідейних громадян, то мусимо дати їм відповідне виховання дома, а не лишати всего на учителів та священників, які бувають лише гостями між дітьми. Мій вже й той малий, що ще до школи, не ходить, знає читати по українськи. Вчить одно другого тай одно на другого вважає, щоби дома говорити лише по українськи. Але я розговорився про що інше, а про діло, з яким прийшов, забув.

— Отже, Любенку, був в мене сьогодня мій кревняк, Добросієнко, і розказував, що в їхній околиці вже зорганізувалося Українське Православне Брацтво. Вписалося досить поважне число членів і починається робота. Я отже прийшов, щоби порадитися з вами, чи й в нас не зорганізувати, брацтва, яке, думаю, щоб булоб великою помічю для церкви. Що ви думаєте про це?

— Добра гадка — відповідаю — Брацтва нам конче треба. А що не знати, коли головний організатор Брацтва до нас приїде, або часом може й не приїхати, бож він не всилі в короткім часі обїхати всіх наших місцевостей, то думаю, що ми повинні самі цим занятися в нашій місцевости.

— Так і я думаю — відповідає сусід — тимбільше, що справи ми не повинні відкладати. Знаємо з історії, яку важну ролю відограли брацтва в життю нашого народу. Про це повинно бути кождому відомо й хочу вірити, що члени нашої церковної громади справу зрозуміють і радо повитають думку про заложення Брацтва.

— Як так, то може булоб добре скликати збори в цій справі, - кажу Чи як ви думаєте?

- Я власне того прийшов до вас — каже Мирон — чи не поїхатиб нам завтра вечером до голови церковної громади, представити йому справу й порадити, щоби скликав збори, за яких два тижні, чи коли?

— Я вповні годжуся на вашу пропозицію — відповідаю. — На зборах пояснимо людям річ, і я певний, що все піде, як слід. А ви, сусідо Мироне, мусите взяти на себе обовязок виголосити на зборах промову, чи відчит про значіння Брацтва.

— А може це ви зробилиб, Любенку, щоби хто не подумав, що я все та всюди пхаюся.

— Ні! — кажу я — ви годні краще справу представити, як я. До того ви старший чоловік, більше бувалий, тай більше на таких справах визнаєтеся. А коли буде треба, то і я щось додам від себе. Я від цього не відмовляюся, бож кожного з нас обовязком інтересуватися громадськими та народними справами

— Гаразд, то завтра вечером їдемо до голови громади, а дальше побачимо, що і як робити. А тепер мені пора йти бо вже пізно, а завтра треба вставати до роботи.

— Добраніч!

Коли сусід Мирон вийшов з хати, жінка моя каже:

Колиб так кождому лежало на серці добро української справи, як Миронові, то наш нарід краще стоялби. В нього все знайдеться і час і охота, а коли треба, то не пожалує ні грошей, ні труду. Словом — піклується громадськими справами, як своїми власними.

— Колись таким буде весь наш нарід, але треба його так виховати — кажу я — а виховати мусимо ми самі, в першій мірі наші матері. Як каже сусід Мирон, матір повинна бути учителькою свого народу.

Як піде нам справа з організуванням Брацтва, напишу по зборах.

Любенко.

ВЕЛИКОДНА ЗБІРКА НА РЕЛІГІЙНИЙ ФОНД УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ.

РЕДВОТЕР.

Збірка о. Кисілюка.

Збірка на тацу .75

По 50ц.: М. Салижин, В. Пасічний, Н. Крайчий, Т. Хаба, В. Савка, Н. Боднарчук, М. Савка, Я. Школьна.

По 30ц.: С. Федорак.

По 25ц.: Т. Линько, І. Крайчий, Т. Мирун, Я. Лозовський, І. Василик, Д. Гунька, І. Садовник, Марія Попель, Михайло Попель, А. Лозовська, О. Пасічний, М. Маковецький, С. Хаба, Безіменний.

ЕГРІМОНТ.

Збірка о. Кисілюка.

По 50ц.: Л. Гавляко.

По 25ц. Г. Булай, К. Радомський, І. Лукасевич, М. Мандзюк, Т. Плупек, О. Савич, В. Куриташ, Л. Якімець, Г. Мандзюк, М. Гренюка, І. Васильчика, збірка на тацу

ФЕДОРА.

Збірка о. Кисілюка.

По 1 дол.: І. Воєвідка.

По 50ц.: С. Варчарук, А. Варварук.

По 25ц.: М. Кузик, С. Ожипко, С. С. Ожипко, О. Магера, Д. Горгіца, П. Магера, В. Костів, Й. Крищук, К. Магера, Н. Ожипко, М. Яськів, Т. Палюх, А. Бабій, М. Фербей, А. Фербей, Ст. Ожипко, П. Кузик, Ст. Кузик.

КЕЛГАРІ, АЛТА.

Збірка о. Кисілюка.

По 1 дол.: Гр. Комарніцький, Е. Слінько, А. Ніколсон, Ол. Комарніцький.

По 50ц.: Мат. Кучаба, Докія Патращук, Анна Даниловичь, Том Харук, Ів. Григорів, Н. Дерош.

По 25ц.: Мих. Данилович, Вол. Бі[illegible], Йосиф Кучаба, Іван Сеньків, Анна Бояцівська, Марія Полянич, Филип Лисак, А. Котелко, А. Оянщак, А. Свєтик, Безіменний, Безіменний.

ІНСІНГЕР, САСК. (коло Льори)

Збірка о. Дмитрова.

По 50ц.: В. Ф. Сушинський, пані Сушинська, Н. Н.

По 25ц.: Николай Середюк, Василь Копан, Т. Сушинський.

ІНСІНГЕР, САСК. (коло Кукихс).

Збірка о. Дмитрова.

По 50ц.: Николай Кошман

По 25ц.: Л. Е. Федорчук, Павло Кошман, Григорій Кошман (уч.).

ТІЛОР, САСК

Збірка о. Дмитрова.

По 1 дол.: Стефан Савчук, Аделя Савчук, Дмитро Павчук.

ПАРКЕРВЮ, САСК.

Збірка о. Дмитрова.

По 1 дол.: Єлисавета Керелюк, (учителька)

По 25ц.: Іван Мелешук, Василь Пропак, Анна Воронюк, Василь Воловчук

Книжка, котру повинен прочитати кождий Українець і Українка

„ЧУЖА РУКА"

або „ХТО РОЗЄДНУЄ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД"

НАПИСАВ ПРОТ. В. КУДРИК. ЦІНА КНИЖКИ ЛИШЕ 35 ЦТ.

Замовлення і гроші слати на адресу:

THE HERALD - Box 3684 - WINNIPEG, MAN.

Срібна колекта підчас Богослуження 1.53

ШИГО, САСК.
Збірка о. Дмитрова.
По 50цт. [illegible] Кармалюк, Юрій Керетюк
По 25цт. Николай Лунгул, І. А. Коронатишин [illegible], І. В. Коронатинський, Андрей Савчук, пан А. Мороз, Стефан [illegible], В. Керетюк.
По 10 цт. Петро Гатюк.

КАНОРА, САСК.
Збірка о. Кирстюка.
По 1 дол. А. Стекарчук, І. Стефанюк, [illegible] Пишка з Дітройт, І. Стратійчук
По 75цт. Н. Вицко.
По 50цт. А. Лениє, Г. Ф. Стратійчук, В. Гаврищ, Н. Стратійчук
По 35цт. Н. Новосад
По [illegible] цт. В. Гіганюк
По 25цт. Марія Гринишин, Марія Скорень, І. Бесараб, Т. Ченнє, Н. Кибь, Н. Николайчук, О. Горечка, Ю. Федак
По 10цт. І. [illegible], О. Черватарик, М. Мантюк, Скибінський, Д. Чорнюк, Н. Н.

БЮКЕНАН, САСК.
Збірка о. Кирстюка.
По 25цт. Н. Мельник, І. Федак, Ю. [illegible], Ю. Терлецький, Т. Троян, Н. Козет, К. Янсів, Н. Софат
По 10цт. К. Васкін.

РАМА, САСК.
Збірка о. Кирстюка.
По 1 дол. П. Гладій, І. Ковалишин, Н. [illegible]
По 50цт. Н. Гогелюк, В. М.
По 25цт. Ст. Боднарчук, Н. Ковалишин, М. Ярема, М. Березовський, М. Котик, Т. Ковалишин, П. Котик, Н. Н.
По 10цт. К. Семенюк

ИСТ СЕЛКІРК, МАН.
Збірка о. Л. Лячини.
По 1 дол. Христина Канюба, п-на [illegible] Огризко (уч.), Мих. Божинсько, [illegible], М. Менюк, Анютька Савчук, [illegible] Шастків, А. Согорський, Н. Здайко
По [illegible] Анна Котовинська, Михайло Корбут, Марія Сольник, Мико[illegible] Совзюк, Іван Кичієвський,
По 25цт. Н. Магерська, пані Новосад, пані А. Пінюк, Ева Тезиній.

СЕЛТОН, МАН.
Збірка о. Л. Лячини.
По 1 дол. А. П. Німчук (Гейзел[illegible]), А. Середюга, Степан Вацько (Кл[illegible]ф)
По [illegible] Р. Шмук
По 50цт. П. Назаревич (Гейзел[illegible]), пані К. Назаревич (Гейзел[illegible]), М. Стадник, Іван Турко.

ТИНДАЛ, МАН.
Збірка о. Л. Лячини.
По 1 дол. Никола Телито, Лев Сабат
По 25цт. С. Юрків (Гарсон), М. [illegible], В. Фомечюк, Анастазія Ман[illegible], Н. Н., Н. Н., А. Попечин, Антон [illegible]
По 20цт. Н. Шрко

ТОРОНТО, ОНТ.
Збірка о. Лепишина.
По 1 дол. [illegible] М. Гуменюк, Сав[illegible] М. Шумчицький, П. [illegible], Ганечко, Ю. Матенин, М. Шеремета, М. [illegible], М. Федорів, О. Симчишин, П. Мих., М. Кейлан, М. Ярема, [illegible] Михайло І.
По 75цт. [illegible]
По 50цт. [illegible] М. Никорчук, [illegible] Романюк, П. Габа, С. Останчук, Марія Романко, І. Зарицький, І. Кирилюк, В. Никорчук, П. Охримович [illegible]
По 30цт. Никорчук Н.
По 25цт. Мишко, М. Бальбак, В. Гуменюк, [illegible], Гр. Богошинський, [illegible] Аксенюк, М. Хозико, М. Лазар, О. [illegible], А. Козак, Н. Чорнюк, Н. [illegible] Мантюк, М. [illegible]
Дрібна [illegible] 3.18

ГЕМИЛТОН, ОНТ.
Збірка о. Лепишина.
По 1 дол. [illegible] Т. Новаковський, І. Попович, І.
По 50цт. пані Мих. Завадівський, Г. Фартуль, Н. Сичишка, Л. Фасприца, В. Попи[illegible], Ф. Калинюк, З. Чинтрук, М.
По 25цт. Волковський М., Волковська Г., пані Приган, пані Цибульська, пані Тютюй, Галиик, Г. Савчук А., Сусла М. В., Фартуляк К.

ДАВФИН, МАН.
Збірка о. Запаринюка.
По 1 дол. п-ні Козар, п-на А. Слижук, адв. А. Т. Ваврикюк, др. М. Потоцький, А. Івачевський.
По 75цт. С. Гура
По 50цт. І. Пресунька, п-на В. Шиманська

П
По 1 дол. В. Гавриш, П. Ковтун.
По 25цт. пані Поворозна

БЕНЛАВ, МАН.
Збірка о. Запаринюка.
По 50цт. А. Притула, Н. Слижук, І. Мишук.
По 25цт. В. Притула, І. Слижук, Г. Негрич, Т. Граблюк, п. Батрин.

ПАЙН РИВЕР, МАН.
Збірка о. Запаринюка.
По 1 дол. П. М. Кравчук, П. Кравчук, В. Присяжнюк
По 50цт. Гр. Гарболинський, Гр. Кравчук, Гр. Бесараба, А. Пюник, Д. Васильців.
По 25ц. І. Шептак, уч. О. Данильчук, уч. С. Клим, уч. Гр. Марко, уч. М. Русин, Я. П. Пюник, пані Харовська, І. Возьний, В. Румак, Я. К. Пюник, І. В. Запорожан, І. Романюк, Л. Тихоліз

СІЧ КОЛОМИЯ, АЛТА.
Збірка о. Стратійчука.
По 1 дол. Г. Винничук.
По 50цт. С. Грегорійчук, Н. Самотюк
По 25цт. Т. Воробець, Н. Харук, Г. Онищук, Дм. Никифорук, С. Винничук, І. Самотюк, І. Сідор, П. Воробець, М. Чернявський, О. Винничук, Н. Н., Н. Н.
По 20цт. Н. Саламандик
По 10 цт. Н. Петрук, В. Слободян, В. Чернявський

ВЕГРЕВІЛ, АЛТА.
Збірка о. Стратійчука.
По 1 дол. Ю. Шевчук, П. Делаврак, Ганна Романчич, пані Р. Федорків, П. Іварчи, М. Харук
По 50цт. Н. Кирилюк, Ем. Засідбіда, А. Зварич
По 25цт. Н. Фодчук, Ф. Музика, І. Іваненко, Ю. Фліґчук, В. Кирилюк, М. Гречищ, І. Бабюк, Н. М. Шлух, Н. Субот, С. Самул, І. Ф. Гиків, Л. Саламандик, В. Гаврилюк, В. Зарубяк, Н. Н.
По 10цт. Олекса Павлюк

ІНЛЕНД, АЛТА.
Збірка о. Стратійчука.
По 1 дол. Н. Байдала, Ф. Бойко.
По 50цт. пані Бартмин, Н. Кузик.
По 35цт. Щербанюк
По 20цт. М. Довганюк
По 10цт. Н. Никифорук

ВИЛІНГДОН, АЛТА.
Збірка о. Горбая.
По 1 дол. О. Юрчук, В. Н. Підручний.
По 50цт. Г. Ревега, І. Ткачук, В. Лупул
По 25цт. Н. Бабюк, Н. С. Шевчук, К. Бабюк, Ю. Ралиц, І. Кузик

СУЧАВА, АЛТА
Збірка о. Горбая.
По 1 дол. С. Томашевський (уч.)
По 50цт. І. Жуківський, Г. Бохоненький.
По 25цт. Єлена Павлюк, Н. Танасюк, Анна Гошман

ЕНДРЮ, АЛТА.
Збірка о. Горбая.
По 1 дол. В. Лесик.
По 25цт. О. Кушнір

ТІДОР, САСК. (коло Ривера).
Збірка о. Гліцького.
По 25цт. Н. Хробот, П. Квасниця, С. Франко

СВИДОВА, САСК.
Збірка о. Гліцького.
По 1 дол. Я. Реваковський.
По 50цт. С. Глапук.
По 25цт. Н. Реваковський, І. Шевчук.

ВАЙТА, МАН.
Збірка о. Апонюка.
(Підчас Богослуження в хаті пана Лороша)
По 1 дол. Н. Н., Д. Мигайчук
По 50цт. пані Конєланик, М. Романюк, Р. Несторович
По 25цт. М. Юречка, В. Піхтик, Т. Стефюк, А. Торош

ГАРЛЕНТОН, МАН. (Місто)
Збірка о. Апонюка.
По 1 дол. Г. Сдорський, Г. Онисько.
По 50цт. І. Козибаба, І. Самач
По 25цт. А. Коваляк, Н. Н., пані

С. Довбняк, Д. Воронюк, І. Загара, І. Середюк.
По 10цт. В. Крішка.

ТОЛСТОЙ, МАН.
Збірка о. Апонюка.
По 1 дол. Ю. Волошиновський, Михайло Яремій.

ГАРДЕНТОН, МАН.
Збірка о. Апонюка.
По 50цт.: М. Халатурник.
По 25цт.: Г. Вовчук, Н. Н. з Арбакки.

ВІННІПЕГ, МАН.
Збірка о. Савчука.

П-во В. і М. Угринюки	4.00
Й. Богоніс	3.00
Н. Олійник	2.00
Др. Н. Закус	2.00
о. С. Н. Савчук	2.00
п-на М. Марко	1.00
А. Павлик	1.00
М. Стечишин	1.00

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

МЕЛВИЛ, САСК.
По 1 дол.: К. Адамовський, П. Вівчар, М. Лебюк, Я. Вівчар, К. Вівчар, А. Скигар, О. Козубський, Н. Гудій.

БОРІВЦІ, АЛТА.
Збірка о. Горбая.
Збірка в церкві 2.75

ЗАВАЛЄ, АЛТА.
Збірка о. Горбая.
Збірка в церкві 3.25
В. Підручний, Вилінгдон, Алта. 1.00

ШИГО, САСК.
Андрей Сенчук 1.00

ПЕРКЕРВЮ, САСК.
Збірка о. Дмитрова, в церкві коло Жучканів 4.00

ШОРТДЕЙЛ, МАН.
Збірка о. Запаринюка.
По 1 дол. О. Сиретюк, Н. Павлюк, Л. Павлюк, П. Ірха.

РОБЛІН, МАН.
Н. Панасюк 1.00

ВАКАВ, САСК.
Громада Преся. Успення.
По 1 дол.: І. Квасниця, В. Чопюк, Г. Луцюк, М. Чернявський, М. Бауер, В. Чернявський, В. Гринюк, В. Гнідий, В. Ізічук, В. Дідух

СЕНДІ ЛЕЙК, МАН.
Членські вкладки:
По 1 дол.: О. Дидик, Т. Мулявка, М. Лесюк, Ф. Мулій, О. Залещук, С. Сторожук.
Жертви
По 1 дол.: Ф. Войчишин, п-на А. Чорномаз, панна В. Карпець, С. Вербівський, Н. Н.

БОРДЕН, САСК.
Збірка о. Уляна.
По 1 дол.: П. Білик, І. Білик, Ю. Білик, Д. Никифорук, Ф. Кіндрачук, В. Барабаш, М. Котелко
Дрібна збірка в церкві 7.25

ГЛЕСЛИН, САСК.
Збірка о. Уляна.
По 2 дол. М. Кульчицький.
По 1 дол. М. Тимофійчук, І. Козак, І. Микуляк.
Дрібна збірка в церкві 5.45

ІНЛЕНД, АЛТА.
Збірка о. Стратійчука
По 1 дол. Н. Байдала, Ф. Бойко, М. Гошко, І. Засідбіда.

ЧІПМАН, АЛТА.
Н. Лідух 1.00

СТРИЙ, АЛТА.
По 1 дол. П. Пухкий, Т. Крокош, О. Тхір, І. Шмп.

ПРІЛЕЙТ, САСК.
По 2 дол.: П. Скоробогач, М. Баран, А. Файчук, І. Райчиба
По 1.50 І. Чернецький, Ю. Бабецький, М. Скоробогач, М. Кучер, С. Крим
По 1.25 Н. Доля
По 1 дол.: М. Райчиба, О. Скрипець, Олена Чернецька, Ф. Чернецький, М. Скоробогач, М. Кучер, С. Луцик, М. Чернецький, Й. Фліпк,

ТАРНОПОЛЬ, САСК.
По 1 дол. В. Савчук, О. Ткачук, Т. Сенчина, М. Романко, Г. Стельмащук, Ф. Буяник, В. Войціховський, П. Лисиця, В. Гринюк, Ю. Кухта

БРЕНДОН, МАН.
По 1 дол. С. Войцюк, О. Федорук.
По 50цт. Т. Боик.
(Дальше буде.)

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. Кисілюка.
Травень.
21 Четв., Вознес. — Брудергайм.
24 Нед. — Торгілд.
31 Нед., Зелені Свята — Редвотер.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1936 РІК.

ТРАВЕНЬ.
24 Н. Нед. Отців. Кирила і Мет.
24 П. Епіфана еп. Кипр.
26 В. Мч. Ганкерії діви
27 С. Ісидора, Максима
28 Ч. Пахомія В.
29 П. Теодора освяч.
30 С. Ап. Андроніка й Юнії
31 Н. Нед. Пресв. Тройці

ЧЕРВЕНЬ.
1 П. Зісл. С. Духа. Св. Патрикія
2 В. Мч. Талалея
3 С. Рівноап. Константина і Ол.
4 Ч. Мч. Висилиска, володим.
5 П. Сп. Михайла Синад.
6 С. Симона Дивногор.
7 Н. Нед. Всіх Святих
8 П. Ап. Карпа, вм. Юрія нового
9 В. См. Терапонта
10 С. Микити, Ігнатія
11 Ч. Мч. Теодосії діви Сирськ.
12 П. Пр. Ісаакія Далм.
13 С. Ап. Ерма, мч. Ермія
14 Н. Нед. 2 по З. св. Д. Мч. Юст.
15 П. † Св. Івана Сучавського

ЗАПРОШЕННЯ.

Укр. Греко-Православна Громада в Тиндал має честь запросити на свое Богослужения, дня 31-го травня, цебто на Зелені Свята, всіх доколичних українців. Богослужения відслужить о. Лячина. В цім дні буде також посвячения „кивота".

Наша громада просить всіх, хто зможе, взяти участь в нашім святі та збільшити його врочистість своєю присутністю.

За заряд: Н. Мамчур.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. В. Апонюка.
Травень.
24. Неділя — Арбакка
31. Неділя, Пресв. Тройці — Вайта
31. Неділя, Зел. Свята — Вайта - Храм
Всіх доколичних українців запрошується до участи.
Червень.
1 Понеділок — Св. Духа — Толстой
7 Неділя — Роза
14 Неділя — Гарденгон (місто)
21. Неділя — Пембіна Н. Д., З. Д. А.
28. Неділя — Толстой
Адреса: Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Запаринюка.
Травень.
31. Неділя, Зелені Свята — Шортдейл — Празник 5 год. вечер — Вечірня — Давфин
Червень.
1. Червня, понеділок З. С. — Сифтон. — Празник
7 Неділя — Косів
14 Неділя — Давфин
21 Неділя — Пайн Ривер.
28. Неділя — Бентав
Адреса: Давфин, Ман.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.

Травень.
24 Неділя Отців: Голос 6. Утр. Єван. Ів. XXI: 1—14. Літ. Ап. Діяння XX: 16—18; 28—36. Єван. Івана XVII: 1—13.
31. Нед. Пресв. Тройці — Зелені Свята: Гол. 7. Утр. Єван. Івана XX, 19—23. Літ. Ап. Діяння II: 1—11. Єван. Івана VII: 37—52 і VIII; 12. Після Літургії Вечірня з колінопреклоненням
Червень:
1 Понеділок — Зіслання Святого Духа: Піснопіння майже ті самі, що в день Пресв. Тройці. Утреня повсєдневна без Єван. і Полієлея. Словословіє велике. Літ. Ап. Ефес. V: 9—19. Єван. Мат. XVIII: 10—20.
7 Нед. всіх Святих. Голос 8. Утр. Єван. Матея XXVIII: 16—20. Літ. Ап. Жид. XI: 33—40 і XII: 1—2. Єван. Мат. X: 32—33, 37—38 і XIX: 27—30.
14. Нед. 2. по Зісл. Св. Духа. Голос 1. Утр. Єван. Марка XVI: 1—8. Літ. Рим. II: 10—16; Єван. Мат. IV: 18—23.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3634 WINNIPEG, MAN.

РІК XIII. WINNIPEG, MAN., JUNE 1st, 1936 ВІННІПЕГ, МАН., 1-го ЧЕРВНЯ, 1936. ЧИСЛО (247) 11

ПОМЕР ПРОТОЄРЕЙ О. ДАМЯН ГЕРШТАНСЬКИЙ.

У Володимирі на Волині помер дня 5 травня у 83-му році життя колишній сенатор о. прот. Дамян Герштанський. На становищі пароха церкви св. Василія у Володимирі о. прот. Герштанський був без перерви 47 років. Перед війною вибраний він послом до Думи, 1922 р. увійшов до польського сенату з лісти національних меншин ч. 16 і був членом Українського Клюбу. Із пяти сенаторів того Клюбу — залишилась у живих лише пані О. Левчанівська. Про велику повагу і симпати всього населення Волині до особи Покійного вказує найкраще участь кільканадцяти тисяч людей на його похоронах, що відбулися у Володимирі 7 травня ц. р.

ПРОЦЕС ЗА ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ СВЯТО.

У початках червня перед окружним судом у Луцьку відбудеться політичний процес, як наслідок минулорічної шевченківської академії в селі Кошів на Луччині (24-го березня, 1935). На лаві підсудних засядуть: Іван Канада, бувший учитель народньої школи в цьомуж селі. В рефераті підсудного про життя й творчість Т. Шевченка, виголошеним на цій академії, дехто з присутних поляків добачив антидержавний виступ. Степан [illegible] і Іван Дарчук, оба молоді хлопці з села Шельона, горохівського повіту, що відповідатимуть за деклямування непророчих віршів Шевченка: „Буває в неволі іноді згадаю" й прольогу до „Гайдамаків".

НОВІ КОСТЕЛИ В УКРАЇНСЬКИХ СЕЛАХ.

Польський архиєпископ Твардовський перевів візитацію на терені городенківського й снятинського повітів, при тім посвятив новий костел в Ясені Пільнім. Опісля переїхав у Підгаєччину та Бережанщину. Станиславівський єпископ кс. Баляк посвятив новопобудований костел у Павелчу під Станиславовом.

ЗАПОВІДНИКИ ІМ. ШЕВЧЕНКА.

В селі Моринцях утворено Шевченкові заповідники, цебто місця, що остають під охороною влади, в яких нічого не вільно змінити і т. п. В хаті, де жив Шевченко, вставлено пропамятну таблицю з написом: „У цій садибі в 1814 році 9 березня в кріпацькій родині народився великий український поет революціонер демократ Тарас Григорович Шевченко".

В ПАЛЕСТИНІ НЕСПОКОЇ.

Арабське населення в Палестині повстало проти жидівських імігрантів, які заявилися виперти арабів з Палестини. В обороні жидівського населення стоять британські війська, які досі мали перепалки з повстанцями в ріжних сторонах Палестини.

ЧЕХИ ТАКИ ЗАБОРОНИЛИ НАЗВУ „УКРАЇНСЬКИЙ".

Найвищий адміністраційний суд в Празі видав рішення в справі вживання назви „український" на Закарпатті, яке покриє навіки ганьбою чехів і їхню державу. Цей засуд затвердив рішення міністерства внутрішніх справ, що назва „український" у відношенню до закарпатських українців є протизаконна у Чехословаччині.

Корова забула, як телятем була, — каже народня приповідка. Таке і з чехами. Не так давно ще вони зводили завзяту боротьбу за своє існування! Не так давно — український уряд узброював їхню 50-тисячну армію. Не так давно їх президент Масарик гостював в Києві, де много-тисячний здвиг українського народу витав його, як великого чоловіка братнього славянського народу. З цеї нагоди чехи недавно навіть почтові значки були видали. А ось про це вже і забороняють українцям українцями себе називати, хоч позволяють своїм німцям називати себе „дайтшами", а мадярам мадярами.

НАСТЯ ВОЛОШИН ВСТУПИЛА ДО МОНАСТИРЯ.

Настя Волошин (про неї була згадка в „Вістнику" з 1 травня ц. р.) вступила до монастиря СС Василіянок, де досі проживала. Стати черницею хотіла ще перед стигматизацією. В понеділок 11 травня старшина монастиря приняла Настю на новіціят. Беручи під увагу, що Настя вже від пів року перебуває в монастирі та що вона, як стигматичка, стала загально відомою особою, мали дати їй черечу одежу на Вознесения.

ЗАБОРОНЯЮТЬ ГОВОРИТИ З СЕЛЯНАМИ ПО УКРАЇНСЬКИ.

„Діло" доносить, що українського православного священика на Поліссі потягнуло поліське воєвідство до відповідальности за те, що він розмовляє з селянами по українськи. Воєвідство заборонило тому священикові виконувати душпастирську службу на терені поліського воєвідства.

ВІРОІСПОВІДАННЯ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

За найновішою статистикою в Чехословаччині є 10,800.000 римо-католиків, 500,000 греко-католиків, 800,000 ісповідників чехословацької національної церкви, 390 тисяч євангеликів, 290 тисяч „моравських брацтв" (протестантів), 146 тисяч православних, 357 тисяч жидів і 860 тисяч безвіро-ісповідних.

БЕАТИФІКАЦІЙНИЙ ПРОЦЕС ІНДІЯНКИ.

У Ватикані відбудеться беатифікаційний процес американської індіянки, Катерини Текаквіта. Вона буле першою представницею червоної раси, зачисленої до святих.

ОБЇЗДКА ГРОМ. В. БУРЯНИКА
ОРГАНІЗАТОРА УКРАЇНСЬКОГО ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОГО БРАЦТВА.

Подається до відома українським православним громадам та всім заінтересованим, що п. ВАСИЛЬ БУРЯНИК, бувший ректор Інституту ім. Петра Могили в Вінніпегу й Саскатуні, тепер ОРГАНІЗАТОР УКРАЇНСЬКОГО ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОГО БРАЦТВА В КАНАДІ розпочав обїздку українських православних громад в цілях виголошення відчитів на церковно громадські теми та в цілях організування відділів Брацтва.

П. Буряник відвідає такі місцевости:

Клир — 10 червня, в годині 8 вечер.
Красне — 11 червня, в год. 8 вечер.
Бенк Енд — 12 червня, в год. 8 вечер.
Елмор — 13 червня, в год. 8 вечер.
Айтуна — 14 червня, в год. 2 по обіді.
Гудів — 14 червня, в год. 8 вечер.
Фенвуд — 16 червня, в год. 8 вечер.
Мелвил — 17 червня, в год. 8 вечер.
Йорктон — 18 червня, в год. 8 вечер.
Радимно — 19 червня, в год. 8 вечер.

Дальший розклад їзди буде поданий пізнійше.

У всяких справах дотично обїздки п. Буряника писати до секретаря Брацтва на таку адресу:

**Mr. J. W. Stechishin,
609 Temperance St., Saskatoon, Sask.**

УКРАЇНСЬКЕ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНЕ БРАЦТВО В КАНАДІ:
Т. Гуменюк, Торонто, Онт., — голова.
Гр. Кравчук, Пайн Ривер, Ман., — з. гол.
Ю. Стечишин, Саскатун, Саск., — секр.
І. В. Луцюк, Вакав, Саск., — заст. секр.
Гр. Стратійчук, Канора, Саск. — касієр.

ПО ВЕЛИКИХ ЛАВРАХ — ДО ВЯЗНИЦІ.

Гордощі польського летунства, брати Адамовичі, що в 1934 році перелетіли Атлянтійський океан, мусять тепер за бутлеґерство йти на 14 місяців до вязниці. В той час, як у Польщі одушевлена публика клала їм лаври під ноги, американські агенти зробили ревізію в фабриці „содової води" братів Адамовичів у Бруклині і знайшли там малу гарільню та 1,800 гальонів спірту. Коли брати Адамовичі повернулись до Америки, їх арештували та засудили на 14 місяців, яку то кару вони таки мусять тепер відсидіти.

КОРОНАЦІЯ КОРОЛЯ ЕДВАРДА VIII.

Коронація британського короля Едварда VIII, відбудеться 12 травня, 1937 року.

Чи Ви вже відновили передплату на 1936 рік за „Вістник"? Коли ще ні, так зробіть це зараз! Також постарайтесь, щоби й Ваш сусід читав „Вістник"

**Відновіть свою передплату на „ВІСТНИК" як найскорше.
Річна передплата в Канаді $1.00, в Злуч. Державах $1.50**

УЧАСТЬ УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО ДУХОВЕНСТВА В БОРОТЬБІ ЗА ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ.

(Кілька спогадів).

В боротьбі за визволення України живу та діяльну участь взяло й Українське Військове духовенство, викликане до того бл. п. Головним Отаманом Військ Українських Симоном Васильовичом Петлюрою.

Не зважаючи на рішучу заборону „Россійскаго Временнаго Правительства" і спротив тодішнього нашого Українського, занадто соціялістичного, Уряду Всеукраїнської Центральної Ради в Києві, Симон Васильович Петлюра, після ясно висловленої волі Українських вояків з фронту на Другому Військовому зїзді в Києві, приступив до формування перших українських полків у Києві. Яко державний муж, Симон Васильович ясно розумів, що державу можна створити тільки з міцним, дисциплінованим військом, вихованим у здоровому національному дусі. А цей дух молодій Українській армії в значній мірі могло надати свідоме українське духовенство. І Симон Васильович почав підшукувати це духовенство.

В кінці червня 1917 р. прибув я до Києва як делегат від Херсонської Духовної Консисторії на перший Всеукраїнський Церковний Зїзд, скликаний по ініціятиві всечесних протоієреїв Василя Липківського, пок. Нестора Шараєвського і Павла Погорілка з Поділля. Тоді була моя перша зустріч з небіжчиком Головним Отаманом, який запропонував мені вступити військовим священиком до Української армії і запросити до того ще й інших священиків. Не утаїв від мене Симон Васильович, що Центральна Рада дуже противиться формуванню якої б то не було Української армії, боячися взагалі „мілітаризму", а ще більш страшним для неї було б перебування і діяльність в армії військового духовенства, яке буде поширювати „клирикалізм". Тому нема ніякої надії, щоб Центральна Рада уділяла для військового духовенства яке будь утримання, а прийдеться військовим пан-отцям жити з тих допомог, які будуть уділяти військові частини Української армії. Глибоко свідомий того, що кожна чесна праця не дасть загинути, а праці цієї так потрібно було при будуванні рідної держави, я з спокійним серцем приняв пропозицію п. Головного Отамана, тодішнього Голови Військового Генерального Комітету.

25 липня 1917 р. постановою цього Комітету був призначений я до 1 Українського Запасового полку, який потім переформувався в Сердюцький полк імени гетьмана Петра Дорошенка. Одночасово був призначений до Богданівського полку запрошений мною священик Микола Маринич: Так два нас військових священики і зісталося за весь час урядування Всеукраїнської Центральної Ради. Бо хоч і формувалися ще нові Українські полки (Полуботківський, імени Грушевського, Шевченківський, імени Сагайдачного та інші) і в них появлялися військові пан-отці, переважно з бувших російських частин, але вважаючи за непевний матеріяльний стан, пан-отці ті при першій небезпеці також швидко кудись зникали, як і несподівано появлялися в частинах Української армії. А небезпеки було багато. Перш усього постійне відчуття, що рідний Уряд твій рахув тебе зовсім зайвою людиною. А тут до того ще шалена агітація з боку і правих і лівих ріжних ворогів України серед Українських вояків. Треба було напружити всі сили, щоб не випустити в під свого морального впливу розбурханого анархією козака. Приходилося буквально не тільки проводити дні, а й ночі в касарнях з козаками, освідомлюючи їх з національного і релігійного боку. І от в той час, коли розташовані в Києві російські частини повиганяли від себе своїх пан-отців, відкрито богохульствовали і знущалися та глузували на вулицях з тих духовних осіб, які попадалися їм на очі, національно й релігійно виховані частини тодішньої Української армії охоче охороняли святу Києво-Печерську Лавру та інші святині міста Києва.

Щоб захистити рідну православну церкву, українські старшини та козаки взяли уділ у Всеукраїнській Церковній Раді по скликанню Всеукраїнського Церковного Собору і були дійсними членами як Ради, так і Собору на першій його сесії. Всі військові паради відбувалися тільки після молебня, який відправлявся військовим духовенством на Софійській площі біля памятника Богдана Хмельницького. Так після молебня 20 жовтня 1917 р., і великої військової паради відбувся третій військовий зїзд в Києві. Пізніше знову ж таки після молебну на тій же площі, при надзвичайно великому здвизі народу, були оголошені 3 та 4 універсали Центральної Ради. Коли по наказу Військового Генерального Секретаря п. Порша оголошена була демобілізація Української армії (до речі сказати, в той час большевики були вже на Полтавщині) з заміною її „міліцією", то старшини і козаки Дорошенківського та Богданівського полків просто таки не послухали цього наказу і в той час, коли козаки інших полків розійшлися, вони єдині стали на захист Рідного Краю та Центральної Ради підчас першої навали большевиків. Точилися вперті кріваві бої на Полтавщині та у самому Києві до останнього часу. А ті незабутні юнаки, що лягли під Крутами! Хіба ж це не вихованці Дорошенківського та Богданівського полків, де вони були охотниками!

Оцінюючи нашу (військового духовенства) працю, українське воїцтво відповідало нам повним довірям і любовю та матеріяльно опікувалося нами, достарчаючи нам і помешкання в казармах і одяг, і харчі. Були відновлені і проведені в життя деякі старовинні козацькі звичаї. На військових прапорах нашивалися хрести, а під час співу в церкві Символа Віри, всі присутні в церкві старшини та козаки виймали з похвів до половини шаблюки на знак готовости своєї в кожну хвилину захищати віру Христову. Найбільшу пошану та любов військове духовенство здобуло як від вояків, так і від українського населення тим, що не паничилося, а поділяло разом з вояками і горе, і злидні, і нужду, не боячись разом з вояками, з хрестом в руках, йти в наступ проти ворога. Бувало нераз кулі, немов бджоли, гудуть кругом тебе, а ти вперто й сміливо йдеш поруч з козаками вперед, переконаний в правоті святої своєї справи. І от ще крок, ще пів-останнього кроку і з молитвою „нехай воскресне Бог і розсиляться вороги Його" і з голосним „Слава!" українська частина кидається на ворога віри і Рідного Краю, — і ворог втікає. Яка ж то була втіха і моральне задоволення!

При Гетьмані суто українських було тільки дві частини. Запоріжський Корпус, що оперував на лівобережній Україні, і Чорноморський Кіш на правобережжю. Не памятаю добре, чи в червні, чи в липні 1918 р., таки при Гетьмані Скоропадському, сформована була ще дуже добра бойова українська частина так звана „Сіра дивізія". Поширилося Українське військо, а разом з тим прибавилося і Військового Українського духовенства. Вступили до Українського війська пан-отці протоієреї Анатолій Волкович і Василь Сукачів і в гетьманські українські частини — священик Антоній Матеюк, який згодом перейшов до війська Директорії, а підчас окупації України Денікінцями залишився на Україні. Кожна військова українська частина бажала мати свого пан-отця. Яка з них пан-отця не мала, то другі частини глузували з неї і називали її „безпоповцями". За браком білого духовенства, яке не ризикувало йти до Української армії, доводилося запрошувати до війська з православних монастирів Поділля. Таких ієромонахів було 2 в 1919 р. і обидва були надзвичайно корисними для армії і церкви.

Після Любарської катастрофи відбувся „Зимовий похід" участь в якому взяли: Протопресвитер Павло Пащевський, Протоієрей Василь Сукачій і священик Микола Маринич. Що робило військове духовенство підчас „Зимового походу", про те найкраще свідчать книги „Зимовий похід" ген. Омеляновича Павленка і полк. Доценка, а як п. Головний Отаман оцінив працю цього духовенства підчас походу, про те можна довідатися з його наказу війську дієвої Армії У. Н. Р. ч. 68. 22. V. 20 р.

У 1920 р. з волі п. Головного Отамана був зформований Уряд військового Українського Духовенства, на чолі з протопресвитером Павлом Пащевським, а при ньому Головна Управа Військового Духовенства, в склад якої входили свящ. Микола Маринич, прот. Анатолій Волкович і прот. Василь Сукачів. В таборах військове духовенство працювало, не покладаючи рук: читало реферати, улаштувало і провадило пастирські курси з благословенства бл. п. митрополита Юрія, організувало Православне Козацьке Св. Покровське Братство, викладало православну релігію в школах старшинських, підстаршинських та в таборовій гімназії. За всю цю працю Українське військове духовенство одержало багато подяк, як від п. Головного Отамана, так і від п. міністра освіти У.Н.Р.

Прот. Павло Пащевський.

„Церква і Нарід".

ЛИСТИ ДО РУЗВЕЛТА.

Теперішній президент Злучених Держав Рузвелт дістає постійно багато більше листів, ніж якийбудь його попередник. У першім році своєї президентури діставав він 10,000 листів денно, у 1934 і 1935 р. дістав їх усього 3,400, а на початку 1936 р., коли була недалека виборча кампанія, листування знов ожививлось. Більш як 50 урядовців від ранку до ночі мусить перечитувати ці гори паперу та на них відповідати. Усе це листування ділиться на три групи: перша це вислови симпатії президентові, всякі привіти тощо. На них є готові відповіди друковані. До другої групи належать усякі прохання та скарги, до третьої — прохання підмоги. Тільки дуже невеличка скількість листів попадає просто в руки президента. На деякі з них відповідають особисті секретарі, інші переходять до відповідних департаментів, де на них кладуть відповідну резолюцію. 90 проц листів дістає президент від бідних і покривджених або таких, що мають „усякі ідеї".

ПЕРЕДАЧА СЛУЖБИ БОЖОЇ ЧЕРЕЗ РАДІО.

(Повища стаття прислана давнійше, але з браку місця треба було її відложити аж до нинішнього числа. Містимо її як статтю дискусійну. — Ред.).

В „Вістнику" з 15 лютия появився допис п. Підвербецького з Ібстон, Саск. за переданням Служби Божої через радіо, а поруч неї друга з Витків, Саск. проти цего. Оба дописувателі подали за мало аргументів, так за, як і проти. За те п. Витківський з Мейфер, Саск. в 6 числі навів більше доказів, що передача Служби Божої через радіо не на місці, недоцільна, а навіть шкідлива для церковної організації. До цего треба додати, що духівництво Української Православної Церкви в Канаді на своїй конференції в червні 1935 р., в Саскатуні заявилося в засаді проти передачі Служби Божої через радіо, але погодилося на передачу Служби Божої через радіо в скороченій формі, а знов громади св. Покрови в Вінніпегу і Св. Івана в Едмонтоні є за передачою.

Ми можемо говорити й писати про користи, а рівнож й шкоду кождої річи, прим. вогню, води, монетної системи і т. д., бо це буде залежати від того, як ми таких річей уживаємо і чого більше вони нам приносять — користей, чи шкоди. Подібно й в цім случаю. Ця справа є надзвичайної ваги і їй треба присвятити більше уваги, навести всякі аргументи за і проти, а доперва по вичерпанню фактів і по зрілій розвазі прийти до певного основного заключення, чи і як передавати Службу Божу через радіо.

Беручись писати на цю тему, заявляю з гори, що я вповні годжуся з твердженням всіх трьох згаданих дописувачів. Їх аргументи стійні, правдиві, хотяй противні собі. Я від себе рівнож додам дещо так за, як і проти, а вкінци зроблю підсумок наведених фактів й з тим прийдемо до остаточного вирішення цеї справи.

Служба Божа для віруючих і практикуючих християн, а передівсім православних і католиків, це не є звичайна відправа, як прим. Утреня, Вечірня, обряд шлюбний, чи похоронний, а є це найторжественнійше Богослуження, підчас котрого приноситься Безкровна Жертва, тобто звершується Пресвята Євхаристія, при чім вірні відповідно приготовані молитвами, мають нагоду особисто ввійти в контакт з Відкупителем людства, що є присутним під видами хліба й вина підчас Служби Божої в церкві. Ми приходимо до церкви на молитву й віддаємо себе всеціло Богові, каючись за гріхи наші, та прохаючи прощення. А щоби задосить учинити за наші провини, ми складаємо жертву (в виді колекти на тацу), або приносимо в офіру — датки грошеві на церковні справи.

До того всего треба відповідно достроїтися, а це є можливе тільки в величавім Домі Божім, відповідно прибранім, устроенім; серед мельодійних звуків пісень, молитов; при символічних знаменах хреста, хоругов, ризів, світла, кадила. Серед такого небуденного окруження ми відчуваємо в душі радість, вдоволення і спокій. Серед такого настрою і благородного почуття ми є в стані відповідно Бога величати, Йому дякувати і Його просити і Йому служити. Крім цего, ідучи до церкви, ми стараємося якнайкраще зодягнутись, в церкві спокійно заховуватися, а навіть наш труд ідучи пішки на Службу Божу, разом з родиною, дає нам відчути цей настрій — гідний Господнього дня — неділі. Всі кращі християнські родини ідуть піхотою до церкви; або хто бачив авта коло жидівських синагог в суботу?

Тепер в виду вище наведеного запитаймо себе: Чи і оскілько для передачі дійсної Служби Божої надається радіо? Чи Служба Божа передана через радіо є бодай тінею властивої Служби Божої? Чи слухаючи Служби Божої через радіо ми є в стані набути те душевне вдоволення, яке відчуваємо, беручи особисту участь в відправі в церкві? Чи є яка ріжниця між радіовою відправою, а тим млинком-машинкою, до якої хінці вкладають молитовні рекорди, аби вона молилася за них, а сами ідуть до роботи?

Відповідь на ці питання зайва, бо вона зводиться до рішучого заключення, що радіова відправа ніколи не може і не сміє заступити властивої відправи в церкві. **І тяжко грішать такі радіові парафіяни, які моглиб і повинні би особисто піти до церкви, коли в ній відбувається Богослуження, а не роблять цего,** бо вони так само через радіо все почують, вилежуючись вигідно на софі дома, при чому не поносять ні труду, ні кошту.

А тепер звернім увагу на другу сторону — цебто додатну, або корисну з радієвої прислуги. Коли прим. особа хора, або привязана до малих дітей дома; нема церкви в місті чи в околиці, або в церкві нема відправи, а лучиться нагода, що Службу Божу можна почути на радіо — то в такім случаю повинноси використати цю нагоду. Але й тоді треба достроїтися до цеї торжественної хвилі. Саме бажання почути Службу Божу хочби через радіо, зафіксовання в памяти день, годину і назву надавчої стації, запрошення відповідних гостей до участи, пильне слухання і церковна тишина в помешканню є конечними. Таксамо збірка і висилка жертва на покриття коштів получених з передачею є безусловно конечна. Та все при тім треба знати і памятати, що це не була для слухачів Служба Божа, а тільки звичайний церковний спів, як приміром на пробі хору, а проповідь таксамо.

Я є далекий від того, щоби твердити, що радіо профанує Службу Божу, бо воно є тільки мідіюм, що передає голоси з одного місця на друге. Дійсними профанаторами є таки ледащі слухачі, що лінуються іти до церкви і вдоволяються радіовим Богослуженням, бо їм це танше й вигіднійше. Про таких і говорив Христос, що шкода кидати перли між свині. Але коли ми вже до цего договорилися, то підім дальше і звернім увагу на поведення в Домі Божім особисто присутних вірних в многих громадах, де часто позволяють собі витатися, говорити, виходити з церкви на двір і там стояти групами та курити, а то й сваритися підчас відправи. Про це й інші недомагання наших парафіян можна й треба писати цілі статті і старатися викорінити це лихо.

Сказано, що безбожники-недовірки глузують собі зі Служби Божої, яку передає радіо, але чи вони не висмівають і без цего віру, Бога, обряди і всякі релігійні почування? Звісно, що вільно собаці й на сонце гавкати. Ми не раз бачили в старім краю похід зі Святими Дарами через вулиці міста (прим. до хорого), а перед священиком ішов старший брат і дзвонив ручним дзвінком, щоби звернути увагу переходячих. З цих одні клякали, другі знимали капелюхи, а багато ішли мимо не звертаючи уваги, а часом і кпили собі з побожних людий. Однак їх кпини нікому не відбирали охоти іти зі св. Дарами демонстративно містом.

Коли на конференції духовенства справа передачі Служби Божої через радіо пішла під дискусію, то більшість з присутних була проти передачі. В часі дискусії хтось завважав, що католики не передають в цілости Служби Божої через радіо, а випускають ту частину, що відноситься до транссубстанції (переміни хліба і вина в Тіло і Кров Ісуса Христа). Це мильно, бо я вже нераз чув українську католицьку Службу Божу через радіо і вона була повна, а таксамо й латинська Служба Божа не є скорочена, а тільки що священик з правила не співає голосно транссубстанційну часть, а читає по тихо.

Підчас дискусії мені прийшло на гадку, що можливо священики по кольоніях відчувають і розуміють, що їх парафіяни прислухуючись Службі Божій через радіо, одушевляються гарним співом хору, голосом священика і його вмістною проповіддю, а коли порівнують все те з Богослуженням в своїй церкві, то бачать чи малу ріжницю. Заздрість, як всюди так і тут може мати місце. „Коби то й наш пан-отець так міг співати, або проповідь сказати, як той в місті!" Але такий сердега не думає про те, що міський священик побирає чи не в двоє стільки за Службу Божу, що платять на фармах, що він близько церкви мешкає і не потребує цілий день їхати до церкви і що він на таку взірцеву проповідь відповідно приготовився й списав все, як слід, і відчитав. Знов годі вимагати від всіх священиків, щоби вони були золотоустими в проповідях. По містах розміщується найздібнійших священиків і від них більше вимагається. Служба Божа передавана через радіо є і повинна бути взірцева, що до її технічного виконання, передівсім щодо співу і проповіди. Загал, прислухуючись пильно, може те все подивляти, що чує і виробити собі бажання поліпшити свої місцеві недомагання.

Дійсні члени Української Православної Церкви в Канаді прислухуючись Службі Божій через радіо, одушевляються змістом Служби Божої в рідній, зрозумілій мові, прихильники набирають відваги й охоти стати дійсними членами, а браття католики мимоволі чують на власні уха, що не такі православні страшні, як їх католицькі священики представляють. Ми не потребуємо зовсім стіснятися з передачею Служби Божої через радіо, бо це найлекший і найвідповіднійщий спосіб популяризувати нашу ідею в найдальших сторонах широкої Канади.

Радіова Служба Божа жадним способом не повинна конкурувати з Богослуженнями, що їх правиться в місцевих церквах, бо коли маємо 25 українських православних священиків в Канаді, то в дану неділю тільки 25 громад церковних є в відповідний спосіб обслужені, а около 150 громад зістає без обслуги. Але якби в кождій провінції заселеній українцями бодай раз в місяць надавано Службу Божу через радіо, то з того користалиб всі необслужені громади і сотки слухачів симпатиків і невтральних, порозкиданих по всіх просторах Канади. Навіть добре булоб, щоби такі надачі були упляновані і проголошені наперед через радіові стації, крім в часописах. Я вірю, що примірам в Едмонтону є нагода поширювати ідею Української Православної Церкви через передачу Служби Божої при помочі радія по цілім просторі Піс Риверу, де є велике число українських поселенців, а де через брак наших священиків і фондів трудно поширити місію. Те саме можна сказати і про Квебек і Онтеріо, де є чимале число у-

(Продовження на стороні 4-ій)

„ВІСТНИК“
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кождого місяця.
Видає Українська Православна Видавнича Спілка.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

THE HERALD
Published semimonthly by the
Ukrainian Orthodox Publishing Company
Subscription per annum:
In Canada — $1.00. — Foreign — $150.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3684, WINNIPEG, MAN.

РЕФОРМУВАТИ КАЛЕНДАР, ЧИ ЩО ДРУГЕ?

В Злучених Державах Українська Православна Церква приготовляєсь до Собору. Хтось підніс, щоби в програмі справ, що мають обговорюватися, була також і реформа церковного календаря.

Невжеж справді календарна справа там така пекуча? І якої користи можуть з календарної реформи там надіятися?

Головною причиною до календарної реформи — як можна сподіватися — не є ніяка поважна конечність, але **бажання йти в життю по лінії найменшого опору.** Це одно! А друге — **мода!** Мода нині багато в дечому диктує.

— Аджеж живемо в 20-ім віку, а це вік поступу... Другі люде свої календарі зміняють, а ми хіба гірші?... Не будьмо консерватистами... Старий календар не відповідає астрономічним обчисленням і т. д.

Календарна реформа українцям не нова. Польща не від нині силувалася накинути Українській Церкві новий календар. Вона розуміла, що зміна церковного календаря принесе українцям шкоду, а полякам користь.

Реформу календаря силувалися заводити в нас завсігди люде, що були на чужій службі.

Епископ Хомишин майже вже 20 літ святкує Великдень і Різдво разом з поляками. Коли не вдалося йому накинути нового календаря Українській Церкві, то бодай сам почав святкувати разом з поляками.

Подібно робить і Коциловський.

Але ані Хомишин, ані Коциловський не працювали і не працюють для української справи. І тому стежка, яку вони показують, не заведе українців до раю.

Прихильники календарної реформи звичайно кажуть:

— Наші свята не тоді, як свята нового календаря і тому маємо труднощі. А зрівнаємо календар — все буде добре.

Та запитати б: про які свята тут ходить? Які наші свята можна з латинськими, а головно з протестантськими зрівнати? (На протестантськім грунті спочиває лад американського політично-громадського життя). Що календарною реформою можуть українці здобути?

Наш Великдень завсігди в неділю, Зелені свята в неділю, отже нема з ними труднощей.

Йордану протестанти не мають, Трох Святих, Стрітення, Благовіщення і др. не мають, отже календарна реформа українцям нічого не поможе.

Наші неділі тоді, коли і неділі нового календаря, отже про них не може бути й мови.

Лишається Різдво Христове — тільки ж і воно буває ще деколи в неділю. Тай лише раз в році. Отже через Різдво зміняти календар, це мода, а не політика.

Жиди мають труднощі з святкованням сабашу 52 рази в році і вже на протязі 2000 літ, однакож свого календаря не зміняють. **Лише в міру неминучої конечности частинно і хвилево пристосовуються до обставин.**

Прихильники календарної реформи ще кажуть, що наш календар дає дітям труднощі в шкільних святочних вакаціях. А також, що діти дивляться на чужу ялинку, коли в нас нема ще Різдва і ялинки забагають.

Але діточі вакації річ маловажна. Це не справа календаря. І **тих вакацій** кілько в році буває?

Щож до ялинки, то її же давнійше хтось висував в „Дніпрі“, як причину для реформи календаря. Мовляв — діти бачать ялинку в других, отже й собі **хочуть** зараз ялинки. До своїх свят **не хочуть** чекати. Щоби дітий вдоволити, то конче треба дати їм ялинку, коли вони **забагли**, цебто на чужі свята. Коли б же календар змінити, тоді наші свята з чужими будуть разом, отже нема труднощий...

Така аргументація показує, що треба — **не реформи календаря, але реформи українського світогляду, а з тим реформи Дому — батьків, материй...**

Діти всего забагають. Довідаються, що сусіди жиди мають „мацу“, чи „гаманові вуха“ і скажуть: Хочемо маци, хочемо вух... І прийдеться реформувати наш календар на жидівський, щоби мати оправдану мацу. Бо діти забагають...

Пійде поміж дітьми агітація большевиків, або „Атеїстів Америки“ („4А“), щоби підчас свят влаждувати дикі, противрелігійні, чи протихристіянські забави, і родичі скажуть хіба: „Щож... Нехай... Діти хочуть, то годі здержувати... Двадцятий вік“... Але чи далеко таким ладом можна зайти?!

Аргументація, що **„діти хочуть, діти забагають“** свідчить проти батьків і материй. Це показує, що батьки-матері **не хочуть** бути авторітетом для дітий. Ідейний провід дітий лишають вулиці і самі тій вулиці кланяються. Що скаже вулиця, тому на зустріч має йти і Дім і Церква.

Давні християне могли виховувати дітий на добрих християн між поганським світом — **бо хотіли! Бо дбали! Бо старалися! Бо вважали це цілью й обовязком!** Дарма, що цілий устрій громадського життя був проти них. Тому вони могли реформувати поганський світ, нагинаючи його до себе. А нині люде реформують себе, щоби нагнути себе до поганського світа.

Бажання календарної реформи, це хід по лінії найменшого опору. В долину.

Всяке пристроювання себе до чужих є відступом з свого культурного грунту, резигнацією з своїх прав.

Розумні люде давно вже знали, що — **оскілько більше оден нарід відріжняється від другого, остілько він є сильнійшим.** З того виходить: хочеш бути собою — стій вперто на своїм грунті, борони своїх прав, жий законами свого життя. І дітий вчи так робити. Коли ж не скочеш — пропадеш!

Але обовязок, це праця. А праця не є в моді. Отже, щоби скинути з себе обовязок, треба позаводити всякі реформи і спокій голові! А тоді життя пійде гладко — дорогою безідейности і резигнації.

Сама одноразова календарна реформа „труднощий“ не відсуне. Зрівнається Різдво, а багато других свят таки не зрівнається. Отже треба буде з ними щось робити. В Страстну Пятницю вулиця буде танцювати, а Українська Церква і звичай є проти того. Значить — труднощі. Отже треба буде реформи в напрямі танців.

Усім відоме, як англійський загал святкує. В Канаді справа стоїть ще мабуть краще, однакож і тут вміють вже святкувати Різдво „собачими перегонами“. А на Великдень рубають дрова, перуть... Якраз ті, до яких треба би українцям достроюватися. І якими молодіж захоплюється.

До такого світа не тільки не треба достроюватися, але треба від нього відгороджуватися. Чужий занепад треба ставити дітям перед очі і сказати:

—Бачите, що там діється! Це дорога до катастрофи. Люде зійшли на бездорожжя. Нам не йти разом з ними. Ми стіймо на своїм грунті, жиймо своїм, гордімося своїм, бо наше краще, здоровше, святійше...

Колиб люде на такий лад на справу дивилися, то їхній власний календар був би для них великою і необхідною вартістю. Він пригадував би, що ми є ми, а не матеріял для вулиці. Що перед нами стоять цілі нашого власного життя і до них ми маємо йти своїми власними стежками.

Та щоби так думати, то треба найперше реформи в способі власного думання, а не в календари. Бо не календар відійшов від життя, але життя, достроюючись до вулиці, відходить від Церкви і календаря. Вулиця стає для нього Церквою і календарем.

Реформа календаря, це лише початок й оправдання для дальших реформ формальних, чи не формальних. А куди такі реформи ведуть і заведуть?

На кінци слід поставити ще одно питання, а то:

— Чи справа церковного календаря така маловажна, що одна частина Церкви чи народу може про ню сяк так собі рішати, на других не оглядаючись? Чи рішення одної частини не повинно обходити других частин? Інакше — чи календарна справа є з природи лише місцевою справою громади, дієцезії, частини, а не справою не то цілої Церкви, але цілого народу взагалі? Тимсамим чи трактовання календарної справи, як місцевої, отже цілком маловажної, не буде ходженням самопас?

Отже чи думали про те прихильники календарної реформи?

ПЕРЕДАЧА СЛУЖБИ БОЖОЇ ЧЕРЕЗ РАДІО.

(Продовження з 3-ої сторони.)

країнців, а на жаль мало церковних громад. Радіо малоб власне послужити яко підготовка до дійсної церковної роботи, подібно як преса, але ніколи в значінню церковної обслуги.

Заходить ще одно і то досить поважне питання, а то — чи громади, що передають Службу Божу на радіо мають виключно право збирати всі датки, які напливають на кошт такої передачі. На мою гадку, ні! Це виглядало би на свого рода бизнес — грошелюбство, симонію. Колиб радіослуження спопуляризувалося і загал віндісся щедро так, як повинен то це принеслоб даним громадам великі доходи так, що другі їм позавидувалиб. Щоби цего уникнути, Консисторія малаб цю справу контролювати. Частину доходу дані громади повинні передавати на дієцезіяльні потреби.

Петро Зварич.

ДОБРОЧИННІСТЬ В ЦЕРКВІ ХРИСТІЯНСЬКІЙ.

(Докінчення).

Друга більша частина еврейського суспільства, так звані сикорії, почали одверту боротьбу проти римлян. Боротьба та проти могутнього Риму, розуміється, закінчилася сумно. Римські війська взяли Єрусалим в 70 р. по Різдві Христовім, зруйнували його і знищили і старі особливости еврейського життя. Веспасіян відібрав всі орні землі у свою власність і організував на них своє приватне господарство. Після цього населення зовсім зубожіло. Багато його загинуло підчас семилітньої війни. Лише поступово палестинські міста почали заселятись, але переважно поганами.

В часі такого тяжкого й сумного положення еврейського народу виступив на проповідь основник християнської віри Господь Ісус Христос. Виступив Він не від імени тодішнього еврейського духовенства, і не з храму Єрусалимського, а з Йорданської пустині. З далекої північної Галилеї, де переважно мешкав Він прийшов до Юдеї, до Іоана Хрестителя (Мат. III: 13), тут прийняв від нього хрещення й почав набирати учнів (Іоан IV: 1—2; Лук. I: 35—43). Після виступлення Христа громади учнів Іоана Хрестителя не перестали існувати. Вони так само, як і учні Христові, розійшлися потім по греко-римській імперії і проповідували хрещення Іоанове. Таких учнів зустрів Апостол Павло в Єфесі (Діян. XIX:1—6). Пізніше громади учнів Іоанових прийняли хрещення во імя Господа Ісуса і перестали існувати, як учні Іоанові.

Після свойого охрещення Господь Ісус Христос не проповідував в пустині, а пішов по містах і селах. Яку ж Він науку проповідував? Він не закликав до активної боротьби з римлянами, яку вели сикарії. Не закликав також залишати нормальний спосіб життя та йти в пустиню, а проповідував по містах і селах серед бідних людей, був їх другом, спасав і часто годував їх. До них Він передовсім звернувся зі словами: „Прийдіть до Мене, всі струджені й знеможені, а Я заспокою Вас“ (Мат. XI: 28). Метою своєї діяльности Він поставив будування не політичної жидівської держави, а духовного царства Божого в душах людей (Іоан. XVIII: 36; Лук. XVII: 21). Існуючий стан жидівського народу Він признав як неуникнений, і тому казав платити податки і на храм і на державу (Мат. XVII: 24—27; XXII: 21). „Отдавайте, говорив Він, кесареве кесареві, а Боже Богові“. Власности Він не відкидав, але не хотів втручуватись в економічні справи. „Хто поставив Мене судити або ділити вас“, сказав Він, коли просили Його розрішити спірну справу маєткову (Лук. XII: 14). Багацтва Він не збирав. До виступлення на проповідь Він Своєю працею теслярською заробляв на Себе (Мат. XIII: 55; Марко VI: 3). Так само й учні Його заробляли на себе (Діян. I; 29). Від людей Він не віддалявся. Коли хто запросив Його до себе, Він приходив. Прийшов Він на весілля (Іоан II: 1—2) прийшов в гості до фарисея (Лук. VII: 36), до митаря (Мат. IX: 10). Користався Він услугами багатьох жінок, що ходили за Ним і слухали Його науки (Лука XXIII: 49; Марко XV: 41). Бажав Він всіх притягнути до Себе, і тому не цурався ні багатих, ні бідних.

Не осуджуючи багацтва, Христос Спаситель якби обезцінює його. Він каже: „Глядіть, бережіться зажерливости, бо життя людини не в тім, щоб мати занадто з достатків своїх“ (Лук. XII: 15). Багацтво, за наукою Христа, необхідне лише як засіб до піддержання людиною свого тілесного існування. Хліба треба просити лише насущного, себто потрібного на існування, і при тому на один день. Відкидаючи значіння багацтва, Христос не признавав ріжниці між багатими та бідними. Всі люди однаково діти Божі — навчає Христос. Лише поміч бідним, нагим та голодним є заслугою перед Богом (Мат. XXV: 35—36). „Чистою й непорочною побожністю перед Богом і Отцем є те, щоб відвідувати сиріт й вдови у горю їх“, пояснює апостол Яків (I: 27). В основу життя Христос положив не суворість римську, і не бездушне формальне жидівське виконування зовнішніх приписів релігії, а любов у взаємних відносинах людей і щирість та сердечність у відношенні до Бога. За всі страждання в цьому житті Він обіцяв Своїм послідувателям блаженство за гробом.

Така наука Христа лягла в основу життя перших християнських громад. На цій науці, як на свому фундаменті, розвинулася широка доброчинність християнства. В книзі Діянь Святих Апостолів (VI: 7) оповідається, що скоро по зшесті Святого Духа на Апостолів „число учеників сильно множилося в Єрусалимі; навіть дуже багато священиків жидівських перейшло на християнську віру. Ця перша християнська громада передовсім подбала про поміч бідним вдовам і сиротам. Вибрано було навіть сім окремих осіб, які мали завдання роздавати хліб. В першій християнській громаді все, що хто мав, приносилося до ніг Апостолів для помочі бідним, для потреб громади“ (Діян. IV: 37—37). Це робилося не примусово, а добровільно. Це не було комунізмом, як дехто тепер думає, це було ділом свободи. Коли один муж, на імя Ананія продав своє поле і з одержаних грошей частину утаїв для себе, а решту приніс Апостолам, то Апостол Петро сказав йому: „Чи ж те, що ти мав, не було твоє? і що ти продав, не було в твоїй власти“? (Діян. V: 4). Така доброчинність була спочатку не тільки в Єрусалимській громаді, але й всюди, де засновувалися християнські громади. Апостол Павло каже, що християнські громади македонські зібрали велику суму для помочі громаді Єрусалимській (II Кор. 8).

В послідуючій історії Церкви доброчинність розвивалася все більше та більше. Отці церкви і християнські письменники проводять ту думку, що володіння багацтвом має своє оправдання лише тоді, як людина має багацтво не тільки для себе, але й для бідних. Багацтво, за наукою Отців і вчителів церковних, є дар Божий. Ориген, наприклад, каже: не треба думати, наче би Бог передав державі на власність всі блага землі, а людям дав право користатися цими благами лише з других рук, з милости імператора. Ні, кожний з нас одержує їх без посередньо від Бога. Даючи нам блага на власність Бог одначе не дає нам товного права власности: зверхнє право Бог оставив за Собою. „В тебе нема нічого власного, каже святий Іван Золотоустий, ні майна, ні язика, навіть душа твоя принадлежить Богові. Коли Бог відбирає в тебе твойого сина, то Він бере до Себе твойого сина, а Свойого раба“.

Доброчинність в християнстві проявлялася переважно за посередництвом духовних осіб. Св. Мученик Юстин Філософ в другому столітті писав: „Заможні з нас помагають всім іншим... Заможні й бажаючі кожний дають як хотять. Те, що зібране, зберігається, і взагалі пеклується про всіх хто терпить нужду“. Тертуліян, письменник III століття, каже, що християнські громади були організовані в товариства. „Кожний вносить свою скромну лепту в певний день місяця, або коли хоче, як що тільки хоче й може, бо ніхто не приневолюється, а бере участь добровільно. Це якби вклади побожности, бо з них витрачається не на баль, не на піятику, не на безкорисне обжирство, а на утримання та поховання бідних, на хлопців і дівчат, що залишилися без майна й батьків, на старців, що не можуть вийти з дому, а також на тих, що в копальнях або у вязниці за віру Божу“. Крім звичайних зборів бували надзвичайні, коли потрібна була скора і енергійна поміч у випадку якогось особливого нещастя. Багаті особи давали часом великі пожертви, але як такий жертводавець заховувався невідповідно до життя християнського, то його виключали з громади, а внесені гроші віддавали йому назад. Так Маркіян пожертвував церкві римській двісті тисяч сестерцій, але за свідоцтвом Тертуліяна одержав їх назад, коли був виключений з церкви. Загальну думку Отців і письменників церковних про призначення грошей, які збиралися в церкві, коротко висловив святий Амаросій, епископ Медіоляиський. Він сказав: „Церковне добро це добро бідних“.

Так повстала і розвивалася християнська доброчинність у той час, коли християнська віра була ще недозволеною. Як ми всі знаємо, греко-римська держава 300 літ боролася проти християнської віри. Але ця боротьба не досягала мети. На початку IV століття в греко-римській імперії християн було вже багато більше, ніж поган, і тому християнство було признано релігією дозволеною нарівні з іншими релігіями, а потім воно стало релігією державною. Певна річ, що з переходом християнства на положення релігії державної християнська доброчинність стала все більше та більше поширюватись. Доброчинній діяльности Церкви від IV століття помагає держава своїми засобами. В наступних віках християнська віра проникла у всі кінці світа, а з нею і доброчинність. Яку широку доброчинну діяльність вела наприклад Церква в Антіохії в IV столітті, про те свідчить святий Іван Золотоустий. Він каже: „Подумай, скільки вдовиць і дів утримує Церква? Число їх досягло вже трьох тисяч. Крім них — (скільки) увязнених, втомлених в гостинному домі, видужуючих, подорожуючих, калік, тих, що сидять при вівтарі і просто приходять щоденно задля їжі та одежі? І майно Церкви ні трохи не звеншується“.

Нема тепер греко-римської імперії з її законами і порядками. Нема тепер у християнських державах невільників давнього часу! Але бідних, нужденних людей є не менше, як колись було. Сучасна світова кріза породила у цілому світі несчисленні маси бідноти і голодного безробітного люду, який щоденно стоїть і чекає не милостині, а роботи. І серед нашого українського народу є немало нещасної бідоти, яка потребує якої будь помочі. Якже нам допомогти їй? Християни перших віків дали нам приклад: вони зорганізувалися в товариства. За їх прикладом і нам треба зорганізуватись в добродійні товариства, щоб спільними силами допомагати нашим братам, які

(„Церква і Нарід“) **М. К.**

Чи Ви вже відновили передплату за „Вістник“? Коли ще ні, то зробіть те зараз!

ПАПСЬКА ПОЛІТИКА.

Відома річ, що італійці розгромили державу етіопів чи абисинців. А що в Італії, в Римі, живе папа й має там свою державу, то він теж заговорив у цій справі, як слушно надіявся ввесь християнський світ.

Цей факт, розгром Етіопії та ще в нинішний час, коли всюди лунають кличі мира, любови, людяности, є найбільщою ганьбою для Італії, а головно для католицької церкви.

Коли в Італії проживає папа, то треба сподіватися, що він має вплив на італійців. До того він сам італієць. Він „намісник" Христа, після науки католицької церкви „святіший отець"...

А що він сказав після розгрому кровожадними італійцями старої незалежної Етіопії?

Він заговорив ось як: Висказав гарячу надію, що кінець італійсько-етіопської війни буде „прелюдією (початком) правдивого европейського і світового мира"! Значить, — коли Італія проковтнула етіопців, коли проляла ріки крови, коли позбавила життя й майна та здоровля соток тисяч нещасних етіопців, тоді вона вже не хоче війни й буде мир в Европі та й в цілім світі!

Італії війни вже не треба! Тепер уже буде мир, так говорить „намісник" Христа. А де був „намісник" Христа, коли до війни йшли приготовання, коли їхали війська до Африки, коли в світі пахло війною? Тоді треба було говорити про мир.

Але папа італієць і великий патріот свого народу. Він сприяє своїй батьківщині. Тому й не говорив тоді, бо це було б пошкодило справі. Що иншого тепер. Вже можна говорити. І навіть запевняти, що буде мир. Буде мир доти, доки знов не треба буде воювати для заборчих влянів кровожадних нащадків давніх римлян, для італійців. Он воно як!

Голос папи в цей мент є глумом, кпинами, а не таким, як повинен бути голос найвищого достойника католицької церкви. Це будуть тямити всі розумні й думаючі люди. Він стає по стороні кривдителів, по стороні сильних, по стороні гнобителів. Він благословив поляків, коли ті йшли вогнем і мечем на українців. Він так само поступив тоді, коли поляки громили бідних українців-католиків 1930 року, він подібно повівся недавно, коли італійці криваво розправилися з християнськими етіопцями. Це поведення показує, що він не намісник Христа, як вірить багато християн — католиків.

Чи Ісус Христос, за „намісника" якого папа себе вважає, поступив би так, як папа в цих справах? Знаємо науку Спасителя, знаємо життя Його, й сміло можемо сказати, що ні. Про це давно православні християни знають. Тому николи не признають йому першенства в християнськім світі, а такі його вискази, як той про завоювання Етіопії, вважають шкідливими для церкви й для релігії. Бо Церква має стояти в обороні покривджених, в обороні правди й справедливости, мають таке саме становище займати люди, що в ній мають перший голос.

Знаю, що багато наївних греко-католиків вірять у папу, як в „намісника" Христа. Вони повинні застановитися добре над тими словами, що сказав папа з нагоди розгромлення італійцями Етіопії, розважити їх і зробити належний висновок.

Епсольон.

Як Це Назвати?

Вулицями міста Вінніпегу проходив похоронний похід. Ховали членкиню Т-ва Взаїмна Поміч. По дорозі стрічаємо віз на яким їдуть двох міських робітників; вони спинили коней, і познимали шапки. Взагалі між англійцями так водиться, що помершому віддають в останне пошану. Приміром, коли похорон проходить попри поліцая, то він обовязково стає, звертається лицем до каравани і салютує. А навіть переїзджаючі автомобілісти знимають шапки в автомобилях.

В дорозі стрічає похорон двох панків. Один з них має обернений ковнірець — значить священик. Знакомі кажуть, що „ксьондз" з „руської" церкви в північнім Вінніпегу. Він глянув на похорон, звернувся до свого товариша, щось йому сказав і почав реготатися. І так пройшов з капелюхом на голові та з реготом мимо.

Кажуть, що цей „ксьондзик" колись там назвав своїх парафіян мулами за те, що десь там на похороні не зняли капелюхів. Та я не думаю, чи є назва на означення цего „ксьондзика"?

Бідний ти, український народе, — коли маєш таких духовних провідників. Вони хіба заведуть тебе в ворожу тюрму, та ще й поможуть ворогам петлю заложити тобі на шию! Б-к.

„ВІСТНИК" є хлібом душі кождого православного Українця. Але, щоби він міг стало і на час виходити — треба, щоби його читачі не залягали з передплатою! А як Ваша передплата?

ДАРОМ

ДАМО ОДНУ з понищих книжок для того читача „ВІСТНИКА", який пришле одного долара передплати від нового передплатника „Вістника"

БЕНІТА — страшні пригоди дівчини Беніти з дикунами. Читається з захопленням.

Єзуїтська Преподобниця — історичне оповідання, яке написав О. Левицький.

МАҐІЧНЕ МІСТО — Новеля з життя українських переселенців в Америці. Новеля ілюстрована образками.

Тайни Цісарської Родини — опис життя австрійських пануючих в Відні з ілюстраціями. 124 сторін друку.

Виберіть собі одну з повищих книжок, подайте точне імя і адресу нового передплатника, залучаючи одного долара і висилайте на адресу:

THE HERALD
Box 3684 — Winnipg Man.

Дивні Привілеї Короля.

Між шкотляндською церквою і британською короною вирннув конфлікт про авторські права щодо Біблії. Від XV-го століття панує в Англії традиційний закон, що виключне право видавання Біблії та патентів на друкарні, має англійський король. Цей монополь цей від часу, як почали множитися друкарні. Тепер видавництва та друкарні вже не звертаються до короля за дозволом друкувати книжки. А всеж друкарні університетів в Оксфорді та Кембриджі за кождим разом, коли новий король входить на престол, звертаються до нього з офіціяльною просьбою дати їм дозвіл друкувати книжки. Біблію друкують у тій самій друкарні вже від 100 літ. Друкарня ця дістала дозвіл на цей друк від короля Юрія IV. Тепер шкотляндська церква піднесла протест, що „королівська друкарня" бере за цей друк великі гроші. Достойники шкотляндської церкви хотять добути від короля Едварда заяву, щоб він зрікся свого монополю тим більше, що це пережиток. Але для цього треба б змінити закон. Закон каже, що нікто не має в Англії права друкувати Біблії без дозволу короля. Що більше, — навіть, коли хто цитує які слова з Біблії, то цим нарушує авторський закон, застережений королем. Король може користати з цього закону, оли хоче.

ВЕСЕЛЕ.

В трамваї.

1-ий пасажир: Уявіть собі безличність цього кондуктора: вивзірився на мене так, мов би я не заплатив за їзду.

2-ий пасажир: А ви що на те?

1-ий пасажир: Я вивзірився на нього так, мов би я справді заплатив!

В готелі.

Господар: Чи маю сказати портерові, щоби збудив вас?

Гість: Ні, дякую. Я кождого ранку пробуджуюся в 6-ій годині.

Господар: То чи можу попросити вас збудити портера?

Наші діти.

Батько: Чого ти ставиш мені так багато ріжних питань? Чи знаєш, що було б сталося, як би я малим хлопцем, питав свого батька так багато питань?

Син: Ви могли б тепер лекше відповідати на мої питання.

Влучна відповідь.

Малий хлопець вів осла попри касарню. Жовніри хотіли пожартувати з нього й один питає.

— Хлопче, чого ти тримаєш свого брата на мотузі?

— Щоби не втік і незаписався до війська, — дав влучну відповідь хлопець.

„ДНІПРО"
Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.
Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштує на рік $2.00
Передплату висилати на адресу:
"DNIPRO"
1851 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

ГУРТОВИЙ СКЛАД ЦЕРКОВНИХ РІЧЕЙ.
Пишіть по катальог.
WILLIAM GROSS & CO.
322 Main St., Winnipeg, Man.

ЩЕ ПРО ПАТРІОТИЗМ.

(Едмонтон, Алта.)

Читаєш католицькі „Українські Вісти" й всюди находиш про надзвичайний патріотизм наших (греко) католиків. Але в них на письмі одно, а в практиці друге. Звичайно по римському.

Недавно помер тут один поляк. Треба було його похоронити. Занесли до костела. Польський священик став відправляти похорон. Аж гляджу, до костела прийшов о. Созонт Дидик ЧСВВ, вдягнув на себе ризи й разом із польським ксьондзом почав служити похоронну відправу над померлим поляком.

Я не міг встояти до кінця й вийшов. Хоронено поляка. Правда, між учасниками похорону були й українці, знакомі й сусіди. Тільки не можу зрозуміти для чого був там український католицький духовник? З великого патріотизму, мабуть? Такого, як проповідують у церквах чи пишуть у „Українських Вістах". Певне, що цей случай має великий вплив на вірних (греко) католиків. Можна пастирям ставати разом з польськими ксьондзами, то можна й звичайним смертельникам. Але це не перешкаджає „Українським Вістям" писати, що українці католики є одинокі правдиві патріоти. Не перешкаджає теж пальцем показувати на православних українців, які то вони непатріоти.

Польща громить у Галичині греко-католиків, а в Канаді василіяни братаються з поляками, як би нічого й не було. Забувають за своїх рідних братів, щоб послужити римським цілям.

І це для „Укр. Вістей" має бути український патріотизм. Хто сміє тому перечити чи сумніватися?

Православний.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ БРАЦТВА.

В попереднім числі я писав, як ми з сусідом Мироном нараджувались про скликання організаційних зборів Брацтва. Тут подаю, як ті збори відбулися.

Точно на означений час минулої неділі, як було оголошено, зійшлися всі члени, а навіть прихильники Рідної Церкви, до Народнього Дому на збори, в справі зорганізовання Брацтва.

Голова церковної громади, отворивши збори, пояснив в якій цілі вони скликані. Далі попросив, щоби вибрати предсідника на ці збори і секретаря. Внесено й поперто, щоби предсідником остав таки він самий, а на секретаря вибрано Гриця. Предсідник подякував за довіря і сказав, що першою точкою з черги є відчит добр. Мирона.

Світлі збори! — сказав Мирон. Я довго не думаю розводитись в своїй промові бо вірю, що справа Українського Православного Брацтва є вам всім зрозуміла і ясна. Кождий, хто читав будь що про Українське Православне Брацтво за давніх часів знає, якою великою підпорою для Православної Церкви та української справи взагалі були Брацтва. Вони дбали про свої церкви, про їхню окрасу, як в нутрі так на зовні; піклувалися вихованням молоді, щоби вона була вихована в релігійнім та національнім дусі, знала карність та послух. Брацтва опікувалися бідними, старцями, вдовами та сиротами, а також хорими і мали навіть свої лічниці-шпиталі. Закладали школи, в яких виховувалися кадри визначних мужів. Брацтва занималися видаванням ріжної церковної та релігійної літератури.

До брацтва належали ріжні визначні мужі, як князь К. Острожський, гетьман Сагайдачний, який вписався до Брацтва з цілим своїм військом, і багато других. Брацтва вели боротьбу проти унії та проти винародовлення українців при помочі католицизму.

Отже за українськими брацтвами є велика і світла історія, але це я переповів вам лише вкоротці, бо нема часу.

Тепер треба кількома словами спімнути й про канадійське Брацтво, яке зорганізувалося в 1918 р. Воно зробило дуже велику роботу, бо за його старанням відродилася Українська Православна Церква в Канаді, якої сьогодня ми є членами. Робота Брацтва на якийсь час була припинилася, але нам треба її відновити, бо історія учить нас, що праця Брацтва була на користь церкві й нашому народові. — Дякую.

Присутні нагородили промовця оплесками. По хвилі предсідник каже: Щиро дякую в імени присутних добр. Миронови за так гарну і поучаючу промову. Тепер я покличу ще одного бесідника до слова. Прошу, добр. Любенку, ваша черга.

Шановні зібрані — кажу я, — моя промова може й не буде такої ваги, як мого сусіда Мирона, бо ви знаєте, що я не бесідник. Ми сьогодня зійшлися не лише, щоби вислухати промов і з тим розійтися; перед нами є важна справа, за якої ми зійшлися, а це зорганізувати Брацтво в нашій околиці. Ви вже чули, яку велику і важну ролю відграли Брацтва в історії Православної Церкви на Україні, як рівнож в початках відродження Рідної Церкви в Канаді. Хочу вірити, що в нас двох думок нема в цій справі. Ми всі тої думки, що Брацтво є конечно потрібне.

Це розуміли делегати на 7-ім Соборі, який відбувся з початком липня минувшого року в Саскатуні, й приняли резолюцію, щоби зреорганізувати Брацтво та віднoвити його діяльність. На тімже Соборі вибрано головний уряд Брацтва, який мав уложити начерк Статута Брацтва і занятися зорганізованням відділів Брацтва по цілій Канаді, де лише є Громада Рідної Церкви. Начерк статута вже уложений і був друкований в 1 і 2 числі „Вістника" цього року. Вірю, що ви всі його читали, але щоби відсвіжити вашу память, то секретар перечитає вам знова, коли буде ваша воля послухати.

До головного уряду вийшли люде широко звісні серед нашого загалу та щирі працівники на церковнім полі. Головою є адвокат Т. Гуменюк з Торонто, який бере живу участь в народній роботі ще зі студентських часів. Рівнож цікавиться дуже церквою. Він посвячує багато часу на церковні та взагалі громадські справи, є знаний особисто майже в кожній місцевости в східній Канаді, де лише живуть українці.

Секретарем є адвокат Ю. Стечишин зі Саскатуну, який тоже має великі заслуги на народно-громадськім полі. Був довший час ректором Інституту ім. П. Могили в Саскатуні, рівнож є активним працівником на полі Рідної Церкви від самого її відродження. Він є більше особисто знаний в західній Канаді.

На касіера вибрано п. Гр. Ф. Стратійчука склепаря з Канори, Саск. Він є знаний в канорськім окрузі як щирий працівник на громадськім полі і є членом Рідної Церкви від самого її відродження. Його старший брат є священиком Рідної Церкви і був одним з трох перших священиків, які вийшли з Українського Православного Духовного Семинаря.

Другі два члени головного уряду є може й менше знані ширшому загалові, за те тішуться великою пошаною в своїх місцевостях. Гр. Кравчук з Пайн Ривер, Ман. заст. голови й п. І. В. Лацюк з Вакав, Саск. заст. секретаря. Вони живо інтересуються церковною справою, та стоять на передових місцях в своїх округах.

Всі члени уряду Брацтва є особисто і мені знані, хоч правда — одні більше, другі менше. Можу сміло сказати що в головний уряд Брацтва входять громадяни, які заслугують на повне довіря. Тому в нас не повинно бути ніякого сумниву щодо будучої діяльности Брацтва й тому всі ми повинні вступати в члени Брацтва, а уряд Брацтва безпеечно поведе справою найкраще, як лише буде можна.

По скінченню моєї промови забрав слово предсідник і сказав —

Шановні брати! Ви вже чули дві промови про значіння й цілі Брацтва, тепер може ще хто має щось в цій справі сказати? Коли ні, то як думаєте; будемо організувати Брацтво, чи розійдемося домів без нічого? Слово тепер за вами.

Прошу! — далося чути нараз кілька голосів. — Хочемо, щоби зорганізувати Брацтво.

Добре — каже предсідник — Почнемо вписувати членів. Чи може хочете, щоби прочитати вперед Статут?

Хай буде вперед статут. — Не робить ріжниці! — сказав — хтось з салі!

По прочитанню секретарем статута було кілька питань, на які були дані відповіди. Відтак вписалися в члени Брацтва майже всі присутні. Названо наше Брацтво ім. Св. Андрія Первозванного, який був першим Апостолом, що заніс зерно Христової науки на українські землі.

Так, вкоротці, відбулися наші збори в справі зорганізування відділу Брацтва.

А як у вашій околиці чи місцевости? Чи вже зорганізовано Брацтво? А коли ні, то чому?

Любенко.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ
„ЧУЖА РУКА"
або
ХТО РОЗЄДНУЄ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД?"
Книжку написав прот. В. КУДРИК і її повинен прочитати кожний українець і українка.
Вона має 208 сторін і коштує лише 35 шт. з пересилкою.
Замовлення і гроші слати на адресу:
THE HERALD,
Box 3684, Winnipeg, Man.

ЗВІТ З БАЗАРУ

Української Православної Парохії св. Івана в Едмонтоні, Алберта.

Базар відбувся в днях 23, 24 і 25 квітня н. р. у власній салі.

Дарували річи на базар слідуючі пані: М. Чабанюк, Шпачинська, Анна Фелець, Йосифа Ласичук, Юстина Гайовська, Шевчишин Романюк, Маланчук, Е. Пронюк, Т. Гривнак, Марія Гринишин, К. Гудима, Ґрекуляк, Галинка, Дз. Олекшиї, М. Будник, Саїк, П. Турко, Л. Рогаченко, Марія Бзова з Ройкрофт, Алта., Єлисавета Лемко, І. Данилович, Олена Сливчук, Параня Лупул, Марія Батюк, Лора Петрік, Челядин, Анна Чоботар, Катина Юрчак, Анна Бойко, Михайлишин, Агафія Фельо, Анастазія Невчас, Марія Чарнецька, Анна Горецька, Марія Лупул, Лихман, Домія Янда, Т. Лазарович, М. Фербей, А. Скрипник, Анна Андрусів, П. Скора, Івасюк, Е. Верхомин, Р. Ґовда, Чмитрук, Мир. Дикур, Р. Галюк, Олена Слюсарчук, Р. Пікота, Яйшевська, Винничук, Юсипчук і П. Міськів.

Панночки Анна Маланчук, Міля Чоботар, Параня Романчук і Марія Зріль.

Панове дарували річи: Матей Романюк, Павло Волошинський, Павло Мельник, Гриць Саїк, Микола Стефанець, Д. Токарський, Антін Бит, Василь Марчишин, Петро Пауш, Василь Челядин, Петро Василишин.

Підприємства Прейрі Ровз Мфг Ко., Савт Едмонтон Кримері, Вуд-ленд Дейрі, Українська Книгарня (Л. Фербей) і Сивик Сентр Сервис Стейшин (Шимко).

Гроші дарували: Анна Сеник, Анна Турко, Василь Симотюк, Зенон Паранич, Вікторія Стечишин, Анна Андрусів, Др. В. Невчас і Катерина Никифорук.

Перекуски принесли Теодозія Гриниш, Михайлина Будник, Вар. Маланчук, Олена Сливчук, Тетяна Лазарович, Рожа Ґовда, Емма Верхомин, Рожа Галюк і Анна Челядин.

Заряд попросив панночок з молодшого відділу СУМК щоби занятися розпродажею тикетів і оголосив що котра найбільше розпродасть, злобуде титул королевої базару. Були три панночки Ліда Кислюк, Параня Стинин і Міля Чоботар.

За найбільше число розпроданих тикетів на базар зістала вибрана королевою панна Міля Чоботар. Вона зістала першу нагороду на базарі.

Панна Міля скінчила минувшого року Недільну Школу при парохії й була одною з найпильніщих учениць. Вона теж є касієрка при Недільній Школі і цей уряд сповняє й досі. Її треба багато завдячити, що каса Недільної Школи досить добре стоїть. Вона пильно учащає до церкви на Богослуження, а коли

е більше якесь свято, вона вже раненько в церкві. В День Матері чи в часі Зїзду, який що року тут відбувається, вона вже перед девятою при дверях церкви і чіпає квіти або ленточки їдучим до Божого Дому.

Часто на концертах вона виступає з грою на пяні і грає все українські композиції. Крім того співає в хорі. Тепер кінчить девяту клясу. Ще треба додати, що вона належить до молодшого відділу С УМК при парохії і є в ньому секретаркою. Тож не диво, що коли вибір упав на неї, як на королеву базару, всім було з того приємно.

Родичі її, панство Чоботарі, це визначні громадяни в нашій парохії, що інтересуються церквою і складають щедрі жертви на її потреби.

Від довшого часу п. Чоботар є старшим братом у церкві і заступником голови парохії.

Ще дві панночки убігалися о титул королевої базару, але були менше щасливими. Вони не повинні зражуватися й при найблизшій нагоді поставити на своїм. Ними були панна Т. Сташин, що дістала другу нагороду, й панна Ліда Кисілюк, донька о. Кисілюка, що дістала третю нагороду.

Міля Чоботар, стала королевою базару Вона в той час була прибрана в відповідний одяг і пошанована промовою голови парохії п. Василишина.

Як Сумківка, вона відповіла гарною промовою: „Маю велику приємність — сказала стати перед вами як королева базару Однак не я сама на ту почесть заслужила Чуже дякую тим всім що купили тикети а також тим всім, що помогли мені продавати й дали на мое імя Дякую за дарунок, котрий я отримала Поміч, яку ви мені дали, була помічною для нас всіх. Ми собі всі помогли, бо помогли нашій Укр. Прав. Церкві. Дай Боже, щоб і на дальше ми собі взаїмно помагали. Дякую".

Так само вручено дари й другим панночкам, а то Парані Сташин, другу нагороду, і Ліді Кисілюк, третю

На цім місці хочу зложити подяку всім, що причинилися чим небудь до успіху нашого весняного базару Зокрема дякую всім жертводавцям, що дарували річи чи гроші на базар, всім панночкам а особливо Мілі Чоботар за старання розпродати найбільше тикетів Дякую членкиням Жіночого Товариства при нашій парохії, а головно Комітетові, що був вибраний до перепроваджения базару. Панам Чоботарови і Горецькому дякую, що потрудилися й визначили авта для збірки. П. Чоботарови й п. Сташинови за те, що їздили автом по річи, а всім, що чим небудь помогли при переведенню базару, висказую щиру подяку.

За заряд Укр. Пр. Парохії св. Івана в Едмонтоні:

Д. Пронюк, секретар.

ЛИСТ З БРАЗИЛІЇ.

Хвальна Редакціє „Вістника"!

Несподівано попався мені в руки малий клаптик Вашого „Вістника" ще з 1934 року ч. 7, який я — що у мене не є в звичаю — докладно і з застановою перечитав. Перечитав я „Радість Великодня", „Воскресения з мертвих", „Христос Воскрес!", на стор. 4-18; на відворотній стороні: „В часі Великодних Свят не забувайте.." Перечитав лиш в части, бо всего не було, але і з того, що я читав, припав мені до вподоби зміст Вашого „Вістника", тим більше, що він є „хлібом душі кожного православного українця". Цей лист пишу на адрес, який перед собою маю, алеж непокоїть мене: ану-ж тепер адрес „Вістника" вже іншний? Але хай лист їде на Божу волю! Так проте прохаю Вас — если лист зайде до своєї мети — ласкаво прислати мені яке будь число свойого часопису, з цего року, щоб перечитати не клаптик який, але усе, що там є Коли отримаю від Вас „Вістника", то певно, що не тілько сам буду його пренумератором, але й пропагуватиму його в цілім окрузі.

Написав би я ще що більше з нашої Бразилії, але я не знаю, чи отримаете. Наколи це отримаете, то вже в другому листі напишу що доброго, бо „нема нічого лучшого, як чинити добро, поки й жити мемо" (Еккл. 3, 12) і „доки час маємо, робімо добро всім, а найбільше товаришам по вірі" (Галат. 6. 10). Ось і на цім хіба закінчу цей лист, але перше побажаю Вам в найважнійшій праці над народом Божої помочі і благословения, бо тільки толі така праця принесе бажані овочі і тільки толі „з нами буде Бог наш, як він був із нашими батьками (III. цар 8, 57).

Будьте здорові!

„Ваш родинець і „товариш по вірі"

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА.

Українське громадянство, належно оцінюючи наукову та громадську діяльність Проф. Д-ра І Огієнка, відзначило триняту річницю його корисної діяльности численним надісланням привітань.

Зорганізований у Варшаві з нагоди тієї річниці Ювілейний Комітет, поза іншими точками ювілейного програму, як влаштування академії і т. ін., нині приступає до друку Ювілейного збірника, присвяченого Ювілятові

До цього збірника, між иншими, увійдуть праці: Др. В. Безушко: „Шевченко в англійських перекладах"; Др. Евген Гришак: „Скорочення і скорочені слова в українській мові"; Г. Которович: „Наукова діяльність проф. д-ра І Огієнка"; Др. Я Лев „Грецькі слова в українських памятках 16—17 вв."; Проф О Мицюк „До еволюції осади і життя угро-руської людности"; Др. Д. Олянчин: „Памятки із минулого українського духово-культурного життя в Кенігсберзі"; Проф. Др. І. Свенцицький: „Заповіт Ярослава Мудрого"; Проф. Д. Чижевський: „Замітки до творчости Сковороди, яко поета" й инші.

Вважаючи, що розповсюдження серед громадянства цього Збірника буде найліпшим засобом підкреслення високих заслуг Ювілята, Президія Ювілейного Комітету ласкаво просить Вас не відмовитись вже нині замовити для себе цього Збірника (не єдине джерело засобів Юв. Комітету), як рівнож запропагувати його серед свого оточення. Дохід від продажу Збірника піде на покриття коштів його видання, а решта, коли б така залишилася, піде на збільшення видавничого фонду „Рідної Мови".

Ціна Збірника 3 зл., а на крейдовім папері — 5 зл. Гроші просимо надсилати на конто чекове Р. К. О. No. 28840 Ukrainska Studencka Hromada" w Warszawie, з дописокою: „Для Ювілейного Комітету (Збірник)" Адреса для листування:

Iwan Korowyckyj

Warszawa, ul. Bednarska 17 m. 24".

За Ювілейний Комітет Президія:

(—) А. Вовк, ген.-хор. голова,

(—) І. Коровицький, за секретаря.

ПРЕС ФОНД „ВІСТНИКА".

Дня 3 травня ц. р. в домі панства Фестригів відбулося хрещення їх сина Івана Василя. Тайни хрещення уділив о. Д. Д. Лещишин з Торонто, в присутности поважного числа гостей. По обіді п. Петро Завадівський попросив присутних гостей, щоби не забували про піддержку своїх часописів, „Українського Голосу" і „Вістника" й завізвав гостей зложити жертви на пресовий фонд них часописів. Збірка принесла 15 дол. З цього $7.50 призначено на Ювилейний Фонд „Укр. Голос" а $7.50 на пресовий фонд „Вістника".

На „Вістник" жертвували по $1.00: панство Фастриги, Ілько Мандзій з Торонто.

По 50цт.: В. Мошук з Торонто, панство Материни з Торонто, о. Д. Д. Лещишин, п-во Курилові, пані Анна Тихтійова, Дамян Куць, Д. Гунькевич, Іван Шебець з Ватерфорд.

По 25цт.: І. Попович, З. Калинюк, п-во Волківські, п-во Сусли, І. Новаковський, п-во Будники. Разом 7.50

За збірку на пресовий фонд „Вістника" і ювілейний фонд „Укр. Голосу" п. Фестрига подякував шановним гостям, що щиро віднеслися на заклик п. Петра Завадівського.

Гість.

ВЕЛИКОДНА ЗБІРКА НА РЕЛІГІЙНИЙ ФОНД УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ.

ГАЄС, САСК.

По 1 дол.: І Яготьницький, В. Охітва, Й. Адамів, І Герега.

РОБЛІН, МАН.

По 2 дол. Мих Слюзар.

По 1 дол С Пронюк, С. Новосад

ЙОРКТОН, САСК.

По 1. дол.: Мих. Стечишин, І. Яремко, О. Ковбець, О. Скрипник, К. Єсопенко Т. Смукович, І. Єсопенко, С. Гулька

ДУФРОСТ, МАН.

По 2 дол.: Григорій Бугера

По 1 дол Н Ткачик, І. Ткачик, О Ткачук, В. Волошин, Н Дирбавка

ВЕГРЕВІЛ, АЛТА.

По 2 дол.: Є. Засійбіда, В. Кирилюк П Зварич, Г Шевчук, Р. Федорків, М. Харук, А. Зварич.

По 1 дол.: Д. Саламандик, Д. Шербанюк, Н. Кирилюк І. Фарина, Ю. Флійчук, Ф. Музика, І Мипак, П. Фодчук П Мурафа П Челяпрак.

БРУКСБІ, САСК.

Збірка на Шевченківськім Концерті 5.50

По 1 дол.: Д Нарянський, Г. Яремій, А Шпиник

По 50цт В. Пинчук

МАЗЕПА, САСК.

Збірка о. П. Мальянчука.

По 1 дол.: Мих Оптинський, Т Ягольницький, Н. Малінський, Павло Киба.

По 50цт.: В. Король, А. Король, П Ф Чесник

По 30цт.: Л. Ковалишин.

По 25цт.: А. Й. Ягольницький, М. Габора, М. Кондра, П. Ягольницький, М. Король.

По 10цт.: А. Клімчук, П. Тимрик, Т. Тимрик, Ф. Тимрик Г. Дерій.

ТИНДАЛ, МАН.

А. Чурко .25

ВІННІПЕГ, МАН.

Й. Бучковський 2.00

(Дальше буде.)

ЮВІЛЕЙНИЙ ФОНД.

А. Й Рудак, Ст. Мартин 25.00

Жіноче Товариство ім. Лесі Українки Вестбрук, (околиця Тіпор), Саск. 10.00

Надія Марія Погранична, (маленька дівчинка) Саскатун .85

ДУХОВНИЙ СЕМИНАР.

Збірка о. Дмитрова, на хрестинах в п. Ю. Лисака, Інсінгер, Саск.

По 50цт.: Ю. Лисак В. Депинк, Г. Руснак, В. Г. Іссар, Л. Федорчук.

По 30ц.. Я Руснак.

По 25цт.: Н. Віндзяк, Н Кошман, І. С. Половик, Н. Мірка, В. Чорнописький.

ВЕГРЕВІЛ, АЛТА.

Пані Розалія Федорків 10.00

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

Свящ. П. Гліцький прислав збірку в Українським Народнім Домі в Свидова, Саск. 2.25

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1936 РІК.

ЧЕРВЕНЬ.

1 П. Зісл. С. Духа. См. Вітрикія
2 В. Мч. Талалея
3 С. Рівноап. Константина і Ол
4 Ч Мч Висилиска, володим.
5 П. Св. Михайла Синад.
6 С. Симона Дивногор.

7 Н. Нед. Всіх Святих
8 П. Ап Карпа, вм Юрія нового
9 В. См Терапонта
10 С Микити, Ігнатія
11 Ч. Мч. Теодосії діви Сирськ
12 П. Пр. Ісаакія Далм.
13 С. Ап. Ерма, мч. Ермія

14 Н. Нед. 2 по З. св. Д. Мч. Юст
15 П. † См. Івана Сучавського
16 В. Муч. Лукіяна
17 С. Митрофана
18 Ч. См. Доротея еп. Тир.
19 П. Еп. Висаріона, Іларіона
20 С. Мч. Теодота Анкір.

21 Н. Нед. 3 по З. св. Д. Мч. Тео.
22 П. Кирила арх. Алекс
23 В. Свм. Тимофія
24 С. Ап. Вартоломея
25 Ч. Пп. Онуфрія Вел.
26 П. Мч. Акилини, Анастесії
27 С. Пп. Елисея, Методія патр

28 Н. Нед. 4 по З. св. Д. Пр. Амоса
29 П. Тихона еп. Амафун.
30 В. Мч. Мануїла

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. Т. М. Кисілюка.

Червень.

14 Неділя У суботу спів церковний — Карвел
21 Неділя Редвотер
28 Неділя — Брудергайм (нова)

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. П. Самця.

Червень.

14 Неділя — Єллов Крік
21 Неділя Кинпорт
28 Неділя Вакав

Липень.

5 Неділя Ст. Джулієн
7. Вівторок — Різдво св. Івана Хрестителя. — Тернопіль.
12. Неділя — Петра і Павла Єллов Крік — празник
19. Неділя — Вакав

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. В. Апонюка.

Червень.

7 Неділя — Рода.
14. Неділя — Гардентон (місія)
21 Неділя — Пембіна Н. Д., З. Д. А.
28 Неділя Толстой

Адреса: Толстой, Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. П. Запаринюка.

Червень.

7. Неділя — Косів.
14. Неділя — Дауфин.
21. Неділя — Пайн Ривер.
28. Неділя — Венлав.

Адреса: Дауфин, Ман.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.

Червень:

7. Нед. всіх Святих. Голос 8. Утр. Єван. Матея XXVIII. 16—20 Літ. Ап. жид. XI: 33—40 і XII· 1—2. Єван Мат X: 32—33, 37—38 і XIX 27—30

14. Нед. 2. по Зісл. Св. Духа Голос І. Утр. Єван Марка XVI: 1—8 Літ. Рим. II. 10—16, Єван. Мат IV 18—23.

21. Нед. 3. по Зісл. св. Духа: Голос 2. Утр. Єван Марка XVI: 9—20. Літ Ап. Рим. V: 1—10. Єван. Мат. VI 22—23.

28. Нед. 4. по Зісл. св. Духа. Голос 3. Утр. Єван. Лук. XXIV: 1—12. Літ Ап. Рим. VI: 18—23. Єван Мат VIII 5—13.

Липень.

5. Нед. 5 по Зісл. св. Духа. Голос 4. Утр. Євангеліє Луки XXIV 12—35. Літ. Ап. Рим. X· 1—10; Єван. Мат VIII· 28—34 і IX: 1.

7. Вівторок: Різдво Івана Хрестителя. Утреня Євангеліє Луки I: 24—25; 57—68; 76 і 80. Літ Ап. Рим. XIII: 11—14 і XIV· 1—4. Єван Луки I: 1—25, 57—68; 76—80.

ЧИСЛО, ПРИСВЯЧЕНЕ ЮВІЛЕЄВІ ЦЕРКВИ СВ. СОФІЇ В МОНТРЕАЛЮ.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3684 WINNIPEG, MAN.

РІК XIII. WINNIPEG, MAN., JUNE 15th, 1936 ВІННІПЕГ, МАН., 15-го ЧЕРВНЯ, 1936. ЧИСЛО (248) 12

УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ПАРОХІЇ СВ. СОФІЇ В МОНТРЕАЛЮ, КВЕБЕК,
НА ДЕНЬ ЇЇ 10-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ.

Щоби цінити правдиво сучасне, добре час від часу оглянутись в минуле. Біжуче життя з його невідкладними інтересами і турботами часто заполонює нас цілковито і ми тратимо тоді правдиву оцінку теперішнього, тратимо видиво в будуче, тратимо найголовніші і найсвятіші цілі нашої організації і нашої роботи в ній. Часто буває ще гірше: з біжучих інтересів повстає конфлікт і активні сили, тратючи видиво будучих цілей, цілковито захоплені турботною сучасністю, поборюють самі себе і гублять те діло, яке будували, бо за горбками біжучого життя вони перестали бачити і вдивлятися в прекрасні далі будучого... По тій причині добре час від часу зупинятися в подорожі, поглянути з увагою на дорогу перейдену і вдумливо вглянутись в далечінь, що стелиться перед нами і чекає нас. Ювілей організації, в даному разі парохії, є якраз така зупинка для огляду пережитого і для намічення будучого.

Українська Православна Церква св. Софії в Монтреалі.

Я радісно, в імени Церкви, витаю перший 10-літній ювілей нашої парохії в Монтреалю. Я зичу їй, щоб цей ювілей став в життю громади поважною хвилиною, в якій Парохія радісно зреалізує, якого великого діла вона доконала і ясніш побачить і опреділить свої будучі цілі і стремління.

В життї монтреальської Парохії Святої Софії, я вірю, будуть ще численні ювілеї, якими вона буде одмічати свій поступ, свій розвиток. Але десятьлітній, перший ювілей, ювілей ще живучих піонірів, каменярів першої будови парохії лишиться на всі часи незабутним. Він стане незабутним, бо він святкує зародження Парохії, її перші змагання за існування і перші перемоги. Це ювілей перших кроків громади, ще діточих, можливо, слабих і непевних кроків, як у кожної дитини. Але ми всі, розумію тут, наша Церква, радіємо, що Парохія Святої Софії в Монтреалю, ця десятьлітня Дитина Церкви, вже міцно стала на ноги і дружно зо всіма нами йде до великого будучого Рідної Церкви Українського Народу.

Рідна Церква Українського Народу, що зберігає в собі святі традиції минулих віків його життя, що є Матірю його духа, що веде наш нарід дорогою святих заповітів нашого Божественного Учителя до вічности в Бозі, — вона заслуговує на те велике будуче, до якого ми всі стремимо і яке нам зорить чаруючою зорею в будуччині.

Нехай же видиво того великого будучого Української Православної Церкви і волею Божою дорученого їй Українського Народу в день ювілею Монтреальської Парохії стане перед вдумливими очима її Пастиря і її Духовних Дітей. Для тої цілі вони жертвувались і працювали через минулі десять літ. Нехай же ця ціль лишиться незмінною і далі в життю Парохії Святої Софії в Монтреалю, Квебек.

Боже благословіння нехай буде над Пастирем-Організатором Монтреальської Парохії Святої Софії, Всечесним о. Володимиром Слюзарем, нехай Милосерний Господь Духом Своїм Святим і далі веде його, та обдаровує його багатими дарами споматаючої Божої благодати.

Боже благословіння нехай буде над усіма жертводавцями і труженниками Монтреальської Парохії Святої Софії. Їх труд і жертви нехай Милосерний Господь прийме ласкаво і нагородить їх за все Своїм небесним Покровом і прилученням в вічности до всіх тих, що заслужили на радости Божого Царства в життю, що прийде.

Боже благословіння нехай буде над усіма членами Парохії Святої Софії в Монтреалю. Божа ласка нехай подасть їм всім мир, однодумність і всіх їх неподільно єднає при їх Матері-Церкві для вічного поєднання в Царстві Божім.

(Продовження на стороні 2-ій)

Прот. С. В. САВЧУК, Адміністратор Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

ЇХ ПРЕОСВЯЩЕНСТВО ЮАНН ТЕОДОРОВИЧ, Архиєпископ Американський і Канадійський.

Всч. о. ВОЛОД. СЛЮЗАР, парох Української Греко-Православної Громади в Монтреалі.

УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ПАРОХІЇ В МОНТРЕАЛЮ, КВЕБЕК, на день її 10-літнього Ювілею.

(Продовження зі сторони 1-ої)

Господу Милосерному в опіку доручаю Парохію Святої Софії в Монтреалю. Нехай Він, Всемогутній, поможе їй переборювати всі її трудноші і силою Його, силою Божою нехай стане Парохія Святої Софії в Монтреалю духовною окрасою Рідної Церкви в Канаді і духовно-культурною фортецею в життю нашого українського люду в Монтреалю.

†

З ласки Божої, волею Церкви Архієпископ Канадійський і Американський ІОАНН ТЕОДОРОВИЧ.

МАНЧУКО, ЧИ ЯПОНІЯ.

Про Манчуко говориться, як про нову державу, що повстала недавно при помочи Японії. Та на ділі Манчуко, це частина Японії. Кореспондент „Менчестер Гардіян" між іншим каже:

— Всі важні урядові становища в Манчуко в руках японців, а хінці (китайці) є там тілько для декорації. Японці є там повними панами.

— Краєм править Квантунська армія — в її руках питання військові, торговельні і промислові.

— Уряд має на увазі москалів чи взагалі европейців і ставить їх в таке положення, що їм треба забиратися. За найменше підозріння арештують, а то і побивають.

— Нема пощо дійсности закривати. Манчуко є частию Японії і японці хочуть мати цю країну для себе, не для чужинців. Хочуть скасувати „екстериторіяльність" чужинців, цебто окремі права, чи концесії, які давали чужинцям можність господарити по свойому в їхніх округах. Коли це станеться, тоді кожний чужинець мусить з краю якнайскорше забиратися, коли не схоче клопоту.

Кілько війська має Японія в Манчуко, ніхто не знає, бо все обставлене найстрогійшою цензурою.

ЗАБОРОНЯЮТЬ УЧИТЕЛЯМ ВИТРІЩКИ.

В стейті Алябама, в Злучених Державах, від учителів вимагають, щоби ті не заводили собі товариств для забав, ані не їздили на прогульки вечерами — в понеділок, вівторок, середу і четвер.

В Міссісіпі учительська угода має такий параграф: „Дальше заінтересовані сторони годяться і так це розуміють, що жаден учитель не має заводити сходин, ані непотрібних веселих забав вечерами шкільних днів.

Одно місто в Північній Каролайні вимагає від учителів такої заяви: „що буде щиро інтересуватися роботою Недільної Школи; буде посвячувати час і гроші для громадського добра; не буде волочитися без потреби з молодими людьми; не буде заводити любовних історій і не буде заключувати тайних супружеств".

Видно з того, що самі тамошні висші шкільні інституції сходять на нівщо, коли аж звичайний загал мусить їхніх вихованків брати в руки. (К. С. М.)

„ДНІПРО"

Орґан Української Православної Церкви в Злучених Державах.

Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштує на рік $2.00

Передплату висилати на адресу:

"DNIPRO"

1831 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНЕ ТОВАРИСТВО „ЗАПОРОЖСЬКА СІЧ"

(Історичний нарис).

Культурно-просвітний рух в місті Монтреалі серед місцевої української кольонії існував, здається, з самих початків її існовання. Однак не був він таким сильним, як це сталось зараз же після закінчення світової війни. Після того, коли на Рідних Землях визвольна боротьба закінчилась для нас жахливою поразкою, багато молодого українського народу стало еміґрувати за океан, аби творити нове життя по свойому, а не так, як би диктували нам його окупанти Рідної Землі. Серед тих еміґрантів замітним було чимало бувших військових. Вся оця еміґрантська маса, по приїзді своїм до Канади, а особливо — до Монтреалу, охочо вступала до місцевих культурно-просвітних організацій, в яких віддавалась з великим запалом до праці. З припливом свіжих сил життя в товариствах оживало. Зачалися публичні відчити, вистави, концерти то що, котрі пробудили великий інтерес в місцевій українській кольонії і все стягали величезну масу народу.

З найактивніїших товариств в Монтреалі до року 1925-го вважати треба Т-во ім. М. Шашкевича, Т-во ім. І. Франка, Т-во „Просвіти" ім. Т. Шевченка та Т-во ім. М. Драгоманова. З означених товариств, Т-во М. Драгоманова було першим, котре завдяки допливу свіжих повоенних еміґрантських сил пристосувалось до нових обставин. Це товариство гуртувало в собі багато свідомих людей, котрі брали участь в Українських Визвольних Змаганнях, міряли здовж і поперек всю українську землю і були в курсі справ того, що уявляє з себе **нарід український**, які його культурні цінности та до якої праці належить всім українцям прикласти свої сили, аби з того була користь для всього українського народу, а не окремій його частині. Серед тих працівників товариства М. Драгоманова знаходився тоді оден з діяльних членів відродженої **Української Православної Церкви**, що поширювалась з великим успіхом на заході Канади. Членом тим був молодий студент медичного факультету місцевого МекҐіл Каледж, добродій Юрій Драґан. Представивши справу Рідної Церкви на підставі історичних даних в ряду викладів і бесід, добродій Ю. Драґан зібрав навколо себе певне число прихильників **Української Православної Церкви** і організує з них **Церковне Братство**, котре започатковує ідею відродження Рідної Церкви і в Монтреалі. Ідеї цій тодішній религійно-моральний стан української кольонії і викриття немалої ваги погрішностей певних церков, що обслуговували українців, дуже сприяли. Церковне Братство негайно ж приступило до ратовання молоді і започаткувало Рідну Школу, в котрій розпочало навчання українознавства, а поруч з тим уклало плян дальшої праці над здвигненням Рідної Матері Церкви.

В тій же самій околиці існувало тоді друге товариство ім. І. Франка, котре не проявляло жадної діяльности. Бачучи це, члени цього товариства вживали всяких способів для оживлення праці, а навіть намірювались перетворити його на інший лад. Отож одия з його членів, добродій Рувний, виїхавши на короткий час до Злучених Держав Америки та приглянувшись до тамтейших „Січей", котрі при помочі української молоді провадили дуже інтензивну працю, постановив прищепити це і для свого монтреальського товариства. Повернувши до Монтреалу, перебалакав він про це з видатними громадянами і членами свого товариства, а саме — з М. Цітульським, М. Дронюком, С. Яськовим, Валечним, Сорочинським, Зальопаним, Сердинським, К. Редкевичем, Бойчуком та іншими, скликає загальні збори товариства, на котрих приймається плятформа американських січей та змінюється назва. Замісць „Т-во І. Франка" однозгідно рішено дати назву організації **Українське Товариство „Січ"**. Першим головою цього товариства зістав обраним М. Дронюк, писарем — К. Редкевич, скарбником — Кучма, іншими виділовими увійшли тоді Валечний, Цітульський, Яськів, Рувний, Бойчун, Зальопаний і інші. Сама назва цього товариства вказує на те, що тут провадитись мала не лише одна культурно-просвітна робота, але й спорт, тому писар товариства звернувся за інструкціями в цій справі до осередка канадійських Січей, які мали плекати в себе спорт. Разом з інструкціями одержаний був і статут цієї організації, котрий товариство „Січ", розглянувши всі його точки, приймає і тим підпорядковується проводові Січей.

Праця в товаристві стала оживати, число членів зросло до сотки. Зорганізовано при товаристві дуту орхестру. Під проводом найактивніших членів в особах добродія М. Цітульського, Дронюка, Рувного та Валечного споряджено було надзвичайно гарний і коштовний прапор товариства. Не було жадного вечера, в який би не робилось культурно просвітної праці. Опріч музичних вправ та співанок, уряджувались відчити, вистави, товариські забави, пікніки та військові вправи.

Не дивлячись на таку інтензивну працю, членство щораз сильніше стало ставати в опозицію проти політики і тактики своєї централі. На кожних членських сходинах вивязувались дискусії і висловлювалось членами негодовання за те, що в головній своїй праці провід Січей старається накинути монархістичну ідею всьому Українському Народові. Ставало ясним, що рано чи пізно українська Січ в Монтреалі мусить відійти від управи гетьманських Січей та стати до співпраці з такою організацією, котра би не накидувалась зо своїми ідеями, але йшла з думками й ідеєю всього Українського Народу. Організацією такою якраз було Українське Православне Братство, яке примішувалось і працювало в одній і тійже околиці. В той час вернув з Европи добродій С. Сувала, котрий, перевіривши дух членства обох цих організацій, став впливати до злуки їх в одну спільну організацію. За його посередництвом було вибрано комісію, яка мала обговорити плян злуки тих товариств і перевести [illegible] в життя. З боку товариства „Січ" обрано було М. Цітульського, М. Дронюка і Ф. Зальопаного, а з боку Українського Православного Братства — М. Юрійчука, С. Ґайдачука і В. Кобітовича.

По кількаразових нарадах прийшло до обопільної згоди і винесено рішення, що обидві ці організації лучаться в одно спільне тіло з тим, що Українське Православне Братство буде провадити свою працю в церковній і рідношкільній ділянці, а Т-во „Січ" провадить свою працю в рамках, які завіряють дотеперішні ухвали та постанови членства. На цій підставі Заряд Товариства „Січ" скликає надзвичайні загальні збори товариства, де бесідники С. Сувала, С. Вальдштайн, Я. Ковальський і К. Редкевич представляють справу, зясовуючи уемність політики гетьманських Січей, після чого

членство одобрює ухвалу **злуки обох згаданих організацій** і лучиться назавше в **одно неподільне організаційне тіло** на засадах точок вироблених цією комісією. **На цих же зборах споряджено було** і переслано до „Українського Голосу" публичну заяву про причини виступлення монтреальської Січі зпід проводу гетьманських Січей і її злуки з **Українським Православним Братством.** Цю саму заяву оголошено було і в „Канадійському Фармерові". Товариство приняло назву **„Запорожська Січ".**

По доконаній злуці цих товариств та після упливу року їхньої спільної праці вирішено було обговорити справу закупна власного будинку для переведення дальших плянів до здійснення наміченої ідеї. В тій ціли на прикінці 1926 року в місяці грудні на звичайних загальних зборах обох цих товариств рішено, щоби каса товариства була спільною концертів. Тоді кожний член мусів тяжко працювати над переносинами гардероби та інших потрібних сценічних прирядів. Літом товариство ограничувалось до уряджения пікніків, з котрих доходи призначено було на закупно власного будинку.

Другим зарядом Т-ва „Запорізької Січі" був виділ, обраний на загальних річних зборах товариства, які відбулись в січні місяці 1928 року. На тих зборах обрано було головою Товариства К. Редкевича, писарем Й. Марцинюка і виділових: М. Цитульський, С. Ґайдичук, Т. Сосницький, Я. Редчук, Ф. Зальопаний, М. Дронюк і Л. Яськів. На цих зборах членство постановило звернути всю свою силу і ощадности на те, аби як в найскоршому часі здобути для Церковного Братства чартер та — закупити громадський будинок. В тій ціли започаткували заощаджування фінансів окремо від ного складі зіставсь той же самий. По зборах до товариства прибув з школи балетмайстра В. Авраменка учитель українських національних танків добродій І. Пігуляк і заложив школу українського танку. Школа притягнула багато учеників і з інших національних товариств міста Монтреалу, які разом з учениками, що належали до злучених товариств при Українському Православному Братстві, дали один балєтовий виступ у великому театрі цього міста „Принцес". Наслідком школи українського танку вишколено було поверх 50 танцюристів.

По закінченню культурно-просвітної сезонової праці приступлено було товариством до дальшого упорядковання сцени. Першу сценерію малював добродій С. Курилів, який дуже гарно змалював бічні куліси, а боки сцени приоздобив в гарні українські вишивки. На початку нового сезону того ж 1929/30 року роз-

СПІВАЦЬКО-ДРАМАТИЧНИЙ ГУРТОК ПРИ ТОВАРИСТВІ „ЗАПОРОЖСЬКА СІЧ" (Студіо Я. Созанського)

Сидять перший ряд з ліва на право: Івась Бурич, Британ, Семен Залуський. — **Другий ряд з ліва на право:** Сидір Решитило, п-ні Марія Редчук, Яким Редчук, голова Т-ва „Запорожської Січи", Н. М. Манілов, режісер Драм. Гуртка, о. В. Слюзар — дірігент Святського Хору, С. Д. Магатяс — дірігент Церковного Хору, А. Букало, Ф. Зальопаний, учитель укр. нац. танків п-ні М. Китинська. **Третій ряд з ліва на право** В. Кальба, панни Л. Казимірчук, Г. Юрійчук, М. Мудра, Г. Кобітович, Г. Война, І. Випрук, О. Русин, Г. Русин, С. Тимчак, М. Юрійчук, О. Випрук, Г. Залуський. — **Четвертий ряд з ліва на право:** В. Касприк, панни Г. Назарчук, Ю. Груба, Н. Випрук, Н. Мокриницька, М. Попіль, С. Залуська, М. Дронюк, І. Манилола, М. Панчук, пані Гринишин, О. Кипиб'да, Д. Куріна. — **Пятий ряд з ліва на право:** І. Випрук, Г. Муха, І. Панчук, С. Тимчак, Д. Брацюк, І. Смоляк, Д. Іваськів, П. Кошлай, М. Юрійчук, В. Сосницький, Р. Герасимів, В. Кобітович

з касою Братства. **До нового Заряду Т-ва „Запорожська Січ"** було обрано на голову товариства С. Антонюка, писарем К. Редкевича, **виділових** — Зальопаного Янчака, Редчука, С. Ґайдичука, М. Дронюка, Л. Яськова, М. Юрійчука, М. Цитульського і С. Яськова. Товариство доповнилось новими свідомими членами і запровадило працю з більшою завзятістю и охотою. На той же час припадає приїзд першого священика Української Православної Церкви в особі всечесного о. В. Слюзаря, котрий переняв на себе дириґування хором цього товариства та став найактивнішим членом в різного рода викладах, відчитах та наукових й організаційних лекціях, чим товариство зміцнилось в членстві і діяльности. Не маючи відповідної власної домівки, членство було змушеним винаймувати більші салі у чужинців, навіть і у таких, які до українців ставились ворожо. Салі винаймувались підчас більших штук і кон-

фінансів церковного Братства. Після тяжких трудів з заощаджених грошей всіх товариств зґуртованих при Українськім Православнім Братстві при кінці того ж 1929 року прийшло до купівлі громадського будинку на Делормер вулиці під числом 1899.

Товариство „Запорізька Січ" розпочало нову добу праці у своїм власнім будинку. Уряджено було відповідну сцену, закуплено найпотрібніші сценічні приряди, ґардеробу то що. Праця улекшилась, як для членів так і для заряду. Товариство зросло в чисельности ще більш. Рівночасно з бувших українських вояків започатковано т. зв. „Стрілецьку Громаду", яка мала плекати традиції Українського Війська та піклуватись своїми товаришами немічними і калікамя, збираючи їм жертви і допомогу.

В місяці січні 1929 року відбулись треті загальні збори Т-ва „Запорізька Січ", на котрих заряд товариства в пов-

почато на ширшу скалю сценерію і ґардеробу. Добродій С. Ґайдичук і д. М. Юрійчук вивязались з припорученої їм справи упорядковання знаменито. Так само добре вивязався і господар М. Цитульский, котрий направив всі ушкоджені фотелі, крісла, лавки тощо. Серйозно ставились до справи і другі члени виділу, як то: пп. Візлинський, Д. Литвин, Г. Залуський, В. Сердинський, І. Бойко і В. Кучерепа.

Одинока невигода була та, що сцену уживали тоді на богослужбові відправи. Кожної неділі треба було членам покладати багато праці над уряджениям вівтаря, а відтак над зложенням його, що було дуже невигідним як для священослужителів, так і для всіх рядових членів братства і товариства. Отож велика радість наповнила серця всіх членів нашої громади, коли приступлено до відбудови горішньої частини будинку, при-

(Продовження на стороні 8-ій).

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кождого місяця.
Видає Українська Православна Видавнича Спілка.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю — $1.50 на рік.

THE HERALD
Published semimonthly by the
Ukrainian Orthodox Publishing Company
Subscription per annum:
In Canada — $1.00. — Foreign — $150.

Адресуйте: — Address.
The HERALD, Box 3684, WINNIPEG, MAN.

ЩО ДАЛИ УКРАЇНЦЯМ ЧУЖІ ШКОЛИ.

Велике лихо виходило Українському Народови від того, що його діти вчилися в чужих школах. Історія впродовж століть показує, що чужа школа виховує лише для чужих.

Були в українців багаті родини — князі, шляхта. Деякі з них славні своїм патріотизмом. Завзято обороняли справу свого народу.

Але не знали вони одного. Не знали, що треба обороняти не тільки доросле покоління, але ще більше молоде — дітий, підлітків, молодіж.

Чужі пішли походом проти української молодіжи. Польські Єзуїти позасновували багато добірних шкіл. Добірними вони були для поляків.

Й українські багаті родини почали до тих чужих шкіл давати своїх дітий. І раділи, що в добірних школах їх діти стануть великими людьми.

Але перечислилися. Чужі школи виховали українських дітий на дуже малих. На яничарів. Під впливом чужої школи українські сини відцуралися своєї мови, своєї Церкви, свого народу. Почали служити чужим. Спускатися на чужу ласку. Оборонити чуже. Працювати для чужих. Вони ставали катами для свого народу, щоби лише приподобатися своїм виховникам.

Вже в 16-ім століттю була в Римі папська колегія, де виховувалися студенти для праці в східнім, грецьким обряді. Кого до колегії принимали, той складав присягу, що буде держатися грецького обряду.

Виховувалися там й українці, що мали працювати між українцями, які мали грецький обряд.

Однакож життя показало, що не виховався в тій римській, чужій українцям колегії ані оден гідний українець. Хто там вчився, той опісля служив Польщі і Римови, а нищив силу українців.

Є і нині в Римі папська „Українська Колегія". І вчаться в ній нині сини українських батьків-материй. Але чи чував хто, щоби ті вихованки були гідними синами українського народу. Ні! Це прислужники чужих. Польщі і Риму. Або Риму і Польщі. Їм близші поляки, ніж українці. Їм близше польське духовенство, ніж Українська Церква. Вони роблять лише те, чого Рим хоче. Для них Український Нарід, це глина, яку силуються на польську цеглу переробити.

Українці на Придніпрянщині були в чужій московській школі. Для москалів ті школи були дуже добрі — московські діти виходили з них московськими патріотами. Не те з дітьми українськими.

Діти українські виходили з московських шкіл або душевно знівеченими і до української справи байдужими і сліпими, або явними і завзятими ворогами Українського Народу. Виходили яничарами, чорносотенцями, що як Юда, говорили: „Я тоже малорос"... (По канадійськи: „Я українського походження"). І той „тоже малорос" тільки й робив, що розпинав своїх рідних. Роспни! роспни! — кричав такий малорос Савенко до москалів, показуючи на українців. Кликав, щоби москаль його батька і матір, братів і сестер розпинав.

Були на Закарпаттю школи мадярські і також не вийшов з них ані оден гідний українець. За те виходили „мадярони". Виходили збаламучені, змадярщені українці, або явні мадярські асимілятори. Душевно понівечені, культурно покалічені діти Українського Народу.

А деж виховувалися ті українці, яких знаємо як патріотів, як гідних синів свого народу. В якій школі вони вчилися?

Вони вчилися в **Своїй Українській Школі.**

Такою Школою був добрий, зі здоровою українською культурою, Український Дім. Учителями були тут розумні батько та мати.

Такою Школою були поодинокі, високо свідомі і ревні старші українці, що благодійно впливали на українську молодіж.

Також Школою був добрий, ідейний український гурт, серед якого знаходився той, що опісля став на переді української справи.

Такою Школою був для молодої душі Шевченко з своїм „Кобзарем".

Такою Школою була Українська Церква. Коли приміром на Закарпаттю духовенство змадярщилося, то народ всеж казав: „Ми Руснаки, бо Церква наша руська". Церква навіть без священиків держала народ на рідним ґрунті. А парафіяльні школи, що вчили там ледво української письма, давали більше рідного виховання українським дітям, ніж довголітна чужа школа.

Такою Школою була Історія України.

Такою Школою було українське життя, українська книжка, українська казка, українська пісня, українські звичаї — загалом цілий зміст українського культурного життя.

Евген Чикаленко оповідає в „Спогадах", що хоч його діти вчилися в чужій московській школі, однакож його Дім був наскрізь українським. Його діти говорили поміж собою лише по українськи. А це тому, що розумний батько вмів створити з Дому важнійшу для виховання дітий Школу, ніж були для них школи московські. Він старався мати на дітий більше впливу, ніж мали московські учителі.

В життю деяких наших визначних людий читаємо, що українські пісні, яких вони від материй, або служниць малими вчилися; що ті звичайні байки і всякі оповідання та казки, яких вони наслухалися від домашних — все те поклало тверді підвалини для їхнього дальшого українства.

Чужий розум добрий для чужих.

Народ повинен свій власний розум для себе витворювати. Мати своїх власних мудрців. Мати власних учителів і провідників.

Драгоманів піддався був впливам чужого соціялізму і тому вийшов з нього зверха українець, а в середині москаль. Для української справи виховався він під чужими впливами на анархіста.

З Винниченка, чоловіка з таланом, чужий соціялізм зробив національного каліку. А піддався він чужим впливам настілько, що навіть оженився з жидівкою. Чужа школа до чужих затягає.

Наші соціялісти та радикали, що вчилися розуму від Маркса, від польських, німецьких та російських соціялістів, з приходом большевизму посунули в большевицькі ряди. Чи як явні прислужники Москви, чи напів-комуністи, що для комуністів ґрунт приготовляють.

Подібних примірів можна навести багато.

Коли б нарід напружив всі сили для виховання в своїм розумі і в своїй культурі одно покоління, то за 25 літ цілий Нарід був би свідомий, практичніший, сильний.

А виховайте одно покоління в чужим дусі, під чужими впливами, не давши свого культурного підкладу, а за 25 літ цілий нарід буде моральним і культурним калікою.

Нехай отже історичний досвід стане для нас наукою. Хочемо мати щось — мусимо самі собі його створити, чи придбати. Так це розумів і Шевченко, коли казав:

> У чужому краю
> Не шукайте, не питайте
> Того, що не має
> І на небі — а не тільки
> На чужому полі...
> В своїй Хаті — своя Правда,
> І Сила, і Воля!

Коли брати що від чужих, що брати лише те, що на скріплення нашого життя вийде. Брати, а не давати себе [illegible] за чуже.

Наше життя потребує нашої Школи, нашої Хати, нашої Церкви. Нашої Мови, наших Звичаїв, нашої Пісні, нашої Культури. Нашої Української Історії. Н[illegible] українських гуртів. Наших українських провідників, мислителів, учителів. [illegible] ших свідомих батьків і материй. Наш[illegible] го українського напряму в життю.

Лише таким шляхом йдучи і ведучи підростаюче покоління ми вийдемо на ту висоту, де ми самі почуємо свою силу, і чужі будуть з нами поважно числитися.

Щ.

ВІСТИ З УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ.

Посуха. Вісти з Галичини з 17-го травня доносять. По[illegible] тревале два [illegible] ні в цілій Галичині. Бараболі ще м[illegible] не вийшли з землі. Озимина, головно жито, слабі. Вона через брак сниу [illegible] вимерзала.

Новий місячник почав виходити в Косові, зветься „Український Комбатант".

Пятнистий тиф забрав в Калуськім повіті в Галичині багато жертв. Вмер також парох Камени, Евген Лефатинський, що заразився відвідуючи слабих.

Комуністи. При кінци березня цього чи з початком мали вислати поляки до Берези Картуської зі Львова 125 осіб, з того 99 жидів, а решта українці й поляки. Кажуть, що це комуністи. Щодо жидів, то годі сперечатися, щож до українців, то для поляка національно свідомий українець страшніший від комуніста.

Інваліди. Збори Українського Краєвого Т-ва Допомоги Інвалідам відбулися у Львові 25-го березня. Т-во має на списі 2,046 інвалідів. Допомогу одержало 592. Т-во видало в 1935 р. на поміч інвалідам 79,200 зл. Українські інваліди дістають безплатну лікарську поміч від всіх українських лікарів. З усіх українських інвалідів лише оден дістав державну допомогу від польського уряду.

Самогубство. 18-літний Василь Цебринський, ученик 7-ої класи української гімназії у Львові, родом з Черниховець, пов. Збараж в Галичині, кинувся під поїзд коло Кульпаркова, біля Львова і згинув. Його були видалили з бурси.

НАШ ШЛЯХ ДО ВІРИ БАТЬКІВ.

Українська еміграція міста Монтреал в роках 1916—1924 складалась з висиленців з Великої України, Галичини і Буковини. Перші гуртувалися при російській місії; галичани придержувалися русько-католицької церкви, уважаючи її за одну і ту саму, яку лишали в рідним краю і не знаючи, що в ній лише зверхній вигляд остався з галицької греко-католицької церкви, а в дійсности вона вже на пів златинщена, як примірои: заборона будовання іконостасів, заборона принимання жонатих священиків, введення „маївок", рожанців і т. п. Буковинці поділились на дві групи, де було їм близше, чи до російської, чи до румунської місії.

Цей поділ українців міста Монтреал на релігійні гуртки був якраз на руку тим, що бажали бачити нас розбитих, знищених. Провідники даних груп робили все, щоби нас втягнути в свої сіти і з часом поробити з нас своїх.

При кінці 1924 року з ріжних причин прийшло до негодовань при греко-католицькій церкві. Почались доноси зі сторони вірних до епископа Будки, що дали причину до скликання зборів русько-католицької парохії, які відбулись 25-го січня, 1925 в льокали Т-ва ім. Т. Шевченка на Пойнт Ст. Чарлес. На цих зборах прийшло до ще більшого тертя між о. д-ром Редкевичом з одної сторони, а вірними з другої. Зборів не скінчено. В слідуючу неділю відбулось продовження зборів, але і цим разом не прийшло до порозуміння. На цих зборах перший раз дались чути голоси, що українцям треба другої церкви, якої майно було б власністю громади (треба знати, що усе майно в русько-католицькій церкві є власністю епископської корпорації), де би нарід рядив і був господарем в себе дома.

Свідоміші одиниці виділи, що так довго бути не може, бо українцям треба своєї рідної церкви, а не прибраної мачухи.

Приїхав і епископ Будка. По Богослуженню таки зараз відчинив збори та просить, щоби дати йому свої зажалення. Зажалень було багато і в дискусії вивязалось питання, чи греко-католицька церква в Канаді є признана, як греко-католицька, чи як римо-католицька. — Причиною до питання був лист шкільних властей, який звучить так:

„Dear Sir. The Church St. Michel's on Iberville St. is classed as a Roman Catholic and not a Greek-Catholic Church. Also that the priest Ambrose Redkewich is a Roman Catholic priest and not a Greek Catholic priest. Will you kindly send me word which is correct.

Yours truly
F. J. Mackenzie."

Лист датований Nov. 12th, 1924.

Відповідь та пояснення були дуже бідненькі і двозначні, отже хто хотів зрозуміти, той зрозумів і знає, де нас вела і веде греко-католицька церква в Канаді.

На цих зборах була поставлена пропозиція зміни греко-католицького статута, та епископ Будка сказав, що статута змінити не потрібно, „а коли вже так дуже хочете зміненого статута, то він уже на заході є зміненим, йдіть і закладайте євистунівську церкву".

По цих зборах багато свідоміших одиниць зрозуміли, що їм треба організувати нову церкву.

В цих роках перебував на студіях в МекҐіл університеті молодий студент з заходу, вихованець Інституту ім. П. Могили, п. Ю. Драган. Працюючи в товариствах, як свідомий українець, а бачучи недостачу на релігійнім полі, звернув нам увагу на українську православну церкву Канади, яка відновила своє існування ще в 1918 році в західних провінціях.

Послідовно зійшлись перше яких шість осіб в домі п. Стефана Ґайдичука, обширно обговорили потребу заснования Українського Православного Брацтва в Монтреалі, та рішили зійтися знова на день 9 березня, 1925 і запросити більше свідоміших одиниць. Збори відбулися в мене дома.

На зборах по довшім обговоренню справи присутні підписали таку декларацію:

„Я низше підписаний урочисто, добровільно вступаю сим в члени Брацтва Православної Церкви в Канаді. Засідання 9-го марция, 1935 р. вечером. — Гайдичук С., Мокринський Дмитро, Степан Плетенчук, Григорій Мех, Семен Антонюк, Іван Випрук М., М Паланиця, Мартин Ревуцький, С. Северин Костирський, Яким Редчук, Пилип Русин, Антін Писарський, Юрій Драган, Петро Дулепка, М. Юрійчук."

Коли вже були члени, то і приступлено до вибору заряду, який вийшов як слідує. А. Писарський — голова, Микола Юрийчук — писар, Ст. Гайдичук — скарбник, Дм. Мокринський і Мар. Ревуцький — трости.

На цих зборах припоручено секретареві зясувати наше становище до Консисторії Української Православної Церкви в Канаді та просити приняття нас в склад Церкви, як і розпочати заходи за священиком для Монтреалу.

Обширного листа з просьбою о приняття та запитами про інформації вислано під датою 11 березня, 1925 і з цим листом є тісно звязаний початок кореспонденції Українського Православного Брацтва, як і Української Православної Церкви в Монтреалі.

Тут згадаю, що зараз по перших підписах в формі присяги ми зачали вписувати в члени тих, хто хотів совісно з нами працювати. Тут згадаю слова п. Драгана, який в усім нам помагав, що можна вписати того в члени брацтва, хто уже раз, другий та і третий переговорив свій крок дома з жінкою і діточками. Всі ве-

ЧЛЕНИ ВИДІЛУ БРАЦТВА ВІД 1926 — 1936. (Світлина [illegible])

Брацтво: Сидять в першім ряді з ліва на право: — П. Казимирчук, Я. Редчук, М. Юрійчук, С. Якович, о. В. Слюзар, С. Гайдичук, М. Дрінак, В. Кобзович. **Другий ряд з ліва на право:** [illegible], Д. Мокринський, М. Цитульський, К. Редкевич, А. Гукало, П. Русин, Г. Олексюк, М. Ревуцький. **Третий ряд з ліва на право:** Г. Залуський, К. Гринів, М. Кормило, М. Дзюб, Я. Випрук, М. Маковійчук, Ю. Головач. — **Четвертий ряд з ліва на право:** В. Кривенчук, Р. Гриців, С. Байдак, Н. С. Черний, [illegible] Кошлай, І. Якович, [illegible] Випрук, І. Випрук.

терпеливо очікували, що то прийде від консисторії, як то до нас Українська Православна Церква віднесеться.

В відповідь прийшов лист, датований 24 березня, 1925, від голови Консисторії, о. С. В. Савчука. Лист був читаний на зборах усіх членів. Яка була радість між членами братства, коли почули листа з Консисторії. Ось він:

„Дорогі Браття! Надзвичайно мило було отримати Вашого цінного листа з 11 цего місяця і довідатися, що ідея Церкви приняла в Вас конкретні форми, а саме, що зорганізовано Церковний Комітет, який має занятися зорганізованням громади. Це є великий і поважний крок вперед і треба вірити, що з **цим починається нова доба для українців в Монтреалю,** які до цього часу, як довідуюся з Вашого листа, знаходилися в дуже невідрадному положенню зглядно церковного питання. **З цеї нагоди я передаю Вам щирий, братній привіт і поздоровлення від себе самого, від Високопреосвященого Архиепископа Іоанна, від членів Консисторії та від всіх наших священиків і вірних, та щирі желання, щоби Ваші змагання на полі Рідної Церкви увінчалися як найбільшими успіхами на славу Божу та на честь і користь цілого українського народа."**

Маючи запевнене приняття в склад Української Православної Церкви в Канаді, ми зачали робити заходи, щоби надали нам священика, однак з причини браку священиків ми мусіли погодитись з фактом, що тяжко буде дістати зараз священика і прийдеться заждати якийсь час.

Обставини складалися інакше. Люди, що лишили уже другі церкви з надією, що ось-ось буде своя Рідна Церква, ставили домагання, щоби хотяй на одно богослуження запросити побляжського священика.

За старанням братства адм. о. С. В. Савчук згодився приїхати до нас на день 14 червня 1925. Зараз розпочато всякі приготовання до Богослуження. Перше треба було десь винаймити церкву. Зачались переговори з сирійською православною церквою. Здавалось, що усе йде дуже гладко, бо заряд сирійської церкви не мав нічого проти, а все ж таки ворожа рука вспіла там зробити доноси, що це люди безвірні, большевики, хочуть церквою заслонитися. Щоби цю справу сирійському священикові добре зясувати, попрошено д-ра Ю. Драгана, щоби він розяснив становище нашої Церкви до усіх інших. Вкінці наша виграна і о. С. В. Савчук відправив перше богослуження в українській мові в Монтреалі 14 червня, 1925 в годині 10 рано. На 15 червня дав відчит на тему „Яку віру приняв український нарід", на 16 червня „Роля Української Православної Церкви в історії українського народа", на 17 червня „Унія", на 18 червня „Українська Православна Церква в Канаді" (Відродження, Устрій і Ціль).

Треба згадати, що зараз по заснованню братства зорганізовано і Рідну Школу з рамени братства, в якій учителював старокраєвий учитель п. Ілія Романчук.

Пан Романчук був розпочав курси Історії України для старших через місяці березень, квітень і травень, на які приходило досить поважне число слухачів. Коли вже йшли старання про приїзд о. Савчука до Монтреалу, зачав учити церковні пісні в українській мові — приготовляти хор. Та обставини склались, що п. Романчук з браку часу не міг управляти хором, отже за старанням п. Ревуцького згодився нам в цім помочи п. Пилип Басса.

Правда у нас були свої ноти укладу Ол. Кошиця, були співаки, що брали участь в хорі „Боян", отже були сили, то і прийшло досить легко вивчити хор, щоби міг відспівати і перший раз по українському цілу Службу Божу. Усе виглядало як найкраще.

Прийшов день 13 червня, 1925. Приїхав о. Савчук. Витаємо, тішимось, усе веселе, бо здійснились наші мрії, побачили православного священика (хотяй не в широких шараварах, як нас з амбон лякали, хоч може дехто думав: ану як він вбере шаравари аж тоді, як буде йти до церкви), тішимося, що зробимо і для о. Савчука несподіванку з хором, бо правду сказати, хор був добре підготований.

Вечером о. Савчук зажадав побачитися з дяком, щоби з ним порозумітися щодо Богослуження, бо хто знає чи наш дяк буде співати в українській мові, чи в старо-славянській. Наша відповідь, що дяка не маємо, а хор співає по нотах Ол. Кошиця в українській мові. Яка радість в очах о. Савчука, то тут не годен описати. Хоче бачити хор. Сказали, що побачить в 8-ій годині вечера на пробі, а там не лише що порозуміється щодо Богослуження, але й почує, як співають.

Прийшов вечір. Співаки зійшлись на останню пробу; вже година 9 ба і 10, а дириґента нема і нема.

Вкінці довідуємось, що п. Басса диригувати в „свистунівській церкві" не буде. Це наша перша поразка. Зачались пошукування за дяком і за старанням п. Ст. Гайдичука згодився в нас дякувати пок. Герман.

На відчитах саля що вечера була заповнена слухачами. О. Савчук з питань вивязався, як це звичайно пристоїть голові Консисторії.

Правда, були і закиди зі сторони большевицьких агентів, але це не поділало відемно, а більше додатно на членів Братства.

ЖІНОЧЕ ТОВАРИСТВО „ДОНЬКИ УКРАЇНИ", ВІДДІЛ „СОЮЗА УКРАЇНОК КАНАДИ" В МОНТРЕАЛІ, КВЕ.

Сидять в першім ряді з ліва на право: пані М. [illegible], К. Кирилюк — господиня, Ю. Гринів, А. Грицишин, С. Янчак. — **Другий ряд з ліва на право:** пані Е. Яковин, Р. Казимирчук, А. Русин — скарбничка, Е. Букато — фінансова секретарка, Л. Слюзар — голова, М. Нема — протоколова секретарка, А. Бабляк — контрольна комісія, Ю. Ревуцька — господиня, К. Вікарчук, — **Третій ряд з ліва на право:** пані А. Верхотяз, П. Татарчук — господиня, М. Пушкар — господиня, Т. Білоножка, П. Хомик, К. Кошляй, А. Мушинська — контрольна комісія, К. Панчук, М. Кардаш, К. Король, М. Юзенко, А. Мокринська, А. Підвисоцька — **Четвертий ряд з ліва на право:** пані Н. Брацюк, Г. Дяковська, М. Тимчак, Ф. Юрійчук, М. Грисюк, М. Кривенчук, Ю. Жила, Ю. [illegible], А. Гоголь, М. [illegible], А. Стойко — господиня, А. Лучанко. — **Пятий ряд з ліва на право:** пані А. Майковська, М. Голозяч, Т. Шигульська, К. Мартинюк, Т. Олинська, М. Гайдичук, М. Лазарик, К. Сосницька, К. Шеремета, А. Гринів, Н. Герич, Є. Гаюс

(Студіо П. Сосанського)

По відчитах, попращавши нас, дорогий нам гість відїхав на захід, а в нас зачалась тоді сильна і завзята праця над добром Української Православної Церкви.

Вороги нашої церкви зразу думали, що то зібралось пара невдоволених, та по скорім часі усе затихне і сліду не стане по „свистунівщині", аж тут вже й Богослуження було та й відчити зробили свою роботу. Переконались, що це для них добром не пахне, отже постановили в початках знищити нас.

Почались наступи з амбон, в першій мірі руско-католицького пароха о. Григорійчука, що дало почин до багато відчитів, які були виголошені з рамени Братства, а вкінці аж до отвертого листа надрукованого в „Українськім Голосі" ч. 11 з 16 березня, 1927 до о. М. Григорійчука, пароха русько-кат. Церкви Св. Михаїла в Монтреалі, Кве.:

„Від якогось часу Ви, Отче, почали виясньовати по свойому розумінню справу Української Греко-Православної Церкви не лише в Монтреалі, але в цілій Канаді.

„Вашими поясненнями заінтересувався і я, що ж мимо сильної волі і охоти, годі провірити справу докладно, де правда, а причина лежить в тім, що Ваші лекції відбуваються в церкві, де нема спромоги попросити о вияснення деяких слів.

„Для добра усего українського народу, для єдности, для любови одного Христа і одного Всевишнього, прошу Вас, Отче, виступіть зі своїми закидами проти Укр. Гр. Прав. Церкви на такім місци, де була би нагода оправдатися перед невірними закидами, бо чейже в правді сила і правдою світ поборемо.

„Прошу означити день і місце дебати.

„Прошу повідомити мене чотири дні наперед про своє рішення щодо висше означеної справи листовно або телефонічно, за що з гори дякую.

Ваш брат по Христі,

М. Юрійчук."

Відповіди на него і до сьогодні я не маю, хотяй вже зближається 10 років. Лист своє зробив, бо припинив частину [illegible] нападів.

По відїзді о. Савчука Братство зросло майже втроє. На своїх надзвичайних зборах вибрано Василя Кобітовича на голову. В цих часах головно Братство займалось Рідною Школою, як для дітий так і для старших. Попри те велась обширна переписка з Консисторією про надання нам сталого священика.

В той час з переписки Консисторії виходило, що ніяк не можна було дістати священика, бо було більше парохій старших, що також домагались парохів.

Остаточно на священичій конференції, яка відбулася 27—29 липня 1926, назначено парохом на Монтреал о. Вол. Слюзаря, котрий в той час був парохом в Шіґо, Саск.

Консисторія в своїм листі з 15 серпня, 1926, ч. 686, пише:

„Вповажані Браття! Мило нам донести Вам, що свящ. В. Слюзар став назначений парохом на Монтреал і поїде туди ще сього місяця."

В пару день пізнійше отримали листа ось такого змісту:

„Шіґо, 10-го серпня, 1926.

„Українському Греко-Прав. Братству Св. Софії в Монтреалі. —

„Слава Ісусу Христу!

„Прошу приняти до ласкавого відома, що рішенням конференції Українських Православних священиків і Українського Православного Братства, мене назначено парохом Вашої церковної громади. Вірю, що Консисторія Української Православної Церкви Вас про це повідомляла і рівночасно доношу, що перше Богослуження — оскілько не зайде яка надзвичайна перепона — відбудесь в неділю 22 ц. м.

„Прошу отже поробити всі потрібні приготовання на висше означений день.

„Про точний день мого приїзду до Монтреалу повідомлю телеграфічно.

„В братній любови до Вас остаєсь —

о. Володимир Слюзар."

З приїздом о. В. Слюзаря наша парохія зростала що раз більше й більше, праця йшла усе успішнійше та приходило все до кращого. З днем приїзду пароха здійснилися наші мрії, якими жили, що прийде ось ось час, що і ми українці міста Монтреалу зможемо враз з своїм духовним провідником величати Всевишнього своєю рідньою мовою. З уст нашого душпастиря ми чули рідну мову, в наших спільних молитвах в рідній мові не від когось залежній церкві ми дістали змогу посилати молитву за рідний край, **за волю та долю поневоленої Матері-Церкви! За волю та долю поневоленої Неньки-України!**

Микола Юрійчук.

„ВІСТНИК" є хлібом душі кождого православного Українця. Але, щоби він міг стало і на час виходити — треба, щоби його, читачі не залягали з передплатою! А як Ваша передплата?

ДАРОМ

ДАМО ОДНУ з пониcщих книжок для того читача „ВІСТНИКА", який пришле одного долара передплати від нового передплатника „Вістника"

БЕНІТА —

страшні пригоди дівчини Беніти з дикунами. Читається з захопленням.

Єзуїтська Преподобниця

— Історичне оповідання, яке написав О. Левицький.

МАҐІЧНЕ МІСТО —

Новеля з життя українських переселенців в Америці. Новеля ілюстрована образками.

Тайни Цісарської Родини

— опис життя австрійських пануючих в Відні з ілюстраціями. 124 сторін друку.

Виберіть собі одну з повищих книжок, подайте точне імя і адресу нового передплатника, залучаючи одного долара і висилайте на адресу:

THE HERALD
Box 3684, — Winnipeg, Man.

ДРІБНІ ВІДОМОСТИ ЗІ СВІТА.

— Число членів комуністичної партії в большевії є тепер около 1,400,000. Є пляни, щоби принимати нових членів, щоби збільшити партію до 2,000,000, а не більше. Недавно була урядова заява, „що лише комуністична партія має провадити Росію і заводити комунізм на світі".

— Італійці нагнали з Аддіс Абаби (столиця Етіопії) кількох кореспондентів, чи журналістів, англійських та французьких. Також приказали, щоби французький місійний епископ Жарусо забрався з Етіопії.

— Для Британського Музею куплено Псалтир з 13-го віку за 12,000 доларів. В 1932 р. куплено дві книжки, Голфорда і Раскіна, одну за 14,000, другу за 18,000 доларів. А в 1929 р. за старинний Псалтир заплачено 150,000, а за іншу старинну книжку 165,000 доларів.

— Британський уряд має виробити 30,000,000 масок для свого загалу на випадок війни.

— Японці забрали частину великого муру, яким з одної сторони обведений Китай і розбирають на будову військових будинків. Цілий мур довгий около 2000 тутешних миль, 20 до 30 стіп високий, а 25 широкий. Він є між Китаєм, а Манджурією.

— Німці мали винайти спосіб для вживання дерева замісць газоліни для автомобілів. З дерева видобувають газ, що порушує машину. Це дуже зменшує кошт їзди.

Представники менших держав атакували Лігу Націй, що вона не стає в обороні слабших перед сильнійшими, як було з Етіопією. Деякі грозили виступом з Ліги, або отворенням свого Союзу.

Обчисляють, що большевики мають ледво 22 підводні судна, а більших воєнних кораблів 17. Дотого ж їх фльота розкинена в трох місцях — на Сході, на Чорнім і на Балтийськім морі, що це більше зменшує їх значіння.

ПОДОРОЖНИЙ БУДДИСТ МОНАХ.

Недавно прибув майже пішки до Шанґаю з Калькути будійський монах Парамананд. Має 26 літ. Перейшов 3000 миль і був в дорозі два роки. В дорогу вийшов 1934 року.

Парамананд скінчив університет в Калькуті, в Індії. Сам він дуже подібний до Ґандого, але интересуєсь головно релігійними справами. Він пішов розслідити, як будийська релігія в Китаю виглядає.

В деяких місцях підвозили його автомобілісти, але найбільше йшов пішки. Мав багато пригод. Попався був навіть в руки рабівникам. Та дорога не коштувала його нічого. Його приймали радо, головно по монастирях. По китайськи вміє дуже мало, але давав собі раду.

З Шанґаю піде до північного Китаю, де хоче відвідати коло 100 будийських монастирів і приглянутися їх життю. Звідтам піде мабуть до Японії.

Парамананд пригадує давного подорожного, Гюен-Цанга, що перед 1300 роками вибрався був з Китаю до Індії, щоби побачити місця, де почався буддизм. Гюен-Цанг був в дорозі 16 літ і привіз з Індії до Китаю 657 святих будийських книг.

ГУРТОВИЙ СКЛАД ЦЕРКОВНИХ РІЧЕЙ.

Пишіть по катальоґ.

WILLIAM GROSS & CO.
322 Main St., Winnipeg, Man.

КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНЕ ТОВАРИСТВО „ЗАПОРОЖСЬКА СІЧ".

(Продовження зі сторони 3-ої.)

значеної для церкви. Сталось це весною 1930 року. Закипіла жива праця, в якій займали участь всі члени цілої організації без винятку, до якого товариства він саме належить, і в осени було вже все готове. Нижня частина будинку була призначена виключно для культурно-просвітньої і організаційної праці, нова ж горішня частина відбудована була для церкви з гарним електричним освітленням, іконостасом, престолом і другими церковними річами. Після посвячення церкви робота пішла реґулярно і

Др. Ю. Драган.

пляново. Кожної неділі з раня відбувались у власній церкві богослужбові відправи, а вечорами у власній домівці виставлялись представлення і концерти. В межичасі від години 3 до 4 дня вся молодь, що вчащала до Рідної Школи, або що належала до Т-ва „Молода Україна", яке в тому часі заложено було для підростаючого покоління, приходила на лекцій Недільної Школи, котрі викладав парох, всечесний о. В. Слюзар. Взагалі вся праця була строго розділена і переправаджувана у взірцевім порядку по певному заряня обробленому плянові.

В тім же часі товариство „Запорізька Січ", під головуванням К Редкевича, фахового книговодця, уложило певний порядок в адміністративному ладі, який перейшов на пізніше і дотримався до сьогодні Книговодство провадиться в подвійній системі; кожний новий член зобовязаний знати правила статуту та заповнити власноручно відповідної форми анкету-то що.

В році 1930/31-му заряд товариства позостається незмінним в тім же самім складі. Праця в товаристві провадиться з тією самою силою. Головний натиск кладеться на фінансовий бік товариства, аби як найбільш сплатити довгу, що тяжить на громадському будинку. Робляться підприємства: забави, балі, вечірки, вистави і чистий зиск передається до каси. Буйний розцвіт товариського життя притягає увагу всього українського населення міста Монтреалу, яке радо горнеться до Української Православної Громади взагалі, а до товариства „Запорізька Січ" зокрема. В цей сам момент найшлися в громаді члени, яким не подобалась система сплачування довгів. Сплачування довгів зменшило видатки по сцені. Через те, що сцена була в той час під достатком забезпечена в сценічних прирядах і не потрібувала вже стільки видатків, як було перед тим, провідні одиниці в сценічній праці не задоволялись тією сумою, яку визначав їм заряд, але домагались видатків, як було попередно. Коли заряд не пішов на зустріч їхнім домаганням, вони демонстративно залишили сцену і в часі, коли оголошена була до вистави одна поважна штука, не прийшли на сцену. В ролях змушені були виступати особи, котрі не були відповідно до того приготованими. Це потягнуло за собою приняття суворих мір в товаристві, і виключення зо складу аматорського гуртка осіб замішаних в цій справі.

Після цього запроваджено лад і порядок згідно з волею всього членства. Аматорський гурток негайно поповнився новими аматорами в особах Н. М. Манилова, його дружини Є. А. Манилової, Н. С. Черного, його дружини А. Ф. Черної і других. При співучасти позоставших членів цього аматорського гуртка, означені особи виставили ряд першорядних вистав в ділянці оперетoк, драм, комедій і опер. В цих виставах самими діяльними були, окрім наведених вище імен, такі особи: О. Кіпибіда, Я. Редчук, Д. Іваськів, В. Каспрук, Т. Сосницький, Т Зальопаний, Т. Мушинський, С. Тимчак, П. Смолій, І. Смоляк і багато інших. Режісером був обраний Н. Манилів, котрий поставив сценічні вистави на високий мистецький рівень. Найвидатнійшим куплетистом аматором виказався добродій Н. С. Черний. Своїми куплетами, піснями і грою він в дуже скорому часі зайняв перше місце в громаді. Цьому щирому працівникові завдячується урядження гарних новорічних концертів, котрі стягають величезне число людей, які бажають бачити добре прилагоджену штуку.

З жіночого складу аматорсько-співацького гуртка на увагу і повне признання в їхній праці заслуговують: п-ні Є. А. Манилова, п-ні А. Ф. Черна, п-ні Н. Вікарчук, п-ні М. Редчук п-ні Житинська і другі; з молодших і вихованців Рідної Школи в аматорській праці пописувались: Ганя Война, Настя Мокринська, Галя Манилова, Ганя Гайдичук, Наталя і Евгенія Випрук, Юльця Груба, Марія Гладиш, Галинка і Мирося Юрійчуки і інші.

В році 1931/32 наступила зміна в складі заряду товариства. Провід в товаристві передано було загальними річними зборами добродієві Андрієві Гукалові, котрий на цім провіднім становищі перебув рік 1932/33. В своїй праці він точно допримувався плянів своїх попередників. Товариство за його урядовання зробило багато корисної праці в ділянці культурно-просвітній та господарчій.

В році 1933/34-му обраний був на голову товариства добродій Яким Редчук. В своїм урядованню він рівнож притримувався тактики своїх попередників, від чого збагатив домівку товариства в багато нових прирядів, потрібних для сцени, перемальовано салю товариства, наоколо вікон дано гарні розмальовані українські вишивки, зроблено нову суфлерку та поліпшено сцену то що. Мальованням займався відомий артист-маляр Василь Каспрук, котрий приоздобив салю по мистецьки, не побираючи за те жадних грошей. Саля прийняла гарний вигляд в чисто українському стилю. В праці добродієві Н Каспрукові помагали члени товариства П Візлінський, І Гонсов, П Головач, Л Ревуцький, Т Зальопаний, Д. Брацюк й інші. Багато членів замісць праці жертвували грошима, а навіть матеріялом, щедрою жертвою на це виказались добродій Михайло Пришлянський в розмірі десяти долярів готівки і Данило Литвин фарбою вартости десяти долярів.

В році 1934/35 головою товариства зістав вибраний Д. Брацюк, але задля неприятливим домашним обставинам, здав головування на свого заступника Т. Мушинського, котрий займав цей пост до загальних річних зборів. На цих зборах на новий сезон 1935/36 року зостав обраним у друге Яким Редчук, який і по цей день знаходиться при праці.

Рівночасно, однозгідно з ухвалою присутних членів, за корисну в товаристві працю, зачислено довголітнього працівника в особі всечесного о. В. Слюзаря в почесні члени товариства.

Підсумовуючи всю працю, яку товариство „Запорізька Січ" виконало в спілці з Брацтвом Української Православної Церкви, приходимо до висновку, що загальна користь з неї є не тільки для українського народу, що перебуває в межах Канади, але й для наших братів, що позостаються під ворожим пануванням на Рідних Українських Землях.

Для українців, які перебувають в Монтреалі і мали нагоду бути членами в товаристві „Запорізька Січ", є корисним те, що вони розширили свій світогляд як в культурно-просвітній ділянці, так і в ділянці правдивої естетики, краси і сили. Все те, що довідались вони з численних відчитів проводу цього товариства було дійсне, правдиве, основане на дійсно історичних фактах і доводах, які в кожній хвилі можна справдити. Всі підприємства, як то вистави, концерти, забави, були гарно виготовлені і підібрані так, що давали для всіх відповідну з того науку і повне духове задоволення. Чистий зиск з тих підприємств пішов частинно на закупно товариської бібліотеки і потреби звязані з товариським життям, а в більшости на сплату власного громадського будинку, в котрому переправаджується вся культурно-просвітна, релігійно-моральна, а навіть і забавова акція, яка торкається тутейшої української громади.

По відношенню старого краю Т-во „Запорізька Січ" робило рівнож велику працю. Заопікуванись нашими інвалідами, це було перше товариство в Монтреалі, яке стало святкувати Листопадові свята, а користь з них — призначало і висилало в цілости — для Українських інвалідів. Це було перше товариство, яке стало святкувати в Монтреалі - Злуку Українських Земель (День Української Державности) і прибутки з того — призначало на старокраєві потреби, злучені з ідеєю цього свята. Це було перше товариство, яке хоч і само було у великих довгах, видавало нещасним українським громадянам поміч в такому розмірі, що ним оплачувалось коштовність корабельної карти то що.

Багато більше можна сказати про доброчинність і корисну працю товариства, ... забралоб багато часу і стілько ж ... в цьому нашому часописі, тому о... ... тим, що в імени всіх теперішніх працівників, згаданих тут і незгаданих, засилаю з нагоди десятої річниці ... місцевої святині Рідної Церкви, ... покровом котрої ми працювали і ... моємо, наше товариське щире поздоровлення і привіт всім читачам і прихильникам нашим. Дай Боже, аби всі ми ... до другого ювілею цієї святині в двадцять пяту її річницю, та щоби ... Бог поблагословив нас бачити ... повний розцвит усіх згуртованих при ... товариств, а рідний нарід наш вільним і щасливим.

Яким Редчук.

ВАРТІСТЬ ЖИТТЯ.

З історії мореплавства оповідаєсь ... такий випадок:

Посеред моря корабель зачепив дном ... підводних скал і вода почала наплинути до його середини. Спочатку здавалося, що великої небезпеки нема. Ратункових човнів було мало. Між подорожними була жінка, що не хотіла сідати в човен. Вона хотіла показати відвагу, вірячи, що корабель не потоне.

Та коли човни відплили від корабля ...ких сто кроків, корабель почав скоро потапати під воду. Тоді відважна жінка крикнула до тих, що в човнах:

Даю всі гроші, які маю з собою, ... сто тисяч грошей, коли візьмете мене з собою!

Але в такій хвилі міліони грошей не варта нічого. Хто хотів би простягати руку по гроші там, де ратовання життя є найважнійшою справою!

Так люде, поки їх життя не загрожене, цілком не думають про вартість життя. Не тішаться ним. Не дбають про нього. А зате за багато думають про речи, без яких життя може бути цілком здорове і щасливе. І ще не те... Буває, що чоловік напружує всі сили, щоби здобути те, що загрожує його життю. Що може вкоротити його життя.

Така людська короткозорість!

Чи Ви вже відновили передплату за „Вістник"? Коли ще ні, то зробіть те зараз!

РІДНА ШКОЛА ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ В МОНТРЕАЛІ.

Історія перших початків Рідної Школи при Українській Православній Церкві в Монтреалі тісно вяжеться з відродженням Рідної Церкви. Рідна Школа була тим творчим чинником, який збудив щирих місцевих українських громадян від гіпнотичного сну, яким присипляла їх неукраїнська ще тоді церква та вороже українській справі оточення. Рідна Школа завдала цій свідомій українській горсточці людей сили до витревалої, довголітньої народньої роботи і тісно злучила їх в одну сімю, під покровом Рідної Церкви, не дивлючись на те, з якої саме частини Української Землі походив член цієї громади, та до якої церкви попередно належав. Рідна Школа відкрила двері для дітей всіх українців, як з Великої України, Галичини, Буковини, так з Кубані, Закарпаття й інших областей України. Всім цим учням своїм вона дала ґрунтовне знання того, **хто вони, чиї діти та яке минуле їхнього народу.** Обставини до всього цього зложились було так

Заінтересовані в добрій науці й вихованню своїх дітей, багато родичів місцевої української кольонії звернуло свою увагу на те, що не всі діти, котрі учащають до початкових міських шкіл виказуються добрими успіхами. Замітно кидалось в вічи те, що діти, котрі учащали до англійських протестантських шкіл в порівнанню з тими, що учащали до французьких і католицьких шкіл були ліпше розвинутими інтелектуально та виказувались кращим вихованням Згідно з шкільним законом провінції Квебек з 1924 року, шкільництво поділено було на дві категорії До одної належали школи, котрі підлягали „Протестант Борд оф Скул Комішенерз", до котрих учащали учні тих батьків, котрі не підлягали римо-католицькій церкві, до другої зачислялися всі школи, котрі підлягали т. зв. „Кетолик Скул Комішенерз" До шкіл останньої групи приймались безплятно діти всіх римо-католиків А через те, що українці з Галичини не були ані протестантами, ані римо-католиками, їх зачислено до невтральної кляси, яка мала платити за навчання своїх дітей по таксі т. зв. „Нютрел Пенел". В практиці ж прийшло до інакшого. Шкільна влада дітей невтральної кляси не визнавала. Як „Протестант Борд оф Скул Комішенерз" так і „Кетолик Скул Комішенерз" всіх дітей греко-католиків залічували до римо-католиків і трактували так само, як французьких, польських й інших дітей, накладаючи на них обовязок учащання до католицьких шкіл і виконування всіх релігійних обрядів римо-католицької церкви.

Само собою зрозуміло, що вихована у цьому дусі дитина мала бути страченою для українців; тому багато українців, що свідомі були з наслідків римо-католицької школи, стали явним або тайним чином вписуватись до протестантських сект, а навіть і до російської православної церкви задля одержання посвідки потрібної управам англійських, протестантських шкіл. Однак і тут українці мало для себе вигравали, бо з хвилею, коли батько дитини ставав членом тої чи іншої релігійної організації, він змушений був посилати свою дитину до Недільної Школи т. зв. Сондей Скул, де дитину чекало те саме, що і в французькій католицькій школі. Повставала виразно потреба такої української організації, котра б заопікувалась душею українського народу та зберігала нашу віру, історію, мову, звичаї та обичаї. Такою організацією являлась лише одна Рідна Церква, з українською Рідною Школою, бо забезпечення українського духа в українській дитині і пристосування знання англійської школи до потреб нашої української нації залежить тільки одній Рідній Церкві і школі.

Розуміючи цю потребу та переконавшись в конечности започаткования Рідної Школи в першу чергу, значна частина місцевих греко-католиків українців не вдовзі по відбувшійся візитації єпископа Будки порішила порвати стосунки з Римом і вернутись назад до своєї традиційної православної віри, відновлюючи тут Українську Православну Церкву. Першим кроком цього було заснования Рідної Школи. Сталося це 14 липня, 1925 року на ініціятивних зборах, які відбулись в примищенню добродія С. Гайдичука. На тих зборах обговорено справу Рідної Школи, обрано комітет і пороблено заходи щодо запрошення учительської фахової сили В склад першого комітету Рідної Школи увійшли слідуючі особи: 1) С. Гайдичук — голова Рідної Школи, 2) М. Юрійчук писар, 3) Д. Мокринський скарбник. На учительську посаду запрошено фахового учителя з довголітньою учительською практикою і з освітою старокрайової учительської семинарії добродія Ілька Романчука, котрий в той саме час прибув до Канади. По залагодженню формальностей з учителем комітет винайняв будинок на Фронтенак вулиці, недалеко Онтеріо, справив необхідне шкільне приладдя і приряди і тієї ж осени року 1925 розпочато науку Дітей вписалось 55 осіб, з котрих було 20 хлопців і 35 дівчат. На протязі року вибуло 4 хлопці і 2 дівчині; решта закінчила науку успішно. Школа розділена була на дві кляси, де викладалось: а) Читання, б) Писання, в) Історія, ґ) Географія, г) Граматика і д) Спів. На ряду з означеними предметами бралось також і розучування дитячих песок та уряджування дитячих забав і вечірок Взагалі Рідна Школа під проводом фахової сили виказалась в надзвичайно наглядній корисній праці, про яку багато разів писалось в різних українських часописах, а особливо в „Українськім Голосі". Родичі дітей були дуже задоволені. Вони бачили, що їх діти черпають навчання й виховання з рідної криниці, котра напоює дітвору водою живою, цілющою.

По закінченню першого року навчання, громада зложила просьбу до Консисторії Української Православної Церкви в Канаді о призначення сюди душпастиря. Першим священиком був Всечесний о. Володимир Слюзар, який наряду з церковно організаційною справою змушений був перейняти і учителювання в Рідній Школі по причині затруднення учителя І. Романчука, якого праця не позволяла віддатися шкільництву. Від року 1926-го навчання в Рідній Школі провадиться під управою всечесного о. В. Слюзаря. Число учнів в школі збільшилося, через що зайшла потреба збільшити число кляс Під управою о. В. Слюзаря школа мала три кляси, а до предметів наукових додано було і музику. Поруч з наукою українознавства діти вчились на скрипках і на мандолінах. Численні фотографічні знимки свідчать про успішний розвій шко... про велику кількість музичної групи. Кожна кляса мала два рази тижнево науку по дві години вечорами, так, що навчання в Рідній Школі тривало вечерами через цілий тиждень, без перерви.

По причині розвою парафіяльних справ в звязку з одержанням провінціо-

нального церковного чартеру, Рідну Школу перебрала дружина пароха, пані добродійка Леонія Слюзар, кваліфікована учительська сила зо старокраєвим учительським стажем. Сталося це в початках шкільного 1929-30 року і тревало до кінця шкільного 1932-го року. Школа прибирає характер поважної виховавчої інституції. Число дітей зростає до 94-х осіб обидвох полів. Школа поділеною була на чотири відділи, в яких провадилася наука по пляновому розподілові наукового матеріялу, згідно з найновійшими вимогами педаґоґіки. Школа починає брати активну участь в патріотичних святах, концертах та час від часу своїми власними силами уряджує на сцені дитячі вистави від комедійок до оперетoк включно. Як свідчать численні відзиви тодішньої української преси, всі сценічні уряджения Рідної Школи знаходили живе зацікавлення місцевого українського населення, яке заповняло салю по береги. Учителька вкладає в душі дітей любов до науки взагалі, які вступають до вищих англійських шкіл і творять, під управою свого духовного провідника і вихователя о. В. Слюзаря, студентський гурток та присвячують його імени Івана Котляревського, в котрому доповнюють науку з українознавства і студіюють клясичні твори нашого письменства. Взагалі значіння Рідної Школи, якою управляла ця трудолюбна й практична учителька, було тоді надзвичайно добре ув[illegible]тнене, від чого авторітет Рідної Школи зріс на належний їй рівень. Продовжувати працю і дальше родинні обставини учительки не позволяли. Шкільна Рада, зложена з родичів і вихователів цієї школи, звернулась з пропозицією зайняти учительське місце до прибувшого з Волині зредукованого учителя народних шкіл С. Д. Маґаляса, котрий тоді був вже членом цієї громади і займав посаду діріґента хору Т-ва Просвіти на Пойнт Сен Чарлес. Пропозицію було принято і в році шкільному 1932-33 справу навчання і виховання молоді передано було офіційно добродієві С. Д. Маґалясові.

Новий учитель мав укінченим учительський семинар, доповнений курсом українознавства при управі Київської Шкільної Округи й восьмилітньою практикою в державних школах Волині. Прибув до Канади в початках 1930 року, зараз же по великій редукції українського вчительства Галичини й Волині. Перейнявши учительську справу цієї школи, в перших початках перевів клясифікацію дітий відповідно до відділів місцевих англійських шкіл. Замісць чотирьох відділів повстало сім відділів. Засновано школярський комітет дитячої української преси, цілею котрого є — займатись пренумератою дитячих часописів й лектури. Зо старших відділів вибрано дітей, котрі виказували здібностй в торговлі і засновано дитячу кооперативу, котра достарчає школярам потрібні їм річи й часописи та журнали. Школа збагатилась новими підручниками і шкільними оказами такими, як великого формату карта України, карта залізниць і природних багацтв України, серії нових педаґоґічних творів, підручників то що. Число дітей зросло до 106 осіб обох полів зо всіх поблизьких околиць. Дітвора що вечера заповнює салю Української Православної Церкви і на протязі двох годин часу віддається науці українознавства. Рік шкільний 1934-35 змусив Родительський Комітет цієї Рідної Школи подбати про те, аби в подальших околицях отвореними були філії Рідної Школи, бо, по причині далекої віддалі, багато дітей не могли приїзджати на науку. В тій ціли запрошено було в тім році нову учительську силу в особі панни Леонтини Казимірчук, котра якраз тоді закінчила Мек Данaлд Каледж. Молода учителька була вихованицею цієї самої Рідної Школи і радо погодилася з цією пропозицією. Для неї віддано було два перших початкових відділи, а замісць них, добродій С. Д. Маґаляс заснував два нових філіяльних відділи в околиці Ровзмонт, для котрих Голова Церковного Брацтва, добродій Семен Якович дав приміщення і опал. Наука в філіяльній школі регулярно відбувалась на протязі цілого шкільного року. В році шкільному 1935-36, з причини перенят-тя іншої посади учителькою Леонтиною Казимірчук, філія була перенесена до льокалю Української Православної Церкви і злучена з іншими відділами школи, котрими заряджує сам учитель С. Маґаляс

В році 1935-му відбулись кінцеві іспити сьомого відділу цієї школи, в котрих закінчилась наука українознавства в закресі програми народних шкіл. Це був перший випуск цієї школи. Багато дітей пішло до вищих англійських шкіл і через те — були приняті до місцевого студентського гурту ім. І. Котляревського, решта ж, яка не мала змоги продовжувати науку, започаткувала працю по програмі СУМК. До праці цієї зпочатку стало кільканадцять членів з т-ва „Молода Україна" і частина студентського гуртка. Згодом, коли дібрано було до них відданих цій справі, членів Надзірної Ради, праця пішла жвавійш і з'єднала навколо себе майже всю шкільну молодь і взагалі всіх свідомих юнаків і дівчат, які утворили дві дружини: хлопчачу й дівчачу. Ґенеральна Управа СУМК після виповнення формальностей, надала цій орґанізації число відділу 94, та затвердила назву в честь гетьмана Павла Полуботка. Тепер праця цього відділу провадиться плянoво і здобуває собі нових молодих працівників, котрі гідно заступлять в будучому провідні місця в орґанізаціях, які гуртуються навколо своєї Рідної Церкви, що святкує тепер десяту річницю свого існування.

Рідна Школа при Українській Православній Церкві оправдала себе вповні. На протязі десятка літ вона виготовила для своєї громади свідомих молодих працівників; вона заохотила молодь до дальшої науки в вищих англійських школах, в наслідках чого багато маємо тепер молодих членів і членок з середньою освітою, які покладають надію, що будуть колись українськими професіоналістами з вищою академічною наукою. Рік річно вона набирає серед місцевої української кольонії більшої поваги, бо перестали вже вірити в те, що „українська молодь в Канаді для нас пропала", навпаки — доказано, що Рідна Школа під управою фахових учителів робить величезну виховавчу роботу, корисну не тільки для однієї якої будь кольонії, але взагалі для цілої української нації. Успішність і розвиток кожної такої школи залежить в першій мірі від родителів, а в другій мірі від фахових вихователів-учителів, та — від орґанізації в третій мірі.

Сьогодні наша Рідна Школа, святкуючи десяту річницю своєї духовної матері Рідної Церкви, віддає пошану всім своїм опікунам, доброчинцям та головам Родительських Комітетів в першій мірі, і своїм учителям, наставникам і вихователям — в другій мірі. Нехай же тяжка ваша праця, дорогі працівники, буде вам насолодою тоді, коли ви будете бачити свою будучу громаду **свідомою свого народу, міцною духово і фізично, та щасливою.** Під опікою рідної матері Церкви праця Рідної Школи ніколи не припиниться, лише розвинеться в ширшому розмірі та прийме характер плянового й обовязкового навчання, котре принесе життя Рідній Церкві і велич та славу Народові Українському на віки.

НЕДІЛЬНА ШКОЛА ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ СВ. СОФІЇ
В середині з ліва на право сидять: Доб-ка Л. Слюзар, о. В. Слюзар, С. Д. Маґаляс й М. Юрійчук, учителі Недільної Школи.

НАЩО ГРОШІ.

Ходячи по селах України Сковорода зайшов раз в розмову з молодим, марнотратним сином багатого батька. Син почав нарікати, що батько занадто скупий.

— Я молодий, — казав син, — я нежонатий, однакож в мене є такі поважні справи, яких батько не хоче розуміти.

— Про щож саме тобі ходить? — питає Сковорода.

— Батько дає мені за мало грошей. Каже, що він, будучи молодим, не мав і половини тих грошей, що я маю.

— А що ти йому на те?

— Я кажу, що його батько, а мій дід, не був багатим, отже не міг мойому батькові багато грошей давати, але батько мій належить до перших господарів в селі. Отже мені сором, коли я не маю, кілько мені треба...

Вислухав Сковорода і говорить:

— Чи ти знаєш, на що тобі грошей треба? — питає мудрець.

— Чому не знати? Воно само показує.

На те Сковорода:

— Ні, не так. Це ти сам повинен знати, на що грошей треба, а не щоби тобі щось припадково показувало. Та ми зрозуміємо це ось як: твій батько багатий чоловік — правда?

— Правда, — каже син.

— Добре бути багатим чоловіком?

Всі знають, що добре, — каже син.

— А кому добре?

— Та звісне, що тому, хто багацтво має.

— Значить — добре твому батькови?

— Так.

— А як він до того багацтва дійшов чи тим, що витрачав гроші, де попало, чи тим, що щадив в тих місцях, де інші витрачали?

— Розуміесь, що до багацтва дійшов ощадністю, — відповідає син.

— Добре! А коли ти хочеш в батька грошей, то якої цілі хочеш ти осягнути? Що здобути?

— Що? . Ви знаєте, що я молодий, отже мені треба забавитись. Повеселитись. Не буду ж я так, як батько.

— Ну, а батько твій не міг би також веселитися? Для забави і він товаришів знайшов би. Хіба йому музики не хотіли би грати так, як і тобі? І варена (горівка) йому так же смакувала би, як і тобі. Та ще ось що: Ти знаєш, що гроші приходять дуже поволи, а розходяться скоро.

— Це батькові слова... Він їх все повторяє...

— І так воно є. Треба прикласти багато праці, багато думки, багато обчислень, щоби здобути гріш. Треба рано встати, пізно лягти, деколи не доїсти, не доспати, і запопадливо складати карбованець до карбованця, щоби їх назбирати. І певно, що батько твій лише таким ладом збогатів. Його майно, це овоч його праці. Заплата за труд.

— Може і так, — каже син.

— Отже бачиш, — каже Сковорода, — що батькови належиться те, що він має, а тобі не належиться. Батько собі заробив, а ти хочеш незароблене забирати.

— Але ж це мій батько! Що його, те і моє, — каже син.

— Так, так! — говорить дальше Сковорода, — але ти хочеш забирати батьківське майно на те, щоби воно опісля не було ані твоє, ані батькове.

— Як це так? — питає син.

— А так, — відповідає Сковорода. — що батько складав, а ти хочеш розкидати. Берімо примір: бере твій батько гроші в калитку і йде на базар. Рано пішов, а вечером приводить пару добрих волів, чи віз новий, чи нову одежу. Грошей нема, але є за них воли, є віз. Візьмімо тепер тебе — ти також береш в калитку гроші і йдеш. Колй ж з порожною калиткою вертаєш до дому, то що ти приводиш, або приносиш? За що доброго ти гроші заміняв? Батько показує воли сусідам, а що ти покажеш? Батькові воли є для збільшення господарства, а твоя порожна калитка для збільшення чого? Він будує господарство, а ти?

— Так воно, так, але пощо ж людям грошей, коли ними не можна орудувати, де хочеться? — питає син.

А Сковорода:

— Добре кажеш! Гроші є на те, щоби той, кому вони належаться, орудував ними, як хоче. І батько твій орудує. Це ж він заснував шпиталь*) в селі і головна вага піддержки на нім лежить. Своїм коштом він придбав до церкви Іконостас і помалював церкву. А кілько бідних людей дякує йому за поміч. Отже він своїми грішми по своїй волі орудує, тай розумно орудує.

— Так що мені з того, що батько орудує?

На те Сковорода:

— Ти немов то не хочеш мене розуміти. Кажу ж я, що батько має гроші й орудує ними, як хоче. А я бачу, що ти рад би батьковими грішми орудувати, хоч вони не твої. Ні, козаче! Ти найперше придбай собі грошей так, як батько придбав, а тоді вже ними орудуй по своїй волі. Не до чужого простягай руки, але до свого. Своїми руками та своїм розумом їх придбаєш, тоді будеш розуміти, як ними орудувати...

Чи молодий чоловік послухав Сковороди, переказ не говорить.

(ПВ).

*) Давно на Україні кожде село мало свій шпиталь. Не були це шпиталі на нинішний лад, але малі інституції, де доживали віку старі люде, що не мали ані майна, ані родини, дальше всякі каліки, яких в тих часах було дуже багато. І кожде село вважало своїм християнським обовязком давати нещасним таку поміч.

ДВА СВІТИ.

Приїхав фармер до міста, а зголоднівши, зайшов до реставрації, щоб підкріпитись. В реставрації було ґлітно і фармер заледви досівся одного стільця в сусідстві якого сидів молодий чоловік, покурюючи собі бундючно.

Коли подали фармерові поживу, він схилив голову і почав молитися. Побачив це молодець, зареготався на все горло і спитав фармера, чому він це робить.

— Це є мій звичай від дитинства, — відповів фармер. — Я все дякую Богові за те, що Він нам дає, бо ж я фармер.

— Але в місті так ніхто не робить, — відповів молодець. — Ми їмо те, що нам дають і нічого про те не думаємо.

— Мої свині роблять так само, — відповів фармер.

ДАВ ВСЕ, ЩО МАВ.

В одному англійському селі почали будувати церкву. Священик закликаючи до збірки сказав, щоб люде давали хто що має і кілько може. Між іншими приступив до стола малий хлопчина і подав все що мав, а то пять камінчиків (марблес), бо більше нічого не мав. Секретар вже був готовий звернути хлопчині його жертву, коли предсідник спинив його і сказав:

— Я закладаю за него 20 фунтів. А ці камінчики зобовязуюсь попродати по 5 фунтів один своїм приятелям. В скорім часі він доручив решту грошей, а коли закладали під церкву угольний камінь, то в нім світилось пять мармурових камінчиків, як княжий дар малого хлопчини.

НА ТЕМИ ДНЯ.

(Едмонтон, Алта.)

Недавно наша українська православна парохія переживала небуденну подію. Богослуження відбувалось у церкві і рівночасно передавалось по радіо до далеких околиць. Було багато радости. Ті, що живуть серед неукраїнського елементу, раділи, бо могли послухати Служби Божої, за якою тужили ще від того часу, від коли опинились серед чужих. Раділи й ті, що мають свої церкви й Богослуження в них. Бо мали нагоду почути нового священика, нового співу. Раділи й безвірки, бо могли послухати української побожної пісні, якої самі відцуралися, не знати чому. А вона так гарна...

Слухали Служби Божої і грекокатолики, мимо того, що їхні ксьондзи строго їм заборонили. Але послухали і на свої власні уха переконались, що це була Служба Божа, та ще співана по українськи. Всьо можна було розуміти. В душі думали: Коби то в нас так гарно говорили ксьондз, коби то в нас співав так гарно хор.

І русскі слухали. Гарний спів. Зрозуміла мова. Добра наука священика на них зробила враження. О, як нераз батюшки накидались на тих українських священиків. І що в них злого? Ах, яка то наша мова мила! Як хочеться слухати того Богослуження! Треба чимскорше кинути русских та прилучитися до Української Церкви До братів приєднатись.

Слухали й ті, що ніде не належать. Зривались рано з постелі. Накручували радія. Ждали й тішилися, коли прозвучали перші звуки Богослужби. І затирали руки. Душа їхня підносилася в часі відправи, а відтак опадала ще нижше, як була перед тим, бо вони не причинились нічим до так важної й відповідальної справи. І робили постанову стати в ряди парохіян, щоб опісля отверто заявити, що „й ми коло великої роботи".

Іду дорогою. Наближається до мене католик. Бачите в нас у місті є їх не мало. Мають свою церкву й усякі орґанізації.

— Слава Ісусу Христу.

— Слава на віки.

— Мушу вам погратулювати за вчорашне Богослуження, що передавано з нашої церкви на радіо.

— А то чому мені ґратулюєте? Яж собі звичайний парохіянин. Як стрінете нашого пароха чи діріґента хору, Їм ґратулюйте. Вони цього заробні, не я.

— Їм я погратулюю, як стріну. Але вам ґратулюю тому, що ви є частиною парохії, яка сповняє місійну працю. Ви знаєте, що мої плакали при слуханню Богослуження. Я сам був зворушений. Цеж у перше чув я всю Службу Божу по українськи. Дуже гарна! Тільки я стрічав інших наших католиків, то хоч хвалять, однак жалуються, що в вас не згадується на Службі нікого кромі православних. Кажуть ті православні лиш за себе моляться.

— Ви як думаете? Що ми повинні робити? В нашій церкві ми молимось за всіх православних християн. Це ми повинні робити. Молимось так як молились православні всіх віків. Нічого не зміняємо. И нічого не додаємо. Кромі того в нашій церкві ми глядимо на себе самих у першу чергу, не на других. У католицьких церквах православних не то, що не згадують, а ще називають чудернацькими назвами. Та про це краще вам побалакати з нашим парохом

— Е, та нащо мені про це балакати ще з ним. Я признаю вам рацію й ціню дуже високо роботу нашої Української Православної Церкви. В цю неділю йду до вас, щоб бути православним.

— Мене це тішить. Гаразд!

— Бувайте здорові! Йду до праці. а так поговоримо більше. До побачення в неділю.

Пішов. А я не думав, що Служба Божа на радіо має так великий вплив на людей. Є справи, які виглядають незначними для нас, а во-

ви великі. Добре, що воно так (із. Хвалити Бога.

Поорудував я дещо й по дорозі вступив до мого приятеля, що має крамницю і там застаю розговори на тему нашого Богослуження. Там прийшла жінка, що належить до російської місії Вона невдоволена, що лиш український нарід згадувано на Службі, а за русских ні згадки нема.

— Українці то самолюби, каже вона. Моляться за український нарід, за соборну Україну А що то лиш одна Україна на світі? Як би так хоч одним словом згадати нас, русских. Ми всі малиб до вашої церкви симпатії.

— А так то не симпатизуете з нами? — питае крамар.

— Та воно всьо так гарно. Любо. Мило. Але якось воно булоб ще краще, колиб згадали і нас.

— Ні, пані. Православні церкви всі мають національний характер. Усі моляться до Бога по свойому й за себе Русскі хотіли опанувати нашу Церкву ще за царів Їм це й удалось. Однак ми висвободились. Тут у Канаді ми маємо свою Українську Православну Церкву. Молимося за себе. А російську церкву не признаемо церквою так довго, як довго вона буде боротися проти нас. І не хочемо молитися за неї, бо вона нам не бажає добра. Вона, як і католицька, глядить на нас так, як колись фарисей глядів на митаря в церкві, що то розказано в святій Євангелії Фарисейство не є християнство й ми не можемо за фарисеїв молитися, бо їх осудив сам Господь.

— Ох, я заговорилась а мій прийде на полудне й не буде готового обіду. Йду Колись ще поговоримо про це. Бувайте здорові.

Пішла. Я купив дещо, поговорив про наші громадські справи з приятелем і пустився домів. Йду дорогою та думаю над тим що почув І зрозумів що вже нашій церкві нема що закинути Нічого не помогло те говорення по їхніх католицьких і російських церквах, що одне чи друге щось не таке в нас, як у них А тепер звертають увагу на те, що ми не згадуємо їх … їх богослуженнях Мають претенсії Але чи вони самі такі побожні? Чи згадують нас так, як хотілиб, щоб ми їх згадували? Де там! Аж проситься та приповідка: Бачуть чуже під лісом,.

Та нехай собі здорові говорять А я радий, що наша Церква вже позбулась тих ріжних закидів і може споанити кращу роботу, чим другі церкви Божа Сила нам помагає

Д. Степанів.

ПОДЯКА.

Кождого року перед Великоднем є звичай у нашій парохії в Едмонтоні прикрашувати церкву новими квітами. Звичайно Жіноче Товариство при У. Пр. Церкві вибирає комітет із своїх членок, який бере на себе всю працю. І цего року вибрано комітет до прикраси церкви Грошевими справами занималася пані Яншевська і я Ми зібрали $18.25 на що ціль. Слідуючі пані зложили свої жертви:

По 1 дол.: А. Чоботар, А. Бойко, Сеник і Челядин.

По 50цт Чарнецька, Данилович, Романюк, М Будник, Е. Верхомин, М Гавриш, Дмитрук, Р. Говда, Маланчук, К. Давидюк, Слюсарчук, Федець, Невчас, Сннйчук, С. Купченко, Р Піхота, Чабанюк.

По 40цт Горецька.

По 35цт. Саїк.

По 25цт: Яншевська, Шевчишин, Василишин, Левицька, Стечишин, Е. Пронюк, Фербей, Т. Лазарович, П. Лупул, Андрусів, Т. Гринник, Р. Галюк, Івасюк, Мельник (Павлова), Мельник (Петрова), Лупул, К. Юрчак, Шпачинська, Батюк, Ляхман.

Сердечно дякую шановним паням за жертви в імени комітету, як також дякую всім, що помагали прибирати церкву. Зокрема дякую пані Пелех із Венкувер за надіслання красних квітів і п. Чоботарові за живі лілії.

За Комітет:

Анна Чекидин.

ВЕЛИКОДНА ЗБІРКА НА РЕЛІГІЙНИЙ ФОНД УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ.

ЛЕНАРД, МАН.

По 50цт.: В. Мерипова, А. Харовський (Пайн Ривер).

По 25цт: І. Чоропіта, Г. Бежан, П. Осецький, М. Опчуленко, М. Грещушак.

По 10цт Дора Булбук, М. Вахнюк, А. Т. Фустей.

По 5цт Анна Савчук.

ІБСТОН, САСК.
Збірка о. Е. Улана.

По 50цт М. І Ярошек.

По 25цт М. Гринник (Лендис, Саск.), В. Липка, С. Кіндрачук, М. Кіндрачук, В. Батюк, пані Лазарович, О Гуменюк (Лендис, Саск.), А. Білуцька, В. Кіндрачук, Л. Ступар, С Каминський (Лендис, Саск.), Ф Зелнко, І. Грицюк, Д Лазарович.

По 15цт І. Мартин

Дрібна збірка 5 центів.

НОРТ БЕТЛФОРД, САСК.

Д. Батюк 1.00

ВИТКІВ, САСК.
Збірка о. Е. Улана.

По 1 дол п. Лунік (Крамар).

По 25цт І. Свистун (молодий), П Мазаський, П Никифорук.

Дрібна збірка .40

ДАВФИН, МАН.
Збірка о. Запарнюка.

По 1 дол.: Прокіп Присунька.

По 50цт.: Н. Головик, пані Е. Шемелюк.

По 35цт.: пані Бурла

По 25цт М. …ський, М Ковальчук, пані Мафія

КЕНДО, САСК.
Збірка о. Е. Улана

По 1.50 Петро Кравченко (старший), Павло Кравченко.

По 1 дол П Король, І Левченко, П Грицик, П Олійник

По 50цт.: П. Денека, Ф. Майбук, Ю. Кравченко, П. Вінник, Ш. Дамкович.

По 25цт.: П. Прокопчук, П. Гораль, І. Сачко, І. Кітар, П. Кравченко, П. Жене, І. Левченко, В. Гораль, В. Левченко, П. Черняк, М. Бурлака.

Дрібна збірка 20

ПАЙН РИВЕР, МАН.
Збірка о. Запарнюка.

По 1 дол.: М. Топоровський, С. Яцентюк, А. Галай.

БРУКСБІ, САСК.
Збірка о. Березіцького.

По 1 дол.: Л. Нівранський, М. Кошелянин.

По 25цт.: А. Щпиваник, П. Щпиваник, І. Наташок, М. Нівранська, Гр. Яремій, К. Мекмилен, М. Гаврилюк, П Яремій, М. Щербань, М Клач, І. Воробко, І. Яремій, В Панчук, Д. Панчук.

ГРОНЛІД, САСК.
Збірка о. Березіцького.

По 25цт.: Д. Панчук, С. Щербій, І. Письменний, В. Щербій, А. Гурський, М. Корчинський, М. Казюка, В. М. Щербій, П. С. Щербій, В. Якімчук, Р. Іванусь, І. Панчук, С. Панчишин, К. Поючук, П. Кадучок, І. Данилюк, І. Яцура, М. Салманюк, С Амброзій, П. Клуб.

ЕДМОНТОН, АЛТА.

По 2 дол.: П. Мельник, С. Невчас.

По 1 дол.: Г. Федець, Г. Шевчишин, П. Пауш, Д. Пронюк, С. Романюк, Л. С. Фербей, Н Шпачинський, В. Чоботар, Др. Ф. Говда, Др. І. Верхомин, І. Горецький, Я. Ласичук, І Никифорук, В. Бойко, пані Петронеля Скора, І Данилович

По 75цт П Василишин

По 50цт.: В. Марчишин, М. Піхота, Г. Саїк, В. Гринник, В. Кривалюк, І Крупа.

По 25цт Н. Мельник, Л. Д Сняйчук, Лопатинський, Олена Слюсарчук, Я. Давидюк, В. Турко

З мировання у Томину Неділю $1.20

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД. НОРКВЕЙ, САСК.

Д. Бабюк 3.00

ВІННІПЕГ, МАН.

Н. Бучковський 3.00

ДРОБОТ, САСК.

По 1 дол І Стічка, П. Загарія, С Кінащук, Т Кінащук

ВІННІПЕГ, МАН.

Збірка, переведена п. І Давидюком, на весільній забаві в п. Терновецького 2.60

САСКАТУН, САСК.

По 3 дол Л. Пресецький, І Грещук.

По 2 дол С Пресецький, Г Сліпченко, І Гладнюк.

По 1 дол.: В. Бурянюк, О. Клюкевич, П. Ткачук, П. Пресецький, В. Турецький, П. Мекдермит, І Завадюк, Т. Величко, п. Чугаєвський.

По 50цт.: І. Завіслюк, І. Пограничний, Г. Чемборик, В. Калин, Т. Нагірний, П Цвкун

По 25цт Т Саганський.

ЕДМОР, САСК.

Збірка в церкві переведена о. Дмитровим 5.50

НА ДУХОВНИЙ СЕМИНАР.

Збірка передана о. П Мельничуком, підчас мировання в Шел Велі, Ман. 3.73

Консисторія Укр. Гр.-Прав. Церкви в Канаді.

„ПОЗІР!"

Дається до відома, що розігравка фарми, на яку продавалися тикети з Канори, Саск., відбудеться дня 28-го червня 1936 вечером Проситься всіх, котрі мають тикеті до розпродажі, щоб негайно висилали відтинки разом з грішми, або самі тикети, на руки о. Д. Кирстюка, Канора, Саск.

Фарма мусить бути розіграна і тому проситься всіх заінтересованих вислати належитість сейчас.

Комітет.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1936 РІК.

16 В. Муч. Лукіяна
17 С. Митрофана
18 Ч. См. Доротея еп. Тир.
19 П. Еп. Висаріона, Іларіона
20 С Мч Теодота Анкір.

21 Н. Нед. 3 по З. св. Д. Мч Тео.
22 П. Кирила арх. Алекс.
23 В. Свм. Тимофія
24 С. Ап. Вартоломея
25 Ч Пп Онуфрія Вел.
26 П Мч. Акилини, Анастасії
27 С Пр. Єлисея, Методія патр

28 Н Нед. 4 по З. св. Д. Пр. Амоса
29 П. Тихона еп. Амафун.
30 В. Мч. Мануїла

ЛИПЕНЬ.

1 С. Мч Леонтія, Ігнатія
2 Ч + Ап Юди, брата Господ
3 П. Мч Методія Патар.
4 С Мч Юліяна Тарс

5 Н Нед. 5 по З. св. Д. Євсевія
6 П. Мч. Агрипини та інш
7 В. Різдво Івана Предтечі
8 С. Февронії
9 Ч. Давида Солун., Івана еп
10 П. Самсона странопр.
11 С. Беср. Кира й Івана

12 Н. Нед. 6 по З. св. Д. Ап. П. і П
13 П. Собор 12 Апостолів
14 В. Безср. Кузьми і Дамяна
15 С. Пол., рив. П. Богор.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. Т. М. Кисілюка.

Червень.

21. Неділя — Редвотер.
28. Неділя — Брудерґайм (м…

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. П. Самця.

Червень.

21 Неділя — Кедворт.
28. Неділя — Вакав

Липень.

5. Неділя — Ст. Джуліен.
7. Вівторок — Різдво св. Івана Хрестителя. — Тернопіль.
12. Неділя — Петра і Павла — Єлло Крік — празник.
19. Неділя — Вакав.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. В. Апонюка.

Червень.

21. Неділя — Пембіна, Н Д, З Д
28. Неділя — Толстой

Липень.

5 Неділя — Вайта
7 Вівторок Різдво св. Івана Хрестителя Сенькiв
12 Неділя, Св. Петра і Павла — …дентон (місто)
19. Неділя Пембіна
26. Неділя Толстой

Адреса. Толстой, Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. П. Запарнюка.

Червень.

21. Неділя — Пайн Ривер
28. Неділя — Вента

Адреса Давфин, Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. Д. Кірстюка.

Червень.

28. Неділя — Канора

Липень.

5 Неділя Сопоф
7. Вівторок — Канора
12. Неділя — Вімер

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.

Червень:

28. Нед. 4. по Зісл. св. Духа. Глас 3. Утр. Єван. Лук. XXIV 1 12 Літ. Ап. Рим VI 18 23, Єван Мат VIII 5 13.

Липень.

5. Нед. 5 по Зісл. св. Духа. Голос 4. Утр. Евангеліє Луки XXIV 12 35. Літ. Ап. Рим. X: 1—10; Єван Мат VIII: 28—34 і IX: 1.

7. Вівторок: Різдво Івана Хрестителя. Утреня Євангеліє Луки I: 24—25; 57—68; 76 і 80. Літ. Ап. Рим XIII: 11—14 і XIV: 1—4. Єван Луки I: 1—25, 57—68; 76—80

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ

„ЧУЖА РУКА

або

ХТО РОЗЕДНУЄ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД?"

Книжку написав прот. В. КУДРИК, і її повинен прочитати кождий українець і українка.

Вона має 208 сторін і коштує лише 35 цт. з пересилкою.

Замовлення і гроші слати на адресу:

THE HERALD,

Box 3684, Winnipeg, Man.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3684 WINNIPEG, MAN.

РІК XIII. WINNIPEG, MAN., JULY 1st, 1936. ВІННІПЕГ, МАН., 1-го ЛИПНЯ, 1936. ЧИСЛО (249) 13

ПЯТИЙ СОБОР УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В АМЕРИЦІ.

В днях 7 9 червня, 1936, в Ню Йорку відбувся Пятий Собор Української Православної Церкви Злучених Держав Америки. Собор відбувся під духовним керівництвом Високопреосвященого Архиепископа Іоанна Теодоровича та при участи 19 священиків і 24 світських делегатів. Президія Собору складалася з о. К. Кирстюка, о. В. Каськова й п. Н. Ґули. Секретарювали оо. Мицик і Железський.

Наради Собору відбулися спокійно. По доповіді о. Владики Іоанна про життя Церкви від послідного Собору (в 1929 р.) виявзалася була дискусія про торічні переговори між Українською Православною Церквою Злучених Держав Америки й церквою жуківською та про … з тими переговорами „Тези" В … дискусії п. Теодор Свистун домагався, щоби Собор осудив Архиепископа Іоанна за його участь в тих переговорах, … коли переконався, що прочі учасники Собору не поділяють його поглядів, змінив своє становище й навіть підтримав слідуючу резолюцію, яку вніс о. В. Клодницький та яку Собор приняв одноголосно:

„По заслуханню доповіді Високопреосвященого Архипастиря Церкви про її життя в рр. … між Четвертим і Пятим Соборами, Пятий Собор Української Православної Церкви Злучених Держав Америки висловлює о. Владиці … за працю в Церкві"

Повища резолюція була принята з додатком, що Пятий Собор „має дати Церкві провідну лінію дальшого її поступовання" й згідно з цим додатком Собор, в тягу дальших його нарад, ухвалив, що Українська Православна Церква в Америці не повинна шукати собі „опіки й підтримки під омофором якої будь … Церкви, бо такі шукання можуть … й непомітно довести Церкву до … залежнення і втрати автокефалії". Собор рівнож признав, що американська Церква „присвячує всі свої сили для скріплення в життю Церкви і дальшого розвитку принціпів автокефалії Церкви", які то принціпи автокефалії визнав Перший Всеукраїнський Православний Собор в 1921 році

Собор рівнож змодифікував відношення між Церквою в Америці й Церквою на Україні, констатуючи, що Українська Православна Церква Злучених Держав Америки є „в дочерній єдності з … Українською Автокефальною Православною Церквою на Вкраїні" тоді коли Статут Української Православної Церкви в Америці, принятий на Четвертім Соборі, 1929 р., в 23 параграфі говорить, що „Українська Православна Церква в Злучених Державах Америки є одною з Дієцезій Всеукраїнської Православної Церкви".

Відносно жуківської церкви та порозуміння з нею, Собор приняв таку постанову (подаємо в скороченню):

„Українська Православна Церква Злучених Держав Америки не може лучитися з „Українською Православною Церквою Північної Америки", як церковною організацією в цілому, доки вона перебуває під чужою для Української Православної Церкви і її народу владою". Дальше Собор „висловлює віру, що приєднання „Української Православної Церкви Північної Америки" до Української Православної Церкви Злучених Держав Америки буде переведено ініціятивою і волею віруючих тої Церкви і її народа".

Щодо зміни календаря, то Собор, уважаючи, „що зміна Юліянського Календаря на Григоріянський може пошкодити так потрібній в наш час консолідації всіх українських національних сил", постановив, „що справа календаря передчасна і належить до загального та згідливого вирішення її цілим українським народом".

Собор постановив проголосити „Пятнадцять-літню Ювілейну Збірку на ціль придбання Дієцезіяльного Дому на приміщення Семинаря Епархії, Архиепископської Канцелярії і Друкарні та Редакції „Дніпра", а також поробив зміни в Статуті відносно керівничого органу Церкви. Згідно з цими змінами Консисторія складається з 10 членів, яких вибирає Собор, але поміж яких Архиепископ сам розпреділює ріжні уряди. Архиепископ має право усунути члена Консисторії та на його місце покликати другого Постійним головою Консисторії є Архиепископ. До нового складу Консисторії увійшли: оо. Каськів, Кирстюк, Клодницький, Мицик, Сенчук, пп Потіха, Ґула, Глух, Кушнір і Ворончак.

ЮВІЛЕЙ МОНТРЕАЛЬСЬКОЇ ГРОМАДИ.

В днях 26 28 червня ц. р українська православна церква св. Софії в Монтреалі обходила десятилітній ювілей свого існування. З духівництва участь в святі взяли крім о пароха, також Впреосв Архиепископ Іоанн Теодорович, о. С В. Савчук і о Д. Д Лещишин — З нагоди ювілейного свята відбувся також Народний Зїзд східної Канади

Так ювілейне свято, як і зїзд випали надзвичайно успішно, за що признання належиться так впорядчикам свята, як і тим, що брали участь у виконанню ріжних точок програми; не менше признання належиться також загалові вірних, що так громадно учащали на всі Богослуження та наради зїзду. Повніщий звіт з ювілейного свята буде поданий пізніще, а тут наводимо тільки короткий його перебіг

В пятницю рано, 26 червня, о. Савчук відслужив Службу Божу, присвячену для молоді, й виголосив відповідну проповідь. Другу проповідь до молоді виголосив о. Владика. По обіді відбулися сходини відділу СУМК, під проводом барона Вальдштейна. Відповідні промови до Сумківців виголосили о. Владика, о. Савчук і п. Н. Мех. Вечером о. Савчук відправив Вечірню, а о. Владика виголосив проповідь.

По Вечірні відбулися перші наради зїзду Предсідником нарад був п. Н Гукало Кріім привітів о Владики й інших гостей, були виголошені такі реферати: о. С. В. Савчук — „Союз Українців Самостійників серед українських угруповань в Канаді й Европі"; п. С. Магаляс — „Завдання і цілі Союзу Бувших Українських Вояків в Канаді"

В суботу рано о Савчук відправив Службу Божу, а о Д. Д Лещишин виголосив проповідь По обіді відбулися наради представників Союзу Українців Самостійників, Союза Українських Народних Домів, Союзу Українок Канади, та Союзу Української Молоді. По вечері о. Владика, при асисті всіх священиків, відправив Вечірню і Литію, а по тім відбулися другі наради зїзду. Цього вечера були виголошені такі реферати: п. Т. Гуменюк — „Всеукраїнський Національний Конгрес в Европі"; пані Марія Шевчук — „Українська Жінка в Родині і Суспільному Життю, о. Д. Д. Лещишин — „Принципи й цілі українських угруповань в Канаді та причини їх розходжень". По рефератах були відчитані й приняті резолюції.

В неділю рано відбулася Архиерейська Служба Божа, проповідь о. Владики й обхід церкви та мирування, а після того спільний обід. Обід відбувся в од-

УРЯДОВІ ПОВІДОМЛЕННЯ.

I.

Тому, що число наших священиків цього року збільшиться (будуть висвячені абсольвенти Духовного Семинаря), заходить потреба переорганізувати деякі старі та відкрити нові округи для духовної обслуги, і в злуці з тим треба буде перевести більше число переміщень священиків. Священики й громади, які бажають предложити перед Консисторією свої прохання та рекомендації в цій справі, повинні написати до Консисторії не пізніще, як до 1-го серпня, 1936.

II.

Високопреосвященний Архиепископ Іоанн Теодорович вже розпочав свої відвідини українських православних громад в Канаді. Цього року архиерейські відвідини відбуваються в дещо відмінному порядкові, як минувшими роками. Минувшими роками о. Владика відвідував тільки поодинокі, вибрані громади й то тільки в неділі та свята. Цього року о. Архиепископ буде відвідувати всі громади даного округа і то не тільки в неділі та свята, але також в будні. Це з одного боку дасть змогу о. Владиці познакомитися близше з життям та станом Церкви, а з другого боку дасть нагоду навіть малим громадам витати в себе Архипастиря Церкви.

Громади, що бажають витати в себе о. Владику лише в неділі або свята, повинні негайно написати про це до Консисторії або порозумітися зо своїми парохами.

Під цю пору о. Владика перебуває в окрузі Толстой-Вайта, а дальше стоять на черзі округи Сенді Лейк-Россборн та Давфин.

Дано в Вінніпегу, Ман., дня 10-го липня, 1936.

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

Адреса Консисторії:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada, 7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man.

нім з кращих ресторанів в місті й було на нім понад 450 гостей. По обіді й по промовах переведено збірку на ціль сплати довгу, що тяжить на церкві. Збірка принесла $954.05.

Свято закінчено виставою „Запорожець за Дунаєм“, яке випало надзвичайно гарно.

Монтреальська громада за десять літ свого існування вибилася, під оглядом чисельности, церковної дисципліни та релігійности, на перше місце. Коли буде дальше так щиро й завзято працювати, то можна надіятися, що за других десять років вона дасть почин до створення в Монтреалі ще одної парафи, як дочерної. Це є можливе. Українців в Монтреалі багато, а ідея Рідної Церкви, яку плекає та поширює громада св. Софії, знаходить між ними що раз більше прихильників. Перед Монтреалом світла будучність.

СПОМИНИ.

(З нагоди 10-літнього Ювілею Укр. Прав. Церкви св. Софії в Монтреалі).

В життю кожної людини бувають важні моменти, що їх годі забути через ціле своє життя. Моменти ці можуть пригадувати нам приємні події з нашого життя, або й хвилини нашого тяжкого горя. З нагоди 10-ти літнього ювілею Української Православної Церкви св. Софії в Монтреалі, вяжуть мене, як її духовного провідника, деякі спомини, з якими бажаю поділитися з ширшим загалом наших вірних.

Боже Провидіння поставило мене на шлях служіння Рідній Матері Церкві, яка всецїло віддається проповіданню слова Божого, та ширенню братньої любови поміж українським народом. На цій, Богом витиченій дорозі, приходилось переживати мені тяжкі й прикрі моменти, а були й хвилі, що їх приємно пригадується в час перегляду 10-ти літньої праці нашої церковної організації.

Мої спомини вяжуться з конференцією духівництва, — членів Консисторії, та членів заряду Братства, що відбулася в Йорктоні, Саск., в днях 2 й 3 вересня, 1925 р. й на якій перший раз було порушено справу організування парохії в місті Монтреалі. Тоді то й вирішено, щоби післати двох священиків на схід, а іменно: о. С. Гребенюка до Торонта, а мене до Монтреалу. Рішення це запало на основі докладного зреферовання обставин в Східній Канаді, та можливостей організування там Рідної Церкви, головою Консисторії Всч. о. С. В. Савчуком, якому припала честь правити перше Богослуження в Монтреалі 14-го червня, 1925 р. Зреалізування цього пляну наступило аж в місяці серпні, 1926 року.

Перед приїздом до Монтреалу, обслуговував я в Саскачевані околицю Шіго, Інсінґер, Тідор, Фовм Лейк, Йорктон, Радимно, та доїзджав часом на північ аж в околицю Мелфорт й Брукcбі. Околиця Брукcбі-Ратнер витала мене в себе як першого українського православного священика. Шалена аґітація зо сторони католицької церкви стягнула на це перше Богослуження кілька соток людей, що прийшли подивитися, як то священик Української Православної Церкви буде правити Службу Божу в „шараварах“. Проповідь приходилось говорити з церковних сходів, бо маленька церковця не могла вмістити всіх, що раді були послухати голосу Рідної Церкви та Богослуження, що правилося в тій околиці перший раз в українській мові. Пригадую, як нині, ті радісні обличча наших Рідних Братів, що зо сльозами в очах слухали поклику Рідної Церкви ,ставати в її ряди, та працювати на її користь, та на славу українського народу. З того часу почало там розвиватися релігійно-народне життя й ті шановні отці, що обслугували пізніще ці околиці, як о. Стратійчук, Грицина, Мельничук, Ґалицький, Дмитрів та теперішний парох о. Березіцький, могли би сказати дещо більше й з авторітетом про моє повище твердження.

В самій околиці Шіго, де й був мій осідок, йшла рівнож постепенна праця при помочі тамошніх парафіян, надзвичайно гарно. Це був період боротьби з т. зв. „кацапщиною“, цебто зо впливами російської церкви, що тісно була обснувала своїм павутинням наших рідних братів з зеленої Буковини. Старше покоління, що держалося в своїй несвідомости тої кацапщини, не могло спинити молодіжи, що почала була горнутися до Рідної Церкви, та до праці при Народнім Домі, в якім кипіла народня праця. Рідна Школа, що існувала при Народнім Домі, в якій приходилось мені учителювати, зросла була за короткий час до числа 40 дітей. Діточі концерти й вистави притягали глядачів з далеких околиць. Під проводом моєї дружини, засновано Жіноче Товариство, яке розвинуло було дуже пожиточну діяльність, як на церковній, так і на народній ниві. Довгими зимовими вечорами провадилася наука для тих жінок-членок, що не вміли читати й писати, курси навчання читання й писання. Словом, душа радувалася тим народнім здвигом, що під впливом Рідної Церкви, почав набирати все більш конкретних форм визволення з духових кайданів.

Ми часто говоримо, що наш нарід не доцінює праці тих, що поміж ними працюють. Зо свого, вправді короткого досвіду, скажу, що таке твердження не все правдиве. Вистарчить, щоби пригадати собі те пращання, що громада в Шіго устроїла, пращаючи нас в далеку дорогу — до Монтреалу — щоби зрозуміти ту щирість та доброседечність, з якими до нас відносилися всі парафіяне тої околиці. В своюму життю пригадую тільки кілька подібних випадків, що так сильно потрясли були цілою моєю істотою. Пригадую той мент, коли пращав в дуже молоденькому віці своїх улюблених Родичів йдучи на війну. Пригадую першу сльозу в очах мого покійного й незабутнього батька, не згадуючи вже про все побиваючуся матір, що висилали свого сина, одиноку їхню надію на старші літа, боротися за чужі інтереси, за чужу справу — не маючи певности, чи побачуть його ще живим.

Пригадую рівнож момент, коли по невдачних змаганнях за кращу долю свого народу — пращався з Рідною Землею, покидаючи за собою на деякий час свою дорогу дружину, а батьків своїх раз на все, виїзджаючи в далекий світ — Канаду, шукати кращої долі. Тільки ті можуть зрозуміти ту страшну розпуку, що самі переживали подібні трагічні хвилі в свойому життю.

До цих потрясаючих переживань належать й мої спомини про пращання зо Шіго. Можливо, що на перший погляд, буде виглядати дивним, що ставлю це на рівні з попередними примірами, маючи на увазі, що в цьому випадкові немає таких сильних зворушаючих моментів, всеж таки про пращання зо своїми духовними дітьми не забуду ніколи. Те щире й сердечне відношення до моєї дружини й до мене викликало ці глибокі почування, що ставлять на рівні батька, якого випроваджують його власні діти в далеку й непевну дорогу. Ще й досі бачу всі ті засумовані лиця й заплакані очі, що в останнє проводили нас в далеку дорогу — до Монтреалу. Ще й досі памятаю їхні останні слова, коли вам там буде зле, повертайте назад до нас. Цю подію треба було бачити, щоби зрозуміти, чому я зачисляю її до таких важних моментів свойого життя.

Сіпіярський поїзд мчався стрілою, минаючи маленькі фармерські хати, з якими я так був зжився, і з кождою хвилиною зближував нас до нашого нового осідку праці — до найбільшого міста в Канаді — Монтреалу. Це зближення витворювало в нас ріжні почуття. Відчувалось заздалегідь, що тут прийдеться зводити завзяту й тяжку боротьбу за життя найважніщої української духової інституції — за Рідну Церкву українського народу. Кожної хвилини насувалось питання, як приймуть діти свою Рідну Матір, чи не забули за неї цілковито, чи послухають її матірнього голосу, чи чужі церковні впливи не відвернули уваги її рідних дітей від себе? І так снувалися тяжкі думи безвпинно — на які годі було поставити конкретну відповідь.

На перше Богослуження, що правилося мною 22-го серпня 1926 р. в сирійській православній церкві, зійшлося чимало цікавого народу. На перший погляд здавалося, що все піде своїм правильним шляхом, бож годі було собі уявити, щоби хоч бодай свідомі люде не зрозуміли ваги Рідної Церкви. Сталося однак інакше. В першу чергу почала греко-католицька церква шалену аґітацію проти нашої Церкви, не вибираючи по старому правилу в засобах боротьби маючи на увазі, що ціль освячує средства. Посипалися наклепи й на мене, як на її духовного провідника. Ховаючися за спину римо католицької церкви, та уживаючи її впливів, почалася навіть нагінка перед урядовими чинниками квебекської провінції, представляючи нас перед провінціональним парляментом большевицькою орґанізацією, що під покришкою церкви хоче пропаґувати свої гасла. В наслідок цеї „християнської“ роботи, наших таки братів українців, відкинув парлямент прохання о чартер для нашої церкви в 1928 р. (Для пояснення наведу, що в цій провінції кожда церква мусить мати чартер, бо тільки тоді має право вести метрикальні книги).

Маючи на ціли зломати наш опір й знеохотити наших членів до дальшої праці, не переставали наші „брати“ працювати проти нашої церкви й тоді, коли ми подалися в друге по чартер, маючи при цьому рівнож і те на увазі, що таке подання о чартер коштує поважні суми грошей. Тяжкими зусиллями нам вдалось таки добитись до свого права й одержати чартер, однак це коштувало надзвичайно поважну суму грошей, невтомної енерґії та рівноваги духа в тих наших парафіян, що твердо стояли при свойому й вірили у святість тої справи, для котрої так щиро й зо самопожертвованням працювали. Нікуди правди діти, що такий стан міг задержати в той час при нашій церкві тільки сильних духом людей, та що при таких обставинах годі було поширювати скорим темпом нашу церковну орґанізацію, бо з кожного боку було чути сумніви щодо існування нашої церкви, бо мовляв католицька церква ніколи не допустить до того, щоби православна церква дістала право законного існування поруч із другими церквами.

Не дивлячись на вислід, чи провінціяльний парлямент віднесеться при-

хильно до справи нашого чартеру, чи ні — горстка ентузіястів взялася до купна церкви, й вже 1929 законтрактувала будинок для свойого вжитку. По переведеній направі долішньої частини, в якій приневолені були правити Богослуження й рівночасно вживати на інші підприємства, як ставлення театральних вистав й концертів, праця пішла далеко живавіщим темпом. Вже було щось, що обєднувало всіх — свій церковний будинок. Кампанія за жертвами на заплату першої рати виказала аж надто ясно, що ніяка ворожа аґітація не спинить розпочатого діла, та що з нашого наміченого шляху не відверне вже ніхто, мимо всяких перешкод зо сторони наших „добрих приятелів“.

Ця сильна витревала праця перекреслила всі їхні лихі заміри відносно нашої церкви. При вулиці Делорміер ч. 1899 в найбільшому місті Канади, серед безмежного католицького моря, пишався вже скромний — однак свій власний церковний будинок, що мав статися осередком релігійно-церковного життя свідомої частини українського населення міста Монтреалу. А коли ще в додатку до того 4-го квітня 1931 р. одержано провінціяльний чартер, що давав нам право леґального існовання з другими церквами, то радости наших щирих парохіян не було кінця. Цей момент рівнож зачисляю до одного з тих ,що глибоко врізалися в мою память. Ця подія впевнила мене, що навіть найтяжші трудноші й перешкоди, можна побороти витревалістю та безвпинною працею. Це був світлий момент в життю цілої нашої парохії й як такого, згадую в цей історичний час нашої громади, святкування її 10-ти-літнього ювілею. Це була щедра заплата для всіх тих, щирих й титих працівників, що віддавали весь свій вільний час, свою працю й незломну віру для добра Рідної Матері Церкви.

Від того часу, мимо страшної фінансової скрути, що зачепила всіх наших парохіян, а найтяще нашу церковну орґанізацію, йдемо при Божій помочі постепенно вперед. Ряди парафіян збільшаються з року на рік. Наша церква здобула собі повагу не тільки серед рідного українського народу, але також й поміж чужинцями. За останних десять років свойого існування збогатилася наша парафія в гарну й примірну молодь, що вже від тепер приготовляється до того, щоби гідно вступити в сліди своїх батьків.

Зробивши коротесенький перегляд 10-літньої праці з її надзвичайно тяжкими й прикрими переживаннями, гляджу бодро в будучність й з вірою, що Божа Щедра Рука буде й надалі опікуватися храмом українського народу, його Рідною Церквою. На цьомуж місці складаю від своєї дружини й від себе сердечну подяку за щире відношення до нас особисто, всім тим, з ким нам приходилося через цих довгих 10 літ працювати, рівнож подякувати їм за всю, повну їхньої жертвенности й праці діяльність на користь Рідної Церкви.

Нехай Господь Милосерний нагородить всім вам за це стократно.

о. В. Слюзар.

КРІВАВІ ПОДІЇ.

В Пшитику, коло Радома недавно розбиралася справа крівавих подій. Селяне почали бойкотувати жидів, а жиди зі зброєю в руках виступили проти селян, що зїхалися на торг. Селяне в відповідь поставилися так само.

З ДІЯЛЬНОСТИ ЖІНОЧОГО Т-ВА „ДОНЬКИ УКРАЇНИ“

(З нагоди 10-літнього існування Укр. Прав. Церкви в Мнотреалі).

Відродження Рідної Церкви в Монтреалі спонукало заснування Жіночого Товариства, що прибрало собі дуже гарне імя „Доньки України“. Перші організаційні збори відбулися 10 вересня, 1926 й на них постановлено рівночасно вступити в ряди зорганізованого жіноцтва по цілій Канаді, цебто в „Союз Українок Канади“, що якраз того самого року поставив підвалини під могутню жіночу організацію, що начислює під цю пору кількадесять дуже активних відділів.

На початок вписалося було до нашого Товариства 18 членок. Із цього малесенького зерна, посіяного на добру ниву жіночих сердець, розрослася наша жіноча організація до числа 70 членок. Свідомість української жінки зростала з року в рік, а з цею свідомістю зростало й наше Товариство.

Переглядаючи рекорд праці нашого Товариства за останніх 10 літ, стає прямо неймовірним, що та муравлина праця могла дати такі гарні наслідки. Праця ця була ріжноманітна, охоплювала вона все те, що входило в обсяг начеркненого статуту. Головною ціллю було обєднувати українське жіноцтво, а обєднано працювати в користь місцевої Української Православної Церкви, як морально так і матеріяльно піддержувати Рідну й Недільну Школи, в яких виховується наше молоде покоління, а дальше піддержувати рух українського жіноцтва та взагалі помагати освідомлювати українську жінку в її обовязках відносно своєї нації.

Обовязки, що взяло на себе молоденьке наше Товариство, були досить великі й треба було вживати чимало зусиль, щоб їх виконувати. Першу й головну ціль: обєднувати жіноцтво для праці біля нашої церкви вдалося виконати на загал досить добре. Членство зростало й дальше зростає, запал до праці дуже гарний, так, що все те, що намічено було для виконання, не оставало тільки звичайною паперовою ухвалою, а противно виконувано, як зарядом так і членками, по змозі їхніх сил як найкраще. Стара наша приповідка каже, „що не в скількости, а в якости сила“. В нас, дякувати Богові, знайшлась і скількість і якість.

З хвилею купна церковного будинку, прийшлось і нашому Товариству взятись інтензивніще до праці й помагали здобувати фінанси на ріжні виплати, що були сполучені з цею купівлею. Устроювано чайні вечерки, вишивано ріжні ручні роботи, як накривала на ліжка, пошевки, подушечки, дальше уряджувано річні базарі, спільні обіди і тим подібні підприємства, щоби в той спосіб доложити від себе хоч бодай маленьку цеголку під будову Рідної Церкви. Чимало спричинилося наше Товариство до прикрашення нашої церкви, пожертвувавши дуже гарний образ, світлі ризи й багато менших річей, що годі їх тут всіх вичислити. Кождого року Божий Гріб був прикрашений живими квітами дбайливою жіночою рукою. Подбала ця дбайлива рука й про збогачення театральної ґардероби, якої бракувало в драматичнім гуртковi при Товаристві „Запорожська Січ“.

При цьому всьому не занедбувалося просвітної роботи. Щоб було з чого черпати знання, заохочував заряд Товариства до передплати жіночих часописів „Жіноча Доля“, „Нова Хата“, що виходить в Рідному Краю, як рівнож і канадійського „Українського Голосу“, що містить сторінку для Союза Українок Канади, та рівнож до передплати нашого церковного органу „Вістника“. В цілі збудження національної свідомости української жінки, устроювано святочні концерти в честь наших славних жінок: Наталі Кобринської, Ольги Кобилянської, Лесі Українки, на яких то святах виголошувано відповідні до хвилі реферати. Активну участь брало наше Товариство у святах нашої державности, та шевченківському святі. Зокрема мусимо відмітити, що наше Товариство почало перше між українськими товариствами в Монтреалі святкувати „День Матері“, що з року на рік прибирає чим раз більших обемів. До просвітної роботи треба вчислити й всі ті виклади та промови, що виголошувано в тісніщому крузі нашого Товариства, в яких порушувано важні питання загального народного характеру.

По змозі своїх сил не забувало наше Товариство й про українське народне мистецтво. Устроювало для дітей Рідної Школи курси навчання вишиття, писання писанок. Рівнож брало наше Товариство участь у виставі ручних робіт, що її улаштовувало місцеве англійське жіноче товариство, не згадуючи вже про висилку наших експонатів на виставу Союза Українок Канади до Саскатуну.

Оце в коротеньких рисах булоб все те, що входило за 10 останніх років в обсяг нашої праці. Коли робимо підсумок цеї нашої праці, що може на перший погляд виглядала нам, коли ми її творили, досить маловажною, то тепер дивлячись з десятилітньої перспективи на ню, бачимо плоди тої маленької праці, що принесли дійсно великі користи для нашої церковної орґанізації взагалі, а для кожної членки нашого Товариства зокрема.

Нашим щирим бажанням з нагоди 10-літнього ювілею нашої церковної орґанізації є, щоби вона й надальше розвивалася й охоплювала широкі маси українського населення в Монтреалі, та щоби стала нашим правдивим церковно-національним огнищем.

Памятаймо, сестри, що сповнення цього бажання буде залежати до певної міри від нас жінок. Орґанізуймося в сильне Жіноче Товариство, бережім наш дім — нашу святиню — перед моральною заразою, виховуймо наших діточок при помочі Рідної й Недільної Школи, бо тільки від релігійно-морально й національно вихованої молоді можна очікувати кращої долі для нашого поневоленого народу.

Л. Слюзар.

НАПАД НА СВЯЩЕНИКА.

„Львівська „Нива“ з 7-го червня ц. р. подає: На о. М. Вовчука, пароха Косова, повіт Чортків, напали в ночи бандити, зачали стріляти, а коли він скрився до приходства, зачали облогу приходства. Люде збіглися і ратували свого пароха.

Ніяких пояснень, ні здогадів „Нива“ від себе не дає, а це каже здогадуватися, що тими „бандитами“ були римо-католицькі бандити. Адже ж їх повно всюди в Східній Галичині. Їх всі знають і бачать. Вони на кождім кроці йдуть розбоєм проти українців, маючи всюди піддержку католицького польського уряду. Отже українським часописам не вільно про них багато писати.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Видає Українська Православна Видавнича Спілка.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю — $1.50 на рік.

THE HERALD
Published semimonthly by the
Ukrainian Orthodox Publishing Company
Subscription per annum:
In Canada — $1.00. — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3684, WINNIPEG, MAN.

350-ий ЮВІЛЕЙ СТАВРОПИГІЙСЬКОГО БРАТСТВА.

Картка з Української Історії.

До Церковних Братств, що в Історії України занимають поважне місце, належить Львівське Ставропигійське Братство.

Малі Церковні Братства заводилися в перших часах християнства на Україні. Зпочатку мали вони малі, вузко місцеві цілі, а зчасом їх діяльність набирає великої громадської сили.

Церковні Братства набирають значіння в 16-ім до 17-го віку. Був це вік, коли напір католицизму на Українську Православну Церкву був великий. Польща робила, що могла, щоби Православну Церкву ослаблювати. З другої сторони приготовляла „унію".

Тоді вибивається на українській землі Львівське Успенське Братство — цебто Братство при Церкві Успення Богородиці. Найдавніша вістка про це Братство сягає 1463-го року. Воно стало взором для інших подібних Братств.

Загальні задачі поважніиших Церковних Братств, були такі: Братство мало дбати про ведення Церкви, її прикрасу, догляд і т. п. Дальше до Братства належало удержання школи при Церкві, чи старанням Церкви. Третою справою Братства було вдержування шпиталю — цебто допомоги слабим, старим, калікам, отже громадська допомога потребуючим.

До Братства вписувалися місцеві Українці, звичайно найсвідоміші і найщиріші. Вся сила Братства, складалася з заможних членів церковної громади. Але до Братства вписувалися і бідніші, а також і дуже багаті люде — пани, шляхта. Читаємо, що прим. гетьман Сагайдачний записався був до Київського Братства разом з усім козацтвом.

Закони в Братствах були строгі. Означено було, як братчик має поводитися, брати участь в нарадах, піддержувати працю Братства грішми і працею. До байдужих Братство ставилося дуже строго.

Під напором Польщі Православна Церква слабла. Поляки висували на епископські становища людей невідповідних, або й цілком поганих, щоби Православна Церква не тільки не мала від них помочі, але щоби мала шкоду. Ослабивши так Церкву — поляки опісля показували на ню пальцями, як безвартну. Отже до ратовання Православної Церкви взялися тоді Братства — найперше ж Львівське.

На Новий Рік 1586 заїхав до Львова антіохійський патріярх Йоаким, отже братчики предложили йому новий плян своєї роботи і просили благословення. Бачучи лихий стан Церкви і добрі заміри братчиків, патріярх наділив Братство великими правами. Воно могло контролювати роботу священиків й епископів.

Кажуть історики, що патріярх поступив нерозважно. Сяк же чи так, а Братство не могло також дати запоруки, що воно непомильне. Або що воно морально не підупаде. Дотого ж церковні справи не були для братчиків щоденним обовязком, як бувають для духовенства, отже братчики могли тих справ як слід не розуміти. І ще дещо подібне можна на такий лад сказати.

Однакож з другої сторони Братство лишалось для тодішних обставин одиноким способом ратунку. З одної сторони напір польського уряду і польського духовенства, з другою самолюбство і безідейність тих владик, яких тоді з волі Польщі Православна Церква мала. Само собою виходило, що сам нарід мусів свою церковну, а з нею і культурну та політичну справу брати в руки.

Львівське Братство на довгий час стало великою українською силою. Воно заснувало у Львові школу, що славилася широко добрими науковими силами. Тут мабуть вчився і пізніший київський митрополит Петро Могила. Дальше Братство постаралося про друкарню, що на ті часи були величезної ваги справою. Братство удержувало шпиталь. Було власником Онуфріївського монастиря. Братство виступало як і політична сила, коли напір Польщі треба було спиняти.

Взагалі значіння Львівського Ставропигійського Братства, як і всіх подібних Братств по багатьох других містах України зводиться до боротьби з Польщею і з унією і скріплення української справи.

Згадати ще треба, що проти Братства, як контролюючої встанови, виступили епископи, яким Братство ставало в дорозі. Виходила додаткова боротьба, що багато шкодила роботі Братства, однакож цего обминути було годі. Та хоч і з клопотами, але Братство було тоді дійсним кращим представником і заступником Українського Народу.

Завдяки Ставропигійському Братству православіє держалося у Львові дуже сильно. Воно ніколи добровільно унійному напорови поляків не піддалося.

Бачучи, що православних українців до унії ніяк намовити, львівський епископ Шумлянський в саме свято Петра і Павла, 1700 р., силою заняв львівську успенську, отже братську Церкву для униятів. Коли братчики Церкву замкнули, Шумлянський закликав польське військо і воно сокирами Церкву відчинило.

По такім насильстві Братство вдалося з протестом до короля і він заборонив Шумлянському забирати силою майно Братства, або силувати його до унії.

Відтепер почав Шумлянський вживати інших способів, щоби Братство до унії потягнути. Почав в святоюрській друкарни друкувати церковні книжки, чим зменшив доходи Братства з розпродажі книжок. Почав намовляти братчиків до приняття унії.

В 1704 прийшло нове лихо. Шведи здобули Львів і заряд міста вложив на Братство таку суму на окуп, що обдер його до послідного. Поза тим поляки заборонили братчикам порозуміватися з патріярхом погрожуючи смерною карою.

Опинившися в такім безвихіднім положенню, Братство згодилося приняти унію.

Так 2-го травня 1708 р. братчики заявили перед Шумлянським, що приймають унію. Це був кінець православія у Львові — цебто перед 228 літами.

Однакож православіє держалося в Галичині деінде аж до 1786 року, а то в монастирі, що звався Скит Манявський, в Богородчанськім повіті. Закінчилося воно тим, що цісар Йосиф II скасував цей монастир 1786 року, отже перед 150 літами.

По приняттю унії Братство не було для українців ніякою силою. А відколи почалось відродження української свідомости в Галичині, майном Братства (це нині „Ставропигійський Інститут") орудували москвофіли й українцям годі було його в свої руки перебрати. Це тому, що всі, яким зріст української сили не був любий, піддержували москвофілів. Нині піддержує їх Польща.

Цего року якраз 350 літ від часу, як Львівське Успенське Братство дістало від патріярха широкі права, а з тим й імя „Ставропигії" (Оборони Хреста).

З тої „нагоди" відбулося у Львові цего року, в Томину (Провідну) Неділю ювілейне святкування. Свято складалося з двох частей, а то: 1) з Служби Божої, в Успенській Церкві, що її відправив еп. Будка з проповіддю, і 2) з концерту, що був вечером. Бесіди на концерті були в мові російській і „язичієм", цеб то таким, що ні російське, ні українське. На святі був також польський архиепископ Твардовський, був православний львівський парох Филотей, та парох Успенської Церкви і ще один священик.

Таке доносять галицькі часописи.

Саме собою виходить, що таке нинішнє львівське ювілейне свято, це наруга над історією й іменем Братства. Коли перед 350 літами Братство почило свою славну народну працю, воно було інституцією православного Українського Народу. З Московщиною його ніщо не вязало. Що ж до унії (що почалась зараз 1595 року) і Польщі, то Братство вважало їх ворогами Українського Народу і провадило з ними боротьбу.

Нині „ювілейне свято" Братства владжують якраз ті, які були і є ворогами Українського Народу. На святі представники ворожих українцям сил — москвофіли, поляки, та уніяти, що по волі чи неволі, але на чужій службі. Так... всі вони мусіли відчувати в душі не 350-літний ювілей Братства, але ювілей ворожої перемоги над Братством.

Дійсне ювілейне свято Ставропигійського Братства можуть владжувати лише українці — ті українці, що мають нині ті цілі й напрями, які Братство ставило собі перед 350 літами. Такий спомин може дати українському життю багато мудрих вказівок, багато науки, як в братський спосіб — звязавши себе тісно в одну силу, скріпляти себе і відпирати ворожий напір.

ЖИТТЯ Й СТРАЖДАННЯ СВЯТИХ ЄВАНГЕЛИСТІВ.

ЄВАНГЕЛИСТ МАТЕЙ.

(На підставі Св. Письма та ріжних переказів).

Святий Апостол і Євангелист Матей прозванний Левієм, був сином Алфея; жив в місті Капернаумі Галилейському. Він був чоловіком заможним і займав посаду митаря. Земляки ним нехтували і гордували, як і всіма подібними до нього людьми. Але Матея хотяй і числили за грішника, то в той час він був не тільки не грішним, а значно ліпшим ніж ті, хто гордився своєю фарисейською праведністю. І от Господь звернув свою божественну увагу на цього, всіми занедбаного чоловіка. Одного разу, коли Господеві прийшлося бути в місті Капернаумі, Він вийшов в супроводі народу з міста і пішов до моря. На березі Він побачив в митниці Матея. І сказав йому Господь: „Іди за Мною". Почувши ці

(Продовження на стороні 5-ій.)

ЄВАНГЕЛИСТ МАТЕЙ.

(Продовження зі сторони 4-ої.)

слова Господа не тільки тілесними ухами, але й душевними, він зараз же встав з свого місця і, залишивши все, пішов за Христом. Матей не роздумував і не дивувався, що Великий Учитель і Чудотворець зве його, митаря, котрим всі гордують.

Він всім серцем обняв слова Його і без всякого сумніву пішов за Христом. З радости Матей приготував в своїй хаті велику гостину. Господь не зрікся запрошення і завитав до хати Матея. І зібралось в хаті Матея багато його сусідів, приятелів і знакомих — все митарі та грішники були за столом разом з Ісусом і учениками Його. Там же трапилось бути декому з книжників та фарисеїв. Побачивши, що Господь не гордує грішниками та митарями, але гостює з ними разом, вони ремствували і говорили ученикам Його: „Що це Учитель ваш їсть і пе з митарями та грішниками?" Господь же, почувши слова їх, сказав їм: „Не для здорових треба лікаря, а для недужих. Я прийшов не праведників, а грішників призвати до покаяння".

З того часу Матей залишив свою господу і пішов за Христом і як вірний ученик Його, після того не покидав Його. Скоро він сподобився бути зачисленим до 12 вибраних апостолів. Разом з другими учениками Господа Матей ходив з Ним по Галилеї і Юдеї, слухав Його божественну науку, бачив несчислимі Його чудеса, ходив з проповіддю до погибших овець дому Ізраїльського, був свідком Його страждань на хресті і спокутуючої смерти Спасителя і славного вознесіння Його на небо. Після Вознесіння Господнього і після того, як зійшов Святий Дух на апостолів, святий Матей спершу разом з другими апостолами залишився в Палестині і проповідував святу Євангелію в Єрусалимі і його околицях. Але надійшов час, коли апостоли, залишивши Єрусалим, повинні були розійтись і йти до ріжних народів, щоб привернути їх до віри Христової. Перед тим, як мали апостоли залишити Єрусалим, єрусалимські християне, які походили з Юдеї, просили апостола Матея передати їм на письмі діла та науку Ісуса Христа. На це прохання згодилися і інші апостоли, що перебували в Єрусалимі. І святий Матей, виконуючи загальне бажання, написав Євангелію, не багато років після вознесення Христа на небо.

Залишивши Єрусалим, святий апостол Матей проповідував Євангелію в багатьох країнах. З наукою про Христа він пройшов Македонію, Сирію, Персію, Парфію, Мідію і обійшов всю Етіопію, на котру впав йому жереб, і просвітив її світом евагельського розуміння. Нарешті научений Духом Святим, прийшов він в землю людоїдів-чорношкірих людей, людей жорстоких, ввійшов в місто, що звалося Мирмеїн і там, навернувши кілька душ до Господа, висвятив їм на епископа свого сопутника Платона і улаштував там невелику церкву; сам же вийшов на сусідню гору, і перебував на ній в пості та гарячій молитві до Бога, молячись про навернення того невірного люду. І зявився йому Господь під видом чудового юнака, який мав в правиці жезл, і привитав його. Потім простягнув правицю і, віддаючи святому апостолові жезла того, Він наказав йому зійти з гори і встромити жезла в землю перед дверима збудованої ним церкви. „Жезл цей — казав Господь, — силою Моєю виросте високим деревом і дерево те вродить багато плоду, який буде великим та солодким і кращим за всі інші садові плоди, а з під коріння того дерева потече струмочок чистої води. Умившись водою з того струмочка, люде матимуть гарні лиця і всякий, хто покоштує плодів з того дерева забуде свої звірячі звичаї і стане добрим та смирним чоловіком".

Матей взяв жезла з рук Господніх, зійшов з гори і пішов до міста, щоб виконати те, що було йому наказано. В князя того міста, на імя Фульвіяна, жінка та син були біснуватими. Здибавши на дорозі апостола, вони почали кричати на нього дикими загрожуючими голосами: „Хто післав тебе з цим жезлом на погибіль нашу?" Апостол заборонив нечистих духів і вигнав їх, а ті, що сцілилися, поклонились апостолові і смирненько пішли за ним. Дізнавшись про повернення апостола, епископ Платон зустрів його разом з клиром і святий Матей ввійшов в місто, і наблизившись до церкви, зробив так, як йому було наказано: встромив в землю врученого жезла і зараз же, на виду у всіх, жезл виріс великим гилястим деревом і на ньому зявилися чудесні плоди, великі та солодкі, а з під коріння потік струмочок води. Всі, хто бачив це, дивувався. Все місто зійшлося дивитися на тее чудо і їли плоди з того дерева і пили чисту воду. А святий апостол Матей, стоячи на високому місці, проповідував людям Слово Боже на їхній мові. І зараз всі увірували в Господа, і охрестив їх апостол в чудотворному струмочкові. І всі людоїди які охрестилися, згідно слову Господньому, виходили з води гарними людьми: душа їх була білою і гарною, бо вони скинули з себе ветхого чоловіка і зробилися новими людьми-християнами.

Дізнавшись, що трапилося, князь спершу тим втішився, що жінка і син сцілилися, але потім, навчений нечистим, розгнівався на апостола, за те, що весь нарід ішов до нього, залишивши своїх богів, і задумав погубити його. Але ж в ту ніч до апостола явився Спаситель, наказав йому бути бадьорим і обіцяв бути з ним в наступаючих скорботах. Коли ж настав ранок і апостол разом з віруючими співав хвалу Богові, князь післав чотирох воїнів взяти його, але коли вони прийшли до храму Господнього, то зараз їх огорнула темрява і вони ледви змогли повернутися назад. Коли ж їх запитали, чому вони не привели з собою Матея, вони відповіли: „Ми чули, як він говорив, але бачити і взяти його не могли".

Ще гірше розгнівався Фульвіян. Він післав ще більше озброєних воїнів і наказав їм силою привести Матея, а коли хто буде противитися і захищати його, то тих убивати. Але і ці воїни повернули ні з чим, бо коли підійшли до церкви, небесний світ освітив апостола і вони не могли дивитися на нього і через те їх обняв великий жах і вони, кинувши зброю, прибігли назад напів мертві від страху і розказали князеві про все, що трапилося з ними. Князь Фульвіян страшенно розгнівався і сам пішов, забравши багато слуг, бажаючи схопити апостола. Але не встиг він наблизитись до апостола, як зараз же осліп і став просити, щоб йому дали проводиря, і почав потім благати апостола простити йому гріх його і просвітити йому очі його. Апостол перехрестив очі князеві і сцілив його. Князь став бачити, але тільки очима тілесними, а не духовними, бо злоба осліпила його і таке велике чудо він приписав не силі Божій, а чарам. Взявши за руку апостола, він повів його до свого двірця, ніби бажаючи йому виявити свою пошану, а в серці думаючи спалити апостола на вогні, як чародія.

Але апостол, предбачаючи тайні та лукаві думки його серця, сказав князеві: „Мучителю облесливий! Чи скоро ти зробиш те, що задумав робити зі мною? Роби те, що сатана вложив до серця твого, я, як бачиш, готовий потерпіти все за Бога мого".

Тоді князь наказав воїнам схопити святого Матея, розложити його на землі лицем до верху, а руки та ноги кріпко прибити цвяхами. Як же ж це було зроблено, то слуги, по наказу мучителя, зібрали багато хворосту та дров, принесли смоли та сірки, і всім цим обложивши апостола святого Матея, — запалили. Але коли вогонь розгорівся великим полумям і всі думали, що апостол уже згорів, зненацька вогонь потух, полумя зникло, і святого Матея побачили живим, неушкодженим і хвалячим Бога.

Як побачив це народ, то обняв його сильний жах перед таким великим чудом і воздав хвалу Богові апостола. Але Фульвіян ще більше розгнівався. Не бажаючи признати Божу силу в тому, що трапилося, що охоронила живим та неушкодженим від вогню проповідника Христового, він обвинуватив проповідника, назвавши його чарівником. „Чарівництвом він, Матей, загасив огонь і залишився живим". Потім він наказав принести ще більше дров і хворосту і, кинувши це на Матея — запалити, а зверху поливати смолою. Крім того, наказав принести дванадцять своїх золотих ідолів і поставити їх кругом вогню і призвати їх до помочі, щоб їхньою силою Матей не міг позбавитися вогню і згорів би на попіл. Апостол же в огні молився Господеві Сил, щоб Він показав непоборимую Силу Свою, виявив би безсилля богів язичеських і осоромив тих, що покладають свої надії на них. І от зненацька огнене полумя з страшенним гуркотом кинулось на золотих ідолів і вони від вогню розтопилися, як віск, і крім того було обпалено багато тих невіруючих, що стояли біля вогню, а з розтоплених ідолів вийшло полумя подібне до змія і кинулося на Фульвіяна, загороджуючи так його життю, що він не міг втікти і тим позбавитися небезпеки, поки не звернувся до апостола, благаючи спасти його від погибелі. Апостол заборонив вогневі і зараз же полумя згасло і подібне до змія — зникло. Фульвіян з почотом хотів вивести святого з вогню, але він, помолившись Богові, помер, віддавши свою святу душу до рук Божих.

Тоді князь сказав принести золоте ліжко і на нього положили чесне тіло апостолове, неушкоджене від вогню і, одягнувши його в дорогий одяг, підняв разом з своїми вельможами і віс в свій двірець. Але він ще не мав твердої віри і тому назаказ зробити залізну труну, положити в ню тіло апостола, залити тую труну оловом і кинути в море, при цьому сказав своїм вельможам: „Коли той, що охоронив Матея цілим від огню, охоронить його також і від води, то дійсно Він є єдиний Бог і Йому будемо поклонятися, залишивши всіх наших богів, котрі не могли себе спасти від погибелі в вогні. Після того, як залізну труну з чесними мощами було кинуто в море, святий апостол в ночі зявився епископові Платонові кажучи: „Завтра іди на беріг моря, на схід від княжеського двірця і там возьми мої мощі, викинуті морем на беріг".

На ранок епископ в супроводі багатьох віруючих пішов на назначене йому місце і знайшов залізну труну з мощами святого апостола Матея, як йому

було повідомлено апостолом. Дізнавшись про те, прийшов і князь з своїми вельможами і цим разом твердо увірував в Господа Нашого Ісуса Христа, голосно сповідував, що Він є Єдиний Правдивий Бог, Котрий схоронив ненарушеним свого слугу Матея, як за життя — від вогню, так і після смерти — від води. І припавши до труни, де були мощі апостола, просив у святого відпущення своїх гріхів перед ним і твердо вирішив охреститися.

Епископ Платон, бачучи віру та сердечне бажання Фульвіяна, приготував його до святого хрещення, навчивши його святої віри і охрестив його. І коли він положив руку свою на голову його і хотів дати йому імя, то почувся з висоти голос, який казав: „Назови його не Фульвіяном, а Матеєм". Одержавши таким чином при святому хрещенні імя апостола, князь старався бути подібний до апостола і в свойому житті: скоро він передав свою княжеську владу другому, зрікся зовсім світової утіхи, віддався молитві в церкві Божій і епископом Платоном був висвячений на пресвітера. А коли через три роки епископ помер, то залишившому княжування пресвітерові Матеєві, явився святий апостол Матей і сказав йому приняти епископський престол після блаженного Платона. Прийнявши епископство, Матей щиро працював, розповсюджуючи Христову науку. Він відвернув багатьох від ідолопоклонства, привів до Бога, а потім сам відійшов до Нього, після довгого та угодного Богові життя і, стоячи з святим евангелистом Матеєм перед престолом Божим, молить за нас Господа, щоб і ми були спадкоємцями вічного царства Божого. Амінь.

ГОТОВИВ ДРУГОМУ СМЕРТЬ, А САМ ЗГИНУВ.

(Оповідання).

Оповідає переказ, що внук Володимира Великого, Борис, був князем в Переяславі. Тоді було багато малих князів на Україні.

Князь Борис був бездітним, тому на свого наслідника готовив він братового сина, сироту Константина, що жив на княжім дворі. Константин був гарним і думаючим, отже всі його дуже любили.

Та був оден чоловік, що не любив Константина. Був це Милош, дядько (вуйко) Бориса, що сам був рад стати Борисовим наслідником. Тепер він був „господарем двора". І рішив Милош Константина позбутися. Одного разу каже він Константинови:

— Молодим людям порада старших конче потрібна. І я маю для тебе малу пораду...

— А що таке? — запитав Константин, — я буду за все дуже вдячний.

І каже Милош:

— Князь каже, що коли ти подаєш йому чашу з вином, твій віддих дуже йому немилий. Це від якогось часу. Очевидно ти трошки нездоровий. Та воно пройде..

— Так щож мені робити? — питає заклопотаний Константин.

— Коли наближаєшся до князя, — сказав Милош, — то відхиляй трошки голову в сторону, а тоді твого віддиху князь не почує. Така моя порада.

Того самого дня пішов Милош до князя і каже:

— Прости мені, але мушу сказати не дуже милу річ. Константин був донедавна добрим хлопцем і я його дуже любив, а тепер не те... Безбожним став. А про тебе, князю, недобре говорить... Каже, що не може зтерпіти твого віддиху... Таким він став десь з тих часів, як на твій двір приїздили посли з Новгороду. Правда, він ще молодий, завтра може порозумнійшати, але князь повинен знати, що кругом нього діється..

Прийшла вечера. Константин, як це був його обовязок підніс чашу з вином перед князем, однакож звернув трошки в сторону своє лице, як це радив йому Милош.

Князь, що мав Милошеві слова на гадці, зараз це зауважив. По якімсь часі, коли таке повторялося, князь подумав.

— Милош правду каже! Сам я бачу, що цей хлопець стаючи передо мною, відвертається від мене. Значить — не любить, не поважає мене. Він готов мене з світа звести. Коли так, то не буде він моїм наслідником. І ще не так... Невдячних людей треба нищити! Отже зроблю я так, що нім сонце позавтра дійде до полудня, Константина вже на світі не буде. Така моя воля!

На схід від Переяслава були княжі цегольні. Там вироблялася вся цегла для будови княжих будинків.

Другого дня посилає князь післанця з письмом до головного цегольника, а в письмі було сказано:

— Моя княжа воля така, щоби вкинути в розпалену піч того, хто перший позавтра ранком прибуде до цеголень і запитає, чи княжа воля сповнена. Це мій приказ!

Слідуючого по тім ранку кличе князь Константина і говорить:

— Зараз збирайся і їдь до цеголень. Вони мають від мене важне припоручення, отже запитай, чи моя воля сповнена.

Почувши волю князя Константин зібрався, сів на коня і поїхав.

Переїхав він вже половину дороги, коли побачив церковцю, що стояла на краю невеличкого села. І подумав.

— Отже я нині не молився.Ніколи було — княжа воля! Однакож все таки Воля Божа важнійша, бо Господь Князь усіх земних князів..

Так думаючи побачив він, що Церква вже відчинена. Хтось лад в церкві робить. Або на зорі заносить молитву до Бога.

Без надуми привязав Константин коня до липи і ввійшов до церкви. Глянув — перед Царськими Дверми стоїть на колінах старець і молиться. Воскова свічечка горить в його руці.

Підійшов Константин обережно до кутка церкви, став на коліна, сперся руками на столець, що перед ним стояв і почав молитися. Молився щиро, ревно. Як моляться усі праведні люде.

Константин пішов був спати пізно, а встав дуже рано, отже почав сон його морити. І не минуло довго часу, як він вже спав твердим сном, поклавши руки й голову на столець.

Коли священик, виходячи з церкви побачив сплячого молодця, подумав.

— Видно, що праведна душа... Але мабуть струджений дуже. Та сон струджених, це також молитва... Нехай же Господь його благословить!

Священик вийшов потихенько з церкви і почав виполювати бурян з квіток. А Константин спав сном праведних. Вогкість поля, запах цьвітів, ранішний спокій, все те колисало праведну душу молодого чоловіка.

Милош, що був дорадником князя, попереднього дня знав, що має статися. Він нетерпеливо вичікував хвилі, коли почує, що Константина нема між живими.

Як же діждався ранку, коли Константин виїхав, Милош не міг знайти собі роботи. Довго ходив він сюди і туди, а там сказав:

— Мабуть якраз тепер Константина кидають в цегольну піч.. Так тобі треба! А ти не знав, за чим тебе князь посилає.. Тепер зберуся я і поїду, щоби на місци розвідатися, як все сталося.

Сонце підійшло понад ліси, коли Милош був коло цеголень. Зараз казав покликати головного цегольника і говорить:

— Мене прислав князь запитати, чи його воля сповнена.

Головний цегольник глянув і каже:

— Знаємо княжу волю і зараз буде, як князь бажає.

Тут покликав він других цегольників і приказав:

— Беріть його і киньте в тую піч, що раненько в ній вогонь розведено. Така княжа воля.

Милош почав пручатися. Почав грозити. Але його ніхто не слухав. За хвилину його тіло горіло і зникало в палаючім вогни.

Коли Константин пробудився, побачив, що він в церкви сам оден. І ніяково йому стало. Раз тому, що замісць молитися, він спав, а друге, що з княжим приказом опізнився. Отже вийшовши з церкви він лише поздоровив священика, попросив в нього благословення та вибачення, що в церкві спав, і поїхав.

В цегольнях йшла жива робота, коли Константин туди наблизився. Зараз він покликав головного цегольника і говорить:

— Прислав мене князь запитати, чи воля його сповнена.

— Так, точно сповнена, як князь приказав — сказав головний цегольник. — З винного вже і кости догорають.

— Якого?... Кого?... — запитав перестрашений Константин.

— Княжого надворного, господаря Милоша. Така була воля князя, щоби вкинути Милоша в цегольну піч. Отже вертай і скажи, що княжа воля точно виповнена.

З важкими думками вертав Константин на княжий двір. Чому таке сталося? Чим Милош так дуже провинився? А те, що сам він опізнився по дорозі, також його непокоїло.

Та ось вже княжий двір. Зустрів він князя, коли той виходив з палати. Князь здивувався побачивши Константина живим і питає:

— Невжеж ти злегковажив мій приказ?! Я приказав тобі їхати вчасним ранком до моїх цеголень...

— Прости князю, що я опізнився з поворотом, але я там був і воля твоя сповнена. Таку вістку я тобі приношу.

Князь не вірив словам, які чув.

— Як моя воля сповнена? — запитав він.

— А так, — сказав Константин, — що твій надворний господар, Милош, вже не жиє. Його вкинули нині ранком в цегольну піч, як була твоя воля.

Князь був розсудним чоловіком і бачив, що ціла справа для нього загадочна. Отже почав розпитувати Константина про все і все. А той оповів, як побачивши церкву пригадав собі, що не заніс ранішньої молитви до Бога; оповів, як на молитві в церкві заснув і тому спізнився.

В дальшій бесіді князь довідався про пораду, яку Милош давав Константинови. І так ціла справа вияснилася. Тоді каже князь:

— Не моя воля сповнена, тільки воля Всевишнього. Милош хотів твоєї смерти Константине, і мене він звів на злобу. Тепер бачу свій гріх. Солодкі були слова Милоша, але з смертоносною тайною. Тепер бачу, як Божа Рука виказала суд над винним, а тебе вратувала. Ти Константине, гідний молодець. Будь таким завсігди. Підлавай себе завсігди Божому Провидінню. А коли засядеш на княжім престолі — будь обережний. Не провіривши справи, не давай осуду. Бо такі як Милош є на світі. Дбай, щоби не зробити такого гріха, який я вчинив.

По несповна сімох літах засів Константин на княжім престолі і був він одним з кращих князів того часу.

(ПВ.)

„ВІСТНИК" є хлібом душі кождого православного Українця. Але, щоби він міг стало і на час виходити — треба, щоби його читачі не залягали з передплатою! А як Ваша передплата?

„ДНІПРО"
Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.
Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштує на рік $2.00
Передплату висилати на адресу:
"DNIPRO"
1851 Germantown Ave., Philadelphia, Pa

Світлина з вінчання п. Г. О. Василіва й панни Марусі Рипка, Белліс, Алта

ПРИМІРНЕ ВЕСІЛЛЯ.

(Белліс, Алта.)

На самі Зелені Свята відбулося в Белліс, Алта. вінчання укінченого теольога Г. О. Василіва з панною Марусею Рипка.

...йно Зеленими Святами перешкоджають дощі, тай цего року підчас приготування на весілля цілий тиждень перед Зеленими Святами ...хмари і непокоїли загадами...

В неділю на самі Зелені Свята ранком усміхнулось сонечко і подув зелененький вітрець, наче б сама природа благословила цей день на ще більше свято, як звичайно.

Місточко Белліс виглядало наче ... погідного літнього дня. Дружба з дружками, яких було аж 6 пар, ... з букетами та прибирали в ... з дому аж до церкви, бо в суботу не всгли все прибрати, а до того боялись, що дощ зіпсує, а тут не чудо, чудова погода, то і треба до гарної погоди пристосуватися.

Вже в десятій годині рано українська греко-православна церква в Белліс була прибрана, як на Зел. Свята ...сякою зеленню, а до того весільні дружки, з дружбами, принесли ще і по весільному своїми букетами. Церкву скоро заповнили і коли почалась відправа, ... половина присутних мусіла з браку місця в церкві стояти на дворі.

Відправив Богослуження о. Майба ... місцевої громади і з нагоди більшого свята дав довшу і ... проповідь.

Весільна церемонія відбулась надзвичайно гарно, а з нагоди більшого ... присутних, о. Майба попросив о малу жертву на місцеву церкву, яка ще недокінчена, і вже проситься, що треба докінчити. О. Майба пішов сам з тацою, що принесла з цеї нагоди досить гарну поміч під цей тяжкий час.

По відправі і шлюбі молодих, майже всі гості пішли з молодими на обід, а для молоді приготовили забаву на свіжім воздусі під зеленими деревами. Грала добірна музика і забавляла молодь.

На шесту годину пополудни було запрошення на весільний обід, але що всіх гостей не мож було разом помістити за столи, то обід продовжувався пізно до дванадцятої год. в ночи.

При обіді, як староста, або як з буковинська звуть, весільний батько, п. Йосиф Ясенчук представив весільним молодого теольога п. Василіва, який вчився в духовним семинарі в Вінніпегу. При цій нагоді сказав дещо і про теперішне положення цего одинокого духовного українського православного семинаря і попросив, щоби присутний п. Підручний, український агроном, який мав нагоду звідувати сей семинар, сказав щось більше.

Пан Підручний по кількох словах пояснення назначив коло кожного стола одного колектора і так перевели збірку на духовний український семинар в Вінніпегу. — Колекторами були п. старший дружба В. Шарик, який зібрав самий $17.45, п. Іван Шапка зібрав $5.25, п. М. Лемішка $4.00. Разом $27.00.

Жертвували слідуючі:

Панство Василіві	$2.00
Панство Чорнолюки	1.50
Панство Рипки	1.10

По 1 дол.: п-тво Ясенчуки, п-тво Підручні, Вол. Шарик (учитель), М. Яцю (учитель), Дмитро Семока, М. Садовий, І. Шапка, Д. Пундик, Л. Н. Черничан.

По 50ц.: В. Н. Гуцуляк, пані Гуцуляк, В. Баланко, пані Баланко, пані Чумер, Н. Гавінчук, О. Кушнір, І. Кохановський, М. Сандюк, І. Бойчук, Н. Скорейко, Н. П. Ковуб, І. Н. Черничан.

По 25ц.: І. Шуберт (учит.), М. Кулій (учит.), Г. Рипка, І. Черничан, В. Чумер, І. Паенко, Г. П. Шапка, Г. Стефюк, пані Яремчук, Д. Лупул, Т. Кравчишин, С. Маркоф, Н. Катинчук, А. Перетяк, І. Горук, І. М. О. О., пані Ірина Черничан, Н. Яремчук, А. Запотічний, Н. Глипзюк, С. Ропчан, І. Дребит, Н. Н.

По 20ц.: М. Лемішка.

По 15ц.: Н. Танчук.

По 10ц.: Парася Черничан, А. Петрук (учит.), В. Мигаран, Л. Кондратюк, І. Лейвис, Н. Гладзюк, Марія Прусак, Н. Н.

Разом $27.00

Гість.

ГОСТИВ У НАС О. І. КУСИЙ.

(Сторновей, Саск.)

Від довшого часу не було дописів про нашу місцевість і околицю, про життя українців і про їх діяльність і здаватосяб неначе ми приспані сном блаженним. Та воно так але не є. Місцевість Сторновей і околиця, замешкані і заселена більшою частиною українців. Є у нас збудована від 1928 року церква, та на жаль, через теперішню депресію ...ється відчувати брак Пар. Тому Є тут свідома молодь то пряці бо є досить гарний хор церковний.

Дня 7 червня в неділю загостив до нашої церкви з обслугою о. І. Кусий. Що день був погідний, то на богослуження прибули люде з поза місцевости Сторновей, так що церква по береги була заповнена. Підчас богослуження о. І. Кусий виголосив зворушаючу проповідь про любов Бога, любов ближнього, любов українського народа. О, як гарно звучали його слова, як гарно приймались вони в душі і серця наші.

По богослуженню був обхід довкола церкви, опісля на цвинтарі парастас по одній молоденькім, але щирім працьовникові так на полі релігійним, як і на ниві народній, бл. п. Василеві Ягольницькому. Неумолима смерть зірвала нам найгарнійшу цвітку нашої парохії, котрий працював сам і трудочував, организував нашу молодь до праці взаімної, зорганізував церковний хор, давав концерти, а гроші придбані дав ... на прикрашення церкви. Тому всі ми, що знали бл. пам. Василя зібралися громадно підчас парастасу на його могилі, аби помолитись за його душу, а о. Кусий виголосив зворушаючу проповідь, що кождому присутньому витиснула сльози з очей.

По парастасі відбулась в церкві катехизація для молоді, а опісля відчит для старших і молоді. І хоч уже була четверта година пополудні, люде вислухали відчиту з увагою, бо о. Кусий є з красномовних промовців і так гарно говорить до сердець людських, що не... годі ... слухати. Таких щирих працівників та патріотів як о. Кусий ... для справи нашої Рідної Церкви та для справи українського народу, нам треба як н... більше.

Ми парохіяни дякуємо о. Кусому за відправу і обслугу нашої парохії. Ми просимо Всевишнього, щоб додав ... Йому при силі та при добрім здоровлю, щоб він міг якнайдовше нести світло правди поміж нас українців на широких степах Канади.

І. Вінтоник.

ЗАВВАГИ З НАГОДИ ХРАМІВ ТА ВІЗИТАЦІЙ.

З приходом літа життя в церковних громадах оживає. При помочи

авт, члени одної громади відвідують другі громади. Нераз їдуть навіть кількадесять миль. До того літні дні довгі, гарні й теплі, так, що нераз аж хочеться десь поїхати та налюбуватися літньою красою. Всюди зелень, повно гарних цвітів. Там збіжжа мов море филює, а там ліс пишається своєю таємничою та могутньою красою. В воздусі ріжні комашки бренять, та метелики літають, а в кущах пташки цвірінькають, співають. Словом — вся природа оживає та вихвалює свого Сотворителя.

Отже не диво, що літньою порою оживає також життя по церковних громадах. Там якесь свято, там хрампразник, а там візитація Архиепископа. Відвідують одні люди других діляться своїми радощами, своїми думками, та своєю роботою, піддають одні другим духа до кращої та завзятішої праці на церковній ниві.

На такі торжества-свята приходять навіть люди, що є інших релігійних переконань, приходять і такі, що до жадної церкви не належать, а приходять лише з цікавости. Одни, щоб побачити о. Владику, інші людей, та дещо від них довідатися, а ще інші, щоби день в гурті скорше пройшов.

Але для нас, членів, такі свята-торжества повинні мати тільки одну ціль, а то, щоби разом щиро помолитися, вислухати уважно Богослуження й проповіди та обєднатися духом любови й братерства, — отим всесильним кормом, який дає церква через Богослуження. І лише з цею цілю повинні члени йти на такі торжества, та вчити цього своїх дітей.

Та на жаль нераз буває, що їхав чоловік кілька десять миль на храм чи візитацію, але ще й до церкви не дійшов, як здибався зо своїм знакомим з іншої околиці, сідають обі десь в холоді, щоби сонце не пекло, й так на розмові, а нераз і на куренню проведуть цілий час Богослуження.

Другі знова перед церквою постають чи посідають гуртками і говорять собі, і то напів голосно, так, що відвертають увагу від Богослужения тих людей, які хочуть уважно Богослуження слухати.

Правда, буває нераз, що церква за мала, щоби таке торжество вмістити всіх людей однак ті, що не стало для них місця в церкві, повинні стати перед церквою спокійно, пристойно та думкою й духом лучитися з тими, що моляться в середині церкви. А розмову зі своїми знакомими лишити на по Богослуженню, — тоді на то й пора і час. Члени повинні звертати на це увагу й тим, що прийшли лише з цікавости, щоби вони не заводили жадної розмови перед, чи коло церкви підчас Богослуження.

Рівнож буває, що мами з малими діточками не можуть бути в церкві й виходять на двір. Цего їм ніхто не бере за зле, але вони вийшовши на двір, не повинні заводити з другими бесіди, але повинні спокійно й тихо перебути цілий час Служби Божої. Не треба й казати, що ні молодь, ні старші не повинні підчас Богослуження сидіти на автах.

Мусимо ці негарні звички викорінювати. А ну, зайдіть до англійців на їх Богослужения, чи побачите кого на дорозі чи автах? Ні! Там всі старші і молодь в церкві.

Ще одно, на що хочу звернути увагу. Від якогось часу в нас почали заводити, з нагоди більших свят, буфети на церковних площах. Зі сторони матеріяльної це може й добре, але зі сторони моральної, ні.

Возьмім хочби й те, що подекуди піддаша для буфету лагодять в сам день свята. А хоч і ні, то в сам день свята привозять товар для буфету й розкладають його в часі Богослужения. Отже діти, а навіть молодь, замісць слухати Богослужения, гуртуються коло буфету та чекають, щоби як найскорше почалася продажа.

Після моєї думки багато краще, щоби буфету коло церкви не було, бо ми на тім не так користаємо, як радше тратимо, бо відвертаємо увагу дітей та навіть старших від Богослужения.

Хтось може сказати, що при католицьких церквах навіть на більшу скалю проводяться ріжні продажі. Так, але ми не мусимо все те робити, що хтось робить. Ми повинні давати добрий примір другим, а не йти самим за злим приміром.

Любенко.

ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ГРОМАДИ В РІДЖАЙНІ.

Цього року минає 12 літ від часу, коли українська православна громада в Ріджайні почала своє існування. За той час громаді довелося прежити багато трудних моментів, головно через фінансові недостачі, але треба признати, що щирі й свідомі члени громади не піддавалися зневірі й невтомно поступали вперед. І так завдяки щирій кооперації так з боку членів церковної громади, як і других наших організацій, а то Укр. Нар. Дому, Жіночого Товариство „Доньки України", Союзу Української Молоді та 34 відділу „Взаїмної Помочі" — наша громада є нині без одного цента довгу. Не вважаю за потрібне вичисловати поіменно тих щирих одиниць, які найбільше до цього причинились, але їх діло само за них найкраще свідчить, отже хай Господь Милосердний нагородить їх за їх щиру працю та благословить на дальші подвиги на славу Божу й добро українського народу.

Цього року наша громада бажала вітати в себе в часі Великодних Свят Всеч. о. С. В. Савчука, адміністратора Української Православної Церкви в Канаді. Всеч. о. Савчук не відмовив нашій просьбі й прибув до нас та відправив такі Богослуження: Страсти Христові (в Страстний Четвер), Вечірню й винесення плащениці (в Великодну Пятницю), Великодну Утреню, Літургію та посвячення пасок (в самий день Пасхи). О. Савчук також відвідав українську православну громаду в Кендіяк, Саск. Наша громада складає о. Савчуку щиру подяку за його труд й працю та желає йому щастя й здоровля на многі літа.

Як кожного року, так і цього наша громада справляла храм в перший день Зелених Свят. Богослужения відправив наш парох, Всеч. о. П. Мельничук. По Богослуженню відбувся спільний обід, який приготовило Жін. Тов. „Доньки України". Обід відбувся в Українськім Народнім Домі й були на нім не тільки місцеві члени громади, але також гості з подальших сторін, — як Мус-Джо, Йорктон, Мелвил, Кемсек, Крік, Еллов Ґрес і ін.

По обіді предсідник Н. Масияк попросив бесідників до привітів. Говорили: від Нар. Дому — В. Веселовський; від Жін. Товариства — п. Є. Чорнейко і панна К. Пукіш; від „Взаїмної Помочі" — п. Ф. Тетенич; від церковної громади — п. Н. Марчук, голова церковної громади п. П. Демчук; від гостей — пп. Слюсар і Василишин з Мус-Джо, Н. Шевчук з Ролов, п. Шипиляк з Кендіяк, п. А. Марусяк з Мелвил, п. Смукович з Йорктону, а також пп. Ґорчинський і Яловега. На закінчення говорив о. Мельничук, який подякував всім тим, що влаштували свято, як рівнож гостим, що не жалували коштів і труду й приїхали та звеличали його своєю присутністю. Кінчаючи свою промову, о. Мельничук попросив, щоби присутні по своїй змозі зложили жертви на ціль церкви в Ріджайні. Вихаз жертв слідує:

По 2 дол.: п-тво Слюсарі і п-тво Василишині з Мус Джо.

По 1.50: п-тво К. Палига з Роват

По 1 дол.: о. П. Мельничук, п. Ґорчинські, Н. Марчук, Н. Мисипик, Ф. Міські, п. Юзик з Кемсак, п. Гаврилюк, Зінер, п. Бач, Крік, П. Женчишин з Пенс, п. Яловега, п. Н. Шевчук, Ролов, Н. Кіщак, П. Патрилюк, Н. Бучковський, А. Мойсюк з Елов-Ґрес.

По 75цт.: пані Кобилинська з Мус Джо.

По 50цт.: пані Юзик з Кемсак, п. Чеквістак, О. Савчук з Паскаа, п. Марусяк, А. Шипиляк, І. Чіз, В. Солонинка, п. Труфан, п. Сатіра, М. Куць, п-ні Р. Мойсюк, Л. Патраков, Ф. Тетенич, п-на М. Юзик, І. Юзик, Ф. Щербій, С. Лесейко, П. Демчук

По 35цт.: Т. Гук, Н. Жінчишин, А. Марусяк з Мелвил, І. Демко, Д. Пилюк.

По 25цт.: п-ні Сьмик, п-на О. Василишин, С. Васьлкшин, п-ні Марусяк, А. Сьмик, В. Сирник, п-ні Янкевич, п. Шипиляк, п-ні Шипиляк, Н. Ложинський, Н. Веняк, А. Петровський, Е. Бугай, п-ні Корилів, Е. Чорнейко, Ф. Добровський, В. Мойсюк, О. Кобилянська, п-на Р. Бугай, П. Пилюк, Н. Слюсар, М. Романюк, М. Ґреґорій, П. Сторожинський, Н Н.

В імени нашої громади складаю щиру подяку всім жертводавцям, як також нашому Жіночому Товариству за влаштовання обіду. Хай Отець Небесний нагородить Вас усіх за щирість і жертвенність.

За церковний заряд:

Н. Масияк.

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

ЦЕРКВА ПРЕСВ. ТРОЙЦІ (коло Пискливця) Гефорд, Саск.

По 1 дол.: І. Семко, В. Лазарович, О. Лукіянчук, Л. Томащук, С. Цибак, М. Вережак, Н. Гаврищ, П. Никифорук, А. Лазарович, І. Габрись, І. Походзіло, Г. Бартко, Д. Симчич, М. Симчич

ВАКАВ, САСК.

По 1 дол.: Вас. Мунюк, Ів. Луцюк.

ШИГО, САСК.

Збірка о. Ф. Дмитрова в церкві Пресв. Діви Марії (коло Купровських) 5.20

(Дальше буде).

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1936 РІК.

ЛИПЕНЬ.

5 Н **Нед. 5 по З. св. Д.** Євсевія
6 П Мч. Агрипини та інш.
7 В **Різдво Івана Предтечі**
8 С Февронії
9 Ч Павида Солун. Івана ап.
10 П. Самсона странопр.
11 С Бесср. Кира й Івана

12 Н. **Нед. 6 по З. св. Д. Ап. П. і П.**
13 П. Собор 12 Апостолів
14 В Безср. Кузьми і Дамяна
15 С Пол риз. П. Богор.
16 Ч. Мч. Гіацинта, Діомида
17 П. Андрія Крит. пр. Марти
18 С Сергія Радон. Атанасія аф.

19 Н. **Нед. 7 по З. св. Д** Улиян. д.
20 П. Пр. Хоми Малеїна, Акакія
21 В. Вм Прокопа
22 С. Смч Панкратія
23 Ч + Пр. Антонія печ.
24 П. Мч Євтимії, бл. кн. Ольги
25 С. Мч. Прокла й Іларія

26 Н **Нед. 8 по З. св. Д** Арх. Гав
27 П Ап Акили мч Юста
28 В. Рівноапост кн Волод В
29 С Смч Атиногена
30 Ч Вмч Марини, Іринарха
31 П. Мч Гіацинта Амастрид

СПРАВКА ПОХИБКИ

У звіті з базару Української Православної Громади св. Івана в Едмонтоні, що відбувся в днях 24 і 25 квітня ц. р. було пропущене імя пані Софії Василишин з [illegible] тих, що дарували річи на базар.

Щиро дякуємо пані Василишин за поміч у базарі, і рівночасно просимо вибачення за мимовільну похибку.

За заряд Укр. Прав. Громади св. Івана в Едмонтоні:

Д. Пропюк, секретар.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. Т. М. Кисілюка.

Липень.

19. Неділя, — Тудор, посвячення цвинтаря.
26. Неділя — Редвотер.

СЕРПЕНЬ.

2 Нед. — Сіба Біч — Відкриття Народного Дому
9 Нед Ребит Гил — Пічь к
Адреса:
9640—104 А Авеню, Едмонтон

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. В. Апопюка.

Липень.

19 Неділя — Пембіна
26 Неділя — Толстой
Адреса: Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. П. Запаринюка.

Липень.

19. Нед — Петлюра — Храм
26. Нед — Шортдейл 8 год. Вечір ня — Давфин.

На празник всіх довколичних українців запрошується.

Адреса: — Давфин, Ман

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

Батицький Лука, Ротланд, Ман. $1.0

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.

Липень.

19. **Неділя 7 по Зіся. св. Духа:** Голос 6. Утр. Єв Івана XX. 1 10. Літ Ап Рим XV 1 7. Єван. Матея IX: 27 -35.

26. **Неділя 8 по Зіся. св. Духа:** Голос 7 Утр. Євангелія Ів. XX 11 18 Літ Ап І Кор І: 10—18; Єван Матея XIV: 14 -22.

28 Вівторок **Володимира Великого** Утреня Євангелія Івана X 9—16, Літ. Ап. Галат І: 11—19 Єван Івана X: 1—9.

Серпень.

2. **Неділя 9 по Зіся. св. Духа.** Голос 8. Утреня Єв. Івана XX 19—31 Літ. Ап І Кор. III: 9—17; Єван Мат XIV. 22—34.

Український Релігійний Двотижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

HERALD Box 3684 [illegible]PEG, MAN.

РІК XIII. WINNIPEG, MAN., JULY 15th, 1936 ВІННІПЕҐ, МАН., 15-го ЛИПНЯ, 1936. ЧИСЛО (250) 14

КАРАЮТЬ УКРАЇНЦІВ ЗА УКРАЇНСЬКУ МОВУ.

Редакція львівського „Діла" дістала вістку пр те, що у Рівному, на Волині, влада покарала 14-денним віськовим арештом та 3-денним адміністраційним Методія Максимчука із села Штанова, за те, що при військовій поборовій комісії відловідав по українськи.

Це вже третій випадок такої політики військових: перший був у Камінці Струмиловій з 7 днями військового арешту, за те що поборовий український студент спочатку підписався по українськи, хоч зараз же підписався і по польськи. Другий випадок — 10-денного військового арешту в Теребовлі за відповідь українською мовою на комісії.

КАРАЮТЬ ЗА „ДИКЦІЮ" І „РУХИ".

Перед польським судом у Луцьку на Волині ставали вчитель І. Канада і два молоді хлопці, Ст. Кватерук та І. Дарчук, всі з горохівського повіту. Відповідали за те, що на Шевченківській академії в селі Кошів, говорячи про творчість Шевченка та деклямуючи його вірші, вживали образливих для поляків та Польщі слів, як „прокляті ляхи" і т. п. На суді стверджено, що це говорено про панщизняні часи, що вживано при деклямаціях тільки тих виразів, які є в віршах, друкованих у книжках, дозволених владою. Та суд покарав І. Канаду піврічною тюрмою, а хлопцям дав по три місяці арешту Присуд умотивовано тим, що деклямовано чи говорено з невідповідними рухами і з невідповідною дикцією.

„ДЕНЬ СЕЛЯНКИ" В РАДЕХОВІ.

Краєва українська преса переповнена звідомленнями про ріжні національні свята, в яких бере участь наше селянство тисячами. Свята влаштовує головно „Союз Українок". На святі „День Селянки", яке влаштувала філія „Союзу Українок" у Радехові, було до 7,000 народу. Відбувся похід, а по нім був концерт зо співами і промовами. Зорганізоване жіноцтво цілого повіту виступило в гарних українських строях.

ВІДЗНАЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО УЧЕНОГО.

Відомого дослідника української етнографії, д-ра Філарета Колесу, із Львова іменував чеський „Слованський Устав" у Празі своїм заграничним членом передівсім за праці в обсягу українського музично-пісенного фольклору.

АРХИЕПИСКОПСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ

ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНОГО АРХИЕПИСКОПА ІОАННА ТЕОДОРОВИЧА.

9 серпня — неділя — Давфин, Ман.
16 серпня — неділя — Сенді Лейк, Ман.
19 серпня — середа, Преображення Г. Н. І. Х. — Мензі, Ман.
23 серпня — неділя — Виста, Ман.
28 серпня — пятниця, Успіння Пресв. Богородиці — Россборн, Ман.

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

ЗАБОРОНЯЮТЬ НАВІТЬ „ПРОСВІТНІ ДНІ".

Філія Т-ва „Просвіти" в Солотвині проголосила в пресі, що не відбудеться підготований нею „Окружний Просвітній День", який мав відбутися в Маняві на самого „Івана Купала", коли саме відбувається там у Скиті рік-річно величавий відпуст, на який приходять прочане з усіх сторін у непроглядних масах. Польське староство в Надвірній заборонило відбути таке просвітне українське свято.

ВИЙШОВ НА ВОЛЮ.

Володимир Паньків, родом з Буковини, колишній сотник Української Галицької Армії і командант пробоевого куріня на хирівському фронті в 1919 р., вийшов на волю. В Самборі в 1930 р. засудили його на кару смерти за те, що причинився в часі війни до смерти двох поляків. Кару смерти замінили йому на 16 літ вязниці, яку почав відсиджувати в Дрогобичі. Він старався про ревізію свого процесу, але після 6 і півлітньої вязниці його зовсім звільнили.

НА АТОНІ БІДА.

В англійських часописах появилась відозва ченців з Атонської гори, в якій вони просять матеріяльної помочі, а саме черевиків, хліба, свічок й олію до лямпок. Теперішня нужда на Атоні, це наслідки тяжкої зими. Найгірше бідують ченці монастиря св. Івана Золотоустого, здебільша москалі.

ОЧІ МЕРЦЯ ПЕРЕЩЕПИЛИ СЛІПЦЕВІ.

Женевські часописи принесли таку сензацію з медичного знання. Тамошній лікар Франческеті перещепив рогівку з ока мерця на око сліпця. Девятнадцятьлітній дівчині чверть години після смерти зняли рогівку з ока та перещепили пацієнтові. Обережний лікар зоперував насамперед одно око, коли ж операція пощастилася, зоперував і друге. За приміром д-ра Франческеті пішли й інші лікарі. Виявилося, що найкраще перещіплювати рогівку мущини жінці та рогівку з правого ока на ліве око.

ОДИН КІТ СПИНЮЄ СОТНІ АВТ.

На одній з великих паризьких вулиць перебіг дорогу чорний кіт одному шоферові. Він зупинився. Інші, що їхали за ним, теж не хотіли рушитись із місця довідавшись, що трапився такий лиховісний знак. Інтервенція поліцая, що нормував рух, була даремна. За кілька хвилин вулиця виглядала, як довгий вуж, як мала вавилонська вежа. Нараз знайшовся шофер, що виліз на гору свого авта і зробив заклін, який „відворожив" дорогу. Отже забобонні люди не тільки по селах бувають.

НАЦІОНАЛЬНОМУ ГЕРОЄВІ.

Турецький уряд постановив, щоб по всіх громадах, яких число сягає понад двадцять тисяч, поставити памятник Кемаля. Вже тепер більшість громад має такі памятники, в деяких крім того є пропамятні мармурові таблиці, як доказ пошани для національного героя.

УРЯДОВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ.

Українська Греко-Православна Парафія св. Софії в Монтреалі, що обходила з кінцем минулого місяця Десятилітний Ювілей свого існування, звернулася до Консисторії з просьбою, щоби дозволити її вдатися до українського православного загалу, зорганізуваного в українські православні громади, з просьбою прийти її з матеріяльною допомогою сплатити довг, що тяжить на церковному будинку та що досягає около двадцять тисяч доларів.

Консисторія, знаючи матеріяльний стан монтреальської громади, та оцінюючи ту велику роботу, яку вона за час свого існування зробила, — прихиляється до її просьби та припоручає українським православним громадам віднестися щиро до просьби монтреальської громади та прийти її з моральною допомогою в міру своїх сил.

Дано в Вінніпегу, дня 15 липня, 1936

Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

НОВІ КОСТЕЛИ У ЛЬВОВІ.

На засіданні львівського магістрату 25 червня рішено подарувати чинові оо. Місіонарів у Львові на будову парохіяльного костела при вул. Дверницького і Снопківській міську площу вартости коло 88 тисяч зол. з тим, що оо. Місіонарі приступлять до будови костела впродовж двох літ і викінчать її до 5 літ. Крім того заноситься на будову костела на Богданівці.

THE CANADA YEAR BOOK НА 1936 РІК.

Загальна Статистична Галузь Домініяльного Статистичного Бюра якраз оповістила, що вийшло з друку видання Canada Year Book на 1936 рік. „Кенада Ір Бук" є офіціяльним статистичним річником цего краю і подає основний та доведений до послідного дня звіт про природні багацтва Домінії, їх розвій, історію краю, його установи, демографію, ріжні галузи продукції, торговлю, транспортацію, фінанси, освіту і т. п. — одним словом подає в однім томі ясний образ громадянського та господарського стану Домінії. Нове видання основно переглянене і включено в нього найновіші інформації, що їх можна було дістати до хвилі віддання під прес.

„Кенада Ір Бук" на 1936 р. має 1,500 сторін друку і обіймає всі фази життя Домінії, головно ті, що можна їх міряти статистикою.

Том є ілюстрований багато мапами і всюди є вставлені найпосліднїші дати.

З причини пекучої потреби економії в розпреділюванню урядових видань стало конечним рахувати всім приватним особам, що хочуть цеї книжки, малу оплату „Кенада Ір Бук" можна дістати від Кінгс Принтер в Оттаві по $1.50 за примірник, а це покриває тільки кошт паперу, друковання та оправи. Спеціяльна знижка є для священиків, дійсних студентів та учителів, які можуть дістати примірники оправлені в папір по номінальній ціні 50 цт. за примірник.

СВЯТА СОФІЯ В МОНТРЕАЛІ.

(З нагоди десятиліття монтреальської Української Православної Громади)

Найбільшою святістю для українського народу є його віра православна, в котрій охрестив його святий князь Володимир в українському Йордані-Дніпрі Славутиці, та котру зберіг він в чистоті по сьогоднішній день. Найстаршим памятником минувшини України, її величі й слави є свята Софія у золотоверхому престольному місті Києві. Свята Софія закріпила віру християнську в українськім народі, а з вірою закріпила вона славну візантійську культуру, сліди котрої ще й до тепер можемо оглядати на її верхушних мурах. Свята Софія є одинокою святинею, в котрій молились благочестиві князі України, починаючи від основателя її Ярослава Мудрого, в котрій молились славні наші гетьмани Богдан Хмельницький, Іван Мазепа, котра приймала на протязі багатьох віків безліч вірних синів і доньок українського народу, що приходили на поклін до неї. Вона обдарила український нарід першим промінем світла науки, котрий виходив зо школи, що заложив колись Ярослав Мудрий. Вона сумувала, як нарід український переможений був татарами, ляхами а опісля росіянами, та тішилась, коли виволявся він з їх неволі. Її радість сповіщав вірному народові українському могутній голос дзвонів, що розходився по найменших закутках нашої землі. Голось цього дзвона долітав і до нас тоді, коли на площі святої Софії проголошувалось Волю, Самостійність, Незалежність і Соборність України, коли відбувалась перша відправа Святої Служби Божої в рідній нашій українській мові.

Рука Господня охоронила нам цю святиню від найжорстокіщих ворогів, якими були татари, ляхи й москалі та зберігатиме надалі від усіх інших „на просвіту людей Твоїх, Господи, і на славу народу Твого українського".

Основуючись на повищому, українська православна громада в Монтреалі, при започаткованню своєї праці над здвигненням Рідної Церкви присвятила її імени Святої Софії. Було то року 1926. Громада та складалась з найсвідомішої верстви місцевого українського громадянства, яку можна було перелічити на пальцях. Бачучи явне ламання звичаїв та обичаїв Рідної Церкви з ціллю підпорядкования їх латинському, російському та румунському обрядові, громада ця стала в опозицію тодішнім провідникам й священству і зажадала стислого дотримання богослужбового чину й обрядів місцевої церкви до тих, які є в Рідному Краю. Коли ж переконались вони, що їхні виступи в обороні Рідної Церкви не принесуть жадної користи, тоді винесена була постанова про заснования прадідньої Української Православної Церкви.

Працю розпочато з дуже маленькими силами, з обмеженим матеріяльним забезпеченням і в винаиятому помешканню. Початково зорганізовано було Церковне Братство, яке негайно заснувало Рідну Школу і поставило її на дійсно науково-виховавчий рівень. Невдовзі Братство дочекалосі першого пароха в особі Всечесного о. Володимира Слюзара, з прибуттям котрого організаційна праця приняла нормальний й пляновий характер. Знаходячись на терені панования католицької церкви, громада ця була подібна до малесенького острова серед католицького моря, котрого розбурхані хвилі готові були змести й сліду по нім не лишити. Треба було багато терпіння, знания й витревалости, а особливо — довірря до свого духовного провідника, котрий за все ставав відповідальним. В цьому громадяне виправдали себе знаменито. Вони виказалися дійсним організаційним хистом і великою відданістю Рідній Церкві і Українському Народові. Те, чого не можна було бачити в перших роках іхньої праці, ми бачимо тепер, в цю урочисту десяту її річницю.

Десяту річницю Рідної Церкви в Монтреалі не святкує вже маленька горсточка українців, але святкує громада свідомих українців, яка чисельно перевищує чотири сотні родин розселених по всіх закутинах цього великого міста. Кожний член цієї громади є свідомий праці своєї Української Православної Церкви, котрий дав немало власного труду й часу для зміцнени її ґрунту серед неприхильного до неї чужого оточення. Тепер вже Українська Православна Церква не є в винаиятому помешканню, але міститься в своїм власнім будинку, котрий знаходиться в одній з найліпших частин міста, в околиці Делормі-Онтеріо, недалеко Фронтенаку, на Делормі вулиці під ч. 1899 Вулиця трамвайова. Комунікація дуже добра.

Будинок церковний знаходиться на трьох лотах, яких вартість означена в сумі пять тисяч доларів, однак, при сучаснім отаксованню, вартість їх виноситиме понад $15,000.00. Верхня частина будинку є церква, нижня — обширна парафіяльна саля, призначена для культурно-просвітної праці. Довжина будови виносить 85 стіп, ширина, 45 стіп, а висота 50 стіп.

Середина церкви є досить простора й світла. Перед собою бачимо гарний іконостас з двома боковими образами, з гарними колонами. З правої сторони іконостаса образ Святої Софії, а з лівої образ святого Івана Сучавського. Перед образами Спаса й Матері Божої стоять підсвічники, майстерно вироблені з міди в формі великого тризуба. По обох боках середини церкви підпирають шість круглих мурованих колон з мистецьким горішним викинченням, пристосованим до орнаментального грецького стилю. З лівого боку є гарний образ Святого Миколая. З тогож самого боку, ззаду, є другий образ Христа на Оливній горі з видом Єрусалиму (великий формат) з написом „Помяни Господи душу слуги Твого Василя, що зложив життя за Україну". Напис пристосований до місячного світла ночі з церковно-українських буков. Обрамовання обидвох цих образів складається з широких деревляних рамок розмальованих українськими взорами. Такими ж рамками обрамовані й образи св. Софії та Івана Сучавського. З правого боку приміщений гарний прапор т-ва „Запорізька Січ", а з лівого — прапор 94-го відділу СУМК з образом св. Архистратига Михаїла, тризубом і британським „юніон джеком". На середині церкви знаходиться гарний аналой з комплетом рокових свят, вставлених в спеціяльне обрамовання, що дозволяє робити зміну образа відповідно до свята. Підчас богослужбових відправ, по обох боках середини церкви, ставиться довільна кількість церковних лавок, на котрих розміщуються старші віком парафіяне. Стіни й стовпи розмальовані під мармур, стеля блакитною фарбою з жовтими зірочками. Навколо вікон розмальовані вишивки, та орнаменти.

У вівтарі знаходиться великий престіл і жертівник. Престіл є убраний в гарну напрестольну ризу з відповідним накриттям, та обставлений у вартісні річі, з котрих на увагу заслуговують: Велика напрестольна Євангелія, Велика дарохоронительниця-ківот, семисвічник, запрестольний хрест — і напрестольний срібний хрест та плащениця. Малий престіл-жертівник заобезпечений у всі проскомідійні річи потрібні для Святої Служби Божої. На особливу увагу заслуговує чаша, яка має значну вартість. Весь вівтар розмальований в гарні орнаменти й приоздоблений в вишивки. У лівому бічному притворі вівтаря знаходиться ризниця, що має вже досить значну збірку священичого богослужбового одягу й риз.

Далі не можна оминути обширні хори, дуже добре пристосовані до співу. Хори знаходяться над входовими дверима-притвором і двома окремими кімнатами парафіяльної канцелярії. Мається велика й цінна збірка церковних українських книг і співочого репертуару.

При виході з церкви над дверима висить велика таблиця з мистецьким обробленням, котра виказує імена всіх значних жертводавців.

З горішнього склепіння церкви звисають пять великих електричних лямп-панікадил-„павуків". Все освітлення церкви є дуже гарно прилагоджене.

В нижчій половині будинка знаходиться парафіяльна саля з ґалерією для дітей та обширною, добре пристособленою сценою. Довжина і ширина салі відповідає середині церкви. Висота виносить повних 15 стіп. Саля заобезпечена в протипожарне приладдя і відповідає всім вимогам гігієни, які торкаються публичних будинків. Її стіни гарно розмальовані й прибрані портретами видатних українських людей, грамотами за доброчинні пожертви то що. Над ґалерією видніє округлий образ українського державного гербу в формі військової відзнаки, яку кожний український воїн носив на шапках і кашкетах. На тому образі, навколо тризуба є напис: „Т-во Запорізька Січ у Монтреалі п. к. — Не ридай а здобувай". Образ цей є оригінальний і дуже гарно виконаний.

Сцена простора і міцно збудована. Є кілька художніх бічних куліс і дванадцять куртин, які вживаються підчас вистав, концертів, академій тощо. За кулісами знаходиться гардероба, яка має вартісні річи і приладдя до різнородних українських штук. Від часу свого заложення громада кожної неділі уряджує в цій салі різнородні підприємства й виставляє штуки, концерти, академії, відчити і збори. Кожної неділі українське громадянство міста Монтреалу відвідує цю салю, аби побачити гарну штуку, почути гарну пісню чи послухати розумного відчиту. На цій сцені ми вперше зобачили добре приготовлені оперетки й опери, тут перший раз відсвятковане було Листопадове Свято, яке вже так перейшло в звичай майже у всіх українських національних культурно-просвітних товариств, тут перший раз уряджено було Свято Української Державности й Злуки Земель, як рівнож перший раз відсвятковано було память Головного Вождя і Отамана Українського Війська с. п. Симона Петлюри. Взагалі вся дотепер переведена праця в царині штуки, знання і просвіти, дала всім українським громадянам міста Монтреалю багато користи. Українська громада завдяки культурно просвітній праці всіх товариств, що гуртуються біля Української Православної Церкви поширила свій культурно-просвітний рівень й знання.

Крім культурно-просвітної праці для дорослих, в цьому будинку кожної неділі від години 3 до 4-ої відбувається

навчання Закону Божого та обрядових правил Української Православної Церкви в Недільній Школі. Вся дітвора Рідної Школи, Студентського Гуртка, СУМК приходить на означений час до церкви. Старша молодь розміщується в середині церкви і слухає викладів о. В. Слюзаря, а молодші розміщуються в салі, де викладає учитель С. Магаліс. Виклади відбуваються згідно пляну навчання, який укладається в початках кожнюго шкільного року. Загальна кількість учнів Недільної Школи перевищує тепер 120 осіб. Головною цілею школи є — виховати молодих, релігійно-моральних членів Української Православної Церкви, свідомих членів української нації і чесних працівників та громадян Канади. Перші вихованці цієї школи, що вийшли в світ на життеву арену, оправдали себе вповні. Треба сподіватися, що і всі інші члени Недільної Школи в свойому житті будуть держатись тих засад, котрих защепила їм наука Рідної Церкви.

Так представляється тепер діло, яке започатковане було колись малою горсткою свідомих одиниць. Любов до свого народу, віра в незломність та непереможність українського руху, заставила їх до тяжкої праці над здвигненням своєї власної і від нікого незалежної Рідної Церкви, котра за десятилітне своє існовання оправдала їх надії. Під покровом Рідної Церкви робиться релігійно моральна, культурно-просвітна і виховавча праця, яка вповні відповідає інтересам української нації і прибраній новій нашій вітчині в Канаді. В корисній праці переконались багатьох тих, які в початках відносились до цієї справи неприхильно. Братерство, згода і чесність перемогли всі ворожі напади й наклепи, які робились на Рідну Церкву й заставили всіх ворогів ставитись до неї з пошаною.

Рука Господня благословляла всіх трудеників Рідної Церкви, а ласка Його не опускала в найприкріщих хвилинах їх життя. Рідна Церква, за допомогою Божою, поставлена вже на такому ґрунті, з якого її не зрушать ніколи жадні сили аду, і яка своїм світлом осяювати буде український нарід доти, „доки сонце світить в небі, доки жиють люди".

Ортодокс.

СЕКТАНТИ НА ВОЛИНІ.

В селі Жабокриках, Дубенського повіту сталася така подія. На третій день минувшого Великодня пішов на сектантське зібрання один місцевий селянин. Та коли придивився, як пятидесятники кружляють, та трясуться, то це так вплинуло на нього, що вийшовши з хати збожеволів. Така подія до тої міри обурила людей села, що побили до непритомности головного прихильника реформації, кажучи: „А то за те, що хочеш, щоби ми всі подуріли". Така подія спинила трохи перетягування людей до сектантів.

„Реформатор" Волосянка, що ширить лютеранство, хотів дістати ключі від церковного старости (старшого брата) в Лищу, Годомицької парафії, Луцького повіту, але той не дав. Тоді Волосянка прийшов з гуртом молодиків (провідником молодиків Максим Омельчук, неукінчений ґімназист) і на цвинтарі коло церкви відправляв своє богослуження. В промові нападав на Православну Церкву, а себе виставляв за „пророка".

Чи Ви вже відновили передплату за „Вістник"? Коли ще ні, то зробіть те зараз!

СІМ ЧУДІВ СВІТА.

Люде, що захоплюються пустою величиною, говорять і пишуть про „сім чудів світа". На світі є інтересні річи — багато їх, а між ними і ті „сім чудів", про яких люде говорять.

Щож це за чуда? Де вони? І коли вони важні, то чому люде про них так мало знають?

До „сімох чудів світа" належать: египетські піраміди, статуя Аполона в Родосі і ще пять інших річий — святині та статуї поганських божків.

Яка ж користь з них нині для людей? І для кількох людей на світі?

Деяких з тих „чудів" вже нема, інші день за днем надщерблюються і розсипаються в порох.

Чи котре будь з тих чудів було коли небудь потіхою нещасному. Чи отерло сльозу сироти? Чи потішило сумуючого? Чи навело на праву дорогу блудного сина або дочку?

Не багато було, є і буде на світі людей, що про ті чуда чули. А хто чув, то поволи забуває їх імена.

Та чи нема ще інших Чудів на світі — дійсних Чудів, які і дивують і несуть людям благословення?

Перед майже 2000 літами народився Христос. В убогій стайни. Науку голосив людям ледво три роки. Мав лише 12 сталих учеників, та і з тих оден не був йому вірний. Проти проповідників Христової науки виступила державна сила — царі і правителі світу. Їх жорстокість була так велика, що за 300 літ пересьлідувань згинуло коло 6,000,000 християн. Однакож по 300 літах Христова наука заходить на царський престіл. На самім початку 4-го століття Константин Великий проголошує християнство державною Релігією.

Протягом 200 літ мільони людей брали Христову науку за провідний закон для свого життя. Висновували з неї життеві обовязки.

Кілько виховала Христова наука Святих людей! Кілько великих праведників! Кілько сердець зворушила добрими думками! Кілько обтерла сліз! Кілько помочі дала нещасним! Кілько на добру дорогу наставила тих, що були на бездорожах! Кілько дала полекші, кілько надії, кілько віри, кілько витревалости! Кілько взірцевих родин збудувала! Кілько добрих синів і дочок виховала! Кілько благословення злила вона на мільйони людського роду!...

Це і є дійсне Чудо Світа! Христос є Чудом Світа! Його Наука — її сила, її практичність, її благодійність є Чудом Світа! Чудом всіх Чудес!

А коли багато людей того дійсного Чуда Світа не бачить, то лише тому, що в них душа сліпа, совість сліпа, розум сліпий. Мають очи, а не бачать, уха мають, а не чують, розум мають, однакож не розуміють — як говорить про таких Святе Письмо.

БІЙКИ АРАБІВ З ЖИДАМИ В ПАЛЕСТИНІ.

При кінци минувшої війни жиди здобули признання Анґлії, що Палестина, це їх земля. Від тоді почалася сильна жидівська іміграція до Палестини. Але рівночасно араби почали протестувати проти жидівського напливу. Час від часу виходили бійки арабів з жидами, а в послідних часах прибрали ширші розміри.

Перед 16 літами ціле населення Палестини було арабське, числом коло 900,000. Від тоді до нині осіло в Палестині коло 300,000 жидів і їх прибуває щораз більше. Їх ціль — зробити Палестину своїм краєм.

За жидами в Палестині стоїть 15,000,000 жидів світа, впливових, багатих. За арабами стоїть весь арабський світ. Жиди мали Палестину в руках понад 1000 літ, араби мають її довше.

Жиди мають гроші, отже заводять в Палестині новий економічний лад, що звертає всіх увагу. Вони мають там вже свій університет і сотки звичайних шкіл. Всі говорять старою жидівською мовою, святкують жидівські свята, мають жидівські театри, друкують жидівські газети і книжки. Жиди, що приїздять з Персії, Москви, Греції, Німеччини, Румунії, Америки, за кілька місяців зливаються в оден нарід, з одною культурою. Сторони, в яких жиди жили, настрої тих країн, жидів зачіпали лише зверха. Внутрішне жидівсько життя було всюди цілком жидівське, думка жидівська, стремління жидівські, культура дому, синагоги і громадського жидівського життя наскрізь жидівська. Де би жид не жив, то він для себе був лише „жидівським жидом". Для других він міг бути позірно чим хто хоче.

Але і свідомість арабів підноситься й обєднує всіх арабів в Єгипті, Сирії, Арабії, Іраку. Палестинські араби вчаться в европейських школах і приносять до Палестини новий розум. Вони домагаються волі, самоуправи, права орудувати своїм краєм. Вони засновують проти-жидівські організації. Навіть арабські жінки підносять протести проти жидів.

Інтересне, що всі араби — отже християне і магометане держаться разом в обороні своїх прав.

Жиди плянують, що за 10 літ в Палестині буде 1,000,000 жидів, а тоді Палестина буде їхньою державою. В 1930 році прибуло до Палестини 5514 жидів, а в 1934 вже 100.000. Тепер анґлійський уряд дав дозвіл на спровадження до Палестини 4500 жидів, як робітників в протягу півроку.

Бійки арабів з жидами нині щоденні. Анґлія предкладала арабам встановлення Королівської Комісії для розслідження справи, однакож араби кажуть, що це жидівський плян, переданий парляментови. Про що кому ходить, це і без комісії відомо.

Анґлія каже, що розрухам арабів помагає також аґітація італійських аґентів.

ПРОТИ ГОЛИХ НІГ І МАЛЬОВАНИХ ГУБІВ.

Травня 10-го ц. р., священик Гаролд Марлей, в Дудлей, в Анґлії, заявив своїм парохіянам, що повикидає з церкви всіх дівчат, які приходять до церкви з голими латками, а тим, що начервонюють губи, не дасть причастя. Він казав:

„Людська вдача є така, як вона є, і коли люде дивляться на голе тіло, як його виставляють такі дівчата, людська увага мусить на них зупинятися. І хто приходить до церкви напів голим, то якраз на те, щоби відвертати людську увагу від Церкви на себе.

Це другий випадок протягом одного тижня, де священик виступав проти подібного.

Відома річ, що погань не знає сорому. І коли люде почнуть поганим захоплюватися, то тратять почуття сорому і несуть свою погану роботу і поведінку всюди, де йдуть — до товариства, до церкви, до дому. Несуть, щоби там других деморалізувати.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців з Канаді
Виходить 1-го і 15-го кождого місяця.
Видає Українська Православна Видавнича Спілка.
Передплата: В Канаді $1.00 на рік.
За границю — $1.50 на рік.

THE HERALD
Published semimonthly by the
Ukrainian Orthodox Publishing Company
Subscription per annum:
In Canada — $1.00. — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address.
The HERALD. Box 3684, WINNIPEG, MAN.

ПОХІД „НУДИЗМУ"

В Злучених Державах довгий час йде агітація за поширенням організації „нудистів", цебто голих, нагих. По латинськи „нудус" значить — голий, нагий.

Для нас першим питанням буде: хто якраз організує голих, нащо, та хто саме до тої організації пристае?

В „Шікаго Гералді" говориться, що жидівський студент е організатором „нудистів". А дальше вістка з Ню Йорку доносить, що великим апостолом голих е баптиський проповідник Ілслей Бун. Він провадить боротьбу з державними законами, що забороняють голо ходити. Бун каже виборoти право, що дозволялоб кожному ходити без одежі, коли захоче.

Тільки про організаторів. Часописи не подають подрібно, до якого народу други пропагатори належать. Однакож для нас важне те, що знаемо. Жидівський студент і баптиський проповідник...

Народи можна нищити не тільки военною зброею, але також деморалізацією. Нищенням їх розуму, моральним розпуском, поганими привичками. В подрібнім вичисленню це виглядае так

1 Ворог не дае народови шкіл взагалі, і тоді нарід лишаеться неписьменним і темним Таке було в Галичині за панщини. Так Москва винищила українські школи, що були засновані на Україні за гетьманських часів.

2. Ворог не дае народові шкіл, яких нарід потребуе, але напихае свої, з своїм змістом. Такі школи тільки викривлюють розум народу і зводять його на манівці. Такими були школи московські, а нині е большевицькі, польські, румунські, чеські, чи ще які.

3 Ворог розбивае нарід на десятки політичних організацій. Посилае своїх агентів з грішми між народ, ті знаходять там помічників і так повстають нові й нові організації, партії, гурти, всі противні одні другим І тоді почкнаеться домашня боротьба всіх з усіма. В імя патріотизму, в імя правди, в імя загального добра. . Всі підтягають свою руїнницьку роботу під патріотичні фрази. А ворог стоїть в закутку і тільки сміеться, що одноцільна сила народу порозбивана. Такий спосіб розбивання народу знали ще давні римські політики і казали: „Порозбивай, а тоді запануеш".

4. Ворог розбивае нарід ще на всякі інші гуртки, партії, патрійки — висуваючи окремі маленькі цілі, теорії, кличі, демагогічні ідеольогії

5 Ворог розбивае церковну силу на більше груп, сект, церков, вживаючи до того грошей, нанятих агентів і використовуючи людську несвідомість. Щодо сього, то українці в Канаді бачили на власні очи, як агенти до чужої віри додавали штани. або до штанів чужу віру. Подібне робиться і в Европі. Побіч релігійного сектанства ворог зацеплюе також безрелігійність, безбожність і створюе з безбожників окремі гурти для дрібнійшого розбиття загалу.

6. Ворог проповідуе попуск і розпуск для молодіжи і дітий того народу, який хоче знищити, чи над яким хоче запанувати. Коли молодіж піде самопас, і буде інтересуватись лише витріщками, модами, забавами, розкошами, танцями, театрами, спортами, коли буде йти лише за покликами вулиці, тоді нарід вже над пропастю. Бо хто зачне кланятися дурноті, той рівночасно мусить нівечити розум.

7. Ворог, де може, розпиячуе нарід, розуміючи, що пияк не може бути розумним чоловіком, отже буде доброю робучою худобою.

8. В Азії „чужі руки" поши..ють вживання опіюму між тими наро...ч, над якими панують, або яких взага.. і в який будь спосіб використовують. Бо опіюм, це отруя, що не дае розвитися людському розумови. Але ті самі „чужі руки" між своїм народом строго забороняють вживання опіюму, чи подібних отруй.

Наведені примірм, а їх е ще більше, показують, що одні люде можуть нищити других не тільки гарматною війною, але також багатьома іншими способами, на око невидними і ніби маловажними.

І треба знати, що люде, які хочуть других нищити такими маловидними способами, роблять це пляново. Вони мають окремих людей й окремі інституції, що придумують нові невидні способи на нищення других.

Отже „нудизм", це оден зі способів нищення людського розуму і взагалі моральної сили.

Що жидівський студент поширюе „нудизм" між „гоями", дива нема, але коли проповідник баптистів також поширюе „нудизм", то вже трохи инша справа Бо за те все повинна відповідати баптиська церква. Отже що сказати про церкву, якої священик проповідуе таку розперезаність? Чи це далеке від комсомольських походів вулицями міст без ніякої одежі, про що ми чували давнійше?

Хтож до „нудистів" пристае? Часописи про те не пишуть, однакож ми можемо догадуватися Найперше „на голо" виступають агенти й агентки большевизму. Люде, що мають в тім власний інтерес, або люде наняті, як робітники для такої роботи.

А вже дальше до „нудистів" пристае всяке людське недумаюче збіговиско, що шукае витріщків. Всякі нероби, люде, що в усім ходять самопас, сини і доньки, які виростали і виховувались на вулиці, без розумного догляду батька і матері. Загалом люде, що їм в кождій справі море по коліна.

„Чужі невидимі руки" пильно дбають, щоби всяке людське болото і моральне каліцтво організувати в боеву силу. Це мае бути військо, що піде проти розуму, проти моралі, проти Релігії, проти статочности — піде нищити все те, чого само не мае і не признае.

Бун каже, що в Стейтах е понад 3,-000,000 „нудистів" разом з прихильниками А в Канаді вони е також, бо прим. в Саскатуні зголошувалися вже до виступу підчас находячої вистави (ексибішену).

Нам треба знати, що на світі діеться. Треба знати, хто загал деморалізуе і нащо деморалізуе. Треба знати, що дорогами життя йде военний похід замаскованої чужої політики.

Нам треба знати також, що нема на світі дурноти, за якою не пішов би хтось з кождого загалу. Головно з молодіжи — якраз найбільше розпущена, зіпсута, здичіла її верства Та верства, що хапаесь за все погане і непотрібне - за пиятику, за курення (жіноцтво), за окривання бровів... Таким до „нудизму" пів кроку! (АБВ).

ТАКТИКА ШЕПТИЦЬКОГО.

Старокраеві часописи доносять, що Шептицький благословив відправу Служби Божої і Панахиди по Симонови Петлюрі і вояках визвольної війни. Знов же в той самий час „Нова Зоря", орган Хомишина, шевчив і зниславляв імя Петлюри.

Чим таке явище пояснити? Чи Хомишин е самостійним господарем, ні трохи незалежним від Шептицького, ні від Риму? Чи католицька Церква допускае таку самоволю? А то виходить таке Шептицький робить по свому, не оглядаючись на Хомишина. Хомишин робить по свому, не оглядаючись на Шептицького. Що епархія, то інший лад, а в усіх епархіях нараз великий нелад.

Та здоровий розум і давний та недавний досвід говорить що инше.

Руїнницька робота католицизму звернена проти Українського Народу мае свою тактику. Вона руйнуе потрошки В однім куті руйнуе, в другім ніби не підтримуе. Це бааламутить людей і спиняе їх від масового протесту та опору Людям здаеться, що тут винні лише поодинокі особи, а не плянова чужа політика, не система. Зміняться особи, то знов все буде добре.

Подібне було з заводженням целібату Хомишин в себе заводив, Коциловський заводив, а Шептицький ні. Та коли робота Хомишина й Коциловського не стрінула великого опору, отже встоялася, тоді й Шептицький пішов за ними. Опісля виявилося, **що целібат був потихо спільно упляноване Шептицьким і другими, однакож Шептицький лишив свій явний виступ на кінець.** Значить — ніякої незгоди в справі целібату між Шептицьким і Хомишиним не було Вони наче порадились. ти роби скорше, а я буду вдавати, що з тобою не годжуся А потім й тебе здожену. Значить — одурювали нарід!

Шептицький ніколи не хоче йти в перший вогонь Він же мае низших від себе Нехай вони ідуть. Нехай вони наставляють свое лице. Коли ж загал по всіх своїх протестах згодиться з Хомишином, або бодай замовкне, тоді приходить Шептицький з тим самим, за що перше народ плював Хомишинови в лице.

І так на цілій лінії. І не від нині Ще в „Проекті на знищене Русі", з 1717 р. читаемо, що: Не треба нараз і не всюди винищувати українців Це треба робити частями, потрохи.

Нинішне благословення Богослужень по Петлюрі е рівночасно і благословенням Хомишинової роботи. Значить я нічого не маю проти того, що ви в моїй епархії молитесь, коли знаю, що Хомишин в той же час нівечить вашу молитву.

Та бувають люде, що тактику беруть за дійсність.

„ВІСТНИК" е хлібом душі кождого православного Українця. Але, щоби він міг стало і на час виходити — треба, щоби його читачі не залягали в передплатою! А як Ваша передплата?

ЖИТТЯ Й СТРАЖДАННЯ СВЯТИХ ЕВАНГЕЛИСТІВ.

ЕВАНГЕЛИСТ МАРКО.

Святий Марко — родом жидовин, — походив з роду Левія, з стану священичого і жив в Ерусалимі. По жидівськи Марко називався Іваном; імя ж Марко е латинське. Цим іменем він називався пізнише, а саме тоді, як йому прийшлося виїхати на чужину, коли він з апостолом Петром пішов для проповіді Евангелії в тодішню світову столицю Рим

Як передае Свята Православна Церква і згідно з свідоцтвом декотрих давних письменників, евангелист Марко був одним з сімдесяти учеників Господа, а через те він сам був свідком — спостерігачем деяких випадків із життя Господа Ісуса Христа. В оповідання самої Евангелії Марка про те, як Ісуса Христа в Гетсиманському саді взято на смерть, споминаеться якийсь юнак, котрий в той час, як всі ученики Господа залишили Його, один ішов за божественним вязнем, загорнувши свое тіло рядном і, коли воїни його схопили, він залишив в їх руках рядно, а сам втік голим від них. Одяг юнака показував, що він в ночі вийшов на людський гомін і без сумніву з тої хати, кому належав сад.

Ще в давні часи склалася думка, що тим юнаком був Марко і що Гетсиманський сад належав родині, із якої походив Марко Книга діяний апостольських свідчить, що мати евангелиста Марка — Марія мала в Ерусалимі свій будинок, в котрому знайшов пристановище апостол Петро після того чуда, як ангел вивів його з тюрми Як вознісся Господь на небо, то в часи переслідування християн цей будинок був місцем, де віруючі ерусалимляне збирались на молитву, а також був місцем пристановища для декотрих апостолів

Таким чином святий Марко в хаті своеї матері мав можливість завше бути поміж християнами, беручи участь в їх молитвенних зібраннях і мав можливість наблизитися до самих апостолів. Особливо він був близьким до апостола Петра, який ставився до нього з батьківською любовію та піклуванням, що видно із слів самого апостола Петра, котрий в свойому посланні називае Марка своїм сином, кажучи: „Витае вас вибрана з вами церков в Вавилоні, і Марко, син мій". Святому Маркові святий апостол Варнава доводився дядьком, який був походженням із левитів, родом з острова Кипра Через нього святий Марко став звісним і другому верховному апостолові — Павлові, коли цей, після чудесного свого навернення до віри Христової, в перший раз прийшов до Ерусалиму. Ставши близьким чоловіком первоверховним апостолам Петрові та Павлові, святий Марко зробився найближчим співробітником і виконавцем наказів, які одержував від тих великих апостолів, як від одного, так і від другого.

Біля сорок четвертого чи сорок пятого року після Різдва Христового ерусалимським християнам трапилась важка біда Жиди, бачучи, що Христова Наука розповсюднюеться в Ерусалимі, дуже розсердились, і та злоба дійшла до найвищого напруження. Палаючи ненавистю до християн, жиди кинулися на їхні хати, розграбували все їхне майно, так що християне мусіли терпіти великий голод. Почувши про таку біду братів во Христі, антіохійські християне зараз же прийшли їм на допомогу і, зібравши поміж себе жертви, доручили персонально Варнаві та Павлові, які були в той час в Антіохії, доставити ті жертви в Ерусалим християнам. Прийшовши до Ерусалиму і виконавши доручення антіохійських християн, Варнава та Павло повернулися назад до Антіохії і цим разом взяли з собою і Марка.

З цього часу Марко зробився співробітником Варнави і Павла, взявши на себе великий тягар апостольської праці, — проповідувати науку Христову поміж жидами і поганами. Разом з Павлом і Варнавою святий Марко, як найближчий їх помічник, взяв участь в першій апостольській подорожі їх з Антіохії для проповідування Евагелії Разом з ними Марко був у надморському місті Селевкії, а звідти поплив до острова Кипру і пройшов по ньому від сходу до заходу, від Саламина до Пафа. Тут в Пафі Марко був свідком, як, по слову апостола Павла, осліп чародій жидовин Варикус, на прізвище Елим, котрий намагався відвернути від віри в Господа проконсуля Сергія, що запросив апостолів Варнаву та Павла, щоб почути від них слово Боже.

Приїхавши до міста Пергії, Марко залишив апостолів Павла та Варнаву і повернувся до Ерусалиму в оселю своеї матері Завитавши до Ерусалиму, Марко в скорому часі приеднався до апостола Петра і разом з ним помандрував в апостольську подорож для проповіди Евангелія до Риму. В ті часи в Римі були вже віруючі в Христа. Книга діяній апостольських свідчить, що між людьми, котрі бачили надзвичайну зміну, яка трапилася з апостолами, після того, як зійшов на них Дух Святий і котрі слухали першу проповідь апостола Петра про Христа Спасителя, були жиди, які прийшли з Риму, а також були і навернені жидівські погани, так звані прозеліти.

От ці то люде, повернувщись до Риму, напевне принесли туди і віру в Христа і оповідали про неї там і іншим людям. Напевше, і після цього багато жидів, які мешкали в Римі в великій кількости, подорожуючи кождого року на празники до Ерусалиму, в якому в ті часи було дуже багато християн, і, слухаючи проповідь про Христа, повертались до Риму християнами. Нарешті до Риму, як до світової столиці, зо всіх сторін приходило з урядовими і своїми власними справами багато християн, які там працювали для збільшення віруючих у Христа.

Святий апостол Петро своею проповіддю, в чому помагав йому і святий Марко, та чудесами ще більше розповсюднив та зміцнив церкву Христову в Римі, привернувши до Христа багато людей, як жидів, так і поган Слухаючи святі слова евангельської проповіди від самих апостолів і маючи горячу віру в Господа Ісуса Христа, римські християне не задовольнились одною устною проповіддю апостолів про Ісуса Христа, а захотіли мати у себе і на письмі всю ту науку, що передавалась через проповідь Вони звернулись до співробітника Петрового — до святого Марка, уклінно прохаючи його записати всі ті святі слова, які він з Петром говорив їм про Христа Господа, і залишити їм те святе писання, як памятку.

Марко виконав те добре бажання римських християн і написав для них святу Евангелію, повіствуючи про події із життя Ісуса Христа, коли він жив на землі; Він записав все, що запамятав із всього того, чому научав і що робив Господь, звертаючи всю свою увагу на те, щоб чого не перекрутити. Написане Марко віддав для розгляду апостолові Петрові, і святий Петро своїм свідоцтвом затвердив правдивість того, що було написано Марком в святій Евангелії і дав згоду на вживання її в церквах.

Через це Евангелію святого Марка, було принято всіми церквами без всякого заперечення, як натхнене Святим Духом писання апостольське. Після праці в Римі святий Марко, по наказу апостола Петра, подався для проповіді Евангелії до міста Аквилеї, яке лежало на північному березі Адріятицького мори В цьому багатому місті, котре називали другим Римом, Марко заснував церкву. Крім того, він побував з проповідаю Евангелії в інших містах на березі Адріятицького моря, улаштовуючи всюди церкви Божі. Після цього святий Марко, по розпорядженню апостола Петра, подавси для проповіді Евангелії до Египту. Це було, як свідчить Евтихій, патріярх Олександрійський, на девятім році царювання Клавдія.

В Египті, сумежнім з Палестиною, ще за часів Олександра македонського і египетського царя Птоломея Лага, було дуже багато жидів Вони мешкали тут цілими містечками, мали свої синагоги, свій сінедріон, і навіть храм, подібний до храму ерусалимського, а також мали священників і левитів, згідно з законом Мойсея Тут в Египті, по наказу царя Птоломея Філадельфа, було перекладено з жидівської мови на грецьку книги Святого Письма Старого Завіту, через що відкриття про спасіння роду людського зробилося відомим і самим поганам Тут нарід ще добре памятав, як попадали і розбилися в одному храмі ідоли, що було, як свідчать оці церкви, в той час, коли свята родина з диттям Ісусом прибула до Египту, втікаючи від жорстокого Ірода. Нарешті могли тут бути і ті люди, котрі були свідками чуда, як Дух Святий зійшов на апостолів, і ті люде принесли сюди науку Христову.

Все це підготувало мешканців Египту до прийняття християнства і обіцяло великий успіх для проповіди святому Маркові. І дійсно, коли Марко перший з апостолів прибув до Египту і почав проповідувати Евангелію, обіцяючи людям звільнення від диявола, то з самого початку проповіди його, увірувало в Христа багато чоловіків і жінок. В самій Олександрії, головному місті Египту, святий Марко заснував церкву і був першим її епископом. Тут святий Марко багато попрацював, щоб просвітити світом Христової науки, як жидів так і поган, які до того часу перебували в темряві ідольського служіння Улаштувавши потім церкви в Олександрії і сумежних містечках та містах висвяченням для них епископів і священиків та поставивши клириків, святий Марко після того покинув египетську сторону.

Куди він помандрував далі і чи був він в Ерусалимі на апостольськім Соборі, - це не відомо Але коли апостол Павло перед тим, як піти другий раз в апостольську подорож, був разом із Варнавою в Антіохії, то, як свідчить книга Діяній Апостольських, тут з ними стрінувся і Марко і звідти разом зі своїм дядьком Варнавою деякий час, благовіствуючи науку Христову, Марко у друге пішов до Египту, куди в той же час, а може і пізніще, прийшов і апостол Петро.

Благовіствуючи в ріжних місцях Египту і улаштовуючи церкви, апостоли в цей час між іншим поклали підвалини для Христової церкви і в египетському місті Вавилоні, звідки Петро і написав свое перше Соборне послання до малоазійських християн. В Египті святий Марко мешкав до восьмого року царювання Нерона. Далі святий Марко знов стрінувся з апостолом Павлом і зробився його співробітником.

(Докінчення буде).

ПАТРІОТИЗМ — ЧЕСНОТА ПРИЄМНА ГОСПОДУ.

Велике спустошення в духовній скарбниці нашого народу заподіяв інтернаціонал, що немов червоний молох ще й по нині находить свої офіри серед нашого народу і то у той час, коли народ наш є в особливо тяжкому положенні, коли він особливо відчуває потребу активної любови з боку кожного члена великої української родини. Одначе проти високого почуття любови до свого народу, почуття патріотизму, вороги його висувають твердження, що почуття це є нічим іншим, як тільки проявом замаскованого егоїзму, який по суті своїй не гідний з духом християнства і т. ін.

Тому ось у цій коротенькій статті спробуємо в міру можливости довести, що патріотизм є цілком згідний з духом християнства, що він є християнською чеснотою. Дефініція патріотизму каже, що це любов до батьківщини, в якій ми родились і живемо, любов до народу, до якого ми належимо, ревне шанування авторітету свого народу та віддане попирання його інтересів.

Любов до своєї батьківщини є вродженою потребою природи людини. Вже самий вплив природи робить те, що людина призвичаюється, більше того, привязується до своєї батьківщини, або інакше кажучи — сама природа впливає в серце людини любов до рідної землі й рідного народу.

Походження від одного племени, життя серед однакових умовин природи, виховання на однаковій культурі, звідки повстає. спільність понять і душевних нахилів, як спільність мови, віри, звичаїв, традиції, потім спільність історичних подій — все це сильно впливає на розвиток в людині почуття любови до своєї батьківщини, до свого нароу.

Люде, що відкидають любов до батьківщини, як вже було вище згадано, твердять, що християнська релігія вимагає любови до всіх людей, до всього людства, а не до одніеї якої-небудь національности.

Це дійсно, що християнська релігія вимагає любови до всього людства, але одночасно з тим вона не негує почуття любови до свого народу, а навпаки це високе почуття освячує. В Святім Письмі ми знаходимо багато прикладів з життя святих мужів, які в імя любови до свого народу офірували всім. Так, наприклад, Пророк Мойсей дає нам приклад горячої любови до свого народу. При дворі фараона було йому добре, він особисто мав великі достатки й користав з усіх можливих втіх життя, але одна думка, що нарід рідний йому тілом мучиться в неволі — не дає йому спокою, і кидає він царський двір з наміром звільнити свій народ від тяжкої неволі. А коли пізніше після визволення з неволі, підчас блукання в пустині народ його прогнівив Господа гріхом ідолопоклонства, то Мойсей щиро благає Господа простити його народові той гріх, а коли ні, то й він хоче терпіти кару разом з ним (Іcх. XXXII· 32).

А ось і пророк Єремія, один з найбільших патріотів свого часу, поетично, з надзвичайною силою переконуючого слова виповів свої патріотичні почування в священній книзі, відомій під назвою — „Плач Єремії". В ній, з надмірної любови до свого народу, Пророк Божий сердечно плаче перед Богом і скаржиться Йому на ту сувору долю, що Він її дав його поневоленому народові.

„Ти закрив себе хмарою, щоб не доходила до тебе молитва наша; соромом і гидотою зробив нас еси серед народів. Отворили на нас роти свої всі вороги наші" (III: 44—46). „Згадай же, Господи, що з нами сталось; зглянься, подивитися на пониження наше! Наше насліддя досталось невірам, доми наші—чужим чуженицям; ми сироти-безбатченки; матері наші — вдовиці. Власну воду ми пємо за гроші, дрова наші здобуваєм за плату. Нас поганять бючи в потилицю, а в роботі нема нам відпочинку" (V: 1—5).

Не менше горяче любив свою батьківщину пророк і цар Давид. Так, він каже: „Коли забуду тебе, Єрусалиме, нехай праву руку мою відійме мені! Нехай язик мій прилипне до гортані моєї, коли не згадаю тебе, як не поставлю Єрусалима над усі радощі мої!" (Пс. 137: 5—6).

Історія християнської церкви рівнож називає нам багато імен великих патріотів, прославлених за ті численні подвиги, яких вони доконали для добра свого народу, своєї батьківщини.

Найдоскональнішим одначе взірцем гарячої любови до свого народу й своєї батьківщини є сам Господь наш Ісус Христос. Помимо того, що життя Спасителя мало всесвітне значіння й не було у ближчому звязку з дочасним стремлінням Ізраїльського народу, що Він прийшов на землю з любови до всіх людей без різниці племен і народів, все ж таки прийшов, як Сам говорив: „Перш всього до погибших овечок дому Ізраїлевого"

Любов Ісуса Христа до рідного йому народу була така велика, сильна, що без сліз і глибокого жалю Він не міг говорити про Свій нарід і рідну землю, яких мали спіткати великі біди й нещастя.

Вїжджаючи до Єрусалиму й передбачаючи його сумну будуччину, Христос під впливом безконечної туги й жалю заплакав над ним і сказав: „Єрусалиме, Єрусалиме, ти, що вбиваєш пророків і побиваєш камінням посланих до тебе! Скільки раз хотів Я зібрати дітей твоїх, як птах збірає пташенят своїх під крила, і ви не схотіли". (Мат. XXIV: 37). В останній навіть хвилині свого земного життя серед всієї величі страждань Спаситель не тільки не кляне своїх ворогів, але гаряче молиться за них, які сами не знають, що роблять. І учням своїм Христос заповідав завше мати щире почуття любови до свого народу. Свято зберігаючи заповіти Христові, вони, дійсно готові були своє життя й особисте щастя офірувати для добра свого народу. Ап. Павло так і каже про себе: „Я бажав би сам бути відлученим від Христа за братів моїх, рідних мені по тілу" (Рим. IX· 9).

Християнська релігія, як ніяка інша, говорить ясно про велич почуття любови до свого народу. Тільки в християнській релігії тісно є сполучені між собою поняття патріот і громадянин.

Для ілюстрації повищого дозволимо привести кілька думок відомого бельгійського патріота, кардинала Дезіре Жозефа Мерсіе, котрий підчас світової війни в дні окупації Бельгії німцями відважно піддержував патріотичного духа в своїх співгромадянах. В своїх проповідях, голошених до народу, й в архипастирських листах до духовенства він між іншим казав: „Патріотизм це підставова засада єдности й порядку і органічний звязок поміж синами того самого рідного краю, який мислителі стародавньої Греції й Риму вважали за найвищу з природних чеснот. Король поганських філософів — Аристотель уважав за найвищий земний ідеал самопосвяту в службі місту, себто державі. Христова релігія уважає патріотизм законом; немає досконалого християнина, що не був би досконалим патріотом. Вона підносить поганський ідеал і розяснює його, вказуючи, що він може здійснитись лище в абсолюті" Далі він каже: „Інтереси родини, кляси, партії, тілесне життя особи — все це займає на драбині вартостей нижче місце від патріотичного ідеалу, бо цей ідеал — це є закон, що є абсолют. Цей ідеал, це публичне визнання права, застосованого до нації, національна честь".

Розуміється, треба відріжняти вузький патріотизм від вищого патріотизму. Перший є тісний і обмежений; він засліплює людину й народ до того ступня, що поза собою іншого нічого не бачить. Вузький патріотизм ніколи не бачить чеснот і вищих вартостей у свому противникові, який стоїть на дорозі здійснення його самолюбних плянів. Вузький патріотизм є мстивий й короткозорий, гордий й впертий та ще й прикривається теплом лояльности.. Йому нема місця серед етичних почувань людини. Тільки правдивий, вищий патріотизм, ушляхетнений релігією, осяяний світлом любови Христової, як чинник позитивний й будуючий, а не руйнуючий — є високою християнською чеснотою приємною Господу.

ЗЛУКА ВСІХ НІМЦІВ НА СВІТІ.

Давніша Німеччина не дбала про обєднування тих Німців, що були на еміграції.

Нинішна Німеччина дбає, щоби всі Німці на світі чули себе одним народом Щоби всі мали оден світогляд, оден погляд на справи німецького народу і на світ Щоби всі держалися разом в тих справах, що обходять німців. Поза свої політичні звязки з краями, в яких живуть, вони повинні бути представниками політичних й економічних німецьких справ на цілому світі.

Число німців поза німеччиною буде: в Америці понад 9,000,000; в Бразилії 800,000; в Канаді 475,000; в Аргентині 130,000; в Чіле 25,000; в Афоиці 125,000; в Австралії 100,000; в Азії 50,000.

Для злуки німецьких еміґрантів засновано окрему організацію, якою править Ернст Вільгельм Богле. Імя організації „Фолькбунд фір Дойчтум ім Авсллянд" (Народне обєднання для німців в чужих землях).

Ціль такої організації: Дбати, щоби німецькі діти в чужих краях вчилися німецької мови, в окремих німецьких школах. Щоби виховувати там провідників для німецької роботи. Щоби німецькі студенти виїздили до Німеччини навіть на довгий час для познакомлення себе з Німеччиною.

Окрему увагу звертає організація на друковання добірних таних книжок для німців, що живуть в чужих краях.

Про силу народу Гітлер сказав минувшого березня:

· Державні границі Европи можуть змінятися, однакож народи остають, якими були: Державні границі змінні, національні границі незмінні.

„ДНІПРО"

Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.

Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштує на рік $2.00

Передплату висилати на адресу:
"DNIPRO"
1851 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

БУДОВА НОВОЇ ЦЕРКВИ.

(Геффорд, Саск.)

Православні українці, що кругом містечка Геффорду і в самім Геффорді, приступають до будови нової церкви в самім Гефорді. Доси є православна церква на фармах, сім миль на полуд. захід від Геффорду, отже таком її члени є членами цеї нової церкви.

Площа під нову церкву обнимає два акри.

Церква має бути досить велика і гарна, колиб її цілком викінчити, то буде коштувати коло 6,000 долярів.

Доси викопано пивницю і почали звозити шутер і камінь на фундамент. Як йде робота, можна бачити хоч би з того, що дня 29-го червня привезено 66 фір шутру, а 23 фірі каміня. Возило коло 20 фір Це показує, що громада береться щиро до будови нової святині!

За кілька днів, як тільки приїде п. Янішевський, будівничий, з Едмонтону, почнеться будова.

В тутешній околици довго була посуха і були побоювання, що жнива будуть дуже бідні. Але коло 15 червня впав добрий дощ, падав 24 години, і відтоді засіви поправилися. Коли дальше буде погідно, то можна сподіватися добрих жнив.

П.

ПІЗНАВ, ЩО ТАКЕ БОЛЬШЕВИЗМ.

Вчера вечером приносить жінка пошту, подає мені лист тай каже: „Оце маєш лист від свого колишнього приятеля".

Подумав я собі: Не знаю, чого це він пише? Бо від яких десять років відтколи він став завзятим большевиком та ревним членом Турф хому, — він мене й знати не хотів. А колись, ще за парубоцьких літ, ми були дуже близькі приятелі; один одного радився, спільно собі помагали, жили, як рідні. А від коли він став большевиком, то й говорити зі мною не хотів.

Бувало каже: комуністови не по дорозі з націоналістом, а ще такими, що вірить в церкву й Бога... Я вже прозрів, і не хочу тримати з такими, як ти. Мені з жовтоблакитниками не подорозі.

Що я нераз переконував його, доказував живими фактами, — та нічого не помагало.

Отвираю я листа і читаю:

„Дорогий, давний Приятелю!

Не бери мені за зле, що пишу цих кілька слів до Тебе. Сам не знаю, як цей лист почати, бо й жаль і сором, але пишу так, як відчуваю.

Добре Ти колись мені говорив, та писав, що комунізм є витвором дикого азіятського духа, що він і будується на трупах і крові бідного народу, та що творці комунізму є вороги всего того, що людський розум і наука віками будували. Як колись царська гвардія нищила все, що не московське та заповняла каторги й Сибір бідним народом, особливо українцями, так само, а навіть ще гірше, роблять тепер червоні кати. Творці та провідники комунізму, — це люде без совісти й чести та без крихітки людських почувань. Канадійська верхівка — передовики, — це все добре знають, але перед народом закривають, бо беруть за це червоні рублі, та набивають ними свої кишені.

Таким я бачу їх тепер, хоч колись я давсь зловити на їхні масні слова й навіть відрікся своїх родичів, що стояли тріюко на рідним грунті. Через весь час, що я до них належав, я вкидав тяжко запрацьовані гроші на ріжні кампанії й не лишав собі нічого, бо думав, що комунізм скоро запанує на цілім світі. Тоді я в них був добрий, коли давав гроші та мовчав, і робив все на осліп, що тільки верхівка з Вінніпегу наказувала. І не я один це робив, а сотки других таких, як я, що весь запрацьований гріш давали на партію. Члени верхівки свої животи насичують за людські гроші, отже для них комунізм є дійсно раєм, але не для того робітника, якого вони використовують.

Але прийшов час і те вонюче кубло починає тріскати. Передова шайка сама між собою розсварилася, бо видко, що кожний хотів бути перший до корита. Тепер виходить все на верх, як олива на воді, що в них тільки ідейности, що своя кишеня; що вони за Юдин гріш з Москви готові рідну матір продати.

Я вже пізнав їх добре, отже прошу порадь мене, що маю робити та на яку дорогу ступити. Цим разом я послухаю Твоєї поради.

Твій друг, Петро".

Скінчив я читати оцей лист і задумався. Прийшло мені на думку, що не він один зависся на тих грлословних гаслах большевицьких, а там на Рідній Землі дикий ворог винищує найкращий цвіт українського народу, заповнює соловецькі каторги найкращими синами й дочками Матері України. Муки... стони... кров... За що? За Матір Україну. А тутешні яничари й собі помагають Матір катувати.

— Чого так задумався? — питає жінка. — Думаєш чи відписати Петрови, чи ні?

— Та здалосьб відписати — кажу, — але що і як — ще не придумав.

— Я тебе пораджу, — каже жінка. Перше всего хай перестане читати те все большевицьке сміття; рівнож хай покине їхні організації, бо не в них українцям шукати спасіння. Друге — хай запринумерує собі „Український Голос" та „Вістник". В них знайде багато духовно-морального та національного корму. Рівнож хай стане членом Рідної Церкви, бо Рідня Церква, це та рідна мати, що подає потіху й пораду навіть для найбільш засмученої дитини. Хто стратить віру в Бога, той не може мати душевного спокою, ні задоволення.

До пізної ночи ми з жінкою говорили та обмірковували справу з ріжних сторін.

Любенко.

ХРАМОВЕ СВЯТО.

(Роблін, Ман.)

Українська православна громада в Робліні, Ман., (околиця Зелена) обходить своє храмове свято в день святих апостолів Петра й Павла. Цього року це свято припадало в неділю і на той день наша громада запросила до себе Всеч. о. С. В. Савчука, адміністратора Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Свято-храм випало дуже гарно та врочисто. Рано о. Савчук відправив Всенощне та Утреню, а по тім посвятив павук (панікадило), що його купило для церкви наше сестрицтво. Павук є гарної, артистичної вироби та містить 22 свічки. Сестрицтву належиться щира подяка за цю жертву, як рівнож належиться признання за його постійну опіку над домом Божим.

В часі Служби Божої церква була повна людей. Між ними були гості й з подальших місцевостей, як приміром Леннард і Шел Велей та Калдер, а також було поважне число наших братів греко-католиків, що живуть в цій місцевости. Службу Божу співав місцевий хор. Проповідь о. Савчук виголосив на тему Євангелії дня. Вона припала до серця всім, що її слухали, а наші брати греко-католики опісля говорили: „Колиб наші священики давали людям таку науку й провід, то булоб менше сварок і незгоди, булоб братерство та бувби більший поступ серед людей".

Говорили це в виду того, що пару тижнів тому в їх церкві відбулася місія, підчас якої місіонер тільки й навчав, щоби греко-католики не сходилися з православними, не мали з ними сусідських відносин та взагалі відносилися до них, як до своїх найлютійших ворогів. За те всіх католиків, — якої народности вони не булиб — повинні вважати за своїх братів, бо в них один „найсвятійший отець" папа римський і одна правдива церква — католицька.

А тепер свідоміші з греко-католиків говорять: „Ось, яку науку дають нам наші духовні провідники Наших братів українців кажуть ненавидіти та їх обминати, бо вони православні, а поляків — відвічних ворогів та катів українського народу — кажуть вважати за рідних, бо вони католики і вірять у папу римського. Таку науку можуть давати тільки наймити Варшави й Риму, а не вірні сини українського народу".

В наслідок такої, явно ворожої для української справи науки греко-католицького місіонаря, — багато свідоміших греко-католиків почали серіозно застановлятися, наскільки греко-католицька церква є українська, а її робота для українського народу корисна й потрібна, а деякі почали голосно говорити, що вже пора покинути Рим і Варшаву та прилучитися до Рідної Церкви українського народу. Нема сумніву, що такі розговори дійшли до ух унітських місіонарів та до агентів Риму й Варшави, бо хоч від першої місії проминуло лише пару тижнів, то вже проголошено другу місію, що має вскорі відбутися. Отже не помогла перша присяга, що її проводив місіонар на першій місії, не помогло й голосування над тим, „хто любить Бога" (голосування відбулося чисто на мітинговий зразок, — за піднесенням рук!), — не помогли крики й гулюкання в сторону православних і треба нової місії. Та чи тільки поможе що друга місія? Думаю, що ні, бо наріл почав прозрівати та бачити роботу римських агентів у її дійсним світлі.

По Службі Божій відбувся миропомазання, а по тім водосвяття (на дворі) та обхід церкви з читанням Євангелії.

По обіді о. Савчук відправив Парастас та кілька Панахид на гробах (цвинтар близько церкви), як рівнож виголосив відповідну науку про віру в позагробове життя та про наш обовязок не забувати про тих, що відійшли у вічність. В часі Парастасу й Панахид на цвинтарі було поважне число вірних, а між ними також деяке-число наших братів греко-католиків.

В 7 год. вечера відбулась Вечірня, а по Вечірні вінчання п. Степана Симчича, — абсольвента Духовного Семинаря й кандидата на священика, — з панною Вікторією Новосад, учителькою та доньою панства Семена Новосадів, визначних громадян цеї місцевости. Бувша панна Новосад, а тепер пані Симчич, є знана зі своєї діяльности не тільки, як добра учителька, але також як свідома робітниця на українській ниві. Вона завжди брала активну участь в праці церковної громади та між іншим жертвувала $25.00 на Ювілейний Фонд Рідної Церкви. На Вечірні, як рівнож підчас вінчання церква була заповнена по береги. Довершивши св. Тайну шлюбу, о. Савчук виголосив відповідну науку для молодих, напоминаючи їх, щоби вели життя своє згідно з заповідями та волею Божою, та щоби гідно й чесно виконували свої обовязки — так родинні, як і громадські.

Відвідини о. Савчука принесли велику користь для нашої громади. Я певний, що його слова науки й поради, що він дав нам так в церкві, як і в приватних розмовах, причиняться до сконсолідовання наших сил та до оживленої діяльности в громаді.

Православний.

ГРОМАДСЬКА РОБОТА В ПРИНС АЛБЕРТ, САСК.

Будучи коло Великодня переїздом в Принс Алберт, довідався про місцеву громадську роботу таке:

Православних родин в Принс Алберт буде коло 12. Взагалі тут українців не велике число, а ще є і греко-католицька церква. А певна річ, що є такі, що ніґде.

І та невелика православна громада живе вже своїм здоровим громадським життям. Таким, що може бути приміром для других.

Церкви, ані свого будинка для звичайних сходин громада ще не має, тому винаймають салю на недільні сходини мабуть за 5 дол. місячно. Кожної неділі сходяться.

Зрана до 10.30 в неділю проводиться Рідна і Недільна Школа для дітей. Вчаться потрошки всього, включаючи релігійну науку, релігійні пісні. Коли приїздить священик, то діти самі співають „Отче наш". Недавно священик переводив релігійний іспит з дітьми і давано нагороди. — На Різдвяні Свята був для дітей св. Миколай. — Перед Вознесенням діти мали першу сповідь. — Додати, що дівчатка згаданої Рідно-Недільної Школи мають однострій — темно-сині суконки, ковнірці і нарукавки вишиті, а поєси червоні.

По закінченню ранішної школи для дітей починаєсь громадське Богослуження. Співають частини з Утрені, деколи з Вечірні, або деякі пісні з Служби Божої і т. п. Збирають притім колекту, щоби час від часу можна запросити священика. Притім є відповідна бесіда — звичайно на теми близькі таким громадським сходинам, більшим святам, чи потребам хвилі. Так пр. в березні були бесіди про Шевченка. На Різдвяні Свята ходять колядувати,

відповідно приготовившись.

Передовими в усій тій роботі є родина наших поважних громадян — Зюбраків. Пані Зюбракова (з Інституту П. Могили в Саскатуні, бувша учителька) клопочеться передовсім школою, а п. Мих. Зюбрак, теперішний аптикар в Принс Алберт (був. питом. Інституту, опісля учитель публичної школи, вкінци ректор інституту, нині ж аптикар) йде на переді всякої другої роботи — релігійно-громадської.

Певна річ, що щира співучасть і добра воля громадян дає можність такій роботі провадитися. Ані провідна одиниця без громади не багато вдіє, ані громада без провідних одиниць далеко не поступить.

Та всеж слушність вимагає, щоби перше признання дати щирій роботі родині Зюбраків.

Загалом же громадська робота в Принс Алберт може бути добрим приміром і для тих, що могли би і повинні би бути провідною силою, і для загалу. Що можна робити в Принс Алберт, те можна робити коли не в кожній, то всеж в багатьох околицях і громадах. Малий гурт може також жити своїм повним релігійно-громадським і взагалі українсько-культурним життям. І де таке мале, але здорове життя існує, там воно розростеся, набере сили і колись стане великим і видним.

Подорожний.

ЖИДИ Й ХРИСТІЯНСТВО.

Цікавою справою займається о. Станислав Солярж, в статті під наг. „Крок вперед до розвязки жидівського питання". Застановляючися, чому так мало жидів навертається на християнську віру, хоч живуть постійно між християнами й вплив християнства на них повинен би бути далеко більший, як на інших, доходить, до висновку, що причиною цього стану є невідповідний підхід до цеї справи. Дотепер так звзжди є, що жид, який навертається на християнську віру, тим самим зриває не лише зі своєю жидівською вірою, але й нацією. Приступлення до християнської віри є злучене з денаціоналізацією й цілковитою асиміляцією з родом і обрядом, до якого приступає. Дуже часто те, що було для нього досі святе й дороге, мусить осмішувати сам або бачити це в інших, як осмішують і опльовують (не йде тут про давні традиції, національні, чи зверхні признаки національности). Такий жид мусить зірвати зі своєю рідною культурою й цілковито засимілюватися. І те є якраз найбільшою перешкодою до більших і частіших ідейних наверкень. Навернення бувають, але тільки індівідуальні і виїмкові, та не завжди з чистих мотивів. Гавриїл Єгуда, жид-християнин, у своїй книжці „Спомини, сльози й думи християнського жида" пише так: „жиди, що впродовж століть навертались до свого Месії, па мою гадку, робили одну основну помилку а саме, що в охрещенням стали причислятися до народу, серед якого хрещення одержали. Ці жиди у своїх довгих кафтанах, з бородами патріярхів, що схиляючи свою голову перед хрещенням Церкви, якщо булиб вгололи бороди, не заміняли довгих одягів єктальства на барвні, золототкані строї, лише повісили би хрест на шиї й дальше прикликали Г. Бога своєю мовою, що нею колись Він промовляв до їх предків, витворили би в той спосіб гідні пошани, поважані типи, навязали би до своєї гарної й високої традиції, а так, під впливом віків, витикають їм народи, з якими хотіли злитися, смішности і недотягнення, застидаючи ще крім цього згадкою упосліджених протоплястів."

Отже скріпити й розвинути діло навернення жидів у більших розмірах можна в той спосіб, коли це навернення не буде однозначним з національною асиміляцією й зірванням з усею рідною традицією; коли жид, приступаючи до християнської віри, вможе задержати свою мову і свої питоменності. А це є можливе, на думку о. Соляржа, коли подбається про окрему релігійну організацію жидів християн у якій те все легко далосяб зберегти.

Знаємо з місійної діяльности, яке велике значіння для успіхів апостольства має рідне духовенство зпоміж народу, серед якого працюється. У народів з іншою культурою й розвиненою національною свідомістю лише рідне духовенство може з успіхом працювати. Тому справа притягнення жидів у більшій кількості до християнської віри вимагає окремого для них обряду й окремої з тим злученої організації їх релігійного життя зі своїм рідним духовенством.

ЧИМ СКОРШЕ, ТИМ КРАЩЕ.

Перед українським громадянством стоїть чергове завдання: можливо в скорший час викінчити будову українського музею в Празі. Це є конечний етап у пляновій акції творення наших національних цінностей. Музей стане основою, підвальним каменем всякої закордонної інформаційної акції серед чужинців про потреби якої годі тут довше розписуватися. Вистарчить навести приклад поляків, що ціле XIX ст. твердили цілій Европі, що доти Европа не матиме спокою, поки Польща не буде відбудована. Це твердження мусить зараз взяти в основу кожної нашої акції закордоном, а музей служитиме при цьому невичерпаним джерелом фактичного матеріялу, котрим необхідно ілюструвати кожну акцію. А що ніхто не сумнівається в необхідности як найширшого розбудовання й ведення акції закордонної пропаганди, то тим самим не сумнівається і в конечности якнайскоршого здійснення такого могутнього чинника в цій справі, як Музей ВБУ. Вибудування музею є передумовою нашої закордонної праці і її першим завданням. Український музей за кордоном, зтягнений українськими руками і виповнений матеріялами, котрі краще найвиразніших слів зображують незломне бажання цілої української нації здобути собі незалежність, змусить сам собою впасти всі наклепи, про якісь німецькі інтриги чи дрібно-буржуазну змову проти працюючого люду. А від правильного поставлення і ведення закордонної пропаганди в дуже великій мірі може залежати в будучім доля української нації. Тому справа Музею не сміє бути байдужою ні одному українцеві; хай ні оден з наших земляків не відмовить в хоч найменшім дарі на будову Музею, бо будуючи його скріпляємо ми своє становище за кордоном. Чим скорше ми зможемо його вибудувати, тим більше встигне він принести, тим краще буде для цілої української акції.

Ласкаві пожертви посилати на адресу Директора Музею проф. Д. Антоновича.

Prof. D. Antonovyč
Praha — Nusle, 245,
Czechoslovakia.

ХРЕСТИНИ.
(Прут, Алта.)

Першого червня п. Василь Лакуста справляв хрестини свому синкові Несторові, якого охрестив Всеч. о. Горбай. При нагоді не забулось за наш релігійний часопис „Вістник". Пан Іван Юрчук, учитель зі школи Спринг Крік, підніс думку, щоби зібрати хоч маленькі жертви на згаданий часопис і присутні куми й гості зложили $1.80. Хоч не велика це жертва, але всеж таки свідчить, що ми не забуваємо й про кормителя наших душ. На відході гості відспівали панству Лакустам та їх родині многоліття, а синок їх хай росте родичам на втіху, а українському народові на славу.

Юсіен Самкун.

ВЕЛИКОДНА ЗБІРКА НА РЕЛІГІЙНИЙ ФОНД.

Збірка о. І. Дмитрова.

Збірка в церкві Пресв. Тройиці, Шіро, Саск.	6.25
Збірка в церкві Пресв. Діви Марії, Інсінгер, Саск.	3.30

АЙТУНА, САСК.
Збірка о. І. Кусого.

По 2 дол.: І. Бурянин.
По 1 дол.: пані Кароля Швед, Ю. Спільчак, П. Крик, М. Коваль, Й. Ковальчук, В. Миндзак, В. Павлюст, В. Кривий.

ГУДВ, САСК.
По 1 дол.: Ю. Павлищин, Анастазія Павлищин, І. Любий, Ю. Гребенюк, Д. Думка, В. Савчин, Г. Ковкевич.
По 50цт.: Марія Ковальчук.
По 25цт.: І. Пилипів, Андрій Турчинський.

МЕЛВИЛ, САСК.
По 1 дол.: Кость Вівчар, О. Даниильчук, Я. Вівчар
По 50цт.: К. Адамовський, П. Вівчар.
По 25цт П. Іванів

ВИНЯРД, САСК.
По 1 дол. Ст Клемешко.

ФЕНВУД, САСК.
По 50цт. В. Мазур.

Збірка о. П. Мельничука.

Й. Ортинський, Верегін, Саск.	1.00
Збірка о. В. Кудрика	2.00

ЛУЖАН, АЛТА.
Збірка о. Т. Горбая.

По 35цт.: Н. Боханецький.
По 25цт.: Магдалина Боханецька, А. Боханецький, Софія Боханецька, Іван Лупул, учитель, Кагвін, Алберта. 2.00
Ник. Пухкий, учитель, Ендрю, Алберта .50

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ
„ЧУЖА РУКА
[redacted]
ХТО РОЗЄДНУЄ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД?"
Книжку написав прот. В. КУДРИК, і її повинен прочитати кожний українець і українка.
Вона має 208 сторін і коштує лише 35 цт. з пересилкою.
Замовлення і гроші слати на адресу:
THE HERALD,
Box 3684, Winnipeg, Man.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1936 РІК.

[redacted]

19 Н. Нед. 7 по З. св. Д. Уляни д:
20 П. Пр. Хоми Малеїна, Акакія
21 В. Вм. Прокопа
22 С. Свщ. Панкратія
23 Ч. † Пр. Антонія печ.
24 П. Мч. Євтимії, бл. кн. Ольги
25 С. Мч. Прокла й Іларія

26 Н. Нед. 8 по З. св. Д. Арх: Гав
27 П. Ап. Акили, мч. Юста
28 В. Рівноапост. кн. Волод. В.
29 С. Свщ. Атиногена
30 Ч. Вмч. Марини, Іринарха
31 П. Мч. Гіацинта амастриц.

СЕРПЕНЬ.
1 Пр. Макрини, пр. Діє.

2 Н. Нед. 9 по З. св. Д. Пр. Ілиі
3 П. Симона Юрод. Івана стовп.
5 С. Мч. Трофима
4 В. Марії Магдалини
6 Ч. † Мч. Бориса й Гліба
7 П. † Прав. Анни (матері М. Б.)
8 С. Свщ. Єрмолая, Єрмила
9 Н. Нед. 10 по З. св. Д. Пантел.
10 П. Ап. і діак. Прохора
11 В. Мч. Каленика
12 С. Ап. Сили, Сильвана
13 Ч. Євдокима, мч. Юдити
14 П. Перенес. дерева Хр. Госп
15 С. Архид. Стефана, Нікодима

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".
Шабан пані К., Гіт, Алта. .50

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. М. Кисілюка.

СЕРПЕНЬ.
2 Нед. — Сіба Біч — Відкриття Народного Дому.
9 Нед. — Ребит Гил — Пікнік.
16. Неділя — Егрімонт.
19. Середа, Преображення. Загальна — Егремонт.
23. Неділя — Тудор.
28. Пятниця, Успення Пр. Бог. — Брудергайм.
30. Неділя — Редвотер.
Адреса:
9640—104 А. Авеню, Едмонтон.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. В. Ап. нюка.

Серпень.
2. Неділя — Св. Прор. Ілиї — Сірко (храм).
9. Неділя — Вайта.
16. Неділя — Гардентон (місто)
19. Середа — Преобр. Госп. — Гардентон (онуцька)
23. Неділя — Толстой.
Адреса: Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Запаринюка.

Серпень.
2. Нед. — Гілберт Плейс, храм.
9. Нед. — Давфин.
16. Нед. — Роблін.
19. Середа, Преобр. Г. Н. І. Хр. — Пайн Ривер, храм.
25. Нед. — Шортдейл.
28. Усп. Пр. Богор. — Богдан, храм
30. нед. — Ешвіл.
Адреса: — Давфин, Ман

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.

Серпень.

2. Неділя 9 по Зісл. св. Духа. Голос 8. Утреня Єв. Івана XX: 19—31. Літ. Ап. І. Кор. III: 9—17; Єван Мат. XIV: 22—34.

9. Неділя 10 по Зісл. Св. Духа: Гол. 1 Утр. Єван. Івана XXI. 1—14. Літ. Ап. І Кор. IV: 9—16; Єван. Матея XVII: 14—23.

16. Неділя 11 по Зісл. Св. Духа: Гол. 2. Утр. Єван. XXI: 15—25. Літ Ап. І Кор. IX: 2—12. Єван. Матея XVIII: 23—35.

19. Середа, Преображення Г. Н. І. Х. Утр. Єван. Лук. IX: 28—36. Літ Ап. II. Петра І: 10—19. Єван. Матея XVII: 1—9.

23. Неділя 12 по Зісл. Св. Духа: Гол. 3. Утр. Єван. Мат. XXVIII: 16—20 Літ. Ап. І. Кор. XV: 1—11; Єван. Мат. XIX: 16—26.

Український Релігійний [redacted] в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3684
WINNIPEG, MAN.

РІК XIII. WINNIPEG, MAN., AUG. 1st, 1936 ВІННИПЕГ, МАН., 1-го СЕРПНЯ, 1936. ЧИСЛО (251) 15

ДІТИ ГИНУТЬ МАСОВО У БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ШПИТАЛЯХ.

„Правда" помістила статтю Лавренієва про жахливі відносини у большевицьких шпиталях для дітей. Ці шпиталі переповнені. Нові доконче потрібні. Комісар охорони здоровля Камінський вислав обіжник про необхідність будови нових шпиталів для дітей, але його кинули до коша таксамо, як це діється з повінню інших обіжників. Нечувані умовини по шпиталях підвищують відсоток смертности недужих дітей. Ще гірше виглядає справа ізоляції дітей з пошестними недугами. Доходить до таких парадоксів, що по відділах для пошестних недуг перебувають діти виздоровленці нераз цілими місяцями, бо ними служба ними зовсім не опікується ні не цікавиться.

ВЕРТАЮТЬ ДО РЕЛІГІЇ.

„Ческе Слово" подає цікаву вістку, що в Празі можна запримітити останіми роками масовий поворот безвірників до релігії. В році 1934 тільки 80 осіб покинуло релігію, зате 2710 осіб повернулося до релігії. Запримітили, що до релігії вертаються люди між 30 і 50 роком життя, покидають релігію молоді люди, що не мають навіть 30 років.

ҐРАМОФОНИ ЗАМІСЦЬ ДЗВОНІВ.

У Анґлії в ґрафстві Генґшайр, місті Іфорд, вибудували церкву, де нема дзвонів. Буде це перша така церква на світі. Її будівничий, славний архітект, хоче зібрати на ґрамофонових плитах найкращі звуки дзвонів з усіх церков світа та вживати їх у церкві. У стінах церкви вмурують голосник, що буде передавати зміцнені мельодії церковних дзвонів.

СВІДОМЕ УКРАЇНСЬКЕ СЕЛО.

Українське село, Жуків бережанського повіту, рішило виставити памятник Тарасові Шевченкові. В тій ціли люди вже навіть поробили рішучі кроки, а саме визначили місце, де має станути памятник, як також звернулися до українського різьбяра Коверка, щоб виконав їм проект памятника. Проект уже готовий і згадане свідоме село подало його до затвердження

КАТОЛИЦЬКИЙ СВЯЩЕНИК, Н. БАРТМАН, БРАТАЄТЬСЯ З БОЛЬШЕВИКАМИ

Большевицький часопис в Вінніпеґу, „УРВісти" доносять, що греко-католицький священик Н. Бартман, говорив дня 21 липня, 1936, в большевицькім Народнім Домі в Венкувер, Б. К. „УРВісти" аж передовицю про него написали та так виступом о. Бартмана тішуться, що надрукували його промову в цілости.

Ставиться питання, чи о. Бартман братається з большевиками з відома та за згодою своїх церковних властей, в першій мірі еп. Ладики, чи на власну руку? А як на власну руку, то де та дисціпліна, якою католицька церква так чваниться?

БОЛЬШЕВИКИ ПРО СВІЙ „РАЙ".

Большевицька „Рабочая Москва" подає низку фактів, що яскраво ілюструють стан сільської торговлі в Совітах. І так, у деяких районах продають постійно невипечений хліб. На селі хліб дорожчий 30 проц. ніж у Москві, а крім того продавці ошукують покупців недоважуванням. В інших районах не можна купити ніґде ні муки, ні хліба, ні цукру, ні навіть ниток. З деяких сіл під Москвою селяни мусять їздити по хліб до Москви. Позатим по сільських пекарнях панує нелад, нехарність, бруд.

КОМУНІСТИЧНА ҐОСПОДАРКА В ЕСПАНІЇ.

Втікачі з Еспанії розповідають страшні річи про варварства комуністів, що захопили владу в державі. Кажуть, що вони нападають з червоними відзнаками на церкви, банки, крамниці і все нищать та палять. У деяких місцевостях вимордували всіх священиків і всі монахині.

НАПАД КОМУНІСТІВ НА ПАРОХІЮ.

У Верчанах коло Стрия відбулося в неділю 12 липня посвячення кооперативного дому. В програму цього кооперативного свята входив також фестин. Але місцева жидо-комуна рішила розігнати фестин і пополудні почала стягатися зо Стрия комуністична боївка з ножами і сокирами в руках. Між комуністичними босяками було чимало жидів. Комунарі почали наступ на наших хлопців, однак відкинені контратакою, рішили укріпитись в парохії о. Ференца. Комуністи вдерлися на подвіря, камінням вибили вікна і сокирами понищили двері. Щойно поліція прочистила поле боїв. Нападом проводив жидок.

НОВИЙ АДМІНІСТРАТОР ЛЕМКІВЩИ-[redacted]

Папа у порозумінню з польським урядом іменував адміністратором Лемківщини о. Якова Медвецького. Новий адміністратор відомий давніще як приклонник москвофільської політики.

ВЕЛИКИЙ ПРОСТУПОК (!).

В Миргороді, полтавського району, відбувся суд над чотирьома робітниками, яких обвинувачувано, що вони називали евреїв згірдливою назвою жид. Суд засудив всіх чотирьох по два роки вязниці

СІОНІСТИЧНИЙ ДІЯЧ ДЕФРАВДАНТОМ.

З наказу прокуратури у Львові арештовано еміґрантського референта організації сіоністів, Давида Бойка, що здефраудував коло 60,000 золотих.

АРЕШТУЮТЬ ЗА ХРЕСТ.

В Мексику арештували цілу родину тому, що поліція найшла в часі ревізії хрест, статуетки святих і книжки до молитви. В Мексику, як відомо, не вільно священикам ходити до приватних домів на молитви. Родину, що дає в себе приміщення священикові негайно арештують, а її майно переходить на власність держави.

ЗА СПРОТИВ НА ЦВИНТАРІ.

На розпорядок тернопільського воєвідського уряду ексгумували на цвинтарі тіла польських вояків, похоронених у Сминківцях, щоб перенести їх на тернопільський цвинтар. Місцева українська молодь не дозволила розкопати одної могили, у якій спочиває не польський вояк, лише український і не уступила, не зважаючи на кількаразовий заклик поліції. Воєвідський уряд наказав тої могили не розкопувати. Все таки поліція обвинувачила 20 молодих українців за спротив владі, а тернопільський городський суд покарав їх безоглядним арештом від 4 до 6 тижнів.

АРХИЕПИСКОПСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ

ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНОГО АРХИЕПИСКОПА ІОАННА ТЕОДОРОВИЧА.

16 серпня — неділя — Сенді Лейк, Ман.
19 серпня — середа, Преображення Г. Н. І. Х. — Мензі, Ман.
23 серпня — неділя — Виста, Ман.
28 серпня — пятниця, Успіння Пресв. Богородиці — Россборн, Ман.
30 серпня — неділя, Сторновей, Саск.
6 вересня — неділя — Дробот, Саск.

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

Відвідини Прот. С. В. Савчука.

Прот. С. В. Савчук, голова Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді, буде в таких громадах:
16 серпня — Сенді Лейк, Ман.
23 серпня — Йорктон, Саск.
28 серпня — Россборн, Ман.
30 серпня — Сторновей, Саск.
6 вересня — Дробот, Саск.

Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

ВЕЛИЧАВЕ СВЯТО!

Українська Православна Громада в Торонто влаштовує Величаве Свято в неділю 30 серпня. Богослуження відбудеться в церкві під число 180 Симко стр. Богослуження відслужать Всеч. оо. Вол. Слюзар з Монтреалу й Д. Д. Лещишин, парох.

Початок Всенощної — 8.30 рано.
Утрені — 9.20 "
Літургії — 10.15 "

Свята Сповідь від 8.30 до 10.15 рано.

По Богослуженню всі гості будуть приняті в салі Товариства „Просвіти", під ч. 334 Квін ст. Вест, де буде даний Святочний Обід. Підчас обіду будуть виголошені промови позамісцевими бесідниками, як також буде виконано кілька хорових пісень. Вечером того дня відбудеться КОНЦЕРТ-ВІДЧИТ.

Всіх місцевих і доокопичних братів українців проситься взяти участь у цьому святі й своєю присутністю віддати Хвалу Богові та звеличати Свято.

Заряд Української Правосла[redacted]
Громади в Торонті.

ПЯТИЙ СОБОР

УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

(Із записок учасника).

ПЕРША СЕСІЯ.

Пятий Собор Української Православної Церкви в Злучених Державах Америки відбувся в неділю, понеділок і вівторок, — 7, 8 й 9 червня, 1936 р., в Ню Йорку, та складався з 24 світських делеґатів, що репрезентували 19 парафій, і 19 священиків. Собор відбувся під духовним проводом Впреосв. Архиепископа Іоанна Теодоровича.

Наради Собору попередила архиерейська Служба Божа, яку відправив Високо преосвященний Архиепископ Іоанн Теодорович при участи всіх священиків. Службу Божу співали два хори — місцевий і з поблизького міста, Трентон, Н. Дж. Проповідь виголосив о. Архиепископ. Богослуження випало дуже врочисто

По Богослуженню відбувся спільний обід. Було рішено промов підчас обіду не мати, щоби вспіти отворити наради Собору в 4 годині пополудні, як було проголошено. Але встає Теодор Свистун і домагається слова. Господар обіду пояснює, що на промови нема часу, але Свистун стоїть при своїм. Вкінці отримує слово й переводить збірку на О.Д.В.У. (Орґанізація Державного Визволення України), якої він є орґанізатором. Збірка принесла 22 долари.

Коло четвертої години пополудни почалася перша сесія Собору. Духівництво й делеґати витають о. Архиепископа співом „На многі літа, Владико", й приймають архиерейське благословіння. По молитві „Царю Небесний" о. Архиепископ виголошує коротку промову та офіційно відкриває Собор.

Хтось підносить справу громади Вунсакет, Р. Ай., яка призначила своїм делеґатом на Собор члена з другої громади (подібно, як це зробила громада Деллас, Ман., назначуючи своїм делеґатом на Семий Собор Української Греко-Православної Церкви в Канаді, 1935, Н. В. Бачинського з Вінніпеґу. — Ред.). По короткій дискусії Собор ухвалює, щоби громаду Вунсакет репрезентував делеґат, якому вона дала на це вповноваження.

ВИБІР ПРЕЗИДІЇ.

Приступлено до вибору президії Собору.

Прот. М. Запаринюк вносить, щоби головою Собору був Прот. В. Каськів. Делеґат з Філаделфії, Ворончак, вносить, щоби головою був Теодор Свистун. Теодор Свистун вносить Прот. К. Кирстюка.

Прот. Каськів пояснює, що головою Собору може бути тільки духовна особа. Додає, щоби на секретарів Собору вибрати „здібних письменників", які моглиб приготовити протокол Собору окремою книжкою — так, як це зробили в Канаді.

Свящ. Костюк пропонує, щоби Теодор Свистун був секретарем Собору, як такий, що вміє писати. Т. Свистун робить замітку, щоби перше покінчити з вибором голови Собору.

Відбувається голосування над кандидатами на голову Собору. Прот. К. Кирстюк отримав 19 голосів, а Прот. В. Каськів 18 голосів. Отже о. Кирстюк зістав вибраний головою Собору.

На заступників голови Собору внесено о. Каськова, о. Івана Савчука, Н. Ґулу й Д. Юріїва. Зістали вибрані о. Каськів (24 голоси) й Н. Ґула (19 голосів).

На секретарів Собору внесено о. Мицика, о. Горохівського й о. Желехівського. Т. Свистун відмовився від кандидатури, заявляючи: „Я буду виконувати свою функцію на Соборі, як моя совість наказує, а цего я не вможу робити, будучи секретарем".

На секретарів вибрано о. Мицика (24 голоси) й о. Желехівського (16 голосів).

Президія занимає місце, а голова Собору, о. Кирстюк, виголошує коротку промову. Завзиває делеґатів поважно заховуватися, не плескати та голосно говорити, бо він, як старший чоловік, вже не дочуває. Проголошує, що всі внески мають бути на письмі. Вкінці витає о. С. В. Савчука, адміністратора Української Ґреко-Православної Церкви в Канаді, та просить його заняти місце коло стола, як почесний член президії.

Один делеґат виголошує домагання, щоби внески ставити устно, не на письмі. Голова узглядною це домагання без дискусії та голосування.

ПРИВІТИ.

По відчитанню протоколу з послідного Собору (1929), приступлено до привітів. Перше відчитано писемні привіти, що вже наспіли на Собор. Між ними привіт від О.Д.В.У. в Нюарку. Ця орґанізація висловлює надію, що Українська Церква в Злучених Державах Америки буде й надалі „брати активну участь в акції О.Д.В.У."

Перший словний привіт зложив п. Я. Вировий, представник Музею Визвольної Боротьби України, в Празі. Висловлює радість, що може бути присутний на Соборі та дякує за поміч, яку православні українці в Злучених Державах дотепер Музеєві дали. Пояснює велику вагу Музею та потребу власного будинку для його приміщення. Просить, щоби президія дозволила йому зібрати підписи всіх учасників Собору для зложення їх в Музею.

По нім складе короткий привіт п. Німців, — кореспондент „Нового Часу" в Львові. За ним голова покликує о. С. В. Савчука з Канади. Зміст привіту о. Савчука такий:

Маю щастя бути вже другий раз на американськім Соборі. Перший раз був на Четвертім Соборі, в 1929 році. Сердечно дякую американській Консисторії, що запросила мене прибути на Собор. Але хоч би я був і не приїхав, то це не значилоб, що канадійська Церква не булаб на Соборі зарепрезентована. Вона булаб зарепрезентована в особі Високопреосвященого Архиепископа Іоанна Теодоровича, так, як американська Церква була зарепрезентована в його особі на канадійськім Соборі минувшого року.

Хотяй американська й канадійська Церкви є адміністративно та законно два окремі тіла, хотяй вони самі собою управляють та одна другій не підлягають, — то по вірі, ідеольоґії та по цілях вони становлять одну Українську Православну Церкву. Між обома Церквами мусить бути співпраця й порозуміння. Що так повинно й мусить бути, найкраще показує недавна історія. Деякі події в життю американської Церкви минулого року мали відгомін і в Канаді, хоч ті події від нас, в Канаді, були зовсім незалежні. Подібно — події в Канаді можуть знайти відгомін в життю Церкви в Америці.

Дотепер, сказавши по щирости, кооперація між обома Церквами не була найтіснійша. На питання, хто за це винен, може бути що найменше дві відповіди. Канада скаже, що винна Америка; Америка, — що Канада. Але це тепер менше важне. Більш важне, щоби була повна кооперація на будуче.

Сказано, що наші цілі однакові. Які ті цілі? Поширення релиґійности й православної віри серед нашого народу та збогачення й збереження його національного життя. Отже цілі великі, важні. Щодо цілей релиґійних, — то вони самі собою зрозумілі й нема потреби над ними ширше розводитися. Що-ж до цілей національних, — то на жаль не всі вірні Української Церкви мають на це однакові погляди. Так в Канаді, як і в Америці нам грозить винародовлення. Хто має проти цього боротися? Всі ми. Всі наші орґанізації та установи. Але в першій мірі Українська Православна Церква. На жаль серед вірних Церкви нераз завважується склонність іти по лінії найменшого опору. Говориться, примірно, що наш нарід в Америці мусить винародовитися. А коли так, то пощо боротися проти неминучости? Чому, примірно, не вживати англійської мови в Церкві, з огляду на тих українців, що вже не знають рідної мови? (Жуківці вже зробили перший крок в цім напрямі: в їх орґані друкується відділ для молоді в англійській мові. Ред).

Довідуюсь, що один греко-католицький священик в східній Канаді вчить українських дітий катехизму по англійськи. І то дітей, які ще розуміють і говорять по українськи. **Ми не сміємо на таке не тільки зізволяти, але навіть про таке думати.** Не сміємо вибирати лінію найменшого опору. Противно мусимо доложити всіх старань, щоби Українська Православна Церква була жерелом тої цілющої води, що оживлює не тільки релиґійне, але й національне життя нашого народу в Америці й Канаді.

Не думаймо про смерть, а про життя. Український Нарід ще не віджив свого. Перед ним велика, світла будучність. Боже Провидіння призначило нам бути будівничими тої будучности, отже будьмо достойні нашого призначення

Радьте на славу Божу, на змицнення Його Церкви Святої та на добро Українського Народу.

ПРОМОВА О. АРХИЕПИСКОПА

По привітах Високопреосвященний Архиепископ Іоанн Теодорович відчитав доповідь про життя Української Православної Церкви в Злучених Державах Америки від послідного Собору (в 1929) до тепер. В доповіді о. Архиепископ торкнувся всіх важніщих подій в життю Церкви за послідних сім років, даючи потрібні пояснення та освітлення. Важніщі думки й справи порушені в доповіді такі.

1. В прінціпі Українська Православна Церква в Злучених Державах Америки є духовна дочка Української Автокефальної Православної Церкви на Вкраїні. Але в практиці мусимо застосовуватися до обставин, що панують на Україні під большевицькою владою. Архиепископ американської Церкви був в зносинах з Киевом до 1928 року. Тепер тих зносин не має. Зносини перервалися не з волі Архиепископа, а силою того факту, що Українську Автокефальну Православну Церкву та Всеукраїнську Православну Церковну Раду большевицька влада силою розвязала. Архиепископ переповідає, як до цього дійшло та як після того обрано харківського архиепископа о. Іоанна Павловського митрополитом „Української Православної Церкви". Від митрополита Павловського Архиепископ Іоанн Теодорович отримав один лист, а також нові канони Української Православної Церкви на Україні. В тих канонах говориться, що вірні Української

Православної Церкви мусять відноситися льояльно до большевицької влади. Через це о. Архиепископ Іоанн мусів перервати свої звязки з митрополитом Павловським.

2 Щодо митрополита Василя Липківського, то з ним канонічних звязків не може бути з таких причин: (а) Він знаходиться під наглядом большевицького уряду, отже не має свободи ділання. (б) В 1927 р. він був звільнений від обовязків керування Церквою і на його місце був обраний митрополитом Високопреосвященний Архиепископ Микола Борецький. Силою цього факту о. митр. Василь Липківський є митрополит на покою. Він не має довкола себе Церкви, не має авторітету, який тільки Церква може йому дати, й тому його втручування в справи Української Православної Церкви в Америці було б противне канонам соборноправности Української Автокефальної Православної Церкви.

3) Українська Православна Церква в Злучених Державах Америки перебула за цей період немало клопотів. Перш всього був соромний виступ о. Курилла. Потім прийшла тайна акція деяких священиків (Гундяк-Іванишин). Вони почали тайні змагання, щоби своїми впливами опанувати Церкву. Коли їм це не вдалося, перейшли до другої Церкви (жуківської) й заанґажувалися в акції, що мала на цілі знищити нашу Церкву. Це їм не вдалося. Загал вірних остав льояльний до своєї Церкви. На місце кількох громад, що перейшли до другої Церкви, ми здобули нові громади й сьогодня наша Церква має таке саме число громад, як мала перед згаданим наступом Вона начислює 28 громад. Дві з них непевні. Це Карнеґі, яку обслугує о. М. Кучер і громада, яку обслугує о. Муйчак.

4) Дальше о. Архиепископ спинився над переговорами з жуківцями та листом до царгородського патріярха. Доказує, що „Тези" не були завершеною угодою і що ціль і зміст листа до патріярха не були такі, як дехто пробував йому накинути. Отже закид зради, який дехто висував проти Архиепскопа, нечесний, неоправданий та безпідставний. Коли Архиепископ побачив, що жуківці не виявляють доброї волі відносно порозуміння, він зірвав з ними переговори. А коли відповідь від патріярха до означеного часу не прийшла (Архиепископ не знав, що причиною цього була недуга патріярха, в наслідок якої він і помер), Архиепископ, листом з 31 грудня, 1935, повідомив патріяршого представника, що він більше у відповіді від патріярха не заінтересований.

5) Щодо закиду, що нібито Архиепископ не мав права входити з жуківцями в переговори та писати лист до патріярха, — Архиепископ доказує, що він мав на це право, як представник, архипастир Церкви. Закид, що Архиепископ робив без відома Церкви, — безпідставний. Архиепископ робив з відома Консисторії та духівництва. Що більше, обі ці справи, злука з жуківцями та навязання духовних зносин з патріярхом, як що переговори булиб доведені до кінця, — мали бути предложені Соборові Церкви для остаточного одобрення, або відкинення. Отже як можна говорити, що Архиепископ мав на цілі робити щось без відома Церкви?

6) Помимо всіх клопотів, Церква зробила в цім періоді гарний поступ. Вірні перебули іспит зрілости й вивязалися з нього як найкраще. На особливу увагу заслугує факт, що Церква видала в цім періоді молитовник „Дорога до Бога" та „Требник", як рівнож, що орган Церкви, „Дніпро", виходив весь час безперервно.

7) Щодо дальшого поступовання Церкви в питаннях, що їх порушив в своїй доповіді Архиепископ, то Собор має виточити для неї провідну лінію.

По доповіді о. Архиепископа наради Собору відложено до слідуючого дня.

Перша сесія Собору закінчилася в годині 7.30 вечера.

(Дальше буде).

МОЛИТВА ВЕЛИКОЇ ЦІЛИ.

Всі ми знаємо молитву Господню: Отче наш. Всі ми її кожноденно і побожно відмовляємо, нею засилаючи до Небесного Отця наші найсвятійші чуття любови до Бога і відданости Йому. Цій молитві нас навчив сам Син Божий і тому вона нам так дорога.

А чи всі ми її як слід розуміємо? На жаль, не можна сказати, що так. Як часто можна зобачити і почути, що ця свята молитва відмовляється недбало, без всякого чуття. Молитва так відмовлена не служить для нашого спасіння, скоріш вона стає приводом до нашого осуду в очах Всевідючого Господа. Коли ми її відмовляємо недбало, без чуття і навіть без розуміння, ми такою відмовою її тяжко вражаємо повне любови до нас серце нашого Господа і Учителя, з уст Якого ця молитва, ці святі слова перший раз злетіли.

Сядьмо ж на хвилину при ногах нашого Господа і Учителя. Він завжди з нами, коли наша думка стремить до Нього. — „Буду з вами всі дні, до кінця віку", — так сказав Він. Силою духа нашого, нашої уяви вгляньмося в Його прекрасні, Божественні Очі і нехай зміст даної Ним молитви розкриється перед нами.

Отче наш, що на небі!

На небі Отець наш Ми діти Неба, діти нашого Небесного Отця. Чому ж ми завжди і так надаремно себе звязуємо з землею? Чи земля і її інтереси дають нам щастя? Ніколи. За кожною хвилиною задоволення слідують тяжкі хвилини розчаровання, заведення Кожна хвилина чисто земної радости, яку нам дається пережити, хіба дається лише на те, щоб ми скоро відчули нову пустоту і далі шукали нових вражінь, нових радощів. І так ціле життя, аж доки не приведе нас Небесний Отець до Його останнього порога — смерти. І замикаються, раз на все очі відходючого, в останне перелітають спогади цілого життя і бачить він, тоді вже напевно, бо облудлива надія на земне щастя вже покинула його, як марно він шукав на землі щастя і його не знайшов.

Чому ж так? Чому на землі ми шукаємо невпинно щастя і його не знаходимо? Невже ж життя має бути постійним заведенням, постійним обманом для наших стремлінь, для наших жадоб? Невже життя є жорстокий жарт Життяподавця, жарт, в якому определено нам шукати і не знаходити, жадати і не дістати?

Ні. Коли так є, ми самі винні. Кожного дня ми себе називаємо дітьми Небесного Отця, дітьми Неба, дітьми висшої сфери, вищого пляну життя. І, так само, кожного дня ми поводимось як лише діти землі. Тут в цій землі і в її дарах ми хочемо бачити наше задоволення, знайти наше щастя. Ми ісповідуємо одно в молитві, а в дійснім життю шукаємо і жадаємо другого. Ми вносимо самі в своє життя розлад, розлам і не дивно, що ми нещасні.

З волі Божої ми на землі. Діти Неба на землі. Земною дорогою маємо ми перейти, щоб дійти до нашого Небесного Отця. То не є проти волі Отця, щоб ми не турбувалися про потрібні нам для життя річі на землі. Навпаки, коли Бог, наш Отець, дав нам життя в земних умовах, то Він також определив нам жадати і шукати всього, що поліпшує і облегчує наше земне існування. Але не треба бачити в цьому цілого змісту, цілого призначення життя, в цьому всьому не треба шукати свого щастя. Це все мусить прийматися, як задоволення подорожніх потреб, подорожніх в великій подорожі нашого духа до Небесного Отця, як до своєї остаточної цілі.

В наших шуканнях щастя на землі ми так нещасні. Не дивно. Ми забули про те, що ми в подорожі, ми забули про Отця на небі, як про ціль тої подорожі і в своїй подорожі зупинилися, бо забули куди йдемо, бо нас захопили річі, що нам здибалися в подорожі. В цім забуттю ми віддаємо цим попутним річам ціле своє серце, хочемо в них знайти щастя. Це є Божа воля, воля Отця, не допустити нас до того, щоб ми так безнадійсно затрималися в дорозі, віддаючи своє серце попутним річам. По тій причині ні в чому на землі ми не можемо щастя знайти. По тій причині все на землі нас не задоволяє, бо душа наша чує поклик Отця, що на небі

Ми на землі, але ми не діти землі. Ми діти нашого Небесного Отця. Так нам сказав Його Син і наш Учитель. Як діти одного Отця, ми всі брати і сестри, споріднені в цім небеснім спорідненню.

Вимовляючи святі слова поклику до Отця: Отче наш, що на небі!, дійсно звертаймось до Бога, як Отця. Отець близький своїм дітям і вірою Вашої молитви Ви відчуєте Його близькість.

Вимовляючи ці святі слова поклику, майте в серці любов до всіх братів і сестер Вашої в Бозі родини, себ то до всіх людей знаних і незнаних, близьких і далеких Ви дитина Божа Бог же є любов. Нехай же в святу хвилину призивання Отця, в Вашім серці буде лише любов. Тоді лише Отець Вас почує і Ви почуєте Отця. Лише на поклик повний любови може відкликнутися Вічна Любов

Вимовляючи ці святі слова ісповідуючи себе Божою дитиною, дійсно в життю станьте такою Бог наш Отець, це єдина і остаточна ціль нашої життєвої подорожі. Не дозвольте, щоб Ваше серце заполонили якісь попутні річі Їх треба полагоджувати, давати їм потрібну увагу, але вони, ці річі, не ціль Ваша, не зміст Вашого життя, це лише попутні річі

Кожного ранку і кожного вечора вимовляючи святі слова поклику до Небесного Отця, знайте, Ви ісповідуєте віру в те, що Ви дитина Неба, дитина вищих сфер, вищого пляну життя, приготованих Вам Отцем. Не забувайте, не закопуйте в буденних інтересах життя цього Вашого ісповідання і нехай життя Ваше стане достойним Його

Архиепископ Іоанн Теодорович.

„ДНІПРО"

Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах

Виходить 1 і 15 кожного місяця і коштує на рік $2.00

Передплату висилати на адресу:

"DNIPRO"

1851 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кождого місяця.
Видае Українська Православна Видавнича Спілка.
Передплата. В Канаді — $1.00 на рік.
За границю — $1.50 на рік.

THE HERALD
Published semimonthly by the
Ukrainian Orthodox Publishing Company
Subscription per annum.
In Canada — $1.00. — Foreign — $150.

Адресуйте: — Address.
The HERALD, Box 3684, WINNIPEG, MAN.

ПОДІБНІСТЬ ТА РІЖНИЦЯ МІЖ ЦЕРКВАМИ КАНАДІЙСЬКОЮ ТА АМЕРИКАНСЬКОЮ.

З початком червня ц. р. відбувся в Ню Йорку Пятий Собор Української Православної Церкви Злучених Держав Америки.

Наради Собору велися назагал спокійно, розважно та в витриманій формі. Правда, по доповіді о. Архиепископа про життя Церкви від послідного Собору (в 1929 р.), Теодор Свистун, з Філаделфії, що до самого Собору стояв в опозиції до Архиепископа, пробував підняти проти Архиепископа бунт та домагався, щоби Собор його осудив за переговори з жуківцями та написання листа до царгородського патріярха. Але коли побачив, що прочі учасники Собору його погладів не поділяють, змінив свое становище та навіть підтримав резолюцію, якою Собор висловив Архиепископові „довірря і вдячність за провід в Церкві" за час від Четвертого до Пятого Собору. Іншими словами, Собор признав, що все, що Архиепископ за той час робив, — отже й переговори з жуківцями та написання листа до патріярха — було добре і законне.

На іншім місці цього числа починаемо друкувати неофіційний звіт з Пятого Собору в Америці. Офіційний звіт, наскільки нам відомо, мае вийти окремою книжкою. Отже вірні канадійської Церкви будуть мати нагоду довідатися про подрібний перебіг Собору, — наскільки це буде їх інтересувати. А завданням цеї статті е вказати, яка е подібність, або ріжниця, між ухвалами Семого Собору канадійської Церкви та ухвалами Пятого Собору американської Церкви відносно засадничих та канонічних питань обох цих Церков, та яка е ріжниця або подібність у їх відношенню до Української Автокефальної Церкви на Україні та до інших православних церков.

Між резолюціями, принятими американським Собором (було їх всіх 14), три, — тоб то 2, 3 й 7, — вцілости або частинно відносяться до канонічного становища американської Церкви та до її відношення до інших православних церков. Ці резолюції звучать так

2. В нинішних часах наша Українська Автокефальна Православна Церква на Вкраїні розбита сучасною там окупаційною безбожною московською владою, одначе це не повинно бути підставою, щоби наша Церква Злучених Держав Америки шукала собі опіки й підтримки під омофором якої будь іншої Церкви, бо такі шукання можуть послідовно й непомітно довести нашу Церкву до узалежнення і втрати автокефалії. — Українська Православна Церква Злучених Держав Америки, як частина Української Автокефальної Православної Церкви частина, яка мае змогу вільно радити своїм життям, присвячуе всі свої сили для скріплення в життю Церкви і дальшого розвитку принціпів автокефалії нашої Церкви, які кладе в основу життя цілої Української Автокефальної Православної Церкви постановою Першого Всеукраїнського Церковного Собору в Києві, в Святій Софії 1921 [illegible]

3. Пятий Собор Української Православної Церкви Злучених Держав Америки остерігає вірних Церкви перед антихристовою роботою безбожних большевиків-комуністів, які знищивши Матірну Церкву на Україні, тепер давоть міліони на безбожну й руйнуючу пропаганду посеред віруючих всіх християнських Церков, і навіть втискаються до церковних громад та українських організацій з потаємними цілями внесення розкладу в їх життя і в їх релігійні та національні змагання. — Собор цим синовно просить Високопреосвященого о. Архипастиря нашої Церкви звернутися до Предстоятелів Церков, як православних так і інших християнських віроісповідань, з представленням їм тягостного стану розвалу життя Української Автокефальної Церкви і повіреного їй Божим Провидінням в Бога віруючого народу, до якого намірено довела їх безбожна окупаційна влада московських большевиків.

7. Пятий Собор Української Православної Церкви Злучених Держав Америки приймае, що наша Церква в дочерній едності з цілою Українською Автокефальною Православною Церквою на Вкраїні е єдиною національною Церквою нашого народу. Ми віруючі Української Православної Церкви Злучених Держав Америки, з Божої волі е дітьми Української Нації і її Церкви. Доля Нації і її Церкви повинні бути близькі серцю усіх вірних дітей Української Нації Церкви. Ця доля дана їм Божим Провидінням (В дальшім тягу цеї резолюції говориться про відношення американської Церкви до українських політичних партій. На канадійськім Соборі цього питання не дискутовано й тому друга частина цеї резолюції до змісту цеї статті не входить й тому її не наводимо. — Ред.).

В 2 резолюції американський Собор заявляе, що хотяй Українська Автокефальна Православна Церква на Україні розбита большевиками, то це „не повинно бути підставою", щоби американська Церква „шукала собі опіки й підтримки під омофором якої будь іншої церкви", як рівнож, що американська Церква „присвячуе всі свої сили для скріплення в життю Церкви і дальшого розвитку принципів автокефалії нашої Церкви".

А яке рішення по цих самих питаннях виніс канадійський Семий Собор? Вислухавши доповіді о. Архиепископа про його ініціятиву в започаткуванню духовних зносин з царгородським патріярхом, канадійський Собор приняв ухвалу, якою застеріг собі „повне право остаточного рішення в цій справі" та заявив, що при вирішуванню її він буде „руководитися такими засадами: 1. Ненарушення соборноправности й самостійности Української Греко-Православної Церкви в Канаді. 2) Ненарушення теперішнього стану священослужителів нашої Церкви. 3) Створення у свій час власної ієрархії, задержуючи автокефальність нашої Церкви".

Іншими словами канадійський Собор так само, як і американський, лише іншими словами заявив, що Українська Греко-Православна Церква в Канаді мае оставати самостійною, від ніякої іншої церкви незалежною, автокефальною. Тимсамим між Церквами американською та канадійською відносно засад самостійности та автокефальности нема найменшого розходження, а противно е повна згідність.

Багато в нас говорилося та писалося на тему духовних зносин та братерського порозуміння з іншими православними церквами. — Канадійська Церква вважае, що таке братерське порозуміння та зносини нічого б нам не пошкодили, а противно моглиб навіть помочи; натомісць дехто вважае, що таке порозуміння та зносини е нічо інше, як зрада Церкви.

Як віднісся до цього питання Пятий Собор американської Церкви? Відповідь на це маемо в 3-ій резолюції його. Собор просить в тій резолюції о. Архиепископа „звернутися до Предстоятелів (тобто представників чи голов) Церков, як православних так і інших християнських віроісповідань" (отже й до католицької та протестантських) та представити їм тяжкий стан Церкви на Україні.

Для чого ж о. Архиепископ мае це робити? Очевидно для того, щоби ті інші церкви стали в обороні Української Церкви на Україні і її вірних через витворення публичної опінії проти большевиків, ворогів українського народу та його Церкви.

Іншими словами американський Собор уповноважив Архиепископа Американської Церкви **увійти в зносини та порозуміння** з православними та іншими християнськими церквами й просити в них **братерської, моральної** допомоги для Церкви на Україні. Отже й під цим зглядом між американською й канадійською Церквами нема найменшого розходження чи ріжниці.

Семою резолюцією американський Собор определюе відношення американської Церкви до Церкви на Україні, констатуючи, що Церква в Америці е „в дочерній едності" з Церквою на Україні, — тобто е її дочкою.

Слід замітити, що цією деклярацією Пятий Собор відійшов від 23 параграфу Статута американської Церкви, принятого Четвертим Собором в 1929 році. Цей параграф звучить:

„Українська Православна Церква в Злучених Державах Америки е одною з Діецезій Всеукраїнської Православної Церкви і разом з нею творить складову часть Єдиної, Святої, Соборної і Апостольської Христової Церкви".

Пятий Собор змінив відношення американської Церкви до Церкви на Україні на стільки, що проголосив її більше не діецезією, але **дочкою** Всеукраїнської Православної Церкви, і цим надав їй більше самостійности, ширші права, як вона дотепер мала (бо діецезія у відношенню до цілої Церкви е приблизно в такім відношенню, як парафія до діецезії). Цю „дочерну едність" о. Архиепископ Іоанн поясняе так:

„Як же определюеться тепер позиція Української Православної Церкви Злучених Держав? Духовно вона не сама. Вона себе визнае в дочерній едності з Українською Автокефальною Православною Церквою України. Вона дочка тої Церкви, **але дочка, яка відійшла від матері на свое власне господарство, дочка, яка мае своїх дітей, живе в цілковито відмінних обставинах і умовах, мае перед собою свої материнські турботи, бо мае свої діти,** які вона мае зробити пожиточними членами нашої нації і остаточно привести до Бога". (Гл. „Дніпро", ч. 15, сторона 4.).

З повищого виходить, що американська Церква вважае себе фактично автономною, яка сама своїми справами заряджуе, сама собою клопочеться, сама ухвалюе свої канони, потрібні до вимог її життя (гляди 25, 26, 27 параграфи Статуту американської Церкви), а звязь її з Церквою на Україні — це звязь **духовна**, така, як між повнолітною дочкою, що е вже сама господинею і матірю, та її матірю.

Яке-ж відношення канадійської Церкви на Україні? Параграф 1.а) Статуту Української Греко-Православної Церкви в Канаді определюе його так.

„Українська Греко-Православна Церква в Канаді знаходиться в духовній звязи з Українською Автокефальною Православною Церквою через свого епископа або епископів".

Отже звязь між канадійською Церквою і Церквою на Україні е також тільки духовна. Канадійська Церква, як організація, е самостійна, від нікого незалежна. Вона сама собою управляе, сама ухвалюе свої канони (гляди ухвали Семого Собору) та сама вирішуе всі справи, що входять в обсяг її діяльности, весь час перебуваючи в духовній едности з Церквою цілого Українського Народу.

Як бачимо, то й в цім питанню нема ріжниці між Церквою в Америці та Церквою в Канаді. Як і е яка ріжниця, то хіба в дефініції, в словах, якими відношення одної і другої Церкви до Церкви на Україні означене.

Згідність між становищем американської Церкви та канадійської знаходимо також в інших важних питаннях. Приміром.

1. В питаннях відносно календарної реформи та сповіди.

2. В питанню відносно хіротонії епископів.

3. В питанню злуки з т. зв. жуківською церквою. Пятий Собор американської Церкви постановив в цій справі таке:

„Українська Православна Церква Північної Америки не може лучитися з „Українською Православною Церквою Північної Америки" (тобто жуківською), як церковною організацією в цілому, доки вона перебувае під чужою для Української Православної Церкви і її народу владою".

Точно таке саме становище, тільки розуміеться, висловлене іншими словами, заняла в цій справі канадійська Консисторія і висловила його в листі до о. Архиепископа Іоанна з дня 8 квітня, 1935. Семий Собор канадійської Церкви, будучи в повній згоді з Консисторією, навіть не брав цего питання під дискусію і тим самим нічим цього становища не змінив.

Як бачимо, розходжень між канадійською Церквою і американською нема. А як і е яка замітна ріжниця, то хіба відносно їх керівничих органів — Консисторій. Ця ріжниця проявляеться ось в [illegible]

Членів канадійської Консисторії вибирае Собор. Він мае до цього неоспориме право й ніхто в Церкві не може такому виборові противитися, або його оспорювати. Члени канадійської Консисторії самі уконституовуються, тобто [illegible] ділюють поміж себе уряди, крім голови Консисторії, яким е адміністратор Церкви, якого вибирае Собор що найменше кождих пять років. Члена канадійської Консисторії можна усунути тільки по переведенню над ним суду Церковною Судовою Комісією. Усунений член мае відклик до Собору.

Пятий Собор американської Церкви на пропозицію о. К. Кирстюка, змінив статут Церкви відносно вибору й компетенцій Консисторії і тепер вони представляються так:

1. Американська Консисторія складаеться з 10 членів — пять світських і пять духовних

2. Архиепископ е постійним головою Консисторії.

3. Собор вибирае членів Консисторії, але вони мають бути одобрені Архиепископом. Колиб Архиепископ не погодився на якого члена, Собор мусить вибрати на його місце іншого.

4. Уряди поміж членами Консисторії розпределюе сам Архиепископ.

5. В часі між Соборами Архиепископ мае право сам усунути члена Консисторії та на його місце покликати іншого.

Оце е ціла ріжниця між американською і канадійською Церквою, ріжниця щодо устрою Консисторій. В питаннях автокефалії, церковних канонів і відношення до Української Православної Церкви на Україні ріжниць нема, а навіть можна сказати, що маленьку ріжницю, яка була (дочерна Церква замісць діецезії), 5-тий Собор американської Церкви усунув, стаючи на попередно занятім становищу канадійської Церкви

„ВІСТНИК" е хлібом душі кождого православного Українця. Але, щоби він міг стало і на час виходити — треба, щоби його читачі не залягали з передплатою!
А як Ваша передплата?

ЖИТТЯ Й СТРАЖДАННЯ СВЯТИХ ЄВАНГЕЛИСТІВ.

ЄВАНГЕЛИСТ МАРКО.

(Докінчення).

В часи перебування апостола Павла в тюрмі в Римі, святий Марко з декотрими другими людьми заступив цього апостола. В свойому посланні до Колосян, написаному в Риму, в той саме час, апостол Павло називае Марка одним із небагатьох співробітників своїх для Царства Божого, які були для нього тоді втіхою. Як видно з того послання до Колосян, Марко, по розпорядженню апостола Павла, із Риму попрямував в Малу Азію до Фрігійського міста Колоси, щоб почати боротьбу проти лжеучителів, які баламутили колосинських християн. Де саме святий Марко провів слідуючих сім років, — не відомо. Але близько днів смерти апостола Павла святий Марко був в Малій Азії, а саме в місті Ефесі, рідному місті святого Тимотея, епископа Ефеської церкви. В цей час апостолом Павлом, який другий раз сидів в тюрмі в Римі, було написане послання до Тимотея, в котрому він, призиваючи Тимотея до Риму собі на поміч, доручив йому „привести з собою і Марка, як потрібного на служення". Тут в Римі святий Марко був свідком мученицької смерти за Христа обох своїх учителів і первоверховних апостолів Христових, Петра й Павла, котрі в один і той же час пострадали в Римі за Христа. Павло як римський мешканець був зарубаний мечем, а Петро — роспятий на хресті.

Після смерти своїх великих учителів, апостолів Петра і Павла, святий вангелист Марко знов подався до Єгипту, щоб улаштувати засновані ним церкви. Багато він попрацював, проповідуючи віру Христову в самій Олександрії. Олександрія, столиця Єгипту, була осередком грецької освіти. Тут була знаменита книгозбірня, тут процвитала поганська наука; ради цього сюди сходилися люде зо всіх країн, так що місто було повне ученими, фільософами, риторами і поетами. Навіть юдеї, які в великій кількости мешкали в Олександрії, захоплювалися поганською наукою.

Щоб закріпити віру Христову і щоб ділати проти учених поган та юдеїв, святий Марко заснував в Олександрії школу для тих, хто готувався до святого хрещення. В дальші часи та школа стала осередком християнської науки і прославилась тим, що з неї вийшли знамениті учителі церкви, як Пантен, Клімент і декотрі із отців церкви, приміром Діонисій Олександрійський, Григорій Чудотворець та інші. Дбаючи про улаштування служб церковних, святий Марко склав чин літургії і передав його християнам. Цей чин літургії хоронився довгий час в цій церкві на протязі слідуючих віків. В Службі Божій египетських християн (коптів) і до цієї пори схоронились деякі молитви, які мав скласти евангелист Марко.

Улаштувавши Олександрійську церкву, святий евангелист Марко в своїх пеклуваннях про науку Христову не залишив без уваги мешканців і інших міст і країн Єгипту, але як кріпкий і щирий подвижник, Марко, водимий Духом Божим, всюди поспішав з проповіддю науки Христової. Він побував в багатьох країнах Африки, — в Лівії, Мармориці, Киринаїці, Пентаполі, бо всі ці країни були нечистивими. Всюди там по містах та містечках і при дорогах були побудовані кумирні, в котрих були ідоли, яким правили служби, творили чародійства, волхували. Святий Марко проходив через ті міста та містечка з евангельською проповіддю, просвічаючи світлом божественної науки серця людей, які перебували в темряві та мороці ідолослуження, і в той же час творив між ними великі чудеса. Єдиним словом божественної благодати він цілив недужих, робив чистими прокажених, виганяв нечистих та лютих духів. І наука його, правдивість якої підтверджували великі та дивні чудеса, мала великий успіх. Руйнували кумірні, розбивали та викидали ідолів; люде ставали чистими та освідченими, бо хрестились во Імя Отця і Сина і Духа святого. Всюди будовано при евангелистові Маркові церкви Божі, і церква Христова цвила в африканських краінах.

Під впливом святих слів науки евангелиста Марка і великої чистоти та святости доброчинного його життя, египетські християне, через діючу благодать Божу, в подвигах для свого спасіння, виявили стільки чистоти та високости духа, що їхне життя, повне святости та християнського доброчинства було причиною великого дивування та хвали з боку навіть поган та невірних юдеїв.

Євсевій, епископ Кесарії Палестинської, і Никифор (Ксантопул), автори церковної історії, зберегли в своїх книгах свідоцтво якогось Филона, юдейського фільософа, котрий, вихваляючи добродійне життя египетських християн, говорить: „Вони (тоб то християне) залишають всяку турботу про тимчасове багацтво і не пеклуються про свое майно, не вважаючи щонебудь на землі своїм і для себе дорогим. Декотрі з них, залишивши турботи про життеві справи, тікають з міст і селяться в диких місцевостях та лісах, щоб не бути з людьми, які не погоджуються з їхнім життям і щоб не мати перепони в них для свого доброчинства. Витриманість та умертвлення тіла вони числять підвалиною, на котрій тільки і можливо збудувати добродійне життя. Ні один з них раніш вечора не їсть і не пе, а декотрі не їдять до четвертого дня.

„Інші-ж, мудрці в тлумаченні та розумінні Святого Письма, жадні до знання, і годуючись духовною їжою — думкою про Бога — та проводячи час, щоб вивчити Писання, — навіть забувають про їжу, необхідну для тіла, і до шестого дня. Вина ніхто з них не пе ніколи і всі вони не їдять мяса, а їдять тільки хліб з водою та сіллю та гірку траву (ісоп). Серед них живуть жінки, котрі виховали себе в добродійному житті і звикли до нього стільки, що залишаються дівами до смерти. Але дівство вони зберігають не по нужді, а по своїй власній волі, ізза любови до мудости, котра заставляе їх відмовлятися від тілесних утіх і стремить, щоб мати не смертні, а безсмертні утіхи, які може мати тільки душа, що любить і стремить до Бога.

„Святе Письмо вони розуміють таемничо, через шукання того, що розуміеться і що мае скриту думку та таемничість, бо вони думають, що Писання подібне до живої істоти: слова складають його видиме тіло, а скрита тими словами думка та таемниця—складають його невидиму душу. Вони рано встають, щоб віддати хвалу Богові: молитися, співати і слухати Слово Боже, і чоловіки окремо від жінок. Декотрі з них постять на протязі семи тижнів. Сьомий день вони святочно заховують. Готуючись до нього і інших празників, вони лягають на голу землю спати. Божественну службу правлять у них священики з діяконами, над котрими начальником е епископ. Такий пахучий Христовий Виноградник насадив і обробив великою працею своею святий евангелист Марко в стороні египетській. Там він був і першим епископом, маючи святительський престол свій

в Олександрії, де він перетерпів смерть і був першим мучеником Олександрійської церкви".

Про страждання та мученицьку смерть святого Марка Блаженний Симеон Метафраст так пише:

„Святий Марко в час перебування свого в Кірінеї, місті Пентаполійському, де він працював над благовіствуванням Христової науки і улаштованням Христової Церкви, одержав наказ від Святого Духа піти звідти для проповіди евангелії в Олександрію Фаритійську. Слухняний наказові Духа Святого, Марко поспішив зо всією щирістю на новий подвиг. Оповістивши братію про наказ Господній іти до Олександрії, він, після прощальної вечері з християнами, які благословляли його на той путь, відплив з Киринеї до Олександрії. На другий день, приїхавши до Олександрії і зійшовши з корабля, він пішов до одної місцевости, яка звалася Мендіон. Побачивши тут чоботаря, який латав старе обувя, святий віддав йому поладити свої сандали. Чоботар, ладнаючи сандали, ненароком вколов шилом собі ліву руку і, закричавши, призвав імя Боже. Почувши це, апостол врадувався духом, бачучи в ньому прикмету, що Господь на добре улаштує його подорож.

„Рана ж на руці в шевця дуже боліла, та із неї сильно текла кров. Святий Марко, плюнув на землю, зробив місиво і помазав ним рану, кажучи: „Во імя Ісуса Христа, який живе вічно, будь здоров". І зараз же рана чоботарева закрилась і рука його загоїлась. Чоботар, бачучи таку силу у чоловіка, котрий стояв перед ним, і те, що зробилося після слів його, а також бачучи в очах його чистоту і святість життя, звернувся до нього в прохання, кажучи: „Благаю тебе, чоловіче Божий, ввійди в хату мою і побудь у мене, слуги твого, хоч би день, щоб я міг розділити з тобою хліб-сіль, бо ти зробив для мене велику милість". Апостол з радістю згодився на його прохання, кажучи: „Нехай Господь пішле тобі хліб життя — хліб небесний".

„І чоловік той взяв зараз апостола і з великою радістю повів його в свою хату. Як увійшли в хату, святий Марко промовив: „Благословення Господнє нехай буде тут! Помолимось, брати, Богові". І всі разом вознесли молитву до Бога. Як же після молитви сіли за стіл, швець, почавши бесіду, спитав святого: „Отче! хто ти? І звідки така сила в твойому слові?" Святий Марко відповів: „Я слуга Господа Ісуса Христа, Сина Божого". Чоловік той сказав: „Хотів би я бачити цього Сина Божого". Святий Марко івдповів: „Я покажу тобі Його". І почав благовіствувати евангелію Ісуса Христа і вияснити із пророків те, що було написано ними про Господа нашого. Чоловік той, слухаючи його проповідь, сказав: „Я ніколи не чув про те Писання, про яке ти мені говориш; чув тільки із Іліяди, Одисеї і із того, чого учать египетські юнаки". Тоді святий Марко, продовжуючи проповідь про Христа, ясно показав йому, що мудрість цього віку є безумством перед Богом.

„Чоловік той увірував у все те, про що говорив йому святий Марко, і, бачучи чудеса його, охрестився сам, а з ним і вся родина його, а вмісті з ними охрестилося багато людей з тієї місцевости. Називався той чоловік Ананія.

Кількість віруючих множилась що день. Тоді начальник міста, почувши, що якийсь галилеєць, який прийшов до міста, нехтує їхніми богами і забороняє приносити їм жертви, шукав убити святого Марка і зібрав нарід, щоби схопити його. Святий Марко, дізнавшись про те рішення, поспішив висвятити для віруючих на епископа Ананія і трьох священиків: Малеона (або Малха), Савина, Кердона, сім дияконів і одинадцять клирошан для служб церковних і зник звідтіля та пішов знов до Пентаполя".

Пробувши тут два роки, святий Марко затвердив у вірі тамошніх братів, висвятив для сусідних країн і міст епископів, священиків та клириків і повернувся назад до Олександрії. Тут він знайшов, що кількість братів збільшилася і що вони успівають в благодаті і вірі Господній. В Олександрії уже була християнська церква, збудована біля моря, на місці, котра звалося Вукул. Побачивши церкву, святий Марко зрадувався і, ставши на коліна, прославив Бога. Святий Марко пробув в Олександрії на цей раз доволі довго. Християни тієї церкви збільшились в кількости і, укріпившись в вірі, докоряли елінам, що вони ідолопоклонники.

Елінські начальники міста, дізнавшись про перебування святого Марка в їхньому місті і почувши про те, що він творить великі чудеса: слабих сціляє, глухим повертає слух, сліпих робить видючими, страшенно зненавиділи його, завидували йому і шукали його. Довго не могли знайти його і, збираючись в своїх поганських храмах, від злости скреготіли зубами і з гнівом кричали: Який великий неспокій робить нам цей волхв і чародій. Тимчасом наблизився світлий день Великодня. І от двадцять четвертого квітня, в день світлого Воскресення Христового, з котрим одночасно празнувався на цей раз і поганський Сераписа, погани знайшли можливість захопити святого Мар[illegible]

Святий Євангелист правив в цей день Службу Божу. Нечестиві поганці побачили в цьому добрий випадок і, зібравшись з причини свого свята в великий натовп, разом напали на церкву. Тут вони схопили святого Марка, звязали його мотузками і, тягаючи по вулицях міста та пригородах, кричали: „Поведем вола цього в воловню!" Святий же Марко, терплячи муки, дякував Господеві, кажучи: „Дякую Тобі, Господи, Ісусе Христе, що Ти сподобив мене потерпіти за імя Твоє ці страждання".

Святого волікли по землі, посипаній гострим камінням, так що тіло його іззa гострого каміння покрилося ранами, а кров, яка сильно текла з них, скровавила всю дорогу. Побитого таким чином святого нечестиві погани кинули до вязниці, а самі, як наступив вечір, зібрались на раду, якою смертю скарати його. Опівночі до апостола мученика зявився ангел Господній і підкріпив його до мученицького подвигу, сповістивши, що він буде блаженствувати на небі. Потім і Сам Господь Ісус Христос зявився йому і потішив його своїм явленням.

На ранок дикий натовп поган витяг апостола з вязниці і поволік його знов по вулицях міста. Святий не зніс таких мук і скор помер, дякуючи Богові і взиваючи до Нього: „До рук Твоїх, Господи, передаю дух мій". Ненаситна злоба поган не задовольнилася смертю апостола, та вирішено було ними спалити на вогні тіло апостола. Уже палав вогонь, коли нагло повстала темрява, страшенний грім, землетрус, дощ з градом розігнали натовп нечестивих поган, та погасив вогонь.

Побожні християне, з повагою взявши тіло святого, поховали його у висіченій в камені могилі, на місці, куди зібиралися для молитви. Над мощами святого Марка в триста десятому році збудовано було церкву, і вона існувала в Олександрії до девятого віку. В першій половині зазначеного віку, коли влада арабів-магометан та ересь монофізитів зовсім знесилили православну віру в Египті, мощі святого Євангелиста було перенесено до Венеції, біля котрої (в Аквилеї) він деякий час проповідував евангелію. Там вони спочивають і до цього часу в роскішному храмі, присвяченому його імени. Тут зберігається дуже давний рукопис евангелії від Марка, написаний на тонкому египетському папирусі, як передають, рукою самого евангелиста.

АНГЛІЙСЬКИЙ ГОЛОС ПРО „БОГА ЗАБАВ".

В давнім поганськім світі були всякі боги — бог здоровля, бог слабости, бог розуму і бог дурноти, боги злости, сварки, пянства, розпусти, всяких розкошей... Хто яким був, такого бога собі ставив.

Минувшого травня англійський священик в Сяскатуні, В. Й. Пеллов, виступав на проповіди проти „бога забав".

Англійський загал бажає, щоби літні Богослуження скоротити до короткої хвилини, щоби мати подостатком часу на їзду, на забаву в „голф". Пеллов говорив:

— Буде лучше, коли ті, які думають, що неділя має бути на те, щоби волочитися по околиці, не прийдуть цілком до церкви, бо тоді, ті, що в церкві, будуть могли показати, що вони інші лю[illegible]

Бесіду про „недільні забави" Пеллов висновував зі слів Ісаії: „З останків робить собі бога", показуючи, що:

— Британський нарід зробив собі з забав (зі спорту) божка. Забави стали головним інтересом життя. Він (нарід) промарнував і програв своє значіння в світі. Нарід, що віддається розкошам, не може стати великим.

Ось ще деякі вислови зі згаданої проповіди:

— В давнині була велика строгість в святкованню неділі. Люде вважали, що забава і сміх в неділю є гріхом. Нинішне бажання, щоби мати більшу волю, цілком не витворило таких людей (значить — таких вартних), яких мали давні поколіня. Наше життя не дорівнює життю „пуритан" (рід давної англійської секти, що придержувалась дуже строго релігійних вимог).

— Я також не вірю, що недільні забави є відпочинком. Вони вичерпують силу тіла і силу духа...

Так говорив англієць про англійців!

В ЧІМ ЛЕЖИТЬ МУДРІСТЬ.

Один король хотів переконатися, хто в його державі наймудрійший. На це він вибрав трьох найповажніїших суддів. Покликав він їх всіх трьох до себе на обід, а по обіді вийшли всі разом в сад на прохолоду і посідали над річкою. Тут король побачив, як щось плило по воді і сказав:

— А що це он там пливе на воді?

Глянули всі три судді на воду і один сказав:

— Це пливе помаранча.

Ні! Це пливе половина помаранчі.

Третій же не сказав нічого, тільки встав з лавки, підійшов до ріки, палицею притягнув до себе те, що плило, взяв в руки оглянув, а тоді сказав:

— Це кавальчик ушпини з помаранчі.

Котрий з тих трьох суддів був наймудрійший?

Чи Ви вже відновили передплату за „Вістник"? Коли ще ні, то зробіть те зараз!

НОВИНКИ З МЕЛВИЛ.
Перебіг діяльности.

В липні ц. р. минуло дванадцять років, як у нас заснувалось Жіноче Тов. ім. Ольги Кобилянської. Головною цілю Товариства було працювати на користь Української Православної Церкви, котра в часом малась будувати. В перших роках свого існування Товариство почало проявляти живу діяльність, взялось щиро до праці, так що другі околиці нам завидували. Помимо того, що в Товаристві знаходилось досить обмежене число членок, бо заледво дванадцять, їх муравлина праця в перших чотирох роках увінчалась досить гарним успіхом. Товариство зробило чистого доходу $1,000.00. Отже, як на таке мале число членок, це була досить поважна сума.

Нараз Товариство почало занепадати, тратити ґрунт під ногами. Деякі членки повірили підшептам нещирих одиниць і почали нехтувати провід. Вкінці до того довели, що пару найактивніших жінок були вимушені виступити з Товариства. І це сталось саме в той час, коли в Товаристві треба було як найбільшої згоди-кооперації, бо розпочалась будова церкви.

Так тягнулось довший час. Товариство існувало виключно на словах. О. Улян, бувши тут свого часу на парохії, пробував зробити в Товаристві злагоду, пробудити його до життя, та дарма.

На початку 1934 р. обнимає парохію в Мелвил свящ. о. Кусий, людина твердої енергії й працьовита непосидюща. Від самого початку о. Кусий з щирою самопосвятою береться завзято до праці. Під час всіх важніших національних свят, як: Свято Соборности, Т. Шевченка, День Матері і ін. приїздить ж з Айтуни, вчить при Нар. Домі хорових пісень, та дає відчити, з чого весь дохід іщов в користь Народного Дому. При тім взивав-просив людей, щоб вже раз покинули між собою ту ворожнечу-роздори, що нас смертельно нищить.

О. Кусий рівнож докладав усіх зусиль, щоби в Жіночім Товаристві привернути порядок. Доказував фактами, які сумні наслідки чекають нас, коли ми дальше будемо слухати тих, котрі руйнують і нищать все по дорозі. Бо те, над чим організація, чи Товариство працювало цілими роками, руїнник може знищити за оден день.

Голос о. Кусого не був голосом вопіющого в пустині. Членки, зрозумівши свою похибку, старались справу полагодити в той спосіб. Прирекли свято на будуче не слухати жадних ворожих підшептів. За стараниям о. Кусого Товариство на початку цего року вписалось до Союзу Українок Канади.

Честь і признання о. Кусому за його щиру невтомну працю, як на церковній, так і народній ниві!

Враження з поїздки.

Члени при укр. прав. церкві рішили приготовити представлення і поїхали з ним по сусідних околицях. Вибрано комедійку в трох діях п. з. „Трох до вибору". В ролях-виступали: пп. Іван Костишин — Максим, Ст. Вівчар — Андрій, Н. Костишин — Іван, М. Костишин — Василь, пані Анна Вівчар — Гриць, пані М. Дебюк — Ксеня, панна М. Ткачук — Нуся, і панна А. Гудій — Натали. Суфлерувала М. Адамовська.

На 24 квітня найняли трок і поїхали до Бирмінґтем. Пішло досить добре. Публика була досить численна, особливо молоді.

На 8-го травня їздили до Йорктону. Тому, що того дня був сніговиця, мусіли найняти трок забудований. На дворі ліпить, а ми в середині мов Ной у ковчезі. Їдемо й співаємо. Так і не счулись, як віхали в Йорктон. Небо тим часом випогодилось, сніговиця перестала. Було ще досить вчасно, як аматори порозбігались, одні відвідати знакомих, інші от-так пройтися. Щодо приходу з представлення, то Йорктон дописав надсподівано добре. Людей було багато, старших громадян і молоді.

27-го травня відвідали Гудів. Погода гарна. День горячий. Наш візник жене, аж пороки хопотять за нами. Ми тішимося, співаємо. І не счулися, як приїхали до Гудів. Сонце було ще високо, як ми станули на місці. Свящ. Кусий перед Народним Домом вже очікував нас.

Попросив нас всіх до себе. Обмившись з порохів, вийшли на двір. Подвіря досить обширне. Трохи дальше старанно оброблений і засаджений великий город. Зразу нічого не було замітно, та тут нараз появився на столі смачний борщ, голубці, курятина, медівник і ін., так мов на якім празнику. Всі посідавши за стіл, почали вечеряти.

Подякувавши за гостинність, пішли до Народнього Дому. Публики не було стільки, як сподівалось, бо це була робуча весняна пора, але як на такий час, то було досить.

Щира подяка всім тим людям з вище згаданих околицях, що своєю лептою винагородили наш труд, на ціль нашої церкви, на якій ще тяжить довг.

[illegible]

Червня 17, загостили до Мелвил пп. Буряник і Даньльчук з відчитами. Відчити були зрозуміло й майстерно оброблені, з яких хто тільки хотів, скористав дуже багато. А щодо шановних промовців, то це є тип дійсних козацьких „побратимів.

Українська фільма.

24 червня заїхав до Мелвил пан Кревецький з українською фільмою. На жаль не всі мали нагоду її оглядати.

П. Кревецькому належиться щире признання, що він не жаліючи ні коштів ні труду, обїздже кольонії зі згаданою фільмою.

Прогулька.

28-го червня старші рішили устроїти Сумківцям маленьку несподіванку. В тій цілі виїхали всі разом дві милі за місто. Примістились на чудово гарному місці. З одного боку гарний лісок. Перед ним широка рівна полина. А дальше в низу чисте, мов кришталь, велике озеро. Непосидющі Сумківці почали ріжні забави. За ними пішли й старші. При тім не обійшлось без ріжних приличних жартів-дотепів, з чого сміху було доволі. Потім слідувала смачна перекуска. По цім забава продовжалась дальше. Відітхнувши свіжим повітрям, коло шестої години вечером вернули до дому.

Відвідини о. Уляна.

29-го червня загостив до нас в переїзді о. Улян з дружиною. Багато говорилось про ріжні справи. На другий день о. Улян попрощав нас і вирушив в дальшу дорогу.

Одна з членок.

ОГЛЯДИНИ ДІЄЦЕЗІЯЛЬНОГО ДОМУ.

Ще минувшої зими мав я нагоду оглянути дієцезіяльний дім У. П. Ц. в Вінніпеґу, але аж тепер спромігся на те, щоби написати про мої враження.

Підчас Ювілейного Року Української Прав. Церкви в Канаді, багато грошей люде вложували на ціль церкви; жертвували одиниці, жертвували й церковні громади. Наша громада також жертвувала, хоч деякі несвідомі члени ставились не дуже прихильно до тої жертви. Проголошувалися жертви, а на решті появилася весела новинка в „Вістнику", а саме, що Консисторія Української Православної Церкви вже купила дієцезіяльний дім, в якім має знаходитися канцелярія Консисторії, а також Духовна Семинарія. Був також короткий опис дієцезіяльного дому, але щоби описати такий будинок подрібніще, треба багато місця.

Трапилось так, що перед Воскресінням Христовим мені треба було їхати до Вінніпеґу в громадській справі. Вже від разу я постановив відвідати Духовний Семинар, а також друкарню „Українського Голосу", й „Вістника", та подивитися, чи все те багато змінилося за минулих кілька літ. Цікавий був також через те, щоби опісля я міг дати нашій громаді подрібні інформації та запевнити наших сумнівників, що гроші зложені на українську церкву не йдуть марно, але кожний найменший гріш є зужитий на поліпшення справи Української Православної Церкви в Канаді.

Полагодивши свої особисті справи, пішов я відвідати Духовний Семинар.

На першім місці зробило приємне враження на мене положення будинку. Місце є дуже тихе, нема великої трафіки попри будинок, а також не далеко від головної улиці (Мейн Стріт). По однім боці улиці проти будинку є парк, в якім є гарні дерева й вірю, що те місце є дуже приємне літною порою.

Будинок є мурований з цегли, на три поверхи. Перед будинку має чотири високі колюмни грецького стилю архитектури, котрі надають будинкові, як такому, значну повагу.

Підійшов я до дверей, задзвонив. Двері отворив молодий чоловік, та попросив до середини. Познайомившись з ним, зараз запитав чи є дома прот. Савчук.

„Нема дома тепер, в редакції „Вістника". Як що Вам не спішно, то зачекайте; отець Савчук буде дома на вечерю".

Мені його думка вподобалась, бо це, думаю, дасть мені нагоду оглянути будинок як що мені дозволять.

„Скиньте кожух та розгостіться, — каже теольоґ, — та як цікавитесь, то оглянемо будинок".

Мене не треба було два рази просити й зараз з почекальні пішли в канцелярію. Канцелярія гарно улаштована в звичайнім канцелярійнім порядку. В ній є гарна бібліотека, котра складається з кільканадцять сот томів цінних книжок. Я довідався, що то є приватна бібліотека прот. о. Савчука.

Звідти пішли ми до кімнат семинаристів. Кімнати, як такі, є гарні. Зуважив, що в кожній кімнаті були шафи з книжками. Книжки були деякі англійські, деякі українські; книжки історичні, теольоґічні та літературні.

Не мав я досить відваги питати, який є реґулямін в Семинарі, тобто, коли встають, лягають, [illegible] коли виклади, й т. п., але як на щастя на стіні висіла картка, на якій був поділ годин (Такий поділ години я бачив в кожній кімнаті). Зацікавився, що вони, живучи в місті та не маючи так багато роботи, як ми на кольоніях, встають в 7.15 рано. Спільна молитва 7.45, сніданок 8.15, виклади рано й по обіді. Деякі вечері занятi церковним співом від 8 до 10 години, вечером знов спільна молитва. Моментально прийшло до голови, що інституції такі, як Духовний Семинар, бурси, мають свої правила і поза наукові предмети вчать наших дітей дисципліни, послуху, чемности й карности.

З першого поверху зійшли ми до кухні. Кухня є гарна. Їдальня — це велика кімната, де в скрутний час можна би відбувати збори або спільні сходини. В Їдальні, а властиво в одній стіні Їдальні, вимурована мала кімната вісім стіп через шість. Тут міститься сховок (сейф) для важніщих паперів, а також безпечне місце на гроші (як будуть).

На кінці прийшли ми до каплиці. Каплиця не є велика, але привітна й мені впало на гадку, що підчас Богослуження та молитви повинен бути гарний молитовний настрій. Каплиця подовгаста й півкругла коло вівтаря. Вівтар вкритий гарно вишитим обрусом, що подарувало дівоче товариство „Веселка" з Вінніпеґу. На вівтарі кивот, (дар учителя п. Г. Марка й п. Топоровського, оба з Пайн Ривер, Ман.; кивот виробу п. Марка) й два свічники та хрест, що виробив та дарував пан П. Заверич (казав питомець, що з свічниками прийшов ще й павук, але завеликий для каплиці).

Ще ми були в каплиці, як я почув дзвінок, що кликав на вечерю. Прийшли ми до Їдальні й поставали доокола стола. Один студент провів молитву голосно, й ми почали смачно вечеряти.

Зараз по вечері, один питомець прочитав кілька стихів Св. Письма. Інші почали пояснювати ці стихи й зайшла коротка дискусія. Це мене дуже приємно вразило. Помолившись, ми пішли до почекальні та посідали.

В тій хвилі прийшов прот. Савчук до дому й ми привитались, але не ставали на розмову, бо о. Савчук ще не вечеряв.

То прот. Савчук — питаю — такий занятий, що не приходить на вечерю на час?

— Так — відповів семинарист — головно того тижня, як „Вістник" друкується, о. Савчук дуже занятий. В додатку до цього приходить що тижня велике число листів. Щоби не лишитись по заді з кореспонденцією, о. Савчук часто сидить далеко поза північ та пише листи.

Ми говорили, аж поки не прийшов прот. Савчук. Зайшовши до канцелярії, я почав представляти

справу, з якою прийшов.

Пізненько в ночі я вийшов з будинку Духовного Семинаря та подався до своєї кватирі. Семинар і все те, що я бачив там, одно по одним перебігало почерез мою память.

Прийшло мені на гадку, як я був один раз в Консисторії ще тоді, як канцелярії Консисторії містилась в хаті о. Савчука. Від тоді до тепер зайшла велика зміна. Приватна хата не є відповідна для канцелярії, а тимбільше для канцелярії Консисторії. Найважніщі папери були сховані в малих скринках. Це було дуже невигідно.

Я пробонував би, щоби для Семинарії дістати добру бібліотеку. На не безперечно треба багато грошей, але при добрій волі людей все можливе. Хоч ювілейний рік вже скінчився, то вірні не повинні переставати жертвувати на ціль церкви. Українська Православна Церква в Канаді молода. Як кожному початкуючому господареві треба вложити багато праці й грошей, щобн привести своє господарство до порядку, так і Українська Православна Церква в Канаді потребує фондів, щоби поширити свою діяльність. А хто це для нас має робити? Чи будемо вдаватися до французів або до бельгіїців за поміччю так, як це робить греко-католицька церква?

Кожний, хто бажає успіху Українській Православній Церкві, повинен уважати за обовязок жертвувати на її потреби.

Фармер.

РОБОТА РИМСЬКОЇ ЦЕРКВИ

Ночував у мене чоловік, який шукав за фармами в нашій околиці, і розказував, що в околиці Н., де він живе, яких 15 років тому, люди зорганізували цвинтарну громаду, ху[illegible]а вкри землі, огородили, і здавалося всьо добре.

Але не на довго. Кілька років пізніше, „ліпа" підмовив кількох католиків, щоби вони записали той цвинтар на католицьку корпорацію. З того часу повстала незгода в громаді, ріжні сварки, та суперечки. Даяким членам це все остогидло й не приходили на збори. Отже тих кількох використали це й записали цвинтар на епископську корпорацію.

По тім кількох їх, не більше як пять, створили церковну громаду й побудували церковцю: звели з льоґів стіни і дальше не можуть кінчити, бо їх за мало. Тоді що вони роблять? Давай силою втягати членів до церкви, кажучи, що хто хоче бути на дальше членом цвинтаря, той мусить бути членом церкви. Члени цвинтаря почали доказувати, що та церква не має нічого спільного з цвинтарем, бо вона є яких три милі від нього та побудована без відома членів цвинтаря. Але коли довідалися, що нічого не вдіють, бо як церква, так і цвинтар є під католицькою корпорацією, то яких сорок членів лишило цвинтар, бо не хотіли, щоби їх силою втягали там, де вони не хочуть належати. Багато навіть католиків лишило цвинтар через те натягання, і той чоловік, що мені розказував, хоч самий католик, тоже лишив їх, бо не міг дивитися на роботу деяких передових зарозумільців, що своєю роботою лише розбивають український нарід.

— — — — — — —

Інший чоловік розказував мені, що в їхній околиці голова кат. церковної громади минувшого року перед Різдвяними Святами, ходив по хатах і намовляв людей, щоби не приймали українських православних колядників в себе, лише щоби приймали колядників католицьких, що будуть ходити від тої громади, якої він є головою. Цей голова ходив навіть по людях, що походять з Буковини та що не є, і ніколи не були католиками і нічого спільного з католицизмом не мають. Він їм наговорював несотворені річи про православну громаду та її членів.

А коли прийшли Різдвяні Свята, то думаєте, що католицькі колядники обминали тих „страшних" православних українців? Де там, вони до кожної хати вступали. Коли довідалися православні колядники, що католицькі колядники ходять і до православних людей, то вважали за обовязок повернути з колядою і до католиків. Але в багатьох хатах діставали відповідь: „Не можна колядувати, бо ми католики, і на православну церкву нічого не даємо. В нас вже були наші колядники". А коли колядники відповідали, що ми за гроші не питаємо, лиш чи зволите колядувати, то діставали відповідь: „Ні! Ми й коляди вашої не хочемо".

Над цим православні українці повинні застановитися і подумати, як мають відноситися до католицьких колядників на будуче.

— — — — — — —

При цій нагоді згадаю ще про одно. Недавно здибаю в місті чоловіка, що був близьким моїм сусідом, як я ще мешкав в околиці К. Це є вже сивий старушок, що [illegible] поверх 70 років. Коли ми здибалися та привиталися, почали розмову. Він каже: — „Наша громада цего літа будує церкву". А що я знав цього чоловіка ще до недавня, як твердого католика, та що в тій околиці католицька церква вже побудована давніше, то запитав — „А що сталося зі старою церквою"?

— З якою старою? В нас ще не було церкви.

— Як то не було, а та, що побудована коло Б? — запитав я.

— О, ви говорите про католицьку церкву — відповіває старушок. — Ми будуємо українську православну церкву. Вам може буде й дивно, що я на старі літа перейшов на православіе, але не можна було далі..

— Ні, мені не дивно, — перебиваю йому, — мене тішить, що й старші віком люде пізнають правду, пізнають, котра наша Рідна Церква, та стають її членами. Вірю, що незалекий вже час, коли Рідна Церква обедине всіх українців під свій омофор.

— Так, тепер і я в це вірю, — каже він. — Коли вам цікаво, то скажу, чому я полишив католицьку церкву..

— Прошу, буду радий почути.

— Яких півтора року тому, — каже старушок, — в нас зорганізувалося товариство молоді СУМК. Як самі знаєте, в нашій околиці нема ще Народного Дому, отже вони відбували свої сходини, та влаштовували підприємства у школі. Робота йшла дуже гарно, всі молодь горнулася до купи, батьки цим раділи, та тішились, що молодь почала ступати на кращу дорогу. По якімсь часі приїхав ксьондз, і хоч на провідні не виступав проти тої організації, але приватно сварив передовіщих людей, що вони своїм дітям позволяють вписуватися до СУМК. По цім декотрі католики почали відтягати своїх дітей від товариства, почали кидати на нього ріжні наклепи та в інший спосіб шкодити, як лише могли. Але це тої молоді, що лишилася при т-ві, на дусі не збило і вона далі вела свою роботу. Коли передові католики побачили, що вони Сумку не годні розбити, то на минувшім мітинґу шкільного дістрікту повели справу так, що при помочи чужинців перевели ухвалу, що крім шкільних мітинґів більше нічого не можна в школі відбувати, і цим заперли Сумківцям двері до школи. Тепер Сумківці свої сходини та збори відбувають по хатах, але якби хотіли дати який концерт, чи влаштувати яке інше підприємство, — то не мають де, бо хата на таке не відповідна.

Я побачив і зрозумів, що католицька церква не стремить до того, аби українців обєднувати, але ще сама їх розедиує та кидає кістку незгоди, отже я лишив їх та пристав до української православної церкви.

— Ви добре зробили, — кажу. — Так повинен зробити кожний свідомий українець, коли він хоче стояти обома ногами на українськім ґрунті. Бо католицька церква, на чолі з Римом, ніколи не була прихильна українцям. Пригадаймо собі лише послідну боротьбу українців з поляками, коли то папа благословив, поляків та польські війська до перемоги. А про українців і не згадав. В часі пацифікації в 1930 році, — що поляки виробляли з українцями греко-католиками? А папа мовчав. Знаємо, що українці вже нераз посилали протести та жалоби до Риму проти того, що чужа рука виробляє в греко-католицькій церкві, але Рим все був глухий та німий на [illegible]нську жалобу та протести. Та й хіба італієць може відчувати, що нас болить, що українському народові діється кривда, що на українській землі під Польщею вічно чути стони та плач поневолених українців? Римови все це чуже, далеке, байдуже. Він глухий і німий.

Дуже дивно, що є люде, що мають і вищу освіту, а все ще вірять в благодать Риму. Хоч вже був час переконатися, що спасіння українського народу не в римській церкві, не в папі, але в його Рідній Українській Православній Церкві.

Любенко.

[illegible]

Цею дорогою щиру подяку складає Українська Греко-Православна Громада св. Юрія в Давфин, Ман. за поміч на ресторан, який робила наша громада на дохід церкви в днях 9, 10 і 11 липня ц. р. підчас виставки, а це: українським православним громадам в Рорктон, Ґалич, Ґарленд, Венлав, та Пайн Ривер а також членам давфинської громади.

Петро Ковтун, голова.

ЗМІНА АДРЕСИ.

Подається до відома всім громадам та поодиноким вірним, яких обслугує о. М. Кисілюк, що його адреса з днем першого серпня, 1936, є Равнд Гил, Алта., й туда слід надсилати всі листи в справі обслуги.

В нагляних випадках телефонувати до інституту ім. М. Грушевського в Едмонтоні. Число телефону 24 534.

Листи адресувати:
Rev. T. Kisiluk
Round Hill, Alta.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1936 РІК.

[illegible]

16 Н. Нед. 11 по З. св. Д. Ісаакія
17 П. Мч. 7 отрок ефес.
18 В. Мч. Евсигнія
19 С. Преображення Г.Н.І.Х.
20 Ч. Дометея перс. мч. Марина
21 П. Емілїяна еп. Кизич.
22 С. † Ап. Матвія, мч. Антонія

23 Н. Нед. 12 по З. св. Д. Лаврен
24 П. Мч. Евпла діякона
25 В. Мч. Аникити
26 С. Максима, Іполита
27 Ч. Пр. Михея. Теодосія печ.
28 П. Успіння Пресв. Богородиці
29 С. Нерукотв. Образа

30 Н. Нед. 13 по З. св. Д. Мирона
31 П. Мч. Флора й Лавра. Ерма

ПОСВЯЧЕННЯ УГОЛЬНОГО КАМІНЯ.

Повідомляється всіх українців з околиці Гефорд та подальших українських православних громад, що ново-зорганізована православна громада у місточку Гефорді будує церкву, яка є вже майже на докінченні, посвячення угольного каміня відбудеться 28 серпня, то є в день Успіння Пресв. Богородиці, й на це свято громада запрошує усіх українців з околиці Гефорд та з подальших громад. — По Богослуженню буде спільний обід в Укр. Нар. Домі. Вечером забава для молоді.

За громаду, — І. Походзій.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. П. Самця.

Серпень.

19. Преображення Г. — Ст. Джулієн
23. Неділя. — Смитс.
28. Пятниця — Успення Пресв. Г. — храм — Вакав і Мічам
30. Неділя. — Євов Крів.

Вересень.

6. Неділя — Кадворт.
13. Неділя — Тернопіль.
20. Неділя — Вакав.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. Т. М. Кисілюка.

СЕРПЕНЬ.

19. Середа, Преображення. Загальна — Егремонт.
23. Неділя — Тудор.
28. Пятниця, Успення Пр. Бог. — Брудергайм.
30. Неділя — Редвотер.

Адреса:
Round Hill, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. В. Апонюка.

Серпень.

19. Середа — Преобр. Госп. — Ґардентон (онуцька).
23. Неділя — Толстой.

Адреса: Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. П. Захарчюка.

Серпень.

19. Середа, Преобр. Г. Н. І. Хр. — Пайн Ривер, храм.
25. Нед. — Шортдейл.
28. Усп. Пр. Богор. — Богдан, храм
30. нед. — Ешвіл.

Адреса: — Давфин, Ман.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.

Серпень.

19. Середа, Преображення Г. Н. І. Х. Утр. Еван. Лук. IX: 28—36. Літ. Ап. II. Петра I: 10—19. Еван. Матея XVII: 1—9.

23. Неділя 12 по Зісл. Св. Духа: Гол. 3. Утр. Еван. Мат. XXVIII: 16—20 Літ. Ап. I. Кор. XV: 1—11; Еван. Мат. XIX: 16—26.

28. Пятниця Успіння Пресв. Богородиці. Утр. Еван. Луки I: 39—49 і 56. Літ. Ап. Филип. II: 5—11. Еван. Луки X: 38—42 і XI: 27—28.

30. Нед. 13 по Зісл. св. Духа: Голос 4. Утренни Марка XVI: 1—8. Літ. Ап. I. Кор. XVI: 13—24; Еван. Мат. XXI: 33—42.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

[illegible] HERALD
Box 3664
[illegible]NIPEG, MAN.

XIII. WINNIPEG, MAN., AUG. 15th, 1936 ВІННІПЕГ, МАН., 15-го СЕРПНЯ, 1936. ЧИСЛО (252) 16

ПРОВОКАЦІЯ КОМУНІСТІВ НА МАКІВЦІ.

Один з учасників жалібного свята на Маківці зі Стрия, подає до „Діла" про кріваві бійки між комуністами й національною молоддю, в якій згинув Андрій Люкс з' Борислава та Андрій Шолопата зі Сколього, оба мабуть комуністи; крім того важко ранено якогось Шнаера, що бореться зі смертю у стрийському шпиталі. У паніці, яка вибухла серед юрби, мабуть задушено одну дитину. Причиною кровавої події була провокація комуністів, що підчас богослуження кричали „ганьба" та намагалися вивісити червоний прапор.

ФАЛЬШИВИЙ ЕПИСКОП.

У Ченстохові пописувався „великою релігійною місією" та збірками „епископ", якого арештували і виявилось, що йому на імя Тарловський, а крім того має ще кілька інших назвиск у запасі. В Міляні подавався він за польського епископа і збирав величезні суми на релігійні цілі, аж поки його не посадили в тюрмі. Відтак виплинув у Варшаві, як утікач з большевицького пекла, і теж добре заробив на своїх терпіннях. Вдалося йому навіть вкрутитися на авдієнцію до тодішнього папського нунція Мармаджія. Аж у Ченстохові скінчив свою „духовну" карієру.

ОБІРВАЛАСЯ ХМАРА.

Хмаролім навістив 1 серпня пополудні Синевідсько Вижне, Корчин Рустикальний і Шляхотський та Крушельницю біля Сколього. Найбільше потерпів Корчин Рустикальний, де вода заляла всі нижче положені поля і дороги, творячи великі озера. Багато домів опинилося серед бурхливих хвиль, що позривали огорожі, стіни і мости. Шкоди великі.

ПРОТИЖИДІВСЬКІ НАСТРОЇ В ПОЛЬЩІ.

На вулицях Варшави знову прийшло до сутичок з жидами. В Саському городі побито жидівського робітника Арона Кшичека, при вул. Желязній потурбовано Давида Шльоса, при вул. Лешно побито Арона Квасіна і ранено Шмуля Тепіха. В ночі невідомі справники вибили шиби в ресторані Ґольдштайна. Пару днів перед тим прийшло до кривавої сутички між Шмулем і Хаскелем Цильберґами з одного боку і робітником Поцяліком з другого. Кілька днів пізніще здемольовано мешкання Цильберґів та побито їхню матір.

В НАДІЇ НА ВЕЛИКІ „ЖНИВА".

„Мета" (орган „Української Католицької Акції) пише, що „американські і німецькі протестанти приготовляють цілі кадри протестантських проповідників на Велику Україну й Росію". Німецька Католицька Унія удержує в Мюнхені духовну семинарію византійського обряду під назвою „Колеґія св. Андрея". В кінці червня унійський епископ Никита Будка (з Галичини) висвятив там в чин пресвитера одного з вихованців тої колеґії, в складі якої найбільше є українців.

ХТО ПІДПИРАЄ НАШИХ ЕВАНГЕЛИКІВ.

Орган лютерської громади у Варша[illegible] „Глос Евангелїцкі" ч. 20 з ц. р. так о[illegible]е лютерський конґрес в Парижі. Ра[illegible]ила також комісія для справ української евангелицької церкви в Галичині. Вибрано до неї тільки німців з Німеччини. Ми (поляки) не могли того стерпіти. Тоді виступив п. сенатор Еверт і зажадав, щоб в комісії засів один делеґат евангельської церкви з Польщі. Запрошена сен. Еверта. В одній кімнаті радила та комісія: щось 8 німців і один поляк. Між німцями був також пастор Лемп, зять д-ра Цеклера зі Станиславова. Він зробився спеціяліст від українців. Взагалі, цікаво і характеристично, як німці в Польщі дуже старанно опікуються українським евангельським рухом.

ЛІКВІДАЦІЯ СЕКТИ АДВЕНТИСТІВ.

У Штутгарді німецька влада розвязала секту „адвентистів". Причиною було те, що сектанти відмовлялись виповняти військову службу. Після того, можливо, буде менше кому мутити і наших темних людей, що звуть себе адвентистами.

ДУХОВНИКИ КРИТИКУЮТЬ КОКЛИНА.

Організація „Краєва конференція християн і жидів" видала публичну заяву, в котрій критикує о. Чарлса Коклина за його виступ проти жидів на конвенції „Краєвого Союзу Суспільної Справедливости" в Клівленді.

ВІДІЗД МИТРОПОЛИТА ДІОНІЗІЯ.

Голова Православної Церкви в Польщі, Діонісій, митрополит варшавський, дня 28 липня м. м. виїхав за кордон для проходження курсу лікування в клініці проф. Лацаруса в Берліні Німеччина.

УНІЯТИ ПРОГРАЛИ.

Рівенський окружний суд повернув православну церкву в селі Гаях Левятинських, Дубенського повіту враз з церковною утварю тої церкви, приналежною православним, духовній православній владі.

В БУЧАЧЧИНІ ГРАД ВИТОВК УСЕ ЗБІЖЖЯ.

Над південною частиною бучацького повіту лютував сильний буревій з великим густим градом. Град знищив зовсім усе збіжжя в тій частині повіту. А жнива заповідалися там так гарно! Шкоди великанські. Селяни в розпуці

КІНДЕР, КІХЕ, КІРХЕ.

Діти, кухня, церква — таку засаду провадять німці супроти німецького жіноцтва. В останньому часі німецький уряд рішив усунути жінок від судівництва.

НОВОЧАСНИЙ СКАРБ.

В селі Посадів, Томашівського повіту на Холмщині, при розбірці старої церкви знайдено скарбонку з російськими золотими, срібними й мідяними грішми.

ПОВЕРТАЮТЬ ДО ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ.

В селі Великі Березолупи, луцького повіту до місцевого священика звернулись з просьбою приняти їх до православної Церкви — селяни Сава Михалевський і Степан Лукащук, який просив також охрестити троє його дітей. Чин приєднання дорослих і хрещення дітей в присутности вірних зробив велике враження на парафію. Сподіються, що і другі штундисти та суботники того села скоро повернуть на лоно православної Церкви.

БОРОТЬБА З КОМУНІЗМОМ.

У Варшаві організовано товариство під назво „Самооборона сполечна", метою якого являється боротьба зі всіма проявами комунізму. В статуті сказано: „Товариство має метою поборювання комуністичної діяльности у всіх її проявах, а також протиділання пропаганді гасел розкладових, антирелігійних (безбожницьких) і т. п."

МИТРОПОЛИТ ПЕТРО КРУТИЦЬКИЙ.

Ґазети подають, ніби заступник патріярха московського, митрополит Петро Крутицький, якого протримали большевики на засланню в Сибірі 12 років, звільнений є з місця заслання. Митрополит Петро оселився в Нижньому Новгороді, звідки виїзд йому також заборонений.

ЦЕРКОВНА ЧАША НА ДНІ СТАВУ.

Один селянин купався у ставі в Старім Місті під Лежайськом, і нуркуючи, знайшов на дні церковну чашу й іншу церковну посуду. Виявилося, що чаша належить до греко-католицької церкви у Старім Місті, яку два роки тому обікрали.

ФЕНОМЕНАЛЬНИЙ ГОЛОС.

Коли вірити лондонській пресі, яка повторює звістку за австралійською, у Сиднеї відкрили 19-літню співачку Нелі Шерідан, що має феноменальний голос; голос охоплює три і пів октави зовсім легко. Шерідан бере ноти, досі недоступні ні одному сопранові. Горло в неї нормальне.

АРХИЕПИСКОПСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ

ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНОГО АРХИЕПИСКОПА ІОАННА ТЕОДОРОВИЧА.

30 серпня — неділя, Сторновей, Саск.
6 вересня — неділя — Дробот, Саск.

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

Відвідини Прот. С. В. Савчука.

Прот. С. В. Савчук, голова Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді, буде в таких громадах:

30 серпня — Сторновей, Саск.
6 вересня — Дробот, Саск.

Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

КИЄВО-ПЕЧЕРСЬКА ЛАВРА.

В цім році минає 900 років з часу заснования найбільшої Святині України Києво-Печерської Успенської Лаври. Це було в часах князювання Ярослава Мудрого.

Одного часу прибув в околиці Києва зі Святої Гори Атон чернець Антоній. Він залишив Атон, місце своїх аскетичних подвигів, після чудесного видіння у сні. Зявилась йому Пречиста Діва Марія і наказала йти до Києва, і в ньому заложити початок монашого життя між українським народом. Преподобний Антоній послухав цього наказу і, хоч був вже в дуже поважному віці, вирушив в далеку дорогу. Звикши до самотнього аскетичного життя, він не хотів остати в самому Києві, бурхливій та показній столиці Ярослава, а оселився поблизу тодішнього Києва в горах, покритих віковими дрімучими лісами, в котрих аж кишіло від всякої звірини. Це були заповідні князівські ліси, куди князі виїздили на польовання, тому ця місцевість і називалася „звіринець". Частина цих гір поза лаврою і до цього часу носить цю назву, (Автор мав свою першу парафію на „Звіринці"). Тут в цих непрохідних дебрах, аби бути дальше од світу, щоб ніхто не перешкоджав в його монаших подвигах, св. Антоній викопав собі в землі печеру, де і оселився.

Та Провидіння Боже, що його сюди направило, не хотіло, аби цей Великий Світильник залишався „під спудом". Про великі подвиги св. Антонія дізналися спочатку Кияне (очевидно підчас польовань), а потім слава про нього розійшлася і по всій Україні. Почали до його печери сходитись люди з Києва і з дальших місцевостей, аби подивитись на него та послухати його навчань. Багато з них, захоплених його подвигами та наукою, залишались тут, викопуючи для себе печери і оселялись навкруги. Таким чином було положено фундамент монашого життя в Україні

Живучи в цих печерах, побожні пустельники віддавались молитві, посту і добрим ділам. Ченцям не вільно було сидіти без роботи. Вони робили все потрібне, цеб то, коли князь обдарував їх землею, управляли ріллю, молотили й мололи збіжжа, ткали сукно і полотно, рубали дрова в лісі, носили воду, пекли хліб, варили страву. Вони вчили людей ремесел і давали приклад, як жити по Божому. Сам св. Антоній давав приклад у всіх цих роботах.

Скоро ченців так намножилось, що при помочі князя Ярослава вони збудували деревляну церкву. Отже повстав перший манастир.

До манастиря прибув св. Теодосій, (родом з міста Василькова під Києвом).

Святий Антоній, вбачаючи в Теодосії будучого великого Світильника і гідного йому намісника, перед своєю смертю призначив його ігуменом манастиря.

І дійсно, при Теодосії монаше життя так розвинулось, що слава рознеслася по всій Україні, почали засновувати манастирі і в інших місцевостях не тільки мужеські, але й жіночі манастирі. Один з перших таких манастирів був заснований жіночий недалеко від Печерського, а саме Пустинний св. Миколая, „на слупі". Так він названий тому, що на горі над Аскольдовою Могилою на слупі був знайдений образ св. Миколая. Першою ігуменшою цього манастиря була мати св. Теодосія. Цей манастир існує і до цього часу, змінений на мужеський. Та тепер Сатана світу цього розігнав ченців.

По смерти князя Ярослава Мудрого на Київськім княжім престолі засів старший його син Ізяслав. Це була надзвичайно добра і побожна людина. Він багато дбав про церкву, а особливо про манастирі, зокрема піклувався Печерським. А св. Теодосій був особистим його другом.

Князь Ізяслав не лише особисто часто відвідував Печерський манастир та обдаровував його, але ще й часто присилав до св. Теодосія коні і запрошував до себе. Та Теодосій не гордився княжою ласкою. Все був той же простий, скромний, лагідний. Хоч і був ігуменом, але робив всяку просту роботу: рубав та носив дрова, носив воду, місив тісто на хліб та на проскури і т. д.

Один приклад, який нам зберегла історія, яскраво свідчить про його простоту. Одного разу вертав він від князя пізним вечером. Коней поганяв старший віком, візник-слуга князя. Дорога досить далека та ще й гориста. Візник почав куняти. Це побачив св. Теодосій. А сідай но-на моє місце, чоловіче, каже він візникови, а я сам буду поганяти, а ти трохи поспи, бо треба вертати ще до дому. Той перейшов на його місце, а св. Теодосій поганяв... Коли візок зупинився перед брамою манастиря, св. Теодосій застукав, аби відчинили браму. Дверник вийшов і, підійшовши під благословіння до свого ігумена, привитав його. Який же переляк був візника, який в цей час прокинувся і зрозумів, кого він віз. А він не знав з лиця св. Теодосія та подумав, що це простенький собі чернець.

Впав бідолаха в ноги, почав просити прощення, та щоб про це не дізнався князь. Святий Теодосій заспокоїв його та запевнив, що князь нічого не буде знати і відпустив його з миром.

Мала деревляна церковця вже не вміщувала в себе не тільки прочан, що приходили з усіх усюдів, але й ченців. І це дуже турбувало св. Теодосія. Він знав, що наколиб він попросив князя, то той побудував би нову велику церкву, але по своїй скромности він не хотів турбувати князя, лише молився до Пречистої Діви Марії, аби вона сама заопікувалася манастирем.

І його молитви були вислухані.

Однієї ночі приснився князеві Ізяславові дивний сон: Виїхав він на польовання у свій „Звіринець". Коли опинився на найвищій горі поблизу Печерського манастиря над самим Дніпром, зненацька небо над ним засіяло великим світлом. І бачить він, як з вишин спускається до нього Пречиста Діва Марія зі сонмом анголів. І чує він: — Князю! на цім місці побудуй величавий храм мого імени. Ось тобі мій пояс, а ним ти одмір, який храм має бути завдовжки і завширшки.

Тут перед князем упав на землю пояс і він почав міряти стільки разів, скільки розказувала йому Пречиста Марія.

— А деж я візьму будівничих, які змогли б побудувати такий величний храм? — запитав князь.

— Тим не турбуйся, княже, я пішлю тобі будівничих, лише будь готов.

З тим князь прокинувся. Довго думав над цим сонним видінням і вирішив поїхати до св. Теодозія на пораду. Вислухав князя св. чернець. Лице його радощами засіяло. Не даремні були його молитви. Князь подарував манастирові ту гору, на яку вказала йому у сні Пречиста Діва Марія. Почалась підготовча робота, а саме викорчовування ліса під майбутній храм. Про самих будівничих не думали. Положилися на обіцянку, яку дала Божа Мати князеві уві сні.

Підготовчі роботи тягнулися кілька місяців. Аж одного ранку прибігли кияне до князя й сповістили що човном приїхали по Дніпру якісь чужинці й хочуть бачити князя. Коли вони прибули на княжий двір, вийшов до них Ізяслав, привитав і спитав, хто вони є, і в якій справі хочуть говорити з ним. Тоді виступив наперед найстарший з них, тримаючи в руках образ Успіння Божої Матері, і промовив:

— Великий княже! Ми, дванадцять братів, є мулярами-будівничими і прибули до тебе з Византії і ось чому: однієї ночі нам всім приснився один і той самий сон. Зявилась нам Заступниця світу християнського, Пречиста Діва Мати. Вона наказала нам негайно збиратись в дорогу і плисти човном на північ спочатку морем, а потім великою рікою. На тій ріці, — казала вона, — на високих горах ви побачите велике славне місто і там побудуєте на мою честь великий храм, який сяяв би красою на всю ту землю. В ознаку того даю вам образ мого Успіння". Коли ми прокинулись, то знайшли в своїй світлиці образ, князю. Видно ти і твій нарід заслужили велику ласку у Заступниці світу християнського, що Вона аж з так далеко посилає нас сюди.

Зрадів князь, впав навколюшки перед образом Пречистої, побожно поцілував його і приняв в свої руки.

Дванадцять братів-мулярів взялися до роботи. Побожний переказ нам передає про будову Великої Церкви (вона так до останніх часів називалася) таке: цілий той мур, який був збудований за день, в ночі входив в землю. Це дуже дивувало і мулярів і всіх, але цим не зраджувалися і роботи не зупиняли, покладаючись на волю і опіку Пречистої. Аж одного ранку побачили, що ціла будова вийшла назверх землі. Була надзвичайно величава! Це вже був знак, що вище не треба мурувати. Ці 12 братів-мулярів залишились назавжди в Печерському манастирі, приняли манаший чин, а коли померли, їх поховали в Печерах в одній кімнаті. Мощі їх і до останнього часу там спочивають.

Тим часом Ізяслав спровадив з Византії найкращих тодішних малярів, які оздобили всі стіни в середині мозаїками та фресками. Автор цього нарису, будучи десятьлітнім хлопцем бачив частини цих мозаїк і фресок, дуже а дуже потемнілих, від чого і в самій церкві було дуже темно. Якраз в той час вже вставлялися рештовання для перемальовання всієї церкви. Це перемальовання продовжувалось пять років. Довершував його знаменитий російський маляр Верещагин. Але що він тільки наробив! Налілив без тями золота, образи-московського смаку в переважаючо крівааво-червоними фарбами: Московська душа! Нарікань було багато не тільки з боку українців, але й з боку самих росіян. Видно, ці нарікання вплинули на Верещагина, бо вже на хорах малював образи кращі. Особливо гарний величезний образ Страшного Суду з правого боку на хорах, хоч сучасним монахам трохи був не по смаку. Уявіть собі, що в пекло йде тьма тьменна людей, а на самім переді монахи-епископи, рядові монахи, царі, князі, словом всяке панство, а навіть парубок і дівчина в українських убраннях обнявшись, зі щасливою усмішкою на лицях. Жалко тільки, що сам Верещагин не намалював себе на самім переді цього „походу" в огонь вічний... А за те, що так обмосковщив найбільшу українську святиню, слідувалоб...

Всеж цей образ один з найкращих. Але верну до старих часів.

(Продовження на стор. 3-ій)

МОЛИТВА ВЕЛИКОЇ ЦІЛИ.

(Продовження).

...Нехай святиться імя Твоє!...

Людям потрібно цілі в життю. Безцільно можуть жити лише низчі від людей створіння. Правда, все в життю має свою ціль, мають її і найнизчі створіння, але вони можуть жити не знаючи про ціль свого життя і не турбуючись тим. Людині дана велика сила свідомости. Свідома людина безцільно жити не може. Її свідомість не мириться з безцільністю. Дана людині сила свідомости примушує її шукати розумного пояснення всьому в житті і шукати тої цілі, для якої життя людині дане.

Як лише людина на дорозі свого розвитку дійшла до дійсної „людяности", цеб то, як лише в ній, в її інтелекті запалився світоч розуму, людина по мірі і по силі свого розуму стала шукати і по свому опреділювати свою найвищу ціль, ціль свого життя. Під найвищою ціллю людського життя ми розуміємо ту ціль, для якої дано саме життя і до якої мусить зводитись все в життю.

Як багато в людській історії ріжних народів і племен було і є, так багато було і є ріжних думок про найвищу ціль людського життя. Багато було і тепер є ріжних способів означити цю найвищу ціль людського життя. Однак у всій цій силі ріжних думок, ріжних систем і способів наближитися до схоплення найвищої ціли даного нам життя, у всьому цьому є одна річ всім таким думкам і системам спільна: дума про вічність.

Дума про вічність? Відки?

Дійсно, відки могла зявитися в людськім інтелекті дума про вічність? Хіба людина не бачить, не знає, що вона живе на тому життьовому пляні, на якому все народжується, цеб-то починає життя і все вмирає, тоб-то кінчить життя? Ми живемо в світі, закон життя в якому це народження і смерть. Життя, правда, не переривається, розуміємо, життя певного рода, певної групи створінь, але воно підтримується смертю одних і народженням других. Для підтримання життя групи, роду смерть одиниць також необхідна, як і народження одиниць. Людина, коли думає про вічність життя, не має на думці безперервність людського роду, вона мислить вічність для себе особисто, більше, вона не мислить життя на цім, нам знайомім земнім пляні, вона мислить вічність на іншім, вищім пляні життя.

Ця відвічна дума про вічність, дума про вищий плян життя, вона так стара як само людство. На світанку розвитку людської свідомости вона відразу опановує думами чоловіка. Чоловік не може порвати з тою думою про вічність і про вищий плян життя. Ця дума породила безліч релігій і філософських систем. Всі ці релігії і системи намагалися дати оформлення тому, що владно жило в свідомости, краще в підсвідомости людини і рвалося наверх в царину усвідомлення, оформлення. І знов можна запитати: щож це і відки це, що поза межами нашого розуміння, що не годиться з нашим досвідом народжень і смерти, а так владно володіє нами, рветься сформуватися в нашій свідомости і примушує людство віками мучитись родовими муками та породжувати все нові і нові релігії і філософські системи?

Відповідь на ці питання може бути одна: це, що так заволоділо думами людства, що примушувало племена і народи творити релігії по мірі і силі їх розвитку, це в кожній людині є його дійсне я. Людина приходить до життя не як тіло, не як певна комбінація фізичних складників, а як це дійсне я, як єство духовне по своїй природі, дитина Вічного Отця. Це дійсне я є володарем всього в людині і коли лише людина досягає стану свідомости і розуміння, досягає здібности формувати свої мислі, тоді я владно вимагає усвідомлення його вічної природи і вічних цілий. Людина тоді, підвладна волі свого дійсного я укладає певну формулу релігії, чи філософії вічности. Релігія в її універсальнім значінню є стремління нашого дійсного я виявити свою природу і свою ціль життя.

В релігійній літературі є допущений певний мильний вираз, в якому підсвідомо відбивається матеріялістичний погляд на чоловіка. Вираз цей: „я маю душу", „ми маємо душі". Треба з цим виразом покінчити. Вираз цей піддає думку, що „я", як щось фізичне, маю в собі душу. „Я" мислиться, як щось окреме від душі. Такого „я" не існує поза нашим дійсним я, поза нашою душею. Наше дійсне я, воно має до своєї роспорядимости тіло і в ним всі наші розумові і душевні здібности і можливости. Не „я маю душу", а я є душа, я є духовної природи, як дитина Бога-Духа, правда не однакової з Ним природи, Його лише творива, але природи духовної і безсмертної.

Релігії всяких можливих систем і формул з їх мрією чи вірою в вічність і життя на вищім пляні є виявом в історії людства вічних домагань нашого дійсного я признания його природи і його цілий.

Таємниця цих домагань нашого дійсного я, щоб признати Його природу і Його цілі вказана, роскрита нам нашим Божественним Учителем. Син Божий навчає нас звертатись до Найвищого Єства, як до нашого Отця і першим нашим побажанням ставить „Нехай святиться імя Твоє". Ціллю нашого життя може бути лише те, що є для нього найвищою святістю. Такою найвищою святістю по божественній мислі Учителя є для нашого дійсного я імя нашого Отця, першоджерела нашого дійсного єства. Творчим актом Його волі наше дійсне я покликане до життя і ціль того життя має бути, щоб вернутись до Нього і в Ньому доступити вічного життя на вищому пляні.

Святістю, світлом нашого життя, життя нашого дійсного я, його ціллю повинно бути завжди імя Отця. Воно ніколи не повинно забуватися. Щоб ми не робили, в якім би положенню ми не були завжди імя Отця мусить сяяти перед нашим духовним зором. Ми до Отця стремимо, в Отці ми знайдемо сповнення нашої віри в вічність і в вище життя: Нехай святиться імя Його.

Природа нашого дійсного я вимагає від нас сповнення нас Божественною присутністю. Святі проходили свою земну подорож в Бозі, вони стреміли ніколи не втрачати лучности з Ним. При всякім нашім ділі, заняттю думаймо про Отця. Не треба думати про Нього, як про всевидюче поліційне око. Правда, Бог всюди присутний і всевидючий, але він наш Отець. Думайте про Нього як про сповненого любови до нас, Його дітей. Отця, думайте про нього, як про Отця, якого Ви любите понад все, імя якого найсвятійше для Вас. Думайте так про Отця, всевидючого Отця і ви не захочете образити Його любови, Ви не захочете осквернити святість Його імени. Святість імени Божого, святість імени Отця буде Вашою охороною перед життьовими спокусами. Імя Отця, найсвятійше імя Отця це одночасно і вказання на ціль нашого життя і наша оборона перед злом, що таїться в нашій фізичній природі. Цю ціль і цю оборону подає нам в перших же словах своєї молитви наш Божественний Учитель. Не забудьмож, нехай в нашім життю, у всіх наших ділах, словах і думках, а також перед нашим духовним зором ніколи не перестає сяяти святість імени Божого.

Отче наш, нехай в нашім життю святиться імя Твоє!

Архиепископ Іоанн Теодорович.

КИЄВО-ПЕЧЕРСЬКА ЛАВРА.

(Продовження зі стор. 2-ої)

Слава про нововибудовану святиню, про її красу, рознеслася по цілому світові. Києво-Печерська Лавра крім того стала осередком релігійного життя, а і осередком освіти, культури, мистецтва. Тут і перший український історик Нестор Літописець укладав свою „Повість временних літ", (мощі його спочивають в Ближніх печерах), тут і одна з перших і найславніших друкарня, тут і малярська школа, а що особливо найдороще для українця, це знаменитий лаврський спів. Цей спів може єдине, що не піддалося чужим, особливо російським, впливам до останнього часу.

З часом на терені Києво-Печерської Лаври побудовано багато церков, майже всі в українському стилі, і тому, мабуть більшість з них замкнено, хіба раз на рік в храмовий празник буває відправа.

Та довершенням всього в Лаврі є її знаменита дзвіниця. Вона побудована в другій половині вісімнадцятого століття. Будував її геніяльний італійський архітект Растреллі. Це така краса, якої тяжко описати. Еспанія хвалиться своєю дійсно чудовою дзвінницею Севільського Собору в мавританському стилі, але з Лаврською дзвіницею і по красі, і по величности її й порівнювати не можна. Бачив Севильську дзвіницю на власні очи і можу сміло так сказати. Київська Лаврська дзвіниця одна з найвищих у світі, а може найвища, бо обїхавши багато світу, я не зустрів не тільки вищої а й навіть такої самої. Вона має 100 метрів височини.

(„Дніпро") **Прот. П. Корсуновський.**

ВІДПОВІВ.

Промовляючи на вічу один молодий чоловік між іншим сказав, що Христос Спаситель знов прийде на землю. На це виступив один безбожник з запереченням того, що сказав віруючий кажучи:

— Віра в прихід Христа другий раз вже давно розвіялась. Покажи мені докази, що Він дійсно прийде!

Молодий християнин спокійно виступив наперед і вказуючи на атеїста, сказав:

— Оце є доказ, що прихід Христа не забариться! Про це пише апостол Петро: „Прийдуть в останні дні ругателі, ходячи по свойому хотінню і скажуть: Де обітниця приходу Його? від коли бо батьки умірають, усе так само проминає від початку сотворення".

Безвірник не мав що говорити і засоромлений відійшов.

„ДНІПРО"

Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.

Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштує на рік $2.00

Передплату висилати на адресу:

"DNIPRO"

1851 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Видає Українська Православна Видавнича Спілка.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю — $1.50 на рік.

THE HERALD
Published semimonthly by the
Ukrainian Orthodox Publishing Company
Subscription per annum:
In Canada — $1.00. — Foreign — $150.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3634, WINNIPEG, MAN.

ТЕХНІКА, А РЕЛІГІЯ.

НА КОРАБЛИ „КВІН МЕРІ".

При кінци травня виїхав з Англії до Злучених Держав новий корабель — „Квін Мері". Корабель нової будови отже давав надію, що випередить навіть французький скорий корабель — Норманді.

Невдовзі часописи розписалися, що „Квін Мері" пливе скорше, ніж всі другі кораблі. При таких описах подали ще новинку такого змісту:

СТАРОДАВНІ СПІВИ НАПОВНЯЮТЬ СИНАГОГУ НА ПЛИВУЧІМ КОРАБЛИ.

Травня 29. — В малій Синагозі, що е на помості корабля Квін Мері, світло горить без перестанку. Воно пригадує вічність жидівської віри на протязі століть переслідування.

Нині, коли великий корабель поспішае на захід, вибравшись в першу свою подорож через Атлантійський Океан, жидівські пасажири ріжних клас наповняли синагогу відправляючи Богослуження.

Сцена, в якій пролітаюча сучасність покривається вічною минувшістю, була незвичайним явищем. Бесіди про скорість корабля, що на помості завзято провадилися, забулись, коли Д. Якимонович, жидівський провідник, заспівав старожидівською мовою зі своїх Мойсеевого за-[illegible]

Хто ходив по помості корабля, той переставав думати про перегони на Атлантику, і думав про ті стародавні племена жидівського народу, яких імена написані на оббиттю синагоги, стародавною жидівською мовою і золотими буквами

Квін Мері, це перший британський корабель, на якім е постійна синагога.

Для українця оця мала новинка повинна бути сто разів вартнійша, ніж довгі описи скорости корабля. Вона показує ось що:

Пасажири корабля складалися з одної сторони з жидів, як їх бачимо, а з другої, певна річ — з християн. Але жиди виступають ясно, як жиди, а християне, як якісь „люде". Жиди кажуть: Ось ми! Ми, якими нас бачите! — а не-жиди не мають якого будь свого лиця. Морального лиця.

Гурт жидів — і зараз Синагога. Зараз жидівська Церква. Зараз жидівське Богослуження. Навіть в подорож морем — на корабли. І навіть на чужім, англійськім корабли. Зараз невгасаюче світло — знак жидівської невмирущости.

Кругом пливе широка ріка нових віків, пере...яються наукові здобутки 20-го століття, а серединою тої широкої ріки пливе собі струмочок, якого цілком не зачіпае велика сучасна струя. Він пливе собі сам собою, почавшися з жерела, що лежить тисячі літ перед нами. Сучасні филі йому байдужі. Він для себе важнійший понад віки, понад їх здобутки.

А на боці християн, що на корабли що ми бачимо? Церкви нема. Богослуження нема. Чогось, що вязало би сучасність з вічністю, землю з небом — нема. Є „скорість нового корабля"., але ж це маловажна справа. Завтра „Квін Мері" піде в забуття, а людська увага збереться на хвилину коло іншого корабля, коло нового літака, коло „бриджа" (коло карт)...

Християне, що слухали жидівських співів, червоніли би, коли б в них було християнське лице. Але його мабуть не було! Бо ані натяку про таке часописи не подають.

Українцям треба мати отворені очи на те, що на світі робиться. Що добре, що зле. Бо тілько так вони зрозуміють, що їм робити і як робити.

Чужий корабель. Чуже окруження. Представників всяких народів, як на кораблях буває. А посеред всего того жидівські співи, жидівське невгасаюче світло, читання жидівського Закону, стародавна жидівська мова, жидівські написи...

Все те говорить, що жид куди не пішов би, всюди несе з собою своє повне жидівство. Свою Релігію, свою Синагогу, свої Молитви, свій Закон, свої жидівські Обовязки. Свою політику. Він несе з собою цілу свою Культуру. В тім і міститься його сила.

Дальше, все те показує, що жид не ховається, не закриває себе. Він ставить своє жидівство сміло перед очима цілого світу. Я жид — каже він — і жидом буду! Він перед цілим світом жие своєю культурою і байдуже йому, чи це кому до вподоби, чи ні. Це ж його! Перед очима всіх світить свою невгасаючу ляму, щоби показати, що: „Мені байдуже, що ви про мене думаете, тому я жидом був і буду?"

Скорість корабля жидів не інтересувала. Хіба ж це жидівська справа?! Їх інтересує щось важнійше — жидівські обовязки. Жидівське життя. Жидівський закон. Жидівська культура. Будучність жидівського народу.

Скорість корабля, літака, автомобіля, це все прикмети машини. А машина не е людським життям

Якість машини не говорить про якість властителя. Ані про якість механіка. Властитель машини може бути злочинцем. Машиніст може бути невільником.

Діти захоплюються рухом і складом машини. Її гуркотом, її свистом. Не її практичністю.

Большевики — отті найбільші злочинці світу — безнастанно зводять людську увагу на машини, а відводять від питань живого життя. Від питань релігійних, від питань культурних, від питань громадських.

В большевії тілько тракторів — пишуть большевицькі часописи — тілько фабрик... Тілько літаків... В большевії навіть жінки орудують тракторами... Там жінки літають літаками... Орудують машинами в фабриках...

Орудують! Бо орудувати машиною не е великою штукою. Машиною може кождий орудувати, хто до того підготується. Але машина все машиною лишається і її прикмети на чоловіка не переходять. Машина може бути найдобірнійшою, а механік може бути нещасним чоловіком.

Таке е в большевії. Тілько тректорів, тілько машин, але ті, що орудують машинами, поневолені. Понад сто мільонів невільників!

А тепер — чи може бути українцеви користь з того, що „Квін Мері", чи „Норманді" пливе скорше, ніж другі кораблі? Так! Користь буде велика, коли українець запамятае:

Що перегони кораблів, літаків, автомобілів, плиrваків, коний, собак, фут — і бейсбалістів, це все витріщки і користи з них для українця тілько, як з усяких витріщків.

Що найважнійшою справою для Народу е народна Культура. Вона одна творить Нарід, вяже його в одну цілість і дає йому практичний розум і силу.

Що — хочеш бути розумним і сильним, інтересуйся поважними практичними справами. Хочеш бути поважним в очах світа — поважай свою Церкву, Мову, Письмо, свої Звичаї, цебто всі свої культурні цінности

Хочеш мати імя Господаря — відкривай перед всіми своє лице. Своє імя. Кажи: Я ось такий, як бачите! Моя культура ось така! Я знаю, що моє! Я шаную, що моє! Я буду завсігди обороняти, що моє! Я буду завсігди те поважати і тим жити, що моє!

Ось така користь може бути українцеви з того, що якийсь корабель пливе скорше, ніж другі кораблі.

В.

ЛЮДИ НА ЧУЖІЙ СЛУЖБІ.

Хоч унія з Римом е твором польської політики; хоч поляки унітську церкву ведуть до знищення; хоч відношення католицизму до українців було завсігди і е крайно вороже — однакож між греко-католиками е апетит всіх українців на унію переводити і всі церковні маєтки в польсько-римські руки передавати. Ось примір:

В Великих Куськівцях, Кремінецького повіту на Волині е унітський священик Гарматюк — може рідня Гарматюків з Тернопільщини. Отже — 14-го квітня ц. р. прибув він до села Гнидови з співаками, та деякими своїми парохіянами і хотів в місцевій православній каплиці правити Богослуження. Але, як це е тут в звичаю, прийшла до каплиці також процесія (по тамошному „хрестний ход") з місцевої православної церкви, отже уніяти забралися на дорогу, може 10 метрів дальше, і тут відправляли. Також в проповіди Гарматюк накидався на Православну Церкву. — Той же Гарматюк відправляв, захопивши православну церкву в селі Якимовцях.

Так греко-католики служать Польщі! Бо хоч Православна Церква на Волині ще не цілком визбодилася з під московського панования, то всеж вона ви свободжується. Вона українізується, стає на українськім грунті. А греко-католицька Церква крок за кроком наближається до загибелі. За нею має прийти костел — він вже в неї нині за столом. Та мимо того греко-католицькі духовні раді унію і дальше поширювати Звичайно — люде на чужій службі!

ГІРКА ПРАВДА.

На однім літературнім вечірку англійський писатель Карлайл стрінув одну дуже вибагливо зібрану жінку, яка між іншим дуже відказувала на жидів, що респяли невинного Христа. А далі каже:

— Які раді були б ми, коли б Христос жив в наших часах. Всі наші доми стоялиб для него отвором і ми слухалиб Його божественних наук. Чи не так пане Карлайл?

На це Карлайл відповів:

Ні, пані. Я думаю, що колиб Він прийшов тепер між нас гарно убраним, з повними кишенями грошей і з наукою яка відповідалаб нашим панським манерам, то я сподіюсь, що отримав би від вас карточку з запрошенням, на якій булоб на другій стороні написано: „Стрінути нашого Спасителя". Але коли б Він виступав, як і перше, проти гнету, проти неправди, проти гулящого життя, то ви так само як і жиди кричали б: „Візьміть Його за місто і повісьте Його".

ЖИТТЯ Й СТРАЖДАННЯ СВЯТИХ ЄВАНГЕЛИСТІВ.

ЄВАНГЕЛИСТ ЛУКА.

Святий евангелист Лука народився в сирійському місті Антіохії. Батьки його не належали до еврейського народу; про це свідчить почасти саме імя Лука, скорочене від латинського слова „Лукан", а особисто одне місце з послання апостола Павла до Колосян, де святий Павло ясно виділяє Луку від тих, „що обрізані", цебто від жидів. Своїми писаннями Лука показує, що він е добрим знавцем закону Мойсеевого та жидівських звичаїв, через що можливо припустити, що Лука ще до навернення свого до Христа, приняв юдейську віру. Крім того, на батьківщині своїй, в якій процвітала наука, та штука, Лука збагатив свій розум ріжними науковими відомостями. Із послання апостола Павла до Колосян ми бачимо, що Лука вивчив лікарську науку. Передання впевняе нас і в тому, що він був і малярем. Без сумніву він одержав взагалі гарне виховання, через що грецька мова його писань чистіща і краща, ніж мова інших письменників нового завіту

Коли чутка про чудеса та науку Господа нашого Ісуса Христа розповсюдилась із Галилеї по всій Сирії, і по всіх околицях, тоді і Лука завитав із Антіохії до Галилеї, де Господь почав сіяти сімя своеї спасительної науки. Це сімя найшло в серці Луки добрий грунт і принесло тут в сто раз збільшений плід. Скоро святий Лука був залічений до семидесяти апостолів Христових і, научений Господом і маючи силу творити чудеса, став „ходити перед лицем Господа" Ісуса Христа, проповідуючи, що наступило Царство Боже, і підготовлюючи дорогу Христу Спасителеві. В останні дні земного життя Спасителя, коли „не стало пастиря і розсипались вівці Його отари", святий Лука був в Єрусалимі, сумуючи і плачучи за своїм Господом, по своїй волі принявшим страждання. Певне, як розпинали Христа, поміж знайомими Ісуса Христа стояв і Лука і з сумом дивився на Роспятого.

Але скоро сум його обернувся в радість, бо Воскресший Господь в самий день свойого воскресення утішив Луку, бо явився йому і говорив з ним, про що сам Лука повіствує в своїй Евангелії правдиво і яскраво. Сумуючи ізза смерти свого Учителя і з сумлінням думаючи про його воскресення, про що йому оповідали жінки мироносиці, ішов Лука з другим учеником Господа Клеопою із Єрусалиму до Ємауса і по дорозі в це село сподобився бути сопутником Того, Хто е „путь, правда і життя". Обидва ученики ішли і говорили один з одним, коли до них підійшов Сам Ісус і пішов з ними. Господь явився їм, як каже евангелист Марко „в іншім виді, а не в тому, в якому вони знали Його перше. Крім того, Господь так зробив, що „очі їх були задержані", так що вони не могли пізнати Господа, який до них підійшов.

Вони думали, що з ними іде один з богомольців, який прийшов на празник Пасхи до Єрусалиму. „Що за речі, про які ви ідучи, змагаетеся між собою?" спитав їх Господь. На це Клеопа відповів: „Не вже ж ти один прихожий у Єрусалимі не знаєш про те, що сталося у ньому цими днями". „Про що"? спитав знов Ісус. „Що було з Ісусом Назарянином" — відповіли Йому вони, „що був пророк сильний ділом і словом перед Богом і всіми людьми, як видали Його первосвященики і старші на суд, на смерть і розпяли Його. А ми сподівались, — продовжували свою річ ученики, — що це Той, що має спасти Ізраїля, але зо всім тим оце вже третій день тепер, як це сталось. А ще здивували нас і жінки деякі з наших, що рано були коло гробу й, не знайшовши тіла Його, прийшли, оповідаючи, що бачили і явлення ангелів, які говорять, що Він живий. І ходили де-які з наших до гробу і знайшли так, як жінки сказали, а Його не бачили".

Тоді Господь сказав їм: „О нерозумні й мляві серцем, щоб повірити всьому тому, про що говорили пророки. Чи не так же повинно було Христу потерпіти і увійти в славу Свою?" І почавши від Мойсея, Христос Господь від усіх пророків виясняв їм по всіх писаннях, що про Нього сказано. Так розмовляючи з Господом, ученики не примітили, як уже наблизились до Ємауса, і через те, [illegible] їм була приємна Його балачка, а їх сопутник показував, ніби іде далі, то вони стали просити Його зостатись з ними. „Зостанься з нами, бо вже над вечір і день кінчається", говорили вони Йому. І Він ввійшов з ними в село і зостався в одній хаті.

Як був Він з ними за столом, то взяв з стола хліб, благословив, розломив і подав їм. Як тільки Господь зробив це, ученики зараз же пізнали Його. Напевне Господь так і раніш робив перед учениками своїми, а крім того вони могли пізнати Його по тих ранах від цвяхів, котрі примітили вони на Його руках. Але в цей час Господь став невидимий їм і вони сказали один одному: „Чи не палало ж у нас серце наше, як Він розмовляв з нами в дорозі і як виясняв нам Писания?" Бажаючи поділитися своєю радістю з іншими учениками Господа, Лук та Клеопа зараз же встали зза стола і подались до Єрусалиму. Там в одній хаті вони знайшли зібраними і других учеників і звичайно зараз же роскавали їм, що Христос воскрес, і що вони бачили Його і балакали з Ним. Апостоли ж з свого боку потішали їх, говорячи, „що дійсно Господь воскрес і явився Симонові". Потім Лука та Клеопа роскавали про все, що трапилося з ними по дорозі і про те, як вони пізнали Христа Господа, як Він переломив хліб.

Під час цих балачок раптом серед апостолів явився Сам Воскресший Господь, преподав їм мир та заспокоїв їхні сумління. А щоб увірували ті, котрі думали, що перед ними стоїть мара, а не померший учитель, Господь показав рани від цвяхів на руках та ногах своїх і з'їв хліба. Евангелист Лука тут знов почув від Господа пояснення всього того, що писано про Нього в Святому Писанні Старого Заповіту, та одержав дар розуміти Писання.

Після вознесення Господнього святий Лука перебував деякий час в місті з другими апостолами в Єрусалимі, а потім, як свідчить передання, пішов на свою батьківщину в Антіохію, де вже було багато християн. По дорозі туди він проходив з проповіддю через місто Севастію, де були нетлінні мощі святого Івана Предтечі. Відходячи з Севастії, святий Лука хотів взяти їх з собою на батьківщину, але тамошні християне, які дуже почитали Хрестителя Господнього, не дозволили йому взяти мощів. Тоді святий Лука взяв тільки праву руку, під котру колись приклонив свою Голову Христос, коли охрестився від Івана. З цим неоціненим скарбом святий Лука прибув на свою батьківщину на велику радість Антіохійських християн.

Звідтіля він пішов тільки тоді, коли став попутчиком та співробітником святого апостола Павла, котрий, як кажуть декотрі стародавні письменники, доводився йому навіть родичем. Це трапилось між іншим тоді, коли апостол Павло другим разом пішов на апостольську працю. В той час святий Лука разом з апостолом Павлом пішов до Греції проповідувати, і залишив його апостол Павло для затвердження і улаштовання церкви в Македонському місті Филипах. Святий Лука з цього часу на протязі кількох років, працював, розповсюджуючи християнство в Македонії.

Коли ж апостол Павло на прикінці третьої своеї апостольської подорожі знов завітав до міста Филипів, Лука, по його дорученню і вибраний всіма віруючими, ходив в Коринт, щоб зібрати жертви на користь бідних християн Палестини. Зібравши милостиню, святий Лука з апостолом Павлом по дорозі до Палестини завитав до церков, які існували на островах Архипелагу, на берегах Малої Азії, в Фінікії та Юдеї. Коли апостол Павло в палестинському місті Кесарії був увязнений, святий Лука залишився при ньому. Не покинув він апостола Павла і тоді, коли того було вивезено до Риму на суд кесарів. Він разом з апостолом Павлом ніс всі труднощі подорожі по морю, не жаліючи свого життя.

Прибувши до Риму, святий Лука теж був біля апостола Павла і, разом з Марком, Архістархом та іншими попутчиками апостола, проповідував Христа в цій столиці старого миру. В Римі ж святий Лука написав свою Евангелію та Діяння святих Апостолів. В Евангелії він росповів про земне життя Господа Нашого Ісуса Христа не тільки на підставі того, що сам бачив та чув, але взяв на увагу і те, що передавали йому „ті, що від початку були самовидцями і слугами Слова". Святий ап. Павло допомагав йому в цьому ділі, а потім затвердив написану святим Лукою Евангелію. Таким же чином і книга Діяній Апостольських була написана, як каже церковне передання, по наказу апостола Павла. Апостол Павло вийшов з римської тюрми на волю після двох літ увязнення в ній і, залишивши Рим, побував в декотрих заснованих ним церквах. Святий Лука і в цей час був йому попутчиком.

В скорому часі цар Нерон почав страшенно гонити християн. Апостол Павло на цей час другий раз прийшов до Риму, щоб своїм словом і прикладом підтримати церкву, і коли буде на то воля Божа, то і пострадати за віру разом зо всіма віруючими. Він був схоплений поганами і кинутий до вязниці. Святий Лука і тепер не зрадив свого учителя; він один тільки зо всіх вівробітників апостола був при ньому в ці тяжкі часи, в які апостол порівнював себе з жертвою, котра повинна бути заколотою. „Мене вже на жертву наготовлено, — писав апостол Павло свойому ученикові Тимотеєві, — і час мого відходу настав: старайся скоро прийти до мене. Дамас бо мене покинув, полюбивши нинішній вік, та й пішов у Солунь; Крискент — в Галатію, Тит в Далматію. Лука один зо мною". Можливо, що Лука був свідком, як мученицьки скінчив свое життя апостол Павло в Римі.

По смерти апостола Павла, святий Лука, як говорить церковне Передання, проповідував Христа в Італії, Далмації, Галії і особисто в Македонії, де він раніш працював кілька років, а також в сусідній з Македонією Ахаї. Уже будучи дуже старим, апостол Лука пішов до далекого Єгипту і тут мав багато праці та

турбот ради слави святого імени Ісусового. Він прийшов до Єгипту, прямуючи через Лівію, і в Єгипті — в Фиваїді багатьох навернув до Христа. В місті Олександрії він висвятив на єпископа якогось Авилія на місце Анніана, висвяченого евангелистом Марком і прослуживщого двадцять два роки.

Повернувшись до Греції, він знов улаштував тут, перш за все в стороні Беотійській, — церкви, висвячував священників та діяконів, сціляв недужих тілом і духом. Подібно, як його приятель і руководитель апостол Павло, — Святий Лука „подвигом добрим подвизався, теченіє своє совершив, і віру зберіг".

Помер він, маючи вісімдесять чотири роки від народження, в Ахаї мученичою смертю, а саме: його повішено було на оливному дереві, бо не було хреста. Чесне тіло його було поховане в Фівах, головному місті Беотії, — де його святі мощі, які багатьох сціляли, були там до другої половини четвертого віку, а потім було перенесено їх до столиці Східньої Церкви — Царгороду. Про місце де були мощі святого Луки, стало звісним в четвертому віці по тих чудах, які тут були. Дуже багато видужувало тих, хто страждав на очі. Син рівноапостольного Константина Великого, цар Констанцій, дізнавшись від одного ахайського єпископа, що тіло святого Луки є в Фівах, післав управителя Єгипту Артемія перенести мощі святого Луки в столицю, і той з великою урочистістю зробив це перенесення.

Під час перенесення святих мощів Луки з морського берега до церкви трапилось таке чудо: якийсь евнух Анатолій (із царських слуг) був слабий такою хоробою, яку не можливо було вилічити. Він потратив багато грошей на лікарів, але вилікуватися не міг, і тепер, віруючи в чудотворну силу святих чесних мощів апостола Луки, почав молитися святому, щоб він його сцілив. При цьому він підійшов до труни святого і скільки у нього було сили, помагав нести її. І що ж? Хороба залишила його, як тільки він пройшов так кілька кроків. Після цього він з радістю ніс труну до церкви святих апостолів, де мощі святого Луки було поховано під престолом, разом з мощами святих апостолів Андрея і Тимотея. Тут святі мощі були цілющим джерелом, і з великою любовю почиталися православними християнами.

Давні церковні письменники оповідають, що святий Лука, згідно бажанню благочестивих християн, намалював фарбами образ Пресвятої Богородиці, яка тримає на руках своїх Предвічного Младенця Господа нашого Ісуса Христа, а потім намалював ще два образи Пресвятої Богородиці і приніс їх самій Богоматері. Вона ж, роздивившись ці образи, сказала: „Благодать Того, Хто родився від Мене, і моя ласка з цими образами нехай будуть". Святий Лука намалював на дошках також святих первоверховних апостолів Петра і Павла і цим положив початок доброму ділу малювання святих образів на славу Богові, Богоматері і всіх святих, для прикраси святих церков і для спасіння віруючих, які благочестиво почитують ці святі образи. Амінь.

„ВІСТНИК" є хлібом душі кождого православного Українця. Але, щоби він міг стало і на час виходити — треба, щоби його читачі не залягали з передплатою! А як Ваша передплата?

БОГ Є ПРИЧИНОЮ ДОЦІЛЬНОСТИ В СВІТІ.

Коли ми почнемо розглядати природу, що нас оточує, не з вузької особистої точки погляду, і оцінювати її предмети не по користі або шкоді, яку можна мати від неї, то перше безпосереднє враження її на нас буде враженням сили, краси та величі. Якщо опісля це враження слабшає, згладжується, і ми стаємо байдужими до того, що нас оточує, то це залежить від призвичаєння. Наш розум і наше око, спостерігаючи постійно чудеса природи, привикає до них. Але в міру свого розумового розвитку людина вглиблюється в розглядання природи й зауважує, що весь світ є єдине гармонійне ціле, є як би свого роду величезний організм, в якому все прямує до одної спільної цілі. Розглядаючи окремі предмети світу, людина зауважує, що пануючий у світі порядок, гармонія й доцільність простягається на все, як на велике, так і на мале, виявляється не тільки в згідному ході великих світил, але й в рухах та житті найменших істот земної природи. Чим більше людина пізнає природу, відкриває її таємниці, тим більше дивується мудрості, яка проникає всю природу.

Возьмім для прикладу кілька явищ із життя світу. Ось, наприклад, рух світил небесних, яких є несчисленне множество. Всі вони безупинно, з нечуваною скорістю, порушуються в безмежних просторах світу. Менші світила порушуються навколо більших, а більші навколо ще більших. В усіх тих рухах панує така дивуюча правильність і точність, що астрономи на сотні літ вперед знають про кожний рух, про кожне затьміння сонця або місяця, або якої іншої планети. Хоча всі світила небесні по закону тяжіння притягають одне одно, проте вони свобідно держаться в просторі й не стикаються між собою. Всі вони становлять наче би один механізм величезного годинника, в якому стільки кілець, скільки є світил небесних. Цей годинник показує людям дні, години й пори роки. Не спізниться він і не спішиться; не треба ані регулювати, ані накручувати його.

Або возьмім людський організм. Не кажучи про його духові властивості, звернім увагу лише на фізичну його сторону. Яка складна його будова! Як доцільно й мудро зложені його органи! Досить уважно придивитись до будови людського уха та ока. Людське око — це найдосконаліший фотографічний апарат, що сам регулюється, дає знимки у всіх кольорах. А людське ухо — це найдосконаліший, побудований згідно всіх вимог акустики музичний інструмент, на якому можна віддати всі можливі тони. Великий учений Нютон, коли близько пізнав будову ока, сказав: дійсно, Той, Хто збудував перше око, мусів найточніше знати всі закони оптики.

Або возьмім маленьку бджолу. Як вона розумно й доцільно працює! Сотові, в якому складає мед, вона надає найбільш відповідну форму, щоб умістити найбільше меду. Цю форму узнає за найбільш відповідну сучасна наука. Така розумність і доцільність, як у цілому світі, так і в окремих предметах, мимо волі наводить на думку, що утворення світу було здійсненням певного наперед існуючого плана й наміру. Сама матерія такого плана не могла мати. Такий план могла мати лише розумна істота, яка існує незалежно від світу, яку люди називають Богом. Отже Бог є причиною пануючої в світі розумности та доцільности.

Матеріялісти з таким заключенням не погоджуються, бо, кажуть вони, є чимало предметів і явищ, які ні для чого непотрібні й навіть шкідливі. Проти цього твердження матеріялістів треба сказати, що ми ще мало знаємо природу і нам трудно говорити, що те або те зовсім непотрібне. Люди науки постійно утворюють нові теорії, які руйнують попередні мнимонаукові загально приняті погляди. Недавно люди науки признавали відросток при сліпій кишці зовсім непотрібним і навіть шкідливим, і тому радили вирізувати його. А тепер багато учених, як то: Кох, Ашов, Клем, Абрехт та інші, твердять, що цей відросток є потрібний особливо в дитячому віці для нищення шкідливих кишкових бактерій. Коли-б навіть було в світі дещо недоцільне й непотрібне, то воно не дає права відкидати зовсім доцільність у світі, бо аж надто багато є такого, що всі признають за доцільне. Звідки ж взялося все безперечно доцільне? Хто вложив у маленьку пчолу здібність надавати сотові для меду найдоцільнішу форму.

Не маючи можливости відкинути очевидні факти доцільности в світі, деякі матеріялісти кажуть, що все доцільне в світі утворене не розумом, а припадково. Але помимо того, що допущення припадковости в світі суперечить науці матеріялістів про вічне однакове ділання законів природи, це допущення ніколи не виявляється, як дійсний факт. Доцільним ми називаємо такий предмет, який є збудований згідно певного плана й складається з кількох частин, і всі вони становлять одну цілість і в своєму діланні ведуть до осягнення одної мети. Доцільним називаємо також явище, яке, діляючи в гармонії з іншими явищами, досягає одної спільної всім мети. Чи ми бачимо, щоб такі предмети й явища повставали де припадково? Ані дім, ані самохід, ані годинник, ані яка інша машина не утворюються через щасливий збір первнів, з яких складаються, а вимагає планової, розумної праці людської.

Очевидно, і доцільні предмети й явища віту є твором розуму, а не випадку: їх велич і могутніть свідчать, що цей розум є великий і могутній. Адже ж для того, щоб утворити організм, подібний до рослини або звіря, треба знати хемічні та фізичні властивости первнів, з яких цей організм має бути складений, треба знати, в якій кількости чого взяти, треба знати, яку організм буде мати форму та завдання і т. ін. Словом, треба бути хеміком, математиком, фізиком, фізіологом і т. д. Чи ж те все міг зробити сліпий припадок? Чи ж міг сліпий припадок утворити такий складний і мистецький орган організму, яким є око, на цілість якого складаються мільйони клітин, більйони атомів, електронів? Очевидно, що ні. А звідси виникає, що причиною розумности й доцільности в світі є та Первопричина, від якої все в світі залежить, яку люди називають Богом.

М. К.

СПАСИТЕЛЬ Є ТАМ.

Лікар прийшов відвідати хорого, якого життя догоряло до кінця.

— Чи маєте дати мені які поради на будуче, — спитав хорий.

Лікар почав шукати за відповідними словами, щоби заспокоїти хорого. Та нараз почув драпання за дверима.

— Чи ви чуєте? — спитав він. — Це є мій собачка. Я лишив його на дворі; йому навкучилося ждати і він шукає за мною. Він не знає того, що є по цім боці дверий, однак він знає, що його пан є там. А тепер, — продовжав дальше лікар, — ми не можемо сказати — і ви не знаєте, — що є по другім боці дверий, які ми називаємо смертю; але ми знаємо, що наш Спаситель є там.

СЛОВО НАД МОГИЛОЮ.

Сумно й трівожно для людського серця проводжають звуки дзвонів похоронний похід до місця померлих. На крилах подиху вітру пролітають над верхами цвинтарних дерев слова невідкличного присуду: „Памятай, що ти з землі повстав і в землю повернеш". Ліс надмогильних хрестів повторяє тихим відгомоном ті слова присуду Надземного Трибуналу і вплітає їх до похоронної пісн[redacted]ного гілля над відкритою могилою. Втихла мельодія щебету пташин, бо відчули вони присутність нової жертви невмолимої смерти.

Перед нами вірний образ сповнення присуду Відвічної Справедливости та образ того „багацтва", що обмежується виключно нетрівкою гробовою домівкою, яка становить одиноку власність людини після її відходу поза межі дочасного існування. Увесь дорібок ціложиттьового труду покійника став вже не його добром, бо воно стратило для нього всю вартість в обличчу суворої смерти. Скінчилась ще одна мандрівка по долині сліз та терниною засіяних шляхах. Втих вже стогін серед болів на ниві боротьби за існування ще одної людини, що в тіні цвинтарних дерев лягла відпочити до хвилі загального повстання з могил.

Тут, — на місці свіжого насипу землі, засіріє небаром надгробний камінь з написом: „Тут спочиває!..." Тут пристань спокійна після ціложиттьової плавби по розбурханім морі дочасного буття. О беріг, що на ньому розбудувалось це місто померлих, розбиваються усі хвилі короткотрівалого виру дочасних втіх та змагань за здобуття досмертних дібр людини. Тут з однаковим чуттям співає вітер колисанку, як над могилою з мармуровим памятником, так і над людьми забутою могилою, а покритим мохом маленьким хрестом із дубового дерева. Тут Мати-Природа заквітчає барвінком і рутою місця спочинку і всіх тих, що їхньої могили ніхто вже не зросить сльозою спогаду. Спокійним сплять сном минулі покоління, вижидаючи всесвітнього голосу Архангельського поклику перед Суд Судді над суддями... У глибокому смертному сні розвиваються перед нами картини хвилин дочасного щастя та майже постійних хуртовин недолі й життьового горя. Снять вони про минулі для них хмари життя, що часто укривали перед очима людини останню зірку надії на появу сяйва, яке кинуло б жмуток проміння кращої долі в темряві дочасної мандрівки.

І ми, мої дорогії, ідемо туди, де посмертне існування знайшли ті, що вже відійшли поза область земного буття. Час, що пливе рівнобіжно з нашим дочасним життям, відходить у безповоротну вічність, несучи на своїх бистрих хвилях дні, що споминами вяжуться з нашою колискою та з розцвітом радісної молодости. Той минулий час замріє тільки в думці сиволосого старця, що згадає колись дрожачим, старечим голосом правдомовність пісні про те, що „молодість не вернеться, не вернеться вона".

І ми колись замешкаємо серед цих могильних насипів, — над нашими домовинами відізветься голос: „Печатаеться гріб цей"... Звук спадаючої землі на гробову домівку засцівaє нам в останнє понуру пісню про фінал дочасного існування, а хрест надгробний, що виросте у наших головах, буде свідком сповнення присуду Відвічньої Справедливости. І свіжий насип наших могих засіріє між давними вже могилами, що на них нестримно біжучий час засіє зелень забуття. І на наших надмогильних хрестах затреться напис наших імен, а надгробний той Камінь похилиться немов у глибокій задумі під напором минулих віків. Прийде час, що тільки гілля дерев над нашою могилою згадає нас ранньою росовою сльозою, а шелест пожовклого осіннього листя повторить слова нашої колишньої пісні, що дійсно „молодість не вернеться, не вернеться вона", та що скоро наспіває для людини хвиля розлуки з простором людського фізичного існування.

Минуться скорою ходою віки та прийде той евангельський „останній день", день загального повстання з позабутих могил, а це місто мертвих залюдниться в послушній появі перед Престолом Того, що в Його руках ясніє Книга Життя. І втихне нараз вікова понура надмогильна пісня зівялих вінків надгробних, а над усіми кладовищами залунає гимн побіди Воскресення над Смертю. Прийде хвиля, коли то „...сам Господь з приказом із голосом Архангельським із трубою Божою візйде з неба, а померші в Христі воскреснуть перші, потім ми живучі, що тут полишені, разом з ними будемо пірвані на облаках, на зустріч Христові у воздух, і так будемо завсігди з Господом" (I. Сол. IV: 16—172. Амінь.

(„Церква і Нарід")

Свящ. М. Тарнавський.

Чи Ви вже відновили передплату за „Вістник"? Коли ще ні, то зробіть те зараз!

СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЛЮБЕНКА.

I.

Католицький ксьондз вибирає кумів!

В неділю по обіді взяв я папір і олівце, сів коло стола та почав щось писати аж хвалюся, заїхав на подвіря І. Прут. Вийшов я та поміг випрячи коні. Входимо до хати, сідаємо. Прут виняв тютюн, завинув папіросу та подав і мені тютюн, щоби закурити. Потім каже:

— Приїхав я до вас, Любенку, в одній справі, та не знаю, чи казати. Може ви й не захочете зробити мені вигоду.

- Кажіть, в чому справа, а я буду бачити, чи зможу вам помочи, чи ні.

— Чув, що ви маєте книжку, що недавно вийшла з друку, п. з. „Чужа рука". Я хотів би її в вас позичити, як що не відмовите.

- Добре — кажу, — я вам можу не тільки позичити, а навіть дати, бо в мене є ще одна

Але поки що, ви нікому не кажіть, що я взяв у вас цю книжку, — каже Прут, — бо, знаєте, я ще сам не знаю..

- А ви кого так боїтеся? — питаю. — Вибачте, що скажу, але мені дивно виглядає, що чоловік ховається з тим, що читає.

— Та воно, бачите, наш ксьондз казав на проповіди, що книжка „Чужа рука" є дуже вороже написана проти греко-католиків, тому ніхто і не повинен не то читати, але навіть в руки брати.

—Ні, це не правда — кажу я Прутові, — ця книжка не є написана проти українців греко-католиків, вона лише висвітлює чужу роботу в греко-католицькій церкві. Хочете, [redacted]аю вам „Вступне слово", в якім насвідно говориться, проти кого вона написана.

— Гаразд! Читайте, а я послу-[redacted]

— Третій уступ „Вступного слова" каже таке: „...Шановний читач хай памятає, що автор не критикує ані виступає проти українців греко-католиків, але критикує та виступає проти чужого, ворожого для українців проводу греко-католицької церкви. Словом він критикує та виступає проти чужої руки, яка провадила й провадить греко-католицьку церкву на шкоду самим греко-католикам, та цілому українському народові". Зрозуміле тепер для вас, проти кого вона написана, чи ні?

— Так, зрозумів, бо воно досить ясно сказано. Тепер ще хочу запитати вас про одну книжку, чи виб мені не позичили а це тайні „Правила" еп. Будки

— Тайні „Правила" я можу вам дати, але під тим услівям, що ви їх нігде не запроторите і по прочитанню віддасьте, бо їх на книжковім ринку нема на продаж, а вони мені часом є потрібні.

— Будьте певні, що по прочитанню вам зверну.

— Гаразд! Тепер я позволю собі запитати, що вас спонукало чи заставило до цього, що ви хочете прочитати заборонені книжки? Мені хочеться вірити, що ви маєте на це добру причину. Коли воля, то про[redacted]

— Гм.. Сам не знаю, що вам сказати, воно для вас може буде й не цікаве, а то ще й можете сміятись з мене.

— Та чого там сміятися, хібаж ви думаєте, що я не знаю роботи католицької церкви, а особливо тої чужої руки, яка керує нею?

— Ну то вже скажу, чи воно буде для вас цікаве, чи ні. Оце недавно ми хрестили дитину, свого Василька. Сказали своїм найліпшим сусідам, з якими ми живемо вже довгий час, щоби означеної неділі прийшли на Богослуження тай будуть ним за кумів. Вони прийшли. По Богослуженню приступаємо до хресту. Нараз ксьондз каже, щоби я ще одну пару кумів собі закликав, але заків я вспів що сказати, він самий зпоміж людей закликав кума і куму. Подумав я, нехай буде вже й так. По охрещенню дитини почав записувати кумів. Я подав імена тих кумів, що я їх з дому закликав. Дивлюся, а він не записує тих, що я кажу, але тих, що він сам в церкві покликав. Тоді я сказав: „Отче, чому ви не записали тих, що я казав, але других? — „Їх не можна, вони шизматики; я готов був їх відправити, але вже не хотів робити вам прикрости" — „Але-ж це мої найліпші сусіди", — кажу я до нього, а він вже зі злостею відповів. — „Це справа не змінне, як не можна з шизматиками куматися, так не можна". Більше я до нього нічого не казав і відійшов.

— Отже бачите, хто розєднує, розбиває український нарід — сказав я. — Хай хто буде француз, італієць, поляк, чи хто там, коли він католик — то він ваш брат. З поляками можете куматися, можете дружитися, бо то „вшистко єдно", а українець, хочби він був дійсно рідний брат але коли православний, то він вам ворог, з яким не то куматися, але навіть здибатися не можна. А це є робота того чужого проводу в греко-католицькій церкві, про яку книжка „Чужа рука" виясняє.

— Воно щось так виглядає — сказав Прут і далі продовжав. — Коли ми вернулися від хресту до дому, розповів я жінці, кого ксьондз

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ

„ЧУЖА РУКА

[redacted]

ХТО РОЗЄДНУЄ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД?"

Книжку написав прот. В. КУДРИК, і її повинен прочитати кождий українець і українка.

Вона має 208 сторін і коштує лише 35 цт. з пересилкою.

Замовлення і гроші слати на адресу:

[redacted]

[redacted] Winnipeg, Man.

записала в куми а в неї як сльози стали в очах, тай каже: — „Хто є родичами нашій дитині ми, чи вони? Яке право ксьондз має вибирати нам кумів? Таж це наші найближчі сусіди. Чи позичити чого, чи в чім зайтися, чи порадитися, то вони ніколи нічого нам не відмовляють, а тепер як довідаються, що з ними таке зроблено, то ще можуть нагніватися на нас.

— Жінка більше не хоче йти до католицької церкви, та каже, щоби ми пристали до Української Православної Церкви. Я тепер сам не знаю, що робити. Чи справді послухати жінки, чи як?

— Ваша жінка вам добре радить, — кажу я, — бо мусите знати, що католицизм є чужий та ворожий для українців. Коли хочете, я дам вам ще одну книжку п. з. „Берестейська Унія", в якій ясно написано, хто і для чиєї користи завів унію, себто католицизм між українцями. Рівнож перечитайте Історію України, а з неї довідаєтеся, яку віру приняли наші предки.

— Добре, я перечитаю. Воно знаєте, чоловік терпить, терпить, а там терпець ирвається і не можна довше терпіти. Але я забалакався, а ви може маєте де їти.

Коли Прут поїхав, я довго думав над роботою католицьких ксьондзів. І думалось: коли то врешті наш нарід пізнає, хто йому ворог, а хто приятель? Хто рідний, а хто чужий?

„Треба святочні відчити виголошувати в англійській мові".

Недавно читаю в одній українськім часописі звіт з національного свята, яке устроювали українські товариства в однім з більших містів Канади. Програма, як звичайно буває на таких святах-концертах.

При кінці звіту читаю: „На концертах-святах Шевченка, Франка, Л. Українки та других подібних добре булоби виголошувати святочні відчити в англійській мові.."

Видно в більших містах, — подумав я, — на наші національні свята приходять і чужинці, коли є бажанням англійських відчитів.

Читаю далі: „Наша молодь відчитів українською мовою не хоче... Не тільно тому, що не бажає, але й мови не розуміє..."

По прочитанню цих стрічок сум повіяв по души, на серці стало тяжко. Українська молодь не розуміє української мови. Це лише друга, чи третя генерація, а що далі буде?

Дальше автор звіту підає гадку, щоби запрошувати англійців, щоби вони виголошували святочні відчити. Наводить ряд англійських імен, які знають куди краще про наших великих людей, про нашу літературу, за сотки роджених в Канаді українських інтеліґентів.

Гей, милий Боже, — подумав я, — то англійці, що знають добре свою історію, літературу, знають про своїх великих людей, пока те для них була інтересна й українська література та великі люди, а „бідний" українець не знає навіть своєї мови, для нього не цікава своя література, щоби самому перестудіювати її, аж мусить розказувати йому про неї англійці.

Не ці мої думки увійшла до хати жінка. Перечитав я її той звіт. Вона вислухала уважно, хвилю подумала та каже:

— Нині виголошуй промови англійською мовою, завтра буде треба вже цілу програму, як пісні, деклямації і друге приготовляти в англійській мові, а позавтра вже треба буде святкувати роковини Шекспіра і других знаменних англійських мужів, бо Шевченко, Франко, Українка та другі великі наші люди не будуть цікаві для нашої української молоді. Вони будуть чужі для неї як духом, так роботою та мовою.

Гей дуже це невідрадний знак. Треба цій справі якось запобічи, — кажу я.

„Не розумію, — каже жінка. — Таже в кожнім більшім місті є по кілька різних національних освітних товариств з своїми будинками, провадять Рідні Школи, є різних категорій провідні сили. Виголошуються з часто по товариствах відчити, чи промови на національні теми, отже нарід має далеко більшу спромогу, чи нагоду вчитися, чи пізнавати себе, як люди на фармах. Хіба загал мало з того користає, коли молодь не знає своєї мови."

„Ну, як ти думаєш? — каже жінка дальше. — Хіба є короткім часі прийде до того, що і в церкві священик мусітиме говорити проповідь в англійській мові?"

„Ні! До того не прийде. Рідна Церква мусить над цею справою застановитися, і спільно з народом, який ще є вірний своїй мові. А коли в невдовзі позасновуються Українські Православні Брацтва, тоді їх буде першою проблемою зберегти свою рідну мову. По другому родичі, а головно матері, повинні над цею справою добре застановитися, а не так як подекуди буває. Розкажу тобі зараз, жінко, про оден случай який я стрічав:

„Коли я їздив до міста Л., то в місточку Б. я мав пересідати на другий потяг, що мав відходити за кілька годин. Рішив цю нагоду використати і відвідати добр. О. якого ім'я було мені добре відоме і я знав його, як патріота, хоч до тої пори ми особисто не знались. Розвідався в склепі, де він мешкає і пішов.

Надходжу, бачу: бавляться діти на подвірю. Питаю їх: Тато дома?

— „Ват?", чую відповідь.

Подумав: не зрозуміли. Питаю в друге: Є хто з родичів дома?

— „Ват ю сей?" сказали діти та побігли.

Видно, якісь чужі діти прибігли на подвірє тай бавляться, — подумав я. Наближаюся до хати, чую розмову в хаті англійською мовою. Входжу до середини, нікого не бачу, лише їх самих, познакомився. Вони попросили сісти і говоримо.

Звуважив я, що коли вони одно другому відповідають, чи щось питаються, то по англійськи, лише до мене говорять українською мовою.

По часі питаю їх: „Що то за діти у вас на подвірю бавляться?"

„Наші", — відповідає вона.

„Я думав, що то чужі, — кажу, — бо я їх питав, чи тато дома, то вони не відповідали."

„Ви певно, — каже вона — питалися їх по українськи".

„Так", — відповідаю.

„Вони по українськи не знають. Ті старші, що пішли до школи, то троха розуміють, а ці нічого" — відповіла вона.

Прийшов мій час їти до потягу, а попрощав їх тай вийшов.

В потягу довший час я думав над цею справою. Здається, свідомі люди. Колись він учителював, сьогодня його діти не знають своєї мови. Сумно".

Коли я скінчив розказувати, жінка каже: „Колись в давних часах в такий спосіб пропадали наші люди в користь москолів та поляків, бо за мовою потягли і душею. В них все було гарне і добре, що було чуже, московське чи польське. Вважали чужі мови панськими, а свою рідну, українську простою, селянською Але ми свідомі українські мами мусимо зберегти свою рідну мову і передати її нашим поколінням."

ВИКАЗ ЗБІРКИ В ДАВФИН, МАН.

Підчас спільного обіду, устроєного українською православною громадою в Давфині, Ман., дня 9 серпня, 1936, переведено збірку на діецезіяльний фонд та на пресовий фонд „Вістника" й „Українського Голосу". Збірка принесла $20.00, які розпреділено, як слідує: на діецезіяльний фонд $13.00, на пресовий фонд „Українського Голосу" $4.00; на пресовий фонд „Вістника" $3.00. Жертвували слідуючі:

По $1.35: В. Новосад.

По 1 дол.: Д. П. Демчук, пані Д. П. Демчук.

По 50шт.: М. Слижук, А. Слижук, В. Перепелюк.

По 25шт.: Г. Клапоущак, Н. Божко, Н. Маловський, Н. Сиротюк, М. Герман. В. Камфоліо, В. Барабаш, М. Склепович, І. Шептак, А. Іванчевський, П. Контун, І. Присуньха, Ст. Морох, Н. Слижук, Анна Ґреґор, Розалія Фик, п. Коновальчук, Анна Мушій, п. Мушій, пані В. Перістий, П. Симчич, П. Гуцуляк, Софія Новак, п. Негрич, Н. Арсенич, І. Ґалджоса, Н. Н., Н. Н., Н. Н., п. Гуцуляк, п. Слижук, п. Лух, п. Мушій, І. Угрин, пані Новосад, панна М. Шевчук, п-на Н. Камфоліо, Я. Юрків.

По 20шт.: Н. Ґродзік, пані Р. Гнатовська, А. Шемелюк, п. Хома, Анна Судоляк, пані Меловська.

По 15шт.: п. Кошовський, пані Гуцуляк, А. Самець.

По 10шт.: пані Ґавриш, пані Ґалджоса, пані Присуньха, пані Ільницька, пані М. Головик, Л. Шмельський, Марія Яцентюк, Є. Яцентюк, І. А. Негрич, В. Яцюк, Н. Н., Д. Павлюк, Ст. Кузик, пані Геник, пані Кравдер, п-ні Клим, І. Лутчишин, Оля Присуньха, пані Козар, пані Коновальчук, п. Кузик, Н. Н., пані Слижук, Н. Н., п. Воробець, пані Хома, Л. Міщук, Ґура, М. Леськів, Н. Н., п-ні Ґродзік, Д. Романчич, М. Мельник, В. Урбанович, А. Негрич, Т. Тополенський.

По 5шт.: В. Геник, Н. Н., Ю. Бурта, пані Матіяс, пані Н. Ковальчук, Н. Н. Н. Н., Ільчук, Н. Н., пані Головик. — 85шт. дрібної колекти.

Комітет.

ДІЕЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

Збірка о. П. Ґіліцького

В церкві Пресв. Богородиці (коло Ривера).

По 25шт. С. Кузик, Г. Будзінський, П. Красниця, Н. Кітцак, пані Франко, В. Франко, С. Королик, І. Веселович В. Марчук

По 20шт.: С. Франко.

По 5шт.: Н. Н.

3 церковної каси 2.50

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. П. Запаринюка.

Вересень.

6. Неділя — Косів, 8 год. вечером — Давфин.
13. Неділя — Парденд.
20. Неділя — Давфин
21. Понеділок, Різдво Пресв. Бог. — Венлав.
27. Неділя, Воздв. Ч. Хр. — Пайн Ривер.

Адреса: — Давфин, Ман.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1936 РІК.

ВЕРЕСЕНЬ.

1 В. Андрія Стратилата
2 С. Пр. Самійла
3 Ч. Ап Тадея; мч Васи й дітей
4 Ч. Мч Агатоника, Зотика
5 С. Віддання Успіння; мч. Лупи

6 Н. Нед. 14 по З. св. Д. Петра
7 П. Ап. Вартоломея й Тита
8 В. Мч. Адріяна і Наталії
9 С. Пр. Пимена
10 Ч. Мойсея мур. Сави печ.
11 П. Усічення Голови Ів. Хрест.
12 С. Св. Олександра, Івана й Па

13 Н. Нед. 15 по З. св. Д. П. п. Б.
14 П. Семена стовп.
15 В. Мамонта

ОГОЛОШЕННЯ!

Проситься всіх тих, які одержали базарові тикети від української православної громади в Роркетон, Ман. щоби до 1-го жовтня звернули вітники тикетів з грішми. За труд щире спасибіг.

Н. Гуцуляк, голова

ПОСВЯЧЕННЯ УГОЛЬНОГО [illegible]

Повідомляється всіх українців в околиці Гефорд та подальших українських православних громад, що новоорган'зована православна громада у місточку Гефорді будує церкву, яка є вже майже на докінченню; посвячення угольного каміня відбудеться 28 серпня, то є в день Успення Пресв. Богородиці, й на це свято громада запрошує усіх українців з околиці Гефорд та і з подальших громад. — По Богослуженню буде спільний обід в Укр. Нар. Домі. Вечером забава для молоді.

За громаду, — І. Походзюк

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. П. Самця.

Вересень.

6. Неділя — Калворт
13. Неділя. — Тернопіль.
20. Неділя — Вакав

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. В. Апоновича

Серпень.

28. Пятниця — Успіння Пр. Богородиці — Роза.
30. Неділя — Пембіна, Н. Дак., З. Д.

Вересень.

6. Неділя — Вайта.
11. Пятниця — Усікновення Г. І. Хрестителя Сірко.
13. Неділя Арбакка.
20. Неділя — Парделтон (місто)
21. Понеділок Різдво Пр Богородиці — Сеньків
27. Неділя — Толстой

Адреса: Толстой, Ман.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.

Серпень.

30. Нед. 13 по Зісл. св. Духа: Голос 4. Утреня Марка XVI: 1—8; Літ. Ап. І. Кор. XVI: 13—24; Еван. Мат. XXI: 33—42.

ВЕРЕСЕНЬ.

6. Неділя 14 по Зісл. св. Духа — Гол. 5. Утр.: Еван. Марка XVI: 9—20 Літ.: Ап. 2 Кор. І: 20—24 і II: 1—4 Еван. Матея XXII: 1—14.

11. Пятниця — Усічення Голови св. Івана Хрестителя. — Утр.: Еван. Матея XIV 1 13, Літ.: Ап. Діяння XIII: 25—32, Еван. Марка VI: 14—20.

13. Неділя 15 по Зісл. св. Духа — Гол. 6. Утр.: Єв. Луки XXIV: 1—12 Літ.: Ап. 2 Кор. IV 6—15 Еван Матея XXII: 35—46.

20. Неділя 16 по Зісл. св. Духа — Гол 7 Утр. Єв. Луки XXIV 12 35 Літ: Ап. 2 Кор. VI: 1 10. Еван Матея XXV 14 30.

21 Понеділок — Різдво Пресв Богородиці. - Утр.: Еван. Луки І 39—49 і 56. Літ.: Ап. Фил. II: 5—11 Еван. Луки X: 38—42 і XI: 27—28

27 Неділя 17 по Зісл. св. Духа і Воздвиження Чесного Хреста. — Гол 8 Утр.: Єв. Лук. XXV: 36—53. Літ: Ап. 2 Кор. VI: 16—18, VII: 1 І Кор. І: 18—24. Еван. Матея XVI 21—28 і Івана XIX: 6—11, 13—20. 25—28, 30—35.

Український Релігійний Двотижневик в Канаді.

ВІСТНИК

THE HERALD

THE HERALD Box 3624 WINNIPEG, MAN.

РІК XIII. WINNIPEG, MAN. SEPT. 1st, 1936 ВІННІПЕҐ, МАН., 1-го ВЕРЕСНЯ, 1936. ЧИСЛО (253) 17

КАРА ЗА ЗБІРКУ.

В Березовиці Великій пов. Тернопіль, будується тепер „Український Народний Дім", де мають знайти приміщення місцеві українські установи. Щоб роздобути фонди на будову, рішили члени господині давати добровільно по одному яйцеві на будову. Збіркою яєць між членами занялося 11 найповажніших господинь, яких за це тернопільське староство покарало гривною по пять золотих або по два дні арешту.

ХОТІЛИ ЗАСУДИТИ ЗА ПІСНЮ.

Польський суд хотів засудити 8 хлопців з села Лапшина, пов. Бережани, за „зневаження прилюдно польського народу". Зневагу добачив суд у співанню на весіллю такої пісні: „Прийшли кати до нашої хати. — вісімнадцять літ минає, як наш брат у неволі погибає. Ляхів побєм, в Україну збудуєм. Кайдани зривай, а Україну добувай". Не можна було видати засуду, бо свідки не могли доказати, хто саме співав ту пісню.

ПЕРЕДОВСІМ — РОСІЙСЬКА МОВА.

Державний університет у Києві оголосив, що прийматиме студентів першого річника на правничий факультет. Умовою вступу є іспити, що в їх програмі основне місце займає — російська мова і література. Таке оголошення подає київський „Комуніст" з 2-го серпня 1936 року.

ДОЛЯ ІКОН МИХАЙЛІВСЬКОГО Й ЛАВРСЬКОГО МОНАСТИРІВ.

Державному українському музею народнього мистецтва передано з фондів художнього музею російського мистецтва та музейного містечка — зразки старинного малярства, серед них мозаїку початку XII століття із Михайлівського монастиря.

ДИВНІ СКОКИ ГРОМУ.

В селі Бочкові на чесько-словацько-румунській границі підчас бурі ударив грім у вежу церкви. По громозводі грім зійшов до ріки Тиси і перескочивши на румунський бік, ударив у римо-католицький костел. Шкоди не зробив ніякої.

ТЕРОР В ПАЛЕСТИНІ.

Повідомляли в останніх часах, що Араби в Палестині покинуть терор проти жидів. Але останні відомости з Єрусалиму говорять, що терор тревяе далі. Араби знов нападають на жидів і вбивають їх, а коли англійські війська вмішуються, виконують й на них атаки.

Чи Ви вже відновили передплату за „Вістник"? Коли ще ні, то зробіть те зараз!

НОВІ СВЯЩЕНИКИ.

Свящ. Степан Симчич.
(Світлина зі студентських часів).

Свящ. Михайло Фик.
(Світлина зі студентських часів).

Ряди українських православних священиків в Канаді збільшились двома новими силами. Ними є о. Степан Симчич, з Давфин, Ман., і о. Михайло Фик, з Ґарленд, Ман. Оба є канадійського уродження й виховання. Вище академічне образування отримали в канадійських державних школах, а теольоґічне в українськім православнім Духовнім Семинарі в Вінніпеґу, в якім перебули на студіях чотири роки.

Священик С. Симчич приняв сан діякона в неділю, 9-го серпня ц. р. в церкві св. Юра в Давфині, Ман., а сан пресвітера в неділю, 16 серпня, в церкві в Сенді Лейк, Ман. Свящ. М. Фик був рукоположений в діякони в четвер, 13 серпня, в церкві в Ґарленд, Ман., а в пресвітери в день Успіння Пресвятої Богородиці, 28 серпня, в церкві в Россборн, Ман. Тайну хіротонії довершив Високопреосвященний Архиепископ Іоанн Теодорович.

Молодим священикам желаємо як найкращих успіхів у їх праці на ниві Рідної Церкви.

ПЕРЕКЛАДАЮТЬ БОГОСЛУЖБОВІ КНИГИ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ.

В часі від 27 липня до 5 серпня ц. р. під проводом луцького епископа Полікарпа відбувалися засідання луцької комісії для перекладу богослужень на українську мову. В працях комісії на запрошення еп. Полікарпа брав участь голова кремянецької перекладової комісії, проф. Мих. Кобрин. Досі перекладено: 1) чин соборування хором, 2) чин похорону священика, 3) чин малого освячення води і 4) молебен перед початком шкільної науки.

НЕ МОЖНА ДАВАТИ УКРАЇНСЬКИХ ІМЕН ПРИ ХРЕЩЕННЮ.

У Жадові, на Буковині, потар забороняє давати при хрещенню українські імена, як Святослав, Всеволод, Любомир, Ростислав та інші, а дозволяє лише такі як Ніку, Гаврілa, Лівіо, Ротіка і тим подібні.

„НОВА ПАНЩИНА".

Під таким заголовком подає варшавський „Час" низку заваг про шарваркові зловживання в повіті Остров Мазовецький. У згаданім повіті власникові 25-гектарового господарства призначують 13 днів шарварку з парою коней, один день без коней на дорозі повітовій, 12 днів з парою коней на дорозі громадській. Крім цього за залеглости в 1935 році треба привезти на громадську дорогу 8 метрів каміння. Також в інших повітах селяни перетяжені шарварками.

1,000 ЗЛ. КАРИ ЗА НОШЕННЯ РЯСИ.

Староство в Мармонті покарало „ксьондза" Польського Національного Костела Пекажа гривною 1,000 зл. за те, що цей Пекаж носить священичу рясу, а також тому, що намагався разом зі своїми вірними посвятити хрест, посвячений католиками.

668,000 ОСІБ У ПОЛЬЩІ ЗАСУДЖЕНИХ В ОДНОМУ РОЦІ.

Зі статистичних даних варшавського міністерства справедливости видно, що 1934 року суди засудили в Польщі в карних справах 668,817 осіб! Отже в Польщі що 45-ий громадянин проступник-злочинець! З цього числа 20,963 це нелітні, 538,086 чоловіки, а 109,268 жінки. 200 тисяч осіб було караних за крадіж.

ХЛІБ З ПІСКОМ.

Таке ствердив апровізаційний відділ при варшавськім магістраті. Деякі пекарні випікають останніми часами гірші роди печива. Одна з пекарень випікає хліб стухлий, і бохонці, замісць пів кіля, важать тільки 480 грамів. Часто хліб є темний, збитий, і глинястий, з муки, що змішана з піском.

МУРИН ІМЕНОВАНИЙ СУДДЕЮ.

Нюйорський посадник Ля Ґвардія іменував між трома новими суддями мурина Майлеса Пейджа. Це буде суддя з чорної раси. Його річна платня виносить 10,000 долярів. Він є визначним громадським діячем серед муринів Гарлему.

АРХИЕПИСКОПСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ

ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНОГО АРХИЕПИСКОПА ІОАННА ТЕОДОРОВИЧА.

13 вересня — Йорктон, Саск.
20 вересня, — Мелвил, Саск.
21 вересня, — на Свидовій.
27 вересня, — Беллис, Алта.
4 жовтня, — Смокі Лейк, Алта.
11 жовтня, — Едмонтон, Алта.
18 жовтня, — Канора, Саск.

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

ПЯТИЙ СОБОР

УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

(Із записок учасника).

(Дальше).

Концерт в честь о. Архиепископа.

В неділю вечір, першого дня Собору, відбувся концерт в честь Високопреосвященого Архиепископа Іоанна, з приводу його пятнадцятьлітної архипастирської праці. Концерт розпочався вступною промовою ню-йорського пароха, о. Л. Веселовського. В концерті взяли участь два хори, — місцевий, під управою п. Ядловського, та хор з Трентон, Н. Дж., під управою о. П. Білона, — та шкільна дітвора з парафіяльної школи при ню-йорській церкві. Також відспівала кілька сопранових соль пані Цимбаліст визначна та широко знана українська співачка, що свого часу належала до шікаговської опери.

Програма концерту випала гарно.

Підчас концерту діти піднесли о. Архиепископу роскішну китицю цвітів, при чім одна дівчинка виголосила гарний привіт. Дякуючи за привіт і цвіти, Архиепископ згадав про Всеукраїнський Православний Собор в Києві, 1921 року, на котрім він був обраний епископом. Згадав, що за послідних пятнадцять років майже всіх діячів Першого Собору большевицька влада скарала смертю, або засланням на Соловки та в інші області совітського союза. „Я лише один з них всіх остав на волі, — сказав між іншим о. Владика, — але хоч багато з з тих перших діячів повмирало, то ідея Рідної Церкви живе дальше і її ніяка ворожа сила не годна вбити. Цвіти, що мені їх піднесли діти, я приймаю не для себе особисто, але в імени всіх тих церковних діячів, що пішли за голосом Бога і свого народу та зложили життя на жертівник відродженої Рідної Церкви українського народу".

Другий день Собору, — 8 червня, 1936.

В шестій годині рано трох священиків, в присутности всього духівництва, делеґатів та малого числа парохіян, відслужили Службу Божу за душі тих, що полягли за волю українського народу. Після того трох інших священиків, при бічнім престолі, відслужили другу Службу Божу.

Друга Сесія Нарад Собору.

Друга сесія нарад Собору розпочалася виголошенням та відчитанням привітів, що остали з попереднього дня. По привітах розпочалася дискусія над доповіддю о. Архиепископа Іоанна про життя Церкви в Злучених Державах від послідного Собору (в 1929 р.) до тепер.

В дискусії найчастіще забирае голос Теодор Свистун, делеґат від громади в Філаделфії. Він виступае з критикою проти Архиепископа за його переговори з жуківцями та за написання листа до патріярха. Старається доказати, що Архиепископ зрадив засади Першого Всеукраїнського Собору в Києві та домагається, щоби Собор осудив його за це. (Це домагання висловлюе в формі внеску).

Архиепископ відповідае на закиди Свистуна й доказуе, що він в своїх виводах та твердженнях помиляеться, а що більше — натягае та перекручуе деякі вислови зі звіту Архиепископа. Також натягае та перекручуе зміст переговорів з жуківцями та зміст і ціль листа до патріярха, й надае одній і другій справі невластиве освітлення.

Теодор Свистун стоїть при своїм та забирае голос майже по кождім делеґаті, що бере участь в дискусії. В наслідок цього о. М. Запарнюк завважуе, щоби Свистун менше говорив та дав нагоду другим делеґатам висловити свої думки й погляди. Дискусія оживлюе, предсідник губиться й не може затримати парляментарного порядку. Але тон дискусії на загал спокійний та витревалий.

Світський делеґат (імени не подано): Ми не приїхали слухати дискусій одиниць. Тут було пояснено багато разів і Архиепископом і другими бесідниками, як справа з переговорами з жуківцями та листом до патріярха малася, але дехто не хоче того розуміти й старається внести в наради Собору замішання. Я не адвокат, але своїм простим розумом знаю, про що Архиепископові ходило. Він не зробив нічого злого й на осуд не заслугуе. Але дехто хоче, щоби ми звязали Архиепископові руки.

Теодор Свистун: Розходиться про те, чи маемо висловити Архиепископові довірря. Я не проти того, щоби Архиепископові висловити довірря. Але на Соборі нема місця на сентимент і плач. Треба розумом судити, чи Архиепископ зробив добре. Я кажу, що в цім случаю він зробив зле і я того тримаюся. Мені байдуже, чи мене переголосують, чи ні. Я на тім особисто нічого не страчу. Але моя громада мені припоручила, щоби тут точку осудити. Я хочу, щоби ніхто не ходив самопас. Я отже хочу, щоби Собор рішив, що підписання „Тез" було помилкою.

Свящ. Кушнір і свящ. Запарнюк вносять, щоби замкнути дискусію та перевести голосування над внесками. Цей внесок перейшов 22 голосами проти 5.

Свящ. Клодницький: Для мене справа неясна. Маемо перед собою провід Церкви, який показуе свое кредо. Цего кредо ми не можемо „прийняти до відома", але можемо або дати проводові вотум довірря, або вотум недовірря. Але я поставлю питання: Чи було коли сказано, що Архиепископ не сміе говорити з греками? Ні! Натомісць і священики й громади були за порозумінням з греками і за злукою з жуківцями. Отже чи можемо тепер судити за це Архиепископа? Ні! Я отже роблю такий внесок:

„Вислухавши звіту о. Владики, як провідника Церкви за останніх шість літ його проводу, ми з довірням приймаемо до відома його провід, а відносно будучої церковної політики буде подана лінія, по якій треба буде її вести".

Підносяться голоси, що внесок не як слід устилізований, але так внескодавець, як і предсідник пояснюють, що внесок, як що Собор його прийме, буде переданий резолюційній комісії для остаточного зредаґування.

Почалася дискусія над повищим внеском.

Теодор Свистун: Заявляе, що він відтягае свій внесок про осду Архиепископа, погоджується на внесок о. Клодницького та секондуе (підтримуе) його.

Архиепископ: Епископ мусить мати чисту честь, а як він її втратить, тоді не мае нічого ні він, ні Церква. Мені закидувано, що я зійшов з прінціпів Української Автокефальної Православної Церкви. Потім, що я зробив помилку... Звичайна помилка, — це нічого. Але коли це така „помилка", що я зійшов з прінціпів Церкви, — то це що іншого. Я на таку „помилку" не погоджуюся й ставлю домагання: Собор мае висловити мені або вотум довірря, або вотум недовірря. Як недовірря, то я, розуміеться, не зможу дальше остати на місці.

Свящ. Данів: Як ми довідалися з доповіді о. Владики та з дотеперішньої дискусії, Архиепископ нічим не провинився перед Церквою і я вважаю, що Собор повинен дати йому вотум довірря.

Павлишин: Ми можемо висловити о. Владиці або вотум довірря, або вотум недовірря. Я вірю, що о. Владика заслугуе на вотум довірря. Ми не можемо позволити на роздор. Я вношу, щоби дати о. Владиці вотум довірря, а про будучу політику будемо рішати пізніще.

Тхір: Я попираю внесок п. Павлишина.

Свящ. І. Савчук: Свистун мае право говорити, що він думае. Але ми можемо побити його тим, що докажемо, що він помиляеться. В нас не мае бути на Соборі наглих внесків (ходить мабуть про внесок Т. Свистуна, щоби Собор осудив Архиепископа — Ред.).

Теодор Свистун: Я цілком не відрікаюся свого становища. Я з тактичних причин погоджуюся на внесок о. Клодницького. Тільки, щоби о. Савчук не говорив, що я не розумію, чого я хочу. Я розумію. Але в резолюції о. Клодницького е мене більше те, про що мені ходить.

Павлишин: Я свій внесок відтягаю, бо він такий самий, як внесок о. Клодницького. Вношу, щоби дати внесок о. Клодницького під голосування.

Предсідник дае внесок о. Клодницького під голосування. Делеґати голосують через повстання з місць. Внесок переходить одноголосно.

Архиепископ дякуе за вотум довірря.

Предсідник проголошуе перерву на обід.

(Дальше буде).

ЦІНА ЛЮДИНИ.

Коли український мудрець Григорій Сковорода подорожував по Україні та навчав людей, зайшов одного разу до одного місточка в якесь там свято і як звичайно пішов до церкви.

По обіді зібралися люде на майдані. Пішов туди і Сковорода, щоби познакомитися з людьми та поговорити з ними. Коли він так розмовляв з людьми, побачив на боці від гурту кілька дівчат, які до нікого більше не підходили, тільки безперестанно між собою реготалися.

— Той гурток дівчат мусить бути дуже поганого характеру, без найменшого виховання, — сказав Сковорода до тих, що його окружали.

— Ох, не говоріть так, — відказав один з господарів. — Це дівчата, які в золоті можуть ходити, тому то й їх називають „золоті дівчата"...

Подумав Сковорода хвильку, а тоді почав:

— В тім то власне й біда, що золотом можна прикрити всяку гниль, всякий бруд, всяку гидоту. Коли ви уберете когось в золото, то це ще не значить, що він цілий став золотий. Золото не направить викривленого характеру, не дасть моральних засад, коли в когось їх нема, не зробить чоловіка лагідним, розумним, слухняним, роботящим. Поведення он тих ваших „золотих дівчат" не говорить мені нічого доброго про них. Тому моя рада для вас е, цінити людей не по їх золотій кишені, а по тім, яка у них душа...

Ще багато дечого більше говорив він та перекази всего того не подають.

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

продаемо по гуртовій ціні.
Пишіть по катальоґ.

WILLIAM GROSS & CO.
322 Main St., Winnipeg, Man.

„БАТЬКО СИРОТАМ І ВДОВАМ — БОГ У СВЯТІМ ДОМІ СВОЇМ".

(Пс. 68, 5).

До найбільше релігійних народів світа можна зачислити наш нарід український. Свідчать о тім величаві, величолінні храми Божі, які так чисельно всюда — по всій нашій землі пишаються. Тією самою дорогою, дорогою своїх предків, пішов наш нарід на еміґрації в Америці північній і полудневій. Де лишень осівся, так зараз почав будувати дім Божий, щоб там приносити Богові жертву хвали, чести і возвеличення. А робить це не так зі звичаю, традиції — але для того, що цего домагається сам Господь Бог.

Давно, дуже давно, тисячі літ тому взад, коли то нарід ізраїльський вийшов з Єгипту і був ще в пустині, коли то по перший раз виголошені були Десять Заповідей Божих серед громів і блискавиць, тоді вже Бог сказав таке: „Памятай день суботній, щоб святити його. (Тоді замісць неділі святковано суботу). Шість день можна тобі працювати й робити всяке діло твое. День же семий, субота Господеві, Богу твойому (той день Мені Богу твойому належиться). Бо шість день творив Господь небеса й землю, море й усе, що в них, і перестав дня семого; тим благословив Господь суботній день і освятив його" (II Мойс. 20, 8—11).

Отже ж тоді ще, в давну давнину наказав Господь, щоб „семий день святити"! І де ж його „святити"? В лісі, полі, чи хаті? В церкві, в домі Божім!!! Бо тоді саме ще Бог сказав: „Хай мені люде збудують святиню, щоб мені можна було витати серед них". (II Мойс. 25, 8) От і вже знаемо, нащо ставимо Божі святині: щоб витав між нами Господь Бог. Тому то в кожній громаді, де люде поставлять на Божу хвалу церкву — хоч би вона була убога і скромна — то там вже між тими людьми „витае" сам Господь Бог і їх багословляе.

Від того ж самого часу, що були надані Десять Заповідей Божих, беруть свій початок всі Божі святині, що знаходяться по цілому світові. І не тільки, що мають початок самі доми Божі, але і Богослуження, що у них відбуваються, світло, кадило, та й само ж священство на першому місці, а навіть і церковні проповіді — науки, бо вже сам праведник Божий Мойсей „взяв книгу Завіту, тай прочитав на слух людям" (II Мойс. 24, 7). Люди ж, знову зі своєї сторони, мають обовязок слухати науки Божого слова і її сповняти, бо вже тоді, як Мойсей читав Божий Закон, увесь нарід сказав: „Усе, що сказав Бог, повнити мемо і слухати мемо" (там же).

То все діялося ще в Старому Завіті, на тисячі літ перед Христом, а у Новому Завіті сам Ісус Христос знову ж сказав, що щасливі будуть ті всі люде, що будуть слухати Божого слова і його виконувати. А треба ще додати, що та святиня, що змайстрували ізраїльтяне в пустині, священики, богослужба і усе сталося **за Божим повелінням.** Тай ще сказав Господь Бог, що ця постанова — то постанова віковічна — раз на все.

Ось так коротенько ми дізналися, як повстали Божі домі, служителі Божі — священики, церковна Божа служба-відправа і все, що лишень е в церкві. І усе це сталося за виразним приказом Божим, зовсім так, як сказано в псальмі 148-ім: „Він (Бог) бо велів — і все те сталось" (стих 5). Ставляючи люди Божі святині, повнять цим ділом виключно лишень волю Всевишнього — не задля звичаю, як вже вище сказано. А також і не для того—як кажуть деякі безвірні і протирелігійні люде, „що то всьо ксьондзи повидумували".

Слід би нам при тім дізнатись, як Господь Бог гніваеться, коли люде не дбають про Його святині. Тому відчинім книгу святого пророка Аггея, а там найдемо написані, ось такі слова:

„Так говорить Господь сил небесних: ці люде говорять: Не настав ще час будувати храм Господень. Тому то надійшло слово Господне через пророка Аггея: А вам же час — жити в ваших прикрашених будинках, коли тимчасом Дім Божий стоїть пусткою? Оце ж так говорить Господь Саваофт: Зверніть серця ваші — на ваші дороги. Ви сієте багато, а збираете мало; пете, та не напиваетесь доволі; одягаетесь та вам не тепло; а хто ходить на зарібки, заробляе в діравий мішок. Тому то говорить Господь сил небесних: зверніть увагу вашу, на ваші поступки. Йдіть лишень у гори, добувайте дерево — та будуйте храм, щоб мені був до вподоби і щоб я прославлявся у ньому — говорить Господь. Ось ви надієтесь багато, а находите мало; а що приносите до дому, то я розвіваю! Чого ж воно так? говорить Господь Саваофт; це за мій Дім, що стоїть пусткою — а ви хапаетесь кожен до свого дому. Тому то небо зачинилось над вами і вдержуе свою росу — а земля вдержуе свій урожай. І покликав я посуху на землю й на гори — на хліб й на сік виноградний, на олію й на все, що родить земля, — на людину й скотину й на все, що порають руки... Прийдуть бувало до полукіпка, що в ньому на погляд мірок двадцять, а давав тільки з десяток; прийдуть до куфи (з вином), щоб набрати пятьдесять конов, а там тільки двадцять. Карав я вас ще і ржою, жовтяком і градом всяку роботу рук ваших, та ви не навертались до мене — говорить Господь".

Ось так накликував Господь Бог через пророка до народу, що заходився коло всякої роботи й памятав про все чого йому було потреба до життя, а лише забув за Божий храм. Дальше сказано у цім пророцтві, що нарід взяв собі до серця поклики небесні й став будувати святиню Божу і за якийсь час її скінчив. Тоді сказав Господь Бог ось так:

„Чи е ще в коморі зерно на посів? — Досі не родилася в вас ні виноградина, ні фіґовина, ні гранатина, ні маслина — а від сього дня я буду благословити (і всьо буде вам родитися)."

З висше наведеного уступу св. Письма ясно пізнаемо, що „Господь любуеться своїм народом" (Пс. 149, 4), „витае", пробувае між ним і благословляе його на всім добутку, коли той нарід дбае про Божу хвалу і ставляе храми Господні. Але з другої сторони знов — коли нарід забувае за Бога, а памятае лиш про свої потреби життеві, про всякі вигоди свої, то сам на себе стягае Божий гнів і кари небесні. —

Наш нарід український — як вже сказано — належить до тих, що за Бога памятае, — і часом останний гріш дае „на Боже". До таких, що — як каже натхнений Богом псалмопівець, що Господь ними любуеться, належить і Українська Православна Церква в Канаді, що тільки вже воздвигла храмів Божих, щоб Господь у них прославився. Там Господь вже „витае" і їх благословляе. До таких Божих працівників треба зачислити всіх видавців, редакторів, дописувателів, читачів і прихильників „Вістника" — та й усе православне духовенство, що по примірі старозавітнього Мойсея „читають на слух людям Книгу Завіту" Божого.

І не тільки у самій лиш Канаді — але й усюди, де існуе Українська Православна Церква, там вже Господь витае, благословляе і любуеться своїми людьми. Що ж нам ще лишаеться до роботи? Нічо інше, як лиш **громадно ставати в ряди Української Православної Церкви!!!** Бо і хто ж не хотів би належати до такої святої Громади, де сам Господь Бог витае і пробувае?

Православний з Бразилії.

МОРАЛЬНИЙ ЗАНЕПАД ЖИТТЯ.

Судця Чарлс, в Лідс в Англії, підчас недавних розводових процесів сказав, що нинішне життя з моральної сторони страшно занепало.

— Здається — сказав судця, — що ніхто нині не привязуе ваги до супружих звязків. Бувають випадки, де матері навіть вдоволені, коли їх сини жиють розпустно. Багато людей живе, як купа звірів.

— Матері, дочки і чоловіки вважаються одні від других не кращі. Нема в них більше приличности, як в гурта худоби. Страшні річи. Це купа людського бруду.

Так нині, коли кругом йдуть нарікання на погіршення матеріяльних відносин життя, рідкістю буває нарікання на моральний занепад. Але вже ж е люде, що той моральний ззанепад бачать.

І той моральний занепад е підкладом до всякого іншого занепаду. Зійдуть люде на дрантя з моральної сторони, так їх вже ніщо не піднесе. Матеріяльний добробут е для них тоді лише способом для збільшення морального занепаду.

ВЕЛИКЕ ЗНАЧІННЯ РЕЛІГІЇ.

— Велика частина роботи братолюбної, добродійної і прокладаючої дорогу до кращого, в ріжних її формах, засновується нині на впливі Христіянських Церков. Я розумію, що около 95 процент тої роботи вийшло і виходить безпосередно, або посередно від впливів зорганізованої Релігії (Церков) в Злучених Державах.

Моя думка така, що коли б відсунути від життя загалу вплив американських Церков — вплив в піддержуванню і поширюванню здорової громадської праці, в піддержуванню морального і несамолюбного життя з кождої сорони, наша демократія протягом кількох літ стала би такою зіпсованою, що не могла би довше існувати.

Це слова Роберта А. Милликана, визначного вченого, який нині е директором фізикальної лябораторії в Каліфорнійськім Технольогічнім Інституті.

СЛІДАМИ БАТЬКА.

Один батько йшов рано до роботи. А було це пізною осінею і перший сніг покрив землю. Тому він ідучи лишав за собою сліди. Прийшовши проти готелю, задумав вступити, щоби там випити і завернув через дорогу. Нараз почув за собою чийсь віддих. Оглянувся і побачив свого маленького синочка.

— А ти, синку, куда ідеш? — запитав.

— Я... я пробую іти вашими слідами, тату, — відповів синок.

Батько взяв синка на руки, і повіс до дому. По дорозі він себе запитав: „Куди ж мої сліди мали завести мою власну дитину?"

„ВІСТНИК" е хлібом душі кождого православного Українця. Але, щоби він міг стало і на час виходити — треба, щоби його читачі не залягали з передплатою!
А як Ваша передплата?

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1го і 15-го кожного місяця.
Видає Українська Православна Видавнича Спілка.
Передплата: В Канаді $1.00 на рік.
За границю — $1.50 на рік.

THE HERALD
Published semimonthly by the
Ukrainian Orthodox Publishing Company
Subscription per annum.
In Canada — $1.00. — Foreign — $150.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3384, WINNIPEG, MAN.

КАТОЛИЦИЗМ В ОБРАЗНАХ.

Церквою Українського Народу є лише Православна Церква.

Всі други Церкви, які можна знайти між українцями - це чужа власність, накинена українцям. Чи це Церква католицька, чи Церкви протестантські.

З між чужих Церков найбільше місця має між українцями чужий католицизм.

Польща була тою рукою, що засила католицизм на українськім полю. Одній частині українців вложила на шию греко-католицизм, другій римо-католицизм — і ця частин вже тілом і душею причислие себе до Поляків.

Свідомий українець мусить скидати кайдани з своїх рук, хоч би ті кайдани вложив ворог перший раз на руки його пра-пра-пра-пра-діда.

Інакше несвідомий. Той каже:

Ворог вложив кайдани на нашого предка, то правда.. Але ж ті кайдани носив потім на своїх руках син нашого давного предка, а потім того син, а потім кайдани дійшли до моїх рук. Отже ті дальші і дальші сини і внуки, і так ті кайдани освячені поколіннями Вони вже для нас святі Їх скидати не можна. Коли б скинули пропадемо

Коли нині греко-католик українець хвалиться католицизмом, то запитати б його:

Чи знаєш ти, чим хвалишся? Чи знаєш, до чого себе тулиш? Чи знаєш, як католицизм на ділах виглядає - - як религія, чи як безбожність? Чи знаєш, що коли католицизм вихваляєш, то вихвалюєш і ті злочини, що католицькі провідники в ясний день, перед очима всіх над твоїм народом виконують? Ти спільник тих злочинів.. Братаєшся з злочинцями, що твоїх рідних братів мордують.. Чи знаєш ти це? І чи це в тебе религія?...

Як католицька религія виглядає покажуть понизші факти.

Польща — держава щиро католицька. Папа вважає її за найкращу представницю католицизму і помагає її, чим може. Благословить. Другим за примір ставить. Та ось що ті папські католики виробляють:

В Доброставі, пов. Дрогобич, Галичина, на українське кооперативне свято прийшов постерунковий католицької Польщі, Рачинський — з хрестом?.. Ні! Він прийшов з **агентом озброєним в револьвер і з собакою-вовчуком.**

На уваги священиків і присутного посла Пеленського, що нехай Дачинський забере собаку, той відповів дуже грубо, **а вкінци пустив пса на людей. І собака покусав трох хлопців й одну дівчину.**

Той сам Рачинський передтим **пускав пса на людей в селі Орове.**

Це робота католицизму! А українці греко-католики і римо-католики звуть католицизм найкращою і найправдивійшою религією...

Жидівський дідич Райс, в Осердові, пов. Белз, силував робітників, щоби в неділю на полю працювали. А тих, що не хотіли, відправляв з роботи. І пишуть старокраєві часописи, що **„за приміром Райса пішли другі дооколичні дідичі"** — очевидно католики. Бо загал дідичів, то католики поляки. І питають старокраєві часописи. **„Чи не вертає знов панщина?"**

Хто ж ту панщину заводить? Католики! Бо там їх держава, їх сила, їх воли!

Пишуть старокраєві часописи, що люди в Галичині працюють на панських ланах **за 20-ий, 25-ий, а то і 26-ий сніп.** Панови 25, а робітникови 26-ий.

І чи це знов не панщина?!

В Золочеві, в Галичині розбираласи недавно така справа трьох поліцаів **вбили Степана Папроцького з Полтви, а потім вкинули до ріки,** щоби слід за собою затерти. Та хоч були свідки, що чули, як Папроцького били, чули, як Папроцький кричав, суддя поліцаів виправдав на тій основі, що хоч свідки чули, але не бачили. І те, що лікар признав сильні побої на тілі Папроцького, не мало для судді значіння. Католицька справедливість!

До староства в Коломиї в Галичині, приходила делегація зі скаргою на дідича Богуслава Горкинського. Цей дідич платить робітникам на фільварку в Пядиках по 50 сотиків денно, однакож не виплачує всего відразу. Часть виплачує тепер, а часть аж по жнивах **Дотого ж бє робітників нагаєм — бє він, бють його посіпаки.** Бють чоловіків і жінок, як це ствердив урядовий лікар.

А нема сумніву, що дідич і посіпаки католики!

Війт з Калустинець, пов. Збараж заборонив кружкови „Рідної Школи" в Розношинцях владження фестину (пікніку) в огороді Петра Кольби, а то „з огляду на публичну небезпеку".

З подібних причин заборонено також забаву членів читальні

Владжувати фестини заборонено читальням в Красносільцях, Капустинцях, Лубниках Вижних, Доброміріці і в Гнилицях — все в тім же повіті. В Сухівцях заборонив католицький староста посвячення Читальні.

В селі Тулиголовах перед кільканадцять літами українців **була третина, а тепер ледво 4 родині.** Решта під натиском поляків перейшла до костела і вважає себе **поляками.**

Село Чернихів, Рудецького повіту **перейшло до костела гуртом,** коли йому поляки сказали, що без костела нема для українця доступу до купна парцельованої землі.

Таких примірів є багато.

Косівське староство **покарало о. М. Кейвана, пароха Брустур** за злодження відписів з метрикальних книг по українськи Від березня (марта) до половини липня заплатив він 4 рази по 20 золотих і чотири рази по 30 золотих

Значить — **католики поляки забороняють українцям католикам вживати української мови на українській земли в веденню церковних справ!** І це в розумінню греко-католиків зветься „найкращою религією"!

В монастирі Студитів в Уневі **зачав відсиджувати 9-місячну кару 65-літний о. Петро Петриця, парох села Токи, пов. Збараж.** Яка ж його вина? Поніхав був давніше еп Бучко на візитацію до Збаражчини і там люде зробили йому величаве приняття. Проти того виступило польське начальство і так прийшло до поважних сутичок між українцями і польськими властями. Тоді о. Петриця прилюдно скритикував рішення збаражського старости, отже о. Петрицю засуджено на 18 місяців, а потім зменшено на 9 місяців арешту.

От які благодати спливають на українців від католицизму!

Впросився польський ксьондз Петро Шафранек до церкви в Космачи і 19-го липня правив там латинську Службу Божу. А на проповіди говорив тамошним гуцулам:

— Гуцули не є ніякими українцями, а тільки окремим ґуцульським народом, що з українцями не має нічого спільного. Їм до українців так далеко, як полякам до французів...

Таке в українській церкві до українців! В живі очи баламутить тих, на чиїй землі хліб їсть!

Наведені приміри, це найновійші, небрані з старокраєвих часописів. А таких там є повно з дня на день.

Такі приміри кричать до неба о пімсту!

Болюче і соромно стає, коли чуєш, як греко-католик, замикаючи очи на такі безбожні злочини, хвалиться:

— Щасливий я, що я католик. Бо лише католицька віра правдива.. Лише католики будуть в небі.. В католицькій Церкві лад, бо тут папа всім править, все веде, всім розпоряджає..

Деклямує він таке, як його для паради чужі вивчили. Але в часі тої побожної деклямації самі найпередовійші католики своїми вчинками, за кождим його словом плюють йому в лице, немов кажуть:

А брешеш, сякий-такий, а брешеш, а брешеш!.. Коли маєш очи, то глянь, що тут робиться, призадумайся над тим, що тут діється. Хіба ж це яка небудь религія?!

Багато є тих, що не хочуть чути й бачити Думають, що так Бога ошукають.

Коли читаєш і чуєш про те, що католики поляки з українцями виробляють, то мусиш запитати:

Що ж це за религія той католицизм, коли католики роблять точно таку роботу, як і безбожні большевики? І де той папа, що всім править? Тай чим він править? Чому він дає лад? Хіба без нього було би гірше, ніж є? Хіба не однаково як з ним, так і без нього?

Але є люди, які розумних питань ставити не хочуть. Про них казав Син Божий:

Мають очи, та не бачать; мають уха, та не чують; мають розум, та не хочуть розуміти

Про таких говорить Маркіян Шашкевич в Псальмі:

— Бог хотів, щоби ти світ бачив, але ти в тьму влюбився і вволиться тобі воля твоя.

Цч

ДРІБНИЦІ УДОСКОНАЛЮЮТЬ.

Одного великого скульптора відвідав один з його приятелів і оглянувши його робітню зауважив:

А чому ти нічого не зробив коло цеї статуї від часу, як я тут був?

— Так, — відповів скульптор, — я злагіднив її вираз, усунув плями і поробив деякі другі поправки.

Ет, — махнув рукою гість, — та ж це дрібниці.

Правда, що це рібниці, — відповів артист, — але памятай, що дрібницями ми удосконалюємось, а досконалість, це вже не дрібниця.

ЖИТТЯ Й СТРАЖДАННЯ СВЯТИХ ЄВАНГЕЛИСТІВ.

ЄВАНГЕЛИСТ ІВАН БОГОСЛОВ.

Святий апостол і евангелист Іван Богослов був сином Заведея та Саламії, дочки Иосифа Обручника. Його призвано було на проповідь евангелії від рибальського неводу. Коли Господь Ісус Христос ходив біля моря Галилейського і вибирав собі між рибалками апостолів вже призвав двох братів Петра та Андрія, то побачив тоді і двох братів — Якова Заведеєвого та Івана, які з батьком своїм Заведеєм в човні латали свій невід, і призвав їх. Зараз же, залишивши човен і батька свого, вони пішли за Ісусом Христом.

Як тільки Господь призвав Івана, то зараз назвав його „сином грому", через те, що благословіє його, як грім, повинне було чутися по всьому світові і наповнити всю землю І ходив Іван з добрим Учителем своїм, научаючись премудрости, яка сходила з уст Його, і Господь Ісус Христос дуже любив його за його незлобство та дівочу чистоту. Господь поважав його, як найкращого з дванадцяти Апостолів. Він був одним із тих трьох учеників Христових, котрим багато разів відкривав Господь свої Божескі таємниці.

Так, коли він захотів воскресити дочку Іаирову, то не дозволив іти з собою нікому, крім Петра, Якова та Івана. Коли на Таворі хотів показати славу свого Божества, то взяв Петра й Якова, а також Івана Коли молився в садку, і там був Іван, бо сказав ученикам. „Посидьте тут, поки я піду, помолюсь там, і взяв з собою Петра та обох синів Заведеєвих, себто Якова та Івана".

Іван, як улюблений ученик був нерозлучним з Христом. А як любив його Христос, це видно із того, що Іван лежав на лоні у Нього Бо коли на Тайній Вечері Господь казав на свого предателя, ученики почали переглядатися поміж собою, не розуміючи, про кого Він говорить, тоді Іван лежав на лоні любимого учителя, як сам він оповідає про це в своїй евангелії. „Возлежав же при лоні Ісусовім один з учеників Його, той, котрого любив Ісус. От йому Симон Петро дав знак запитати, про котрого Він каже. А той, припавши до грудей Ісусових каже Йому: Господи, хто є той, котрий має видати Тебе?" Так він був улюблений від Господа, що він один тільки міг безборонно лежати на персах Господних і безбоязно спитати Його про ту тайну.

Але і Іван виявив до любившого його Учителя, велику свою любов, і при тому більшу, ніж інші апостоли. Так: підчас вільних страждань Христа вони всі, залишивши Пастиря свого, втікли, а він, не покидаючи Його, дивився на всі Його муки, сердечно Йому співчуваючи, плачучи і ридаючи з Пречистою Дівою Марією, Матір'ю Господа, і не відійшов з нею від страдавшого за нас Сина Божого до самісінької смерти Спасителя на хресті. За це він і був Господом при хресті відданий, як син, Пречистій Діві Марії Коли Господь висів на хресті, то побачивши Матір і ученика, що стояв тут, якого Він любив, каже до Матері Своєї. Жено! це син твій. Потім каже ученикові: це Мати твоя. І з того часу ученик той взяв Її до себе". І ставився він до неї, як до своєї матері зо всякою повагою і услуговував Їй до чесного і славного Її успіння В день же Її успіння, коли чесне і святе тіло Божої Матері несли, щоб поховати, святий Іван ішов з торжественим сумом перед труною.

Після успіння Пречистої Богородиці, святий Іван подався, разом з учеником своїм Прохорм, до Малої Азії, де випав йому жереб проповідувати слово Боже Святий Іван, простуючи туди, скорбів бо предбачав напасти, які їм трапляться на морі, про котрі він сказав свойому ученикові Прохорові. Трапилось, що як сіли вони в Іопії на корабель і почали плисти, в одинадцятій годині дня почалась страшенна буря і в ночі буря корабель розбила, а всі, хто був на ньому, опинилися на морських хвилях, тримаючись, хто за що вхопився. В шестій годині дня хвилі викинули їх всіх з Прохором на беріг, в пяти годинах ходу від Селевкії Один тільки Іван залишився в морі. Багато і довго плакав Прохор і пішов в Азію один.

По кількох днях після того прийшов він до одного села, яке лежало при морі, і залишився тут для відпочинку І от в той час, як він одного разу дивився на море і сумував за Іваном, велика піниста морська хвиля з страшенним гуркотом покотилася до берега і викинула Івана живим на беріг Прохор підійшов подивитись, кого викинуло море, і побачив Івана, підняв його з землі і, обнявшись, вони обидва плакали і дякували Богові.

Прийшовши в село, вони попросили води та хліба і, підкріпившись, пішли до Ефесу. Коли вони разом ввійшли в місто, їх зустріла жінка, на прізвище Романа, яка тримала в тому місті публичні лазні і котра славилася злими своїми ділами навіть в Римі І от вона, найнявши Івана і Прохора, заставила їх працювати в лазні і мучила їх. Хитрощами своїми вона взяла обох на службу до себе: Івана поставила підтримувати вогонь, а Прохора наливати воду. Так вони повинні були працювати все своє життя, і довгий час залишилися вони в такій біді.

Раз в ту лазню прийшов один юнак, на імя Домн, син міського старшини Диоскорида. Коли Домн купався в лазні, впала на нього неміч і він втопився. І був за тим хлопцем великий плач, стало це звісним всьому місту Ефесові Дізнався про це і сам Диоскорид і був так стурбований, що від великої туги помер. Романа ж багато молилася Артеміді про те, щоб вона воскресила Домна, і під час молитви мучила тіло своє але нічого не помогло. В той час, як Іван питався Прохора, що то трапилося, Романа, побачивши, що вони балакають, схопила Івана і почала його бити, кажучи, що чиби то він винен в смерти Домна. Нарешті сказала: „Коли ти не воскресиш Домна, я тебе убю".

Помолившись, Іван воскресив юнака Роману обняв жах. Вона почала називати Івана Богом, або сином Божим, але Іван проповідував про силу Христову і научав вірувати в Нього. Потім воскресив він і Диоскорида, і увірували в Христа Диоскорид і Домн, і всі вони охрестились. І напав на всіх людей страх, і дивувались вони тому, що трапилось. Одні говорили про Івана та Прохора, що то є волхви, другі ж справедливо відповідали їм, що волхви не воскрешають мертвих Іван остався по цім в Ефесі і перебував він з Прохором в господі Диоскорида, закріплюючи в вірі та добродійному житті тих, кого недавно просвітив.

Раз був якийсь в Ефесі празник Артемиди, і весь нарід в білому одягу урочисто празнував, радуючись біля храму Артемидиного Проти ж того храму стояв ідол тої богині. І от Іван, вийшовши на високе місце, став біля ідола і голосно почав виясняти сліпоту поган, що вони не знають, кому поклоняються і вмісто Бога почитають Дявола. Нарід же страшенно обурився за це і почав кидати в Івана камінням, але ні один з каменів не попав в нього.

Там же в одному місті, на імя Тихи, Іван сцілив розслабленого, який лежав дванадцять років. Сцілений прославив Бога. Після того, як Іван совершив багато чудес, і чутка про це розповсюдилась, один поганин, що дуже не любив Івана, переодягнувся за воїна, сів на видному місці і гірко плакав. Ті, що проходили біля нього, питали його, звідки він і чого так сильно плаче. Він же казав: „Я із Кесарії Палестиської тюремний начальник. Мені було наказано стерегти двох волхвів, які прийшли із Єрусалиму, Івана та Прохора, котрих було засуджено на смерть за безліч їх злочинств. Ранком вони повинні були загинути лютою смертю, але чародійством своїм вони вночі втікли з вязниці, я ж за них попав в біду, бо князь хоче покарати мене за них. Я випросив у князя, щоб він пустив мене знайти їх, і от я чую, що ті волхви є тут, але я не маю нікого, хто би поміг мені піймати їх".

Почувши це, де котрі воїни змилосердились над ним, підбурили нарід проти Івана і Прохора і, підійшовши до господи Диоскоридової, сказали йому: „Або видай нам волхвів, або ми спалимо твою господу". Дискорд згоджувався скорійще на те, щоб господа його згоріла, ніж видати їм апостола та ученика його Прохора. Іван же, передбачаючи духом, що обурення народне обернеться на добро, віддав себе і Прохора натовпу народньому. Нарід повів їх до храму Артемиди. Іван помолився Богу, і зараз же ідольський храм розвалився, не зробивши зла ні одному чоловікові.

Було сотворено Іваном ще багато ріжних чудес, і велика сила людей привернулась до Господа.

В той час Доміціян, імператор римський, почав переслідувати християн, і Івана перед ним оскаржено. Єпарх Азійський схопив святого і, звязавши його, післав в Рим до кесаря, де за Христа його бито, а потім йому дали випити чашу з отруєю. Коли ж по слову Христа: „Хоч би що отрутне випили, не зашкодить їм", йому не зашкодило, то тоді почав нарід кричати: „Великий Бог християнський!" Кесар же не осмілився більше мучити Івана, бо числив, що він безсмертний, і засудив його на вигнання на остров Патмос, про що Іванові Господь сказав у сні. „Багато тобі прийдеться страждати і будеш вигнаним на один остров, на котрому ти дуже потрібний".

(Дальше буде).

ВІДПОВІДЬ КАНІБАЛА.

На однім острові Полудневого Моря розговорився торговець, який мав дуже злу славу, з провідником канібалів. Між іншим торговець сказав, як то він сильно ненавидить Святе Письмо і все, що з ним звязане.

На це ватажок відповів:

— Колиб Святе Письмо не було привезене на цей остров, то до цего часу ти вже знаходивсяб в моїй печі. Бо поки воно тут появилося, ми були людоїдами.

Це показує, що Святе Письмо з підикого канібала зробить доброго, покірного, людяного чоловіка. А скаженому безвірникови вже нічого не може помочи.

Чи Ви вже відновили передплату на 1936 рік за „Вістник"? Коли ще ні, так зробіть це зараз! Також постарайтесь, щоби й Ваш сусід читав „Вістник".

НА ТЕМИ ДНЯ.

I.

„Два Боги".

Основою православної віри є правда, що є один Бог. Це є перша й головна точка правд віри. Цього навчає Українська Православна Церква.

Так саме навчає й католицька церква. І в її правда віри стоїть, що є один Бог.

Правди віри — це догми. Їх не можна змінити. Але католики є такі майстри, що готові на все, щоб лише рятувати себе чи свій авторітет, або притримати при собі людей.

Недавно один громадянин із Мирнам, Алта., взяв шлюб в Українській Православній Церкві. Його звінчав український священик так, як належиться. Чоловік заплатив, подякував і зажив із дружиною, як Бог приказав.

Але надійшов час, коли по хатах ходив католицький священик із свяченою водою. Зайшов і до хати того чоловіка. Покропив свяченою водою хату, привитався з присутними та й зразу почав розмову про шлюб, що той взяв в Українській Православній Церкві.

— То ви брали шлюб у православного священика?

— Так, прошу отця, — відповідає чоловік.

— О, то зле. Дуже зле! Ви живете на віру. Без шлюбу.

— Та як? Я мав лайсенс. Священик зажадав того лайсенсу, й коли я йому доручив, він мене аж тоді звінчав, а після того я дістав із парляменту цертифікат. Як би було щось не впорядку, то священик не зміг би мене зареджіструвати в уряді, як приписує тутешній закон.

— Е, що ви розумієте! Я так кажу, й так воно є.

— А хіба ж ви, як вінчаєте, то маєте інший лайсенс та інший шлюб даєте? І з парляменту інші цертифікати видають, коли ви вінчаєте?

— Та де там. Є одні лайсенси. Один шлюб. Один цертифікат, то правда. Але Бог не один.

— Що ви, отче, говорите. Мені не ясно.

— Як то не ясно? Є оден Бог, в якого вірять католики. А є другий Бог, в якого вірять православні. Отже є два Боги.

Коли почув це фармер від духовної особи, не міг надивуватися, скоро закінчив бесіду про шлюб і заявив, що шлюб в Українській Православній Церкві для нього важний і другого не потребує, а за таку несовісну й чудну науку духовникові дякує.

Пішов священик, римський служака, далі. Та чоловік почав росказувати це всім. А люди дивуються, що священик розпускає такі нерозумні теревені. Мабуть думає, що ще тепер такі люди, як колись за панщини, й нічого не розуміють. Тільки люди нині очитані, а до того мають нагоду заходити до Української Православної Церкви, й багато дечого розуміють краще, як розуміють католики

А вже найкраще в тому переконані, що Бог є один. Не можна такі нісенітниці плести в теперішний час, які плете згаданий духовник.

Однак є багато таких случаїв, що таке говорення має шкідливі наслідки. Подружені, коли почують, що вони живуть „на віру", часами почнають сумніватися, чи вони шлюбні. Доходить до того, що вони не йдуть потверджати шлюб, як того бажає собі католицький священик, а він лише длятого таке говорить, — але розходяться. Так руйнується життя і щастя молодих людей. Радість із того хіба сатані.

II.

Свищуть, чи ні.

Наслухався старенький фармер від одного василіянина про те, що в Українській Православній Церкві нічого не роблять, лише свищуть, і повірив. Але боявся зайти до церкви, коли там правилося Богослуження, бо боявся потім піти до пекла. А до пекла за те мав би певно піти, бо так говорив завсігди василіянин.

Однак у околиці жили православні українці. Були свідомі, розвинені люди. Бувало як стануть щось говорити, то хочеться слухати. В муніципальних справах чи шкільних так тактовно поступали, що зеднали собі пошану в своїх і чужих. Прийшли вибори. Православні довели до того, що з округа вийшов перший раз український посол. Часто в околицю приїзджали бесідники — теж православні. А говорили, що варто було їх послухати.

Стрічав той фармер і православного священика. Приступний і привітний. Казали, що той священик і патріот. Молодь навчив співати й гарно справуватися. Так, що й католицька молодь полюбила православну церкву й ходить до неї охочо, а до католицької не хоче йти.

І як би то переконатися чоловікові, чи направду свищуть в Українській Православній Церкві? Він найшов спосіб на те. Два рази підкрадався під церкву, але не чув, щоб там хтось свистав. Чув співи, проповідь священика, а свисту ані раз. Коли третий раз мов злодій закрадався під церкву, бо кортіло його переконатися, чи правду говорив василіянин, його побачили сусіди, що були членами української парохії й запросили ввійти до церкви. Страшно було йому входити в церкву, але ніяк було відпекатися сусідів Ввійшов.

Перебув на Богослуженню до кінця. Подобав собі все, що чув і бачив. Далі ще мав нагоду вислухати відчиту в Народнім Домі, що його православний священик виголосив.

А на найближших зборах української православної громади вписався в члени та заплатив $25.00 добровільної жертви.

Так українська парохія збільшилась в одного члена. А що найважніше, переконався чоловік, що таки не свищуть у православній церкві, та що василіянин говорив неправду.

Ка—Те.

ДЕЩО ПРО БОЛЬШЕВИКІВ.

На 545 найвисших большевицьких урядовців в Москві, що заняли становища перед 18 літами, було 454 жиди.

На 59 членів „Центрального Комітету Комуністичної Партії" є нині 56 жидів. А три, що не є з уродження жидами, жиють з жидівками — отже є зятями і шваґрами жидів.

На 49 Провінційних Секретарів большевицької держави є 41 жид.

Мало не всі большевицькі дипльомати за границею є жидами.

Основателем комуністичної партії в Злучених Державах був жид — Л. Фраїна.

Французький уряд обговорює справу переселення 25,000 жидів на остров Мадаґаскар, а за причину береться те, що „земля там добра і мінеральні поклади можуть дати користи".

Герстові часописи кажуть:

— Найбільшу военну машину на землі має Совітська Росія. Коли Сталінові висланці говорять в Женеві, чи деинде про мир, то Сталінові політики горячково викінчують военну машину. Червона армія має нині 10 мільйонів людей.

Військові знавці обчисляють, що большевія має нині 4,300 военних літаків, а будується 8,000. Франція має 2,500, а Німеччина 1000 літаків.

Недавно відбувалися в Клівленд, Огайо, наради „Ліґи проти Війни і Фашизму". Перед вели там визначні комуністи. Принято постанови з домаганням, щоби Злучені Держави розброїлися, але нема згадки про те, що Москва має розброїтися. І це не оден випадок. Всюди підносяться голоси за тим, щоби держави роззброювалися, крім большевії. Навіть противно — ті самі бажають, щоби большевія мала найсильнійшу армію.

Оден американський часопис, з квітня ц. р. пише:

— Як брехливо освідомляється загал, бачимо на примірі місячного магазину „Нюз-Вік", де читаємо: Максим Літвинов, совітський заграничний комісар і найспосібнійший европейський дипльомат, Росіянин...

Від себе дає цей часопис таке спростовання:

— Літвінов (дійсне імя Фінкельштайн) не є найспосібнійшим европейським діпльоматом, як рівнож не є росіянином. Він є жидом, давнійшим рабівником й убійником та кримінальником.

На недавних нарадах канадійського часописного товариства (Т-во Канадійських Тижневих Часописів), в Вінніпеґу, предсідник нарад, Барбер, підносив, що канадійські часописи повинні сильнійше виступати проти большевиків. — Та чи буде з тої балаканини яка користь? Бо аж дуже видно, що деякі англійські часописі занадто хиляться до большевиків.

Большевицька орґанізація на цілім світі складається з таких рядів:

1. Большевики — цеб то ті, що орудують большевією і цілою большевицькою машиною на світі, дають напрям большевицькій пропаґанді, дають гроші на піддержування пропаґанди і виробляють пляни для дальшої большевицької роботи.

2. Большевицькі наймити, що свідомо за пайок большевикам прислугуються.

3. Большевицький матеріял — всі ті задурманені большевизмом, що наосліп йдуть за криками большевицьких наймитів.

4. Дійсні большевицькі невільники.

В перший ряд не входить ніхто з християн. В других рядах нема нікого з людей першого ряду.

„ДНІПРО"

Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.

Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштує на рік $2.00

Передплату висилати на адресу:

"DNIPRO"

1851 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

У ПІС РИВЕР.

Багато наслухався я про околицю Піс Ривер, що розтягається далеко на північний захід від Едмонтону в провінції Албеті. Багато є згадок про ту околицю в часописах. Часто звідтам чути голоси наших українських поселенців. Тому я мав бажання колись при нагоді відвідати Піс Ривер і на власні очі поглянути на цей край.

Така нагода трапилась мені цього літа. Знав я, що там є наші православні українці бо де з ким стрічався з де з ким переписувався тому постановив їх відвідати й мати там Богослуження. Написав їм листа сподіватися мене на неділю 16 серпня, а на 13 го серпня в год. 4 пополудні рушив поїздом з Едмонтону.

Поїзд, що курсує між Піс Ривером а Едмонтоном досить довгий з багатьома багажовими ваґонами тому, що в ту далеку дорогу їде багато людей тай з собою везуть багато багажів.

Поїзд рушив із місця. Їхав гарними фармерськими околицями в напрямі на північний захід. На полі р... Жниварки звиваються. Збіжжа зложене в купки. Жнива Загально помітно гарний настрій тому, що не було морозу й фармері трохи підкріплюються фінансово, в в тим і загально буде краще, бо наша провінція хліборобська. Добре маються хлібороби, добре й усім

Минаємо Вестлак. Ще якийсь час їдемо фармерськими околицями, але виробленої землі щораз то менше, доки цілком не зникне а почнається лісистий краєвид. Всякі там дерева. Але все переважають наші знані українські тополі. Місцями ліси непрохідні. Ріки й річки чергуються по собі й поїзд це зазначує, бо задуднить переїзджаючи мости.

Декуди ліси розсуваються. Попри залізну дорогу видніють білі фарми. Але їх не багато. По дорозі кільки місточок. А також довший час поїзд переїзджає попри озеро Слейв Лейк понад саму воду, так що з вікон вагону видно гарну чисту воду, що аж хочеться поплюскати в ній. Але поїзд мчиться, не стає. Другий беріг покритий лісом і невиразно майоріє на горизонті.

А далі ліси й ліси. В поїзді нав'язуються знакомства, оживають розмови, жарти й сміхи. Загально вражає в тому поїзді фамілійність. Усі знакомі. Це тому, що в ту сторону їдуть все майже ті самі люди. Мало коли їдуть у ті сторони люди нові. Через те служба на поїзді знає усіх, а коли й не знає, то охочо розпитує незнаних де їдуть та в яких справах. Дають радо інформації про Піс Ривер, а навіть знають особисто багато тамошніх людей.

Ніч проминула. Над ранок і рано падав дощ. По небі пливали дощеві хмари. На дворі непривітно. Наш поїзд їде в долину. Попри ріку, що виглядає собі величенька. З вікон видно другий беріг ріки, такий як наш і видно другий залізничий шлях. Це Смокі Ривер. Щоб його переїхати мусить залізниця зїзджати яких вісім миль у діл а так через міст і знов їхати з вісім миль під гору в противному напрямі, щоб видряпатися на другий бік та й далі мчати до означеної мети.

За тією рікою стація Тенджент. Прочитав назву і згадав про знакомого нашого громадянина, що колись жив у Тофілд, Саск. Він колись дописував до „Вістника" й „Укр. Голосу". Але вже давно не дає про себе чути. Ворушаться думки. Не знати чи ще живий він, здоровий? Чому не дає про себе знати? А може серед тих непроходимих лісів, серед тяжкої праці знемігся? Та й не має часу дати про себе знати тай про околицю, де живе. А може серед чужого окруження? Може... згубився для нас?

Далі присідає коло мене англійська вчителька, що в тих околицях учителювала. Нав'язуємо розмову про Піс Ривер, про поселенців, про обставини і т. д. Вона обзнакомлена з краєм. Знає всіх священиків, що живуть довкола Ройкрофт, знає людей, знає й українців і навіть учиться української мови. Дуже прихильно виражується про наших дітей Вона ж учила їх у школі. Також висказується прихильно про наших поселенців, їхню трудолюбивість і оптимізм. Взагалі вона говорила про нас, як наш народ собі заслужив. А далі питає мене як мені сподобався пісриверський краєвид. Кажу, нічого тут гарного. Ліси й ліси... Чи це так у сюди? До бесіди прилучився ще один залізничий урядовець, що часто проїзджає всю лінію, та мене переконували, що вскорі побачу отворений краєвид. І дійсно небавом поїзд висунувся з лісів і в'їхав на красну, веселу рівнину на якій розложились фарми й фармерські будинки. Миттєво вступає в людину веселий настрій. Зближаємося до Ройкрофт, місця мого висідання.

Вже й Ройкрофт.

На стації стрічаю знакомих. Витаємося. Всідаємо до авта й їдемо. Кругом лани збіжжа. Пшениця й овес, а деінде ячмінь. Аж любо глядіти на них. А красні, високі, а чисті, що не мож очей відорвати. Кажуть мені, що цього року в них було подостатком дощів. Помітно веселий настрій у фмерів. І не диво. Цілорічний труд не пішов на марне. Колиб лиш щасливо зібрати і змолотити. Надіються, що Бог їм допоможе

Неділя. Їдемо до Народного Дому, де має бути Богослуження. Там звиваються люди, приготовляють престіл, прикрашують образ, уставляють лавки. Надходить більше людей. Приїзджають автами, возами.

Починається Служба Божа. Нема дяків, але співають всі, гуртом. Приємно. Приємно тому, бо хоч давно не було тут Богослуження, можна було забути пісні, але наш народ побожний і не забуває своїх прекрасних співів. Є на Богослуженню католики й латинники. Гарне враження В декого по лиці котяться сльози Зворушені, що по довгім часі все таки можуть помолитись Богові, побути на Богослуженню.

Слухають уважно науки. Кількоро приступають до святої Сповіді й Причастя.

По скінченню Служби Божої було кількоро дітей до хрещення. А так був відчит на тему дня. Цікаво прислухувалися словам бесідника. Аж по шестій годині пополудні розійшлись.

Побув я там аж до ночі в вівторок. Мав нагоду перебалакати багато справ. Бував у кількох хатах старших наших поселенців, а також недавніх, повоєнних іміґрантів.

Переважна більшість тутешніх наших поселенців, це люди, що прибули сюди з ріжних околиць Манітоби, Саскачевану й Алберти. Є такі, що прибули сюди недавно, але є й такі, що живуть в околиці по більше як двадцять літ. Старші закоштували піонірських злиднів, бо як розказують, їхали колись поїздом лиш до Едсону а далі пішки з возами навантаженими своєю мізерією та з пару штуками худоби йшли і брили болотами, ріками, дебрами й лісами. Триста пятьдесять миль їхали і йшли вісім тижнів. По дорозі пекли хліб і прали шмаття. Худобу живили галузям дерев. Кілька разів пішки й самотою одинцем ішли до Едсон, до поїзда, щоб далі піти на заробітки В дома лишали дружину з дітьми дрібними, без пlivних припасів і худобу без паші. Тяжкі були часи. Але все пережили. Нині фарми скорчовані й вироблені. Всюди гарні будинки. Подвіря упорядковані. Мають доста худоби й коней. Не бракує машинерії. Мають дорослі діти. Мають школи. Деякі з них уже й учителюють.

Є поселенці й недавні. Веселі і вдоволені. Мучаться коло ліса, але й не падають на дусі. Бо земля там гарна й урожайна. Коли її виробити, родить обильно. І в тих уже гарненькі хатки, дещо хулібки, деякий статок.

Веселі всі. Цікавляться нашим народним життям по інших околицях Канади, цікавляться нашими справами на землях України. Коли чим невдоволені, то хіба тим, що за далеко відрізані від нашого загалу. Як на заточені. А також не мають де збувати своїх фармерських продуктів. Коли що хочуть відослати, то мусять дати за безцін, бо фрейт чи експрес дорого треба оплачувати. І все мусить платити фармер. Кажуть, купуємо що, платимо доставу, продаємо що, платимо відставу. А все ми, фармері. Й годі їм не признати слушність.

Правда, бракує їм криничної води. Мусять уживати воду з рік і потоків, а то просто з саджавок. Але до неї привикли. Деякі мають лід із зими та й додають до води й так собі радять, як можуть.

Стрінув я одного фармера, що бував майже всюди як широкий і довгий цей край Піс Ривер. Всюди бачив наших українських поселенців. Коли про них не чути то тому, що нема наших інтелектуальних сил. Всі вони тяжко працюють і не мають змоги писати про своє життя до часописів. Є місцями наші українські вчителі. Але їх за мало. Треба їх більше. Там є місце на наших професіоналістів, лікарів адвокатів і бизнесменів.

Заїздили туди ріжні люди. Колись там процвітав большевизм. Ще й досі стоїть їхній будинок Але робота зовсім завмерла, що була на шкоду нашому народові. Тепер там від часу, до часу потанцюють тай все. Не справдились обіцянки нововодвіх москофілів. Народ їх лишив.

Російська православна церква пробувала захопити цих поселенців під свій вплив, але не вдалось. Бували тут усякі батюшки, бували архимандрити й навіть еп. Арсеній. Але відїхали з тим, із чим приїхали.

Ріжні представники соботників і протестантів теж убігалися коло защеплення своїх шкідливих наук серед нашого народу в Піс Ривер. Побували там, говорили й поїхали.

В послідних роках католики намагаються защепити свій католицизм серед більшости православних наших поселенців. Від якогось часу перебувають там їхні місіонері. Але й та робота не має прихильників. Католицький місіонар відправляє Богослуження часто на Ешер у хаті якогось бельгійця, який незвичайно піклується католицьким „руським" місіонарем Той місіонер запобігає коло православних. Колядує їм, ходить по їхніх хатах і обслугує їх. Якось не боїться їх.

Однак загал жде на українських православних священиків. Сподіються там, що наш православний пастир зможе оживити духово й релігійно всіх щирих, побожних і релігійних українців. Він мав би дати почин зорганізованому народно-релігійному рухові в Піс Ривер. І мав би успіхи.

Коби той час прийшов якнайскорше, щоб у околицях Піс Риверу почали систематичну народно-релігійну роботу Христові працівники українського народу.

У Ройкрофт є Український Народній Дім, що належить до Союзу Українських Народніх Домів у Канаді. Є там багато гарних свідомих членів. При ньому гуртується й молодь зорганізована в спортовий гурток. Вона очікує організатора, щоб уміло повів діло й завязав Відділ СУМК.

Взагалі в околиці відчувається брак культурно-освітних сил, сил з провідницьким розмахом і хистом.

Побув я в Ройкрофт до вівтірка ночі Перебалакав багато справ, а багато нагадав собі знакомих з околиць Толстой, Ґардентон і Арбакка в Манітобі, бо багато тутешніх поселенців колись жили там і живо тямлять тамошніх людей і їхні переживання. І я бував там колись. Так, що ми трохи й знакомі, хоч там я був перший раз.

О год. 3.05 по півночі всів я на поїзд, що їхав у напрямі до Едмонтону. Їдучи роздумував над свіжими враженнями й життям наших братів у Піс Ривер та й над тим, як би

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ

„ЧУЖА РУКА

або

ХТО РОЗЄДНУЄ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД?"

Книжку написав прот. В. КУДРИК, і її повинен прочитати кождий українець і українка.

Вона має 208 сторін і коштує лише 35 цт. з пересилкою.

Замовлення і гроші слати на адресу:

[redacted]

[redacted] **Winnipeg, Man.**

то ще до них завитати. Маю надію, що Бог допоможе ще відвідати їх.

о. Є. Г.

[illegible]

(Риверс, Ман.)

В неділю, 30 серпня риверська громада мала нагоду витати в себе о. С. Гребенюка, з Брендону. Погода була дуже гарна й приїхало багато гостей зі Сенди Лейк і Брендону. На жаль мушу сказати, що в нас ще нема своєї церкви й тому Богослуження відбулось в винанятій церкві. Відправа була дуже гарна. Богослуження співав милозвучно хор зі Сенді Лейк під управою п. Ф. Мушія, що аж душа радувалась. Проповідь, яку виголосив о. Гребенюк, була дуже гарного та поучаючого змісту. Як гарно звучали його слова, і як любо ховались вони в душі й серці вірних служчів, мов найдорощі скарби.

По Богослуженню відбувся спільний обід в Народнім Домі, приготований місцевим жіноцтвом, що не жалувало труду, щоб лише в якнайкращий спосіб угостити гостей, що також не жалували труду й так численно загостили до нас. Велика заслуга перед Отцем Небесним цим кільком трудолюбивим жінкам, котрі не вагувались підійняти цей великий труд і показати, що нема нічого неможливого, що все дається виконати, як тільки є належито обдумано.

По обіді хор під управою п. Мушія відспівав кілька пісень, які виналн дуже гарно. Потім о. Гребенюк дав відчит дуже гарно пристосіблений до свята. Тут бесідник навів багато гарних і поучаючих примірів, як також вказав на брак по малих місцевостях української інтелігенції, вихованої в українськім дусі, котраб поширювала українську ідею. Маємо також немало образованих одиниць, що сидять з заложеними руками. Сором сидіти бездільно. Треба приняти на себе чистину обовязку і відповідальности та кувати кращу долю для українського народу. Нам не треба сильних рук, щоб розбити скалу темноти, що стоїть посеред шляху та спиняє поступ українського народу.

Другий бесідник, п. Прокопчук, дуже гарно представив присутним піонірські часи громади Сенди Лейк і взивав кожного українця і українку міцно стояти при ідеї Української Православної Церкви, ставати в ряди її членів та працювати на її користь та на славу українського народу.

Дальше хор під управою п. Ф. Мушія відспівав ще пару гарних пісень, по чім свято закінчено відспіванням „Ще не вмерла Україна" і „Не пора". Всі гості веселі та вдоволені розїхались домів.

Я від себе і нашої малої громади складаю сердечну подяку о. Гребенюкові та всім гостям зі Сенді Лейк і Брендону за те, що нас відвідали. Найбільша заслуга належиться пп. Диднкові, Маликові, Мушієві та всім співакам. Желаю їм щастя і здоровя та доброго успіху у їх праці.

П. Луцюк.

В ЧІМ СИЛА НАРОДУ.

В чім полягає сила народу? Таке, чи подібне питання ставиться перед нами дуже часто. Тай різні відповіди можна чути, бо кожний відповідає після свого розуміння, чи свого звання, чи своєї професії.

Одні кажуть, що сила народу в армії, другі, що в багацтві та грошах. Ще інші, що в чисельности. А ще інші кажуть, що сила народу є в свідомости та в культурі. Безусловно, ця послідня відповідь є найбільше правдива.

Бо хоч би яка була числом велика армія, але як вона не буде свідома своїх обовязків, як не буде духово розвинена, як не буде національно свідома, то зможе її побідити ворожа армія далеко менша числом від неї, а ще скорше може побідити її ворожа аґітація.

Так само, хочби який нарід був багатий, але як він не свідомий та не культурний, то його будуть використовувати та над ним панувати народи навіть числом менші, але свідомістю та культурою сильніщі.

Світ сьогодня числиться не з чисельністю даного народу, не з його багацтвом, але з розумом, свідомістю, культурою. Нарід, що сильний під цим оглядом, потрафить відперти також і фізичну ворожу силу, бо свідомість та патріотизм додають також і фізичної сили та відваги. Такий нарід хочби навіть хвилево й стратив свою державу, свою самостійність, то йому ще не грозить загибіль, ані вікове поневолення, бо він всією своєю силою буде стреміти до визволення. Кожна його національна організація буде вести освідомлюючу, визвольну працю та буде підготовляти ґрунт під власну державу. Кожний дім, кожна родина, буде становити собою основи самостійної держави, бо вся її праця всі пляни й стремління будуть спрямовані для добра й визволення свого народу. В таких домах, та родинах буде виховуватися нове покоління, що буде знати, як постояти за права свого народу.

Дехто може запитати, які є найважніші чинники, що плекають культуру та свідомість даного народу? Треба сказати, що є різні чинники та є їх багато, але тут я хочу навести два, що на мою думку є як не найважніші, то належать до найважніщих, головно відносно нашого власного українського народу, отут в Канаді.

Перший чинник — це є церква, розуміється своя Рідна Церква, що є в руках і під контролею самого українського народу. Другий чинник — це друковане слово, а головно преса.

Церква підносить нарід духово, розвиває його душу, защеплює любов до рідного, вчить виконувати гідно та совісно свої обовязки, плекати гарні прикмети характеру, збогачувати народню культуру та плекає національну свідомість.

Преса — знов таки своя рідна, не чужа преса, — розвиває нарід розумово, вяже його з цілим світом, підсумовує добрі і злі сторони як свого народу, так і других народів. Преса є тим лучником, через який всі народні думки лучаться в одну цілість, і так витворюється одна думка, ідея.

Яка за сильна є церква та преса народу, таким сильним є і сам нарід.

А тепер запитаймо себе, як ми, канадійські українці, відносимся до цих двох, так важних чинників в нашім народнім життю? Чи ми як слід виконуємо свої обовязки супроти них? Чи доложуємо старань, щоби наша церква як і преса наша могли як слід виконувати свої завдання? Приміром: Чи наша Рідна Церква є заосмотрена у потрібні матеріяльні засоби? Чи життя тих людей, що посвятилися для церкви й народу є забезпечене так, щоби вони могли всі свої умові сили й здібности віддати для церкви й народу, та не потребували клопотатися своїм завтрішним?

Запитаймо себе, чи ми вірно та чесно виконуємо свої обовязки супроти церкви, так відносно нашої місцевої громади, як цілої церковної організації? Під оглядом матеріяльним ті обовязки є аж надто малі. Ми самі їх на себе наложили й то такі, що кожний з нас годин їх без великого труду та самопожертви виконати. Але чи ми їх виконуємо? По перше, — чи ми вложили свою річну вкладку на дієцезіяльний фонд? Друге — чи наша громада сповняє всі свої зобовязання супроти дієцезії?

А дальше, чи ми вчащаємо точно на Богослуження? Чи наші діти — будучі члени церкви, ходять до церкви? Чи ми ідею Рідної Церкви стараємося поширювати поміж тих наших братів, що ще не є з нами, чи вже може задоволяємося тим, що до тепер осягнули?

Дальше, спитаймо себе щиро, як стоїть наша преса, в це „Вістник" та „Укр. Голос", та чим ми причиняємся до її забезпечення? Що ми зробили, щоби поставити свою пресу на сильний фундамент, щоби вона могла дальше сіяти зерно свідомости та світло правди? Чи ми постарались, щоби члени нашої громади читали ці два часописи?

Не чекаймо, щоби хтось другий робив за нас. Не кажім, най другий дає а тоді і я дам. Даваймо перші, щоби послідного між нами не було. Даваймо ті, які можемо дати. Даваймо тільки, кілько можемо дати. Робім після наших сил, але робім. Робімо, що можемо, а все щось буде зроблене і справа не буде стояти на місці.

Коли ми сповнимо свій обовязок совісно, після своїх сил, своєї можности, тоді буде нам легко на душі та зможемо сміло глянути у вічи оден одному.

Любенко.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

В залученню посилаю почтовий переказ на $2.00 на фонд „Вістника", що зібрано на хрестинах у п. Михайла Гліцького в неділю 9-го ц. м. На зазив п. Н. В. Гавінчука, зложили слідуючі жертводавці по 25цт.: С. Попович, Санда Попович, Л. Урсуляк, Д. Романчук, М. Галіцький, Н. Микитюк, Василина Пурич, Н. В. Гвінчук; по 10цт.: пані М. Романчук.

Н. В. Гавінчук,
Смокі Лейк, Алта.

Підчас святковання десятьлітного ювілею української православної громади в Богдан, Ман. дня 28 серпня, о. П. Зімриннок зібрав $3.86.

Відновляйте передплату за „ВІСТНИК", орган Української Православної Церкви і приєднуйте йому нових передплатників.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1936 РІК.

[illegible]

6 Н. Нед. 14 по З. св. Д. Петра
7 П. Ап. Вартоломея й Тита
8 В. Мч. Адріяна і Наталі
9 С. Пп. Пимена
10 Ч. Мойсея мур. Сави печ.
11 П. Усічення Голови Ів. Хрест.
12 С. Св. Олександра, Івана й Пав.

13 Н. Нед. 15 по З. св. Д. П. п. Б.
14 П. Семена стовп.
15 В. Маманта
16 С. Антипа еп.
17 Ч. Вавила еп. Антіох.
18 П. Прор. Захарія ті Єлисавети
19 С. Чудо Арх. Михайла в Хонях

20 Н. Нед. 16 по З. св. Д. Созонта
21 П. Різдво Пресвятої Богородиці
22 В. Богоотця Якима і Анни
23 С. Мч. Минодори
24 Ч. Теодори Олександри
25 П. Відд. Різдва Б. Матері
26 С. Оновлення храму Воскресіння

27 Н. Нед. 17 по З. св. Д. В. Ч. Хр.
28 П. Вмч. Микити, Порфирія
29 В. Евтимії, Віктора
30 С. Мч. Віри, Надії і Любови

ОГОЛОШЕННЯ!

Проситься всіх тих, які одержали базарові тикети від української православної громади в Роркетон, Ман. щоби до 1-го жовтня звернули відтинки тикетів з грішми. За труд щире спасибіг.

Н. Гуцуляк, голова.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Залириюка.
Вересень.

13. Неділя — Гарденд.
20. Нед. — Давфин
21. Понеділок, Різдво Прес. Бог. — Велдав.
27. Неділя, Воздв. Ч. Хр. — Пайн Ривер.

Адреса: — Давфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. М. Кисілюка.
Вересень.

20. Неділя — Федора
27 Неділя — Равндгіл

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Самця.
Вересень.

13. Неділя. — Тернопіль.
20. Неділя — Вакав.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. В. Апонюка

13. Неділя — Арбакка.
20. Неділя — Гардентон (місто).
21. Понеділок — Різдво Пр. Богородиці — Сеньків.
27. Неділя — Толстой.

Адреса: Толстой, Ман.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.
ВЕРЕСЕНЬ.

13. Неділя 15 по Зісл. св. Духа. — Гол. 6. Утр.: Єв. Луки XXIV: 1—12. Літ.: Ап. 2 Кор. IV: 6—15. Еван. Матея XXII: 35—46.

20. Неділя 16 по Зісл. св. Духа. — Гол. 7 Утр. Єв. Луки XXIV: 12—35. Літ. 2 Кор. VI: 1—10. Еван. Матея XXV: 14—30.

21 Понеділок — Різдв. Прес. Богородиці. — Утр.: Еван. Луки I: 39—49 і 56 Літ. Ап. Фил. II: 5—11 Еван. Луки X: 38—42 і XI: 27—28.

27 Неділя 17 по Зісл. св. Духа і Воздвиження Чесного Хреста. Гол. 8. Утр.: Єв. Лук. XXV: 36—53. Літ. Ап. 2 Кор. VI: 16—18, VII: 1 і 1 Кор. I: 18—24. Еван. Матея XVI: 21—28 і Івана XIX: 6—11, 13—20, 25—28, 30—35.

Жовтень.

4 Нед. 18 по Зісл. св. Духа: Гол. 1. Утр. Еван. Ів. XX: 1—10. Літ. Ап. 2 Кор. IX. 6—11; Еван. Луки V: 1—11.

11. Нед. 19 по Зісл. св. Духа: Гол. 2. Утр. Еван. Івана XX: 11—18. Літ. Ап. 2 Кор. XI: 39—49 і 56. Еван. Луки VI: 31—36.

14. Середа, Покров, Прес. Богородиці. Утр: Еван. Луки I: 39—49 і 56. Літ. Ап. жид. IX: 1—7. Еван. Луки X: 38—42 ; XI: 27—28.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3684
WINNIPEG, MAN.

РІК XIII. WINNIPEG, MAN., Sept. 15th, 1936 ВІННІПЕГ, МАН., 15-го ВЕРЕСНЯ, 1936. ЧИСЛО (254) 18

СОВІТСЬКА „СВОБОДА" ВІРИ.

В Совітах арештовано в останньому часі з доручення комісаріяту внутрішніх справ коло 40 чужинців, з того половину жінок, під закидом, що намовляли совітських громадян відвідувати церкви, призначені для чужинецьких кольоній. Арештованим заявили, що дальший їх побут на терені совітських республик небажаний, тому вони мусять покинути совітську державу до чотирьох тижнів. Так виглядає совітська свобода віри, про яку большевики запевнюють Европу.

СТАРОСТВО РОЗВЯЗУЄ ЧИТАЛЬНІ.

Бучацьке старосто розвязало читальню „Просвіти" у Вичілках і Велесневі, подаючи за причину, що в їх бібліотеках находилися заборонені книжки. Цікава річ, що тими небезпечними і забороненими книжками були між іншими третій том Руданського, Історія Козаччини В. Антоновича, повість Петро Конашевич Сагайдачний А. Чайковського та повість Василько Ростиславич В. Бирчака, отже річи, дозволені цензурою і досі адміністраційною владою не квестіоновані. Проти рішення старства внесено відклик до міністерства внутрішніх справ.

ЗА ВИСТУП ПРОТИ ЖИДІВ.

Городське старосто в Кракові засудило фризієрського помічника Броніслава Кулю на 3 дні арешту за те, що на мурах міста повиписував написи: „Не купуй у жида і жид здохне!" Куля відкликався до суду, а окружний суд звільнив Кулю від вини і кари.

ПРОФАНАЦІЯ ЦЕРКВИ У ЛЬВОВІ.

В неділю 9 серпня у Львові, в парафіяльній церкві св. Петра й Павла на Личакові, трапилася нечувана подія. Перед закінченням Служби Божої о. Годунько звернувся до вірних з проповіддю. В ній підчеркнув, що вороги Церкви поширюють кличі незгідні з церковними канонами. Це ріжного рода сектанти. За плечима сектантів дуже часто стоять комуністи. Вони намагаються тим способом підривати основи віри, щоб легко поширювати комунізм і безбожництво. Підчас цих слів о. Годунька якийсь тип підняв угору затиснений пястук і крикнув по польськи: „Те все, що піп говорив, неправда!" Провокатора усунули з церкви. Тимчасом почав викрикувати в церкві ще один тип, не жалуючи ординарної лайки. І того викинено. На вулиці ждали на провокаторів ще два типи, що піднявши пястуки в гору, викрикували вуличні слова під адресою священиків, Церкви й вірних. Нечувана профанація церкви викликала серед вірних велике обурення. Це наглядний доказ, що комуністи влазять уже навіть до церков, щоб там вести свою роботу.

ПОВІСТЬ, ЯКУ ДРУКУЮТЬ 20 ЛІТ.

У Токіо (Японія) вже 20-ий рік друкує один щоденник у свому фейлетоні повість. Порядкове число фейлетону є вже 7,300. Перший автор цеї повісти помер тому 5 літ. Тепер продовжає цю повість його син. Здається, що нема ні одного читача, який орієнтувався би в складних фантастичних пережиттях героїв повісти, що друкується 20 літ.

ДИРЕКТИВИ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ БЕЗБОЖНИКІВ В МОСКВІ НА ЕВРОПУ.

Центральна рада російських безбожників покликала до життя окремий комітет працівників, який має занятися устійненням директив у ділянці унормування відносин між Церквою і державою там, де влада є в руках людового фронту. Комітет складається з 25 членів. Пятнадцять — це москалі, всі інші — ріжних національностей. За підставу до своїх нарад бере комітет протицерковний закон, що його проголосили в Росії в 1917 р. Цей закон увів релігійні переслідування. Тепер має цей комітет випрацювати окремі розділи і завести в них „уліпшення", опираючися при тім ще й на новій конституції, що її проголосив недавно Сталін. По скінчених нарадах перешле комітет західно-европейським урядам „людового фронту" відповідний меморіял, а в нім подасть усі свої директиви. Таким чином большевицькі безбожники, що скриваються за маскою „ідеольоґії людового фронту", намагаються заволодіти цілою Европою.

ПОЛЬСЬКІ КАТОЛИКИ ЗА ВИЗНАННЯМ КАТОЛИЦЬКОЇ РЕЛІГІЇ ДЕРЖАВНОЮ.

У ~~звязку з 400-літніми~~ уродинами польського проповідника Петра Скарги, польські католики мали у Варшаві свої наради, на яких ухвалили низку резолюцій. Між цими резолюціями є одна, що домагається від польського уряду признання католицької релігії державною релігією. Інша резолюція висказується за впровадженням в Польщі корпоративного устрою.

СИНОД ПОЛЬСЬКОГО ЕПИСКОПАТУ.

В місяці серпні відбувся в Ченстохові Загальний Синод польських католицьких епископів. Останній такий Загальний Синод чи Зїзд католицького епископату цілої Польщі мав місце в р. 1643, себто близько 300 літ тому назад. Папа прислав на Синод свого леґата кардинала Маржаджи, під головуванням якого і проходили засідання Синоду, в якому взяло участь 56 епископів, у тім числі 3 кардинали, 6 архиепископів і 47 епископів. Уряд Польщі репрезентував на Синоді міністер віроісповідань та освіти проф. Свентославський.

ЖИДИ ЄВАНГЕЛИКИ!

Окружний суд у Катовицях засудив урядників маґістрату: Ст. Квасьного на 3 роки вязниці й 10 літ утрати прав; Віктора Гаґенду на півтора року вязниці й 10 літ утрати прав та купця Юзефа Куча і його жінку Ядвіґу по році вязниці, причім половину кари зчеркнули на основі амнестії. Всі були обвинувачені за підроблювання документів, метрик уродження в той спосіб, що жидам, які виїздили до Німеччини, зміняли в паперах віроісповідання з мойсеєвого на евангельське, а за це брали великі хабарі.

Чи Ви вже відновили передплату за „Вістник"? Коли ще ні, то зробіть те зараз!

„БРАЦЯ МІСІОНАЖЕ КРЕСОВІ",

В Білостоці відбувся недавно судовий процес проти кількох аферистів, які створили нелеґальний чин під назвою „Браця Місіонаже Кресові 3-ей реґули св. Францішка провінції Американьскей". Осідок цього „чину" був у Тернополі, а „ченці" вешталися по цілій Польщі й виманювали гроші, ведучи неморальне життя. Вони зібрали поважну грошеву суму.

250 ОСІБ ЗАРАЗИЛИСЯ СКАЖЕНИНОЮ.

Як повідомляють з Букарешту, в румунському селі Отлаці покусав скажений пес кільканадцять овець. Власник затаїв це перед владою і продав мясо тих овець людям. Наслідок був такий, що 250 осіб занедужали серед проявів скаженини. Мусіли вдатися до найближчого інституту Пастера, але дальша доля їх непевна.

КОМУНІСТИЧНИЙ ПОХОРОН У ЛЬВОВІ.

В місяці серпні ц. р. на вул. Піярів і Личакові виладкові прохожі мали досить цікаве видовище. У загальному шпиталі помер Францішек Паливода, поляк, здається навіть бувший галерчик, міський робітник з Лисинич. Похорон мав відбутися в 5 годині. Коли небіщика перенесли до шпитальної каплиці, якісь типи просто взяли труну на плечі й винесли на вулицю. Одночасно почала збиратися велика юрба, мущин і жінок, здебільша молодих жидів і жидівок. Сформувався похід на лисинецький цвинтар. Труна їхала спершу на возі, потім несли її на плечах. Похорон католика, на якому навіть не було хреста, не то священика, та юрба здебільша жидівської публики — викликав своєрідну сензацію. На лисинецькому цвинтарі виголошено кілька вже цілком комуністичних промов, юрба тримала піднесені в гору пястуки. Видно, небіщик був у львівській комуністичній єрархії якоюсь фігурою.

РАБІН ВИЗИСКУЄ МАЛОЛІТНИХ ПРОШАКІВ.

Зловлені підчас одної облави у Львові прошаки 12-літній Давид та 8-літній Хаїм Парнеси признались, що рабін М. Штернбах висилає їх на жебри, навіть дає їм бляшану пушку. „Зароблені" цим способом гроші забирає, за те дає своїм „клієнтам" утримання та вчить їх гебрайської мови.

АРХИЕПИСКОПСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ

ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНОГО АРХИЕПИСКОПА ІОАННА ТЕОДОРОВИЧА.

4 жовтня, — Смокі Лейк, Алта.
11 жовтня, — Едмонтон, Алта.
14 жовтня — Покрова Пр. Богородиці - Ст. Джуліен, Саск.
18 жовтня, — Канора, Саск.
25 жовтня — Вінніпег в церкві Св. Михаїла.

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

ПЯТИЙ СОБОР

УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

(Із записок учасника).

(Дальше).

ТРЕТЯ СЕСІЯ СОБОРУ.

Третя сесія нарад Собору відбулася в понеділок, 8-го червня, по обіді. По отворенню нарад Собору предсідником, Впреосв. Архиепископ Іоанн прочитав привіт від о. Д. Сідлецького з Бразилії.

Між іншим о. Сідлецький пропонує, щоби Архиепископа Іоанна піднести до сану митрополита й дати йому до помочі одного епископа-вікарія. Стан Церкви в Бразилії представляється так: Є два священики й 10 парафій, що мають свої церковні будинки. Церковних громад є більше. Кожда парафія має свій окремий статут. Число вірних сягає 25,000. В Бразилії є широке поле для Рідної Церкви, але треба більше священиків. Василіяни ведуть сильну агітацію проти Української Православної Церкви, при чім послуговуються способами, що не відповідають засадам християнської церкви.

По цім слідували інші привіти.

Свящ. В. Слюзар, з Монтреалу, Канада, вітає Собор від себе й своєї парафії.

Василь Шабатура, з Пітсбургу, Па., передає привіт від себе й від урядників „Народньої Помочі".

Громада в Монессен, Па., що входить в склад так званої жуківської церкви прислала писемний привіт. Між іншим в привіті говориться: „Ми є за Автокефальною Церквою і бажаємо злуки обох церков".

Слідували інші привіти від громад та сестрицтв.

ВИБІР КОМІСІЙ.

По привітах приступлено до вибору членів ріжних комісій з таким вислідом:

Резолюційна Комісія: оо. К. Кирстюк, М. Запаринюк, Павловський, пп. Мельник з Мінеаполіс, Мін., і Т. Свистун з Філаделфії, Па.

Статутова Комісія: Впреосв. Архиепископ Іоанн, оо. Клодницький і Веселовський та пп. Н. Бецаль і Тео. Сенчук.

Пресова Комісія: Преосв. Архиепископ Іоанн, оо. Веселовський і Писар та Т. Свистун.

Судова Комісія: Склад такий самий, як і резолюційної комісії.

ЗВІТ ЧЛЕНІВ ДУХОВНОЇ КОНСИСТОРІЇ.

Прот. К. Кирстюк, як бувший голова Консисторії: Я був головою Консисторії два роки. В часі мого головування розпочався розділ в Церкві. На Україні Українську Автокефальну Православну Церкву большевики вбили. Почалися шукання за галицьким митрополитом (?). Коли я забрався з Філаделфії, на мої руки прислали свої резигнації о. Гундяк й о. Іванишин. По тім справи Консисторії перебрав в свої руки о. Владика, а я в рік пізніще мусів зрезигнувати з голови Консисторії, бо я не був в Філаделфії, а в Мінеаполіс. Я не маю архіву, отже не можу дати точного звіту. Архів забрали оо. Гундяк й Іванишин. Як хто має до мене яке питання, прошу ставити.

Т. Свистун: Пропоную, щоби запити ставити по звітах всіх голов Консисторії.

Свящ. П. Білон: По перенесенню о. Кирстюка до Мінеаполіс, 4 листопада, 1931, духівництво обрало мене головою Консисторії. Впреосвящений о. Іоанн докладно здав звіт з діяльности Церкви, отже я мало маю що додати. Я перебув головою Консисторії через три найтяжші роки з огляду на депресію. До того в дієцезії був неспокій. Деякі священики зрадили Церкву. Весь тягар праці спочивав на о. Владиці. Не дивлячися на всі трудноші й клопоти, Церква наша існує.

Ми видали млитовник „Провідник до Бога" і „Требник". Я приїздив сорок разів з Честер до Філаделфії на свій кошт. Бажаю зложити признання о. Івану Савчуку за технічний бік наших друків і видань. „Дніпро" виходило стало, хоч часто не було грошей. З часом на мене припав обовязок редактора „Дніпра".

В 1934 я склав уряд голови Консисторії та був вибраний секретарем.

Прот. В. Каськів: Я був головою Консисторії від 20 квітня 1934. Мене обрано через референдум. Дальше переповідає, як за його урядування провадилася робота, — кореспонденція тощо. Все робилося в порозумінню і за благословінням Архиепископа. Найбільше припадало роботи на літо, коли о. Владика бував в Канаді. Було багато клопотів при зміні та розміщенню священиків.

По цім о. Каськів перейшов на переговори з жуківцями. Засідання обох Консисторій відбулися в Філаделфії, Картерет, Н. Дж., і Ню Йорку. Засідання нашої Консисторії відбувалися в домі о. Владики.

Відповіди на важні листи я посилав до секретаря до підпису, а менше важні листи я сам відписував. Маємо 28 парафій і 25 священиків.

Таке урядування, як було дотепер,— непрактичне. Екзекутива Консисторії повинна бути при катедрі. Членів Консисторії повинен покликувати Архиепископ. Він відповідає за Церкву, отже повинен покликувати членів Консисторії.

Свящ. П. Білон, як секретар рекордовий: Мені нема про що говорити, бо о. Голова Консисторії дав гарний звіт. Я написав поверх 300 листів за час мого урядування, як секретар. Висилав обіжники до громад. Виїздив три рази до Ню Йорку в справі приєднання цеї громади, що в її церкві відбуваємо нині наради Собору.

Впреосв. Архиепископ Іоанн: Здає фінансовий звіт Консисторії за роки 1931—1936.

Свящ. В. Клодницький, як редактор „Дніпра" й політичний референт: Я був важко хорий, мав операцію й тому не міг виконувати своїх обовязків, як слід. Я вніс резигнацію, як редактор, і вона була принята.

Щодо політичної референтури, то я не міг нічого зробити, бо наші парафії є проти Обєднання. Одні є за стрільцями, а інші за Організацією Державного Визволення України.

Прот. К. Кирстюк: Подає до відома, що громада в Шікаґо заплатила довг за дієцезію в сумі $634.25. Ся сума малаб піти на конто дієцезіяльного фонду від громади.

Свящ. П. Білон, як редактор „Дніпра": Становище редактора занимаю від 1932 р. Становище редактора погане, трагічне, не тільки, що нема платні, але ще й свої гроші треба видавати. За 5 років і половину я видав понад 30 доларів, не рахуючи коштів подорожей. На покриття коштів я отримав $5.00.

Редактор не мав жадних журналів, ніхто не помагав матеріялами, крім о. Владики, о. Кирстюка, п. Луціва й ще кількох. В останніх часах „Дніпро" став більше популярним.

Свящ. Іван Савчук, завідатель „Дніпра": Дає фінансовий звіт видавництва, за роки 1931—1936. Додає жартом, що не виявить, кілько „Дніпро" має передплатників, щоби не довідався про це присутний на Соборі о. С. В. Савчук з Канади. Але може сказати, що „Дніпро" опирається більше на кольпортажі, тобто розпродуванню поодиноких чисел, чим на передплатах, а також на пожертвах на пресовий фонд.

Завідатель „Дніпра", крім того, що виконує обовязки пароха катедральної парафії в Філаделфії, мусить нераз також бути друкарем — „лайнотайпщиком" та складачем. Отже роботи має нераз більше, чим годен виконати.

Контрольна Комісія дає свій звіт устами о. Костюка та повідомляє, що рахунки знаходяться в порядку. Складає щиру подяку касіерeві та секретареві Консисторії, як рівнож о. І. Савчуку, завідателеві „Дніпра".

По цім проголошено павзу, а по павзі відбулися запити та завваги відносно звітів.

Т. Свистун: Робить замітку, що, як виказав фінансовий звіт, парафії дуже слабо сповняли свої фінансові зобовязання супроти дієцезії.

П. Тарас, делеґат з Ню Йорку, запитує, кілько парафій прийшло, а кілько відійшло від послідного Собору. Робить замітку, що ню-йорська парафія не прилучилася формально до Української Автокефальної Церкви в Злучених Державах Америки.

Свящ. В. Клодницький: Мусимо нині витворити, вирішити політичне лице нашої Церкви. Наші громади переводять ріжні збірки на народні цілі, але не дістають за це жадного кредиту.

Впреосв. Архиепископ Іоанн: Відповідь на питання, кілько парафій прийшло, а кілько відійшло від нашої Церкви, я дав в своїм вчорашнім звіті (тут переповідає числа). П. Тарас з Ню Йорку піндіс, що ню-йорська парафія не прилучилася формально до нашої Церкви. Це мильно. Я отримав лист від парафії, приїздив сюда в тій справі о. Клодницький та переводились інші формальности. Ця справа була добре обговорена на протязі кількох місяців, отже не можна говорити, що парафія не приєдналась формально до Церкви.

Щодо завваги о. Клодницького про збірки на народні цілі по наших парафіях та про політичне лице нашої Церкви, то справа мається так: Всі збірки повинні бути пересилані почерез канцелярію Консисторії, або бодай треба повідомити архиепископську канцелярію, де, на яку ціль та кілько грошей було зібрано, а ми давалиб це до публичного відома почерез „Дніпро". Крім того наша Церква діставалаб кредит за збірки від тих установ, для яких гроші були зібрані. Щодо політичної платформи нашої Церкви, то Церква не може мати політичної думки. В нашій Церкві в Канаді маємо членів Союза Українців Самостійників і через те другі політичні орґанізації ставляться до Церкви неґативно. В Америці вірні належать до ріжних запомогових союзів та партій — до О.Д.В.У., до гетьманців, і інших, отже не можемо сказати, що поділяємо тільки одну якусь партію. Але відношення нашої Церкви до нації ясне. Наша Церква є національна. Чоловік родиться в нації по волі Божій і націю Церква може підтримувати, а навіть мусить. Але цього не можна сказати про якусь одну політичну партію.

По цім витворилася дискусія про дієцезіяльний фонд. Участь в дискусії брало більше число делеґатів, як духовних так і світських. Дискусія вкінці звелася до того, хто більше дає на дієцезіяльний фонд — священики, чи парафії. На підставі фінансового звіту виказано, що священики більше зложили на дієцезіяльний фонд, як громади.

Впреосв. Архиепископ Іоанн, по закінченню дискусії, підносить заслуги деяких священиків, в першій мірі о. Білона, о. І. Савчука, о. Касьскова, о. Кушніра й інших. „Колиб не було коло мене тих щирих осіб, я був би нещасливий чоловік", — закінчив свою промову о. Владика.

(Дальше буде).

МОЛИТВА ВЕЛИКОЇ ЦІЛИ.

(Продовження)

Нехай прийде Царство Твоє!

Молитва Сина Божого, молитва великої цілн розкриває далі свої мрії — устремління в словах: „Нехай прийде царство Твоє!"

Ми ж молимось Богу, ми славимо Його, ми вважаємо Його своїм Життедавцем, всі ми, віруючі християне, живемо в переконанню, що ми у всьому залежимо від Бога, Він наш Творець, наш Володар. Чи не є це вже „царство Його?" Чому ж ми маємо молитись: „Нехай прийде царство Твоє"?

Запит цілковито природний і потребуючий відповіди та розяснення. Найблища відповідь, але не завершена, буде: Чи всі люде на землі знають Бога, як Отця і коряться Його волі? Ні. Коли ні, то ми віруючі маємо молитися, щоби царство Отця поширилося на всіх людей — Його дітей. Нехай прийде царство Його, царство Отця посеред Його дітей. Хоч це, по нашій думці, не є завершенням мисли „Нехай прийде царство Твоє", однак, це є необхідний процес в розумінню підготовання людства до повної реалізації цеї великої цілн: „Нехай прийде царство Твоє!" Тільки тоді, коли всі люде пізнають Бога, як їх Отця, тільки тоді, повільно може людство доходити до здійснення в повній силі значіння цих святих слів: „Нехай прийде царство Твоє!" Що ми під цим розуміємо, ми це вкажемо далі.

Слідуюча відповідь на поставлений запит може бути і часом дається така: Теперішне життя з людськими пристрастями і злочинами не може вважатися завершенним царством Божим. Не все підлягає в цім життю Божій волі, не все твориться по Божому. Думка релігійно настроєної людини мимохіть відривається від теперішнього життя з його помилками, нещастями, болями, заведеннями і брудом наших падінь. Мрія віруючої людини мимохіть хоче взнестися понад це, теперішне життя, бо вона, ця мрія, повна потягнень до життя будучого, осяяного любовію і правдою досягненого закону Божого, осяяного повною свідомістю життя з Богом і в Бозі. Така мрія має на думці будуче вічне життя, що наступить по закінченню теперішньої так турботної подорожі до Бога, тої подорожі, яку ми називаємо „життя".

Чи може бути прийняте таке пояснення слів молитви Господньої: „Нехай прийде царство Твоє"? Чи можемо ми молитися словами цими і думати: нехай скорше прийде царство Твоє, будуче, вічне царство слави Твоєї і нашої з Тобою? Нехай скорше прийде царство, де будуть здійснені Твої, Отче, обіти!

Хоч з таким поясненням можна здибатись в релігійній літературі, однак ми з ним не погоджуємось.

Ми думаємо: ми не можемо приспішувати волі Отця. Він всевідучий і Він раз на все вже положив дні і часи здійснення Його намірень. Просити о приспішення, чи не значилоб це вмішуватись в Його опреділення? Чи не значилоб це, що ми маємо брак волі у всьому положитись на всемудрість Його Божого проводу? Дух повної відданости волі Отця мусить бути в серці вруючої Йому дитини. Така дитина лише віддається волі Отця. Їй навіть і на думку не прийде своїми благаннями, часом, капризами змінювати цю волю.

Є ще й інша причина, чому ми не можемо прийняти думки, що під царством Божим мислиться царство будуче, царство слави Бога в праведному і оправданому людстві.

Ця причина слідуюча: відкриття нової доби цього цаства, це буде акт лише Божої волі. Молитва нашого Божественного Учителя має на думці перше всього волю людську і її направлення, а не волю Божу, наставлення якої опреділено раз на вічність.

„Нехай прийде царство Твоє!", це заповіт для нашої волі, для наших зусиль. Нашою волею, нашими зусиллями має це царство Отця бути зведене на землю. Ми повторимо, зведено на землю, в теперішні умови нашого життя, нашої подорожі до Отця. „Нехай прийде царство Твоє", це царство мислиться тут, в наших теперішних умовах.

Щоби будуче царство Отця, царство слави могло зреалізуватися в призначеному від Отця часі, для того і тут на землі має відбутися теж від Отця опреділений процес наближення до того царства. Лише світло може бути поєднане зі світлом. Коли будуче царство слави нами мислиться, як царство духовного світла, то це світло має засяяти ще тут, в наших умовинах подорожі до Отця. Нашій волі, нашим зусиллям дано запалити духовний світоч того світла, яке світитиме в будучому царстві слави. Це наше завдання.

„Нехай прийде царство Твоє!" Царство Кого? Царство Отця, царство Відвічного, Бесмертного Духа, Того Духа, який дав життя нашому дійсному Я, нашій душі. Ми тільки тому діти Отця-Духа, що ми самі духи. Як би ми не були духовної природи, ми не моглиб бути дітьми Отця. Ми духи, на час переходу земною стежкою, через земне життя одягнені в тимчасову одіж тіла, в тимчасову одіж матерії і оточені умовами, — витвором законів існування матерії.

Оточені цими законами життя матерії, безпомічні стати понад ними, бо дійсне наше життя, життя духа так мало розвинене в нас, ми живемо не в царстві Отця, не в царстві нам приналежнім, царстві Духа, а в царстві матерії. „Нехай прийде царство Твоє", це велика ціль нашого життя. Вона велить нам перебувати в постійнім боренню: боренню нашого духа за свобідне виявлення його дійсної природи. Його дійсна природа, його дійсне покликання ,це бути в царстві Отця, в царстві любови, правди і чистоти. Це є тяжке борення. На це борення вказував нам наш Божественний Учитель, коли говорив, що зусиллями здобувається царство Боже, лише борці, нелохитні в своїм наставленню до цілн здобувають його.

Матерія в якому не було б виді може підтримувати своє життя лише на рахунок другого життя: звірина на рахунок рослин, одна звірина на рахунок другої, чоловік, як найбільш досконала форма матерії, на рахунок всіх і всього. Закон матерії: брати, щоби жити. Закон матерії: постійна боротьба всіх проти всіх. В цім загальнім законі матерії розгадка всіх наших гріховних потягнень, розгадка, чому ми заздрісні, чому ми обманюємо, крадемо, навіть вбиваємо, чому народи проти народів повстають в крівавій різні, коли гинуть мільйони, чому кляси борються проти кляс в жорстокій непримиримій борні. Ми живемо в царстві матерії. Ми маємо релігію, ми призиваємо Бога-Духа, як свого Отця, але ще не прийшло царство Його, ми на низчім пляні життя: ми раби матерії, ми живемо її законами, ми поки що в царстві її.

Бог-Дух, наш Отець, Отець нашої духовної і дійсної природи є першо-джерело всякого життя: Він покликав його своєю всемогутністю. Він не потребує другого життя, на рахунок якого Він Сам міг би жити. Життя в Ньому Самому, Він Сам — життя. По тій причині закон Отця-Духа, царство Його, це царство любови, царство дарувань, царство мира. По тій причині символ життя Духа і в нас, оскільки воно в нас виявляється, це любов, дарування другим всього, що їм потрібно і навіть, коли приходить до конфлікту межи матерією і Духом, пожертва матерією во імя Духа. Так на дорозі життя Духа в нас, живучого в душах наших, ми маємо бути приготовані на стражданя і навіть на смерть, бо ще не прийшло царство Отця, бо ми лише є тепер революціонери проти царства матерії і як такі, часом мусимо гинути.

За діло царства Отця ми можемо гинути фізично, але така смерть не спинила Сина Божого, що вказав нам приклад, не спиняли мучеників. Вірити, стреміти і боротись за царство Отця, це значить, не лише устами, а життям самим здійснювати велику ціль нашої, від Господа отриманої молитви

НЕХАЙ ПРИЙДЕ ЦАРСТВО ТВОЄ!

Архиепископ Іоанн Теодорович.

СТУПНЕВА ПОЛЬОНІЗАЦІЯ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ПОЛЬЩІ.

Хоч православна Церква в Польщі не є властиво Церквою російською, бо в ній вірних російської народности маленька горстка, але майже ціла її вища церковна ерархія, її пресові органи, її зверхній вигляд і її дух — російські, тому слід глядіти на неї покищо як на Церкву російську, дарма, що її вірні це українці й білоруснни. Та в останніх роках цей російський характер православної Церкви в Польщі стратив багато на користь польськости. Православна Церква є цілковито узалежнена від уряду, який уживає її як знаряду до лекшого зреалізовання своєї асиміляційної політики. Російські православні ерархи зрозуміли якслід інтенцію уряду та своїми розпорядками, своєю поведінкою і загалом цілою своєю церковною політикою помагають урядови щиро чи облудно, реалізувати ті його інтенції.

І тому почалася форсовна польонізація православної Церкви. Військове духовенство в Варшаві відправляє для православних жовнірів Службу Божу по польськи, виголошуючи вже віддавна польські проповіди, на зїздах духовенства в Гродні і Вильні (при кінці минулого року) епархіяльні епископи промовляють до свого духовенства по польськи, ухвалюють резолюції говорити проповіди по польськи, навчати шкільну молодь православної релігії по польськи, що зрештою на Поліссю і Холмщині вже віддавна робиться, зїзд холмського духовенства з ославленим прот. Ф. Борецьким просить у своєї влади дозволу відправляти в польські державні свята Службу Божу по польськи, в православнім студентськім інтернаті в Варшаві виховання ведеться в польськім дусі, епископ Сава і настоятелі інакше до молоді не говорять як по польськи.

Все те вказує, що православна Церква незвичайно легко міняє „старих богів" на нових.

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

продаємо по гуртовій ціні.
Пишіть по катальоґ.

WILLIAM GROSS & CO.
322 Main St., Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кождого місяця.
Видає Українська Православна Видавнича Спілка
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

THE HERALD
Published semimonthly by the
Ukrainian Orthodox Publishing Company
Subscription per annum.
In Canada — $1.00. — Foreign — $150.

Адресуйте: — Address.
The HERALD, Box 3684, WINNIPEG, MAN.

КОМУНІСТИЧНИЙ „НАРОДНИЙ ФРОНТ"

I

Цілі „народного фронту".

Від якогось часу комуністи почали накликати українські націоналістичні та релігійні організації до творення разом з ними „народнього фронту".

Цілию народнього фронту ніби є протестаційна акція проти Польщі, Румунії та Чехословаччини, як окупантів українських земель (тільки не проти комуністичної Росії, що захопила й тримає найбільший шмат української землі) та проти фашизму в Італії, Еспанії, Німеччині, Японії, Канаді та взагалі по цілому світі.

На ділі ж дійсною цілию, про яку комуністи розуміється не говорять, є ослабити та розбити саме ті націоналістичні та релігійні організації, яких накликують до спільної акції з ними.

Інструкції про „Народний Фронт".

Що справа так маєтьси, не інакше, про це свідчить так ціла дотеперішня робота й тактика комуністів, як і їх писані інструкції, які кілька років тому видала Головна Керуюча Рада Товариства Допомоги Визвольної Роботи на Західній Україні (ТОДОВИРНАЗУ), та в яких подрібно говориться про те, як ослаблювати та розбивати націоналістичні та релігійні організації серед українців в Канаді.

Головним способом для цього має послужити власне отой народний фронт, до якого комуністи тепер так накликають та який в інструкціях називаєтьси „обєднаним фронтом".

Що говориться в інструкціях.

На початку в інструкціях, що носять заголовок **„Розгорнім ударний наступ на жовтоблакитників"**, говориться, що комуністичні „відділи й гуртки, мусять подбати про це, щоби „ розгорнути ударний наступ на жовтоблакить" з цілю вирвати „з-під її впливу та її рядів" як найбільше робітників та фармерів і так **„захитати її організації"**. Сконстатувавши, що відділи Тодовирназу „працюють і бориться проти жовтоблакиті далеко недостатньо", бо ограничуються тільки до мітингів і лекцій та ухвалення резолюцій по Робітничих Домах, чим досягають „лише тих трудящих, які вже більше чи менше симпатизують з робітниче-фармерським рухом", автори інструкцій накликають відділи та членів Тодовирназу до завзятішої боротьби проти „жовтоблакитників" та рекомендують для цього старий та добре комуністами випробований спосіб **„верчення з середини"**. Вони говорять.

„Ми мусимо досягнути своєю працею в кожній місцевости і тих неорганізованих робітників та фармерів, що ще стоять зовсім з боку від нас, і теж найактивніще працювати між тими трудящими, що находяться під впливом жовтоблакитних й церковних організацій та стоять в їхніх рядах. — Найпевніший засіб для досягнення їх — це **навязування особистих звязків з ними**. Для того треба припильнувати щоби кождий член ТОДОВИРНАЗУ активно взявся **за навязування звязків з неорганізованими трудящими та симпатиками й рядовими членами жовтоблакитних і ЦЕРКОВНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ** та обзнайомлювати їх. Але щоби таке навязування особистих звязків було успішне, то кожний районний комітет повинен дістати спис українського трудящого населення в своєму районі і приділити кожному членові ТОДОВИРНАЗУ, а теж і кожному членові наших братніх організацій певне число осіб, з якими вони повинні навязувати звязки. При тому відділи і районні комітети повинні постійно давати членам вказівки, як треба навязувати і використовувати ці звязки для нашого руху та тримати якнайповнішу контролю над цією працею".

Примір „верчення з середини".

Прекрасний примір большевицької засади „верчення з середини" бачимо в інструкції відносно тих членів націоналістичних та релігійних організацій, яких комуністам вдалося заманути до себе В ній говориться.

„Є богато випадків, коли краще, щоби освідомлений нами трудящий член жовтоблакитних організацій **не залишив їх** ..., **а ще остався там деякий час і старався вирвати з них більше робітників чи бідняцьких фармерів** (іншими словами, щоби вертів з середини). Коли саме освідомлені нами товариші повинні так поступати — це повинні вирішати керівні тіла наших відділів на місцях, бо такі речі залежать і від стійкости, свідомости та здібности самого товариша і від можливостей успішного діяння („верчення з середини") для нього в тих організаціях."

„Обєднаний" або „народний фронт".

Дальше в інструкціях говориться про потребу творення „обєднаного фронту" „з рядовиками жовтоблакитних організацій". Яке значіння комуністи надають цьому „обєднаному фронтові", видно з оцих цитатів.

„Одним з **найголовніших наших завдань**, за яке наші члени мусять негайно взятися, є будування обєднаного фронту з рядовими членами жовтоблакитних організацій. На цьому полі ми стоїмо крайне зле. Після того, як XII зізд ГУРФ.Ім визначив лінію праці між рядовим членством жовтоблакитних організацій, положення значно покращало. Але **найважнішої форми поборювання жовтоблакитних організацій, себто творення обєднаного фронту** з їхніми рядовиками, в нас майже ще не започатковано. Будування обєднаного фронту є **найголовнішою формою** масової роботи. Ця форма праці **є дуже складна** та вимагає пильного вивчення. І за таке вивчення тактики обєднаного фронту ми мусимо негайно взятися".

„Тактика обєднаного фронту".

Ось яку „тактику обєднаного фронту" большевицькі лідери пропонують:

„Наша тактика на цьому полі мусить бути **якнайживучіша і найгнучкіша**, та мусить вміти строго придержуватися класової революційної лінії, **змінятися відповідно до складу обставин.**"

Іншими словами, тактика хитрости, підступу, обману, крутійства.

Большевицька „тактика обєднаного фронту" між іншим вимагає, щоби поширювати недовіря між членами і націоналістичних та релігійних організацій до їх проводу, при тім самий провід треба „як найрішучіше поборювати та демаскувати".

Дуже підлі й нікчемні засади „тактики обєднаного фронту" у відношенню до релігійного питання. Ось вони:

„Головними чинниками (що стримують членів націоналістичних та релігійних організацій від спільних виступів з большевиками. Ред.) **є релігійне** й політичне переконання. Отже тому при застосованні тактики обєднаного фронту не тільки не можна вимагати ніяких заяв відносно політичних чи релігійних переконань **бо це тільки відштовхувало би цих класово несвідомих та задурманених попами й панками** трудящих. Навпаки треба ясно **заявляти, що ми не зобовязуємо їх ні до залишення їхніх релігійних** чи політичних переконань, ні організаційної приналежности, а тільки кличемо до обєднаної боротьби за спільне домагання."

На перший погляд виглядалоб, що большевики, накликуючи членів релігійних організацій до обєднаного фронту, зовсім не мають на думці нарушувати їх релігійних переконань. Але на ділі справа маєтьси інакше. А саме:

„Чи говорячи їм, що ми не зобовязуємо їх до залишення їхніх релігійних і політичних переконань ми не звязуємо собі рук в лінії поборювання цього **дурману**, яким оплутано голови трудящих? **Зовсім ні.** Ми не зобовязуємо їх до залишення вчинків, себто даємо їм вільну руку робити так, або інакше. **А це вже нашим обовязком** освідомляти їх в ході спільної боротьби так, **щоби вони були з нами, а не з жовтоблакитниками.**"

Взагалі „тактика обєднаного фронту" відносно релігійного питання є наскрізь підступна, повна обману й підлоти. В уступі, що носить заголовок **„Застосовуйте правильну тактику в поборюванні релігійного дурману"**, читаємо:

„... Дуже слабим місцем в підході багатьох наших членів до рядовиків жовтоблакитних організацій є намагання чіпатись зразу до релігії. **Проти релігії, як одного з наймогутніших ідеольогічних засобів капіталу**, при помочі якого він підтримує свій гнет, визиск і виголоджування трудящих мас, **нам треба боротися з усією** рішучістю. Але цю боротьбу треба вести вміло, тактично, бо релігійні люде дуже вразливі і їх дуже легко можна відштовхнути від себе. Коли робітник чи бідняцький фармер ще стоїть зовсім з боку від нас, або є й членом церковної організації, то приближування його до революційного руху треба почнити **не з релігійного** боку, а від втягнення його до боротьби за його негайні щоденні потреби.

„Коли це нам вдасться, то тоді вже в часі боротьби треба вміло показати такому релігійному трудящому, що **релігія разом з усіма попами й церквами допомагає капіталістам гнобити й винищувати, й виголоднювати його та підтримувати цілу драпіжну капіталістичну систему**, і науково пояснити йому походження та суть релігії. Як ми так будемо поступати, **то напевно вирвемо тисячі трудящих з релігійного ДУРМАНУ і різних націоналістичних та церковних** організацій і приєднаємо до нашого революційного руху".

Повище наведені цитати ясно показують, в яких цілях большевики накликують членів націоналістичних та церковних організацій до „народного фронту". Вони в цей спосіб хочуть ослабити та розбити релігійні та націоналістичні організації, а на їх місце збудувати свої комуністичні.

ЦІННІ ПАМЯТКИ КНЯЖОГО ГАЛИЧА.

Славний княжий город Галич був за княжих часів величавим містом. А сьогодня він маленьким, навіть не повітовим місточком. Наче щось силою спиняє його розвиток.

Не так було тому 700 й 800 років. Тоді він пишався величавими церквами, монастирями, палатами й крамницями. Купці з далеких країн приїздили з краму та по закупи. Про велич княжого Галича свідчать багаті розкопи, що їх провадять вчені по довколичних селах.

Старинне місто Галич сягало далеко поза села Залукву, Крилос, до Болшовець. Найбільше розкопок знаходиться в Крилосі.

Ось знову натрапили на величаві руїни. Кажуть, що це руїна найстаршої церкви в Галичині, здається тієї, що в ній похоронено славного галицького князя Ярослава Осмомисла, що помер в 1187 році.

Дальші розкопки будуть переводити наступної весни. Може найдуть й саму домовину славного князя.

ЛАТИНІЗАЦІЯ ВОЛИНІ.

В останньому 10-літті створено в латинській луцькій дієцезії 72 нові парохи латинського обряду. Всеж таки цього великого числа поликам за мало і в цьому році вони організують пять нових парохій: Пересна, Іванова Долина, Осова, Хиноч і Нове Гнєзно. Заходяться коло цього польські осадники, а властиво бувші польські військові старшини, що осели на Волині.

„ВІСТНИК" є хлібом душі кождого православного Українця. Але, щоби він міг стало і на час виходити — треба, щоби його читачі не залягали з передплатою!
А як Ваша передплата?

ЖИТТЯ Й СТРАЖДАННЯ СВЯТИХ ЄВАНГЕЛИСТІВ.

ЄВАНГЕЛИСТ ІВАН БОГОСЛОВ.

Взявши Івана з Прохором, вони одвели їх на корабель і поплили. В один день, як плили, сіли царські урядники обідати і, маючи багато їжі та питва, розвеселились. Один з їхніх юнаків, граючись, упав з корабля в море і втопився. Тоді вмісто веселощів та радости, вони почали плакати, бо не могли нічим допомогти пропавшому. Дуже сильно плакав батько того юнака, який був на цім кораблі; він хотів кинутися в море, але був затриманий другими. Знаючи, що Іван має силу творити чудеса, всі почали його сильно просити про поміч. Він же спитав кожного із них, кого хто почитає Бога. Один сказав: Аполона, другий — Зевса, третій — Геркулеса, інші — Ескулапа, а ще інші — Артемиду Ефеську. І сказав їм Іван: „Скільки богів маєте ви, і не можуть вони спасти одного потопаючого чоловіка!" І почав щиро з слізьми молитися Богу. Зараз же море почало хвилюватися, і одна хвиля, піднявшись до корабля, викинула юнака живим до ніг Іванових. Побачивши це, всі дивувалися, що юнак спасся. Івана стали сильно поважати і зняли з нього залізні ланцюги.

Одного разу в годині пятій почалась на морі велика буря, і всі почали кричати, думаючи, що погибнуть, бо корабель почав тріщати. Тоді всі закричали до Івана, прохаючи, щоб він поміг їм і вимолив у свого Бога спасіння від погибелі. Наказавши їм мовчати, святий почав молитися, і буря зараз перестала, і настала велика тиша. Один воїн тяжко страждав на шлунок і уже умирав: його апостол зробив здоровим. Не стало води на кораблі, і багато від жаги стало гибати.

Святий Іван сказав Прохорови: „Налий посуду морською водою", і коли посуда була повна, він сказав: „Во імя Ісуса Христа черпайте і пийте!" Почерпнувши, пізнали, що вода солодка, і, напившись, вдячили. Бачучи такі чудеса, попутчики Іванові охрестилися і хотіли пустити Івана на волю. Але він сам умовив їх відвести його до призначеного йому місця.

Приїхавши до острова Патмоса, вони віддали ігемонові послання. Мирон же, тесть ігемонів, взяв Івана і Прохора до своєї хати. У Мирона був старший син, Аполонид, в котрому був нечистий дух, який пророкував і вгадував будуче, і всі вважали Аполонида за пророка. В той час, як Іван входив до хати Миронової, Аполонид зараз зник; він втік до другого міста, боячись, щоб Іван не вигнав з нього нечистого. Коли ж в господі Мироновій почали плакати за Аполонидом, то надійшла від нього звістка, що його вигнав з дому своїми чарами Іван, і що він не повернеться до тої пори, поки Іван не погибне. Прочитавши Мирон звістку, пішов до зятя свого ігемона і оповістив йому, що сталося. Ігемон же, схопивши Івана, хотів кинути його звірям. Але Іван просив ігемона, щоб він підождав трохи і дозволив йому післати ученика свого до Аполонида, обіцяючи повернути його до дому. Ігемон дозволив післати ученика, але самого Івана, звязавши двома ланцюгами, посадив до вязниці. І пішов Прохор до Аполонида з Івановим листом, в котрому написано було так: „Я, Іван, апостол Ісуса Христа, Сина Божого, пророкуючому духові, що міститься в Аполонидові, наказую менем Отця і Сина і Святого Духа: вийди із творіння Божого і більш ніколи не входь в нього, але будь один за межами цього острова, в місцях безводних, а не між людьми".

Коли Прохор прийшов до Аполонида з таким листом, діявол зараз же вийшов з нього. До Аполонида вернувся розум і, ніби прокинувшись від сну, він увійшов за Прохором назад до свого міста. Але не зараз він увійшов до своєї хати, а спершу подався у вязницю до Івана і, припавши до ніг його, дякував йому за збавлення від нечистого духа. Дізнавшись про поворот Аполинида батьки, брати та сестри його, всі вібрались і радувались, а Івана було звільнено з вязниці.

Іван відкривши уста, научав їх віри в Господа нашого Ісуса Христа. І увірував Мирон, жінка і діти його; всі вони охрестилися, і була велика радість в оселі Мироновій. Опісля ж і жінка ігемона Хризиппа, котра приходилась дочкою Миронові, прийняла святе хрещення разом з своїм сином і всіми своїми слугами, за нею охрестився і чоловік її Лаврентій, ігемон того острову, залишивши свою посаду, щоб вільніщим бути для служби Господеві.

І залишавсь Іван з Прохором в оселі Мироновій три роки, проповідуючи слово Боже. Тут сотворив він силою Ісуса Христа багато ознак та чудес. сціляв недужих, проганяв бісів; храм Аполонів по одному його слову розвалився і багатьох він навернув до віри в Христа і охрестив.

Був у стороні тій один волхв, на імя Кинопс, який жив в пустині. Через те, що він зявлявся як мара, всі мешканці острова мали його за бога. Жреці ж Аполонові, обурені на Івана за те, що він руйнував храм Аполонів і за те, що він всіх людей навернув до Христа, прийшли до Кинопса і скаржилися йому на апостола Христового, благаючи його, пімститися за безчестя їх богів. Кинопс проте не захотів іти сам до міста, бо багато років мешкав, не виходячи нікуди. Але громадяне ще частіше стали ходити до нього з тим же проханням. Тоді він обіцяв післати до Миронової оселі нечистого духа, взявши душу Іванову і передати її на вічний суд.

Прийшовши до хати Миронової, біс став на тому місці, де був Іван. Іван же побачивши діявола, сказав йому: „В Імя Христове наказую тобі не сходити з цього місця до того часу, поки ти не скажеш мені, з якою метою ти прийшов сюди до мене." Звязаний словом Івановим, діявол став нерухомо і сказав Іванові: „Жреці Аполонові прийшли до Кинопса і благали його, щоб він прийшов до міста і навів на тебе смерть, але він не захотів, кажучи. багато літ я живу на одному місці, нікуди не виходячи, стану ж я турбувати себе через чоловіка нікчемного і поганого? Ідіть своєю дорогою, а ранком я пішлю свого духа і візьме він душу його і принесе до мене, і я віддам її на вічний суд". І сказав Іван діяволові: „Чи посилав він тебе коли-небудь взяти людську душу і принести йому?" Діявол відповів: „Вся сила сатани є в ньому, і він має згоду з нашими князями, а ми з ним, і Кинопс слухає нас, і ми його". Тоді Іван сказав „Я апостол Ісуса Христа наказую тобі, злий душе, не входити до мешкань людських і не вертатися до Кинопса, а вийти з цього острова на муку". І зараз діявол втік з острова.

Кинопс же, бачучи, що дух не повернувся, післав другого, але і з тим теж сталося. І ще двох темних князів післав він; одному наказав ввійти до Івана в хату, а другому стояти на дворі, щоб принести йому відповідь. Той діявол, який увійшов до Івана, потерпів те ж, що і попередні, а той, що стояв на дворі, побачивши нещасти, яке трапилося з його приятелем, кинувся до Кинопса і розказав йому про те, що було. І розсердився сильно Кинопс, і взявши з собою багато нечистої сили, прийшов до міста. Все місто зраділо, побачивши Кинопса і всі приходили і клялися йому. Знайшовши Івана, котрий научав нарід, Кинопс розярився і сказав людям:

„Люде сліпі! ви заблудилися з правдивої дороги; послухайте мене! Коли Іван є правдивий, і все, що він каже, є правдою, то нехай він побалакає зі мною і зробить таке ж чудо, як я зроблю, і ви побачите, хто з нас є більшим, чи Іван, чи я. Коли він буде сильнішим за мене, то тоді я повірю його словам і ділам". І сказав Кинопс одному юнакові: „Юначе! чи житвий твій батько?" Він же відповів, що помер. І спитав Кинопс: „Якою смертю?" Той відповів. „Він був моряком, і коли корабель розбився, він загинув в морі". І сказав Кинопс Іванові: Тепер, Іване, покажи силу твою, щоб ми повірили словам твоїм: нехай батько його стане живим". Іван відповів. „Не післав мене Христос мертвих витягати з моря, але научити люде, котрі заблудилися". І сказав Кинопс всьому народові: „Хоч тепер повірте мені, що Іван є лестивець і обманює вас; візьміть його і тримайте доти, поки я не приведу юнакові батька його живим". Вони взяли Івана, а Кинопс простяг руки і ударив ними по воді. Коли почувся в морі гуркіт, всі перелякалися, а Кинопс став невидимим. І всі закричали. „Славний ти, Кинопсе!" І от вийшов Кинопс з моря, тримаючи, як казав, батька юнакового. Всі дивувалися. І спитав Кинопс: „Це твій батько?" — „Так, пане", — відповів юнак.

Тоді нарід впав до ніг Кинопса і хотів вбити Івана. Але Кинопс наказав їм не робити того, кажучи: „Як побачите ще більше, ніж це, то тоді замучте його". Потім призвав другого чоловіка і спитав: „Чи мав ти сина?" Той відповів: „Так, пане, мав, але хтось з зависти убив його". І зараз покликав Кинопс голосно, називаючи імя убивця і убитого, і обидва стали перед ним. І запитав Кинопс в Івана: „Дивуєшся ти, Іване? Святий відповів: „Ні, я сьому не дивуюсь". Кинопс сказав: „Ще більше побачиш і тоді дивуватимешся і не помреш, поки не злякаєшся мого знамени". І відповів Іван Кинопсові: „Знамена твої скоро щезнуть".

Почувши такі слова нарід кинувся на Івана і бив його, поки не подумав, що він помер. І сказав Кинопс людям: „Залишіть його без похорону, нехай птахи розклюють його". І вони, радуючись разом з Кинопсом, пішли від місця того. Однак вони скоро дочули, що Іван поучує нарід на тому місці, де побивали камінням злочинців. Кинопс призвав діявола, через котрого робив чари, і, прийшовши до того місця, казав Іванові: „Я хочу тобі зробити ще більший сором, для того і залишив тебе живим. Прийди на пісчаний морський беріг. Там ти побачиш славу мою, і стане тобі соромно". Провожали його три діяволи, котрих нарід уважав за людей, яких Кинопс воскресив із мертвих. Кинопс сильно заплескав руками своїми, кинувся в море і став для всіх невидимим.

„Славний ти, Кинопсе", — закричали люде — „і нема іншого більшого, ніж ти". Іван наказав діяволам, котрі стояли в образі людському, не відходити від нього. І помолився він Господеві, щоб Кинопс більше не вийшов з води, але остався на морському дні, як давний оканяний фараон. А діяволам тим, котрих нарід уважав за людей, які воскресли із мертвих, Іван сказав: „Во імя Ісуса Христа, роспятого і в третій день воскресшого із мертвих, згиньте з цього острова", і вони зараз же счезли.

(Закінчення буде).

ВАЖНІЙШІ ПРАВИЛА ЕТИКЕТИ.

I. Вага доброї поведінки.

Під етикетою розуміємо правила й форми поведінки в товаристві.

Каже українська пословиця: „Як тя бачуть, так тя пишуть". Це значить, що люди судять нас в першій мірі по нашій поведінці, одягу ітп. Отже кожна людина, тимбільше інтелігентна мусить вважати, щоби її поведінка відповідала принятим засадам етикети. Це не є така маловажна справа, як на перший погляд моглоб виглядати. Можнаб навести багато примірів, що люди, — навіть з високою освітою та великими здібностями, — не мають успіху в життю чи в своїй професії **головно через свою грубу поведінку та необтесаність.** Ще більше примірів можнаб навести на доказ, що такі „необтесані" одиниці майже ніколи не тішаться повагою та популярністю серед своїх кругів.

II. Як поводитися коло стола.

Мабуть нігде так часто й так тяжко не грішимо проти доброго тону, як при столі. Питання доброї поведінки при столі є тим важнійше, що ми майже все їмо в присутности або в товаристві других людей, отже ходить про те, щоб ми своїм поведенням при столі не наражали себе на критику, насміхи а то й обриждення. В виду цього треба мати на увазі слідуюче:

1. При столі сидіти просто, не вивертатися в кріслі, ані не закидати рамен на поруча крісла. В часі їди не „лягати" на стіл, тільки легко над ним похилитися.

2. Не спиратися ліктями на стіл. Коли руки не заняті вилками, ножом чи ложкою, тримати їх не на столі, а при собі, на колінах. Це саме відноситься до другої руки, коли їмо тільки одною рукою.

3. Чекаючи на першу чи наступну страву, **не бавитися ножем чи вилками, не робити „коників" з хліба та не бавитися окрушинами з хліба.**

4. Ноги тримати при собі, коло крісла, й не закидати одної на другу.

5. Зупу та взагалі рідкі страви їсться так, що прикладається до уст бік ложки, а не кінець її, при чому не вкладається цілої ложки до уст. Рідку страву набирається ложкою **від себе**, а не до себе; не похиляти миски в ціли зачерпення послідної краплі зупи; **не дути** на гарячу зупу чи яку іншу страву.

6. Не набирати страви повну ложку так, що несучи ложку до уст, страва виливається. Не **колотити** страви ложкою в мисці. Це саме відноситься до кави чи чаю. — **Не мачати хліб в зупу чи каву, як рівнож не кришити до них хліба. Не виливати каву чи чай до мищинки, щоби прохолодити.**

7. **Не сорбати!** — Сорбання належить до найпоганіщих звичок. Хто навчився сорбати гарячу страву, сорбає і зимну — навіть воду з ледом! Це дуже неестетична звичка й треба її вистерігатися.

8. **Не цьмакати!** — Цьмакання таке неестетичне, як і сорбання.

9. При їдженню мяса краяти його по малому кусникові (не величини підошви) й вкладати до уст вилками, тримаючи вилка в лівій руці, а ніж в правій, при чому кінці вилок мають бути звернені вдолину, а не догори. Є принятий ще такий спосіб: відкраявши кусник мяса, кладемо ніж на тарілку з правого боку, беремо вилка в праву руку й несемо ними мясо до уст. Але ні в першім, ні в другім випадку не можна краяти на кусні всього мяса зараз. — Коли їмо такі страви, приміром рибу, то їх не треба краяти, то ніж кладемо на тарілку з правого боку та їмо тільки вилками, тримаючи їх в правій руці.

10. **Не їсти ножем** — то є, — не нести ножем страви до уст. Ця звичка така негарна, як сорбання та цьмакання.

11. Не накопичувати страви на полумиску. Краще взяти другий раз. Не брати за багато потрави на вилки чи ложку, та не набирати за багато в рот.

12. Не пити воду, чай чи каву, коли в роті є потрава. Також тоді не говорити.

13. Не витирати миски хлібом.

14. „Не їздити нікому поперед вікна"! Значить, не досягати самому хліб, масло, сіль ітп., а просити, щоб подали.

15. В гостях треба їсти таку потраву, як подадуть, хоч би вона й не зовсім відповідала нашому смакові.

16. Не можна мастити маслом цілої грінки хліба зараз. Треба грінку розломити (не краяти ножем) на два або більше кусів й мастити кожний кусок в міру потреби, отже не всі нараз. Хліб ломимо на кусні прилично, над полумиском, а не роздираємо його, „як пси діда".

17. Скінчивши їсти, не складаємо начиння на купу. Хай кожда посудина, — полумисок, горнятко й т. п., — остає на своїм місці. Рівнож, — скінчивши їсти, — не перехрещуємо ножа й вилок на полумиску. Вилки кладемо з лівого, а ніж з правого боку на полумиску.

18. Серветки не закладати під бороду, ані за ґузик від камізельки, а розпростерти (вдвоє) на колінах.

19. Під ніяким услівям **не вживати зубочистки при столі.**

20. В гостях не можна курити при столі, хіба що господар або господиня до цього попросять.

21. Не видувати носа при столі. А коли зайде для цього конечна потреба, то робити це прилично, а не греміти, мов труба ерихонська.

22. Ще раз: **Не сорбати! Не цьмакати! Не їсти ножем! Не вживати при столі зубочистки!**

III. Одяг.

1. „Сут" повинен все бути чистий, без плям та спрасований, головно сподні.

2. Сорочка й ковнірець мусять бути все чисті. Головну увагу треба звертати на рукавники (кінці рукавів): коли рукавники нечисті, сорочку треба змінити, навіть коли б інші її части були чисті.

3. Хусточки до носа мусять бути завжди чисті.

4. Черевики мусять бути кождого дня чищені, „пошварцовані".

IV. Особиста чистота.

1. Білизну часто змінювати (по купелі обовязково); це повинні мати на увазі головно ті, що потяться.

2. Особливу увагу треба звертати на ноги: часто мити й змінювати скарпетки (панчохи). Як чиї ноги потяться, треба мити їх кождого дня й кождого дня міняти панчохи.

3. Часто купатися, — під ніяким зглядом не менше, як раз на тиждень. Хто потиться, повинен приймати купіль що другий-третий день, а то й кожного дня.

4. Бритися (голитися) треба кождого дня рано. Тільки хто має особливо слабий заріст може бритися що другий день. Але під ніяким услівям рідше.

5. Зуби чистити рано й вечер.

„ДНІПРО"
Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.
Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштує на рік $2.00
Передплату висилати на адресу:
"DNIPRO"
1881 Germantown Ave., Philadelphia, Pa

ОБМОВА.

Обмова приналежить до хиб найбільш росповсюджених і до найбільш шкідливих для щастя чесних людей. Можна без прибільшення сказати, що іноді пряме вбивство слідує признати менш жорстоким злочином, ніж росповсюдження обмови, наклепу, які розростаються все більше і більше, і кінчаються тим, що вбивають назавжди нашу честь і щастя. Як що в душогубстві і крадіжі ми вбачаємо в людині свояцтво тигра і мавпи, то ці прогрішення вказують на ще більш жахливу подібність з ними. Вони, на підставі святого письма прирівнюють чоловіка до діявола. Спаситель сказав обмовцям фарисеям, що називали Його обманником: „Ви від отця вашого діявола, і хотіння отця вашого хочете чинити; він був душогубець із початку і не стоїть у правді, бо правди нема в ньому. Коли він говорить неправду, зі свого говорить, бо він лжець і отець неправди. (Ів. 8, 44).

Так, обман, поговір, наклеп коїть велике зло! Ці верна, що так рясно розкидаються що-дня, безмірно плодючі. Їм, як зернам кропиви не треба виробленого ґрунту. Як і все дурне, вони росповсюджуються незвичайно хутко. Спочатку слабий бриніючий згук дзюркочить і шепче, і росповсюджує свою отрую. Та ось вітрець підхоплює її і вона проходить в ваше вухо. Зло зроблено, воно пускає коріння... і росте все більш і більш. І несподівано ви бачите, що воно, подібно великому звірю, підіймає свою голову, шипить і надувається, і на ваших очах становиться дивоглядним.

Наклеп може знищити навіть саме міцне побратимство. І все це так підлесливо робить він, що ми навіть не в силах і помітити. А скільки загинуло родин, що служили вразком для багатьох! А скільки пострадало і загинуло наших провідників ізза наклепу, обмови, — Скільки товариств, громад церков підупало завдяки наклепу! А на нашу Рідну Церкву чого тільки ріжні обмовці, поклепники не наговорили!...

Ось тому Господь і осуджує обмову і називає душогубцем її праотця роду-діявола, саме імя якого значить „обмовець".

Хто має вуха, нехай слухає!..

ЧИЯ КНИЖКА?

Синок завважав, що одна книжка лежала завжди на однім і тім самім місці і ніхто її ніколи не рухав. Дивно йому було, що тато і мама читали й переглядали ріжні книжки, а на ту навіть не звертали уваги.

Одного разу взяв її, оглянув зі всіх боків й каже:

— Мамо, що це за книжка?

— То Біблія.

— А чия вона?

— То Божа книжка, бо в ній пишеться про Бога.

— Ага, то я вже знаю, чого ви її не читаєте, — каже синок. — Ви не рухаєте того, що до вас не належить.

ВІД СОВІСТИ НЕ ВТЕЧЕШ.

Подорожний, їдучи дорогою знайшов мошонку з грішми, яку віддав поліції. Його приятель висміяв його за це, кажучи:

— Який ти безумний! Чому не затримав гроші собі? Чей же ніхто не знав, що ти знайшов їх.

— Ти помиляєщся, — відповів чесний чоловік. — Знав Бог, якого я боюся, і моя совість, яка не далаб мені спокою й осудилаб.

НЕ ХОТІВ БУТИ ЧЛЕНОМ, БО ХТОСЬ НЕ Є.

Прийшов я минувшої неділі з Богослуження до дому, пообідав, взяв книжечку „Розбійник Іван Пушкар" тай почав читати. Скажу по щирости, що дуже люблю читати оповідання нашого визначного на американськім континенті повістяра Дм. Тягнигоре. Чоловік так поринає в ті часи й місця, які в оповіданню згадуються.

Почали гавкати собаки. Дивлюся. — Іде кум Сивовус.

Увійшов Сивовус до хати та привитав словом Божим — „Слава Ісусу Христу".

— Слава на віки, — відповів я. — Як ваше здоровля куме, та що там цікавого чувати?

— Дякую за питання. Я хотів ще в рані зайти до вас, але думав, що підете до церкви. Чи може не ходили?

— Ходив. Якже би то лицювало для християнина сидіти дома, коли правиться Богослуження, і то лише раз в місяць? Але здається я не бачив вас у церкві?

— Та я, знаєте, не мав як, через деякі домашні причини. По друге, і не такий я здоровий..

— Та як так? — питаю Сивовуса. — До мене хотіли зрана прийти, а до церкви не здорові, та домашні обставини не позволяють? Гай, гай, милий Боже, всякі знаходяться причини, щоби не піти на Богослуження. Той не виспався, той не здоров'ий, інший має десь їхати, тому домашні обставини на перешкоді.

Даруйте, куме, за такий острий вислів, але так нераз буває..

Сивовус не відповів нічого, тільки каже: — Прийшов я до вас з одною справою. Чи ви би для мене чогось не зробили..

— Говоріть, коли буде в моїй силі, то зроблю.

— Не знаю, як би то почати. Зачну хіба від цього: Вже через довший час не бачив я ваших дописів у „Вістнику". Думав — певно вже не маєте про що писати. А може вже стратили охоту й стали байдужі, як о це я. Тепер знова побачив, що ви почали писати, тай подумав: піду, нехай і від мене щось напише.

— Причиною, що я не писав через якийсь час, не було ні одно, ні друге; що ви кажете. Не писав, бо моє здоровля поза щоденною роботою не позволяло мені ще й написання. А писати є про що. Справа Рідної Церкви як була для мене поважною і дорогою, так і є; Церква — це-ж першорядна справа в життю людини, бо що-ж може бути важніше від духового питання? А про що ви дальше хотіли говорити?

— Сам не знаю, як висказатися. Ви знаєте, я є членом Рідної Церкви, але дальше не думаю бути.

— А то чому? З яких причин? Може чим невдоволені, чи що?

— А чому Федір Яблінка не є членом?

— При чімже тут питання, чи він є членом, чи ні?

— Бо він учитель, отже він скорше повинен належати до церкви, навіть як я.

— Хіба-ж що, що він учитель? Чи він, як учитель, не може робити помилок? Він така-людина, як і ви або я. А до того він далеко молодший за вас, то йому із цьої причини можна простити, що не є членом.

— Може так, а може й ні. Він учитель, то повинен давати добрий примір другим, а особливо молодшим і стати членом церкви, а не стояти на боці.

— Алеж прошу вас, возьміть і цей бік справи: він лише недавно прийшов до нашої місцевости, і не є запевнений, чи він навіть до року, а може лише до півроку остоїть на місці. Ви знаєте, що як будьчим людям не вгодить, так вже його нема. — Мусить іти в другу місцевість. А по другому, він ще молодий, недавно що лише оженився, можливо йому і не прийшло це на гадку; — колиб йому хтось про це припімнув ..

— А чому є учителі, що хоч і самотні, а коли приходять учителювати, так зараз вписуються в члени церковної громади і сповняють всі членські обовязки?

— Ну, розуміється, учителі є ріжної вдачі. Є між ними і такі, що треба їм пригадувати про народні обовязки.

— То скажіть ви йому самі, або хай хтось з зарялу скаже. Бо я не погоджуюся, щоби учитель. чи хто там, жив в нашій місцевості і не був членом церкви. Коли він вірить в церкву, то повинен бути її членом, а не лише приклонником, чи симпатиком

— Може в дечім ви і маєте рацію, цього вам не перечу. Але до цеї справи треба ставитися розумно, холоднокровно і вона може наладнатися й без того, щоби ви аж мали виступати із членів церковної громади. Нам треба розуміти, що наші люди без ріжниці, чи посідають вищу науку, чи ні, в організаційних справах є, так би сказати, тою малою дитиною, що береться лише ходити. Колиб так весь український загал зрозумів силу організації, силу церкви в народному життю, то сьогодня ніхто самопас не ходивби, всі належалиб до одної, чи другої організації. Рідна Церква тоді в двоє, чи навіть в десятеро зрослаб своїм членством, тодіб і другі народи числилися з нами. Але заки прийде до то того, ті, що вже є членами, не повинні опускати рук і бути задоволені, що бодай вони є на правій дорозі. Не можна ставати байдужим до справи лише тому, що хтось другий до неї так ставиться. Треба працювати й не ждати праці, поки і тих других не переконається, та не притягнеться їх до організації. Возьмім ще й таке: В Старім Краю, хочби і в Галичині, наш нарід хоч і належав до церкви, ходив що неділі й свята на Богослуження, але священиком він не дуже клопотався, бо там тим клопоталася держава чи хто другий. На утримання священика платилося при податку, чи як там. Маю на думці часи кільканадцять років тому назад. Тут в Канаді справа церковна мається цілком інакше і весь обовязок її утримання спадає на членів і лише на членів. Коли вони про церкву не подбають, то ніхто другий не подбає.

— Але я все таки стою при своїм — почав лагідніше говорити Сивовус — що учитель, чи хто другий, що посідає вищу школу, повинен перший інтересуватися громадськими справами. Бо він має ліпше підготовання і є більше очитаний, бодай я так розумію. Отже ще раз кажу, що як Яблінка не впишеться в члени, то і я не думаю...

— Куме Сивовус! Коли ви вписуєтеся до якоїсь організації, то чи лише тому, що хтось там вже є членом? Чи може тому, що ви погоджуєтеся з роботою тої організації? Друге, — що ви ставите в організації вище, ідею, яку організація заступає, чи якогось члена? Думаю, що в організації головною річею є її ідея, ціль і змагання, а не те, хто є, а кого нема між членами. Скажім, що котрийсь з ваших братів перестав інтересуватися своїми старенькими родичами, то чи й ви би таке робили?

— Ні! Я такого не зробив би, я знаю що вони є мої родичі, і без огляду на те, чи другий брат буде їх шанувати й поважати, чи ні, я їх шаную. На це я маю свій розум.

— Те саме ви повинні і в цім випадку зробити. Як вважаєте, що діло Рідної Церкви є добре, гарне і святе, ви повинні оставати її членом і на далі.

— Можливо, що я і помиляюся, коли думав перестати бути членом — каже по надумі Сивовус. — Але ви з Яблінкою бодай поговоріть о цім ділі, коли не думаєте про це писати.

На цім ми розійшлися.

Любенко.

ВІДЧИТ ПРО ЦЕРКВУ.

(Віндзор, Онт.)

Відчит, на тему: „Історія Української Церкви в Канаді", виголосив Всеч. о. Д. Д. Лещишин, дня 10 вересня в домі Т-ва „Просвіти".

Відчит надзвичайно інтересний, цікавий і цінний! В півтора годинній своїй промові, шановний бесідник доказав історичними і теперішними фактами, що тільки наша рідна Українська Православна Церква служить своїому народові, та дбає про його культурно-національний розвиток. Доказав коли, в який спосіб і чому наступив розкол між церквою східною а західною. Хто був першим офіційним християнином на Україні. Хто і в який спосіб причинився до унії та заснування гр. кат. церкви в Галичині. Що зробив митрополит Балабан, Терлецький і Потій та хто вони були. Що зробив Володимир Великий, гетьман Сагайдачний, Хмельницький і т. п. В який спосіб Москва знищила Укр. Прав. Церкву, та підчинила її під православну російську церкву.

Що робить доброго для українського народу теперішний митрополит Шептицький, епископ Хомишин і Коцииловський? Що доброго зробив для української еміґрації в Канаді епископ Будка і хто є, та що робить теперішній епископ Ладика? Чи існує офіційно гр. кат. церква в Канаді і хто нею править? Що зробили доброго для українців польські, бельгійські та французькі ніни, а також російські чи румунські батюшки? Що спонукало свідоміших українців до відновлення Укр. Греко-Православної Церкви в Канаді? В яких обставинах мусіли вони працювати на початку відновлення тієї церкви, коли в 1918 р. була тільки одна громада, в 1919 шість, 1920—13, 1921—15, 1922 — 17, в 1923 —22, а сьогодні є 187 громад, з того більшість мають свої власні церкви. І це все зроблено завдяки чорним фермерським рукам.

Підчас останньої статистики, записали себе 54,000 українців до Укр. Греко-Православної Церкви. Одначе ми не сміємо тим вдоволитись! Нашим святим народнім обовязком є, безустанно працювати над розвоєм нашої Рідної Церкви. На кожному кроці, при кожній нагоді, пригадувати нашим братам, з під московської румунської і римської церкви, де вони опинились? Куди їм дорога? Чиї вони сини, яких батьків діти? Ким і за що закуті? Ми мусимо бути тими апостолами і працювати для добра нашого поневоленого українського народу і для добра нашої дорогої батьківщини, щоб звільнити її із ворожих кайдан і створити велику, сильну, від нікого незалежну, самостійну українську державу.

По відчиті було кілька запитів, на які Всеч. о. Д. Д. Лещишин кожному відповів як найкраще, доказуючи фактами та історичними датами і т.д.

Від себе скажу, що таких відчитів потрібно нашому народові як найбільше і як найчастіше. Жаль тільки, що ми мало інтересуємось такими відчитами. Колиб до нас приїхав так приміром якийсь комедіянт, чи ворожбит, якийнебудь „Алі-баба", до того щоб була ще 16 ґальонова барилка, а то ми біглиб стрімголов, щоб скорше місце захопити, але на відчит, попа слухати, та де там, що він там буде мені говорити про якесь пекло чи небо, я вже давно скінчив з чорноризниками і т. д.

Український народе! Схаменися! Коли тебе доля, чи не доля вигнала з рідної, але невольної землі, коли ти опинився в свобідній, демократичній країні, що не заборонює тобі культурно-національного розвою, користай з нагоди. Стряси з себе ті невольничі, силою накинені твоїм батькам кайдани! Іди слідами, других культурних народів, що мають сильну й могутню державу і свою рідну церкву! Гони від себе всяких зайдів, пройдисвітів, жидівсько-московських наймитів і других, що чигають на твою душу. Ставай в ряди українських національних організацій, в ряди нашої Рідної Цер-

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖ[redacted]
„ЧУЖА РУКА
[redacted]
ХТО РОЗЄДНУЄ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД?"
Книжку написав прот. В. КУДРИК, і її повинен прочитати кождий українець і українка.
Вона має 208 сторін і коштує лише 35 цт. з пересилкою.
Замовлення і гроші слати на адресу:
[redacted]
[redacted] Winnipeg, Man.

ком, тим самим докинеш цеголку до будови, великої, самостійної, української держави.

Мих. Чаборик, секретар.

НА ТЕМИ ДНЯ.

„Український батюшка“.

Є в Алберті один російський батюшка. Одні кажуть, що він укр. батюшка й робить патріотичну роботу для українців, а другі кажуть, що він русскій батюшка й звичайно робить московську роботу серед українців.

Українці доказують, що він українець, бо говорить проповіді по українськи. Але він інакше не вміє. Що цитує в проповідях Шевченка й Франка. Але Шевченка й Франка можуть цитувати найбільші вороги українців на те, щоб фарбувати себе на українців. Кажуть, що він дуже знаменитий бесідник. Але хіба то лиш українець може бути добрим бесідником? Ага, ще кажуть українці, що він добре грає на скрипці, отже певно українець, бо москалі грають на гармошці або балалайці. Її це не видержує критики, бо всяка людина може грати на скрипці, а не лиш у-[illegible]

Я знаю, що він московський батюшка. Він обслугує церкви, що належуть до московської місії. Виконує накази свого єпископа, що є москаль. Вірно служить московській церкві, а щирий українець цього не буде робити в Канаді. Він робить московську роботу серед несвідомих українців і на шкоду українському народові.

Одного разу зайшов я до церкви, де він правив Службу Божу. Став на проповідь. Почав одне й друге. Аж почав про козаків говорити. Змосковщені прихожани (парохіяни) почали виходити з церкви. Замітив це батюшка, та давай кликати своїх овечок до церкви й каже: Чого ви такі чудні? Чого злякались козаків? Так козаки — не російське військо! Це найславніша кавалерія московської армії. А далі вже говорив все по нутру своїм темним, несвідомим руским прихожанам.

Це вистарчало для мене, щоб переконатися, що він русскій чи пак московський батюшка, а не украін-[illegible]

Мішані подружжя.

Їду стрітнарою. На одному перестанку всідає четверо людей. Жінка з пухкенькою маленькою дитиною. Гарненьке воно. Але вигляд не наш. За нею всів китаєць, а за руччку проваджує маленького хлопчика з вигляду похожого на родимого китайця. Тільки жінка ще виглядала пристійно й гарно. Вона заблакала до іншої жінки нашою українською мовою. Та й до тих діточок таж говорила по українськи. Мене це зацікавило.

Почав я до неї говорити. І довідався, що вона походить із одної української кольонії в Алберті. Дальше вона розказала про своє нещасливе життя з китайцем. На очах стали сльози і я більше вже не го-[illegible]

Тільки їдучи далі роздумував над трагедією тієї родини. Що буде з тих діточок? Говорять по українськи, а виглядають як китайці. До кого будуть признаватися колись, коли виростуть і побачуть ріжницю між батьком і мамою?

Ось примір трагедії мішаного подружжа.

Ю-Тв.

УКРАЇНЦІ В МУС-ДЖОВ, ПРОБУДИЛИСЬ ІЗ ТВЕРДОГО СНУ.

Дня 23-го серпня цего року українці в Мус-Джов мали нагоду бути присутними на Богослуженню, що його відправляв о. П. Мельничук, в чисто українській мові. Це було перше Богослуження в рідній мові в Мус-Джов. Присутні на Богослуженню так заінтересувалися відправою в своїй рідній мові, та взагалі церковною справою, що зараз взялись до зорганізовання укріїнської православної церкви в Мус Джов. Викликали на вівторок дня 25-го серпня збори в Укр. Нар. Домі. На цих перших зборах вибрано п. І. Васильшина, як предсідника зборів, а п. М. Лизанівського, секретарем.

До заряду увійшли: п. Н. Олійник, голова; п. А. Лесюк, касієр, п. М. Симчич, секр; п. В. Мандзюк, старший брат. Із жінок увійшли до заряду пані Мандзюк і пані Васильшин. Заряд вділости не вибрано, а добір має відбутися на зборах в неділю 30-го серпня.

По виборі обговорено питання щодо будови української православної церкви.

До цеї пори в нас мало проявлялося заінтересовання церковною справою, а тепер наші члени так заінтересувалися Рідною Церквою, що постановили собі здобути те, чого в нас до тепер не було. Дай Боже, щоб ця праця, яку українці в Мус Джов почали, не згинула марно, та щоби на протягу короткого часу залунали дзвони української православної церкви в Мус Джав.

Секретар церковної громади.

ПОМЕШКАННЯ З ПОМЕРШИМИ.

В Сіамі живуть люде, що виявляють спеціяльну пошану для померших. Коли вмре хтось в рідні, то не ховають його зараз, як у нас, але стараються і по смерти як найдовше продовжати своє співжиття з небіщиком.

Німецький письменник, — Келлерман, описує один похорон в родині свого сіямського приятеля, якому вмерла жінка. Її чоловік дав зробити для неї прекрасну дорогоцінну домовину. До неї вложено небіжку, одягнену в найкращій одежі. Домовину поставлено під саму стелю найкращої кімнати на гарній ступневій піраміді, окрашеній дорогими перськими диванами, безлічно цвітів та ріжними дорогоцінними прикрасами. На одній ступні піраміди поміщений образ небіжки, що представляє її у радісному, веселому вигляді. Господар приймає гостей, частує їх з усмішкою на лиці, неначеб у хаті не було трупа. В означені дні кожного тижня хор та орхестра улаштовують цілі концерти для небіжки, щоби розвеселити її душу. Час до часу пускається в рух спеціяльний вентиляр, уміщений в стелі над домовиною, який прочищує воздух в кімнаті. Це все діється цілого півроку. Щойно по упливі того часу назбирається багато трупів і їх всіх спалюється за одним разом. Одержаний попіл з кожного мерця складається в окремій, дорогій урні. Аж тоді щойно розстається родина з померлим членом. Що край, то інший звичай.

ПРИМІРНІ ХРЕСТИНИ.

В неділю 30 серпня хрестив п. Антін Кирилюк з Галику, Міннесота, Злучені Держави Америки, свого наймолодшого сина Ореста Евгена. Панство Кирилюки є знані як дуже свідома і примірна родина, тож і їх родинне свято відбулося гарно і примірно. Чину хрещення доверших о. В. Апонюк в церкві в Пембіні, а принятта відбулося в домі панства Кирилюків на фармі. Зібрався гарний гурток кумів та гостей. Були принагідні желання та промови. Згадано також „Вістник“ та його важну ролю серед українців. Присутні зложили $11.05 на пресовий фонд.

Зложили слідуючі: по 1 дол.: Ів. Болденюк, Микола Клим, Григорій Бутера, Антін Кирилюк, Михайло Кирилюк, Олена Кирилюк.

75цт.: Онуфрій Палагнюк.

По 50цт.: Іван Пастух, Іван Манчуленко, Петро Пастух, Володимир Крим.

По 25цт.: пні Клим, пані Бутера, пані Деманишин, М. Д., Петро Крим, Михайло Томяк, Іван Манчуленко. Інші зложили решту дрібнішими жертвами.

Гість.

ВИСОКА ШКОЛА ПОЗАОЧНИХ СТУДІЙ — УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ

приймає без обмеження терміну впис на такі студії.

1. **Високошкільний Економічно-Кооперативний Відділ** (8 семестрів. Підвідділи: Кооперативний та Торговельно-Промисловий).
2. **Висока Школа Політичних Наук** (6 семестрів).
3. **Курси Українознавства** (3 семестри).
4. **Фахові й практичні короткотермінові курси:** бухгальтерії, чужих мов (англійської, німецької та французької), пасічництва, садівництва, консервації й технічного перероблення садовини й городини, обробленя шкіри, миловарства, радіотехніки, фотографії.

Навчання проводиться кореспонденційною методою. Проспекти й програми — безплатно. На відповідь прикладати Міжнародній почтовий значок.

Звертатися на адресу:
Ukrajinsky technicko-hospodarsky Institut, Podebrady, Zamek, Podebrady, Tchecoslovaquie.

АМЕРИКАНКИ НАЗИВАЮТЬ СЕБЕ „УКРАЇНОЮ“.

Українське імя стає модним в Америці. Одна шпитальна доглядачка в Ню Йорку, українка повідомляє, що в кількох випадках завважила, як матері надавали дівчатам, що вродилися в шпиталі, імя „Україна“ побіч іншого дівочого імени: Дорота, Меріта і ін. Доглядачка пояснює це тим, що „Україна“ гарно звучить для американки.

КУЛЬТ ХЛІБОРОБСТВА ЗАМІСЦЬ КУЛЬТА БОГА.

Чеська печать повідомляє, що в останні часи помічаються антихристіянські тенденції серед чеських хліборобів, які намагаються замінити релігію культом хліборобства і прямують викликати в свойому оточенню нехтування до релігії.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1936 РІК.

ВЕРЕСЕНЬ.

20 Н. Нед. 16 по З. св. Д. Созонта
21 П. Різдво Пресвятої Богородиці
22 В. Богоотців Якима і Анни
23 С. Мч. Минодори
24 Ч. Теодори Олександри
25 П. Відд. Різдва Б. Матері
26 С. Оновлення храму Воскресіння

27 Н. Нед. 17 по З. св. Д. В. Ч. Хр.
28 П. Вмч. Микити, Порфирія
29 В. Евтимії, Віктора
30 С. Мч. Віри, Надії і Любови

ЖОВТЕНЬ.

1 Ч. Євменія еп. горт., мч. Софії
2 П. Мч. Трохима, Саватія
3 С. Вмч. Остапа, Теопистії

4 Н. Нед. 18 по З. св. Д. Кондр.
5 П. Смч. Фоки Синоп
6 В. Зачаття Івана Предтечі
7 С. Рівноап. Теклі, Копрія
8 Ч. Пр. Євфросинії, Сергія Рад
9 П. † Івана Богослова ап. і єв.
10 С. Мч. Калистрата й воїнів

11 Н. Нед. 19 по З. св. Д. Харит
12 П. Кіріяка анахор., мч. Лади
13 В. Григорія Вірменина
14 С. Покров Пр. Богородиці
15 Ч. Смч. Кипріяна й мч. Юстини

ОГОЛОШЕННЯ!

Проситься всіх тих, які одержали базарові тикети від української православної громади в Роркетон, Ман. щоби до 1-го жовтня звернули ці тикети тикетів з грішми. За труд щире спасибіг.

Н. Гуцуляк, голова.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Запаринюка.
Жовтень.

4. Неділя. — Сифтон.
11. Неділя. — Давфин.
14. Середа, Покров Богородиці — Роркетон, храм і базар.
18. Неділя — Робліn.
25. Неділя. — Ешвіл.

Всюди збірка дієцезіяльного фонду
Адреса: — Давфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. М. Кисілюка.
Вересень.

27. Неділя — Равндгіл

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Самця.
Жовтень.

4. Неділя. — Мічам.
11. Неділя. — Вакав.
14. Середа, Св. Покрови — храмове свято. — Ст. Джуліен.
18. Неділя — Еллов Крік.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. В. Апонюка
Жовтень.

4. Неділя — Вайта
11. Неділя — Пембіна, Н. Д., З. Д. А.
18. Неділя — Гардентон
25. Неділя — Толстой

Адреса: Толстой, Ман.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.

27. **Неділя 17 по Зісл. св. Духа** і Воздвиження Чесного Хреста. — Гол. 8. Утр.: Єв. Лук. XXIV: 36—53. Літ.: Ап. 2 Кор. VI: 16—18, VII: 1 і 1 Кор. I: 18—24. Еван. Матея XVI: 21—28 і Івана XIX: 6—11, 13—20, 25—28, 30—35.

Жовтень.

4. **Нед. 18 по Зісл. св. Духа:** Гол. 1. Утр. Еван. Ів. XX: 1—10. Літ. Ап. 2 Кор. IX: 6—11; Еван. Луки V: 1—11.

11. **Нед. 19 по Зісл. св. Духа:** Гол. 2. Утр. Еван. Івана XX: 11—18; Літ. Ап. 2 Кор. XI. 39—49 і 56. Еван. Лук. VI: 31—36.

14. Середа, Покров, Пресв. Богородиці. Утр.: Еван. Луки I: 39—49 і 56. Літ. Ап. жид. IX: 1—7. Еван. Луки X: 38—42 і XI: 27—28.

18. **Неділя 20 по З. св. Духа.** Гол. 3. Утр. Еван. Ів. XX: 19—31. Літ. Ап. Гал. I: 11—19. Еван. Лук. VII: 11—16.

25. **Неділя 21 По Зісл. св. Духа:** Голос 4. Утр. Еван. Ів. XXI: 1—14; Літ. Ап. Гал. II: 16—20. Еван. Лук. VIII: 5—15.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3654
WINNIPEG, MAN.

РІК XIII. WINNIPEG, MAN., OCT. 1st, 1936 ВІННІПЕҐ, МАН., 1-го ЖОВТНЯ, 1936. ЧИСЛО (255) 19

З НАГОДИ ДЕСЯТИЛІТТЯ ЕДМОНТОНСЬКОЇ ЦЕРКОВНОЇ ГРОМАДИ.

Десять літ минуло від того часу, коли то в Едмонтоні, Алберта, сталась подія великого значіння, бо на розі 96 вулиці і 106 Евню закуплено будинок, що мав служити як церква, як Божий храм для православних українців.

Сьогодні українська православна громада св. Івана в Едмонтоні проходить свій десятьлітній рік на протязі свого існування. Десять літ, здається, недовго, однак за десять літ назбиралось багато дечого, що треба записати, на те, щоб нагадати пережите участникам і діячам так важної роботи, а також на те, щоб оставити на письмі це все, що з певністю буде цікаве тим, що прийдуть за нами.

Треба згадати, що Едмонтон не дуже старе місто. Є [illegible] української [illegible] ської громади [illegible] Івана, що памятають, як тут було лиш кілька крамниць на північнім боці ріки. Були мочарі й корчі там, де нині камяниці й цементовані вулиці. Більше на місто виглядала — Страткона, теперішня дільниця Савт Едмонтон, або коротко Савт Сайд.

Від початку існування Едмонтону наплива ли сюди разом з другими людьми, також українці. Зразу жили бідно й турбувалися лиш найважнішим для них, а то роботою й поживою. Пізніше почали розгосподаровуватися, а далі дбати про громадські справи. Почали інтересуватися й релігійним життям. Хотіли мати свою церкву, своїх священиків, почути науку від них у своїй рідній мові й виховувати своїх дітей в українськім релігійнім дусі.

Давно заснувалася тут греко-католицька церква св. Йосафата. Далі російська. І протестанти пробували своїх сил. Певно, що всі вони (ті секти) не задоволяли певного числа українців, що бачили церковну роботу інших церков серед неукраінців.

Наші люди жили перед війною в Австрії й Росії. В першій приглянулися, як дуже католицький костел інтересувався життям поляків і їм допомагав у їхніх політичних змаганнях, а в Росії вони бачили й на своїй шкурі відчували російську роботу й політику російської православної церкви. В Галичині бачили деяких священиків патріотів греко-католицької церкви, і скільки могли ті священики зробити добра свому народові. Тут в Канаді бачили роботу англійських і французьких священиків. Подивляли її. Але й розуміли, що українцям треба такої церкви, що дбала б про український нарід так, як дбають другі церкви про свої народи, що вповні задоволяла б усі духовні потреби релігійної, з природи, української душі.

Хоч тут були церкви — католицька й російська, хоч тут були ріжні протестантські секти, що убігалися давати духовну обслугу українцям, то вони всіх не вдоволяли. Було багато таких, що хотіли б мати свою Українську Церкву. І тому не годилися з існуючими церквами чи релігійними згромадженнями. Але й не закладали рук. Вели агітацію за Українською Церквою.

Може ця справа проволікалась би довше, але перед свідомішими українцями Едмонтону стала [illegible] го часу існував Інститут ім. Мих. Грушевського, де пильну увагу зверталося на національне виховання питомців. Всі розуміли, що національне виховання не повне без релігійного виховання, але й розуміли, що ні одна з існуючих уже в Едмонтоні церков не зможе вповні відповісти цьому завданню. Тому ще більше зростало бажання завязати парохію Української Церкви.

Задля того вже на Народному Зїзді, скликаному Інститутом 1920 року, попри справи освітні й організаційні, обговорювано і справи релігійні, церковні.

Підчас того Зїзду відбудося й урочисте Богослуження в салі Інституту, яке

(Продовження на стор. 3-ій)

ВИММЕР, САСК. і ОКОЛИЦЯ ПОЗІР!

Архиерейська візитація Впреосв. Архиепископа Іоанна Теодоровича в Виммер, Саск., відбудеться в неділю, 18-го жовтня, 1936.

Всіх місцевих та доокружних українців щиро запрошується.

Церковний Заряд.

АРХИЕПИСКОПСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ
ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНОГО АРХИЕПИСКОПА ІОАННА ТЕОДОРОВИЧА.

14 жовтня — Покрова Пр. Богородиці — Ст. Джуліен, Саск.
18 жовтня — Виммер, Саск.
25 жовтня — Вінніпег в церкві Св. Михаїла.

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

З НАГОДИ 10-ЛІТНЬОГО ІСНОВАННЯ ЖІНОЧОГО ТОВАРИСТВА ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ В ЕДМОНТОНІ.

Вже 25 літ тому, як в Едмонтоні повстали ріжні освітні товариства й церкви. І ми, українські жінки, брали в них активну участь, належали або ходили до ріжних церков. А вже як повстав Інститут ім. М. Грушевського, то вся наша енергія була зужита для нього.

Та помимо того, що ми жінки мали де зуживати нашу енергію, нам все таки чогось не доставало.

Віримо, що кожна мати бажає своїм дітям матеріяльного добра. Але добрі, щирі матері бажають своїм дітям і духового добра, стараються їх виховати в [illegible]ональному і релігійному дусі, бо не [illegible]ть, щоби їх діти пішли між чужих і та[illegible] пропали для нашого народу.

Ми жінки часто зводили журливі балачки на ці теми, але ми були безрадні. Часто, як ми висловлювалися про організацію жінок, то деякі мущини підкидали нам, що вам лише того треба, аби мали де сваритися. А воно всім відомо, що де рубають дрова, там тріски летять.

Та ми жінки тим не зражувалися, а працювали дальше і частійше переговорювали про нашу жіночу організацію.

А як довідалися, що Брацтво почало розглядатися за площею під церкву, ми жінки дуже тим раділи і постановили стати поруч з ними до праці, аби чим скорше мати свою рідну українську церкву.

Ми скликали всіх блище нам знаних жінок в цій справі на вечір дня 26-го серпня, 1926 р. до дому покійної нашої щирої, витревалої і завзятої членкині Анастазії Боднарук. Тоді зійшлося нас поверх 30 жінок. Пані Боднарук пояснила ціль, для якої ми зійшлися і покликала паню М. Михайлишин, щоби пояснила справу ширше. П-ні Михайлишин сказала, що ми зійшлися з думкою завязати жіноче товариство, що малоб за ціль працювати в напрямі до збудовання української православної церкви. Бо без церкви ми не зможемо виховати наших дітий так, як ми цего бажаємо. Бо чужі церкви не дадуть нам того, що ми бажа-[illegible]

Після короткого пояснення почалися довгі дискусії, в яких брали участь майже всі жінки. Деякі висловлювалися, що церкви нам не треба, бо в 20-му століттю церква вже пережита і що розумні люди покидають, ми те будемо будувати. Інші жінки говорили, що коли буде церква, то впаде Інститут. Але п-ні Боднарук заявила, що Інститут наш і наша церква будуть розвиватися разом. Та декотрі жінки таки мали страх, аби Інститут не впав. Одна пані заявила, що вона протестантка і до нашого товариства не може належати.

Після тих дискусій покликано паню М. Михайлюк, як предсідницю того вечера, а паню А. Рурик (тепер в Саскатуні), як секретарку. Тоді почали вписувати членок. Вписалися того вечера слідуючі жінки: А. Михайлюк, А. Рурик, М. Михайлишин, А. Боднарук, А. Шевчишин, А. Янішевська, О. Фодчук, В. Шандро, П. Мельник, А. Мельник, К. Стороженко, М. Фербей, Р. Галюк, В. Солован, Е. Шовкопляс і М. Мельник. Разом вписалося тоді 16 членок.

По вписі членок приступлено до вибору заряду, до котрого увійшли: А. Михайлюк, голова; В. Шандро, місто голова; А. Рурик, секретарка; М. Михайлишин, заст. секретарки; М. Фербей, касієрка; А. Шевчишин, К. Стороженко і О. Фодчук, контрольорки.

Від дня 26-го серпня, 1926 року почалося існовання нашого жіночого товариства при українській православній церкві в Едмонтоні.

Від того дня ми почали завзятійше працювати так для нашої рідної Церкви, як і для загальних справ українського народу. З початку ми сходилися кожнього тижня на збори, почали устроювати ріжні підприємства, а коли наше церковне Брацтво зробило заходи купна церкви, то за короткий час нашого існовання жіноче товариство дало від себе перших сто доларів на закупно будинку.

Хотяй ми мали ріжні перепони, так від чужих як і своїх, то ми не звертали на них уваги, а працювали дальше.

Товариство справляло базарі, обіди, чайні вечерки, відбувало відчити, дебати. Займалося колядою підчас Різдвяних Свят. Справляло свята Матері, Лесі Українки, Ольги Кобилянської, Наталі Кобринської, Книжки. Також брало участь в кожнім українськім національнім святі, що відбувалися чи то при церкві, чи при Інституті.

В 1928 році жіноче Т-во вписалось до Союзу Українок Канади. При товаристві є гарна бібліотека, з котрої членкині багато користають. Товариство передплачує жіночі журнали „Жіночу Долю" і „Нову Хату".

За 10 літне існовання товариство заробило загальну суму 15,848.64. З того передано на українську православну церкву в Едмонтоні $11,793.95, а решта пішло на народні цілі, як на Інститут ім. Грушевського, Рідну Школу в Старому Краю, „Український Голос", „Вістник" і багато інших цілей.

На одних зборах, на пропозицію п-ні Шевчишин, товариство одноголосно погодилося, щоби був спис членок вбраний в рамцях. Імена мають бути з датою дня і року вступу до товариства, а на другій половині імена померших членок. Ухвалено також, щоби кожного року в найблищу неділю після 26-го серпня була Панахида за померших членок товариства, а всі членки тої ж неділі мають бути вбрані на темно і обовязково брати участь в Панахиді.

Нехай нам буде вільно на цьому місці подякувати за кооперацію всіх членок і нашого громадянства так в місті, як і поза містом, бо лише таким способом наша праця увінчалася успіхом. Більше охоти до діла в виконанню наших обовязків вложених на нас нами самими. Більше точности і ввічливости супроти тих, з якими ми працюємо, а тоді побачимо більші успіхи та будемо мати більше вдоволення.

В день 26 вересня, ц. р., якраз минуло 10 років існовання нашого товариства. Щоби цей день був як найбільше памятний, членки справили собі бенкет в одній з більших реставрацій (Шаста Пікан Рум). Стіл був гарно прибраний живими цвітами. Вечера була дуже смачно приготована і настрій був святочний.

По вечері пані Маланчук, голова товариства, пояснила ціль бенкету і згадала померших членок, якими є бл. п. А. Мельник, А. Боднарук і М. Зварич. Членкині вшанували їх память повстанням з місць. Відтак голова переповіла коротко перебіг нашої праці при товаристві. Читала, хто був в заряді кожного року і покликала кожну бувшу голову сказати пару слів з нагоди того вечера. Кожна бувша голова висказувала свої вражіння і бажала товариству кращих успіхів на будуче. Говорили ще декотрі членки, а між ними і п-ні Шевчишин, яка своєю бесідою розвеселила усіх присутних. Пізно вечером розійшлися з гарним споминном із того товариського бенкету, котрий останесь на добрий і довгий спомин у кожної нашої членкині.

На 11-го жовтня товариство приготовляється разом із цілою нашою парафією і всіма нашими організаціями, що існують при нашій церкві, відсвяткувати урочисто 10-літній Ювілей української православної громади в Едмонтоні.

Нашим щирим бажанням з нагоди 10-літнього ювілею нашої жіночої організації при нашій рідній Українській Православній Церкві є, щоби ідея нашого товариства обхопила усе українське жіноцтво та щоб на будуче це наше товариство стало національним, як і релігійним огнищем для нашого українського жіноцтва в столиці Алберти, в місті Едмонтоні.

За Ювілейний Комітет:

Пані М. Михайлишин,
Пані А. Шевчишин,
Пані А. Янішевська.

З НАГОДИ ДЕСЯТИЛІТТЯ ЕДМОНТОНСЬКОЇ ЦЕРКОВНОЇ ГРОМАДИ.

(Продовження зі стор. 1-ої).

зробило велике вражіння на учасників. Служили при вівтарі священики о. Савчук, теперішній Адміністратор У. П. Церкви в Канаді, о. Кусий, о. др. Герман і о. др. Копачук.

Над церковними справами радили цілий день. В часі нарад говорили крім священиків пп. Свистун, В. Фрунчак і Ю. Сиротюк.

Ці наради треба вважати початком існування української православної парохії св. Івана в Едмонтоні.

Пізніше перебував у Алберті одинокий український священик на цілу провінцію о. Кусий. Він перший з українських священиків мав звязь із едмонтонськими громадянами для створення нашої парохії. З ним нараджувалися наші громадяни в Редвей, у хаті п. І. Семенюка, як би то поступити, щоб і Едмонтон заснував у себе парохію Української Православної Церкви, і як би то він міг стати осередком релігійного народного руху на цілу провінцію Алберту.

Хоч наради не дали видного висліду, але були кроком вперед для осягнення цілі, для розбудження релігійного руху серед мешканців Едмонтону до заснування своєї парохії.

Справа виринула більше виразно трохи пізніше.

Підчас Зїзду, що відбувся 1923 року в осени, підніс Петро Зварич, щоб спровадити до Едмонтону на настоятеля Інституту о. Д. Сенету, греко-католицького священика. П. Зварич був того року в Галичині й там бачився зо згаданим священиком. Пізнав його як здібного дірігента хору, але й бачив його біду серед тяжких відносин. Представивши цю справу, завізвав о поміч у грошах на заплачення шифкарти для о. Сенети. Того дня зложили гомадяни більш сотні доларів на подорож о. Сенети.

В звязку з цією справою записано в протоколі слідуюче:

„При нагоді відбуваючися річних Зборів Інститута ім. Мих. Грушевського, що відбулися 11 і 12 листопада 1923 року, Іван Семенюк із Редвей (Сентр) проголосив перед закінченням зборів, що в год. 8 в вечері відбудеться нарада в цій самій салі в справі української православної церкви й запросив, щоб крім майбутніх членів прийшли також прихильники. Справою мав занятися Петро Зварич із Веґревил, бо І. Семенюк мусів зараз виїхати домів.

Народу зійшлося спора громада, около 65 осіб.

В 9-ій годині Петро Зварич прочитав листа від свящ. о. Д. Сенети з Островець, повіт Коломия, Галичина, в котрім згаданий священик просить, щоб йому позичити грошей на приїзд до Едмонтону, а він обняв би тут обовязок ведення співу і працював би взагалі для народної справи після своїх сил і здібностей.

По короткій дискусії справу збирання грошей на позичку облишено, а приступлено до церковної справи."

Далі записано в тому потоколі, як вибрано президію цих зборів. До президії вибрано головою Іллю Боднарука, а секретарем Ю. Сиротюка. Пішли промови. Говорили: Гриць Шевчишин, Петро Зварич, Юрко Драґан (теперішній лікар у Саскатуні) і Томко Томашевський. А так наступив впис у члени парохії. Перші, що вписалися в члени були слідуючі: Ілля Боднарук, Юрко Сиротюк, Павло Мельник, Гриць Шевчишин, Василь Челядин, Гриць Михайлишин, Андрій Солован, Дмитро Пронюк, Петро Михайлишин, Юрко Драґан, Йосип Янішевський і Іван Мельник.

Тоді саме вибрано комітет, цебто Заряд парохії, до якого ввійшли — Іван Мельник, Ілля Боднарук і Дмитро Пронюк

Звичайно всі вписані вважали себе Брацтвом і прийняли назву: Брацтво св. Івана, яка то назва ще повторюється від часу до часу. Але цих членів того Брацтва треба вважати якраз завязком парохії св. Івана в Едмонтоні. Це Брацтво вневдовзі почало виконувати роботу, бо коли приїхав о. Сенета з Галичини, то воно взяло на себе обовязок його матеріяльно піддержувати тому, бо Інститут не міг узяти його за управителя а-за того, що в міжчасі приняв Івана Гриньчишина за управителя.

Члени Брацтва св. Івана заопікувалися о. Сенетою, допомогли йому вступити в ряди священиків Української Православної Церкви і планували зорганізувати парохію та мати його своїм паро-[illegible]

Та були ріжні причини, що не так пішло, як бажали члени. Брак приміщення для Богослужень, перешкоди з боку протестантів, агітація з боку католиків і явне шкодження інших ворогів нашого церковного руху спиняли життя української православної громади в Едмонтоні. Спиняли, але не спинили. Справа наша поволі, але певно ішла вперед.

Священик о. Сенета вскорі виїхав з Едмонтону. Треба було одначе мати Богослужения, тому Брацтво давало собі раду в такий спосіб, що запрошувало від часу до часу о. Кусого для відправлення Богослужень. Це викликало більше заінтересовання серед нашого громадянства, ішли розмови на тему релігії, церкви. Люди свідоміщали і з тим росла справа Української Православної Церкви.

1924 рік був замітний тим, що Українська Православна Церква в Канаді дістала свого Владику, Впр. Архиепископа о. Івана Теодоровича, що приїхав з Києва для праці в нашій Церкві в Канаді. Брацтво постаралося, щоб Впр. Владика о. Іоанн завитав і до Едмонтону. І на 28 вересня, 1924 року відбулося перше Архиерейське Богослуження в салі Інституту. Було багато народу. Зійшлися цікаві побачити православного українського Архиепископа, але було багато таких, що очікували того дня, як спасіння, що радість розпирала їм грудь, а зо зворушення не могли здержати сліз радощів, бо могли бачити представника Рідної Церкви, могли почути прекрасне Богослужения в рідній мові, могли бути учасниками святої відправи, про яку ще не так давно могли лиш мріяти.

Не диво, що це подіяло на учасників. У всіх утвердилася глибока віра в те, що єдиний шлях для побожної душі кожного українця патріота — це шлях Української Православної Церкви. А члени Брацтва продумували, як то поступити, щоб осягнути ціль, щоб мати свій власний церковний будинок, де можна б зійтися на Богослуження, молитися і зростати в побожности, як лицює побожним українцям.

Після того частіше відбувались Богослуження в Едмонтоні. Брацтво їх фінансувало. А було й таке, що студенти Інституту зложили між собою певну суму грошей і запросили священика, щоб відслужив Службу Божу

1925 року не запрошувано Впр. Архиепископа на візитацію, але з тієї нагоди, що він переїздив через Едмонтон Брацтво устроїло вечеру в честь Впр. Архиепископа. При вечері ішли розмови на тему дня, а головно про справи Церкви, про справи місцеві, як і що робити, щоб здобути будинок-церкву.

Важне було те, що тоді Впр. Архиепископ о. Іоанн загрів Брацтво до дальшої праці, заохотив наше жіноцтво до завязання Жіночого Товариства для помочі в церковній роботі. І знов перед громадянами стало в повній ширині питання церковного будинку, бо вже було видно, що далі не можливо буде нічого робити, скоро не буде приміщення для церковної праці, що в той час уже була цілком дозріла.

На зборах 28 березня, 1926 року обговорено побіч справи Богослуження також справу набуття площі під церкву. Гриць Шевчишин і Ілля Боднарук дістали припоручення занятися цією справою. Був намір закупити обширну площу проти Інституту з північної сторони.

Треба було мати часто і стало Богослуження, тому Брацтво прийшло до угоди з о. Сенетою, щоб він стало відправляв Богослуження, провадив хором, та й учив Недільну Школу.

Тимчасом виделеговані члени найшли серед англійських кругів, що є на продаж методиський церковний будинок, котрий стоїть на розі 96 вулиці й 106 евню. Вони вивідались теж про ціну та на яких услівях дотичні люди готові будинок відпродати. Довідавшись про це все, вони лиш з деким перебалакали справу. Не хотіли ширше говорити, щоб краще підготовити ґрунт під закупно церкви.

Скликано збори на 23 вересня 1926

(Продовження на стор. 6-ій).

„ВІСТНИК"
Рідкісний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Видає Українська Православна Видавнича Спілка.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю - $1.50 на рік.

THE HERALD
Published semimonthly by the
Ukrainian Orthodox Publishing Company
Subscription per annum:
In Canada — $1.00. — Foreign — $150.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3694, WINNIPEG, MAN.

КОМУНІСТИЧНИЙ „НАРОДНИЙ ФРОНТ"

II.

Москва і „Народні фронти".

Центральна Рада Безбожників в Москві створила недавно окремий комітет, з адвокатів, який має виробити пляни, як поширювати безбожність по всіх краях і сторонах світа. В кождій державі існують якісь закони для охорони релігійного життя, отже адвокати, що є членами того безбожницького комітету, мають розглянути закони ріжних країв і знайти всі можливости для поширювання безбожности так, щоби державний закон обминути.

Коли все буде готове, тоді комітет розішле до всіх большевицьких провідників світа окремі вказівки, як мають роботу провадити.

Зміна тактики в большевиків вже нині видна. Коли передовий большевик, редактор вінніпеґських УРВістей, Шатульський, стає вже в обороні християнства (як подають самі УРВісти) то знак, що з Москви вже приказали змінити тактику.

Найстрашнійша брехня це та, до якої брехун домішує трохи правди. Дуже розумних людей він не ошукає, але менше свідомі баламутяться. Кажуть: „Адже ж тут, і тут, і тут він правду говорить, таку правду, що ніхто не може її заперечити. Видно, що він правду любить, правди хоче, правду проповідує і правду обороняе"..

Про те, що вся та дійсна правда є лише для відвернення людської уваги від тих головних цілий, що їх брехун має, люде часом і не думають.

Ворог не завсігди йде з криком і погрозами. Він може йти і з ласкавим словом, з усмішкою. Може довгий час говорити про цілком слушні справи, давати добрі поради. А доперва коли всадовиться, почне домішувати до правди брехні.

Колись протестанти не казали. Ми переведемо вас на своє, повикидаємо з ваших церков образи ітп. Ні! Вони говорили про Бога, давали дарунки, а все решта відкладали на пізнійше.

Не проголошував і Ленін від початку, що „заведемо стенку, Соловки, колхози"... Ні! Він говорив лише про ті безконечні розкоші, що їх він всім готує. Доперва пізнійше показалося, що поза солодкими большевицькими словами була захована гірка дійсність.

Хтось може сказати:

— Що добре скаже большевик — послухаю, що зле — ні! Маю ж розум і буду вибирати добре з поміж злого.

Це виглядало би справді на „хитрощі малороса", але не більше.

Нехай би хтось дістав в дарунку бочку цукорків, чи грушок, чи яблок, дуже гарних, найдобірніюших, але підозрівав би, що між ними є кілька затроєних стрихніною, чи відважився б він вибирати з між них добрі, а злі відкидати? А що, коли хтось так їх позатроював, що годі пізнати? Отже розумний чоловік не хотів би до них і доторкатися, але відразу спалив би.

Добрі цукорки, чи яблока, що були в бочці, це та добра і дійсна правда, однакож та правда є лише стежкою до отруї. Коли зїсти одно затроєне яблоко, тоді ціле решето добрих тобі не поможе.

„Народні фронти", „людові фронти", „фронти проти війни й фашизму", це большевицькі бочки з цукорками, між якими є лише одна пригорща затроєних смертельною отруєю. Не більше. Лише одна пригорща на цілу бочку. Але більше і не треба.

Большевики побачили, що дотеперішна їх тактика не вдавалося, отже заводять зміну. Треба вбиратися в маски. Треба до брехві домішувати правди і так здобувати довірря народу.

Завтра-позавтра готово прийти до того, що в УРВістях будуть релігійні статті, що большевицькі провідники почнуть ходити до церков, схочуть співати в церковним хорі, читати Апостола. Коли можуть видавати „Фармерське Життя", то можуть видавати „Християнського Місіонаря", або щось подібне. Большевики не перебирають в способах.

Маючи це на увазі український загал повинен поставитися до роботи большевиків розумно. Він повинен стати на такій постанові:

— Що виходить з большевицьких рук, те від гори до долини убійче. Бо що з одного кінця добре, те з другого кінця затроєне. Що починаєсь правдою, те кінчиться найчорнійшою брехнею. Бо руки, з яких те все виходить, злочинні.

Подібно треба ставитися і до самих большевиків поодиноко. Хто доси служив катам Українського (і других) Народу, хто помагав їм, обороняв, хвалив, а плюгавив Українську справу, тому вірити не можна, хочби як він нині каявся. Бо те каяння може бути цілком брехливе.

Ані Шатульський, ані Навізівський, ані хтобудь з їх рідної братії вже не покається. Каятися може, хто несвідомо робив зло. Але хто робив знаючи, що це зло робить, той каятися не буде. Але він може вдавати каючого, щоби людей дурити.

Це все треба Українському Народови мати на увазі і розумно та рішучо до всіх нових большевицьких фронтів ставитися.

Окремо треба цю справу в усяких своїх гуртах, на всяких зібраннях обговорювати, щоби справа стала ясною і найменше свідомому.

Памятаймо, що большевики окрему увагу звертають на деморалізовання українців. Бо це сироти, яких майно большевицькі наїздники забрали. Отже треба знищити сироти, а тоді буде спокій. Так думають!

МОЛИТВА ВЕЛИКОЇ ЦІЛИ.

(Продовження)

... Нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі!...

Це, перше всього велика утіха для віруючого серця знати, що є вищі пляни життя, на яких живуть вищі від нас сотворіння і вони досконало сповнюють волю Отця.

Чому воля Отця там, на тих вищих плянах життя, які ми називаємо „небо", сповняється завершено?

На це питання, після того, що ми сказали в минулому розділі, легко відповісти.

Бог є дух. Ми це знаємо, але ми з того не виводимо потрібних заключень. Коли Бог є Дух, то життя Його є лише життя Духа, далеке від всяких чисто матеріяльних інтересів і чисто матеріяльної боротьби. Ми повторимо, сказане попередно. Природа Духа, це давати обдаровувати, благословляти. Природа матерії, це брати, щоб жити, природа матерії це боротьба за право взяти.

Воля Отця на „небі", на тих невідомих нам вищих плянах життя, сповняється завершено, бо сповняють її не матеріяльні істоти, які щоб підтримати своє матеріяльне існування мусять поборювати одна другу, а сповняють її вищі істоти, що живуть життям понадматеріяльним, життям духів, для яких матерії не потрібно, щоб жити.

„Нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі"! Чи це для нас можливе?

В першій мірі, так. Ми ж діти Отця Духа. Ми теж духи, лише на час нашого земного життя оповиті матерією, в обіймах матерії, підпорядковані законам матерії, оскільки ми живемо чисто фізичним життям тіла. Щоби воля Отця стала для нас такою ж необхідною, якою вона є для вищих істот на „небі", для того ми маємо позбутися тих пут, якими нас опутала матерія, позбутися ілюзії, обману, що матеріяльне життя є наддійсне життя.

„Нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі", це велика ціль, яку Син Божий ставить перед нами. Во імя цієї цілі, матерія в нашім життю є те, що ми покликані перемогти. Лише перемагаючи матерію, перемагаючи закони нашого нищого, чисто фізичного існування, перемагаючи чисто фізичні потяги, нахили, потреби, пристрасти і стараючись натомісць наповнити наше життя потребами духа, лише так ми наближаємось до сповнення волі Отця, Найвищого Духа.

Життя чисто матеріяльне, лише фізичне воно богопротивне в нас людях по слову Сина Божого „дітях Отця". Воно богопротивне, бо Бог є Дух, а не матерія. Воно богопротивне, бо матерія, цеб то в нас тіло і його пристрасти, це матерія, вона лише є джерелом гріха всякого гріха. Коли, часом, говориться про духовні гріхи, такі, як духовна гордість і інші, це є гріхи, в яких дух живе по закону матерії. І тут матерія і її закони джерело гріха. Цю правду, яку ми тепер подаємо, добре розуміли святі подвижники, пустельники, взагалі аскети Вони старались подавити в собі „тілесного чоловіка", щоби мати змогу жити повніщим життям душі-духа. Вирватися з кайданів матерії, розірвати їх силою подвига, подавити цим подвигом „тілесного чоловіка" це був їх ідеал, їх дорога наближення до сповнення волі Отця

З глибокою шанобою ми схиляємося перед подвигом святих подвижників, які цим їх подвигом намагалися вже тепер розірвати пута тілесного життя і жити життям ангелів. Але вибрана ними дорога не може бути дорогою всіх. Господь же всіх кличе до поставлених Ним великих цілей, не лише вибранців.

Які ж можуть бути, повинні бути наші обовязки, обовязки всіх, що мають слідувати до Божественних цілий, до яких нас кличе Син Божий?

Щоб відповісти на так важне питання, ми повинні усвідомити собі те, що ми знаємо напевне в цім важкім питанню Ми знаємо напевне, що з волі Божої ми

живемо тепер в світі матеріяльних законів і відносин. Ми знаємо напевне, що ми, як діти Отця, як єства духовної природи, ми вище всякої матерії. Ми знаємо напевне, що ми не повинні знижуватись до лише матеріяльного, фізичного життя. Ми знаємо напевне, що теперішні фізичні обставини нашого життя, це лише подорожні умови в великій подорожі нашого духа до Отця. Ми знаємо напевне, що в цій подорожі нашого духа ми не маємо зупинятись на річах подорожних і затримуючись з ними, забувати про ціль нашої подорожі.

Знаючи перечислене, ми можемо наблизитися до відповіди в поставленім питанню.

Коли ми з волі Божої звязані з необхідністю матеріяльного, фізичного життя, коли нас кличеться виконувати волю Отця в даних нам умовах; коли ми знаємо, що життя чисто матеріяльне, лише фізичне, є по суті богопротивне, бо ми духи, то перед нами стає як необхідність, потреба мати повну контролю над нашою, чисто фізичною половиною життя. Не матерія має володіти нами і опреділювати наші бажання, а ми маємо бути панами її і володіти нею.

Ми повинні вміти твердо і з переконанням прийняти правду: я не є моє тіло, а я є дух, дитина Отця-Духа. Не воля тіла, а воля Отця має керувати мною.

В кожнім положенню ми повинні вміти поставити питання собі: моє бажання, чи воно від тіла, чи від духа? Коли від тіла, чи воно в конфлікті з потребами духа, з волею Отця? Іншими словами: в кожнім випадку себе можна запитати, чи цього хоче моє дійсне Я, чи це пристрасть, примха моєї тимчасової обгортки-тіла?

Завжки ми повинні бути на сторожі. Завжди готові на поборення своїх пристрастів тіла, з яких родяться гріхи. Це є тяжка боротьба, але лише борці, по Слову Сина Божого доходять до Царства Божого.

Так лише: знаючи самих себе, знаючи хто ми є, знаючи наші умовини, знаючи наші цілі, ми можемо повільно перевиховувати себе і наближатися до тої великої цілі, яку ставить нам наш Божественний Учитель в словах Своєї молитви:

Нехай буде і для нас на землі воля Отця так святою, якою Вона є для тих, хто її сповняє на небі.

Архиепископ Іоанн Теодорович.

ЖИТТЯ Й СТРАЖДАННЯ СВЯТИХ ЄВАНГЕЛИСТІВ.

ЄВАНГЕЛИСТ ІВАН БОГОСЛОВ.

(Докінчення).

Нарід же сидів на піску три дні і три ночі, дожидаючи Кинопса. Змилувавшись над людьми, Іван помолився про спасіння їх, і багато їх поучивши про віру, воскресив їхніх дітей, сцілив недугу і всі вони однодушно навернулись до Господа, охрестились і розійшлися по хатах своїх, славлячи Христа. А Іван вернувся в оселю Миронову і часто приходив до людей і научав їх вірі в Ісуса Христа.

На острові Патмос св. Іван написав книгу своїх Обявлень, так зв. „Апокалипсис", т.е відкриття, котрі, по словам св. Єроніма, містять в собі стільки тайн, що й слів. Сам св. Іван каже, що одної неділі попав у захват і Господь приказав йому списати все, що увидить та переслати сімом церквам в Азії. В перших трьох розділах Відкриття міститься ряд упімнень для тих церков і їх епископів. В дальших 17 розділах містяться обявлення відносно будучої судьби Церкви її переслідування, поширення та скріплення. Двадцятий розділ говорить про боротьбу, яку Церква зведе з антихристом і його сторонниками й котра закінчиться для Церкви побідою. Ця боротьба має наступити при кінці світа. В послідних двох розділах є описаний блеск та краса царства Христового й тих, що це царство наслідить — тобто праведних.

В році 96 на місце убитого Димитіяна настав цісарем Нерва, який дав свободу всім засудженим за святу віру. Тоді св. Іван Богослов вернув з Патмос до Малої Азії і там управляв Церквою. Життя його було дуже строге. Він не їв мяса, не пив вина, а одіж його була дуже бідна. Тоді вже почали появлятися еретики, які мильно вчили про походження Ісуса Христа й заперечували його Божество, отже св. Іван написав св. Євангелію, в котрій найбільшу вагу кладе на Божество Христа Спасителя (всі інші Євангелії розводяться більше над чоловічеством Ісуса Христа). Святий Августин каже, що св. Івана сміло можна порівнати з орлом, бо він, наче орел на сонце, звернув своє око на вічне сонце Божества. Святий Іван також написав три листи, які входять в цілість Святого Письма нового заповіту.

Св. Іван вповні заслугує, щоби його називати апостолом любови. Бо не тільки, що він сам обнимав всіх найбільшою любовю, але й другим наказував, щоби любили одні одних. Ось деякі висловви, які знаходимо в його вище згаданих трьох листах про любов:

„Хто любить брата свого, в світлі пробуває і нема в нім згіршення. А хто ненавидить брата свого, той є в тьмі, й ходить в тьмі, й не знає, куда йде, бо тьма засліпила його очі". — „Ми знаємо, що ми перейшли від смерти в життя, бо любимо братів; хто бо не любить брата, перебуває в смерти". — „Кожний, що ненавидить брата свого, є чоловікоубійця; а ви знаєте, що жаден чоловікоубійця не має життя вічного в нім перебуваючого". — „Діточки мої, не любім словом, ані язиком, а ділом і правдою". „Возлюблені, полюбім один другого, бо любов є від Бога; і кожний, хто любить, є роджений від Бога і знає Бога. А хто не любить, той не пізнав Бога, бо Бог є любов".

Передання оповідає про св. Івана таке: В однім місті коло Ефесу він пізнав одного молодця і повірив його опіці місцевого епископа, щоби той виховав його в боязни Божій. По довшім часі, вертаючи з апостольської подорожі, повернув св. Іван до того епископа та запитав його про молодця. Епископ, залившись слізми, сказав, що молодець пустився на злу дорогу й став провідником розбійників. Святий Іван, не зважаючи на небезпеку, яка йому грозила, пустився в ліс, в якім перебував той молодець з опришками. Опришки зловили його й повели перед свого ватажка. Але той побачивши св. Івана, почав втікати від нього. Тоді св. Іван почав кликати за ним: „Сину мій, чого втікаєш від мене, свого отця? Я-ж безоружний старик, отже чого боїшся мене? Стій, не бійся. Ще є для тебе надія. Я буду перед Христом відповідати за тебе. Коли треба, я радо вмру за тебе так, як Христос вмер за всіх нас. Стій і повір, що Христос післав мене до тебе".

Молодець вернувся, впав на коліна перед св. Іваном і залився сльозами покаяння. Св. Іван обняв його, мов рідного сина, потішив, взяв з собою і так вирвав з обіймів гріха. Оце була любов не словом, а ділом.

Перед своєю смертю, іззa старости літ св. Іван не міг говорити довгих проповідей і повтаряв своїм ученикам все одні й ті самі слова: **„Діти мої, любіть брат брата!"** А коли вони питали його, чому він заєдно повторяє ті слова, св. Іван говорив: **„Це є заповідь Божа, і коли б крім неї не було жадної іншої заповіди, то й цеї булоб досить для спасіння світа".**

Про смерть св. Івана знаємо, що вона наступила, коли йому минуло сто років. Чуючи близький кінець свого життя, св. Іван казав приготовити собі гріб і, попращавшись з учениками, спокійно закінчив своє життя около 72 роки по Вознесінню Господа нашого Ісуса Христа.

Чи Ви вже відновили передплату на 1936 рік за „Вістник"? Коли ще ні, так зробіть це зараз! Також постарайтесь, щоби й Ваш сусід читав „Вістник".

„ДНІПРО"
Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.
Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштує на рік $2.00
Передплату висилати на адресу:
"DNIPRO"
1851 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

З НАГОДИ ДЕСЯТИЛІТТЯ ЕДМОНТОНСЬКОЇ ЦЕРКОВНОЇ ГРОМАДИ.

(Продовження зі стор. 3-ої).

року. Зійшлися та й радили над тим, де роздобути фонди на закупно площі, або евентуально будинку. Д. Пронюк знаючи про те, що є досить відповідний будинок, що його можна купити й використати на церкву, виявив на зборах цілу ту справу й поставив домагання не гаяти часу, а приступити до закупна будинку.

Коли присутні про це довідалися так підбадьорилися, так захопилися, як рідко коли можна захопитися. Такі хвилі не часто переживають люди. Для всіх було радісним почути, що вони так близько цілі, що скоро буде можна мати свій будинок, можна буде нормально без трудноців і перепон вести працю церкви.

Зпоміж присутних на зборах девятьох зараз зложили тисячу доларів на ціль церкви. Д. Пронюк зложив двіста доларів, а Гриць Шевчишин, адв. Михайлюк, Андрій Солован, Михайло Шовкоплес, Ілля Боднарук, Павло Мельник, Іван Шандро й Іван Мельник по сто доларів. Також Жіноче Товариство прилучилося зо своєю сто доларовою жертвою на ту ціль. Згадані тут це фундатори церкви св. Івана в Едмонтоні.

Ще оглядали будинок. Ще радилися. Ще пробували торгуватися з властителями будинку аж нарешті закупили будинок за 5,300 доларів. Будинок закуплено враз із кріслами й ще деякими річами. Справу купна будинку довершили в імени Братства І. Боднарук, Д. Пронюк і Павло Мельник. Це сталося 20 жовтня 1926 року. А перше Богослуження у власній церкві служив о. Сенета 24 жовтня, 1926 року.

Будинок був пристосований для протестантських церемоній. Треба отже було його переробити так, щоб можна було в ньому відправляти Богослуження після нашого православного обряду. Треба було спорядити вівтар із престолом, треба було ще дещо змінити та й церкву прикрасити.

Коли ж стало відомим, що довершено купна будинку, зараз Томашевський оголосив у „Нашому Поступі", що в неділю буде перше Богослуження в новозакупленій церкві.

Треба було на скору руку братися до приготовання будинку, бо відкликати не було як і коли. Ще на передодні Петро Зварич, оглядаючи церкву, запевнив, що вона не буде готова для Богослуження на слідуючий день, на неділю. Але члени постановили її пристособити для недільної Служби. І пристособили. Була третя година по півночі, як скінчили роботу. Треба признати їм велике завзяття й посвяту і на цім місці це хай буде для них подякою за те, що вміли працювати й ціль осягти.

Коли вже була своя церква, дехто побачив, що йому пляни стали перечеркнені. Особливо треба згадати про протестантів, що дуже „зажурилися" долею Інститута ім. М. Грушевського й лебеділи, що аж тепер прийде кінець Інститутові тому, що православні мають церкву й будуть для неї працювати, а не для Інституту.

Маючи свій власний будинок, православна українська громада в Едмонтоні розвинула широко релігійну працю, а також громадську. До церкви сходилися масово люди. Залунав прекрасний церковний хор. У Недільній Школі згуртувалися діти, що пильно вчащали на науку релігії й збільшали свою побожність. Громада устроювала різні підприємства для скріплення громадського життя, як також для роздобуття фондів. Найбільше популярними стали базарі, що відбувалися з найкращими успіхами.

Праця кипить і досі в громаді. Церковний Заряд, старші браття і взагалі всі кооперують спільно в праці для добра Церкви взагалі, а парохії зокрема.

На протязі десятьох літ парохію обслугували оо. Сенета, Білон, Волохатюк, Самець і Грицина. Останній є тепер парохом едмонтонської парохії.

За час десятьох літ треба було зробити багато й іншої роботи. Будинок церковний був старий і треба було його переновити. Це зроблено. Збудовано хори й нині співаки, хористи мають своє місце для співу. Давніше вхід до церкви був з боку, з полудневої сторони. Кілька літ тому й це перероблено. Тепер вхід до церкви є з західної сторони й сама церква має кращий вигляд як передтим. Мальовання церкви забрало чимало коштів. Далі обведено церкву і площу огорожею і обсаджено живоплотом. Принаймлено іще сумежну площу для того, щоб молодь мала де бавитися в часі павз,

коли відбувається наука в Рідній Школі. Трошки пізніше парохія закупила сусідний дім на резиденцію для пароха. Коли ж додати, що при всім тім оплачувала біжучі розходи і сплачувала довг так, що нині осталося лише 300 доларів довгу, та що вартість майна виносить $20,000, то треба признати, що роботу велику виконано. Не треба й згадувати, що парохія зробила поступ під оглядом релігійним й національним.

Коло парохії гуртується великий гурт молоді зорганізованої в СУМК. А це вже вихованці нашої Церкви. Щодень збільшується побожність парохіян. Щодень з більшою любовію горнуться побожні українці до своєї Матері Церкви. Щодень помітніше розуміння обовязків зглядом Бога, Церкви й Народу нашого. Щораз збільшується жертвенність на всякі народні потреби. І збільшується свідомість наша національна.

Коло парохії має приміщення Рідна Школа і Жіноче Товариство. Нема свята національного, концерту, вечірка, вистави чи чогось подібного, в чому парохія тим чи іншим способом не брала б участи.

Життя в громаді йде гармонійно й успішно. Десятьлітний Ювілей полишає за собою змагання, труди й жертви ідейних і щирих православних українців Едмонтону. Нині громада стоїть рішучо на порозі кращого завтра. З розбурханих хвиль минулого випливає на спокійне море будуччини.

З нагоди ювілею висказують люди побажання. Й ми маємо побажання. Ми щиро бажаємо, щоб наші противники стали нашими приятелями, тому, що ми працюємо для найкращих цілей і для добра нашого народу. Також бажаємо, щоб наші прихильники стали нашими членами, щоб ми, маючи більшу силу, змогли за других десять літ ще краще й успішніше працювати. Дай Боже, щоб наша громадсько-релігійна робота обняла вкоротці всіх щирих і добрих дітей українського народу в Едмонтоні.

Заряд Української Православної Парохії св. Івана в Едмонтоні:

П. Василиши, голова,
Дм. Пронюк, секретар

МРП БЕЗБОЖНИКІВ.

„Союз безбожників" у Москві хоче збудувати величезну радіо-стацію, завданням якої має бути виключно атеїстична пропаганда по цілому світі. Головна управа того „Союзу" ухвалила перевести на будову тої радіостації збірку по всьому СССР, а большевицький уряд обіцяв зі свого боку фінансову підтримку. Авдиції будуть подавати у всіх головніших мовах світу.

„ВІСТНИК" є хлібом душі кождого православного Українця. Але, [illegible] стало і на час виходити — треба, щоби його читачі не залягали з передплатою! А як Ваша передплата?

ЦЕРКОВНІ РІЧИ
продаємо по гуртовій ціні.
Пишіть по катальоґ.
WILLIAM GROSS & CO.
322 Main St., Winnipeg, Man.

ПЯТИЙ СОБОР
УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

(Із записок учасника).

(Дальше).

Реферат о. К. Кирстюка.

По питаннях і відповідях, що наступили по звітах членів Консисторії, о. Корнило Кирстюк виголосив реферат на тему „Становище нашої Церкви зглядом других православних Церков". Реферат був довгий, читаний, отже неможливо подати його в цілости. В коротці зміст його такий:

Точка 23 статута нашої Церкви звучить так: „Українська Православна Церква в Злучених Державах Америки є одною з Дієцезій Всеукраїнської Православної Церкви і разом з нею творить складову часть Єдиної, Святої, Соборної і Апостольської Христової Церкви".

Ставиться питання, чи по упадку Української Автокефальної Церкви на Україні наша Церква є частиною вселенської Церкви? Відповідь є так, бо вона придержується непохитно тої віри, яку наші предки приняли за Володимира Великого.

А яку віру приняв Володимир Великий? Віру православну. А від кого він приняв православну віру? Від болгарського патріярха в Охріді. (пояснень про це о. Кирстюк не подав). Отже за помочию болгарських і грецьких священиків Володимир Великий перевів християнізацію України.

В 991 році проголошено Церкву на Україні автокефальною. Це зробили патріярхи болгарський і грецький, — отже ми приняли автокефальне православіє. Тепер наша Церква визнає ту саму віру, що за Володимира Великого, отже є православна.

Наша Церква на Україні воскресне. Наша Церква в Америці є дочка Церкви на Україні. До воскресіння Української Автокефальної Православної Церкви на Україні, Церква в Канаді, Америці і Бразилії є автокефальна.

Наш архиепископ не має зверхности, отже Собор має це питання вирішити. Собор має також вирішити наше становище до жуківської церкви. А як ця Церква ставиться до нас? Її орґан не називає нашої Церкви православною, тільки автокефальною.

Жуківці кажуть, що їх Церква є „автономна в лоні вселенської Церкви", а наша Церква ніби такою не є і наш епископ є автокефальний, але не православний.

Жуківці вірять у вселенську Церкву на взір римської; хто не належить до вселенського патріярха, той не православний.

Автономія може бути в границях грецької чи якої другої Церкви, а не „вселенської Цекви". А як яка Церква є автономна в лоні вселенської Церкви, то вона є автокефальна. Але жуківська Церква не є автокефальна, отже вона є частиною, або автономною частиною в лоні царгородського патріярха. Щож жуківці скажуть про других патріярхів, які не визнають над собою царгородського патріярха? Вони хіба не православні?

Наша Церква не вдавалася за признанням до царгороського патріярха, а тільки повідомила його про відновлення ієрархії. Нашій Церкві не треба признання других церков так, як одна держава потребує признання других держав: договорів торговельних та інших. Церкві цього не треба.

По Соборі в 1921 р. Всеукраїнська Церковна Рада вислала повідомлення про відновлення ієрархії по можности до всіх других церков — навіть на Буковину. Крім російської Церкви жадна інша Церква не відважилась осудити Українську Автокефальну Православну Церкву.

Вселенський Собор має сказати в нашій справі своє слово. А жуківці кажуть, що вселенський Собор так вирішить справу, як вони того хочуть.

Перший вселенський Собор, 325 року, не заборонив александрійський спосіб висвяти епископів, а тільки висловив, що ліпша форма є при участи більше епископів. Про це говорить IV-ий канон того Собору. А шестим каноном цей Собор удобрює александрійський спосіб. Отже висновок з цього такий: Перший вселенський Собор на далі доповнив висвяту епископів александрійським способом. Він визнав епископів свячених через пресвітерів, — приміром Александра з Александрії навіть вибрав головою першого Собору. По смерти Александра епископи відмовилися висвятити Атаназія. Вірні домагалися його висвячення й тоді два епископи висвятили його.

Вселенський Собор не відкине нашої Церкви. А нім Собор буде, наша Церква на американськім континенті є автокефальна і православна. Отже громади жуківської церкви повинні злучитися з Українською Автокефальною Православною Церквою в Америці, як рівні з рівними.

Впреосвященний Архиепископ Іоанн: Дякує о. Кирстюку за реферат.

Теодор Свистун: Дякує за реферат; пропонує, щоби його видати друком.

Свящ. Клодницький: Реферат цінний, науковий. Але я думав, що почую в нім, що ми дальше маємо робити? Яке наше завдання та яка напрямна лінія?

Мих. Чагарин: Реферат цінний. Я просив би, щоби всі реферати видати разом друком і розіслати до громад, щоби прочитали.

Свящ. Павловський: Реферат чудовий але в ньому бракує чогось. Треба додати, що автокефалія — це головна прикмета православія.

Свящ. В. Клодницький: вносить на письмі резолюцію, що американській Церкві не треба оглядатися „за чужими омофорами". Вивязується коротка дискусія над стилізацією та формою резолюції, по чім передано її до резолюційної комісії.

На цьому закінчено другий день нарад Собору.

(Дальше буде).

НОВА ЦЕРКВА В ГЕФОРДІ, САСК.

В самім місточку Гефорді не було доси Української Православної Церкви. Найблизша від місточка Укр. Православна Церква, це Церква „коло Пискливци", около 5 миль на полудневий захід. А в місточку була доси лише Гр. Кат. Церква.

Нині вже і місточко Гефорд має Укр. Прав. Церкву.

Початок до будови вийшов в першій мірі від членів церкви „коло Пискливця". Вправді ця церква їм вистарчала би, однакож вони брали на увагу те, що в околици є православні українці, яким до церкви „коло Пискливця" надто далеко, а що місточко є осередком околиці, отже тут повинна бути церква. Тоді всім буде пересічна віддаль.

Церква розміром велика, виглядом величава. Це буде мабуть одна з найкращих українських православних церков в Канаді. Будівничий п. Янішевський з Едмонтону.

Православні українці в околиці поставилися до будови дуже радо. Свого часу був допис про те, як звозили каміня і др. Невдовзі по тім, як зібрали матеріял, будова почала [illegible]

Вересня 6-го було посвячення і заложення угольного каменя. Церква була вже з грубшого тоді збудована. Вже були бані, хоч ще бляхою не побиті, вікна не позакладені. Але всеж після вложення угольного каменя було також посвячення великого залізного хреста, який тоді винесено на головну баню.

Свято згаданого дня було дуже величаве. Богослуження правилося в будуючійся церкві, хоч ще в середині і надворі було риштовання. Народу зібралося багато. Священиків було двох — В. Кудрик, який через якийсь час обслугує церкву „коло Пискливця", і П. Самець, з Ст Джулієн. На це свято приїхали співаки з укр. прав. громади з Саскатуну, і співали підчас Служби Божої під проводом українського адвоката з Саскатуну — Ю. Стечишина.

По Богослуженню був обід в Нар. Домі, що тягнувся дуже довго, нім всі присутні пообідали. Було в пляні мати багато бесід, та часу осталося мало, отже говорило лише трох. Обід забрав багато часу.

Щодо угольного каменя, то треба сказати ось що: Камінь вилито з цементу, з написом назви церкви і року будови. В середині каменя полишено заглублення, в які вложено слоїк з короткою історією будови цеї церкви й іменами всіх тих, що до часу заложення каменя вписалися в члени цеї громади. Всіх імен, себто членів, списано понад 80. Накривку слоїка облито воском, щоби не ржавіла.

Для Богослужения забрали церковні річи з церкви „коло Пискливця", навіть дзвін привезли.

Церкву з надвору викінчать тепер, а середину будуть викінчувати [illegible]

Кругом церкви є велика площа, яку вже вирівняли, щоби з весною засіяти травою і пообсаджувати де[illegible]

Недавно громада гефордської нової церкви робила базар, який скінчився 27-го вересня ц. р. Всіх грошей зібрано около 500 дол., а чистих мабуть коло 400 доларів.

Коли говорити про гарну роботу гефордської околиці, то треба сказати, що які люде, така робота. Матеріяльний стан околиці не завсігди відповідає роботі. Бо головним маєтком кожної громади і кожної околиці, є найперше самі люде тої околиці. Коли вони свідомі, рухливі, згідливі, вирозумілі, щедрі і готові для доброї громадської праці, тоді й робота такої околиці буде [illegible]

А гефордська околиця таких людей має і тому робиться тут така робота, що не тільки можна нею похвалитися, але й за взір поставити.

На закінчення скажу, що за такою роботою, яка нині тут робиться, прийдуть гарні наслідки. Сама молодь — бачучи, як батьки дбають — буде їх наслідувати, а тим самим будуть з такої молоді гарні громадяне. Гарні люде. Гарні господарі і господині. Гарні доми і родини. І память тих, що нині працюють, лишиться безсмертною поміж

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ
„ЧУЖА РУКА
[illegible]
ХТО РОЗЄДНУЄ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД?"
Книжку написав прот. В. КУДРИК, і її повинен прочитати кождий українець і українка.
Вона має 208 сторін і коштує лише 35 цт. з пересилкою.
Замовлення і гроші слати на адресу:
[illegible]
Box 3684, Winnipeg, Man.

дальшими поколінями.

Можна би ще дещо сказати і про сам будинок і про працю коло нього, і про громадські загальні справи, та нехай про те напишуть до „Вістника" ті, що мають в руках всі подробиці. А загалом такі подробиці будуть інтересні. С.

— o —

„НАПИШІТЬ ПРО НАШОГО СВЯЩЕНИКА ДО СВОЄЇ ГАЗЕТИ"!

Недавно лучилось мені бути перший раз в одній українській місцевости в Манітобі, — кількадесять миль від Вінніпегу. Тамошні люди походять з Галичини та майже всі, бодай формально, належать до греко-католицької церкви, хоч є вже між ними пару таких, що явно інтересуються Українською Православною Церквою.

Був я на одній оказії, де було більше число людей. З віпиком пару в сусідної околиці, — всі греко-католики, — члени місцевої церкви. Говорили про це та про те, а вкінці, як звичайно буває, зійшли на церковну тему: Багато з присутніх, як самі признавалися, мали перший раз нагоду говорити про такі справи з православним українцем. Це впрочім було видно по тім, як люди підходили до бесіди. Зразу лише кількох відважніших вели розмову, натякаючи то тут то там про церковні справи, а решта стояли з боку та пробували незамітно прислухуватися. Але поволі один за одним приступали до гурту та вскорім часі брали живу участь в розмові.

Знаючи їх релігійні переконання а властиво церковну приналежність, я не хотів починати розмови на церковну тему, але вони самі мене до того спонукали, даючи мені ріжні питання та роблячи заваги. Я зрозумів, що вони щиро інтересуються цею справою і дався втягнути в розмову.

Перед моїм від'їздом підходить до мене один старший чоловік, кличе мене на бік тай говорить: „Я є старшим братом в нашій церкві, але маю до вас одну просьбу. Тільки не знаю, чи ви мене послухаєте". „Кажіть, про що вам ходить, — кажу, — а як зможу, то послухаю". „Я просив би вас, аби ви написали до вашої газети про нашого священика". „Що-ж ви хочете, аби про нього написати?" — питаю. „Е, та писати є про що, цілу газету списав би, але ви бодай напишіть про те, як він повівся з нашою громадою. Най і другі громади знають, що він з ними зробив, та най уважають, щоби й з ними такого не було".

По цім почав розказувати, як громада почала будувати церкву та як їм було тяжко, бо люди бідні. Почули вони, що є в Торонто таке римо-католицьке товариство, що дає бідним громадам запомогу по $500,-00 на будову церкви, тай просили священика, аби він і для них ту запомогу виєднав. Але він сказав, що товариство відмовило, отже люди тягнулися з послідного, щоби бодай в надвору церкву викінчити. Сталось, що священик поїхав до Старого Краю в гості, а один член громади припадково прочитав в одній газеті, що виходить в Торонто, що вище згадане товриство жертвувало для їх громади $500.00. Коли священик повернув зі Старого Краю і люди спитали, де ті гроші, що він їх отримав для громади, то він сказав, що нічого про це не знає. Поїхали урядники до епископа, але й від нього нічого не довідалися, бо він сказав: „Що права рука дає, то ліва не повинна знати". Показали вкінці тому священикові газету, в якій стояло написано, що гроші для їх громади були дані, і він вкінці признався, що гроші отримав, але видав їх на річи до церкви. Люди зажадали рахунку і він такий рахунок дав. Між іншим порахував за двері й вікна до церкви $173.00, за фелон $25.00 та за престіл $15.00. Але один член перевідав, що вікна й двері коштують всього $83.00, а що до фелона, то він був подарований самим епископом, а престіл подарувала французька громада. Він її був не потрібний і сам старший брат дістав його від неї та привіз своїми кіньми. Поїхали знову до епископа, але знову нічого з того не вийшло. Хіба тільки те, що вже рік як церква стоїть замкнена й Богослужень нема.

Росказав мені це отой старший брат тай каже: „Напишіть про все це до вашої газети, най світ знає, яких ми священиків маємо. А як хочете, то навіть моє імя можете підписати, бо я не боюся за правду постояти". Я обіцяв, що напишу й оце виконую його просьбу, але чи це що поможе — не знаю. Його імени не подаю, бо не хочу наражувати на переслідування з боку його церковних властей.

Подорожний.

ПОСВЯЧЕННЯ УГОЛЬНОГО КАМІНЯ.

(Гефорд, Саск.)

Українська православна громада в Гефорд, Саск., обходила дня 6 вересня велике свято. Того дня відбулося посвячення угольного каміня під церкву, що є в процесі будови, та хрестів на церкву. Чину посвячення доверишили Всеч. о. прот. В. Кудрик з Саскатуну та Всеч. о. П. Самець, парох в Ст. Джуліен, Саск.

Службу Божу згадані священики відправили в церкві, яка є вже майже на укінченню з надвору. Підчас Служби Божої співав хор з Саскатуну під дірігентурою п. Ю. Стечишина. Щира подяка належиться так хористам, як і дірігентові за їх труд.

На це свято зїхався дуже великий здвиг народу. Хоч наша церква є 62 фути довга і 42 фути ширека, то лише мала частина присутних людей могла зміститися в середині церкви. Присутні на Богослуженню щиро віднеслися до нашої громади й зложили на тацу около $110.00.

По Богослуженню відбувся спільний обід в Народнім Домі. Обід приготовило Жіноче Товариство. Гостей було так багато, що треба було закладати 15 столів. Жіночому Товариству належиться щира подяка за його труд, який воно підняло на себе того дня.

Підчас обіду пп. Ткачук з Саскатуну, Федейко з Крідор, Цибак з Гефорд та І. Походзіло з Гефорд відкликалися до гостей, щоби були ласкаві зложити жертви на будову церкви. Щира подяка належиться так шановним промовцям, як і жертводавцям. Рівнож щира подяка належиться всім тим, що звеличали наше свято своєю присутністю.

Наша громада підялася до великого діла й віримо, що при Божій помочі воно буде довершене щасливо до кінця.

Іван Походзіло.

ВІЗИТАЦІЯ о. ВЛАДИКИ ЮАННА ТЕОДОРОВИЧА.

(Беллис, Алта.)

Около пятьсот людей зійшлось в день візитації Високопреосвященного Архиепископа Іоанна Теодоровича в українській православній церкві в Беллис, Алта., в неділю, 27 вересня ц. р.

Того дня було в нас подвійне свято, бо крім візитації відбулася також хіротонія в діякони одного з наших теольогів Григорія Василіва.

Свято випало як найкраще. Була гарна погода, хоч з рана пускався падати дощ. Людей було стільки, що церква вмістила заледви третину всіх присутніх, а решта мусіли стояти на дворі.

По Богослуженню відбувся спільний обід в Народнім Домі. По обіді були промови. Говорили місцеві бесідники й гості. Влучну промову виголосив новоявсвячений о. діякон Василів. Найважнішою промовою була, розуміється, о. Владики, який взявши деякі епізоди з української минувшини, пристосував їх до теперішних часів та вивів з того певну науку.

По відспіванню національних гимнів, в год. 8.30 вечером всі розійшлися задоволені домів.

Йосиф Ясенчук.

НА ПОМІЧ „ВІСТНИКОВИ".

В середу 30 вересня була в церкві „коло Пискливця" Гефорд, Сск. похоронна Служба Божа по бл. п. Марії Ярошак, вдові по Іванови Ярошакови. Походила з Бані Березова, в Галичині, мала коло 70 літ. Вмерла 14 вересня 1936. Лишилися два сини і дві дочці. По Богослуженню був малий обід в церковній хаті, де зібрано на Видавничий Фонд „Вістника" $3.00.

Жертводавцям щире спасибі.

Адміністрація „Вістника".

ПОДЯКА.

Консисторія оцею дорогою складає щиру подяку всім тим жертводавцям, що зложили жертви на Духовний Семинар провіянтами. Жертвували слідуючі:

ІСТ СЕЛКІРК, МАН.

Іван Корба, Катерина Божисько, Василь Колодзінський, Ілько Шастко, Назарко Загайко, Кирило Савчук, Дм. Куташ, Євка Тельва, Іван Венгер, Петро Горнецький, Тимко Сольник, Іван Колінський, Мих. Сольник, Андрій Сузанський, Мих. Корба, Мих. Мецак.

ТИНДАЛ, МАН.

М. Гнатюк, Кость Гнатюк, Петро Капалай, М. Залуцький, Леон Сабат (гріши).

ГЕРИЗЕЛРИДЖ, МАН.

А. А. Німчук (гріши), Н. Німчук, Й. Назаревич, Роман Німчук, Стефан Вацко, Мих. Коцюк, Іван Турко.

Консисторія рівнож складає щиру подяку п. О. Мехові, що занявся збіркою, та п. П. Мехові, що визичив грузовик („трока").

Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1936 РІК.

ЖОВТЕНЬ.

1 Ч. Євменія еп. горт., мч. Софії
2 П. Мч. Трохима, Саватія
3 С. Вмч. Остапа, Теопистії

4 Н. **Нед. 18. по З. св. Д.** Кондр.
5 П. Смч. Фоки Синоп.
6 В. Зачаття Івана Предтечі
7 С. Рівноап. Теклі, Копрія
8 Ч. Пр. Єфросинії, Сергія Рад.
9 П. † Івана Богослова ап. і ев.
10 С. Мч. Калистрата й воїнів

11 Н. **Нед. 19 по З. св. Д.** Харит
12 П. Кипріяна анахор., мч. Дади
13 В. Григорія Вірменина
14 С. Покров Пр. Богородиці
15 Ч. Смч. Кипріяна й мч. Юстини
16 П. Смч. Діонісія ареопаг.
17 С. Смч. Іеротея еп. атен.

18 Н. **Нед. 20 по З. св. Д.** Харит.
19 П. † Ап. Томи
20 В. Сергія і Вакха
21 С. Пр. Пелагії, Таїси
22 Ч. † Ап. Якова Алф.
23 П. Свято відр. укр. ієрархії
24 С. Ап. Пилипа, Теофана еп.

25 Н. **Нед. 21 по З. св. Д.** Прова
26 П. Мч. Карпа й Папили
27 В. Назарія
28 С. Пр. Євтимія, Лукіяна
29 Ч. Мч. Лонгина сотника
30 П. Прор. Осії; Андрія Крит.
31 С. † Ап. ев. Луки; мч. Марини

ОГОЛОШЕННЯ!

Просяться всіх тих, які одержали базарові тикети від української православної громади в Роркетон, Ман., щоби до 1-го жовтня звернули відтинки тикетів з грішми. За труд щире спасибі!

Н. Гуцуляк, голова

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. П. Запаринюка.

Жовтень.

14. Середа. Покров Богородиці — Роркетон, храм і базар.
18. Неділя — Робі'н.
25. Неділя. — Ешвіл.

Листопад.

1. Неділя — Косів
8. Неділя — Давфин
15. Неділя — Пайн Ривер
21. Субота, Арх. Михаїла — Веллан — Храм
22. Неділя — Сифтон
29. Неділя — Боглан

Адреса: — Давфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. П. Самця.

Жовтень.

14. Середа, Св. Покрови — храмове свято. — Ст. Джуліен.
18. Неділя — Елзоа Крік.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. В. Апонюка

Жовтень.

18. Неділя — Гардентон
25. Неділя — Толстой

Адреса: Толстой, Ман.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.

Жовтень.

14 Середа. Покров. Пресв. Богородиці. Утр: Єван. Луки І: 39—49 і 56. Літ. Ап. жид. IX: 1—7 Єван. Луки X: 38—42 і XI: 27—28.

18. Неділя 20 по З. св. Духа. Гол 3. Утр. Єван Ів. XX: 19—31. Літ. Ап. Гал. І: 11—19. Єван Лук VII: 11—16

25. Неділя 21 По Зіся. св. Духа: Голос 4. Утр. Єван. Ів XXI 1—14. Літ. Ап. Гал. II: 16—20. Єван. Лук. VIII: 5—15.

Листопад.

1 Нед. 22 по Зісл. Св. Духа: Голос 5. Утр Єван Ів XXI: 15—25; Літ. Ап Гал VI: 11—18; Єван. Луки XVI 19—31

8 Нед. 23 по Зісл. Св. Духа: Голос 6 Утр. Єван. Мат. XXVIII: 16—20; Літ Ап. Еф. II: 4—10; Єван. Луки VIII: 26—39.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

...E HERALD
Box 3654
...INNIPEG, MAN.

РІК XIII. WINNIPEG, MAN., OCT. 15th, 1936 ВІННІПЕГ, МАН., 15-го ЖОВТНЯ, 1936. ЧИСЛО (256) 20

ЖИДІВСЬКІ ПОГРОМИ В ПОЛЬЩІ.

В часі розпочаття нового шкільного року по всіх польських університетах і високих школах вибухають протижидівські виступи. Жидівських студентів побивають, та змушують їх сидіти окремо в задних лавках. Такі протижидівські виступи мали місце в торговельній школі в Варшаві, де побито більше як 20 жидівських студентів.

НЕЗАДОВОЛЕНІ З РИМУ.

В Триесті, що знаходиться під італійською владою виникло непорозуміння між 70,000 словінцями і хорватами і католицькою владою, у висліді якого ці 70,000 готові перейти на православя. Епископа Фогера, який обороняв права словянської мови, та якого згадані словяни дуже любили, Ватикан усунув на домагання Мусолінія. Тепер по його усуненню, знова змушують словян уживати по церквах італійської мови.

АРХИЕПИСКОП ЮАНН ТЕОДОРОВИЧ ВИХАВ ДО АМЕРИКИ.

Високопреосвящений Архиепископ Іоанн Теодорович, закінчивши свої цьорічні відвідини українських православних громад в Канаді, виїхав у вівторок, 27 жовтня ц. р. з Вінніпегу до Філаделфії, Па. В Канаді о. Владика перебув цього року повних чотири місяці і за той час відвідав 30 громад. Послідною відвідав парохію св. Михаїла в Вінніпегу в неділю, 25 жовтня.

Цьогорічні архиерейські візитації о. Іоанна відбулися надзвичайно успішно. Всюда був помітний підйом духа та щиро-сердечні відносини вірних до свого Архипастиря. Навіть візитації, що відбувалися на буднях стягали велике число вірних, які, покидаючи свої заняття, спішили до церкви, щоби привитати свого духовного батька та послухати його науки. Помимо того, що цього року о. Владика відвідав більше громад, чим якого іншого попереднього року, запрошення багатьох громад, що бажали витати в себе о. Архиепископа цего літа, треба було відложити з браку часу до слідуючого року.

ПРАВОСЛАВНІ И ПРОТЕСТАНТИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ПЕРЕСЛІДУВАНЬ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ.

Синод грецької православної церкви висловив протест проти переслідувань католицької церкви в Еспанії еспанським урядом та комуністами. В протесті говориться, що вороги церкви й религії нищать церкви й монастирі та религійні памятки великої цінности, вбивають священиків і монахинь та допускаються інших дичих звірств. Синод висловлює глибокий біль і відразу до творців цих переслідувань, висказує своє співчуття до еспанського вірнуючого населення та, висловлює надію, що скоро поийде кінець тим звірствам, що їх доконують комуністи.

Швайцарське протестантське пресове бюро також висловило протест проти переслідувань католицької церкви в Еспанії та доводить, що ті переслідування еспанські комуністи ведуть в тіснім порозумінню та по дерективам радій „безбожників" в Росії.

НОВІ СВЯЩЕНИКИ.

Свящ. Григорій Василів.
(Світлина зі студентських часів).

Свящ. Іван Гикавий.
(Світлина зі студентських часів).

В неділю, 27 вересня ц. р., в українській православній церкві в Беллис, Алта., Високопреосвящений Архиепископ Іоанн Теодорович рукоположив Григорія Василіва, абсольвента Духовного Семинаря в сан діякона, а в неділю, 4 жовтня, в українській православній церкві в Смокі Лейк, Алта., в сан пресвітера (священика).

Свящ. Григорій Василів походить з села Угринів середний, повіт Калуш, Галичина. До Канади прибув весною 1930 року. Академічну освіту отримав в Галичині, укінчивши там учительський семинар, а духовну освіту в українськім православнім Духовнім Семинарі в Вінніпегу, в якім пебув на студіях чотири роки.

Свящ. І. Гикавий родився в селі Перемилові повіт Копичинці (був Гусятинський), в Галичині. Родичі привели його до Канади чотирилітньою дитиною. Тут, скінчивши вищу школу, учителював в державних публичних школах, переважно в Манітобі, а в 1932 р. записався на курс теольогії в українськім православнім Духовнім Семинарі в Вінніпегу. В сан діякона був поставлений 24 жовтня ц. р. в церкві св. Михаїла, в Вінніпегу, а в сан пресвітера 25 жовтня в тій же церкві. Чину хіротонії довершив Високопреосвящений Архиепископ Іоанн Теодорович.

Молодим священикам желаємо як найкращих успіхів у їх праці на церковному полі.

Щасть Боже!

ПРОТЕСТАНТИ ЗАЯВЛЯЮТЬСЯ ЗА СПОВІДДЮ.

Протестантський проповідник Джан С. Боннел, що недавно був на парохії в Вінніпегу, а тепер є парохом одної з найбільших церков в Ню Йорку, — заявив на презбитерськім синоді стейту Ню Джерзі, в Етлентик Ситі, Н. Дж., що протестантська церква мусить з часом признати потребу та вартість сповіди. Заява Боннела знайшла широкий відгомін серед кругів протестантського духівництва в Канаді — відгомін на загал дуже прихильний. Кількох визначніших проповідників в Вінніпегу заявили, що Боннел фактично не сказав нічого нового, бо про потребу сповіди вже не від тепер говориться між протестантами. А проп. А. Е. Кер заявив, що „сповідь ніколи не була відкинена протестант. церквою".

УРЯДОВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

В виду чуток, немовби Високопреосвящений Архиепископ Іоанн Теодорович підчас своєї гостини в Канаді поминув парафію св. Покрови в Вінніпегу, помимо того, що був там запрошений урядом тої парафії, Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді вважає за відповідне сконстатувати слідуючі факти:

В своїм листі, з 1-го серпня, 1936, до о. Архиепископа Іоанна Теодоровича парох церкви св. Покрови в Вінніпегу, о. П. Маєвський, між іншим писав таке:

„В останньому Вашому листі Ви бажаєте (з огляду на минулорічні непорозуміння), щоби я і Соборна парафія здеклярували своє відношення до Церкви нашої взагалі і до Вас, як її Архиепископа, особисто. Щодо громади, то вона подасть Вам своє вияснення, як було це умовлено між Вами і п. Свистуном..."

А при кінці листа о. Маєвський писав таке:

„Прошу ласкаво мати на увазі при розпреділенні своїх архиерейських візитацій, що Соборна громада має на увазі Вас запросити до себе на відвідини, правдоподібно на св. Покрову, бо тепер Ви вже заняті, а опісля певно прямо виїжджаєте до Саскачевану. В цій справі громада віднесеться до Вас в порозумінні з Хв. Консисторією".

Консисторія не дістала по нинішний день приобіцяного вияснення ні запрошення для Високопреосвященого Архиепископа Іоанна Теодоровича, ані не дістав його сам о. Архиепископ Іоанн на яку небудь іншу адресу, до дня свого виїзду до Злучених Держав (27 жовтня ц. р.).

Дано в Вінніпегу, Ман.,
дня 28 жовтня, 1936

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

ПЯТИЙ СОБОР

УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

(Із записок учасника).

(Дальше).

Четверта сесія Собору — вівторок 8-го червня.

Наради четвертої сесії Собору почалися в 8 годині рано. Першою точкою на програмі був доклад **прот. В. Каськова** на тему „Становище нашої Церкви до другої Української Православної Церкви в Північній Америці". О. Каськів переповідає, як дійшло до переговорів з жуківцями та до підписання „Тез". По підписанню „Тези" були вислані всім священикам, щоби дати їм нагоду висловити про них свою думку. На „Тези" вповні не погоджувалися оо. Кирстюк, Павловський, Білон і Сенчук. Деякі священики на лист не відповіли, а всі інші були за „Тезами". Коли Архиепископ був в Канаді, о. Гундяк запросив о. Каськова взяти участь у ювілейнім Богослуженню в церкві в Картерет, в якій о. Гундяк є парохом. О. Підгорецький заборонив це, але о. Гундяк і його громада знову запросили о. Каськова і він пішов. Перед самою Службою Божою о. Підгорецький хотів, щоби о. Каськів підписав заяву, що буде стояти в ряді їх священиків (жуківських). О. Каськів відмовився. О. Гундяк обстав за ним — і потім Службу Божу правили оо. Гундяк, Каськів і Підгорецький. Заключення о. Каськова таке: На переговорах з жуківцями американська Церква нічого не втратила, а противно скористала, бо боротьба між обома церквами устала.

Архиепископ Іоанн: Доклад о. Каськова містив тільки історію переговорів з другою церквою. Але нам треба знати, що маємо робити дальше? Яке має бути наше відношення до другої Церкви? Я припоручив о. Клодницькому, щоби приготовив резолюцію по цьому питанню. Чи маєте її, отче Клодницький?

О. Клодницький: Ми дуже журимося, що є друга православна церква. Треба сконстатувати, що є зло, але дальше маємо поставитися так: стоїмо й працюємо на своїй ділянці і доброю працею покажемо, що ми кращі. Друга церква мусить впасти. Ми є проґресивна церква у відношенню до тої другої. Отже: констатуємо, що є друга церква, боротьби не відновляємо, але робимо свою роботу, а друга церква тим самим буде підупадати. Дальше — не можна сподіватися, щоби процес відродження Церкви закінчився за один, два, пять років. Ні, це забере багато років, отже ми мусимо бути приготовані на ферментацію і т. п.

Т. Свистун: Архиепископ і мені припоручив приготовити резолюцію, але видко забув про це...

Архиепископ: Ні, я власне мав про це зараз говорити.

Т. Свистун: Бачу, що наша Церква була „фут-балом" для жуківців. Хвалю мужність кількох священиків, що запротестували проти „Тез", а решта чекали, що з того буде. Дальше я питаю: Чи було розумно о. Каськову брати участь в Богослуженню з відступниками нашої Церкви? Ще щастя, що о. Каськів не підписав тої цідулки, яку о. Підгорецький йому підсував. Каже о. Каськів, що перестала боротьба між обома церквами. Так, але за те вринула в нас. Вислід переговорів остав гіркий. Можливо, що одинока добра річ в переговорів то те, що тепер знаємо, як до тої справи маємо ставитися на будуче.

Свящ. М. Запаринюк: Повторюю те, що сказав о. Клодницький. Вважаю, що боротьби не треба викликати. Свистун говорить, що є боротьба внутрі, але Свистун знає тільки одну громаду — філаделфійську. Нас громади натискали до порозуміння і згоди з другою церквою. Моя громада, Клівленд, була тої думки, що треба згоди. Ми вірили, що відступники покаються. Свистун каже, що ми зле поступаємо. Був в нас такий чоловік, що хотів диктувати в церкві, але навіть слюбу не взяв в нашій церкві. Я на „Тези" не відповідав, бо сподівався, що буде Собор. На заходи до угоди я погоджувався. Я не за жуківцями, але я проти боротьби, на шпальтах, з ними... Я є проти того, щоби ми не сходилися з ними й не правили з їхніми священиками. Мене жуківський священик заступав цеї суботи та вчора. Чому я не можу служити з ним?

Свящ. Павловський: О. Каськів сказав, що справа злуки не принесла нам шкоди. Чи можна так говорити? Мене будуть питати парафіяни, хто стоїть на перешкоді до злуки і що я маю їм сказати? Ми мусимо мати конкретні пропозиції, що і як ми робимо на будуче в справі злуки.

П. Тарас (делеґат з Ню Йорку): В Америці є дві українські православні церкви. Нас світських членів болить, що розеднується українське православіє. Я вношу бажання, щоби злука обох церков наступила як найскорше. Мені казали мої громадяни, щоби я просив, аби злука була як найскорше. Мусимо прийти до якоїсь згоди, а яка та згода має бути — не беруся казати.

Предсідник: Ви хочете злуки в який спосіб?

П. Тарас: Це справа ваша — священства.

Предсідник: Ні, це справа Собору. Але як до згоди прийти?

П. Тарас: Може буде треба скликати щось в роді зїзду, на який приїхали б з обох сторін.

Другий делеґат з Ню Йорку: П. Тарас не мав уповноваження від громади таке говорити. Громада нічого про це не знає. Бодай я не знаю, як предсідник громади.

Свящ. Костюк: За злуку винували о. Владику, а потім священиків. А то ні о. Владика, ні священики не винні, а навів пер нас до того. Зрадники нашої Церкви повтікали, покрали документи, а відтак ми подаємо зрадникам руки. І знову зрадили нас. А тепер о. Запаринюк каже підходити до них з любовю. До кого, до зрадників? Я так на справу не дивлюся. Підгорецький дав своєму священикові наказ, що він може правити з нашим священиком Службу Божу, але не може з ним причаститися. А той жуківський священик був в кримінал!... Отже ми зрадникам не можемо дальше подавати руку. Як громади хочуть, най ідуть до нас. З любовю треба йти до людей і їх просвіщати, а не до зрадників, які не розкаялися.

Чагарин: Наша громада ухвалила, щоби йти до згоди, але єдність має бути на засадах Української Автокефальної Православної Церкви.

Свящ. В. Каськів: Я з о. Гундяком мусів служити, бо він помагав нашій громаді в процесі з католиками, які хотіли забрати нашу церкву.

Архиепископ: Чи можемо відправляти Службу Божу з жуківцями? Треба розріжняти між тими, які нашу Церкву зрадили і тими, що нічого проти нашої Церкви не зробили. Отже не можна правити з Кашубою, Палієм, Кошелем і Ялечком. Щодо оо. Гундяка і Іваннишина — їх священства не можемо заперечувати. Вони свого священства не збезчестили. Ані Гундяк, ані Іваннишин так не поступили негарно, як Ялечко й другі.

Свящ. М. Запаринюк: Просить, аби було дозволено правити з о. Ялечком.

Предсідник: Жалує, що допустив о. Запаринюка до такого слова.

Свящ. В. Каськів: А колиб ті священики розкаялися, що тоді?

П. Гарасим: Бесіда між тими священиками така, що й між світськими людьми того нема, отже як їм простити?

Архиепископ: Коли священик покається, то треба простити.

Свящ. І. Сенчук: О. Архиепископ одних признає, а других ні. На якій підставі о. Архиепископ позволяє служити з Гундяком та Іваннишиним? Вони пишуть та висміюють нас. Як не вільно з одними, то й з другими ні.

Предсідник: Архиепископ керується хиротонією, а що до дисципліни, то Собор має право це вирішити.

Т. Свистун: Я погоджуюся з о. Сенчуком, але я не знав, що хиротонія і дисципліна — це дві окремі справи. Вношу резолюцію:

„В справі злуки обох Церков, Собор ухвалює: З огляду на це, що та друга Церква є під чужою церковною владою, то Українська Автокефальна Православна Церква, яка не хоче йти під чужу церковну владу, не може з нею єднатися. А наша Церква хоче обєднувати українські православні церкви, які хочуть, щоби Українська Православна Церква від нікого не залежала, а тільки від українського народу і української церковної влади".

Резолюцію принято одноголосно з тим, щоби резолюційна комісія її зредаґувала, як слід.

Свящ. І. Сеньчук: Я вношу таку резолюцію: „Собор просить Високопреосвященого Архиепископа Іоанна, щоби жадний священик нашої Церкви не служив зі священиком якої іншої Церкви, як той священик не погодиться, щоби було бодай кілька ектеній в українській мові та щоби споминати нашого Архиепископа".

Резолюція перейшла одноголосно.

Архиепископ: Як правлять два священики, двох окремих церков, то поминають обі церковні власти. Дальше — наші священики мусять відправляти тільки по українськи.

Свящ. М. Запаринюк: А як ми запросимо других священиків правити з нами, то чи і їм прислугує таке саме право?

Архиепископ: Так.

Предсідник: Ця резолюція відноситься до всіх православних церков.

По цім о. **Архиепископ Іоанн** читає реферат на тему „Проблеми церковного керування". Загальний зміст реферату такий:

До тепер в нас було безвластя, бо власть була розпорошена. Точка нашого статута про „почесність" голови Консисторії і дорадчий голос Архиепископа в Консисторії — не говорить нічого. Дійсна власть спочивала в голові та других членах Консисторії. Епископ дійсно не має власти, бо вся власть в Консисторії. Але епископ несе відповідальність. Чи це справедливо? Замісць того, щоби епископ мав до помочі Консисторію, Консисторія має до поради епископа, але вона не мусить його слухати. А на ділі епископ є постійним секретарем Консисторії, бо до нього приходять листи й справи, а він мусить писати до членів Консисторії за порадою чи згодою. Отже треба поробити зміни в статуті, що відповідалиб тутешнім обставинам. Справа поставлення священика — виключно справа епископа, хоч він буде дальше радитися, з ким слід.

По рефераті Архиепископа о. К. Кирстюк прочитав запропоновані зміни статута. Змін в їх цілости не наводимо, бо читач, не маючи під руками повного статута Української Православної Церкви в Америці, мало що з них зрозумів би. Згідно зі зміненим статутом вибір і компетенція американської Консисторії представляється так:

1. Консисторія складається з 10 членів — пять світських і пять духовних.
2. Архиепископ є постійним головою Консисторії (без вибору).
3. Собор вибирає членів Консисторії, але вони мають бути апробовані (одобрені) Архиепископом. Коли б Архиепископ не погодився на якого члена, Собор мусить вибрати на його місце іншого.
4. Уряди поміж членів Консисторії розпреділює сам Архиепископ.
5. В часі між Соборами Архиепископ має право усунути члена Консисторії і на його місце покликати другого.

По прочитанню запропонованих змін статута проголошено перерву на обід.

(Дальше буде).

ЖАЛІ БІЛОРУСІВ-КАТОЛИКІВ.

З нагоди 10-ліття перебування на Віленській римо-католицькій катедрі архиепископа Ромуальда Ялбжиковського „Беларуская Криніца" пише, що „за десять літ архиепископ Ялбжиковський не промовив до білорусів ані одного слівця по білоруськи". Згадавши іншу політику щодо народньої мови архиепископів Роппа і Матулевича, ґазета пише, що „вже десять років, як з білоруських парафій чистенько виведена в додаткових богослуженнях білоруська мова", що „на тих парафіях, де давніше по білоруськи працювали білоруські парохи, тепер їх місце зайняли парохи-поляки", і що „баптисти, про яких тут досі не чули, сьогодня приходять у білоруські села і по білоруськи співають свої пісні, тільки ми, католики, не маємо можливости по білоруськи співати в костелі своїх пісень і по білоруськи слухати католицьких наук".

„ХОЧЕМО, ЩОБ ДІТИ ВЧИЛИСЬ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ".

Діло подає: Цікава подія сталася в селі Гостиннім (дотепер одно з найсвідоміших на Холмщині). Коли на місце „переведеного" священика-українця влада прислала москаля, парохіяни замкнули церкву, а священикови заявили, що вони є українці і хочуть мати такого пароха, який їх діти учитиме по українськи.

Тому, що духовна влада не взяла на увагу просьби гостинян, вислали вони делеґацію жінок на „соборчик" (деканальне зібрання) до Грубешова. Було це на 1-го вересня ц. р. Перед усіма зібраними духовниками жінки заявили, що коли їм не повернуть священика-українця, вони підуть на унію, бо „москоіїв", які не слухають просьби і домагань народу, слухати не будуть.

Чи Ви вже відновили передплату на 1936 рік за „Вістник"? Коли ще ні, так зробіть це зараз! Також постарайтесь, щоби й Ваш сусід читав „Вістник".

НА ТЕМИ ДНЯ.

5. „Нова" Церква.

Українську Православну Церкву вважають „новою". Бо вона „повстала" за нашої памяти й ось недавно святкувала свій 15-літній Ювілей. Однак треба знати, що ця Церква початками своїми сягає часів св. Володимира Великого, українського князя. Тимсамим вона не нова. Коли ж ми памятаємо, як вона почала свою велику й святу роботу серед українців у Канаді, то це не доказує, що вона нова Церква. Вона повстала давно, давно, лиш тут у Канаді вона відновилась за нашої памяти.

Але є люди, що хотіли б її бачити новою. Мабуть хотіли б, щоб вона не була православною, то є такою, якою завжди була на Україні.

Стрічаю на вулиці знакомого громадянина. Він належить до Обєднання. Витаємося й балакаємо про всячину, а там зійшли на церковні справи. Зачіпили й священика, головно його проповідь послідної неділі. Що вже не всипалось тому бідному священикові! Бо бачите, люди з Обєднання якось чудно дивляться на церкву й віру. Я не перебивав, тільки слухав, а він говорив.

— Не можу ніяк зрозуміти, чому священик не говорить патріотичних проповідів, — каже.

Я йому на те відповів, що коли священик голосить науку Христову і пристосовує її до життя, коли є патріотом, коли бере приміри з рідної історії для науки в церкві, коли бере участь у громадськім житті — то це й є патріотична робота. І це є найсильніша патріотична проповідь.

— Е, ви все своє. Ви тягнете за священиком. Але він таки повинен згадати щонебудь за наших націоналістів, за революційну боротьбу. А він ані чичирк про те. Він за багато звертає уваги на побожність, на сповідь, на практичне християнське життя.

— Ну, то чогож ви хочете від священика? Він сповняє свою роботу як не мож краще!

— Ая, сповняє. Коли я їхав до Канади, то мені говорили, що тут є нова Церква. І я тішився. Бо чув, що вона українська. Та й думав, що почую в ній щось нове. Нам християнства досить. Я хочу патріотичної проповіди, науки про націоналізм, про боротьбу, помсту, а про науку Христову най учать католики, чи хто там.

— Бачу, до чого стремите. Але не забудьте, що сказав великий бельгійський патріот. Він казав, що добрий християнин є добрим патріотом. Патріотизм і Христова наука тісно звязані з собою. І коли священик накликає свій нарід до побожности, він робить велику патріотичну роботу. Коли вимагає практичного християнства, то за те йому належиться признання, бо тимсамим він учить практичного патріотизму. Бо коли людина нагне себе до виконувань Божих законів, вона буде з більшою охотою сповняти і патріотичні обовязки, бо вони теж Божі.

— Добре вам говорити. Але я таки хотів би, щоб священик належав до нашого Обєднання. От тоді він був би й патріот.

— Он воно як. То вам лиш хочеться накинути на священика за те, що він не є членом вашої орґанізації?

— А чому б йому до нас не вписатися?

— Знаю, про що вам розходиться.

Тут десь зявився сусід і ми мусіли розмову перервати. Але я тепер розумію, чого хочуть люди від нашої Церкви. Всякий хотів би її достроїти до своїх бажань, тільки себе не хоче достроїти до Бога і Його святої Цекрви. Щастя, що люди маленькі в порівнанні до Бога і Його Церкви.

А священик, коли сповняє свою душпастирську працю, то за це йому честь. А ще більша честь, коли дає відчити для людей, коли збирає жертви на народні цілі, коли бере участь у громадському житті, та й коли дає від себе датки.

А далі. Чи аж конче треба говорити про революційну боротьбу, чи про Шевченка, чи про козаків або гетьманів, щоб говорити патріотичну проповідь? Зовсім ні. Вистарчить прийти в церкву — а почуєте в ній патріотичний дух. І з цілої проповіди віє патріотизмом навіть тоді, коли нема згадки про якусь особлившу подію з життя нашого народу, або про якусь особу з нашої історії.

Але найбільше важне є те, з яким наміром ми йдемо до церкви. Коли йдемо критикувати, то ніколи й нічим не будемо задоволені в церкві. Коли йдемо шпіонувати, то все найдемо щось, що нам не до вподоби. А коли йдемо там молитися, скріпити нашу душу, зачерпнути божественної поживи, — то певно що це й осягнемо.

Я належу до Української Православної Церкви від початків її праці в Канаді. Вона для мене свята. Патріотична. Мені дуже подобаються проповіді наших священиків. Бачу поступ у Ній. Нічого більше від Церкви не вимагаю. Ставлю лише до себе вимоги. А то давати більше фінансової піддержки на церковні справи, підтримувати її морально і ще більше її любити

Марко Подоляк.

РОБОТА КОМУНІСТІВ В ЕСПАНІ.

Між вістями, що приходять з Еспанії, є ось такі: 22-го серпня ц. р. червоні міліціянти (большевики) спалили живцем 23 людей в Араґалі. Їх привязали до хрестів, обляли нафтою і підпалили. Так горіли вони кілька годин.

Кореспондент ґазети „Еко де Парі", Лямост, так це описує:

— Я ввійшов до тої понурої салі, де згоріли нещасні. На долині було видно сліди крови і людського товщу. Оден священик конав ще в муках. Я бачив в тім же домі пивницю, де спалили чоловіка, жінку і двоє дітий.

В Ляра дель Ріо привязували жінкам до ніг їх дітий і палили. В Араґалі спалили 5 церков, знищили гарну статую Богородиці з 17-го віку. В Барцельоні замордували 6 монахів.

Подібного вісти подають багато з цілої Еспанії. Зрештою навіть вісти з прихильних большевикам ґазет не можуть деколи промовчати большевицьких дикунств в Еспанії — от хоч би недавне спалення Іруна. На те, що большевики виробляють, мав ґен. Франко заявити: „Радше вистріляю половину Еспанії, але здушу комунізм".

ЕВАНГЕЛИКИ ЗАМАНЮЮТЬ ПРАВОСЛАВНИМИ ОБРЯДАМИ.

У селі Лище, пов. Луцьк, де робив спробу захопити православну церкву евангелик Волосянко, приїхав на Спаса, замісць Волосянка, його вікарій Піщук, який у хаті Кривенюка Степана правив богослуження, а потім запропонував, що буде святити зілля та яблока. З присутніх, яких було й так обмаль, приніс зілля тільки один вірний.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1го і 15-го кождого місяця.
Видає Українська Православна Видавнича Спілка
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

THE HERALD
Published semimonthly by the
Ukrainian Orthodox Publishing Company
Subscription per annum:
In Canada — $1.00. — Foreign — $150.

Адресуйте: — Address.
The HERALD, Box 3684, WINNIPEG, MAN.

ЩО ТРЕБА В НАШІМ ЖИТТЮ ПОПРАВЛЯТИ.

Поміж автомобілями.

Є в укаріськім життю деякі недостачі, які показують людську короткозорість. Показують брак широкої, слідчої думки.

Берімо таке явище:

Зїхалися люде до церкви. А що тепер автомобілі звичайна господарська річ, отже поприїздили автомобілями і поуставляли — то рядком, то де попало.

В церкві йде Богослуження — правиться Служба Божа. Вийдіть ви тоді з церкви і гляньте, а коло автомобілів діти, підлітки, підпарубки, а то й парубки, а не раз хтось зі старших. Сидять, стоять, переступають з ноги на ногу, курять, заглядають, поволи переходять, говорять, сміються...

В церкві одна громада, між автомобілями друга. В церкві моляться, а між автомобілями байдики бють. Котра ж громада краща?

Коли б на все те глянув розумний чужий чоловік, то сказав би, що обі громаді однаково некультурні — і та, що в церкві, і та, що коло автомобілів. Чому ж? А тому, що ті, які підчас Богослуження байдики бють, це діти тих, що в церкві ніби моляться. Будь вони думаючими людьми, а їх діти мусіли би бути з ними. Так всюди буває в високо культурних людей

В свідомих людей є карність (дисципліна). Там старий є авторітетом для молодших. Воля старших — закон. Там молодіж сама собою не має відваги легковажити своїх релігійних обовязків. Вона шанує свою особисту гідність. А в менше свідомих — батько до церкви, а син між автомобілі, попід корчі, поза корчі.

Таксамо свідома громада не дозволила би, щоби хтось коло Церкви заводив якесь безконтрольне збіговиско.

Чи раз чуєте нарікання: Хтось в церкві молився, а з його автомобіля вкрали це і те. Або вистроїли якісь збитки. Або зробили поважну шкоду — щобудь порізали, подрапали, попсували.

Хоч такі нарікання з одної сторони неоправдані. Можна сказати чоловікови:

А чому ти позволяєш всякій зволочи коло твого автомобіля крутитися? Чи не ти господар до свого майна?

Або ще інакше. Повне право мав би пошкодований стати перед громадою і сказати:

Що ви за громада, що ви за батьки і матери, коли ви позволяєте своїм дітям безконтрольно поміж автомобілями волочитися?! На що ви їх виховуєте?!

І справді, коли ви подивитеся на всіх тих, що волочаться підчас богослужения поміж автомобілями, то по їх поведенню, настроях, по їх лицях бачите, що це або злочинці, або матеріял на злочинців. Се матеріял найгіршої якости, — що не має почуття обовязку і не відчуває сорому.

Уявімо собі, що посходилися десь люде і в осібній кімнаті повішали плащі і посклaдали ще деякі свої річи. Чи дозволили б вони, щоби до такої кімнати заходило всяке збіговиско, якому нема там ніякого діла і робило, що захоче? Ні!

Те саме з автомобілями, з возами. Це чужі річи, чужа власність. Там можуть бути річи, які злодійська рука може потягнути, або злочинна знищити. А є такі злочинні натури, що для власного вдоволення хоче зробити комусь шкоду.

Отже треба положити такому кінець. Батьки-матері повинні подбати перші, щоби їх діти не ходили самопас і не привчувалися на злочинців. А зокрема повинна подбати про таке громада і поставити громадське правило, що:

Між автомобілі, між вози без потреби не має права ніхто йти, а ще більше той, хто не має там ані воза, ані автомобіля. А щоби так було, громада повинна поручити комусь над цим нагляд.

Тай коло церкви взагалі не повинно бути якихсь збіговищ для курення, для широких жартів, для байдиковання. Хто не хоче йти до церкви, того нагнати за десяті корчі (коли такі є), або взагалі так далеко, щоби з церкви до нього, ані йому до церкви не було видно. Коли не хочеш по культурному поводитись і до культурної громади належати, то не засмічуй собою культурного подвіря. Для всякого дрантя і сміття повинен бути окремий смітник, відгороджений, в далекім куті, щоби туди від церкви не було видно.

Коли в якійсь громаді є багато тих, що волочаться підчас Богослуження поміж автомобілями, то громада може зробити для них окрему загороду. Це була би похвальна робота і доказ громадської свідомости.

Допускати треба тут ще одну можливість, а то: чи большевицьким „ударникам" не ходить про те, щоби присилати який будь хлам коло церков, щоби тут збирав збіговиско і деморалізував молодіж?

Отже маючи все те на увазі громада повинна завести коло церкви культурний лад, строгу карність, бачний нагляд, щоби показати, що вона свідома громада, а не якась безладна купа людського матеріялу.

А тепер ще — до кого це відноситься? До українців! Може таке буває між деякими другими народами, та нас це не обходить. Ми дбаймо про себе.

Коли ж брати подрібнійше, то можна сміло сказати, що між православними українцями такого збіговиска коло церков менше, ніж між неправославними. Бо свідомість між православними, беручи на загал, висша. Тут бувають нераз і дуже взірцеві громади.

Та нам ходить про всіх українців, оскілько це до них може відноситися. Чужі не будуть питати, чи хтось православний, чи ні, їм досить того, що ми українці. Вони всіх поставлять під одну міру. Та... православні нехай перші до себе приглянуться.

Слюбні походи з церкви.

Ця справа відноситься мабуть більше до міського життя, однакож коли її ще нема, то може зайти завтра і на фарми.

Уявімо собі такий образець:

Поїхали молоді до церкви вінчатися. Було Богослуження, читання Апостола, Євангелія. Було благословення молодих на щасливе життя. Все відбувалося в імя Бога і в Його присутности, яку наша душа відчуває і уявляє.

Та коли ті самі молоді і весільна громада вийшли з Церкви, вона в релігійної громади „перемінюєсь в одній хвилі на безрелігійну і некультурну. З дорослих людей стають найгірше розпущені діти.

Молоді всідають до автомобіля, до якого весільні гості поначіплювали всяких блях, старих баняків, онуч і їдучи до дому тягнуть все те вулицею.

Чи це не дикунство?! Від Богослуження, від Євангелія, від молитов відразу до баняків! Це нагадує випадки, де злочинців обмащували дьогтем, обсипали пірям і водили по селі. Це ознака зневаги.

Скаже хтось: „А чому англійці так роблять? Можна їм, можна нам".

Ні! Поважні англійці так не роблять!

Так роблять ті, що належать до „слама", цебто до найнизшого степеня культурности. Безрелігійні, дуже мало грелігійні, цілком некультурні. Ті, для яких „джез" є музикою. Для них весільне торжество мусить бути з баняками, бляхами і найгіршою пиятикою

Отже хто в цім місци наслідує англійців, то якраз не тих, що треба наслідувати. І якраз в тих справах, в яких не повинноси наслідувати.

Зрештою англійське життя — чи то своїм власним попуском, чи за впливами чужих сил — псується, занепадає. Доси ще спиняли голих духоборів, але серед англійців починають вже організуватися „кольонії голих" (нудисти). І загал ставиться до того байдуже, з попуском. Коли так піде дальше (а мабуть воно піде!), то доживемо й такого, що голий урядовець буде вінчати цілком голих молодих, тай всі весільні гості будуть на голо повбирані. І така весільна громада буде вулицями міста — самою серединою — машерувати на весільну забаву.

Отже чи й нам туди дорога?!

Ні! Ми повинні стреміти в гору навіть тоді, коли б цілий світ перся в долину.

Не вяжімо культурности, з некультурністю, релігії з безбожністю, розуму з дурнотою. Воно не звяжеться. Бо погана річ опоганить ту найкращу річ, до якої погану річ привязати.

Не можна двом богам нараз служити. Світ буде бачити нас або гідними християнами і культурними, думаючими, поважними людьми, або нехристіянами і простаками. Як себе в цілім нашім життю вести будемо, до таких нас зачислять.

Того не забудьмо!

КАЖУТЬ, ЩО ПІДСУДНИХ НЕ РОЗСТРІЛЯЛИ.

Париський часопис „Фігаро" доносить з Москви непровірену вістку, що Каменева, Зіновева і 14 товаришів не розстріляли. Екзекуційна чета дістала перед розстрілом сліпі набої. Також уставлено чету так далеко від засуджених, що сліпі набої їх не поранили. Коли чета віддала стріл, засуджені попадали на землю. Потім їх перевезено у безпечне місце. Тепер вони всі перебувають десь біля Байкалського озера на Сибірі.

Чи Ви вже відновили передплату за „Вістник"? Коли ще ні, то зробіть те зараз!

ОДИН МОМЕНТ З ІСТОРІЇ УНІЇ.

Дня 26 листопада припадає річниця смерти Йосафата Кунцевича, архиепископа полоцького, що погиб у Витебську в 1623 році. Пізніше його проголосив Рим святим. При нагоді цеї річниці варто пригадати собі кілька подробиць з життя Кунцевича та звязаної з ним унійної акції.

До 1596 року був увесь український нарід православної віри, подібно як Серби, Болгари, Білорусини, Москалі і інші народи, що приняли віру з Греції. В 1596 році в місті Бересті деякі епископи проголосили злуку української церкви із Римом, не питаючи з рештою про це думки не тільки народніх мас, але навіть підчиненого собі духовенства. Це вони зробили на пропозицію польського короля і Єзуїтів, щоб свої епископські права зрівнати з польськими біскупами.

Від тоді почалося насильне навертання народу на католицьку унію, забирали силою православні церкви або запечатували їх, а православних священиків або визнили, або проганяли. З того виникла тяжка і кровава боротьба в нутрі народу. Загорілість декотрих католицьких біскупів переходила всякі межі.

У тім саме часі припадає діяльність Йосафата Кунцевича. Він народився у Володимирі на Волині. Молодим хлопцем перейшов до Вильна і тут увійшов у звязки із василіянським православним монастиром, котрий у міжчасі перемінено на уніятський. Його вихованням занялися тамошні польські Єзуїти, котрі побачивши, що він став загорілим прихильником унії, постаралися про те, що польський король іменував його православним епископом у Полоцьку, а він зараз заявив як епископ перехід на унію.

На становищі епископа Йосафат Кунцевич поступав супроти православних українців і Білорусинів крайно безоглядно і насильно. З його листів до канцлера Литви Сапіги видно, що він заступав такий погляд, **що йому вільно неуніятів топити** і т. п. В одним з листів до канцлера жадав Йосафат, щоб православних українців і білорусинів **взагалі вигнати з їх землі. Він відбирав православним церкви і церковне майно силою.** З того мусіло прийти до конфлікту, який довів до смерти Йосафата. Щоб не робив хто заміту якоїсь сторонничости, подаємо опис смерти Йосафата дослівно з твору греко-католицького священика о. Стефана Качали:

Епископ Кунцевич удався до Витебська, де при помочі війська робив **над православними звичайні насильства, відбирав церкви, замикав їх і опечатував, або переміняв на католицько-уніятські.** Православні терпіли спокійно ці надужиття, але виреклися ходити до тих церков, а за те за містом виставили шатра і в них відправляли богослуження. Рано, 26 листопада, в неділю архидіякон епископа Кунцевича Доротей напав на православного духовникa, що переправлявся через ріку Двину, щоб відправити богослуження. Цей засліпленик був не сам. Він **побив православного духовника, звязав йому руки й ноги та замкнув у кухні епископа** (Кунцевича). Вістка про це нове насильство порушила ціле місто. Терпеливі до тепер Витебщани зашуміли. Вдарили на трівогу. Маса роздратованих людей вдерлася до дому епископа. Православного духовника освободжено, а провідник зненавидженої унії (Йосафат) упав серед своїх слуг. Його тіло вкинено до ріки.

„Після того прийшла до Витебська карна комісія і **засудила до 100 людей на смерть.** Всі церкви віддано уніятам, **всі мешканці Витебська мусіли перейти на унію.** Зараз королівськими декретами **заборонено православну віру в Полоцьку, Могилеві, Орші і Мстиславі, не дозволено будувати або поправляти православних церков,** а всім мешканцям нешляхотського стану на Білій Русі приказано приняти унію. У тій справі загрівав короля кожний Єзуїт і сам папа Урбан VIII приказом з 10 лютня 1624: **„Не щадити ні вогню, ні меча!"**

Кунцевич причинився найбільше до москвофільства на Україні. Він розбудив православних до боротьби з унією, змусив православних шукати помочі в Росії, а тому підготовив настрій у користь союзу України з Росією."

Так оцінює діяльність Йосафата Кунцевича український історик, а разом з ним греко-католицький духовник о. Качала. Але в нього виїмково правда значила більше, чим езуїтська клерикальна пропаганда.

Р. Літописець.

ВИБІР ПАПИ.

Нижче подаємо короткий перегляд способів, якими вибирано папу римського. Опис даємо з праці епископа Ю. Пелеша, друкованої 1872 року:

В перших століттях вибирали папу, подібно як кожного іншого епископа, підчинені римській митрополії епископи, клер і народ, а епископ остієнський посвячував папу.

Від четвертого століття зачали і світські володарі римського краю вмішуватися до виборів пап для того, що при виборах часто повставали великі спори і боротьба. Те право держави при виборі папи ставало щораз сильніше і скріпилося в шестім столітті до тої міри, що римські цісарі мали право затверджувати ново вибраного папу. Це ділось тим способом, що по смерти папи архидіякон, архипресвитер і прімікерий мали занятися завідуванням церковних дібр і заразом повідомити намісника візантійського цісаря, котрий тоді перебував в Равенні, про смерть папи. Потім мали ті три достойники римської церкви разом з клером, народом і шляхтою вибрати нового папу, списати докладно протокол цілого вибору і предложити його намісникові цісаря, котрий це письмо обтяжене грубою сумою грошей посилав до Царгороду до цісаря, щоб він потвердив ново-вибраного папу.

Від 8 століття папу вже вибирав виключно клер, римський сенат, і нарід. Так було дальше і в 9 столітті, але з тою ріжницею, що папа мусів повідомляти про свій вибір короля Франків та зложити перед королівськими послами присягу вірности.

Від 11 століття усунено нарід від вибору папи. На папу вибирав уже тільки римський клер.

В 1179 році заведено установу, що папу вибирають тільки кардинали (найвищі церковні достойники). Цей спосіб вибору папи триває до сьогодні.

ДРІБНІ РІЧИ.

Французька большевицька преса пише, що повстанці зловили коло Іруну, в Еспанії, 20 французьких добровольців комуністів і їх розстріляли. Між ними мав бути і Шварцбарт, вбийник Петлюри.

В Росії давній уряд забороняв жидам виріб річий, які вживаються в християнських церквах і взагалі в релігійному життю християн. А в Польщі майже всі хрестики, корунки і др. виробляють, або продають жиди.

В українськім Львові, давній столиці українських князів, віцепрезидент Львова, Веринський (певна річ — католик!) рішив завести в греко-католицьких парохіяльних урядах польську мову, як урядову. Хоч такого не вимагає навіть польський закон. Та в Польщі кожний поляк в відношенню до українців є собі законом. Греко-католицькі священики у Львові — Дуткевич, Каштанюк, Лончина, Лопатинський покарані вже за вживання української мови заплатою по 100 золотих. Так виглядає католицьке християнство!

Ігуменом (настоятелем) монастиря Редемптористів в Станиславові був до недавна о. Ван де Мале, та він перебрався до Ковля, на Волині. Пишуть католицькі газети, що український загал Станиславова дуже за ним жалував. На опорожнене місце прийшов Де Вохт. Точно, як в дикій Африці! Український нарід, Українська Церква, але між той нарід Рим посилає бельгійців, як місіонарів, щоби ті греко-католика на католицизм навертали. І смішно і болюче!

Ціни споживчих річий в большевії в серпни ц. р. були такі:

Житний разовий хліб 75 копійок за кільограм (2 фунти).

Питльований 1 карбованець (рубель) 30 копійок.

Сірий пшеничний 90 коп. за кільограм.

Білий пшеничний 1 карб. 50 коп.

Волове мясо 8 карб. за кільограм.

Сало 12 карбованців.

Курча 4 до 5 карб. за штуку.

Курка 9 до 10 карбованців.

Молоко 1 карб. 80 коп. до 2 карб. за глечик (гладущик).

Склянка сметани 80 копійок.

Вишні 25 до 30 копійок скляночка.

Ведро вишень 14 до 15 карб.

Оден червоний буряк 10 копійок.

Огріки 50 коп. за десяток.

Таке по містах большевії. Ці ціни взяті з европейських часописів, що їх дістали через листи з большевії. Ціна карбованця (рубля) на наші гроші буде коло 20 центів.

Недавно в Німеччині відбувався нормберзький партійний зїзд. Між приготованнями до зїзду було ось що: пропагандовий протибольшевицький залізничий поїзд. На ярко червоних возах поїзду видніє напис: „Ворог світа ч. 1 — большевизм!" В вагонах зорганізовано виставу, що показує большевицьку роботу комінтерну в цілому світі. Такий поїзд обїздив Німеччину і познакомлював нарід з подробицями комунізму.

„ВІСТНИК" є хлібом душі кождого православного Українця. Але, щоби він не перестало і на час виходити — треба, щоби його читачі не залягали з передплатою! А як Ваша передплата?

„ДНІПРО"
Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.
Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштує на рік $2.00
Передплату висилати на адресу:
"DNIPRO"
1851 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

СКАЛКИ ЖИТТЯ.

В Біблії говориться про те, що царя Соломона відвідала царица Сабу, що була дуже розумною жінкою й мала дар предвиджування будучих подій. Вчені довгий час сперечалися, де саме мусіла бути її країна й столиця. Недавно французький письменник Мальро відбув подорож літаком через пустинні простори арабського півострова. В часі тої подорожі відкрив останки незвісної досі таємної столиці Саби. Він помістив у французьких ґазетах опис своєї подорожі й опис віднайденої столиці.

Місто королеви Саби засипане піском. Простягається воно досить широко й є окружене високими мурами та баштами. Мальро казав летунам обнизитися на 100 метрів, щоби краще придивитися містові. І справді з тої висоти він бачив знаменито збережені будинки святині, та вежі. Більшість будинків побудована в формі геометричної фіґури трапезу. По середині міста знаходиться щось у роді старинного акрополю з якого сходиться терасами (великими сходами) аж до ріки, що колись була й звичайно тепер висохла. Тому, що нагло наступила мрака, вчений разом з летунами мусіли відїхати і не могли осісти на землю та близше придивитися до опустілого перед століттями міста.

В 1559 році папа Павло VI Караффа мав 84 р. й вмер від старости. Озлоблені римляне, що ненавиділи цього жорстокого фанатика, творця відомого „Індекса заборонених книжок", вдохновителя інквізиції, негайно випустили з вязниці всіх вязнів, знищили всі папські герби й скинули з капітоля, величезну — 67 метрів високу статую папи і розбили її. Три дні тягали його кольосальну голову по вулицях Риму й потім кинули з моста до ріки Тибра. Саме імя папи було таке зненавиджене, що навіть слово „Караффа" довго не вживалося й було замінено „Ампулою". Минуло більше 300 років. В 1876 р. підчас чищення русла Тибру з дна повитягали багато обломків мармору й поскладали до льоху кріпости Аґлела. Цими днями директор державного музею ґенерал Борґатті знайшов в цій кучі прикрашену папською тіярою велику марморову голову, в котрій признали голову папи Павла IV, що 375 років тому назад під радісні оклики натовпу кинуто в ріку.

Колись в стародавні часи на північ від України біля балтійського моря знаходилася словянська держава Новгород, що була заселена близьким нам українцям по духу, мові й вірі народом. За княжих часів Новгород мав дуже тісні взаємини з Київом. Вигідне географічне положення дозволяло Новгородцям розвинути торговлю й перетворитися в культурну й вільну республику, що належала до Ганзейської Спілки німецьких торговельних міст. Московія саме тоді визволилася з під татарського панування, що було лише зверхнім, бо московський нарід належить до зіславянщених монголів й по духу йому люба рабська покірливість та азіятська жорстокість. Славянська свободолюбість та европейська освіченість новгородців була ненависна всім москвинам. Московському цареві пощастило підбити і заволодіти Новгородом. Росправа була жорстока. Всіх визначних новгородців було скатовано. Селян було заслано до Московії, а на їх місце оселено москвинів.

Тодішній московський митрополит виявив звірячу радість з приводу цього і став величати царя московського за його росправу з новгородськими одновірцями. Вільнолюбиві новгородці не скорилися й масами покинули батьківщину й переселились на північ заклавши Архангельську та Вятську республики. Більша частина перейшла до донських козаків. Навіть сьогодня можемо бачити в цих місцевостях, що нарід ріжниться виглядом, духом й навіть троха мовою від москвинів. Від новгородського народу залишилися сліди.

Чи не теж саме ми бачимо тепер на Україні. Всіх українських патріотів катують. Цілі околиці виморують голодом, або висилають до інших околиць, а на їх місце поселюють москвинів. Як колись, предки теперішних москвинів росправляючися з новгородцями, рвали їм ніздрі та настромляли засушені голови на коли, так й тепер чрезвичайка дико нищить українців. Найвизначнищі московські ґенерали, як Брусілов, Гутор, Клембовський давно служать в большевиків. Московський робітник і селянин все радо вступали до червоної армії, бо вважають цю владу своєю національною. Московська інтелігенция давно вже примирилася з большевиками й визнає їх носіями їхніх національних ідеалів. Як доказ цього може послужити лист заступника московського патріярха, митрополита Сергія з дня 9 січня ц.р. до росіян закордоном від котрих той вимагає льояльности до російської влади:

„Я вимагаю, щоби підвладне мені духівництво в своїй церковно-громадській діяльности стримувалося від всяких виступів, котрі можуть бути зрозумілі, як ворожі до радянської влади.

„Стримуватися вони мусять з пошани й послуху патріярхії. Шануючи свою патріярхію (московську), вони беруть на себе обовязок пильнувати правило політичної чемности до радянського уряду, що є для патріярхії законною державною владою.

„Такому обовязку противорічать не тільки грубі виступи, як то благословення терористичних актів, але й також підбурювання загальної опінії тої країни де вони живуть".

Пояснення зайві. Москалі всіх кольорів відчувають, що їхньому пануванню зближається кінець і готуються боронити стан панування над іншими народами. Від нас самих залежить, чи ми прозріємо і виборемо собі право до життя, чи зникнемо назавжди мов новгородці.

Ніхто не сперечатиметься, що найсумнішою памяткою, яку залишили людству католики — це є інквізиція. Облесні й зарозумілі римські папи відірвавшись від правдивої православної церкви й провадячи життя проти християнське — викликали спротив населення. Щоби втримати владу в своїх руках, вони почали жорстоко росправлятися зі своїми противниками. Засновано установу, що називалася інквізицією й мала боротися з персональними ворогами римської орґанізації. Росправлялися так само, як тепер в чрезвичайці большевики.

Найбільше лютувала інквізиція в Еспанії, де було вигублено багато тисяч найліпшого люду. Образком, що може дати уяву про те, що таке інквізиція — може бути такий випадок. Недавно в головному місті цеї країни в Мадриді робітники розбирали старий будинок і знайшли замурованими в одному склепі багато засушених людських тіл, що через сухість повітря не погнили. По наведеним скривкам, колись тут містився трибунал інквізиції й по наказу його було замуровано цих людей, що повмирали там з голоду.

Багато можуть сказати, що колись це було в некультурні часи, тоді дійсно католики боролися з наукою і вживали невідповідних сьогоднішнім поглядам засобів. Тепер вже в Ватикані сидять справжні вибранці християнства, що пильнують правди. Трапляється, що в глухих закутинах Бразилії сидять дикі Василіяне, але помилки скрізь бувають.

Виникає тепер питання: Чому це Хоминин з Коциловським боряться проти „Просвіти" в Галичині й забороняють відправи на могилах українських жовнірів? Чи це не ру[illegible] римських інквізиторів?

Інж. Дм. Савкевич.

ПЕРЕКЛАД СВЯТОГО ПИСЬМА НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ.

Протестантська „Віра і Наука", що виходить в Галичині, повідомляє, що Британське Біблійне Товариство готовить нове видання Біблії по українськи. Дотеперішне видання справляють чи переробляють. Перекладати має проф. І. Огієнко, а контрольорами до цього є Василь Кузів, Шебець і другі ширителі протестантизму між українцями.

Для нас сам склад такої компанії не виглядає дуже поважно — для нас, що знаємо протестантизм і наших протестантів може краще, ніж там знають.

Правда, не перекладав би Огієнко, так буде перекладати Кузів, чи Крат, чи хто. Тай робота Біблійного Товариства не має лихого заміру. Так краще, коли мова вийде кращою...

Занотувати треба також, що в Варшаві існує Український Науковий Інститут, при якім працює комісія для перекладу Святого Письма і Богослужбових книг. Та мабуть та комісія не дуже спішиться. Митрополит москаль, українська справа для нього гірше, ніж байдужа, а поруч нього і понад ним польський уряд. Отже мабуть ніби щось там робиться.

Ще що до Біблії — то славянська Біблія є більшою, ніж видана Британським Товариством. Англійці повикидали деякі книги, як „неканонічні", хоч нині англійський світ не дуже сам канонічностю клопочеться. А в викинених частях є цінний зміст (пр. книга Сираха).

„ЩЕДРІСТЬ" ЕСПАНСЬКИХ БЕЗБОЖНИКІВ.

Еспанські безбожники, зорґанізовані в „Союзі Вільнодумців Еспанії", рішили подарувати московським безбожникам цінні річи, зрабовані в костелах Еспанії. Ті річи походять головно з костелів в Мадриді і Барсельоні. Центральна рада безбожників у Москві розділить ті „дари" по ріжних безбожницьких музеях. „Дари" еспанських комуністів — це має бути подяка за поміч, яку Совіти дали еспанським урядових червоним військам. Рівночасно еспанські безбожники рішили зорґанізувати „Безбожницький Інститут" у Барсельоні на 400 слухачів. В нім хочуть вишколювати комуністичних аґітаторів для Еспанії, Портуґалії й полудневої Америки.

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

продаємо по гуртовій ціні.
Пищіть по катальоґ.

WILLIAM GROSS & CO.
322 Main St., Winnipeg, Man.

УКРАЇНСЬКА ЗАГАЛЬНА ЕНЦИКЛЬОПЕДІЯ.

Ціле українське громадянство без ріжниці напрямів — на сторінках своєї преси привітало появу твору У. З. Е. незвичайно прихильно. Ось кілька найважніших уривків цих голосів:

„Поява Української Енциклопедії на галицькій землі — явище не тільки незвичайно потішаюче, а просто не буденне... Наша енциклопедія віддає нам неоцінені прислуги. Укр. Заг. Енциклопедія є і мусить стати кожному українцеві найкращим дорадником, його підручною книгою. — „ДІЛО", ч. 120, 2. VI. 1932.

...можемо гордитися, не тільки тим, що маємо вже свою укр. енциклопедію, але й тим, що вона так гарно видана. — „НОВИЙ ЧАС" число 72, 1.31.

У. З. Е. — є більшої наукової вартости, як подібні видання деяких інших народів... Під оглядом технічним — У. З. Е. представляються знаменито... З енциклопедії можуть користати всі... — „Нова зоря" ч. 39, 1931 р.

Видання У. З. Е. — дійсно величний успіх видавництва. Ніяка критика не зіллйме величезної культурної вартости цього діла, на яке пішло видавництво енциклопедії. „ГРОМАДСЬКИЙ ГОЛОС" число 23, 20 VI. 1931.

Маємо перед собою велику книгу, якщо не найбільшу з тих, які до цього часу появилися в українській мові. Під оглядом паперу, друку, великої кількости, добору та чудового виконання ілюстрацій, таблиць і мап, — У. З. Е. справді без ніякого перебільшення може суперничити з найкращими загальними енциклопедіями Заходу... — „МЕТА" ч. 15. 21 VI 1931.

„Українська енциклопедія — це така величезна праця і така культурна прислуга рідному народові, що нині просто трудно оцінити її високість... — „НАРОДНА СПРАВА" ч. 25. 21. VI. 1931.

Серед великих культурних надбань та досягів що їх укр. зах. землі створили, займе без сумніву одно з перших місць Укр. Заг. Енциклопедія... Всі згадані прикмети змісту й зовнішнього виглядну У. З. Е. вповні заслуговують на те, щоби У. З. Е. найшлася в кожній українській свідомій хаті як настільна книга, в кожній читальні, як найголовніша частина її бібліотеки, в кожній установі, кабінеті вченого й варстаті фахівця — як конечний підручник. — „НЕДІЛЯ" ч. 23. 28. VI. 1931.

У. З. Е. — є дуже потрібна і буде дуже корисна також для укр. кооперації. Дуже потрібна також енциклопедія кожному орґанізаторові і пропаґаторові кооперації... Не треба, здається і згадувати про те, як дуже потрібна вона для кожного українця і в буденнім життю... — „ГОСПОДАРСЬКО - КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС" ч. 24. 14. VI. 1931.

Укр. Енциклопедія потрібна кожному вчителеві в школі й поза школою. Вона повинна знайтися в кожній бібліотеці. Зовнішна сторінка книги виглядає прекрасно... Укр. Енциклопедія — це книга, за яку можемо бути горді. — „РІДНА ШКОЛА" ч. 1. 1932.

Наша енциклопедія не уступає ні в чім подібним виданням інших народів... У. З. Е. стоїть вповні на висоті свого завдання. Для нас вона ще й тим цінна, що попри загальне знання дуже основно опрацьована „Україніка". Книга У. З. Е. повинна знайтися в бібліотеці кожного вчителя, по змозі кожної школи. Ми старші учителі чекали на неї цілі десятиліття і нині радуємося, що бодай на склоні нашої учительської праці зможемо в школі і поза школою користуватися таким хосенним і необхідним — научним пособником — „УЧИТЕЛЬСЬКЕ СЛОВО" ч. 10—11. 1930.

Найпотрібнішою книгою, якої чекала укр. нація роками й десятиліттями і нарешті дочекалася — є власне „Книга Знання"... Кооперація і споріднені з нею галузі знання солідно і в належній повноті заступлені. Відомості, які подає „Книга Знання", стоять на високому рівні... Назверха „Книга Знання" презентується дуже добре. — „КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА" ч. 2. II. 1931.

Видання солідне, а з мистецького боку вповні дорівнює заграничним. У. З. Е. вартісна ще й тим для нас, що крім загальних енциклопедичних відомостей охоплює все укр. життя.. Без укр. „Книги Знання" не обійдеться ні одна укр. хата, ні одна культурна людина. Обовязком кожного українця є — відмовити собі хоча би останнього сотика, щоб лиш придбати собі оту цінну книжку. — „ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ" ч. 2. 1. II. 1932.

Маємо перед собою твір, від якого може колись будуть історики рахувати нову добу в наук. руху Галичини. „ЖИТТЯ І ЗНАННЯ" ч. 12. IX. 1931.

Перед нами твір (У. З. Е.) на наші відносини безперечно великого культурного пориву. — „ТЕХНИЧНІ ВІСТИ" ч. 4. VII. 1931.

Наша енциклопедія не потребує боятися порівнання із найкращими заграничними енц. словниками... На особливу увагу заслуговує технічне виві[illegible] книжки... В цілості Укр. Заг. Енциклопедію треба вважати до певної міри за епохальну в розвитку укр. культури появу на укр. книжковому ринку. — „ДЗВОНИ" 1931 ч. 4—5.

Опрацювання матеріялу дбайливе, лапідарне й цікаве. Поруч багатого матеріялу в усіх ділянок знання, чимало місця присвячено й жіноцтву... „Книги Знання" нехай не бракує в жадній українській родині. — „НОВА ХАТА" ч. 2. II. 1932.

Декотрі відборці по одержанні „Книги Знання" в листах до нас ось так висказуються:

„Книжка собою дуже цінна, отже бажавбим, що коли одиниці не годні спромогтись на таку річ, як У. З. Е., то повинніб українські орґанізації це зробити..."

„Тепер майже можу заспівати разом із давнезним Семеоном Богоносом... „Нині отпущається..." бо на власні очі побачив Українську Енциклопедію..."

„...кожного майже дня маю свіжих гостей, що приходять з візитою аби оглянути Українську Енциклопедію, котра в цій місцевості є лиш в одного мене. Заохочую до купівлі..."

Один передовий громадський діяч говорив нам про У. З. Е.: „як би що не дай Боже сталося з моєю енциклопедією, щоб я її якимсь способом стратив, то мусів би чимскорше набувати другу, бо так звик послугуватися нею й мати її все під руками, що без неї не мігби обійтися й одного дня".

Ціна за три томи „Книги Знання" враз із почтовою оплатою 30 доларів.

—0—

Невдовзі вийде з друку великий Географічно-Статистичний Атлас України і суміжних країв під гол. ред. доц. В. Кубійовича.

Атлас обіймає 148 сторін, великого формату (48Х28 цм.). В Атласі подано 128 многокольорових карт (на 66 сторонах), около 100 діяграмів і 16 сторін тексту з багатым найновішим статистичним матеріялом. Карти друковані офсетовим способом на знаменитому картографічному папері.

ГеографічноСтатистичний Атлас України і суміжних країв засовує численними картами, діяграмами і таблицями в тегкий і наглядний спосіб всі найголовніші прояви життя, господарства й культури на українських етнографічних землях. Текст Атласу в 2 мовах українській і англійській. Замовлення приймає

GENERAL AGENCY U. Z. E.
28 Norway Ave., Toronto 8, Ont.

„ВСЕМУ ВИНІ КАРТИ".

Минувшої зими, вже перед весною, недільний день був досить гарний, повівав теплий вітрець, сонечко грало світло. Повиходили люди по Богослуженю з церкви, стали гуртом і кожний почав розказувати то це, то те. За хвилю підходить до гуртка священик. З приходом свящ. зачалася живіша бесіда. Одні питають священика про одно, другі про щось іншого. Врешті священик почав розказувати свої враження з одної подорожі. Він цьої зими був досить далеко на півночи, аж в місті П., отже розказував про тамошну роботу, — про досить гарні початки на полі Рідної Церкви в місті П.

А там каже: — Розкажу вам про одну досить сумну картину з життя наших молодих людей, яких я стрічав по дорозі.

Вертаючи з П. до дому, десь на третій стації від П., всідає до потягу молодий ніком чоловік, але виглядає дуже нужденно, так, як би перебув велику слабість і ще не здоровий. Приглядаюся близше до нього й по обличчу пізнаю, що це мусить бути українець. Встаю зі своєї лавки, підходжу до нього та поздоровляю. Він відповів мені, але досить слабим голосом, а зараз по тім спустив голову в долину.

Питаю його: „Що вам? Хорі, чи що?

— „Ні"! відповів він — і почав ридати, як мала дитина. По хвилі каже — я... голодний...! Вже три дні не їв нічого.

Зараз пішов я до кондуктора й сказав в чім справа та попросив, щоби дали йому їсти. За кілька хвилин вносить „брекфест" каву і „сендвиджес". Чоловік зїв це, я коли прийшов троха до себе, тоді я почав його питати — звідки він їде і куда, та чи він хорував чи що.

„Отче, всему вині карти" — відповідає він зі сльозами в очах. — „Я приїхав зі Старого Краю тому пару років. Там я лишив старих родичів. Думав — зароблю грошей, поверну назад до рідного краю і з родичами краще заживу. Правда, — коли я приїхав до Канади, зараз дістав роботу і то не згіршу, при якій я робив постійно аж рік тому назад. Там роботи вже більше не було але я був радий, бо мав пару соток доларів в кишени. Отже приїхав я до міста П., чи тут би в лісі не дістав роботи. В осени я думав вертати до родичів. Коли я приїхав до П. тут скоро знайшлася „патнерка" яка зачала мене втягати до гри в карти. Я відмовлявся що не вмію грати. „О то ми тебе енавчимо і то скоро. Таже ти якийсь хлопець" — говорили мені. Коли я дальше відмовлявся, вони почали з мене сміятися, називати дураком, бабою, переконували, що це наукова гра, бо в „бриджа", в якого навіть „учені" грають. І так поволі, поволі я привчився грати в карти. Зразу грав так а далі почав і в гроші грати. Траплялося, що я виґравав і це мені давало ще більшої охоти до гри і я вже навіть за роботою не шукав, аж доки послідний свій цент не програв". (Тут він знова розплакався).

Я почав його потішати розважати, що він ще молодий і як він тепер поправиться та дістане роботу то гроші знов будуть.

— Як мені не плакати отче як я від жнив живу гірше собаки, нераз по два дні не маю нічого в роті, не маю ніґде знакомих, щоби мене хто поратував? Присягаю, отче, перед вами, що більше в своїм життю не возьму картів в руки, бо я тепер пізнав, що карти це велике зло. І другого буду остерігати.

Потяг наближався до стації, де цей чоловік мав висідати. Я вийняв пару доларів і дав йому, щоби мав за що купити їсти, поки дістане яку роботу. Правда, — він з не дуже то великою охотою брав ті гроші, а на відході сказав:

„Ви, отче, багато буваєте між людьми, то остерігайте молодь від картів. Кажіть учителям, які тоже мають стичність з молодю, щоби вони тоже відвертали її від картів, щоби із них когось не постигла така доля, як оце мене. Таже я мав гроші і міг жити гарно а не скитатися, як собака."

Потяг став, а він вже зі сходів крикнув: — я за гроші і батьківську пораду, я вам, отче, до віку не забуду.

Потяг рушив, я сів в лавку і через довгий час той чоловік не сходив мені з думки...

По скінченню бесіди священика, майже кожний сказав, в кого були карти в хаті, що наколи верне до дому, так зараз кине їх в огонь.

Ми обоє з жінкою, вертаючи до дому, говорили, кілько то наша молодь, навіть з вищою освітою, марнує часу в ті карти. Бувають випадки, що навіть по Українських Народних Домах грають. А коли де хто і зверне увагу, що грати в карти в Народнім Домі не тицює, бо він збудований на освіту, то вчує відповідь: „Ми граємо „бриджа", це можна, бо тут чоловік свій розум розвиває". Не знає він, що карти є картами, не робить ріжниці, які гри в них грати.

Дальше жінка моя каже: „Що вже любаю, то любаю, але як вже й дівчата грають в карти, то це таки не гарно. Це для дівчат не пасує. Цеж будучі матері, які мають виховувати дітей, а яке вони зможуть дати виховання, коли самі не будуть мати доброго виховання?

Ще раз кажу, — карти між українською молодю не повинні мати місця. Краще якусь добру книжку гуртом прочитати, чим той час при картах марнувати.

Любенко.

ОЗНАКА ЛЮБОВИ.

(Едмонтон, Алта.)

Шостого жовтня це день уродин Високопреосвященого Владики о. Іоанна Теодоровича. Того то дня едмонтонська парохія устроїла свойому Владиці свято уродин, яке пройшло дуже красно і врочисто.

Велике число парохіян наповнило салю ввечері того дня. Коли все було впорядковане, тоді пішли до хати нашого пароха, де перебував о. Владика наш церковний голова п. Васильишин і голова Жіночого Товариства пані Маланчук попросити Впреосвященого до салі.

За кілька хвилин прийшов Впр. о. Владика з парохом і делеґацією до салі. Всі привітали його повстанням з місць. Занявши місця свято почалось промовою пароха. Він говорив про те, що громада наша в Едмонтоні високо цінить свого Архипастиря й тому не забула його уродин та й зібралась так святочно й численно, щоб пожелати доброго

здоровля й висказати побажання всего найкращого. Наше церковне життя стоїть під проводом одинокого нашого провідника, яким являється Впр. о. Владика Іоанн. І те життя стрічає перепони так, як стрічали перепони Ізраїлитяни йдучи під проводом Мойсея до рідної землі. Ізраїль боровся. І в боротьбі з амалекитами, коли тяжко треба було боротися, Мойсей стояв на горі з піднесеними руками, благав помочі Бога для свого народу. Це бачили Ізраїлитяни й завзято боролися з ворогами.

Але Мойсей знемагав. Руки опадали. Тоді йому руки підтримували.

Праця нашої Церкви під проводом Впр. о. Владики не легка. Нераз тяжко приходиться серед невідрадних обставин. Але таке свято оказу любови, пошани і привязання є підтримкою на дусі свого провідника, є наче підтримкою тих рук, що вознесені в гору, до Бога. Бо вірні Української Церкви глядять на свого провідника й дістають заохоти й відваги в тому життєвому поході, що посувається під проводом Впр. о. Владики Іоанна, до небесної країни.

Желанням і поздоровленням в нагоди уродин у власнім імени й імені усього священства закінчив свою промову парох.

Евген Шевчишин привітав Впр. о. Владику від імени найменших, а це від дітей Недільної Школи, і побажав довгих літ.

Пані Маланчук говорила, що Впр. о. Владика находиться далеко від найближчої своєї рідні. Свята уродин нема кому пригадати з близьких, тому парохіяни в Едмонтоні рішили пригадати йому це родинне свято і як духовні діти вітають його як свого духовного Архипастиря й висказують найкращі побажання для нього й Церкви, що стоїть під його проводом.

На закінчення промовляв п. Василишин, висказуючи радість з приводу уродин найвищого нашого церковного достойника, та й пожелав щастя, здоровля і многих літ.

Після того вручила пані Маланчук гарненьку касетку як дар від парохії й Жіночого Товариства в день уродин Впр. о. Владиці.

На всі ті промови відповів Впр. о. Владика промовою повною чуття і вдячности за несподіванку й память про його уродини. Підчеркнув велику привязаність парохії до свого Архипастиря й це все, що тут було говорено і зроблено не брав для себе особисто, але як для Архієпископа Рідної Церкви. Такі хвилі для нього є незабутніми й тому висказує всім щиру подяку.

А далі йшла перекуска. У міжчасі всі присутні приближалися до Архієпископа й особисто складали побажання всього добра. На розмовах і піснях пройшов той памятний вечір, що в усіх полишив дуже приємний спомин.

Гість.

НАЦІОНАЛЬНА ГОРДІСТЬ.

У стародавніх українців завжди жила в нутрі гордість із приналежности до своєї нації і почуття своєї культурної вищости над сусідами. Почуття, врештою, оправдане, коли згадаємо, що у довгі віки Київ був освітнім осередком для цілого сходу Европи, що на українській мові появилася перша друкована кириликою книжка, видана мабуть заходами Львівського Брацтва, (в друкарні Швайпольта Фіоля у Кракові 1491 року, „Осьмигласник"), що український учений Мелетій Смотрицький був автором першої словянської граматики з 1617 року, яку майже 250 літ вживали по всіх не лише українських, але й московських школах; так само зукраїнізований німець Інокентій Гізель, ректор київської академії, написав підручник історії, що теж понад 200 літ уживався по школах всієї Европи. Іще багато інших фактів можна би було навести на доказ провідної культурної ролі України на сході Европи. Тимто зрозуміла ті гордість на приналежність до свого народу серед наших князівських і козацьких предків, гордість, що знаходила свій вислів навіть супроти Московщини у XVIII. віці. В одній віршованім памфлеті з того часу персоніфікована Україна гідно поясняє Московщині, що вона зовсім нічим не гірша від неї, бо навіть Московщина не могла би її завоювати, а це вона сама, Україна, добровільно визнала владу царя, а не Московщини. Тут ще бренять відголоси тої слави, про котру свого часу співав поет „слова про похід Ігоря", у якого цілий світ „і німці і венеціяни, і греки, і моравани" вославляли славу українських князів. А монах панаґаріст князя Острожського порівняв його за його велику перемогу над москвинами під Оршею 1512 року то з Олександром Македонським, то з лицарями-хрестоносцями. Така свідомість своєї культурної вищости проєкла і найглибші верстви населення — чи не кожна козацька дума кінчається рефреном у честь героя, що його „слава не вмре, не поляже".

Впочутті такої гордости і певности себе могла існувати українська держава. Зі занепадом культурної переваги прийшла і катастрофа держави. Тому одним із найважніших сучасних завдань українського громадянства являється праця над культурним піднесенням нашої нації, в в першу чергу над нав'язанням перерваних було ниток давньої традиції. При цій роботі особливу ролю відіграють матеріяльні здобутки минулої культури, отже популяризація памяток старої української літератури, охорона мистецьких творів та опіка над їх збереженням, як особливо і над збереженням памяток наших визвольних змагань та відродження взагалі, що виконує під цю хвилю Музей Визвольної Боротьби України в Празі.

Пожертви на Український Дім для Музею Визвольної Боротьби України посилати на адресу директора Музею проф. Д. Антоновича:

PROF. D. ANTONOVYC
Praha-Nusle 245,
Czechoslovakia

ДІЄЦЕЗИЯЛЬНИЙ ФОНД.
ЗБІРКА о. І. ДМИТРОВА.
(Укр. Прав. гром. Інсінгер, Саск.)

По 1 дол.: Молдован Георг., Думанський Парт.

По 50ц.: Корніцький І., Копан Василь, Ментян М., Мельниченко П.

По 45ц.: Середюк Николай.

По 25ц.: Копан М., Віндзяк Д., Пентелюк М., Пентелюк П., Репей О., Козак Д., Н. Н., Козак Іван, Гара Андр., Гара Василь, Середюк Дмитро, Королюк Георг., Стифуник І., Кулик В., Дробот Г., Франко С., пані В. Руснак, пані А. Репей, Павчук Іван, Месенчук Н., Мороз С.

По 20ц.: пані Павчук Анна.

По 10ц.: Квасниця Георг., Крикливець Іван.

По 5ц.: Малик Е., Марланчук Г.

В ЦЕРКВІ КОЛО ЛЬОРИ.

Збірка на тацу $3.65

ШІГО, САСК.

Збірка в церкві $6.20

В ЦЕРКВІ КО КУПРОВСЬКИХ.

Збірка в церкві переведена о. П. Ґіліцьким $3.80

ВАДІНА, САСК.

По 2 дол.: Яків Курілюк.

По 1 дол.: Анна Курілюк, Василь Кулик, Стефан Филипчук, Стефан Весоловський, Іван Клевчук, Марія Кулик, Матей Ахтемійчук, Онуфрій Клевчук, Пертеній Думанський, Ахтемійчук Домна.

По 50ц.: Оксана Думанська, Тетяна Филипчук.

По 30ц.: Іван Будяк.

По 25ц.: Теодор Филипчук.

СВІЖА МОГИЛА.
(Пембіна, Н. Д., Злуч. Держави).

У вівторок, 6 жовтня ц. р. впокоїлася в Бозі дружина члена церковної громади в Пембіні, Н. Д., п. І. Бординюка. Полишила мужа й троє дітей — підростків, — двох синів і одну дочку. Похорон відбувся в четвер, 8 жовтня. Похоронну відправу в хаті, шість миль від міста, відслужив Всеч. о. С. В. Савчук з Вінніпегу, а в церкві, в місті, і на цвинтарі під містом, о. Савчук і о. В. Апонюк, наш дотеперішній парох. Співали хористи з Вінніпегу, під управою п. М. Пасічняка.

Покійна була членкинею церковної громади та місцевого Сестрицтва й брала діяльну участь у всякій громадській роботі. Своєю вдачою та працьовитістю здобула собі прихильність місцевого громадянства, не тільки українського, але й американського і на її похорон зібралося велике число людей, — так українців, як і американців. Між ними й сам ґовернор (премієр) стейту Норт Дакоти, який спеціяльно приїхав на похорон зі столиці стейту Бісмарк, у віддали 350 миль від Пембіни. В часі праці, коло хати, як рівнож підчас відправи в церкві та на цвинтарі всі присутні щиро плакали, засвідчуючи в цей спосіб, що Покійна дійсно відзначалася за час свого життя в Пембіні, як добра громадянка й сусіда.

Похоронну проповідь в церкві виголосив о. Савчук в українській і англійській мовах, а прощальне слово на цвинтарі виголосив о. Апо[illegible]

Цілий похорон випав дуже величаво, за що належиться щира подяка так священикам, як і співакам. Такого гарного похоронного співу в нас ще не чули.

Родину покійної хай Господь потішить у її великім смутку, а Покійній хай сотворить Вічную Память.

Сусід.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1936 РІК.

ЛИСТОПАД.

1 Н. Нед. 22 по З. св. Д. Йоїла
2 П. Вмч. Артема; пр. Артема
3 В. Іларіона Вел.
4 С. Мч. Олександра
5 Ч. Ап. Якова брата Госп.
6 П. Мч. Арети; Арети печ
7 С. Мч. Маркіяна й Мартирія

8 Н. Нед. 23 по З. св. Д. Димитра
9 П. Мч. Нестора, Капітолини
10 В. Терентія і Неоніли
11 С. Бл. Марії, Анастасії
12 Ч. Мч. Зиновія й Зиновії
13 П. Ап. Стахія, Апліа, Наркиса
14 С. Безср. Кузьми й Демяна

15 Н. Нед. 24 по З. св. Д. Акинд.
16 П. Мч. Акепсима еп.
17 В. Йоанікія Вел.
18 С. Мч. Галактіона
19 Ч. Св. Павла арх. Конст.
20 П. Мч. 33 Мелітинських
21 С. Собор Архистр. Михаїла

22 Н. Нед. 25 по З. св. Д. Онис.
23 П. Ап. Ераста, Олимпа
24 В. Віктора Стефаніди
25 С. Івана Милостивого
26 Ч. † Івана Золот. арх. Конст
27 П. † Ап. Филипа, Григорія
28 С. Муч. св. Ґурія, Самона

29 Н. Нед. 26 по З. св. Д. Ап. Мат
30 П. Григорія чуд. еп. Неокес

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА"

Володимир Барабаш, Бісет, Ман. $1.00

З нагоди весілля пана Степана Папіжа з панною Марією Матвійчук в Тернополь, Саск., 5-го жовтня була маленька збірка на пресовий фонд „Вістника". Збірка принесла 2 долари.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Ґіліцького
Листопад.

8. Неділя — Роблін, Ман.
15. Неділя — Ґілберт Плейнс Ман
22. Неділя — Петлюра, Ман.
29. Неділя — Шел Велей, Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Запаринюка.
Листопад.

1. Неділя — Косів
8. Неділя — Давфин
15. Неділя — Пайн Ривер
21. Субота, Арх. Михаїла — Венлав — Храм.
22. Неділя — Сифтон
29. Неділя — Боґдан

Адреса: — Давфин, Ман

АДРЕСА СВЯЩЕНИКА.

Подається до відома всім заінтересованим, що адреса о. Д. Д. Лешишина, пароха Віндзор і околиці

Rev. D. D. Leschishin
1411 Benjamin Ave., Windsor, Ont.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.
Листопад.

1 Нед. 22 по Зісл. Св. Духа: Голос 5, Утр. Єван. Ів. XXI: 15—25; Літ. Ап. Гал. VI: 11—18; Єван. Луки XVI: 19—31.

8. Нед. 23 по Зісл. Св. Духа: Голос 6, Утр. Єван. Мат. XXVIII: 16—20; Літ. Ап. Еф. II: 4—10; Єван. Луки VIII: 26—39.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ

„ЧУЖА РУКА"

ХТО РОЗЕДНУЄ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД?"

Книжку написав прот. В. КУДРИК, і її повинен прочитати кожний українець і українка.

Вона має 208 сторін і коштує лише 35 шт. з пересилкою.

Замовлення і гроші слати на адресу:

THE HERALD,

Box 3684, Winnipeg, Man.

Український Релігійний двотижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3684
WINNIPEG, MAN.

РІК XIII. WINNIPEG, MAN., NOV. 1st, 1936 ВІННІПЕГ, МАН., 1-го ЛИСТОПАДА, 1936. ЧИСЛО (257) 21

СУДЯТЬ ЗА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.

Перед трибуналом у Чернівцях почався процес проти зредукованого українського учителя, Т. Шапка, з Оршева.

Учитель Шапка, втративши учительську посаду, вчив девятеро дітей української мови, літератури і рідної історії. На донос поліції з Оршева притягнули його до відповідальности за „державну зраду" і за ведення „тайної школи, яка виховувала ворогів держави".

На лаві підсудних засіли, крім учителя, ще такі селяне: Іван Ткач, Степан Савка, Петро Струс та Іван Цибулька. Учитель та селяне заявили в суді, що вчити українською мовою на приватних курсах — це не злочин, бо українці в Румунії не мають взагалі українських шкіл. Трибунал відложив розправу тому, щоб переслухати нових свідків

СЕРЕД ЯКИХ ВІДНОСИН УЧАТЬСЯ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ.

Управа школи ім. Т. Шевченка при вул. Мохнацького у Львові повідомила українські часописи, що наука в тому заведенню останніми часами получена з небезпекою життя. Якась таємнича рука кидає до вікон цеглами. В неділю, 18 жовтня, в 12 годині в полудне, а в понеділок між 1 і 2 годиною вилетіли шиби, коли там відбувалися лекції. Було би побажаним, пишуть краєві часописи, яким цю новинку цензура наполовину сконфіскувала, щоби покликані чинники занялися тою справою

ВЖЕ ЗАЧИНАЮТЬ ПОЛЬСЬКІ ОСАДНИКИ ВТІКАТИ З ГАЛИЧИНИ.

Львівський часопис „Дзеннік Польскі" приніс таку вістку з Тернополя:

„Дуже трудні умовини серед яких найшлися польські осадники у Східній Галичині, зачинають приносити вже фатальні вістки, що вони продають землю й переносяться з осад.

„Земля переходить переважно в чужі руки. Подаємо тепер приклад, який мусить заалярмувати цілу польську опінію. Осадничу кольонію в Риковї покинуло вже 40 польських родин. Решта осадників веде розмови й умови з українцями у справі продажі своїх наділів".

Явище до якого мусіло прийти. Дивуватись тільки треба, що ляхи не вміють витягнути з того науки.

СВЯТО В ЛЮБАЧІВЩИНІ.

Любачівська „Просвіта" обходила свій ювилей. В часі цього ювилею українські громадяни мали нагоду задемонструвати свою національну свідомість та силу, як теж показати своє вороже відношення до большевизму. В святі та обході брали участь біля 12 тисяч українців, де побіч себе в рядах ішли селяни, робітники, священики та світська інтеліґенція. Ішли старі, молоді, жінки і діти. Своєю присутністю вони засвідчили, що місця на комуну у їх повіті нема.

АПОСТОЛЬСЬКИЙ АДМІНІСТРАТОР НЕ ПРИЙМАЄ ПОСИЛКИ Т-ВА „ВІДРОДЖЕННЯ".

Дня 19 вересня ц. р. канцелярія Т-ва „Відродження" у Львові вислала на адресу Апостольського Адміністратора для Лемківщини о. Якова Медвецького нового листа з проханням, щоб греко-католицьке духовенство на Лемківщині співпрацювало з Т-вом „Відродження" у поборюванні алькоголізму та нікотинізму. В посилці були книжки, які видало Т-во „Відродження" для духовенства і лемків. Тимчасом посилка вернулася до Т-ва з дописною „одмувйоно пжиенця". На лист Головної Ради ще не прийшла відповідь. Невже новий Апостольський Адміністратор не схоче співпрацювати теж з Т-вом „Відродження", як відмовився від цієї співпраці бл. п. о. д-р Масцюх лише тому, що Т-во не є „руске"?

КИТАЙСЬКИЙ СОЛОМОН.

В Пекіні відбулася оригінальна розправа проти подружої пари, яку обвинувачували в тому, що поводилася нелюдяно із своєю служницею і тією поведінкою довела її до самогубства.

Тому, що підсудних не признали співвинними у самогубстві служниці, засудили їх тільки за лиху поведінку, а саме жінку засудили на сто бамбусових палиць, а її чоловіка на 50 буків, за те, що не вмів своїй любій жіночці протиставитись та був замало енергійний як голова дому.

Зокрема засудив китайський Соломон кожного члена тієї родини на 25 бамбусових буків за співучасть у лихій поведінці, яка спричинила смерть служниці

НЕГРАМОТНІСТЬ У СССР ПРОЦВІТАЄ.

На окружному зїзді для боротьби з неграмотністю у Свердловську стверджено, що акція в окрузі є зле наладнана: є там ще 350,000 зовсім і частинно неграмотних. За цей рік мали там навчити писати 258,000 осіб, навчили ледви 39,000

ВЕЛИКИЙ СПАДОК ЧИСЛА УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ У ЛЬВІВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.

На інавґурації нового академічного року у львівському університеті уступаючий ректор д-р Кекановський ствердив у своїй промові, що варшавський уряд звинув у цій вищій школі 13 катедр, послугуючись доцентурами так, що тепер має вона 62 звичайних професорів, 18 надзвичайних і 99 доцентів. Дальше він ствердив спадок фреквенції, особливо непольських студентів. На перший півріч ц. р. записалося 1,052 студентів (торік 1,153). Щодо віроісповідного складу молоді римо-католиків є 73 проц. греко-католиків 12.5 проц., жидів 14 проц., евангеликів 2.5 проц. Від ряду літ зазначується звишка числа римо-католиків і знижка жидів та греко-католиків, що спали до рівня з 1880 року! Цей факт реєструє польська преса з великою відрадою.

ПОВЕРТАЮТЬ ДО ПРАВОСЛАВНОЇ ВІРИ.

Незвичайний випадок навернення на православну віру мав місце 21 вересня ц. р. в місті Мізочі, на Волині. Того дня була охрещена доросла дівчина (22 літ) Анна Прихильчук. Батьки її були штундисти; батько помер в 1920 р., а мати в липні цього року. До цього часу дівчина служила в штундо-баптиського проповідника й не була хрещена. На вище згаданий день було визначено у штундистів урочисте моління, під час якого Анна Прихильчук мала виступати, як солістка. Але дівчина втікла від штундистів і звернулася до православного священика в Мізочі, з просьбою охрестити її в православну віру. Хрещення дорослої дівчини штундистки викликало сильне враження посеред православних, масово присутних в часі місійної служби в храмі.

УБИВ ЖІНКУ, ЩО НЕ ХОТІЛА ГОВОРИТИ ПО ПОЛЬСЬКИ.

Перед окружним судом у Кротошині (Познанщина) станув рільник Цішак із Хахальні, що вдусив свою жінку, а потім підпалив дім, щоб затерти сліди свого злочину. Він говорив, що причиною душогубства були подружі сварки про спосіб виховання дітей, бо убита жінка, будучи німкою, не хотіла говорити з ним по польськи. Суд признав це за викрут і засудив Цішака на 12 літ вязниці.

ПЕРЕДЧАСНА ЗИМА НА УКРАЇНІ.

„Народне Слово" доносить: — На Західній Україні на Підкарпаттю запанувала передчасна зима, що спричинила великі шкоди рільникам

На терені цілої Самбірщини запанувала така зима, якої в цій порі не пригадують собі найстарші люде. Густий сніг падав дві доби (9 і 10 жовтня), прикриваючи землю грубим білим рядном, а під якого визирають розвинені квітки і зелені дерева та корчі.

На терені цілої Дрогобиччини тривали три доби сніжні опади та бурі, які ушкодили в 40 процентах овочеві дерева, лісні та придорожні. Крім того бурі понищили телеґрафічні й телефонічні проводи, так, що комунікація була довший час перервана

Передчасна зима принесла великі шкоди предовсім селянам, бо ще не виколані бараболі й буряки та не зібрана капуста. Також і овочі з дерев ще не зібрані. Багато з тих плодів марно згине, якщо не зміниться погода. Із Сколівщини повідомляють про великі бурі та сніги. Молоді щепи поломані, а також старші дерева в садах і в лісі. Бараболі на 80 процент не викопані, а озимина ще не засіяна. Пасовиська під снігом а худоба стоїть у стайні.

Та сподіються, що передчасна зима ще попустить і люде позбирають з поля все те, що там остало

Як з Вашою передплатою на цей рік? Погляньте на наліпку, чи не час вже відновити передплату за „ВІСТНИК"?!

ПЯТИЙ СОБОР

УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

(Із записок учасника).

(Дальше).

Пообідня сесія — 8 червня.

Свящ. Клодницький (член статутової комісії) Зміняти Статут Церкви це не потрібно Люди зжилися з нашим Статутом і його знають Архиепископ виїзджає кожного року до Канади, отже в часі його відсутности справи Церкви веде Консисторія, що вповні відповідає вимогам Статута Те, що справ не можна скоро полагоджувати, не є виною Статута, а людей, що не хочуть чекати і хочуть зараз зміни священика й т п. Треба це припинити й навчити людей триматися порядку Архиепископ каже, що епископ не має свободи ділання Не завжди є добре, щоби епископ мав всю власть в своїх руках Примiром - епископ покарає священика і тоді громада та священик винують епископа А булоб добре, щоби вина спадала на кого другого, примiром на Консисторію Ці переговори з жуківцями, якби їх була велика Консисторія, а не епископ, не були б так відбилися на епископові Коли ж який член Консисторії не виконує своїх обовязків, Церковний Суд може суспендувати його, а на його місце вибрати другого

Далі о. Клодницький пропонує деякі зміни та доповнення Статута, примiром про обовязки священика супроти громади й громади супроти священика, скасування деканатів ітп

Свящ. Веселовський (член статутової комісії) Пропонує, щоби вкладати щорічно буджет дієцезії та збирати гроші від громад, відповідно до їх финансового стану Пропонує також, щоби призначити бизнесового управителя („бизнес менеджер"), який мав би занятися збиранням фондів

Свящ. К. Кирстюк: Відповідаючи на завваги о Клодницького заявляє Люди зі Статутом не могли зжитися, бо його не знають. Треба Статут змінити так, щоби церковні справи вела та особа, що за них відповідає Канони соборної православної церкви, відносно управи церквою, зобовязують і наших Церкву, й тому Статут мусимо змінити так, щоби дати нашому Архиепископові більше права в Церкві Я впрочім погоджуюся на проект о Клодницького, але з тим, щоби вичеркнути зі Статута, що Архиепископ є тільки почесним головою Консисторії, а зробити так, як в православній церкві має бути Значить, мусимо забезпечити нашому Архиепископові таке місце в Церкві, яке йому згідно з канонами вселенської церкви належиться

Свящ. М. Запаринюк: Ми священики може повинніб перші виступити проти проекту о Кирстюка, але ми мусимо звернути увагу на вимоги Церкви Бачимо, що на протязі минулих шість літ Церква наша не змiцнилася, а ослабала Отже треба зробити зміну О Клодницький каже, що Архиепископ не повинен брати на себе відповідальности А я знаю, що Архиепископ нераз брав за нас священиків відповідальність Навіть за о. Клодницького І в справі злуки з жуківцями ми Архиепископа примусили до цього, а тепер він відповідає за те, до чого ми його примусили

Свящ. Клодницький: Я кажу, щоби Архиепископ не висувався на перше місце щодо відповідальности

Свящ. Запаринюк: Мусимо зробити зміну. А як не вийде добре, то знову змінимо Щодо кандидатів на священиків, о. Клодницький каже, щоби слухати рекомендації громади звідки кандидат походить Такі рекомендації непевні і невірні. Справа приняття кандидатів на священиків повинна бути в руках о. Владики. Тепер пару слів про збірки В нас збірки провадяться на все, але на наші церковні справи нема коли збірок робити Отже мусимо звернути на це увагу При збірках треба поводитися тактовно. Добровільно нераз можна більше зібрати, як примусом.

Свящ. Павловський: Змінити Статут треба. Аргумент, щоби обмежити права Архиепископа й так захищати його повагу й авторітет, не має значіння. Зміни Статута, які запропонував о. Кирстюк є необхідні.

Свящ. Костюк: Проект о. Клодницького неясний Що маємо викинути, що лишити, а що додати - не сказано Берімо за порядком точку за точкою та рішаймо, що приймаємо, а що ні

Гром. Чагарин: Деякі наші громади анвіть не бачили Статута. Теперішний наш Статут застерігає права від Архиепископа аж до найнищого священика включно, але нема в нім застереження для громад і вірних. Статутова комісія складалася з самих священиків. В нім нема, які права має громада.

Свящ. Кирстюк: Прочитайте Статут, а там є все сказано. Але треба прочитати

Свящ. І. Савчук: Я вірю, що ми повинні приняти проект о Кирстюка. Ми мали старий статут через шість років, але його мабуть люди не читали Треба конче змінити Статут

Чопик: Я нині перший раз цей Статут бачу Це не моя вина, а священика Чому я Статута не бачив?

Чагарин: Читає деякі уступи з „Пояснень до Статуту" й каже, що цього не було на Соборі ухвалено

Свящ. К. Кирстюк: Доказує, що уступи прочитані Чагарином, були читані на Четвертім Соборі, й були ним одобрені.

Чагарин: Наші громади орієнтуються на священиків. В Статуті повинні бути определені обовязки священиків. Повинно стояти, щоби вони не обслугували неповноправних членів. Священик має обслугувати тільки членів

Свящ. Мицик: Хочу дати відповідь на завваги п Чагарина Те, що він згадує, повинно бути в статуті парафіяльнім, а священик буде його триматися

Чопик: Чи цей статут заборонить священикам вінчати нехристиян та хоронити самоубивників?

Архиепископ: Дискусія сходить на манівці Тепер перед нами справа управи дієцезії, а інші справи, що тут порушуються, можна буде обговорити іншим часом Коли священик вийшов поза межі статута парафіяльного, - напишіть до епископа

Т. Свистун: Я хотів би, щоби всі священики висказали своє становище до запропонованих змін в статуті. Ці зміни, це батіг на священиків, отже я хотів би почути їх думку про це.

Потіха: Зміни, запропоновані о. Кирстюком помоглиб багато В нашій громаді говорили, щоби Собор дав о Владиці більшу власть над священиками, бо дотепер о. Владика не мав такої власти Голосуймо над одним, або другим проектом.

Свящ. Сенчук: Вже багато священиків і світських делегатів висловили свої погляди відносно зміни Статута, отже і я висловлю свої Я є за проектом о. Кирстюка

Свящ. Клодницький: Мене критикують за моє становище в справі зміни Статута. Підсувають мені ріжні мотиви. Думаю, що мої критики не мають патенту на більшу любов до Церкви й України, як я.

Гула (делегат з Ню Йорку): Провід мусить мати силу. А так, як було дотепер, Архиепископ тої сили не мав. Я за проектом о. Киртсюка.

Свящ. Каськів: Я думаю, що справу зміни Статута треба дати до вирішення загалові вірних.

Т. Свистун: Я хотів, щоби священики перші висловилися про проект зміни Статута, щоби опісля, по Соборі, вони не виступали проти него й не робили нам світським людям клопоту. Коли дотепер світський елемент не дописав в Консисторії, то тому, що ми оглядалися за „вченими" З досвіду знаємо, що не можна звалювати керівництва на одну голову, бо те керівництво було нераз захитане. Але нічого не втратимо, коли дамо о. Владиці такі права, які предвиджує проект о Кирстюка. Тільки, щоби отці по громадах не робили інакше Я хотів би одного Не добре, щоби Архиепископ міг сам приймати й висвячувати кандидатів на священиків. Архиепископ дотепер фактично мав це право й нераз надуживав його, аж ми мусіли протестувати Отже вважаю, що Архиепископ повинен мати згоду більшости членів Консисторії та приняття кандидатів на священиків. Однак, якби навіть ціла Консисторія була за якимсь кандидатом, то Архиепископ може не висвятити його, бо це справа його совісти.

Архиепископ: Пояснює деякі порушені справи та відповідає на закиди, сумніви тощо Звертає увагу, що правдивий є закид відносно проекту о Клодницького, що він не оброблений як слід Між іншим каже, що о. Веселовський, член статутової комісії, не бачив проекту о Кирстюка, хоч Архиепископ післав його о. Клодницькому яких два місяці тому й о Клодницький мав обговорити його з о Веселовським

Свящ. Клодницький: Я давав о Веселовському проект о Кирстюка Ми оба його читали й навіть зазначували

Свящ: Дяків: Робить внесок, щоби приняти проект о Кирстюка

Гула: Попирає внесок о. Дякова

Т. Свистун: Додає додаток до проекту о. Кирстюка, щоб Архиепископ не приймав кандидатів на священиків без згоди більшости членів Консисторії

Свящ. Кирстюк: Погоджується на додаток п Свистуна

Вислід голосування: За проектом о Кирстюка — 29 голосів. Проти проекту -- 3 голоси Здержався від голосування — 1.

По тім переведено збірку на Музей Визвольної Боротьби України в Празі Збірка принесла $80 50

Зроблено перерву, щоби делегати мали нагоду порозумітися між собою кого вносити до Консисторії.

(Докінчення буде).

ВИНАЙШЛИ ЩЕПЛЕННЯ ВІД ІНФЛЮЕНЦИ.

Д-р Вилсон Г Смилі, професор школи публичного здоровля в Гарвардському университеті, прочитав в Коломбос, Огайо, на конвенції комісарів здоровля реферат про винахід зовсім певного щеплення проти інфлюенци

Учений говорив, що сироватку відкрито на основі довгих дослідів над куною. Коли вже удосконалено сироватку настільки, що захоронювано від недуги куну, почали її пробувати на людях, що згодилися добровільно на пробу.

КЛОПОТИ З МОЛОДІЖЖЮ РОБІТНИЧОЇ ПАРТІЇ В АНГЛІЇ.

В Англії є сильно зорганізована Робітнича Партія. І вона, памятаючи, що політика для старших, а про молодіж треба окремо дбати, на своїй конференції 1924 р заснувала „секцію молодіжи" („Йонг пипле секшин"), якої ціллю мало бути вести молодіж дорогою „виховання і відповідних розривок"

Невдовзі „секція молодіжи" почала політикувати. В 1926 році „секція молодіжи" називається вже „Молодеча Ліга Робітничої Партії" (Лейбор Парті Ліг оф Ют).

Отже нова Ліга політикує. Домагається права на свою річну конференцію і прав окремої організації Цим домаганням Робітнича Партія тільки вволила, що 1929 року Ліга Молодіжи мала право дати свого представника до екзекутиви Робітничої Партії

Однакож Робітнича Партія не згодилася на те, щоби Ліга молодіжи мала повні права, як цілком окрема організація і щоби могла обговорювати політичні справи Робітничої Партії, цебто організації старших

Два чи три послідні роки Ліга Молоді тільки й робила, що критикувала „Національний Виконавчий Комітет" Робітничої Партії і взагалі роботу старших

Бачучи все те, Робітнича Партія доручила Лідзі Молодіжи свій меморандум, цеб то уваги, однакож молодіж на своїй конференції, що була в Менчестері перед кількома місяцями, меморандум відкинула, домагалася повної самостійности, хотіла права видавати самостійно свій часопис, критикувати Робітничу Партію й оголошувати свої рішення хоч би й цілком противні політиці Робітничої Партії. А вкінці Конференція робітничої молодіжи заявилася за злукою з комуністами.

Так Робітнича Партія стала перед розбиттям на дві партії - старші одна партія, молодші друга.

Інтересне, що підчас конференції робітничої молодіжи комуністи явно впливали на хід конференції Вони сиділи на ґалерії, як гості, передавали картки членам конференції тай ще перед початком конференції порозкладали на стільцях членів конференції свої поради.

З приводу такого положення Екзекутива Робітничої Партії рішила:

Розвязати Лігу Молодіжи і зорганізувати її наново Не дозволити на скликання річної конференції Ліги. Спинити видавання часопису „Ню Нейшин", який видавала Ліга.

Часописи в Англії звертають увагу, що подібних вибриків не роблять молодечі організації інших партій поза Партією Робітничою, як примiром: „Йонг Бритонс", „Джуніор Импс" Значить інші партії поза політикою вміють в бажанім напрямі вести свою молодіж і підготовляти її до тої роботи, яку роблять старші.

Очевидно другі організації виховують молодіж в першій мірі в дусі патріотичнім Щож до Робітничої Партії, то якою поміркованою вона не була би, все ж вона є партією, що на першім місци висуває воєвничість в імя своїх партійних здобутків Тут від поміркованости до комунізму пів кроку. А до патріотизму багато дальше

Також показується брак досвіду й далекоглядности на стороні Робітничої Партії Комуністичні політики знайшли в робітничів молодіжі для себе ґрунт, бо не управляла його належно сама Робітнича Партія.

І коли молодіж хоче політикувати, то бере для того матеріял чужий з других рук, готовий, який підходить під її вік і смак. Вона чужий матеріял мусить брати Це розуміли комуністи і підсунули подостатком свого матеріялу, отже потягнули чужу їм молодіж за собою Чужі забрали те, що свої слабо держали.

Комуністи звертають на молодіж більше уваги, ніж хто другий на світі. Вони знають, що це матеріял дуже доступний, безкритичний і готовий без підозріння і без застережень приймати все, що виглядає принадним Дати йому добрі поради — він прийме, а дати злі — прийме так само. Хто ж здобув молодіж, той здобув для себе старше покоління, яким та молодіж буде за кілька літ.

Молодіж безкритична Мало критична Короткозора Це не її гріх — це її вік. Вона не предвиджує, що найбільше врочиста постанова Івасів може бути найбільше нерозумною для Івана. Пройде 10 чи 15 літ і Іван буде виступати проти того, що він свято постановляв будучи Івасем — перед 10 15 літами

Коли б молодіж це одно памятала, то вже була би дуже розумною і не робила би тих необдуманих кроків, яких не повинна би робити.

„ПОДВИГИ" КОМУНІСТІВ.

Понище подаємо донесення зі старокраєвих часописів про деякі виступи комуністів в Галичині.

У Варяжі відбувалася місія, на якій зібралося багато народу. Через місто йшла процесія Комуністи постановили використати цю нагоду для своєї аґітації Зібралися й фірами віхали на процесію із ріжними вигуками. Юрба прочан, розярена нахабністю комуністів, кинулась на них і комуністи мусіли втікати. Під утікаючими комуністами завалився міст На полю бою залишилось кільканадцять ранених.

В селі Чорториї коло Тернополя підчас посвячування дому читальні „Просвіти" дійшло до бійки між націоналістами й комуністами Того самого дня в селі Настасові мало відбутися представлення в читальні Комуністи з колами й револьверами обступили читальню, повибивали шиби й побили голову читальні та двох виділових. Потім кинулися на помешкання свідомих селян і здемолювали коло 50 господарств Розбішених комуністів привела до порядку поліція. Ранених комуністами селян відвезено до лічниці. Один з них помер, інші бориться зі смертю.

В неділю, 30 серпня, в селі Вижлові при кінці Служби Божої почала виходити з церкви частина хлопців, а між ними два брати Орчевські, відомі комуністи. Один з них, щоб заманіфестувати свій комунізм, був убраний в червоній сорочці, без блюзки Ця провокація обурила людей. Хлопці, вийшовши з церкви, хотіли скинути з Орчевського червону сорочку. Почалася бійка, підчас якої комуніст, що був убраний в червону сорочку, дав своєму братові ніж яким той пробив у живіт господаря Василя Буричку. Цей помер на місці До дальшої бійки не допустила гранична сторожа, яка надбігла в село

В селі Трійці, на Спаса відбувалася празнична відправа. Комуністи задумали використати цю нагоду і як що не спровокувати якоїсь події, то бодай збезчестити церкву Маса свідомої молоді не пустила їх до церкви Тоді кількох відважніших пішло під церкву і під самими дверима, проти вівтаря, позакурювали люльки та папіроси Священик вийшов до комуністів і ті відійшли, остався тільки один Священик попросив його вийти за церковну браму, а коли той не послухав, священик вхопив його за обшивку й вивів з церковного подвірря За це комуніст погрозив священикові „Чекай, ще й ти собі покуриш" Цю погрозу священик зрозумів так, що комуністи схочуть його підпалити й пильнував ночами хати Третього дня хтось стрілив до священика через вікно й куля пролетіла яких три центиметри від його голови та встрягла в стіну Злочинця зараз не схопили, але пізніше поліція дійшла, що це стрілив той комуніст, що його священик вивів за церковну браму.

Вечером, 15-го жовтня ц. р бандитсько-комуністичні найманти, озброєні в карабіни, рушниці, баґнети, напали на свідомих селян, що верталися селом у Камінці Добропідах, равського повіту, а саме Михайла Зеленого, Анну Зелену і Дмитра Гація, віддали в напрямі них сальву стрілів і на місці вбили Михайла Зеленого, а Дмитра Гація ранили Бл. п. М Зелений брав активну участь у всіх культурно-освітних т економічних установах села і був у ньому довголітнім головою Т-ва „Луг" та мужем довіря Головного Т-ва „Просвіта" у Львові. Згинув трагічною смертю з рук комунарів, як селянсько-народній діяч за те, що весь свій вільний час присвячував вихованню односельчан, перешкаджаючи в цей спосіб жирувати большевицьким найміитам.

Отже комуністи в Галичині подвизаються тим, що грабують та безчестять церкви, демолюють чесним людям хати та вбивають невинних людей А їх „одновірці" в Канаді накликають в той сам час український загал до творення з ними „народнього фронту". Не „народний фронт" творити, а вести завзяту боротьбу проти комунізму є обовязком кожного чесного та свідомого і віруючого українця

ПОДВИГ ЕПИСКОПА ХОМИШИНА.

В Галичині голосно гомонить гасло „Свій до свого!" Гасло „свій до свого" поширюється одначе по селах і по містечках Великі міста полишається чомусі на боці Також на боці полишається й найвизче духовенство

Ось приклад Перед городським судом у Делятині ведеться провізоріяльний процес з позовництва Т-ва Опіки над Інтернатом і тов у Станиславові проти ревного станиславівського греко-католицького епископа Григорія Хомишина, о Миколи Куницького і Михайла Гасюка у Ворохті Першу сторону заступає український адвокат д-р Осип Левицький, а другу сторону, цебто епископа Хомишина і інших учасників з ним — жидівський адвокат Мотьо Вергер.

Слід запримітити, що в Делятині є аж 5 адвокатів-Українців і то ревних греко-католиків!

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

продаємо по гуртовій ціні.

Пишіть по катальог

WILLIAM GROSS & CO.

322 Main St., Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кождого місяця.
Видае Українська Православна Видавнича Спілка.
Передплата: В Канаді $1.00 на рік.
За границю — $1.50 на рік.

THE HERALD
Published semimonthly by the
Ukrainian Orthodox Publishing Company
Subscription per annum:
In Canada — $1.00. — Foreign — $160.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3664, WINNIPEG, MAN.

КІЛЬКА ОБРАЗКІВ.

Уявімо собі, що е родина з 10-ти душ Але кожда особа в тій родині дбає лише про себе — щоби гарно вбратися, мало працювати, мати багато вигоди. Про спільні родинні справи ніхто не думає. Особисте вдоволення, це ціль кождої одиниці в тій родині.

Чи можна таку родину дійсно родиною назвати? Чи така родина має якусь силу? Чи вона здобуде силу і значіння?

Ні! Це громадка чужих собі людей. Нині, чи завтра така родина розсиплеться. Майно такої родини знищиться і її члени розгубляться, не полишивши по собі доброго імени.

Та чому так? Аджеж там кождий член мав лише добро на гадці...

Уявімо собі добру, статочну родину з 10-ти душ. Всі разом держаться, спільно працюють, придбаного не марнують, за проводом батька-матері радо йдуть.

Але така статочна родина поза собою світа не бачить. Не хоче бачити. До церковної громади не належить, щоби нічого не платити. До Народного Дому не належить. На ніяку загально народну справу нічого не дає. На ніяких поважних громадських сходинах її нема.

Це крайно некультурна родина, а тимсамим і безвартна. Вона не має ніякого значіння для громадського життя. Вона не е ніякою силою. Коли б ціла громада з таких родин складалася, то це не була би ніяка громада, а тільки купа оттак собі некультурних людей. Вся увага таких родин була би звернена лише на особисте вузке матеріяльне добро, а про спільні культурні справи ніхто тут не дбав би. Тут не було би культурного життя і культурного виховання. Не було би культурних звязків. Культурних цілий.

Це була би несвідома, самолюбна родина. Особистий матеріяльний інтерес такої родини відсував би на бік її людську гідність, відсував би засади морали. Це була би громадка паразитів. Така родина сходила би поволи до брудних низин некультурности.

І коли б така родина з громади пропала, ніхто за нею не заплакав би. Може навіть радів би.

Такі родини не е частинами громади. Вони не е вартістю громади. Не е силою. Не е людьми.

Уявімо собі статочну, але самолюбну громаду. Про місцевий Народний Дім вона дуже дбає. Побудувала гарну церкву.

Але поза своїми вузько громадськими справами вона нічим не клопочеться. На Собор делегата не пішле, щоби не робити видатків. На Зїзд не пішле. На Дієцезальний Фонд нічого не хоче дати. На Ювілейний Церковний Фонд нічого не дала.. На Ювілейний Фонд „Українського Голосу" не дала. На Інвалідів не дала. Ніяких бесідників не приймае в себе, щоби не було ніяких складок. Ґазет передплачує 5 на 50 хатів і йдуть вони з хати до хати. Значить — всі читають, але таним коштом.

І така статочна громада всі ті гроші, що мала би видати на Їзду делеґатам, на Дієцезіяльний Фонд, на інші Фонди і справи, запопадливо складає до каси Народного Дому та церкви. І радіє, що їхні громадські каси щораз більше наповняються.

Чи така громада мала би якусь вартість для народу? Чи ті громадські повні каси приносили би і тій же громаді і народному життю якусь користь? Чи з них користали би народні організації та інституції? Чи не однаково було би загально народній справі як з тими касами статочної громади так і без них?

І коли б цілий нарід з таких громад складався, чи був би він народом? Чи можливо була би якась ширша народна робота? Чи числився би тоді хтось з таким народом, як з народом?

Ні! Бо такі громади творили би замкнені в собі гурти некультурних самолюбів, які поза свою громадську касу світа не хочуть бачити. Тікають, відгороджуються від світа.

І будучність такої громади була би незавидна. Бо самолюбство е руйнуючою силою — воно нищить людський розум, людський характер, нищить почуття людської гідности. Поширює некультурність і серед неї виростає нове покоління — що буде гіршим від старшого.

Нарід з таких громад не був би народом. Майно, яке кожда громада в себе збирала би, було би мертвим, в землю закопаним таланом

Громадам здавалось би, що вони окремо багатіють, але в той самий час зникали би громадські організації і спинялася б вся загальна народна робота.

А ще дальше — стало би видно, що й Церква і Народний Дім без загальної організації не мають на чім стояти, отже...

Тоді всі такі самолюбні і вузкоглядні громади порадились би і — касою поділились би, а Церкву і Народний Дім розібрали би і кождий чоловік ніс би до дому вязку дощок з Церкви і Народного Дому. І народному життю кінець

А що дальше? Дальше чужі люде, які розуміються на справах широкого громадського життя, сказали би:

Пощо людям маєток, коли в них нема розуму! Інші на їх місці добудовували би і скріпляли би свої організації, а тут через брак розуму і те, що е, в ніщо обертається. Інші на їх місці несли би з дому — хто гріш, хто працю, хто розум, хто дошку для збільшення громадської будови, а в кого нема розуму, той тащить дошку до дому і думає нею збагатитися. Не знае він, що з таких дощок нічого доброго збудувати не можна. Бо це крадені дошки. Зрабовані... Вони е свідоцтвом, що той, хто їх на своє подвірря приніс, не має розуму. А в кого розуму нема, той не може бути господарем. Це матеріял на наймита...

Такі образки ставить життя для оглядання. Приглядаймося, думаймо і вчімся розуму А від того, як їх зрозуміємо, буде залежати і наша особиста гідність і сила та значіння нашої народньої справи.

„ВІСТНИК" е хлібом душі кождого православного Українця. Але, щоби він міг стало і на час виходити — треба, щоби його читачі не залягали з передплатою! А як Ваша передплата?

НОВА СЕКТА МІЖ УКРАЇНЦЯМИ.

Існує в Польщі ще з передвоєнних часів так званий „маріявітський костел", який відколовся від Риму і свої релігійні справи веде самостійно. Цей костел (який не має нічого спільного з т. зв. польським „народовим костелом") має свого архиепископа, епископів, священників, монахів і монахинь. Основницею цієї релігійної секти була між іншими одна Козловська, яка вважала себе ні більше ні менше, тільки подібною до Божої Матері... Всі вірні, „маріявіти", віддавали їй майже божеську почесть.

Маріявітський костел дуже був поширений в передвоєнних часах і мав велику свободу. Пізніще підупав, бо вийшли там усякі неморальні скандали.

До маріявітського костела належали й належать самі поляки. І щойно тепер довідуємося, що до нього приступають і... українці!

Ось ґазета „Ґлос Мазовецкі подає, що до маріявітського монастиря в Полоцьку прибуло багато українців, які вступають до монастиря. Між ними звертає увагу якийсь Козій, що подаєтьс за вищого урядовця з часів уряду Петлюри

Згадана ґазета пише далі, що цей наплив українців до монастиря звертає велику увагу і е „дуже підозрілий". Головно говориться, що ті „навернені" українці мають деякі „гріхи" супроти Польщі і тому хочуть скритися в маріявітських монастирських мурах.

Як там воно не е, але факт фактом, що до численних релігійних сект, що розбивають український нарід, повстає нова секта — „маріявітів".

ЧУЖА ПОМІЧ — ЧУЖА РОБОТА.

Є загально відомим, що греко-католицький епископ і його священики в Канаді отримують грошеву піддержку від римо-католиків. Яку суму вони на протязі року отримують, невідомо, але судячи по чисельних листах подяки. так від еп. Ладики, як і від о. Н. Крижановського, ігумена василіянського монастиря в Мондер, — які поміщує римо-католицький орган „Кетолик Реджистер", треба вносити, що вона досягає тисячів доларів. В часі від 16 квітня до першого жовтня цього року, отже на протязі пять місяців і половина, „Кетолик Реджістер" помістив 10 листів подяки від еп. Ладики (в одім листі еп Ладика дякує за $500.00), та пять листів подяки від о. Н. Крижановського. Отже разом еп. Ладика й о. Н. Крижановський отримали від римо-католиків 15 чеків Коли припускати, що пересічна сума кожного чека виносила тільки $500.00, то виходить, що за пять місяців і половина римо-католики дали на роботу між греко-католиками $7,500.00. Гарна сума, нема що казати, тільки мимохіть ставиться питання, чи чужа поміч не вимагає чужої роботи?

МОЛИТВА.

На погибель нечестивих
Сівачі будуччини
Сіють зерно днів щасливих...
Дай їм Боже час весни!
Зерну їх не дай пропасти,
Щоб принесло воно плід...
Боже! Це у Твоїй власти —
Український спасти рід.
Не оден вже посів ранний
Жде на дощик у земли,
Ти пішли його в день гарний,
Тепле сонце Ти зішли.
Щоб сторицею вродило,
Що сівач у землю вклав...
Щоби Нарід Український
Вільним і щасливим став.

В. Ш.

ЯК ТРЕБА СВЯТИТИ ДНІ СВЯТІ?

Недавно було писано, що Господь Бог витае між людьми, любується ними — благословляе їх — і на знак свого уподобання і благословення посилае своїм людям вже тут на землі свої дари туземні, так, що не забракне їм до піддержання життя ніякого їдла й пиття, але то тільки тоді, коли ті ж самі люде не забувають на Бога й Його перебування і витання між людьми. Було там ще сказано, що до таких любих дітей Божих на першому місці треба зачислити наш нарід український, на якого землях всюди красуються величаві храми Божі До таких людей Божих належать і українці Православної Церкви в Канаді, Америці, Бразилії, Арґентині і по інших краях на еміґрації, які, де тільки осілись, так першим їх ділом було подбати про сякий-такий куток, де б могли в дні святочні сходитися — і Богу честь і хвалу віддавати.

У нас у Бразилії по приїзді наших еміґрантів, які на перший початок самі мусіли замешкати в глухих, густих, страшних, безкрайних лісах, по будах із трохи хворосту — деякі мали таку ж саму буду на сходини недільні, деякі на цвинтарі під хрестом — а знов ще деякі то сходилися таки під яке дерево на прогалині в лісі і там Богу молились „Утверди православних жительство" „Утверди Боже віру православную..." „О, Пресвятая Діво Богородице, допомагай нам всім православним християнам". І хто видів таку сцену, так кожний мусів признати, що ті „православні християне" це дійсно діти Божі; вони ж не дармо кликали що дня до Бога: „Отче наш, еси на небесах". Чи про таких може Бог забути? Та ж Він каже у пророка Чи забуває коли мати про свою дитину? Ні — мати памятає про свої діти Та хоч би мати і забула за свою дитину, а Я не забуду за свої люде". Так — з такими людьми мусить бути Господь Бог; про те свідчить і святий Яків, коли каже, що „хто буде зближатись до Бога, то й Бог до него зближається" (Яків IV: 8).

З повище сказаного легко зрозуміємо, що коли б люде, збудувавши Божу Церкву і до неї ніколи не заходили, то шкода було б заходів, клопотів і трудів коло її будови! Не було б тоді також зовсім ніякого святкування дня святого! Бо хто в неділю чи яке свято не йде до церкви, а тільки так пересидить, чи переспить, то це не е **ніяке святкування.** Отже ж церкви й на те е, щоб у святі дні люде до них сходились, Бога хвалили, молились спільно-громадно, тай щоб там слухали Божої науки, Божого слова. Хто так робить, то той добре пересвяткує святий Божий день. Люде, що сходяться до церкви, то тільки вони одні святкують святий день, святять Боже Імя, величають і віддають хвалу імени Божому Як дуже Господь Бог бажає, щоб ми святкували святий день, можемо знати вже з того: **„Памятай** день святий, щоб святити його". При всіх девяти заповідях Божих нема того слова „памятай", тільки при одній, де приказується святкувати. Тай в многих місцях Письма святого е ще перестороги і напоминання про святкування, але на сьогодні наведеться лише одно, а то: **„Суботу ж мою мусите держати!** (Вже було сказано, що до Христа замісць неділі була субота святим днем). Бо це знамя між мною і вами, щоб ви знали, що Я, Господь, освячую вас. — **І допильновуйте суботи, вона бо вам свята;** хто опоганить її, того скарати смертю; бо кожна душа, що робити-ме яку роботу в день субітний, буде вбита. Шість день для роботи, але семий день субота на спочинок — святий день Господеві; кожного, хто робитиме діло в субітний день, скарати смертю: І допильновувати мусите суботи, щоб святкувати суботу в родах ваших; **заповідь на віки.** Між мною і вами знамя це віковічне. Бо шість день творив Господь небеса і землю, а семого дня спочив" (II. Мойс. 31, 13—17).

Ось тут навели ми Божі слова — читаймо й думаймо над ними! Дивіть який строгий наказ! І кілько разів сказано: „держіть, допильновуйте, святкуйте!?! А святкумо ми? І чи то святкования, коли передармумо, переспимо, перегуляємо, перепемо святий день? А памятаймо ще, що наказ про святкування святих днів, як і всі заповіді Божі будуть обовязувати до кінця світа: „Заповідь на віки", що і в псальмі 89, стих 34 потверджується: „Незмінно, що вийшло з уст моїх"

Коли ж вже ми довідались, що в дні святі маємо йти до церкви по Божому наказу, так ще отворім книгу Неемії, а там дізнамось: Хто е обовязаний бути в церкві і яким духом набожности треба нам перейнятись. В згаданій книзі, главі 8-ій, читаємо таке: „Як настав сьомий місяць і сини Ізраїлеві жили по містах своїх, тоді зібрався увесь нарід, як оден чоловік на майдані, (бо в церкві були б не помістились), що перед водяними ворітьми — і сказали письменникові Ездрі, щоб він приніс книгу закону Мойсейового, що його заповістив Господь Ізраїлеві. І приніс священик Ездра закон перед збір чоловіків і жінок і всіх котрі могли втямити, першого дня, сьомого місяця. І читав з його на майдані, що перед водяними воротьми, як почало свитати, до пів дня, перед чоловіками і жінками й усіма, що могли втямити, і уха всього народу були обернуті до книги Закону. Письменник Ездра стояв на деревяному помості, що його задля сього зробили, а коло його, праворуч його стояли Маттатія і Шема, і Анаїла й Урія, й Хелкія й і Маасея; а ліворуч від його Федаїя і Мисаїе, і Малхія й Хашум, і Хашбадана, й Захарія й Мешуллам.

„І розгорнув Ездра книгу перед очима всього народу, бо він стояв вище за весь нарід. І як він розгорнув її, встав увесь народ. І похвалив Ездра Господа Бога великого. І ввесь нарід відповів: Амінь, амінь; і здіймали в гору руки свої, і кланялись і падали ниць до землі перед Господом. Ісус, Банаїя, Шоревія, Яман, Аккув, Тавтай, Годїя, Маасея, Клита, Азарія, Йозавад, Ханан, Фелаїя і левіти толкували народові Закон, тимчасом як народ стояв на свойому місці. І читали з книги, з Закону Божого виразно і втямливо — а народ розумів прочитане. Тоді Неемія (це він Тиршата) і письменник Ездра, священик і левіти, що вчили народ, промовили до всього народу: Це день святий Господеві, Богу нашому Не смуткуйте й не плачте! (бо ввесь нарід плакав, слухаючи слова Закону). І сказали їм (народові): Йдіть, їджте ситте — і пийте солодке, та посилайте частки і тим, що не мають нічого наготовлено, бо день цей святий Господеві нашому. І не журіться, бо радощі перед Господом це піддержка ваша... І пішов ввесь народ їсти й пити і посилати частини (убогим) й святкувати з великими радощами, бо втямили слова, які їм казали" (Книга Неемії, 8, 1—12).

Много-много ріжних святих думок насуває нам наведений уступ Святого Письма — і хочеться стати й застановитись над змістом оцих слів, щоб не перейти так, як пливак по воді. Але це вже зіставимо на другий раз, щоб нараз не було забагато.

Православний з Бразилії.

ГАНЕБНА ПОВЕДІНКА ПОЛЬСЬКОГО КСЬОНДЗА.

Львівське „Діло" доносить про такий випадок, що стався в селі Конюхах, повіт Бережани:

Дня 1 жовтня ц. р. підчас урядування місцевого сотрудника о. Ярослава Совяка у пятій клясі місцевої вселюдної школи (вписував предмет навчання у денник) напав на нього кс. Франц Мальовани, домагаючись звільнення одного ученика від релігії в гр.-кат. обряді, бо, мовляв, цей ученик е римо-католицького обряду. Поправді цей ученик е хрещений і миропомазаний у греко-католицькім обряді і вписаний у метрикальну книгу греко-католицького парохіяльного уряду в Конюхах, хоч у тім часі був там теж латинський священик Коли о. Совяк заявив рішуче, що ученика не пустить з кляси, бо він має ходити на науку греко-католицької релігії, Мальовани почав тягнути ученика насильно з лавки, але о. Совяк звелів ученикові лишитися у клясі. У відповідь на те, кс. Мальовани почав з криком грозити йому палицею і врешті вдарив о. Совяка кулаком у груди. О. Совяк спитав розскаженілого ксьондза, чи це по християнськи та чи взагалі священик може бити священика?

Видно, що кс. Мальований трохи схаменувся і зрозумів, що допустився ганебного вчинку, але замісць покривдженого священика перепросити, як рафінований лиходій вернувся від порога і закукурічений сказав: „Я ксендза не удержилем, тилько потронцілем". Це повторив ще й за порогом, хоч це була свідома брехня, бо вся шкільна дітвора бачила, як кс. Мальовани вдарив о. Совяка

Розуміється, що про ганебний учинок кс. Мальованого довідалось від дітей ціле село. Серед населення, яке знає о. Совяка як ревного і зразкового душпастиря, настало страшне обурення на польського ксьондза, якого положення стало в селі надальше неможливе. Населення не всилі погодитися з думкою, щоб розбишацький напад кс. Мальованого лишився безкарно.

ТОРГОВЛЯ ТРУПАМИ.

На дорозі між Кишиневом і Ясами румунські жандарми задержали самохід, що віз трупа. Справою занялася слідча влада, яка ствердила, що тіло походить з міської трупарні в Кишиневі та що везено його на лікарський відділ університету в Ясах. Тут мало служити до анатомічних студій студентів медицини. Трупами торгував судовий лікар д-р Михайлович, якого арештовано. Крім того арештовано трьох студентів. За одного трупа плачено по 1,500 до 5,000 левів. Показалося, що лікар Михайлович торгував довший час трупами, доставляючи їх до анатомічного інституту при університеті в Ясах.

„ДНІПРО"
Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.
Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштує на рік $2.00
Передплату висилати на адресу:
"DNIPRO"
1851 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

НА ТЕМИ ДНЯ.

6. Члени парохії.

Цего року припоручив мені Заряд нашої парохії колектувати вкладки на церкву. А в нас члени платять пять доларів річної вкладки. Я дуже радо згодився колектувати вкладки, бо думав, що сума невелика то й легко сколектую.

Я вже перейшов всіх членів і можу дещо про це сказати, бо не думаю більше бути колектором. Я ніколи не сподівався, що так трудно людям дати тих нещасних пять доларів на рік. Поділити це на місяці, то навіть не виходить по пятьдесять центів у місяць. І хоч які тяжкі часи, то пятьдесять центів можна заплатити, але треба хотіти їх заплатити

Прийшов я до одного. Побалакали про ріжне, а далі пригадую про вкладку.

— О, я цего року не можу заплатити вкладки.

А що за причина?

- Цего року вибрали головою парохії такого, що мені не подобається. „Далі почав він говорити про справи, що не варто тут і згадувати. Що я не переконував його, однак не вдалося. Я пішов з нічим від нього.

Заходжу до другого. Витаємося, говоримо, а далі розказую причину моєї „гостини".

Шкода вашого труду. Я вкладки не дам. Так довго, як цей священик тут буде, я не думаю платити вкладки

А що такого ви маєте проти цего священика?

Та нічого не маю проти цего священика, але я хотів іншого, коли була зміна пароха. Не дали того, якого я хотів, то тепер не плачу вкладки

Що я не пробував переконати його, що він повинен платити вкладку до якої сам добровільно зобовязався, та все це на дармо. Каже, — не дам аж буде інший священик. Не було ради. Я мусів іти далі.

Іду далі. Заходжу до іншого. Там застав його сусідів і жінок. Бавимося. Я не згадую за чим прийшов. Забава мені не йде, бо я прийшов за ділом, а тут ніяк при людях починати. Не можна при людях нагадувати про обовязки. Я вже мав такий випадок, що при людях попросив про вкладку і чоловік не то, що перестав платити вкладку, але перестав взагалі ходити до церкви

Отже відходжу. Мене навіть не спитали, чого я прийшов. А священик у церкві голосив, що я буду відвідувати парохіян і колектувати вкладки. Цей член на річних зборах мене дуже переконував, щоби погодитися колектувати вкладки. Вийшов я скорим кроком із хати тай пішов домів, бо вже не міг далі ходитини, так мені було прикро.

За кілька днів здибає мене касієр і питає, чи я багато сколектував. Рад не рад, я таки мусів продовжати ту неприємну колекту

Приходжу ще до одного члена. Він не зле мається. Ходять слухи, що доробився великого майна. Тому відважно говорю до нього за чим прийшов. А він почав чухати голову й відразу настрій в нього змінився. Я це помітив, але що мені було робити? Жду. А він каже: „Знаєте, якось тяжко тепер мені дати пять доларів на церкву. Маю великі видатки Треба виплатити гару. Я їздив до Каліфорнії, і це мене чимало коштувало. Тепер син потребує грошей, бо хоче їхати до східної Канади. Жінка мені докучає, що її треба ковта, отже мушу хоч тисячу доларів видати на це все То ж повірте, що тепер вкладки не можу дати".

Що діялось в моїй душі, лише один Господь знає.

Як би так уся колекта виглядала, то було б дуже зле. Але на щастя після тих членів я перейшов більше сотні таких, що охочо й радо давали свої вкладки. Давали весело, з певним вдоволенням і заохочували ще прийти, коли лиш треба помочі від них. Було багато таких, що дали не лише пятку, а більше, бо розуміли, що коли мають більше, то й більше повинні жертвувати на церковну справу. Були й такі, що при тій нагоді зложили й на дієцезальний фонд. Вони говорили, що треба дати й на роботу дієцезії, бо та робота важна так само, як робота місцева

Деякі дали й передплату на „Вістник" і то без пригадки.

Кінець-кінців я вдоволений, що попробував бути колектором. Я при тій нагоді переконався про вартість людей. Тому рекомендую не одному зголоситися на колектора церковних вкладок, а багато дечого навчиться й ще краще про все те напише, як я оце написав

7. Братанняся з латинниками.

Була візитація католицького епископа Ладики в Судбурі, Онт. Як пройшла та візитація, описує дописувач з тої околиці. Нехотячи, він виявив одну подробицю, за яку йому треба дати признання. Оповідає він про приїзд католицького епископа, привіт а відтак „Перемучені (еп. Ладика) і струджені довгою подорожнею Преосвящений удалися сейчас на спочинок **до резиденції місцевого латинського пароха**".

Жалуються нераз свідомі українці греко-католики, що їхні священики за дуже близько стоять з латинськими, а головно польськими ксьондзами. І мають слушність, однак це не дивне, бо коли вільно брататися епископові, то чому не вільно цего робити священикові? Сам же католицький епископ мусить бути найвірніший Римові й виконувати те, що є в інтересі того Риму

Тільки треба звернути увагу на те, що таке братанняся з латинниками є часами плянове й добровільне. Бо не хочу вірити, щоб у Судбурі не було одного греко-католика з відповідною хатою, де б можна перебути епископові. Припустім, що не було місця в своїх парохіян, то напевно було місце в готелі Коли ж оминається своїх парохіян або готель, то тут уже видна пляновість. Це, впрочім, звичайна справа. Рим хоче, щоб так поступали всі священики й вірні греко-католики. Чим скорше, тим краще

Але тоді не треба реклямуватися зо своїм мнимим патріотизмом. Те, що пишуть православні, що греко-католицька церква польонізує наш народ, не видумка. Це видно хоч би із тої гостини чи відпочинку епископа в Судбурі.

„Муки й труди" еп. Ладики не потрібні українському народові. Так багато „мучитися", їхати аж до Судбурі, а там не приміститися з українцями, не побути з ними в приватному житті, не пізнати їх близше..., а піти до латинсько-ксьондза — це не українська тай не для українців робота. В ній не видно тої великої любови до своєї пастви, до свого народу. Тільки цего не видять греко-католики, а котрі й бачуть, то мовчать. Так треба комусь і так видно мусить бути.

Чи Ви вже відновили передплату за „Вістник"? Коли ще ні, то зробіть те зараз!

НОВІ КОСТЕЛИ І ЛАТИНСЬКІ ПАРОХІЇ.

Львівське „Діло" пише: Князь Адам Чарторийський і його жінка, власники Сіняви, пов. Ярослав, жертвували 30 моргів землі у Краснім на будову в тому селі костела і заложення нової католицької парохії для громад: Адамівка, Павлови і Дібчі. При цій нагоді польська преса пригадує, що 50 літ тому князь Володислав Чарторийський з Сіняви вів широку акцію за основуванням нових латинських парохій і будовою костелів у Ярославщині і тоді повстало там 10 нових латинських парохій.

На днях посвячено новий „дом людови" Т.Ш.Л. у Купчинцях-кольонії, повіт Тернопіль і безпосередньо після цього відбулося посвячення латинського приходства в сусідньому селі Юзефівці, де вже скоріше вибудувано костел (все те заходом кураторії будови домів людових, костелів і каплиць під проводом старости Маліцького). На тому посвяченні парох Настасова кс. Францішек Кубенський дякував тернопільському старості за здвигнення кількадесяти „домів людових", костелів і каплиць та заявив, що в Юзефівці повстає з весною цього року нова римо-католицька парохія.

У Количнеччині відбулося перед кількома тижнями посвячення новозбудованого костела в Самолусківцях і перед кількома днями посвячення другого костела, якого довершив прелат о. Цидло зі Стрия в асисті **священиків обох обрядів.** У святі брав теж участь стрийський староста Гармата і ріжні патріотичні делегації.

„А що ми тобто греко-католики, на це?" запитує „Діло" А що ж би? Нічого! Поляки будують на українських землях та по українських селах „доми людове" й костели, щоби греко-католиків латинщити та польщити, а греко-католицьке духівництво спокійнісько бере участь в посвяченню таких костелів. Звісно — „вшистко едно"!

НЕДОЛЯ УКРАЇНИ.

Коли почну, Вкраїно-Мати,
Твої страдання розважати,
Тоді Голгофта перед мною
З усею грозою страшною
В моїй душі стає ціла:
Тоді я бачу і Марію
У морю сліз, і ту надію —
Її Ісуса, бачу рани
Його святі... І в мене кане
З під серця, мов кришталь, сльоза.

Коли згадаю наша Нене
Твої всі муки і страдання,
Усі сльози та ридання
Твоїх синів — тоді у мене
Стискаєсь серце із жалю...
Всевишнього я щиро молю
В своїй душі про щастя-долю
Для Тебе Мати наша мила,
Що горем-лихом полонила
Все серце і душу мою.

О Мати Божа, о Маріє!
Велика християн надіє!
Поглянь, я щиро Тя благаю,
Поглянь ласкаво, наш Ти Раю,
На Україну, на Твою!
Ті-ж ти Мати!... Ми в неволі!
А хліб наш — плач, вода — терпіння,
Почуй же, Мати, голосіння
Твоїх дітей! Подай нам долю,
В опіку нас візми свою!

П. Ш-о.

ЮВІЛЕЙ.

(Едмонтон, Алта.)

Цего року минає десять літ від того часу, коли тутешна православна українська парохія закупила церкву. Таку подію треба було відмітити і заряд рішився влаштувати свято з нагоди ювілею.

Свято мало бути спільне. Жіноче Товариство, що міститься при церкві теж святкує свій десятьлітній ювілей. Воно вже частинно відмітило свій ювілей бенкетом і панахидою по померших своїх членках, а прочу частину відложило на той час, коли й парохія свій ювілей буде святкувати.

Отже ювілейне свято було в день 11 жовтня. На той день по порозумінню з Консисторією запрошено Впреосв. о. Владику. І пішла підготовча праця. Оживилось життя в парохії по літнім сезоні. Труди не пішли надаремно. День ювілею був удалі успішним.

Ще в суботу 10 жовтня відслужили два священики, парох і о. Василів вечірню і всенощну дуже торжественно.

По відправі заметушились парохіяни коло прикрашення церкви, а також коло приготовання страв, бо в неділю мав бути спільний обід. Пізно в ночі розходились домів, але зате церква була гарно впорядкована й інша робота зроблена. Це ж другого дня мав гостити наш Впреосвященний о. Іоанн, а до того назбиралося багато гостей з околиць.

Другого дня, в неділю зранку напливали люди до церкви. Пішла рання відправа. До закінчення вже була церква заповнена вірними. Коли рушив похід проти Впреосв. о. Владики було приємно на це глядіти. Було багато людей.

Похід зупиняється. Надходить Впреосв. о. Іоанн, благословляє, процесія схиляється, вітає свого Архієрея. Дівчатка маленькі сиплять квіти під ноги свому Високому Достойникові.

У брамі привіт від парохії. Говорить п. Василишин, голова громади. Підносить хліб і сіль та висказує почування, радість із приводу завітання Князя Церкви.

На порозі вітає Архипастиря пароx, о. Грицина. Завітання має благословенний вплив на вірних святої Церкви. Просить о молитви та благословення на кращу працю в парохії.

Входимо в церкву. Архієрей іде до вівтаря, урочисто й побожно молиться. А хор вітає піснею Впреосвященого. Маєстатична хвиля. Зворушення. Не мож здержатись, тиснуться сльози...

А далі Архієрей дякує за привіти й дає пояснення як молитися, щоб Господеві принести хвалу.

Опісля слідує облачення Впреосвященого на середині церкви. В церкві лунають співи. А люди напливають, заповняють церкву по береги.

Починається Служба Божа маєстатично, урочисто. Дзвенять голоси. Хор співає найкраще. Настрій у церкві як рідко коли буває. Все, що ділось у той день було у найвищому степені. Це був великий день едмонтонської православної громади, це був тріюмф церковної роботи, веденої тут через десять літ.

Владика виголосив науку. Наука, кожним словом падала глибоко в серця вірних. Святу правду голосив Приймалося кожне слово, бо походило з глибини душі, від вірного сина українського народу до таких же вірних дітей України.

Далі Служба Божа продовжувалася в найпобожнішому настрою. Шкода лише, що не всі люди вмістилися в церкву. Багато їх мусіли стояти на дворі й певно лише чули відгуки того, що ділось у церкві. В побожних почуваннях народ брав участь у відправі до кінця.

По Богослуженні був обід у салі при церкві. Гості засідали до двох столів, а багато їх пішло домів. Тому, що треба було скоро дати нагоду другим їсти, то промов не було при столах, а відложено на кінець обіду

Упорядкувавши салю після обіду, її наповнили люди й пішли промови. Говорив наш молоденький священик о. Василів про значіння обідів. Пан Лазарович, голова СУС, побажав громаді найкращих успіхів, при чому згадав про працю Церкви Навів стару українську легенду про будову Печерської Лаври, як то її будовано й вона щоночі порнала в землю, аж по закінченню будови у повній своїй красі й величі вирнуло з землі. Таке саме з роботою Церкви в теперішні часи. Вона виглядає незамітна, але ось з нагоди такого ювілею її можна побачити в повній красі й величі. Так Українська Православна Церква виконала велику роботу серед українського загалу.

Говорив пан Петро Зварич про те, що робота в Едмонтоні має вплив на околиці. Вона має добрий вплив, коли вона добра, а злий, коли зла Бажав, щоб робилося тут найбільше доброї роботи. Підчеркнув задоволення з свята. Це був доказ що тут громадяни не закладають рук, бо свято виглядає надзвичайно гарно

Пан Семенюк з Редвей бажав успіхів громаді. Звертав увагу на те, що громада мусить скоро призадуматися над тим, як би збудувати новий будинок. Тішився, що наша громада так гарно поступила вперед, бо успіхи наші в Едмонтоні є успіхами всіх православних українців у Канаді

Пані А Зварич із Веґревіл висказала радість з приводу ювілею української парохії в Едмонтоні, бо як жінка, що має виховати дітей, доцінює спасенну й хосенну працю Церкви

Пан Ясенчук із Беллис звертав увагу на великий поступ едмонтонських православних українців на церковному полі Він один із тих що давно обізнані з Едмонтоном це добачує Радив не звертати уваги на перешкоди зо злом боротися й не падати на дусі

При кінці говорив Впреосв о. Владика Іоанн. Підчеркнув велику користь із устроювання таких ювілеїв. Подав кілька цінних думок, а потім порівнав роботу едмонтонської громади, а в її раді й інших із кличними вогнями давніх часів. Колись люди жили в лісових пущах і на день запускалися в гущавину за здобичю Нераз у лісі захоплювала їх ніч. Тому ввечері начальник племени розкладав вогонь, якого дим і поломінь видно було далеко. Люди бачили, де їхня оселя, вертали домів. Подібно діється тепер. Такі кличні вогні запалюються в Едмонтоні, а там у Саскатуні, Вінніпеґу, Монтреалі, Ню Йорку і т. д. Ті вогні показують стежку — дорогу прочим околицям, оселям, де живуть наші брати. Тому бажав, щоб ті вогні ще були яснішими й іще більше манили наших братів на дорогу українства, святости і служби свому народові.

Ввечері відбулася академія в салі Інституту. На програму складалися хорові пісні, музичні, гра на піяні, декламації і промови.

Пані Михайлишин говорила про працю Жіночого Товариства при українській парохії в Едмонтоні.

Парох о. Грицина переповів історію парохії від початку до нинішнього часу. При тому завізвав присутних зложити дар на церкву в Едмонтоні з нагоди її ювілею.

Впреосвященний о. Владика Іоанн говорив, що перший ювілей найкращий, бо ніче діточі літа переживала громада. Заохочував вірних іти тією самою дорогою, що ішли до тепер. Кликав бути вірними Богові й українському народові. Підчеркнув, що те все, чим сьогодні ми дорожимо — це маємо завдяки тим великим жертвам, що наш народ поклав на полі бою за свою волю. Ті герої, що їхніми трупами засіяна вся Україна. Їхні жертви заставляють нас нині робити велику українську роботу. Тому при тій нагоді візвав віддати пошану поляглим на полі слави повстанням із місць та відспіванням „Вічна їм память"...

Промова Високодостойного Архиерея Церкви була завершенням ювілею і глибоко врізалася в память присутніх.

Відспіванням народнього й британського гимнів закінчився ювілей православної громади в Едмонтоні.

По собі лишив ювілей пересвідчення, що церковна робота це велика робота, важлива й корисна. Ювілей переконав багатьох, що не можна недоцінювати Церкви. Переконав, що Церква засіває народню ріллю добрим зерном Нарешті Ювілей переконав неодного, що роботі тій не можливо пошкодити, що є вірні діти Української Церкви, що готові все пожертвувати для нашої Матері Церкви. З того боку ювілей має неоцінену вартість. Лишило це свято-ювілей по собі в усіх учасників найкращий настрій.

Дай Боже діждатися слідуючого ювілею едмонтонській парохії з такими самими, або і кращими успіхом.

М. П.

З ЕЛЛОВ КРІК, САСК.

Околиця Еллов Крік давна сама собою, але якебудь зорганізоване життя почалося аж недавними часами.

Церковного будинка нема доси в околиці жадного, зате є чотири цвинтарі. Оден з них інтересний тим, що вступ священикови туди заборонений Або так висловлюють свою волю його властителі Виглядало би, що це цвинтар большевицький — одначе ні... Це так собі... Наші люде...

Українська Церковна Православна Громада зорганізувалася перед кількома роками і доси купила місце під церкву, окремо купила будинок і тепер думає приступати до будови церкви. Фундамент зробили ще перед жнивами, а тепер мала би початися будова.

Церковний будинок має бути 51 стіп довгий, а 24 широкий, в формі хреста.

Укр. Прав. Громада покищо не така велика, як могла би і повинна би бути. Українців тут багато. Церкви було давно треба, бо коли вже не говорити про старших, то молодь виростає як хоче.

Та все ж йде до кращого, хоч і не так легко, як би хотілося. Може декому ще не цілком зрозуміла вага справи. Багато завважують між громадою мішані подружжя — гр.-католиків з римо-католиками. Як в Українців доси водиться, то кожного римо-католика з Східної Української Галичини вважають обовязково поляком і тому й він таким себе вважає. І хоч таке явище існує на цілім світі лише між українцями, то все ж воно існує — через власну українську несвідомість

Білоруси в Европі — сусіди українців Вони діляться на дві части — православних і римо-католиків Але білоруські римо-католики вважають себе білорусами, а не поляками, вважають себе білоруськими патріотами таксамо, як і православні.

Не те в нас. Хоч поляки в своїй історії не можуть нахвалитися і натішитися, що кількото вони українців златинщили, то українцям римо-католикам тяжко зрозуміти, що вони українці; що за панщини польський пан буком приганяв їх діда, прадіда, чи прапрадіда до костела.

Не розуміють римо-католики, не розуміють і другі з нашого загалу, отже тою несвідомістю піддержуєсь така дивовижа, якої нема між ніяким іншим народом на світі.

Та всеж наша робота поступає вперед — щирістю та працею добрих людей.

На місци згадати, що сусідні православні громади потрошки піддержують нашу церковну роботу, за що належиться їм щире Спасибі!

Правосл[redacted]

ІДЕЙНІСТЬ!

Їдучи минувшого тижня з сусідом Мироном до міста, ми по дорозі говорили про всячину, а нарешті сусід Мирон каже:

В нас за мало звертається уваги у вихованню дітей на вщеплення в них ідейности. А це є найважніша прикмета характеру людини. Ідея — це життева ціль, духова лінія, по котрій людина прямує в свойому життю. Ідея — це провідна зоря в життю; хто її має, той не ходить манівцями

Людина без ідеї - це ходячий труп, це колода на дорозі. В безідейної людини нема пошани до себе самої, ані до других, нема вищих цілей в життю — нема Божих Законів. Така людина не шанує своїх родичів, свого народу ні своєї держави, не шанує своєї мови, ні пісні, ні письма. Людина без ідеї не признає ніяких життевих вартостей вона не знає моральних цінностей немає розсудку. Вона захоплюється тимчасово ріжними теоріями та гаслами але жадних довго не тримається

Нам треба над цим застановитися а головно українським матерям і вщеплювати в своїх дітей ідейність з самого малку На першім місці треба вщеплювати в серці дитини любов до Всевишнього, до родичів до церкви і до своєї батьківщини любов до свого народу, до рідної мови, пісні й письма, взагалі до всего що рідне Робити це не про людське око, а щиро Треба, щоб дитина бачила, що й ви те любите й шануєте, чого її вчите любити і ним

дорожити. Бо дитина хоч і мала, але її серце дуже чутке, вразливе й вона скоро відчує, чи ви самі те шануєте й ним дорожите, чого її вчи- [redacted]

Дальше ми перейшли на тему корму духового та фізичного, тілесного. Каже Мирон: Ми часто не знаємо як слід оцінити вартости корму духового. Бо про що ми найбільше побиваємося? Про корм тіла: про майно, роскоші, одіж. А все це є річи дочасні, річи, що вдійсности не представляють і малої частини тої вартости, яку ми їм надаємо. Бо гроші нині є, а завтра нема. Одіж нині нова, а завтра вже постаріласи, вийшла з моди.

Не те-ж з кормом душевним, з розумом. Хто раз здобуде яку мудрість — має її на ціле життя; хтож її не здобуде — остане жебраком, хочби не знати, які в нього маєтки.

Отже перед українськими родичами в Канаді є велика проблема, якої вони не сміють легковажити. А це проблема — дати дітям духовий скарб, дати їм добре виховання, розум, науку. Защепити в серцях любов до Бога й свого рідного, виховати їх на гарних горожан цього краю та членів свого народу.

До цього також мусять доложит[и] рук українські учителі, священики та взагалі наші провідники.

Лише тоді будучність українського народу і будучність його Рідної Церкви буде забезпечена, коли ми всі станемо працювати для добра ідеї.

По такій займаючій для мене бесіді я й не счувся, як ми в'їхали до міста.

Любенко.

КУЛЬТУРНА САМОСВІДОМІСТЬ ПОЛІТИЧНА ВІДРУБНІСТЬ.

В історії відродження кожного народу, завше перше пробуджувалась культурна самосвідомість своєї окремішности, своєї приналежности до іншої нації. Ідея про політичну відрубність народжувалась значно пізніш. Так було, наприклад, у чехів, де Франтішек Палацкі, що своєю „Історією чеського народу“ та організаційно-науковою працею поклав підвалини окремої чеської культури, був засадничий прихильник Австрії і її династії. Він створив і відому фразу „Колиб Австрії не було, треба булоб її вигадати“, яка перечила саму можливість існування політично окремої Чехії. Але в дальшім тягу історичного розвитку все таки ідея політичного відокремлення мусіла повстати і зміцнитись серед чехів.

Досить розгорнути „Історію України-Руси“, щоби побачити, що автор її, недавно померший, Грушевський вповні стояв на становищу самостійного особливого розвитку українського народу як окремого цілого. Але пригадати його поведен[redacted] Центральній Раді, де Грушевський ніяк не міг звикнути до думки про державну незалежність України, щоби винести сумне враження, що наш культурний розвиток ще не був на досить високім ступні, щоби могти підготувати нарід до думки про незалежне політичне буття. Зокрема не було національно освідомлююче виховання у нас на тій висоті, щоби могти [redacted] культурний тип українця, що лишаєсь ним завше незалежно від своїх політичних переконань. В наслідок цього у нас не людина переформувала світові ідеї, укладаючи їх згідно потребам нації, як це було наприклад у чехів чи поляків, а навпаки — людина часто готова була вирektися національности за для абстрактної понад національної програми.

Необхідність культурного руху як попереджуючого всякий політичний лишається для нас і на далі акту[redacted]ю. Мусимо не забувати, що тільки власна культура формує політичні стремління нації. Для нас тому величезну ролю грають національно закрашена література, національно-патріотичні свята та урочистости і нарешті установи такого характеру, як Музей Визвольної Боротьби України в Празі, що утримують живою традицію возвольних змагань.

Ф. Пинчук.

ПРИМІРНІ ХРЕСТИНИ.

В середу 30 вересня н. р. п. Іван Чайка в Джесмин, Саск. хрестив свого першого сина. Панство Чайки зі своїм батьком п. Чугайовським недавно осілись в Джесмин і зало-[redacted] торговлю мішаних товарів, є знані, як дуже свідома і примірна родина, тож їх родинне свято відбулось гарно і примірно. Чину св. хрещення довершив о. Кусий. Ве-[redacted] відбулось приняття гостей і при тій нагоді згадано про „Вістник“. Присутні зложили $8.75 на пресовий фонд. Зложили слідуючі особи:

По 1 дол.: Іван Чайка, Т. Чугайовський, І. Буряник, А. Іванцьо, Ю Спільчак

По 50цт.: К. Лишкевич, пані: Буряник Спільчак, Іванцьо, Лишкевич Кілик і Антоник.

По 25цт.: В. Антоник.

Жертводавцям щире спасибі.

Гість.

ПОДЯКА.

Цею дорогою складаю щире спасибі Українській Православній Громаді св. Юрія, Сестрицтву, СУМК і Жіночому Товариству ім. Лесі Українки в Давфин, Ман., за так дорогоцінний дар (стихар), який мені вручено в день моїх уродин.

о. П. Запаринюк.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ
„ЧУЖА РУНА
або
ХТО РОЗЄДНУЄ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД?“
Книжку написав прот. В. КУДРИК, і її повинен прочитати кождий українець і українка.
Вона має 208 сторін і коштує лише 35 цт. з пересилкою.
Замовлення і гроші слати на адресу:
THE HERALD,
Box 3684, Winnipeg, Man.

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

Збірка о. П. Мельничука.
В Громаді „Мазепа“.

По 5 дол. Софрон Деркач

По 1 дол. Мих Кондра, Андр Король, Йосиф Ортинський, Петро Хохолік, Мих Цимбалістий, Павло Киба, Марія Король, Марія Ортинська, Дмитро Темрик, Антін Маковський, Іван Черевик, Катерина Бунтник, Адам Ковалишин, Павло Ягольницький, Євдокія Ковалишин, Василь Король, Мих. Темрик, Іван Темрик, Ник. Малінський, Мих. Король, Марія Юрків, Павло Чесік, Мих. Ортинський, Никола Думенко, Никола Михасів, Петро Темрик, Дмитро Стефанюк, Никола Горчинський, Іван Хохоліk, Мих. Деренівський, Семко Стефанюк, Мих. Габора, Ед. Путерія, Дмитро Лабун, Андрій Матеха, Федір Ясінко, С. Ортинський.

По 50цт.: Іван Ремезда, Ник. Цимбалістий, Максим Темрик, Ник. Стефик, І. Басараба, А. Клімчук.

По 25цт.: Ст. Гуляк, Мих. Рогатинський, Т. Ягольницький, І. Святинський.

ФОСТОН, САСК.

По 1 дол.: Петро Мелещак, Мих. Запорозький, Іван Демчук, Вас. Пітула, Іван Чорній, Ст. Ситко, Ів. Стронський, Леон Смертюх, Мануїл Фарбатюк, Марія Кирилюк (уч), Катерина Задерайко, Гриць Запорозький, олекса Савчук, Семен Калинюк, Гринько Пережан.

По 35цт.: пані С. Ситко

По 25цт пані Цуркан, Анна Мелещак, Андрій Мелещак, Іван Чайковський, Ник. Гелич, Анна Крижа-[redacted] Марія Кравець.

По 10цт Параска Пережан.

ЙОРКТОН, САСК.

По 1. дол.: Мих. Стечишин, Дан. Сикович, Ст. Гулька, Вас. Думка, Гр. Іванюк.

Збірка о. С. В. Савчука.
КЕНДІЯК, САСК.

По 1 дол.: І. Ометюх, І. Шепиляк, Т. Фрич, Т. Шепеляк, П. Гуцуляк, М. Шепеляк, А. Шепеляк, Н. Мельник, В. Хорт, В. Шепеляк, П. Лоськів.

МОНТРЕАЛ, КВЕ.
Збірка о. В. Слюзаря.

По 1 дол. Семен Якович, Василь Білокрилий, Василь Крявенчук, Василь Войнович, Пилип Русин, Яким Редчук, Георгій Олексюк, Михайло Дронюк, Михайло Маковійчук.

Збірка о. Е. Улана.
КРИДОР, САСК.

Яків Михайлюк	1.00
Дрібна збірка на тацу	5.55

БОРДЕН, САСК.

По 1 дол. І. Гавриш, О. Лазорко, пані О. Лазорко.

Дрібна збірка	6.05

КЕНДО, САСК.

По 1 дол.: Петро Ошипок, Тимко Грицак, Федір Майблук.

По 50цт.: Ірина Кравченко, Юрко Кравченко, Павло Кравченко, Іван Левченко, І. Левченко.

Дрібна збірка	.65

ВИТКІВ, САСК.

Яків Ґоян	1.00
Збірка в церкві	7.99

Збірка о. П. Запаринюка.
СИФТОН, МАН.

По 1 дол. Ілько Оріско, Д. Стандрет, Н. Бажидо.

БОГДАН, МАН.

По 1 дол. І. Мандрик, Ф. Медвідь, І. П. Бурдейний, Д. Коновальчук

ГЕФОРД, САСК.
Збірка о. В. Кудрика.

По 1 дол.: В. Іванишин, І. Симчич.

ЗБІРКА о. П. ҐЛІЦЬКОГО.

Дохід з розіграшки подушки між членами громади на Свидовій	9.00

БРУКСБІ, САСК.
(Гроші прислав п. С. Возняк)

По 1 дол.: Я. Бурдейний, В. Канчук, С. Возняк, А. Щипиняк.

СМОКІ ЛЕЙК, АЛТА.
(Гроші прислав п. Н. В. Ґавінчук)

По 2 дол.: І. Касіянчук.

По 1 дол.: П. Лазарук, Н. Каповський, Ф. Дмитрів, А. Велечук, К. Романюк, Ф. Гулей, В. Лазарук, Н. Й Ґавінчук.

Збірка о. Березіцького.

Збірка в Ґронлід, Саск.	4.15
Збірка в Бруксбі, Саск.	2.70

ПРЛЕРИ, САСК.

Яків Філик	1.00

САСКАТУН, САСК.

Іван Пограничний	1.50

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1936 РІК.

ЛИСТОПАД.

15 Н. **Нед. 24 по З. св. Д.** Акинд.
16 П. Мч. Акепсима еп.
17 В. Йоаникія Вел.
18 С. Мч. Галактіона
19 Ч. Св. Павла арх. Конст.
20 П. Мч. 33 Мелітинських
21 С. Собор Архистр. Михаїла

22 Н. **Нед. 25 по З. св. Д.** Онис.
23 П. Ап. Ераста, Олимпа
24 В. Віктора Стефаніди
25 С. Івана Милостивого
26 Ч. † Івана Золот. арх. Конст.
27 П. † Ап. Филипа, Григорія
28 С. Муч. св. Гурія, Самона

29 Н. **Нед. 26 по З. св. Д.** Ап. Мат.
30 П. Григорія чуд. еп. Неокес.

ГРУДЕНЬ.

1 В. Мч. Платона
2 С. Пр. Авдія
3 Ч. Григорія Декапол.
4 П. **Введення в Храм Пр. Бог.**
5 С. Ап. Филимона, Архипа

6 Н. **Нед. 27 по З. св. Д.** Амфіл.
7 П. Вмч. Катерини
8 В. Климента
9 С. Пр. Алипія стовп.
10 Ч. Вмч. Якова; пп. Романа
11 П. Пм. Стефана Нов.
12 С. Мч. Парамона і з ним 370

13 Н. **Нед. 28 по З. св. Д.** Андрія
14 П. Пр. Наума; мч. Ананії
15 В. Пр. Авакума

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. Л. Березіцького.
Листопад.

21. Субота, Архстр. Михаїла — Гардентон (Онуфрія). Храм
22 Неділя — Толстой
29 Неділя — Вайта

Грудень.

4. Пятниця — Введення в Храм Діви Марії. — Сеньків.
6. Неділя — Роза
13. Неділя — Гардентон (місто)
19. Субота Николая св. чуд. — Авбакка. Храм
20. Неділя — Вайта
27. Неділя — Толстой

Адреса: Толстой, Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. П. Ґліцького
Листопад.

22. Неділя — Петлюра, Ман.
29. Неділя — Шел Валей. Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. П. Запаринюка.
Листопад.

21. Субота, Арх. Михаїла — Венлав — Храм.
22. Неділя — Сифтон
29. Неділя — Богдан

Грудень.

4. Пятниця, Введення в Храм Богородиці — Роркетон.
6. Нед. — Ешвіл
13. Нед. — Пайн Ривер
19. Субота, св. Николая — Косів
20. Нед. — Давфин
22. Вівторок, Зач. св. Анни. — Сифтон.
27 Нед. — Венлав

Адреса: — Давфин, Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. С. П. Симчича
ЛИСТОПАД.

21. Субота — Арх. Михаїла — Сенді Лейк, — храм.
22. Неділя — Елфінстон
29. Неділя — Росборн.

Адреса: Мензі, Ман.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.
Листопад.

15 Нед. 24 по Зісл. Св. Духа. Гол. 7. Еван. Марка XVI: 1—8; Літ. Ап. Еф. II: 14—22; Єв. Лук. VIII: 41—56.

21. Субота; Собор Архистр. Михаїла. Утр. Еван. Мат. XIII: 24—30 і 36 - 43. Літ. Ап. Жид. II: 2—10; Еван Луки X: 16—21.

22. Неділя 25 по Зісл. Св. Духа. Голос 8. Утр. Еван. Марка XVI. 9—20. Літ. Ап. Ефес. IV: 1—16. Еван. Луки X: 25—37.

29. Нед. 26 по Зісл. св. Духа. Гол. 1. Утр. Еван. Луки XXIV: 1—12. Літ Ап. Еф. V: 9—19. Єв. Луки XII: 16—21.

Український Релігійний [redacted] в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3684
WINNIPEG, MAN.

РІК XIII. WINNIPEG, MAN. NOV. 15th, 1936 ВІННІПЕГ, МАН., 15-го ЛИСТОПАДА, 1936. ЧИСЛО (258) 22

ПРОТИУКРАЇНСЬКА НАГІНКА РУМУНСЬКОЇ ПРЕСИ.

Румунський щоденник „Курентул“ закидує українцям, що вони хотять прилучити до майбутньої Української Держави частину Буковини й Бесарабії. Зокрема „Курентул“ гостро накидується на д-ра Залозецького, що має небавом стати австрійським гоноровим консулем. Часопис взиває міністерство закордонних справ, щоби воно не затвердило д-ра Залозецького як консуля, а то він вихіснує становище консуля для протидержавної діяльности.

МИТРОПОЛИТ БЕСАРАБІЇ ПЕРЕД СУДОМ.

Велике враження в Бесарабії викликало віддання під суд, на основі постанови міністерства віроісповідань, православного митрополита Бесарабії, Гурія. Митрополит обвинувачений за спричинення шкід місцевої епархії, завдяки легкодушній господарці, на загальну суму 12 мільйонів леї.

Митрополита Гурія покищо замкнули в одному монастирі, а його заступником буде мабуть митрополит Молдавії, Нікодим.

НАЦІОНАЛІЗМ В УКРАЇНІ.

Київський часопис „Більшовик“ доносить, що в школі міста Лубні, полтавської округи, викрито серед учеників велику українську націоналістичну організацію, на чолі якої стояв учитель ботаніки, Савченко. Ученики збиралися враз з учителем у лісі, ніби для науки природи, а фактично для націоналістично-революційної підготови. Щоби практично випробувати свої сили, ця організація робила напади на ріжні совітські установи. В одному такому нападі, на совхоз і поліційний участок у Миргороді, члени цеї організації попали в руки поліції і в той спосіб удалося розкрити цілу організацію.

САМОГУБСТВО В ЦЕРКВІ.

В селі Гринках пов. Рівне, відбувалося в місцевій церкві вінчання. Коли молода пара станула перед вівтарем, старша незамужня сестра молодої, Степанида Мичко випила більшу скількість оцтової есенції. Вінчання молодшої сестри поділало так трагічно на неї, що лишилася старою дівчиною, що рішилась покінчити з життям. Степанида померла наслідком отроєння.

ЯСНОВИДЮЧІСТЬ ЧИ ПРИПАДОК.

У румунському селі Браїла трапився небуденний випадок ясновидючости. Одна ворожка перекавала одному столяреві, що його брат, який мешкає в Америці вже 50 літ, умре в найближчому часі і залишить йому велике майно. Столяр не чув про свого брата нічого вже від кількадесяти літ, не знав навіть, чи він ще живе. Три тижні тому дістав він з американського консуляту вістку, що помер його брат, залишаючи йому 350,000 долярів. Дослід ствердив, що цей брат помер уже після ворожби ясновидючої, яка не знала нічого про існування брата в Америці.

ВЖЕ І В СОВІТАХ Є ШЛЮБНІ ОБРУЧКИ.

Про радикальну зміну поглядів на супруже життя в Совітах сповіщає московський кореспондент Таймса, Гаролд Денні. На місце вільної любови впроваджують постійні подружжа, а при заключуванні супруж допускають тепер вже й церемонії. Навіть шлюбні обручки можна вживати й їх купують молоді люди в урядових совітських бюрах.

Багато большевицьких супруж, що заключили контракт супружий, тим що записали себе як подружжя в реестраційнім бюрі, тепер купують шлюбні обручки, щоб ще перейти окремий шлюбний церемоніял на лад „буржуазії“. Микола Криленко, совітський комісар судівництва, написав статтю в журналі „Большевик“, а в ній домагається вищої комуністичної моралі, опертій на постійности супружа.

СОЮЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ З АЗІЇ ДО ЕСПАНСЬКИХ ПОВСТАНЦІВ.

Старокраєві часописи пишуть, що Союз Української Молоді в Манчуко (китайська держава) вислав 3 жовтня на руки генерала Франціска Франка, вожда еспанських повстанців, привіт в еспанській мові для національного уряду в Еспанії й національно-революційної еспанської армії. У привіті сказано, що подібно як тепер Еспанія, Україна довгі роки стоїть у проти-комуністичній боротьбі, зокрема 750,000 українська кольонія на берегах Тихого океану — Зелений Клин.

Привіт кінчиться побажаннями перемоги еспанському народові над комунізмом.

УКРАЇНЦІ У ВІДНІ.

Колись велика українська кольонія у Відні — сьогодні дуже мала. Кожний, хто лише міг, повернувся до краю або виїхав на дальшу еміграцію.

Ті українці, що полишилися у Відні, гуртуються в „Українськім Клюбі“, що ним кермує д-р Тарнавський. Тут є читальня, книгозбірня і т. д.

Студентське товариство „Січ“, що має за собою дуже гарну, стару традицію, числить тепер усего 30 членів.

Існує тут „Українська Робітнича Громада“, колись соціялістична, але після переслідування соціялістів австрійським урядом, особливо за часів Дольфуса — тепер неполітична. Піддержує вона українське робітництво в національній свідомости

„Жіночий Союз“ гуртує українське жіноцтво.

Всі ті товариства мають разом около 300 членів.

Є у Відні приватна українська школа, де вчиться 40 дітей.

ПОЛЕГЧІ ДЛЯ „НЕЧИСТИХ“.

В державі Траванкор в Індії тамошній магараджа видав розпорядок, котрим скасував багатолітню заборону „нечистим“ ходити до тих самих святинь, що інші, вищі „касти“ населення. Цей крок вважають важним причинком до скасовання „каст“ в Індії, де одні шари населення цілком не стикались з іншими, покликаючись на релігійні заборони.

НАЗВАВ ПРАВОСЛАВНИХ ДІЯВОЛАМИ.

В днях 17 — 21 листопада ц. р. в Паплар Парк, Ман., відбувалася греко-католицька місія. Один з місіонарів в своїй проповіди, що відзначалася ненавистю до всіх некатоликів, не забув згадати також православних українців, називаючи їх діяволами та забороняючи греко-католицьким хлопцям і дівчатам побиратися з православними. Між іншим висказав таку думку: Коли діявольський (тобто православний) хлопець побереться з католицькою дівчиною, то вже одна християнська душа пропала, або коли католицький хлопець візьме діявольську дівчину, то також одна християнська душа пропавша.

Оце має бути наука католицького священика!

ЖУКІВСЬКО-МАДЯРСЬКА СПІЛКА.

В Торонто, Онт., пишуть нам таке:

„Пару місяців тому в Торонто зявився якийсь мадяр Віктор Борош і проголосив себе епископом. При кінці місяця серпня він висвятив на свого священика знаного тут А. Лазаря, що прибув до Канади з Буковини, яких десять років тому та працював як учитель Рідної Школи в Саскатуні, Вінніпегу, Порт Артур, Кирклeнд Лейк, Торонто та в інших місцевостях. Він числить 53 роки і не посідає жадної теольогічної освіти. В той сам час Борош висвятив одного мадяра на імя Капоші. Цей Капоші жонатий з українкою і має 3 роки римо-католицької теольогії. Замітне, що на грамоті, яку Борош видав Копошому, є підписаний о. А. Сарматюк, бувший греко-католицький священик, якого еп. Ладика виключив за те, що оженився по висвяченню, — а тепер „віце-адміністратор“ жуківської церкви на Канаду. Лазар сидить без парафії, а люди, що його знають, дивуються, що йому сталося“

ВЛОМИВСЯ ДО БОЖНИЦІ.

В Лазах, коло Заверца, голова місцевого відділу „Стронніцтва Народ.“, Стан. Цвек, бувший урядовець Каси хорих у Соснівці, вломився в ночі до місцевої божниці й повикидав на вулицю ріжні речі, святі для жидів. Його схопили до двох годин. Підчас слідства він заявив, що вчинив це з ненависти до жидів. Цвека арештували й передали до розпорядимости слідчого судді

КРІВАВИЙ НАПАД У БЕРЕЖАНАХ.

На вулиці Зашкевича, в Бережанах, серед публики, що йшла та верталась з цвинтаря з приводу задушок, настав великий переполох на гук револьверових стрілів. Хто стріляв, не знати, але від куль згинув визначний сторож, Франціщок Грох.

Він вертався з двома дітьми з кіна і коли знайшовся перед своїм домом, впали ззаду три стріли, що положили його трупом. Поки що поліція не попала на слід напасників.

ПЯТИЙ СОБОР

УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

(Із записок учасника).

(Дальше).

(Закінчення.)

Вибір Консисторії.

По наві відбувся вибір членів Консисторії згідно з вимогами зміненого Статута. Були вибрані слідуючі: Священики: К. Кирстюк, В. Каськів, В. Клодницький, О. Мицик, І. Сенчук. Світські члени: Потіха — з Нортемтон, Ґула — з Ню Йорку, Глух — з Скрентон, Кушнір — з Трентон, Ворончак — з Філаделфії.

Високопреосвящений Архиепископ Іван одобрив вибір членів Консисторії і покликав о. І. Савчука на управителя, а о. П. Білона на редактора „Дніпра".

Справа Духовного Семинаря

Свящ. о. М. Запаринюк: Реферує справу Духовного Семинаря. Є конечна потреба мати Духовний Семинар, бо звідки будемо брати нових священиків? Дотепер ми приймали священиків з інших церков, але на тім ми добре не виходили. Зо Старого Краю також не можемо спроваджувати кандидатів на священиків, бо раз, що еміґрація до Злучених Держав спинена, а по друге ми мусимо мати священиків американського уродження й виховання, бо еміґранти не знають тутешніх обставин ані не розуміють наших цілей. На приміщення Духовного Семинаря треба мати власний будинок. Пропоную купити дієцезіяльний дім, в якім крім Семинаря містилася-б також друкарня „Дніпра". На це треба грошей. Отже вношу, щоби з нагоди ювілею нашої Церкви в Америці зарядити збірку фондів. Як поставимося до справи добре, то гроші зберемо.

Т. Свиступ: Чому-б не зарядити так, щоби був один Семинар для обох дієцезій в Канаді й Америці?

Свящ. Клодницький: Ми не маємо змоги утримати Семинар. Треба, щоби Архиепископ поїхав до Европи, а там є багато молодих людей, що покінчили студії. Він міг би висвятити їх там на священиків й спровадити до Америки.

Свящ. Сенчук: Духовний Семинар добра річ, але ми не годні зібрати стільки грошей, скільки на це треба.

По довшій дискусії хтось робить **внесок:** „Щоби уповажнити Архиепископа і Консисторію підприняти відповідні кроки за збіркою фондів на закупно дому для Духовного Семинаря" — Внесок перейшов.

Справа Дієцезіяльного Фонду.

Свящ. Л. Веселовський: Реферує справу дієцезіяльного фонду. По рефераті виязалася дискусія в наслідок якої був зроблений і принятий такий внесок:

„В кожній громаді священик збирає на дієцезіяльний фонд по одному долярові від родини, при чім відповідальність за збірку спадає на священика".

Архиепископ: На такий спосіб збирання дієцезіяльного фонду не можна погодитися. По старому порядку Консисторія бодай мала можливість вдаватися до церковних урядів, щоби громади платили дієцезіяльний фонд, а тепер і того нема. Церковні уряди будуть спихати обовязок збирання дієцезіяльного фонду на священиків, а коли один чи другий священик з будь яких причин не вспіє сколектувати від поодиноких членів належної суми, то до кого тоді буде Консисторія за гріпшми вдаватися?

Делегат: Ця резолюція була запропонована священиками й ми її одобрили. Що нам дали до голосування, ми над тим голосували, а тепер священики хай не відказують, що та резолюція недобра.

Свящ. Стиндрачук: Наша громада дотепер платила на дієцезіяльний фонд по 5 доларів на місяць, отже 60 доларів на рік. А тепер, згідно з цією резолюцією, буде платити тільки 50 доларів, отже від нашої одної громади дієцезія стратить 10 доларів на рік.

Свящ. Кирстюк і інші висказують думку, що така ухвала не є можлива до виконання.

Т. Свиступ: Я є за тим, щоби задержати старий порядок. Церковний уряд є відповідальний за дієцезіяльний фонд, але священик є морально зобовязаний наглядати за тою справою. Я отже вношу:

„Щоби громади платили по 5 доларів на місяць на дієцезіяльний фонд, а коли громада числить менше, як 50 родин, хай вдасться до Консисторії з просьбою за знижкою".

Тхір: Я попираю цей внесок.

За внеском голосувало 23 делеґати, проти внеску ніхто, а здержались від голосовання 2.

Відчитання резолюцій.

Після цього відчитано резолюції, які одобрила й зредаґувала резолюційна комісія. Резолюції порушували такі справи: напрям „Дніпра", парафіяльні та Недільні Школи, потреба богослужбових книг та видання їх, відношення Української Православної Церкви в Злучених Державах Америки до других православних церков, з осудом проти них та з зазначенням, що американській церкві не треба жадного порозуміння та зносин з другими православними церквами, та справу звертання до всіх православних і інших християнських церков з просьбою, щоби виступили проти антирелігійної роботи большевиків, а зокрема проти розбиття ними Української Православної Церкви на Україні.

По прочитанню резолюцій, **о. С. В. Савчук** з Канади звернувся до президії з запитом, чи йому дозволять зробити кілька заваг.

Предсідник: Прошу дуже. Ви маєте на це право.

Свящ. С. В. Савчук: В резолюції про відношення Української Православної Церкви в Злучених Державах до других православних церков міститься острий осуд проти ВСІХ православних церков. Вважаю, що це нетактовно й несправедливо. Є православні церкви, які ми маємо не тільки право, але й обовязок критикувати та осуджувати. Такою безсумніву є церква російська. Також церкви жуківська, румунська, православна церква в Польщі та грецька церква в Злучених Державах, зглядно її провід в особі митрополита Атенагораса. На нашу критику й осуд ці церкви заслугують за їх вороже відношення чи то до нашої Церкви, як такої чи до національних стремлінь Українського Народу. Але є православні церкви, які нічим не заслужили на нашу критику та осуд. Примір ом, що нам винна сирійська церква в Америці, голова якої, митрополит Германос, дав нам таку братерську та вповні християнську поміч в перших роках існування так Української Греко-Православної Церкви в Канаді, як і Української Православної Церкви в Злучених Державах Америки? Отже за що Собор висловлює осуд проти цеї церкви? Виду цього я пропоную, щоби Собор або ограничився до адекляровання свого становища, не нарушуючи інших православних церков, або щоби церков, що ставляться до нас ворожо, назвав поіменно так, щоби не було сумніву, проти котрих саме церков Собор осуд виносить. Це є конечне ще й з огляду на послідну резолюцію. В ній Собор просить о. Архиепископа, щоби він звернувся з просьбою до ВСІХ православних церков, аби вони стали в обороні Української Православної Церкви на Україні. А як може о. Архиепископ звертатися з такою просьбою до всіх православних церков, коли, поперше, Собор забороняє йому входити в будь які порозуміня та зносини з тими церквами, а по друге — висловлює проти них, — і то проти всіх без розбору, — такий строгий осуд? Або Собор стає на становищу, що американська Церква не хоче й не може мати жадного порозуміння й зносин з іншими православними церквами й тимсамим відкидає резолюцію про звертання до них в справі Української Православної Церкви на Україні, або признає, що порозуміння та зносини з другими православними церквами — головно тими, що не відносяться до нас вороже, — є допустиме й пожадане й припоручає Архиепископові вдатися до них з просьбою, заступитися за Церквою на Україні. Мимоходом кажучи, не бачу, чого Собор мав би так боятися зносин та порозуміння з другими православними церквами (головно з тими, що не виявляють до нас ворожого відношення), коли в послідній резолюції припоручає Архиепископові увійти в такі зносини та порозуміння зо всіми іншими християнськими церквами, отже й з протестантськими та католицькою, бо як можна просити тих церков заступитися за Церквою на Україні, не навязавши з ними перше зносин та порозуміння?

Голос з поміж делеґатів: Це дійсна правда.

Архиепископ: Ці резолюції ще мають бути вигладжені та поправлені. Переводячи послідну їх редакцію, резолюційна комісія буде мати на увазі заваги о. Савчука.

Свящ. Колодницький: Я приготовив резолюцію про відношення нашої Церкви до других православних церков. Признаю, що вона не як слід зредаґована, але її можна буде виправити при послідній редакції.

По обговоренню ще кількох, менше важних справ, наради Собору закінчилися около 2-ої години по півночі.

ТІЛЕСНІ АНАЛЬОҐІЇ БЛИЗНЯТ.

В Менчестері (Англія) живуть чотирольтні близнюки Томі і Віліям. Про них говорить тепер ціле місто. Том вразився мячем в око і його мусіли відвезти до лічниці на лікування. Незабаром по цім випадку витворилося запалення і на лівім оці Віліяма, так, що лікар мусів і його лікувати. При цій нагоді оповіли родичі, що кілька разів помітили в близнят подібні випадки. Наприклад один із близнюків мав болі в усі і негайно потім на такіж самі болі почав нарікати і другий хлопець. Також в іншої пари близнят ствердили подібне явище. В Нотінгемшер жили дві 6-літні сестри-близнючки. Одну з них мусіли оперувати в лічниці. Майже одночасно ззнедужала і її сестра, яка почала домагатися, щоб її перевезти до сестри. Лікарі на це погодились і обі сестри перебували в одній кімнаті та в одним часі виздоровіли.

НА ТЕМИ ДНЯ.

8. ДЕ КУМ А ДЕ КОРОВАЙ.

Мав я нагоду прочитати в „УРВістях" критику Д. Я. Присташа на промовців одного віча в Вінніпегу п. з.: „Ґіганти чи пігмеї". Писанина того большевика така собі звичайна, як інші всяких „мудриків", що пописуються в усяких большевицьких газетах-шматах. На це не звернув би я уваги, як би не одне, а саме: порівнання большевизму, — гнилого, московсько - жидівського, забагреного кровю невинних людей, босяцького й брехливого — з ідеєю святою й високою, ідеєю християнства.

Звичайно, кожний циган свої діти хвалить, каже наша народня мудрість, тому не треба дивуватися, коли большевик, московсько-жидівський ступайко так хвалить большевизм та відважується порівнувати той кривавий обман робітників і селян, якому імя большевизм, з християнством.

Треба признати, що той писака не перший, що таке порівнання робить. Я був на рідніх землях в часі визвольних змагань, то й нераз чув на большевицьких мітингах подібні вислови. То був час, коли треба було апелювати до широких мас, вихованих у релігійному дусі. І таке порівнання нераз заманювало незрячих робітників і селян у ряди шахраїв, большевиків.

Нинішний час — це час так званих „народніх фронтів", що їх видумали большевики на те, щоб знов заманювати до себе людей, що до цього часу оставалися релігійними. І щоб краще запелювати до них, знов большевицькі наймити беруться порівнювати большевизм з християнством. Але таке порівнання можуть робити лише люди, що цілком запродалися большевизмові та що не мають найменшого поняття про правдиве християнство.

Тому, що недавно розстріляли большевики большевиків у Москві, багато тепер про те пишеться і робляться ріжні висновки. І це добре. Треба про це писати. Треба людям знати, що таке большевизм, щоб не давати себе заманювати в ряди найнизшого рода людей, у ряди горлорізів, обманців, шахраїв, бандитів. Так пишуть нині большевики про своїх провідників і творців большевизму Каменева, Зіновєва, Троцького й Томського. Таке імя, чи імена для них цілком на місці й я ще хіба додам, що ті імена цілком влучні для всіх большевиків в Росії й поза нею, по всьому світі.

Большевики не люблять робітників, ні селян. Вони люблять їхні гроші. Їхню роботу. Їхню силу. Але не їх самих. Вони розстріляли багато людей у Росії й Україні, а багато з них вигнали за кордон. Але читаємо безперестанно про арешти, розстріли й висилки на Соловки соток тисяч людей під большевією. Кого вони висилають? Буржуїв? Їх там нема! Висилають робітників і селян, бідних людей.

Може большевики в Канаді кращі? Ні, вони рідні браття тих, що катують наших братів на Рідних Землях. Вони тут не люблять робітників ні фармерів, але їхню шкуру, їхні долари. В це вже переконалися бідні робітники, так, як переконався Сембай, Ірчан і багато інших.

Большевики — обманці. Вони цілий час обманюють цілий світ. Обманули українських селян і робітників на Україні. Вони натровили брата на брата. Проливали і проливають невинну кров. Питаю — в імя кого й чого ту невинну кров проливають? А в імя того, щоб кількох бандитів, що в культурних країнах їм місце на шибеницях або в домі божевільних, щоб тих кількох бандитів мали вигідне життя. Для їх наживи. Для панування новітніх Неронів, Драконів, модерних Джінґіс-Ханів.

Большевизм не зробив ніякого добра для людства кромі для тих кількох, чи кільканадцятьох, що запосіли теплі місця в большевії чи в большевицьких організаціях по інших країнах. Большевизм — це диктатура деґенератів, це терор, це нищення культури, це розбивання родинного життя, це топтання людських чеснот, це найнерозумніша система, яка коли була в світі.

І такий большевизм порівнюють з християнством.

Боротьбу того большевизму з християнством прирівнюють до боротьби християнства з поганством. Пише Присташ, що такий час прийшов. Прийшов час, що комунізм шириться й пошириться по цілій кулі земській, як колись християнство, бо такий час прийшов. Так легенько, за одним почерком пера вирішив і так має бути!

Але це большевицькі побажання. Комунізм поширюється там, де про нього не знають у практиці. Він однак скоро зникає там, де не можна його затримати терором, розстрілами і чрезвичайкою, як це робиться під пануванням большевиків. Комунізм зник з Італії, з Німеччини, тепер приходить черга на Еспанію, Бельґію, а далі прийде черга на прочі західно-европейські країни. Після того певно прийде черга на східну Европу. А про інші позаевропейські країни нема чого й говорити. От це є й „поширення большевизму".

Не це можна сказати про християнство. Християнство не має за собою насильства, кровопролиття, обману, ненависти й усього іншого того, чим прикрашений большевизм. Християнство має великі заслуги. Воно зробило багато добра для людства. Християни ніде в історії не записалися, як большевики в Еспанії, чи хоч би в їхній власній державі, кровю. Та що говорити про християнство? Воно само за себе говорить.

Християнство на протязі віків стрічало перепони, стрічало переслідувачів Неронів, Діоклеціянів, бісурменів, безбожників, а тепер має большевизм. І з ним бореться. Воно втрималося нині в країні большевизму, Росії, й бореться з ним. Бореться не насилям, негідними способами, а правдою, любовію й чеснотами. І не сила безбожному большевизмові побороти християнство, бо большевизм зникає перед націоналізмом, як роса на сонці. А що говорити про большевизм у стрічі з християнством? Хай би большевизм у Росії мав ті самі „привілеї", що християнство там має, тоді показалося-б вповні, яку силу має християнство, а яку большевизм.

Християнство це ідея. Це життя після науки Христа. Це любов, це святість, це чесноти, це правда, це світло, це добро.

Большевизм це насильство, брехня, обман, це темнота, це модерний канібалізм.

Чесна людина ніколи не стане большевиком. Совісна людина не буде потурати большевизмові.

М. П.

НЕЗВИЧАЙНА ОПЕРАЦІЯ.

В Трієсті в Італії, в лічниці перевели хірургічну операцію на якомусь Маріо Фуско. В його шлунку найшли цілу низку залізних і сталевих предметів, між іншими 15 ключиків, 13 олівців, з яких 2 були автоматичні, 5 фонтанових пер, 4 ножики, кусень скла, 5 двоколірових монет і малий ланцюшок до ключиків.

Операція вдалася, а першим питанням пацієнта було, чи найшли в шлунку гроші.

„РЕКСИСТИ" В БЕЛЬҐІЇ.

Протикомуністична партія в Бельґії зве себе партією „рексистів". Давніще була це ґрупа, що мала назву „Хрістус Рекс" (Христос Цар) і її робота була звернена головно проти прогріхів і надужить серед місцевого католицького світа. Провідником її був Леон Деґрель.

Деґрель хотів стати послом з католицької ґрупи, коли ж це не вдалося, він поширив свою агітаційну роботу. З назви своєї ґрупи випустив слово „Хрістус" і лишив саме „Рекс". Нині слово „Рекс" стало кличем великої части загалу Бельґії.

Рух це недавний. Перед роком слово „Рекс" було майже невідоме, а нині ґрупа „рексистів" це поважна часть населення, так, що уряд мусить з рухом „рексистів" поважно числитися. Це для нього загроза.

Ґрупа „рексистів" протягом року так зросла, що подібного другого приміру нема.

Кажуть, що бельґійський рух має для себе взором німецький ґітлеризм, або й окремі впливи з Німеччини.

В Бельґії комуністи при виборах в травні 1936 року мали сім процент голосуючих за собою. Їх пропаґанда поки що слабша, ніж деінде. Однакож Деґрель стоїть при тім, що небезпека є і треба її нищити. Помірковавшим соціялістам, що стоять нині з урядом, комунізм не дуже далекий. Отже Деґрель ставить питання: Що має прийти — Рексисти, чи Москва.

Деґрель чоловік молодий, понад 30 літ життя. При виборах в травні цего року дістав за собою 270,000 голосів, отже це вказує, яку силу мав він вже тоді.

Недавно мали „рексисти" великі збори, де були тисячі народу й уряд Деґреля арештував, однакож невдовзі його випустили.

ЗАВЕРНУЛИ ЕСПАНСЬКОГО БОЛЬШЕВИКА.

До Англії їхав недавно еспанський большевик, Горкін, редактор „Боротьби", з двома товаришами. Його ціллю було агітувати в Англії за еспанськими комуністами.

Однакож англійський уряд завернув Горкіна назад, по годиннім випитуванню і переглянуенню всіх його листів до ріжних осіб, які Горкін віз з собою, і всяких інших паперів. Перешукували його пакунки, а навіть кишені і панчохи. Видно, що уряд добре знав, з ким має справу.

Становище уряду пояснювалось тим, що уряд не хоче звязувати себе з еспанськими справами. Після того прихильники комунізму нагадували, що уряд впускав представників проти-комуністичної еспанської сторони. Та це справа большевиків. Бо уряд на те є урядом, щоби робив, як справа вимагає, а не так, що — впустить одного, то і другого впускай. От большевики своїх впускають, а чужого не хочуть впускати. Тай мабуть по перешуканню паперів уряд добре побачив, з ким має справу.

ЦЕРКОВНІ РІЧИ
продаємо по гуртовій ціні.
Пишіть по катальог
WILLIAM GROSS & CO.
322 Main St., Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кождого місяця.
Видає Українська Православна Видавнича Спілка.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю — $1.50 на рік.

THE HERALD
Published semimonthly by the
Ukrainian Orthodox Publishing Company
Subscription per annum:
In Canada — $1.00. — Foreign — $150.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3684, WINNIPEG, MAN.

ЧИ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД МОЖЕ МАТИ БІЛЬШЕ ВІР?

По вченому „фрази", це ті короткі вислови що ними означується якась правда, наука, правило, життеве явище, становище..

Фрази е двоякі. Перші, це ті, що їх звемо **„народними приповідками"**, пр.:

— Як дбаеш, так маеш... Як собі постелиш, так ся виспиш... Покірне теля дві корови ссе... Пес бреше, вітер несе...

Такі приповідки склав сам нарід на основі довгого життевого досвіду і тому їх зміст такий глибокий і здоровий, що вони вічно правдиві.

Другий рід таких висказів, чи фраз, це ті, що їх складено під хвилевим враженням, або перебрано навсліп від чужих. Тут маемо такі, як:

— Пролетарі всіх країн, еднайтеся. Нація понад все... Живемо в 20-ім віку Церква не мае нічого спільного з народністю... Нарід може мати багато вір та церков... Хтось може до якої хоче церкви належати, або жадної, але може бути добрим Українцем... Релігія приватна справа... Чесність з собою... Не лишаймося позаду других народів... і. т. п.

Здавалося-б, що другого роду фрази важніші від народних. Вони звичайно відносяться до справ більшої ваги, до політики, суспільних питань, загально людських справ... Тимчасом справа в багатьох випадках маеться противно Коли до другого роду фраз приглянутися подрібно, то деякі з них не говорять нічого розумного, деякі висловлюють дурноту, або мішанину розумного з дурним, а деякі висловлюють словами замасковану брехню.

Буває, що коли фраза подобалася і люди приняли її без застанови, як вислів поступу, висшого розуму, чи що, то над її змістом вони не застановляться, коли її повторяють. Фраза може бути видумана ворогом, може иносити народови шкоду, однакож люди, повторяють її, як неоспориму правду. Часом життя з усіх сил кричить проти неї, а голосителі фрази того не чують. Життя доказуе фактами одно, а вони деклямують друге. Для приміру візьмімо фразу, що **„Нарід може мати багато вір"**

Деколи чуемо від письменніших людей, а навіть від інтелігентів, в балачках, чи на відчитах:

— Ви знаете, що нарід може мати багато вір, багато церков...

Бувають за таке й суперечки. Здорово думаючі люди не хочуть на такий вислів годитися і сперечаються, а оборонці фрази вказують пр. на англійців, що в них багато церков і це їм не шкодить і т. п.

Та коли наведену фразу добре розібрати, то вона від першого до послідного слова брехлива.

Оборонці фрази розуміють це так, що: **Нарід може мати багато вір, багато церков, і від того не буде йому ніякого лиха.** І лише так можна цю фразу брати. Однакож вона голосить найчорнішу брехню.

З одної сторони це правда, що нарід може мати багато вір, багато церков. Він може мати таксамо багато неписьменних, багато злодіїв, багато пияків, багато дурнів, багато злочинців, багато бідаків... Він може мати багато партій — що два чоловіки, то три партії... Все те він може мати.

Але лихо народові, коли він мае те, що приносить йому шкоду. Таке з пияками, з дурнями, з партіями, таке і з вірами та церквами.

Поклинатися на англійців, це: шукати поганих примірів для оборони брехливої фрази. Дотого ж така проба лишаеться без успіху. Бо фраза, це мертва теорія, а життя мае живі приміри, що фразу заперечують.

Коли нарід може без шкоди мати багато вір і церков, то чому ті українці, що стали римо-католиками, відійшли від українців і пійшли до поляків? А коли відійшли, то чи не е це шкодою для Народу? Чому самі греко-католики дивляться на православних українців, як на лютих ворогів і вважають для себе близшим Рим, Медолян, Люрд, ніж Київ, Львів, Почаїв; а поляків вважають сто разів собі близшими, ніж православних українців? Чому ті українці в Канаді, що належать до баптистів, пресбитеріян, пятидесятників, суботників, менонітів, не важуться з Українським Народом?

Наведені приміри показують на цілій лінії, що: **мати багато вір і церков, це велике лихо народові!** Отже живе життя висуває таке правило:

— Нарід не може, він не повинен мати багато вір і церков, бо це приносило би йому лихо. Він повинен мати лише одну віру й одну церкву, коли хоче бути розумним і сильним народом.

Коли б це було правдою, що Нарід може мати багато вір без шкоди для себе — то колишні козаки Запорожці нерозумно робили, коли обороняли Православну Віру, як одиноку для українців. Чому не сказали вони: Нехай собі і сто вір залізе на Україну — не дбаемо! Бо це народній справі не пошкодить...

Пощо було противитись заводженню унії, коли багато вір не шкодить народові?

Пощо противитись сектанству, коли воно залізае між українців? Адже ж нарід може мати багато вір...

І ще не те! Щоби бути послідовними, то оборонці фрази про багато вір повинні би розвестися подрібно над своею фразою і проголосити:

— Люди! Не дбайте, яку віру Український Нарід буде мати! Залізають до вас чужі віри — не спиняйте! Стае хтось безвірним — нехай! Записуесь до клюбу безбожників — нехай! Можете без страху розходитись, кому де до вподоби — до костела, до баптистів, до пресбитеріян, до руселістів, до суботників, до атеістів. Це народній справі не пошкодить... Одні святкуйте неділю, другі суботу, треті турецьку пятницю, четверті нішо — це народному життю лихом не буде.

Коли фраза висловлюе правду, то треба тую правду пляново в практичне життя вводити.

Тілько ж коли-б оборонці фрази перед громаду з таким вийшли, то вороги Українського Народу заплескали-б в долоні в радощій, а Народ назвав би таких провідників прислужниками своїх ворогів.

Та може справа з багатьома вірами лише в одних українців так маеться, а в других людей не так? Там багато вір не шкодить...

Однакож всюди воно однакове.

Серби і Хорвати, то один Нарід сам собою, коли-б не те, що серби православні, а хорвати римо-католики. А з тим серби мають славянську азбуку, а хорвати латинку. Отже дві вірі розбили Нарід на двое.

Ірляндці в полудневій Ірляндії римо-католики, а в північній протестанти і через те між ними ворожнеча.

Коли ж в англійців е багато вір, то це рівнож не приносить їм добра. Коли й нема явної ворожнечі, то все ж сила порозбивана, а порозбивана сила легко підпадае під всякі посторонні шкідливі впливи. Як армія, що порозбивана на приязні собі відділи, але без спільного коменданта. Будь в англійців одна церква, а був би один авторітет, був би один релігійний світогляд, один напрям, одна робота. Розуміючи це почали англійці порозбивану релігійну силу збирати в одну Злучену Церкву.

Будь одна церква в Німеччині, а не було би тих релігійних клопотів, що були там послідними часами.

Не великим добром для Білорусинів е те, що частина з них е православними, а частина римо-католиками.

Щоби краще зрозуміти, чим е релігійний поділ, пригадаймо собі, що **це якраз вороги завсігди заводили такий поділ серед тих народів, які хотіли ослабити і над ними запанували.** Отже релігійний поділ, це ворожа робота і на користь ворогів. А з чого вороги користають, те мусить бути на шкоду народови. І тому вговорювання, що „Нарід може без шкоди мати багато вір", це зводження Народу на манівці і виправдування ворогів. Мовляв — вороги нічого злого вам не роблять, коли вас на ріжні віри розбивають.

Щоби брехливу фразу оборонити дехто каже хитруючи:

— Шкоди від багатьох вір не було би, коли б Нарід був дуже свідомий. Лихо в тім, що свідомість в народу мала... Розуму треба!

Така балачка, це мудрагельство

Практичне життя показуе, що багато вір, партій, груп заводиться не там, де наймудріші люди, але там, де найдурніші. Розумні не хочуть розбиття Розумні хочуть мати одну державу, одну школу, одну церкву, один провід, один світогляд... А всякі поділи і розбиття можливі найбільше там, де найменше свідомости.

Коли нині англійці збирають ріжні секти в одну Злучену Церкву, то якраз тому, що вони стали мудріші. Життя розуму навчило.

Отже й український розум й українська справа вимагають також, щоби в Українського Народу зводити все до одного — до одного імени, до одного світогляду, до одної політики, до одної церкви, школи, проводу, авторітету. Порозбиване еднати, порозсипане збирати, а не противно.

Так справа маеться з фразою про багато вір, а подібно вона маеться з багатьома іншими фразами. Коли їх подрібно з практичного становища розглянути, то стане видно, що вони висловлюють цілком не те, чого люди від них сподіються. І тому при нагоді треба їх розглядати.

„ВІСТНИК" е хлібом душі кождого православного Українця. Але, щоби він міг стало і на час виходити — треба, щоби його читачі не залягали з передплатою! А як Ваша передплата?

„ПАМЯТАЙ ДЕНЬ СВЯТИЙ СВЯТКУВАТИ"

ВСТУПНЕ ПОЯСНЕННЯ.

Стародавна релігійна українська література досить велика. Писана вона, певна річ, мовою церковною, однакож в більшій части перевагу мае в ній жива українська мова, з малими домішками мови польської. Досить згадати, що Іван Франко зібрав такої старої літератури на 4 томи друку, що й видало „Наук. Т-во Шевченка" у Львові п. з. **„Апокріфи і Легенди з українських рукописів"**. Всі чотири томи мають разом з усякими поясненнями 1720 друкованих сторін, а видані вони в роках 1896, 1899, 1902 і 1906.

Та це не все. Багато матеріялу е ще поза тим, так, що коли би його весь прилагодити до потреб теперішнього життя і надрукувати, то наша релігійна і моралістична література стала би досить велика і для життя з неї була би велика користь. Багато там добрих наук, добрих примірів, багато інтересних випадків позаписувано з українського життя. Багато таких оповідань, як в наведенім оповіданню переказано.

ОПОВІДАННЯ.

Саме в тих часах, коли Петро Могила став київським митрополитом, жив в Києві багатий і богобоязливий купець, Микита Крим. Попри свої купецькі справи мав він завсігди на увазі справи Церкви і жив в близьких зносинах з козаками і митрополитом.

Переказ говорить, що в сусідстві купця жив швець — роботящий чоловік, але не надто релігійний. І не багатий.

Відомо всім було, що швець, коли прийде неділя, чи свято, більшу часть дня працюе, як і будного дня. Замкне двері своеї хати, не впускае нікого, і шие чоботи.

Знав про все те і згаданий купець і каже він одного разу шевцеви:

Чи не гріх тобі оттак жити? Люди йдуть до Дому Божого молитися, а ти занятий буденною працею. Чи думаеш, що Бог тебе не бачить?

Що ж — відповів швець — сам я знаю, що воно недобре, але інакше годі Родина в мене велика, всіх треба нагодувати, одягнути... Інша справа з вами — ви чоловік багатий, ви можете.

— Ні, Остапе, — каже тоді купець, твоя правда і твоя неправда. Я багатий, добре ти кажеш, але тям, що я колись був убогим. Гіршим може, ніж ти. А майна доробився я аж опісля, як сам знаеш. Однакож неділями я не працював ніколи. Тай, як тобі рівнож відомо, я не скупар. Дав мені Бог — і я даю. З прибутку я розділюю всюди, де лише треба — і на Церкву, і вбогим даю... Тай не хочу я хвалитися, як фарисей, хорони мене Господи від такого, і не на те я говорю, щоби похвалитися... Ні! Та скажи мені Остапе, кілько ти заробляеш кожної неділі, чи свята. так пересічно, щоби я знав... Мені треба...

Швець подумав й означив якусь суму Тоді купець виняв гаманець з грішми і каже:

— Ось тобі поміч на цілий рік за всі неділі і свята, щоби ти не потребував в божі дні працювати. Але хочу, щоби ти кожної неділі і свята був раненько в Церкві, разом з жінкою, дітьми і всіми домашними. А за рік побачиться як воно буде.

Швець не хотів грошей приняти, казав, що він і без того буде вже старатися, але купець стояв при своїм:

— Візьми, коли даю — казав він — і коли не будеш потребувати, так держи гроші для мене в своїй скрині. Я хочу, щоби вони нагадували тобі християнський обовязок. А коли треба — бери з них кілько розумієш. Бачиш — Бог дав мені майно на те, щоби я міг добрим людям помагати.

Минав час. Купець виїздив на далекі подорожі і не мав часу глядіти, чи швець святкуе, чи ні. Тільки в ряди годи бував він в Києві. Однакож швець сам дбав за себе. В церкві він був перший кожної неділі і свята, з цілим своїм домом. А по виході з Церкви і по полуденку йшов між громаду, до знакомих, чи й у себе проводив час святочно.

Наближався рік від часу першої розмови з купцем. І швець мав це добре на увазі. Що до купця, то може за другими клопотами тепер воно йому не пригадувалося.

Одної неділі, коли по Службі Божій вийшов купець з Церкви, поздоровляе його швець і каже:

— От нині хочу я вам ваш довг віддати і подякувати...

— Який довг? — запитав купець, не пригадавши.

— А той, що вже рік я вам його винен. Ви дали мені гроші, як поміч, щоби я в неділі і свята не працював... Тут вам ваше, тай ще з великою подякою... І простягнув калитку.

Не взяв купець.

— Друже — сказав він — я радий, що ця калитка не пропала марно. Бачу, ти не закопав талану... Та перше хочу я знати, як жив ти від того часу і живеш нині.

Пішли вони тепер дорогою і почав швець оповідати:

— Знав я, що недобре я роблю. Гріх на душу беру. Але здавалося мені, що не зможу вижити, коли не буду заробляти неділями і святами. Та вже, коли я взяв вашу калитку, я мусів грішну роботу залишити. Прийде думка, гляну на матеріял, так зараз совість „Адже ж в тебе калитка з грішми, ти не мусиш нині працювати". І тому я не працював ані разу, коли не повинен. Тай з вашої калитки не взяв я ані одного гроша. Не було треба

Слухае купець, та питае:

А як тобі взагалі жилося. Недостатків не було? Гризні і клопотів дома не було? З людьми добре живеш?

А швець:

— Гріх був би нарікати. На хліб заробляв кілько треба й на одежу, а з тим чому мали би бути дома клопоти. І ще не те — бо мое життя від тоді стало цілком краще. Стало краще на душі. Світ став кращий. Я відчув, що е будні дні і що е дні божі. В будни я працюю, а в неділю я божий чоловік. Я побачив, що в моїм життю е лад — тоді працюю, в тоді на божу справу і справу моеї душі. Тай хата, тай родина моя стала інша. Всі ми наче обновилися, стали не ті, що були. Всі відчули той лад, а від тоді все йде краще, ніж йшло. Коли праця, то праця, а прийде божий день, так ціла наша хата до того божого дня прибираеться. І чуеш, що до твоеї хати і до твоеї душі сам Бог входить. А опісля того, коли прийде день праці, робота йде скорше...

— А роботи маеш багато? — питае купець.

— Роботи маю в трое більше, ніж мав колись — каже швець — отже приняв я вже двох помічників. Живеться добре. Бачу, що сам Бог мені [illegible]е. Віддаю Йому по совісти Його частку, а Він за те щедро мене нагороджуе. А перше я того не розумів... Отже ваші гроші вам в руки, вони велику роботу зробили.

Тепер вже купець приняв гроші.

— Це не мої, але божі гроші, — сказав він — і я призначую їх на подібну роботу, як вони були доси призначені. Для особистих вигод не візьму я з них ані гроша.

А розстаючись з шевцем він сказав:

— Хочу я, щоби ти за тиждень від нині був гостем в мене з усіми твоїми. І з помічниками. А покищо одна тобі від мене порада: з твого прибутку складай частину на лиху годину, це і Бог велить, а другу частину обертай на яке будь боже діло. Бог нам дае, даваймо і ми. Щира і розумна жертва ніколи марно не пропаде.

Про таку подію оповідаеться в давних українських переказах.

ЗАКРИВАЮТЬ ЧИТАЛЬНІ НА ЛЕМКІВЩИНІ.

В селі Межиброді, коло самого Сянока, заснували селяни читальню Просвіти, яка дуже добре розвивалась. Це не подобалось сяніцьким москвофілам і вони так довго ходили до цього села та підбурювали своїх прихильників з читальні Качковського, аж вони напали в ночі в зимі 1934 року на хату селянина, в якого приміщувалась читальня Просвіти і побили тяжко його разом з дружиною.

Після того поліція зробила донос до сяніцького старостава і воно покарало ще нападеного, бо в стрісі хати найшла поліція кріс. Зате виновників нападу поліція не викрила.

Після цього воевідство розвязало читальню Просвіти в Межиброді, а міністерство внутрішних справ затвердило цю постанову.

За причину свого рішення міністерство внутрішніх справ подало, що: 1) до читальні приходила шкільна молодь і 2) що читальню опанували особи, які викликували неспокій між мешканцями Межиброду, що мають ріжні політичні і національні переконання.

СИЛА ЗГОДИ.

Прокинься наша Вкраїнська Доле!
Вкраїнська Сило — на ноги встань!
Кругом широке — безкрае поле,
Тверезим оком на нього глянь!
Це Україна — віків скарбниця,
По світі славна, достатком сита,
Нині в кайданах, болем сповита —
Отта багата наша землиця...
А дехто з рідних спором й сварнею
Мов насміхаесь іще над нею!..

О, схаменіться! Предків спитайте —
Від батька вчаться добрі сини, —
Галич спитайте! Львів розпитайте,
А неодно скажуть вони.
Де України слава пишалась —
Де перед княжі вкраїнські трони,
Сила Европи несла поклони,
Нині лиш згадка з того осталась —
З вельмож, з боярів, з княжого рода,
А всьому винна власна незгода.

Тому незгоди не йдім стежками!
За лихим батька най не йде син!
Хіба ще мало горя між нами?
В життю Вкраїни мало руїн?
Раз вже пізнаймо власні провини,
Коли згрішили — вдармось у груди,
І най Хрест Божий свідком нам буде:
Що від оцеї уже години,
Від цеї хвилі, аж в сотні роди,
Буде вести нас зірниця згоди.

За І...

Чи з Вашою передплатою на цей рік? Погляньте на налінку, чи не час вже відновити передплату за „ВІСТНИК"?!

СПОСОБИ РАХОВАННЯ ЧАСУ —

Важніші дати біблійних і других подій.

I.

Точної пори подій з біблійної, як і з загальної старинної історії, нераз тяжко встановити. З винаходом письма люди почали записувати події, однакож не завсігди зазначували час подій. А коли й зазначували, то на ріжні лади, як хто вмів і вважав за відповідніше.

Нині ми рахуємо час від народження Христа і тому нам здається, що чому то давні люди не позаписували точно дат подій, як тепер історики записують.

Треба тямити, що в давнині треба було доперва знаходити і встановляти якусь міру на означування часу. І ріжні люди ріжні міри знаходили. Одні брали за міру літа осіб, пр. комусь було тільки літ, коли родився його перший, чи другий син. А батько тих синів прожив тільки літ. А старший його син жив тільки, а коли було йому тільки літ, сталася така подія... Це була система родоводів і нею означувалися також інші історичні події.

Була система династій (пановання царської родини). Від нині до тоді було тільки царів, в такої то родини (династії) і за їх панування були такі і такі події. Опісля панували царі з іншої династії, тільки їх, кожний так довго, і за їх пановання були такі події.

Та найпрактичніші системи раховання були ті, що брали за початок рахуби якусь одну історичну подію, прим. Римляни почали були рахубу від року, коли Рим був заснований (753 до Христа). Магометани від року, коли Магомет тікав з Мекки до Медини (622 по Христі). Християни числять від Різдва Христового (але таке числення почалося в Християн аж від 525 року по Христі).

Нинішним історикам приходиться стягати докупи всі ті рахуби, перекладати на нашу рахубу, провірювати, порівнювати ріжні записки і по можности встановляти точні, або приблизні дати давних подій. А при багатьох давних випадках цілком нема ніяких дат, бо записуючому і на гадку не приходило, що ми будемо цікаві знати точний час давної події. Подібно, як хтось нині не записує, коли саме він до Канади приїхав, та звідки, і його внукам тяжко вже буде про все те розвідатися.

Нижче подані точні, або приблизні дати деяких біблійних подій, та подій, що з біблійною історією вяжуться. Щож до дат з передхристіянського часу, то треба мати на увазі, що нині Народження Христа береться за осередок часу і числиться від нього в двох напрямах: старі часи назад, а нові наперед. Приміри: Хтось родився 80-го. року перед Христом, а вмер 10-го. Значить — жив 70 літ. Другий родився 10-го по Христі, а вмер 80-го, отже жив таксамо 70 літ.

Час „перед Христом" звуть також часом „до Христа" і цего послідного означення ми будемо тут вживати. Отже: „Д.Х." значить „До Христа", („Перед Христом"), а „П.Х." значить „По Христі".

ЧАСИ ДО ХРИСТА.

3500 р. Д.Х. — Місто Ур, в Мезопотамії, було великим культурним містом, осередком сумерійської, чи халдейської культури. Місце предків Авраама.

3000 р. Д.Х. — Египетські піраміди (великі будівлі, що є доси), були тоді вже старі.

Коло 2000 Д.Х. — Авраам вийшов з міста, чи околиці Ур, і від нього почався на світі окремий жидівський нарід. Авраам був першим жидом на світі. До того часу жидів, як народу, не було. Тому й біблійна історія з перед Авраама не є жидівською.

Коло 1700 — Йосифа продали до Єгипту.

Коло 1491 — Мойсей виводить жидів з Єгипту

Від 1491 до 1451 — Жиди подорожують по пустини.

Від 1451 до 1427 — жиди здобувають Ханаан (Палестину).

Від 1427 до 1095 — жидами правлять Судді.

Коло 1358 — 1349 — Єгиптом править Тутанхамен (Тут-анх-Амен), якого гріб перед кількома літами археольоги (вчені, що займаються знахідками старинних віків) відкопали.

1057 — Саул першим жидівським царем.

1017 до 977 — Давид панує над жидівським народом.

977 до 337 — царює Соломон і будує церков.

722 — Асирійці нищать жидівське царство. Перша неволя.

604 — Навуходоносор напав на жидівське царство. Початок Вавилонської неволі

586 — Вавилонці забирають Єрусалим і нищать святиню. Жидів переводять до Вавилону. Вавилонська неволя.

536 — Кир, цар перський, правитель Вавилону, дозволяє жидам вертатися до Єрусалиму.

515 — Друга святиня збудована.

444 — Неемія відбудовує стіни кругом Єрусалиму.

336—323 — Пановання Александра Великого. Грецькі завойовання.

168—141 — бунт жидів проти сирійців під проводом Макавеїв. Палестина увільнена.

63 — Помпей забирає Єрусалим і Палестина стає римською провінцією.

4 — **Різдво Христове.** Історики кажуть, що Христос родився 4 роки скорше, ніж принято в нинішнім численню. Очевидно ті, що встановляли християнський спосіб числення (582 р.), в обрахунках помилилися

ЧАСИ ПО ХРИСТІ.

9 р. П.Х. — Ісус 12-літній в церкві в Єрусалимі. В квітні.

26 р П.Х. — Іван Хреститель проповідує — літом.

27 р. П.Х. — Хрещення Ісуса, мабуть в січни. В березни Ісус кличе до себе учеників. Тоді ж і весілля в Кані.

29 — Христос ходить по морю, в березни, або квітні.

30 — Христос воскресає Лазаря, в лютім.

30 — Марія намащує ноги Ісуса — березня 31, або квітня 1.

30 — Ісус вїздить до Єрусалиму, в неділю 2 квітня

30 Ісус предсказує знищення Єрусалиму, в вівторок 4 квітня.

30 Послідна Вечеря, в четвер 6 квітня.

30 — **Ісус розпятий,** в пятницю 7 квітня рано.

30 — **Христос воскрес,** в неділю рано, 9 квітня.

30 — **Христове вознесення,** в четвер 18 травня (мая).

65 — Павло стає апостолом.

70 — Тит, син римського царя Веспазіяна нищить Єрусалим і розганяє жидів по світі. Від того часу Палестина була в руках інших народів.

Щодо повисших дат, то обчислення ріжних істориків можуть трошки ріжнитися, однакож в загальному вони недалеко розходяться — так, що для звичайного чоловіка, якому інтересний хід подій, подані дати дадуть те, чого він хоче.

(Кінець буде.)

ІРЛЯНДІЯ ПРОТИ КОМУНІСТІВ.

В Ірляндії засновано організацію, що зветься „Ірляндський Християнський Фронт". В неділю 25 жовтня ц. р. відбулось в Дубліні велике протикомуністичне зібрання, на якім були представники з цілої Ірляндії, і там вислов лено протест Ірляндського Народу проти еспанських комуністів, та його співчуття і піддержку еспанським патріотам. Це було найбільше зібрання, яке коли Дублін бачив. До кардинала Гома, голови еспанської церкви вислали телеграму, в якій сказано:

— 120,000 народу, що зібрався на поклик Ірляндського Християнського Фронту, під проводом мейора міста, посилає своє співчуття з приводу комуністичних жорстокостей в Еспанії і з заявою помагати терплячим...

Вислали також телеграми до генерала Франка і генерала Квіста подібного змісту.

Інтересне, що на згадане зібрання прибули навіть ірляндці з північної Ірляндії, що в політичних справах держать себе окремо, прибуло звідтам понад 1,300. Тисячі були також з усіх других сторін Ірляндії — всіх разом на зібранню було коло 120 тисяч.

ЛИСТОПАДОВІ СВЯТА І ВИХОВАННЯ МОЛОДІ.

Цього року рідний край стихійно святкував річницю листопадового зриву. Вшанували цей зрив не тільки всі більші міста і містечка, але навіть села У заязку з цим краєва преса, застановляється над національним вихованням молоді. „Діло" з 3 листопада ц. р. пише: „Саме з приводу листопадових днів говориться більше, ніж колинебудь, що найбільше з усіх наших завдань є завдання: різьбити характери, ублагороднювати душі й серця української дітвори, української молоді, щоб молоде покоління нації серед важких і невідрадних сучасних обставин осталося вірне національним ідеалам та передавало їх черговим поколінням". Далі питається той сам часопис: „Але як здійснити ту необхідність? Хто має це зробити? Українські школи? Де вони? З 3,662 українських прилюдних шкіл, залишилося за офіційними данними міністеріяльного шематизму з 1930—31 (новішого нема) всього 134 українських, а всі інші наші школи спольонізовані чи зутраквізовані, що на одно виходить".

ХТО ГРІХ ТВОРИТЬ.

(Мат. 18:17.)

Хто злий примір ставить людям,
Найстрашніше лихо творить,
Горе тому чоловіку! —
Так Спаситель нам говорить.

Краще взяти би такого
І до шиї причепити
Млинський камінь — та у морській
Глибині його втопити.

Щоби слід за ним загинув!
В хвилях, як упав він в море,
Потонула б грішна сила,
Потонуло б людське горе.

А.

„ДНІПРО"
Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.
Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштує на рік $2.00
Передплату висилати на адресу:
"DNIPRO"
1851 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

ГОСТИНА о. ГРИЦИНИ.

(Ройкрофт , Алта.)

Дня 16 липня ц. р. загостив до Ройкрофт свящ. Є. Грицина з Едмонтону й відправив Богослуження в Народнім Домі, на котре зібралося чимале число вірних. Саля Народнього Дому була повна і всі з увагою вислухали святого Богослуження. Було кількоро людей до святої сповіди, було пару дітей до святого хресту. Служба Божа й проповідь о. Грицини була така зворушаюча, що хоч тут замешкують люди з ріжними поглядами на релігію, однак від права не одного порушила бодай заплево до сліз. Про них можна сказати, що віра в Бога і любов до свого рідного в них ще не погасли. Скажу, що о. Грицина виконав свій святий обовязок жертви принесення з повною покорою та побожністю, що зробило велике враження на всіх присутних. Отець Грицина, або другий такий священик мігби своєю працею і своїм примірним поведенням обєднати тутешніх українців у одну нерозлучну українську громаду так на полі релігійнім, як і народнім й заохотити до кращого життя.

По Службі Божій і по охрещенню дітей о. Грицина виголосив гарний відчит. На вступі передав привіт від українських організацій, котрі є в Едмонтоні, дальше говорив про їх розвій і їх значіння для нас, та заохочував, щоби й ми організувалися та обєднувалися з тими організаціями. Рівнож звернув увагу на положення наших професіоналістів, котрих, що раз то більше чужинці випирають із ріжних урядів та занять, хоч їх здібність може й перевисшати перших. Рівнож згадав, що ми мусимо більше входити в склад життя канадійського на усіх його ділянках і не легковажити нашими горожанськими обовязками. Пригадував, що ми мусимо вибирати своїх послів, бо цим між іншим докажемо світови, що ми вже доросли до того, що можемо самі собою управляти. О. Грицина дальше пояснив, що зорганізованою силою зможемо дійти до нашої самостійности. Не забув шановний промовець і за рідний край. Він спімнув багато, чого він сам перебув і перетерпів, згадав якто займанці наших людей нищуть, щоби над нами лекше панувати і ссати останні соки із нашого народу. Рівнож заохочував людей у Ройкрофт, щоби зорганізували громаду української православної церкви, в чім він щиро і з охотою нам готов помочи. Коли будуть згідні, він кожного разу прибуде до Ройкрофт дуже охочо.

На кінець сказав о. Грицина, що як має хто яке питання, він радо на нього відповість і пояснить, що кому не зрозуміло. Оден із присутних запитав його, яка є ріжниця між релігією, а політикою, — це одно, а друге, чи релігія каже „не убивай". Отець Грицина дав питаючому дуже влучні й поучаючі відповіди. Але щодо тих питань, то вони до відчиту о. Грицини так пасували, як горбатий до стіни. На мою думку питаючий повинен був спитати, яка є ріжниця між церквою католицькою і православною, та їх провідниками, в певно був би більше дечого довідався і навчився, бо власне ці питання для нас українців якраз на часі хоч би з огляду на те, що виробляють з нашим народом його вороги католики-ляхи. Від себе скажу, що о. Грицині належиться слава за його невсипущу працю і дав би Бог, щоби між нашим народом було як найбільше щирих й совісних працівників, котріб своєю щирою наукою отвирали очи меншому братові

Присутний.

МРІЯ НАША ЗДІЙСНИЛАСЯ.

(Віндзор, Онт.)

День 18-го жовтня стане історичним днем у життю православних українців у Віндзорі. Того дня в нас офіційно почала існувати Українська Православна Громада. Близько десять літ свідомі українці в Віндзорі відчували потребу мати свою церкву, готовилися до тієї праці, але спромоги рушити справу з місця не було. Правда, було в нас відправлено кілька разів Богослуження священиками Української Православної Церкви з Америки, але це було лише „позиченим" хлібом. Колиж у 1933 році прибув до нас з відчитом Всеч. о. Лещишин — в нас зродилися надії на те, що й у нас вже певно наспів час на сталу громаду. Кілька разів приїздив до нас о. Лещишин і підготовляв ґрунт. Посіяне ним зерно росло. Число прихильників святої справи збільшилося В серпни ц. р. о. Лещишин прибув на наші організаційні збори й додав нам охоти до праці. „Коли Ви справу поставите добре і серіозно візьметеся до діла, — Консисторія УГПЦ в Канаді постарається надіслати вам священика. При вашій відданості справі й при помочі та під проводом священика у вас буде гарна громада. Не отягайтеся, не побоюйтеся, а сміло до праці. Наша справа свята й чиста й Бог нам поможе", так закінчив свою промову о. Лещишин. Зараз кільканадцять членів виповнили свої членські аплікації. Почалися приготування до базару, збирано вкладки, вписувано нових членів. Правда, що наша громада вже давніше набула площу під будову церкви, але з надією, що в невдовзі почнеться в нас нове церковне життя — члени стали щиро працювати для прискорення тієї хвилі.

Як отримано нами повідомлення від Консисторії, що до нас призначено любленого нами Всеч. о. Д. Л. Лещишина на пароха, а також коли о. Лещишин повідомив нас, що перше Богослуження відбудеться в неділю 18 жовтня, праця в громаді закипіла. Всі урядники й члени працювали щиро. Наняли помешкання для пароха, куплено хатні річи. Церкву на неділю наняли в англійців. 15 жовтня приїхав до нас о. парох і відразу замешкав у „своїй хаті".

Богослуження почалося в 8.30 рано. На початку виглядало, що буде мало людей, але в короткому часі церква заповнилася по береги. Українці прийшли слухати Богослуження в рідній мові. Проповідь о. пароха глибоко запала в серця людей, викликала в них радість, що ми починаємо творити нашу Рідну Святу Церкву

По Богослуженню було влаштовано в честь пароха спільний обід в салі „Просвіти". До обіду засіли члени й прихильники нашої громади. На господаря обіду попрошено гостя п. Дмитра Гуцькевича, відомого нашого громадянина з Вінніпегу. О. парох поблагословив страви. По обіді покликувано до слова гостей. Першого покликано Впов. Д-ра І. Яніва, місцевого адвоката. Др Янів, що все щиро інтересується українськими справами, привітав Всеч. о. пароха, погратулював громаді за її працю й висловив надію, що українська громада в Віндзорі зросте, бо цьому є запорукою те, що українська православна церква є Церквою Народньою. „Сам я, казав Др. Янів, не хотів би належати до такої церкви, що стоїть далеко від народу та його справ, бо тоді можна йти до всякої церкви, але церква, що працює для народу, що дбає про його розвиток гідна нашого попертя. Я досі ніколи не відмовлявся від помочі нашій справі й ви можете числити на мою поміч." Господар подякував щиро д-ру Яніву й покликав до слова п. П. Друля, теж гостя з Мензі, Ман. П. Друль зложив привіт громаді й побажав успіху в праці. Пан Василь Бугера, діяльний член української громади в Дітройт, привітав віндзорців й висказав надію, що й Дітройт почне на ново свою церковну працю й спільно з Віндзорцями будуть працювати для святої справи.

Від Т-ва Просвіти у Віндзорі, говорив п. Ю. Сенчук, голова Т-ва. Щиро привітав п. Сенчук українську православну громаду в Віндзорі. Він сказав, що він також весь час цікавився церквою, хоч не мав нагоди брати діяльної участи. „Ваша праця зросте, говорив п. Сенчук, бо вона є наша. На нас нападають часто католики, але ми повинні лише щиро працювати і працею пригорнути всіх до нашої справи". На цьому місці годиться подякувати п. Сенчукові, як голові „Просвіти" за салю, в якій відбувся наш обід. П. Сторожук, учитель і дірігент при Т-ві Просвіти, привітав щиро о. пароха. Побажав успіху в праці та згадав про інцідент, що він мав його з одним „попом", а той інцідент показав йому ту чужу неприхильну руку, що дбає про винародовлення українців. По своєму фаху п. Сторожук обіцяв помагати нашій громаді в праці

Щиро сердечні побажання зложив п. Остап Лисий, член УНО. Пан Лисий щирий робітник на громадській ниві у Віндзорі, висказав, що він є переконаний в тому, що Українська Православна Церква, як церква народна, матиме добрий успіх і поведе працю на користь нашого народу.

Дальше говорив о. парох. Привітавши громаду й побажавши її успіху, о. парох в коротких словах накреслив план нашої праці. „Ми, говорив, будемо працювати для того, щоби замісць ненависти між українцями запанувала любов. За очернення, що на нас кидають слуги Риму чи Москви й того привчають наших братів, будемо платити любовю до тих братів, що ще не з нами: тим покажемо їм ріжницю й викинемо обслугу тих провідників. Наша Церква ставиться по матірному до всіх українців, що не загубили своєї національної чести. Бували люде, що мильно приписували нашій церкві, немов вона піддержує одну тільки політично-громадську організацію. На цьому місці стверджую, що такий погляд є не правдивий. Церква наша стоїть на становищу, що кождий член нашого громадянства має право мати свої політичні переконання, виключаючи большевиків, та тих, що готові йти на службу чужим, але ті переконання повинні зводитися до того, що кожна ділянка нашого життя повинна бути під контролею українців, і то українців тих, що стремлять до самостійности України, до автокефальности Нашої Церкви. Тому я закликаю всіх

Замовляйте
КАЛЕНДАР „Українського Голосу"
КАЛЕНДАР „УКРАЇНСЬКОГО ГОЛОСУ" ВЖЕ УКІНЧЕНИЙ
ЦЕГОРІЧНИЙ КАЛЕНДАР ОБШИРНИЙ ЗМІСТОМ І ІЛЮСТРАЦІЯМИ. МОЖНА З ПЕВНІСТЮ СКАЗАТИ, ЩО ВІН Є НАЙБІЛЬШИЙ І НАЙЦІКАВІШИЙ ЗА ВСІ ПОПЕРЕДНІ КАЛЕНДАРІ.
Ціна 40 центів.
Книгарні і кольпортери одержуть відповідний опуст.
Замовлення висилайте до:
UKRAINIAN VOICE
BOX 3626 WINNIPEG, MAN.

братів, чи вони є членами „Просвіти", УНО чи ОДВУ чи СУС, щоби помагали будувати нашу церковну справу, бо ця справа є їхньою справою, є справою цілого народу"!

П. Гуньщевич помянув ще до промов пп. Осипа Лисого, предсідника православної громади, Бодюла, касієра, Боднарчука, Турчина, Романову, Чаборика, Пухальського, Степового, Веньгрову і других. Всі щиро вітали відродження Нашої Церкви в Віндзорі й бажали успіхів.

По обіді й бесідах переведено збірку на церкву що принесла гарну суму грошей. Відтак розіграно „торт" приготований жіноцтвом Щасливцем вийшов д-р. Яців, який певно смачно заїдав його дома.

Пізно, бо аж перед вечером розходилися гості домів, несучи в своїх серцях надію, що тепер починається в нас нова робота, що настав час згоди й любови між членами.

На цьому місці складаємо щиру подяку нашому жіноцтву, що багато трудилося для цього обіду, членам і урядникам та всім дорогим гостям. Дай Боже, щоб наша праця принесла нам стократні плоди на славу Божу й на честь України.

Михайло Чаборик, секр.

ПЕРШЕ БОГОСЛУЖЕННЯ.

(Ваділа, Саск.)

Дня 13-го вересня ц. р. перший раз мав я нагоду відвідати околицю Ваділа. Брати Іван та Онуфрей Клевчуки хотіли помянути свого дорогого батька, який недавно упокоївся, далеко від них, в рідній землі, на зеленій Буковині, тому запросили о. І. Дмитрова з округа Тидор, Саск. з Богослуженням. Богослуження відбулося в домі Івана Клевчука, старшого сина покійного, який є форманом на залізній дорозі.

По Службі Божій, о. Дмитрів відправив Парастас за покійного. Хоч богослуження було приватне, то мимо того зійшлося багато вірних так місцевих, як і позамісцевих.

По обіді, сказав кілька слів до присутних, п. Партемій Думанський гість з Тідор. В своїй короткій промові, він згадав про великі здобутки українців в Канаді. Сердечно взивав присутних, щоби жили зорганізовано, а особливо, щоби старалися зорганізувати громаду укр. православної церкви.

Опісля говорив о. Дмитрів. В своїй короткій промові вказав, які користи приносить організація так для українців даної місцевости, як також для всего українського народу. З осібна вказав на великі заслуги Української Православної Церкви, для українських поселенців в Канаді. Він висказав свою велику віру і надію, що незадовго і в околиці Ваділи повстане громада Укр. Прав. Церкви.

При кінці завізвав присутних до жертв на релігійний фонд Укр. Православної Церкви. Присутні зложили на ту ціль $13.55, за що належиться їм щира подяка.

Я від себе скажу, що коли присутні зложили таку жертву на Укр. Прав. Церкву в Канаді, то видно, що в них є любов до Рідної Церкви, і є надія, що вони вскорі зорганізують в себе церковну громаду.

Гість.

ПРОЩАННЯ СВЯЩЕНИКА.

(Ст. Джулиен Саск.)

В середу вечером 21-го жовтня зібрався гарний гурток членів і членок громади св. Покрови в Українськім Народнім Домі в Ст. Джуліен, щоби попрощати свого пароха о. П. Самця, який виїзджав до Алберти на нову парохію. Предсідником вечерку був місцевий учитель зі школи Коломиї, д. Василь Магус. Промовляли слідуючі пп. М. Тріщук, С. Гаврилюк, Гр. Сліпченко, з Саскатуна, Іван Кіндрачук, Проць Кіндрачук, Мих. Птач, Дм. Михайлюк, М. Клаповущак, Василь Буджак і пані А. Новосельська. Добр. Н. Романчич вручив цінний дарунок від парохії. Відповідали о. П. Самець і пані Самцева.

Добр. В. Магус згадав про заслуги церковного органу „Вістника", на що присутні зложили $10.51 на пресовий фонд „Вістника".

Присутний.

ПРОЩАННЯ СВЯЩЕНИКА.

Дня 27-го вересня ц. р. українська православна громада св. Николая і Жіноче Товариство в Дробот, Саск. прощали свящ. о. Гліцького та його дружину, котрі перебули тут три роки й тепер перейшли на парафію в Роблин, Ман. Того вечера зійшлося поважне число так старших, як і молодших громадян попрощати о. і паню Гліцьких, які хоч тихо але дуже щиро працювали в нас і так на церковнім, як і на народнім полі.

Після перекуски пан С. Кіндрачук покликав слідуючих до слова: п. І. Стінку, п. П. Загарію і п. Н. Дробота, котрі подякували о. Гліцькому за його труд в нашій громаді й пожелали йому многих літ. Панна Т. Сенчук вручила о. й пані Гліцьким дарунок від Жіночого Товариства і пожелала успіхів та витревалости на новій парафії.

Треба сказати, що при цій нагоді присутні не забули й за орган Православної Церкви „Вістник" і зібрали $3.50 на пресовий фонд.

Т. Сенчук.

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

(Калворт, Саск.)

В неділю, дня 25 жовтня, о. П. Самець відправив останнє Богослуження в нашому місійному окрузі. По Службі Божій наші парафіяни зібралися в домі д. Юрка Котелка на спільний обід. По коротких промовах Яків Кіндрачук від парафії, а Федь Грицюк від Сумківців вручили нашому дотеперішньому пароху дарунки. На закінчення о. Самець подякував присутним за дарунки й за те миле довіря, яким він тішився в нашій громаді через минулих три роки.

При цій нагоді присутні зложили скромну жертву на дієцезіяльний фонд.

По 1 дол.: І. Козовик, В. Б. Кіндрачук, Іван Гомнан, Федь Іваницин, Ю. М. Котелко, Іван Бицкало, Петро Тріщук, Никола Пали, Михайло Котелко.

По 50ц. Яків Кіндрачук, Іван Е. Луцюк, Федь Грицюк, Никола Наконечний, Михайло Охітва.

По 25ц.: Юрко Котелко, пані А. Котелко, Марія Котелко, Ірина М. Котелко, Федь Котелко, Василь Кіндрачук, пані В. Грицюк.

По 10ц.: Бетті Котелко.

Збірка о. Т. Кисілюка.

ЕҐРЕМОНТ, АЛТА.

По 1 дол.: Гринько Бугай, Віктор Санка, Кіндрат Радомський, Том Плупек, Том Степенко, Іван Василинка, Матвій Дмитрик, Григорій Хіжан, Петро Тетенко, Михайло Гренюка, Василь Куриташ, Йосиф Лукасевич, Ілля Гунька, Дмитро Гавалко, Іван Якимець, Петро Безпалько, Адольф Кетвеїт, Михайло Белда, Лука Гавалко.

По 50ц. Микола Русенко, Йосиф Павлюк, Максим Цибринський, Григорій Беліда.

РЕДВАТЕР, АЛТА.

По 1 дол. Михайло Санка, Михайло Салижин, Петро Іванечко, Микола Крайчий, Анна Гармацій, Василь Школьний, Михайло Попель, Фред Хаба, Фред Мирун.

По 50ц. Йосиф Пасічний, Іван Васаник.

По 25ц.: Петро Дороці, Іван Садовнік, Фред Шмата, Том Линько.

СПРАВКА.

В виказі збірки на дієцезіяльний фонд з Бруксбі, Саск., в числі з 1-го листопада ц. р. пропущено імя п. Пантелеймона Шпивника, що зложив $2.00. Рівнож проголошено, що п. В. Канчук зложив $1.00, а мало бути п. В. Панчук, що на оцім місці спростовується.

В виказі збірки на дієцезіяльний фонд зі Смокі Лейк, Алта., проголошено, що п. І. Касіянчук зложив 2 дол., а мало бути п. І. Кінасевич, що на оцім місці справляється.

Заінтересованих осіб просимо за похибки вибачити.

Консисторія Укр. Гр. Пр. Ц. в К.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1936 РІК.

ГРУДЕНЬ.

1 В. Мч. Платона
2 С. Пр. Авдія
3 Ч. Григорія Декапол.
4 П. Введення в Храм Пр. Бог.
5 С. Ап. Филимона, Архипа

6 Н. Нед. 27 по З. св. Д. Амфіл.
7 П. Вмч. Катерини
8 В. Климента
9 С. Пр. Алілія стовп.
10 Ч. Вмч. Якова; пп. Романа
11 П. Пм. Стефана Нов.
12 С. Мч. Парамона і з ним 370

13 Н. Нед. 28 по З. св. Д. Андрія
14 П. Пр. Наума; мч. Ананії
15 В. Пр. Авакума
16 С. Пр. Софонії
17 Ч. Вм. Варвари, Івана Дамас.
18 П. Пв. Сави Освяч.
19 С. Св. Миколая арх. Мирл.

20 Н. Нед. 29 по З. св. Д. Амвроз.
21 П. Пп. Потапія; ап. Состена
22 В. Зач. Анною Пресв. Богор.
23 С. Мч. Мини Ермогена
24 Ч. Пп. Данила Стовп. Луки
25 П. Спиридона еп. Тримиф.
26 С. Муч. Евстратія, Авксентія

27 Н. Нед. Праотців. Мч. Тирса
28 П. См. Єлевтерія і матері його
29 В. Пр. Аггея
30 С. Пр. Данила. Ананії
31 Ч. Мч. Севастія й др.
30 С. Пр. Данила, Ананії
31 Ч. Мч. Севастія й др.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. І. Дмитрова.

Грудень.

6 Неділя — Тиндал
13. Неділя — Паплар Парк.
19. Субота, о. Николая — Портедж ля Прейрі (храм)
20. Неділя — Портедж ля Прейрі
27. Неділя — Селтон.

7 St. Johns Ave. Winnipeg, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. Л. Березіцького.

Грудень.

4. Пятниця — Введення в Храм пр. Діви Марії — Сеньків.
6 Неділя — Роза
13 Неділя — Ґардентон (місто)
19 Субота Николая св. чуд. — Арбака Храм
20 Неділя — Вайта
27 Неділя — Толстой

Адреса Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. П. Запаринюка.

Грудень.

4. Пятниця, Введення в Храм Богородиці Роркетон
6. Нед. — Ешвіл
13. Нед. — Пайн Ривер
19. Субота св. Николая — Косів
20. Нед. — Давфин
22. Вівторок, Зач. св. Анни. — Сифтон.
27 Нед. — Вейлав

Адреса: — Давфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. П. Гліцького

Грудень.

6. Неділя — Шел Велей, Ман
13 Неділя — Ленард, Ман.
20. Неділя — Роблин, Ман
27. Неділя — Шортдейл, Ман.

Адреса: Роблин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. В. Апонюка.

Грудень.

4 Пятниця, Введення в храм Пресв. Богородиці — Сторновей.
6 Неділя — Вровстон
13. Неділя — Вимер
19. Субота — Миколая Чудотворця — Свидове
20 Неділя — Канора

Адреса: Почт. скринка 98. Канора, Саск.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.

Листопад.

29. Нед. 26 по Зісл. св. Духа. Гол. І. Утр. Еван. Луки XXIV 1—12. Літ. Ап. Еф. V: 9—19. Єв. Луки XII 16—21.

Грудень.

4. Пятниця, Введення в Храм Пр. Богородиці: Утр. Еван. Луки I: 39—40 і 56. Літ. Ап. Євр. IX: 1—7; Єв. Луки X: 38—42 і XI: 27—28.

6. Неділя 27 по Зісл. св. Духа. Голос 2. Утр. Еван. Лук. XXIV: 12—35. Літ. Ап. Еф. VI 10—17. Єв. Луки XIII 10—17.

13. Неділя 28 по Зісл. св. Духа: Голос 3. Утр. Еван. Лук. XXIV: 36—53. Літ. Ап. Колоссян II: 12—18. Єв. Лук. XIV 16—24.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

Збірка о. Грицини в церкві в Едмонтон, підчас мировання в день св. Дмитра $3.10.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ

„ЧУЖА РУКА

або

ХТО РОЗЄДНУЄ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД?"

Книжку написав прот. В. КУДРИК, і її повинен прочитати кождий українець і українка.

Вона має 208 сторін і коштує лише 35 цт. з пересилкою. Замовлення і гроші слати на адресу:

THE HERALD,

Box 3684, Winnipeg, Man.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3684
WINNIPEG, MAN.

РІК XIII. WINNIPEG, MAN., DEC. 1st, 1936 ВІННІПЕҐ, МАН., 1-го ГРУДНЯ, 1936. ЧИСЛО (259) 23

ПОЛЬЩА ПРОГАНЯЄ СВЯЩЕНИКІВ ЛИТОВЦІВ ПОЗА ГРАНИЦІ.

Польща прогнала з Виленщини (під польською окупацією) до Литви, литовського католицького священика, о. Никодима Раштусі, за те тільки, що він вчив своїх парохіян литовської мови.

Його прогнали без суду, без доказання вини, без засуду, до литовської границі, дарма, що о. Никодим Раштусіс старший віком чоловік і хорий.

Це вже четвертого литовського священика прогнала Польща поза кордони.

РОСТУТЬ КОСТЕЛИ НА ВОЛИНІ.

В урочиську „Карловщизна" коло Рівного, що є найбільшою в Польщі концентрацією військових осадників, відбулося посвячення римо-католицького костела.

ЗАСУДИЛИ СВЯЩЕНИКА ЗА ЦИВІЛЬНИЙ ШЛЮБ.

Селянин Фатула з Росохача (пов. Коломия), виїхав до Франції на роботу і там взяв цивільний шлюб з краянкою Ксенею Петровською. По повороті до дому Фатулі подобалася якась вдовичка і тоді він покинув жінку. Одного дня він радився місцевого пароха Савіцкого, чи французький шлюб не буде перешкаджати, коли він схоче оженитися з вдовою. Парох, уважаючи, що цивільний шлюб взагалі є не важний, не ставив йому ніяких перешкод і дав шлюб з вдовою. За те станув недавно перед судом, який засудив його на 1 рік тюрми; з того пів року подаровано з амнестії, а решту відложено.

ОБІКРАЛИ ЦЕРКВУ.

До церкви в Калуші дістався в білий день крізь ократовані двері злодій і розбивши кивот, забрав срібну позолочену чашу, а св. Дари, які в ній находилися, розсипав по підлозі. Менше вартісних річей злодій не рушив.

СИН ҐАНДІЯ ВЕРТАЄТЬСЯ ДО БУДДИЗМУ.

Недавно син Ґандія приняв магометанську віру. Між батьком і сином прийшло з цього приводу до непорозуміння. Молодий Ґанді не довго був магометанином, бо тепер знову вертається до буддизму. Поворот до рідної віри відбудеться святочно в Бомбаю.

КОРОЛЬ ЮРІЙ VI.

Король Едвард VIII, що став королем Британської Імперії по смерти його батька, Юрія V, з початком цього року, уступив з престола 10-го грудня ц. р., а на його місце став королем його молодший брат, князь Йорку, що прибрав собі імя Юрія VI.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В ПАРИЖІ.

В Українській Православній Церкві в Парижі 15 листопада ц. р. після Служби Божої відправлено було п.-о. прот. І. Бринзаном панахиду за спокій душі визначної грузинки. Панахиду цю влаштували грузини і присутною на ній була майже вся грузинська кольонія в Парижі, що заповнила по береги Українську Церкву.

З приємністю відмічаємо, що Українська Православна Церква в Парижі стає елементом сполуки між Україною і іншими народами, що разом з нами боряться за національне визволення з-під московської неволі.

Підчас цієї панахиди прекрасно співав український хор, а українська служба п.-о. прот. І. Бринзана була особливо урочистою.

„ВІСТНИК" є хлібом душі кожного православного українця. Кожний православний українець нехай читає його!

УРЯДОВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ.

Аби управильнити відношення священиків до священиків, а також священиків до громад та поодиноких вірних і навпаки, та тим способом оминути конечність вирішування ріжних спорів та непорозумінь вже по доконанім факті, Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді на своїм засіданню дня 1 грудня, 1936, вважала за відповідне вложити та проголосити понищий правильник, що має регулювати це відношення.

ПРАВИЛЬНИК ДЛЯ СВЯЩЕНИКІВ, ВІРНИХ ТА ГРОМАД.

УВАГА. Для цілей цього правильника слово „парафія" означує одну чи більше громад, або один округ, який обслугує один священик, „парох" — священик, що обслугує дану громаду, чи округ, а „парафіяни" — православних українців, що живуть в межах громади, чи округа, який обслугує один священик, без уваги на те, чи вони формально записані, як члени громади.

I.

1. Священик отримує назначення на парафію від Консисторії і тільки за попереднім порозумінням і за згодою Консисторії може парафію, або громаду перестати обслугувати.

2. Священики без відома, згоди й порозуміння з Консисторією не можуть на власну руку обмінюватися парафіями, чи поодинокими громадами.

3. Священик являється не тільки парохом підчиненої його опіці парафії, але також місіонаром: його обовязком є приєднувати нових членів до існуючих вже громад, як рівнож по змозі сил та в міру обставин, організувати нові громади й уділяти їм духовної обслуги. Про кожну новозорганізовану громаду священик негайно повідомляє Консисторію, зазначуючи, де й коли громада зорганізувалася, кілько на разі членів вписалося, з кого складається уряд громади, кілько Богослужень на рік громада бажає, — та подає інші інформації, які по його думці Консисторія повинна про новозорганізовану громаду мати.

4. Священик не може втручуватися в домашні справи чужої парафії без дозволу й проти волі її пароха.

5. Священик не може правити Богослуження та виконувати інші душпастирські функції в чужій парафії без відома й згоди її пароха. У випадку негайної конечности, — приміром уділення хорому св. Тайни Сповіди та Евхаристії, або уділення хорій дитині св. Тайни Хрещення, — особливо, коли парох є відсутний з парафії, або коли його приїзд є получений з великими труднощами та стратою часу — позволяється одному священикові ділати в парафії іншого священика, але про це він мусить негайно повідомити пароха, зазначуючи, яку обслугу та серед яких обставин він уділив його парафіянам.

6. Священик, що обслугує більше число громад та часто буває відсутний з дому, повинен порозумітися з найближчим своїм сусідом - священиком, щоби

(Продовження на стороні 2-ій.)

УРЯДОВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ.

(Продовження зо сторони 1-ої)

той в разі потреби обслужив його вірних. Рівнож повинен повідомити своїх вірних, до котрого священика вони мають в наглих випадках вдаватися, коли його самого, як пароха, не годні на час дістати. Священик, що силою такого порозуміння заступає другого священика, повинен повідомити його про кожну обслугу, яку його парафіянам уділив.

II.

7. Члени церковної громади мають вдаватися за духовною обслугою тільки до свого пароха і то в першу чергу через ту громаду, якої вони є членами. Однак вірним лишається свобода приступати до св. Сповіди та приймати св. Тайну Євхаристії не лише в своїй громаді, але також в других громадах та в других священиків.

8. Коли член вдається за духовною обслугою до сусідної громади, якої парохом є той самий священик, що і його громади, парох повинен прослідити, з якої причини такий член вдається за духовною обслугою поза межами своєї громади, і коли знайде, що член пробує в цей спосіб уникнути членських обовязків, має від нього вимагати, щоби перше виконав членські обовязки в своїй громаді.

9. Коли член просить, щоби священик обслужив його, — приміром уділив св. Тайну Хрещення або Вінчання, — в хаті, аби оминути в цей спосіб виконання свого членського обовязку в громаді, — священик може уділити обслугу такому членові лише тоді, коли він виповнить наложені на нього громадою обовязки. Вразі, коли б член не міг цього виконати, приміром ізза вбожества, парох повинен вплинути на громаду, щоби його від тих обовязків звільнила, й тоді такому членові належиться така сама обслуга, як іншим, повноправним членам.

10. Коли член, щоби уникнути членських обовязків в своїй громаді, вдається за обслугою не до свого пароха, а до якого іншого українського православного священика, такий священик, не може його обслужити, а противно має напімнути його вдатися за обслугою до своєї громади та до свого пароха.

11. Православні українці, які з ріжних причин не є формально членами українських православних громад, але мимо того вважають себе вірними Української Греко-Православної Церкви в Канаді, повинні вдаватися за духовною обслугою до тої громади, в межах якої перебувають. Коли -ж цього не роблять, то священики, до яких вони вдаються, мають справляти їх до громади, в межах якої вони перебувають, та до того священика, що ту громаду обслугує.

12. Коли член з будь якої причини бажає дістати духовну обслугу не від свого пароха, а від якого другого українського православного священика, — то вдається з цим перше до свого пароха, а парох або сам повідомляє про це другого священика, або дає членові росписку, з якою той вдається до другого священика. (Це не відноситься до св. Тайни Сповіди та Евхаристії, ані до наглих випадків, про що говориться повище, в уступі 5.)

13. Тайну Вінчання для вірних з двох парафій уділює той священик, на котрого молоді погодяться, але тим священиком має бути парох молодого, або молодої, а не якій третій священик.

III.

14. В містах Едмонтоні й Вінніпегу, де крім міських парохів мешкають теж священики, що обслугують підедмонтонський та підвінніпегський округи, членів міської парафії, як рівнож всіх тих, що хоч не є формальними членами парафії, але живуть в місті та вважають себе вірними Української Греко-Православної Церкви в Канаді, — обслугує міський парох. Вразі, коли б член міської громади, чи будь хто замешкалий в місті, бажав, щоби його обслужив інший священик, що живе в місті, а не парох, — він має дістати на це дозвіл і згоду від пароха.

а) Люди зпоза міста, так члени позаміських громад, як і ті, що хоч формальними членами громади не є, але вважають себе за вірних Української Греко-Православної Церкви в Канаді, коли вдаються з требами до міста, повинні вдаватися до свого священика, а не до міського пароха. Вразі, коли люди з кольонії прийдуть з требами до міста, до свого пароха, й не застануть його в місті, їх може обслужити міський парох, повідомляючи потім про це дотичного священика.

б) Священики, що обслугують кольонії, але живуть в місті, повинні порозумітися з міськими парохами та церковними урядами в справі вживання їх церков для обслуги своїх парафіян та прихожан зпоза міста.

IV.

15. Пароха назначує на парохію Консисторія за порозумінням з парафією, отже й зміна пароха може наступити тільки за попереднім порозумінням та згодою Консисторії. Це значить, що як священик не може сам, на власну руку, парафії залишити, так і парафія не може сама, на власну руку, виповісти священикові обслугу. На випадок непорозуміння між громадою і парохом, в наслідок якого чи то громада, чи парох, бажає зміни, — сторона, що такої зміни бажає, повідомляє про це Консисторію та подає при тім докладні причини, через які хоче зміни. В часі розслідження справи Консисторією та до часу переведення зміни або усунення непорозуміння та замирення обох сторін, даний священик уважається дійсним парохом громади і є обовязаний її обслугувати, а громада є обовязана його обслугу приймати.

16. Священики можуть посвячувати нові цвинтарі тільки з дозволу епископа, яке отримують через Консисторію. В виду того священик, до якого громада звернеться з просьбою посвятити її цвинтар, мусить повідомити про це перше Консисторію, зазначуючи, де такий цвинтар знаходиться, до якої громади належить, коли був набутий і т. п. і не посвячує його, аж поки не одержить для того виразного дозволу від Консисторії.

17. При кожній церковній громаді мусять бути приписані Консисторією та нею видані метрикальні книги хрещень, вінчань та похоронів. Обовязком пароха є точно записувати всі хрещення, вінчання та похорони у метрикальних книгах та що найменше кожних три місяці відсилати до Консисторії відписи всіх метрикальних рекордів за той час. Для незорганізованих округів та місцевостей священик повинен мати свої власні метрикальні книги й записувати в них всі хрещення, вінчання та похорони, що в таких незорганізованих округах він довершить, при чім відписи таких метрикальних рекордів відсилає до Консисторії також що найменше кожних три місяці. Парох видає метрики кожного хрещення й вінчання, стверджуючи їх Консисторією приписаними та від неї набути стемплями, а вірні, що відбирають метрики, покривають кошти, злучені з виданням метрик.

Дано в Вінніпегу, Ман., дня 10-го грудня, 1936.

КОНСИСТОРІЯ
УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ
ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

Д-р Є. Сакович.

ІСТОРІЯ ПРИЄДНАННЯ КИЇВСЬКОЇ МИТРОПОЛІЇ ДО МОСКОВСЬКОГО ПАТРІЯРХАТУ.

(Передрук з двотижневика „Церква і Нарід“.)

„На початку XV століття Київська митрополія була фактично поділена на дві частини, з двома окремими митрополитами. До цього часу від прийняття християнства князем Володимиром до самого кінця XIII століття, київські митрополити перебували в Києві, але на початку XIV століття перенесли свою резиденцію до Володимира на Клязьмі, а потім до Москви, хоч і далі прозивались митрополитами „київськими і усієї Русі“. Мешкаючи в Московщині, „київські“ митрополити не дуже дбали про українську частину митрополії. Вони старалися лише мати матеріяльні вигоди з тої залежности, в якій було відносно них українське духовенство: збірали грошеві податки, забірали з Києва до Москви церковні речі і дуже рідко відвідували свою українську паству. Крім того, вони приймали живу участь в зовнішній політиці московських князів, помагали їм в боротьбі з удільними князями й татарами і таким способом причинялися до розвитку та зміцнення великого князівства московського.

То не мало подобатись Литві, котра в XIV століттї досягла вершини своєї могутности, підбивши українські землі і поширивши свої володіння на півдні аж до Чорного моря. Особливо не подобалася великим князям литовським залежність підвладних їм українських земель в церковному відношенні від митрополитів, які жили в Москві та щиро працювали над поширенням московської держави, а тому Вітовт, найліпший політик з усіх великих князів литовських, постарався розірвати цю залежність. Зібравши українських епископів, він зажадав, щоб вони відмовилися від послушности митрополитові Фотію, а вибрали собі окремого митрополита. По волі Вітовта, на соборі в Новогрудку епископи вибрали митрополитом Григорія Цамблака, котрий так само носив титул митрополита київського.

Але цей поділ митрополії не був ще остаточним. Вітовт після смерти Григорія помирився з митрополитом Фотієм, і цей останній, як і його наступник митрополит Іона, ще деякий час управляли епархіями, підвладними Литві. Другий поділ митрополії стався допероа в 1458 році. З Константинополя приїхав до Києва висвячений патріярхом окремий митрополит Григорій і, не зважаючи на протести митрополита Іони, був там принятий і признаний місцевою ієрархою. Скоро після цього Іона перестав називатися митрополитом київським, а київська митрополія почала своє окреме незалежне від Москви церковне життя, підлягаючи безпосередньо константинопольському патріярху.

Положення ієрархії і духовенства в київській митрополії значно відріжнялося від положення в митрополії московській. Влада київського митрополита була дуже слабкою і непомітною: він не мав права призначати епископів, а тільки висвячував тих, кого вибрало духовенство з народом та затвердив король. Митрополит навіть не мав права відмовитися висвятити вибраного народом і затвердженого королем кандидата. Не маючи можливости впливати на вибір епископа, митрополит і після висвячення кандидата не міг вимагати від нього покірливости, не міг стежити за поведінкою епископа, або покарати його. Епископ більше залежав від тих, хто його вибірав, ніж від митрополита. В московській митрополії, навпаки, епископи у всьому повинні були підлягати митрополитові, бо і вибір і висвячення і духовний суд над ним належали особисто до митрополита. Отже українські та білоруські епископи були більш вільними і незалежними, ніж московські. Разом з цим вони не тільки не відчували жадного гніту або переслідування у вірі від світської влади, але навпаки — одержували багато прав і привілеїв від великих князів литовських. Князі московські, навпаки, часто втручалися в духовні справи і навіть робили вказівки митрополитам в чисто церковних справах. Так, наприклад, великий князь Іван Василевич вимагав від митрополита Геронтія робити обхід навколо церкв по сонцю („посолонь“). Значить, і в цьому відношенні українські та білоруські епископ знаходились в ліпшому положенні, ніж московські. Тому-то ми не зустрічаємо з боку литовських православних епископів жадної охоти вступати у взаємовідносини з московською митрополією. А коли самі обставини вимагали від литовських епископів висловитись за чи проти Москви, вони завжди висловлювались проти. В такому положенні найчастіше знаходились епископи смоленські, бо Смоленськ становив границю між Москвою і Литвою і зза нього часто точилася між ними боротьба. І ото ми бачимо, що підчас цієї боротьби смоленські епископи завжди ділають на користь литовського князя, а не московського.

Стефан Баторій (польський король) впровадив ще один звичай відносно обсадження епископських катедр: він почав роздавати катедри в нагороду особам шляхецького стану, які прислужились державі на війні, не розбираючись у тому, чи були вони підготовлені до виконування обовязків епископа. Наслідком цього було те, що такі епископи-шляхтичі і по принятті духовного сану заховували свої шляхецькі звички: вище усього цінили почести, маєтки, абсолютну незалежність; на справи релігії мало звертали уваги, а з свого високого становища старались витягти як найбільш прибутків і вигід. При такому стані неможливим було яке-небудь зближення українсько-білоруського православного духовенства в Польщі з духовенством московським, а особливо від того часу, коли митрополит московський був вознесений в сан патріярха і забрав у свої руки абсолютну владу над усією московською церковю та її епископами і митрополитами (1589 р.).

Коли була проголошена Берестейська унія, на чолі оборонців православія стала шляхта (князь К. Острожський) і братства, що складалися з горожан. Вони теж шукали собі підтримки та оперття у патріярха константинопольського, а не московського. І тут нема нічого дивного. В Польщі пани-магнати мали абсолютну свободу, незалежність від короля, вплив на державні справи, а на сеймах робили усе, що хотіли, тоді як на Москві, особливо за часів Івана Грозного, бояри мусіли терпіти страшний гніт великого князя московського. Брацтва так само не могли співчувати московським порядкам. Польські міста жили на підставі магдебурзького права, мали самоуправління, урядовці вибиралися з горожан і несли повну відповідальність перед цілою міською громадою. А на Москві містами управляли воєводи, яких уряд присилав туди „для покормленія“. Отримавши місто, воєвода дбав тільки про те, щоб збагатитися, видушував усякі законні і незаконні доходи, притісняв населення, і ніде було шукати суду на його самоуправство. Тому то ні шляхта, ні братчики горожани не хотіли мати нічого спільного з московським рядом і патріярхом.

В 1620 р. приїхав до Києва єрусалимський патріярх Феофан і відновив православну ієрархію, поставивши Іова Борецького київським митрополитом і шість епископів в ріжні єрархії. Нові ієрархи були вибрані народом і гаряче віддані православію. До унії православні митрополити в Польщі, хоч носили назву „київських“, мешкали у Львові, або в Новогрудку, або в Бересті. Іов Борецький заснував свою резиденцію в Києві, де православні складали більшість населення і куди унія ще мало проникла. Від цього часу зачинає помічатися нахил з боку деяких митрополитів навязати приязні зносини з Москвою. В 1625 році Іов Борецький вирядив до Москви Ісаакія Борисковича, епископа луцького, який повинен був просити московського уряду про опіку над українським духовенством та православною вірою. В 1632 році наступник Борецького митрополит Ісаія Копінський так писав до патріярха Філарета: „К вашему преосвященству, благочестивой, православной восточной державі приклонити главу умислихом, надежду несомнінно іміюще, яко ваша святительская и пастирская милость нас нищих не отринет и не возгнушается.“

Слідуючий митрополит Петро Могила (1633—1646), шляхтич з походження, людина західньої культури, високого розуму та непересічних організаторських здібностей, не відріжнявся прихильністю до Москви і не шукав в ній оперття. Отже до половини XVII століття нішо не передвіщало можливости приєднання київської митрополії до московського патріярхату, тим більше, що і московська держава була тоді занадто слаба і не виявляла в цій справі особливої активности та ініціятиви.

Повстання Хмельницького і прилучення до Москви лівобережної України, а потім і Києва, змінило ситуацію настільки, що справа підпорядкування київських митрополитів московським патріярхам стала лише питанням часу. Деякі епископи відразу підпорядкувались Москві і признали над собою владу її патріярха: такими були пастирі — могильовський (з 1654 р.), смоленський (з 1656 р.) і чернигівський Лазар Баранович (з 1657 р.).

Інакше поставилися до справи київські митрополити. Наступник Петра Могили Сильвестер Коссов, шляхтич з походження і людина тих самих поглядів і стремлінь, що й його попередник, не хотів покоритися московському урядові. Правда, коли приїхали до Києва московські посли для приняття України, митрополит Сильвестер зустрів їх за містом і навіть виголосив привітальну промову, але, як каже очевидець православний священик, „отец митрополит од жалю обумирав, а все бившее с ним духовенство за слезами світа на виділо“.

На запитання послів, чому він разом з Хмельницьким не писав просьби про підданство, митрополит відповідав, що він нічого не знав про пляни гетьмана, а особисто завжди молиться Богу за здоровля „государя“, і дійсно — завів послів до Софійського собору і при них відправив молебень за „великого государя“ і його родину. Але коли посли стали вимагати, щоби слуги митрополита і печерського архимандрита Іннокентія Гевеля присягнули на вірність московському урядові разом з іншими мешканцями міста, митрополит і архимандрит довго відмовлялися, покликуючись, і мабуть не щиро, на страх, що коли українська шляхта присягне царю, то православне духовенство в межах Польщі і Литви може бути піддане карам, а навіть смерти. Ще більший спротив виявив митрополит Сильвестер, коли московські воєводи в Києві задумали будувати кріпости на землях київських манастирів. Митрополит заявив, що ці землі його і його пастви, що він їх не відступить і „город“ або „остров“ ставити на них не дозволить, а коли вони пачнуть будувати, то він буде з ними битится; хоч гетьман з усім своїм військом і піддався государю, але він, митрополит, зі своїм собором не посилав „бити чолом“ государю, і живе з духовними людьми сам по собі, ні під чиєю владою. Митрополит навіть грозив боярам: „Не ждіть начала, а ждіть кінця; забочите самі, що скоро над вами кінець буде“.

Наступник Коссова Діонісій Балабан подавав поміч противнику Москви Виговському, разом з ним заключав з Польщею Гадяцький договір (1658) і присягав, що статті його будуть вірно виконані. Коли Виговський утік з України до Польщі, Балабан так само залишив Київ і подався за ним. Звідти Балабан тільки часами навідувався до своєї резиденції. Після Балабана був вибраний і затверджений королем на західній стороні Дніпра Іосиф Нелюбович-Тукальський, а коли його посаджено було до вязниці в Маріенбурзі, був возведений на митрополита перемиський епископ Антоній Винницький. Це останній також не мешкав у Києві, а в польських володіннях, з Москвою не зносився і ні в чому не хотів помагати московському урядові навіть за великі подарунки.

Але був ще один вихід для владик, незадоволених Москвою: можна було шукати опіки та оперття у південного сусіда України — Туреччини. Так поступив Тукальський. Коли він, по просьбі Дорошенка, був звільнений з вязниці, то почав переконувати цього гетьмана піддатися Туреччині, на яку дуже надіявся. До Москви ж він ставився цілком неприхильно. Воєводі Шереметєву прямо заявляв, що не співчуває московському урядові, не довіряє йому і не піде на зустріч його бажанням. Наступні події одначе дуже скоро показали, що турки є найлютішими ворогами України і християнства. Зявившись на Україні, вони поробили там жахливі спустошення і поругання святинь в Камінці, Чигирині, Умані, Барі, Язловці, Жванці і т. д. Тукальський зрозумів, що сильно помилився в своїх надіях на Туреччину. Жорстокість турків і їх союзників татар викликали серед українців загальну ненависть до таких „опікунів“, піднімались збройні народні повстання, щоб їх вигнати. Такі обставини змусили Тукальського звернутися до Москви і перед самою смертю просити Дорошенка, щоб власне там він шукав оборони для української пастви.

(Дальше буде.)

ЦЕРКОВНІ РІЧИ
продаємо по гуртовій ціні:
Пишіть по катальог
WILLIAM GROSS & CO.
322 Main St., Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Видає Українська Православна Видавнича Спілка.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю — $1.50 на рік.

THE HERALD
Published semimonthly by the
Ukrainian Orthodox Publishing Company
Subscription per annum:
In Canada — $1.00. — Foreign — $150.

Адресуйте: — Address.
The HERALD, Box 3684, WINNIPEG, MAN.

УКРАЇНСЬКО-КАТОЛИЦЬКІ СПРАВИ.

КАТОЛИЦЬКИЙ КСЬОНДЗ БИВ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОГО СВЯЩЕНИКА.

В „Ділі" з кінця жовтня ц. р. є опис події, де польський ксьондз бив українського священика. Між іншим читаємо там:

„Дня 28-го жовтня ц. р. влетів ксьондз Міхал Щенх до 1-ої кляси 7-ми клясової школи в Рожнітові, де науку греко-католицької релігії вів о. декан Василь Костюк, і став насильно тягнути на науку римо-католицької релігії першу з краю дитину, і в церкві хрещену й українських родичів, Дмитришина Федя. Не помагав ні плач дитини, ні вставлювання о. Костюка, бо ксьондз Щенх так шарпав дитину, що порвав на ній рукави. А коли о. декан Костюк, похитуючи головою в дверях, заявив кс. Щенхові, що це не подушпастирськи, то ксьондз Щенх кинувся на о. Костюка з кулаками та почав бити його в груди.

„Свідком тої сцени, крім цілої кляси дітей, була учителька п. Погорілес".

Дальше „Діло" пригадує, що за Щенхом є більше подібної роботи, як: він цілі літа втручується в справи гр.-кат. парохії і тим викликає різні непорозуміння; понижує гр.-кат. обряд з проповідниці.

Переповівши випадок з Щенхом, „Діло" каже:

„Запитуємо світську й духовну владу, і гр. кат. і римо-кат. обряду, чи схотять поцікавитись Щенхом, щоб покласти край його буті... Останній напад кс. Щенха до живої душі порушив усе українське громадянство".

Подібні справи на українських землях під Польщею належать до щоденних. Коли б прийшов нині до Галичини Апостол і примінив правило: „Віра без діл мертва... Покажи мені з твоїх діл віру твою, а я покажу тобі віру мою з діл моїх" — то він проголосив би, що в першу чергу Поляки не мають ніякої віри. І не тілько, що не мають віри, але ще надуживають чужої віри до роблення злочинів.

Та для Поляків це їхня справа. Але не те для Українців. Польща може радіти, що її ксьондз бє українського священика. Поляки можуть заохочувати кожного свого ксьондза, щоби давав Українцям стусани в груди.

Інакше та сама справа виглядає з української сторони, себто битих.

Перше всього — чужі, запанувавши насильно над українцями, на споконвічній українській землі бють представників Українського Народу.

Друге — бє той, що носить в руках Хрест, що читає людям Євангеліє і каже вважати себе за представника одинокої спасительної Церкви.

Трете — польські духовні власти назверх ставляться до подібних вчинків своїх ксьондзів байдуже, з чого є лише один висновок — що все те робиться за їх відомом і вказівками.

Четверте — мовчить про таку роботу польського духовенства і папа в Римі. Мовчить той папа, що вважає себе заступником Христа на землі. Мовчить нині, як мовчав завсігди в таких випадках, де Поляки кривдили Українців. Ані просьби зо сторони Українців, ані описи польських насильств не зворушували його совісти, ні його серця.

Не скажуть нічого також і греко та римо-католицькі церковні власти. Греко-католицькі не скажуть тому, що вони є на службі Поляків і Риму, отже мусять готовому дивитися. А римо-католицькі не скажуть нічого, бо... це ж вони самі бють Українців. Вони можуть Щенхови сказати: Бий ще! Бий сильніше!

Пяте... Здоровий розсудок каже посунути запит „Діла" трошки дальше і поставити його в такій формі:

„Запитуємо канадійських греко-католиків, чи схотять поцікавитися Щенхом і другими подібними подіями, щоб покласти край католицькій буті?"

Адже ж коли Щенх бє українського священика в груди, то тимсамим він бє в груди кожного Українця — греко-католика, чи православного. Він бє в груди цілий Український Нарід.

А кулак, яким Українців Щенх бє, є разом і польським і католицьким! Побіч поляків це — католицизм бє кулаками українські груди! Рим бє! Папа бє!

Але польсько-католицький кулак починає удари від греко-католицьких грудей і тому греко-католики перші повинні до католицьких насильств відповідно поставитися. На них лежить перший обовязок.

І розум, і власна честь, і християнський обовязок диктує, що греко-католики повинні звернутися до папи... не з поклонами, не з рабськими вірнопідданчими телеграмами, але з рішучим запитом і домагання такого змісту:

— Чи знаєш ти, що Поляки цілі століття і аж до нині з Українським Народом виробляють? А ти ж благословиш і вихвалюєш їх, як добрих християн! Чому не виступаєш проти наших кривд, які терпимо від Поляків-католиків, коли звеш себе Христовим заступником? Христос проти кривдителів виступав! Апостоли виступали! Святі люди виступали, а ти?! Чому не відлучиш їх від єдности з твоєю Церквою? На все те хочемо відповіди — точно, ясної і скорої!..

Лише таке становище може показати, що греко-католики думаючі люди, що в них є почуття власної гідности, що вони дійсні Українці і дійсні християни

Як довго греко-католики (нарід, не начальство!) не спроможеться на рішучий виступ в обороні своїх братів, так довго буде цілому світові видно, що вони в такім стані, що їх можна безневинно і безкарно бити — в груди, по голові, по плечах і куди хочете.

А хто сам себе не обороняє, того ані чужі люди, ані Бог боронити не буде!

П. В.

СПОСОБИ РАХОВАННЯ ЧАСУ — КАЛЕНДАР.

Важніщі дати біблійних і других подій.

II.

Час життя пророків.

Пророки, це були великі, праведні мужі, що стояли на сторожі морального, а тимсамим і політичного життя жидівського народу. Ставлячи перед Народом Закон Божий, вони вказували, на які бездорожжа Народ сходить; вони показували гріхи, ставили перед Народом шлях життя, який веде в країну праведности, сили і добробуту.

Пророки були більшими провідниками Народу, ніж звичайні політики, полководці і царі. Бо проповіди пророків лишилися на всі часи великою наукою не тілько для жидів, але для кожного Народу, що схоче пророчу науку до свого життя прикласти.

Час життя пророків приблизно такий:

9-ий вік до Христа — Йона.
879 Д. Х. — Ілія.
8-ий вік Д. Х. — Йоіль.
785 Д. Х. — Осія.
[illegible] Д. Х. — Амос.
740 Д. Х. — Ісаія.
730 Д. Х. — Михей.
660 До Х. — Наум і Софонія.
627 Д. Х. — Єремія.
625 Д. Х. — Аввакум.
605 Д. Х. — Даниїл.
592 Д. Х. — Єзекиїл.
586 Д. Х. — Авдій.
520 Д. Х. — Захарія й Аггей.
450 Д. Х. — Малахія.

Послідним пророком уважає Церква Івана Хрестителя (Предтечу), який стоячи на Старім Завіті приготовляє дорогу до Нового.

Як поступав зріст християнства.

По вознесенню Христа Спасителя число християн зачало скоро побільшуватися. При кінци 1-го століття християн було вже коло 500,000, отже пів мільйона. Подана табличка покаже яким ходом християнство росло. Зазначені століття треба брати загально, або найкраще кінець століття. Отже число християн в ріжних століттях так обчисляють:

В 2	століттю	було	2,000,000
" 3	"	"	5,000,000
" 4	"	"	10,000,000
" 5	"	"	15,000,000
" 6	"	"	20,000,000
" 7	"	"	24,000,000
" 8	"	"	30,000,000
" 9	"	"	40,000,000
" 10	"	"	50,000,000
" 11	"	"	70,000,000
" 12	"	"	75,000,000
" 13	"	"	80,000,000
" 14	"	"	85,000,000
" 15	"	"	100,000,000
" 16	"	"	115,000,000
" 17	"	"	155,000,000
" 18	"	"	200,000,000
" 19	"	"	350,000,000
" 20	"	"	684,000,000

Як творився календарний лад.

Трудноці були давним людям не тілько в тім, від якої події рахувати час, але також в тім, як рахувати роки. Можна було означувати рік числом появи місяця (місячні роки), або числом появи сонця (соняшний рік). Але сонце з місяцем не йдуть впарі, отже треба було ще деяких побічних спостережень й обрахунків. Треба було ще оглядатися на хід звізд. На пори року. Дальше ще — від якої пори в році починати раховання нового року.

Коли розглядати історію повстання календаря, то побачимо, що ріжні давні народи ділили роки то на 12, то на 13 місяців, то творили переступні роки, щоби вдержати початок Нового Року на одній місци.

Нинішні обчислення показують, що точна довжина року на рівнику виносить 365 днів, 5 годин, 48 мінут, 46 секунт і 8 сотних (.08) секунди. А давно люди не мали потрібних інструментів до обчислення, не мали досвіду, не мали нинішних способів. А все ж, можна сказати — не зле давали собі раду.

З старинних народів Перси мали найточнійший календар. Рік мав в них 365

(Продовження на стороні 5-ій.)

СПОСОБИ РАХОВАННЯ ЧАСУ — КАЛЕНДАР.

(Продовження зо сторони 4-ої.)

днів і 6 годин. Рік ділили на 12 рівних місяців по 30 днів, а на кінци 12-го місяця додавали ще 5 днів. А що при такім рахованню занедбували на протязі 4-ох літ один день (по 6 мінут), або 30 днів на 120 літ, тому через кождих 120 літ додавали вони ще оден місяць з 30-ох днів. Так 120-ий рік мав 13 місяців по 30 днів, а на кінци року ще додаткових 5 днів.. Такими обрахунками вони держали спосіб раховання на місци — себто так, щоби початок року не віддалявся в ході часу ані наперед, ані назад.

На такий лад числили китайці, жиди, магометане, греки.

Творцем нинішнього жидівського календаря був рабін Самуїл, що жив коло 338 р. по Христі, в арабськім місті Сора. Пізнійше виправили цей календар рабін Ада і Гілель. Він занадто скомплікований (штучний).

Найкращим випадком для календарного числення був би час Сотворення Світа, як про нього говорить Біблія, однак це неможливе тому, що з біблійних обрахунків день сотворення можна виводити на 8 ладів — що ріжняться не днями і літами, але тисячами літ. Так прим. жиди числять від сотворення до Христа 4000 літ, а греки 5509 літ.

Лад числення від Сотворення був в християн греків ще донедавна. Був він в уживанню на Україні, та в Московщині, що разом з християнством приняли і спосіб календарного числення.

Римський цісар, Юлій Цезар, перевів реформу давного римського календаря і цей новий календар названо „юліянським". Це що до числа місяців в році, днів в місяци ітп. Але вживаючи „юліянського" календаря в Римі числили літа від літа по урядованню консулів, а пізніше заснования Риму. Знов нарід рахував по роках правління царів. Від 802 року по Христі почали були числити по роках правління римських папів.

Юліянський календар справлено заходом папи Григорія 13-го, і почато заводити в життя 1582 року і його названо Григоріянським.

Наведених кілька примірів показує, що справа числення часу не йшла людям так легко, як би здавалося. Треба було дослідників, що на протязі тисяч літ обчисляли і виробляли способи такого числення, щоби було можливо точне і вигідне.

Історія каже, що кожна календарна реформа викликала замішання і невдоволення. І цілком не тому, що, як говорять: люди були упереджені, на наукових точностях не розумілися, до старого привикли ітп. Ні! Це було тому, що реформа наносила шкоду щоденному практичному життю. Календар має бути для справ людського життя, а не життя для календаря, а реформаторам ходило нераз більше про календар, ніж про справи життя.

Відповідно до існуючого календаря буває зложена культурна будова життя народу — рахуба часу, хід подій, що мають повторятися — всякі свята, спомини, приняті і відомі назви часу ітп. Існуючий календар має також за собою історію, має вартість культурну для народа.

Коли ж вводиться новий календар, то з того тішаться вчені в наукових закамарках, але в життю народу нищиться давний лад, приходить замішання на довший час, приходить невдоволення. А буває і таке, що зміна календаря може принести велику шкоду народови. Українська історія показує, як прим. Поляки завсігди силувалися змінити календар Української Церкви з тою ціллю, щоби наблизити українців до костела, отже щоби скорше їх польщити.

І тому, коли нарід противиться календарним змінам, він або вповні, або в найбільшій мірі має за собою слушність. Тому розумні народи задержують свої стародавні Календари в своїм тісно-народнім життю навіть тоді, коли в широкім щоденнім життю вживають загально вживаного іншого календара. „Мати свій власний календар", це для розумного народу те саме, що мати свою власну мову, свою власну Церкву, свою власну землю, школу, політику, фільозофію, штуку...

Коли ж в своїм власнім календарі є неточности, то їх можна легким коштом справляти так, щоби — і точности додержуватись і свій власний календар задержати.

К. П

НА ТЕМИ ДНЯ.

З ПРИВОДУ ОДНОЇ СТАТТІ.

„Українські Вісти", одинокий католицький тижневик у Канаді, помістили редакційну статтю під заголовком „Ллється українська кров". Цікава вона тим, що католики хочуть використати акцію большевиків з приводу так званого „народнього фронту" для своїх католицьких цілей. Стаття дуже невміла й нерозумна.

Знаємо, що большевики придумали „народній фронт" для знищення народів і проведення такими підлими способом своїх цілей в життя тих держав, чи народів, серед яких такі фронти вони намагаються створити. Український нарід дуже багато потерпів тому, що большевизм опанував наші землі і народ. Та є ще українці поза Радянським Союзом, є вони в Польщі, Румунії й Чехословаччині, є і в інших европейських країнах, є вони й на американському континенті, отже і в Канаді. Всюди мають большевики своїх агентів і всюди серед нашого народу вони проявляють меншу, чи більшу діяльність. В останніх часах вони пробують такий „народній" фронт сформувати тут у Канаді. Але їм не везе. Ба, що більше, українці патріоти формують дійсно народній фронт без зрадників большевиків, але проти большевиків. І це похвальне.

Так було недавно в Едмонтоні протибольшевицьке віче, улаштоване спільно трьома угрупованнями, а це самостійниками, націоналістами й католиками. Віче пройшло успішно та як найкраще! Кожний це признати мусить, хто лиш там був. На тому вічу були українські патріоти, що стали враз з одним фронтом проти большевизму, даючи до зрозуміня, що большевизм має поважного ворога перед собою, а це сильний **Український Народній Фронт.**

За цим вічем повинні слідувати подібні віча в цілій Канаді. Це природне й ясне, як сонце. Але це не любе католицькому проводові. Тому вони хочуть і намагаються створити „Католицький Народній Фронт" і для тої цілі й помістили статтю, про котру вище згадано. В ній вони кличуть творити один великий протибольшевицький фронт. Кличуть кого? Націоналістів! Православних! Протестантів! Большевиків-комуністів!

Як би то був дійсно протибольшевицький фронт, то хіба треба б повитати таку роботу! Але нище говориться ясно до тих націоналістів, православних, комуністів і протестантів: „вертайте назад до своїх прадідних українсько-католицьких парохій і разом з нами творіть один великий протибольшевицький фронт".

Цікаве те, що католицькі парохії нараз стали „прадідними". А як те слово донедавна висміювали якраз ті, що тепер його примінюють до католицької церкви. Коли православні українці називали, — і то слушно, — свою віру прадідною, то католики перекручували це на „дідівську" віру. А тепер вже й собі присвоюють це слово, й то без найменшої рації.

Отже католицькі проводирі вже вміють назвати по імени православних. Ая! Кличуть: православні ходіть до наших „прадідних" католицьких парохій на протибольшевицький форнт! Так, як би без католицького ксьондза і без парафії не можна створити протибольшевицького фронту! А в Едмонтоні без католицьких ксьондзів і не в католицькій „прадідній" парохії, — створено сильний протибольшевицький фронт! Але це не такий, якого треба католицьким проводирям. Читайте католицькі „Українські Вісти", а не знайдете нічого про те віче! А це подія великої ваги! Чому редактор не помістив ясно і зрозуміло звіту про це? А, бо то не було католицьке віче, не було під проводом „прадідної" католицької парохії! Воно не подобалось католицьким ксьондзам. Вони на тому вічу не були. Тому й редактор, що є більшим католиком, як сам римський папа, не помістив нічого про те віче! Там були православні! Були націоналісти і були протестанти. Це було протибольшевицьке віче, тільки не католицьке! А як некатолицьке, то про него треба мовчати. І так мимоволі приходиться міркувати, що які большевики для української справи, такі самі й католицькі проводирі. Одні хочуть „народного фронту" і другі хочуть „народнього фронту". Большевики для своїх цілей, католики для своїх. Але одні й другі не хочуть такого фронту, що був би для добра цілого українського народу.

Вже подобріли католицькі проводирі. Кличуть: православні, ходіть до нас! А колись це не були православні, а „кривославні", „катафальні", „незалішані" й тим подібне. Думають собі католицькі проводирі, може з приводу большевицького „народнього фронту" буде можливо створити католицький фронт, отже варто заговорити до „кривославних" по-людському. Бо такої бесіди православні не чули від християн католиків від ряду літ! Сумне, але правдиве!

Скажуть зараз, можливо, що вони не наклинкають православних українців, а взагалі православних! То що ж тоді має означати таке: вертайте назад до своїх „прадідних" українсько-католицьких парохій? А чи ті наші брати, що не були ніколи в католицьких парохій, не мали б стати у протибольшевицький фронт?

Нам українцям треба протибольшевицького фронту! І він вже є! Є дійсно Народній Український Фронт. Не католицький! Бо ж тоді він не буде народній! Ані не большевицький! Бо і в тім случаю він теж не український.

Католицьким провідникам треба порадити, щоби не шкодили народній справі!

Марко Подолян.

„ДНІПРО"
Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.
Виходить 1 і 15 кожного місяця і коштує на рік $2.00
Передплату висилати на адресу:
"DNIPRO"
1851 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

ТАЄМНИЦЯ.

Кубанський козак Іван Нелюба закінчив з відзначенням військову школу. Йому пропонували гарну посаду в головному місті Петрограді, але він, як щирий син українського народу, поїхав служити між рідними кубанськими козаками. Полк стояв в глухому закутку Кавказу.

За рік служби хорунжий Нелюба був вже улюбленцем полку: жадна парада, зібрання, весела вечірка не починалась і не кінчилась без нього. Був він прикладом для цілого полку. Коли між його товаришами виникала яка суперечка, то Нелюба завжди мирив і його слово було рішаючим.

Вдачу він мав веселу й лагідну. Ніколи не видно його було засмученим, або роздратованим. По службі йому теж щастило. Дуже швидко дістав він командування сотнею й коли йому минуло сорок років, то був іменований полковником та дістав під свою команду полк, що стояв в місті Кирсі.

Боляче йому було кидати полк, де він зжився, де минули його молоді роки й де він поклав стільки праці, щоби пробудити національну українську свідомість. Лише те його потішало, що він мусів командувати полком, що складався з козаків українців.

До того часу полковник Нелюба, погладкішав, але в його карих очах ще горів живий вогонь. Його високий лоб, без жадної морщини, мав гарне волосся без жадної сивини. По його вигляду було видно, що він усе своє життя був вдоволеним і щасливим. Кожне його слово було звучне і зважене й показувало зрівноважену людину.

Всі знали, що він жонатий, але ніхто чомусь його не бачив з жінкою й навіть більше — не бачили її зовсім.

Комендант полку нікому не показував свою жінку й ніґде навіть про неї не згадував за всі сім років командування полком, це все ще більш дратувало цікавість цілого полку, де завжди були відомі дрібниці життя кожного. Родинне життя командира полку було таємницею.

Комендант кріпости Кирса, генерал Нестеренко, святкував своє срібне весілля. Запрошено було лише найблищих приятелів. Коли гості позбирались в світлиці, то були приємно вражені й зачаровані.

Підлогу було вистелено українськими килимами. Мебель теж була українського стилю. В почесному куті висів образ Божої Матері в вишиваній сорочці, гарно прибраний рушниками.

Але ось зявилося щасливе подружжа, що прожило безтурботно двадцять пять років й повели гостів до їдальні. Широкий стіл виблискував білістю чистої скатерти й вгинався від смачних страв. За столом почалися промови. Присутні — нетерпляче чекали слова свого коменданта. Але ось з повагою піднявся полковник Нелюба. Після звичайних слів привитання, полковник почав говорити про значіння, вимогливість й святість подружжа. Про те, яку ролю грає родина в життю цілого народу, а зокрема для нас, українців щиро національна родина. Його змістовна й гарно збудована промова зачарувала всіх. Виявив він велику начитаність, витяги з українських письменників і оповідання з історії рідного народу гарно переплітались. Його слово викликало в багатьох сльози. Коли він скінчив, то шклянки зі всіх боків столу потяглись до нього.

Після вечері Нелюба розбалакався в світлиці з господинею.

— „Я дуже вам вдячна за ваше слово. Так може говорити лише людина, що сама щаслива в родинному життю.

— Так, сьогодня і я святкував разом з вами двадцятьпять років свого подружжа.

Загадка його родинного життя так її захопила, що та не втерпіла і попросила Нелюбу оповісти про те, що всіх так вже давно цікавить. Він почав.

Коли я ще вчився в Петрограді в військовій школі, то на вечерницях в одних приятелів познайомився з дівчиною українкою. Вона запалила в мені полумя першого кохання. Там також познайомився з її матірю й дістав запрошення заходити до них. Батько їх був власник землі на Україні, але пару років перед тим умер. Я використав першу відпустку і зайшов до них. Мене зустріли дуже привітливо. З того часу я почав все частіше заходити до них. Скоро по очам дівчини я зрозумів, що я не є байдужний для неї. Мати Марусі певно це помічала, але мовчала. Одного разу я зайшов до них, але не застав нікого дома. Пішов на прохід до парку. На велике моє здивовання я там побачив Марусю з матірю і з ними якогось солідного пана. Мати з ним щось невесело розмовляла, а Маруся з сумним виглядом сиділа мовчки. Звичайно, що кров закипіла в мені. Я звернув в бічну доріжку й пішов геть. Третього дня я дістав листа від матері Марусі, де та просила мене не заходити до них, бо Маруся хоче мене забути й виходить замiж за багатого купця москвина. Але Маруся мені нічого не писала. Кілька днів я ходив мов божевільний. Товариші гадали, що я захорів, але коли довідалися про причину, то намагалися мене розважити. Швидко наспіли іспити і я закінчивши школи, поїхав на Кавказ, аби швидше забути про те, що сталося.

Але одного дня, несподівано, дістав я з Петрограду листа від Марусеної матері. Прочитавши, я розгубився і не знав, що робити. Вона писала, що Маруся не може мене забути й пропонувала женитися з нею. Я довго не думав. Силоміць придушене кохання запалало ще з більшою силою. Я негайно телеграфував, щоби приїхали. Відповідь дістав теж негайно, що вже виїхали й просять зустріти.

Не памятаючи себе від щастя, я похвалився всім товаришам, що до мене їде наречена й женимося. Вістка блискавкою облетіла полк й я з приятелями побіг на дворець зустрічати свою кохану.

Тут полковник замовк і попросив дозволу закурити циґарку.

Чекаємо потягу. Серце швидко беться. Вже всі подорожні вийшли, а Марусі з матірю ще не має. Я вже гадав, що вони спізнилися, але ось з перед останнього вагону вийшла жінка в чорному убранню, а за нею на носилках несли хору. Я зразу пізнав Марусю з матірю. Жах охопив мною. Я рішив, що підчас дороги трапилося нещастя і почав розпитувати.

„Вибачте, що вам не написала усеї правди. Маруся вас так любить... кохання до вас причиною всього" — сказала мати. Але я нічого не розумів. Я наказав піднести хору до найблищого готелю. Там Маруся зо слізми мені оповіла, що як мати стала її силувати йти замiж за москвина купця, то вона вирішила втопитися в річці. Потім рішила втекти до тітки, що жила десь біля фінляндського кордону. Відморозила собі ноги й тедви дісталася до першого села. Відмороження було таке сильне, що прийшлося відрізати обидві ноги.

Ось я живу з нею двадцять пять років і радий, що можу любовою і вірністю хоч трохи віддячитися за її велике кохання...

Полковник скінчив. Він був сильно схвильований.

За кілька днів ціла залога знала про шляхотність полковника Нелюба і пошана до нього всього оточення ще більше зросла.

СЕРЕД ВОЛИНСЬКИХ СЕКТАНТІВ.

В парафії Хотовиці, Кремянецького повіту, повернувся до Православної Церкви по прилюдному каятті в церкві місцевий штундист-баптист Роман Болтик, що перебував в ересі 8 років. На протязі останніх трьох років це вже четвертий випадок у Хотовиці повернення сектантів до св. Православя.

Вкінці серпня відбулося „хрещення" штундобаптистів у Загайцях в ставу. Приймало його 7 чоловік і 5 жінок. Новоявлені сектанти — з Малих Загаєць, Борок, Новоставу, Круголиця, Якимовець і Передмірки, всі кремянецького повіту.

В селі Підлісках, рівенського повіту, звили були своє гніздо адвентисти. Тепер вони виїхали до села Заліщан сарненського повіту і оселились на ґрунтах куплених їх проводирем Мурашком. Мурашко в селі Заліщанах купив 207 десятин землі.

ҐОЦЬКИЙ ГРІБ ПІД КРЕМЯНЦЕМ.

При будові дороги із села Рудки до Рудечки, кремянецького повіту, відкрили у глибині двох метрів старинну гробницю, з людським кістяком. При кістяку находилася глиняна посуда, бронзові річі, срібні остроги й срібний ніж. Череп кістяка був присипаний тонкою верствою землі, на якій була миска з глини, а на ній миска з бронзи. При лівому рамени стояв дзбан. В ногах були срібні остроги. Побіч находився кістяк свині. З Варшави приїхав представник державного археольоґічного музею Цинкаловський, який каже, що це ґоцький гріб. В часі 150 — 250 літ по Христі ґоти рушили на схід крізь Вислу й Буг, дісталися на Полісся і Волинь. Підчас мандрівки багато їх вигинуло. Відкритий гріб це доказ тієї мандрівки.

40-ЛІТТЯ ПРАЦІ В. КОРОЛЕВА-СТАРОГО.

Цього року минуло 40 літ, як почав свою письменницьку діяльність В. Королів-Старий, ріжнобічний та плодовитий робітник у ріжних ділянках української культури. Як письменник — позначився він в літературі головно цікавими белетристичними творами для молоді. Твори Королева заслугують на увагу головно тому, що він звертає пильну увагу окрема на морально-виховний бік літератури. Працював В. Королів-Старий теж в українській журналістиці, а крім того займається малярством і різьбою. Найбільш відомий його твір велика повість для юнацтва „Чмелик". Письменник походить з Полтави.

НАДГРОБНИК СВ. ІВАНА.

Американський археольоґ д-р Дж. Ламса відшифрував у Вашинґтонському Музею на колюмні, яку відкопано торік серед руїн синагоги в Капернаумі. Є це — як каже д-р Ламса, нагробник св. Євангелиста Івана. Напис виритий арамейською мовою, якої вживали за часів Ісуса Христа мешканці Галилеї. Ця мова збереглася досі без змін серед 22,000 асирійців у горах Курдистану. Д-р Ламса каже, що Христос говорив по армейськи і цією мовою виголосив свою першу порповідь у Капернаумі.

СУМЕРК АТОНСЬКОЇ ГОРИ.

Хто з нас не знає, не читав, або не чув про „Атонську Республику Черниців", що находиться на високій горі Атос у Греції?

Хто не читав про славного українського черця Вишенського, що жив на Атосі, а про якого так гарно й займаючо писав Іван Франко?

Та все на світі минає. І Атонська Республика Черниців доживає свого віку.

З Атен, столиці Греції, повідомляють, що дні чернецької республики вже не довгі, що старі черці вмирають, а нових нічо не прибуває.

Перед великою війною жило на Атонській Горі 15 тисяч православних монахів, що походили з ріжних держав і з ріжних народів. Було там багато й українців.

У цілій республиці, якою правили самі монахи, не було ні одної жінки, хочби й монахині, і ні одного міряника.

Хто там дістався, той звичайно звідтам уже не виходив і для світу вже не жив.

Після війни число мешканців атонських монастирів значно зменшилося.

В 1920 році полишилося тільки 5 тисяч монахів, а тепер це число зменшилося до 185. І воно ще більше зменшиться.

Головною причиною зменшування числа мешканців Атонської Гори має бути те, що монастирі дістають дуже малу поміч зпоза мурів атонської твердині. Досі найбільшу поміч монастирям давав грецький уряд, але й цей уряд перестав тепер давати субсидії.

Атонська чернеча республика сягає дуже давних часів. Перший монастир на Атосі заложено в 962 році за цісаря Никифора Фокоса. Відтак повстав там грузинський монастир, сербський, болгарський, російський.

Над Атосом повис сумерк. Останні мешканці чернечої республики доживають своїх днів.

Цікаво б знати, чи є там ще які українці?

ВРАЖІННЯ ПРАВОСЛАВНОГО З УНІЯТСЬКОГО БОГОСЛУЖЕННЯ.

В двотижневикові „Церква й Нарід", що виходять в Кремянці, на Волині, читаємо такі спостереження одного православного українця про Богослуження в уніятській церкві.

Трапилось мені бути цього року літом в межах львівської уніятської єпархії. Опинившись у святочний день в с. М., вирішив я зайти до церкви, що стоїть серед села навіть не загороджена від дороги. Крита ґонтою, і не відомо, скільки віків вона бачила за свого існування. Підійшовши до церкви, я запитав людей, чи буде сьогодні відправа. Мені відповіли що було вже дві тихих, чи то читаних, Служб Божих, які відправляли чужі п.-отці, прибувші в ці околиці випадково, а тепер правиться всенічна.

Я увійшов до церкви. Стояло тут кілька жінок і пара чоловіків. Коли я ввійшов, зараз до мене підійшло два чоловіки й дуже в вічливий спосіб з великою пошаною, стали мене запрошувати зайти до вівтаря. Я довго відмовлявся. Нарешті, щоб не закоточувати спокою в чужій для мене святині, увійшов до вівтаря. Тут з правого боку стояла лавка. Престол на піднесенні, і між лавкою та піднесенням ледве можна стати. Мене просили сісти. Знов, щоб не закоточувати спокою, я сів. Став тепер пригладатись навколо й прислухуватись, що робиться. На церкві читав парозсп[?] і співав пісноспіви дяк, місцевий селянин. Пароха не було видно. Там, де приходили малі ектенії, дяк співав „Господи помилуй", „Тобі Господи" і „Амінь" і читав далі.

Час від часу, я бачив входили до вівтаря мужчини, жінки, дівчата все по одному, і входили до ризниці. Мене не здивувало, особливо те, що всі підходили перше до престола, і мужчини і жінки, та цілували престол, а тоді вже виходили з вівтаря. Я запитав чоловіка, видно старосту, де п.-отець, що його не видно. „А вони сповідають в захристії. Ось до них і ходять ці люди", — відповів він мені показуючи на жінку, що увійшла до вівтаря й зникла зараз за дверима захристії.

Я став розглядати престол. На ньому стояла дарохранительниця займаючи майже всю площу досить великого престола. Зроблена з дерева пофарбована й місцями позолочена, дуже вона мені нагадувала наші дівоцькі образи, тим більше що на дверцях її був образ Спасителя. Навколо дарохранительниці багато величезних свічок на великих свічниках. Лежала на престолі Євангелія й хрест, між іншим — зовсім православного типу, навіть ноги Спасителя намальовані не на хрест.

Почав вслухуватися в співання дяка. Співав він якимсь особливим старовинним ніби знаменним, ніби Київським розспівом. Ось кінчаються кафізми, співають тропарі „Благословен еси Господи". Починаю думати що ж буде далі? Як же буде з читанням Євангелії? Аж ось виходить з захристії п.-отець. Він високого росту, одягнений в чорну сутану, поверх якої коротенький до колін епітрахиль і фелон, типічного уніятського крою, з гузиком на грудях. Відчинивши царські врата, він підчас прокимна почав кадити вівтар і іконостас. Прочитавши на престолі Євангелію, підняв її з престола дав мені поцілувати й виніс на середину церкви та положив на тетраподику. Повернувши до вівтаря почав читати молитву „Спаси Боже, люди Твоя". Я вслухався в імена святих: не чути було наших східних угодників преподобних, за те почув імя „священомученика Йосафата" і відразу на цьому місці відчув що я не в своїй святині, що хоч бачу обряд і той самий, що наш, але не та віра не ті самі погляди тут на Божий закон. Після прочитання молитви п.-отець пішов до ризниці й почав одягатись в повне облачення. Я пішов за ним і представився йому, а також перепросив, що увійшов до вівтаря без Його дозволу, тільки на підставі запрошень парафіян. П.-отець сказав, що нічого він не має проти того, що я зайшов у вівтар, і не має нічого проти того щоб я був у вівтарі підчас літургії. А облачившись у повне облачення, парох вийшов до вівтаря й отголосив дві ектенії й відпуст утрені.

Повернувши до вівтаря священик почав відразу літургію. Часів першого, третього й шостого не було зовсім. Проскомидію совершав п.-отець підчас канона, розмовляючи зі мною. До речі зупинитись вам цією проскомидією. Ще в дитячих роках я чув, що в уніятів проскомидію совершає чито приготовляє все для літургії, священик у себе дома, а часом, коли священик занятий — то це робить матушка. Я цьому не вірив. Тепер же я переконався, що коли не цілком то в деякій мірі старе оповідання про проскомидію в пр.-кат., яке я вважав байкою, є правдою. Відкривши сосуди т. є чашу й дискос, що мав форму блюдичка без підставки, п.-о. виняв з коробочки один з приготованих там завчасу агнців, що висотою були не більші, як пять мільометрів, і положив посеред дискосу. Після того виняв скілька приготованих перше часточок і порозкладав навколо агнця. При цьому мені пояснював: — У вас, — казав, — приготовляють це тут, а ми це робимо завчасу. У вас невільно цими часточками причащати, а ми причащаємо. І часточок виймаємо стільки скільки причасників. — На дискосі поставив п.-отець звіздицю, з сточним хрестиком зверху.

Але повернемо до самої літургії. Царські врата були відчинені від самого початку. На малий вхід парох, виносячи евангелію, мені у вівтарі, а також у церкві всім людям, які того собі бажали, дав Евангелію для цілування. А для того зійшовши з солії, пройшов навколом через церкву й лише тоді повернувся до царських врат. — Характерно, що священик увесь час служення тримав руки зложені навхрест високо на грудях, або підносив їх до гори. Підчас запричасного, священик виняв з дарохранительниці чашу, а з неї виняв часточки з попередньої літургії. Це також були не частини агнця, а заздравні чи заупокійні чи на честь святих. Ці часточки п.-отець положив у чашу, на якій совершав літургію, а на їх місце положив часточки з нинішньої літургії, що були на дискосі. Часточками, положеними до чаші літургійної п.-о. причащав вірних, а ті, що вклав до дарохранительниці з запасною чашою остались видно на випадок потреби причастя для слабого. Всі чини з св. Дарами п.-о. совершав чотирма пальцями: двома великими й двома вказівними, решта пальців були пригнуті до долоні. Після причащення вірних, священик не відносив св. Дари на жертовник, а потребляв їх коло престолу, при чому часточки, які не вийшлись легко з чаші, він вигортав пальцями. Після того він наставив чашу церковникові, який увіллив до чаші воду. Священик виполокав чашу й випив. Після того він вложив до чаші ложечку й чотири своїх пальці. Церковник все це поллав знов водою. Священик все помив і воду випив.

Змінивши літургію привнісши до неї багато латинського, уніятське духовенство однак твердить, що є воно далеким від латинізації, що ми — православні — помиляємось.

(Продовження на стор. 8-10)

Замовляйте

КАЛЄНДАР „Українського Голосу"

КАЛЄНДАР „УКРАЇНСЬКОГО ГОЛОСУ" ВЖЕ УКІНЧЕНИЙ

ЦЕГОРІЧНИЙ КАЛЄНДАР ОБШИРНИЙ ЗМІСТОМ І ІЛЮСТРАЦІЯМИ. МОЖНА З ПЕВНІСТЮ СКАЗАТИ, ЩО ВІН Є НАЙБІЛЬШИЙ І НАЙЦІКАВІЙШИЙ ЗА ВСІ ПОПЕРЕДНІ КАЛЄНДАРІ.

Ціна 40 центів.

Книгарні і кольпортери одержують відповідний опуст.
Замовлення висилайте до:

UKRAINIAN VOICE
BOX 3626 WINNIPEG, MAN.

Книжочка Тарзана Даром!

P. H. BOOK STORE
300—5 Ave. New York, N. Y.

ВРАЖІННЯ ПРАВОСЛАВНОГО З УНІЯТСЬКОГО БОГОСЛУЖЕННЯ.

(Продовження зі стор. 7-ої.)

коли не слухаємо уніятських місіонарів, що кличуть нас до єдности з Римом. Зрівняти тільки належить богослужения наше, православне, з уніятськими і побачимо ясно, як то Рим приносить все більше й більше своїх властивостей в православне богослуження і все більше наближає чудовий східний обряд до свого. Зрівняти тільки всенічну нашу, не кажу у міській відправі, де чудовий хор і багато священиків, а звичайну в сільській церкві, де служить один священик, що не знає усе на одного дяка, порівняйте з тим, що я бачив в М.... підчас всенічної. Подумати тільки про те, що, причащаючи вірних часточками на честь святих чи на спомин грішних, тим самим пароxи уніятські позбавляють фактично святого причастя своїх духовних дітей, позбавляють своїх овець духовних крови Найсвятішого Агнця

Обсерватор.

КІНДЕРСЛЕЙ, САСК.

В неділю 1-го листопада 1936 було мабуть перше українське Богослуження в місточку Кіндерслей. Приводом до того було весілля — побиралися Іван Милимук, телеграфічний оператор, з Олею Кейко, шпитальною норсою. Вінчав свящ. В. Кудрик з Саскатуну.

Служба Божа, а після того вінчання було в домі матери молодого (батько молодого, Василь Милимук, вже покійний). Між гостями була ще і повн 80-літна бабуна молодого, по матери. Підчас Служби Божої зібрали 6 дол і 10 центів на Дієцезіяльний Фонд Укр. Прав. Церкви, що з одним дописом пересилаються до Консисторії.

В Кіндерслей українських родин буде коло 10. А кругом недалеко буде коло 5, так, що колиб в будучности всі ті родини зорганізувалися, то була би вже не дуже мала громадка. Була би така, що могла би творити своє власне життя і провадити бодай сяктак свою власну громадську роботу. Це було би остільки можливіша, що такій роботі без сумніву помогли би українці з Ітонії чи Ґлидден, та взагалі ті поодинокі родини, що їм можливо до Кіндерслей час від часу приїзати з трошки дальших сторін. І були би раді, що є де приїзати.

Отже було би добре, щоби самі українці з Кіндерслей про те подумали, а за широю думкою може прийти добра громадська робота.

Присутний.

ЧАЙНИЙ ВЕЧЕРОК В ЧЕСТЬ о. П. ЗАПАРИНЮКА.

(Давфин, Ман.)

Вeдiлю, 8 листопада ц. р., після вечірньої відправи в українській гр. православній церкві в Давфин, устроєно спільними силами всіх організацій, що гуртуються при церкві, а це: Братства, сестрицтва, дівочого товариства і молоді СУМК, чайний вечерок в честь нашого пароха о. П. Запаринюка, котрий того дня обходив 37-літню річницю своїх уродин і 10-літню річницю духовної праці на полі Рідної Церкви. Коли усі гості ввійшли до салі Народного Дому, то відразу побачили на столі, на підвищенню ювілейний торт з 37-мома кольоровими свічками. Голова церковної громади, п. Ковтун, посадив за стіл всіх присутних, а на почесні місця попросив Всечесного о. Запаринюка з його родиною. Реґент І. Даниленич провів молитву, по чім всі гості почали пити чай.

Пан А. Івачевський, почесний голова церковної громади, сказав вступне слово і покликав інших промовців до слова. Говорили: П. Ковтун, голова церковної громади, В. Комфолю, як гість, член церковної громади в Ешвил, Ман., п. Демчук, гість з околиці Ґренвю, Ман., І. Даниленич і пані Ю. Дух. Пан Юркiв з дівчатами Дівочого Товариства відспівав пару пісень, по чім п. Ковтун вручив дорогому ювілятові стихар, як символ любови й пошани до свого пароха.

Всечесний о. П. Запаринюк не сподіваючись такого цінного дару від своїх вірних парохіян, в видимім зрушенню — короткими словами щиро подякував усім зібраним за таку милу несподіванку та прибобіцяв на дальше щиро працювати в Рідній Церкві на славу Божу й на добро українського народу.

По відспіванню многоліття Шановному Ювілятові і національного гимну „Не пора"... около одинадцятої години вечером всі присутні розійшлось на спочинок, задоволені, що сповнили свій обовязок супроти свого душпастиря.

І. П. Д.

БОГОСЛУЖЕННЯ НОВОГО ПАРОХА.

(Сопоф, Саск.)

В день св. Дмитра, 8 листопада, ц. р., в нашій церкві відбулося Богослуження, яке відправив наш новий парох Всеч. о. Л. Дячина.

Свято випало дуже врочисто. По Службі Божій відбулося водосвяття, а також панахида за поляглих українських героїв, що зложили своє життя за свободу й честь українського народу.

По Богослуженю відбувся спільний обід у місцевім Народнім Домі. Обід відбувся дуже гарно. Підчас обіду говорили о. Дячина, Стефан Савченко і Ґнат Ґуляк. Збірка при обіді принесла $8.20.

Гість.

З ЖИТТЯ ГРОМАДИ.

(Ґлеслин, Саск.)

Пару років тому, наша громада побудувала нову церкву. Помимо тяжких часів, церква вже викінчена й помальована з надвору і в середині, а також справлено гарний іконостас. Іконостас побудував п. Микола Корпач, а образи малював п. Юрій Брик в Саскатуну. Так п. Корпач, як і п. Брик виконали свою роботу дійсно по артистичному, за що належиться їм прилюдне признання та подяка. Наші близші й дальші сусіди, — православні українці з Витк'в, Редбері, Гефорд та Саскатуну, — які при різних нагодах відвідали нашу кольонію та оглянули церкву, признали, що наша громада дійсно може бути горда зі своєї церкви, а пп. Корпач та Брик можуть бути задоволені, що виконали свою роботу як найкраще.

Ще додам, що п. Брик одружився на нашій кольонії, взявши собі за подругу життя панну Юлію Федуняк, дочку п. Івана Федуняка. Весільна забава відбулася в домі родичів, на якім було велике число гостей.

С. Д.

Пресовий Фонд „Вістника".

ПРИМІРНІ ХРЕСТИНИ.

(Бруксбі, Саск.)

Дня 8 листопада 1936 р. в околиці Бруксбі, Саск. панство Пантелей Ципинники хрестили свого синка Бориса. Тайну св. хресту довершив о. Кисілюк, а по хрещенню панство Ципинники запросили кумів на спільний обід. При тій нагоді на взазв пана С. Возняка присутні гості зложили $1.75 на пресовий фонд Вістника".

Жертвували по 25ц.: Йосиф Казюк, М. Клач, Пант. Ціпинник, А. Шпивник, М. Дарчук, П. Шолодін, пані А. Шпиник.

Всім жертводавцям належиться щира подяка.

Гість.

Теодор Забродський, Лансінґ, Міш. 1.55

ТОРОНТО, ОНТ.

Спис жертв, на пр. ф. „Вістника", котрі зібрано підчас святкування іменин п. Михайла Материна на 21 листопада. — Жертводавці.

М. Материн $1.00

Панство Шкляр .85

По 50ц.: пані Анна Романко, Рочалія Романко, Гафія Габа, панове Ю. Гуменюк, Теодор Гуменюк і О. Федорків.

По 25ц.: Андрусишин, Павло Козій, Ковальчук, панство Євчуки, пані Гавиньска, пані Мошукова і пані Сакалюкова. — Разом $6.60.

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД. АРРАН, САСК.

Уряд громади прислав членські вклади на дієцезіяльний фонд від поодиноких членів в сумі 10.00

ЗБІРКА о. Т. А. ГОРБАЯ. ПРУТ, АЛТА.

По 1 дол.: І. Орлецький, О. Ткачук, Я. Калинча, Касіян Скакун, Ілія Гав[illegible].

Збірка в церкві 7.20

По 1 дол.: С. Юрчук, І. Ропчан, Н. Ткачук, В. Ропчан, Т. Могилюк, І. Сідор.

КАҐВІН, АЛТА.

Збірка в церкві 6.15

(Дальше буде)

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1936 РІК.

ГРУДЕНЬ.

16 С Пр. Софонії
17 Ч Вм. Варвари; Івана Дамас.
18 П. Пп. Сави Освяч.
19 С Св. Миколая арх. Мирл.

20 Н. Нед. 29 по З. св. Д. Амвроз.
21 П. Пп. Потапія; ап. Состена
22 В. Зач. Анною Пресв. Богор.
23 С. Мч Мина, Ермогена
24 Ч Пп. Даниїла Стовп. Луки
25 П Спиридона еп. Тримиф
26 С. Муч. Евстратія, Авксентія

27 Н Нед. Праотців. Мч. Тирса
28 П. См. Елевтерія і матері його
29 В. Пр. Аггея
30 С. Пр. Даниїла, Ананії
31 Ч. Мч. Севастія й др.
30 С. Пр. Даниїла, Ананії
31 Ч. Мч. Севастія й др.

СІЧЕНЬ 1937.

1 П. Боніфатія муч.
2 С. Мч. Ігнатія Бог.

3 Н. Св. Отців. Петра митр. Київ.
4 П. Вмч Анастасії
5 В. 10 мучеників на Криті
6 С. Навеч. Різдва. Евгенії.
7 Ч. Різдво Христове
8 П. Соб. П. Б., Йосифа
9 С. Стефана првмч.

10 Н. Нед. по Різдві. 20 тис. муч.
11 П. 14 тис. уб. у Вефлиємі
12 В. Анисії і Теодори
13 С. Меланії пп.
14 Ч. Новий Рік. О. Г. Вас. Вел.
15 П. Сильвестра

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. І. Дмитрова.

Грудень

19. Субота, о. Николая — Портедж ля Прейрі (храм)
20. Неділя — Портедж ля Прейрі
27. Неділя — Сентин

7 St Johns Ave., Winnipeg, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. Л. Березіцького.

Грудень.

20. Неділя — Вайта
25. Пятниця — Рейні Ривер, Онт.
27. Неділя — Форт Френсес, Онт

Січень

3. Неділя, Св. Отців — Толстой
7. Четвер, Різдво Христове — Вайта
8. Пятниця, Соб. Пр. Б., Йосифа — Толстой
9. Субота, Стефана Првмч. — Ґардентон, (Онущака).
10. Неділя по Різдві. — Ґардентон, місто.

Адреса: Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. П. Запаринюка.

Грудень.

19. Субота, св. Николая — Косів
20. Нед. — Давфин
22. Вівторок, Зач. св. Анни. — Сифтон.
27. Нед. — Вениан

Адреса: — Давфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. П. Ґаїцького

Грудень.

20. Неділя — Роблин, Ман.
27. Неділя — Шортдейл, Ман.

Адреса: Роблин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. В. Апостола.

Грудень

19. Субота — Миколая Чудотворця — Свидова
20. Неділя — Канора

Адреса: Почт. скринька 66, Канора, Саск

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.

Грудень.

19. Субота. Св. Миколая архиеп. Мирл. Утр. Еван. Івана X: 9—16; Літ Ап. жид XIII: 17—21. Еван. Луки VI: 17—23.

20. Нед. 29 по Зісл. св. Духа: Гол 4. Утр. Еван. Івана XX. 1—10. Літ. Ап. Колоссян III. 4—11. Еван. Луки XVII. 12—19.

27. Нед. Праотців. Голос 5. Утр. Еван Івана XX: 11—18. Літ. Ап. Колоссян III: 4—11; Еван Луки XIV: 16—24.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ

„ЧУЖА РУКА

або

ХТО РОЗЕДНУЄ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД?"

Книжку написав прот. В. КУДРИК, і її повинен прочитати кождий українець і українка.

Вона має 208 сторін і коштує лише 35 цт. з пересилкою.

Замовлення і гроші слати на адресу:

THE HERALD,

Box 3684, Winnipeg, Man.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3684 WINNIPEG, MAN.

РІК XIII. WINNIPEG, MAN., DEC. 15th, 1936. ВІННІПЕҐ, МАН., 15-го ГРУДНЯ, 1936 ЧИСЛО (260) 24

ХРИСТОС РОДИВСЯ! ---- СЛАВІТЕ!

Бог предвічний народився:
Прийшов днесь із небес,
Щоб спасти люд свій весь
І утішився.

В Вифлеємі народився;
Мессія, Христос наш
І Пан наш, для всіх нас
Нам народився.

„Слава Богу"! заспіваймо
Честь Сину Божому
І Пану нашому
Поклін віддаймо.

УКРАЇНСЬКІ КОЛЯДИ Й КОЛЯДСЬКІ ОБРЯДИ.

Понище передруковуємо частинно статтю про українські коляди й колядські обряди, яка була друкована минулого року в релігійному двотижневику „Церква і Нарід", що виходить в Кремянці на Волині.

В Галичині обряди колядські відбуваються троха інакше, як не Волині. Наведемо хоч найбільш оригінальні обряди-„церемонії", що ще й по цей час зберeглись в найдавніших первісних архаїчних формах в Гуцульщині.

Ось, наприклад, як там проходить перший день Різдва.

Збірається в селі цілий колядницький табор, колядницька дружина, десь з 12 парубків; вибірають „березу", т. в парубка, що має між ними бути за „старшого"; потім виборця-скарбника, скрипника, трембітника й коня-міхоношу та окремо визначається плясаків. Такий „табор" переважно піддається під „протекторат" церкви. Тому ще заздалегідь священик і старі газди усталюють остаточну програму церемонії. Табор вирушує. Плясаки йдуть церемоніяльним „плясом" попереду колядників, парами маючи на плечах сокирки з підвязаними дзвінками. Легенько ними помахуючи щоб дзвінки „поцьоркували", здрібн поступають, злегенька підскакуючи то на одній нозі, то на другій, а при тім приспівують спеціяльні „плясанки". Коли членів цеї дружини запрошують до хати, там їх частують; вони співають гуртом, оповідають всячину, далі танцюють з домашніми і, так розвеселивши дім, приступають до властивої колядної церемонії, — сідають до столу й співають по черзі коляди господареві, господині й їх дітям, родичам померлим. Кінчається це загальним поздоровленням.

У незрівняних „Тінях забутих предків" М. Коцюбинського читаємо про оригінальну відправу на Гуцульщині на „святий вечір", поки ще родина засяде до столу, а власне — зачаровування свого двору господарем, заклинання ним нечистої сили й вже в часі самої вечері — поминки по вмерлих.

Приглядаючись до колядських обрядів, ми не можемо не зауважити, як вони тісно вяжуться зі святом Христового Різдва. Вже насамперед зірка, до появлення якої по селах і в рот нічого не беруть, має своєю появою свідчити про народження Божественного Младенця; перед вечерею співають тропаря, всі моляться Богу, в часі й після вечері співають колядок—Христа Бога вихваляють, раненько встають і поспішають до церкви і т. д.

Однак не можемо не зауважити, що поміж тими обрядами є багато дечого такого, що близчого відношення до споминів про народження Ісуса Христа не має. Маю на увазі ті правдиві ритуальні дії, що, згідно з віруванням українського народу, мають якусь таємничу магічну силу, що надає святам переважно сільсько-господарського хліборобського забарвлення, як наприклад, приготовлення до святої вечері, роля снопа-дідуха, сіна, куті, квокання в хаті, закликання нечистої сили, новорічні побажання, обсипування збіжжям на новий рік і т. п.

Точнісенько те саме ми мусимо сказати і про колядки і щедрівки, що співають їх протягом коляд, при виконуванні відповідних обрядів.

Є сила силенна українських колядок. Цілі збірники видавано їх. Ріжні мотиви бренять у тих колядках, але звичайно переважають церковні, і ми знаємо переважно колядки, в яких звеличається Різдво Христове, Дитинка Христос, Діва Марія, апостоли, святі — де попростому, як це доступно розумінню народу, — висвітлюється тайна Слова Воплощеного.

Поза цього роду колядками ідуть колядки так би мовити з мотивами аграрними, де звеличується хліборобський побут, щедрівки — то виключно характеру хліборобського. Є ще багато колядок з мотивами мітольоґічними, любовними, шлюбними та історичними.

Не буду наводити прикладів церковних колядок, — ці останні так всім нам знані. Ми їх так часто чуємо й співаємо. Я зупинюсь лише на колядках менш знаних, з мотивами не вповні християнськими, на колядках, де ми бачимо елемент церковний нарівні з нецерковним. От скілька прикладів тих колядок:

На святе Різдво та й на Рождество
Сім апостолів пішли.
Ой в чисте поле, на сине море
Та й зустріли Ісуса Христа,
Ой зустріли та й не пізнали
Свойого Бога Ісуса Христа.
Склалися вони по червоному,
Купили собі золотий човен,
Золотий човен, а срібне сулo.
Перевезлися на сине море,
Тоді пізнали Господа Бога
Господа Бога Ісуса Христа.
Бо в правім личку—світле сонечко
А в лівім личку—ясен місяць,
А в грудях йому ясна зоречка..

Ой ходить, ходить місяць по небі
Та й прикликує зороньку до собі
Зоронько ясна, ходи ж ти з нами,
Ходи ж ти з нами Бога шукати,
Найдемо Бога—я в господаря.
Що ж він там діє? — Пшеницю сіє.

Колядка в пошану господаря:

Пане, господарю, вставай з постелі,
вставай з постелі, відчиняй двері,
бо иде до тебе три гостоньки:
Один гостонько—ясний місяць,
Другий гостонько—ясне сонечко,
Третій гостонько—добрий дощик.
Ясний місяцю, чим похвалишся?
—„Як я зійду рано з вечора
Та й освічу гори і долини,
То зрадується весь звір у полі,
А гість у дорозі".
Ясне сонце, чим ти похвалишся?
—„Як зійду я рано в неділю,
То зрадується весь мир християнський,
Ще і діти маленькі!"
Дрібен дощику, чим ти похвалишся?
—„Як я зійду три рази в маю,
То буде рости жито, пшениця,
Жито, пшениця, усяка пашниця".
Щедрівки:

Щедрий вечір, пане господарю,
Стережи, Боже, твого товару,
Стережи, Боже, твого достатку,
Щоби не мав ніколи припадку.
Хорошую жінку маш,
Хорошенько її поважаєш:
Як чашечка у меду,
Як барвінок у саду,
Як барвінок в саду процвітає.

Зароди, Боже, жито, пшеницю
Усяку пашницю,
А в полі ядром, а во дворі добром,
На покуті гістьми, на полу дітьми,
А в полі зерняткoм, на дворі жеребятком.

Го-го-го, коза, го-го-го сіра,
Ой розходися, розвеселися
При свойому двору, при господарю.
Де коза ходить, там жито родить,
Де не буває, там вилягає.
Де коза туп-туп, там жита сім куп,
Де коза рогом, там жито стогом,
Де коза хвостом, там жито кустом.

Я свідомий того, що подані приклади не дають ще повного ясного образу наших коляд і щедрівок, однак гадаю, що і цих вповні вистарчає, щоб переконатись у правдивості наведених в горі тверджень, що до мотивів наших колядок.

Напрошується ж тепер питання, звідкіля в наших різдвяних обрядах і колядках міг взятися цей нецерковний елемент, або як то сталося так, що в одній і тій же колядці перехрещуються мотиви церковні з нецерковними?

Наші колядські обряди й колядська поезія, що уявляють із себе під усіма поглядами найдорожчий скарб, віддавна приковували до себе увагу наших й не наших найвидатніших і найкращих мужів науки. Максимович, Чубинський, Потебня, Акад. Веселовський, Гнатюк, Грушевський, Сумцов, Колесса, Білецький, Сосенко — ото ті наші авторітети, що багато займались і займаються дослідженням колядських обрядів і колядок.

Опираючись на виводах цих учених, хоч в коротких словах постараюсь оповісти про походження наших обрядів і колядок, про їх природу, і тоді стане ясним, звідкіля в них взявся нецерковний елемент і чому в них перехрещуються мотиви церковні з нецерковними.

Тепер український нарід називає „колядками" — величальні пісні в честь Різдва Христового, саме славлення, сам обхід з такими піснями — „колядуванням"; „колядами" — час цих свят; „колядою" звуть снопа-дідуха й дарунки що дають колядникам по хатах.

Колядські обряди мають довгу свою історію й походять вони від найдавніших часів. На них відбилося багато культурних впливів великої ваги: поганська віра в благодійне сонце, старі греко-римські весняні звичаї, старе церковне мистецтво.

Що до самого слова „коляда", то ще й до цього часу наші учені до чогось одного певного не прийшли. Більшість з них виводить це слово від латинського „kalendae", а Сосенко виводить його від вавилонського „ka-lu-ti". У кожнім разі слово „коляда" зустрічаємо у всіх християнських народів Европи — однозначне воно зі старословянським „ko-le-da", „ko-lado".

Наші учені, порівнюючи українські колядські обряди з давними грецько-римськими, знахоять між ними велику схожість. Таку обрядову спільність, на їх думку, можна пояснити з одного боку єдністю натуралістичних уявлень, які лягли в основу обрядів, а з другого одним джерелом культурного впливу, що поширювався в ріжні часи по території майже усієї Европи й залишив глибокий слід у побутово-релігійнім житті кожного народу. Релігійна обрядність Греції й Риму була тим джерелом, що збогатила обряд кожного европейського народу, а разом з тим і українського.

Зокрема в українських колядських обрядах є багато дечого такого, що походить від давніх поганських греко-римських свят Врумалій, Сатурналій, Вотів і Каланд, які урочисто обходились в часі між 24 листопада й 6 січня. Греки й Римляни навіть після принятя християнської віри виконували багато обрядових дій, які відбувалися в часі тих свят, а власне: на свята Врумалій в честь бога Діониса — був поширений звичай — мущинам переодягатися в жіночий одяг, а жіноцтву в мужеський, а на лице накладати відповідні машкари; у дні свят у честь бога Сатурна відбувались обряди — заколювали поросята, обдаровували одні других, уряджували ріжні забави та обопільно вгощалися. Дні Вотів — дні жертви й звичаю подарунків. З 1 до 5 січня свято Каланд. Це було свято загальної радости, бенкетів, багатої та щедрої їди. Набідніші люди в ці дні старались спромогчись на найбагатшу вечерю, і це власне в тім переконанні, що чим веселіше проведеться початок року, тим краще буде життя на протязі цілого року.

В ніч під новий рік веселі гуртки ходили по вулицях з піснями й танцями. В цю пору переодягалися, обдаровували один одного, сипали грішми.

Християнська церква боролась з цими обрядами Коланд, але знищити їх в цілости не була в силі. Отже єдиний вихід був, за словами проф. Білецького, — санкціонувати ці невідповідні для церкви обряди й кращі його вияви піднятя до лона християнської обрядности. Таким чином, поганські привітання наступаючого нового року й взагалі обряди названих свят впровадила — до свого різдвяного циклю з 24 грудня до 6 січня; поганські спомини про Діониса замінила споминами про народження Христа, походи по вулицях молоді, в машкарадах з привітаннями — замінила колядниками зі звіздою й т. д. Таким чином старе поганське свято й нове християнське стали поруч, обопільно впливаючи одно на одне. Елементи ворожіння, привітань, переодягу, обдарування, бенкетування, — поясн юються впливом поганського обряду. А присутність у колядках, що мають на меті привітання поганського новоліття, згадок про народження Христа, водохреща, про апостолів можна пояснити лише впливами християнських молитовних сюжетів.

Однакож джерел наших давніх нецерковних колядських обрядів і колядок треба шукати не лише в давніх греко-римських обрядах, ні, джерела їх треба ще шукати, в давнім словянськім святі в честь Бога сонця, який по всій імовірності мав між іншими іменами й імя — Коледа. Обряди цих свят знаменували собою в давнину поворот сонця серед зими, або зворот сонця на літо. Власне цей час можна вважати за початок нового поганського року. Ці свята обходились надзвичайно урочисто, бо наші предки в цім бачили перемогу світла на темрявою; наближалась весна, що несла за собою розцвіт природи в цілій красі й силі під впливом соняшного проміння. А для українського народу, як хліборобського й пастушого, цей зворот сонця на літо мав величезне значіння. Наші предки раділи й складали величальні пісні на честь бога коляди й інших небесних світил.

Однак радіючи, що вже поконана сила зими, селянин вже думкою линув до літа, що воно принесе йому зі свого врожаю. Він почав непокоїтись і турбуватись та уживав всіх заходів до того, щоб майбутній рік був найбагатший і приніс у його хату найбільш достатків. І починає він робити все, що в його силі. Дія, ритуал, ворожіння, заклинання, пісня — оце для нього найголовніша зброя. Сніп збіжжя на покуті, сама кутя, ворожіння на щедрий вечір, посипання — це все звернено виключно на те, щоб в майбутньому літі забезпечити собі найкращий урожай... Звідсіля зрозумілі ті побажання, привітання, що знайшли такий яскравий і поетичний вираз у колядській поезії, — наших колядках і щедрівках.

І ці пісні — що спочатку, як бачимо, відносились до сонця, місяця та інших світил небесних — наші прадіди, ще далекі від справжнього розуміння християнства, — почали по своїй простоті відносити до Христа, апостолів і святих. Ось чому в наших колядках і щедрівках святі апостоли, зоря... шукають Бога й знаходять Його в полі, де Він пшеницю сіє... Ось чому в колядках, щедрівках можемо почути дуже багато побажань, так би мовити характеру хліборобського... Церковні мотиви переплелись у них з нецерковними.

Давньою давниною повіває від наших колядських звичаїв і колядок. І тому власне вони мають для нас таку надзвичайну вагу. „У різдвяних обрядах, колядках і щерівках, — каже Сосенко, — виявляється давній світогляд українського народу, його стара культура у великій силі, як ідейним змістом свят, так і висловом святочних пісень: в них треба шукати релігійних і культурних основ цілого давнього українського життя". Завдяки колядковій поезії, можна увійти у найглибші куточки народнього світогляду, який свідчить про глибоку релігійність, багацтво, ніжність і красу душі нашого народу. А яке багацтво в наших колядках поетичних форм! Ось, наприклад, хоч би ця — на перший погляд така звичайнісенька колядка — на „пошану дівчини":

Оришечка убіралася, наряжалася,
До церкви пішла, як зоря зійшла,
У церкву війшла і засіяла
Там пани стояли та її питали:
„Чи ти царівна, чи королівна?"
—Я не царівна, не королівна,
Я батькова дочка.

Яке тут чудове й сміливе порівнання дівчини з природою й як по-мистецьки зображується дівоча краса й вплив її на людей! Це, — каже проф. Сумцов, — прямо чудовий по красі, досить гордовитий український народній демократизм, для котрого, очевидячки, гарна батькова дочка йде поперед між царівнами й королівнами в повазі та шанобі. Той люд, який хорошу та гарну сільську дівчину ставить так високо, такий люд держатиме високо голову, свідомий своеї гідности.

Колядські обряди, колядська поезія наскрізь пройняті доброзичливістю, пошаною до людей, мягким почуттям. Тут все змальовано яскраво та ласкаво. І сонечко, і місяченко, і дощик, і Бог Ісус Христос, Його Пречиста Мати Діва, ангели, апостоли, святі, люди, рослини тварини — всі зичать добра. Тут помітне бажання змалювати якийсь особливий щасливий та радісний світ, утворити світлий радісний настрій.

А ми, слухаючи цих радісних пісень, краще себе почуваємо й багатіємо світлими надіями...

У.

НА ТЕМИ ДНЯ.

9. Протестантизм.

Протестанти в своїм церковнім житті нераз хваляться силою. Та велика „сила" й заохотила деяких малорелігійних наших братів кидати рідний грунт, кидати батьківські звичаї, віру й хилитися в протестантський бік.

Сила протестантизму невелика.

Вони вправді оперують великими грішми. Тільки гроші ті складають великі багатії світа не тому, що люблять так протестантизм, а радше тому (після моеї думки), що добачують в тім свою користь.

А яка карність у протестантів? Можна сказати, що карности в них нема. Тому в них натворилось безліч сект і ще твориться й коли так далі піде, то треба сподіватися, що скоро буде так, що кожний протестант буде іншої секти.

Пишу це тому, бо на днях вичитав у часописах, що десь там у одній з протестантських церков у Едмонтоні говорив на вечірній відправі жидівський рабін. Коли нині має доступ до протестантської церкви жидівський рабін, то що саме та церква проповідує? А може той рабін проповідував християнську віру?... Де там!

Показалося, що він там оповідав про релігійні справи в Европі, бо їздив минулого літа до Европи на „прогульку", бував у ріжних краях, і був навіть у большевицькому царстві.

Той сам рабін говорив у ріжних англійських кругах, скоро тільки вернув із Европи. Дуже прихильно говорив про большевиків. Це нікого не дивує, бо жидівство має великі заслуги в створенні большевизму. Найбільші большевицькі вожаки Троцький, Зіновєв і Каменев — і багато інших, це жиди. Їм сприяють загально всі жиди світу, отже й рабін не остався позаду. Він сказав своє слово й тим поміг своїм землякам у роботі, що виходить на користь всьому жидів-

Однак дивно, що християни дають нагоду на освяченому місці виступати жидові та й говорити таке, що не є згідне з правдою. Бо говорити про те, що в Росії нині поступ, культура — можуть лише люди, що мають свою ціль у тому.

Говорять рабіни по протестантських церквах у ріжних містах Канади. Протестанти всюди однакові, отже певно, що і в Америці дають рабінам говорити по церквах.

Протестанти разом з комуністами творять так звані ліги проти війни та фашізму. Десь там недавно захвалювали ідею комунізму. Багато протестантів нині симпатизують з „народним фронтом" у Еспанії й висилають підбадьорюючі телеграми еспанським большевикам, що так криваво розправляються з християнством і релігією. Протестантизм стає до спільного фронту з жидом і з большевиком, отже чи можна дивуватися, що протестантизм виступає проти православної церкви? І не треба нам українцям бачити й відповідно до того застосовуватися.

З наведеного ясно, що протестанти не мають твердої основи. І коли б протестантизм стрінувся з магометанством, як колись православіє, то досі було б і сліду з нього не остало. Те саме можна сказати і про зустріч з большевизмом. Коли б йому прийшлося стати до чола з большевизмом, як це мусіло православіє, то протестантизм давно вивісив би білу фану на знак капітуляції. Це хай буде наукою для всіх українців, як небезпечно є ставати в протестантські ряди. Ставати протестантом значить переходити з твердого, сильного грунту на грунт непевний, хиткий. Православна віра сильна. Вона подає людині такі вартости, які завсігди стануть її в пригоді в боротьбі зо злом безрелігійністю, і духовою розперезаністю.

Треба тішитися, що протестантизм не має симпатії серед нашого українського загалу. Бо коли й трапляться які охотники стати на протестантський шлях, вони перестають інтересуватися своїми народніми справами, вони відходять від рідного грунту.

Тішуся, що я православний.

Марко Подолянин.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кождого місяця.
Видає Українська Православна Видавнича Спілка
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю — $1.50 на рік.

THE HERALD
Published semimonthly by the
Ukrainian Orthodox Publishing Company
Subscription per annum.
In Canada — $1.00. — Foreign — $150.

Адресуйте: — Address.
The HERALD, Box 3684, WINNIPEG, MAN.

АРХИПАСТИРСЬКЕ РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ.

Мир і любов, дари Народженого Господа нехай будуть між Вами! Боже благовоління нехай буде над Вами!

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

„Станеться в останні часи, що над усі гори, гора Господня вознесеться і підійметься понад горби і поспішать до неї всі народи".
Ісаії гл. 2:2.

Мої Отці Сопастирі, Брати і Сестри, Діти Рідної Церкви!

Там, ще живучим в цім світі, Милосерний Господь знов благословить дочекатися великого свята Його народження.

Ми радісно святкуємо це свято. Воно для нас одно з найбільших. В чому ж та особлива радість?

Зрозуміймо її, перейміmось нею і нехай свята радість Різдва Христового осяє своїм святим і тихим світлом наші домівки, наші родини, наші серця.

Багато великих і світлих посланців приходило від Бога до грішного і так нещасного людства. Це були святі люде, святі пророки і інші святі учителі людей. Вони учили людей і словом і прикладом. Вони давали людям святі правди, оскільки їм самим було дано і так багато, як лише люде були приготовані прийняти. Свята наука тих духовних учителів людства, їх діло взносилися в тисячах літ життя людства, як світлі гори понад грішними і брудними низинами звичайного людського життя. Ці гори святости, що виростали поздовж минулої, так довгої дороги людства, як її дороговкази, вони світяться великим сяйвом, бо їх осяює вічне світло від Бога. Багато таких Божим сяйвом осяяних гір ми бачимо на перейденій вже дорозі людства. І святий пророк Ісаія їх бачив. Але він в своїй дивній пророчій силі бачив і те, чого звичайні люде в його часах не могли бачити. Святий пророк бачив: „Станеться в останні часи, що над усі гори, гора Господня вознесеться". Святий пророк далі бачив, як „підійметься вона понад горби і поспішать до неї всі народи".

В прекраснім пророче-поетичнім слові святий прозорець у віки говорить нам про ту найвеличавійшу подію, яку святкуємо: про різдво Господа і Бога нашого.

Приходили Божі післанці, приходили святі люде, взносили гори своїх чистих наук, а тепер приходить до нас, рождається, як чоловік сама Божа Премудрість, той відвічний Логос, який завжди, предвічно в Божім Лоні був і яким світ повстав. І взнеслася гора понад всі гори — гора Господня!

Минули віки. Багато пережито. Гора ж Господня і в наш час взноситься понад всі горбки, бо гори минувших віків стали горбками перед великою горою Господнею. Світлі гори великих учителів, що прийшли вже по Різдві Христовім теж лише горбки перед величністю гори Господньої, яка взнеслася над життям народів в ніч народження Господа.

Святий пророк бачив, як поспішають до гори Господньої народи. Він не помилявся. Двадцятий вік минає, а народи все линуть до тої гори Господньої: до науки, до любови, які Господь зніс на землю.

Ми святкуємо народження Господа, святкуємо звлення Бога в людині, святкуємо принесення на землю всіх нам потрібних правд, якими Небо відкривається землі, якими Бог відкривається людям і якими кличе їх до себе.

Чи може бути більш-величня подія? Ні.

Чи може повстати для людей більша радість? Ні.

Перейміться ж духовною величчу свята Різдва Христового. Осяйте серця Ваші радістю цього найвеличнійшого свята.

Христос Спас народжується — радійте!

Христос Любов звляється — нехай серця полумінють в любові одно до одного!

Христос Бог народжується, родиться в негіднім людськім тілі — це вершиться велика Божа жертва для людства. Необятний утробою Матері обіймається — научіться ж смиренности, научіться жертві!

Христос Бог родиться, Він приходить на велике служіння — научіться ж служити одне одному!

Христос Бог приходить, Він несе Боже всепрощення — чи можете Ви після того не прощати?

Гора Господня взноситься! Вона взноситься не для наших очей лише і подвиаі нашого життя ми маємо зійти на цю гору любовію, смиренням, жертвою, служінням і прощенням.

Господь рождається — очистьте свої серця, присвятіть їх Нарожденному і Він поведе Вас на гору Свою і дасть Вам радости вищі, небесні, земним радостям непотрібні.

Зрозумійте велич свята Різдва Господнього, перейміться його святими настроями. Увійдіть в радість Господа нашого! Він для нас у Вифлеемі народився.

†

З ласки Божої, волею Церкви
Архієпископ Американський
і Канадійський
Іоанн Теодорович.

ВЕЛИКЕ СВЯТО.

Таке наше торжество: це святкуємо нині — пришестя Бога до людей, щоб нам переселитися, чи — правильніше сказати — повернутися до Бога; щоб, відсунувши старозаповітню людину, вдягнутися в нову, і, як умерли в Адамі, так стати жити в Христі, з Христом роджені, розпяті, співпоховані й співвирослі.

Св. Григорій Богослов.

НОВІ УЧНІ ПРАВОСЛАВНО-БОГОСЛОВСЬКИХ СТУДІЙ.

На Православно-Богословський відділ Варшавського університету в біжучім шкільнім році принято 36 нових студентів, з них — одна жінка. Кандидатів було більше, але не всіх принято.

ЦІННИЙ ПОДАРУНОК.

Бібліотека Наукового Т-ва ім. Шевченка одержала зі Стокгольму цінний дарунок: музичну бібліотеку нашого співака бл. п. Модеста Менцінського.

УКРАЇНСЬКО-КАТОЛИЦЬКІ СПРАВИ.

Як римо-католики шанують греко-католиків.

Нині наша українська католицька Церква в Галичині увінчалася вінцем єдности, сили, поваги, величі, блеску, як і вся католицька Церква. —

(Бюлетень за лютий, 1934. — Слова о. Божика).

Церква — це в першім мірі вірні, нарід. Вірні творять Церкву, навіть без церковних будинків. Самий провід Церкви стоїть вже на-другім місци. Коли до Канади приїхали християне українці, то вони відразу творили собою Церкву, а духовенства треба було вже для ведення справ тоїж Церкви. Коли любиш мене, тоді паси вівці мої — казав Христос Петрови. Вівці, це Церква. А провідники Церкви, це передові з між тих же самих овець. А коли пастирі покажуться вовками, тоді вівці тікають від таких пастирів. Це значить, що Церква тікає від пастирів, які ще не є Церквою. Так воно є і так висловлювалися нераз великі мужі Церкви.

Коли греко-католицькі провідники кажуть, що **греко-католицька церква в Галичині має силу і повагу, то значить, що все добро мають греко-католики українці.** Сказавши коротко — дуже їм добре! В них і сила, і повага, і велич, і блеск... А все через те, що вони в єдности з Римом і католицьким світом.

Добре їм!... Всім добре! Цілій Церкві добре! Добре українцям греко-католикам по селах, по містах, по повітах... Сила в них, повага, велич, блеск...

Коли б було добре лише церковному проводови (епископам та священикам), то не можна би ще говорити, що добре Церкві. Це ж лише пастирі Церкви. Тай колиб лише провідникам було добре, а звичайним вірним зле, то це були би лихі пастирі. Не з тих, що душу дають за вівці.

Отже виходить, **що в Галичині добре цілій Церкві — цебто всім греко-католикам українцям і їхнім церковним провідникам.**

А що воно в Галичині не інакше, про те оповідають в Канаді греко-католицькі провідники. Кажуть: греко-католикам в Галичині живеться дуже гарно, бо вони в святій єдности з Римом і всіми римо-католиками. Через те вони щасливі — в них є сила, повага, велич і блеск.

Святі слова! Та все ж не зашкодить таки послухати, що кажуть про своє щастя самі галицькі греко-католики. Що кажуть про себе і про тих римо-католиків, з якими вони в святій єдности. Їх голос повинен бути на першім місци. Отже послухаймо...

Виходить в Галичині греко-католицький часопис „Український Бескид" і в нім (ч. 43, 1936) читаємо:

— Розперезаність шовінізму по деяких польських часописах, що називають себе католицькими, доходить вже до неймовірних розмірів. Свою шовіністичну їдь виливають на своїх сторінках і цькують всіми способами проти українців. Польські капляни" ксьондзи, священики) гилаються з кулаками на українських душпастирів, які не позволяють на душехватство і перетягання української дітвори на польське.

Це так пишуть ті щасливі греко-католики в Галичині про тих, з якими вони в святій єдности! А ще дальше там же читаємо:

— Цькування не тільки не зменшується але ще значно збільшується. Польське громадянство нацьковане тими газетами щораз більше ворожо наставлене до українців і далі розпалюється в ненависти. Якщо так дальше піде, то може поллється кров...

І чи не славно стоїть в Галичині справа греко-католиків українців: і сила, і повага... і свята єдність!

Ми чули доси, як справа стоїть загально, а тепер послухаймо яких благодатий зазнають там греко-католики подрібно від самого римо-католицького духовенства.

Видають там свої ґазети польські Францішкане і одній з них — в „Малим Дзеннику", з 31 жовтня ц. р. пишуть про те, як греко-католики хотіли скинути з шиї ярмо, а пишуть так:

— Підступно, зрадливо притаївся — пом ж поляками і на польській землі живучий — ворог (цебто греко-католики!) і ночею з 31 жовтня на 1 листопада 1918 р. виповз на вулиці міста і заняв його, потішаючи себе передчасно, що тут, на давних „кресах" Річипосполитої (Польщі) — в серцю Червенської землі — збудують свою, сумнівну західно-українську республику..

А трошки дальше та сама францішканська газета пише:

— Розпадаючися Габсбурська монархія, будучи вже в передсмертних муках, попхнула гайдамацькі сотні і курені на польський Львів!

До наведеного робить „Український Бескид" від себе таку увагу:

— З нашої Української Галицької Армії зробили „гайдамацькі сотні і курені", а наш листопадовий зрив — якимсь „зрадливим притаєнням і виповзненням".

Ті самі Францішкане видають ще другу газету — „Рицежик Непокаляней" й „Український Бескид" каже про нього

— Цей журнальчик має на меті поширювати культ (пошану) Пречистої Діви Марії і католицькі засади, а на ділі затроює душі малих своїх читачів такою канібальською (людоїдною) ненавистю до католиків українців, як і „Мали Дзеннік".

Що ж пишуть Францішкане в „Рицежу Непокаляней"? Пишуть ось що:

— Німецькі й австрійські офіцери підступно видали українським бандам усю зброю, амуніцію, касарні і воєнні приладдя у Львові, віддаючи так Львів в руки Українців

Після наведеного виривка „Український Бескид" робить таку увагу:

— Якщо це появилось би на сторінках якогось там жидівського кур'єрка, чи іншої бруковоі газетки, то ми не мали би найменшої претенсії, бо ці бруковики бодай не покривають своїх плюгавств католицизмом.

Згадує „Український Бескид" і про польського ксьондза Щенха, який бив греко-католицького священика, а там говорить:

Це без сумніву плоди цькування польських „католицьких" часописів, що викликають такі настрої в польськім духовенстві, бо оце вже є третій випадок одного місяця, що польський ксьондз кидається з кулаками на українського [illegible]

Інтересне! **В однім місяци польські римо-католицькі священики били греко-католицьких три рази!** Що про те розумні люде можуть сказати? А що повинні сказати греко-католики?

Переповівши цілу подію з Щенхом „Український Бескид" каже:

— Які ж можуть бути настрої серед латинників, коли їх капляни (священики) дишуть такою ненавистю? Куди ж можуть довести ці капляни? Напевно не до Христа, а скорше до ножа!

Так говорять про своє щасливе і блискуче життя самі галицькі греко-католики! Тай не тільки говорять словами, але й фактами свої слова підтверджують. Говорять сами собі, говорять і греко-католикам по цілому світі, отже і канадійським. Всім же треба знати, як життя греко-католиків в Галичині виглядає і які благодати спливають на них від святої єдности з католицьким світом...

Тільки ж говорять вони не так, як говорять канадійські провідники греко-католиків. Коли галицькі греко-католики показують чорне, то тутешні показують біле і навпаки. А чому таке? Не тяжко догадатися.

Доси чули ми, як римо-католицькі духовні трактують українців, а тепер ще про світських...

„Діло" ч. 251 ц. р. оповідає, як на залізницях римо-католики кондуктори по християнськи поважають греко-католиків. „Діло" каже:

— На такі атаки польського „патріотизму" наражені наші ученики і робітники, що їздять ранніми поїздами. Про такий випадок оповідав нам нині оден з пасажирів. На свій запит (в українській мові!) дістав відповідь кондуктора: **„Гадай до лямпи, ти батяру."** Цей випадок не є випадковий. Дуже часто кондуктори на цілій лінії почувши українську мову, насміхаються з пасажирів, або дозволяють собі на такі вислови: **„Замкнй джві, хаме"!** (Замкни двері, хаме!).

Таке оповідають галицькі греко-католики **про ту силу, повагу, велич і блеск** — про те велике щастя, яке в Канаді так розхвалюють провідники греко-католицької Церкви.

Зберіть всі „титули" лише з одного галицького часопису, якими римо-католики величають греко-католиків, а вийде, що греко-католики: **люде підступні зрадливі, вороги (римо-католиків), що ночию підповзують на вулицю, гайдамаки, бандити, батяри і хами.** Велич і блеск!

Коли ж до наведених „титулів" додасьте факт, **що польські ксьондзи в однім місяци били українськсих священиків три рази,** то стане вам цілком ясно, що римо-католики тільки й роблять, що **плюють в лице греко-католикам і дають їм стусани в груди.** І таке тягнеться вже сотні літ.

Такі благодати на своїх плечах бачать галицькі греко-католики і кажуть, що можуть. Це ж їхні слова ми читали. Їх скарги.

Однакож зневага зі сторони римської церкви, то зневага для кождого українця. Православний українець не може сказати: „Це бють греко-католика і мене воно не обходить!" Це плюють в лице цілому Українському Народови. Дають стусана в груди всім українцям без розбору.

І ніхто не сміє дурити себе, що це роблять лише поляки. Ні! Це робить римський католицизм! Поляки — ж часть римської Церкви.

І коли таке робиться, то папа мовчить. Не спиняє. Не протестує. Не осуджує. Мовчить і греко-католицьке начальство — Шептицький з своїми епископами. А в Канаді чуємо ще й похвали, що в яких то розкошах пливають греко-католики в Галичині.

Казав Христос: По овочах, по ділах пізнаєте хто вони... Отже їх діла стають перед цілим Українським Народом з страшним осудом — проти римської Церкви, проти папи, проти католицької політики. Вони не пастирі, бо вони оплюють вівці, вони їх зневажають, вони дають їм стусана.

З такими не може бути єдности для українця! Для того українця, що шанує свою особисту і народну гідність. Для того, що хоче бути дійсним християнином, а не помелом в руках фарисеїв, не їх поштурковиском і посміховищем

П. В.

„ДНІПРО"
Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.
Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштує на рік $2.00
Передплату висилати на адресу
"DNIPRO"
1851 Germantown Ave Philadelphia P

ІСТОРІЯ ПРИЄДНАННЯ КИЇВСЬКОЇ МИТРОПОЛІЇ ДО МОСКОВСЬКОГО ПАТРІЯРХАТУ.

(Продовження).

Які ж причини заставляли київських митрополитів XVII ст. так вперто і послідовно відвертатися від Москви? Чи справді тільки корисні мотиви та надії здобути незалежне, забезпечене та почесне положення від польських королів чи навіть турецького султана? По части так, але чимало було й інших причин.

Перш за все на Україні існувало тоді загальне упередження проти Москви, навіть відносно віри. Наприклад, думали, що коли Україна піддасться Москві, то українців заставлять там перехрещуватись. „Царь обицуетъ се всѣхъ при правахъ и мѣстностяхъ удержати, хто се доброволне придасть и охреститься", читаємо в тогочасному листі одного Чернигівського протопопа. Дійсно, в 20-их роках XVII століття патріярх Філарет, який ненавидів поляків, після повороту з неволі постановив на соборі перехрещувати усіх, хто переходив до православія з латинства, але ця постанова, яка напевно дала привід до поширення вищезгаданих поголосок і упереджень серед православних українців, розуміється, їх не торкалася. А на соборі в справі усунення Нікона думка про перехрещування католиків була відхилена східніми патріярхами.

Далеко поважнішою перешкодою до зєднання з московським патріярхатом для українських митрополитів була їх канонічна залежність від патріярха константинопольського. Відступити від підлеглости йому здавалось українцям при Сильвестрі Косові рівнозначним остаточній погибелі православя. Косов титулувався митрополитом „Київським, Галицьким і усієї Малої Росії", а разом з тим — „екзархом Константинопольського трону". Він просив як милости у Московського уряду, щоб він і паства його „отъ послушенства святѣйшаго патріярха, до которого правомъ Божіимъ и крещенія и по правиламъ святихъ отецъ належатъ не были оддалены". Балабан [illegible] само покликався на константинопольського патріярха. Коли московський окольничий Хитрово запропонував йому звернутися з проханням про висвячення до царя і патріярха Нікона, Балабан відповів, що від самого хрещення київські митрополити брали благословення від константинопольського патріярха і тому без його дозволу він не сміє посвятитися від Нікона, щоб не розгнівати і не навести на себе і на усе українське духовенство прокляття константинопольського патріярха. І дійсно, замісць Москви, Балабан звернувся по благословення до Константинополя — до патріярха Парфенія.

Подібно Балабану і Тукальський шукав у константинопольського патріярха підтвердження своїх прав на митрополію. В 1670 році він посилав до Константинополя протопопа Романа Ракушу з проханням до патріярха Методія, щоб він затвердив на київській катедрі когось одного: або його, або Антонія Винницького. По ходатайству бувшого тоді у султана Дорошенкового посла, патріярх затвердив одного Іосифа, а другим заборонив прозиватися митрополитами. На доказ вдячности до східніх патріярхів Тукальський завше поми-

нав їх імена при богослуженні.

Не треба забувати, що і в культурному відношенні українське духовенство почувало себе вищим від московського. На Україні процвітало друкарство, були розповсюджені школи, поширювалась духовна література, виховувались вчені люде-богослови, апологети-полемісти, проповідники. На Москві поважно рахувалися з культурно-освітовою перевагою українців, і тому Нікон, коли задумав провести свої церковно-богослужбові реформи, мусів побороти традиційну московську „єресебоязнь" і запросити на поміч українських вчених, друкарів і співаків. Свідомість своєї культурної переваги, привязаність до своїх традиційних форм церковного життя, привичка до вільности та незалежности, бо залежність від константинопольського патріярха була скоріше формальною і зовсім не тяжкою, — антипатію до тих форм церковної організації, які утворились на Москві, — усе те мусіло затримувати справу приєднання київської митрополії до московського патріярхату.

Як же дивилися на цю справу в Москві? Там лічили, що політичне прилучення України мусить потягти за собою відносну зміну духовної юрисдикції і для київської митрополії. Уряд московський намагався приспішити справу приєднання київської митрополії і для цього використовував усякі можливости та оказії.

Др. Є. Сакович

(Дальше буде).

ДУМКИ ПРО СВЯТО СВЯТОГО АНДРІЯ.

У грудні місяці припадає свято, не дуже врочисте й не дуже визначне — а це свято в честь святого апостола Андрія. Не визначне воно в церкві, але замітне в нашім народнім побуті, бо з тим святом звязані ріжні звичаї.

Святий Андрій зпочатку був учеником святого Івана Хрестителя. Він рідний брат св. апостола Петра. Походив із міста Витсаїди.

Пізніше довідується він про Ісуса Христа й чує від Предтечі слова признания для Спасителя й це поділало на нього. Він кидає св. Івана і спішить за Ісусом Христом. Він один з перших без вагання йде за Спасителем. Він один був першим, що його покликав Ісус Христос на апостольський уряд. Він і тому ще має додаткове імя Первозванний.

Апостол Андрій був невідступним апостолом Ісуса Христа й був з Ним аж до вознесения на небо. Після зіслання св. Духа на апостолів іде св. Андрій у світ голосити науку Божественного Спасителя. Удався на північ, — був у Греції, Царгороді, а звідти удався в Херсон, на північному березі Чорного Моря.

Бував і на наших українських землях. Голосив науку Христову поміж скитами, що в той час мешкали на землях, де нині живе наш український народ. Говорить давний переказ, що св. Андрій зайшов зо своїми учениками на київські гори та що там він застромив хреста, поблагословив ту прекрасну околицю й висказав пророцтво, що з того місця пошириться Божа слава по всій землі; що на тих горах повстане місто, яке буде повне церков і буде осередком духового життя всього краю.

Задля того серед нашого народу є велике почитання цего святого. Його звичайно вважають українці апостолом України. А що він умер розпятий на хресті подібнім до букви Х, то православні українці вживають навіть трираменного хреста додаючи до хреста і осподнього ще скісне одно рамя. І цей трираменний хрест є в великому почитанні серед побожного українського народу.

Колись наші предки були поганими й почитали поганських ідолів. Вони між іншими почитали божка Перуна, що кермував долею людей. Та після заведення християнства того божка Перуна змішали східні славяни, москалі та українці, з св. Андрієм Первозванним, апостолом України. А це тому, що після заведення християнства казав князь Володимир скинути ідола Перуна в Дніпро, а на цім місці здвигнути церкву св. Андрія. Народ переніс деякі прикмети Перуна на св. Андрія. Інший переказ говорить, що і в Новгороді побудовано величаву церкву св. Андрія — на місці святині Перуна.

Люди здавен давна цікавилися будучою своєю долею. Хотіли знати свою будуччину. Мали особливих божків, що від них залежна була будуччина. Виконували в честь тих божків ріжні обряди. Коли опісля заведено християнство, то в народі лишилися всякі обряди, які подекуди осталися по нинішній день.

В передандріївський вечір печуть дівчата балабухи чи паланиці, кладуть на лаві й кличуть пса в хату. Котру паляницю пес ухопить, то ця дівчина вийде перша заміж. В інших околицях наслухують, з котрої сторони того вечора загавкає пес, — то знак, звідки надійде жених. Перечислюють частоколи, виливають віск, або олово й насвічують його, а з тіни вичитують те, що фантазія навіє. Таке й подібне діється ввечері перед Андрієм.

Це все останки поганства, але багато людей до того ставляться якнайповажніше. Погани однак могли мати всякі вірування й обряди для того, щоб відкривати будуччину, тільки християни вірять у одного правдивого Бога й всякі проти першої заповіди Божої. Ніхто не такі вірування чи ворожби — це гріх знає будуччини. Будуччину можна вгадувати, але не твердити з усьою певністю, що воно так буде, а не інакше. І ані вилитий віск, ні числення частокола чи що подібного не має жадного впливу на судьбу людини. Людина є в Божих руках. Доля її або, краще, будуччина нікому не знана. Її знає лиш один Господь Бог.

„Я є Господь Бог твій, — сказав Бог на горі Синай, даючи свої Заповіді Мойсеві, — не будеш мати інших богів окрім мене". Це й має завсігди бреніти в ухах кожного побожного християнина. Коли ж находяться люди, що вірять ворожбі, вірять у вилятий віск, чи підкову, або місяць, — відповідно до того з котрої сторони його заглянуть нового, — то вони боготворять оті предмети. Віддають їм Божу пошану. А це є гріхом.

„Не будеш мати інших богів окрім мене", — говорить Господь. І ця заповідь мусить бреніти в ухах кожного християнина тоді, коли цікавість наша хоче довідатись про нашу будуччину, коли та цікавість гонить нас до ворожбитів, знахорів чи до виконувань ріжних діл, які ніби мали б мати вплив на наше будуче життя.

Християнин має обовязок здати себе на Божу волю. Син Божий молячись в городі оливному перед своїми муками просив Отця Небесного, щоби відвернув від Нього муки, але й здав себе цілком на волю Отця. „Нехай буде Твоя воля, а не моя", — молився Спаситель.

Коли говориться про відгадування будуччини з певних предметів чи знаків, треба згадати, що сьогодні є дуже багато навіть поважних людей, щодо читання будуччини з чаю, з руки, з письма чи чого подібного ставляться з великою вірою.

По містах мають свої льокальні цигани, астрольоги, витворилось навіть заняття знавців читання з чаю. Звичайно ті всі „знавці" за читання беруть добрі гроші, а християни їм платять. Подвійно себе кривдять, бо дають гроші цілком за ніщо і грішать, — бо переступають першу Божу Заповідь.

Зсумувавши все це — треба сказати, що всякі звичаї в перед-андріївський вечір і всякі інші ворожби й читання будуччини не мають ніякої вартости й будуччини не можуть предсказати. До того грішить той, хто з вірою до того всього ставиться.

Християнин має обовязок слухати Служби Божої, молитися і принимати Святі Тайни. Це найпевніші середники для забезпечення й запевнення своєї будучности. Хто виконує приписи Христа Спасителя, хто живе в страху Божому, той може свою будучність відгадати й бути за неї зовсім спокійним.

Для нас православних українців дуже хосенним є в день того українського апостола Андрія вдуматись у труди і працю його для Божої справи. Він перейшов великий шмат землі, бував серед ріжних людей, зносив холод і голод. Життя його було повне турбот і небезпек, а накінці мусів умерти мученичою смертю. Все це він доконав для Христа, для святої справи і для добра людей.

Коли наше життя не таке, як ми хотіли б, коли маємо ворогів, коли нам підкладають колоди під ноги, а то й на пальці нам наступають, коли задля доброї справи, задля нашого християнства чи патріотизму мусимо зазнати невдач або невдяки, не зражуймося. Бачучи перед собою великі ціли, — а то Божу славу й добро нашого народу, — йдім все вперед, трудімся і молімся.

Хай святий Андрій, апостол України, буде для нас приміром до наслідування.

о. Є. Г.

НОВИЙ НАСТУП БЕЗБОЖНИЦТВА.

Провідник совітських безбожників Ярославський видав відозву до безбожницьких організацій. В ній між іншим лишеться: „Хочемо всі церкви цілого світа затопити у величезнім морі вогню. Наш атеїстичний рух став небувалою силою, яка знищить з корінням всякі релігійні почування. Цей рух є одною з найважніших галузей нашої протирелігійної клясової боротьби. Мусимо ще скріпити нашу протирелігійну працю, яка підкопує фундаменти старого світа. Нехай слуги Бога всіх віроісповідань знають, що ніякий Бог, ніякий святий, ніяка молитва не спасе капіталістичного світа перед загладою".

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

продаємо по гуртовій ціні.
Пишіть по каталог.

WILLIAM GROSS & CO.
322 Main St., Winnipeg, Man.

ХРАМОВЕ СВЯТО.

(Сенді Лейк, Ман.)

В суботу, 21 листопада, в день св. Архистратига Михаїла, українська православна громада в Сенді Лейк, Ман. обходила своє храмове свято.

Богослужения правили о. прот. С. В. Савчук, з Вінніпеґу, котрого наша громада кожного року запрошує на своє храмове свято та наш новий парох, недавно висвячений о. Степан Симчич.

По Службі Божій відбулася панахида за українських героїв, що зложили своє життя за незалежність українського народу, а по панахиді відбулося водосвяття (на дворі) й обхід церкви з читанням св. Евангелій.

По Богослуженню відбувся спільний обід в місцевім Народнім Домі. Обід був влаштований заходом нашого жіноцтва, за що йому належиться щира подяка й признання.

Підчас обіду п. Дидик зложив подяку Всеч. о. Савчукові, за те, що він не відмовився прибути на наше свято, хоч знаємо, що з нього багато праці й труду, та зніс йому многоліття. Всеч. о. Савчук, дякуючи громаді за щирі побажання сказав що йому дуже приємно відвідувати нашу громаду, бо з кожним разом завважує в ній новий поступ. Згадав про ті труднощі, які громада мусіла поборювати в початках свого існування та про ті перешкоди, які робили її церкви католицька й російська. От і нині греко-католицький священик заповів в своїй громаді Богослуження тільки для того, щоби не позволити своїм вірним прийти на наше свято. Це однак не помогло нічого, бо бачимо між собою багато наших братів греко-католиків. Витаємо їх і висказуємо надію, що не далекий той час коли український нарід буде обєднаний під омофором одної, рідної йому Церкви.

По обіді відбувся концерт в честь поляглих героїв, бо наша громада вже від кількох літ обходить своє храмове свято й свято першого листопада в один день — 21 листопада.

Концерт випав надзвичайно гарно. В програму концерту входили хорові пісні, деклямації і оркестра. Хором провадив п. Ф. Муцій.

Підчас концерту о. Савчук виголосив відчит про значіння листопадового свята. При кінці відчиту завізвав присутних не забути за українських інвалідів та зложити на них жертви.

Збірку на інвалідів перепроваджено по відчиті о. Савчука.

Наше храмове свято випало як найкраще і всі учасники його розїхалися домів, з повним задоволенням.

Присутний.

БАЖАЄМО БУТИ В РІДНІЙ ЦЕРКВІ.

(Ітонія, Саск.)

День 15 листопада 1936 року стане записаний в історії православних українців в Ітонії, Саск., як день, коли почала існувати офіційно місцева українська православна громада.

Того дня ми заснували церковну громаду, яка постановила увійти в склад Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Того дня також вписалось до церковної громади 15 членів і ще є надія на кілька нових членів. Правда, наша громада під деяким зглядом не є нова, бо вже від десять років маємо стало Богослуження по кілька разів у рік. Але ми не були формально злучені з Рідною Церквою й тому не мали тіснішого контакту в Консисторією, а через те ми не могли провадити пляново роботи на церковному полі.

Щодо нашого церковного життя, то його початок можна рахувати ще від 1926 року, коли то ми мали перше Богослуження. Богослужения відправив священик Гребенюк у домі А. Конашевича. Від того часу ми мали вже стало кожного року по кілька Богослужень.

В рр. 1930-1932 ми разом з громадою в Пр'лейт мали сталого священика на парафії, але настала криза, а до того сухі роки і ми мусіли обмежити свою діяльність.

Дня 15-го листопада ц. р. відбулись збори членів української православної громади в домі М. Конашевича. Збори отворив бувший голова нашої громади гром. В. Гуменний. На предсідника вибрано Я. Бойчука, на секр. М. Конашевича. До нового заряду увійшли слідуючі: Як'в Бойчук — голова, Михайло Охрій — касієр, Максим Конашевич — секретар.

До контрольної комісії увійшли слідуючі: Стах Гуменний, Лука Капустиник і Іван Гарасимчук.

Збори закінчено молитвою.

Максим Конашевич.

„ДЕНЬ СЕЛЯНКИ" В ГАЛИЧИНІ.

Організован'сть українського жіноцтва в Галичині не має собі подібної, мабуть, на цілому світі. Перш за все це велике обєднання інтелігентного галицького жіноцтва з жіноцтвом селянським. В центрі цілої організації стоїть центральне жіноче т-во — „Союз Українок" у Львові. Його філії розсипані мало не по всіх повітових містах Галичини. Кожна філія має по селах свої відділи, які звуться „кружками". Їх під цю пору нараховується 736. Число членів С. У. сягає понад 40.000. Всі кружки підлягають своїй централі — м'сцевій філії С. У., всі філії — головній централі — С. У. у Львові. Ця могутня всенародня організація працює на аполітичному ґрунті, як суто національне українське жіноче обєднання з метою осв'домлення галицького жіноцтва, поліпшення його матеріяльного стану.

По всіх філіях і кружках іде жвава робота. Відбуваються курси, реферати, анкети, р'жні національні свята. Гуртуються тут не т'льки жінки дозрілого віку, разом з ними гуртуються й бабусі, а що головніше — гуртується жіночий доріст.

Цікавим проявом життя цієї української жіночої організації є „свята селянки", що їх що року в літі влаштовують філії С. У. Перше свято селянки було влаштовано в Станиславові, коли зробило незабутнє враж'ння, особливо на тих членів Конгресу, що приїздили зза кордону — з Америки, Румунії, Чехословаччини, тих, що ще не були на ділі ознайомлені з організованістю українського жіноцтва в Галичині. Позаминулого літа ці свята селянки були на ділі ознайомлені з організованістю українського жіноцтва в Галичині. Позаминулого літа ці свята селянки були влаштовані повітовими філіями Рогатина, Самбора й Сокаля. А минулого літа свята селянки відбулися вже в 6 філ'ях С. У. — Коломия, Рава Руська, Радехів, Стрий, Чортків і Яворів.

„Свята селянки" відбуваються за прийнятим програмом. На протязі цілого року „кружки" готуються до ріжних вправ, інсценізацій, хорових співів, промов і декламац'й. На свята зїздяться, по можливості, всі однострої, в народні місцеві вбрання. Зачинається свято Службою Божою, далі відбувається похід містом, потім вправи на майдані, співи, а часто й народні обряди.

Ці свята роблять дуже сильне враження. Ми звикли бачити в таких масових дисциплінових походах лише нашу молодь. Але коли в поході проходить кількатисячна армія свідомого, здисциплінованого українського ж'ноцтва, й не тільки молодого, а й старшого віком, іноді справжніх бабусь, то це уявляє картину просто надзвичайну, а коли невидану й дуже привабливу. До того треба додати, що учасниці й жіночих дефіляд, і жіночих вправ виконують свої завдання із захопленням оживлені одніею могутною ідеєю, одною волею, з радісним виразом обличча, з неослабною дисципл'ною, із самовпевненими рухами. Українське селянське жіноцтво, колись таке розєднане, таке упрілене тяжкою селянською працею й зайдими, яке світ Божий бачило тільки через вузьке віконечко своєї убогої хати, тепер виходить з високо піднесеною головою на шлях громадської праці, на шлях ідейного обєднання, і з безуформенної маси перетворюється в армію нац'ональносвідомих одиниць, скованих національною ідеєю й братерським почуттям.

Ми жінки-українки, можемо бути горді на таку організован'сть галицького жіноцтва, на ці свята селянки, бо наша вся сила, ціла база існування нашої нації є селянство. Й коли наше селянське жіноцтво вже так усвідомлене й злютоване, то можна радісн'ше дивитися в майбутне нашого народу.

Дефіляди „кружків" звичайно приймає голова центрального Т-ва С. У., або представниця від нього; крім неї голова місцевої філії з цілим виділом і почесними гостями, що прибувають на свято. При цьому звичайно говориться промови, читаються привітання. А потім зачинаються вправи вільноруч, рушниками, серпами; особливо зворушаючі вправи під спів „Боже Великий, Єдиний". Провадяться гагілки. Потім відбуваються інсценізації народніх обрядів, наприклад, улаштовується весілля, де все до самих дрібочок відограється за старими звичаями, з молодим і молодою, з дружками й короваїцями. Артисти-аматори гар-

(Продовження на стор. 8-ій)

Замовляйте

КАЛЕНДАР „Українського Голосу"

КАЛЕНДАР „УКРАЇНСЬКОГО ГОЛОСУ" ВЖЕ УКІНЧЕНИЙ

ЦЕГОРІЧНИЙ КАЛЕНДАР ОБШИРНИЙ ЗМІСТОМ І ІЛЮСТРАЦІЯМИ. МОЖНА З ПЕВНІСТЮ СКАЗАТИ, ЩО ВІН Є НАЙБІЛЬШИЙ І НАЙЦІКАВІЙШИЙ ЗА ВСІ ПОПЕРЕДНІ КАЛЕНДАРІ.

Ціна 40 центів.

Книгарні і кольпортери одержуть відповідний опуст.
Замовлення висилайте до:

UKRAINIAN VOICE
BOX 3626 WINNIPEG, MAN.

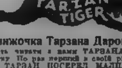

Книжочка Тарзана Даром!

Зачніть читати з нами ТАРЗАНА від початку. По раз перший в своїй рідній мові ТАРЗАН ПОСЕРЕД МАЛП. Як Вам всім відомо, то є гарна історія, і має около 100 ріжних ілюстрацій. Читайте всі старші й молоді, мужчини і женщини, хлопці й дівчата. Ця нагода кінчиться в січни 1937. Тож не відкладайте але пришліть ще [illegible] Тарзана число 1 і залучіть 10ц. почтовими марками на оплату пересилки, опаковання й оголошення. Канадійські беремо. Адресуйте так:

P. H. BOOK STORE
208—5 Ave., New York, N. Y.

„ДЕНЬ СЕЛЯНКИ" В ГАЛИЧИНІ.

(Продовження зі сторони 7.)

но відтворюють своєрідні картини нашого сільського весілля, грають з повною свободою, мистатичною повагою й зрозумінням давніх народніх звичаїв. Інсценізуються також обжинки, або вечерниці.

По закінченні вправ робиться перерва на обід, а пот'м увечері знову всі сходяться на академію, де відчитується відповідний реферат, відбуваються співи, деклямація, й свято на тому закінчується. Іноді відбуваються „вечері народньої ноші". В Галичині вже скрізь уживається народне убрання. Але для цих свят із скринь виймається всі збережені речі, які, хоч вже й старі, вражають глядачів своєю красою. Звичайно кожний „кружок" виступає в однакових убраннях і по можливості в однакових жовтих або червоних чоботах, в однакового кольору хусточках. З малими винятками убрання бувають дуже стилеві, вони захоплюють глядачів і викликають бурі оплесків. Така увага до народніх убрань може доведе селянському жіноцтву, що йому не треба занидати своєї національної одежі бо в ній і краса, й прикмета нашої [redacted]

На ці свята звичайно зїздиться багато гостей з околиць: священики, учителі й інша інтелігенція, та масами околишнє міщанство й селянство. Почесні з гостей беруть участь в президії свят, а молоді гості часто приєднуються до дефіляди: пові в походах їдуть і чотов'ки, надаючи тим святові характеру загальнонаціональної маніфестації.

З. Мірч-

(„Тризуб")

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД. ЗАМІТКА:

Консисторія проголошує в „Вістнику" тільки ті жертви та членські вкладки, що впливають від поодиноких членів Церкви. В доплату Консисторія виставляє за такі гроші посвідки (рецити) звичайно на їмя осіб, що гроші до Консисторії пересилають.

Гроші, які громади присилають самі, чи через своїх парохів, в формі жертв від Богослужень, Консисторія в звичайних випадках у „Вістнику" не проголошує, тільки виставляє за них посвідки на їмя дотичних громад.

СЛАВА, АЛТА.
Збірка о. Т. Горбая.

По 1 дол.: І. К. Гринуляк, А. Сакольський, П. Терновецький, Л. Шинчик, І. Заяснський, І. Шинчик, О. Малаховський, М. Пухкий, Ф. Войтків, М. Затяський, В. Гринуляк, Калина Гиманюк, І. Дах, П. Запаринюк, В. Гадзюк.

По 50ц.: В. Запаринюк, В. Шинка, М. Терновецький, А. Заляський, В. Войтків, Д. Бовзідка, М. Гаманюк, М. Фодчук, І. Максимюк.

По 25ц.: П. Фодчук.

ГАЄС, САСК.
(Гроші прислав п. О. Рудячек)

По 1 дол.: Гр. Прокіпчук, І. Яголяміський, Гр. Охтва, І. Ковч, Он. Рудячек, Дм. Бабюк.

СЕМБОРГ, САСК.
(Гроші прислав п. І. Лабюк)

По 1 дол.: Т. Стайко, В. Чубей, П. Соколюк, Г. Пискарук, Г. Ковалюк, М. Петращук, Я. Олексів, Ів. Лабюк

З церковної каси $2.00

БЕЛЛІС, АЛТА.

Збірка о. Г. О. Василіва в нагоди посвячення нового дому п. Сидора Куташа, в Белліс, Алта.

По 50ц.: о. Г. О. Васлів, К. Чорнолюк, Сидір Куташ.

По 25ц.: Ірина Чорнолюк, Павлина Куташ, Гео. Куташ.

По 20ц.: Анна Репка.

По 15ц.: Анна Шубарт.

По 10ц.: Катерина Максимюк, Параска Куташ, Ф. Куташ.

По 5ц.: Петро Юшмок, Марія Пащук.

ТАРНОПОЛЬ, САСК.
Гроші прислав п. Т. Сенчина.

По 1 дол.: М. Романко, В. Савчук, Г. Стельмащук, В. Фіцич, М. Войцьховський, Вол. Борса, Я. Войцьховський, Вол. Гринцак.

ЕШВИЛ, МАН.
Збірка о. П. Запаринюка.

По 2 дол.: Ник. Давибіда.

По 1 дол.: Ф. Бейко, В. Дутчишин, Г. Дутчишин, В. Косткнин, П. Герман.

По 50ц.: І. Дутчишин.

ВЕНЛАВ, МАН.

Т. Граблюк 1.00

ЕДМОНТОН, АЛТА.
Збірка о. Є. Грицини.

I.

По 1 дол.: А. Батюк, І. Кипріяк, В. А. Мойсей, Ю. Лазарук, М. Маланчук, О. Лукіянчук, Г. Михайлишин.

По 50ц.: Анна Вельчуш.

По 25ц.: А. Савчук, В. Чабанюк.

II.

По 1 дол.: Микола Шпачинський, Др. В. Навчас, Д. Янда, В. Челядин.

ДУФРОСТ, МАН.
Гроші прислав п. І. Ткачик.

По 1 дол.: І. Ткачик, О. Ткачик, В. Волошин.

БРЕНДОН, МАН.

А. Федорук 1.00

МАЗЕПА, САСК.
Збірка о. П. Мельничука.

По 1 дол. Іван Черевик, Катерина Король,

ЙОРКТОН, САСК.

Іван Коцут .25

КИНДЕРСЛІЙ, САСК.
Збірка о. В. Кудрика

Збірка в нагоди Богослуження 6.10

ПАЙН РИВЕР, МАН.
Збірка о. П. Запаринюка.

(На хрестинах в п-тва гр. Марків).

5 дол., П-во М. Григорчука, (Етелберт, Ман.)

2 дол.: п-тво В. Сарчуки (Етелберт, Ман.), давид гр. Марко (маленький син гр. Марка).

По 1 дол., п-во М. Русини, п. Клим, п-на А. Грегор, п-на М. Беган, п. Ф. Рекрут.

ДРОБОТ, САСК.
Збірка о. М. Фила.

Збірка в церкві „над рікою".

По 1 дол., п-во Левонтій, П. Квасниця.

По 50ц.: п-ні Франко.

По 25ц.: П. Гаврилюк, С. Кузик, В. Керелюк, С. Франко, п-н. Квасниця, У. Гаврилюк, І. Радиш, В. Франко.

По 15ц.: п-ні В. Франко.

По 10ц.: п-ні Кузик.

КЕНДІЯК, САСК.

Гроші прислав о. П. Мельничук.

Жін. Тов. ім. Лесі Українки 5.00

ФЕНВУД, САСК.
Збірка о. І. Кусого.

Збірка в церкві 14 січня 1936 3.45
" " 26 квітня 1936 3.70
" " 15 листопада 1936 3.50

ВИШАРТ, САСК.
Гроші прислав п. Іван Мисак.

По 2 дол.: Г. Шевчук, Т. Сеньків, І. Попович, І. Масник, Н. Стефанишин, Л. Дверничук, І. Мельничук, Я. Шворак.

По 1 дол.: Марія Гаврищук.

ШОРТДЕЙЛ, МАН.
Збірка о. П. Гіцького.

По 1 дол.: В. Барабаш, І. Перхалюк, А. Коляда.

ШЕЛВЕЛЛЕЙ, МАН.
Збірка о. П. Гіцького.

По 1 дол.: П. Курчак, П. Гушуа, Н. Грамадяк, О. Прокопець, К. Труфин, Т. Федорчук, Н. Піць, В. Шмігельський.

По 25ц.: Гео. Минтенко, С. Григорський.

По 10ц.: Ів. Антонюк.

МІЧЕМ, САСК.

Кас'єр громади М. Лафарович прислав від поодиноких членів (імена не подано) 23.00

ПРІЛЕЙТ, САСК.

По 1 дол.: Я фінк, Ф. Скоробогач, М. Баран, П. Скоробогач, С. Сорочка, А. Файчук, І. Фінк, К. Крим, Ю. Бабіцький, М. Райчиба, М. Скоробогач, М. Кучер, А. Скривець, І. Черецький, І. Райчиба, М. Самих, М. Черецький, Н. Доля, С. Лущик, Я. Флик, Ф. Черецький.

ВЕСТБРУК, САСК.

По 1 дол.: В. Г. Ісар, П. Гуцул, В. Білокриний, Н. Гуцул, Н. Герилв, І. Ісар, В. Лисак, В. Динесин, Н. Віндяк, В. Черепіта, А. Кіцул, Л. Сави, Н. Ісар, Ю. Попко, С. Савчук.

По 50ц.: Г. Радиш.

ПЕТЛЮРА, МАН.
Збірка о. С. П. Симчича.

По 1 дол.: М. Сідляр, П. Кузик, М. Бантрох, Н. Стадник, П. Стадник, К. Стадник, О. Баран.

По 50ц.: П. Шовдра.

По 25ц.: Г. Сухий.

РОБЛИН, МАН.
Збірка о. С. П. Симчича.

По 1 дол.: С. Новосад, Г. Новосад, Г. Мідиак, Ф. Садовик, О. Хіць, Н. Суубленний, Н. Панасюк, І. Мамоша.

По 50ц.: М. Слюсар.

По 5ц.: Анна Хіць.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Гіцького.
Січень.

14. Четвер, Новий Рік. — Ленард.
17. Неділя — Шортдейл.
19. Вівторок, Богоявлення. — Шелвелей.
24. Неділя. — Ленард
31. Неділя. — Петлюра.

Адреса: — Роблин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Запаринюка.
Січень.

3. Неділя. — Ревнер.
7. Четвер Різдво — 12 год. північ, Пайн Ривер. 8 год. рано — Дивфин.
8. Пятниця Собор Пр. Бог. — Ешвил
9. Субота Прич. Стефана — Венлав
10. Неділя — Богдан
14. Четвер, Новий Рік. — Гарленд
17. Неділя. — Сифтон.
19. Вівторок, Йордан. — Косів
24. Неділя. — Галич

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Самця
Січень.

3. Неділя. — Келгарі.
7. Четвер Різдво Хр. — 6 год. рано — Егрімонт. 10 год. рано — Ривней
8. Пятниця, Собор Пр. Бог. — Редватер
9. Субота, Прич. Стефана — Брудергайм
10. Неділя. — Федора
14. Четвер Новий Рік — С'ен Віч
17. Неділя. — Карвел.

Адреса: — Едмонтон
[redacted]
Тел 972—4213.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. І. Дмитрова.
Січень.

3. Неділя — Портедж ла Прейрі
7. Четвер. Різдво Христ. — Тиндал (6 година рано.)
8. Пятниця, Соб. Преч. Д. Марії і Обручн. Йосифа. — Селтон
9. Субота Перві. Арх. Стефана. — Лейдівуд.
10. Нед. — Іст Селк'рк
17. Неділя — Дуфрост
19. Вівторок Богоявлення — Понтан Парк, (4-та год. рано).
24. Неділя. — Малантон
31. Неділя — Ст. Мартин

7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. В. Апоннюка.
Грудень.

20 Неділя — Канора

Адреса: Почт. скринка 98. Канора, Саск.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1936 РІК.

СІЧЕНЬ 1937.

1 П. Боніфатія муч.
2 С Мч Ігнатія Бог.

3 Н. Св. Отців, Петра митр. Київ.
4 П. Вмч. Анастасії
5 В. 10 мучеників на Криті
6 С. Навеч. Різдва. Евгенії.
7 Ч. Різдво Христове
8 П. Соб. П. Б., Йосифа
9 С Стефана первич.

10 Н Нед. по Різдві. 20 тис. муч.
11 П. 14 тис. уб. у Вефлеємі
12 В. Анисії і Теодори
13 С Меланії пп.
14 Ч. Новий Рік. О. Г. Вас. Вел.
15 П. Сильвестра
16 С. Малахії

17 Н. Нед. по Просв., 70 Апост.
18 П. Навеч. Богоявл. Теоп.
19 В. Богоявлення Господнє
20 С. Собор св. Івана Хрест.
21 Ч. Георгія
22 П. Полієвкта мч.
23 С. Григорія Ніс.

24 Н. Нед. по Просв., Теодосія В.
25 П. Мч. Татіяни
26 В. Єрмія мч.
27 С. ОО. в Синаї
28 Ч. Павла Т., Івана К.
29 П. Покл. ок. св. Петра
30 С. † Антонія Великого

31 Н. 30 по З. св. Д. Атанасія і Кир.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Л. Березіцького.
Січень:

3 Неділя Св. Отців — Толстой
7 Четвер. Різдво Христове. — Вайта
8 Пятниця, Соб. Пр. Б., Йосифа — Толстой
9 Субота Стефана Превч. — Гарденон (Онуцька).
10 Неділя по Різдві. — Гарденгон. місто
14 Четвер, Новий Рік О. Г. Василія Вел. — Сірко.
17. Неділя по Просв. — Вайта.
18. Понеділок Навеч. Богоявл. — Служба Божа й водосв. — Вайта.
19. Вівторок. Богоявл. Госп. — Надвеч. водосвятіє — Гарденгон місто 3 год. рано.
19. Вівт. Служба Божа і водосв. — Толстой 8 год. рано
20, Середа Собор Св. Івана Хрест. / Сенків
24 Неділя — Рова
31 Неділя. — Гарденгон місто.

Адреса: Толстой, Ман.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.

27 Нед. Праотців. Голос 5. Утр. Еван. Івана XX: 11—18. Літ. Ап. Колоссян III: 4—11; Еван. Луки XIV: 16—24.

Січень.

3 Неділя Св. Отців: Голос 6. Утр. Еван. Іван. XX: 19—31. Літ. Ап. жид. XI: 9—10: 17—40. Еван. Мат. I: 1—25

7 Четвер. Різдво Христове: Всенощне що починається великим повечерієм, на якому співається „З нами Бог". Утр. Єв. Мат. I 18—25 Літ. св. Ів. Золот. Замісць „Святий Боже" — „Ми всі ті, що у Христа охрестилися" — Ап. Галат. IV: 4—7; Еван. Мат. II: 1—12.

8 Пятниця: Собор Пресв. Богородиці (2-ий день Різдва) Утр. Еван. Мат. I 18—25. Літ. Ап. жид. II. 11—18. Еван. Мат. II: 13—23.

9. Субота. Стефана Первч. — (3-ий день Різдва): Утр. Еван. Івана XV: 17—27 і XVI: 1—2. Літ. Ап. Діяння VI: 8—15. VII: 1—5 і 47—59. Еван. Мат. XXI: 33—42.

10. Неділя по Різдві: Голос 7. Утр. Еван. Івана XXI: 1—14. Літ. Ап. Галат. I: 11—19; Еван. Мат. II: 13—23.

14. Четвер. Новий Рік. Обр. Госп. Василя Великого: Всенощне. Утр. Ів. X: 9—16: Літ. Вас. Великого Ап. Колоссян II: 8—12 і жид. VII: 3—4. Еван. Лук. II: 20—21. 40—52. Лук. VI: 17—23.

17. Нед. перед Просвіщенням: Гол. 8. Утр. Єв. Ін. XXI 15—25. Літ. Ап. 2. Тим. IV: 5—8. Еван. Марка I: 1—8.

Український Релігійний Двотижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3684 WINNIPEG, MAN.

РІК XIV. WINNIPEG, MAN., JAN. 1st. 1937 ВІННІПЕГ, МАН., 1-го СІЧНЯ 1937. ЧИСЛО (261) 1

НОВА КОНСТИТУЦІЯ СССР І РЕЛІГІЯ.

5 грудня м. р. остаточно ухвалено на надзвичайному конгресі Совітів у Москві нову Конституцію СССР. Положення релігії й Церкви означено в новій Конституції арт. 124-им, який каже: „В цілі забезпечення свободи совісти Церква відділена від держави й школа від Церкви. Свобода відправлення релігійного культу й свобода антирелігійної пропаганди забезпечуються законом".

З докладу диктатора Сталіна на першому засіданні конгресу Совітів 28 листопада можна було довідатись, що до проекту нової Конституції, який перед тим був на обміркування на місцях, в числі зголошених поправок (понад 2000 поправок) була й така, яка констатувала б фактичний стан положення Церкви й релігії в СССР, а саме: щоб в Конституцію внесено було заборону релігійного культу в Совітах. Сталін висловився проти цієї поправки, сказавши, що вона „суперечила б духові нашої конституції". Так само був з місць внесок про позбавлення виборчих прав служителів культа, проти чого диктатор теж виступив проти, говорячи, що „білогвардейці, попи й кулаки", були для нас небезпечні в попередню добу, а тепер „волков бояться — в лєс не ходить", треба не пхикати, а працювати й нема чого боятися, що на виборах будуть проходити небажані елементи, і арт. 135 Конституції надає виборчі права усім, без „ріжниці віроісповідання", не виключаючи й служителів культу.

Така „свобода релігійного культу" проголошується диктатором в його конституції після того, **як Церква, культи погромлені, а служителі Церкви тисячами „пвгут та ран дізнали, кайдан і темниці", тисячами їх заслано, замучено голодом і холодом, розстріляно, а Церкви Божі поруйновано, збезчещено, захоплено під потреби нерелігійні.**

У конституції 1924 року теж не було заборони релігійного культу, а увесь світ знає, що з релігією в Совітах за цей час зроблено. То ж і арт. 124 нової Конституції про свободу релігійного культу нехай не уводить в блуд. Є то „толеранція на експорт", і недаром рядом з „свободою релігійного культу" поставлено в Конституції Сталінській „свободу антирелігійної пропаганди"... По якій стороні буде безбожна влада СССР, не треба над цим і задумуватися.

КРОВ НА ДНІСТРІ.

Як повідомляє „Курентул", підчас Різдва дві молдаванські родини намагалися переплисти Дністер зі совітського боку на румунський. Совітська прикордонна сторожа засипала утікачів стрілами. Коли тратва причалила до басарабського берега, на ній була лише одна жива людина — 10-літня дівчинка, важко ранена. Решта утікачів, а саме: двох мужчин, дві жінки та троє дітей згинуло від большевицьких куль.

ПОМЕР ВАСИЛЬ СТЕФАНИК.

Дня 7-го грудня, 1936, помер Василь Стефаник, визначніший український письменник, найбільший зпосеред письменників, після Івана Франка, що їх видала Українська Галичина. Син селянина з Снятинщини, Василь Стефаник уродився року 1871, освіту побирав в гімназії та на лікарськім відділі Краківського університету. Як письменник, відріжнявся глибоким реалізмом, талант свій присвятив зображенню тяжкого життя народнього в убожестві й горі та „великій пісні болю" мужицької душі, а формою своїх творів вибрав коротку новелю, мінятюристичне оповідання (Збірки: „Дорога", „Кленові листки", „Моє слово", „Синя книжечка", „Земля"), послуговуючись в творчости свіжими барвами народньої місцевої говірки (південно-східня Наддністрянщина). Великий талант Стефаника витворив цілу школу письменників-мінятюристів, що зображали тими самими короткими штрихами та сумними фарбами тяжке життя галицького селянства (Лесь Мартович, Ів. Саманюк і ін.) Василь Стефаник брав також участь у визвольній боротьбі, як політично громадський діяч. Вічна йому память.

ПОСВЯЧЕННЯ ПОЛЬСЬКОЇ КАПЛИЦІ

У Блищанці, пов. Заліщики, відбулося посвячення каплиці, побудованої заходом комітету зложеного з представників міста Заліщик і села Блищанка. Слід зазначити, що до жертводавців цієї каплиці належить теж міністер Косцялковський, що дав на це 1,000 зл. Отже число польських каплиць на українській землі дальше зростає.

ПАМЯТНИК „ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ".

Совітський уряд рішив поставити в Києві, на площі 3-го Інтернаціоналу обеліск у память „визволення червоними військами України від польської інвазії". Памятник буде представляти червоноармійця на коні, що вказує шаблею на захід, в сторону Польщі.

ПОЛЯКИ КРАДУТЬ СКАРБИ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА.

На латинський Свят-Вечір львівське польське радіо видало на цілу Польщу програму, що складалася з рецитацій, переплітаних хорошими співами в цілости на мотивах українських колядок і щедрівок. Ця програма була перекладена на польську мову і її виконували визначні артисти львівського театру. Вона була чи не найкраща зі всіх польських авдицій, переданих польськими радіями в часі свят. Українська суспільність нічого не має проти того, щоб твори її мистецтва хтось перекладав на свою мову. Навпаки, вона може бути тільки гордою з цього. Та заряд польського радія і виконавці тої програми були настільки некультурні, що ніде не зазначили, що ці пісні і колядки це переклади з українського; вони передали їх як власність своєї польської культури.

ЗАБОРОНА СВЯТКУВАННЯ РІЗДВА.

Так як по цілому світі, так теж в Еспанії соціялістичні реформатори беруться „ублагороднювати" світ, починаючи нападами на релігію. Вистрілявши кілька тисяч священиків і монахинь, а також знищивши кількасот церков, еспанські ліві беруться до нищення релігії в серцях еспанського народу. Як черговий крок цеї роботи була заборона тій частині еспанського народу, що знаходиться під владою червоних, святкувати свято Різдва Христового. Заборону мотивували вони тим, що мало є в Еспанії хліба...

ПЕКОЛЬНИЙ ДЗВІН.

Як повідомляють із Шангаю, на вершку гори Кіювашав, званої святою, в провінції Ангвей кількасот робітників працює над відливом великого дзвону, що буде важити 22 тисячі кільограмів. Приготовлено вже матеріял до відливу на основі приписів будійського матеріялу. Дзвін умістять на вежі, побудованій на вершку святої гори Кіювашав. Буде він зватися пекольним дзвоном і як каже китайська преса, його звуки будитимуть „душі, що пірнули в бездонні пекла". Такі дзвони потрібні не тільки в Китаю.

ПРЕЗИДЕНТ БЕНЕШ ПРО АВТОНОМІЮ ПІДКАРПАТСЬКОЇ РУСИ.

В навечерря латинських Рідвяних Свят президент др. Е. Бенеш виголосив довшу промову через радіо в чеській і німецькій мові до народів Чехословаччини. У своїй промові през. Бенеш згадав між іншим про свою подорож у літі минулого року на Словаччині, де він бачив великий поступ і консолідацію. Згадав теж про Підкарпатську Русь, кажучи, що підготовляється політична автономія того краю і таким чином проблема Підкарпатської Руси буде вже вирішена.

Слід додати, що чехословацький уряд дійсно працює над законопроектом автономії для Підкарпатської Руси.

НЕ ЗАБУВАЙМО ЗА НАШИХ БЛИЖНІХ.

Християнин не сміє ніколи забувати про Бога і свого ближнього. Це є великий християнський обовязок, про який часто нагадував Ісус Христос, і про який часто нагадує нам наша свята Церква.

Для кращого вияснення того обовязку Ісус Христос розказав притчу про самарянина, що містить у собі глибоку науку. Ми повинні пізнавати науку, що подають притчі та ще й до себе пристосовувати. Ми повинні в житті поступати, як вказує наука Христова виложена в притчах-приповістях і його навчаннях.

Ісус Христос прийшов на землю, щоб принести спасення всьому людству й цілому світові, щоб оснувати Боже Царство на землі.

До приходу нашого Спасителя були в світі ріжні поганські науки й була жидівська наука. Поганські науки відзначалися самолюбством. Вони знали тільки самих себе, не знали, що то любити свого ближнього, кермувалися власною користю. Життя в часах поганства було тяжке й повне турбот. Жидівська наука й релігія не були звершеними, досконалими. Жиди ставили себе понад всіх інших народів, тому відокремлювалися, відгороджувалися від них. Наслідок такої науки був той, що вони самі поріжнились поміж собою. Настав серед них поділ; повстали касти, появилися фарисеї, садукеї й інші, не згадуючи простолюддя. Поширилось між ними переконання, що той є найгіднішим серед них, що найбільше себе відокремляв від прочих людей. Оці фарисеї й садукеї держали себе осторонь не тільки інших народів, але навіть осторонь своїх же власних братів.. Фарисеї йдучи вулицею, огортали себе цілком верхною одежею, щоб не зіткнутися з перехожими.

Ісуса Христа вони не хотіли признати своїм Месією, бо Син Божий зо всіми приставав, до всіх говорив і найбільше був прихильний і чутливий зглядом бідних і нещасних. А в тих часах хто був нещасний, був лишений на долю судьби.

У той час велику вагу клали на закон. Були люди, що твердо того закону тримались. Їх називали законниками. Закон той ясно опреділював відношення людей до Бога, але не згадував, як треба ставитись до своїх ближніх. Для того було багато надужить з боку тих законників, хоч вони мали себе за великих праведників. На їхню адресу Христос посилав упімнення, а то й погрози. Це власне привело одного законника до Ісуса Христа з питанням, що йому робити, щоб доступити вічного життя.

Йому пояснив Ісус Христос, що має сповняти обовязки зглядом Бога і ближніх. Йому виглядало, що він великий праведник, що виконує все, як приписує закон, але слова „ближній" він не розумів. Тому попросив Ісуса Христа, щоб йому пояснив, хто є його ближній.

У відповідь, щоб він мав краще поняття про те, Ісус Христос розказав йому притчу про чоловіка, якого побили й обрабували розбійники й оставили серед дороги.

Случайно тією дорогою переходив жидівський священик. Побачив нещасного і поминув. Не сповнив він обовязку зглядом свого ближнього.

Незабавом тією самою дорогою проходив левіт. Він також був обоятним на положення свого ближнього. Поглянув на нещасного й пішов своєю дорогою.

Та надіхав самарянин. Жиди не приставали з самарянами, ні торгували з ними. Держались від них здалека. Однак самарянин, побачивши нещасного, задержується. Обмиває йому рани й обвязує їх. Підкріплює його й бере до найблизшої гостинниці та віддає під опіку господареві. Платить два динарі і ще більше обіцює заплатити, наколи того буде треба.

Розказавши цю приповість Ісус Христос питає законника, хто є ближній тому нещасному? Законник відповів: той, що змилосердився над ним і поміг йому. Тут Спаситель припоручив законникові бути милосерним для нещасних і потребуючих помочі. Каже йому: „Іди й роби так само".

Людина, що потребує нашої помочі, це наш ближній. І найблизший, рідний і найдальший чужий. І святий і грішник. І малий і старий. Це наші ближні. Особливо маємо їм помагати у хвилях тяжких і трудних, у хвилях біди та нещастя.

Проживаємо в часах грубого матеріялізму. Чим клопочуться люди в цих часах? Чого бажають? За чим побиваються? Відповідь легко найти. Клопочуться тим, як би здобути багато майна, гроша, вигід, почестей та розкошів. І цим так заняті, що забувають за Господа Бога, за науку Ісуса Христа. Справді багато людей живуть способом отих законників, що про них згадка в св. Євангелії. Вони виконують те, що для них добре, а забувають робити добро своїм ближнім.

Часто потрібно людям пристати на хвильку, спитати себе, чи живемо, як Бог приказав, чи виконуємо все, що Богові й людям приємне, миле. Девятнадцять сот літ минуло від тоді, коли Син Божий пояснив законникові, хто є ближній, але по нинішній час люди не знають в багатьох случаях, хто є їхній ближній. Вірують у Бога, моляться, знають Божий закон, але в той сам час є в світі багато бідних, голодних, безробітних, нещасливих людей. Хто їх нині бачить? Правда, нині ними опікуються — але ця опіка їм боком лізе. Є реліф-допомога. Люди організують товариства опіки над звірятами, дикими качками, ластівками. Є інші подібні товариства, тільки нема товариста опіки над людьми. Нема, або є їх мало, таких, що без примусу й принуки, з любови, з серця давали б допомогу, милосердились би над нещасними людьми, побитими й пораненими не розбійниками, а обставинами, що їх витворило саме людство.

Є вдови, є сироти, є опущені й каліки. Дехто гляне на них і подасть помічну руку, заопікується ними. Але це рідкі случаї. Багато людей не мають часу про таке думати. Люди проходять попри ці справи звичайно, без зворушення, наче таке має бути.

Чи ще треба про це говорити? Куди не глянемо, всюди можна завважити таке й подібне. Настали часи, що подібні до поганських, що люди задивлені на себе, на моди, на розривки, на всілячину не бачуть своїх братів, своїх рідних, своїх ближних

На це звертають увагу письменники в своїх творах. Люди їх читають, зворушуються на хвильку та опісля забувають. Ось, що говорить герой Богдана Лепкого з повісти „Під тихий вечір". „На мою думку правдивої християнської любови дуже мало на світі. І звідки наша біда, бо весь християнський світогляд построєний на любови. Вона для людей, що сонце для рослин, а милосердя, що роса. В сонці збіже й овочі дозрівають, а в любові добрі й гарні діла. Милостиня без любови дана, це обида для ближнього твого. Вона його боліть і не нерадо йде до чоловіка, котрий не любить псів і нерадо приймає хліб з його рук. А люди що? Гадаєте, вони не чують, чи ви їх любите й тому хочете добро творити, чи творите це добро от так собі, про людське око, для святого спокою. Як що ви без любови творите добрі діла, то краще не творіть їх, як що ви без охлап кидаєте ближньому з багатого стола свого, то краще не мадайте нічого. Не дуріть їх, пускайте кривду, най вона в цілій своїй величі ходить по світі, щоб кожний побачив її і щоб схаменувся... Так мало правдивої Християнської любови на світі.

„Кине хтось гріш у простягнену руку каліки й гордо дальше йде. Добре діло сповнив, ось який добродій! А подумати — хто перед ким у боргах? Може цей каліка окалічів з тяжкої роботи за тебе і подібних тобі? Може ти не милостиню йому даєш, а сплачуєш маленьку частинку свого довгу великого? Мало нині християнскої любови на світі.

„Коли б ми справді любили ближнього свого, то не мерли б діти без догляду й опіки, бо мами пішли до роботи... ми навіть своїх найблизших не вмієм любити. Синів женимо з грішми, доньок видаємо за становища, титули або прямо, щоб їх позбутися з хати. Яке ж збіжжа вродиться з посіву такого? Це сумно, — бо нічо не видає так важко, як потоптана любов.

„Любови нам треба, та не такої про котру пишуть і говорять багато, а справжньої, Христової любови, котра сорочку з себе знімає, щоб нею ближнього обтулити, котра доткається гнилих ран на тілі каліки, котра сиротів притулює до лона і котра велить забути про почести і славу, про ріжниці клясові й товариські, про всьо, щоб тільки не вмерла, а росла й поширювалася між людьми суща всеобіймаюча всетворча Христова любов. Без неї ми варвари дикі, без неї ми звірі, а не люди, без неї, що варта наша цивілізація й культура, котрою ми так гордимося нині".

Великі слова. Розумні слова. Так треба жити нам. Треба жити, як учив наш Спаситель, як напоминають нас розумні, благородні люди, як накликає нас свята Церква.

Маємо обовязок бути милосерними зглядом наших ближніх, бо ми самі на собі засвідчили велике милосердя Боже. Бо ми самі були на дорозі людського життя немічні й обезсилені. Та на землю зійшов з небес Небесний Самарянин, Ісус Христос. Він став бідним задля нас; Він прийшов, щоб влити в наші рани Своєї Найсвятійшої Крови; Він прийшов, щоб дати нам нове життя, нас оживити духом Божої любови; Він взяв нас до гостинниці — до Своєї Церкви, щоб нас ратувати, поставити в безпечне місце. Він нас забезпечив у духові дари й готов ще додати, коли зайде для того потреба. Подумаймо над цим і зрозуміймо, скілько то добра і благословення ми маємо від нашого Спасителя. Той Спаситель кличе до нас так само, як до того законника: „Іди і роби так само".

Багато є такого в житті, що вказує на те, що люди забувають за своїх ближніх. Однак не можна закрити багато подій, що засвідчать, що є любов до ближніх, є люди, що не забувають за своїх ближніх.

Особливо наш український народ відзначається побожністю, сильною вірою в Бога й завсігди сповняв великі благородні діла зглядом своїх ближніх. Наш народ добросердечний. Все готовий помогти своєму ближньому.

Наш український народ захищав [illegible]

давнину християнські народи західної Европи перед руїною й погромами диких орд Азії. На наших землях з давен давна розвивалися добродійні заведення для помочі потребуючих і нещасних. Наші предки складали великі жертви крови й життя, щоб ратувати з бісурменської неволі своїх рідних. Багато їх гинули на палях у темних підземеллях за свій народ, за своїх ближніх.

Не інакше діється сьогодні. За поліпшення долі своїх братів страдає багато найкращого українського цвіту за кратами тюрем, на Соловках, Сибірі, на примусових роботах, а ще більше їх поклали своє дороге життя. Вони склали найбільшу жертву, віддали своє життя задля своїх ближніх. Більшої жертви не можна скласти над своє життя.

Чимало грошевих жертв складає український народ для своїх ближніх. Багато людей відривають від уст своїм дітям, щоб помогти своєму ближньому. Тим ми тішимося і хай це буде заохотою для тих, що з певних причин отягалися жертвувати для своїх ближніх, або давали відчепного.

Ми християни. Наше християнське становище вимагає від нас жертвенности й милосердя. Мусимо добачувати свого ближнього, його потреби, його положення. Стережімся, щоб не завмерла наша жертвенність наша любов до ближніх, щоб не завмерло наше християнство.

Колись жив англійський учений Дарвін. Був він дуже вразливий на красу. Одушевлявся дуже музикою, малярством, поезією. Але взявся за нукову працю і потонув цілий в науковім морі. Так проминуло тридцять літ. Пішов у світ між людей, по так довгім часі. Знайшовшися між людьми він настрашився. Він почув, що він мертвий. Малярство не викликало в нього уяви. Музика не робила на нього враження, не розворушувала його серця. Поезія не настроювала його душі. Краса вдаряла по інструменті, в якім усі струни були пірвані. Що сталося?

А сталося те, що мусіло статися. Сили життя, що були недіяльні довгий час, завмерли зовсім. Так завмирає кожний змисл, завмирає кожне почуття, хоч би найблагородніше, коли його через якийсь час не заставляти до діяльности. Так завмирає розум, почуття серця, совість, благородні почування душі, почуття любови. Так само завмирає в людині почуття патріотизму, релігійні почування як ось милосердя або любов ближнього.

Зникає в людини почуття пошани до Бога, до Церкви, до свого народу, до свого ближнього, до своєї справи, коли людина такого почуття не буде безнастанно й обовязково практичними ділами відновляти.

Що ж це значить? Це значить, що ніколи не переставаймо бути милосерними й жертвенними для наших ближніх. У якій формі вони до нас не відзивались би, завсігди будьмо готові їм помогти, їх ратувати, їхні душевні й тілесні рани гоїти. Нехай це буде ціллю нашого життя. І тієї цілі не пускаймо з нашого зору.

Над річкою бавилися зимою хлопці. Надійшов один старший добродій і завдав їм завдання, а іменно перейти через замерзлу річку на другий бік і в снігу зробити простий слід. Що це молодим хлопцям. В один раз пустилися ходом, через річку, на другий беріг. Перейшовши, оглянулися і аж сплеснули руками. Кожного слід був кривий, нерівний. Тільки одного хлопця був слід такий прямий, як лінія. Спитали його як це йому вдалося. Цілком просто, відповів. Я вибрав собі онтой кущ лозини й не спускаючи її з очей, прямував до неї.

Те саме з нашими ціллями життевими. Коли ми їх мати будемо на очах, будемо йти до них прямолінійно. Не буде ніяких відхилень, будемо самі вдоволені, а також будемо гідними людьми, гідними християнами, гідними дітьми Бога.

Нехай же перед нами засігди стоїть ця велика заповідь Христа любити Бога понад усе, а ближнього як самого себе! Нехай вона буде ціллю нашого життя! Хай нам присвічує великий примір, гідний до наслідування, вчинок самарянина і в наших ухах хай завсігди бренять слова нашого Спасителя: Іди й ти і роби так само! Амінь.

о. Є. Г.

В ГОРУ ПІДНЕСІМО СЕРЦЯ.

„Я є дорога і правда і життя; ніхто не прходить до Отця, тільки через мене".

(Йоанн. XIV: 6).

Твори природи у своїм стремлінню до осягання найвищих уровнів звершености доходять, в своїх розвоєвих фазах, до перфекції форм. Людська душа намагається освободитись з матерії та лине до свойого Праджерела, до Найвищої зверхности — Бога. Людина ніколи не задоволиться матерією. Стремління людської душі до Того, Хто створив її, висказав дуже влучне фільософ старохристіянської Церкви, бл. Августин словами: „Ти, Господи, створив нас для себе; неспокійне наше серце, доки не спічне у Тобі (Конфес І: 1). Глибока криється в цих словах правда, бо зірвання звязи з Богом, Який є остаточною ціллю нашого дочасного існування, ніколи не зуміє заспокоїти голоду людської душі. Спокійне життя душі розвивається тільки на животворчій почві стислої звязи з Творцем. Тим чинником, що лучить людську душу з Богом, є молитва.

Всесильний Бог не оставив людину на ласці прав природи: вложив їй в руки силу в молитві в тій цілі, щоб людина не сталась невільником природи. І так, як увязнив Творець великанські сили в матерії й світі, як, напр., електричну енергію й силу ґравітації (тяготіння), так у молитву вложив Він божественний елемент, який в наслідках свойого ділання, себто молитви, ділає на Божу всемогучість. Молитва є вічним піднесенням духа до Бога, бо вона випливає з надматеріяльного елементу й лине до Вічної Істоти. Дарма виступають проти молитви в часі революційних хуртовин, несучи хвилеву руїну храмам і релігії, бо, як тільки відпливе хвиля революцій, знов виростають під небосхилом куполи святинь, а з димом кадильниць несеться в надземські простори пісня віри й любови. І як у хвилях недолі й сліз молитва є чудотворним ліком душ, так недостача молитви приносить душі завмирання та веде її в зависимість матерії. Про успішність молитви говорять слова самого Творця: „Чого-небудь попросите в моє імя, те зроблю, щоб Отець прославивсь у Сині". (Йоан. XIV: 13).

Що людська душа є надприродним еством, доказують її стремління до Бога через: 1) любов краси, правди й добра, 2) через голос совісти, 3) через бажання непереминаючого щастя та, вкінці, 4) через застанову над питанням позамогильного існування. Дуже сильну перешкоду до призадуми над остаточною ціллю людини стрічає вона в спокусі. „Тепер, друже, поведу тебе через багна, впроваджу тебе в непереможню тінь, научу тисяч соромних діл, аж огорне тебе шал, лукавість та дрожання. Ненаситений! прагнучими устами захочеш пити з обманної й пустої чаші". (Гете, Фавст, т, І.). На области таких обставин може освободити людину тільки й тільки Творець, даючи їй до розпорядимости непереможну силу у формі молитви, що веде зболілу душу у теосферу, про яку говорив ап. Павло у своїй проповіді до Атенців: „В Ньому живемо і рухаємось і (в Ньому) ми є". (Діян. Ап. XVII: 18).

Сьогодні боліють на недугу релігійного індеферетизму численні народи. Потреба їм духовного лікування — молитви. Нехай жмуток цих кількох скромних думок про молитвенну звязь людини з Богом буде порадником для тих, хто в калейдоскопі журб щоденного життя дивляться безрадним поглядом в таємність подій завтрішнього дня.

Свящ. Михаїл Тарнавський.

„Церква і Нарід".

КОНФІСКАТА УКРАЇНСЬКИХ КАЛЕНДАРІВ.

Повітове староство у Луцьку сконфіскувало видані у Львові українські календарі: „Червона Калина", „Золотий Колос", „Жіноча Доля", „Український Інвалід", „Селянський Календар", „Приятель Народу", „Батьківщина", „Криниця" й „На Сліді". Окружний суд у Луцьку на явному засіданні цю конфіскату затвердив. „Газета Польська" подає цю вістку з Луцька з такими поясненнями: „Конфіскату затвердили, бо ствердили в змісті календарів уступи ворожі й образливі для польської держави". Всі сконфісковані календарі були цензуровані львівською цензурою й нею дозволені до друку.

УКРАЇНСЬКА МОЛОД В РУМУНСЬКИХ ШКОЛАХ.

До всіх середніх шкіл у Чернівцях є записаних 218 українських дітей. Всі школи є румунські.

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ.

Учителі Недільних Шкіл повинні обовязково набути такі книжки для своїх учеників:

„Приятель Дітей", молитовник для молоді	25ц.
Оповідання з життя Ісуса Христа	10ц.
Десять Біблійних Оповідань	10ц.
Азор — оповідання з часів Ісуса Христа, для молоді	10ц.
Українська Православна Церква (коротка історія)	10ц.
Свята Христина	05ц.

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., — Winnipeg, Man.

ЦЕРКОВНІ РІЧИ
продаємо по гуртовій ціні.
Пишіть по новий катальог
WILLIAM GROSS & CO.
322 Main St., Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кождого місяця.
Видає Українська Православна Видавнича Спілка.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю — $1.50 на рік.

THE HERALD
Published semimonthly by the
Ukrainian Orthodox Publishing Company
Subscription per annum.
In Canada — $1.00. — Foreign — $150.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3684, WINNIPEG, MAN.

НОВА ЧИСТКА МІЖ БОЛЬШЕВИЦЬКИМИ ЖУРНАЛІСТАМИ.

В Канаді право видавати ґазети має кождий чоловік. Тут видають свої ґазети партії, групи, ґрупки. Малі місточка (анґлійські) мають свої місцеві ґазетки.

Не те в большевії.

Число населення большевії можна брати кругло на 180 мільйонів.

Українців між ними понад 30 мільйонів.

Кілько там є Жидів, годі точно знати, але буде їх там мабуть 2 до 3 мільйони.

Є десятки мільйонів москалів, та мільони ще інших народів.

А ціла комуністична партія має членів коло 3 мільйони.

Уряд большевії належить лише до 3-мільйонової большевицької партії. Цілі великі народи не мають там нічого свого. Бо 3 мільйони большевиків має в руках армію, має скоростріли, має на кождім кроці шпіонів і тримає в рабстві 177 мільйонів людей. Оден озброєний большевик держить в неволи 60 невільників, які не мають зброї.

І лише ті три мільйони большевиків видають в большевії ґазети. Всі другі народи — числом 177 мільйонів — не мають ані одної своєї ґазети. А між ними 30 мільйоновий український нарід ані одної своєї ґазети не має!

Всі ґазети видає уряд. Давнійша статистика показувала, що ціла большевицька преса мала 41 головних редакторів, чи ґазетних комісарів, а з тих було 40 жидів і оден москаль (Ґоркий, тоді ще живий). Очевидно, що й нині воно там не інакше, з тим хіба, що Ґоркого не стало.

Коли говориться, що большевицька партія має 3 мільйони членів, то ще з тих деякі є дуже непевні. Вічні „чистки" показують, що склад самої партії не є на сто процент большевицький.

Хоч цілком певне, що „чистки" переводяться деколи також з іншим обрахунком, а то — щоби позбутися тих, які большевиками стали недавно і на їх місце поставити тих, яких вже батьки, діди і прадіди приготовляли на світі большевизм. Або тих, які вже не знають, до якого народу вони належать, отже виходу з большевизму не бачать. Значиться — з конечности для большевизму.

Так отже ґрупка большевиків видає для 177 мільйонів людей ґазети, а в них дає їм лише ті думки, які сама хоче; представляє кожду справу лише так, як сама хоче; подає лише такі вісти, які їй на руку; толкує кожду справу лише на такий лад, як політика ґрупки вимагає.

А всі 177 мільйонів не мають ані одної ґазетної картки, де могли би свої справи порушити, свої потреби показати, свої думки виявити. Вони мусять читати, знати і думати лише те, що їм дає ґрупка большевицьких комісарів.

Всі ті 177 мільонів не мають змоги провірювати, чи урядові ґазети представляють справи вірно. Вони не мають права домагатися, щоби в урядових ґазетах порушувано життеві потреби тих 177 мільйонів — їх недостачі, їх кривди. Для тих 177 мільйонів нема місця в большевицьких ґазетах.

Горстка большевиків не дає змоги 177 мільйонам мати власних мислителів, власних думок і розвивати власного розуму. Всі ті 177 мільйонів мають лише повторяти те, що диктує 40 ґазетних комісарів і думати лише так, як ті комісари приказують. Тим мільйонам заборонено дошукувати, що поза большевією на широкім світі дїеться. Вони мають без допиту вірити лише тому, що урядові ґазети скажуть.

Однакож і під вагою неволі через большевицьку пресу прокрадалося деколи небажане лів слово кого небудь з тих 177 мільйонів. От поставлять редактора для комісарської ґазети, назначать кореспондента, а в його душі таки тліє іскра вільного чоловіка; він в серцю таки чує звязки з своїм народом... Отже пише він і — там скаже трошки за багато в корнсть свого народу, або народів поневолених, там скаже замало в користь комісарів; там зачепив, чого не треба, а там промовчав, що було би большевикам на руку... Через те треба час від часу робити „чистки" і таких непевних позбуватися.

Така велика „чистка" відбулася недавно. Поганяли сотки редакторів і кореспондентів, а в них багатьох поарештували і позасилали.

Урядовий большевицький орґан заявив, що найбільше „ворогів пролетаріяту" було при видавництвах на Україні, Білоруси і Таджікістані. Це країни, де нарід вперто хоче бути народом, де націоналістичний рух найсильніший.

Отже комісарі назначили комісію, яка має брати на строгий допит кождого, хто буде звязаний з яким будь видавництвом. Комуністична „Правда" каже:

— Не досить назначити редактора. Кождого письменника, кождого репортера, а навіть коректора (того, що поправляє друкарські похибки) і всіх тих, що в друкарні працюють треба провірити. Коректор може наробити лиха, коли ворожо настроений.

Нова большевицька конституція обіцює багато, а між тим і свободу слова, однакож всі ті обіцянки писані вилами на воді. Бо от що говорить урядовий комуністичний орґан „Правда":

Ми допустимо, як робітників при наших ґазетах і періодичних виданнях, лише тих, що до послідної краплі крови щиро віддані справі соціялізму. Лише большевик, партійний, або ні, може носити великий титул совітського журналіста.

Виходить, що **про ніяку свободу слова для тих 177 мільйонів не може бути й думки.** Вони мають дальше, як і до тепер, слухати і мовчати.

Донедавна строгий нагляд був над більшими ґазетами, а після найновішої „чистки" і „конституції" тойже строгий нагляд розтягається і на найдрібнійші видання. Місцеві партійні комітети мають від тепер ще зі своєї сторони наглядати над місцевими ґазетами і людьми, які в них працюють.

З усього виходить, що свобода, добро і рай в большевії є для трьох мільйонів комісарів і комісарчуків а, для 177 мільйонів є найчорнійша неволя.

І такий лад раді большевики розтягнути на цілий світ.

ІСТОРІЯ ПРИЄДНАННЯ КИЇВСЬКОЇ МИТРОПОЛІЇ ДО МОСКОВСЬКОГО ПАТРІЯРХАТУ.

(Продовження).

За Хмельницького ця справа посувалась досить хутко, але виключно дякуючи особистим впливам цього гетьмана. В договорі Московського уряду з Україною від 1654 р. був навіть такий пункт: „Київському митрополиту і усьому українському духовенству бути в юрисдикції московського патріярха, з тим тільки, щоб він не торкався привилеїв української церкви". На митрополита Косова Московський уряд дивився вже як на свого підвладного. Посли, приїхавши до Києва для принятття України, при першому спітканні з митрополитом, замісць того, щоби запитати його про здоровля, як того вимагав звичай та елементарна чемність, почали вимовляти йому, чому він досі не писав разом з гетьманом до Москви про підданство. Далі, коли митрополит відмовлявся привести своїх людей до присяги, дяк Лопухін вимовляв йому за те „съ великимъ вычетомъ". А коли митрополит не дозволяв будувати кріпостей біля Софійського собору і загрожував воеводам, що в противному разі буде битися, воеводи відповідали: „Ти так кажеш, бо не маєш страху Божого і не бажаєш царської ласки для себе. Хочеш битись з государевими людьми, да ким ти будеш битись?" За усей той час цар московський не прислав до Косова ані одної грамоти, що служило виразом неласки. Одного разу московський уряд просив навіть Хмельницького „велѣть" митрополиту їхати до Москви для зложення знаків покірливости. Так твердо і рішуче ставився до справи московський уряд тому, що 1) покладався на силу і поміч Хмельницького, а 2) на чолі московської патріярхії стояла тоді така енергійна і впливова людина, як Нікон.

Після смерти Хмельницького обставини перемінились. Не можна було лічити на поміч наступників Хмельницького: вони і самі не співчували політичній акції свого попередника, і духовенство не хотіло ставати в залежність від московського патріярха. Тому то московський уряд змінив своє відношення до українського духовенства, політика Москви стала значно лагіднішою. По смерти Косова Бутурлін вже просив (а не волів) архимандрита Лаври Гізеля і архиепископа Чернигівського Барановича, щоб вони шукали ласки у великого государя, були під „послушаніемъ" патріярха Нікона, без царського указу за епископами не посилали і без патріяршого благословення митрополита не вибирали. Потім, коли вибрано (не оглядаючись на Москву) Діонисія Балабана, московський уряд прислав йому затверджуючу грамоту, хоч Балабан і відмовився їхати до Москви на висвячення. Скоро московський уряд був навіть змушений шукати ласки українського духовенства. Коли Юрій Хмельницький і Виговський з Балабаном передались Польщі, московський уряд опинився в критичному становищі відносно України, де зовсім не мав поважних та впливових сторонників. Навіть єдиний на Україні православний ієрарх, який позостався після видалення Балабана, архієпископ Лазар Баранович, спочатку не був прихильником Москви, хоч і виконував обовязки „блюстителя" митрополії з доручення московського уряду.

Тоді цей останній зробив своїм головним агентом на Україні ніжинського протопопа Максима Філімонова, який запропонував Москві свої услуги. Філімонов своєю діяльністю цілком виправдав надії московського уряду і помагав йому чим тільки міг, принаймні на перших порах. А для збільшення його значіння в очах українського суспільства було викликано до Москви, висвячено в сан епископа, з іменем Методія і титулом Мстиславського і Оршанського, і призначено „блюстителем" митрополії замісць старого та бездіяльного Барановича. Вернувшись на Україну, Методій дуже енергійно почав стежити за політичними справами, а московський уряд постійно звертався до нього за порадами і завше керувався ними.

Згодом московський уряд розчарувався в особі Методія і став шукати прихильности з боку Барановича. Його викликали до Москви, надавали подарунків, а присутні там патріярхи александрійський і антіохійський разом з московським возвели його в сан архиепископа. Баранович оказався дуже корисним для Москви діячем, він був посередником між московським урядом і гетьманом Многогрішним і старався встановити спокій на Україні. Його політика була компромісовою. З одного боку він вважав необхідним для України стати в залежність від Москви і тому завше умовляв гетьмана і українців бути покірними, а з другого боку боявся, що росіяне „зігнуть і зламають", і тому умовляв московський уряд поробити уступки козакам, щоб мати в них певне оперття. Для зміцнення московської влади на Україні Баранович зробив дуже багато. Москва цінила його дипльоматичну зручність, дуже йому довіряла і, коли треба було вибрати нового гетьмана після Многогрішного, наказано Барановичу бути присутнім на раді, яка мала гетьмана вибрати. Баранович був на тій раді яка вибрала Самойловича, і читав при виборах молитви.

За Самойловича, в перші роки його гетьманства, московський уряд знайшов собі опору на Україні ще в одній духовній особі — ніжинського протопопа Семена Адамовича, який виявляв особливо енергійну готовність помагати Москві. Він власне намовив Самойловича відіслати до Москви заложниками двох своїх синів Семена і Григорія („для вѣрности подданства и службы его гетманской, чтобъ царскому величеству служба его гетманская во всемъ была вѣрна") Він сам супроводжав їх до Москви і при цій нагоді залагодив деякі політичні справи.

Усі ці особи з духовенства — Методій, Баранович і Адамович — ділали на користь Москви головним чином зза тих особистих вигід, які приносила їм їх політика. Для чистолюбства Методія і Адамовича було дуже приємно, що московський уряд запобігає перед ними і дає їм можливість втручатися в політичні справи та відогравати рішучу ролю в перебігу історичних подій на Україні. Баранович, таж був людиною яка далеко не байдуже ставилася до почестей і подарунків. Судячи по його листах, він був людиною надзвичай честолюбною та скупою. Мабуть, ці його недостатки найбільш схиляли його брати участь в політичних справах і працювати на користь Москви. Щирої симпатії до Москви і готовности признати патріярха своїм духовним головою не було взагалі серед українського духовенства того часу, а зокрема і в тих особах, які служили московськими аґентами.

Коли Методій вернувся з Москви з титулом „блюстителя" київської митрополії, українське духовенство вороже і з недовіррям поставилося до нього, боячись, щоб він не став проводити акцію приєднання митрополії до московського патріярхату. Але трівога була напрасною. Коли пішла поголоска, що гетьман Брюховецький просить для України митрополита з Москви, Методій, примирившись з духовенством, старався не допустити до цього. Він заявив воеводі Шереметеву, що коли буде у них митрополит з Москви, а не вибраний на Україні, то нехай великий государ велить їх казнити, а вони на це не погодяться. Коли приїде до Києва московський митрополит, то духовенство зачиниться в манастирях, і хіба тільки силою їх звідти за шию та за ноги виволочуть. В Смоленську, який пристав до Москви, архиепископ Філарет вже відібрав від духовенства усі права і вільности, а шляхту, міщан і навіть духовенство називає іновірцями; московський митрополит і в Києві стане називати так українців; тоді буде великий розкол і мятежі, і ліпше смерть приняти, ніж митрополита з Москви. Для заспокоєння Методія і українського духовенства московський уряд дав Брюховецькому виминаючу відповідь, що в цій справі цар буде ще радитись з Константинопольським патріярхом

Методій був ще незадоволений тим, що Москва не зовсім йому довіряла і замало винагороджувала його працю. Коли Методій був викликаний до Москви і принятий без особливої чести, не дали йому соболів і „корму", скільки він хотів, він вернувся дуже роздосадований і почав настроювати Україну проти Москви ще з більшим може запалом, як колись ділав на її користь. Завдяки його намовам, оповіданням про невдячність Москви та листам, і гетьман Брюховецький рішився зірвати з Москвою і перейти на сторону Дорошенка

В послідуючі роки московський уряд научений гірким досвідом, на деякий час перестав дражнити українське духовенство пробами поставити його в залежність від московського патріярха. Подібного роду справу тепер трудно було провадити ще й тому, що на Україні добре була відома сумна історія суду над Ніконом. В числі присутніх на соборі, який обвинувачував Нікона, були Баранович і Методій. Перший уявляв соб справу скинення Нікона законною, але Брюховецький, напевно зі слів Методія, дивився інакше і був на стороні Нікона. Він писав, що росіяне жорстокістю перевосходять поганців, що вони скинули свого верховного пастиря, святійшого отця патріярха, бо не хотіли бути послушними його заповіді: він вчив їх любити ближніх, а вони на те позбавили його свободи. Наступник Нікона Іоасаф був особою не дуже авторітетною і нездатною провадити справу приєднання київської митрополії.

Серед інших обставин, які не сприяли цій справі, не останнє місце займали пункти Андрусівського договору (1667), по яким Київ через два роки з усіми своїми святинями повинен був відійти до Польщі. Правда, умова щодо Києва ніколи не була виконана, але поки існував самий мирний договір, та поки обидві сторони, Польща і Москва, з ним рахувалися, не могло бути і мови про те, щоб київський митрополит став залежним від московського патріярха. Тоді більш актуальним ставало інше питання: де устроїти окрему митрополію на Україні, як Київ відійде до поляків? Відносно цього гетьман і Баранович не згоджувались. Перший виставляв яко столицю митрополії Переяслав, а другий — Чернигів, вказуючи, що він є давнішим містом, і епархія в ньому була устроєна раніш. Але ця справа так і позосталась не доведеною до кінця. Митрополита поки що не було вибрано, і Баранович залишився єдиним епископом на лівобережній Україні з титулом „блюстителя" київської митрополії

„Церква і Нарід". Др. Є. Сакович.

(Дальше буде).

НІГДЕ НЕ ХОЧУТЬ УКРАЇНСЬКИХ УЧИТЕЛІВ.

Правилом поляків є — давати непольських учителів на мазури, а польських між українців. Та недавно на учительських курсах візитатор шкіл в краківській окрузі виступив проти українських учителів, кажучи, що вони не вміють розвинути почувань в польської молодіжи. Очевидно не вміють казати: бій русіна! Та встає питання: Чи може польський учитель між українцями розвинути українські почування? Значить — українець не має нігде місця. Між українців його не пустять, а між поляками він не потрібний. Така політика католиків!

ФІНАЛ ГАЇ-ЛЕВЯТИНСЬКОЇ УНІЇ.

22 травня 1936 р. було визначено посвячення церкви в селі Гаї-Левятинські по поверненні тої церкви православним від уніятів, на підставі вироку Окружного Суду в Рівному. Така небуденна подія викликала велике релігійне піднесення поміж православною людністю в Гаях-Левятинських і в сусідних місцевостях. Було зорганізовано хресні ходи до Гаїв з Радивилова й Батькова. А коли названі хресні ходи вступили в село Гаї Левятинські, на них було зроблено напад з боку уніятів. Напасники були озброєні в дручки, палки й т. п. Повстала бійка, наслідком якої кілька осіб з учасників хресних ходів потурбовано, а також ушкоджено хоругви й св. хрести. Прокуратура скерувала справу про цей напад до Рівенського Окружного Суду та потягнула до карної відповідальности з числа напасників 18 людей. 21 листопада м. р. справа була розглянута на виїздній сесії Рівенського Окружного Суду в Дубні. З числа оскаржених Суд по розправі присудив 13 підсудних до 6 місяців вязниці кожного та поклав на них по 20 золотих коштів судових.

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК

„ДОБРИЙ ПАСТИР"?

В кождій українській православній хаті повинен знаходитися бодай один примірник молитовника — „ДОБРИЙ ПАСТИР".

Молитовник числить 512 сторін друку й крім молитов щоденних містить Вечірню, Ранню Відправу (Утреню) і Службу Божу в українській та старославянській мовах, Тропарі й Кондаки на Неділі й Свята, Акафисти, Коляди й пісні, Календар цілого року та Пасхалію (від 1933 до 1975 року).

Ціна молитовника в міцній шкіряній оправі, з золотим хрестом та написсю з пересилкою $2.25

Ціна молитовника в міцній полотняній оправі з золотим хрестом та написом $1.75

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., — Winnipeg, Man.

ПРИБЛИЖАЙТЕСЯ ДО БОГА, ТО БОГ ПРИБЛИЖИТЬСЯ ДО ВАС.

(Яків IV: 8).

Дві статті було в „Вістнику" надісланих з Бразилії; в першій було сказано, як милим для Бога є діло, коли люде поставлять для возвеличення Його святого Імени храм Божий — і як сам Господь обіцяв таким людям благословити всяку працю їх рук за таке богоугодне діло (число 17); в другій статті показано на примірі старозавітніх людей, як треба б „святити" дні святі (число 21), про що забувати нам не годиться, бо третя Заповідь Божа напоминає нас словом „памятай" то є: не забувай чоловіче віддати Богу хвали в день святий, що і в других місцях многих Письма святого находимо, як: „Похвали, Єрусалиме, Господа, хвали Бога твого Сіоне", або що кожної неділі співаємо на Службі Божій: „Хваліте Господа з небес, хваліть Його (мешкаючого) на висотах", або знов ангельська пісня в день Різдва Христа: „Хвала (хай буде) Богу на висотах"... Так тепер запитаймо себе: А памятаємо ми в неділі і свята піти до Божого Дому і там клячучи віддати Богу хвалу враз з серафимами: „Святий, святий, святий Господь небесних сил; усе небо і земля повна хвали Його"? (Ісаія VI: 3).

Ось тут доповнимо дві згадані статті у „Вістнику".

Зачинаймо від конструкцій „святих Божих церков". Так мусимо знов вернутися до тієї старозавітньої святині Божої, що її ізраїльтяне в пустині сконструовали на Божий приказ. Нарід ізраїльський сам тоді ще не мешкав в ніяких хатах, ані будинкаха, які ми тепер можемо мати; сиділи по шатрах, будах, але Богові ставили Дім, бо Він так хотів, а вони ж Йому обітували, що всьо будуть повнити, що лише Він їм скаже. Але і мали за що Бога слухати. Він — той Бог — що й ми Йому нині поклоняємось — висвободив їх з тяжкого гнету, з тяжкої панщини з Єгипту, де їх мучили, били, до роботи тяжкої гонили, так, як нині бють у возі, плузі худобу потягову. Трактували їх у Єгипті нарівні з худобою. Але ні — ще гірше! Бо сьогодня маленькі лошатка, телятка виховують, доглядають і пильнують, щоб росли якнайкраще. А їхні маленькі діточки кидали у воду і топили без жадної церемонії. Гей, родичі — а добре то на таке дивитися, коли б, як у вас народиться маленька дитинка, що нікому нічо не винна — зараз приходить посіпака, видирає з рук матері оцю дитинку, яка не дає і боронить до останнього — але той таки вирве і зараз на очах родичів кидає у воду і чекає, аж утопиться. А і ця дитинка, хоть яка маленька, а у воді також бороniться, але врешті таки гине; і коли вже нежива, тоді возьміть собі вже її. Яка ж то трагедія — яка ж то мука! А ті, нещасні ізраїльтяне мусіли на таке дивитися довгі часи. І було їм там добро? І кликали вони Бога о поміч і Той їх вислухав, бо Він сам казав, що: „як бідний заголосить до мене, я почую плач його — бо я милосерний" (II Мойс. XXII: 27). І вивів їх Бог у пустиню. А Єгиптян, що за ними гонили, щоб їх наново поневолити, затопив Бог у морі. І піпмстив Бог кривду ізраїльтян: за топлення їх маленьких діточок, потопив Бог молодих синів египетських: усе їхне військо. Плакали матері ізраїльські за своїми діточками — але за те плакали й египетські за своїми вже дорослими молодими синами.

Тоді ізраїльтяне були вже вільні й свобідні. В пустині вони не орали, ні сіяли, ні жали, але хліба дав їм Бог до ситости. Не було води, бо пустиня була безводна, так дав їм Бог і воду, що пили і вони і їхня худібка. За теж сказав Бог: хай поставлять мені святиню. І поставили Богу гарну, красну святиню. Від золота, срібла, дорогих каменів аж горіла, блеск світив у ній — так ясніла. І Господь Бог небесний у ній замешкав, „щоб Йому витати між ними". А де ж взяли фондів, матеріялу на її будову і прикрасу? А ось „сказав Господь Мойсейові: Промов до синів ізраїлевих, щоб вони приносили мені приноси; від усякої людини, що прихиляється серцем своїм (до Бога) будемо брати для мене приноси" (II Мойс. 25). І давали приноси свої Богу, хто що мав — багаті давали: золото, срібло, дорогі камені і таке інше; бідніші знов дерево, шкіри, олій на світло, кадило, коріння до миропомазання і все, чого треба було. І так поставили Богу святиню. Міг Господь Бог чудесним способом сотворити для них таку святиню, бо Він всемогучий; але не зробив так. Він хотів, щоб вони самі приносили усякий матеріял на її будову, бо хотів бачити, яка буде їхня вдячність і щирість для Него за дізнані ласки Його. Тай не вимушував від них датків для Себе, а щоб давали ті, „що прихиляються серцем своїм до Бога", бо „хто до Бога серцем буде прихилятись, до такого й Бог прихилиться" (Яків IV: 8). І певно, що так; бо подумаймо, ми родичі: як мило нам є, коли мала дитина принесе щось для нас в дарі? Як ласкаво ми дивимось на таку дитину, що, коли сама їсть хліб — відломить малу окрушину, тай дасть матері-батькови, щоб і вони з нею їли?! Неправда ж, родичі, як ми тішимось і любуємось такою дитиною?! Ось так тішиться і любується нами Господь Бог, коли ми якусь частинку зі свого майна дамо „на Боже", чи то на будову Дому Божого, чи на прикрасу його внутрішню. Та й слова „хай дають мені приноси" до нас також відносяться, так як обовязують нас Заповіді Божі, дані в тому ж часі в пустині!

Тому то, коли в нашій громаді йде збіркова акція, чи то на будову церкви, чи на її прикрашення, даваймо й ми після змоги. Хто багатший, хай дасть більше; хто убожший, хай дасть менше; хто зовсім бідний, того й найменший даток Бог прийме ласкаво, як прийняв від убогої вдови дві найменші монети. Ми вже читали про те у „Вістнику", що коли ті старі, біблійні люде забули за Божий Храм, то тоді Бог карав їх градом, посухою, неурожайністю, але коли на Божий поклик взялися до роботи і скінчили святий храм, то тоді Бог через пророка сказав: Сійте люде, своє насіння! Перше вам не родилося нічо — але тепер вже вам уродиться, бо моє благословення, дасть зріст усьому. Але й нам треба того Божого благословення, — бо й ми сіємо, заробляємо, порaємо всяку працю руками нашими і нам Бог поблагословить, коли складати мемо свої приноси, пожертви на Божі храми. Ось і я скажу від себе: у нас в Бразилії, коли найбільше всюда по кольоніях будовано церкви, каплиці, тоді й ліпше якось родилося, а тепер, коли менше де вже будують яку цекву — не родиться вже так. Божої волі ми не знаємо, але знаємо, що так

Враз з першою Божою святинею, про котру вище йшла бесіда, взяло свій початок і священство. Першими священиками при першій Божій святині були: Арон і його сини. Вони були поставлені священиками так само від Бога. Арон був рідним братом Мойсеєвим і обидва ці брати були Божими післанцями в народі. Перші священики, як і теперішні, мали однакову службу. Справували Божу Службу в святині, приносили Богу жертву за людські гріхи, благословляли нарід в імени Божім, учили і напоминали його і надзорували в святині Божій. Підчас справовання оцих функцій були убрані в осібний одяг священичий у святині. Тим способом відрізнив їх Господь, поставив вище, учинив їх посередниками між Богом і людьми. Священики старозавітні були жонаті: мали жінки і діти. Сам Арон і його сини були жонатими і мали діти. (Не так, як теперішна церква римо-католицька, що священики мусять бути безженні. Письмо святе так старого, як і нового Завіту ніде не забороняє священикам женитися. Учні св. Павла, перші єпископи Тимотей, Филимон, як рівно ж і сам св. Петро Апостол були жонаті. По тій самій лінії йде і церква православна).

Священики старозавітні не могли ні орати, сіяти, ані жати — що було також Богом установлено. Їх робота була виключна служба Богу у святині. Удержання їх і їхніх родин потягані були з доходів святині. Так і ми тепер повинні подбати, щоб і наші священики не потребували самі журитися о своє буття-життя. Про них сказав і Христос, що робітник є достоен заплати своєї. Тому нашим стараниям повинно бути, щоб священикам і їхнім родинам бит матеріяльний був забезпечений як на нині, так і на завтра. Священики тільки тоді можуть виконати своє післанництво, коли не будуть клопотатись о свій хліб насущний.

Щож ще сказати наприкінці? Хіба ось то: Нам хіба не так тяжко жити, як ізраїльтянам ув Єгипті було. Але і на нас деколи може упасти тягар, що привалить душу, серце, мов тягар великого каменя. І щож тоді нам робити? Кличмо до Бога о поміч, як ізраїльтяне в Єгипті, а Він нас таксамо вислухає, як і їх. Сам же Він, Господь хоче нам помагати, коли каже, що „як бідний (нещасний чоловік) заголосить до мене — Я почую плач його — бо я милосерний (Я ласкавий)". І якже ж нам, — якими словами закликати, „заголосити" до Бога в тяготі і пригнобленні? А ось як (так як другі колись молились і кликали): Господи, Боже мій спасителю! В день і в ночі благаю Тебе. Нехай дійде до Тебе молитва моя! Приклони ухо Твоє до мого благання! (Пс. 88). Приклони, Господи, ухо Твоє, вислухай мене! Бо я нужденний і вбогий. Помилуй мене, Господи, бо кличу до Тебе цілий день. Звесели душу слуги Твого. Бо до Тебе, Господи, підношу душу мою. Ти бо, Господи, благий і лагідний і дуже милосерний для всіх, хто призиває Тебе. Приклони, Господи, ухо до молитви моєї — і почуй голос благання мого! (Пс. 86). Що за горяча молитва пробивається в цих словах. Ось так молімось і ми, а будемо вислухані, про що нас запевняє таки сам Господь: „Як (хто) покличе Мене — то озвуся. Буду коло него в тісноті (в біді) й висвободжу його". (Пс. 91: 15).

Православний з Бразилії.

„ДНІПРО"

Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.

Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштує на рік $2.00

Передплату висилати на адресу:

"DNIPRO"

1851 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

ДЕСЯТИЛІТТЯ БЕЗПЕРЕРВНОЇ РЕЛІГІЙНО-МОРАЛЬНОЇ І КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНОЇ ПРАЦІ.

(Монтреал, Кве.)

По відсвяткованю десятилітнього ювілею Української Православної Церкви Святої Софії у Монтреалі, серед громадянства зродилась думка відзначити за десятилітню безперервну працю на релігійно-моральному й культурно-просвітному полі Всечесного о. Володимира Слюзаря, пароха цієї громади, золотим нагрудним хрестом, що в старовину практикувалось в нашій Рідній Церкві і входило в традиційний обряд, до котрого пізніще застосовувалися й інші церкви.

Через те, що вища влада нашої церкви не мала ще виробленої форми таких хрестів, на засіданню представників всіх культурно-просвітних товариств, що гуртуються біля Рідної Церкви, скликаного проводом церковного братства, обрано було капітулу хреста в складі голови Семена Яковича, скарбника Пилипа Русина і писаря Якима Рерчука, яка мала виробити форму хреста, одержати затвердження від вищої церковної влади, придбати фонди на всі потреби звязані з винагородою, виробити плян урочистости та занятись запрошенням й принятям гостей.

Вироблення форм і самого хреста капітула доручила артистові-малярові Василькові Каспрукові який невдовзі виробив кілька форм і представив їх капітулі враз з кошторисом. Принятий був хрест в так званому „Володимирському стилю" в старо-українській формі, котру ми бачимо на старовинних українських памятниках і котра приписується нашому славетному князеві-просвітителеві Володимирові Великому. Хрест цей мав бути виготовленим з срібла і покритий глубокою позолотою. Підстава хреста була чотрираменна з розширенням на всіх кінцях. На підставі уміщується накладна плита в формі звичайного хреста, на котрому вирізблена гравюра розпяття. На чотирьох кінчиках підстави уміщується чотири накладних медальйони обрамовані тоненькою лінією блакитної емалі. На горішньому медальоні вигравірувано „Всевидяче око" в трикутнику і сяйві на долішньому - Святий Архистратиг Михайло-покровитель українського козацтва; з правого боку — св. Апостол Андрій Первозванний, апостол України, що по переданню мав перший поставити на горах київських святий Хрест і пророкував велику будучність українському народові; з лівого боку — святий український Князь Володимир Великий — просвітитель України. При краях підстава хреста обведена на золотому полі блакитна лінія, з лівого боку 1926, з правого — 1936, з долини імя артиста. По середині, „о. Володимирові Слюзареві від Укр. Прав. Церкви св. Софії в Монтреалі, Канада". Ланцюг до хреста зроблений зі срібних позолочених ромбів, счеплених срібними позолоченими кільцями. В кожному ромбові вирізаний хрестик у „Володимирському стилі".

Проект цього хреста Капітула переслала до Української Православної Консисторії у Вінніпегу з просьбою затвердити це. По одержанню відповіді було послано запрошення до Високопреосвященішого Владики о. І. Теодоровича, щоб при поверненню з візитації українських парохій в Канаді завітав до Монтреалу і відзначив нагрудним хрестом Всечесного о. В. Слюзаря, як встановлено це в правилах і приписах нашої Рідної Церкви. Після переписки остаточно було встановлено, що урочистість винагороджування хрестом відбудеться в неділю дня 29-го листопада, 1936.

На других зборах представників товариств, рішено було перенести святкування храму на день прибуття Високопреосвященнішого Владики та урядити день 29-го листопада, як день храмового празнику. Рівнож рішено було запросити на празник Всечесного о. Петра Білоня, котрий належить до числа перших священиків Сходу Канади і був свідком початкової праці Монтреальської Громади. Після переписки як з о. П. Білонем, так і з церковним його урядом просьба ця була залагоджена задоволяючо для обох сторін.

На третіх останніх зборах вироблено було програму свята та пороблено приготовання до него. Рішено було по Святій Службі Божій дати в церковно-парафіяльній салі громадський обід в честь Всечесного о. В. Слюзаря, а вечером — поставити драму „Ой не ходи Грицю". Відповідно до цього започатковано було приготовчу працю, до котрої всі т-ва й поодинокі громадяне віднеслись з великим захопленням.

Неділя 29-го листопада була днем довгожданого ювілейного храмового свята. Церква наповнилася людьми ще далеко раніше, ніж було оповіщено. Представники всіх товариств і ціла Рідна та Недільна Школа ждала прибуття Владики. В притворі храму відбулась урочиста архерейська зустріч, де в імени цілої громади добродій Василь Білокрилий вітав гостя хлібом і солею.

Урочисту відправу Святої Служби Божої відправляв Високопреосвященний Владика в асисті Всечесного о. Петра Білоня й Всечесного о. Володимира Слюзаря. Після відчитання Святої Євангелії Владика виголосив поучаючу проповідь про нескінченість людського бажання й життя вічне. На прикінці Святої Служби Божої, після „Нехай буде благословенне імя Господнє від нині і до віку!" до райських воріт підступили члени капітули й означивши заслуги Всечесного о. В. Слюзаря, передали через руки пана Пилипа Русина золотий наперсний хрест для посвячення й винагороди заслуженого пастиря. Владика прийняв хрест, висловив подяку громаді за любов до свого духовного провідника й доконав чину посвячення хреста. Після посвячення з троекратним виголошенням архиерея, священослужителів й хору „Аксіос!" хрест перевішений був власноручно Владикою на груди о. В. Слюзаря. Зворушений цим урочистим винагородженням о. В. Слюзар лиш кількома словами подякував за дар, по чім промовляв Всечесний о. П. Білонь котрий підкреслив значіння нагрудного хреста, похвалив громаду за любов і довіря до свого пароха і висловив враження з доконаної праці цієї громади. За промовами хор, під управою С. Магаляса, відспівав троекратно „На многі літа!" муз. Смоленського, а Владика приступив до мирования. Святу відправу Служби Божої закінчено тріом „Іспола еті деспота!" виконане панною Ганею Ґайдичук, панною Наталею Випрук і панною Галиною Випрук. Підчас відправи святої Служби Божої співала сольо-спів з потрійного „Господи помилуй!" панна Настя Мокринська Служба Божа відправлена була з найбільшою урочистістю і викликала в молящих релігійний настрій й щирість в молитвах.

В годині 1.30 по полудні розпочато святочний обід. Парафіяльна саля обставлена була гарно прибраними столами, котрих обслуговували членкині жіночого т-ва „Доньки України". Гостей було повно і хор розташовано було при столах установлених на сцені т-ва „Запорізька Січ". До обіду приступлено після благословення Владикою трапези. По перекусці пан Пилип Русин підступив до стола і п'сля короткої промови вручив о. В. Слузареві мистецьки вироблену грамоту від Капітули Хреста, підписану Високопреосвященнішим о. Владикою; асистентом — всечесним о. П. Білонем і членами Капітули. Після промови і доручення грамоти відспівано загальне „На многі літа!" Дальше промовляли: Я. Редчук — голова „Запорізької Січі"; пані Михайлина Нема — репрезентантка жіночого товариства „Доньки України", котра вручила вартісний подарунок від своєї організації, пані К. Випрук; панна Леся Коб'толич — провідниця дівочої дружини 94-го відділу СУМК ім. Гетьмана Павла Полуботка; Всеч. о. П. Білонь, котрий висловив радість з приводу так величної урочистості. Переповів враження з доконаної праці і побажав продовжувати її дальше з таким же запалом і успіхами. Високопреосвященніший Владика дякував громаді за корисну релігійно-моральну й культурну працю навколо Рідної Церкви під проводом свого пароха. Висловив утіху за добрий вибір першого ставленика, яким був в Канаді всечесний о. В. Слюзар. Пропонував йому не занедбувати своїх дарувань і продовжувати такуж саму невсипущу працю поки старчить сили. Підкреслюючи розуміння громадою свого духовного провідника, побажав, аби цей дух панував тут назавше та, щоби в такому дусі прийшлось їм зустрічати і 20-літній ювилей. По скінченню промови Високопреосвященнішого Владики, добродій А. Гукало промовляв до збірки. До збірки вплинули пожертви на знищення довгу, що тяжить на церковному будинку. Коли укінчено збірку, до слова покликано дружину пароха пані Леонію Слюзар, яка переповіла тяжкі життєві моменти в організаційній праці, котрі доводилось з мужем переборювати. Висловила подяку всім співпрацьовникам та жертводавцям, що допомогли здвигнути тяжкі початки церковно-народньої праці. Черговим промовцем покликаний був всечесний о. В. Слюзар. В зворушливім тоні подякував він за так величну цінну Впреосвященнішому Владиці, о. П. Білоневі, і всім своїм парафіянам. З окрема висловив подяку членам капітули хреста і артистові-малярові В. Каспрукові. За смачно зготовлену страву дякував панству Ревуцьким і жіночому товарству. Побажавши всім сили й здоровля прнобіцяв працювати для Рідної Церкви до кінця днів своїх. За ним з промовою виступали французький адвокат Павло Масей, якого вразила любов і єдність українського народу та прекрасний наш церковний обряд з такимиж напівами. По нім промовляли др. Козаченко і барон С. В. Вальдштайн. Обід укінчено в 5-ій годині по полудню загальним відспіванням молитви „Достойно є". Господарем обіду був п. М. Юрійчук.

Вечером в 7-ій годині церковно

Замовляйте

КАЛЕНДАР „Українського Голосу"

КАЛЕНДАР „УКРАЇНСЬКОГО ГОЛОСУ" ВЖЕ УКІНЧЕНИЙ

ЦЕГОРІЧНИЙ КАЛЕНДАР ОБШИРНИЙ ЗМІСТОМ І ІЛЮСТРАЦІЯМИ. МОЖНА З ПЕВНІСТЮ СКАЗАТИ, ЩО ВІН Є НАЙБІЛЬШИЙ І НАЙЦІКАВІЙШИЙ ЗА ВСІ ПОПЕРЕДНІ КАЛЕНДАРІ.

Ціна 40 центів.

Книгарні і кольпортери одержуть відповідний опуст.
Замовлення висилайте до:

UKRAINIAN VOICE
BOX 3626 WINNIPEG, MAN.

парафіяльна сала наповнялась гостями вдруге, аби побачити невмірущу українську драму „Ой не ходи Грицю". Це представлення відіграним було надзвичай добре. Всі хорові й сольові пісні відспівані були добре. Всі аматори ролі свої знали прекрасно. В грі не було ні одної найдрібнійшої недостачі. Особливо повисказлися в ролях і співові п. Є. Манилова, п. А. Черна, п. А. Мокрицька, п. С. Решетило, п. Н. Машків, п. Й. Марцинюк, п. А. Ґайанчук, п. А. Салюк й інші. Хором управляв о. В. Слюзар, танками Ф. Зальопаний. Не дивлючись на те, що це представлення відбувається на тутешній сцені вже трет й раз, інтерес публики не вгасає до цієї штуки. Дуже помітний був загальний інтерес до гри й увага до пісень. Штука увінчена була в годині 11.10 ночі відспіванням національного нашого гимну „Ще не вмерла Україна" й „Не пора".

Урочисте винагородження золотим хрестом о. В. Слюзаря, промови гостей підчас обіду та прекрасна гра аматорів на сцені товариства „Запорізька Січ" на довго позостанеться в памяті громадян міста Монтреалу, які приготовлялись до цього з великим замолуванням і любовю. Така пошана до свого проводу свідчить про єдність духа, згоду, й працьовитість, якої не здолали зломити жадні ворожі руки. Треба сподіватися, що благодать і ласка Божа не покидатиме і надалі цю громаду, яка в будучому дасть чималу користь свойому українському народові і Рідній Матері Церкві як в самому Монтреалі, так і поза його межами.

Присутний

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВОЕННИХ ВДІВ І СИРІТ ПО ПОЛЯГЛИХ ЧЛЕНАХ У. Г. А.

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИЙ ФОНД ВОЄННИХ ВДОВИЦЬ І СИРІТ у Львові від ряду літ займається уділюванням підмог воєнним вдовам та помагає в науці сиротам поляглих стрільців Української Галицької Армії. Одначе дотеперішня поміч вдовам була доривочна і залежала від стану фондів Т-ва. Така доривочна поміч показується тепер невистарчаюча, бо старенькі вже родичі та знищені працею й горюванням вдови, потребують хочби невеликої допомоги. І тому Управа Т-ва рішила доложити всіх старань щоб налагодити виплачування постійних підмог найбільше потребуючим тимбільше, що поміч така їм вповні належиться за їх велику жертву зложену в часі найтяжчої потреби Батьківщини. Позатим Управа рішила допомогти доростаючим вже сиротам, заступити їм поляглих в обороні чести народу рідних батьків та виховати їх на свідомих українців та корисних громадян.

Це своє завдання Управа виконує вже від кількох років, оплачуючи науку сиріт, що вчаться в школах або в ремеслі та звертаючи увагу на те чи вони надаються до науки. В 1936 році з таких підмог користали:

1) Сирота Перун... Львів, студ. унів. зл. 50 місячно.
2) сирітський Захист в Косові за 2-ох сиріт зл. 40 місячно
3) сирота Лисенко Павло Львів фризієр зл. 30 місячно
4) сирота Гуменюк Ірина Львів, учен. гімн. С. С. Вас. зл. 20 місячно
5) сирота Капраль Волод. Перемишль, уч. гімн. зл. 20 місячно
6) сирота Кочерко Степ. Перемишль, уч. гімн. зл. 10 місячно

Разом на суму зл. 170 місячно.

Крім цих сиріт стараються про допомогу інші, неприняті ще до науки. На місячні підмоги — ренти вдовам та поміч в науці сиротам потребує Т-во бодай 1.500. зл. місячно, або 18.000 зл. річно.

Фонди Т-ва складаються виключно з членських вкладок та добровільних жертв громадянства. Ці доходи є невистарчаючі на задуману допомогову акцію, а з окрема дохід із жертв є нестійний та залежить з правила від того, чи Т-во дістає дозвіл на прилюдну збірку (раз в році).

Постійні згори означені видатки Т-ва вимагають постійних та певних впливів. Їх можна осягнути тільки через масове членство в Т-ві найкращих кругів громадянства.

Управа Т-ва рішаючися на виплату постійних підмог вдовам бере на себе великий та важкий обовязок, який зможе виконати тільки при активній допомозі цілого громадянства. Ці завдання є такі величні та конечні, що Управа ні трохи не сумнівається проте, що все громадянство допоможе їй в переведенні цього благородного діла.

Допомогти вдовам воєнним та сиротам по поляглих членах У. Г. Армії — це наш святий обовязок, від якого ніхто не повинен відмовитися! Воєнні вдови та сироти мусять бути забезпечені, хочби й найскромнішою, але постійною підмогою!

Управа Т-ва просить оцим памятати про потреби Т-ва та пересилати жертви на допомогу воєнним вдовам та на науку воєнним сиротам по поляглих членах Української Галицької Армії.

Адреса Товариства:
Ukrainian War Widows Aid
Lwow, Potockeho 48

Тов. Укр. Фонд Воєнних вдовиць і Сиріт, Львів, Потоцького 48.

ГІДНИЙ ПРИМІР ДО НАСЛІДУВАННЯ.
(Ґлендон, Алта.)

Панство М. Ватріні з Ґлендон, Алта., дня 26 XI. 1936 справляли весілля свойому синов. Коли весільні гості кінчили обід, староста, добре відомий в цій околиці склепар, п. П. Лукіян, покликав до слова нашого пароха о. Гр. Василіва, який присутнім представив справу Духовного Семинаря, в котрім виховуються студенти на будучих священиків Укр. Прав. Церкви.

Присутні до цеї справи віднеслися дуже щиро й сейчас зложили 4 доляри на фонд Духовного Семинаря. Жертвували:

По 50цт.: П. Лукіян, Ф. Коношевський, І. Крижановський, М. Янчук.
По 30 цт. Н. Ватріч.
По 25цт.: Г. Гудзик, Д. Лищак, Н. Філіпчук.
По 15цт.: Гр. Кашуба.
По 10цт.: В. Чорний, Лора Сопоф, Андрій Різнюк, Гр. Отасюк.
Н. Н. 40ц.

Жертводавцям щире спасибі!

Православний.

ПРИМІР ГІДНИЙ ДО НАСЛІДУВАННЯ.
(Васель, Алта.)

Панство Гео. Фуштей з Васел, Алберта дня 20 грудня 1936 р. запросили о. Василіва пароха зі Смокі Лейк, щоб спільно помолитися до Всевишнього рідною мовою.

Служба Божа відбулася в просторій шкільній салі. І хотяй ця околиця не величка однак саля шкільна була людьми битком набита, головно молодю.

Опісля запрошено кількох осіб на обід до дому щирих та свідомих громадян п-ва Гео. Фуштеїв, підчас якого зложили свої жертви на Духовний Семинар слідуючі особи: по 1 дол.: Гео. Фуштей. По 50цт.: Дмитро Шерстника, Николай Фуштей; по 30цт.: Михайло Стефюк; по 25цт.: Іван Гаврилюк і по 15цт.: Ст. Дмитрук і Ф. Мусійчук.

Гість.

РІЗДВЯНИЙ ДАР ДЛЯ КОНСИСТОРІЇ.
(Сенді Лейк, Ман.)

Знагоди передачі Служби Божої через радіо з Собору св. Покрови в Вінніпегу, в неділю, 10 січня, 1937, слухачі при радіо в п-ва Залещуків, в Сенді Лейк, Ман., вложили три доляри й висилають їх до Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді, як різдвяний дар для неї.

Ф. М.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

I.

Заходом Василя і Петра Лазаровича, в Гефорд, Саск., синів покійної Параски Лазарович, відбулася Служба Божа, котру відправив новоприбувший священик о. Гребенюк.

По Службі Божій запрошені були присутні до дому Василя Лазаровича на обід. Учасників обіду було около 60.

По обіді зроблено збірку на пресовий фонд „Вістника". Зібрано 3 доляри, котрих висилаю з цим листом.

Антось Лазарович.

II.

В день св. о. Николая справляла пані Л. Мирилюк обід в честь памяти свого благопокійного мужа Николая. Підчас обіду на заклик п. І. Вахнюка, слідуючі особи зложили жертви на пресовий фонд „Вістника": По 1 дол.: П. Зварич; по 50ц.: Е. Засійбіда, Ф. Унгурян, І. Вахнюк, В. Винничук, П. Лазаврак, А. Зварич, В. Гаврилюк; по 35цт.: О. Винничук; по 25цт.: М. Харук, Доця Орчик, о. Д. Ф. Стратійчук; по 10цт.: Прикильник. Разом $5.70. Збирав п. А. Зварич.

о. Д. Ф. Стратійчук.

III.

Дня 19 грудня, в день св. о. Николая, панство О. Труфин в Гемлин, Алберта, справляли хрестини своїй донечці Вікторії. — По обіді свящ. о. Василів в кількох словах представив присутним гостям справу нашого часопису „Вістника", в наслідок чого гості вложили $3.55 на пресовий фонд нашого органу.

Жертвували слідуючі: Ґео. Фуштей, з Васел, Алта. 50ц.

По 25цт.: Мих. Лучак, Ст. Магас, Дмитро Палій, Олекса Кусик, Дмитро Ткачук, Петра Лучак, Дмитро Щербань, Іван Остафійчук, Володимир Онуфрій Павлюк, і Онуфрій Труфин.

По 15цт.: Софрон Катеринчук, Олекса Попівчук.

IV.
РЕЙНІ РИВЕР, ОНТ.

Знагоди завітання о. Берегіцького слідуючі жертвували на пресовий фонд:

Ю. Кембел	2.00

По 1 дол.: о. Л. Березіцький, Андрій Биньковський, Марія Мазур, Іван Комарницький, Гриць Грицюк, Василь Попович, Вас. Биньковський.

По 50цт.: Михайло Яремій, Семен Борщ, Адам Романюк, Кенора, Онт.

По 25цт.: Евгеній Карпій, Іван Чебей, Кенора, Онт.

Іван Мисак, Пунічай Саск.	.25
Вас. Фечик, Шіго, Саск.	1.00
Петро Запорожан, Кемрос, Алта	.50
О. Козло, В. Ф. Віліям, Онт.	1.00
Пані М. К. Шабан, Гіт, Алта.	1.00

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Самця
Січень.

31. Неділя. — Віват Кр'к.

Адреса: — Едмонтон.
Sub. 22
Тел 972—4213.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Л. Березіцького.
Січень:

24. Неділя. — Роза
31. Неділя. — Ґардентон місто.

Адреса: Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. С. П. Симчича.
Січень.

31. Неділя. — Веста.

Адреса: Манаі Ман.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1936 РІК.

СІЧЕНЬ 1937.

10 Н. Нед. по Різд. 20 тис. муч.
11 П. 14 тис. уб. у Вефлеємі
12 В. Анисії і Теодори
13 С. Меланії пп.
14 Ч. Новий Рік. О. Г. Вас. Вел.
15 П. Сильвестра
16 С. Малахії

17 Н. Нед. по Просв., 70 Апост.
18 П. Навеч. Богоявл. Теоп.
19 В. Богоявлення Господнє
20 С. Собор св. Івана Хрест.
21 Ч. Георгія
22 П. Полієвкта мч.
23 С. Григорія Ніс.

24 Н. Нед. по Просв., Теодосія В.
25 П. Мч. Татіяни
26 В. Єрмила мч.
27 С. ОО. в Синаї
28 Ч. Павла Т., Івана К.
29 П. Покл. ок. св. Петра
30 С. † Антонія Великого

31 Н. 30 по З. св. Д. Атанасія і Кир.

ЛЮТЕНЬ.

1 П. Прп. Макарія
2 В. † Евтимія Великого
3 С. Максима
4 Ч. Тимот. ап., Атанасія
5 П. Климентія
6 С. Пр. Ксенії

7 Н. 31 по З. св. Д. Григорія Б.
8 П. Ксенофонта й ін.
9 В. † Перен. м. Івана Золотоустого
10 С. Пп. Єфрема
11 Н. Ігнатія Богон., Романа
12 П. Трьох Святителів
13 С. Кира і Івана

14 Н. 32 по З. св. Д. Трифона мч.
15 П. Стрітення Господнє

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Ґаїцького.
Січень.

24. Неділя. — Ленард.
31. Неділя. — Петлюра.

Лютень.

7. неділя. — Роблин, Ман.
14. Неділя. — Шел Велей, Ман
21. Неділя. — Ленард, Ман
28. Неділя. — Шорт-Лейк, Ман

Адреса: — Роблин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Запаринюка.
Січень.
Лютень.

7. Неділя. — Роркетон
12. Пятниця, Трьох Святителів — Медовленас.
14. Неділя. — Дафин.
15. Понеділок, Стрітення. — Косів.
21. Неділя. — Венлав
28. Неділя. — Ешвіл

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. І. Дмитрова.
Січень.

дар Парк. (4-та год. рано).
24. Неділя. — Малантон
31. Неділя — Ст. Мартин

Лютень.

7. Неділя. — Тиндал
12. Пятниця, Трьох Свят. — Селтон
14. Неділя. — Пайнар Парк.
21. Неділя. — Пертедж ля Прейрі
28. Неділя. — Іст Селкірк

7 St. Johns Ave., Winnipeg., Man.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.

24. Нед. по Просвіщенню — Гол. 1 Утр. Еван. Мат. XXVIII: 16—20. Літ. Ап. Ефесян IV: 7—13. Еван. Мат. IV: 12—17.

31. Нед. 30 по Зіслан. св. Духа. — Гол. 2 Утр Еван. Марка XVI: 1—8. Літ. Ап. Колоссян III: 12—16. Еван. Луки XVIII: 18—27.

ЛЮТИЙ.

7. Нед. 31 по Зісл. св. Духа. — Гол. 3 Утр. Еван. Марка XVI: 9—20. Літ. Ап. 1 Тим. I: 15—17. Еван. Луки XVIII: 35—43.

Український Релігійний Дво-тижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3624
WINNIPEG, MAN.

РІК XIV. WINNIPEG, MAN., JAN. 15th, 1937 ВІННІПЕГ, МАН., 15-го СІЧНЯ, 1937. ЧИСЛО (262) 2

ЗАСЕКВЕСТРУВАЛИ МАЄТОК ПРАВОСЛАВНОГО МИТРОПОЛИТА.

В Кишиневі поліція наложила секвестр на привaтний маєток православного митрополита в Бесарабії Гурія, якого припинено в діяльности. Секвестр має забезпечити претенсії румунської держави за зловживання, яких допустився митрополит у висоті 11 мільйонів леїв.

КОМУНАРСЬКИЙ БАНДИТИЗМ.

В селі Дубині, горохівського повіту, місцеві комунарі завели в поле і там убили господаря Гр. Процана, знаного симпатика українських націоналістів. Поповнивши цей звірський морд, душогуби подалися в напрямі совітської границі. Та по дорозі одного з них зловлено. Другий таки перейшов совітський кордон.

ЖЕРТВА ЯЛИНКИ.

В Малині, пов. Мелец, 4-літній син господаря Лахута в неприсутности старших осіб хотів засвітити ялинку. Коли зблизився необережно до свічки запалився на нім одяг. По якімсь часі прийшли до хати родичі і застали тільки обсмаленого трупа дитини.

НІЧОГО СОБІ ВЧИТЕЛІ.

„Правда" з 3 січня ц. р. доносить, що дніпропетровський обласний відділ народньої освіти закінчив атестацію учителів народніх шкіл. Виявилося, що на 13 тисяч учителів, 2,196 не мали кваліфікацій на вчителів, а цей фах попросту присвоїли собі корупційним шляхом. Багато вчителів, навіть з учительськими кваліфікаціями, показалися дуже мало грамотними. Деякі з них не вміли навіть на мапі знайти Кавказьких гір, України та границь СССР.

ВІДКОПАЛИ ПЕРЕДІСТОРИЧНИЙ ЦВИНТАР.

У Лубові на Познанщині на полях священика Зелінського один селянин натрапив підчас праці на передісторичний гріб, у якому було шість урн з попелом померлих і ріжні предмети з бронзу. Ствердили, що це цвинтарище з 6-го, або 7-го віку перед Христом.

11,000 ФРАНКІВ ЗА ОДИН ГРІБ.

На паризькім цвинтарі Пер Лящес дуже мало місця на гроби, отож ціни на місце підскочили сильно вгору і мабуть ще більше підскочать. Не числячи коштів похорону, сам гріб коштує тепер на тім цвинтарі 11,000 франків. Все ж на місця лящеського цвинтаря є дуже великий попит, бо людей зовсім не відстрашують високі ціни. Виходить таке, що сьогодні замало мати гроші, щоб жити, але також добрі гробі треба мати, щоб умерти.

КНИГА У 630 МОВАХ.

Біблія досі перекладена на 630 мов і розійшлася у 500 мільйонах примірниках. Це є найбільше поширена книжка у світі.

ПОМЕР СТЕПАН ФЕДАК.

5-го січня помер у Львові адвокат др. Степан Федак у 75 році життя. Покійний брав ціле життя участь в праці українських економічних установ і був одним із основників та головних будівничих кредитового і асекураційного товариства „Дністер". Особливі заслуги поклав др. Федак на становищі голови Українського Горожанського Комітету у Львові в рр. 1919-21, коли то через його руки і завдяки його заходам була подана поміч тисячам полонених, інтернованих, політичних вязнів і утікачів. За свою працю потерпів багато з боку ріжних окупантів українських земель. Москалі арештували його і вивезли були на Сибір підчас окупації Галичини російськими військами. Поляки тримали його теж деякий час в тюрмі під замітом державної зради.

Син покійного теж Степан Федак, виконав в 1921 році атентат на польського воєводу у Львові в присутности Й. Пілсудського і за це був покараний шістьлітньою тюрмою. В останні роки др. Федак стояв на чолі Комітету Допомоги Політичним Вязням. Покійний оставив вдову Марію, двох синів і шість дочок, а з того чотири замужні.

НОВИЙ ГОЛОВА „РІДНОЇ ШКОЛИ".

На недавному Загальному Зїзді Рідної Школи у Львові вголошував проф. Денис Коренець, вибраний на голову товариства свою резиґнацію. „Діло" подає вістку, що проф. Денис Коренець урядує в Рідній Школі як її нововибраний голова.

ЖАХЛИВА СТАТИСТИКА.

Впродовж 18 літ на Соловках і по інших концентраційних таборах СРСР згинуло 42,800 духовних осіб, поміж якими було 95 процент православних. Під цю пору перебуває в таборах 1200 священиків і більше ніж 200 епископів.

ВОЛИНСЬКИЙ ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ЗЇЗД НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ.

Волинський консистор розіслав духовенству обіжник з повідомленням, що волинський дієцезіяльний зїзд тепер не відбудеться. Ця вістка зробила серед українського громадянства на Волині відемне враження, бо зїзд мав причинитися до оздоровлення та українізації церковного життя на Волині.

ВУЛИЦЯ МИТРОПОЛИТА ШЕПТИЦЬКОГО В СОКАЛІ.

Як повідомляє „Голос знад Буга", на внесення українських членів міської ради в Сокалі з нагоди іменин і ювілею Митрополита Шептицького рішено назвати одну вулицю вулицею Шептицького.

ПОМЕР 80-ЛІТНІЙ ПАТРІОТ У СТРИЮ.

Дня 20 грудня помер у Стрию вислужений учитель, 80-літній старець Антін Павлусевич. Австрійський емерит з 57 золотих місячної платні зумів вложити тисячу шістьсот золотих, яку то квоту перед смертю зложив на руки місцевого пароха о. Івана Винницького до розподілу між українські установи.

РЕФОРМИ В КАТОЛИЦЬКІЙ ЦЕРКВІ В ЛИТВІ.

Заряд литовської церкви в Литві на своїй конференції приняв далекойдучі резолюції, на основі яких буде розділена велика частина великих земельних просторів, що знаходяться нині в посіданню церкви, поміж селян. До цих резолюцій спонукали литовську католицьку церкву події в Еспанії. Конференція заявила отверто, що найважнішою причиною, яка викликала в Еспанії горожанську війну, було це, що католицька церква в Еспанії забула свої суспільні обовязки супроти свого народу. А це повинно бути перестророгою для інших народів і їх церков.

НЕМА НАДІЇ НА ВИДУЖАННЯ ПАПИ.

Вісти з Ватикану з 20 січня згадують, що лікарі, які доглядають папу Пія, вже втратили всяку надію, що папа може ще виздоровіти. Вони є тієї думки, що для 79-літнього папи нема покищо наглої небезпеки, але теж нема надії, щоб він зовсім видужав. Папа з дня на день поволі занепадає на здоровлю. Його брат Фермо Ратті теж вмер від параліжу. Він прожив ще понад рік по параліжовім ударі. Папі кілька тижнів тому спаралізувало ноги.

ГАЛАБУРДИ В КОСТЕЛІ.

На ювилейному зїзді „Звйонзку Нauчицельства Польского" в Свенцянах ухвалили кілька резолюцій проти католицьких видавництв. На другий день префект ґімназії кс. Ґрамс виголосив у костелі проповідь проти тих, що виступали явно проти католицького костела. Скрита на хорах боївка з 5 осіб перервала проповідникові проповідь криками „Преч!" Президія зїзду скликала нову нараду. На салі падали оклики під адресою кс. Ґрамса. Кричали також: „Геть з Римом!" Приявні підчас проповіди батьки учнів свенцянських шкіл, числом 32 особи, вписали до міністерства освіти і віроісповідань у Варшаві меморіял проти поведінки вчителів у костелі, а директор ґімназії припинив в урядуванню кс. префекта Ґрамса.

РАБІН ЗАКИДАЄ ПОЛЬЩІ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ЖИДІВ.

Др. Стівенс С. Вайс, президент Американського Жидівського Конґресу, в Ню Йорку виступив у публичній промові з закидом проти Польщі, що вона переслідує жидів. Не зважаючи на те, що Злучені Держави зробили Польщу великою державою, — говорив рабін, — Польща поломила свої обіцянки, що дозволить жидам у себе розвиватися.

ЯКЕ ТЕПЕР НАСЕЛЕННЯ В СВ. ЗЕМЛІ.

Тому 14 літ було в Палестині 752,000 душ, з того 589,000 арабів і 84,000 жидів. Тепер є 1,336.000 душ, з того 940,-000 арабів і 370,000 жидів. Еміґрація жидів з СССР зовсім припинена. Жиди з Польщі становлять 40% всіх іміґрантів; з Німеччини 16%. З того видно, як дуже змінилася пропорція сил в Палестині.

ЯКИМ БУДЕ ДЛЯ НАС ЦЕЙ РІК?

З діда-прадіда в наших сторонах у Старім Краю був звичай, що на Новий Рік йшли малі діти хата від хати з желаннями: „На щастя, на здоровля, на той Новий Рік... щоб вам родилося: пшениця, як рукавиця, жито, як корито — ячмінь, як кінь — овес, як пес — цибуля, як дуля — часник як бик" і т. д... За такі желання, щоб так всьо красно родилося і за „щистя і здоровле", щоб ніколи не опускало, давано малим дітям дарунки чи „грийцар", чи балабух, чи пиріг, чи що інше. Але той звичай, ще й тепер є, що добрі люди враз з Новим Роком взаїмно собі бажають щастя, здоровля й усякого добра. Та й я приходжу з далекої Бразилії, щоб всім, хто буде читати оці слова, побажати усього доброго. А хоч може ті побажання прийдуть трохи пізніше, то нічо не шкодить, бо таке діло ніколи не тратить на своїй вартости.

І хоч так рік-річно ми бажаємо для себе і щастя і здоровля — а однак не все ми його маємо. Нераз долягає нам якась хороба, слабість і хоч лічимось, — тяжко прийти до здоровля. А нема здоровля то й щастя вже нема. Нераз знов хоч є здоровля, так недостатки, злидні, домашні пригоди, клопоти ріжні і всякі життеві турботи налягають так наше серце, що й здоровля підривають, а й навіть саме життя. Киньмо оком на світ — багато найдемо там щастя? От часто можна чути, або читати в якій газеті, що там, або там шаліє війна. Начислено вже багато соток, тисяч убитих, а ще більше ранених-калік. Кілько ж на таку вість материних очей плаче? І нащо ті матері свої діти молоком кормили, вицїловували і виховували? Та хіба тільки на те, щоб їх пізніше немилосерний, жорстокий ворог рубав, стріляв, забивав?! Щоб робив з них досмертних калік?!

Десь в іншим місці знов був землетрус. І знов сотки, тисячі є убитих, ранених. А ті, що лишились між живими, то крайні нуждарі. І знов много-много очей плаче, бо між тими нещасними була їх родина. А ще знов десь був великий вибух вульканів. І там много плачу. — В іншому місці був великий вилив ріки. І там таке саме. А ще де інде пожежа, буревій, гураган, завалення копальні, ріжні катастрофи і всякі другі нещастя „їмже ність числа". А от і тепер майже вся Европа наперегони готовить гармати, кулі, бомби, літаки і хто знає, які дивеса-чудеса і на що то? Аби мали чим забивати одні других! Ось так бачимо — дуже мало щастя є на світі.

А чи є яка дорога, якою йдучи, можна б зайти до щастя? Є! Сам Господь Бог показує нам оцю дорогу і хоче, щоб ми нею пішли і були щасливі. Ось послухаймо, що каже нам Господь. Це Його слова, слухаймо їх уважно: „І станеться, як слухати мете пильно повелїння мої, що вам сьогодня заповідаю, щоб любити Господа Бога вашого і служити Йому всім серцем і всею душею вашою (III Мойс. 26, 3) коли будете ходити в установах моїх і будете заповіді мої хоронити і сповняти, то давати му вам дощі у свій час і родити ме вам земля живо своє — і дерево принесе плоди свої. І час молочення тревати ме в вас до збору виноградини, а збір виноградини тревати ме до сїйби; і їсти мете хліб ваш до наситу — і жити мете з упокоєм у землі вашій. І дам Я мир в країні, і лежати мете собі, і ніхто не буде непокоїти вас; і вигублю хижого звіря в країні, і меч не приходити ме по землі вашій. І будете гонити ворогів ваших, і падати муть вони від меча перед вами. І пятеро вас гнати ме сотню, а сотеро вас гнати ме десять тисяч, і падати муть вороги ваші од меча перед вами. І обернусь до вас, і страшними зроблю вас, і намножу вас, і держати му завіт мій з вами. І поставлю храмину мою посеред вас, і не гидуватиме вами душа моя. І ходити му проміж вами, і буду вашим Богом, а ви будете моїм людом. Я Господь Бог ваш, що вас вивів із египетської землі, щоб ви не були підневолені їм; і розірвав я зазвори ярма вашого, і дав вам ходити непроставшись.

Коли не послухаєте мене і не будете сповняти всіх заповідей моїх, і коли зневажите установи мої, і гордувати ме душа ваша присудами моїми, так, що не сповняти мете всі заповіді мої і зломите заповіт мій; так Я зроблю те саме з вами; Я допущу на вас страх, сухоти і пропасницю, від якої почорніє в очах і душа зомліє. І сіяти мете марно насіння ваше, вороги бо ваші пожеруть його. І поставлю лице моє проти вас, і побють вас вороги ваші, і запанують над вами ненавидники ваші, і втікати мете, хоть ніхто не буде гонити за вами. Коли ж і тоді не послухаєте мене, так у семеро побільшу кари ваші за гріхи ваші. І зломлю пиху потуги вашої, і зроблю небо над вами, як залізо, а землю вашу, як мідь. І будете марнувати силу вашу, і не давати ме земля ваша жнива свого, а дерево на полі вашому не давати ме плоду свого. А коли йти мете проти мене й не схочете слухати мене, так у семеро побільшу кари мої за гріхи ваші. І пущу звірину польову на вас, що вигубить дітий ваших і пожере скотину вашу, і вас поменшить, та й опустіють шляхи ваші. Коли ж і після цього не покаєтесь, та йти мете проти мене, так і сам я йти му проти вас і сам побю вас у семеро за гріхи ваші. І допущу на вас меча, що поміститься за завіт; а коли позабираєтесь у городи ваші, то пішлю морову кару перед вас, і віддам вас в руки ворогові. І зломлю підпору вашу, хліб, тоді пекти муть хліб ваш десятеро молодиць в одній печі, і віддавати муть вам хліб після ваги, і ви їсти мете, тай не наїдати метесь. Коли ж і після цього не послухаєте мене, та йти мете проти мене, так у палкому гніві йти му проти вас, і карати му вас усемеро за гріхи ваші. І їсти мете тіло синів ваших, і тіло дочок ваших їсти мете... І зроблю городи ваші пустками, і спустошу святощі ваші, і не прийму жертв ваших. І спустошу країну вашу, так що й вороги ваші жахнуться, що пробувають у вас. І самих вас розпорошу проміж народами, і з мечем пожену за вами. І спустіє земля ваша, а городи ваші обернуться в руїну" (III Мойс. 26).

Тут уже спинимось. Хіба вже кожному з нас буде ясно, чи будемо щасливі у цім Новім Році. По перечитанні оцього вступу зі св. Письма вже будемо знати, що коли підемо дорогою Заповідей Божих, то тоді зайдемо до щастя. На потвердження цего, ще перечитаймо оці слова: „Щасливий чоловік, що боїться Господа, що дуже любить Заповіді Його. Насіння його (такого чоловіка) буде потужне на землі; буде благословенний рід праведників. Достаток і багацтво буде в домі його" (Пс. 112).

Тому то любім, хоронім Заповіді Божі, а будемо щасливі. Але щоби ті Божі Заповіді ми любили, хоронили, треба нам їх перше пізнати, зазнайомитись з ними, навчитись їх. І де ж — у якій же школі ми їх навчимось? — У церкви у Домі Божім! Учащаймо там, що неділі, що свята, слухаймо пильно Божих наук - проповідей, після них жиймо, і знайдемо щастя. І тоді наші желання новорічні не будуть даремні. Така є Божа воля! — Коли ж підемо на перекір тій Божій волі, зустрінемось з Божою карою, яка повище описана.

Тепер також будемо вже знати, чому на світі тільки нещастя, сліз, плачу, всякої нужди і біди. Тому, що люди не йдуть за голосом Заповідей Божих, за голосом Божим. То ж хоч ми, православні українці, ходім за ним. А „Вістник", що звіщає Божий голос, Божу волю, Боже щастя, най знаходиться у кожній нашій хаті на столі. Він же ж, коли проповідує Бога, то робить ту саму роботу, що робили Апостоли Христові. Як приймали б ми Божого апостола у свойому домі, так приймім і „Вістника". Тут слово до читачів „Вістника". Коли знаєте, що ваш сусід не має ще його, так постарайтесь, аби мав. Филип апостол, коли пізнав сам Ісуса, пішов до свого товариша Натанаїла і його до Ісуса також привів. І ви, коли свого сусіда приєднаєте для „Вістника", то те саме зробите, що і Филип апостол.

Православний з Бразилії.

СВІТОВИЙ КОНГРЕС БЕЗБОЖНИКІВ.

Дня 9 лютого 1937 р. відбудеться в Москві світовий конгрес безбожників. Очікують коло 1600 делегатів з 46 держав. На дневним порядку отсі справи: 1. Основання централі для світової пропаганди проти релігії. 2. Зорганізування спеціяльного Інтернаціоналу безбожників. 3. Створення в тій ціли міжнародного фонду. 4. Виміна агітаційного досвіду з ріжних країв. 5. Звіти. Народний комісаріят в Москві вже оповістив свій звіт. В році 1935 замкнув він на території СССР 14 тисяч церков, каплиць і синагог. ГПУ перевело 3687 слідств проти духовників і розстріляло 29. З 1624 православних церков і каплиць в Москві лишилося ще 90, з 5 католицьких 2, з 3 лютеранських 1. Священиків всіх віроісповідань було в Москві 11,000, тепер нема і 200. Спеціяльна комісія слідить за валенням решти церков.

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК „ДОБРИЙ ПАСТИР"?

В кождій українській православній хаті повинен знаходитися бодай один примірник молитовника — „ДОБРИЙ ПАСТИР".

Молитовник числить 512 сторін друку й крім молитов щоденних містить Вечірню, Ранню Відправу (Утреню) і Службу Божу в українській та старославянській мовах, Тропарі й Кондаки на Неділі й Свята, Акафисти, Коляди й пісні, Календар цілого року та Пасхалію (від 1933 до 1975 року).

Ціна молитовника в міцній шкіряній оправі, з золотим хрестом та написом з пересилкою $2.25

Ціна молитовника в міцній полотняній оправі з золотим хрестом та написом $1.75

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., — Winnipeg, Man.

ВІРА, ЯК СРЕДСТВО НАШОГО РАТУНКУ.

Маловіре, чого сумнів огорнув тебе? (Мат. XIV: 31)

Лихоліття, яке ми переживаємо, відбилося не тільки на нашім особистім життю, але також на життю родиннім, товариськім, громадськім та народнім взагалі і тим самим діткнуло цілий світ. Теперішня кріза сповила цілу нашу земницю і здається нема лікаря на світі, який міг би знайти лік на оздоровлення нашого економічного стану.

Тисячі дипльоматів шукають за дійсною причиною теперішнього положення, але безуспішно. Одні бачать причину в недостачі землі, другі в браку гроша, інші знов в застою промислу, але те все не дає розвязки справи й по безустанних конференціях, зїздах, дискусіях на світі нічо на ліпше не змінилося. В часі минувшої війни була надія, що повоєнна доба буде кращою, але тепер та надія з року на рік завмирає, а натомісць опановує людей зневіра та розпука.

Терпіння і недостачі стали загальними, як для переможців так і для переможених, як для маючих, так ще більше для вбогих, як для вчених, так і для невчених і фільософів, але в словах Боже-людини, котра спокійно, з задоволенням могла б провадити своє життя.

Де ж нам шукати за полекшою?

Дарма шукати за нею там, де нема підстави для неї, — тобто в ділах людських рук і розуму. Її можемо знайти не в словах дипльоматів, не в теоріях вчених і фільософів, але в словах Божественного нашого Спасителя: „Прийдіть до Мене всі знеможені та обтяжені, Я вспокою вас" (Мат. XI: 28).

Щоби стати гідними цеї обітниці і осягнути той, так для нас бажаний спокій, рівновагу духа, а з тим і щастя та задоволення, треба доконче любити Того, хто є Паном світа й Давцем спокою! Любов же до Бога не можлива там, де є ненависть до ближнього. Сам Христос говорить про це такими словами: „Люби Господа Бога твого всім серцем твоїм, і всею душею твоєю, і всею мислею твоєю... Люби ближнього твого, як себе самого" (Мат. XXII. 37-39). Не багато до сповнення, зате багато до осягнення, але хто тепер звертає на це увагу?

Коли б бодай частинно була сповнена Христова воля людьми, не сталоб горя на світі, не булоб крізи і заколотів. Але на жаль наука Христа не входить у дискусію світових, народніх та громадських нарад, а тим більше ніхто з сильних світа цього не пробує примінити її до життя. Тож не диво, що літа проминають, а злидні, як існували, так існують.

Не може бути добробуту, ні щастя, там, де за ним шукається в матеріялізмі та в самолюбстві. Щастя правдиве — це спокій і вдоволення духове, а це можна надбати лише правдивою дорогою віри, про що запевнює нас наш Спаситель. Коли б було у вас віри за зерно гірчиці... нічого не було б для вас неможливого. (Мат. XVII: 20).

Нещасний, але гордий світ, поминаючи нарочно, що найважніше, силкується сам своєю незамітною силою перед Богом, поставити все виключно на свій лад. Чи не смішним та не безвартісним виглядає дорослому паперовий домик збудований діточими руками. Такими показалися дотеперішні всі трактати й договори.

Вмовляємо в себе, що в нашім столїттю великий поступ: відкриття, винаходи і наука пішла вперед. Так, але це не полпшило добробуту людства, бо те все зпрямоване в більшій мірі не для Бога, не для його слави, не для добра ближнього. Заледви якась частина з того всього, як окрушини зі стола, йде на Богом заповідану ціль. І при чому тут балачка про поступ, коли обставини життеві якими були, такими осталися, або ще й погіршали?

Хоч нині хліба, землі, золота на світі доволі, то з відсутністю віри, людяности, братньої любови, людство до кращого дійти не може.

Самолюбство-егоїзм огорнув цілий нинішній світ. Кожний бажає, стремить і шукає добра лише для себе, і вже тільки для себе, для свого особистого добра й щастя.

Такі особисті стремління стрічаються і противорічать собі. Звідси випливає невдоволення, ворожнеча з наслідком взаїмної нетерпимости, гризні, пімсти й взаїмного поборювання одні одних.

Проступки стали буденними, загальне життя нестерпимим — тяжким, бо воно носить звихнений характер. Розлад, розпуста і безпорядок вдираються в родинне й громадське життя. Жити лячно; незгоди, біди і життеві вимоги давлять і непокоять душу доводячи її до болючого розстрою.

На такий духовий стан многі шукають ліку—забуття в наркотиках, пянстві, картах, в вирі розгульного життя, а не найшовши в тім полекші, попадають в нервовий розстрій. Життя для них тратить вартість і часто без достаточної причини його перетинається.

Все те є доказом духового безсилля нинішньої людини. Сумнів, зневіра в себе і других ... порожнеча.

Який вихід і лік на теперішне наше тяжке положення, як оздоровити, поліпшити наше родинне і громадське життя?

Поперед всього треба нам бути християнами не з назви, а по ділу. Друге — почати поправу від себе скорше, чим вимагати її від других.

В ділі нашого добра і удосконалення життя важним центром являється наша душа. До упорядкування її треба звернути більше нашої уваги, настроюючи на добрі вчинки в правді, чесноті і братолюбію. Самі радикальні, політичні форми, без внутрішнього переродження, не принесуть нам полекші, духового спокою.

Чим же розбудити людий до доброго і чесного життя? Які средства мають силу стримати грішну людську природу? Як підняти мораль і братню любов?

Скажуть, що приміненням державного закону. Так, закони опреділюють обовязки й права людини в напрямі добробуту, однак лише в тих, у котрих є почуття чести та обовязку заховувати закони. Нічим же закон для тих, що не мають совісти й не чують відповідальности за свої вчинки.

Багато говориться, що проступки й безпорядки є наслідком браку освіти і лунає клич „піднесім освіту, а життя само собою ввійде в правильне русло".

В практиці бачимо, що сама освіта не в силі зробити людей чесними, добрими. Про те свідчить історія, що мимо високого рівня освіти й культури, падали одиниці, а то й цілі народи в обняття неморальности, самолюбства, проступків і грубих обичаїв і те все стало їх загибеллю.

Кажуть, що чоловік повинен йти за голосом своєї совісти.

Так, совість зберігає нас не погоджуючися зі злом, але тільки тоді, коли вона діяє від імени Бога, як Його голос. Коли ж розірвати звязь її з Богом, то вона тратить свою силу. Яку вартість має совість у безбожника? В него совісна людина — трус, боягуз!

Говорять, що коли людині звернути увагу на славу, це її заставить стреміти до чесноти. Може й так, але слава попадає декому, а добрим кожний повинен бути. „Будьте досконалі, як Отець ваш (Небесний) досконалим єсть" (Мат. V: 48), каже Спаситель до всіх, а не до одиниць. Шукання слави часто, замісць піднести людину, заставляє її до негідного чину і проступків. Впоює в ній гордість, самолюбство й безоглядність.

Чуємо й таке, що для власного добра можна жити добре і в спокою. Можна, але це не буде життям доброго християнина, оминати гріх задля сорому і страху, це значилоб жити не для Бога та по Його заповідях, а для себе самого, з вирахуванням на власну вигоду. Так жиють погани, руководячись в життю правилами умірковапости й повздержання.

І так всі доводи придумані людським розумом, що не є оперті на вірі в Бога, щоб побудити людину до доброго й чесного життя, не встані цего зробити. Вести гідне, чесне, моральне, життя — це великий подвиг душевний, вимагаючий боротьби з самим собою.

Чи би ти не був, то поперед всього повинен ти бути людиною!

Це обовязок всіх людий і вони повинні знати, чому якраз треба бути людиною в повнім значінню слова.

Заохота й пояснення такого життя находиться тільки в вірі. Віра є показчиком, дороговказом до кращого, вznеслішого, щасливішого не то позагробового, але туземного життя. Без неї нема правильного життя, ні підстави на краще майбутнє. Вона має зародок у серці кожної людини й правдиве людське щастя залежить від її розвитку. З утратою віри тратить людина життеву ціль і силу.

Віра виховує, підносить людину. Вона придавлює самолюбство, а побуджує братню любов до людий. Вона єднає, рівняє та завзиває всіх до правди, згоди, взаїмної пошани і любови. Вона є одиноким правдивим ліком на поліпшення стану людства.

Вся дотеперішня фільософія не придумала ліпшого закону життя і придумати не в силі, який приніс наш Божественний Спаситель: „Як хочете, щоб чинили вам люди, так і ви чиніть їм" (Лука VI: 31).

В словах Христа находимо рішучу і ясну розвязку теперішнього горя, і коли б більше пристосувана в життю людей була віра ... світ не суворим подолом плачу, життя не тягарем, обставини життеві не кайдами нам, але раєм би були.

Ратунок світа лежить в відродженню людства — в правдивій вірі в Бога!

Свящ. Е. С. Улян.

„ВІСТНИК" є хлібом душі кожного православного українця. Кожний православний українець нехай читає його!

ЦЕРКОВНІ РІЧИ
продаємо по гуртовій ціні.
Пишіть по новий катальог
WILLIAM GROSS & CO.
322 Main St., Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Видає Українська Православна Видавнича Спілка.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю — $1.50 на рік.

THE HERALD
Published semimonthly by the
Ukrainian Orthodox Publishing Company
Subscription per annum:
In Canada — $1.00. — Foreign — $150.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3664, WINNIPEG, MAN.

ВЕЛИКЕ ЗЛО.

Коли в упорядкованій державі зявиться яка небудь епідемічна хороба — то, звичайно, зараз же вживають ріжних заходів, щоб спинити пошесть, щоб знищити її у самому зародкові.

Але є одна страшна загальна недуга, яка більш, ніж усяка заразлива хороба, губить народи, і на неї ніхто не звертає жадної уваги, ніхто навіть не боїться її, — навпаки самі люди її поширюють, і навіть будують для неї окремі вогнища, шукають її.

Ця пошесть, ця недуга є пянство, яке в теперішні часи, — поминмо матеріяльної кріви, — страшенно шириться і захоплює собою, що найгірше, — нашу молодь, будь вона по містах, чи на фармах

Пянство — це страшна й небезпечна хороба. Страшна для людей холера, чума, але коли б можна було зробити підрахунок жертв пянства, холери й чуми, то ми переконались би, що ні одна пошесть не нищить стільки народу, як пянство. Чому? Тому, що холера, чума й інші пошести зявляються через довгі протяги часу, а пянство що дня, що хвилини забирає свої жертви.

Відомости, зібрані про злочинців, замкнених у тюрмах і врештах, виказують, що велика більшість з них попали туди через пянство. Статистика говорить, що одна четвертина всіх самовбивств доконується в пянім стані; що великий відсоток умово-хорих, що знаходяться в заведеннях для божевільних — попали туда в наслідок надмірного вживання алькоголю; що великий відсоток вбивств та інших страшних злочинів — поповнюються під впливом алькоголю.

Історія алькоголю давна. З Біблії знаємо, що виноградне вино було знане людям ще за часів Ноя. Пиво, квас та інші напої вживалися народами в дуже старі часи. Про це знаходимо згадки в ріжних письменних творах. Наприклад — Соломон у своїх притчах говорить: „У кого лемент? У кого стогін? У кого сварка? У кого рани без причини? У кого червоні очі? — У тих, що довго сидять за вином!"

Святий Василь Великий, отець Церкви Христової, каже: „Пянство є початок безбожжя, засліплення розуму, котрим найбільше пізнається Бог".

Арістотель, грецький мудрець (жив від 384 року до 322 р. перед Христом) сказав: „пянство — добровільне божевілля".

Солон, також грецький мудрець (639—559 перед Христом), говорив: „Пянство — це справжне божевілля, воно марнує наші здібности".

Одного разу на балі Діогенові, грецькому мудрцеві, що жив 404—323 р перед Христом, подали чашу з вином. Він вилляв вино на землю. Його почали за це лаяти, а він і каже: „Колиб я не знищив цього вина, то воно знищилоб мене".

Як бачимо, розумні люди вже від найдавніщих часів зрозуміли яким ворогом для людей є гарячі напитки. А треба знати, що в давнину гарячі напої були менше погубні, як тепер, бо містили в собі менше алькоголю. В алькогольних напоях давніщих часів, які вироблялися з овочевих соків, містилося алькоголю тільки 15 частин на сто Пянство стало недугою суспільства з того часу, як люди навчилися виробляти чистий алькоголь. Першими навчилися добувати чистий алькоголь араби і вони дали йому назву. То було в XI століттю. Зпочатку алькоголь рахували за отруту; його ніхто не пив, його всі боялися і вживали тільки як лік. Це було в XVI століттю. А в XVII столітті його зняли з аптичних поличок і винесли людям, як звичайний напій; в ріжних виглядах.

Пошесть пянства стала шидко ширитися. Злочини, викликані спіртовими напоями, сталися загальною недугою. Було завважено, що від пянства гине багато людей, твориться багато злочинів. Тоді в деяких державах стали видавати закони проти пянства. Але даремні були всі заходи: іскра була кинена, почалася всесвітна пожежа, й ніщо вже не могло, не мало сили її стримати — пянство поширилося по цілому світі і треба завважити, що де тільки воно зявилося, приносило з собою смерть фізичну й моральну, хворість, розпусту, руїну, злидні й вимирання не тільки одиниць або родини, але цілих здорових народів.

З пянством, — як з великим злом, — треба боротися без впину. Хто розуміє, яку шкоду пянство наносить, — хай не пе сам та інших хай від пянства відтягає. Ті, що зрікаються пянства, — нехай не думають, що вони приносять жертву, — ні, вони перш за все спасають себе і своє потомство від загибелі.

НОВА ПРОВОКАЦІЯ СВОБОДИ СУМЛІННЯ В СОВІТАХ.

6 січня ц. р. мав бути переведений загальний перепис населення; останній перепис був перед 10 роками. Головний Статистичний Відділ в Москві виробив формулярі для заповнення при перепису і в останньому часі несподівано вставив до формулярів питання: „Чи вірить дана особа в Бога і який її стосунок до релігії". Ці дані „статистичні" будуть, очевидно, найбільш потрібними для Чека та безвірної комсомольської армії Ярославського. Така гола правда „найдемократичнішої в світі" Сталінської конституції.

НИЩАТЬ УКРАЇНСЬКУ ОСВІТУ.

Хоч польський уряд видав комунікат, у якім позволив людям, шляхом плебісциту, старатися про школу в рідній мові, то місцеві польські кацики роблять те, що їм подобається. В селі Волчківцях снятинського повіту, війт, поляк, відмовився потвердити 93 українським селянам подання про свою школу, а коли вони звернулися до староства, то дістали відповідь, що староста не дозволить на ніякий плебісцит, що його хочуть викликати нельояльні до держави особи.

ВЕЗУТЬ ЦІННІ ОБРАЗИ З ЕСПАНІЇ ДО ОДЕСИ?

Газети пишуть, що еспанські соціялісти вислали дорогоцінні образи давніх славних артистів малярів, до Одеси. Еспанські повстанці кажуть, що це отрабленння Еспанії для Москви.

ІСТОРІЯ ПРИЄДНАННЯ КИЇВСЬКОЇ МИТРОПОЛІЇ ДО МОСКОВСЬКОГО ПАТРІЯРХАТУ.

(Продовження).

Справа приєднання Київської митрополії до Московського патріярхату пішла порівнюючи швидким темпом доперва в 80-х роках XVIII століття за гетьманства Івана Самойловича. У відношенні до Москви він був однодумцем Хмельницького, а на Україні старався усе підпорядкувати своїй владі, від усіх вимагав повної покірливости та слухняности. „Гетьман", каже один з літописців, „був спочатку ласкавий та привітливий, але розбагатівши загордився не тільки проти козаків, але і проти духовенства. Старшини і навіть визначніше духовенство мусіли стояти в його присутности. Ні він, ні сини його не ходили до церкви по антидор, але священик сам приносив їм. Зустріч з духовними вважав за нещастя, хоч і сам був сином поповича. Сердюки, які стояли на варті, не пускали до його синів у двір не тільки козаків, але навіть священиків". Гетьман, який поставив себе так відносно духовенства, розуміється, мав можливість змусити його виконати своє бажання відносно прилучення Київської Митрополії до Московського патріярхату.

Патріярх московський того часу Іоаким ще більш від Нікона був здатний перевести цю справу, бо ліпше знав стан українського духовенства, адже в молодих ще роках провів там немало часу. Тут він вчився в Київо-Братській колегії, потім проходив військову службу і, врешті, в 1655 році приняв постриження в Київо-Межигорському манастирі, де пробув два роки Звідти в 1657 році перебрався до Москви, де через 17 літ став патріярхом З Москви патріярх підтримував постійні зносини з Україною Від 1676 р. ігумен Київо-Межигорського манастиря регулярно через кожних два роки виряжав до патріярха монахів з листами. З ними Іоаким, розуміється, міг докладно розмовляти в справі висвячення митрополита для Київа. Особливо часто розмовляв про це патріярх з людьми гетьмана і писав до гетьмана листи, бо знав, що від нього головним чином залежить успішне полагодження цієї справи.

В 1683 р. гетьман сам дав привід патріярху Московському вмішатися в справи Київської митрополії В цім році вмер архимандрит Київсько-Печерської Лаври Інокентій Гізель. Написавши про це листа до патріярха Іоакима, гетьман просив його дати благословення на вибір наступника Гізелю. Патріярх негайно відповів і, усердно дякуючи гетьманові за те, що він звернувся до нього в цій справі, дав своє благословення. Але українське духовенство не співчувало такому обороту справи і зробило по свойому. Наступник Гізеля Варлаам Ясінський був вибраний вільними голосами і висвячений на архимандрита. Лазарем Барановським без усяких зносин з патріярхом Але саме життя скоро змусило Ясінського звернутися до московського патріярха. Йому треба було негайно отримати затвердження в сані архимандрита від якого-небудь патріярха Печерський манастир знаходився на пограничнім місці, і польський уряд міг зі свого боку призначити до Лаври іншого архимандрита, який міг би спорити з Ясінським за свої права. Небезпека

була ще більшою тому, що Львівський епископ Йосиф Шумлянський дуже хотів приняти на себе титул архимандрита печерського і просив польського короля дати йому привілей на управління лаврськими маєтками. Зносини з патріярхом константинопольським, по причині війни між Туреччиною і Росією, були для Варлаама Ясінського тоді неможливі, і він був змушений шукати підтвердження на архимандрію у патріярха московського. З тою ціллю він послав до Москви послів з листами до патріярха від себе і від Барановича. Ясінський перепрошував патріярха, що особистo не являється до Москви для вираження покірности, виправдуючись тим, що він ще не освоївся в своїм новим послухом, себто управлінням лаврою, управлінням особливо трудним тому, що манастир находиться близько від границі, і просив дати йому грамоту на Печерську архимандрію. В кінці просив, щоб патріярх висвятив його посланців черця Філарета та ієродіякона Гавриїла в пресвитери. Але Іоаким, мабуть звернувши увагу на те, що Ясінський був сам висвячений без попередніх зносин з ним, патріярхом, не дав відразу Ясінському грамоти на архимандрію. Тоді Ясінський, котрому грамота була дуже потрібна ради цілости лаври, щоб другий самозваний архимандрит не посмів накладати руку на лаврські маєтки, змушений був вислати до патріярха нового листа. В нім Ясінський, дякуючи патріярхові за надіслану відповідь, „бив чолом" йому та просив вибачити, що приняв висвячення без особого патріяршого дозволу, і ще раз усердно благав дати йому затверджуючу грамоту з власноручним архипастирським підписом та великою патріяршою печаткою. До свого листа Ясінський долучив навіть проект того, що повинно було бути написано в грамоті, а під листом підписався так: „Азъ же всеглапіній рабъ, послушный, аще и недостойный, сынъ и подножіе святительства вашего". Патріярх прихильно віднісся до цього листа і рішив послати Ясінському грамоту. З двох проектів грамоти патріярх вибрав той, де менше говорилось про обовязки київо-печерського архимандрита і більш про його права.

Одночасно з листуванням в справі номінації архимандрита Київо-Печерської лаври почалося в 1683 р. листування патріярха Іоакима з гетьманом Самойловичем відносно поставлення в Київі митрополита. В листі до Самойловича (4 вересня, 1683) патріярх висловлював глибокий жаль з приводу того, що, як йому відомо, Київська митрополія без начального пастиря, київського митрополита, знаходиться в стані розстрою, позбавлена усякого благочиння.

Дійсно, положення в Київській митрополії могло подати патріярху привід до інтервенції, і патріярх постановив використати ситуацію в інтересах церковної дисципліни і поширення московських впливів на Україні.

Перше за все територія митрополії була поділена: східня сторона Дніпра, з Київом на західній, належала до Москви, західня — до Польщі. Зносини з канонічним головою митрополії патріярхом Константинопольським, особливо для західньої частини митрополії, що була під Польщею, були надзвичайно трудні й майже неможливі. І то не тільки з причини значної віддалености, бо конституцією з 1676 р прямо заборонялось православним підтримувати зносини з константинопольським патріярхом „під страхом кари смерти й конфіскати маєтку", а така постанова була викликана повстанням Дорошенка, тоді союзника султана. Польський уряд міг тоді виставити свого претендента на київську митрополію, не питаючись патріярха, і то таїло в собі небезпеку, бо серед вищих представників тодішньої православної ієрархії в Польщі чимало було людей, готових зрадити своїй прабатьківській вірі та перейти на унію. На чолі їх стояв Йосиф Шумлянський, епископ львівський.

Заручившись прихильністю та довірям польського уряду, Шумлянський почав вже титулуватись адміністратором київської митрополії й архимандритом Київо-печерської лаври та просив короля передати в його розпорядження ті маєтности митрополії й лаври, які знаходяться в Польщі. Старався він перетягнути на свою сторону й духовенство Лівобережної України. Туди послав він двох ченців з інструкцією, в якій наказувалось вмовляти духовенство, що в Польщі нема ніякої переміни віри, священикам віддається честь, з них не беруть податків і звільнили з підданства панам; вмовляти, що ліпше в Київі мати свого голову, ніж в Москві, що перше київські митрополити ставили московських — теперішніх патріярхів, що св. Софія на кілька століть старіша від московської, соборної церкви, що ліпше мати в Київі свою духовну й світську владу, ніж шукати її раболіпним способом у Москві.

По цілій Україні, і право і ліво-бережній, замісць дійсних архієреїв, мандрувало багато грецьких і сербських бувших архієреїв, вигнаних в Греції патріярхами та позбавлених сану. Вони переїзджали з місця на місце і, в браку законних архієреїв на Україні, відправляли богослуження, таїнства й треби та баламутили народ. А єдиний канонічний архипастир на всю лівобережну Україну Лазар Баранович, старий та нездужалий, не тільки не міг припинити церковного безладдя, але й сам допускав певні відхилення від звичайної церковної практики (наприклад, на одній літургії висвячував часом більше як по 10 осіб на священиків та дияконів).

В звязку з цими обставинами та інтригами Йосифа Шумлянського, патріярх Іоаким в 1684 р. написав до гетьмана нового листа, в якому висловив гаряче бажання, щоб у Київі був вибраний справдішний митрополит, „дабы Церковь Божія кіевской митрополіи коей-либо тщетѣ отъ пронырливых и злокозненныхъ людей не подстала, дабы подыскъ творящіи уніяты... православныхъ христіянъ лжепастырско не прельщали".

Незадовго перед тим перебрався на лівобережну Україну з Польщі епископ Луцький і Острізький Гедеон-Святополк князь Четвертинський. Цей епископ, його численні родичі та уся паства луцька сильно боролися проти розповсюдження унії. На Люблинськім зїзді православних і уніятів (1679), який організував польський уряд для урегульовання взаємовідносин унії з православям, депутати луцького братства клялися, що будуть напружувати всі сили для заховання цілости святої східньої Церкви, залежньої від чотирьох східних патріярхів. Таким оборонцям православія в Польщі було тоді зле. Уніятське духовенство, котрого чрезмірної ревности не міг спинити слабий польський уряд, переслідувало православних, серед котрих найбільш одіозною фігурою був Гедеон Четвертинський Особливо тиснув його Шумлянський, який надіявся після вигнання Гедеона заволодіти його маєтками, а луцьким епископом зробити брата свого Атанасія. Крім того, він так настроїв проти Гедеона короля й королеву, що ті обявили йому, що засадять його навіки в Маріенбург, коли не зробиться уніятом (свідоцтво самого Гедеона). „Тоді", пише Гедеон, „по немочі людській я злякався, бо не тільки сам мав опинитись у такому нещасті, але і овечкам свого словесного стада не міг би ні в чому помогти, для того змушений був покинути мій престол і усе своє".

Перебравшись на східній бік Дніпра до гетьмана в той час, коли було порушено справу вибору київського митрополита, Гедеон став першим кандидатом на це становище. Він походив з найдавнішої дворянської родини, яка вела свій рід від Святополка — Михаїла, внука Ярослава Мудрого, тому-то він і носив подвійне імя: „Гедеон-Святополк". Він вже 25 літ носив сан епископа луцького і острізького, був висвячений митрополитом Діонисієм Балабаном і ще в 1663 р., по смерти Балабана, був першим серед духовенства, що зібралося до Корсуня на похорон митрополита й для вибору йому наступника. На користь Четвертинського промовляло і те, що він твердо обороняв православну віру в Польщі перед небезпекою унії. Само духовенство лівобережної України признавало, що то був перший кандидат на митрополита Барановичу навіть не до вподоби було несподіване зявлення на лівобережжі такого визначного ієрарха. „Хіба його митрополитом зробити, другого місця для нього нема", говорив архиепископ Лазар. Крім особистих вартостей і заслуг, Четвертинський і тому ще міг рахувати на високе ієрархічне становище на Україні, що був свояком Самойловича (дочка гетьмана була видана замуж за одного в князів Четвертинських).

Врешті епископ Гедеон добре догодив і московському урядові своєю покірливістю. Коли був в 1684 р. на Україні дяк Українцев, Самойлович рекомендував йому Гедеона, як людину добру і спокійну, яка не бажає для себе ніякої влади Українцев був і у самого Четвертинського, випитував його про політичні думки й цілі польського короля (Яна Собеского), питав, чого він сам приїхав сюди, чи давно висвячений на епископа, ким і коли. На усі питання епископ відповідав щиро, відверто й без хитрости Четвертинському, здається, і самому хотілось побувати в Москві, щоб засвідчити патріярхові свою відданість, але Українцев, вважаючи Четвертинського дуже підходячим кандидатом для заняття митрополичої катедри у Київі, радив Самойловичу не відпускати його до Москви, аж поки не відбудеться собор для вибору митрополита.

„Церква і Нарід". Др. Є. Сакович.

(Дальше буде).

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ.

Учителі Недільних Шкіл повинні обовязково набути такі книжки для своїх учеників:

„Приятель Дітей", молитовник для молоді	25ц.
Оповідання з життя Ісуса Христа	10ц.
Десять Біблійних Оповідань	10ц.
Азор — оповідання з часів Ісуса Христа, для молоді	10ц.
Українська Православна Церква (коротка історія)	10ц.
Свята Християна	05ц.

Гроші й замовлення слати до:
Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., — Winnipeg, Man

ПОВСЯКЧАСНЕ Й ПОВСЮДНЕ ВИЗНАВАННЯ БОГА.

Віра в існування Бога властива людям, бо, оскільки можна прослідити минуле людське життя, люди завжди й всюди на всіх ступенях свого розвитку вірили в Бога, почитали Його. Правда, вони не завжди й не всюди однаково уявляли собі Бога, ріжнилися між собою в розумінні істоти та прикмет Його, часом признавали не одного, а багато богів, але в тому вони були згідні між собою, що існує якась вища від людини Істота, що людина від тої Істоти залежить, і тому повинна почитати Її.

Про існування у людини віри в Бога в часах передісторичних свідчать розкопки стародавніх осель людських. При тих розкопках дослідники, крім звичайних предметів тодішнього життевого ужитку, знаходять і такі предмети, як гроби, релігійні символи, жертівники, статуї і т. п., які безперечно свідчать про релігійність передісторичної людини. Про релігійність цеї людини свідчать також міти, заклинання, молитви й т. і., які залишились від стародавніх часів.

Про релігійність людини в найдавніших історичних часах свідчать писані релігійні твори, що заховалися до нашого часу, як, напр., біблія, египетські папіруси, асирійські та вавилонські клинуваті написи, індійські веди, твори Гомера й т. і.

Про релігійність людини в пізніших часах, коли вона піднялась на вищий ступінь культури, свідчать грецькі та римські письменники й фільософи. Гомер, напр., каже в „Одиссеї", що „всі люди тужать за богами". Фільософ Сократ з приводу існуючої на світі доцільности сказав: „Бог є і мусить бути". Платон у своїх діялогах приводить ріжні докази існування Бога, а в діялозі „Тимей" каже. „Кожний розумний розпочинає свої діла призиванням Бога на поміч". Але з найбільшою точністю й ясністю учить про Бога Аристотель. Доводами цього філософа про Бога користалися середньовічні католицькі богослови-схоластики у своїй богословській науці. Гарно написав про загальну релігійність давніх народів грецький історик Плутарх. В нього читаємо: „Обійди всі країни; ти можеш знайти міста без стін, без письменства, без правителів, без палат, без багацтв, але ніхто ще не бачив міста без храмів і богів, міста, в якому не приносилися б молитви, де не присягали б іменем божества, де за добродійства не приносили б жертв. Римські письменники й фільософи також свідчать про віру в Бога. Горацій називає Бога „паном світу", а Вергилій каже, що „Юпітер наповняє все". Фільософ-стоїк Сенека пише: „Всі люди мають прищіплену віру в богів, і нема народу, навіть позбавленого прав і звичаїв, який не признавав би богів". А стоїк Цицерон пише: „Існування Бога є ділом таким очевидним, що важко було б уважати за розумну ту людину, яка тому суперечилаб".

В основу своїх міркувань відносно існування Бога грецькі й римські письменники та фільософи клали думку, що „те, що уважають за правду всі люди, є законом, є правдою природи". Цю думку найбільш ясно висловили Аристотель і Цицерон. Виходячи з цієї думки, вони уважали ідею Бога за властивість, прищіплену людській природі, і тому безперечну, очевидну. Цицерон каже: „Що боги існують, це таке очевидне, що того, хто це заперечує, ледви можна вважати за людину здорового розуму". В даному разі Цицерон висловив ту саму думку, яку багато раніш висловив псалмоспівець Давид, коли написав: „Сказав безумний у серці своїм: Бога нема". (Псал. 13, 1).

В пізніші часи також були мислителі, що вважали існування Боже безперечним, не вимагаючим доказу. Для них існування Бога було фактом релігійної свідомости, особистого безпосереднього досвіду, фактом, який не спирається на заключеннях розуму, і тому не потребує доказів. Онтологісти як середньовіча, так і нового часу казали, що людина бачить Бога інтуїтивно, і тому докази непотрібні. Але той факт, що люди мали неодиаковий і переважно помилковий погляд на істоту Бога та властивости Його, показує, що інтуїтивне бачення Бога не вистарчає для правдивого пізнання Бога. Прихильники теорії, так званої, природжености ідеї Бога кажуть, що душа людська вже від народження людини володіє поняттям Бога, і тому докази також непотрібні. Але той факт, що люди думають неоднаково про Бога, а деякі навіть заперечують існування Його, показує, що людям природжене не поняття Бога, а лише здібність познати Бога і певне природне прямування до Бога, як до свого щастя.

(„Церква і нарід") М.К.

ЯК БОЛЬШЕВИКИ ПОБОРЮЮТЬ РЕЛІГІЮ.

Утікач з Поділля на Совітській Україні, який перебуває тепер в Румунії, таке оповідає про життя в Україні під совітською владою.

В літі 1934-то року, у місцевости, відкіля приїхав утікач, пройшла хвиля пограбовання церков

Якась організована ватага пройшла з одного села до другого, повивертала внутрішні замки, повипилювала грати і, пробравшися до середини храмів, позабирала коштовні речі (де вони ще частково збереглися), головним чином срібне церковне майно: чаші, кадильниці, хрести та інше.

Злодії часто залишали кощунственні сліди біля Престолу і майже завжди, перевернувши все вверх дном, безслідно зникали. А на підлозі в церкві знаходили недокурки дорогих цигарок, куплених у Торгсіні.

Прихожане, що потерпіли, заявляли про це в міліції, але без надії, що відкриють злодіїв, а виключно для того, щоб зняти відповідальність з церкви за недостачу „культового майна".

Протягом тижня було пограбовано таким чином дванадцять храмів, і ні в одному випадку злодіїв не зловили.

Населення зосталося в переконанні, що цей грабунок організувала сама совітська влада, щоб вийняти срібло з церков.

Недокурки ж з Торгсіну (установи торговлі з чужинцями за закордонну валюту) свідчили про те, що церковні грабіжники належать до упривілейованої комуністичної верстви, до совітських людей. Тому совітське начальство й не шукає церковних злодіїв. Бо мусіло б шукати передусім між собою.

Коли настане велике свято і в церкві вдарять у дзвін, то багато плачуть, згадуючи який сьогодня день та як колись було гарно, весело, а головне — не були голодні.

Одягнувши рвань на себе, з гірким серцем, ідуть сапати, чи до машини, чи куди загадає бригадир, який у дні великих свят особливо наполягає на роботі і перестерігає, що хто не вийде працювати, той буде покараний на стільки то трудо-днів (5 або 10). Через те церкви пустують. Немає більшої втіхи, коли у свято піде дощ. Тоді у церкві, підчас служби Божої, назбірається трохи людей.

На перший день Великодних свят по школах та колгоспах, як правило, дається особливий наказ: усім дітям бути в школі, усім активним колгоспникам зявитися до колгоспу. Діти йдуть на городи, або ще будь-небудь, де їх зовсім непотрібно, а до колгоспу під'їжджає трактор і починають орати або дорогу, або якусь площу, що потім не засівається, а поростає ще гірше буряном.

За селами сумно стоять спустошені кладовища. Дерева на них вирубані, камяні хрести повалені, а деревляних зовсім немає, бо їх давно вже повитягали й попалили. Картини нечуваного дикунства спостерігалися в літі 1933-го року, коли банда місцевих а часом і приїзжих „фахівців" розкопували свіжі й старі могили, здираючи в перших одяг з мерців, а в других — переважно в склепіннях — шукаючи срібних та золотих річей: хрестів з духовних осіб та обручок, браслетів і т. д. На кладовищі одного села грабіжники, шукаючи труну місцевого священика з метою здерти з нього хрест, розрили чотири могили, бо кожний раз помилялися. Врешті решт все-ж таки натрапили на те, чого шукали.

Майже біля кожного склепіння на кладовищі лежить купа каміння й землі, як свідок роботи, яку теж, по справедливости, треба віднести до здобутків „геніяльного пятирічного пляну".

Для більше-менше докладного опису обставин сільського життя останніх років на совітській Україні потрібно було б написати цілі томи. Ці обставини витворили серед українських селян стан цілковитої розпуки й байдужости до своєї долі.

Всі чекають, що хтось прийде і визволить їх із цього ярма.

„Дніпро".

ПОЛЯКИ НАПАДАЮТЬ НА УКРАЇНЦІВ.

Краєві часописи приносять таке: „Не забулася ще справа нападу личковецьких латинників на спокійно повертаючихся 6 вересня м. р. з просвітянського свята в Трибухівцях луговиків з Постолівки й Ракового Кута, а вже маємо новий напад латинників в Городниці на читальню „Просвіти" в Раковім Куті". Далі новинка приносить опис тих українських установ, що існують у Раковім Куті, і приходить до самого нападу; та замісць опису видніє лиш пусте, біле місце, бо польська влада цю новинку сконфіскувала.

ЧАСОПИС УНІЇ СХІДНЬОГО ОБРЯДУ.

Уніятська семінарія східнього обряду в Дубні приступила до видавання часопису „Друг". Статті часопису друкуються в мовах: польській, латинській, московській, українській і білоруській. Метою часопису є пропаганда на Волині унії східнього обряду. Перше число „Друга" вийшло в 500 примірниках.

„ДНІПРО"
Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.
Виходить 1 і 15 кожного місяця і коштує на рік $2.00
Передплату висилати на адресу:
"DNIPRO"
1851 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

НОВА ГРОМАДА УКР. ГР.-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ.

(Ди Па, Ман.)

День 6-го грудня, 1936 р., останеться одним з історичних днів українців в Ди Па.

В четвер, 3-го грудня, загостив до нас о. Л. Дячина а на другий день виголосив в місцевім Укр. Нар. Домі відчит на тему „Наша будучність".

В неділю, 6-го грудня, відбулося Богослуження в згаданім Народнім Домі, а по Богослуженню відбувся спільний обід, котрий приготовило наше жіноцтво. Підчас обіду о. Дячина виголосив промову, в котрій начеркнув значіння Укр. Православної Церкви й потребу церковної громади в Ди Па. По промові завізвав присутних, щоби не розходилися домів бо мають відбутися організаційні збори. Покликав до слова пп. Гр. Барана, Н. Піхуша, Н. Бичка і Ф. Кибу. Вони в кількох словах подякували о. Дячині за його так гарні промови та піднесли потребу й вагу церковної роботи.

По обіді відбулися організаційні збори. Зорганізовано Укр. Греко-Православне Братство, до котрого вписалося на разі 23 членів. Зараз рішено, щоби відбулося 6 Богослужень на рік.

Замітним є, що серед тутешніх так званих комун'стів, знайшлися одиниці, які признають, що Українська Православна Церква є одним з дуже важних чинників у відбудованню української держави.

Пізною порою розійшлися всі домів з повною вірою, що розпочате ними діло принесе стократні плоди на славу Божу й на користь українському народови, що дай Боже.

Ф. П. Киба.

ЦЕРКОВНА ГРОМАДА СВОЄМУ [redacted]

(Роблін, Ман.)

Неділя, 20 грудня 1936, була днем, в якім українська гр. православна громада з нашої кольонії дала доказ своєї [redacted]ійно-національної свідомости. Того дня зібралися члени й прихильники цеї церковної громади на Богослуження, яке мав відправити їх парох, о. П. Гл'цький. Спішу і я, бо хотяй я не є членом православної громади, то мушу признатись, чомусь ніколи я не годен опустити Богослужения. Приходжу до церкви і якось ніяково мені стало, коли почув, що самі дяки правлять Утреню, а тимбільше, коли зараз по Утрені дяки почали співати Антифони зі Служби Божої, Херувимську, Вірую і Отче наш. Чекаю і не годен з дива вийти, що сталося, що нема священика. Але по скінченню спів'в все розяснилось. П. Лукач в короткий, але річений спосіб пояснив, що за причина, що нема священика. Іменно — парох о. Гл'цький нагло захорував і знаходяться в шпитали у Вінн'пегу. Дальше п. Лукач пояснив, що обовязком нашим, так національним як і моральним є помагати своїм ближнім в нещастю, та що приятеля найкраще пізнати тоді, коли нам в життю лучиться прикра хвиля, і закликав присутних в церкві прийти з матеріяльною помічю їх о. пароху та його родині. По цім взяв тацу й перевів збірку. Я поглянув по присутних і побачив на їх лицях сум і вираз співчуття з приводу нещастя, яке спіткало їх о. пароха. Мені в тій хвилі стало ясно що громада, яка так розуміє свій моральний обовязок, яка хотяй не багата членами, але так сильна духом та розумінням своїх християнських обовязків, має запевнену будучність перед собою.

До збірки додано певну суму з церковної каси так, що п. Лукач мав переслати хорому священикові десеть долярів.

Честь вам, члени укр. прав. громади в Робліні, що так гарно розумієте свій обовязок.

Гість.

ЛУПАЙМО СКАЛУ ТЕМНОТИ.

(Гіт Алта)

Прошу не відмовити місце на мої пару слів у нашім дорогім органі.

Перше всего посилаю 1 доляр на пресовий фонд нашого дорогого часопису „Вістника", як пізнаний дарунок хоч дуже скромний, але щирий. Дуже жалую, що не годна більше постаратися, бо тут нема ніякої української організації хоч мешкає около 10 українських родин. Вони поділені на різні релігійні ісповідання, а не обходиться і без червоних. Тут ви згадаєте ви за яку жертву на добровільні річи, то зараз назвуть тебе жовтоблакитником. А ми повинні бути горді з того, бо це є наше рідне, тож не зважаймо ні на що, дорогі читачі, а головно українське жіноцтво, але лупаймо скалу темноти аж поки її не розібємо.

Тепер я звертаюся, Сестри українки, до вас, що маєте нагоду бути в українських організаціях. Стійте кріпко в своїх організаціях та користайте з тих благ, які вони дають.

Я живу 160 миль від Едмонтону, але я є членкинею української православної парохії св. Івана в Едмонтоні, котру обслугує о. Грицина.

Тепер звертаюсь до вас, дорогі сестри, збирайте жертви на наші добродійні цілі як на пресовий фонд „Вістника", „Українського Голосу" і на потреби церкви. А також незабувайте за Рідну Школу, бо Рідна Школа то наш найдорощий скарб.

Православна.

НОВА УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА.

Дня 22 грудня в день св. Анни в околиці Медовленде, Ман 16 миль від Вінніпегосис, відбулось [redacted] Богослуження в українській мові, яке відправив о. П. Запарнюк з Давфин, Ман. По Богослуженню відбулись збори, на яких зорганізовано громаду. Вибрано заряд, до котрого ввійшли Іван Николюк, Василь Мартинюк і Павло Танчик. Вписалося 15 членів. Ці родини передше належали до католицької церкви, але зрозуміли, що не дорога їм до Риму, але до Києва і вернули назад до православної віри.

Іван Николюк, [redacted]

РІЧНІ ЗБОРИ ЦЕРКОВНОЇ [redacted]

(Келгарі, Алта.)

В неділю, 10 січня, ц. р. відбулися річні збори Української Православної Громади, а на них вибір нового заряду на рік 1937. Предсідателем зборів був вибраний п. І. Сельтик, а секретарем п. А. Онищук. По деяких дискусіях приступлено до вписку нових членів. По цім приступлено до вибору нового заряду, до котрого увійшли слідуючі: голова — І. Петращук, рекордовий секретар — А. Онищук, фінансовий секретар — І. Петрук, касієр — Г. Комарницький.

По виборі заряду новий голова заняв своє місце, подякував членам за вибір і приобіцяв щиро працювати для добра нашої православної громади в Келгарі.

Потім відбувалися наради в справі священика, щоби відвідував нас раз в місяць, але з причини фінансової, відложено приїзд священика до кінця березня, або з початком квітня, а тим часом продовжаємо впис нових членів до нашої парохії. Отець Самець відвідав нас вже два рази цеї зими і кожний раз було велике число народу, як на Богослуженнях, так і на його відчитах. Ми надіємось, що пізніше о. Самець буде відвідувати нас раз в місяць, що дай Боже.

І. Петрук.

ЛАТИНІЗАЦІЯ В РУХУ.

На протязі останнього року українські католики вели кампанію за заведенням нового григоріянського календаря. Правда, — загал не захопився цим. Лиш кількох „лідерів" світських і кількох священиків пруть до зміни календаря.

Треба сказати, що зміна календаря не на часі й цілком непотрібна українському народові. Та цим рухом кермує невидима чужа рука.

Є вже наслідки Ось католицький священик Талявський має в своїм розкладі Богослужень зазначено: „25 лат. Різдво — Ріджайна". Значить українці католики в Ріджайні будуть мати Богослуження на латинське Різдво.

Трохи більші дипльомати отці Василіяни з Мондер, Алта. В своїм розкладі Богослужень мають назначене таке: грудень, 25, пятниця — Вилінгдон.

Отже на латинське Різдво й католики з Вилінгдон, Алта., будуть мати Богослуження. Нема що згадувати про Монтреал. Там давно вже щось подібне відбувалося.

Це називається національний патріотизм. Це потрібно для України. І хто з православних українців або самостійників годен наших католиків перевищити в їх „патріотизмі".

Кричать: все для України! Але чи й та ганебна латинізація теж потрібна для України?

Це потрібне для Риму, а не для української народньої справи.

М. П.

НЕСПОДІВАНКА.

(Вест Форт Вілліям, Онт.)

В день Нового Року, то є 14 січня, з нагоди 50-літних уродин пані Йосипи Чепесюк, зібрались найблизші її приятелі й зробили для неї несподіванку. Точно 8.30 увійшов гурток зібраних до хати пані Чепесюкової, відспівав її многих літ і пожелав щасливого Нового Року. Пані Чепесюк подякувала присутним за так щиру несподіванку.

Жінки прибрали стіл й почалась перекуска. Господині згаданого вечерка — пані К. Євчук і пані М. Івах — вручили пані Й. Чепесюк дарунок від присутних на памятку її уродин

Пані Чепесюк подякувала присутним за так милу несподіванку й гарний дарунок. „Цей дарунок, від вас, дорогі зібрані, — сказала — буде для мене милою памяткою, поки я буду жити. Дай Боже, щоб я ще до-

Замовляйте
КАЛЕНДАР „Українського Голосу"
КАЛЕНДАР „УКРАЇНСЬКОГО ГОЛОСУ" ВЖЕ УКІНЧЕНИЙ
ЦЕГОРІЧНИЙ КАЛЕНДАР ОБШИРНИЙ ЗМІСТОМ І ІЛЮСТРАЦІЯМИ. МОЖНА З ПЕВНІСТЮ СКАЗАТИ, ЩО ВІН Є НАЙБІЛЬШИЙ І НАЙЦІКАВІШИЙ ЗА ВСІ ПОПЕРЕДНІ КАЛЕНДАРІ.
Ціна 40 центів.
Книгарні і кольпортери одержуть відповідний опуст.
Замовлення висилайте до:
UKRAINIAN VOICE
[redacted]

чекала бути і у ваших дітей на такій подібній забаві".

По перекусці пані К. Ємчук попросила до слова п. М. Венгра. П. Венгер висказав радість, що може пожелати пані Чепесюк многих літ прожити, як рівночасно зложив щиру подяку паням за так смачну перекуску. Пані Швайківська пожелала пані Чепесюковій ще й столітних уродин.

Пан Д. Глуханюк сказав: я не назначую, як ви довго маєте жити, але як Бог дасть дочекати, ми ще й другу несподіванку вам зробимо. Одно мене тішить, і я є гордий з того, що ми цю забаву обходимо без алькоголю. Це може послужити за взірець для других.

Отець Берик, парох Вест фортської громади, пожелав пані Чепесюк кріпкого здоровля і многих літ прожити, згадав, як вона гарно виховала своїх дітей. Ми, українці, є здібний нарід, але до тої здібности треба мати й завзятість. Бо на завзятих світ стоїть. Пані Чепесюкової два сини скінчили університет, двоє дітей учителює, одна донечка норсою, а оден син кінчить середню школу і є надійним музиком (піаністом).

Пан С. Пуляк сказав: мені дуже приємно знаходитися в такім окруженню. Я є радий, що ми зробили несподіванку для пані Чепесюк, я на поза інші свої добрі прикмети, як громадянка, зуміла виховати дітей, що мають свою професію, та рівночасно є добрі українці.

На кожне жетання пані Чепесюк відповідала щирою подякою.

На закінчення приємної забави пан Ф. Ємчук попросив присутних, щоби зложили, хто що зможе для нашого релігійного робітника, що стоїть на сторожі нашої рідної Української Церкви — тобто на „Вістник". Присутні віднеслись прихильно і жертвували свої жертви на фонд „Вістника".

На закінчення вечерка присутні відспівали кілька колядок і в веселім настрою, розійшлись домів.

Жертводавці: по 1 дол.: пані Йосипа Чепесюк, панна А. Чепесюк.

По 50цт.: П. Глуханюк, Ф. Ємчук, С. Пуляк, М. Венгер, В. Ткач, о. А. Берик.

По 25цт.: Н. Шевчук, К. Сташинський, М. Кохалик, пан.: В. Сусак, П. Юрик, М. Івах, М. Швайківська, К. Біла. — Разом $7.00.

Присутний.

ЛИСТ ПОДЯКИ.

Консисторія Української Греко Православної Церкви в Канаді отримала від Товариства Прихильників Української Господарської Академії лист (з датою 30 жовтня, 1936.) такого змісту:

До Української Православної Консисторії в Вінніпегу.

Високодостойні Пан-отці й Панове!

В імени Товариства Прихильників Української Господарської Академії складаємо щиру подяку всім членам Української Православної Консисторії за гостинне прийняття нашого голови проф. О. І. Бочковського й ту щедру матеріяльну допомогу на користь Української Політехніки, яку зроблено за побуту проф. О. І. Бочковського в Вінніпегу в спеціяльній збірці на цю ціль, під впливом високого авторитету Консисторії.

Пересилаємо при цьому 34 посвідчення й наші подяки для тих, що зложили або зложать свої жертви на розбудову Української Політехніки й записані жертводавцями нашого т-ва. Просимо не відмовити взяти на себе труд ці підтвердження передати Вельмишановним адресатам.

Залишаємося з надією на те, що нав'язані наші взаємні стосунки будуть витворювати ґрунт для тісної співпраці в здійснюванні спільними силами ідеї великої національної ваги — розбудови своєї високої Політехнічної Школи власними коштами українського народу. Українська Політехніка власними силами й коштами твориться за тяжких і несприятливих обставин, але майбутня історія України належно оцінить жертвенність, віру й ентузіязм тих, що за цих обставин в міру своїх сил і можливостей принесли свої цеглини на її будову.

Акцію за розбудову Національної Політехніки вважаємо дуже важливим відтинком на фронті нашої визвольної боротьби. Національна Політехніка має бути не тільки джерелом розвитку української науки й осередком виховання фахових сил, але й засобом до поширення знання серед українського народу з метою піднесення його культури й матеріяльного добробуту. Це на наш погляд є одною з дуже важливих і необхідних передумов зміцнення сил Нації для успішної боротьби за осягнення її державних ідеалів.

Нині початковою й реальною основою будування своєї Політехніки є Позаочний Український Технічно-Господарський Інститут у Подєбрадах, як загально-український центр технично-господарської та національно-політичної освіти. Зібраними коштами наше товариство цей інститут фінансує й допомагає в його розвиткові.

Тішимося, що ідея, яка лежить в основі чинности нашого товариства знайшла серед членів Української Православної Консисторії, а під їх впливом і в багатьох українських громадян у Вінніпегу, таке глибоке зрозуміння, яке виявилося не тільки в прихильнім відношенні але й щедрій жертвенності для її здійснення. Просимо ідею удержування власними коштами Національної Політехніки й далі ширити серед українського громадянства в Канаді.

З високою пошаною

За Управу:

Лект. В. Сапіцький, міс-голова
Інж. Гр. Денисенко, секретар.

ПРИМІРНІ ХРЕСТИНИ!
(Пайн Ривер, Ман.)

В неділю, 13 грудня ц. р. панство Гр. Марко хрестили свого маленького синка. Чин хрещення довершив о. П. Запаринюк. По вечері о. Запаринюк пожелав новохрещеному а також батькови матері, кумам і присутним гостям „Многих літ" а потім о. парох говорив про значіння Укр. Прав. Церкви в Канаді і завізвав присутних зложити жертву на ліцеєвальний фонд. Жертви зложили слідуючі:

Панство М. Григорчуки 5 дол.

По 2 дол. п-во В. Сарчуки, Давид Григорій Марко (новохр.)

По 1 дол. п-во М. Русини, п-на А. Грегор, п-на М. Баган, п. Рекрут, п. Кіяш.

Всім жертводавцям щире спасибі, а маленький Давидко нехай росте на потіху своїм родичам і на славу українського народу.

Гість.

КОЛЯДА НА ДУХОВНИЙ СЕМИНАР.
(Збірка о. І. Дмитрова).
Тиндал, Ман.

По 1 дол.: П. О. Коць, Н. Причин, Лев Сабат, пані Л. Сабат, А. Причин.

По 50цт.: П. К. Гнатюк, С. Мамчур, Гр. Хомин, І. Вівчарик, А. Тучко, М. Гнатюк.

По 40цт.: М. Мамчур.

По 25цт.: П. Каплай, А. Долинюк, С. Юрків, С. Причин.

Селтон, Ман.

По 1 дол.: Теодор Мех, І. Турко.

По 50цт.: М. Назаревич, А. Сарамага, П. Мачута, Гр. Марко (учит.), Ю. Назаревич, П. Німчук, М. Свистун.

По 15цт.: К. Назаревич.

Лейдівуд, Ман.

По 50цт.: Б. Сівоцький, І. Семенко.

По 35цт.: Анна Лисогір.

По 25цт.: Ю. Кульбаба, Антоніна Гудима, Текля Терлявська, П. Петрусь, І. Кульбаба.

Портедж ла Прейрі, Ман.

По 25цт. пані: Братковська, Анна Рудей, Параска Слободян, Марія Попко, пп. П. Соколовський, І. Лущик, П. Гайовський, Гр. Рибак.

Паплар Парк, Ман.

По 1 дол.: І. Марко.

По 50цт.: Т. Семенюк, Д. Ганкевич, Г. Вусатий, М. Марко, Гр. Лисайчук, Т. Вакшинський, М. Вусатий, панна Текля Семенюк, І. Кирилюк.

По 30цт.: С. Маркевич.

По 25цт.: В. Козак, Марія Микитюк, Марія Вусата, І. Денисюк, Юстина Чарнецька, Юстина Семенюк, І. Боднар.

Дуфрост, Ман.

По 1 дол.: Гр. Бугера, І. Ткачик, Н. Дирбавка, В. Волошин.

По 50цт.: І. Шимко, Палагна Бугера, Н. Ткачик.

По 45цт.: О. Ткачик.

По 35цт.: Олена Ткачик.

По 25цт.: П. Дирбавка, І. Бугера, В. Мамчула, Ольга Бугера, Н. Н., Марія Демянишин.

По 20цт.: Марія Дирбавка, Анна Ничо.

По 10цт.: Вікторія Бугера.

Малинтон, Ман.

Петро Копоть	1.20
Дмитро Максимик	.30
Дмитро Вишньовський	.30

По 25цт.: С. Угринюк, П. Гаврилюк, П. П. Гаврилюк, В. Ключковський, Ю. Шевчук, Н. Сагайдак, П. Сохацький, П. Онищук, І. Михайлюк, Ю. Ахтимійчук, І. Гелюх.

По 10цт.: Н. Федюк, С. Галаґун, Марія Лушман 5 центів.

ВАЙТА, МАН.
(Колядував М. Боднарчук.)

По 1 дол.: А. Фігус, Василина Кулачковська, М. Кирилюк, П. П. Подольський, Я. Підлубний, І. Підлубний, І. Несмиструк, І. Гаврилюк.

По 50цт.: Д. Смук, Н. Боднарчук, Г. Тимчук, С. Ткачук, С. Тимчук.

По 30цт.: Іван Маховецький.

По 25цт.: Н. Гаврилюк, Я. Боднарчук, І. Лисак, М. Прокіпчук, М. Петрик, Ю. Костинюк, Я. Прокіпчук, С. Зігальський, А. Антін, Анна Костик, Калина Андрушка, Магдалина Зігальська, М. Боднарчук.

По 20цт.: П. Подольський, Настазія Кадинюк, Анна Фігус.

По 15цт.: Проць Тимчук.

По 10цт.: С. Коваль, Палагна Білик, Василина Лукіянчук, Катерина Петешок, Оксана Бугера, Настя Шмігельська, Аделька Боднарчук, Оксана Стрембіцька, Магда Подольська, Галя Боднарчук.

По 5цт.: Анна Шкрабик, Марія Лисак, Докія Лисак.

20цт. імен не знаю.

(Дальше буде.)

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

П. Сухолотоцький, Смокі Лейк, Алта. .50

СПРАВА:

В числі з 1 січня ц. р. було проголошено, що п. Іван Мисак, Поніхай, Саск. зложив на пресовий фонд „Вістника" 25 центів, — а мало бути $1.25, що на цім місці справляється.

Адмін. „Вістника".

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Самця
Січень.

31 Неділя — Візел Кр'к.
Адреса: — Едмонтон.
Sub, 23
Тел. 972—4213.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. С. П. Сивачева.
Січень.

31 Неділя. — Виста.
Адреса: Мензі Ман.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1936 РІК.

СІЧЕНЬ 1937.

24 Н. Нед. по Просв., Теодосія В.
25 П. Мч. Татіяни
26 В. Єрмія мч.
27 С. ОО. в Синаї
28 Ч. Павла Т. Івана К.
29 П. Покл. ок. св. Петра
30 С. † Антонія Великого

31 Н. 30 по З. св. Д. Атанасія і Кир.

ЛЮТЕНЬ.

1 П. Прп. Макарія
2 В. † Евтимія Великого
3 С. Максима
4 Ч. Тимот. ап., Атанасія
5 П. Климентія
6 С. Пр. Ксенії

7 Н. 31 по З. св. Д. Григорія Б.
8 П. Ксенофонта й ін.
9 В. † Перен. м. Івана Золотоустого
10 С. Пп. Єфрема
11 Н. Ігнатія Богон. Романа
12 П. Трьох Святителів
13 С. Кира і Івана

14 Н. 32 по З. св. Д. Трифона мч.
15 П. Стрітення Господнє
16 В. Симеона і Анни пр.
17 С. Ісидора
18 Ч. Мч. Агафії, Теодосія
19 П. Вукола, Юліяна
20 С. Пр. Партенія

21 Н. Мнт. і Фар. Вм. Теодора Ст.
22 П. Мч. Никифора
23 В. Харлампія
24 С. Власія, Віргілія
25 Ч. Мелетія еп., Антонія
26 П. Пп. Мартиніяна
27 С. Прп. Авксентія

28 Н. Блуд. Сина. Ап. Онисима

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Л. Березінського.
Січень:

31 Неділя. — Гарднтон місто.

Лютий.

7. Неділя — Вайта
12. Пятниця — Трьох Святих — Сенькія.
14 Неділя — Толстой.
21 Неділя — Гарднтон (Онуцька)
28. Неділя — Гарднтон (місто).
Адреса: Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Гайського.
Лютень.

7 Неділя — Роблин, Ман.
14. Неділя. — Шел Велей, Ман.
21 Неділя. — Ленард, Ман.
28. Неділя — Шорт-Лейк, Ман.
Адреса: — Роблин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Запаринюка.
Лютень.

7. Неділя — Роркетон
12. Пятниця, Трьох Святителів — Медовлендс.
14 Неділя — Лавфин
15. Понеділок, Стрітення — Косія
21 Неділя — Венлав
28. Неділя — Ешвіл

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. І. Дмитрова.
Січень.

31. Неділя — Ст. Мартин

Лютень.

7 Неділя — Тиндал
12. Пятниця, Трьох Свят. — Селтон
14. Неділя — Паплар Парк.
21. Неділя — Портедж ла Прейрі
28. Неділя. — Іст Селкірк
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.
Січень.

31. Нед. 30 по Зіс. св. Духа. — Гол. 2. Утр. Еван. Марка XVI: 1—8. Літ. Ап. Колоссян III: 12—16. Еван. Луки XVIII: 18—27.

ЛЮТИЙ

7 Нед. 31 по Зіс. св. Духа. — Гол. 3. Утр. Еван. Марка XVI: 9—20. Літ. Ап. 1 Тим. I: 15—17. Еван. Луки XVIII: 35—43.

Український Релігійний двотижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3664 WINNIPEG, MAN.

РІК XIV. WINNIPEG, MAN., FEB. 1st, 1937 ВІННІПЕГ, МАН., 1-го ЛЮТНЯ, 1937. ЧИСЛО (263) 3

НЕБУВАЛА ОФЕРТА.

В Вінніпегу сформувався комітет, який взяв собі за ціль устроїти базар на дохід Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Базар відбудеться в днях 25, 26 і 27 березня, в салі при церкві св. Михаїла в Вінніпегу, Ман.

В злуці з цим базаром гром. Петро Зварич, широкознаний з його жертвенности на народні та церковні цілі, прислав на руки голови Базарового Комітету, пані Ю. Бачинської, лист такого змісту:

Вельмишановна Пані Добродійко!

Щоби допомочи Базаровому Комітетові в його ділі, офірую від себе артистично вирізблений і гарно помальований та позолочений офірник до церкви на 20 свічок. Він є подібний до того павука, що я дарував до каплиці Духовної Семинарії, а під ним є округла, на 24 цалі підставка-столик, з обручем, що спочиває на 8-цалевій нозі, вправленій в 16-цалевім різбленім кружку. Ціна цеї річи є 75 доларів, і моїм бажанням є, щоби цю річ набула та церковна громада, чи парохія, з котрої буде не менше, як 75 доларів доходу на базар.

Цей дохід мав би походити з таких джерел: а) з проданих тикетів в тій околиці, б) вартість річей на базар з тої околиці, а також в) жертв, зібраних з нагоди базару на Духовний Семинар. Приміром: коли б священик, при помочі місцевих комітетів чи осіб продав базарових тикетів на 25 доларів, а також коли б в тій місцевости зібрали річей на яких 10 доларів, то це виносило б 35 доларів на рахунок оферти. А тепер як би який будь добродій додав від себе 40 доларів жертви на Семинар, то це зробило б разом 75 доларів і тоді така громада напевно дістане офірник. Коли в громаді нема одного жертводавця, що дав би 40 доларів, то може знайтися двох, що жертвують по 20 доларів, або чотирьох по 10 доларів, а ні, то хай члени цілої громади зберуть потрібну суму. В такім випадку, вони заплатили б за офірника майже половину ціни, а ці гроші пішли б на добру справу, (а не мені), а я вишлю офірник експресом чи фрейтом, кому Ваш Комітет скаже вислати.

Повторяю, що офірник дуже гарний і буде не тільки прикрасою церкви, але заразом доказом жертвенности даної громади чи одиниць на взнеслу ціль.

Однак застерігаю собі, що не менше 75 доларів має прибути на Семинар з оферти, інакше було б гріхом таку коштовну річ давати людям, які не мають охоти заплатити за ню навіть тоді, коли дохід з купна йде на добру справу.

Желаю Вашому Комітетові як найкращого успіху в базарі і остаю з високим поважанням,

Петро Зварич.

Подаючи повищий лист та оферту п. Петра Зварича до відома нашому українському православному загалові, Базаровий Комітет висказує надію, що українські православні громади, а в першу чергу наші священики, заінтересуються цею справою та подбають, щоби наш базар випав як найуспішніше.

Листи в справі базару та річи на базар висилати на адресу голови Комітету, як слідує:

Mrs. N. V. Bachynska,
824 Magnus Ave., Winnipeg, Man.

Гроші за базарові тикети, як рівнож замовлення на книжки з базаровими тикетами висилати на руки касієра, по такій адресі:

Jos. Bohonos,
683 Anderson Ave., Winnipeg, Man.

ЕКЗЕКУТИВА БАЗАРОВОГО КОМІТЕТУ:

Юлія Бачинська — голова, **Ольга Войценко** — заст. голови, **Марія Марко** — секретарка, **Анна Овсяник** — заст. секретарки, **Йосиф Богоніс** — касієр, **Елена Запаринюк, Анна Олійник.**

ЗАСУД НА Д-РА КУЛЬЧИЦЬКОГО.

В літі минувшого року польська влада арештувала двох українських адвокатів з Збаража, д-ра Гамаля і д-ра Кульчицького, за те, що вони в українських американських часописах містили заклики до українських емігрантів, щоб вони складали свої датки на Народний Дім у Збаражі. У тих закликах, як твердить польська прокураторія, були тенденційні очернювання польської влади, що приносило шкоду державі. На першій розправі суд увільнив обох підсудних. Але прокураторія спротивилася цьому увільненню. Справа пішла до високого суду, в якому затверджено увільнення д-ра Гамаля, а д-ра Кульчицького засуджено на три роки тюрми, з зачисленням слідчої вязниці і припиненням виконання кари на три роки.

БОРОТЬБА З РЕЛІГІЄЮ В СССР.

По одержаним відомостям в Новгороді весною минулого року зірвано православний собор і католицьку церкву, після чого в цілому місті не залишилося ані одної церкви.

Мало того, большевики стремлять також обезчестити церкви.

В Москві каплицю св. Тихона на Арбаті й історичну церкву св. Власа в Ярославі обернено в публичні тойлети.

ЗАСУДИЛИ РИМО-КАТОЛИЦЬКОГО ЕПИСКОПА ЗА ОЧЕРНЕННЯ.

Римо-католицький епископ у Загребі, Сребрнич, видав пастирський лист проти югославянського „Сокола". В цім листі він закинув „Соколові" деморалізацію, масонство і безбожництво. „Сокіл" обвинив епископа за очернення до суду, який засудив епископа на 8 днів арешту.

НА РЕЛІГІЙНОМУ ТЛІ.

В Тумирі, повіт Станиславів, підчас бійки населення з сектантами-дослідниками св. Письма, вбили селянина Кукуру. Населення обох обрядів спротивилося, щоб похоронити вбитого на одному з цвинтарів. На місце вбивства прибув статоста зі Станиславова, представник слідчого виділу й посол д-р Волянський. По переговорах населення згодилося, щоб похоронити тіло вбитого на місці, призначеному громадою на цвинтар для членів секти дослідників св. Письма.

УРЯДОВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ.

Оцим подається до відома духівництву та вірним Української Греко-Православної Церкви в Канаді, що дня 27 січня, 1937, Консисторія отримала від Високопреосвященого Архиепископа Іоанна Теодоровича обвинувачення проти о. Петра Маєвського, пароха церкви св. Покрови в Вінніпегу. Обвинувачення містить одинадцять ріжних закидів і згідно зі Статутом Української Греко-Православної Церкви в Канаді ці закиди має розбирати й видати про них своє рішення Церковна Судова Комісія Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

До вирішення цеї справи Церковною Судовою Комісією Високопреосвящений Архиепископ Іоанн Теодорович, на підставі конституції Української Греко-Православної Церкви в Канаді, заборонив о. Петру Маєвському від дня доручення йому акту обвинувачення до часу покінчення над ним церковного суду виконувати Святу Літургію, Святі Тайни Церкви, священичі треби, в храмі, чи в приватних домах і все інше, що входить в обсяг священодійства священика Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Високопреосвящений Архиепископ Іоанн Теодорович рівночасно розпорядив, що ця заборона може бути знесена тільки ним самим, або його правним наслідником на підставі рекомендації Церковної Судової Комісії та Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Обвинувачення й заборона виконувати священодійства були доручені о. Петру Маєвському дня 28 січня, 1937, а вслід за тим справу передано Церковній Судовій Комісії до розглянення і вирішення.

Дано в Вінніпегу, Ман., дня 8-го лютня, 1937.

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

ПРОТИ ЖИДІВСЬКОГО ВИГЛЯДУ ХРИСТА.

Німецька преса почала завзяту нагінку на всіх артистів-малярів, що малюючи або різьблячи постаті Христа, надають йому жидівські черти вигляду. Націстська публікація „Шварцекорпс" нападає передусім на маляра Оттона Панока, який — кажуть — намалював Христа не тільки з жидівським виглядом, але уподібнив його до .. Леніна. Тимчасом зрадника Христа, Юду Іскаріотського, намалював з чертами білого чоловіка (індоевропейця).

НОВІ КООПЕРАТИВИ НА ГУЦУЛЬЩИНІ.

З днем 1 січня 1937 відчинено в Делятинщині дві нові кооперативні станиці. Перша з них, це третя з черги (досі були у Ворохті і Татарові) кооперативна споживча крамниця в Микуличині, а друга, це самостійна сільська кооператива „Єдність" у селі Лузі, коло Делятина.

ІСТОРІЯ ПРИЄДНАННЯ КИЇВСЬКОЇ МИТРОПОЛІЇ ДО МОСКОВСЬКОГО ПАТРІЯРХАТУ.

(Продовження).

Замісць особистої візити, Гедеон в листопаді 1684 р написав до патріярха листа, в якому оповів про причини своєї втечі з Польщі, послав свій смиренний поклін патріярхові та висловив повну покірність царям (Івану і Петру). На цього листа відповіли царі й патріярх. Іоаким хвалив Четвертинського за те, що він не змінив віри, а рішився, подібно Аврааму і Мойсеєві, „отъ сущихъ своихъ странствовати", і послав йому в подарунок 10 рублів

В січні 1685 року гетьманський посол — писар Василь Кочубей привіз до Москви новий доказ покірливости Гедеона. Кочубей обявив, що Четвертинський був дуже слабий і лєдве видужав; а захворів з того часу, як приїхав з Москви його священик і привіз йому царську грамоту, де епископ не був названий князем, тоді як польський король завше так титулував його: епископу видалось, що царі за вісьось на нього гніваються. Разом з тим Кочубей знов запитував, чи можна Гедеону приїхати до Москви на поклін до „великих государів".

Тимчасом справа обсадження київської митрополичої катедри йшла своєю чергою. Ще восени 1684 р. Українцеву було доручено переговорити в цій справі з гетьманом. Самойлович заявив: „Я завше того хотів і старався, щоб на Україні на київському престолі був пастир... Я стану біля цієї справи пеклуватись і промишляти, з духовними й світськими людьми радитись, хоч думаю, що іншим духовним буде то не до вподоби. Знаю напевне, що не буде приємно архиепископові чернигівському" Одначе Самойловичу скоро вдалося схилити духовенство до згоди. В січні 1685 р. Кочубей привіз до Москви показати грамоти до Самойловича від Барановича, Варлаама Ясінського та інших ігуменів київських манастирів: усі благословляли думку „великих государів" дати пастиря найпершій і найстаршій митрополії. Разом з цим гетьман просив дати йому вказівки, яку подати духовенству пропозицію відносно вибору митрополита.

З відповіддю гетьману поїхав з Москви до Батурина в лютому 1685 р. окольничий Неплюєв. Через нього московський уряд наказував Самойловичу по нараді з духовними усіх українських міст, зі старшиною генеральною військовою та з усіма полковниками вибирати мужа іскусного в божественному письмі, тихого й розумного, з тамошніх природніх обивателів, а не приїзжих, а як тому митрополиту поступати й яке „послушаніе" виказувати святішому Іоакиму, патріярху московському, і його наступникам, як судити, в якій пошані мати гетьмана, старшину й усе військо Запорізьке, і про усякі церковні справи писати патріярху московському, а до патріярха константинопольського ні про що не писати й не посилати, не мати до нього жадного відношення, під „послушаніем" у нього не бути й з під його начала вийти цілком; київському митрополитові мати у себе „в области" духовних усіх українських міст; київській митрополії бути першою серед російських митрополій; про усе це напиати „статьи со всякою крѣпостью і осторожностію", підписати їх митрополитові і всьому „освященному" собору, гетьману, старшині, усім полковникам, осаулам і сотникам, скріпити печатками, а новообраного митрополита відпустити до Москви для рукоположення.

Тимчасом вже збирався в Києві зїзд для вибору митрополита. Зїзд мав відбутися в Софійському соборі. Гетьман передав Неплюєву, що він вже послав від себе до Києва для присутности на виборах військового осавула Івана Мазепу й чотирьох полковників. То були: Василь Борковський, полковник чернигівський, Леонтій Полуботок, полковник переяславський, Григорій Карпов, полковник київський, Яков Жураковський, полковник ніжинський. Представників духовенства на соборі було мало, в чому, здається, найбільш був винен Лазар Баранович. Признаючи неможливим йти проти гетьмана, Баранович уступив йому і розіслав від себе універсали до духовенства з наказом бути на Київському соборі. Це дало гетьману підставу говорити Неплюєву, що духовенство не буде противитися підпорядкованню київського митрополита московському патріярху. Але не вважаючи на універсал Барановича, ніхто з Чернигівської епархії не явився на собор: не було архимандритів новгород-сіверського й чернигівського, не було духовенства, не було й самого Барановича. Не приїхав на собор і сам кандидат на митрополита Гедеон Четвертинський

При таких обставинах можна було заздалегідь передбачати, який буде результат виборів. Хоч Самойлович в одному зі своїх листів до Голицина висловлювався, що, відсилаючи до Києва Мазепу з товаришами, він дав їм наказ в жадному разі не виявляти, кого бажав гетьман бачити митрополитом, а тільки прислуховуватись кого буде хотіти духовенство, і кого виберуть — того вибору не „разорять"; але з огляду на те, що на соборі багато було представників гетьмана, а мало духовенства, то, очевидно, повинен був бути вибраний той, кого намічав гетьман. Дійсно, на катедру київської митрополії одноголосно був вибраний Гедеон Четвертинський.

З собору було відправлено до Четвертинського послів з повідомленням про обрання. Поїхали ігумен Видубицького манастиря Феодосій Углицький і ігумен Переяславського манастиря Іеоаним Дубино, з двома протопопами. Наречений митрополит відразу висловив бажання приняти архипастирський жезл з рук Московського патріярха.

З цього приводу літом 1685 р. відбувся в Києві новий собор, на якому проти висвячення Гедеона в Москві протестував вчений Варлаам Ясінський. Разом з ним і інші учасники собору склали свій протест в листах до Самойловича. Протестанти заявляли, що вони не мають права остаточно вирішити справу приєднання Київської митрополії до Московського патріярхату, і досить ясно давали до зрозуміння, що вони дуже хочуть, щоб те приєднання сталося.

Перш за все автори протесту в чотирьох пунктах доводили, що вони не вважають себе обовязаними й не можуть займатися цією справою, і обєктивно говорили про ті наслідки, які могли б бути, коли б вони погодились на підпорядкування Москві. В першому пункті говорилося, що ні з боку царя, ні з боку гетьмана не було приказу думати про цю справу й рішати її на соборі; іншими словами: на порядку денному була лише справа вибору митрополита, а зовсім не було справи приєднання митрополії. По друге, на соборі не було головних представників духовенства. „Вони, розуміється, могли би звернути на нас вину, коли б ми постановили що небудь противне їх думкам. Тому то цей собор не має сили рішати такої справи, яка підлягає компетенції всієї Церкви". Трете, рішаючий голос в цій справі належить виключно до константинопольського патріярха. „Зараз же, без усякого сумніву, відлучимось від константинопольського патріярха, батька нашого спокон віку, коли власними очима зобачимо й власними ушима почуємо, що царгородський патріярх згоджується відступити свої права патріярхові московському; а тепер, поки ще не виправлено цієї уступки, боїмось відступити від нього, щоб не підпасти прокляттю, бо чи випадає дітям відрікатися від свого батька?" В четвертих, з цього можуть вийти дуже шкідливі наслідки для православних підданих Польщі. „Польський уряд буде мати більш можливостей схилити православних до унії. Вказуючи на нас, там можуть сказати: єсли ті добровільно відріклися від залежности від константинопольського патріярха, то чому ви не можете поступити так само?"

Далі автори протесту виставили субєктивну причину свого негативного відношення до справи, а саме страх, що Українська Церква через те позбавиться багатьох привілеїв, якими користається зараз. Через те, що вибраний митрополит Гедеон був нібито головним виновником того, що треба було рішати справу приєднання митрополії, то виборці в першу чергу постарались виказати, яких привілеїв мусить бути позбавлений через залежність від московського патріярха сам митрополит

А саме: „митрополит київський буде мати лише ті самі права, як і решта російських митрополитів, а відомо, що ці останні далеко не мають тих прав, які прислуговують митрополитам київським". Дійсно, київський митрополит і в служенні і по титулу мав права, подібні до прав самого патріярха московського й далеко вищі від прав інших російських митрополитів. Патріярх московський мав титул „всея Россіи", й київський так само. Патріярх при богослуженні для відрізнення від митрополитів носив митру з хрестом на версі, а в подорожі носили перед ним. Митрополит київський мав ті самі права, а право предношення хреста було навіть підтверджено грамотою польських королів. Очевидно, усі ці привілеї могли бути тепер відібрані від київських митрополитів, бо позоставлення їх надалі було б в певній мірі умаленням патріяршої гідности.

„Церква і Нарід". Др. Є. Сакович.

(Дальше буде).

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК „ДОБРИЙ ПАСТИР"?

В кождій українській православній хаті повинен знаходитися бодай один примірник молитовника — „ДОБРИЙ ПАСТИР".

Молитовник числить 512 сторін друку й крім молитов щоденних містить Вечірню, Ранню Відправу (Утреню) і Службу Божу в українській та старославянській мовах, Тропарі й Кондаки на Неділі й Свята, Акафисти, Коляди й пісні, Календар цілого року та Пасхалію (від 1933 до 1975 року).

Ціна молитовника в міцній шкіряній оправі, з золотим хрестом та написсю з пересилкою $2.25

Ціна молитовника в міцній полотняній оправі з золотим хрестом та написом $1.75

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., — Winnipeg, Man.

РІЗДВО У ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА.

(СПОМИН).

Василь Стефаник, визначний український письменник і громадський діяч, помер 7-го грудня 1936 р. в 65 році життя. Про Стефаника помістив в різдвянім „Новім Часі", 1937 р., В. Костащук, гарний спомин, який отут передруковуємо. Костащук — управитель школи в Тулові — належав до найближчих знакомих і любимців Стефаника.

— Слухай небоже!... Аби громи били, аби світ западався, то ти маєш приїхати до Русова на Різдво. Памятай, першої днини — говорив звичайно перед Святами Стефаник, коли стрінув мене в Снятині.

— Ще собі смаркачу запамятай, що все кождого року маєш приходити, чи я прошу, чи ні, бо я часом можу забути просити. Бери з собою свою жінку, що має повний рот зубів, та будете мені співати.

Нам не треба було другий раз казати і ми в кожде Різдво від 1925 р з найбільшою приємністю виконувати волю Стефаника. Кожда гостина в його домі була для нас великим Святом Ми все верталися обновлені духом, повні вражінь, заворожені пієтизмом (пошаною) до особи Стефаника.

В його хаті було вже повно людей, місцевих русівських селян і студентів, та кілька позамісцевих інтелігентів. Стефаник забавляв усіх, вмів кождому сказати відповідне слівце, всіх очаровував

Різдво 1930-го року.

Рано вибираємося до Русова. Дорога тяжка, снігом забита. Входимо в хату, здоровимо з Різдвом.

— Добре, щосте приїхали, загрійтеся, сідайте та будете їсти Цьоця багато напекла і пририхтувала.

За столом русівські старші братя, а між ними вуйко Проскурняк. Коло них і ми присідаємо. Стефаник гостить, припрошує:

— Найдайтеся, абисте не буди голодні. Напийтеся, Василю, до вуйка Проскурняка, та колядуйте, бо сьогодні Різдво. Але ви газди заколядуйте мені старої, такої, якої колядували ще ваші деді (тати), бо сі молоді — то дранте...

Газди поховали голови в долоні, сперлися ліктями на стіл, а по столі поплила давна-прадавна коляда:

То як Семен на горі орав —
Радуйся!
Радуйся земле, Син Божий
нам народився!

Пісня зразу несміла, захрипла, зривалася чимраз сильніше, колисалася під такт хитання сивих голов. Вуйко Проскурняк випростувався, старе, порепане лице випогоджувалося, очи горіли і світили дивним блеском, тяжким кулаком водив по столі і піддавав такт.

Стефаник зворушений, в очах блестять сльози. Підходить до голов при столі, цілує в сивий чупер. Задивлений десь далеко говорить до нас:

— Ви молоді хапайте цю коляду й ховайте її в свої пазухи, як найдорозший скарб. Ця коляда вяже нас з тисячліттям — так співали ще за Володимира Великого! Так з покоління в покоління аж до нас: Радуйся земле, бо Син Божий народився! Чи ви в цих простих давних словах і в цій прекрасній мельодії, яка пливе з тих мужицьких грудей, не чуєте тої три-радости Нашої Землі, що народився Син Божий?

Вуйко Проскурняк повів рукою й коляда скінчилася. Діди (поважні старі колядники) споважніли і задумалися, в хаті гробова тишина. Стефаник схвильований ходить по хаті. В нашій уяві пересувалися давні часи і ми були горді, що Стефаник звязав нас із Володимиром.

Відчиняються двері і з морозом на червоних обличчах входять молоді студенти, а між ними місцевий парох о. Дольний з дружиною. Прийшли поздоровити з Різдвом свого вуйка і посла. Вуйко Проскурняк і його товариші встають, прощаються й відходять, бо мають колядувати в селі.

Нове товариство засідає до стола.

— Тепер Василю черга на тебе, співай мені народних та стрілецьких пісень, гати, що сили, аби хата дрожала! Для відваги напийся горівки, а ти Ганусю звернувся до моєї дружини - помагай йому!

І ми співали: „Лишень моя мила, як голубка сива", „Ой пряду-пряду", „Стоїть коршма", а з стрілецьких „Ой та зажурились" та „Видиш брате мій"

Я ніколи не був замітним співаком і нігде не виступав, але Стефаникови мусів співати. Нічого не помагали мої відпрошення.

Цьоцю, ви чуєте ту чудову краску його голосу, в якій бренить душа пісні? Що значить [illegible] вишколений хор, коли з нього не чути душі пісні! Василю, ти маєш співати на моїм похороні.

На Стефаника сильне вражіння робила „Коршма" (пісня) і ми дивувалися.

Ой небожета, коби ви знали, кілько то безконечних трагедій серед нашого народу вязалося з коршмою! Лише послухайте:

Був я в селі депутатом,
А у церкві старшим братом,
Жінка з вечерев на мене чекає,
А горівка не пускає

Чи ви розумієте, що діється в души такого чоловіка, що його горівка не пускає?

Підчас співу „Журавлів" Стефаник не міг себе опанувати. Зривався з крісла, переходив до другої кімнати, отирав там сльози, вертався, цілував в голову і згадував свого великого друга Богдана Лепкого.

— Кириле! Подивися, чи брама отворена і переконайся, чи далеко колядники..

Кирило вибіг і за хвилю вернувся задиханий з вісткою, що вже в сусідів колядують.

Стефаник нетерпеливо заглядає у вікна, переконується, чи є гроші. Зза брами показуються ґазди, йдуть повагом, передний має скринку в руках За ними сунуть молоді цілою лавою, є їх багато. За хвилю наповнилося ціле подвірря, обступають хату В хаті робиться темно, а рівночасно зривається могутнє: „Нова радість стала"...

Стефаник ходить схвильований по хаті, тішиться, врешті серед коляди виходить на двір, сердечно з кождим витається, дякує, дає гроші і просить до хати. За хвилю простора кухня наповнюється людьми, голова в голову. Стефаник серед своєї стихії (серед рідного собі світа). Частує кождого і просить ще раз заколядувати. Весь дім у святочному настрою. Тверді мужицькі голоси громом ґудуть: „Радуйся земле!"...

Вечоріє. Вертаємося до дому, бо дорога далека.

На другий день страшна вістка - Стефаник тяжко захорів. Відпровадив о. Дольного і був у нього півгодинки в гостині. Коли вертався до дому, дістав параліж й упав на вулиці. Лікував його др. Іван Подюк, але Стефаник ніколи вже до свого здоровля не вернувся.

На Різдво 1931 року Стефаник переказав не приїздити, бо не хотів обходити річниці свого каліцтва. Зате запросив нас на Йордан. Вже не мав того золотого гумору і почав згадувати свою смерть.

Від 1932 року знову стали ми постійними й одинокими гостями у Стефаника. Крім найблищої родини вже мало хто з чужих заходив.

— Ти небоже приїзджай на Різдво, бо без тебе, я не маю Свят. Не дивися, що нікого не прошу, бо я вже не годен...

Ми дальше співали Стефаникови його любі пісні й колядували. Вуйко Проскурняк в 1933 році помер. Колядники приходили, як колись, все у великім числі: старші братя, молодь, яка колядувала на народні ціли, та шкільна дітвора під проводом свого управителя. Стефаник тішився всіми, сам виходив дякувати і платив гроші.

Так було до 1936 року

Різдво 1937 року В домі Стефаника мертва тишина. Заніміли пісні й коляди, з кождого кутика віє сум Його сини — Семен і Кирило — в тихій задумі шукають слідів свого великого батька, а там далеко в Канаді прекрасний Юрчик бе головою об стіну. А разом з ними найдорозша цьоця Олена Плешкакова в безмежнім смутку. Весь труд свого життя віддала для других, щоб забути про себе і про свою власну дитину.

— Як ті кленові листочки розвіялися по полю і ніхто їх позбирати не годен...

А там на високій могилі спочиває Він — Творець „Землі" і дивиться на нас, чи ми добре заховали в пазусі його пісні й золоті слова...

ЯПОНЦІ ОБМЕЖУЮТЬ ТАНЦІ.

Японська молодіж занадто заінтересувалася танцями, отже уряд звернув на те увагу і видав рішення, що мають обмежувати волю танцюристів. Рішення уряду такі:

1. Для танцюристів дозволяється лише якийсь обсяг простору, себто місце для танців не може бути більше, як дозволяєсь.

2. Число танцюючих має бути досить ограничине.

3. Час танців має бути обмежений.

4. Танці мають бути під наглядом поліції.

5. Не можна там же давати лекцій науки танців.

Уряд бачить в танцях деморалізацію і хоче привчити молодіж до культурних і моральних забав. Таке подає японський часопис „Міяко". Не пошкодило би і в нас завести контролю над танцюристами, особливо в деяких місцях й околицях.

ЦЕРКОВНІ РІЧИ
продаємо по гуртовій ціні.
Пишіть по новий катальог
WILLIAM GROSS & CO.
322 Main St., Winnipeg, Man.

„ДНІПРО"
Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.
Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштує на рік $2.00
Передплату висилати на адресу:
"DNIPRO"
1851 Germantown Ave. Philadelphia, Pa.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кождого місяця.
Видає Українська Православна Видавнича Спілка.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
за границю — $1.50 на рік.

THE HERALD
Published semimonthly by the
Ukrainian Orthodox Publishing Company
subscription per annum.
In Canada — $1.00. — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address.
The HERALD, Box 3684, WINNIPEG, MAN.

КАТОЛИЦЬКА ТЕОРІЯ – ОДНО, А ДІЙСНІСТЬ – ДРУГЕ.

Подвійне книговодство.

Коли грошева фірма хотіла би ошукати уряд, чи іншу заінтересовану сторону, то провадить „подвійне книговодство". Це значить, що для себе має одні рахунки, а для других змайстровує пофальшовані виказн та звіти.

Під лад „подвійного книговодства" підходить девчім Церква греко-католиків — і в Канаді, і поза Канадою, і в Европі. Католицькі політики силуються показувати католицизм в найбільше рожевих красках, щоби тримати при нім українців греко-католиків, тай ще православних притягати, однакож жива дійсність висуває цілком інші краски, цілком інші рахунки, цілком інші звіти. Так, що коли католицький політик побожними, але порожними словами запевняє українців, що католицизм велике добро, то дійсність доказує фактами, що католицизм для українця велике зло. На словах католицизм — святість, на ділах — злочин, гріх, насильство.

Отже перед двома ріжними рахунками щодо католицизму стоїть нині в першій мірі греко-католик українець. Одні рахунки пхають йому в душу католицькі політики, другі ставить перед ним живе життя, жива дійсність. Та ще интересне те, що деколи на тій самій картці паперу знайдете протилежні собі звіти, одні — що католицизм — спасення, другі — що католицизм загибіль. Як це виглядає, побачимо дальше.

1. Католицизм добро.

Ось якою непереможною силою і якою найсвятійшою божою справою є „св. кат. Церква":

— Гляньте на св. кат. Церкву — Царство, що не має зброї, ні війська, ні блеску, ні гроша, ні танків, ні воєнних літаків, а сили пекла не можуть того Царства перемогти, бо Христос є його життям, силою, Царем, бо Його Євангелія є основою сього Царства... — „Укр. Бескид", ч. 46, 1936.

Зате католицька Польща має військо, зброю, літаки. А був час, що папи мали військо і зброю і провадили війни, тай нині нарікають, що їх всего того позбавлено. Але про те нині не згадується.

Українці мають великого свого католицького святого, що обороняв завзято католицьку Церкву — Йосафата Кунцевича — та вони, як невдячний нарід, були забули свого святого... В тімже числі „Українського Бескида" читаємо

— Довгі роки був св. Йосафат призабутий, невдячні нащадки обкидували часто болотом Його святу память. Щойно останнє покоління усвідомило собі великі заслуги цего Борця за Правду і почало гідно шанувати Його память. Мусимо здобутися на належний відпір і протиставитися страшному ворогови (католицизму) розбудовою католицьких організацій, піддержкою католицької преси...

Голова Католицької Церкви не забуває навіть за безробітних в Польщі (Поляків!) і про те в тімже „Українськім Бескиді" є вістка:

— Св. Отець, папа Пій XI, переказав за посередництвом шарже дафер Ап. Нунціятури в Варшаві на руки Й. Ем. Кардинала Каковського 10.000 зл. на зимову поміч для безробітних. Цю суму Кардинал передав міністрови Косцялковському..

Що папа дав гроші полякам — отже пануючим, це нiщо.

Римський католицизм, це таке добро, що до нього треба навернути цілий світ, а зокрема українці зн. католики повинні докладати всіх старан, щоби навернути до католицизму православних українців:

— Коли західні католики жертвують так багато уваги справі навернення схизматиків до католицької Церкви, то оскільки більше тяжить цей обовязок на нас. Це ж до нас кинули Христові Намісники клич: „Через вас, українці, сподіємося навернути Схід". А на тім Сході так багато наших братів по крові живе в релігійному заблудженню.. — Тамже.

Хто має самих поляків до релігійного життя привертати — невідомо.

В „Українськім Бескиді", ч. 47, 1936, є стаття про Міжнародний Конгрес Місійного Союза, що недавно відбувся в Римі, а цілею Конгресу було скріпити місійну працю для навертання поган. Бо аж тоді буде добро, коли всі погане стануть католиками. Читаємо там:

— Палкою промовою порушив всіх б. секретар Поширення Віри Салютті. Вказав на мілірд поган, що живуть і вмирають без Бога. Над їхніми котисками не усміхається радісний подих віри — на їхніх гробах нема хреста, знаку надії й воскресення. Тому мусимо молитися, щоби Бог дав побіду католицьким місіям.

До навертання православних на католицизм кличе нас св. Апостол, Андрей Первозваний, що в апостольські вандрівці переходив через Україну. В „Українськім Бескиді", ч. 48, 1936, читаємо:

— Память св. Андрея приводить нам на гадку свідомість нашої всенародної місії: стати заборолом Христової Правди на Сході і діяльними апостолами католицької Церкви. Це заповіт св. Володимира, вписаний опісля кровію св. Йосафата, а раз-враз пригадуваний нам Христовими намісниками, великими Папами.

В ч. 49, „Українського Бескида" читаємо, про що між іншим українець католик молиться:

Він молиться о поширення католицької Церкви в поганських краях, о навернення грішників, о поворот до Церкви схизматиків, в першу чергу наших неєдинених братів українців.

Про те, що він молиться, чи повинен молитися, щоби Бог охоронив його від лютого польсько-католицького насильства, не згадується. Про те він не повинен молитися.

В описі посвячення церковного дому в Прилбичах знаходимо промову, де говориться:

— Наш рідний мученик св. Йосафат! По прикладу св. Йосафата повинні ми любити нашу Церкву, наш найкращий в світі обряд, ми повинні дорожити цею спадщиною св. Йосафата і наших предків. Мощі св. Йосафата додають сили нашому обезсиленому народові. „У. Бес." ч. 50.

Висуваючи католицизм, як найбільшу силу і найпевнійшу опору для українця, католицькі політики раді зорганізувати греко-католиків в боєву армію, що йшла би здобувати для Риму нові території. Це для українця немов важнійше, ніж те, що католики плюють йому в очи, що називають його „кабаном", що влаштовують на нього погроми, що забирають його землю. От в „Новім Часі", ч. 294, 1936, є стаття: „Що дав перший унійний зїзд у Львові"?, де читаємо:

— Були (на зїзді) тут архиєреї і пресвитери. Монахи чину оо. Василіян Студитів, Редемптористів і Єзуїтів східного обряду. Це був зїзд Української Національної Церкви. Греко-католицька Церква визнала себе на львівськім Зїзді, як Українська Католицька, не замкнула себе в вузкі рямці національної ідеї, не окружила себе її кордонами. Ні, в конкретно скристалізованих поняттях висловила розуміння свого дійсного становища в світовому життю людства.. Греко-католицьке духовенство в першу чергу покликане до праці серед неєдинених православних. В неєдиненій (православній) Церкві український народ тратив і тратить усі свої духові вартости і традиції на користь пануючої державної сили, у Церкві зєдиненій, греко-католицькій, зберігає їх, навіть збільшує, помимо всіх несприяючих умовин національного життя..

Бачите! Греко-католицька Церква гарна тим, що не замкнула себе в рамці національної ідеї (як прим. польський костел!). Вона має бути для служби цілому світови, хочби і цілком не своєму народови...

Так виглядає оден бік католицизму навіть в тих галицьких часописах, яким з іншої сторони не можна закинути браку українського патріотизму. Доси ми бачили католицизм чимсь найкращим, ідеалом людського щастя. Для католицизму повинен українець все віддати, інакше нехай не надіється нічого доброго. Але є ще другий бік католицизму, змальований вже не поетичними словами на папері, але жорстокими фактами в життю. Тут католицизм не тільки не несе українцеви щастя, але несе йому зневагу, лихо, муку, загибіль. А вже, що ті самі часописі, які в одним місци хвалять католицизм, в другім місци малюють його як горлоріза. Отже перегляньмо тепер деякі факти, які показують чорну сторону католицизму.

(Закінчення буде).

НЕБУВАЛА ПОМІЧ ВІД СВЯЩЕНИЧОЇ КНИГИ БІБЛІЇ

Недавно в Англії відбулася така подія: Одна бідна родина після ряду невдач, опинилася в крайній біді. Чоловік помер, і вслід за тим судовий возьний списав за борги все майно, що залишилось по його смерти і призначив прилюдну продаж. Нещасна вдова була присутна, коли її річі одна за другою продавались. Під кінець черга дійшла до старої Біблії, яка переходила в їх родині з покоління в покоління. Її в той час оглядав один із купців.

— Залишіть мені хоч би цю книгу, — благала нещасна жінка. Але виконавець закону був глухий до її благань.

Зі сльозами вхопилась вона за цю родинну скарбницю, щоб залишити собі на памятку, бодай стару полотняну обгортку, що покривала переплит книги. Під обгорткою виявились два пожовтівших від часу паперці, які були нічим іншим, як кредитовими білетами по 500 фунтів стерлінгів кожний ($5,000.00).

На зворотній стороні одної з них, рукою її матері було написано: „Як що нестатки спіткають тебе, то нехай Слово Боже буде твоїм притулком". На другій стороні рукою її батька зроблений був напис: „Отець твій небесний не залишиться глухим до молитви твоєї".

Продаж Біблії була звичайно припинена, і вдова, дякуючи Богові, щаслива повернулась до дому не тільки з Біблією в руках, але і з іншим майном.

ПСАЛОМ 125.

Хто в Господі кладе надію,
Во вік упадку не дізнає,
Не захитається во віки,
Ні сорому не привитає.

Бо Господь сторожу поставить
Кругом життя свого Народу,
Не дасть неправді переваги,
Відверне геть лиху пригоду.

І не простягне ворог лютий
Руки своєї на обиду...
Даруй нам, Боже, мир і згоду,
А погубляй творящих кривду!

ПРОСТУЙМО НАШІ ДОРОГИ ДЛЯ ГОСПОДА!

На переломі Старого й Нового Завітів появився Христовий Предтеча, св. Іван Хреститель у сторонах над рікою Йорданом і навчав людей. Це була наука, якої до тепер не чули мешканці тої землі. Він проповідував „хрещення, покаяння на відпущення гріхів". Він був тим, що про нього писав старозавітний пророк Ісаія, що накликав: „приготуйте дорогу Господню, простуйте його стежки"!

Виступ св. Івана Предтечі вважає св. Євангелист Марко початком св. Євангелії, або краще початком тої спасенної науки, яку Ісус Христос сповнив для спасіння людства.

Святий Іван голосив нову науку. Ця наука була дуже подібна до науки Сина Божого. Він накликав до покаяння і хрестив у Йордані тих, що каялися й визнавали свої гріхи.

Та цего було за мало. Що більше — він навчав ходити дорогою Господа, навчав провадити своє життя так, щоб виглядало, що люди є на праведній і добрій дорозі свого життя.

Ходім і ми дорогою Господа!

Так як є ріжні дороги, по яких ми ходимо чи подорожуємо, так само є ріжні дороги життєві всякої людини, як довго вона живе на землі. Нераз ми самі ходили ріжними дорогами. Нераз і ріжно ми себе вели, ріжно вели своє життя. Кожна дорога зразу для нас нова и незнана. За якийсь час вона стає нам відома. Та й всі предмети попри неї нам знакомі. І кущик, і горбок, і деревце й камінець. І кожний закрут. Гарний вид: поле, город, гай чи хата, що минаємо їх ідучи дорогою, — всі нам знані.

І на нашій життєвій дорозі стрічається багато людей, предметів, вражінь, переживань і т. д. Зразу це все для нас нове, однак по часі ми наче знаємо, що з чим має слідувати, знаємо особи, що з ними стрічаємося, навіть можемо предбачати, чого нам сподіватися відповідно до того, як ми себе ведемо.

Є гарні дороги, що, йдучи ними, хочеться довго по них іти. Вони обсаджені прекрасними деревами, спокійні, вються поміж гаї, сади, понад потоки, попри залюднені оселі. Це гарні дороги.

Але є дороги, що про них не можна говорити з похвалами. Вони пусті, вються попри скали, понад дебри, нема якої краси на них. Хочеться скоро пройти по них й більше туди не вертати. Жах і трівога переймає нас, коли маємо ними ще раз подорожувати.

От так думаючи про дороги ті ми й гадаємо, що є ріжні способи людського життя. Є спосіб життя гарний, а є спосіб життя поганий, жахливий. Як гарно й хосенно було б для нас жити в такий спосіб, щоб наша життєва дорога була гарна, приємна й Богові мила. Це від нас самих залежить, яка та дорога буде. Ми всі волiємо, щоб вона була приємна, ота дорога нашого життя!

Ми годні себе перемогти, витворити в собі нахил вести гідне християнське життя, йти милою, приємною життєвою дорогою. Не одному це буває трудним. Інший без великого труду може себе до того наклонити. Однак чи тяжко воно, чи легко, то воно все можливо людині вести себе чесно, жити побожно й характерно, жити так, як накликав св. Іван, як учив і Спаситель наш Ісус Христос.

Коли ж ми йдемо гідною, доброю життєвою дорогою, ми впливаємо на других іти такою самою дорогою, ми заохочуємо й інших жити гарно, достойно. Злі впливи роблять людину злою, добрі доброю. Отже коли даємо добрий примір своїм життям, то впливаємо добре на своє окруження, що є навіть дуже бажаним і похвальним.

З власного життєвого досвіду знаємо, що ми стараємося жити так, як живуть ті, з ким ми стрічаємося. Неможливо бути сумним і незадоволеним у товаристві веселих людей. Мусимо й ми перейняти дещо з їхнього вдоволення і для себе. І навпаки щаслива людина не може пройти своєї життєвої дороги, не зробивши і других щасливими.

На дорозі свого життя стрічаємо певні моменти, що нас підносять, справляють нам радість. Це великі торжества, свята як Різдво, Богоявлення, Великдень і їм подібні. Є ще такі радісні хвилі довші чи коротші, як весна, погідний ранок, то вид ранньої роси, то розцвіла квітка. Кого не захоплює радість Різдва чи Великодня? Хто може бути сумним у весну? Хто може глядіти на ранню росу, що перлинами миготить у ранок до сонця? Хто не милується розцвілою квіткою? Вже сама згадка про це розвеселює душу людини, розяснює нам нашу життєву дорогу.

А таку радість, як радість Великодня чи Різдва, як радість погідної весни, як краса ранньої роси або розцвілої квітки зберігає у собі свята Христова Церква. Церква Христова є домом радощів на нашій життєвій дорозі. Вона є товариством щасливих і веселих людей, що радощі є веселість мають передавати на мимоідучих, на тих, що не є в ній, що ще не знайшли в ній пристані серед свого, розбурханого, життєвого моря.

Того дому на своїй життєвій дорозі не можна минати. Коли дорога наша скривлена, не йде попри Церкву Христову, простуймо її. Хай вона йде попри Церкву. Псалмопівець Старого Завіту, каже, що дуже щасливим він був тоді, коли йому сказано: ходімо до дому Господа! Церкву Христову через віки представлювано як дім радощів і вона буде такою, як що ми члени її, християни православні, будемо переповнені радощами, будемо тим раділи й ту радість передавати на своє окруження.

Мусимо навчитися ходити доброю, гідною дорогою життя. Наш Спаситель ходив такою дорогою від свого народження до Голгофти. Він був переповнений добротою й людяністю. Він був повний ласки і правди. Хто чув його мову, мусів признати, що „ніхто так не говорив, як цей чоловік".

Як любили Ісуса Христа маленькі діти! Як дуже горнулися до Нього. Відношення Сина Божого до дітей було якнайласкавіше. Діти, що найкраще вміють пізнавати доброту людини, раділи добрим Спасителем. То знов Ісус Христос ставився з вибаченням до грішниці. Кожне Його слово було повне ласки й чемности.

Як гарно вплинув Ісус Христос на сотника. Але в той сам час гостро говорив до людей злобних, нещирих, фарисеїв. Говорив до них так, щоб зломити їхню зарозумілість, гордість і пиху. Однак дуже людяно повівся зглядом одного, що приходив до Нього в ночі, Нікодима. Розважмо, як розмовляв Ісус Христос з самарянкою.

З наведеного видно, що Ісус Христос прийшов творити людям добро і то в так ласкавий спосіб. Він ішов гарною й доброю життєвою дорогою.

Знаючи це все, ми заохотимося йти такою самою дорогою, якою йшов Ісус Христос. Він накликав всіх іти за Ним. Він і нас кличе в цей мент іти за Ним! То ж простуймо свою дорогу для Господа. Хай закон Бога і Його свята воля буде для нас показчиком, як нам простувати життєвий шлях. Хоч з усіх боків чуємо: що там воля Бога, що там закон Його, не прислухуймося тим підшептам. Це бо „розумування" немудрих людей. Мусимо закон Божий поважати й не покликатися на свободу. Бо є багато людей, що доказують одні одним, що ми свобідні, не маємо чого вязати себе законами, особливо законами Бога.

Свобода, золоте слово. Однак треба знати, що ніде в світі нема совершенної свободи. Будівничі большевизму несли людям свободу, а дали на ділі найбільшу неволю, яку коли будь зазнало людство в історії.

Чого то не роблять люди в імя свободи, — так сказала Марія Бурбон, коли її поставлено під гільотиною за часів французької революції. Сама вона за королівської влади була голосителькою свободи. Протестувала проти законів, давала приміщення для революціонерів у своїй хаті. Коли ж звалили ненависний лад і завели свободу, то опісля її бувші однодумці покарали її смертю.

Робінзон Крузо втік з батьківської хати. Йому там було тісно. Бажав свободи, волі, хотів жити не вяжучися ніякими законами. І опинився на свободі, тільки й там мусів підчинитися законам природи й їх признати.

Євангельський блудний син уважав порядки й закони батьківського дому за невиносимі. Покинув дім, покинув батька й рідні сторони. Бажав свободи. Але чи її найшов? Скоро переконався, що сто раз краще підчинитися батькові, чим чужому, що батьківська „неволя" краща, за найбільшу чужу свободу.

Повна свобода шкідлива дитині, бо вона не вийде для неї на добро! Дати повну свободу дитині значить — зробити її найбільшу шкоду.

Отже мимо того, що Господь на нас накладає закони, що вяже нас своєю святою волею, це для нас виходить лише на добро. Простуймо наші життєві дороги для Господа. Христос кличе: заховуй заповіді! Церква голосить: держи закон. Хто того закону держиться і його не переступає, живе найбільше щасливо. Його ум свобідний. Совість чиста. Він спокійний.

Наші життєві шляхи часто покривлені. Покривлені ріжними забаганками або розумуваннями. Часто перервані горами чи горбками ріжних гріхів і долами беззаконних вчинків. Часто ту дорогу за Христом закидано камінням невірства, вільнодумства, ріжних погубних для нас і нащадків наших, доктрін і т. д. Простуймо нашу життєву дорогу до Бога, до вічного щастя. Прочищуймо її зо всього, що її перериває.

Голос св. Івана Предтечі, голос Бога, голос нашої св. Церкви далі лунає як колись лунав. Той голос більше потрібний нам сьогодні, як коли будь. Слухаймо того голосу. Жиймо праведно і гідно. Випрямуймо нашу життєву дорогу до Бога, до вічного щастя, бо Христос кличе, „прийдіть до Мене всі... а Я дам вам спокій". Амінь

о. Є. Г.

„ВІСТНИК" є хлібом душі кожного православного українця. Кожний православний українець нехай читає його!

НА ТЕМИ ДНЯ.

10. Святкування Різдва як кому хочеться.

Перед нашим святом Різдва Христового писав один англійських денник в одному з більших міст Канади таке: Тисячі пляпують святкувати Різдво Христове цего четверга... близько дві тисячі українців у нашому місті будуть радіти Різдвом Христовим... будуть ялинки... В середу ввечері буде святий Вечір, а в четвер Богослужения в православних і греко-католицькій церквах.

Я це перечитав і не міг з дива вийти, як докладно англійці познакомлені з нашими справами. В тім місті нараховують більш пятьох тисяч українців і ті всі повинні святкувати Різдво, а чомусь вони пишуть, що лише дві тисячі будуть святкувати. А де прочі? Хіба не будуть святкувати?. Як це розуміти?

Я небавом і зрозумів

Стрічаю мого доброго приятеля, що довго живе в цім місті й показую тоту англійську ґазету та прошу, щоби пішов зі мною до редакції і справив ту похибку, бо як же так, що нас так тут багато в місті, й певно всі будуть святкувати, як Бог приказав, а ґазета пише інакше

На те мені дав пояснення мій приятель. Він сказав, що англійський часопис написав правду Бо хоч нас тут понад пять тисяч українців, то вправді будуть святкувати десь около дві тисячі так, як колись святкували.

— А де решта, — питаю нетерпеливо.

- Решта? Зараз вам скажу Одні стали большевиками й не святкують. Другі полатинщилися, тай вже пересвяткували Різдво.

- Ну?

- А є ще одні, що не побольшевичилися й не поанґлійщилися й не златинщилися, але вже пересвяткували Різдво разом з англійцями

— Та як? Це не можливе!

Не можливе? Я вам докажу, що можливе. Знаєте нашого доброго краяна Санду Каменюку, правда? Ось припадково був я в него за орудкою, ще перед англійськими святами Зайшов і завважив там занадто великий рух. Звичайно, як перед святами Мене це здивувало. Почав розмову на тему свят і довідався, що він, представте собі, наш твердий націоналіст, та святкувати буде Різдво враз з англійцями Питав я його про причину І я довідався, тільки не був вдоволений тою відповідю. Він, Санда Каменюка, пояснив, що мусить святкувати враз з англійцями тому, бо тут у Канаді свята виглядають на свята тільки тоді, коли англійське Різдво Всюди гарно поприкрашувано Такий святковий настрій, що годі йому опертися й мусить людина хотя-нехотя святкувати з англійцями.

А по святах виглядає наче по похороні, каже Санда. - І я не можу опертися спокусі та й святкую з англійцями

Почав я розпитувати, як же то він святкує. А, як звичайно Дістає індика, жінка пече, варить і смажить, купує вино та ще дещо, скликає родину й бавиться по нашому.

— Цего року англійське Різдво припадало в пятницю Що ж той великий націоналіст, не зважав на пятницю, ані на Пилипівку?

- Не зважав! Коли вже святкує Різдво з англійцями, то певно, що не зважає на інші наші святощі. Він вже стоїть одною ногою на чужому ґрунті. Це пропащий для нас. Його діти говорять до ма тільки по англійськи. Він та його жінка пруться цілою силою між чужих.

- Це слабий характером чоловік. Він хоче, щоб хтось йому виробив святочний настрій. І він тим радіє. Правда, що тут у місті є християнські крамниці та й під Різдво прикрашують свої крамниці на тутешній лад. Однак є й жиди, що те ж прикрашують і свої крамниці, для бизнесу, звичайно. А наш Санда та й ще багато інших таких, як він, прилучуються до них, бо хочуть святкувати з англійцями, кажучи, що Канада це англійський край.

- А коли б їм прийшлося бути з японцями або якими іншими азіятами, то що такі характери робили б?

Те, що робить немічна тварина в природі Вони робили б те, що роблять японці чи які інші азіяти. Разом з ними святкували б свято народження Конфуція, чи якогось там Ліу-Цу. Хіба не відомо вам, що природа захищає деякі тварини в той спосіб, що їм примінює краску до окружения? Канадійські заяці білють на зиму, а на літо сіріють. У краю лисиці міняли краску й після того вгадували люди зміну пор року. Таких тварин, слабких, є багато. До подібно слабих істот можна зачислити отих Сандів Каменюків, що теж пристосовуються до окружения і святкують свята з тими, які в більшости Та це не свідчить добре про них Українець мусить бути українцем, без ріжниці, де він не найшовся б. Свої свята має й мусить святкувати, не оглядаючись ні на англійців, поляків, ні маляйців, австралійців чи кого би там не було.

Ми розійшлися. Та справа мене так зацікавила, що я слідкував за багатьома нашими громадянами й довідався про страшні речі. Їх багато більше святкують англійські свята, як я сподівався. Один мусів святкувати, бо син учитель, приїхав до дому „на свята" й відїде ще перед нашим Різдвом. Отже треба святкувати з англійцями

Другому приїхав зять із донькою Вони вчителюють і мусять відїздити перед нашим Різдвом.

А там знов діти ходять до школи та бачать, що англійські діти святкують, то треба їм справити свята тоді, коли англійці святкують

То знов чоловік має роботу. На наше Різдво мусить працювати, а на англійське ні. Мусимо святкувати з англійцями.

І так далі...

На цю тему може ще не писалося і то зо шкодою для нашої справи. А багато й не думають, що поповнюють гріх, коли от так без важної причини й надуми святкують чужі свята. Правда, дехто з них ще святкує і свої свята, але вони вже без того святочного чуття чи настрою, що повинні мати свята. Вони вже пересвяткували свята і то з шумом та гуком, тому свята наші проходять без святочного настрою і відзначаються хіба тільки тим, що підуть на Різдво до церкви й на тому все кінчиться Часами буває й таке, що людина почувається, що сповнила обовязок святкування тим, що відсвяткувала з англійцями й легенько другого дня наших свят або третого пере шмаття на електричній машині. Таке буває часто. Коли це пишу, то знаю про певні случаї.

А це вже доказує, що небезпечно і шкідливо для нас є святкувати чужі свята. Бо через таке ми сходимо на чужий ґрунт. Чужий ґрунт для нас загибіль

А погляньмо на інші народи. Вони не оглядаються на когось. Вони держать свою віру, релігію, звичаї і все, що їхне. Не далеко треба за тим шукати. Хто з нас не знає жидів. Вони в старім краю жили по наших селах та містах. Жили серед українського моря, а не присовувалися до нашого життя чи звичаїв. Святкували свої свята, держались своїх звичаїв, носили свою ношу, жили своїм життям. А і тут воня те саме роблять. Новий рік, судний день, кучки — то їхні свята. Держать свій календар. Що їх обходить, що другі народи мають свої свята, свій календар? Не гірше мається справа з іншими народами. Кожний держиться своїх свят, звичаїв ітд.

Так і нам нема що оглядатися на чужі свята, коли є в нас свої. Гарненько святкуймо по нашому. Та ще й інших наших сусідів українців заохочуймо зберігати наші звичаї, наші свята й нашу традицію.

М. П.

ПРОТИБОЛЬШЕВИЦЬКИЙ РУХ В ПОРТУҐАЛІЇ.

Портуґалія, сусідка Еспанії, отже портуґальці на власні очи бачать, як большевизм в практиці виглядає.

Перед кількома місяцями почала в Портуґалії збиратися протикомуністична сила і нині вона виросла до поважних розмірів. Заснувався там протикомуністичний „Портуґальський Леґіон" і нині записалося до нього понад 20,000 добровольців Це організація наскрізь військова, бо члени леґіону вишколюють в „ударницькій" протибольшевицькій штуці військові інструктори

До Леґіону приймають хлопців поверх 18 літ і висше. Леґіон складається нині з добровольців з усіх кляс - низшої і висших Леґіонери можуть носити униформ лише в параді, або строго організаційних виступах, а позатим носять лише відзнаки.

Коли б вийшла потреба, то цілий Леґіон має власну можність до переїзду бо коло 5000 людей, що мають автомобілі, або троки, заявили готовість дати їх для потреби леґіонерам.

В Ріо де Жанейро, Бразилія, була перед кількома місяцями велика демонстрація, яка заявляла своє признання протикомуністичному становищу портуґальського уряду. Вислали також на руки портуґальського премієра, Салязара, окремий вислів признання, де похваляють „патріотичне становище" уряду в Женеві і Лондоні в справах звязаних з Еспанією Бразилійці, це портуґальські іміґранти

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ.

Учителі Недільних Шкіл повинні обовязково набути такі книжки для своїх учеників:

„Приятель Дітей", молитовник для молоді .... 25ц.
Оповідання з життя Ісуса Христа 10ц.
Десять Біблійних Оповідань .... 10ц.
Азор — оповідання з часів Ісуса Христа, для молоді .... 10ц.
Українська Православна Церква (коротка історія) .... 10ц.
Свята Христина .... 05ц.

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., — Winnipeg, Man

ЧИ ЦЕ ПО ХРИСТІЯНСЬКИ?
(Дафин, Ман.)

В Етелберт, Ман. греко-католицький священик відправив хресного батька (кума) пана М. Н. Григорчука, коли той сказав, що є членом Української Православної Церкви чи після думки греко-католицького духовника, православні українці не християни?

А в Дафин Ман деякі греко-католики на передодні Різва Христового пили, їли, як звичайно на Святий Вечер аж до 11-ої год в ночі і точно в 12-ій годині півночи — принимати святе Причастя. Як це пояснюють греко-католицькі духовники у відношенню до „гора канона"? Що на це католицький провід? Чи не є це легковаження святого Причастя, як не щось більше?

Православний.

ЗВІТ ПАРОХІЇ СВ. МИХАЇЛА У ВІННІПЕГУ ЗА РІК 1936.

Загальні річні збори української православної парохії св. Михаїла в Вінніпегу відбулися дня 26-го грудня 1936 в годині 8-ій вечером Предсідником зборів був п. Г. Підлубний секретарював п. П. Олійник.

Голова парохії п. Й. Маґер, в своїм звіті представив зборам хід праці в минулому році, та подякував всім членам парохії за щиру працю та довіря до нього. Зазначив, що всі члени заряду, бувший парох громади Веч. о. Галицький а так само теперішний парох Веч. о. Кирстюк щиро з цілою відданістю працювали в добро парохії.

З звіту фінансових урядників виходить, що наша парохія в минулом році мала надзвичайно добрий успіх

Загальні доходи за рік 1936 виносили	$2,853.53
Розходи на 1936 виносили	2,379.72
Осталось готівки	$473.81
Перебрано готівкою з року 1935	200.83
Разом . .	$ 674.64
Довгу віддано протягом року	600.00
Осталo в касі на 1937 р. ..	$ 74.64
Довг на салі при церкві виносить	$700.00

Загальне майно парохії оцінюється на $13,500.00.

До заряду парохії на рік 1937 вибрані. Голова — п. Гео. Маріян. Заступник голови — п. Дм. Палагнюк. Секр. рекорд. п. Гео. Підлубний. Заст. секр. рек. Ілія Дивидюк Секр. фінан. Е. Манчуленко. Заст. секр. фін. Тео. Запаранюк. Контр. Комісія пп. П. Олійник, Трофяк і П. Комарницкий.

Старші Брати: пп. Тріска, Мазуряк, Симчнюк, Константинюк, Тофан і Пиндищук

При парохії існує Рідна і Недільна Школи. Управителем церковного хору є п. М. Пасічняк. Рівнож при громаді існує Сестриитво ім. Пресвятої Богородиці яке піклується чистотою та окрасою церкви При парохії також існує Жіноче Т-во ім. Ольги Кобилянської, яке разом з просвітним Товариством ім. Юрія Федьковича працює для загального добра парохії.

За Заряд парохії,
Г. Маріян — голова.
Гео. Підлубний — писар.
Веч. о. Дм. Кирстюк, — парох.

ДЕЩО З СТ. ДЖУЛІЄН, САСК.

Вірю, що цікаво буде читачам нашого церковного органу почути дещо про життя нашої парафії та церковної роботи яка в нас ведеться Тимбільше, що вже довший час з нашої громади ніхто недописував. Мабуть тому, що не має між нами добрих майстрів пера, а може й наші письменники вважали, що не має про що писати

Наша парафія одна з перших в Саскачевані, що відгукнулася на поклик Рідної Церкви

Маємо свою скромну церковцю, коло неї гарну площу для церкви спочиваючої (цвинтар) тай в сусідстві свою другу народню святиню, Український Народній Дім, що належить до „Союзу Народніх Домів" Так, що маючи таке сприяюче положения наших культурних огнищ, відбуваються в нас з часта ріжні підприємства, як віча, святочні концерти, представлення, базарі і т п Частицю з таких приходів жертвуємо на наші народні справи, будьто тут в Канаді, чи за Океаном От недавно, в дни 22 листопада ми відсвяткували дуже гарно наше Листопадове Свято Наші учителі з школи Ст. Джіліен і Коломия приготовили гарну святочну програму з своїми учениками, а наш священик виголосив красну святочну промову з нагоди цего свята, а в церкві рано відбулось поминальне Богослуження за полеглих борців „за волю і рідну землю".

Підчас свята переведено збірку, $12.00, і вислано їх почерез централю СУСА, нашим українським інвалідам і політичним вязням в Галичині.

Знову на 20 грудня наш парох о. Іван Майба, хрестив донечку в наших дорогих членів, панства Василя і Доці Бужаків і з цеї нагоди присутні гості зложили як дар любови своїй маленькій хрещениці, Ганусі $9.70, а вона устами свого батька Василя відпустила їх, як „Різдвяний Дарунок" для любого нашого учителя „Вістника"

Пишіть же й ви, члени інших наших церковних громад, яке в вас громадське життя? Хто перший побе нашу жертву на Видавничий фонд „Вістника", з нагоди хрестин? Як буде в нас знов щось такого, про що варта нашим читачам знати, то певно, що про це довідаєтесь. Жертвенність, це найкраща прикмета кожного члена нашої Православної Церкви

Слідуючі жертвували на „Вістник".

П 1 дол.. Вас Буджак, о Ів. Майба, Гр Пігач, Мих Пігач, Іван Кіндрачук, Дм Букшован

По 50цт. Петро Сорокан, Ілько Боднарчук, Вас Пігач.

По 25цт.: Пані М. Кіндрачук, П. Кіндрачук, пані М. Сорокан, Бабка Буджак, Дм. Коритняк, Дм. Сорокан Дм. Калинка, пані І. Кіндрачук.

По 10цт.. Ю. Буджак, Мих. Клапоущак.

Іван Кіндрачук, Ст Джуліен Саск

СВЯТОЧНА ВЕЧЕРЯ.
(Едмонтон, Алта.)

Від кількох літ наша парохія святочно збирається на вечерю, що її справляє наше Жіноче Товариство і цего року така вечеря відбулася в неділю 17 січня

Відбулася вечеря в святочному настрою. Переспівано ряд наших прекрасних колядок

Звичайно всі чулися вдоволені й веселі Раз бодай у році зійшлися наші парохіяни для приятельської гутірки, а то сходяться до волі часто та все в цілях нарад для праці чи для самої таки праці Цим разом були собі гостями. Весело розмовляли, співали й тішилися.

Що було там цікавого?

Там були нові члени парохії, що їх вперве представив своїм парохіянам, парох. Були й гості, люди, що належуть до інших парохій у місті, а прийшли до нас, бо їм приємно побути серед такого фамілійного настрою. Ну, й були свої члени-парохіяни.

В промовах були зазначені дуже цікаві справи

Один бесідник говорив, що наша Церква мусить бути поступовою. Він перестерігав перед подібним, що діється тепер в Еспанії. Доказував, що там багато винна церква в тому, що тепер там ллється кров. Там була церква непоступовою. Те саме було в Росії, заки до влади прийшли большевики і тепер одна і друга країна в обіймах безбожництва. Наша Церква є поступовою. І тому вона за послідних кількадесять літ зробила найбільший поступ з поміж усіх церков в Канаді.

Другий говорив про толеранцію і прихильність, які повинні бути прикмети членів нашої парохії Вказував на великий поступ парохії й на тягарі, що тяжать на членах. Але ті тягарі можнаб зменшити, як би нас було іще більше й їх розложити (ті тягарі) на більше число членів. Щоб мати більше членів треба самим членам бути толерантними зглядом нечленів і притягати їх до своєї парохії Нам треба прихильно ставитися до людей.

А ще інший говорив про вирозумілість, про те, щоб забувати давні урази не все наступати комусь на нагнітки, а глядіти на ціль нашої Церкви, для неї працювати і для неї жити.

Був голос також, щоб не лиш говорити але діла творити. Навіть натякував, що хоче бачити діла за словами говорения в часі тої вечері.

Там порушено ще одну справу, а це справу організації Відділу Українського Православного Братства. Такі відділи мають засятися по всій Канаді і в часі другого Собору нашої Церкви, який має бути в 1940 році, вже будуть делегати Братства. У Едмонтоні таке Братство дуже конечне. Наша парохія збільшилася й тим самим поширилася церковна праця Парох не має змоги сам контролювати й доглядати нашого духовного церковного життя. До того асиміляція поволи вкрадається в наші ряди От цего року в багатьох українських хатах святкували Різдво разом з англійцями Є інші справи про які малиб дбати братчики, а головно вони малиб бути взірцевими членами Церкви безплямними в пожитті родинному, громадському чи національному.

Говорив бесідник що чергова справа нашої парохії заснувати такий відділ Він мусить повстати з заїздом нашого Впр. Отця Владики цего літа. А тепер мають члени нагоду передумати справу Братства, підготовитися, а відтак довершити важного діла.

Говорилися ще інші бесіди, але якось забув я в цю хвилю, що вони зачіпали. Однак з повищого видно, що вечеря в нас була подвійна, бо були страви для тіла, але й подано страви для духа.

Всі були вдоволені вечером, І я також. **Гість.**

Замовляйте
КАЛЄНДАР „Українського Голосу"

КАЛЄНДАР „УКРАЇНСЬКОГО ГОЛОСУ" ВЖЕ УКІНЧЕНИЙ

ЦЕГОРІЧНИЙ КАЛЄНДАР ОБШИРНИЙ ЗМІСТОМ І ІЛЮСТРАЦІЯМИ. МОЖНА З ПЕВНІСТЮ СКАЗАТИ, ЩО ВІН Є НАЙБІЛЬШИЙ І НАЙЦІКАВІЙШИЙ ЗА ВСІ ПОПЕРЕДНІ КАЛЄНДАРІ

Ціна 40 центів.

Книгарні і кольпортери одержуть відповідний опуст.
Замовлення висилайте до:

UKRAINIAN VOICE
BOX 3626 WINNIPEG, MAN.

НА ПОМІЧ „ВІСТНИКОВІ".

Дня 14-го січня 1937 року, в день Святого Василя Великого Нового Року, кілька українських родин в Гуділ, Саск. зробили несподіванку для панства Василя і Марії Бурак. Гр. Василь Бурак є знаний як щирий український патріот і солідний склепар. Українці в Гуділ чим раз більше пізнають свій обовязок, аби купувати в свого, а не в чужих.

В годині 7 вечером громадка людей ввійшла до помешкання панства Бураків. Священик І. Кусий поздоровив гр. В. Бурака з святами, Новим Роком, а дальше згадав про іменинника Василя Великого, пожелавши йому в день іменин всякого добра. Желання були щирі і зворушаючі. Всі, що були, хором заспівали „на многі літа".

Відтак гр. Іван Кушлай і Юрій Гребенюк, доручили гр. В. Буракови хоч малий, але щирий дарунок. В. Бурак подякував за дарунок відвідини, желання. Опісля наступила перекуска, а відтак гр. Юрій Гребенюк завізвав до жерти на фонд „Вістника", який є світлом в темряві для нашого народу.

Жертви зложили слідуючі:

По 50цт. Свящ. І. Кусий, Юрій Павлишин, Василь Бурак, Іван Щурко, Юрій Гребенюк, панна Ева Кушлай.

По 25цт.: панна Катерина Бурак, Олекса Петрів, Іван Любий, Іван Кушлай, Михайло Пянківський.

Разом $4.25.

Петь.

ВАЖНУ ТОЧКУ ПРОПУЩЕНО.

(Едмонтон, Алта.)

В 20 ч. „Вістника" була поміщена допись з Едмонтону про небувале в нас свято, про несподіванку для Впр. Архієпископа о. Іоанна, яку устроїли члени парохії св. Івана з нагоди уродин нашого дорогого Архипастиря.

Там є поміщені імена промовців, що витали Високодостойного Владику, але не завважую одного імени й мушу тут його подати.

Не завважую імени панни Наталі Михайлишин. А вона теж причинилась до святочного настрою вечірка й виступала від поважної організації СУМК. Вона сказала кілька милих слів з нагоди імении Впр. Отцю Владиці й ті слова були дуже милі Впреосвященому, бо Наталя виросла на гарну дорослу паннočку вже за часів, від коли Впр. о Владика кермує Церквою Канади.

Це й особливо було підчеркнене в промові Впр. Владикою.

Ще треба додати, що Наталя Михайлишин дуже живо працює всюди в наших організаціях, а найбільше часу віддає для СУМК, що є зорганізований при парохії Православної Церкви.

Ч.

КОЛЯДА НА ДУХОВНИЙ СЕМИНАР.

(Колядував М. Болкарчук.)

Гарденгон, Ман.

По 1 дол.: Ярослава Гарасимик, Г. Онисько, Е. Халатурник, Г. Сідорський, Т. Вахна, Д. Арсеній.

По 50цт.: Єлена Сторощук, Д. Стефура, Н. Загар, А. Ковалюк, Ів. Коватюк, І. Арсеній, І. Середюк, І. Сапач, О. Колибабе, В. Вахна, Т. Ткачук, І. Халатурник, В. Крилатий.

По 25цт.: Єлисавета Халатурник, Я. Прокіпчук, І. Дикун, І. Загар, О. Прокіпчук, В. Смук.

По 20цт. В. Дикун.

По 15цт.: Фрузіна Тостоварик.

По 10цт.: Марія Ковалюк.

По 5цт.: Параска Сапець, Марія Загара.

Толстой, Ман.

По 1 дол.: Марія С. Пелешок, Ів. Дмитрак, П. Ткачук, Павліна Тофан, В. Арсеній, М. Жулковський, П. Калушка, В. Угринюк, М. Тофан.

По 55цт.: Н. Долинчук, Катерина Костинюк.

По 50цт.: Марта Дутка, Марія Воронюк, І. Рудковський, М. Пелешок, Н. Касіян, В. Романюк, В. Ктитор, В. Стефанчук, Н. Тофан, С. Кудрик, Маруся Ткачук, Марія Колодінська, М. Даниleйко, В. Дмитрак.

По 25цт.: Горпина Назаревич, Марія Назаревич, Марія Горбуй, Катерина Дмитрак, Варвара Галушка, Василина Соколинська, Оксана Волошин, Марія Пелешок, Анна Кособан, Анна Ктитор, Марія Яремій, Домка Подольська, Анна Яремій, В. Фостій, Л. Білий, В. Біяк, В. Вівштельшин, Я. Арсеній, С. Дикун.

По 20цт. Тацька Пелешок, Марія Тофан, І. Касіян, О. Шедловський.

По 15цт.: Марія Древна, Н. Макійчук, В. Касіян.

По 10цт. Василька Криворука, Марія Романюк, Тетяна Касіян, Марія Отава, Анна Середа, Анна Ткачук, Анна Біяк, Катерина Пелешок, Ольга Пелешок, Анна Бродова, Зетина Фостій, Павліна Касіян, Анна Шедловська, Марія Скорохід, Анна Василишин, Натале Долинчук, Гр. Бачинський, А. Лотинчук, Зоня Калушка, Зоня Арсеній, Ольга Костинюк, Настя Воронюк, А. Тисарський.

По 5цт.: Настя Лозова.

40цт. незнаних імен.

(Колядував Н. Мороз).

Роблин, Ман.

По 1 дол.: С. Новосад, П. Ерко, Г. Мідзян, В. Капець, Ів. Хома, (учит.) панна Марія Слижук.

По 50цт.: пані Ів. Лукач, Дм. Кулик, С. Ливак, Гр. Новосад, М. Слюсар, С. Проник, Ів. Лебедович, Ів. Малюта, Ів. Вівчарук, Й. Галущак, панна Н. Третяк, пані М. Новосад.

По 35цт.: А. Гаврилюк, М. Якимишин.

По 25цт.: Й. Блаженко, П. Солтис, Н. Панасюк, пані Анастазія Бутера, Ів. Сорочук.

Ешвил, Ман.

Ст. Негрич 1.00
В. Костишин ..... .30

По 25цт.: Гр. Гаврилюк, П. Задорожний, Гр. Соломон, Н. Давибіда, Ст. Стисюк, Ст. Бойко, М. Бобик, В. Лутчишин.

По 10цт.: панна М. Давибіда, п-на А. Давибіда, В. Караїм.

Венлав, Ман.

По 50цт.: П. Сушник, Л. Міщук, П. Талпаш, пані П. Мушій.

По 40цт.: Ол. Воробець.

По 30цт.: К. Чорнобай.

По 25цт.: С. Мушій, Ф. Василюк, Ів. Слижук, пані С. Мусій.

По 20цт. Н. Слижук, К. Пригула.

По 10цт. М. Ковальчук, Іван Дребит.

Боглин, Ман.

По 75цт.: М. Бодненюк.

По 25цт. Гн. Мандрик, пані М. Шевчук, В. Бурдейний, Ів. Бурдейний, М. Біловус, Ф. Медвідь, Гн. Бурдейний, Д. Коновальчук, Н. Бурденюк, Гр. Бурдейний, (учит.) М. Карпик, пані В. Гарапяк, панна Н. Шемелюк.

Етелберт, Ман.

По 1 дол. (учит.) К. Масцюк, пані Л. Масцюк, Н. Григорчук, (учит.) Ів. Сарчук, М. Волохатюк.

По 50цт. М. Григорчук, Ю. Григорчук, П. Шуляр, Ф. Пелехатий, Т. Іванчишин, П. Малиник (учит.) Ів. Сирник, М. Бурдейний, пані М. Оплета.

По 35цт.: Ст. Шевчук.

По 25цт.: Р. Гниздовський, Ів. Журав, Чин. Д. Николишин, (учит.) панна О. Демчук.

По 20цт. Ів. Шевчук.

По 15цт. Галабіцький, А. Шевчук.

Давфин, Ман.

По 2 дол. А. Т. Ваврижюк.

По 1 дол. о. П. Запаринюк, П. Ковтун, Др. М. Потоцький, Ю. Білоус, Л. Огрин, панна А. Слижук.

По 65цт.: В. Гродзік.

По 50цт.: С. Гура, Дмитро Малковик, В. Гавриш, Дм. Шмильський, пані М. Пододворний, М. Гаджоса, С. Мороз, пані Клим, Анастазія Сапець, панна О. Садовяк, Ів. Стеботальний, П. Пирсунька.

По 45цт.: пані Мафит.

По 25цт.: П. Симчич, Ю. Бурла, В. Прошак, пані М. Магаляс, пані П. Лисишин, Н. Коновальчук, пані Ф. Мороз, А. Івачевський.

Гарлена, Ман.

По 50цт.: (учит.) В. Фик, А. Фик, П. Слоньовський, Н. Котик, А. Шевчук, Ів. С. Шевчук, Ю. Мармач, П. Фик.

По 10цт.: Ст. Гарак, Ів. Р. Шевчук.

Пайн Ривер, Ман.

Гр. Марко 3.00

По 1 дол.: (учит.) Анна Грегор, (учит.) Ст. Клим, (учит.) Ф. Рекрут, М. Топоровський, Гр. Басараба, П. М. Кравчук, Ан. Цюник, П. Кравчук, П. Арсенчук, Ів. Василюк.

По 50цт. Д. Васильців, Гр. Кравчук, Я. П. Цюник, А. Галай.

По 25цт. Гр. Яшнюк.

Гилберт Плейнс, Ман.

По 1 дол. П. Дроздович, В. Дроздович, П. Шмонь, К. Мороз.

По 50цт.: Н. Міщук.

По 35цт. В. Шмонь.

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

МИЧЕМ, САСК.

По 1 дол. А. Марконський, Григорій Троян, Дм. Олексин, І. Шабатовський, Л. Шелефонтюк, В. Залещук, пані Марта Новосад, О. Клюкевич, М. Лазарович, І. Ганущак, Ф. Васкул, М. Павлюк, В. Никифорук, Р. Рачій, М. В. Олеськів, Дм. Калинка, Дм. Ткачук, пані Марія Боднарчук, Василь Боднар, Н. Лутчишин, Григорій Рачій, Федор Тріщук, Л. Новосад.

ЗАВАЛЄ, АЛТА.

(Збірка о. Т. Горбан)

По 1 дол.: Степан Воробець, Василь Никіфорук, Дмитро Никіфорук, Онуфрей Матейчук, Остафій Гунька, Петро Лякуста, Дмитро Сохан, Дмитро Шарган.

ТИНДАЛ, МАН.

(Збірка о. І. Дмитрова)

По 1 дол.: Лев Сабат.

По 25цт.: Іван Мамчур, С. Мамчур, Мих. Гнатюк, Ст. Юрків.

По 20цт.: Стефан Причун.

ГЕМЛИН, АЛТА.

(Збірка о. Гр. Василіва)

По 1 дол.: Петро Лучак, Михайло Труфин, Михайло Лучак, Николай Кусик, Гео Мензак, Танасій Стефюк.

СЕМБОРГ, САСК.

По 1 дол. А. Паскарук.

По 50цт. І. Паброда, Н. Ковалюк.

По 30цт. А. Глинка.

По 25цт. М. Калиновський, А. Загара.

СІЧ-КОЛОМИЯ, АЛТА.

Членські вкладки 9.00

РИВЕРС, МАН.

Збірка підчас Богослужения серпня 30. 1936 ..... 5.00

ЕДМОНТОН, АЛТА.

Волод. Гривняк 1.00

ЮВИЛЕЙНИЙ ФОНД.

А. Крилюк, Геллок, Мінн. Зл. Держави 25.00

С. Костинюк, Смокі Лейк, Алта (доплата до декларації в сумі 25.00) 15.00

ЖЕРТВИ НА ДУХОВНИЙ СЕМИНАР.

КАНОРА, САСК.

(Збирав А. Мельничук)

По 2 дол. Дм. Худик, Никола Стратійчук.

По 1 дол. Др. А. Пимбалістий, Василь Киба, Андрій Свинарчук.

По 75цт. Г. Т. Стратійчук.

По 50цт. Г. Ф. Стратійчук, Н. Зубек, О. Горечко, А. Денис, Ф. Денис, пані Денис, панна М. Скорець, І. Ривяковський, Мих. Свинарчук.

По 25цт. пані Лесько.

Йорктон, Саск.

По 1 дол. М. Стечишин, С. Гуцька.

(Дальше буде.)

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1936 РІК.

ЛЮТЕНЬ.

7 Н. 31 по 3. св. Д. Григорія Б.
8 П. Ксенофонта й ін.
9 В. † Перен. м. Івана Золотоустого
10 С. Пп. Єфрема
11 Н. Ігнатія Богон. Романа
12 П. Трьох Святителів
13 С. Кира і Івана

14 Н. 32 по 3. св. Д. Трифона мч.
15 П. Стрітення Господнє
16 В. Симеона і Анни пр.
17 С. Ізидора
18 Ч. Мч. Агафії, Теодозія
19 П. Вукола, Юліяна
20 С. Пр. Партенія

21 Н. Мит. і Фар. Вм. Теодора Ст.
22 П. Мч. Никифора
23 В. Харлампія
24 С. Власія, Віризія
25 Ч. Мелетія еп., Антонія
26 П. Пп. Мартин'яна
27 С. Прп. Авксентія

28 Н. Блуд. Сина. Ап. Онисима

БЕРЕЗЕНЬ.

1 П. Памфила
2 В. Теодора вмч.
3 С. Льва
4 Ч. Архипа, Филимона
5 П. Льва еп., Агатона
6 С. Пп. Тимофія, Євстратія

7 Н. Масопустна. СС. в Є.
8 П. Полікарпа
9 В. † 1 і 2 н. г. Івана Хр.
10 С. Тараса еп.
11 Ч. Порфирія еп.
12 П. Прокопія
13 С. Василя еп., Марини й Кири

14 Н. Сироп. Евдокії прпмч.
15 П. Теодота

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. Л. Березінського.

Лютий.

14. Неділя — Толстой.
21. Неділя — Гардентон (Онуцька)
28. Неділя — Гардентон (місто).

Адреса: Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. П. Глібського.

Лютень.

14. Неділя — Шел Велей, Ман.
21. Неділя. — Ленард, Ман.
28. Неділя — Шорт-Лейк, Ман.

Адреса: — Роблин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. П. Запаринюка.

Лютень.

14. Неділя. — Давфин.
15. Понеділок, Стрітення. — Косів
21. Неділя. — Венлав
28. Неділя — Ешвіл

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. І. Дмитрова.

Лютень.

14. Неділя. — Павлар Парк.
21. Неділя — Портедж ла Прейрі
28. Неділя — Іст Селкірк

7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.

ЛЮТИЙ.

14. Нед. 32 по Зісл. св. Духа. Гол. 4. Утр. Єван. Луки XXIV. 1—12. Літ. Ап. Тимот. IV. 9—15. Єван. Луки XIX. 1—10.

15. Понеділок. Стрітення Господнє: Утр. Єван. Луки II. 25—32. Літ. Ап. жид. VII. 7—17.

21. Неділя Митаря й фарисея: Гол. 5. Утр. Луки XXIV. 12—35; Літ. Ап. 2 Тим. III. 10—15, Єван. Луки XVIII. 10—14.

25. Неділя Блудного Сина: гол. 6. Луки XIV. 36—53. Літ. Ап. 1 Корин. VI. 12—20. Єван. Луки XV. 11—32.

Український Релігійний Двотижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3664 WINNIPEG, MAN.

Kuney J. Roy Box 118 Mar. 1934

РІК XIV. WINNIPEG, MAN., FEB. 15th, 1937 ВІННІПЕГ, МАН., 15-го ЛЮТНЯ, 1937. ЧИСЛО (264) 4

ЦЕРКОВНЕ МАЙНО В УКРАЇНСЬКІЙ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ.

Час від часу отримуємо запити, головно від церковних громад в стадії організації, в який спосіб громада має сформуватися та як має бути записане церковне майно громади. Тому не від річи буде пояснити бодай коротко становище нашої церковної організації в цій справі.

Люди, що приступають до організовання нової церковної громади, мусять перш всього в самих початках мати ясний погляд, яку церковну громаду вони хочуть творити, то є до якої церковної організації в Канаді хочуть належати, до Української Греко-Православної, до греко-католицької, протестантської, чи ще якої. Коли вони хочуть творити громаду Української Греко-Православної Церкви в Канаді, то мусять виявити свою волю про це ясно й недвозначно, і то списаною ухвалою на самім початку своєї організації. Коли ж в людей ще нема ясної думки про це, або коли думки про це ріжняться, — це знак, що вони ще не готові до такої організації й краще зроблять, як зачекають, аж доки в них не буде однодушної згоди про те, яку церковну громаду вони хочуть організувати.

Само собою зрозуміле, що нашу Церкву обходять лише такі церковні громади, що хотять ясно та недвозначно належати до Української Греко-Православної Церкви, то є — бути в складі її громад, визнавати її віру й догми та обряди, приймати її науку й дисципліну та підчинятися її духовному проводові. Одним словом — стати складовою частиною Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Коли ж новозорганізована церковна громада рішить, що вона хоче входити в склад громад Української Греко-Православної Церкви в Канаді, вона повідомляє про це провід (Консисторію) цеї Церкви, надсилаючи при тім відповідну заяву.

В слід за цим наступає питання, як має бути записане церковне майно такої громади. Треба зазначити, що засадою Української Греко-Православної Церкви в Канаді завжди було і є, що церковне майно є власністю громад. Шестий Собор Української Греко-Православної Церкви в Канаді, що відбувся в Йорктоні, Саск., в 1930 році, ухвалив таку точку в Статуті цеї Церкви.

„Церковним майном громади управляє уряд вибраний громадою на Річних Загальних Зборах..." (параграф 53).

Ще ясніше висловив становище Української Греко-Православної Церкви в Канаді, відносно цього питання Семий Собор, що відбувся в Саскатуні, Саск., 1935 р. Цей Собор ухвалив таку точку до Статута Української Греко-Православної Церкви в Канаді (гляди сторона 77 Протокол Семого Собору):

„Майно кождої громади, місії чи парафії остає власністю і під контролею громади, місії чи парафії для вжитку її членів, як складової части Української Греко-Православної Церкви в Канаді" (параграф 5-ий справленого й доповненого Статута Ук. Гр. Прав. Церкви в Канаді).

Семий Собор рівнож ухвалив поправку до параграфу 50, який тепер становить параграф 2-ий „Зразкового Статута Церковної громади" (гляди стор. 79-80 Протокол Семого Собору) та який звучить так:

„Ця громада (місія, чи парафія) входить в склад Української Греко-Православної Церкви в Канаді і підчиняється її проводови своєю ухвалою, копію якої, відповідно підписану (стверджену), громада (місія чи парафія) відсилає до Консисторії, **однак майно цеї громади (місії чи парафії) остає власністю і під контролею громади (місії чи парафії)** для цілей і вжитку її членів, як складової части Української Греко-Православної Церкви в Канаді".

В виду повищого засадничого становища Української Греко-Православної Церкви в Канаді відносно власности церковного майна громад, для Української Греко-Православної Церкви в Канаді, як такої, не робить жадної ріжниці, як громада своє майно запише. Вона може вибрати собі свій власний провінціяльний чартер, на підставі дотичного провінціяльного акту; вона може зареґіструвати майно на тростів („інтрост"); вона рівнож може це зробити на підставі домініяльного чартеру Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Громадам, що вибирають цей послідний спосіб, запевнює їх права до церковного майна вище наведена 5 точка Статута Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

На закінчення треба ще раз підчеркнути, що звязь між поодинокими українськими греко-православними громадами і Українською Греко-Православною Церквою як такою міститься не в записі церковного майна, а в рішенню громади, що вона стає складовою частиною Української Греко-Православної Церкви в Канаді, що визнає її віру й догми та обряди, що принимає її науку й дисципліну та підчиняється її духовному проводові.

СУДЯТЬ УКРАЇНЦІВ НА БУКОВИНІ ЗА СИНЬО-ЖОВТИЙ ПРАПОР.

Перед судовим трибуналом у Чернівцях відбувся процес Василя Пелехатого, Юрія Гавдика, Володимира Черського і Юрія Кравцуна з Порівців, яких обвинувачено, що вони 18 серпня м. р. вивісили з нагоди відвідин громади митрополитом Сизакіоном на триюмфальній брамі поміч румунського також українські жовто-сині прапори, а крім того були вбрані в українські козацькі строї. Розправу відложено для переслухання нових свідків. Тимчасом обвинувачених випустили на вільну стопу.

НАЙСТАРШИЙ РУКОПИС СВ. ПИСЬМА

В Менчестері (Англія) в одній антикварні найшли рукопис, писаний по грецьки, з другого століття перед Христом, з деякими розділами із Старого Завіту. Цей рукопис на 300 років є старший від відомого досі найстаршого рукопису св. Письма. Папірусові сувої що на них були списані уривки із Старого Завіту, найшли в доховині одної египетської мумії.

СВЯЩЕНИК ЗАСТРІЛИВ СВОЮ СЛУЖНИЦЮ.

Греко-католицький катехит державної гімназії в Самборі, о. Евген Колинський застрілив свою 21-літню служницю, Юлію Дудек. Коли до мешкання увійшла поліція, знайшла дівчину в калюжі крови з простріленою головою, а одночасно при столі сидів о. К. цілком пяний. Перші доходження виказали, що смертний стріл з револьвера впав підчас суперечки між обома. Катехит о. Калінський знаний був у місті як дивак та алькоголік. Недавно розвівся із жінкою і замешкав сам, причому Юлія Дудек була його господинею.

ВТІКЛИ З БОЛЬШЕВИЦЬКОГО „РАЮ".

У слідчій вязниці у Вілейці задержано бувшу адвокатську аплікантку з Лодзі, що втікла була тому два роки до Совітів і там вийшла замуж. Тепер вернулися обоє виснажені морально і фізично, обдерті та майже без обуви. Кажуть, що життя інтеліґента в Совітах це тортура в день і ночі. Хто цього не пережив, не годен відчути ані зрозуміти, як там люди мешкають, їдять та одіваються. Нема біля, обуви, одежі, харчеві продукти погані, мешкання це бруднорн. Йдуть погроми інтеліґенції з гаслом „долой грамотние".

ГІТЛЕР УСТУПАЄ В СПРАВІ ЦЕРКВИ.

Гітлер видав розпорядок, в якому розписує вибір генерального синоду загальним голосованням вірних протестантської церкви. Цей синод має вирішити будучу конституцію протестантської церкви в Німеччині.

Розпорядок Гітлера відкрито признає, що пропонований його урядом плян організації протестантської церкви не вдався. На основі того пляну та церква мала підлягати свого роду диктаторови, а саме державному епископови, що був назначений згори Гітлером.

КАЦАПНЯ ПРОДОВЖУЄ СВОЮ ЮДИНУ РОБОТУ.

В Костарівцях, пов. Сянік, греко-кат. священик о. Венгринович, заборонив церковному хорові співати в церкві, бо той хор співав деколи по Службі Божій українські релігійні пісні, як прим. „Боже, вислухай благання". Заборонив навіть співати хором „амінь" і як тільки почув звучний спів, то негайно переривав співану Службу Божу та кінчив її тихо.

ХОЧЕ ЗЛУКИ ЦЕРКОВ.

Джан Д. Рокефелер, відомий мультімілонер, за своєю церковною приналежністю баптист, виголосив на радіо промову, в якій закликав усі віри до обєднання та поборювання хвилі матеріялізму й занепадаючих моральних мірил.

ПОЛІЦІЙНІ СТІЙКИ ПЕРЕД КОСТЕЛАМИ.

В краківському воєвідстві раз-у-раз обкрадають костели. Останніми часами обікрали 6 костелів. Власти виставили поліційні стійки перед усіма костелами.

ІСТОРІЯ ПРИЄДНАННЯ КИЇВСЬКОЇ [illegible] ПАТРІЯРХАТУ.

(Продовження).

Будь що будь — то були тільки зовнішні відзнаки, але київський митрополит міг втратити і ту повну внутрішню незалежність, якою користались усі його попередники. Київські митрополити вибирались вільними голосами й, будучи вибраними багатьома, ні перед ким зокрема не були зобовязані та нікому, з цього приводу не підлягали. В Москві вибрання митрополитів головним чином залежало від волі царя й патріярха. Правда, в „чині избранія" архіереїв затвердженому при Іоакимі, саме вибрання кандидатів для заміщення вільної катедри предоставлялося собору архиереїв, але право остаточного затвердження одного з намічених кандидатів належало виключно патріярхові. Призначений таким способом патріярхом кандидат від нього ж приймав висвячення, даючи при цьому обітницю (разом з архиерейською присягою) повної покірности патріярхові. В цьому відношенні не було ріжниці між митрополитами й епископами: усі вони знаходились в однаковій залежности від патріярха. Між іншим, східні патріярхи, помічаючи таке безправіє російських митрополитів, пропонували дати їм право управляти епископами сусідніх епархій. Те самé пропонував собору 1682 року цар Федір Алексієвич, але обидва рази ці пропозиції були відкилені; як некорисні для Церкви. Київський митрополит, підлягаючи московському патріярхові, розуміється, повинен був одержати від нього затвердження й висвячення та стати в повну залежність від нього, нарівні з усіма російськими митрополитами. Про вільне вибрання митрополита прийшлось би тоді забути назавше.

Далі, узалежнення київського митрополита від московського патріярха тягло за собою дуже тяжку підсудність першого останньому. До цієї пори київський митрополит міг розпоряджатися в своїй епархії цілком самостійно, апеляцій на його постанови до патріярха, особливо коли вони торкались справ адміністраційних, а не догматів віри, не було. В Москві були інші порядки: тут і в дрібних справах допускались і дійсно бували скарги на митрополита патріярхові, який мав звичай вмішуватись в справи митрополитів по управлінню.

Врешті, звязавшись з Москвою, київські митрополити повинні були приняти на себе ще один не завше приємний обовязок — їздити до Москви на запрошення патріярха. В Москві тоді організувалось щось в роді соборного правління. Патріярх по черзі викликав митрополитів з їх епархій до Москви й радився з ними про біжучі справи патріярхату. Між іншим, і раніш, ще за часів Богдана Хмельницького, бували проби викликати з України до Москви митрополита й епископів. Так, Сильвестер Коссов, Діонисій Балабан і Йосиф Тукальський отримували запрошення побувати в Москві. Також офіційно викликались туди й містоблюстителі престола Лазар Баранович і Методій. А тимчасом особисто їздити на поклін, або для свячення, або для присутности на синоді до константинопольського патріярха київські митрополити давно вже не мали звичаю. — Такі передбачались наслідки для київського митрополита особисто, в разі приєднання його области до московського патріярхату.

В протесті духовенства підкреслювалась ще небезпека знищення московським урядом двох культурно-освітніх інституцій, що були під началом київського митрополита: друкарні й братської школи, бо в московському патріярхаті ні один митрополит не мав права закладати у себе друкарню або школу. Дійсно, при тій „ересебоязні", яка панувала тоді в Москві, друкарські приписи були занадто суворі, і єдина московська друкарня („печатный дворъ") була під безпосереднім доглядом і цензурою патріярха, а тому й тривога київського духовенства була цілком слушною. Правда, до цього часу московський уряд не тільки не перешкоджав, але навіть підтримував розвиток друкарства на Україні (наприклад, дозволено було Барановичу закласти друкарню в Чернигові), але то був час, коли Москва терпіла нужду в українському духовенстві, і навпаки — усе могло змінитись після приєднання митрополії, коли б і там патріярхи застосували загальні принципи свого адміністрування.

А тимчасом для українців право мати друкарні було черезмірно цінним, щоб не сказати — священним. Самі східні патріярхи апробували й благословили закладання друкарень. Дякуючи ним, розповсюджувались у великій кількості примірників праці православних авторів, направлені на боротьбу з унією, а в результаті підтримувалась православна віра. Полеміка з Єзуїтами точилась і в другій половині XVII століття. Лазар Баранович з Іоаникієм Голятовським писали обширні богословські трактати й вживали енергійних заходів, щоб їх праці друкувались. А тимчасом трудно було рахувати на те, щоб праці українських учених швидко друкувались в московській патріяршій друкарні. Баранович, відіславши до Москви свої праці: „Трубы словесъ" і „Лиру Аполлонову" для видрукування, потім гірко скаржився, що у Москві „трубы не скоро трублятъ, а Аполлонъ не играетъ". Зокрема друкарня Києво-печерської лаври приносила немало матеріяльних вигід, і не даремне архимандрити вважали її одним з найголовніших джерел лаврських прибутків.

Що торкається до можливости знищення Москвою шкіл, то і тут тривога українського духовенства не була безпідставною. Хоча східні патріярхи й радили ставити в обовязок кожному новосвяченому в Москві митрополитові й епископові закладати школи, але московські патріярхи не дуже були охочі настоювати й стежити за виконанням цього обовязку, а тому, в дійсности, шкіл у московських митрополитів не було. Що торкається до України, то московський уряд міг мати спеціяльні причини бажати, щоб там менше було шкіл, подібних до Києво-братської. На Москві виробився погляд, що українське духовенство любить і має здібности інтригувати в політичних справах, і то так сталося завдяки „єзуїтській" науці в українських школах, а тому московський уряд відмовив гетьману Брюховецькому, коли той просив дозволити йому заложити школу.

Російська ієрархія так само з недовірям дивилась на українських учених, знаходячи в цій ученности багато еретичних думок, і коли до певного часу стримувались від її осудження, то тільки завдяки тому, що мали нужду в українських ученнх, а на Москві був в силі визначний їх представник Симеон Полоцький. Навіть Іоаким, що, як відомо, сам був вихований в Києво-Печерській колегії, поділяв неприхильний погляд Москви на українську вченість. Після усього сказаного ясно, що приєднання Київської митрополії до Московського патріярхату могло мати дуже злі наслідки для розвитку українських шкіл. А тимчасом представники Української Церкви дуже дорожили Києво-Могилянською колегією, і ущуплення прав на освіту тим більше могло видатися їм тяжким, що, будучи під польською владою, вони не раз одержували привілеї на організацію та підтримку шкіл від королів і в цьому відношенні були зовсім вільні.

В другому листі до гетьмана учасники київського собору вказували, що у випадку приєднання київської митрополії до Московського патріярхату в ній можуть бути впроваджені такі самі порядки, які вже є у Білогородській митрополії, і представили вказ тих порядків. Дійсно, Білогородська єрахія, котра деякий час управлялась на взірець українських епископій, була скоро перестроєна патріярхом на московський лад, і то сталося з причин політичних.

В Білогородську сторону ще за часів Хмельницького почали перебігати у великій кількости з західньої сторони Дніпра українські селяне. Оселившись тут, на території московської держави, вони становили безпечну охорону її границь перед нападами татарів і турків. Московський уряд дуже дорожив преданністю тутейших мешканців, і на воєвод до Білогороду призначались ліпші з московських людей. Для уряду було так само важно підпорядкувати Білогородську сторону московському патріярхові в духовному відношенні. Отже, згідно з пропозицією східніх патріярхів, патріярх московський організував на Білогородщині окрему митрополію, виділивши для неї навіть частину власної епархії, і став призначати туди вірних йому митрополитів, які охоче заводили там московські порядки. Те, що там ділось, було якби ілюстрацією до скарги авторів київського протесту, наглядним доказом того, чого могла сподіватися київська митрополія по злученні з московським патріярхатом.

„Церква і Нарід". Др. Є. Сакович.

(Дальше буде).

ЦЕРКОВНІ РІЧИ
продаємо по гуртовій ціні.
Пишіть по новий катальог
WILLIAM GROSS & CO.
322 Main St., Winnipeg, Man.

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК
„ДОБРИЙ ПАСТИР"?

В кождій українській православній хаті повинен знаходитися бодай один примірник молитовника — „ДОБРИЙ ПАСТИР".

Молитовник числить 512 сторін друку й крім молитов щоденних містить Вечірню, Ранню Відправу (Утреню) і Службу Божу в українській та старославянській мовах, Тропарі й Кондаки на Неділі й Свята, Акафисти, Коляди й пісні, Календар цілого року та Пасхалію (від 1933 до 1975 року).

Ціна молитовника в міцній шкіряній оправі, з золотим хрестом та написом з пересилкою $2.25

Ціна молитовника в міцній полотняній оправі з золотим хрестом та написом $1.75

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., — Winnipeg, Man.

СПОМИН З ДИТЯЧИХ ЛІТ

60-их РОКІВ МИНУЛОГО ВІКУ.

Гарними є історичні повісти. Гарнійшими життеписи (біографії) великих людий. А мабуть найблишими нашому серцю є спомини людей про те, як вони виховувалися, вчилися, працювали, який світ і людей бачили, та кільки досвіду в життю набралися.

В різдвянім числі львівського „Нового Шляху" маємо спомин д-ра Костя Левицького, п. з. „У Тисьмениці 60-тих років минулого віку (Спомин з дитячих літ)". Цей інтересний спомин передаємо понизше нашим читачам — старшим і молодшим.

З молодих, наймолодших літ пишу цей спомин, коли я жив в невеликому старому місті Тисьмениці коло Станиславова, в домі моїх батьків — о. Антона Левицького і Костуні з Козоровських, та розвивав у собі перші дитячі помічення й почування про світ, людей і себе самого.

Що діється поза тим моїм першим світиком, яким було для мене рідне місто Тисьмениця? — ось що найбільш цікавило малу дитину.

І коли я вдивлявся в далечінь рівнини з Тисьмениці до Станиславова і в сторону снігом покритих гір Чорногори, поривало мене тужнорадісне побажання туди пійти і подивитися: які там люде і яке там життя.

Мені приходила на думку пісня моєї тисьменицької пістунки: „Як поїду в Україну — заплачеш за мною"... Чого вона так сумно вечорами мені співала? - сього я не знав і не розумів, де та Україна.

І ось так я тихцем проливав перші сльози дитячої душі. За що? Сього сам не знав. То відтак покидав я сю скорбну задуму і дальше йшов в своє безжурне дитяче життя.

З часом по дитячих забавках зачав мене батько вдома вчити читати і писати, прилаждуючи гусяче перо до писання, щоб мене приготовити до школи.

А ця моя перша школа („нормальна школа") стояла біля костела Домініканів в Тисьмениці і там вчив дітей строгий директор Страхоцький.

Там треба тобі йти — казала мені сердечна моя мати — треба вчитися, щоб вийшов в люде...

Мій батько запровадив мене до цирулика, високого бородатого Янкеля, щоб обстригти мої кучері, бо „до школи не мож іти з таким великим волоссям". Та моя мати розплакалася тоді коло мене і просила, щоб їй принесли від Янкеля мої обтяті кучері на память. І довго ті кучері виділи відтак за шклом образів у нас вдома та нагадували першу мою школу.

Ось так я пійшов у Тисьмениці до першої кляси нормальної школи, що звалася „штубою" (від німецького „штубе" — кімната). В школі було учеників всього кількадесять: українців з міщанських таможніх родин; поляків з двірських офіціялістів і ремісників, а також Вірмен, Жидів було лиш кількох, бо вони вчилися тоді у своїх бельферських хайдерах.

Директором нормальної школи в Тисьмениці був українець Страхоцький, а другим учителем Соботкевич, поляк, що говорив по українськи так добре, як по польськи.

Коли мене привели до запису перед того пана директора, я побачив при ньому на стіні образок лінивого ученика з ослячими вухами, а також різку і тростину, як педагогічні засоби, від котрих по мені перейшла дрож.

— Що ж — подумав я собі — тут не жартують, але бють...

Відтак я привик до школи і наука в ній не була страшна для мене. Мені вдома пояснював батько і мати перепитувала і я зачинав розуміти шкільну науку.

В цій нормальній школі вчили нас польської мови з польських книжок, української мови з „руської читанки" і німецької мови з малого „Коменіюса".

Зперш у проводив учитель всіх учеників майже щодня на молитву до костела Домініканів, опісля мій дід о. Стефан Козоровський, парох Тисьмениці, наказав, щоб українські ученики ходили до міської церкви і там відправляв він сам Служби Божі для нас, — а ми співали в церкві „Пречистая Діво, Мати руського краю"...

До нашої школи в Тисьмениці приїздив на візитацію Григорій Кульчицький, окружний інспектор з Коломиї, батько д-ра Леся Кульчицького, директора Земельного Банку Гіпотечного.

Щодо декламацій, яких ми виучувалися в школі, пригадую собі, що на одному з річних іспитів я декламував вірш о. Івана Наумовича п. н. „Пещена дитина".

Про Україну не чув я ще тоді нічого ні в народній школі, ні вдома. Аж в другій половині 60-их років (зн. між 1860 а 1870 р.) минулого століття перші відомости про Кобзаря Шевченка і про сценічну виставу „Наталка Полтавка" принесли до Тисьмениці гімназійні ученики зі Станиславівської громади. І тоді була в мене велика радість, що я довідався, що є наша Україна!

Тисьмениця мала тоді державний повітовий уряд і військо в касарнях, та три наші церкві і два костели: домініканський і вірменський.

Урядування в повітовому уряді було тоді німецьке, урядовцями були Німці і знімчені чехи, поляки й українці. Урядовці українці говорили між собою переважно по німецьки — часами по українськи, або польськи. Населення Тисьмениці говорило в більшости по українськи, бо жиди і вірмени говорили тоді також по українськи.

В Тисьмениці не було ще тоді ніякого товариства ні касина (товариство, де сходяться для балачки, або забави), де збирались би зі собою знайомі родини. Інтеліґенти збирались по своїх домах, майже кождого дня в іншому домі — українці з поляками і німцями, і там вели товариські розмови на теми подій суспільних і політичних, забавлялися домашними грами й гостилися без пересади і шкоди — чим хата багата.

А коли була нагода до святочних сходин, то співали українські пісні та при чарці вина кінчилися вечерниці традиційним многоліттєвієм, що підтягали поляки й німці.

На таких товариських сходинах бував я дитиною з моїми батьками і діставав звичайно крісло коло мами, та прислухувався і роздумував, як люде живуть і веселяться.

Пригадую собі добре, що в тих розмовах найбільше зневаги відбирала Австрія, яку українці і поляки безпощадно критикували за її слабосильність і нерішучість у політиці та передсказували, що як зачали Габсбурги Рудольфом, так і скінчать Рудольфом (Син Франца Йосифа, престолонаслідник).

Не обійшлось також без докорів і завваг в сторону поляків з приводу недавного третього повстання в 1863 року.

Були там самозрозуміло також звичайні нарікання на „біду" — але всі ті дебати маломіських політиків не були страшні і кінчилися звичайно приязним настроєм, так, що відтак заспівали собі українську пісоньку і вона все лагодила. Сусіди розходилися домів темненької нічки, без гніву і зневаги.

З тих пісень, що вони тоді співали, лишилась мені найбільше в памяти тостова пісонька: „Руське серце, польський дух, а німецький капелюх!"... Що це значило? Ці слова були, як я це пізніше роздумав, висловом тодішних думок національних і політичних відносин. Українці співали, тужили і дорікали; поляки йшли з визвольним духом в повстання, а те все прикривав німецький (австрійський) державний капелюх... Часи змінилися...

Видів я також змалку недолю людську. перед моїми очима перейшли тоді такі страшні події, як голодний рік, коли люде з голоду вмирали по дорогах, та рік холери, коли в Тисьмениці літом вимерло кілька соток людей — без лікарської помочі, бо лікарська наука не знала тоді ще ратунку на холеричну пошесть.

І це ранило мою дитячу душу, я не міг зрозуміти, чому воно так тяжко діється...

Видів я також полки австрійських військ з кінними музиками, що ішли на війну та десь не верталися...

СТАРИЙ КРАЙ ПРО АМАТОРСЬКІ КНИЖКИ.

В „Українськім Бескиді" перемиськім, ч. 44, читаємо між іншим:

— По війні зароїлось від всяких видань театральних — але деяких ліпше було не видавати й не затроювати ними суспільности.

— Купите кільканадцять таких книжочок, а коли прочитаєте їх в дома, чи в читальни голосно то зараз люди протестують: „Та де таке давати, шкода часу, шкода вчитися, що скажуть батьки, не будемо гіршити дітей". Всі ті „твори" без користя, без краси, без моральної науки...

— В кождій з них горівка представлена не так, щоби її зогидити, але з захотою до пянства.

— В інших знов не любов, чесність, сталість характерів, але груба неморальність, вічно якісь найдуки, підкидки, потерчуки, покритки...

— Тому аматорські гуртки села просять українських письменників, щоби писали такі театральні штуки, з яких видці села могли б побачити живі образи — як треба любити Бога, свій обряд, Україну, як шанувати рідну мову, батьків, як цінити свою селянську ношу, спів, танки, звичаї, як горнутись до торговлі, ремесла, кооперації, які є користи з товариств, дати примір єдности і згоди в селі, як переводити клич: свій до свого та бойкот чужого.

Ця увага сільського режісера і для Канади не менше важна, як для Старого Краю. Бо і ми купуємо театральні штуки видані в Галичині, отже повинні самі вважати, щоби на сцену не перти всього без розбору. Деякі з них цілком не варта нічого, інші треба добре пересіяти, нім їх людям показувати, цебто дурне і погане безцеремонно повикидати.

Наведену увагу повинні також мати на увазі наші нечисленні драматурги, коли задумують писати театральний твір. Коли писати щось, то таке, що принесло би людям користь і добре імя авторови.

БАНКНОТ В РОТІ.

В потязі, що їхав із Варшави до Данціґа, скарбова контроля придержала пять осіб, що хотіли перевезти тисячу злотих, сто гульденів і щадничу книжечку на суму 3 тисячі золотих. В часі особистої ревізії знайшли в роті одної пасажирки 100-злотовий банкнот.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Видає Українська Православна Видавнича Спілка.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю — $1.50 на рік.

THE HERALD
Published semimonthly by the
Ukrainian Orthodox Publishing Company
Subscription per annum:
In Canada — $1.00. — Foreign — $150.

Адресуйте: — Address.
The HERALD, box 3684, WINNIPEG, MAN.

КАТОЛИЦЬНА ТЕОРІЯ – ОДНО, А ДІЙСНІСТЬ – ДРУГЕ.

(Докінчення).

2. Католицизм зло.

Католицька Церква, як і всяка Церква — це люде! Бо люде — жива, діяльна Церква. Отже які люде, така Церква. Говорячи про Церкву ми завсігди маємо на гадці церковну інституцію зложену з людей. Добрі люде — добра Церква, злі люде — зла Церква! Московська Церква зла для українців тим, що люде, які в ту Церкву входять, є ворогами українців. Таке всюди.

Поляки — це католицька Церква! Це часть загальної католицької Церкви! Польща, це люба папам країна. Робота Польщі, це робота католицької Церкви! Отже послухаймо, що про роботу поляків-католиків говорить хоч би тойже „Український Бескид»...

Згадуючи вістку з „Глосу Мазовецкого" про наплив українців до козловицького „кляштору", „Український Бескид" каже:

— Не сумніваємось, що за тим криється якась нова політична інтрига... продовження політичної лінії, яка защіплює на Волині, Холмщині, Полісю і Підляшу серед українського населення ріжні-прережні секти, щоб до решти розбити там релігійне життя українців... — „У. Бес." ч. 44.

Отже в цім місци католицизм є інтригантом і руїнником життя Українського Народу. Дальше той сам „Український Бескид" передруковує „Проект на знищене Русі", щоби показати, що колишні татари не були гіршими людьми і більшими ворогами українців, ніж католики поляки. Католицизм не зробив поляків ані на волосинку релігійними людьми. Рідімо дальше...

— Весною 1936 р. ставав до військової бранки О. Кузмиченко з села Давнчів на Рівенщині і на поборовій комісії відповідав рідною українською мовою. Повітове старосто признало це за „зневагу" і покарало Кузмиченка на 50 зл. кари. — „У. Бес.", ч. 45.

Так католицизм карає українців навіть за те, що на рідній їхній земли відважуються по українськи говорити. Гарна релігія! В тому ж числі „Українського Бескида" читаємо, що у Львові був зізд польського Т-ва „Зажеве", на якім рішено, щоби ані клапоть з парцельованих на українській земли ланів не пішов в українські руки. Спасительний католицизм!

В тому ж числі „Українського Бескида" перечислюєсь випадки на Лемківщині, де польські учительки не позволяють дітям на українське поздоровлення „Слава Ісусу Христу», але примушують казати: „дзєнь добри. до відзеня"... Це є в селах Щавне, Явірки, Святкова велика. Чи така робота католиків не показує, що в них нема ніякої релігії?!

В ч. 48 „Українського Бескида" читаємо:

— Старосто в Синоці покарало о. Івана Гайдукевича, пароха в Добрій Шляхотській на Лемківщині гривною 200 зл за заборону співати шкільній молоді у церкві підчас богослуження „Єще польска". Крім того старосто покарало того ж священика гривною 300 зл. за збірку Рідній Школі на весілю в Добрій Шляхотській.

Чим такий католицизм ріжниться від большевизму? Від найбільшого безвірства?

Як католицизм по рабівничому лізе навіть в душу українця, покаже інший примір. В 44 ч. „Українського Бескида" читаємо:

— В селі Лодина, сяніцького повіту купила собі Брониєлава Филип український молитовник „Господу помолимся". Коли про це довідався солтис (війт) пішов до дому Брониєлави і забрав молитовник, кажучи, що його мусить спробувати комендант постерунку в Мриголоді. (І віддав його туди).

Отже польська католицька поліція оббирається за наглядачів над українськими молитовниками. Добро українцям! Другі за них дбають! Братя по Христі...

Це все дрібнійші справи, але за католицизмом на українських землях є ще така велика справа, як польська кольонізація. Уряд Польщі виробив пляни посадити на українських землях найбільше мазурів, розпродуючи їм землю дідичів. Це тоді, коли самі українці через брак землі тяжко бідують. І з того приводу по цілій українській Галичині скликувано довгий час протестаційні віча проти польського забору української землі. Отже яке тут добро українцям з того, що українці католики і поляки католики? Чим тут хвалитися?!

Що полякам не ходить про релігію, але про польонізацію українця, це було завсігди відоме. Релігія, католицизм, це лише, пусті слова, якими поляки свою роботу закривають. От „Український Бескид", ч. 50, 1936 подає виривки з польської газети „Орієнс", і в тім „Орієнсі" говориться дуже гарно, що треба проповідувати згоду, релігійні почування, а дальше:

— Коли ходить про приготовання східних кандидатів (т. е гр. католиків) до священства, встає питання: чи не треба би їх мішати з вихованками латинськими (польськими), щоби скорше набрали католицького духа. Але таке мішання було деколи шкідливе. Часом повставала серед них заздрість і неохота, яку дуже часто самі латинники (поляки) викликали, показуючи легковаження звичаїв їхніх східних братів.

Знов братерська опіка католиків! Самі греко-католики не мають навіть католицького духа, отже треба їх мішати з поляками, з тими, що легковажать себто зневажають звичаї греко-католиків. І нема сумніву, що греко-католик аж тоді перебере від поляків католицький дух, коли сам зачне легковажити і зневажати свої звичаї. Тілько деж тут хоч би яка релігія?! Дальше „Орієнс" каже, що з Лемківщини вислали чотирох греко-католицьких студентів до польського духовного семинара в Кракові. Чому ж не до греко-католицького семинаря у Львові? Е, тут нема католицького духа... Але на такий лад, то і цілий греко-католицький загал не має католицького духа... Ні свого історичного православного духа, ні чужого католицького! Незавидне положення!

Ціллю поляків католиків є — українців спольщити, або якбудь їх позбутися, а українську землю собі забрати. І тому де лише можуть, то будують костели і каплиці, навіть в селах, де є лише кількох латинників. Ось примір:

В Пятковій Руській, пов. Добромиль, будують костел для 8 польських родин і до помочи кличуть українців, кажучи.

— Мусите помогти братям римо-католицького обряду Адже ж це одна віра, оден Господь Бог український і польский... (Мусіце помуц брацьом.)

А українці відповідають:

— То нащо будуєте костел, коли Господь Бог оден Наша церква простора, помістить і тих 8 польських родин, якщо з нами схочуть молитися

І коли „Український Бескид» помістив новинку про те, що „Єден Панбуг українські і польскі", то зараз виступили проти „Українського Бескиду" польські ксьондзи – Міхал Мілевскі та Франціщек Станько. Додати треба, що Станько, це ренегат (відступник) — Поляк з українців. Оба вони шукають живої напасти на українців. Мілевскі пише в „Газеті Косцельній", а Станько в листі до редакції „Українського Бескида" „Український Бескид" дає довгу відповідь Станькови і між іншим каже:

— Будується Косцюлкі, каплічкі по чисто українських — греко-католицьких селах і в одночас стягається для тих косцюлків зі заходу вірник — мазурів-кольоністів. Ксьондз Станько всеціло відданий тій справі, хоче попросту, щоби якнайбільше було таких, як він сам, що забули „чиї вони діти". Маємо наглядні докази, оголошені навіть в пресі, що ренегати (зрадники народу) хоч би були і „капланами" (ксьондзами) не приносять чести своєю поведінкою нікому...

Ще оден примір в „Ділі" з 12-го серпня 1936 р оповідаєсь, що в Підлісневі, недалеко Микуличина, була греко-католицька місія, при якої закінченню закопували великий хрест. Картина була дійсно гарна, пише очевидець, коли гуцули несли хрест, а ще гарнійша, коли поставили і присягали, що не будуть слухати суботників. Але не все було таке гарне. Каже очевидець:

— Та проте вислухавши уважно проповіди місіонаря-редемпториста, питали ми себе: невже це правильний шлях виховання мас — оминати старанно назви „українець" і „український", заступаючи це скрізь назвами: „ми" і „наш", як те ж говорити народови, що „нашої батьківщини" нема на земли, вона — мовляв — на небі. А таке було в проповіди о. місіонаря...

Інтересний факт. З одної сторони говориться, що греко-католицька Церква є церквою наскрізь українською, національною, але рівночасно в тій церкві оминаєсь слово „українець" й „український". Для чийого добра? На чий приказ? Це зрештою не одинокий випадок Митр. Шептицький цілі літа був відомий з того, що обминав слово „українець", „український" і лише казав: „ми", „наш нарід"... Представникам найсвятійшої і найбільшої національної Церкви слово „українець" горлом не пролізе.

Що доси наведене, це лише частинка фактів, які за старокраєвими часописами можна би наводити з тижня в тиждень, з місяця в місяць і з року в рік. Ланцюх таких фактів в руках католиків-поляків на українських землях не перериваеться.

Та вже і ті наведені похвали католицизмови з одної строони, а большевицьке відношення дійсних католиків-поляків з сторони другої, показує, як те „подвійне книговодство" католицької політики провадиться. Як чорне показується білим, а біле виходить чорним. Як заставляється українців до поклонів Кунцевичеви, нібн українському святому, хоч папа ще 1923 року оголосив цілому світови, що Йосафат — це „спеціяльний заступник Польщі". Як вговорюється в українців, що їх обовязком поширювати католицизм між православними тоді, коли той же самий католицизм дає стусани в груди самим греко-католикам.

Хто ж провадить те „подвійне книговодство"? Провадять поляки, провадить Рим! А коли українці в нього замішані, то або явні хруні, або й добрі люде, що не знайшли ще способу опертися католицькому насильству. Але таке подвійне книговодство подвійно деморалізує українців одних тягне в обійми ворожої українцям, чужої католицької сили, а других пхає до повної безрелігійности і большевизму. Значить — український нарід через католицизм подвійно тратить!

„ВІСТНИК" є хлібом душі кожного православного українця. Кожний православний українець нехай читає його!

РЕЛІГІЙНА СВІДОМІСТЬ.

Всіляка може бути свідомість. Національна, коли людина розуміє до якої нації вона належить, знає історію свого народу, його змагання й живе після приписів, які народ видвигає на протязі свого існування, буття.

Є також свідомість партийна. Це тоді, коли людина зачисляє себе до певної партії, для неї працює й руководиться її програмою.

Може бути ще горожанська свідомість чи громадська. Людина живе в певній державі, чи громаді. Вона знає закони свого краю, або громади, сповняє їх, та й дає добрий примір другим.

Так як є свідомість національна, партійна, державна чи горожанська або громадська, так само є й релігійна свідомість. Гарний примір такої релігійної свідомости дає нам сліпець, що йому вернув зір Ісус Христос, коли йшов у місто Єрихон. Сліпець сидів при дорозі й, як звичайно, надіявся милостині від прохожих. Та одного разу дорогою, при якій він сидів проходив Ісус Христос, святі апостоли та й люди. Коли сліпець довідався хто дорогою проходить, почав кликати: „Ісусе, сину Давидів, помилуй мене!"

Це не був припадок, що він величає Ісуса Христа сином Давида. Ані це не був вислів ,щоб більш благаючо промовити до Спасителя. Це був вислів релігійної свідомости, що її посідав той нещасний сліпець.

Він знав святе Письмо. Мусів знати, що Ісус Христос вийде з роду царя Давида. І тільки тому, що був освідомлений в релігійних справах, відзивається до Сина Божого, даючи Йому властивий титул.

Нехай же цей случай буде для нас наукою бути свідомими релігійно.

Що ж то значить бути релігійно свідомим? Це значить — розуміти своє становище у світі, як людини, що є твором Божої Руки. Це значить знати Правди Віри, Божі й Церковні Заповіді; це значить знати святі Тайни, знати християнські чесноти; знати діла Божого милосердя й діла душевного милосердя. Це знатить знати головні гріхи й їм противні чесноти. Знати гріхи взиваючі до неба о пімсту і чужі гріхи. Це теж значить знати, які є середники для прийняття святої оповіді. Це значить, знати катехизм христіянської православної віри.

Свідомий релігійно це той, що знає історію Церкви, її поділ та й ріжниці поміж поодинокими Церквами.

Для православного українця є ще завдання знати, чому українська Церква це Православна Церква. Православний українець мусить знати, яку ролю відограла Церква в історії нашого Народу, щоб заслужити собі на назву свідомого релігійно громадянина.

А Церква виконала важливу ролю України в одну сильну державу, сильну для нашого народу. Хто обєднав ці ріжні племена, що жили в давнину на землях в націю? Українська Церква.

В тих часах не було державних установ таких, як це бачимо у наших часах. Не було урядів, не було системи військової чи поліційної чи якої іншої. Получення між оселями були майже ніякі. А бачимо, що за якийсь час повстала сильна, могуча Українська Держава. І коли вона повстала то завдяки праці Української Церкви. Церква в той час зробила кольосальну роботу для скріплення сили великої Української Держави. Це повинен знати релігійно свідомий громадянин

А далі в історії бачимо, яку велику роботу виконала Українська Церква на полі письменства, науки, мистецтва й задержання нашої народньої свідомости в масах. Багатша верства українського народу пішла в польський, чи московський табори, але не пропали маси, ті маси, що ними заопікувалася Українська Церква. В жадним народі таких заслуг не має Церква, як у нашому Народі.

І в наших часах ми бачимо, як сильні наші сусіди-народи стараються осягнути свою ціль, а це згладити з лиця землі наш народ. Та це їм не вдається. Бо на сторожі нашої національности стоїть Церква. Одні лукаві українці пішли на службу безбожництву, московсько-жидівському большевизмові.

Другі пішли на службу полякам — треті румунам, четверті чехам. А Церква все нагадує їм про обовязок зглядом свого Народу. Церква картає їх за гріхи зради, підлизництва, самолюбства, користолюбства. Церква це робить відважно й твердо, більше ніхто. Вона розбуджує совість у грішників. Картає їх.

І це бачить і це знає релігійно-свідомий чоловік.

Релігійно свідомий громадянин не лише знає це, про що мова вище, він стосує своє життя до того всього, виховує своїх дітей, навчає й переконує других у тому, що треба бути свідомим християнином і практикуючим послідувачем Ісуса Христа.

Було б смішно назвати релігійно свідомою людину, що знає і Божі Заповіді й Церковні і Правди Віри і все, що є в катехизмі і в святім Євангелії, а не виконує практично того всього. Для того треба завсігди тямити на те, що ми повинні знати й що маємо практично (ділами) виконувати.

Ці обовязки мусимо виконувати без погроз чи заохоти, а добровільно. Не є свідомим громадянином той, що служить у своїй армії тільки тому; що його примусили, або загрозили або й гарненько заохотили. Але свідомий (навпаки) є той, що робить службу в армії свого народу тому, бо любить свій нарід і хоче йому добра, спокою й тому стає йому в захист. Бо служити в армії — значить збільшувати силу й могутність свого народу. Не є свідомий горожанин той, що платить податки тільки тому, бо мусить, але свідомим є той, що платить з охоти податок, бо знає, що держава мусить мати фонди на вдержання адміністрації й порядку в краю. Не є свідомий той, що дає жертву на народні цілі тільки тому, щоб з него не сміялися або зза бизнесу, але свідомий громадянин є той, що дає жертви длятого, бо любить свій народ, свою справу й хоче всюди помогти особисто.

Так само свідомий релігійно християнин усі свої обовязки виконує тільки тому, бо вірить у Бога, любить Його; виконанням тих своїх обовязків він доказує свій послух і пошану Богові.

Релігійно свідомий українець знає Богослуження Української Церкви, знає українські церковні обряди, благословення й освячення й до них ставиться з найглибшою пошаною. Він знає вартість Богослужень, обрядів й ріжних церемоній й їх радо практикує, бере в них участь, ніколи не минає їх.

Релігійно свідомий християнин не опускає Служби Божої без важної причини. Він спішить і на Раннію або Вечірню Віправу, він не минає нагоди ввійти в церкву помолитися й віддати пошану Богові якнайчастіше! Свячені речі для нього святі! Тому дорожить він свяченою водою, освяченою лозою, зіллям, овочами, паскою й тим подібним. Він радо витає в своїй хаті церковних діячів, має собі за велику честь, коли до хати завитає священик, коли може чим прислужитися Церкві в виконані її великої і святої роботи.

Релігійно свідома людина знає вартість релігії. Так вартість релігії знали наші предки, наші батьки Чим більш релігійний був князь, чи гетьман, чи який громадський діяч, тим більше добра зробив він свому народові Яку ролю відограли князі-ізгої в нашій істор... Не трудно відгадати, але в них релігія була маловажною справою, як багатьом зрадникам в сучасний мент. Чи можна рівняти Бруховецького до Сагайдачного, Хмельницького, Дорошенка й Мазепи? Чи можна рівняти Винниченка, Лаврука чи Волоха з Петлюрою, Тарнавським та іншими великими релігійними діячами новіших часів? Певно, що ні!

Тому на релігію, віру, мораль й етику треба звертати увагу телер більш, як коли. Другі народи й їхні провідники вертають до релігії, вимагають релігійности в своїх підданих. Так і нам треба на цю справу звернути свою увагу й стати релігійно свідомими українцями.

Ось недавно грецький генерал і премієр Метаксас подорожував по Греції в цілях інспекції. Він затримався в Сальоніках і зарядив побачення з університетськими професорами й учителями інших шкіл. А мав побачення з ними тому, бо в Сальоніках поширився вільний ліберальний дух, що перемінився в безбожництво, що є шкідливе для кожної нації, яка хоче жити. Він тим панам сказав ясно, що жадає від них ,щоб вони скріпили релігійні почування в дітях, в тих дітях, що віддані їм у опіку. А ті, що між учителями і професорами не мають віри, мусять покинути своє становище, мусять відійти Не можемо, сказав Метаксас, — віддавати своїх дітей під опіку атеїстам (безбожникам).

У світі чимраз ясніше зарисовується ріжниця між двома таборами, між віруючими, релігійними людьми й безбожниками, большевиками. Для релігійно свідомої людини нема двох думок. Вона стає в ряди релігійних побожних людей, у ряди правди, людяности, свободи. Тому треба починати боротьбу з безбожництвом, починаючи скріплювати в собі віру в Бога, починаючи більше пристойно й згідно ставитися до релігійних і церковних справ, поборюючи зло в самому собі і в інших.

Коли ми бачимо людий, що колись були соціялістами, але переконавшися в своїх помилках, вернули на лоно Церкви й з великим респектом ставляться до релігії і Церкви, то нам не лишається нічого. тільки стояти твердо на своїм релігійнім фундаменті та його ще більше скріпити. Ми мусимо бути релігійно свідомими християнами.

Муссоліні, італійський диктатор, зарядив недавно, що всі міністри мусять ходити до церкви. Що там мусять клячати, як і всі. Він, як державний муж, бачить і розуміє велику силу релігії для скріплення свого народу.

Нехай же в нас буде релігійна свідомість. Борімося зо всякими радикальними проявами серед нашого українського громадянства Вільнодумність, соціялізм чи що подібне — це шкідливі прояви серед нас. Їх треба поборювати. Так само треба поборювати й індеферентність, то є байдужність.

Нашим обовязком є розбудовувати релігійність, її поширювати й поглиблювати в нашому народі. Поставмо релігійність на першому місці в усіх справах. Надаймо нашому життю релігійного забарвлення, не для прикраси, а для скріплення нашого життя, для поширення Царства Божого серед нашого народу.

Всі ставаймо в ряди релігійно свідомих громадян українців. Не сміє бути

вимків. За релігійною свідомістю прийде Христове світло й осяе нас, наші родини, наші справи, наше життя. І це буде для нас найбільшим щастям, найбільшою радістю. Амінь.

о. Є. Г.

НА ТЕМИ ДНЯ.

Двадцятий вік.

Наш вік двадцятий. Часто й нам пригадують, при всяких нагодах, отой двадцятий вік ріжного рода „поступовці". Кличуть: Двадцятий вік! Це вік поступу! Вік науки! Техніки! Винаходів! Уліпшень! І так далі...

Двадцятий вік! Двадцяте століття! Гай, гай!

І ми мимо того, що той двадцятий вік таким славним уважають, бачимо нещастя, нужду, голод, грабунки, панщину в большевії, розстріли, війни й тим подібне.

Уявляю собі віки, як степені, що повинні б зноситися один над одним, все в гору та гору.. І воно природно так повинно бути. Люди вчаться. Родичі передають досвід і науку своїм дітям, а діти доростають й передають своїм нащадкам. Ми самі це завважуємо. Наші батьки не знали того, що ми знаємо. А наші діти вчаться багато такого, чого не вчили нас.

Та коли глянути на життя, знаючи історію, минуле, — то чогось виглядає, що людство не поступає в усім так, як поступає в науках, техніці, винаходах і в подібному. Виглядає, що віки це подвійні степені. Одні йдуть у гору, а другі в долину. Матеріяльно люди піднеслися, а духово впали. Не вірите?...

Що ж уявляє собою большевизм, та цвітка соціялізмів? Це деградація людських надбань, що так тяжко людство на протязі тисячеліть оформлювало і здобувало. Большевизм — це занік усякого почування людини, це руїна родини, це морди найрідніших батьків і ближніх своїми власними дітьми, братами. Большевизм — це руїна духа людини. Руїна етики, моралі. Большевизм — це боротьба проти Найвищого Бога. Большевизм це розгром усього, що має якунебудь марку людяности, пристойности. І це в двадцятому віці! Ая!...

Шукайте в минулому чогось подібного. Найдете, та не таке. Але це було в сивій давнині, віки тому взад. Варвари, дикуни, сила, пястук були панами життя і смерти тисячів ба й мільйонів людських істот. А тепер двадцятий вік. І є в ньому щось багато гірше, якому на ймення большевизм.

В большевії пекло!

Та погляньмо де інде. Всюди чуєте: Двадцятий вік!

Є таке чудо в двадцятім віці, як „националісти" в Канаді. Вони називають себе християнами.

А як ті християни ведуть себе? По своєму, бо то двадцятий вік. Ось читаєте в їх ґазеті, що вони справляли імянини Аннам, Василям, Миколам, улаштовували Свят-Вечір, їли свячене. Це все вони практикують, як християни! Але погляньте в церкву — чи побачите їх там? Зайдіть у церкву на свято Анни чи Миколи чи Василя (Новий Рік) на Різдво, або й Великдень, то побачите всіх, але не тих, що справляють імянини чи свячене й опісля пишуть про ту велику „християнську" роботу. Не можете від них вимагати ходити до церкви, підтримувати її, бо в двадцятім віку таке люди „поступові" не роблять!

В двадцятім віку не дають такі „християни" на церковні справи ані одного цента. Не вірите, то перейдіться з тацою колинебудь у церкві. Кажуть ті „новомодні" християни, що волять свій гріш дати на меч, не на кропило. Це треба розуміти, що гроші дані на церковну роботу — йдуть обовязково на кропило. А гроші дані на руки таким „християнам", без ріжниці на яку ціль, — йдуть на меч. Двадцятий вік, та й годі.

Але ще більше диво, що ті гроші на меч дані, відтак дивним дивом переміняються чудом двадцятого віку на штани для модерних „християн" і націоналістів, або на поїздку ґенералам, або на заплату організаторам. Так то все на „меч". А як той меч обернеться в шклянку пива, або вина, то й не дивуйтеся. Бо це двадцятий вік.

Питають молодця, який стає під вінець, якої ти віри. Я католик. Я православний! Але то все, чим він причиняється для церкви одної, або другої.

Є і „правдиві" християни. Ходять до церкви. Записалися в члени. Інтересуються життям церкви. Дають директиви (розпорядження) священикам, — ну, словом церковники, що кращих і не треба, здається.

Але... в пятницю чи середу, чи в який інший приписаний час не постять, бо це двадцятий вік.

Щонеділі ходити до церкви — не можуть. Раз на якийсь час — то ще можуть, але не що неділі. Це ж двадцятий вік.

Вимагають проповідей не на тему св. Євангелії, а на тему „Свій до свого", політики, Сі-Сі-Еф, чи щось подібного. А про Бога завжди слухати не можливо, бо це двадцятий вік.

А вже, Боже борони, згадувати їм про сповідь, чи Причастя. Та деж таки в двадцятім віці та сповідатися, або причащатися?! Тепер часи модерні й мати себе за ходячу святість — це вершок всякої моралі. Як же клякати до сповіди? Як же йти сповідатися, коли чоловік покінчив високі школи, або навіть осьму клясу та є асекураційним аґентом, або склепаром чи чим іншим? Та ж це двадцятий вік!

Двадцятий вік — це вік свободи без границь, що рівна сваволі. Це вік безобовязковости, безвідповідальности, розперезаности, крику, обману, сваволі й чого хочете. В двадцятім віці большевизм має слово, масонерія, безбожники, радикали, соціялісти й інше дрантя. Святість стоїть опущена десь у кутку. Церква на останньому місці. Релігія й мораль обовязкова лиш для незначного числа людей.

Ось так я бачу двадцятий вік. А ви як? Інакше? То, прошу, напишіть!

М. П.

БАЛКАНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА.

Із всіх Православних Церков Албанська Церква по своему місці перебування, знаходиться на крайньому півдню — західної Европи, і в близькім сусідстві католицької Італії. В Албанії в теперішні часи проживає 250,000 православних, 100,000 католиків і 700,000 магометан. Колись, то всі албанці були православними, за незначним виняттком в 12—13 віках перейшли на католицизм, але підчас турецької неволі, більша частина албанців поступово переходила на магометанство, яке тепер являється найбільш численним віроісповіданням в Албанії.

До великої війни Албанська Православна Церква знаходилася під юрисдикцією Болгарської Православної Церкви. Після великої війни серед православних албанців розпочався рух на користь установи автокефалії Албанської Церкви. Це питання остаточно було вирішено в 1929 році Собором в м. Горниці.

На підставі Албанської конституції, Церква від держави відділена. Цивільна влада ввела обовязковий громадянський шлюб, релігія в державних школах скасована, і взагалі, держава не дає жадної підтримки Церкві. Церква дуже бідна і залишена на долю судьби. Церква албанська являється аванпостом (передовою вартою) православя в південно західній католицькій Европі, тому їй загрожує небезпека зі сторони воїнствуючого католицизму, який в Албанії робить страшну пропаганду. На 100,000 католиків в Албанії вони мають: 5 епископів і біля 200 ксьондзів, із них половина є місіонарами, які призначені спеціяльно для аґітації серед православних на перехід їх на католицизм, або в унію.

На чолі Албанської Православної Церкви стоїть митрополит Вісаріон (Джувани), він має лише 4 епархії з 384 парафій, трьох епископів (крім митрополита) і 394 парафіяльних священиків. Священики переважно малоосвічені, вони не одержують ніякого утримання ні від держави, ні від Церкви, а тому знаходяться в злиденному становищі. Декілька літ тому була відкрита в м. Тирані єдина Духовна Семинарія, раніш албанські священики одержували науку в Югославії і в Румунії. В Албанії є 22 православних манастирів; в манастирах є мале число черців. Як черці, так і манастирі знаходяться в дуже бідолашному становищі; однак, не диваячись на це, в Албанії маються церквою — парафіяльні школи, церковно-благодійні установи і церковні друкарні, і видають двотижневий журнал. Вища духовна власть в Албанській Церкві принaлежить Св. Синодові, що складається із всіх епархіяльних епископів, під головуванням митрополита Вісаріона. Теперішній Предстоятель Албанської Церкви митрополит Вісаріон являється освіченим, енергійним та мудрим епархом, лицарським захистником Православя, невтомним спорудником Церкви, та палким албанським патріотом.

„ДНІПРО"

Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.

Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштує на рік $2.00

Передплату висилати на адресу:

"DNIPRO"

1861 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ.

Учителі Недільних Шкіл повинні обовязково набути такі книжки для своїх учеників:

„Приятель Дітей", молитовник для молоді .... 25ц.
Оповідання з життя Ісуса Христа 10ц.
Десять Біблійних Оповідань ..... 10ц.
Азор — оповідання з часів Ісуса Христа, для молоді .... 10ц.
Українська Православна Церква (коротка історія) .... 10ц.
Свята Християна .... 05ц.

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., — Winnipeg, Man.

З ДІЯЛЬНОСТИ ЦЕРКОВНОЇ ГРОМАДИ.

(Портедж ля Прейрі, Ман.)

Грудня 19, на Николая, відбулося торжественне Богослуження в українській православній церкві, яке відправив о. Дмитрів. По богослуженню була панахида за померших членів, як також водосвяття та хрещення донечки Анд. Цуркана. По відправі присутні зібралися на спільний обід, до П. Соколовського, який приготовили членки церкви, за що належиться їм щира подяка. Обід відбувся дуже гарно.

В годині 4-ій почалися загальні збори церковної громади. На предсідника попрошено о. Дмитрова, який подякував за честь і отворив збори. На секретаря вибрано П. Рибака. Збори ухвалили старому зарядови вотум довіря і приступили до вибору нового заряду на рік 1937, до якого увійшли слідуючі особи: І. А. Цуркан — предсідник, Д. Лазарко і І. Рудий — заступники предсідника, п. Братковський — секретар, Петро Соколовський — касієр, П. Гайовський і П. Касіян — старші брати. Н. Рибак і П. Касіян — контрольори. Дальше ухвалено слідуючі резолюції:

1) Членські вкладки остають такі, як були, а то від родини $3.00, а від одиниці $1.50 на рік.

2) Священик має доїзджати що пята неділя, почавши від 3 січня [redacted].

На цім збори закінчено.

Другого дня, в неділю відбулося Богослуження. Після гарної і річевої проповіди о. Дмитрів попросив присутних жертвувати дещо на фонд Української Православної Церкви, на що присутні зложили $5.25, за що складається жертводавцям щире спасибі.

По відправі о. Дмитрів попросив присутних жінок залишитися на нарали. І так зорґанізувалося жіноче товариство при церкві ім. О. Кобилянської. На разі вписалося 12 членок і вибрано уряд.

Більше розписуватися про це не буду, бо це жіноча справа та щоби не вийшло яке непорозуміння, хіба тільки пожелаю їм якнайкращого розвою.

Так само в імени громади дякую о. Дмитрову за його щиру працю і вірю, що при його помочі ми поступимо далеко вперед 1937 року. Цею дорогою взиваю вас, українці в Портедж і околиці: Гуртуйтеся коло Православної Церкви, за яку наші предки кров проливали. Вона правдива мати наша. Коли не вірите, подивіться в історію. Не сидіть по закутках, позіхаючи, або при картах, а дивіться на сусідів. У них все впорядку. Їх церква на першім місци тай другі інституції впорядку, а у нас маленька старенька церковця, вітер нею колише, а одиниці відпирають, як можуть, бо громада українська так просвітилася, що церкву обходить боком. Подивімся, кілько в Портедж є українців, а що вони мають у порівнанню до других? Та у відповідь скажете: О, у нас багато! Наприклад, кількатаь і велика церква, яка коштує близько 60 тисяч доларів. Але позвольте вас запитати: Яка робота робиться у цих ваших інституціях, та по кілько членів у них є? Через особисті непорозуміння загадан по кілька одиниць осталося, тай ті якось недовірчиво до справи відносяться. Ну, а коли у нас брак віри у самих себе, то ми не можемо і думати боротися з нашими ворогами. А деякий пройдисвіт може нами розпоряджати після своєї волі.

Ану, прошу подумайте, чи це не правда? Кілько вашої кервавиці коштує цей ваш величавий дім божий, на який здалека варта подивитися, але приступіть близше, то побачите, що уже треба латати нову і не виплачену 60 тисячну церкву.

Отже ще раз оцим прошу вас, опамятайтеся, поки час. Гуртуйтеся до просвіти бо лиш в орґанізації і просвіті наша сила і слава. В Портедж є українців досить споре число, але світ про нас не знає. А колиб ми не ділилися і належали до одного товариства або церкви, шанували самі себе, то і чужі би нас поважали. Таж як би по правді почислити, то ми повиннiб мати свого канцлера у міскій раді, та свого троста у шкільній раді, та на жаль, ми тільки маємо одного урядника, що літом деколи збирає папірці на головній вулици.

На цім кінчу з тою надією, що ми напевно попробуємо цього року краще поступати.

[redacted]

НАША ТОЧНІСТЬ.

Одного дня в місяці грудні, около 9 год. рано пішов я до керниці черпати воду для худоби. Дивлюся їде кара і стала коло воріт. За малу хвилю виліз з кари чоловік по святочному зодягнений, отворив ворота і скорою ходою прямує до мене. І ще здалека здоровить мене. Відповідаю на поздоровлення і питаю: А куда так Господь провадить? Їду до Едмонтону, — була відповідь. Сягнув рукою до кишені, витягає листа і дає мені. Взяв я листа оглядаю і кажу: Цей лист не був на почту наданий. Ні, ми рішили доручити ручно — була відповідь.

Отворив я листа й читаю: „Повідомляється вас, що збори української православної громади відбудуться в неділю дня 20 грудня, точно в другій годині пополудни. Просимо вас прибути на збори.

Заряд української православної громади в Калмар"

Прочитав я листа і сховав до кишені. Жінка вийшла з хати і питає мене, що то за лист і від кого? Дістав запрошення на річні церковні збори, що мають відбутися в слідуючу неділю, точно в 2-ій годині пополудни.

А на збори підеш? — питає жінка. Піду, кажу, таж я вже сім років на річні збори ходжу і цего року піду, послухаю звітів уряду громади, контрольної комісії, кілько нових членів прибуло, як далеко ми поступили вперед в нашій церковній орґанізації, що ми зробили за минувший рік, а чого не зробили та що будемо робити на будучий рік. Все це маєм обговорити на загальних річних зборах.

Прийшов ожиданий день зборів. Встав я того дня раньше, як звичайно, поснідав, нагодував худібку, коні, не забув я і за моїх „комуністів" і насипав їм в корита більше зерна, як коли перед тим так, щоб стало до вечера.

Гарний погідний день, сонце так ясно світить, що аж мило й любо глянути на світ Божий. Входжу до хати, жінка лагодить обід, діти одні оглядають першу сторінку „Українського Голосу", а на ній фотографію короля Юрія VI з княжною Єлисаветою на коні. Другі співають і роблять вправи — приготовляються до різдвяного концерту. Оден з хлопців приступає до мене і просить, щоби забрати його зі собою на збори. Я годжуся, хлопець втішився й почав збиратися. Глянув я на годинник — вже дванадцята доходить. Ми вже повбирані, жінка кладе на стіл миски і подає страву. По обіді, точно в год. 1.15 пополудни виходимо з хати. Їдемо, говоримо про всячину. Хлопець дещо мене питає, я відповідаю. От вже і церкву видно. Приходимо все близше і близше, зрівналися з церковним подвірям і зараз побачили, що на подвірю нема ні автів, ні возів, а сама мертва тишина.

Отвираємо браму і входимо на подвіря. Обійшли довкола церкви, їдем на цвинтар. Оглядаємо могили небіщиків, хлопець мене питає, хто тут, тату, похований, а хто тут. Та могила мала коротка, а ця висока, довга, а хто тут, старий, чи молодий — — звичайно хлопець все цікавий знати. З цвинтаря їдемо на дорогу. Дивимося, їде авто і пристало. З авта вийшов чоловік, член церкви. Звернувся до нас і питає: То тут ще не було нікого? Ні, відповідаю. Мої сусіди вже давно поїхали, деж би вони? А ви тут вже давно чекаєте? Щоби не збрехати — 30 мінут. Говоримо всячину, підходить жінка того члена й питає а церква замкнена? Не знаю, кажу — я не пробував дверей. Пішла жінка, пробує отворити двері, але були замкнені. По якімсь часі член і його жінка відїхали до поблизького міста.

Сонце було вже геть з полудня, як я вертав до дому, тай думав про нашу „точність". Прийшов до дому, взяв до рук повість „Земля", дещо прочитав, а відтак почав зодягатися до роботи на дворі. Вбігає хлопець до хати і каже: — Тату, до нас кара приїхала. За хвилю входить до хати чоловік і каже: ходіть на збори, ми всі зїхалися пятнадцять мінут по другій і мене вислали по вас. Я вже прийшов зі зборів — відповідаю, і тепер на збори не їду. Дякую вам за ваш труд.

Чи відбулися збори і як не знаю, але деби я не пішов, щоби не робив, то все думаю про нашу „точність".

Стефан Мриглод.

ЗВІТ З БАЗАРУ.

(Віндзор, Онт.)

Базар української православної громади відбувся в днях 23 і 24 жовтня 1936 року із надсподіваним успіхом.

Загальний прихід	$322.75
Тикетів розпродано у Віндзорі на суму	161.50
В других місцевостях Канади й Америки	54.25

Прихід в часі базару із ріжних розіґравок і збірка (жертви) на базар від місцевих громадян в сумі [redacted]

Щасливі числа тикетів вийшли

1-ша нагорода ч. 73 Віндзор; 2-га нагорода ч. 38 Віндзор; 3-та нагорода ч. 288 Віндзор; 4-та нагорода ч. 553 Кридор, Сask.; 5-та нагорода ч. 297 Текомсі. Онт. і 6-та нагорода ч. 971 у Віндзор.

Слід згадати, що на місячних зборах перед базаром ухвалено: „Хто продасть найбільше тикетів, одержить спеціяльну нагороду" і та честь припала пані М. Романовій, що продала тикетів на суму $51.75, відтак Т. Касюрак на $36.00, А. Мотюк на $20.50.

Всім тим, що розпродували базарові тикети, що ходили за збірками, що помагали при урядженню базару і тим, що дали хочби найменші жертви на базар, в імени нашої громади складаємо їм щиросердечну подяку.

За заряд:

О. Лисий, голова, М. Чабориш, писар.
о. Д. Д. Лещишин, парох.

ЖЕРТВИ НА ДУХОВНИ[redacted]

[redacted]

Рейні Ривер, Онт.
(Збірка о. Л. Березінського).

По 2 дол.: Мих. Борщ.

По 1 дол.: Мих. Яремій, Андрій Биньковський.

По 50ц.: Анела Биньковська, Семен Борщ, Антін Пастух, Василь Полович, Адам. Романюк, Кенора, Онт., Катерина Романюк, Кенора, Ольга Романюк, Кенора, Онт., Петро Ковальчук, Александер Манюк, Дмитро Петрук, Евгеній Караїм, Ю. Турецький, Мілько Романюк, Кенора, Онт.

По 45ц.: Василь Турецький.

По 25ц.: Федір Ковальчук, Василь Маримус, Гринько Грицюк, Анна Закіпна, Раля Петрюк, Василина Комзорівська, Марія Мазур, Василь Биньковський, Яцишин.

По 20ц.: Анна Ковальчук, Ковальчук.

По 10ц.: Ольга Романюк, Кенора, Онт., Квасніцька, Форт Френцес, Онт.

По 5ц. Домка Гаврилюк

ФОРТ ФРЕНСЕС, ОНТ.
(Збірка о. Л. Березінського)

По 50ц.: Г. Дрозда, І. Куцяк, пані: Андрушко, Луцик, Д. Соколюк, С. Мокрицький, Л. Берко.

По 25ц.: пані Блищук, Л. Библів, В. Моров, К. Ковальчук, П. Пирипа, П. Крішка, М. Лущок, В. Фійчук, Т. Михайлюк, М. Бадюк, П. Корман, А. Кацюба, В. Винниченко, І. Басараба П. Осадчук П. Чорний, В. Осадчук, Г. Димитрюк, П. Плаксій, Н. Татарин, П. Туревич, П. Гринчук, М. Євчан, І. Заходняк, П. Настюк, пані Настюк, М. Олійник, пані Олійник.

По 20ц.: пані Бик.

По 15ц.: пані Федик, К. Винниченко.

По 10ц.: пані В. Осадчук.

По 5ц.: п. Піковський, панна Гоменюк. С. Хвалибога. С. Хвалибога.

Незнані жертводавці 36ц.

СТ. МАРТИН, МАН.
(Збірка о. І. Дмитрова)

По 1 дол.: В. Луговий, А. Д. Ру-[redacted]

По 50ц.: Г. Савяк, пані Дмитро Рурак, Перо Шкляррук, пані П. Шклярук

По 40ц.: В. Ільніцький.

По 30ц.: С. Луговий.

По 25ц.: Н. Луткевич, М. Семирозум, М. Поліна, М. Давидюк, А. Приходько, Ю. Коломия, Т. Рябюк.

По 15ц.: Ф. Довганюк

По 10ц.: пані Варова, І. Баран, М. Золінський, пані Савяк

ДОВНІНГ, АЛТА.
(Збірка о. Григорій Василів.)

По 50ц.: Василь Федорак, М. Буер Гео. Веренька.

По 40ц.: Анастазія Буер.

По 25ц.: Андр. Помотна, Дмитро Белзек, Онуфрей Павлюк, Василь Веренька, Юстина Веренька, Сем. Кондолюк, Іван Дребіт, Марія Буер, Мирон Осадчук, Филип Стоніський, Ник. Вилка, Іван Тащук, М. Шерстинка, Стефан Магас, Мих. Зотик, Гео. Фуштей, Дмитро Тащук, Параска Шерстинка,

По 15цт.: Єлисавета Павлюк, Параска Гордей

По 10цт.: Іван Фуштей, Анна Осарчук, Василина Попович, Катерина Козлов, Іван Фруєскул, Грицько Белзик, Дмитро Унчуляк, Іван Тодорян.

По 5 цт.: Домна Гунчак, Марія Савчук, Еліс Березка, Савка Гордей, Єлена Гордей, Юліяна Тащук, Н. Н.

ГЕМЛИН, АЛТА.

По 50цт.: Т. Труфин, Ґео. Бандура.

По 25цт.: Стефан Іванюк, Танас Стефюк, А. Малиш, Л. Щербань, Ґео. Равлюк, І. Остафійчак, Н. Деміс, Т. Вовк, Николай Равлюк.

По 10цт.: Н. Кусак

По 5цт.: К. Бандура

СТРИЙ, АЛТА.
(Збірка о. Гр. Василіва.)

По 1 дол.: Марія Романчук.

По 50цт.: Іван Шиш.

По 25цт.: Анна Романюк, Марія Підлужна, Петро Лучак, Лука Підлужний, Тарас Крокуш, Федько Шиш, Николай Бунда, Ілія Тхір, Настя Романчук, В. Клімчук, Василь Пелех, П. Королюк, Н. Клімчук, П. Пухкий, Матій Хімко, В. Підлужний

По 20цт.: Панна М. Пелех уч., пані Крокуш, Марія Гонько, З. Тхір

По 15цт.: Касьна Пелех, Агафія Підлужна

По 10цт.: Н. Панас, пані Теленько, С. Тхір, Марія Слободян, І. Романчук, Павліна Тхір, Стефан Клімчук, Текля Королюк.

По 5 цт.: Василь Королюк, Матрона Крук, Ілько Гонько, Л. Давидович, Г. Клімчук.

БЕЛІС, АЛТА.

По 50цт.: Іван Ропчан

По 25цт.: Василь Буд'й, Андрій Шевчук, Мих. Крас'й, К. Чорнобок, пані Н. Верета

По 10цт.: Олекса Яремчук, К. Медвідь, С. Кутащ, Андрій Клімчук, Стефан Шапка, пані О. Яремчук.

По 5цт.: Антон Заплітний, Микола Косик, Дмитро Лупул

СМОКІ ЛЕЙК, АЛТА.

По 1 дол.: П. Мороз, панна Теодозія Радомська уч.

По 50цт.: панна Бращук, Ґео. Сохолотоцький.

По 30цт.: пані Рачомська.

По 25цт.: пані Пурич, Теодор Гавришюк, Дмитро Фербей, пані Палилик, Василь Романчук, Н. Кяровський, В. Шостак, пані Чумер, Николай Сохолотоцький, пані Василів

По 15цт.: Іван Порулко, Е. Пристиня.

20цт. дрібна збірка.

СПЕДЕН, АЛТА.

По 50цт.: Олекса Хоппун.

По 25цт.: Дмитро Леськів, пані Василина Леськів, Олекса Матвійчук, Дмитро Контер, Іван Лобей, Іван Леськів, Михайло Мулика.

По 15цт.: пані Ксеня Крокош.

ГРАЦ, АЛТА.

По 1 дол.: пані Гр. Фарина — Елк Пойнт.

По 25цт.: Андрій Букса, Онуфрей Мельник, Іван Срібний, Петро Сафінко, Іван Яремкевич, Николай Калинчук, Іван Голик, Юрко Кармеліта, Іван Фарина, Настя Калинчук

По 10цт.: Іван Крилос, Дмитро Яремкевич, Антошко Павлик, Михайло М. Яремкевич, П. Мельник.

По 15цт.: Петро Голик.

По 5цт.: Максим Фроичак.

(Дальше буде.)

[redacted]А.

В 2 числі „Вістника", з 15-го січня ц. р. в звіті з коляди на Семинар з Вайта, Ман., стоїть, що п. М. Ки[illegible] зложив один долар коляди. Має бути п. М. Казимюк, що на сім місці справляється.

РІЗДВЯНА ЗБІРКА (ЗА КОВЕРТАМИ) НА РЕЛІҐІЙНИЙ ФОНД.
(Збірка о. Д. Ф. Стратійчука.)

ВЕҐРЕВИЛ, АЛТА.

По 1 дол.: Л. Щербанюк, Д. Саламандик, Н. Кирилюк, В. Снук.

По 50цт.: Мих. Харук, П. Татарчук, П. Заврич, В. Кирилюк.

По 31 цт.: Ф. Бойко.

По 25цт.: І. Фарина, Андрій Зваригч, А. Малофій, Юстина Кирилюк, Н. Н., Н. Н.

По 10цт.: Н. Н., В. Гунька.

По 5цт.: Н. Н.

КАЛМАР, АЛТА.

По 1 дол.: П. Сікора, С. Пирч, С. Лайнс, І. Фіцович, А. Сікора, І. Захарко, Ст. Олексій.

По 50цт.: Ю. Васюта, М. Олексій.

По 25цт.: І. Харин, Н. Сич, М. Воркун.

ВІЛЕНД, АЛТА.

По 50цт.: М. А. Павлій, І. Засійбіда, Н. Н.

По 30цт.: Мир. Гошко.

По 25цт.: І. Цимбалюк, І. Снук, П. Засійбіда, Ф. Бойко.

По 25цт.: Р. Тимчук, П. Гайдук,

По 10цт.: Ф. Смит, Н. Н., Н. Н.

По 5цт.: Н. Н.

(Збірка о. С. Гребенюка).

В громаді коло Білнків (Борден, Саск.) імен не подано $9.10

В громаді Гефорд, Гефорд, імен не подано 12.60

Збірка о. Е. Уяша:
ШЕГО, САСК.

По 50цт.: Кость Мороз.

По 25цт.: І. Стахерук, І. Коропатніцький, К. Федак, І. Коропатніцький.

По 20цт.: Г. Онуфрейчук.

По 15цт.: пані Коропатніцька.

По 10цт.: В. Федак, І. Коропатніцький, Н. Кирилюк, пані А. Мороз, В. Фостій, Стахірук.

ЕДМОР, САСК.

По 1 дол.: Максим Шпирак.

По 50цт.: І. Кушнірук.

По 25цт.: Мат. Рогоза, В. Москалик, Ст. Кірстюк, М. Сливка, В. Петришин, І. Кузик, Ст. Михалюк, І. Коропатніцький, пані Даниляк, Н. Остапович, В. Мартинюк, П. Мазур, Марія Томашевська, В. Чорний, Ст. Лозецький.

По 20цт.: пані Онуфрейчук, Іван Кінул.

По 15цт.: І. Ковальчук.

По 10цт.: М. Ракочий, М. Кінул, І. Остапович, А. Козак, Г. Івасюк, Т. Данилюк, Алик Д.

По 5цт.: Н. Лверинчук.

ІНСИНҐЕР, САСК.

По 50цт.: п-тво М. Куций.

По 25цт.: Д. Е. Федорчук, П. Кошман, І. С. Половик, В. Кошман, Н. Кошман.

По 20цт.: Д. Кірстюк.

По 10цт.: пані Гревул, Е. Кошман, І. Рудан, Н. Будзінський, Мих. Куций, І. Скегар, П. Половик.

По 5цт.: пані Скегар.

ПАРКЕРВЮ, САСК.

По 25цт.: Ю. Воронюк.

По 20цт.: Г. Воловілник.

По 10цт.: Ю. Романюк, пані Ю. Романюк, В. Процак.

ВЕСТЕРУК, САСК.

Збірка .95

Збірка о. П. Мельничука.
РІДЖАЙНА, САСК.

По 1 дол.: Петро Демчук.

По 25цт.: А. Кут, Е. Ковар, Н. Н., В. Василовський, Ф. Титенич, Гр. Коппан, І. Вастків.

По 20цт.: М. Базилевич, пані Онисько

КЕНДІЯК, САСК.

По 1 дол.: В. Хукік.

По 25цт.: А. Спенюк, А. Шипиляк, М. Шипиляк, В. Мельник (Монмартре), І. Шипиляк.

По 10цт.: Д. Шипиляк.

По 5цт.: І. Ометух.

МАЗЕПА, САСК.

По 1 дол.: Ф. Черев[illegible]

По 50цт.: В. Король, М. Король, Н. Малінсь[illegible]

По 25цт.: С. А. Дерпач, Д. Тимрик, Ст. Путеріс, Павло Яголніцький, А. І. Яголніцький, Анд. Король, П. Ортинський.

По 20цт.: О. Яголніцький, пані А. Король.

По 15цт.: пані А. Черевик.

По 10цт.: пані Н. Король, Зофія Бойчук, Анна Дерпач.

Збірка о. І. Дмитріва.
ТИНДАЛ, МАН.

По 1 дол.: Олекса Коць, Ник. Причун, Лев Сабат.

По 50цт.: Конст. Гнатюк.

По 40цт.: Ник. Тупило.

По 25цт.: В. Гнатюк, Стефан Юрків, Ант. Причун, М. Гнатюк, Н. Шірко, С. Причун, Д. Вівчарик, Петро Кацалай.

По 10цт.: В. Загаєвич, Стеф. Мамчур, Іван Мамчур, Антін Данилюк.

По 5цт.: М. Юрків.

СЕПТОН, МАН.

По 1 дол.: Петро Мех, Кат. Назаревич.

По 50цт.: Триг. Марко, Вас. Петрашко, Іван Турко, А. Сарамага.

По 25цт.: І. Назаревич, П. Німчук, Маруся Сінько, Петро Вацко, П. Мачуга.

По 10цт.: П. Малко.

ІСТ СЕЛКІРК, МАН.

По 1 дол.: Іван Мицак, К. Савчук, А. Шастко.

По 50цт.: І. Р. Соломон, М. Мицак, І. Ярникевич, І. Венгер.

По 35цт.: Назар Загайко, пані М. Корба.

По 25цт.: Анна Савчук, Кат. Байдак, Т. Колодінський, Анна Свята, Л. Загайко, Василь Колодінський, Семен Сольник, І. Божинко,

По 20 цт.: Марія Роник.

По 15цт.: Анна Колодзінська.

По 10цт.: Д. Юник, П. Ожго, Н. Н.

ВІННІПЕҐ, МАН.

Збірка в церкві св. Михаїла $6.00

А. Новак і діти 1.00

Збірка о. П. Запаринюка.
ЕТЕЛБЕРТ, МАН.

По 25цт.: Ігнатій Мандрик, М. В. Бурденюк, Д. Коновальчук, Г. Бурдейний, Н. Бурденюк, Ф. Медвідь, М. С. Шевчук

По 20цт.: І. Паньків.

По 15цт.: К. Масюк.

По 10цт.: Г. Бурдейний.

ЕШВІЛ, МАН.

І. Данилевич .25

ДАВФИН, МАН.

А. Іваченський 1.00

ГАЛИЧ, МАН.

По 1 дол.: М. Кирилюк, М. Ничка.

По 50цт.: І. Юрків.

По 30цт.: М. Барилюк, пані Горбулик, І. Ратущник.

По 25цт.: Н. Стефанюк, Г. Хома.

По 15 цт.: М. Гуцуляк.

По 10цт.: П. Ратущник.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1936 РІК.

БЕРЕЗЕНЬ.

1 П. Памфила
2 В. Теодора мч.
3 С. Льва
4 Ч. Архипа, Филимона
5 П. Льва еп., Агатона
6 С. Пп. Тимофія, Євстратія

7 Н. Мясопустна. СС. в Є.
8 П. Полікарпа
9 В. † 1 і 2 н. г. Івана Хр.
10 С. Тараса еп.
11 Ч. Порфирія еп.
12 П. Прокопія
13 С. Василя еп., Марини й Кири

14 Н. Сироп. Евдокії препм.
15 П. Теодота
16 В. Евтропія, Кл.
17 С. Герасима
18 Ч. Мч. Конона, Іроїди
19 П. 42 муч. в Аморії.
20 С. Василія, Ефрема, пп. Павла

21 Н. 1 н. посту. Теофілакта еп.
22 П. † 40 мч. в С.
23 В. Кондрата
24 С. Софронія
25 Ч. Теофана пов.
26 П. Никифора
27 С. Пп. Венедикта Нурс.

28 Н. 2 н. посту. Св. Олександра
29 П. Мч. Савина
30 В. Олексія чол. Божого
31 С. Кирила Єрусалимського

СПРАВКА.

В звіті Укр. Прав. Парохії св. Михаїла в Вінніпеґу, поміщений в „Вістнику" з дня 1-го лютого ц. р. зайшла помилка, в сім пропущено скарбника п. Ст. Кольбн і його заступника п. Тео. Запаринюка.

Рівнож заступником фін. секретаря є п. Тео. Шленко, а не п. Тео Запаринюк.

За заряд парохії св. Михаїла,
Г. Підлубний, писар.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. В. Апонюка.

Березень.

7. Неділя — Вімер.
14. Неділя. — Кавора.
21. Неділя — Врокстон.
28. Неділя. — Сторновей.

Адреса: Почтова скринька 96 Кавора, Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Л. Березіцького.

Березень.

7. Неділя мясопустна. — Вайта.
14. Неділя сиропустна — Толстой
21. Неділя 1-ша посту. — Роза
28. Неділя 2-га посту. — Ґардентон (місто).

Адреса: Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Гайового.

Березень.

7. Неділя — Роблин, Ман.
14. Неділя — Шел Велей, Ман.
21. Неділя — Ленард, Ман.
28. Неділя. — Ґілберт Плейнс, Ман.

Адреса: — Роблин, Ман.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.

Березень.

7. Неділя Мясопустна. — Гол. 7 Утр. Еван. Івана XX. 1—10. Літургія Ап. 1. Кор. VIII: 8—13 і IX: 1—2 Еван. Мат. XXV: 31—46.

14. Неділя Сиропустна. — Гол. 8. Утр. Еван. Івана XX: 11—18. Літ. Ап. Рим. XIII. 11—14; XIV: 1—4 Ев. Мат. VI. 14—21.

21. Неділя 1-ша Посту. Гол. 1. Утр. Еван. Івана XX: 19—31. Літ. Ап. жид. XI: 24—26. 32—40 і XII: 1—2. Еван. Івана I: 43—51.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ
„ЧУЖА РУКА
ХТО РОЗЕДНУЄ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД?"
Книжку написав прот. В. КУДРИК, і її повинен прочитати кождий українець і українка.
Вона має 208 сторін і коштує лише 35 цт. з пересилкою.
Замовлення і гроші слати на адресу:
THE HERALD,
Box 3684, Winnipeg, Man.

Український Релігійний двотижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3684
Winnipeg, Man.

РІК XIV. WINNIPEG, MAN., MAR. 1st, 1937 ВІННІПЕҐ, МАН., 1-го БЕРЕЗНЯ, 1937. ЧИСЛО (285) 5

СЛУЖБА БОЖА ЧЕРЕЗ РАДІО.

Перша Служба Божа через радіо в українській мові в Канаді була передана 2 червня, 1929, з Вінніпеґу. Службу Божу правив о. С. В. Савчук, тодішний парох парохії св. Покрови в Вінніпеґу. Другий і послідний раз о. Савчук правив Службу Божу через радіо 14 грудня, 1930.

В тім часі ще не було жадних постанов з боку церковного проводу відносно передачі Служби Божої через радіо. Перша постанова в цій справі була винесена Духовною Конференцією, що відбулася в днях 27—29 червня, 1935 в Саскатуні, Саск. Справа передачі Служби Божої через радіо увійшла в програму нарад Духовної Конференції просто силою того факту, що такі передачі стали звичайним та досить частим явищем, в міру чого назріли були деякі питання, які треба було розглянути та вирішити. Між іншим дійшло було до відома Консисторії, що в ті неділі, коли передаються Служби Божі через радіо з Вінніпеґу чи Едмонтону — вірні по фармах стримуються від Богослужень в своїх місцевих церквах, а деякі громади навіть відмовляють на ті неділі в своїх церквах Богослужения.

Як Духовна Конференція питання про передачу Служби Божої через радіо обговорювала, та яку ухвалу винесла, показує протокол Конференції, на якій секретарювали оо. Дмитрів та Апонюк:

„**Справа Служб Божих на Радіо.** О. Адміністратор: До його відома доходить, що люди не йдуть до церкви, відмовляють Богослуження тоді, коли є Служба Божа на радіо. Бесідники о. Гребенюк і о. Кудрик говорять про шкідливість Служби Божої на радіо. От. Стратійчук вказує на добрі сторони радіових виступів. От. Кисілюк, — що за третим виступом Едмонтону на радіо він завважав моральний занепад у своїх громадах. От. Кудрик подає думку виступів на радіо з духовними концертами. От Кусий піддержує думку о. Кудрика. От. Майба інформує також про шкідливість радіа в його громадах. На запит о. Слюзаря, о. Савчук відповідає, що урядових скарг від священиків не було, як також і ті громади, що передавали Службу Божу на радіо, не просили Консисторії о дозвіл на такі виступи. О. Маєвський обороняє виступи, як такий, що був в них звінтересований. О. Грицина каже, що є більше користи з виступів на радіо, як злих наслідків. О. Гребенюк доказує більшість злих наслідків. О. Кудрик — про злі наслідки: є їх більше.

О. Владика: Містичної сторони Служби Божої подавати не вільно. Мусить бути відповідна атмосфера для Служби Божої. Найважніща частина С. Б. не є така, щоб її можна передати. Врешті по ґрунтовнім узасадненню вирішує, що С. Б., передана через радіо, є тільки передача Служби Божої, а не Служба Божа. Пропаганда через радіо є тільки пропаґандою краси наших співів, а не пропаґандою релігійности. Подає проєкт на відповідний внесок. О. Гребенюк цей внесок подає:

Конф. Духівництва У.П.Ц., вислухавши донесень священиків з місць, який вплив на кольоніях мають передачі Сл. Божих, рішає:

1. В прінціпі є допустиме передавати частину С. Б. через радіо, іменно від початку до Свят — свят включно.

2. Передачі С. Б. через радіо організуються за дозволом Консисторії.

3. Передачі С. Б. чер. рад. недопустимі на Великдень, Різдво та Зел. Свята.

Внесок більшістю перейшов. Внесок о. Галицького не допустити до передачі С. Б. на радіо, а лише духовні концерти зі словом священика упав."

Послідовно в злуці з питанням про передачу Служби Божої через радіо Консисторія оповістила у „Вістнику" з 15 лютня, 1936, таке розпорядження:

„Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді, на своїм засіданню, 10 лютня, 1936, розглядала рекомендацію Духовної Конференції, що відбулася 27-29 червня, 1935, в Саскатуні, Саск., в справі передачі Служби Божої через радіо, та ухвалила, як слідує:

1. Служба Божа, передана через радіо, не має значіння дійсної Служби Божої і не можна її за таку вважати. Через радіо можна передати тільки церковний спів і релігійну науку, але не Тайну пресв. Евхаристії.

2. В прінціпі є допустиме передавати через радіо Службу Божу від початку до „Свят, свят, свят, Господь сил небесних" (включно) і пізніше від „Нехай будуть уста наші повні хвали Твоєї, Господи" до кінця.

3. Кождоразова передача Служби Божої через радіо має відбуватися за попереднім порозумінням і згодою Консисторії.

4. Передача Служби Божої через радіо зовсім забороняється в такі свята, як Великдень, Різдво, Богоявлення (Йордан) та Зелені Свята.

5. Рекомендується громадам, які мають змогу передавати хорові виступи через радіо, передавати замісць Служби Божої духовні концерти з промовою священика."

Повище розпорядження Консисторії не було відкликане, ані змінене й воно дальше зобовязує громад і священиків, які передають Службу Божу через радіо.

ЧАРТЕР І СТАТУТ ЦЕРКВИ.

Вийшов з друку Чартер (в українськім переводі) та Статут Української Греко-Православної Церкви в Канаді, ухвалений Шестим Собором тої-ж Церкви, що відбувся в днях 25, 26 і 27 листопада, 1930 в Йорктоні, Саск., і змінений та доповнений Семим Собором Церкви, що відбувся в днях 30 червня, 1—3 липня, 1935, в Саскатуні, Саск.

Чартер і Статут міститься в одній книжочці, що коштує 25 центів.

Громади й поодинокі вірні, що бажають мати Чартер і Статут Церкви, повинні висилати замовлення до Консисторії на таку адресу:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man.

ЗАСІДАННЯ ЦЕРКОВНОГО СУДУ.

Засідання Церковної Судової Комісії в справі розглянення та вирішення оскаржень проти о. Петра Маєвського, пароха парохії св. Покрови в Вінніпеґу, внесених Високопреосвященим Архиепископом Іоанном Теодоровичем дня 20 січня, 1937 та додаткових оскаржень, внесених Консисторією Української Греко-Православної Церкви в Канаді, дня 8 лютня, 1937, — відбудеться в середу, 17 березня, ц. р. в салі при церкві св. Михаїла в Вінніпеґу. Консисторія оскаржує о. Маєвського за те, що він, будучи під суспензою виконує дальше священодійства.

В склад Церковної Судової Комісії входять о. В. Слюзар з Монтреалу, о. П. Самець з Едмонтону, та п. Петро Зваригч з Веґревил, Алта.

Церковна Судова Комісія є постійною інституцією Української Греко-Православної Церкви в Канаді й членів її вибирає що пять років загальний Собор Церкви. Теперішні члени Церковної Судової Комісії були вперше вибрані до Комісії Шестим Собором Церкви, що відбувся в 1930 р. Семий Собор, що відбувся в 1935 р., вибрав їх поновно.

ПОВІДОМЛЕННЯ В СПРАВІ БАЗАРУ.

Базар на дохід Української Греко-Православної Церкви в Канаді відбудеться в днях 25, 26 і 27 березня (марта), 1937, в салі при церкві св. Михаїла, 110 Дизраелі Стр., — Вінніпеґ, Ман.

Базаровий Комітет оцею дорогою просить всіх тих, що одержали книжочки з базаровими тикетами, щоби були ласкаві звернути відтинки з розпроданих тикетів і гроші не пізніше, як 23 або 24 березня.

Комітет рівнож звертається з просьбою до Жіночих Товариств та поодиноких осіб, щоби були ласкаві дарувати річи на базар — як вишивки, ручники, обруси й т. п. Річи також треба присилати не пізніше, як 23 або 24 березня.

Товариства чи поодинокі особи, що хочуть причинитися до базару більше, чим самим купном тикетів, але не мають готових відповідних річей дарувати на базар, можуть зложити свої жертви в грошах. — Всі жертви на базар, річеві чи грішми, будуть проголошені в „Вістнику".

Дохід з базару призначений не на якусь місцеву ціль в Вінніпеґу, але на загальні потреби цілої Української Греко-Православної Церкви в Канаді й Комітет вірить, що загал вірних Церкви подбає, щоби базар випав як найуспішніше.

Відтинки з тикетів та гроші слати на імя касієра Комітету:

Mr. Joseph Bohonos,
683 Anderson Ave., — Winnipeg, Man.

Річи на базар слати на імя голови Комітету:

Mrs. N. V. Bachynsky,
834 Magnus Ave., — Winnipeg, Man.

ІСТОРІЯ ПРИЄДНАННЯ КИЇВСЬКОЇ [redacted] ПАТРІЯРХАТУ.

(Продовження).

Що ж там бачило злого київське духовенство? Воно власне обурювалося тим, що білогородські митрополити мають занадто багато влади над низчим духовенством, через що воно терпить великі утиснення. Київському духовенству видавалось несправедливим, що в білогородській митрополії знищена стародавня воля священиків: „безмістні священики не можуть без перехожої грамоти архиерейської служити, а дяки дякувати; парафіяльні священики не можуть по своїй волі звільняти своїх вікаріїв і других вікаріїв приймати, бо усі духовні місця залежать від митрополита". Вказували на те, що білогородський митрополит, який має владу заміщати церковно-служительські посади, дає їх тим, хто більше заплатить; в кожному місті наставив протопопів і „десятильників", які беруть податки в попів і світських людей. З попів беруть церковну подать, залежно від кількости дворів в парафії, для чого докладно вираховано, скільки людей має кожна парафія. Крім того, бувають і інші побори з священиків: „слуги архієрейські по попах з пірначами їздять. Беруть і з других членів клиру: дяки, пономарі, ктитори відбувають підводами й платять річний податок архієреєві.

Крім того, митрополит одержує дань в деяких випадках і з мирян: хто втопиться, або кого грім забе, або хто якою небудь наглою смертю помре, — платить за те по гривні митрополитові. Усі ці податки стягаються з особливою жорстокістю. Без усякої пошани карають духовних осіб і в тім випадку, як вони і в малому чому провиняться. Священиків дозволяється бити шелепами знявши сорочку, так само обходяться із особами вищого духовного сану". Такими темними барвами розмалювали положення білогородського духовенства автори протесту.

В кінці ще вказувалось на те, що там зовсім змінені церковні обряди: антимінси з престолів знято й замінено патріяршими, київські церковно-богослужбові книги відложено набік і правиться по московськи; церковні співи й служба відправляються по московськи; дітей при хресті не поливають, а погружають, і багато священиків, непривичних до цього звичаю, потопили дітей.

Такі то були причини, зза яких київське духовенство не хотіло стати в канонічну залежність від московського патріярха.

З приводу київського собору гетьман і Гедеон Четвертинський написали донесення до Москви. В листах до царів і патріярха гетьман від свого імени і від духовенства просив, щоб з Москви було послано до Константинопольського патріярха посольство з великою посилкою й просьбою дати згоду на приєднання Київської митрополії до Московського патріярхату. Разом з цим гетьман просив, щоб за митрополією були позоставлені усі її права й привілеї. Але найбільш співчуваючи митрополитові Гедеону, гетьман ходатайствовав не про те, щоб не було жадних змін відносно низшого духовенства, й виключно дбав про недоторканність прав митрополита. Тут він бажав навіть більше, ніж київське духовенство.

Він просив, щоб для митрополита було позоставлено його традиційні відзнаки: хрест на митрі й передношення хреста; щоб обрання митрополита відбувалось по-стародавньому, вільними голосами; щоб дозволено було митрополитові утримувати друкарні та закладати школи; щоб патріярх московський тільки висвячував київського митрополита, але не втручався в його суди та розпорядження. Останню просьбу гетьман обґрунтовував на статті договору з Москвою, підписаного за Богдана Хмельницького й підтвердженого при виборі Юрія. Про одно просити було неможливо: щоб до титула митрополита київського і далі додавалося „всея Руси" Замісць цього, гетьман просив, щоб митрополит іменувався, як і завше перед тим, „екзархом константинопольського трону". Гетьман доводив, що коли цей титул залишиться, то митрополита київського будуть слухати усі православні: і на Україні, і в Польщі, і на Литві, і в Прибалтійських краях. Дійсно, коли часом траплялося, що на київському троні сиділо одночасно два чи три митрополити, то православні українці признавали авторітет того, хто носив вищезгаданий титул. Далі гетьман вже від себе просив, щоб ті епископії, архимандрії й братства, які раніш були в завідуванні та під урисдикцією київського митрополита і далі підлягали йому. Врешті, просив про матеріяльне забезпечення митрополита, щоб села на київській стороні Дніпра, старі митрополичі маєтности, які захоплював епископ Шумлянський, були „во область преосвященному митрополиту изысканы, чѣмъ бы его милости могло быть прокормленіе".

Гедеон Четвертинський в листах до патріярха й царів виражав покірність їм і, повідомляючи про своє обрання, віддавав себе й свою долю в повне їх розпорядження. „Каково о томъ будетъ вашего царскаго величества изволеніе, тако сіе дѣло и збытися имѣетъ. Азъ же, аще и не ищу сего, яко немощенъ и недостоинъ есмъ, однако же не мощно мнѣ отврещися монаршескаго васъ великихъ государей указу, котораго чрезъ тѣхъ же посланныхъ ожидаю".

Листи гетьмана й Четвертинського 25 серпня (1685) було прочитано царям і їх сестрі правительці Софії, а потім посли були приняті патріярхом. Іоаким з великою радістю вислухав відомість про вибрання Четвертинського, але/ заразом опинився в трудному положенню, бо не знав, як далі провадити справу й що відповідати гетьманові й Гедеону. Для нього необхідним було дати хоч позірну законність своїй інтервенції в справі київської митрополії, хоч на чому-небудь обґрунтувати своє право на те. Самим натуральним і простим виходом з положення було б послати до константинопольського патріярха просьбу відступити Київську митрополію й виждати відповіді. Але Іоаким не пішов цим шляхом. Може — тому, що політичні взаємновідносини Росії й Турції не давали можливости вирядити посла з Москви до Царгороду; може, боялись, що це листування з патріярхом займе дуже багато часу й затримає справу, а тим часом обставини та думки на Україні зміняться так, що справа взагалі стане неможливою; може — не було певности, що патріярх дасть сприятливу відповідь.

Чи так чи інакше, але Іоаким рішився скінчити справу без зносин з константинопольським патріярхом. Замісць листування з ним, Іоаким рішив пошукати підстав для свого права втручатися в справи Київської митрополії в історії Української Церкви. З наказу патріярха була зроблена спеціяльна історична розвідка. Там, на підставі виписок з літописів, була мова про те, які митрополити де мешкали; яким способом і коли настав окремий київський митрополит; як київські митрополити перейшли жити спершу до Володимира на Клязьмі, а потім до Москви; як, мешкаючи у Москві володіли Київом і усією Росією, а до Київа посилали своїм намісників; що окремого митрополита до Київа вибрано не за канонічними правами, а з наказу Вітовта; що перші окремі митрополити були прихильниками унії й навіть призначались митрополити-уніяти.

На підставі цієї розвідки, патріярх відповів Самойловичові, що він погоджується возвести вибраного епископа на престол Київської митрополії й затвердити його своїм патріяршим благословенням для того, що 1) від самого початку розповсюдження християнської віри на Русі митрополія була одна і їй підлягало духовенство з цілого краю; 2) недавно, коли в Москві на соборі з участю східніх патріярхів був встановлений патріярший престол, було постановлено всім російським архієреям підлягати йому.

В листі до Четвертинського патріярх запрошував його до Москви для висвячення, але відносно заховання привілеїй київського митрополита в листах патріярха не зустрічається ні одного слова. Очевидно, ця сторона справи була для нього дуже неприємною, і він думав обійти її мовчанкою. Особливо неприємною для патріярха була просьба, щоб митрополит і далі титулувався екзархом константинопольського патріярха Відшукали грамоту, яку дав патріярх Іеремія своєму екзархові протосинкелу Нікіфору, що був на Берестейському соборі (1596), бо хотіли запізнатись з тим, які права надавав патріярх своїм екзархам. Оказалося, що права екзарха були дуже великі: Нікіфор повинен був займати перше місце серед усіх архієреїв на усіх соборах і на богослуженнях.

Царі теж не погодились на титул екзарха для київського митрополита, а до решти просьб віднеслись прихильно. В грамоті до гетьмана вони обіцяли, що усі привілеї, про які він просить, будуть дані. Усі привілегії в грамоті перечислялися, а потім було сказано взагалі: „всѣ обыкновенія прежнія безъ примѣненія вольно содержати повелѣваемъ, и сею нашею государскою жалованою грамотою обнадеживаемъ и утверждаемъ".

В жовтні (1685) гетьман відправив Четвертинського до Москви для висвячення. Гедеон виїхав у великому оточенні, його супроводили: ігумени Кирилівського й Підгорського манастирів, 3 ієромонахи, ієродиякон, диякон і протодиякон, 2 протопопи й багато шляхти та слуг, усього — 45 чоловік. 24 жовтня вони приїхали до Москви й були приняті дуже щедро. В день приїзду їм видано було велике приняття, а потім було усталено, яке утримання їжею вони повинні були одержувати щоденно. Крім страв, напоїв та усіх необхідних припасів, митрополит і його оточення одержували ще щоденне винагородження грішми в досить значному розмірі. Так, митрополит діставав щоденно три рублі. Сорозмірно з цим давалася пенсія і оточенню. В таких умовах Гедеон прожив у Москві два місяці: кінець жовтня, листопад і половину грудня.

„Церква і Нарід". Др. Є. Сакович.

(Дальше буде).

[redacted]
продаємо по гуртовій ціні.
Пишіть по новий катальоґ
WILLIAM GROSS & CO.
322 Main St., Winnipeg, Man.

ЛІК ДЛЯ ДУШІ — СПОВІДЬ.

Кілька разів до року православні християни відбувають піст. Найважнішим постом є піст перед Великоднем, або так званий великий піст.

Чому? Бо великий піст нагадує нам дуже важні події, що попередили смерть нашого Спасителя на хресті. Великий піст нагадує муки й страсти Ісуса Христа. Нагадує послідну Тайну Вечеру Сина Божого з апостолами святими. Нагадує ту ніч у Гетсеманії, де у кровавім поті молився Той, що мав Себе принести в жертву за наші гріхи. Нагадує нам Ісуса Христа перед трибуналом безсовісного шумовиння тих часів. Цей піст нагадує і смерть Спасителя. З ним вяжуться також інші події, упадок Юди та святого Петра.

Є над чим думати в часі великого посту. І кожний побожний християнин використовує час великого посту для тієї спасенної ціли, для роздумування над муками, страстями й смертю Ісуса Христа

Роздумуючи над муками і смертю Ісуса Христа, ми мусимо повірити, що гріхи людства, а також і наші, були причиною, чого так тяжко кровавився Ісус Христос, чого зносив наруги, опльовування й рани.

Наші гріхи! Чи справді? А може ми без гріха?

Так, наші гріхи. Всі ми в меншій або більшій мірі грішники. Це нам говорить наша власна совість. В певні менти нашого життя, життя повного гамору праці й поспіху, стукає до нашої душі совість. Показує на нас пальцем. Картає нас, що ми там, чи сям не зробили того, що мали зробити, або не зробили так, як мали зробити. Хто з нас ніколи в житті не відчував чогось подібного, він без гріха. Але хто з нас того не відчував? Кожний. Всякий... Знак, що в нас є гріхи. Знак, що наша душа в недузі. Відчуваємо біль душі.

Коли ми душевно хорі, нам треба ліку. Тим ліком для хорої, зболілої (грішної) душі є свята сповідь.

Треба нам позбутися нечистоти, трійливої нечистоти з нашої душі. Треба усунути біль, нераз багато докучливішний, чим біль нашого тіла. Треба нашій душі скріплюючих середників, щоб вона могла протиставитися своїм ворогам. Нечистоту з нашої душі усуне свята сповідь. Вона усуне біль. Свята сповідь підкріпить нас, додасть нашій душі встоятись серед бур і хуртовин, що під ріжними видами бушують на життевому морі.

То ж наш цьогорічний піст проведім якнайповажніше і найпобожніше. Без вагання придержуймось приписів нашої Матері Церкви відносно поживи. За тим мусимо й духа свого настроїти, як треба, на так важний час. А перед Великоднем приступімо до святої сповіді.

Зробимо велике і спасенне діло. Облегчимо нашу совість, обновимо наболілу гріхами нашу душу. І тоді почуємо в собі свіжість, як відчуваємо свіжість у нашому тілі гарного літнього погідного ранку, після доброго відпочинку в ночі.

Дуже зле, що люди занедбують святу сповідь. Занедбують те, що для життя таке потрібне.

Це зрозумів наш теперішний визначний письменник Богдан Лепкий. В першому томі „Мотрі" він змальовує гетьмана Мазепу серед тяжких і трудних обставин. Битий непевністю та нерішенням в час, коли мав рішитися кинути царя, він іде на пораду до своєї матері, що в той час була ігуменею манастиря, щоб засягнути ради та облегчити свою наболілу душу.

Мати його просить сідати й каже:

— . . . Ти, бачу, втомлений. Може що в тебе болить!...

— Ні, мамо, тілом я, славити Бога, здоровий, як риба, тільки душа в мене болить.

— Важкий це біль, мій сину, важкий, та нема такого боління, котрого б не укоїв Господь. Ти б до архимандрита нашого пішов, висповідався, він людина умна й богоугодна, сподіюсь, полекшало б тобі.

— Більше угодної людини, як ігуменя Марія Магдалина (його ж мати), не знаю.

— Не кажи так, мій синку, це гріх. Розмова (з матірю) одно, а сповідь друге. Сповідь розгрішає грішника. Але ви, люди модні, начитані в латинських поганських книжках і у французьких та італійських грішних романах, не соблюдаете божого закону, довольности всяческія собі вигадуєте, а тоді — душа в мене болить. А вже ж що болить, коли ти її раниш гріхами всевозможними (найможливіщими)...

Добра побожна мати радить синові святу сповідь на зболілу душу. Мати знає свою дитину. Вона знає й ліки потрібні для неї. І вона стоятиме завсігди примірою для всіх мамів заохочувати й впоминати дітей спішити до святої сповіді особливо тоді, коли болїє душа.

Біль душі. Це стан, коли вона грішна. І справді нема такого болю, щоб Господь не усмирив, не укоїв його. Лиш піти до святої сповіди. Тільки на жаль на перешкоді цього є модний дух часу. Модний дух часу каже людям ходити довго, довго не сповідавшися. Не признаватися до гріха. Взагалі не признавати гріха. Через те воно й є тепер так, що люди виминають святу сповідь, викручуються від цього важного християнського обовязку, а тим самим заставляють свою душу терпіти біль.

Чи можна собі уявити людину, що була б сама собі ворогом? Виглядає, що це не мислиме. А воно так є, коли людина сама собі не пробує облегчити біль душі, не шукає цілющого ліку в святій, щирій сповіді.

Не сумніваємося, що ми грішні. Що ж нам робити? Кудою йти?

Перед нами дві дороги до вибору. Одна дорога Юди, а друга святого Петра.

Один і другий тяжко згрішили проти Ісуса Христа. Юда злакомився на кількадесять срібняків і продав Спасителя. По часі, — битий совістю, опамятується. Хоче направити те, що зробив. Тільки йде не властивою дорогою. Йде до старшини, віддає їм гроші... а там кінчить з собою, накладаючи на себе руку.

Це дорога без покаяння, що веде до загибелі душі й тіла. Це дорга грішної людини, що не хоче каятися, сповідатися з гріхів своїх та покутувати за них. Страшна це дорога. З усіх сил минаймо її.

Краще виберім дорогу святого Петра. Ми находимось тепер у такім душевнім стані, як св. Петро у мент, коли всіми способами хотів переконати вартівників, що він не має нічого спільного з Сином Божим.

Але в ньому відозвалася совість, коли запіяв десь недалеко півень. Нагадав собі слова Ісуса Христа при послідній Вечері і зрозумів страшний свій упадок. Тоді ні хвилі не зволікає, не марнує часу, виходить за браму й гірко плаче. Жалує, що відрікся Спасителя. Та не тільки той раз жалував. Хоч Господь простив йому, він плакав кожний раз, коли чув піння півня.

О, яку любов до Спасителя мав святий Петро!

Яку спасенну й добру дорогу він вибрав, щоб направити свій упадок.

Таку, а не іншу дорогу, — дорогу покаяння й покути, маємо вибрати й ми, православні християни, перші між першими. Ані разу не дамо нагоди злому духові заговорити до нас і попровадити нас дорогою Юди.

Наша дорога в часі посту буде йти слідом за Спасителем. Він кличе нас. Він каже взяти на себе і хрест, так як Він його взяв, і йти за ним. Це дорога тяжка та веде вона до вічної щасливости.

То ж уступаймо з тої дороги, що ми нею йшли досі. Ідім до святої сповіді і так вийдім на шлях Христа Спасителя, і вже не сходім з нього, аж увійдемо в вічну щасливість, для нас наготовлену ще перед віками. Амінь.

о. Є. Г.

ПРИМІР ЩИРОСТИ Й СВІДО- [redacted]

Ось приклад, що повчає нас, як треба жертвувати своїми амбіціями для громади й цілої нації.

Святий Григорій Богослов є один з найбільших святителів Христової Церкви. Він жив за імператора Теодосія Великого в четвертім століттю, управляв Церквою Христовою 12 літ, а помер маючи 80 літ. Його память святкуємо 7-го лютого, нового стилю.

Святитель Григорій, працюючи над Богословям, любив життя самотнє, але імператор і народ примусили його прибути до Царгороду на престіл патріярший. Хоч і як зрікався угодник Божий прийняти на себе таку відповідальну й високу посаду, та дарма! Собор епископів в числі 150 і під головуванням святого Мелетія, патріярха Антіохійського вручили йому жезл пастирський. Але дето немає честолюбства та заздрости? Коли через кілька днів патріярх Мелетій помер, то епископи египетський і Македонський почали нарікати на Григорія, що він одержав сан патріярший несправедливо, бо без Олександрійського патріярха, як старшого. І так почалася незгода та колотнеча на соборі.

Тоді святитель Григорій, побачивши причину незгоди між духовними пастирями у своїм саві, вмить рішучо виступає й каже до собора: „Пастирі святої Христової отари! Сором вам, що навчаєте інших згоди й любови, а між собою піднімаєте ворогування, бо ваша наука про згоду та одностайність не тільки виглядає фальшивою, але й викликає глум, коли походить із серця незгідливого. Кличу вам в імя Пресвятої Єдиносущної Тройці: майте проміж себе спокій та любов і згідливо будуйте справи Церкви. Коли я, один я, є причина вашого роздору та сварки, то я не кращий від пророка Йони; киньте мене в море, і тоді утихне між вами буря колотнечі й корабель духовний увійде до пристані спокою. Хоч я невинний, але радий перетерпіти усе, що ви хочете, аби лише ви помирились і були однодумні".

Така постанова святого Григорія завстидала всіх. Ніхто не міг йому відповісти, але много плакали. Сам угодник Божий в сльозах промовив: „Простіть, служителі православія; поминайте мене грішного в молитвах ваших". Він вийшов із собору, одержав від імператора звільнення від обовязків патріярха і негайно виїхав у свою рідну Каппадокію для улюбленого самотного життя.

Це знаменитий приклад для усіх християн. Кожна громада вимагає згоди усіх членів громади. А коли бачиш, що через тебе в громаді нема спокою, то відкинь своє самолюбство, свій гонор і спини тим шкоду, що робиш народові.

(„Дніпро") П. Ріженький.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Видає Українська Православна Видавнича Спілка.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю — $1.50 на рік.

THE HERALD
Published semimonthly by the
Ukrainian Orthodox Publishing Company
Subscription per annum:
In Canada — $1.00. — Foreign — $150.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3664, WINNIPEG, MAN.

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКВА ПІД ПАНОВАННЯМ ПОЛЬЩІ.

Українці під пануванням Польщі належать до одної Української Церкви, однакож розбитої чужими на дві частп. Одна часть, це т. з. Греко-Католицька Церква, що є в Галичині, друга часть, це Православна Церква, що є на Волині, Холмщині, Поліссю і Підляшу.

Ріжниця між греко-католицькою і православною Церквою не в їх релігійнім змісті, а в їх проводі. Греко-католицьку Церкву мають на привязі поляки і Рим, а православну мають москалі і по-[illegible]

Отже обі части Української Церкви в руках ворогів Українського Народу. Український плуг й українське поле, але ними орудують чужі люде.

Релігійне положення українців під Польщею незавидне, доки обі части Української Церкви не увільняться від чужої залежности і не стануть одною наскрізь Українською Церквою.

Коли нині українець боронить греко-католицьку Церкву, якою вона є, то боронить чужі і ворожі йому інтереси. Коли боронить православну, якою чона є, то рівнож боронить інтереси чужі.

Одно, що лишаєсь українцям під Польщею, то **включити церковну справу до своєї національної програми і стреміти спільно до висвободження Української Церкви з чужої неволі.**

Берімо Православну Церкву.

Українці Волині, Холмщини, Полісся і Підляша належать до Православної Церкви. Однакож провід тієї Церкви є московський.

Митрополит Православної Церкви — москаль, його окруження московське, деякі єпископи тих сторін московські, або змосковщені, багато священиків переняті московським духом. Отже провід Української Православної Церкви в московських руках.

По Божій і людській справедливости чужі не мають права орудувати українцями, однакож православні українці не мають покищо тільки сили, щоби чужих від себе поганяти. Митрополитови Діонізієви байдужа, або простійше — ненависна українська справа. Він московський патріот. І тому його церковна політика стоїть на такій постанові: коли над православними українцями не можуть панувати москалі, то нехай над ними панують поляки, нехай татари, коби тільки самі українці своїми справами не орудували.

Свідомість православних українців з дня на день росте. Загал щораз більше починає розуміти, хто він такий, які його потреби і хто його вороги Православний загал домагається від давна богослужень в українській мові, домагаєтьєя, щоби ціла церковна політика і робота в його церквах була чисто українська, однакож Діонізій, при помочи горстки москалів, або змосковщених українців, на кождім кроці ставить перешкоди.

Дальше — Діонізій йде з бажаннями поляків. Він ворог українців і поляки їхні вороги, отже добре розуміються Не з українцями радиться Діонізій, що робити, але з москалями і поляками.

Важне, що зробив недавно Діонізій, то се, що казав перекласти православне богослуження на польську мову. На українську мову доси богослуження не перевів, хоч того українці домагалися, а на польську перевів дуже скоро. І, як бачимо в старокраєвих часописах, сам по польськи богослуження править (мабуть покищо деколи), а також і святкує сам по новім календарі. Тай польський перевід Богослужень розіслав усім своїм священикам, щоби, „коли треба", по польськи в церквах відправляли. Так виглядає московська політика в Українській Православній Церкві! Православні українці є проти неї, але католицька Польща її піддержує.

Грудня 6 і 7, 1936 р. був в Варшаві зїзд „Російського Національного Обєднання", де остро осуджували українізацію Православної Церкви і домагалися задержання московського характеру в Церкви на українських землях.

Митр. Деонізій недавно заявляв, що не одержав домагань від українців, щоби вчити дітей релігії по українськи, хоч такі домагання йому люде висилали.

Ще в постанові Синоду з 3-го листопада 1924 року говориться про українізацію богослужень „у тих парохіях, де того захочуть парохіяне", однакож доси згаданої постанови не виконано і на 20 процент. Хоч було чимало домагань парохій.

Ось так загально виглядає стан Православної Церкви під Польщею. З долини, від загалу росте українська сила і поволи здобуває свій власний ґрунт, а згори москалі разом з поляками силуються держати Українську Церкву в своїх руках, або зводити її на манівці.

Берімо Греко-Католицьку Церкву..

Українці Галичини належать до греко-католицької Церкви. Як же ця Церква нині виглядає?

Коли головою Православної Церкви є москаль, то головою (митрополитом) греко-католицької є поляк — Шептицький.

Силою Конкордату між Польщею і Римом греко-католицька Церква є власністю Польщі. Епископи греко-католицької Церкви мусять присягати на вірність Польщі (не українському народові!). Греко-католицькі священики мусять мати заяви польської поліції, коли хочуть дістати парохію. Заведено целібат, нехтуючи тим права греко-католицької Церкви. До Галичини напровадили чужих Редемптористів (Бельгійців), щоби були місіонарами для греко-католиків. Польский (католицький) уряд змушує греко-католицьких священиків, щоби вживали в урядованню польської мови. Польські священики силою перетягають греко-католицьких дітей до римо-католицизму, а коли греко-католицькі священики тому противляться, польські священики дають їм стусана в груди (було вже кілька випадків). Деякі греко-католицькі епископи (прим. Хомишин) давно вже самі для себе приняли новий календар, а тепер йде агітація за загальною зміною церковного календаря, як того давно хотіли поляки. Греко-католицьких дітей силують в школах, щоби молилися по польськи і замісць „Слава Ісусу Христу" вживали „Дзєнь добри". Католики поляки переводять погроми над греко-католиками, як це було 1930 р., і греко-католики мусять тікати в поля і ліси, як перед татарськими ордами. Поляки католики зневажають греко-католицькі свята, українську мову... І так на цілій лінії.

А на перекір всему тому вговорюють в українців греко-католиків, що лише католицизм спасе українців і що греко-католики повинні поширювати греко-католицизм і між православними.

Так представляється положення греко-католиків в Галичині.

На загал беручи, то українець греко-католик не може показувати пальцем на православних українців, що під Польщею, а православні на греко-католиків. Церква одних і других покищо на привязі чужих. **Справа одних і других вимагає, щоби позбутися чужої опіки і поставити Українську Церкву на чисто український ґрунт, де чужі не мали би до неї доступу.**

І тому здоровий розум вимагає, щоби український греко-православний загал порозумівався з українським православним загалом, розуміючи, що верховне начальство одних і других є чужим і ворожим українській справі й українцям треба від його опіки цілком увільнитися.

Унія з московщиною нічим не гірша від унії з Римом. **Московсько-польська політика таксамо ворожа Українському народови, як і політика римсько-польська.** Греко-католик українець не в кращім положенню, як українець православний. Оба вони в чужім ярмі.

Лишається одно: щоби українські політики це зрозуміли і толкували церковну справу Українського Народу на такий лад. Це близило би відразу православних і греко-католиків між собою і відсунуло би проти-українську силу поза межі українського довіря. Тоді перестав би українець деклямувати, що: католицька справа, це моя справа... російська справа, це моя справа... він на кождім кроці говорив би тоді, що: **українська церковна справа, незалежна від чужих, це моя справа.**

ПРО ПРАЦЬОВИТІСТЬ.

До ігумена (настоятеля) одного манастиря на горі Синаю, Силуана, раз прийшов узяти благословення якийсь чернець і побачивши братів за працею, сказав: Не робіть брашна погибельного, Марія бо добру часть обрала". Почувши це, ігумен звелів дати гостеві світлицю і там його лишити самого.

Минуло кілька годин, поки ченці скінчили працю й пішли обідати Гість виглядав у вікно й дожидав, чи скоро покличуть і його. Але ченці повиходили з обіду, а про нього ніхто не турбувася. Тоді вже голодний дуже пішов він до ігумена й спитався, чи їли сьогодні ченці?

— Їли, — каже ігумен.

— А чому ж не покликали й мене? — питає гість

— Ти, — каже ігумен, — людина духова й не потребуєш їсти, а ми ось одягнені в плоть та й хочемо їсти, а тому й працюємо. Ти обрав добру часть, бо читаєш книги та й годуєшся лише словами духовними, як стравою".

Тоді чернець застидався свого розумування, уклонився ігуменові до землі і просив вибачити йому. Ігумен, підіймаючи його, сказав:

- Люби брата по Христу! З якого боку не глянь, то все від праці є користь, і Марія від Спасителя почула похвалу — для своєї сестри Марти".

Гультяйство та ледарство найчастіше буває джерелом пороків, бо людина бездільна дає волю своїм пристрастям, а вони вже скоро доведуть до загибелі.

„І ВЕРНЕШСЯ В ЗЕМЛЮ — З ЯКОЇ ВЗЯТО ТЕБЕ"

(І. Мойс. III: 18).

Надходить час, в якому наша свята Церква заговорить до своїх вірних словами псалма 136: „Над ріками Вавилона, там ми сиділи і плакали, як Сіона спогадали". В тому ж часі пригадає нам про блудного сина, про страшний суд, про вигнання Адама з раю... Наші перші праородичі виповіли були послух Богу -- свойому панові. Господь за те розгнівався на них і проголосив їм кару словами, які читаємо в надписі того письма. Ось в той час добре нам буде роздумати, розважити над значінням цих слів. Добре було б також, коли б ми ніколи не забували і все мали на памяти ті слова. Вони були виповіджені нашим першим праородичам, але відносяться і до нас всіх, бо ми з нашими праородичами одно тіло і одна кров. Це потверджує і св. Павло, коли каже, що „Призначено людям раз умерти, а по тім суд" (Жид. IX· 27) Отже ж, що „призначено" Адамов, то те саме призначено і нам людям. Призначено було Адамові „вернутися в землю, з якої був взятий" — то і нам те саме призначено. Тому то й даємо зараз в надписі ці слова Божі раз тому, щоб знати о чім буде його бесіда, а другий раз на те, що перечитавши так мало слів, много маємо з цего науки.

Отже ж берімся до речі. Чи потрібно нам думати о смерти? Чи хоче того Господь Бог? Без жадного сумніву, що треба нам собі часто пригадувати про смерть і так хоче сам Бог! Та ж ті перші слова кажуть нам вже те саме! Сам Бог каже нам: Дивися, чоловіче, на ту землю! Ти є з неї взятий! І невадовго знов станешся землею. „Земля бо еси — і в землю перетворишся!" Візьмімо Письмо Святе в руки. А там що сторона, то зо смертю здибаємось! Або й більше! А наш сон? — що до него що ночі кладемося! Чи не є він символом нашої смерти? Або як дуже часто приходиться нам відпроваджувати того, або тамтого на вічний спочинок... до гробу! А ще частіше чуємо, що: умер той, або тамтой, лиш не маємо зноги бути при нім, аби йому віддати останню прислугу.. От і я, що пишу — і ви, що читаєте, знаємо не одного, що вчера робив, працював, а нині лежить бездушний на лаві а в завтрі понесуть його до гробу!.. А з нами буде інакше? Буде так само! Підемо тою самою дорогою, що пішли ті всі другі!.. Ось бачимо, що заповіт Божий виконується що до йоти.

Коли хто має йти в яку подорож, то перед тим робить відповідні приготовання. А нам же не треба ніякого приготовання до тієї подорожі... до гробу? Треба, треба... і то тим більше, що сам Ісус Христос каже нам приготуватись І що ж Він каже? Каже нам так. „Пильнуйте, будьте чуйні, бо не знаєте ні дня, ні години, в котрій я вас покличу". На таке, то треба що дня бути готовим йти до гробу і щодня думати о смерти. От - сам Ісус Христос напоминає нас, щоб щодня готовитись покидати цей світ! — А о чім ми що дня думаємо? Це вже кождий в нас хай сам собі відповість! І я так само!

Але може хто скаже: Та де ще мені до смерти! Та я ще такий молодий — або молода! Та де мені вже умирати!? Що ж на то відповісти? Треба відповісти хіба так: Дай, Боже, любий брате, або сестро, щоб ви ще жили, коли ви ще молоді — але я раз читав псалом 102 і там таке вичитав „Дні життя чоловік — як та трава, або як цвітка у полі, так скоро улітають; понесеться вітер над нею і вже не стало її, і не знайти більш місця її". Так виходить з тих слів, що й молодим добре є подумати деколи о смерти. Але на що шукати аж письма Божого? Чи мало знаємо ми людей, що померлй молодими, молоденькими? Я сам знаю молодого, здорового, гарного молодця, що носився з заміром женитьби (такой був наш чоловік) — і пішов на забаву погуляти, — але звідтам його винесли неживим. Певно, що й ви знаєте про такі випадки. Учені кажуть, що тільки одна четверта умирає зі старости, а три четвертих людей умирали молодими. Сумно про таке писати, але хіба ж це не є Божа воля? Тут найлучша рада ввійти цілковито в контакт з Богом і сказати за Христом: Не моя — але Твоя воля хай діється, о Боже!

Але я знаю одного учителя, що — хоть мовчаливий, як сама земля — але уміє так промовити до нашого серця, що нічим оце писання. Не промовить навіть так ніяка мова вченого фільольога, ані проповідь, ані книжка як цей учитель вміє говорити. Хто ж він такий? Тим учителем є на цвинтарі свіжо викопаний гріб, в котрий за хвилю зложать якесь тіло мертве, бездушне. Станьмо на хвилю і подивімся в той „гроб отверст" тай послухаймо, що він скаже нам. Він лучше за мене пригадає Божий засуд: „І вернешся в землю з якої взято тебе". Він приведе нам на память дорогих нам осіб, котрі з нами жили, працювали, говорили, веселились, а тепер де вони? Він скаже кожному з нас: Гей, чоловіче, — лагодись! Ти ж „не знаєш ні дня, ні години". Може за літ 50, може за 10, а може за рік тут прийдеш в останне! А може за місяць, або за тиждень, а й за день? А може — від чого сохрани нас Господи — за годину, за хвилю? (Бо й таке кілько буває). А тоді і над твоїм гробом станут люди і серед плачу твоїх рідних заспівають: „Земле!... прийми з тебе утворене Божою рукою ось тое тіло!... Прийми його як своє!... Від тої хвилі ти вже за своє тіло дбати не будеш... А душа твоя вже зачне інше життя... А яке? - Подумай і відповідж собі сам! І таке ще скаже свіжий гріб. Покинь, чоловіче, злі твої учинки, стережися гріха, перестан чинити зло!.. Покинь все, що тобі є перешкодою до життя доброго, захланність, лакімство, крадіж, ошуканьство і т. д., бо до гробу не забереш того . А те, що візьмеш зі собою, то ті нужденні чотири дошки і смертне покривало, що зігниє враз з твоїм тілом. Чи памятаєш про те? І мамона всяка, за котрою так гониш — і гріш той мізерний, що за ним вганяєшся, аж нераз і за Бога забудеш -- усе те лишиться. Ось хата твоя, що в ній мешкаєш, ложе то твоє, що лягаєш, що дня у вечері на спочинок, може й незадовго вже буде не твоїм. Та й поля твої, збіжжя, худоба, яка є у тебе і ввесь достаток і всякий статок - з останнім ударом твого серця - усе то буде вже не твоїм „Нічого бо не принесли ми на той світ, то й ясно, що нічого не заберем враз з собою" (І. Тимот. VI: 7). А як що тепер маємо — то скоро воно буде не нашим. Заберуть його другі і ще сердиті будуть, що їм мало лишилось. Май то щодня на думці. Ось чого вчить нас свіжовикопаний гріб.

А якже ж нам готовитись до смерти, поки жиємо? „Скажи, о Господи, яке ще число днів моїх" — молився колись псалмопівець і нам так треба питатись у Бога. Той Бог, наш Отець, наш добрий Тато так нас учить: „Слухайте ж Господнього слова... (уважаймо, що Він каже): Обмийтесь, станьте чистими; відкиньте далеко злі ваші вчинки з перед очей моїх; перестаньте чинити зло; навчіться чинити добро; шукайте правди; ратуйте придавленого, обороняйте сироту, заступайте вдову. А тоді прийдіть (до Мене)" (Ісаія І: 16—18). Оці слова Божі є такої великої ваги, що годі, щоб не зробити малий аналіз їхнього значіння. Чого ж хоче Господь? Поперід усього маємо обмитись, щоб нам бути чистими У святій тайні покаяння коли щиро вдаримось у груди і скажемо: „Боже, будь милостивий мені грішному!" і „Дай мені, о Боже серце чисте — і віднови в мині духа правого" (Пс. 50) так очистить нас Бог від гріхів, бо „як далеко схід від заходу, так віддаляє (Він) від нас беззаконня наші" (Пс. 102).

Коли в сповіді обмиємо, очистимо душу свою, то треба ще й нам далеко відкидати від себе всякі злі, грішні, погані й недобрі діла, то тоді й Господь відкине їх так далеко, як схід від заходу; а замісць злих діл і вчинків треба нам вчитись творити добрі діла. А які саме? Ось, що вище вже сказано: „Ратуйте придавленого (покривдженого), обороняйте сироту, заступайте вдову". Треба нам після змоги помагати кожному чоловікові, нашому ближньому в його потребі, нещастю і пригоді. Між тими, що потребують нашої помічної руки, повинні ми все бачити наших священиків, що своїми руками подають нам поміч потрібну до спасення наших душ — і тими ж руками благословляють нас в імени Божім на кожній Службі Божій. Та й на церкву, на Божий дім даваймо, що зможемо зі щирого серця, а Господь прийме цей даток ласкаво, як прийняв колись жертву Авеля. Памятаймо за пресовий фонд „Вістника", читаймо його самі і другим поручаймо, бо він показує нам дорогу до неба, до Бога. А понад все памятаймо про всякого бідного, убогого, нужденного (а таких часто знаходимо навколо себе), бо „Щасливий той чоловік, що про вбогих дбає! В день нещастя (в день смерти) спасе його Господь. Господь заступить його — і сохранить життя його; він буде на землі щасливий Піддержить його Господь на смертному ложі" (Пс 40) Дивіть люде, кілько щастя обіцяє Господь, коли ми подбаємо про бідаків, нуждарів і злиденників! А хто ж з нас не хоче бути щасливим? Га!? Ось такими ділами приготовляймося до останньої нашої подорожі до гробу! Ворогам прощаймо і молимось за них, як Христос І ще „чувайте і молиться"! Учащаймо до церкви, бо й там в евангелії деколи почуємо щось о смерти! — Віруймо Христу - віруймо Його словам, голошеним в церкві До церкви учащаймо, доки лиш можемо і там за священиком говорімо: „Вірую, Господи, і визнаю, що ти є Христос, Син Бога живого... бо „коли хто визнає, що Ісус Син Божий, то в ньому пробуває Бог, і він в Бозі". (І. Іван IV: 15). То „вірую" повторяймо і в годині смерти, то умремо в Бозі - і з Богом зачнемо позагробове життя.

Православний з Бразилії.

„ВІСТНИК" є хлібом душі кожного православного українця. Кожний православний українець нехай читає його!

„ДНІПРО"
Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.
Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштує на рік $2.00
Передплату висилати на адресу:
"DNIPRO"
1851 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

Проф. О. Лотоцький.

ЦЕРКОВНА СОБОРНІСТЬ.

Питання, що його маємо сьогодні обговорювати, — соборність, — це основне питання устрою православної церкви. Це та підстава, на якій стоїть ціла система устрою церковного. Девятим членом символа віри, ісповідуючи церкву, як соборну, православя в засаді соборности має і основу церковного устрою, і його довнішні форми.

Але хоч як важливе це питання, проте й досі не усталено саме розуміння терміну соборности. Що-до значіння цього терміну повстало багато змагань, які породили досить широку, але недоладну й перейняту згори повзятими тенденціями літературу.

Одна сторона, стоючи на тенденції поширення й посилення адміністративної влади епископату, старалася усунути з терміну соборности елемент характеру громадського, елемент самодіяльности церковної громади в певних ділянках церковного життя; друга — старалася надати участі громадських сил у церковному життю надто широке значіння.

Перша тенденція походила з жерел, як це не дивно на перший погляд, досить протилежних. Сюди належали, по-перше, ті богослови чи богословствуючі письменники, що в певній мірі зачерпували свої погляди з конфесіональної ідеольоґії католицької. Для них натурально було в терміні „кафолікос", який у словянському православному символі перекладено словом „соборний", вбачати зміст обширу, як вказівку на всесвітне поширення християнської церкви; кафолікос у данному разі значило б всесвітний. Таке розуміння даного терміну утворює зовнішне зближення православного символа до католицького визнання. До такого-ж тлумачення данного терміну прилучилися й ті представники православної ортодоксії в колишній церкві російській, що продовжували в ній тенденції старого московського ладу церковного, в якому зовнішня влада церковної адміністрації пригнобила та поглинула будь-яку самодіяльність церковної громади. З такого погляду розуміння терміну соборности в значінню всесвітности, обширу затиралося значіння церкви, як самодіяльної громади.

Приклонники діяльної участи церковної громади в життю церкви вважали, що в основі церковного устрою має лежати соборна засада, як активна співучасть ієрархії і пастви в життю церкви. Виходив цей погляд з розуміння церкви, як Тіла Христового, де кожен член в свою міру служить цілому і сам живиться від нього. „У живому, здоровому тілі не має бути мертвих членів; кожний член повинен брати участь у загальному життю орґанізму; чи страждає один член, — страждають з ним усі члени; чи славиться один член, — з ним радуються і всі члени", — каже апостол (І Кор. XII: 26). Тож не можна нікому з вірних одмовити в праві брати активну участь у церковному життю.

Ужите в никео-царгородському символі слово „кафолікос" походить од двох грецьких слов: од „ката"—по та „олос" — увесь, цілий. Останне слово вживається в грецькій мові взагалі для означення такого тісно звязаного цілого, що частини його неможливі поза ним. Відповідно такому значінню слова „олос", „кафолікос", прикладаючи те слово до церкви, виявляє ту думку, що церква — це єдність усіх частин, єдність усіх в одному цілому. У такому розумінню характеризується церква в св. Письмі, де порівнюється її з орґанізмом людини, називається її „єдиним тілом і єдиним духом", „тілом Христовим", що „складається та скупчується через звязки, які скріплюють один одного". Таке розуміння грецького слова „кафолікос" дуже влучно передано в словянському перекладі символа словом — „соборна", що так само означає повну єдність усіх в одному. Уживання терміну „кафолікос" у значінню всесвітности (екклісія кафолікі — церква всесвітня або вселенська) це вже дальше, посередне, хоч і цілком логічне, значіння сього слова (просте й безпосереднє означення характеру всесвітности церкви досягається словом „ікумені").

Тому й бачимо, що термін „кафолікос", не вважаючи на певну слушність уживання його в значінню обширу, — в якому значінню й приймає його церква римо-католицька, — перекладено по словянському словом, що містить у собі ідею внутрішньої спільности членів церковної громади; тому бачимо серед членів церковної громади таке свідоме переконання в правильности розуміння даного словянського терміну саме в сьому останньому напрямі. Серед авторитетних приклонників соборної засади в православній церкві досить згадати таку людину глибокої павославної свідомости, як О. С. Хомяків. Словянським перекладачем символа віри, — писав він, — „і на думку не спадало визначити церкву ґеоґрафічно чи етноґрафічно. Вони спинились на слові „соборний"; собор означує ідею зібрання не лише в розумінні виявленого, видимого сполучення багатьох на якому будь місці, але і в більш загальному розумінню повсякчасної можливости такого сполучення, іншими словами: означає ідею єдности у можності".

Отже термін „кафолікос" у своїому безпосередньому значінню, ужитий щодо церкви, означає церкву в органічній єдності всіх її членів, у всій органічній її цілості та органічній участі її членів у життю її.

(Дальше буде).

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК

„ДОБРИЙ ПАСТИР"?

В кождій українській православній хаті повинен знаходитися бодай один примірник молитовника — „ДОБРИЙ ПАСТИР".

Молитовник числить 512 сторін друку й крім молитов щоденних містить Вечірню, Ранню Відправу (Утреню) і Службу Божу в українській та старословянській мовах, Тропарі й Кондаки на Неділі й Свята, Акафисти, Коляди й пісні, Календар цілого року та Пасхаліє (від 1933 до 1975 року).

Ціна молитовника в міцній шкіряній оправі, з золотим хрестом та написсю з пересилкою $2.25

Ціна молитовника в міцній полотняній оправі з золотим хрестом та написом $1.75

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., — Winnipeg, Man.

ЗАМОВЛЯЙТЕ

ПОМЯНИК ПОМЕРШИХ

Гарно виданий, на добрім папері, вигідний формат, міцно оправлений

Замовлення посилайте до:

THE HERALD
Box 3664, Winnipeg, Man.

На Варті Божого Царства.

Відомо всім, що коли жовнір стоїть на варті, то не може до зміни без дозволу свого начальника віддучитись від свого посту.

Не тільки кожний пастир церкви православної, але й кожний совісний християнин, що поставлений Богом бути сторожем царства Божого і Його правди, не повинен покидати свого місця раніш, ніж виконає наказ і одержить відпустку.

Історія зберегла повість про те, як при брамі міста Помпеї, що було залите лявою, розкопали кістяки жовнірів, які залишились вірними до своїх жовнірських обовязків в той час, коли мешканці міста, при наближенні вогневої горючої лави, пустилися утікати. Приклад цей такий цікавий, що варто його наслідувати.

Хоч би і земля захиталась в своїх засадах, ми повинні бути вірними до свого діла. Як що ми, як православні християне, прикликані сповіщати Євангелію, то наш обовязок залишитись йому вірними, хоч би мудрість світа цього спокушала всіх наших приятелів, що до цього покликані. Як що нам доручено виховати нашу молодь, то будемо виконувати це діло з такою увагою, з такою самопосвятою, ніби ми керували леґіоном анголів.

Уявіть собі, що булоб зі світом, як би зорі залишили свої дороги і сонце відмовилось світити!

Одначе подібне роблять розумні тварини! Напочатку недбальство, занедбання, а далі зрада, колотнеча, бунт, повстання проти своїх обовязків, проти громади, проводу, проти Церкви, на кожнім кроці чуємо обмову до свого бувшого проводу, наклеп на своїх приятелів, і ось розумна тварина стає зрадником, гадиною.

Яке велике щастя служити в армії найбільшого Царя Христа Спасителя! Що Він вам скаже, то й робіть. (Ів. II: 5), ось порада Матері Господа нашого. Де Бог наказує, там треба забувати про небезпеку. Наша честь і наше щастя не в тім, щоб в хвилину незгоди залишити місце вказане Господом, але в тім, щоби до кінця виконувати Його волю. То, що ми, залишивши діло Господа, робили іншу працю, на шкоду своєму ближньому, нас не зможе оправдати. Вартовий, що залишив свою варту до вставленої години зміни, не буде оправданий. Не оправдують і тих діячів, що залишили свою варту, свою ідею, якій присягали вірно служити.

Будьмо ж уважні, коли стоїмо на варті, на годинах Божого Царства.

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ.

Учителі Недільних Шкіл повинні обовязково набути такі книжки для своїх учеників:

„Приятель Дітей", [illegible] молоді	25ц.
Оповідання з життя Ісуса Христа	10ц.
Десять Біблійних Оповідань	10ц.
Азор — оповідання з часів Ісуса Христа, для молоді	10ц.
Українська Православна Церква (коротка історія)	10ц.
Свята Христина	05ц.

Гроші й замовлення слати до:
Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., — Winnipeg, Man.

ЗВІТ З БАЗАРУ.
(Спедден, Алта.)

Базар Укр. Православної Громади в Спедден, Алта. відбувся 21, 22 і 23 листопада. На 21-го листопада, в день св. Михаїла, відбулося Богослуження в Укр. Народнім Домі, яке відправив о. Василів. По Богослуженню була панахида по поляглих борцях за волю України, як також о. Василів згадав наших нещасних братів інвалідів, котрі ішли в бій з лютим ворогом, наражуючи своє життя за український нарід. По тім слідувала збірка, яка принесла $2.50.

Тут хочу сказати, що нашу околицю до минувшої осени обслугував о. І. Майба. Минувшої осени його перенесено на другу парафію, аж до Саскачевану. Почувши про це, наша громада дуже за ним жалувала. Околиця, в якій працює тепер о. Майба, є щаслива, що має такого доброго слугу Божого, учителя й щирого патріота. Нашу громаду тепер обслугує о. Василів і перше Богослуження в нас відбулося на 21-го листопада. По Богослуженню і по цінній проповіди, яку виголосив священик, відбувся обід устроєний Жіночим Товариством ім. Наталі Кобринської, котре ньокується при Українськім Народнім Домі. Обід приніс чистого доходу для громади около 40 доларів. Отець Василів по обіді дав поучаючий відчит, з котрого присутні багато скористали. Другим бесідником на нашім святі був репрезентант Союзу Укр. Народніх Домів п. Й. Ясенчук, котрий дав відчит на тему „Обовязки супроти своєї організації". Відчит був дуже інтересний і добре оброблений, за що слухачі нагородили його гучними оплесками.

Потім зачався базар. Помимо того, що це був третій базар в нашім місточку Спедден в одній місяци, можна сказати, що наш базар випав досить добре, бо приніс загального доходу $215.65. Розходу було $103.85, отже чистого приходу було $111.80. Слідуючі члени й прихильники дарували річи на базар. По мішкови пшениці: пп.: Василь Музика, Дмитро Леськів, Василь П. Сироїд, Михайло Крокош, Семен Познанський, Кузьма Ґой, Олекса Остапів, Дмитро Комгир, Никола Сіроник, Василь Ґордей, Олекса Ґордей, А. Хрипун. По мішкови вівса: Федько Ґуцта.

По 2 дол.: Андрій Ґаліс. По $1.50: Олекса Матвійчук.

По 1 дол.: Василь Меда, Михайло Капіцький, Іван Лобай, Василь Сироїд, Іван Паколюк.

По 50ц.: Василь Точинюк. — Пані Ксеня Крокош — вишивані пошевки, п-ні Ґой — пошевки, пані Д. Прокопюк — вишивані пошевки, пані Зварич — плетений светер, пані Сіроник — подушину, пані Козак — роботу і вовну на ковдру, пані Василина Леськів — подушину, пані Настя Тхір — начиння на овочі, пані Марія Леськів — настільник, пані Павловська — настільник, пані Комгир — пошевки, пані Панас — настільник, пані Антошка Леськів — настільник, пані Касьќа Леськів — настільник, пан Д. Прокопюк — чайник на воду, пан Степан Павлюк — сорочку.

Жертводавцям заряд Укр. Православної Громади щиро дякує, як також тим, що заняли́сь розпродажею тикетів і всім тим, що своєю присутністю причинилися до успішного переведення Базару.

Дмитро Комгир.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

У вівторок 9-го лютня, ц. р. помер у Ст. Джулієн, Саск., Григорій Гіґич. Походив з села Чорнівця, повіт Городенка, Галичина. Покійного висвятив був епископ Серафим на свого священика в 1902 році, і він обслугував 3 парохії, місцеву й дві коло Вакав. Але не довго служив при церкві з тої причини, що не хотів віддати себе на службу протестантам. В році 1904 приїхали до него „прічери" І. Бодруг, П. Бачинський, Н. Сікора й Олекса Максимчук, які хотіли затягнути покійного там, де самі опинилися, — на хліб в чужих. Але покійний не пристав на те, кажучи: Я не хочу зрадити своєї церкви за чужі чеки. Того року, на саме Воскресення Христове, як вище згадані відїхали від него, яких він не радо гостив у себе, прийшов покійний на церковну площу і сказав громаді, чого ті гості приходили, і сказав, що від нині залишаю священство. Віддав громаді церковні ключі, зняв ряси й каже: Тепер пристаю, як член, до нової церкви, яка тоді будувалась, а стару поверніть на Народний Дім. Так і сталося.

В той час наша громада мала вже читальню, яка містилась в хаті фармера, як також був уже зорганізований Аматорський Кружок під проводом п. С. Михайлюка. Третого дня свят відбулось представлення „Замрачений світ" у згаданій церкві.

Покійний був тихої вдачі, дуже жертвенний. Був передплатником „Українського Голосу" від його заснования і „Вістника". Щиро працював коло Укр. Прав. Церкви, як дяк і знав добре устав церковний на память. В день Різдва Христового цего року помагав дякувати раненько в церкві, а пополудни на похороні пок. І. Михайлюка, і від тоді вже в церкві не був. На 8 лютня його висповідав о. Майба, а на одинадцятого вже відбувся похорон.

Несподівана смерть потрясла цілу околицю. От. І. Майба відправив панахиду в вечер перед похороном, а рано при таїнних останках у церкві відправлялась Служба Божа за душу покійного і погріб, який закінчено при могилі. Отець Майба виголосив прощальну проповідь. На послідку сказав кілька слів Гр. С. Михайлюк, який згадав початки наших поселенців і заслуги покійного для нашої справи. Замітив також, що Покійний вже в тих давних часах думав про Укр. Прав. Церкву і не пішов до російської місії, ні до протестантської.

Покійний приїхав до Канади 1900 року і жив тут між нами 37 літ. Вмираючи, числив 75 літ життя. Лишив стареньку жену, двох синів, вже одружених, і 5 внуків.

Наша громада понесла велику страту, бо Покійного дуже поважала і любила.

Покійного знають наші священики оо. Савчук, Кудрик, Мельничук, Кусий і Самець, бо коли вони обслугували нашу парафію, покійний радо їм помагав як дяк.

Умер Ти брате, тілом, але память про Тебе буде довго жити між тими, що Тебе знали.

Спи спокійно! Нехай земля канадійська буде Тобі легкою. Вічна Тобі память!

С. Михайлюк.

ПОДЯКА.

Цею дорогою складаємо щиру подяку всім тим, що взяли участь в похороні нашого Батька. Зокрема дякуємо о. І. Майбі за їх щиру поміч в похороні і прощальну промову перед хатою і в церкві. Дякуємо також п. С. Михайлюкови, що він сидів цілу ніч біля тіла й читав Псалтир і що дякував підчас похорону та за промову, яку виголосив на цвинтарі. Також дякуємо церковним братам за їх чесну обслугу і що несли домовину з сінями до церкви і на цвинтар. Рівнож дякуємо жінкам, котрі занялись приготованням обіду. Також тим, що копали яму і сусідам близьким й далеким, що сиділи три ночі і потішували нас в нашім смутку. Ще раз дякуємо всім, що прибули і взяли участь в похороні та поділились з нами нашим смутком.

Спіть, Дорогі наші Татусю, нехай канадійська земля буде Вам легка.

Матір і сини, Михайло і Василь Гіґичі.

НЕСПОДІВАНКА.
(Мелвил, Саск.)

Мелвильська українська православна громада устроїла несподіванку для Всечесного о. Ів. Кусого дня 17 січня, ц. р. Того дня по вечірні всі парафіяни разом з о. Ів. Кусим удались з церкви до дому панства Дебюків, де вже Жіноче Товариство приготовило перекуску. Підчас перекуски парафіяни привитали о. Ів. Кусого і побажали йому щастя, здоровля і доброго успіху в його праці на релігійнім поли. Відтак відспівали „На многії літа".

Після цього о. Ів. Кусий виголосив довгу й щиру промову, завзиваючи присутних до єдности, любови і до виховання молоді в релігійнім дусі.

По перекусці п. А. Скеґар завізвав присутних, щоби при такій нагоді не забули своєї жертви на пресовий фонд „Українського Голосу" й „Вістника".

Присутні зложили $4.55, котрі вислано до ред. „Вістника" з просьбою, щоби розподілити збірку по рівній части між два згадані часописи.

Ів. Костишин.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

3-го січня вмерла в МкРорі, Саск. жена Николи Ґеника, Евдокія, а похорон відбувся в Укр. Прав. Церкві в Саскатуні. Покійна походила разом з мужем з Березова Вижного пов. Коломия, Галичина, з родини Романчичів. До Канади прибула 1903 р., до Стюартбурґ, Ман., а в 1912 р. з родиною перебралась до МкРорі, Саск. Прожила 76 літ.

Дім покійної визначався щедрістю. З 500 дол. даних на Інститут в Саскатуні, 250дол. записано на імя покійної, а решта на імя її мужа. А були й менші датки.

На похороні був дехто з Геффорду (свої односельчане), а також саскатунські українці. Похорон правив свящ. В. Кудрик. Покійну поховано на саскатунськім міськім цвинтарі.

Вічна її память!

ВІД УРЯДУ УКР. ПРАВ. ПАРОХІЇ СВ. МИХАЇЛА В ВІННІПЕГУ.

Оцим почуваємось до милого обовязку зложити щиру подяку всім українським громадянам міста Вінніпегу і околиці, які щиро приняли колядників нашої парохії.

Рівнож зазначуємо, що деякі імена шановних жертводавців були написані дуже нечитко, тому коли зайшла яка помилка, то просимо повідомити нас і ми дуже радо спростуємо.

Рівнож щиру подяку від парохії складаємо всім тим, що не жалували труду, а пішли з колядою.

З понизшого звіту показується, що коляда цего року принесла гарну матеріяльну користь парохії, бо в сумі $339.60.

Коляду зложили слідуючі.

Прот. С. В. Савчук $8.00

По 5 дол.: о. Дм. Киретюк, П. Винниченко, ..ін Арсенич

По 4 дол.: Н. Войценко, А. Павлик, Тео. Заморняк, В. Білокрилий.

По $3.50 М. Стечишин, М. Манчуленко, В. Терновецький.

По $3.40: Й. Маґер.

По 3 дол.: Др. Бачинський, Др. Овсяник, посол В. Бачинський, Гео. Підлубний, Ів. Симотюк, Гео. Маріян, Тео. Федоряк, Петро Олійник, Дм. Остапович, пані Лембій, Тео. Запаринюк, Гео. Івасик, Ів. Давидюк, Ол. Рудак.

По $2.50: К. Максимюк, Ст. Чорнописький, Дм. Гоган, С. Мазурик, В. Бурдейний, В. Данчук, Й. Комарніцький, Й. Лучик, В. Маковійчук, Ол. Остапович, Тео. Ярема, Дм Палагнюк, Ів. Овсяник, Н. Кристанович, Ст. Драбик, В. Ілюк.

По $2.25: пані Гамулка

По 2 дол.: п. Брик, Й. Богоніс, В. Батицький, М. Колтек, Ів. Рогодзінський, Александер Кафе, Наґет Готел, Ів. Капачанський, Др. Гр. Новак, В. Данилюк, Ів. Манчуленко, Ів. Бриндзія, Балацький, М. Пасічник, Ів. Сорокан, П. Панчук, П. Бацала, В. Бачинський, Й. Остапович, Тео Шлемко, Гео. Медвидюк Ковбасевич, Бейлер, пані Мужеровська, пані Овсяник, Ник. Марян, пані В. Манчуленко, Ів. Дмитрук

По $1.80: Гео. Тополя

По $1.75: пані Блажієвська, Як Тофан, А. Тимковський, В. Гринчук.

По $1.50: К. Волошин, Ів. Іванюк, Дм. Ковальчук К. Бойчук, Ів. Гинн, Цирнюк, К. Константинюк, Гео Дарій, Гео. Грапко, П. Макаренко, пані Ситник, П. Завідовський, Гео. Маковійчук, О. Радиш, Трафяк, Ів. Чемянчук, Дм. Новак, пані Лесюк, пані Костинюк, пані Кліба, В. Т..ський, Тео. Данчук, Панчук, Й. Феленець, Ст. Пікули, пані Котик, Ст. Марафієвич.

По 1.35: Ів. Карличук

По 1.30: Г. Кузьма

По 1.25: Д. Пиндищук, Д. Яворенко Іванюк.

По 1.15: Пані Куцик.

По 1.10: П. Миничук.

По 1 дол.: Пінетс Кафе, Ст. Титовецький, Дудар, пані Грещук, Карасевич, ...о Угринюк (Толстой), Гео. Левчий, Гр. Угринюк, О. Климчів, В. Свистун, Олійник, А Данчук, І. Карол, В. Кома, пані Мичлоче, Н. Козьмик, Дм. Джуран, М Балацький, Тео. Ґонділчук, Милинський, Ст. Палійброда, Ів. Божик, Гапінький, В. Керпаць, В. Кожановський, В. Курней, О. Палійброда, М Симпишин, Н. Горній, Іф. Марян, п. Горук, В. Бойчук, Ст. Козьба, Г. Підлубний (Ту...), ...о Пантелеменич, Мегел..., пані Люб..., пані Марас, Ів. Медвидюк, пані Тимчук, Бегус, пані Канч..., Лаворонько.

По 75ц.: пані Мокарчик, Ст. Міхонький.

По 60ц.: п. Гаврисишин, п. Бартюк, Іс. Губка.

По 55 ц.: В. Дарей.

По 50ц.: пані Соліньська, п. Мичан, Каманич, Жук, Бучковський, Федорович, Со..., Арсеній, пані Томаньська, пані Пристай, пані Сасківська, пані Пазенчук, пані Моро..., пані Дудар, пані Андрейчук, пані Яремко, пані Прокопчук, пані Маленчук, Ів. Бейко, Петрів, Нагірний, Дорогой, Юзвишин, Харків, Контів, Пастир, Ісарук, Біблюк, Данько.

Винульський, Корнилій, Копачанський, М. Пужняк, Тео. Фіщук, пані Палій, Біднюк, пані Горда, Степник В. Івасюк, А. Гайдей, пані В. Палагнюк, Миндера, Псенько, Стефанюк, Матик, Ф. Божик, Г. Олійник, пані Головач, пані Троян, Ів. Іваш, В. Кристанович, Гр. Кирнлюк, І. Сторожук, В. Процюк, І. Дула, Н. Димичук, панна Петрущак, Н. Кравчук, Ів. Мігера, Ґео. Мельничук, Ґео. Шміленський, М. Овсяник, Григораш, Анна Малиш, Нагорняк, С. Палагнюк.

По 40цт В. Угринюк, Гуцул 35цт Проф. Ємець.

По 15цт Проф. Ємець.

По 25цт.: Д. Бейко, п-на Гамузка Д. Сокила, п. Підвисоцький, Ф. Рафиланд, Іванилюк, Попович, Ів. Тимюк, Слевия, Анна Бойчук, Гловацька, Ґжеховський, Белько.

По 20цт.: Н. Н., Лесько, Красіцький.

По 10цт.: п. Пащук.

Ще раз щира дяка всім за їхні жертви.

За заряд парохії:

Ґео. Марівн, голова, Ґео. Шлубний, писар

РІЗДВЯНА ЗБІРКА З КОВЕРТ.

АРРАН, ГАЙС І ГОДСОН БЕЙ ДЖ.

(Збірка о. Л. Дячини)

По 1 дол. Посиш Аламів

По 50цт.: А. Березовський, Н. Н., Я. Пасека.

По 25цт.: В. Охітва, М. Бабюк, Г. Охітва, Г. Прокопчук, І. Самійленко, пані А. Панграко, В. Стрільчук, В. Харко, І. Гомишин, А. Маструк, А. Рубашевський, Н. Н.

По 20цт.: П. Адашівський.

По 11цт.: В. Савчук.

По 10цт.: Т. Терлецький, П. Охітва, М. Охітва, В. Купровський, О. Рудачик, І. Ладаевський, Н. Коротич, Г. Сікевич, М. Савчук, Штинський.

По 5цт. С. Бабюк, І. Коич, А. Герига, І. Сирота, Шидзь, І. Бенасевич, І. Коваленко, Н. Н.

ВИЛЛІНҐДОН, АЛТА.

(Збірка о. І. Гикавого)

По 1 дол.: Василь Шаручний, Л. Бабюк, Александер Гавриляк, Ю. Ковальчук.

По 50цт.: В. І. Сорокан, Г. С. Шевчук.

По 30цт. М. Бабюк.

По 25цт. Н. Радиш, Юстина Радиш, А. Данчко, Василь Лупул, Н. Самоїл, С. Федорак, Петро Петрига.

По 15цт.: І. Апарич.

По 10цт.: пані С. Шандро, пані Н. С. Шевчук, Л. П. Боднар.

КЕЛАНД, АЛТА.

По 50цт. Василь Оречук, Дм. Орецький.

По 25цт. Мих. Сівінський.

По 10цт. С. Запорожан, Марія Запорожан, Марта Урсуляк, Н. Н.

БРУКСБІ, САСК.

(Збірка о. Т. Кисілюка.)

По 50цт.: А. Антонишин.

По 30цт.: Г. Добровольський, С. Добровольський.

По 25цт.: П. Боднарчук, С. Панчишин, Ю. Добровольська, А. Ганзюк, І. Добровольський, А. Козак, І. Українець, В. Українець, А. Копачевський, С. Николюк, Ю. Українець, Я. Антонишин, Ю. Николюк, Н. Лошний, М. Лошна, К. Копачевський, М. Антонишин, А. Добровольська, М. Данильчук.

ГОНЕЙ МУН.

По 50цт.: П. Палідвод, М. Чамбул, І. Павлишин, Г. Богач.

По 25цт.: К. Піхлик, А. Дідура, І. Кривяк, Т. Бучко, С. Карпиш, Л. Лоскоч, Т. Стецій, Г. Креховець, М. Піхлик, А. Павлишин, М. Урбан, В. Богорос, Я. Урбан, Ф. Пасирук, Йоганка Палідвод, Анастазія Горичук, Ф. Кравець.

БРУКСБІ, САСК.

По 1 дол.: Я. Кавюк.

По 30цт. С. Клименко.

По 25цт.: І. Яремій, Марія Ніврaнська, Настя Ціпивник, М. Наташак, П. Підпивник, Д. Ніврaнський, М. Щер, Д. Яремій, Я. Бордейний, М. Бордейна, С. Возняк, А. Ціпивник, пані Н. Яремій, І. Ніврaнський, Марія Гаврилюк, Анна Ціпивник, Ірина Клач, В. Панчук, Анна П. Ціпивник, Я. Наташак, І. Антонійчук, Павлина Кошеланик, П. Яремій, Марія Яремій, Я. Притула, М. Клач, М. Кошеланик, І. Бордейний, Д. Бордейний, В. Боднарчук, Оксана Ніврaнська, Г. Яремій, Докія Яремій, Володимир Возняк, Давид Возняк.

ҐРОНЛІД, САСК.

По 1 дол.: І. Король.

По 50цт.: І. Данилюк, М. Сметанюк, Анна Гнідичук.

По 30цт.: А. Гурський.

По 25цт.: Дорота Панчук, М. Парчевський, В. Черній, Єлена Панчук, Г. Вахняк, М. Петрів, М. Шкварчук, Анна Парчевська, В. Копач, П. М. Корніцький, Ф. Вахняк, П. С. Ніврaнський, Люнія Панчук, Марія Копач, П. Бець, Д. Панчук, пані П. Щербій, О. Данилюк, К. Панчук, М. Корчинський, В. Мезга, М. Казюка, С. Щербій, І. Панчук, С. Халус, Марія Данилюк, В. Щербій, В. Романюк, І. Петрів, Анастазія Щербій, В. М. Щербій, І. Письменний, В. Петрів, Г. Тарнопольський, М. Кульчицький, Т. Гренюк, І. Жук, Р. Іванусь, І. Данилюк, Т. Боднарчук, В. Н. Щербій.

СЕМБОРҐ, САСК.

По 1 дол.: Гр. Паскарук, І. Деницик.

По 50цт.: М. Паскарук, І. Лабюк, В. Чубей.

По 30цт. Домка Джеман

По 25цт.: М. Косован, В. Гловацький, Г. Ковалюк, М. Взовий, Р. Сорока, М. Ковалюк, О. Глевка, Я. Керніцький, М. Петращук, Зойка Гловацька, Анна Клен, Єлисавета Лабюк, Вікторія Соколюк, І. Гловацький, М. Клим, Ф. Стойко, П. Соколюк, М. Петенчук, Ю. Петращук, І. Шепит.

По 20цт.: О. Михайлюк.

По 10цт.: Д. Косован, І. Богуцький, І. Палiброда, М. Пузняк, Параска Орлецька, С. Молдован.

По 5цт.: О. Джеман, М. Величка, Марія Климко, В. Клим.

МУСІДОРА, АЛТА.

(Збірка о. Т. А. Горбая).

По 1 дол.: М. Ільків, Ф. Ільків, В. Колісняк, А. П. Ільків, М. Мандрусяк, Ф. Лиданчук, С. Кривяк, Ф. Гуменюк.

СЛАВА, АЛТА.

По 50цт.: А. Саковський, В. Саковський.

По 25цт.: В. Залеский, М. Гиманик, В. Надурак, М. Пучкий, К. Ґрекуляк, М. Тарновецький, О. Малиховський, Р. Герелюк.

По 15цт.: П. Тарновецький.

По 10цт.: Н. Надурак, Д. Войтків, К. Гиманик, В. Запаринюк.

По 5 цт.: І. Грикуляк.

САСКАТУН, САСК.

(Збірка о. В. Кудрика)

По 1 дол.: І. Грещук.

По 50цт.: В. Бурянин.

По 25цт.: І. Гладнюк, П. Порoлько, С. Породько, П. Остафійчук, пані Ковблюк, Я. Цькуй, І. Данильчук, П. Великоч.

По 15цт. пані Петрук.

По 10цт. пані Кулинич, В. Я. Катин

По 5цт.: І. Боднар.

ВЕНЛАВ, МАН.

(Збірка о. П. Запарнюка).

По 1 дол. Д. Мищук, П. Муший, С. Муший.

По 50цт.: Н. В. Слижук, Ю. Джаман, І. Воробець, А. Притула.

По 25цт.: В. Чорнобай, І. Н. Слижук.

КОСІВ, МАН.

По 1 дол.: Н. Слижук, В. Лазарук.

По 50цт.: Д. Романчич, Ю. Фіщич, Ф. Чайковський, Н. Кошовський, А. Н. Фіщич.

По 25цт.: П. Фіщич, С. Паламар, Н. Арсенич, П. Самець, І. Місюрак, Л. Михалюк.

По 5цт.: Настя Фіщич.

ПАЙН РИВЕР, МАН.

По 1 дол.: М. Кравчук, Гр. Бесараба, А. Цюник.

По 50цт.: М. Топоровський, Г. Кравчук.

По 25цт.: І. Нарастюк, Д. Васильців.

П. Кравчук Слейтер, Ман. 1.00

ФЕДОРА, АЛТА.

(Збірка о. П. Самця.)

По 1 дол.: Г. Челядин, П. С. Кузик, І. Бойвітка, І. Винничук.

По 50цт.: М. С. Фербей, С. Варварук, Н. Бабій, П. Бордюжок.

По 25цт.: П. Магера, С. Панців, Н. Бойко, А. Варварук, пані Костів, Н. Н., В. Базюк.

По 20цт.: Н. Ожипко.

По 15цт.: П. Ожипко.

По 10цт.: М. М. Ожипко, І. Шапка.

(Дальше буде.)

КОЛЯДА НА ДУХОВНИЙ СЕМИНАР.

(Колядував О. Мех)

Іст Селкірк, Ман.

По 2 дол.: Катерина Байдак.

По 1 дол.: І. Соломон, А. Созанський, Г. Огризло, І. Яремкевич, М. Корба, О. Шпетко, Катерина Гаврилюк, Кирило Савчук.

По 75цт.: Ник. Загайко.

По 50цт.: Н. Сольник, М. Божисько, М. Метцак, Марія Кіндрачук, І. Мецак.

По 25цт.: І. Мачевський, В. Колодзінський, І. Калинський.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

Березень.

о. Гр. Василіва.

21. Неділя — Стрий.
22. Понед. 40 муч. (сповідь) — Гемлин.
28. Неділя — Беліс

Квітень.

4. Неділя. — Смокі Лейк.
7. Благовіщення. — Ґлендон.
11. Неділя — Довнінг
18. Неділя. — Беліс.
25. Квітна Неділя. — Спедден.
30. Вел. Пятниця — Смокі Лейк.

Всюди в повищі неділі і свята буде відбуватися сповідь.

Адреса: Смокі Лейк, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. І. Дмитрова.

Березень.

21. Неділя. Папар Парк.
28. Неділя. — Септон.

Квітень.

4. Неділя — Іст Селкірк.
7. Середа. Благовіщення Преч. Д. Марії. — Портедж ля Прейрі.
11. Неділя. — Тиндал.
18. Неділя. Септон.
25. Неділя. — Папар Парк.

Всюди в повищі неділі і свята буде відбуватися сповідь.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ

„ЧУЖА РУКА

або

ХТО РОЗЄДНУЄ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД?"

Книжку написав прот. В. КУДРИК, і її повинен прочитати кождий українець і українка.

Вона має 208 сторін і коштує лише 35 цт. з пересилкою.

Замовлення і гроші слати на адресу:

THE HERALD,

Box 3684, Winnipeg, Man.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1937 РІК.

БЕРЕЗЕНЬ.

7 Н. Мясопустна. СС. в Є.
8 П. Полікарпа
9 В. † 1 і 2 н. г. Івана Хр.
10 С. Тараса еп.
11 Ч. Порфирія еп.
12 П. Прокопія
13 С. Василя еп., Марини й Кири

14 Н. Сироп. Евдокії препм.
15 П. Теодота
16 В. Евтропія, Кл.
17 С. Герасима
18 Ч. Мч. Конона, Іроіда
19 П. 42 муч. в Аморії.
20 С. Василія, Єфрема, пп. Павла

21 Н. 1 н. посту. Теофілакта еп.
22 П. † 40 мч. в С.
23 В. Кондрата
24 С. Софронія
25 Ч. Теофана [redacted]
26 П. Никифора
27 С. Пп. Венедикта Нурс.

28 Н. 2 н. посту. Св. Олександра
29 П. Мч. Савина
30 В. Олексія чол. Божого
31 С. Кирила Єрусалимського

[redacted]

1 Ч. Хрисанта, Дарії
2 П. Івана мч., Сергія
3 С. Якова Ісповідника

4 Н. 3 н. посту. Хрестоп.
5 П. Пп. Нікона
6 В. Пп. Захарії, Якова
7 С. Благовіщення Пр. Богор.
8 Ч. Собор Арх. Гавриїла
9 П. Матрони
10 С. Іларіона

11 Н. 4 н. посту. Марка і Кирила
12 П. Івана Л.
13 В. Іпатія
14 С. Марії Єгипетської
15 Ч. Пп. Тита, Амфіяна

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. П. Запарнюка.

Березень.

21. Неділя. — Пайн Ривер.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. В. Апонюка.

Березень.

14. Неділя — Канора.
21. Неділя. — Врокстон.
28. Неділя. — Сторновей.

Адреса: Почтова скринька 98 Канора, Саск.

ПОРЯДОК [redacted]

о. Л. Березіцького.

Березень.

14. Неділя сиропустна — Толстой
21. Неділя 1-ша посту. — [redacted]
28. Неділя 2-га посту. — Гардентон (місто).

Адреса: Толстой, Ман.

[redacted]

о. П. Гаївського.

Березень.

14. Неділя — Шел Велий, Ман.
21. Неділя — Ленард, Ман.
28. Неділя. — Ґілберт Плейнс, Ман.

Адреса: — Роблин, Ман.

[redacted] ЦЕРКОВНИЙ.

Березень.

14. Неділя Сиропустна. — Гол. 8. Утр. Єван. Івана XX: 11—18. Літ. Ап. Рим. XIII. 11—14; XIV: 1—4 Єв. Мат. VI: 14—21.

21 Неділя 1-ша Посту. Гол. 1. Утр. Єван. Івана XX: 19—31. Літ. Ап. жид. XI: 24—26, 32—40 і XII: 1—2. Єван. Івана І: 43—51.

28. Неділя 2 посту: Голос 2. Утр. Єван. Івана XXI: 1—14; Літ. Ап. жид. І. 10—14 і II: 1—3. Єв. Марка II: 1—12.

Квітень.

4. Неділя 3. посту: (Хрестопоклінна) Голос 3. Утр. Єван. Івана XXI 15—25. Літ. Ап. жид. IV 14—16 і V 1—6. Єван. Марка VIII 34—38 і IX: 1.

7 Середа. Благовіщення Пр. Бог.: Всенощне Утр. Єван. Луки І: 39—49 і 56. Літ. Ап. жид. II. 11—18. Єван. Луки 1. 24—38.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3684 WINNIPEG, MAN.

РІК XIV. WINNIPEG, MAN., MARCH 15th, 1937 ВІННІПЕҐ, МАН., 15-го БЕРЕЗНЯ, 1937. ЧИСЛО (266) 6

ЦЕРКОВНИЙ СУД НАД о. П. МАЄВСЬКИМ ВІДБУВСЯ.

Засідання Церковної Судової Комісії для розглянення й вирішення оскаржень проти о. Петра Маєвського, пароха церкви св. Покрови в Вінніпеґу, внесених Архиепископом Іоанном Теодоровичем та Консисторією Української Греко-Православної Церкви в Канаді, відбулося в заповіджений день, тобто в середу, 17-го березня, 1937, в салі при церкві св. Михаїла в Вінніпеґу.

Перед отворенням суду члени Судової Комісії, оо. Слюзар і Самець, відслужили в церкві св. Михаїла молебень.

Формальне засідання Церковної Судової Комісії відкрив предсідник о. Вол. Слюзар, молитвою і поясненням, в якій ціли Комісія засідає. Потім члени Комісії зложили присягу, що в переведенню суду будуть руководитися кан[onами] й Статутом Української Греко-Православної Церкви в Канаді, християнською етикою та голосом своєї совісти. Свідки, що зізнавали в часі переслухання — були також всі заприсяжені.

О. П. Маєвський на суд не явився, ані не подав причини своєї відсутности. Помимо того Церковна Судова Комісія вважала за відповідне ввійти в подробиці всіх оскаржень проти нього та провірити всі докази й документи предложені оскаржуючою стороною. Переслухання провадилося цілий день, 17 березня, а на протязі слідуючих двох днів судді студіювали документи, що відносилися до справи, та писали вирок

Згідно зі Статутом Української Греко-Православної Церкви в Канаді Церковна Судова Комісія не проголошує сама свого вироку, тільки передає його Консисторії, після чого Консисторія, або Архиепископ його проголошує. В цім випадку вирок буде проголошений Високопреосвященним Архиепископом Іоанном Теодоровичем.

ПОХОРОНИ В СОВІТСЬКІЙ РОСІЇ.

Як подає орган безбожницького руху в совітах „Безбожник", — совітські підданні мусять критися зі своїми релігійними почуваннями, коли йде про похорони їхніх свояків. Вони йдуть до священика, а той молиться над кількома грудками землі та кропить їх свяченою водою, а опісля, непомітно, кидають ту свячену землю до домовини.

МАРЕВО НОВОГО ГОЛОДУ В УКРАЇНІ.

По вісткам з Москви, Україні знов загрожує великий голод. Московська влада держить в строгій тайні вістки про те, що вилиси Дніпра і Дону спустошили засіви в найурожайнішій частині України, яку зовуть „шпихлірем" СССР. Одночасно надходять вістки про випадки саботажу по колхозах. Колхозники ховають, або продають тайком збіжжя, призначене на весняні засіви. Вислані проти колхозників спеціяльні відділи ГПУ не можуть багато вдіяти проти солідарности селянських мас.

„ВІСТНИК" є хлібом душі кожного православного українця. Кожний православний українець нехай читає його!

ДО ЧЛЕНІВ І ПРИХИЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ТОРОНТО

Українці в Торонто рішили збудувати свою церкву. В тій ціли покликано до життя Будівельний Комітет, що взяв на себе, враз з Зарядом Церкви, обовязок звільнити площу якнайскорше від довгу та приступити до будови.

План кампанії, викінчений і одобрений, увійшов в життя з початком лютого, 1937. Церковна площа під ч. 400 Бетгорст вулиці (напроти Вестерн Шпиталю) обнимає поверх 11,000 квадратових стіп (фітів). Щоби очистити тих одинадцять тисяч стіп від довгу й тим дати Будівельному Комітетови спромогу почати вкоротці будову, рішили місцеві й позамісцеві члени й прихильники жертвувати та зібрати стільки, щоби кожна квадратова стопа принесла не менше, як $1.00 від одної, або разом $11,000.

Хто жертвує $100, або більше, на оплату такого ж числа кв. стіп, той стає ктитором; хто $50, або більше, той фундатором, хто $25, або більше, той основником, а хто $1, або більше, той жертводавцем. Всі такі члени будуть на вічні часи вписані в золотій книзі Церкви. Крім того, зможуть члени-основники бувати, з дорадчим голосом, на кожних річних, а фундатори й ктитори на всяких інших зборах Церковної Громади. В додатку, зможуть ктитори мати в справах майна Церковної Громади голос нарівні з дійсними членами, а короткі їх життеписи та фотографії будуть, на їх бажання, вміщені в книзі або іншому місці до того призначеному.

Не має одної української особи, що не могла би жертвувати від себе бодай на одну стопу, одного долара. Коли не сама, то другий за неї може жертвувати. Комітет вірить, що так станеться, — бодай тут, де Церква має повстати і де начислюється українців на около 11,000 душ. Але не всі зложуть свої жертви відразу, коли найгарячіше, бо не всі справу однаково розуміють. Комітет це знає і з тим числиться. Але знає також, що в Торонті та роскинена по цілій Канаді є верства людей, — верства свідоміщих українців, що то на їх плечах спочиває ціла наша громадська робота і від них походять всі жертви на наші, як світські, так церковні інституції. Круг таких людей постепенно зростає, як зростає українська національна свідомість. І коли ті люди жертвували на кожну нашу народню інституцію і при кожній нагоді попередно, то Комітет вірить, що й тепер жертвують. — Дадуть, що зможуть, не тільки за себе, але й за других надоложуть

Члени Будівельного Комітету та Заряду зробили початок. Зложили жертвами або деклараціями по $100, $50, $30, $25, $10, $5 і т. д. За ними відгукнулися вже не тільки місцеві члени та прихильники Громади, але й позамісцеві, а за ними зголосили свої декларації деякі як світські, так церковні організації. Хочеться вірити, що не остануть позаду й інші наші організації та громадяни, між ними наші бизнесовці та професіоналісти. Люди, що в їх інтересі, як і нас всіх, є, щоби українці в Торонті мали свої гарні та сильні інституції, були добре зорганізовані та мали між чужими відповідний голос та повагу. Щоби могли, хоч може не самі, то їх діти, оцінити колись добру память, полишену батьками, — гарну церкву та інституцію, що обєднує українців зо всіх земель, виховує належно молодь, плекає прекрасний церковний спів, мову, українське мистецтво, музику, словом українську культуру.

Кампанія вже досягає, в час друкування цеї відозви, $2000. Комітет просить всіх, до чиїх рук цей заклик попаде, перечитати уважно та передати його другому, третьому а то й десятому, а себе спитати: що зробив, чи зробила я, щоби кампанія досягнула якнайскорше $11,000? Чи поміг я грішми, колектуванням, агітацією, добрим словом? Чи зробив я все те, що моїм обовязком, як свідомого громадянина, є зробити, щоби певна часть грошей в українських руках, грошей що котилися й котяться нераз де треба й де не треба, — була звернена там і тоді, де й коли їх найбільше потрібно.

Комітет переконаний, що гроші знайдуться, як тільки шановний читач цього заклику зрозуміє пекучу потребу своєї Церкви в Торонті. Знайдуться хоч би зпід землі, бо їх потребує церковно-народна інституція, — установа, що обєднувала український нарід цілими віками і зможе тепер єднати, вже на канадійській землі, всіх українців націоналістів, без огляду на їх політичні переконання, або партійні угруповання.

Відкликаючися до всіх, належить окремо звернутися до позамісцевих громадян та організацій. Нище підписані здають собі справу з того, що кожна місцевість має свої потреби та клопоти, і не було би ладу ані кінця, коли б кожна, і найменша, місцевість, почала відкликатися за жертвами до інших місцевостей. Непрактичність таких частих відкликів показалася нераз, особливо в звязку з пересиланням базарових та інших білетів. Не можливо нераз для одних і тих самих людей, в один і той самий час, давати — і то мимо їх найлучшої волі — в десять місць. Але є вийнкові обставини та трудности, де без такої помочі ніяк обійтися. Розуміють це добре ті, що їм приходилося жити у великому місті як Торонто, — тут, де життя заставляє ступати скорим тем-

пом, робити все з більшим розмахом, на більшу скалю, коли хочемо жити і щоби другі знали, що живемо. Зрозуміють це навіть ті, що з великими містами менше обзнакомлені, коли взнають, що сама площа під церкву в Торонто коштує $7,000, а церква мусить бути мурована (не деревляна) та відповідати всім вимогам властей і модерного будівництва. А церква в Торонто, як одному з більших наших осередків, мусить бути — того вимагає інтерес цілої Канади.

Положення, де має повстати Церква, знаходиться в самій середині міста і є найкращим та найвигіднішим, що його могли українці в Торонто набути. Ті, що відповідальні за набуття площі, зробили від себе початок, зложуючи готівкою або деклараціями навіть по $100. Таких вже є кільканадцять, а імена їх та всіх жертводавців були проголошені на перших зборах жертводавців, що відбулися в церковнім приміщенню, під ч. 180 Симко вулиці, Торонто, в неділю, 28 лютого, 1937, в годині 2.30 пополудні.

Ті, що вже свої жертви зложили або заявили, кличуть і других: Прикладіть своє плече та жертвуйте не тільки за себе, але й за своїх близьких, що може не встані жертвувати. Зложіть або надішліть свою жертву тепер. Памятайте, що два рази дає, хто зараз дає. Знаете, що даєте на добру ціль, що та ціль, це ваша справа, спільна з людьми, що враз з ними даєте і **живете.**

Жертвуйте що можете, але жертвуйте!

Жертви та декларації проситься доручувати або надсилати на адресу:

UKRAINIAN CHURCH BUILDING FUND

c/o H. Guzda, 199 Humberside Ave., Toronto 9.

ЗА БУДІВЕЛЬНИЙ КОМІТЕТ:

ГНАТ ГУЖДА, голова,
ЮРІЙ ГУМЕНЮК, заст.,
КАЛИНА САКАЛЮК, секр.,
ДМИТРО КРИМКО, скарб.,
СТЕФАН ГАБА,
МИХ. МАНДЗІЙ,
МАРІЯ ДУТЧАК,
ОЛЕКСА ФЕДОРІВ.

ЗА ЦЕРКОВНИЙ ЗАРЯД:

Т. ГУМЕНЮК, голова,
В. МОЩУК, заст.,
МИХ. ДЕРЕНЮК, рек. секр.
ПЕТРО ШЕВЧУК, фін. секр.
МИХ. МАТЕРИН, скарбник,
ІЛЬКО МАНДЗІЙ, господар.

Свящ. о. П. ГАЛИЦЬКИЙ, парох.

ІСТОРІЯ ПРИЄДНАННЯ КИЇВСЬКОЇ МИТРОПОЛІЇ ДО МОСКОВСЬКОГО ПАТРІЯРХАТУ.

(Продовження).

Висвячення Гедеона в сан митрополита Київського відбулося 8 лист. 1685 при урочистому богослуженні патріярха в Успенському соборі в присутности царів. Стоячи перед патріярхом на орлеці та виголошуючи звичайну архієрейську присягу, Гедеон давав обіцянку, що у всьому буде послушним московському патріярхові. „Еще же и церковный миръ исповѣдаю соблюдати.... и послѣдовати мнѣ во всемъ и повиноватися всегда отцу моему, великому господину, святѣйшему киръ Іоакиму, патріарху московскому и всея Россіи и сѣверныхъ странъ, и аще случится и по немъ благословеніемъ Божіимъ будущему.... патріарху..., и всему преосвященному собору — россійскимъ преосвященнымъ митрополитамъ, архіепископамъ и епископамъ, братіи моей, во всемъ согласну быти и купночинну, по божественнымъ законамъ и священнымъ правиломъ святыхъ апостолъ и святихъ отецъ; и любовь духовную вседушно къ нимъ имѣти, и яко братію почитати... Аще же, еже обѣщано здѣ мною, что переступлю, и отцу моему... патріарху московскому... и всему священному собору явлюся не послушенъ, или противенъ, или отъ него въ особность восхощу отступити и епархію, мнѣ врученную, каковымъ либо образомъ... святѣйшему патріярху... въ чемъ непослушну сотворю, и тогда абіе лишенъ буду всего сана своего и власти безъ всякаго извѣта и словѣ".

Після висвячення Гедеон одержав дві затверджуючі грамоти на київську митрополію: одну від царів, другу від патріярха. Царська грамота підтверджувала за київським митрополитом усі ті привілеї, про які була мова в листі царів до Гетьмана, написаному в вересні, так що не тільки змістом, але й в окремих виразах була цілком подібна до цього листа, становила майже дословну його копію. Тільки в кінці її було додано пояснення, в яких відношеннях повинен був стояти митрополит до Гетьмана. По словах грамоти „въ дѣлѣхъ, приключающихся Малыя Россіи, какъ въ военныхъ, такъ и росправныхъ, воля... митрополиту быти не имѣетъ, такъ и патись не довлѣетъ, понеже то належить отъ насъ... гетману... Также й королевства польскаго въ державу къ кому безъ совіту... гетмана... ни о какихъ духовныхъ дѣлахъ... митрополиту не писати і съ ними ссылокъ имѣти. А когда... митрополиту прилучится о приключающихся духовнихъ дѣлахъ въ тѣхъ странахъ благочестіи къ духовнымъ особамъ писати, о томъ о всемъ... митрополиту... совѣтоваться... съ гетьманомъ... а безъ совѣту того не имѣть. А еслибы къ... митрополиту... изъ странъ польскихъ и литовскихъ и иныхъ съ какими письмы, присланными до него, кто прибылъ, или через кого, или почтою что донесено будетъ — митрополиту..., о томъ объявлять и письмо присылать къ гетману..., а ему... о томъ къ намъ, великим государямъ... писать".

В настольній грамоті, виданій патріярхом Гедеону на Київську митрополію, Іоаким докладно розповідав про те, по яких мотивах і на підставі яких прав він поставив Гедеона на митрополита київського, як відбулося висвячення, як він повинен своїм життя показувати приклад своїй пастві, навчати її по вірі й благочестію, як пасомі повинні слухатися й коритися йому в усім і т. д., але відносно головних привілеїв київського митрополита (наприклад, непідсудність його патріярхові московському) грамота мовчала. Навпаки, в ній помічалось стремління з боку патріярха обмежити права Гедеона й поставити його в таке саме положення, в якому були інші московські митрополити. Так, патріярх титулує новопоставленого митрополита, „митрополитом Київським і Галицьким і Малыя Россіи", і ні разу не називає його митрополитом „усієї Русі". Потім дозволяючи Гедеонові носити митру з хрестом і ношення хреста перед ним в його власній епархії, патріярх, ради одноманітности з рештою російських митрополитів, наказує йому носити білий клобук, що до цього часу не було в звичаї у київських митрополитів. Про взаємовідносини митрополита з гетьманом в патріяршій грамоті зовсім не говорилося.

14 грудня Гедеон Четвертинський був відпущений з Москви, при чому отримав в подарунок карету, обиту бархатом з ріжноманітними мідними та іншими оздобами, і шестеро карих коней. Співрозмірно з ним отримали подарунки і особи, що становили от[illegible]ення митрополита, а також світські представники гетьмана.

Вернувшись до Київа, Четвертинський послав 29 січня 1686 р. до патріярха Іоакима листа з подякою, у якому покірно благав патріярха споминати й завше по-батьківськи наставляти його, а сам обіцяв приймати патріярші вказівки та поради „чесно и любезно, такъ какъ долженъ сынъ отеческія, овца пастырскія почитать велѣнія".

Але гетьман був, очевидно, незадоволений тим, що патріярх не затвердив за Гедеоном його привілеїй, хоча спочатку поставився до цього ніби байдуже, і прийшов до висновку, що не варто звертатися до патріярха з просьбами, в яких би то не було справах. Посилаючи в січні 1686 р. сина свого Григорія до Москви, гетьман дав йому листа до патріярха, в якому дякував йому за висвячення Гедеона та за прихильність до нього, гетьмана, і просив благословення для себе й для сина Григорія, передатчика листа; але про справи, ради яких поїхав до Москви Григорій, гетьман поминув мовчанням в листі до патріярха. Григорій так само, явившись до патріярха, ні про що з ним не радився.

А тим часом Григорію були доручені надзвичайно важні справи й при тому такі, в яких участь і поміч патріярха були б дуже до річі. Між іншим Григорій повинен був передати думки та уваги гетьмана, на яких умовах треба московському урядові підписати мир з поляками (відомий потім трактат Гржимултовського), і просьба застерегти в пунктах покойового трактату, щоб православні мешканці Польщі не утискались і не змушувались переходити на унію. Але через кілька місяців, у квітні 1686 р., гетьман признав за потрібне просити патріярха, щоб він до ставленої грамоти Гедеона додав приписку, що усі права й привілеї, київського митоплита залишились непорушними, щоб таким чином його грамота стала цілком подібною до грамоти царів. Разом з цею просьбою гетьман прислав патріярхові переклад з сакр, даних від патріяха константинопольського Парфенія. митрополитові Балабану, а від Діонисія — Йосифові Тукальському. Чи сповнив патріярх просьбу гетьмана відносно приписки до грамоти — невідомо.

Після того, як Гедеон Четвертинський приняв посвячення в сан митрополита київського в Москві від московського патріярха й урочисто обіцяв підлягати йому й слухатись, справу приєднання Київської митрополії до Московського патріярхату можна було вважати за фактично скінчену. Але поки царгородський патріярх не дав на те своєї згоди, справи ще не можна було вважати за закінчену канонічно. Заява осіб, бувших на Соборі у Київі, що вони згодяться признати над собою владу московського патріярха й відректися від залежности від константинопольського тільки в тому випадку, коли сам заінтересований

патріярх на це дозволить, не мала, правда, особливого значіння, бо духовенство не було в силі йти проти волі гетьмана, і сама подорож Гедеона до Москви відбулася без зносин з константинопольським патріярхом, помимо заяви духовенства. Але і гетьману і Четвертинському самим багато залежало на тім, щоб патріярх константинопольський знав про доконаний факт приєднання Київської митрополії до Московського патріярхату й дав на те свою згоду. Те лежало в особистому інтересі гетьмана й митрополита.

Історія не раз давала приклади того, що патріярхи константинопольські проклинали українських гетьманів; так, патріярх Паісій прокляв гетьмана Брюховецького, Методій — Многогрішного. Прокляття патріярха дуже хвилювало гетьманів, бо воно підривало до них довірря народу, і обидва прокляті гетьмани усердно просили московський уряд, щоб він ходатайствував перед патріярхом про зняття з них прокляття. Про Многогрішного навіть розповідали, що відомість про прокляття, яке наложив на нього патріярх, до такої міри вразило його, що він зробив надзвичайно задумливим і раз, нічого перед собою не бачучи, на щось спіткнувся та дуже сильно забив собі голову. Самойлович знав про ці приклади, знав, що патріярхи навіть за малу провину можуть проклясти, і тому мав певну підставу боятись, що прокляття патріярха впаде на його голову за приєднання Київської митрополії до Московського патріярхату, як що станеться без його відома.

Гедеон Четвертинський мав ще більше підстав бажати, щоб константинопольський патріярх дозволив йому бути в залежности від московського. При хиротонії в сан епископа луцького Четвертинський давав присягу ніколи не виходити зпід влади константинопольського патріярха. А тепер, згодившись стати в залежність від патріярха московського, він нарушав свою попередню присягу, ставав клятвопреступником. Змити з нього цю брудну пляму клятвопреступлення могло тільки урочисте прощення самого константинопольського патріярха. Крім того, влада митрополита Гедеона на Україні була б далеко не такою великою, колиб константинопольський патріярх не проголосив його законно поставленим київським митрополитом і не дав розпорядження усім православним українцям підлягати й слухатись його. Без цього наказу Гедеона слухало б тільки духовенство й миряне лівобережжа, а православні мешканці Польщі могли б відцуратись від нього, як від клятвопреступника. Усі ці мотиви змусили гетьмана й Четвертинського усердно просити московський уряд вирядити посольство до константинопольського патріярха з великими подарунками й просьбою дати згоду на цю справу. Дякуючи цим настирливим просьбам, відраву після висвячення Гедеона в листопаді 1685 р. було вислано посольство до Константинополя.

„Церква і Нарід". Др. Є. Сакович.

(Дальше буде).

ГУРТОВИЙ СКЛАД ЦЕРКОВНИХ РІЧЕЙ.

Ризи, Хоругви, Чаші, Кивоти, Павуки, Процесійні образи, Ліхтарі, світло, Дзвони і т. д.

Плащениці по $23.50 і вище.

WILLIAM GROSS & CO.
323 Main St., Winnipeg, Man.

В ЄРУСАЛИМ.

По трьох і пів літніх трудах, по голошенню Своєї Божественної науки, по засіянню людської ниви зерном Свого слова, по доконанню багатьох чудес — Ісус Христос звертає свої кроки до Єрусалиму. Йде до Єрусалиму, щоб там принести Себе в жертву за гріхи світу, щоб дати Себе розпяти на хресті...

Прибуття до Єрусалиму попередила одна важна подія. Ця подія піднесла Сина Божого в очах простолюддя. Вона викликала велике одушевлення в масах. Вона запалила їх вірити, що між ними є правдивий Месія, що є зісланий Богом на землю завести новий лад для них.

Воскресення Лазаря, що був чотири дні в гробі, наклонило їх до такого переконання. Всюди гомоніли люди, тутешні й прочани, про велику силу і власть Ісуса з Назарету. Ніхто не мав такої власти. Покликати мерця, що вже розкладався в гробі, до нового життя, міг ніхто інший тільки Месія.

Вість про чудо розійшлася дуже скоро по найдальших околицях. Докотилась вона й до Синедріону, до визначних мужів, що мали перше слово в політиці й релігії. Давно вони були озлоблені на Того нового пророка, що голосив якісь дивні науки, що творив якісь дивні діла, що захоплював за собою маси, що зробив багато добра не одній людині. Багато разів люди оказували захоплення Ісусом Христом. Але цим разом це захоплення було найбільше. До того багато прочан напливали до Єрусалиму, ради великого свята Пасхи, а все в них на устах був той пророк, що більш як три роки давав про себе знати по всій їхній землі.

Це було причиною, що вони не завагалися завдати смертельний удар Спасителеві.

Для людей був Ісус Христос очікуваним Месією. Нагодився як раз у час, бо римляни вже надто дали себе в знаки. Тому то коли побачили Його, візджаючого на ослі до Єрусалиму, вибухнули великою радістю. Захоплені були всі, старші й діти. Ламали пальмові віття й вимахуючи ними хотіли збільшити своє захоплення. З тисячів грудий лунали голоси щонайголосніші: „Осанна! Осанна! Благословенний, що йде в імя Господнє! Осанна! Осанна"... А були й такі, що свою одіж стелили по дорозі куди переїздив Ісус Христос. Все готові були зробити в той час маси.

Це був найбільший тріюмф для Ісуса Христа. Але Він остав спокійним. Наче не помічав того. Коли ж перед Ним показався Єрусалим у всій своїй красі, Він заплакав.

Витали Ісуса Христа ті, що за Його допомогою стали здоровими. Вони тямили, того доброго Спасителя, що так мило до них говорив ще тоді, коли вони чулись пропащими жертвами хвороби.

Витали Його й ті, яких мучив тяжкий гріх, що душевно були пропащими, що були невільниками ріжних налогів. І чого то вони не пробували? Яких способів вони не вживали? А все надармо. Аж наблизився Христос. Він знав причини їхніх душевних терпінь. Він їм поміг, простив гріхи й відпустив, і вони, як весна свіжі, легкі, як літній подув вітру, осяяні невимовними радощами кликали з цілих сил: Осанна!...

А й витали Спасителя ті, що вже одною ногою були у гробі, що чули холодний дотик смерти, що попращались були з рідними й білим світом. Ось вони здорові. Ось радіють світлом сонця. Оглядають свої ниви, своїх рідних завдяки Тому, що їде на ослі до Єрусалиму. Осанна!...

Найбільше було там таких, що бідні, опущені, понижені не бачили ніколи ласкавого погляду, не чули симпатій від нікого, жили так якось для того, щоб бідити, плакати й журитися. Але були хвилі, що про них згадав Ісус Христос. Були хвилі, що Він готов був їм помогти. Вони чули, що кликав у своїх проповідях: „Прийдіть до мене всі струджені й засмучені. Я вас потішу". Ось Він. Той великий Учитель. Іде в Єрусалим. Осанна!...

Осанна!... Радість! Щастя. Боже благословення з нами. Ми щасливі... Оклики Шум. Гамір. Але Спаситель сумний. Знає, що скоро запал остигне, що скоро почує страшні слова: Розпни, розпни!

Знав, що принесе велику жертву для відкуплення людей від гріха, а однак будуть такі, що не зважатимуть на це, що будуть сліпі й глухі, як Синедріон, як Каяфа, як Ірод, як фарисеї і книжники, що будуть шукати чогось іншого, а не служити Богові.

Знав, що будуть такі, яких багато стрічаємо в наших часах, що радощі в них задля вїзду в Єрусалим. І „пальмове віття" в їхніх руках, і радість на лиці, а в душі гріх і порок. В душі нечистота. В душі облуда. Вони радіють, та не своїми радощами. Вони радіють, бо другі тішаться. Радіють для гарного тону, для того, щоб бути з людьми не відлюдками, бо стратять нагоду уходити за добрих, чесних і побожних. Але в них нема ані зерна віри. Нема побожности. Нема нічого в душі, лиш сама порожня.

Яка велика жертва Божого Сина! Він іде в Єрусалим, щоб принести Себе Самого за всіх людей. Але є такі, що не мають найменшої уваги до так великої жертви. Для них це річ маловажна. Хто ж не заплаче над ними? А Христос, що всіх так любить не може здержатись від зворушення. Плаче.

Для дійсного христіянина цей момент має велику вартість. Роздумувати треба над ним. Вглублюватись у його змисл. Настороaccess треба увагу на все, що кругом нас. Будьмо готові витати Спасителя, як вдячні учасники Його добродійств, що їх так обильно на нас зсилає Господь Бог.

Радісний настрій до Бога Спасителя в нас має бути повсякчас. Коли ми взяли в руки пальмове віття, коли ми є христіянами, то й будемо все коло Спасителя. Будемо йти за Ним через ціле життя, щоб із цим віттям стати перед престолом Найвищого.

о. Є. Г.

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ.

Учителі Недільних Шкіл повинні обовязково набути такі книжки для своїх учеників:

„Приятель Дітей", молитовник для молоді	25ц.
Оповідання з життя Ісуса Христа	10ц.
Десять Біблійних Оповідань	10ц.
Азор — оповідання з часів Ісуса Христа, для молоді	10ц.
Українська Православна Церква (коротка історія)	10ц.
Свята Христина	05ц.

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., — Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Видає Українська Православна Видавнича Спілка.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю - $1.50 на рік.

THE HERALD
Published semimonthly by the
Ukrainian Orthodox Publishing Company
Subscription per annum.
In Canada — $1.00 — Foreign — $150.

Адресуйте: — Address.
The HERALD, Box 3684, WINNIPEG, MAN.

АРХИПАСТИРСЬКЕ ВЕЛИКОДНЕ ПОСЛАННЯ.

Боже, Ти єси Бог Мій! Тебе шукаю пильно, жадає Тебе душа моя.

Пс. 61. ст. 1.

Мої во Христі Отці, Брати і Сестри!

В життю кожної людини надходять часами хвилини, коли душа жадає Бога. Кожна душа має такі хвилини

Душа наша жадає Бога, шукає Його, бо вона таємно, для нас невидимо, споріднена з Богом і не знаходить спокою на наш й землі, не знаходить щастя в радощах земних, в задоволеннях тіла, а шукає заспокоєння в Бозі

В Бозі душа знаходить своє заспокоєння, бо в Бозі лише вона знаходить те, що їй потрібно. Їй потрібно перше всього оправдання, очищення од [illegible] зла через Боже прощення, через Божу ласку. І вона це знаходить. В Бозі вона далі знаходить опертя для свого життьового подвигу в добрі, в правді, в любові В Бозі вона знаходить підставу й власного існування. В Бозі, в доходженню до Нього, лише в тому, вона бачить змисл, оправдання ії переходу по землі в тій тимчасовій одежині, яку ми називаємо тілом Нарешті, лише в Бозі душа наша може знайти живу надію вічности, лише в Бозі побачити неодмінну ціль того життьового переходу по землі, в тілі, який дано їй перейти. По тій то причині душа кожної людини, в тім, чи іншім часі має хвилини свого пробудження і тоді вона свої змагання, свої жадання, свої вічні надії і цілі виявляє в настроях, які так гарно схопив і передав нам Давид, Богонатхнений співець: „Боже, Ти єси Бог Мій! Тебе шукаю пильно, жадає Тебе душа моя"

Те, що в життю кожної людської душі, як ми вказали, зявляється час від часу само по собі і часто непідтримане гасне, те саме, такі ж спасенні для душі настрої хоче викликати в нас свята Церква своїми особливими навчаннями, молитвами. Але Церква не лише викликає в душі нашій такі святі настрої, вона робить все, щоби вони не зникли, щоби вони розгорілися в наших серцях і дійсно доводили нас до таємничого, містичного поєднання з Богом

Особливий час для таких змагань нашої душі на поєднання з Богом свята Церква положила на дні Великого Посту. І правдиво. Коли маємо достойно зустрінути пострадавшого і воскреслого для нас Господа, то маємо вийти Йому на зустріч з душами воскресшими в Бозі для правди, любови і всякого добра. В дні Великого Посту свята Церква кличе своїх віруючих дітей до особливо побожних роздумувань про Бога, про душу, про її цілі в життю чекаючої нас вічности. Вона кличе нас до подвигу каяття перед Богом, до приречень Богу нашому певної направи нашого життя Тим, що каються, вона подає прощення гріхів від Бога. Далі, Церква підводить своїх віруючих дітей, вже оправданих Божою ласкою, прощених до Святої Чаші Причастя. В цій найсвятійшій тайні свята Церква подає кожній віруючій души, кожному очищеному серцю таємничу, але дійсну присутність в них Господа. Господь в Святім Причастю завитує до кожної роскаяної і прощеної души. Він подає ій освячення, святі і чисті настрої, подає ій волю і силу до дальшого життьового подвигу.

Як ми бачимо, свята Церква подає души людській те, чого та душа жадна. В часах Давида душа людська жадала Бога так само, як жадає Його наша душа тепер Однак, тоді душа не мала так легких доступів до Бога, які вона має тепер Такі доступи до Бога, як Отця, знесені нами на землю Сином Божим, вказані Його наукою, куплені Його стражданнями і смертю Син Божий припечатав дійсність безсумнівність таких доступів до Бога і нашого в Ньому будучого вічного життя своїм воскресінням і вознесінням на небо.

Мої Отці, Брати і Сестри! Ми денно переходимо непомітно наше життя З кожним днем, з кожною годиною ми ближче до Отця, до чекаючої нас в Ньому вічности Вгляньмося ж в це наше життя! Запитаймо себе, чи то души наші живуть і свідомо переходять подвиг цього життя, чи живуть лише наші тіла, а души сплять сном непробудним Вгляньмося ж в наше життя, вдумливо, з Богом на думці і, пробудімося Свята Церква кличе до цього особливо тепер кожна дитина Церкви, стара чи мала нехай відчує те, що колись відчув Божий співець Давид і разом з ним нехай покликне „Боже, ти єси Бог Мій! Тебе шукаю пильно, жадає Тебе душа моя".

В святі дні Великого Посту особливо поспішайте до храмів Ваших і свята Церква устами і служінням в святих тайнах пастирів Ваших допоможе Вам задовотити жалобу душ Ваших, знайти, більше, відчути в собі Бога милуючого, прощаючого, освячуючого.

В святі дні Великого Посту особливо шукайте Бога, знаходьте Його, приходьте до Нього і Він Милостиний загостить і оселиться в Вас, а з Ним все в життю мир, спокій, тихе щастя тепер і незнане блаженство в вічності

З ласки Божої, волею Церкви
Архієпископ Канадійський
і Американський

Іоанн Теодорович.

ПСАЛОМ 131.

Господи, я гордим серцем
Не несу ся в гору,
Ні очима нещирими
До Твойого двору.

У діла Твої великі,
В Твої тайни скриті
Я не входжу . Не мені їх
Знати і судити

Тисяч наших літ у Тебе *
Маленька хвилина,
І весь розум наш у Тебе —
Дрібна порошина.

І тому, мов немовлятко,
Душа моя вбога
Віддає себе у руки
Всещедрого Бога.

Чи Ви вже відновили передплату на 1936 рік за „Вістник"? Коли ще ні, так зробіть це зараз! Також постарайтесь, щоби й Ваш сусід читав „Вістник".

Надзвичайні Збори Парохії Св. Покрови.

В понеділок, 22 березня ц. р., відбулися надзвичайні збори парохії при Соборі св. Покрови в Вінніпегу. Збори були скликані між іншим в справі зміни парохіяльного статута.

Головну ролю на зборах відограв, як звичайно, п. В. Свистун. Він виголосив довжезну промову, в якій накидався на церковний провід, а зокрема на Консисторію та її голову. При нагоді накинувся остро на церковний суд, що відбувся в Вінніпегу над о. П. Маєвським. Між іншим п. Свистун закинув, що в суді засідали пяниці та готельники й тому суд той був „судом нечестивих".

Потім п Свистун вніс ряд змін та поправок до статута. Ті зміни зводяться до вичеркнення зі статута всякої згадки про Консисторію та взагалі про будь яке підчинення громади проводові Української Греко-Православної Церкви в Канаді Примиром вийшла пропозиція, щоби в справі пароха громада зовсім не потребувала вдаватися до Консисторії, а приймала собі пароха та відправляла без жадного порозуміння з Консисторією Принято й такі зміни, що колиб вони справді увійшли в силу, то парохія цілковито змінила б свій характер з православної на протестантський, — точніше на секту конгрегаціоналістів, або баптистів, які вважають, що кожна окрема громада становить для себе цілість і найвищу церковну власть та може існувати без жадного вищого церковного проводу чи авторітету.

На зборах були присутні також о. Петро Самець, п. Петро Зварич та п. П. Богоніс, члени парохії, — які підносили свої застереження проти таких змін статута, що міняють характер та приналежність громади.

Збори продовжалися до 3 год. по півночі.

ЯК БОЛЬШЕВИКИ РОЗБУДОВУЮТЬ КИЇВ.

Розбудова Києва йде в тому напрямі, щоби затерти специфічний характер столиці совітської України На місці старинного Михайлівського манастиря розваленого минулого року, почали будувати багатоповерховий будинок совнаркому УССР Цього року має початися будова домівки центрального комітету комуністичної партії. На Володимирській горі стоїть величезний памятник Леніна На давньому Хрещатику побудували „радієвий театр", біля ланцюгового мосту „Зелений театр". Правий беріг Дніпра обкладають ґранітом.

ЧЕРВОНОАРМЕЙЦІ З ХРЕСТИКАМИ.

Недавно виявилося, що принайменше половина червоноармейців носить на грудях хрестики на шнурочку; продукція таких хрестиків збільшилася зокрема останніми часами

Як подає кореспондент „Правди" з Кінесими, ріжні релігійні секти у совітах активізуються. На думку начальника культурно-пропагандивного виділу тамошнього партійного комітету релігійна пропаганда є там сильніша ніж партійна.

МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ НА УКРАЇНІ.

Німецький щоденник „Ангріф" повідомляє, що на Україні ГПУ переводить далі масові арештування членів опозиції. І так на Поділі арештували секретаря комуністичної партії Свірського за „контрреволюційну пропаганду". У Вінниці арештували партійних діячів Закубіна і Гібеля, що керували пропагандовим відділом компартії на Україні

КАТОЛИЦЬКІ МІСІЇ.

Від останніх кількох років гр. католицька церква в Канаді устроює місії при помочі місіонарів, спеціяльно прикликаних для цього зо Старого Краю Висилає їх у ті місцевости, де вірні гр. кат. церкви почали вже пізнавати себе, усвідомилися національно й почали критично задивлятися на роботу католиків в Канаді

Ці місіонарі, своїм вже втертим, старим католицьким способом, перелицьованим на новий „модерний" лад, переконують своїх вірних з проповідальниці, в приватних розмовах і особливо при сповіди, щоби вони „трималися" католицької віри та щоби не сходилися з українцями, своїми ж братами, що належать до православної Церкви Під загрозою відмови розгрішення забороняють читати книжки й часописи, що не апробовані католиками Під загрозою смертельного гріха забороняють їти до не-католицької церкви. Навчають, що мати-батько повинні відречися своїх дітей, якщо вони православні; недозволяють ходити своїм вірним на які́ні підприємства, що їх влаштовують православні Вони твердять, що Українська Православна Церква та її вірні не єретики, схизматики, невірні, прокляті! Вони закликають православних „навертатися на лоно святої католицької церкви", бо тільки в ній спасіння!

Ціль таких „місій" ясна. Католики хочуть страшенням та заголюкуванням затримати при католицтві останки греко-католиків, не пустити їх туда, де природне для них місце - в Церкві Українській Православній.

Наука християнської Церкви вчить, що Бог є Всемогучий, Найсправедливіший, Наймилостивіший, Наймудріший, що за добре, праведне життя на цім світі Бог дає нам вічне щасливе життя в небі. Цього й католики ще зо свойого катехизма не викинули. Та помимо того вони твердять, що аби спастися, треба обовязково бути католиком і вірити в усе те, що католицька церква до вірування подає Вірити без застережень, без роздумування, без власної волі. Одним словом вірити й тоді, коли навчання католицької церкви противиться найсвятішим якостям Бога І так, а не інакше вчать свої хвірних католицькі місіонарі Вчать, що православні то схизматики й тому не будуть спасені. Отже всі наші предки, що належали до православної віри, що боролися з поганськими ордами за Христову віру, що й тепер конають на Сибірі й Соловках за віру в Бога — по навчанні католиків будуть осуджені А між тими осудженими ми побачимо Володимира Великого, Ольгу, Бориса й Гліба, бо це святі православної Церкви А далі всіх православних митрополитів київських, мучеників митрополитів Малевича, Тукальського, Йова Борецького, а дальше гетьманів: Дорошенка, Полуботка, Сагайдачного з цілим запоріжським козацтвом, що вписалося в „благочестиве православне брацтво"; а ще далі побачимо осудженими всіх наших працівників-будителів народніх Котляревського, Сковороду, Шевченка, Федьковича, всіх воїнів православних, що полягли в останній боротьбі за Україну, за правду й волю народню; а на кінці осудженими будуть теперішні мученики за правду Христову й народню священики й єпископи Української Православної Церкви, порозстрілювані большевиками, виморені голодом на Соловках.

Це одна сторона образа мальованого католиками. А друга сторона, по їхній науці, ось яка: Спасенними будуть усі, що в вірі католицькій померли. Отже між спасенними бачимо всіх папів, що були розбійниками, кривоприсяжниками, бачимо всіх інквізиторів, що живцем палили людей на костирах за правду, бачимо ката Кунцевича, круля Жигмонта III, Потія, Терлецького, Пілсудського, всіх грабіжників галерчиків, польських ксьондзів, що бють в обличча греко-католицьких священиків, Хомишина і всіх, що в імя католицизму зраджували український нарід, поборювали правду, благословили наїздників, щоб руйнували нашу землю. Бачимо всіх італійців, що карали й убивали етіопійців; еспанців, що вимордували в імя католицизму простодушних і довірчивих індіян, ну й усіх „правовірних папістів"

Чи може хто скаже, що католицькі місіонарі такого не проповідують? Що розбійники католики не будуть спасенні? А хто ж тоді Кунцевич? А його для католиків святим зробили! Так, він католицький святий, і вже спасенний, а зате хто православний — той осуджений Подумати тільки! Ось старенька мати селянка, буковинка, православна Виховала тяжкою працею своїх рук діток своїх Молилася й ночей недосипляла Але в тієї матері був один син Був він і православним священиком Він також мав бути погублений. Але „порозумнів", зрадив віру матері своєї й став католицьким священиком Тепер він вже спасенний Він буде щасливий в небі, а його мати, брати й сестри що остали при православію - прокляті. Ось так навчає католицька церква! Так перекручує заповіти Божі, заповіти милосердя й любови! Чи вірить в такі „правди" цей католицький, з Буковини, ксьондз? Ні, не вірить! А як не вірить, то чому другим цьому навчає? Де його священича совість? Жорстокість, а не милосердя бє з такої науки, а чи ж можна такі якости приписувати Наймилостивійшому Богові?

Католики забороняють читати книжки й часописи, не апробовані їхньою владою церковною Забороняють думати інакше, як тільки так, як вони навчають Інакше думати - Бог заборони! Гріх! Чи може в це повірити розумна й чесна людина? Ні! Ніколи! Чи ж Бог дав людині розум на те, щоби вона його не вживала? Чи дав Бог крила птицям, а плавці рибам, щоб перші не літали, а другі не плавали? Чи в страсі й сліпому послусі криється правдива релігія? Ні! Правдива релігія відчування Бога, визнавання себе творивом Його, - мусить бути свобідна Основою її має бути любов до Бога, злочин проти людського розуму! Без права чи волі думання, мозок стає тюрмою, а розум людський вязнем Вязень може коритися, плазувати, притакувати, п[illegible]знавати, але не може вірувати, обожати, любити того, чому насильно покланяється. Цього якраз треба католикам.

Правдива релігія - це любов до Бога й людей Правдива релігія це підчинення своїх поривів Божим законам, підчинення їх контролі розуму, законам правди й милосердя. Теорія всякої релігії, що боїться свобідної думки, що боїться шукання правди, незаслугує навіть на те, щоби мати місце в людському серці та розумі.

Страх перед тим, що вірні католицької церкви зустрічаючися з братами православними стануть свідомійшими та покинуть думати по католицьки, заставляє католицьких місіонарів забороняти своїм вірним сходитися з православними. Наказує матері відречися своєї дочки За що? А за те, що дочка православна, за те, що дочка не вірує в „непомильність" папи. Не вірить в „непомильність" і не боїться до цього признатися. Гей, гей! Та ж 90 процент вірних греко-кат. церкви не вірить в це, 100 процент католицького духівництва не вірить в це! Так, але вони про це мовчать, отже „спасенні"!

Нам, українцям, єдности, сили й любови треба в цей важкий і гіркий мент, а не ненависти й фарисейства Та ж Христос вчить, що й вязника треба відвідати а католицька церква вчить, щоб мати дочки відцуралася! Це ж глум над людськими почуваннями, це фарисейство, що його й у часи Христа тяжко найти!

Не з такими проповіддями повинні слуги Церкви Христової йти між нарід. Вони повинні йти зо словом правди, любови Повинні відривати народові правди Христові, вчити його шанувати й любити всьо, що своє, рідне Накликати до любови між братами, до єднання всіх в одну велику українську родину Вчити шанувати своїх великих мучеників за правду Христову, за працю й любов до українського народу. На Київ, як матір нашу, а не на Рим чи Москву, як мачуху, звертати думки наші в молитвах Сталити серця й характери вірних огнем української, а не ворожої величности.

Не нам бути вищунами Божого милосердя Бо волі Отця ніхто не знає Не за вірування в папську непомильність, не за читання некатолицьких книжок буде відплачено нам, а за вчинки наші Вчинки ж наші повинні бути такими, щоб за них ми удостоїлися бути гідними слів Спасителя: „Прийдіть, благословенні Отця мого, осягніть царство, приготовлене вам од основання світу. Бо я голодував, і ви дали мені їсти; жаждував і напоїли мене, був чуженицею, і прийняли мене; нагий, і зодягли мене; недугував і одвідали мене, був у темниці і прийшли до мене". „Істинно кажу вам, скільки раз ви чинили одному з цих братів моїх найменших, мені чинили" (Мат. XXV: 34-36 і 40).

Свящ. Д. Д. Лещишин.

ЗАМОВЛЯЙТЕ

ПОМЯНИК ПОМЕРШИХ

Гарно виданий, на добрім папері, вигідний формат, міцно оправлений Книжочка, яка повинна знаходитися в кождій християнській родині.

Ціна дуже приступна, бо тільки 25 цт.

Книжечка ця буде памяткою на довгі покоління.

Замовлення посилайте до:
THE HERALD
Box 3684, Winnipeg, Man.

ЧАРТЕР І СТАТУТ ЦЕРКВИ.

Вийшов з друку Чартер (в українськім переводі) та Статут Української Греко-Православної Церкви в Канаді, ухвалений Шестим Собором тої-ж Церкви, що відбувся в днях 25, 26 і 27 листопада, 1930 в Йорктоні, Саск., і змінений та доповнений Семим Собором Церкви, що відбувся в днях 30 червня, 1—3 липня, 1935, в Саскатуні, Саск.

Чартер і Статут містяться в одній книжочці, що коштує 25 центів.

Громади й поодинокі вірні, що бажають мати Чартер і Статут Церкви, повинні висилати замовлення до Консисторії на таку адресу:

**Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man.**

Проф. О. Лотоцький.

ЦЕРКОВНА СОБОРНІСТЬ.

(Продовження).

Догматичні основи соборности.

У такому значінню соборність є виразною властивістю православия. Віра, з погляду православного, є властивістю всіх вірних, і діяльна участь в справі охорони віри це обовязок усіх членів церковної громади. Виразно цю думку висловлено в посланні східних патріярхів р. 1848 у відповідь на пропозицію папи Пія IX щодо унії: „У нас ні патріярхи, ні собори ніколи не могли ввести щонебудь нове у віру, бо охорона пошани Божої у нас це — все тіло церкви, цеб-то, увесь народ, що завше змагає заховати свою віру незмінно та згідно з вірою батьків".

Православна наука в православному катехизисі формулює церкву, як богоустановлене стоваришення людей, що зеднані православною вірою, законом Божим, ієрархією та таїнствами. У цій дефініції ієрархії надається роля обеднуюча, а не виключна, оскільки не ходить про ті функції та завдання, що звязані стисло ієрархічним, богослужбовим становищем ієрархії, зокрема епископів. Коли та чи інша група членів церковної громади здобуває виключне значіння в церкві, поза ієрархічно-богослужбовою стороною її життя, то це порушує конфесіональний характер православної церкви. Остання наближається тоді до тієї чи іншої чужої конфесії, - до римо-католицької, коли ту виключну ролю засвоено епископату, чи до пресвитеріянства, коли — священству, чи до протестантства, коли — мирянам. Православна церква стоїть поза цими розуміннями християнства, вона не є ні самий епископат, ні саме священство, ні самі миряни, але всі ті три елементи в спільности та в єднанню між собою. У такому розумінню православна церква — як висловилися східні патріярхи, в посланні 1848 р., — „все тіло церкви, цебто, увесь народ, що завжди змагає заховати свою віру незмінно та згідно з вірою батьків".

Соборність, як чинність церковно-громадська.

Церква, як громада, складається з осіб; як установа з громадських союзів. У данному разі, коли у нас іде мова про церкву з погляду громадської її природи, будемо мати на увазі членів церкви, як учасників церковного стоваришення, громади.

Є риси, що спільні для всіх вірних у церкві, єднають їх, як членів одньої громади церковної. Усі члени церкви — брати, що однакову дорогу віру прийняли по правді Бога нашого і Спаса Ісуса Христа (II Петра І: 1) народ Божий, люде святі, що всі разом складають одне священство (Єфес. IV. 12; І Петр II 10) Але разом з тим у церкві, як у кожній громаді, **існує певний поділ між її членами — відповідно обовязкам їх та правам.** З цього погляду — з погляду прав та обовязків - члени церкви поділяються на два головних стани: на ієрархію та на мирян.

Ієрархія, чи клир, в складі трох ступенів — епископської, священичої та діяконської через тайну священства дістає уповажнення проповідувати науку віри, уділяти благодатних дарів та духовно управляти паствою. Остання риса випливає з розуміння церкви, як установи публичної з основою ієрархічного устрою. Розуміння те наказує визнавати в ній стосунки переваги прав одних членів перед другими, стосунки управління й підлеглости. Наука св. Письма, отців церкви та церковних соборів зовнішньо формулювала ті стосунки. Згідно вислідам тієї науки без епископа, в абсолютному розумінню не може ніщо започатися чи вчинитися ні в якій ділянці церковного управління і навіть ті права, що припадають у церкві народові, пастві, обумовлено владою епископською

Установляючи тверду владу епископату в церкві догматична й канонічна наука окреслюють равом характер та межі тієї влади. Епископи, як і інші ієрархічні члени клиру, в тайні священства посвячені на службу в церкві. Зокрема, в змісті обовязків епископських розріжняються уповажнення священодіяння, які епископ не може делегувати іншим особам, та уповажнення управління; ці останні можуть бути делеговані нижчій ієрархічній особі, а деякі навіть — мирянинові. Отже служба епископа, помимо сторони благодатної, містеріяльної, має ще інший, правно-громадський характер у церкві, як установі громадській, причому певну участь у виконанні цих останніх обовязків можуть брати й інші члени клиру та миряне.

Соборність.

Мирянин — це кожний член православної церкви, що не належить до клиру. У тайні охрещення миряне дістають свою правоздатність, певні права горожанства в церкві. Маючи право й обовязок належати до певної церковної громади парафії, мирянин таким способом входить у зносини та має спільність з іншими членами церкви, як духовного організму, та осягає цілі, з належністю до того організму звязані. Крім задоволення своїх релігійно-моральних потреб, член церковної громади бере в певній мірі участь у справах тієї громади, використовуючи своє право та виконуючи обовязки. Ті права й обовязки мирян виходять з розуміння церкви, як громадського організму, в життю якого всі члени беруть участь.

Ту співучасть чинности в церкві всіх складових частин її — ієрархи та пастви, в міру їх канонічного значіння, оперто на основах церковного права.

Співучасть мирян у чинности ієрархії виявляється навіть у тій сфері, що належить до права та обовязку ієрархії.

Ієрархія всю свою діяльність, на яку її уповажнено посвященням, провадить неподільно од громади, що в певній мірі й формі приймає участь в тій діяльности. Служба Божа відбувається не лише в присутности вірних, але й за їх участю та допомогою. Разом зі священиками вони молитовно просять підчас літургії Духа Святого на принесені дари, моляться про дарування Духа Святого кандидатам священства.

Так само не позбавлені вірні права допомагати членам ієрархії в справі церковного учительства. Кожний мирянин може виконувати цей обовязок в якости учителя в школі, батька в родині, при виконанню ріжних життьових своїх обовязків.

Так само можуть миряне приймати участь і в справах церковного управління, — церква завжди визнавала тут участь з боку вірних мирян. Ця участь виявляється головним чином у виборі членів ієрархії та в розпорядженню церковним майном.

Ця близька, тісна співучасть православної пастви з її ієрархією і стає підставою твердження східніх патріярхів в їх листі 1848 р., що „сторож благочестя то саме тіло церкви, цебто, самий народ"; розуміються тут не лише самі представники ієрархії, але й усі члени церкви в повному складі. Тому думка про існування двох церков, з яких одна вчить і править, друга—вчиться і слухається, - це думка не православна.

(Дальше буде).

ПСАЛОМ 41.

Як той олень жерел водних
У степу шукає,
Так душа моя, мій Боже,
Тебе виглядає.

Запалилась вона ревно
Богови служити,
Уникати грішних вчинків
І праведно жити.

Споминаю Твою милость
До мого народу,
В Твоїм слові я знаходжу
Цілющую воду.

Чого тужиш і сумуєш,
Душе моя вбога?
Не загинеш, коли будеш
Вповати на Бога.

Але сум мя огортає,
Коли погадаю,
Що остало в землі моїй
З колишнього раю.

Филя филю покриває,
Стогнуть водопади,
Ворог топче все ногами,
Нищить без пощади.

Наше тіло злі люде
На части рубають,
І сміються... А де ж Бог ваш?
Із глумом питають.

Але дармо ти сумуєш,
Душе моя вбога,
Ще будеш ти веселитись...
Надійся на Бога!

„ДНІПРО"

Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.

Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштує на рік $2.00

Передплату висилати на адресу:

"DNIPRO"

1851 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК

„ДОБРИЙ ПАСТИР"?

В кождій українській православній хаті повинен знаходитися бодай один примірник молитовника — „ДОБРИЙ ПАСТИР".

Молитовник числить 512 сторін друку й крім молитов щоденних містить Вечірню, Ранню Відправу (Утреню) і Службу Божу в українській та старославянській мовах, Тропарі й Кондаки на Неділі й Свята, Акафисти, Коляди й пісні, Календар цілого року та Пасхалію (від 1933 до 1975 року).

Ціна молитовника в міцній шкіряній оправі, з золотим хрестом та написсю з пересилкою $2.25

Ціна молитовника в міцній полотняній оправі з золотим хрестом та написом $1.75

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,

7 St. Johns Ave., — Winnipeg, Man.

ІВАНОВІ КОЛЬЦІ БРАКУЄ КЛЕПКИ.

В Новім Шляху подписується якийсь „Іван Колька" в рубриці під назвою „Колючки". В числі 8-ім з 23 лютого є вміщена писанина, радісна писанина про оте, як нібито якомусь чоловікові в давфинському окрузі не дав „старенький чоловік нічого на український православний духовний семинар.,

А знаєте, читачі, чому, радіє Колька з „Нового Шляху"? Бо йому бракує клепки. Він радіє тому, бо вірить, що той старенький чоловік дасть ті гроші на якийсь його фонд. А то ріжні Кольки не мали б за що жити, як би не було в них ріжних фондів. Вони дуже пильнують, щоб як найбільше гроша вплинуло на їх фонди.

Кольки з „Нового Шляху" не раді розростові Української Православної Церкви Вони великі „націоналісти" тому волять, щоби українці не мали своєї церкви, але чужу

Кольки з „Нового Шляху" вважають що духовного семинаря не треба Українській Православній Церкві. Вони не хотіли б бачити священиків тієї Церкви. Та не лише священиків, а взагалі цілої Церкви! Бо вони, ті Кольки (ах яке влучне імя собі дали), це безцерковні, безхребетники Що їм Церква? Вони мають свої ріжні інтереси. І для тих інтересів хотіли б, щоб не стало працівників на ниві церковній і народній, на те, щоб самі вони остатися й жити так, як їм буде до вподоби

Даремні мрії! Даремні сподівання!

А тимчасом семинар буде існувати. Будуть вчитися в ньому будучі працівники на ниві Христовій і народній! Зате всякі „визвольні фонди, якими Кольки нікого не визволяють хіба тільки себе самих минуться. Минуться свари й чвари, що їх роздмухують всякі оті Кольки.

Писав Шевченко: „Діла добрих обновляться, діла злих загинуть" Так воно було, так і буде. Не станеться так, як бажалось би Колькам, а противно добрі діла нашої Української Церкви обновляться. Діла ж злих, — Кольків загинуть. Це станеться вкоротці І чимскорше, тим краще.

Бувший член УНО.

ГІДНИЙ ЧИН.

(Едмонтон, Алта.)

Наш визначний громадянин і щирий працівник у церковній громаді п. Василь Чоботар поніс велику втрату на днях бо умер його батько бл. п. Георгій Чоботар.

Умер в неділю 31 січня, коло 9 години ввечері.

Похорон відбувся досить величаво. Два наші священики, парох Едмонтону о. Грицина та о. Самець проводили похоронний обряд В середу рано в 10 годині відслужили заупокійну Службу Божу, а пополудні відбувся похорон в годині 3-ій, звідки випроваджено тлінні останки на Бічмавнт цвинтар.

Покійний батько Георгій походив з Буковини з села Бояни В 1904 році приїхав з родиною до Канади й зразу осівся в Монтреалі, а відтак по чотирох літах перенісся до Летбрідж, Алта., де перебував до весни 1936 року. Тоді перенісся з старенькою дружиною до Едмонтону й замешкав коло свого найстаршого сина Василя

Тут постигла його смерть. Умер маючи 75 літ. Оставив по собі вдову Іванну, трьох синів Василя й Олексу в Едмонтоні та Николу в Покотелла, Айдаго, Зл. Держави, і доньку Єлену Глігоріос у Міннеаполис, Міннесота.

В неділю ввечері відбувся парастас за померщого й багата вечера стараннями родини, а головно сина Василя.

В часі вечері о. Грицина завізвав приявних зложити жертви на вічний вінець померщому, іменно на Духовний Семинар. Тоді і зложено поважну суму на так високу ціль, а то $33.85.

Спис жертводавців уміщений понище.

Годиться підчеркнути, що парастас і взагалі весь похорон відбулися в найкращому порядку, що було великим доказом пошани померщому, як рівнож і заслуженому нашому громадянинові Василю Чоботареві й його родині.

Жертва зложена при цій нагоді на Духовний Семинар буде все тим живим вінком, що пишатиметься на свіжій могилі бл. п. Георгія

Жертви зложили слідуючі:

Родина Чоботарів 10 дол., Павло і Марія Волошинські 2 дол.

По 1 дол.: о. Є. Грицина, Др. І. Верхомин, Степан Невчас, Григорій і Марія Сайки, Катерина й Іван Никифоруки, Василь Паламарчук.

По 50ц.: Дмитро Пронюк, Петро Пауш, Петро Василишин, Володимир Гривнак, П. І. Лазарович, Чернівчани, І. Боднарук, С. Костюк, Н. Слюзар, Яків Ласитчук, Василь Бойко, Гр. Шевчишин, Д. С. Фербей, Д. Е. Яцьків, П. А. Міський, К. Слимень, Степан Романюк, Анна Романюк, О. Лукіянчук, Василь Челядин, Анна Челядин, Н. Шпачинський, Е. Шпачинська.

По 25ц.: В. Марчишин, Й. Янішевський, Петро Романчук, Гамунюк Л. Д. Снайчук, В. Дмитрук Петагія Мельник, Стечишин, Марія Левицька, Е. Слюзар, М. Сташин. Марія Паланич, Н. Велещук, Анна Велещук, Степан Зварич, Андрій Батюк, Н. Н.

По 10ц.: П. І. Мельник.

Разом — $33.85.

Присутний

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

У вівторок 5-го січня, цего року, в Ст. Джуліен, Саск., помер оден з перших поселенців Іван Михайлюк. Походив з села Чернятина повіт Городенка, Галичина. Покійний приїхав до Канади 1900 року, мешкав між нами 37 літ, помер на 82-ім році життя. Покійний був лагідної вдачі щирий і гостинний. Був передплатником „Українського Голосу" від його заснования, щировцем Інституту ім. П. Могили, щировцем Народної Торговлі в Ростерн і Народного Дому. Дуже інтересувався народними справами, бо хоч був зі старшої верстви, але умів читати. Навчився сам із себе вже тут в Канаді, маючи вже тоді 45 літ. Любив дуже церкву, а найбільше коляду Завше заохочував молодших, щоби не залишали коляди, тому, що вона є приємна Богу і можна при ній помочи матеріяльно нашим інституціям. Коли тіло покійного лежало в хаті, приходили гуртки колядників — від Братства й хлопців з колядою, кажучи, що покійний любив коляду за життя, то й тепер прийшли йому заколядувати.

Покійний полишив численну родину. Полишив стару жену, 6 синів і 4 дочки. Всі діти подружені. Лишив 54 внуків і 12 правнуків. Перед смертю висповідав його о. Іван Майба. Похорон відбувся в день Різдва Христового, при великім здвизі народу. Трумну з покійним несли шістьох синів до церкви, де відправилась панахида і часть похорону. Решту похорону доверши о. І. Майба при могилі з прощальною промовою.

Спи свои блаженним, дорогий наш брате, а канадійська земля нехай буде тобі пером.

НАУКА КАТОЛИЦЬКОГО КСЬОНДЗА.

(Сезборг, Саск.)

Недавно я мав нагоду бути на Богослуженню в греко-католицькій церкві та почути проповідь греко-католицького ксьондза, що недавно на цій кольонії зявився.

Казав згаданий ксьондз, що хто ходить до православної церкви той творить гріх смертельний, що ніколи не буде прощений ні на цім світі, ні на другім Казав також, що в православній церкві й бика можна поставити, щоби правив. Ось таку науку ширить католицький ксьондз, який хвалиться, що він аж до папи римського їздив здавати екзамен на ксьондза Але видно, що за дурно їздив на той екзамен, бо не тільки, що не годен нічого розумного сказати, але ще до того свою проповідь з книжки читає.

Потім почав сварити, що старші брати не знають коло нього услугувати й зачав показувати, як то старший брат розявить рота тай дивиться на хори. І так показував мовби представлення грав, або на вечерку сміху виступав. Так, що тяжко було повірити, щоби хто таке в церкві виробляв.

Іншим разом напишу про католицьку місію, що я там чув і бачив.

Бувший католик

ЩЕДРІВКА В САСКАТУНІ.

Сильні морози перед нашими йорданськими святами не спинили кількох членок місцевого церковного сестрицтва щоб не піти з щедрівкою до членів нашої церковної громади. Порозумівшися між собою, зібралися пані Завіслюк, Цьвкуй, Наірна Сліпченко і Пограничний, а до помочі став їм п. Петро Крипякевич організатор СУМК зі своїм автом

Щедрівку в користь нашої місцевої церкви зложили слідуючі громадяне:

По 1 дол.: пані Матейчук, Король, Грицук, Салдат о. Кудрик, Сліпченко, Мафта Теслюк, Великоч, Г. Чимборик, Гуцуляк, Мойсюк, Іванна Курмей, Лубик Сопотик, Р. Чимборик, Никоряк, Ткачук, Остафійчук, Кашуба, Стечишин і Бурянник

По 80ц.: Пайовський.

По 75ц.: Гнатишин, Кулиняч, П. Гуцуляк.

По 50ц.: Пограничний, Завіслюк, пані Олійник, Дирбавка, Завадюк, Бурянник (мол.), Чернецький, панна Ветьган, пані Троян, Даниличук, Луцький, Крамар, Тохлюк, Калин Віщак, І. Гладнюк, Туранський, Марія Ковбель, МехЧермит др Бойкович, Дроздз, Костинюк, Цьвкуй, Нагірний.

По 40ц.: Ковалюк, Василів.

По 35ц.: Регуш

По 25ц.: Пат ла, Калиневич, Грамик, Лашин, Присяжнюк, Гейко, Іваськів, Тофан Баранець Луцкий, Боднар, Г. Гладнюк.

Разом щедрівка принесла на церкву $40.20, за що заряд сестрицтва складає на цьому місці нашим членам і прихильникам щиру подяку. Рівнож щира подяка належиться вище згаданим паням, що не пожаліли труду для церковної справи та п. Крипякевичеви за його поміч автом.

З цеї загальної суми щедрівки церковне сестрицтво вирішило вислати пять доларів на фонд нашої консисторії на покриття видатків дієцезії.

М. Бурянник.

КОЛЯДА НА УКР. ПРАВ. ЦЕРКВУ В ЕДМОНТОНІ.

По 5 дол.: Василь Чоботар.

По 3 дол. о. Є. Грицина, Н. Челядин, С. Романюк.

По 2 дол.: П. Василишин, Михайло Шевців, Н. Маланчук, Я. Ласійчук, Вол. Плавюк, І. Никифорук, Іга Гросері Др. Невчас, Н. Свечинський, Др. Верхомин, Др. Говда, Л. Яцьда, О. Рогаченко, С. Невчас, Панчук, М. Данищ

По 1 дол.: Родина Стратийчуки, Василь Турський, Т. Стечишин, Ф. Татчин, А. Фаден, О. Слюсарчук, Лука Ляхман, Н. Гадюк, В. Чобанюк, Гр. Кофнута, Михайло Зайший, Іван Данилович, А. Дзура, Анна Шевчишин, Параскевія Лупул, Фітьоль, В. Купченко, І. Мудрий, Гр. Сайк, Ханасик, Р. Стойко Гр Михайлишин, Тимчишин, Майкс Гросері Стор, Ілля Боднарук, Віра Боднарук, В. Гривнак, Ю. Лазарук, Й. Янішевський, Олійник, Крупа, Проць Семенюк, Рипіток, Шарик, Скрипник, Снятинчук, Бойко, Т. Семенк, Садовий Филипс, Мальований, П. Скора, Петрик, К. Юрчак, Пакуляк, Паранич, Н. Стефанець, Бойчук, Д. Пронюк, Л. Данилович, Валюк, Боднар, Др. Лесик, Сиротюк, М. Винничук, П. Лазарович, Д. Фербей, Лукіянчук, І. Кіріяк, С. Марусик, В. Марчишин, Дмитрук, Іванців, Петро Пауш, Тодорук, В. Кіндрачук.

По 75 ц.: Е. Івасюк, Сташин, Жичкевич.

По 50ц.: А. Андрусів, А. Велещук, Л. Д. Снайчук, К. Юсипчук, А. Батюк, С. Головач, Лопатинський, Бойчук, Богонос, Воркун, Марія Мельник, Ворсин, Петро Мельник, В. Кучинський, Бит, І. Юсипчук, Кінасевич, Савчук, Жмурко, Гомола, Паланич.

По 25ц.: Е. Караванська, Біблюк, Н. Мартинюк, Менрик. — Разом заколядовано $126.75.

Колядувати ходили слідуючі особи: пані Пронюк, Гатюк, Снайчук, Яцьда, Василишин, пп. Петро Мельник, П. Василишин, П. Пауш, С. Романюк.

Сумківки: Н. Михайлишин, О. Марусик, Анна Дзура, Рожа Батюк, Т. Мудра, К. Озимська, М. Кивстюк, Савчук, Анна Маланчук; — Сумківці: В. Мойсей, М. Лазарович, І. Челядин, Т. Мельник, В. Лупул, О. Фербей, Л. Фарина, Б. Михайлишин, С. Пахолюк, В. Маланчук.

Оцею дорогою складаємо сердечну подяку всім жертводавцям а також всім тим, що ходили колядувати.

Зокрема дякуємо панови В. Челядинови і докторови Верхоминови що давали автів до вожения колядників.

В. Маланчук, голова. **Т. Лазарович,** секретарка

СПРАВКА.

В звіті з коляди Укр. Прав. Парохії св. Михаїла пропущено імя пані Маркі Угринюк, яка жертвувала $1.00. Заряд за жертву щиро дякує як рівнож перепрошує за похибку, яка сталася.

Гео. Марків, голова. **Гео. Пілипчний,** секретар.

ХРИСТІЯНАМ БРАКУЄ ХРИ-[illegible] ВІРИ.

Крізь Вінніпег переїздив 16 березня, по дорозі до Китаю, китайський священик Андрій Гіг, що [illegible] минувших роки [illegible] Христову віру в Канаді, Злучених Державах, в Англії та в скандинавських країнах. Мав він 800 проповідей за той час і написав три книжки. Евангелист Гіг є тієї думки, що християнські місіонарі принесли правдиву Христову віру до Азії, а в своїх рідних країнах залишили тільки шкаралупу з тієї віри... Тепер треба б азійським місіонарам проповідувати правдиву Христову віру в Европі та Америці.

[illegible]

Саме тепер на площі в Парижі, де має відбутися величава Міжнародна Виставка, що почнеться 2 травня, будують такий водограй, що буде [illegible] з себе вгору струю вина. Такий водограй для французької виставки зовсім природний, бо ж Франція виробляє річно дуже багато вина.

РОДИННА ЗБІРКА З КОВЕРТ.

Збірка о. П. Сени[illegible].

РАДВЕЙ, АЛТА.

По [illegible] Вер[illegible] Г. Кави[illegible]ський, [illegible] Н. [illegible] Голубицький і Се[illegible] С. [illegible].

По 50ц[illegible] М. Мелешко, І. Сатик, М. [illegible] [illegible] в Едворе[illegible] [illegible].

По 45ц[illegible] А. [illegible].

По 30ц[illegible] П. Мацюк.

По 5ц[illegible] Безбородько, Я. Коваль.

РЕДВАТЕР, АЛТА.

По 50ц[illegible] Р. [illegible] і Сало[illegible], Я. Пасічний, Н. Крайній, Л. [illegible], М. Салахан, Ф. Хаба [illegible].

По 25ц[illegible] С. Хаба, Ф. Мельник, Н. Н. Н. Н.

ЕГРЕМОНТ, АЛТА.

По 1 дол.: Гр. Бичай, К. Радом[illegible]ський.

По 50ц[illegible] В. Кор[illegible] і Васи[illegible]на, М. [illegible], М. Млинарчук, Т. Па[illegible].

По 25ц[illegible] І. Яцемець.

[illegible]МЕР, САСК.

Збірка о. В. А[illegible].

По 1 дол.: В. Бойчук, М. Федак, Л. Поп[illegible], [illegible] Шинкарський, П. Стр[illegible]ець, Т. Кель[illegible].

По 55ц[illegible] П. Бойчук.

По 50ц[illegible] М. Онтва, Т. Романюк, Г. Кутрик.

По 30ц[illegible] Фр. Федак.

По 25ц[illegible] В. Бойко, Терешок, Н. Франко, І. Топоровський, М. Романюк.

По 20ц.: К. Бойко.

КАНОРА, САСК.

По 1 дол. А. Свинарчук, пані Н. Стратійчук, Н. Стратійчук, Д. Худяк, П. Новосад.

По 50ц[illegible] Г. Ф. Стратійчук, Вол. Гаврищ.

По 25ц.: Аделя Стратійчук, Орест Стратійчук, Й. Порогой.

По 20ц[illegible] К. Чепедарик.

СЕНДІЛЕЙК, МАН.

По 1 дол. Ф. М. Войчишин, Стефан Вербівський.

АРРАН, САСК.

Демко Яремко 1.00

СЕНДІ РЕПИДС, АЛТА.

По 15ц.: І. Бойчук, В. Бойко.

По 10ц[illegible] П. Галівода, В. Мимчук, В. Карасюк, О. Федчук, І. Харевич, Г. Сікоринський.

По 5ц.: І. Гамонюк, А. Сараванський.

ЕДМОНТОН, АЛТА.

Збірка о. Є. Грицини.

По 1 дол.: о. Є. Грицина, Др. І. Верхомин, Др. Ф. Говда, Марко Кечеги, Марія Левицька, Евдокія Шевчинська, Василь Чоботар, Григорій Шевчишин, Василь Бойко, Ін[illegible] [illegible], Василь Челядин, Йосип [illegible]ський.

По 50ц. Йоанна Магера, Василь Тофан, Стратійчук, Дмитро Прокоп, Іванна Чоботар, Петро А. Пяцик, О. Лукіянчук, П. І. Лазарович, Д. Яцьо, Василь Кіндрачук, Іван Никифорук, Данило Мацелюх.

По 25ц.: Олена Слюсарчук, Іван Данилович, Олекса Тхір, Мих. Ста[illegible], М. Черніячан, Андрій Савчук, Никола Маланчук, Василь Марчишин, Павло Мельник, Григорій Михайлишин.

По 10ц.: Степан Скепович.

Дрібна колекта 50 центів.

Збірка в церкві $5.30.

ДРОБОТ, САСК.

Збірка о. М. Фики.

По 1 дол.: панна Софія Кінащук, Проків Загарія, Т. Кінащук, Іван Слиш[illegible], Стефан Кінащук.

По 60ц.: пані М. Фик.

Дрібна колекта 45ц.

БЮКЕНАН, САСК.

По 50ц.: Ячнинський і В. Сеник.

Дрібна колекта $1.75.

КИЗІВ.

Дрібна колекта $3.05

РАМА.

По 1 дол.: В. Данилишин, Н. Петришин, П. Котик, Йосиф і Марія Лешок, Г. Бродзяк, Петро Біловус.

По 55ц.: О. Овчар.

По 50ц.: Й. Гладій, Ст. Котик.

По 30ц.: Вас. Грана.

По 25ц. пані А. Недільська, Вікторія Котик, К. Самонюк, І. Котик, А. Скорець, П. Ковалишин, М. Крисак, Ю. Зембик, Н. Н.

КОЛО „ЛЬОРИ".

По 1 дол.: Ст. Мороз, Гео. Молдо[illegible].

Дрібна колекта $3.50

КОЛО „РИВЕРА".

Дрібна колекта $2.55.

СЕНДІ ЛЕЙК, МАН.

Збірка о. П. Симчича.

По 1 дол.: Т. Мулявка, М. Лесюк, Ф. Муцій, І. Ярема, Валерія Карпець, Ал. Залещук, Р. Мукомела, П. Ячич, Д. Гнатюк, М. Мудрий, О. Індик.

По 75ц.: Ст. Ярема, Т. Грегораш.

По 50ц.: Ст. Сторожук, і Фенія Т. Калин, С. Бас, Мих. Кучма, Ярослав і Зенон Муцій (хлопці), Гр. Маланчук.

По 40ц. Ст. Доманський.

По 25ц.: І. В. Сторожук (Січ, Ман.)

СМОКІ ЛЕЙК, АЛТА.

Збірка о. Г. О. Василіва.

По 1 дол.: В. А. Чумер, Гр. Кузик, І. Палиник.

По 50ц. К. Романчук.

По 25ц. І. Кинасевич, Н. В. Гавінчук, М. Галіцький, С. Полович.

По 10ц.: Н. Войценко.

ВІЛЬНА, АЛТА.

По 1 дол.: Ст. Павлюк.

По 25ц.: Гео. Веренька.

ЕЛК ПОЙНТ, АЛТА.

По 1 дол.: В. Андрушик, Г. Фарина.

ГЕМЛИН, АЛТА.

По 1 дол.: П. Лучак.

По 50ц.: І. Горечко, М. Лучак.

ГРАН, АЛТА.

По 50ц.: О. Н. Мельник.

По 30ц.: Н. Саківський.

По 25ц.: Д. Яремкевич.

По 20ц.: І. Букса.

По 15ц.: Ф. В. Павлик.

ВАСЕЛ, АЛТА.

По 1 дол.: Гео. Фуштей.

БЕЛЛИС, АЛТА.

По 1 дол.: Й. Ясінчук.

По 25ц.: К. Чорнолюк.

ТИРІН, АЛТА.

По 50ц.: С. Г. Російчук.

По 25ц.: Н. Ткачук, М. Пшик, М. Кметь.

КРЕЙГЕНД, АЛТА.

По 40ц.: П. Балабан.

По 25ц.: Д. Кузик, Г. Сологуб.

По 10ц. Ф. Ковальчук.

ВИГ МЕДОВ, АЛТА.

По 50ц.: Д. Денис.

По 25ц.: І. І. Ільчук.

М. Лукавий, Маю, Алта. .25ц.

Д. Одинський, Лессард, Алта. 25ц.

І. Лучак, Венкувер, Б. К. 25ц.

КОЛЯДА НА ДУХОВНИЙ СЕМИНАР.

Вінніпег, Ман.

Колядували Ф. Киріцький, М. Мельничук і О. Мех.

По 5 дол.: о. С.-В. Савчук, П. Г. Войценко.

По 3 дол.: Др. І. Овсяник, І. Симчич.

По 2 дол.: о. Д. Кирстюк, М. Стечишин, Н. В. Бачинський, В. Батицький, Й. Боґоніс, А. Павлик, Н. Залозецький, Др. Закус, В. Я. Арсенич, Т. Яремко, Др. Гудулик.

По 1 дол.: І. Букковський, В. Данилюк, К. Волошин, П. Олійник, Д. Угрин[illegible], Др. Бачинський, Г. Угринюк, Ю. Підлубний, Я. Котек, С. Мазурик, М. Манчуленко, М. Пасічник, Й. Комарніцький, пані Гамячка, В. Угринюк.

По 75ц.: Гео. Маріян, Й. Магер.

По 55ц.: В. Ілюк.

По 50ц.: Н. Криштанович, п. Ярема, В. Бойчук, М. Константинюк, Л. Пендешук, І. Тавдюк, В. Ференц, Й. Лучик, І. Л. Шептак, В. Будейний, П. Паличнюк, С. Палій, С. Нолова.

По 25ц.: пані Піклак, Г. Маковійчук, П. Леманчук, І. Балаґуш, В. Натірний.

По 15ц.: Й. Котарник.

Н. Юркевич, Кенора, Онт. 1.00

І. Яцина, Елма, Ман. 1.00

П. Герасимик, Сенді Лейк, Ман. 2.00

О. Назаревич, Сеньків, Ман. 2.00

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. С. П. Симчича.

Квітень.

4. Неділя. — Роєборн.
7. Середа, Благовіщення — Виста.
11. Неділя. — Брендон.
18. Неділя — Витусвил.
25. Неділя — Сенді Лейк.

Всюди в повищі неділі й свята буде відбуватись Великодна сповідь.

Адреса: Менsі, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. П. Гаїцького.

Квітень.

3-4. Суб. і Неділя — Роблин, Ман.
7. Середа, Благов. Пр. Д. Марії — Петлюра, Ман.
11. Неділя — Шел Велей, Ман.
18. Неділя, — Ленард, Ман.
25. Неділя квітна. — Шорт Лейк.

Всюди Великодна сповідь.

Адреса: Роблін, Ман.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ

„ЧУЖА РУКА

або

ХТО РОЗЕДНУЄ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД?"

Книжку написав прот. В. КУДРИК, і її повинен прочитати кождий українець і українка.

Вона має 208 сторін і коштує лише 35 шт. з пересилкою.

Замовлення і гроші слати на адресу:

THE HERALD,

Box 3684, Winnipeg, Man.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1937 РІК.

КВІТЕНЬ.

1 Ч Хрисанта, Дарії
2 П. Івана мч., Сергія
3 С. Якова Ісповідника

4 Н 3 н. посту, Хрестоп.
5 П. Пп. Никона
6 В. Пп. Захарії, Якова
7 С. Благовіщення Пр. Богор.
8 Ч Собор Арх. Гавриїла
9 П Матрони
10 С. Іларіона

11 Н 4 н. посту. Марка і Кирила
12 П. Івана Л.
13 В. Іпатія
14 С Марії Єгипетської
15 Ч Пп. Тита, Амфіяна
16 П Микити
17 С. Пп. Йосифа співця.

18 Н. 5 н. посту. Мч. Агатопода
19 П. Евтихія арх.
20 В. Юрія еписк.
21 С. Ап. Іродіона
22 Ч. Мч. Евпсихія
23 П. Мч. Терентія Африкана
24 С. См. Антипи еп. Пергам.

25 Н. 6 Квітна н. Василія ПаПр.
26 П Мч. Гомаїди
27 В. Св. Мартина
28 С Ап. Аристраха
29 Ч Стр. Четвер. Ірини
30 П. Вел. Пятниця. Симона еп.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. С. Березівського.

[illegible]

4. Неділя, Хрестопок. — Вайта.
7. Середа, Благовіщення Пр. Богородниці — Сірко
11. Неділя, Толстой.
14. Середа, Поклони 7 година веч. — Толстой
18. Неділя. —Арбакка.
25. Неділя, Квітна. — Гардентон, місто.
29. Четвер Страсти 7 год. вечером — Толстой
30. Велика Пятниця, 9 год. рано, — Толстой 12 год. пол. — Вайта. Сеньків 3 год. пополудни

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. П. Запаринюка.

Квітень.

3. Субота св. сповідь рано С. Б. — Косів.
4. Неділя — Косів.
6. Вівторок вечером св. сповідь. — Венлав.
7. Благовіщення Пр. Бог. — Венлав
8. Четвер. — Венлав.
9. Пятниця — Богдан.
10. Субота рано, св. сповідь С. Б. — Ллафин.
11. Неділя — Ллафин
15. Четвер, св. сповідь і С. Б. — Ешвил
17, 18 св. сповідь —Етелберт
20. Вівторок, св. сповідь і С. Б. — Роркетон.
21. Середа, св. сповідь і С. Б. — Медов Ленде.
25. неділя, св. сповідь. — Сифтон

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.

Березень.

28. **Неділя 2 посту:** Голос 2. Утр. Еван. Івана XXI: 1—14; Літ. Ап. жид. І: 10—14 і II: 1—3. Ев. Марка II: 1—12.

[illegible]ень.

4. **Неділя 3. посту:** (Хрестопоклінна) Голос 3. Утр. Еван. Івана XXI 15—25. Літ. Ап. жид. IV: 14—16 і V: 1—6. Еван. Марка VIII: 34—38 і IX: 1

7. **Середа. Благовіщення Пр. Бог.:** Всенощне Утр. Еван. Луки І: 39—49 і 56. Літ. Ап. жид. II: 11—18. Еван. Луки І: 24—38.

11. **Четверта нед. посту.** Голос 4. Утр. Еван. Мат. XXVIII: 16—20. Літ. Ап. жид. VI: 13—20. Еван. Марка IX: 17—31.

18. **Пята Неділя Посту:** Голос 5 Утр. Еван. Марка XVI: 1—8; Літ. Ап. жид. IX: 11—14. Еван. Марка X: 32—45.

25. **Неділя Квітна:** Голос 6 Утр. Еван. Мат. XXI: 1—11 і 15—17. Літ. Івана Золот. Ап. Филипп. IV: 4—9. Еван. Івана XII: 1—18.

Український Релігійний два-тижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

[illegible]HERALD
[illegible] 3684
[illegible]PEG, MAN.

РІК XIV. WINNIPEG, MAN. APRIL 1th, 1937 ВІННІПЕГ, МАН., 1-го КВІТНЯ, 1937. ЧИСЛО (267) 7

ВИРОК ЦЕРКОВНОГО СУДУ В СПРАВІ о. П. МАЄВСЬКОГО.

На іншім місці цього числа є подане урядове рішення Церковної Судової Комісії, потверджене й проголошене Високопреосвященним Архиепископом Іоанном Теодоровичем, в справі о. Петра Маєвського. Понище наводимо з незначними пропусками текст вироку Церковної Судової Комісії в цій справі:

ВИРОК ЦЕРКОВНОЇ СУДОВОЇ КОМІСІЇ В СПРАВІ о. ПЕТРА МАЄВСЬКОГО.

„Українська Греко-Православна Церква в Канаді приняла організаційні форми своїм чартером, Статутом та ухвалами Соборів; вона опреділила круг ділання членів, громад і священиків, Консисторії й Епископа та створила свою судову інстанцію, — церковну Судову Комісію, — для вирішування внутрішних справ організації.

„Підсудний о. Петро Маєвський приїхав до Канади, коли вже організаційні форми Української Греко-Православної Церкви в Канаді були вповні встановлені, — так законом і Статутом, як і звичаєм.

„Підсудний о. Петро Маєвський звернувся письмовою просьбою датованою 9 липня, 1930, до Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді, щоби приняти його як священика під юрисдикцію цеї Церкви. Його просьба між іншим звучить так:

„Вже два роки минуло, як почав я старання о виїзд до Америки, — й досі не пощастило мені здійснити свій намір-бажання. Тепер звертаюсь зі щирим проханням до Хвальної Консисторії помогти мені в переїзді до Канади — прийнявши мене в склад нашого духівництва в Канаді... Прошу ласкаво узглядинти моє щире прохання, — прийняти мене в склад нашого канадійського духівництва..."

„Коли підсудний о. Петро Маєвський був остаточно принятий в склад духівництва Української Греко-Православної Церкви в Канаді, він підписав дня 17 вересня, 1931, заяву такого змісту:

„Я, нище підписаний, священик ПЕТРО МАЄВСЬКИЙ, отсим заявляю, що буду чесно і совісно виконувати обовязки священика УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ, буду повинуватися ЕПИСКОПОВІ І КОНСИСТОРІЇ згаданої Церкви та буду дбати про її добробут і розвій. Рівно-ж заявляю, що св. Антимінс, котрий я получив від Високопреосвященого Архиепископа ІОАННА ТЕОДОРОВИЧА через КОНСИСТОРІЮ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ, є і остає власністю УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ і як такий буде звернений мною — вразі колиб я перестав бути священиком УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ, — КОНСИСТОРІЇ згаданої Церкви".

„Так, як всі громади та всі члени, що творять організацію Української Греко-Православної Церкви в Канаді, приняли добровільно організаційні форми цеї Церкви та добровільно виявили свою приналежність до неї, — так само й підсудний о. Петро Маєвський добровільно увійшов в склад духівництва Української Греко-Православної Церкви в Канаді, а не якої іншої церкви, чи церковної організації.

„Люди, що творили організаційні форми нашої Церкви, вважали за потрібне опреділити кваліфікації, компетенції та круг ділання священиків. Тобто встановлено, хто може, а хто не може бути священиком, які кваліфікації повинен він посідати, які обовязки і як їх має виконувати, хто може, а хто не може ті обовязки для нього опреділювати та хто остаточно може його від тих обовязків звільнити. Наша організація рівнож вважала за потрібне мати свій епископат, Собори, Консисторію, Статут, Церковну Судову Комісію та всі інші організаційні форми, що є потрібні для провадження Української Греко-Православної Церкви в Канаді, як релігійної інституції. Без цих форм організаційних ми не творили б організаційної цілости. Ми не знали б, хто, що й коли має або може робити, а чого не може робити; ми не знали б, кому які права приналежать, та які й на кім обовязки спочивають.

„Наша Церква по своїй формі устрою є соборноправна. Її найвищим правлячим і законодатним органом є Собор, на якім сходяться представники громад, священики й епископ та спільними нарадами проявляють спільну волю. Ця спільна воля; — виявлена в формі ухвал, рішень та статутів, — зобовязує всі складові части нашої Церкви, — від епископа до мирянина включно. Хто ж противиться, або не признає цеї спільної волі Церкви, той не визнає соборноправности, той ставить свою волю понад збірну волю цілої Церкви, той фактично ставить себе поза рамці церковної організації, як такої...

„Зізнання доказують, що оскарження в подробицях, як також повідомлення про день і місце засідання Церковної Судової Комісії були на час доручені підсудному, він був вповні ознакомлений із закидами проти нього і мав повну нагоду явитися перед Судовою Комісією, вислухати докази на обвинувачення й дати пояснення та доказати свою невинність.

„Підсудний, як карний член і священик Української Греко-Православної Церкви в Канаді, повинен був перед церковний суд явитися. Він також міг суду не признати й на ньому не явитися, що він і зробив. Але він тим самим поставив себе поза рамці церковної організації. Іншими словами — він відмовляється бути членом і священиком Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

„Помимо того суд притримувався звичайно принятих вимог і судової процедури. Оскарження були вповні доказувані зізнаннями під присягою і власноручними документами підсудного. Помимо неприсутности підсудного Церковна Судова Комісія уважала за відповідне увійти в подробиці всіх оскаржень проти нього й ми знаходимо, що слідуючі його провини були вповні доказані:

„Підсудний о. Петро Маєвський чинно й своєю власною письмовою заявою до Архиепископа Іоанна Теодоровича не признав і знехтував суспензу, наложену на нього Архиепископом Іоанном Теодоровичем, як епископом Української Греко-Православної Церкви в Канаді, і не звернув Антимінсу Консисторії для переховання на час суспензи.

„Знехтував розпорядження Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді відносно передачі Служб Божих через радіо.

„Не дотримав свого приречення, даного Архиепископові Іоаннові Теодоровичеві на Семім Соборі Української Греко-Православної Церкви в Канаді, 1935, не вести проти нього відкритої, чи прикритої боротьби, як рівнож не дотримав приречення даного згаданому Семому Соборові, що на будуче буде поводитися згідно з вимогами Української Греко-Православної Церкви в Канаді та її правного проводу, — а навпаки вів постійну та явну боротьбу проти Архиепископа Іоанна Теодоровича, епископа цеї-ж Церкви.

„Не дотримав свого приречення, даного Архиепископові Іоаннові Теодоровичеві в часі Семого Собору Української Греко-Православної Церкви в Канаді привести свою парохію св. Покрови в Вінніпегу до миру з Церквою.

„Поставив себе в стан зовсім ворожого відношення до свого Архипастиря.

„Вніс в нашу Церкву двоевластя; нехтуючи власть Архиепископа Іоанна Те-

(Продовження на стороні 2-ій)

УРЯДОВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді оцим подає до відома вірним Української Греко-Православної Церкви в Канаді слідуючу резолюцію Високопреосвященого Архиепископа Іоанна Теодоровича про вислід Церковного Суду в справі о. Петра Маєвського:

„Я, Архиепископ Іоанн Теодорович, силою мого уряду, як епископа Української Греко-Православної Церкви в Канаді, оцим потверджую і проголошую рішення Церковної Судової Комісії Української Греко-Православної Церкви в Канаді, з дня 19 березня, 1937, „виключити о. Петра Маєвського зі складу духівництва і членства Української Греко-Православної Церкви в Канаді" та заявляю, що він не має дальше права вважатися за священика й члена Української Греко-Православної Церкви в Канаді, ані виконувати дійства такого священика, й поручаю Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді подати оце рішення до відома вірним тоі-ж Церкви.

Дано в Філаделфії, Па., дня 29 березня, 1937.

† АРХИЕПИСКОП ІОАНН ТЕОДОРОВИЧ."

ВИРОК ЦЕРКОВНОГО СУДУ В СПРАВІ о. П. МАЄВСЬКОГО.

(Продовження зо сторони 1-ої)

одоровича й ухвали Соборів та розпорядження Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді, та ставлячи себе понад всі організаційні форми нашої церковної організації, — підсудний о. Петро Маєвський натомісць звертався систематично за порадами й інструкціями до митрополита Василя Липківського, звільненого від церковного проводу й відповідальности за Церкву рішенням 2-го Всеукраїнського Православного Церковного Собору в Києві, 1927-го року.

„Він провадив кореспонденцію в ціли спровадження іншого і не з ієрархії Української Автокефальної Православної Церкви епископа на катедру Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

„Підсудний о. П. Маєвський не признає і не приймає рішень Соборів Української Греко-Православної Церкви в Канаді, в складі духівництва якої він позірно знаходився, а натомісць покликався на рішення 5-го Собору Американської Церкви, з якою він канонічно не був і не є звязаний.

„Він вперто, постійно й послідовно провадив церковну роботу поза межами спільности з Українською Греко-Православною Церквою в Канаді.

„Він провадив переписку в церковних справах без уповаження і поза відомом Архиепископа й Консисторії нашої Церкви з особами цілком чужими нашій Церкві.

„Продовжував після Семого Собору Української Греко-Православної Церкви в Канаді без порозуміня й відома Архиепископа й Консисторії нашої Церкви, свою переписку з митрополитом на покою о. Василем Липківським в справі спровадження або висвячення нового епископа для Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

„Вживав листи о. Василя Липківського для творення роздору в Українській Греко-Православній Церкві в Канаді та підорвання авторітету Архиепископа Іоанна Теодоровича, як епископа тоїж Церкви.

„Оскарження проти о. Маєвського покривають період приблизно двох років. Докази без сумніву доказують, що підсудний за весь цей час лише формально входив в склад духівництва Української Греко-Православної Церкви в Канаді, а своїм поведенням стояв поза межами нашої церковної організації. Він послідовно, явно і вперто ділав проти всяких принятих установ в нашій Церкві і намагався витворити нову організаційну форму, з окремим епископом, з окремим статутом, в протилежности до всіх принятих ухвал і рішень та організаційних форм нашої Церкви. Для о. Петра Маєвського не існував ні авторітет Соборів, ні авторітет Епископа, ані уряд, ні авторітет Консисторії: Всі ухвали, весь Статут, ціла структура нашої організації для нього не існувала за послідних два роки,

„Маючи все це не увазі, зовсім легко зрозуміти, чому о. Петро Маєвський не вважав за потрібне повинуватися суспензі Архиепископа Іоанна Теодоровича, епископа нашої Церкви, або чому остаточно не вважав за потрібне ставитися перед Церковну Судову Комісію і відповісти на оскарження проти себе. Наш Статут, ухвали Соборів, власть Епископа, розпорядження Консисторії — все це повинно зобовязувати всіх священиків та всіх вірних, що визнають порядок та заявляють свою приналежність до Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Але люди, що нехтують авторітет своєї власної Церкви, а натомісць шукають авторітету поза нею, кличучи собі на поміч навіть чужих людей, що не мають жадного канонічного звязку з нашою церковною організацією, — такі люди послідовно виключають себе своїм поступованням зі складу нашої Церкви. Тому вважаємо, що підсудний о. Петро Маєвський поставив себе своїм поведенням поза організацію Української Греко-Православної Церкви в Канаді і як такий не повинен знаходитися в складі духівництва й вірних нашої Церкви.

„Ми отже рішаємо виключити о. Петра Маєвського зі складу духівництва й членства Української Греко-Православної Церкви в Канаді та поручаємо Високопреосвященому Архиепископові Іоаннові Теодоровичеві, згідно з його урядом, як епископові Української Греко-Православної Церкви в Канаді та згідно зі Статутом нашої Церкви, — проголосити та перевести в життя цей наш вирок у належний спосіб.

„Дано в Вінніпегу, Ман., дня 19 березня, 1937.

ЦЕРКОВНА СУДОВА КОМІСІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ:

о. Володимир Слюзар,
о. Петро Самець,
Петро Зварич."

ІСТОРІЯ ПРИЄДНАННЯ КИЇВСЬКОЇ МИТРОПОЛІЇ ДО МОСКОВСЬКОГО ПАТРІЯРХАТУ.

(Продовження).

То вже був не перший випадок зносин з константинопольськими патріярхами в цій справі. Ще за Брюховецького, коли цей гетьман просив, щоб для Києва був присланий митрополит з Москви, а духовенство київське просило, щоб було йому дозволено вибрати митрополита вільними голосами, московський уряд хотів ще тоді вирядити посольство до константинопольського патріярха, але не відомо, чи вдалося це зробити. Потім, після Андрусівського договору патріярхові Александрійському було говорено про передачу українського духовенства з під відома константинопольського до московського патріярха, але він не захотів писати про це константинопольському патріяхові, тільки сказав, що останній без ради усіх своїх духовних зробити цього не може, а він не сміє вказувати й писати про те до чужої епархії. Потім в 1669 р., коли поїхав з Москви до Царгороду грецький архимандрит Мелетій, який довгий час перед тим мешкав у Москві й займався складанням листів до патріярхів, то йому, здається, було доручено клопотатися про дозвіл для московського патріярха рукоположити митрополита у Києві: через нього передавалася загальна просьба в цій справі до всіх патріярхів. Може тоді, а може пізніше, зприводу другого посольства до Константинополя, патріярх Парфеній прислав грамоту, за власноручним підписом і підписами 12 архиєреїв, в якій дозволяв патріярху московському посвятити на митрополита київського архимандрита Інокентія Гізели. Врешті, в останні часи, в грудні 1684 р., коли вже почались зносини в справі Київської митрополії з Самойловичем, царі послали з грамотою в цій справі грека Захарія Софіра. Але хоча царі послали тоді патріярхові 40 соболів і 200 рублів і запевняли, що завше будуть посилати йому те саме, що вперід посилали, патріярх відмовився дати прошену грамоту, бо боявся турецького уряду. Він відповів Софіру, що в них тепер непевні часи, і нічого не можна зробити: візир при смерти, і невідомо, хто заступить його місце. Патріярх ще додав, що він не може нічого зробити без наради з рештою патріярхів і без відома митрополитів своєї епархії. „Боюся візиря", казав патріярх: „коли стану скликати митрополитів, а він довідається й запитає — для чого, то як я посмію не пояснити йому? А коли я рішу справу один, то моє відпущення не буде мати жадної ваги; а візир, коли довідається, звелить мені голову відрубати."

В листопаді 1685 р. висланий був до Константинополя дяк Нікита Алексеєв. Він мав при собі для передачі патріярхові Якому грамоту російських царів і окрему інструкцію від патріярха Іоакима, що він повинен переказати Якову словесно. Патріярх московський спершу написав досить докладну грамоту константинопольському. В ній він не вибачення просив, що присвоює собі Київську митрополію, а представляв свій поступок цілком законним, приводив відомі історичні докази своїх прав, говорив, що раніш був один митрополит київський, що розділилась митрополія „нѣкоихъ любоначалствомъ", що литовські епископи поставили окремого митрополита в Києві без собору, неправильно, розповідав, що Іеремія установив патріяршество в Москві ніби для того лише, щоб два митрополити не титулувались однаковим найменованням „вся Росії", і власне для того прислав з Константинополя хрисовул, яким затверджував патріяршество на Москві. Потім писав, що константинопольському патріярху трудно зараз управляти Київською митрополією, і що стояти йому за неї нічого, і просив підтвердити хрисовул Іеремії. Але Іоаким не послав цієї грамоти, а послав іншу, де, не виставляючи своїх прав на Київську митрополію, просто просив відступити йому її, з приводу сучасних обставин і неможливости для константинопольського патріярха самому володіти й управляти нею. Про права московського митрополита на Київську митрополію також докладно говорилось в грамоті царів, а Нікиті Алексееву було приказано при нагоді передати це патріярху устно. В грамоті царів говорилось ще, що в подарунок патріярху посилаються червінці й соболі. „И вашему бъ архипастырству", писали царі, „тѣ золотые и соболь у него (Алексѣева) принять велѣть, и о нашемъ государскомъ здравіи, всесильнаго Бога молити соборнѣ, колейнѣ. А сколько числомъ тѣхъ золотыхъ и соболей у него принято будетъ, и о томъ къ намъ великимъ государямъ... писать, и свое архипастирское отпустительное благословеніе на митрополію кіевскую подати".

За усе те патріярх і царі в своїх листах просили константинопольського патріярха прислати тільки відпустні („отпустительныхъ") грамоти відносно Київської митрополії. Першу — патріярху московському, в якій опреділялось би, що він, патріярх московський, має усі права на Київську митрополію; другу — Гедеону Четвертинському, яка б затверджувала його в гідности митрополита київського й постановляла, що він повинен підлягати патріярху московському; третю — до всіх православних мешканців України й Польщі, щоб вони слухались поставленого московським патріярхом митрополита Гедеона Четвертинського, а так само і других після нього митрополитів київських, які будуть приймати висвячення з рук московського патріярха. Даючи інструкцію Алексееву відносно цього пункта, патіярх велів навіть подиктувати патріярхові константинопольському ті вирази, яких він повинен був вжити в цій останній відпустній грамоті. Коли Алексеев проїзджав через Україну й був у Самойловича, то гетьман передав йому ще від себе грамоту до патріярха й призначив свого окремого посла Івана Лисицю. В своїй грамоті гетьман просив про відпущення Київської митрополії під владу московського патріярха, подаючи в коротких виразах ті самі причини необхідности й законности цієї справи, які знаходилися в листах царів і патріярха.

Коли Алексеев і Лисиця приїхали до Адріянополя й розглянулись в обставинах, то зобачили, що є дорученою їм справою треба звертатися не до патріярха, а до візира. Так, найперш явився у Алексеева грек Юрій Мецевіт і радив йому добиватися у візиря, щоб він велів патріярху занятися цею справою. Алексеев відповідав, що патріярх міг би усе зробити й без указу з боку візиря: візирю про справу зовсім не потрібно знати, а як і довідається, то патріярха не покарає. Грек перечив, що так не можна: треба скликати митрополитів, а з них одні патріярху друзі, а другі — вороги, і коли патріярх залагодить справу без указу візиря, а хтось з митрополитів донесе, що патріярх листувався з Москвою, то його зара же казнять. Думка Мецеціта справдилась. Коли Алексеев в Адріянополі почав робити заходи, щоб побачитись з ерусалимським патріярхом Досифеєм, то той велів передати, що без відома візиря не зможе його приняти. Алексеев покорився: випросив у візиря дозвіл побачитись з Досифеєм і подався до нього.

Патріярх приняв його не милостиво. Він відразу почав з того, що не стане радити константинопольському патріярхові відрекатись від Київської митрополії на користь патріярха московського, бо подібні поступки заборонені в правилах св. отців. „Ми", говорив він, „не дамо свого благословення: колись митрополити київські приїздили для висвячення до Царгороду, і тепер могли б великі государі писати до нас про поставлення митрополита у Києві, і ми благословили б поставити його московському патріярхові, а не вічно бути тій епархії за ним. А то прислали по благословення, коли вже поставили! То поділ східньої церкви! Я не буду радитись в цій справі з константинопольським патріярхом і відпусного благословення, розуміється, не дам". Досифею відповів Лисиця ясно й рішуче: „Гетьман, усе військо Запорізьке й нарід український в підданстві у великих государів; гетьман хоче, щоб і духовний чин увесь був під благословенням московського патріярха; а коли то вже зроблено, то так воно і буде". Алексеев переконував Досифея тихо й лагідно, пояснював, що українцям не можна зноситись з константинопольським патріярхом з причини далекої дороги, переслідувань бісурманів та военних подій, обіцяв пенсію від государів. Досифей відповідав: „Я не буду вмішуватись в цю справу; константинопольський патріярх як собі хоче, а я і за велику казну такої справи не зробив би, та й константинопольському патріярху не можна цього зробити без візирського указу". Алексеев намовляв патріярха полагодити цю „святу" справу, не розголошуючи невірним, але Досифей зостався при свойому.

Досифей був людиною обережною й відмовив Алексееву за того, що справді боявся візиря, який мешкав у Адріянополі, і, значить, Досифей підлягав безпосередньому контролю турецького уряду. Але разом з цим Досифей був одним з самих учених греків свого часу. Він зоставив після себе солідну наукову працю, 12-томову історію церкви; залишилось після нього багато й інших дрібніших розвідок з ділянки цековного права й церковної апологетики. Але цю обширну кількість власних учених дослідів Досифея треба признати ще малою в порівнанні з його видавничими трудами. Оскільки можна судити по його працях і листах, Досифей був не сухим кабінетним ученим, але вченим активним, який стежив за життям та приймав діяльну участь в сучасних церковних справах. Тому, рішившись виступити проти приєднання Київської митрополії до Московського патріярхату, Досифей не тільки обґрунтував таке своє неґативне відношення до справи на канонічному праві, але постарався розбити ті арґументи практичного свойства, які виставляли в своїх грамотах царі й патріярх московський. Мабуть після розмови з Алексеєвим і Лисицею він написав царям і патріярху листи, в яких доводив усю незаконність і нікчемність задуманої ними справи.

„Церква і Нарід". **Др. Є. Сакович.**

(Дальше буде).

Чи Ви вже відновили передплату на 1937 рік за „Вістник"? Коли ще ні, так зробіть це зараз! Також постарайтесь, щоби й Ваш сусід читав „Вістник".

НА ТЕМИ ДНЯ.

„ПРОРОК ВЕЛІЙ ВОЗСТА..."

Українцям в Канаді тільки тішитися! Чому, запитаєте? А тому, що католицька церква ущасливила їх новими „провідниками". Ними є о. Василь Кушнір з Вінніпегу, та кількох інших його собратів, що орґанізують Брацтво Українців католиків (БУК).

Що варта той БУК, про це іншим разом. А тепер хочу звернути увагу на писання о. Кушніра в „Укр. Вістях" під заголовком „На стрічу українському католицькому робітничому конгресові у Вінніпегу". о. Кушнір захоплений тим, що нарешті католикам нібн вдалося найти спосіб, як вирвати робітництво зпід большевицьких впливів. Цей спосіб — це започаткування робітничої католицької організації.

Щасти Боже! Час, час уже взятися католицьким провідникам до праці над своєю паствою й оборонити її перед московськими комуністичними вовками. Похвально!

Тільки не личить духовній особі кидати каменем на тих провідників, що давніше так, чи сяк мусіли брати керму українського руху в Канаді. Треба було брати й брали та робили роботу, велику й корисну! Їм дорікає о. Кушнір так: „Українські провідники в Канаді замісць витрачувати свою енерґію на непотрібне вишукування „більше патріотичних богів" і „більше патріотичних церков", повинні були звернути свою увагу якраз на суспільно-економічні справи нашого народу, що в своїй цілости є народом пролетарським".

Варто б знати, котрі то провідники вишукували „більше патріотичних богів?" Чи не без застанови вирвався оцей вираз католицькому провідникові? Бодай я не чув, щоб хтось десь шукав, чи пробував шукати більш патріотичного бога, чи богів. Як би о. Кушнір вказав бодай на один дійсний примір, то було б ясніше. А так це для мене зовсім неясне.

А що були провідники, що шукали більш патріотичної церкви, чим греко-католицька церква, то це вже правда! Шукали, бо мусіли, й славити Бога, — найшли. Ніхто нині не має сумніву, що Українська Православна Церква в Канаді більш патріотична, чим католицька, якої священиком є о д-р Кушнір. Про це не дуже мило слухати всім василіянам, бувшим стрільцям та ідеольоґам БУК-а. Та на це нема ради. Як би не ті ровідники, що „винайшли" Українську Православну Церкву, то нині для о. Кушніра не було б перед ким проливати крокодилячі сльози, не було б де показувати свого патріотизму.

Чому? А тому, що нині над тими справами були б собі ламали голови бельґійці і французи, якими хотів Рим ущасливити українців. Як би не „більш патріотична церква" в Канаді, себто Українська Православна, то нині багато більше було б большевицьких жертв серед нашого громадянства в Канаді. Українська Греко-Прав. Церква поставила гату большевизмові, а далі почала виривати з кігтів большевизму його жертви, й нині радісно глядіти, як наше громадянство дає належний відпір безбожництву й усякому шумовинню. Це заслуга якраз отої „більш патріотичної" Церкви, яка була дуже потрібна нашому народові в Канаді й тому він так до неї пригорнувся

Добрий український патріот цим повинен радіти, а не кидати камінням на тих провідників, що вміло повели справу та заслужилися перед Богом і людьми.

Я хотів би побачити ту організацію, що її плянує БУК для робітників. Бо те, що тепер проголошують гучно „конгресом", чи то в Вінніпегу, чи по інших околицях Манітоби, — це ніщо інше, як ті окружні зїзди, які православні українці від ряду літ скликають. Отже, отче, нічого нового не творите, і хоч кидаєте каменем на давніших провідників, то самі їх наслідуєте, тільки пробуєте вдягнути цю „нову" роботу в нову шату.

Зробіть щось дійсно нового. Не наслідуйте попередників, а тоді може й ми закличемо „пророк велій возста..." й будемо дякувати Богові за це.

Марко з Поділля.

ЧАРТЕР І СТАТУТ ЦЕРКВИ.

Вийшов з друку Чартер (в українськім переводі) та Статут Української Греко-Православної Церкви в Канаді, ухвалений Шестим Собором тоі-ж Церкви, що відбувся в днях 25, 26 і 27 листопада, 1930 в Йорктоні, Саск., і змінений та доповнений Семим Собором Церкви, що відбувся в днях 30 червня, 1—3 липня, 1935, в Саскатуні, Саск.

Чартер і Статут містяться в одній книжочці, що коштує 25 центів.

Громади й поодинокі вірні, що бажають мати Чартер і Статут Церкви, повинні висилати замовлення до Консисторії на таку адресу:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man.

ГУРТОВИЙ СКЛАД ЦЕРКОВНИХ [illegible]

Ризи, Хоругви, Чаші, Кивоти, Павуки, Процесійні образи, Ліхтарі, світло, Дзвони і т. д.

Плащениці по $23.50 і вище.

WILLIAM GROSS & CO.
322 Main St., Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3684, WINNIPEG, MAN.

ЧАРТЕР І СТАТУТ ЦЕРКВИ.

Українська Греко-Православна Церква в Канаді, як признана державою установа, порядкує своїми справами згідно з вимогами свого домініяльного чартеру й статута.

Чартер Української Греко-Православної Церкви в Канаді був ухвалений парляментом Канади підчас сесії 1929 року. Він був підписаний ґенеральним губернатором Канади дня 1 травня, 1929, й від того часу становить частину державних законів Канади. Через чартер — Українська Греко-Православна Церква в Канаді дістала офіціяльне признання, як законна релігійна організація.

В чартері містяться найважніші, тобто основні правила нашої Церкви. Чартеру не можна змінити інакше, як тільки за новою спеціяльною ухвалою парляменту. Просьбу про таку зміну чартеру церковний провід може внести до парляменту тільки за попередньою ухвалою правного Собору Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Параграф 52 Статута Української Греко-Православної Церкви в Канаді говорить про зміну чартеру таке:

„....Зміни точок статута, що відносяться до інкорпораційного акту (тобто чартеру), як також зміни й доповнення до інкорпораційного акту можна робити тільки на Соборах за згодою трох четвертих складу Собору. Проекти зміни точок статута, що відносяться до інкорпораційного акту та зміни й доповнення інкорпораційного акту може вносити громада, місія та парафія на руки Консисторії, або сама Консисторія, при чому кожний такий проект мусить бути проголошений в церковнім органі що найменше один місяць перед Собором. Ухвали, зміни й доповнення інкорпораційного акту стають важними, коли дістануть санкцію парляменту Канади".

Питання про домініяльний чартер було вперше порушене на Пятім Соборі, що відбувся в Саскатуні, Саск., 1927 р. Собор припоручив Консисторії підприняти відповідні кроки в напрямі внедання чартеру та вибрав чартерову комісію, що мала приготовити зміст чартеру. Комісія складалася з чотирох членів — трох світських і одного духовного. Ними були пп. Василь Свистун, Михайло Стечишин, Мир. Стечишин і о. С. В. Савчук. П. Михайлові Стечишинові, як адвокатові, припоручено приготовити проект чартеру. Він це зробив, але не на власну руку, а в тіснім порозумінню з прочими членами комісії. Отже текст чартеру, — такий, як його опісля ухвалив парлямент, — був одобрений всіма членами чартерової комісії і всі члени комісії однаково за нього відповідають. Особливо треба підчеркнути, що ані п. Мих. Стечишин, як адвокат, ані будь хто інший з членів комісії не робив і не міг зробити жадної зміни тексту чартеру на власну руку. Про це свідчать листи та документи відносно цеї справи, які Консисторія має в своїх архівах. Між іншим на особливу увагу в цім часі заслугують дві копії запропонованого тексту чартеру, на яких п. Свистун поробив власноручно свої завваги й поправки та його лист до п. Мих. Стечишина дотично тих поправок. І лист і копії проекту чартеру з нотатками п. Свистуна, якнайкраще доказують, що п. Свистун вповні погодився на такий текст чартеру, який парлямент остаточно ухвалив, а ґенеральний губернатор Канади підписав.

А як кому подобається тепер говорити, що п. Свистун, чи який другий член чартерової комісії не знав про докладний зміст проекту чартеру, предложеного парляментові, то ве має на це жадної підстави.

Крім чартеру, Українська Греко-Православна Церква в Канаді має також свій статут. Цей статут був ухвалений Шестим Собором, що відбувся в Йорктоні, Саск., 1930 р., та змінений і доповнений Семим Собором, що відбувся в Саскатуні, 1935 р. В статуті говориться про те, як Церква своїми справами порядкує, які права й обовязки мають церковні громади й поодинокі вірні, — духовні й світські, — хто і як завідує ріжними церковними справами і т. п.

Статут Української Греко-Православної Церкви в Канаді може бути ухвалений і змінений тільки її Собором, при чім постанови статута, як і його зміни, не сміють нічим противитися постановам чартеру. Це значить, що не можна вводити до статута такої точки чи ухвали, що противилася б якійсь точці чи духові чартеру. Проект зміни статута може вносити громада, парафія та місія на руки Консисторії, або сама Консисторія, при чому кожний проект зміни статута має бути проголошений наперед в церковнім органі (52 параграф статута). Ця вимога була вповні виконана перед послідним, Семим Собором в Саскатуні (1935). Всі проекти зміни статута, запропоновані так Консисторією, як і громадами, були наперед проголошені в „Вістнику" й церковні громади та їх делеґати наперед знали, над якими змінами та доповненнями статута Собор буде радити й голосувати.

Отже й в справі статута ніхто, — ні громади, ні поодинокі вірні не можуть мати побоювань, що хтось на власну руку, без відома цілої Церкви, може зробити чи завести якусь зміну в статуті на шкоду цілої Церкви, як такої, чи поодиноких її складових частин.

Говорить українська пословиця, що в страха великі очі. А наука та досвід людський кажуть, що підставою всякої боязни та підозрінь є несвідомість та необзнакоменість з даною справою. Коли отже хто має які сумніви, чи побоювання в якійсь справі, хай не слухає підшептів та підбурювань ворожо до тої справи настроєних людей, але хай прослідить справу на власну руку й так переконається, наскільки тим підшептам та підбурюванням можна няти віру.

Кожний православний українець повинен бути докладно обзнакомлений з чартером і статутом Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Консисторія видала їх недавно окремою книжочкою, яку кожний вірний Церкви повинен набути й познакомитися з її змістом.

СМЕРТЬ СВЯЩЕНИКА, ПОСТРІЛЕНОГО БАНДИТОМ.

У львівському шпиталі помер о. М. Ділуник, гр.-кат. парох Барилова, радехівського повіту, пострілений бандитом підчас нічного грабунку. Поліція не викрила досі злочинців.

СОВЕТИ РОЗГАНЯЮТЬ ЖИДІВСЬКУ РЕСПУБЛИКУ ЗА ТРОЦЬКІЗМ.

До Лондону доносять, що по наказу Сталіна мають розігнати жидівську сибірську республіку Біробіджан за те, що більшість мешканців цеї штучно-створеної республіки показалися прихильниками Троцького. Тепер усіх жидів, скупчених у тій республиці, розселять по ріжних сторонах СССР, а підозрілих в троцькізмі арештують. Вже арештували провідників цеї республики.

КРАЙ, ДЕ НЕМА ЗЛОДІЇВ.

На малому острівці Гіярнес у фйорді Горсен (Норвеґія) трапився нечуваний випадок: з одної місцевої крамниці вкрали вночі 300 норвезьких корон!

В тихому рибальському селі закипіло. Бурмістр острівця ствердив у місцевих хроніках, що останній випадок крадежі трапився там в 1834 р., отже більше, як 100 літ тому. Слово „крадіж" вийшло зовсім з уживання місцевого населення.

Слідство устійнило, що каса, як теж входові двері до крамниці, були — як звичайно — отворені. В Гіярнес ніхто нічого не замикає, бо прецінь відомо, що там нема злодіїв. Всі переконані, що крадежі допустився якийсь морський грабіжник, який нічю прибув на островець. Вони виключають можливість, щоби хтось місцевий міг допуститися такого ганебного вчинку.

Щасливий той острівець Гіярнес, де крадіж трапляється раз на сто літ...

ЗДЕРЖАННЯ ПЛАТНІ ЗА ПІСНЮ „БОЖЕ ВЕЛИКИЙ".

„Наш Лемко" доносить:

Українські греко-католицькі вірні в Боську заспівали у своїй церкві після Богослуження в дні 20 грудня 1936 р. гимн-молитву: „Боже Великий...", чому старався безуспішно перешкодити один з місцевих комуно-москвофілів. У звязку з тим пр. о. декан Михайло Величко, парох в Боську, зістав письмом т. зв. „ординаріяту" зі „здрою" з дня 16 січня 1927 р. ч. 27 візваний до вияснення й оправдання.

Одначе це вияснення узнано там за невистарчаюче, бо з початком лютня 1937 р. здержано Впр. о. Михайлові Величкові місячні побори — так, що він з ріднею лишився без прислугуючих йому законно грошевих засобів до життя. Коли ж в дні 11 лютня 1937 р. о. декан зажадав в „здрою" вияснення, сам апостольський адміністратор сказав, що пенсію здержано йому за співання в церкві пісні „Боже Великий..." На дальші представлення о. декана, адміністратор казав йому мовчати — по московській засаді: „молчать і не разсуждать", а відтак приказав забиратися за двері!...

ПСАЛОМ 177.

Коли не Бог поможе в праці —
Працюють марно будівничі,
Коли не Бог заступить город —
Не встережуть його стажничі.

Із Богом треба починати
І пізно кидати роботу,
Бо Він оден додасть вам сили
І обітре життя із поту.

Найкращий дар Господній — діти,
Найбільша добрим нагорода,
Як стрілами рука скріпляєсь,
Так гідними дітьми господа.

Розумний, хто, тямлячи Бога,
В життю добро лише творить,
Щасливий, про дітий котрого
Народ з похвалами говорить.

МОЛИТВА ВЕЛИКОЇ ЦІЛІ.

(Продовження)

...Хліба нашого щоденного дай нам сьогодні...

Після певного перериву ми знов вертаємося до побожних роздумувань над вічним змістом молитви, яка злетіла безпосередно з божественних уст нашого Спасителя і Господа.

В попередних проханнях, яким ми в свій час присвятили увагу: „Отче наш, що еси на небесах, нехай святиться імя Твоє, нехай прийде царство Твоє, нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі", — в цих проханнях ми бачили, як божественна мисль Сина Божого підносить нас на своїх крилах, відриває нас від буденного, щоденного і своїм, поістині, божественним устремлінням несе нас до цілей незвідомо далеких, які могли лише сформуватись в розумі божественнім.

Прохання, що слідують далі, мають для нас вже інше значіння. Вони розкривають для нас, що нам потрібно на нашій вічній дорозі до Бога, до Його звершень.

Першим в ряду цих прохань молитви Господньої стоїть: **хліба нашого щоденного дай нам сьогодні.**

Що під цими словами ми маємо розуміти? Яка божественно-глибока мисль таїться під ними?

Щоб наблизитися до відповіди на поставлені питання ми повинні встановити дві річі: що є „хлібом" для чоловіка з боку погляду не нашого людського, матеріяльного, мізерного і переходового, а з боку погляду вічного божественного. Не наше обмежене і грішне розуміння ми повинні встановити, а розуміння самого Господа, бо Він нам дав цю молитву. Лише намагаючись вглядатися очима самого Господа в істини даної нам молитви, ми можемо по силі нашій підойти до дійсного її для нас значіння. Це перша річ. Друга вже сама по собі з першої виходить, а то, як сам Син Божий дивився на „хліб" потрібний чоловікові для його життя-подорожі до Бога.

Перше питання, яке перед собою поставили, можна висловити ще такими словами. Що є чоловік з боку погляду вічного, божественного, що йому потрібно, як „хліб" кожноденний? Піднесшись силою нашої слабої мислі до того божественного погляду, ми можемо відповідь уложити в таку формулу: Чоловік є вічна безсмертна душа, скоріше дух, в теперішній, короткій фазі його життя, його переходу по землі, одягнений в тіло, в те покривало, яке він бере од матеріяльної природи його оточуючої, будує з елементів тої природи на короткий час, доки призначена йому подорож на землі не скінчиться.

Без сумніву, коли по призначенню Найвищої Волі наш дух є своєю одежиною поєднаний з царством матерії, то, доки таке поєднання з матерією для нас істнує, доти наші матеріяльні потреби, хліб в фізичному розумінню є нашою безсумнівною потребою і молитва Господня не виключає цього. Однак було б дуже мильним розуміти, що під „хлібом" молитви Господньої розуміється наша лише фізична пожива, взагалі все, чого потребує матеріяльна сторона нашого існування. Понад фізичну сторону нашого життя Син Божий завжди ставить духовну. Він говорив: „Не журіться життям вашим, що вам їсти, або пити... чи душа ж не більше їжі?" Мтф. 6:25,31. Мисль Сина Божого в цій справі найяскравіше висловлена в словах: „Отець наш Небесний знає, що нам усього того треба, а шукайте перше царства Божого та правди його, цеж усе дасться вам". Син Божий і в цих словах і всюди, як напр., в приповісті про нерозумного багача, скеровує нашу увагу на дійсну суть, говорить нам про наші духовні цілі і потреби, а що потрібно для фізичного існування, то думка Сина Божого, що про це не треба і нагадувати Отцю, бо Він же „знає, що усього цього нам треба".

У всіх своїх навчаннях Син Божий має на увазі дійсного чоловіка, як сина Божого, як духа, що посланий в царство матерії, щоби в цім царстві перебути час іспиту і вернутися до Отця збагаченим в духовний досвід. Самого чоловіка, його дійсне „я" Він має на увазі, а не одежину його — тіло. Не для тіл наших, а для нашого дійсного „я" прийшов на землю Син Божий. „Хліб щоденний", якого маємо просити щодня, по науці Сина Божого, це хліб для цього нашого дійсного „я", а не для тіла, бо хліб для тіла, коли дбаємо про свою дійсну суть нам по науці Сина Божого і так „додасться".

Щож є дійсним хлібом для нас, якого маємо кожноденно у Бога просити?

Хліб для тіла — це підтримка його життя. Нема хліба і тіло з голоду вмирає. Хліб є це, що підтримує життя. І для нашого духа той же закон. Дух наш мусить мати свій „хліб" свою поживу, без якої він завмирає. Хліб нашого духа — це всі ті святі настрої, які безперервно тримають нас думкою, чуттям, цілим нашим устремлінням в єдності з Отцем. Зникає цей „хліб" і життя духа завмирає. Про цей „хліб" нам дано в молитві Господній, бо все від Бога. Мисль Сина Божого є, що цей „хліб" нам подається від Отця і про нього ми маємо не забувати Отця просити. І так дійсно. Найкращі найсвятіші наші настрої, наші побожні устремління, найчистіші наші мислі і чуття все це загинуло б, як би з руки Отця ми не отримували, як „хліб" нашого духа невидиму поживу, що такі настрої, мислі, чуття і устремління підсичує, оживлю. Чи міг би грішник навертатися до добра і Бога, коли б дух його не отримував повсякчасно невидиму, небесну поживу з рук Отця? Ніколи, а однак, як багато таких навернень. Кожне навернення в тому, що вічний дух в чоловіці перемагає спротив матерії, тіла, проломлюється через цю стіну, досягає благої руки Отця, отримує „хліб" і силою хліба цього навертається до добра.

Ми тепер підходимо до другої наміченої нами думки, а власне до того, як сам Син Божий дивився на „хліб" потрібний чоловікові. З цього теж ми зрозуміємо, що мав на думці Син Божий, який заповів нам не забувати кожноденно молити Отця про хліб „щоденний."

Син Божий в пустелі. Він перепроваджує тяжку боротьбу з сатаною. Перша спокуса сатани, це спокуса хліба. Сатана говорив: „Ти є Син Божий", чого голодуєш? Ти все можеш, скажи каміням цим стати хлібами і будеш ситий. Спокуса була велика. Вона означала постав силу свого божественного духа в залежність від матерії, духом послужи тілу. Визнай понад все потреби тіла і своєю всемогутністю почни служити йому. І син Божий відкинув цю спокусу. Він сказав: „Не одним хлібом житиме чоловік, а словом Божим" (Лк. 4:4). Слово Боже — це хліб чоловіка, як сина, як дитини Божої перше всього.

Син Божий при криниці в Сихарі по розмові з жінкою самарянкою. Коли жінка відійшла, ученики підойшли до Нього з поживою і просили Його їсти. Син Бжий сказав їм: „Я маю поживу, якої ви не знаєте". І далі: „Моя пожива, щоб чинити волю Пославшого Мене і скінчити діло Його" (Іоан. 4:32,34).

З цих двох моментів з життя Сина Божого ми навчаємося, бачимо ясно: дійсний наш „хліб щоденний", якого треба просити і отримувати, це слово Боже і діло Боже.

Отче наш, хліба нашого щоденного дай нам сьогодні!

Архиепископ
Іоанн Теодорович.

ПЕРЕЙШОВ НА КАЛЬВІНІЗМ.

Велике враження у Варшаві викликала вістка, подана одним часописом, що комісаричний президент Варшави Старжиньский покинув кілька літ тому католицизм і перейшов на кальвінізм.

ПСАЛОМ 128.

Блажен, хто Господа боїться,
І ходить божими стежками...
Щасливий будеш — звеселишся
Своїми щирими трудами.

Жена твоя — як плодовита
Лоза серед твойого дому,
Сини твої як гарне віття
Кругом твого ситного столу

Благословляє Господь щедро,
Хто заповідь Його шанує,
Благословить тебе із неба,
Твою господу обдарує.

Розсиплеться ворожа сила
І заніміє у руїнах,
А ти в дітей твоїх побачиш
Синів і дочок на колінах.

ЗАМОВЛЯЙТЕ

ПОМЯНИК ПОМЕРШИХ

Гарно виданий, на добрім папері, вигідний формат, міцно оправлений
Книжочка, яка повинна знаходитися в кождій христіянській родині.
Ціна дуже приступна, бо тільки 25 цт.
Книжечка ця буде памяткою на довгі покоління
Замовлення посилайте до:
THE HERALD
Box 3684, Winnipeg, Man.

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК

„ДОБРИЙ ПАСТИР"?

В кождій українській православній хаті повинен знаходитися бодай один примірник молитовника — „ДОБРИЙ ПАСТИР".

Молитовник числить 512 сторін друку й крім молитов щоденних містить Вечірню, Ранню Відправу (Утреню) і Службу Божу в українській та старославянській мовах, Тропарі й Кондаки на Неділі й Свята, Акафисти, Коляди й пісні, Календар цілого року та Пасхалію (від 1933 до 1975 року).

Ціна молитовника в міцній шкіряній оправі, з золотим хрестом та написсю з пересилкою $2.25

Ціна молитовника в міцній полотняній оправі з золотим хрестом та написом $1.75

Гроші й замовлення слати до:
Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., — Winnipeg, Man.

Проф. О. Лотоцький.

ЦЕРКОВНА СОБОРНІСТЬ.

(Продовження).

Форми соборности.

Отже справа полягае властно в тому, яка „міра дійства" належить кожній групі церковного організму. Але для відповіди на це питання треба нам розглянути, — які взагалі існують способи взаємної співучасти тих груп у життю церкви, які саме існують форми соборности. Найбільш типові вирази соборности це — спільна участь членів православної церковної громади в рішенню важливіших справ, по взаємній згоді, на періодичних чи спеціяльно скликуваних зборах, з наданням вищої влади в церкві соборам; можність ієрархічних епископських посад з певности голосу. Як завершення соборної засади, собор це — всецерковний голос християнської громади церкви і разом основна форма церковної організації та управління. Собори, а не які окремі представники церкви, утворили єдність православної науки, судили й осудили порушителів тої науки — еретиків. У соборі втілюеться основна засада церковного устрою — спільности церковної громади. У соборі виявляеться провідна влада церковна, — в установі собору всесвітнього — влада загально церковна, в соборах крайових — провідна влада кожної національної церкви

Вселенськими соборами називаються зборн представників місцевих церков для спільного установлення єдиних основ науки віри, устрою та дисципліни православної церкви; соборами крайовими — зборн представників крайових церков для вирішення так само справ віри, устрою та дисципліни на основах, які встановили всесвітні собори. Собор — вища влада, і всецерковна (собор всесвітний), і крайово-церковна (собор крайовий). Вища влада чи вище управління собору полягае в провідному і, в першу чергу, законодавчому його значінню; функцій управління виконавчого характеру він не провадить, а наглядае за діяльністю виконавчих органів і ту діяльність контролює. З цього погляду можна сказати, що собор не управляе, а законодавствуе, і коли приймае до свого розгляду справи адміністративні, судові, господарчі, то як вища інстанція надзірна, апеляційна, контрольна.

Обсяг компетенції собору означуе правило 6-те собору VII (всесвітного), як „справи канонічні і еванґельські", — отже як цілий комплекс справ церковної дисципліни та науки віри

Інстанція з повнотою влади в церкві, собор всесвітний і крайовий, — мав би бути періодичним. Але всесвітні собори були явищами винятковими: викликали їх особливі обставини, й вони не могли відбуватися часто та регулярно. А більше тисячі літ вселенські собори і зовсім не відбуваються; і з того часу, як уже згадувалося, звичайною формою виявлення спільности вселенської церкви стали зносини місцевих церков у таких випадках, що в перші часи християнства ставали приводом для скликання вселенських соборів. Але це не значить, що соборів всесвітних уже не може бути після історично відомих семи вселенських соборів. Стоючи на традиції соборного вирішення засадничих церковних справ, православна церква може скликати і навіть тепер уживае способів до скликання всесвітнього собору.

Що ж до соборів крайових, то вони, хоч і не регулярно (малиб відбуватися двічи або принаймі раз на рік), все ж і по соборах вселенських відбувалися в окремих крайових церквах у міру конечної потреби та фактичної можливости, коли зовнішні обставини церкви в тій чи іншій країні не ставлять перешкод до того. По великій війні такі собори відбувалися в церках московській, сербській, румунській, українській, а тепер підготовлюеться скликання крайового собору православної церкви в Польщі.

Склад соборів.

З погляду соборної засади, яку, властне, маємо на увазі, поважне значіння мае для нас питання скликання соборів.

Конституція соборів не знайшла собі повного виявлення в церковних правилах; про собори згадуеться тут лише побічно. Говориться про терміни скликання соборів, про конечність їх збірати, накладаеться кара на тих, що не скликають, чи не прибувають на собори, але про склад соборів не говориться, правдоподібно тому, що справа соборного складу уважалася за річ усталену та добре всім відому. З цього факту відсутности в канонах ясних позитивних вказівок щодо складу соборів повстають ріжні, цілком протилежні висліди. З факту, що не мае канонів, які установлювалиб точно склад соборів, одні виводять, що миряне не мають права участи в соборах, коли те право в канонах не означене, інші приходять до висновку, що раз про це канони не згадують, то й не мае заборони клирикам та мирянам брати участь у соборах. Отже доводиться питання це вирішати в загальному комплексі канонічних та історичних, як загально-церковних, так і місцево-крайових данних, під тим, головно, кутом погляду, оскільки та чи інша практика відповідае духу православної церкви, її засадничим традиціям догматичним і канонічним.

На соборах присутні перш за все епископи.

Щодо джерела, в даному випадку, права епископського, то право це мае для себе основу не в повноваженню благодати, що дістаеться в тайні священства. Право свое епископи доконували не завжди особисто, а через заступників, які не мали епископського сану; на деяких соборах підписувалися, за відсутністю своїх епископів, особи нижчого клиру, навіть ченці; ці уповажнені мали таке значіння на соборах, яке мали б самі епископи, коли б були присутні. Крім того, в епископському складі соборів бачимо епископів наречених, ще не хиротонізованих, — цебто, осіб, що дістали владу правительственну, а не дістали сутубої епископської благодати. Таким чином епископське право на соборах мае для себе основу в уповажненях правительственних.

Щодо того права певні змагання викликае, власне, питання виключности того права — участи в соборах самих лише епископів.

У православ'ї церква, як тіло Христове не зникае в ієрархії. Ми вже мали нагоду зазначити глибоке значіння того, що маемо в писаннях апостольських, виразного образа церкви, як тіла Христового (I Кор. XII: 14-30; Єфес. I: 23; IV: 12; Кол. I: 24) головний сенс науки, що з того образу випливае, полягае, поза сакраменталфним та провідним значінням ієрархії, у взаємочинності всіх членів церкви, в неможливості усунути одних, бодай найменше значучих, членів на користь інших. У системі ріжних звязків, що існують і діють у тілі, організмові церкви, е ієрахія, як орган провідний, паства, прості вірні; але джерелом життя тіла церкви не може бути жадний, навіть центральний орган тіла, бо те едине джерело — голова, Христос. Епископи, що їх поставлено для служіння церкві, самі по собі церкви не творять. Як не можна розуміння держави утотожнювати з розумінням влади, так не можна зливати церкву з ієрархією, бо церква — це союз людей, що вірують у Христа, а не одна кляса того союзу, навіть і та, що її облагодатствено особливими дарами та е провідною з погляду управління. Знову таки пригадаймо глибокий і мудрий сенс послання східних патріярхів, де вжито той самий незрівняний апостольський образ церкви, як тіла, організма. І собор не повинен бути замкнутою колеґією епископів. Необхідно поширити склад собору, поза епископатом, участю клира і мирян, бо соборність православної церкви не вичерпуеться соборністю епископату.

У данному випадку досить зазначити догматичну ріжницю поглядів між православям та іншими християнськими конфесіями, і це вже само по собі вирішае ролю клира та мирян на соборах.

Доктрина католицька, що виходить з догмату головенства папи, як основного елементу в устрою римо-католицької церкви, надае всю церковну владу в усій повноті лише духовенству, при чому під категорією управління підпорядковуеться все, що належить до життя церкви, як адміністрація, законодавство, суд і т. і. Тож з засадничого погляду католицької церкви, в якій клир складае окрему клясу, систематично та строго організовану, виключність правительственних прав духовенства, властиво епископату, очоленого римським епископам — річ послідовна та природна. Доктрина ж православна виходить, щодо влади правительственної, не з абсолютичного погляду, а з засади соборности. Духовні особи в православній церкві — не лише виконавці Божого призначення церкви, але й представники релігійної свідомости громади — тіла церкви. Тому з основ догматичних і канонічних православної церкви з необхідністю випливае, **що голос собору мае бути голосом усієї церкви.** Церква, як одне живе й чинне тіло, що живе одним життям, не може роздвоюватися на мирян та ієрархію і ще з окрема — на ієрархію чорну й білу.

(Дальше буде).

„ДНІПРО"
Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.
Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштуе на рік $2.00
Передплату висилати на адресу:
"DNIPRO"
1851 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ.
Учителі Недільних Шкіл повинні обовязково набути такі книжки для своїх учеників:
„Приятель Дітей", молитовник для молоді .... 25ц.
Оповідання з життя Ісуса Христа 10ц.
Десять Біблійних Оповідань ..... 10ц.
Азор — оповідання з часів Ісуса Христа, для молоді .... 10ц.
Українська Православна Церква (коротка історія) .... 10ц.
Свята Христина .... 05ц.
Гроші й замовлення слати до:
Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., — Winnipeg, Man

ПІСТ.

(З Катехизму митр. Петра Могили.)

Піст належить до числа християнських чеснот, і е стримання від усього, або з причини якої будь слабости, деяких страв, рівнож і від напитків, також од усіх недобрих побажань з тою ціллю, щоб християнин з вигодою зміг відправляти модитву свою та ублагати Бога, також, щоб міг умертвити тілесні забаганки й одержати ласку Божу. Про такий піст Святе Письмо каже так: „У всьому показуючи себе яко слуг Божих: у великому терпінню, в горю, в нуждах, в тіснотах, в ранах, в темницях, в бучах, у працях, у недосипаннях, у постах (2 Кор. 6:4-5).

І в другім місці: „затрубіте трубою на Сіоні, визначіть піст, зберіть народ, скличте збори" і нижче: „пожалься, Господи, люду Твого, не подай насліддя Свого на поругу" (Йоїла 2:15-17). Такий піст коли ми уряджуемо належно, він багато допомагае до улаcкавлення Богом за наші гріхи.

ПОМЕРЛА ВЕЛИКА ПАТРІОТКА.

В Станиславові, Галичина, померла в 95 році життя велика українська патріотка Альбіна Яконович. Покійна родилася у священичій рідні. Коли підросла, почала піклуватися своїми сестрами, а далі свої сили почала звертати на виховання українських молодих поколінь. До смерти працювала на полі рідного шкільництва. У своїм завіщанню записала свій, як на старокраеві відносини, величезний маеток для Рідної Школи. Цей маеток складався з кількох будівляних парцель в Станиславові і з двох домів. Записуючи те майно Покійна сказала: „Хочу причинитися до піднесення науки та поширення просвіти серед української молоді". Українські громадяни Станиславова справили Покійній величавий похорон.

МЕДВЕЦЬКИЙ СПАСАЄ ЛЕМКІВЩИНУ.

Адміністратор Лемківщини о. Яків Медвецький розіслав до всіх греко-католицьких парохіяльних урядів на Лемківщині розпорядок, яким заборонив передплачувати часописи „Український Бескид", що виходить в Перемишлі, та „Наш Лемко", що виходить у Львові. Як відомо, „Український Бескид" е півофіціяльним органом перемиського епископа о. Йосафата Коциловського чина Св.ВВ. і тому виступ лемківського адміністратора набирае спеціяльного значіння. Крім того заборонив співати по церквах пісню „Боже Великий" та прикрашувати іконостас і інші образи в церкві українськими національними лентами. Отже теперішній лемківський адміністратор пустив уже зовсім явно свою „фарбу" і українське громадянство знае тепер безсумнівно, „хто йому стрик, а хто колом у бік".

БЕЗБОЖНИЦТВО ДАЛІ ПРОВАЛЮЄТЬСЯ.

Большевицький урядовий орган „Ізвестія" приносить чергову алярмову статтю, що безбожництво в Совітах цілком провалюеться. Загальне число членів безбожницької організації спало з пятьох мільйонів до двох, а тепер далі спадае. Нема вже зацікавлення безбожницькою ідеею, скаржатся „Ізвестія". Молодь, яка була головною підпорою безбожницького руху, тратить чимраз більше зацікавлення в тому русі і або навертаеться сама до релігії, або дивиться на релігію, як на щось конечне, що мусить існувати й тому його непотрібно нищити.

НАЙМЕНША ЦЕРКОВЦЯ НА СВІТІ.

Саме тепер покінчили будову маціцької каплички на острові Джернесі, в якій може зміститись... 6 осіб. Вибудував її один чернець, що посвятив тому ціле свое життя. Праця його не полягала на самій конструкції; найважнішим було — прикраса церковці. Майже 40 літ працював невтомний будівничий-артист над прикрасою стін церковці і дзвіннички. Прегарні мозаїки виконав чернець з черепків старинних горщків, яких уживають тубільці на острові Джернесі.

Один американець, побачивши цю цяцьку, хотів її конче купити, але старий чернець не приймив навіть 500,000 франків

КАЯТИСЬ МОЖНА І В ДОБРОДУШНІМ НАСТРОЮ.

В однім монастирі двое з ченців залишили монастирське життя і почали вести розпусне життя. За деякий час вони надумалися знова повернутись в монастир і там затерти свою вину каяттям. Старі черниці того монастиря приняли їх обидвох і розмістили окремо в різних келіях на один рік, і представили кожному з них вести діло свого покаяння як найдуть найкраще. Як минув рік, черницям монастиря було відкрито, що двох монахів свою вину загладили і догодили Богові. Коли вивели їх з келій, то один з них був сумний і блідий, а другий бадьорий та веселий. І ось старенькі черниці питають тих двох братів: „Які у вас були думки, почуття, і як ви проводили час вашого покаяння?"

— Я постійно мучився думкою про вчинені мною гріхи, і уявляв собі вічні муки; з тої печалі я зробився худий і сумний, — сказав перший з них.

— А я, — відповів другий, — безперестанно тішився і славив Бога, що Він мене визволив від життя гріховного і навернув мене на шлях добра".

Духовні черниці після того визнали, що спосіб покаяння як одного та і другого добрий, і що вони однаково вели до доброї цілі.

РІЧИ ДО ЦЕРКОВ.

Наш новий Катальог зі зниженими цінами вже вийшов і на бажання радо висилаемо
Плащениці по 25.-00 і вище. Павуки, Образи, Кивоти, Фани, Хоругви, Ризи, Свічки, Ладан, Вугли і т. п.
Просимо писати до української найстаршої і найбільшої фірми Церковних Річей.
PROVIDENCE CHURCH GOODS Company
710 Main Street — Winnipeg, Man.

РОБОТА В ЦЕРКОВНІЙ ГРОМАДІ СВ. ЮРІЯ.

(Лавфин, Ман.)

Давненько вже була згадка в „Вістнику" про нашу громаду. Декому може здаватись, що ми заснули, або збайдужіли тай нічого не робимо. Але так зле не е. В нас провадиться завзята робота так на церковнім як і на народнім полі. Громада наша начислюе поверх 50 родин. Нашим парохом е вже четвертий рік Всеч. о. П. Запаринюк. Богослуження відбуваються раз на місяць. О. парох провадить Недільну Школу, до якої учащае поверх 30 дітей. О. Запаринюк працюе оскілько е в його силах і не тільки при церкві, але і при Українськім Народнім Домі з Сумківцями. За його старанням наша громада збільшилась членами, а також пристарано дещо для прикраси нашої церковці. І так діти Недільної Школи минулого року купили чашу, кадильницю і бічні лампи (електричні) коштом около 50 долярів, а все це зробили маленькі діти. Також куплено два фелони, один світлий, а один похоронний та похоронні хоругви. За старанням Жіночого Товариства та о. пароха помальовано церкву з надвору та обведено церковну площу плотом.

Минулого літа наша громада витала в себе Високопреосвященого Іоанна Теодоровича. Того дня о. Владика висвятив в нашій церкві на діякона теперішнього пароха округа Сенди Лейк, о. С. Симчича. День був дуже погідний й на свято зібралося поверх 800 людей. Отцю Владиці асистували о. Мітрат Савчук і наш парох. А як наша громада обходила празник, то витала в себе о. прот. В. Кудрика з Саскатуну.

Треба сказати, що в минулому році наша громада поступила досить гарно вперед, так під оглядом моральним, як і матеріяльним. За це належиться признання нашому о. пароxові та всім щирим членам парафії, що не жалували ні коштів, ні труду; вони підтримують громаду, як тільки можуть. В згоді та любові працюемо, як одна сім'я для Української Греко-Православної Церкви та українського народу.

Наша церковця хоч не давно побудована, але вже досить гарно прибрана. Це завдяки всім нашим щирим членам, Жіночому Товариству та о. пароху, який невсипуще працюе та якого всі люблять від найменшої дитини до найстаршого.

В грудні відбулися річні збори громади. Уряд з року 1936 лишився і на цей рік. До уряду входять: П. Ковтун — голова, М. Гаджоса — секретар фінансовий, М. Трендяк — секр. рекордовий, А. Івачевський — касієр, М. Шмильський і В. Гродзік — старші брати.

Ми православні українці в Лавфин, горді з того, що за послідних кілька років невсипущої праці поступили вперед. Горді з того, що не йдемо жебрати до чужих, як це роблять наші брати греко-католики. В них не робить ріжниці, чи то жид, чи француз, чи поляк, коби тільки щось дав. В наслідок такої жебранини лучилось кілька випадків, що на пропамятнім письмі, чи списі жертводавців, замурованім в угольнім камені нової церкви е також імена жидів, як жертводавців та фундаторів. Таке лучилося в Лавфині, Ґлібере, Плейнс та в Роблін.

Ми греко-православні українці мусимо полягати на свої власні сили, самі робити, самі давати, самі будувати, а не простягати жебрачої руки до чужих, а то й ворогів наших. Тільки тоді задержимо свою честь і гідність, коли будемо стояти на власних ногах та оператися на власні сили.

Член Укр. Прав. Громади в Лавфин, Ман.

ЛИСТ З ЮГОСЛАВІЇ.

Хвальна Редакціє!

Ваш цінний „Вістник", котрий для нас в цій країні е духовний провідник, щирий національний учитель отримуемо. Ми не можемо знайти слів, якими моглиб висказати для Вас свою вдячність за так вели[illegible] дар. Скажемо по своему: Дай Вам Боже здоровля і много літ щасливо прожити для слави Божої, тай для удосконалення нашої многострадальної української нації.

Ваш часопис „Вістник" в цій околиці гостить з хати до хати, всюди його радо витають, і гуртками читають. В нас щире українське слово, то великий гість. Ми тут не можемо купити своеї книжки, або часопису, бо ніґде нема на складі для продажі. Спровадити з заграниці не

можливо, бо почтою не можна висилати гроші за кордон. Уніятські отці спромоглись видавати свій часопис, котрий виходить в Югославії, але він насмарований римською перфумою і не для нас, він явно провадить у ворожий табор.

Ми тут в Югославії почуваємо себе малою відтятою віткою нашого великого українського народу. Віткою, котру лиха доля кинула в цей край, де немає виглядів на кращу будучність. Ось чому українці кольоністи в Босні, що виемігрували з Галичини, 80% не грамотні. Де хто землю купив, там будувався, це тягнулося від 1900 до 1914 року. Такі села дуже розкидані, і хати в селі також. Громадських пасовиск немае, що не дає плекати більше худоби.

Кольоністи, що дістали землю-ліси даром, так звану царовину, є помішані почести з мадярами. Земля шутровата, дуже не врожайна і гориста, тут нарід ледво животіє. Молодь розбігалась по містах, передовсім дівчата та жінки, котрі скорше можуть знайти заробіток. З такої служби мало вертають, віддаються за чужинців, ато й за турків.

Наш кольоніст вчелився землі, як голоден борщу, і не мав часу думати про просвіту. Корчував, справляв землю, робив дороги, будував та не ма вже коли жити. При тяжкій праці втратив здоровля... як що не вмер; згорбатів і як не лисий, то сивий — кашляе за печею. Діти розхапали землю між себе, на малих парцелях душаться, докупити землі нема защо зарібків нема а діточки не свідомі цего приходять на світ, хочуть жити... та не мае де прожити.

Наші діти ходять до народніх шкіл по селах, вчаться гарно, по части ліпше, як доморідці. Скінчивши школу нічого не знають про українську історію, про славних наших предків та про життя нашого народу в світі, чужа школа цего не вчить. А родичі й самі гаразд не знають про Україну. Така молодь калічить свою мову, та хилиться в пропащий бік для нашої нації.

В кожнім селі є православні і уніяти українці. Ще почались ширити якісь суботники, що в неділю роблять, в суботу святкують. Такі роздори ще гірше ослаблюють нашу націю в чужині. Наші священники і свідоміші громадяни православні працюють в Босні від 1922 року. Тяжко зорганізувати наш нарід в одну громаду, та вивести його з ярма на дорогу кращої будучности. Найбільшою перешкодою є несвідомість громадян, та сильна пропаганда уніятських отців, котрі є на службі в чужинців та працюють на школах для своїх вірних парохіян. Вони кричать, щоб їх вірні, українці не сходились з українцями православними, бо то гріх. З поляками вінчатись, сходитись, то не гріх, то „свої"; з мадярами, італіянами, з іншими можна, лише братові з братом не можна...

Хвальна Редакціє!

Просимо Вас, можеб за Вашим старанням знайшлись чесні патріоти українці, котрі би жертвували для нас у Босні, друковане слово, як: Буквар[і] для дітей першої кляси, Книжки, календарі, та часописи у національно-православнім дусі. Могли-б бути вживані, не нові, за що ми будемо Вам дуже вдячні.

Здоровимо і витаємо Вас з християнським привітом Слава Ісусу Христу!

Іван Новосад, с. Григорія.

Адреса.

Ivan Novosad

Hrvacani, Vrbaska Banovona.

Jugoslavija.

НА ПОМІЧ „ВІСТНИКОВІ"

В неділю, 28 лютого 1937 року, панство Ст. і Ольга Любовицькі справляли хрестини. Чину тайни св. хрещення довершив свящ. І. Кусий. Дано хлопчикові імя Семеон Богдан.

Підчас обіду промовляв о. Кусий про завдання кумів та їх обовязки. Відтак гість гр. Дмитро Дужка, сказав кілька слів, аби при такій нагоді як нинішня, не забути за нашого провідника і учителя, й зложити жертви на пресовий фонд „Вістника".

Жертвували слідуючі:

По 1 дол.: Стефан Любовіцький.

По 50цт.: пані Ольга Любовіцька Іван Кушнір, пані Ірина Дужка, пані Ев Куса.

По 25цт.: Іван Любий, Олекса Петрів.

Гість

РІЗДВЯНА ЗБІРКА З КОВЕРТ. ДЖЕСМИН, САСК.

По 1 дол. пані Марія Іванько, Кость Мишкевич, Т. Чухайовський.

ТОРОНТО, ОНТ.

По 1 дол. Т. Гуменюк, Ю. Дик, Мих. Материн.

По 50цт.: Олекса Федорів, Т. Остапчук, Петро Шевчук, Марія Шевчук.

БРЕНДОН, МАН.

По 50цт.: А. Федорук.

По 30цт.: Іван Джеско.

По 25цт.: А. Овчар, П. Шмігельський.

По 10цт.: Г. Осьмак, Я. Пендиковський, Н. Бурячок.

ВІНДЗОР, ОНТ.

Повна збірка	$10.00
Мих. Тимрин	.25

ЖЕРТВИ НА ДУХОВНИЙ СЕМИНАР. ВИЛИНГДОН, АЛТА.

Пані С. Синка	1.00

По 25цт.: Н. Шевчук, Ю. Лідух, Н. Свекля.

СОНДАВН, МАН.

Збірка в церкві св. пророка Ілії в Сірко.

Ник. Ілюк	1.00
Дмитро Білавчук	.55

По 50цт. Гео. Чоботар, Олек. Чоботар, Мих. О. Чоботар, І. О. Чоботар, Конст. Мельничук, Іван Клим, Олекс. Білавчук, Теодор Ілик, Іван Настюк, Теодор Гушуляк, Ник. Мельничук, Ф. Тисарський.

По 25цт. Петро Шкрумеда, Мих. Соколюк, А. А. Бордун, Дмитро Олійник.

По 10цт.: Петро Чоботар, Лазар Шкрумеда, Наст. Гушуляк, Анна Шкіп, Домка Олійник, Мар'я Черепайко, Єлен. Косован, Марія М. Черепайко, Соф. Мельничук, Онуф. Соколюк.

По 5цт.: Василь Андрусяк, Варвара Андрусяк, Мих. Гушуляк, Д. А. Бордун, Л. А. Бордун, Анна Настюк, Соф. Шкіп, Марія Олійник, Наст. Мельничук, Василь Настюк, Василь Чоботар, Іван Токаров, Марія Шкіп, Марія Чоботар.

РОЗА, МАН.

По 1 дол.: М. Чубей, Г. Бугера.

По 50цт.: Н. Чубей, П. Клим, Т. Голодрига, Павліна Бугера, М. Клим, І. Ткачик.

По 25цт.: І. Іванчик, Т. Чубей, Н. Курик, П. Клим, В. Смук, А. Голодрига, В. Танчак, Катерина Н. Чубей, Катерина М. Чубей, Антося Клим, Марія Клим, І. Когут, Ф. Шимко, С. В. Танчак.

По 20цт.: А. Шимко, М. Танчак, В. Войтко, В. Когут, Н. Когут.

По 5цт. А. Чубей, Марія Чубей.

СЕНЬКІВ, МАН.

По 50цт.: пані П. Танчак, Юрій Лакуста, Іван Баран.

По 25цт.: В. Шпак, С. Смук, І. Пузеп, Т. Мігайчук, К. Новатський, С. В. Танчак, М. Шевчук, Галя Танчак, П. Качук, пані Василина Викарук, пані С. Смук, пані А. Гавронська, пані К. Д. Мігайчук, Ст. Марущак, Ст. Лобур, П. Саламандик, М. Клим, Марія В. Андрусяк, Ольга Шумувецька.

По 20цт.: Д. Смук.

По 10цт.: І. Лобур, С. Ребух, С. Т. Когут, І. Саламандик, пані К. Новальська, пані Е. Шпак, пані В. Кортун, А. Чубей, Ф. Андрусяк, пані Ф. Андрусяк.

По 5цт.: В. Гой, П. Чубей, С. Сторожук, Я. Саламандик, пані К. Чижій, пані Г. Шпак, пані Т. Антонюк, пані М. С. Андрусяк, пані К. Тофан, Славко Андрусяк.

ДИЕЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД. ШОРТДЕЙЛ, МАН.

Василь Малюта	2.00
Петро Олійник	1.00

САСКАТУН, САСК.

Сестрицтво при укр. гр. прав церкві	5.00

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. С. Березіцького.

Квітень.

4. Неділя. Хрестопок. — Вайта.
7. Середа, Благовіщення Пр. Богородиці — Сірко
11. Неділя Толстой.
14. Середа Поклони 7 година веч. Толстой.
18. Неділя —Арбакка.
25. Неділя. Квітна. — Гардентон, м'сто.
29. Четвер Страсти 7 год. вечером — Толстой
30. Велика Пятниця, 9 год. рано. — Толстой 12 год. пол. — Вайта. Сеньків 3 год. пополудни.

Березень.

28. Неділя 2 посту: Голос 2. Утр. Єван. Івана XXI: 1—14; Літ. Ап. жид. I: 10—14 і II: 1—3 Єв. Марка II 1—12.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. С. П. Синчича.

Квітень.

4. Неділя. — Росборн.
7. Середа, Благовіщення — Виста.
11. Неділя — Брендон.
18. Неділя — Енґусвил.
25. Неділя — Сенді Лейк.

Всюди в повищі неділі й свята буде відбуватись Великодна сповідь.

Адреса: Мензі, Ман.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1937 РІК.

КВІТЕНЬ.

4 Н. 3 н. посту. Хрестоп.
5 П. Пм. Нікона
6 В. Пп. Захарії, Якова
7 С. Благовіщення Пр. Богор.
8 Ч Собор Арх. Гавриїла
9 П. Матрони
10 С. Іларіона

11 Н. 4 н. посту. Марка і Кирила
12 П. Івана Л.
13 В. Іпатія
14 С. Марії Єгипетської
15 Ч Пп. Тита, Амфіяна
16 П Микити
17 С. Пп. Йосифа співця.

18 Н. 5 н. посту. Мч. Агатопода
19 П. Євтихія арх.
20 В. Юрія еписк.
21 С. Ап. Іродіона
22 Ч. Мч Євпсихія
23 П Мч Теренція Африкана
24 С Сщ Антипи еп. Пергам.

25 Н 6 Квітна н. Василія ПаПр.
26 П Мч Гомаїли
27 В Сщ Мартина
28 С. Ап. Аристраха
29 Ч. Стр. Четвер. Ірини
30 П. Вел. Пятниця. Симона еп.

ТРАВЕНЬ.

1 С. Вел. Субота. Пп. Івана. Кущ.

2 Н. Великдень
3 П. Світлий Понеділок
4 В. Світлий Вівторок
5 С. Теодора Сикеот.
6 Ч. Вм. Юрія Переможця
7 П. Мч. Сави Стратил.
8 С † Ап. єв. Марка.

9 Н. 1 Томина. Сщ. Василія Амас.
10. П. Ап. Симеона
11 В. Ап. Язона і Сосипатра
12 С. Мч. 9 в Кізику
13 Ч. Ап. Якова
14 П. Пп. Єремії; см. Макарія
15 С. Атанасія Вел. еп. Ол.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. П. Гліцького.

Квітень.

3-4. Суб. і Неділя — Роблин, Ман.
7 Середа. Благов. Пр. Д. Марії — Петлюра, Ман.
11. Неділя — Шел Велей, Ман.
18. Неділя. — Ленард, Ман.
25. Неділя квітна. — Шорт Дейл.

Всюди Великодня сповідь.

Адреса: Роблін, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. П. Запарнюка.

Квітень.

6. Вівторок вечером св. сповідь. — Веплав.
7. Благовіщення Пр. Бог. — Веплав
8. Четвер. — Веплав.
9. Пятниця — Богдан.
10. Субота рано, св. сповідь С. Б. — Лавфин.
11. Неділя. — Лавфин.
15. Четвер, св. сповідь і С. Б. — Ешвил.
17. 18 св. сповідь. —Етелберт.
20. Вівторок, св. сповідь і С. Б. — Роркетон
21. Середа, св. сповідь і С. Б. — Мелон Лейкс.
25. неділя, св. сповідь. — Сифтон.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.

Квітень.

4. Неділя 3. посту: (Хрестопоклінна) Голос 3. Утр. Еван. Івана XXI: 15—25 Літ. Ап. жид IV: 14—16 і V: 1—6. Еван. Марка VIII: 34—38 і IX: 1.

7. Середа. Благовіщення Пр. Бог.: Всенощне Утр. Еван. Луки I: 39—49 і 56 Літ. Ап. жид. II: 11—18. Еван. Луки I: 24—38

11. Четверта нед. посту. Голос 4 Утр. Еван. Мат. XXVIII: 16—20. Літ. Ап. жид. VI: 13—20. Еван. Марка IX 17—31

18. Пята Неділя Посту: Голос 5 Утр. Еван. Марка XVI: 1—8; Літ. Ап. жид. IX: 11—14. Еван. Марка X: 32—45

25. Неділя Квітна: Голос 6 Утр. Еван. Мат. XXI: 1—11 і 15—17. Літ. Іван. Золот. Ап. Филипи IV: 4—9. Еван. Івана XII: 1—18.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ

„ЧУЖА РУКА"

або

ХТО РОЗЕДНУЄ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД?"

Книжку написав прот. В. КУДРИК, і її повинен прочитати кожний українець і українка.

Вона має 208 сторін і коштує лише 35 цт. з пересилкою.

Замовлення і гроші слати на адресу:

THE HERALD,

Box 3684, Winnipeg, Man.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

HERALD Box 3684 WINNIPEG, MAN.

РІК XIV. WINNIPEG, MAN., APRIL 15th, 1937 ВІННІПЕГ, МАН., 15-го КВІТНЯ, 1937. ЧИСЛО (268) 8

„Я НЕ МАЮ НІЧОГО ПРОТИ АРХИЕПИСКОПА І ВІН НЕ МАЄ НІЧОГО ПРОТИ МЕНЕ".

Як було проголошено в послідні[м] числі „Вістника", священика Петра Маєвського, що був парохом церкви св. Покрови в Вінніпегу, вироком Церковного Суду, одобреним Архиепископом Іоанном Теодоровичем, виключено зо складу духівництва й членства Української Греко-Православно[ї] Церкви в Канаді.

Помимо того, що він не є більше священиком нашої Церкви, та помимо виразної дорученої йому у власні руки заборони, він дальше править Богослужения в церкві св. Покрови, даючи тим вивід не тільки Українській Греко-Православній Церкві та її проводові, але й всякому порядкові та законові.

„За все винна Консисторія".

При кінці своєї відправи 11 квітня П. Маєвський зробив заяву, яка зводилася до того, що він нічого проти Архиепископа Іоанна Теодоровича не мав і не має та що Архиепископ Іоанн також не має нічого проти нього, а за всі його клопоти винна Консисторія.

Таке саме „пояснення" давав В. Свистун членам парафії на їх зборах 22 березня ц. р., в наслідок чого збори ухвалили навіть резолюцію, в якій між іншим говориться, що за „цілу ту нефортунну справу винні в першій мірі о. С. В. Савчук, адміністратор і голова консисторії, та другі члени Консисторії", а також що о. Архиепископ Іоанн „суспендував о. П. Маєвського без попереднього розслідження цілої справи і без того, щоб дати нагоду о. П. Маєвському подати вияснення на обвинувачення, які зробила на него консисторія, а зглядно о. С. В. Савчук, голова консисторії".

Хто зробив обвинувачення?

Так П. Маєвський, як і В. Свистун, добре знають, що обвинувачення проти П. Маєвського не зробила ні Консисторія ні о. Савчук, а сам Архиепископ Іоанн Теодорович, а коли тепер говорять інакше, то тільки на те, щоби збаламутити членів парафії св. Покрови в Вінніпегу й заанґажувати їх до бунту проти Церкви. Що так воно є, свідчить факт, що на згаданих зборах 22 березня ц. р. на внесок В. Свистуна, рішено відновити Свистунове „брацтво" з 1935 р. та видавати його бюлетен „Рідна Церква".

Що ж до закиду, що нібито о. Архиепископ не дав нагоди П. Маєвському „подати вияснення на обвинувачення" — то це тоже неправда, бо він мав для цього нагоду на суді. Він цеї нагоди не використав і на суд не явився; отже треба вносити, що він ніяких вияснень не міг подати.

„Я стратив симпатію".

Каже П. Маєвський, що він проти Архиепископа Іоанна Теодоровича нічого не мав і не має... Тільки ж факти говорять інакше. Факти доказують, що він ніколи не відносився до Архиепископа Іоанна так, як повинен відноситися священик до свого архипастиря. Це не жадний здогад, П. Маєвський сам до цього признається. В листі до о. Петра Мельничука, з липня 1935, П. Маєвський пише: „До о. Владики з першої нашої зустрічі в Канаді (в Саскатуні) я стратив симпатію".

А на Соборі в Саскатуні, 1935, він зізнав таке:

„...Моє відношення до нашого о. Владики було холодне. Признаюся, воно було не таке, як треба, несердечне... Я не відносився до нього щиро, так як священик до свойого зверхника". (Протокол Семого Собору, сторона 55.)

Чи треба більше? Від першої його зустрічі з о. Владикою (це було на Духовній Конференції 1932) — П. Маєвський „стратив симпатію" до нього. А коли стратив симпатію, то на її місце мусіла, думаємо, прийти антипатія (то є відраза, нехіть). І та антипатія керувала ним цілий час у його відношенню до Архиепископа. Перші плоди тої антипатії появляються, наскільки нам відомо, вже в 1933 р. Того то року П. Маєвський, як сам до того признався, почав на власну руку й без відома й згоди Архиепископа та Консисторії, ні менше ні більше, — тільки шукати нового епископа на Канаду (Протокол Семого Собору, ст. 51). Це шукання продовжалося через два повних роки, тобто до Семого Собору. Та ні, воно фактично не перервалося по нинішний день.

Пошукування за новим епископом.

Шукаючи за новим епископом, на місце о. Архиепископа Іоанна, до якого він „стратив симпатію" ще з першої стрічі з ним — П. Маєвський не вибирав, до кого він в тій справі вдавався. Він писав за ним і до чужих, і до своїх. І до архиепископа Малюшкевича, й до бувшого митрополита В. Липківського, й до проф. Огієнка, й до еп. Полікарпа в Польщі (як писав ще до кого, нам про це невідомо). Йому байдуже було, звідки та від кого той новий епископ мав прийти, щоби тільки чим скорше прийшов, бо він до свого епископа, о. Іоанна, „стратив симпатію".

Рівночасно з тайними пошукуваннями за новим епископом, П. Маєвський почав кампанію проти Архиепископа Іоанна. Він старався защепити в своїй парафії погляд, що Архиепископ Іоанн не має значіння ні для нього, ні для парафії. Для того звертався до бувшого митрополита о. Василя Липківського за інструкціями в ріжних справах, за якими повинен був звертатися до Архиепископа Іоанна, як до свого архипастиря, й проголошував ці інструкції в своїй громаді. Цим він викликав враження, що він підчинений юрисдикції не Архиепископа Іоанна, але юрисдикції бувшого митрополита Василя Липківського. А коли В. Свистун почав свою боротьбу проти Архиепископа Іоанна, то П. Маєвський не тільки, що не став в обороні свого архипастиря, ані не пробував Свистуна припинити, а противно ще й помагав йому.

Прирікає поправитися.

Нельояльне та зневажливе відношення П. Маєвського до Архиепископа Іоанна було відкрите на Семім Соборі. Побачивши, що коло нього круто, він йде до Архиепископа й з плачем просить його простити йому та заступитися за ним перед Собором, а він на будуче поправиться, залерестане явну чи тайну боротьбу проти Архиепископа, та приверне свою парафію до миру з Церквою. З подібною просьбою він звертався також до о. С. В. Савчука та до деяких делегатів на Соборі. Впреосв. Архиепископ Іоанн повірив заяві П. Маєвського, простив йому та просив Собор, щоби зняти з нього обвинувачення, не судити його та не карати. Собор на це погодився.

Не дотримує приречення.

Однакож П. Маєвський не дотримав свого приречення (треба сумніватися, чи він взагалі думав його дотримати) — й зараз по Соборі почав явно виступати проти Архиепископа. Дня 14 липня, 1935, відбулися принагідні збори членів його парафії і других принагідних людей. Ці збори ухвалили резолюції проти Семого Собору, на них зорганізовано Свистунове „брацтво", що мало на цілі вести боротьбу проти Семого Собору й проти о. Архиепископа Іоанна. П. Маєвський був присутній на тих зборах, але навіть не пробував спинити громаду від такого кроку. Противно,— він своїм невірним звітом з Семого Собору, закидуючи неправдиво, що там з ним повелися гірше, як большевики, ще й настроював людей заняти таке нельояльне становище до Собору та до Архиепископа.

Не оглядаючися на своє приречення відноситися на будуче до Архиепископа льояльно, П. Маєвський і по Соборі продовжував свою переписку в справі нового епископа на Канаду. Дня 6 липня, 1935, він написав ще листи до проф. Огієнка й еп. Полікарпа, повідомляючи їх, „що справа окремого епископа на Канаду уважається тимчасово закритою" (отже тільки „тимчасово"!), а з бувшим митрополитом о. В. Липківським переписка в цій справі зовсім не переривалася. П. Маєвський навіть опубліковував уривки листів від бувшого митрополита о. В. Липківського проти Архиепископа Іоанна, числячи хіба на те, аби відривати ними довірря й повагу до Архиепископа та зробити роздор в Церкві. Ці листи о. В. Липківського були тільки відгомоном його власних (Маєвського) листів і з них ясно виходило, що П. Маєвський годував митрополита ложними інформаціями. П. Маєвський очевидно знаходив для себе оправдання в тім, що він ще „з першої зустрічі" з Архиепископом „стратив симпатію" до нього.

Признається до ворожого відношення до Архиепископа.

Отже відношення П. Маєвського до Архиепископа Іоанна й після Собору остало вороже й Архиепископ врешті зажадав від нього, листом з 10 липня, 1936, виразної заяви, яке властиво є його, та його парафії, відношення до свого архипастиря. У відповідь П. Маєвський написав о. Архиепископу лист з 1 серпня, 1936. В тім листі він признається, що в нього були якісь „ідеольогічні розходження" з Архиепископом та що його відношення до Архиепископа справді не було „вповні братерське, як пастиря до свого Архипастиря," але воно стає інакшим з якихсь причин аж по американськім Соборі, 1936. Значить — П. Маєвський в цім листі виразно при-

зивається до того, що він не дотримав приречення даного Архиепископові на Семім Соборі та що й після того Собору його відношення до нього було не братерське та не таке, як повинно бути відношення пастиря до свого архипастиря.

Архиепископ Іоанн може був би й цим разом повірив цій впрочім дуже неясній заяві П Маєвського про зміну його відношення так, як повірив його приреченню на Семім Соборі, але до цього недопустив його таки сам П Маєвський Разом зі згаданим листом з 1 серпня, 1936, він післав Архиепископові також виписку з листа від бувшого митрополита о Василя Липківського, з дня 15 червня, 1936 І власне та виписка відкрила о Архиепископові очі на дійсне становище П. Маєвського.

Виписка з листа Митрополита.

В згаданій виписці між иншим читаємо:

„Коли будете бачити Всеч. о. Івана Теодоровича, висловите йому моє задоволення, що він припинив свої зносини з патріярхом Нехай пильнує своєї автокефальности на ґрунті соборноправности й ні на що не міняє „Держи, що маєш, щоб ніхто не взяв вінця твого" (Апок 3) Цим скорше прихилить до себе парафії, ніж плутанням з церковними шахраями, що тримаються тої думки, що церква для них, а не вони для церкви Передайте моє щире привітання брату Василю Свистуну і прохання **не послабляти свою велику працю й боротьбу** на охорону рідної церкви, і **Ви йому допомагайте** особливо християнським єднанням і замиренням братерства .".

Бувший митрополит о. В. Липківський, як бачимо, пересилає через Маєвського о Архиепископові Іоаннові цілий ряд інструкцій та наказів, мов якомусь недолітку, або що найменше підвладному собі . Нехай пильнує.. " „Держи, що маєш ." і таке інше Не входячи цим разом в те, що бувший митрополит о В Липківський **не має жадного, — ні канонічного, ні якого іншого права давати які небудь накази о. Архиепископові Іоаннові,** ми лише звертаємо увагу, що всі ці інструкції має передавати і їх передає Архиеп Іоаннові— П. Маєвський Той самий П. Маєвський який від першої зустрічі з Архиепископом **„стратив симпатію"** до нього, який вже давно рішив, що в нього з Архиепископом є **„ідеольоґічні розходження"**; який признався, **що в нього ніколи не було до Архиепископа такого відношення, як повинно бути в священика до свого архипастиря; в якого, по його власнім свідоцтву, не було до Архиепископа навіть братерського відношення.**

Хто був П. Маєвський?

Мимоволі ставиться питання: Хто й чим в дійсности був в нашій Церкві П. Маєвський? Загальне розуміння було, що він був тільки один зі священиків; що він був тільки парохом своєї парафії, відповідальним за неї перед своїм Архиепископом та Консисторією та що його так само, як і Архиепископа, всіх священиків і вірних Церкви зобовязують постанови Соборів цеї ж Церкви. **Та виходить, що це тільки на зверх так виглядало, а на ділі роля П. Маєвського була зовсім інакша. Виглядає, що він був не тільки одним зі священиків нашої Церкви, але ще чимсь іншим, був неначе комісарем** над Архиепископом **Комісарем,** про якого назначення Церква нічого не знала, але який мав нагляд не тільки над Церквою в Канаді, але й над Церквою в Америці; **який міг постанови канадійського Собору не приймати**, а постанови американського Собору приймати; міг переписуватися з особами **навіть чужими й ворожими нашій Церкві** і шукати почерез них, **без відома й згоди Церкви** нового епископа для тої ж Церкви, **міг мати „ідеольоґічні розходження" з Архиепископом, міг не мати до нього симпатії, ні братерського відношення, та навіть міг вести боротьбу проти нього; міг не признавати жадного авторітету Церкви — ні Собору, ні Консисторії, ні Церковного Суду,** а рівночасно оставати в церкві, неначе звичайний її священик

Отже ставиться питання: яку властиво ролю виконував в нашій Церкві бувший священик Петро Маєвський, та хто його до тої ролі покликав?

Передавши через П. Маєвського цілий ряд наказів Архиепископові Іоаннові, **без одного слова братнього привіту для нього,** бувший митрополит о. В Липківський далі посилає „щире привітання брату Василю Свистуну і прохання, не послабляти свою велику працю і **боротьбу** на охорону рідної церкви".

„Оборонець і защитник" Церкви.

Про ролю бувшого митрополита в цій сумній справі — треба буде поговорити колись іншим разом. Тут вистане ствердити, що він не має найменшого поняття про відносини в нашій Церкві і приймає за святу правду лише те, що йому Маєвський (або ще хтось) пише. Так і видно, що **в поняттю о. Василя Липківського головою Церкви в Канаді і Злучених Державах є світський чоловік,** адвокат Василь Свистун, **а Архиепископ Іоанн не тільки ні при чому, але ще й якийсь нездара, що потратив парафії, остався сам один і тепер Церкві тільки шкодить і тому перед ним треба Церкву тільки боронити.** Цю оборону бувший митрополит о В Липківський доручує В Свистунові В 1935 р. **він благословив його на боротьбу проти Архиепископа Іоанна, як зрадника Церкви,** а в 1936 просить його тої боротьби „не послабляти" навіть тоді, коли він вже не „зраджує" Церкви, а великий оборонець і защитник Церкви — В. Свистун послабив свою боротьбу проти нього

Передавши В. Свистунові своє „щире привітання" та „прохання не послабляти свою боротьбу" — бувший митрополит о В Липківський звертається до П Маєвського й наказує йому: **„І Ви йому** (тобто Свистунові) **допомагайте".** Що це значить? Нічого іншого тільки те, що бувший митрополит Церкви наказує священикові вести боротьбу проти свого епископа, більше — **наказує йому вести боротьбу проти цілої Церкви та її правного авторітету. Це також значить, що бувший митрополит о. В. Липківський відкидає юрисдикцію Архиепископа над П. Маєвським та підчиняє його юрисдикції В. Свистуна,** наказуючи йому при тім помагати Свистунові в його боротьбі проти Архиепископа **І П. Маєвський тиче це під ніс Архиепископові якраз з листом, в якім відповідає на питання про своє відношення до Архиепископа.**

Перше оскарження проти П. Маєвського.

Розібравши це все, Архиепископ Іоанн прийшов до заключення, що він не може більше довіряти П. Маєвському. Він отже рішив віддати справу під Церковний Суд, в надії, що може суд знайде вихід з такого чудацького положення. Згідно з цим рішенням о. Архиепископ Іоанн **дня 26 жовтня, 1936:** предложив Консисторії акт оскарження проти П Маєвського такого змісту:

„Настоятель парохії св Покрови в Вінніпеґу, Всечесний о. П. Маєвський, поставив себе в позицію, незгідну з дисципліною, обовязуючою священика в нашій Церкві В виду цего вважаю за необхідне і в інтересах Церкви, внести, на основі Статута Української Греко Православної Церкви в Канаді, проти згаданого священика П. Маєвського слідуючі оскарження

1. Відношення о. П. Маєвського до мене не було таке, як повинно було бути відношення священика до свого Архипастиря.

2 Свящ. П Маєвський вніс в Церкву двоєвластя.

3. Свящ П. Маєвський узурпував права, що належать правному проводові Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

4 Свящ. П Маєвський провадив поза межами Церкви конспірацію в цілі спровадження іншого і не з ієрархії **Української Православної Церкви епископа на катедру У.Г.-П.Ц. в Канаді.**

5. Свящ П Маєвський не приймає рішень Української Греко-Православної Церкви в Канаді, винесених нею в порядку соборноправности і провадить церковну роботу поза межами спільного життя з цею Церквою.

6. Свящ. П Маєвський, нехтуючи канони, провадив переписку в церковних справах з особами цілком чужими нашій Церкві, а також з Найпочеснішим о Василем Липківським, Митрополитом, звільненим від церковної праці і відповідальности за Церкву, рішенням Другого Всеукраїнського Православного Церковного Собору 1927 року, при чому листи о Митрополита вживав для творення роздору в Українській Греко-Православній Церкві в Канаді і підкопання мого авторітету, як Архиепископа цеї Церкви"

Консисторія зо свого боку просила Високопреосвященого Архиепископа Іоанна погодитися, щоби вона переслала повище оскарження Церковній Судовій Комісії для розглянення й вирішення не скорше, як з початком Нового Року, точніше по українських Різдвяних Святах

Консисторія думала, що може о. П Маєвський до того часу настільки поправить своє неканонічне відношення до Високопреосвященого Архиепископа Іоанна та до церковного проводу Української Греко-Православної Церкви в Канаді, що не буде потреби вносити проти нього оскарження та потягати його до відповідальности перед церковним судом

Цей перший акт оскарження з дня 26 жовтня, 1936, найкраще показує безпідставність твердження П Маєвського та В Свистуна, що причиною суду над П Маєвським була передача ним Служби Божої через радіо 10 січня, 1937 Передача Служби Божої була тільки додатковим оскарженням і навіть не найважнішим. Це була послідна соломка, що переважила на важці. Другий акт оскарження в зміненій та доповненій формі, як також і акт суспензи проти П Маєвського Консисторія отримала від Архиепископа Іоанна на 27 січня, 1937, й доручила П Маєвському дня 28 січня, 1937 Зо свого боку Консисторія внесла проти П. Маєвського тільки два оскарження, які впрочім випливали з оскаржень о Владики, а іменно — що він не звернув антимінсу, згідно з розпорядженням Архиепископа, та знехтував суспензу.

От так в коротці представляється справа відношення П Маєвського до о Архиепископа Коли він нині говорить, що він не мав і не має нічого проти Архиепископа та що Архиепископ не має нічого проти него, а весь клопіт робить тільки Консисторія, — то говорить свідомо неправду

ІСТОРІЯ ПРИЄДНАННЯ КИЇВСЬКОЇ МИТРОПОЛІЇ ДО МОСКОВСЬКОГО ПАТРІЯРХАТУ.

(Продовження).

В факті присвоєння Київської митрополії московським патріярхом Досифей бачив явне нарушення святоотечеських постанов, згідно яких епархії повинні бути неприкосновенними в своїх границях, і ніхто з епископів не повинен шукати влади в чужій епархії. Отці церкви строго ставились до нарушителів цього правила; так, наприклад, антиохійський патріярх, який хотів посвятити кипрського архиепископа, був осуджений отцями третього вселенського собору.

Присвоєння Київської митрополії Досифей вважав тим більш злочинним, що самі причини, з яких воно сталося, здавались йому маловажними, а докази необхідности доконаного факту безпідставними. Надії московського уряду, що приєднання Київської митрополії зробить козаків більш послушними й відданими, видавались Досифеєві злудними. „Здається", писав він, „що це приєднання принесе більше шкоди, ніж користи, бо православні мешканці Польщі будуть шукати для себе нового митрополита". Дивним видавалось Досифею і те, що царі й патріярх вказували на тодішнє безладдя в константинопольському патріярхаті „Може ви знаходите привід до приєднання Київської митрополії у тому, що патріярхи константинопольські часто міняються", писав Досифей „але ж до цього часу рукополагалися від них не тільки митрополити київські, але й патріярхи московські, і були правно висвячені Може у тому, що до Царгороду далеко, але ж від того часу, як на Русі засяла православна віра, і до вчорайшого дня, завше, не зважаючи на далекість, руські зносились з Константинополем і нічого, крім користи, звідти не одержували. Зештою, може у тому, що Царгород підлягає поганцям, а Київ находиться під владою благочестивого царя московського, але і цеї підстави не може вистачити, бо коли Антиохія більш, як 700 літ, підлягала арабам, а третя частина антиохійської епархії була під владою благочестивих царів грецьких, константинопольський патріярх не взяв ні одної пяди землі від антиохійської епархії" Усю справу Досифей уявляв собі, яко овоч славолюбства з боку московського патріярха, і жорстоко ганив його за те. „Хощеши", писав він Іоакіму, „да тебѣ имя останетъ послѣ на Москвѣ, яко сотворилъ еси такое дѣло. Но праведно и благословно еесть въ семъ настоящемъ вѣцѣ въ церкви и въ будущемъ на судищи Божіи да имѣли бы мы имя: како храните церковные предѣлы и како послѣдствуете церковнымъ законамъ, како не уничтожаете тѣхъ, отъ нихъ же имѣете тое, иже еесте".

Досифей знаходив зовсім незаконною і ту дорогу, на яку ступили в цій справі царі й патріярх, звертаючись тільки до одного патріярха константинопольського з проханням про санкцію вже доконаного факту Коли установлялося патріяршество в Москві, говорив Досифей, то справа була затверджена спільною згодою усіх патріярхів; значить і тепер константинопольський патріярх один своєю владою не може відступити Київську митрополію патріярхові московському, а лише за згодою усіх патріярхів, а тому і відповідню просьбу належало писати до всіх патріярхів А найбільш не подобалось Досифею те, що московський уряд старався задобрити патріярха подарунками. Чи подобає, писав він, Москві просити від матері своєї східньої церкви „духовні дарованія" за гроші? І чи є така грамота чесна, чи є вона достойна?

Замісць остаточного прилучення Київської митрополії, Досифей радив Московському патріярхові приняти на себе тільки титул намісника константинопольського патріярха. „Довольно бы было братской твоей любви", писав він Іоакіму, „да еси намѣсникъ константинопольськаго патріярха, да испытываеши того кіевскаго митрополита, и да повелѣваеши ему, и да судиши его, и предрасуждаеши ему, яко присны домостроитель, и была бы честь наша и преданія церковныя невредимы бы были, и христіяне бы были тоя митрополіи мирны И тако совѣтуемъ, и сіе есть праведное и непорочное во церкви Христовѣ и в день Господень не гнѣвается и Богъ въ такихъ видѣхъ" Але признати факт повного прилучення Київської митрополії до Московського патріярхату Досифей категорично відмовився: „И аще хощеше имѣти хотѣніе свое, вѣдайте, яко церковная воля не єсть, яко же и мы не хощемъ, да не причастимся сему грѣху; такожъ не хощемъ ниже васъ, да будете подлежими въ семъ грѣсѣ".

За час побуту в Адріянополі Алексеєв мав зносини і з константинопольським патріярхом Діонисієм, але без бажаних наслідків Патріярх першим звернувся до Алексеєва через якогось святогорського архимандрита з заявою, що дасть йому грамоти після того, як одержить гроші, але Алексеєв відповів, що перше хоче мати грамоти, а потім видасть гроші.

(Докінчення буде).

ПРИМІР КРУТНІ.

На надзвичайних зборах парафії св. Покрови в Вінніпеґу, дня 22 березня, 1937, була внесена В. Свистуном і ухвалена резолюція, в якій між іншим говориться таке:

„Заявляємо, що.... оголошення суспензи й суду о. С. В. Савчуком в англійській пресі вважаємо як річ, що принизила престіж Церкви в очах цілої Канади і гостро пятнуємо це поступовання о. С В Савчука".

З повищої резолюції виходило б, головно для людей зпоза Вінніпеґу, які вінніпеґської англійської преси не читають, що то о Савчук проголосив суспензу П Маєвського в англійській пресі й за це члени парафії св. Покрови, на внесок та за стараннями В Свистуна його пятнують Тільки ж справа малася цілком не так, як В. Свистун її на зборах представив, і як що члени парафії св Покрови хотіли когось пятнувати, то повинні були напятнувати не о Савчука, **а самого В. Свистуна та свій таки уряд, бо то вони, а не о. Савчук перші подали інформації до англійської преси про суспензу П. Маєвського.** В Свистун подав ці інформації в неділю, 31 січня, 1937, в день річних зборів парафії, даючи інтервю репортерам з „Фрі Прес" і „Трибюн" (це було в салі Собору, а властиво в комірці, в якій знаходиться піч) і в наслідок цього донесення про суспензу П Маєвського появилося в „Фрі Прес" з 1 й 3 лютня, при чому в новинці з 3 лютня виразно зазначено, що відомости походять від В. Свистуна В „Трибюн" новинка появилася 2 лютня з зазначенням, що відомости походять від самого уряду парафії.

Так в інформаціях В. Свистуна, як і уряду парафії, містилися явні перекручення фактів — прим., що П. Маєвського суспендувала Консисторія, а не Архиепископ, що причиною суспензи була передача Служби Божої через радіо, що розпорядження про передачу Служб Божих через радіо видав о. С. В Савчук і т. ін.

Для спростовання тих неправдивих інформацій, о. С. В. Савчук, згідно з ухвалою Консисторії, дав англійській пресі заяву **доперва на 9 лютня.** Заява та була написана в спокійнім і гіднім тоні й зводилася до того, що П Маєвського суспендувала не Консисторія, а Архиепископ Іоанн, що закидів проти нього є більше, не тільки про передачу Служби Божої через радіо, та що розпорядження про передачу Служб Божих через радіо видав не о. Савчук, а Консисторія на рекомендацію Духовної Конференції з 1935 р. В заяві було також сказано, що закиди проти П. Маєвського має розбирати церковний суд.

Отже не хто інший, а В. Свистун та самий уряд парафії оголосили суспензу П. Маєвського в англійській пресі й коли збори парафії хотіли когось пятнувати, то повинні були напятнувати В. Свистуна та свій уряд, а не о. Савчука.

Мимоходом ставиться питання: Що думав В Свистун, коли таку резолюцію вносив, та що думали члени уряду (якщо заяву до „Трибюн" подали вони самі, а не Свистун в їх імени та без їх відома), коли голосували над нею? Чи не непокоїла їх совість, що так негарно робити? Що негарно приписувати та пятнувати других людей за те, що самі зробили? Чи не подумали, що навіть в боротьбі проти найлютішого ворога треба затримати границі правди?

Хотілося б також спитати, що думали прочі члени парафії, коли голосували за тою резолюцією Але, на жаль, треба сказати, що такий запит був би мабуть невмісний Бо виглядає, що більшість з них від якогось часу перестали в деяких справах самостійно думати й дозволяють, щоби за них думав В Свистун.

РІЧИ ДО ЦЕРКОВ.

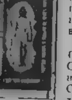

"Наш новий Катальоґ зі зниженими цінами вже вийшов і на бажання радо висилаємо.

Плащениці по 25.-00 і вище. Павуки, Образи, Кивоти Фани, Хоругви, Ризи, Свічки, Ладан, Вугля і т. п.

Просимо писати до української найстаршої і найбільшої фірми Церковних Річей

PROVIDENCE CHURCH GOODS Company
710 Main Street — Winnipeg, Man.

„ДНІПРО"
Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.
Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштує на рік $2.00
Передплату висилати на адресу:
"DNIPRO"
1851 Germantown Ave. Philadelphia, Pa.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum.
In Canada - $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3684, WINNIPEG, MAN.

ХТОСЬ НА ЩОСЬ БАЛАМУТИТЬ ЛЮДЕЙ.

Коли після Церковного Суду над бувшим свящ. Маєвським я поїхав на фарми, почув я там балачки, з яких виходить, що хтось пляново ширить між загалом видумки, щоби, кого можна, збаламутити. Ось приміром що я чув:

Що ще перед судом Маєвського 25 громад заслали до Вінніпегу свої протести в обороні Маєвського.

що коли о. Слюзар приїхав до Вінніпегу, як член Церковної Судової Комісії, то навздогін за ним прийшов лист з Монтреалу з напімненнями Судовій Комісії, чи комусь, та з погрозою, що о. Слюзар може вже до Монтреалу не вертатися...

що митр. Липківський вже їде до Канади.

що раз Маєвського гонили з Консисторії мітлою.

що іншим разом Маєвський хотів бачити о. Савчука в „У. Голосі", але о. Савчук „втік" другими дверми.

що за Свистуном заявляється 17 священиків.

що Консисторії ходить про запис церковного майна на той лад, як в католиків.

— — —

Таких балачок назбирав би більше. Переповідаючи їх, одні люди обурюються на „несправедливість" Консисторії і всіх, хто стоїть по її стороні. Другі побоюються клопоту, коли б прим. митр. Липківський приїхав, або 17 священиків покинули нашу Церкву.

Чи є якась правда в тих поголосках? Нема в них найменшої правди. Це видумки, яких соромляться навіть ті, що їх розпускають. Через те вони ховаються і не виступають з ними публично.

Звідки ж такі поголоски? Не може бути, щоби самі фармері таке видумували, вони ж не діти. А поважної причини до того не мають. Отже виходить, що є десь фабрика, в якій такий матеріял виробляєсь, а призначені на те агенти його розносять. Виходить дальше, що чийсь інтерес вимагає, щоби загал баламутити, розбивати, упереджувати і застрашувати.

———

Зо змісту поголосок видно, що їх цілею є викликати в людей погляд, що Консисторія і всі, хто з нею, це люди без совісти, без серця — якісь горлорізи. А шкідливу роботу таких людей можна спинити лише дикою силою — погрозами 25-ох громад.

Та це в дійсности чиясь спроба організувати войовничі громади, коли б вдалося. Мовляв — бачите?! Вже другі збунтувалися, отже і ви ставайте побіч других і робіть крик!..

Та пригляньмося близше до змісту тих поголосок і сплетень:

———

Поки суду не було, то навіть Судова Комісія не знала, які факти поставить в подробицях оскаржуюча, а вже головно оскаржена сторона. А не знаючи, — не могла видавати заяви сюди чи туди. Коли ж так, то на якій основі могли якісь 25 громад, не вислухавши сторін, видавати якісь протести? Чи можуть де знайтися такі нерозумні громади?

Коли вже напередодні суду заявилось за одною стороною 25 громад, то виходило би, що на противній стороні громади мудріші, бо ані одна за Консисторією, чи за Судовою Комісією не заявилася. Вони знали, що це було би нерозумне. Вони говорять лише тоді, коли на їх слово є оправдана потреба.

Протести 25, чи 50-ох громад не можуть мати сили там, де справа рішається законами і фактами. Коли факти докажуть провину, то оскаржений винен. Коли суджений докаже своїми фактами невинність, він правий, а протести чи погрози громад тут ні при чім.

Першим оборонцем для судженого є самий оскаржений. Він навіть адвоката інформує, бо суджений найкраще знає себе, свої факти, своїх свідків, свої аргументи. Голословні протести яких будь громад були би в цім випадку криком, з яким ніякий суд не числиться. Хіба, що ті громади могли би ставати на суді, як свідки.

Найважніше є те, що кожний священик підлягає законам Церкви і лише тими законами можна його судити; тай він на ті закони може покликатися. Сповняв він вимоги законів, — за ним слушність, не сповняв, — він винен. Суди виконують лише постанови законів. І тому ніякі посторонні крики не мають тут місця.

Так виглядають сплетні про 25 громад, коли справу через решето розсудку пересіяти.

———

Берімо лист з Монтреалу. Один чоловік з роду мудрагелів може й десятки таких листів писати, коли б хотів, але розумні люди не привязують до таких листів ніякого значіння. Вони хіба доказують його нерозум. Справа громади і священика рішаєсь на громадських нарадах, правними способами, а не якимись „гончими листами". До того всього лист з Монтреалу, це брехлива видумка, як і всі інші, з повище наведених.

—

Берімо приїзд митр. Липківського. Для Української Православної Церкви в Канаді цей приїзд не мав би ніякого правного значіння. Митр. Липківський був головою Української Православної Церкви до 1927 р., але від 1927 р. він ним не є. Він відійшов на спочинок і титул митрополита лишився при нім лише як почесний титул, але без прав. Правим митрополитом по митр. Липківському став митрополит Николай Борецький. Захотів би митроп. Липківський познакомитися з причинами церковних клопотів — краще для нас. Коли б же він наоспів хотів помагати тим, що клопоти роблять, то лиш показав би, що він не заслугує навіть на почесний титул митрополита.

Ще одно. Коли б люди, які роблять клопоти, на власну руку його спровадили, а большевики так легенько його в світ пустили, то це давало би причину до здогаду, що в цілу цю справу якраз большевики замішані.. А це скоро вийшло б на яв. Отже сяк, чи так, а страху нема.

— —— ——

Берімо поголоски, що Маєвського з Консисторії гонили, та що о. Савчук перед ним втікав. Коли б таке було, то обовязком Маєвського було якраз піти на суд і публично справу вияснити. На недавнім суді він повинен був це поставити між фактами своєї оборони. А він нікому нічого не сказав і на суд не прийшов..

———

Берімо справу 17-ох священиків. Правда — в ріжних околицях число таких священиків не однакове, воно хитається від кількох до кільканадцятьох. Та ось питання: чому самі священики за себе не говорять? Дехто скаже: Консисторії бояться! Так чому на Соборі 1935 р. не говорили? Чому бодай не скажуть комусь, яких саме лих вони від Консисторії могли б сподіватись? Цього не пояснить ніхто, бо поголоски про таких священиків, це „фабричні вироби".

——— — —

Берімо справу запису церковного майна..

У всіх цивілізованих і впорядкованих державах кожний кусник землі належить до когось і є на когось „записаний" в урядових книгах. Коли навіть виглядає, що якийсь кусень землі до нікого не належить, він належить до держави і є „записаний" на державу. Отже мусить бути записаний на церкву кожний кусник землі, що належить до церкви. Коли він не є записаний на церкву, то він записаний на когось другого, на якусь приватну особу, або на більше число осіб. І тоді такий кусник землі в очах закона належить не до церкви, а до того, на кого він записаний. Коли хтось „дарує" на церкву свій кусник землі, але не перпише його на церкву, тоді він не тільки остає дальше власником „подарованої" під церкву землі, але й власником церковного будинку, збудованого на тій землі. Так само не переходить на власність церковної громади кусник землі, який вона купить і заплатить, але не допильнує, аби й на власність церкви переписати. Таке є право і від нього не втечемо.

Щодо самого запису церковного майна, то ріжні віроісповідання в Канаді приняли для себе такі правила, які вважали для себе за найвідповідніші. І так католицька церква, греко-католицька так само, як і римо-католицька приняли собі за правило, що порядкування церковним майном має відбуватися згори. Подарує хтось кусник землі на католицьку церкву, то все одно якби подарував її папі римському. Папа римський є властивим господарем церковного майна в католицькій церкві. Свою власть порядкувати тим майном він передає єпископові, а єпископ священикам. Тому в католицькій церкві священик, як відпоручник єпископа, є без вибору головою парафії, як голова парафії, він може парафії диктувати, що вона має робити, які в ній другі урядники мають бути і хто може бути членом, а хто ні. Тим самим священик та єпископ в католицькій церкві мають повне право розпоряджатися майном церкви по своїй думці і не оглядаючись на волю парафіян.

Найкраще видно це по правах, які греко-католицька церква поставила в своїм чартері у провінціях Канади. Ось як описує ті права чартер греко-католицької церкви в Алберті: 1) Всяка парафія, або місія „руської греко-католицької церкви" стає корпорацією. 2) Єпископ назначений папою римським, має бути репрезентантом всіх тих корпорацій. 3) Враз смерти єпископа адміністратор церкви має бути репрезентантом корпорацій. 4) Священика назначує єпископ як адміністратора корпорації (парохії). 5) Священик має право взяти собі до товариства в адмініструванню корпорації на який небудь протяг часу двох членів парафії. 6) Корпорація (тобто священик з двома членами) має право за згодою єпископа продати, переписати, заміняти, відчужити, задовжити, винаймити і умертвити майно корпорації без уваги на те, чи це мало б бути на цілі корпорації, тобто громади, чи ні.

Подібне право для єпископа та священиків є зазначене в чартерах греко-католицької церкви у всіх інших провінціях Канади. Якими словами ті права не були б написані, то все єпископ є репрезентантом парафії, а священик його місцевим заступником, і священик за згодою з єпископом має право розпоряджатися майном церкви, а про права парафіян нема ані згадки.

Чартер Української Греко-Православної Церкви в Канаді є видрукований і кожний член Церкви може його дістати в свого священика, або від Консисторії. Як небо від землі, так ріжниться цей чартер від чартеру греко-католицької церкви. Про контролю майна поодиноких громад в чартері Української Грек-Православної Церкви нема ані згадки. Тому, що на основі канадійської конституції права власности належуть до провінцій, чартер Української Греко-Православної Церкви дає Церкві тільки право мати майно, але питання про порядкування майном, він навіть не може порушувати, як справи, що належить до провінцій. Однакож питання майна вирішує статут Укр. Греко-Прав. Церкви в Канаді в такий ясний і недвозначний спосіб, що ніхто розумний навіть не може двох думок про це мати. Параграф 5, розд. II статута говорить:

„5. Майно кожної громади, місії чи парафії остає власністю й під контролею громади, місії чи парафії для вжитку її членів, як складової части Української Греко-Православної Церкви в Канаді."

Якже в імя здорового розуму може хтось говорити, що в Українській Греко-Православній Церкві справа з записом майна стоїть так само, як в католиків? Чи може хтось в чартері та статуті найти хоч натяк на те, що єпископ є репрезентантом громади в справі її майна? Чи може найти хоч натяк на те, чи священик є адміністратором того майна? Чи є десь такий випадок, щоби священик Української Греко-Православної Церкви був головою парафії, або вимагав для себе права бути головою? В Українській Греко-Православній Церкві кожна громада порядкує майном своєї церкви, ніхто їй не розказує і не має права розказувати, бо це право гарантує її статут.

Однакож і в Українській Греко-Православній Церкві майно церкви має бути записане на церкву, воно не повинно стояти на приватних людях, як їх приватна власність.

———

Сплетень, які розсіває хтось для баламучення, є більше, ніж я їх згадую. А завтра будуть ще інші, нові. Та над згаданим я розвівся довше, щоби показати, як їх можна і треба з ріжних боків розглядати, щоби побачити, чи з ними можна поважно числитися.

Тут хіба додам, що такі сплетні взагалі дуже неясні. Десь хтось до когось писав.. Хтось комусь казав.. Хтось десь бачив, чув, підглянув. Точности не дошукаєтесь. Та коли такі сплетні когось клопочуть, то треба вдатися до певного провідного гурта і запитати, як справа мається. Нераз добре було би провідні гурти інформувати, які нові сплетні хтось розсіває. Треба мати на увазі і людей, які сплетні розносить.

Хто це буде тямити, той зможе легко руїнницькій роботі протидіяти.

В. К.

ДУМКИ НА ПІСТ.

Бувають хворі, що не чують в собі недуги; небезпека для них вже велика, а вони не дбають про своє здоровля. Щоб змусити їх вживати ліків, треба показати початок хвороби, змалювати її розвиток і вмовити, як небезпечні її випадки, хоч наразі вони й не так сильно дають про себе відчути.

Точнісенько в такім положенні бувають хворі гріхом. Самонадія і недбалість досягають часто високої міри. Багатьох, як що не ображаються на пересторогу подумати про спасіння своєї душі, то сміються з того, або проповідникові покаяння готові сказати, як колись ігемон Феликс апостолу Павлу. „Тепер годі, іди, а коли матиму час, покличу тебе" (Діян XXIV: 25). Треба оком серцезнавця пронизати душу недбалу, щоб відкрити там зародки гріха, перші його рухи та показати всю силу його і страшні наслідки. Тоді може грішник зрозуміє своє положення та запопадливо буде шукати лікування душевного. Нехай кождий прослідкує сумну історію власного падіння та збочення з шляху добра, а ми краще застановимося на тій історії грішника, яку оповів нам в притчі Серцезнавець і єдиний Лікар душ наших Ісус Христос.

У одного батька було два сини. Старший завше слухав батьківської науки, наслідував приклади, що бачив їх в домі, та виконував, що наказував батько. Молодшому не подобались порядки, що бачив в батьківськім домі. Передання прадідів, приклади старших не по души були йому. Свідомий свого розуму й власної волі, він рішив, що знайде для себе привілля тільки поза батьківським домом. Приходить він до батька й просить. „Віддай мені частину майна, що призначив на мою долю". Син був вже дорослий, вязати його волі не хотілося, а майно й придбане було власне для дітей.

Батько виділив молодшого сина. Не довго після цього боролись в ньому любов до батька, привичка до рідної хати з бажанням пожити по своїй волі. Зібрав він дане йому багацтво тай пішов в далеку країну, куди не досягав би зір батька та звідкіли нікому було занести вістку про нього до рідного дому. Почав жити. Віра батька стала тепер зайвим тягарем; перестороги його не більш, як болісні ніби припадки полохливої та недовірливої старости. І ось, чого б не забажали очі його, нічого собі на чужині син не відмовляв, шукав всякої насолоди.

Але очі людські, як сказав Соломон, ненаситні, мов пекло (Притч XXVII. 20). Маєтку не надовго старчило. Усе прожив серед переступних роскошів. Стався на той час в тій країні великий голод. Нещасний почав бідувати. І мабуть біда була тяжка, що аж пішов у найми до одного з мешканців тої країни. Цей не знайшов у нього яких будь здібностей, він міг доручити йому тільки пасти свині. І ось, син шляхотного батька, багатий наслідник, якого колись — коли він ще мав гроші — оточали приятелі, обдесники, всепокірніші слуги — тепер сам посеред гурту свиней. Але ж ні, він не сам! Він привів зі собою огидну подругу, яка заволоділа всією його істотою, це жалоба. Йому мало було того хліба, що давав пастухові власник стада в ін бажав ще „наситити утробу свою ріжками, що їли свині". Чи можна впасти глибше?

Де ти тепер бідолашний хлопче, що колись подавав такі прекрасні надії? Куди занесла тебе твоя воля, що не любила годитися з правилами, законами мудрого досвіду? Куди заніс тебе розум твій, що шукав якогось марева правди, поза вірою, Богом даною? Памятаєш — тобі так легко здавалось покласти нову путь до свободи й щастя. А де ти тепер? І сам він запитує себе: „Де я?". Врешті отямився, бачить своє жахливе становище, думкою переноситься до давних часів спокійного дитинства, серцем хоче спочити на тім, звідкіля повіває любовю. Він каже. „Скільки слуг у батька мого подостатком мають хліба, а я гину з голоду". Але ж однієї думки про це за мало. Потрібна надія, що є можливий вихід з тяжкого становища, потрібна віра, що в серці батька залишилось ще місце для пропащого сина, і потрібна відвага, щоб, забувши своє самолюбство, перенести сором самообвинувачування та при слугах, знайомих, братах кинутися у ноги батькові і признатися, що свавільні мрії не здійснились, що нема спокою для серце й сумління поза батьківським домом. І ось він каже сам собі: „Встану, піду до батька мого і скажу йому: тату, согрішив я проти неба і перед тобою, і вже не достоєн зватися твоїм сином, прийми мене як одного зі слуг твоїх. Не стану я чекати від тебе ні радощів, ні ласки, ні привітання, а буду працювати в поті чола, буду переносити усі невигоди принятого без потреби слуги та тішитися тільки тим, що я дома, що їм хліб твій. Мій солодкий хліб зрадив мене, а чужий хліб гіркий".

І він встав і пішов до свого батька.

Браття! Ходімо й ми по цьому шляхові скрухи і покори сердечної. Пригадавши собі діла злі, жахаймося тої безодні, в яку кидає нас гріх. Згадаймо ясний ранок життя, коли в серці було тепло від віри в Бога, коли тішилось воно всім, що зустрічало в домі Отця Небесного. Думкою пройдемо, як від того ясного ранку віддалила нас на страшну далечінь наша сваволя, втрата страху Божого, — де ми тепер? Встаньмо ж і підемо до Отця Небесного, нехай кожний з глибини серця в покуті піднесе до Нього голос благальний: „Отче! Согрішив я проти неба й перед Тобою, і вже не достоєн зватись сином Твоїм; прийми мене як одного зі слуг Твоїх, прояви до мене хоч стільки ласки, скільки проявляєш її до тварин (нерозумних). З покаянням надія не осоромить, з благанням віра — спасе. Амінь.

(З проповідей М. Богословського).

———

СПРАВКА.

В числі з 15 березня ц. р., в статті „Католицькі Місії", на стороні 5, в другій шпальті, в 25 рядку з долини, по словах „до Бога" — пропущено через недогляд слідуючі речення: „На цій любові розум мусить шукати правди, правди, як жити по Божому. Забороняти людям читати й думати, — це злочин проти Бога, злочин проти людського розуму".

Редакція.

ГУРТОВИЙ СКЛАД ЦЕРКОВНИХ РІЧЕЙ.

Ризи, Хоругви, Чаші, Кивоти, Павуки, Процесійні образи, Ліхтарі, світло, Дзвони і т. д.
Плащениці по $23.50 і вище.
WILLIAM GROSS & CO.
322 Main St., Winnipeg, Man.

Проф. О. Лотоцький.

ЦЕРКОВНА СОБОРНІСТЬ.

(Продовження).

Братства.

Типовою й виразною формою соборної чинности церковних громад, були в минулому та залишилися в сучасному братства.

Походження організацій типу братств сигає ще в старо-християнську далечінь. Найбільшого ж розвитку ці церковно-громадські організації досягли на Україні та Білорусі. Коріння їх треба вбачати в основній формі народнього тут побуту — в громаді. З християнством храм притяг до себе громадські сили, і наслідком того утворилася парафія — релігійно-морально настроєна одиниця громадська. На цьому релігійно-церковному ґрунті розвинувся та модифікувався в старій Русі старовинний звичай братчини. Полягав він у святочних сходинах, де учасники складалися грішми чи матеріялом частина складчини призначалася на свічки чи на принос до церкви, частина — на обід медом і пивом, частина — на благодійні справи в парафії. На Московщині звичай братчини скоро зник, як і інші елементи громадського життя, в міру того, як кріп там державний і церковний централізм та державна опіка над церквою паралізувала життя церковної громади. На Україні той звичай повернувся в постійні союзи — братства. Як постійний союз, вони вимагали певного уставу. По свойому устрою та завданнях братства мали характер подвійний: релігійних та цехових організацій. Вони дбали про потреби своїх парафіяльних церков і шпиталів, ховали мертвих і чинили інші благодійства та разом у певні свята справляли офіри, даючи своїм членам змогу сходитися в брацькому домі, радитися у своїх приватних справах, та приємно проводити час.

Зріст кількости братств викликано перше за все внутрішніми умовами життя української церкви, що переживала тоді тяжке становище підупаду через надужиття вищого духовенства, через понижене становище нищого духовенства та через байдужність української шляхти до своєї церкви. Треба було щільніще єднатися церковній громаді, щоб спільними зусиллями дбати про інтереси і місцевих парафіяльних церков, і всієї української православної церкви взагалі. Звідси повстала думка про реформу братств, аби приладити їх до служби ширшим завданням. Перше здійснило цю думку львівське братство, що, скориставши з перебування на Україні антіохійського патріярха Йоакима, подало йому 1580 р. на затвердження новий брацький устав, що став з цього часу зразком для інших братств.

Новий устав вже не обмежує братство спеціяльними релігійно-добродійними цілями, а надає йому характер загально-церковної установи, що має завдання служити інтересам всієї української церкви. Відповідно тому братство тратить свій спеціяльний напів-цеховий характер і стає всестановою спілкою, в якій беруть участь і міщане, і шляхта, і посполиті та взагалі „люде всякого стану, як тутешние, так і сторонние", однаково чоловіки й жінки. Не одмовляючись від попередніх добродійних цілей (допомога церкві й шпиталям, бідним, покривдженим долею), братства тепер ставлять собі головним завданням: засновувати й удержувати школи, друкарні, виховувати молодь, підготовлювати учених та вручних оборонців віри й церкви та видавати потрібні книжки. Для планомірности роботи всіх братств у цьому напрямі утворюється брацька спілка на чолі з львівським братством, що набірає право навіть деякого котролю над діяльністю інших братств.

Такі церковно-громадські установи, як братства, надавали нашому церковному життю і нашій церкві справжній характер традиційної старо-християнської соборности. Це була загально принята у нас традиція, якою переймалися всі члени церковної громади, незалежно од них поступових чи консервативних течій, якими визначалися ріжні представники нашої церковної громади в XVI—XVII ст. Навіть такий яскравий консерватор, як Іван Вишневецький, що одкидав з засади всяке новаторство в церкві, і той написав ледви чи не найсильнішу апольогію участи світського елементу в справах церковних, зокрема апольогію прав братств і братчиків. І братства, дійсно, виявляли енергійну діяльність в інтересах церкви. Той звязок між всіма елементами єдиного церковного організму, що впроваджувався та додержувався через діяльну участь церковної громади в церковному житті, забезпечив нашій церкві надзвичайну традицію духовної сили. І хоч деякі вороги церкви, як знаний одступник Касіян Сакович, закидали з приводу діяльности братств, що в церкві православній не клир паствою, а паства клиром править, але ті закиди були в значній мірі тенденційною полемічною пересадою. Братства, що так енергійно обстоювали інтереси православної церкви, добре розуміли ролю в ній та необхідність авторитету ієрархії, пікувалися, щоб ієрархія стояла на високому рівні своєї гідности, але відмовляли послуху таким її представникам, що понижували ієрархічну гідність своїм моральним поступованням чи певністю своїх православних поглядів. І хоч православні ієрархи боролися з перебільшенням своїх прав з боку поодиноких братств, але разом з тим визнавали велику ролю позитивну брацької діяльности.

Історичний розвиток соборної засади.

Засада соборности виступає в життя церкви з перших кроків організації того життя. Церковна влада апостольського часу має характер одкритий, публичний, переводиться через громадську раду. „Ледве чи можна знайти у вчинках апостолів хоч який натяк на те, щоб вони коли небудь робили потайки од вірних, не порадившись попереду з усією церквою данного місця. Навпаки в Діяннях апостольських повно данних про те, що вони роскривали свої пляни перед усією християнською громадою та переводили їх через спільну з ними молитву, пораду та за їх допомогою" (Гидулянов). Так переводилась у церкві апостольській засада соборности... У поапостольську добу, до всесвітних соборів, традиції ці додержувалися та якнайстисліще переводилися в життя. Це був час широкого розвитку соборної засади в церковному управлінню. До цього саме часу належить адміністративна та літературна діяльність св. Кипріяна, що твердо висуваючи епископат на чоло і провід церкви, разом з тим визнав за конечну річ співпрацю ієрархії і пастви. „Од початку свого епископства, — писав він, — я приняв за правило нічого не чинити з самої лише власної уподоби, без поради вашої (клира) та без згоди народа".

Отже бачимо, що хоч як високий авторітет в початковій християнській церкві мали сан та влада епископа, проте й миряне, церковна громада, не були безправні. До IV століття, відколи християнство стало визнаним з боку держави миряни приймали діяльну участь у церковних справах, обіраючи своїх епископів та нище духівництво, виявляючи в першій мірі співробітництво з єрархією в церковному правлінню та приймаючи участь в соборах.

З IV століття це значіння церковної громади обмежено та введено в певні рамці. Але ніколи на Сході миряне не тратили свого права щодо участи в церковних справах; бувають навіть періоди, коли церковна громада набірає в церкві значіння, що майже дорівнює її ролею в початкову добу християнства.

Причиною обмеження церковно-громадських сил був зріст сил і значіння державної влади щодо церкви і у звязку та рівнобіжно з цим — зріст адміністративної влади епископату в його найвищих представниках... Коли й де церква існує власними силами, без активної в її внутрішніх справах участи з боку держави, „тіло церкви" стає природним і конечним чинником забезпечення і розвитку церковного життя. Навіть можна сказати, що чим більш неґативними стають стосунки державної влади од церкви, тим роля громадського елементу в церкві збільшується.

Другим чинником, що перешкаджав поступовому розвитку соборної засади був зріст влади византійського патріярха. Як епископ столичного міста, патріярх був близький до чинників державної влади і від неї посилював свою владу в церкві... Все ж не може бути мови про те, що соборна засада перестала, перевелася в соборній, апостольській церкві. Історичні данні свідчать, що ідею соборности у византійську добу церква розуміла так само, як і раніше. У творах тодішних письменників та в актах соборних знаходимо багато вказівок на безпосередню участь, яку приймали на соборах клирики й миряне.

Ледве чи не найбільшого, в усій православній церкві, розвитку соборна засада досягла на Україні. Необхідність власними силами творити своє церковне життя зеднувало тут окремі одиниці громади й викликало її до активної діяльности. Ми вже мали нагоду говорити про такі обяви соборного духа української церковної громади, як участь в соборах, братствах, у виборі членів клиру. Та активна роля, напр., у діяльності братства, мала дуже ріжнородний характер обіймаючи фактично всі сторони тодішнього церковного життя. Внутрішним цементом того життя саме й була ідея соборности, спільної діяльности всіх складових частин церковного тіла. Дуже виразно висловив ту соборну традицію епископ Гедеон Балабан у найбільш відповідних обставинах — слідом за самим фактом заведення унії. „Постанову про неї (тобто унію), — писав він, — прийнято в противність правилам і звичаям нашої православної віри, нашим правам і вольностям, без відома і дозволу патріярхів, наших духовних начальників, без нарад духовного собору, а також без волі світських осіб — як знатних старожитних станів, так і простих людей православної віри, без згоди яких ми нічого ні чинити, ні рішати не хочемо".

(Докінчення буде).

Чи Ви вже відновили передплату на 1937 рік за „Вістник"? Коли ще ні, так зробіть це зараз! Також постарайтесь, щоби й Ваш сусід читав „Вістник".

ПЛОДИ КАТОЛИЦЬКИХ МІСІЙ.

(Північна Манітоба.)

Нераз мені приходилось читати в „Українських Вістях", в католицькім органі (не думайте, що в гр. католицькім, ні, в католицькім) про роботу їх священиків та про те, які з них українські патріоти. Отже зібрала мене охота написати дещо з північної Манітоби, нехай люди знають, що не все золото, що блищить, як каже наша пословиця. Що не все так є, як католицький орган пише.

Я багато разів переїзджаю і не одно чую і бачу. І можу сказати, що оскільки це відноситься до нашої околиці, то католицький орган пише одно, а католицькі духовники роблять друге.

Приходилось мені нераз бути на католицьких Богослуженнях. Жаль серце розриває, коли послухати, як ті люди, що при престолі служать, повинні ширити любов і правду, послуговуються натомісць неправдою та лайкою проти тих українців, що не носять римського, ні польського ярма на собі. Забувають, що вони є слуги Христові та мають проповідувати любов, згоду, мир. Забувають про заповідь, яку дав Ісус Христос: „Люби ближнього свого, як себе самого". Ця заповідь є підставою християнства, але вона для деяких греко-католицьких священиків не існує і вони всіх православних українців в ложці води втопили б. Поза це, вони також нераз дорчуть наші українські звичаї й обичаї, мову та історію про що я нераз вже мав нагоду переконатися.

Коли хто в це не вірить, то повинен був бути минулого літа в північній Манітобі на католицьких місіях, які устроював греко-католицький місіонар. Яку він гарну науку звав! То не була наука до покаяння чи поправи, а защеплення злоби й ненависти до всіх тих, що не католики, а в першій мірі до православних українців. На одній місії я чув й приблизно такі слова з його уст: русини-українці поборюйте православних, до них необзивайтесь, навіть худоби своєї до їх не пускайте, щоб не заразилася, не сходіться з ними, бо вони проклятії схизматики. А коли мене не послухаєте як того, що веде вас до неба, то підете на самий спід до пекла, де чорти будуть вам вилами очи колоти.

А чому місіонар говорив на місіях тільки про православних та виливав на них всю свою ненависть, а нічого не сказав своїм вірним про комунізм? Чи боявся тому, що більша часть з них читають „Фармерське Життя", чи може він не бачить ріжниці між інтернаціональною католицькою церквою, а комунізмом?

Вірю, що такі місії людей не поправили, а звели на бездоріжжя, не принесли жадної моральної користи, а тільки поширили ненавість та злобу.

Чи годиться так поступати християнським провідникам, — хай самі читачі розсудять.

Вихвалюється один місіонар, що був Січовим Стрільцем. Не перечу цього — може був. Але чи то часом не про нього згадує в „Листопадових днях" Осип Назарук, що піддався першої ночи польським легіонам в полон на вулиці міста Львова?

Колиб це про нього, то як він може говорити, що він бився за Україну, свою грудь виставляв смерти в вічи заглядав, а ми тут тихесенько собі сиділи й пиї їли?

Але говорити можна все, що на язик злізе, бо ніхто там не був і не бачив, а легковірні повірять, головами помахають тай ще пожалують.

Нині такий місіонар кричить, що папа нам Україну збудує. А де був папа підчас української війни, що забув за українців і їх армію, а благословив тих, щоби били, різали тих гайдамаків, до котрих належав і той „стрілець" місіонар? Чи думаєте, що становище Риму до українців тепер не таке саме, як було 1918 р.? Тоді благословив поляків і нині благословить. Доки наш український нарід буде мати звернені очи до Риму і буде слухати кличу з Риму (як пише місіонар Трух в „Укр. Вістях" ч. 11 на 5 стр.), а не кличу українського народу, української нації то певно ще й за 100 років не здобуде своєї волі.

Місії покінчились, не зробивши католиків ліпшими, тільки вщепили в них ненавість до всіх тих, що не з ними — а головно до православних українців. І настала така страшна ворожнеча, що здається не було такої з боку поган до крістіян в початках християнства як є тепер з боку католиків до православних.

В нашім окрузі є молоденький ксьондзик, по українськи ледво калічить, бо вихований французами. Історії України не знає, сповідає по англійськи, до молоді по англійськи говорить. Посилає своїх вірних до французів, а в себе все щось вводить нового з римського обряду.

Тепер він будує ніби то церкву римського обряду — „русини" на спілку з поляками. Недавно на одній околиці посилав своїх вірних до костела, через дорогу від церкви до сповіди (тоді був там польський ксьондз), кажучи, що то все одно чи тут, чи там.

Тут ще є оден греко-католицький священик вихований в Старім Краю. Він говорить своїм вірним, що вони є римо-католики, а поляки — то латинники, отже не одно й те саме. Як можна такого дурмана людям пускати? Гей, братя українці греко-католики як ви можете такого слухати? Че ваш розум? Чого даєте робити з себе сміх?

Є в нашім окрузі ще один греко-католицький священик і його не треба поминути. Він, на околиці де нема православних, кричить проти них що аж заходиться, а де є православні, то там як самі його вірні кажуть, „би пес через овес не школило ні полви, ні вівсови". Він не інтересується нічим його світ не обходить. Навіть до своїх не скаже як треба Слава Ісусу Христу.

Ось такі церковні відносини в нашім окрузі. Доки так буде не знати але вірю, що недалекий той час коли всі греко-католики зрозуміють хто вони й куда їм дорога, й злучаться зі своїми братами православними українцями.

Греко-католик.

ЗВІТ З БАЗАРУ.

Базар на дохід Української Греко-Православної Церкви в Канаді відбувся в днях 25 й 27 березня та 2-го й 3 квітня ц. р. в салі при церкві св. Михаїла в Вінніпегу, Ман. Чистий дохід з базару виносе около $850.00. Точна сума буде усталена по заплаченню ще деяких видатків та по отриманню решти грошей за сродані тикети.

Готівкою й річами на базар жертвували слідуючі:

ГОТІВКОЮ: Жіноче Товариство, Вегревіл, Алта. $20.00

Українська церковна громада Січ, Коломия Алта $10.00

Свящ. Д. Кирстюк 5.00

Жіноче Товариство ім. Ольги Басарабової, Вакав, Саск. 5.00

По 3 дол.: о. С. В. Савчук, І. Завідовський, Жін. Тов. Лесі Українки, Дробот, Саск.

Жіноче Тов. Ольги Кобилянської Вінніпег, Ман. (річами) 2.50

Марія Дячина, Арран, Саск. 2.00

По 2 дол.: пані М. Марко, пані С. В. Савчук, пані П. Богонис, пані Е. Горбай, Н. Марин.

По 1 дол.: пані Заплаціньска, В. Лазарович, С. Яківчук.

Пан Адамів, Норквей, Саск. 1.00

Попляр Парк, Ман.

По 1 дол.: Юстина Семенюк, Анна Чернецька, Марія Вусата, Юстина Чернецька, Марія Лисайчук, Юстина Олесько, Марія Денисюк, Василь Савула, Параскева Боднар.

По 50ц.: пані Оксана Гуменюк, Лайрект Форничюр Ко.

РІЧАМИ: пані Апонюк, — вишиваний ручник, Жіноче Товариство в Смокі Лейк, Алта. — вишивана подушка; пані А. Іванів — подушки; пані І. Семенюк — простирало; пані Г. Бутера — пошевки, сир і три курки; пані К. Писарська — подушка; о. і пані С. Симчич — мужеський і женський светри; Петро Друль — шальок; Спілка Матієць і Кава — шальок, пані К. Пюцьмак — верх допушини, пані М. Друль — пошивки, пані А. Друль — пошивки; пані О. Друль — краватка; пані М. Чвалюк, — ручники; пані А. Грошок — светер; пані Скацеляс — настільник; панна Маруся Угринюк — доріжка; пані Л. Березіцька — обрус і серветки; пані Малюта — сентерпіс; пані Софія Стратійчук — доріжка; пані А. Павлик — ручники; М. Мех — обрус; Церковна Громада, Рама, Саск. — рамці до образів (дві) пані Ткачук — простирало; пані Букла — фартушок; пані Запарнюк — фартушок, пані М. Залізецька — обрусик; пані Гродзик — пошивки, пані С. Симчич — шальок пані Ковтун — простирало, І. Грошок — мужеський светер, Іван ... — обрусик і пошивки, Гудсонс Бей — обрус і серветки, Жін. Товариство ім. Княгині Ольги, Форт Вилліям Онт. — пошивки, пані Веньгер — обрусик, пані Катеринюк — верх на подушину; пані Герасимчук — пошивки і чайне начиння, Жіноче Товариство Тиндал Ман. — ковдру, П. Соколовський — обрус, п. Шмильський — подушину, пані Семенюк — подушину, Ґледстон і Кар... — вазні, пані Ф. Муций — доріжка, пані А. Савчук — подушину, Жіноче Товариство Едмонтон Алта — пошивки і сентерпіс; пані Грищин — накривальце, пані Рибка — пошивки; пані Н. Василів — пошивки, панна Зеновія Савчук — фартушок, пані А. Палович — подушка, пані М. Лисогорська — верх на подушину, пані В. Н. Грушка — обрусик, Гатас Гарлвер — годинник, Маруся Бурянник — светер, Розалія Фелейко — доріжка, П. Кітела — ковнірець і нарукавники, пані К. Мороз — обрус, пан В. П. Карпець — ... пані К. Іванців — рушники; Жіноче Товариство Дочки України Монтреал — обрусик і серветки; члени церковної громади Веллінгдон Алта — вишивана суконка, пані Арсенич — вишиваний передок і маншети до мужеської сорочки, пані П. Німчук — 5 фунтів чоколяди, Українська Книгарня, Саскатун — скрипка, др. Тодзей — тарілка до торту, пані Найдс — ... покривальця і українська лялька, Стар Фото Студіо — замовлення вартости $3.00, др. П. Закус — обслуга вартости $3.00, Перл Лай Воркс — замовлення вартости $1.00; Норт Вінніпег Коопірейтив — пів корта дров; др. П. Гуцуляк — обслуга вартости $5.00; пані С. Закус — ручники; М. Гнатюк — 9 фунтів меду; Брюері Продукт — 5 кейсів содової води; Н. Німчук, М. Кощук, Ю. Назаревич, пані П. Німчук, пані Турко — по одній курці; Т. Мех — дві курки, Вестон Бискет Ко. — 1 тузін чоколядових писанок, Стендерд Брендс — 1 тузін бейкінг повдер, Леслі Валис — цвіти; І. Л. Потоцький — замовлення на чищення одягу, вартости $2.00, Олимпс Бюті Парлор — „перманент вейв"; Іван Кісь — два фунти вовни, пані Найдс — деревляна мищина, Пінкарди Кенді Стор — чоколяда; Жіноче Товариство й СУМК, Виммер, Саск. — вовняна ковдра; Ф. Кирніцький — вовняна ковдра на першу нагороду, вартости 15 дол., пані П. Корчинська — „пат-голдерс"; пані М. Шапка — доріжка, пані М. Козак — образ Михайлівського Собору в Києві (намальований водяними фарбами її сином), пані А. Бериk — паперова лялька, Н. В. Бачинський 5 кейсів содової води, пані Підлубна — вишивана подушка, пані Войценко — ручники й шифрові окладинки на книжку; пан Ф. Тащук — ручники; пані Стефия Магус — пошивки; пані Щербань — подушина; пані С. Гребенюк — подушка; Стендерд Гросейрі — 1 бакса чоколяди, І. І. Марко — 2 ковбаси, пані Магер — простирало, пані П. Олійник — ручники, пані Л. Палагнюк — мищина на овочі, пані А. Стечишин — вишивана подушка з тризубом, друга нагорода, вартости $12.00, пані А. Причун — 10 фунтів меду; Емпайр Драг Стор — щіточку до голення й „векюм бата"; пані Фредрик — 10 фунтів цукру; пані Л. Гуцуляк — вишивану подушину; Вінніпег Електрик Ко. — електричну лямпу, пані Руліцке — замовлення на пиги вартости $2.00, Геррик Театр — 4 перепустки; пані Пасічняк — електрична лямпа; пані К. Яремко — подушечка і настільник; пані А. Гулька — пошивки; пані Юстина Мельничук — ручники; пані Катерина Кульчицька — обрусик і серветки; пані Марія Блаґій — настільник; Квинтон Драй Клінінг — замовлення вартости $2.00; пані Запарнюк — два фунти кави й 1 ф. масла, Провіденс Чорч Гудс замовлення вартости $5.00; Л. Угринюк — 5 ф. масла; пані Гуцуляк — 10 ф. меду, п. Манчуленко — 1 туз бляшок помідорів, пані Міхоцька — ручники, пані Г. Романчич — різблена касетка; пані Гамулка — доріжка, пані М. Фик — пошивки, Манітоба Брет Ко. — $1.00 хліба; пані Наталія Остапчук — доріжка; Сестрицтво при Церкві св. Володимира, Торонто — вишиваний настільник, Кастом Бигз Апголстері — стілець, Манітоба Форнічур — бойлер, др. І. Н. Овсяник — Х-рей $15.00, „Український Голос" — три передплати, „Вістник" — три передплати, Комюніти Фуд Стор — 3 ф. ковбаси, пані Сорохан — тарілка, Стелла Веджетебл Маркет — яйця $1.50, Юніон Нитінг Ко. — светер, Пинкін Гердресерс — $5.00 обслуги, Арт Клінерс енд Даєрс — $2.00 обслуги; пані Мар'ян — ручники; Л. Тудар — пару голубів; пані Букачевська — тарілка, Анна Олійник — вовняне і сентре покривало на ...; пані І. Буряник — обрус, пані А. Лесик — обрус, пані Ю. Спільник — пошивки, П. Варрен — ...; Дж. Дж. Мектейн — товар варт. $2.00.

РІЧИ ВИГРАЛИ

Н. Сохацький, Арран, Саск. — верх наподушину; Н. Джаман, Стронг Пайн, Саск. — пару ручників, Мері Сейт, Шиго, Саск. — пара пошивок; М. Масиник, Ріджайна, Саск. — настільник, І. Стечишин, Едмонтон, Алта — обрусик і серветки, Сепіт'я Кравчук, Скрайтер, Ман. — сентерпіс; Іван Ф. Магус, Витків, Саск. — пошивки; С. Цибак, Геффорд, Саск. — пошивки, А. Якимишин, Дафин, Ман. — доріжка, А. Тавнюк, Вінніпег — пошивки, І. Лакуста, Спрінґ Крік, Алта — сентерпіс, М. Пуцкий, Смоки, Алта — настільник; Л. Терновецький, Інсінґер, Саск. — вишивану сукенку; В. Сорохан, Загале, Алта. — обрус; Д. Угринюк, Вінніпег — доріжка; В. Мовчан, Торонто, Онт. — обрус з серветками; В. Воронюк, Інсінґер, Саск. — фартушок; пані Бутера,

Ґлен Елмо, Ман. — обрусик; пані Біловус, Рама, Саск. — ручничок; Н. Шинкальський, Давфин, Ман. — ручничок; К. Заморняк, Вінніпеґ, — пошивки; Г. Дроздовський, Енґусвил, Ман. — пошивки; пані Гамулка, Вінніпеґ — доріжка; пані Ометюк, Риджайна, Саск. — пошивки; В. Фастриґа, Ґемилтон, Онт. — доріжка: пані Лісовська, Сторджис, Саск. — светер; пані Робко, Портедж ля Прейрі, Ман. — доріжка, пані Гуцуляк, Ґлеслин, Саск. — верх на подушщину; Лисайчук Едмонтон, Алта. — доріжка; Ст. Чучмук, Енґусвил, Ман. — обрусик з серветками; пані О. Біленька, Вінніпеґ, Ман. — обрусик з серветками; М. Коцан, Портедж ля Прейрі, Ман. — щіточка до голення; О. Олексин, Карпентер, Саск. — тарілка; В. Ченвей, Беджерс, Ман. — простирало; о. Д. Лещишин, Виндзор, Онт. — ручники; А. Мельничук, Вінніпеґ, — дівочий светер; В. Гродзік, Давфин, Ман. — простирало; В. Терновецький, Вінніпеґ, — обрусик з серветками; Б. Марко, Кридор, Саск. — краватка; Д. Нілсон, Вінніпеґ, — пошивки; В. Филипчук, Ґлендон, Алта. — „пат голдерс“; Й. Керніцький, Клейтонвил, Саск. — лялька; п. Блажковський, Фіш Крік, Саск. — подушка; Число тикета 1773 (з Йорктону) подушщина; п. Братковський, Портедж ля Прейрі, Ман. — обрусик з серветками; Накуляк Брендон, Ман. — подущина; В. Войтків, Слава, Алта. — скринка; Василь Гуцуляк, Форт Вілліям, Онт. — обрус; Анна Орішко, Сифтон, Ман. — подушка; Запаринюк і Гловацький, Семборг, Саск. — вишивки до мужеської сорочки; М. Лозінський, Вереґін, Саск. — касетка; Ділух, Чіпман, Алта. — годинник; Н. Чубей, Роза, Ман. — окладинка до книжки, О. Остапчук, Шіго, Саск. — бритва, Й. Вінчпик, Меланд, Саск. — подушщина, Іван Семенюк, Редвей, Алта. — лялька, П. Зварич Веґревіл, Алта — обрус; М. Данильчук, Толстой Ман. — чайне начиння; М. Сирадюк, Ред Пес, Б. К. — подушка, Л. Худяк, Кенора, Саск. — доріжка; Н. Панаґапка, Норквей, Саск. — светер; Л. Леховецький, Венкувер, Б. К. — пошивки; І. Саламандик, Гемарука, Алта. — верх на подущину; І. Боршівський, Тарнополь, Саск — пошивки; Р. Райчиба, Прілейт, Саск. — пошивки; О. Рудик, Ошава, Онт. — обрус; Томащук, Аррап, Саск. — рушничок; Г. Бутера, Шумейкер, Онт. — обрусик; пані Й. Ґалек, Тідор, Саск. — фартушок; І. Осадчук, Ґардентон, Ман. — ручники; М. Здебяк, Форт Виляны, Онт. — покривало; М. Король, Донвел, Саск. — пошивки; Д. Ільчук, Вакав Саск. — ручники; Ф. Ярема, Вінніпеґ, — верх до подушки; Швець, Ґронлід, Саск. — светер; А. Яківчук, Юґвін, Алта. — замовлення на светер; Мищак, Ґлендон, Алта. — верх на подущину; Верстюк, Фт. Віллям, Онт. — доріжка; Й. Назаревич, Гелзелридж, Ман. — шальоч; М. Стебніцький, Вінніпеґ, — обрус; Т. Заморняк, Вінніпеґ, — доріжка; Калинчук, Мічем, Саск. — пошивки; Г. Овчин, Бирмінґтем, Саск. — светер; І. Марко, Паплар Парк, Ман. — наплечальце; Жіноче Товариство в Виммер, Саск. — шальок; Ленисик, Семборг, Саск. — ручники; Ф. Семенюк, Паплар Парк, Ман. — аксамітове покривальце; Василина Вискан, Канора — ручники; М. Зелінський, Клейтонвил, Саск. — рамці; Д. Кіт, Бенкенд, Саск. — тарілка; пані Панчук, Ґронлід, Саск. — рамці; А. Григорчук, Ледвин, Ман. — доріжка; Н. Залозецький, Вінніпеґ — півкорда дров; Д. Палагнюк, Вінніпеґ, — $3.00 на фотографії; пані С. Закус — $2.00 на квіти; пані Терновецька, Вінніпеґ, — замовлення на чищення; С. Франчук, Вінніпеґ, Ман. — „перманент вейв“; Г. Ґил, Вінніпеґ, — замовлення на чищення; Роговінський Вінніпеґ, — тикети на театр; С. Мазурик, Вінніпеґ, — тикети на театр; пані Таский, Вінніпеґ, $5.00 обслуги в др. Гуцуляка; пані Підлубна, Вінніпеґ, — $3.00 обслуги в др. Закуса; М. Угринюк, Вінніпеґ, Ман. — „перманент вейв“; Ф. Олійник, Вінніпеґ, — замовлення на чищення; Бродер Бейкер!, Вінніпеґ, — 50 ф. яриви; Дж. Данильчук, Ґвайтмавт, Ман. — $2.00 марфою; С. Кіцран, Вінніпеґ, — замовлення на чищеня; панна І. Стечишин, Вінніпеґ, Ман — тарілка; Габора, Вереґін, Саск. — бритва; А. Костинюк, Вінніпеґ, — „бойлер“; Д. Довбуш, Вінніпеґ, — подушщина; Павліна Олексів, Мічем, Саск. — вовняна ковдра (15 дол.); П. Семенюк, Елдок Крік, Саск. — „Х-рей“ в клініці др. І. Овсяника (15 дол.); М. Волошин, Вінніпеґ, Ман. — вишивана порушка з тризубом (12д.); Д. Шапка, Брендон, Ман. — 5 дол. готівкою; Ст. Букей, Ґирабертт Плейнс, Ман. 3 дол. готівкою; Колодій, Торонто, Онт. 2 дол. готівкою; М. Дудар, Вінніпеґ, — передплата на „Український Голос“; С. Гнатюк, Інсінґер, Саск. — передплата на „Укр. Голос“; О. Мекдоналд, Джесмин, Саск. — передплата на „Укр. Голос“; Розалія Ляховецька, Венкувер, Б. К. — передплата на „Вістник“; І. Яремко, Йорктон, Саск. передплата на „Вістник“; М. Ламюк, Рама, Саск. — передплата на „Вістник“; Зенон Субат, Тиндал, Ман. — фонтанове перо.

Комітет повідомляє оцею дорогою всіх заінтересованих, що річи будуть їм вислані так скоро, як це буде тільки можливо. Деякі річи висилається гуртом до священиків, інші впрост до тих, що їх виграли.

Комітет рівнож повідомляє, що нагороду, в формі офірника до церкви, подарованого п. Петром Зваричем, виграла церковна громада св. Михаїла в Вінніпеґу. Ця громада розкупила та розпродала 110 книжочок тикетів, не рахуючи вартости тих річей, що були членами й членкинями громади подаровані на базар.

Друге місце, щодо числа розпроданих книжочок тикетів належиться Всеч. о. І. Кисілюку в Ґронлід, Саск., який продав около 50 книжочок.

Комітет почувається задоволеним з того, що хотяй базар був устроєний на скору руку, — він випав дуже успішно. За це належиться подяка всім тим, що до базару будь чим причинилися. Комітет отже складає щиру подяку всім тим, що жертвували на базар готівкою і річами та всім тим, що приходили до салі, де базар відбувався. Одним словом всім тим, що в будь який спосіб до базару причинилися, в тім числі п. П. Зваричеві, що дарував офірник та самій парафії св. Михаїла, що позволила на устроєння базару своєї салі.

Екзекутива базарового комітету: Юдя Бачинська — голова, Ольга Войценко — заст. голови; Марія Марко — секретарка; Анна Овсяник — заст. секретарки; Йосиф Богоніс — касієр; Олена Запаринюк і Анна Олійник — членкині.

ПОДЯКА

Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді оцею дорогою складає щиру подяку всім тим, що причинилися до базару, який недавно відбувся на дохід Укр. Греко-Православної Церкви в Канаді. Подяка на першім місці належиться Базаровому Комітетові, який цею справою занявся та який так щасливо провів її до кінця, а потім всім тим добрим та щирим людям, що жертвували на базар готівку й річи, ці окупували й розпродували тикети, або в будь який інший спосіб до базару причинили. Їх жертви пішли на ціль Рідної Церкви, й вони мають право почувати задоволення, що своєю лептою причинилися до доброї справи.

Щире спасибі!

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

(Елдорена, Алта.)

В понеділок на 22-го лютня в годині 10-ій вечером упокоїлась вічно шановна громадянка Марта Савчук в Елдорена, Алта. Почишила в горю і печалі мужа Николая, дві дочки Анну і Марію замужних за братів Антонюків в Смокі Лейк, Алта., та трох синів Василя, Федора і Івана.

З причини, що п. Савчук мешкає далеко від церкви в Радвей, то Службу Божу і похорон відправив о. Самець в хаті. Підчас Служби Божої і похорону співав хор Нидніпрянців під проводом гр. П. Мазуренка.

По панахиді о. Самець виголосив зворушаючу проповідь, що поверх двіста людей присутних від жалю за любою особою мусіли покотити ріки сльози.

Присутних на цвинтарі п. Савчук запросив на обід, підчас котрого п. Гр. Казявський завізвав, щоби жертвували на пресовий фонд двох релігійних часописів, а то „Українських Вістей“ і „Вістника“. Збірка принесла $3.62, котрі припоручено розділити по половині між обидва часописи.

Спи дорога в Христі сестро Марто, нехай тобі по двадцять сім літніх трудах на новоприбраній вітчині, канадійська земля буде пером.

— Ф. Ю.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА“.

Н. Ленько, Су Лукавт, Онт. .50
Збірка на весіллю п. Василя Бойка з Розалією Ксьондзиною у Виммер, Саск. (передів о. Апонюк.) [illegible]

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Григорія Василіва.
Травень:

1. Велика Субота. Служба Василя Вел. — Ґлендон, Алта.
2. Великдень, початок утрені 5 год. рано і Служба Божа — СмокіЛейк, Алта. Вечірня 4 год. пополудні Беліс.
3. Світлий Понеділок, С. Божа 9 г. рано — Гемлин. Вечірня 5 год. попол. Стрий.
4. Світлий Вівторок. С. Божа 9 г. рано — Довніґ, Алта.
9. Нед. Томина — Ґрач

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Запаринюка.
Квітень.

20. Вівторок, св. сповідь і С. Б. — Роркетон.
21. Середа, св. сповідь і С. Б. — Медов Лендс.
25. неділя, св. сповідь. — Сифтон.
29. Четвер. — Давфин, 7 год. вечером Страсти.
30. Велика Пятниця, виставлення плащениці:
 9 год. рано — Давфин.
 10 год. рано — Ешвіл.
 11 год. рано — Венлав.
 1 пополудні — Етелберт.
 2.30 пополудні — Пайн Ривер.
 8 год. вечером — Роркетон, свячення пасок.

Травень.

1. Травня, свячення пасок.
 8 год. рано — Медовлендс.
 11 год. рано — Сифтон.
 1 год. попол. — Богдан.
 3 год. пополудні — Ґарленд.
 5 год. попол. — Галич.
 7 год. веч. — Косів
2. Великдень:
 12 год. північ — Венлав.
 5 год. рано — Пайн Ривер.
 7 год. рано — Етелберт.
 9 год. рано — Ешвіл
 10.30 рано — Давфин.
3. Понеділок — Пайн Ривер.
4. Вівторок — Косів-Ешвіл. (о. Ґлішький)
9. Нед. — Давфин., Празник.
16. Нед — Венлав.
23. Нед — Роркетон.
30. Неділя — Ґарленд.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Ґлішького.
Квітень.

18. Неділя. — Ленард, Ман.
25. Неділя квітна. — Шорт Дейл. Всюди Великодна сповідь.

Травень.

2. Великдень. — Ленард, Ман.
3. Світл. Понеділок — Роблін.
9. Неділя — Шел Велей, Ман.
16. Неділя. — Ленард Ман.
23. Неділя — Шорт Дейл, Ман
30. Неділя. — Ґілберт Плейнс. Ман.

Адреса: Роблін, Ман.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР
НА 1937 РІК.
КВІТЕНЬ.

18 Н. 5 н. посту. Мч. Агатопода
19 П. Євтихія арх.
20 В. Юрія еписк.
21 С. Ап. Іродіона
22 Ч. Мч. Євпсихія
23 П. Мч. Терентія Африкана
24 С. Сщ. Антипи еп. Перґам.

25 Н. 6 Квітна н. Василія ПаПр.
26 П. Мч. Гомаїди
27 В. Св. Мартина
28 С. Ап. Аристраха
29 Ч. Стр. Четвер. Ірини
30 П. Вел. Пятниця. Симона еп.

ТРАВЕНЬ.

1 С. Вел. Субота. Пп. Івана, Кузь.

2 Н. Великдень
3 П. Світлий Понеділок
4. В. Світлий Вівторок
5 С. Теодора Сикеот.
6 Ч. Вм. Юрія Переможця
7 П. Мч. Сави Стратил.
8 С. † Ап. ев. Марка.

9 Н. 1 Томина. Сщ. Василя Амас.
10. П. Ап. Симеона
11 В. Ап. Язона і Сосипатра
12 С. Мч. 9 в Кізику
13 Ч. Ап. Якова
14 П. Пр. Єремії; св. Макарія
15 С. Атанасія Вел. еп. Ол.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. С. Березіцького.
Квітень.

18. Неділя. — Арбакка.
25. Неділя Квітна. — Ґардентон, місто.
29. Четвер Страсти 7 год. вечером — Толстой.
30. Велика Пятниця, 9 год. рано. — Толстой, 12 год. пол. — Вайта Сеньків 3 год. пополудни.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. С. П. Симчича.
Квітень.

18. Неділя — Енґусвил
25. Неділя — Сенді Лейк.

Всюди в повищі неділі й свята буде відбуватись Великодна сповідь.

Травень:

2. Неділя, Великдень — Россборн 6 год. рано.
3. Світлий Понеділок — Висто. Вечірня — Сенді Лейк.
4. Світлий Вівторок — Ст. Джалс (Січ). — Вечірня — Мензі.
9. Томина Неділя — Мензі.
16. Неділя — Россборн.
23. Неділя — Сенді Лейк.
30. Неділя — Мензі.

Адреса: Мензі Ман.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.
Квітень.

18. **Пята Неділя Посту:** Голос 5 Утр. Єван. Марка XVI: 1—8; Літ. Ап. жид. IX. 11—14 Єван Марка X 32—45

25. **Неділя Квітна:** Голос 6 Утр. Єван. Мат XXI: 1—11 і 15—17 Літ. Іван Золот. Ап. Филисян IV 4—9. Єван. Івана XII: 1—18.

29. **Страстний Четвер:** Літ. Вас. Вел. з Вечірнею. Ап. 1. Кор. XI: 23—32 Єван. Мат. XXVI: 2—20; Іван XIII 3—17, Мат. XXVI: 21—39; Лук. XXII 43—45; Мат XXVI: 40—75 і XXVII 1—2

30 **Велика Пятниця:** Царські часи. Вечірня й винесення плащениці.

Травень.

1. **Велика Субота:** Літ. Василя Вел. з Вечірнею. Ап. Рим. VI: 3—11; Єв. Мат. XXVIII: 1—20.

2. Великдень. Воскресна Утр. Літ. Літ. Івана Золот. Ап. Діяння I: 1—8 Єван. Івана I: 1—17.

3. **Світлий Понеділок:** Служба, така як у Неділю Пасхи. Ап. Діяння I: 12—17 і 21—26. Єван. Івана I 18—28.

4 **Світлий Вівторок:** Служба така, як у Неділю Пасхи. Ап. Діяння II: 14—21; Єван. Луки XXIV: 12—35.

9. **Неділя Томина:** Утр. Єван. Мат. XXVIII: 16—20. Літ. Ап. Діяння V: 12—20. Єван. Івана XX: 19—31

Український Релігійний [illegible] в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3664
WINNIPEG, MAN.

РІК XIV. WINNIPEG, MAN. MAY 1st, 1937 ВІННІПЕҐ, МАН., 1-го ТРАВНЯ, 1937. ЧИСЛО (269) 9

Kusey J Roy Box 116 Mar. 1934 (532

ХРИСТОС ВОСКРЕС! — ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!

О Паско великая й найсвятійшая, Христе! О мудросте, й Слово Боже, і Сило! Дай нам тісніше злучитися з Тобою в невечеріючий день Царства Твого!

Паска священная сьогодні нам явилася! Паска дивна, святая! Паска таємная! Паска найславнійшая! Паска—Христос-Визволитель! Паска найчистіша! Паска великая! Паска для вірних! Паска, що двері райськії нам відкриває! Паска, що освячує всіх вірних!

Нехай небо достойно втішається, а земля нехай радується, нехай святкує ввесь видимий й невидимий мир, бо воскрес Христос, радість вічная.

Ти зійшов еси в глибину землі, і розбив окови вічнії, що тримали звязаних, Христе, і по трьох днях, як із кита Іона, воскрес еси із гробу.

Воскрес Ісус із гробу, як пророкував, подав нам життя вічнее і ласку великую.

ГРОМАДА ПО ПИСАНЦІ—БУДЕ В ТОРОНТІ ЦЕРКВА

Постанова й плян збудувати Українську Православну Церкву в Торонті були проголошені в першій відозві.

Тепер, коли кампанія в повному русі, вигринула, під Великдень, нова думка. Було вже згадано попередньо, що церковна площа обнимає 11,000 (одинадцять тисяч) квадратових стіп. Хто жертвує $100 або більше, на сплату такогож числа кв. стіп, той стає ктитором; хто $50 або більше, той фундатором; хто $25 або більше, стає основником, а хто $1.00 або більше — жертводавцем. Всі такі члени будуть вписані назавсігди в золотій книзі Церкви, а крім того будуть мати спеціяльні права та привілеї вичислені попередно.

На тій площі тяжить ще морґедж, в сумі $4,425 (з процентом). Найновіше рішення є, що той морґедж має бути сплачений або перебраний в українські руки ще заки задзвонять великодні дзвони. **На початок власник морґеджу дарує на Церкву $425**, як що морґедж буде сплачений до кінця квітня, 1937. Будівельний Комітет, який провадить тепер кампанію за жертвами, взяв на себе обовязок підігнати до того часу збірку жертв (готівкою) до $2,000, а Братська Каса при Церкві встарає, як позичку, других $2,000. Таким способом зістане морґедж теперішньому власникови сплачений.

Комітети будівельний, церковний і Каси вірять, що так станеться, а свою віру підтверджують дотеперішними жертвами, виказ яких є поданий понище.

Всі ті жертви, крім першої (що запевнена, але залежатиме від сплачення морґеджу на час), зложені готівкою або загарантовані і включають одноразові по $5, або більше ще від закуплення площі. Тепер вже не треба нікого переконувати, що те, що було спочатку лише думкою, стало словом, а слово стає ділом. На одно тільки належить звернути увагу, ще нім цей заклик відложите на бік:

Нище підписані та многі з тих, що дотепер зложили свої жертви готівкою, робили і роблять, що можуть, щоби справа не стояла на місці. Дяка належиться всім тим, і далеким і близьким, що жертвували, не оглядаючися на других. Приходимо до того, що оглядання, коли таке конечне, буде відтепер радше на тих, що нас випередили своїми жертвами, ніж на тих, що поволі або неволі лишилися позаду. Послідні події в Торонті і поза вказують на великий зріст української народньої свідомости та солідарности. На ту свідомість і солідарність, а з тим і жертвенність - передусім тих, що декларували поважніші суми, а ще не зложили числить Будівельний Комітет.

Кличемо: Приложіть своє плече враз з другими, одночасно! Не можете на разі зложити поважнішої суми, зложіть меншу, на кілька або й на одну стопу, але зложіть! Головно тепер, коли обділюєте всіх писанками, не забудьте й за Церкву в Торонті, — поважну українську інституцію в столиці Онтеріо. В найгіршому разі, коли таки не можете помогти грішми особисто, то зверніться до Комітету за лістою та зберіть або поможіть зібрати від тих, що можуть дати і дадуть, як тільки їм пригадаєте.

Не марнуйте цеї відозви, а передайте, хай другі читають, а всіх тих, до кого дотепер дійшов наш заклик просимо відгукнутися якнайскорше, ще до Великодних Свят, справляючи свої жертви й кореспонденцію на адресу:

UKRAINIAN ORTHODOX CHURCH BUILDING FUND,
c/o H. Guzda, 199 Humberside Ave., Toronto 9, Ont.

СПИС ДОТЕПЕРІШНИХ ЖЕРТВОДАВЦІВ:

Вестон В. Г.	$425.00
Гуменюк Т. і жена	150.00
Материн Мих. і жена	125.00
Гуменюк Юрій і жена	100.00
Сакалюк Никола і жена	70.00
Мандзій Ілько	55.00

По $50.00 — Гужда Гнат і жена, Деренюк Мих. і жена, І-ий Відділ СУС, Американець, Романко Петро і жена, Нестор Грабовський і жена. Разом по $50.00 .... 300.00

По $30.00 — Союз Українок в Торонто, Гуменюк Іван і жена, Кримко Дмитро і жена. — Разом по $30.00 .... 90.00

Якович Семен, Монтреал ... 26.00

По $25.00 — Бундза Мих. і жена, Кіт Михайлина (поміяна, запис на Церкву), Мошук Іринка, Чорнюк Петро і жена, Дут[illegible] Марія, Кунька Порфірій, Онищук Роман (зі Судбурів), Мекдерик Павло і жена (Саскатун), Кривецький Михайло і жена, Ціпивко Михайло, Садовий Теодор і жена, Фукшанський Никола і жена, Білик Михайло, Ґабіян С. і жена. — Разом по $25.00 ..... 350.00

Остапчук Теодор і жена ... 20.00

Шмігельский Йосип 16.00

По $15.00 — Ґордей Никола і жена (Симко, Онт.), Ґуляй Павло і жена (Сейнт Кетринс, Онт.), Гуменюк Дан., Табовський Василь і жена, Солтис Вол. і жена, Мартин (одружена Гуменюк) Анна. — Разом по $15.00 .... 90.00

Недільна Школа при Церкві в Торонто (по кінець березня, 1937) 14 49

На уродинах Т. Гуменюка (дрібна збірка) 11 50

По $10.00 — Остапович Параскевія, Старух Михайло, Федорів Олекса, Ґонта Корнило, Придаток Михайло, Шевчук Петро і жена, Грицюк Іван і жена, Жуковський Омелян, Ванд Петро, Гультай Василь, Лзйкіш Стефан, Трибух Томко, Кунікевич Маріян, Ковбуз Василь, Стира Тома, Босий Ілько, Гуменюк Прокіп, Кознюк Марія, Йонка Дмитро. — Разом по $10.00 .... 190.00

Токарський Іван 7.00

Буртняк Василь 6.00

По $5.00 — Добровольский Йосип, Волощук Анна, Христинець Стефан, Бровендер Василь, Охримович Лев і жена, Романко Іван і жена, Богонько Іван, Лащук Волод. і жена, Гуменюк Омелян і жена, Никорчук Петро, Демитращук Никола, Ґалицька Галя, Ластівка Василь, Іваницький Стефан, Сайко Петро, Євчук Петро і жена, Шеремета Стефан і жена, Лісовський Василь, Стефанів Никола і жена, Професіоналіст, Янковий Юліян, Верес Михайлина, Кучер Михайло, Ціпивко Михайло, Левак Михайло і жена, Остапович Мартин і жена, Колодій Іван, Професіоналіст. — Разом по $5.00 .... 140.00

Баранчук Петро 4.00

Никорчук Петро, Булбук Петро, — разом по $3.00 .... 6.00

По $2.00 — Бандурка Агафія, Гуляк Іван, Нема Михайлина (Монтреал), Бульбук Василь, Філюшка Юрко, Федейко Павло, Долішний Іван, Бояр Тихон, Надольчій Адольф, Мороз Іван, Голик Петро, Васютяк Никола, Притула Федір. Разом по $2.00 26.00

По $1.00 — Білощицький Дмитро, Бульбук Василь, Харчина Теодор (Порт Колборн), Воробець Стефан, Кучма Олена, Венґер Никола, Радик Катерина, Бойда Юрко, Грицюк Параскевія, Новицький Андрій, Новицька Катерина, Новицький Борис, Репета Михайлина, Гураль Никола, Саранюк Михайло, Василишин Павло (Вінніпеґ), Ситник Стефан (Вінніпеґ), Сікорська Анна, Сеник Михайло, Ткач Петро, Фединчук Петро, Ратушний Петро, Левчук Іван, Гаврилюк Онуфрій, Турчин Петро, Гуменюк Денис, Федорів Ілько, Татарчук Стефан, Цукорник Юрій, Турецький Петро, Дах Матвій, Бандурка Василь, Рак Никола. Разом по $1.00 33.00

По 50 цт. — Кузяк Михайло, Дик Юрій, Дик Катерина, Медвідь Йосип, Дарійчук А., Бандурка Параскевія. Разом по 50 цт. 3.00

Метельська Катерина .... .30

По 25 цт. — Данкович Никола, Юречко Ілько, Юрійчук Іван, Сокальський Василь. — Разом по 25 цт. 1.00

Разом по день надання до друку цего звіту $2,259.29

ЗА БУДІВЕЛЬНИЙ КОМІТЕТ:

ГНАТ ГУЖДА, голова,
ЮРІЙ ГУМЕНЮК, заст.,
КАЛИНА САКАЛЮК, секр.,
ДМИТРО КРИМКО, скарб.,
СТЕФАН ҐАБА,
МИХ. МАНДЗІЙ,
МИХАЙЛО МАРУСИК,
МАРІЯ ДУТЧАК,
ОЛЕКСА ФЕДОРІВ.

ЗА ЦЕРКОВНИЙ ЗАРЯД:

Т. ГУМЕНЮК, голова,
В. МОШУК, заст.,
МИХ. ДЕРЕНЮК, рек. секр.
ПЕТРО ШЕВЧУК, фін. секр.
МИХ. МАТЕРИН, скарбник,
ІЛЬКО МАНДЗІЙ, господар.

Свящ. П. ГАЛИЦЬКИЙ, парох.

ЗАПОВІТ ВОСКРЕСЕННЯ.

Великдень! Велий День — і слово це велике,
Що світле чудо нам приводить перед очі:
Христос з мертвих воскрес! Встав з гробової ночі
И на ясний вийшов світ! Ликуйте, всі язики!
Ликуйте всі, бо Він у Вічности ворїт
Тим чудом написав вогнений заповіт.

— „Як Я з мертвих воскрес, і переміг міць смерти,
Так Правда встане все, хоч би була в могилі, —
Всі полки Аду їй спротивитись — безсилі,
Не зможуть в гріб її на вік — віків заперти.
Бо Правда вічна є — в ній жив-огонь горить,
І жаден демон зла його не загасить!...

Копайте ж Правді гріб, вельможні фарисеї,
І свої полки шліть на гріб той для сторожі,
Вартуйте день і ніч, насильники ворожі,
Знущайтеся всі, глузуйте явно з Неї,
Але дрожіть! Вона враз блисне в темну ніч,
Збер всі кривди й біль і бризне вам до віч!

Юра Шкрумеляк.

Проф. О. Лотоцький.

ЦЕРКОВНА СОБОРНІСТЬ.

(Докінчення.)

Дуже виразно позначилися соборницькі течії в українській церкві — в участи клира й мирян на соборах. Спинимося лише на двох важливіших соборах української церкви — на соборі 1415 р., на якому вперше обрано окремого митрополита для православної церкви в литовській державі, та на соборі берестейському 1596.

Перший собор скликано з ініціятиви великого князя литовського Витовта, що запропонував зібратись не тільки епископам, але й архимандритам, ігуменам, ченцям та священикам, а також князям литовським, вельможам, боярам та „по згоді всіх тих особ" обрати на київську катедру окремого митрополита — голову української церкви.

Справа унії православної церкви з Римом вирішалася на Берестейськім соборі 1596 р. Собор сей перевищує всі попередні українські собори щодо складу й численности своїх учасників. На собор прибули з боку православного з духовенства, крім двох патріярхших екзархів (од патріярха царгородського — Никифор, од александрійського — Кирил Лукарис) та двох епископів (львівського Гедеона Балабана та перемиського Михайла Копестенського), ще 9 архимандритів, багато іншого духовенства — протоєреїв, священиків, ченців, - по одному свідоцтву — до 106, по другому більш 200, багато державних достойників (між ними сенатори князь Константин Острожський, воєвода київський, з сином Олександром, воєводою Волинським, каштелян новогродський Олександер Полубенський, стольник волинський Андрій Боговитин, суддя земський луцький Чаплин, суддя гродський володимирський Павлович та другі). Депутатів прислали шляхта з воєводства київського (3), руського (2), і осібно від перемиської землі (2), пинського повіту (1), від трибуналу великих князів литовських — як депутацію великого князівства литовського (2); приїхало крім того багато православної шляхти без мандатів, прислало депутатів міщанство важніших міст та деяких другорядних, особливо значні були делеґації від міст Вільна й Львова (окремо від міст та брацтв) і Більська; делеґати порвозили інструкції від своїх виборців.

Треба звернути увагу, що Берестейський собор у сьому складі приймав постанови найважнішого — доґматичного — порядку: чи залишитися церкві православною, чи змінити своє конфесійне становище. І на ґрунті постанов сього собору православна церква стоїть і до сього часу. В актах соборних і в тій численній полемічній літературі, яка повстала наслідком собору, підноситься справа канонічности того чи іншого, православного, чи уніятського сторонництва на Берестейському соборі. Сторона православна наводила, між іншими той арґумент на доказ неканонічности акта проголошення унії, що згаданий акт видано без участи світської сторони православної церковної громади. Сим арґументом констатувалося правні [illegible] соборного устрою української церкви, який стало розвився і установився в церкві українській, як одна з важніщих підвалин її внутрішнього та зовнішнього життя.

Найбільш повно та всебічно висловлено засадничі думки щодо ідеї соборности в полемічній літературі, що в українській церкві має в певній мірі те значіння, яке мали твори апольоґетів в старо - християнську дому. Полемічне письменство піднесло й висвітлило дуже важне та засадниче питання, в якому полягає головна ріжниця устрою й самого духа двох церков — православної і католицької, а саме — питання про соборно-правний устрій української церкви. Учений автор „Палинодії" архимандрит Захарія Копистенський думає, що без участи всіх станів духовних і світських уніятські епископи не могли утворити правного собору для вирішення справи унії. Участь усіх тих чинників конечно потрібна в справах віри — доґматів і обрядів та для обрання кандидатів на церковні посади; цю свою думку опирає автор на доказах з Святого Письма, з творів отців церкви та на фактах з історії церкви.

Як бачимо, в історії церкви були, поруч з широким розвитком соборної засади, і моменти її ослаблення та підупаду, навіть моменти річевого порушення її. Порушення ті походили з двох протилежних жерел: з боку влади державної й церковної та, хоч і в меншій мірі, з боку громади. Факти ці відемно відбивалися на життю церковному, викликали змагання та заворушення, але не можуть вони бути річевим арґументом проти самої соборної засади. Соборна засада, не кажучи про її історичне значіння з розвою церковного життя, стала головною підставою устрою православної церкви і зокрема — підставою самого повстання та існування автокефальних церков. Соборна засада нерозривна з існуванням православної церкви. Згідно з символом віри, який наказує вірити в соборну апостольську церкву, православна церква в безперервному процесі свого життя, що почалося від Христа й апостолів, дала найширший розвиток соборної засади.

Як бачили ми з історичних прикладів соборне розуміння церкви як тіла Христового, себто, як діяльного громадського органіэму, не є розуміння абстракте, а глибоко реальне, життьове, бо воно викликає активну участь членів церковної громади в церковному життю. Життьове значіння соборної, в громадському розумінню, засади ясно позначається в поступових чи реґресивних наслідках церковного життя у звязку та залежности від того, чи і в якій мірі те життя перейнято духом соборним. Той дух є животворний, коли він в церкві діє, а відсутність його мертвить церковне тіло. Сей вислід, — оснований, як ми бачили, і на данних доґматичного та церковно-правного порядку, і на фактах та висновках історії. — може служити дороговказом при всіх заходах оновлення й розвитку життя православної церкви.

РІЧИ ДО ЦЕРКОВ.

Наш новий Катальоґ зі зниженими цінами вже вийшов і на бажання радо висилаємо.

Плащениці по 25.00 і вище. Павуки, Образи, Кивоти, Фани, Хоругви, Ризи, Свічки, Ладан, Вугля, і т. п.

Просимо писати до української найстаршої і найбільшої фірми Церковних Річей.

PROVIDENCE CHURCH GOODS Company
710 Main Street — Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3828, WINNIPEG, MAN.

ВЕЛИКОДНЕ АРХИПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ.

„Христос устав із мертвих, первістком (в воскресінню) між мертвими ставсь."

„Первісток (в воскресінню) Христос, а потім ті, що в Христі в час приходу Його."

„Останній ворог зруйнується — смерть."

(I. Кор. 15: 20, 23, 26).

МОЇ ВО ХРИСТІ СОПАСТИРІ
І ДІТИ РІДНОЇ ЦЕРКВИ!

Могуче було слово апостольської проповіди на світанку християнства. Воно дивно заволодівало серцями людськими. Воно, це слово благовістя, перероджувало людей. Воно давало негинучий зміст людському життю. Люде приймали це слово, як найдорожче відкриття, якого жадала душа їх. З приняттям цього слова благовістя, з закоріненням його в душі, люде, що мали щастя слухати апостолів і мужів апостольських в ті ранні, досвітні часи нашої віри, ті люде набували дивну силу: в життю вони ставали святими, а в час кривавих гонінь вони ставали мучениками. Велика сила була в слові благовістя для його перших слухачів. Це слово перетворювало увесь зміст їх життя. Воно давало їм найдорозчу і безсумнівну цінність, за яку вони не вагалися віддавати саме життя і віддавали його радісно, не відступаючи перед жахіттям всяких мук, тортур, які тодішня, так жорстока доба, могла лише вимислити. Ні розірвання диким звіррям на потіху, під реґіт натовпу, ні спалення живими в смолоскипах Нерона, ні розпяття на хрестах, найлютіша кара для рабів, ніщо не могло вирвати з сердець первісних християн того нового найдорозчого для них змісту життя, який відкрило їм апостольське благовістя

Що було дивною силою того благовістя, що так заволодівало увірувавшими і поривало їх на подвиги святости і мучеництва?

Сила та була в твердім свідченню апостолів про правду воскресіння Господнього. „Сього Ісуса воскресив Бог, Йому всі ми свідки". Діян. 2: 32. Таке мужне твердження злетіло з уст натхненого апостола Петра в першій проповіді в день Пятидесятниці. І це твердження розноситься апостолами і другими очевидцями по всім країнам тодішної римської імперії. „Христос воскрес" було невідмінним в кожній проповіді благовістя.

Первісне християнство ще не мало тоді повної системи навчання. Вона пізніш поволі історично наростала. Не було ще навіть тих святих книг, які ми маємо. Про евангелії і послання апостолів не було ще відомо, бо ці книги в ріжні часи і в ріжних місцях починали тільки зявлятися. Вони тоді писалися. А віра вже ширилася, росла, могутніла, глибоко зорінювалася в серця людей аж до того, що приводила їх до мученичої смерти. Віра ця росла на силі свідчення апостолів і очевидців Христового життя. Всі вони твердо і непохитно свідчили: Христос воскрес і на свідченню цім Церква Святих, Церква Мучеників зростала, ставала духовною силою непереможною. Вся міць залізної римської імперії, всемогутність її імператорів, блескучість грецької філософії, ненавість юдеїв, все це мусіло податися перед силою свідчення: „Христос воскрес". Свідки — апостоли і інші, благовісники за це свідчення платили життям, кінчали його в страшних тортурах, однак свідчення саме не падало, воно неслось далі, з кожною мученичою смертю воно набувало нової сили розгону, непереможности. Так зродилася і ширилася Церква Христова. Гаслом її в боротьбі за віру святу було непохитне: „Христос воскрес".

Треба тепер запитати: Чому віра в воскресіння Христа була так чудодійною? В чому сила тої віри, що перетворювала людей і підносила їх до вершин святости і саможертви?

Святий апостол Павел відповідає на це: „Христос устав із мертвих, первістком (в воскресінню) між мертвими стався. Первісток Христос, а потім ті, що в Христі в час приходу Його. Останній ворог зруйнується — смерть"

Перші християне, а за ними через віки слідуючі покоління християн повірили і вірять, коли Христос воскрес, первісток в воскресінню, воскреснемо і ми з ним, ми — живучі вірою в Нього, живучі вірою з Ним, живучі по слову Його. Прийде час і „останній ворог зруйнуеться — смерть".

Життя вічне, блаженне, життя в вічності з Богом і в Бозі, те життя, життя смерть перемігше, воно зоріло святим мученикам, смерть за віру приймавшим на світанку християнства. Воно, це вічне життя не переставало і не перестає зоріти святим подвижникам і всім вірою во Христі живучим і по сей час.

Дорогу до цієї великої віри відкрило нам воскресіння Христа, На Воскресшого ми дивимося, як на первістка в воскресінню, бо за Ним воскреснемо і ми.

Нехай же живою та непереможною і в наші дні буде освячена кровію мучеників і вірою через віки святих і побожних поколінь християн істина воскресіння Христа.

Віра ця подвигала їх на святі подвиги. Таж віра нехай нас провадить в життю дорогою світлою, святою, провадить до вічности, де чекає на нас наш воскресший Господь і Спаситель.

В день свята воскресіння Господнього в радості поклонімось Йому. Осяяні надіями того Воскресіння будемо проходити наше життя вірою в Нього і по слову Його, для нас бо, для нашої вічности з Ним Христос воскрес.

З ласки Божої, волею Церкви
Архієпископ Американський
і Канадійський
Іоанн Теодорович.

НАЦІ ПОБОРЮЮТЬ ЦЕЛІБАТ.

У свойому органі, що займається чистотою раси, німецькі наці висловлюють гадку, що целебат це непотрібна і шкідлива річ для Німеччини. Цей орган осуджує факт, що „32,000 мужчин е позбавлені бути батьками родин і давати Німеччині дітей". В дальших виводах твердить, що такий стан шкідливий навіть для римо-католицької церкви, бо через те, що коли священики не можуть мати дітей, вони не можуть передати в спадку найкращих традицій католицької церкви.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

„Христос Воскрес! — такий радісний клич і таку веселу новину подавали собі в перший великодній равок з уст до уст святі апостоли й учні христові, які будучи пригноблені нелюдськими знущаннями над Спасителем, вже майже стратили були всяку надію на повстання царства Божого.

„Воістину воскрес!" — ця певність і це свідчення апостолів, за які вони радо життя своє віддали в надії за майбутнє воскресення, зломили мертвецький сон поганського світу та збудили його до нового життя в Ісусі Христі.

„Христос Воскрес!" — І нині гомонить ця радісна вістка з такою самою силою, як і перед майже двома тисячами літ, та будить мільони людських сердець з гріховного сну і зневіри до надії вічного життя.

Великдень — це справді свято християнської надії і віри, а підставою, причиною і спонукою до того є ця непохитна певність, що Христос жие.

Христос жие! Мимо всіх зусиль фарисеїв, що так бажали згладити Його зо світу, мимо всіх підступних заходів і лукавої зради Юди, Христос воскрес і жиє. а жадна сила ворожа не може Його досягнути.

Воскресенням Христовим зміцнилася надія Його учнів. На них находив вже сумнів та зневіра, вони почали навіть сумніватися про правду Його слів і обітниць: „а ми сподівалися, що Він має спасти Ізраїля", говорили до себе двох Його учнів по дорозі до Емауса, не знаючи, що той самий Христос, але вже воскресший, йде равом з ними.

Подібне спостерігається і тепер з деякими боязкими православними християнами, яким здається, що ворожі наступи, насильства і підступи всіляких висланників і прихильників діявольських вже от-от розвалять Церкву Православну та завдадуть її смертельний удар. Але марні їх старання. Христос, переможець смерти й самого діявола, жиє і то жиє в самій Православній Церкві, і жадна сила, хоч би й пекольна, не переможе її! Сам Христос, „Голова Церкви і Спаситель Тіла" церковного (Єфессян V 24), веде свою обручницю — Церкву православну безпечно й не опустить її ніколи. „Не бійтеся, Божі люде", — так упевняє нас Церква Христова, — бо Той переможе своїх ворогів, будучи всесильним", — так співаємо в церковній пісні.

Так! Воскресення Христове знівечило всі пляни ворогів Його, що домагалися Його смерти й загляди. „Христос Воскрес! Христос жиє!" — мов грім з ясного неба поразило Його ворогів, які думали, що вже позбулися Христа й зруйнували Його царство.

І нині, по цілому світі, лунає той самий клич могутній, та сама радісна й певна правда: „Христос Воскрес!" — на ганьбу, пониження й загибіль всіх ворогів Його: „як віск тане від вогню, так хай згинуть грішники від лиця Божого".

Христос воскрес, воістину воскрес! Його всемогуча опіка посоромить всіх ворогів і захистить свою „єдину, соборну й апостольську Церкву" православну. Нехай же цей клич „Христос Воскрес!" буде для нас заохоченням та спонукою до витревалости при Христі і Його святої Церкви Православної, нехай додає нам сили й відваги до боротьби за її розвій, нехай заєдно пригадує нам, що ми ученики Христа й діти Його Церкви Святої та що такими маємо зістати на віки.

Христос Воскрес! Воістину Воскрес!

ЦЕРКОВНЕ ЖИТТЯ В СОВІТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

(Уривок зі статті „Сучасна Україна").

Понище наводимо уривок зі статті „Сучасна Україна" з під пера Івана Зіньківського, що минулого року побував на Україні й тепер пише свої спостереження в „Нашій Культурі" (ч. 3, 1937). Слід однак звернути увагу, що автор представляє церковне питання радше з правного погляду, тобто так, як воно згідно з радянськими законами повинно бути, а не так, як воно на практиці виглядає. Бо закони на папері одно, а на практиці що друге. Закон приміром говорить, що „відібрання молитовного будинку, що перебуває в користуванні парафії, допускається тільки тоді, коли даний будинок **необхідний** для державних чи громадських потреба", а на ділі сотки, як що не тисячі церковних будинків большевицька влада захопила в свої руки й або поруйнувала їх, або запечатала й вони стоять нині пусткою. Закон також говорить, що релігія — це приватна справа кожного громадянина; закон також ніби позволяє на „свободу відправи релігійних культів", — але рівночасно закон забороняє не тільки священикам, але навіть родичам вчити своїх дітей релігії. Отже де тут та „свобода відправи релігійних культів"? Все таки стаття кидає цікаве світло на церковно-релігійні відносини на Україні й тому вважаємо за відповідне бодай частинно познакомити наших читачів з її змістом.

Коли я торік їхав в Україну, то був приготований на те, що після майже чвертьвічного панування більшовиків на наших землях, я не знайду вже там жадних слідів якого-будь церковного життя. Дійсність, однак, виявила речі цілком протилежні, що їх уповні можна записати ів плюс на рахунок української національно-релігійної свідомости.

З одного боку в Україні йде зараз глибокий процес зміни релігійного світогляду населення в напрямі цілковитого повороту до віруючого способу думання, а в звязку з цим і до зовсім відкритого демонстрування своїх поглядів на релігію, — поглядів, що в переважній своїй більшости не мають нічого спільного з „безвірництвом". З другого боку й влада, переконавшись, що релігійних вірувань не вдасться їй викорінити навіть і з „соціялістичного суспільства", — припинила покищо свою дотепрішню політику безоглядного поборювання релігії, обмежившись скоріше до ролі пасивного регулятора релігійних відносин у державі, — тимсамим отже признавши релігію за „конечне зло".

Про те дослідження церковного питання в сучасній Україні з практичного боку дуже утруднене, навіть і для чужинців, що, як „інтуристи", звичайно питанням цим особливо цікавляться. Всі бо найменші навіть прояви народньої ініціятиви в церковній справі старанно маскуються як владою, так і самим населенням, останнє бо всіма силами противиться втручанню влади в сферу своїх духовних інтересів, що про те так само, як і взагалі все життя в СССР. зрегляментовані цілим рядом окремих законодавчих актів [illegible]

Сучасне отже становище церкви в Україні можна досліджати з двох поглядів, а саме: з погляду панівного (пануючого) режіму, цебто політики радянського уряду в церковній справі, та з погляду ставунку населення до церковного питання взагалі, а до питання віри зокрема.

З правного погляду радянське законодавство визнає релігію за приватну справу кождого окремого громадянина СССР. Церква в СССР відокремлена від держави. Свобода відправи релігійних культів, як і свобода антирелігійної пропаганди, визнається правом усіх громадян СССР. Акти громадянського стану (давні метричні книги) веде цивільна влада: органи запису актів громадянського стану. Школа відокремлена від церкви. Навчання релігії по загально-освітних школах заборонене; вчитися релігії громадяни СССР можуть виключно на спеціяльних богословських курсах, що уявляють із себе приватні навчальні заклади, та що їх відкривають окремі релігійні товариства (парафії) для своїх потреб тільки за дозволом влади. Парафії підлягають згальним правилам про приватні товариства й спілки та жодних привілеїв, ні субсидій від держави не одержують: не мають вони прав юридичної особи й не можуть володіти ніякою власністю. Все парафіяльне майно уявляє собою державну власність.

Закон не вирізняє окремих церков, віроучень, релігійних течій чи сект, визнавши всі релігійні обєднання віруючих громадян за релігійні товариства (парафії). Кождий громадянин може бути членом тільки однієї парафії. Парафією в розумінні радянського законодавства зветься місцеве обєднання віруючих громадян села, селища, міста або його частини, що з них усі належать до одного релігійного культу, іповідання, течії чи секти, в кількості не менше 20 осіб, що вони обєднуються для спільного виконування своїх релігійних потреб. Парафії підлягають обовязковій реєстрації в адміністративних органах влади. Для виконування релігійних потреб парафії одержують за умовою в безплатне користування від місцевих адміністративних органів молитовні будинки й предмети, призначені для відправи культу. Кожна парафія може користуватися тільки одним молитовним приміщенням. Парафії відбувають загальні збори своїх членів на загальних підставах за дозволом влади: вибирають свої викональні органи — в складі 3 осіб — для завідування справами парафії та культовим майном. Парафії не можуть займатися торговою, кооперативною чи промисловою діяльністю, допомагати матеріяльно своїм членам, **організовувати збори для навчання релігії,** екскурсії, бібліотеки, читальні, медичну допомогу. Парафії обирають священиків (переважно з абсольвентів богословських курсів) і утримують їх власним коштом; кожна парафія може мати тільки одного священика... Відібрання молитовного будинку, що перебуває в користуванні парафії, допускається тільки тоді, коли даний будинок необхідний для держави, чи громадських потреб. Побудова нови молитовних будинків дозволяється владою на прохання парафій тільки в окремих випадках. Парафії мають збирати добровільні пожертви на парафіяльні цілі, але тільки серед своїх членів. Публична відправа релігійних обрядів, треб тощо дозволяється тільки на прохання вмираючих, або тяжко недужих у лікарнях та вязницях, а також на кладовищах і в крематоріях. Церковні процесії допускаються тільки з дозволу влади, з виїмком хресних довкола церков, що на них не треба ніякого дозволу. Дзвонення по церквах заборонене..

КОРОНАЦІЯ КОРОЛЯ Й КОРОЛЕВОЇ.

Король ЮРІЙ VI та Королева ЄЛИСАВЕТА.
Їх коронація відбудеться в середу, 12-го травня, 1937.

УРЯДОВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ ДЛЯ СВЯЩЕНИКІВ І ВІРНИХ.

В середу, 12-го травня, 1937, відбудеться коронація Його Світлости Короля Юрія VI та Її Світлости Королевої Єлисавети.

Ціла Британська Імперія, отже й Канада, приготовляється відсвяткувати цю важну й радісну подію в історії британських народів в належний спосіб. Вірні Української Греко-Православної Церкви в Канаді, як льояльні горожани цього краю та вірні піддані Британської Корони, вповні відчувають радість і врочисть цеї так важної події, тож доложать всіх старань, щоби відсвяткувати її у належно гідний спосіб. Для цього Консисторія припоручає Всечесним Отцям Духовним та всім вірним Української Греко-Православної Церкви в Канаді, слідуюче:

1. В неділю, 9 травня, 1937, Всеч. Отці Духовні по Богослуженню відправлять Молебень за здоровля Їх Світлости Короля Юрія й Королевої Єлисавети та їх родини й виголосять відповідне слово.

2. В середу, 12 травня, 1937, в день коронації, вірні Української Греко-Православної Церкви в Канаді візьмуть участь у святі, що буде устроене в їх місті чи місцевости спільними силами мешканців даної місцевости.

Дано в Вінніпегу, Ман., дня 26 квітня, 1937.

Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

СВОГО НЕ БАЧАТЬ ПІД НОСОМ.

„Чуже бачить під лісом, а свого не бачить під носом", — говорить українська приповідка. Таке можна сказати й про тих греко-католиків в Галичині, що критикують православних українців на Волині за те, що в їх церкві панує ще московський дух та що процес українізації відбувається надто поволі.

Від якогось часу перед в такій критиці веде П. Табінський, бувший православний священик і ректор Волинської Духовної Семинарії, який в 1931 р. перейшов на унію. Греко-католики дуже раділи з його переходу, надіючись, що при його помочі унійна акція на Волині набере нової сили. Але їх надії були марні. Православний загал осудив Табінського, як ренеґата православя, як відступника від віри батьків, і він — не зробивши на Волині нічого для унії, — перейшов на побут до Львова. Він містить в галицькій пресі писанину про православну Церкву в Польщі та український рух в ній, стараючись довести, що „єдиний спасений шлях" для українців — це перехід на унію. На одну з його статів в „Ділі" п. з. „Хаос у Православній Церкві поглиблюється", — відповідає І. Власовський в журналі „Церква і Нарід", в статті п. з. „Непрошені опікуни". Між іншим там читаємо:

„Теза про „єдино спасенний шлях" для українців у переході на унію виключала б, здається, „бідкання" про наші успіхи чи неуспіхи в лоні Православної Церкви. А між тим непрошені опікуни **по євуїтськи підходять до нас і** критикують нас з погляду малих ніби осягнень **нашої ж ідеольоґії, чужої греко-католицизму.** По якому це праву галицька преса вилисує про „фанатичних ворогів українізації Богослуження в Православії" („Діло" ч. 25 б. р.)..., по якому це праву, коли їхня греко-католицька церква **не знає Богослуження в живій, українській мові зовсім? І** не тільки не знає, а й не підіймається в ній питання про українізацію Богослужения? Навпаки, наші „істінно-русскіе" в боротьбі проти української мови Богослужения завжди посилаються на українців Галичини, що, мовляв, українці ті — **Пемонт, а' моляться в церковно-словянській мові.**

„По якому, далі, праву „Діло" та „**Новий Час" на своїх сторінках домагаються від нас та критикують нас з погляду** другої ідеї нашого церковного руху — **відродження соборних основ** в устрою нашої Церкви". То чому ж наші непрошені опікуни не домагаються впровадження соборности в греко-католицькій Церкві? Чому ми повинні боротися за цю давню особливість устрою Української Церкви, а вони ні? Адже ж у них нема ні епархіяльних зїздів, ні соборів з вірними, — то чому на нас гримає пемонт за це? **З погляду католицького** цілком послідовне відношення до ідей автокефалії, за які ми боремось, було вияснено на недавньому Унійному Зїзді у Львові в рефераті: „Становище Унії до автокефалії". Висновок референта такий: „Автокефалія є новою формою церковної схизми серед самих незединених, бо віддалює їх від давньої Церкви 7-ох соборів; противорічить поняттю вселенськости Церкви та заперечує найвищий Христом установлений авторітет; **народоправство і виборність,** ці найважніші прикмети автокефалії, були, як свідчить історія Унії, тяжким лихом у нашім минулім, і тому й нині ставиться до них Унія неґативно"... Виходить так звідсіля, що „нео-україно-нивців" „Діло" бе за те, що не боронять „засад соборного устрою", а „унія ставиться до тих засад неґативно", та унія, яку табінські і другі з ними вважають **„одинокою нашою національною вірою". Більшого езуїтизму до православних братів волиняків тяжко й придумати.**

„Процес розмосковлення Православної Церкви в Польщі, розуміється, не легкий; смію одначе твердити, що він за останні роки **пішов далеко,далеко вперед.** Не легкий він хоча би вже тому, що півтораста літ русифікаційної політики в краю не так скоро можна пережити. Тому нехай би потерпіли на нас брати галичани, що з такими зусиллями і не так блискавично поборюємо москвофільство в Православній Церкві в Польщі. Та коли, в ході історичного процесу, так зрозуміле це в нас, дивним видається, **звідкіля те москвофільство в греко-католицькій Церкві Галичини?** Адже не було там московського панування, як у нас, **а скільки там москвофілів серед духовенства? Чому Апостольська столиця з правила вже, видно, призначає на Лемківщину ап. адміністраторами людей, які усувають з образів у церквах українські рушники та спонукують відступати майно греко-католицької церкви „Обществу ім. Качковського?"** Ї взагалі дуже було б пожиточним хоч раз поставити під дискусію питання про москвофільські впливи на Волині і в Галичині. Хоч як „горлає" (беру вираз з ст. „Діла" ч. 25 б. р.) галицька преса про „московське духовенство" на Волині, але ж у нас нема по селах не тільки „обществ ім. Качковського", „руских кооператив", „руских рільничих союзів", „рускої селянської організації" і т. п., а і взагалі жадних московських організацій; не до подумання, щоб де в селі був „дѐнь рускої культури". Але ж у названих організаціях „руских" Галичини греко-католицьке москвофільське духовенство відіграє не останню ролю? Може б цікава була статистика уніятських парохів москвофілів? І чи не могли б ми сказати тоді: „Лікарю, сцілися сам".

„До москвофільства (без причин до нього в наших історичних умовах) серед галицького униятського духовенства ми могли б додати ту розголосицю, яка така виразна між львівською та станиславівською епархіями, між **„хомнишинцями" та „свято юрієвцями"** чи „восточниками"; **латинщення обряду,** клерикальні „Скали" в боротьбі з „Просвітами" і т. п., то може і в Українській Греко-Уніятській Церкві набереться того **„хаосу"** тлить, хоч історичні умови для його формовання були, здавалося б, більш сприятливими, ніж в яких ми провадимо не відрадна боротьбу за розмосковлення нашої Церкви. Але ж чи ми займаємося уніятським „хаосом" на сторінках нашої преси? Чи ми беремо на себе повчати братів галичан у церковній ділянці їхнього життя? Чому ж нам не відповідають тим же культурним відношенням, чутливістю до наших змагань за відродження Української Православної Церкви, якою була вона в минулі віки й у власній державі, і в польсько-литовській державі?"

Чи Ви вже відновили передплату на 1937 рік за „Вістник"? Коли ще ні, так зробіть це зараз! Також постарайтесь, щоби й Ваш сусід читав „Вістник".

ЗГАДКА ПРО ВАЖНІЙШІ ПОДІЇ 1936 РОКУ.

Січня 20-го помер король Анґлії Юрій 5-ий, по нім став Едвард 8-ий.

Лютого 17-го вибори в Еспанії дають більшість лівим партіям.

Березня (марта) 7-го Німеччина бере Надренію.

Березня 12-го затвердження союзу Франції з Росією.

Квітня 1-го Австрія заводить обовязкову військову службу.

Квітня 8-го президент Еспанії Замора мусить резиґнувати. В Мадриті заворушення.

Квітня 10-го починаєсь в Палестині повстання Арабів проти жидівської імміграції.

Квітня 26-го вибори до французької палати послів.

Травня (мая) 3-го вибори до сенату в Франції дають лівим партіям сильну більшість.

Травня 9-го Італія проголошує забрання Абісинії, а короля Італії Віктора Емануїла III цісарем Абісинії.

Червня 4-го владу в Франції бере уряд Блюма — уряд „людового фронту".

Липня 11-го порозуміння Німеччини з Австрією.

Липня 12-го марксисти в Мадриті вбивають провідника еспанських монархістів — Кальво Сотельо.

Липня 19-го вибухає громадська війна в Еспанії.

Липня 20-го турецька армія обсаджує Дарданелі.

Серпня ,24-го Німеччина вводить 2-літну військову службу.

Серпня 24-го розстріляли в Москві (коли б розстріляли) 16-ох большевиків (процес Каменева-Зіновева).

Вересня 29-го французький парлямент ухвалює обниження ціни франка.

Листопада 3-го вибір Розевелта на президента в Злучених Державах.

Листопада 7-го починаєсь битва за Мадрит.

Листопада 14-го Німеччина перебирає контролю німецьких рік в свої руки.

Листопада 19-го Німеччина й Італія признають уряд Франка урядом Еспанії.

Листопада 25-го Німеччина і Японія підписали договір про спільне поборювання большевиків.

Листопада 25-го 8-ий надзвичайний зїзд совітів ухвалює нову „конституцію".

Грудня 10-го зрікаєсь престолу анґлійський король Едвад 8-ий і королем стає його брат Юрій 6-ий.

„ДНІПРО"

Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.

Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштує на рік $2.00

Передплату висилати на адресу:

"DNIPRO"

1851 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

ГУРТОВИЙ СКЛАД ЦЕРКОВНИХ РІЧЕЙ.

Ризи, Хоругви, Чаші, Кивоти, Павуки, Процесійні образи, Ліхтарі, світло, Дзвони і т. д.

Плащениці по $23.50 і вище.

WILLIAM GROSS & CO.
322 Main St., Winnipeg, Man.

НОВА УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ПАРАФІЯ.

(Пено, Алта.)

Вже від довшого часу думаючі одиниці в Пено старались заснувати українську православну громаду, та не було можности, через малу кількість членів та через крик на адресу православних українців з боку католицьких отців Василіян. Але кілька свідомих одиниць, котрі перші зобачили, куди нас ведуть католицькі місіонарі, не зважаючи на ніякі перешкоди, працювали далі завзято, щоб освободити сусідів своїх з під впливів католицизму. І от на 7 квітня 1937, на Благовіщення постарались мати в себе о. Грицину з Едмонтону, щоб відправив Богослуження в українській мові, причім відбулась і великодна сповідь. Спровадивши о. Грицину до хати громадянина Н. Рудька, православні українці думали, що на Богослуженню не буде більше нікого окрім них самих, бо в Пено до цего часу переважали католики і православні русскі. Та на превелике диво на Богослуження зїхалось близько сотки людей і яких 40 сповідались. Прибули люди з сусідних околиць, як на Богослуження, так і до сповіди як прим. з околиці Делф.

Тут треба згадати, що багато наших українців греко-католиків боялись своїх отців піти до української православної церкви, бо їхні отці страхали їх, як батько дитину, „не йди, бо там вова тебе зїст"". Мало думаючі, неосвічені люди справді вірили, що в українській православній церкві їх „вова зїсть" і не заходили. Боялись свого рідного, цурались віри своїх прабатьків, бо їх духовні провідники відважились на таку підлість, що говорили й говорять, що православну віру чорт видумав, що в православній церкві чорт сидить на престолі і більше таких дурниць верзуть, що аж бридко слухати. Але знайшлися одиниці, що стараються переконувати менше свідомих, що те все, що їх духовні провідники говорять — є видумка, блахман, щоб і на далі тримати їх в духовнім рабстві. Деякі католики, приглянувшись краще своїм отцям, перестають їм вірити та йдуть до православних. Хто був раз на українськім православнім Богослуженню, тяжко, щоби до католиків вернув, бо бачить, що це його рідне, а те чуже. Так і цим разом багато католиків прибуло з цікавости побачити і почути, чи те все правда, що їхні отці говорили про православних і на диво побачили, що то неправда. Вони сами мали нагоду почути на власні уха Службу Божу в українській мові і не бачили чорта на престолі. Але як о. Грицина почав говорити проповідь, то багатьом сльози тиснулись до очей з радости, що вперше раз чують так захоплюючу науку з уст священика. В католицьких церквах, отці нехотять, чи не вміють щось путнього сказати, але одно й те саме кожного разу повторяють, що „католицька віра спасе вас, мої дорогі", або „віра католицька спасе вас, браття во Христі". Католицькі отці замісць науки Христової вводять католицьку, бо чи є де записано, щоб Христос коли говорив що „католицька віра спасе вас"? Ні, ніколи Христос того не казав. Христос говорив, що „віра твоя спасе тебе", але не згадував, що католицька віра в наших предків була віра православна, що нам передає історія, то по що нам накидають католицьку, коли вона не наша рідна, а чужа. Ми зробимо найкраще, коли чужого не схочемо а свого не дамо. Православні українці так і поступають: вони приняли своє рідне, а католицьке оставляють католикам, бо чужого не бажають.

По Богослуженню о. Грицина заповів на 4 годину відчит, на котрий прибуло поважне число слухачів і слухачок — так, що заповнили хату побереги. Всі з захопленням слухали про Україну й боротьбу українського народу за віру й волю з ворогами, котрі бажали забрати від нас все, що нам миле й дороге. Вечером о. Грицина мав промову до молоді, яка зійшлась, щоб послухати де що поучаючого з уст священика. Вірю, що багато нового почули для себе хлопці й дівчата, якого певно не почулиб від католицького священика. Отець Грицина вказав молоді шлях, яким має ступати, щоб принести користь свому народови і самому собі. Попри те все, о. Грицина зорґанізував свідомих громадян в гурток, як перших членів української православної громади в Пено. Вписалось 12 членів, які обовязались охотно й щиро працювати в користь Православної Церкви й нашого народу. До заряду увійшли слідуючі громідяни: — Никола Рудько — голова, Трохим Михальчук — секретар, Павло Мацюк — скарбник.

Честь вам, громадяне в Пено, за ваш так гарний початок. Вірю, що за вашим примірим піде в короткім часі й околиця Делф. Вже час і пора нам всім прозріти. Час і пора випросити з поміж себе чужих аґентів.

На закінчення складаю о. Грицині щиру подяку за їх приїзд та бажаю успіху громадянам в Пено в їх розпочатому ділу. Дай Боже, щоб їх труд і праця, яку вони посіяли на українській ниві, видала гарний овоч. Щасть Боже!

Учасник Богослуження.

ЛЮБОВ ДО БЛИЖНЬОГО.

(Семборг, Саск.)

Довго я приглядався науці католицьких священиків, але ніяк не міг зрозуміти її. Все вони голосять любов до Бога, але в той самий час проповідують ненавість до свого ближнього. І то таки до своїх братів українців.

Була тут пару років тому католицька місія, яку переводив католицький місіонар, що приїхав зо старого краю. І замісць того, щоби проповідувати християнську любов він проповідував ненавість до православних, прозиваючи їх ріжними обридливими словами.

Коли вже скінчилася місія і коли закопали місійний хрест, він сказав, щоби католики клякнули, а він передасть їм благословенство від папи римського. А котрі не вірять в папу римського, то най звідси забираються, бо я їм благословенства не дам.

А коли хто пішов до того місіонаря до сповіди, то він зараз його питає, чи ходив коли до православної церкви, а коли той сказав що ходив, то його страшить, що він допустився смертельного гріха, який ніколи не буде йому прощений. Коли один признався, що ходив до православної церкви, то місіонар почав його переконувати, що більше не повинен ходити, бо православні не вірують в Пречисту Діву Марію. Та цей чоловік каже: Що ви говорите, що не вірують? Вониж ту саму Службу Божу відправляють, що й ми, і Достойно співають та ті самі свята святкують, в честь Пр. Д. М. крім Непорочного Зачаття, але це свято сам папа видумав і навіть багато католиків в него не вірують. На те місіонар почав говорити, що треба триматися такої віри, яку мали наші предки. Так, це правда, але наші предки були православні, а не уніяти. Тут місіонар вже не мав що багато сказати, тільки повторив, що великий гріх ті мають, що до православної церкви ходять.

Дальше наказував, щоби ніяких книжок ні ґазет не читав, тільки ті, що є одобрені католицькими властями. Те саме говорив також католицький епископ, який тут був приїхав одного разу, наказуючи, щоби читали тільки те, на що мають дозвіл. Він також говорив, що є тільки одна правдива церква, якої головою є папа та яку згадуємо в „Вірую". Тут я собі подумав, що воно не так, бо ми в „Вірую" згадуємо не католицьку, а „Святу, Соборну й Апостольську Церкву".

Одного разу тутешний католицький парох запросив на своє місце другого священика, можеб той спинив людей від православія, а той як приїхав, то зараз хотів назад вертати, таки ще в суботу, кажучи: Мене тут не треба, бо ви всі починаєте до православних заходити. Насилу його спинили, а в неділю на Службі Божій як почав кричати, аж страшно було слухати.

Минувшого року були тут католицькі сестри та вчили дітей релігії. Послідного дня, як мали кінчати науку, наказували дітям, щоби до жадної церкви не ходили, тільки до католицької. А колиб, Борони Боже, зайшли до православної то щоби не молилися, а тільки так стояли. Навіть аби шапки не скидали, бо то не є жадна церква і в ній можна в шапці сидіти. Ось таку науку давали нашим дітям сестри, а чи це така наука, якої українським дітям треба, хай сами читачі осудять.

Бувший католик.

НОВА ЦЕРКОВНА ГРОМАДА.

(Годсон Бей Джьонкшин, Саск.)

Наша місцевість Годсон Бей Джьонкшин не лишається по заду других місцевостей, що так гарно розвиваються по цілій Канаді та будують українські православні церкви й Народні Доми. Переїзджаючи Канаду можна майже завжди пізнати, де живуть українці, бо з далека видко гарну церкву та Народній Дім.

Наше місточко Годсон Бей Джьонкшин замешкане по більшій части англійцями та французами, а не бракує і поляків та червоних, котрі не знають, як себе називати. Але українці всіх випередили, бо побудували в 1930 р. гарний Народній Дім, котрий цілковито викінчений і вже мають в касі готівку. Так само у нас збудовано церкву в 1932 р., до котрої доїзджали священики ріжних релігійних ісповідань, але українці в Годсон Бей Джьонкшин все відчували, що то священики не наші й залишили церкву пусткою через послідних три роки. Через два послідних роки сюда приїзджає греко-католицький священик Криворучка. Згаданому священикови було сказано, що церква стоїть пусткою і тяжить ще на ній довг, то чи не купилиб її греко-католики. Священик Криворучка сказав своїм парафіянам, що треба перше позбивати копаки й переробити на інший лад. Але цего не зроблено й він дальше веде своїх греко-католиків до французького косцьолка і каже їм, що то вшистко єдно.

Одного разу священик Криворучка дав відчит в Народнім Домі. Підчас відчиту натиздався на портрети, що видніли на стіні Народного Дому, з Тараса Шевченка, Драгоманова, та Івана Франка. Казав взяти їх геть, бо то були зрадники українського народу — соціялісти. На таке повстало забурення, за чим греко-католики окружили свого священика й повели до косцьолка. По цім більшість українців вже не мали довіря до цього, крім кількох одиниць, котрі дальше його спроваджають і орґанізуються тепер разом із поляками та вибрали поляка за голову, котрий мабуть самий із них сміється, кажучи, що вони нічо не розуміють. Чи це гарно для вас, греко-католики, таке робити? Пора вам вже порозуміти в чім річ і горнутися до українських організацій. Ми в Канаді маємо волю, чому ж нам з неї не користати?

День 1-го січня 1937 р. останеться історичним днем для українців у Годсон Бей Джьонкшин. Того дня до нас загостив о. Л. Лячина, укр. греко-православний священик з Арран, Саск. Він в Народнім Домі виголосив відчит на тему „Відродження Укр. Греко-Православної Церкви", а 3-го січня відбулося перше українське богослуження в нашім місточку.

По Богослуженню відбувся спільний обід, котрий приготовили членкині Товариства при Народнім Домі. По обід о. Л. Лячина виголосив промову, в котрій начеркнув значіння Укр. Греко-Православної Церкви й потребу церковної громади, за чим слідували організаційні збори. Зорґанізовано укр. греко-православне братство, до котрого вписалося 34 членів. Священик о. Л. Лячина пішов із тацою й присутні зложили $14.50. Вечером відбувся діточий концерт, котрий приготовали панна Ф. Топоровська, п. В. Прокоп і пані С. Л. Візняк. Збірка з концерту виносила $5.00.

Дня 7-го березня о. Л. Лячина прибув знову до нас і відправив Богослуження. Цим разом Богослуження відбулось вже в своїй власній церкві, котру українці купили. Яка була радість, що є вже церква і як всі щасливо спішили на Богослуження. По Богослуженню зійшлись до Народного Дому, де відбулися місячні збори членів братства. На зборах переведено збірку на сплату довгу на церкві. Жертвували слідуючі:

Г. Ковалик	$25.00
В. Саранчук	25.00
Я. Топоровський	25.00
А. Гоминюк	25.00
Свящ. Л. Лячина	25.00
М. Лівур	20.00
Н. Люлашник	10.00
Т. Коваленко	10.00

І. Кулик 10.00
В. Прокоп 5.00
І. Шпек 5.00
П. Цюпик 5.00
Ів. Дмитрук 5.00
Н. Головий 5.00
І. Кулик 5.00
С. Калин 5.00
Л. Віник 5.00
Л. Ріваків 2.00

Вечером в 8-ій годині відбувся концерт, котрий складався з декламацій даних діточками та старшими особами. Підчас концерту о. Л. Дичина виголосив реферат про Т. Шевченка. Це перший раз в нас на Голсон Бей Джьонкшин українці мали нагоду послухати відчиту про Шевченка, про його життя від дитинства, аж до кінця його життя. На закінчення п. В. Прокоп подякував о. Л. Дичині за його труд і пожелав якнайкращого успіху в його релігійно-просвітній праці для добра українського народу.

Іван Кулик.

ЯК НАШІ „РУСКІ" З БУКОВИНИ ТРАКТУЮТЬ СВОГО СВЯЩЕНИКА.

(Вакав, Саск.)

На 28 березня ц. р. церковна громада, на схід від Вакав, що належить до російської місії, відбула свій мітинг в справі священика. Священик прийшов до них минувшого року та казав їм: Хоч я і зробив з вами угоду на один рік але я сподіюся бути тут довше, бо на один рік я навіть не хотівби перебиратись до вас. Громада на це ніби погодилася, але хто там знає, що члени думали кожний про себе. Бо в цій громаді тяжко, щоби священик втримався довше, як один рік. Цей священик походить з Буковини і пробує обслужити громаду як найкраще, біда тільки, що наслідно томиться російської місії, вважаючи себе за русского, а з него такий русский, як з мене папа римський.

Отож зійшлися члени на мітинг до парафіяльної хати. Але чи то такий тоді вітер повівав, чи яке диво сталось, досить того, що майже кожний другий член з червоним носом прийшов... Мітинг був скликаний на те, аби священика згодити на другий рік, але як почали той мітинг відбувати, як почали один одного словами то звідси то звідти обкладати то аж на двір повискакували. Звідтам кожний у свій бік пішов, а священик з жінкою та з кількома парафіянами в хаті лишився і сам не знав, чи мітинг відбувся, чи ні, тай чи його згодили, чи ні. От так він мабуть і по нинішний день не знає, що має робити, а його парафіянам про це і байдуже.

Шкода мені того священика, бо хоч він і не з нашої церкви, але свій чоловік, з Буковини, й не гарно що так ним поневіряють. Але з другого боку й не шкода, хайби не пхався там, де йому не місце. Лїпше чесному українцеви бути звичайним членом в українській церкві, чим священиком в російській, або якій іншій чужій церкві.

Українець з Буковини.

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

КОСІВ, МАН.

По 1 дол.: Н. С. Фішич, А. І. Геник, Л. Михайлюк, В. Лазарук, Н. Слижук, Л. Романчич, І. Урбанович, С. Слижук, Н. Моловський, А. Галабурда, В. Слижук, І. С. Фішич, П. Семець.

КЕНДІЯК, САСК.

Іван Шишковський 2.00
По 1 дол.: Мих. Шишкан, Павло Гуцулик, Андрій Шепелик.

ЛЕНАРД, МАН.

Збірка в церкві 2.20

РЕДВЕЙ, АЛТА.

По 1 дол.: І. Салук, Г. Калиньський, А. Ковалъ, Ф. Юрків, Дм. Веньґер, Ів. Прийма.

НОРКВЕЙ, САСК.

П-во Алексів 1.00

РІЗДВЯНА ЗБІРКА З КОВЕРТ. ДАВФИН, МАН.

По 1 дол.: С. Гура, А. Іваневський, М. Пододворний.

Монтреал, Кве.

Семен Якович 5.00
Палим Руснак 2.00
Дмитро Мокринський 1.00

СПРАВКА: В звіті з різдвяної збірки з коверт, в Дисесин, Саск., пропущено імя п. Івана Буринника, що жертвував $1.00, на оцім місці справляється. Шановного жертводавця щиро перепрошуємо за похибку.

Консисторія.

СПРАВКА.

В звіті з базару в користь У. Г. П. Ц. в К., що був поміщений в послідньім числі „Вістника", пропущено імена таких жертводавців: п-ні М. Улан $2.00. По 1 дол.: пані С. Мороз і пані Ю. Дух. Пані Лозовська — обрусик і серветки. Також було проголошено, що жертву вложила пані Букла, а мало бути пані Бурла, що на оцім місці справляється.

Базаровий Комітет.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Григорія Василіва.

Травень:

1. Велика Субота. Служба Василія Вел. — Глендон, Алта.
2. Великдень, початок утрені 5 год. рано і Служба Божа — Смокі Лейк, Алта. Вечірня 4 год. пополудні Безіс.
3. Світлий Понеділок, С. Божа 9 г. рано — Гамлин. Вечірня 5 год. попол. Стрий.
4. Світлий Вівторок, С. Божа 9 г. рано — Довнір, Алта.

9. Нед. Томина — Ґран.
16. Нед. Мироносиць — Лавніньґ.
23. Нед. Розслаб. — Смокі Лейк
30. Неділя о Самарянині — Беллис.

Скринка 108, Смокі Лейк, Алта.

ПОВІДОМЛЕННЯ!

Заряд Укр. Гр. Прав. Церкви св. Покрови Преч. Діви Марії в Мелвил, Саск., оцим звертається до всіх чесних українців-патріотів, котрим були вислані базарові тикети, аби були ласкаві приспішити розпродаж тикетів і вислати на час відтинки й гроші на руки нашого пароха о. І. Кусого, почта Ґудів, Саск. Ще половина тикетів не звернені. За ласкаву поміч щиро дякуємо. (1-15)

Заряд.

ВІСТНИК

місячник літератури, мистецтва й громадського життя.

Чи відомо Вам, що понад 4 роки виходить у Львові (Чарнецького 26, м. 21) одинокий місячник літератури, мистецтва і громадського життя.

ВІСТНИК, що не залежить від жадної партії, що не служить жадним партійним цілям?

Його єдина мета — переродити духовість нашої суспільности, відчинити настіж двері до того Окциденту, де плекають культ сильної і характерної людини, — яка є одинокою відпорною силою тих впливів, що не хочуть гнити, лиш — жити повним життям.

Замовте собі рекламове число ВІСТНИКА (зо старих чисел після вашого вибору), яке за пересланням нам 50ц., вишлемо Вам відворотною почтою.

Передплата на 1937 рік виносить для Канади: річно — $3.00.

Адреса:
26 ul. Czarneckiego.
Lwiw, Poland.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

в Укр. Греко-Правосл. Церкві св. Михаїла 210 Дівонші, Вінніпеґ, Ман.

Квітень.

29. Страстний Четвер: Літ. Вас. Великого з Вечірнею 9 год. рано. Страсти 7 год. вечером.
30. Велика Пятниця: Царські часи 9 год. рано. Вечірня в 2 год. пополудні, винесення плащениці і сповідь.

Травень.

1. Велика Субота: Літ. Вас. Великого з Вечірнею 9 год. рано і сповідь.
2. Нед. Пасхи (Великдень) в 1 год. в ночі хрестний похід. Воскресна Утреня, Літ. св. Івана Золотоустого 4 год. рано. Свячення пасок 7 год. рано. Вечірня у 4 год. пополудни.
3. Світлий Понеділок: Служба Божа в 10 год. рано. Вечірня в 7 в.
4. Світлий вівторок: Служба Божа в 10 год. рано.
6. Четвер, св. Юрія — Богослуження 9 год. рано.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. І. Дмитрова.

Квітень.

29. Четвер — Мдлантон.

Травень.

2. Великдень: 12 година в ночі, свячення пасок — Септон. 3-та година рано Воскресна Утреня і свяч. пасок — Тиндал. 5-та год. рано, свячення пасок. — Іст Селкірк. Год. 7.30, Служба Божа і свячення пасок — Поплар Парк.
3. Світл. Понед., Служба Божа — Септон.
4. Світл. Вівторок. — Тиндал.

9. Нед. — Ст. Мартин.
16. Нед. — Іст Селкірк.
23. Нед. — Портедж ля Прейрі.
30. Нед. — Поплар Парк.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. С. П. Свичича.

Травень:

2. Неділя Великдень — Россборн 6 год. рано.
3. Світлий Понеділок — Висто. Вечірня — Сенді Лейк.
4. Світлий Вівторок — Ст. Джанс (Січ) — Вечірня — Мензі.

9. Томина Неділя — Мензі.
16. Неділя — Россборн
23. Неділя — Сенді Лейк.
30. Неділя — Мензі.

Адреса: Мензі, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. П. Ґлїцького.

Травень.

2. Великдень. — Ленард, Ман.
3. Світл. Понеділок — Роблін.
9. Неділя — Шел Велей, Ман.
16. Неділя. — Ленард, Ман.
23. Неділя — Шорт Дейл, Ман.
30. Неділя. — Ґілберт Плейнс, Ман.

Адреса: Роблін, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. С. Березіцького.

Квітень.

29. Четвер Страсти 7 год. вечером. — Толстой.
30. Велика Пятниця, 9 год. рано. — Толстой, 12 год. пол. — Вайта. Сеньків 3 год. пополудни.

Травень.

1. Вел. Субота, свячення пасок: 9 год. рано — Роза, коло школи. 12 год. пол. — Сеньків, коло цер. 12 год. північ — Толстой.
2. Неділя, Великдень, 1 год. по північ — Ґарденгон, Онутська. 2 год. по пів. — Ґарденгон м. 4 год. рано, Богослуження, — Арбакка, свяч. разом. 7 год. свяч. пасок — Вайта. 9 год. рано свяч. пасок — Сірко.
3. Світл. Понеділок, Богослуження — Толстой.
4. Світл. Вівторок — Ґарденгон, Онутська.

9. Неділя Томина — Толстой.
16. Неділя, Мироно. — Ґарденгон, місто.
23. Неділя Розслабленого. — Толстой.
30. Неділя Самар. — Вайта.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1937 РІК.

ТРАВЕНЬ.

1 С. Вел. Субота. Пп. Івана, Кук.

2 Н. Великдень
3 П. Світлий Понеділок
4. В. Світлий Вівторок
5 С. Теодора Сикеот
6 Ч. Вм. Юрія Переможця
7. П. Мч. Сави Стратил.
8 С. † Ап. єв. Марка.

9 Н. † Томина. Св. Василя Амас.
10 П. Ап. Симеона
11 В. Ап. Якова і Сосипатра
12 С. Мч. 9 в Кізику
13 Ч. Ап. Якова
14 П. Пр. Єремії; св. Макарія
15 С. Атанасія Вел. еп. Ол.

16 Н. 2 Мироно. † Теодосія печ.
17 П. Пм. Пелаґії
18 В. Вм. Ірини; пп. Адріяна
19 С. Пм. Йова
20 Ч. Зявл. Ч. Хреста
21 П. † Івана Богослова
22 С. † Пор. мощей Миколая чуд.

23 Н. Нед. Розслаб. Ап. Симона З.
24 П. Кирила і Методія печ.
25 В. Епіфана еп. Кипр.
26 С. Мч. Ґликерії діви
27 Ч. Ісидора, Максима
28 П. Пахомія В.
29 С. Теодора освяч.

30 Н. Нед. Самар. Ап. Андроніка
31 П. Теодота М.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. П. Запаринюка.

Квітень.

29. Четвер — Давфин, 7 год. вечером Страсти.
30. Велика Пятниця, виставлення плащениці. 9. год. рано — Давфин. 10 год. рано — Ешвіл. 11 год. рано — Велдав. 1 пополудні — Етелберт. 2.30 пополудні — Пайн Ривер. 8 год. вечером — Роркетон, свячення пасок.

Травень.

1. Травня свячення пасок. 8 год. рано — Медовленде. 11 год. рано — Сифтон. 1 год. попол. — Боґдан. 3 год. пополудні — Ґарленд. 5 год. попол. — Галич. 7 год. веч. — Косів.
2. Великдень. 12 год. північ — Велдав. 5 год. рано — Пайн Ривер. 7 год. рано — Етелберт. 9 год. рано — Ешвіл. 10.30 рано — Давфин.
3. Понеділок — Пайн Ривер.
4. Вівторок — Косів-Ешвіл (о. Ґлїцький)

9. Нед. — Давфин., Правник.
16. Нед. — Велдав.
23. Нед. — Роркетон
30. Неділя — Ґарленд.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.

Травень.

1. Велика Субота: Літ. Василя Вел. з Вечірнею. Ап. Рим. VI: 3—11; Єв. Мат. XXVIII: 1—20.

2. Великдень. Воскресна Утр. Літ. Літ. Івана Золот. Ап. Діяння І: 1—8. Еван. Івана І: 1—17.

3. Світлий Понеділок: Служба така як у Неділю Пасхи. Ап. Діяння І: 12—17 і 21—26. Еван. Івана І: 18—28.

4. Світлий Вівторок: Служба така, як у Неділю Пасхи. Ап. Діяння ІІ: 14—21; Еван. Луки XXIV: 12—35.

6. Четв. Великомученика Юрія: Утр. Луки XII: 2—12. Літ. Ап. Діяння XII: 1—11. Еван. Ів. XV: 17—27. XVI: 1—2.

9. Неділя Томина: Утр. Еван. Мат. XXVIII: 16—20. Літ. Ап. Діяння V: 12—20. Еван. Івана XX: 19—31.

16. Неділя Мироносиць: Голос 2. Утр. Еван. Марка XVI: 9—20. Літ. Ап. Діяння VI: 1—7. Еван. Марка XV: 43—47 і XVI: 1—8.

23. Неділя Розслабленого: Голос 3. Утр. Еван. Лук. XXIV: 1—12. Літ. Ап. Діяння IX: 32—42 і Еван. Івана V: 1—15.

30. Неділя Самарянки: Голос 4. Утр. Еван. Ів. XX: 1—10. Літ. Ап. Діяння XI: 19—26. Еван. Івана IV: 5—42.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3684
WINNIPEG, MAN.

РІК XIV. WINNIPEG, MAN., MAY 15th, 1937 ВІННІПЕҐ, МАН., 15-го ТРАВНЯ, 1937. ЧИСЛО (270) 10

Заява і Відозва до Членів Ктиторів, Добродіїв і Фундаторів Собору Святої Покрови в Вінніпеґу

В послідних трох (від 1934 р.) роках в нашій Церкві зайшли події, що заставляють нас виступити публично з оцею заявою та відозвою.

Українська Греко-Православна Церква в Канаді, збудована українцями, є організацією нашою власною, а не чужою. Вона має свою управу, вибрану соборноправним способом; вона має свій чартер і статут; має свої організаційні форми й органи, що є потрібні для її існовання та завідування її справами; має церковний суд для полагоджування непорозумінь, оскаржень та закидів в церковно-громадськім життю одиниць, чи громад. Коли ці організаційні форми нашої Церкви покажуться будьколи невідповідними, чи не добрими, ми їх можемо змінити й змінимо на Соборі нашої Церкви згідно з вимогами Статута Церкви. Та покищо свідомі, щирі та здисципліновані члени Церкви признають ці її організаційні форми й органи та ДОБРОВІЛЬНО підчиняються вимогам її чартеру й статута та ухвалам Соборів. Вони полагоджують всі справи церковно-організаційного характеру в приписаний та принятий спосіб, — В РАМЦЯХ ЦЕРКОВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

Однакож знайшлися люди, що не хочуть признавати ні соборноправного устрою, ні організаційних форм нашої Церкви. Вони не признають ухвал Собору, найвищого законодатного й правлячого органу нашої Церкви, вони нехтують церковний провід, вибраний соборноправним способом, ТА ФАКТИЧНО ЗРИВАЮТЬ ЗВЯЗЬ З ЦЕРКВОЮ. Вони ставляться до цілої справи так, неначе б Українська Греко-Православна Церква була їм якоюсь чужою, накиненою їм організацією.

Такі люди знайшли собі місце не де інде, а в Соборі св. Покрови в Вінніпеґу.

Собор св. Покрови в Вінніпеґу був збудований не лише людьми з міста Вінніпеґу, АЛЕ ПРАВОСЛАВНИМИ УКРАЇНЦЯМИ З ЦІЛОЇ КАНАДИ. Він організувався і будувався, як катедра епископа нашої Церкви, як осередок цілої Церкви, І ЯК ТАКИЙ ЯВЛЯЄТЬСЯ НИНІ МАЙНОМ ВСІХ ПРАВОСЛАВНИХ УКРАЇНЦІВ В КАНАДІ, ЯВЛЯЄТЬСЯ ВЛАСНІСТЮ НЕ САМИХ ВІННІПЕҐСЬКИХ ЧЛЕНІВ ЙОГО, АЛЕ ЦІЛОГО УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОСЛАВНОГО ЗАГАЛУ В КАНАДІ, ЯКИЙ ЖЕРТВУВАВ НА НЬОГО ГРОШІ. Тимчасом цей Собор св. Покрови в Вінніпеґу опинився в руках групи людей під проводом В. Свистуна й бувшого священика нашої Церкви, П. Маєвського, ЩО ПІШЛИ В РОЗРІЗ З ВОЛЕЮ І ДУМКОЮ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОСЛАВНОГО ЗАГАЛУ В КАНАДІ, ПОДОПТАЛИ ОСНОВНІ ЗАСАДИ НАШОЇ ЦЕРКВИ, НЕ ПРИЗНАЮТЬ ЖАДНОГО ПОРЯДКУ, НЕ ВИЗНАЮТЬ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ДИСЦИПЛІНИ, НІ АВТОРІТЕТУ та ставляться до нашої організації, як до ворожої.

Сьогодня в Соборі св. Покрови в Вінніпеґу, який був побудований за гроші православних українців з цілої Канади, як осередок нашої Церкви та осідок епископа, — править Богослуження чоловік, що не є священиком нашої Церкви.

Сьогодні в Вінніпеґу є десятки членів-основателів Собору св. Покрови, які не можуть прямо показатися в Соборі через ворожий та чужий всякій Церкві дух ненависти, що там панує.

Як каже Статут Собору св. Покрови в Вінніпеґу, члени Собору діляться на три категорії: членів ктиторів, членів добродіїв і членів фундаторів. Членом ктитором є кожний мешканець Вінніпеґу, що зложив на Собор 250 доларів, або кожний зпоза Вінніпеґу, що зложив на Собор 100 доларів. Членом добродієм є кожний мешканець Вінніпеґу, що зложив на Собор 100 доларів, або кожний зпоза Вінніпеґу, що зложив на Собор 50 доларів. Членом фундатором є кожний мешканець Вінніпеґу, що зложив на Собор 25 доларів, або зпоза Вінніпеґу, що зложив 10 доларів.

Будинок Собору св. Покрови в Вінніпеґу ще не скінчений і дотепер вже коштує около 40 тисяч доларів. Більшу половину цеї суми зложили члени нашої Церкви зпоза Вінніпеґу. Статут Собору говорить, що майном Собору завідують члени ктитори, члени добродії, і члени фундатори через вибраний ними уряд. Статут рівнож говорять, що урядниками Собору можуть бути тільки члени ктитори, члени добродії та члени фундатори.

На основі Статута заявляємо, що нинішний уряд Собору не є правний. Цей уряд розпоряджає Собором крайно самовільно. Він відмовляється приймати дальше членські вкладки від давніщих повноправних членів Собору, яких членство датується від перших років існовання Собору, але які не є любі В. Свистунові та П. Маєвському, або що не погоджуються разом з ними провадити війну ненависти проти немилих їм осіб, в першу чергу проти проводу Церкви, — Архиєпископа й Консисторії.

Підписані оцим прилюдно заявляють, що з тим всім вони не погоджуються і проти цего протестували й протестують. Рівночасно підписані підносять перед правними членами Собору поза Вінніпеґом та в самім місті Вінніпеґу питання, — чи вони годяться на те, щоби катедральний храм нашої Церкви, — на будову й підтримання якого православний український загал в Канаді зложив десятки тисяч доларів, — став місцем боротьби проти цеї Церкви під проводом одиниць, що уживають в боротьбі большевицьких способів. Підписані також звертаються до правних членів Собору з запитом, чи мають постояти за свої права й порядок, постояти за повагу й гідність та добру славу нашої Церкви, чи позволити інтриґантам та збаламученому ними гуртові людей використовувати Собор, який є власністю цілої Церкви — для ведення боротьби проти нашої Церкви.

Нині в Соборі править чоловік, що не є священиком нашої Церкви. Коли ми, — члени ктитори, добродії й фундатори, — не скажемо на час свого рішучого слова, — то завтра Собор може бути обернений на большевицьку галю (там минувшої зими вже й так відбувалися напів большевицькі мітинги та збори, на яких роздавано комуністичну газету), або й на жидівську синагогу. Бо всего можна сподіватися по людях, для яких не існує статут, закон, ні порядок, а які руководяться тільки хвилевим настроєм та бажанням пакостити, які ставляться до організації, до якої самі пристали, як до чогось чужого, ворожого.

Дехто може спитати, що робить в цій справі наш церковний провід? ЦЕРКОВНИЙ ПРОВІД ВИКОНУЄ ЛИШЕ ВОЛЮ ЦЕРКОВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЧЛЕНІВ ОРГАНІЗАЦІЇ. Для людей, які не визнають жадного порядку, ні організаційної дисципліни, ні врешті звичайних засад людяности, — цер-

АРХИЄРЕЙСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ.

Цьогорічні архиєрейські візитації Високопреосвященого Архиєпископа Іоанна Теодоровича в Канаді почнуться з днем 13 червня.

Громади, що бажають витати в себе цього літа о. Владику, повинні завчасу повідомити про це Консисторію.

КОНСИСТОРІЯ
Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Від Редакції.

В. Свистун видав знов число свого бюлетену, в якім в питомий йому спосіб робить ріжні безосновні закиди й підозріння та очернення проти Української Греко-Православної Церкви в Канаді та її проводу. Не бажаємо входити з ним в дискусію чи полеміку, але вважаємо, що во імя самої правди й справедливости ми повинні опрокинути його неправдиві та безосновні закиди й очернення. Це думаємо зробити в наступних числах „Вістника" в міру того, оскільки час і місце нам на те позволить.

ковний провід примусової сили не має. Ні Епископ, ні Консисторія не можуть когось силою вдержати в порядку. Ні Епископ, ні Консисторія, шануючи себе, не можуть входити в сварку чи публичну суперечку на плятформі, або в пресі з людьми, що не вміють задержати пристойного тону, або що виносять організаційні справи поза рамці організації, — на вулицю. Церковний провід може полагоджувати спори та непорозуміння тільки з людьми, що признають організаційну дисципліну, та в рамцях організаційної форми, яку ми самі для себе створили.

Впрочім справа Собору св. Покрови в Вінніпеґу не є справою самого церковного проводу, бо провід після Статута нашої Церкви є лише вибраними на церковнім Соборі виконавцями волі членів нашої церковної організації. Це є справа загалу членів Церкви, в першу чергу справа членів ктиторів, добродіїв і фундаторів Собору. Ми звертаємося оцею дорогою до Вас, Шановні Члени, з просьбою застановитися над цею справою й НАПИСАТИ нам свою думку та свої бажання: Чи маємо зречися свого права до Собору св. Покрови в Вінніпеґу, й дозволити вживати його для невластивої та ворожої для нашої Церкви цілі, чи маємо постояти, аби він служив для первісної цілі, як майно цілої Української Греко-Православної Церкви в Канаді, як її осередок?

Застановляючися над тим, яку відповідь маєте дати, не забувайте, що те, що сталося нині в Вінніпеґу, завтра може статися в Вашій власній громаді. Можуть пристати до громади люди для того, щоби опанувати її й покликати до престола протестантського прічера, або навіть безбожника, що буде проповідувати науку Леніна проти волі та на шкоду правних членів громади. Люди, що в такий спосіб опановують громаду, можуть навіть називати це „соборноправністю", але карні та свідомі люди назвуть це сваволею, безправством та насильством. Бо ДІЙСНА СОБОРНОПРАВНІСТЬ Є ЛИШЕ ТАМ, ДЕ ПРАВНІ ЧЛЕНИ В ПРАВНИЙ І МИРНИЙ СПОСІБ ВИЯВЛЯЮТЬ СВОЮ СПІЛЬНУ ВОЛЮ, — А НЕ ТАМ, ДЕ ЛЮДИ СТАРАЮТЬСЯ ОПАНУВАТИ ОРГАНІЗАЦІЮ ПІДСТУПОМ І СИЛОЮ, та підступом і силою викидають з неї правних членів і вживають імени організації для інших цілей, чим ті, для яких вона була створена.

НА ПРОТЯЗІ ТРОХ ПОСЛІДНИХ ЛІТ В СОБОРІ СВ. ПОКРОВИ В ВІННІПЕҐУ В. Свистун і П. Маєвський провадять свою акцію не в рамцях нашої церковної організації, і не згідно з її конституцією, — але проти цілої Церкви, як для них зовсім чужої організації.

ДОРОГІ БРАТТЯ Й СЕСТРИ!

Українська Греко-Православна Церква в Канаді відзначається порядком, організаційною дисципліною та дійсною соборноправністю, — і в цім її сила як організації. Цей порядок, дисципліну й соборноправність тепер нарушують безправним поступованням люди, що мають в своїм фактичнім, хоч в безправнім посіданню Собор св. Покрови в Вінніпеґу. Ми віримо, що в нашій Церкві не буде дозволена сваволя й безправство, бо це може довести її до упадку.

Коли хто думає, що форми нашої організації не відповідні, то може старатися поправити їх, але поправити дорогою порядку, на Соборі, а не дорогою сваволі та безправства. На руйнуючі способи не сміємо дозволити.

Як Вам вже відомо, церковний суд видав рішення, в наслідок якого П. Маєвський перестав бути священиком й членом Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Помимо того він і дальше видає з себе священика нашої Церкви, править в Соборі та наче на глум споминає нашого о. Архиепископа, який не визнає його священиком. Уряд Собору, якого не вважаємо за правний, підпирає П. Маєвського і дозволяє йому служити в Соборі, до чого він рішуче не має права. Наша церковна організація не має урядової сили таку сваволю й безправство на власну руку припинити й тому двох членів основателів Собору св. Покрови в Вінніпеґу, Й. Богоніс з Вінніпеґу і Г. Буґера з Дуфрост, Ман., внесли скаргу до цивільного суду разом з церковною організацією, щоби спинити П. Маєвського і теперішний уряд Собору від продовжування оцего безправства, якого вони від виключення П. Маєвського зо складу духівництва дотепер в Соборі допускалися. Справа неприємна, але конечна. Чи одобрюєте Ви разом з нами цей рішучий крок в ціли заведення порядку в Соборі св. Покрови в Вінніпеґу, якого Ви є членами?

ШАНОВНІ ЧЛЕНИ КТИТОРИ, ДОБРОДІЇ Й ФУНДАТОРИ З ВІННІПЕҐУ Й ЗПОЗА ВІННІПЕҐУ! НА ВАС ЧЕРГА СКАЗАТИ СВОЄ СЛОВО!

Листи в цій справі писати на таку адресу:

W. BATYCKY, 466 GARLIES ST.,— WINNIPEG, MAN.

ФУНДАТОРИ СОБОРУ СВ. ПОКРОВИ З МІСТА ВІННІПЕҐУ:

В. Батицький,	Йос. Богоніс,
П. Олійник,	Марія Богоніс,
А. Павлих,	М. Папіж,
д-р І. Овсяник,	Марія Папіж,
Гео. Маріян,	С. Міхоцький,
Дора Маріян,	Докія Міхоцька,
П. Г. Войценко,	Он. Угринюк,
Тео. Яремко,	Марія Угринюк,
Оксана Яремко,	М. Сорохтей,
В. Угринюк,	В. Скеґар,
Мир. Стечишин,	Вікторія Кріштанович,
М. Пасічняк,	Марія Марко,
А. Новак,	Н. В. Бачинський,
Др. П. Гуцуляк.	Юлія Бачинська.

МИТРОПОЛИТ В. ЛИПКІВСЬКИЙ ЖЕРТВОЮ ОБМАНУ Й ІНТРИҐ.

Листи о. Митрополита.

В. Свистун і П. Маєвський, бувший священик Української Греко-Православної Церкви в Канаді, оголосили недавно друком три листи, які П. Маєвський мав отримати від бувшого митрополита всієї України о. В. Липківського. Оголосили їх, розуміється, для того, щоби надати собі поваги й авторітету, щоби чимсь оправдати свою шкідливу роботу для нашої Церкви та щоби осудити ними Архиепископа о. Іоанна та о. С. В. Савчука.

Прочитавши ті листи уважно, треба дивуватися, пощо В. Свистун та П. Маєвський їх оголосили, бо листи фактично осуджують не Архиепископа о. Іоанна та о. Савчука, але самого таки П. Маєвського. Вони кидають світло на те, в який спосіб П. Маєвський інформував о. Митрополита про Архиепископа Іоанна та взагалі про церковні відносини в Канаді й Америці. Вони вказують, що ті інформації мусіли бути неправдиві та що П. Маєвський, — знаючи про непоінформованість о. Митрополита в канадійських церковних справах не тільки що не пробував його краще поінформувати, але противно використовував його непоінформованість для своїх цілей, — для боротьби проти Архиепископа Іоанна та цілої Церкви. Оголошені листи вкінці вказують ще й те, що П. Маєвський даючи Архиепископові Іоаннові виписки з листів від о. Митрополита, змінював в них так поодинокі слова, як і речення, до тої міри, що цілком змінював їх зміст, та міг ввести о. Архиепископа в блуд.

Неправдиві виписки з листів Митрополита.

В своїм листі до Архиепископа з дня 1 серпня, 1936, П. Маєвський пропонує, щоби Архиепископ занявся спровадженням до Канади о. Митрополита для того, щоби „вибавити його з тяжкого стану матеріяльного, а ще більше морального, коли Він вже майже 10 літ позбавлений радости відправляти св. Літургію". До цього листа П. Маєвський долучив виписку з листа о. Митрополита з дня 15 червня, 1936, з якої виходило, що о. Митрополит писав про свій приїзд до Канади так:

„На запрохання прибути до Вас в гості я Вам докладно відповів. Крім того, що я абсолютно не уявляю, якби це могло статися в мойому становищі, я ще для Вас бувби дуже дорогий гість в розумінню звичайно коштів, що на мене витратилисяб і на цю витрату я лише тоді погодивсяб, коли б цього вимагала церковна справа у Вас".

З оголошеного тепер листа довідуємось, що о. Митрополит писав 15 червня, 1936 про свій приїзд зовсім не так, як П. Маєвський передав Архиепископові о. Іоаннові. Він писав так:

„В попередньому листі Ви дуже запрохували мене до себе в гості, і на запрохання я Вам докладно відповів. Крім того, що я абсолютно не уявляю, якби це могло статися в мойому становищі, я ще для Вас бувби дуже дорогий гість, в розумінні звичайно коштів, що на мене витратилисяб і на цю витрату я лише тоді погодивсяб, колиб цього вимагала церковна справа у Вас, **конкретно, колиб я мусів або замінити Вам епископа, або висвятити Вам епископа**".

Чи бачите ріжницю? П. Маєвський хотів виявити перед Архиепископом Іоаном, що то він „дуже запрохував" о. Митрополита до Канади й тому змінив речення так, щоби Архиепископ думав, що о. Митрополит говорить про запрохання В. Свистуном, або кимсь іншим, а не самим П. Маєвським. Дальше о. Митрополит виразно пише, що він погодивсяб приїхати до Канади тільки тоді, **колиб він мусів замінити нам епископа, тобто стати нашим епископом на місце Архиепископа о. Іоанна, або висвятити нам другого епископа, знов таки на місце Архиепископа о. Іоанна.** Це розуміється, П. Маєвському дуже на руку, бо він ще „з першої зустрічі" з Архиепископом Іоаном до нього „стратив симпатію". **І тому він закриває перед Архиепископом дійсну ціль наміченого приїзду о. Митрополита.** Мабуть думав собі П. Маєвський: Не вдалося скинути Архиепископа на Соборі, скинемо в інший спосіб. Коби мені Митрополит до

Канади приїхав, а тоді побачите, з ким маєте до діла.

Стан здоровля Митрополита.

Листи Митрополита о. В. Липківського кидають сумне світло на саму особу о. Митрополита, — на його фізичний і душевний стан. Про це о. Митрополит пише так: „Я вже зовсім старіюся і голова з трудом працює, і руки трясуться... Моє здоровля й фізичне й розумове жваво котиться з гори".

Листи також виявляють деякі погляди о. Митрополита, — як прим. погляди про висвяту епископа, — які цілком не годяться з канонами київського Собору 1921 р., виявляють велику непоінформованість його в церковних справах в Канаді, та остаточно його не то підлеглість, не то зобовязаність перед П. Маєвським.

З пошани до старенького й заслуженого о. Митрополита на покою, та з огляду на його стан здоровля не хочемо й не можемо розбирати подрібно деяких його теперішних міркувань та поглядів на церковно-канонічні справи, прим. того, що він пропонує **листовно висвятити епископа на Канаду,** або доручити одному зі священиків (очевидно П. Маєвському) висвятити епископа (очевидно знову П. Маєвського), в його імени.

Думаємо, що коли б В. Свистун та П. Маєвський мали бодай крихітку якої пошани до о. Митрополита, вони булиб не подавали до публичного відома його листів, або були б пропустили з них бодай ті уступи, в яких він говорить про висвяту епископа почтою, листовно, та які тільки компромітують старенького о. Митрополита.

Митрополит не знає про тутешні відносини.

З листів о. Митрополита видко, що він нічогісько не знає про тутешні церковні відносини. Він приміром запитує, чи наші церковні громади відбувають свої „парафіяльні собори" і як часто, та чи вибирають на них свої „парафіяльні ради, священиків та інших". Запитує, чи діють парафіяльні ради, хто веде церковне господарство, діловодство, за ким затверджуються церковні будинки і т. і." Дальше він прямо обурюється, що в Канаді є якась Консисторія і адміністратор, кажучи, що вони „нагадують щось противне соборноправності, щось старе ієрархічне і навіть уніяцьке" — і навчає, що треба, „щоб церковний собор обирав із себе церковну раду і церковний суд в складі священослужителів і мирян" та щоби „вища церковна рада" вибрана Собором, діяла „в співробітництві з церковними радами низчих ступнів".

Старенький о. Митрополит не знає, що **все те, про що він пише, в нас є.** Є церковні „парафіяльні собори", які вибирають собі „парафіяльні ради", тільки **що в нас вони називаються „парафіяльними зборами" та „парафіяльними урядами або зарядами". Є в нас церковний Собор** (якого мимоходом кажучи В. Свистун і П. Маєвський не признають), **який вибирає із себе „церковну раду" тільки в нас вона називається Консисторією. Є в нас і „церковний суд в складі священослужителів і мирян", обраний Собором, тільки що в нас цей церковний суд називається Церковною Судовою Комісією** і його також ні В. Свистун, ні П. Маєвський не хочуть признавати.

Чому П. Маєвський не поінформував о. Митрополита?

Ставиться питання: Чому П. Маєвський, який провадить таку широку переписку з о. Митрополитом, не поінформував його про тутешні відносини? Чому позволяє йому, **як що не заставляє його своїми листами мати таке мильне поняття про відносини в канадійській Церкві? Чому? Чи тому, що колиб о. Митрополит знав про дійсний стан нашої Церкви та про її соборноправний устрій, він не писавби до П. Маєвського таких листів, як пише, й тоді той не мавби чим закриватися, не міг би говорити людям, ось, послухайте, що митрополит до мене пише?!**

Такий погляд підтримує ще й той факт, що хотяй П. Маєвський оголошує листи о. Митрополита до себе (чи він оголошує їх в вірнім змісті, чи може так, як передавав записки з них о. Архиепископові Іоаннові, не знаємо), то не оголошує своїх листів до нього.

В якій цілі оголошено листи о. Митрополита?

Прочитавши листи о. Митрополита, перше питання, що повстає є, для чого П. Маєвський оголосив їх, а головно ті місця, які мусять старенького о. Митрополита тільки компромітувати? Кажемо Маєвський, а не Свистун, бо Свистун на тонкостях не розуміється. Йому може й байдуже, хто і як висвятить для нього епископа: о. Митрополит, чи який прічер, приміром Мр. Ґвайт з Робертсон Меморіял; нам здається, що йому байдуже, в який спосіб той епископ буде висвячений, — почтою, телеграфом чи через радіо, щоби тільки Архиепископа Іоанна не стало. Ми від Свистуна не сподіємося, щоби він зрозумів, яку, після нашої думки, кривду та образу він заподіяв старенькому о. Митрополитові, оголошуючи його листи (до написання яких він був безусловно кимсь спровокований, або й примушений) головно тих місць, в яких він говорить про висвяту епископа почтою. Віримо, що такого о. Митрополит бувби ніколи не написав пару років тому, коли його здоровля не було таке, як тепер та коли його думка й погляди не були ослаблені віком та затроєні провокуючими листами. Повторяємо, знаючи Свистуна і його вдачу, **ми йому не дивуємося.** Нам здається, що він як розлоститься, то й в суді буде аргументувати проти себе самого, щоби тільки добре висваритися. Але мусимо дивуватися П. Маєвському. На скільки його знаємо, він дуже обережний, скритий. Кожде слово десять разів обдумає, поки його вискаже, а тимбільше напише. Отже нам здається, що він мусів знати, що оголошуючи листи о. Митрополита, він робить йому що найменше ведмежу прислугу. Для чого ж він їх оголосив? Чи для того, щоб скомпромітувати немічного о. Митрополита та ще більше узалежнити його від себе й відгородити від других? Не знаємо. Для нас це тайна. Але ми як найрішучіше протестуємо проти того, щоби будь хто використовував неміч і непоінформованість заслуженого о. Митрополита й втягав його в інтриги.

Хто був в нашій Церкві П. Маєвський?

В злуці з цим насувається питання, яке ми порушили в передпослідним числі, іменно: Хто й чим вдійсности був в нашій Церкві П. Маєвський? Виглядало, що він був тільки одним зі священиків, але виходить, що його роля була інакша, що він був неначе комісарем над Архиепископом Іоанном та над Церквами, що під його юрисдикцією, — в Канаді й Америці, а навіть і в Бразилії. А тепер, з оголошених листів о. Митрополита, нам виглядає, що та комісарська роля розтягалася навіть на о. Митрополита. Пише о. Митрополит, що вже зовсім старіється, „голова з трудом працює, і руки трясуться", але заявляє, що буде дальше надсилати П. Маєвському свої писання та додає: **„І звичайно з охотою буду відповідати Вам на Ваші листи й запитання й виконувати доручення".**

Отже Маєвський не тільки, що може свобідно переписуватися з о. Митрополитом (чого не може ні Консисторія, ні о. Савчук помимо 3-х разових спроб), **він також може й має право давати йому доручення, тобто накази,** розпорядження і старенький о. Митрополит обіцяє **„з охотою" їх виконувати.**

Які доручення, накази П. Маєвський може давати й дає о. Митрополитові? Лист о. Митрополита з 7 вересня 1936 дає на це вчасти відповідь. З нього видно, що П. Маєвський доручив о. Митрополиту навязати контакт з о. Кирстюком в Америці й о. Сідлецьким в Бразилії і то, як нам виглядає, без відома й поза плечима Архиепископа Іоанна. Отже виглядає, що „юрисдикция" П. Маєвського розтягається і на Бразилію. Чи не можна догадуватися, що ще одним доручення було власне писання таких листів, які о. Митрополит пише, для пізнішого їх оголошування?

Лист Консисторії до Митрополита.

Лист о. Митрополита з 7 вересня 1936 є, замітний під ще одним зглядом. Минувшої весни В. Свистун повідомив Консисторію, що він, як голова свого Братства, написав до о. Митрополита, щоби той приїхав до Канади. Відповіди від Митрополита В. Свистун не отримав, зате отримав її П. Маєвський. О. Митрополит погодився приїхати до Канади й В. Свистун запропонував Консисторії, щоби вона занялася його спровадженням. Консисторія зараз написала до о. Митрополита, що вона зробить в справі його приїзду все, що буде в її силі, але під услівям, що той приїзд буде в порозумінню з Архиепископом о. Іоанном. Консисторія запитала його, як довго візьме йому виєднати пашпорт на виїзд за кордон та кілько він буде коштувати, а також, хто інформував його так мильно про церковні відносини в Канаді, в наслідок чого він благословив Свистуна на боротьбу проти Архиепископа та висловив свій осуд проти Архиепископа о. Іоанна й о. Савчука.

Відповідь Митрополита.

Відповіди від о. Митрополита Консисторія до нині не отримала.

З оголошеного листа о. Митрополита до П. Маєвського з дня 7 вересня, 1936, довідуємося, що о. Митрополит мав Консисторії на лист відповісти. Він повідомляє про це П. Маєвського і подає зміст своєї відповіди (мимоходом кажучи, якось воно так є, що від о. Митрополита ніхто інший не може листів діставати тільки П. Маєвський). Відносно завваги Консисторії, що він повинен приїхати до Канади в порозумінню з Архиеп. Іоанном, а не без його відома й так би мовити поза його плечима, о. Митрополит відповідає, що Архиепископ Іоанн тут ні при чому, бо в соборноправній церкві всякі порозуміння робляться між Церквами, а не між ієрархами, тобто епископами. Як саме соборноправні церкви, по думці о. Митрополита говорять з собою, нам не ясно. Чейже хтось мусить говорити в їх імени, а не всі громади та всі вірні говорять нараз. Порозуміння з о. Митрополитом про його приїзд до Канади вели й дальше ведуть П. Маєвський і В. Свистун. Значить,

(Продовження на стор. 7-ій)

„ВІСТНИК“
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ДО СПРАВИ „ОБОРОННОГО“ НАСТУПУ.

В „Новім Шляху“, ч. 16, 1937 оголошено, що відновилося в Вінніпегу „Братство Оборони Рідної Церкви“ і появиться орган тогож Братства — „Рідна Церква“. Інтересне в оголошенню, що „Рідна Церква“ вийде від початку „подвійним числом“.

В оголошенню бачимо дальше, що адреса Братства, це адреса Свистунової канцелярії. Дальше ще говориться, що до Свистуна прийшло багато листів з запитами в справі теперішнього непорозуміння, а що на окремі відповіди нема часу, то Свистун відповість в „Рідній Церкві“.

Зрозуміло, що згадане оголошення подане на те, щоби загал до „оборони“ приготовити. Щоби розбудити думку загалу, поки ще Братство зачне свою „оборону“.

Коли так, то не від річи буде поділитися з читачами „Вістника“ тими думками, які з появою оголошення про віднову Братства Оборони диктує здоровий розсудок

—

Отже щодо „непорозуміння“, то в Укр. Прав. Церкві в Канаді непорозуміння нема. А те, що дехто зве „непорозумінням“, дасться пояснити таким приміром:

Якийсь Нар. Дім має 100 членів. З тих 99 згідно працюють, а оден йде проти всіх. На кождім кроці всіх і вся критикує, прозиває, нівечить, „обороняє“, людей проти Н. Дому силуєсь підбунтувати, словом — хоче Н. Дім знищити...

Чи можна би сказати, що в такім Н. Домі є непорозуміння, або нелад? Ні! Розумний скаже, що Н. Дім стоїть добре, але один член — чи з глузду зсунувся, чи з дурноти, чи для „лакомства нещасного“ хоче знищити народну інституцію. Він власне силуєсь викликати непорозуміння, якого йому конче треба.

Те саме в Укр. Прав. Церквою в Канаді. Доси жерелом всего „непорозуміння“ був один одинокий чоловік, що всіми силами старавсь викликати непорозуміння. То і все!

—

Братство Оборони Церкви... Але перед ким має воно Церкву обороняти? Невжеж справді хтось йде ворожим наступом на Укр. Прав. Церкву в Канаді і треба аж організувати окрему силу, щоби з наступом боротися? Та диво, що крім основника „Братства Оборони“ тої ворожої сили ніхто не бачить. При Церкві є люди, які обороняли Церкву тоді, коли справді треба було обороняти; обороняли тоді, коли якесь додаткове „Братство Оборони“ було би навіть дуже придалося (обороняли перед католиками і другими), отже що про них нині сказати? Чи нині вони вже не обороняють? Чи може перед ними Братство Оборони має Церкву обороняти?

—

Дотеперішний досвід каже здогадуватися, що ціла „оборона“, це здійсності спроби нищити Церкву. Большевики також „обороняли“ Україну, аж доки не переміняли українців на рабів.

На місци буде пригадати ось такий факт:

Підчас зїзду в Саскатуні, в грудни 1935 р., коли між Свистуном і Консисторією вийшла відома „згода“, Свистун підчас нарад заявив публично: „Я хочу довести Церкву до процесу!“ Се значило: процес коштовна річ, а Церква небогата, отже процес має Церкву нищити. Це сказане було перед всіми учасниками зїзду пічас дискусії. Коли опісля в пресі отся знаменна Свистунова заява не згадувалась, то лише тому, що зараз після того вийшла відома „згода“, отже не треба було згадувати. Нині ж встає питання: чи теперішна „оборона Церкви“ не є відгребанням оттого: „я хочу довести Церкву до процесу“?

—

Давніше Свистунове Братство Оборони Церкви було поіменно оголошене, отже було видно, хто були ті оборонці Церкви. Були там побіч деяких членів Укр. Прав. Церкви такі, що їх ніяка Церква не обходить; були протестанти; були авантурники. Відомо пр. таке: питають одного „братчика“ в околици Ст. Джуліен: „Чому ви записались до Братства Оборони Церкви, коли ви тут на місци не хочете Церквою клопотатися?“ На те запитаний: „Я записався, бо я люблю сварку!“

Це вам віз і перевіз! Хоче чоловік робити сварку, отже до Братства Оборони Церкви записуєсь!

Про нинішне Братство можна думати, що до нього вже не запишуться ті, що давнійше записувалися в добрій вірі, а потім побачили, що їх хтось хотів для своїх особистих забаганок використати. Запишуться хіба ті, що хочуть сварки...

—

Від часу, як Братство Ооборони було розвязане, ніякі зміни в Укр. Прав. Церкві не зайшли. Ніякі нові небезпеки не явилися. Отже питання: перед ким, з котрого боку буде Братство Церкву обороняти?

Для здорово думаючих людей виходить, що коли нині треба якоїсь оборони зі сторони православного загалу, то хіба перед оттим таки Братством та його засновниками.

—

Богато листів прийшло... Так, так! Ті листи станут „притчею во язицїх“ (приповісткою між народами). Готово прийти до того, що схочете цілком слушно на дійсний чужий лист покликатися, а вам гукають: Досить, досить!... Це мовляв так, як Свистун завсігди на чужі листи покликався..

Є люди, що мають слабість на чужі листи покликатися. Мовляв: не я оден так думаю... Але це ніщо більше, як слабість. Такими „листами“ не можна розумних людей переконувати, бо вони готові сказати: Тай до нас загал пише — може навіть довші листи, тай більше їх... Тай справді чому загал до одного пише, а до других не мав би писати?

Правда, листи мають і своє значіння, але..

—

Колиб Братство Оборони Церкви було цілком новою справою, то можна би ставитися до нього з питанням: ану, що воно буде робити? Але нинішне Братство, це стара історія, отже не буде великої похибки, коли сказати: Ми вже знаємо, що вміють засновники Братства. Ми вже бачили саме Братство. Отже висновок з того, що знаємо, такий: дайте цілому тому Братству в руки все, чого вони лише забажають, волосинки собі не зоставте, а вони зроблять з ним так, як вони доси робили. Ні більше, ні менше. Завелиб все в безвихідне положення, а тоді: Резигнуємо, а ви ломіть собі голови!... Такі випадки з минувшини ще не забулися. Таки з минувшими Свистуна.

—

При отворенню Собору 1935 р., в Саскатуні, предсідатель нарад, о. Слюзар, пригадав був присутним ті правила, якими він, та зібрані повинні підчас нарад руководитися, а то: **треба все розбирати холодно, не квапитись, не горячитись, брати все обережно, розсудно, а де виходить спір — треба конче вислухати обі сторoні, а тоді доперва видавати рішення.**

І треба признати, що всі учасники Собору (крім хіба кількох) точно придержувалися згаданих правил, розуміючи, що, инакше і не може бути. І тому Собор відбувся так, що навіть в найбільше дразливих хвилях здоровий розсудок завсігди вів перед. Підчас Собору якраз виявилося, що зібрані на Соборі представники загалу здорово думаючі люде

Ті самі правила треба мати завсігди на гадці, головно ж тоді, коли розбираються спірні громадські справи. Треба **памятати, що судді видають остаточне рішення аж по вислуханю двох сторін.** Якими солодкими не були би слова одної сторони, однакож суддя ними не вдоволяється. Він хоче вислухати і другу сторону. На тім власне засновуєсь авторітет суду.

Таким суддею є також загал в своїх громадських справах. І коли стають перед ним спірні справи, він повинен поступати по судейськи, цебто — **вислухати подрібно двох спорячих сторін, розібрати холодно вислухане, а тоді доперва видавати рішення.**

Таке трактовання громадських справ з боку широкого загалу загородить дорогу всяким авантурничим вискокам, всякій демагогії, що хоче робити розлад серед громадського життя.

В.

НАУКА НА НЕДІЛЮ МИРОНОСИЦЬ.

У давних часах, до приходу Ісуса Христа на землю, жінка була лише матірю й господинею. Вона не була допущена до громадських справ. Вона мала виховувати дітей, дбати про дім і господарство. Праця в домі й господарстві це був її обовязок. Громадські справи обходили чоловіків. Таке ще нині є у поганських народів.

Коли Ісус Христос виступив зо своєю святою наукою, то зрівняв жінку з чоловіком у всіх справах. Після науки Спасителя вона теж людина сотворена Господом Богом і має права й обовязки такі самі, як чоловік. Ми бачимо в гурті послідувателів Ісуса Христа святих апостолів і учеників і жінок. Ми бачимо, як усі вони трудяться для великої і святої справи. Бачимо, що жінки виходять на поле громадської праці і трудяться для Божого Царства, не занедбуючи своїх родинних і господарських обовязків

У кількох місцях згадується у св. Євангелії імена жінок, які стояли близько апостольської праці, які трудилися і помагали на свій лад працівникам на ниві Христовій.

Ті жінки були переняті наукою Сина Божого. Вони вибрали кращу частину життя, вийшовши на правильну життєву дорогу, не уступили з неї до кінця

свого життя, прославляли правдивого Бога й Йому служили.

Вони були свідками великих чудес і науки Спасителя. Вони були свідками страстий Ісуса Христа. Вони бачили, як Син Божий двигав тяжкий хрест, ступаючи на Голгофту. Вони бачили Його тяжкі муки і страшну смерть на хресті. А після зняття Пречистого Тіла Ісусового з хреста вони похоронили Його супроводжаючи до гробу.

Жінки йдуть раненько до схід сонця до гробу, де поховано Ісуса Христа. Ідуть перші. Несуть миро, олії й пахощі, щоби по тодішному звичаю намастити тіло помершого.

А далі в часах переслідувань християнства жінки йдуть на муки за віру Христову рівно як чоловіки. І так, як чоловіки, по геройськи переносять тортури, наруги і смерть, а не відрікаються Бога. Відтак на протязі всіх віків жінки трудяться так само як і чоловіки для власного спасення й добра людей. Так воно є й нині.

Всі люди, значить чоловіки й жінки, обовязані жити праведно. Обовязані молитися і працювати для свого власного добра і для слави Бога, нашого Творця. Всі мають обовязок дбати про родинні і громадські справи, а між ними і про справи святої Церкви, Божої установи.

Свята Церква присвячує другу неділю по Великодні жінкам мироносицям на те, щоби підчеркнути великі заслуги жіноцтва за працю коло поширення Божого Царства. Церква хоче цим способом показати, що хто трудиться для святих справ заслугує на признання і похвалу. Цим хоче вона вказати, що й нині треба як найбільше людей, чоловіків і жінок, побожних і віруючих, що схотіли б трудитися для власного спасення і добра всіх людей. У ту неділю ми хочемо заявити, що Українська Православна Церква потребує побожних і діяльних доньок українок, які готові стати до праці для нашої святої Церкви і для нашого українського народу.

Ми бачимо прекрасні церковні будівлі. В середині тих святинь Божих краса і велич. Образи, квіти, чудові вишивані речі, ітп. це в більшій мірі старання побожного нашого жіноцтва. Наші співи у церквах згармонізовані приємними голосами жінок.

Християнський дух у парохії в великій мірі залежить від жінки. Перед у побожности ведуть жінки, й коли такі є в парохії, там діти гарні й побожні, там і чоловіки гідно й побожно ставляться до церковних і духових справ.

Де жінки інтересуються церковною роботою, там вона жвавіше йде й має успіхи. В житті буває так, що всюди мусить іти жвава спільна праця. Коли є спільна праця в родині, коли там нема суперечки а є гармонія і згода, то така родина — це Божа родина, бо сам Бог у ній перебуває. Те саме можна сказати про парохію. Де в організації чи то світській чи церковній іде спільна праця, там організація добре й сильно стоїть, там організація добре розвиваєтья, й доходить до наміченої мети.

І в нашій Українській Православній Церкві іде спільна праця жінок і чоловіків для здійснення її великої ідеї і для спасення всього нашого українського народу.

Між першими апостолами нашої святої У. Пр. Церкви стоїть свята Ольга, українська княгиня. Для нашої Церкви трудились інші наші княгині, дружини воєводів, бояр і гетьманів. Для нашої Церкви трудились мільйони наших селянок і робітниць та тисячі інших жінок різних професій і занять. А це є заохотою для нашого жіноцтва йти слідами перших працівниць на ниві Христової Церкви.

Церква це виховавча інституція. Вона вчить і виховує людину від уродження аж до смерти. Вона дбає про щастя і спасення людини в цім і другім світі. Це розуміють і доцінюють жінки, бо вони виховують і вирощують своє потомство, тому й бачимо, що вони більше цінять Церкву, більше дорожать нею чим чоловіки.

Це повинно заохотити всіх українок до найбільшої побожности й відданости церковній та релігійній справі. Всі українки повинні піти слідами наших побожних матерей і находити час на працю для нашого хліба, для нашого щоденного життя, для нашого дому й дітей, але також найти час та працю для своєї душі, для власного спасення. Нехай українські діти виростають у побожних родинах, хай мають кого наслідувати й не падають жертвою несовісних людців або безбожників.

Треба однак памятати, що за мало бути побожними лиш у хаті. Мироносиці, яких величає свята Церква якраз мають заслуги через те, що вони свою побожність і віру виявляли ділами поза своїми звичайними обвязками. Ось до схід сонця прийшли вони до гробу Господнього. Накупили пахощів... Наражували себе на неприємности а то й переслідування з боку ворогів Христа.

Так і сьогодні обовязані жінки бути побожними не лиш у своїх домах, серед рідних. Вони мусять бути в церковних громадах, сестрицтвах чи організаціях при парохіях, брати участь у Богослуженнях, у праці коло Божих храмів і до церкви під її опіку й омофор привести свій найбільший скарб, своїх дітей. Вони мусять „до схід сонця“ ц. зн. перші бути там, де є свята справа, де справа Божа де наша народна справа й де справа вічного спасення.

Українські жінки повинні бути діяльними в нашій православній Церкві. Хай ніхто не говорить: Е, церковна справа, це чоловіка справа. Ні, це справа наша спільна. Треба жертв на церковну роботу, то вони повинні бути спільні від усіх чоловіків і жінок. Треба праці, усі мусять працювати. Треба посвяти, мусять і чоловіки й жінки посвячуватися. Треба бути на Богослуженнях чи молитві, мусять бути всі. Долею Церкви має інтересуватися загал, усі, тоді наша Церква буде сильною та сповнить свою задачу серед нашого українського народу.

При тім треба мати на увазі, що нас будуть критикувати, насміватися з нас, або кпити з нас — вороги Церкви, вороги нашого народу, вороги Христа — а їх нині є багато. Та ми не сміємо зражуватися. Памятаймо, що всі побожні жінки всіх часів переживали подібне. Вони встояли на своїх місцях і за це шанує їх весь християнський світ. Шануємо й ми. А певно їх нагородить і Господь Бог, який усіх заслужених не лишає нагороди.

Є в Европі долина засаджена пахучими рожами. З цвітів їх виробляють запашні перфуми. Коли побути в цій долині, серед рож, у часі коли вони у розквіті, якийсь час, то людина пересякне до тої міри запахом цих рож, що опісля куди не піде того дня, її пізнати, що була в долині тих запашних ростин. Подібно повинно бути з християнами, чи то вони чоловіки, чи жінки. Раз вони побули, а ще більше виросли в християнськім середовищі, то їх сейчас пізнати, бо від них промінює християнство. Таких перенятих християнством жінок потребує наша українська церква, й теперішний світ. Релігійність і побожність повинні бути їхніми прикметами через ціле життя.

Великі цінности несли до гробу Спасителя Мироносиці. Подібні цінности можуть і нині привести для Ісуса Христа побожні жінки. Цими цінностями є добре виховані побожні діти. Діти, що знають молитву й Божий закон, що вміють пошанувати своїх батьків і старших, що є помічниками для своїх ближніх, що є охочими працювати для слави Бога й добра загалу, а головно для нашого народу.

Багато є таких мамів, що не знають своїх дітей. Вони відрікаємся свого скарбу, закопали талант. Є інші мами, які не знають чим їхні діти інтересуються, куди ходять, з ким пристають, не знають як ті діти говорять... Для своїх дітей вони не є мамами а радше слугами, щоб їм поставити їду на стіл, виправи білля та постелити постіль. Не згаудють дітям ніколи про Бога, не навчать молитися, не дадуть їм, недосвідченим у житті, ніяких порад.

В своїй надто важній праці жінки мають не мало клопотів, жури та тягарів. Особливо в теперішніх тяжких модерних часах ті клопоти є подвійно трудні й повні жури. Коли однак у них буде добра воля й замір, то все переміниться у великі радощі. Жінки, що приближалися до гробу Ісуса Христа журилися хто їм відвалить камінь від гробу. А там варта... Та й сам досвіток із своїми сутінками наганяв їм жаху. Але скоро все в них перемінилося в радість. Христос воскрес, сказав їм ангел Божий. На радощах спішать до своїх поділитися веселою новиною. Ті радощі й не опускали їх пізніше

Так воно буде завсігди. Коли наша праця, наші труди будуть скермовані для побільшення Божої слави, для добра наших ближніх, тоді все закінчиться, хоч би це були найбільші труди, хоч би найбільше були вони журливі, закінчиться радощами такими, які мали ті побожні мироносиці, що раненько спішили до гробу Спасителя.

Є й такі мами, що все в них у хаті, родині чи господарстві в порядку. Є такі жінки, що можуть сказати, що вони сповнюють усе, чого вимагає від них їхнє християнське, громадське й народне становище. То ще не звільняє їх від обовязку ще більше трудитися, ще більше дбати про все, що слід. Кругом нас є багато таких справ, що ними треба клопотатися, що до них треба прикласти своїх грошей, своїх рук. Нехай не буде серед нас таких, що спочивають або мовчки глядять на працю других, бо їм добре. Ми живемо длятого, щоби працювати, трудитися для себе й для других, бо ми діти Бога, бо ми всі брати та й сестри.

Помолимося, дорогі брати й сестри, до нашого Творця, щоб послав здоровля та силу нашим матерям, сестрам і дружинам, нашим донькам. Будемо благати Бога в наших молитвах о велику громадську й народну свідомість для нашого українського жіноцтва. Просім нині Бога о скріплення релігійного духа й побожности серед нашого жіноцтва. Бо лише гідні й побожні жінки потрібні нашому народові й нашій Церкві в цей важний час, що переживаємо. Амінь.

о. Є. Г.

Чи Ви вже відновили передплату на 1937 рік за „Вістник“? Коли ще ні, так зробіть це зараз! Також постарайтесь, щоби й Ваш сусід читав „Вістник“.

ІСТОРІЯ ПРИЄДНАННЯ КИЇВСЬКОЇ МИТРОПОЛІЇ ДО МОСКОВСЬКОГО ПАТРІЯРХАТУ.

(Продовження)

Коли Алексеев переконався, що зносини з патріярхами ні до чого не доведуть, то рішився звернутись до візиря з просьбою дозволити патріярхам дати згоду на приєднання Київської митрополії до Московського патріярхату. Турція знаходилась тоді в дуже скрутному положенні: три держави — Польща, Венеція й Австрія проголосили їй війну, а Росія тимчасом держала приязний нейтралітет. Очевидно, Турції дуже залежало на приязні з боку Росії, і тому, коли явився до візиря Алексеев, то візир виказав певну готовність піти назустріч Москві й обіцяв викликати до себе Досифея та наказати йому сповнити волю московського уряду. Відразу виявилось, наскільки важною була поміч і згода візиря. Коли Алексеев після зустрічи з візирем прийшов до Досифея, то знайшов певну зміну його поглядів. Патріярх сказав, що він вишукав у правилах, що всякому архієрею вільно відпустити з своєї епархії до другого архієрея; обіцяв вплинути на патріярха Діонисія, щоб він виповнив царську волю; говорив, що сам буде писати до великих государів і до патріярха Іоакіма й дасть своє окреме благословення, а не разом з Діонисієм. Цеї грамоти Досифея до царів не заховалося, але про переміну відношення цього патріярха до справи свідчить друга його грамота — до православних мешканців Польщі, — в котрій він закликав їх до признання Гедеона Четвертинського справжнім митрополитом, і ще одна грамота — до гетьмана Самойловича, з увіщанням в усьому помагати митрополитові й співпрацювати з ним. Обидві ці грамоти составлені в такому дусі, як тільки міг бажати московський уряд. За свою згоду Досифей дістав від Алексеева 200 червінців.

Патріярх Константинопольський Діонисій, що недавно заняв патріярший трон, приїхав до Адріянополя, щоб отримати від візиря затвердження на своєму становищі, а довідавшись про волю візиря щодо московських пропозицій, не став сперечатися з Алексеевим і обіцяв цілком виповнити царську волю, як тільки повернеться до Константинополя й збере митрополитів. Дійсно, через деякий час доставшися до Константинополя, Алексеев одержав від патріярха Діонисія усі потрібні для київської справи папери.

Діонисій послав з Алексеевим досить багато листів: грамоту про відпущення Київської митрополії під владу московського патріярха, дві грамоти до царів, одну до патріярха московського й одну до гетьмана. В цих грамотах Діонисій писав, що на соборі з епископами, (котрих було 19), він розбирав справу приєднання Київської митрополії до Московського патріярхату, і, приймаючи під увагу обставини теперішнього часу, вс. признали необхідність цього приєднання, а тому він, патріярх, наказує Гедеону Четвертинському слухатись московського патріярха й дозволяє по смерти Гедеона нового митрополита посилати для хиротонії до Москви, а не до Константинополя. Одне тільки обмеження зробив патріярх, а саме: повелів, щоб київський митрополит при богослуженнях, на ектеніях перш поминав східніх патріярхів, а потім московського. Потім Діонисій послав ще дві грамоти спеціяльного змісту: одну Гедеону Четвертинському, а другу патріярху Іоакіму. Першого він розрішав від обвинувачень, що, присягнувши при архієрейській хиротонії патріярху константинопольському, поїхав приймати поставлення в митрополити до Москви; а другого — від закидів, що він висвятив Гедеона на митрополита, не маючи на те жадного права. Нарешті Діонисій послав дві грамоти для всіх членів української церкви, в котрих проголошував, що відступає Київську митрополію Московському патріярхові, та наказував, щоб вони завше посилали до Москви на хиротонію кождого нового митрополита.

Алексеев дав патріярху три „сорока" (120) соболів і 200 червінців та випросив у султана позволення грекам знов збудувати в Константинополі церкву Іоанна Хрестителя на місце тої, що згоріла. Але Діонисій не задовольнився нагородою, одержавою особисто: він просив государів через Алексеева прислати жаловання і всім митрополитам, котрі підписались на грамоті про відпустку Київської митрополії, за прикладом царя Теодора Івановича, який прислав нагороду всім архиєреям, що підписали грамоту про установлення патріяршества в Москві.

В листах своїх до царів Діонисій зробив кілька власноручних дописок, в котрих так само просив ріжних допомог. В одній він просив надіслати ріжні церковні речі для константинопольської патріяршої церкви, бо те, що колись Москва прислала, було знищено пожаром. В другій дописці Діонисій просив московський уряд оказати поміч його родичам, які позичали московським людям значні суми грошей, але ніяк не можуть одержати їх назад.

Але ні турецький уряд, ні константинопольський патріярх не осягли тих вигід від відступки Київської митрополії, на які сподівалися. Надії турків утримати покій з Московською державою, ради чого пішли назустріч пропозиціям Алексеева, не оправдались. Московський уряд, як раз тоді, коли Алексеев перебував у Турції, подумував про розірвання з нею покою й провадив переговори з польським посольством на чолі з Гржимултовським відносно союзу з Польщею й іншими державами проти Турції. Гетьман Самойлович довго відмовляв Москву від Союзу з Польщею, але договір з Яном Собеским був усе таки підписаний, а на Турцію був проголошений похід, бо так хотів фаворит правительки Софії князь Голіцин, який мріяв здобути собі славу переможця на війні.

(Докінчення буде).

ТЮРМА ЗА ДЕКЛЯМАЦІЮ ПОЕЗІЇ ШЕВЧЕНКА.

З початком березня відбулася перед апеляційним судом у Львові розправа проти Михайла Лотоцького з Горожанки, повіт Підгайці. Закинено йому, що зневажив польський нарід тим, що на Академії Рідної Школи в Бишкові, повіт Бережани віддеклямував Шевченкову „Тарасову ніч".

Також підсудний відповідав за „неприличне поведення супроти поліціянта", а саме коли постерунковий відібрав йому мазепинку, то підсудний вийняв другу мазепинку з кишені, заложив на голову, засалютував, сказав „до побачення" й утік.

За ці провини окружний суд у Станиславові засудив підсудного на 4 місяці безоглядного арешту. На апеляційній розправі зменшено підсудному кару на 7 тижнів арешту, яку зараховано у слідстві.

МОСКОВСЬКИЙ „МЕСІЯНІЗМ" В УКРАЇНІ.

Московська „Ліга Безбожників" занепокоїлася, що з одного боку її відділи по цілому краю розлітаються, а з другого, що релігійність в Совітах починає дуже зростати. Тому вона рішила скріпити свою діяльність і надати їй нового розгону. Тепер Ліга хоче закладати всюди школи, які виховували б „безбожницьких місіонарів", тобто людей, які йшли би між народ й „освідомлювали" його що релігія „це опіюм для народу", що нема Бога, нема позагробового життя, що це все тільки „видумка попів"; а також, що земне життя і його стремління має виключно матеріялістичне підложжя. Першу „месіянську" школу заложили большевики, очевидно в Україні, в Дніпропетровській окрузі. „Ліга Безбожників" також накликує своїх членів, щоб в часі Великодних Свят добре дивилися, котрі люди ідуть до церкви й виконують християнські обовязки.

ОБМЕЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ ПІД РУМУНІЄЮ.

Свого часу вивласнили румуни греко-католицьку церкву в Сучаві, заявляючи, що „інтабуляція церковних маєтків, яку переведено за часів Йосифа II була звернена проти румунських національних інтересів та в користь зайшлих рутенів". Проти вивласнення сучавської церкви вніс скаргу греко-католицький вікаріят в Чернівцях. Румунський міністер віроісповідань домагався від вікаріяту цофнення скарги, погрожуючи його розвязанням. Коли вікаріят скарги таки не цофнув, його на днях розвязано і піддано в цілости під зверхність мармароському греко-католицькому епископові-румунові.

ЧОЛОВІК, ЩО НЕ ГОВОРИВ 20 РОКІВ.

Одно маленьке місточко на Словаччині пережило недавно чималу сензацію. Мешканець тієї оселі, емеритований (вислужений) шкільний інспектор, Арпад Палашті, почав раптом говорити.

Коли його питалися, що було причиною тієї зміни, заявив, що коли два його сини пішли на світову війну, зложив обіт, що на випадок щасливого повороту своїх синів не буде говорити 20 літ. І саме недавно минув речинець, що його Палашті собі визначив. В історії обітів це мабуть єдиний випадок.

„ДНІПРО"
Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.
Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштує на рік $2.00
Передплату висилати на адресу:
"DNIPRO"
1851 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

ГУРТОВИЙ СКЛАД ЦЕРКОВНИХ РІЧЕЙ.

Ризи, Хоругви, Чаші, Кивоти, Павуки, Процесійні образи, Ліхтарі, світло, Дзвони і т. д.
Плащениці по $23.50 і вище.
WILLIAM GROSS & CO.
322 Main St., Winnipeg, Man.

МИТРОПОЛИТ В. ЛИПКІВСЬКИЙ ЖЕРТВОЮ ОБМАНУ І ІНТРИГ.

Продовження зі сторони 3-ої.)

робити о. Митрополиту порозуміння з П. Маевським і В. Свистуном можна і це буде порозуміння „між церквами". Але не можна о. Митрополиту робити порозуміння в тій самій справі з Архиепископом Іоанном, — бо це вже буде порозуміння „між ієрархами", а це не дозволено! З цього виходить, що П. Маевський не тільки щось як комісар, він ще й половина церкви, а разом зі Свистуном ціла церква, бо з ними о. Митрополит веде порозуміння, як з церквою Також виходить, що й о. Митрополит ціла церква, бо знаємо, що він довкола себе церкви не має, як не мають також В. Свистун і П. Маевський.

В згаданім листі о. Митрополит доносить П. Маевському, що на запит Консисторії, хто його так ложно інформував про стан канадійської Церкви, він відповів, що єдине джерело його відомостей про Архиепископа Іоанна й о. Савчука була книжка В. Свистуна, а інших інформацій так про ці особи, як і про стан канадійської церкви він ні від кого не одержував. **Зокрема не одержував від П. Маевського, з яким він лише веде листування і від якого ніяких подібних відомостей не мав, бо й мета їх листування була інакша,** — так заявляє о. Митрополит.

Хто і як інформував Митрополита?

Як бачимо, о. Митрополит, щоб ратувати П. Маевського, або щоб ратувати себе перед П. Маевським пише до Консисторії річи, про які знаємо, що вони не відповідають дійсности. О. Митрополит пише, що він від П. Маевського не одержував ніяких відомостей про церковні справи в Канаді. **Але оголошені листи о. Митрополита це властне його відповідь, його реагування на відомости, отримані ним від П. Маевського.**

Приміром в листі з 22 квітня, 1936 о. Митрополит пише: „Коли у Вас повстане справа про висвяту епископа... собор сам його може висвятити А зараз, коли архиепископ о. Іван, **як Ви пишете,** на дорозі до повернення до нашої церкви, візьме участь в хиротонії... епископа, то й з боку старих канонів буде цілком задовільно."

Отже ясно, що П. Маевський не тільки інформував о. Митрополита, **але в додатку інформував неправдиво, що ніби то Архиепископ о. Іоанн був вже нашу Церкву покинув, а тепер є „на дорозі до повернення" до неї.**

В листі з 15 червня, 1936, о. Митрополит пише: „Зараз же, коли справа з епископом у вас значно поліпшилась, бо архиеп. Іван вже з патріярхом припинив аліянс"... Отже **хто інформував о. Митрополита, а до того неправдиво, що Архиепископ Іоанн увійшов з патріярхом в аліянс, тобто в союз, а потім, хто інформував його, що Архиепископ той аліянс вже припинив?** Ми згадуємо, що тільки П. Маевський, бож сам о Митрополит заявляє, **що він з ніким ,тільки з П. Маевським веде листування.**

В листі з 7 вересня о. Митрополит дякує П Маевському за **„відомости про справа нашої Церкви в Америці".** Коли П. Маевський посилав о. Митрополиту відомости про справи в Америці, то чи можна бути таким наївним, щоби повірити, що він в той самий час не подавав відомостей про справи нашої Церкви в Канаді, які П. Маевського більше обходили й дотикали, чим справи в Америці? Тай взагалі чи може хтось повірити, **щоби П. Маевський провадив через шість років переписку з о. Митрополитом і за той час не подавав ніяких відомостей про церковні справи в Канаді?** А всеж таки о. Митрополит пише, що він ніяких відомостей від П. Маевського „ про стан канадійської церкви" не мав. Чого о. Митрополит пише очевидну неправду, **хто заставляє його до того й чому він зараз доносить про це П. Маевському? Нам здається, що тому, щоб повідомити його, що він доручення своє як слід виконав.** Інакшої відповіди ми не бачимо. Коли хто має на це інакшу відповідь, радо послухаємо.

Як бачимо, не ясну ролю грав в нашій Церкві П. Маевський. Неясна також роля старенького та немічного о. Митрополита. І не ясно, хто ту ролю йому **доручив.**

РІЧИ ДО ЦЕРКОВ.

Наш новий Катальог зі зниженими цінами вже вийшов і на бажання радо висилаємо.
Плащениці по 25.-00 і вище. Павуки, Образи, Кивоти, Фани, Хоругви, Ризи, Свічки, Ладан, Вугля і т п.
Просимо писати до української найстаршої і найбільшої фірми Церковних Річей.
PROVIDENCE CHURCH GOODS Company
710 Main Street — Winnipeg, Man.

ЩОБ ДОБРЕ РОЗУМІТИ НИНІШНЕ, ТРЕБА ЗНАТИ МИНУЛЕ.

Греко-католицькі провідники викривляють перед українським народом історію його церкви на ріжні лади. Вони стараються доказати, що українці були католиками від самих початків приходу християнства на Україну. Про православну віру українського народу вони толкують, що це небажана ересь. Таке толковання між греко-католиками ширить баламуцтво. І деякі греко-католики говорять: Коли вже нам так допік отой римський католицизм, то ми заложім собі самостійну греко-католицьку церкву, без папи. Або вже й таке говорять греко-католики: Досить вже того римського католицизму, ми збудуємо собі національну церкву таку, як Гітлер збудував для німців.

Таке баламуцтво греко-католицьким провідникам потрібне. Бо ним вони відривають увагу своїх вірних від тої правди, що український народ був православної віри, а нинішний католицизм українцям накинено насильно.

Разом із християнською православною вірою, на Україні ширилася й освіта. Історичні факти доказують, що католицизм на протязі довгих століть гірш азійських орд і москалів, руками поляків, намагався знищити українську церкву і школу та культуру, а то й сам нарід вигубити.

Католицизм від половини 14 століття по нинішний день намагається вирвати з українського народу душу й розум, а на томісць, ріжними варварськими способами силує український народ приняти польську душу й розум. Тобто стати поляками Та не так поляками як скоріше польськими рабами.

Виривати душу в українського народу католики почали ще від часів прилучення України до польсько-литовської держави, в 1340 р. До тих часів українці про католицизм мало що знали. Культура цього народу розвивалася на своїм власнім ґрунті й була далеко вищою за культуру поляків.

Польський народ став вибраним народом римських папів. У плянах папів було й є при помочи поляків навернути українців на католицизм. Таке припоручення від голови католицької церкви поляки вважають за Богом їм дане право й для своїх інтересів щиро це папське припоручення виконують.

Волинські шляхтичі Загоровський, Ходкевич, Острозький, Княгиницький, чужинець Одерборн у своїх запамятках із 1550—1600 років свідчать, що на Україні православні коло кожної церкви і шпитальної хати мали ще й школу, в якій дяк учив дітей письма. В той час між нашим народом було багато учених людей, що знали грецьку та латинську мову. Вищу освіту українці добували в школах, що існували при православних монастирях.

В 14—16 століттях у західніх краях Европи релігійне тертя католиків із протестантами причинилось сильний розвій наук. А що школи в тих краях також були в руках релігійних провідників, тому були вони й релігійного характеру. Протестантизм у ріжних формах і низький моральний уровінь католицької церкви загрожували існованню папської влади. В ціли відвернення цієї загрози й поширення католицизму св. Льойоля в 1540 році заснував чин езуїтів. Отже ті езуїти, що мечем і вогнем навертали наших прадідів на католицьку віру, Уже в 1569—1570 роках на терені польської держави езуїти мали школи в таких містах Браунсберг, Вільно, Пултуськ, Ярослав, Замостя, Люблин, Плоцьк, Рига, Дорпат і Несвіч.

Тодішній польський уряд повів справу так, що українська шляхетська молодь з охотою вступала на науку до езуїтських шкіл. В тих школах ту нашу молодь езуїти переводили на католицизм. А що в ті часи православіє служило за найголовнішу ознаку української народности, то перехід до католицької віри в один час означав й перехід до чужої національности.

Про таку польонізацію української інтелігенції того часу свідчать тодішні українські діячі: Вишенський, Смотрицький. По половині 18 століття, в той спосіб поляки зпольщили майже всю українську інтелігенцію-шляхту.

Не дивно що українці збирають усі свої сили, щоб у боротьбі за свою віру й національність дати напасникам належиту відсіч.

До такої боротьби стає Львів. В 1544 році львівське брацтво при церкві св. Миколая пристосовуючись до боротьби, зложило новий статут, який еп. М. Тучапський потвердив (брацтва при православних церквах повстали в самих початках християнства на Україні), і на основах нового статуту братчики в 1586 році заснували першу Братську школу. У боротьбі з унією, на взір Братської школи при православних церквах у 1586—1600 роках засновано братські школи в Вільні, Берестю, Рогатині та Перемишлі, а в 1600—1650 роках у — Києві, Стратині, Луцьку, Кремянці та Камянці Подільськім.

Тут не буду довше спинюватись над школами фундованими князем Острозьким, що в той самий час робили для українського народу ту саму роботу, що й школи братські. І хоч школи кн. Острозького лишили великі сліди в історії нашого народу от як видання в 1581 році повної славянської біблії, що ще й досі вживається в православних церквах, але ці школи довго не існували. По смерти кн. Острозького померли й його школи. А сталося з цими школами так тому, що українська заможнша шляхта через місток католицизму перейшла до польської народности і не було вже кому цих шкіл утержувати.

Та не було так з Братськими школами. Вони були фундовані українськими міщанами, й тому вони прожили довше. По собі вони лишили Київську Могилянську Академію, що в 17—18 століттях була немаче зіркою серед православного світу. На протязі того часу була вона й матерею православних шкіл українського народу. Вона й виховала нам будителів нашого народу, девятнадцятого століття.

Що Братські школи давали і ті самі науки знання, що й католицькі, і що вони морально стояли вище за школи езуїтські, свідчить ворог православних, ренегат Сакович.

У поширюванню католицизму

(унії) серед українського народу, езуїтам на дорозі стояли Братські школи. Їх треба було знищити. А що міста польської держави управлялися маґдебурським правом (самоуправою), то з тої причини уряд декретом не міг знищити Братських шкіл. Щоб езуїтам помогти польщити українців, уряд і польські пани придумували ріжні нелюдські способи нищення українських міщан на майні.

Ця робота католицької Польщі була успішна. Разом з нищенням майна українських міщан занепали й Братські школи.

В обороні Братських шкіл ставало козацтво. Але по розділі українських земель, що сталося по заключенню між Польщею й Москвою с 1686 році Андрусівської угоди, так званої вічним миром, — цариця Катерина II знищила силу козацтва. Від цього часу поляки без жадних перепон переводили криваві операції на тілі українського народу. Защеплювали в него католицизм і польський націоналізм.

Що поляки у звірський спосіб накинули українцям унію, наведу кілька фактів.

Рік після проголошення унії в 1597 році в Римі був уложений перший плян унітських шкіл. Їх папа віддав унітським черцям, так званим Базиліянам. У програмі унітських шкіл спеціяльною точкою було переводити дітей заможнійших українців на католицизм.

І таким того 1597 року поляками фондовані повстали Базиліянські школи — у Львові, Золочеві та Межиріках. В Володимирі Волинськім і Берестю при помочі поляків Базиліяни силою відобрали від православних школи разом із церквами та майном. Тай польські зілоті не жалували грошей для уніятів. В 1749 році польський ділич Любомирський у Шаргороді для уніятів збудував монастир, а при ньому — школу. С. Потоцький заложив уніятам школу в Умані і сильно піддержував її. Едукаційна комісія в 1773 роках скасувала орден езуїтів, а їх школи з костелами та майном в Овручі, Житомирі, Кремянці та Камянці Подільськім передали уніятським черцям.

Що ці школи польщили українську людність, нехай послужать отсі факти: В 1789–1790 роках польські соймики виставлювали вдячність валебним уніятським ксьондзам за те, що вони виховували українську молодь у латинському та польсько-національному дусі. Що український народ боровся душею за утратою своєї молоді видно з того, що в 1768 році гайдамаки вирізали учителів і учеників уніятської школи в Умані.

Тепер застановімсь над наслідками, що дав нашому народови отой католицизм.

Коли Галичина найшлася в межах австрійської держави, цісар Йосиф II. в 1783 році у Львові заснував українську семинарію, а в слідуючім 1748 році університет і наказав, що в них школах викладова мова має бути мова українська. Але уніяти не хотіли приняти своєї рідної мови. Вони чулися пониженні взяти свою материю мову як підвалину своєї освіти. Вони просили уряд щоб в українськім семинарі й університеті викладовою мовою була мова польська, що легко й дістали. Завдяки католицькій роботі галицькі українці в австрійській державі були подвійними рабами.

Галицькі професори в університеті і священики відцуралися своєї рідної мови за яку українці на Україні так уперто боролись з російським урядом. Виклади в університеті і проповіди наші уніяти виголошували польською мовою а для зазначення, що вони руський народ уживали народу незрозумілої церковно-славянської мови. Тим вони довели, що в 1805 році уряд переніс університет із Львова до Кракова. І хоч у 1817 році уряд знова відновив університет у Львові, але він остався польським аж по нинішній день.

Боротьба за український університет у Львові, не з австрійським урядом, але з поляками, українцям коштувала великих жертв в людях і майні.

Того історичного факту нинішні наші ширителі того самого католицизму, що має ті самі цілі що мав на самих початках, заперечити не можуть, а то, що під впливом Великої України, що змогла притриматися при національнім житті навіть тоді, як російський уряд 1876–1881 роках засудив був українську мову на смерть, аж в 1834 році М. Шашкевич у семинарськім музею до питомців виголосив на галицькій землі першу промову в українській мові.

Відвагу до такого виступу галицьким уніятам дали революційні рухи інших народів конституційної австрійської держави. Але як у 1849 році ці рухи притихли то наші уніяти не могли вже вертатися до поляків, бо поляки перед австрійським урядом дали їм по писку. Тепер вони зачали залицятися до 60 мільйонового русского народа, до того народа, що їх серцем—Москва, а не Київ. І широко та щиро отворили свої двері для москвофільства.

Така тактика українських католиків у руках поляків була найможернішим оружжям. Цим оружжям вони били українців у віденськім парляменті — на славянських зіздах перед російським урядом, били в Раді Амбасадорів — в Лізі Націй били за те, що не вдоволив раб пана свого.

І в той час, як перед очима чесної громади католики поляки не соромилися кидати болотом у лице уніятів лише за те, що разом із своїм народом вони не стали їх рабами, оні українські діячі толичися на те щоб то українських шкіл було заведено польський правопис спеціяльно зложений для українців чехом Їрачеком у Відні 1859 році.

І лише з тяжким трудом і упертою працею українському народові в рамках унії вдалося відкинути оці всі католиками затроєні медицини. Та й не легко приходилось придбати ті культурні здобутки, якими українці чванилися перед світовою війною.

Коли в 1923 році Рада Амбасадорів признала Галичину Польщі то ця католицька Польща почала нищити всі культурні дорогоцінности українського народу. А що найгірше то те що нам українцям на своїй рідній землі законом заборонено право культурного розвою. Не є найгіршого роза спосіб убивати розуму народа й пригноблювати його душу. Такий спосіб мають християни католики.

До обставин часу поляки змінювали й змінюють вигляд католицького походу на українців і тому ця католицька політика серед українців прибирає все інший вигляд. Даруйте, але ж тут треба доброго засліплення, щоб не добачувати тої самої католицької роботи, що сьогодня, продовжують провідники українського католицизму. Оцим католицизмом вони помагають польським грабіжникам до решти зпольщити український народ.

Вірні греко-католики в церкві від своїх священиків чують одне, а поза церквою дійсне життя показує що іншого. Греко-католицькі отці забороняють своїм вірним читати українські не католицькі часописи і книжки, а все інше українське життя що находиться поза католицизмом називають татарщиною. Сходитися з своїми православними братами гріх, а такого гріха католицька церква нікому не відпускає. З поляками можна сходитися, бо вони католики. А як нехотячи поляки й зроблять українцям яку кривду, то їм треба терпіти, бо за українців молиться непомильний папа. Такого рода науки в яких криється брехня та баламутство, пригноблюють душу й чуйність греко-католиків. І є випадки, що вони вгірчені покидають отой католицизм, а що не знають віри своїх прадідів вони йдуть до большевизму.

Полякам того лише й треба щоб затемнені католицизмом українці зіллялися з вірами чужих народів, бо там за ними й сліди пропадуть.

Д. Іванків.
Пленти, Саск.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1937 РІК.

ТР[illegible]

16 Н. 2 Мироноc. † Теодосія печ.
17 П. Пм. Пелаґії
18 В. Вм. Ірини, пп. Адріяна
19 С. Пм. Йова
20 Ч. Явл. Ч. Хреста
21 П. † Івана Богослова
22 С. † Пор. мощей Миколая чуд.

23 Н. Нед. Розслаб. Ап. Симона З.
24 П. Кирила і Методія печ.
25 В. Епіфана еп. Кипр.
26 С. Мч. Гликерії діви
27 Ч. Ісидора, Максима
28 П. Пахомія В.
29 С. Теодора освяч.

30 Н. Нед. Самар. Ап. Андроніка
31 П. Теодота М.

ЧЕРВЕНЬ.

1 В. См. Патрикія
2 С. Мч. Талалея
3 Ч. Рівноап. Константина і Ол.
4 П. Мч. Василіска, Володим.
5 С. Сп. Михаїла Синад.

6 Н. 5 Нед. Сліпор. Симона Див.
7 П. † Найд. гол. Св. Івана Хр.
8 В. Ап. Карпа, вм. Юрія нового
9 С. См. Терапонта
10 Ч. Вознесіння Господнє.
11 П. Мч. Теодосії діви Тирськ.
12 С. Пр. Ісаакія Далм.

13 Н. 6 Нед. св. Отців. Ап. Ерма.
14 П. Мч. Юстина
15 В. † См. Івана Сучавського

СПРАВКА.

В звіті з Базару, що відбувся 25, 26 й 27 березня н. р. в Вінніпеґ, Ман., були пропущені імена слідуючих жертводавців.

Пані Юлія Бачинська, Вінніпеґ 2.00
Пані С. Гребеник, Гефорд, Саск. обрус і серветки пані А. Берис форт Вілліям, Онт. — ляльку п. Ю. Карасевич, Мензі, Ман., — 1 дол. п. І. Пелешок, Мензі Ман., — 1 дол.

Базаровий Комітет

ПОВІДОМЛЕННЯ!

Заряд Укр. Гр. Прав. Церкви св. Покрови Преч. Діви Марії в Мелвил, Саск., оцим звертається до всіх чесних українців-патріотів, котрим були вислані базарові тикети, або були ласкаві приспішити розпродаж тикетів і вислати на час віттинки й гроші на руки нашого пароха о. Ф. Кусого, почта Ґудів, Саск. Ще половина тикетів не звернені. За ласкаву поміч щиро дякуємо (1-15)

Заряд.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Григорія Василіва.
Травень:

23. Неділ. Розслаб. — Смокі Лейк
30. Неділя о Самарянині — Белліс Скринка 108, Смокі Лейк, Алта

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. В. Апонюка.
Травень.

21 Неділя Сторновей
30. Неділя Синдова
Адреса: почт. скринка 98, Канора, Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. І. Дмитрова.
Травень.

16. Нед. — Іст Селкірк
23. Нед. — Портедж ля Прейрі.
30. Нед. — Попляр Парк

ВІСТНИК

місячник літератури, мистецтва й громадського життя.

Чи відомо Вам, що понад 4 роки виходить у Львові (Чарнецького 26, ч. 21) одинокий місячник літератури, мистецтва і громадського життя

ВІСТНИК, що не залежить від жадної партії, що не служить жадним партійним цілям?

Його єдина мета — перетопити духовість нашої суспільности відчинити настіж двері до того Окциденту, де плекають культ сильної і характерної людини, — яка є одинокою відпорною силою тих народів, що не хочуть гинути лиш — житі повним життям.

Замовте собі рекламове число ВІСТНИКА (зо старих чисел після вашого вибору) яке за пересланням нам 50ц., вишлемо Вам відворотною почтою.

Передплата на 1937 рік виносить для Канади: річно — $6.00.

Адреса:
28 ul. Czarneckiego,
Lwiw, Poland.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. С. П. Симчича.
Травень:

23. Неділя — Сенді Лейк.
30. Неділя — Мензі.
Адреса: Мензі, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Гліцького.
Травень.

23. Неділя — Шорт Лейк, Ман.
30. Неділя. —Гілберт Плейнс, Ман.
Адреса: Роблин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. С. Березіцького.
Травень.

23. Неділя Розслабленого — Толстой
30. Неділя Самар. — Вайта

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Запаринюка.
Травень.

23. Нед. — Роркетон.
30. Неділя — Гарленд.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.
Травень.

16. Неділя Мироносиць: Голос 2. Утр. Еван. Марка XVI 9—20. Літ. Ап. Діяння VI 1—7. Еван. Марка XV 43—47 і XVI 1—8.

23. Неділя Розслабленого: Голос 3. Утр. Еван. Лук. XXIV 1—12. Літ. Ап. Діяння IX 32—42 і Еван. Івана V 1—15.

30. Неділя Самарянки: Голос 4. Утр. Еван. Ів. XX 1—10. Літ. Ап. Діяння XI 19—26. Еван. Івана IV: 5—42.

Червень.

6. Неділя Сліпорожденого. Гол. 5. Утр. Ев. Івана XX: 11—18. Літ. Ап. Діяння XVI: 16—34. Еван. Івана IX: 1—38.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

HERALD
Box 3684
WINNIPEG, MAN.

Kusey J. Rev. Box 116 ... 1934 (532)

РІК XIV. WINNIPEG, MAN., JUNE 1st, 1937 ВІННІПЕҐ, МАН., 1-го ЧЕРВНЯ, 1937. ЧИСЛО (271) 11

ДО СВИСТУНОВОЇ АВАНТУРИ.

Зміст: І. Вступні заваги. ІІ. Так звана „угода" між Консисторією і Свистуновим Братством. ІІІ. Ще про передачу Служби Божої через радіо. IV. Роля Митрополита Василя Липківського. V. Записи церковного майна.

І.

В. Свистун видав знов число свого бюлетину, в якім в питомий йому спосіб робить ріжні безосновні закиди й підозріння та обвинувачення проти Української Греко-Православної Церкви в Канаді та її проводу. Не маючи найменшої охоти ані бажання входити зо Свистуном в дискусію, чи полеміку, як з чоловіком, що своїм поведенням ставить себе поза рамці нашої церковної організації, — ми все таки вважаємо, що так во імя самої правди й справедливости, як рівнож з огляду на наш обовязок інформувати наших читачів та членів Церкви про справи, що їх дотикають, — ми повинні дати пояснення на деякі важніші й менше нашому загалові відомі справи, та опрокинути неправдиві й безосновні закиди й обвинувачення.

В. Свистун, виповівши війну проти Семого Собору й проти проводу нашої Церкви, в першій мірі проти о. Архиєпископа Іоанна Теодоровича та о. С. В. Савчука, закидує їм ріжні несотворені річи, обкидує їх болотом, приписує їм нечесні мотиви, запроданість, зраду Церкви. Розумні та розсудні люди, почувши ці закиди й обвинувачення, мусять поставити собі такі й подібні питання, коли хочуть зробити вірну оцінку Свистунової авантури: **Чому Свистун, а не Собор Церкви має клопотатися такими справами? Чому не на Соборі, але в памфлетах і бюлетинах та перед чужими людьми Свистун обговорює такі справи? Чому якраз Свистун присвоює собі право про ці справи говорити? Що спонукує його до цього? Чи має він на це моральне право?**

Свистун все однакий.

Напрасна й гарячкувата акція Свистуна через послідних кілька років може давати причину декому думати, що він нагло змінився. Але так можуть думати лише ті, що Свистуна бачили й знали здалека. Бо люди, що знають його зблизька, люди, що колись разом з ним працювали, його бувші товариші й приятелі, подібного думати не можуть. Вони знають те, чого не знає наш ширший загал; знають, що Свистун нічим не змінився; що він тепер такий, як був пять, десять, двадцять років тому назад; що він був, є і мабуть завжди буде **однакий, — оттакий, яким його люди бачать тепер.**

Ні. Свистун нічим не змінився. Змінилися тільки обставини, серед яких він тепер знаходиться; змінилося окруження, що його оточує; змінилися його дорадники та співробітники.

Свистунові співробітники колись, а тепер.

Колись Свистуна окружав вузший гурт свідомих, щирих та відданих справі людей, що його контролювали, зрівноважували, спиняли від карколомних кроків. Нині він від тих людей відійшов, зірвав з ними. Нині його окружають люди, на яких він дивиться згори, бо вони йому не дорівнюють ні наукою, ні позицією; люди, яких пораду він з погордою відкинув би, хоч би вони її йому й давали; люди, які зрештою ніякої поради не годні йому дати, й тільки потакують на кожне його слово, маючи собі за честь, що він їх поплескує за те по плечах.

Колись Свистуна окружав вузший гурт щирих і лояльних товаришів-співробітників, **які працювали не за почести й признання, не задля особистої користи, або слави, а задля добра самої справи. Вони робили, а Свистун брав увесь кредит за їх і свою роботу.** А нині він поза те, що окружився простодушними людьми, що знають тільки помахувати головою, звязався з кількома одиницями, які відносяться до нашої справи ворожо, та які і його в такім відношенню підтримують.

Колись Свистун брав кредит також за роботу, яку робили другі. **Те, що він робить нині, — ця авантура, — це вже його власна робота, плід його власного розуму й розсудку. І за все це належиться кредит тільки йому одному.**

Одинокий організатор та оборонець Церкви.

Свистун вважає себе не тільки за одинокого організатора Церкви, але також за одинокого її оборонця й захисника. За такого, що як би не він, то Церкви було б зовсім не було, або — що найменше, — о. Архиєпископ Іоанн та о. Савчук, разом з Семим Собором, були б давно її патріярхови чи кому там продали... На ділі ж така роля Свистуна, як одинокого організатора Церкви та одинокого її оборонця й захистника існує тільки в буйній уяві самого В. Свистуна, або уяві тих, що не дуже обзнакомлені з дотеперішньою історією цеї Церкви.

Що Свистун помагав в перших роках Церкву орґанізувати, — того ніхто не заперечує. Але що він сам, без помочі других людей не міг би був нічого зробити, цего також ніхто не годен заперечити. Його роля, як одного з орґанізаторів, зводилася виключно до словної агітації, яка впрочім хоч і голосна, досягала розмірно малого числа людей, а до того людей свідоміших, очитаних, в церковнім питанню вже підготованих.

Не будучи відповідним до пляновоі і сталої, а до того мозольної впертої та практичної роботи, Свистун, оцей одинокий організатор Церкви, не зорґанізував сам на власну руку ані одної церковної громади. Фактичне орґанізування церковних громад та взагалі практичне переведення в життя ідеї Рідної Церкви між українським загалом, що ділилися тоді на вірних католицької, російської та протестантських церков, — переводив не Свистун, а інші люди, що віддали себе всецило мозольній та важкій праці на церковному полі, жертвуючи свій час, своє здоровля, свої молоді літа. Ними були перші наші священики та десятки щирих, чесних і дійсно релігійних світських людей по місцях, які без крику й без шуму та без вимагання для себе признання й почестей — робили ту муравлину роботу, без якої нині не було б і сліду з нашої Церкви. Коли б Свистун був одинокий організатор Церкви, або коли б всі організатори були такі, як він, — то до нині по ній була б остала тільки соромна згадка, як про другу серафимщину.

Люди, що віддалися церковній справі, не вважали цего за тимчасовий експеримент, який можна в догідну хвилю закинути, від роботи відтягнутися, а зроблене валити. Вони відносилися до справи щиро й з посвятою й для [illegible] повороту не було.

Свистун на уходах.

Свистун міг був стати священиком і віддати себе церковній справі всецило, як зробили інші будівничі Церкви. Але він вважав, що справа Рідної Церкви не вимагала від нього аж такої жертви. **Він організував Церкву, так сказати б збоку, прихапцем, лише так довго, поки все йшло легко й гладко, поки було подостатком фондів на церковну роботу** та на широкі розізди в церковних справах, поки був хтось, що виконував дійсну орґанізаційну роботу, а йому позваляв брати кредит за неї, поки був запал та ентузіязм між людьми. Коли ж перший запал охолов, а на його місце прийшов перший застій (в 1920-23 рр.), тоді Свистун добровільно й на скору руку зрікся ролі великого й одинокого орґанізатора Церкви, пішов на фарми учителювати й через кілька років для цер-

АРХИЄРЕЙСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ.

Цьогорічні архиєрейські візитації Високопреосвященого Архиєпископа Іоанна Теодоровича в Канаді почнуться з днем 13 червня.

Громади, що бажають витати в себе цього літа о. Владику, повинні завчасу повідомити про це Консисторію.

КОНСИСТОРІЯ
Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

ДО ЧЛЕНІВ КТИТОРІВ, ДОБРОДІЇВ І ФУНДАТОРІВ СОБОРУ СВ. ПОКРОВИ В ВІННІПЕГУ.

В минувшім числі „Вістника" була подана „Заява і відозва до членів ктиторів, добродіїв і фундаторів Собору св. Покрови в Вінніпегу". В цій відозві представлено відносини в парафії при Соборі св. Покрови та зроблено заклик, щоби члени - фундатори подали свою думку в цій так важній справі.

Члени - фундатори, що повище згадану заяву й відозву видали й підписали, цею дорогою звертаються з просьбою до членів-фундаторів, що є читачами „Вістника", щоби вони розвідали, чи в їх місцевости є другі фундатори Собору, що не читають „Вістника", а коли є, то щоби познакомили їх зо змістом вище згаданої відозви.

Листи в цій справі писати на адресу:

W. BATYCKY
468 Carlise St., Winnipeg, Man.

ковної справи ні пальцем не кивнув. Тоді ніхто, навіть при помочі найсильніших окулярів, не пізнав би був в нім основателя та організатора Церкви. Ні, він тоді сидів тихенько та заробляв гроші, а церковну роботу лишив великодушно для „непрактичних хлопців", які не знали, що то значить покинути справу, які не знали, що то покидати розпочате діло і ратувати свою шкіру та своє імя, коли справа не йде так, як зразу сподівалися, та шукати иншого, поплатнішого заняття. „Непрактичні хлопці" могли були піти за приміром В. Свистуна, і організувати Церкву чужими руками, а коли вигідно, могли також піти учителювати або управляти елеваторною, чи якою іншою спілкою, або кінчити права, чи приготовлятися до якої іншої професії. Тому, що вони були тільки „непрактичні хлопці", для них уходів не було, вони далі залишилися вірними Українській Греко-Православній Церкви і далі віддавали для неї весь свій час і всі свої здібности, віддавали самих себе. Звичайно, — як „непрактичні хлопці"...

Свистун вертає з уходів.

Помимо того, що Свистун був відсунувся від церковної роботи, Церква не впала, а навіть скріплялася. В міжчасі він дістав нове заняття в Вінніпегу, де вже перед його приходом було зачалося організування української православної парафії. Прийшовши на ці початки, він зараз „неписаним законом" перебирає провід парафії (хоч не був її урядником) і береться знов до ширшої церковної діяльности. Та діяльність, як і перед тим, зводилася до шумних промов і виступів на Соборах, за які обовязково мав збирати оплески, до вічних сварок та спорів на духовних конференціях, до безнастанної боротьби за перше місце для себе, а передовсім до того, аби закріпити за Церквою назву „свистунівської". Коли ж врешті побачив, що Церква не є і не може бути такою, як він собі колись уявляв, тоб то чимсь в роді галузи елеваторної спілки, в якій він був менаджером, а противно, що Церква таки хоче бути Українською Греко-Православною Церквою, в якій провід мають і мусять мати люди, покликані до того самою Церквою через її Собор, — тоді він, в 1929 році, починає шукати за причинами, щоби розпочати авантуру, і постепенно розвиває та продовжує її до тепер.

Що Свистуна переконало, що Церкви треба.

Ті, що знають, де, коли й в кого зродилася перша думка про зорганізування Української Греко - Православної Церкви в Канаді, знають, що вона походила не від Свистуна. Противно, Свистун зразу відносився до неї не тільки скептично, недовірчиво, але й згірдливо, кажучи, що в двадцятім століттю люди покидають старі церкви, а не будують нових. Поза те він ще держав з єпископом Будкою, запрошував його на зїзди, співав в церкві і т. п. Свій погляд Свистун змінив нагло аж тоді, коли еп. Будка виступив проти нього самого в його присутности на проповіди в Саскатуні. Аж тоді Свистун прийшов до переконання, що Українська Греко-Православна Церква потрібна та що треба її організувати. Але потреба ця виходила в нього з тої засади, що треба, — повторюючи його власні слова, — „підтяти крила" еп. Будці. Бачучи в нього таку узасаднену причину для організування Української Греко-Православної Церкви, ми не дивуємося, що він тепер і цій Церкві „підтинає крила".

Хто й для чого організував Церкву.

Коли сьогодня Українська Греко-Православна Церква є завершеним ділом, є дійсною Церквою, а не „свистунівською", - то це завдяки тому, що її організували люди, які хотіли своєї Рідної Церкви не для того, щоби „підтяти крила" епископови Будці, не для того, щоби спричинити авантуру, не для того, щоби звести особисті порахунки з немилими їм людьми, — а для того, що вони в таку церкву вірили, що були релігійні, що знали, що Рідна Церква одинока може задоволити їх душевні релігійні та національні почування й прагнення. **Вони організували та будували Українську Греко-Православну Церкву в Канаді не з ненависти до когось, а з любови до своєї Рідної Церкви.**

Свистун і нині зводить особисті порахунки.

Колись Свистун помагав організувати Українську Греко-Православну Церкву, щоби „підтяти крила" еп. Будці. Нині він провадить боротьбу проти Української Греко-Православної Церкви й проявляє зовсім ясно нетерпимість до немилих йому людей. А немилі вони йому за те, що вважають цю Церкву не якоюсь „свистунівською" шопкою, але дійсною Українською Православною Церквою, що руководиться волею й авторітетом свого найвищого органу, Собору, а не волею й авторітетом Свистуна. І щоби чимсь свою нетерпимість узасаднити, Свистун вишукує все нові причини для своєї авантури. Зразу причиною було фалшовання церковної історії, потім фалшовання чартеру, відтак фалшовання канонів, пізніще запродання Церкви патріярхові та жуківцям, а тепер — запис церковного майна та бажання о. Савчука стати парохом на місце П. Маєвського!!! Отже що кілька місяців—все інші, все нові причини, при чому старі причини зовсім забуваються. Замітне однак, що осередком всіх цих причин, є все одні і ті самі ооби.

Фалшовання чартеру, чи канонів, запродання Церкви патріярхови чи жуківцям, запис церковних маєтків, все те підносить по черзі Свистун лише для того, щоби надати своїй авантурі більшої поваги. А дійсною причиною по нашій думці є те, що Свистун хоче бути якимсь Зельманом цеї Церкви, вищим від Консисторії, епископа, Собору і всіх її членів, а не могучи ним стати, не вагається й цілу Церкву валити.

(Дальше буде)

НАЙНОВІША ПРИЧИНА ЛИХА.

Нову пісеньку заспівав славетний вінніпеґський дует Свистун-Маєвський. Поза Вінніпеґом ще ніхто досі її не чув. Це пісня про причину, чому о. Савчук є проти Маєвського Хто інший був би сім пар чобіт сходив і цеї причини не найшов, але Свистун і Маєвський спільними силами її найшли. І яка це проста причина! Рече Свистун: **„Головна причина...** було бажання о. Савчука вигнати о. Маєвського з Вінніпеґу і самому стати назад парохом в соборній парафії". А Маєвський вторує: „Тоді парафія була б змушена перепросити о. Савчука, поклонитись низенько і попросити о іншого священика, а найкраще знову самого о. Савчука".

Так маєте розвязку заплутаної загадки, як на долоні. Бо не то що сказали це пп. Свистун і Маєвський, а ще й написали та надрукували. Хоче о. Савчук „настоятелем" Собору стати, але Маєвський не хоче йому вступитися. За те о. Савчук злоститься, а Маєвський йому на перекір жарти собі робить: Пише до бувшого митрополита Липківського листи проти свого епископа Іоана Теодоровича, шукає в Польщі нового епископа на його місце і остаточно підготовляє ґрунт до висвячення такого епископа через почту і враз з тим послугуєсь Свистуном, як „трубою єрихонською", щоби зробити як найбільше гуку та скандалу.

Та це все невинні жарти, по думці Маєвського, і тому він навіть не розуміє, як може собор, епископ, консисторія, церковний суд щось проти цего мати, а коли вони дають признаки невдоволення з його жартів, то він їх іґнорує і не признає. Він публично заявляє, що сподівався, що „у такій вільній країні, як Канада, Церква, зглядно її духовний провід, даватиме йому повну волю в проявленню доброї ініціятиви, а не ставитиме його в рямки повної залежности, як свого пахолка". Про те, що є „добра" ініціятива, а що не є добра, то він сам собі суддя. А коли його сподівання не здійснилися, то він вважає себе свобідним ставити себе понад всякий церковний провід, понад собор, понад епископа, понад консисторію, понад церковний суд і не признавати ні суспензи, ні виключення. Що має хтось йому розказувати? Що має хтось його упоминати? Він собі сам церква, сам собі епископ і собор і консисторія і митрополит, та ще й старший від митрполита Липківського. І на доказ друкує лист митр. Липківського, в якім той обіцяє послушно виконувати його доручення..... Нищий виконує доручення вищого від себе. Одним словом архимитрополит, архипатріярх і архипапа. Нема нікого над Маєвського.

Одначе не в тім річ. Річ більше в тім, що сякий-такий о. Савчук, що є тільки адміністратором церкви та головою консисторії, хотів би його (Маєвського) з золотого стільця вінніпеґського Собору зсунути, аби самому на нім сісти і може бути перебрати в спадщині усе дотеперішне значіння, усі впливи і всю силу, увесь авторітет Маєвського. Свистун і Маєвський однодушно заявляють, що якраз в тім є цілий сук, ціла тайна всіх церковних клопотів, з якими вони до тепер перед людей виходили. Іншими словами; як би не те, що о. Савчук хоче засісти на стільци Маєвського, то не було би всего того, що було, в 1934 році Свистун був би не підносив крику, що о. Савчук пофалшував церковну історію (бо в відозві його імени не згадав), а пізніше, що пофалшував церковний чартер; в 1935 р був би не підносив крику, що о. Савчук пофалшував церковні канони; з того не обертався б проти епископа з закидом, що епископ зрадив Церкву та запродав її патріярхові; не зачинав би був агітації, аби епископа та адміністратора нагнати, а для Канади дістати нового епископа, котрого вже Свистун з Маєвським міг би висвятити, остаточно може й не підносив би тепер закиду, що православна церква стала такою самою, як католицька, та що вона також хоче лише запису церковного майна. Взагалі можлива річ, що Українська Православна Церква була б ще й нині така сама добра, як колись була, був би й епископ добрий і чартер і канони, як би лише о Савчук не хотів засісти місця Маєвського в вінніпеґськім соборі. А тому що о Савчук захотів засісти це місце, вийшло ціле пекло. Так тепер пояснюють справу Свистун і Маєвський.

Чутки, що о. Савчук хоче забрати місце Маєвського, ходили вже й давніще, але не хотілося на них навіть звертати увагу, бо чи одну то нісенітницю люди видумають тай переповідають собі, поки її не забудуть Хто знає дотеперішню історію парафії св. Покрови в Вінніпеґу, той найкраще знає, що о. Сав-

чук ані не хоче, ані не може кандидувати на місце Маєвського. Та коли цю побрехеньку вже й друком оголошують пп. Свистун і Маєвський, то мабуть не від річи буде сказати дещо з історії цеї парафії і я беру це на себе, бо був членом парафії від самих перших основних її зборів і можу сказати багато з її історії навіть в подробицях.

Перша річ, яку хочу ствердити, то це, що о. Савчук був першим священиком Української Православної Церкви в Вінніпеґу і першим парохом церкви св. Покрови. Парафія формально заснувалася в 1923 р. і звичайна річ, що перше питання, яке тоді повстало, було, кого взяти за священика до Вінніпеґу. Всіх українських православних священиків в Канаді було на той час сім і о. Савчук був вже тоді головою консисторії, але був на парафії в Ст. Джуліен, Саск. Коли повстало питання, котрого священика кликати до Вінніпеґу, то відповідь сама насувалася: о. Савчука, як голову консисторії. Бо Вінніпеґ в 1923 р. не менше, чим і тепер, був столицею українського життя в Канаді і основателі української православної парафії вже тоді мріяли про збудування церкви, що мала б стати катедральною церквою, собором, а як адміністратор є першим між священиками, так і виходило, що він повинен би бути якраз при катедральній церкві. Думка була, що з Вінніпеґу було б адміністраторові вигідніше й порядкувати церковними справами, чим з парафії на фармах, де комунікація утруднена, де почта не добре доходить і т. п. Крім цего був вже тоді вироблений плян заложення окремого часопису Української Православної Церкви. Проти спроваджування о. Савчука до Вінніпеґу було те, що нова парафія в стадії організації не була в силі запевнити йому удержання. Вихід видумано такий: Парафія зобовязалася заґарантувати о. Савчукові $65 місячної платні, а що це на життя в місті в часі дорожнечі не вистарчало, то розраховувано на те, що чей же від часу до часу прийде якийсь цент для консисторії і о. Савчук, як адміністратор церкви, повинен би дістати додатково маленьку платню від консисторії, а крім цего повинен би діставати й маленьку платню, як редактор церковного органу. На таких услівях о. Савчук приїхав до Вінніпеґу і на саме Різдво з початку 1924 р. мав перше богослуження у винайменій в англіканів церкві.

Початки в Вінніпеґу, як всякі початки, були дуже тяжкі, але для нікого не було так тяжко, як для о. Савчука. Коли треба було платити за винайм церкви на богослуження, а членів в парафії було мало і парафія була ще слабо зорґанізована, то коли не доставало грошей, так перший, хто через те терпів, був о. Савчук. Він перший мусів почекати, поки гроші будуть. В 1925 р. почалася будова церкви і в грудни відбулося вже перше богослуження в новім будинку. Однакож будова коштувала великі гроші і видатки, які мусіли бути насамперед заплачені, були за будівляний матеріял та за роботу. І знов як коли бракувало грошей, то бракувало їх в першій мірі для о. Савчука. Маєвський нині хвалиться, що він повісив фіранку на іконостасі, „бо її десять літ не було", а забуває про те, що за о. Савчука треба було справити сам іконостас і що це далеко більший видаток, чим фіранка. Забуває, що треба було збудувати церковний будинок, за який в протягу кількох місяців треба було заплатити кільканадцять тисяч доларів і це далеко більший видаток, чим прикрашення престола, або рушники на образах. Говорить про десять літ віку іконостасу, хоч церкву з іконостасом збудовано в 1925 р., тоб то сім літ перед тим, як о. Савчук спровадив його на готове, немов би лише на те, аби Маєвський мав звідки його кусати.

На парафії в Вінніпеґу був о. Савчук до літа 1929 р. Як відомо, до того часу Українська Православна Церква в Канаді сильно зросла, а враз з зростом всякої організації, а тимбільше церковної, зростає й її діловодство. Чим дальше, тим більше потрібно було о. Савчукові як адміністраторові віддавати свого часу на загальні церковні справи та діловодство консисторії не говорячи вже про редаґовання „Вістника". Дуже часто потрібно було йому виїздити з міста, а тоді на своє місце лиша[redacted] заступника. До того часу його платня в парафії була вже дійшла до 115 долярів місячно. Але цілий час між громадою і ним порозуміння було, що він цілого свого часу для парафії віддавати не може, бо крім парафіяльних обовязків він мусів ще виконувати обо[redacted]ки адміністратора, чи там голови консисторії, та редактора „Вістника" В 1929 р. на духовній конференції, в якій брали участь епископ, священики та уряд Братства (в якім п. Свистун був головою, але яке ніколи ні членів, ні статута не мало), постановила увільнити о. Савчука від парафіяльних обовязків і лишити його тільки при обовязках адміністратора церкви та редактора „Вістника". До парафіяльної роботи в Вінніпеґу рішено назначити зовсім окремого священика, а питання удержання для о. Савчука розвязано в цей спосіб, що Братство, головно в особі Свистуна, приняло на себе завдання збирання на це потрібних фондів. Про це була списана й формальна угода на папері, яку в імени Братства підписав п. Свистун. Та лиш пару тижнів пізніше п. Свистун написав о. Савчукові листа, що угоду каньцелює і з становища голови Братства резиґнує. О. Савчук мусів сам шукати собі способів удержання на становищі адміністратора Церкви. На парафію в Вінніпеґу прийшов на рік о. С. Гребенюк. Яке було його життя в тім часі (через самого таки В. Свистуна), про це мабуть окрему історію треба би писати. Досить того, що по році на настирливі домагання парафії о. Савчук мусів вертати на парафію без уваги на свої другі обовязки. Тоді ще лучше показалося, що подвійних обовязків пароха громади і адміністратора церкви рівночасно виконувати неможливо. Що другу-третю неділю о. Савчукові приходилося виїздити з міста в загальних церковних справах і лишати заступників. В дорозі приходилося йому бувати тижнями під ряд і не треба було, щоби хтось другий звертав йому на це увагу, **він сам вказав на те, що не може роздертися і поставив в консисторії домагання, аби дати на Вінніпеґ іншого священика, що віддавав би увесь свій час виключно для справ парафії.** Консисторія призначила на це місце Маєвського, скажу щиро, маючи головно це на увазі, що за ним дуже вів агітацію п. Свистун, його товариш з шкільної лавки. Консисторія не хотіла наражати вінніпеґську громаду на заколочення в ній спокою і тому при виборі для неї священика звертала на те спеціяльну увагу, аби це був такий, щоби й такий неспокійний дух, як Свистун, бодай в початках не робив бунту проти нього, як робив проти о. Гребенюка. Сталося навпаки, та це вже інша річ.

Головне ось що. Від 1929 р. Свистун добуває всіх сил, аби скинути о. Савчука з становища адміністратора. З цим він не крився, він голосив це всюди так голосно, як тільки він вміє. Канада є за мала, аби побіч Свистуна міг в ній бути ще й Савчук, чи взагалі хтось, що з ним треба би Свистунові ділитися силою, впливами та почестями. Він поставив собі за ціль свого життя знищити Савчука, чим прилюдно хвалиться і до цеї цілі йде, не зважаючи на те, якими дорогами має до неї дійти. Він сподівався, що як о. Савчук лишиться без парафії, а тільки в ролі самого адміністратора, то згине з голоду, або зречеться адміністраторства. Це не сталося. Тому він шукає інших способів, аби знищити його, або як він каже „здерти з нього шкіру". Назвати його фалшівником історії, чартеру, канонів, чи банкнотів, закинути йому зраду, якої не було, чи й крадіж, якої не було, це лише способи до осягнення цілі. На щастя, чи на нещастя, він ще найшов собі спільника, що також має свої цілі. Цей спільник вважає чомусь вінніпеґську парафію за щось таке, на що кожний мусить кидати лакомим оком. Він і побоюєсь, що о. Савчук якраз нічого більшого в світі для себе не бачить, як кусник його кістки, і про ніщо не думає, тільки про те, як би цю кістку йому з зубів видерти. Свистун піддержує його підозріння, на цій точці вони сходяться і стають разом до бою на життя і смерть... Тут мимоволі кидається в очи [redacted] невже-ж Свистун вже покинув думку скинути о. Савчука з адміністратора? Як ні, то чи не хитрійшим способом осягнення цеї цілі було б якраз пустити його на ту парафію, якої він нібито так дуже бажає, а тоді він адміністраторства мусів би зречися...

Але для людей, що думають тверезо, справа представляється інакше. Як би там [redacted] адміністраторство церкви не дивитися, то все таки становище адміністратора церкви є вище від становища звичайного пароха, хоч би й на розі Боровс і Сінклер. І щоби чоловік злазив з вищого становища лише на те, аби засісти на нищім, це якось в голові не може [redacted]міститися. Як би так можна толкувати справу, то можна б казати, що формен наганяє робітника, аби забрати його роботу, господар наганяє наймита, аби взяти його роботу, король наганяє міністрів, аби взяти їх роботу, вищий урядник усуває нищого, аби забрати його роботу. Чого доброго, то почуємо ще, що й епископ тільки острить зуби на парафію св. Покрови в Вінніпеґу і що це ціла тайна виключення Маєвського

Як би там не було, а факт є, що пп. Свистун і Маєвський з гучних закидів про чартер, канони, патріярха і т. п. зійшли вже лиш на те, щоби о. Савчук хоче захопити місце Маєвського, а вони хотіли б до того недопустити

Одним [redacted] зійшли на великий пшик.

Мир. Стечишин.

РІЧИ ДО ЦЕРКОВ.

Наш новий Катальоґ зі зниженими цінами вже вийшов і на бажання радо висилаємо.

Плащениці по 25.00 і вище. Павуки, Образи, Кивоти, Фани, Хоругви, Ризи, Свічки, Ладан, Вугля і т. п.

Просимо писати до української найстаршої і найбільшої фірми Церковних Річей.

[illegible]
Company
710 Main Street — Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3686, WINNIPEG, MAN.

КОМУ НАЛЕЖИТЬСЯ ПРОВІДНЕ МІСЦЕ.

По якімсь часі приходить пан тих слуг і вимагає від них рахунку. І прийшов той, що пять талантів дістав і каже: „Пане, пять талантів ти дав мені і я придбав ними других пять". І каже пан: „Добре, гідний і вірний слуго! Ти в малім був вірний, а я над великим тебе поставлю! Увійди в радість пана твого!" — (Мат. XXV: 19-21).

Коли Наполеон Бонапарт, французький цісар, робив перегляд війська, це була для його вояків свята хвиля. Він був великим переможцем і кождий вояк дивився на нього з найбільшим довірям, пошаною і почуттям вдоволення.

Сталося, що коли одного разу Наполеон робив перегляд своїх військових сил, поводи висунулись йому з руки і впали коневи на шию. Це сполошило коня і він скочив та пустився утікати. Дрож перейшла по всіх, бо кожда хвилина могла принести смерть їх вождови, однакож ніхто не знав, що діяти. Ані прості, ані офіцери.

Та коли кінь гнав попри оден відділ, з рядів вискочив звичайний простий вояк, вхопив поводи, спинив коня і віддав поводи Наполеонови.

— Дякую тобі, капітане! — сказав Наполеон, вяжучи подяку з нагородою.

— А котрого полку, пане? — запитав в тійже хвилі вояк, салютуючи.

— Моеї прибічної сторожі! — відповів Наполеон, бачучи не тілько звичайну відвагу в його вояка, але і живу ясну думку. Це сказавши, поїхав дальше.

Слово Наполеона було таке святе і певне для розумного вояка, що він ані хвилини не сумнівався в тім, що почув. Вернувшися до свого ряду він зараз відложив рушницю і пійшов до групи офіцерів.

— Чого той чоловік хоче? — сказав оден офіцер до других.

— Чоловік той — відповів про себе вояк — є капітаном прибічної цісарської сторожі.

— Хто тобі це сказав? — запитали офіцери.

— Він сказав! — відповів вояк, показуючи на Наполеона.

— Коли сказав? — запитали ще раз.

— Перед хвилиною! — була відповідь вояка.

Більше ніхто не смів питати. Всі знали, що Наполеон дармо слова не скаже.

Моральна наука...

Пошана для авторітету і почуття обовязку були в вояка такі великі, що він без надуми кидається туди, де для його власного життя є небезпека. Та хиба ж його життя можна рівнати з життям провідника всего народу? З життям того, перед яким хилить голову цілий світ!...

Велика свідомість показується ще більше тоді, коли чує він: „Дякую тобі капітане!" Він ані хвилини не надумується, чи справді воно так. Не підозріває, що Наполеон сказав щось не обдумавши. Що тут могла зайти похибка — цісар міг взяти його за когось іншого. Він не жде, щоби Наполеон повторив своє слово діловим військовим способом — шляхом урядових формальностей. Вояк розумів, що слово вожда: „капітане!" містило в собі всі формальности разом з таким діловим поясненням: „Ти, як капітан, повинен стояти на відповіднім тобі місци і ждати дальших приказів..."

Велике почуття обовязку разом з великим практичним розумом виявив вояк і тому на нім сповнилися слова Христа: „Ти в малім був вірний і це доказ, що тобі можна віддати в руки велику справу"... Степень людської щирости рішає про вартість чоловіка.

А ще дальше...

Вояком є кождий громадянин і громадянка.

Вояком є кождий син і дочка свого народу.

І всі обовязки, які має член армії, мають і вони. Знати свої закони. Стояти в рядах воядьких. Шанувати імя своїх рядів. Йти не отягаючись за покликом вожда. Віддавати себе вповні вимогам справи. Не зважати на особисті небезпеки. Давати особисте для добра загального.

Таким воякам належиться всюди місце між провідниками, хоч би вони про те не думали.

Церква, Нарід і Держава, що має багато таких вояків, непереможні. Бо найбільша та сила, що випливає з щирої людської душі і з практичного, здорового людського розуму. Їй належиться панування над многими!

П. В.

СВЯТЕ ПИСЬМО И ПРОТЕСТАНТИ.

Протестанти так само, як і православні й католики, признають Біблію не людською звичайною книгою, а книгою Божественною, написаною під натхненням Святого Духа. Богонатхненність не всі протестанти однаково розуміють. Богослови протестантські XVI століття були тої думки, що в Біблії все від Духа Святого, навіть найменші значки. Але з бігом часу цей погляд протестантські богослови залишили. Тепер переважаюча більшість протестантських богословів тримається того погляду, що безперечним Божественним елементом в Біблії є елемент релігійно-моральний, себто наука про Бога й спасіння людей, а всі інші відомости є відбитком понять певного часу, відбитком індивідуальних властивостей і поглядів авторів священих книг. Добре сказав про цей протестантський погляд В. Штудемунд. Він пише: „Біблія вчить нас не того, як порушується небо, а того, як нам зійти на небо. Вона оповідає нам, як і що вчив Господь Бог з любови Своєї для людства за посередництвом народа ізраїльського, щоб дати спасіння всім народам і всім людям. Хто бажає ознайомитись з природознавством та історією, той повинен читати природничі й історичні книги. А хто хоче знати, як йому спастися, які поміри щодо нас є у Бога й що Він обявив нам, той повинен читати Біблію. В цих питаннях ти не знайдеш в Біблії ані однієї помилки, ані однієї суперечности. Якщо й хочуть часом бачити в Біблії помилки й суперечности в релігійних питаннях, то тут помилка не в Біблії, а в людях, які неправильно толкують Біблію".

Але признаючи Біблію книгою Божественною, протестанти не ставляться до неї з відповідною пошаною, яка належиться творові Божественному. Вони дають право кожній людині цілком свобідно толкувати Біблію своїм людським розумом, наче би Біблія була твориво людського розуму. Керуючись при толкуванні Біблії своїм людським розумом, протестантські богослови ще в XVI столітті почали навчати, наче б людина й оправується й спасається лише вірою, без добрих діл. І виходячи з такої науки, відкридали значіння тих священних книг, які говорили про необхідність добрих діл для спасіння. Лютер, наприклад, називав послання апостола Якова й апостола Петра соломяними за те, що вони говорять про необхідність добрих діл для спасіння людини. Правильними й поважними Лютер признавав лише послання апостола Павла, бо на цих посланнях хотів він оперти свою науку про оправдання й спасіння одною вірою без добрих діл.

Такий погляд протестантів на послання апостолів Якова й Петра неправильний. Нігде в Святім Письмі не говориться, що добрі діла непотрібні людині для спасіння. Правда, апостол Павло навчає, що людина одержує оправдання в хрещенні не за діла, а тільки за віру в Христа (Єфесян II: 8—9). Але нігде у апостола Павла не сказано, що й спасіння, по закінченню свойого життя, людина одержує тільки за віру, без добрих діл. Апостол Павло навчає, що віри, і то сердечної, досить тільки для оправдання в хрещенні, а для спасіння потрібно, крім віри, ще зовнішнє виявлення віри, себто добрі діла, подвиги. Апостол пише: „Серцем віруеться для праведности, а устами визнається для спасіння" (Рим. X: 10). В дальшому житті, після хрещення, людина, за наукою апостола, для одержання спасіння повинна виявляти й віру й діла, бо, не виявляючи діл, вона може стратити й віру (I. Тим. I: 18-19) В хрещенні через віру людина починає, кладе основу для дальшого християнського життя, яке лежить перед нею, яке є подвигом, боротьбою з гріхом, подвигом до крови (Жид. VI: 1-2; XII: 1-4). Апостол Павло навчає, що людина й сотворена на те, щоби в свойому життю творила добрі діла (Єфес. II: 10). Про необхідність добрих діл для спасіння навчає Сам Ісус Христос. На страшному суді він буде питати про добрі діла (Мат XXV: 35-45)...

Коли ж і з науки апостола Павла й з науки Самого Ісуса Христа виникає необхідність добрих діл для спасіння людини, то для всякого стає ясною неправильність науки Лютера про оправдання й спасіння одною вірою без добрих діл, а разом з тим і неправильність його поглядів на послання апостолів Якова й Петра. Для кожного стає ясним, що наука цих послань про добрі діла цілком згідна з наукою апостола Павла про необхідність добрих діл для життя й спасіння людини, й тому нема підстави відкидати значіння цих послань, називаючи їх соломяними.

(„Церква й Нарід") Михайло Кобрин.

ЧАРТЕР І СТАТУТ ЦЕРКВИ.

Вийшов з друку Чартер (в українськім переводі) та Статут Української Греко-Православної Церкви в Канаді, ухвалений Шестим Собором тої-ж Церкви, що відбувся в днях 25, 26 і 27 листопада, 1930 в Йорктоні, Саск., і змінений та доповнений Семим Собором Церкви, що відбувся в днях 30 червня, 1—3 липня, 1935, в Саскатуні, Саск.

Чартер і Статут містяться в одній книжочці, що коштує 25 центів.

Громади й поодинокі вірні, що бажають мати Чартер і Статут Церкви, повинні висилати замовлення до Консисторії на таку адресу:

**Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man.**

„ХВАЛІТЬ ГОСПОДА, БО ЦЕ БЛАГО"

(Пс. 147).

З давен давна, з діда-прадіда є у нас загально прийнятий звичай, що при стрічі, чи то в дома зі своїми, чи з чужими витаємося словами: „Слава Ісусу Христу!" — на що другий відповідає: „Слава на віки!" Во не тільки між нами українцями, той звичай; є він і між другими християнами. От і поляки з котрими ми тут найчастіше стрічаємось, подібно як і ми вітаються: „Нех бендзе похвальони Єзус Христус". Відповідь звучить: „На векі веков". Так, як з поляками, стрічаємось тут у Бразилії часто з бразилянами. І у них є таке вітання християнське, яке по їхньому кажеться: „Сезя ловвадо Зезус Крісту". На таке друга сторона відказує: „Пара симпри сезя ловвадо". Однак бразиліяне найчастійше вітаються кажучи: „Бом дія", або „Боа тарде", або „Боа нойте" (Добрий день, добрий вечір, добра ніч).

Не знаю чи кому приходило на гадку застановитись: Хто — і коли почав перший адорувати (величати, прославляти) Христа кажучи: Слава Ісусу Христу! Тому я спитаю: Хто ж то був такий? Письмо святе Нового Завіту каже, що першими були Апостоли Христові, що так Христа славили. Ось вам: Святий Петро в своїм другім „соборнім посланні" каже: „Ісусу Христу слава і тепер і по день віка" (II Пет. III: 18). Те саме каже святий Юда Апостол: „Єдиному премудрому Богу, Спасителю нашому (Ісусу Христу) слава і величче і тепер і по всі віки" (Стих 25). І святий Павло, що його Христос назвав „сосудом ізбранним", каже також так: „Ісусу Христу слава во віки вічні" (Жид. XIII: 21). Ось і вже знаємо, що першими, що так Христа славили, то були його „други", приятелі і учні — Христові Апостоли. І від них то перейшов й до нас той красний і святий звичай славлення Христа, який стався у нас нашим привітом і поздоровленням. І не тільки ми самі українці, але й другі народи, що того ж самого Христа визнають. Отже ж увесь світ християнський віддає тими словами хвалу Богові. І ми з ними. А кілько вже літ тому, як тая хвала Богові віддається? Від Апостолів — аж до наших часів вже добігає двадцять соток літ. Дві тисячки років! І якже оправдилося слово пісні, що її в церквах наших співають: „На всю землю зійде проповідь їх і до кінця світу слова їхні". Слова Апостолів: Слава Ісусу Христу, вже перейшли усю землю, до найдальших закутин і закамарків. Але ходім далі, бо то ще не все, що тут маємо сказати.

Кажучи слова: Слава Ісусу Христу, нахиляємо голову на знак почести і пошани нашому Спасителеві, а мущини і накритя голови, капелюх, чи шапку здіймають, бо так вчить св. Павло, що „на імя Ісусове", має приклонитись всяке коліно, що на небі, на землі і під землею" (Фил. II: 10).

Словами: „Слава Ісусу Христу" заявляємо всенародно, що ми есьмо ісповідниками (визнавцями) віри, основаної Ісусом Христом, — або християнами,

- і тим іменем величаємося відповідно словам св. Павла (Галат VI: 14): „Мене ж, не доведи Боже, хвалитися чим небудь, тільки хрестом Господа нашого Ісуса Христа". Маючи на увазі ці слова великого Апостола народів й ми повинні все і всюди вітатися лишень тим святим привітом, щоб заявити перед всіми, що ми українці есьмо православними християнами, що тую віру православно-християнську ми одідичили по наших батьках, що виссали її з молоком з грудей наших матерей, — що наші матері, коли ми ще були маленькими кількалітніми дітьми, учили нас „мовити бозю" і говорити слова: Слава Ісусу Христу, — і що ми маємо святий обовязок учити й наших дітий тієї святої віри православно-християнської. А коли нам самим тяжко йде навчити своїх дітей, так учащаймо все самі до церкви і берім зі собою всі наші діти і наказуймо їм, щоб там слухали Служби Божої і науки духовної, а церква і Боже слово навчать наших дітей тк, що ми будемо за них спокійні. Так самі учім дітей, що зможемо, при кожній нагоді і спосібности, бо наука родичів є многоважна у дітей. Ще тоді, коли Бог проголосив світові: Не убий, не кради, шануй батька-матір і т.д. то тоді саме ще Бог сказав: „І слова ці, що Я заповідаю тобі сьогодня, мусять бути в серці твому. І будеш ти наказувати про них синам твоїм і промовляти до серця їх сидячи в домівці твоїй, — і йдучи в дорозі і лягаючи і встаючи" (V Мойс. VI: 6—7). Так отже обовязок маємо від самого Бога, щоб тую віру православну християнську, яку ми одержали від батьків — а батьки від своїх батьків і так аж до Ярослава і Володимира — щоб не тільки самі її визнавали — але й дітям своїм передали. Бо що з того було б хоч ми були б і найліпшими християнами, а діти наші пішли самопас?

Коли ми віддаємо нашим привітом славу Христові, то тим самим віддаємо славу і Богу Отцю і Святому Духові. Бо три особі Божі: Отець, Син і Святий Дух то один Бог. Так каже св. Іван Богослов в I-ім своїм соборнім посланні (Голова V, стих 7): „Бо три їх (особи Божі), що на небі: Отець, Слово (часто в письмі святому замісць слова: Син Божий є сказано: Слово Боже) і Святий Дух; і ці три одно". Тому то славлячи Ісуса Христа — славимо Три-единого Бога. Три-единого Бога видів в небі на престолі і святий пророк Ісіія, як йому співали Серафими: „Святий, Святий, Святий Господь сил, вся земля повна слави Його". (Ісаія VI: 1—3). — Та й старозавітньому праведному Авраамові був обявився Бог у виді трьох мужів. Отже ж ще у Старому Завіті були позначки, що: Бог є оден в трьох особах: Тому то ми славячи Христа нашим привітом, славимо одного Бога в Тройці. З того бачимо як великим і святим є той наш привіт; Слава Ісусу Христу. А тому великим і святим — бо ним ми славимо найбільшого, найвищого, найсвятійшого Бога в небі, „Бо вивисшилось Імя тільки Його одного і величче Його над землею і небесами" (Пс. 148, 13). А ми й на те тільки є сотворені від Бога, щоб Йому славу віддавати. Про те каже нам Псалом 148, що його співаємо в церкві на Утрені. В тім псалмі кажеться, що Бога хвалити має небо і земля і всі творива Божі, що на небі і на землі: Ангели небесні, сонце, місяць і звізди і усе небо, — море зі своїми безоднями і всіми мешканцями морськими, — огонь, град, сніг, мрака, буйний вітер, бо й вони сповняючи свої чинности, хвалять Господа. Дальше мають хвалити Господа гори, узгіря, сади, ліси, дикі звірі і всякий скот, гади повзаючі і птаство крилате. І їх всіх сотворив Бог на свою хвалу. Аж тепер йде поклик до людей, бо всі тамті творива були сотворені перше, а люде вже по тім всім. Отже ж перші йдуть: царі земські, князі, судді і всі народи; а далі всі хлопці, дівчата і старші люди зі своїми малими дітьми. Отже ж всі ті вичислені класи людей мають хвалити Імя Господне.

А подивімся ж тепер по світі, чи всі хвалять Імя Господне ось так, як у цім псалмі кажеться? Вийнявши людей — можна сказати: так! Всі сотворіння на землі виконуючи то — до чого вони є призначені, віддають так хвалу Господеві. З одними людьми — найрозумнішими Божими сотворіннями річ мається трохи інакше. Кілько нині людей на світі є, що не знають чого вони тут і яке їх найвище завдання, якого від них Творець вимагає? Ми православні християне, Богу дякувати до таких не належимо. Десь хтось знайшовшися між чужими, зачав потрохи відставати від своїх, забуваючи наші традиції, а між тим наше родиме, питоме поздоровлення: Слава Ісусу Христу! Але між своїми людьми такий собі знов пригадає. Не забуваймо ми того святого привіту, а вітаючись ним, як Апостоли станемо другами Христовими.

Апостоли святі славлячи Христа, не переставали до смерти других до Него навертати. Робім так і ми. Поперід усего наші діти, внуки і правнуки хай ідуть слідами своїх предків, визнаючи сміло, твердо нашу віру православно-християнську. А далі наклонюймо й других, щоб масово ставали в ряди православних християн, щоб так всі разом з нами, прославляли імя Христа-Бога і вітались між собою словами: Слава Ісусу Христу!

Православний з Бразилії.

Вся Бавовна Узбекістану для Москви!

Багато в большевії „република", а до них належить „република" Узбекістану на Сибірі.

В Узбекістані крім збіжжа управляють бавовну і недавно Москва рішила, що вся бавовна, до послідного грама, має йти в руки уряду. Рішення уряду було проголошене в „Правді Востока", що виходить в Ташкенті.

Приказ уряду зводиться до того, що:

— Вся бавовна Узбекістану націоналізується... Вся бавовна, до послідного грама, мусить бути віддана урядови.

В рішенню уряду говориться, що не вільно затримувати найменшої дрібки бавовни, ані навіть для домашного вжитку, ані на нитки й одежу для дому; не можна її нікому продавати, ані кулувати. Колиб уряд довідався, що хтось бодай дрібочку бавовни собі заховав, або щось з неї зробив, того потягнуть на суд, а що в нього знайшли, забереться.

Не вільно заховувати бавовни і колективам.

А вже уряд буде видавати бавовну відповідно до того, хто „перевиконав" і кілько наложені обовязки.

Узбекістанці кілька літ противилася завзято поневолюванню їх Москвою. Вони казали, що Москва хоче зробити з них звичайну кольонію для визиску. А знов Москва казала, що вони „національні шовіністи".

З того вийшло кілька повстань проти Москви, а найсильнійше було в 1934 році, коли наступ Москви йшов в парі з голодом. Тоді Москва розстріляла понад 100 узбекістанських провідників, ним повстання придушено.

До таких крайних меж доведена неволя в Большевії!

„ДНІПРО"
Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.
Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштує на рік $2.00
Передплату висилати на адресу:
"DNIPRO"
1851 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

МОЇ ДУМКИ З ПРИВОДУ СВИСТУНОВОЇ АВАНТУРИ.

Не думаю, чи є на світі другий нарід, щоби так немилосердно себе нищив, як наш нарід український. Щоб я нас не створилося, зараз знайдеться купа „критиків", що стараються створене знищити. Одного дня щось зачнемо робити, а другого вже перевертаємо горі ногами. Вчора була організація для нас добра, свята, а нині вона вже до нічого, бо нас в ній не вибрано за предсідника, касієра, або секретаря.

Пригляньмося авантурі, яку провадять В. Свистун і П. Маєвський. Коли уважно перечитаємо їх „Рідну Церкву", то що в ній побачимо? Страшну ненависть до о. Савчука. Там, де Свистун і Маєвський — там всі канони, закони, принципи і що тільки хочете. А там, де Консисторія і о. Савчук — там пропасть безодня, ломання канонів, безпринципіяльність, продажа Церкви патріярхови, та всякі інші провини й недомагання.

Колись для Свистуна все було добре: і о. Савчук і канони, і Архиепископ і чартер і статути все інше. А нині вже все це недобре, неканонічне, незаконне, нелегальне. Чому? Бо Свистун так хоче. Візміть шумний заголовок в його бюлетені. „Вже записують маєтки громад як і в католиків". Не буду тут розводитися з юридичного боку, чи маєтки, про які Свистун говорить, є так записані, як в католиків. Нехай цю справу розбирають адвокати, ті, **що разом зі Свистуном** приготовляли інкорпорацію Церкви. Я лише хочу запитати Свистуна, коли він дурив людей — давнише, коли говорив, що в нас всьо добре, чи тепер, коли говорить, що всьо недобре? Пощо людям завертає голову інкорпорацією, яку він сам помагав виробляти? А як що він справді побачив свою помилку, то хай не приписує її нікому іншому, тільки собі самому та в крайнім случаю тим другим, що разом з ним цю помилку зробили. Чому грати ролю тої свекрухи, що вдаривши́сь головою до одвірка, винувала за це невістку, якої тоді навіть в хаті не було? Але чи дійсно є яка помилка? Свистун цього зовсім не доказав.

Як би щось в конституції нашої Церкви треба дійсно змінити, то Свистун, як адвокат, добре знає, хто й де таку зміну може та має зробити. Її маємо робити ми самі, на Соборі Церкви, а не католики, комуністи, та інші наші „приятелі", яким Свистун порозсилав свою „Рідну Церкву", як колись розсилав свої брошури. Бо пригляньмося добре, хто з тою його „Рідною Церквою" по кольоніях носиться, хто наші канони й нашу конституцію „поправляє"? Католики, большевики, стрільці (ті, що до нашої Церкви не належать) — отже вся та братія, що дотепер нашу Церкву валила. Оцю то братію Свистун тепер кличе собі до помочі „ратувати" Церкву!!! Питаю: **Чи це є розумна робота? Чи це є чесна робота? Чи це є гідна робота?** Хай кождий передумає справу добре й хай сам дасть собі на ці питання відповідь.

Свистун намагається оправдати парафію св. Покрови в Вінніпегу за її поступовання. Та чи це йому вдасться? Свистун добре знає, що Семий Собор був правний і всі його ухвали є правосильні. Коли ж парафія св. Покрови не признає Семого Собору та його рішень, то чи вона тим самим не ставить себе поза рамці спільного життя з Церквою? Мій простий розум каже, що так, отже як може Свистун говорити, що то Консисторія вінніпегську громаду з Церкви виключує?

Тепер запитаю, хто й коли давав право в імени нашої Церкви організуватись якомусь „братству", і хто й коли давав тому „братству" право анулювати рішення Соборів? Хто й коли надав право парафії св. Покрови в Вінніпегу признавати Собори Церкви за правні, або за неправні, як й і коли хочеться, а ухвали Соборів для себе зобовязуючі, або не зобовязуючі? Чи таке поступовання вінніпегської громади має бути приміром порядку й церковної дисципліни? А ну ж, за її примірам другі громади присвоять собі право признавати, або не признавати те, що Собор, навіть за згодою вінніпегської громади ухвалить, що тоді вінніпегська громада скаже? Або як за примірам вінніпегської громади й другі громади будуть зневажати та не слухати церковного проводу, — куда ми тоді зайдемо?

Як я на справу дивлюся, то фармері й робітники з поза Вінніпегу, які складали на Собор св. Покрови тисячі доларів, тепер мають за те таку „честь" і „подяку" від вінніпегської громади, що люди, які взяли в ній контролю, з зневагою відноситься до Соборів, на яких є зарепрезентований весь загал наших вірних. Вінніпегська громада — яку ми фармери спомогли на тисячі доларів, не хоче бути настільки карною, щоби приняти те, що Собор ухвалив та що ціла Церква приняла. Де є границі такого безправства? Де є запорука, що як слідуючий, Восьмий Собор не ухвалить всього так, як вінніпегська громада схоче, то вона і його не визнає за правний?

Як видно, для вінніпегської громади, а головно для Свистуна, треба такого церковного авторитету, щоби складався з вінніпегських мумій, які тільки спіліб та слухати, що Свистун розкаже. От тоді для вінніпегської парафії всьо булоб „канонічне" й „легальне" й „правосильне". А така річ, як Собор — де поверх сотні розумних, чесних і гідних людей свобідно й поважно висказують свої думки й повнима то вирішують церковні справи — для вінніпегської громади и Свистуна не існує. Людям, які захопили Собор в свої руки, було тільки наших грошей треба, а з нашою волею, а нашим розумом вони зовсім не числяться.

В нас на фармах всюди спокій. Всюди ведеться гарна робота. Всюди священики й парафії жиють та працюють в згоді. Дотепер наші противники нам завидували. Аж тепер комусь захотілося розвіяти все те, що ми дотепер нагромадили. Громади наші по кольоніях повинні проти такого поведення вінніпегської громади запротестувати. А як члени тої громади так любуються Свистуновою авантурою, то хай собі збудують таку церкву, в якій крім Свистунового голосу та крику нічого більше не треба. Нас, тих, що хочуть спокою, хай лишуть, як їм з нами недобре.

Коли-ж нам буде треба що будь поправити, ми собі поправимо там, де на те місце — на Соборі Церкви, а не на вулиці, куда Свистун справу виносить. Як що в вінніпегській парафії не буде привернений порядок, як що вона дальше буде так глузувати собі з церковного авторитету — Собору й церковного проводу, — то всі ми, що давали на Собор св. Покрови гроші, повинні рішуче проти того запротестувати. Вінніпегські члени, які заволоділи Собором, не є його виключними власниками. Весь наш православний загал є власником Собору в Вінніпегу, а в першій мірі всі його члени-основателі. Як вінніпегська громада думає, що нашої поради їй не треба, що вона без нас може обійтися, то хай зверне нам всі ті гроші, що ми на Собор дали, а тоді хай собі розпоряджає ним як хоче. Тоді це буде її власність, а тепер це є власність цілої Української Греко-Православної Церкви в Канаді та її вірних.

Колись на вінніпегську соборну громаду люди дивилися з пошаною, а що вона уявляє собою тепер? Як Свистун не любить о. Савчука, якого дотеперішні Собори вибирали адміністратором Церкви, то хай почекає до слідуючого Собору й хай на нім впоминається, щоби Собор вибрав на його місце другого. Але питання, чи і той другий буде йому до вподоби? А ну ж і він не схоче служити для Свистуна ґумовою печіткою і підписувати все те, що Свистун скаже. Я знаю, що якби навіть приїхав Митрополит В. Липківський до Канади, і сказав Свистунові, що він не має рації, то Свистун зараз підніс би бунт і проти нього. Питання, кого він тоді спровадив би на місце Митрополита?

Про цю справу повинні заговорити члени-основателі Собору св. Покрови з кольоній та сказати своє слово. Повинні поставити домагання, щоби члени вінніпегської парафії поводилися як люди, та не наносили нам і собі сорому.

Н. С. О., Гефорд, Саск.

ЩО ЧУВАТИ З ТЕРЕСОЮ НОЙМАН.

Віденський католицький щоденник „Райхспост" подає деякі подробиці з життя баварської стигматички Тереси Нойман з Коннерсрайт. Число осіб, що відвідує Тересу Нойман, трохи зменшилося, особливо закордонних гостей. Коли Гітлер обняв владу, один з німецьких поліцаїв перевів на власну руку ревізію в домі Нойманів. Одначе за цю ревність дістав гостру нагану від свого Команданта. Тепер життя Тереси пливе звичайним руслом, викликуючи дальше подив усіх. В останньому часі її стигми трохи змінилися. Зверхні знаки на руках, які досі були округлі, тепер стали майже квадратові, а бік квадрату виносить приблизно 6 міліметрів. Підчас великого посту, у пятниці, кровавилися у Тереси рани на колінах. Отже продовжується загадка, що викликує подив у цілому світі. Католицька церква не висловлюється покищо в цій справі, полишаючи свободу дослідів лікарям, психольогам і теольогам. На Різдво ц. р. минуло 14 літ, як Тереса Нойман перестала приймати харчі, і 10 літ, як не приймає напитків.

НЕ ПЕРЕХВАЛЮЙМО СЕБЕ!

Було раз так, що на одній вулиці в одній місті і в одній часі чотирох людей отворили їдальні (ресторани). Перший з них повісив над дверима таку вивіску:

— Заходіть! Це найкраща їдальня в місті.

Другий написав:

— Найкраща їдальня в цілім краю!

Третій написав:

— Найкраща їдальня в цілім світі!

А четвертий написав скромно:

— Їдальня, що може вдоволити пересічних людей.

Невдовзі показалося, що найбільше гостей мала четверта їдальня, а що до третьої, то її властитель скоро зовсім збанкротував.

Мораль: Не перехвалюймо себе!

Чи Ви вже відновили передплату на 1937 рік за „Вістник"? Коли ще ні, так зробіть це зараз! Також постарайтесь, щоби й Ваш сусід читав „Вістник".

ІСТОРІЯ ПРИЄДНАННЯ КИЇВСЬКОЇ МИТРОПОЛІЇ ДО МОСКОВСЬКОГО

(Докінчення)

Коли поголоски про зміну політики Москви відносно Турції дійшли до Константинополя, патріярх Діонисій дуже засмутився, бо передбачав, що за зраду Москви турки будуть метитися на їх одновірцях греках, а перше всього на йому самому. Під впливом розпуки, яка його огорнула, він написав до Москви листа, у якому благав не зачинати війни з турками. „Молимо і просимо", писав Діонисій, „ваше царське величество, не ставайте виноватцями пролиття крови такої сили християн, не старайтесь помагати „французам" і нищити одновірних православних християн, то не буде ні Богові вгодно, ні перед людьми похвально". Цей лист, здається, не хутко дійшов до Москви, а коли б і дійшов своєчасно, то навряд, чи мав би який небудь успіх. Підготовка Москви до війни з Турцією йшла повним ходом, а одночасно, як і передчував Діонисій, збільшувалось незадоволення ним з боку турецького уряду. Неприхильні до Діонисія грецькі епископи використали це незадоволення й, вказуючи на зносини його з Москвою, підкреслюючи, що він погодився на приєднання Київської митрополії до Московського патріярхату, добились того, що він був усунений з патріяршого престолу в тім самім 1686 році, пробувши тільки два місяці патріярхом. Діонисій, після свого усунення з патріяршого трону, ще раз написав до царів і до патріярха. Він гірко скаржився, що московський уряд не присилає йому жадних подарунків і зовсім забув про нього, хоч він і був позбавлений патріяршества за справу, до якої пристав, щоб догодити царям, і просив їх хоч би тепер відомстити туркам за ті кривди й переслідування, які вони дозволяють собі відносно греків. У відповіді на цього листа патріярх Іоаким жорстоко ганить Діонисія за те, що він у саому привітанні назвав його, московського патріярха, своїм екзархом, і дає зрозуміти, що відступлення Київської митрополії є справою дуже маловажною та не заслуговує на подяку.

Через проголошення війни Турції і московський уряд мало що не погубив усього, що вдалося зробити Алексєєву в київській справі. Посол був арештований при переїзді через Крим приятелями й союзниками турків татарами разом з усіма грамотами східніх патріярхів, але московський уряд постарався визволити його, пославши кримському хану на обмін одного дуже важного татарського невільника.

В кінці 1686 р., як раз 351 літ тому назад, Алексєєв доставсь до Москви й привіз патріярші грамоти. Це було ще те одно, чого бракувало для остаточного скінчення справи приєднання Київської митрополії до Московського патріярхату. Грамоти східніх патріярхів негайно були надіслані до гетьмана, а він, по їх одержанні, розіслав універсал про приєднання по всіх церквах Київської митрополії.

На перших порах після приєднання Київської митрополії до Московського патріярхату, поки гетьманом України був Ів. Самойлович, обсяг духовної влади митрополита Гедеона Четвертинського був дуже великий. Усі його неприхильники притихли. Архиепископ чернигівський Лазар Баранович, київо-печерський архимандрит Варлаам Ясинський і львівський епископ Іосиф Шумлянський признали його юрисдикцію. Архіепископія чернигівська й архимандрія лаври були поставлені в залежність від митрополита Гедеона грамотою царів, а єрархія православної церкви в Польщі мусіла признати його своїм духовним зверхником не стільки дякуючи грамотам східніх патріярхів, скільки в результаті особистих політичних обставин. Власне закінчення справи приєднання Київської митрополії до Московського патріярхату збіглося в часу з ратифікацією мирного й союзного трактату Росії з Польщею (трактат Гржимултовського 1686 р.). Девятий артикул цього договору обовязував польський уряд полишити православних мешканців держави при їх стародавніх правах і вольностях, а вище духовенство відсилати для висвячення до київського митрополита, котрого канонічній юрисдикції воно мало підлягати.

Така повнота влади Четвертинського трималася недовго. Та сама війна з Турцією, котра піддала Гедеону польську єрархію, погубила Самойловича. Похід московських військ і козацтва на Крим був дуже невдачним, а Голіцин, який не хотів нести особистої відповідальности за своє передприємство, звалив вину на Самойловича, якому закидав зраду. Гетьмана було арештовано й усунено, а на його місце вибрано Івана Мазепу. Тоді захиталось і положення Четвертинського: його не захотіли вже признавати ані Баранович, ані Ясинський, ані польська єрархія; відношення в Київській митрополії почали складатися по новому, але це вже може служити темою для окремої історичної розвідки.

Др. Є. Сакович.

(„Церква і Нарід").

НОВА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА

День десятого січня 1937 року, на довго останеться в памяти людям в Ст. Мин., бо того дня почався новий листок історії в цій околиці а саме, в той день започаткувалася нова українська православна громада. Десятий січень — зараз по Рождестві Христовім — народилася нова громада на користь та спасіння людей. Від тепер місяць січень буде мати для нас подвійне значіння: память народження Ісуса Христа та роковини заснування нашої громади.

Цей день почався врочистою Службою Божою, яку відправив о. С. П. Симчич в домі п. Івана Манилюка. Присутних було гарне число й всі любувалися тим, що чули Службу Божу нашою рідною мовою. Правда це не було перше Богослуження в цій околиці. Попередньо відправляли о. А. Берик та о. С. Гребенюк.

По Богослуженню відбувся спільний обід і всі присутні засіли до стола. Жіноцтву дійсно належить ся признання за те, що приготовили такий гарний обід.

Коли всі покінчили обідати, відбулися перші збори громади та вибрано церковний заряд.

Люди в цій околиці починають прозрівати й зрозуміли що поклонятися Римові та його „непомильним наслідникам", це значить бути на службі чужих, піддаватися духовому поневоленню. Бачуть також що Укр. Православна Церква не лише дбає про спасіння душ але також про національне освідомлення своїх вірних. Лише така церква може довести наш поневолений український нарід до кращої й світлішої будучности.

Робота на церковному полі в нас не скінчилася на тім, що пообідали і відбули збори. Поодиноко висказали свої думки, але думають братися до будови церкви, бо цвинтарна площа вже є.

Дай Боже щоби всі українці, що ще не є членами Рідної Церкви, пішли за примірам українців в Ст. М. та щоби раз на все перестали посилати чолобитія до Риму, щоби перестали брати накази від „непомильних" диктаторів та щоби вписувалися в члени Української Православної Церкви. Нехай Господь Бог благословить це наше святе діло бо хоч не багаті ми числом, але багаті духом і нехай наша скромна праця буде примірам для других.

Православний.

ЗВІТ З БАЗАРУ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВ. ЦЕРКВИ В ЕДМОНТОНІ.

В днях 1, 2, і 3-го квітня ц. р. відбувся Весняний Базар нашої громади в нашій власній салі коло церкви. Від ряду літ такий базар ми устроюємо під весну з меншими чи більшими успіхами. А цей наш базар удався нам надсподівано.

Був великий підем і запал в усіх хто працював у користь базару. До успіху причинився й те що цего року була справжня боротьба в розпродажі базарових тикетів. Було постановлено, що хто з панночок розпродасть найбільше тикетів то буде королевою нашого базару. Кандидатками були панни Анна Маланчук, Домця Мудра й Марія Чедяник.

Нема найменшого сумніву, що всі вони працювали завзято й докладали всіх старань щоб здобути титул королевої. По обчисленню проданих тикетів виявилося, що найбільше тикетів розпродала панна Анна Маланчук і дістала 1569 голосів. Панна Марія Чедяник здобула 1456 голосів. На третому місці була панна Домця Мудра з 572 голосами.

Всі вони разом придбали з розпроданих тикетів $286.80. Королевою обрано панну Маланчук третого дня базару в суботу й при прибранню її в корону та тогу вручив голова п. Чоботар її дар — дорогу вазу з китицею красних цвітів. І другі контестантки дістали нагороди а іменно п-на Чедяник дістала часний обрусик з серветками вишиваний а п-на Мудра пару гафтованих подушок. При тому голова громади п. Чоботар відповідною промовою висловив їм правдиве признання.

До успіху в базарі причинилися теж всі, що дарували річи чи гроші. Річи дарували ці пані:

А. Галянка, М. Кечевич, А. Боднар, А. Данилович, П. Скора, М. Микулович, К. Шабан, Тимчишин, Шевчинська, Шевчишин, Ф. Пронюк, В. В. Маланчук, П. Гаврилюк, А. Чоботар, Івінна Чоботар, Марія Чоботар, А. Сеник, К. Давидюк, А. Четвярик, Петрик, Г. Свійчук, О. Стоєпарчук, М. Лихман, М. Бабюк, О. Унгаран, М. Чабанюк, О. Дмитрук, М. Фербей, П. Лупул, А. Бойко, А. Федець, К. Юрчак, С. Купченко, А. Крупа, М. Тодорук, С. Лупул, К. Лупул, А. Паранич, Т. Янча, Паланич, П. Климак, Н. Скрипник, П. Ласичук, А. Андрусів, Т. Іванців, М. Михайлюк, Т. Лазарович, Ф. Верхомин, Є. Івасюк, Н. Демко, Р. Драган, Лазарук, П. Лукіянчук, Р. Гоцла, А. Романюк, А. Ветешук, К. Пасічук і А. Яцишенько.

Панни Анна Маланчук і Міля Чоботар.

Фірми: В. Шарих, Н. Стефанець, В. Бойцун, В. Киндрачук, П. Володимирський, М. Марчишин, П. Василишин, Вултенд Дейрі, Прейрі Розі Мфг Ко., Сейфвей Бекері, МекҐевинс Бекері, Ситі Едмонтон Кремері, Алберта Дейрі Пул, Г. Сайк, П. Мельник, Браття Романюки, Д. Токарський, Д. Фербей, МекДоналдс Консолідейтед, Сивик Сентр Сервис Стейшен, Інтеліджент Гросейл, Брони Фрут Ко., Едмонтон Ситі Дейрі й А. Бит.

Панства В. Турки й П. Павиї.

Товариства: Жіноче Товариство при нашій парохії.

Грішми жертвували по 3 дол. Анастазія Невчас. По 2 дол.: Василь Сиротюк, Розалія Галюк, В. Гриньчук, Параня Кузик. По 1 дол.: Стефан Гуменюк і Вікторія Стечишин. По 75ц.: І. Мальований.

При кінці базару було тягнення щастливих тикетів. Нагороди виграли: І. Рінтаул, Саскатун, Саск., І. Котодій, Венкувер, Бр. К., пані П. Лупул, Едмонтон і В. Мойсей з Едмонтону.

Всього прибутку з базару було $450.21.

З великою приємністю висказуємо щиру подяку всім, що допомог-

ли в цім базарі, а в першу чергу кандидаткам на королеву, всім, що дарували річи чи гроші, що займалися колектою, кухнею, біґом і розпродуванням всяких річей в часі базару. Зокрема дякуємо Комітетови Пань, що взяли на себе обовязок технічно помагати в часі базару. Також дякуємо й паням Галюк, Снайчук, Даникович, Василишин Лазарович, Челядин, Давидюк, Слюсарчук і Маланчук за принесення перекуски на базар.

Всім членам і прихильникам нашої парохії як теж і гостям, що були в нас на базарі висказуємо своє признання й подяку.

Праця, добра воля й щирість були тими чинниками, що зробили базар живим і корисним. Дай Боже й на далі в наших церковних і громадських підприємствах того запалу, охоти й жертвенности. Тоді робота буде приємною й буде велика користь справі, тай нам усім.

За заряд Укр. Православної Парохії св. Івана в Едмонтоні:

Василь Чоботар, голова, **Дмитро Пронюк,** секретар.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

(Прут, Алта.)

Відійшов від нас на вічний спочинок наш піонір, Олекса Ткачук, котрий прибув до Канади 1901 р. Прожив 63 літа. Походив з Лужан, Чернівці, Буковина. Николи в життю не хорував, аж захорував на запалення сліпої кишки і за пізно вдався до лікарів і ратунок вже був неможливий.

Несподіваний смуток огорнув околицю Прут, бо ми не лише стратили члена Т-ва, але щирого жертводавця-фундатора як української православної церкви в Прут, так і Нар. Дому. Це був найближчий мешканець коло церкви і Нар. Дому в Прут і був щирим дозорцем них інституцій.

Покійний був членом Інституту в Едмонтоні і де треба було помічати, він ніколи від того не відмовлявся.

Покійний полишив жену і гарно вихованих пять синів. Покійний був тихої вдачі нікому не любив дігнати терпким словом і тому всі любили його й шанували.

Маєтку великого покійний не лишив, але його приміри любови до свого рідного, поміч, яку давав на народні цілі — це є маєток котрий повинен кожний свідомий українець по собі лишити. Отакого маєтку лишив по собі покійник Олекса не мало. Вінці зложили на домовину від Інституту Грушевського в Едмонтоні, від товариства церковного і Нар. Дому з Прут і від пятьох синів покійного. Похорон відправив о. І. Гикавий. Ридання було багато. Чоловік хоче ще жити, тішитися білим світом, широкими канадійськими просторами, по схід сонця вставати й бачити як сонечко сходить і рано пташки щебечуть — а тут невмолима смерть приходить і забирає його зо світа завчасу.

Церковця була переповнена людьми, хотяй погода була дуже зла. Коли вже випроваджали тіло з церкви на цвинтар, зо сильний вітер з дощем неначе не пускав довезти тіло до темної хати.

Після короткої нагробної промови о. Гикавого і тихої молитви присутні вернулись до хати Ткачуків на обід, а на цвинтарі укр. прав. церкви осталась висипана висока сіра могила, в котрій ляг на вічний сон, наш ніколи незабутній фундатор і основатель Укр. Нар. Дому й церкви в Прут.

Спи, батьку наш, ми тебе не забудемо. Нехай канадійська земля буде тобі легкою.

Ксеня Сімчун.

ПОДЯКА.

Від жени й синів покійного Олекси Ткачука о. І. Гикавому за труд, Товариству з Інституту ім. М. Грушевського за вінець з живих цвітів, товариству з Прут за хрест з цвітів, всім тим, котрі брали участь і трудилися і помагали в похороні, **щира подяка.**

Смутком огорнені: **мати вдовиця і сини Григорій, Іліа, Никола, Іван та Василь.**

ВЕЛИКОДНЯ ЗБІРКА (з коверт) НА РЕЛІГІЙНИЙ ФОНД.

Збірка о. С. В. Савчука.

БРЕНДОН, МАН.

Збірка в церкві на тацу $5.70

ПЕМБІНА, Н. Д.

По 50ц.: Іван Пастух, А. Керелюк.
По 25ц.: Іван Борденюк, Матвій Костюк.
По 15ц. Петро Хрущ, Марія Леминишин.
По 10 ц. С. Пізнаний, Никола Ткачук, Едвард Керелюк.
По 5ц. Емилія Керелюк, Марія [illegible]ценюк.
Дрібна збірка 1.89

Збірка о. С. П. Симчича.

ОКБОРН, МАН.

По 1 дол. С. Курчиба, пані Ст. Човпилька.
По 50ц. А. Новіцький, І. Надольський.
По 25ц. М. Воль, В. Іванко, М. Пиць, О. Янек, М. Іванко, Ф. Курчиба.
По 20ц. Г. Пиць.
По 10ц. Н. Зюбрак, Н. Будинський.

СІЧ, МАН.

По 50ц. С. Манулак.
По 30ц. І. Манулак.
По 25ц. П. Курчиба, М. Цитульський, М. Мавнтюк.

ЕЛФІНСТОН, МАН.

По 25ц. Пані Я. Ковалюк, Славка Матієць, М. Кава.
По 15ц. Пані Катря Кава.

ВИСТА, МАН.

По 1 дол. Н. Старецький.
По 25 ц.: Р. Войчишин, К. Білінський, С. Матієшин.

РОСБОРН, МАН.

По 25ц. А. Скоробагач, О. Фостаковський, А. Фостаковський, п-на М. Н. Грегор.

МЕНЗІ, МАН.

По 50ц. А. Грошок.
По 30ц. А. Ковальчук.
По 25ц. Н. [illegible], А. Друть.

ОЛЬГА, МАН.

По 50ц. В. Гнатів.

Збірка о. І. Дмитрова.

ПОПЛАР ПАРК, МАН.

По 1 дол. Т. Вистягий, І. Марко, В. Савула.
По 50ц. І. Дещенюк.
По 35ц. В. Процюк.
По 25ц. М. Марко, Т. Семенюк.
Дрібна збірка (імена не поданї) 60ц.

СЕЛТОН, МАН.

По 50ц. І. Турко, Р. Німчук, П. Мостовий, Катерина Назаревич, Т. Мех.
По 25ц. Д. А. С. Німчук, А. Конюк, П. Ванко, Р. Назаревич, В. Т. С. Німчук, П. Німчук.
По 10ц. В. С.
По 5 ц. П. Стефанюк.

ЗБІРКА В ІСТ СЕЛКІРК.

По 1 дол. Мих. Корба, Мих. Жигаль, Андрій Суханський.
По 50ц. Іван Корба, Іван Солонка, п-на Геня Огризло.
По 40ц. Андрій Павлик.
По 25ц. Назар Загайко, Ник. Сольник, Кир. Савчук, Вас. Котоваць[illegible]кий, Ст. Корба, Мих. Менюк, Н. Н., Вас. Ром[illegible], Гр. Король, Мико[illegible], [illegible], К. Гайдук, [illegible] Свята, Гр. Жита, п-на М. Кондратюк, пані Савчук, пані Жигаль, пані Савчук, пані К. Маленчук, пані Журенцка, пані Сольник, пані Шиєтко, Петро Велиган.
По 15ц.: Д. Юнік.
По 10ц.: М. Чура, М. Сольник.
По 5ц.: М. Жила, Н. Н.

ТИНДАЛ, МАН.

По 1 дол.: О. Кощ, Л. Сабат.
По 50ц.: М. Гнатюк.
По 25ц.: Н. Тупило, А. Причун, С. Юрків, К. Гнатюк, В. Тупило, С. Мамчур.
По 15ц.: В. Фірманюк.
По 10ц.: М. Чурко, Гр. Хомин.

Збірка о. П. Мельничука.

СТОРНОВЕЙ, САСК.

По 50ц.: І. Вінтоник, М. Ґалай.
По 25ц. М. Вінтоник, Р. Ґалай, (Джедборг), М. Ф. Вінтоник.
По 20ц. І. Вінтоник, пані К. Захарук.
По 15ц. Катерина Керелюк.

ВРОКСТОН, САСК.

По 1 дол.: І. А. Павчук, Л. Павчук, А. Шимко, В. Кемпан.
По 50ц.: Н. Захарук, Дж. Пуританго.
По 25ц.: Т. Трофаненко, Г. Гарасим, П. Салагуб, М. Ф. Кушнір, В. Гарасим, А. Трофаненко, М. Гишка, Р. Козакевич.
По 20ц. М. Вощовий.
По 10ц. В. Ткачук.

МАЗЕПА, САСК.

По 1 дол.: Р. Ортинський.
По 50ц.: І. Черевик, І. Гуляк, М. Ортинський, А. Павлик (Віннiпег).
По 25ц.: П. Коба, П. Ягольницький, М. Тимрик, Н. К. Цимбалістий, Л. Юрків, Л. І. Ковалишин, М. Король, Н. Матвієвський.
По 15ц.: С. Стефанюк.
По 10ц. Г. Чрушка, І. Клевчук, А. Король, Н. Н.

Збірка о. І. Майби.

СМАТС, САСК.

По 35ц. М. Кінаш.
По 25ц. І. Щербай, В. Н. Гой, А. Войцітовський, В. А. Войцховський.
По 20ц. І. Кинар, Н. Н.
По 10ц. Н. Н.

ЄЛЛОВ КРІК, САСК.

По 1 дол. Василь Гаук, Іван Козак.
По 10ц. Р. Борса.

МІЧЕМ, САСК.

По 25ц. М. Б. Отеськів, Л. Новосад, Н. Трішук.

(Дальше буде).

ФОРТ ФРЕНСЕС, ОНТ.

З приводу Служби Божої через радіо слідуючі особи зложили свої жертви на фонд Консисторії.

По 50ц. Петро Пиланиця, Георгій Лукик, Никола Корман, Мих. Собкович, Петро Ковальчук, Маргарет Настюк.
По 25ц. Йосиф Вишниченко.
По 10ц. Мих. Євчин.
Разом $3.15

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. В. Апонюка.

Червень.

6. Неділя — Канора.
10. Четвер, Вознесення — Вимбер, храм.
13. Неділя. Вроксотн.
20. Неділя, Зел. Свята — Канора (храм).

Адреса: почт. скринка 96, Канора, Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. С. Березіцького.

Червень.

6. Неділя — Толстой.
10. Четвер, Вознесення Господнє — Гарденток, Онуцка.
13. Неділя. — Гарденток, місто.
20. Неділя, Пресв. Тройці — Толстой, Ман.
21. Понед. Зісл. Св. Духа — Вайта.
27. Неділя — Роза.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. С. П. Симчича.

Червень.

10. Четв., Вознесення. — Сендіелейк.
13. Нед. — Россборн.
20. Зелені Свята — Брендон, (о. С. В. Савчук) — Храм.
20. Зел. Свята — Виста, храм.
21. Зелений Понеділок — Мензі.
27. Нед. — Січ.

Адреса: Мензі, Ман.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1937 РІК.

ЧЕРВЕНЬ.

1	В.	См. Патрикія
2	С.	Мч. Талалея
3	Ч.	Рівноап. Константина і Ол.
4	П.	Мч. Василіска, Володим.
5	С.	Сп. Михаїла Синая
6	Н.	**5 Нед. Сліпор.** Симона Див.
7	П.	† Найд. гол. Св. Івана Хр.
8	В.	Ап. Карпа, вм. **Юрія нового**
9	С.	См. Терапонта
10	Ч.	**Вознесіння Господнє.**
11	П.	Мч. Теодосії діви Тирськ.
12	С.	Пр. Ісаакія Далм.
13	Н.	**6 Нед. св. Отців.** Ап. Ерма.
14	П.	Мч. Юстина
15	В.	**† См. Івана Сучавського**
16	С.	Муч. Лукиліяна
17	Ч.	Митрофана
18	П.	См. Дороте́я еп. Тир.
19	С.	Еп. Висаріона, Іларіона
20	Н.	**Пресв. Тройці**
21	П.	**Зісл. Св. Духа.**
22	В.	Кирила арх. Алекс.
23	С.	Свм. Тимофія
24	Ч.	Ап. Вартоломея
25	П.	Пп. Онуфрія Вел.
26	С.	Мч. Акилини, Анастасії
27	Н.	**1 по Зісл. Всіх Святих.**
28	П.	Пр. Амоса
29	В.	Тихона еп. Амафун
30	С.	Мч. Мануїла

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. І. Дмитрова.

Червень.

6. Нед. — Тиндал.
10. Четвер, Вознесіння Господнє — Ледвин.
13. Нед. — Малантон.
20. Нед., Зел. Свята — Іст Селкирк.
21. Пон., Зел. Свята — Поплар Парк, храм.
27. Нед. — Селтон.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Григорія Василіва.

Червень.

6. Неділя — Дowнінг, Алта.
10. Вознесіння — Смокі Лейк, храм.
13. Неділя — Стрий (Зїзд СУМК).
20. Зел. Свята — Глендон (посвячення Нар. Дому).
27. Неділя — Смокі Лейк.

Скринка 108, Смокі Лейк, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. П. Гайдького.

Червень.

6. Неділя — Шелмерелей, Ман.
10. Четвер, Вознесіння Г. І Х. — Роблин, Ман.
13. Неділя — Ленард, Ман.
20. Неділя, Пресв. Тройці, храм.
21. День Св. Духа, храм — Петлера, Ман.

Адреса: Роблін, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. П. Затирюка.

Червень.

6. Нед. — Пайн Ривер.
10. Четвер, Вознесення — Ешвіл, храм.
13. Нед. — Етелберт.
20. Нед. Зіслання Св. Духа — Дафін, Ман.
21. Пон. З. Св. — Сифтон, храм.
27. Нед. — Боглан.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.

Червень.

6. **Неділя Сліпородженого.** Гол. 5. Утр. Єв. Івана XX. 11—18. Літ. Ап. Діяння XVI. 16—34. Єван. Івана IX. 1—38.

10. **Четвер — Вознесіння Г. Н. І Хр.** Утр. Єв. Марка XVI. 9—20. Літ. Ап. Діяння І. 1—12. Єв. Луки XXIV. 36—53.

13. **Неділя св. Отців.** Голос 6. Утр. Єв. Ів. XXI. 1—14. Літ. Ап. Діяння XX. 16—18; 28—36. Єв. Івана XVII. 1—13.

20. **День Пресв. Тройці** (1-ий день Зелених Свят). Гол. 7. Єв. Ів. XX. 19—23. Літ. Ап. Діяння II. 1—11. Єв. Івана VII. 37—52 і VIII. 12.

21. **День Св. Духа** (2-ий день Зелених Свят). Літ. Ап. Ефес V. 9—19. Єван. Матея XVIII. 10—20.

Український Релігійний два-тижневик в Канаді.

ВІСТНИК

THE HERALD

HERALD ... 3664 ... PEG, MAN.

РІК XIV. WINNIPEG, MAN., JUNE 15th, 1937 ВІННІПЕГ, МАН., 15-го ЧЕРВНЯ, 1937. ЧИСЛО (272) 12

ДО СВИСТУНОВОЇ АВАНТУРИ.

Зміст: І. Вступні заввагн. II. Так звана „угода“ між Консисторією і Свистуновим Братцтвом. III. Ще про передачу Служби Божої через радіо. IV. Роля Митрополита Василя Липківського. V. Записи церковного майна.

(Продовження)

II. ТАК ЗВАНА „УГОДА“ МІЖ КОНСИСТОРІЄЮ І СВИСТУНОВИМ БРАЦТВОМ.

В найновіщім числі свого бюлетину В. Свистун закидує Консисторії, що вона зломила „угоду“, яку підписала з його брацтвом 27 грудня, 1935, й каже, що це власне заставило його відновити боротьбу проти Церкви та її проводу.

Історія „угоди“.

Щоби можна дати вірний осуд Свистунового закиду, треба знати історію тої „угоди“, а вона вкоротці представляється так:

Коли Свистун побачив на Семім Соборі, що йому невдалося переконати делегатів безпідставними наклепами і перекручуванням фактів та дійсного стану річей, він заявив: „Я вірю в добру волю о. Владики й свою резолюцію відтягаю, бо хочу належати до Української Церкви“ (гл. „Протоколи Семого Собору“, стор. 60). „Я резолюцію відтягнув, бо знаю згори, що вона перепаде“ (гл. тамже, стор. 61). „Погоджуюся, щоби Собор мене осудив і я прийму кару, яку визначить мені Собор. Свої закиди проти о. Савчука я також відтягаю“ (гл. тамже, стор. 62). „Злих інтенцій не мав я до нікого, а виступив я тому, що важав, що о. Владика хоче пересвяти. Нині маю інші переконання... Думаю, що мені дальша участь в життю Церкви немислима (плаче). Мушу також відтягнутися від народньої роботи. Я з Собору відходжу“ (гл. тамже, стор. 64). Та вже два дні пізніше на народнім зїзді немов призабув, що говорив на Соборі і заявив, що усувається тільки від участи в життю Церкви, а за те буде займатися тільки культурною працею. Дуже скоро показалося, що Свистунові заяви мають таку саму вартість, як заява Лиса Микити про те, що він з любови до курей перестав їсти мясо та йде до Єрусалиму на прощу відпокутувати свої гріхи.

Свистунова „культурна праця“.

В два тижні по Соборі Свистун розпочав свою „культурну працю“ в той спосіб, що на скору руку породив „Брацтво Оборони Рідної Церкви“, до якого втягнув навіть нечленів, а то й явних ворогів Церкви, видав три числа „Рідної Церкви“, в яких безпощадно обкидав болотом Архиепископа та інших немилих йому людей, розїзджав по кольоніях та виголошував промови проти Церкви і її Собору та проводу, розписував до громад листи, щоби протестували проти Собору й Архиепископа та щоб не давали „нічого на дієцезіяльний фонд, чи на який будь інший фонд для консисторії і епископа, доки вони не скличуть другого Собору“.

Але Свистун скоро побачив, що його акція засуджена на невдачу, бо загал вірних Церкви осудив її, як звичайну авантуру, чим вона в дійсности й була. Як він ще й мав яку надію на успіхи, то вона дорешти розвіялася на зимовім зїзді шеровців Інститута ім. Петра Могили в послідних днях грудня, 1935. На той зїзд він закликав спеціяльними листами та закликом в „Рідній Церкві“ своїх „братчиків“, маючи в пляні опанувати зїзд, вибрати свою дирекцію, усунути тодішнього ректора В. Сарчука та взагалі поширити свою авантуру на поле наших нецерковних організацій.

Свистун програв на зїзді.

Але „братчики“ на зїзд не так дуже зїхалися. Більшість з них до того часу вже були переконалися, що стаючи в ряди „братчиків“, вони впали жертвою Свистунового голосного, але порожного й безпідставного крику. Мале число „братчиків“ на зїзді було для Свистуна першим болючим ударом. В додатку деякі з них, почувши другий бік справи, відразу охолоди в своїй ревности й завзято мовчали. Але найбільшим ударом для Свистуна було те, **як зїзд одноголосно вибрав ту саму дирекцію, що була попередно, а яку він хотів повалити.**

На зїзді, як і на Соборі, дали Свистунові говорити до схочу. Й він забрав своїм говоренням цілий перший день зїзду, а другого дня до полудня. Говорили й другі учасники зїзду, але Свистун скоро побачив, що його авантура буде мати такий самий успіх, як мала на Соборі. Для зїзду ще тільки лишалося винести проти Свистуна відповідну ухвалу, як виніс її Собор, й він безпечно був би її виніс, як би Свистун, як то кажуть, не почув письма носом і не почав шукати рятунку.

Він приватно переказав, що хоче миритися, але на певних услівях. Тими услівями були: **Консисторія має погодитися на скликання надзвичайного Собору найдалі до року від Семого Собору. Собор має ухвалити такі резолюції, які Свистун вже тепер Консисторії предложить. Перед Собором має відбутися конференція, на якій Свистун мусів би бути, і ця конференція мала б намітити програму й порядок Собору. Свистун має бути членом президії Собору. Зо свого боку, Свистун розвязав би своє брацтво та заперестав би видавати „Рідну Церкву“.**

Свистунова пропозиція відкинена.

Ця Свистунова пропозиція, в докладній формі, прийшла під розвагу гуртка учасників зїзду, в числі яких 15, між ними трох членів Консисторії. Дискусія над пропозицією провадилася в неприсутности Свистуна. Його пропозицію відразу осудили, як не тільки абсурдну, але й безличну. Були голоси, щоби не входити зо Свистуном в будь які переговори, бо коли Свистун хоче поправитися, хай це покаже ділом, хай вперед направить те лихо, яке дотепер Церкві заподіяв, а тоді можна буде з ним говорити. Але були також голоси, які хоч вповні осуджували Свистуна за його авантуру, то рівночасно проповували, щоби не ставитися супроти нього надто строго, щоби йому простити (бо хіба Ісус Христос не казав простити до сімдесять і сім разів?) та щоби дати йому нагоду вийти без пониження з тої халепи, в яку сам себе поставив.

Поза те всі погодилися, **що було б крайним безглуздям скликати надзвичайний Собор, бо для такого Собору не було найменшої потреби, хіба скликати його тільки на те, щоби задоволити примху Свистуна. А вже й мови не могло бути про те, щоби Конситорія зобовязалася до того, що Собор мусить ухвалити такі резолюції, які Свистун тепер предложить. Собор є найвищим правля-**

(Продовження на 2 сторонї)

СУДОВЕ ПЕРЕСЛУХАННЯ ЩЕ НЕ ВІДБУЛОСЯ.

Судове переслухання в злуці з позовом, внесеним Й. Богоносом і Г. Бугерою та церковною організацією проти П. Маєвського, виключеного священика Української Греко-Православної Церкви в Канаді, щоби заборонити йому виконування священичих функцій в Соборі в Вінніпегу та взагалі функцій священика Української Греко-Православної Церкви в Канаді, — ще не відбулося. Сталося це головно тому, що заліазвана сторона пару разів домагалася відложення переслухання для того, щоби приготовитися до оборони. Послідне відложення запало дня 10 червня, ц. р.

Слід зазначити, що в злуці з вище згаданим позовом П. Маєвський вніс проти-позов, в якім між іншим домагається, щоби суд признав його повноправним священиком Української Греко-Православної Церкви в Канаді та щоби признав його та тих, що тримають з ним, за Українську Греко-Православну Церкву в Канаді. Про цей проти-позов вже була згадка в українських тижневиках ріжних релігійних та політичних відтінків, і ми не вважаємо за потрібне опинятися тепер над ним обширніще.

АРХИЄРЕЙСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ.

13 червня, — неділя — Малантон, Ман.
20 червня, — неділя (1-ий день Зелених Свят) — Іст Селкирк, Ман.
21 червня, — понеділок (2-ий день Зелених Свят) — Поплар Парк, Ман.
27 червня, — неділя — Тиндал, Ман.
4 липня, — неділя — Саскатун, Саск.

Громади, що бажають витати в себе цього літа о. Владику, повинні завчасу повідомити про це Консисторію.

КОНСИСТОРІЯ
Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

ДУХОВНА КОНФЕРЕНЦІЯ.

Подається до відома всім заінтересованим, що Духовна Конференція духівництва Української Греко-Православної Церкви в Канаді, відбудеться в днях 29, 30 червня та 1-го липня, в Саскатуні, Саск.

КОНСИСТОРІЯ
Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

ДО СВИСТУНОВОЇ АВАНТУРИ.

(Продовження зо сторони 1-ої)

чим і законодатним органом Церкви, якому підлягає також сама Консисторія, отже як може Консисторія наперед рішати, що Собор має ухвалити? Де тоді була б соборноправність? Пощо тоді взагалі Собору? Це було б найбільшим глумом з Собору скликати його тільки на те, щобн він „ухвалював" резолюції, які Свистун вже пів року наперед ухвалив.

Як Свистун розуміє соборноправність.

Ця пропозиція Свистуна найкраще показує, як він, — отой великий оборонець прав Церкви, — розуміє засаду соборноправности в Церкві. Годі тут мимоходом не згадати, що Свистун в такий самий спосіб господарює в парафії при Соборі св. Покрови в Вінніпеґу, та організаціях, що там містяться. Поки там прийдуть збори, то або для них вже все наперед приготоване і люди мають тільки руки до гори підносити, або Свистун диктує, кого вибирати на членів уряду, а збори вибір потверджують. Буває таке: Свистун вносить члена на певний уряд. „Але його нема на зборах", — підноситься боязливо кілька голосів. „То нічого, я говорив з ним вчера і він погодився уряд приняти", — відповідає Свистун. І збори „вибирають" до уряду такого члена, якого навіть на зборах нема, але який вчера погодився перед Свистуном цей уряд на себе приняти, або точніше, — якому ще вчера Свистун сказав, що він буде вибраний до уряду. Або вносять кандидата на якийсь уряд, а Свистун перебиває: „Не вносіть його на цей уряд, бо він буде вибраний на інший", або „його не вносити, бо на цей уряд дуже добре надається такий-то". А нехай Бог боронить, як би хто смів Свистунові заперечити, бо Свистун вже не лишить на нім ні одної сухої нитки, його ніхто не переговорить, ні не перекричить. Подібне треба сказати також про різні резолюції та ухвали, які парафія в послідних часах „ухвалила", та про деякі листи, які „написала". Все це було зроблене Свистуном, а з боку громади в найліпшому випадкові було помахування головою. В деяких випадках і цього не було...

Декларація Консисторії.

Як вже було згадано, Свистунова пропозиція помирення була одноголосно відкинена, тимбільше, що коли переглянено резолюції, які він приготовив для ухвалення на надзвичайнім Соборі, то вони аж кишіли від баламуцтва та перекручень не тільки засадничих основ нашої Церкви, але й фактів. Переказано йому це через посередника. Тоді вже він особисто прийшов на нараду. Прочитано ще раз його пропозицію, слово за словом виказано його баламуцтва та перекручення, а Свистун попускав точка за точкою. Видно було, що його головне бажання було, аби як найлекше спуститися з хмар на землю. Не бажаючи пімсти, члени Консисторії не ставили йому перепон і остаточно виготовлено декларацію, або заяву, на яку він і Консисторія мали „погодитися". Ця декларація звучить так:

„Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді стверджує, що Українська Греко-Православна Церква в Канаді стоїть на слідуючих канонічних основах, які є згідні з канонічним становищем Української Автокефальної Православної Церкви, принятим Всеукраїнським Православним Собором 1921-го року в Киеві:

1. Народно-соборноправний устрій.
2. Канонічність ієрархії Української Автокефальної Православної Церкви.
3. Право Церкви на творення нових канонів собором Церкви, відповідно до вимог життя Церкви, і на виключування з уживання канонів, що перестали відповідати вимогам життя Церкви.
3. Уживання рідної мови в богослуженнях.
5. Недопущення до підлеглости Української Греко-Православної Церкви в Канаді чужим церквам, або чужим церковним властям.

II. Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді уважає „тези до дискусії" як документ, що не висловлює поглядів Української Греко-Православної Церкви в Канаді і уважає, що умови у тих „тезах до дискусії" не є до приняття Українською Греко-Православною Церквою в Канаді, бо вони противляться основним засадам Української Греко-Православної Церкви в Канаді".

Свистун пояснює „угоду" на свій лад.

Погоджуючись на повищу декларацію Консисторії, Свистун рівночасно підписав зобовязання, що по проголошенню цеї декларації в слідуючім числі „Вістника", „зараз же в наступнім числі „Вістника" Братство Оборони Рідної Церкви оголосить свою згоду на повищий текст (тобто текст декларації, — Ред.) порозуміня і заяву, **що всяка акція зо сторони Братства Рідної Церкви і п. Василя Свистуна з тим проголошенням закінчується".**

Так зроблено „угоду" і така, а не інакша вона була. Та Свистун не довго її памятав і не довго при ній витримав. Він почав пояснювати декларацію Консисторії на свій лад, почав розписувати листи до своїх „братчиків" (яких розорганізував без їх відома), що Консисторія йому „піддалася", почав пояснювати декларацію Консисторії так, що ніби то нею Консисторія уневажнила резолюції Семого Собору та признала той Собор за неправний і нелеґальний та давав устно й писемно багато інших таких і подібних „пояснень". Одним словом — вибріхувався...

Зміст і значіння декларації.

Обсяг цеї статті не позволяє на основне зясовання змісту й значіння декларації Консисторії та взагалі цілої так званої „угоди". Це було зроблено свого часу в статті п. з. „Українські Вісти" шукають клопоту" (гляди „Вістник" чч. 5—9, 1936), яку „Вістник" написав у відповідь „Українським Вістям" на їх статтю в цій справі (дехто думає, що статтю в „Українських Вістях" інстиґував сам Свистун), а також в листі Консисторії до Свистуна з дня 21 травня, 1936. Тут обмежимося лише до оцих коротких завваг:

Свистун, — щиро, чи нещиро, в те не входимо, — говорив, що Українська Греко-Православна Церква в Канаді відступила від своїх первісних засад. Щоби заспокоїти його, як яку вередливу та розпещену дитину (його вже нераз заспокоювали його бувші товариші й співробітники й не тільки самими голими словами, як це зробила Консисторія), та щоби помочи йому зійти з „поля битви" з як найменшим упокоренням, — **Консисторія добровільно погодилася ствердити те, що наша Церква від самого початку її існування дотепер признавала.** Іменно Консисторія вичислила пять основ нашої Церкви, які є рівночасно основами Церкви на Україні. Значить, **Консисторія заявила, що в пятьох вичислених основах наша Церква в Канаді й Церква на Україні сходяться. Тими основами є: 1) соборноправність, 2) канонічність української ієрархії, 3) зміни канонів відповідно до вимог життя Церкви, 4) рідна мова в богослуженнях, 5) самостійність, або автокефальність Церкви.**

Ці основи не були накинені нашій Церкві Церквою на Україні. Наша Церква не приймала їх тільки тому, що вони зобовязують Церкву на Україні. **Ці основи Українська Греко-Православна Церква в Канаді приняла зо своєї власної волі та ініціятиви, а що більше — приняла їх, поки увійшла в зносини з Церквою на Україні.**

При цьому слід також памятати, що основи соборноправности, зміни місцевих канонів, рідної мови в богослуженнях та автокефальности не є якоюсь окремою, виключною і новою прикметою самих тільки українських Церков в Канаді й на Україні. Це є основи цілої вселенської Православної Церкви й вони є спільні не тільки для українських Церков в Канаді й на Україні, але для всіх окремих автокефальних православних церков, які вірно дотримують науку вселенської церкви щодо устрою та інших основних засад церкви.

Відносини між церквами в Канаді й на Україні.

Повертаючи до декларації Консисторії, треба звернути увагу, що в ній не говориться про всі основи нашої Церкви, а тільки про пять, і то **лише пять** з них. Це не значить, що поза цими пятьма основами не можуть бути інші спільні основи між Церквою в Канаді й Церквою на Україні. Це рівнож не значить, що не можуть бути відмінні основи, або деякі ріжниці в основах між цими двома Церквами (як приміром у відношенню обох Церков до большевицького уряду). **Обі ці церкви становлять дві окремі самостійні та самоуправні організаційні одиниці, й рішення одної Церкви не зобовязують автоматично другої Церкви, хіба що та друга Церква прийме такі рішення за свої, з своєї власної волі, згідно з засадою соборноправности. Обі Церкви є соборноправні, а тим самим одна другій не підлягає, бо підлеглість противиться та виключує засаду соборноправности.** Отже Церква в Канаді й Церква на Україні є обі **соборноправні, і рівноправні, а не одна вища, а друга нища.** Не треба великого розуму, а вже зовсім не треба бути аж адвокатом, щоби зрозуміти, **що коли б Церква в Канаді підлягала розпорядженням Церкви на Україні, чи якої іншої церкви, чи церковної власти, то вона тимсамим перестала б бути соборноправною** і втратила б одну з найосновніших основ свого устрою. Та виглядає, що те, що є ясне для всіх, навіть для людей, що до жадних шкіл не ходили, не є ясне для Свистуна, адвоката.

„Соборноправність" в одній особі.

Не досить того. **Свистун своєю авантурою власне стремить до того, щоби знищити соборноправність в нашій Церкві.** Попередно згадано, як Свистун домагався, щоби Собор „ухвалив" ті резолюції, які він пів року наперед Консисторії предложив. Коли ж до цього додати, що він сам собі уневажнює Собор нашої Церкви та його ухвали, а за те сам собі ухвали вкладає; що для нього не існує Архиепископ, покликаний до проводу в Церкві Собором тої ж Церкви, і він за своїм власним епископом шукає (поза межами нашої Церкви, або висвяченого через почту); що він не признає церковного проводу, вибраного Собором Церкви, і сам себе робить

проводом, найвищим органом Церкви ... мабуть таки самою церквою, — то мабуть ясно стане, що для нього зовсім ... існує засада соборноправности в Церкві.

Тут можна додати ще й факт, що хотяй Свистун покликається на Церкву на Україні, то він і на її правила та основи не оглядається. Він приймає з них лише те, чого йому хвилево потрібно, а решту нехтує. Нехтує засаду соборноправности, засаду апостольської сукцесії, засаду епископату...

Чи була угода [illegible]то її зломив?

Декларацію Консисторії Свистун називає „угодою" і закидує, що Консисторія цю „угоду" зломала. Та зо сторони Консисторії це не була жадна угода, а тільки заява, що мала на цілі направити хибні поняття самого Свистуна. **Угода була з сторони Свистуна.** Чи він думав її коли додержувати, чи ні, його річ, але певно що не додержав. А щодо декларації, або заяви, то ми нераз вже робили її і для зовсім чужих людей, отже чому не можна було зробити для Свистуна? Та будь це декларація, чи угода — то коли, чим і де Консисторія її зломила? Свистун не дав дотепер на це найменшого доказу. **Чи відступила Консисторія від соборноправности? Чи відступила від признавання канонічности Української Церкви? Чи відступила від права на зміну канонів в разі потреби? Чи викинула українську мову з богослужень? Чи піддала Церкву якійсь чужій Церкві? Нічого подібного Свистун не доказав, ані навіть не пробує доказати.** Він лише наробив багато крику, але крик не є доказом. Навіть крик адвоката...

Навпаки, і перед так званою „угодою" і по ній і нині і на будуче ми все **визнавали, визнаємо і будемо визнавати** (це ще раз заявляємо й будемо завжди заявляти) **засади соборноправности, канонічности української ієрархії, зміни канонів відповідно до вимогів життя Церкви, рідної мови в богослуженнях та самостійности або автокефалії Церкви.** Одначе Свистун не може цего про себе сказати. **Він ще не визнав та не приняв навіть першої з цих засад, — а то засади соборноправности,** бо не перестав сам, на власну руку, вирішувати справи так цілої нашої церкви, як і вінніпеґської парафії.

Кажемо ще раз, що угода була не зо сторони Консисторії, а зо сторони Свистуна і його брацтва, — угода закінчити авантуру та заперестати ворожу роботу проти Церкви.

Чому не дотримав Свистун цеї своєї угоди?

Нехай про це тепер судять чесні, безсторонні та розважні люди.

(Дальше буде)

Чи Ви вже відновили передплату на 1937 рік за „Вістник"? Коли ще ні, так зробіть це зараз! Також постарайтесь, щоби й Ваш сусід читав „Вістник".

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Маємо шовк з квітковими взорами в ріжних кольорах, яких ніхто не має в Канаді.

Пишіть по пробки і ціни на ризи і хоругви.

У нас завсігди можна набути всі церковні річи.

WILLIAM GROSS & Co.
322 Main St., Winnipeg, Man.

НОВІТНИЙ МУЧЕНИК, НОВІТНА НАГОРОДА.

„Щасливі ви, коли вас ганьбитимуть та гнатимуть, та ширитимуть про вас усяку лиху неправду та наклепи через мене. Радійте і веселіться, бо велика нагорода буде вам на небесах".

Отакими словами зі святого Письма починає П. Маєвський свою писанину в Свистуновім бюлетині. А слова ці він прикладає не до кого іншого, а таки до себе самого, як до великого апостола, подвижника та вкінці „мученика" за Рідну Церкву.

Пише Маєвський, що за всі його клопоти не він винен, тільки о. Савчук. Зпочатку я цього не розумів, але тепер розумію. Бо тільки подумайте:

Сидить собі Маєвський спокійно в Києві, а потім в Стрию тай хлібець білий споживає, аж тут Савчук завзявся за щось на нього тай давай до Канади його кликати. Їдь тай їдь, — пише, і Маєвський хоче, чи не хоче, мусить до Канади їхати. Правда, іміґраційні власти не хочуть його до Канади впустити, немов перечуваючи, що Савчук хоче йому лихо заподіяти. Кажуть: Не пустимо Маєвського до Канади й що нам зробиш? Але Савчук на це не зважає: пише лист за листом, телеграми посилає, а вкінці самий до Оттави, до самого міністра іде. Пустіть мені Маєвського до Канади, каже, бо я хочу його в свої руки взяти. Бачить міністер, що нічого не зробить, тай дав дозвіл. Тоді Савчук до Маєвського лише: Тепер я тебе в руках маю, дозвіл готовий, мусиш їхати.

З тяжким серцем вибирався Маєвський до Канади. Але думає: Я большевиків не боявся, з чекістами давав собі раду, то може й в Канаді не дасть мені Бог з рук Савчука погибати. Приїхав він до Вінніпеґу, а Савчук зараз його в свої руки: заопікувався ним, знайшов помешкання, шукає парафії, з людьми знакомить, водить, куди треба, в себе поми приймає, — одним словом, як з рідним поводиться. Але все це, памятайте, з великої злоби до нього. Так Маєвський пише.

Перебув Маєвський місяць в Вінніпеґу, а там Савчук каже: Тепер поїдеш в сторони толстойські, невірних навертати. Як не заголосить Маєвський жалібно, як не заридає важко тай бух Савчукови в ноги: Змилуйся, каже, надо мною тай не губи марно. Хіба я на те до Канади їхав, щоби по фармах тягатися? Ось в мене ноти з самого Києва, ось рушники на ікони, ось завіси на царські двері, — хіба мені з цим по фармах возитися? Але Савчук не зважав ні на його сльози, ні на ридання. Його тверде серце не зворушилось ні на вид рушників, ні на вид завісів. Що більше, він каже злобно: Шкода твоїх сліз та ридання, мусиш бодай пів року на Толстой побути, а потім тебе ще гірше чекає: Настоятелем Собору станеш!

Так і сталося.

Настоятельствує Маєвський місяць і другий, настоятельствує і третій, а там почав розмишляти, якби то Рідну Церкву перед зрадою вратувати. Думав, думав і видумав. Сів за стіл тай листи пише. Пише лист за листом, в широкий світ розсилає, за епископом шукає... Шукав в Луцьку і в Варшаві, шукав і в самім Києві тай мало-мало, що не знайшов... Але вороги люті перебили. Відкрили його пляни на Семім Соборі тай з його великих плянів вийшов великий — пшик!

Що сталося від Семого Собору до тепер, про те мабуть всі знають. Та мабуть не всі знають, що за все це винен не Маєвський, а о. Савчук. Так Маєвський в „Рідній Церкві" пише.

Пише ще Маєвський: „Я мушу сказати дещо в своїй обороні, **а тим самим в обороні усієї Церкви".** Отже ясно: Маєвський, обороняючи себе, обороняє усю Церкву! Іншими словами — в поняттю Маєвського, — він то Церква, а Церква — то він! Це пояснює, чому він на власну руку шукав за епископом на місце Архиепископа о. Іоанна.

Це пояснює, чому він не вважав за потрібне дотримувати приречення даного ним на Семім Соборі. Це пояснює, чому він не вважав себе зобовязаним виконувати розпорядження Консисторії та рекомендації Духовної Конференції. Це пояснює, чому він не вважав себе зобовязаним послухати суспензи Архиепископа та вироку церковного суду. Бо що має до нього Консисторія? Що має Архиепископ? Що має церковний суд? Все це для нього не важне, все це його не зобвязує, він стоїть понад тим всім, понад Архиепископом і Консисторією і церковним судом. Бо він і Церква — це, в його поняттю, одно й те саме! Він — Церква!

Читаючи писанину Маєвського, пригадалася мені притча зі св. Письма про митаря й фарисея. Говориться в ній, що фарисей, прийшовши до церкви, так молився: „Боже, дякую Тобі, що я не такий, як інші люди, грабителі, неправедливі, прелюбодії, **або як цей митар!** (Лук. XVIII: 11—12)

Точно так говорить Маєвський про себе й о. Савчука. Я, каже він, прикрасив престіл в Соборі, „бо досі це була проста немальована скриня", — а о. Савчук того не зробив. Я надав престолови православного вигляду (помалювавши його фарбою), а о. Савчук того не зробив. Я наклав на царські двері завіси, — а о. Савчук того не зробив (як за о. Савчука царські двері без ззавіс отвиралися, ніяк не розумію). Я завів поминальні книжочки, — а за о. Савчука було їх тільки шість (як було шість, то виходить, що таки о. Савчук, а не Маєвський завів їх). Я прикрасив церкву рушниками, — а о. Савчук того не робив. Я що року справляв нові ризи, — а о. Савчук того не робив (о. Савчук справді не справляв що року нових риз; що більше, він вживав через довгі роки в Соборі свої власні ризи, а також чашу, кадильницю, Євангелію тощо, заявляючи, що буде їх вживати, аж поки громада не зміцниться матеріяльно). Одним словом: Дякую, Тобі Господи, що я не такий, як оцей митар. Але Маєвський не себе, а других фарисеями називає.

Так, великі заслуги Маєвський собі приписує, забуваючи при тім на одну дрібницю. Забуває, що якби не застав в Соборі готового престола, то не мав би що малювати. Що не мав би на що накладати завісів, якби не було готових царських дверей. Що не мав би для кого заводити поминальних книжочок, як би не було членів. Що не мав би що прикрашувати рушниками, якби не було готової церкви.

А все це було придбане перед тим, поки Маєвський став „настоятелем" Собору. Він своїх рук до цього не прикладав, його грошей там нема (думаю, що й ті нові ризи, що він справляє кожного року, не за свої гроші справляє). Так, все це зробили други, а Маєвський прийшов вже на готове.

Та він не тільки до вінніпеґської парохії прийшов на готове. Він взагалі до Канади приїхав на готове, та й з гото-

(Продовження на стороні 6-ій)

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

КРУГОМ СПРАВИ МИТРОПОЛИТА ЛИПКІВСЬКОГО.

НОВІ ФАКТИ — НОВІ МІРКУВАННЯ.

Листи Митрополита

В недавній „Рідній Церкві" помістив Свистун багато матеріяку проти себе і проти Маєвського. Порозкривав деякі тайни.

Важні прим. листи Митрополита до Маєвського.

Митрополитові листи про нього самого нічого певного не говорять. Вони лише викликають питання — чи **Митрополит не писав їх під примусом чекістів?** Такий їх зміст. Годі ж вірити в його короткозорість. Найможливійше, що чекісти, знаючи, що в Канаді робиться, приказували: Пиши так, щоби робити там клопіт! Подібне вже було давнійше, **коли київська Церковна Рада на приказ чекістів прислала була до Америки домагання, щоби наша Церква не зачіпала большевиків.** Вони прислали, бо мусіли, а тут розуміли, що це робота большевиків і на тім скінчилося. Може і Митрополит пише на такий лад, думаючи. Там же не діти і чейже знають, в якім пеклі ми живемо.

Для нас Митрополитові листи важні тим, що нині ясно знаємо, на що Свистун з Маєвським хотіли й хочуть спроваджувати до Канади Митрополита. А що ті листи досить добре пристосовані до Свистунової роботи, то нині нам ясно, **що Маєвський добре подбав, щоби вони такими були.**

З Митрополитових листів, оголошених в „Рідній Церкві" стало нам більше видно, як Свистунова і Маєвського робота не тільки зверха, але і в середині виглядає.

Нині нам зрозуміло багато дечого, чого перше можна було хіба догадуватися. Свистун „Р. Церквою" поставив нас ближче тої правди, яку до появи „Р. Церкви" в тайні заховував. А коли вийшли на яв нові факти, то мусять повстати в людей нові міркування...

Митрополитови належиться спочинок.

Нині Митрополит старий чоловік між 70 а 80 літами віку. В такім віку чоловік не є робітником. Це Патріярх! Щоденна його праця закінчена і ціна її назначена. А на місци його праці є вже нові робітники.

Задачу свого життя Митрополит вже закінчив. Втягати його наново до праці на ряду з молодшими було би не тільки нерозумом, але зневагою того, кому природно і по заслузі належиться спочинок.

Та бачимо, що комусь ходить про те, щоби Митрополита втягнути там, де йому не місце. **Це очевидно на те, щоби імя Митрополита покалічити та обезславити ту справу, для якої він працював.**

Жерелом таких заходів може бути большевія, однакож виходить, що ворожа сила має і в Канаді своїх помічників.

Справа спровадження Митрополита до Канади.

Свистун з Маєвським робили заходи, щоби Митроплита до Канади спровадити. Писали до нього листи, про його спровадження загалови говорили. Пізнійше Свистун писав Консисторії, щоби спровадженням Митрополита занялася.

Спровадження сюди Митрополита, це справа великої ваги, однакож бралися за ню люде, що до церковного проводу цілком не належать. **Бралися на власну руку, без відома других.** Порозумівалися з Митрополитом, назначували, що має він тут робити, **але робили все те без Архиепископа, без відома Консисторії, без відома священиків і передовійших з православного загалу, коли вже не цілого загалу в Канаді.** Коли ж 23-го травня 1936 Свистун пише вкінци Консисторії, щоби занялася спровадженням Митрополита, то цілком **не згадує, для якої саме цілн мав би, відповідно до пороблених вже тайних плянів, Митрополит приїхати.**

Значить — робилося потайки і напів потайки. А така робота в найкращім ще випадку є лише авантурничою роботою! Її ціль — робити лихо.

З оголошених нині митрополичих листів видно, що **Митрополит мав тут перебрати в свої руки епископський провід, або поставити нового епископа.** Справа важна і Митропит в своїх листах присвячує їй багато уваги. **Видно, що ще більше над цею справою мусів розводитися Маєвський в листах до Митрополита. Однакож Свистун з Маєвським таку важну справу ховають перед тутешною Укр. Прав. Церквою.** Як назвати таку роботу?

Свистун пише Консисторії, що: „Митрополит мав би приїхати сюди для скріплення Церкви", та що „приїзд о Митрополита усунув би всякі канонічні непорозуміння в Церкві, а також непорозуміння всякого іншого характеру".

Означення дуже загальне і неясне. З нього можна висновувати, що прим. Митрополит переведе суд між Свистуном і його противниками; що означить, кілько рішаючої сили належиться Свистунови в справах Церкви титулом його заслуг та претенсій; може вгляне навіть в особисті непорозуміння з другими, а других з ним.

Однакож Свистун з Маєвським добре знали, на що їм треба тут Митрополита — знали, та мовчали. Знали, що Митрополит мав би стати тут епископом, або поставити того, на кого Свистун з Маєвським вкажуть. Чи це не отаманщина?

Можливі наслідки приїзду Митрополита.

Можемо нині уявити собі положення, коли б Митрополит на такий лад приїхав.

Його приїзд попереджує великий крик, що: Іде! Іде! Треба ж приготовити грунт. Як же Митрополит ступив одною ногою на берег, Свистун з своїми окружають його і: Ставай епископом Укр. Прав. Церкви в Канаді, або став епископом ось того! Це певний чоловік, як і ми! Став зараз, бо справа того вимагає! Треба противників заскочити...

Уявімо собі, що Митрополит вірить гарним словам і ставить епископа. І зараз починається хрестний похід проти всіх, хто не йде з Свистуном і Маєвським. **А на переді походу для прикраси Митрополит сам, або з новим епископом.**

Для загалу виходить велика несподіванка. **Побіч церковного проводу, назначеного Собором Церкви, стає перед загалом другий, самозванчий провід.** По одній стороні авторітет Собору Церкви, по другій Митрополит — **дарма, що Свистун з Маєвським його через пліт до загороди пересадили.** Починаються якісь протести, йде до Митрополита делегація, щоби його опамятати. Свистун делегації не допускає. **Треба скликати** надзвичайний Собор. Свистун свій Собор скликає Кругом занепокоєння. Загал журиться, зневірюється, розбивається... А вороги кричать: Тепер усьому кінець!

Припустімо, що Митрополит не хоче вглянути в справу і йде на осліп за Свистуном і Маєвським. Тоді противна сторона мусіла би стати на тому, **що хто робить лихо, той на пошану не заслугує і його треба трактувати по заслузі.** І трактують.

Берімо друге припущення — що Митрополит найперше розсліджує справу, а тоді каже Свистунови в Маєвським: Виходить, що ви мене ошукували. Ви хотіли, щоби я помагав вам робити нелад...

Тоді Свистун підоймає „стампід" проти Митрополита. А невдовзі по тім большевики на Україні пишуть й оголошують:

— Показуєсь, що ми були праві, коли розвязали Укр. Прав. Церкву на Україні. От виїхав з України до Канади засновник і Митрополит тої ж Церкви і що?... Доки його там не бачили, то поважали, як же побачили, що ось що про нього кажуть і пишуть... Це доказ, що який засновник, така була Церква і для загального добра треба було її розвязати.

Це був би додатковий удар від большевиків і Митрополитови і цілій церковній справі. Нищили би ту добру славу, якої доси не вдалося знищити.

Такі були би наслідки Митрополитового приїзду до Канади. І такі наслідки комусь потрібні.

— — — —

Та могла би бути інша ціль в спровадженню сюди Митроплита, а то — щоби тут доживав спокійно віку. Святе діло, що піднесло би також повагу Церкви.

Коли б хто так справу підносив, ніхто не мав би ані підозріння, ані спротиву. Тут лишалось би лише питання — чи большевики дозволить виїхати? Це було би цілком не те, що нині, де в Свистунову галабурдницьку роботу Митрополит мав би пхати свою голову.

Принагідно про спровадження Митрополита для доживання віку нераз згадувалося, однакож справа виглядала неможливою. Відомі випадки, де чоловік два роки добиваеться з Канади, нім большевики дозволять його жінці сюди виїхати, а цілий той дозвіл коштує його 500 або й 1000 долярів. А жінка селянина, большевикам пакостити не зможе. Щож сказати про Митрополита?

Знаючи большевицьку політику каже також Миитроплит в своїм листі: „для нас кордони безнадійно закриті".

Можливо, що для потреб Свистуна і Маєвського большевики мають другу політику. Чому не післати Митрополита

[...]я скріплення неладу? І коли Свистун ставить навіть поважно питання, чи большевики Митрополита сюди пустять, **то можна припускати, що Свистун вже [д]істав дозвіл на виїзд Митрополита.**

[Ч]ому лише Маєвський може переписуватися з Митрополитом?

Як показується, то порозумiватися з Митрополитом можуть тепер лиш Свистун з Маєвським... Лише в їх руках право і можність порозумiватися з Митрополитом.

Питання: **Чому доступ Консисторії до Митроплита загороджений? Якою лавою, чи причиною може Маєвський з Митроплитом порозумiватися, його ласками послугуватися, а другі не можуть? [Ч]ия тут воля?** Це веде до ріжних припущень. Може Маєвський для большевиків свій чоловік... Може большевики розуміють, що робота Свистуна і Маєвського вимірена на шкоду Укр. Прав. Церкві і тому їй сприяють...

Не для чого ж, як для авантурничої роботи хоче хтось Митроплита до Канади спровадити. Видно, що комусь хочеться втягнути старенького Митрополита в таке положення, де чужі показували би пальцями, а свої не знайшли би слова на його оборону.

[Ч]и є в нас „церковні непорозуміння"?

Свистун бачить в Канаді „церковні непорозуміння".

Причиною церковних непорозумінь бували питання догматичні, канонічні, адміністративні, або політичні. Непорозуміння є тогди, коли церковний загал ділиться на дві рівні, або такі части, де менша часть є все таки досить великою. Як же справа стоїть в Канаді? Стоїть вона ось як:

На одній стороні стоїть ціла Консисторія, всі священики (крім Маєвського), стоять всі громади (крім одної вінніпеґської з Свистуном), стоять всі свідоміші одиниці в Канаді.

На другій **стороні оден Свистун, оден Маєвський, з одною своєю громадою.**

Отже похід оттої трійці проти цілої Церкви зве Свистун „церковним непорозумінням".

Однакож треба знати, що Свистун з Маєвським **навіть цілої вінніпеґської громади за собою не потягнули.** Коли демагогія почала брати верх, свідоміші члени Собору перейшли до Церки св. Михаїла. При Соборі лишилися або байдужі до справ гомадських, або ті, що далеко справи не бачать. Це видно хоч би з Резолюцій принятих в Соборі 22 березня 1937. **Будь в людей власна думка, а вони знали би, що такі резолюції є проти них. Будь власна думка, а вони в перегляненню „Р. Церкви" побачили би, що їх вживає хтось для авантурничої роботи.** А чи багато з них це бачить?

По стороні **Свистуна** стоять ще понеякі люди, далекі Укр. Прав Церкві, [щ]о нераз і **цілій українській справі.** Хиба ж поіменний виказ членів давнійшого Свистунового „Братства" не показав, хто з Свистуном вязався? Були всякі, були і такі, що „боронили" Церкву, щоби робити нелад. Були такі, що своєю місцевою громадою не клопочуться. Або і ще. Були **протестанти.** Це такі братчики, що коли не вдасться їм неладу зав[...] то і „Братство" і Свистун їм непотрібний — **ані як провідник, ані як при[...]**

Так виглядають сторони, між якими Свистун проголошує „церковне непорозуміння".

Чи є в нас „Канонічні непорозуміння"?

Церковне непорозуміння... На чім „церковнім" воно засновується?

В листі до Консисторії каже Свистун, що просив „Митроплита о вияснення деяких спірних канонічних питан", та що Митрополит „усунув би всякі канонічні непорозуміння в Церкві".

Хто не знає Канади і Свистуна, той подумав би, що тут справді мучать людей поважні питання канонічного характеру, на які в Канаді годі знайти відповідь, і на які міг би відповісти оден одинокий Митрополит. Та на ділі нічого подібного тут нема!

Був час, коли треба було канонічними питаннями інтересуватися, але ми самі вдоволяючо розвязку завсігди знайшли. В справах щоденної церковної праці і для зацитькання противників. **Нині ж наша Церква ніяких „канонічних" труднощей не має.**

На ділі не має їх і Свистун! Зберіть всі його листи до Консисторії, чи поодиноких осіб з послідних кількох літ, в яких він зачіпає громадські справи; пригадайте його бесіди і балачки; прочитайте „Р. Церкву" і давнійші публікації, а побачите, що **головна в них справа — зводження рахунків з противниками. „Канонічна" закраска вживаєсь там лише для надання кращого вигляду поганому лицю. Для баламуцтва.**

Взяти послідну „Р. Церкву" — які канонічні, чи взагалі важні справи там Свистун холодно і річево обговорює? Ніяких! Він зводить рахунки. Дещо вж кричить, що це напасть. Неправда, натягання, перекручування, шукання ключок... **А дещо показує, що немов Свистуна вдома не було, коли матеріял до „Р. Церкви" приладжував, а то не помістив би фактів, що розкриваючи його власні тайни, його роботу осуджують (прим. листи Митроплита в повнішім змісті, ніж ми їх знали).**

Зберіть все, то не тільки причин „канонічної натури", **але таки ніяких розумних, оправданих, ніяких гідних причин** з боку Свистуна **до спорів не знайдете. Однокою причиною лишаєсь — сам Свистун з його вдачею.**

Корінь „церковних непорозумінь".

Гляньмо на справу з ще іншого боку...

Загал може бути зорганізованим, сильним і діяльним лише тої, коли має між собою людей свідоміших, ніж загал — людей більшого знання, сильніших таланом і фаховців. Всі з загалу не будуть лікарами, учителями, адвокатами, орґанізаторами, письменниками, бесідниками, але зорґанізований загал без них не обійдеться. Життя громадське таких людей потребує. І потребує їх в більшім числі.

Оден ґенерал з найкращим військом не творить армії, коли не буде офіцерів і старшин всяких степенів. Оден епископ з найпобожнійшими вірними не творить церковної інституції, коли не буде священиків та потрібних адміністративних установ. Оден цар з найкращими підданими не становить держави, коли не буде там потрібного числа політиків, дипльоматів, адміністраторів, фаховців для війська, для шкіл, почти, банків, фабрик залізниць...

Виходить, що Свистун всего того не знав. Йому здавалось, що коли провідник має кругом себе широкий одномаітний загал, щоби вислухував довгих бесід, плескав і складав гроші, то більше нічого і не треба.

Так думав і так поводився. В 1935 р. пишуть йому його близкі приятелі: Чуємо, що там щось задумуєш... Зажди, а ми приїдемо й обговоримо з тобою, чи того треба... Порадимось... А Свистун їм в відповідь: Дивно, що в вас є відвага мене спиняти! Щоби й тисяча вас підписалася, я не послухаю!

От де корінь „церковних непорозумінь"! Де причина, що і ті послідні близкі йому приятелі мусіли його лишити і він остався цілком без свідоміших і діяльнійших людей з того гурта, серед якого довгі літа стояв. І без широкого загалу, серед якого жив у повазі.

Нині має він вінніпеґську громаду, але без свідоміших, що давніще при громаді були. Має, та думає, що має по фармах одиниці, але звичайно такі, що в власнім окруженню не є ніякою силою. В Вінніпегу має Маєвського.

Хто тепер Свистунови помагає.

І пійшов Свистун шукати людей по чужих полях. Знайшов Біберовича — але що він спільного має з Укр. Прав. Церквою? Ще не забулося, **як Біберович 1930 року в листі до священика на Буковині прозивав православних українців в Канаді (отже і Свистуна!) ренеґатами, а Укр. Прав. Церкву без апостольського наслідства.** (Диви вінніп. „Вістник", чч. 17-18, 1930). **Знайшов Будку — це ж католик.** Знайшов Мандрику — той собою клопочеться. Большевики, до яких наче примощувався — яка йому з них користь? „Братство" з усякої збиранини — де з ним зайдеш?...

З таким своїм „загалом" силуєсь нині Свистун репрезентувати та „оборонити" Укр. Прав. Церкву в Канаді і уневажнює семий Собор Церкви і домагаєсь скликання Собору надзвичайного; домагаєсь резиґнації Консисторії; забираєсь дістати нового епископа...

Чи можна уявити собі щось більше болюче, гідне людського співчуття?

Большевики й приїзд Митрополита.

Ще кілька уваг і питань для заокруглення справи приїзду, тай взагалі особи Митрополита.

Чи пустили б большевики Митрополита, коли б знали, що він буде тут скріпляти силу і повагу Укр. Прав. Церкви? Чи це в їх інтересі?

Чи, висилаючи його сюди, не можуть сказати: **Памятай, що тут лишаєсь твоя сестра і сини! Будеш робити нам на шкоду — постріляємо!**

З листів Митрополита, які є в „Рідній Церкві", бачимо, що Маєвський, який є „в постійній переписці з Митрополитом", **тільки й робив, що дурив Митрополита та зводив його на манівці. Мабуть на те доступ до Митрополита другим людям неможливий — щоби не розкрили очей Митрополитови.**

З листів виходить, що Митрополит уявляє собі церковну справу в Канаді так: на стороні Свистуна і Маєвського самі праведники і щирі оборонці Церкви, а на противній стороні самі церковні зрадники. Недармо ж Митрополит благословить Свистуна на боротьбу з ними, а Маєвському каже: помагай Свистунови! З того виходить, що і Митрополит їхав би сюди Свистунови помагати.

Коли Маєвський може бути в „постійній переписці з Митрополитом", а другі не можуть з Митрополитом переписуватись, **то хто постарався, чи рішив, щоби так воно було — сам Митрополит, чи Маєвський, чи большевики? Кому треба було, щоби лише Маєвський з Митрополитом переписувався? Чому, за що і нащо одному Маєвському від когось така ласка і довіря?**

Робота Митрополита, а робота Свистуна й Маевського.

Свистун з Маевським дуже поважають Митрополита. Таке вони говорять. А Маевський в „Р. Церкві" пише, що хто очевидно не на його боці, той „підбита неправдою сторона", той „книжники і фарисеї". Та запитати б: **Чи поважає Митрополита той, хто його одурює? Хто заставляє Митрополита благословити авантурничу роботу? Чи таке поважання не нагадує поцілунку Юди?**

Каже Маевський, що Митрополит робив на Україні апостольську роботу. Так! І ми про те чували. **Але не чули ми, щоби Митрополит не признавав там Церковної Ради й осуджував її, як фарисейську; щоби не признавав Українського Церковного Собору; щоби не признавав українських епископів, священиків і вірних, звучи їх церковними зрадниками; щоби за солодкими словами заховував ту правду, яку треба людям сказати; щоби одно говорив і писав, а друге робив; щоби з одним Маевським та горсткою короткозорих, а то й духом чужих йому людей, силувався розбивати Українську Церкву на Україні. А Маевський так робить! Свистун робить! Тай ще одурює Митрополита!**

Маевський одурював і тутешних „книжників і фарисеїв". Назверх показував і врочисто заявляв, що він належить до „підбитої неправдою сторони"; що він рівня „книжникам і фарисеям"; що йому церковна справа така ж дорога, як і їм; засідав з ними до обміркування церковних питань. Таке він показував і самому архиепископови. Таке показував загалови. **Але в той самий час потайки робив заходи, щоби на спілку з Свистуном спровадити до Канади іншого епископа — то від Діонізія, то з Київа.**

Що сталосяб, колиб Митрополит не послухав Свистуна й Маевського?

Окремо Маевський і Свистун одурювали Консисторію, коли Свистун радив Консисторії спроваджувати Митрополита. Ціль приїзду означував фразами неясного, дуже загального змісту, тоді, коли — як з оголошених листів Митрополита тепер показуесь — Митрополит мав приїхати для поставлення нового епископа, або перебрання епископства. **Чи така робота нагадує апостолів? І котрих?...**

Не хто другий, як Маевський з Свистуном нівечать імя Митрополита, показуючи його чоловіком без ніякого досвіду, легковірним до тої міри, що видав суд вислухавши тільки одну сторону, наче б йому не були відомі принципи безстороннього суду. Це каже догадуватись, для якої роботи вони вжили би Митрополита, коли б дістали його в руки.

З другої сторони коли б Митрополит приїхав, то де запорука, що **Свистун з Маевським не підуть проти нього, коли б не хотів їм коритися? І прийшло би ся тоді „фарисеям" обороняти Митрополита перед його власними поклонниками. І може перед новим епископом, якого вони знов звідкись спровадили би.**

Митрополит приїхавши сюди з найкращою волею, мусів би найперше познакомитися з тутешним життям. **Митрополичий авторітет не має сили там, де Митрополит справи не розуміє.** Отже інтересне, що Свистун з Маевським хочуть спровадити сюди для лагодження справ чоловіка, який тутешніх справ не розуміє навіть тільки, як Свистун з Маевським. Просто — нічого не знає. Бо і те, що нібито знає, не відповідає дійсно[сти].

Подав Маевський в „Р. Церкві" листи Митрополита до себе, **та чому не помістив своїх до Митрополита? Даєш відповідь**, так покажи, яке було питання! Знаємо, що каже Митрополит про Канаду, але не знаємо, що Маевський казав про Канаду Митрополитови.

Що було би, коли б Митрополит на бажання Свистуна з Маевським поставив тут епископа, або сам перебрав епископство, а сторона, що є поза Маевським, Свистуном і вінніпеґською їх громадою, своїм епископом його не признала би? Сказали б: я тебе не вибирала! Що тоді? Чи це було би полагодження „церковних спорів"? Чи була би це поміч Церкві? І в якім становищу опинився б Митрополит? **З Митрополита цілої України зійшов би на провідника маленької авантурничої групи... Та мабуть хтось таке плянує, щоби вичеркнути імя Митрополита з Історії Українського Народу.**

Митрополит не знає, як з листів видно, **що найвірніші його поклонники в Канаді так обороняють Укр. Прав. Церкву, як большевики обороняли Україну**, насуваючи з півночи.

Чому Маевський з Свистуном не клопочуться митр. Борецьким? Чи він не гідний їх уваги? Чи не був щирим для справи? Чому ж би його не спровадити? Він віком молодший. Та про нього в них ані слова згадки.

Хто писав Митрополитові листи?

На кінци ще одна увага..

Дехто з обережнійших питає: **Звідки знаємо, що листи, які оголошуються за Митрополитові, Митрополит писав?** Поки нема певних доказів, то можна думати, **що їх писав хтось таки в Канаді, хоч би і на папері большевицького виробу. Їх міг писати також хтось на Україні без відома Митрополита...**

Та чи оправдане таке припущення, коли говориться про спровадження Митрополита? Листи можна підробляти, але не особу... І справді так, коли б на світі не політика і не дипльоматія.

Про спровадження Митрополита пишеться і говориться, але він не мусить приїхати. В митрополичім листі є давно вже приготований спосіб, **щоби і Митрополитом прислужитися і його сюди не спроваджати.**

В 2-ім листі Митрополита читаємо, що крім інших перешкод в приїзді є ще й великі грошеві кошти, отже можна би все те обминути і діло таки зробити. І пише Митрополит (коли це справді він):

— Але епископа Ви могли б на соборі й самі висвятити за прикладом Київського Собору 1921 р., а я послав би заочно своє благословене. Я можу приняти участь в хиротонії, як відсутній тілом, а присутній духом..

Отже вам і вихід! Хоч і не вгадаете, чому Київський Собор поставив епископів вповні, без додаткових благословень, а тутешний не міг би того зробити? Чи він був би менше благодатний? Чи може на те треба обовязково формальних благословень Митрополита (хоч би й почтою), **щоби большевики могли колись ставити якісь правні претенсії до нашої Церкви в Канаді, як частини Церкви тамошньої?** Як поставили претенсії до російської місії в Злучених Державах і **судовою дорогою забрали російський Собор в Ню Йорку.**

Та сяк чи так, а може прийти, що одного дня чуєте:

— Митрополит підупадає на силах і ніяк в дорогу пускатися не може. **Отже нехай поставить нам епископа почтою, а ми з своєї сторони пішлімо йому там дещо грошей, як знак пошани і дбалости...**

І коли таке проголошується, **в той час якийсь Нахамкес чи Рубінштайн пише з Київа „митрополичий" лист до Маевського, з усіми благословенними від себе для нового епископа, а невдовзі потім Свистун з Маевським проголошують: Вже маємо епископа з благословенням самого о. Васиня!...**

Хіба таке не можливе? Хіба подібне не буває? **Коли хтось може людей застрілювати, голодом вимориювати; коли роблять люде доноси на своїх батька й матір; коли бувають вироди, що за пайок зраджують цілий Народ, то чому не будуть оправдані такі припущення, як висше? Тай ще серед тих відносин, якими заповнялося життя Українського Народу протягом літ...**

На світі все можливе!

В. К.

Новітний Мученик, Новітна Нагорода.

(Продовження зо сторони 3-ої)

вого за весь час свого побуту в Канаді користає. Бо кілько нових парохій він зорганізував в Канаді? Кілько разів йшов він пішки з валізами по кільканадцять миль, подібно, як ходили й тепер ще ходять деякі наші священики-місіонарі, організуючи парохії та подаючи духовну обслугу вірним по таких віддалених закутках, про які Маевський навіть не чув? Кілько разів їхав він возом в погоду й непогоду по двадцять, трийцять а то й шістьдесять миль так, як навіть тепер їздять деякі наші священики, приміром в Алберті? Кілько разів наражував він не тільки своє здоровля, але навіть життя своє так, як наражували його наші священики-піонірі, приміром оо. Самець, Стратійчук, Гребенюк, Кусий, Кирстюк та інші, — навіть отой до нічого непотрібний о. Савчук?

А тепер Маевський перед ними, та взагалі перед всіма священиками й Архиепископом „боронить" Церкву. Чи не безличність?

Пише Маевський, що слова св. Письма, наведені на вступі цеї статті, відносяться до нього, та що він сподіється нагороди на небесах.

Але, як виходить, він досить скоро по написанню того змінив свою думку. І вже впоминається нагороди таки тут, на землі. І то ні меншої, ні більшої — тільки 50 тисяч доларів!

Звичайно новітний мученик тай новітної нагороди за свою „муку" допоминається. **Д. І.**

ПОЛОЖЕННЯ КОСТЕЛА НА УКРАЇНІ.

„Жице Католіцке" подає такі відомости про долю католицького костела і духовенства на Україні, отримані від осіб, яким удалося недавно втічи з большевії до Польщі. В Житомирі нема католицького священика після арешту й вислання на заслання ксьонзів Яхневича й Янковського. Люди самі збираються і моляться в катедрі. Палату біскупа й дім для священиків занято для війська. В Києві чинний костел св. Александра, а про костел св. Николая оповідачі не могли що докладно сказати, — одначе священика католицького в Києві нема. В Бердичеві костел монастирський забрала влада під музей; костел фарний влада забрала рік тому взад. Рівнож забрала влада костел в Умані, а в Проскурові костел розібрано і висаджено динамітом. Між іншим оповідачі бачили на власні очі в Бердичеві розбитий собор православний. Старші люди ще тримаються релігії, а молодь, де від давна нема священика, слабо. Зрештою, що думає молодь, невідомо, бо люди бояться щиро розмовляти навіть з власними дітьми.

ЦЕРКОВНИЙ СПІВ.

(Ридна Гил, Алта.)

В нас відбулося Богослуження 4 травня ц. р. Службу Божу відправляв [о.] Гикавий.

Хочу поділитися з шановними читачами деякими моїми думками відносно церковного співу.

Коли хор або дяк співає Службу Божу українською мовою, але київською мельодією, то чи можна такого дяка вважати за росіянина-москаля, чи ні? А наколи співає він по українськи, а він по славянськи, але львівською мельодією, то чи можна вважати його за українця?

Я питаю тому, бо тут є ще такі одиниці, котрі вважають львівський напів за український, а київський за „російський".

Всі ми православні українці вважаємо Київ за столицю України, кажемо і пишемо: „наш золотоверхий Київ", то чому нам така малаб бути противна київська мельодія?

Мені здається, що коли ми відійшли від католиків і створили свою рідну Українську Православну Церкву в Канаді, то повинні раз на все покинути все те, що католицьке-уніятське, а виспівати все, що правдиве православне. Час вже нам провріти. Ми беремо приклад від наших провідних людей, а не від якого будь на пів православногр дяка, бо він інакше не вмів співати і думає та переконує людей, що то по православному. Ми час від часу чуємо через радіо з Едмонтону Службу Божу і там співає хор під проводом п. Лазаровича. Правда, я сам чув як не оден казав: „О, як гарно співає хор. О то хор!" А чомуж би вам не взяти приміру від того хору і потроха підучуватись співати? Відразу не співали би добре, але з часом можна всього підучитися і буде добре. Ще й були такі випадки, що як співалося київською мельодією, то тих, що співали, прозвали росіянами. А чомуж п. Лазаровича не зоуть росіянином? Наскільки я чув, то він багато пісень церковних співає київського напіву. Та ба, річ ще й в тім, що аби хто сказав, що походить з Великої України, то хоч би був найщирішим українцем-патріотом, йому не вірить й інакше його не зоуть, лише росіянином. Вже час провріти і такими назвами не прозиватися, як малі діти, бо наколи ми будемо вертатись взад, будемо одні других називати росіянами, та австріяками, то ми далеко не зайдемо та до своєї мети не дійдемо.

С. С. Ройдький.

ЦЕРКОВНА ГРОМАДА В ВЕНКУВЕР, Б. К.

На день 9 травня було оголошено перші церковні збори у салі Народного Дому. Помимо непогоди, на збори прибуло 35 осіб. Збори отворив заступник голови Народного Дому гр. П. Щирецький. Гр. Щирецький попросив присутних вибрати предсідника і писаря на переведення зборів. Гр. І. Шевчук зістав вибраний предсідником, а І. Колодій писарем.

Предсідник покликав гр. Р. Ясінчука до промови. Він говорив про ціль зборів, назначуючи присутним значіння церкви взагалі, та в національнім життю зокрема.

Другим промовцем був гр. В. Лака. Говорив більше про справу місцеву та про необхідність заснования тут української православної церковної громади.

Третим бесідником був гр. Гриць Шевчишин з Едмонтону. Цей гість говорив примірно, впливово, надаючи зборам бадьорого настрою.

По цім забрав слово гр. К. Ляховецький, висловлюючи свої думки про необхідність заснования церковної громади.

По цім приступлено до добровільного вписування членів до громади Української грецко Православної Церкви в Канаді.

Вписалися в члени слідуючі громадянки і громадяни: Марія Мікмілен, І. Колодій, І. Шевчук, П. Щирецький, В. Пелех, Анна Пелех, Ф. Богдан, М. Гоменюк, І. Горудко, П. Мельничук, К. Ляховецький, Р. Ляховецька, С. Синьовський, Анна Шевчук, Р. Ясінчук, Софія Ясінчук, В. Лака, М. Щербак, А. Щербак, Марія Горудко, П. Сірий і Д. Кіт.

По вписаню членів приступлено до вибору заряду. Вибрані зістали слідуючі: Голова — Р. Ясінчук, заступник голови — К. Ляховецький, писар рек., — І. Шевчук, касієр — І. Колодій.

По вибранню заряду гр. Марія Мікмілен жертвувала $1.00 на організаційні цілі, а також І. Колодій зложив свою жертву в сумі $1.00.

Тепер гр. Р. Ясінчук подякував присутним за вибрання його головою і скінчив закликом до праці, бо в праці і єдности наша будучність.

По цім забрала слово гр. Марія Мікмілен, яка говорила відносно місцевих обставин, зазиваючи присутних до самопосвяти для церковної справи.

Гр. П. Щирецький вніс, а гр. В. Пелех підтримав, щоби як найскорше порозумітися з о. П. Самцем в справі Богослуження. Гр. Ф. Богдан закликав в кінцевім слові, щоби кувати залізо, поки горяче.

Постановлено скликати слідуючі збори на 19-го травня, в 8.30 вечером.

І. Шевчук, предсідник зборів.
І. Колодій, писар зборів.

З ЖИТТЯ ПАРОХІЇ.

(Гефорд, Саск.)

Хочу поділитися з українським православним загалом, що у нас, у Гефорді збудувалася нова українська православна церква. Наша церква вже є чисто укінчена, тільки ще не мальована. Як Бог допоможе, і як буде така кооперація і тверда віра як до тепер, то ще й це зробимо. Ми за оден рік збудували таку велику і гарну церкву, що коштує около 6 тисяч долярів. Майже половина вже заплачена, а як Господь дасть добрий рік, то й другу половину заплатимо. Ми будували той дім Божий для хвали Божої і для нашого спасіння.

Ми повинні бути горді з того, що ми відновили нашу прадідну Українську Православну Церкву, до якої належали наші князі і гетьмани, яку наше славне військо запорожське боронило від ворогів, як турків, татарів, москалів поляків. Отож будьмо їх гідними потомками, та стіймо твердо при Рідній Церкві.

Як читаємо Історію України та історію церкви, то знаємо які Укр. Православна Церква переживала гаразди. А і тепер, за наших часів, такі самі переживає гаразди під натиском ворогів, що загарбали наші українські землі. Отож будьмо її воїнами і боронім нашу святу Укр. Церкву і тут в Канаді.

Нашим парохом є о. С. Гребенюк, щирий працівник як на ниві церковній, так і на просвітній.

Дня 9 травня було у нас Богослуження, на якім було багато вірних та прихильників, що ще не є членами нашої церкви, але є у Бога надія, що стануть нашими членами. По Богослуженню був спільний обід таки у салі під церквою. Наша саля числить 62 фіти довжини, а 42 фіти ширини. На обіді було повно гостей, що засідали до 12 столів. Обід приніс поважну суму грошей, за що належиться щира подяка всім жертводавцям. Так само велика дяка належиться нашому жіноцтву, що постарало так багатий обід. Складаю подяку всім тим, що будь чим причинилися до обіду.

І. Походзіло.

РОДИЧІ, ЗВЕРТАЙТЕ УВАГУ НА СВОЇХ ДЕТЕЙ.

(Вінніпег, Ман.)

Недавно я мав нагоду поїхати з членами одного молодечого товариства при одній українській католицькій церкві у Вінніпегу на булочки і ковбаски, або „вінер ровст", як це називають. Ми мали виїхати трома грузовиками або троками, в год. 7.30 вечером, на площу яких 12 миль за Вінніпеґом. Перших два троки виїхало скорше, а я поїхав вже аж третим троком, десь около 10 годин вечером. Близько площі, наш трок став „догори ногами", — хоч не цілком, але мало що бракувало — й не оден з нас почув це добре в своїх костях.

По якімсь часі ми віднайшли тих перших два троки і я завважав, що молодь майже вся була під охотою, від бараболянки. Я сподівався, що в прогульці візьмуть участь також і старші, однак як я побачив, то родичі не звертають уваги на своїх дітей. Чи повинно так бути, щоби молодь йшла сама без догляду старших і виробляла, що їй подобається, а родичі не звертали на це уваги? Я думаю, що ні. Я думаю, що родичі повинні звертати більше уваги на своїх дітей.

П. Пашерпюк.

ДАР ДЛЯ „ВІСТНИКА".

(Калмар, Алта.)

В неділю 16 травня ц. р. приятелі й близькі панства Івана й Анни Пирчів устроїли їм несподіванку з нагоди їхнього 25-літнього супружого життя. Пан Ст. Олексшиний зложив їм гарний привіт і желання, а потім відбулася перекуска. По перекусці п. Олекшиний завізвав присутних зложити жертви на пресовий фонд „Вістника". Зложили слідуючі:

Л-во І. Пирчі $1.00

По 50цт.: І. Криса, С. Олекшиний, І. Харищ, І. Вирозуб, О. Пирч, Ф. Попович, В. Фіцович, М. Воркун, А. Приятель.

По 25цт.: М. Добко, М. Богус, Ю. Васюта, І. Яремко, Н. Попович, М. Чемера, С. Пирч, П. Добко.

По 15цт.: П. Мелих.

По 10цт.: В. Павлик, П. Южда.

Разом $7.85.

Шановні передплатники та читачі „Вістника" повинні в кожній околиці при всякій нагоді якусь жертву зібрати на „Вістник", який є нашим великим лікарем в справах нашого духового життя в Канаді. Він дбає про наше морально-просвітне життя й ми повинні давати йому поміч. Щодо релігійного життя, то в нас повинна бути тільки одна церква, а то Українська Православна. Богослуження повинні бути в рідній мові, бо молитва в незрозумілій мові — це мов дерево без цвіту. Святий апостол Павло говорить так: „Коли бо молюсь чужою мовою, дух мій молиться, розуміннєм моє без овочне... Тількиж у церкві лучше мені пять слів промовити розумінням моїм, щоб і інших навчити ніж десять тисяч слів чужою мовою... Коли оце зійдеться вся церква до купи, і всі чужими мовами заговорить, увійдутьже і не вчені або не вірні, то чи не скажуть, що ви дурієте" (І. Кор. XIV: 14. 19, 23).

Дорогі Приятелі:

Роздумайте, кому повірити, чи святому письмові, чи тим фальшивим агентам, що кидають різні клевети на Українську Церкву і на українське Богослуження? Дорогі читачі, шукайте, а знайдете, а тоді скажете: Проч від нас сліпі провориці!

Михаїл Воркун.

ПОДЯКА

(Мелвил, Саск.)

Заряд Укр. Гр. Православної Церкви св. Покрови Преч. Діви Марії в Мелвил, Саск., оцим почувається до милого обовязку, прилюдно зложити як найсердечнішу подяку, Всеч. отцям, учителям і всім щирим добродіям-патріотам, котрі розпродали та закупили тикети на наш базар, з чого дохід ужито на сплату довгу, що тяжить на нашій церкві.

Рівночасно подаємо до відома, що розіґравка річей відбулася дня 18-го травня, 1937 вечером в домі панства К. Вівчарів, при спеціально до того вибраній комісії.

Нагороди виграли слідуючі особи: — Перша нагорода ч. тикета 587 А. пані В. Савчин почта Лорал, Саск. — Друга нагорода ч. 513 — пані Т. К. Вівчар, Мелвил, Саск. Третя нагорода ч. 754 А. — гр. Павло Сарчук, Саскатун, Саск. Четверта наг. ч. тикета 456А. Гео. Підлубний, Вінніпег, Ман. Пята нагор. ч. тикета 144 А. Д. А. Садовнік, Ґреслен, Алта. — Шеста ч. тик. 1816 — Петро Заяць, Гелерлей, Саск. — Сема ч. тик. 903 — Іван Спот, Вест Бенд, Саск. — Осьма ч. тик. 2063 Стефан Малонек, Лужан, Алта. — Девята нагорода ч. тикета 1109 А. Е. С. Шупеня, Чіпман, Алта. Десята 405 В. — В. Попович, Рейні Ривер, Онт.

Сердечну подяку складаємо всім тим, що купували тикети і тим добродіям, що почтою прислали свої жертви, а іменно:

Панство В. Фішич, Тарнополь, Саск. $1.50. Панство П. Лучак, Гемлін, Алта. 1.00. Панство З. Драбич — Кридор, Саск. 50цт.

Наш довг що тяжить на нашій церкві зменшився о $370.00.

Не від річи буде, коли щиро заявимо перед цілим світом, що велика подяка належиться від нас нашому пароховi о. І. Кусому, бо він властне був душею того успіху і то що зроблено, зроблено за його старанням, при помочі щирих людей з парафії і й зпоза парафії.

За комітет:
Михайло Дибков. Яків Вівчар.
Николай Гудій.

ПРОФЕСОР ДОРОШЕНКО ЇДЕ ДО КАНАДИ.

В половині липня приїздить до Канади широко відомий український письменник, історик, бібліограф та громадський діяч проф. Дмитро Дорошенко. В році 1918 за гетьмана Скоропадського був міністром закордонних справ, а в час Директорії назначено його було професором української історії в Камянецькім університеті. Від 1922 року був професором української історії на українськім чеськім університеті в Празі та директором Укр. Наук. Інституту в Берліні. Написав курс історії Укрїни та ілюстровану Історію України за роки 1917—23. Був також редактором або активним спів-працівником кількох поважних часописів та журналів.

Професор Дорошенко приїздить до Канади заходами Союза Українців Самостійників. Він буде давати курс лекцій на Історію України та Історію Культури в Інституті ім. П. Могили в Саскатуні. Цей курс є отворений для всіх тих, хто має змогу і охоту прибути. Спеціяльно буде він цінний для учителів. Курси починаються на 19 липня і продовжаються через пять тижнів. Професор Дорошенко буде також головним бесідником на народнім зїзді в Саскатуні в днях 15, 16, 17 липня, цего року.

Всі заінтересовані курсом можуть писати на адресу:

The P. Mohyla
Ukrainian Institute
Box 1260, Saskatoon, Sask.

ПРИМІР ГІДНИЙ НАСЛІДУВАННЯ.
(Белліс, Алта.)

Панство Л. Загарук з Вастев, Алта справляли хрестини свойому синові Мирославові. Під час гостини всі присутні, в доказ любови до своєї Рідної Церкви зложили $3.00 на ціль Укр. Прав. Консисторії в Вінніпегу. Жертводавцями були:

По 25цт.: о. Гр. Василів, Л. А. Захарук, Н. Шевчук, І. Вакарук, Л. Семака, А. Шевчук, І. Фарус, І. Шапка, В. Шапка, Гр. Шапка, І. Шульга, С. Ропчан.

Гість.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".
(Едмонтон, Алта.)

У Великодний Понеділок відбулося хрещенння маленького Віктора сина молоденьких родичів Івана і Миросі Дикур в домі панства Купченків. По хрещенню присутні куми і гості були запрошені до вечері. Говорилося про це і те, — як звичайно на хрестинах. Були жарти були й поважні справи. На закінчення, на бажання п. Дікура, була згадка про нашу пресу. Перейшла тарілка довкруг стола й принесла $3.65 на пресовий фонд „Вістника".

Присутний.

(Вимнер Саск.)

В неділю 7 березня відбалося вінчання п. Василя Бойка з панною Розалією Кьонзіною. Чину шлюбу товерашив о. В. Алонюк в місцевім Народнім Домі, а весільне приняття відбулося в домі панни молодої. Підчас гостини згадано про „Укр. Голос" і „Вістник". Присутні, яких імена долучуємо зложили 10 доларів призначуючи по половині на обидва часописи. Жертвували слідуючі:

По 1 дол.: П. Г. Кудрик, пані В. Бойко, П. М. Федак, П. і Бойко, панство Стрілець.

По 50цт.: П. В. Бойчук.

По 25цт.: пп. Л. Полович, пані Л. Полович, Ю. Бойчук, А. Кьонзянна, М. Охітва, В. Бойко, П. Стілець, Ф. Лувес, Г. Кудрик, пані Т. Кьонзянна, Т. Кьонзянна, В. Саранчук, Ю. Кьонзянна.

По 20цт.: панна Н. Кьонзянна.

По 15цт.: пані Ф. Лувес.

По 10цт.: пані М. Охітва, панна Е. Кьонзянна, пані Н. Тутка, М. Полович, Н. Тутка, панна О. Кьонзянна.

По 5цт.: А. Ролик.

Дрібна збірка 25цт. Разом $10.00.

Весільний гість.

На хрестинах в пана Н. Стельмаховича, Бирмингтем, Саск. слідуючі зложили на пресовий фонд „Вістника":

По 25цт.: Н. Стельмахович, М. Галик, М. Пилипів, Ф. Кіндракевич, А. Пилипів, А. В. Пилипів з Гудів.

По 20цт.: Гр. Савчин.

По 10цт.: Г. В. Галик, Ів. Пилипів, Ів. Шиц, А. Паф.

По 5цт.: Ів. Орищак. Разом 2.15.

Гість.

Войванко Тома, Монлер, Алта. .50
Дмитро Шапка, Брендон, Ман. 1.00

Зложені жертви підчас поминок Георгія Олексюка, в Монтреал і Квебек 3.00

(Гудів, Саск.)

Знагоди уродин гр. Юрія Павлишина, зроблено для панства Павлишиних в Гудів, Саск. в неділю вечером 25 квітня велику несподіванку. Кілька православних родин приїхали автами, щоби пожелати гр. Юрієві Павлишиному доброго здоровля і поведення. При столі, підчас перекуски, забрав слово наш парох о. І. Кусий і оповів зібраним про ціль сходин. Між іншим згадав про заслуги й щиру працю гр. Юрія Павлишина для православної громади в Гудів, Саск., ставлячи його за добрий примір перед всім парохіянам. Колиб наша Церква в Канаді мала таких членів багато, то булаб сильна і могучаб й не захиталиб нею жадні ворожі сили. На вазвання о. І. Кусого жертвували на фонд „Вістника" слідуючі особи:

По 50цт.: Свящ. І. Кусий, Юрій Павлишин, Катерина Павлишин.

По 25цт.: Юрій Гребенюк, Михайло Мачула, Іван Любий, С. Микитюк, Николай Козакевич, Анастазія Козакевич, Михайло Панківський.

Разом $3.25.

Гість.

ЗБІРКА.

на прикрасу укр. православної церкви в Едмонтоні, Алта.:

По 1 дол.: І. Никифорук, Чоботар, Параскевія Лупул, Др. Верхомин, Сеник, Андрейчук, Марусяк, Давидюк.

По 75цт.: Янда, Романюк.

По 55цт.: Челядин.

По 50цт.: Цараник, Др. Гонда, Невчас, Фербей, Скора, Плавюк, Федець, Спачинська, Шпитко, Гривнак, Мельник Пав., Маланчук, Пікотя, Гришина, Слюсарчук.

По 40цт.: Беранський.

По 35цт.: Процюк.

По 30цт.: Стацпин.

По 25цт.: Галюк, Левицька, Турко, панна Магера, Ляхман, Пауш, Сайк, Будник, Янишевська, Батюк, Купченко, Юрчак, Паланич, Лукіянчук, Присяжко, Н. Стечишин, Стахів, Бойчук, Світик, Михайлишин, С. Лупул, Конюх, Федьо, Засійбіта, Шевчишин, Марчишин, Чобанюк, Стасюк, Велещук, Биг. Дмитрів, Андрусяк, Василишин, Неронович, Кірик.

По 20цт.: Івасюк, Пенчук.

По 10цт.: Склепович.

В церкві зібрано 9 дол. Всіх разом $37.10. Від пані Дмитрук отримано дві вазі цвітів. Заряд Жіночого Товариства складає щиру подяку за жертви як також дякує пані Шевчишин, Слюсарчук і Дмитрук, що займалися колектою.

В. Машичук, голова.
Т. Лазарович, секр.

ВЕЛИКОДНА ЗБІРКА (в коверт) НА РЕЛІГІЙНИЙ ФОНД.

Збірка о. Г. Кисілюка.

Гонеймун, Саск.

По 50цт.: І. Рожніцький, М. Скоропад, Л. Горичук, П. Палідвор, П. Свобода.

По 25цт.: Гр. Креховець, М. Кривак, М. Чамбул, М. Горбань, В. Богорос, С. Горичук, І. Кривак.

По 10цт.: І. Чамбул.

По 5цт.: С. Доскоч.

Семборг, Саск.

По 1 дол.: Е. Трач.

По 50цт.: І. Лабюк, К. Деннс, Г. Закус, Анна Василинчук.

По 30цт.: П. Олексюк, В. Гуцуляк.

По 25цт.: І. Деннсюк, В. Чубей, С. Скляр, І. Паскарюк, Г. Ковалюк, п-ні Г. Ковалюк, М. Петращук, З. Гловацький, Л. Старчук, пані І. Керницка, панна М. Павлик, П. Іванчина, Д. Джемия, В. Сметанюк, А. Лабюк, Н. Паскарюк, Ф. Керницкий, М. Молдаван, Г. Паскарюк.

По 15цт.: В. Гловацький.

По 10цт.: М. Запарнюк, В. Запарнюк, Т. Стойко, пані Г. Паскарюк, А. Стецій, Єлена Лабюк, Ев. Лабюк, І. Гловацький, П. В. Чубей.

По 5цт.: П. С. Паскарук, М. Воронюк, Микола Ктим, М. Тужняк, Н. Воронюк.

(Дальше буде.)

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

Т. Шапка, Бренд н, Ман.	$2.00
І. Стельмащук, Тернополь, Саск.	1.00
І. Аморґович, Брендон, Ман.	1.00
Л. Ковалишин, Райн, Саск.	1.00
В. Леньо, Су Лукавт, Онт.	1.00
М. Кульчицький, Ґлеслин, Саск.	1.00
М. Савчук, Мирнам, Алта.	1.00
П. Гуцуляк, Роркетон, Ман.	1.00
В. Перепелюк, Роркетон, Ман.	1.00
С. Лирбанка, Дуфрост, Ман.	2.00
Збірка о. І. Дмитрова.	
Портедж ла Прейрі, збірка в церкві	2.76
Ледвин, збірка в церкві	3.99
Ст. Мартин, Ман. збірка в церкві	3.10
Малитон, збірка в церкві	11.42
Збірка о. С. Гребенюка.	
Кридор, Саск. збірка в церкві	3.37
Збірка о. Л. Березіцького.	
Форт Френсис, Онт. збірка в церкві	4.50
Збірка о. А. Берика.	
Форт Вілліям, Онт. збірка на срібнім весіллю панства Майданюків	7.40

ЖЕРТВИ НА ДУХОВНИЙ СЕМИНАР.

Збірка о. І. Гиканового на хрестинах в д-ра Горецького, Виллінґдон, Алта. 1.75

ЗАПРОШЕННЯ.

Українська Православна Церковна Громада в Канорі, Саск. запрошує всіх українців з Канори й околиці прибути на празник, який відсвяткується в перший день Зелених Свят, в неділю 20 червня. Порядок торжества: 1) Богослуження, яке почнеться в 9 год. рано. 2) Спільний празничний обід по Богослуженню в Народнім Домі. 3) Промова визначних бесідників і концертова програма.

За заряд Укр. Прав. Церковної Громади в Канорі:
А. Свинарчук, голова. **Вол. Гаврищ**, секр.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. С. Березіцького.
Червень.

20. Неділя Пресв. Тройці — Толстой, Ман.
21. Понед. Зісл. Св. Духа — Вайта.
27. Неділя — Роза.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. С. П. Савчука.
Червень.

20. Зелені Свята — Брендон. (о. С. В. Савчук) — Храм.
20. Зел. Свята — Виста, храм.
21. Зелений Понеділок — Мензі.
27. Нед. — Сіф.

Адреса: Мензі, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Запарнюка.
Червень.

20. Нед. Зіслання Св. Духа. — Дафин, Ман.
21. Пон. З. Св. — Сифтон, храм.
27. Неділя — Венлав-Коломия.
27. Неділя — Богдан. о. Гаїцький.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1937 РІК.
ЧЕРВЕНЬ.

16 С Муч. Лукиліяна
17 Ч Митрофана
18 П Св. Доротея еп. Тир.
19 С Еп. Висаріона, Іларіона
20 Н. **Пресв. Тройці**
21 П **Зісл. Св. Духа.**
22 В. Кирила арх. Алекс.
23 С. Свщ. Тимофія
24 Ч. Ап. Вартоломея
25 П. Пп. Онуфрія Вел.
26 С. Мч. Акилини, Анастасії
27 Н. **1 по Зісл. Всіх Святих.**
28 П. Пр. Амоса
29 В. Тихона еп. Амафун.
30 С. Мч. Мануїла

ЛИПЕНЬ.

1 Ч Мч. Леонтія, Ігнатія
2 П. † Ап. Юди, брата Господ.
3 С Мч. Методія Патар.
4 Н **2 по З. св. Д.** Мч. Юліяна
5 П Євсевія
6 В. Мч. Агрипини
7 С. **Різдво Івана Предтечі**
8 Ч. Февронії
9 П. Давида Солун., Івана еп.
10 С. Самсона Странопр.
11 Н **3 по З. св. Д.** Бесср. Кира і І.
12 П. **Ап. Петра і Павла**
13 В. Собор 12 Апостолів
14 С Безср. Кузьми і Дамяна
15 Ч Пол. риз П. Богор.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. В. Апонюка
Червень.

20. Неділя, Зел. Свята — Канора (храм).

Адреса: почт. скринка 98, Канора, Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. І. Дмитрова.
Червень.

20 Нед., Зел. Свята — Іст Селкирк
21 Пон. Зел. Свята — Поплар Парк, храм
27 Нед. — Селтон.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Григорія Василіва.
Червень.

20 Зел. Свята — Глендон (пошта в Нар. Дому)
27. Неділя — Смокі Лейк.

Скринка 108, Смокі Лейк, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Гаїцького.
Червень.

20 Неділя, Пресв. Тройці, храм
21 День Св. Духа, храм — Петзора, Ман.

Адреса: Роблін, Ман.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.

Червень.

20 **День Пресв. Тройці** (1-ий день Зелених Свят) Гол. 7 Єв. Ів. XX 19 23 Літ. Ап. Діяння II 1 11 Єв. Івана VII 37—52 і VIII 12.

21 **День Св. Духа** (2-ий день Зелених Свят) Літ. Ап. Єфес. V 9—19 Єван. Матея XVIII 10—20.

27 **Нед. 1 по Зісл. Св. Духа.** Голос 8 Утр. Єван. Мат. XXVIII 16—20 Літ. Ап. Євр. XI 33—40 і XII 1—2 Єван. Мат. X 32—33, 37—38 і XIX 27—30.

Липень.

4 **Нед. 2 по Зісл. Св. Духа.** Голос 1 Утр. Єван. Марка XVI 1—8 Літ. Ап. Римлян II 10—16 Єван. Мат. IV 18—23.

7 Середа **Різдво св. Івана Хрестителя. Утр. Єван. Лук. I: 24—25, 57 68, 76 і 80** Літ. Ап. Римлян XIII 11—14 і XIV 1—4 Єванг. Лук. I 1—25, 57—68, 76 і 80.

11 **Нед. 3 по Зісл. Св. Духа** Гол. 2 Утр. Єван. Марка XVI 9—20 Літ. Ап. Рим. VI 1—10; Єван. Мат. VI 22—33.

12 **Понеділок, Петра й Павла** Утр. Єван. Івана XXI 15—25 Літ. Ап. 2 Кор. XI 21—33 і XII 1—9, Єван. Мат. XVI 13—19.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

РІК XIV. WINNIPEG, MAN., JULY 1st, 1937 ВІННІПЕГ, МАН., 1-го ЛИПНЯ, 1937. ЧИСЛО (273) 13

ДО СВИСТУНОВОЇ АВАНТУРИ.

Зміст: І. Вступні завваги. II. Так звана „угода" між Консисторією і Свистуновим Братством. III. Ще про передачу Служби Божої через радіо. IV. Роля Митрополита Василя Липківського. V. Записи церковного майна.

(Продовження)

III. Ще про передачу Служби Божої через радіо.

Питання про передачу Служби Божої через радіо можнаб в цій статті зовсім не порушувати, якби не те, що Свистун і Маєвський перекручують його на свій лад та баламутять бодай тих людей, що зі справою є менше, або й зовсім непознакомлені.

Приміром — помимо того, що знехтовання рішення Духовної Конференції та розпорядження Консисторії відносно передачі Служби Божої через радіо було тільки одною і то менше важною з одинадцятьох провин, за які Маєвського суспендовано, а опісля й виключено, — Свистун з Маєвським впертo говорять і пищуть, що передача Служби Божої через радіо було одинокою причиною і суспензи і виключення.

Для ще більшого баламуцтва вони „доказують", що Маєвський, передаючи Службу Божу через радіо без жадних пропусків та без дозволу Консисторії, а навіть наперекір Консисторії, яка йому цю передачу заборонила, — не допустився жадної провини, бо о. Савчук також „правив Службу Божу цілу без жадного попереднього дозволу Консисторії чи Архиепископа", а „що не було протизаконним для о. Савчука, не може бути протизаконним для о. Маєвського".

Висуваючи такий „аргумент", Свистун і Маєвський „забувають" пояснити, що коли о. Савчук передавав Службу Божу через радію, **тоді ще не було жадних застережень ні розпоряджень в цій справі.** Друге й послідне Богослуження через радіо о. Савчук передавав 14 грудня, 1930, отже майже пять років перед тим, поки Духовна Конференція вирішила, що передача Служби Божої через радіо має відбуватися з деякими пропусками і тільки за дозволом Консисторії. **Це було більше, як пять років з половиною** перед тим, поки Консисторія проголосила рішення Духовної Конференції в „Вістнику" в формі урядового розпорядження. Закид Свистуна та Маєвського мавби значіння тоді, колиб о. Савчук також передавав Службу Божу через радіо на перекір рішенню Духовної Конференції та розпорядженню Консисторії, **а що він правив її пять років перед рішенням,** то ясно, що він тим ніякого прогріху не допустився. Свистун, як адвокат, повинен добре знати, **що всякий закон зобовязує лише від того дня, від якого він увійшов в силу,** а не за всі часи від сотворення світа.

Свистун пробує також робити велику квестію з того, що Консисторія проголосила рішення Духовної Конференції не зараз по Конференції, але „вісім місяців" пізніше й закидає, що це зроблено для того, щоби не допустити вінніпеґську парафію передавати Службу Божу через радіо в провідну неділю 1936.

Такий закид і глупий і безпідставний. По перше — розпорядження Консисторії відносилося **не тільки до вінніпеґської громади, але до всіх громад, які передають, або думають передавати Службу Божу через радіо.** По друге — Консисторія не проголошувала рішення зараз по Духовній Конференції просто з тої причини, що не бачила для того потреби. **Всі священики про це рішення знали** і це вистарчало, бо чейже громада без свого пароха Служби Божої через радіо передавати не може. А коли Консисторія врешті й проголосила рішення Духовної Конференції, то зробила це на пропозицію одного священика і зовсім не для того, щоби шкодити вінніпеґській парафії, а головно для того, щоби слухачі Служби Божої через радіо знали, для чого Служба Божа передається з деякими пропусками.

Говорить Свистун, що розпорядження Консисторії унеможливило вінніпеґській парафії передавати Службу Божу через радіо в провідну неділю 1936. Таке говорення є звичайною, а до того дуже невдатною крутнею. Перше Богослуження, яке **вінніпеґська парафія** передавала через радіо після Духовної Конференції, відбулося в неділю по Різдві 1936, тобто перед тим, поки рішення було проголошене Консисторією в „Вістнику". **Цю Службу Божу вона передавала згідно з згаданим рішенням Духовної Конференції, — а саме за попереднім порозумінням і за згодою Консисторії та з відповідними пропусками.** Значить — і парафія і її парох тоді **признавали правосильність і рацію згаданого рішення** та його придержувалися, хотяй воно ще не було Консисторією урядово проголошене. І це парафії зовсім нічого не пошкодило. Ставиться питання. Коли **парафія і П. Маєвський вважали рішення Духовної Конференції для себе зобовязуючим перед його проголошенням в „Вістнику", — то якою силою воно перестало їх зобовязувати після такого проголошення?**

А дальше — коли парафія могла передавати Службу Божу через радіо за порозумінням і згодою Консисторії та з відповідними пропусками в неділю по Різдві, **то чому не могла передавати її в такий самий спосіб в неділю по Великодні того самого року? Що її від того спиняло? Нічого, хіба тільки те, що Свистун вже тоді почав шукати притоки до зломання підписаної ним угоди, якою він зобовязався залерестати свою авантуру.** От він і рішився вчепитися передачі Служби Божої через радіо. Слушно каже пословиця, — що хто хоче пса вдарити, — то бук **знайде.**

Тут не від річи буде зазначити, що едмонтонська парафія, яка дотепер багато частіще передавала Службу Божу через радіо, як парафія вінніпеґська, робила й робить це згідно з рішенням Духовної Конференції та розпорядженням Консисторії — і це її зовсім не шкодить. **Коли едмонтонська громада може це робити, то чому не може громада вінніпеґська? Чому вінніпеґська громада присвоює собі такі права й привілеї, яких не мають інші громади? Чому всі інші громади мають заховувати порядок і дисципліну, а вінніпеґська громада ні?** Хіба тільки тому, що доля ущасливила її Свистуном?

Чому Духовна Конференція приняла таку ухвалу.

Українська Греко-Православна Церква в Канаді числить поверх 180 громад. Кільканадцять з них знаходяться по більших містах західної і східної Канади. Між ними громади в Едмонтоні, Саскатуні, Вінніпегу (дві громади); Вест Форт Вілям, Форт Вілям, Торонті й Монтреалі мають добрі церковні хори. **Вони** мають добру волю й охоту пописуватися своїм співом та передавати Службу Божу через радіо.

Можна з тим погодитися, що передача Служби Божої через радіо є до певної міри річею похвальною і корисною. Корисною в першій мірі для тих громад, що їх передають. Такі громади здобувають собі престіж, славу, та збогачуються жертвами, які вплинають від слухачів Служби Божої через радіо.

Але коли б дозволити на передачу Служб Божих через радіо без жадної контролі з боку церковної управи, як цього домагається В. Свистун, то моглоб дійти до того, що приміром парафії в Едмонтоні, Саскатуні, Вінніпегу, Форт Виллям, Торонті та Монтреалі моглиб передавати Службу Божу через радіо кождої неділі й так „обслугувати" всіх вірних Української Православної Церкви по цілій Канаді. Дехто може сказати, що це булоб навіть добре, бо тоді не требаб будувати й утримувати церковних будинків по кольоніях. Булоб багато танше для гуртка людей купити собі спільно радіо й сходитися на радієві Богослуження, чим будувати й підтримувати церковний будинок та оплачувати священика. Моглоб дійти й до того, що всякі треби та св. Тайни „виконувалися" за посередництвом радія, бо коли приміром можна „висвячувати" єпископа листом, то чому не можна хрестити дітей, святити паски та виконувати всякі інші чини й Тайни через радіо? Бо для людей, яким запахне церковна, чи релігійна „реформа" — границь немає. Але пока що наші парафії по фармах такої рефорни не бажають. Вони ще на стільки „назадничі" в своїх церковно-релігійних поглядах, що воліють мати свої місцеві церковні будинки, а в них Богослуження та всяку іншу духовну обслугу від...

АРХИЄРЕЙСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ.

4 липня, — неділя — Саскатун, Саск.
11 липня — неділя — Пайн Ривер, Ман.
12 липня — понеділок — Етелберт, Ман.

Громади, що бажають витати в себе цього літа о. Владику, повинні завчасу повідомити про це Консисторію.

**КОНСИСТОРІЯ
Української Греко-Православної Церкви в Канаді.**

що з вірою, звичаєм й наукою Української Православної Церкви. І вони з своїми парохами жалуються, що часто передавані богослуження через радіо паралізують церковно-релігійну працю по місцях, відтягають людей від участи в Богослуженнях в місцевих церквах, вносять дезорганізацію в місцеве парафіяльне життя.

Маючи це на увазі, Духовна Конференція в 1935 році уважала за відповідне приняти рішення, що передача Служби Божої через радіо мусить відбуватися за порозумінням і згодою Консисторії. Це так для того, щоби не кривдити парафій і священиків по фармах, як і для того, щоби був якийсь порядок і щоби однакове право й нагоду передавати Службу Божу через радіо мали всі ті громади, які мають змогу це робити. Конференція рівнож постановила, щоби при передачі Служби Божої через радіо не передавати тої частини, що відноситься до переміни хліба й вина в Тіло й Кров Ісуса Христа. Консисторія погодилася з рішенням Духовної Конференції і проголосила його в формі урядового повідомлення.

Можна аргументувати, що розпорядження Консисторії є безпідставне та неоправдане, що воно є непотрібне та нерозумне. Але поки воно не є змінене, чи не відкликане, — доти воно є в силі, і всі карні громади, всі карні члени — світські й духовні, — нашої Церкви мусять його придержуватися, хоч би тільки для самого порядку. Кому таке розпорядження не подобається, або хто вважає, що воно непотрібне, чи шкідливе, чи нерозумне — він має право домагатися, щоби його Консисторія змінила, чи зовсім відтягнула. Але він мусить робити це не через підношення бунту, не дорогою авантури й хаосу, — але дорогою порядку та в рамцях організаційної дисципліни й конституції. А колиб Консисторія поммимо однодушного та добре обґрунтованого домагання бодай з боку тих громад, що є в цім питанню прямо заінтересовані, відмовилася своє розпорядження змінити, чи відтягнути, заінтересовані громади можуть відкликатися до церковного Собору, як найвищого правлячого та законодатного органу нашої Церкви, аби він справу остаточно вирішив.

Маєвському та Свистунови такий порядок не подобається. Вони вважають, що їх та вінніпеґську громаду не обовязують жадні рішення, ні розпорядження чи то Консисторії, чи епископа, чи навіть самого Собору. Бо вони самі для себе й для вінніпеґської громади — і Консисторія, і Епископ і Собор — в дійсности ціла Церква! Отут корінь лиха, а не в тім, що Консисторія видала розпорядження в одній, чи другій справі.

Дотепер не було ще ані одного випадку, щоби Консисторія відмовила будь якій громаді передавати Службу Божу через радіо. Не відмовила також вінніпеґській парафії. Але в тім то й ціла річ, що ця парафія постановила, — за порадою Свистуна та Маєвського, — за жадним дозволом до Консисторії більше не вдаватися. Згідно з цим вона проголосила передачу Служби Божої через радіо 10 січня ц.р. на власну руку й без найменшого порозуміння з Консисторією. Зробила це мабуть для того, щоби перед цілою Церквою задокументувати, як вона розуміє організаційну карність та порядок. А коли Консисторія пригадала П. Маєвському, що ані він, ані його парафія до Консисторії за дозволом на передачу Служби Божої 10 січня не вдавалися, та що він без дозволу [illegible] Служби Божої через радіо передавати не може, — парафія і П. Маєвський наперекір Консисторії таки передали Службу Божу через радіо і то без жадних пропусків.

Тепер говорять, що Консисторія Маєвського переслідує і забороняє йому правити Службу Божу через радіо, коли іншим позволяє.

(Дальше буде)

ХТО НЕ ВІРИТЬ У СВ. СПОВІДЬ.

Приходить до мене мій приятель і між іншим зводить розмову на тему св. Сповіді. Каже, що йому говорив один знакомий, що він не вірить у св. Сповідь. І тому не сповідається.

Хто каже, що не вірить у св. Сповідь, той не вірить у ніщо. Сповідь установив Сам наш Спаситель Ісус Христос. Чи можливо отже не вірити в те, що установив Ісус Христос?

Чи не можна сказати, що хто не вірить у св. Сповідь, той не вірить і в Ісуса Христа, той не вірить в Бога, про що виразно навчав Ісус Христос.

Який нерозум говорити: Я не вірю в св. Сповідь! Як може розумна людина не вірити в Бога? Не вірять у Бога нерозумні, несовісні, безбожники.

Хто не вірить у св. Сповідь, той не признає гріха. Значить — для нього не існує ні добро, ні зло. Не має він совісти, не відчуває внутрішного голосу по кожному доконаному ділі. Тільки трудно повірити чи є така людина, щоб не відчувала голосу совісти. Такої нема. Але є такі закаменілі грішники, що вони той голос совісти стараються на свою власну шкоду заглушити. Його можна заглушити на певний час, але він заговорить на смертнім ложу, а ще з більшим, страшнішим болем голос совісти заговорить в день останнього страшного суду.

Гріх є. Ним є всякий злочин проти Бога. Ісус Христос нераз уздоровлюючи нещасних висказував, що їм відпускаються їхні гріхи. Встановивши св. Тайну Сповіді Він наказав св. Апостолам відпускати теж гріхи. Апостоли мали власть відпускати гріхи й ту власть передали своїм наслідникам епископам і священикам.

Грішили люди давно, грішать і тепер. Святі люди можуть бути без гріха, але чи нині такі є? Апостоли признавалися до гріха, а нині є люди, що грішать кілька разів на день тай кажуть, що не мають гріха. Тільки такі й їм подібні не знають або не хочуть знати основних засад християнської віри.

Ісус Христос проповідував прощення гріхів. Він і відпускав гріхи. Це саме робить сьогодні, з припоручення Самого Ісуса Христа, Церква, бо Він її оснував на те, щоби вона провадила людей до спасення. І один з середників, якими св. Церква веде до спасення своїх вірних — це святі Тайни, а між ними свята Тайна Сповідь.

Християнин, що не освячує себе святими Тайнами, або іншими словами — не приймає святих Тайн, подібний до людини, що для фізичного життя не приймає поживи. Чи може жити людина без їжі? Ні! Так само не може жити людина духовим життям не підкріпляючи себе духовними стравами, якими є св. Сповідь і інші святі Тайни.

Свята Сповідь є до спасення безумовно потрібна для всіх, що по хрещенню сповнили який небудь гріх. Нема спасення, нема вічного щастя для тих, що не очищують душі своєї від гріхів. Вони самі себе вкидають у вічну загибіль, у вічне царство тьми, у життя болів і страждань. Хто не сповідається той сам собі тяжкий ворог.

Є люди, що кажуть. ми каємося в тайні. Це звичайна вимівка, щоб оправдати себе перед людьми, чи й церквою. Але припустім, що є такі, що каються в душі. Бо такі були й давно і для таких написав св. Августин таке: „Творіть покаяння, як це звичаєм у Церкві, щоб Церква за вас молилася. Нехай ніхто не каже: я каюся тайно, я роблю це перед Богом, Бог знає, що я каюся в серці, і схоче мені простити. Як так, то на дармо сказав Ісус Христос, що звяжете на землі, буде звязане на небі, а що розвяжете на землі, те буде розвязане на небі... Ми таким способом обезсилюємо св. Євангелію, а слова Христові зводимо ні на що".

У щоденному житті бачимо, що всяка людина жадає каяття від своїх провинителів. Кожний батько любить свою дитину, однак коли та дитина чим небудь провиниться, жадає від неї признання вини й перепросьби. І точно того держиться. Так само люди з людьми поводяться: Коли нині відносини між людьми ненормальні, коли за багато непорозумінь, то вина в тому тих, що провинилися, а не хочуть признатися, ні каятися. Раз вийшли на дорогу кривди, неправди й нею поспішають.

Чи не відчули ми на собі подібного? От, сусід назвав вас перед людьми некультурним словом. Ми, звичайно, образилися. А сусід опісля зрозумів, що зле поступив і в душі жалував, але того нам не каже. При найближчій стрічі говорить до нас. Ми не радо, і не щиро входимо з ним в розмову. Нас болить та образа.

Та інакше справа виглядає, як сусід в тій хвилі, коли спамятався, що зле зробив нас ображуючи, зараз перепросив. А як уже не зараз, то при найближчій стрічі, або після того, як зрозумів свою провину, тоді в нас в душі затирається зле враження, ми забуваємо образу й далі вже відносимося до нього, як до приятеля. Ба, що більше, така людина навіть збуджує в нас пошану й більшу любов, бо по її поведенню бачимо, що вона нас дійсно любить та хоче жити в приязні з нами.

Таке саме повинно бути відношення між Богом а людьми. І таке воно є після науки нашої Церкви. Церква кличе людей до покаяння й покути для того, щоб ми заслужили собі в Бога на прощення, любов і благословення Його.

Не вірить у св. Сповідь людина, що не має поняття про щоденне звичайне людське життя.

Ті, що не приступають до св. Сповіді називають тих, що сповідаються — дволичниками, фарисеями. Але чи не можна сказати, що є дволичниками якраз ті, що до церкви належать, але не вірять в її науку, між тим і в науку про св. Сповідь, що вважаються членами Христової громади, але не сповняють тих обовязків, які вона на своїх членів наложує.

В звичайних товариствах виключають з членства тих, що не сповняють обовязків взятих на себе. В Церкві, думають люди, можна бути християнином і не сповняти своїх завдань, можна себе освячувати. не вживаючи освячуючих средств. Нерозумні. Забувають, що коли хочемо лічитися, мусимо зажнвати ліки, мусимо підчинитися вказівкам лікаря. Те саме обовязує людину в духовних справах. Людина мусить каятися, сповідатися — бо це ліки для душі. Людина мусить слухати й духового лікаря, яким є Ісус Христос, що промовляє до нас через святу Церкву.

Православний християнин.

ВАВИЛОНСЬКА МІШАНИНА.

Одинокий український католицький тижневик в Канаді „Українські Вісти" помістили в своьому великодному числі статтю п. з. „Українізація Церкви".

Стаття цікава для кожного українця, а не тільки греко-католика, бо розбирає питання, чому греко-католицька церква не вживає чистої української літературної мови в своїх Богослуженнях. Цікава вона тим, що автор відважно обороняє старославянську мову в католицькій церкві, але не відважився покласти своє повне імя під тою писанною й підписався просто словом „око".

Говорить „око", що пануючою мовою в греко-католицькій церкві є мова українська. Її вживає та церква всюди, кромі Богослужень.

Каже „око": „Богослужения в греко-католицькій церкві відправляеться церковно-славянською мовою, але та мова є зовсім зукраїнізована. Це значить, що вимова церковно-славянської мови в греко-католицькій церкві є наскрізь українська".

О, яке наївне оте „око". Бо наче на доказ коло цеї статті з одного й другого боку в долині є зразки отої зукраїнізованої церковно-славянської мови. Як вона „зукраїнізована", хай судять читачі. Ось ті зразки:

„Да воскреснет Бог, і разточатся врази Єго, і да біжат от лица Єго ненавидящії Єго".

Як що слова: воскреснет, разточатся, врази, да, біжат, от, лица й ненавидящії є зукраїнізовані, то варто побачити, чи почути їх, як вони будуть виглядати незукраїнізовані!

А другий зразок „зукраїнізованої" мови це воскресний кондак.

„Аще во гроб снишел еси, Безсмертне, но адову разрушил еси силу, і воскрес еси яко побідитель Христе Боже, женам мироносицам віщавий, радуйтеся, і Твоїм Апостолом мир даруяй, падшим подаяй воскресения."

А хіба — аще, гроб, снишел, разрушил еси, воскрес еси, віщавий, даруяй, падшим і подаяй — це зукраїнізовані слова? Тільки заставити б пересічних людей, навіть таких, що часто ходять до церкви й чують від малку оту „зукраїнізовану" мову, хай вияснили б їх по своьому розумінню. Певне, що ні один з них не пояснив би їх як слід. Так то вони зукраїнізовані.

Пригадується мені один чоловік, що належав до російської церкви, й критикував нас православних українців за те, що ми молитву „Отченаш..." говоримо „незрозуміло, по новому". Спитав я його, чи він розуміє ту молитву, коли говорить по старославянському". Той з обуренням потвердив, що розуміє. Коли я його спитав, що значить слово „іже", то він не умів мені того сказати. Я йому не дивувався. Це був анальфабет, що наслухавшись „мудрих" кацапських виводів, хотів мене переконати, що не можна вживати української мови в Церкві.

Але дивуюся „Українським Вістям". Я нераз читав в цім часопису думки в обороні рідної мови, оголошення про „Рідну Мову" й „Нашу Культуру", які видає Огієнко в ціли вивчення доброї, чистої літературної української мови. А разом з тим потверджують за „оком", що наша рідна мова не надається до Богослужень, а натомісць надається „зукраїнізована церковно-славянська мова"!

„Око" покликається на свящ. Табінського й доводить, що через затримання церковно-славянської мови греко-католицька церква є тепер „одиноким носієм української традиційної обрядовости". Виглядає, що Табінський і „око" вважають, що мова й обряд це — одно. Однак треба розуміти, що мова й обряд це два окремі питання. Ось в Українській Православній Церкві відправляється ціла Воскресна Рання по українськи і обряд на тому нічого не потерпів. Є все так, як завсігди було, тільки всі пісні співають зрозумілою, чистою, літературною, українською мовою. Різниця є хіба в тому, що вірні в Українській Церкві розуміють кожне слово і наповняються побожністю й радощами Христового Воскресення, а в греко-католицькій церкві вірні радіють зза традиції, бо їхні батьки раділи, але не відчувають того настрою цілим своїм єством.

Не трудно зрозуміти, яка є користь з уживання рідної мови в Церкві.

Той самий свящ. Табінський писав колись, коли ще був православним священиком, що „щира молитва мусить висловлюватися мовою живою. **Служба ж Божа, крім того, є ще скорочена історія нашого спасіння — ясно, що вона мусить відправлятися мовою зрозумілою...** Запитайте досвідчених педагогів, якою мовою доцільнище викладати людям науку, щоб вона найлекше прищепилась і принесла найбільший плід, — живою чи мертвою, то напевне відповідь матимете одноманітну. Чи вже ж велика духовна наука, зібрана в Службі Божій, потребує вийнятку з загальної педагогічної засади?"

Це писав свящ. Табінський 1923 року, в місті Володимирі на Волині. Він тоді думав по православному й думав коректно, слушно. Нині він у католицькім середовищу, то мусить думати так, як інтерес того католицтва вимагає, а „око" вже має авторітета на якого може покликуватися.

Звичайно таких „авторітетів" можна більше найти, що говорять про ту справу так, як їх інтерес вимагає, одначе в нас найбільшим авторітетом є наш Спаситель Ісус Христос. Він учив і молився не мертвою, а народньою мовою. Апостоли учили й ширили Христову науку живими мовами даних народів. Святі Кирил і Методій винайшли азбуку для славян на те, щоб у той час славяни могли вчитися Христової науки й молитися на такій мові, яку вони найкраще розуміли. Та нісенітницею буде для нас нині вживати тієї мови, яку вживали тому тисячу, або більше літ, якої тепер загал вірних не розуміє. Найкраще в цім питанні поступила Українська Православна Церква, бо стала на тому, що жива мова має бути мовою богослужбовою.

Це один із доказів, що вона є дійсно Церква Українського Народу.

Смішно аргументує „око", що „жива мова може бути тими воротами, через які старатися будуть влізти вороги українського народу до церкви, щоб її зробити знарядом денаціоналізації". Це твердження таке дитяче, що годі над ним розводитися; жива мова пригортає людей до церкви; вона робить їх дійсно релігійними, щирими церковниками; жива мова в церкві — це найкращий середник для навчання, виховання й освячення вірних у церкві. Але ніколи вона не буде воротами, що через них влізуть вороги українського народу до його ж церкви. Коли не влізли до церкви вороги тоді, коли та мова була колись живою, то не влізуть і тепер, коли будемо живу мову й далі вживати.

Скорше можна повірити, що вороги українського народу якраз не хочуть допустити його мови до найбільшої його святині, до Церкви. А за ворогами товарують різні „ока" та їм подібні.

Найсмішніше є говорення „ока", що „коли й ми (українці) будемо вірні й послушні проводові католицької церкви, можемо бути певні, що наш народ не стратить своєї відрубности, але її обереже". Римський раб накликає народ український до послуху Римові. За те обіцює відрубність нашому народові. Ходить йому і те, щоб католики відрізнювались від православних. Бо на тій різниці може втриматися католицизм серед українців. Так самісінько Рим поступив із тою частиною сербського народу, що належала до Риму. Велика ж частина сербів є православними. І цю частину сербів, що належали до Риму так виховали католики, що вони назвали себе хорватами, вживали відмінної мови, жили своїм життям і так порізнилися на протязі століть, що ворогують між собою. Так то поріжнив їх Рим. Братовбійчі сварки не устають. Чи це має статися з нашим українським народом? Чи цего бажати може дійсний патріот українського народу?

Мушу ще завважити, що греко-католицька церква не всюди вживає й поза Богослуженнями української мови. На Закарпатті є теж греко-католицька церква з епископом Стойкою. Там видають „Неділю", орган тої ж церкви. Мова там зовсім не українська. Українські патріоти боряться з проводом тої церкви за вживання української мови бодай поза Богослуженнями. Там ще є греко-католицькі духовники, що вживають мадярської, а то й російської мови в щоденному житті. А галицьке духовенство не все таке патріотичне, як його хоче представити оборонець мертвеччини. Є ще москвофільський дух серед того духовенства, що зросло й живе в українськім Піємонті!

На закінчення скажу, що час кожному нашому громадянинові зрозуміти вартість рідної мови. Пора її поставити на належній височині. Пора впровадити її всюди. Пора, щоб наша рідна мова гомоніла і в простій хаті й в величній палаті, в варстаті і в святій церкві, всюди, всюди де живе українська душа.

Гріхом є понижувати рідну мову.

о. Є. Г.

КАНОНІЗАЦІЯ АНДРЕЯ БОБОЛИ.

Собор кардиналів в Римі рішив канонізувати (проголосити святим) Андрія Боболу, його уніяти звуть апостолом Полісся. Жив Бобола в VII віку, належав до ордену езуїтів в Пінську й поширював католицизм серед православних. Коли козацькі загони року 1657 поширились по теренах Полісся, Андрій Бобола був забитий православними мешканцями околиці Пінська, підчас втечі його з Пінська до Янова.

Чи Ви вже відновили передплату на 1937 рік за „Вістник"? Коли ще ні, так зробіть це зараз! Також постарайтесь, щоби й Ваш сусід читав „Вістник"

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

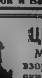

Маємо щовк з квітковими взорами в ріжних кольорах, яких ніхто не має в Канаді.

Пишіть по пробки і ціни на ризи і хоругви.

У нас завсігди можна набути всі церковні річи.

WILLIAM GROSS & Co.
[illegible] Main St. Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ХРИСТІЯНСЬКА ЛЮБОВ І ПРОЩЕННЯ

[redacted]

Сказав Ісус Христос: „Коли хто вдарить тебе в одно лице, ти настав йому ще й друге". Ісус Христос давав цим до зрозуміння, що напасник тоді засоромиться і вже в друге лице не вдарить. Є більше подібних висловів в св. Євангелії, що не досить їх прочитати, або повторити, а потрібно їх ще й обдумати. Але є лукаві люди, що такі вислови натягають і вживають їх прямо на глум.

Оповідають таку пригоду: Посперечався за щось чоловік, що мав славу доброго християнина, з чоловіком нахабним і злобним і цей нахаба, не багато вагаючись, вдарив християнина по лиці. Християнин з докором спитав: „За що ти мене беш?" „Не питай за що", відповів глузливо нахаба, „а зроби так, як добрий християнин повинен зробити. В Євангелії сказано, що як хто тебе вдарить в лице, то ти настав йому ще й друге". Християнин послухав і наставив йому друге лице. Нахаба вдарив його другий раз. Тоді каже християнин: „Але в Євангелії також написано, що як дістанеш від кого, то маєш віддати десятирицею". І сказавши це, взявся до нахаби, а що був зручніший, чи сильніший, то й дійсно відплатився йому в десятеро.

Христова наука є для того, аби людей направляти і робити ліпшими, а не для того, щоби влекшувати їм роблення лиха. І коли хто послугується словами Христа, аби ними оправдувати те лихо, яке робить, то вважаємо його за тим гіршого лиходія, чим того, що робить лихо і на Святе Письмо не покликається. Він тоді не тільки лиходій, але й лицемір, що глузує собі з Божих [redacted]

І тому спеціальне обриджения викликає це, коли бувший священик, отже чоловік, що повинен би бути обзнакомлений більш від звичайних смертельників з Святим Письмом та наукою Христовою, прикриває свої гріхи словами Святого Письма та науки Христової. В „Рідній Церкві" п. Петро Маєвський прикладає якраз до себе слова Ісуса Христа: „Щасливі ви, коли вас ганьбити-муть та гнати-муть, та ширити-муть про вас усяку лиху неправду та наклепи через Мене" (тоб то через Христа). Це ніби значить, що все те, що він робив і через що наразився на церковний суд та кару, він робив через Ісуса Христа, робив те, чого Ісус Христос хоче і що за те його якраз осуджено.

В іншім місци він глузує собі з Христового вислову про заблудшу овечку словами: „Коли б „судді" (мова про членів Церковного Суду) хотіли були по братньому поставитись до мене, то ідучи за словом Христа, повинні були потрудитися пошукати „заблудшу овечку", привести її до Отця, а не ждати офіційної явки „підсудного" на суді... Принаймі я так зробив би — як би приїхав до Монтреалу, чи Едмонтону судити свого брата, то пішов би пошукати того брата, та розпитав би його по братньому, по простому, не по судейському, а певно найшов би своїм щирим, братнім відношенням дорогу до замирення". В наведених словах евангельські слова про заблудшу овечку поставлені в наводові знаки, або лапки, а граматика вчить нас, що наводові знаки в подібних випадках ставимо, коли „іронічно висловлюємось" (гл. „Граматика Української Мови" В. Сімовича, стор. 458). Висловлюватись іронічно значить висловлюватись насмішливо і це дійсно цікаве, що якраз Христові слова бувший священик уживає для насмішки. Та менше з тим. Далеко цікавіщий його погляд на ролю суду, в цім случаю церковного суду, як християнського суду. По думці Маєвського члени церковного суду, що зіхалися до Вінніпегу, один з Монтреалу, другий з Едмонтону, третій з Вегревил, Алта., повинні були потрудитися, пошукати за „заблудшою овечкою" і мабуть поклонитися її та попросити, щоби більше не блукала. Це було би по християнськи!

Тимчасом судді мали відвагу згори назначити Маєвському місце (церковну салю!), де мали з ним стрінутися. Назначувати обвинуваченому місце, де він мав би стрінути своїх суддів, це не по християнськи, по думці Маєвського. Мабуть так само не по християнськи є для обвинуваченого являтися перед церковним судом (хоч на це вже не дав п. Маєвський жадного цитату з Євангелії) Отже Маєвський, згідно з таким вигідним для нього толкованням Христової науки вважав це за чисто християнське діло на церковний суд — не явитися. Очевидна річ, що коли він шукав в Євангелії лише за оправданням для себе і найшов вислов про заблудшу овечку, якої треба шукати, то на тім вже й спинився і не бачив, чи не хотів бачити, що там дальше написано. А там ось що написано: „Коли-ж прогрішить проти тебе брат твій, йди і облични його між тобою й ним самим. Коли послухає тебе, здобув ти брата твого. Коли-ж не послухає, візьми з собою ще одного, або двох, щоб при устах двох свідків, або трох, стало кожне слово. Коли-ж **і церкви не послухає, нехай буде тобі, як поганин і митар"** (Мат. 18:15-17).

Хто церкви не слухає, робить як поганин і митар. Маєвський церкви не послухав, на церковний суд не явився, зігнорував його. Та це не припадок. В державнім суді в Вінніпегу є зарекордовано, що той самий Маєвський півтора тижня ховався, аби не приняти паперів з державного суду і судля вважав за відповідне видати аж спеціяльний розпорядок, як папери йому лишити, аби він не міг відтак говорити, що не дістав позву. Як він так поступає з державним судом, то звідки могли члени церковного суду сподіватися, що Маєвський не буде перед ними ховатися і дверей перед ними замикати, як би вони справді були захотіли його шукати та вговорювати, аби не робив ганьби для Церкви? На всякий случай члени церковного суду не додумалися до того, аби ще й ходити за Маєвським, коли вже так багато дороги задля нього зробили, а сподівалися, що він вже хоч би з самої чемности повинен би з ними побачитися. Але в нього як видно, і чемність не належить до християнських прикмет.

Зрештою думки п. Маєвського про церковний суд не все однакові. Підписаний мав нагоду про це свого часу особисто переконатися. 16 серпня 1935 р. доручив йому тодішній секретар соборної громади п. Ол. Климків лист, написаний машинкою в канцелярії п. Свистуна на папері з парафіяльним заголовком, який є на складі в приватнім мешканню п. Маєвського. Подаю зміст листа в скороченню:

„В „Вістнику" з дня 1 серпня 1935 поміщений був в статті п. н. „Протестантизм влазить задними дверми" слідуючий уступ: „Відомий сумний випадок, коли один священик без порозуміння з архиєпископом, консисторією та другими священиками був проголосив на власну руку підчас послідного Великодного Посту т. зв. загальну сповідь і при цій нагоді вважав за відповідне накинутися на загально приняту в православній церкві наушну сповідь, як на сповідь фарисейську, негідну та злочинну (бо, мовляв, священикам потрібно її на те, аби могли доносити до поліції)"

„Урядові нашої парафії подано до відома, що автором повищого уступу є Ви... Повищим уступом нанесена була велика **шкода для пароха** нашої церковної громади, бо загально відомим є в Канаді, що **тим священиком, про якого мова в повищім уступі, є наш парох о. Маєвський...** Щоби дати Вам нагоду оправдатися з закиду зробленого Вам в звязку з повищим уступом і тим самим **затримати на дальше за собою права члена нашої парафії,** уряд парафії отсим просить Вас явитися в цій справі на засідання членів уряду парафії... в четвер, дня 22 серпня... На це засідання можете **принести з собою на своє оправдання всякі документи, чи записки, як рівнож можете привести своїх свідків".**

Під листом були підписані голова уряду п. О. Боянівський і секретар п. Ол. Климків.

З наведених урвиків мабуть кожному ясно, що в цім случаю підписаний був тоді в ролі заблудшої овечки і тим самим християнським обовязком п. Маєвського, як тодішнього пароха, було зайти насамперед до його хати (майже в сусідстві), переговорити з ним, навести його на праву дорогу і „по братньому, по простому, не по судейському" найти вихід з неприємности. Та ні. Маєвський, як виходить, тоді не памятав ні про заблудші вівці, ні про християнство. Він тоді видів лише шкоду для себе самого і хотів, щоби підписаного за те з парафії викинули. Але підписаний на те не дивився, що уряд парафії поступає з ним не по християнськи і не по закону; на назначене засідання він прийшов і зібраним членам уряду сказав, що ані на основі парафіяльного, ані на основі загально-церковного статута вони не мають права його судити. Судити за церковні провини може лише церковний суд, а уряд парафії не є в жаднім случаю церковним судом. Крім цего виступ проти священика, який провинився, не можна вважати за шкоду для громади. По зложенню такої заяви на письмі він вийшов. Та коли кирння в вінніпегській парафії йшла дальше без виглядів на скоре закінчення, підписаний не хотів приймати за ню на себе частинної відповідальности і переписався до другої української православної парафії в Вінніпегу. Та це не найважніше. Важніше те, що в 1935 р. між тими, що були зійшлися підписаного цілком беззаконно судити, був якраз той самий Маєвський, що тепер жалується, чому судді не шукали за ним, не поговорили, не розпитали по братньому, по простому, не по судейському, чи він винен, чи ні. Що є добре в однім случаю, те добре і в другім.

Маєвський покликається на християнство тоді, коли він провинився і коли його судять. Одначе не так він говорить

тоді, коли хоче других судити. Він говорить про братне і християнське поступовання, коли хоче, щоби над ним милосердилися люди, які блище з його справою не є обзнакомлені. Одначе коли він має нагоду других судити, тоді він не оглядається, чи це по братньому та по християнськи. Не хто інший, а його найблищий теперішній союзник Свистун, вважав за потрібне пригадувати йому одного разу, що він повинен дивитися на людські гріхи з більш християнського становища. А чи чув хто коли, або бачив, щоби Свистуна Маєвський коли поривався упімнути, чи спинити, коли той в його присутности відгрожується членам соборної парафії (не чужим людям!), що їм „морду набє", коли лає їх вуличними словами, коли кричить несвоїм голосом з тої самої сцени, де за полотном схований престіл, при котрім Маєвський в іншу пору відправляє Службу Божу?

Де нині старі члени собору, де ті члени, що копали землю під його основи, і давали по 25, 50 та більше доларів нараз, а в неділю соромилися давати на колекту менше, чим по долярови? В соборі не побачите їх нині. Бо хто хоче там ходити, де його лають, де вовком на нього дивляться, або й кулаками йому грозять. А така то „християнська любов" процвитає нині в соборі, в присутности Маєвського. Будинок, що будувався для проповідування слова Божого, так, і для проповідування християнської любови, став нині будинком, звідки шириться ненависть. А що робить Маєвський, щоби це припинити?

Нині говориться про християнську любов, про братнє відношення та потребу по християнськи та по братньому прощати. Дуже гарно так говорити, але говорити це можна лише тоді, коли є відповідне розположення з двох сторін. Добре пригадувати слова Христові, щоби наставити друге лице тому, хто вдарив тебе в одно лице, як маєш до діла з людьми, що зробивши зло, бодай засоромляться. Та даремно пригадувати ці слова при нахабі, що вдарить тебе і раз і другий! і десятий, та ще й поглузує з тебе, що ти так спокійно даєш себе бити. Грішникові прощати треба, коли грішник прийде до переконання, що він згрішив. Але прощати грішникові тоді, коли він гордий з того, що зробив зло, це вже не розумно і не по християнськи. З християнської точки погляду це радше значить помагати злу, поширювати зло. Це значить ставати учасником зла. А це є не менший гріх, чим бути початком зла.

Можна би й прощати Маєвському та Свистунові, коли б вони, зробивши зло в запалі, без розваги, бодай припинили свою шкідливу роботу. Коли вони на Соборі в 1935 р. плакали, щоби їм простити, їм було прощено. Учасники Собору брали на увагу, що може один з другим в запалі переступив границю, не застановляючися, що робить, але дальше вже такого робити не буде. Можна було милосердитися над Маєвським і тоді, коли б він був явився на церковний суд і, навіть не оправдавшися, виявив бодай добру волю бути на будуче карним членом та священослужителем церкви. Та годі прощати тим, що зробивши щось зле, не перестають його робити й шукають способів, аби ще більше зла зробити. Хто своїм поведенням розбиває церкву, що була для нього люблячою матірю, робила йому добро і ніякого зла не заподіяла, то пора усвідомити собі, що по двох спробах спинити його годі вже не противитися дальше тому лиху, яке він робить, бо тоді мягкість супроти грішника перестає вже бути християнською чеснотою, а стає гріхом, як що не каригідною дурнотою. Як Маєвський з Свистуном хочуть попалити за собою всі мости, то нема в тім найменшого сенсу, аби перед ними ще шанкувати. Право наставляти ще друге лице є вже тут ні при чому. Скорше може послужити правило — віддавати десятирицею.

Мир. Стечишин.

МОЛИТВА ВЕЛИКОЇ ЦІЛІ.

(Продовження).

Отче наш... Прости нам провини наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим...

Син Божий, наш Божественний Учитель, знав, що людям в життю не розминутися зі злом. При нашій тілесній природі, при нашій безпомічності оволодіти всіма її потягами і спокусами нам, людям, прийдеться ще довгі віки жити в атмосфері зла. Син Божий це знав і хотів прийти з допомогою людям в поборенню зла. Цю допомогу людям треба було дати. Цього вимагала велика ціль утворення Царства Божого в усіх проявах людського життя, щоби в тім Божім Царстві люде, як Божі діти, могли йти і доходити до свого Небесного Отця.

Зло, як ми знаємо, родиться в умовах людських взаємин здебільшого. Люде одні другим завидні і одні других в той чи інший спосіб кривдять. В серцю людини частіш родиться думка лукава, ніж чиста, заздрість, а так ненависть скоріш налітають і опановують чоловіком, ніж братня незавидність та любов. Щоби мати добро, правду, любов, щоби по їх закону жити, нам приходиться вести боротьбу з низчими силами нашої природи. Часом така боротьба навіть дуже тяжка. Світ і тепер, поки що, лежить у злі, зло, поки що, і тепер панує над нами. Як ми знаємо, зло само по собі зароджується в нас, без всякого нашого зусилля. Це добро тяжко плекати, а на зло ми завжди готові. Коли прийняти закон спадковости, закон одідичення, то є закон психології, по якому багато рис нашої вдачі, багато нахилів, недостатків, як і здібностів ми одідичуємо від наших батьків, дідів і пращурів і все те відложено в тайниках нашої підсвідомости, то треба признати, що в нашій душі, десь глибоко на дні її копошиться, як напів живе гаддя, всяке зло і доволі лише бути необачним, щоби те гаддя ожило і заволоділо нашою волею. Минулі тисячеліття людського напівзвіринного життя ще не вивітрилися з нас, заховані в тайниках нашої підсвідомости і час від часу оживають. Питання, звідки зло, чому воно таке могутнє в людях, можливо, до певної міри правдиво пояснюється цим законом одідичення. Зло тяжкого, темного, напівзвіринного минулого ще тяжить на нас і тому нам так тяжко на добро. Колись нас учили, що зло до нас приходить по намові, через неспостережені впливи діявола. Коли навіть так, то тисячліттями минулого темного, ще печерського життя люде дали повну змогу діяволу розгоститися в них самих, бо в тих тисячліттях люде жили законом сили і керувались законом не розуму, а сліпого, примітивного чуття. Діявола, носителя зла, не треба шукати збоку, він давно вже встиг загніздитися в глибоких тайниках нашої підсвідомости. Провадити з ним боротьбу треба в тих глибинах. Ті глибини треба вміти в собі знайти, світлом правди Божої їх освітити і відти діявола гнати. Чи так, чи по іншому ми рішимо питання відки зло в нас, не так важно, а важно признати могутнє панування над нами зла і вміти розпочати його в нас нищення. Це має бути впертий бій: в цім бою ми не сміємо давати злу найменшої перемоги, бо зло і так міцне в нас, ані на крок відступу перед злом, воно має податися, а не наша воля. Людина, що хоче свідомо стати на дорогу добра стоїть перед таким рішенням.

Мало мати рішення, треба знати, як поборювати зло в собі, треба прийняти певний закон поступовання, виробити певну техніку в боротьбі.

Навчання Сина Божого, всевідучий розум якого вповні розумів природу зла і міг подати нам найкращу путь в боротьбі з ним, ясно і точно опреділяв для нас ту путь, дав нам закон поборення зла.

Закону пануючого в нас зла протиставиться закон **завжди перемагаючої, не знаючої відступу в боротьбі любови.** Прощення — це зовнішнє виявлення любови. Любов все може простити, все може покрити, все може загоїти.

Хто на зло відповідає злом, хто мститься за зло, той збільшує зло в світі, збільшує його силу. Велика заповідь Божественного Учителя: „Не противтеся злу" не є уступка перед злом, уступка безвольна, безпомічна, це змітаюча зло перемога над ним. Зло, якому не противилося, яке любовію покрито і прощено, таке зло не має дальшої розгонової сили і зникає. Тільки любов і зовнішнє виявлення її сили — прощення можуть подолати зло. Це закон Христа, нашого Учителя. Це техніка поборення зла, подана Ним.

Прохання молитви Господньої, наведене на початку цеї бесіди учить нас: Поскільки ми самі вміли перебороти любовію через прощення зло, яке здибалося нам в життьовій дорозі, покривати його своєю любовію, постільки ж і Отець наш небесний покриє своєю любовію, своїм прощенням все те зло, з яким ми звимось перед Ним. Іншими словами: кожне наше прощення зла на зовні є також нищення його в нас самих силою Божого прощення.

Любіть і прощайте. Будете самі улюблені і прощені. Любовію і прощенням Господь кличе нас до постійних перемог над злом. Любовію і прощенням зло має бути в життю людства подолане, це закон Божий. Це необхідний закон, бо воля Отця є, щоби людство обєднане любовію все знайшлося на дорозі до Нього. Це закон великої Божої цілі.

З більшим розумінням, а ще з більшою постановою нашої волі змовляймо святі слова молитви Господньої: **Прости нам провини наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим...** і научімось жити так, щоби велика ціль нашого Божественного Учителя — **царство Боже в наших серцях — і життю —** все більш і більш здійснялася.

Архієпископ Іоанн Теодорович.

ЛІТАК СОВІТСЬКИХ БЕЗБОЖНИКІВ.

Дня 9 травня ц. р. в Києві віддано совітському летунству фундований союзом безбожників перший зі цілої серії заповіджених літак під назвою „Безбожник". На однім боці кадовба має він напис „Релігія це опій для народу", а з другого „Пролетарі всіх країв єднайтеся." Заступник команданта збройних сил на Україні, комісар Амелін, сказав у своїй промові, що „Безбожник" буде не лиш обкидувати ворога бомбами, але теж буде голосити тріюмф безбожниц-[redacted]

ЦЕРКВА ПРАВОСЛАВНА — Є ЦЕРКВОЮ ХРИСТОВОЮ.

Може дехто з читачів „Вістника" подумає: Чому то той якийсь „Православний з Бразилії" не скаже нам нічо про свою Бразилію, про наших українців, про їхне життя. Ми б цікаві дещо довідатись про ту далеку від нас землю, — що там роблять наші люде ітп. — Тож добре — треба сказати щось на цю тему.

Бразилія, це величезний край — мало що менший як ціла Канада, числячий усього простору 8,307,218 квадратових кільометрів. Увесь край складається з 21 провінцій. Головне місто цілої Бразилії є Ріо де Жанейро (Ріка січнева) числяче півтора мільйона душ. Це одна з найбільших пристаней в полудневій Америці. Кожна провінція має ще своє головне місто. Найбільш авторітетною особою в цім краю є президент, вибираний, що кілька років. Під цю пору є ним п. Жетульйо Варгас. Залюднення Бразилії досягає 40 мільйонів, крім індіянів, що жиють дико по лісах. Північна часть краю посунулась аж на сам сонішний рівник, то є там, де вже на цілій землі найгарячійше. За те другий конець полудневий вже цілком холодніщий, — там подекуди вже падає сніг, але зараз же і топиться. Наші люде осілись масами-кольоніями найбільше в провінції Парана, й багато менше в Санта Катарині. Те ж по других ще деяких провінціях є порозкидувані. Наших людей в цілій Бразилії є мало. З тими, що недавно приїхали чи з Галичини, чи з Волині буде до 100 тисяч. Всі вони замешкали вже не в найгарячійшій — а холоднійшій части краю. Найгарячійше літо маємо тут в часі як Рідвяні Свята — а зима найостріша перед Рідвом Івана Хрестителя. Але треба знати, що тут зима не така, як от де в північній Канаді під бігуном. Аві не вмилася зима бразилійська до канадійської. У нас тут деякі ходять босі, як цілий Божий рік. Мають черевики, що взуваються в них на Рідво, Великдень і ще деколи, а більше їм взуватись не треба. Таксамо річ мається з убранням. Усе зимове одіння тутейше то: сорочка і штани. А от я мав тут сусіда одного, що ходив вже й без сорочки, лише мав штани, та й то трохи подерті. Тільки правда, що не всі можуть так навчитись ходити з голими плечима, животами. Ми тут як колядуємо, то ховаємось де в найліпший холод, але таки в сорочках, хоть і тоненьких.

Еміґрація українська до Бразилії датується від року 1895 або звиж 40 років. Люде вже доробилися хліба й до хліба. Понаставляли вже й церков, каплиць, народних домів. Потім взялись видавати часопис. Першою часописею, яку видали українці в Бразилії була „Зоря", що виходила в Курітибі, в головнім місті Парани. Довго вона не виходила. Василіяне, тодішні одинокі священики українські завалили її. „На що ще тут русинам газети" казали. То було в роках 1907 (поява „Зорі") — і 1909. Пізнішими часами почали були виходити другі газети наші, — тай їх стрінула та сама судьба з ласки Василіян, що й „Зорю": упали. І нарід довгі літа мусів бути замкненим від усього світа не маючи ніякої своєї газети. Аж десь коло року 1912 почав виходити василіянський орган „Праця". Вона однакож не могла заспокоїти потреб нашого народу, бо там ніхто не мав голосу, народне життя її мало обходило. Головна ціль „Праці" була: католицизм і більше нічого. Сам покійний о. Титла був раз висловився: „Нам байдуже чим будуть русини (так тоді ще звали українців тут) в будуччині в Бразилії: русинами, чи поляками, чи чим там — аби лише були католиками" (Гарне свідоцтво зложив оттой Василіянин про опінію своїх „сотрудників"). Так отже ж нарід наш мав ґазету католицьку, але не українську. Була українська лише з імени і за українські гроші.

І знов так довгі роки перейшли. Аж в році 1922 при ініціятиві проф. П. Карманського і других засновано „Український Союз у Бразилії", який почав видавати свій орган „Український Хлібороб". Ледви дочекалися наші українці свого першого часопису, що боронив все, що українське, аж тут зараз накинулась туча василіянська на „Союз" й його ґазету: з церковних проповідниць, з сповідальниць, в їхній „Праці" і всюди, щоб й той доробок наш повалити. Всюда лунали їхні (василіянські) кличі на адресу союзовців: „Чорна рада, безбожники, антихристи, масони, „сини Ізраїля", дурисвіти", словом найгіршими, найчорнішими словами обкидувано того, хто взявся для народу свого працювати. (Ось праця католицизму для нашого люду!!!). Дійшло до того, що хто затягнувся під стяг Українського Союзу в Бразилії, того не вільно було ні висповідати, ні охрестити, ні паски посвятити, ні поховати, ні нічо-нічо. Сам Карманський за те, що заставив людей до праці над народом, мусів дати „драла", бо „слуги Божі" змовилися забити його. (До такого здібні хіба лиш Василіяне). Та нарід зареагував. Заняв позиції оборонні і ця боротьба затяглася, з малими перервами до недавна. „Борці Христові" (Василіяне) пізнали, що годі далі йти проти води, нарід за своє буття-життя, пробудившися став до боротьби і „слуги Божі" поломавши роги... „присіли хвоста". Та не надовго.

Вже було нібн тихо (спочивали „вовці" видихуючись). Передумували, щоби такого „висудумити", чим би можна наш нарід розбити, бо вже прийшов трохи до сили. І видумали! В другій половині минулого року видвигнули на порядок денний ось що: Гей, українці! писали у своїй „Праці"—приймаймо григоріянський календар всі—як один, бо вже його прийняли і там і там і майже всюди, і тільки ми, українці в Бразилії, єсьмо „пізними Іванами!, „назадниками" й через це маємо труднощі, шкоди ітд., ітд. Але ніхто його не квапився приймати, ще й фактично в „Українськім Хліборобі" відповіли, що в дійсности в Бразилії не маємо ніяких труднощів, бо тут свобода широка (ширша як в Канаді), хто коли хоче, то святкує—або працює, тож нема ніякої потреби той календар приймати, тай нема шкоди ніякої. Коли побачили Василіяне і другі священики греко-католицькі, що захвалюванням нічо не зроблять — зачали по своїх парохіях новий „календар" вводити насильно: „Мусите зрівнати календар „перестарілий" з новим, бо інакше вас не приймемо ні до сповіді, ні до хресту, ні на цвинтар ітд." (о. Бжуховський на Ірасимі), „бо такий розказ вийшов від самого „святішого отця, папи" (о. Котович на Круз-Машадо), „бо вже всюда новий календар прийнято, по всіх кольоніях бразилійських-українських і по цілім світі" (груба брехня з церковної проповідниці о. Михальчук в Антоньйо Олінто). Ось такими методами послугується греко-католицьке духовенство, коли ходить о змодернізоване „Знищення Русі". В наслідок такої „католицької акції" в Бразилії в нашім народі повстало два ворожі табори: один з нашим церковним-давним календарем — а другий з новим. Тепер, де досі панувала любов, згода, мир, гармонійне співжиття людей наших, — тепер кольонія з кольонією, сусід з сусідом, брат з братом, чоловік з жінкою, діти малі з дітьми — це все непримиримі вороги! Ось такі благодати сплили на українців бразилійських завдяки священикам греко-католицьким. Ті ж самі священики поінформували деякі газети старокраєві, що: українці бразилійські прийняли григоріянський календар. Та це груба неправда. Прийняли той календар тільки кільканадцять священиків греко-католицьких і силою накинули його деяким нашим українцям, котрі не добровільно, неохотно, мусово його придержуються, а деякі з них знов вертають до свого давного, традиційного, батьківського календаря. Добре було б коли б це занотували всі наші українські часописи в Канаді й поза Канадою.

А тепер на тім спинимось і спитаємо Чи то є добре — чи така є наука Бога, щоби в нарід вносити таке замішання, заколот, хаос, — щоб нарід роз'єднувати, розбивати, ділити, — щоб у даній народі засівати ненависть, ворожнечу, гріх? — як оце тепер робить церква католицька, українська у Бразилії, та церква, яка по їхніх словах є „Церква правдива, единоспасительна"? Рішаючий голос в відповіді на ці питання може тут мати тільки голос св. Письма — бо цей голос — то голос самого Бога. Ось він: „Благаю ж вас, браття, імям Господа нашого Ісуса Христа... щоб не було між вами розділення, — а щоб були зеднані в одному розумінню і в одній мислі". (Кор. I: 10). Чуєте, що каже Апостол народів? Просить, благає і то ще „імям Господа нашого Ісуса Христа", щоб між християнськими народами була єдність, одна думка, одно розуміння, — а „розділення", роздору щоб не було!!! А як же тут буде єдність і одно розуміння в Божій Церкві і в народі, що до тої церкви належить, коли ж самі слуги Церкви католицької вносять в нарід роздор, „розділення", дуалізм? А таку роботу робить в нашім народі не тільки церква греко-католицька в Бразилії—як вище написано — але і в Канаді, Америці, Галичині — і всюди! Таку роботу руїнницьку, деструктивну в нашім народі виконує церква католицька вже цілих три сотки літ. А кілько ж завдяки такій роботі діявольській між нашими людьми тихими, мирними, спокійними наробилося незгоди, „розділення", сварки, ненависти? А кілько і крові вже полилось. Ось у нас на кольонії Іраті в церкві нашій католики побили чоловіка і ще й пообіцяли заріѕати (те ж в церкві) завдяки Василіянам („Український Хлібороб" ч. 16, стор 3 з цего року). Ось вам робота католицької церкви! І деж така церква — є Божа церква? „Хто робить гріх — той від діявола — бо від почину діявол грішить (I. Ів. III: 8). Та це, що тут сказано, то ще навіть не є сотна частина з того всего, що ділося і діється в церкві католицькій. Сказав Христос, що кожне дерево пізнається по його овочах. І коли овочі з такого дерева є добрі, то і само ж дерево є таким. Коли ж знов якісь овочі будуть гнилі — то і дерево, що з него ці овочі також гниле і нездорове. А тут возьмемо ще одно питання під розвагу.

Говорять і пишуть всюди католики, що Церква Православна не є Христовою церквою і що в ній спасення Божого нема. Більше того: Кажуть ще, що вона побудована на ложі, гордости — на гріхі. Правда це? Отворім знов св. Письмо! Там тільки є правда — і то небесна, свята і Божа. (Бо людська є різна). Отже ж так: Всі вірні Церкви Православної знають дуже добре, що священик на Службі Божій перед св. Причастям обертається до людей зі св. Тайнами і голосно говорить молитву, а за ним і вся церква: „Вірую, Господи, і визнаю, що Ти є дійсно Христос, Син Бога живого, прийшовший спасти ввесь світ..." Правда, що так? А тепер уважаймо: Святий Іван Богослов каже: „Коли хто визнає, що Ісус, Син Божий, то в ньому пробуває Бог, — а він у Бозі" (I Іван IV: 15). Дивіть, яке гарне, взнесле, святе свідоцтво того св. Івана, що до нашої св. Церкви Православної! Визнаючи Ісуса Христа Сином Божим наша прадідна Церква Православна „пробуває в Бозі — і Бог у ній" А тут ось ще одно „Кожен, хто вірує, що Ісус є Христос (Месією, Спасителем), той від Бога родився" (I Іван V: 1). Так є Господи святий! Ми від Тебе вийшли, до Тебе прямуємо і хочемо до Тебе зайти. А Ти нам в тім допоможи.

Можна ще більше навести слів з Письма святого, що так само говорять о правдивости і святости Церкви Православної, але і з цих ми досить ясно довідались цего. Браття і Сестри по Христі! Браття і Сестри по тілі і крові! Бачите, само небо посвідчає, що наша св. Церква Православна — то Церква небесна, свята і Божа, — то Церква, що визнає Ісуса Христа і Його святу науку. Длятого всі, як один ставаймо під знамя і прапор тієї Церкви, щоб між всіми нами був, перебував і прославлявся Господь Бог і ми всі разом, щоб в Бозі жили, працювали, для Його хвали і помагали нашим ближнім, нашим братам по вірі і по тілі й крові, бо тоді тільки сповнимо завдання любови Бога і ближнього. Тоді також „з нами буде Бог наш, як Він був з нашими батьками" (II Цар. VIII: 57).

Тай ще перед нами лежить одно завдання: Кудою мають йти наші діти? А вже ж, що мають йти тією самою дорогою, що й ми нині нею йдемо: Дорогою любови Бога і ближнього! Дорогою під знамям і прапором святої Церкви Православної. Тай то ще так мають йти сказаною дорогою, „щоб не звертали з неї ні праворуч, ні ліворуч" (V Мойс. V: 32—33). А ми їх цего маємо навчити. А діти наші знов своїх дітей ітд., ітд., бо Церква Божа має бути вічна — як і сам Бог!

Православний з Бразилії.

ОБРАЗ ХРИСТА З ТРЕТЬОГО ВІКУ.

Католицька преса доносить, що професор тібинґенського університету др. Ваціґер оповістив, що при розкопах на терені старинного міста Дура над Евфратом найдено образ Христа з молодечого віку. Цей образ найдено в каплиці приватного дому з року 232. Це найстарший з відомих досі образів Христа.

СОЮЗ БЕЗБОЖНИКІВ НА УКРАЇНІ ПІДУПАДАЄ.

Большевицька преса присвячує великі статті у справі протирелігійної пропаґанди, що одночасно вказують на упадок безбожницької акції. Недоцінювання протирелігійної пропаґанди довело до того, що союз безбожників на Україні фактично припинив усяку діяльність.

РУМУНСЬКА МОВА ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ.

Румунська шкільна влада наказала вчити релігію у всіх буковинських школах лише по румунськи. Подаючи ту вістку, черновецький „Час" стверджує, що та постанова нарушує румунську конституцію і міжнародні постанови про охорону меншин.

ХТО ТВОРИТЬ АВАНТУРУ.

(Гефорд, Саск.)

Ми українці є щирі й гостинні, завзяті й відважні, але також загоріні й сварливі, й це нам багато шкодить.

Пригадаймо собі, які були початки Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Свідоміші з нашого загалу бачили, куди нас веде греко-католицька церква з її духовенством. Вона вела до Риму. Її священики не хотіли правити в тих церквах, що не були записані під Римом, вони змінювали обряди, які греко-католицька церква приняла від православної церкви, казали скидати з церков та гробів трираменні хрести, казали єднатися з поляками, бо то „вшистко єдно". Тоді наші провідні одиниці кинули клич, щоби організувати свою рідну Українську Греко-Православну Церкву. Відбувалися світські й церковні зїзди, організувалися парафії, вишколювалися українські священики — і в короткім часі наша Церква стала на твердім ґрунті. Тепер має поверх 180 громад, має свого Архиєпископа й церковну управу, Консисторію, має свій статут і чартер, має свій вісцезіяльний дім і Духовний Семинар, має свій орган „Вістник" — одним словом має все те, що її потрібне для праці на українській церковно-релігійній та народній ниві.

І все булоб добре, як би не та бунтівнича вдача, через яку наш нарід вже так багато відпокутував за час своєї історії. Іменно В. Свистун, що був одним з перших організаторів нашої Церкви в Канаді, починає шукати клопоту. Він друкує брошури та засилає [illegible]. В тих брошурах [illegible] очернює [illegible] нашого о. Владику та на церковний провід. Закидує їм і царгородського патріярха, і жукізм і зраду Церкви. Дехто почав був думати, що може справді в тих закидах є якась правда, бо всі думали про Свистуна як найліпше й ніхто на міг [illegible], щоби він [illegible] [illegible] причини. Але прийшов Семий Собор і на нім показалося, що Свистун не мав найменшої підстави до авантури. Показалося також, що йому помагав бувший священик П. Маєвський, який замість вірно й щиро працювати для нашої Церкви, тільки й думав, як би то перевести свої задумані плани в життя. Побачили Свистун і Маєвський, що але коло них'і [illegible] Лиса Микиту та приріжають (Маєвський навіть на св. Евангелію), що заперестануть свою авантуру та будуть вірними членами Церкви. Собор їм повірив, але зараз по Соборі показалося, що вони одно приріками, а друге на думці мали. І почали ще більшу авантуру, як перед тим — Свистун видає „Рідну Церкву", організує брацтво (до якого вписувались люди, що ніколи членами нашої Церкви не були), їздить з відчитами, кричить, ґвалтує бунтує, кого тільки може. Але скоро побачив, що йому ніхто вже не вірить, що всі знають, що його крик не має підстави, — і він шукає виходу з того глупого положення, в яке сам себе поставив. Просить Консисторію, щоби з ним годилася і підписує угоду, що вже більше не буде творити авантури. Але як не дотримав заяви на Соборі, так само не дотримав і підписаної угоди, і скоро на ново починає стару пісеньку співати, додавши до неї декілька нових слів. Тепер він вже менше співає про патріярха і жукізм та про зраду Церкви, а більше про запис церковного майна, про спроваджения митрополита В. Липківського, про висвячення єпископа листом, про великі заслуги П. Маєвського (бо приарестив обрана руками та [illegible] завіси на царські двері) і т. п. А закиди ці мають в собі стільки саме правди, як мали закиди про зраду Церкви і т. д.

Кричать Свистун і Маєвський, що наш Єпископ недобрий, що Консисторія до нічого, що Семий Собор неправний, що церковний суд скандалися з [illegible] і [illegible]. [illegible] [illegible] — [illegible] в нас гарних, чесних людей, крім Свистуна й Маєвського, та ще може деяких членів вінніпеґської парафії, які з ними руку тримають. Але що буде, як члени вінніпеґської громади з часом прозріють і скажуть Свистунови й Маєвському: Ви нас закликаєте до бунту й авантури, підсуваєте нам большевицькі методи, навчаєте розбивати не тільки те, до чого ми свої руки приклали, але й те, що другі члени без нас збудували та що нас нічого не коштує, — ви даєте нам не добру науку, отже йдіть собі від нас, а ми за вами не підемо. Що тоді скаже Свистун і Маєвський? Чи знову будуть відписувати угоди та складати заяви на св. Евангелії?

Але вони можуть собі думати: Ми так цих людей обмотали, що вони вже своїм розумом не думають, отже все будуть за ними потакувати. Тільки не забувайте, панове диктатори від собору, що Собор не є вашою виключною власністю. На нього складали гроші з цілої Канади, він є власністю цілої Церкви, а в першій мірі тих, що дали на нього гроші, отже бережіться, бо як вони скажуть своє слово, то вам буде дуже неприємно його слухати.

Іван Походило.

ХТО ЯК ТОЧНІСТЬ РОЗУМІЄ.

(Калмар, Алта.)

В „Вістнику" з 15 лютого ц. р. появився допис про нашу громаду під заголовком „Наша точність". Автором допису є п. С. Мриглод.

Нас дуже здивувало, що п. Мриглод написав такий допис. Він до церкви не ходить вже приблизно три роки, а так само не ходить на жадні підприємства нашої громади, як пікніки, базарі і т. п. Рівнож не ходить до сусідної громади Бюфорд. Я, як голова церковної громади в Калмар, вважаю за свій обовязок відповісти на допис п. Мриглода, як слідує:

П. Мриглод закидує неточність нашим членам і пише, що як він приїхав на церковні збори, то нікого з членів на означений час не було. Я, як голова громади, був точно на означений час, то є в другій годині, і хоч нікого тоді більше не було, то за 15 мінут прибули майже всі члени нашої громади. Уряд порадився, щоби післати авто по п. Мриглода, але він відмовився приїхати. А тепер віднахує, що нема в нас точности. В церкві його ніхто не бачив вже два роки. Говорить про річні збори громади за 1937, але він самий був на зборах ще в 1934 році, а де роки 1935 і 1936? Чи так повинні поступати члени громади?

Говорить, що ми мало зробили, мало поступили вперед і так далі. А хто то є ми? Що він зробив для громади за послідних три роки? Я про те говорити не буду, бо сам про це знає. Знають і другі члени громади. Я міг би сказати про те, який точний п. Мриглод, але він сам про це знає. Я лиш пригадаю йому про те, як ми в нього колядували. Як ми скінчили колядувати, він питає на що колядуєте, а ми відповіли що на церкву. А він каже, то церква ще не насичена? Чому не колядуєте на яку школу? А я спитаю п. Мриглода, кілько він дав на школу, як тут був професор Бочковський? Не дав нічо.

Наша громада помимо таких обставин поступає помаленько вперед. Є в нас згода й послух і ми не шукаємо безпідставно точности в других людей так, як шукає п. Мриглод. Ми за два роки виплатили 300 дол. довгу й маємо готівки $350.00. За $200.00 ми купили дошки і думаємо будувати Народний Дім. При нашій громаді існує жіноча організація під іменем Лесі Українки, яка відбуває свої збори раз в місяць та взагалі робить добру роботу в порозумінню та в кооперації з церковною громадою. Чого ще п. Мриглод більше хоче? Що він більше зробив?

[illegible]

НОВА ЦЕРКОВНА ГРОМАДА.
(Флин Флон, Ман.)

Як по ріжних місцевостях Канади так і в нас на далекій півночі Манітоби, в Флин Флон, українці заснували українську православну громаду св. Юрія.

До Флин Флону доїздив і тепер доїздить греко-католицький священик о. Криворучка і як лише може, так наломлює своїх вірних, щоби з православними не сходилися та говорить інші нісенітниці. Деякі з його вірних кажуть, що як живуть, то про православну віру не чули.

Ми заснували нашу громаду завдяки нашому священику о. Л. Дячині. Він до нас загостив в місяці [redacted] і відбув [redacted] Богослуження, а вечером о. Л. Дячина дав відчит про відродження Укр. Греко-Православної церкви та взагалі про православну віру.

На 14 червня ми відбули перші збори, на яких вписалися перші члени громади та вибрали заряд громади. До уряду увійшли: п. Василь Стиба — голова, п. Петро Сірий — заступник голови, пан Юрій Сиройський — секретар і п. С. Котик — [redacted]

Наша громада по цей час числить 20 членів і є надія, що членство зросте. Ми запросили о. Л. Дячину знову на 9-го травня, себто в Томину неділю. На Богослуження війшлося поважне число людей, як членів, так і симпатиків. Вечером о. Л. Дячина виголосив відчит про День Матері а по відчиті переведися збори, на яких вписалося два нових члени.

Ми далеі нашими членками, котрі того самого дня по Службі Божій приготовили спільний обід, на який зійшлось так само поважне [redacted] Щодо о. Дячини, то його полюбили не тільки українці але і православні серби. А щодо ка[redacted]ященика, то цей біґає по хатах, до православних, та хрестить дітей з примусом, без кумів, та уговорює православних, щоби він потвердив їм шлюби. Ми православні будемо старатися збільшити своє членство так, щоб можна за[redacted] Л. Дячину до нашої громади частійше і так пробудити людей до кращої праці, щоби ми не лишались позаді, а працювали для добра нашої Церкви та для добра нашого українського народу.

Юрій Сиройський, секр.

—o—

ДИЕЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.
Збірка о. Г. О. Василіва.

Гемлин, Алта., збірка в церкві $4.05
Стрий, Алта., збірка в церкві 3.70
Давіпт, Алта., збірка в церкві 5.10

МІЛҐАРІ, АЛТА.
Збірка о. П. Самця.
Збірка в церкві 3.14

РЕДВЕЙ, АЛТА.
По 1 дол.: І. Семенюк, М. Мелещко, Др. Голубіцький, І. Рудик, С. Самиця, І. Татарин, М. Письменний, Г. Павлюк, І. Тиновський, Я. Мулик, А. Кващук.

ВЕЛИКОДНА ЗБІРКА (в конверт).
СЛАВА, АЛТА.
Збірка о. Т. Горбая.
По 1 дол.: М. Пухкий.
По 25ц.: М. Залеські, І. К. Грекулях, Р. Гереляк, П. Терновецький.
По 10ц.: Н. Налурак, І. Дах, А. Грекулак, І. Залиський.

МИРНАМ, АЛТА.
По 1 дол.: В. Савчук, Н. Ваднарський.
По 25ц.: М. Савчук.

ДЕРВЕНТ, АЛТА.
По 1 дол.: Ф. Ільків.

По 50ц.: В. А. Саковський.
По 25ц.: А. Саковський, К. Калинчук, П. Саковський, Н. Ільюк, І. Присько, Г. Ярмух.
По 15ц.: пані Шепелюк.
По 5ц.: Д. Дутчак.
І. Богайчук, Іннісфрі .50
І. С. Шандро, Дуверней .30

СОПОФ, САСК.
Збірка о. Л. Дячини
Іван Гуляк 1.00
С. Голінатий .25

НОРКВЕЙ, САСК.
Дм. Бабюк .50
По 25ц.: Ю. Адамів, Василь Охітва.

ГОДСОН БЕЙ ДЖОНКШЕН, САСК.
По 45ц.: С. Калин.
По 40ц.: М. Слюз.
По 30ц.: І. Марунюк.
По 25ц.: В. Фриц, М. Дідур, М. Головенко. І. Г. Коваленко. пані А. Робілар, пані І. Топоровська, Г. Гумецький, Л. Вірнак, А. Гуменюк, І. Стах, П. Батюк, Р. Медвед, Г. Ко[redacted]
По 20ц.: В. Саранчук.
По 15ц.: І. Корятка.
По 10ц.: С. Чарко, В. Герман, І. Кулик.

ЕРВУД, САСК.
По 10ц.: І. Демків.

ГОРЛИЦ, САСК.
По 50ц.: Йосиф Матійчук.

ГАФС, САСК.
По 25ц. Г. Прокіпчук, пані В. Курковська.
По 10ц.: О. Рудачка, і одно імя не [redacted]

СТІНЕН, САСК.
По 50ц.: Михайло Аника.
По 25ц.: пані Анеля Підручна, І. Ф. Кіщук, І. В. Аника, А. Ігнатюк.
По 20ц.: М. Велич[redacted]
По 10ц.: Василина Аника, Е. Ана[redacted]
По 5 ц.: Ю. Королик.

ГРОНЛИД, САСК.
Збірка о. Т. Кисілюка.
По 50ц.: Семен Щербій, В. Н. Щербій, Кость Панчук, Іван Пан[redacted]
По 25ц.: Василь Щербій, Іван Данилюк, Ілля Панчук, Дмитро Панчук, Дорота Панчук, Юрій Клімашко. Павло Жилий, Іван Петрів, М. Н. Щербій, Василь Римус.
По 15ц. О. М. Корчинська, пані Кліменко.
По 10ц.: Іван Яцура, Іван Іванусь, Іван В. Щербій. Кость Данилюк, Марія Боднарчук, Прокіп Вець, Василь Черній, Василина Черній, Марія Панчук, Анна Гайдичок, Николя Кованюк, Ілля Данилюк.
По 5ц.: Максим Корніцький, пані Халус, Іван Безкоровайний, Славка Осадчук, пані Гуська, С. Халус.

БРУКСБИ, САСК.
[redacted] о. Т. Кисілюка.
По 50ц.: Дмитро Ніврянський, Д. Худик, учителька пані Михмилян, учитель Петро Клемашко, Микола Шмир.
По 25ц.: Василь Колодінський, Андрій Шпивник. Григорій Яремій, Василь Панчук, Йосиф Притула, Ів. Натащик, П. Шпивник.
По 20ц.: Олекса Ткачук.

СЕРЕДНІЙ БРУКСБИ.
По 50ц.: Марія і Андрей Гандзюк, Михайко Данильчук, Іван Фир[redacted]
По 25ц.: Янко Антонишин, Степан Добровольський, І. Добровольський, Василь Оробко, Дмитро Романюк, Михайло Антонишин, Петро Кантеляннч. Іван Данилюк, Петро Яцишин Стефан Николюк, К. Копачинський, П. Петрик, Т. Шкляник, П. Боднарчук П. Шелоґін, П. Гандзюк, Михайлина Фиртащ.
По 10ц.: Юрко Українець М. Яківчук Н. Антонишин. В. Петрів.

ВЕСТ ФОРТ ВІЛЛІЯМ, ОНТ.
Збірка о. А. Бариша.
По 1 дол.: В. Ткач, С. Семенишин, п. Бойко, пані Й. Чепесюк, А. Шевенюк І. Костюк.
По 50ц.: І. Мимохід, Д. Глуханюк, Н. Бойко, В. Н. Мерко, п. Пі[redacted]
По 25ц.: Ганбачевський, К. Сташинський С. Юрків, Н. Юрків, В. Юрків, М. Ковалик.
По 10ц.: пані Лисенчук, І. Ваникий.

ВИЛЛІНҐДОН, АЛТА.
(Збірка о. І. Гнилого)
Ліста жертводавців з околиць Дийалена, Даймент, Кемрона, Равнд Гил і Бриндл на богослуженню в РАВНД ГИЛ 4-го травня.
1 дол. Г. Шут Н. Приймa, пані Грицюк, М. і Юзефа Марущечка, П. Запорожан, М. Стефішин.
По 50ц.: І. Маларчук, А. Фарина, Дарія Запорожан, Катерина Запорожан
По 28ц.: Пелячук.
По 25ц.: К. Маларчук, А. Бринда, І. Прийма, П. Гіль, Т. Каркут, Юзефія Тарнавська, Д. Дибський.
По 10ц.: І. Гуцуляк, П. М. Маковський.

РІДЖАЙНА, САСК.
Збірка о. Кудрика.
По 1 дол.: Г. Шупинюк, (Салтов, Саск.)
По 50ц.: Н. Марчук.
По 30ц.: М. Гаврилюк
По 25ц.: М. Міський, І. Рикло, Н. Н., (Ламсден, Саск). В. Веселовський, Н. Н.
По 15ц.: В. Копанський.
По 10ц.: Тирнавецький, В. Мойсюк, М. Романюк, Н. Марусяк, М. Куць, І. Калинюк, Е. К.
По 5ц.: Н. Н. Ф. Кучуран.

САСКАТУН, САСК.
Збірка в церкві 2.00

ШҐО САСК.
Збірка о. Е. Ули[redacted]
По 50ц.: Т. Куропатницький.
По 25ц.: Іван Костинюк.
По 5 ц.: П. Галюк.

БЕНК ЕНД, САСК.
По 1 дол.: Д. К[redacted]
По 25ц.: А. Федорук, М. Кузик, пані Кузик.
По 10ц.: Р. Кламиско.

ВЕСТ БЕНД, САСК.
По 50ц.: І. Кушнірук.
Н. Фостій, Г. Фенюк.
По 10ц.: І. Андрусяк, Г. Янчук Марія Івасюк, Н. Н., Василь Биґоня, М. Стрілецький. Фом Лейк, Саск.

ІНСИНҐЕР, САСК.
По 25ц.: Л. Кошман, пані Л. Кошман, Л. Кісюк, В. Двернечук, В. Кошман, Д. Е. Федорчук. П. Кошман, Н. Кошман.
По 20ц.: М. Торський.
По 10ц.: В. Глюкман, Л. Двернечук, І. Скитар. Т. Кусий С. Полоцин.

ПАРКЕРВЮ, САСК.
По 1 дол.: І. Хриптуя.
По 50ц.: Н. Озірний.
По 25ц.: В. Хриптуя, Юрій Никорак, М. Копан. С. Волошнюк.
По 10ц.: Ю. Романюк.

КЕНДИЯК, САСК.
Збірка о. [redacted] Мельничука.
По 1 дол.: В. Хомік, Софія М. Ковалюк, (учит.).
По 50ц.: І. Шишковський.
По 25ц.: І. Шипиляк, А. Шкилюк, А. Шипиляк, М. Шипилях.
По 20ц.: Н. Варениця.
По 15ц.: В. Мельник.
По 10ц.: Ф. Шипиляк.
По 5ц.: Ів. Ометюк.

ФОСТОН, САСК.
По 25ц.: О. Савчук, М. Турянський, Зося Мелещак, І. Демчук, П. Мелещак.
По 15ц. Г. Заморськ[redacted]
По 10ц.: Л. Смертюк. Н. Галів.

ПЕТЛЮРА, МАН.
Збірка о. П. Гайдського.
По 1 дол.: Д. Телька.
По 20ц.: А. Стадник.
По 10ц.: П. Кузик, А. Валтрах.
По 15ц.: Т. Шовдра.

ШОРТДЕЙЛ, МАН.
По 1 дол.: В. Малюта, І. Сиротюк.
По 50ц.: В. Барабаш, П. Олійник.
По 25ц.: А. Степанів. М. Савчич.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Григорія Василіва.
Липень.

7. Середа, Різдво св. Ів. Хрест. — Біг Медов, Алта.
11. Неділя — Тріпек, Алта.
12. Понед., св. Петра і Павла — Гленден, Алта.
18. Неділя — Смокі Лейк, Алта.
25. Неділя — Банф.

Почтова скринька 169.
Смокі Лейк, Алта.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1937 РІК.
ЛИПЕНЬ.

1 Ч. Мч. Леонтія, Ігнатія
2 П. † Ап. Юди, брата Господ.
3 С. Мч. Методія Патар.

4 Н. 2 по З. св. Д. Мч. Юліяна
5 П. Евсевія
6 В. Мч. Агрипини
7 С. Різдво Івана Предтечі
8 Ч. Февронії
9 П. Давида Солун., Івана ст.
10 С. Самсона Странопр.

11 Н. [redacted] З. [redacted] Д. [redacted]ср. [redacted]ра й І.
12 П. Ап. Петра і Павла
13 В. Собор 12 Апостолів
14 С. Безср. Кузьми і Даміяна
15 Ч. Пол. ризи П. Богор.
16 П. Мч. Гіяцинта, Діомида
17 С. Андрія Крит. пр. Марти

18 Н. 4 по З. св. Д. Сергія Радон.
19 П. Улиия діва
20 В. Пр. Хоми Малеїна, Аніфа
21 С. Вм. Прокопа.
22 Н. Свч. Панкратія
23 П. † Пр. Антонія печ.
24 С. Мч. Євтимії, бл. кн. Ольги

25 Н. 5 по З. св. Д. Мч. Прокла
26 П. Арх. Гавриїла
27 В. Ап. Акіли, мч. Юста
28 С. Рівноап. кн. Волод. Вел.
29 Ч. Свч. Атиногена
30 П. Вмч. Марини, Іринарха
31 С. Мч. Гіяцинта Амастрид.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. С. Верешнького.
Липень.

7. Середа. Різдво Івана Предтечі — Сенькін
11. Неділя — Гардентон, Онуцька
12. Понеділок Ап. Петра і Павла. — Гардентон Місто.
18. Неділя — Вайта.
25. Неділя — Райні Ривер, Онт.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. [redacted]

7. Середа. Різдво І. Хр. — Гарвеці — празник.
11. Неділя — Пайн Ривер.
12. Понеділок, св. Ап. Петра і Павла — Етелберт — празник.
18. Неділя — Косів — празник.
25. Неділя — Венлав.

На празники всіх дооколичних українців щиро запрошується.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. І. Дмитрова.
Липень.

7. Середа, Різдво св. І. Хр. Ст. Мартин, Ман.
11. Нед. — Лейдівуд (о. Мітрет С. В. Савчук).
12. Понед., Петра і Павла — Тюлян (храм).
18. Нед. — Пеплар Парк.
25. Нед. — Сентон.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Гайдського.
Липень.

11. Неділя — Ленард, Ман.
12. Понед., Петра і Павла (храм) Робілін. Ман.
25. Неділя — Шортдейл, Ман.

Адреса: Робілін, Ман.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.
Липень.

4. Нед. 2 по Зісл. Св. Духа. Голос 1. Утр. Єван. Марка XVI: 1—8. Літ. Ап. Римлян II: 10—16. Єван. Мат. IV: 18—23.

7. Середа Різдво св. Івана Хрестителя. Утр. Єван. Лук. I: 24—25; 57—68; 76 і 80. Літ. Ап. Римлян XIII: 11—14 і XIV: 1—4. Єван. Лук. I: 1—25; 57—68; 76 і 80.

11. Нед. 3 по Зісл. Св. Духа Голос 2. Утр. Єван. Марка XVI: 9—20. Літ. Ап. Рим. VI: 1—10; Єван. Мат. VI: 22—33.

12. Понеділок. Петра й Павла. Утр. Єван. Івана XXI: 15—25. Літ. Ап. 2 Кор. XI: 21—33 і XII: 1—9; Єван. Мат. XVI: 13—19.

Український Релігійний Двотижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

HERALD Box 2884 WINNIPEG, MAN.

РІК XIV. WINNIPEG, MAN., JULY 15th, [redacted] ВІННІПЕҐ, МАН., 15-го ЛИПНЯ, 1937. ЧИСЛО (274) 14

ДО СВИСТУНОВОЇ АВАНТЮРИ.

Зміст: І. Вст. уваги. II. Так звана „угода" між Консисторією і Свистуновим Братством. III. Ще про передачу Служби Божої через радіо. IV. Роля Митрополита Василя Липківського. V. Записи церковного майна.

(Продовження)

IV. РОЛЯ МИТРОПОЛИТА ВАСИЛЯ ЛИПКІВСЬКОГО.

Українська Греко-Православна Церква в Канаді зорганізувалася три роки скорше, як Українська Автокефальна Православна Церква на Україні. Вона зорганізувалася в 1918 р. Вона приняла віру й догми всесвітної православної церкви, приняла соборноправний устрій, силою якого найвища її власть спочиває в руках Собору, та заявилася проти всякої, хочби й найменшої залежности від чужих церков, або чужих церковних властей.

Самостійність нашої Церкви.

Засада самостійности лягла так глибоко в основи нашої Церкви, що навіть її звязь з Українською Автокефальною Православною Церквою на Україні є **тільки духовна,** а не яка инша (гляди Статут, пар. 1. а). Ця духовна звязь означає, що Церква в Канаді й Церква на Україні визнають одну й ту саму віру й догми, обі вони відносно націонал[redacted] та церковних питань українського народу мають однакові цілі й стремління, обі визнають духовну зверхність київського Митрополита. Поза те, Церква в Канаді, як організація, має свій власний статут і чартер, має свою власну форму устрою та свою власну управу і **не підлягає зверхности жадної іншої церкви чи церковної влади, отже й Церкви на Україні.** Вона сама собою управляє, сама ухвалює свої закони, сама вирішує всі справи, що входять в обсяг її діяльности.

Засада самостійности покривається засадою соборноправности. Раз найвищою інстанцією нашої Церкви є її власний Собор, то ясно, що ніяка інша Церква, чи церковна влада (отже й влада на Україні) не може і не сміє її роскавувати, за неї справи вирішувати.

Коли Собор в 1924 р. вирішував питання Архиепископа о. Іоанна Теодоровича, то найважнішим питанням було саме те, чи духовна зверхність о. Архиепископа Іоанна не потягне за собою також адміністративної зверхности Української Автокефальної Православної Церкви над Церквою в Канаді. Учасники Собору боялися, щоби, принимаючи духовну зверхність о. Архиепископа Іоанна, ми тим самим не приняли над собою зверхности Церкви на Україні. І якби воно тепер дивно не виглядало, але проти цього найбільше виступав В. Свистун. Він обстоював погляд, що канадійська **Церква в нічім не сміє бути підчинена Церкві на Україні, тимбільше, що Україна знаходиться під владою большевиків, які ставляться ворожо до Церкви та до релігії взагалі.** Він доказував, що залежність від Церкви на Україні моглаб відбитися шкідливо на нашім церковнім та навіть політично-горожанськім життю в Канаді, бо нам закидували б, що ми тримаємо з большевиками. Свистун аж тоді заспокоївся, коли о. Архиепископ Іоанн пояснив, що канадійська Церква, приймаючи його за свого архипастиря, **зовсім не тратить своєї самостійности,** бо Церква на Україні, як така, що стоїть на засаді соборноправности, не має і не може мати бажання підчиняти собі Церкву поза межами України. Як один з членів комісії, що приготовляла чартер Української Греко-Православної Церкви в Канаді, Свистун відповідальний за те, що в чартері **навіть згадки нема про Українську Автокефальну Православну Церкву на Україні,** а тимбільше про будь яку підлеглість нашої Церкви Церкві на Україні.

Митрополит не занимає тепер жадного становища в Церкві.

Самостійности Української Греко-Православної Церкви в Канаді ніхто дотепер не ставив і не ставить під сумнів, крім Свистуна та Маєвського, які вмовлюють у всіх, хто їх хоче слухати, мов в жида хоробу, що наша Церква є підчинена Церкві на Україні і, як таку, її зобовязують канони, ухвалені тою Церквою для свого існування під большевицькою владою. Виходячи з такого заложення, вони втягають митрополита В. Липківського в свою авантуру та представляють його, як теперішнього зверхника нашої Церкви, а ігноруючи той факт, що хотяй би наша Церква навіть підлягала Церкві на Україні, то й тоді митрополит В. Липківський не мав би жадного канонічного права в її справи втручуватися, бо він вже не є ні головою, ні навіть чинним єпископом Церкви на Україні.

Митрополит В. Липківський безперечно був першим митрополитом Української Автокефальної Православної Церкви. Ми його шануємо за той труд і працю, яку він поклав при відродженню Рідної Церкви та за ту щирість і відданість, з якою він служив для неї, як її первосвятитель. Однакож його діяльність на полі Рідної Церкви перервалась в 1927 році, коли то Другий Всеукраїнський Православний Церковний Собор в Києві, — найвища власть Церкви на Україні, — вважав за відповідне звільнити його, за його згодою, від проводу в Церкві та вибрати на його місце митрополитом всієї України Високопреосвященого Архієпископа Миколу Борецького. Це дало нагоду старенькому Митрополитові В. Липківському доживати свого віку в спокою, на скільки політичні відносини на Україні на це дозволяли. В своїх листах до Маєвського, опублікованих в „Рідній Церкві", він пише: „Я вже зовсім старіюся і голова з трудом працює, і руки трясуться, і від сучасного життя відстав... Моє здоровля й фізичне й розумове жваво котиться з гори".

В виду цего нам здається, що хіба тільки очайдушні і несовісні люди, — люди, що ні на що, й ні на кого не оглядаються, щоби тільки дінняти свого, — можуть втягати старенького та немічного Митрополита в інтриги й авантури проти нашої Церкви, яка його імя та заслуги з пошаною згадує. Тільки очайдушні люди можуть втягати заслуженого, але неознайомленого у тутешніми справами Митрополита в свою авантуру й наражувати його на те, щобя люди, що є пошаною його імя згадують, мусіли тепер згадувати його вже зі смутком і болем...

Відношення між єпископами.

Згідно з канонами та устроєм Православної Церкви, один єпископ не має права й не може втручуватися в справи дієцезії другого єпископа. Навіть голова краєвої церкви, — архиепископ, митрополит, чи патріярх, — не має права сам, на власну руку та проти волі дієцезіяльного єпископа, вмішуватися у внутрішні справи другої дієцезії, хіба, що

[redacted]
ДУХІВНИЦТВА УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

(Священики, числом 24, зібрані на цьогорічній Духовній Конференції в Саскатуні, Саск., ухвалили й власноручно підписали понище подану Заяву. Священики, що на Конференції не були, письмою заявили, що погоджуються з цею Заявою та прилучуються до неї).

На поголоски, ширені деякими людьми, наче якась часть священиків Української Греко-Православної Церкви в Канаді ставиться прихильно до винішньої роботи лп. Василя Свистуна й Петра Маєвського відносно Української Греко-Православної Церкви в Канаді, ми нище підписані священики, зібрані на Духовній Конференції в Саскатуні, Саск., в днях 29-30 червня і 1-го липня, 1937 року, заявляємо, що згадані поголоски є неправдиві і наносять зневагу для нище підписаних священиків, і дальше вважаємо, що їх шириться хіба лише на те, щоби баламутити вірних нашої Церкви.

(Слідують власноручні підписи священиків).

АРХИЄРЕЙСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ.

18 — **неділя — Айтуна, Саск.**

Серпень:

1 — **неділя — Мазеппа, Саск. (коло Мікадо).**
8 — **неділя, — Веґревил, Алта.**
15 — **неділя — Еґремонт, Алта.**
19 — **четвер, Преображення Г.Н.І.Х. — (місцевість буде проголошена пізніще).**
22 — **неділя — (Місцевість буде проголошена пізніще).**
28 — **субота — Успення Пресв. Богородиці — Слава Алта.**
29 — **неділя, — Січ-Коломия, Алта.**

Громади, що бажають витати в себе цього літа о. Владику, повинні завчасу повідомити про це Консисторію.

КОНСИСТОРІЯ
Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

на це мав дозвіл Собору цілої Церкви, чи що найменше Собору єпископів даної Церкви. А вже й мови не може бути про те, щоби єпископ, чи голова одної краєвої церкви, втручувався в справи другої краєвої церкви. Таке відношення одного єпископа до другого зобовязує також і в Українській Православній Церкві.

Як вже сказано, Українська Греко-Православна Церква в Канаді є самостійна та самоуправна організація і як така вона не підлягає жадним розпорядженням Церкви на Україні, виданим згори, без її відома і згоди. Тимбільше не підлягає самовладним розпорядженням її голови, Митрополита, бо колиб підлягала, то тимсамим пересталаб бути самостійною та соборноправною і так втратилаб найголовніщі основи свого устрою. Тимбільше не підлягає і не може підлягати розпорядженням, чи наказам особи, що вже не занимає не тільки митрополичого, але жадного урядового становища в Церкві. А такою особою безусловно є Митрополит В. Липківський. Він від митрополичого служіння був Церквою звільнений і назад до того служіння не був ніким покликаний. Він довкола себе Церкви зовсім не має і, — як писав П. Маєвський до о. Архиєпископа Іоанна в листі з 1 серпня, 1936, — вже десять літ навіть св. Літургії не відправляє. Що більше Українська Автокефальна Православна Церква на Україні, як організація, не існує ще від 1929 року й коли Митрополит В. Липківський говорить, чи пробує говорити або давати свій осуд про справи нашої Церкви, то робить це не як представник зорганізованої Церкви на Україні, навіть не як один з її єпископів або священиків, — але як зовсім приватна особа. І як такий він рішуче не може, — ні згідно з церковними канонами, ні згідно зі здоровим розумом та організаційним порядком, — вмішуватися в справи канадійської Церкви понад голову, чи поза плечима правного її єпископа, Впреосвященого Архиєпископа о. Іоанна Теодоровича, а тимбільше понад голову та проти волі й рішень її найвищого правлячого й законодатного органу — Собору. Таке вмішування о. Митрополита, — вмішування з волі Свистуна й Маєвського, — якраз противиться основі соборноправности, тій основі, за яку Митрополит сам боровся, та яку, здавалосяб, і тепер обстоює. Соборноправність в Церкві вимагає, щоби не один єпископ, чи митрополит, ані навіть не сама ієрархія в повнім її складі вирішувала справи Церкви, але щоби вирішував їх Собор, в склад якого входить і єпископ і духівництво і представники парафій. А чи можна — навіть при найбільшій уяві — назвати це соборноправністю, коли три приватні особи, — Митрополит В. Липківський, В. Свистун та П. Маєвський, — пробують накинути свою волю цілій Церкві, не оглядаючись ні на її законний, — соборноправно вибраний провід, на її Статут і чартер, ані врешті на її найвищий авторітет — Собор? Це не соборноправність, а спроба самовладства. Це не соборноправність, а безправство та анархія.

В чужих людей, а у нас.

Щоби лекше зрозуміти неканонічність та ненормальність ролі Митрополита В. Липківського в Свистуновій авантурі, наводимо оцей конкретний примір.

Англіканська Церква, таки в нас в Вінніпегу, має подібно заслуженого церковного діяча, як має наша Церква в особі Митрополита В. Липківського. Ним є архиєпископ Метесон, довголітний архиєпископ архидієцезії Рупертс Ленд та примас цілої Англіканської Церкви в Канаді. Кілька років тому Метесон, — зогляду на свій старий вік, — зрезигнував з активного проводу в Церкві, і на його місце вибрали архиєпископа Стрингера, а по його смерти архиєпископа Гардинга, який занимає становище архиєпископа Рупертс Ленд і тепер. Архиєпископ Метесон доживає свого віку в спокою та в глибокій пошані не тільки зо сторони вірних і духівництва Англіканської Церкви, але й других церков. Його не втягають і він не позволив би себе втягнути в спори й непорозуміння Англіканської Церкви, чи архидієцезії Рупертс Ленд (а такі спори від часу його резиґнації вже були), як це робить Митрополит В. Липківський. До него не звертаються священики — понад голову або поза плечима свого правного архиєпископа, — за порадами та вказівками в церковних справах, як це робив П. Маєвський, звертаючись до Митрополита В. Липківського, і він їм таких порад і вказівок не дає, а якби й звернулися, то він зовсім певно відправив би їх до їх правного архиєпископа, або синоду (собору), чого не робить Митрополит В. Липківський. До нього не звертаються світські та духовні члени церкви за благословінням на боротьбу проти свого власного архиєпископа й церковного проводу, як Свистун і Маєвський зверталися до Митрополита В. Липківського, а якби й зверталися, то він би їм його зовсім певно не дав, як не зробив Митрополит В. Липківський, даючи Свистунови благословіння на боротьбу проти Архиєпископа о. Іоанна Теодоровича. Взагалі таке, як робить В. Свистун з П. Маєвським та до чого втягають і Митрополита В. Липківського є можливе хіба тільки в нас українців.

Чи Митрополит годен дати здорову пораду?

Але дехто може спитати: А хіба до Митрополита В. Липківського, як до заслуженого та досвідченого чоловіка не можна вдаватися за порадою та вказівками, помимо того, що він не є більше при кермі Церкви? Чому ні, можна, так само, як можна вдаватися за порадою та вказівками до всякого розумного та досвідченого чоловіка, коли думаємо, що він може нам таку пораду чи вказівки дати. Але при тім мусимо памятати, що аби будь хто міг в якійсь справі нас порадити, він перш всього мусить бути з тою справою всебічно ознайомлений, інакше його порада може бути не тільки до нічого, але може бути навіть шкідлива. Митр. Липківський через свій вік, відчуження від церковного життя і незнання тутешніх відносин не годен піддати ні доброї поради, ані вірного осуду в тутешніх церковних справах. З його листів, оголошених в „Рідній Церкві", кождому стане ясно, що він рішуче нічого не знає про відносини в канадійській Церкві. Приміром він говорить про нашу Консисторію, як про якесь чуже й згори накинене Церкві тіло, — накинене найправдоподібніще чужою державною, чи церковною владою. І він радить нам не слухати Консисторії, а противно вибрати на її місце „Церковну Раду", щоби вона, а не Консисторія завідувала церковними справами. Як видно, йому й на думку не приходить, що в нас Консисторія це те саме, що на Україні Церковна Рада, тільки, що інакше називається. Бо й Консисторію й Церковну Раду вибирає Собор Церкви, і до Консисторії і до Церковної Ради входять світські й духовні члени, Консисторія і Церковна Рада є тільки виконавчим тілом, яке заряджує Церковними справами згідно з волею та припорученням Собору. Митрополит В. Липківський цього не знає, а Маєвський, який з ним постійно переписується, його про це не інформує, очевидно, тому, що йому треба щоби Митрополит про тутешні справи та відносини нічого не знав. Інакше він не благословив би Свистуна на боротьбу проти Собору й Архиєпископа й Консисторії, не писав би таких листів, яких Маєвському й Свистунови треба.

Чому?

Консисторія пробувала з Митрополитом навязати контакт, бо бачила, що його втягають в авантуру, що його компромітують та підкопують його престіж і повагу, — але листи Консисторії до нього не доходять. Його листи до Консисторії, як що він писав їх, також не доходять і Консисторія ще не отримала від нього ані одного листа. Знаючи дещо про цензуру большевицького уряду, це нас не дивує. Але нас дивує, чому листи Маєвського і брошури Свистуна до Митрополита доходять помимо тихже самих цензурних законів, через які не доходять листи Консисторії?

Поза це нас ще цікавить і дивує, чому Свистун і Маєвський послуговуються виписками та цілими листами від Митрополита, опубліковуючи їх в „Рідній Церкві" та читаючи на парафіяльних зборах і підчас Богослужень, але не опубліковують листів, які вони пишуть до Митрополита та в яких інформують його про тутешні церковні відносини? Коли нам треба знати, що Митрополит пише до Свистуна і Маєвського, то тимбільше треба знати, що Свистун і Маєвський пишуть до Митрополита.

Але про те Свистун і Маєвський ні словечком не говорить. Чому?

(Дальше буде)

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ДУХІВНИЦТВА НА БУКОВИНІ.

Митрополичий уряд на Буковині оголосив такий розпорядок:

Міністерство внутрішних справ і головна дирекція поліції (!) повідомила нас, що православний священик Михайло Катеринюк, українського походження, в громаді Лукауц де сус не Сірет (Луківці над Серетом?) пов. Сторожинець, викладає в народній школі тої місцевости по українськи науку релігії, а богослуження відправляє в православній румунській церкві тільки по українськи, й тому просимо Вас застановити йому платню з 1-им квітнем 1937. Всі священики, що далі відправляти муть богослуження й учитимуть релігію по українськи, дістануть такі самі карн „Щоб не приходило до таких наслідків, взиваємо всіх душпастирів пристосуватися докладно до наших попередних розпорядків" — додає від себе митрополичий обіжник до підчиненого духівництва.

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Маємо шовк з квітковими взорами в ріжних кольорах, яких ніхто не має в Канаді.

Пишіть по прубки і ціни на ризи і хоругви.

У нас завсігди можна набути всі церковні річи.

WILLIAM GROSS & Co.
323 Main St., Winnipeg, Man.

ПРО „РІДНУ ЦЕРКВУ" Й „УГОДУ"

На весні 1937 р. Свистун видав знов число свого часопису „Рідна Церква". Зміст його, це канцелярщина для одиниць, що схочуть її студіювати, маючи час і терпеливість, і питання, чи є в Канаді 20 людей, щоби „Р. Церкву" бодай побіжно цілу перечитали.

Самих ріжних листів є в „Р. Церкві" коло 40. Дальше Вирок Церковного Суду, Резолюції Собору в Америці, Резолюції соборної громади в Вінніпегу...

„Рідна Церква" видана, як зі змісту видно, для нищення Церкви. Вона повинна би зватись „Рідна Напасть". Вона так боронить Церкву, як большевики Україну. **„Рідна Церква" з її творцями і прихильниками, буде мати незавидне місце в історії Українського Народу в Канаді.**

Та коли життя їде, як їде, то „Рідна Церква" має також додатні сторони, от хочби:

1. Свистун опублікував часть документів, сказати б — **з своїм підписом,** отже на них можна буде цілком безпечно покликатися.

2. **Свистун виявив тайни своєї роботи і роботи Маєвського, про які до того часу точно ніхто не знав,** от хочби — для якої ціли хотіли вони вжити особи митр. Липківського в Канаді, та як вони свої пляни перед загалом закривали.

3. Свистун „Рідною Церквою" показав, на який лад інформував Маєвський Митрополита (коли інформував) про канадійські справи.

4. Свистун показав ще більше наглядно, як він шукає напасти (пр. запис цер. майна, або „Кілька Питань", в Р. Ц.).

5. „Рідною Церквою" Свистун доказує, що підпольна робота з його сторони і Маєвського звернена проти Української Православної Церкви в Канаді, **провадиться цілі літа.** Факт спровадження Митрополита для роблення клопоту пригадує і потверджує ще раз, що **давніша переписка Маєвського з Огієнком (і з еп. Полікарпом) в справі спровадження єпископа від Діонізія, мусіла мати за собою рівнож довго обдумувані пляни, про які ніхто не знав крім Маєвського і Свистуна.** І лише завдяки обережности Огієнка ті пляни на Соборі 1935 виявилися. Це показує, **що Свистун з Маєвським потайки снували пляни спровадження сюди єпископа ще тоді, коли в Стейтах не було недавної історії з жуківцями, не було „тез", коли про патріярха в Стейтах не було бесіди.** Свистун з Маєвським, як виходить з „Рідної Церкви", це далеко старша фірма ніж здавалося.

Ще мимоходом увага: Коли еп. Будка видав свої тайні „Правила" по нараді з французами, то встає питання, — чи Свистун і Маєвський також подібно з кимсь нараджувалися, нім пустили в рух свої пляни? І з ким?..

6. Уважний читач в „Рідній Церкві" побачить напасти Свистуна, коли порівнає пр. довгий лист Свистуна до Консисторії і відповідь на нього (ст. 11, лист 7 і ст. 14, лист 8); або лист Свистуна до Консисторії в справі спровадження Митрополита, відповідь на лист, а що кажуть листи Митрополита; або про запис церковного майна, а що каже Чартер і Статут Церкви (сказавши мимоходом, що сам Свистун помагав форму чартеру виробляти).

„Рідна Церква" багато вияснила. І коли бачимо зміст „Рідної Церкви", яким він є, то пригадуєсь приповідка: Кого Бог хоче покарати, тому розум відбирає. Добре було би, коли б Свистун надрукував ще всі листи до Митрополита і відповіди на них від самого приїзду сюди Маєвського; листи Маєвського до еп. Полікарпа й Огієнка і їх відповіди; тай свої власні до других і їх відповіди, в яких зачіпають церковні, або загально громадські справи. Більше скажу, — скорше „церковні" і „канонічні" непорозуміння" закінчаться.

Справа „угоди".

Над багатьома справами, зачепленими в „Рідній Церкві" треба буде при нагоді окремо застановитися, а тут я доторкнуся лише „угоди" між Свистуном і Консисторією, довершеної 27-го грудня 1935.

Угоди робляться на світі лише між чужими. **Свої між своїми угод не потребують. І коли Свистун робив „угоду" з Консисторією, то це свідчило, що він чужий чоловік. Доки Свистун не був чужим, доти ніяких „угод" не робив з тим гуртом, якого членом себе уважав.**

Що він чужий, на те є ще більше доказів. От хочби відомі його вислови того роду, як: „буду нищити"; його погроза підчас нарад зїзду 1935, що: „доведу Церкву до процесу"; цілий зміст недавної „Рідної Церкви"; його поведення на протязі кількох послідних літ — все те показує, що він чужий Українській Православній Церкві, чужий навіть духовні християнської релігії, чужий загальній українській справі — як чужий всему тому Сталін, Каганович, або Літвінов. Ріжниця хіба в тім, що вони не кажуть, що обороняють Церкву, а Свистун, роблячи протицерковну авантуру, силуєсь показати себе великим церковником й оборонцем Церкви. Настільки гірше.

На 1-ій стороні „Рідної Церкви" Свистун пише:

„Але Консисторія, а головно о. Савчук інакше думали. Вони угоду підписали з мусу, з конечности, коли чулися припертими до кута, з якого тяжко їм було вийти".

Хто не знає історії „угоди", той подумає, що Свистун правду каже. Однакож воно не так!

1. Консисторія не шукала за Свистуном, щоби робити з ним „угоду". **Справу „угоди" висунули два албертійці, як посередники Свистуна і втягнули до неї членів Консисторії.** Ті албертійці, які тоді ще вірили в Свистунову добру волю, як це виявив сам Свистун на Зїзді.

2. Головні услівя, які Свистун подав на вступі, при „угоді" цілком відпали і **лишилося лише те, при чім Консисторія завсігди стояла. А відпали не тому, що Свистун припер Консисторію, але тому, що він опинився на леді.** Хіба Консисторії був клопіт, коли Свистун вимагав нерозумного, або майже злочинного (запоруки, що Консисторія поведе справу так, аби на слідуючім Соборі все пішло по його бажанню), або перекручував відомі факти (спосіб поставлення арх. Теодоровича)... **Клопіт був Свистунови, коли йому доказували, що його вимоги нерозумні і неоправдані, а факти перекручені.**

3. Свистун, їдучи робити „угоду", не взяв з собою нікого з своїх помічників, або свідків, хоч його „братчики" були за порогом. Він відступав від своїх домагань без своїх свідків, коли з сторони противної побіч членів Консисторії було кільканадцять осіб — Гаврилюк, Горецький, Бендас, І. Стратійчук, Друль, Лазарович, Бурнник, Гнатишин і др.

4. Коли б це була правда, що Свистун припер Консисторію, **то чому я, як член Консисторії, не підписав „угоди"? Чому Свистун навіть не вимагав мого підпису? Чому не вимагав від других, щоби мене до підпису притягнули?** Адже більше членів Консисторії підписало би — підпис сильніший. Хіба Свистун про те не знав? Чому мій підпис був йому байдужий.

Свистун скаже: два підписи мені досить... Та на ділі воно не так! Двох власних підписів досить для Консисторії, досить й одного — **бо в „угоді" члени Консисторії лише признали те, при чім Консисторія завсігди стояла. „Угода" становища Консисторії не змінила.**

Колиб я був приперпий, тоді був би мусів „угоду" підписати може і в кількох місцях. Коли б два члени Консисторії, які „угоду" підписали, були приперті, то вимагали би мого підпису. А чогось подібного не було.

Отже пощо Свистун голосить неправду?

5. Найважніше, чого Свистун „угодою" досягнув, то те, що документом показав, **що він для Української Православної Церкви і її вірних чужий чоловік. І як чужий — робить угоди, торгуєся, щоби від чужих для себе щось виторгувати.**

Дійсне положення Свистуна в часі „угоди" було таке: **він бачив, що загал поставився розсудно до його авантури („стемпіду") і на Соборі і на зимовім зїзді 1935, і що він лишається поза межами нашого громадського життя.** Він зрозумів, що „угода", якою вона не була би, все ж дасть йому право існування серед того гурта, де він робить і хоче робити галабурду. Саме слово „угода" може послужити за добру посвідку на пекучу хвилю...

Поминувши все друге, то вже підчас угодових торгів, коли Свистун почав робити міну, що немовто він хоче ладу і спокою, я зараз без ніяких церемоній запитав якнайбільше рішучо:

— Хто дотепер робив весь нелад — ми, чи ти? Адже весь нелад і всі клопоти, це лише твоя робота не від нині, і ти маєш ще відвагу казати, що за нелад винні ми, а не ти?!...

В відповідь Свистун лише буркнув: Досить, досить!

Таким було положення Свистуна. Щож до мого підпису, то як я розумію — Свистун думав:

— Пощо шукати більше клопоту? Зачеплю його, то може ніхто не підписати, а тоді ще гірше. Отже нехай хто будь хоч трошки підпише, а вже буде з чим до дому вертатися і між людей вийти. Скажу: „угода" є! — а люде в подробиці не будуть входити...

Слово соборній громаді.

Ще слово тим членам соборної громади в Вінніпегу, які йдуть за політикою Свистуна і Маєвського.

Чи читали вони „Рідну Церкву"?

Чи порівнували в ній одно з другим, застановлялися і робили самостійні висновки?

Коли „Р. Церкви" не читали, нехай перечитають.

Коли над її змістом не застановлялися — нехай застановляться.

Колй вважають, що зміст „Рідної Церкви" здоровий і робота Свистуна з Маєвським добра, нехай оголосять про те заяву з підписами своїх імен, **щоби загал подрібно знав хто Свистуна з Маєвським піддержує. І щоби їх імена лишилися в історії Української Православної Церкви для відома дальшим поколінням.**

Зроблять так — доброму ділу прислужаться.

В. К.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

„ЧИ НЕ МОЖНА БИ ТО ЯКОСЬ ІНАКШЕ?"

„Я знаю, що Маевський провинився, знаю, що Свистун зле робить, але чи не можна би то якось інакше з ними зробити? Чи не можна би обійтися без суду? Це не гарно з церковною справою до суду удаватися."

Оттаке питання можна поставити і може дехто його й на голос ставить. Добрі і поважні люди не люблять суду. Всяка судова справа виглядає для них на щось понижаючого. Люди взагалі не люблять суду. Не люблять його ані ті, що провинилися, ані ті, що не провинилися. Ті, що провинилися, не люблять суду, бо суд їх карає, або може покарати, а ті, що не провинилися, не люблять суду, бо сама присутність в суді дає другим людям підставу до підозрінь, що може вони чимсь провинилися. З такої самої причини не люблять люди водитися з полісменами, бо сам факт, що хтось говорить з полісменом, дає підставу до здогаду, що може він чимсь провинився. Помимо цего навіть зовсім добрим людям треба часом і з полісменом говорити і треба в суді бути. Бо суди є побудовані для людей, а не для звірят. Суди побудовані не тільки для тих, що зле роблять, але й для тих, що роблять добре, не тільки для тих, що ломлять закони, але й для тих, що піддержують закони. Вони є для загального вжитку.

Добре є, як хтось може свій вік прожити і в суді не бути, але не значить це зараз, що це зле, як хтось потребує піти до суду. Суд є місцем, де сходяться винні і невинні, злі і добрі. Як би всі добрі та невинні суд оминали, то й лихі та винні ніколи не були б в суді покарані, бо не було б кому ні їх обвинувачувати, ані проти них свідчити. А як би лихі та винні люди безкарно гуляли, як би могли кривду і лихо без перепон робити, тоді й добрим людям життя на світі не було би. Отже можна суду не любити, але й не можна суду занадто оминати. Бо бувають випадки, що й найліпший потребує до суду зайти. Любиш суд, чи не любиш, але як тобі кривда діється, то де підеш зо скаргою, як не до суду? Любиш суд, чи не любиш, але як зло робиться, а спинити власними силами його не можеш, то де маєш помочі шукати, як не в суді? Коли твій сусід вижене свою худобу в твоє збіжжа, то чейже не будеш відрікатися свого збіжжа, аби з сусідом до суду не йти. Так само не можеш позволити на те, аби хтось на громадське поле худобу виганяв, аби вона громадське збіжжа нищила. Як позволяєш на це, то помагаєш громадському шкідникові.

Робота Свистуна й Маевського рівняється з виганюванням худоби на громадське поле для знищення громадського добра. На зїзді в Саскатуні в грудни 1935 р. Свистун півтора дня плів нісенітниці про канони, тези, патріярха і т. п., а коли наконець поставлено йому питання, чого властиво він хоче, аби сказав це коротко та ясно, простими словами, він відповів менше-більше такими словами (не скажемо, що це точні слова, бо наводимо їх з памяти, але що думка була якраз така, то чейже признають всі ті, що були на зїзді і чули заяву Свистуна). Сказав Свистун: „Хочу 1) допровадити до судового процесу в церковній справі, 2) хочу знищити „Український Голос", 3) хочу заснувати нову організацію проти Союза Українців Самостійників".

Згадуваною вже тут „угодою", що була при кінци зїзду підписана, спинено Свистуна частинно від здійснення цеї славетної програми, але це не значить, що він її забув. Він лише підождав з нею. А як судовий процес в церковній справі ставив Свистун тоді на першім місци, так і постійно його підготовляв.

Каже пословиця: „Хто хоче пса вдарити, той кия найде". Для Свистуна Українська Греко-Православна Церква в Канаді є від 1929 року тим псом, на якого він безнастанно шукав кия. Він не дивився за тим, чи була для цего якась причина, чи ні. І за що він в тім часі до цеї Церкви не чіпався, то хіба один Бог знає. То історія, то чартер, то адміністратор, то епископ, то консисторія, то консисторіяльний дім, то канони, то сповідь, то розводи для священиків, то право женити їх безконечне число разів, то запис церковного майна, то Служба Божа через радіо — кожного місяця і майже кожного дня щось нового, але все лиш на те, аби бурити, робити неспокій та остаточно найти причину до затягнення Церкви до суду — на ганьбу для неї перед чужими людьми.

Можливо, що все те було б на дармо, як би Свистун не найшов собі помічника в особі одного — священика, Маевського. Священик має в церкві далеко більшу відповідальність, чим звичайний християнин. Як каже церковний статут, священик „є дорадником громади у всіх церковних справах" і „про основні питання віри, богослужень і церковної дисципліни (карности) в громаді рішає парох". А дальше „парох є обовязаний силою свого становища наглядати за церковною дисципліною в громаді." Одним словом священик має бути сторожем церковної дисципліни. А дисципліна є основою всякої організації. Дисципліна означає з одного боку карність, а з другого порядок. Церковна організація так само, як і світська, мусить мати установлений порядок. Вона мусить мати признану зверхність, або провід, і мусить мати правила, після яких мусять поступати всі ті, що до організації належуть. Не хоче хтось повинуватися організаційній зверхности, нехтує принятий організацією порядок, то тратить право членства в організації. Всяка, навіть найменша світська організація, не може терпіти членів, що ломлять принятий порядок, нехтують статут, ломлять ухвали, зневажають вибрану зверхність. Їх викидається з організації, як вони добровільно не виступлять. Бо як дійде до того, що кожний член організації може собі робити в організаційних справах, що тільки йому сподобається, як може без перепон і упімнення нехтувати і статут і провід організації, то з організації не лишається нічого, вона зникає, перестає існувати.

І якраз з оцего боку Свистун з Маевським, а в першій мірі Маевський, як той, що в церковній організації мав більшу відповідальність, вдарили в Українську Греко-Православну Церкву в Канаді. Маевський, що мав бути сторожем церковної дисципліни в своїй громаді, віддав всі свої сили на те, аби церковну дисципліну знищити. Священик обовязаний слухати свого Епископа і шанувати його. Маевський не тільки не слухає Епископа, але ще й робить йому демонстративно на перекір. Не досить того, - він потайно поза його плечі шукає собі другого епископа. Священик обовязаний повинуватися Консисторії. Маевський демонстративно робить наперекір Консисторії. Найвищою інстанцією в Українській Греко-Православній Церкві в Канаді є її Собор. Собор є вищий і від Консисторії і від Епископа. Та Маевський „не признає" Собору. Маевський нехтує статут і ухвали церкви. Маевський підбурює свою громаду проти Епископа, Консисторії та Собору. Епископ його суспендує, але він не признає суспензи. Епископ кличе його перед церковний суд, але Маевський не признає й церковного суду. Церковний суд рішає його виключити, але він не признає виключення. Цілком як Макарій, що називає себе архипатріярхом, архипапою, архицарем.

І Маевський і Свистун знали, що таким поступованням вони провадять справу до державного суду. Вони її провадили до державного суду і допровадили. Вони приневолили Церкву удатися до державного суду за допомогою. Бо чи може Церква таке терпіти? Чи може яка небудь організація в світі терпіти таке зухвальство? Чи міг би стерпіти це найзвичайніший народній дім, як би який його член не хотів признавати ні статута, ні ухвал, ні вибраного уряду, а вмисно робив все на перекір? Певна річ, що ні. Не може й провід Української Греко-Православної Церкви в Канаді дивитися крізь пальці на вибрики Маевського. Як би він дивився на них крізь пальці, то зробив би найбільший злочин супроти Церкви, бо поміг би її зруйнувати. А руїна прийшла би з цего для Церкви так певно, як те, що два а два є чотири. Бо що було б вільно робити Маевському, те було б вільно робити й кожному іншому священикові. **Кожний священик мав би право не признавати над собою ні Епископа, ні Консисторії. Кожний священик мав би право не признавати Собору, не признавати жадних ухвал ні постанов Церкви. Кожний священик мав би право робити всім другим на перекір.** Але тоді й кожний парафіянин мав би право свистати не тільки на Епископа, Консисторію та Собор, але й на свій парафіяльний уряд і на постанови своїх зборів та грати на носі своєму священикові. Так пішов би й розклад Церкви. Насамперед з одної Української Греко-Православної Церкви зробилося б стільки церков, скільки є священиків, або й скільки є громад, а відтак кожний член став би своєю власною церквою, де був би й папою і патріярхом і епископом і священиком і вірним. А за тим не остало би й сліду з Української Греко-Православної Церкви, остав би по ній лише сміх на віки вічні, як по другій серафимщині.

Може собі хтось думати, що тут розходиться тільки про особу Епископа, або Адміністратора, або й членів Консисторії, і як би їх не стало, то вже було б добре. Неправда. Тут розходиться про далеко більше, розходиться про порядок в Церкві, про те, чи має дальше існувати Українська Греко-Православна Церква, чи має згинути. Як стане на тім, що хочуть зробити Свистун з Маевським, то **Церква мусить загинути.** Їх відповідь на позов, зложена в суді, не лишає про це найменшого сумніву. Свистун і Маевський хочуть, **щоби кожний священик в Канаді міг поступати супроти церковної організації так само, як Маевський.** А це значить не признавати над собою нікого і нічого. Але це означає загибіль Української Греко-Православної Церкви. Бо не думайте собі, що найшовся б тоді хтось такий дурний, щоби дав себе вибирати на Епископа, чи на церковний провід, як би це мало бути тільки на наругу. А це буде наруга, як становища Епископа та Консисторії стануть становищами без жадного значіння і права, на які ніхто не потребує звертати уваги, а тимбільше не потребує їх слухати. Церква стала би без голови, а як може існувати якесь тіло без голови?

І власне для того, аби до такого не допустити, Консисторія Української Греко-Православної Церкви враз з о. Архиепископом вважали за відповідне звернутися за допомогою до державного суду. Ми віримо, що в суді справа буде як слід вияснена і розбивачі Церкви дістануть відправу, яка їм належиться. Ми віримо в справедливість і для того віднеслися до суду, так само як з вірою в справедливість відноситься до суду той господар, котрому сусід заганяє худобу на його засіяне поле. Інакше тут поступити не було можна — в законний спосіб.

СВ. ВОЛОДИМИР ВЕЛИКИЙ.

(Память його обходимо 28 липня).

Помимо великої слави, яку здобув собі князь Володимир Великий серед своїх підданих тай поза границями своеї держави, він не відчував задоволення. Його ввесь клопотала думка, що поганська віра, яку він визнавав і яка приказувала поклонятися бездушним предметам, божкам, не може бути правдивою вірою. Йому все більше й більше пригадувалися слова й наука його бабки св. Ольги, яка була християнкою, і яка його до того наклонювала, і він вкінці прийшов до переконання, що поганська віра не може нікого задоволити й дати [illegible]

За порадою розумних дорадників князь Володимир післав своїх послів до сусідних країв, щоби вони розвідали, котра віра найкраща та найліпша. Посли повернули й сказали, що ніяка віра їм так не подобалася, як віра греків. Вони казали, що в Царгороді, в часі Богослуження, їм видавалось, що то не люди моляться Богові, але ангели. В слід за цим князь Володимир Великий рішив покинути поганство й приняти християнську православну віру.

Записане в літописах передання говорить, що до князя Володимира присилали своїх послів всякі народи, намовляючи його приняти їх віру. Це ділось в тім часі, коли папа римський вже був відлучився від святої, соборної, апостольської Церкви. Папа, забувши на науку Ісуса Христа, хотів панувати над цілим світом. Він вже тоді, як і тепер, називав себе Христовим намісником та видимою головою Церкви. Робив він це наперекір науці св. Євангелії та рішенням вселенських соборів.

Східна православна Церква противно вчила, як і тепер вчить, що головою Церкви є Сам Ісус Христос, а не папа, чи який інший смертельний грішний чоловік. Східна Церква вчила тоді, як і тепер вчить, що найвищу власть в Церкві має не одна особа, а ціла Церква, яку го власть Церква виявляє устами вселенських соборів.

Передання говорить, що крім римо-католиків до князя Володимира приходили також післанці від магометан і жидів, захвалюючи йому свою віру. Але Володимир не слухав їх, називаючи їх віру „мерзенною". Натомісць наука православного священика зворушила серце Володимира і він власне потім післав своїх послів до сусідних країв розвідати, котра віра їм найкраще вподобаеться, про що вже було згадано повище. Посли переконали його, що є тільки одна правдива віра, а то віра православна. Вони казали: „Колиб грецька (православна) віра не була правдива, то твоя бабка Ольга не булаб її приняла, а вона була мудріща від всіх людей".

Князь Володимир вкінці рішився приняти християнство, одначе гордий на свою силу й славу, він не хотів вдаватися до греків з просьбою, щоби вони його охрестили. Крім того він ще хотів помститися на греках за неудачний похід проти них його батька Святослава. Тому він зібрав велике військо й пішов походом на Крим. Тут обляг грецьке місто Херсон (або Корсунь), а занявши його, післав своїх послів до грецьких царів Василя й Константина (братів) та обявив їм, що хоче одружитися з їх сестрою Анною. Заявив також, що прийме християнство. Царі на те погодилися. Анна прибула з чисельним духівництвом до Херсоня, де Володимир охрестився і одружився з Анною.

По принятті св. хрещення князь Володимир вернув до Київа, привізши з собою більше число грецького духівництва. Тут охрестилися його сини, а також цілий його двір. Володимир наказав нищити поганські ідоли. Ідола Перуна повалили на землю, тягали по вулицях Київа й опісля вкинули в ріку Дніпро. На призначений час всі жителі Києва зібралися над рікою Дніпром і приняли хрещення. Також по других містах князівства наказав Володимир нищити ідолів та хрестити людей.

В слід за князем Володимиром до Києва прибув з Царгороду митрополит Михаїл, який був правою рукою князя та великим ширителем християнської віри.

Князь Володимир був щирим християнином, і докладав всіх старань, щоби християнство поширилося в його державі. В Київі він побудував церкву св. Василя Великого на тім місци, де стояв ідол Перун. На місци, де погане вбили св. мучеників Теодозія й Іоанна, князь Володимир побудував церкву в честь Пресвятої Богородиці. Церква ця називалася „десятинною", бо на її удержання Володимир призначив десяту часть всіх доходів зо свого майна. Крім цього св. Володимир побудував багато більше церков так в самім місті Києві, як і по других містах.

Так приміром в місті Василеві він побудував церкву в честь Преображення Господа Нашого Ісуса Христа. Побудував й в подяку за те, що Господь спас його від Печенігів. В Києві, близько місця, де відбулося хрещення киевлян, побудував церкву св. Апостола Петра, а в містах Берестові й Білгороді побудував церкви в честь Христа Спасителя.

Князь Володимир дбав також пильно про освіту. Він будував школи й наказував учити в них боярських дітей, хотяй родичі їх, головно матері, плакали й жалували за ними. Також приказав постарати церковні книги, які були переведені з грецької мови на мову славянську братами Кирилом і Методієм.

По своїм охрещенню князь Володимир панував на княжім престолі ще 27 років. Панування його було дуже справедливе. Він більше не нападав на сусідні краї, тільки в потребі обороняв границь свого князівства. Дбав про порядок і освіту, поширював торговлю та взагалі піклувався добробутом своїх підданих.

Помер 15 червня (старого стилю), 1015 року.

Православна Церква величає його рівноапостолом і святим, а нарід український прославляє його, як свого просвітителя та найславнищого зі своїх князів. Тому то в день св. Володимира Великого співаемо:

„Сьогодні возсяяла память просвітителя нашого, святого Володимира, як миро розлите, бо він, полюбивши Христа, ідолів знищив та церкви Розпятому за нас на землі збудував, і на небі одержав царство й вінець".

„Як купець евангельський, що шукає доброї перлини, був ти, славний Володимире, коли сидів на високому престолі матери городів наших, береженого Богом Києва, бо, довідавшись через посланців про віру православну, ти знайшов дорогоцінну перлину, Христа, що тебе вибрав, як другого Павла, і змив у святому купелю сліпоту твою душевну й тілесну, і весь народ наш у православну віру охрестив. Тим то й святкуємо память твою ми, люде твої. Молися ж за спасення вітчини твоєї й безлічи побожних дітей її."

„Як до провідника й кореня нашої віри й руїнника ідолів, взиваємо до тебе, святий рівноапостольний Володимире, моли Христа Бога, щоб подав прощення гріхів тим, що з любовю шанують святу память твою."

КОГО ЕП. ЛАДИКА ВЕЗЕ ДО КАНАДИ.

Довідуемося, що уніятський епископ Ладика, що виїхав на весні до Риму й Галичини, привезе з собою до Канади кількох нових священиків. Між ними є двох, що покінчили уніятську Семинарію Східного Обряду в Дубні, на Волині. Ця семинарія була основана спеціяльно для уніятів, на Волині, які підлягають не греко-католицьким церковним властям в Галичині, але римо-католицьким епископам на Волині. Це так звана „ужондова унія". Скінчені семинаристи згаданої семинарії — це дійсні римо-католики, які для баламучення православного населення на Волині тримаються східного обряду. І власне двох з них, — не маючи місця на Волині, — ідуть з еп. Ладикою до Канади поширювати тут „ужондову унію". Ось таку „благодать" везе Ладика з Риму й Варшави в дарунку канадійським греко-католикам.

ЕПИСКОП ХОМИШИН — ВІРНИЙ СЛУГА ПОЛЬЩІ.

Епископ Хомишин дальше проголошує перед цілим світом свою безвастережену льояльність до Польщі. В своїм органі „Новій Зорі" з 1 квітня він помістив заяву, в якій між іншим говорить: „З самого початку, коли повстала польська держава, я завсігди пропагував льояльність. Моя льояльність спиралася й спирається на розумі і на вірі в Провидіння Боже". В іншій статті Хомишин говорить: „Власть та (тобто польська) може бути нам прикра і нас трактувати по мачошому, одначе належить заховати льояльність супротя неї, з виняткої випадків, де йшло би про справи, противні вірі й церкві". — У випадках, де йде про справи національні, Хомишин радить бути льояльними супроти Польщі, хоч вона й трактує українців „по мачошому". Ось так вчить „князь" греко-католицької церкви, яку її вірні навіть тут в Канаді представляють, як одиноку правдиво національну українську церкву.

Чи Ви вже відновили передплату на 1937 рік за „Вістник"? Коли ще ні, так зробіть це зараз! Також постарайтесь, щоби й Ваш сусід читав „Вістник".

Проф. Олександер Лотоцький.

З ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ.

ПОДІЛ КИЇВСЬКОЇ ЦЕРКВИ.

Татарська навала (в XIII. ст.) потягнула за собою зміни не лише в політичному становищі Київської держави, але й у справах української церкви. Руйнуючи міста й села, завойовники руйнували церкви, монастирі, нищили духовенство цілком незалежно од свого релігійного успособлення, яке бувало взагалі толеранційне. Митрополита не було. Епископи не часто одвідували паству. Трудно було з належним вибором висвячувати духовенство, навіть ширилося посвячення за гроші. Не було канонічного кодексу церковних правил. Киев занепадае, втрачае політичне значіння до такої міри, що навіть не мае князя, який боронив би його од дальшої руїни та взагалі представляв би його інтереси. Тож не було кому обстоювати й традиційного права митрополичої резиденції в Киеві.

Ходом історичних подій утворюються на півночі нові політичні осередки, що борючись між собою за перевагу, стараються при тому використати чинник церковний, як засіб для осягнення тої переваги. Ріжниця інтересів і фактичне одокремлення півночі од півдня на сході Европи дали себе знати ще до татарської навали, — ця остання лише давала змогу натуральніще реалізуватися тим процесам сепарації двох національно-державних організмів. Основоположник нової північної держави (московської) князь Андрей Суздальський цілком явно уявляв дальші лінії політичного розвитку своєї держави і, щоб створити одну з головних підстав для того, старався здобути й окремого митрополита. Київські зверхники, — політичні й церковні, — дуже вороже поставилися до таких сепаратистичних заходів і, перешкодивши справі тій сепарації дійти до свого природного розвязання, заплутали на ділі й без того тугий вузол відносин, — і політичних і церковних, — між двома народами — державами.

По татарській навалі ще виразніще дають себе знати негативні наслідки попередної централістичної політики київських князів та митрополитів, що, піддержувані з Царгороду, заперечували утворення нового церковного осередку на півночі. По зруйнованню київського осередку фактична влада політична перейшла чи на захід, — до галицько-волинського князівства, чи на північ, — у край суздальсько-володимирський, опісля на Московщину Слідом за політичним натурально пересувався й осередок церковний. Голова церкви київської, хоч досить мав діла на зруйнованій Україні, де треба було привернути належну організацію церковну, разом із тим мусів уділити багато уваги справам північного осередку, який окремої церковної організації не здолав здобути, а проте мав практичну потребу організувати, поруч із політичними, і справи церковні одповідно до нових тут умов державних. Тому бачимо, що київські митрополити щодалі все більше осідок свій мають поза межами своєї катедральної столиці, на півночі, куди притягали їх рухливіші процеси життя не лише політичного, але й церковного.

Це цілком змінило, в протилежний бік, колишню ролю для України того церковного чинника, яким був митрополит. За часу української державної незалежности цей чинник мав велике позитивне національно-державне значіння для українського народу. Митрополит обеднував національну церкву, й ця церква дала обеднатися окремим племенам, що складали одну національну українську едність. Розеднані, ворожі одно одному князівства, обеднувалися церковно і митрополит був представником їх внутрішньої едности. Князів було багато, й вони доводили свої взаемні свари до повного забуття своєї національної едности та едности українських земель; а митрополит київський був один і називався митрополитом руським. Це була міцна зверхна злука політично розпорошених українських земель. Значення церковного чинника в національному житті наочно показується з того, яку стали провадити на цьому ґрунті церковно-державну спекуляцію північні князі, по упадку київського осередку.

Переїхавши до Суздальщини, а опісля до Московщини, митрополити продовжують і там себе називати одні — „митрополитами всеї Руси", інші — „митрополитами київськими і всея Руси", хоч щодалі все більше набирали властивостей, що характеризували їх як митрополитів московських. Слідом за ними і північні князі, — спершу тверський, опісля московський, — і собі почали засвоювати титул „князів усеї Руси". Тут уже бачимо генезу „всеруської" ідеї на ґрунті московському, одколи Москва здобула гегемонію на півночі; до московського терену штучно притягується ідея, що попереду на ґрунті київському втілювалася в особі митрополита всеї Руси, — митрополита київського.

Ця спекуляція можлива була саме тому, що на чолі церкви, тоді ще спільної для всіх східньо-славянських племен, стояв митрополит київський. До поділу церкви на дві митрополії київський митрополит дійсно був духовним головою всеї Руси — і тих властивих руських земель, що до складу московської держави не входили, і тих, що вже опісля засвоїли собі руське імя та були під московським князем. А тимчасом московські князі не мали жадної влади на українській території і фактично, розуміється, не були володарями цілої Руси. Титул ріжнився од території. Це був титул не територіяльний, а лиш ідейний, — оскільки виявляв стремління московських князів поширити свою владу на всі території так званих руських племен. Таким чином роля митрополита київського, як чинника політичного, стае обектом боротьби ріжних політичних сил. Московські тенденції викликали проти себе одповідну реакцію на тому самому ґрунті — церковному. Свідомість національно-державної окремішности Руси-України од Московщини привела до того, що литовські князі з їх політичним українським оточенням та українська ієрархія прийшли до висліду — утворити окрему од московської митрополичу катедру, чи власне — стару ж київську катедру обсадити окремо і незалежно од московської, що неналежно іменувала себе київською.

Боротьба за окрему українську митрополію, досить складна й довга, проходила ріжні стадії. В першій стадії то була боротьба між українським півднем, конкретно — галицько-волинським князівством, та політичними новотворами на півночі. В другій стадії боротьба одбувалася між самими тими північними новотворами, головно — між князівствами тверським та московським. Третя стадія — то боротьба між Москвою з одного боку та Литвою і Польщею — з другого. На цих трох етапах боротьби за митрополичу катедру і слід спинитися. Одночасно з цими тенденціями в лоні колишньої единої київської церкви розвивається загальна тенденція з боку кожної з тих частин — увільнитися од впливів та влади візантійського патріярхату.

Року 1237 прибув у Київ з Нікеї митрополит-грек Иосиф. Підчас самого нападу татарського і пізніше не маемо жадної про нього згадки. Слушно з того приводу доміркоsується проф. Є. Голубинський, що ще перед облогою Київа митрополит, рятуючись од небезпеки, виїхав до Царгороду; дійсно, коли б підчас облоги перебував він в Киеві та був тут забитий, то літопис не поминув би згадати про мужне поступовання митрополита.

Сталася перерва в зносинах із Грецією. Там, очевидно, були настрашені відомостями про татарське лихоліття і не присилали, як це робилося звичайно, митрополита. З України також не посилалося кандидата на посвячення. Повторилося те саме, що й раніше бувало, коли переривалися зносини з Царгородом: голову Церкви обрано на Україні, з кандидатів місцевих, без порозуміння з грецьким патріярхом. Галицький князь Данило Романович, що незадовго до татарського нападу оволодів Київом, усособлював політичну владу на Україні і уважав за свій обовязок занятися справою обсадження митрополичої катедри. Під роком 1242-им літопис згадує про митрополита Кирила („Данилъ же, заворилъ Холмъ ехако брату си Василкови, понма съ собою Курила митрополита"). Кирил, — можна думати, — був людиною місцевою — ігуменом чи може навіть простим ченцем якогось галицького манастиря. Але традиція поставлення митрополита в Царгороді таки перемогла і в даному випадку: десь між 1242—1249 наречений митрополит Кирил одвідав Царгород і дістав тут посвячення од патріярха („Курилъ митрополитъ индяше посланъ Даниломъ и Васильк'омъ на поставленіе митропольи руской").

Князь Данило мав, очевидно, на увазі умістити митрополита біля себе — в Галичині, Киеві, чи взагалі на території руській, але галицький його ставленик був піонірем тої тяги до осередків північних, яка стае характеристичною для духовних достойників сього краю. За майже сорокліття перебування на митрополичій катедрі він більшу частину часу прожив переважно у Володимирі над Клязьмою. На Суздальщині ж, у Переяславі Залеському, і помер він р. 1281, лише поховати його, для додержання традиції, перевезли до Київа.

„Церква і Нарід".

(Дальше буде).

БОЛЬШЕВИКИ ВБИЛИ МИТРОПОЛИТА.

Преса ріжних відтінків помістила вістку, оперту на відомостях з Риги, що члени ГПУ в таемний спосіб замордували на засланню митрополита Петра Крутицького, заступника патріяршого престолу Московського від часу смерти патріярха Тихона Тому заступником патріяршого престолу став тепер митрополит Нижегородський Сергій, якого й наказано поминати в церквах за кордоном, ієрархія яких підлягае Московському патріярхатові.

КАТОЛИЦЬКА РОБОТА.

(Едмонтон, Алта.)

Тут існуе греко-католицька церква, що її обслугують василіяни. Є і стрільці, що мають свою організацію. Давніше між обома ними не було згоди, аж цього року наразі католики пішли стрільцям на руку.

В пригоді їм стала Українська Православна Церква.

Стрільці, як націоналісти, не годились з католицизмом! Річ звичайна і природна. Тому тяготіли до Української Православної Церкви. Вважали себе православними, бодай більшість їх. Длятого вони вдались до пароха тутешньої укр. православної парохії, свящ. о. Грицини, щоб той освятив їм паски на сам Великдень 1934 р. у полудне в німецькій салі. Цего не міг виконати згаданий священик.

Це розжалостило стрільців і пригасило в них ненависть до католицизму. А католиків настроїло „дуже прихильно" до стрільців. Наслідок того був такий, що стрільці святили собі паски цего року в своїй домівці, в Великодну Суботу. Святив паски католицький духовник.

До нині стрільці відчувають біль на православного пароха, але за пусто; хай католика запросять до німецької салі, та ще на Великдень у полудне, й коли він їх послухае та освятить паску, тоді будуть слушно обурюватися на цілком невинного священика. Але він цего не зробить. Натомісць православний священик теж може освятити паски в Великодну Суботу у їхній домівці.

Та тут цікаве те, як обі противні собі групи зійшлися на одному, на ненависті Української Православної Церкви. Одні, щоб шкодити, другі, щоб мститися зробили те, чого не зробили б ніколи, коли розважно й розумно розібрали б справу.

Ця подія багатомовна. Вона виясняе зиґзаґи, що ними одна і друга організація поступае.

Для ясности треба сказати, що між тутешніми стрільцями і в Обеднанні е багато православних. Вони люблять Українську Православну Церкву. До неї вчащають і святили паски в тій церкві по Службі Божій, коли було загальне свячення пасок.

Тут сталася й інша подія, що показуе безпринціповість католиків

Мало бути посвячення памятника на гробі бл. п. Богуслава Шашкевича. В осені 1936р. прийшли пп Юркевич і Юсипчук до українського православного пароха, щоб той посвятив памятник. Священик згодився. Та через холод і сніг те свячення не відбулося й відложено до весни.

На весну забули комітетові, що замовили о. Грицину. Пішли до католицького духовника й той, на превелике здивування католиків і православних, згодився посвятити памятника на некатолицькому цвинтарі.

Це зразок католицької послідовности. Нараз стали вони толерантні й уступчиві. Посвятили памятник здвигнений спільним комітетом, що складався з православних і католиків! А на посвяченню навіть говорив промову православний член комітету.

Мабуть сярах перед тим, щоб цего не доконав свящ. Укр. Церкви, велів католикам на такі уступки піти, а це йти на некатолицький цвинтар, і слухати промови „еретика".

Лишаеться питання, чому члени комітету зігнорували укр. правосл. священика? і чому бодай не повідомили його, що його услуги не потребують? Члени комітету мають обовязок цю справу вияснити, як що вони належуть до вихованих, культурних людей.

Робітник.

КАТОЛИКИ ПРИ РОБОТІ.

(Пено, Алта.)

Тут недавно завязалася громада Української Православної Церкви. Почалась релігійно-національна праця для місцевих побожних українців. Ожили старші й молодь. Всі раді, що можуть заспокоїти свої релігійні почування в праці для України, бо морально-релігійна робота Української Православної Церкви до того й зводиться, щоб наша українська справа все розвивалася, кріпшала та устійнювалася.

Словом в Українській Православній Церкві е місце для щирих патріотів українців.

Це знають вороги українства. Тому проти нашої Церкви виступають усякими способами. Перед у тому ведуть католицькі ксьондзи. Вони словом не виступають проти польського костела, який поглотив немале число наших несвідомих братів, котрі тепер стали великими поляками й ворожим оком глядять на нас. Не виступають католицькі ксьондзи проти російської церкви, а навіть уже дозволяють своїм парохіянам туди заходити.

Свій свого пізнае! Одна і друга церкви, себто католицька і російська православна, однаково ставляться до українських справ. Одна і друга діе серед українців, але їм не сприе Ріжниця між ними е та, що російська явно веде боротьбу старої матушки Росії проти українців, а католицька веде боротьбу масковано. Є місцями прояви прихильности українській справі, але загально католики це слуги перш усього Риму й вони тільки того пильнують, щоб прислужитися Римові.

Старі байки розповсюднюють ксьондзи про Українську Православну Церкву. Голосять, що то не е Церква. Що священики це собі звичайні „хлопи". Що Служба Божа — це собі звичайна пісня. Багато ще дечого говорять „приятелі" українського народу

Навіть пускаються на видумки-сплетні, а все те е „християнська" робота на поборювання Церкви, що високо піднесла релігійний і народній наш прапор.

Зразок такої видумки подаю.

Каже духовний отець, що в православних (значить Укр. Православній Церкві) причащають у церкві просто з чаші. Не лижечкою. Ні не дають оплатків, але дають чашу в руки й пий. І стався випадок не десь далеко, але в Едмонтоні, що священик причащав із чаші причасників. Ну і сталося таке, що був хтось із причасників такий, що перехилив за багато чашу та випив усе так, що прочі вже мусіли бути без святого Причастя.

Аж дивно, що священик таке може говорити. Але най скаже імя священика, імя того причасника, що випив з чаші св. Дари, най скаже імя бодай одного причасника, що не запричастився з-за такої дивної причини.

Я умисно говорив про те з священиком Укр. Православної Церкви в Едмонтону й дістав від нього запевнення, що такого не було не то в Едмонтоні, але й у цілій Канаді. Дуже сумно, казав наш священик, коли духовні люди не перебирають у средствах, щоб поборювати Христову Церкву, якою без сумніву е Українська Православна Церква в Канаді.

Та нехай ксьондзи говорять такі нісенітниці, вони отвирають очі своїм парохіянам. Багато їх зневірилися в „правовірність" католиків. Вони одним кроком уже стоять у Українській Церкві. Велике число вже зірвало з тою церквою, де голосять ненависть проти православних українців, а повинні любов голосити. Я до них належу.

Бувший греко-католик.

ЦІКАВА ЦЕРКВА ТА її НАСТОЯТЕЛЬ.

У Норт Едмонтон, Алта., завязалася минувшого року церковна організація, але яка саме, тяжко було розпізнати. Одні казали, що то жуківці, другі твердили, що це українська парохія, інші казали, що це кацапи, а ще інші говорили, що це русскі.

Цікава собі церква тай годі.

Парохом у них о. Томкевич.

Хтось пустив поголоску, що там е українська православна громада. Коли їх питали, до кого вони належуть, то відповідали, що належуть впрост до митрополита Липківського в Киеві.

Та сталася подія, яка вияснила ту превелику загадку. Недавно о. Томкевич і його парохія були перед судом у справі свого дірігента хору, а там мусіли показати статут і розкрити свою церковну роботу.

Зо статута виходить, що це „Українська Греко Православна Восточна Апостольська парохія св. Івана Сучавського". Храмове свято в них припадае на 7 липня, в день Рождва св. Івана Хрестителя. Такого дива ніде в церквах не побачите. Коли церква св. Івана Сучавського, то й годиться святкувати храм у день того ж святого. А всі знають, що свято св. Івана Сучавського припадае 15 червня і тоді слід би святкувати їхній храм. Коли ж таке е там, то це не свідчить про високу церковну освіту членів а ще більше їх настоятеля.

До парохії належить кілька стрільців. Не дуже вони тим гордяться і відрікаються тої церкви, як Петро Христа, але мусіли в суді під присягою признатися, що е членами тої „української восточної парохії".

Для українців патріотів може бути тільки одна церква дорога, а це та, що е дійсно українська. Нею е Українська Православна Церква, що мае свою парохію на 96 вулиці й 106 Евню, в Едмонтоні.

Українці підтримують тільки українського священика-патріота. Священик Томкевич був у російській місії. Варто знати, коли він тоту місію покинув, а як покинув, то з яких саме причин? Чи дійсно задля того, що не годився на російський курс у тій церкві чи може задля яких інших причин? А може і досі він у рядах російської місії?

Далі варто дістати б пояснення, що то е за диво ота „Українська Греко Православна Восточна Апостольська Церква"?

Православний.

АРХИЕРЕЙСЬКА ВІЗИТАЦІЯ.

(Іст Селкірк, Ман.)

Високопреосвященний Архиепископ Іоанн Теодорович перший раз відвідав православну громаду в Іст Селкірк та відслужив Службу Божу в місцевій церкві в неділю, 20 червня (першого дня Зелених Свят). По Богослуженню отець Владика був приявний на спільнім обіді в місцевім Народнім Домі, зарядженім в його честь. По обіді Впреосвященний о. Владика виголосив промову, в якій завізвав присутних до спільної праці для добра українського народу, як також побажав, щоб українці були добрими горожанами прибраної вітчини — Канади В своїй промові о. Архиепископ замічував потребу українцям в Канаді скріплати свої сили морально, матеріяльно і інтелектуально так, щоби інші народи не могли з нами не числитися.

Ця перша архиерейська візитація в Іст Селкірк була для кольонії великим святом. Погідливий день, великий збір людей з Вінніпеґу, Тиндал, Селтон та інших околиць збогачували святочний настрій. Церква була прегарно знадвору вмаїна зеленю — липовим деревом. В середині, церква і престіл була святочно прибрана.

Великий похід людей стрінув о. Владику коло Народного Дому, де його привитав місцевий парох о. І Дмитрів. Дівчата стелили дорогу цвітами від Народного Дому аж до церкви. Перед церквою представник громади привитав о. Архиепископа по українському традиційному звичаю хлібом і сілю.

Свято закінчилося в Народнім Домі спільним обідом. Жіноцтво приготовило обід як найкраще, столи були гарно украшені живими цвітами. По обіді було декілька промов. Перший говорив уч. М. Іванчук. В своїй промові згадав, що містечко Іст Селкірк для українців в Канаді е історичної ваги, бо тут много наших поселенців вперше побачили широкі й вільні землі західної Канади. Відтак слідували промови: п. Богоноса, члена консисторії, панни Марко, Др. Бачинського, о. Дмитрова і шановного гостя о. Владики. Відтак говорив п. Саламон, місцевий адвокат, подякував гостям за прихильність, громаді, а спеціяльно жіноцтву за приготовлення цього свята, співакам з Вінніпеґу, під проводом п. М. Пасічняка за те, що збогатили свято своїм співом підчас Богослужання та отцю Владиці за візитацію.

Вражіння з свята було дуже миле. Це було велике свято для всіх українців в Іст Селкірк.

По відспіванню „многая літа" о. Владиці та народніх гимнів закінчено свято, а о. Владика відїхав до Поплар Парк.

Гість.

ВІДВІДИНИ О. АРХИЕПИСКОПА ЮАННА
(Тиндал, Ман.)

День 27 червня (неділя) остане ще довго в памяти членів і прихожан української греко-православної церкви св. Петра й Павла в Тиндал, Ман. Того дня нашу громаду вперше відвідав Високопреосвященний Архиепископ Іоанн Теодорович, Архипастир Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Високопреосвященний о. Владика приїхав до Тиндал з Вінніпегу в неділю рано. Разом з ним приїхав о. Савчук, адміністратор Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Наш парох о. І. Дмитрів, приїхав ще в суботу рано й помагав нам приготовитись як слід до цього великого свята.

Крім членів і гостей в Тиндал, Септон, Лейдівуд та інших сусідних околиць було також споре число визначних українців з міста Вінніпегу, З міста Вінніпегу також приїхали співаки, члени парафії св. Михаїла, які своїм прекрасним співом піднесли врочисть та радість архиерейської візитації. Хор співав під проводом п. М. Пасічника з Вінніпегу.

В імени громади привитав о. Владику в триюмфальній брамі п. Антон Причун. Він в короткій, але в дуже змістовій та гарно виголошеній промові, привітав о. Владику від імени нашої громади та висказав велику радість ізза того, що о. Архипастир зволив відвідати нашу громаду. В дверях церкви привітав о. Владику наш парох о. Дмитрів.

Увійшовши до церкви, о. Владика помолився перед престолом, а потім подякував всім присутним за щирий привіт та завізвав всіх до щирої спільної молитви. Підчас облачення о. Архиепископа, хор співав гарно [illegible]

Служба Божа відбулася дуже врочисто. Проповідь о. Владики була надзвичайно гарна й наукою багата, і я певний, що його слова залишуться довго в памяти всіх тих, що їх чули.

По Службі Божій відбулося на дворі водосвяття і обхід довкола церкви, а потім мировання.

По Богослуженню відбувся спільний обід. Тому, що ще не маємо ні церковної салі, ні Народного Дому, й тому обід відбувся на дворі. На церковній площі ростуть гарні дерева й між ними властне був розложений стіл, до якого засідали гості й споживали смачно приготований обід.

По обіді відбувся пікник, устроєний місцевим відділом Союза Української Молоді. Молодь весело забавлялася до вечера.

О. Владика гостив в нас аж до семої год. вечера, а потім віїхав до сусідньої громади на Септон, около сім миль на полудневий захід від Тиндал на Вечірню. До Септон поїхало також споре число членів тиндальської громади.

Септонська громада також привітала о. Владику дуже врочисто. Устроїла гарну браму та прибрала відповідно хоч маленьку, але гарну церковцю. О. Владика, при асисті пароха о. Дмитрова, відправив Вечірню і Всенощне і виголосив дуже гарну науку. Потім відбувся обхід довкола церкви. Все це випало надзвичайно гарно й врочисто. До врочистости й побожного настрою причинялася немало вечірня пора дня. Вечір тихий, спокійний, — а понад зеленими полями несеться мов буйний вітер радісна й побожна пісня вірних дітей Рідної Церкви. Треба було дійсно закаменілого серця, що би не відчути тої радости, яка тоді панувала. В Септон, як і в Тиндал, співав хор з Вінніпегу.

По Богослуженню в церкві відбулася спільна вечеря в домі п-ва Мехів, близько церкви. Гостей було багато, так, що засідали до трох столів. Настрій був гарний, родинний, про що о. Владика згадав навіть в своїй промові. Крім о. Владики промовляло ще кількох гостей.

На закінчення скажу, що обом вище згаданим громадам належиться признання за те, що вони так гарно принимали свого Архипастиря. Належиться щира подяка й признання всім тим, які причинилися до свята, в першій мірі співакам з Вінніпегу та жіноцтву, яке так багато труду положило, щоби угостити гостей. Та не тільки їм, але всім членам і гостям, які причинилися до свята, чи то своїми жертвами, чи хочби самою тільки присутністю. Це було свято для всіх і всіма устроєне й тому всім належиться признання.

Як гість в сусідної околиці, який був на архиерейській візитації і в Тиндал і в Септон, заявляю: Честь Вам і слава чесні члени згаданих громад та вірні сини й дочки Української Церкви. Ви поставилися гідно й тим дали доказ своєї свідомости та відданости ідеї Рідної Церкви.

Гість.

ЩЕ ПРО ЦЕРКОВНИЙ СПІВ.
(Дінант, Алта.)

Уважаю за відповідне сказати кілька слів в приводу допису п. Рокіцького п. з. „Церковний спів", що появився в 12 числі „Вістника".

Коли дяк або хор співає Богослуження українською мовою і київським напівом, то такого співу ніхто не повинен називати московським, а співаків москалями, бо москалі відправляють Богослуження в старославянській мові з московською вимовою. Коли хто співає львівським напівом, як пише п. Рокіцький, то його також не можна називати австріяком, бо львівський напів є так само український, як і київський.

П. Рокіцький згадує про дяка, що співає пів по українськи, а пів по старославянськи. На це є добрі причини. Поперше — всі старші дяки вчилися співати в старославянській мові, а по друге — в нашій церкві ще нема всіх Богослужень переведених на українську мову й тому деякі Богослуження мусимо співати ще по старославянськи. Колись, як будемо мати вже всі Богослуження переведені на українську мову — будемо співати тільки по українськи.

Київ для нас дорогий, бо він був і ще буде столицею української держави. Але й Львів для нас дорогий, як столиця галицьких князів та як осередок українських галицьких земель та українського життя на Західній Україні. Як Києва не можна називати московським, так само й Львова не можна називати польським, або австрійським.

П. Рокіцький пише, що п. Лазарович вивчив хор співати київським напівом і він гарно співає. Я скажу, що п. Лазарович є добрий діригент і має добрих співаків і його хор годен співати гарно не тільки київським напівом, але також львівським. І я певний, що хор п. Лазаровича знає співати також львівським напівом.

Михайло Когуч.

СВЯТКОВАННЯ ХРАМУ.
(Брукобі, Саск.)

Українська Православна Громада Святого Вознесення, святкувала храм сього року на десятого червня. Храм відбувся дуже урочисто при участи Всечесного о. Кисілюка та учасників з довколичних громад. Всечесний о. Кисілюк звеличав цей великий день гарним співом, поучаючою проповідею та своєю присутністю старався, щоби храм відбути в як найкращім настрою. По Богослуженню відбувся спільний обід в Українськім Народнім Домі ім. Тараса Шевченка. Після обіду говорили на тему свята слідуючі промовці: Всечес. о. Кисілюк, парох цеї громади, п. Стефан Добровольський, голова громади, п. Семен Возник, п. Андрей Гурський, п. Петро Томашевський, пані Анна Козак, голова Жіночого Товариства, п. Паскарук зі Сембор, п. Петро Притула, п. Фенюк, п. Гр. Добровольський, п. Мих. Данильчук, Мих. Антонишин, п. Кость Копачівський, голова Народного Дому.

На закінчення всі присутні відспівали „Ще не вмерла Україна" і „Гад сейв да кінг".

Михайло Антонишин.

—О—

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

ГРЕНДВЮ МАН.
По 25цт.: Д. Р. Демчук.

РОБЛИН, МАН.
По 1 дол.: В. Новосад, А. Г. Ковтун.
По 50цт.: М. Слюзар, М. Бобик.
По 25цт.: В. Карпець, З. Ирха, А. Давибіда, І. Швець, І. Мимка, С. Новосад, А. Гаврилюк.

СІЧ, МАН.
По 50цт.: С. Мануляк.
По 30цт.: І. Мануляк.
По 25цт.: П. Курчаба, М. Цітульський, М. Манилюк.

ОКБОРН, МАН.
Збірка о. С. П. Сакчака.
По 1 дол.: С. Курчаба, пані С. Навіцька.
По 50цт.: І. Надольський, А. Новіцький.
По 25цт.: Ф. Курчаба, М. Івашко, О. Яник, М. Піць, В. Івашко, М. Вовк.
По 20цт.: Г. Піць.
По 10цт.: Н. Будинський, Н. Зюбрак.

МЕНЗІ, МАН.
По 50цт.: А. Грошок.
По 30цт.: А. Ковальчук.
По 25цт.: А. Друль, Н. Друль.

ВИСТА, МАН.
По 1 дол.: П. Старенький.
По 25цт.: С. Матішин, К. Білинський, Я. Войчишин.

ТАРНОПОЛЬ, САСК.
Збірка о. І. Майби.
По 25цт.: В. Фіщич, В. А. Войціховський, Г. Стельмащук, М. Гриба, (Еллов Крік, Саск.), Н. Н., (підпис не читкий)
По 10цт.: Марія І. Стельмащук.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1937 РІК.

ЛИПЕНЬ.

16 П. Мч. Гіацинта, Діомида
17 С. Андрія Крит. пр. Марти

18 Н. 4 по З. св. Д. Сергія Радон.
19 П. Уляни діви
20 В. Пр. Хоми Малеїна, Акакія
21 С. Вм. Прокопа.
22 Н. Смч. Панкратія
23 П. † Пр. Антонія печ.
24 С. Мч. Євтимії, бл. кн. Ольги.

25 Н. 5 по З. св. Д. Мч. Прокла
26 П. Арх. Гавриїла
27 В. Ап. Акіли, мч. Юста
28 С. Рівноап. кн. Волод. Вел.
29 Ч. Смч. Атиногена
30 П. Вмч. Марини, Іринарха
31 С. Мч. Гіацинта Амастрид.

СЕРПЕНЬ.

1 Н. 6 по З. св. Д. Пр. Макрини
2 П. † Пр. Іллі
3 В. Симона Юрод. Івана стовп.
4 С. Марії Магдалини
5 Ч. Мч. Трофима
6 П. † Мч. Бориса й Гліба
7 С. † Прав. Анни (матері М. Б.)

8 Н. 7 по З. св. Д. Смч. Єрмолая
9 П. Пантелеймона
10 В. Ап. і діак. Прохора
11 С. [illegible]ч. Каленика
12 Ч. Ап. Сили, Сильвана
13 П. Євдокима, мч Юдити
14 С. Перенес. дерева Хр. Госп.

15 Н. 8 по З. св. Д. Архид. Степ.

РОССБОРН, МАН.
По 25цт.: п-на М. П. Грегор, А. Фостаковський, О. Фостаковський, А. Скоробогач.

ЕЛФІНСТОН, МАН.
По 25цт.: М. Кива, Славка Матієць, пані П. Ковалюк.
По 15цт.: пані Катря Кива.

ОЛЬГА, МАН.
По 50цт. Василь Гнатюк.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. С. Березіцького.

Липень.
18. Неділя — Вайта.
25. Неділя — Рейні Ривер, Онт

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Запаринюка.

Липень.
18. Неділя — Косів — празник.
25. Неділя — Венлав.

Серпень.
1. Неділя — Ешвіл.
8. Неділя — Двафин.
15. Неділя — Етелберт
19. Четвер, Преображення — Пайн Ривер — Храм.
22. Неділя — Косів.
28. Субота, Успення Пресвятої Бог. — Богдан храм.
29. Неділя — Венлав.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Григорія Веселюка.

Липень.
18. Неділя — Смокі Лейк, Алта.
25. Неділя — Веліс.

Почтова скринка 108.
Смокі Лейк, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. І. Дмитрова.

Липень.
18. Нед. — Паплар Парк.
25. Нед. — Септон.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Гайового.

Липень.
25. Неділя — Шортлейк, Ман

Серпень.
1. Неділя — Гілбертплейнс, храм.
8. Неділя — Роблин.
15. Неділя — Шелвелей.
22. Неділя — Лепард.
28. Субота, Усп. Пресв. Богород. — Петлюре.
29. Неділя — Шортлейк.

Адреса: Роблін, Ман.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 2694
WINNIPEG, MAN.

РІК XIV. WINNIPEG, MAN., AUG. 1st, 1937 ВІННІПЕГ, МАН., 1-го СЕРПНЯ, 1937. ЧИСЛО (275)

ЯК СВИСТУНОВЕ „БРАЦТВО" ДУРИТЬ ЛЮДЕЙ.

Понище наводимо точний відпис листа, який Свистунове „брацтво", за підписом Ю. Буряка, написало до п. С. Возняка, Брукобі, Саск.:

БРАЦТВО ОБОРОНИ РІДНОЇ ЦЕРКВИ
Ukrainian Church Defence Brotherhood
606 McArthur Building
Winnipeg, Man., Canada

28-го червня, 1937

Вп. С. Возняк,
Брукобі, Саск.
Дорогий Пане Возняк!

Щиро дякуємо за Ваш лист з 24-го ц. м. і за висилку $1.25 з розпродажі „Рідної Церкви" і передплати в сумі 50ц. від Мих. Дарчука, з Брукобі, Саск.

Як Ви вже знаете, п. Свистун буде мати в Вас відчит на 14-го липня, ц. р. Просимо Вас постаратися, щоби якнайліпше цей відчит оголосити.

Спроба Консисторії вигнати о. Маєвського з Собору не ввінчалася успіхом. Переслухання відбулося дня 24-го ц. м. Суд признав, що Консисторія не має найменшого права до Собору, бо чартер корпорації дає право Консисторії лише до маєткових справ, в річах, що належать до Консисторії, а не до духовних. Дальше, суддя сказав, що чартер нічого не говорить за церковний суд, а все те, що є в статуті, що йде поза межі чартеру є незаконне. Словом Консисторія програла погано. Розуміємо, що Консисторія знова зробить спробу на 8-го липня в цій самій цілі. Але Вам за все те скаже п. Свистун.

Остаємо з поважанням.
За Б.О.Р.Ц. (Ю. Буряк).
(Підпис рукою): Ю. Буряк.

Повище наведений лист дуже вимовно показує, в який спосіб це славне „брацтво" інформує людей про справи в злуці з Свистуновою авантурою, та відзначається богацтвом брехонь та неясністю думки (бо що приміром значить трете речення в третім уступі листа?). Щодо брехонь, то ось важніщі з них:

Неправдою є, що „переслухання відбулося 24-го ц.м." (тобто червня), бо судового переслухання по нинішний день ще не було.

Неправдою є, що „суд признав, що Консисторія не має найменшого права до Собору", або що „чартер корпорації дає право Консисторії лише до маєткових справ, в річах, що належать до Консисторії, а не до духовних".

Неправдою є, що суддя дав будь який вирок про чартер і статут Церкви, або про компетенції Консисторії.

Неправдою є, що „Консисторія програла погано". Консисторія не програла й не могла програти, бо судове переслухання ще не відбулося.

Ось такою „правдою" воює Свистунове „брацтво" проти Української Греко-Православної Церкви в Канаді. А коли зважити, що Свистун є батьком і головою „брацтва", то ясно, що відповідальність за лист та за брехні в ньому спадає в першій мірі на самого Свистуна.

ДО СВИСТУНОВОЇ АВАНТУРИ.

Зміст: І. Вступні завваги. II. Так звана „угода" між Консисторією і Свистуновим Брацтвом. III. Ще про передачу Служби Божої через радіо. IV. Роля Митрополита Василя Липківського. V. Записи церковного майна.

(Закінчення).

V. Запис церковного майна.

Є загальне поняття, що звязь між громадою та цілою Церквою міститься в записі церковного майна. Згідно з цим виробився погляд, що коли, приміром, католицька громада запише своє майно на епископську корпорацію, то вона вже не може перейти зо своїм майном до якої другої церкви, а коли не запише, то може це зробити.

Такий погляд не відповідає дійсности.

Згідно з державними законами громада своєї первісної церковної приналежности змінити не може, й мусить оставити такою, якою була зорганізована. Тимсамим і майна громади не можна вживати для інших цілей, як тільки для тих, для яких громада була зорганізована. Коли б отже громада, що була зорганізована, як католицька, хотіла перейти на православіе, то майно громади залишається за тими членами, які дальше остають при католицькій церкві, тобто зберігають первісні цілі громади, — а члени, які переходять на православіє, тратять до майна всяке право. І то без огляду на те, як і на кого таке майно записане, — на епископську корпорацію, чи на саму громаду, як таку, чи на її тростів.

Подібно, колиб православна громада хотіла перейти до католицької, або якої другої церкви, то майно такої громади залишається за тими членами, що остають при православній церкві, хочби їх було тільки один або два, а члени, що перейшли до другої церкви, тратять до майна всяке право, — знов таки без огляду на те, як і на кого воно записане.

Громада не може змінити своєї прина- [illegible]

На доказ цього можуть послужити слідуючі приміри:

Поселенці з Галичини, що осіли в Толстой, Ман., побудували собі церкву, мабуть ще десь в 1901 р., й записали її на громаду (на тростів). До 1918 в ній служили ріжні священики, — й греко-католицькі, й так звані незалежні, й протестантські. В 1918 р. громада прилучилася до Української Греко-Православної Церкви й від тоді її стало обслугували наші священики. В 1926 р. кількох католиків запізвали православних до суду, щоби ті віддали католикам церкву. Коли один свідок (православний), на запит судді, яку церкву громада в 1901 році будувала, відповів, що таку, „як була в старім краю", суддя дав вирок: В Галичині була уніятська церква, коли ж люди будували таку церкву, „як в старім краю", то ясно, що вони побудували уніятську церкву. І такою вона має остати, а ті з її членів, що покинули унію, тратять до неї всі права. І так православна громада стратила свою церкву на користь католиків, помимо того, що церква не була записана на епископську корпорацію, а на громаду.

Другий примір:

В одній громаді кількох членів посварилися з громадою, купили собі кавалок землі на цвинтар і рішили, що цвинтар має бути інтерденоминаційний, себто, що на нім можуть ховатися люди ріжного віроісповідання. Пару тижнів пізнійше згадані члени перепросилися з громадою, вернули до церкви й задумали зробити своїй громаді дарунок з купленої ними землі на цвинтар. Громада дарунок приняла й попросила, щоби цвинтар посвятити. Консисторія заявила, що цвинтар буде посвячений тоді, коли земля буде переписана на громаду. Обі сторони погодилися, але яке було зди[illegible]

КОНКУРС
НА ПРИНЯТТЯ ПИТОМЦІВ ДО ДУХОВНОГО СЕМИНАРЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ

Зголошуватися можуть студенти української народности, православного віроісповідання і доброго характеру й обичаїв. Аплікант повинен [illegible] менше повних 19 літ життя і повинен мати укінчену вищу школу (гай-скул) в Канаді, або середню школу в Старім Краю.

Форми аплікації, близші інформації про оплати та прочі відомости відносно курсу в семинарі будуть подані аплікантам листовно. Пишучи за аплікацією та близшими інформаціями, аплікант повинен обовязково подати місце й рік уродження та яку освіту посідає, як рівнож повинен долучити писемну рекомендацію від українського православного священика, або когось з православних українців, що знає близше аплікантa.

Зголошення приймаються до половини місяця вересня ц. р.

КОНСИСТОРІЯ
Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

УВАГА: Зголошення висилати на адресу Консисторії:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., — Winnipeg, Man.

АРХИЄРЕЙСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ.

СЕРПЕНЬ:
15 — неділя — Егремонт, Алта.
19 — четвер, Преображення Г.Н.І.Х. — (місцевість буде проголошена пізніще).
22 — неділя — Веліс, Алта.
28 — субота — Успення Пресв. Богородиці — Слава Алта.
29 — неділя — Січ-Коломия, Алта.

Громади, що бажають витати в себе цього літа о. Владику, повинні заздалегідь повідомити про це Консисторію.

КОНСИСТОРІЯ
Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

вання всіх, коли в земельним уряді їм заявили, що цвинтар не можна переписати на православну громаду, бо він зареґістрований (записаний), як інтерденомінаційний, і **таким має остати, хоч його власителі й погоджуються на те, щоби його переписати на православну громаду.**

Державні закони не позволяють змінювати первісних цілей не тільки церковним громадам, але також світським організаціям. Кільканадцять років тому комуністи в Форт Виллям, Онт., захопили були в свої руки Товариство „Просвіту". Зробили це в той спосіб, що вписалися в члени товариства, а коли вже мали більшість членів по своїм боці, почали провадити в „Просвіті" комуністичну роботу, при чім тих, що на це не погоджувалися, викинули з членства. Ті вдалися до суду й суд видав вирок проти комуністів. Суд сказав: Товариство не було зорґанізоване, як комуністичне, й тому воно не може служити для комуністичних цілей. **А майно товариства належить до тих членів, які тримаються первісних цілей товариства.** І так комуністи мусіли з „Просвіти" забиратися, помимо того, що становили в товаристві більшість.

Точно така сама історія повторилася з одним Народним Домом в околиці Тулон, Ман. Більшість членів Народного Дому зболышевичилися й почали провадити комуністичну роботу. Члени, що з цим не погоджувалися, були большевиками з членства викинені, або самі добровільно виступили, а Народний Дім був записаний на власність ТУРФДому. По кількох роках усунені члени запізвали большевиків до суду, щоби віддали їм Народний Дім. Вирок суду був такий самий, як в справі „Просвіти" в Форт Виллям. Суд признав, що робота й наука комуністів противиться засадам і цілям, для яких Народний Дім був зорґанізований і побудований, і тому право до Народного Дому мають члени, які не відступили від його первісних засад і цілей.

Повищі приміри ясно доказують, **що громада не може змінити своєї первісної приналежности й переходити з майном до якоїсь другої церкви.** Згідно з державними законами майно в таких випадках, — без огляду на те, як і на кого записане, — лишається за тими членами, які остають вірні первісним засадам і ціллям громади.

Тому для церковної організації, як такої, не робить ріжниці, як і на кого її громади своє майно записують; для неї вистарчає, коли громади, в часі свого організовання, заявлять свою приналежність до неї.

В нас майно є власністю громад.

Засадою Української Греко-Православної Церкви в Канаді завжди було і є, що **церковне майно остає власністю і під контролею церковних громад, як складових частей Української Греко-Православної Церкви в Канаді** (гл. пар. 5 Статута). **Від сеї засади ні Консисторія, ні адміністратор ніколи не відступали.** В практиці дотично запису церковного майна і Консисторія і адміністратор руководилися вимогами державних законів, засадами й формами нашої церковної організації та порадами правних дорадників Консисторії. Ними є адвокат Д. Ямдa, Едмонтон, Алта., адвокат Мих. Стечишин, Йорктон, Саск., адвокат Теодор Гуменюк, Торонто, Онт., і адвокат Я. В. Арсенич, Вінніпеґ, Ман. (мимоходом кажучи, парафія при Соборі св. Покрови в Вінніпеґу була заінкорпорована й питання запису її майна було залагоджене адвокатом Арсеничем).

Вони, як правні дорадники Консисторії, руководяться щодо маєткових питань наших парафій, вище зазначеною засадою, що майно громади остає власністю і під контролею громад, як складових частей Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Громада не може бути гуляйполем.

Ми ніколи не припускали, щоби парафії нашої Церкви закладалися на те, аби будь коли перейти до інших церков. Ми ніколи не припускали, щоби на те закладалася парафія при Соборі св. Покрови в Вінніпеґу, або котра небудь з інших наших парафій. Не припускали, що Свистун колись схоче перемінити одну з наших парафій, на яку ціла Канада складала гроші, в організацію цілком чужу й відрубну від Української Греко-Православної Церкви в Канаді. І тому Собор Церкви вважав за відповідне та за правильне ухвалити в статуті, що церковне майно остає власністю і під контролею громад, як складових частей Церкви. Бо ні Соборові, як такому, ні його поодиноким учасникам-делеґатам, ані, — ми певні того, — ніякій розсудній, карній та чесній громаді ніколи й на думку не приходило, щоби будь яка з наших громад могла, чи хотіла завідувати своїм майном не для цілей Української Греко-Православної Церкви в Канаді, але для цілей якоїсь іншої церкви, прим. католицької, або пресвитеріянської, або й для цілей, приміром, комуністичної партії. А як нам виглядає, то Свистунові якраз про те ходить. Він домагається, щоби наші громади уявляли собою якесь гуляйполе. Сьогодня тут, завтра там, позавтра ще дальше. Нині громада з Українською Греко-Православною Церквою, завтра з протестантською, бо в протестантів нема сповіди, а позавтра з католицькою, бо в неї новий календар, а там може з лобаївцями, бо в них не треба молитися, або комусь захотілося „спільного культурного фронту" з комуністами. Але громадам не позволяє бути гуляйполем не тільки наш статут і чартер, не тільки Консисторія, ні таке не позволяють також **державні закони,** дарма, що Свистунови це може не подобатися.

Як наші громади інкорпоруються.

Консисторія і її правні дорадники радять кождій громаді інкорпорувватися на підставі провінціяльного акту т. зв. "Church Lands Act" і набувати церковне майно на імя так заінкорпорованої громади. Нам відомо, що й Свистун, як адвокат, заінкорпорував що найменше кілька наших громад в Манітобі в такий спосіб. Значить **він порадив тим громадам записати своє майно точнісько так, як радить Консисторія і її правні дорадники, і тим показав, що вважає такий спосіб за добрий.** На якій же основі тепер говорить, що в нас „вже записують маєтки громад, як і в католиків"?

Для ясности треба ще раз підчеркнути, що **громада, яка заінкорпорується під "Church Lands Act", так само як і громада, що запише церкву на епископа, не може опісля змінити своєї церковної приналежности й перейти зо своїм майном до якоїсь другої церкви. Вона не може зробити цего, бо закон на це не позволяє.** А свобіднійшого способу запису церковного майна, чим через "Church Lands Act", в Канаді взагалі нема. Колиб яка церковна громада **перейшла до другої церкви, то її майно залишається за тими членами, що не змінили своєї церковної приналежности.**

Цвинтарні громади.

В нас є кілька так званих „цвинтарних громад". Вони знаходяться переважно в новозаселених місцевостях, головно в Алберті, та складаються переважно з недавно прибувших іміґрантів з Волині або з бідних переселенців з інших місцевостей Канади. Першою вимогою релігійно-духовного життя таких людей є мати свій цвинтар. Уряд дарує землю під ць[винтар], але вимагає, щоби громади були формально зорґанізовані та заінкорпоровані. Згадані цвинтарні громади, складаючися з малого числа членів, не були в силі понести великих коштів заінкорпорування під "Church Lands Act" і просили Консисторію дозволити їм заінкорпоруватися під домініяльним чартером нашої Церкви (це коштує всього кілька долярів). Їм прислугує на це право й Консисторія не може їм в цім відмовити, тимбільше, що **такою відмовою Консисторія фактично примусилаб їх бути без своїх цвинтарів і ховатися на цвинтарях протестантських, або публичних.** Чи може хтось кидати каменем на Консисторію за те, що вона дала змогу бідним людям, православним по вірі, хоронити своїх померших на християнських православних цвинтарях? За це може кидати каменем на Консисторію хіба тільки один Свистун.

Справа з громадою в Стед, Ман.

В січні н. р. до Консисторії зголосився представник громадки людей в Стед, Ман., й сказав, що вони хочуть сформувати там цвинтарну громаду. Просив, щоби Консисторія написала туди лист і порадила людей, як вони це мають зробити. При тім просив, щоби все це громаду як найменше коштувало, бо вона числить всього кілька родин, а до того люди там незаможні, бо околиця крайно бідна (лісиста).

О. Савчук написав їм лист, в якім між иншим говорить таке:

„Щодо заінкорпорования Вашої громади, то це можна зробити в двоякий спосіб. Громада може заінкорпорувати себе на підставі провінціяльного акту або на підставі домініяльного чартеру Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Перший спосіб буде громаду троха дороще коштувати, бо до того треба адвоката й треба платити реґістрацію в уряді. Я радивби Вас вибрати цей спосіб і вдатися зі справою, — або почерез Консисторію, або безпосередньо до нашого адвоката п. Арсенича в Вінніпеґу. .. Другий спосіб заінкорпорування громади, — то є на підставі домініяльного чартеру Української Греко-Православної Церкви в Канаді — буде коштувати громади $10.00.."

Чоловік, на якого імя повищий лист був виставлений, вдався за порадою в справі заінкорпорования громади до Свистуна. Той, діставши лист о. Савчука в свої руки, страшенно обрадився, головно за те, що о. Савчук згадує в нім імя п. Арсенича (про це знаємо від кількох з тих людей, перед якими Свистун похвалявся, що то він за це о. Савчукові зробить). Троха охолонувши, Свистун мабуть зрозумів, що не випадає йому накинутися публично на о. Савчука тільки за те, що він порекомендував громаді п. Арсенича, й тому рішив використати лист для іншої цілі [...] ужити його, як „доказ", що нібито о. Савчук і Консисторія вже записують маєтки громад, як і в католиків". А щоби цьому „доказові" надати більшого значіння, він зробив з листа фотографію й помістив її в „Рідній Церкві". Певно Свистунови було платити 8 чи 9 то 10 долярів за фотографію листа[...] цього ми нічим не годні пояснити, хіба тільки тим, що в нього мабуть стільки грошей, що він знає, що з ними робити. Він міг лист оголосити в такий самий спосіб, як оголосив в тім самім

числі „Рідної Церкви" десятки інших листів, і ні Консисторія, ні о. Савчук булиб автентичности листа не заперечували. Бо й чогоб мали заперечувати? Що в нім злого, або протизаконного? Як цей лист справді щось і проти когось доказує, то доказує не проти Консисторії, ні проти о. Савчука, а таки проти самого Свистуна, так, як всі інші листи Консисторії, що їх Свистун оголосив в „Рідній Церкві". Він примірoм доказує, що неправдою є Свистунове твердження в „Рідній Церкві", що „Консисторія зачала нишком-тишком записувати церковні маєтки на домініяльний чартер Церкви", або що Консисторія і о. Савчук „вже записують маєтки громад, як і в католиків".

Бо колиб Консисторія справді „нишком-тишком" записувала церковні маєтки так, як Свистун каже, то о. Савчук не радивби громаді в Стед заінкорпоруватися „на підставі провінціяльного акту" тобто "Church Lands Act" (гляди повище наведені уступи листа). Противно, він навіть не згадувавби, що існує такий спосіб заінкорпорования громади, а тимчасом він в листі не тільки що про це згадує, але ще й з підчеркненням радить, щоби громада цей спосіб заінкорпорования вибрала. Колиж він і згадує про заінкорпорования громади під домініяльним чартером, то тільки як конечну альтернативу з огляду на бідний стан громади.

Католицька корпорація і наш чартер.

Свистун твердить, що заінкорпорування громади під домініяльним чартером нашої Церкви це те саме, що запис церковного майна на католицьку корпорацію. Та це страшна неправда. Між домініяльним чартером нашої Церкви і між католицькою корпорацією є така ріжниця, як небо від землі. Та ріжниця полягає ось в чому: Католицьку корпорацію становить особа епископа, — зважте добре, — одна особа епископа. Цего епископа назначує Рим. Рим може епископа назначити з українців, або й не з українців. Може його взагалі не назначити, а підчинити церкву римо-католицьким епископам і нема сумніву, що до цего скорше чи пізніше дійде. Однакож корпорацію нашої Церкви становить не епископ, не Консисторія, або адміністратор поодиноко, чи разом, — але громади, що до Церкви належать, отже ціла Церква, як така. А найвищою зверхністю в нашій Церкві є Собор, зложений з делеґатів громад. Собор є вищий і від епископа і від Консисторії. В католиків власником церковного майна являється епископ і тільки епископ (до того наданий чужою властю, Римом). А що епископ не може в кожній громаді рівночасно бути, то він назначує для кожної громади священика, як свого заступника. Громада добирає священикові парафіяльний уряд до помочі. Священик має право парафіяльних урядників скидати і усувати. Отже епископ через священика може розпоряджатися церковним майном. Хтож являється власником церковного майна під домініяльним чартером нашої Церкви? Не Консисторія, бо вона є тільки виконавче тіло, виконавчий орґан Церкви, вона, — можна сказати, — є тільки слугою Церкви. Не епископ, ані адміністратор, бо чартер виразно дає Церкві право їх вибирати й усувати. Колиб вони були власниками Церкви, так, як в католиків є власником епископ, їх вибір і усунення не залежалиб від Церкви. Отже власником майна під домініяльним чартером нашої Церкви є сама Церква. А що після вимог чартеру Церкву становлять громади, то ясно, що громади, і тільки громади являються власниками церковного майна.

Застрашуючи людей записом церковного майна, Свистун „забуває" пояснити лише маленьку дрібницю: ріжницю між устроєм католицької церкви і нашої. Але такою забудькуватістю він викликає цілком ложне вражіння, він прямо дурить людей.

МОЛИТВА ВЕЛИКОЇ ЦІЛІ.

(Закінчення).

Отче наш... Не введи нас у спокусу, але визволи нас від лукавого, бо Твоє є царство і сила і слава на віки вічні.

Отче наш, Ти ведеш нас. Всі чуття, мисли наші, з яких виростають діла і поступки наші, все це, коли ми мислимо про Тебе, в Твоїм проводі.

Але, як часто набігають темні хмари пристрастів наших! Затьмарюється тоді в нас провід Твій. Він затьмарюється, бо ми самі відходимо зпід покрову того проводу, ведені вже іншим проводом — волею лукавого. Безтілесні ми тоді. Тоді особливо ми потребуємо: Згадай про нас, Отче, у царстві Твоїм!

Хоч воля наша вже в обіймах зла, все-ж, очі наші з надією, з мольбою, з вірою взнесені до Тебе, Отче: Не дай до кінця ввестися нам у спокусу, визволи нас від лукавого!

Таке моління цього благання вкладає в наші уста Син Божий в Своїй Молитві Великої Цілі.

Велика сила спокус, велика влада над нами лукавого. Спокуси ті глибоко заховані в тайниках нашої найнизчої природи тваринних інстинктів і відчувань. Не так ще далеко від тварини відійшли ми, щоби ті тваринні інстинкти не відкликалися час від часу в нас. Дух чистий, святий, який покликаний в людині, тій Божій дитині, опанувати матерію тіла і всі його пристрасти, ще не зріс в нас у всій повноті сили його. Ще заслабий він силою своєю перебороти силу пристрастів, що не зросли в нас у всій повноті сили його.

Деж порятунок для духа нашого?

Порятунок той — єдиний. Він в нерозривнім звязку духа нашого з його Вічним Отцем. В згаданню про Отця, у взнесенню мисли нашої до Нього, мисли молитовної, благаючої, сила Отця дасться нам. Сила лукавого тоді переборється, дух наш знов взнесеться на крилах своїх над низинами зла в нас таки самих.

Господь, що дав нам Свою молитву, знав, як слабе ще володіння нашого духа над тілом. Він знав, як безпомічний ще людський дух. Однак, життя людей, цих, по духу, Божих дітей, має поступати вперед, на все вищі щаблі взнесень до Отця, в переборенню зла.

Коли ми, самі, духовно слабі, то Отець наш Небесний, Вічний Дух — всемогутній. Віддаючи себе Отцю, поручаючи себе Йому, ми отримуємо Його благословіння, Його підтримку, поміч і дальше відновлення Його над нами проводу.

Останні прохання молитви Господньої навчають нас, що дійсна сила нашого духовного я — в звязку з Отцем. До того звязку Син Божий, наш Небесний Учитель, нас підводить і в тім звязку нас стверджує.

Як цей звязок нашого духа з Отцем, вічним Духом має встановитися?

Чи доволі лише, щоби ми не забували згадувати про Отця і мислею доручали своє життя Йому?

Це, без сумніву, треба робити, але цього недоволі. **Треба уможливити наш дійсний звязок з Отцем.**

Наш Отець — Бог. Бог є Дух. Живучи лише матеріяльними інтересами тіла, сповнені лише ними, ми не маємо доступу до Отця — Духа. Наші уста вимовляють святі слова моліть до Отця, але дух в нас, обтяжений, кутий матеріяльністю нашого життя не в силі взнестись до висот Отця. Він не в силі доторкнутись святости Ризи Господньої — Його любови і милосердя. Слова наші молитовні падають безсило, як птахи з підвязаними крилами. Молитва — недійсна, недоходюча.

„Не кожен, хто говорить до Мене: Господи, Господи! увійде в царство небесне, а той хто чинить волю Отця Мого, що на небі. Многі казатимуть до Мене того дня: Господи, Господи, чи не в Твоє імя ми пророкували? Чи не Твоїм іменем біси виганяли? Чи не Твоїм імям великі чуда робили? І промовлю тоді до них: Ніколи я Вас не знав, одійдіть од мене ви, що чините беззаконня". Мтф. 7: 21—23.

В чому ж воля Господня, в чому також беззаконня?

„Не можете Богу служити і мамоні" Мтф. 6: 24.

Відірватися від матеріяльности життя, відірватися від мамони, — це воля Господня. Служити мамоні, тій матеріяльності життя, або старатись одно з другим погодити, — це беззаконня.

Можна не забувати про потреби тіла, дбати про нього, бо воно від Бога нам дане. Але, потреби тіла не все, не саме головне в життю. Вглянемося в наше життя. Ми служимо тілу і лише деколи згадуємо про Бога. Треба навпаки: служити Богу і скільки потрібно, не більше, згадувати про тіло.

Що значить, служити Богу? Це значить взнести високо в собі культуру духа, створити його могутним, щоби він міг на широко розпростертих крилах своїх, крилах святого чуття і святої мисли нести до висот Бога наші благання. Тоді вони будуть почуті і відповідь буде дана.

Приведені слова нашого Господа не означають, що Господь сам не хоче нас знати. Того не може бути, бо Він Милосердя і Любов. Слова: „Ніколи Я вас не знав" означають тих людей, які служили мамоні, дух яких був надто слабий, щоби взнестися до висот Божих, бо скутий, звязаний мамоною. Молитви їх були нечутні. Памятаймо: „Не можна двом господарям служити". Не можна примхи, пристрасти матерії, с. т., тіла погодити з устремліннями духа нашого до Отця. Ми потребуємо звязку з Отцем і той звязок повинні творити не лише молитвою наших уст, а всім наставленням нашого життя, добрим чуттям, добрим словом, добрим ділом.

Молитва Господня закінчується: „Бо Твоє є царство і сила і слава на віки вічні."

Всі благання наші в Молитві Великої Цілі отримують в цім закінченню і своє право на вислухання від Отця і ствердження цілі цілої молитви.

Ми просимо, по науці Господній, бо ми — діти Отця.

Ми просимо і маємо право просити, бо ми в Твоїм, Отче, царстві і влада Твоя над нами.

Ми просимо, бо те царство Твоє над нами ми чуттям, мислями, ділами нашими хочемо здійснювати, вводити вже тепер, в наше життя.

Во імя царства Твого, Твоїх вічних цілей ми взносимо молитву Сина Твого до Тебе, Отче!

Вона не може бути непочута, нездійснена, бо прохання молитви цієї — здійснення волі і цілі Твоєї.

Архиепископ Іоанн Теодорович.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ЕПИСКОП ХОМИШИН І АДВОКАТ ЛЯКС.

Положення Греко-Католицької Церкви в Галичині.

На протязі літ галицькі часописи запитували, чому станиславівський греко-католицький епископ, Хомишин, має своїм правним дорадником адвоката жида — Лякса? Питання було остілько настирливійше, оскілько всі знали, що Лякс не тілько, що був жидом, але був відомим злочинцем! Та епископ Хомишин цілі літа мав його за свого помічника.

В львівськім „Ділі" з 11-го липня, 1937 є про Лякса і Хомишина велика стаття. Приводом до неї було те, що 18 червня ц. р. Лякса засуджено на три роки тюрми за всякі шахрайства. **А також те, що три дні по тім, як Лякс почав відсиджувати трилітку, Хомишин відвідав його і мав з ним довгу бесіду!**

Історія Лякса така: родом з Корнича, коломийського повіту, добре володіє українською мовою. Як адвокат появляється по війні. Був тоді бідаком, та зараз зачали з ним вязатися еп. Лятишевський та еп. Хомишин. І Хомишин взяв собі Лякса за правного дорадника в судових процесах і маєткових справах.

Першою важною справою для Лякса була продаж Товариством „Непорочного Зачаття" камениці в Станиславові, яку купив львівський лікар, Бронислав Овчарський. Лякс переводив продажу і купно так, що Овчарський стратив каменицю, лишився без сотика, а Лякс став богачем. І став широко відомим адвокатом через звязки з греко-католицькою Консисторією і еп. Хомишином.

Від тепер не було поганого способу, якого би Лякс не використовував для грошей. І всі про те знали. Пише „Діло":

— Опінія про Лякса в місті стала якнайгірша: сотки і тисячі людей, яких він знищив, розголошували всюди про його безоглядність, нахабність і жадобу гроша, оден перестерігав другого перед Ляксом.

— Ґрунт під ним зачав горіти. Але якийсь час ратувала його приязнь та прихильність еп. Хомишина.

Все ж в червні 1934 Лякса арештовано і він сидів 4 місяці в слідчій тюрмі. Потім випустили його за кавцією 50,000 золотих.

Коли прийшов суд, засуджено Лякса за ріжні злочини на 18 літ тюрми, а ріжні амнестії зменшили кару до трьох літ.

„Діло" наводить вислови суду про особу Лякса, де читаємо:

— Лякс опутавши свої жертви майстерно павутинням, виссав від них усі акції, став власником їх підприємств, позбавив їх маєтку... Факти, що не долиця не тілько гідности адвоката, але й гідности пересічної чесної людини. Правних способів він уживав, як страшного марева, не тільки, щоби страшити людей, але й позбавляти їх маєтку і способу для життя... Вживав крутих доріг та недопускальних позакулісових інтервенцій... Зовсім не вибирав чесних і простих доріг до цілн та йшов найстрашнійшими манівцями...

Розбираючи справу Лякса, „Діло" каже, що сам Лякс не обходив би українців так дуже, коли б з Ляксом не вязався греко-католицький епископ цілі довгі літа. **Тай ще тепер вяжеться.** Пояснюючи, чому Ляксови присвячують тілько уваги, „Діло" каже:

— Робимо це тому, що той тип вдерся в довірря нашого станиславівського Владики та через те довгі літа жирував на церковнім маєтку станиславівської епархії, зразу, як синдик (правний заступник в маєткових справах) і правний дорадник епископа, потім, як необмежений пленіпотент (повновласник) епископа, завідувач богородчанських дібр та епископських камениць в Станиславові.

— Не тисячі, а десятки тисяч плили з епархіяльної каси до кишені того звичайного афериста обманця. Лякс був в епископа всім, першою по епископі особою в дієцезії. Це не злобна видумка: **вже по випущенню Лякса зі слідчої вязниці, підчас ведення слідства, вислав його епископ, як свого повновласника до провірки книг в Земельнім Банку у Львові**, і чейже годі вірити, щоб підхід такого обманця до Земельного Банку ішов по лінії добра української фінансової установи.

— Підчас карних процесів Лякса, **вживав Владика ріжних заходів у користь Лякса, які** — на щастя — не увінчались успіхом.

— Вже після управосильнення (затвердження) присуду проти Лякса іздив епп. Хомишин (кажуть, що з послом Волянським і Ляксом) **до найвисших чинників у державі просити улаcкавити того обманця.** І коли 10 днів тому арештовано Лякса, Владика заманіфестував (виявив) прилюдно своє почування до нього довгими відвідинами у вязниці, **дарма, що доси ніколи цього не робив, хоч нераз у вязниці, серед слідства, сиділи поважні священики і такої моральної підтримки не діждались.**

Лякса боронив адвокат Ляндав і підчас процесу покликався на епископа Хомишина кажучи:

— **Оскаржений др. Лякс помимо своїх провин мусів мати деякі добрі прикмети, коли станиславівський епископ о. др. Хомишин від ряду літ вживав його, як свого дорадника, а таксамо о. епископ суфраґан Лятишевський жиє з оскарженим в довголітній приязни.**

Наводячи все те про Лякса і Хомишина „Діло" звертає увагу, що для українців Хомишин є дуже строгим, дословно кажучи: **„Станиславівський Владика є відомий зі своєї строгости супроти підлеглого йому духовенства, не пращаючи ніколи справді невеликих провин".**

Справа Лякса, Хомишина і Лятишевського не є станиславівською справою. **Це справа цілої греко-католицької Церкви в Галичині!** Це показує, яких епископів та Церква має. Можна питати: Хто рішав цілі літа справи станиславівської дієцезії - Хомишин, чи Лякс? І чи такий Хомишин може зватися українським епископом?

Однакож він зветься! Є люде, що його на епископськім стільци посадили і піддержують.

Справа Лякса і Хомишина підносилася нерав в галицьких часописах. Про Лякса, як злочинця, говорив цілий загал. Про нього мусів знати і Шептицький і його обовязком було вглянути в справу. На те ж Шептицький є митрополитом! Не для самої ж паради! Однакож Хомишин (та Лятишевський) братається зі злочинцем, не зважаючи на уваги і критику вірних, збогачує його **„десятками тисяч"** грошей, як каже „Діло", а „князь Церкви", **Шептицький мовчить. Рим мовчить. Папа мовчить.** Значить — їм треба, щоби греко-католицька Церква була в такім стані, як є. Щоби могли опісля казати: **„Треба вам конче замінити Церкву на костел, бо самі ж бачите, яких владик має ваша греко-католицька Церква!"** Історія Унії такі випадки давно знає.

Над цим зокрема повинен подумати греко-католицький український загал, а тоді побачить, де греко-католицька Церква стоїть, в чиїх руках, хто нею орудує, до чого її веде — а побачивши зрозуміє, що українці в греко-католицькій Церкві знайдуть загибіль, а не спасення.

ПРИМІР ПОЛІТИКИ „ВШИСТКО ЄДНО".

Дня 30 травня в Станиславові відбулася коронація польського образу Матері Божої Ласкавої. В тій урочисти взяли участь, крім римо-католицьких біскупів і духівництва, кількадесять тисяч поляків з усіх сторін Польщі і представники влади. В святі взяли участь також уніятські епископи — Хомишин і Лятишевський зо Станиславова та епископ Бучко зо Львова. Акт коронації відчитано в латинській і польській мовах.

Того самого дня відбулося в Товмачі посвячення образу Божої Матері, яке уладили місцеві уніятські священики. Але на тім святі не було ані одного уніятського епископа. Отже в святі польського косцьола взяло участь аж трох уніятських епископів, а в святі греко-католицької церкви не взяв участи ані один уніятський епископ. Для уніятських епископів польський косцьол важніщий, як їх власна церква.

АНГЕЛИ — ОХОРОНИТЕЛІ.

Кожний із христіян має ангела охоронителя. Як скоро чоловіка охрестять святим хрещенням, Господь в ту хвилину дарує йому ангела, доброго, безтілесного духа, який невідлучно знаходиться при христіянині на протязі всього його життя і він називається нашим ангелом-охоронителем. Ангел охоронитель визволяє людину від ріжних бід, слабостей, а іноді навіть і від смерти.

Ангел-охоронитель вмовляє охороняемому ним христіяниннові добрі думки і наставляє його на добрі діла. І якщо людина слухає свого ангела охоронителя і живе по христіянському, тоді ангел охоронитель стереже його від ріжних небезпек і заступається за нього перед Богом. Якщо ж людина не слухає свого ангела-охоронителя, тоді він відходить від такої людини, і замісць нього оточують таку людину злі демони.

ЧОТИРИСТА ТИСЯЧ РУБЛІВ НА БЕЗБОЖНИЦЬКУ ФІЛЬМУ.

Больцевики рішили зміцнити безбожницьку пропаґанду в Совітах. Вони призначили 400,000 рублів на створення фільми, що зогиджує священиків і місіонарів. Фільму мають висвітлювати в кольоніях. Крім того визначили 25,000 рублів нагороди за найуспішнішу протирелігійну книжку.

РІЖНІ ЛЮДЕ — РІЖНІ БЕСІДИ.

Нерав люде, які від справи стоять далеко, уважають себе найбільшими знавцями справи. Їм здається, що ті, які справу ведуть, цілком справи не розуміють.

Берімо нинішні церковні клопоти, — кілько ріжних рецепт дають люде, як всі ті клопоти таним коштом закінчити. От деякі з них:

1. **Робімо свою народну, культурну роботу, а всі ті клопоти самі собою зникнуть...**

Гарно сказано, але це те саме, що сказати господини: Ти лише копай та сади на городі, а свиньми, що риють город, не клопочися. Коли вони побачать, що ти ними не клопочешся, самі рити перестануть.

Так сказати можна, але що буде, коли старі свині будуть нових приводити і потім зійдеться ціла череда?

2. **Ворог лише Церкву зачіпає, а Церква не є народною справою...**

Для деяких українців Церква не є „народною справою", хоч для ворогів українського народу Церква є одною з важних народних справ. Чому ж так? Чи тому, що українці переросли політиків своїми розумами, чи може не доросли до здорового розуму?

Тай чи це правда, що ворожа робота шкодить лише Церкві, а все друге лишає в спокою?

3. **Нехай священики самі боронять Церкви, а народу в ту боротьбу не втягають...**

Виходило би, що Релігія і Церква, то приватна справа священиків, як от їхня одежа, чи домашня обстанова. А надїлі Церква, це цілий релігійний нарід, це громади, їх спільне релігійне життя, спільна релігійна праця. І тому ворожа робота звернена до народу, до громад, щоби їх розбивати, деморалізувати, зводити на манівці.

4. **Треба легко з ворогом обходитись, не дуже дразнити, а то він готов всі наші громадські справи нищити.**

Короткозорі не бачать, що ворог віддавна всі справи нищить, оскілько може. Хіба передпотопові політики вірили, що ворога можна добрим відношення приговкати. На їх міру треба було проти давних Татар і Турків, або большевиків виходити в хлібом-солею, а ворог зараз вертався б впорожні до дому. Ще і другим казав би: Не йди! Це не хто будь!

5. **Всі ті церковні клопоти, то особисті справи.**

Особисті... Для деяких людей смерть Петлюри, це особиста справа, бо особа, що звалася Шварцбарт, вбила особу, що звалась Петлюра. Поневолення большевиками України, це особиста справа, бо це лише одні „особи" поневолюють другі „особи".

Вузкоглядні люде бачать лише „особи" там, де далекоглядні бачать широку громадську справу.

6. **В тих клопотах всі винні... обі сторони винні.**

Так говорять недумаючі, або для відчіпного. В судах вислухують дві стороні, а доперва тоді знають, хто винен, а тут без переслухання згори рішається. Чи це ознака безстороннього суду, та здорового розсудку?

Взяти на здоровий розум, то коло 180 громад з усіми священиками на одному боці, а одна громада з двома своїми провідниками на боці другому не можуть навіть зватися „двома сторонами". На однім боці стоїть загал, на другім жменя одиниць.

7. **Всіх поназганяти і нових на їх місце поставити, тоді клопоти скінчаться.**

Легкий спосіб! Нагнати коло 180 громад; нагнати всіх священиків; нагнати всіх свідомих українців, які з одною громадою і її двома провідниками не годяться; припинити в Канаді всю громадську роботу, яка одній громаді і двом її провідникам нелюба — і вже буде спокій. Спокій одній громаді і двом її провідникам

Але щоби ту одну громаду „нагнати", або спинити і так привернути спокій 180 громадам, про те короткозорі люде не думають. В них одна громада з її двома провідниками важнійша, ніж багато громад. Та одна громада має лишитися, де стоїть, бо і як її наженеш? А ті други можна...

8. **Нам вже обридли всі ті церковні клопоти.**

Так говорять ті, що всі клопоти через пліт бачать і через пліт розуміють. І через пліт тими клопотами інтересуються. Коли поляки з Римом заводили в Галичині целібат, один галицький часопис писав: „Вже нам обридло про целібат писати і тому нехай вибачають ті, що шлють нам статті проти целібату. Більше про целібат писати не будемо".. Делікатна панська натура! Мало писали, тай вже їм обридло, а полякам не обридло, доки не поставили на своїм. Такі делікатні натури є і в Канаді. Та вони ані робітники на громадськім поли, ані взагалі ніякий розум, ні сила.

9. **Загал поділився, одні сюди, другі туді, отже не мішаймося в ту справу.**

Так кажуть звичайно ті, від яких загал має право сподіватися поради в неясних справах. Загал не знає, а ми, щоби не мати неприємностей, мовчімо... Хитрість малороса!

10. **Коли церковні клопоти будуть йти дальше, то лишимо Церкву цілком і станемо собі на боці. Нехай знають!...**

Так кажуть крайно недумаючі одиниці. Їм здається, що комусь ласку роблять, коли до Церкви належать і церковну роботу піддержують. І комусь на злість зроблять, коли викинуть Церкву з свого життя. Стануть на боці між крайно некультурними людьми, пустять свої діти самопас, будуть вертатися до стану дикунів — і все те комусь на злість. Добре моїй жінці — нехай мене бють!

Свята справа вимагає не тілько щирої праці в спокійних часах, але також щирої оборони в час неспокійних. Христіянство в перших віках мало страшні трудноші на протязі 300 літ, однакож тодішні христіяне не тілько від Церкви не тікали, але майно і життя давали в її обороні. А хто тікав, той опинювався між поганами, а тимсамим між ворогами Церкви. Він ставав в ряд з ворогами христіян. Таке тоді, таке і нині. Таких мав на гадці Спаситель, коли казав: **„Наймит же і хто не пастир, бачить вовка ідучого, тай кидає вівці і втікає, а вовк хапає і розсипає вівці. Наймит же втікає, бо він наймит і не журиться про вівці".** (Ів. X: 12—13).

Пастир — це властитель овець, господар. Вівці — це справа, про яку господар дбає. А наймит — чужий чоловік, який дбає більше про своє вдоволення, ніж про справу. Між христіянами такий не є христіянином.

В спокійних часах, в добрих обставинах всі люде виглядають на розумних, добрих і щирих. Та доперва трудні обставини показують, що люде між собою ріжняться.

Є одні, що зустрічають труднощі розумно, і сміло; що стають проти ворога, як добрі вояки; що вчисляють боротьбу з ворогом до обовязків і своєї праці.

Є другі, що знеохочуються, зневірюються і тікають від обовязків, коли приходить більша трудність, або небезпека.

Беручи на увагу нинішні наші церковні труднощі в Канаді, можемо сказати так:

Противник знає, що робить. Він має ясну ціль і не перебирає в способах, щоби бажаного досягнути.

Ті, що боронять церковну справу, таксамо свідомі своїх обо[...] і йдуть проти ворога, як добрі во[...] проти напасника

А третий рід людей, це ті „свої", що мало справою клопочуться, бачать її лише здалека і не хочуть для неї нічого жертвувати. Вони всюди виступають в ролях критиків, мудрагелів, непомильних суддів, ліпшезнайків та миротворців. Це люде, що „хотіли би згоди"; в них „обі сторони добрі", або „обі злі"; вони ніколи не стануть ясно ані з одними, ані з другими. І такі своїм нещирим та нерозумним поведенням тільки й роблять, що паралїжують добру працю, а помагають противникам.

К.П.

СЕКТАНСТВО В СОВІТАХ.

„Комсомольська Правда" стверджує, що число сектанської молоді в Совітах досить значне. Найбільше її по селах, але не бракує й по містах. Сектанти пробираються до комсомольських організацій, а також і до шкіл. Найбільш поширені такі секти: менонітів, духоборів, квакерів, адвентистів, скопців і танзбрудерів. Остання секта поширена серед німців над Волгою. Поширення сектанства „Комсомольська Правда" виясняє в той спосіб, що „туга, терпіння й біда змушують людей до віри в Бога, в той час коли щастя відвертає людей від Бога." Це вияснення, яке досі комунізм прикладав до „буржуазних світоглядів", як видно, має цілковите застосовання і до „щасливого та радісного" життя в країні совітів, де люде того „щастя та радости" хочуть позбутися хоч би в перекрученій сектантами правді релігії.

ЗРУЙНОВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ МОНАСТИРІВ.

Один з найстарших на Україні монастирів, іменно Видубецький під Києвом, зснований ще в 1070 році, зістав зруйнований зовсім: всі будинки розібрано, сад та парк знищено, а землю перерано. Зістав зруйнований також і сусідний монастир Йонівський.

Згідно з розпорядженням Совітської Академії Наук на місци Видубецького та Йонівського монастирів має повстати ботанічний сад. Про все це доносить совітська „Правда".

ЗРІСТ ЛАТИНІЗАЦІЇ НА ВОЛИНІ.

Як повідомляє польска Католицька Агенція, в Луцькій дієцезії (на Волині) є сьогодні 132 латинських парафій. В часі відновлення польської держави було їх тільки 59, отже за 17 літ прибуло 73 нові парафії. В тім часі вибудували кількадесять костелів і до 100 каплиць.

ЖИДИ В СОВІТАХ МАЮТЬ РЕЛІГІЙНУ СВОБОДУ.

В совітах провадиться завзята боротьба проти христіянської церкви, але не проти жидівської. Приміром радянська влада дозволила жидам святкувати жидівську пасху, а навіть дала дозвіл виписати й спроваджувати з інших країв мацу. І це все тоді, коли в цілому большевицькому союзі йде якнайлютіща нагінка на всіх христіян.

Проф. Олександер Лотоцький.

З ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ.

ПОДІЛ КИЇВСЬКОЇ ЦЕРКВИ.

(Продовження).

Галицькі князі бачили, що перебування митрополита біля північного осередку політичного сприяє посиленню морального авторітету того осередку та навіть діє просто на шкоду його противникам чи політичним конкурентам. Справою церковної залежности від митрополита, що жив у чужому осередку, явно порушувалися інтереси галицького князівства, і галицькі князі, які уважали себе за представників інтересів київської Руси, не могли не розуміти, що свій митрополит міг би в такій мірі їм помагати, як чужий шкодити. Звідси повстає боротьба політичних сил за осід митрополичий — галицьких, опісля литовських князів з одного боку, московських — з другого. Всі ці сили діяли не окремо одна до одної, а в звязку між собою, взаїмно переплітаючи свою чинність.

Нас мало інтересують у даному випадку внутрішні тертя між окремими північними князівствами, — вони мали значіння в історії властиво московської церкви; тому звертаємо в дальшому увагу на стосунки інших, угорі вказаних чинників, — українського, литовського і польського з одного боку та московського — з другого. Формальним арбітром у взаємній їх боротбі була Візантія — візантійські патріярхи та імператор. Але рішаюче значіння цього чинника визнавалося лише остільки й тоді, як не порушував він права чи інтересів тих сторін, що боролися одна з одною; коли ж ті права чи інтереси порушувалися, то конкуренти не вагалися нехтувати рішення своїх арбітрів в обличчю своєї реальної користи. Обидві, що між собою конкурували сторони допускаються при тім дуже рішучих чинів, не визнаючи канонічної сили тих осіб, яких поставляв патріярх на становища митрополитів. Московський князь „съ великимъ безчестіемъ" виганяє митрополита Кипріяна, позбавляє гідности митрополита Пимена; князь литовський так само, з ужиттям фізичного ґвалту, поступає з митрополитом Олексієм та митрополитом Фотієм. Митрополит надто глибоко увійшов у життя політичне й тому відчував на собі всі наслідки того заанґажування в політичні справи.

Хоч митрополит Кирил і не жив у Києві, всеж столицею митрополії вважалося за його Київ; тут, як у церковно-адміністративному осідку нормальному, залишався і ввесь апарат адміністративний — крилошани. Але фактичним нехтуванням тої столиці, залишуванням Київа на довший час він підготовив і формальне перенесення церковної столиці до північної держави. Цього останнього чину доконав наступник його митрополит Максим, з роду грек.

Присланий з Царгороду, коли упевнилися там, що небезпека для життя на Русі вже минула, він остаточно переносить митрополичу катедру на північ. Одвідавши (р. 1283) Київ, він того ж року (правдоподібно, з якимись політичними дорученнями од візантійського імператора) подорожує до Орди, повернувшися звідти, скликує р. 1284 собор у Києві, а за тим виїздить на північ — в Суздальщину, до Новгороду, Пскова, Володимира Суздальського та по кількаразовому перебуванню у Києві, з р. 1300 назавжди, до самої смерти, оселюється у Володимирі над Клязьмою — „со всѣмъ своимъ житьемъ", як каже суздальський літопис, себто, з цілим своїм адміністративним апаратом; у Києві не стало і звичайного єпископа, — був лише намісник митрополичий. Володимирські чинники — однаково політичні й церковні — добре розуміли політичне значіння цеї події та старались її арґументувати й виправдати. Ледви чи згідно з дійсністю суздальський літопис мотивує переїзд митрополита небезпекою для життя його в Києві: „того же лѣта (1300) митрополитъ Максимъ, не терпя татарского насилья, оставя митрополью и збѣжа исъ Киева". Ту саму арґументацію, поширену мотивами матеріяльними, знаходимо і в актах царгородського патріярхату, що повторювали арґументи, які подавалося з терену суздальського.

Не бракувало й легенд релігійного змісту, які спеціяльно фабрикувалися, щоб оправдати перенесення митрополичої резиденції до Володимира. У володимирському соборі Успіння Пречистої поставлено образ Богоматері, що подає омофор митрополитові Максимові, і на тому образі подано напис з оповіданням про те, як сама Мати Божа благословила Максима перемінити свою столицю. Фактичне перенесення столиці митрополичої з Київа до Володимира формально потвердив патріярх царгородський уже р. 1354.

„Мабуть, — каже професор М. Грушевський, — у сім переході були такі подробиці, що і в очах сучасників надавали йому характер рішучого перенесення митрополичого осідку з Києва в Володимир". Це поставило на чергу справу звільнення епархії київської митрополії од юрисдикції фактичного суздальського митрополита. Найбільш можливости для цього мала епархія галицька.

Галицька Митрополія.

Перенесення церковної столиці з Києва найбільше порушувало інтереси сусіднього з Київом князівства галицько-волинського, що перед тим навіть заініціювало справу обсадження митрополичої катедри. Перенесення резиденції митрополита до столиці північної держави понижувало, в церковно-адміністративному значінню, гідність держави галицько-волинської, а рівночасно збільшувало престиж сусіднього політичного конкурента. Звідси натурально повстала думка вилучити галицько-волинський удїл з адміністрації митрополита, що переніс свою резиденцію на північ, та здобути право обірати на гідність митрополичу осіб, що діялиб згідно з плянами галицького князя.

Один із галицьких князів на самім початку XIV ст. — Лев чи син його Юрій — підняв справу утворення окремої галицької митрополії, і його старання мали успіх. Обставин, в яких ся подія одбулася, не знаємо. В одному з каталоґів архієрейських катедр, що зложений на переломі XIII—XIV сто., читаємо: „Галичину, що була епископією Руси, підвищив до митрополії імператор кир Андронік Палеолог за святішого патріярха кир Афанасія р. 6811 (1303)". В каталогу митрополій, підпорядкованих царгородському патріярхові, галицька митрополія зайняла 81-ше місце. До складу її війшли епархії: галицька, володимирська, перемиська, луцька, турівська і холмська.

Імена митрополитів галицьких знаємо з пізнішої грамоти Казимира В. до царгородського патріярха з р. 1370, в справі одновлення галицької митрополії, - знаходимо там імена чотирох митрополитів: Нифонта, Петра, Гавриїла та Федора.

Отже першим митрополитом галицьким був Нифонт. Займав він катедру недовго, — помер р. 1305, майже одночасно з митрополитом київським (фактично суздальським) Максимом. Галицький князь Юрій Львович негайно послав до Царгороду кандидата для висвячення на галицьку митрополію. Був це ігумен Петр, походив він із Галичини, з заможної родини, збудував манастир недалеко од Львова над р. Ратею, своїм побожним життям у сьому манастирі таку здобув славу, що князь Юрій і спинив на ньому свій вибір, коли повстала потреба рекомендувати кандидата на митрополичу катедру.

Одночасно з Петром прибув до Царгороду і другий кандидат на київську катедру, ігумен Геронтій. Останній, правдоподібно, був кандидатом тверського князя Михайла Ярославича, який володів володимирським удїлом та змагався за першенство з князем удїлу московського, що саме тоді почав набирати впливового політичного значіння серед инших удїлів. У Царгороді справа затяглася, і вирішено її — аж року 1308 [illegible] сить несподівано. Очевидно, провадилася тут між кандидатами уперта боротьба, внаслідок якої висвячено кандидата князя галицького, але на катедру не галицьку, а київську. Вийшло так, правдоподібно, не без впливів із Москви, бо найбільш небажаний для неї був якраз кандидат політичного конкурент[illegible] ...[illegible] півночі — князя тверського [illegible] другого боку в Царгороді не хтіли [illegible]ражати й галицького князя, який слушно вимагав окремого митрополита, [illegible] такиж ясним було, що голова церкви, перебуваючи у Володимирі, не може належно дбати про інтереси своєї пастви далекого галицько-волинського удїлу, тож щоб до певної міри задоволити [illegible] князя галицького, висвячено, хоч [illegible] іншу катедру, його кандидата — під зовнішним виглядом, що митрополит київський і з далекого Володимира не залишить без уваги рідної його по[illegible] пастви

Насправді митр. Петро не виявив піклування про свою блищу паству. Попавши в перехресні стосунки двох політичних конкурентів — князів тверського та московського, — він одразу став по стороні останнього і всю увагу присвятив діяльности головно в межах та інтересах удїлу московського протягом 18 літ — з р. 1308 до кінця 1326. Політичне [illegible]щення Москва в значній мірі завдячує сприятливій тому діяльности сього сина Галицької Руси, тож натурально було з боку політичної влади московської подбати про його канонізацію.

(Дальше буде).

Чи Ви вже відновили передплату на 1937 рік за „Вістник"? Коли ще ні, так зробіть це зараз! Також постарайтесь, щоби й Ваш сусід читав „Вістник"

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Маємо шовк з квітковими взорами в ріжних кольорах, яких ніхто не має в Канаді.

Пишіть по прубки і ціни на ризи і хоругви.

У нас завсігди можна набути всі церковні річи.

WILLIAM GROSS & Co.

322 Main St., Winnipeg, Man.

ЯКІ МИ — ТАКА НАША БУДУЧНІСТЬ.

Всяка праця в народнім життю мусить випливати з глибини нашої душі. В народній роботі наші приватні справи мають бути підпорядковані справам загальним, до народних справ треба посвяти. В кожній праці треба руководитися чеснотою й характерністю. Чим більше характерних одиниць чесно й з посвятою працює в народнім життю, тим скорше нарід доходить до добробуту й повної народньої та політичної незалежности, а за тим приходить добробут і особисте щастя всіх одиниць — членів народу.

Що так воно дійсно є, про те вчить нас минуле й теперішне життя ріжних народів, їх змагання до кращого, їх боротьба за першенство, за незалежність і провід у світі. В тих народів, які вміли вибитися на перше місце, головно їх провідники відзначались прикметами чесности, характерности та посвяти.

Знаний грецький державний муж Аристид, що до нині є прикладом чесности, хоч займав найвищі уряди в державі і запряджував всіми державними добрами, був такий чесний, що коли помер, то не лишив майна навіть на похорон, а дві дочки його були вивінувані з державного скарбу. Хоч земляки заподіяли йому кривду несправедливим вигнанням з вітчини, то Аристид, коли вітчина була в небезпеці перед наїздом [illegible]ів, вернувся з вигнання й станув до боротьби проти ворога. Маючи таких провідників, горстка греків могла оборонити вітчину від поневолення.

Один з найбільших завойовників, македонський король Олександер Великий, йшов раз зі своїм військом через пустиню. Була страшна спека, так що вояки мліли й гинули зі спраги й змучення. Один жовнір якось роздобув шолом води й подав його королеві. Олександер взяв шолм з водою й сказав:

Що, я мав би пити тої, коли мої вояки гинуть зі спраги?

По тих словах на очах своїх жовнірів вилив воду зі шолома на землю. На те вояки з одушевленням крикнули:

З таким вождом ми на все підемо й разом з ним згинемо!

Це була одна з багатьох прикмет Олександра, які позволили йому створити вірну й непобідиму армію, з якою здобув цілий старинний світ.

І багато інших, безліч прикладів з історії вказують нам, якими прикметами мусять відзначитися члени нації й її провідники, щоби нарід міг встоятися перед напором ворогів й доходити до добробуту й сили.

Сильна колись українська держава впала через упадок чуття спільности і карности в народі й його провідників, які в погоні за наживою й особистими вигодами зводили з собою спори, з чого скористали „добрі" сусіди й загорнули українські землі під своє панування. Велика римська держава впала через упадок моралі, обичаїв, чесноти й характерности в суспільности і в державних керманичів.

Мусимо завсігди тямити, що наша праця це маленька, однак важна цеголка в цілій будівлі будучого щастя українського народу. Тому чеснота й характерність мусять нам присвічувати на кожному кроці, бо це є той цемент, що зробить будівлю тріvкою й сильною. Не пустою балаканиною й крикунством, а дійсною працею ми причинюємося до зросту сили нашого народу. Хто багато говорить про свій патріотизм і свою працю для народу і ганить інших — це звичайний собі нероба, що пустою балаканиною закриває своє лінивство й неробство. З такими нам не по дорозі. Ми закочуємо рукави й стаємо до праці для лішної нашої будучности.

(„Дніпро")

НЕДІЛЯ В КИЄВІ.

(Уривок зі статті „Сучасна Україна").

День 9-го серпня 1936, був звичайним робочим днем у СССР. Була це неділя, але найблищий вихідний день (то є шестий день, в який робітники по містах не роблять, або „святкують", замісць сьомого дня — неділі) за радянським календарем припадав на середу, 12 серпня. Вранці подався я до міста в околиці Подолу, там бо, як мені було відоме, містилася одна з київських українських парафій. На вулицях — звичайний щоденний рух великого міста, може троха менший, ніж на заході. Всі крамниці, установи тощо відчинені. Святочного настрою в місті просто не відчувалося. — Не доходячи до Притиско-Миколаївської церкви, я зупинився. Біля самої церкви стояли два селяни та уважно дивилися на старі мури, розмовляючи. Напроти церкви побачив я трьох вояків із військ НКВС у червоно-блакитних шапках без зброї, на проході. Побіч мене швидкою ходою пройшов старшина РСЧА з пакунком у руці, круто звернув до церкви, та знявши шапку, ввійшов у середину. На перехресті Хоревої та вул Шолом-Алейхема (коло Костянтинівської) стояв одиноко вартовий міліціонер у білих рукавичках, керуючи рухом. Якийсь візник-одинець, переїздячи повз церкву, знявши шапку, нишком перехрестився. До церкви йшли та йшли люди. Ввійшов урешті й я.

Не легка то річ протиснутись до вівтаря, коли церква вщерть переповнена. Обережно оминаючи сусідів, наблизився я до амвону. Невеличкий хор київським церковнім напівом, що так різко контрастує з „нашим европейським", співав по-українському Заповіді Блаженства. Службу Божу відправляв старенький священик у старих, полатаних блакитних із золотом ризах. Сіро-блакитним струмком куриться фіям. Почорніле золото на образах здавалося сяйвом неземної краси. І поваго бреніла в голосі пастиря Єдина Правда Велика — „і тепер, і завжди, і на віки вічні. Амінь".

І повага була в людях. Не чути було голосних шепотінь, так звичайних деінде. Люди молились. Величний настрій опановував душу. Праворуч молоденький вояк РСЧА завзято хрестився, ледви чутно вимовляючи устами слова молитви. Трохи далі похилилися в глибоких поклонах постаті вірних. І аж бив ув очі дивний контраст: абсолютну більшість прихожан творила молодь, — звичайна, сіра, радянська молодь, але яка поважна в церкві! Молодь українська, майбутнє покоління українського народу, що колись візьме владу в свої руки. Вже виходячи з церкви, побачив я й двох селян, що стояли навколішках у притворі, й трьох вояків із військ НКВС, що, ніби стидаючись, нерухомо тулилися до дверий церкви, й старшину РСЧА з пакунком у руці, з високо до гори піднесеною головою... А в вухах ще довго бреніли безсмертні слова Молитви Господньої: „Отче наш, що єси на небі!"

(„Наша Культура", ч. 3, 1937).

Іван Зіньківський.

ЩО БУВАЄ З ЛЮДСЬКИМ СЕРЦЕМ, КОЛИ ДО НЬОГО ДОТОРКАЄТЬСЯ БЛАГОДАТЬ СВЯТОГО ДУХА.

Придивіться, коли вогонь торкнеться ладану або якогось іншого пахучого порошку, в той час буває куріння диму, і будуть приємні пахощі: так само буває, коли доторкнеться людського серця благодать (ласка) Святого Духа. Тоді в такім серці повстане правдива молитва, як пахощ від вогню запаленого, і йде до Небесного Отця та знаходить у Нього ласку і милість. Цей приклад вчить нас просити у Бога Духа Святого, аби Він зворушував в серцях наших щиру молитву.

ХРАМОВЕ СВЯТО.

(Тиндал, Ман.)

В понеділок, 12 липня, в українській православній церкві св. Петра й Павла в Тиндал, Ман., відбувся храм, до котрого громада старанно приготовилась. День випав досить [illegible] і погідний помимо того, що вранці надвисли хмари і виглядало на непогідний день з дощем. Це мабуть було причиною, чому з подальших околиць гості, які мали прибути на це річне торжество, не прибули

Богогуження відправив о. Л. Кірстюк, парох церкви св. Михаїла в Вінніпеґу. — По скінченню Ранної Відправи почалась Служба Божа. Підчас Служби Божої співав місцевий хор під проводом п. Н. Причуна. По прочитанню св. Євангелії о. Кірстюк виголосив дуже гарну й щиру проповідь про св. Апостолів Петра й Павла, основану на св. письмі. Рідко можна почути так глубоко обдуману проповідь яку виголосив о. Кірстюк. По Усердній Єктенії о. Кірстюк долучив молитву за українських героїв і мучеників за Рідний Край. Це зробило на молящихся велике враження, так, що в часі молитви всі стояли на колінах із сльозами на очах.

По відправі відбулось освячення води на дворі і три разовий обхід довкола церкви з читанням св. Евангелії. Після Богослуження був спільний обід на церковній площі між гарними й зеленими деревами. Обід прилагодило місцеве жіноцтво. Гості на їх щиру просьбу позасідали довкола столів та по молитві, яку провів о. Кірстюк, пожививлись смачними українськими стравами. Гості живились смачно, бо вже був досить пізний час, а то 2 година пополудні. Молоді дівчата й пані щиро припрошували гостей, між якими були також гості з Вінніпеґу. Спільні обіди на празниках мають дуже велике значіння і довго остають в памяти гостей

По обіді о. Кирстюк виголосив відчит на тему „Виховання нашої молоді". Не буду описувати всього відчиту, бо це забралоб багато місця. Скажу тільки, що відчит о. Кирстюка був старанно підготовлений і гарно та щиро виголошений. Всі ті, які його уважно слухали, багато скористали і навчилися. Головно вся молодь уважно слухала відчиту. По скінченню відчиту, всі присутні нагородили о. Кирстюка рясними оплесками. П. Причун, як господар обіду, щиро подякував о. Кирстюкові за такий гарний відчит і сказав, що минувшими часами були в нас подібні відчити і ми багато з них користали. Будем остаратися, щоби й надалі в нас такі відчити відбувались. При тім пожелав о. Кирстюкови доброго здоровля і подякував всім гостям за їх присутність. По тім були розмови на вільні теми при чім гостились солодкою водою і мороженим. З розмови я довідався що тиндальська громада вже робить заходи приступити до будови Народного Дому. Боже помагай

Свято випало дуже врочисто й гарно, а людей було досить поважне число. Пізним вечером розходились всі домів, желаючи одні другим всього доброго.

Гість.

ЯКІ СВЯЩЕНИКИ ОБСЛУГУЮТЬ УКРАЇНЦІВ В БУКОВИНІ.

(Смокі Лейк, Алта.)

Недавно післав я до священика в Рівній, в Буковині, листа і гроші, щоби прислав дві метрикі. Розуміється, що я до нього написав листа по українськи, бо в селі Рівній живуть українці. На днях я одержав жадані метрики, виставлені в румунській мові, а також лист від того священика також в румунській мові, який в перекладі на українську мову звучить так:

Рівна, 25/6. 1937

Поважаний Пане!

З честю засилаю вам метрикальний витяг, жаданий вами для Дмитра і Ерини Цундик, дітей Стефана з Рівної. На будуче більше не пишіть до Румунії по українськи, бо це є противне і непожадане. До Румунії пишеться лише по румунськи. В Румунії Буковина не існує від коли прилучена до Румунії. Нехай це вам буде відомо на будуче.

З повагою,
свящ. Мигай Рагуш, Парох

Повищий лист дуже ясно показує підлу вузкоглядність румунського наймита. Він вистігки сліпий, що навіть не може доглянути назви Буковини на своїй власній урядовій печатці, на якій виразно написано по румунськи „Парохія в Рівній. Округа Чернівці, Митрополія Буковина, в Румунії". Як би там не було, то всюди признають Буковину Буковиною під окупацією Румунії та що Буковину замешкували й замешкують українці, а не румуни. Про це історія говорить дуже виразно. В деяких селах в Буковині замешкали волохи, але це не є рідтих самих румунів-циганів, що походять з корінної Румунії з хижими прикметами: грабувати й нищити пойнеполеного.

Дивним явищем є, що в деяких українських селах в Буковині є священики, які по назві виглядають на румунів, але пишуть по українськи і то навіть дуже добре. Вони цікавляться українським життям на еміграції, а головно церковним розвоєм в першій мірі Укр. Греко-Православної Церкви в Канаді і в Злучених Державах.

Ставиться пекуче питання: Як ще довго українці будуть стогнати під румунським постолом?

Н. В. Гавінчук.

З ДІЯЛЬНОСТИ НОВОЇ ГРОМАДИ.

(Ервуд, Саск.)

На день 27 грудня м. р. до нас приїхав Всеч. о. Л. Лячина і відслужив Богослуження в місцевій школі. З тої нагоди в нас заснувалося Українське Греко-Православне Братство м. св. Івана Хрестителя до якого вписалося 17 членів.

Від часу зорганізовання Братства громадське життя в нашій місцевости ожило. Вже маємо трохи призбираних фондів і думаємо приступати до будови Народного Дому. До цього спонукує нас те, що ми не маємо де сходитися та провадити культурно-просвітної праці.

Про церкву також думаємо, бо не маємо де відправляти Богослуження. Але якийсь час будемо відправляти в Народнім Домі.

На річнім шкільнім митингу наші брати католики кричали, щоби не дати школи православним на Бого-служення. Ось так вчать своїх вірних греко-католицькі священики. З поляками кажуть їм сходитися, бо то „вшистко едно", а зо своїми рідними братами не можуть сходитися, бо то „схизматики".

На 6 квітня ц. р. о. Дячина знову в'звідав нашу місцевість. Вечером того самого дня о. Дячина виголосив відчит з церковної історії. Відчит був дуже інтересний і повчаючий й заохотив нас до дальної роботи.

На другий день відбулося Богослуження в приватній хаті на фармах. По Богослуженню відбувся спільний обід, за який належиться щира подяка нашим господиням.

На Богослуженню і спільнім обіді були також пані Прокопів і пані Гоменюк з Годсон Бей Джонкшен. Належиться їм признання й подяка за їх труд.

Член Братства.

ПЕРЕКЛАДИ КНИГ БОГОСЛУЖБОВИХ.

Комісія Перекладу Святого Письма і Книг Богослужбових при Українському Науковому Інституті під головуванням Митрополита Діонісія дня 5 липня 1937 року ухвалила виконати за згідні з грецьким оригіналом та, коли були місцеві особливості, з уживаним в Автокефальною Православною Церквою в Польщі церковно-слов'янським перекладом — переклади на українську мову: 1) Малого Октоїху; 2) Чину Загального Молебня, 3) Молитов перед св. Причастям; 4) Великоднього Канону; 5) Чину Похорону Мирян; 6) Чину Похорону Дітей; 7) Чину Похорону на Світлому Тижні; 8) Чину Молебня в Державні свята; 9) Чину Молебня перед початком науки; 10) Чину Сповіді; 11) Чину Сповіді й св. Причастя хворого та 12) Акафісту Пресвятій Богородиці.

Перші три переклади виконав проф. Михайло Кобрин, Великодний Канон переклали проф. Михайло Кобрин та Віктор Якубовський, решту перекладів запроектувала Луцька Підкомісія під головуванням о. Полікарпа, Єпископа Луцького.

Усі переклади були остаточно зредаговані Українським Науковим Інститутом.

НА ПОШАНУ ГЕТЬМАНА ІВ. МАЗЕПИ.

Цього року минає 250 літ, як Іван Мазепа обняв гетьманську булаву (25 липня ст. ст. 1687 року). З цеї нагоди Українська Бібліотека імени Симона Петлюри в Парижі (41, Rue de la Tour d'Auvergne) влаштувала виставу присвячену пам'яті І. Мазепи. Значна частина вистави торкається союзу Мазепи з Карлом XII. На виставі зібрано колекцію світлин портретів гетьмана, література про нього в українській і чужих мовах, гравюри й картини ріжних малярів, музичні твори і т. н. Вистава триватиме до жовтня ц. р. Для відвідин вистави Бібліотека відкрита що дня, крім понеділка, від 2 до 8 години вечера.

Організації вистави допомогли українські наукові інституції та окремі особи.

Упорядчик вистави — артист Л. Перфецький. — Підчас вистави буде кілька відчитів.

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

СМОКІ ЛЕЙК, АЛТА.

Збірка о. Г. Василяна.

По 1 дол.: п-на Галя Маланчук Вастев, Алта., С. Радомський (уч.), В. Рацой.

По 50цт.: Лука Онищук, Марія Бращук, В. Павлій, Олена Скорейко, В. Сиданко, Г. Фарина (Елк Пойнт, Алта.).

По 25цт.: Н. В. Гавінчук, Г. Черненюк, І. Палилик, С. Костенюк, П. Лазарук, Г. Котик, В. Романчук, Т. Лазарук, Г. Російчук, В. Н. Іващук, І. Михайло, Н. Радомський, І. Варава, П. Мороз, Г. Сухолотоцький, І. Порупка, І. К. Лащук, Г. Штогрей.

По 10цт.: Н. Каповський, Пурич, Марія Д. Варава, пані Мілер, Д. Грекул, пані П. Варава, С. Іващук, Д. Варава, П. Рацой, П. Лисак, Ф. Онищук, С. Людкевич, В. Пограничний, Н. Войценко.

По 5цт.: С. Попович, В. Луцик, І. Стогрин.

СЕПТОН, МАН.

Збірка о. І. Дмитрова.

По 50цт.: Лев Сабат

По 30цт.: К. Ковтало.

По 25цт.: Ф. Мех, Йосип Назаревич, Ю. Малько, Ник Німчук, Андрей Сарамага, О. Німчук, О. Мех, Роман Німчук, Вас. Причун, Катерина Назаревич.

По 10цт.: Анаст. Коцюк, панна С. Причун, Петро Німчук, Василь Тупило, Н. Н.

По 5цт.: І. Тупило.

ЛЕДВИН, МАН.

Збірка в церкві $2.05

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

Зо збірки на весіллю Івана і Евгенії Чупрун в Монтреал $3.50

(Гемерук, Алта.)

Дня 11-го липня ц. р. відбулися хрестини маленького синка Василя, молоденьких родичів панства Стефана і Марії Танащук в домі панства Либарів. При тій нагоді п. Іван Соколовський спімнув за часопис „Вістник", на який зложено $1.25. Не подаю імен в осібна, щоб не забирати багато місця, однак жертводавцям щире спасибі.

Гість.

Материн М., Торонто, Онт.	1.00
Батицький Лука, Рутландж, Ман.	1.00

(Рікмайна, Саск.)

В суботу 19 червня панство С. і М. Лесейко охрестили свого сина, Мирослава Григорія.

Підчас спільної вечері пані Улан побажала панству Лесейкам, щоби вони діждалися потіхи зо свого сина. — В коротенькій промові о. Улан побажав всім щастя, здоровля і многих літ, а також закликав присутних, щоби з цеї нагоди зробили збірку на „Вістник". Жертвували слідуючі:

По 1 дол.: п. Мойсюк.

По 50цт.: пані Корлан, пані Тетенич, панна Паньків, пані Лесейко.

По 25цт.: п. Марчук, п. Калинчук, пані Григорій, п. Євоф.

По 15цт.: п. Сторожинський.

По 10цт.: пані Сотіра.

Гість.

ПОДЯКА.

Українська Греко-Православна Громада св. Юра в Давфин, Ман., складає щиру подяку за жертви в часі вистави, 8, 9 і 10 липня ц. р. православним громадам Косів, Гарлена, Ешвіл і Ровнстон.

За заряд Укр. Пр. Гром.

Петро Ковтун, голова — М. Гадиоса, секретар.

ОГОЛОШЕННЯ.

Дня 29-го серпня ц. р. припадає 20 літня річниця існування Сестрицтва при Українській Греко-Православній Церкві в Поплар Парк, Ман. В цей день Богослуження відправить о. С. В. Савчук. — По Богослуженню буде спільний обід в Нар. Домі. На це свято просяться всіх громадян, як рівнож гостей з сусідних громад.

Заряд Сестрицтва.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1937 РІК.

СЕРПЕНЬ.

8 Н. 7 по З. св. Д. Свщ. Єрмолая
9 П. Пантелеймона
10 В. Ап. і діак. Прохора
11 С. Мч. Каленика
12 Ч. Ап. Сила, Сильвана
13 П. Євдокима, мч Юдити
14 С. Перенес. дерева Хр. Госп.

15 Н. 8 по З. св. Д. Архид. Степ.
16 П. Ісаакія
17 В. Мч. 7 отрок ефес.
18 С. Мч. Евстигнія
19 Ч. Преображення Г. Н. І. Х.
20 П. Дометея перс. мч. Марина
21 С. Емиліяна еп. Кизич.

22 Н. 9 по З. св. Д. † Ап. Матвія
23 П. Лаврентія
24 В. Мч. Евпла діякона
25 С. Мч. Аникити
26 Ч. Максима, Іполита.
27 П. П. Михея, Теодосія печ.
28 С. Успіння Пресв. Богородиці

29 Н. 10 по З. св. Д. Нерук. Обр.
30 П. Мирона
31 В. Мч. Флора й Лавра, Єрма.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. П. Заприщона.

Серпень.

15. Неділя — Давфин.
19. Четвер, Преображення Господ. — Пайн Ривер. — Храм.
22. Неділя — Косів.
28. Субота, Успення — Богдан, храм.
29. Неділя — Етелберт.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Григорія Василяна.

Серпень.

19. Четвер, Преображення Господнє — Спеден, Алта.
22. Неділя — Белліс, Алта.
28. Субота, Успення Пресв. Богор. — Стрий, Алта.
29. Неділя — Смокі Лейк, Алта

Почтова скринка 108.
Смокі Лейк, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. І. Дмитрова.

Серпень.

15. Неділя — Тиндал.
19. Четвер, Преображення Госп. — Поплар Парк.
22. Неділя. — Септон.
29. Неділя — Іст Селкірк.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. П. Гайдука.

Серпень.

15. Неділя — Шелвелей.
22. Неділя — Ленард.
28. Субота, Усп. Пресв. Богород. — Петлюра.
29. Неділя — Шортдайл.

Адреса: Роблін, Ман.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.

Серпень.

8. Нед. 7 по Зісл. св. Духа: Гол. 6. Утр. Єван. Івана XX: 1—10 Літ. Ап. Рим. XV: 1—7 Єван. Мат. IX: 27—35.

15. Нед. 8 по Зісл. св. Духа: Гол. 7 Утр.: Єван Івана XX: 11—18. Літ. Ап. І. Коринт. I:10—18. Єван. Мат. XIV: 14—22.

19. Четвер. Преображення Г. Н. І. Х.: Утр. Єван. Лук. IX: 28—36. Літ. Ап. II. Петра I: 10—19; Єван. Мат XVII 1—9.

22. Неділя 9 по Зісланню св. Духа: Гол. 8. Утр. Єван. Івана XX: 19—31. Літ. Ап. І. Коринт III 9—17. Єван. Мат. XIV: 22—34.

28. Субота. Успення Пресв. Богор. Єван. Лук. I 39—49 і 56. Літ. Ап. Филип. II: 5—11; Єван Лук. X: 38—42 і XI: 27—28.

29. Нед. 10 по Зісл. св. Духа: Гол. 1. Утр. Єван. Іван: XXI: 1—14. Літ. Ап. Коринт. IV: 9—16. Єв. Мат. XVII: 14—23.

Український Релігійний двотижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

Entered ... Reg. Box 115 Mar 1934 ...

THE HERALD
Box 3084
WINNIPEG, MAN.

РІК XIV. WINNIPEG, MAN., AUG. 15th. 1937 ВІННІПЕГ, МАН., 15-го СЕРПНЯ, 1937. ЧИСЛО (278) 16

ОСЬ ЯКОЮ „ПРАВДОЮ" ВОНИ ВОЮЮТЬ.

Про те, якою „правдою" воюють проти Церкви та її проводу Свистун і Маєвський, можуть послужити слідуючі приміри:

Заходи Маєвського спровадити нового єпископа перед семим Собором.

Як відомо, Маєвський ще в 1933 р. почав робити **тайні** заходи спровадити до Канади якогось нового єпископа на місце Впреосв. Архиепископа Іоанна Теодоровича. Зразу він пробував дістати єпископа з України, а коли це показалося неможливим, почав робити заходи дістати його від варшавського митрополита Діонісія. Ці тайні заходи Маєвського були викриті на Семім Соборі й Маєвський, притиснений до кута незбитими доказами, сам до них признався, оправдуючись одначе тим, що він робив те **„в добрій вірі"**.

В „Рідній Церкві" з квітня, 1937, П. Маєвський пише:

„Після мого приїзду до Канади, на конференції духовництва в Саскатуні в 1932 році, **доручено мені** (в присутности Архиепископа і о. Савчука) навести справки на Вкраїні, чи не можна відтіля спровадити когось з наших єпископів для праці в Канаді. **Я згідно з дорученням конференції** написав до Впр. о. Митрополита Василя і ще до двох єпископів (о. Малюшкевича і о. Оксіюка)".

Заявляємо, що повище твердження П. Маєвського є рішуче **неправдиве. Неправдою є, що конференція духівництва в 1932 дала йому будь які доручення в справі спровадження єпископа з України, чи з якого іншого краю** (в протоколах духовної конференції і згадки про це нема), а тимсамим **неправдою є, що таке доручення було йому дане „в присутности Архієпископа і о. Савчука".** Рівнож неправдою є, що коли він писав за єпископом на Україну та до Польщі, то робив це „згідно з дорученням конференції". Натомісць **правдою є, що він робив це без жадного припоручення з боку духовної конференції і без відома о. Архиепископа й о. Савчука та взагалі без відома церковного проводу.**

Одинока справа, в якій Консисторія припоручила П. Маєвському переписуватися з Митрополитом Липківським, була для пересилки грошей, які канадійська Церква через протяг часу Митрополитові висилала в формі добровільної допомоги. Пересилку грошей повірено П. Маєвському через побоювання, що намаганнями вдержувати безпосередні зносини Консисторії з Митрополитом можна буде пошкодити Митрополитові перед большевицьким урядом. В жадній іншій справі, **тимбільше в справі єпископа на Канаду, Консисторія не припоручувала П. Маєвському вести переписку з Митрополитом. Найкращий** доказ, що Консисторія не припоручала Маєвському провадити переписку з Митрополитом в справі нового єпископа на Канаду є той, що Консисторія не дістала по нинішній день від Маєвського відпису ані одного листа, **який він** писав до Митрополита. А вона була б тих відписів від нього вимагала, як би Маєвський писав листи з її **доручення, та й самий Маєвський є занадто досвідчений** та осторожний чоловік, аби **писати** до когось листи з доручення Консисторії і висилати їх, **не діставши на них** згори одобрення від Консисторії.

Колиб впрочім твердження П. Маєвського, що він пошукував за новим єпископом з доручення духовної конференції, даного йому в присутности о. Архиєпископа і о. Савчук, було **правдиве, то чому він не вважав за відповідне, а то навіть за свій обовязок повідомити, як вже не о. Архиепископа й Консисторію, то саму духовну конференцію в 1933 та в 1935 рр. про те, які кроки він вже поробив в напрямі виконання того доручення, яке то він нібы від духовної конференції** в 1932 отримав? Противно, він провадив свої пошукування в як найбільшій тайні, й коли на духовній конференції в 1935 о. Архиепископ Іоанн три рази запитував, хто переписується з Митрополитом Липківським (гл. Протокол Семого Собору, ст. 56), **П. Маєвський мовчав, мов води в рот набрав.** А чи поводивсяб він так, колиб Духовна Конференція справді дала йому які доручення, а до того ще й „в присутности Архиепископа і о. Савчука"? Хай шановні читачі самі це розсудять.

Заходи Маєвського спровадити нового єпископа після Семого Собору.

Відповідаючи на закид, зроблений о. Архиепископом Іоанном перед Церковною Судовою Комісією, що П. Маєвський „провадив вже після Собору переписку з о. Митрополитом, без порозуміння і відома єпископа і консисторії в справі нового єпископа" — Свистун чи таки сам Маєвський в згаданім числі „Рідної Церкви" (сторона 4) пише:

„Тим часом листи друковані на іншім місці (тобто листи від Митрополита до П. Маєвського — Ред.) вказують ясно, що жадної такої переписки (тобто в справі нового єпископа — Ред.) **о. Маєвський не провадив, бо відповідь о. Митрополита була на листи п. Свистуна".**

Тільки чи справді листи о. Митрополита „вказують ясно", що П. Маєвський „жадної такої переписки" з о. Митрополитом в справі нового єпископа на Канаду не провадив? **Листи о. Митрополита якраз ясно вказують, що Маєвський таку переписку провадив.** В листі з 22 квітня, 1936, — **в листі до П. Маєвського, а не до Свистуна,** о. Митрополит між іншим пише:

„Для мене дуже приємне **Ваше й п.** Свистуна запрошення прибути до **Вас в** гості. Я погодивсяб на таку витрату (на

КОНКУРС

НА ПРИНЯТТЯ ПИТОМЦІВ ДО ДУХОВНОГО СЕМИНАРЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ

Зголошуватися можуть студенти української народности, православного віровизнання і доброго характеру й обичаїв. **Аплікант повинен числити що найменше повних 19 літ життя і повинен мати укінчену вищу школу (гай-скул) в Канаді, або середню школу в Старім Краю.**

Форми аплікації, близші інформації про оплати та прочі відомости відносно курсу в семинарі будуть подані аплікантам листовно. Пишучи за аплікацією та близшими інформаціями, аплікант повинен обовязково подати місце й рік уродження та яку освіту посідає, як рівнож повинен долучити писемну рекомендацію від українського православного священика, або когось з православних українців, що знає близше апліканта.

Зголошення приймаються до половини місяця вересня ц. р.

КОНСИСТОРІЯ
Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

УВАГА: Зголошення висилати на адресу Консисторії:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., — Winnipeg, Man.

АРХИЄРЕЙСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ.

СЕРПЕНЬ:

19 — четвер, Преображення Г.Н.І.Х. — (місцевість буде проголошена пізніще).
22 — неділя — Белліс, Алта.
28 — субота — Успення Пресв. Богородиці — Слава Алта.
29 — неділя — Січ-Коломия, Алта.

Громади, що бажають витати в себе цього літа о. Владику, повинні завчасу повідомити про це Консисторію.

КОНСИСТОРІЯ
Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

ЗАПРОШЕННЯ НА СВЯТО АРХИЄРЕЙСЬКОЇ ВІЗИТАЦІЇ

Уряд української греко-православної парафії Успення Пресв. Богородиці в Січ-Коломия, Алта., має честь запросити всіх членів і прихожан доокружних громад Української Греко-Православної Церкви в Канаді прибути на свято АРХИЄРЕЙСЬКОЇ ВІЗИТАЦІЇ, яке відбудеться в нашій церкві в НЕДІЛЮ, 29 СЕРПНЯ, ц. р.

Порядок свята такий:

В 9.30 години рано — Рання відправа (Утреня).

В 10.30 години рано,—стріча й привітання Високопреосвященого Архиепископа Іоанна Теодоровича, а опісля Архиєрейська Служба Божа, при якій будуть асистувати о. Владиці два священики.

Службу Божу буде співати церковний хор з Вегревил, Алта.

По Службі Божій відбудеться СПІЛЬНИЙ ОБІД у салі під церквою, який закінчиться промовами запрошених бесідників.

Уряд Української Греко-Православної Парафії Успіння Пр. Богородиці, Січ-Коломия, Алта.

подорож до Канади — Ред.) від Вас лише в тім разі, колио цього вимагали невідкладні церковні справи... Коли Ви визнаєте, що моя подорож до Вас необхідна в церковних інтересах, я готовий радо Вашу волю виконати..."

„Коли у Вас повстане справа про висвяту епископа..., то я тримаюсь того погляду, що собор сам його може й висвятити руками свого пресвітерства..."

„Історія дає приклад навіть заочної участи епископа в хиротонії... Отже і я можу прийняти участь заочно в хиротонії у вас обраного собором епископа..."

В листі з 15 червня, 1936, Митрополит пише, знов таки до Маєвського, а не до Свистуна, між іншим таке:

„В попередньому листі Ви (тобто Маєвський — Ред.) дуже запрохували мене до себе в гості... На цю витрату (грощей на подорож — Ред.) я лише тоді погодивсяб, колиб цього вимагала церковна справа у Вас, конкретно, колиб я мусів або замінити вам епископа, або висвятити Вам епископа . . ."

В листі з 7 вересня, 1936, який є відповіддю на лист Маєвського з 30 липня, 1936, Митрополит в справі нового епископа між іншим пише таке:

„І всеж мені здається, що вам треба подбати про свого епископа..."

Що ж повище наведені витяги з листів Митрополита до П. Маєвського доказують? Чи те, що Маєвський не переписувався з Митрополитом в справі нового епископа? Противно, вони доказують, що П. Маєвський дійсно переписувався з Митрополитом, і то вже після Семого Собору, в справі нового епископа на Канаду. Вони також доказують, що твердження в „Рідній Церкві", що П. Маєвський не провадив переписки з Митрополитом в справі нового епископа на Канаду, є неправдиве.

Відносно переписки П. Маєвського з Митрополитом Липківським в справі нового епископа на Канаду подибуємо в „Рідній Церкві" ще таке твердження:

„А як навіть була яка переписка (тобто між Маєвським і Митрополитом — Ред.), то про ню о. Маєвський повідомив і епископа і консисторію".

Заявляємо, що Консисторія отримала від П. Маєвського безпосередно тільки коротенький витяг з одного листа Митрополита, з дня 15 червня, 1936, в якім Митрополит передає семинаристам, що покінчили науку, своє „привітання і побажання", а о. Архиепископ Іоанн отримав дві короткі виписки з двох листів Митрополита (з 22 квітня й 15 червня, 1936), які не тільки, що не давали ясного образу про те, як і про що саме Маєвський з Митрополитом переписується, але які в додатку були неправдиві, або, вживаючи улюбленого Свистуном слова, пофалшовані (гл. 10 ч. „Вістника", стаття п. з. „Митрополит В. Липківський жертвою обману й інтриг").

Відношення о. Савчука до Собору св. Покрови в Вінніпеґу.

На стороні 27 „Рідної Церкви" чита-[redacted]

„Він (тобто о. Савчук — Ред.) перестав ходити до Собору на богослуження ще перед тим, як парафія св. Михаїла прилучилася до Укр. Прав. Церкви".

Парафія св. Михаїла в Вінніпеґу прилучилася до Української Греко-Православної Церкви в Канаді 15 березня, 1932 року, а о. Савчук перестав бути парохом при Соборі аж 15 червня, 1932 року, тобто три місяці після того, як парафія св. Михаїла прилучилася до нашої Церкви. Колиж о. Савчук був парохом ще через три місяці після того, як парафія св. Михаїла до нашої Церкви прилучилася, то як міг він перестати ходити до Собору ще перед тим, поки це прилучення було довершене? Чи хоче Свистун сказати, що в 1932 р. три місяці богослуження в Соборі не було? Добре каже пословиця: „Бреши та міру май". Цю пословицю повинні собі добре запамятати Свистун та Маєвський.

На стороні 28 „Рідної Церкви" читаємо таке:

„Вже від яких трьох років о. С. В. Савчук і ціла його родина бойкотували й дальше бойкотують Собор св. Покрови і ні він ні члени його родини не приходили й не приходять на богослуження до Собору св. Покрови, так начеб ті богослуження були неправославні або ере-[redacted]".

Скільки є в цім твердженню правди?

О. Савчук перестав ходити до Собору від часу, коли Свистун почав в Соборі явні та публичні напади на нього, — як примірoм на зборах парафії 4 березня, 1934, ні уряд, ні тимбільше П. Маєвський, як парох, не робили нічого, щоби Свистуна в тім припинити. Противно Маєвський зо свого боку помагав витворити в Соборі таку атмосферу, щоби о. Савчук не міг туда заходити. Примірoм, коли була архиерейська візитація 1934, то ані уряд, ані Маєвський не запросили о. Савчука до участи в архиерейській візитації, а коли члени зі здивуванням запитували Маєвського, чому о. Савчук не був в Соборі й не брав участи в архиерейській Службі Божій, то Маєвський неправдиво пояснював, що о. Савчук від того відмовився. Натомісць Маєвський власноручно вислав о. Савчуку запрошення, щоби прийшов на спільну вечерю, яку парафія устроювала з нагоди архиерейської візитації, додаючи при тому глумливу дописку: „Просимо принести плящок зо сливок".

Родина о. Савчука ходила до Собору на богослуження ще навіть тоді, коли Свистун і Маєвський провадили явну кампанію проти нього, а пані Савчук навіть мала заплачену членську вкладку в Соборі по кінець 1935 року. Але прийшов час, коли не тільки родина о. Савчука, але й велике число других членів, нічим не споріднених з о. Савчуком, мусіли через Свистуна й Маєвського парафію покидати й перейти на Богослужения до церкви св. Михаїла. Нагінка проти о. Савчука з боку Свистуна й Маєвського, як рівнож вороже відношення їх обох до всіх кращих членів парафії, — було добре обдуманим способом, як захопити Собор в свої руки та зробити з нього базу для ворожого наступу проти цілої Церкви. Вигнавши з парафії о. Савчука та поодиноко всіх членів, що можуть самостійно думати, Свистун з Маєвським почали тоді кампанію проти Архиепископа, — зразу в самім тільки Вінніпеґу, а потім по цілій Канаді. Їх цілиною мабуть було довести до того, щоби Семий Собор Церкви, 1935 року, усунув о. Архиепископа Іоанна, а на його місце вибрав та соборно висвятив самого Маєвського, або, — колиб учасники Семого Собору на це не погодилися, — спровадити епископа від варшавського митрополита Діонісія, в якій то цілі Маєвський і провадив тайну переписку з Діонісієвим епископом. Ці пляни їх не вдалися, отже вони вибрали другий: заанґажували в боротьбі проти Церкви і її проводу Митрополита Василя Липківського в надії, що він поможе їм усунути Архиепископа о. Іоанна та інших не милих їм осіб з Церкви, в першій мірі о. Савчука, а на їх місце поставити Маєвського, як епископа, а Свистуна — як церковного диктатора. Але що їм і цей плян не вдався, то вони вдалися цеї весни до державного суду з домаганням, щоби той виключив з Церкви Архиепископа Іоанна Теодоровича і всіх членів проводу Церкви та всіх тих, що з ним тримають, а натомісць, щоби суд признав Маєвського, та тих, що з ним тримають, за Українську Греко-Православну Церкву в Канаді. Чим цей їх позов закінчиться, покаже недалека будучність.

Панахида по королю Юрію.

На стороні 28 „Рідної Церкви" читаємо:

„Минулого року о. С. В. Савчук відмовився взяти участь в Соборі св. Покрови разом з о. П. Маєвським в богослуженню за упокій бл. п. короля Юрія 5-го".

Свистун приписує цьому „закидові" таке велике значіння, що носиться з ним так, немов би то о. Савчук допустився що найменше державної зради, або знехтування релігійної догми. В „Рідній Церкві" цей закид повторюється аж до нудоти, а на ріжних зборах, відчитах та в приватних розмовах на вулиці, в ресторанах та на стріткарах Свистун так часто цим „закидом" послуговується (кажуть, що навіть перед англійцями), що вже й пословиця почала кружляти, що „носиться, як Свистун з панахидою".

Однакож фактом є, що ані уряд парафії св. Покрови, ані П. Маєвський, як її парох, зовсім не зверталися до о. Савчука з пропозицією, щоби він правив в Соборі панахиду по королю Юрію. Про це згадав йому лише В. Свистун, стрінувшись з ним припадково в стріткарі. Свистун згадав принагідно, що булоб добре, якби о. Савчук відслужив з Маєвським в неділю в Соборі панахиду по королю Юрію. О. Савчук відповів, що його вже запросив о. Галицький служити панахиду в церкві св. Михаїла й він дав на це свою згоду. Тоді Свистун зробив увагу, що коли так, то можеб о. Савчук і о. Галицький відслужили разом з Маєвським богослуження поминальне в Соборі в самий день похорону короля. На це о. Савчук відповів, що Консисторія вже зробила розпорядження, про що навіть англійська преса доносила, щоби того дня православні українці в Вінніпеґу взяли участь в богослуженню в Авдиторії, яке владжували ріжні церкви разом. На цім розмова закінчилася. Свистун навіть не згадував, що він може говорить від імени громади, або що громада чи її уряд уповажнили його з о. Савчуком про це порозумітися. Противно з розмови ясно виходило, що Свистун говорив сам від себе, а не від громади, тимбільше, що його стріча з о. Савчуком була зовсім припадкова. Що він говорив від себе, а не від громади, треба вносити ще й з того, що коли попередно громада, чи її уряд мав яку справу до о. Савчука, то вдавався з тим впрост до нього, не лишаючи справи для припадкової стрічі з ним будь кого з членів уряду громади.

Що більше, того самого дня, як рівнож цілий другий день о. Савчук був на зборах „Взаїмної Помочі" в салі Собору, на яких весь час був також П. Маєвський і члени уряду громади; але ніхто з них ані словечком не спімнув о. Савчукові про панахиду. Значить, вони навіть не знали про те, що Свистун з ним про панахиду говорив. Інакше булиб були спитали, як з тим буде. Поза те о. Савчук не міг правити панахиди в Соборі хочби й хотів, бо попередньо приобіцяв взяти участь в панахиді (в неділю перед похороном) в церкві св. Михаїла, а в день

похорону брав участь в спільнім богослуженню в Авдиторії, де виголосив по англійськи промову від православних українців. А вже нікуди й говорити про те, чи це було б на місци для о. Савчука на перше запрошення ставати враз з Маєвським до богослуження після того, як Маєвський і громада оголосили, що вони не признають Семого Собору, ні його ухвал і не спиняли завзятої, хоч може і менше голосної боротьби проти Церкви та її проводу, а зокрема проти самого таки о. Савчука?

Можлива річ, що таке буває між людьми культури Свистуна, але людям, що таку культуру вже переросли, трохи за тяжко до неї вертатися.

ЖИТТЯ В БОЛЬШЕВИЦЬКІЙ [redacted]

В „Дефендері" (Вішіта, Кан.) за серпень 1937, свящ. Й. В. Лоренц помістив опис тюрми, який дістав з большевії від знакомого, що оповідає:

Ми сиділи в тюрмі, яка зветься Лубянкою. Було нас чотирох. Оден — провідник комсомольців. Другий — колишній товариш Леніна. Дальше — я і ще оден.

Тюрма була переповнена ще недавно визначними особами. Тайна поліція (ГПУ) проголосила, що вони вороги Сталіна і поарештувала їх.

Атмосфера в тюрмі невимовно важка. Не чути ніякого звуку. Навіть коритарі вистелені мягкою підстілкою, щоби не чути ходу сторожів. Лиш деколи порушиться закривка в віконци дверей, коли сторож дивиться, що вязні роблять.

Ми не мали що читати. Нам невільно навіть говорити до себе.

Ми сиділи днями, як мертві статуї.

Двох найперше згаданих кождого вечера виводили на допити. Комсомолець вертав так обезсилений, що лише сідав на дошки і плакав.

Другого, Ленінового приятеля, виводили на довше, часом на день і ніч. Це був жвавий, сивоволосий мущина, коло 60 літ віку. За царя був на Сибірі і там познакомився з Леніном. Він належав до „старого большевицького кружка".

Підчас революції не належав до перших, бо вдачею був більше мислитель. Пізнійше почав писати історію Комуністичної Партії.

Пишучи про 1917 рік він написав, як було, а то — не признав Сталінови найбільших заслуг в тім часі — і за те опинився між троцкістами.

Чоловік сильної волі, яку виробило в нього важке життя і досвід. Мабуть ГПУ мало з ним трохи клопоту. Коли говорив, то голосно, не зважаючи на погрози і прикази, щоби мовчати.

Не так з комсомольцем — він під погрозами переставав навіть голосно плакати. За те старий дивився на нього з погордою. Сам він, здаєсь, стояв при своїх колишніх комуністичних переконаннях, однакож стояв тісно з нами, хоч знав, що ми близькі контреволюціонерам.

— Може ви навіть цілком праві — сказав він одного разу, вернувши з допитів — а я лише старий осел. Гарне щастя привесли ми на землю! Таке щастя, що смерть з муками за нами загля-[redacted]

Одна з ночей була страшна. Старого взяли на допити в осьмій вечером. Того дня був за дверми великий рух — сталеві двері гримали, притишені голоси, приспішені кроки чути було з коритарів.

Це є знак, що ГПУ випорожнює камери, або готовить людей на заслання. Та не в такій порі дня. Певнійше, що це забирають людей на розстріл, думали ми.

На долині шумів мотор, це знак, що розстрілюють. Большевики пускають в рух мотор, щоби заглушував крики і стріли. Ми напотемки сиділи на лавках вижидаючи, що буде дальше.

Нагло двері відчиняються і товариш Леніна опинився в келії, потручений провідником. Він був дуже зворушений і цілий трясся, мабуть з великого обурен-[redacted]

— Ох ті негідники! Ох ті простаки! І це те, за що ми боролися і терпіли, ми дураки! — бурмотів він.

Старий ледво простягнувся на лавці, як знов двері відчинилися і ми почули:

— Ходи на допит!

— Чи ти здурів? — старий відповів різко, — адже ж я лише прийшов з допиту.

— Ходи на допит, я кажу тобі, — сказав люто чекіст — і навіть не одягайся!

Сказавши це чекіст пхнув старого в двері і гримнувши зачинив їх. І знов тишина.

— Неодягнений... — прошептав комсомолець, — це значить...

Ми розуміли, що це значить. Хіба на другім світі треба одежі?

Нараз тишину перервали крики і такий рух, ніби між людьми вийшла бійка. А дальше почувся крик старого. Не бийте! Не бийте, ви горлорізи! — кричав він. — Товариші, протестуйте з келій! Тут вязня мучать!

Знов тихо. Кров з сорому вдарила мені до голови і я скочив на ноги. Хтось шепнув: „Це не царська тюрма! Вони не допускають жадного протесту!"

За чверть години, або більше, старого знов привели. Він не міг йти, його вели. Виглядав страшно. Голі груди і лице були в крові. Голова звисла, очи замкнені. Його кинули на дошки. Здавалось — не був свідомий себе і лише стогнав, як тяжко ранений. Доперва рано прийшов до себе.

— Я протестую! — кричав він тепер і бив ногами до дверей. — Це муки! Вони давали мене до коркової келії! Мене, що був членом комуністичної партії через двадцять літ! Ті кати!

Тут хопив олівець і папір і почав писати повідомлення до головного прокуратора і секретаря партії, що він починає голодовий страйк, протестуючи так проти мучення вязнів. А пишучи говорив:

— Край волі і коркова келія. Навіть за царя їх не було...

Увійшов чекіст і прочитавши повідомлення, подер і кинув старому в лице.

Нам оповідали, що це таке „коркова келія". Хто в ній був, дрожав на її згадку. А тут перед нами той, що в ній був. Його тяжко було пізнати, а був він в тій келії не більше, як 10 до 15 мінут.

Я здрожав. Кажуть, що 15 до 20 мінут, це найдовше, що чоловік видержить в корковій келії, бо найсильніше серце мусить зупинитися. Та я до того часу про те не знав. Старий не знав. Тепер довідався.

— Я старий нині — говорив він — і в мене слабе серце. Я ослабив його в Сибірі... За те мене катуєте. Розстріляйте під „стенкою", тоді всему кінець, але пощо мучите?...

— Заговір на Сталіна? Я не брудив би собі рук таким! Признаватись?...

А звернувшись до комсомольця, сказав:

— Товаришу, ти це знаєш і скажи молодшим, як Сталін будує „головну лінію" (своєї залізної політики). Перше одурювали, потім заслали. Я сміявся, бо знав Сибір через десять літ давнійше. Але колись було не те. Нині й собаки там голодують. Грозили розстрілом. Добре, стріляйте! Хіба не сором таке життя? А тепер коркова келія!

— Кат ухопив мене... Чи ви не чули крику? Ані собака не відповів. Підняли і вкинули в камеру освічену червоним світлом. Я впав і не чути було голосу, що мені було дивним. І я думав: тепло тут, може засну і відпочину. Може це „одиночка".

— Але пощо червоне світло? Дивні стіни і долівка. Нараз я почув, як дух мені запирає, я душуся. Серце почало сильно битися. Невиносиме горячо, язик почав засихати. В горлі і по цілім тілі почало страшно свербіти і я почав дерти себе до крови. Корчі почали хапати тіло і мені почали ввижатися страховища. Стіни почали мене душити і я стратив свідомість... Страшно, страшно!

Піт капав з чола старого.

— Таким я уявляв собі пекло, коли був малим. Я не боюсь і багато видержу. Але не тоді, коли стіни душать тебе.

Старий тяжко дихав.

— О, Боже, — почав він знов, — це був наш сон. Ми думали, що боремось за людство. Яка брехня!

Рано повторилося вчерашне. Знов рух, знов крики старого. І так йшло через три, або чотири дні. Я сам думав, що з ума зійду. А комсомолець цілком постарівся від таких переживань.

Впослідне мусіли старого з келії виносити. Він вже не міг сам ходити. І назад його вже не принесли, але забрали і те, що належало до нього в нашій келії. Чи він вмер? Чи признався?...

Такий опис дістав свящ. Лоренц з большевії. і він себе додає він

— В 16-ім віку був цар, якого російська історія назвала Іваном Грізним. Це були страшні часи для його урядовців. Кого лише підозрівав, тому втинав голову.

Виходить, що Росія переживає ще раз такі самі часи. Перед літами Ленін зробив таку заяву: „Коли з одним винним згине одинадцять невинних, це маловажне, коби лише винний згинув". В.

ОГРАНИЧЕННЯ ВОЄННОЇ ФЛЬОТИ.

Недавно Англія підписала угоду з Німеччиною і Росією, щодо скількости і якости будови воєнних кораблів. Йдуть дальші заходи, щоби до угоди втягнути Норвеґію, Швецію, Данію, Туреччину, Польщу, а також Італію. Одна Японія не хоче до такого гурта пристати.

Угода в цій справі дуже широка і бере в рахунок всякі питання. Примірoм, як вирівняти це, що німецькі воєнні кораблі всі нові, а деякі англійські старі. Або які гармати можуть на кораблях бути. Російські кораблі побудовані для більших гармат, а угода вимагає менших.

Члени угоди мають себе повідомляти про якість і кількість будованих кораблів, однакож Росія в азійських портах має право будувати які хоче і кілько хоче, нікого не повідомляючи. Франція і Злучені Держави також до цеї угоди належать.

Чи Ви вже відновили передплату на 1937 рік за „Вістник"? Коли ще ні, так зробіть це зараз! Також постарайтесь, щоби й Ваш сусід читав „Вістник".

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

КЛОПОТИ В ЮГОСЛАВІЇ ЧЕРЕЗ КОНКОРДАТ З ПАПОЮ.

В Югославії вийшли клопоти через угоду (конкордат) між урядом Югославії і папою.

Конкордату хотіли радикали, з премієром Стоядиновичем, що рівнож до радикальної партії належить. Радикальна партія оголосила, що хто не буде за конкордатом голосувати, того з радикальної партії виключать.

Конкордат дає великі права католикам, які в Югославії в меншости. Силою конкордату мають бути звернені католикам маєтки, забрані від католицької Церкви в 18-ім віку, а також ті, що їх недавна земельна реформа забрала. Або мала би католицька Церква дістати за них відшкодовання. Дальше католики отримали необмежене право закладати монастирі, семинарі, теольоґічні колеґії і взагалі мати повну волю поширювати свою політику.

Проти конкордату запротестували православні. Зібрався зараз церковний Синод на наради й загрозив, що хто з православних послів і сенаторів буде за конкордатом, той буде відлучений від Церкви і жаден священик не має права входити до його дому. Коли ж послом є священик, тоді пійде перед церковний суд.

З того приводу були на вулицях Білгороду демонстрації і бійки, де побито епископа Симеона. Коли про це дійшли вісти до парляменту, то і там почалася дійсна завзята ручна бійка між послами уряду й опозиції, так, що наради треба було припинити. Парлямент ухвалив конкордат в ночі з 23 на 24 липня, а в кілька годин пізніше умер сербський православний патріярх Варнава.

Дня 25 липня епископи сербської православної церкви підписали декрет, яким виключили з Церкви кожного православного посла, що голосував в парляменті за приняттям конкордату з Римом. Між виключеними є й члени уряду, що були за конкордатом. Увільнені від виключення є тільки міністер війни та міністер королівського двора, що в пору спорів над конкордатом перебували з реґентом, князем Павлом, в Словенії. Виключені не мають права до церковної услуги навіть в случаю подружжа, слабости та смерти і не можуть входити в посвячені будинки.

Коли князь Павло вернув з Словенії до Білгороду й оповістив, що бажає зайти до катедри, де спочивало тіло патріярха Варнави, його перестеріг так святий Синод, як і командант білгородського ґарнізону, що як візьме з собою яких членів уряду крім згаданих двох невиключених, то може бути завернений від дверий. Тому князь пішов до церкви тільки з міністром двора та адютантом.

¹ Значіння екскомунікації (виключення) усвідомили собі члени уряду вже по невчасі. На основі конституції всі міністри та посли мусять бути членами одної з пяти релігійних громад, признаних в державі. Вони мають причислятися, як не до православних, то до католиків, жидів, магометан, або протестантів. Будучи виключеними з православної Церкви, вони не відповідають законним вимогам і їх вчинки перестають бути законними. Узаконити себе вони можуть тільки тим, як би переписалися до якоїсь іншої церкви.

Як кажуть епископи, навіть їх присяга королеві не є більше важна, бо виключення уневажнює їх присяги.

Похорон патріярха Варнави відбувся 29 липня. Підчас похорону сталася дивна несподіванка. Коли похоронний похід зближався до церкви св. Сави, нараз повстала якась паніка між учасниками походу і вони з криком та в переполоху зачали розбігатися у всіх напрямах, кидали хоругви, що їх держали в руках. Коли остаточно привернено спокій, поліція старалася створити кордон для процесії, але товпа цей кордон розбила.

Виключені з Церкви міністри та посли не могли брати участи в похороні. Двох послів, що прийшли були до домовини патріярха, товпа тяжко побила, коли довідалася, хто вони.

Новіщі відомости з Білгороду вказують на те, що уряд Югославії має намір провадити дальше війну з православною Церквою. Слідуючим його кроком буде недопустити до вибору нового патріярха. Уряд каже, що йому прислугує право скликати збори для вибору нового патріярха, а тому, що православна Церква зірвала взаємини з урядом через виключення православних послів та міністрів, збори для вибору нового патріярха не можуть законно відбутися.

Чим ці клопоти в Югославії закінчаться, тяжко предвидіти.

АҐІТАЦІЯ ЗА МИРОМ.

Багато нині говориться і пишеться про вдержання мира. Багато говориться проти війни. Однакож говорити про мир — одно, хотіти всесвітного спокою — одно, а бачити дійсність — друге.

Деякі часописи звертають увагу, що основою большевицької пропаґанди є мир, хоч всім відомо, що Москва готує війну проти цілого світа. Отже большевицька бесіда про мир є обчислена на одурювання людей. Др. Винрад в однім стейтськім часописі говорить:

— Всі християне вірять в мир і ненавидять війну. Вони є проти проливу крови... Однакож коли про цю справу говориться, християне і патріоти мусять бути обережними, маючи на увазі мирові бесіди Москви.

— Навіть широкодумаючі люди не розуміють діявольських способів комуністичної пропаґанди. Не знають, що цілі ріки брехливої літератури пливуть до нашої країни.

— Не знають, що большевицькі друкарні працюють без впину. Що велика сила ґазет і маґазинів друкуєсь в Злучених Державах. Що комуністичні школи і колеґії розкинені всюди по краю, де студенти вчаться, як робити нелад.

— Не здають собі справи з того, до якої міри розум мільйонів людей ріжних верств затроєний бацилем революційної пропаґанди.

— Одними зі способів Москва є крик за миром в цілім світі — крім Росії.

— Коли взяти на практичну міру, то Росії ходить про те, щоби всі другі краї порозброювались, щоби позбулися всіх способів оборони, і це тоді, коли червона Росія стрімголов виробляє плани для перемоги над світом.

— На те є документи, що передові комуністи в Стейтах звязані з багатьома „мировими" рухами, до яких приступають християне через церкву.

— Взяти „Ґарленд фонд"... З нього ідуть великі суми анархістам, комуністам, соціялістам і миролюбцям (пацифістам) на їх роботу. Цей фонд помагає багатьом „мировим" організаціям, які домагаються розброєння для нашого краю, хоч совітська Росія думає здобути світ военним наступом.

— Такі ґрупи хотіли би ослабити нашу державну оборону, хотіли би знищити патріотичний настрій і звести нас до стану безпомічности на випадок революції з середини, або большевицького нападу з поза наших границь. Християне, вірте в мир, але не такого роду.

Сю розумну пересторогу д-ра Винрода повинні запамятати й українці. Большевицька пропаґанда нікого не оминає і не легковажить. Вона йде проти держав, проти народів, проти інституцій, проти здорового розуму і здорової сили. А з'окрема йде проти українського народу і його сили.

ДВІ РОБІТНИЧІ ОРҐАНІЗАЦІЇ.

В Злучених Державах є дві робітничі орґанізації — одна „Американська Федерація Праці" (А. Ф. оф Л.), друга „Комітет Індустріяльної Орґанізації". Провідником першої є Віліям Ґрін, а другої Іван Л. Люіс. Між обома орґанізаціями ведеться боротьба.

Недавно Ґрін через радіо оголошував статтю з большевицької „Правди" з Москви, де писалося, що американські комуністи піддержують страйки, які влаштовує Люісова орґанізація, що вони для большевиків важні, що комуністи взагалі помагають владжувати і провадити страйки.

З того вже виходить, що Люісова орґанізація близька большевикам. Згадану статтю післав до „Правди" Мойсей Ольґін, жид, що видає в Стейтах комуністичну ґазету.

Що „Комітет Індустріяльної Орґанізації" (по англійськи С. І. О., що також виходить на „Комуністичну Інтернаціональну Орґанізацію") близький большевикам, про те пишеться і говориться давно. Хоч би згадати, що деякі провідні члени в орґанізації Люіса (С.І.О.) є також визначними членами в большевицькій орґанізації. Примір Джек Стечел є членом Комуністичного Центрального Комітету і директором С. І. О. в Пенсилвенії. Або Валтер і Віктор Райтері є орґанізаторами С.І.О., але 1934 р. їздили до большевії і розхвалювали большевицький лад. Оба вони вихованки Комуністичної Робітничої Колеґії Бруквудської. Таких в Люісовій орґанізації багато. З того приводу підноситься багато голосів для осторога робітництва, щоби не дало себе вести в комуністичний табор.

Люіс був колись ворогом комунізму, та часи змінилися. Платні брав Люіс донедавна 12,000 доларів, а тепер піднесли до 25,000 доларів, побіч необграничених особистих видатків на рахунок орґанізації. Це не те, що платня українських провідників!

БУДЬТЕ МИЛОСЕРНІ.

Перед кількома місяцями був у „Вістнику" заклик до вірних дітей української Церкви Православної, щоб тії ж вірні подбали про своїх ближніх, що знаходяться в потребі, — і їм після змоги помагали. Такий поклик — то поклик Божий! А як так — то не від речі буде, коли ми над ним трохи ширше застановимось. І як раз поніваші рефлексії в тім нам допоможуть. І Ти нам допоможи, милосерний Господи!

Давно-давно, перед кількома тисячами років, сказав був Господь Бог, щоб люде милосердились над бідаками, бо й Він є милосерний. І не раз, ані не два закликав ще людей Господь до філянтропії (до доброчинности) певно тому, що світ — як колись, так і тепер мало слухав таких покликів Божих. Господь Бог показав нам, людям, своє милосердя, доброту і любов ще в раю, коли то ще наші пра-прародичі согрішили і провинились перед Богом. І хоть Бог загнівався був на перших своїх людей-дітей, але таки їх від себе не відкинув, але як добрий батько прощає своїм дітям ухиблення, так і Батько небесний змилосердивсь над своїми дітьми-людьми і їм також простив, дарував, милосердивсь над ними і поміг їм в їхній біді, нужді — але за те хоче, щоб й Його діти-люде, помагали оден одному, ратувались і милосердились.

„Будьте милосердні — як ваш Отець милосерним є" — сказав Христос. І зовсім слушно! Кожний добрий батько хоче, щоб і його діти були добрими. Коли ж ті його діти не слухають — так карає їх. Так і Отець небесний недобрим, злим своїм дітям проголосить колись кару: „Ідіть від мене проч лукаві і злі діти, що ви оден другого не накормили, не напоїли, не зодягнули, не прийняли в свій дім і ніякого добра оден другому не вчинили. (Такий засуд при кінці світа буде проголошений Ісусом Христом, Сином Божим, але длятого, що Христос научав: „Я — і Отець єсьмо одно", „Хто видить Мене — видить Отця", тому тут єжито назви „Отець небесний", як також і тому, що найбільший привілей судити дітей має лишень Отець).

З тих слів: „Ідіть від мене", бачимо, що спасенними будуть лишень ті люде, що будуть мати серце милосерне на недолю свого ближнього. Або іншими словами: Хто сьогодня буде милосердитись над бідними, той знайде милосердя колись у Бога, — і буде з Богом вікувати. І не тільки колись знайде милосердя у Бога — але й нині такий чоловік вже буде у Бога щасливий — як свідчить о тім псалом 40, у якім таке сказано: „Щасливий той чоловік, що про вбогих дбає! В день нещастя спасе його Господь. Господь заступить його — і сохранить життя його; він (такий чоловік, що клопочеться убогими) буде на землі щасливий. Піддержить його Господь на смертному ложі.."

У тих словах сказано, що хто буде клопотатись убогими, то ще тут, на цім світі буде щасливий. Господь небесний Сам заступить такого чоловіка від всякої біди, нужди, нещастя. Хоть би такий чоловік упав і в смертельну хворобу, то Господь його підвигне і приверне до життя. Такий чоловік перейде дорогу цего життя щасливо. „В день нещастя спасе його Господь". Ми на цім світі дуже часто спотикаємось з різними нещастями, але вони возьмуть перебіг щасливий, коли ми поратуємо убогого. Але на нас всіх, що ми родились, чекає одно найбільше нещастя: нині, завтра, чи позавтрі мусимо умерти. Чи ж як Господь все буде нас ратувати, то тут лишить нас і не поратує вже? Ні! Ніколи не буде так!!! І що ж ми мали б з такого щастя, якби Господь все ратував і помагав нам, а у хвилі смерти нас лишив? Але так не буде, бо Христос і в смерти нашій нас піддержить, а по смерті до нас відізвесь: „Прийдіть, благословені Отця мого, осягніть царство, приготовлене вам від основання світу. Бо я голодував, а ви дали мені їсти; жаждував, і напоїли Мене; був чуженицею, і прийняли мене; був нагий, і з'одягли мене; недугував, і відвідали мене; був у темниці, і прийшли до мене. — Озвуться тоді до него праведні, кажучи: Господи, коли ми бачили Тебе голодного, та й накормили? або жаждучого, та й напоїли? Коли ж бачили тебе чуженицею, та й прийняли? або нагим, та й зодягли? Коли ж бачили Тебе недужим, або в темниці, та й прийшли до Тебе. — І озвавшись цар (Христос), промовить до них: Направду повідаю вам: Скільки раз ви чинили це одному з цих братів моїх найменших (скільки раз ви це чинили комубудь із людей) — то Мені самому ви чинили! (Мат. XXV: 34—40).

Це слова самого Ісус Христа! І на них ми саме трошки спинимось. Як мало треба, щоби собі заслужити небесне царство в Божій славі! Не треба нам на це зараз продавати усе майно і роздати між убогих. Ось, нині дамо убогому кусник хліба, або трохи страви, яка нам й так часом зістанеться по обіді; взавтрі подамо спрагненому шклянку води зимної напитися; позавтрі відвідаєм хорого або когось в вязниці і його порадимо, потішимо, поможемо; а там далі якогось подорожного приймем у хату, щоб переночував. А деколи можемо когось знайти, що не має сорочки на плечах і ми йому дамо яку „рубаху", щоб окрився і загрівся. І якеж за це щастя? Христос каже, що всі такі прислуги ми Йому самому вчинили! Коли дамо кому з убогих на кавалок хліба, чи страви, чи який гріш, то ми дали не йому, а самому Христу.

Коли Христос підчас свого побуту на землі зайшов до чиєї хати, що нераз бувало — і там його угостили — то ми тепер таких людей дійсно звемо щасливими. І справді вони щасливі! Але таке щастя і ми сьогодня будемо мали, коли приймемо у свій дім якого подорожного, змученого, струдженого, голодного! Приймаючи його у свою хату — приймаємо самого Христа. А за це учуємо від Христа: Прийдіть благословені діти мого небесного Отця.. осягніть небо: щастя вічне! Ви колись приймали Мене, то за те Я і вас приймаю „в радость Господа вашого". Браття і сестри по Христі! Браття і сестри по тілі і крові! Анумо і ми також спробуймо так приймати Христа, як оце сказано, то й ми будемо благословенними дітьми Божими, і то не тільки колись, але і тепер ще будемо щасливі, як каже псалом 40-вий, о котрім була бесіда. Як дуже любить Господь Бог людей, що уміють „голодного накормити, спрагненого напоїти, подорожного в дім приняти" і як таких людей благословляє найлучше пізнаємо, коли собі пригадаємо біблійне оповідання про гостинність Авраама, яке й оце подаємо.

Давно, давно — ще тисячі років перед Христом жив Авраам. Це був праведний і богобоязливий чоловік, який тільки й те чинив, що Господь Бог любить і подобає собі. В тих дуже давних часах обявлявся Господь таким святим людям і обявляв їм свою волю, наклонював до праведного життя, обіцяючи за те своє благословення і щастя ще тут на землі. З добрими і праведними людьми поступав Господь зовсім так — як добрий і примірний батько зі своїми добрими дітьми. Але і треба було тоді, щоб Господь являвся людям, їх учив і провадив, бо тоді ще не було — так, як тепер — писаного Божого закону і Божих прав і постанов. Не було і письма і ніхто не знав ні читати, ні писати.

Ось в таких часах жив Авраам. Йому являвся Господь часто і благословив його за праведне життя у всьому: був багатим чоловіком, мав великі стада овець, товару і іншої скотини, а того всего доглядали і пасли його пастухи. Його слуги числилися не на десятки — а на сотки. Бракувало йому тільки одного Він і його жена Сара вже були старими 70—80-літними, а дітей не мали. І в таких літах вже й не могли надіятися мати дітей. А знана є річ, що супружжя бездітні, раді б таки мати діти і за ними тужать. І як раз тоді, коли Авраам журився, що умре безпотомно, явився йому Господь і сказав: „Я Бог всемогучий! Ходи передомною і бувай щирий і праведний. І вчиню заповіт проміж мною і тобою і намножу тобі потомків безліч" (І Мойс. XVII: 1—2). „І поняв Авраам віри Господеві; і Господь почислив йому те за праведність" (Тамже XV: 6). Ось Господь вже потішив Авраама, що буде мав потомків безліч. То значить, що він не умре бездітним. Здавалося б неймовірним, бо такі старі родичі дітей ніколи не мають. Але він в слова Божі повірив, що так буде.

Аж ось сталося таке: Одного разу день був дуже гарячий. Авраам сидів в тіни дерева, що стояло при його шатрі. (Він хоть був чоловіком вельми багатим, але до цего часу був скитальцем і де осів, там ставив шатро. В тих гарячих сторонах і такий „будинок" був вистарчаючим). Як раз, тоді побачив він трьох подорожних, що йшли дорогою, попри його мешкання. А то було в саме полудне, коли спекота сонця найбільша.

Побачивши, що подорожні мають минати його мешкання, вийшов їм на стрічу, вклонився і сказав: Панове, не минайте моєї загороди! Ходіть ось під то тінисте дерево, спочиньте, прохолодітесь, покріпітесь чим — і тоді далі підете в свою дорогу! Подорожні прийняли запрошення і під деревом сіли спочивати. Авраам скоренько метнувся до жінки, щоб постаралась кращого хліба, казав забити молоде телятко і скоро зготовивити. І за недовгий час приніс перед гостей своїх кращого хліба, мяса, сира, молока — і гості їли, а Авраам їм услугував. І коли гості обідали, знатніший з них казав закликати Сару, щоб була приявна враз з мужем і тоді сказав до Авраама:

„Від нині за рік, в той самий день і час відвідаю тебе: Твоя жена уродить тобі сина". І повторив обітницю дану Авраамові від Бога давніше. А та обітниця, крім вище наведеної, була така: „І зроблю тебе народом великим і благословлю тебе і звеличу імя твоє і будеш благословен... І будуть благословенні в тобі всі народи землі" (І Мойс. XII: 2—3). (Словами: „І будуть благословенні в тобі всі народи землі" заявив Господь, що з Авраама вийде Христос, що принесе благословення всім народам світа). І ось тут при обіді, що заставив Авраам для подорожних, відкриваються всі обітниці Божі, в чого зачав догадуватися він, що це хіба сам Бог загостив до него, бо хто ж, як не Бог дасть йому за рік сина і

благословення йому, його потомству і „всім народам землі"? Але ходім далі: Сара, жена Авраамова почувши, що за рік мала б стати матірю, сама в собі (не кажучи нічо) в серці здумілась: Це ж зовсім суперечне законам природи: Такі старушки, як вона вже зовсім не родять! Та подорожний гість знае мисли Сари і відказуе її: Так є! І так станесь! За рік породиш сина в той сам час, як оце я тут! У людей — це неможливість! Але у Бога все можливе! Коли Авраам побачив, що подорожний його гість знае навіть думки, мисли його жени, на котрі і відповідае, то вже не сумнівався, що це сам Бог зволив до його дому завітати і прийняти від него угощення. Та й сам Господь заявив, що це Він сам обідае у Авраама. Авраам, як стій „упав ниць перед Господом" поклонився Йому і дякував, що аж тепер вже буде вповні щасливий, благословенний. — За рік таке й було: У него родився син!

Ось дивімо: Авраам, хоть був доволі багатий, щасливий — у него були безмірні простори землі, на яких випасалися його стада худоби, — мав досить золота, срібла — як каже Письмо святе — а однак не був ще вповні щасливий: бо був бездітним. Коли ж він „голодного накормив, спрагненого напоїв, подорожного приймив у хату", того дня його щастю вже нічо не хибувало. Дивімо ще: який той Авраам покірний, скромний! Хоть був такий багач, а однак сам угощае подорожних і сам їм услугуе коло стола. Та ж це міг зробити якийсь його слуга! І ще то: Той муж Божий був такого серця, що дуже відчувало потребу ближнього. Видів трьох подорожних, що йдуть в таку горяч, знав що вони змучені, хотять їсти, пити, — сам просить їх щоб до него вступили, посідали, покріпились... Гарна душа була у того Авраама. За це ж і Господь його нагородив. А нагорода його велика. І це записало Письмо святе, щоб і ми з цего приклад брали і науку (І. Кор. X: 6 і 11). Коли наслідувати мемо оцего мужа Божого Авраама, то Бог благословить ме нас, наші діти, внуки і дальше наше потомство, як це він сам обіцяв: „Благословити му тисячі родів тих, що люблять мене і допильновують заповідей моїх" (ІІ Мойс. XX: 6). А перед усім вірмо Богу, як Авраам, — і та віра в Бога буде й нам почислена за праведність.

Православний з Бразилії.

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК

„ДОБРИЙ ПАСТИР"?

В кождій українській православній хаті повинен знаходитися бодай один примірник молитовника — „ДОБРИЙ ПАСТИР".

Молитовник числить 512 сторін друку й крім молитов щоденних містить Вечірню, Раннію Відправу (Утреню) і Службу Божу в українській та старославянській мовах, Тропарі й Кондаки на Неділі й Свята, Акафисти, Коляди й пісні, Календар цілого року та Пасхалію (від 1933 до 1975 року).

Ціна молитовника в міцній шкіряній оправі, з золотим хрестом та написсю з пересилкою $2.25

Ціна молитовника в міцній полотняній оправі з золотим хрестом та написом $1.75

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., — Winnipeg, Man.

Проф. Олександер Лотоцький.

З ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ.

ПОДІЛ КИЇВСЬКОЇ ЦЕРКВИ.

(Продовження).

В актах константинопільської патріярхії є згадка, що р. 1331 бере участь у засіданнях патріяршого синоду „наречений митрополитом галицьким Гавриїл". Це й був, правдоподібно, третій у черзі митрополит галицький, що його згадано в грамоті короля Казимира.

З переходом політичної влади над галицько-волинськими землями до Литви і Польщі тенденції щодо церковного одокремлення цих земель мали посилитися. Дійсно, за часів правління галицько-волинським князівством брата Ольгердового Любарта появляється тут митрополит галицький, правдоподібно — четвертий та останній в числі названих у грамоті короля Казимира — Феодор: підпорядковано йому епархії володимирську, холмську, перемиську, луцьку та турівську. Але це призначення викликало енергійний спротив московської сторони, — московський князь Симеон та митрополит Феогност удалися до Царгороду з намаганням скасувати його. Ґрунт для цих заходів був тут одповідний. Після поважних розрухів і на троні імператорському, і на патріяршому престолі появилися нові особи, що з антаґонізму до попередньої влади охоче касували те, що було нею доконане. Ця нова влада,—імператор Йоан Кантакузен та патріярх Іосиф Бухир, — скасувала, — 1347 року, — попередню постанову щодо галицької митрополії та підклонили цю останню, разом із тими епархіями, що її підлягали, митрополитові московському (номінально київському). В патріяршій грамоті з цього приводу акт розділу митрополій названо „нісенітницею", що повстала через „нерозсудливість" попереднього патріярха (Йоана Калеки): „незадовго перед цим галицький епископ, — писалося в грамоті, — прийшов до Царгороду . . ., використав непорядки тодішнього часу, підійшов тодішнього царгородського патріярха (який через свою нерозсудливість поробив ще й багато інших нісенітниць, у противність канонам) і тодішніх лихих приятелів держави та так з епископа став митрополитом і дістав владу над іншими епископами Малої Руси". Переконливе значіння в дійсності мали арґументи не якого іншого, а грошевого порядку. З Москви було послано до Царгороду значну суму, — на одновлення церкви св. Софії, ушкодженої року 1345, — а через два роки по тому, діставши грошеву допомогу, візантійські чинники скасували галицьку митрополію.

Іменування галицької митрополії, — як слушно уважае проф. М. Грушевський, — не було тривале тому, що повстання свое завдячуе вона впливам головно в сферах імператорського двору і не була піддержана патріярхією, яка одчувала вливи здебільшого суздальсько-московських князів.

Скасування галицької митрополії було великою перемогою Москви, — не лише з погляду церковного, але — ще більше — політичного: через звязки ієрархічні московські князі могли поширювати політичні впливи на одіоване населення Галичини. Але цей самий момент політичний спонукував і противну сторону розвивати акцію в напрямі ієрархічного усамостійнення Галичини. Увагу князя Любарта, що володів Галичиною в час скасування галицької митрополії, вдалося Москві приспати через посередництво того самого митрополита Феогноста, що був, разом із московським князем, головною керівничою особою в справі того скасування. Цей вправний дипльомат не обмежуеться акцією в самому Царгороді, а іде за тим на Волинь і тут успівае в своїх заходах, прийнявши на себе ролю свата: він висватав Любартові своячку московського князя.

Іншиий характер приймае справа галицької митрополії, коли Галичина, во умові між Ольгердом литовським та Казимиром польським р. 1366, одійшла до Польщі. Мотиви церковні, що походили з католицької сторони, мали здержувати акцію одокремлення галицької митрополії, — одсутність повноправного голови православної церкви в Галичині одкривали ширші перспективи для католицької тут акції. Впливи католицькі вже ширилися не лише в Галичині, але й переходили у Молдавію та Волощину, що також перебували в політичній залежности од Польщі; ті впливи осягли тут такі успіхи, що воевода молдавський Лачко приймае унію та погоджуеться на заснування католицької епископії в Сереті. Але толерантного Казимира не спонукували такі місіонарські завдання, справу галицької митрополії розглядав він виключно з погляду державного і тому не міг ставитися байдуже до того факту, що населення його держави знаходиться під юрисдикцією церковного зверхника іншої держави. Року 1370 посилае він, разом із руськими князями та боярами, до Царгороду одного з українських епископів — Антонія з проханням поставити його на митрополита в Галич, „щоб не щез та зруйнований був закон руський". В своїй у рішучих тонах складеній грамоті король ставив патріярхові на увагу, що Галичині належить право мати окремого митрополита і, коли не буде задоволено це його жадання, то змушений буде хрестити православних у латинську віру та поставити для них католицького епископа. Внаслідок тих енергійних заходів у травні наступного 1371 року сталася постанова патріяршого синоду про поставлення присланого королем епископа Антонія на митрополита галицького з підпорядкування йому епископій — холмської, турівської, перемиської та володимирської.

Одокремлення галицької митрополії, само собою, йшло в супереч баженням московським. Тому патріярх Філофей уважав за слушне пояснити й виправдати свій вчинок. У своїй з того приводу грамоті на імя митрополита московського Олексія він завважае, що не міг одмовити жаданню короля польського з огляду на дуже поважні його загрози. При тому дорікав він митрополитові, що властиве „все це сталося через його", бо він „піклуеться не про всіх християн по різних частинах Руси, а затвердився на одному місці (себто — в Москві), всі ж інші місця залишив без пастирського проводу, без науки й духовного догляду" та довший час не одвідував і не оглядав Малої Руси та ще й там, де королем був латинянин, — отже нехай тому він на себе нарікае. І ще добре, — додае патріярх, — що король справді не зробив того, що міг зробити, цебто, не перехрестив православних на латинство, а вдався до патріярха та попросив православного митрополита.

Для заспокоення Олексія патріярх писав йому: „ми дали новому митрополиту Галич, де буде митрополія, а з епископій — володимирську, перемиську та

холмську, що були під владою польського короля, а більше нічого; не дали ні Луцька, ні якої іншої епископії, що були в литовському князівстві".

Антоній помер десь р. 1389—1391. По його смерти доля галицької митрополії знову переходить у стан непевний. Провід нею взяв у свої руки епископ луцький Йоан, якого рекомендував король Ягайло. Але в Москві, де саме в той час став митрополитом Киприян (він, бувши перед тим митрополитом литовським, мав притензії на галицькі епархії), не виникла думка знову прилучити галицьку митрополію. Приводом до того сталася скарга на Йоана з боку епископа володимирського, який у справі тої скарги, що її зміст невідомий, подався до Царгороду. Туди ж поїхав і Йоан, щоби дістати потвердження на галицьку митрополію. З огляду на польського короля патріярх не касував галицької митрополії, але й не допускав до її обсадження. Патріярх запропонував кандидатові на галицьку митрополію Йоанові почекати, поки прибуде епископ володимирський, бо треба попереду розглянути скаргу цього останнього. Йоан не хотів ждати й повернувся до дому. Скориставшися цим, патріярх викляв його, повідомив про це Ягайла і Киприяна, а цей останній, з доручення патріярха, позбавив Йоана луцької катедри, призначивши на неї епископа Федора. Але Йоан, опираючись на допомогу Ягайла, не звертав уваги на всі ті виклятгя та деґрадації, залишився на галицькій катедрі та, правдоподібно, й помер на ній десь після 1404 року.

(Дальше буде).

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Маемо шовк з квітковими взорами в ріжних кольорах, яких ніхто не мае в Канаді.

Пишіть по пробки і ціни на ризи і хоругви.

У нас завсігди можна набути всі церковні річи.

WILLIAM GROSS & Co.
393 Main St., Winnipeg, Man.

Роля Православного Духовенства в Національнім Відродженню Українського Народу.

З приводу століття збірника „Русалка Дністровая" в львівській „Новій Зорі", органі еп. Хомишина, появилася стаття з під пера історика Теофіля Коструби, в якій автор закидуе, що православне духовенство не відограло такої важної ролі в національнім відродженню українського народу, як відограло духовенство греко-католицьке. Проф. Д. Дорошенко, що перебувае тепер в Канаді, написав відповідь Т. Котрубі п. з. „В обороні історичної правди", й помістив її в журналі „Церква і Нарід". Понизше передруковуємо статтю проф. Дорошенка з деякими пропусками. — Редакція.

В цьому 1937 році минае сто літ, як появився збірник „Русалка Дністровая", зложений галицьким священиком Маркіяном Шашкевичем. Появою цього збірника звичайно датуеться початок національного відродження галицьких українців. І тому ювілееві „Русалки Дністрової" присвятили спеціяльні статті майже всі українські часописи. Озвалася і львівська „Нова Зоря" статтею п. Теофіля Коструби, під назвою: „У століття Русалки Дністрової" (1837 — 1937)", в ч. 32 з дня 2 травня. Стаття ця можеб і не звертала на себе якоїсь особливої уваги — як кожна ювілейна стаття — як би не те, що її автор уважав чомусь ювилей Шашкевича за слушний привід і нагоду для того, щоб кинути камінцем в бік православного українського [illegible]...

Своїй статті дав п. Коструба ще другий підзаголовок в формі запитання „Чому українське відродження у Галичині вийшло з кругів духовенства?"

Здавалось би, відповідь на це питання може бути проста: та тому, що в 1837 році серед галицьких українців не було освічених людей окрім як духовенство, бо через певні історичні обставини, український, чи як тоді говорилось „руський нарід" у Галичині представляли самі „popi i chłopi". І так було до половини XIX в., коли помалу почала народжуватись інтеліґенція світська, виходячи зпоміж того ж таки духовенства, а далі й селянства та незаможних міщанства. Щоби ствердити цей усім знаний факт, не треба було, може, й спеціяльної статті писати, але п. Кострубі, очевидячки, ще те було на думці: йому хотілося, як він саме каже, „звернути при цій нагоді увагу як раз на те, яка величезна ріжниця зарисувалася на полі національного відродження між двома відламами українського духовенства, католицьким і православним". Перше, мовляв, велико прислужилось для національного відродження свого народу, а друге не зробило нічого. І щоб довести цю ріжницю, п. Коструба уживае таких арґументів, що не знаєш, чому більше дивуватись: чи його крайній тенденційності, чи незнанню основних фактів з історії укр. національного відродження, — і те, і друге річ непростима для солідного історика, яким заявив себе п. Коструба в своїх численних наукових працях. Та щоб не бути голословним, мушу докладніше зупинитись на статті п. Коструби.

Отож, зазначивши, що галицьке греко-католицьке духовенство під впливом етнографічно-романтичної течії, і в умовах вільнішого життя під Австрією, „почало працю над національно-культурним піднесенням галицьких українців", п. Коструба каже, що все це могло воно робити „лиш тому, що католицька церква дозволяе кожному народові жити, як Йому Бог призначив, і навіть приказуе(?) любити свій народ". Але зовсім інакше, мовляв, було на наддніпрянській Україні, де панувала не греко-католицька, а православна віра. Там над національним відродженням працювала інтеліґенція світська, головно лідичі: вони „шукали оправдання свого національного життя й праці для народа в туманних ідеалах раціоналізму й французької революції"; навіть їхня релігійність, як от у кирило-методіївців, у Куліша й Шевченка, „виказуе великий хаос, або бодай плутанину". Цей хаос і плутанина панували й в „туманних" концепціях політичних у православних українців, в їх „федерації й всесловянстві"; отже не диво, коли через усе це прийшло на Україні до того, „до чого мусіло прийти": до „найбільшого упадку національно-політичної думки продовж цілої історії України(?), мимо нібито „народніх форм"....

Дивно, кажу, чути це все з уст історика, який повинен би знати, що національне відродження на Україні почалося не під впливом ідей раціоналізму й французької революції, а під впливом тої самої „етнографічно—романтичної теорії", що пізніше долетіло й до Галичини, що та течія зустрілася з живою ще національно-державною традицією гетьманської України, що обидві течії подали собі взаємно руки, і з того почалося відродження ще перед Котляревським, виявляючись в розвитку історичних та етнографічних студій, літератури й навіть політичних концепцій. А що носієм старої історичної, а заразом і національної культури, були „дворяне", нащадки козацької старшини, то вони й явилися головними діячами українського національного відродження, при значній допомозі представників духовної верстви.

Історик повинен би знати, що батько української прози Квітка (що замолоду був навіть манастирським послушником) був перейнятий високим християнським почуттям і (одночасно майже з М. Шашкевичем) перекладав Св. Письмо на українську мову; не меншим християнським ідеалізмом одушевлені були й кирило-методіївці, особливо Костомаров, Білозерський і той же Куліш. Осуджуючи „хаос" і „плутанину", що начеб то панували в умах прав. укр. діячів, п. Коструба забувае, що їх ідейні вожди в половині XIX ст. галичане греко-католики, по скільки не забігали просто в табор православної Москви. Загально знаний факт, що ні „Русалка Дністровая", ні навіть революційний 1848 рік не розбудили справжнього национального руху серед галицьких українців, а зробив це „Кобзар" Шевченка, діставшись 1861 р. до Галичини. Так само історик повинен знати, яку велику ролю в національному і політичному відродженні галицьких українців другої половини XIX в. відограли з своїми „хаотичними" і „плутаними" думками наддніпрянські діячі: Куліш, Костомаров, Драгоманов, Антонович, Грушевський. — Хто як не Драгоманов, по словам Франка, причинився до „европізації" галицьких українців? І хіба то не Грушевський організував у Львові українську академію наук у формі „Наукового Товариства імени Шевченка"? Само собою розуміеться, що не все, що проповідували названі діячі було слушне; наприклад, щодо Драгоманова, можна закинути йому боротьбу з церквою та духовенством у Галичині, де церква й духовенство мали значні історичні заслуги перед своїм народом. Алеж не треба забувати, що всі ті діячі були дітьми свого віку: їх погляди були результатом ідейного процесу, що тягнувся довгі десятиліття, і особливих історичних умовин; не можна їх судити інакше, як з історичної перспективи, і прикладати до їх мірку понять та ідей, що повстали багато літ по їх смерти...

Коли я читаю в статті п. Коструби оте його порівнання греко-католицького духовенства з православним на некорисить останньому, коли читаю, що він, п. Коструба, „і зі свічкою в день не годен знайти православного духовника в праці над дійсним відродженням українських земель під Московщиною", — у мене мимоволі зявляються й трохи інші думки. І перше, ніж показати п. Кострубі, що для знайдення заслужених в ділі українського відродження православних духовних зовсім не треба запалювати в день свічки, бо їх видно кожному, хто мае очи, щоб бачити, — я дозволю собі поставити йому запитання: а чи не існувала серед самого греко-католицького духовенства в Галичині, протягом мало не всього XIX ст., така „тяга на схід", яка запроваджувала багатьох не тільки до Дніпра, але й до Неви, та Москви-ріки? Хіба не змінив товариш Шашкевича з „Руської Трійці", священик Яків Головацький, не тільки своєї народности, але й віри, перейшовши на царську службу? А о. Іван Наумович? А хто як не уніятські духовні з Галичини помагали російській владі нищити унію в Холмщині? Тай у новіші часи: досить було девяти місяців російської окупації в Галичині, щоб сотни тисяч греко-католиків (в тім числі сотні інтеліґенції, серед якої не брак було й людей духовного стану) навернулося на православіє. Та й взагалі, хто знае: що було би, як би вдержалася над Дніпром Українська Держава, яка проголосила була ідею автокефалії укр. православної Церкви? Легко тепер ревнителям унії збиткуватись над лежачим і зневажати православну церкву, коли вона опинилась під ярмом у червоного сатани. Але що було б, як би у Києві сидів митрополит, а може й патріярх Української Автокефальної Церкви в незалежній Українській Державі? Чи не булоб це для багатьох галицьких греко-католиків ще більшою атракцією, ніж за часів Головацького й Наумовича?

А тепер попробую показати п. Кострубі, що для того, щоб знайти українських діячів між православним духовенством, зовсім не треба запалювати у день свічки. Не буду заглядати далеко аж у XVIII століття, коли „на горі", як каже п. Ко-

струба, галичанин Стефан Яворський і вихованець любих серцю п. Коструби єзуїтів Феофан Прокопович проклинали Мазепу; обмежусь тільки XIX століттям, коли власне відбувалось українське національне відродження. Кожному відомо, що становище українського духовенства в російській імперії було сугубо важке власне в звязку з специфічною політикою Росії в церковній справі. Вже не кажучи про загальне становище православія, підпорядкованого владі світській і зведеного до ролі знаряддя тої влади, політика російського уряду примушала до того, щоб зробити церкву знаряддям русифікації України. Слово українське було вигнане з церковного життя з того часу, як св. Синод заборонив р. 1863 друкувати український переклад св. Письма, заборонив українську проповідь а цензура від себе вже припинила видання книжок релігійного змісту українською мовою.

Мало того. Вже з кінця XVIII в. увійшло в практику російського уряду не призначати українців на епископські катедри на Україні. Натомісць призначувано великорусів, які здебільшого не розуміли національних потреб своєї української пастви, не рахувались з ними, а деякі навіть свідомо прикладали рук до русифікації, як наприклад архіепископ чернигівський Антоній, що протягом свого майже 30-літнього урядування призначав на парафії майже виключно уроженців Московщини. А за часів Миколи I. виник був проект переселити поголовно все православне духовенство Київщини, Волині й Поділля до Московщини, а звідти спровадити священиків-великорусів. Проєкт цей не здійснено лише тому, що й для царської влади показалося не під силу його зреалізувати. Духовна школа на Україні особливо служила цілям русифікації, до київської, наприклад, Духовної Академії тяжко було доступитись семенаристові-українцеві; далеко легше було дістатись до академії у Москві, Петербурзі, Казані. Натомісць до Київської Академії спроваджувано великорусів і балканських словян, аби не українців. Хай би п. Коструба прочитав відомий роман Нечуя-Левицького „Хмари", де змальовано Київську Духовну Академію 1860-х років.

І отже не вважаючи на всі ці надто тяжкі умови, українське православне духовенство, оті скромні сільські батюшки, зробили дуже багато для українського національного відродження. Священики В. Гречулевич, Ів. Бабченко, Ст. Опатович видали десятки книжок релігійного змісту українською мовою: проповіді, поучення, переклад св. Письма, житія святих (все це заборонено 1863 р.). Серед українських письменників 1-ої половини XIX віку зустрічаємо священиків П. Оглевського, братів Петра і Степана Писаревських, Ст. Александрова, М. Інфімовського, дяків П. Кореницького й П. Кузьменка; пізніше бачимо історика, Київського протоєрея П. Лебединцева, о. Ю. Сіцінського (давнього співробітника „Записок" Наукового Товариства імени Шевченка у Львові), епископа Парфенія, що редагував уже на початках XX в. український переклад св. Письма, і цілий ряд інших. Але найбільшою заслугою українського православного духовенства було те, що воно в своїй власній родині зуміло зберегти український дух, любов до українського народу, до його слова, і саме з священичих родин, а духовної школи, вийшли такі заслужені діячі українського відродження, як письменники: П. Артемовський-Гулак, М. Макаровський, К. Думитрашко, Ст. Руданський, А. Свидницький, Ів. Нечуй-Левицький, П. Ніщинський; вчені: О. Бодянський, П. Житецький, Ор. Левицький, основник „Київської Старини" Т. Лебединцев, нарешті — М. Грушевський.

Немов на глум над зусиллями російського уряду, саме духовна школа на Україні зробилася розсадником національної свідомости й укр. руху. Не було вже з кінця XIX ст. на Україні ні одної духовної семинарії, де б не було української громади або хоч гуртка. І з цих громад кінця XIX в. повиходили такі діячі, як В. Дурдуковський, С. Єфремов, Ол. Лотоцький, С. Липковський, М. Міхновський, С. Петлюра, В. Чеховський, о. Л. Скачковський, В. Біднов, М. Синицький, Ол. Кошиць, і багато-багато інших. Навіть австрійський консул у Києві К. Седлачек, у своїм таємнім донесенні 1893 р. віденському урядові про український рух у Росії*), каже, що головними гніздами цього руху були як раз духовні семинарії.

Не диво, що вихованці цих громад, ідейні українці-патріоти, які ішли на село священиками, ставали сівчами української національної свідомости; робили вони своє діло стиха, а імена їх не були знані широкій громаді. Але як тільки настало в Росії трохи вільнище життя то вже в 2-ій і 3-ій Державних Думах бачимо цілий ряд послів-священиків, членів українських парляментських фракцій, а духовенство Поділля вже в 1907 році добилося в св. Синоду дозволу на заснування катедр українознавства в духовній семинарії в Камянці...

Чи це все дає підставу твердити, ніби, православного духовника, який би працював над українським відродженням, не можна знайти у день з вогнем, — нехай судять самі читачі. Нехай вони також судять: кому й яка користь від тої агресії галицьких греко-католиків проти своїх православних братів, українців наддніпрянських, агресії, яка веде, без усякого сумніву, не до духового обєднання і спільної праці на культурно-національному полі, але ще до гіршого роз'єднання, ніж те, яке утворилося само собою в наслідок історичних обставин

*) Це донесення було невдавно опубліковане мною у виданнях Українського Наукового Інституту у Варшаві.

ЗАВИТАННЯ СВЯЩЕННИКА.

(Кадет Саск.)

В неділю, 23 травня ц. р. відбулося Богослуження в укр. Нар. Домі на фармах, котре відслужив о. Улян. Хоч в нашій околиці є мало українців, але на цей час зібралось поважне число вірних, як старших, так і молоді, щоб послухати слова Божого і спільно помолитись, бо це в нас рідка нагода. Я вірю, що ніхто не пожалував свого труду, хоч би прибув і як здалека.

По Богослуженню відбулася перекуска, в тоді о. Улян виголосив відчит на тему „Патріотизм", в котрім дуже яскраво змалював, як ми повинні обходитися, щоб бути патріотами. Не буду переповідати слів о. Уляна, бо се забралоб багато місця в часописі, однак згадаю, що наша громада є вповні задоволена з відвідин такого дорогого гостя, як о. Улян, котрий так щиро працює на українській ниві.

О. Улян прибув до нас на нашу просьбу з Шіго, (де він є на парафії) і перебув тут три дні. В суботу й понеділок мав науку релігії для молоді. Молодь також багато скористала.

На закінчення складаю сердечну подяку від нашої громади о. Улянові за його щирий труд, який поніс для нашої громади. Вірю, що зерно посіяне о. Уляном — не пропаде.

Іван Григор, Метеор, Саск.

ПРИМІРНІ ХРЕСТИНИ.

(Венкувер, Б. К.)

Венкуверська українська православна громада запросила до себе на Богослуження о. П. Самця з Едмонтону на неділю 18-го липня. А в неділю 25-го липня відбулося Богослуження на Лулу Айленд коло Венкуверу. Про успіх і настрій на згаданих Богослуженнях не буду писати. Про це іншим разом. З Лулу Айленд п. К. Ляховецький між іншим забрав свящ. П. Самця і п. Гео. Маріяна з Вінніпегу до Ленглей Прейрі, 25 миль на полудневий схід від Венкуверу, на фарму п. Т. Старчука на хрестини. По скінченню св. Тайни Хрещення гості засіли до стола вечеряти. Між іншим добр. Маріян згадав про пресовий фонд нашого часопису „Вістника". На його заклик зложили скромну лепту слідуючі:

По 50ит. К. Ляховецький.

По 30ит.: Гео. Маріян і о. П. Самець.

По 25ит.: Пр. Щирецький, Н. Сігур, пані М. Горудко, пані Р. Ляховецька, Гр. Козуб, Т. Старчук і Р. Павюк.

По 20ит.: Дм. Цибуляк.

По 15ит.: пані Веснянa Старчук.

Жертводавцям сердечна подяка. Добре булоб при кожній подібній нагоді не забувати за нашу пресу, а то часто забуваємо про таку важну справу, як орган Рідної Церкви в Канаді, — „Вістник."

Гість.

ОГОЛОШЕННЯ.

Дня 29-го серпня ц. р. припадає 20 літня річниця існування Сестрицтва при Українській Греко-Православній Церкві в Поплар Парк, Ман. В цей день Богослуження відправить о. С. В. Савчук. — По Богослуженню буде спільний обід в Нар. Домі. На це свято просяться всіх громадян, як рівнож гостей з сусідних громад.

Заряд Сестрицтва.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. І. Дмитрова.

Серпень.

19. Четвер, Преображення Госп. — Поплар Парк.
22. Неділя, — Селтон.
29. Неділя — Іст Селкірк.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1937 РІК.

СЕРПЕНЬ.

15 Н. 8 по З. св. Д. Архид. Стеф.
16 П. Ісаакія
17 В. Мч. 7 отрок ефес.
18 С. Мч. Евстигнія
19 Ч. **Преображення Г. Н. І. Х.**
20 П. Доматея перс. мч. Марина
21 С. Емілїяна ап. Кидич.

22 Н. 9 по З. св. Д. † Ап. Матвія
23 П. Лаврентія
24 В. Мч. Евпла діякона
25 С. Мч. Аникити
26 Ч. Максима, Іполита
27 П. П. Михея, Теодосія печ.
28 С. Успіння Прес. Богородиці

29 Н. 10 по З. св. Д. Нерук. Обр.
30 П. Мирона
31 В. Мч. Флора й Лавра, Ерма.

ВЕРЕСЕНЬ.

1 С. Андрія Стратилата
2 Ч. Пр. Самійла
3 П. Ап. Тадея; мч. Васи й дітей
4 С. Мч. Агатоника, Зотика

5 Н. 11 по З. св. Д. Лупи мч.
6 П. Петра
7 В. Ап. Вартоломея й Тита
8 Мч. Адріяна і Наталії
9 Ч. Пп. Пимена
10 П. Мойсея мур. Сави печ.
11 С. Усічення Голови Ів. Хрест.

12 Н. 12 по З. св. Д. Св. Олексан.
13 П. Пол. пояса Богородиці
14 В. Самала стовпника
15 С. Маманта

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Заворотного.

Серпень.

19. Четвер, Преображення Господ. — Пайн Ривер. — Храм.
22. Неділя — Косів.
28. Субота, Успення — Богдан, храм
29 Неділя — Етелберт.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Григорія Васильїва.

Серпень.

19. Четвер, Преображення Господн — Спеден, Алта.
22 Неділя — Бельс, Алта.
28. Субота, Успення Пресв. Богор. —Стрий, Алта.
29. Неділя — Смокі Лейк, Алта

Почтова скринка 108.
Смокі Лейк, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Гайдного.

Серпень.

22. Неділя — Ленард.
28. Субота, Усп. Пресв. Богород. — Петлюра.
29. Неділя — Шортлейл.

Адреса: Роблін, Ман.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.

19. Четвер **Преображення Г. Н. І. Х.** Утр. Єван. Лук. IX: 28—36. Літ Ап. II. Петра 1. 10—19; Єван. Мат XVII: 1—9

22. **Неділя 9 по Зісланню св. Духа:** Глас 8. Утр. Єван. Івана XX: 19—31 Літ. Ап. I. Коринт III 9—17 Єван Мат XIV 22—34.

28. Субота. **Успення Пресв. Богор.** Єван. Лук. I: 39—49 і 56. Літ Ап. Филип II: 5—11; Єван Лук. X 38—42 і XI: 27—28.

29. **Нед. 10 по Зісл. св. Духа:** Глас 1. Утр. Єван. Іван XXI: 1—14. Літ. Ап. Коринт. IV 9—16. Єв. Мат XVII: 14—23

ВЕРЕСЕНЬ.

5. **Неділя 11 по З. св. Духа.** Голос 2. Утр. Єва. Івана XXI: 15—25. Літ Ап. I Кор. IX: 2—12. Єван Матвія XVIII: 23—35.

11. Субота. **Усічення Голови Ів. Хрестителя.** Утр. Єван. Мат XIV: 1—13; Літ. Діяння XIII: 25—32. Єван. Марка VI: 14—30.

12. **Неділя 12 по Зісл. св. Духа:** Голос 3. Утр. Єван. Мат. XXVIII. 16—20, Літ. Ап. I Кор. XV: 1—11; Єван Мат. XIX: 16—26.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3064 WINNIPEG, MAN

Mar. 1934 Kusey J Rev. Box 115

РІК XIV. WINNIPEG, MAN., SEPT. 1st, 1937 ВІННІПЕҐ, МАН., 1-го ВЕРЕСНЯ, 1937. ЧИСЛО 17

Митрополича Катедра Княжого Галича Віднайдена.

У львівськім „Ділі" (ч. 169) читаємо:

Недавно принесли ми вістку про незвичайно цінні знахідки підчас розшуків д-ра Пастернака у Крилосі. Дістаємо від нашого визначного археольоґа листа, в якому він повідомляє нас про дальші висліди своєї праці, яка увінчалася справді сензаційними успіхами.

Вістка, що нам її д-р Пастернак переслав справді сензаційна, бо торкається найбільших памяток княжої доби. Про свої успіхи праці пише д-р Пастернак таке:

„Отже мені справді пощастило найти остаточно довго пошукувану найбільшу святість, а водночас і найбільшу святиню Галицько-волинської держави, митрополичу катедру княжого Галича (тепер Крилоса), побудовану князем Ярославом Осмомислом у половині XII століття, що про неї від 1255 року слух і слід був загинув. Була це на ті часи, а навіть і на теперішні умовини, величезна будівля (32.5×37.5 м.), яка своїми розмірами майже вповні дорівнювала Соборові св. Софії у Києві (34×39 м.). Мала вона три апсиди, ціла була розмальована фресками та крита грубою олов'яною бляхою. Щасливо збереглася ще в одному місці долішня частина фронтового муру з величезних бльоків білого тесаного каменя, з якої видно, що цілість мусіла колись викликувати справді імпозантне враження, тим більше, що катедра була висока: в низу була церква, а над нею, на її склепіннях, твердиня, останнє прибіжище в разі крайньої небезпеки.

Після відкриття цілих вже обводових мурів катедри приступаю тепер до відслонення ще цього року вівтарної частини храму".

ЧИ РЕЛІГІЙНІСТЬ ЗАНЕПАДАЄ?

Духівництво ріжних вір від деякого часу скаржиться, що сучасне людство відходить від релігії. Один журнал переняв анкету між своїми читачами. Результат тої анкети був такий: 24,8 відсотків відповіли, що релігійність підвищується; 49,9 відс., — що упадає, інші відповіли, що не знають, або що все залишилось по старому. Ті самі читачі на питання, який рівень моралі, відповіли, що не знають, або, що мораль залишилась на тому самому рівні, як і раніше.

СУСПЕНЗА ЗА ФАЛЬШОВАНЕ ЧУДО.

З Ватикану доносять, що там відбувся суд над священиком Рафаелем Кодіпетром з Паґалік Сабіне за фальшиве чудо і цего священика суспендовано.

КОНКУРС

НА ПРИНЯТТЯ ПИТОМЦІВ ДО ДУХОВНОГО СЕМИНАРЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ

Зголошуватися можуть студенти української народности, православного віроісповідання і доброго характеру й обичаїв. Аплікант повинен числити що найменше повних 19 літ життя і повинен мати укінчену вищу школу (гай-скул) в Канаді, або середню школу в Старім Краю.

Форми аплікації, близші інформації про оплати та прочі відомости відносно курсу в семинари будуть подані аплікантам листовно. Пишучи за аплікацією та близшими інформаціями, аплікант повинен обовязково подати місце й рік уродження та яку освіту посідає, як рівнож повинен долучити писемну рекомендацію від українського православного священика, або когось з православних українців, що знає близше апліканта.

Зголошення приймаються до половини місяця вересня ц. р.

[illegible]
Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

УВАГА: Зголошення висилати на адресу Консисторії:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., — Winnipeg, Man.

ВІДВІДИНИ О. С. В. САВЧУКА.

Оцим подаю до відома всім моїм парафіянам та всім заінтересованим, що Всеч. о. С. В. Савчук, Адміністратор Української Греко-Православної Церкви в Канаді, відвідає разом зо мною слідуючі громади, що знаходяться під моєю духовною опікою:

23 вересня, четвер — День Подяки: СЕМБОРГ, САСК.

ПРОГРАМА: Сповідь, Утреня, Служба Божа, проповідь, Молебен подяки, освячення води й посвячення овочів в поля й рослин, обхід довкола церкви з читанням св. Євангелії, катехизація для дітей і молоді, Вечірня, відчит.

24 вересня, пятниця — День Подяки: ГОНІМУН, САСК.

ПРОГРАМА: Така, як в Семборг, Саск.

26 вересня, неділя — БРУКСБІ, САСК.

ПРОГРАМА: 9.00 год. рано — Утреня й Сповідь.
10.00 год. рано — Служба Божа, св. Причастя, проповіди.
12.00 год. дня — Молебен подяки, водосвяття й посвячення овочів з поля, обхід довкола церкви з читанням св. Євангелії.
2.30 год. пополудни — Відчит в Народнім Домі.
5.00 год. пополудни — Вечірня й катехизація для дітей і молоді.

17 вересня, понеділок, Воздв. Чесного Хреста: КЕРРОТ РИВЕР, САСК.:

ПРОГРАМА: Така, як в Бруксбі, з додатком Всеношного.

Прошу всіх моїх парафіян та прихожан прибути чисельно на повищі свята.

Свящ. Т. КИСІЛЮК, парох.

АРХИЄРЕЙСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ.

ВЕРЕСЕНЬ:

5 неділя — Едмонтон, Алта.
12 неділя — Прут, Алта.
19 неділя — Канора, Саск.
26 неділя — Арран, Саск.
27 понеділок, Воздв. Чесного Хреста — Сопоф, Саск.

ЖОВТЕНЬ:

3 неділя — Гаєс, Саск.
10 неділя — Вінніпеґ, Ман., в церкві св. Михаїла.
17 неділя — Гемилтон, Онт.

КОНСИСТОРІЯ
Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

МІСІЯ!!! — [illegible]

Приходіть на МІСІЮ, яка відбудеться в Українській Греко-Православній Церкві Преч. Діви Марії в Ґронлид, Саск. в ДНЯХ 19-21 ВЕРЕСНЯ, 1937, в такім порядку:

19 ВЕРЕСНЯ, НЕДІЛЯ:
9.00 год. рано — Утреня.
10.00 год. рано — Служба Божа й місійні проповіди.
2.30 год. пополудни — промови на відповідні теми в Народнім Домі.
4.30 год. пополудни — Вечірня й катехизація для дітей і молоді.
8.00 вечера — вечірна програма в Народнім Домі.

20 ВЕРЕСНЯ, понеділок, День Подяки:
9.00 год. рано — Утреня.
10.00 год. рано — Служба Божа й місійні проповіди.
12.00 год. дня — Молебен подяки, Мале освячення води й посвячення овочів з поля й рослин.
3.00 год. пополдни — Катехизація для дітей і молоді.
4.00 год. пополудни — Сповідь дітей і старших.
6.00 год. пополудни — Вечірня з Всеношним і місійна проповідь.

21 ВЕРЕСНЯ, вівторок, Різдво Пресв. Богородиці (Храмове Свято):
9.00 год. рано — Утреня й Сповідь.
10.00 год. рано — Служба Божа, місійні проповіди, Св. Причастя.
12.00 год. дня — Храмове освячення води й обхід довкола церкви з читанням св. Євангелії.
1.30 год. пополудня — спільний обід з промовами.
4.00 год. пополудни — Катехизація для дітей і молоді.
5.00 год. пополудни — Вечірня з місійною проповіддю.
7.00 год. вечера — вечірна програма в Народнім Домі.

В переведенню Місії візьме участь також Всеч. о. С. В. Савчук, Адміністратор Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

На Місію запрошується всіх православних Українців.

Прийдіть віддати хвалу Господеві!

Свящ. Т. КИСІЛЮК, парох.

АПОЛЛОНОВІ ЖИТНИЦІ

(Театральна вистава в старій Київо-Могилянській Академії.)

НАРИС ВАСИЛЯ ГОРЛЕНКА.

ЗАМІТКА.

Василь Горленко (1853—1907), безпосередній нащадок відомого мазепинця, полковника прилуцького Дмитра Горленка (до того самого роду належав і святитель Іосаф Горленко), був видатний український етнограф, критик і знавець укаїнського мистецтва й старовини. Дідич прилуцького повіту на Полтавщині, він віддав усе своє майно на збирання памяток рідного мистецтва та на літературні справи. Тонкий естет і сам справжній мистець у душі, він високо цінив стару українську культуру козацько-гетьманської доби й присвятив їй цілу низку блискучих нарисів, друкованих здебільшого на сторінках „Кіевской Старины". Йому належить ряд невеликих, але прегарних розвідок про Котляревського, Квітку, Макаревського, про Василя Полетику, в якому він добачав автора славнозвісної „Исторіи Русовъ", про Шевченка, як артиста-маляра, про славних українських малярів XVIII віку Левицького та Боровиковського, і цілий ряд інших. Він відкрив Кобзаря Івана Крюковського й записав із його уст і видав 9 найкращих дум. Крім того дав дуже цінну розвідку про кобзарів та лірників. Свої статті й нариси зібрав Горленко частинно і видав у трьох книжках: „Южнорускіе очерки й портреты" (1898), „Украинскія были" (1899) та „Отблески" (1905). Недавно Українська Академія Наук у Києві видала листування його з відомим письменником Панасом Мирним. З цього листування широка громада вперше довідалася, як багато зробив Горленко для розвитку письменницької праці Мирного, як він його заохочував писати, як високо цінив його талант і як він взагалі пільно стежив за всіма новими появами на полі української літератури, вміючи відразу відгадати справжній талант: так він відразу з перших повісток зумів пізнати талант Коцюбинського і Стефаника. Дуже багато писав він і про український театр, а з славнозвісною нашою артисткою М. К. Заньковецькою перебував у великій приязні.

Подаємо тут в перекладі (Горленко писав російською мовою, бо українська преса в Росії не була дозволена, і тільки в 1906 році став він співробітником полтавського „Рідного Краю", але тут саме заскочила його несподівана смерть) один з найкращих нарисів Горленка, друкований спершу в „Кіевскій Старині" (1887, кн. IV), а потім передрукований у „Южнорусских очерках и портретах". Тут малює Горленко надзвичайно яскравий і мистецький образ театральної вистави в Київо-Могилянській Академії часів Мазепи, який живіще показує нам старий український театр, ніж цілі томи спеціяльних наукових розвідок.

Нехай цей переклад і ця замітка будуть виявом пошани до памяти письменника в 30-ті роковини його смерти.

Д. Д.

День восьмого мая 1708 року кінчився у Києві. На горах „верхнього" міста ще жевріло сонячне проміння. Над Подолом, від гір, простяглися тіні. Вулична метушня з наближенням ночи пожвавішала. Козаки в жупанах, в кармазинах, їхали на гору невеликим загоном. Крамарі й міщане нижнього міста забирали свій крам на базарі, замикали його по рундуках, або пакували на ручні візки, купці збиралися замикати свої крамниці. Годинник на ратуші вибив шосту годину, і в ніші, де він стояв, показалася й пройшла процесія дванадцяти дерев'яних апостолів.

На валу, що йшов горбами верхнього міста, перегукнулися вартові. На легкому, рожевому вечірньому небі вимальовувалися церковні бані і гармати фортеці. Стара дерев'яна церква на Андріївському горбі блищала здалека хрестом. Після теплого дня наступала та прохолода майського вечера, коли квітки стають запашніші, а від молодої трави, від цвіту яблунь та вишень, від кущів, від тополь із їх ніжним, іще липким листям, ллються чарівні пахощі. Вулиці старого Подолу, що стояли навскоси супроти Дніпра були багаті на садки та квіти. Дбайливі господині поливали над вечір грядки в городі й клумби, де цвіли нарцизи й пишні півонії, де починала стелитися свіжа городина.

На майдані перед Братством панував рух: улюблена дитина старого Києва, Колеґіум, недавно названий Академією, справляла в цей день своє рокове свято. Перед роз'їздом студентів, по закінченні іспитів, улаштовано театральну виставу. Ішла пієса професора піїтики Лаврентія Горки.

Бурсаки і своєкоштні студенти сновигали й товкалися на академічному подвір'ї. Довгі китайкові й шовкові студентські кереї, жупани, застрібнуті догори на металеві ґудзики, мішалися з жупанами міщан, із чорними тінями ченців, які появлялися в юрбі. Постаті академістів, їх молоді обличча, яскраві барви чобіт та убрання, дзвінкі голоси, що оживлювали цю метушню, все разом творило повну життя картину.

На небі засвітила перша зірка, появився місячний серп. Вогники замиготіли по хатах Подола. Біля рогачок, біля чотирьох паромів на Дніпрі, стовпилися вози, ті, що їхали з міста, і ті, що їхали до нього. За рікою, на залитих ще на половину повіддю лугах, десь палало вогнище.. Та ось покінчено й переправу через Дніпро на цілу ніч. Останні вершники віхали до Києва, останній воловий віз рушив до броварського лісу. — Спить господар на возі, ліниво плентаються воли попід лісом, топчуть копитами траву, серед якої притулилася свіжа, повна роси конвалія.

До братських мурів народ прибував у повозах і пішки Великий камяний корпус, будований Мазепою, вже світився вогнями, між арками його колонади виблискували проміння світла. Там, „на конгрегації", у залі урочистих засідань, влаштовано було сцену. Далеко не всі студенти могли попасти до залі, було їх понад тисячу. Як глядачів, на виставу допускалося тільки старших, а з молодших лишень учасників у самій пєсі, де були хори й „воїнства". Ті, що не попали до залі, товпилися на дворі проти вікон, дивлячися крізь них на публіку в залі й перечитуючи розмальовану афішу. Вона оповіщала, що „на позор христолюбивому роду благородними синами російськими" показано буде сьогодні трагедо-комедію „Іосиф-Патріярх".

Воскові свічки рампи, вставлені в криві металеві свічники, колише вітерець, що повіває в салі. Щоб не було душно, повідчиняли навстіж усі вікна. Поза вогниками Подолу видно у вікно заплав за Дніпром, неясний образ Вишгороду... За лаштунками іде метушня приготовлень, нервова нетерплячка, комічні сцени. Страшенно намастикована „заздрість" розмовляє з „Фараоном" у папіровій тіярі; неприступний „Йосиф" обіймає гарненьку „жену Пентефрія", яку грає його товариш, син полковника з Лівобережжа. Як звичайно буває, артисти крізь щілину в завісі дивляться на залю, на страшну для них публіку

Вони бачать у першому ряді, поруч із префектом, Київського полковника, війта, того полковника з Лівого берега, що його син грає Пентефрієву жінку, сотників із сусідньої Чернигівщини, багато міщан і ґусту стіну своїх веселих, оживлених товаришів. Йосиф, зовсім одягнутий, підходить до завіси і там дивиться на юрбу. В тісних рядах публіки, біля матері, сидить молоденька красуня з Подолу. Він знає, за-для кого вона прийшла сюди.

Сам автор песи і професор, за лаштунками, керує останіми приготованнями, оглядає на швидку руку ґрім численних алегоричних лицедіїв. Песу готували дуже старанно. Сподівалися на виставу самого гетьмана Мазепу. Але він проїхав цими днями з Батурина до Білої Церкви, зупинившись у Києві всього на кілька днів. Він, видно, був дуже заклопотаний справою Кочубея, яку саме тепер розбирано в Вітебську.

Та ось усі приготовання покінчено, завіса підноситься вгору. Невибагливі декорації домашнього малювання уявляють вулицю старо-египетського міста. Приятель Йосифа, що прибув до Єгипту, тішиться його щасливою долею і, сходячи зо сцени по виголошенні довгого монологу, натикається на огидну постать „заздрости", що несподівано вилізла з-за лаштунків. Ця погана сила, що переслідує Йосифа, проклинає його і нахваляється погубити. Вона кличе на поміч, і раптом сцена наповнюється страшними потворами, чортами і гарпіями, вони гроять Йосифові, верещать, що треба „розпиляти його пилою смерти", погубити його душу й тіло.

Свічки пригашено. На сцені серед сичання гадів запановує пітьма. Раптом хвилі світла від виставлених снопів свічок заливають сцену. Поява „Божої защити" розганяє пекельне збіговище й пророкує Йосифові щасливу долю.

Акт перший — „протазіс". Египетська кімната з ієрогліфічними написами й колонами. Жінка Пентефрія, в пурпуровій золотом гаптованій одежі, „скверним желаніем біснуеться". Представляючи таку дражливу річ, та ще й перед начальством, молоденький актор-студент почуває себе страшенно ніяково і, боячися бути натуральним, тримається дуже незручно. Він підходить до рампи, і світло від вогню виблискує на золотому гаптуванні його убрання. З-під кону, вся в білому, появляється „совість" і починає свою розважливу мову. Але „вельможа" її не слухає і велить своїм слугам вести її до вязниці.

Сцена переміняється. „Ділателі", що мають йти на роботу в полі, ждуть наказів Йосифа. Він сходить до них з високого ґанку. „Красуються вертогради із віттями, на полях стоїть іще не складена в стирти пшениця. Ідіть і працюйте! Господар дасть усякому достойну заплату. Ця частина людей нехай іде до стада. Оставте на лугах худу скотину, нехай поправляється, а приженіть сюди лучшу. Торгові кораблі і рибальські човни нехай ідуть до свого діла!"

Люди відходять, а він молиться Богу, просячи заховати його чесним і корисним у чужій землі, серед чужих людей і віри. Підчас молитви появляється перед ним „Прелесть" і улесливістю та обіцянками хоче прихилити його до себе. Але він проганяє її і сумує над своєю самотою, над тим, що нема біля нього душі, яка могла б піддержати його на правій дорозі. Хор „малих младенців" співає про чесноти Йосифа...

Поволі спускається завіса, відсунута цим разом на стільки, що між нею та рампою залишається простір на кілька сажнів. Дехто з поважних осіб виходить

із залі. Юрба роступається й пропускає префекта й полковника, що йдуть поруч і різко відріжняються своїм одягом. Виходять городяни, городянки в кунтушах і корабликах, міщане з Подолу. Один із них, присадкуватий, у синій чемерці, говорить хрипким басом до другого:

— Бісового батька, як чудно! Слухаєш: один усе сказав, що другому ніде вже й дітися... Гляди, другий так відріже, що й того повершить...

— Наслідування Рея! — говорить високий поляк, з типовим виглядом, до свого товариша.

Кілька студентів змовляються закінчити вечір випивкою, при чім чути імя Боруха, гостинного шинкаря на Подолі.

Але більша частина публики зостається дивитись „інтермедію", яка відограється між діями, перед спущеною завісою на авансцені.

З-за бокових лаштунків раптом викочується віз, на якому стоїть велика деревляна клітка. В клітці сидить мужик, а біля возу крутяться, немов з-під землі виросли, пан і жид. Купка народу в одноманітних убраннях представляє натовп. Жид носить за плечима коробку з ріжним дрантям на продаж: онучки, одна чорна, друга зелена, шматочки шкіри й футра, ріжнокольорові шматки сукна; в жида люлька, чубук, капшук із тютюном, в руках кий. Пан у кунтуші, з довгими вусами, огрядний, годований; його гарно грає здоровенний академіст. Між паном і жидом іде торг. Пан продає жидові мужика й добиває торгу на сто злотих. Жид боїться, щоб мужик не поломав клітку і не вбив його в ночі. Він просить пана звязати мужика, коли ось чути гамір: з піснею вилітає на сцену запорожець — аж сяє яскравим одягом, шумливий і завзятий, він одним махом соломяної булави, яку держить у руках, розбиває клітку й визволяє мужика, а пана й жида бе булавою та запрягає разом у ярмо.

Появу запорожця публика зустрічає загальним ентузіязмом, а визволення мужика викликає цілу бурю радісних вигуків.

Коротка перерва, й драма йде далі. На сцену виходить „Тайновидець" і оповідає про зазіхання Пентефрієвої жінки на Йосифа. В оповіданні яскраво виступає автор-чернець:

...ність в мирі лесті
Болшей паче женская. Не может
(ізнести
Горшого лукавства весь мир яко
(тоє!

Студентська публика лукаво посміхається, а полковник із першого ряду єхидно підморгує знайомій городянці.

Відкинута жінка Пентефрія мучиться від образи й злости. Вона знаходить собі потіху в помсті, невблаганій, жорстокій. Монолог Пентефрія перед звязаним і закутим Йосифом дише гнівом. Хор „Добродітелей" ридає над Йосифом, якого ведуть у темницю.

Розділ старої драми. „Епітазіз", „Катастазіс", черґуючись один по одним, посувають пієсу до остаточної „Катастрофи": двір Фараона, смертний присуд над Йосифом і чудесне врятування його самого перед стратою, завдяки витолкуванню понурих снів фараона... Далі йде остання інтермедія.

Цим разом на сцені козак. Він виходить погуляти по світу й зустрічає вродливу дівчину.

— Добридень, серце! — каже він їй.

Дівчина задумалася й говорить матері:

— Козак сказав „серце"! Певне хоче сватати, а в мене ніщо не готове.

Козак почув і каже:

— Гарна дівчина, та тільки яка ж дурна! Ну, нехай же буде так: піду блукати по світу. Коли знайду ще дурнішу, вернуся сватати цю, а не знайду, не вернуся.

Зустрічає вдову. Їй майстри зимою зробили в хаті воза. Прийшла весна, вдова аж знесилилась, — ніяк не може витягти воза з хати на двір. Козак бере, розбирає воза, виносить із хати і складає знову на дворі.

— Голубе, козаче, останься, навчай мене, що і як чинити!

Ні, думає козак, піду ще далі.

Іде... дівчина винесла на двір курку і бе її за щось.

— Що ти робиш?

— А ось, бачиш, курка не дає курчатам ссати, то я її за те й бю.

— Яка ж ти дурна! Візьми пшона, дай їм, то вони самі будуть їсти!

Безмежність жіночої глупоти приголомшує козака, і він під гомеричний регіт публики рішає на увесь свій вік залишитися бурлакою...

Драма закінчується. Фараон прочув про мудрість Йосифа. Даремне двораки стараються відхилити його від цього дивного юнака, що „не вчився нігде, — смиренний, простий, бездільний, нищий". Вони повторюють улюблений арґумент упривілейованих кляс усіх часів і народів:

...Ність бо тое прилично,
Дабы рабський постигав розум,
(що обично
Постигають мудреці.

Але автор песи — сам козак з задніпрянського села Стайки, — й устами фараона він знущається з хитрих розумувань двораків та відкриває їх прихований лукавий егоїзм. „Убогий і бідний" може посідати великі скарби духа, носити в собі „Божественну благодать", яка й не сниться багатим та сильним Слава й багатство, підтримує царя один із сенаторів, тільки перешкоджують мудрості. Вони обплутують людину сітями умовних понять, розвивають егоїзм, заслонюють перед ним лице правди. Справжню, непідкупну правду й мудрість „обично іміють убозі"... Ці золоті слова навряд могли бути сказані в давньому Єгипті, але в суспільстві, що не знало станових ріжниць і було чуже духові касти, вони могли зустрінути тільки співчуття.

Вияснення слів і мудрість ведуть Йосифа до перемоги. Його зводять на високий трон правителя посеред сцени, повної народу, що голосно співає на його честь гимни.

Стомлена довгою виставою й духотою публика починає розходитись. Майська ніч тепла й дише пахощами квіток. Дніпро виблискує сріблом в місячному проміині. На вулицях Подолу й по горах навкруги погасли вогні. З гір і з долин несуться співи. „Йосиф" провадить молоду міщанку на Ґлибочицю і вперше говорить їй, що він її кохає...

На другий день ранок був ясний і безхмарний. Багато академістів розїздилося по хатах. Товариші перед від'їздом прощалися один із одним, прощалися з професорами. Ті, що скінчили, покидали школу на-завжди. По містах і містечках лівого й правого берега, по далеких степових хуторах, розходилися питомці „Аполлонових житниць", як звали школу її керманичі. Для багатьох кінчалися безжурні юнацькі літа й починалося самостійне життя.

У префекта балакали про вчорашній вечір, хвалили песу й акторів. Лівобережний полковник, що приїхав по сина, віддав належну дань науці серед хору цих похвал. Але потай, у своїй практичній голові, ховав думку про відірваність цієї школи від життя, його ладу і потреб. В гурті духовенства говорилося про нові вимоги царя Петра, про переслідування, що їх зазнав митрополит Йосаф Кроковський. Горка розмовляв із Прокоповичем про нетривкість великих почестей, згадуючи свого улюбленця Горація з його теорією простого й незалежного життя. Він наводив строфу однієї з Горацієвих од у своїм перекладі, де говорилося, як удари долі звертаються на те, що осмілюється визначатися на світі:

Частії кедри зиблет вітер суровий,
Тяжчає падуть возвишенні крови,
Обично біють на холми високі
громи жестокі!
(Горацій, кн. II, пісня 10).

Прокопович слухав із усмішкою, але в його очах, що світилися розумом, можна було прочитати, як мало поділяє він думки свого товариша.

Надвечір двоє з учорашніх акторів підіздили до Дніпровської переправи. „Йосиф" виїздив із Києва, а товариш його, син полковника, провожав його. „Йосиф" оповідав приятелеві, як він учора освідчився перед батьками своєї нареченої і дістав їх згоду, і як в осени зашле до неї сватів. Він повезе її на свій далекий хутір. „Жена Пентефрія" здвигнув плечима і сказав, що він, порозумівшись з батьком, теж покидає Київ і іде — на Запорожжа.

Переклав Д. Дорошенко.

—x—

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК

„ДОБРИЙ ПАСТИР"?

В кожній українській православній хаті повинен знаходитися бодай один примірник молитовника — „ДОБРИЙ ПАСТИР".

Молитовник числить 512 сторін друку й крім молитов щоденних містить Вечірню, Ранню Відправу (Утреню) і Службу Божу в українській та старославянській мовах, Тропарі й Кондаки на Неділі й Свята, Акафисти, Коляди й пісні, Календар цілого року та Пасхалію (від 1933 до 1975 року).

Ціна молитовника в міцній шкіряній оправі, з золотим хрестом та написсю з пересилкою $2.25

Ціна молитовника в міцній полотняній оправі з золотим хрестом та написом $1.75

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave. — Winnipeg. Man.

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Маємо шовк з квітковими взорами в ріжних кольорах, яких ніхто не має в Канаді.

Пишіть по прубки і ціни на ризи і хоругви.

У нас завсігди можна набути всі церковні річи.

WILLIAM GROSS & Co.
322 Main St., Winnipeg, Man.

Чи Ви вже відновили передплату на 1937 рік за „Вістник"? Коли ще ні, так зробіть це зараз! Також постарайтесь, щоби й Ваш сусід читав „Вістник".

„ВІСТНИК“
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ПРОТИРЕЛІГІЙНА ПОЛІТИКА БОЛЬШЕВИКІВ.

В БОЛЬШЕВІЇ І ПО СВІТІ.

Ми замало розуміємо протирелігійну політику большевиків. Як далеко вона сягає? Чого хоче? Якими способами послугується? Ми про те не дуже питаємо.

Нині читаємо в часописах: большевики замикають церкви, винищують священиків, переслідують віруючих...

Завтра в тих же таки часописах бачимо, що релігійність в большевії набирає сили, люди святкують Різдво чи Великдень свобідно і великими масами, комсомольці та робітники заявляють публично свою релігійність.

Такі суперечні вісти появляються з року на рік, а з них виходить одно велике баламуцтво. **Вісти про зріст релігійности випускають большевики на те, щоби виканкати уяву, що в большевії не так зле, як дехто каже, що там постійно йде до кращого.** Поза тим большевицька політика в відношенню до релігії така ж жорстока нині, як була перед пять, чи десять літами.

В бостонськім деннику „Крищен Саєнс Моніторі“ з 2-го серпня 1937, є стаття з Москви від кореспондента згаданого щоденника, п. з. **„Совітський суд засудив 30 церковників“**, де говориться, що в большевії переслідування релігії йде звичайним ходом.

В місті Орелі засуджено в квітні і травни ц. р. епископа Никифора, одного протоерея, священиків і жінок всіх числом 30 за релігійну працю. Такі вісти подає журнал „Безбожник“ і звідти бере їх кореспондент.

„Безбожник“ пише, що епископ читав старословянською мовою протисовітські молитви; священики скликали людей до сповіди, а це не ріжниться від протисовітських сходин.

Епископ посилав священиків до колективів, де вони обезцінювали Сталінову конституцію.

Епископ з другими намовляли, щоби люди домагалися відчинення церков.

Хрестили шкільних дітей навіть на колективних фармах і говорили протисовітські проповіди.

„Безбожник“ каже. **„Совітський загал під проводом Сталіна буде безпощадно нищити всіх таких ворогів, буде немилосерно карати всіх, хто буде недопускати науки Маркса, Леніна і Сталіна“.**

Дальше „Безбожник“ виходить поза межі большевії і каже, що релігійна робота також і в других краях помагає приготовляти напад „фашистів“ на большевію.

Це все показує, що протирелігійна політика большевії цілком не слабне. **А коли час від часу може й дадуть на хвилю позірний попуск в релігійнім життю, то хіба на те, щоби побачити ревніших релігійних людей і їх опісля винищувати.**

Дальше це показує, що протирелігійна большевицька політика має на увазі цілий релігійний християнський світ.

Недавно вернуло до большевії з західної Европи кількох большевицьких агентів, що їздили в світ **налагоджувати там протирелігійну роботу.** Вони справилися дуже добре і в Москві дали їм окремі нагороди. Таке писали недавно европейські часописи.

Недогадливому і на гадку не приходить, що по світі вештаються большевицькі агенти, **яких одинокою задачею є — поширювати протирелігійну пропаганду.** А так воно є.

Які ж способи мають в чужих краях большевики? Способів є багато. Наймати агітаторів, щоби всюди викликали погорду до релігії; приєднувати журналістів і письменників, щоби обезцінювали релігію через книжки і газети, вишукувати одиниці, які мають розледачувати молодь, владжувати всякі витівки і так обрабовувати людей з часу, який належиться релігійним справам; здобувати політиків і сторожів законів, щоб ті давали змогу поширюватись протирелігійній роботі. Маючи в руках гроші безбожницькі агенти всюди знайдуть Юду Іскаріота, що згодиться Христа продати.

Український Нарід найбільший по москалях, отже є він великою терниною, бо коле большевицьких правителів. Головна увага **большевиків завсігди звернена** на „куркульську“ Украину. Повстання, великі „...“, „саботажі“, великі процеси, великі „чистки“ — все те протягом літ бувало найчастіше на Україні. Процес проти „Союзу Визволення України“, розбиття Української Православної Церкви; чистки в Українській Академії Наук; винищування всяких Скрипників; масове винищування українців голодом.. Ось як большевицькі правителі завсігди Україною клопочуться! Її тяжко перемогти. Здавлять її силу в одним місци, вона в другім виростає.

І якраз тому большевикам не можуть бути байдужими і ті частини Українського Народу, які живуть поза Україною. Адже ж там живе українська душа, робиться українська робота. Там може зявитися новий Хмельницький, Мазепа, Шевченко, Петлюра... Там робота кожного гурта, це полумінь українського огню і вона в догідній хвили може перенестися там, де найбільше запального протибольшевицького матеріялу.

Такою полуміною є для большевиків також Українська Православна Церква — чи вона в Канаді, чи Стейтах, чи Бразилії, чи на Зеленому Клині. Всюди вона піддержує свідомість, що большевики це вороги Бога і людей. Що вони знищили Українську Державу, завели невільництво і винищують українців голодом і всіми можливими способами. А пригадаючи все те, вона піддержує зріст сили, яка має большевицьке насильство знищити.

А тепер питання — **чи за клопотами, які переживає Українська Православна Церква в Канаді, не криється також большевицька рука? Чи не стоїть за нею большевицька політика?**

Коли французький арх. Лянжвен видав за свого життя 100,000 долярів на „релігійну роботу“, між українцями в Канаді, коли протестанти на протязі десятків літ рівнож видали багато тисяч на таку саму „роботу“, то виходить, **що українці в Канаді дорозші і важніші, ніж вони самі про себе думають.**

За маловартного ніхто грошей не дасть. Коли ж за українців дає хтось гроші, то це знак, що вони більше варта, ніж видані гроші. Знак, що вони є силою, яку чужі політики хочуть взяти в руки або знищити.

І большевики на такій силі розуміються. Згаданий „Безбожник“ каже, що в Римі є школа для виховування „релігійних шпіонів“, а дальше пише:

— Це є найбільшим доказом, що релігійні організації всюди і завсігди є ворогами працючих і та церковна шпіонажа є отруйною зброєю фашистівських приготувань до нападу на СССР.

Всюди і завсігди!... Отже і в Канаді! І коли Москва вважає своїм ворогом церковну протибольшевицьку роботу Риму, **то ще більшим ворогом мусить вважати Церкву самого Українського Народу і її роботу.**

Зрозуміле, що протирелігійна робота поза большевією мусить провадитися замаскованими способами, однакож думаючі люди її бачать. **Так пр. довгий час провадиться агітація проти Англіканської Церкви.** Всі напади на англіканських епископів (в Англії), на їхню „тиранію“, на „непоступовість“ Церкви, вся агітація за тим, щоби загал з Церквою і її законами не числився, вихвалювання тих, що Церкви не слухають, **це ніщо інше, як обчислений похід проти Церкви, щоби її знищити.** Нема сумніву, що за цілим тим протицерковним походом стоїть большевицька пропаганда, з агентами, з наємними яничарами, з грішми і добре обдуманими плянами.

Дальше відомо, що большевицька пропаганда здобуває собі грунт серед протестантських сект, найбільше ж мабуть між методистами. Є там люди на визначних церковних становищах, що заявляються за большевиками, а навіть явно піддержують большевицьку роботу.

Годі думати, що большевики всі Церкви мають на увазі, а за Українську Православну Церкву в Канаді забули. Тай чи можна би так думати, коли бачиться завзятий похід проти цеї Церкви.

Гляньмо на якість цього походу, його способи. Чи є в нім щось гідне, щире, християнське, культурне? Чи його цілею є добро Українського Народу? Зберіть в одно всі ті баламуцтва, натягання, крики, всі заяви, що не мають за собою дрібки правди; всю вуличну агітацію; все давання ворогам зброї в руки; всі потайні спроби (які виявилися) для роблення розладу в Українській Православній Церкві; візьміть на увагу деколи дуже загадочне поведення тих, що йдуть на переді такого походу, а ви мусите себе запитати: **Чи нема в тім большевицької руки?**

Коли дальше візьмете на увагу, що провідники такого походу відносяться до большевиків дуже здержливо, мовчать там, де могли би про большевицьку роботу сказати; коли нагадаєте, як дехто з „оборонців“ Церкви заявляється за „спільним фронтом“ з большевиками, вихваляючи великі культурні здобутки під пануванням большевиків, до яких в большевії дійшли українці, то ваш розсудок мусить вам сказати:

Чи не іде цілий отто́й похід на большевицькім возі і не поганяє большевицьким батогом? Чи між самозванчими „оборонятн“ Церкви нема часом замаскованих большевицьких агентів? Чекістів?

Здорова обережність мусить таке різке питання перед вами поставити.

На перший погляд виглядає, що вся большевицька робота ограничується до большевицьких домів, большевиць-

(Продовження на стор. 5-ій.)

БУДЬТЕ МИЛОСЕРНІ.

(Продовження)

Під заг. „Будьте милосерні“ написали ми статтю у „Вістнику“ в числі 16. Вже з самого заголовку можна догадуватись о чім є бесіда в цій статті. Ці слова: „Будьте милосерні“ сказав сам Господь наш Ісус Христос до всіх нас, даючи нам поручення, щоб ми милосердились над недолею наших ближніх, заявляючи, що коли будемо помагати нашим ближнім, то самому Христу помагати мемо, за що ми у Христа знайдемо милосердя, поміч і ласку не тільки в житті позагробовім, але ще й тут на землі. Коли Христос прийшов був на цей світ, щоб спасти нас, то учинив це не задля нашої заслуги, а задля превеликого свого милосердя. Протягом трилітнього свого навчання кілько виявив Він свого милосердя. Кажуть нам святі Євангелисти, що кожного вечора приношено до Него всяких калік, хорих на теріжні слабости і недуги і всіх тих нещасних людей Він уздоровляв одним своїм словом, або дотиком своїх святих рук. Тому зовсім слушно може Він від нас бажати милосердя і кликати: „Будьте милосерні!“. Тому й нам треба милосердитися над всякими бідаками, убогими, нещасними. Та не тільки хоче Христос щоб ми милосердились, але й Його святі Апостоли. От св. Іван Богослов каже таке: „Хто має прожиток світа, (добра цьогосвітні) і видить брата свого в потребі, і зачинить серце своє перед ним, то де ж любов Божа пробуває у ньому?“ (І Ів. III:17). Чуєте, що каже той Апостол? Коли б хто бідака від свого порога відправив без нічого — а міг би щось йому дати — то такий не має Божої любови, або інакше: такий Бога не любить. Те саме говорить і св. Павло: „Браття! Любов най буде між вами! Гостинности не забувайте, через це бо іншії не знаючи вгостили ангелів.“ (Тут згадує св. Павло про Авраама, що ми про него писали, що вгостив Бога з двома ангелами). Памятайте про вязників так, мов би ви самі з ними були увязнені. І за бідолашних так дбайте, як би ви самі були бідолашними.“ (Жид XIII 1-3). А до свого ученика Тимотея так пише св. Павло: „Багатим цього світа прикажи, щоб не гордили, ані не вповали на непевне багацтво, але щоб добре робили і щоб були щедрими“ (І Тим. VI 17). Треба сказати, що коли б „багаті цього світа“ памятали про науку того Апостола, то на світі не було б безробітних, убогих, бідолашних і всяких нуждарів, яких всюди так много знаходимо. Коли б цьогосвітні багачі якусь малу частину зо своїх маєтків відзначили на бідних, не було б нині на світі такої біди, яка є. Та не можна винувати й багатих. Чи багато журиться нинішний світ своїми бідаками? Чи багато нині є кличів до несення помочі бідним? Та й самі багаті — чи знають вони, що наука Божа каже нам піклуватись убогими? А „католицька акція“?, католицька преса і взагалі католицька церква багато що робить в цім ділі? Пишуть вони коли про несення помочі бідним? Знаю, що писали про „святопетрів гріш“, про „товариство доброї смерти“, котрого члени мають дати одноразово якусь суму грошей до Риму, щоб добре вмерти і про другі установи подібні, але щось про вбогих мало де чується або читається. Знаю католицьких священиків, що не охрестять дитини хоч би й умирала, коли немає який бідак заплатити, або лише доплатити належної суми. Такі до хорого не йдуть і той вмре без сповіді — бо за це грошей не береться. Але потім того самого хорого-помершого ховають, співають, Служби Божі правлять, бо це все вже за гроші, які родина заплатить. Знаю, що один бідак був без Великодної сповіди, від якої його відправлено за те, що не мав заплатити одного цента за „картку“. Так чого ж дивуватися „багатим цього світа“, коли самі репрезентанти церкви християнської не про вбогих, а про гроші дбають. А ле за те я знаю священиків Української Православної Церкви, що не дивляться, чи хто прийшов до них з грішми, чи без грошей.

Але вертаймо до теми, що від неї дещо ми відбігли. Може дехто погадає, що бідним помагати мають тільки самі багаті люди. Та в Євангелії від св. Луки (XI:41) читаємо, що сам Христос каже: „З того, що маєте, давайте милостиню!“ З тих слів виходить, що люди не маючи великого майна, повинні б відзначити, хоч би й малу якусь „лепту“, щоби її подати убогому. Якже ж зовсім інакше виглядав би наш світ, наколи б так всі люди слухали наказів небесних і практикували християнську любов ближнього в дусі Христової науки! Тоді не було б тільки нужди на світі. Тоді суспільне питання було б розвязане.

Досі ми навели тільки деякі кличі науки Божої зі святого Письма Нового Завіту, що кажуть нам мати печаливість над злиденниками. Гляньмо тепер у Письмо Боже Старого Завіту, чи і там є ті самі кличі? А отщо читаємо в V книзі Мойсея, розділ 14, стих 28: „А при кінці трьох років відділи десятину з усього врожаю твого за цей рік, тай зложи це в оселі твоїй. І прийде Левит (по нашому священик) і зайда, і сирота, і вдова, що живуть у твоїй оселі, тай їсти муть вони до сита, щоб благословив тебе Господь, Бог твій у всякому ділі рук твоїх, що робити меш“. В тім уступі є точний і виразний приказ, що кожного року зо всього, що вродиться треба відділити десятину і з неї „їсти муть до сита“ Левит, і сирота, і вдова, і зайда — отже ж всяка біднота, а за те Господь Бог поблагословить тебе у всім, що будеш робити — орати, сіяти, жати — так, що твоя праця ніколи не буде даремною. Сам Господь тут каже, дай чоловіче кожному, що потребує і тоді тобі вродиться, не пошкодить твоїй ниві ні град, ні повінь, ні посуха, ні зараза, так що зо всеї твоєї праці будеш користати.

І коли б тепер пішли всі за голосом Божим, а особливо властителі великого майна — і відзначили зо свойого добра не кажу вже „десятину“, а трохи менше навіть, то вже й тоді не було б на світі безробітних, голодних і всяких нуждарів. І тоді Господь відвернув би від нив, загонів і піль неурожай, град, посуху і другі невзгодини а благословив би всяку працю рук наших. Але тепер на світі все йде на перекір Божим приказам. По многих краях, коли є така надвижка в чім, то спалять, затоплять, знищать — щоб підприняти високі ціни, а бідним не дадуть. Чи ж не ліпше було б дати таку надвижку убогим?

Але послухаймо ще дещо про вбогих, за якими накликує Боже Письмо — Божий голос! Ось читаймо. „Хто чинить добро вбогому, той Богу позичає, і Бог нагородить йому добродійство його“ (Прип. Сол. 19, 17). В тійже книзі Приповістей є й таке: „Хто чує крик і плач убогого байдужно — той сам кричатиме, й вислуханий не буде“ (XXI 13). Тут пригадаймо собі Божий засуд для злих людей: „Ідіть від мене проклиті в огонь вічний — бо ви мене ненагодували, ненапоїли..“ Але й тут можемо ще на землі боятися оцеї Божої грози, бо коли за наше милосердя Бог обіцяє благословити всяку роботу наших рук, таксамо за байдужність може і карати нас. А в іншому місці (тамже) є написано так: „Милосердний буде благословенний, бо спомагає вбогого хлібом своїм“ (XXII:9). А в псальмах кажеться таксамо: „Благо чоловікові, що милосердиться і позичає“ (Пс. 112). Ще ясніше сказано в псальмі 41 — що було написано в попередній статті: „Будьте милосерні“. А тут читаймо, як Господь уймається і грозить за бідних. „Не тіснити меш чуженицї (чужого, зайшлого чоловіка, що не з нашої нації) і не гнобити меш його .. І вдови не тіснити меш, ані сироти. (Не тіснити меш — є те саме, що не ошукувати, кривдити, визискувати, обтяжати працею і т. ін.). Бо коли їх тіснити меш, і вони заголосять до Мене, так Я певно голос їх почую. І загориться гнів мій і попущу побити вас мечем, так що жінки ваші будуть удовами, а діти сиротами (II Мойс. XXII:21-24). Господи святий — кілько нині на світі є кривд, вдів і сиріт?! Та чи знають кривдителі, яка жде їх заплата?! Та послухаймо ще, що каже в цій справі великий праведник старозавітний праведний Йов! Ось його слова: „Чи я коли відказував злиденним у їх просьбі? Чи коли вдові відмовляв, щоб помогти їй? Чи сам же я зїдав мій шматок хліба, а не дав його їсти і сиротині? Таж сирота ріс у мене як у батька — і ще змалку мого я піклувався удовою! Як я побачив було коли погибаючого, або

(Продовження на стор. 6-ій.)

ПРОТИРЕЛІГІЙНА ПОЛІТИКА БОЛЬШЕВИКІВ.

(Продовження зі стор. 4-ої.)

ких газет і книжок і відомих загалові членів большевицького гурта. Поза тим ні большевиків, ані їх роботи нема.

На ділі не так. **Є політика видима і невидима.** Тайні інструкції большевицьким агітаторам, що дісталися були давніше до відома загалу, ясно говорять, що **большевицькі висланники мають тайком залізати в чужі організації і з середини їх нищити.** Як залізати? Вдавати добрих людей, патріотів, християн. Такий шпіон може виголошувати патріотичні промови, співати побожні пісні, бути дірігентом церковного хору, читати Апостола, але поза всім тим свою роботу так вести, що сила гурта, до якого він належить, розбивається. **Він шпіонує. Він баламутить. Він виробляє ворожнечу. Він підсуває людям неоправдані здогади і підозріння. Він критикує, де не треба. Він защеплює руїнницькі погляди на всякі справи. Він підсуває отруйні поради. Він підюджує до бунту, де того цілком не треба. Він штучно викликує невдоволення...** А поза всім тим він тайком нараджується з тими, які його післали, здає їм звіти, дістає від них нові поручення, пляни і поради. Це і є та **тайна політика!**

Большевицькі правителі не є і ніколи не були християнами. Вони мають свою власну нехристиянську віру і церкву, яка каже винищувати другі віри, головно ж християнство.

Большевицька політика не знає границь. Для неї цілий світ, це матеріял для здобуття — головно людський матеріял. Тому вона всі культурні будівлі, всі інституції, які не є в її руках, руйнує, щоби на звалищах своє будувати.

Вона розбиває людські організації, викривлює і нищить людський розум. Відриває одиниці від Народу, від його справи, від Релігії і Церкви. **І кого вона відорве, той стає яничаром для свого Народу, а з боку культурного босяком.** І тоді готов він робити найбільші злочини. З таких яничарів буде послушне большевицьке військо і матеріял на рабів. Це повинні ми мати на увазі, а тоді большевизм не буде мати до нас доступу.

Проф. Олександер Лотоцький.

З ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ.

ПОДІЛ КИЇВСЬКОЇ ЦЕРКВИ.

(Продовження).

В патріярхаті галицьку катедру формально вважали за Кипріяном та, по його смерти, підклонили її наступникові Кипріяна Фотієві, що прибув до Москви 1409 р. Але р. 1415, коли на митр. московського обрано Григ. Цамблака, од Фотія одійшла вся українська церква в Литві і Польщі, а тім і катедра галицька, а по смерти Григорія (р. 1420) Фотій знову обіймає управління православними епархіями Польщі і Литви, разом із катедрою галицькою. В такому перемінному, з погляду церковної юрисдикції, стані ця остання перебувала до року 1458, коли церква українська в межах польсько-литовської держави остаточно одділилася од церкви московської. До 1540 р., коли епископом галицьким став Макарій Тучапський, навіть нема відомостей, щоб на галицькій катедрі були епископи, а правили нею намісники.

Литовська Митрополія.

Поруч з одокремленням од київської (фактично — московської) митрополії галицьких епархій провадилася анальогічна акція в значно ширшім обемі — одокремлення всіх епархій, що творили українсько-білоруську церкву.

З ослабленням Руси по татарському погромі посилюються сусідні Литва й Польща. На кон історичного життя виступає Гедимин. Року 1321 здобув він Київ, а за ним і инші міста українські. Сини Гедимина ще більш поширили свої володіння на українській території, поруч із московськими князями змагаючи до скупчення руських земель. Ми вже бачили, які церковно-адміністративні наслідки мало прилучення до Польщі королівства галицького. Ті самі, лише територіяльно ширші та в своїх історичних консеквенціях значніші, наслідки мало опанування українських земель Литвою.

Боротьба за церковне одокремлення щодалі все більше набирає гострішого характеру, бо тут усе в значній мірі набувають значіння моменти порядку міжнародного. Роля митрополита, як чинника політичного, зосереджує велику енергію двох політичних конкурентів — Литви і Москви — біля справи обсадження митрополичої катедри та в звязку з тим справу митрополії на два адміністративні осередки. Зогляду на те політичне значіння, якого набуває чинник церковний, обидві сторони витрачають багато зусиль та матеріяльних засобів у справі церковній. І се зрозуміло. Політична влада в обох країнах була ріжна, але церква штучно заховувалась одна під офіційним гаслом київської митрополії, що свій осередок з адміністративним апаратом перенесла до Москви. На терені Литовської держави діставали чинність накази епископа чужоземного. Той звязок, що існував між московською та литовською частинами православної церкви, не був лише формальний, як звязок між царгородським патріярхом та церквою київською, хоч навіть і в сім останнім випадку продиралися з боку візантійського тенденції і політичні; на обох ріжнодержавних теренах і формально фіксувалася і реально свою чинність виявляла єдність одної адміністративної влади — одного церковного голови „всієї Руси“. А той голова не лише територіяльно перебував у чужоземному державному осередку та одчував політичні впливи того осередку (як митрополити-греки та болгарин Кипріян), але — що далі, то все частіше — був і горожанином московським, одколи московські князі стали обсаджувати митрополичу катедру людьми московськими. Тому ясно, що литовські князі вбачали поважну політичну небезпеку в тому, що їх піддані підлягають ієрархічному осередкові чужоземної та часто й ворожої Москви; ясно, що й старалися вони про окремих митрополитів, щоб протиставити їх митрополитам московським, що, само собою, діяли тільки в інтересах своєї батьківщини. Ті самі засади мають значіння за всякої анальогічної ситуації в міжнародніх стосунках і були тай ще будуть життьовою основою всіх автокефальних рухів.

До моментів порядку державного домішувався ще чинник національний. Національні ріжниці руських племен, що формально творили одну державу під зверхністю великого князя київського, одчуваються все більше та доходять до антагонізму. Характеристичним прикладом таких настроїв між північчю та півднем був аранжований суздальським князем погром Київі р. 1169. Політичне затим обеднання нових князівств, що повстали на півночі київської Руси, підкреслювало поруч із державним і момент національний. Династичні звязки, що їх зводять галицько-волинські князі з князями нової національної формації на півночі, ще до певної міри піддержують фікцію племенної спільности; але перехід українських земель під зверхність литовську й польську усуває і сю фікцію. Лише на західних частинах української території, що ближче стикалася з чужинецькими елементами заховувалися почуття племінної спільности з північним родичем. Там заховувалися і первісні племінні означення — Русь, русин, руський, там підсвідомо держалася та в трудних обставинах приймала навіть реальні форми надія на поміч сього далекого родича. Взагалі у нових політичних обставинах, що ставили українську націю віч-на-віч із північним національним новотвором, піднослися натомісць почуття власної національної свідомости, що активно виявляється в обороні свого питомого національного права та творення основ своеї власної, своерідної культури. Це почуття національної свідомости також було немаловажною психольогічною підставою для змагань окремої церковної орґанізації, до здобуття власного церковного зверхника, представника релігійних, — себто, par excellence духовних, інтересів нації.

За тих усіх обставин справа одокремлень українських епархій од нового північного осередку мала надто глибокі річеві основи для себе. Через ріжні зовнішні перешкоди задержувана, одкладувана, вона не тратила життьової актуальности. Стремління в напрямі еманципації українських та білоруських епархій не переставали, і по невдачах, спорадично одновлятися, аж поки не завершилися цілковитим поділом, як то виходило з річевих обставин, штучно сполучених національних церков на окремі церковні організми.

Поруч із чинниками політичним та національним приймав участь, чи позитивну чи — в більшості — негативну, в боротьбі за церковне одокремлення українських епархій ще один — сторонній — чинник, а саме Візантія в особах своїх імператорів та патріярхів. Засаднича позиція східної церкви в справі церковної незалежности, як ми вже попереду означали, полягає на тому, що поділ церковний іде слідом за поділом політичним та що взагалі кождий народ може мати свого церковного голову та окрему церкву, яка в канонічній термінольогії називається автокефальною, отже з погляду канонічного слушність еманципаційних стремлінь церкви київської не викликувала найменшого сумніву. Патріярхи ж послідовно провадили таку лінію поступування, щоб на всій території руського племени визнавати одну неподільну митрополію, — з мотивів більше не засадничих, а утилітарних, — щоб заховати свою владу над церквою на Русі. Але обставини змушували їх час од часу одступати од тої лінії поступовання, — чи під впливом матеріяльних мотивів, чи під натиском політичної влади своїх імператорів, чи — як ми бачили під загрозою зміни конфесії. Уступки ті, як взагалі компроміси, були половинчасті, не одповідали цілковито інтересам жадної з сторін: не задовольняли Москви, що була в засаді проти всяких уступок, ні Литви, що безкомпромісово вимагала повного розподілу. Практика патріярхату провадила в конечному до наслідків, що підривали й його авторітет, і практичні його інтереси. Незадоволення рішенням патріярхату, яке часто било в очі своєю непослідовністю чи тенденційністю, знеохочувало з тим рішенням рахуватися та змушувало його ігнорувати. У послідовному своєму розвитку такі почуття приводили до висліду, що ліпше зовсім усунутися з-під влади патріярха. Така думка, без взаємного порозуміння, повстає однаково у кожної з тих сторін, що боролися між собою: і в Москві, що спершу нерішуче пробує, а врешті доконує рішення — ставити митрополита (згодом — і патріярха) без участи патріярхату царгородського, і в Литві, де таке рішення фактично переведено було ще раніше.

(Продовження на стор. 7-й.)

БУДЬТЕ МИЛОСЕРНІ.

(Продовження зо ст. 5-ої.)

без одежі злидаря, що не мав чим прикритись, — чи ж не благословила рука його мене за одежу, що я йому дав? Чи ж не обігрівала його вовна з отари моеї? Як на безбатьченка зняв я руку — хоч я знав, що матиму оборону у суді людському — так нехай рамено мое відпаде від плеча, а рука моя відломиться від ліктя! Бо страшна мені була б кара від Бога, (коли б я над бідаками знущався), — я б перед величчю Божою не устоявся“. (Йов XXXI:16-23) Про своїх слуг, наемників той же Йов каже так „Коли б я нехтував право раба, чи рабині моеї — і коли б вони правувались зі мною, — то що б я робив, коли б Бог встав і поглянув на мене, — і щоб я міг відказати йому? Таж Бог однаково сотворив мене, як і їх і однаково дав нам почин у матернім лоні!“ (Також 13-15). До тих слів нема що багато докладати. Якщо й ми будемо могли ті слова повторяти за цим богоугодним Йовом — тоді можемо сказати, що ми добре розуміемо головну заповідь Божу: „Люби ближнього твого, як себе самого“. Коли б увесь світ умів застосувати в свому житті оці вискази того праведного Йова, не було б тоді на світі всяких розрухів, страйків, неспокоїв, голодних, безробітних — не терпіли б недостатку вдови, сироти і прочі злиденники. Наша земна „долина плачу“ перемінилася б у Божий рай.

Православний з Бразилії.
Трес Баррас, половина липня 1937.

З ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ.

(Продовження зо сторони 6-ої.)

Отже до поділу митрополії, що мала фіціяльну назву київської, а вдійсности була московською, вів увесь хід історичних подій зовнішнього і внутрішнього порядку.

Литовську митрополію засновано на початку XIV ст. Точних даних про рік заснування її не маемо. В спису катальогу архієрейських катедр, складеному за імператора Палеолога Старшого (1282—1327), зауважено, що Литва, належавши перед тим до митрополії Великої Росії, стала окремою митрополією за часу імператора Андроніка та патріярха Йоакіна Гліка. Проф. Є. Голубинський, взявши на увагу, що митрополит Йоан Гліка займав катедру 1316 р. та що в діяннях патріяршого собору е запис про присутність литовського митрополита на соборі р. 1317, приходить до висновку, що литовська митрополія заснована року 1316, чи 1317 та що ініціятором її повстання мав бути Гедемин (1315—1341)*).

*) Проф. К. Ходиніцький уважає, що литовська митрополія повстала за попередника Гедиминового — кн. Витенія (1296—1315)

(Дальше буде).

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

(Саскатун, Саск.)

В четвер 19-го серпня коло 6-ої години рано упокоївся в Бозі член Української Православної Громади в Саскатуні, Саск. — Іван Грещух, принявши підчас слабости Святі Тайни.

Покійний мав 48 літ — родився 28 жовтня 1889 р. в селі Совирчині, почта Незвиска, пов. Городенка в Галичині. Батько покійного Ілько, мати Анна.

До Канади приїхав в травни 1912 р., перебував в Вінніпеґу місяць, або довше, опісля прибув до Саскатуну, де жив майже постійно дотепер.

Фах торговця вибрав собі ще 1916 р., почищо з спільниками, а від 1923 р. мав власну крамницю, т. в. „Нешинал Трейдінґ Ко.“ Оженився 1918 року.

В 1923 р. спровадив сюди сестру, Настуню, нині пані Павличенко, а в 1930 р. 12-літнього Івася, сина своеї сестри Парані, з с. Петрова, повіт Городенка.

З близьких остались: жена Софія, сестра Настуня (Павличенкова) і згаданий Івась — в Саскатуні. В Галичині е мати Анна, сестра Василина і брат Михайло — в Совирчині і сестри Параня і Марія — в с. Петрові.

Похорон відбувся в пятницю 20 серпня. Похоронну Службу Божу і Похорон правили місцевий свящ. В. Кудрик, та о. Савчук з Вінніпеґу. Похоронну проповідь виголосив найперше о. Савчук в середині Похорону, а о. Кудрик говорив при кінці похорону.

По виносі тіла з церкви говорив Юліян Стечишин, місцевий адвокат, та Т. Павличенко, шваґер покійного.

Народу на похороні було багато, бо покійний жив тут довго і був відомий, як поважний громадянин.

Похороном занималося Похоронне Бюро Кембела. В день смерти, т. е 19-го серпня вечером в каплиці згаданого Бюра англійський священик, Могіні, сусід покійного, відправив Богослуження з проповідю, де зійшлося було поважне число українців й англійців.

З дальших був на похороні Василь Ґаух, торговець з Єлов Крік, Саск., що жив з покійним дуже близько.

Дяківську часть похорону провадив Юліян Стечишин, місцевий адвокат, близький приятель покійного.

Покійний був видним громадянином. Громадські справи були для Покійного завсігди близькими. Він належав до перших, що клопоталися заснованням Нар. Дому в Саскатуні тоді, коли Нар. Дім мав бути першою інституцією зорганізованого українського загалу в цім місті.

Він бував членом заряду Інституту П. Могили в Саскатуні.

Він був одним з видних членів місцевої Укр. Православної Громади і на протязі літ віддав для справи тутешньої Укр. Прав. Церкви багато старань.

Він належав до удівовців „Українського Голосу“.

Хоч занятий від ранку до вечера працею торговця, він інтересувався також справами місцевого і дальшого українського життя і слідив за ходом подій, що торкались українського народу. Хто знав покійного близше, тому відомо, кілько уваги покійний присвячував біжучим українським справам, планував, обговорював...

В часі народнього зїзду в Саскатуні в липні цього року, покійного відвідав між иншими проф. Д. Дорошенко, що саме тоді приїхав з Европи. Хотяй покійний вже був важко хорий і знав, що йому виходу нема, він з великим заінтересованням розпитував проф. Дорошенка про політичні відносини в Европі, а з окрема про вигляди для української справи та взагалі про все те, що стоїть близько з українським питанням.

Про громадські справи не забув покійний і тоді, коли знав, що вже довго не поживе. Розділюючи свое майно, покійний призначив частину і для справ громадських, а іменно:

На Видавничий Фонд, для видавання релігійних і всяких добрих і конечних українських книжок в Канаді $1,000.00

На купно дзвона для Укр. Прав. Церкви в Саскатуні 200.00

Для Наукового Т-ва Шевченка у Львові 50.00

Для Т-ва „Просвіта“ у Львові 50.00

Разом 1300 доларів. З того 1,100 дол. для інституцій, що писаним словом мають ширити свідомість між українським народом, і в Канаді і за українській земли за морем.

Звертаючи бесіду до отцих записів одел з похоронних бесідників зазначив, що покійний збудував собі тревалий памятник між своїм народом, якого не знищить час, ані не забудуть люди. Величавий похорон забувається, написи на нагробних камени дають саме імя померлого, не згадуючи про його громадянську працю, а там й вони затираються і зникають. Покійний же не тілько, що записав свое імя незатертими буквами, даючи поміч громадським справам і по своїй смерти, але він зостанеться взором примірного громадянина для дальших українських поколінь.

Додатиб і те, що згадуючи покійного український загал буде згадувати і дружину і родину покійного, як тих, що належать до історії життя покійного.

Нехайже оці згадки будуть для покійного послідним прощанням. Нехай будуть вони вінком на його земну могилу. Нехай Господь прийме його там, де приймае всіх праведних, а між українським народом нехай живе для покійного

Вічна Память!

Громадянин.

„ВЕЛИКА“ ПОДІЯ.

(Едмонтон, Алта.)

На днях відбулася тут візитація епископа т. зв. жуківської церкви.

Впадало в очі те, що він дістав прихильників зпоміж „націоналістів“, тих, що на кожному кроці витукують „слава Україні“ Отже „слава Україні“, що греки висвятили українцям епископа. „Слава Україні“, що нашу рідну мову, велику святість і скарб наш, викинули з Богослужень. „Слава Україні“, що знайшлися люди, що розбивають єдність українського народу...

Асистував тому епископові батюшка Томкевич, якого „націоналісти“ тепер підтримують.

Хто ж він такий, що став таким великим „українцем“ і „патріотом“, стопроцентовим „націоналістом? Він колись був батюшкою російської церкви. Працював там на славу Україні. Сталось, що через довший час не виконував належних священичих функцій, а там став пароком „восточної української православної церкви св. Івана Сучавського“ в Норт Едмонтон. Тут також працював на славу Україні.

Як раз рік оце минае, як другий батюшка з тої самої місії, в якій був тоді батюшка Томкевич, на імя Цепенда, мав відчит в тім самім будинку (власність протестантської місії), що в ньому відбулась візитація. У відчиті Цепенда проїхався по українськім націоналізмі, як тільки міг і як знав. Сплюгавив нашу славну українську армію та наших провідників. Правда, там були люди, що запротестували проти цього. Але не протестував Томкевич, який також був на відчиті. Мабуть уважав, що Цепенда говорив правду й до речі. Отже сидів тихо — мабуть на „славу“ Україні!

Всі ви, „націоналісти“, що були тоді й протестували проти Цепенди, як могли — чи чули ви, щоби Томкевич сказав бодай одно слово в обороні нашої національної справи? А нині ви поставили його в ряди перших і глядите йому в очі! Між тими, що голосно протестували на відчиті Цепенди був і пан Лукельський, а в неділю той самий пан Лукельський говорив похвальні промови в присутности й при одному столі з Томкевичом.

Замітно, що на тій візитації дуже вирізнювалася фамілія другого руського батюшки — Кокольського. — Той батюшка недавно радів, що приїде новий епископ і „зайде в Україну“, треба розуміти, пошкодить нашій загальній українській справі.

Православний.

НАШІ ПРОТЕСТАНТИ ЗПОБОЖНІЛИ.

(Ендрю, Алта.)

Серед нашого народу протестантизму держаться одиниці. Роблять це або комусь на перекір, або через невідповідне виховання.

Ось що вони виробили у нашім місточку.

Як відомо, протестанти не визнають святих, ані Божої Матері так, як ми православні. Але як треба, вони можуть святкувати й наші, не свої свята. Ніколи я не чув, щоби протестанти святкували память святих Апостолів Петра й Павла. А цего року протестанти в Ендрю святкували. Чому? Я думаю, що тому, аби пошкодити православним, бо звичайно православні в Ендрю рік річно в той день мають свое Богослуження, а також пікник. Мабуть щоб охоронит своїх в рних від православія, проповідник зарядив на той день і свое свято, якого до тепер ніколи не було. Але православним тим не пошкодив.

Цікаво б почути із інших околиць, де е наші протестанти, чи й там вони святкували цього року память св. Апостолів Петра й Павла!

Андріеський.

ОДИН ДЕНЬ У СІБА БІЧ.

Сіба Біч лежить 60 миль на захід від Едмонтону. Це купелеве місце, положене над великим озером Вобмен. На захід і полудне від того озера поселились наші поселенці, розгосподарилися, зорганізували в себе церковну громаду, набули цвинтар і побудували гарний Народній Дім. На день св. Іллі був я запрошений приїхати до Сіба Біч відслужити Богослуження, заступаючи місце о. Самця, що в той час був у Бритиш Коломбії.

Зо мною погодився поїхати в. Лу-

кінчук, ректор Інституту ім. М. Грушевського в Едмонтоні.

Рано виїздимо з Едмонтону. Цілу ніч росів дощ, то й ранок не всміхався до нас. Але раз приобіцялись приїхати, то їдемо. Їзда автом буває з клопотами й ми їх мали, добре, що хоч не дуже багато. Тільки рушили з місця, завважали, що бракує маленької річи й мусіли довгенько шукати по місті за такою, на око, дрібницею. Це був день якогось міського свята й через те ми не могли купити потрібної річі. Мусіли позичити її в знакомого, відчіпивши від його авта, й так уже рушили в дорогу, опізнившися на близько три чверти години.

Дорога була зразу досить болотниста. Коли додати, що ми їхали „гайвейом“, то можна собі уявити наше розчарування. На щастя на небозводі, далеко на заході, прояснювалося, й надія нас потішала, що буде погода.

Лісами, викрутасами мчиться наше авто, а я роздумую та стараюсь уявити собі, як відбудеться Богослужения, при якій обстанові, та взагалі, як нам удасться наш замір.

Не оглянулись ми, як побачили напис при дорозі, що треба повертати до Сіба Біч. Доїхавши, розпитали дорогу до Народнього Дому й поїхали по вказаному напрямі.

Треба згадати, що при в'їзді до Сіба Біч є високий горб, з якого розлягається прекрасний вид на ціле озеро й сумежні околиці. Вода, а згідно плесо озера було спокійне. Два човни були на озері. Кругом зелені ліси. Такий чудовий вид, що хотілось там затриматись і дивитись, але нас гнав обовязок до своїх, бож ми їхали на те, щоб послужити Богові й людям. Потішили ми себе тим, що з поворотом ми тут пристанемо й налюбуємося тим чарівним видом.

Приїхавши коло Народнього Дому, побачили вже гурток людей, що нас очікували. По верхнім вигляді видно, що це поселенці з Волині. Привітавшись з людьми, стаємо до розмови, бо ще не всі посходилися. Люди вдоволені мимо того, що сюди приїхали недавно. Між ними можна подибати навіть таких, що приїхали недавно. Між ними можна подибати навіть таких, що приїхали сюди цеї весни, а один тому два тижні. Є між ними й кількох з Галичини.

Прийшла пора ставати на Службу Божу. Входимо до будинку. Приготовляються, а мені доносять, що буде співати хор під проводом недавно прибувшого дяка. Радію, бо на фармах рідко коли можна подибати доброго одного двох співаків, а тут буде хор.

Почалась Служба Божа.

Дійсно по словах першого виголосу обізвався хор. Зразу не сміло, але що далі все краще, грімкіше й певніше. Не забуду того враження, яке тоді переживав я в молитовно піднесеному настрої.

Це співав дійсний агармонізований наш хор. Правда, вимова була ще російська, однак мельодії були наші рідні. І уявлялось мені, що служу в церкві, пишно прибраній, коло гарного престола, серед ланів і гаїв на рідній землі. Так чарував мене спів хору.

По скінченню Богослуження був спільний обід. Обід був дуже смачний та пишний, за що належить висловити признання тамошнім господиням.

По обіді ми ще затримались для того, щоб виголосити промови. Перший говорив пан Лукіянчук про Союз Українців Самостійників, а говорив про наші завдання. Наближалася година шеста, а народ цікаво слухав наших промов. По обличчях можна було замітити вдоволення. Але треба було кінчити мимо того, що хотілось ще і ще говорити про наші справи.

Не затримуючись після промов ми сіли до авта й помчались домів, бо і там на нас ждав обовязок!

В околиці Сіба Біч є гарні наші люди, повні патріотизму й побожности. Перед околицею є світла будучність. Треба надіятись, що Бог буде благословити заміри й працю добрих людей й околиця в короткім часі прославиться.

Не без того, що в околицю замандрували большевики й намовили кількох несвідомих пристати до їх організації. Однак вони скоро очуняють і покинуть ворожу організацію та станують у ряди людей патріотичних, що згуртовані коло Народного Дому й української православної церкви.

о. Є. Г.

ПАМЯТІ ЗАСЛУЖЕНОГО БУКОВИНСЬКОГО ДІЯЧА АНТОНА КЛИМА.

Дня 30 липня ц.р. помер один із найкращих громадян, що їх коли видала буковинська земля — Антін Клим.

З Антоном Климом зійшов у могилу великий український патріот, який не знав і не визнавав ніяких меж, які розділювали національний організм, якого ціле життя був провідником єднання й цілою душею болів над тим, коли йшло роз'єднання... Один із найкращих українських педагогів на Буковині, виховав цілі покоління свідомих людей, що до війни й по війні, серед незвичайно важких умовин, ведуть національну працю. З природи незвичайно скромний, людина, що ніколи не висувалися наперед, де треба було, вмів усе відважно стати за справу й її як слід боронити.

Народився Антін Клим у селі Рогізні під Чернівцями 1867 р. в міщанській сім'ї. Батьки всім дітям дали освіту; три сини покінчили університет, один син був народнім учителем, одна сестра (наймолодша) за мужем всенароднім учителем (удова). Дома панувала стихійна національна свідомість із нахилом до москвофільства. Тимто покійний Антін цілу гімназію і ще на університеті почував себе „русским“. Що йно основні студії української мови й письменства під рукою проф. Степана Смаль-Стоцького привернули його до українства. Скінчивши університет, був професором української мови то в учительській семинарії, то в І. німецькій гімназії, а з засновуванням українсько-німецької гімназії в Чернівцях 1896 р. перейшов до тієї новозорганізованої школи й учителював у ній до 1910 р., коли у Вижниці основано українську гімназію і Клима призначено її директором. Тут розгорнув він широко свою педагогічну діяльність, відразу поставив гімназію на високий рівень, молодь відносилася до нього з повним довір'ям, учительство не відчувало ніколи, що його директор якась влада, а просто — старший учитель.

Коли після Омеляна Поповича опорожнилося місце інспектора для українських шкіл, тодішній український політичний провід повірив це відповідальне місце А. Климові, й він виконував цю функцію аж до повалу Австрії, пильно стежачи за розвитком українського шкільництва. Тепер уже й середні українські школи відійшли до українського інспекторату. Й за інспекторування Клима вашківська приватна гімназія й жіноча вчительська семинарія „Української Школи“ дістали права прилюдности. Коли Буковину заняли румуни, то спершу української інспектури не касували і Клим далі був краєвим шкільним інспектором. Та вже з 1920 р. починається час знущань над українською інспектурою: секретаріят публичного виховання вже не числиться зовсім із голосом українського інспектора далі — йде повна румунізація українського шкільництва, інспекторат для українських шкіл касують, а Клима переносять до колишньої української гімназії на вчителя німецької мови... Тільки ще позрали залишилося йому, що українське суспільство доручало йому „провід“ української хлопячої бурси, де покійний міг виявляти свій вплив на молодь, яку насильно в школі румунізували.. Та незабаром румунській владі і цього було за багато і Клима післали на емеритуру..

Хто знає теперішні відносини на Буковині, хто хоч трохи поінформований із сучасним режімом, той зрозуміє, що, серед тих обставин, покійному не залишалося нічого іншого, як протестувати, але згодом покоритися своїй долі. Але серед таких умовин, жити людині, та ще такій, що бачила розцвіт національного життя на Буковині, що сама прикладала своїх рук до будови того життя, жити без діла — тяжко, певимовно тяжко. Не диво, що залишившись без роботи, Антін Клим почав поволі западати на силах. Кожний новий удар, що його завдавали національному організмові, записувався новими й новими ранами, почуття безсильности, що на рани не находиш ліку — добивали людину. І 30 липня його не стало.

Правда, йому доходило 70 років, вже серед інших обставин міг іще і жити і працювати та... Для українства на Буковині смерть Антона Клима велика втрата. Бо хоч Сам тяжко страждав від того всього, що діється тепер у тому краю, для інших находив слова, що вливали розраду в серце...

Вічна йому память!

СПРАВКА.

В 15 числі „Вістника“, з 1 серпня 1937, в подякі від Укр. Гр. Православної Громади в Давфин, Ман. за поміч в часі вистави, пропущено імя Укр. Прав. Громади з Медовлендс, Ман. Оцим перепрошуємо згадану громаду й заразом щиро дякуємо за поміч, яку вона нашій громаді подала.

Петро Ковтун, голова, М. Гаджоса, секретар.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1937 РІК.

ВЕРЕСЕНЬ.

1 С. Андрія Стратилата
2 Н. Пр. Самійла
3 П. Ап. Тадея; мч. Васи й дітей
4 С. Мч. Агатоника, Зотика

5 Н 11 по З. св. Д. Лупи мч
6 П. Петра
7 В. Ап. Вартоломея й Тита
8 Мч. Адріяна і Наталії
9 Ч. Пп. Пимена
10 П Мойсея мур. Сави печ.
11 С Усічення Голови Ів. Хрест.

12 Н 12 по З. св. Д. Св. Олексан
13 П Пол пояса Богородиці
14 В Семена стовпника
15 С Маманта
16 Ч Антипа еп.
17 П Вавили еп. Антіох.
18 С. Прор. Захарія та Елисавети

19 Н. 13 по З. св. Д. Чудо Арх. М.
20 П. Созонта
21 В. Різдво Пресвятої Богородиці
22 С. Богоотців Якима і Анни
23 Н. Мч. Минодори
24 П. Теодори Олександ.
25 С. Відд. Різдва Б. Матері

26 Н. 14 по З. св. Д. Оновл. хр В.
27 П. Воздвиж. Чесного Хреста.
28 В. Вмч. Микити. Порфира
29 С. Вмчці вікторa
30 Ч. Мч. Віри, Надії і Любови

УВАГА!

З огляду на те, що деякі наші приятелі ще не звернули всіх книжочок-відтинків з базарових тикетів, розігравка річей відкладається до вівтірка, 21-го вересня, 1937. Просимо дуже звернути нам відтинки до 15-го вересня.

За комітет базару У. П. Ц. Громади в Йорктон, Саск.

о. П. Мельничук, 207 Myrtle Ave.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. І. Дмитрова.

Вересень.

5. Неділя. — Ст. Мартин.
12. Неділя — Тиндал.
19. Неділя. — Паплар Парк.
26. Неділя — Силвер.
27. Понеділок, Воздвиження Чесного Хреста. — Малантон.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. П. Гайдького.

Вересень.

5. Неділя. — Роблін, Ман.
12. Неділя. — Шелвелей.
19. Неділя. — Грендвю.
21. Вівторок, Різдво Пр. Богородиці — Ленард.
26. Неділя. — Шортдейл.

Адреса: Роблін, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. С. П. Савчича.

Вересень.

5. Неділя — Брендон
12. Неділя. — Виста.
19. Неділя. — Россборн.
21. Різдво Пр. Д. М. — Ст. Джанс (Січ).
26 Неділя, — Сенді Лейк.
27. Воздв. Чесного Хреста. — Мензі.

Адреса: Мензі, Ман. Телефон 132—4.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.

[redacted]

5. Неділя 11 по З. св. Духа. Голос 2. Утр. Єва. Івана XXI: 15—25. Літ. Ап. І Кор. IX: 2—12. Еван. Матвія XVIII: 23—35.

11. Субота. Усічення Голови Ів. Хрестителя. Утр. Еван. Мат. XIV: 1—13; Літ. Діяння XIII: 25—32. Еван. Марка VI: 14—20.

12. Неділя 12 по Зісл. св. Духа Голос 3. Утр. Еван. Мат. XXVIII. 16—20, Літ. Ап. І Кор. XV: 1—11; Еван Мат. XIX: 16—26.

19. Неділя 13 по Зісл. св. Духа: Гол. 4. Утр. Єв. Марка XVI: 1—8. Літ. Ап. І. Кор. XVI: 13—24, Еван. Мат. XXI: 33—42.

21. Вівторок, Різдво Пресв. Богородиці Утр. Еван. Луки І: 39—49 і 56. Літ. Ап. Филип. II: 5—11; Еван. Луки X: 38—42 і XI: 27—28.

Український Релігійний [redacted] в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3664 WINNIPEG, Man.

Рік XIV. WINNIPEG, MAN., SEPT. 15th, 1937 ВІННІПЕГ, МАН., 15-го ВЕРЕСНЯ, 1937. ЧИСЛО 18

МІСІЯ!!! — МІСІЯ!!!

Приходіть на МІСІЮ, яка відбудеться в Українській Греко-Православній Церкві Преч. Діви Марії в Гронлид, Саск. в ДНЯХ 19-21 ВЕРЕСНЯ, 1937, в такім порядку:

19 ВЕРЕСНЯ, НЕДІЛЯ:

9.00 год. рано — Утрення.
10.00 год. рано — Служба Божа й місійні проповіди.
2.30 год. пополудни — промови на відповідні теми в Народнім Домі.
4.30 год. пополудни — Вечірня й катехизація для дітей і молоді.
8.00 вечера — вечірна програма в Народнім Домі.

20 ВЕРЕСНЯ, понеділок, День Подяки:

9.00 год. рано — Утреня.
10.00 год. рано — Служба Божа й місійні проповіди.
12.00 год. дня — Молебен подяки, Мале освячення води й посвячення овочів з поля й рослин.
3.00 год. пополдня — Катехизація для дітей і молоді.
4.00 год. пополудни — Сповідь дітей і старших
6.00 год. пополудни — Вечірня з Всенощним і місійна проповідь

21 ВЕРЕСНЯ, вівторок, Різдво Пресв. Богородиці (Храмове Свято):

9.00 год. рано — Утреня й Сповідь.
10.00 год. рано — Служба Божа, місійні проповіди, Св. Причастя.
12.00 год. дня — Храмове освячення води й обхід довкола церкви з читанням св. Євангелії.
1.30 год. пополудни — спільний обід з промовами.
4.00 год. пополудни — Катехизація для дітей і молоді.
5.00 год. пополудни — Вечірня з місійною проповіддю.
7.00 год. вечера — вечірна програма в Народнім Домі.

В переведенню Місії візьме уч[redacted] також Всеч. о. С. В. Савчук, Адміністратор Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

На Місію запрошується всіх доокличних Українців.

Прийдіть віддати хвалу Господеві!

Свящ. Т. КИСІЛЮК, парох.

АРХИЄРЕЙСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ.

ВЕРЕСЕНЬ:

19 неділя — Канора, Саск.
26 неділя — Арран, Саск.
27 понеділок, Воздв. Чесного Хреста — Сопоф, Саск.

ЖОВТЕНЬ:

3 неділя — Гаєс, Саск.
10 неділя — Вінніпег, Ман., в церкві св. Михаїла.
17 неділя — Гемилтон, Онт.
24 неділя — Виндзор, Онт.

КОНСИСТОРІЯ Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

КОНКУРС

НА ПРИНЯТТЯ ПИТОМЦІВ ДО ДУХОВНОГО СЕМИНАРЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ

Зголошуватися можуть студенти української народности, православного віроісповідання і доброго характеру й обичаїв. Аплікант повинен числити що найменше повних 19 літ життя і повинен мати укінчену вищу школу (гай-скул) в Канаді, або середню школу в Старім Краю.

Форми аплікації, близші інформації про оплати та прочі відомости відносно курсу в семинарії будуть подані аплікантам листовно. Пишучи за аплікацією та близшими інформаціями, аплікант повинен обовязково подати місце й рік уродження та яку освіту посідає, як рівнож повинен долучити писемну рекомендацію від українського православного священика, або когось з православних українців, що знає близше апліканта.

Зголошення приймаються до половини місяця вересня ц. р.

Зголошення висилати на адресу-Консисторії:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., — Winnipeg, Man.

ВІДВІДИНИ О. С. В. САВЧУКА.

Оцим подаю до відома всім моїм парафіянам та всім заінтересованим, що Всеч. о. С. В. Савчук, Адміністратор Української Греко-Православної Церкви в Канаді, відвідає разом зо мною слідуючі громади, що знаходяться під моєю духовною опікою:

23 вересня, четвер — День Подяки: СЕМБОРГ, САСК.

ПРОГРАМА: Сповідь, Утреня, Служба Божа, проповідь, Молебен подяки, освячення води й посвячення овочів з поля й рослин, обхід довкола церкви з читанням св. Євангелії, катехизація для дітей і молоді, Вечірня, відчит.

24 вересня, пятниця — День Подяки: ГОНІМУН, САСК.

ПРОГРАМА: Така, як в Семборг, Саск.

26 вересня, неділя — БРУКСБІ, САСК.

ПРОГРАМА: 9.00 год. рано — Утреня й Сповідь.
10.00 год. рано — Служба Божа, св. Причастя, проповіди.
12.00 год. дня — Молебен подяки, водосвяття й посвячення овочів з поля, обхід довкола церкви з читанням св. Євангелії.
2.30 год. пополудни — Відчит в Народнім Домі.
5.00 год. пополудни — Вечірня й катехизація для дітей і молоді.

27 вересня, понеділок. Воздв. Чесного Хреста: КЕРРОТ РИВЕР, САСК.:

ПРОГРАМА: Така, як в Бруксбі, з додатком Всенощного.

Прошу всіх моїх парафіян та прихожан прибути чисельно на повищі свята.

Свящ. Т. КИСІЛЮК, парох.

ЗРІСТ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

Помимо матеріяльної кризи, яка панує в Канаді від вісьмох років, як рівнож помимо руїницької роботи кількох киринників, які від кількох років зразу тайно, а тепер явно стараються шкодити нашій Церкві, — Українська Греко-Православна Церква в Канаді постепенно зростає та що раз більше приєднує під свій омофор так цілі громади, як і поодиноких вірних. Це саме треба сказати також про поодинокі громади. Назагал беручи, всі вони проявляють живу діяльність, зростають числом своїх членів та міцнюють релігійною свідомістю. Понище подаємо частинний спис громад, які за послідних кілька років зорганізувалися, або вже зорганізовані прилучилися до Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Подаємо також частинний спис громад, які в послідних кількох роках приступили до будови нових церков.

Нові громади.

Бойн Лейк, Алта; громада Чесного Хреста, зорганізувалася в 1934 р.

Крейгенд, Алта; громада зорганізувалася в 1934 р.

Ле Корей (Виллов Трейл), Алта; громада св. Николая, зорганізувалася в 1934 р.

Трайенгл (Гай Прейрі), **Алта;** громада св. Михаїла, зорганізувалася 1934 р.

Сенді Репидс, Алта; громада Преч. Діви Марії, зорганізувалася в 1935 р.

Інленд, Алта; громада формально зорганізувалася в 1935 р.

Крісті Крік (Лек ле Біч), Алта; зорганізувалася в 1935 р.

Стрий, Алта; громада зорганізувалася з кінцем 1935 р., а духовну обслугу отримує від осени 1936 р.

Ендрю, Алта; громада в місті, зорганізувалася в листопаді 1936 р.

Вастев, Алта; громада зорганізувалася з кінцем 1934 р., регулярну обслугу отримує від осени 1936 р.

Сіба Біч, Алта; зорганізувалася в 1935 р.

Тірієн, Алта; громада св. Михаїла, зорганізувалася в 1936 р.

Кридор, Саск.; громада св. Петра й Павла, зорганізувалася в 1934 р.

Єллов Крік, Саск.; громада св. Петра й Павла, зорганізувалася в 1934 р.

Семборг, Саск.; зорганізувалася в 1935 році.

Інсінгер, Саск.; громада св. Івана Сучавського; належала через довгий час до російської місії, прилучилася до Української Греко-Православної Церкви в Канаді в 1935 р.

Керрот Ривер, Саск.; громада Вознесення Г.Н.І.Х.; зорганізувалася в 1935 р.

Мооін Крік (Медовленд), Саск.; громада св. Николая, зорганізувалася в 1936 році

Ековд, Саск.; громада св. Івана Хрестителя, зорганізувалася в грудні, 1936 року.

(Продовження на стор 2).

Бюкенен, Саск.; громада св. Івана Хрестителя, зорґанізувалася в 1937 р.

Годсон Бей Джонкшин, Саск.; громада св. Николая, зорґанізувалася в 1937 році.

Сторджис, Саск.; громада св. Михаїла, зорґанізувалася в 1937 р.

Прейрі Ривер, Ман.; громада св. Михаїла, зорґанізувалася в 1937 р.

Роркетон, Ман.; громада св. Покрови, зорґанізувалася в кінцем 1934 р.

Ренвер, Ман.; громада Різдва Пречистої Діви Марії, зорґанізувалася в 1935 році.

Ді Па, Ман.; громада Вознесення Г.Н.І.Х., зорґанізувалася в грудні 1936 р.

Сірко, Ман.; громада через довгі роки належала до російської місії, прилучилася до Української Греко-Православної Церкви в 1936 р.

Медовлендс, Ман.; громада св. Николая, зорґанізувалася в 1936 р.

Етелберт, Ман.; громада св. Петра й Павла, належала через довгі роки до російської місії, прилучилася до Української Греко-Православної Церкви в Канаді в 1937 р.

Стед, Ман.; громада зорґанізувалася в 1937 р.

Січ, Ман.; громада св. Петра й Павла, зорґанізувалася в 1937 р.

Вест Форт Виляям, Онт.; бувша греко-католицька громада, яка в 1934 році перейшла до так званої жуківської церкви, а в рік пізніше, в осени 1935, прилучилася до Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Виндзор, Онт.; громада св. Володимира, зорґанізувалася в 1936 р.

Венкувер, Б. К.; громада зорґанізувалася в 1937 р.

Лулу Айленд, Б. К.; громада зорґанізувалася в 1937 р.

Вернон, Б. К.; громада зорґанізувалася в 1937 р.

Місцевости, в яких громади почали будувати нові церкви.

Беллис, Алта: Церква в формі хреста, з одною банею, розмір 30x24, викінчена буде коштувати 2,000.00 доларів.

Сучава (коло Ендрю), Алта: Церква в формі хреста, пять бань, розмір 42x30, в процесі будови, викінчена буде коштувати поверх 3,000.00 доларів. Минулого року громада побудувала нову дзвіницю і купила два дзвони; справила інші церковні річи на суму 635.00 доларів.

Едмонтон, Алта.: Громада св. Івана (в місті) будує цього року іконостас, що буде коштувати около 500.00 доларів.

Єллов Крік, Саск.: Церква в місточку, надзвичайно гарна, в формі хреста, розмір 51x34, в процесі будови; буде коштувати около 4,000.00 доларів.

Рама, Саск.: Церква в місточку, в формі хреста, пять бань (три великі, дві менші), розмір 42x24, буде коштувати около 3,000.00 доларів. Громада побудувала цього року помешкання для священика.

Кендіяк, Саск.: Церкву громада відкупила від чужинців, перетягнула на нове місце й примінила до вимог православного обряду. Церква в формі корабля, розмір 40x30, коштує поверх 1,000.00 доларів.

Геффорд, Саск.: Церква в місті, надзвичайно гарна, форма хреста, розмір 62x42, викінчена буде коштувати поверх 6,000.00 доларів.

Керрот Ривер, Саск.: Церква в формі хреста, пять бань, розмір 34x34, буде коштувати поверх 3,000.00 доларів.

Сембоґ, Саск.: Церква в формі хреста, розмір 52x34, три бані, викінчена буде коштувати поверх 5,000.00 доларів.

Ґронлід, Саск.: Церква в формі хреста, три бані, розмір 60x40, надзвичайно гарна, викінчена буде коштувати поверх 10,000.00 доларів.

Роркетон, Ман.: Церква в формі корабля, розмір 40x28, три бані, буде коштувати поверх 2,000.00 доларів.

Гардентон, Ман.: Церква в місті, має форму хреста, три бані, буде коштувати поверх 3,000.00 доларів. Громада побудували минулого року також нову дзвіницю

Ренвер, Ман.: Церква в формі корабля, з одною банею, розмір 36x26, викінчена буде коштувати поверх 1,000.00 доларів.

Кридор, Саск.: Церква в місті, має форму хреста, буде коштувати поверх 3,000.00 доларів.

Виндзор, Онт.: Церква в місті; будову розпочато в липні цього року; буде коштувати около $20,000.00 доларів.

СУМНА ДОЛЯ АНТИРЕЛІҐІЙНИХ МУЗЕЇВ НА УКРАЇНІ.

Контрольна комісія Комісаріяту Просвіти України предложила йому докладне справозданни про сумний стан антирелігійних музеїв, які було приміщено в найбільш відомих церквах та монастирях. Більшість цих музеїв полишених без охорони замкнено, а скарби їх зникли в таємничий спосіб. Так сталося з музеями уміщеними в монастирях Святогорськім, Білоцерківськім, Бердичівськім, Винницькім, Житомирськім, Одеськім та іншими. Зникли й скарби Київської Лаври, а будівлі занепадають. Товариш Знойко, що мав догляд за цим монастирем та видав 200,000 рублів, щоб збогатити колекції, розпродав їх потім приватним особам, а самий зник невідомо куди. В такий спосіб, говориться в кінці справоздання, зникли назавжди історичні та мистецькі скарби України.

Але національно-релігійний рух на Україні шириться невпинно і завдає багато журби совітським і партійним орґанізаціям в звязку з наближенням виборів до совітського „парляменту". Московський уряд боїться, щоб між „парляментаріями" не опинився випадково якийсь представник „церковників".

(Оніфор).

ДАЛЬШИЙ НАСТУП ПОЛЯКІВ НА УКРАЇНЦІВ.

В Тернополі відбувся в травні ц. р. окружний зїзд делеґатів польського Товариства Школи Людової та інших польських товариств. В нарадах брали також участь між іншим заступник воєводи, представник війська і ріжні урядові чинники

У своїх резолюціях зїзд домагається між іншим 1) якнайшвидшого і найвидатнішого побільшення числа римо-католицьких парохій та основання окремого римо-католицького епископства в Тернополі; 2) знесення юліянського календаря в греко-католицькій церкві, бо юліянський календар є ознакою українського сепаратизму та відбивається на господарському й родинному житті; 3) переведення кольонізаційної акції в користь поляків, щоб „польська земля (!) у Східній Галичині не переходила в непольські руки; 4) щоб шкільництво було в польських руках; 5) щоб заснувати по селах польські крамниці, товариства, тощо.

Тепер якраз пора вирівнювати передплату за „ВІСТНИК". Погляньте наналепку і переконайтеся, як стоїть ваша передплата!

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ КАЛЕНДАР.

(Уривок зі статті „Сучасна Україна").

Рдянський календар ріжниться від „буржуазного" передовсім своєю структурою, а надто й тим, що він заводить два календарні „сектори" — один міський, а другий сільський. Звичайний бо радянський рік має, як і всюди 365 днів, поділених на 12 місяців, але тиждень має на зміну то шість (у місті), то сім днів (на селі). Праця й відпочинок по містах реґулюються в СССР за „шостиденкою", а саме пять днів праці й шостий, що відповідає нашій неділі, день відпочинку, так званий вихідний. Завдяки цій особливій структурі радянського тижня, вихідні дні мають назавжди устійнену дату та випадають на 6-те, 12-те, 18-те, 24-те й 30-те число кожного місяця. 1-ше березня це пятий вихідний день у лютому, що не має 30-го числа, а крім того існує ще додатковий вихідний день у тижні, що йде після останнього вихідного дня місяця, що має 31 день. Врешті встановлено вихідний день 1 січня замісць чергового дня відпочинку 30 грудня. Назви днів тижня залишилися ті самі. Число свят усталене на пять. Це — 22 січня — день січневої революції 1905; 1 й 2 травня — дні інтернаціоналу, врешті 7 й 8 листопада — дні жовтневої революції 1917 року. Це — пролетарські свята, вільні від праці та зрівнані з вихідними днями тижня. Окрім того в СССР святкують іще 14 так званих памятних днів, присвячених ріжним революційним подіям, коли праця скрізь одбувається нормально, а тільки в вечері відбуваються ріжні принагідні збори та демонстрації. Це — новий рік (1 січня), день смерти Леніна (21 січня), день червоної армії та флоти (23 лютого), день жінок (8 березня), день лютневої революції 1917 року (12 березня), день паризької комуни (18 березня), день народження Леніна (22 квітня), день преси (5 травня), день старої конституції СССР (6 липня), день кооперації (7 липня), антивоєнний день (1 серпня), день червоної авіації (18 серпня), юнацький день (5 вересня), день нової конституції СССР (5 грудня). Церковні свята скасовано, а назви їх із календаря усунуто.

Навпаки, життя на селі реґулюється за „семиденкою", а як день відпочинку, святкується там неділя. Село бо оказалося цілком консервативне й радянської календарної реформи просто не схотіло прийняти. Після довшої боротьби з селом на цім полі влада врешті „скорилася" та узаконила старий календарний порядок у життю села, а між іншим у сільскім шкільництві. Через це саме й довжина шкільного року в Україні вираховується по сільських школах за семиденкою, коли, навпаки, по міських школах навчання провадиться за шостиденкою. З церковних свят обовязково святкуються на селі Великдень, Вшестя, Зелені свята, Спас та Різдво, а зимова й весняна перерви в шкільному році на селі пристосовані саме до Різдвяних і Великодних Свят.

Іван Зіньківський.

(„Наша Культура" — ч. 3, 1937).

В ЮГОСЛАВІЇ НЕ ПРИЙДЕ ДО КОНКОРДАТУ З РИМОМ.

Страшні потрясення в Югославії ізза конкордату з Римом наробили стільки шкоди, що уряд постановив відмовитись від боротьби за ратифікацію конкордату з Ватиканом. До сенату Югославії цього конкордату не дадуть, бо уряд в страху перед революцією, яка могла б в дійсности повстати серед православного населення.

БЕЗБОЖНИЦЬКЕ БОЖЕВІЛЛЯ В СОВІТАХ.

Нова протирелігійна акція по дотеперішніх невдачах.

Львівське „Діло" з 19 серпня, 1937, в статті під повищим заголовком, пише:

Перед кількома днями принесли ми вістку про нове божевілля, що огорнуло большевицьку верхівку. Ціла низка скандальних процесів, розстріли найвизначніших старшин, істеричні почини Сталіна, щоб провести „чистку" в рядах старих большевиків і позбутися найгрізніших конкурентів до влади у пролетарській державі, мусіли сколихнутися не тільки глибоко прилюдною опінією Совітів (яка не конче мусить бути наскрізь комуністична), але мусіла теж викликати глибокі потрясення і хвилювання між кастою „правовірних", між самими комуністами, між військовими колами, між комсомолом. Про таке потрясення доволі багато пишуть ріжні закордонні кореспонденти. Адже і в нас кружляли ріжні сплетні, незвичайно зближені до правди (кажуть, що ці сплетні таки гола правда), про масову дезерцію з рядів червоної армії та про втечу закордон большевицьких старшин та летунів.

Настрої в Совітах стали просто нестерпні. Сталін і його найближча ґвардія почали придумувати над тим, щоб вишукати щось нового, що відвернулоб увагу большевицької маси від подій, що ними кермує, чи їх аранжує верхівка Очевидно, що такий плян на швидку руку знайшовся.

Загально відома річ, що протирелігійна акція в Совітах заломилася на цілій лінії. Це зрозуміли були якслід на „Червоному Кремлі" і якийсь час настала передишка у протирелігійній акції. Червона влада почала ніби толерувати релігійні практики, припинила, про людське око, переслідування вірних і священиків. Мало цього, підчас Різдва почали в Москві та інших містах продавати явно ялинки, цей пересуд буржуазійно-релігійного дурману, хоч і під ріжними на червоно пофарбованими претекстами.

Тепер настав раптом різкий зворот у релігійній політиці Совітів. Большевицька преса розписується дуже широко про нову протирелігійну акцію, заповідаючи, що буде вона куди більше безпощадна, як досі. Найсильнійший наступ поведуть большевики, як завжди в першу чергу на село. У ріжних безбожницьких союзах обнизили до мінімум вкладки, сподіючися, що селяни радо користатимуть із таких курсів

Тому, що в совітській червоній армії ствердили останніми часами дуже багато випадків релігійности серед старшин і червоноармійців, рішили скріпити теж протирелігійну пропаґанду у військових колах.

Головним вождом протирелігійної пропаґанди при війську став „почесний безбожник", шеф політичної адміністрації червоної армії Смірнов. Він заявив недавно, що постарається силою переконати релігійні кола, яких члени добре відомі совітській владі, що віра є найгіршим ворогом совітів. Атеїзм — пояснював він — є головним і засадничим чинником комуністичного світогляду й тому члени червоної армії мусять стати хоружими безбожництва.

Ідучи за ново проголошеною хвилею модного безбожництва також і совітське радіо заповіло скріплення протирелігійної пропаґанди і „прихилюючись до прохань" подвоїть у найближчім часі програми безбожницьких авдицій, надаючи їх не тільки в московській мові, але теж у німецькій, англійській, французькій, польській, голяндській, еспанській та чеській. Пляни нової протирелігійної пропаґанди передбачують будову нової незвичайно сильної, коштом 18 мільйонів рублів радіостації та кілька коротко-хвилевих стацій відданих виключно справам протирелігійної пропаґанди. На те призначив совітський уряд ріжні фонди, що їх віддадуть союзові безбожників до вжитку. Також усі скарби, заграблені по церквах і костелах, заховані досі в окремих скарбницях, призначуть тепер на протирелігійну пропаґанду

Вартість тих дорогоцінностей подають на 55 мільйонів рублів у золоті.

Крім протирелігійної боротьби поведуть теж сильну боротьбу з духовенством під замітом шпигунства ітд.

Про здогадну шпигунську ролю духовенства пише „Безбожник" таке:

„На службі японської контр-розвідки є буддійські, православні й католицькі священики. Серед білоґвардійських банд на території Манджурії є чимало священиків, які переводять вишкіл шпигунів і кермують шпигунською акцією. У Ватикані є т. зв. Руссікум, де підготовлюють білоґвардійців до протиреволюційної, шпигунської праці в СССР. Ця школа доставляє шпигунів нашим ворогам на Сході й Заході. Шпигунство, що його управляє духовенство, є затроєною зброєю фашистів, які підготовлюють наступ на СССР".

Останні вісти з території Совітів справді алярмують, що скажений наступ на духовенство вже почався І з однаковою силою йде він на православних, католиків та на магометанських муллів і буддійських духовників. ҐПУ переводить чистку закроєну на широку скалю. У Ташкенті відбулися вже масові арешти і вбивства.

Ріжні невдачі на політичнім форум Европи і Далекого Сходу, получені із невдачами на своїм власнім смітнику виводять большевиків з рівноваги. Всі останні внутрішньо-політичні потягнення мають посмак істерії. Це наглядні докази, що большевикам палиться земля під ногами і що вони свідомі безнадійности своїх плянів та своєї безсильности, намагаються ще востанне замилити очі большевицькій юрбі, без якої комунізм не мав би найменшої рації існування.

НЕ ТРАТЬТЕ НАДІЇ НА ПРАВДУ Й СПАСІННЯ СВОЄЇ ДУШІ.

Аби спасти душу, треба в дійсности великого подвигу. Та подвиг полекшується при помочі Божій і нашій пильности, і завдяки цьому ми поступово одержуємо успіх, якого і не чекали. Один чернець прийшов до сумного висновку про трудність спасіння, і від гризоти не міг продовжувати подвигу. Він пішов до одного святого старця і розповів йому про свій смуток. Старець, вислухавши брата, розповів йому слідуючу притчу:

Один чоловік мав землю, яка ізза нехайства його повернулась в невигідну, на якій поросли терни. Пізнійше він додумався привести в порядок поле, і звертаючись до сина, каже:

— Йди, сину, та очисти поле, що до нас належить.

Пішов син. Коли ж він оглянув поле, то побачив, що на нім поросло багато буряну та тернини, і впавши на дусі, сказав сам собі: „коли ж я виннищу весь цей бурян й очищу землю?" З цими словами він ліг на землю й заснув. Таке він робив на протязі багатьох днів. Після того прийшов батько подивитись, що зроблено, і побачив, що нічого не виконано. Звертаючись до сина, батько питає його:

— Чому ж ти до цього часу нічого не зробив?

Юнак відповів батькові:

— Я прийшов було на роботу, але побачив багато буряну і тернини, і відмовився від виконання праці, і від жалю ліг на землю та заснув.

Тоді батько каже йому:

— Сину! Якби ти кожного дня обробив таку частину землі, яку займаєш, лежачи на ній, то праця твоя пішла б вперед.

Почувши це, син зробив так, як батько порадив, і за короткий час поле було очищене й оброблене. Так і ти, брате, сказав старець черцеві, що прийшов за порадою, поволи вступай в подвиг і не сумуй, а Господь Бог з ласки Своєї винесе тебе до старого твого стану.

Почувши це, чернець пішов і робив так, як його навчили. Знайшовши душевний спокій, мав поспіх у Господа.

ЗА ВІДРОДЖЕННЯ КЕЛТІЙСЬКИХ [illegible]

В Единбургу, в Скотляндії, відбувся недавно Конґрес, на якім прибули представники шістьох келтійських народів — від шкотів (скачменів), ірляндців, з Острова Чоловіка, з В[illegible] (Вейлс), Корнвалю і Британії. Наради відбувалися в единбурґськім університеті. Було понад 300 делеґатів, представителем нарад був князь Кассіліс.

Мови згаданих народів творять родину келтійських мов, а одною з них є мова ірляндська.

Кассіліс підчеркнув, що скотляндська мова готова затратитись, але він вірить, що економічне піднесення і праця в користь відродження скотляндської мови тому перешкодить. Вже нині ґалійської („ґелик", отже скотляндська) мови вчать в Скотляндії в більше, ніж 300 школах, а вчаться її понад 10,000 скотляндців. Вона є також розговірною мовою в значній части Скотляндії.

Проф. Кармак Кайдлих, з університетської колеґії в Дублині, сильно закликав скотляндців, щоби наслідували Ірляндію і старалися вводити в загальне життя скотляндську мову, як це зроблено в Ірляндії. „Ми гордимося — казав він — здобутками відносно нашої мови і хочемо, щоби ви нас наслідували".

Йому відповів скотляндський бесідник і сказав, що „ґалійська мова Скотляндців є чудом між мовами світа". Вона доси не пропала, а тепер вона набирає сили. Ще до 1918 р. для неї було мало місця в школі, але старання скотляндців здобули їй і здобувають дальше щораз більше місця.

Праця за відродження келтійських, чи ґалійських мов йде поміж всіми келтами. Ще недавно в Валії трьох тамошніх інтеліґентів не хотіли в суді говорити англійською мовою, хоч добре її вміли, і вживали мови валійської.

ГРЕКИ АМЕРИКАНІЗУЮТЬ СВОЮ ПРАВОСЛАВНУ ЦЕРКВУ.

Грецький консуль в Ню Орлінс — В. Ґелис разом з архиепископом Атенаґорасом задумують американізувати грецьку Православну Церкву, аби зробити її зрозумілою для будучих грецьких поколінь в Америці.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address.
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ЧЕРЕЗ БОЛЬШЕВИЦЬКУ ГРАНИЦЮ.

В „Новім Часі", ч. 156, 1937, є лист з Волині, п. з. „З надграниччя біля Острова", де показуєсь, яким виглядає через границю життя українців під большевиками. Частина Волині належить нині до Польщі, а частина до большевиків. Границя попеоетинала не тільки поля, але і саме людське життя — близьких, рідних, знакомих, порозкиданих по близьких селах. Ось що в тім листі читаємо:

Тихо за радянською границею біля старого Острога. Не чути з того боку навіть голосу людського. Ніби все там завмерло.

Границя перерізала селянські ниви й луки понад Вілією та Горинею. Частина зістала тут у своїх старих властителів, а частина відійшла туди й найшла собі там нових властителів — червоних.

Зісталися там і родичі і свати, й куми тутешних селян і міщай. І ніби високий мур став між тими й цими. Ні пійти туди, ні навіть вісточки подати не можна. Ні підійти до границі й побалакати з тими родичами (свояками), що живуть тут недалеко за границею — може яких кільканадцять метрів — не вільно

Можна написати листа, але той лист йти буде туди — кільканадцять метрів — зо два тижні, довше, як до Америки.

Трапляється комусь підчас жнив побачити тамошнього родича (свояка) чи знайомого. Але він не підійде, не побалакає. Не поздоровиться навіть. Він швидко відвернеться і відійде від границі, щоби тутешній родич не гукнув на него, не покликав підійти близше. Бо й за те там карають. Жорстоко карають

Косовиця. Там і тут. Границя йде через луки. Тільки невисокі стовпи відділюють той світ від цего. Звідси видно косарів, вози, що беруть сіно.

І дивна річ! Не чути з того боку ні веселих розмов, ні жартів. Ні пісень. Ніби мовчки працюють. І стараються, видно, не дивитися в наш бік. Зрідка тільки побачиш бліде, занепокоене обличе. Блиснуть залякані очи і зразу все зникне.

Мертва тиша панує на радянських луках і нивах. Ніби вмерла українська вдача.

Рік за роком минає. Кождого літа бачать зблизька наші селяне тих бідолашних радянських підданих. І ніби не пізнають своїх родичів та давних знакомих.

Багато там і нових людей. Може зайд. Ніхто не знає, бо ніхто не знає, що діється по той бік границі. Давно нема звідтам втікачів. Не легко втікати з „раю".

Вже зникають в памяти обличча тамошних родичів і знайомих. Змінилися певно ті обличча і вдача змінилася.

Відрізала границя від Острога сосновий бір (ліс), що тягнеться від Острога до Іаяслава і Шепетівки. Колись в лісі було літниско. Тепер приїздять туди на літо радянські урядовці з родинами. Дорога з Острова до літниська перегороджена. Зараз за границею два ряди домів. Видно й літників. Але ніхто з них не підійде до границі. Не гляне навіть в бік границі. Заборонено.

Недалеко від барієру радянський пограничник. Куняє.

А з Острога дивиться на той ліс старий замок князів Острожських. Сяє золотими хрестами над позолоченими банями чудовий, сніжно білий Собор (церква) побіч змку. Далеко його видно за границю по тих селах, що понад луками вздовж Горині. Він (собор) своєю красою пригадує тим людям, що не вмерла Христова Віра на землі, що ще високо-високо підіймається золотий Хрест над світом.

І свято вірять сьому там — в комуністичнім пеклі

З недалекого від Острова Межиріча вийшла процесія на Вілію (Святий Вечір) на Йордан. І зараз же з того боку почали виходити з хат із села над границею люде з відрами по свячену воду Але з ліса виїхали верхівці-пограничники. І піддані „найсвобіднійшої на світі радянської держави" кинулися тікати. А коли пограничники проїхали, люде знов почали надходити до річки.

Вже кілька літ такого не було. Кілька літ не насмілювалися люде підходити до річки. Звідки ж тепер відвага? Не знаємо!

З ліса знов виїхав верхівець. Оден Наближився до річки. Люде кинулись втікати. Він щось гукнув. І люде вернулися. Стали. І стояли, доки не скінчилася Служба Божа. Видно, що щиро й горяче молилися

Підїхав до річки і той пограничник, зліз з коня. Вираз обличча був поважний Пильнував людей чи молився? Хто знає

Відкрилася була сторінка життя в радянськім „раю" над границею. І знов закрилася.

Тепер за границею тиша. Тільки зрідка чути далекі гарматні стріли. Маневри там? Чи втихомирюють селян?

Ось такий образець з пригранічного життя коло міста Острова на Волині малює нам дописувач тих сторін. Сумний, болючий, розпучливий образець. І по стороні під Польщею не гаразди, і тут нехристіянське знущання над людьми, а по другій стороні границі ціле пекло. А „христіянський" світ дивиться на все те цілком спокійно, диплоьматичні порозуміння з творцями пекла робить, торгує собі з кровопійцями, за гроші дає їм всяку поміч. Робить з ними мирові порозуміння...

Ні! Це не христіянський світ!...

РЕЛІГІЙНІ СПРАВИ НА СОЛОВКАХ.

Львівське „Діло" друкує спомини Ф. Аляхновича п. з. „Сім літ на Соловках". В чч. 168—9 читаємо про релігійні справи на Соловках таке:

До 1928 року на соловецькім острові були два приміщення, в яких позволяли раз на тиждень відправляти богослуження — в одній католицьким, в другій православним священикам. Той імпровізований католицький костелик, це була невелика шопа в лісі, у віддалі кілометра від централі табору Кремль, не могла помістити всіх, що хотіли брати участь у богослуженні. Старі соловецькі, поманастирські церкви перероблено на вязничі касарні. Замісць обіцяних шкіл — соловецькі казамати, в яких життя вчило нас великої правди, що большевики спрофанували всі святощі. Навіть це слово, що накликує до братерства, що вяже сердешними відносинами людей одної думки, одної праці, одної долі — слово „товариш", яке викликує в кожного, незараженого комунізмом, неприємні дрижки відрази.

Так це гарне слово опоганили, зогидили, злегковажили в большевицьких устах.

У 1928 р. заборонили богослуження. Мало цього: всіх католицьких і православних священиків посадили в 14-ій карній сотні. Мало цього: перевели в них докладну ревізію і повідбирали книжки до богослуження, святі картинки і хрести. Досі священиків приділювали до лекшої праці: виконували вони обовязки сторожів, які кермували вязничною господаркою, і взагалі займали такі становища, де треба було чесних людей, яким без страху можна було довірити майно табору. Тепер, зібравши всіх з карній сотні, вислали їх на остров Анзер, де примістили їх у філії „Голгота". Назва зовсім годилася з їх долею. Анзерська „Голгота" була для них правдивою Голготою. Там приневолювали їх працювати понад сили, зменшуючи одночасно харчеву пайку. Знущалися над ними й дошкулювали їм найріжнороднішими способами.

Щойно в 1932 р. зліквідували „Голготу", розміщуючи священиків по інших філіях.

Серед політичних вязнів Соловок, т. зв. контрреволюціонерів, є доволі великий відсоток віруючих

Кримінальний елемент — злодії, розбишаки, проститутки — це майже самі безконфесійні. Свої розмови переплітають доволі часто своєрідними московськими проклонами, в яких збезчещують память матері. Імовірно цей проклін походить ще зчасів татарської неволі і його вживали наїздники. Тоді мало воно ще хоч якунебудь ціль, бо, хоч не відповідало навіть свому змістові, то мало на меті бодай зневагу невільника. Сьогодні цей жахливий проклін має радше значіння приповідки й дуже часто буває таке, що двох приятелів, які довго не бачилися, зневажають себе взаїмно з нагоди зустрічі. Бо значіння проклону залежить багато від інтонації голосу, з якою проклін вимовлено: висказаний грізно, провокуюче — є зневагою, висказаний приязним голосом із приязною усмішкою — може стати окликом радости, здивування і захоплення.

Революція уріжнороднила цей проклін, роблячи з нього гидке богохульство. Нова форма принялася незвичайно швидко і майже не сходить із рота совітського злочинця. В такому окруженю при лунаючих довкруги богохульствах шепочуть вірні свої молитви.

Питав я іноді знайомих священиків, чи большевицька проти-релігійна агітація сильно зменшила число вірних. Завжди діставав я одну відповідь: що в містах серед молоді, особливо мужеської справді можна запримітити вплив агітації. Зате не можна сказати цього про село. Там, не тільки що не зменшився відсоток віруючих, але навпаки — релігійні переслідування і терор скріпили віру, зродили бажання самопожертви й мучеництва. Сільське населення, за малими винятками, є релігійне і не піддається ні агітації, ні теророві.

СВЯТО ВОЗДВИЖЕННЯ ЧЕСНОГО ХРЕСТА.

(Припадає на 27 вересня).

Свято Воздвиження Чесного Хреста обходимо на памятку того, як нарід в місті Єрусалимі оглядав хрест, на якім був розпятий Ісус Христос та який був віднайдений царицею Єленою.

Коли тіло Ісуса було зняте з хреста, хрест, після римського звичаю, був закопаний в землю на тім самім місці, на якім він стояв. Передання говорить, що в перших роках по Христі на те місце сходилися чисельно вірні на молитву й там силою хреста отримували ріжні добродійства. Але чим дальше йшло в літа, тим більше затиралася память, де був хрест закопаний. Коли ж настало переслідування христіян, та коли в додатку цісар римський Адріян побудував на тім місці, де лежав хрест, поганську святиню, щоби в той спосіб цілком затерти серед людей память про Ісуса Христа, — тоді люди зовсім забули про хрест Господній та про місце його закопання

Доперва в 300 років по Ісусі Христі мати царя Константина, св. Єлена, відшукала хрест Господний. Вона поїхала в тій ціли до Єрусалиму й там довго розпитувала в старих людей, де хрест лежить закопаний. По довгім розпитуванню св. Єлена знайшла старого жидовина, який показав їй те місце. Вона казала розвалити поганську святиню і в тім місці копати землю.

По якімсь часі відкопано три хрести, й хоч не було сумніву, що один з них, це хрест Ісуса Христа, то не знати було — котрий. Але коли Бог силою одного з тих хрестів зділав чудо — воскресив мерця, тоді вже ніхто не сумнівався, що саме на тім хресті помер Ісус Христос. І поклонилася тому хрестови цариця, поклонився патріярх і численно зібране духівництво, поклонився весь нарід. Всі тиснулися, щоби побачити знаряддя смерти Христової, але задля малого місця, не могли всі нараз до хреста підійти. Тоді патріярх Макарій піднимав хрест в гору на всі чотири сторони, а нарід, споглядаючи на нього, покланявся до землі й кликав: Господи, помилуй!

Від того часу установлено свято Воздвиження Чесного Хреста з подібним обрядом. Іменно — священик підчас Утрені, по Славословію, виходить з хрестом на середину церкви й підносить його чотири рази в гору, при чім обертається за кождим разом в іншу сторону, а люди співають на кожде разове піднесення по сто разів: Господи, помилуй!

ДВІ КАРТИНИ З ЖИТТЯ.

На загал беручи, українські переселенці, кинені долею між людей іншої віри й походження, кріпко заховують все, що своє близьке, рідне. Але нема де правди діти, що є також багато українців, що губляться в чужім морю безповоротно, оправдуючи себе при тім відсутністю в їх місцевости українських організацій, своєї церкви, українського окруження.

Такі на своє оправдання навіть послугуються приповідкою: „Влізеш між ворони, крякай, як і вони". І вони справді крякають ріжно, а щодо релігійного життя, то вже й не казати. Коли мають яку церковну требу, заспокоюють її без розбору й застанови, в які б там церкві не було, оправдуючись тим, що до своєї церкви задалеко.

Мені довелось недавно стрітити колишніх моїх знакомих, що їхали до свого бувшого сусіди, який живе тепер поверх чотириста миль від них.

На запит, чи їм це оплатиться, сказали: „Ми що року їдемо, бо це колишні наші сусіди й приятелі". З дальшої розмови я довідався, що мої знакомі вінчалися в пресвитеріянській церкві, а дитину хестили також в потестантського проповідника. Мене це дуже вразило і я спитав: „Ви вже давно маєте авто?" А мій знакомий хвалиться: „О, я купив його ще перед весіллям". Питаю дальше: „А чому ви не поїхали до українського православного священика взяти шлюб тай дитину охрестити?" На це знакома відповідає: „Коло нас нема близько нашого священика, треба поверх 30 миль їхати". „О так, кажу, до Рідної Церкви, до дому Божого, та до свого священика то 30 миль задалеко їхати, а до знакомого то й поверх чотириста миль недалеко — правда?"

Стало ніяково моїм знакомим і вірю, що жалували стрічі зо мною. Але оправдуються дальше: „Бачите, довкола нас самі чужинці, а їх церква під боком, отже ми не хотіли їх образити, ми мусимо між ними жити А зрештою, що то за ріжниця?"

Питаю дальше: „Ну, а чи тепер ваші сусіди й знакомі не будуть ображені, що ви їх покинули й їдете до свого бувшого сусіди поверх чотириста миль? Ви ж цим показуєте, що ваш бувший сусід близщий вам, як всі ті, що тепер довкола вас живють. Отже чи не могли ви й до своєї церкви поїхати, обминаючи чужу церкву? Відвідуєте знакомих, то чи не належиться відвідати хоч раз в рік також свою Матір-Церкву, котра за вас у своїх молитвах все памятає, чи ви в дорозі, чи при роботі, чи здорові, чи хорі, без ріжниці, де б ви находилися, бо ви дитина українського народу і його святої православної Церкви? От бачу, ви тулите свою дитину до грудей і воно мамою вас кличе. Як ви тішитесь нею, скільки то надій в вашім серцю на цю дитину. А чи не був би вам без порівнання більший жаль, коли б ця дитина, дорісши своїх літ, сказала: „В мене нема ріжниці, чи то моя мама, чи яка інша жінка!" А ви самі приучуєте її до того. Бо що ви їй дали? Хто вона є? Призвище — українське, імя — якесь німецьке, мова — англійська, віра — протестантська. А яка національна приналежність? Це самі вже скажіть! Чи воно колись не буде стидатися свого походження, а тим самим і вас? Застановіться над цим добре."

Представивши шановним читачам таку сумну, але правдиву картину, наводжу ось другу картину, також правдиву, яка може послужити приміром, так вище згаданим моїм знакомим, як і всім тим, що віддалені простором від своєї церкви.

Не з метою похвального гимну на честь нище наведених осіб, подаю цю другу картину, але наводжу її, як живий примір, як треба зберігати й шанувати свою віру й церкву та свою національність.

В Інсінгер, Саск., є дві українські православні церкви, — одна, що її звуть „кол Куцих", а друга „коло Льорн". Обі церкви пережили боротьбу з московфільством і тепр кріпко стоять на українськім грунті.

В неділю, 22 серпня ц. р. приїздять в гостину до Інсінгер панство Онуфрій і Агафія (з Думанських) Клевчуки з Риверкорс, Алберта і панство Василь і Анна (з Стефанків) Котики, з Тетфілд, Саск., які жили колись в цій місцевости. Але причина їх гостини не буденна. Вони приїхали, щоби сповнити обовязок свідомих українців та віруючих членів Української Православної Церкви. Їхали 300 миль, щоб сповнити обовязок перед Богом, родиною і своїм народом.

У них є діти й вони приїхали, щоби тут, таки в домі дідуня, активного і поважного члена нашої Церкви, п. Партемія Думанського, ввести їх в святий хрест. На це свято приїхали не тільки вони, але і їх знакомі та близькі, як панство Ахтемійчуки і Остаповичі з Винирд, Саск., панство Котики з Гронлид, Саск., панство Клевчуки з Вадіни.

По довершенню Тайни Хрещення, сина панства Клевчуків і доньки панства Котиків, відбувся обід, підчас котрого о. Є. С. Улян виголосив відповідну промову й між іншим попросив присутних зложити пожертви на фонд нашої Церкви. Гості на цей заклик радо відозвалися.

Оце є друга картина з життя нашої еміграції. Цих людей не лякає віддаль, не стримують їх місцеві обставини, не страшні їм кошти. Для них важне, щоби їх діти були від малку такими, як їх родичі; не інакшими, але православними українцями.

Нема там, де живуть, українського священика, — то вони знаходять його аж в другім кінци Саскачевану, бо в них є любов до своєї Рідної Церкви та до свого обряду, в них є національна й релігійна свідомість.

Ця друга картина хай послужить за примір всім людям доброї волі.

о. Е. У.

БОРОТЬБА ЗА СТАРИЙ СТИЛЬ КАЛЄНДАРЯ В ГРЕЦІЇ.

Населення в Греції бореться вже довший час за приверненням старого стилю в церковнім календарі. Ідучи на зустріч тому Міністерство Освіти видало наказ, яким дозволяється православним парафіям святкувати свята по старому стилю, якщо цього забажають парафіяни.

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК

„ДОБРИЙ ПАСТИР"?

В кождій українській православній хаті повинен знаходитися бодай один примірник молитовника — „ДОБРИЙ ПАСТИР".

Молитовник числить 512 сторін друку й крім молитов щоденних містить Вечірню, Ранню Відправу (Утреню) і Службу Божу в українській та старославянській мовах, Тропарі й Кондаки на Неділі й Свята, Акафисти, Коляди й пісні, Календар цілого року та Пасхалію (від 1933 до 1975 року).

Ціна молитовника в міцній шкіряній оправі, з золотим хрестом та написсю з пересилкою $2.25

Ціна молитовника в міцній полотняній оправі з золотим хрестом та написом $1.75

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave.. — Winnipeg. Man.

Проф. Олександер Лотоцький.

З ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ.

ПОДІЛ КИЇВСЬКОЇ ЦЕРКВИ.

(Продовження).

Гедемин, заволодівши майже всією українською територією, натурально міг прийти до думки мати в своїй державі окремого митрополита. Згаданий учений припускає, що литовська митрополія обіймала Русь не лише литовську, але й галицько-волинську, — отже вона під новою назвою фактично була продовженням перед тим заснованої та ирипиненої (за висвяченням Петра з Рати на митрополію київську) митрополії галицької. Інші дослідники (О. Павлов, Н. Тихоміров, М. Грушевський) придержуються думки, що литовська митрополія була зовсім новою організацією, окремою од попередньої галицької митрополії, і цей погляд видається нам за більш слушний, зогляду головно на те, що Галичина фактично не була за Гедемина у литовському володінню, і литовський князь не мав підстави клопотатися одновленням галицької митрополії. Осідком литовського митрополита був Новгород.

Про першого митрополита литовського, як і про початкову долю литовської митрополії, не знаємо майже нічого. Маємо лише вістку про митрополита Феофіла, що брав участь у патріяршому соборі у Царгороді року 1329, а за тим року 1330 митрополит Феогност приїздить на Волинь, забрати спадщину по смерти Феофіля. Литовська митрополія ще більш була небажана з погляду інтересів московських, ніж перед тим заснована митрополія Галицька, і тому проти неї мали бути спрямовані заходи московських чинників. Наслідком тих заходів було скасування литовської митрополії, — „задля малого числа християн та через близькість їх до Руси, так що руський митрополит легко може ними правити".

Хоч Москві й пощастило досягти своїх плянів у Царгороді, використавши тамошні політичні обставини, але справу, що мала глибоке життьове значіння, не можна було припинити такими штучними способами, — причини політичного та національного порядку вели до того, щоб врешті розірвалася штучно доконана єдність митроплій, яка силоміць старалася обєднати два ріжні організми — політичні і національні. Та покищо цей процес розєднання ішов досить непевними, кривими шляхами.

Ще за життя митрополита Феогноста, р. 1352, появився в Константинополі якийсь чернець Феодорит та, запевняючи, що Феогност уже помер, просив патріярха Філофея посвятити його в сан митрополита. Але що патріярх перевіряв його відомости, він подався з Царгороду до столиці болгарського царства — Тернова, і тут патріярх болгарський висвятив його на митрополита київського. Феодорит прибув до Київа, засів тут на катедрі та навіть провадив заходи поширити свою юрисдикцію на північних епископів, що підлягали митрополитові московському. Патріярх прислав грамоту, осуджуючи митрополита, але на Київ це не впливало, — очевидний доказ того, що Феодорит діяв за допомогою литовської політичної влади.

Щоб уникнути на далі чогось подібного, московський князь разом із дуже старим митрополитом Феогностом признчають ще за життя сього останнього наступника йому — еп. Олексія, що, яко намісник, отримує володимирську катедру. Але митрополит Феогност помер (1353) раніше, ніж удалося ту справу формально перевести в Царгороді. Тут дуже неприхильно поставилися до місцевої кандидатури, і лише завдяки особливим заходам московських архієреїв та бояр по цілорічній тяганині Олексій дістав од патріярха Філофея грамоту на київську митрополію, але з заввагою, що це лише виняток, а надалі на митрополитів київських призначувано буде греків: разом дано Олексієві інструкцію цілковито додержувати підпорядкування царгородському патріярхові.

Енергійний князь литовський Ольгерд не міг залишити своєї думки щодо окремого митрополита для православних підданих своєї держави. Ся його думка набрала більшої активности, коли митрополичий стіл збірався зайняти навіть не грек, що все ж мав бодай формальні ознаки невтральности, а вихованець московського княжого двору Олексій. Сей останній — у мирі Симеон—Елевферій Бяконт—був сином чернігівського боярина, який приїхав на службу до московського князя Данила. Народився він у Москві, і хрещеним його батьком був син Данила Іван,—знаний в історії з іменем Івана Калити, а син Калити, Семен Гордий, і подавав Олексія як кандидата на митрополита. Отже був це кандидат, цілковито одданий інтересам княжого дому та князівства московського, і для князя литовського такий кандидат пасував якнайменше.

З дальших кроків Ольгерда можна бачити, що він мав політичні заміри не менш широкі, як і князі московські, — плянував зробити церковним осередком таки Русь правдиву з її первісною столицею Київом. Залагоджуючи свої відносини з патріярхатом, він усунув із митрополичої катедри болгарського ставленика Феодорита та слідом за тим, зараз по смерти Феогноста, посилає до Царгороду іншого кандидата — свого родича Романа, людину не пересічну та вдачі дуже енергійної. В своїх грамотах він хвалить свого кандидата, просить дати йому київську митрополію, обіцяючи в такому разі охрестити своїх підданих поган у християнську віру. Така обіцянка, посилена, очевидно, аргументами матеріяльної натури, зробила вплив на патріярха.

Але перед тим митрополію київську та всієї Руси було вже обіцяно московському кандидатові Олексієві, — з проханням про це їздили до Царгороду московські посли ще за життя хворого митрополита Феогноста і, діставши позитивну одповідь, привезли й одповідні грамоти. Та Олексій залізнився, — раніше прибув до Царгороду Роман. Справа, вже вирішена, обіцяла такі матеріяльні можливості од обох сторін для візантійських чинників, що патріярх вийшов і струдного становища шляхом компромісу, поставив Романа на митрополита київського, а для Олексія залишивши катедру московську. Олексій, глибоко перенятий інтересами своєї нової московської батьківщини, добре розумів, яка це була б утрата політична, коли б Роман залишився митрополитом київським і всієї Руси, а тому почав уживати засобів, найперш матеріяльних, щоб позбавити свого конкурента київської митрополії.

Але й Роман не уступав, оперуючи тими самими засобами. „И тогда, — оповідає літопис, отъ обоихъ изъ Цариграда пріидоша послы въ Тверъ къ Өедору владыцѣ тверскому, и бысть священическому чину тяжесть велія вездѣ". Очевидно, посли Олексія повернулися з кращими результатами, і патріярх таки не дав Романові грамоти на Київ. Потому обидва кандидати знову появлялися в Царгороді, і Олексій переміг знову: патріярший собор потвердив своє попереднє рішення, що Київ залишається за митрополитом московським, Романові підклонено ще епархії „Малої Росії", — раніше він дістав „Литву", — епархії [illegible]оцьку та турівську.

Роман не задово[illegible]вся таким рішенням. Він виїхав із Ц[illegible]ргороду, не попрощавшися з патріярхом та не взявши в нього грамоти на призначений йому обшир його митрополії, — очевидно, тому, що не думав підлягати рішенню патріяршого собору. Він приїхав до Київа і став тут поводитись, як митрополит київський, та поширював свою владу на ті епархії, що, по розподілу патріяршого синоду, належали до юрисдикції митрополита Олексія. Щоб перешкодити такому поступованню, Олексій і собі поїхав до Київа, але Ольгерд полонив його разом з його оточенням, одняв у нього всі шати церковні та посадив його до вязниці; уникаючи більшої небезпеки, Олексій утік до Москви. Роман із свого боку, в одповідь на приїзд Олексія до Київа, поїхав до Твері, де князь та бояри противні Москві, добре його прийняли та обдарували. Обидва митроплити скаржились один на одного в Царгороді. Тим часом у кінці 1361-го чи на початку 1362 року Роман помер.

В часі змагання з своїм конкурентом митрополит московський Олексій осягнув формальне визнання того становища, яке установилося фактично,—перенесення столиці київського митрополита з Київа. Пляново провадячи справу обєднання митрополії та прямуючи до підвищення нового на півночі осередку, Москва вважала за важливий засіб до того — пониження старого церковно-державного осередку. При тому важливим було не тільки означити новий осідок митрополита, скільки вивезти його з Київа. Натурально, за осередок малося обрати Москву, але вона ще не мала ні авторітету, ні традицій.

Патріярший синод постановив перенести київську митрополичу катедру до Володимира над Клязьмою, де вона мала залишитися назавжди: „преосвященний митроплит руський і всі його наступники щоб перебували й виходялись у Володимирі, маючи тут постійний і навіки непорушний осідок, так щоб Київ, якщо він цілий буде, був би власне престолом та першим сідалищем архиепископським, а після його і разом із ним святіша епископія володимирська була б другим сідалищем і місцем постійного перебування та упокоєння митрополитів".

(Дальше буде).

Чи Ви вже відновили передплату на 1937 рік за „Вістник"? Коли ще ні, так зробіть це зараз! Також постарайтесь, щоби й Ваш сусід читав „Вістник".

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

У нас завсігди можна набути всі церковні річи.

Пишіть по катальоґ.

WILLIAM GROSS & Co.

322 Main St., Winnipeg, Man.

АРХИЄРЕЙСЬКА ВІЗИТАЦІЯ

(Беліс, Алта.)

Неділя 22 серпня ц. р. останеться на довго в памяти не лише громадян Беліс, але й жителів доокличних місцевостей. Того дня відбулася архиєрейська візитація Впреосв. Архиепископа Іоанна Теодоровича в церкві на Беліс. Вже самий ранок заповідав, що свято буде успішне: небо випогодилося, а сонечко своїми ясними проміннями, не мов додавало охоти місцевим громадянам, як слід приготовитись до цього так великого торжества.

Вже коло осьмої години рано почали зїзджатись вірні сини та дочки Рідної Церкви, щоби непропустити самого початку свята. Прибула процесія від сусідної громади Давнінґ в супроводі великого числа вірних, по між якими небракувало й братів греко-католиків, які прийшли на наше торжество помимо наклепів на адресу православних українців з боку греко-католицьких священиків, що мали місце перед кількома неділями у кат. церкві на Давнінґ.

Коло десятої години два священики, при великому числі вірних, розпочали Утреню. Зараз по Утрені всі вийшли з церкви до воріт, які були прикрашені вінцями та хоругвами, а в середині виднів напис: „Витай нам Владико". Всіх присутних огорнула велика радість, коли побачили авто, в котрім їхав наш церковний Провідник Високопреосвященний Архиепископ Іоанн Теодорович, в супроводі кінної бандерії, що складалась з Сумківців, зодягнених в козацькі однострої. Сумківці на бистрих конях немов вітер гнали в сторону святині.

Тут не одному потекла сльоза, пригадуючи собі сумні сторінки з нашої церковної історії, коли то ворог, загарбавши рідню землю, старався знищити також нашу Рідну Церкву, а провід церкви, при помочі славного козацтва, недопускав до того. Пригадалось, як ворог пробував заповнити українські епископські катедри унітами, аж славний наш гетьман Сагайдачний був примушений спровадити на Україну єрусалимського патріярха Теофана, який, під охороною козацького війська висвятив у Києві 1625 року кількох українських епископів. Ті епископи забезпечили існування Української Православної Церкви та сіяли правдиве зерно Христової науки серед українського народу.

І ось наслідник тих славних епископів, який тоже принняв свячення у Києві, Високопреосвященний Архиепископ Іоанн, сьогодні підїзджає під браму нашої рідної святині в Беліс. Його всі вірні діти Рідної Церкви з найбільшою радістю витають, як голову Української Церкви — витають по прадідному звичаєві хлібом-сілдю та многоліттєвієм.

В церковних дверях парох нашої громади просить Високопреосвященого Владику увійти в дім Божий та помолитися, щоби Всевишній і на дальше зберігав наш нарід у своїй прадідній православній вірі. По Архиєрейській Службі Божій всі присутні взяли участь в поході на цвинтар віддаленого три четвертих милі від церкви. О. Владика посвятив цвинтар, а потім була відслужена панахида по покійних героях, що зложили свої буйні голови на полю слави, за свій нарід, за рідний край і за нашу святу Церкву.

До річи буде докладніше згадати й про цей святочний похід на цвинтар, бо здається, що наша околиця чогось подібного не памятає. На самому переді йшла частина Сумківців з кінної бандерії. Вони, несучи хоругви, пригадували нам наших козаків, що були й оборонцями православної віри. За ними йшли дівчата, Сумківки, зодягнені в народніх строях. Вони несли святі ікони. За ними повільно поступали священики, окружаючи свойого архипастиря.

Дальше довгими рядами посувалась Божа армія вірних, поміж якими знаходились діти з перед шкільного віку аж до біловолосих старушків. За весь час походу, зо соток грудей, немов хвилі, неслась милозвучна пісня-молитва, що чарувала всіх та наповняла груди релігійною радістю. Тим, що вже в старшому віці покинули рідний край, цей похід пригадував милі спомини з [illegible]

Дальше йшла друга частина Сумківців з бандерії. Вони вели в руках по 2 коні. Оці наші Сумківці, що вже є дітьми вільної Канади, відзначаються козацьким духом та всі вірять, що вже недалека та хвиля, коли слава вільного козацтва гень там на рідних землях знову воскресне, пролунає по всьому світу. Похід закінчували авта, яких було поверх пятьдесять, і які власне доказували, що на це свято прибули вірні й з дальших околиць як Едмонтон, Ґлендон, Веґревіл, Смоки Лейк, Вилінґдон, Гемлин, Давнінґ, Вилна, Васел та ін.

Коло другої години похід вернув до церкви, а звідси всі пішли до місцевого Укр. Нар. Дому, де жіноцтво приготовило смачний обід. Там всі учасники свята, як одна велика родина засіли до столів.

По обіді слідувала програма. По заняттю почесного місця Високопреосвященним о. Владикою, пан Рипка покликав до слова голову місцевої церковної громади, п. К. Медведя, який висловив кілька слів подяки всім членам за щиру кооперацію в приготовлюванню свята.

Опісля о. Гр. Вислянін, парох громади, представив присутним роботу цеї хоч малої числом, але духом великої громади, яка не тільки, що не лишається по заді других, але навіть може служити добрим примірoм для інших громад. Цю громаду майже кожного року відвідує як не о. Архиепископ, то о. С. Савчук, адміністратор нашої Церкви Правда, попередними роками ця громада числила більше членів, однак за пошукуванням кращих життєвих умовин, багато з них виїхало з відси, як примірoм один з таких піонірів, як п. Й. Ясенчук, що цеї весни перенісся на сталий побут до Венкувер.

Опісля покликано до слова пп. Н. Шевчука з Вилинґдону Н. Буяра з Давнінґ та Василя Шапку з Вастело. За ними покликано на сцену дві дівчинки з Рідної Школи в Смокі Лейк, Лелію Підручну та Віру Чумер, які дуже гарно попisались у співі. Опісля покликано до слова панну Спасюк, сумківку з Ґлендон, а за тим п. П. Лучак, з Гемлин, дав кілька завваг, що до цього свята і при тій нагоді підніс многоліття Впреосв. о. Владиці. Всі присутні повставали з місць та відсмівали „Многі літа". Пані Е. Лукіян, з Ґлендон сказала, що ніколи не пропускає такої нагоди, як візитація, п. Гр. Тижук, з Едмонтону, кількома щирими словами віднісся до молоді та до батьків і матерей, щоб віщіплювали у своїх дітях любов до всего рідного.

Покликано пана В. Підручного, який на весні перенісся з Вилінґдону до Смоки Лейк. Він вказав, що мильно хтось думає, що наша Церква полягає лиш на священиках. Памятаймо, що ми ще покищо не маємо багато священиків, тому кожний і кожна мусить провадити місійну працю по своїх околицях. Рівнож спинився над тими, які себе називають укр. православними українцями, але коли прийти до них до хати, то там нема ніякого українського часопису. Є знову й такі, які себе називають симпатиками нашої церкви, й сказав, що на самих симпатиках церква встоїти не годна. В кінці пояснив, що тільки той себе може називати дійсним членом Української Православної Церкви, який є передплатником і читачем органу нашої церкви, „Вістника", який провадить освідомлюючу роботу серед нашого українського загалу в Канаді.

Всеч. о. І. Гикавий, парох з Вилінґдону, виголосив інтересну промову на тему дня, а по нім покликано пана Лукіянчука, ректора Інституту ім. Мих. Грушевського в Едмонтоні. П. Лукіянчук пояснив працю наших Інститутів, з котрих вийшло вже багато нашої інтеліґенції. Своє твердження засвідчив живим примірoм, вказуючи, що й поміж нами сьогодні є кількох вихованків Інститутів.

Опісля покликано до слова п. Ґ. Фуштея з Васел і п. Ґ. Гаврилюка, учителя, також з Васел. П. Гаврилюк заявив, що таке свято скріпляє вірних душевно. Він, як учитель, з досвіду знає, що звичайно дитина релігійних родичів робить багато кращий поступ в науці, як дитина родичів не-релігійних.

Також говорив п. С. Попович, зо Смоки Лейк, який в короткій, але ядерній промові представив значіння такого свята, як нинішнє.

В кінці покликано до слова Впреосвященого о. Владику, який довшою бесідою заокруглив промови попередніх бесідників. Він підчеркнув велику вагу релігійного виховання й накликав родичів, щоби вже змалку защеплювали в своїх дітях любов до Бога та його правди та щоби вчили їх релігійних засад. Накликав також, щоби дбали про осіту своїх дітей, бо лиш той нарід оцінюється високо, який має вчених людей. Завзивав також всіх українців до любови й єдности, бо тільки тоді зможемо здобути належне собі місце, коли не будемо розбиті на ріжні менші та більше ворогуючі між собою ґрупи.

В кінці, дякуючи місцевому жіноцтву за їх невпинну працю, Високопреосвященний о. Владика загрів всіх вірних до дальших трудів на полі Рідної Церкви.

Свято закінчилось в годині 8.30 вечером укр. і англійським національними гимнами. Всі присутні в найкращому настроєві розходились домів, бажаючи одні другим, щоби й на слідуючий рік могли витати в себе нашого заслуженого церковного Достойника.

ДАР НА РЕЛІҐІЙНИЙ ФОНД.

(Толстой, Ман.)

В суботу, 28 серпня, ц. р., в день Успіння Пресвятої Богородиці, в Толстой, Ман., відбулося вінчання п. Олекси Долинчука з панною Клявдією Вовк, учителькою. Чину вінчання довершив підписаний в місцевій українській греко-православній церкві

П. Микола Долинчук, батько молодого, є одним з перших орґанізаторів української греко-православної церковної громади в Толстой. Ця громада мусіла перебути не одну боротьбу з противниками, однак Господь довів до того, що при щирій праці наших членів громада нині величається гарною церквою в містечку Толстой. П. Микола Долинчук, як один з перших членів та орґанізаторів громади, причинився багато до цього так працею й порадою, як і щедрими жертвами. Він тішиться великою повагою й довірям не тільки серед православних українців, але взагалі серед жителів цеї місцевости.

Доказом цього може послужити велике число гостей, які без огляду на їх релігійну приналежність прибули до панства Долинчуків на весільну забаву, щоби зложити їм та їх синові й невістці щирі побажання з нагоди їхнього родинного свята.

З цеї нагоди вважаю своїм милим обовязком дати признання також обоїм молодим, які почали своє супруже життя в примірний, християнський спосіб. Вони в день свого вінчання приступили до св. Сповіди й Причастя та вислухали в церкві цілу Службу Божу.

По Богослуженню й вінчанню всі гості були запрошені панством Долинчуками до місцевого Народного Дому на обід і весільну забаву. Підчас обіду були промови, в яких гості складали молодим та їх родичам щирі побажання та многоліттєвія. На закінчення покликано до слова також мене. Поза звичайну святочну промову я вважав своїм обовязком також попросити шановних гостей, щоби відзначили це радісне зібрання збіркою на Релігійний Фонд Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Шановні гості дуже щедро відкликнулись на мої слова й зложили $29.29. На цім місці складаю щиру подяку всім жертводавцям й молю Господа, щоби Він нагородив їх за їх щедрість сторицею. В переведенню збірки помагав мені п. Петро Калушка, за що складаю йому оцею дорогою щиру подяку.

Свящ. Л. Березіцький.

ДАЛЬШИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ НА УКРАЇНСЬКУ ПРАВОСЛАВНУ ЦЕРКВУ В ТОРОНТО.

Виказані жертви (без деклярацій) по день 16 квітня, 1937 $2,204.29

Додаткові жертви зложені по той день а ще не виказані:

По 10 дол.: Ґеба Стефан і жена, Заяць Кіндрат і жена.

По 5 дол.: Гужда Гнат і жена, Шкляр Григорій і жена, При-

даток Мих. і жена.

По 2 дол.: Савицький Іван.

По 25цт.: Попечка М. і Слив-ка П.

По 28цт.: Белим М. Разом зложено, а не виказано в послідньм звіті 37.78

Почавши від 16 квітня, 1937, зложили готівкою:

По 25 дол.: Ґужда Гнат і жена; Шміґельський Йосип 50.00

По 15 дол.: Ґаба Стефан і жена, Федорів Олекса і Союз Українок. — Разом 45.00

По 10 дол.: Буртняк В. Гультай В. (огол. як декл. попередно), Просимяк Гнат і жена, Кримко Дмитро і жена (огол. як декл. попередно), Шиян Стефан і жена, Білий Михайло, Кузьмінський Никола і жена, Др. В. Яремій і жена, Сакалюк Никола і жена, Козюк Марія, Бережанський Іван, Пелех Федір і жена, Тюхтій Анна (Гемилтон), Кміть Ярослав (Судбури), І. Відділ СУС, Цьона Анна, Довгий Петро і жена (Судбури), Мадейський Дмитро і жена (Толідо), Бандурка Василь, Придаток Михайло і жена, Кияниця Павло і жена, Паславський Б. — Разом 220.00

По 5 дол.: Дашишин Всиль, Фастриґа Василь (Гемилтон), Коча Епіфаній (Гемилтон), Багрич Юрій, Мандзій Ілько, Гуменюк Іван/і жена, Ґлех Теодор, Мишкевич Михайло, Малиш Дмитро, Никорчук Марія, Бобечко Петро, Йонко Дмитро, (огол. попередно як декл.), Арсенич Я. В.(Вінніпеґ), Лазар Орися, Дерилч Петро, Стефанів Никола і жена, Стира Тома, Волянський Стефан, Бровендер Василь, Ясінський Василь і жена, Ґужда Михайло, Федун Ів і жена, Взаїмна Поміч" ч. 32, Лащук Володимир і жена, Колодій Павло і жена, Федун Ів. і жена, Позняховський Дмитро, Свергун Василь, Оствш Василь, Чепесюк Анна (Форт Вілліям), Ґужіль Іван і жена, Шелай М. і жена, Малиш Дмитро, Куцікевич Маріян і жена, (огол. як декл. попер.), Незнана, Колинко Катерина, Кіт Михайло, Малиш, Дм., Волінський Т., Мандзій Іль., Гуменюк Омелян і жена, Микитюк І., Семенців Йосип (Смут Рак Фалс). Миковійчук Михайло. Разом 220.00

По 6 дол.: Павло Кокор і жена (Ніяґара Фалс) 6.00

По 4 дол.: Гулик Іван 4.00

По 3 дол.: Голик Петро, Шевчук П. і жена, Др. П. Гуцуляк і жена (Вінніпеґ), Зарицький Іван і жена, Томків Петро і жена, Штокало С., Кравець Дм., Прокопович Йосип (Престон). — Разом 24.00

По 2 дол.: Буртник Дмитро і жена, Куч Демян, Ткач Василь, Білик Василь, (Гемилтон), Норнописький Н., Манич, Данило, Білошицький Дмитро, Мишкевич Олекса і жена, Бавус Олекса, Пітерс Лонч, Онисько Марія, Чумак Никола, Біґун Стефан і жена, Чорній М. (Толідо), Венґер Олена (Віндзор), Шцюра Михайло, Почерева Дм. (Престон), Мартин Юстина, Петришин Нестор, Янів Никола і жена, Турів Михайло і жена (Престон), Білошицький Дмитро, Мокринський Дмитро (Монтреал), Незнаний, Косс Никола, Запарнюк Яків і жена (Судбури), Кіт Ілько, Чорнюк Петро і жена, Дмитерко Федір, Перепух Никола, — Разом по 2 дол. 60.00

$3.50 Жіноче Т-во ім. Кисілевської, Гемилтон, (збірка з нагоди відчиту п. Сакалюкової 3.50

$1.50 — Орляндо Енріко (італієць) 1.50

$1.10 — Курчак Єлисавета 1.10

По 1 дол.: Ґордей Іван (Симко), Ґордей Марія, Сусла Василь, (Гемилтон), Левко Іван, Коляр Василь, Дутко Андрій, Романик Ст., Баровенко А. К. (Гонг Конг, Китай), Чернявський Леон, Борщевський Стефан, Демянюк Петро, Ребрик Іван, Ковбуз Онуфрій, Курдеяк Василь, Клюкевич Онуфрій (Мічам), Богуцька Марія, Прокопчук Василь, Дярбавка Марія, Гиндяк Василь, Соловей Реп, Попович Юліян, Адамик Франко, Др. М. Квичір (Вінніпеґ).

(Докінчення буде.)

За Будівельний Комітет:

Гнат Ґужда, голова

199 Humberside Ave., Toronto 9

За Церковний Заряд:

Т. Гуменюк, пресідник.

Свящ. П. Галицький, парох.

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

(Смокі Лейк, Алта.)

Панство В. Рацеї зо Смоки Лейк, Алта., справляли своїй донечці хрестини дня 3 липня 1937 р. З тої нагоди присутні гості жертвували на церковну справу. Жертвували.

По 25цт.: о. Гр. Василів, Гауптман. В. Лазарук, Ник. Паламарик, В. Рацой.

По 20 цт.: Петро Лазарук, Ґео. Василичук.

По 15цт.: Роман Штогрин.

По 10цт.: Максименко, Н. Лазарук.

По 5цт.: Ст. Штогрин.

Всім жертводавцям щире Спаси-Біг. Гість.

ЕДМОНТОН, АЛТА.

(Збірка о. Є. Грицини.)

По 1 дол.: Ст. Здріль, Гр. Саїк, Ів Мудрий, Ник. Демко, А. Батюк, Ст. Гуменюк, Теод. Пронюк, Л. С. Фезбей, І. Пронюк, (Ґолдфилдс Саск.), Марія Леськів, Павло Мельник

ПОРТЕДЖ ЛЯ ПРЕЙРІ, МАН.

(Збірка о. Дмитрова)

Збірка в церкві $4.80

ІТОНІЯ, САСК.

(Збірка о. В. Кудрика)

Збірка від членів $6.10

ЗБІРКА о. М. ФИКА.

В церкві, коло Льорн 3.65

В церкві, Рама 2.00

В церкві, під Вікою 1.20

РАДВЕЙ, АЛТА.

(Великодня збірка)

По 1 дол.: Дм. Веньґер, Др. Н. Голубіцький, Стефан Самниця і Н. Козюк.

По 50цт.: Я. Бойко, М. Мелешко, В. Крекутин і пані К. Самниця.

По 25цт.: І. Савчук і Іл. Кучан

По 15цт.: Н. Сулима.

По 10цт.: Ф. Безбородько.

МЕЛВИЛ, САСК.

По 1 дол.: Я. Вівчар, С. Вівчар, А. Скетар, Н. Гудій, П. Вівчар, М. Дашів, К. Вівчар.

По 50цт.: К. Аламовський.

Консисторія Укр. Православної Церкви в Канаді.

МЕНЗІ И ОКОЛИЦЯ — УВАГА!

В понеділок 27 вересня, в день Воздвиження Чесного Хреста, відбудеться в нашій церкві Богослужения й посвячення нового дзвона. По Богослуженню буде спільний обід.

Запрошуємо на це свято всіх членів та гостей з сусідних громад.

Уряд Укр. Прав. Церкви в Мензі, Ман.

THE CANADA YEAR BOOK. 1937.

Домініяльне Статистичне Бюро випустило в світ Canada Year Book, видання з 1937 р., видане за дозволом міністра Торговлі і Промислу Дост. В. Д. Айлера. Canada Year Book є офіціяльним статистичним річником домінії і містить в собі найновіші та найповніші відомости про природні багацтва домінії та їх розвій, історію краю, його установи, населення, ріжні галузи продукції, торговлю, транспортацію, фінанси, освіту і пр., одним словом ясний огляд в рамцях одного тому соціяльного та економічного стану домінії. Це нове видання основно переглянене і воно включає найпослідніші інформації, які можна було подати перед відданням його до друку.

Canada Year Book має звиж 1,100 сторін друку і кидає світло на всі сторони життя домінії, головно ті, що підлаються мірі статистики. Між вступними матеріялами є статистичне асумовання поступу Канади; воно дає в числах образ замітного поступу цеї країни від першого перепису в 1871 р. Вислід пятилітнього перепису з 1936 р. є поданий в V розділі (про населення), а спеціяльний відділ про „Заняття Канадійського Народу" заокруглює дані з перепису в 1931 р., які появилися головно в річнику з 1934-35. Спеціяльна стаття „Фавна Канади", приготована д-ром філософії Р. М. Ендерсоном, шефом біольоґічної дивізії Національного Музею Канади, є надрукована на сторонах 29 до 52. Стаття про валюту і банки була перероблена головно з уваги на запровадження Банку Канади та його втягнення у фінансову систему домінії. Вступлення короля Юрія VI на престіл та його коронація зазначені репродукцією офіціяльних портретів короля й королевої.

Хто бажає дістати Canada Year Book, 1937, може набути її в King's Printer, Ottawa, за ціну $1.50, що покриває тільки кошт паперу, друку та оправи. Обмежену кількість примірників в паперовій оправі відложено для священиків, дійсних студентів та вчителів за номінальну ціну 50 центів.

ПОДЯКА.

Почуваюся до милого обовязку подякувати від себе і своєї родини слідуючим громадам за їх щирі подарунки з нагоди прощальних Богослужень: Фостон, Кендіяк і Ріджвайна. Громади ті я обслугував через чотири роки і все вони в мене будуть в памяти, все щирі спомини остануть про них доки мого життя.

Щире українське спасибіг Вам!

о. П. Мельничук.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. І. Дмитрова.

Вересень.

19. Неділя. — Паплар Парк.
26. Неділя — Склвер.
27. Понеділок, Воздвиження Чесного Хреста. — Малантон.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1937 РІК.

ВЕРЕСЕНЬ.

16 Ч. Антипа еп.
17 П. Вавили еп. Антіох.
18 С. Прор. Захарія та Єлисавети

19 Н. 18 по З. св. Д. Чудо Арх. М.
20 П. Созонта
21 В. Різдво Пресвятої Богородиці
22 С. Богоотців Якима і Анни
23 Ч. Мч. Минодори
24 П. Теодори Олександ.
25 С. Відд. Різдва Б. Матері

26 Н. 14 по З. св. Д. Оновл. хр. В.
27 П. Воздвиж. Чесного Хреста.
28 В. Вмч. Микити, Порфира
29 С. Евтимії, віктора
30 Ч. Мч. Віри, Надії і Любови

ЖОВТЕНЬ.

1 П. Євменія еп. гофт., мч. Софії
2 С. Мч. Трохима, Саматія

3 Н. 15 по З. св. Д. Вмч. Остапа.
4 П. Кондрата
5 В. Смч. Фоки Синоп.
6 С. Зачаття Івана Предтечі
7 Ч. Рівноап. Теклі, Копрія
8 П. Пр. Євфросинії, Сергія Рад.
9 С. † Івана Богослова ап. і єв.

10 Н. 16 по З. св. Д. Мч. Калистр.
11 П. Харитона
12 В. Кирілка авахор., мч. Дади
13 С. Григорія Вірменина
14 Ч. Покров Пр. Богородиці
15 П. Смч. Кипріяна й мч. Юстини

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Березіцького.

[illegible]

19. Неділя — Рова.
21. Вівторок, Різдво Пр. Богород. — Сеньків.
26. Неділя — Толстой.
27. Понеділок, Воздвиження Чесного Хреста. — Сірко.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Гр. Василіва

Вересень

19. Неділя — Смокі Лейк, Алта
21. Вівторок, Р. П. Бог. — Гемлин, Алта., (храм).

Смоки Лейк, Алта., почт. скр. 108.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. П. Запарнюка.

[illegible]сень.

19. Неділя — Етелберт.
21. Вівторок, Р. П. Д. М. — Ренвер (храм)
26. Неділя — Ешвіл.
27. Понеділок, В. Ч. Хр. — Пайн Ривер
27. Понеділок, В. Ч. Х. — Сифтон, о. Ґлацький.

Давфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. П. Ґайдького.

[illegible]есень.

19. Неділя. — Гренвю.
21. Вівторок, Різдво Пр. Богородиці — Ленард.
26. Неділя — Шортдейл.

Адреса: Роблін, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. С. П. Симчича.

Вересень.

19. Неділя. — Россборн.
21. Різдво Пр. Д. М. — Ст. Джанс (Січ).
26 Неділя. — Сенді Лейк.
27. Воздв. Чесного Хреста. — Мензі.

Адреса: Мензі, Ман.

Телефон 132—4

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.

ВЕРЕСЕНЬ.

19. Неділя 18 по Зісл. св. Духа: Гол. 4. Утр. Єв. Марка XVI: 1—8. Літ. Ап. І. Кор. XVI: 13—24, Єван. Мат. XXI: 33—42.

21. Вівторок, Різдво Пресв. Богородиці: Утр. Єван. Луки І: 39—49 і 56. Літ. Ап. Филип. II: 5—11; Єван. Луки X. 38—42 і XI: 27—28.

26. Нед. 14 по Зісл. св. Духа: Гол. 5 Утр. Єван. Марка XVI: 9—20. Літ. Ап. 2 Кор. I: 20—24; II. 1—4. Єван. Мат. XXII: 1-14.

27. понеділок — В. Ч. Х. — Утр. Єв. Ів. XII: 28—36; Літ. Ап. І Кор. I: 18—24; Єван. Івана XIX: 6—11; 13—20; 25—28: 30—35.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 369 WINNIPEG.

РІК XIV. WINNIPEG, MAN., OCT. 1st, 1937 ВІННІПЕҐ, МАН., 1-го ЖОВТНЯ, 1937. ЧИС. (79) 19

Спосіб Проти Релігії.

„Заря Востока" повідомляє, що в Ташкенті большевики розстріляли одного турецького священика і двох учителів за „протиурядову діяльність". Вина розстріляних була в тім, що вони говорили дітям про Бога і про кари, що мають бути за гріхи. Отже большевицький суд доказував, що це так вливало на дітей, що вони не могли вчитися. Отже новий спосіб і нова причина для переслідування релігійних людей — вони не дають дітям вчитися.

—x—

До Арґентини.

Нужда заставляє українців їхати в світ і шукати кращої долі. Отже деякі українці виїздять до Арґентини. Але донедавна зустрічали їх там [illegible] комуністичні агенти, баламутили і використовували. Тепер українське Т-во „Просвіта" в Арґентині постаралося, що до Еміграційного Уряду увійшов представник „Просвіти" — Ізидор Рибак. Він є також управителем часопису „Українське Слово", що виходить в Арґентині (Буенос Айрес). Цілею такого представника є інформувати українців, які приїздять до Арґентини, про місцеві обставини і давати поради та осторогу.

Арештують Безбожників.

Французький часопис „Пті Парізіен" подає вісти, що в большевії в організації безбожників викрили роботу проти Сталіна. Отже арештовано багато провідників. Головні осередки такого руху мали находитися в Петербурзі, в містах Білоруси, України і Далекого Сходу. Розвязано цілу президію Союзу Безбожників.

—x—

З ЖИДІВСЬКОГО СВІТА.

Недавно в Коломбос, Огайо, Злучені Держави, відбувся 48-ий зїзд американських жидівських рабінів. Зїзд приняв з великим одушевленням резолюцію, в якій накликає жидів давати поміч еспанському урядові в його боротьбі проти повстанців під проводом генерала Франка. Еспанський уряд складається з большевиків.

Британським міністром війни, є Лесли Гор-Белиша, жид. Він є першим жидом на цім становищі в цілій історії Англії. Він є пятим з ряду жидом в модерних часах, що добився ранґи в кабінеті Великої Британії.

В Берестю, на Поліссю, поляки устроїли погром на жидів. Жертвами погрому впало 22 тисячі жидів (ціле жидівське населення Берестя начисляє 25 тисяч). Маєткова шкода виносить від 280 до 400 тисяч долярів. Погром тривав 16 годин. Підчас погрому один поліцай був пробитий ножем на смерть.

Є і Такі Похорони.

У Львові відбувся недавно злодійський похорон. Ховали „віцекороля" касових взломників — Маркіяна Каспшака. Його закололи ножами спільники підчас [illegible] в шинку. За домовиною йшло коло 1500 злодіїв з вінками, а на переді був вінок з написом: „Товаришеві від товаришів". За ними йшли делегації від злодіїв окремих фахів. Над гробом один злодій виголосив довшу промову. — В нас в Канаді бувають большевицькі похорони, а про злодійські ще не чути.

—x—

Згинув Забутий Арештований.

В селі Краснім, коло Грималова, в Галичині, війт Адам Міхальскі (очевидно поляк!) замкнув якогось бідного подорожного до громадського шпихлїра тому, що той не мав ніяких документів. Та за арештанта забули. По місяцеві, себто 23 серпня відчинили шпихлір і найшли зогнилого трупа. Бідачисько пробував їсти черевики, грив мішки, а вкінци мусів умерти. Хто він, не можна довідатись. — Ось таких людей ставить війтами польський уряд!

КОНКУРС

НА ПРИНЯТТЯ ПИТОМЦІВ ДО ДУХОВНОГО СЕМИНАРЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ

Зголошуватися можуть студенти української народности, православного віроісповідання і доброго характеру й обичаїв. Аплікант повинен числити що найменше повних 19 літ життя і повинен мати укінчену вищу школу (гай-скул) в Канаді, або середню школу в Старім Краю.

Форми аплікації, близші інформації про оплати та прочі відомости відносно курсу в семинарії будуть подані аплікантам листовно. Пишучи за аплікацією та близшими інформаціями, аплікант повинен обовязково подати місце й рік уродження та яку освіту посідає, як рівнож повинен долучити писемну рекомендацію від українського православного священика, або когось з православних українців, що знає близше аплікантa.

Зголошення приймаються до половини місяця жовтня ц. р.

Зголошення висилати на адресу Консисторії:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., — Winnipeg, Man.

АРХИЄРЕЙСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ.

ЖОВТЕНЬ:

10 неділя — Вінніпеґ, Ман., в церкві св. Михаїла.
17 неділя — Гемилтон, Онт.
24 неділя — Виндзор, Онт.

КОНСИСТОРІЯ
Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

ЯКИМ Я БАЧУ ЗАПИС ЦЕРКОВНОГО МАЙНА.

I.

Довгий час чуємо в Канаді вигуки: „Консисторія Української Православної Церкви хоче такого запису церков, як в католиків"...

Такі і подібні вигуки призначені пляново для баламучення загалу і шкодження Церкві! Це пляновий похід проти Церкви! Комусь треба Українську Православну Церкву нищити!...

Та коли питання про запис церковного майна перед нами стоїть (хто би його не поставив), то я вважаю за свій обовязок перед загалом сказати, як я на запис церковного майна дивлюся, що про запис думаю, та як його розумію. А читачі нехай зо своєї сторони доложать трохи пильної уваги, а тоді ціле питання стане ясним і ворожа робота не зможе знайти ґрунту між вашим загалом.

Способи забезпечення.

Де між людьми маєткові справи входять в рахунок, там люди забезпечують своє майно писаними документами, умовами, контрактами, угодами, услівями, занищеннями...

Де майно призначується для громадської інституції (Церкви, школи, народнього дому і т. ін.), там рівнож встановляються статути, чартери, всякі постанови, якими означують роботу, для якої інституція має існувати, означують, як мається майна вживати, які права мають до майна члени інституції і тим подібне.

Деколи можна це називати „записом", а на ділі є це „забезпечення" майна.

Додатково й державний уряд має загальні закони, якими майно інституцій забезпечує, відповідно до способів і цілей, що були при заснованню інституції.

Лише дуже несвідомі люди маєткових справ ніяк не забезпечують, писаних постанов не роблять, спускаючись на „добре слово", з чого опісля виходять клопоти.

Майно, це інструмент праці.

Кожна орґанізація, чи інституція мусить мати інструмент праці—отже гроші, будинки, всякі прилади. Без майна не можна провадити ані рільного господарства, ні фабрики, ні торговлі, ні Церкви, ні Народного Дому, ні школи, ані взагалі якої будь громадської праці. (Тому, хто нищить майно інституції, той нищить саму інституцію).

Майно, як інструмент праці, мусить мати і Церква — отже мусить його мати Правлячий Заряд Церкви, мусять мати громади, мусять мати і поодинокі члени.

Майно інституції, це спільне майно членів інституції, яким ті члени разом для провадження означеної праці послугуються.

Цілі забезпечення.

Кожний „запис" чи заб[illegible] на увазі такі справи.

(Продовження на стор. 2-ій.)

1. Щоби майно інституції (в нашім випадку майно Церкви) не присвоювали собі самовільно одиниці.

2. **Щоби воно не перейшло в цілком чужі руки, отже чужим Церквам, чи другим інституціям.**

3. **Щоби воно вживалося лише для таких справ, для яких Церква, чи друга інституція була заснована.**

4. Щоби хтось чужий не використовував для себе праці, яку дана інституція при допомозі свого майна виконує.

Майно не є головною справою.

В громадських культурних інституціях головною справою **є та робота, яка при допомозі майна робиться, а не саме майно.**

Отже постійною роботою Української Православної Церкви є — **піддержувати і поширювати релігійне життя між Українським Народом, викорінювати злочини і нерозум, гуртувати одиниці і родини в примірні громади, поширювати загальну свідомість і загально владжувати українське життя так, щоби воно було здорове, сильне і гідне перед людьми і перед Богом.**

Маючи перед собою такі великі задачі, **Українська Православна Церква є Історичною Церквою Українського Народу; є скарбницею його культури; твердинею моральної його сили, його едности, його народної свідомости; вона є великою частею Історії життя народу, давною і сучасною.** Щоби краще зрозуміти велике значіння нашої Церкви, гляньмо, як на протязі століть вороги завсігди силувалися нашу Церкву нищити. В ній завсігди найглибше крилася та сила народу, що не піддавалася ворожому наступові.

Отже для осягнення цілей, які Українська Православна Церква має, майно є інструментом праці.

Католицький запис.

Милиться, хто думає, що головною цілею католицької церкви є саме нагромаджування майна. Майно і там є лише інструментом для досягнення дальших цілей.

Римська Церква громадського церковного майна також не забирає, не продає — **як довго воно служить для скріплювання сили католицької політики.**

Що ж до самого „запису", то не те важне, чи українці греко-католики записують церкву на епископа, чи на корпорацію, на кардинала, чи папу, чи лише на тростів, чи громаду, **а важне те, що вони записують для чужих справ, для чужих цілей.** Зазначивши, що їх Церква є **„католицька"** вони тимсамим невідклично заявляють, **що їх громадське церковне майно має бути для інтересів і під контролею Римської Церкви; що їхня церква разом з майном має вживатися для піддержання і збільшення сили і впливів римської церковної політики, для творення могучости римського начальства.**

Отже вже самою назвою **„греко-католицька", чи „русько-католицька", чи „українсько-католицька"** греко католики записують своє майно для чужих інтересів.

Записуючи так, вони піддають себе **вимогам Римської Церкви.** При записі вони не беруть під увагу ані потреб Українського Народу, ані навіть самої Української Греко-Католицької Церкви, спускаючись на те, що чужі їм кривди не зроблять, або дурячи себе, що римські інтереси, це інтереси греко-католиків.

Так виглядає „католицький запис"!

Головне, про що Католицькій Церкві при записі ходить, **то люди, загал, нарід, душі, як та діяльна сила, що нею можна все здобувати. А майно — при**пін! Записують люди майно, то й самі будуть коло майна гуртуватися — навіть тоді, коли побачать, що правляча рука їм ворожа. Гуртуючись коло майна, вони пійдуть туди, коди чужа рука те майно потягне.

Оце є „католицький запис"!

Український запис.

Український запис церковного майна цілим своїм змістом неподібний до католицького запису, бо:

Він забезпечує українське церковне майно від переходу в чужі руки. Він забезпечує працю виконувану тим майном, щоби вона йшла лише на користь Українського Народу, а не чужим людям. Щоби українське церковне майно вживалося лише для тих цілей, які Український Нарід собі поставив.

Отже „український запис", **це забезпечення церковного майна для виключно української роботи.**

В католиків забезпечують для чужої справи, а тут для своєї!

В тім ціла ріжниця в записі — навіть в такім випадку, коли б громадським церковним майном мала орудувати Церква через Консисторію (хоч так нема!) **Навіть в такім випадку!**

Забезпечень треба. На світі є багато тих чужих, що раді би наше народне майно забрати. Знайдуться і між власним народом одиниці, що готові для особистих рахунків громадське майно запропастити.

Коли б наші давні багаті родини, віддаючи майно дітям, були його забезпечували так: „пійдеш до чужих — майно переходить від тебе до тих, що при своїм і при своїх зостаються", тоді мільйонові маєтки українських родин не пійшли би в чужі руки. І це нехай буде для нас наукою.

„Запис" а Консисторія.

Одиниці, яких цілею є шкодити церковній справі, страшать загал, вигукуючи:

Консисторія переводить такий запис, як в католиків...

— Консисторії ходить про те, щоби громади потратили права до свого громадсько - церковного майна...

— Консисторія може на майно церковних громад позичати гроші, або і продати....

Така балачка, **це найчорніша неправда!**

Консисторія не є рішаючою, отже головною властею. Це власть другорядна, залежна від власти висшої.

Висшою властею Церкви є Церковний Собор. Собор рішає, робить постанови, встановляє закони **і назначує Консисторію, щоби його постанови виконувала.**

Собор — це всі церковні громади разом, що виявляють свою волю через своїх представників. Інакше сказати — Собор, це ціла Церква.

Справа запису церковного майна, це важна справа, **отже її вирішення належить лише до Собору, а не до Консисторії.** Як Собор рішить, так буде. А Консисторія має лише виконувати постанови Собору.

Коли ж хто страшить людей Консисторією в справі запису майна, того запитати б:

— А невже ж Консисторія має право і силу рішати про запис, не оглядаючись на Собор? Чи має вона право і силу йти проти рішень Собору? Чи вже на сівті таке бувало, що низший уряд рішав наперекір висшому урядові і його рішення мало силу?

Страшити людей Консисторією в справі запису церковного майна, це те саме, що казати:

За те, що на листи треба три центової марки, винні ті, що на почті марки продають і печатки прибивають...

— За те, що за милю їзди залізницею платиться три центи, винні продавці білетів і секційні формани...

— За те, що зміст поезій не дуже поетичний, винні друкарі, які книжку друкували.

Так можуть говорити ті, що людей баламутять. Але свідомий скаже:

— Це все брехня! Бо про почтові марки і про залізничі білети рішає головний почтовий і залізничий уряди, а не продавці марок, чи білетів. Що ж до поезій, то за їх зміст відповідає поет, а не друкарі. Друкарі лише виконують роботу, якої від них вимагається.

Те саме з Консисторією. **Вона лише виконує волю Собору, маючи перед очима його постанови.**

Та є ще один бік справи... Поминувши вже те, що Консисторія не має права ні сили рішати наперекір Соборові, то можна поставити це питання:

— Нащо пятьом членам Консисторії такого „запису", як в католиків"? Чи думають вони так забрати громадське майно для себе? Чи це можливе? Чи думають вони для своїх особистих потреб гроші на громадські маєтки позичати? І чи це можливе? Або чи хочуть громадські маєтки продавати і грішми ділитися? І чи це можливе?

Розумні люди знають, **що це неможливе, немислиме і смішне, але демагоги сподіються, що чейже хтось таки їх балачкам повірить і настращиться.**

Баламутам ходить про те, щоби показати членів Консисторії злочинцями, горлорізами, безсовісними, небезпечними, і так настроювати проти них загал. Але розумні знають, **що чейже Собор вибирав членів Консисторії з людей давно відомих, отже таких, що про їх добру волю не можна було сумніватися.** Т таксамо не можна допускати, що добрі люди ставши членами Конситорії, зараз попсувалися.

Беру я себе самого... Я член Консисторії. Нащо мені здалися громадські церковні маєтки? Або „такий запис, як в католиків" Що я з того скористав би? На що мав би я позбавляти громад права до їх церковного майна? Яке було би мені з того добро? А ще дальше чи знав мене хтось і знає дотепер, як лакомого на чуже майно? Те саме можна сказати і про других членів Консисторії.

Але баламути справи на такий лад не розбирають, бо так вийшла би на верх їхня власна неправда. Вони лише голословно кричать: Бійтеся, люди, бо небезпека... Ратуйтеся!....

Свящ. В. Кудрик.

Проти Палення Померших.

Час від часу читаємо, що десь хтось хотів, щоби його тіло спалити. В деяких краях є окремі місця, так звані „крематорії", де тіла померших палять. Деякі люди підносять питання, чи не добре було би завести загального палення тіл, бажаючи чогось нового, модного.

Недавно справу палення тіл розбирав патріярший Синод в Греції і вислідом була рішуча заява проти палення померших. Рішено, що православних, які бажають, щоби їх тіло спалити, не буде духовенство ховати. Найвисша церковна власть Грецької Церкви зазначує, що палення тіл, це поганський звичай і його відкинули християнські Церкви.

Тепер якраз пора вирівнувати передплату за „ВІСТНИК". Погляньте на налїпку і переконайтеся, як стоїть ваша передплата!

ВЛАСТИВА ЖИТТЄВА ДОРОГА.

„Господи, помилуй мого сина.."
(Мат. XVII: 15).

Надійшов час шкільної науки, час у якому молодь підготовляється до самостійного й корисного життя. У тому часі вихователі та й родичі дбають про те, щоб найкраще виховати будуче покоління, щоб найкраще його підготовити для Бога й людей.

Найкраще виховають оте покоління всі ті, що мають до діла з вихованням, коли подбають, щоби воно виховалось у релігійному дусі та набрало потрібного релігійного й морального знання, бодай на стільки, щоб вистало опісля самостійно те знання поглиблювати й поширювати.

Теперішні часи замітні тим, що люди в багатьох справах „модернізуються", а найбільше модерними хочуть бути у справах віри й релігії. В більшости люди хочуть жити своїм власним способом, на свій лад, не оглядаючися на Бога, ні на Його святий закон.

Тим — вони собі шкодять, а також і своїм дітям, бо позбавляють їх найбільшої вартости життєвої, якою без сумніву є релігія. Позбавляючи дітей релігії, люди не провадять їх властивою життєвою дорогою, не провадять їх під опікою і благословенням Бога й замикають перед ними брами Божого Царства.

Длячого таке нині діється?

Є три причини ззa яких унещасливлюють батьки своїх дітей. Перша з них — це релігійна несвідомість. Батьки самі не мають відповідного релігійного підготовання, не доцінюють релігії та не приписують її належної уваги. Є багато батьків, що думають, що релігійного виховання потрібно тільки дітям, що готовляться на священиків, а діти, що не будуть священиками, не потребують релігійного виховання або зовсім, або дуже мало.

Нема що й говорити, що релігійна несвідомість це страшна духова слабість людей, що мститься на третім і четвертім поколінні!

Друга причина того лиха, — це дух часу, або модернізм. Люди хочуть по модному жити, вдягатись, говорити, бавитись, танцювати і т. д. Хтось, десь, комусь сказав, що релігія, віра це пережитки, отже й наші люди менше свідомі, цим переймаються. Вони забувають, або не бачать, що другі народи, особливо ті, що сьогодні трясуть світом, якраз не нехтують релігії, але всіми способами поширюють на людий впливи церкви. Бо тільки на релігійних людях можна будувати певну силу.

Модернізм завдав багато ударів одиницям, а з тим і народам, які таких одиниць мали, або мають багато.

Трета причина, що люди в вихованню дітей занедбують релігію — це таки звичайна гріховність. Не хочуть знати й чути про Бога та й дітей не вчать про Нього. Вони не думають, ні не слідять за життям. Для них не існує душа, ані будуче життя і відповідно до того вони поступають у вихованню дітей.

Нема сумніву, що вони самі котяться у пропасть-безодню та й дітей за собою туди тягнуть. Це страшне.

Ізза вище згаданих причин часто бачимо, що батьки довший час не хрестять своїх дітей. Не впроваджують їх у Христову отару. Дають нагоду злому духові мати доступ до дитини. Замісць того, щоби дати їй нагоду зростати в Божій ласці і благословенню. Не знають, як багато шкоди коять найдорощому свому скарбові, дітям.

Задля тих самих причин родичі не дбають про релігійно-моральне виховання дітей і в пізнішім віці, віці шкільнім, у віці, в якому, як що буде занедбане, буде страчене раз на завжди.

Школою батьки інтересуються. Раз тому, що вона примусова, а подруге — може й тому, що про неї всі і всюди говорять вже від давних літ. Коли надходить час шкільної науки, всюди рух, розмови, ради. Говорять про науку, і вчителів, і одіж для дітей, і приміщення іт.п. Це похвально і гарно. Буде більше вчених, розумних людей, — буде краще жити. Тільки зле, що попри школу не говориться про релігію, мораль, побожність, що відограють таку велику ролю в житті всіх людей, вчених і невчених.

Тому на початку шкільного року треба подбати всім, що мають до діла з вихованням молоді, — родичам і учителям, — про ту важну, найважнішу частину людського життя, — про життя душевне.

Релігійна наука виключена з канадійської школи. Але є натомісць багато нагод і способів подавати її в такий спосіб, що вона і шкільній науці не пошкодить і защепиться глибоко в серці й памяти дитини.

То ж треба вчити молодь молитви й призвичаювати її молитися кожного дня рано й ввечері.

Треба призвичаювати ходити до церкви. Часом воно трудно й неприємно, але пожиточно.

В життєписі одного визначного достойника Церкви та рівночасно й великого громадянина-патріота, є написане таке: Він замолоду не хотів ходити до церкви. Часто шукав способу, як би то викрутитися від того. Одного разу сказав йому бат..о йти до церкви.

— Не можу, — каже син, - бо мене голова болить.

— Я покличу лікаря, — сказав батько.

— На дворі холодно, — подає син іншу причину.

— Я дам тобі теплого кожуха.

— У церкві треба стояти.

— Нічого, я постараю для тебе крісло.

Ріжними способами викручувався син, щоб не йти до церкви. Але розумний батько мав спосіб наклонити його до того. І якраз цеї неділі особливо поділало Богослуження на молодця. Сталась переміна в його душі, й з того часу він рвався до церкви, чекав неділі святої. І виріс на розумного й побожного чоловіка. Став визначним громадянином і в Церкві і в народі.

Так то нераз прогайновують родичі, чи вихователі нагоду, що може мати вплив на ціле життя дитини, коли не настоюють на них ходити до церкви.

Треба наклонювати молодь учащати не тільки на Службу Божу (часом лиш частину її), але також на вечірні, ранні та взагалі на всякі Богослуження.

Треба післати дітей на науку до Недільної Школи, коли така в даній місцевости є.

Треба ще додати, що конечним є дома вчити дітей релігії-катехизму та всього, що вяжеться з вірою.

Один молодий чоловік розповідав таке про виховання дома за молодих літ. Завсігди велику увагу звертав його батько на молитву дітей, а їх мав десятеро. Неділя і свята були в них в великому почитанню. У неділі і свята, по церкві, батько розказував дітям про Бога, пояснював науку, що чув у церкві, а також учив катехизму.

Часто висказував бажання, що хотів би, щоб діти все жили по Божому, щоб розуміли Божий закон і Його правди. Певне, що про це також просив Бога в своїх молитвах.

Нині всі його діти на становищах. Всюди вони себе ведуть взірцево, в церковних і громадських справах вони перші.

І як той син, так і прочі діти найкраще згадують той час, коли батько навчав їх релігії неділями та святами. Вони все мали на гадці побожне бажання батька й всюди кермувались ним. Отже виросли на таких, яких бажав собі добрий, побожний батько.

Варто, щоби всі батьки так виховували своїх дітей, щоби заслужити собі на гарний спомин і вдячність своїх рідних.

На порозі шкільного року треба зрозуміти всім вихователям, що релігія має сьогодня таку саму вартість, як мала дотепер. Що віра — це найбільший скарб людини. Що Ісус Христос є нашим Господом і Богом, як був за часів святих апостолів, за часів перших християн, за часів наших побожних предків.

Для всіх, що мають до діла з вихованням молодого покоління, буде взором евангельський батько, що припровадив свого сина, свою дитину до Ісуса Христа і просив: „Господи, помилуй мого сина..." Так усі вихователі повинні приводити повірених їм дітей і просити в Бога для них благословення, помочі й ласки.

Не забуваймо, що всі визначні наші теперішні громадяни, це релігійні люди. І в минулому поети, політики, борці за народ, його волю і свободу, гетьмани, князі ітд., це були люди глибоко-релігійні.

З початком шкільного року треба подбати про ще один предмет науки — про релігію для наших дітей.

Треба подбати, щоб молодь пішла властивою життєвою дорогою, якою є дорога віри й релігії.

о. Є. Г.

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК

„ДОБРИЙ ПАСТИР"?

В кождій українській православній хаті повинен знаходитися бодай один примірник молитовника — „ДОБРИЙ ПАСТИР".

Молитовник числить 512 сторін друку й крім молитов щоденних містить Вечірню, Ранню Відправу (Утреню) і Службу Божу в українській та старославянській мовах, Тропарі й Кондаки на Неділі й Свята, Акафисти, Коляди й пісні, Календар цілого року та Пасхалію (від 1933 до 1975 року).

Ціна молитовника в міцній шкіряній оправі, з золотим хрестом та написсю з пересилкою $2.25

Ціна молитовника в міцній полотняній оправі з золотим хрестом та написом $1.75

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave. — Winnipeg. Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3666, WINNIPEG, MAN.

ПРОТИАЛЬКОГОЛЬНИЙ РУХ НА УКРАЇН- [illegible]

Пиянство, це такий людський гріх, що існує від прадавних часів. Недармо ж Церква поставила пиянство між великими гріхами.

Болюче, коли з одної сторони ворожа сила насуває грізно на життя народу, а з другої бачиться, як нарід, замісць збирати свою силу, розпиячується і так сам себе ослаблює.

В львівськім „новім Часі", ч. 198, 1937, читаемо:

— А дядьки пють!... Від кількох місяців можна зауважити в Белзі цікаве явище: коли рік-два назад шинки світили пусткою, то тепер побачимо в торговий, а то й в звичайний день, що шинки переповнені таки нашими селянами. Пиятика зачинає наново паношитися!...

Пиятика, це некультурність, яка е всюди, де живуть люди. Це та некультурність, що нетільки обрабовує людей з розуму і чести, але і майна.

Українці за морем заснували товариство „Відродження", якого задачею е провадити боротьбу з пиянством і поширювати тверезість. Осідок „Відродження" е у Львові, в Галичині.

Найважніший спосіб праці Т-ва, це ширення ідей (думок, понять) про пиянство і тверезість. А ширить воно ті думки найперше через журнали „Відродження" і „Народне Здоровля", дальше через книжочки, календарі, листівки, курси, виклади, протиалькогольні вистави й організовання тверезих гуртів.

В 1935 році Т-во мало обороту 36,527 золотих, а в 1936 р. вже 57,145, отже майже подвійно. Пропагандових видань було в 1935 р. 122,500 примірників, а в 1936 р. було 136,000. Преса помістила в 1935 р. 500 протиалькогольних стать, а в 1936 р. вже 950.

Нині дійсних здисциплінованих членів має Т-во коло 1500. Крім того в гуртах молоді по українських школах е понад 1000 „абстинентів" (противників алькоголю), а всіх з прихильниками „Відродження" е коло 25,000.

Союз українських студентів абстинентів має 60 членів, що виїздять з рефератами на села. Філій Т-ва було 13, кружків 115. Тепер е 14 філій, а 118 кружків.

Організуесь ще відділ учителів-абстинентів, що наглядав би над шкільною молоддю, та відділ священиків-абстинентів.

Жерелами доходу Т-ва е членські вкладки, видавництва, публичні збірки. Від польського уряду дістае Т-во „піддержку" в формі всяких перепон та перешкод (польським подібним Т-вам уряд помагае грішми).

Для успішнішої праці Т-во має звязки з протиалькогольними Т-вами по світі, приміром:

1. Міжнародне Бюро боротьби з алькоголем в Льозані (Швайцарія).

2. Міжнародній Протиалькогольний Союз в Берліні.

3. Федерація Протиальк. Катол. Товариств в Бельгії, в Ліеж.

4. Інтерколегіяльний Союз для студій алькогольного питання, в Вашингтоні і др.

Травня 23, 1927, відбулося у Львові велике свято „Відродження" з нагоди 55-ліття смерти митр. Йосифа Сембратовича, великого подвижника українського протиальгольного руху в 19-ім віку. На святі був митр Шептицький, еп. Іван, духовенство та народу коло 4000 осіб. Була дефіляда здисциплінованих членів, вправи соколів і сокілок, хорові виступи і др. Все те відбувалося під голим небом.

Ось так наші браття за морем будують свое народне здоровля, свою культурність, розум, честь — будують ту силу, якої конче треба для боротьби з ворожою силою і вдержання себе Народом.

ЯК АМЕРИКАНСЬКІ КОМУНІСТИ „ПОМАГАЮТЬ" ЕСПАНСЬКОМУ УРЯДОВІ.

В Злучених Державах існують ріжні большевицькі комітети, яких цілию нібн е нести грошеву допомогу еспанському урядові в його боротьбі проти повстанців під проводом генерала Франка, або, як большевики шумно проголошують, — „оборонити еспанську демократію". В Вашингтоні, Злучених Державах, появився недавно урядовий звіт, який виказуе, кілько який з тих комітетів зібрав грошей та кілько з того вислав на призначену ціль, а кілько зужив на свої власні потреби. Звіт покривае діяльність комітетів за три місяці — травень, червень і липень цього року, — й виказуе, що лише дуже маленька частина зібраних грошей була вислана комуністами до Еспанії, а решта була зужита таки в Америці на „адміністрацію й пропаганду". Ось деякі цифри взяті зі згаданого звіту:

„Американський Комітет Допомоги Еспанії в Ню Йорку" зібрав **$30,753.96.** З цеі суми до Еспанії **не вислав ані одного цента,** а на „адміністрацію й пропаганду" видав **$25,793.72!** Решта збірки — $4,960.24, мала б знаходитися на руках комітету, але що комітет виявив, що в нього на руках е тільки $3,340.22, то заходить питання, де ділась решта грошей в сумі $1,620.02? Комітет заявив урядові, що він зарядив точніше провірення своїх рахунків й по переведенню такого предложить урядові докладний звіт зі своїх приходів (збірок) і розходів.

„Комітет Північної Америки для Несення Допомоги еспанській Демократії" зібрав **$61,597.47,** з чого до Еспанії вислав тільки $18,841.12, а на „адміністрацію й пропаганду" видав аж **$36,866.97** — тобто майже два рази стільки, скільки вислав до Еспанії! Комітет заявив, що решта збірки знаходиться в нього на руках

Комітет „Американсько - еспанський Фонд Допомоги" зібрав $6,077.74. З цього до Еспанії вислав тільки $2,000.00.

„Центральний Еспанський Комітет Допомоги для республіканської Еспанії" зібрав $11,832.56. **До Еспанії не вислав ані одного цента!**

„Американський Комітет Приятельської Обслуги" зібрав $34,905.43. З того до Еспанії вислав $15,729.32, а на „адміністрацію й пропаганду" в Злучених Державах видав $10,854.06.

„Обеднання еспанських товариств для несення допомги Еспанії" зібрало $39,277.45. До Еспанії вислало $9,452.00, а на „адмінстрацію й пропаганду" видали $7,827.84.

„Трейд-юнійний допомоговий фонд Еспанії" виносив $13,162.83. З того до Еспанії не вислано ані одного доларь, а на „адміністрацію й пропаганду" видано $733.42. Решта грошей мала б бути на руках комітету.

До повищого треба додати, що уряд не провірював, чи гроші, які нібн остають на руках комітетів, справді на руках знаходяться, чи може також пішли на „адміністрацію й пропаганду".

Ось так представляеться в цифрах „допомога", яку комуністи в Злучених Державах несуть „еспанській демократії". Комуністи в Злучених Державах потворили комітети й збирають від легковірних людей тисячі доларів нібн на „оборону еспанської демократії", а на ділі видають їх на „адміністрацію й пропаганду" - тобто платять собі за свою „допомогову" роботу.

Насуваеться питання: Коли таке виробляеться в Злучених Державах, то як маеться справа в Канаді, де комуністи також збирають гроші на „оборону еспанської демократії"? Комуністи по цілому світі однакі, отже чи нема підстави підозрівати, що й в Канаді зі справою допомоги „еспанській демократії" не все в порядку? Як би там не було історія з комуністичними комітетами допомоги в Злучених Державах показуе комуністів в їх правдивім світлі.

Чи Маєш що Продавати?

Є ріжні роди злочинів, а одним з них е мудрагельство. Мудрагель, це той, що всюди силуесь показати себе мудрішим, ніж він е, мудрішим, ніж всі другі люди, отже щоби таким себе показати він дивиться згори на все те, що други люди знають, мають і поважають.

Таким був французький письменник Вольтер. Він відомий, як безбожник, що на кожнім кроці нівечив Бога і релігію.

Одного разу був він на обіді в пруського короля Фридерика і тут почав хвалитися своїм невірством. Гості були в душі обурені, коли Вольтер почав зневажати все, що було для них святе, але з уваги на короля не відважилися на належну відповідь. Щоби завершити своє мудрагельство, сказав Вольтер:

- Щодо мене, то я продав би своє місце в небі за одного пруського таляра.

На те звертаеться один з гостей до Вольтера і каже:

Пане Вольтер, ми в Прусії ніколи не купемо дорогих річей від нікого, коли не знаемо, чи річ належить до того, хто зве себе її властителем. Коли докажете, що ви маете в небі яке місце, або що вам там місце належиться, то я заплачу вам десять тисяч талярів.

Вольтер не мав що відповісти, бо це був удар по голові його мудрагельства. А король, хоч нераз потакував за Вольтером, тепер побачив, що здоровий розум показав наготу мудрагеля і потакнув за гостем щирими оплесками.

Новий Костел.

Майже що тиждень, що два, старокраеві часописи подають вістки про будову нових костелів на українських землях. Найновіша вістка говорить про костел на передмістю Львова, Богданівці. Уряд Львова дав під костел площу і вже поставили там хрест.

ДО ІСТОРІЇ ПІЯНСТВА.

I.

Є оповідання, що султан Магаді відлучився був на ловах від своеї дружини і заблудив. Блукаючи, прийшов до шатра араба і сказав, що радби тут переночувати.

При вечері араб подав султанови вина. Магометане вина не пють, однакож султан був дуже втомлений і випив одну чарку, кажучи: „Подорожному Аллах (Бог) дозволяе більше, ніж звичайному чоловікові".

За хвилину вино розворушило султана і він каже арабови:

— Ти, приятелю, не пожалуеш, що мене до свого дому принив. Я есьм поважним урядовцем на дворі султана і колись можу стати тобі в пригоді.

Невдовзі випив другу чарку і каже:

— Друже, я належу до дорадників самого султана і можу тобі багато добра зробити.

Поговоривши оттак султан налив трету чарку, а коли випив, каже:

— Брате, я сам султан...

Коли араб це почув, сягнув рукою по вино, та султан почав спиняти:

Зостав, — каже, — ще одну, або дві чарки хочу випити.

Ні! — каже тоді араб, - бо ти готов довести себе до великого гріха. За першою чаркою ти був урядовцем на дворі султана, за другою султановим дорадником, за третою самим султаном А почнеш дальше пити, то за четвертою назвеш себе пророком, а за пятою самим Аллахом... Це буде великий гріх і тобі і мені. Так не можна!

Султанови сподобався розум араба і він каже:

— Це, що ти тепер сказав, дорозше за всі чарки вина, яке я випив. Твої розумні слова е правдивим вином для життя чоловіка і воно зветься двома іменами — Обережність і Вдержливість. Три перші чарки мене опянили, а оця четверта не тільки, що отверезила, але дала мені тревалу силу для мого дальшого життя. Ти погостив мене так, як ніхто в моїм життю мене не гостив.

За тим пішов султан спати. Але довго не спалося. Роздумував він про те, що в убогім шатрі може жити великий розум і праведна душа.

Ранком оден з ловецької дружини найшов султана. Вертаючи до дому сказав султан до араба:

— Ти погостив мене, а тепер їдь до мене в гості.

Араб поїхав і султан поставив його своїм дорадником.

II.

Є в писаннях Марка Вовчка оповідання про двох сусідів, а коли переповісти коротко, то було воно таке:

Село. Дві хаті недалечко одна від другої. А в них два невеличкі господарі. Оден для другого близькі сусіди. І добрі люде з них були, та одна біда — любили чарку. Цілий день і цілу ніч від чарки не відходилиби. Пють, поважно розговорюють. Та лихо їм було через жінок — коли жінка водма, то не можна навіть глянути в ту сторону, де чарка, хоч би і порожна, стоїть.

Одного дня жінки обох сусідів кудись забралися. От тоді сусід до сусіда, тихцем купили горівки і давай... радитися. Пють і радяться. І каже оден з них, назвімо його Панасом:

— Куме! Така морока мені з жінкою, що я ніяк довше не видержу. Все лишаю і йду туди...

І рукою показав в котру сторону він йде.

Пють дальше, радяться. І знов каже Панас:

— Микито! Я там не буду, я піду туди аж до Буга (а це така ріка). Я аж коло Буга спинюся.

Пють дальше, дальше радяться і знов каже Панас:

— Знаєш що?... Я коло Буга не буду - я піду аж за Буг...

І чарка знов йде від одного до другого, і бесіда стае ще ширша і сердечніша. І знов каже Панас:

— Сусідо Микито, я за Бугом не буду — я піду ще дальше...

Вже й сонечко над заходом, а вони радяться. Чарку перехиляють. Панас йде, а Микита потакуе, та за сусідом підтюпуе. І знов каже Панас.

Що ж оце я за Бугом спинився! Хіба дальше світа нема? Знаєш що?.. Я піду аж до тих Палестинів. І тебе візьму з собою. В двох веселіше. Я тебе Микито не лишу. Мусиш йти, тай кінець!... Чуеш?! Бо такого друга, як ти, я більше в світі не знайду...

Нараз відчиняються двері й обі жінки в хату. Як нароблять репету, батьку ти мій! Слова за ними не вимовиш.

Не кажучи ні слова, Панас заклав шапку на голову, чи мабуть жінка поклала, і потюпав до дому. Він вперед, а жінка за ним, приговорюючи. А Микита... Нігде не записано, що там тай кілько жінка його лаяла палькаючи, що чоловік господарство пропивае.

Жарт — кажете. І жарт і правда. Таких жартів було багато в ріжних часах. Люде пропивали поля, худобу, хати, здоровля, честь, волю. З господарів ставали жебраками. Пили і радилися, рожеві пляни видумували, але все те були пусті, діточі слова, за якими приходило саме лихо.

Таке було там — за морем А тут? Хіба і тут нема тих самих Панасів і Микитів? Хіба і тут нема тих, що чарці кланяються?

Є вони всюди. І всюди за веселою забавою приходить сумна дійсність.

Забава молодих. Танцюють, а по кутах чарці кланяються. Свою молодість, розум, честь пропивають. На безвартних людей себе приготовляють.

Зоставив батько синови господарство. Син радий, що відразу батьківським дорібком забагатів, тай давай пити. З сусідами. З кумами. Зі знакомими. Розпиячуесь — радий та веселий. А господарство марнуеться. Довги на господарстві ростуть. А жінка свариться (щож їй робити?) та журиться, що з кождим днем йде до гіршого. А сусіди сміються та ждуть, коли зможуть чуже господарство собі придбати.

Немало й робітничого гроша по містах забрала, та забирае чарка. Були такі, що працювали по 20, по 30 літ, коли ощадні люде багатими поставали, а ті — при довголітній праці голі і босі. Все забрала чарка, забрали забави з картами, з криками...

Ще добре, як в кого е така жінка, як була Панасова та Микитова. Такі багато зроблять — чоловіків придержать, господарство збережуть...

III.

Пянство завсігди належало до великих гріхів людства. Церква зачислила пянство до великих гріхів.

Пянство завсігди вело за собою некультурність, байдужість, марнотратство, убожество, нерозум, злочини, сором, тюрму, або і шибеницю.

Тому в ріжних часах засновуються Товариства Тверезости. Повстають організації для боротьби з пянством.

Тому час від часу появляються книжки, в яких фактами і цифрами показуесь лихо, яке з пянства виходить.

Пянство, це военна зброя в руках ворога.

От було колись невільництво, була панщина, а щоби панщизняк не став мудрим і не скинув ярма з шиї, його розпоювали горівкою. Пий і танцюй, а з твоеї шиї ярмо ніколи не спаде!

Коли деякі держави робили наступ на менше цивілізовані народи, то найперше їх розпоювали. Коли ж ті добре розпиячились, тоді легко було їх поневолити

Бували випадки, що коли лихий чоловік хотів забрати господарство свого сусіда, то найперше діти його розпиячував Коли це вдалося, тоді все друге пішло, як лихому чоловікові було треба.

Станьте ви нині коло будинків, де продаються опяняючі напитки. Люде безнастанно до них входять — несуть туди гроші, а виносять посудини.

Які ж люде туди входять? Є між ними і ваші знакомі. Є незнакомі. Є старші, е молодші. Та по лицях бачите, що найбільше входить туди людей менше багатих — звичайні фармері, звичайні робітники, або люде невеликх занять і ремесел.

Кілько їх перейде в такі одні двері одного дня? А одного тижня? А одного місяця? А одного року?

Кілько грошей вони там лишать?

А зберіть ви в цілім краю ті місця, де продають опяняючі напитки — кілько грошей протягом дня, тижня, місяця, року вони збирають?

Передомною книжка з 1874 р., звесь „Сліди сатани". Про всякі лиха і людські гріхи в ній говориться, а між іншим і про пянство. І там на стороні 152 е таке:

— Др. Гартгрейв, пенсильвенський статист, подае такі цифри: Статистика з 1870 р. показуе, що в Злучених Державах протягом року вироблено 80,002,797 гальонів горівчаних напоїв, які продані загалови принесли би 616,020,579 доларів. Отже цілих 616 мільйонів! Але коли почислити, що продавці домішують всякі інші додатки, чим збільшують скількість, а тимсамим і дохід, то протягом року загал в Злучених Державах видае на горівчані напої 1,864,523,688 доларів. Отже 1 біліон (міліярд) і 864 мільйони з надвишкою.

Дальше тойже статист обчисляе, що змарнований через пянство час можна оцінити на 739,000,000 доларів. Кошт злочинів зроблених через пянство 87,000,000 доларів. Кошт судів і тюрем 241,000,000. Загальний видаток в однім році на пиятику і через пиятику Гаргрейв обчислюе на 3,015,224,206 доларів.

Таке було коло 1780 р., отже перед 67 літами. Понад 3 біліони доларів в однім році на пянство і через пянство! А таких літ від 1870-го року було доси 67, отже 3 біліони рази 67.

Не краща і нинішна статистика. До нинішньої треба би ще додати всі кари заплачені за роблення і продажу горівки.

Чуемо нині на кожнім кроці: „Марнотратні держави видають великі суми на военні приготовання, а чому не дати тих грошей на поміч людям"! Може воно й рація, але це тільки одна сторона справи.

На другій стороні стоїть питання: „Пощо загал видае на горівчані напої мільйони і біліони? Коли він жалуе грошей державних, то чому своїх власних не жалуе? Хіба тих грошей, що загал пропивае, не можна вжити таксамо на

кращі ціли? Чи нема на них кращого місця?"...

Коли б всі ті гроші, що самий український загал видає в одним році в Канаді, дати на роботу релігійну, або взагалі на культурну працю, то бути може, що українці нині цілком не потребували би державної помочі. Тай не було би тої шкоди матеріяльної, що горівчані напитки приносять, не було би розпиячених і здеморалізованих одиниць.

Так! Кривда, яку заподівають нам другі, може бути велика і болюча, але найболючійша кривда це та, що нарід сам собі заподіває!

П.К.

Проф. Олександер Лотоцький.

З ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ.

ПОДІЛ КИЇВСЬКОЇ ЦЕРКВИ.

(Продовження).

Головним мотивом для перенесення столиці (крім того мотиву, що у Києві засів інший митрополит Федорит, висвячений болгарським патріярхом), був той, що Київ зубожів через ворожі напади на його і не міг у належній мірі матеріяльно забезпечити митрополита: „з огляду на те, що Київ дуже потерпів од замішань та непорядків теперішніх часів та од тяжкого натиску сусідних елеманів, так що прийшов до нужденного упадку, тому зверхні пастирі Руси, не маючи такої епархії, яка їм належала б, а далеко незначнішу, ніж давніше, аж їм не стало засобів удержання, перенеслися звітси до підвладної їм володимирської єпископії, що могла дати їм постійні і певні джерела доходів". „Тут, — каже проф. М. Грушевський, — як бачимо, виступає і головний мотив: що доходи митрополита зменшилися. А причиною сьому був передовсім політичний упадок Київа.... бо митрополитам бракувало не вірних, а державної влади, на котру вони опиралися, од котрої живилися, — тому переходили вони туди, де ся державна влад була в данім часі найсильніша". Сі традиції плекалися в Царгороді і звітси засвоювалися митрополитами-греками й на Руси, де склад особовий митроличий у переважній більшості грецький. Митрополити-греки не були безпосередньо звязані з місцевою своєю паствою, а, навпаки, по своїм грецьким традиціям звикли до безпосередніх звязків із центральною державною владою. Тому й тягло їх до державних осередків — до Володимира, до Москви, де все ж таки, бодай із певним напруженням фантазії, можна було вбачати якийсь одблиск візантійського двору. Тому, жертвуючи церковною традицією, ішли вони туди, де бачили перспективи сильної політичної влади.

Формальним перенесенням митрополичої катедри з Київа на північ Москва нанесла найбільший удар старому державному осередкові. Можливости сього останнього щодо установлення в нім окремої митрополії значно сим актом понижувалося.

Попередні невдачі, що завершилися несподіваною смертю митрополита Романа, не припинили зусиль Ольгерда до перенесення митрополичого осідку в Київ, чи, принаймні, до одокремлення київської катедри од московської. Спонукав його до того і приклад галицької митрополії, що одновлена була р. 1371. І по пятнадцятилітніх стараннях він таки осягнув успіх, хоч і не в такій мірі, як собі ставив у своїх плянах.

Разом із своїми союзниками й родичами — князями тверськими й смоленськими — Олгерд чинив Москві великі прикрості. Митрополит Олексій, що був фактичним регентом малолітнього московського князя Дмитра Івановича, поскаржився патріярхові на Ольгерда та на союзників його, що напали на Москву та дуже її погромили. В одповідь на грамоту патріярха з сього приводу, Олгерд перелічує кривди од Олексія („і за батьків наших, — писав Ольгерд, — не було таких митрополитів!") та при тім дорікає митрополитові, що той благословляє московського князя на проливання крови, не приходить ні до Київа, ні на Литву, навіть коли його просять. З огляду на се все литовський князь підносить справу висвячення окремого митроплита не лише для православних епархій у Литві, але й для решти союзної з Литвою Руси, що ворогувала з Москвою, для Київа, Малої Руси, Смоленська, Твері, Новосилля, Нижнього Новгороду. Не одмовляючи Ольгердові, патріярх посилає на Литву свого апокрисіярія з дорученням помирити князя з митрополитом. Коли та місія не мала успіху, на нове домагання Ольгерда, патріярх знову посилає апокрисаіярія з тою самою метою — на сей раз болгарина ієромонаха Кипріяна. Сей останній, побачившися з Олексієм та умовивши його не їхати самому до Царгороду, прибув на Литву, зійшовся тут з Ольгердом, здобув од тутешних князів грамоту, де ті загрожують перейти на латинство, коли не буде їм призначено митрополитом Кипріяна, і з тою грамотою появився в Царгороді. Року 1376 патріярх і висвятив його на митрополита всіх православних територій у трьох державах — московській, польській, литовській, при чому мав він обняти московську катедру ще за життя Олексія. Але в Москві не хотіли його приняти саме тому, що він був ставленик литовського князя (сам Кипріян визнав се, пишучи: „великий князь кладетъ на меня вины, что былъ есмь в Литвѣ первое"). Олексій, хоч і здеградований патріярхом, залишався на своїй катедрі ще більш двох років, до самої смерти. Кипріян сидів у Київі, діждавшися смерти Олексія, подався до Москви. Там його не хотіли бачити, — князь московський розставив по дорозі кордони, що мали б його перейняти та до Москви не пустити. Кипріян таки знайшов спосіб дістатися туди („инымъ путемъ пріидохъ", — писав він в одному листі), але був тут увязнений та соромотно видалений („съ великимъ безчестіемъ"). Московський князь Димитрій Донський хотів бачити на митрополії свого фаворита Михайла, чи Митяя, — сього останнього послано було навіть до Царгороду, але він у дорозі, перед самим Царгородом, помер. Замісць його патріярх висвятив одного з архимадритів, що були в оточенню покійного кандидата, — Пиміна, який зумів здобути в Царгороді велику суму грошей для оплати за своє поставлення. Пиміна призначено на митрополита київського з підпорядкуванням йому Володимира та всієї Великої Руси; Кипріяна залишено митрополитом Литви та Малої Руси, але з тим, щоб по його смерти литовські та українські епархії було прилучено до київської митрополії; разом із тим постановлено, щоб надалі ставити митрополитів лише на прохання Московщини. Коли інтриги Пиміна виявилися, появився новий кандидат — Діонисій суздальський; діставши київську митрополію та появившися в Київі, був він тут увязнений за те, що здобув митрополію без згоди київського князя Володимира Ольгердовича, та у вязниці й помер.

Нарешті, року 1389 Кипріян, що пережив усіх своїх конкурентів, сполучив у своїх руках київську та литовську митрополії з титулом митрополита київського і всієї Руси. Прийнято його і на Литві, і в Москві. Переважно перебував він у Москві. „Піддержуючи добрі відносини з Ягайлом і Витовтом, чинячи їх волю у всім, він одначе передовсім тримався Москви, й історія з ним найкраще показала неможливість плянів Ольгерда — мати такого митрополита, що, будучи митрополитом всієї Руси й маючи признання в московських епархіях, стояв би одначе під впливом литовським і перебував у Київі чи в иншій литовській епархії. Сим плянам треба було дати спокій раз на все". (М. Грушевський).

По смерті Кипріяна боротьба за одокремлення української митрополії одновляється та доходить до найвищого напруження. Напружені відносини між кн. литовським Витовтом та його зятем московським кн. Василем Димитровичем дійшли врешті до війни, — і той характер політичних відносин натурально мав одбитися і в справах церковних, зокрема в тій справі, що здавна була яблуком роздору між двома державами,— в справі одокремленя митрополії.

Кн. Витовт послав до Царгороду для посвячення на митрополита архиерея (епископа чи архиепископа) Феодосія, — правдоподібно, грека, — „штобы сѣдѣл на столѣ кіевскоѣ митропольи по старинѣ, строил бы церковѣ по давнему, яко наш, занеж Божіим изволеньем мы то мѣсто обладаем Кіев". Московський князь, помимо, як можна думати, звичайних аргументів матеріяльного порядку, переважав свого конкурента тим, що зрезиґнував із права подати свого кандидата: просив імператора та патріярха обрати в Царгороді й прислати митрополита по старому звичаю — з греків (як писав опісля обраний у Царгороді митрополит, „посла к святому патріярху и к священному собору и к святому царю, яко да его же по Божію хотѣнію изберут и пришлют, той есть нам и святой святитель кіевскій и всея Руси по старой пошлинѣ")*). Чи з огляду на це, чи з тої, як гадаю, причини, що Візантія за тодішнього свого тяжкого становища боялась образити московського князя, на катедру номінальної митрополії київської — для московських та україно-білоруських епархій — висвячено р. 1408 одного митрополита Фотія.

---

*) „Возможно еще, — каже проф. Є. Голубинський, — что великій князь не избралъ и не послалъ въ Константинополь своего кандидата въ виду того, что Витовтъ... просилъ себѣ отдѣльного митрополита. Если бы въ митрополиты всея Руссіи поставленъ былъ природный русскій, то императору и патріярху труднѣе было бы отказать Витовту въ его просьбѣ".

(Дальше буде).

Чи Ви вже відновили передплату на 1937 рік за „Вістник"? Коли ще ні, так зробіть це зараз! Також постарайтесь, щоби й Ваш сусід читав „Вістник".

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

У вас завсігди можна набути всі церковні річи.

Пишіть по катальоґ.

WILLIAM GROSS & Co.

322 Main St., Winnipeg, Man.

ХРАМОВЕ СВЯТО Й АРХИЕРЕЙСЬКА ВІЗИТАЦІЯ.

(Слава, Алта.)

День 28 серпня лишиться на довго в памяти нашої укр. прав. громади на Славі й околиці. Згаданого дня наша громада витала в себе Високопреосвященого Архиепископа Іоанна.

Ранок був доволі холодний, повівав північний вітер, але не спинив вірних прибути на це свято до церкви й вже від 8-ої години почали сходитися та зїздитися члени й прихильники нашої парафії.

В годині 9-тій точно почалося Всенощне, котре відслужив парох о. Горбай. По скінченню Всенощного й Утрені, нарід вийшов з процесією до гарно удекорованої брами. В 10.30 год. показалося авто з заходу: це пан Ґадзюк, почтар зі Слави, віз Владику в супроводі бандерії. Девять хлопців, в козацьких строях, на гарно прибраних конях, окружали авто. Коли авто спинилося перед брамою й о. Владика висів з нього, хлопці на конях віддали козацький поклін о. Владиці й зібраному народови. По приняттю мантії о. Владика підійшов до брами. Тут п. В. Залеський підніс хліб і сіль, і коротко, але річево привитав о. Владику. О. Владика приняв хліб і сіль, поцілував і віддав, подякувавши при тім за превіт. Похід рушив в напрямі церкви. Хор, під проводом уч. В. Саковського, співав пісню Пречистая Діво Мати, малі дівчатка, гарно зодягнені, сипали цвіти під ноги о. Владиці. В церковних дверях привитав о. Владику, з хрестом в руках, парох о. Горбай. Поцілувавши хрест, о. Владика війшов в церкву; помолившися, подякував гарно за щире принятти.

По середині церкви лежало на стоянку облачення о. Владики й о. Горбай поміг о. Владиці облачитися. По обкадженню церкви, почалась Служба Божа. Співав гарно хор під діриґантурою уч. В. Саковського. Настрій був дуже гарний. По Євангелії о. Владика виголосив гарну проповідь на тему свята, з поясненням значіння Успіння Пресвятої Богородиці. По Службі Божій відбулося водосвяття на дворі, відтак обхід довкола церкви з читанням Євангелій, а на останку в церкві мировання.

По всім відбувся спільний обід в домі п. Тріски, місцевого дяка. Обід приладило жіноче Товариство. По молитві о. Владика побдагословив страви й почався обід.

По обіді, по короткім відпочинку о. Владика попрощав зібраних, відїзджаючи до Коломия-Січ, яких 60 миль дороги, бо там мала відбутися архиерейська візитація слідуючого дня в неділю. О. Владику відвіз своїм автом пан Д. Чапельський з Мирнам.

О. Владика мусів відїхати скорше, бо дорога далека, а погода була непевна й збиралося на дощ.

Цей день останеться на довго в памяти всіх тих, що були на нашім святі.

Учасник свята.

АРХИЕПИСКОПСЬКА ВІЗИТАЦІЯ.

(Едмонтон, Алта.)

У Едмонтоні що року відбувається візитація нашого Владики о. Іоанна, архіепископа канадійського й американського. Так і цього року парафія св. Івана витала Високопреосвященого в неділю 5-го вересня.

При кінці тижня перед візитацією було кілька хмарних, холодних днів. Парафіяни тривожилися за успіх у неділю. На щастя, Господь потішив нас, бо в неділю прояснилось і стала гарна тепла погода.

Друга причина, що могла пошкодити візитації, була та, що в місті появилися випадки дитячого паралічу й було оголошене розпорядження не пускати дітей на людні місця, а тимсамим до церкви. Багато дітей не було в церкві. Певно, що й багато батьків лишилися дома зза дітей, однак мимо того церква була повна людей.

А й було кількоро відважних дівчаток, маленьких, що прийшли з квітами вітати о. Владику.

Гарно витав хлібом і сілью Високопреосвященого голова парафії Василь Чоботар. На порозі храму вітав парох.

Шла Архієрейська Служба Божа відбулась більше урочисто, як звичайно. Відмітити треба хор, що співав побожно й маєстатично.

Перед самою Службою Божою доверишив Архієрей посвячення двох хоругов, вишиваних в українському стилю, закуплених до церкви членами парафії, д-р Ґовдою і д-р Верхомином. При посвяченню парох в кількох словах відзначив обох фундаторів і їм подякував.

Цікава і повчаюча була проповідь Владики на тему святої Євангелії.

По Службі Божій був спільний обід у салі коло церкви.

А на закінчення свята були промови.

Промовляли: парох, Лазарович, Батюк, Семенюк з Редвей, Лукіянчук, ректор Інституту ім. Грушевського, Гривнак, Янда, о. Самець, Ґорецький і Чарнецький з Келґарі.

Бесідники порушували ріжні справи, а між іншими заслуги Владики для Церкви; говорили про поступ в нашій церковній праці, про оживлення життя по парафіях, про церкву як орґанізацію і ролю поодиноких членів, про жертвенність на церковні справи нашої інтеліґенції, про спів хоральний, про поступ у парафії, про прикрасу церкви, про самопошану, про розбудову нашого церковно-громадського життя і працю священства.

На закінчення промовляв о. Владика Іоанн.

У своїй цінній промові підчеркнув радість з приводу поступу парафії в Едмонтоні; занітив зріст церковної громади, як теж прикрасу церкви.

Радів він тим, що наша кожна парафія зростає, кріпшає у них релігійний християнський дух, а головно, що наша інтеліґенція дорожить Церквою.

Підчеркнув свою ролю в Церкві.

Далі накреслив ролю українства в Канаді, його напрямні і середники, якими воно мусить послугуватися тут. Тут у пригоді стає наша Церква, бо вона виховує духа народу, приготовляє й виховує його, щоб, коли буде новий черговий зрив на рідних землях, став готовим взяти на себе обовязки і гідно їх виконав.

Наш канадійський український загал виконає історичну ролю, дану йому Божою волею, бо живе в наймогутнішій імперії світу й через її вплив зможе заважити на будучому нашої Батьківщини.

Ми знаємо наші цілі. Мусимо свідомо до них стреміти, але теж і дбати про те, щоб добробут поширяти серед нашого загалу і задержати повагу, як гідних людей, побожних християн і патріотів українців.

Треба відмітити, що голова парафії вивязався як предсідник вибр- [illegible]

Піснею „Достойно є..." закінчилося те небуденне свято.

[illegible]

ВІДВІДИНИ СВЯЩЕНИКА.

(Стони Мавнтейн, Ман.)

День 5-го вересня п. р. остане на довго в памяти українців місточка Стони Мавнтейн, Ман., бо тої неділі ми гостили в себе українського священика о. Д. Кирстюка, пароха української православної церкви св. Михаїла з Вінніпеґу, Ман.

Богослуження о. Кирстюк відправив в домі п. Ісарюка.

Деякі з присутних перший раз мали вагоду почути Богослуження в українській мові і неодному з нас сльози радости заливали очи, коли з уст священика поплила в українській мові молитва за український нарід.

Підчас Богослуження свящ. Д. Кирстюк мав дуже гарну проповідь, яку всі присутні вислухали з незвичайною увагою.

По Богослуженю відбувся спільний обід, а по обіді о. Д. Кирстюк дав короткий відчит.

По відчиті о Кирстюка забрав слово п. И. Маґер, як фінансовий писар Українського Запомогового Братства св. Михаїла в Вінніпеґу. Він пояснив присутним статут Братства та взагалі про його фінансовий стан і роботу. Це зацікавило всіх присутних і вписалось 8 нових членів до Братства.

Присутні також зложили $11.90, як жертву на українську православну церкву св. Михаїла в Вінніпеґу.

П. Ілія Лавидюк подякував щиро присутним за гостинність і за грошеву жертву.

Присутний.

ПОДЯКА.

Церковний уряд української православної церкви св. Михаїла в Вінніпеґу, оцим складає всім жертволавцям в Стони Мавнтейн, Ман., як найширішу подяку за їх жертви на ціль нашої церкви.

Гео. Марьян, голова,
Ілія Давидюк, писар.

ДАЛЬШИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ НА УКРАЇНСЬКУ ПРАВОСЛАВНУ ЦЕРКВУ В ТОРОНТО.

(Докінчення.)

Купновицький Ілля, Тягнибук Славка, Ґорук Василь і жена, Зарудний Іван, Др. Іван Андрейчук, Коржик Анна, Стецій Павло, Харик Дмитро, Барбеза Ю. і М., Гуменюк Ф., Барбеню І. (Сарня), Лисий Йосип, (Віндзор), Гансен Джей, Яремович Михайло, Кіндракевич Петро (Шумейкер), Книгніцький Василь, Шоздра Василь, Мельнич Никола, Чорноцкий Никола, Корташ Михайло, Гуменіцький Никола, Малиняк Йосип, Сплавник Петро, Галицький Йосип, Кравчук Кость, Кравчук Ольга, Бендус Григорій, Шпікула Йосип, Підгірний Михайло, Бая Нора, Нацюк М. (Престон), Кондратюк Микита, Заяць Кіндрат, Болішин Григорій, Шкільний Андрій, Марчук Данило, Крук Йосип, Болубаш С., Дубас П., Лащук І., Завальний Н., Слободян Н., Пилипчук С., Баранюк Н., Пержило І. (Смут Рак Фалс), Туткалюк Михайлина, Кондратюк Лука, Проців Іван, Івасенко Анна, Вінтоник Дмитро, Чеховий Кирило (Форт Віліям), Шебець Іван Дмитрусь З. (Ватерфорд), Доф Юрій (Брентфорд), Віти А. Ф., Кравець Василь, Гамарич Василь, Яворська Софія, Савчарчук Гриць, Андрухів Василь, Ґловацький Антін, Шклар Григорій, Шклар Володимир, Ковальчук Яків, Міняйло Іван, Бугайський Михайло, Липка Яків, Гуменюк Володимир, Деренюк Михайло, Гуменюк Т., Яновський Кароль, Галицький о., Кривецький Михайло. 96.00

По 90цт.: Смиричинський Волод. (Престон) .90

По 75цт: Бризіцький Омелян .75

По 70цт: Тимінський Павло .70

По 60цт: Богдан Андрій .60

По 50цт.: Таращук Теодозій, Ґеруля Гриць, Комар Никола, Цвьор Евдокія, Бедрій Адам, Клюкевич Михайло, Сировий Павло, Гунчак Пилип, Майброда Олекс, Малкович Марія, Білик Никола, Біґвовський Іван, Фроляк Данило, Голота Текля, Білик Марія, Яйко Йосип, пан Боклей, Юрійчук Стефан, Юрійчук Василь і жена, Клічук Михайло, Кузь Марія, Романчук Максим, Гасюк Василь, Кузь К., Чомко М., Ґреґорський І., Босман Д., Босман М., Ґавдуник Н., Глух С., Дацюк Д. (Сарня), Завальський Микола, Ткачук Роман, Гайдамака Андрій, Барабан Антін, Шморгун Мих., Піцюра Ясько Провальний Михайло, Сплавник Йосип, Сплавник Василь, Храбатинка Теодор, Кавтиш Олекса, Антонишин Михайло, Шкайковська Анна, Почерева Іван, Янковський Олекса (Престон), Пагаґанка К., Круткевич І., Рябоконь С., Тимчинський І. Макітра П., Белоф В., Лащук Л., Бурлак Ф., Панчук А., Кручковський Р., Голота П., Панаґопка, Ч., Дубас Ф Дубас М., Рудин Б., Швець В., Яремович М., Камінський Н., Горішний Т. Кіт П., Яворський М., Кіт Н., Василик Павло, Борейко Стефан (Ватерфорд), Задорожний Мих., Волощук І., Власій К., Омоцька Т., Ритач П., Луканюк Марія, Лелий Манолій, Боркацький С., Семенюк В., Семенюк Г., Косован Л. Ґуліїчук Н., Раделич Адам, Лапик І., Худчак О., Білочка Я, — Разом 43.00

Залицький Стефан .35

Томик І. .30

По 25цт.: Никіфорчук Никола (Гемілтон), Фадик Іван, Кошіль Юрій, Калинка Дмитро, Білінський Никола, Залещук Василь, Олеськів Ізидор, Боднарчук Михайло, Томашук Юстин, Залещук Олекса, Шабатоський Іван, Токарчук Конст., Носад Л., Павлюк М., Максимишин Петро, Залещук Петро, Парчевський Франко, Ирвин Джеймс, Олеськів Михайло, Куприк Павло (Мічам), Дудар Павло, Незнаний, пані Малішевська, пан Едлий, п. Пуч,

Бейн Джей В., Фідор О., Брош Гелена, Клімак пані, Воланська пані, Ґелейс Алф., Магно Антін, Стемповська Ірина, Ванчишин Марія, Романів Ксеня, Кравецька Анела, пані Бочковська, Урбанович Стефан, Юрійчук Ів., Кейван Никола, Романко Іван, Романко Петро, Ткачу Никола, Крук Андрій, Симчишин Дмитро, Норнобай Павло, Кінка Стефан, Мандрик К., Мітрук С. (Сарнв), Манькут Параня, Манькут П. (Тимінс), Микитка Г., Миронюк В. (Смут Рак Фалс), Ґулька Семен, Шкварко Анастазія, Шпак Марія, Стефін Дмитро, Шиора Марта, Товарницький Никола, Адамик Василь, Дмитерко Федір, Нич Олекса, Манцляк Василь, Макаропський Михайло, Демко Василь, Міхалоцька Анна, Ільшо Л., Кульганюк В., Стефанюк А., Сас Іван, Тутка Т. Разом 17.75

Кріпкий Гринько (Мічам) .15

По 10ціт.: Бойко Василь (Ошава), Ґаврищ Николай, Климишин Матвій, Маковський Антін. Разом .40

Жертви від названих враз з процентом в банку 5.07

Разом вплинуло готівкою по день 22 серпня, 1937 $3,043.14

Повищі цифри не так малі, як декто може того собі бажавби, але й не такі великі, як повинні бути. Не задосить малі можуть оказатися для тих українців-християн, що послідними часами почали тут бути надзвичайно активними в збиранню жертв на Інституції, що ніколи не були і не будуть на українців (на тих, що дають гроші) записані. А не задосить великими є вони для тих, що на їх плечах хід кампанії спочивав і дальше спочиває.

Дорікають собі нераз українці, що не досить витревалі. Кажеться, що запаляться чимнебудь раптово, спахнуть. Нема більше, як виглядає, ані охоти витримати. Є однак випадки, (а таких певно більше), який доказує, що українці мають більше завзяття та витревалости, як декто збоку може собі думати. А той випадок є не що інше, як справа з виповненням своїх декларацій та зворотом літ з грішми. Розіслано такі листи враз з закликом ще весною, але, за вийнятком кількох місцевостей, що про них згадка нище, рівні місцевости, враз зі своїми організаціями як світськими так церковними та громадянами, немов причинилися до контесту, хто кого перечекає у виповненню декларацій чи виконанню інтенцій.

Такий контест вичікування може вийти комусь на здоровля, але не тим, що хотять бачити повстання своєї церкви якнайскорше. Здають собі з цего справу бодай деякі і між тими, що помогли проводові теперішньої кампанії в проломленню одностайности фронту контесту є такі: Теодор Харчина й Олена Кучма в Порт Колборн, Онт., що передали збірку в сумі $4.78; Никола Битінський з Мічам, Саск. прислав збірку $6.25; збірка Петра Романка, з нагоди оказії, 2 дол.; збірка Ю. Гуменюка в Толідо і Віндзор $13.00; збірка Вол. Зажинського в Сарні, Онт $10.25, збірка Мих. Задорожного в Шумейкер, Онт $4.30, збірка Стефана Шкина і Николи Гуменицького в Престон, Онт. $32.00; зб. Йосипа Семенцева й Микитюка в Смут Рак Фалс, Онт. $32.50; зб. Ю. Гуменюка й І. Щебеця у Ватерфорд, Онт. $4.35; зб. Мих. Бундзи на уродинах пані Марії Чорнюк $7.75 зб Петра Довгого в Судбурах, Онт. $14. і збірка Григорія й Волод. шкляріа та Якова Ковальчука $18.25. Всі так прислані або доручені збірки є включена в загальній сумі по-[illegible]

Про це, що Торонто має свої спеціальні труднощі в збудованню церкви, яких жадна інша місцевість в Канаді не має (прим кошт площі $7,00.00) знають всі, що тут є або мали нагоду бути. А для подальших, що тут ще не були, передусім українцям в Західній Канаді, вистарчить звернути увагу на те, що стається з їх синами та дочками, які належали, поки на заході, до Сумківців та інших світських і церковних організацій і інтересувалися українським громадським життям, а тут, у великому місті, погубилися і дальше гублються лише задля браку відповідного місця та впливу на них, А їх приїздить сюди десятками!

Повстання церкви в Торонто має значіння багато більше, як місцеве і нище підписані пригадують і закликають всіх всечесних отців, церковні громади, світські організації та всіх громадян, що справу розуміють, щоби дальше зі збірками та насиланням жертв не відкладали. Піде Торонто вперед, скористає з того ціла Канада!

За Будівельний Комітет:

Гнат Ґужда, голова.

199 Humberside Ave., Toronto 9

За Церковний Заряд:

Т. Гуменюк, предсідник,

Свящ. П. Галицький, парох.

НА ПОМІЧ ВІСТНИКОВІ.

Дня 5 вересня 1937 року в неділю пополудні панство Стефан і Анастазія Кошовські в Ріджайні, Саск. запросили свящ. І. Кусого аби охрестити їх сина.

При св. Тайні хрещення дано йому імя Ігор Михайло. На цім торжестві були присутні близька родина і гості. Підчас обіду свящ. І. Кусий згадав про заслуги князя Ігоря, а відтак про обовязки кумів. Згадав також про поміч для нашого релігійного провідника, яким є наш дорогий „Вістник“. Пан Григорій Корпан широко звісний торговець і патріот занявся збіркою. Жертвували слідуючі особи:

По 1 дол.: Стефан Кошовський (батько), Дм. Кошовський (кум).

По 50ц.: Петро Патрипюк, Петро Карпець, Василь Солонинка.

По 25ц.: Григорій Корпан, Стефан Новосад, Николай Зимчишин, Ілля Паробок.

Свящ. І. Кусий.

ВОЛИНСЬКА СТАРОВИНА.

В місті Боремлю, Луб. пов., викопано на терасі старого замку Чацьких старовинну бронзу, що є імітацією фібули римського легіона. — На терені села Малатин, Рів. повіту, виорали на полі на два боки острий меч лицарський довгий 120 цм. і коло 1900 срібних монет з часів Жигмунда III. — В тій же громаді Тучин на Рівенщині, в селі Пустомитах, викопано понад 2000 мідних монет з часів Яна Казимира.

СТРАЙК В ПОЛЬСЬКИХ КОСТЕЛАХ.

Як доносить нюйорська польська газета „Нови Свят“, в обох польських костелах в майнерському містечку Шенандоа, в Пенсильвенії, парафіяни начали страйк, в якому дійшло навіть до того, що пикети ходили перед костелами з плякатами.

Католицькі костели в Шенандоа належать під юрисдикцію кардинала Логерти в Филаделфії. Католицькому духівництву треба капіталів на всякі акції, то на оба костели в Шенандоа наложено податок в сумі 100,000 на катедру в Филаделфії і на католицький сиротинець в Орвітсбурґ. На теперішні часи то велика сума, бо якраз майнери при твердому углі роблять слабо. Але вища церковна влада не звертає на те уваги, лише каже платити.

Недавно умер один молодий парафіянин без сповіди. Коли захворів нагло, то родина просила ксьондза прийти висповідати умираючого, але ксьондз відмовився, бо колєкта в парафії не була заплачена. Родина тоді давай просити ксьондза із другого костела. Але той переглянув парафіяльні книжки і не знайшов такого імени між своїми вірними. Коли нарешті дістали якогось ксьондза й привели до дому, то хворий вже помер.

ВІЗИТАЦІЯ

Високопреосвященого ВЛАДИКИ о. ІОАННА,
Архиепископа Канадійського й Американського,
відбудеться
В ВІННІПЕҐУ, МАН.,
в українській православній церкві св. Михаїла
(при Дізраелі вулиці)
В НЕДІЛЮ, 10 ЖОВТНЯ, ц.р.
з таким порядком:

8 год. рано: Утреня і сповідь.

10 год.: Зустріч і привітання Впр. о. Владики.

10.30: Архиерейська Служба Божа в асисті Всеч. о. Мітрата С. В. Савчука і пароха о. Д. Кирстюка.

1 година пополудні: Спільний обід.

Запрошується на це торжество всіх православних українців, як з міста Вінніпеґу, так і з околиць!

За заряд української православної церкви св. Михаїла в Вінніпеґу:

Ґеорґій Маріян, голова,
Ілія Давидюк, секретар.
о. Д. Кирстюк, парох.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. В. Апоноюка.
[illegible]

10. Неділя — Вимпер.
17. Неділя — Канора
24. Неділя — Сандова.
31. Неділя — Брокстон.

Адреса: почт. скринка 96, Канора, Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Березіцького.
Жовтень:

10. Неділя — Вайта.
17. Неділя — Форт Френсес, Онт.
24. Неділя — Толстой.
31. Неділя — Сірко.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1937 РІК.

ЖОВТЕНЬ.

1 П. Євменія еп. горт., мч. Софії
2 С. Мч. Трохима, Саматія
3 Н. 15 по З. св. Д. Вмч. Остапа.

4 П. Кондрата
5 В. Смч. Фоки Синоп.
6 С. Зачаття Івана Предтечі
7 Ч. Рівноап. Теклі, Копрія
8 П. Пр. Євфросинії. Сергія Рад.
9 С. † Івана Богослова ап. і єв.

10 Н. 16 по З. св. Д. Мч. Калистр.
11 П. Харитона
12 В. Киріяка анахор., мч. Дади
13 С. Григорія Вірменина
14 Ч. Покров Пр. Богородиці
15 П. Смч. Кипріяна й мч. Юстини
16 С. Смч. Діонісія ареопаг.

17 Н. 17 по З. св. Д. Смч. Іротея
18 П. Харитини
19 В. † Ап. Томи
20 С. Сергія і Вакха
21 Ч. Пр. Пелагії, Таїси
22 П. † Ап. Якова Алф.
23 С. Свято відр. укр. ієрархії

24 Н. 18 по З. св. Д. Ап. Пилипа
25 П. Прові і Тараха
26 В. Мч. Карпа й Папила
27 С. Назарія
28 Ч. Пр. Євтимія, Лукіяна
29 П. Мч. Лонгина сотника
30 С. Прор. Осії; Андрія Крит.
31 Н. 19 по З. св. Д. † Ап. єв. Луки

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Запарнюка.
Жовтень.

10. Неділя. — Дафин.
14. Четвер, Покрови. — Рорнетон— [illegible]
14. Четвер, Покрови. — Веллав о. П. Мельничук.
17. Неділя. — Медовленде.
17. Неділя — Етелберт, о. П. Мельничук.
24. Неділя. — Пайн Ривер.
31. Неділя. — Ґарденд.

Всюди збірка на дієцезіяльний фонд.

Дафин, Ман.

[illegible]
о. І. Дмитрова.
Жовтень.

10. Неділя — Тиндал.
17. Неділя — Іст Селкірк
24. Неділя — Септон
31. Неділя — Поплар Парк

Адреса: 107 Юкліл Аве., Вінніпег
Адреса: Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Ґлїцького.
[illegible]

10. Неділя — Шелвелей
17. Неділя — Роблин.
24. Неділя — Ґілберт Плейнс.
31. Неділя — Петавра.

Адреса: Роблін, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василїва
Жовтень.

10. Неділя — Смокі Лейк, Алта.
14. Неділя — Сенді Репідс, Алта.
17. Неділя — Біг Медов, Алта.

Почт. скринка 108, Смокі Лейк.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.
Жовтень.

3. Неділя 15 по Зісл. св. Духа: Голос 6. Утр. Еван. Лук. XXIV: 1—12. Літ. Ап. 2 Кор. IV: 6—15. Еван Мат. XXII: 35—46.

10. Неділя 16 по Зісл. св. Духа: Голос 7. Утр. Єв. Лук. XXIV: 12—35. Літ. Ап. 2. Кор. VI: 1—10. Еван Мат XXV: 14—30.

14. Четвер — Покров Пресв. Богородиці: Утр. Еван. Лук. I: 39—49 і 56. Літ. Ап. жид. IX: 1—7. Єв. Лук. X: 38—42 і XI: 27—28.

17. Неділя 17 по Зісл. св. Духа. Голос 8. Утр. Еван. Лук. XXIV: 36—53. Літ Ап. 2 кор. VI 16—18 і VII: 1; Еван. Мат. XV: 21—28.

24 Неділя 18 по Зісл. св. Духа: Голос 1 Утр. Еван. Ів XX: 1—10. Літ Ап. 2 кор IX: 6—11; Єв. Лук. V: 1—11.

31 Неділя 19 по Зісл. св. Духа: Голос 2 Утр Еван. Утр. Еван. Івана XX: 11—18. Літ. Ап. 2 кор. XI: 31—49 і 56. Еван. Лук. VI: 31—36.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HER. Box 36 WINNIPEG

РІК XIV. WINNIPEG, MAN., OCT. 15th, 1937 ВІННІПЕҐ, МАН., 15-го ЖОВТНЯ, 1937. ЧИСЛО (280) 20

ГОСТИНА АРХИЕПИСКОПА ІОАННА ТЕОДОРОВИЧА В ВІННІПЕҐУ.

В неділю, 10 жовтня, відбулася архиерейська візитація Високопреосвященого Архиепископа Іоанна Теодоровича в церкві св. Михаїла в Вінніпеґу. Візитація випала надзвичайно величаво. Погода, особливо в самий день візитації, була непричуд гарна й це дало спромогу приїхати гостям з подальших місцевостей. Так в церкві на Богослуженню, як і на спільнім обіді, що відбувся по Богослуженню в церковній салі, можна було побачити гостей з таких місцевостей, як Россборн, Сенді Лейк, Септон, Іст Селкирк та Толстой в Манітобі, Канора і Ґудів в Саскачевані, Едмонтон, Алта., та Пембіна, Н. Дак., в Злучених Державах.

В Богослуженню асистували о. Владиці о. С. В. Савчук та парох громади о. Д. Кирстюк. По спільнім обіді було кілька промов, а найважніщою між ними була промова о. Архиепископа.

О. Владика гостював в Вінніпеґу через кілька днів, а в четвер вечер, 14 жовтня, відїхав потягом до Гемилтону, Онт., де має відбутися архиерейська візитація в неділю 17 жовтня.

В Вінніпеґу о. Владика між іншим відвідав, в супроводі о. Д. Кирстюка, міський шпиталь (Дженерал Госпитал), а в нім деяких українських пацієнтів, між ними паню Губку з Інсінгер, Саск., та п. Василя Передерка, бувшого члена парафії св. Михаїла в Вінніпеґу, який лежить хорий в шпиталі ще від червня 1921 року, тобто поверх 16 років.

Цьогорічні архиерейські візитації закінчаться з кінцем місяця жовтня відвідинами монтреальської парафії св. Софії. Цього року о. Владика приїхав до Канади ще в першій половині червня і весь той час провів на відвідинах українських православних парафій в Алберті, Саскачевані, Манітобі та Онтерії.

ГОРИТЬ СЕЛЯНСЬКИЙ ДОРІБОК.

В останнім тижні місяця вересня занотовано на Волині кільканадцять випадків пожежі по селах. Від грому згоріло господарство Йосипа Прокопа в селі Смолява (Горохівщина) та Мойсея Дорогая в Кутроні. В селі Шавків (Костопільщина) згоріло 30 селянських хат і 19 стодолів з цілорічним дорібком. В селі Подриже (Ковельщина) згоріло господарство Дометія Ткачука, а в полумях пожежі згоріло двоє Ткачукових дітей і одна дочка важко попеклася. В селі Ставку (Костопільщина) згоріло 18 селянських господарств з цілорічним дорібком. В полумях пожежі згинула одна жінка. В селі Змійці (Луччина) згоріло господарство Федора Пантелейчонюка, а в селі Омелянику Великім коло Луцька згоріли господарства чотирьох господарів. В багатьох випадках причини пожежі не устійнено.

ЩЕ ОДИН КОСТЕЛ.

В Криниці, пов. Перемишль, будують костел для кількох римо-католицьких родин. До будови причинився місцевий дідич, відступаючи безплатно землю на цегольню.

БОЛЬШЕВИЦЬКА ГОСПОДАРКА В ПЕЧЕРСЬКІЙ ЛАВРІ.

Ще в 1926 році большевики зліквідували в Києві Печерську Лавру, забороняючи відправляти в ній богослуження. В році 1930 прогнали з неї решту монахів, що мимо ліквідації там проживали, а Лавру перемінили на протирелігійний музей.

Опіку над тим „музеєм“ поручили якомусь Знайкові, який так „уміло“ господарив, що всі памятки Лаври понищив або попродав. За його урядовання з архівів Лаври щезли всі історичні документи, що відносилися до часів побуту німців в Україні, а теж часів УНР.

Таку саму господарку ведуть большевики і по інших перемінених на „музеї“, монастирях, звідкіля теж пропадає чимало історичних архівальних матеріялів.

Відомости ці знаходимо в большевицькім часопису „Комсомольська Правда“, яка дає докладний образ хаосу, в якому знайшлось большевицьке музейництво в Україні.

ІТАЛІЯ КОНТРОЛЮЄ ЕТІОПСЬКУ ЦЕРКВУ.

Коптійська Церква, що до сього часу підлягала коптійському патріярхові в Александрії, буде в будучому підлягати італійській владі. Єпископів в будучому буде призначати коптійська церква в Етіопії або італійська влада. Можливо також, що влада передасть право коронації етіопського імператора папському делегатові в Аддіс Абаба, бо коронація коптійським єпископом була б не до приняття для магомедан, котрих є біля трьох мільйонів.

КІНСЬКІ ТОРГИ БЕЗ ЖИДІВ.

В Рибніку на Шлеську визначила міська рада кінські торги на суботи, щоби в них не могли брати участи жиди. Хочуть взагалі всі тижневі торги пересунути на суботи, щоби жиди не могли в них брати участи.

В Ченстохові кількох міських-радних поставили внесок, щоби заборонити всім жидам мешкати в місті, бо побут жидів в Ченстохові це зневага для чудотворного образа Богоматери.

КЛОПІТ З ВИНОМ В ПОЛЬЩІ.

Вино, яке уживають підчас Богослужень, головно спроваджують з закордону. Це використав виленський архиепископ Яблжиковскі. Він закупив на Поділлі великі терени і зачав управляти виноград. Виноград зародив і архиепископ розпочав вибір вина. Як наробили його вже досить багато, зїхали скарбові урядники і зачали обчисловати податок. Славні скарбовці начислили стільки податку, що він зїбви увесь дохід, а навіть частину коштів продукції. Архиепископ обчислив, що вино спроваджене з заграниці буде менше коштувати, як вино випродуковане у його виниці і рішив все зроблене вино виляти до Дністра. Так сталося. До Дністра виляли шість тисяч літрів вина. І так „сідоглавий“ дідуган Дністер хоч раз напився доброго вина. Скарбові урядники вдоволилися смаком.

РЕЛІГІЙНИЙ РУХ СЕРЕД КОМСОМОЛЬЦІВ.

„Комсомольская Правда“ [illegible] на надто оспалу акцію організації безбожників. Цей часопис пише, що комсомольці п длигають релігійним впливам. Недавно вступило в вороніжськім районі 15 комсомольців до тайного монастиря. В багатьох селах ці комсомольці потайки відкривають церкви, щоби в них молитися.

ПАЛЕЦЬ БОЖИЙ.

В перемиськім „Українськім Бескиді“ з 12 вересня є така новинка

В Лімній, пов. Добромиль, в Галичині, на Спаса (Преображення) підчас Богослуження грали хлопці в карти в господаря Масника. Тоді надійшов якийсь старший чоловік (зайшлий), зайшов до хати і так промовив до хлопців:

— Чи вас Бог відступив? В церкві Богослуження, .. ви в карти граєте... Якби так грім вас вдарив!

По хвилині приключилося таке: надійшла хмара, в ту хату вдарив грім й убив 17-літнього парубка, а 5-ох поразило. Крім того згоріло 60 кіп жита і пшениці (копа 60 снопів). Люде вірять, що це Палець Божий.

УВАГА! ВІНДЗОР І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

ВІЗИТАЦІЯ
Високопреосвященого Владики о. Іоанна
і
Посвячення новозбудованої Церкви
та
Святочне отворення Салі-Авдіторії
в Віндзорі, Онтеріо
відбудеться
в НЕДІЛЮ, 24-го ЖОВТНЯ, 1937 р.

ПОРЯДОК СВЯТА

8.30 год. рано: Утреня і сп[illegible]
9.40 рано. Стріча Владики
10.00 Архиерейська Літургія в сослуженню Всеч. о. М. Запарнюка з Клівленд, Огайо, о. П. Галицького з Торонта, Онт. і о. Д. Д. Лещишина, пароха Віндзора
11.4[illegible] Посвячення Престола
12.15 Панахида за поляглих в Визвольній Боротьбі України
1.30 Спільний Обід в церковній салі.
4.00 по пол. Святочна Академія і Отворення Салі-Авдиторії
8.30 веч. Бенкет-Баль

На Святі будуть присутні достойні гості, представники міста Віндзора. Всіх українців, що до них дійде це оголошення, просимо ласкаво прибути на це Велике Свято та разом з нами заманіфестувати перед чужинцями нашу солідарність, організованість та свідомість!

Крім місцевих провідних людей на Свято запрошен. передові українці та організації з Онтеріо та з міста Дітройт. Багата програма заповнить та піднесе нас усіх на дусі! Числимо на свідомість українців, що їх радо витатимем на нашому великому торжестві.

Новий церковний будинок збудований на розі вулиць Семинол і Гикорі в східньому Віндзорі.

ЗА УКРАЇНСЬКУ ПРАВОСЛАВНУ ГРОМАДУ:

Осип Лисий, голова. Мих. Чоборник, писар.
о. Д. Д. Лещишин, парох.

БУДЬТЕ МИЛОСЕРНІ.

(Продовження).

Оце третя стаття у „Вістнику“ під одним і тим самим заголовком: — Будьте милосерні“, бо кожна з цих статтей має одну і ту саму тему — християнську любов ближнього. На цей раз тільки подамо деякі приклади з Письма Божого, які заставляють нас і самі спонукують, щоб ми йшли тією ж дорогою, яку вони нам показують, то є дорогою християнського милосердя і співчуття над недолею нашого ближнього. А тим нашим ближнім є кожний чоловік, без ріжниці раси, національности і віроісповідання. Мимоходом треба ствердити, що наука деяких католицьких „місіонарів“, яка каже католикам уникати, оминати і несходитися з православними християнами, хотьби ті православні були так само українцями, як і католики — про що часто пишеться у „Вістнику“ — така наука є зовсім фальшива, неправдива, блудна і грішна. А грішна, блудна і неправдива тому, бо перечить святу, небесну правду Божу, — правду святого Письма. Знаємо всі добре, що православні визнають того самого Бога, того самого Христа Ісуса і почитають ту саму „пресвяту, пречисту і преблагословенну Богородицю“, Матір Божу, що й католики, — так чому ж мали б одні з другими ріжнитися, ділитися і несходитися? Ба — та ще й „одними устами і одним серцем“ хвалимо одного Бога, одного Ісуса Христа і „Матір Бога нашого“, мовимо одні молитви: „Отче наш“, „Богородице Діво“, „Вірую“, (яке католики трошки перекручують, о чім може колись пізніше ще поговоримо), співаємо одну Службу Божу (яку знову ж католики грецькі почали перекручувати) — читаємо одні святі книги церковні, визнаємо одні святі Тайни, одні „шість правд віри“ ітд. — отже ж знов, чому маємо ставити перегороду між нашим народом українським, коли він є одно тіло і одна кров? А якже ж каже Письмо святе? Воно каже так: „Коли хто визнає, що Ісус є Сином Божим — то в ньому пробуває Бог — а він у Бозі“ (І Ів. IV: 15). І як раз наша Церква греко-православна визнає того Ісуса і молиться: „Ісусе, Сину Божий помилуй нас“. Отже голос Письма святого — голос з неба свідчить, що наша Церква православна „пробуває у Бозі — і сам Бог небесний пробуває у Ній“. Того нам досить! „Чи потребуємо більше свідків?“ (І о цім колись ширше поговоримо). Отже ж наука таких католицьких „місіонарів“ ложна, фальшива — а вони самі „лжепророки“!. Це ми сказали на те, щоби показати, що виконуючи діла милосердя ми не можемо на нікого глядіти, хто якої є віри, або якого переконання релігійного — ось так, як то роблять „місіонарі“ католицькі, що кажуть, що одному українцеві можна руку подати, а другому ні. Знаючи слова св. Павла: „Творімо добро всім, а найбільше товаришам по вірі“, ми свою милостиню подамо всякому чоловікові — а своєму тимбільше. А коли б ми зробили так, як вчать священики католицькі деякі, то наш учинок вже противився б словам Апостола: „Творімо добро всім“, бо яке ж добро, коли подамо руку одному, а другому ні?

Гляньмо й подивімся, як давні люде любили своїх ближніх, і ми також любити їх мемо. Насамперед глянемо в часи прастарі і зачнемо від часів Авраама, про котрого ми вже знаємо, що був вельми праведним і добрим чоловіком. Той Авраам мав братанича (син Аврамового брата), що звався Лот. Два ангели, що були в гостині з Богом у Авраама, пішли до того Лота, ось так, як два подорожні чоловіки, а що був вже вечір і надходила ніч, то ж готовилися ночувати в місті на майдані недалеко від хати Лотової. Перша книга Мойсея, голова 19 так нам описує цю подію: „Прийшли ж обидва Ангели у Содом (місто) у вечорі. Лот же сидів (собі на той час) коло царини содомської. Побачивши ж Лот (знатних, небуденних чоловіків), устав на зустріч їм, тай поклонився лицем до землі. (Видно, що представлися йому в виді людей визначних і високоможних, коли їм так низько кланявся). І заговорив до них Лот: Панове, будьте ласкаві вступити у мою хату, там спочинете, ноги собі помиєте, переночуєте, а взавтрі підете далі у свою дорогу. Вони відказали йому, що до його хати не конче їм йти, бо й тут їм досить добре буде ніч переспати. І коли вони отягалися, то майже насильно забрав їх Лот і вони увійшли у його дім. І, як каже Письмо святе — „і вчинив Лот своїм гостям учту“ то значить, зготовив їм смачну вечеру, подав їм, що лише мав і міг їм подати, — і вони до сита в него повечеряли. Та лучше буде, коли перечитаємо цілий цей уступ згаданої книги Мойсейової, та довідаємось, чого прийшли Ангели до міста Содоми, де опинились у Лота на „учті“ — яка була ціль їхньої подорожі — і мати мемо з цего велику і важну науку. Отже ж далі написано там таке: „Коли мав Лот зі своїми гостями лягати спати, обступили його дім городяне содомські, від малого до старого й увесь народ вкупі зі всіх кутків — й почали гукати до Лота: „Де ті люде, що ввійшли до тебе на ніч? Виведи їх до нас, та розпізнаємо їх! (От і напасть має Лот за своє добре діло!). Вийшов же Лот на рундук, зачинив двері за собою, (щоб гості його не знали, що діється і були спокійні) і каже до цих недобрих людей: Гей, брати мої — не чиніть ледарства, злоби! Дайте спокій тим моїм людям! Не чиніть їм обиди, коли вони увійшли під стелю мого дому! Хай спокійно собі ночують! Ті ж люде ще гірше гукнули: Геть звідси! Ти прийшов між нами жити і ще хочеш тут суд нам судити? (Лот між ними був зайшлий). Ось ми навчимо тебе ще лучше ніж їх! І насильствовали Лота, тай підступили розбити двері. Та простягнули чоловіки Лотові (гості-ангели) руки і втягнули Лота до себе в будівлю, а двері дому засунули. На людей же, що були під дверима вдарили сліпотою від малого до великого (осліпили їх) і ті не могли знайти дверей. І промовили мужі ангели до Лота: Чи маєш тут зяті, сини, або дочки твої? Або коли хто інший є у тебе тут в місті, то всіх виведи із цього міста. Бо ми погубимо це місто; бо знявсь у гору лемент перед Господа і послав нас Господь вигубити його. Вийшов же Лот до зятів своїх, що побрали дочки його і каже: Збирайтесь і втікайте з міста цього, бо погубляє його Господь. Та їм здавалось, що Лот жартує. Як зачервонів ранок принукали ангели Лота кажучи: Уставай, бери жену твою, і двох дочок твоїх, що при тобі, та одходь, щоб і тобі не погибнути з беззаконними городянами. І стуманів Лот (був безрадний, нерішучий, що робити), та взяли ангели за руку його, і за руку жінку його, і за руку двох дочок його; бо пощадив їх Господь, тай вивели їх і поставили за містом. І як повиводили їх геть, сказали: Спасай твою душу. Не озирайсь. і не зупиняйсь ніде в цілій околиці. У гори втікай, щоб і тобі не згинути. Каже ж тоді Лот: Благаю тебе, пане! Якщо я знайшов ласку в очах твоїх, і велика милость твоя, що показав до мене, що вирятував душу мою, я ж не здолію рятуватись у гори, щоб не наздогнала мене лиха година, та не вмерти мені. А от споглянь на місточко, що недалеко, я там побіжу; хоть маленький це городок, але там сохраниться душа моя. І каже ангел: Оце ж я зглянусь на тебе і в сьому, що не погублю (задля тебе) цього городка, що про него мовляв єси. Хапайся ж рятуватись тамо. Не можу бо чинити нічого, докіль увійдеш туди. Місточко то звалось Сигор. Сонце зійшло вже над землю, як Лот увійшов у Сигор. І бурхнув Господь на Содому і Гомору сіркою та поломям од Господа в небес — і поперевертав міста ці і всю околицю, і всіх осадників городських, і все, що росло з землі. І озирнулась жінка Лота позад себе, тай обернулась у стовпа соляного (за непослух). Устав же Авраам у ранці (того самого дня), пішов на місце (з якого був добрий вид на міста Содому і Гомору й усю околицю) і позирнув на ці міста — аж це здіймається дим од землі, як дим із печі“. Ось так описує Письмо святе затрату двох міст Содома і Гомора за превелику злобу і гріхи їхніх мешканців. Авраам був свідком погуби тих людий, бо був в той сам час, як вони горіли і западалися. Тільки Лот з родиною сохранився від тої погибелі. А за що? За свою праведність і гостинність, яку оказав для подорожних ангелів. Він навіть і не знав, що ті подорожні прийшли його вирятувати від загдади, — не знав, що то ангели Божі. Він бачив тільки подорожних людей, що лагодилися ночувати на майдані, та він взяв їх до свойого дому і справив їм „учту“, то значить, добре їх угостив. Яка ж для нас наука з цего оповідання? Треба й нам вистерігатися злого життя, щоб і нас Господь не покарав і не карав. „Бо Бог суддя справедливий, — і Бог що по всяк день гнівом палає. Коли хто не навертається, він гострить меча свого; напинає лука свого і ціляє. Для грішника готовить зброю смертоносну: стріли свої робить палящими (готовить пекло). (Злий чоловік) копав яму, і викопав її, — і впав у яму, що приготовив и. Злоба його обернеться на голову його, і насильство його впаде на тімя його“ (Пс. VII: 11—16). „Провалились грішники в пропасть, що викопали її“ (Пс. IX: 15). Добре є над тими словами призадуматися. З тих слів спізнаємо, що Господь вже мав аж надто причин, що содомлян так покарав. І ми також грішні люде, бо „коли говоримо, що гріха не маємо, то самі себе обманюємо, і нема правди в нас“ (І Ів. І: 8). Та гріхи свої можемо змити щирим покаянням і милостинями, про які ми вже читали. Тільки милостинями — знайдемо милость у Господа.

На прикінці добре нам є перечитати ще й ось які слова, які відносяться ось тут до нашої теми: „Не будеш давати на чинш братові твойому: ні гроша на чинш, ні харчі на чинш, і нічого на чинш на що тільки можна наложити чинш. Чужоземцеві можна давати на чинш, братові ж свому не давати меш на чинш, щоб тебе благословив Господь Бог твій у всякому ділі рук твоїх на землі“ (V Мойс. XXIII: 19—20). „Коли знайдеться такий чоловік, що украв кого між братів своїх... тай неволить його, або продасть його, так смерть такому злодієві. Сим робом викорениш зло з між людей твоїх... Не годиться брати в застав жорна або жорнового каменя, такий бо бере в застав життя чоловіка... Як позичаєш

ближньому твому, не йди в домівку його, щоб взяти застав; стій знадвору, а той, кому позичаєш, нехай винесе тобі застав надвір. І коли це вбогий чоловік, то не йди спати, мавши в себе застав його. Зараз треба тобі вернути йому застав при заході сонця, щоб він ліг у свитині своїй, і благословив тебе; і буде це праведно перед Господом, Богом твоїм. Не тіснити меш денного робітника, вбогого і мізерного, чи він з між браття твого, чи із приходнів, що прибувають у землі твоїй, в оселях твоїх. Того ж самого дня, що він заробить, дай йому плату, перше нім сонце зайде над нею; бо він бідняка, і жде на неї; так щоб не нарікав на тебе перед Господом, і ти не мав гріха... Як збирати меш жниво з поля твого, і забудеш снопа на полі, не вертайсь взяти його; нехай буде для приходня, для сироти і для вдовиці, щоб Господь, Бог твій, благословив тебе у всякому ділі рук твоїх. Як стрясаєш ягоди, не будеш у друге розглядати віття; нехай буде це (якщо там лишилось) для приходня, для сироти і для вдовиці. Як позбираєш грони (ягоди виноградні) в винограднику твому, не обрізувати меш удруге; решта, що лишиться, нехай буде для приходня, для сироти і для вдовиці“. (V Мойс. XXIV: 7—21).

Ось кілько було наказів і приписів від Бога що до ріжних „бідняків, приходнів, сиротів і вдовиць“ на тисячі років, ще до Христа! І про „чинші, застави, щоб не тіснити“, не кривдити, визискувати бідних зарібників! Всі ті приписи і встанови і до нині і до кінця світа не будуть знесені, бо Христос не прийшов закон Мойсеїв знести, але й ще доповнити — як сам казав. Ото ж ті всі Божі накази обовязують і нас нині — і обовязувати муть рівнож до кінця світа. Бо що Бог раз сказав — то те ніколи не змінить, як о цім свідчить і св. Яків Апостол (І: 17). Хіба, що нині треба б змінити: Лишати сніп збіжжа, садовину, чи що інше для вбогих було б непрактичним, бо замісць бідного взяв би й багатий, коли б знайшов. Так можна б нам збірати усе, що було б — а бідним таки самим же нам щось треба б уділяти.

Православний з Бразилії.

———x———

БАГАТО БУЗЬКІВ.

Хто не був в Европі, тому треба знати, що бузьки на українських землях належать до дуже видних птахів. Бузьок високий, коли стоїть, мабуть коло 28 до 30 тутешніх цалів, а довжину його обчисляють на 110 центиметрів, отже трошки понад ярд. Гнізда роблять на верхах будинків, а в селі буває таких гнізд від одного до трох найбільше.

Старокраєві часописи подають таку цікаву вістку: 27-го серпня недалеко Дністра, на просторі від Галича до Журавна, було 5 величезних громад бузьків, що готовилися до відлету в теплі полудневі краї. Кожна громада мала по кілька тисяч штук. Бузьки летять гуртами, а не рядами. Полетіли в напрямі Софії (Болгарія), очевидно до Єгипту. Думають, що це були мабуть бузьки з цілої середної Европи. Інтересне, що в сих сторонах бузьки завсігди збираються величезними масами — це або їх сталий постій для відпочинку, або збірний пункт, звідки всі вибираються на полудне. Се трохи завчасний відлет, бо правильно бузьки відлітають коло свята Рождества Пресв. Богородиці, отже коло 19-го вересня. Може тому, що тут бузьки такими масами збираються, названо давну галицьку столицю — Галич, бо „галич“, це те саме, що багато птиці.

СТРАШНА ПОДІЯ.

Старокраєві часописи подають такий випадок:

Серпня 20-го коло села Пукляків над Збручем, пов. Борщів, люде, що працювали на полі, були свідками такої події: За Збручем, на ольшевицькій стороні, недалеко прикордонного стовпа, жінки і діти пасли корови.

Нараз надійшов червоноармієць і казав відогнати худобу від Збруча. Одна жінка, що не хотіла відогнати, сказала:

— А чому за Збручем інакше поводяться з людьми? — при чім додала ще кілька слів.

Тоді червоноармієць крикнув:

— Стій, бо стріляю!

Жінка не затрималася, а тільки відповіла:

— Як хочеш — стріляй!

Тоді червоноармієць стрілив два рази до жінки, кладучи її трупом.

На гук стрілів надбігли два большевицькі старшини і два вояки, забрали тяжко ранену, чи вбиту на віз і повезли на стражницю.

Це все ділося на очах населення з галицької сторони, кількадесять метрів від кордону.

Наведена подія не була випадковою. Вона показує з кождої сторони те страшне пекло, в якім живуть люде під большевиками. Можна бути певним, що жінка добре знала, що може вийти, коли вона обізветься, однакож большевики довели людей до такої крайности, де люде кажуть: „Коли так жити, то краще вмерти“.

———x———

ЦЕРКОВНІ І РЕЛІГІЙНІ ДРІБНІ ВІСТИ.

— В Стрию, в Галичині українські учениці державного педагогічного ліцею розпочинали шкільний рік богослуженням в костелі, бо так рішила управителька Галашинська. Отже примушують українців ходити до костела!

— В большевицькій Росії з новим шкільним роком приверцено в школах комсомольські комітети, що мають ширити тут безбожність, а також „кружки політичної чуйности“, що мають шпіонувати і доносити.

— Шеф большевицької армії, Ворошилов, пише брошуру п. з. „Червона армія й попи“. Її мають поширювати між військом.

— В Смоленську большевики засудили чоловіка на три роки тюрми і вигнання на Сибір за те, що слухав через радіо релігійну програму зза границі. Це вже протидержавний гріх. Але ті самі большевики стараються, щоби їх безбожні програми цілий світ слухав. І є такі, що слухають.

— В Надвірній, Галичина, будують костел. Має коштувати 160,000 золотих. Такими костелами заставляють українську землю.

— Горлицький староста (Лемківщина), Клімуф, приказав, щоби українські парохіяльні печатки замінити на польські, хоч така справа належить до церковних властей і староста не має тут жадного права. Та в Польщі на право не оглядаються, коли хочуть українців нищити.

З Дрогичина, на Поліссю, поляки забирають з церкви образ св. Апостолів Петра і Павла до костела в Следзянові. Кажуть, що це їх образ.

———

МОВИ В ЕВРОПІ.

В Европі говорять люде 120 мовами. Німецькою коло 80 мільйонів, італійською 47, французькою 43, українською 45 мільйонів.

ОФЕРТА ЗА ПОЛОВИНУ ЦІНИ

КОЛИ КУПИТЕ КНИЖОК НЕ МЕНШЕ, ЯК ЗА $3.00, АБО 25% ЗНИЖКИ НА МЕНШИХ ЗАМОВЛЕННЯХ, КОЛИ ЗАМОВИТЕ КНИЖКИ В МІСЯЦІ ЖОВТНІ.

Похід українських армій на Київ.	[illegible]
Беніта — страшні пригоди дівчини	.50
Вина і кара — незвичайна повість в двох томах	$1.75
Плаваючий остров	.10
Кудеяр — історична повість з часів Д. Вишневецького	1.00
Граф Монте Крісто — прецікава повість-роман, 4 томи	3.75
Для домашного огнища — повість Івана Франка	85
Природні розмови про економію	.30
Кьод Ге і інші оповідання	20
Пірване Дитя — пригоди на землі і і морю славного вожда циганів, 62 зошити	7.75
Видіння Паломника в Єрусалимі	.20
Камінна Душа — повість з гуцульського життя	1.50
Як жити, щоби бути здоровим	.10
Цар Голод — про долю і нужду робітників	.35
Людина людиною — роман з давніших віків	.75
Подорож до місяця	.40
Кайдашева Сімя, займаюча повість з сільського життя	.60
Незвичайні пригоди Матія Сандорфа — дійсні пригоди. — 2 тома	2.80
Як львиця виховала царського сина	.20
Методика устного і писемного стилю	.75
Селянсько-німецька війна	.50
Свитає День — нап. І. Данильчук	.30
Сорокаті штани	.25
Христос в ґарнізоні	.40
Математика	.50
Історія землі	.75
The Sorest Spot of Europe	.75
Western Ukraine under Polish Yoke.	.25
Американські Трости	.15
Мати Страдниця	.15
Азор — оповідання з часів Христа	.15
Навернений грішник — оповідання	.20
Блискавиці	50
Боротьба за існування	.50
Витворення характеру	.15
На вічну память Героям	.10
Наше життя і його кінець	.25
Відгуки душі	.15
Оповідання з життя Ісуса Христа	.25
Взаїмна Поміч	.15
Де любов там Бог	.15
Різдвяна Ніч	.10
Документи Українського Мучеництва	.10
Дяк — оповідання	.20
З життя первісного чоловіка і сучасних дикунів	.30
Знання життя	.30
Свята Христина, її життя та діла	.05
Українська Православна Церква в Румунськім Ярмі	.25
Єзуїтська преподобниця	.25
В Святині	.25
Кармелюк і Невільничка	.20
Культура, Національність та Асиміляція	.25
Місяць свідок	.20
Проклін Матері	.35
Тропарик — підручник церковного співу	.30
Чужа Рука	.35
Богданів синок — істор. оповідання	.25
Антін Головатий — істор. оповідання	.15
Молодий вік — оповід. для молоді	.40
Соняшний промінь — повість	.80
Чорна Княгиня — історична повість	.35

Замовлення висилайте до:

UKRAINIAN VOICE
Box 3626, Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК“
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська видавнича спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
HERALD
Printed and Published semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum.
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.
Адресуйте: — Address.
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ЗДЕРЖАВ ПЛАТНЮ 30 СВЯЩЕНИКАМ.

Львівське „Діло“ з 12 вересня пише:

Теперішній апостольський адміністратор Лемківщини, о. Яків Медвецький, здержав місячну пенсію трийцятьох греко-католицьких священиків. Має це бути пімста за те, що ті читають часописи „Наш Лемко“ й „Український Бескид“. Подавши це „Діло“ каже

- І на що підуть отті гроші, видерті з рук українських священиків? Чи на дальшу підтримку гнилого москвофільства й москвофільських читалень, що в них ведеться комуністична пропаганда (як в Лубкові, Чорноріках і др.)...

Адміністратора Лемківщини звуть **„апостольським“**, бо його назначив Рим — вдійсности треба би його звати **„римським“**, або **„папським“**. Бо з „апостольством“ його робота ніяк не вяжеться, хіба з апостольством христопродавця апостола.

Лемківщина, це полуднево західний кут української Галичини і Польща з Римом віддавна видумують всякі способи, щоби Лемківщину найперше здеморалізувати, порозбивати, а тоді зробити польською. **Отже для тої цілм назначили „апостольського адміністратора“, що переслідує священиків і піддержує москвофілів. Для того придається полякам і большевицька пропаганда, щоби розбивати загал. Для Лемківщини видала Польща окремі шкільні книжки, писані лемківською балачкою, щоби вговорити в Лемків, що вони не є українцями...**

Щож до згаданих часописів, то треба знати, що „Український Бескид“ (виходить в Перемишли) це офіціяльний католицький часопис, мабуть таки орган еп. Коциловського. **Досить згадати, що ціла 2-га сторона „Українського Бескида“ завсігди посвячена чисто релігійним католицьким справам (рядове недільне, чи святочне Евангеліє, проповідь і т. п.), крім дрібного релігійного матеріялу по інших сторонах.** Однакож греко-католицьким священикам, що на Лемківщині, папський наставник і такого наскрізь католицького часопису не позволяє читати!

Чому ж? Для якої цілм? Очевидно **тому, що „Український Бескид“ ставиться досить різко проти польських насильств над українцями** (прим. передруковував „Проект на знищення Русі“) **і це заохочує священиків до щирої праці для Українського Народу.** А папському наставникові треба, аби греко-католицькі духовні на Лемківщині нічого доброго не читали, не знали, не думали, не робили — отже щоби своєю бездільністю помагали Польщі нищити українців.

На те якраз Рим поставив окремого свого „апостольського“ адміністратора. На те, щоби робив Юдову роботу. Велика поміч українцям від „Петрового наслідника“!

Ще одно.. Чуємо і читаємо в католицьких часописах: **„Католики, читайте лише католицьку пресу!...“** Та наведений випадок показує, що не то звичайному чоловікові, але й католицькому священикові католицької преси не можна читати, коли та преса щиро українська. Можна читати хіба нікчемну, хруцівську українську католицьку пресу, або католицьку польську.

Ось такі благодати приходять від католицизму і від папи українцям греко-католикам! Є чим тішитися!

x

ЩО КАЖУТЬ ПРО СТАЛІНА.

Сталін нині, це той, що під його фірмою провадиться большевицька держава. Під його фірмою Український Нарід потратив свої народні скарби — волю, Церкву, інтелігенцію, мільйони загалу, словом — все, що міг стратити. Хто ж це Сталін?

Французький журналіст Е. Гельсей, дає в „Журналі“ опис Сталіна, де каже:

— СССР має свого царя: Йосифа Висаріоновича Джугашвілі, що царствує під іменем Сталіна.

— Це чоловік на 58-му році. В 1902 р. його описували так: 1 метер і 65 цм. високий, з вигляду — звичайний. Волос чорний. Ніс прямий довгий. Чоло пряме і низке. Лице подзьобане. Другий і третий палець лівої ноги злучені. Ліва рука немічна. Це ознаки алькоголічного походження.

— Бракує йому найбільше „основної чесности, — казав Ленін. А Троцький казав: „Деякі з відомих революціонерів нагадують великих хижаків. При Сталіні приходить на гадку гадина“.

- Вихований в семинарії, якої не скінчив. Не працював власними руками. З 18 літ входить до робітничої організації, але замісць роботи береться до пропаганди і тероризму (насильства). Бере участь в модних тоді рабунках і нападах, щоби роздобути гроша. Там він в ролі організатора. Де він тільки ступить, помітно за ним глухі сварки і підозріння. Над товаришами, що перевищують його таланом, западає лихо: доноси, зрадливі докори, виключення. Хто вище від нього, той йому перешкаджає і йому приходить кінець. Ніхто не втече від нього.

Він дуже вміє викликати до когось недовірря. Наперед не чути його вжалення. Але незабаром отруя починає ділати. Невблаганий й обережний, понурий Сталін обвиває нечутно свою жертву, помалу її паралізує, а там - задушує, роздавлює і пожирає. Таким він був на низших щеблях, таких і на вищих.

- Він дожидав, поки доля зробить з Леніна мумію (трупа), з Леніна, що хотів показати його нікчемність. Та йому відобрало мову. Тоді Сталін спокійно плете інтриги, змови...

— Сталін, це цар похмурий, заздрісний, кровавий. Його перемога не задовольняє. Його обсипують без ума почестями і не можуть задоволити сього „Молоха“. Він і **„батько народів“** і **„наймудрійший“** і **„найулюбленійший“** і **„дорогоцінний господар, як перша дитина“.** Його дорівнюють до всього, що лиш блистить: він — „світоч“, „маяк“, „місяць“, „зорі“ й особливо часто „сонце“. „Робітниче сонце“! „Селянське сонце“! „Сонце цілому світови“! Як говориться про нього, то титул „геніяльний“ став уже неминучим. Цар ніколи не був настільки царем. Звірнювання всіх довело до того, що створено бога...

Це виривки з того, що каже французький журналіст. **Та дивне ось що:** хоч подібно, як тут, про Сталіна нераз ріжні люде писали, в подробицях перечисляли його давнійше життя; хоч вже цілі літа під фірмою Сталіна діються страшні престрашні річи, які коли знав людський рід, то помимо того є ще на світі, тай між українцями недумаючі люде, що вважають Сталіна добродієм людства. Дивні люде є на світі!

x

Хто Править Росією.

(За часописами з червня 1937)

Найвища власть в большевицькій Росії знаходиться в руках „Центрального Комтієту Комуністичної Партії“ — цей комітет править 170 до 180 мільйонами населення Росії.

В тім комітеті є 59 членів — отже 56 жидів і трох не-жидів, яких жінки є жидівками. До тих належить і Сталін.

Однакож в „Центральнім Комітеті“ є ще висший комітет, що зветься „Політбюро“ (Політичне Бюро, чи Політичний Уряд). Склад цих комітетів такий, як вколесі було би друге колесо.

Центральний Комітет складаєсь з 59-ох.

Політбюро складаєсь з 14-ох.

В 59-ох велика сила.

В 14-ох вся сила.

В минувшім червни членами Політбюра були:

1. Молотов, москаль, чоловік, яким заповняють місце. Він ніякий розум, ні сила

2. Літвинов, жид, колишній рабівник і кримінальник, комісар заграничних справ.

3. Єжов, правдоподібно жид, комісар внутрішних справ.

4. Ворошилов, москаль, комісар армії. На свою роботу мусить мати згоду жида Гамарніка.

5. Рухимович, жид, комісар промислу.

6. Розенгольц, жид, комісар заграничної торговлі.

7. Вайцер, жид, комісар внутрішньої торговлі.

8. Любімов, жид, комісар легкого промислу.

9. Мешлях, жид, комісар тяжкого промислу

10. Ягода, жид, начальник тайної поліції (чеки).

11. Калманович, жид, комісар державного майна. (В большевицькій Росії все майно належить до „держави“, отже до тих, що правлять державою — головно до Центрального Комітету і Політбюра).

12. Каганович, жид, шваґер Сталіна. Він крім того має ще багато високих державних становищ

13. Калінін, москаль, для заповнення місця. Чоловік без розумової і без всякої сили.

14. Сталін, грузин, з темною минувшиною, секретар партії.

Отже склад 14-ох дійсних правителів Росії такий: 9 певних жидів, один мабуть жид, два москалі й один грузин

До висше поданого не треба на цім місци ніяких пояснень.

x

ОВОЧ СПОРТУ.

В Городку, в Галичині, 5-го вересня кільканадцять-літний Юрій Супрун, пробив ножем ученика 4-ої кляси гімназіяльної, Юрка Хиляка. Причина: Оба сперечалися про два польські спортові гурти. Навіть не про свої. Супруна виключили минувшого року з гімназії за недобру поведінку. Та треба додати, що вже рік нема в Городку науки релігії в гімназії для українців. Хіба ж українцеві ще й релігії треба?...

МОСКВА І ФРАНЦІЯ.

У Франції появилася книжка голови французької народної партії, Жана Доріа п. з. „Москва дає гроші — ось на те докази“. Доріо, бувший комуніст, отже знає, що говорить. Приводом до написання книжки було в великій мірі от що:

В лютім ц. р. большевики хотіли розбити протибольшевицькі збори в Парижу. Була стрілянина, були трупи. Опісля комуністи всю вину складали на протикомуністів, окремож на Доріо.

В відповідь Доріо підніс цю справу в парляменті 24 березня і домагався розслідження підмоги французьким комуністам, що йде з Москви, але большевицько - соціялістична більшість до розсліду не допустила. Та в своїй бесіді в парляменті Доріо виявив прикази, які Москва дає комуністам в Франції. Ось дещо з тих приказів, чи інструкцій:

„Треба викликати в загалу дику ненависть до фашистівських організацій пануючих кляс. І не тільки розбуджувати ненависть, але й організувати боротьбу, розбивати роботу і саме існування організацій .

„В найближчому часі головним завданням буде вговорювати в робітників, щоби вони робили страйки й острі виступи, щоби можна перевести їх в загальний страйк, злучений з озброєним повстанням проти державної влади...

„Народні маси повинні знати, що вони йдуть на озброєну боротьбу, кріваву і розпучливу. Має в них бути погорда до смерти — вона досягне перемоги Напад, а не оборона має бути кличем мас...

„Добре відрізняйте свідомих ваших ворогів від несвідомих. Перших винищуйте, других щадіть по можности. Вояки — це діти народу. Вони самі проти народу не підуть, їх туди ведуть старшини і висше командування. Отже проти старшин і командування зверніть удари. Убивайте без жалю! Нападайте на стежі і нищіть їх!

„В боях з поліцією при нагоді вбивайте всіх поліційних офіцирів, до комісарів включно. Обезброюйте й арештуйте поліційних інспекторів і вбивайте з них тих, котрі вже відомі з безоглядности. Від простих поліцаїв відбирайте зброю і заставляйте служити вам.“

Важне, що Доріо говорив про зброю, якої треба большевикам ударникам, а про яку Москва дає таке доручення:

„Боєві відділи мусять самі себе озброїти, як хто зможе. рушниці, револьвери, бомби, ножі, боксери, дручки, напоєні нафтою шматки на підпал, линви або шнурові драбини, залізо, щоби будувати барикади, колючий дріт, цвяхи проти кінноти. В ніякому разі не треба сподіватися на посторонну поміч. Треба придбати собі все самому...“

Ще дальше Доріо говорив, що зброя, яку Франція нібито призначувала для Еспанії:

„Не вся помандрувала до Еспанії — значна її кількість лишилася в Франції. Комуністична партія нею озброїла своїх вояків. В десяти випадках озброєння, перевірених поліцією, при десяти ревізіях виявлено, що ви панове комуністи озброюєте членів вашої партії (звернувся Доріо впрост до комуністів). Скажете — це неправда. Та як це сталося, що три танки (тенки) в фабриці Гочкіса недавно розібрала сама поліція, бо боялася, щоби їх не забрали комуністи? А поліція довідалася з пляну для військового виступу. Чоловік, що керує їх військовою організацією, це інжинір Леруя...“

Ось що між іншим говорив Доріо в парляменті про комуністів. Коли ж побачив, що більшість парляменту настроєна за комуністами і його бесіда лишиться без належної уваги, він написав і видав згадану книжку.

Ще кілька уваг до бесіди Доріа.

Поучення французьким комуністам були з Москви. Річ певна, що Москва подібні інструкції висилає комуністам по ріжних сторонах світу, отже й „українським“.

Коли після минулої великої війни зносилося на загальний страйк в Канаді, то з кругів „українських“ большевиків виходили вісти, що коли страйк набере відповідної сили, так зараз будуть вистрілювати всіх передових українців некомуністів (а певна річ, що те саме з передовими других людей). Це ті самі інструкції, ті самі способи, що і для Франції.

Гідна ще уваги справа з озброюванням. Хто готовиться до боротьби, той мусить старатися про зброю. Збирати її. І в Франції і поза Францією. Та коли самі большевики збирають в себе зброю, тоді в усіх других вмовляють вони мир, згоду, братерство, бездільність, ненависть до зброї, отже беззбройність і непідготованість. Для думаючих людей тактика дуже зрозуміла: ми озброюємося, а ви зо опущеними руками думайте про мир... Бояться большевики, щоби проти їх зброї не виступили люди з своєю зброєю.

x

БІБЛІЯ В ТИСЯЧІ МОВАХ.

В Англії заснувалося 1804 року Британське Біблійне Товариство, що поставило собі завданням друкувати Біблію в ріжних мовах для ріжних народів. Отже Товариство існує 133 роки і саме тепер видало воно Біблію в мові саката — це вже якраз тисячна мова, в якій це Товариство видає Біблію. Мови саката вживає в бельгійськім Конго лише 70 тисяч людей.

Є ще й другі англійські видавництва. та вони досі видали Біблію лише в 215 мовах. Видно, що менші пляни собі назначували, отже менше зробили.

Це пригадує українцям, що в них видавнича справа покищо дуже неполагоджена. В нас нема покищо сильних видавництв, що достарчали би потрібних книжок для самих таки українців, а не то вже для чужих народів. Отже в нас на черзі створити такі видавництва. Це дуже велика справа.

x

БЕЗБОЖНІСТЬ В ПРАКТИЦІ.

Доки безбожність міститься лише в словах, то виглядає нераз дуже невинною, але коли переходить в діло, тоді доперва стає видною її дійсне значіння.

Генрик Віньо, секретар американської амбасади, оповідає, що до Парижа прибув з Пиринеїв сенатор Рено, винаняв кімнату в готели і заплатив наперед за місяць. Тоді питає властитель готелю, чи сенатор хоче посвідки.

Ні, — сказав сенатор, — адже ж Бог бачив, що я заплатив. А ви ж в свої книжки записуєте.

Так ви в Бога ще вірите? — питає насмішливо готельник.

- А вжеж, що вірю! — відповів сенатор, — а як ви?

Я не вірю, — відповідає готельник

- Коли так, то давайте посвідку, — каже тоді сенатор.

Так виглядає безбожність в практиці

Чи Ви вже відновили передплату на 1937 рік за „Вістник“? Коли ще ні, так зробіть це зараз! Також постарайтесь, щоби й Ваш сусід читав „Вістник“.

ЛИХО ТЕАТРУ.

Др. Тео. Гребнер, в „Дефендері“ (Вішіта, Канзас) пише між іншим:

- Нема сумнійшого образка, як коли бачиться молодого мущину, або жінку, що входять до театру, на якім видно написи: „Велика любовна сцена“, „Гарна білявка“, „Чи він опреться“, „Нагота в золоті“ і т. п.

- - Коли б вони відвідували шпиталь заразливих слабостей, то вбирались би в стерилізовані плащі й маски. Але тисячу разів краще набратися віспи, або тифу, ніж набратися бацилів Голивуду про любощі, які є звірячою прислугою пристрастям, закритою гарною одежею і музикою.

— Коли подумати про мільйони, що затроюють серця і розум такими виставами кожного тижня (по містах), то можна вірити в діявола, хоч би й Біблія про нього не згадувала.

— Майже половина дівчат, що пішли на бездорожжа, кажуть, що вплив театру потягнув їх туди.

— Не можна дивитись на фільми повні розбишацтва і любощів і не відчути, що вони виховують кримінальників і розпустників.

Наша молодіж повинна обминати театральні образи, що затроюють неморальністю і розпустою. Пощо затроювати уяву образами приватного життя проституток і їх любовників...

— Я не скажу, що такі образи відразу знищать християнську віру і мораль. Але хто буде на погане дивитися довший час, той привикне і навіть виробить собі смак до погани.

Розумні люде віддавна звертають увагу, що нинішні театри, кінотеатри, „шови“ деморалізують людей. Дехто навіть доказує, що чиясь політика вимагає того, щоби людей деморалізувати і що таке деморалізування має за собою добре вироблений плян.

x

ДРІБНІ ВІСТИ.

В большевії існує український національний театер імени Шевченка. Це немовто продовження того театру, що був заснований за часів Центральної Ради. Большевицькі ґазети пишуть про великі успіхи цего театру, зазначуючи, що на його проводі стоїть „визначний український режісер Нухим Соломонович Йофе“ (жид!).

Большевицький „український уряд“ дав школам на Україні підручник історії, в якій осуджуєсь думку про Українську Державу, незалежну від Москви.

x

З МУДРОСТИ АЗІЇ.

Чоловік в злости отвирає рот, а замикає очи.

Дурень гладить себе по голові; розумний гладить дурня.

Ґарні квіти скоро зриваються.

Кешеня жебрака не має дна.

Твої думки належать до тебе; твої слова належать до твоїх сусідів.

Багато людей сперечаються; мало людей справи розбирають.

Безбожник стоїть зараз на другім місци по діяволови.

Хто дає з своєї комори потребуючим, той рівночасно здобуває новий матеріял для своєї комори

ЦЕРКОВНІ РІЧИ
У нас завсігди можна набути всі церковні річи.
Пишіть по катальоґ.
WILLIAM GROSS & Co.
322 Main St., Winnipeg, Man.

Проф. Олександер Лотоцький.

З ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ.

ПОДІЛ КИЇВСЬКОЇ ЦЕРКВИ.

(Продовження).

Новий митрополит одразу поїхав до Києва. Витовт, хоч і дуже зневохочений поступованням патріярха, все ж приняв Фотія під умовою, що той житиме на Литві (в окружній грамоті з приводу обрання на митрополита Григорія Цамблака читаємо: „и мы не хотѣли были того приняти Фотія митрополита, и он нялся паки здѣ у нас быти, церков строити, и приняли было есьмо его на митрополью кіевскую"). Але проживши у Києві (з осени 1409 р.) щось півроку, митрополит переїхав до Москви і лише в кінці 1411 р. знову побував у Києві, трактуючи свою паству у литовській державі, як джерело матеріяльних засобів. Усе се дало Витовтові привід і формальну підставу перевести давній, обіцянкою Фотія затриманий, плян литовських князів щодо поділу митрополії. Крім того, що митрополит Фотій не виконав своєї обіцянки — жити в Києві, кн. Витовт виставляє ще й ту причину, що Фотій, як і його попередники, дбали лише про матеріяльні інтереси та, занедбуючи свою паству, прикрим способом її експлоатували. „Митрополія київська не строїться (не організується), а упадає, — писав князь у своїй грамоті, — скільки було за нашої памяти митрополитів, всі вони церкви не строїли, як давніше бувало, але, побіраючи церковні доходи, виносили сі гроші деинде; позабірали й повиносили церковні речі й святости: страсті Христові, скрипетр і сандалії Богородиці, святі образи, ковані золотом, та інші дорогоцінні речі, всю церковну красу київської митрополії, що постаралися й подавали давні князі на свою честь і память, не кажучи про золото, срібло й убори церковні, — хто зможе порахувати, скільки вони того повиносили?!" А Фотій, хоч обіцяв жити в Києві, не додержав обіцянки та ще гірше спустошив митрополію.

В історичній літературі висловлювалися сумніви щодо річевости тих закидів, які робить кн. Витовт на адресу митрополита Фотія та його попередників, а саме — щодо обіцянки Фотія жити в Києві та щодо експлоатації митрополитами своєї київської катедри. Проф. М. Грушевський скептично завважає: „Чимсь Фотій дуже собі зразив Витовта. Чим — неясно". Поф. Є. Голубинський висловлюється рішучіше, одкидаючи категорично слушність закидів на адресу Фотія. (Сей учений не припускає, „чтобы Фотій обѣщалъ Витовту возвратить кафедру митрополіи всея Россіи изъ Москвы въ Кіевъ, — это вовсе невѣроятно. Должно думать, что если онъ дѣйствительно давалъ Витовту какое-нибудь обѣщаніе, то обѣщаніе было—посѣщать Литву не изрѣдка только, а по возможности чаще").

В дійсності — нема підстав одкидати правдивість Витовтового свідоцтва. Як видко з попереднього поступовання Витовта, він твердо вирішив мати митрополита у Києві. І коли митрополит прибув до Києва, то він йому, правдоподібніше, міг поставити категоричну вимогу — жити в Києві, і лише під такою умовою згоджувався його прийняти. Не бачучи іншого виходу, митрополит під тою пресією міг дати вимагану обіцянку в надії одтягти справу та затим її якось залагодити. Коли ту обіцянку не було виконано, — за пять літ митрополит лише двічі одвідав свою українську паству, ввесь час живучи у Москві та діючи в інтересах московського князя, — то се мусіло настроїти Витовта дуже рішучо та змусити його до рішучих кроків.

Обидва згадані учені так само не припускають, щоб матеріяльна експльоатація київської митрополії могла б у такій сильній мірі спонукати кн. Витовта на виступ проти митрополита Фотія. „Все се могла бути правда, — говорить проф. Грушевський про закиди Витовта в сьому напрямі, — а митроп. Фотій і з Москві здобув спеціяльну репутацію збирача церковних доходів, міг отже і в литовських епархіях з того боку датися в знаки. Але сього відай не вистарчить, аби витолкувати наглу зміну в відносинах до нього Витовта й таке особливе на нього завзяття. Никонівська компілляція пояснює, що підюдили Витовта на Фотія митрополичі люди, що повтікали від його порядків до епископа чернигівського і від нього до Витовта". Проф. Голубинський іде далі щодо незрозуміння ситуації та пояснює виступ Витовта його мстивою ворожнечею в результаті агітації згаданих неприхильників Фотія („необходимо думать, что враги Фотія старались и успѣли возбудить въ Витовтѣ личную сильную ненависть къ митрополиту и что изъ личнаго мщенія князь и рѣшил отнять у послѣдняго свою литовскую часть митрополій"; тому він, „побуждаемый личной враждой и личным мщеніем", і видумав оддiлити київську митрополію од її московської части). Але для чого, здавалося б, припускати нічим непотверджений особистий характер ворожнечі і помсти литовського князя, коли в його були зовсім реальні неособисті причини для свого рішення. Головною причиною було вже згадуване давнє стремління литовських князів, починаючи з Гедимина, звільнити православних підданих своєї держави од залежности голові церкви, що жив у столиці чужої держави, та діяв в інтересах тої держави. Не додержавши обіцянки жити в Києві, під якою умовою Витовт лише і визнав зверхність Фотія над українсько-білоруською церквою, сей останній, крім того, ще й надто став виявляти свою загарбливість щодо добра церковного, перейшовши в сім міру навіть своїх попередників, бо на тім самім ґрунті викликав гострі сутички і на Московщині. Все се разом творило досить поважні причини, щоб Витовт і без якогось особистого мотиву міг запалати гнівом та покласти нарешті край тим порядкам, що шкодили державі та викликали обурення елементарного почуття справедливости*).

На думку того ж ученого, ініціятива в даному випадку не могла виходити од місцевих епископів, бо для сих останніх і з погляду адміністративного**), і матеріяльно вигіднiше було мати митрополита в далекій країні, номінального, що і не входив ближче в їх управління, і користував менше. Щодо останнього то якраз митр. Фотій, який своїм здирством спеціяльно здобув собі лиху славу, мусів коштувати дорого, коли проти нього запротестували навіть на Московщині, де взагалі звикли до грецької загарбливости. Коли на сім пункті епископам на Україні терпець уже урвався, то Витовтові не треба було великого натиску робити, як що взагалі припускати в даному випадку якийсь натиск, — щоб спонукати епископів до протесту проти московського митрополита-грека. Епископи подали Витовтові грамоту, в якій власне повторюються ті жадання, що й перед тим висловлювалися, і фактично переводилися чинниками як державними, так і церковними. В тій грамоті епископи звертають увагу князя на те, що велику церкву київську Фотій пустошить та зневажає, через що стадо Христове занедбано та до загибелі доведено; митрополит не хоче одвідувати своєї київської столиці („не хощет видѣти люди Божія, якож достоит і якож подобает митрополиту, но паче точію приходы и прибытки церковныя собирает и всякое узорочіе — старое устроеніе и вещи драгія и всю честь великія кіевскія церкви на ино мѣсто приносит, идеж живет, еже есть во глаголемый тамо град Москву"); тому вони, епископи, піклуючись про соборну церкву київську та про інтереси пастви, просять князя прийти їм на допомогу. Діставши ту грамоту, Витовт видалив із Києва намістника митрополичого та його урядовців, забравши у них майно їх, наказав описати київську катедральну церкву з усім майном її, описати всі маєтності тої катедри та оддав все те в управління своїм довіреним людям. Фотій, довідавшись про се, їде до Витовта в надії в особистому з ним побаченні справу залагодити, а на випадок неуспіху податися звідси до Царгороду, щоб перед патріярхом перешкодити поставленню окремого на Литву митрополита. Але в Литві, з наказу Витовта, його задержали, ограбували та, замісць Царгороду, повернули в Москву.

Не обмежуючися тими практичними мотивами, що їх наводив литовський князь, епископи вважали за слушне покликатися ще на причину порядку канонічного, яка спонукує їх зірвати ієрархічні зносини з митрополитом. Вони склали одмовну од Фотія грамоту, в якій писали: „Бувшому до сього часу митрополитові київському Фотієві ми, епископи київської митрополії, пишемо по благодаті Св. Духа: з того часу, як прийшов ти, бачили ми, що багато чиниш ти не по правилам апостольським та отецьким і ми, по правилам, терпіли тебе, як свого митрополита, та ждали, що ти направишся; але ми почули про тебе та дійсно упевнилися, в одній справі, яка мало що не по правилам, але за яку належить тебе позбавити сану та викляти; ти й сам признався б у сьому, спитавшись у свого сумління, а ми не пишемо про неї, не хотячи соромити тебе; отже повідомляємо тебе, що по правилам, не визнаємо тебе за епископа, — і се наше конечне до тебе слово".

(Докінчення буде).

---

*) „Владимирскіе и московскіе митрополиты, хотя именовались кіевскими и всея Россіи, но не жили въ Кіевѣ и даже рѣдко, кромѣ Феогноста, посѣщали, заднѣпровскія православныя епархіи, а потому мало имѣли вліянія на ихъ церкви, кромѣ того, что содержали въ Кіевѣ только намѣстниковъ своихъ, кои управляли [illegible] духовенствомъ ихъ именемъ и занимались болѣе собираніемъ церковныхъ даней: а епархіальные архіереи, удовлетворивъ сію повинность, сами оставались уже почти независимыми въ своихъ епархіяхъ" (Митр. Евгеній Описаніе Кіево-Софійскаго Собора).

**) Досить примітивне уявлення психольогії епископату українського, — ніби не бачив він нічого за своїми вузькостановими та матеріяльними інтересами. В дійсності для епископату дуже важливим було мати свого голову церкви на місці, в литовській державі, як авторітетного представника церкви, що міг би обороняти інтереси церкви та її ієрархії — в ширшому і навіть у вужчому їх значінню.

МІСІЯ В ҐРОНЛІД Й ВІДВІДИНИ о. С. В. САВЧУКА.

(Ґронлід, Саск.)

В днях 19-21 вересня ц. р. в Українській Греко-Православній Церкві Преч. Діви Марії в Ґронлид, Саск., відбулася Місія. В перших двох днях Місію перепроваджували о. В. Кудрик з Саскатуну та о. Кисілюк, парох громади, а на третій день приїхав також о. С. В. Савчук, адміністратор Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Місія випала під кожним зглядом якнайуспішніше. Програма Місії, наперед зложена й проголошена в „Вістнику", була вповні виконана. Людей на Місії було багато; не тільки місцевих, але також гостей з поближчих місцевостей, як Семборг, Клейтонвил, Кадет та інших. На третій день Місії падав дощ і було сльотно, але це не спинило вірних від участи в Місії. Вони зїхалися в числі кількох сот і пробули на Місії від ранку аж до 7 години вечера. Місія закінчилася Вечірнею, по якій всі вірні розїхались домів, дякуючи Богові, що дозволив їм пробути три дні на молитві й корисних розмовах. Треба вірити, що врочисті Богослуження, як рівнож слова науки проповідників зміцняли в учасниках Місії віру й любов до Бога, братерську любов одні до одних та привязання до Рідної Церкви.

Семборг, Саск.

В четвер, 23 вересня, українська греко-православна громада в Семборг, Саск., обходила День Подяки. З нагоди цього свята до громади завітав перший раз о. С. В. Савчук. Помимо того, що це буддень, нікого з парафіян не бракувало в церкві. Були також гості з місцевости Шипман, віддаленої яких 25 миль звідси, та з близьких околиць, між ними деяке число наших братів греко-католиків.

У дверях церкви Георгій Паскарук привітав о. Савчука хлібом і сілью. Богослуження служив о. Савчук і о. Кисілюк, парох громади. Проповідь на тему Євангелії виголосив о. Кисілюк, а при кінці Служби Божої о. Савчук виголосив другу проповідь на тему Дня Подяки. По Службі Божій відбувся Молебен Подяки й посвячення овочів з поля й рослин, а потім о. Савчук перевів з дітьми катехизацію та нагородив їх образцями.

По Богослуженню відбувся спільний обід, а по обіді о. Савчук виголосив відчит на тему „Будучність українського народу в Канаді".

По відчиті слідувала Вечірня, при кінці якої о. Савчук виголосив коротке слово. Між іншим дав признання громаді за її діяльність, похвалив за те, що збудувала таку гарну церкву та взагалі висловив задоволення з того, що громада так гарно та взірцево провадить своє громадсько-церковне життя.

Гонімун, Саск.

В пятницю, 24 вересня, о. Савчук, в супроводі о. Кисілюка, відвідав церковну громаду на Гонімун. Ця громада обходила того дня День Подяки й Богослужения в церкві відбулося в такім самім порядку, як і на Семборг, з тою тільки ріжницею, що була лише одна проповідь, яку виголосив о. Савчук. При кінці Богослуження о. Савчук виголосив коротку промову, в якій між іншим згадав, що це він вже другий раз візідує цю громаду. Перший раз він був тут 20 років тому, з нагоди архиерейської візитації Впреосв. Архиепископа Іоанна Теодоровича. Тоді громада була тільки розпочала будову церкви й були зведені стіни та вложені основи головної бані. Зогляду на кризу громада не могла скоро поступити з будовою церкви, але тепер церква вже вповні викінчена, а в середині в части помальована (баня й стеля), до того в українськім стилю. Цього року був троха кращий врожай, і є надія, що громада докінчить церкву малювати.

По Богослуженню відбулася катехизація дітей, а потім всі пішли на спільний обід, що відбувся в новім Народнім Домі (старий погорів). По обіді о. Савчук виголосив відчит на організаційну тему. Було також кілька коротких промов. В промовах бесідники підносили конечну потребу надати окремого священика на цей округ, з осідком в Принс Алберт. О. Савчук пояснив, що Консисторія має це в плянї зробити так скоро, як відносини на це позволять, іменно — як в нас буде бодай пару священиків більше.

Шипмен, Саск.

В суботу, 25 вересня, о. Савчук відвідав громаду в Шипмен. Ця громада недавно тільки зорганізувалася й дотепер мала тільки одно чи двоє Богослужень. В плянї обїздки о. Савчука ця громада не була включена, але представники її приїхали до нього на Семборг й просили, щоби він завітав і до них. Хотяй приїзд о. Савчука був проголошений тільки один день наперед, парафіяне зїхалися в повнім своїм числі — около 60 душ. В суботу рано впала густа мрака, й через це о. Савчук приїхав на місце Богослужения аж в 11 годині рано (30 миль дороги треба було їхати повних 3 години). В виду цього о. Савчук відслужив тільки Службу Божу (Богослужения для громади відбуваються в Народнім Домі, що стоїть через дорогу від греко-католицької церкви). По Богослуженню о. Савчук виголосив коротке слово, привітав громаду від імени нашого о. Владики й цілої Української Греко-Православної Церкви в Канаді та заохотив членів до щирої праці на церковно-народнім полі. По цім відбулася спільна перекуска, а в год. 1.30 о. Савчук і о. Кисілюк відїхали автом до Принс Алберт, до потягу.

Хотяй ця громада тільки недавно зорганізувалася, вона проявляє велику живучість і є підстава вірити, що вона стане одною з найкращих громад в цьому окрузі.

На місці буде згадати, що о. Савчука і о. Кисілюка привіз з Ґронлід та возив до громад Семборг, Гонімун і Шипман, як рівнож відвіз до потягу в Принс Алберт своїм новим автом п. Шкляр, з Клейтонвил, Саск. (сусідна околиця Семборг). Виїхавши з дому на Місію в Ґронлид, Саск. ще в понеділок рано, він віддав для церковно-громадської справи цілий тиждень свого часу й своє авто, за що йому належиться щире признання й подяка.

Брукcбі, Саск.

В неділю, 26 вересня, о. Савчук відвідав громаду в Брукcбі. Богослужения відбулося в звичайному порядкові, в додатком Молебня Подяки й обходу довкола церкви. Проповідь виголосив о. Савчук. По Богослуженню о. Савчук перевів з дітьми катехизацію й нагородив їх образцями. По цім відбувся спільний обід в Народнім Домі, а по обіді відчит о. Савчука на тему додатних і відємних сторін нашого організаційного життя. По відчиті було кілька коротких промов, а після того відбулася в церкві Вечірня. По Вечірні, около 6 години вечера, вірні розїхалися домів.

Ґронлид, Саск.

(Полуднева громада).

В понеділок, 27 вересня, в день Воздвиження Чесного Хреста, о. Савчук відвідав полудневу громаду в Ґронлид. Ця громада зорганізовалася тільки два роки тому, але дотепер вже побудувала гарну церкву, яка з надвору є вповні викінчена, а в середині буде викінчена в скорому часі. На особливу увагу заслугує гарне положення церкви. Вона стоїть при головній дорозі, на високім горбку, над річкою „Керрот Ривер". Громада носить назву Воздвиження Чесного Хреста й цього дня обходила своє храмове свято. Парафіяне зїхалися на свято в повнім числі, а до того були гості. Богослуження складалося з Всенощного, Утрені та Служби Божої. Проповідь виголосив о. Савчук. По службі Божій відбувся Акафист до Ісуса Христа, Молебен Подяки та обхід довкола церкви й мирування. По цім о. Кисілюк відслужив Парастас на цвинтарі, а о. Савчук за той час перевів катехизацію з дітьми в церкві.

Спільний обід відбувся в Народнім Домі коло церкви. По обіді було кілька коротких промов, а потім о. Савчук виголосив відчит про Українську Греко-Православну Церкву в Канаді, пояснюючи між іншим її засади, устрій та завдання. Свято закінчилося коло 6 години вечера.

Паломник.

ПРОТЕСТАНТИ ПОСТАВИЛИ „ШИБЕНИЦЮ" НА СВОЇЙ ЦЕРКВІ.

(Норквей, Саск.)

Ще не забулися ті часи, коли протестантські проповідники старалися защепити протестантизм серед українського загалу в Канаді в той спосіб, що висміювали церковні обряди як хрест, ризи, кадило, свічки й проче, та казали, що все те забобони, дикунство, богохульство. В своїй ненависти до обрядів вони пішли так далеко, що приміром хрест називали „шибеницею" й насміювалися з православних кажучи, що ті ставлять на своїх церквах „шибениці".

Помимо завзятої агітації з боку протестантських проповідників, — агітації, підсичуваної грубими чеками, — протестантизм між українцями не приймився. Що більше, виглядає, що протестантські прічери поборюючи обряди, самі обрядовістю заразилися й тепер ні менше ні більше — тільки й собі ставлять на церквах „шибениці".

В часопису „Саскатун Стар", з 8 липня ц. р., на третій стороні, була поміщена світлина укр. (?) протестантської церкви в Свон Плейн, Саск. І що ви скажете? На церкві виразно видніє трираменний, отже православний хрест! Так, трираменний хрест, отже трираменна „шибениця" на протестантській церкві!

Під світлиною є поданий опис, як протестанти ту церкву посвячували, та хто з протестантських прічерів брав в посвяченню участь. Отже був там англійський проповідник Джан Никол з Саскатуну, та українські проповідники Роберт Ковалевич з Торонто, Онт.; Тимчук з Етелберт, Ман. і Ґриґораш з Канори Саск. Говориться в описі також, що перед посвяченням відбулася процесія довкола церкви, а по процесії, в дверях церкви, прічер Ґреґораш був принятий хлібом і сілью „згідно з традиційним звичаєм". Отже обряди! Отже забобони!

Говориться в описі також, що того дня відбулось там аж двоє богослужень, перше з яких тревало три годині з половиною! Перший раз чую, що протестантське богослужения триває 3 годині з половиною. В православній церкві за той час відслужилиб Вечірню з Всенощним, Утреню та Службу Божу геть зі всіма обрядами, або, як протестанти кажуть, — зі всіма „забобонами" — але що протестати через три й пів години робили? Невжеж тільки гимни співали? Думаю, що й тут не обійшлося без православних „забобонів".

Відносно трираменного хреста в описі говориться, що „цей хрест має спеціяльне значіння для тих, що належать до тої віри (тобто протестантської?) бо говориться, що св. Андрей, їх патрон, мав звідати Україну й там заснувати християнство".

Чи ясно? Думалось, що св. апостол Андрей є патроном православних українців, а то виходить, що він є патроном протестантів, байдуже, що протестантизм повстав мало що не півтора тисячі років після того, як св. Апостол Андрей мав бути на Україні.

Отже протестантські проповідники взялися на хитрощі: Побачивши, що нападами на обряди людей до себе не притягнуть, вони почали заводити обряди в себе. Тай не від нині це роблять. Десь я читав, чи таки не в „Вістнику", що проповідник Тимчук вже перед десятьма роками правив парастас та світив свічки. Отже приучував своїх вірних до „забобонів"! Можемо дочекатися ще того, що протестантські прічери будуть знову ризи надівати. Тільки, чи це їм що поможе? Я думаю, що ні.

Православний.

КАМЯНИЙ САРКОФАГ У ГАЛИЧИНІ.

З Крилоса біля Галича повідомляють, що там на терені колишньої княжої столиці, серед півтретя метра грубих фундаментів великої будівлі з княжих часів, найдено камяний саркофаг, викутий з одного великого блоку, а в ньому шкелет старшого мужчини розкиданий та ограбований, мабуть ще підчас татарських нападів. В такий спосіб [illegible] у Києві [illegible] князів. Біля саркофагу відкрили гріб знатної жінки з чіпцем, гафтованим золотими нитками. Дальші праці над розкопанням цих незвичайно цінних памяток нашої минувшини продовжуються. Веде їх уже четвертий рік д-р Ярослав Пастернак, директор Музею Наукового Товариства Шевченка.

ПРАВОСЛАВНА ВОЛИНЬ ОСУДЖУЄ ПОЛІТИКУ ПРАВОСЛАВНОГО ЕПИСКОПАТУ.

Львівське „Діло" з 17 вересня ц. р. пише:

10-го вересня в день св. Йова, в Почаєві відбувся відпуст, на який прибуло до 30,000 прочан зі всіх кінців православної Волині, Полісся і Холмщини. Після Служби Божої відбулося на площі середмістя з дозволу волинського воєводи народне зібрання, на якому посли Скрипник, Тимошенко і сен. Маслов виголосили перед кількатисячною юрбою реферат про сучасне положення Православної Церкви в Польщі. Після того одноголосно прийнято резолюції, де в різкій формі осуджено політику митрополита Дениса і православного епископату в Польщі, поставлено домагання негайно скликати церковний Собор для упорядкування справ православної церкви і візвано церковну владу не робити перешкод до відмосковлення православної церкви на українських землях. Прийняття цієї резолюції зустрінуто гучними оплесками і ворожими вигуками на адресу митрополита Дениса, котрий мав бути в Почаєві цього дня, але довідавшися про це віче і не чекаючи від нього для себе нічого доброго, відкликав свій приїзд

ЩО КОШТУЄ КНИЖКА?

В Америці повстало недавно видавниче підприємство, що збирається видавати дешеві книжки. Буде продавати повісті пересічної величини (себто на 200 сторін) за [redacted] центів, а грубші по 35 центів

„Ось", скаже хтось із наших людей, „що то американці можуть! Чому наші такого не потрафлять?"

У своїм проспекті нове підприємство пояснює, як це воно робить: коли видавництво видасть якимсь коштом 1,000 примірників, то йому вже дуже мало треба збільшати свій видаток, щоб видати 10,000 примірників, а за 10,000 примірників воно може дістати вдесятеро стільки, що за 1 000 примірників. Таксамо дешевим коштом воно може збільшити видавництво до 50,000 і 100,000 примірників. Чим більше примірників видасть, тимбільше воно може дістати грошей назад, а тимсамим може нижче пустити ціну кожного примірника

Це пояснення ще не повне, бо й на це ще хтось скаже: „Коли так легко знизити ціну кожного примірника через побільшення накладу, то чому наші цього не роблять?" Не достає ще пояснення, як саме розпхати серед наших людей 100,000, чи знше 50,000, чи хочби 10,000 примірників одної книжки

ПОМЕР МИКОЛА КОСАЧ.

У Ковлі помер ненадійно, бо в 51 році життя, інжінер Микола Косач, батько відомого письменника Юрія Косача й брат великої нашої поетки Лариси Косачевої, чи то Лесі Українки. Як відомо, велика українська письменниця походила з села Колодяжина, Ковельського повіту, з родини діячів. Микола Косач у роках визвольної боротьби брав живу участь в українському русі, був одним із ініціяторів польсько-українського зїзду 1920 р. після навали большевицької, але пізніше відійшов від громадського і політичного [redacted]

ПІДЗЕМНІ ХОДИ В ХОЛМІ З КНЯЖИХ ЧАСІВ.

Недавно віднайдені в Холмі стародавні, бо ще з княжих часів, підземельні ходи тепер уже є упорядковані й відчинені для оглядин публики. Відкриті ходи мають електричне освітлення. Ходи йдуть в чотири поверхи. Роблять вони на відвідувачів дуже велике враження.

ТРАГЕДІЯ ДУХОВЕНСТВА В ЕСПАНІЇ.

Французька преса пише, що в Більбао оголосили спис священиків, яких комуністи розстріляли В самій провінції Сентандер згинуло від куль чи на шибеницях 450 священиків.

—x—

ЗМІНА АДРЕСИ.

Повідомляю всїх інтересованих, що моя нова адреса є

Rev. J. Kusey
Box 206, Theodore Sask

[redacted]
(Прут, Алта.)

В неділю, 19 серпня, 1937, панство Іван О. й Елисавета Ткачуки хрестили в церкві свою донечку Мирославу-Елисавету, а принятя гостей відбулось дома

По обіді о. Гикавий кількома словами пригадав гостям покійного Олексу, батька Івана Ткачука, який минувшої весни від йшов від нас на віки, його добрі прикмети й заслуги в громаді церковній, згадав про заслуги нашої Рідної Церкви і попросив гостей, щоб жертвували що хто може на ціль Рідної Церкви.

Присутні зложили $3.60

Жертвували слідуючі:

По 25цт.: о. І. Гикавий, В Юрчук, В. Гордійчук, Д. Мельничук, В. Лакуста, П. Лазарук, Іван Юрчук, В. Ройчан, Н Ткачук, В. Ткачук, Д Томашевський.

По 15 цт.: Н Лазарук

Кількох других ріжних жертводавців не записано.

Гість.

ДІЕЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

СЕНДІ ЛЕЙК, МАН.

Збірка о. С. П. Симчича.

По 1 дол.: Т. Мулявка, Н. Лесюк, О. Лидик, Д Гнатюк, С. Сторожук, А. Залещук, С. Ярема, пані Марія Яковенко, І. Федорків, М. Пилипишин. Анолій Василенко.

РОССБОРН, МАН.

По 1 дол.: Н. Кармазинюк, М. Дроздовський, Ів. Ковальчук Н Торський, Ів. Антонійчук, К. Корник, С. Баранецький, Тео. Гладій, Гео. Гладій, Тео. Стрілецький Е. Н. Кармазинюк

ІНСІНГЕР, САСК.

Збірка на хрестинах, переведена о. Уляном $3.20

ТІДОР, САСК.

Збірка в церкві над рікою, переведена о. Уляном 2.00

РОЗА, МАН.

Збірка о. Березіцького,

По 1 дол.: М Чубей, Н. Чубей Т Голодрига, Анна Голодрига, Н. Ку-[redacted]

По 50цт.: І. Островський

По 25цт.: П. Чубей, Дмитро Чубей, С. Лобур, М. Іванчук, Марія Кичук

По 20цт.: Катерина М. Чубей

По 10цт.: Марія Грішкевич.

По 5цт.: Анна Тофан, Марія Максимчук.

СЕНЬКІВ, МАН.

По 1 дол.: С Шевчук

По 50цт.: В. І. Смук

По 25цт.: С. В. Смук. Г. Андрусяк І. Чубей, В Ваварук, В Сторощук І. Шевчук, Д. Рябун, В. Смук, Т Чубей В С. Смук, пані М Танчак, пані М. Саламандик, пані М Рябух, пані С Колтон, пані К. Тофан, пані О Лобур, М. Рябух, Д. Лакуста, А. Ла-[redacted]

По 20цт.: В. Танчак.

По 15цт.: С. Сторощук, І. Саламандик

По 10цт.: пані А. Марущак, пані А. Пузепа, пані Романюк, П. Слюсарчук, П. Пузепа, В. Шпак, Я. Діданчук, І. Іванчук, пані М. Антонюк.

По 5цт.: пані А. Сторощук, пані А. Смук, пані Шевчук, пані М. Діданчук, пані В. Смук, М. Чубей, І Шевчук

ҐВАЙТМАВТ, МАН.

Іван Доліневчук 3.00

ІСТ СЕЛКІРК, МАН.

Збірка в церкві, переведена о. І Дмитровим 6.05

ПРУТ, АЛТА.

Збірка на хрестинах в домі п-ва Івана й Єлисавети Ткачуків, переведена о. І. Гикавим 3.60

ЖЕРТВИ НА ДУХОВНИЙ СЕМИНАР.

СЕНДІ ЛЕЙК, МАН.

Збірка в церкві, переведена о. С. П. Симчичом 10.40

ГАРДЕНТОН, (онуцька,) МАН.

Збірка о. Л. Березіцького.

По 1 дол. І. Махній

По 25цт.: І. Колибаба, пані Колибаба, пані Тостоварик, пані Махній, пані Чучик. І. Шевчук Г Самборський

По 10цт.: І Тостоварик. І. Воронюк, П. Курик З Остапович, Т Довгий., пані К. Махній пані Л Тостоварик

По 5ц.: О. Думенко, пані Т. Пезенцок

ЕШВИЛ, МАН.

Збірка в церкві, переведена о П. Запаринюком 3.56

ПАЙН РИВЕР, МАН.

Збірка в церкві, переведена о П. Запаринюком 8.85

КОСІВ, МАН.

Збірка в церкві, переведена о П Запаринюком 15.81

ПІД УВАГУ СВЯЩЕНИКАМ У.П-Ц.К.

З волі Їх Високопреосвященства Архиепископа о. Іоанна оцею дорогою звертаюсь до Всч. оо. Духовних подати мені звіт про відзнаки отримані від мене. Звіт належить присилати до кінця жовтня, 1937, разом з належитістю.

З братньою любовю,
Свящ. П. Мельничук,
207 Myrtle Ave., Yorkton, Sask.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

Ф. Мушій, Сенді Лейк, Ман. 50ц.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. І. Гикавого.

Жовтень.

24 Неділя — Прут
31 Неділя — Кейленд

Листопад.

7 Неділя — Кентуан, Піс Ривер
14 Неділя — Ройкрофт (на Волині)
21 Неділя — Виллінгдон
28 Неділя — Прут.

Адреса: — Виллінгдон, Алта

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Л. Березіцького

Жовтень:

17 Неділя — Форт Френсес, Онт.
24 Неділя — Толстой
31. Неділя — Сірко

Листопад

7. Неділя — Вайта
8. Понеділок, Дмитра Вмч. — Сеньків
14 Неділя — Толстой
21. Неділя, С. Арх. Михаїла — Гардентон, Онуцька — храм.
28 Неділя — Гардентон місто.

Адреса: Толстой Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. П. Запаринюка.

Жовтень.

17. Неділя — Етелберт, о. П. Мельничук
24 Неділя. — Пайн Ривер.
31 Неділя, — Ґерленд.

Всюди збірка на дієцезіяльний фонд.

Давфин, Ман.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1937 РІК.

16 С. Смч. Діонісія ареопаг.

17 Н. 17 по З. св. Д. Смч. Ієротея
18 П. Харитини
19 В. † Ап. Томи
20 С. Сергія і Вакха
21 Ч. Пр. Палагії, Таїси
22 П. † Ап. Якова Алф.
23 С. Свято відр. укр. ієрархії

24 Н 18 по З. св. Д. Ап. Пилипа
25 П. Прові і Тараха
26 В. Мч. Карпа й Папили
27 С. Назарія
28 Ч Пр. Євтимія, Лукіяна
29 П. Мч Лонгина сотника
30 С. Прор. Осії; Андрія Крит.

31 Н. 19 по З. св. Д. † Ап. св. Луки

ЛИСТОПАД.

1 П. Йоіля прор.
2 В. Вмч. Артема; пр. Артема
3 С. Іларіона Вел.
4 Ч. Мч Олександра
5 П. Ап. Якова брата Госп.
6 С. Мч. Арети Арети печ.

7 Н. 20 по З. св. Д. Мч. Маркіяна
8 П Дмитра Вмч.
9 В. Мч. Нестора, Капітолини
10 С. Терентія і Неоніли
11 Ч. Бл. Марії, Анастасії
12 П. Мч. Зиновія й Зиновії
13 С. Ап Стахія, Амплія, Наркиса

14 Н 21 по З. св. Д. Кузьми й Дем.
15 П. Акинлина

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. В. Апонюка.

Жовтень:

17 Неділя - Канора
24. Неділя — Свилова.
31. Неділя — Врокстон.

Адреса: почт. скринка 98, Канора, Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. І. Дмитрова.

Жовтень.

24. Неділя — Селтон
31. Неділя — Попляр Парк

Адреса 107 Юклід Аве., Вінніпег

Адреса:
107 Euclid Ave., Winnipeg, Man

ПОРЯДОК БОГ[redacted]

о. П. Г[redacted]

Жовтень.

17 Неділя — Роблин.
24 Неділя — Гілберт Плейнс.
31. Неділя — Петлюра.

Адреса: Роблін Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Гр. Василіва

[redacted]

17 Неділя — Біг Медов, Алта.

Почт. скринка 108, Смокі Лейк

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.

17. Неділя 17 по Зісл. св. Духа. Голос 8. Утр. Єван. Лук. XXIV: 36—53. Літ. Ап. 2 кор. VI: 16—18 і VII: 1. Єван. Мат. XV: 21—28.

24. Неділя 18 по Зісл. св. Духа: Голос 1. Утр. Єван. Ів. XX: 1—10. Літ. Ап. 2 кор. IX: 6—11; Єв. Луки V: 1—11.

31. Неділя 19 по Зісл. св. Духа: Голос 2 Утр. Єван. Утр. Єван. Івана XX: 11—18. Літ. Ап. 2 кор. XI: 31—33 і XII: 1—9; Єван. Лук. VI: 31—36

Листопад:

7. Неділя 20 по Зісл. св. Духа: Голос 3. Утр. Єван. Ів. XX: 19—31 Літ. Ап. Гал. II: 11—19. Єван. Луки VII 11—16.

8. Понеділок Дмитра Вмч. Утр. Єван Мат X 16—22. Літ. Ап. 2 Тим. II: 1—10. Єван Ів. XV 17—27 і XVI: 1—2

14. Неділя 21 по Зісл. св. Духа: Голос 4. Утр. Єван. Ів. XXI: 1—14. Літ. Ап. Гал. II: 16—20 Єван. Лук. VIII: 5—15.

21. Неділя 22 по Зісл. св. Духа: Гол. 5. Утр. Єван. Ів. XXI: 15—25. Літ. Ап. Гал. VI: 11—18. Єван. Лук. XVI: 19—31

28. Неділя 23 по Зісл. св. Духа: Гол.: 6. Утр. Єван Мат. XXVIII: 16—20. Літ. Ап. Еф. II: 4—10; Єван. Лук. VIII: 26—39.

Український Релігійний Двотижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box … WINNIPEG, MAN.

РІК XIV. WINNIPEG, MAN., NOV. 1st, 1937 ВІННІПЕГ, МАН., 1-го ЛИСТОПАДА, 1937. … 10 (281) 21

КАРА ЗА СПІВАННЯ МОЛИТВИ „БОЖЕ ВЕЛИКИЙ".

Тюремна адміністрація в Луцьку (на Волині) покарала одномісячним арештом усіх політичних вязнів, що співали в келії релігійну пісню „Боже Великий, Єдиний"... Адміністрація луцької тюрми потрактувала співання цеї пісні, як демонстрацію і за це позбавила політичних вязнів права одержування харчевих посилок з дому та окремо зарядила обмеження у видаванні тюремних харчів через цілий місяць.

Треба знати, що пісню „Боже Великий, Єдиний", співається майже у всіх церквах по волинських селах та й по церквах у містах, де відправляються богослуження українською мовою.

ЦЕРКОВНІ КНИГИ В СЕЛІ СПЕРЕД 300 РОКІВ.

Церковні книги із Скита Манявського є в церкві в селі Маняві. Хоча священик говорив одній прогульці, що в тій церкві нема нічого із Скиту, але професор Михайло Кіт найшов у дяківській лавці 2 книги (з яких дяки співали над гробом гетьмана Виговського) з написом одного почерку „Еклезія Манявіензіс".

В одній книзі на долі на кількох картках є записка:

„Сію книгу купи Раб Б. Григорій Продань.:. Оддасть въ храм Пречои Богородиця Покрови за отпущеніе гриховъ. Дѣялося въ монастиру Скиту (отже монастир звався лише Скит, опісля додали Манявський, бо біля села Маняви) за Ігумена Ієромонаха Серафима стго Собору Ститского нащо одручае... а хто би смѣлъ оукрасти альбо отдалити от цкві, той проклятъ... октябра дня 4 (рік мабуть апсеа).

Виходить, що церква у Скиті мала празник на Покрови, а не на св. Івана. Тепер є в Скиті відправа раз у році на св. Івана.

ЧОТИРИ РОКИ ВЯЗНИЦІ ЗА СПОВІДЬ.

Союз безбожників України вислав до центральних совітських властей меморіял в справі видання заборони священикам сповідати вірних. Мотивують своє домагання тим, що під претекстом сповіди контрреволюціонери можуть видавати сповідникам військові й державні тайни. ҐПУ, не чекаючи на рішення влади, видало заборону сповіди, установляючи на випадок непослуху кару 4 літ вязниці. — Одночасно центральна рада безбожницького руху в Москві розвиває широку діяльність. Вона головно спрямовує сильний наступ на села, де творять осередки безбожницької агітації. Ці осередки ведуть контролю над духовниками і „захищають" молодь перед релігійними впливами. На молодь і членів комуністичної партії, що ходять до церкви, доносять до ҐПУ.

РЕЛІГІЙНА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ.

„Ворлд Алманах" за 1937 подає, що число вірних ріжних віроісповідань представляється в круглих числах, як слідує: 203 мільйони протестантів, 331 мільйонів католиків, 144 мільйони православних, 209 мільйонів Магометан, 150 мільйонів буддистів, 230 мільйонів індусів та 300 мільйонів послідувателів Конфуція.

КОРЕСПОНДЕНТ АМЕРИКАНСЬКОГО ЧАСОПИСУ В КІГТЯХ Г.П.У.

Часопис „Крісчен Саєнс Монітор", що виходить в Бостоні, Масс., в Злучених Державах, має свого кореспондента в Москві. Недавно він був заарештований ҐПУ й затриманий в Лубянській тюрмі через 24 годині. В нього шукали за тайними паперами та важними документами й при цім подерли його одяг на шматки.

ПОВЕРТАЮТЬ НА ПРАВОСЛАВІЄ.

„Церква і Нарід" доносить, що греко-католицька парафія, в селі Мятин, Рівенського повіту, на Волині, — разом зо своїм парохом і дяком внесла просьбу до архиепископа Олексія Волинського, щоби приняти її назад на лоно православної церкви. В просьбі між іншим говориться:

„Перебуваючи вже третій рік відділеними від церкви православної, прийшли до переконання, що лише тоді ми зможемо бути задоволеними духово, коли знову будемо жити в вірі наших батьків".

АНТИСЕМІТИЗМ У МЕКСИКУ.

Представники 15,000 жидів, що живуть у Мексику, хочуть звернутись до президента держави, Карденаса, з проханням взяти їх під охорону, бо в пресі й у конгресі зачато протижидівську пропаганду. Жиди кажуть, що цю пропаганду поведено під впливом німців і німецького посольства. В самім Мексико Сити жидівські підприємці дають роботу яким 35,000 робітникам. А тепер внесено в конгресі законопроект, який каже відібрати дозвіл на ведення таких підприємств „полякам, росіянам, сирійцям і жидам", бо вони ведуть бизнеси безправно і в дусі, що не відповідає соціяльній програмі уряду.

ЕПИСКОПИ ПРО ВИЗИСК І МИР.

Дня 19 жовтня ц. р. закінчився Собор Протестантської Епископальної Церкви в Злучених Державах (те саме, що Англіканська Церква в Канаді), який відбувався через кілька днів в Синсинаті, Огайо. З приводу Собору епископат Церкви видав спільний пастирський лист (послання), в якому епископи звертають увагу на те, що причиною теперішних моральних і економічних труднощів є те, що сильні ще далі утискають слабших і немічних, та що є ще багато таких людей, що не думають про потреби свого ближнього. Далі епископи звертають увагу на модерну війну, вказуючи, що та війна наносить смерть не тільки тим, що воюють, але і безборонним жінкам і дітям.

ЗАСТРІЛИВСЯ, БО ДОЧКА СТАЛА ЖИДІВКОЮ.

Станислав Млоцінський, дідич зпід Познаня був визначним політичним діячем ендецького (вшехпольського) табору. Він мав дочку 20-літню Іванну, студентку університету, яка закохалася в жида, Еміля Гандеса, й стала жидівкою, щоб вийти за нього заміж.

Батько попав через те в таку розпуку, що застрілився. Млоцінський був антисемітом і підпомагав навіть грішми протижидівську пресу.

ДІЛА „ЧОРНОЇ РУКИ"

(Пізнаєте їх по ділах їх — Мат. VII: 16).

I.

Нам попала в руки брошурка під заголовком **„Чорна Рука, або Хто руйнує український нарід в Канаді"**. Її видало „Братство Українців Католиків в Канаді" (в скороченню БУК), про що свідчить так печатка Братства на окладинці брошурки, як і напис: „Бібліотека БУК-а ч. 5. Йорктон, Саск". Брошурка вийшла в місяці вересні ц. р., містить 31 сторінку друку й коштує 5 центів. На окладинці брошурки є намальована велика чорна рука, подібна до повіщої. Хто є автором брошурки — невідомо. Він боявся, або соромився своє імя підписати.

Хотяй в брошурці про це ясно не говориться, самий її заголовок вказує, що вона має бути відповіддю на книжку **„ЧУЖА РУКА, або Хто розєднує Український Нарід"**, написану два роки тому прот. В. Кудриком.

Брошурка, не треба й казати, звернена проти православних українців та їх Церкви, а „Чорна Рука", що так БУКові провижується та не дає спокою, — це ніхто інший, тільки тіж самі православні українці з їх Церквою. Отже безіменний автор брошурки репетує перестрашеним голосом:

„Геть з „чорною" рукою", що нам копає гріб при помочі Автокефалії! (ст. 29). **„Проч з Автокефалією!"** (ст. 15).

Над змістом брошурки наразі не думаємо спинятися. Сказавши по правді — нема над чим. Він зводиться до самих диких вигуків, криків і зойків. Нема в автора ні ясної думки, ні річевих доказів, ні розумних виводів. Так стиль писання, як і спосіб думання (як що той хаос, що з брошурки пробивається, можна думанням назвати) — подібний до писанини Труха, яка час від часу появляється на сторінках „Українських Вістей", органу епископа Ладики.

Але в одному ми вповні погоджуємося з автором „Чорної Руки" й за це хочемо дати йому прилюдне признання. Іменно — що **„Чорна Рука" між Українським Народом дійсно працює!** І то не від нині. А діла її чорні, підступні, злочинні. Діла — звернені проти Українського Народу, проти його Єдности й Самостійности, проти його Віри й Церкви!

Діла, що кличуть до неба о пімсту!

Так, автор брошурки не помиляється, коли каже, що існує „Чорна Рука", яка **„підступно, хитро, проти Бога й Церкви, витягається на знищення, пограблення наших цінностей"** (ст. 7). Але він не знає,

(Продовження на стор. 2-ій).

або вдає, що не знає, що тою „Чорною Рукою" є та ж сама „Чужа Рука", про яку писав свого часу о. В. Кудрик. Він також не знає, або вдає, що не знає, що тою „чорною", або „чужою рукою" не є „Автокефалія", ані українське православіє, але що нею є чужий і для українців ворожий католицизм, чужий і для українців ворожий Рим! Нею є чужа й ворожа для українців ціла римська політика, що на спілку з поляками від століть нищила й далі нищить наш Нарід, розбиває його душевну й національну єдність, викривляє його душу, грабує його душевне й національне добро!

Ось, хто є тою „чорною" чи „чужою" рукою, що розбиває, розєднує, ділить та задурманює Український Нарід! Ось, проти кого всі українці, — не тільки православні, але й греко-католики, як що вони українці, — повинні, ні, — мусять вести завзяту боротьбу, коли не хочуть, щоби чужа-чорна рука грабувала їх дальше, коли не хочуть, щоби вона колись задушила їх на смерть.

Боротися треба, бо „Чорна Рука" не спочиває, ні на хвилинку. Вона працює тепер так завзято, як працювала за Потія, Терлецького й Кунцевича. Як працювала тоді, коли Польща й Рим нагайкою, мечем і тюрмою силували православних українців переходити на католицизм. Як тоді, коли католицька Польща віддавала православні церкви жидам в аренду та в інший спосіб знущалася над українськими душевними й національними святощами. Як тоді, коли католицькі ксьондзи запрягали православних до возів та їздили ними, мов худобою. Як тоді, коли католицькі пани виганяли православних священиків на панщину та били їх прилюдно батогами. Як тоді, коли папа римський благословив поляків вбивати українців та грабувати їх землю. Як тоді, коли папа перед цілим світом плюнув греко-католикам в очі, заявляючи, що вони не є дійсними католиками, а тим самим не є дійсними християнами.

Так, чужа, чорна рука працює дальше! Невпинно працює! Її діла бачимо і в Галичині, і на Волині, і на Лемківщині, і в Злучених Державах і навіть тут в Канаді.

Її діла такі видні, що тільки сліпі, або явні запроданці їх не бачать. Вони такі очевидні, що кождий, в кого є бодай крихітка розуму, може їх розпізнати. Вони такі безправні, такі злочинні, а при тім такі явні, що тяжко повірити, щоби й автор „Чорної Руки", речник БУК-а, не міг їх добачити.

А в тім — може й справді він їх не бачить. Може й справді „Чорна Рука" так його виховала (бо вона й це робить), що він дивиться на світ божий і нічого не бачить, слухає — та нічого не розуміє!

Для добра автора брошури „Чорної Руки", та для добра всіх тих, що їх „Чорна Рука" оповила тінею нерозуму, браком пізнання, — понизше наводимо — й в міру потреби будемо дальше наводити — приміри роботи „Чорної Руки".

Молитовник в англійській мові.

З національного погляду рідна мова є одним з найдорощих скарбів народу. Свідомі, чесні та побожні родичі стараються защепити в своїх дітях любов і пошану до рідної мови, вчать їх нею говорити, за злочин вважають, коли хто рідною мовою легковажить, дітей своїх її не навчає. Для того утримуємо Рідні Школи, для того видаємо діточу українську літературу, для того між іншим в Церкві служимо рідною мовою Богослуження.

Але як виходить, не так до рідної мови ставиться провід греко-католицької церкви в Канаді. Ось перед нами діточий молитовник „Отче наш", що вийшов цього року з друкарні оо. Василіян в Галичині. Він має апробату (одобрення) о. Віталія Градюка, протоігумена василіянського монастиря в Жовкві, та перемиського епископа Коциловського. Цей молитовник призначений для греко-католицьких дітей в Канаді і його греко-католицькі священики тепер тут розповсюднюють.

Щож в цім злого? — спитає читач. — Церква добре діло робить, що дає молитовник своїм вірним. Так, тільки треба знати, що цей молитовник в англійській мові! Отже для українських дітей — англійський молитовник!

Як ціль цього молитовника деякі греко-католицькі священики пояснюють, бачимо з того, що говорив о. Дрогомирецький в церкві на Шипман, Саск. Він говорив в такім змислі: „Діточки наші в Канаді вже забули, або забувають українську мову й не розуміють святих молитов. Отже наші преосвящені епископ, як були в Галичині, замовили для них молитовник в англійській мові, щоби вони біднятка мали з чого молитися. Святим обовязком кожного батька-матері є купити для своїх діточок цей молитовник".

„Піклуючись" спасінням греко-католицьких діточок в Канаді, провід греко-католицької церкви дає їм молитовник в англійській мові. Та чи справді українські греко-католицькі діти, а до того на фармах, вже аж настільки забули українську мову, що навіть української молитви не розуміють? Це неправда! Але коли б навіть правда, то чи не є обовязком греко-католицької церкви, замісць підсувати родичам англійський молитовник, заставити їх вчити своїх дітей по українськи? Деж той патріотизм греко-католицького духівництва, де те українство греко-католицької церкви, яким БУК та „Укр. Вісти" чваняться? Тай що робила дотепер греко-католицька церква, що робило її духівництво, щоби затримати своїх вірних при українстві? Виходить, що не робили нічого, бо інакше не було б треба англійського молитовника.

Цей молитовник, треба знати авторові „Чорної Руки", не є ділом „автокефалії" та православних українців. Він є ділом „Чорної Руки", про яку мова.

Це є частина тої ворожої, погубної для Українського Народу роботи, яку „Чорна Рука" провадить від століть серед нашого народу.

Це діло римської політики, обчисленої на загибіль українців греко-католиків та їх церкви в Канаді. Це спосіб для перетягнення греко-католиків до костела. Це наглядний примір, як „Чорна Рука" працює!

„Українські Вісти" містять оголошення про пиво й горівку.

В числі 42 „Українських Вістей" (з 19 жовтня ц. р.), що вважаються органом греко-католицького епископа Ладики, на стороні 6-ій, подибуємо велике оголошення **про горівку, в якім між іншим** пишеться: **„Пощо платити більше, як ця добра горівка коштує? Фляшка на 25 унцій $2.55".**

А на стороні 7-ій того самого числа „Українських Вістей" читаємо оголошення про пиво такого змісту: **„BEER — для приятельського настрою й здорового ожилення".**

Пянство завжди вважалося й тепер ще вважається одним з найбільших ворогів людства. Пянство наносило й тепер ще наносить для нашого народу необчислені шкоди, — так моральні, як і матеріяльні.

Знаючи силу пянства, як середника деморалізації, темноти та несвідомости, „Чорна Рука" цілою силою та ріжними способами поширювала пянство серед наших людей. Вона робила це за панщини, робила після панщини, робить і тепер. Проти цьої роботи „Чорної Руки" наші брати в Галичині ведуть зорганізовану боротьбу, покликавши до життя товариство тверезости п. н. „Відродження" (гл. ч. 19 „Вістника"). Та не те „Українські Вісти". Вони свідомо, або несвідомо помагають „Чорній Руці", уділюючи на своїх сторінках місця на оголошення про „добру горівку" й пиво „для приятельського настрою"!

Це робить католицький часопис, орган католицького епископа!

„Пощо платити більше, як ця добра горівка коштує?" — читаємо в оголошенню в „Українських Вістях". А ми питаємо „Українських Вістей", **пощо взагалі видавати гроші на горівку? Пощо марнувати тяжко запрацьований гріш, пощо задурманювати горівкою розум, пощо ширити при помочі алькоголю деморалізацію і несвідомість, пощо сквернити образ Божий, на який чоловік сотворений? — Пощо?!**

„Пиво — для приятельського настрою" — читаємо в „Українських Вістях".

Іншими словами — хочете „приятельського настрою" — пийте пиво! Хочете більше „приятельського настрою" — пийте більше пива! Хочете ще більше „приятельського настрою", — пийте ще більше пива! Пийте фляшками, пийте „кейсами", пийте бочками. Чим більше пива випете — тим більше „приятельського настрою" будете мати!

Виходить, що не від щирого відношення до приятелів, не від добрих, взнеслих думок, не від братньої любови до ближнього будете мати „приятельський настрій" — ні, не від цього — а від пива!

Виходить, що не від уміркованої та здорової їди, не від чистоти думки й тіла, не від гігієнічного способу життя будете мати „здорове ожилення", — ні, не від цього, — а від пива!

Отже пийте, людоньки, пиво, пийте **„добру горівку"**, що коштує лише $2.55 за 25 унцій! Видавайте на горівку й пиво тяжко запрацьовані гроші, оскверньойте образ Божий, на який вас сотворено, затуманюйте себе дурманом алькоголю! — Отакого вчить українців „Чорна Рука".

Вчить за посередництвом католицького часопису!

———x———

„ДЖЕНТЛМЕН".

В Англійців є слово „джентлмен", що по нашому буде „гідний чоловік". Назвою „джентлмен" англійці означують чоловіка гідного і примірного в вигляду, з поведення, такту, смаку і почуття власної гідности.

Англійська королева Вікторія (панувала від 1837 до 1901) означила прикмети дійсного „джентлмена" так:

Джентлмен охайний зверху і чистий внутрі.

Він не принижується перед багатими, ні не погорджує бідними.

З однаковим достоїнством держиться в щастю і в біді.

Він поважає жінок та старших і ласкавий для дітей.

Він надто цінить свою гідність, тому не знизиться до брехні; він надто чесний і тому не може інтригувати; він надто практичний, тому не допускає пустомельства.

Він задоволяється спокійно тим, що має, і без зависти дивиться, як другі втішаються тим, що їм належиться.

З наведеного означення виходить, що „джентлменом", себто „гідним чоловіком" може бути однаково багатий і вбогий. Бо вичислені прикмети відносяться не до маєткового стану чоловіка, ані не до його громадського становища, але до стану його душі — до його розуму, розсудку, характеру.

ОПОВІДАННЯ ДЛЯ МОЛОДИХ ЧИТАЧІВ

(Зібрав о. Д. Ф. Стратійчук).

ВІРНІСТЬ.

Давно, давно тому, ще за часів українських князів, один хлопець, на імя Борис, був пастухом від овець в одній місцевости на Україні.

Одного дня, коли він пас вівці під лісом, до нього підійшов чоловік, що подобав на мисливця, і промовив:

— Хлопче, як далеко до найблизшого села?

— Дві годині ходу, пане, — відповів хлопець. — Але до нього є тільки „овеча дорога".

Мисливець поглянув на вузеньку, круту доріжку, що губилася в лісі, й промовив:

— Може б ти лишив вівці та провів мене до села, бо я довго блукаю і зголоднів та втомився. А за твій труд я заплачу.

Борис відповів:

— Я, добродію, не можу лишити овець без догляду. Вони можуть заблукати в ліс, або вовк може на них напасти та деяких повбивати. Тай злодій може вкрасти.

— Ну, так що? — каже мисливець. — Вівці не твої, а до того не була б така велика шкода для твого господаря, коли б вовк або злодій взяв одну вівцю. А я дам тобі більше грошей, чим ти за цілий рік заробляєш, тільки проведи мене до села.

— Не можу — відповів Борис рішучо. — Мій господар платить мені за мою службу й мені довіряє, отже коли б я вас послухав і в наслідок того яка вівця пропала, це було б те саме, як би я її вкрав.

— Коли так, — сказав мисливець, — то я лишусь тут і буду отари доглядати, а ти піди до села й дістань мені хліба та приведи провідника.

Хлопець заперечив головою:

— Мої вівці не знають вашого голосу, — каже він, — і порозбігаються. А по друге — ви намовляєте мене до злого. Як же я можу знати, що ви дотримаєте свого слова та будете добре доглядати овець?

Мисливець усміхнувся. Він знав, що хлопець має слушність. Звертаючись знов до нього, він каже:

— Я бачу, хлопче, що ти є добрий, розумний і чесний. Я не забуду про тебе. Покажи мені дорогу і я піду самий.

Хлопець так зробив, поділившись перше з подорожним своєю скромною перекускою.

Сталось, що той мисливець був князем тої землі. Він так сподобав собі Бориса, що по кількох днях покликав його до свого двора, заопікувався ним і післав його до школи. По кількох роках Борис став вченим і достойним чоловіком, першим з довірених людей князя.

Вірність — це одна з найгарніших прикмет, які ми повинні посідати. Ми повинні бути вірні в усьому. Коли будемо вірні Богові та своїм обовязкам, будемо мати успіх в життю. Господь Бог завжди памятає та винагороджує вірних своїх. Він сказав: „Слуго добрий й вірний: ти в малому був вірним, отже над многими тебе поставлю" (Мат. XV: 21).

ЯК ДВА ПРИЯТЕЛІ ПРОБУВАЛИ СВАРИТИСЯ.

Два хлопці жили в великій приязни. Одного разу один з них каже:

— А-ну посварімось.

— Сваритися? — відповів другий. — Я не знаю, як сваритися.

— Ну, — каже перший, — я покажу тобі, як. Ось, я возьму цю цеглу й поставлю її на землі межи нами. І коли я скажу: „Ця цегла моя", ти мусиш казати, „Ні, вона моя". Тоді я буду наставати, що вона таки моя і так пічнеться сварка.

— Добре, — каже другий, — починай.

Вони усміхнулись один до одного й перший з них поставив цеглу на землю.

— Це моя цегла, — каже він.

— Ні, — каже другий, — це моя цегла.

— Але я кажу тобі, що це моя цегла, — настоює перший.

— Ну, як так, — каже другий, — то візьми собі її.

На тім їх „сварка" скінчилася.

Це оповідання вказує нам, що найменше на дві річи: скільки осіб до сварки треба, та як сварку можна спинити.

КАРА ЗА ЛАКОМСТВО.

Жив в однім місті убогий чоловік. Ляг він одної ночі спати, та ніяк не може заснути. Все думає:

— Чого це убогим людям так важко на світі жити? У іншого від грошей аж скриня тріщить — така повна. От, як би в мене було багато грошей! Жив би я добре, та й другим давав би.

Коли отсе чує, щось і суне у хату. Увійшло, та й каже:

— Ти хочеш збагатіти? Ось тобі калитка: у ній тільки один долар; але як тільки його витягнеш, — там зараз так і вродиться другий. Натягни собі доларів стільки, скільки хочеш, а потім кинь калитку в річку. Тільки гляди: Поки не кинеш калитки — не можна тобі ні одного долара розпустити, а то всі черепками поробляться.

Сказало, подало убогому калитку тай пішло собі, звідки прийшло.

А убогий так здивувався, так зрадів, що й слова не міг промовити. Далі схаменувся, взяв обережно калитку, отворив, — а в ній долар! Витяг один, — а там вже другий вродився! І почав він тягати: що витягне долар, то на його місце в калитці другий зявиться.

І думає він:

— За ніч натягаю доларів й зроблюсь багатим. Тоді кину калитку в річку, а сам уже пороскошую!

От так він всю ніч тягав і багато грошей натягав. Прийшов ранок, а він думає:

— А що, як би ще таку купку натягати? А-ну лише заходжусь — хіба важко над калиткою посидіти?

І почав знов тягати. Натягав другу купу і знов думає:

— А чому б ще трохи не потягати?

І тягає знов, а там ще, та знов ще — і ніяк від калитки не відірветься. Їсть самий хліб черствий, в ночі не спить — а все тягає.

Так проминув день і тиждень, місяць і рік.

— Як його, — каже, — покинути, коли щастя само в руки ліве?

Оце налагодиться йти до річки, та кинути калитку, а то й над річку прийде, та не кине калитки, назад вернеться.

І так з того клопоту знемігся, що ввесь посивів, схуд, зробився жовтий, як віск, ледви по світі ходить, — а все свого не кидає: руки трясуться, а він тягає.

Тягав, тягав — та й так старцем і вмер з калиткою в руках.

СКОРИЙ ПОСЛУХ.

Малий Михась ходив до школи. Його мати все мусіла його рано будити. Часами навіть кілька разів його будила, поки він встав.

Одного дня мама поставила в його кімнаті будильник (такий годинник, що на означений час дзвонить). Слідуючого дня рано Михась, на дзвонення годинника, скоро встав і зодягнувся. Того дня він прийшов до школи пятнадцять хвилин перед початком науки. Другого дня він по дзвоненню годинника ще трохи полежав й заледво прийшов на час до школи. Третього дня він по дзвоненню годинника ще заснув і до школи запізнився.

Мати завважила, що Михась на годинник вже не зважає й поставила над годинником ще й пательню. Але Михась по кількох днях і до цього привик і спав собі ранком преспокійно.

Голось будильника не є одинокий, до якого треба скоро й пильно прислухуватися. Є голос мами, що нам наказує, бо любить нас. Є голос батька, що знає, що є для дитини добре. Є голос учителя й священика, які розвивають наш ум і характер. Є голос совісти, яка нам каже, що є зле, а що добре. Є голос нашого Спасителя — Ісуса Христа, який кличе нас до Себе. Це є найважніший голос з поміж усіх. Прислухуймося пильно до нього.

БУДЬМО СПОКІЙНІ.

Капітан одного корабля взяв свою родину на корабель, що плив з Единбургу до Ню Йорку.

Одної ночі, коли подорожні спали, зірвалася страшна буря. Филі вдаряли сильно в корабель і була небезпека, що корабель затопиться. Буря збудила також маленьку, вісімлітню донечку капітана.

— Що є? — спитала трівожно дівчинка.

Її сказали, що шаліє буря, й корабель може потонути.

— Чи тато є при кермі? — спитала вона.

— Так, тато є при кермі, — відповіли її.

Дівчинка положила головку на подушку і за кілька хвилин знову спокійно спала, хотяй буря шаліла дальше.

Вона не боялася нічого, бо її тато був при кермі.

Коли навістить нас яке горе-лихо, не впадаймо в розпуку, ані не сумніваймося. Памятаймо, що Отець наш небесний є при кермі життя нашого й не дасть нам пропасти.

ЯК ВІДВИКНУТИ ВІД КУРЕННЯ.

Віденський лікар др. Робічек хоче відучити налогових курців від курення своєю власною методою, дуже оригінальною. Він каже, що цю методу вже випрактикував на кількох пацієнтах з успіхом. Отже він радить клієнтам, щоб завсігди, коли дістануть охоту курити, як найглибше втягнули в себе повітря, 4 секунди задержали так віддих і відтак видихали. — Цей маневр мають виконувати 5—6 разів. Після цього охота до курення відійде. Др. Робічек свою методу підпирає тим, що при вдихненні й задержанні віддиху, кров насичується вуглевим квасом так, як і при куренні. — Відвикнути від курення можна вже за два дні. Доручує ще для більшого успіху їсти спочатку суху, солену та квашену поживу.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ЛИСТ З ПАРИЖА.

Пару місяців тому ми отримали лист від п. Олексія Чехівського, з Парижа, в якім він між іншим пише:

Від довшого часу непокоїть мене праця одного українця тут у Франції, що прикриваючись „українством", робить шкоду нашій церкві і не бачучи, хто і як тут у нас у Франції виявив би шкоду цієї праці, подаю вам відомости про цю людину, може „Вістник" зацікавиться і скаже своє авторітетне слово у цій справі.

За часів „Директорії" була вислана місія до папи, в склад якої, крім інших, попали п. Лучинський (католик) та з Одеси п. Ілько Борщак. Після розформовання цієї місії ці особи полишились в Парижі, на ролях, як кажуть на Україні, людей „без певних занять" інтригуючи навколо дипльоматичної української місії в Парижі, в надії дістати якусь копійчину.

В той час я був членом українського хору, що складався з решток хору проф. О. Кошиця, що залишились в Парижі і нам бракувало знавця француської мови. Отож ми і запросили п. Лучинського до хору в ролі перекладчика.

Підчас одного концерту ми завели знайомство з одним директором, що був захоплений нашим хором і обіцяв приїхати до Парижа, щоб підписати з нами на цілий рік дуже добрий контракт для хору.

П. Лучинський (приятель п. Борщака), що вів переговори з директором, видав себе за хазяїна хору і сам підписав з директором контракт, а хорові сказав, що директор не приїздив.

Праці для хору таким чином не було і хор розпався. Кілька місяців пізніще п. Лучинський набрав хор вже сам без нас і довший час працював з хором користуючись неправно набутим контрактом.

П. Борщак змінив віхи і найнявся до большевиків і був редактором большевицької газети в Парижі, „Українські Вісти", аж доки самі большевики не вигнали його... Мимо того, що Борщак говорить по українськи і видав кілька книжочок про Мазепу, Орлика, до речі цікавих і цінних, але в париській українській кольонії вважають його за вихреста жида з Одеси і во всякому разі людину, що нічим і ніколи не виявляла свого заінтересовання релігійною справою.

Приятелюючи з п. Лучинським, додумались вони до концертування по католицьких костелах, що во всякому разі було дуже дохідне і от аж тоді п. Борщак і п. Лучинський поробили якісь відповідні заходи перед католиками і вже років скільки співають по костелах, підшиваючись під славне імя Капелі Кошиця. Склад хору, російський виключно репертуар і доморослий дірігент, а тепер кажуть, що навіть [redacted] сам Борщак дірігує (не маючи жадного фаху до цього діла) — все це ніяк не робить користи нашій справі, а навпаки засмічує попередню працю хору К[redacted]

Іноді бачив одного українця, що вернув з провінції, де він відпочивав, і мав нагоду слухати цей хор, — тепер лише 6 чоловік, але все ж "Chapelle Ukrainien" і от від нього дістав я програму цього хору. Перед програмою є передмова, в якій подається, що **українці завше тяжили** до Риму, та що лише силою Катерина навернула нас на православіє.

Сам я православний, був тут в Парижі зпочатку організатором православної парафії, а потім і дірігентом українського хору, брат мій Володимир приймав енергійну участь в будові автокефалії на Україні, за що і пішов до червоної вязниці на 10 років, архиепископ І. Теодорович мусить знати його, і тому мене болить та кривда, що діє її п. Борщак. Додаю до листа і орігінал цього програму."

В програмі між іншим читаємо:

Українська католицька Церква.

Християнство було введено в Україні перед схизмою. Більш наближена до Заходу **Україна перебувала під його впливами навіть вже по довершенім розподілі** ...

Вкінці 16-го віку українські епископи задумали звернутися до Святої Катедри, щоби змінити поєднання церков раз на все. 1596-го року Потій, епископ Брестський, і Терлецький, епископ Луцький, поїхали до Риму з обітницями українського епископату. Клемент VII приняв їх з радістю і на спомин цього акту так важного наказав вибити медалю з написом: „Рутенці прийняті". На Соборі в Бресті 1596 року унія була остаточно проголошена.

Під кінець 18-го віку цариця Катерина поширила свою владу на цілу Україну і права Уніятської Церкви були відмінені в Росії. Існування її навіть було здавлене в Росії і **уніяти були приєднані до Православія силою** указа Николая І (1839) після страшного переслідування, яке довго тягнулося і викликало обурення цивілізованої Европи.

Українс[redacted] Церква мала своїх мучеників з часу митрополита Потія, якому були одрубані пальці одної руки і святого Йосафата Кунцевича, архієпископа Полоцького, якого було забито, аж до тисяч селян, мучених в Холмі, або забитих в снігах Сибіру.

Старий російський режім переслідував греко-католиків безжалісно: всякий уніятський священик, перейшовший границі імперії, ризикував Сибіром, жадна церква, чи каплиця не могла бути відчинена.

Зовсім іншою була доля греко-католицької церкви в Галичині. Вона енергічно захистила свої вірування і противлялася вперто всім спробам царизму поширити вбігу останньої війни православіє за рахунок церкви греко-уніятської. Провидіння дало уніятам подиву гідну персональність, митроплита Впрсв. Андрія Шептицького, архієпископа Львівського . 1914 року він був російською владою заарештований і його трактувалося, як звичайного злочинця, бо шановний прелат репрезентував Унію і Україну саме в тому, що вона має найшляхотнійшого і найбільшої шанобигідного. Звільнений російською революцією по трьох роках страшних (!?) страждань Митрополит був прийнятий з подивом і шанобою не-до-порівнання своїми краянами.

Начисляється **6 мільйонів українських католиків** (!), яких голова, Впрсв А. Шептицький має до помочі 6 епископів, 3,295 священиків, 500 монахів, 671 монахинь, які знаходяться в 2,697 парохіях, 4,453 церквах і 7 семінарах

На щастя для церкви греко-католицької її інтереси особливо дорогі Його Святости Пію XI Продовжителю і Наслідинку особливо великих пап, а власне Леона XIII, автора булі... з 26-го березня 1889 року.

Палець Божий торкнувсь Імперії царів і найблищий час зобачить здійснення безсмертних слів папи Урбана VIII:

„О, мої Рутенці, через вас я сподіюся навернути Схід".

Вважаємо, що коментарі з нашого боку непотрібні.

—x—

БРАК МІРИ В БЕСІДІ.

Всі ви чули бесідників, що говорять довше, ніж треба. Говорять за довго ті, що отворають збори. Говорять за довго бесідники-промовці. Говорять за довго ті, що кількома словами повинні закінчити сходини.

Мало тих, що говорять за коротко. А багато тих, що говорять за довго.

В споминах Г. Ректора оповідаєсь таке: Підчас обіду військового клюбу виголосив генерал безконечну і нудну промову. По нім просять визначного актора, Коліера, щоби сказав бесіду. І ціла бесіда Коліера була така:

— Пані і панове! Тепер я на завсігди буду знати, що під словами „армія" і „фльота" треба розуміти.

Більше не сказав.

Оповідаєсь ще про такий випадок:

Драматичне товариство витало в себе визначного представника другого подібного товариства. І на вступі предсідник говорив цілі дві години, поки закінчив словами:

— Тепер наш почесний гість скаже промову.

Піднимаєсь тоді гість, та:

— Найщирійше всім вам поздоровлення від мого клюбу!

Це була ціла промова.

З того наука: Не бійся, що скажеш за мало, але бійся, щоби не сказати за багато. Коротка бесіда нікому не докучить, але може бути інтересною, а довга вже своєю довжиною може бути докучливою.

—x—

„ТУТЕЙШІ"...

Польська преса вже не раз і не двічі намагалася вмовити своїм читачам, що на Волині нема українців, а є „православні", „руські", або „тутейші". Таке „твердження" польської преси не пішло в ліс і видало овоч-дивовижу. Оце недавно вернулися з війська українські хлопці, що служили в Луцьку, з військовими книжечками. У цих книжечках у рубриці „єнзик мацєжисти" — написано „по тутейшому", а в рубриці „народовосць" написано „тутейша". Дивуються хлопці й з дива не можуть вийти. батьки й матері — українці; брати, сестри, приятелі та все оточення українське, а вони, як на глум, „тутейші".

Хлопці з Лемківщини дістали військові книжечки з такими дивовижними даними: „єнзик мацєжисти" — „руські", а „народовосць" — „лемко".

—x—

ОСОРОГА ПРОТИ ЖИДІВ.

На полицях бразилійських книгарень появилася цікава книжка пера відомого бразилійського письменника Густава Барозо. Книжка ця присвячена всеціло питанню жидівства взагалі, а зокрема питанню жидівства, що осіло в Бразилії. На підставі дбайливо зібраного матеріялу письменник доказує, хто такі жиди та їх роля в житті кожної держави. Увесь зміст книжки — це тяжкий акт обвинувачення проти всього жидівства і рівночасно осторога урядовим чинникам, щоб добре застановилися над питанням жидівської еміґрації, поки не запізно.

НАЩАДКИ КУНЦЕВИЧА.

Нащадками Кунцевича є наші ревні католики, без різниці, чи вони духовні, чи світські, — що вислугуються Римові й усім іншим, кому папа велить вислугуватися, тільки не своїй рідній українській справі.

Каже Рим звати себе римо-католиками—вони це з рабською го..вістю виконують. Сказав би Рим цуратися свого народу, — вони це готові на приказ сповняти. А все тільки для того, щоби заподібти ласки в Риму.

Коли назвати свідомого українця греко-католика римо-католиком, то він образиться. Буде покликуватися на берестейську унію й на ті привілеї, що їм запевнив римський папа. В Галичині є патріоти, що обороняють свої права і ніяк не годяться на назву „римо-католики", хотяй поляки того дуже домагаються і з щирої душі прагнуть.

Чого не годні зробити поляки на наших рідних землях, чого не хочуть приняти греко-католики в Галичині, те з легким серцем, без вагання приймають греко-католики в Канаді.

Вони приймають назву „римо-католики" без спротиву, радо. Їхав еп. Ладика до Риму. Ґазети нотували цю подію й титулували його „римо-католицьким епископом". Він не спростував тої новинки, ані не читали ми його відповідної заяви.

Незабаром будуть висвячувати в Едмонтоні католицького епископа. Едмонтонський щоденник „Джорнал" містить про це новинку, в якій між іншим є таке написано: "Spiritual director of Roman Catholic Ukrainians in Canada, Bishop Ladyka of Winnipeg will attend the ceremony".

Даремно будете шукати спростовання тої новинки. Її подали до оголошення авторітетні люди. Отже епископ Ладика — є римо-католик. Всі греко-католики хай вибачають, але вони є римо-католиками. До цього стремів ще польський король Жиґмонт, українські зрадники Потій і Терлецький, єзуїт Пйотр Скарґа і Йосафат Кунцевич. Те, чого вони хотіли, нині нарешті на наших очах сповняється. Сповняється на шкоду нашій народній справі.

Кунцевич не терпів православних; в цім його наслідує еп. Ладика. Бо так Рим хоче. А волю Риму мусить виконувати „духовний директор" римо-католицьких українців в Канаді.

У Садлов, Ман. була візитація еп. Ладики. Він, як звичайно, навчав своє стадо. І радів, що „вірні остоялися при своїй церкві й вірі, не дали звести себе ні комунізмові, ні новомодному українському православію".

Від епископа треба вимагати більше тактовности й вирозуміння. Але... він слуга Риму мабуть більше, як Самого Ісуса Христа. Постава й наука епископа нагадує в цілости поставу фарисея, про якого говорить Ісус Христос, як він прийшов був до церкви молитися. Не прибув епископ Ладика до Садлов молитися, але кинути камінчиком у бік українського православія. Не гарно це, ані не по християнськи.

Описуючи цей „геройський" подвиг епископа, дописувач до „Українських Вістей" робить свої висновки й подає ради тамошнім мешканцям. Він радіє, що вони привитали в себе висланника Риму, що там у них „не закрадося українське православія".

Пише, як лицює писати василіянинові, що виховався в Чині св. Василія Великого, зреформованого польськими єзуїтами. Годі дивуватися тій писанині, бо виховані люди в чужому дусі інакше не годні писати. Ані говорити!

Вони радіють успіхами Риму. Вони римські слуги. Вони забули, що вийшли з українського народу й мають обовязок йому помагати, для нього працювати. Вони забули, що девять десятих нашого народу православні, що розподіл і незгоду ширять серед нас не хто інший, а нащадки Кунцевича. Не хочуть знати, що католицизм — це найбільше зло, яке на протязі соток літ нівечить український нарід.

о. Є. Г.

—x—

КАЦАПИ ПРИ ПОМОЧІ АПОСТОЛЬСЬКОГО АДМІНІСТРАТОРА ДЕМОРАЛІЗУЮТЬ ЛЕМКІВЩИНУ.

На Лемківщині почала виходити нова москвофільська ґазета, п. з. „Карпатскій Дзвон" з якої виходить, що її піддержує апостольска католицька адміністрація Лемківщини. В першому числі цеї ґазети видніє великий портрет апостольського католицького адміністратора о. Я. Медвецького, а також є багато фраз про „християнство", про „воспитаніе молодого поколінья в христіянскої культури" і т. п. Та попри те все ця ґазетка серед багатьох рекомендованих книжок, серед яких більшість творять московські автори, рекомендує з московських також Горкого і Достоєвського; з француських Золю, а з італійських Бокачіо. Твори трьох попередніх письменників з християнського боку дуже сумнівної вартости. **Щодо Бокачія, то він писав такі порноґрафічні і неморальні книжки, що їх виразно осудила церква.** Католицька церква поставила його книжки навіть на індекс. І тепер ця нова католицька ґазета, під покровом католицького адміністратора, поручає українській суспільности ці твори, які містять протиморальну і протихристіянську отруту.

В злуці з цим не від річи буде пригадати, що апостольський адміністратор о. Я. Медвецький є ревним москвофілом і завзято переслідує тих священиків, що вважають себе українцями та пробують ширити національну свідомість серед своїх вірних. В своїй москвофільській заїлости о. Медвецький посунувся так далеко, що заборонив підчиненим йому священикам, очевидно, що й загалові вірних, передплачувати й читати католицькі часописи „Український Бескид" і „Наш Лемко" за те тільки, що вони писані в українськім дусі. Хто ж зі священиків його в цім не слухає, тих він карає в той спосіб, що здержує їм місячну платню, яка впрочім впливає з державної каси.

Католицький місячник „Нива", що виходить в Львові, в числі за місяць вересень-жовтень ц. р. містить лист Медвецького до одного священика (імени не подано), якому за кару здержано платню. Лист звучить так (хай шановні читачі звернуть увагу, якою „українською" мовою пише „український" апостольський адміністратор):

„Симъ повѣдомляется, що дотація Вашой Всечестности за мѣсяць серпень 1937. остала вздержана титуломъ **дисциплинарной кары,** понеже Ваша Всечестность помимо присяги (!) зложеной при св. рукоположеню отмовив тут. Ординарію канонічного послуху и — якъ стверджено урядово — не подчинився заряджeню тут. Ординаріяту оголошеному в ч. XI. тут. „Вѣстей" въ справѣ **пренумераты читаня и поширюваня** часописей „Наш Лемко" и „Український Бескид".

Въ доповненю того заряджeня повѣдомляется, що на случай дальшой отмовы черезъ Вашу Всечесность каноничного послуху тут. Ординарію въ повысшой справѣ, будемъ принужденi примѣнити противъ Вашой Всечесности дальши больше строги дисциплинарни кары".

Це прекрасний примір, яку роботу робить римська політика серед українців греко-католиків.

—x—

ВІСІМСОТ ТИСЯЧ БІБЛІЙ ДЛЯ ДІТЕЙ.

Ґубернатор стейту Джорджія, в Злучених Державах, дав свою згоду на закупно за державні фонди вісімсот тисяч біблій для безплатного розповсюднення поміж шкільною дітворою. З цеї нагоди губернатор заявив:

„Зріст комунізму є небезпекою проти якої ми в Джорджії мусимо матися на взазі. А найліпшим оружжам боротьби проти комунізму є біблія. Комунізм ширить безбожництво. Наша форма державного правління признає віру в Бога, а релігійність як прикмету доброго горожанства".

—x—

ПОКАРАНА ЦІКАВІСТЬ.

Цікавість — це заінтересовання.

Але... Можна цікавитись розумним, а можна дурним. Своїм і чужим. Потрібним і непотрібним. Гарним і поганим. Корисним і шкідливим.

Цікавість є свідоцтвом для чоловіка. Інтересуєсь він розумним — він розумний чоловік; інтересуєсь, чим не треба — він такий же.

І ще одно... Хто потрібним інтересується, той розумного вчиться, той розумне здобуває. Хто інтересується непотрібним, той марнує час і здобуває людям лихо, а собі сором.

Великий француський вчений, де ля Кондаме, не мав над собою контролі в тім, чим треба, а чим не треба інтересуватися. Він цікавий був знати не тільки важні справи, але й такі, які цілком не варта нічиєї уваги.

Одного разу відвідав він свою приятельку — Мадам де Севінь, славну письменницю листів. Вона писала, коли Кондаме прийшов, отже попросила, щоби він посидів хвильку, поки вона скінчить лист.

— Добре, — сказав Кондаме — мені не спішно і я почекаю.

Але йому було цікаво, що його приятелька пише і він сів якраз за нею, так, що почав через її плече її лист читати.

Та на нещастя перед столом було зеркало і письменниця зараз побачила, що за її плечима робиться. Отже відразу закінчує лист такими словами:

— Я сказала би Вам більше, мій дорогий приятелю, але за мною сидить пан де ля Кондаме і читає кожде слово, що я пишу.

Ледво вона скінчила речення, як Кондаме зривається на ноги та:

— Даруйте, добродійко, але я не перечитав ані одного слова!

Так Кондаме за непотрібну цікавість сам себе покарав.

Люди забувають, що всюди, де вони інтересуються тим, що до них не належить, або їм непотрібне, або дурне, перед ними стоїть зеркало, в якім другі люде бачать злочинну безконтрольну цікавість. І не поможе тоді казати: я не читав... Бо кождий скаже: Коли ти не читав, то як ти знаєш, що там про тебе написано?...

Чи Ви вже відновили передплату на 1937 рік за „Вістник"? Коли ще ні, так зробіть це зараз! Також постарайтесь, щоби й Ваш сусід читав „Вістник".

ЦЕРКОВНІ РІЧИ
У нас завсігди можна набути всі церковні річи.
Пишіть по катальоґ.
WILLIAM GROSS & Co.
322 Main St., Winnipeg, Man.

Проф. Олександер Лотоцький.

З ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ.

ПОДІЛ КИЇВСЬКОЇ ЦЕРКВИ.

(Докінчення).

Кандидатом на майбутнього митро[redacted] Григорій Цамблак, болгарин із Тернова, небіж митрополита Кипріяна. Мав він, правдоподібно через дядька, звязки з царгородській патріярхії, робив духовну карієру в Молдовії: був ігуменом Дечанського манастиря та крилошанином при молдовському митрополиті, і звідти Кипріян викликав його у Москву; але по дорові Григорій дістав звістку про смерть свого дядька, не пішов далі Литви, залишився тут жити і, видимо, здобув ласку Витовта. Припускають, одним із складових елементів тієї ласки міг бути нахил Цамблака до унії, яку саме тоді заходжувалися литовсько-польські круги перевести на соборі в Констанці та щодо якої міг дати якісь бодай загальні обіцянки кандидат на митрополію. Тим часом Витовт посилає Григорія до Царгороду з своїм листом до патріярха та з грамотою литовських епископів — для поставлення його на окремого митрополита православних епархій у литовській державі. Добулися туди й посланці Фотія та до такої міри спромоглися здобути прихильність патріярха, що останній осудив Григорія, позбавив його ієрархічної гідности та піддав анатемі. На такі рішучі заходи Витовт відповів неменш рішучо. Скликано (в березні 1415 р.) собор епископів і, всупереч рішенню патріярха, обрано Григорія на митрополита київського.

Коли повновно розпочаті Витовтом спроби здобути на це згоду патріярха не довели до бажаних результатів, 15 листопада того ж року епископи висвятили в Новгородку Григорія на митрополита. До складу нової митрополії ввійшли епархії — полоцька, чернигівська, луцька, володимирська, смоленська, холмська, турівська. Тоді ж епископи литовської митрополії видали грамоту, в якій пояснюють конечність того, що сталося (в тій грамоті покликаються вони на приклади князів Ярослава та Ізяслава, — це свідчить, що стремління до одокремлення церковного лежали в лінії бажань не лише державних чинників, але й епископату, який наводить для тих бажань мотиви канонічні і історичні). Аналогічну грамоту видав і Витовт та в ній доводить, що до починених кроків змусило його піклування про православну церкву своєї держави та бажання уникнути докору, що він, як правитель неправославний, не дбає про церкву. Фотій оголошує надто різкий лист до епископів, духовенства й пастви на Литві та посилає посольство до царгороду, просячи патріярха, щоб не визнавав Григорія, піддав його деградації й викляв його на соборі.

Так досягла найвищої точки боротьба між двома світами, що в життьовому процесі вже набрали своїх характеристичних рис, між світом українським, піддержаним з боку литовського уряду, та московським, якого піддержував царгородський патріярх. Московські історики церкви, покликаючися на те освітлення справи, яке подають джерела московські (головно на свідоцтва Никонівського літопису), представляють дану стадію боротьби за одокремлення української церкви в такому світлі, що вся та справа — діло рук самого Витовта, що провадити її наказував він епископатові, а сей останній із сліпою послушністю виконував його волю. Насправді ж в даному випадку справу поставлено на ґрунт засадничий, — ходило про доконання давніх стремлінь української людности та володарів — не лише литовських, але й українських (Ярослав, Ізяслав II). І протилежний погляд сеї останньої сторони не менш виразно, як і погляд московський, одбився в джерелах українських, серед яких маємо не лиш офіціяльні документи, як грамоти князів литовських, королів польських та українського епископату, але й записи літописні, що були правдивим виразом громадянського світогляду того часу. Серед таких документів особливо характеристичним видається оповідання устинського літопису про останню стадію боротьби за одокремлення української церкви*)

*) Густинський літопис так оповідає про подію одокремлення київської митрополії од московської:

„Въ лѣто 6922 (1414) Фотій митрополитъ, понеже по обычаю живяши въ Москвѣ, дани же многія отъ рускихъ священниковъ взымаше, въ сіе лѣто хотѣ пойти презъ Литовскую землю во Цариградъ и выбираше дани обычныя у священниковъ. Витолтъ же не любяще сего, еже изъ его княжства дани во ину область износить, и розгнѣвался на Фотія митрополита и повелѣ его зо всего ограбити и ни съ чимъ на Москву отпустити.

Въ лѣто 6923 (1415). Витолтъ в. кн. литовскій, видя, яко св. Софія, столная церковъ митрополья, не имущи государя, аки вдова осиротѣвшая, красоты своея лишена есть, такожде и во всей митрополии кіевской строенія нѣсть, а митрополитове, пришедши зъ Москвы, о семъ токмо пекутся, еже обрѣтше што красно въ Софіи, себѣ взяти, такожде даня одъ священиковъ и иныхъ христолюбецъ собравши, въ Московскую землю съ собою отнести, и сожалѣ о томъ еще же розмысли и се, да не умаляется богатство въ землѣ русской: и сего ради повелѣ собратися на соборъ всѣмъ епископамъ и ихъ священному клиру. Собравсешеся, по повелѣнію его, епископы всѣ: Исаія Черніговскій, Феодосій Полоцкій, Діонисій Луцкій, Герасим Володимирській, Харитонъ Холмскій, Евфимій Туровскій и прочіи священницы и бояръ множество, имъ же рече Витолтъ: поставте себѣ митрополита въ моей державѣ, си есть въ Кіевѣ, по прежнему обычаю: аще бо и иной вѣри азъ есмъ, но жалѣю опустѣнія и обнищанія вашей митрополіи кіевской въ моей державѣ, понеже московскіе митрополитове не пекутся вами, токмо приходами отъ васъ и проч. иже выше; аще же не хощете поставити себѣ здѣ митрополита, а потомъ кто пойдетъ къ митрополиту въ Москву, относя казну зъ моея державы во ину область, смертію умретъ Они же, видяше доброе желаніе княая, повинувашася повелѣнію его, и согласившеся всѣ епископы, и весь священный соборъ, избраша себѣ на митрополію благовѣйна мужа, Григорія Цемивляка. А Витолтъ посла грамоту моленія отъ всѣхъ епископовъ и отъ себѣ ко священнѣйшему патріарсѣ Калисту, да благоволитъ посвятити иного митрополита Кіеву, написа же и вины, почто не хощетъ митрополитовъ московскихъ; св. же патріархъ Калистъ не хотѣ, да смятеніе будетъ во православныхъ, благослови Руси посвятити себѣ Григорія на Митрополію Кіевскую, его же посвятшиа (соборомъ епископовъ), благословеніемъ патріяршимъ, ноемврія 15. И от толѣ начаша быти два митрополиты, единъ въ Кіевѣ, а другій — въ Москвѣ".

Подія 1415 року, хоч і не була остаточною в боротьбі за церковно-адміністративне одокремлення, але сталася тим переломовим пунктом, по якому остаточний вислід тої боротьби міг бути лише один — у напрямі повного одокремлення. Проте незалежне становище литовської митрополії тривало сим разом недовго — до смерти Григорія Цамблака десь 1419 чи 1420 р. Вправний Фотій одвідує Литву, провадить переговори з Витовтом, кілька разів візитує православні епархії і таким способом до року 1431 — до його смерти — настав новий антракт у тому історичному процесі, що зо всіми зовнішніми переполохами змагав до свого натурального вирішення.

По смерти Фотія новий литовський князь Свидригайло послав до Царгороду свого кандидата — епископа смоленського Герасима, і патріярх висвятив його на митрополита, — припускають, що навіть для всіх православних областей на сході Европи. В Москві задержалися з посилкою кандидата з огляду на внутрішню боротьбу за великокняжий стіл між двома конкурентами — Василем Сліпим та Шемякою. З тої ж причини Герасим не міг до Москви приїхати та скоро (1435 р.) загинув жертвою політичної боротьби Свидригайла з його конкурентом Сигізмундом (за зносини з сим останнім Герасима спалено у Вітебську). Тоді послано було з Москви свого кандидата — епископа рязанського Йону; але, прибувши до Царгороду (р. 1435), він застав уже там поставленого на московську катедру грека Ісидора, знаного пізніше з його участи у флорентійському соборі. Ісидора приняли у Москві з великою неохотою, а після флорентійської справи він, осуджений собором московських епископів р. 1441, мусів одїхати до Риму. Тим часом у Москві, без порозуміння з патріярхом, поставлено на митрополита р. 1448 Йону, а р. 1451 король Казимир грамотою передав йому „столецъ митрополичь кіевскымъ и всея Руси, какъ первіе было по установленію и обычаю рускаго христіанства" — без Галичини.

Перебуваючи в Римі, Ісидор не зрікався гідности митрополита київського і всея Руси. Але якісь його пляни щодо епархій московських не мали жадної реальної підстави; та й на Україну, по всьому пережитому пониженню, не міг він повертатися. Ватиканські чинники все ж спробували використати складну для української церкви ситуацію для поставлення сюди митрополита-уніята. З ініціятиви папи Каліста III екс-патріярх царгородський Григорій Мамма висвятив р. 1458 на митрополита київського — співробітника Ісидорового, аббата манастиря св. Димитрія в Царгороді, Григорія. Московський князь та московський митрополит послали грамоту на Литву й Україну, умовляючи не приймати Григорія, перший до короля Казимира, другий до епископів. Король у відповідь запропонував московському князеві приняти Григорія замісць Йони, з епископів лиш один — Євфимій чернигівський — одмовився визнати Григорія, переїхав до Москви („прибѣже на Москву, покиня свою епископію") і дістав суздальську епархію, решта ж епископів визнали Григорія.

Такий поворот справи відповідав інтересам правительства і бажанням православного епископату і вірних в Литві і Польщі. Для першого це було осягненням давніх плянів — розривало звязок православного населення литовсько-польської держави з церковною владою держави чужої й часто ворожої; православна сторона, яку, особливо ієрархію теж

не могла не вязати залежність од чужоземного голови церкви, правдоподібно, дістала від митр. Григорія належні, які її задовольнили, запевнення щодо його конфесіональної позиції. Року 1470 митрополит Григорій звернувся до царгородського патріярха Діонисія, який приєднав його до православія, потвердив в гідності митрополита — не лише литовського, але й всієї Руси, і з спеціяльним послом до Москви та Новгороду наказував сим містам, щоб за митрополита визнали Григорія, а митрополита, поставленого в Москві, усунули, як незаконного та невизнаного константинопольською церквою. В Новгороді був відповідний ґрунт для впливів на користь Григорія, бо там, в огляду на небезпеку позбавлення Москвою вольностей, повстала партія, що змагала підпорядкувати місто польскому королеві. Тодішній великий князь Іван IV, попереджаючи сі заходи, написав посланія до архіепископа новгородського Йони, де переконує його не приступати до Григорія; як на переконливий доказ, князь вказує на те, що у греків, як ніби то визнав попередник патріярха Діонисія, „ся уже православіе изрушило", а тому царгородський патріярх, що вже перестав бути православним, не мав права приєднувати Григорія до православія; тому в Москві проти патріярха собором усього духовного чину виповіджено отречение: „да того ми посла патреарша ни Григорьева и в свою землю впущать не велѣть: не требую его, ни его благословенья, ни его неблагословенья, имѣем его от себя, самого того патреарха, чюжа и отречена". Скоро по тому послав грамоту до новгородців і митрополит московський Филип, що б вони, уникаючи „латинської прелести та латинських ересів", не приймали Григорія. Всі сі заходи торкалися вже самої Московщини, — в литовсько-польській державі митрополит Григорій залишався на катедрі до смерти.

З того часу дві митрополії поділилися остаточно. Йона († 1461) був останнім московським митрополитом, що мав іще титул київського і всея Руси, наступник його Феодосій називався московським і всея Руси. Московські князі та митрополити дбають тепер уже не про прилучення київської митрополії, а про збереження московської митрополії від нових утрат. Так закінчилася врешті справа, яку розпочав на півночі Андрій Боголюбський, на півдні — Юрій Галицький. Стало дві митрополії: одна у Москві для восьми великоруських епархій — новгородської, тверської, ростовської, великопермської, суздальської, коломенської, рязанської, сарептської, друга у Києві для девяти українських епархій. „И оттолѣ, каже літопис, — раздѣлися митрополія: король сего прія Григорія, а князь великій не восхотѣ; и оттолѣ сотворишася два митрополита в Руси, един на Москвѣ, а вторый в Кіевѣ".

ДАР ДЛЯ РІДНОЇ ЦЕРКВИ

В четвер, 14 жовтня ц. р. в день Покрови Пресв. Богородиці, в Розі, Ман. відбулось вінчання п. Івана Чубея з панною Оленою Зуляк. Чину вінчання довершив підписаний в домі панства Чубеїв. Панство Чубеї, родичі молодого, як і вся їх рідня є взірцевими членами української греко-православної громади так в Роза, як і в Селькік, Ман., та тішаться великою повагою серед громадянства тих околиць. Дока[redacted] число гостей, які прибули на спільну забаву, щоби зложити їм та їх синові й невісті щирі побажання з нагоди їхнього родинного свята. Молода пара почала своє супружє життя в примірний християнський спосіб. Вони в день свого вінчання приступили до св. Сповіди й Причасти та вислухали Службу Божу. По Богослуженню й вінчанню всі гості засіли до обіду, підчас якого були промови, в яких гості складали молодим та їх родичам щирі побажання та многоліття. На закінчення покликали до слова мене. По за звичайну святочну промову та желання молодятам я вважав своїм обовязком попросити поважних гостей, щоби відзначили це радісне зібрання збіркою на Дієцезіяльний Фонд Рідної Церкви. Поважані гості щиро відгукнулись на мої слова і зложили, як слідує:

По 1 дол.: Молодий Іван Чубей, його дружина Олена Чубей, Григорій Бугера, пані Г. Павліна Бугера.

По 75ц.: Альберт Тонарик.

По 60 ц.: пані Юстина Глевойчук.

По 50 ц.: Іван Панчишин (Мінн.), пані Анна Голодрига.

По 30ц.: Андрей Чубей, пані Василина Чубей.

По 25ц.: Лазарко Чубей, пані Катерина Чубей, Тимко Чубей, пані Анна Чубей, Василь Панчишин (Міннесота), Петро Зуляк, пані Катерина Чубей, Іван Іванчук, Петро Клим, пані Марія Гричкевич.

По 10ц.: Софрон Зуляк, пані Анна Зуляк, пані Олена Клим, Михайло Касіян.

По 5ц.: Микита Чубей, пані Антонія Клим. — Разом $9.85.

На сім місци складаю всім жертводавцям щире спасибі.

Свящ. Л. Березінський.

ВЕЛИКИЙ ОБОРОНЕЦЬ „АПОСТОЛЬСЬКОЇ СТОЛИЦІ".

(Едмонтон, Алта.)

Редактор „Укр. Вістей" розжалобився над вісткою, що Рим рішив помагати Японії в далекосхіднім конфлікті. Бідкається пан редактор, що таку вістку важиться хтось ширити! Таж з того може вийти шкода Ватиканові! А може навіть „святішому" отцеві. Ну, а пан редактор, як ревний католик, дуже болюче ту шкоду відчуває!

Нема то як чутливі українські католики!

Коли Рим кривдить українців, ображує українські почування, то це не болить нікого з українських католиків, то цеї кривди також не добачує редактор католицького тижневика. І не лементує і читачів своїх не інформує.

Колиж появилася вістка про римську політику (та вістка не є безпідставна), то це заболіло українського католика, бо він більш католик, як українець.

Нема що дивуватися. Колись египетські невільники будували піраміди фараонам, а тепер духові раби Риму будують велич католицизмові. Та египетські раби робили під терором, над ними свистав бич наставника. Вони були меншими рабами, як ті, що нині Римові служать не з примусу, але через свою духову нищоту.

Православний.

ВІЗИТАЦІЯ.

(Арран, Саск.)

День, 26-го вересня, остається на довгий час в памяти нашої громади. Того дня відбулася перша візитація о. Владики І. Теодоровича в українській православній церкві в Арран.

Це торжество було оголошене досить широко й прибуло на нього багато людей навіть з дальших околиць, а також прибули чисельно наші брати греко-католики і своєю присутністю звеличали наше торжество, за що належиться їм щира подяка і [redacted]

Під до одинадцятої години о. Владика, при чисельнім здвизі народу, прибув до церковної брами, в котрій привитав його дуже добірними словами найстарший віком член нашої громади, п. Андрей Робашевський. В дверях церк витав о. Владику наш парох, о. Л. Дячина.

В одинадцятій годині почалась Архиерейська Служба Божа. О. Владиці асистувало двох священиків — о. П. Мельничук з Йорктону і наш парох. Службу Божу співав наш хор під умілою управою добродійки пані Дячини і виказався знаменито, головно — архиерейське „На многії літа", і „Боже Великий, єдиний". В часі співу багатьом блисті[redacted]чах.

По Службі Божій відбувся спільний обід в Укр. Нар. Домі, котрий приготовило Жіноче Тов. ім. Лесі Українки, а по обіді були промови на різні теми. В семій годині вечер пп. А. Гаталай і Т. Чорнейко закінчили наше торжество звуковою фільмою під назвою „Кінг оф Кінгс".

В імени громади складаю о. Владиці щиру подяку, що потрудився і відвідав нашу громаду, як також Жіночому Товариству, що трудилось коло прилагодження обіду й підчас обіду. Складаю також щиру подяку всім громадянам, що прибули на наше свято.

За церковний заряд

[redacted]

УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧИЙ УНІ[redacted]

В суботу 25 вересня українське робітниче товариство „Сила" у Львові мало небуденне свято: осування робітничого університету у Львові. Домівка Т-ва, приміщена в Народнім Домі, заповнилася в год. 7 вечером ущерть робітничою публикою, серед якої переважала молодь; чисельно явилися також представники українських установ і преси.

Відкрив це свято в імени виділу голова п. Музика і в короткім вступнім слові засував завдання новоснованого Українського Робітничого Університету. Опісля відбулася коротка концертова програма, по якій пан Ніскович виголосив дбайливо опрацьований реферат „За нове обличчя українського робітника". У першу чергу підкреслив референт, що українські робітничі маси завжди стояли на національній платформі та що захоплення соціялістичними ідеями не випливало з маси, тільки від гуртка провідників. Українське робітництво завжди було здисципліноване і слухняне своїм провідникам, які надуживали нераз довіря мас. Тепер український робітник пізнав уже соціялістичну правду наскрізь і знає, що соціяльний добробут залежний від національної свідомости і національного визволення. І тільки тому, щоб якнайкраще вміти віддавати свої сили на службу нації, український робітник хоче вчитись та піднести свій інтелектуальний рівень.

Вітак представники поодиноких установ виголосили привіти. В імени Матірного Т-ва „Просвіта" виголосив привіт ред. Тарапько, від Н. Т. Ш. проф. Рановський, від Рідної Школи адв. Крамальський, від Сільського Господаря інж. Романенко, від УПР пос. д-р Перфецький і від робітництва басейну м-р Підгородецький, від лекторів робітн. університету д-р Андрусяк, від братньої організації Т-ва „Воля" п. Королик.

На курсах викладатимуть такі лектори: д-р Андрусяк, д-р Е. Ю. Пеленський, д-р Щуровський та проф. В. Пачовський.

ОСТАНКИ СИЗИХ ВІКІВ.

Природничий Музей у Ню Йорку вислав гурт учених на пустиню Гобі (Азія) Вони мали робити на пустині розкопки і шукати слідів давніх віків. Підчас розкопів натрапив керманич гуртка і робіт на слід динозавра в скалі. Діносавр — це дуже дивна велитанська потвора, що жила в глибокій давнині на нашій землі. Рід могутнього тіла, з довгою шиєю і хвостом: височина вище 13 фітів, а довжина від 150 до 160 фітів. Керманич довго не думав, лише велів вирубати цілий шмат скали з тим цінним слідом і ту брилу вислав до Музею у Ню Йорку. Вчені обрахували, що ця скала і той слід діносавра мають приблизно яких 95 мільйонів літ. Той кусень скали прийшов до Ню Йорку і його передали до Музею. В Музею почали ту скалу крушити малими молотками особливо призначені до того майстри. Довбаючи дальше, добилися аж до 18 цалів діносавра. Во-

ви були дещо пошкоджені, але о-сталися в такому стані, в якому їх самиця дінозавра вложила в піску тому 95 мільйонів літ. Мабуть тоді мусіла наступити якась місцева катастрофа. Вона захопила і яйця і малого дінозавра. Нагла, та великі зміни в оточенні вкрили і дінозавра і яйця і вони під цьою покривою витримали до нинішніх часів.

—x—

[redacted]

БЕЗБОЖНИКІВ.

Правительство Бельгії під натиском всеї публичної опінії заборонило відбути в Брукселі міжнародний конгрес безбожників, на який вже дало дозвіл. Натиск був майже однодушний, бо виступили проти конгресу не лише католицькі, але й некатолицькі газети. Незалежний щоденник „Метрополь" писав, що большевики розвинули просто затрівожуючу пропаганду в справі того когресу. Централя безбожників у Москві розіслала 1,200.000 запросин на конгрес у Брукселі у формі почтівок, адресованих до ріжних установ і приватних осіб всіх країн. Крім того розіслано 3,600,000 безплатних брошур до 43 держав, головно до Еспанії, Франції, Бельгії й Чехословаччини. Бельгійська преса досить слушно перестерігала перед тим заливом отрує безбожництва, виясняючи, що це під покришкою „боротьби за релігійні ідеї" відбувається експанзія большевизму. „Памятайте, що по Мадриді може прийти черга на Брукселі!" — закричала преса, і уряд Бельгії послухав її та заборонив конгрес безбожників.

—x—

ЧИН ОО. ДОМІНІКАНІВ ПЕРЕНЕСЕНИЙ ЗО ЛЬВОВА ДО ВАРШАВИ.

Старокраєва преса доносить, що чин оо. Домініканів покинув Львів де був майже 700 років і перенісся до Варшави. Зроблено це в найбільшій таємниці перед ширшим громадянством, хоч сам чин не міг бути переведений інакше, як за порозумінням вищих духовних і тимбільше урядових чинників.

Домініканин забрали з собою зо Львова все своє рухоме майно. Найбільшим і найважнішим є їхній архів, котрий становить непомірно важну криницю відомостей ще про ту добу історії, коли існувала Галицько-Волинська Держава. В тім архіві є ріжні грамоти українських галицько-волинських князів, їх подання, привілеї, акти дипльоматичні і літописи, котрі позатим дечіле погоріли.

Про той архів нашої старокнижної історії читаємо в актах Великого Князівства Литовського таке: „Книг словенських (українських) великими склепами знайдали замкнених, котрих на світ не випустять. Так же єсть і во Львові у мнихов Домініканов склеп великій книг наших слованськихх (українських), учительських (наукових, історичних), во купи внесених по осягненю і збуренню Панства руського". Мова тут очевидно про самі книги рукописні, увішати, бо друкарства ще тоді не було.

Причини, які спонукали Домініканів перенестися з Львова до Варшави, остають невідомі.

ГОВОРЯТЬ ПРО ПРАВОСЛАВНИЙ ПАТРІЯРХАТ В ПОЛЬЩІ

Львівське „Діло", з дня 1 жовтня, ц. р. в статті під заголовком „Чи православний патріярхат у Польщі?" між іншим пише:

Українська преса подала вже згадку про те, що митрополит Денис виїхав у мин. пятницю, 24 вересня, в асисті еп. Сави й архимандрита Прота севича (обох рвних москалів) з візитою до патріярха православної румунської церкви Мирона.

Від себе додамо, що відїзд митрополита мав характер політично-державного акту; відїзджаючого проводили на двірець крім представників румунського посольства ще й делегати міністерства закордонних справ та міністерства віроісповідань.

Як довідуємося з добре поінформованих кругів, візита митрополита Дениса була підготовлена ще весною і має на меті обговорити детайлі проекту „польського православного патріярхату" в порозумінні з румунськими найвищими духовними мо-[redacted]

Правда, дехто пояснює подорож митр. Дениса скромним бажанням ревізитувати короля Карла, який був у православній церкві підчас свого побуту у Варшаві. Зате інші запевняють, що вже в жовтні до Варшави прибуде з ревізитою румунський патріярх Мирон.

—x—

СПЛАТІМО ВЕЛИКИЙ ДОВГ!

„Не має більшої любови, як та, коли хтось життя своє віддав за братів своїх!"

Так — за Святим Письмом, — годиться сказати про тих, що ... за рідний край і народ.

Та чи не можна сказати так і про тих, що сили свої і здоровля своє віддали за нас? Віддали — і живуть, животіють між нами, звичайно в злиднях, у холоді й голоді, бо й заробити не годні, будучи або каліками без рук і без ніг, або важко хворими від ран...

ЦЕ УКРАЇНСЬКІ ІНВАЛІДИ

Є їх ще понад дві тисячі людей. Щоб забезпечити їм бодай ложку страви і взагалі найскромніший прожиток, треба мати кругло сто тисяч злотих річно. Нашим моральним обовязком є зложитися на цю суму — і на ще більшу.

ЦЕ МІСЯЦЬ ЛИСТОПАД

В цьому історичному місяці згадаймо про тих, що здоровля і сили свої віддали за нас, за своїх братів. І не жаліймо жертви на ту благородну ціль.

Нехай посилиться жертвенність на Українських Інвалідів!

Ніхто не сміє відмовитися від помочі Українським Інвалідам у листопаді. Бо це їх місяць — листопад...

Вони ждуть на нашу поміч, вірять в неї...

І подамо їм помічну руку — не як милостиню, тільки як скромну сплату Великого Довгу....

Цього вимагає наша честь перед собою і перед світом!

Українське Т-во Допомоги Інвалідам у Львові.

Жертви висилати на адресу: Ukrainian Invalids' Help Association Lwow, Potockoho 48

[redacted]

Ukrainian Self Reliance League, 10584—98St. Edmonton, Alta.

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД. СІРКО, МАН.

(Збірка о. Л. Березіцького.)

По 50цт: Николай Ілюк, Ілія Шипіт, Іван Ілюк, пані Софія Шкрумеда.

По 30 цт: Олекса Білавчук.

По 25 ц.: Олекса Чоботар, Теодор Гуцуляк, Дмитро Олійник, Онуфрей Соколюк, Іван Бордун, Николай Е-дин, Теофіль Тесарський, Кость Мельничук, Георгій Мельничук, Ів. О. Чоботар, Василько Ілюк, Петро Шкрумеда, пані Анна Гуцуляк, пані Єлена Чоботар, пані Настя Верестюк, Гео. Чоботар, Ілія Шкрумеда.

По 20цт.: Марія Клим, Іван Настюк.

По 15цт. Дмитро Чоботар, пані Домна Білавчук, пані Марія Білавчук, Михайло Гуцуляк, пані Марія Шипіт.

По 10цт. Іван Шипіт, Василько Мельничук, пані Марі Дубник, пані Марія Чоботар, пані Елена Соколюк, пані Марія Натуркач, пані [redacted] Персовін, Ольга Ілюк.

По 5цт.: пані Софія Тисарська, пані Марія Олійник, пані Софія Мельничук, пані Ольга Соколюк, пані Марія Чорнейко, пані Єлена Шипіт, пані Марг. Шипіт, пані Бордун, Всиль Соколюк, Василь Настюк, Василько Гаврилюк, пані Катерина Шипіт, Михайло Соколюк.

Николай Настюк 2цт.

РИВЕРС, МАН.

П. Луцюк	1.00

ЕДМОР, САСК.

Збірка в церкві переведена о. Уляном	$6.30

—x—

[redacted]

Збірка о. П. Запаринюка

Роркетон, Ман.	$ 3.80
Етелберт, Ман.	10.25
Давфин, Ман.	16.25
Збірка о. С. Симчича	
Брендон, Ман.	2.75

—x—

[redacted]

Оцею дорогою складаю щиру подяку п. Т. Б. Микитюкови з Фенвуд і Укр. Греко-Православній Громаді за прощальний вечерок, який мені астроїли і за дарунок.

Рівнож дякую щиро п. П. Ковтунови в Давфин, що занявся збіркою городовини для мене, коли я осів в Давфин.

Гнат Галин.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. І. Дмитрова.

Листопад

7 Нед. — Тиндал
8 Пон — Димитрія — Селтон.
14 Нед. — Малантон
21. Нед. — Селкирк (Храм)
28. Нед. — Селтон.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. І. Гикавого.

Листопад.

7. Неділя — Кентуап, Піс Ривер.
14. Неділя — Ройкрофт (на Воянні).
21. Неділя — Вилінґдон.
28 Неділя — Прут.
Адреса: — Вилліндон, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. Л. Березіцького

Листопад

7 Неділя — Вайта
8. Понеділок, Дмитра Вмч. — Сень[redacted]
14. Неділя — Толстой
21. Неділя, С. Арх. Михаїла — Гардентон, Онуцька — храм.
28. Неділя — Гардентон місто.
Адреса: Толстой, Ман.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1937 РІК. ЛИСТОПАД.

1 П. Йоіля прор.
2 В. Вмч Артема; пр. Артема
3 С Іларіона Вел
4 Ч Мч Олександра
5 П. Ап Якова брата Госп.
6 С. Мч Арети Арети печ.

7 Н. 20 по З. св. Д. Мч. Маркіяна
8 П Дмитра Вмч.
9 В Мч Нестора, Капітолини
10 С Теренція і Неонілы
11 Ч. Бл Марії, Анастасії
12 П. Мч Зиновія й Зиновії
13 С Ап. Стахія, Амплія, Наркиса

14 Н. 21 по З. св. Д. Кузьми й Дам.
15 П. Акиндина
16 В. Мч. Акепсима еп.
17 С. Йоаникія Вел
18 Ч. Мч. Галактіона
19 П. Св. Павла арх. Конст.
20 С. Мч. 33 Мелітинських

21 Н. 22 по З. св. Д. С. Арх. Мих.
22 П. Онисифора
23 В. Ап. Ераста, Олимпа
24 С. Віктора, Стефаніди
24 Ч. Івана Милост.
26 П. † Івана Золот. арх. Конст
27 С. † Ап. Филипа, Григорія

28 Н 23 по З. св. Д. Мч. св. Гурія
29 П. Ап. Матея
30 В. Григорія чуд. еп. Неокес.

[redacted]

о. П. Гайдамого.

Листопад

7 Неділя — Роблин, Ман.
8 Понед., Вмч Дмитра — Роблин
14. Неділя — Ленард
21. Неділя — Шелвелий.
28. Неділя — Шортдейл.
Адреса: Роблин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. Гр. Василіва

Листопад

7. Неділя — Довиінг.
8. Понед., св. Дмитра — Белліс, храм
14 Неділя — Стрий.
21. Неділя — Смокі Лейк
28. Неділя — Спедден
Почт. скринька 108, Смоки Лейк.

[redacted]

о. П. Запаринюка.

Листопад

7 Неділя — Давфин-Еипвія.
8. Понед., Дмитра — Косів-Богдан
14. Нед. — Етелберт.
21. Нед — Венлав — Храм.
28. Нед. — Пайн Ривер.
Давфин, Ман.

17. Неділя 17 по Зісл. св. Духа. [redacted]

7 Неділя 20 по Зісл. св. Духа: Голос 3. Утр. Єван Ів. XX: 19—31 Літ. Ап. Гал. 11—19. Єван. Луки VII 11—16

8. Понеділок Дмитра Вмч. Утр. Єван Мат X: 16—22. Літ. Ап. 2 Тим. II: 1—10 Єван. Ів XV: 17—27 і XVI 1—2.

14. Неділя 21 по Зісл. св. Духа: Голос 4. Утр. Єван Ів. XXI: 1—14 Літ. Ап. Гал. II: 16—20 Єван. Лук. VIII: 5—15

21 Неділя 22 по Зісл. св. Духа: Гол. 5. Утр. Єван. Ів. XXI: 15—25 Літ. Ап. Гал. VI: 11—18. Єван. Лук. XVI. 19—31.

28. Неділя 23 по Зісл. св. Духа: Гол. 6. Утр. Єван Мат. XXVIII: 16—20. Літ. Ап. Єф. II: 4—10; Єван. Лук. VIII: 26—39.

ГРУДЕНЬ.

4. Субота: Введення в храм Пр. Богородиці: Утр. Єван Луки I. 39—40 і 56. Літ. Ап жид. IX. 1—7 Єван. Луки X: 33—42 і XI: 27—28.

5 Неділя 24 по Зісл. св. Духа. — Голос 7 Утр Єван. Марка XVI: 1—8 Літ Ап Єфес. II: 14—22 Єван. Луки [illegible]: 41—56.

12 Неділя 25 по Зісл. св. Духа. — Голос 8. Утр. Єван. Марка XVI: 9—20. Літ. Ап. Єф. IV: 1—6. Єв. Луки X 25—37.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3684
WINNIPEG, MAN

РІК XIV. WINNIPEG, MAN., NOV. 15th, 1937 ВІННІПЕГ, МАН., 15-го ЛИСТОПАДА, 1937. ЧИСЛО (282) 22

ДІЛА „Чорної Руки"

II.

Автор брошурки „Чорна Рука" обвинувачує православних українців за те, що Стефан Ілаш в 1935 році, в Ґудів, Саск., застрілив на смерть католицького монаха Дельфоржа та ранив другого монаха Балу.

Про йорктонську трагедію ми сказали своє слово в найблищому числі „Вістника" (з 1 квітня, 1935) потім, як вона сталася. Не маючи тоді про неї блищих подробиць, ані не знаючи її дійсного підкладу, — ми приписували її умовому станові Ілаша. Коли ж по судовім розслідженню справи був оголошений послідний лист Ілаша (гляди „Йорктон Ентерпрайз", з 11 квітня, 1935), — ми побачили, що за підставу йорктонської трагедії не можна брати самий тільки умовий стан Ілаша. Бо коли б навіть припускати, що в часі стріляння до Дельфоржа та Бали Ілаш був в стані божевілля, **то чейже мусіла бути якась причина, що його до такого стану допровадила.**

Хотяй лист Ілаша кидав нове світло на йорктонську трагедію, ми не повертали до неї більше, бо не хотіли викликувати релігійних спорів та упереджень. Але коли автор „Чорної Руки" по двох роках з половиною заговорив про неї (чи голос совісти?), а що більше, **коли він нечесно, по злодійськи,** — не подаючи навіть свого імени, — складає вину за неї на православних українців, то й ми не можемо мовчати.

Причиною, через яку Ілаш стріляв до Дельфоржа й Бали, **не було православія.**

Ілаш ніколи православним не був і до Української Православної Церкви, як такої, ані до ґудівської православної громади ніколи не належав. Противно, **він завжди був католиком** і ходив до католицької церкви, а коли його син заслаб, **він покликав католицького священика, щоби його висповідав.**

В часі трагедії **Ілаш мав заплачену членську вкладку до католицької церкви в Ґудів, а 11 березня, 1935,** отже десять днів перед тим, як постріляв Дельфоржа й Балу — **приступав до Великодної Сповіди перед католицьким священиком.**

Отже Ілаш був католиком, і то практикуючим католиком, — а не православним. І коли за його вчинок можна винувати яку-будь Церкву, то в ніякому разі Церкву Українську Православну.

По нашій думці за вчинок Ілаша треба [illegible]

„Чорну Руку", про яку мова.

„Чорну Руку", **що вже не одну українську душу знищила, не один український розум викривила, не одно вбивство поповнила.**

Не можна винувати самого Ілаша, бо він лише був жертвою темної сили, що „Чорною Рукою" називається.

Не можна винувати православних, бо Ілаш ніколи до них не належав і православні нікого до вбивства не наклонюють

Не можна винувати „Божої руки", на яку покликується автор брошурки, бо Божа рука милує, не вбиває.

За йорктонську трагедію **треба винувати „Чорну Руку" й тільки „Чорну Руку!"**

Хто не вірить, — хай прочитає послідний лист Ілаша.

„Українська кров".

Говорячи про йорктонську трагедію автор „Чорної Руки" вигукує:

„Полилася українська кров!"

Людської крові не слід проливати, — будь вона українська, чи французька, чи жидівська, чи бельгійська. Про це виразно говорить Заповідь Божа: „Не вби-[redacted]

Всякої людської крові шкода, — отже й крови Дельфоржа, й Бали й самого Ілаша.

Але коли вже говорити про „українську кров", то треба знати, що Дельфорж не був українцем, отже й кров його не була українська. Бала також не чистокровний українець, отже й про його кров не можна говорити, як про кров українську. Одинока кров українська, що пролилась в Йорктоні, — це була кров Стефана Ілаша.

Кров — **пролита „Чорною Рукою"!**

Коли говорити про Ґудів, як про місце походження Ілаша, то треба знати, що там також свого часу пролилась українська кров. Около тридцять років тому в Ґудів замордовано українського протестантського проповідника — Чернявського.

Тоді в Канаді ще не було Української Православної Церкви. Не було й Ілаша, ні Бали, ні Дельфоржа.

Але вже була „Чорна Рука"!

„Дух сліпої ненависти".

Пише автор „Чорної Руки", що православні українці „цілими роками, безперервно і послідовно ширили при всяких нагодах ґазетою і живим словом, явно і тайно" — **„дух сліпої ненависти до рідного брата".**

Та чи справді так? Чи справді православні українці ширили та ширять „дух сліпої ненависти до рідного брата", — греко-католиків?

Факти говорять зовсім що інщого:

Бо хіба православні українці оминають та не сходяться з греко-католиками? — Ні!

Хіба українські православні священики висміюють греко-католиків та їх церкву так, як католицькі священики висміюють православних українців та їх церкву? — Ні!

Хіба заказують своїх вірних не сходитися з греко-католиками та не ходити до їх церкви так, як заказують греко-католицькі священики своїх вірних? — Ні!

Хіба називають католицьких священиків та їх вірних „жидами", „халдеями", „арабами", „чортами", „проклятими схизматиками" і т. п., так, як католицькі священики називають православних священиків та їх вірних? — Ні!

Хіба заказують своїм вірним брати греко-католиків в куми, відвідувати їх в часі недуги, брати участь в греко-католицьких похоронах так, як заказують своїм вірним греко-католицькі священики? — Ні! Ні! Ні!

Отже де той „дух сліпої ненависти" з боку православних українців до греко-католиків? — **Його нема й ніколи не було!**

Православні українці відносяться до греко-католиків, як до своїх рідних братів. Вони їх люблять, шанують і поважають. Вони сходяться з греко-католиками й хочуть, щоби греко-католики сходилися з ними. Бо одна мати їх родила, — **Україна, одна кров пливе в їх жилах, — українська, одну віру приняли за Володимира Великого — православну!**

Як кого ненавидять православні українці, — **то чужу, ворожу та погубну для українців римську політику.**

Ненавидять **ту кривду, яку Рим українцям [redacted] наносить.**

Ненавидять **ту зраду, якої Потій і Терлецький та їх послідувателі допустилися.**

Ненавидять „Чорну Руку"!

„Українство" проводу греко-католицької церкви.

Автор „Чорної Руки" закидує, що Українська Православна Церква в Канаді, в перших кількох роках свого існування, була під духовною опікою сирійського митрополита та що мала через два роки румунського священика.

Хтось міг би подумати, що в склад проводу і духівництва уніятської церкви в Канаді завжди входили і тепер входять самі чистокровні українці та стопроцентові патріоти. Тимчасом між тими „чистокровними" українцями та „стопроцентовими" патріотами подибуємо такі імена, як: **Ляннжевін, Сабурен, Декамп, Бульс, Тешер, Кінцінґер, Ру, Бала, Олірі, Делярі, Дельфорж, Валш, Ґеріґ, Кулій, Жан, Бон і ін.**

Одним словом українці, — яких пошукати!

Закидуючи Українській Православній Церкві чужі впливи та контролю, автор „Чорної Руки" повинен був пригадати собі оці слова Ісуса Христа:

„Чого дивишся на порошину в оці брата твого, а поліна в своїм оці не чуєш? І як можеш сказати братові своєму: Брате, дай я вийму порошину, що в оці твоїм, коли сам у своєму оці не бачиш поліна? **Лицеміре, вийми перше поліно зі свого ока, а тоді побачиш, як вийняти порошину з ока брата твого!"** (Лук. VI:41-42).

Хвалиться автор „Чорної Руки":

„Українці католики слухали і слухають свого українського католицького єпископа" (стор. 10).

Повинен ще був пояснити, котрого то „свого" єпископа вони слухають?

Чи того, що вйрики Олірі для ніх ви-

святив, чи того, що йому французи палату за $42,000.00 збудували, чи того, що йому римо-католики місячно чеки посилають, чи того, що з наказу поляків бороду носить та православних українців на польську („ужендову") унію переводить, чи того, що його брат генералом в польській армії служить, чи того, що між українцями москвофільство поширює, чи вкінці того, що з жидами-шахраями руку тримае та церковними грішми їх кишені набиває?

Котрого?!

Треба сказати, щоб люди знали, який крам їм захвалюють.

„Чи ви хочете синаґоґи"?

Одно треба признати авторові брошурки: він майстер від порожних вигуків. Його писанина нагадує вигуки пяного чоловіка, що, запаморочивши розум горівкою (може тою „доброю горівкою, що її в „Українських Вістях" рекламують та що ЛИШЕ $2.55 за 25 унцій коштує) — пробує співати. Забувши з похмілля слова й арію пісні, він дико вигукує, думаючи, що не знати, як гарно співає.

В однім місці він, ні з цього, ні з того, — мов з просоння, — репетує:

„Українці Канади!

„Свідомі, чесні українці!

„Застановіться хвилинку, одну хвилинку тепер!

„Чи хочете синаґоґи?"

І якої він відповіди, люди добрі, від вас сподіється? Чейже нема і не може бути найменшого сумніву, що ніхто зі **свідомих та чесних українців**, — не тільки в Канаді, але і в Галичині та по цілому світі, — **не хоче синаґоґи**. Це ж само собою зрозуміле. **Та що е незрозуміле, то те, чому якраз авторові „Чорної Руки" синаґоґа приснилася?**

Як що автор „Чорної Руки" під синаґогою Українську Православну Церкву розуміє, то треба сказати, що ця назва краще його власній церкві пасує.

От хоч би взяти епископа Хомишина, — одного з тих славних „українських католицьких епископів", якими автор „Чорної Руки" так величається.

Недавно тому старокраєві часописі широко розписувалися про цього „достойника" греко-католицької церкви та **про його велику дружбу і приязнь з відомим шахраем та злочинцем жидом Ляксом.** Помимо того, що в Станиславові є українські адвокати, а до того греко-католики, Хомишин **мав за свого правного дорадника в судових процесах і маєткових справах власне цього шахрая та злочинця Лякса.** Кілька місяців тому суд **засудив Лякса за ріжні провини на 18 років вязниці** (ріжні амнестії зменшили кару до 3 років).

Про приязнь Хомишина до Лякса львівське „Діло" між іншим писало:

„Той тип (Лякс) вдерся в довіря нашого **станиславівського Владики та через довгі літа жирував на церковнім маєтку станиславівської епархії... Не тисячі, а десятки тисяч плили з епархіяльної каси до кишені того звичайного аферйста обманця. ЛЯКС БУВ В ЕПИСКОПА ВСІМ, ПЕРШОЮ ПО ЕПИСКОПОВІ ОСОБОЮ В ДІЄЦЕЗІЇ".**

Між цим „українським католицьким епископом" та обманцем жидом Ляксом була така щира приязнь, що навіть по тім, як Лякс вийшов зі слідчої вязниці за кавцією 50 тисяч злотих (около 10 тисяч доларів) і чекав на головну розправу, Хомишин вислав його, як свого повновласника до провірки книг в Земельнім Банку у Львові (отже в українській інституції). Підчас карних процесів проти Лякса Хомишин вживав ріжних **заходів, щоби його ратувати, а по засуді Лякса вдавався до найвищих державних чинників, просячи для нього помилування.**

Зо своєю приязню до Лякса Хомишин зовсім не крився. Противно, він так поводився, немов би та приязнь приносила йому не знати яку честь та повагу. Пише „Діло":

„Коли арештовано Лякса, Владика (Хомишин) заманіфестував (виявив) **прилюдно своє почування до нього довгими відвідинами у вязниці, дарма, що досі ніколи цього не робив, хоч НЕРАЗ У ВЯЗНИЦИ, СЕРЕД СЛІДСТВ, СИДІЛИ ПОВАЖНІ СВЯЩЕНИКИ І ТАКОЇ МОРАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ НЕ ДІЖДАЛИСЯ".**

Ось так, люди добрі, виглядає „український католицький епископ"!!!

Слід зазначити, **що велика приязнь існувала також між Ляксом і епископом Лятишевським, суфраганом (помічником) Хомишина.** Про це заявив на суді адвокат Ляндав, оборонець Лякса, кажучи:

„Оскаржений д-р Лякс помимо своїх провин мусів мати деякі добрі прикмети, коли станиславівський епископ о. д-р Хомишин **від ряду літ вживав його, як свого дорадника, а таксамо о. ЕПИСКОП СУФРАҐАН ЛЯТИШЕВСЬКИЙ ЖИЄ З ОСКАРЖЕНИМ В ДОВГОЛІТНІЙ ПРИЯЗНИ".**

Що приязнь Хомишина тай Лятишевського до Лякса не була випадковою, ані хвилевою слабістю з боку Хомишина та його суфраґана до „роду ізраїльського", — показує той факт, **що вслід за тим, як Лякс почав відсиджувати в криміналі трилітку, на його місце зявився коло Хомишина ДРУГИЙ ЖИД, на імя ХАМАЙДЕС, що свого часу також був засуджений за обман на чотири роки вязниці.**

Старокраєва преса доносить, що 15 вересня, 1937, **Хамайдес виступав в ролі повновласника греко-католицького Духовного Семинаря в Станиславові (отже семинаря, над яким Хомишин має нагляд та в якім виховуються його священики)**, при купні одного будинку.

Ось вам „патріотизм" проводу греко-католицької церкви!

Ось вам „правдивий наслідник св. апостолів Христових", — як „Чорна Рука" своїх епископів величає!

Греко-католицький епископ — і шахрай-обманець жид Лякс!

Греко-католицький епископ — і обманець жид Хамайдес!

Греко-католицький епископ — і „десятки тисяч" українського церковного гроша плинуть з епархіяльної каси до жидівської кишені!

Ось тут вам, люди добрі, — дійсна синаґоґа!

Колись про Хомишина та його церкву писали:

„Хомишин стоїть по середині церкви, а Ісус Христос в куті церкви".

А тепер інакше:

Лякс і Хамайдес стоять посередині церкви.

Хомишин стоїть коло дверий церкви. Ісус Христос — за дверима церкви.

Ставиться питання: Хто винен за те, що станиславівською дієцезією фактично управляють жиди?

Не епископ суфраґан Лятишевський, бо він має над собою Хомишина.

Не Хомишин, бо він на власну руку не може нічого робити: над ним є Шептицький, польський уряд, папа.

Не загал греко-католиків, бо вони в справах своєї церкви не мають жадного голосу.

Ну, а хто ж?

Винна „Чорна Рука"!

Колись „Чорна Рука" віддавала жидам ключі від поодиноких українських церков. Нині та сама „Чорна Рука" віддає жидам, та взагалі чужим людям, ключі від цілих греко-католицьких дієцезій!

Ключі від станиславівської дієцезії „Чорна Рука" віддала жидам. Від другої — полякам. Від третьої — москвофілам. Від четвертої — французам, айришам та бельґійцям. І так без кінця!

Оттаке „Чорна Рука" виробляє з церквою, якій підлягає кілька мільйонів українських душ!

Слушно говорить (свідомо, чи несвідомо, — це неважно) автор брошурки „Чорна Рука":

„Та рука (т. е. „Чорна Рука") несе і ширить руїну: віри, моралі, щастя, безсмертних душ... Рука, що чорна від брехні і потворних змов. Рука, що веде нарід у чорне невідоме, доводить до чорної розпуки душі, затемнює вашу будучність... Геть з „чорною рукою!"

Так, — **Геть з „Чорною Рукою"!**

Геть з римською політикою, що несе українцям загибіль!

Геть з Ляксами та Хамайдесами!

Геть з такими „українськими католицькими епископами", що вяжуться з шахраями й обманцями жидами та наповнюють їх кишені українськими церковними грішми!

Геть з такими „українськими католицькими епископами", що обертають гре[illegible]ку церкву в синаґогу!

ГЕТЬ З „ЧОРНОЮ РУКОЮ"!!!

—————x—————

„ЧУЖА РУКА" І „ЧОРНА РУКА".

Вже буде около двох літ, як появилася в Канаді книжочка „Чужа рука", в якій фактами показано, як чужі Українському Народови католицькі політики зневажливо відносяться до українців, вважаючи їх мертвим матеріялом, яким можна орудувати, як захочеться.

Дальше показано там, знов же фактами, що папське верховенство не засноване Христом, що Апостоли про Петрове верховенство нічого не знали, великі Отці Церкви його не признавали, тай деякі визначні представники Римської Церкви в папське верховенство не вірили і публично це заявляли.

Окремо показано там, що Історія Римської Церкви, разом з Історією Папства має такі чорні картки, що їх не можна брати за свідоцтво висшости Римської Церкви!

Про появу „Чужої Руки" греко-католицьке начальство в Канаді мусіло знати від першого дня, коли книжочка появилася. Однакож минав час і не чути було, щоби воно факти, що були в „Чужій Русі", заперечувало. Виходило, що всі ті факти правдиві і нема про них що говорити.

Аж цілком недавно появилася немов відповідь „Чужій Руці", книжечка, що має заголовок „Чорна Рука". Книжечка друкована в Йорктоні і належить до ряду видань БУК-а. Формат невеличкий сторін 31, автор не згаданий. Мова книжечки нагадує бесіду Труха — крики, вигуки.

Хто читав „Чужу Руку", нехай обовязково перечитає і „Чорну Руку".

Хто „Чорну Руку" читав, нехай конче і „Чужу Руку" перечитає.

Це ми радимо і православним і греко-католикам.

Треба перечитати обі книжочки, порівнати їх зміст, розглянути провідні думки обох, а тоді доперва читач побачить, де правда, де кривда.

Ціна „Чужої Руки" 35 центів (можна замовляти в редакції „Вістника"), а „Чорної Руки" 5 центів (треба замовляти в оо. Редемптористів в Йорктоні).

Зокрема члени БУК-а повинні „Чужу

(Продовження на стороні 3-ій)

„ЧУЖА РУКА" Й „ЧОРНА РУКА".

(Продовження зі сторони 2-ої)

Руку" перечитати, а то й мати її в своїй бібліотеці.

Коли ми даємо таку пораду від себе, то добре було би, щоби і греко-католицький провід, або бодай провід БУК-а дав подібну пораду своїм вірним. Нехай читають, нехай знають!

Коли ходить про вирівнання непорозумінь; коли ходить про створення згоди; коли ходить про справедливий суд — **то прочитання обох книжочок необхідне. І для православних і для католиків.**

Хто може, нехай собі обі книжочки купить. Хто не може, нехай позичить собі в сусідів, а сусідам позичить ту книжочку, яку в руках має.

—————x—————

ПРО СМЕРТЬ КНЯЗЯ ВОЛОДИМИРА

[illegible]

Великий князь Роман Галицький мав двох синів, Даниля і Василька. Данило княжив в Галичі й Холмі, а Василько в Володимирі на Волині. По смерти Василька тут княжив його син Володимир. Про нього каже Літопис, що він „яснів братньою любовю до всієї своєї братії, до бояр і до простих людей". Про послідні хвилі його життя і смерть читаємо в Галицько-Волинськім Літописі між іншим таке:

Князь Володимир Василькович лежав хорий 4 роки. Почали йому гнити долішні уста... Але він не був ще дуже хорий, ходив і їздив на коні.

Він роздав убогим усе майно: золото, срібло, дороге каміння, золоті і срібні пояси свого батька і своє, що був надбав ще при батькови, все роздав Великі посудини золоті й срібні, кубки золоті й срібні сам перед очима казав побити й потопити в гривні, таксамо великі золоті намиста своєї баби й своєї матери, все потопив і розсилав милостиню по цілім краю.

Він і стада роздавав убогим людям, у кого не було коней, або в кого погинули підчас війни.

Як скінчився четвертий рік (слабости) і настала зима, він почав дуже ослабати. Йому випало все тіло з бороди (очевидно це був рак).

Він ввійшов до церкви святого мученика Юрія, бажаючи взяти причастя і ввійшов у малий вівтар, де священики скидали одежі, бо тут він мав звичай завжди ставати (підчас Богослуження).

Він сів на стільци, бо з ослаблення не міг стояти, підніс руки до неба й почав молитися зі сльозами:

— Владико Господи Боже мій! Поглянь на неміч мою й подивися на моє приниження, в якім я тепер находжуся, бо я на Тебе надіюся і терплю. За все те я дякую Тобі, Господи Боже. Я дістав багато добра від Тебе в мойому життю, то не мав би перетерпіти й лиха?...

Він прийшов з церкви, ляг і вже більше не виходив, бо почав ще більше знемагати.

Він не їв нічого сім тижнів, крім одної води, тай її потрохи.

І так у четвер під ніч почав сильно ослабати, а як дійшло до півнів (як кури почали співати), порозумів, що душа хоче розлучитися з тілом. Він поглянув на небо, віддав хвалу Богові і сказав:

— Безсмертний Боже! Хвалю Тебе за все, бо Ти поправді один Цар для всього, що дає усьому живучому вдоволення Твоїм багацтвом. Бо Ти створив цей світ, Ти зберігаєш його, очікуючи душ, що Ти їх післав, щоби тих, що добре прожили життя, Ти пошанував, як Бог, а тих, що не корилися Твоїм заповідям, дати на осудження...

Він скінчив молитву, підніс руки до неба й віддав душу в божі руки і прилучився до своїх батьків і дідів.

Отже як засвитало в пятницю, помер побожний христолюбивий великий князь Володимир, син Васильків, внук Романів, що княжив по батькови 20 літ. А помер він в городі Любомлі в році 6796 (себто 1288 р.) дня 10-го грудня, в день памяти св. Мини.

А княгиня його з двірськими слугами обмили його, оповили його оксамитом із круживом (з мережками), як пристоїть царям, положили його на сани й повезли до міста Володимира. А городяни, від малого до великого, чоловіки, жінки і діти з великим плачем проводили свого пана.

Вони привезли його тіло до Володимира, до епископії, до церкви св. Богородиці і так поставили його на санях в церкві, бо було вже пізно.

Того самого вечера в цілому городі довідалися про княжу смерть.

А рано, як відспівали Утреню, прийшла його княгиня, його сестра Ольга й княгиня Олена, черниця, з великим плачем. Зійшовся цілий город і плакали за ним усі бояри, старі і молоді.

А володимирський епископ Євсигній і всі ігумени, Опагит, ігумен печерський, і попи з цілого города відспівали над ним звичайні пісні, провели його з богохвальними піснями й гарно пахучими кадилами і зложили його тіло в батьковім гробі.

За ним плакали володимирці, згадуючи його добре серце для них. Зокрема ж плакали за ним його слуги — вони обливали своє лице сльозами, віддали йому останню прислугу, опрятали його тіло і вложили до гробу, дня 11-го грудня, в день св. Данила Стовпника.

Княгиня ж його безнастанно плакала, стоячи коло гробу, проливаючи сльози, як воду, і так говорила:

— Царю мій добрий, лагідний, покірний, справедливий! Слушно надано тобі імя Іван, бо ти всім добродійством подібний до нього. Багато докучали тобі рідні, але я не бачила, щоби ти колинебудь за їх зло віддав злом, але жив, покладаючи все на Бога.

Але найбільше плакали по нім лучші мужі володимирські, кажучи:

— Добре було би нам разом з тобою вмерти, бо ти нам дав таку свободу, як і дід твій Роман, що увільнив був нас від усіх тягарів...

Таксамо плакало все населення володимирське, чоловіки, жінки, й діти, німці, сурожці і новгородці... Плакали й жебраки й убогі, черці і черниці, бо він був милосерний для всіх убогих.

А цей побожний князь Володимир був ростом високий, широкий в плечах, гарний із лиця, волосся мав жовте, кучеряве, бороду стриг, а руки й ноги мав гарні, голос грубий, а спідні уста дебелі. Він ясно говорив на теми Святих Книг, бо був великий фільозоф.

Був також добрим ловцем, мужем хоробрим, лагідним, спокійним, незлобним, справедливим, не хапливий, не брехливий, ненавидів злодійства, а острих напоїв не пив від дитинства.

Він любив усіх, зокрема ж свою братію, а хрестного цілування (приречення, присяги на хрест) додержував по справедливости дійсній, не лицемірній.

Був повний страху божого, пильно прикладався до давання милостині, доглядав монастирі, потішав черців, а всіх ігуменів приймав з великою любовю.

Він і вибудував багато монастирів... Він не затроював своєї голови пиянством... і для всіх станів був мов би улюбленим батьком. Та найбільше виявляв своє милосердя милостинею.

Як цього побожного князя Володимира зложили до гробу, то його тіло лежало в гробі не замазане (не замуроване) від 11-го грудня до 6-го квітня. Але його княгиня не могла втихомиритись. Прийшла з епископом Евсигнієм і всім клиром (духовенством), отворили гріб і побачили його тіло ціле й біле, а від гробу йшли гарні пахощі. Так вони побачили чудо, а побачивши, прославили Бога і помазали його гріб 6-го квітня, в середу Страсного Тижня.

Князь Володимир збудував багато городів (містів) — Берестя, дальше Каменець. Він вибудував тут камінну вежу, 17 сяжнів високу. Побудував в Каменци церкву Благовіщення, прикрасив її золотими іконами (позолочуваними образами). Викував срібні посудини для Богослуження, дав сюди Євангелію апракос (поділену для Богослужень) парамейник, збірник свого батька і підносний хрест.

Також в Більську обдарував Церкву іконами (образами) і книгами. В Володимірі церкву Димітрія помалював, викував срібні, богослужебні посудини, ікону Богородиці обкував сріблом і дорогим камінням, дав заслони шиті золотом, а другі оксамитні з дрібними перлами і прикрасив її всякими дорогоми тканинами. В епископії, в церкві Богородиці великий образ Спаса обкував сріблом, списав Апостол апракос і також дав богослужебні посудини зі щирого золота, а ще на память по собі поставив в церкві Богородиці образ Спаса, обкований золотом і дорогим камінням

До монастира Апостолів дав Євангелію апракос, а Апостол сам власноручно списав, збірник батька, хрест і молитовник дав. До перемиської епископії дав Євангелію апракос, обковану сріблом із жемчугом, що її сам власноручно списав був; а до Чернигова до епископії післав Євангеліє апракос, писану золотом, обковану сріблом. В луцьку епископію дав великий срібний позолочений хрест із чесним деревом.

Він збудував багато церков. В Любомлі камяну церкву св. Юрія, прикрасив її кованими сріблом іконами, викував срібні посудини, дав обрус напрестольний, цілий вишиваний золотом. Він списав Євангелію апракос, також Апостол і прологи (короткі життя святих) на 12 місяців; списав 12 книжок миней, тріоди, октоїх, ірмолай і служебник... А молитовник купив у протопопшої, дав за нього 8 гривен кун і віддав церкві Юрія. Він вилив дзвони з чудовим звуком, що других таких не було. — Вибудував також церкву, св. Петра й обдарував усім...

Ось таким добрим, гідним і побожним малює літописець володимирського князя Володимира, сина Василька, а внука Романового!

—x—

ПОЛЬСЬКІ КОСТЕЛИ РОСТУТЬ.

У Боянцях, повіт Сокаль, відбулося посвячення костела, якого доконав кс. Шукальскі з Сокаля при участи повітового старости Костоловского та інших гостей з повіту. Костел побудовано заходом комітету будови каплиць і людових домів при допомозі власниці дібр Зиберк-Плятерової, що жертвувала ґрунт під будову і помагала фінансово. — В українському селі Тухлі в Скільщині мають побудувати римо-католицьку каплицю і дошкілля. Повстав організаційний комітет, що фінансує справу.

—x—

НА ЛЕМКІВЩИНІ ЗАБОРОНЯЮТЬ УКРАЇНСЬКІ КАЛЕНДАРІ.

Одному кольпортерові на Лемківщині задержали на почті „Український Християнський Календар" і молитовники „Благодарім Господа". Поліціянт забрав його до комісаріяту, розпечатав пакунок і заявив, що українських книжок не вільно читати. Коли кольпортер протестував проти цього, загрозили йому, що заплатить кару 500 злотих, як що не відішле назад календарів.

„ВІСТНИК"
Ревізійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 2025, WINNIPEG, MAN.

ПОЛОЖЕННЯ ГРЕКО-КАТ. ЦЕРКВИ [redacted]

Епископ Хомишин і жиди.

Буде тому кілька місяців, як галицькі часописи подавали історію жида Лякса, що був дорадником і представником станиславівського греко-кат. епископа Григорія Хомишина. Цілі літа Лякс, адвокат, був відомий загалови, як шахрай і обманець. І галицькі часописи час від часу запитували публично, чи Хомишин не може знайти собі між адвокатами іншого дорадника — а вже би, певна річ, між українськими адвокатами. Але Хомишин не звертав на те уваги. Не звертав уваги і Шептицький, який, як митрополит, має повне право й обовязок вглянути в такі справи.

Та прийшов час і Лякс попався таки в руки. Його засудили за всякі шахрайства на кілька літ тюрми. Та і тоді Хомишин не лишив свого компаніста — вставлявся за ним, відвідував його.

Минуло від того часу пів року, чи й менше, а вже виходить на верх нова історія. В „Ділі" з 21 вересня, 1937, є така новинка:

„Гарний повновласник": Дня 15 ц. м. (вересня) відбулася у станиславівському суді ліцитація дому п. Ф. Мандзюка. До ліцитаційного купна зголосилася також греко-католицька Духовна Семинарія у Станиславові, висилаючи як свого повновласника п. **Кароля Хамайдеса, бувшого нотаріяльного писаря, засудженого свого часу за обман на 4 роки тяжкої вязниці".**

Імя „Хамайдес" показує, що Хамайдес жид, а 4 роки вязниці за обман показують, який характер. (Інші галицькі часописи зазначують виразно, що **Хамайдес жид**).

Хомишин, Лякс, Хамайдес... Компанія. **А на все те мовчки дивиться Шептицький, мовчки дивляться другі греко-кат. епископи, мовчки дивиться Рим.** Байдуже їм, що греко-кат. епископ вяжеться з явними шахраями на згіршення вірних і зневагу Церкви.

І тому пуста вся балачка про силу, повагу і едноспасительність греко-католицької Церкви. Бо само католицьке начальство тую Церкву нівечить. Пуста нині вся балачка, що греко-кат. Церква є твердинею українського націоналізму.

Греко-католицька Церква в Галичині опинилася нині в такім положенню, що **в дійсности не має українських епископів.** Шептицький поляк з роду і по його роботі завсігди було видно, що він польський політик, посаджений поляками на українськім епископськім стільці. Хомишин має за собою цілі історії хрунівської роботи відколи став епископом. Були великі скарги до Риму на перемиського епископа Коциловського. Не забувся ще Отвертий лист Карманського до Коциловського, в якім Карманський показує протиукраїнську роботу Коциловського

Окремо треба згадати, що греко-кат. епископи в Галичині врочисто присягнули, що будуть вірно служити Польщі — не Українському Народові! (Папа Конкордатом заставив їх до такої присяги!)

Все те зібране разом показує, що епископами греко-католицької Церкви є або поляки, або хруні, або взагалі люди, що є на службі ворогам Українського Народу. Отже, по правді сказавши, **українці греко-католики своїх українських епископів не мають. Бо хіба тих, що є, можна українцями звати?**

І вся робота тих греко-кат. епископів тільки нівечить греко-кат. Церкву, робить її відразливою для самих греко-католиків. Чи далеко нині до того, щоби греко-католик сказав:

— Коли я маю мати такого епископа, що жидів шахраїв має за помічників, дорадників і правних представників; коли маю мати митрополита, який на все те мовчки дивиться, отже на таке годиться, то краще мені піти до костела. Там бодай ніхто не буде мені очей колоти, що мій епископ жидівський побратим...

Так готов сказати звичайний греко-католик, готов сказати греко-католицький священик. І до того католицьке начальство греко-католицьку Церкву веде.

Клич „свій до свого" є единим з важних обєднуючих кличів Українського Народу. Свої йдіть до своїх, піддержуйте своїх, вяжіться з своїми, радьтеся з своїми, організуйтеся з своїми...

Такий обовязок лежить нині на совісти кожного щирого українця.

Однакож провід греко-католицької Церкви не признає таких кличів і обовязків. В нього кличем є вязатися з чужими, **навіть з чужими шахраями.** Чи це поміч Церкві? Чи це поміч народній справі? Чи це поміч християнській праведности? Чи це доказ, що католицизм є спасительний для Українського Народу? Чи це не показує, що такі церковні провідники є ворогами Народу і лицемірами-фарисеями на церковних стільцях? А вкінци чи це не здирає маски з римських претенсій, що немовто лише папа своїми стоїть на сторожі божої правди і що лише він з своїми веде людей до спасення? Хіба такі вірять в спасення?

В кожнім галицькім місті є український адвокат, однакож **епископові греко-католицької Церкви близший шахрай жид Лякс. Для нього близший шахрай Хамайдес.**

Таких провідників мають греко-католики! Від таких епископів дістають вони архиерейське благословення! Честь велика!

Візьміть на здоровий розум, то знаючи все те думаючий греко-католик може слушно запитати:

— Яка вже мені ріжниця, коли б я мав підходити під благословення Лякса та Хамайдеса? Коли Лякс з Хамайдесом добрі для Хомишина, то чому не добрі для мене?

Поведення Хомишина, а з ним Шептицького тай Риму бе по лиця впертих і недумаючих греко-католиків, а отвирає очи думаючим. І в Галичині і в Канаді. Берімо на увагу факти:

Свого часу галицькі часописи писали (а за ними тутешні), що в Лежайську (в Галичині) Василіяни на місії кликали: **„Коли батько твій православний — відречися його!"**

В Канаді греко-католикам забороняють сходитися з православними українцями, обкидають їх всякими прозвищами, причіпляють їм ріжні видумки та латки — пояснюючи свою заборону тим, що православні не мають правдивої віри, для них нема божого благословення..

Коли таке звичайним греко-католикам проповідується, **то в той самий час греко-католицький епископ бере собі за порадників і помічників не греко-католиків, але жидів і то відомих шахраїв.** В ясний день, в живі очи, при відомі греко-католицького загалу, при відомі Шептицького і других епископів, тай при відомі тих, що про найменшу справу Римови доносять.

Виходить, що Лякси і Хамайдеси близші греко-католицькій вірі, ніж православні українці. Це ж шизматики, незединени, а Хамайдеси гідний народ. Тому сам епископ при відомі цілого греко-католицького загалу і при відомі самого папи бере собі їх за порадників і помічників поминаючи на боці українських правників.

Епископ — **учитель своїх вірних.** Отже й наука греко-католикам: **Православних обминайте, не заходіть до їх хатів, нігде з ними не сходіться, за кумів не беріть, обкидайте їх всякими прозвисками, а з Ляксами і Хамайдесами можете сходитися.** Бо я з ними сходжуся. Цеж мої помічники і представники. Їх би і за кумів то... Це ж мої... наші... свої!

От в яке положення ставлять греко-католицьку Церкву ті епископи, яких вона має. В яке дурне положення ставлять вони своїх вірних. **І певна річ, що роблять вони все те з розмислом, по наперед вироблених плянах, щоби так довести Церкву цілком до упадку.**

—x—

ЧИ ЦЕ ПО КАТОЛИЦЬКИ, ЧИ ПО ГЕТЬМАНСЬКИ?

„Український Робітник", католицький тижневик, що є органом „гетьманців" та виходить в Торонто, Онт., помістив в 43 ч. новинку, в якій між іншим говориться:

„Дня 15-го жовтня в Ріджайні, в окружнім суді відбулася перед суддею Гannшoном розправа проти автокефального священика М. Д. Подольського за ошуство міста".

Подольський не є „автокефальним священиком", ані не має будь яких звязків з Українською Православною Церквою в Канаді. „Український Робітник" про це добре знає і написав свідому неправду мабуть тільки на те, щоби православних „вколоти". І це робить католицький часопис, орган гетьманців. Якщо це має бути примір журналістичної етики та моралі „Українського Робітника", то пожалься Боже!

—x—

КЛЕЙНОД МАЗЕПИ.

Р. С. С. подає в „Ділі" про українську добу мистецтва за часів Мазепи, згадуючи про медаліон Мазепи, який заховався до сьогоднішніх часів. Нагрудник цей подарував гетьман Мазепа перед своєю смертю свому наслідникові Орликові, як подає спогад. Родина Орликів, будучи в тяжкій скруті, продала цей клейнод мабуть у Кракові, де й закупив його один з колекціонерів з України. В родині цього колекціонера переховується ця памятка. **Цей медаліон** Мазепи це розкішна памятка старого золотарства і вказує на високий рівень золотарського мистецтва в Україні за Мазепи. Медаліон викутий із щирого золота і прикрашений емалією. Є на нім Спаситель на хресті і герб гетьмана Мазепи та початкові букви його імена й назвища з додатком букви „Г" (гетьман).

—x—

НОВЕ КАЦАПСЬКЕ КАЛАТАЛО.

У Львові появилося перше число „церковно - народної газети" під назвою „Карпатскій Звон". Обіцяе виходити 1 і 14 кожного місяця. Відповідальний редактор — Михаил Цебринскій. Як зачуваемо, „Карпатскій Звон" — орган апостольського адміністратора Лемківщини, о. д-ра Якова М[redacted]

ПРЕПОДОБНИЙ ЙОВ ПОЧАЇВСЬКИЙ.

Дня 10 листопада обходимо память смерти преподобного Іова, ігумена Почаївського. В історії Української Православної Церкви та в українській історії взагалі преподобний Йов занимає поважне місце. Він був не тільки вірним сином Православної Церкви, але також щирим, свідомим членом українського народу

Преподобний Йов був родом з Галичини, з Покуття. Був сином православних батьків, на призвіще Желіво, і родився коло 1551 р. В хрещенні дано йому імя Йоан.

На десятому році життя він покинув батьківський дім і ступив до сусіднього Угорницького монастиря. Тут він так покірно й пильно служив братії, що ігумен монастиря постриг його в ченці на 12 році його життя. А коли став канонічно повнолітним, тобто мав не менше, як 30 літ, приняв з волі настоятеля священий стан, а недовго після того — велику схиму.

Скоро по всій Галичині й Волині рознеслася слава про подвиги й чесноти преподобного Йова. Звернув на нього увагу головний тодішний оборонець православної віри й церкви, князь Константин Острозький. Він хотів упорядкувати внутрішне й зовнішне положення монастирів, які були в його маєтностях, і тому звернувся з просьбою до угорницького ігумена послати препод. Йова до чеснохресного монастиря на Дубенському острові, щоб він показав і запровадив в монастирі богоугодне життя. Ігумен угорницького монастиря довго не погоджувався, але уступаючи усильним просьбам князя, погодився.

Коли саме препод. Йов перейшов з угорницького до дубенського монастиря, точно невідомо, як рівнож невідомо, коли він був вибраний ігуменом дубенського монастиря. Відомо лише, що він був в дубенському монастирі більше двадцяти літ, і що 1604 р. в цьому монастирі був вже ігуменом Віталій. Очевидно, препод. Йов перейшов до Дубна десь коло 1582—83 року, і в Дубні перебував у той час, як у Бересті в 1596 році була оголошена унія, яка так багато принесла біди й нещастя українському народові.

Перебуваючи в Дубні, препод. Йов не дбав тільки про своє й братії особисте спасіння, але дбав про благо всього православного народу. Розуміючи небезпеку, яку грозила проектована езуїтами унія, він так само, як князь Константин Острозький, дбав про піднесення релігійної свідомости народа, про поширення книг, які в той тяжкий час могли бути единою опорою народа в боротьбі з римсько-уніятською пропаґандою в народі. Для тієї цілі він зібрав навколо себе численне братство, що займалося вивченням і перекладом ріжних, переважно релігійно - церковних книг, а також переписною кращих книг.

Одночасно з тим, як преп. Йов зо своїм братством працював в Дубні, Константин Острозький мав своє братство з людей учених, яке також старалося про поширення освіти. Найважнішим ділом цього брацтва було видання первопечатної, то є першої української Біблії в 1581-82 рр. Нема сумніву, що братство препод. Йова й братство князя Острозького працювали в згоді, мали на меті одну ідею — оборону православія, для якої ідеї князь Острозький не жалів матеріяльних засобів як в Дубні, так і в Острозі.

Невідомо, з якої причини, препод. Йов коло 1604 р. тайно покинув дубенський монастир і пішов на почаївську гору, „що віддавна сяяла світлістю баготьох чудес". В Почаеві був тоді монастир, заснований, згідно з переданням, ще в 12 століттю київськими монахами, що втікли від татар. Братія цього монастиря скоро вибрала препод. Йова своїм ігуменом.

Ставши ігуменом, препод. Йов передовсім подбав про матеріяльні засоби для монастиря. Під його моральним впливом ріжні багаті особи внесли в монастир значні пожертви. Потім замісць давньої деревляної церкви Успіння Божої Матері була побудована камінна церква в імя Святої Тройці, і до цеї церкви перенесено чудотворний образ Божої Матері.

Монастирське життя все більше й більше упорядковувалося; кількість братії та богомільців все збільшувалася. І хоч такі події, як напад татарр 1607 року, ворожа акція протестанта Фірлея і т. п., руйнували добробут монастиря, порушували спокійне життя його, одначе дбайливість і досвід преп. Йова побороли всі труднощі

Водночас зо своїми подвигами, турботами про монастир і братію, преп Йов дбав про православну освіту. В час його приходу до почаївського монастиря, там була друкарня. Це дало йому можливість поширювати книги не тільки через переклад і переписку їх, але й через друковання їх.

З книг, надрукованих при преп. Йові, найбільше значіння мала книга Кирила Транквіліона-Ставровецького „Зерцало Богословія", бо вона була скерована проти латинства і тому допомагала оборонцям православної віри в їх боротьбі з латинською пропаґандою.

Дбаючи про православну віру й церкву, препод. Йов, хоч був вже старцем, не відмовився поїхати до Києва на собор 1628 р., що його скликав митрополит з приводу переходу Мелетія Смотрицького в унію.

В своєму особистому внутрішньому життю препод. Йов був трудолюбивий. По цілих днях він працював, а ночі віддавав на молитву Господу Богові. Від цих великих подвигів набрякли ноги препод. Йова й покрилися ранами, але він все переносив з надзвичайною терпеливістю. Доживши до ста літ, він відійшов з цього світа 10-го листопада, 1651 р. Поховано його в почаївському монастирі. Сім літ святі мощі його знаходилися в могилі, а відкриті були 10 вересня 1659 р.

Коли почаївський монастир в 1720 р став уніятським, то граф Николай Потоцький просив папу римського признати преп. Йова святим і в католицькій церкві, але папа не погодився, бо довідався, що преп. Йов був вірним сином Православної Церкви й сильно боровся проти латинства й унії. В 1831 р. почаївський монастир знов став православним і православна Волинь святкує память препод. Йова три рази до року: 13 травня, 10 вересня і 10 листопада.

—x—

ЖИД УВІЙШОВ В ЯРМУРЦІ НА СУДОВУ РОЗПРАВУ.

Підчас одної розправи в Новому Санчі на салю розправ увійшов жид у ярмурці. Суддя звернув увагу жидові, що перед судом треба зняти накриття з голови. Присутний на салі адвокат Маврикій Штайнмец кинув під адресою судді заввагу, що це насилля над сумлінням. За ці слова потягнули адвоката до судової відповідальности й засудили його на два тижні арешту, з завішенням виконання кари. Адвокат апелював. Окружний суд засудив його на гривну 10 злотих. Внаслідок касації прокуратора справа опинилася в найвищому суді. Найвищий суд затвердив присуд окружного суду.

ДО НИНІШНОЇ ВІЙНИ В ЕСПАНІЇ.

На Еспанію звернув увагу Третий Інтернаціонал (большевицький) ще в 1917 році. Від тоді йшли большевицькі приготовання до теперішньої еспанської війни

Еспанію вибрано тоді ось чому: її населення було дуже темне, як і російське, матеріяльно убоге, отже його можна легко потягнути комуністичними обіцянками. Дальше Еспанія в такім географічнім положенню, що збольшевичена Еспанія могла б загородити Англії дорогу до Індії. Вкінці за Еспанією легче буде збольшевичити Францію.

Коли ґрунт був трохи підготовлений, Москва вислала до Еспанії найкращих агітаторів, що мали вже починати революцію.

Така революція почалась була в жовтни 1934 р. Її можна назвати пробною. Вона тревала 12 днів. Тоді згинуло 321 вояків і поліції та 1,051 цивільних, 3000 було ранених і калік. Знищено 63 публичних будівель, 58 церков, 26 фабрик, 58 мостів і 730 домів. По припиненню революції багато її провідників повтікало до Росії.

Сила большевиків була в тім, що майже всі визначні становища в уряді Еспанії були в руках або жидів, або людей опанованих большевизмом. Міністри А. Замора, М. Мавра і Ф. де Лос Ріос жиди.

Тим, що на місци приготовляли ґрунт для большевизму, помагала Москва. Кореспондентка французького „Матену", Сузанна Бертільон, оповідає, що 27 квітня 1936 р. (3 місяці перед нинішною війною) вона довідалась від еспанських большевиків таке:

- Москва дає нам вказівки, підписані Дімітровом, де означено найменші подробиці, як провадити наш рух.

— Ми дістали від Москви багато й еспанська комуністична партія купує зброю від Франції. Ми приготовляємо людей до дійсної горожанської війни, що довго потреває.

В 1936 р. 16 лютого, були в Еспанії вибори, що створили уряд „Народного Фронту". Однакож більшість голосів була проти большевиків і тому большевики переводили кілька разів обрахунки та поновні вибори, вживаючи чимало насильства.

Зараз після того наїхало до Еспанії багато большевицьких провідників: Ось деякі з них:

Марцель Розенберг, большевицький амбасадор в Еспанії.

Ілія Еґренбурґ і Михаїл Козлов-Ґінцбурґ-Фрідлендер, оба визначні пропаґандисти. Вони взялися зараз до видавання большевицьких ґазет і журналів та заснування товариств прихильних Росії.

Було багато інших, та до революції їх робота не була видна, вони працювали як крети. Коли ж почалася революція, вони вийшли наперед. До тих належав:

Беля Кун, мадярський жид. Коли большевизм почав підноситись в Мадярщині, Кун вимордував там чимало народу. Опісля втік до Росії, де під його наглядом вимордовано кілька сот тисяч втікачів на Кримі, 1922 р. А в Еспанії поручено йому „ліквідувати" противників большевизму, себто вбивати.

За Куном йде визначний большевицький **„генерал Клебер",** як його звуть по світі. Тай ще звуть еспанським патріотом. На ділі це **мадярський жид,** якого правдиве імя **Лазар Фекете-Шварц.** Коли почалась російська революція перед 20 літами, Шварц став большевицьким комендантом. Шварців товариш, **Янкель Юровський,** назначив Шварца і

(Продовження на стороні 6-ій)

ОПОВІДАННЯ ДЛЯ МОЛОДИХ ЧИТАЧІВ

(Зібрав о. Д. Ф. Стратійчук).

САМ СЕБЕ ПОКАРАВ.

Жив одного разу праведний чоловік. Він мав знакомого купця, який часто ходив до нього позичати грошей. А коли купець віддавав йому гроші назад, то праведний навіть не дивився, кілько тих грошей було, тільки казав:

—Поклади їх там в скринку.

І купець клав гроші до скрини. А коли йому треба було грошей, він знов йшов до праведника позичити, а той казав йому:

— Возьми собі там зі скринки.

Купець загляне в скринку і візьме, кілько йому треба.

І задумав одного разу купець погане діло. Задумав праведного одурити й гроші в нього вкрасти. Приніс він одного разу гроші праведнику, а той, як звичайно, каже:

— Поклади гроші в скринку.

Купець пішов до скринки, але грошей до неї не поклав, тільки до своєї кишені. Тоді попрощався з праведним і пішов до дому. По якімсь часі купцеві знов забракло грошей. Пішов він, як звичайно, до праведного позичати. Прийшов тай каже:

— Я знов до вас. Позичте, будь ласка, грошей.

Праведний відповів:

— Піди до скринки та візьми, кілько тобі треба.

Купець пішов до скринки, але грошей там не було. Звернувся до праведного тай каже:

— У скринці грошей нема.

Праведний відповів:

— Коли би ти був поклав гроші до скринки, а не до своєї кишені, то тепер ти міг би їх звідтам взяти. А так вибачай.

Купець почав жалувати свого вчинку і упав праведному до ніг. Праведний простив йому, але що грошей у нього більше не було, то купцеві не міг помочи.

І так купець пішов до дому з порожними руками і нідокого було йому о поміч вдаватися. Але і на нікого було йому жалуватися, бо сам собі лиха наробив.

—————x—————

БУЛКА.

(Булка — це маленький хлібець з білої муки. Щось таке, як в англійській мові „бон“.)

В однім селі в старім краю жили два хлопці — Івась і Дмитрусь. Вони жили в сусідстві, тільки через дорогу і були великі приятелі, ходили разом до школи, сиділи в одній лавці і разом бавилися. Одним словом, були приятелі. І то не будь які приятелі, а такі, що один за другим, як то кажуть, в воду скочив би, один з другим горіхом ділився.

Одної неділі тітка Івася приїхала до них в гості і привезла йому гостинця. Тай якого гостинця — білу булку!

Івась подякував тіці за гостинця і кулею вибіг на двір, щоби відшукати Дмитруся і поділитися з ним булкою. Але на дворі спинився, щось подумав і вернувся назад до хати. Тут відшукав свою шкільну торбу, сховав булку до неї і пішов бавитися.

На другий день по школі Івась і Дмитрусь вертали разом до дому. В дорозі Івась показуючи на свою торбу, сказав:

— Ану, Дмитре, відгадай, що я маю в торбі?

— Овва, хіба ж це така штука? — відповів Дмитро сміючись. — Маєш книжки, зошити, олівець, перо.

— А що більше?

— Ну, ще хіба бібуху.

— А більше?

— Ов, ще щось більше? Як так, то кажи, бо не відгадаю.

— Маю гарну, білу булку! — відповів гордо Івась.

— Булку?! А то звідки?

— Вчора тітка Ірина мені дали. Ось на, поглянь, — й Івась витягнув з торби булку та показав її Дмитрусеві.

— Мой, мой, мой, — захоплювався Дмитрусь, — а яка румяна, як помальована. Так і видно, що з найбілішої муки в світі.

— Певно, що так. Лише багаті пани та жиди їдять такі булки, як ця моя. А тепер сядемо ось тут, при дорозі й будемо кушати, чи вона така добра, як гарна.

Хлопці посідали на траві. Івась витягнув ножик і прижмуривши око, розкраяв булку на дві рівні половині.

— Ой, тай біла ж вона, біла, — приговорює Дмитрусь і аж слинку ликає.— Як би я був паном, то самі булки їв би.

— А я ще й з молоком, — додає Івась.

— Ну, а я цукром посипав би, — не дається випередити Дмитрусь. — Кажу тобі, нема нічого ліпшого в світі, як булка з молоком і цукром.

— Може так, — каже Івась, — але ця булка смачна і без молока та цукру. Ану, покушай лише.

І при цім Івась дав Дмитрусеві одну половину булки.

Дмитрусь підніс її до носа і крикнув з захватом:

— А як вона пахне! Ніби тільки що з печі витягнена. Я...

В тім Івась перебив йому:

— Ов, а то хто йде дорогою?

Дмитрусь приложив руку до очей і подивився напроти сонця на дорогу.

— Хібаж не пізнаєш? Це старий Опанас. Той, що за милостинею ходить.

— Справді він, — сказав Івась. — Кажуть, що він дуже бідний.

— Так, бідний, а до того ще й не довиджує. Бачиш, як він шукає палицею дороги?

Хлопці дивилися на діда довший час, а там Івась промовив:

— Знаєш, Дмитре, то мусить бути дуже велике нещастя не мати що їсти і де спати, а до того ще й не видіти добре.

— Так, то справді велике нещастя. Як би другі не помагали йому, то він вмер би з голоду.

В цій хвилі старий Опанас зрівнявся з хлопцями, але не завважав їх. Він дивився просто наперед себе і пошкандибав дальше.

— Не знати, Івасю, чи дід Опанас їв коли булку? — відозвався по хвилі Дмитрусь.

— Хто його знає, чи їв. Він коби чорного хліба мав подостатком.

— А хіба чорний хліб, що, не добрий? — спитав Дмитрусь. А по якімсь часі додав: — Знаєш, Івасю, я зовсім не люблю булки. Який там в ній смак. От булка, тай тільки.

— Воно справді так, — потакнув Івась, — який там смак в булці. З муки, як і всякий інший хліб.

— Ну, а що ж ми зробимо з нашою булкою? Я не маю найменшої охоти її їсти.

— Я також ні, але що зробити з нею? ніби журиться Івась.

— Ну, й справді, що зробити з нею? — також ніби журиться Дмитрусь.

— Знаєш що? Даймо її дідові Опанасові! — каже Івась.

— Щаслива гадка, — крикнув Дмитрусь, — так і треба зробити.

Хлопці весело засміялися, а там Дмитрусь, взявши обі половинки булки, побіг за дідом Опанасом.

— Дідусю, гей дідусю! — крикнув він.

Дід Опанас пристанув і обернувся. Дмитрусь прибіг до нього, встромив йому в руки булку і сказав:

— Це від мене і від Івася.

З цим він побіг назад до свого приятеля.

Дід Опанас почав шептати молитву за здоровля милосерних хлопців, а хлопці, обнявшись по приятельськи за шиї, пішли веселі та щасливі до дому.

С. В. С.

—————x—————

ДО НИНІШНОЇ ВІЙНИ В ЕСПАНІЇ.

(Продовження зо сторони 5-ої)

трох других — **Ґрінфельда, Ляхера і Маклаванського,** щоби „стерегли“ царя в Катеринбурґу. А 17 липня, 1918 року вони царську родину вимордували. В 1919 р. большевики післали Шварца до Мадярщини з Інтернаціональним Баталіоном помагати Куновн.

В 1924 р. Шварц вже в Еспанії і тут йдуть похвали, що він великий еспанський патріот і оборонець вітчини. В Еспанії він зустрівся з своїм товаришем Маклаванським. В Еспанії він став комендантом Мадридської Інтернаціональної Бриґади.

З Еспанії післали Шварца до Монголії (Китай), за помічника большевицькому висланникові Бородінови — **Ґрусенберґови та Гайнцови Ноймановн.** Невдовзі і Нойма прибув до Еспанії під іменем Генрик Фішер-Нойман.

Гідне уваги, що Шварца зроблено в Еспанії почетним членом Ударницької Орґанізації Безбожників. Таку почесть дав йому голова орґанізації Ярославський - **Ґубельман.** А оставши почетним членом безбожницької орґанізації, він значінням став побіч Літвінова-**Фінкельштайна.** Шварц прибув до Еспанії в вересни 1936 на большевицькім кораблі „Кубань“ і тут приняв його жид **Ґореф-Скобловський,** начальник військового большевицького руху в Еспанії.

За Шварцом йде большевицький амбасадор, **Якобсон-Гайкіс.** В большевії Гайкіс був судією і порозстрілював членів соціялістичних партій, які помогли Ленінові і Троцькому дістати силу в руки.

Таких „еспанців“ й еспанських „патріотів“, „оборонців правного уряду“ можна згадати багато більше. І їх то заходами, та в їх інтересі (включаючи володарів Росії) еспанська війна провадиться.

Еспанська війна ще не скінчена, хоч провадиться вже другий рік, однакож її творці вже скористали. Багато цінних річей большевики повивозили до большевії, золото повивозили і до большевії і до Франції, де вложили їх в банках на імена ріжних осіб. Цим клопотався большевицький амбасадор в Еспанії, **Розенберґ.** І, як знавці кажуть, багато еспанського гроша опинилося в руках **Троцького.** Адже ж він робить большевицьку роботу і йому треба грошей.

Такі вісти подають часописи, що інтересуються еспанськими справами. При їх допомозі еспанська війна стане більше зрозумілою. І зрозумілішою стане світова большевицька політика.

П. К.

Чи Ви вже відновили передплату на 1937 рік за „Вістник“? Коли ще ні, так зробіть це зараз! Также постарайтесь, щоби й Ваш сусід читав „Вістник“.

БУВ — І ВЖЕ НЕ Є.

(Смокі Лейк, Алта.)

В другій половині місяця серпня ц. р., в російській православній церкві коло Смокі Лейк, Алта., російський епископ Іосаф висвятив на священика Гр. Цукорника, знаного як діріґента хору. Службу діріґента хору він виконував кілька років тому в Едмонтоні, а також, наскільки мені відомо, в Вінніпеґу, Форт Вилям і Торонто. Визнавав себе українцем і всі, що його знали, за українця його вважали (він мабуть навіть служив при українській армії) й тому вістка про його висвяту на священика російської місії всіх що найменше здивувала. Говорять, що перед тим він вдавався до жуківського епископа, щоби висвятив його на свого священика, але коли той з якихсь причин йому відмовив, — пішов „на злість“ до Іосафа.

В російській місії Гр. Цукорник не попасав довго — мало що більше, як один місяць. В едмонтонськім англійськім часопису „Джорнал“ читаємо заяву такого змісту:

„До тих, кого це обходять: Я, нище підписаний, свящ. Гр. Цукорник, оцим повідомляю, що я порвав (звязки) з Греко-Православною Церквою св. Володимира, з російською місією та епископом на Західну Канаду Іосафом. — Датовано 22 вересня, 1937 — Свящ. Гр. Цукорник“.

Отже був російським батюшкою — і вже не є. Тепер, на скільки відомо, перебуває в Едмонтоні та нав'язує стосунки з тамошними „націоналістами“-стрільцями, щоби стати їх священиком. Можна сподіватися, що до цього прийде, бо наші „націоналісти“ мають великий потяг до священиків, які самі відійшли, або яких церковні власти виключили з рядів свого духівництва. Доказів на це багато [illegible]

—————x—————

РОБОТА КАТОЛИЦЬКИХ ДУХОВНИКІВ.

Давно вже хотів я написати про роботу католицьких духовників між українцями в північній Манітобі, — бо і є про що писати, — але з ріжних причин роблю це аж нині

В одній околиці будується католицька церква. Громада числить около 40 родин, але з того 15 родин поляків, і то завзятих. Отже поляки й українці греко-католики єднаються проти православних. Католицькі духовники видумують проти православних ріжні несотворені річи й витворили цим таку ворожнечу, що греко-католики до православних українців навіть не обізвуться. Хотівби я спитати греко-католицьких духовників, чи це є християнська робота? Чи Христос учив ненавидіти свого ближнього, а що більше — свого рідного брата по крові? Я думаю, що так радше вчить „непомильний папа“, а його наймити охоче виконують його розказ.

Ця церква, що будується, зветься „українською“, але вона нею в дійсности не є. До будови її причинилися не тільки українці, але також і поляки, а що більше — навіть жиди! Ану погляньте в угольний камінь цеї церкви, в процарстві письмо, що його там замуровано, а побачите, чи це не є правда. Колись як будуче покоління отворить угольний камінь і схоче довідатися, хто були фундатори цеї церкви, то на своє превелике здивовання прочитає там такі „українські“ імена, як сьогодня подибуємо між іменами совітських комісарів...

Час вам вже зрозуміти, брати греко-католики, хто ви є, та навчитися відріжнити своїх від чужих!

———

В другій місцевости побудовано Український Народній Дім. Дім був власністю людей, що його збудували, але це не подобалося католицькому духовникові й він взявся на спосіб, в наслідок якого майно Народного Дому, записано на римську корпорацію. Українці фармері тяжко працювали коло того Народного Дому. Хотіли мати місце на просвітну роботу, та на Рідну Школу. Але тепер власником цього Нар. Дому є римська корпорація, яка може робити з ним, що схоче. А нема найменшого сумніву, що вона українськими дітьми та їх національним вихованням клопотатися не буде. Це видно докладно хочби з того, що греко-католицькі церковні власти вже видали для українських греко-католицьких діточок [illegible] товник в англійській мові. Отже по що їм Рідної Школи, коли вони „біднятка“ вже мають з чого по англійськи молитися?

Ось маєте примір роботи тих, які говорять, що вони будують Україну при помочі папи римського!

———

В іншій католицькій місцевости, яку обслугує той самий католицький духовник, що записав [illegible] згаданий Народній Дім на католицьку корпорацію, також був доневавна Народний Дім. Але хай Бог боронить всіх людей від такої „просвіти“, яка там провадилася. Нераз була там бійка, нераз була платика і нераз члени його тягалися по судах. Було й таке, що самий духовник мусів відвдавати себе в цім Народнім Домі опіці жіноцтву, бо дехто хотів прочитати йому „хлопський параграф“. Цей Народний Дім остаточно зник з лиця землі.

Ось вам примір релігійно-народньої роботи, якою так величаються слуги Риму.

Мені виглядає, що цього духовника так інтересує українська справа, як китайця Палестина. Він коби Римові приподобався, а про решту не дбає.

Українці греко-католики повинні вже раз сказати: Проч з наймитами Риму! Проч з тими, що ширять ненависть та незгоду між українським народом! Проч з чужими опікунами

Подорожний.

———

МІРИЛО СВІДОМОСТИ Й ЖЕРТВЕННОСТИ.

(Дафин, Man.)

Минувшого тижня прочитав я в 41 числі „Українських Вістей“ статтю про зізд Братства Українців Католиків (в скороченню БУК-a). Статтє носить заголовок „Шестий Зізд БУКА-а в Саскатуні маніфестує свою силу“.

Думаю собі: Треба уважно прочитати та довідатися, яка то сила з того БУК-а та яка його робота. Прочитавши, я так здивувався, що аж сів другий раз читати.

Читаю, що на тім зїзді відбулася злука Орґанізації Українських Католицьких Учителів з Орґанізацією Українських Католицьких Тростів. Наради відбувалися при участи 14 учителів та „приблизно такої скількости тростів“. Коли „приблизно“, то виходить, що навіть 14 тростів не було. Отже мав що зізд БУК-а маніфестувати! Чотирнадцять учителів і „приблизно“ стільки тростів!

Тепер вже знаємо, що католики в Саскачевані виховали за 40 років 14 учителів, що інтересуються їх справами бодай настільки, що прибули на зізд. Це як найкраще показує діяльність католицької церкви на національно-освітному полі серед українського загалу в Канаді.

На цім не кінець. При кінці зізду його учасники зложили на фонд „Українських Вістей“ $10.50. Ставиться питання: кілько було всіх учасників зізду, що вони зложили для свого органу аж $10.50?

Ставиться друге питання: По кільки жертвували ті свідомі та патріотичні католицькі священики та тих 14 учителів, не рахуючи вже „приблизно такої скількости тростів“) на фонд свого католицького органу, що цілий той „маніфестаційний зізд“ не міг зложити для „Українських Вістей“ більше як $10.50?

Де причина такої голосно-мовної „жертвенности“? Причина, думаю, в тому, що так католицьке духівництво, як і загал їх вірних звикли простягати руку за поміччю до чужих. І не знають, що то значить будувати своє церковне та національне життя власними силами. А чужі радо кладуть милостиню в простягнену руку, бо знають, що вони [illegible] підчинюють тих, що до них по милостиню приходять, своїм впливам та використовують їх для своїх цілей.

Читач „Українських Вістей“.

—————x—————

ЯК Я ХОДИВ В КУМИ ДО ГРЕКО-КАТОЛИКІВ.

(Форк Ривер, Ман.)

Недавно тому, в неділеньку рано приходить до мене сусід греко-католик тай просить в куми.

— Рад би я вам послужити, — кажу — але знаю, що мене ваш ксьондз за кума не прийме.

— Е, він такий поганий не буде, — відповідає сусід — ходіть!

Пішов я з ним до церкви, а по Богослуженню сусід пішов до захристії записати дитину й кумів. Вийшовши з захристії, моргнув до мене, що все добре. За хвилинку виходить самий отець духовний і питає мене, хто я такий, — католик, чи православний? Я відповів, що православний. Його відповідь була:

— То ви не будете кумом. Лише греко-католики можуть бути кумами

Я не сказав нічого й вийшов з церкви та пішов до дому. Жінка готувала обід, а я розказав її, що в церкві було. Аж чую, стукає хтось до дверий. Я попросив увійти, й в дверях показався другий сусід, також греко-католик. Каже, що прийшов просити мене в куми, а хрещення відбудеться таки в нього в хаті.

— А хто буде хрестити? — питаю

— А хто-ж би? Наш священик. Він нині мав в нашій церкві Богослужения, і я в тої нагоди попросив його прийти до хати та охрестити дитину. Самий я в церкві не був, бо помагав жінці обід готовити.

— Нічо з цього, сусідо, не буде — кажу. Ваш ксьондз не прийме мене в куми. Я був нині в церкві і він мене не прийняв.

— Та ви таки ходіть, Антоне, а як не прийме, то не буде хрестити.

Взяв я тай пішов. Коли прийшли до хати, ксьондз вже там був. А коли приготовлялись до хрищення, він пізнав мене і знов питає:

— А тепер ви хто — православний, чи вже може католик?

— Я як був, так і є православний — кажу йому.

— А чи станете католиком? — питає мене дальше

— Ніколи в світі — відповідаю.

— Як так, то не можете бути кумом — вже крикнув до мене отець духовний.

Я відповів, що не прошуся. Тоді сусід та другий кум почали дебату з ксьондзом. Я зразу мовчав, а потім і собі почав помагати. Скінчилося на тім, що ксьондз вийшов з хати без „будьте здорові“, а ми зібралися й поїхали до українського православного священика хрестити дитину.

Ось так католицькі ксьондзи ділять наш нарід та сіють роздор і ненависть. Чогож вони так бояться православних українців? Тим дож недавна вони себе також православними називали. Навіть в церкві молились „за всіх православних християн“, а на Великім Вході виголошували „всіх вас православних християн нехай помяне Господь Бог в Царстві Своїм“. А тепер ось до чого докотились.

А. С.

—————

МОЯ ПРИГОДА З КСЬОНДЗАМИ.

(Медовлендс, Ман.)

Не думаю, чи вже хто мав таку пригоду, яка мені недавно лучилась, отже хочу її описати.

Одного вечера цеї осени сиджу в хаті тай читаю газети. Нараз чую, хтось застукав до дверий. Встав я від стола, взяв лямпу в руки тай отворив двері. Дивлюся, а на порозі стоять дві незнакомі особи. Впустив я їх до хати, а оден каже:

— Досить холодно цього вечера. Чи нема в вас якої „бараболинки“, щоби трохи погрітися?

Я взяв це за невдалий жарт тай [illegible]

— Щож, люди добрі, я знаю християнський обовязок, який наказує подорожного в дім приняти, а жаждучого напоїти, але що робити, нема в мене того добра, за яким ви питаєте.

— Як то — каже другий — такий господар тай не має горівки в хаті? Не жартуйте, але давайте зараз

Підійшов він до мене близше і як дихнув на мене, то я аж назад подався. Бараболинкою від нього заніс, мов з отворених дверий в гуральні. Почали вони таки добре настоювати, щоби я дав їм пити, і мені тільки з гіркою бідою вдалося їх переконати, що в мене горівки чема. Відчепилися мене аж тоді, коли я з обуренням сказав, що хай забираються мені з хати, а то я сам своєю їх викину. Тоді один каже:

— Ви нас не бійтеся, я є інспектор з Вінніпеґу. Я слідку за тими, що палюють та ... бей ... Я добрий чоловік і ...

маю нашого, то нічого йому не кажу, але як спіймаю англійця, то мусить платити. Нам попсувалася ґара, отже візьміть свою ґару тай затягніть нашу до міста.

— А ваша яка ґара? — питаю.

— О, ми доброю ґарою їздимо, „даджом".

— В мене тільки старий „фордик" — кажу — а він за слабий, щоби вашого „даджа" потягнути

Вони настоювали, щоби я їм таки поміг і я вкінці поголася. Витяг я свого „форда", тай їдемо. Показалося, що їх ґара недалеко від моєї хати. Дивлюся, а коло ґари стоїть друга особа. Приглядаюся і очам своїм не вірю:

— А ви що тут робите о. К? — питаю здивований

— Як то що — каже — приїхали на качки тай ґара нам попсувалася

— Ну, а ці пани, що з вами — вони що за одні?

— Які там пани — відповідає о К. — то наші священики Вони називаються так і так.

Не сказав я нічого більше, тільки почав тягнути ґару. Але не тягнув далеко, бо моєму „фордикови" щось в середині тріснуло — і на тім скінчилося.

По цім отці духовні пішки пішки до міста, а я до дому. Ішов я тай думав: Ось, яких отців духовних посилають чужі власти між наш нарід. Приходиться так, як навіть звичайному чоловікові не лицює Питаютi за барабоn[illegible]кою, мов Луці Залипайки, а до того возять з собе інспекторів. І це ті „правдиві" священики що так на православних на кожнім кроці накидаються та всякі брехні виговорюють. З двох них мені й не дуже дивно але третій — монах, що присягав вмерти для світа цього, а жити тільки для Христа А тепер осе що виробляє.

Читач „Вістника"

ДЕЩО У ВІДПОВІДЬ НА „ХТО ЯК ТОЧНІСТЬ РОЗУМІЄ".

(Калмар, Алта.)

Читаю „В'стник" за липень 1, 1937 я находжу допис п. з. „Хто як точність розуміє" Під дописом підписаний Михаїл Воркун Каже п. М. В. що він як приїхав на церковні збори, то нікого більше не було. А що буде як члени громади, що прийшли на збори і застали церкву замкнену, скажуть, що було не так, як ви до „Вістника" написали? Що тоді скажете?

Кажете, що я писав, що громада мало зробила мало поступила вперед. Ану, прочитайте мій допис іще раз — де там таке написано?

Мій допис на сторінках „Вістника" п. з. „Наша точність" відносився до всего українського громадянства. Неточність — це наша болюча справа: в нас українців точности дуже мало головно по фармах і через нашу неточність ми багато втратили й потерпіли. Возьмім собі за примір наших співгорожан англійців. Яка в них точність на поїздах, по офісах, та по судах.

Тут наведу кілька примірів про точність. Поїзд відходить, скажім в 2-ій годині пополудни. Щоб не спізнити поїзд, мусимо прийти на станцію 10—15 хвилин перед 2-гою годиною, купити білет, „зачековати" пакунки, купити все, що потрібне в дорогу, всісти до вагону й чекати, бо збливжається час відїзду потягу. Точно в 2-ій годині задзвонив дзвінок і поїзд відїхав.

Священик проголосив Богослуження точно на 10 год. рано. Щоби бути на цілім Богослуженню, треба прийти як не перед 10 годиною рано, то точно в 10 год., інакше це не буде точність. Подібних примірів можна навести багато. Ліпше прийти годину скорше, чим хвилину пізніше. Так я розумію точність п. М. В. А як ви?

Закидує мені голова нашої громади, що я до церкви не ходжу. А чому ви не написали, хто цему винен, що я до церкви не ходжу? Про це знають всі члени нашої громади знаєте і ви п. М. В., лише не хотіли написати. Чому хор церковний розійшовся? Хто цему винен? Чому перші та найстарші члени, котрі започаткували роботу й поклали в неї свою працю й гроші не мають за це належного признання?

Коли п. М. В. приступив до нашої громади тому два роки, наша церква була виплачена і помальована. Це вказує, що були члени й перед його приходом, які знали, що громадську справу треба підтримувати.

Ст. Мриглод.

НЕСПОДІВАНКА ДЛЯ СВЯЩЕ[illegible]

(Гудів, Саск.)

В день св. Покрови українська православна громада в Гудів, Саск., устроїла неспод'іванку для о. і добродійки Е. Улянів. Раненько о. Улян мав Богослуження в місцевій церкві, а по Богослуженню наше сестрицтво приготовило обід в домі о. Уляна

Підчас обіду промовляв о. Улян і заохочував присутніх до любови й згоди, а також просив присутніх щоби простили оден одному всякі враз та щоби не ятрити старих ран, котрі вже почали гоїтися. Так само спімнув о. Улян про нашу Консисторію, котра в своїй діяльности опирається тільки на фондах від православних українців Нам ніхто не поможе, ані французи, ані поляки ні москалі, сказав о. Улян, як самі собі не поможемо

По цім переведено збірку, котра принесла $2.70. По відспіванню „Достойно є" всі розійшлися домів

Жертводавцям щира подяка.

Учасник.

ДІЕЦЕЗИЯЛЬНИЙ ФОНД.

ПАПЛАР ПАРК, МАН.

Збірка о. І. Дмитрова.

По 1.20: В. Олесько.

По 1 дол. В. Ковач, Л. Чарнецький А. Бідюк, І. Кирилюк, М. Марко, І. Марко, І. Денисюк В. Савчак Т. Вусатий Т. Семенюк М. Лисайчук, І. В. Прошюк, А. Лопушанський, Н. Гункевич Дмитро Лисайчук. Гриць Лисайчук.

По 50цт.: О. Кушка.

ФЕНВУД, САСК.

(Збірка о. Е. Уляна.)

По 1 дол. М. Галик, П. Коцюк, М. Савчин, В. Пилипів, В. Федух, Ф. Кіндракевич, М. Микитюк, Г. Савчин, І. Пилипів, А. Савчин, А. Пилипів М Теплецький.

Дрібна збірка $2.50

СЕПТОН, МАН.

(Збірка о. І. Дмитрова.)

мови п. Савчука й п. Й. Магера.

По 1 дол.: І. Турко, Катерина Назаревич, Андрій Сарамаґа, Андрій Сарамаґа, Ант. Прачук

КАЛВОРТ, САСК.

(Збірка о. І. Майби.)

По 1 дол.: В. Струтан, М. Котелко, В. Луцюк, Ф. Іваншин, Н. Цапин, П. Трицук, Ю. О. Котелко, Н. Наконечний.

СТ. ДЖУЛІЄН, САСК.

(Збірка о. І. Майби.)

По 1 дол.: В. Бужак, В. Лабач, П. Михайлюк, Н. Олексин, П. Бажовський, Л. Чуганюк, В. Магус.

ВАКАВ, САСК.

(Збірка о. І. Майби.)

По 1 дол.: В. Назарук, І. Квасниця, Д. Т. Луцюк.

СЕНДІ ЛЕЙК, МАН.

(Збірка о. С. Сикчича.)

По 1 дол. Ф. Муший. С. Доманський, І. Ярема.

РОСБОРН, МАН.

(Збірка о. С. Сикчича.)

П. Сторожук [illegible]

Збірка в церкві [illegible]

ЕДМОНТОН, АЛТА.

(Збірка о. Є. Грицини)

По 1 дол.: Др. І. Верхомин, Др. Ф. Ґовда, Ник. Величук.

ШОРТДЕЙЛ, МАН.

(Збірка о. П. Гліцького)

По 1 дол.: Й. Сиротюк, М. Герман, А. Стефонів, М. Бугера, Г. Клапоущак, І. Савяк, В. Барабаш.

По 75цт.: А. Колядa

ЛЕННАРД, МАН.

Загальна збірка в церкві, переведена о. П. Гліцьким. 3.50

ШЕЛВЕЛЕЙ, МАН.

Загальна збірка в церкві, переведена о. П. Гліцьким 1.50

РОБЛІН, МАН.

(Збірка о. П. Гліцького)

По 1 дол.: М. Слюсар, Г. Мідян, Н. Панасюк, Г. Новосад, В. Новосад

ҐІЛБЕРТ ПЛЕЙНС МАН.

(Збірка о. П. Гліцького).

По 1 дол.: Л. Тихолiз, П. Дроздович.

Загальна збірка в церкві 4.00

ПЕТЛЮРА, МАН.

По 1 дол.: П. Кузик, М. Ситиар, П. Бантрох, Т. Шородок, К. Стадник.

По 50цт.: П. Шовдра, Й. Миць.

Дрібна збірка [illegible]

ВЕНЛО, МАН.

Збірка в церкві переведена о. П. Мельничуком 5.60

НА ДУХОВНИЙ СЕМИНАР. ЙОРКТОН, САСК.

Жіноче Товариство ім. Олени Пчілки, в Йорктон, Саск.; збірка з нагоди 10-літнього ювілею Товариства $8.26

МЕНЗІ, МАН.

Збірка, переведена о. С. Сикчичом, в церкві в Мензі, Ман. 8.75

ПОДЯКА.

В неділю, 14 листопада ц. р. парафія св. Михаїла в Вінніпеґу зарядила Богослуження в місцевости Стонвол, Ман., для тамошніх православних українців, деякі з яких є членами парафії св. Михаїла в Вінніпеґу Богослуження відправив протоєрей С. В. Савчук в домі панства Томиків. По Богослуженню відбувся спільний об'ід, а потім були промови о. Савчука й п. Й. Магера.

Збірка, переведена підчас Богослуження, принесла $12.65

В імени парафії св. Михаїла складаю щиру подяку о. С. В. Савчукові за те, що потрудився й поїхав відправити Богослуження, складаю також подяку п-ству Томикам, що позволили на Богослуження своєї хати та вгостили гостей обідом, як рівнож всім тим, що прибули на Богослуження та зложили свої жертви.

І. Давидюк, секретар.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

На хрестинах в п-тва П Никорчуків, Торонто, Онт. $1.00

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Л. Березіцького

Листопад

28. Неділя — Ґардентон місто.

Грудень.

4. Субота. Введення в Храм Пр. Богородиці. — Роза.
5. Неділя — Вейта.
12. Неділя — Толстой.
19. Неділя — Арбакка
26. Неділя — Ґардентон (місто).

Адреса: Толстой Ман.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1937 РІК.

ҐРУДЕНЬ.

1 С. Мч. Платона
2 Ч. Пр. Авдія
3 П. Григорія Декапол.
4 С. Введення в Храм Пр. Бог. ..

5 Н 24 по З. св. Д. Ап. Филим.
6 П. Амфілохія
7 В Вмч Катерини
8 С Климента
9 Ч. Пр. Аліпія стовп.
10 П. Вмч. Якова, пп. Романа
11 С. Пм. Стефана Нов.
12 Н. 25 по З. св. Д. Мч. Прамона

13 П. Андрія првмч.
14 В. Пр. Наума; мч. Ананії
15 С. Пр. Авакума

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. П. Гліцького.

Листопад

7 Неділя — Роблин, Ман.
8 Понед., Вмч. Димитра — Роблин
14. Неділя — Ленард
21 Неділя — Шелвелий.
28. Неділя — Шортдейл.

Адреса: Роблин, Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Гр Василіва

Листопад

28. Неділя — Спеллен.

Грудень.

4. Субота, Введення в Хр. Пр. Бог Гемлин.
5. Неділя — Давнінґ.
12. Неділя — Севді Репідс.
13. Понед., Ап. Андрея — Ґленелон
19. Неділя, Миколая Чуд. — Смокі Лейк
22. Понеділок — Ґрац.
26. Неділя Праотців — Беліс.

Почт. скринка 108, Смоки Лейк.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. П. Запаринюка.

Листопад

28. Нед. — Пайн Ривер.

Грудень.

4. Субота Введення в Храм Пр. Д М. — Медовлендс-Богдан.
5. Неділя Роркетон-Етелберт
12 Неділя — Косів.
19. Неділя, Св. Николая — Давфин
22. Середа Зачаття св. Анни — Велдав-Коломия.
26. Нед. - Пайн Ривер

Давфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. С. Сикчича.

Листопад.

28. Нед — Мензі.

Адреса: Ман. Тел. 132—4.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. І. Дмитрова.

Листопад

7 Нед. — Тиндал.
8 Пон. — Димитрія — Септон.
14. Нед. — Малантон
21. Нед. — Селкирк (Храм).
28. Нед. — Септон.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. І. Гикавого.

Листопад.

7. Неділя — Кентуан, Піс Ривер
14. Неділя — Ройкрофт (ви Во-л[illegible]
21 Неділя — Вилиндон
28 Неділя — Прут.

Адреса: — Вилліндон, Алта.

[illegible]

Листопад:

28. Неділя 23 по Зіслан. св. Духа: Гол.: 6. Утр. Єван Мат. XXVIII: 16—20. Літ. Ап. Еф. II: 4—10; Єван. Луки VIII: 26—39.

ГРУДЕНЬ.

4. Субота: Введення в храм Пр Богородиці: Утр. Єван. Луки I: 39—40 і 56 Літ Ап жид. IX: 1—7 Єван. Луки, X: 33—42 і XI: 27—28.

5. Неділя 24 по Зісл. св. Духа. — Голос 7 Утр Єван. Марка XVI: 1—8 Літ Ап Єфес. II: 14—22. Єван. Луки VIII: 41—56.

12 Неділя 25 по Зісл. св. Духа. — Голос 8. Утр. Єван. Марка XVI: 9—20 Літ. Ап. Еф. IV: 1—6. Єв. Луки X: 25—37.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді.

ВІСТНИК

THE HERALD

THE [illegible] D Box [illegible] WINNIP[illegible] AN.

Mar. 1934 Kusey Rev. J. Box 206 (532

РІК XIV. WINNIPEG, MAN., DEC. 1st, 1937 ВІННІПЕҐ, МАН., 1-го ГРУДНЯ, 1937. ЧИСЛО (283) 23

В 900-ЛІТНІ РОКОВИНИ ЗАЛОЖЕННЯ КИЇВСЬКОГО СОФІЙСЬКОГО СОБОРУ.

Заходом Філії Товариства ім. Петра Могили в Кремінці, на Волині, відбулася 1 листопада ц. р. академія в память 900-их роковин заложення в Києві Софійського Собору. Академія складалася з реферату: „Свята Софія Київська" та концертової програми.

ПОЛЯКИ З ПОЗНАННЯ НА БУДОВУ КОСТЕЛІВ.

„Курер Варшавскі" повідомляє, що вже від трох років веде у Познаню свою діяльність. „Звійонзек полек для пітримки убогих костелів на східних кресах". Він повстав з ініціятиви кардинала Гльонда і дотепер вислав на будову костела в Переспі на Волині 1000 злотих. Крім того членки згаданого „звйонзку" шиють білля, гаптують орнати і стули, що їх опісля висилають пачками для костелів на українських землях. Від березня до вересня вислали 50 таких пачок враз з книжками. Ось так польки з Познаня зміцнюють польщину на українських землях.

ЗАБОРОНА ЕП. ХОМИШИНА.

Епископ Хомишин заборонив своїм священикам бути головами, чи членами виділів або рад у світських товариствах. Від тепер священики станиславівської єпархії не можуть дати себе вибрати на голову читальні „Просвіти", Н. Ради, Кооперативи і т. п. На світські товариства священик має впливати зпоза товариства. Хомишин мотивує свій розпорядок тим, що священик має працювати головно в церкві, а крім того у товариствах тісно звязаних з церквою. У світських товариствах можуть священика вибрати головою, але можуть також і скинути не лише з головства, але навіть викинути з членства. А це, по думці Хомишина, понижує духовний стан. — Може й так, але повинен ще був пояснити, чи не понижує духовного, а до того епископського стану приязнь яку сам Хомишин виявляє до відомих жидівських шахраїв Лякса та Хамайдеса?..

ЕП. БУДКА ОБХОДИТЬ ЮВІЛЕЙ.

Еп. Никита Будка, бувший епископ „для канадійських русинів", обходив в жовтні ц. р. двадцятьпять літний ювілей свого епископського свячення. Він тепер занимає становище другого епископа помічника митрополита Шептицького і декана львівського деканату. Поза те опікується двома товариствами, а то — Тов. св. Ап. Петра й товариством „Будучність", організацією українських робітниць і домашньої прислуги на терені Львова.

КУПІТЬ СОБІ КАЛЕНДАР „Українського Голосу" на 1938 Рік.

Цей календар повинен знаходитися в кожній свідомій українській родині. Він є цікавий змістом для молоді, жіноцтва, фармерів, професіоналістів — для всіх! Ціна 40 центів.

Замовлення висилайте до:

UKRAINIAN VOICE

Box 3626 Winnipeg, Man.

ДІЛА „ЧОРНОЇ РУКИ"

(Пізнаєте їх по ділах їх — Мат. VII:16).

III.

Мораль „Чорної Руки".

Пише речник БУК-а, що „Чорна Рука" — „несе і ширить руїну: віри, моралі, щастя безсмертних душ".

Це свята правда!

Бо від коли існує унія, від тоді „Чорна Рука" тільки й робить, що деморалізує український нарід, викривлює його поняття про віру й Бога, зводить його на релігійне та національне бездорожжа.

Доказів, думаємо, аж надто багато. От хоч би взяти науку римської церкви про Тайну Супружества, — ту науку, яку „Чорна Рука" защеплює серед українців греко-католиків в Канаді.

Український нарід з природи моральний, боголюбивий, віруючий. На загал беручи, супруже життя та супружа вірність серед нашого народу стоїть багато вище, як серед інших, навіть вище культурних народів. Це головно тому, що український нарід відноситься до Тайни Супружества з належною пошаною, і визнає її та заховує, як дійсно „велику Тайну" (Єфесян V:32), яку установив Сам Господь Бог.

Супружество є одною з сімох св. Тайн, які признає так церква католицька, як і православна. Українська Православна Церква навчає, що кожне законне супружество мусить мати благословіння Церкви та взагалі мусить бути заключене в достойний і Церквою освячений спосіб.

На перший погляд виглядало б, що поняття католицької церкви про Тайну Супружества є таке саме, як церкви православної. На ділі ж наука католицької церкви про цю тайну є така противна високому, християнсько-моральному поняттю нашого народу про супружжа, що поширення її серед греко-католиків не можна інакше назвати, як пляновим нищенням моралі й віри серед українського народу.

Як додаток до тайних „Правил" еп. Будки („Правила русько-католицької Церкви в Канаді"), є поданий „Декрет „Не темере" о заручинах і супружах", виданий папою римським Пієм X, дня 2 серпня, 1907 р. При кінці декрету є пояснення такого змісту:

„Наведений декрет обовязує латинників від дня 19 цьвітня 1908 р., а греко-католиків Русинів в Канаді від дня 18 серпня 1913 р. — Сей декрет має ся оголосити і пояснити вірним ві всіх парохіяльних церквах".

Отже не може бути сумніву, що декрет відноситься до українців греко-католиків в Канаді та що він їх обовязує.

Восьмий розділ цього декрету звучить дословно так:

VIII. ВІНЧАНЄ В ОКРУГАХ, ДЕ НЕ МОЖ МАТИ ПАРОХА: „Коли в якійсь околици не можна мати пароха або Ординарія місця, або священика, делегованого через одного з них, перед котрим можна-би заключити супруже, і коли такий стан треває вже місяць, **можуть женихи заключити ВАЖНО І ДОЗВОЛЕНО супруже через формальну заяву шлюбної згоди ПЕРЕД ДВОМА СВІДКАМИ**".

В слід за цим слідують пояснення (зроблені, очевидно, еп. Будкою, але чи на власну руку, чи на припоручення його зверхників, — римокатолицьких церковних властей в Канаді, — нам невідомо), такого змісту:

„ЗАМІТКИ: — Щоби женихи могли заключити супруже **без священика**, на се не вистарчить сама неприсутність, але обставини мусять бути сего рода, що ані женихи до священика, ані священик до женихів не може приїхати **без великих трудностей чи невигод.** (Св. Конгр. 27 Соб. лип. 1908). Так само рішила згадана Конгреґация, що навіть, коли-би протягом місяця сьвященик приїхав в дану місцевість, але так, що більша часть парохіян і женихи про сей приїзд не знали нічого, то сей приїзд не перериває часу неприсутности, яка має тревати протягом 30 днів

„В якім значінню брати слово „околиця, а радше, як далеко мусять мешкати женихи від пароха, щоби могли в поданих обставинах заключити супруже без него, Конгреґація не рішила, тільки загальньо сказала, що спровадження сьвященика, або їхане до него має бути получене з великими недогодами. Так отже може лучитися, що в однім місци де пр. нема желізниць, або дороги гористі, або злі, **вже віддаль шістьох миль може справляти трудности великі,** в иншім знова місци, де суть желізниці або дорога добра, віддаль 15 і 20 і більше миль не справляє трудностей.

„Щодо трудностей, вони можуть бути ріжного рода: слабе здоровле котрогось з женихів або сьвященика; **великі видатки получені з доїздом; для сьвященика конечність бути на иньшім місци в час вінчаня і т. п.**

„Коли-би женихи **їхали в такі сторони, де не мож дістати сьвященика В СІЙ ЦІЛИ, щоби там заключити супруже без сьвященика, то сей їх чин певно був би недозволений, але супруже БУЛО БИ ВАЖНЄ.** Св. Конгр. о Тайнах, 13 марта 1910.

„Закон сьвіцький вимагає, щоби супруже було заключене перед особою до сего уповажненою, отже сьвящеником, чи протестантським духовником, чи перед урядником. Щоби отже шлюб в висше сказанім случаю був перед сьвіцькими властями важний, то можна таким женихам їти до дотичного урядника і перед ним заключити шлюб, а навіть і некатолицького духовни-

ка, если в місци, або близько нема урядника; в сім однак случаю вони мають до него іти лише як до урядового сьвідка і не можуть позволити, щоби він відправляв при сій нагоді якісь релігійні церемонії.

„В Канаді однак-наші люди, там, де нема свого пароха, удаються до латинських сьвящеників, які суть уповажнені до вінчання їх. Тому висше наведений случай може зайти там, де нема ані руського, ані латинського сьвященика“.

Прочитвавши повище наведений розділ декрету „Не темере“ та замітки до нього, — верніться і прочитайте ще раз. А потім ще раз і ще раз, аж доки не зрозумієте цілого змісту.

Ви побачите, що автор брошурки „Чорна Рука“ правду говорить, коли каже, що та „Чорна Рука“ — „несе і ширить руїну: **віри, моралі**, щастя безсмертних душ“.

Побачите, що автор брошурки „Чорна Рука“ не помиляється, коли говорить, що та „Чорна Рука“ „**підступно, хитро, проти Бога й Церкви, витягається на знищення, розграблення наших цінностей**“.

Також зрозумієте, що тою „Чорною Рукою“ не є „Автокефалія“, ані українське православіє,—але **чужий, для українців ворожий Рим, чужа і для українців ворожа римська політика!**

Вона то витягається на знищення віри й моралі українського народу! Вона то розграблює українські цінности!

Хотяй наведений розділ декрету „Не темере“ та замітки до нього ясні самі собою, не защкодить для ще більшої ясности зробити до них декілька заваг.

1) Перше, що кидається в очі, це те, що після науки католицької церкви, женихи „**можуть заключити ВАЖНЕ І ДОЗВОЛЕНЕ супруже“ БЕЗ СВЯЩЕНИКА, а лише „через формальну заяву шлюбної згоди перед ДВОМА СВІДКАМИ**“.

Чисто по большевицьки!

Не треба ні оповідей, ні заручин, ні навіть лайсенсу (урядового дозволу на шлюб)

Не треба священика, ні Церкви!

Не треба молитов, ні благословіння церковного, ні шлюбних церковних обрядів!

Нічого не треба, тільки ДВОХ СВІДКІВ.

А що про те, хто може, а хто не може свідком бути не говориться нічого, то ясно, що ним може бути хто небудь, — **жид, турок, араб, поганин,** — хто лише під руки попаде!

Оце вам, люди добрі, **мораль „Чорної Руки“**, яка силою та підступом защеплюється серед українців греко-католиків.

Оце вам **робота „Чорної Руки“**, що несе і ширить руїну віри й моралі серед українського народу!

---

2) Дивна наука католицької церкви. „Шлюб“, який женихи візьмуть **перед двома свідками** — хоч би й жидами, або поганами, — **є важний і дозволений.** Але шлюб, який дасть православний священик, хоч би в присутности не двох, але двіста свідків — „**неважний і недозволений**“! Як таку „льоґіку“ чи „теольоґію“ зрозуміти? Для цього треба, або впасти зо стриху на голову, або — перейти школу, як людей туманити.

А дальше: Як дасть шлюб православний священик, то він неважний і його треба обовязково „поправити“, або й цілком новий ушити. Але як пара візьме „католицький шлюб“ перед двома свідками, **без священика і без церковного благословіння, то такий „шлюб“ і „важний“ і „дозволений“** і не треба його поправляти. Все, що треба зробити, то вписати його в „приписаній книзі“ (розділ IX, параґр. 3-ий декрету „Не темере“) — і на тім кінець. А шлюб, православним священиком даний, **і в тисячу „приписаних книг“ записуйте** — то нічого не поможе. „**Не важний**“!

Одну тільки „дрібницю“ переочила „Свята Конґреґація Поширення Віри“, яка той декрет вкладала. Іменно, — що канадійські державні закони „католицького шлюбу“ перед двома свідками **не признають,** отже коли б яких женихів знесла охота таким „шлюбом“ повінчатись, — вони в очах цивільного закону жили б на віру. Так і виходить, що канадійські цивільні закони відносно Тайни Супружества містять в собі більше морально-християнських засад, чим „католицький шлюб“ перед двома свідками.

---

3. Дехто може сказати, що католицька церква дозволяє на такий „шлюб“ тільки в конечних випадках, але таке оправдання не має підстави. Бо ось через які „важні причини“ декрет „Не темере“ дозволяє на „шлюб“ перед двома свідками:

Як священика нема в околиці через 30 днів.

Як священик був в даній околиці, але не всі парафіяни про це знали.

Як спроваджения священика, або їзда женихів до нього є получені з великими невиґодами, — **приміром відбути подорож на шість миль.**

Великі **видатки получені** з доїздом (а для скупого чоловіка всякі видатки великі), отже декрет „Не темере“ фактично звільняє від церковно-християнського шлюбу всіх скупарів).

---

4) Вершком глуму та наруги над Тайною Супружества є рішення „Святої Конґреґації Поширення Віри“, що **колиб женихи вмисно виїхали до такої околиці, де нема священика** (отже від 6 до 20 миль від хати священика) — **і там взяли „шлюб“ перед двома свідками,** — то хотяй „**сей їх чин певно бувби недозволений** (тільки всього!), але супруже все **таки булоби важне**“.

Отже навіть такий „шлюб“ перед двома свідками, яким **женихи** обдурили б і людей і Бога, вмисно виїхавши з місцевости, де є священик до такої, де його нема, — є в очах католицької церкви важніщий, чим шлюб, даний православним священиком!

Так виглядає мораль „Чорної Руки“!

Про те, як „Чорна Рука“ **нищить віру й мораль** серед українського нагоду, говорить виразно слідуюча подія:

Коли в 1891 р. відбувався львівський синод (собор), Рим наказав, щоби на програму нарад поставити також справу примусового целібату. На синоді був присутний папський делеґат (представник), архиепископ Авґустин Чяска. Духівництво поставилося сильно проти заведення целібату й **вислало до Чяски делеґацію**, щоби з ним ту справу обговорити. Коли один член делеґації ставав в обороні жонатого клеру, Чяска сказав:

— Мовчи, отче! За одну будеш мати тисячу!

Значить: Не журися, що будеш нежонатий. Тоді замісць одної жінки, будеш мати тисячу!

Ось таку „**потіху**“ дістало греко-католицьке духівництво від папського делеґата! Точніше, — від самого папи, бо Чяска був представником папи.

Отже таку „**вітцівську пораду**“ дав „**святійший отець**“ підчиненому собі духівництву. І такий був початок целібату в греко-католицькій церкві, який „**Чорна Рука“ завела для нищення віри й моралі** серед українського народу!

Яка є мораль „Чорної Руки“, видно ще й з таких фактів:

Примусовий целібат для римо-католицького духовенства завів Григорій VII (був папою від 1073 до 1085 р.). В наслідок целібату поширилася деморалізація та розпуста, якої світ не бачив. Не тільки нище духівництво, але також епископи й кардинали, **а навіть самі папи мали цілком явно незаконних жінок** (званими по вченому „**конкубінами**“). Католицька церква не забороняла такої розпусти, а противно підтримувала, беручи за це відповідний податок. Ось що писав про це св. Бернард (1091—1153):

„Та розпуста така загальна, що ані не можна її закрити, ані вона сама не ховається — така вона безсоромна. Бо і **духовенство і світські люди мають дозвіл жити з конкубінами, коли заплатять на рік означену суму грошей і це стало твердим [illegible]ом**“*).

Папа Сикст IV (1471—1484) позасновував був в Римі доми розпусти, з яких мав великі доходи, а кардинал Кампеджі (1472—1539) ось так пояснював Тайну Супружества:

„Коли б священики мали ставати мужами (то є законно женитися), то вони **сповнялиби більший гріх, ніж коли б держали в своїх домах багато проституток**“*).

Так виглядає мораль „Чорної Руки!“

Ось такі засади вона ширить серед українського народу!

Ось так підкопує його моральну силу, захитує тверду волю, зводить на бездорожжа.

І тому кличемо: **ГЕТЬ З „ЧОРНОЮ РУКОЮ!“**

*) Гляди „Чужа рука“ — стор. 191

ЯК ГИНУЛИ МОСКОВСЬКІ ЦАРІ.

Як відомо, послідний московський цар Никола II, був замордований большевиками в 1918 р. Цар Никола не був першим московським царем, що його вбили. Московська історія виказує, що рідко котрий цар умирав природною смертю. Вистане згадати кількох, з тих найбільше відомих, блищих до нашої доби вбивств.

Цар Іван II володів всього один рік. Його скинула з престолу (в 1741 р.) цариця Єлисавета, дочка царя Петра І. Три роки пізніще його вбили.

Петро III, чоловік цариці Катерини, був також вбитий і то таки своєю жінкою. Дня 27 червня 1762 року царя Петра увязнили, а Катерина виступила у проводі ґвардії й веліла складати собі чолобитню як самовладній цариці Росії. Маніфестом з дня 7 липня того самого року Катерина сповістила, що Петро III помер з причини тяжкої нагло ї недуги. На ділі ця „недуга“ полягала в тому, що Петра задушили старшинською шарфою.

Павла І, сина Катерини II, стрінув такий самий кінець, який зготовила його мати Петрові III. Павло володів всього 52 місяці, вславившись за той час великою жорстокістю. Тихим спільником заговору проти Павла був його рідний син, Олександер І. Хотяй Олександер по після видалив убійників батька зо свого окруження, перед суд їх нікола не поставив, що дає причину вірити, що він був в змові проти життя свого батька.

Цар Олександер II впав жертвою нігілістів 13 березня, 1881. Його розірвала бомба, кинута одним Гриневецьким.

Послідний московський цар Никола II кількакратно майже чудом ратувався перед атентатом. Одначе жорстока смерть таки не минула його. Він погиб з рук большевиків.

ЧИ ДІЙСНО УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД БУВ [illegible]

I.

В греко-католицькому органі „Нова Зоря“ (чч. 26, 27, 29, 1931 р.) було надруковано ряд статей п. н. „Історичне право унії на Волині“, в яких проводиться думка, що український народ спочатку був в єднанні з Римом, бо „Візантія в віках девятім, десятім і аж до першої половини одинадцятого признавала головою Папу римського й йому підчинялася. Відірвалася Візантія від Апостольського Престола формально щойно в 1054 р за царгородського патріярха Михайла Керулярія. Прийняте на Україні християнство хоч і було східне, візантійське, та не православне в теперішньому його розумінні, а католицьке. А що Волинь приняла християнство з Києва і належала до Української Держави великого князя Володимира Великого, то первісне християнство також на Волині було католицьке“.

В цих словах „Нової Зорі“ правдиве є лише одно, що християнство в українській київській державі поширилося ще до розділення Церкви в 1054 році. А твердження про католицький характер первісного християнства на українських землях і про признання нашими предками влади римського папи є зовсім неправдиве. Всім відомо, що християнство розвилося в греко-римській церкві в двох головних напрямках — грецькому й латинському. Ці два нарямки ще до розділення Церкви істотно ріжнилися між собою, але, не дивлячись на цю ріжницю, належали до одної вселенської християнської Церкви. Перший напрямок — грецький лежить в основі грецького східнього православя, а напрямок латинський лежить в основі західнього латинства, в якого пізніше утворилося римо-католицтво. Одну з найістотніших особливостей пізнішого римо-католицтва, що виродилося з первісного західнього латинства, становить признання монархічного правління в Церкві, признання римського епископа видимою головою всіє Церкви, між тим як східне православя признавало соборне правління в Церкві під невидимим головенством Самого Ісуса Христа. Якщо „Нова Зоря“ признає первісне християнство на українських землях „східнім, візантійським“, то ясно, що воно не могло бути католицьким, залежним від римського епископа, бо східне православя, як вище сказано, відкидало намагання римського папи стати головою всієї церкви, і саме розділення Церкви сталося з причини цього намагання.

Думку про католицький характер первісного християнства в київській державі й про залежність його від папи римського „Нова Зоря і інші прихильники цеї думки спирають на оповіданнях наших літописів і ріжних грецьких хронік про зносини київських князів з сусідними державами, з римськими папами, про місійні подорожі католицьких місіонарів. Але коли уважно й безсторонньо розглянути ці оповідання, то стане ясним, що на підставі їх не можна робити тих висновків, що їх роблять прихильники думки про католицький характер первісного християнства на Україні.

II.

Передовсім треба сказати, що католицтво спочатку приходило на наші землі не з волі князів і народу, а з волі західніх купців, що приїздили до київської держави зо своїми товарами. За свідоцтвом літописів і хронік, купці привозили з собою духовні особи, які крім релігійних практик, виконували обовязки писарів і посередників між купцями й владою міста. Коли купці верталися до дому, то з ними верталися й духовні особи, що з ними приїхали. Лише пізніше, коли збільшилися торговельні зносини, духовна особа могла залишитись на довший час. Постійних католицьких священиків і церков не було. Богослуження відбувалося в тих помешканнях, що було складами товарів.

В 1006 році явився на дворі св. Володимира Великого архиепископ Бруно з Кварфурта, в чернецтві Боніфатій, родич і приятель імператора Оттона III. Він ішов проповідувати християнство печеніґам. Святий Володимир приняв його добре й після місяця відправив в дальшу дорогу. Навернувши за 5 літ лише тридцять чоловіка, Бруно вернувся додому. В Києві він не проповідував, бо тут вже була запроваджена церковна орґанізація і на завше звязана з церквою грецькою“ (Владислав Абраґам).

Усиновлений пасерб св. Володима Святополк одружився з дочкою польського короля Болеслава Хороброго. З нею приїхав на Русь кольберський католицький епископ Райнберн. В останні роки життя князя Володимира Святополк почав кувати проти нього змову в якій взяв діяльну участь і Райнберн. Князь Володимир довідався про всі їх заходи й наказав їх арештувати. Святополка, його дружину й епископа Райнберґа вкинуто до вязниці. Болеслав Хоробрий почав похід проти князя Володимира. Хоча похід був невдалий з причини сварок у війську Болеслава, одначе князь Володимир заключив з ним умову й випустив усіх увязнених на волю. Ні про яку місійну працю Райнберна серед місцевого населення нічого невідомо

В 1068 році кияни збунтувалися й вигнали з Києва великого князя Ізяслава Ярославича, що був оженений з дочкою польського короля Мешка II. За допомогою польського короля Болеслава Смілого він вернувся на київський престол, але не на довго. В 1073 році він знов був вигнаний своїми братами. Не отримавши знову помочі від Болеслава, він удався до германського імператора Генрика IV. А коли посередництво цього імператора не помогло, він удався до римського папи Григорія VII, пославши з листом до Риму свого сина Ярополка. Ярополк від імени свого батька висловив готовість підпорядкуватися папі, аби тільки одержати своє князівство. Папа з властивою йому енергією вхопився за цю пропозицію Ярополка і 17 квітня 1075 р. написав листа до князя Ізяслава. Цього листа він вручив делеґації, що мала завданням переговорити з князем Ізяславом і „про те, що є в листі, і про те, чого нема“. Устно переговорити з Ізяславом папа доручив делеґації, очевидно, про те, в чому він не був певний, а саме про відірвання київської митрополії від царгородського патріярха, бо, як видно з листа папи, князь Ізяслав у свойому листі не дав присяги на вірність папи. Вповні можливо, що князь Ізяслав погодився бути в єднанні з папою, але він це зробив не для того, щоб поєднати київську митрополію з Римом, але для того, щоби одержати київське князівство. І коли він без помочі папи вернувся на київський престол, то цілком занедбав справу поєднання з Римом і до кінця свого життя був православним. Православним до смерти був і його син Ярополк, що їздив до Риму, як рівнож і син Святополк, що в 1093 році заняв київський престол. Таким чином бачимо, що за часів князя Ізяслава до поєднання з Римом не дійшло.

Отже наукові дослідження з історії первісного християнства в Україні зовсім не говорять, що в цілях пропаґанди унії розписується на сторінках „Нової Зорі“.

III.

Приняття Руссю християнства від греків і постійне перебування київської митрополії в єднанні з церквою грецькою, а не латинською, було явищем цілком природним і зрозумілим. Упадок західної римської імперії, невисокий ступінь культури держав, що повстали на руїнах цієї імперії, були причиною того, що словянські народи, коли почали навертатися на християнську віру, звернули очі свої не на Рим, а на Царгород, бо там непохитно стояла стара культура, стара християнська влада державна і влада церковна. Увійти у взаємовідносини з цією владою намагався тоді кожний правитель, який бажав увійти в сімю культурних правителів. Князь Володимир звернувся до Царгороду, коли вирішив приняти християнство. Відкинув він пропозицію жидів і магометан приняти їх віру. Відкинув також пропозицію приняти християнство з Риму, хоча папа римський, бажаючи мати вплив на церкву київську, кілька разів прислав до нього своїх місіонарів і до приняття й після приняття ним християнства. Було посольство від папи й в самий рік приняття християнства, тоді власне, як остаточно вирішувалося питання на охрещення Руси. Це посольство привезло з собою ріжні церковні дарунки від папи, „ріжні реліквії для руської церкви“. Однак св. Володимир зостався непохитним у своєму прямуванні до єдности з царгородським імператорським двором і царгородською церквою. Скоро він одружився з царгородською царівною Анною й приняв християнство по східному обряду.

(Докінчення буде)

М. Кобрин.

СПРАВА КОНКОРДАТУ В ЮГОСЛАВІЇ.

Як доносять часописи, між югославянським урядом і сербською православною Церквою мало прийти до замирення на підставі обопільного компромісу. Згідно з цим компромісом Церква має зняти анатему (клятву), кинену на міністрів кабінету Стодіяновича після того, як парламент ухвалив конкордат з Римом, — а уряд зо свого боку признає Церкві матеріяльну підмогу та обіцяв не мішатися до вибору нового патріярха, в якому брали б участь самі тільки епископи. Одначе часопис „Православная Русь“, що виходить в Ладимировій на Пряшівщині помістив інтерв'ю з митр. Доситеєм, „містоблюстителем“ сербського патріяршого престолу, в якому той заявляє, що конкордат, який дає католицькій Церкві в Югославії право пануючої релігії, це явище ненормальне й шкідливе і що боротьба сербської Церкви і народу є законною та буде вестися дальше Чим та боротьба скінчиться, годі предвидіти, тимбільше, що обі сторони стоять завзято на своїх позиціях.

ЯК ПІЗНАВАТИ „УКРИТИХ ВОРОГІВ НАРОДУ“?

„Ізвестія“ містять статтю, в якій повчають, в який спосіб слід пізнавати укритих ворогів совітського режиму. Ворогом — пищуть „Ізвестія“ — є не той, хто критикує устрій колхозів, бо таких явних ворогів є небагато, але той, що критикує закон про колхози, або податкову систему, або висловлює сумнів щодо вислідів урожаю в цьому році. Крім того укритими ворогами народу є теж ті, які кажуть, що не ходять до церкви, а вірять у Бога. Ті категорії ворогів є найгрізніщі, бо їх важко відріжнити від лояльних громадян.

Чи Ви вже відновили передплату на 1937 рік за „Вістник“? Коли це ні, так зробіть це зараз! Також постарайтесь, щоби й Ваш сусід читав „Вістник“.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

КРАДІЖ УКРАЇНСЬКИХ ДУШ.

Вже нераз писалося, що унія — це тільки місток, яким Рим переводить греко-католиків на латинство. Писалося також, що хто з греко-католиків переходить на латинство, той вслід за тим польщиться (як не він сам, то його діти) і так пропадає для українського народу. Оборонці унії пробували й дальше пробують доказувати, що це неправда. Вони з одного боку доказують, що унія не переводить греко-католиків на латинство, а з другого,—що хотяй переводить, то це ще нічого, бо, — як говориться в тайних „Правилах" еп. Будки, — „обряд і народність се річи зовсім відрубні", отже зміна обряду не потягає за собою зміни народности.

Що таке говорення — це звичайне баламутство, вже нераз було доказане. Доказане не самими словами, а живими фактами, взятими так з історії греко-католицької церкви, як такої, як і з загальної історії українського народу. Ті факти, на жаль, не перейшли до минувшини, вони повторюються і нині, і то на наших власних очах

Перед нами львівське „Діло" з 14 листопада ц. р., а в ньому стаття п. з. „Чи можуть так писати католицькі священики-черці?" Автором статті є греко-католицький священик о. д-р Осип Кладочний. Стаття звернена проти польських черців Францішканів, що видають часопис „Мали Дзеннік".

Відношення цього часопису до українців, як пише о. Кладочний, є „крайно негативне, вороже" й він своїм писанням робить українцям таку моральну шкоду (чому тільки моральну?), **„що її не всилі принести всі найбільш україножерні часописи світського покрою разом узяті"**. Вистане взяти лише кілька дориводчих чисел „Малого Дзенніка", щоби переконатися, „кілько там ненависти та їді, які, доречі, **зовсім не гармонізують із засадами християнської етики"**.

Щоби показати, якою ненавістю та ворожнечою „Мали Дзеннік" дише до українців, о. Кладочний наводить заголовки трох статтів, які були друковані в тому часопису. Ті заголовки такі: **„Українці мордують поляків", „Дивна молитва руських дітей", „Нечуваний злочин гайдамаків"**. Стаття, що носить последний заголовок, **„написана з такою ненавистю, що тільки большевики могли б написати її у такому тоні"**.

Автор статті дальше каже, що „Мали Дзеннік" „бере дуже активну участь у всіх протиукраїнських кампаніях та на своїх сторінках разом з цілою ворожою нам пресою ширить неправдиві, для нашого національного життя дуже шкідливі легенди". А „одною з таких фальшивих легенд, яку старається поширити між іншим також і „Мали Дзеннік", є легенда про „постійні крадежі польських душ", якої має допускатися наше греко-католицьке духовенство".

Виходить, що для того, аби підбурити поляків до ще більшого переслідування українців, „Мали Дзеннік" вмовляє в своїх читачів, ні менше, ні більше, тільки те, що греко-католицьке духівництво провадить „постійні крадежі польських душ". — Значить, — переводить поляків на греко-католицизм, а потім їх — українщить!!!

Нема що казати, — дійсно вершок підлости та брехні з боку католицьких отців Францішканів! А також вершок нахабности та зухвальства. Самі крадуть українські душі, — а рівночасно кричать, що греко-католицьке духівництво робить це з польськими душами! Точно, як говориться [illegible] приповідці: „Ловіть злодія!"

Автор статті [illegible] що такий закид проти греко-католицького духовенства „викликує направду гірку усмішку на уста кожного, хто бодай трохи обзнайомлений з тою цілою справою", бо відомо добре, що ніякої „крадежі душ" з боку греко-католицького духівництва нема, **а противно є вона з боку духівництва римо-католицького.** На доказ цього о. Кладочний наводить дуже цікаву, а заразом застрашаючу статистику, яку він, як сотрудник одної міської парафії (не каже котрої), зібрав на протязі одного року. Він пише про це між іншим таке

„Працюючи як сотрудник в одній з наших більших міських парохій у Галичині, провадив я точно рік з цікавости статистику, щоб знати, кілько в даній парохії людей переходить на латинський обряд, кілько з обряду латинського переходить на наш. **Я дійшов до таких ревеляційно жахливих для нас вислідів, що направду вони перейшли всякі мої сподівання.** В тому році та парохія дістала цілу низку писем з місцевого староства, якими воно раз-у-раз повідомляло парохіяльний уряд, що парохіянин НН зголосив у старостві, що „виступає із греко-католицької Церкви". Очевидно, що такий „виступ" був **рівнозначний із переходом даної людини на латинський обряд, тим самим із втратою її для нашого народу...**

„Отже в тому році, коли я вів статистику, в одній тільки парохії (що правда, це одна з найбільших у нас взагалі) зголосилося через староство, що **виступають із греко-католицької церкви 366 осіб.** Як на одну парохію — це число незвичайно велике. В додатку — це **тільки в одному році.**

„Отже за один рік — докладно від 1. XI. 1933 до 1. XI. 1934 (тобто від 1 листопада 1933 р. до листопада 1934 р.) **в одній тільки парохії перейшло на латинський обряд 366 осіб.** Потрібно ця статистика представляється так, що на число 366 осіб було: 22-ох урядовців (у тому числі приватних 18-ох), 15 осіб — це люди **зі скінченою університетською освітою** (інжиніри, гімназійні учителі, правники) 85 ремісників, 14 студентів ріжних виділів, 17 учеників гімн. та ін. рівнорядних шкіл, 5 малолітних дітей, про яких виступ зголосили їх родичі, 8 таких, що працюють у торговлі (купецтво), 9 військових (рядовики, старшини), 3 друкарів, 2 рільників, 12 возьних та інших службовників, 5 фризієрів (з того було 4 жінки), 42 робітників та зарібників обох полів, 47 — це домашня прислуга обох полів, 15 „вдів" (таких, що подалися, як вдови), 13 „замужних" (таких, що подалися, як заміжні), 40 таких, що подалися, як „вільні", 12 таких, що не подали про себе ніяких даних.

„Отже статистика каже нам (її можна провірити), **що в одному році в одній парохії перейшло на латинський обряд 366 осіб...**

„Коли тільки осіб ми втратили в одній парохії в одному році, **то кілько їх тратимо в цілій дієцезії, в цілій провінції церковній** (тобто в цілій греко-католицькій церкві), **і то не за рік, а цілими десятками, ба, СОТКАМИ РОКІВ!"** (отже відколи повстала унія).

„Додати треба, що в тому самому році згадана парохія **не придбала ні одного парохіянина, який би з латинського обряду перейшов на наш...**

„Розписуватися про те, що „Мали Дзеннік" **майже не вважає нас за католиків** та що, де лише може, там ображує нашу національну честь — зайве.

„Найсумніше тут те, що все те робить **католицький орган, що його видають і редагують священики-черці.** Сумне і те, що вони **з католицизму,** науки Божої (немов би католицизм, яким він є, був справді наукою Божою), науки ідеї універсальної хотять зробити ідею загумінкову, **якийсь своєрідний** польський католицизм, що мав би грати таку ролю в Польщі, як грало колись православія в російській імперії. Там було гасло: все оправославити, обрусити тут: **все златинізувати та спольщити.**

„Дивна це релігійна праця **робити із католицизму довбню,** щоб розбити другому голову.

„Схаменіться, будьте люди, бо лихо вам буде!" — хочеться мимохіть повторити за поетом".

Повище наведені уступи статті о. Кладочного говорять самі за себе, але не пошкодить, для більшої ясности, додати до них бодай оцих кілька завваг

1. Автор статті, о. Кладочний, мабуть не знає, а як знає, то мовчить, що відповідальність за „Мали Дзеннік" та його напади на українців спадає не на польських черців Францішканів, але на **голову римо-католицької церкви — на папу римського.** Бо польські монахи-Францішкани — це не якась перед никим невідповідальна, організація, що ходить собі самопас та робить, що сама хоче. Це **католицький монаший** чин, ка[illegible] **релігійна організація, що підлягає вищій власти католицької церкви, підлягає самому папі римському!** І те, що вона робить, — робить не без відома, ані не проти волі папи, а **противно на виразний розказ та за його благословінням. Благословив папа польські війська, щоби добре українців мордували,** то чому б не мав благословити польських черців, **щоби польським військам помагали?** Це ж одна й та сама робота, одна й та сама політика, одно й те саме діло. Отже не винні польські Францішкани, не винен „Мали Дзеннік", **— а винен папа!** Бо він голова католицької церкви, його католицька церква слухає, **отже слухають і польські Францішкани.** І то як слухають!

2. Стаття о. Кладочного ще раз підтверджує, що унія — це тільки місток для переходу греко-католиків на римо-католицизм. Вона ще раз підтверджує, що зміна греко-католицького обряду на **латинський потягає за собою також зміну народности,** дарма, що загал греко-католицького духівництва того не **бачить, або не хоче бачити.** О. Кладочний **виразно пише, що тих 366 осіб,** що перейшли на латинський обряд, **пропали „для нашого народу".** А він знає, що говорить, бо провадив спеціяльну статистику в цій справі.

3. То не тільки **„Мали Дзеннік"** та його видавці Францішкани не вважають греко-католиків за дійсних католиків. Їх не вважає за католиків навіть сам папа. Не так давно тому, він заявив про це перед цілим світом. Отже чого відкликувати на самих францішканів? Від голови рибу чути...

4 Не лише польські францішкани, але ціла католицька церква відноситься до греко-католиків, як до „гайдамаків", як до поган, яких треба ще на правдиву віру навертати. А греко-католицька церква натомісць наказує своїм вірним та

духівництву жити з римо-католиками та її духівництвом в дружних зносинах, **відступати греко-католицькі церкви на відправу латинським священикам,** підчас латинських процесій дзвонити в дзвони греко-католицьких церков, **латинським епископам, що візитують свої епархії віддавати такі почести, як віддають підчас візитацій своїм власним епископам** (гляди тайні „Правила" еп. Будки) і т. п. Іншими словами — вчить греко-католицька церква своїх вірних: Вас римо-католики з папою бють, а ви цілуйте їх за те в руки. На вас плюють, а ви за те їм дякуйте. Вас „кабанами" та „гайдамаками" прозивають, а ви віддавайте їм почести та по собачому лижіть руки. Бо вони не те, що ви. Вони дійсні католики, а ви що? В найкращому випадкові — лише півкатолики!

5. Пише о. Кладочний: „Дивна це релігійна праця робити із католицизму **довбню,** щоби розбити другому голову"

Католицизм вже не від нині є тою довбнею, що нею Рим та Польща розбивають українцям голови. **Сама унія — це нішо інше, як тільки довбня, що нею Рим та Польща бють українців вже більше, як триста років. Бють по голові, по плечах, поза уха! Бють люто, безпощадно, без перестанку!** А бідні греко-католики так до тої довбні призвичаїлися, що її рідною, прадідною та святою називають; що в ній одній своє спасіння добачують!

6. Слова Т. Шевченка, що ними о Кладочний закінчує свою статтю добрі, але їх треба кликнути не в сторону польських францішканів, навіть не в сторону папи, бо вони чужі, ворожі українцям люди і від них українцям не можна нічого ліпшого сподіватися. Слова ті треба кликнути в першій мірі в сторону греко-католицького проводу, — епископів та духівництва, — який свідомо затягає український нарід під римсько-польську довбню. До них отже треба кликнути:

„Схаменіться, будьте люди, бо лихо вам буде!"

———x———

о. Г. Павловський.

НОВІ ЦЕРКОВНІ НОТИ.

В Україні церковний спів завжди стояв дуже високо, а особливо київські співи розійшлись далеко поза її межами. На жаль сам український нарід, бувши джерелом тих співов, від 1720 року, коли Москва заборонила Україні мати свої богослужбові книги, примушений був співати й молитися по церквах незрозумілою московсько - церковною вимовою старословянських книг. Так українська літературна мова і мова церковних наших книг далеко розминулася, хоч до того акту насильства Москви вони все йшли в парі. Тому особливо треба дивуватися тим одиницям, що й досі готові боронити ту старословянщину в церкві, котру забороняє саме Святе Письмо (Діян. 2:4-12! 1. Кор. 14:9-19)... Оборонці тої старословянщини звичайно посилаються на труднощі при українізації богослуження, на красний всенародній спів уже відомих з греко-католицької церкви самолівкових мельодій і т. п. Але яку вартість мають такі співи? Беремо погляд такого авторитету, як д-р Станислав Людкевич, котрий каже:

„...Довговікове занедбання і нераціональне плекання церковного нашого співу в Галичині відбилося некорисно і полишило важкі сліди на галицькій „самолівці" як і на церковних народних піснях взагалі. Переважна частина самолівкових літургічних пісень, співаних у нас скрізь в Галичині, — або закостеніла в консервативній, сухій монотонности мельодії і гармонії, або знов виявляє декуди нахил до світських манер, непригідних до церковного культу... навіть записані досі самолівкові мельодії виявляють часто нераціональну, невідповідну змістові тексту будову, нельогічне фразування, фальшиві наголоси... До того співи дяківські у нас здавна уже в церкві гармонізуються „по своєму" народом на два і подекуди на три голоси. Але дарма шукали б ми у тій імпровізованій гармонізації яких то проблисків „народнього духа", або що небудь в роді „підголосків" Придніпрянщини. Гармоніка, як і мельодіка самолівки церковної в Галичині уже здавна пересякла до ґрунту старими, пережитими манерами та шабльонами німецько-чеської вокальної музики". (Передмова до „Збірника літурґічних і церковних пісень". Д-р С. Людкевич. Львів 1922)

Може саме відчуваючи таку маловартність „всенародньої" самолівки, наші хори в Америці волють співи партесні (на чотири партії-голоси). Такі співи найбільше беруться з „Підручної Бібліотеки Архикатедрального хору" у Львові, котра дійсно містить ріжноманітний матеріял.

Українська Православна Церква першою справою своїх співів мусить ставити їх „розмосковлення" і то не лише щодо мови, але й щодо музики. В тім Підручна Бібліотека Архикатедральна не розбирається й містить переважно співи московських композиторів. Свої українські музики, як от К. Стеценко, М. Леонтович, О. Кошиць й інші багато зробили в тій справі, хоч ще більше остається незроблено. При українізації богослужбових співів довго ще буде стояти питання про реституцію їх, т. е повернення церковним нашим співам їх українського змісту не лише в тексті, але головне в музиці. Така праця не е легка й проста, як то з початку може декому здається, бо вимагає умов і здібностей, котрі не кожному дано. В усякім разі першою умовою має бути захования первісної мельодійности з пристосованням до зміненого тексту. Необхідність співу по українському тексту не одного нашого диригента в Америці примусила „аранжувати" необхідні співи, але з того досвіду, що вже маємо, можна лише переконатися про відповідальність такої праці.

Тому з великою приємністю треба повітати недавно видруковані два збірники на Волині, а саме:

1) „Співи на Літургії св. Йоана Золотоустого на мішаний хор. Партитура." 61 сторін 2) „Панахида. Церковні співи на мішаний хор". 27 сторін. Головний склад: **Луцьк на Волині, вул. Любарта 10.** — Ціна першого збірника 3 дол., а другого $1.50 без пересилки.

Ці два збірники церковних нот видала Богословська Секція т-ва Ім. митрополита Петра Могили в Луцьку. Опрацював музику о. М. Тележинський, імя котрого уже відомо нашим диригентам в Америці завдяки його пісням народнім, що видані накладом „Дрогобицького Бояна". Особливо відома його пісня про чудо Почаївської Божої Матері 1675 р.: „Пасли пастирі вівці на горі".

Як сам автор зазначує у передмові до Літургії, співи збірників побудовано на українськім тексті перекладу комісії Українського Наукового Інституту. Той переклад, як і інші Комісії Святого Письма і книг богослужбових при У. Н. Інституті, відзначається точністю передачі грецького оригінального тексту й милозвучністю українською. Щодо самих співів, то майже всі вони широко відомі східній Україні, але маловідомі в значній своїй частині для України західньої. Головну вартість треба признати для так званих співів „звичайних", себто дуже поширених поміж церковними хорами і вживаних для всенародного співу. Поруч з ними треба поставити також розпіви: Київський, Киево-Печерської Лаври, грецький та старий знаменний. Твори композиторів представлено: Д. Бортнянського, А. Веделя, Г. Ломакіна, А. Архангельського, а з новіщих українців: О. Кошиця, М. Леонтовича, К. Стеценка й самого автора. Присутність тут Архангельського й Ломакіна пояснюється лише дійсною красою й популярність їх творів. У додатку є ще співи з архиерейської відправи Служби Божої, релігійні псальми й канти.

В основу гармонізації „Панахида" покладено мельодії Київського і старого знаменного розпівів, котрі опрацював о. М. Тележинський, додавши ектенію К. Стеценка і „Вічная память" свое поруч із звичайним. Решта співів належить до відомих в східній Україні.

Українізація церковного нашого співу має значіння не лише художньо музичне, але й національно-виховавче для нашої молодшої генерації в Америці. Молодь наша мусить знати всю Україну навіть у її церковних співах Тому треба побажати, аби наші хорові організації звернули окрему увагу на свій репертуар церковних співів, беручи до виконання не все, що подобається, а лише музику дійсно українську. У цьому відношенні названі два збірники багато можуть спричинитися до знайомства зо співами східної України, а особливо Київськими та Киево-Печерської Лаври, що мають в собі красу незрівняну й вартість особливу для нації, що вклала в них всю свою душу. В той спосіб стане можливим більший розвиток і піднесення наших хорів у напрямі виховання музичного смаку.

Зовнішний вигляд збірників, солідний формат, добрий папір, прекрасний друк і багатий зміст поруч із опрацьованням рукою досвідченого музики — поблять це видання церковних наших нот не лише радісним фактом, але й вартим пильної уваги наших диригентів.

„Дніпро".

ПРИМІТКА: Збірники „Співи на Літургії св. Йоана Золотоустого" та „Панахида" можна замовляти безпосередньо від видавців по вище поданій адресі, або почерез Консисторію Української Греко-Православної Церкви в Канаді, 7 Ст. Джанс Аве., Вінніпег, Ман. Повище зазначені ціни не включають пересилки, отже висилаючи замовлення на збірники, треба додати 25 центів на пересилку.

НОВИЙ ДИВОГЛЯД.

Польський тижневик „Воля і Чин" доносить, що у Львові повстала видавнича спілка, яка має видавати „незалежний укаїнський часопис". Редакція цього часопису має складатися „з поляків, українців і русинів", при чому спілка має видавати переклад найцінніших творів польських та українських. — Дотеперішні спроби з такими видавничими гермафродитами не мали успіху, отже можна надіятися, що й новий польсько-українсько-руський дивогляд не буде довго жити.

ЦЕРКОВНІ РІЧИ
У нас завсігди можна набути всі церковні річи.
Пишіть по катальог.
WILLIAM GROSS & Co.
322 Main St., Winnipeg, Man.

ОПОВІДАННЯ [redacted] МОЛОДИХ ЧИТАЧІВ

(Зібрав о. Д. Ф. Стратійчук).

В ЧІМ ПОЛЯГАЄ ЩАСТЯ.

Одного разу жив могучий король. Жив він серед великих достатків і почестей. В кімнаті його було повно золота й срібла і всяких дорогих камінів. Мав добрих дорадників і слуг, котрі кожної хвилі були готові йому до послуг. Та помимо того всього, — він не був щасливий — він стратив своє здоровля, спокій думки і радість душі. Він закликав до себе всяких лікарів і інших мудрих людей і радився їх, але жадин з них не приніс йому полекші. Вкінці один чоловік сказав йому, що наколиб він знайшов щасливого чоловіка і переспався в його сорочці три ночі, він став би щасливий.

Король зараз порозсилав післанців до всіх частей свойого краю, щоби вони знайшли щасливого чоловіка й позичили в нього сорочки. Але кожний чоловік, що його післанці здибали, мав якусь пляму на свойому сонці, мав якусь муху в свойому олію. Ні один з них не сказав, що він є цілковито щасливий. Пошукування були даремні, надія короля була розбита.

Одного ранку король, подорожуючи по краю, побачив бідного селянина, що йшов дорогою до роботи. Чоловік, йдучи дорогою, виспівував весело, а з його очей та лиця пробивалася радість. Король, побачивши його, подумав, що знайшов щасливого чоловіка. Він приликав його до себе й спитав, чи він є вповні щасливий.

— Так, я є вповні щасливий, відповів селянин. — Я маю свій дім, маю добру жінку й добрих дітей; маю роботу й силу для роботи. Я є в мирі з Богом і з людьми, — чому ж би я не мав бути щасливий?

Тоді король оповів йому про свій нещасливий стан і попросив його, щоби він позичив йому своєї сорочки на три дні.

— На жаль, — сказав чоловік, — я не можу цього зробити, бо я бідний, зодягаю як можу, свою жінку й дітей, а сам не маю ані одної сорочки. Ношу лише це — і він потягнув на бік свою просту блюзку та доказав, що він дійсно без сорочки.

Король побачив, що щастя залежить не від багацтва, але від праведности душі.

СОРОК МУЧЕНИКІВ.

Коли імператор Ликиній почав жорстоко переслідувати християн, один легіон його війська перебував в місті Себасті, в Малій Вірменії (це було року 320 по Христі). Сорок чоловіків того легіону стали християнами і їх за це засуджено на муки. Це було в зимі і їм сказано, що як вони не відречуться Христової віри, то мусять нагі стояти цілу ніч на леді на ставку.

На березі ставка стояла велика тепло огріта хата, а на столах в хаті були розложені смачні страви та напитки. Це все було заряджене сотником легіону, Софронієм. Він оголосив, що котрий з тих сорок християн залишить лід і прийде до хати, це буде ознакою, що він відрікся Христа й вернув до поганства.

Прийшла ніч. Зимовий вітер принневолював людей в хатах докидати дров до своїх печей, щоби гріли. А на замерзлім ставку стояло сорок нагих лицарів. Деякі з них, знявши руки вгору, молились, інші без перестанку ходили то в один бік, то в другий, а ще інші вже почали засипляти сном, що закінчується смертю. Лицарі часто повторювали молитву: „Господи Боже, сорок нас вийшло свідчити про Тебе; даруй нам, щоби всі сорок приняли вінець побіди.

Години за годинами повільно минали, а ніч ставала щораз зимніша. Вкінці один з них не видержав і пішов до хати, де був Софроній з сторожею. Не зважаючи на те, ті, що остали на леді, дальше молилися: „Господи Боже, сорок нас вийшло свідчити про Тебе, даруй нам, щоб всі сорок приняли вінець побіди".

Молитва їх була вислухана. Сотник Софроній бачив велику віру й хоробрість своїх бувших товаришів і нараз сам став християнином. Він зложив оружжя і, прославляючи Бога, станув нагий на леді.

Коли мороз зробив свою роботу, сорок трупів лежало на леді, але сорок душ, включаючи душу Софронія, увійшли в присутність свого Небесного Царя-Бога.

Наслідуймо тих сорок мучеників і відважно та вірно служімо Ісусові Христові, а коли життя наше на цім світі закінчиться, то й ми отримаємо вінець побіди, що ніколи не зівяне.

НЕ ПИТАЙ, А ПОМАГАЙ.

Захотів лис пити тай пішов до керниці. А криниця була глибока, глибока, без відра ніяк води не досягнеш. Пробує лис досягнути води, пробує, та ніяк не може. Пробував і ся і так, аж перехилився задалеко і полетів коміть головою в воду. А вода зимна, зимна, аж коло серця заболіло.

Січе зубами бідний лис тай чекає, чи не надійде хто, щоб виратувати його з нещастя. Аж надходить вовк. Зрадів бідний лис тай до нього

Ох, братчику, голубочку, сам Бог надніс тебе сюди. Виратуй мене бідного.

Побачив вовк, в якім лис нещастю, тай давай його жалувати:

— Бідний ти, голубчику, — каже. — Ти впав в криницю?

— Еге, упав, — відповідає лис. — Ратуй мене бідного.

— Та вже ж, що треба ратувати, — каже вовк. — А як то сталося, що ти впав туди?

— Перехилився задалеко і впав. Ратуй, братіку, бо згину від зимна.

— Бідний ти, бідний, — жалує його вовк. — То кажеш, що вода зимна?

— Ой, зимна, зимна. Ратуй чим скорше.

—Так, так, треба ратувати. Неможна ж тебе так оставити... Тай змерз ти, правда?

— Ой, ще й як змерз, — ледви говорить лис. — Ратуй, соколе, бо не витримаю.

— Бідний,бідний, а довго ти вже в воді?

— Ой, ще й як давно, — говорить лис тремтячим від зимна голосом. — Ратуй, бо загину, — і лис аж розплакався.

— Не плач, голубчику, не плач. Не завдавай жалю мойому серцю, — аж прослезився милосерний вовк. — Чого ж ти не був більше обережний? А то готов жінку і діти осиротити.

І вовк таки добре розплакався.

- Ах ти, сякий-такий! — крикнув на нього лис з цілої сили. — Перше витягни мене з води, а тоді будеш питати та навчати.

***

Наука з цього є: Коли бачиш когось, що потрібує помочі, то не питай, як, через кого і від кого він в нещастю, але помагай йому чим скорше.

ОСЬ ТАК ВИГЛЯДАЄ „ВШИСТКО ЄДНО" В ПРАКТИЦІ.

„Нове Село", що виходить у Львові, в числі з 7 листопада пише:

Є під Львовом село Скнилів: Хоч в тім селі є кілька родин римо-католиків, то скнилівчани жили собі і дальше живуть в згоді між собою. Погіршилися відносини аж недавно, від коли ксьондз Жак зі Сигнівки зачав в Скнилові ширити свою дивну науку про „любов" ближнього. Вона така дивна, що аж самі його парафіяни збунтувалися проти нього. За те кс. Жак заскаржив їх до суду і недавно перед городським судом у Львові стануло 7 підсудних римо-католиків зі Скнилова. Обвинувачено їх за таку провину:

В червні 1936 року помер в Скнилові 24-літний Йосиф Луцяшин, — римо-католик. Перед смертю просив родину, щоби його похоронили обидва священики: кс. Жак і місцевий гр.-католицький о. Тимотей Ковалюк. Але кс. Жак заявив, що разом з „рабіном", значить з греко-католицьким священиком не буде ховати, і хоронив сам. Коли похоронний похід опинився недалеко місцевої греко-католицької церкви, яку кс. Жак хотів виминути, і тому провадив похорон полевою дорогою, а не як у[с] небіжчиків, серединою села і попри церкву, то товпа — майже самі римо-католики з 5 довколичних сіл оставила кс. Жака серед дороги, а сама з домовиною небіжчика пішла під церкву і там під замкненою брамою молилася за вічний спокій небіжчика. За те кс. Жак прискаржив опікуна покійного 74-літнього Антона Лівського, римо-католика, 44-літню римо-католичку Е. Рілінгову і ще кількох. Підсудний Лінський зізнав, що недалеко церкви сказав з жалю такі слова: „Юзю, Юзю, ти ходив до церкви і до костела, а нині тебе ні до церкви, ні до костела не пускають". Сказав це зі жалю до кс. Жака за те, що той вів похорон так, аби не можна було його ввести до церкви.

А підсудна Рілінгова зізнала, що після молитви кс. Жака над гробом сказала: „Той чоловік міг бути інакше похоронений. Його несли поза церкву мов повішельника. Він ходив до церкви і костела, перед смертю висповідався, а по смерти так його похоронили".

Інші підсудні зізнали, що близько церкви товпа впхнула їх в сторону церкви і вони понесли домовину під церкву, попихані ззаду товпою. Там помолилися і понесли домовину на гробовище. Сам кс. Жак і інші свідки будуть зізнавати аж в січні, бо розправу перервано аж до січня.

Такі то дива діються по наших селах. Ось до чого доводять ті, що замісць проповідувати любов ближнього, проповідують ненависть.

ЗА ЩО В [redacted] УКРАЇНЦІВ

Вивішення прапору в державних барвах, зроблених з паперу і в малих розмірах, уважають в Польщі за легковаження польської держави. На тій підставі засудив окружний суд в Золочеві о. Матвія Муньовського на кару 20 злотих і зворот судових коштів за те, що як голова читальні „Просвіти" в Махнівцях не вивісив дня 3 травня ц. р. державного прапору, тільки малу паперову хоруговку. Того самого священика покарав окружний суд у Золочеві 10 злотих грияни і зворотом коштів за те, що, як голова читальні, дозволив і погодився на те, щоб на стіні читальні вмістили тризуб, замісць польського державного герба.

ПЕРША БРЕХНЯ.

Найприкріший день для матері, коли вона поперше помітить, що її дитина намагається їй збрехати. Брехня є джерелом дальших недобрих вчинків та доводить аж до злочинів. Ось чому мусить кожна мати звертати пильну увагу, аби дитина не навчилася цього страшного зла. Кому пощастило збрехати вперше, той спокійно брехатиме й далі і дійде до такого мистецтва в брехні, де вже брехатиме й тоді, навіть не буде в цьому потреби.

Нема мабуть жодної дитини, яка ніколи не збрехалаб. Причин до того є багато: страх, фальшива гордість, хвалькуватість. Першу брехню дитина не так легко затаїть. Почервоніє, затнеться в мові, дивитиметься в бік. Отже мати легко здогадається, що дитина збрехала, коли зважатиме на дитину при розмові. Щож в такому випадку має зробити мати?

Ніколи не сміє мати в такому випадку справу поминути мовчанкою. Треба з першого разу вияснити дитині, як негідне людини брехати і які будуть цього наслідки. Треба дитину примусити задуматись поважно над її вчинком, часом у літературній формі представити кару за брехню, щоб дитина лекше зрозуміла зло неправди. Коли не поможе лише словесне упімнення мусить наступити кара, особливо, коли такий нахил до брехливости починає частіше проявлятись. Прикро дитину карати, але в цьому випадку необхідно, якщо не хочемо, щоб дитина стала шахраєм, злодієм та взагалі непоправним злочинцем. Особливо треба гостро стерегтись тої брехливости у дівчат, а яких причиною цієї хиби часто буває чисто жіноча легковажність і хвальковатість. Той, кому дома пощастило збрехати, буде те робити і перед чужими. Той, хто в дитинстві фальшує правду, може дорослим дійти до фальшування підписів на векселях. День першої брехні — важний і може мати вплив і на ціле життя.

Помилку роблять ті батьки, що в брехні дитини часто стараються бачити нахил до фантазування, часом навіть також буйною фантазією своєї дитини тішаться, бо здається їм, що нема в ній нічого шкідливого і що коли дитина стане старша, то зверне свій нахил у корисний бік. Дійсно деякі діти виявляють в брехні незвичайний хист і подивляти можна їх сумний хист і треба його в зародку знищити, даючи фантазії дитини інший, безпечніший напрям.

Народня наша приповідка каже: „Брехнею світ пройдеш та назад не вернешся". Цю мудрість мусить собі добре затямити кожна розумна мама, а вже поруч з нею другу: „До пори збанок воду носить"...

ЯК ЖИВЕТЬСЯ СЕЛЯНАМ В БОРЩІВСЬКІМ ПОВІТІ

Львівське „Діло" в своїм дописі з над Збруча подає цікаві, а заразом невеселі вісти з життя наших селян у пограничній полосі в Борщівщині. Зі заходом сонця не вільно вікому виходити на вулицю. В хатах вільно світити лише при щільно заслонених вікнах. Не можна виїхати зі села без „доводу особістего", та ще й відповідної перепустки. Гранична сторожа пильнує дуже строго, навіть як селяни їдуть в поле на роботу. Буває і таке, що при нагоді з церкви домагаються легітимацій від старенькіх бабусь, а коли вони їх не мають, то забирають їх на станицю. Всяке законне громадське і товариське життя завмерло по наших селах. Під охороною темної ночі уміють порушуватись лише ті, що не хотять користати з легального життя сел...

Пограничні села ждуть терпеливо, коли все те раз вже змінитьcя, коли люди на своїх господарствах будуть могли жити вільніше, по людськи. Бо теперішне життя це правдива кара й не знати, за що. Хіба тільки за те, що мусять жити близько границі.

З ПІВНІЧНОЇ АЛБЕРТИ.

(Гримшо й Норт Стар, Алта.)

Думаю, що це перший допис з цеї місцевости. Дехто може подумати: „Такої місцевости мабуть взагалі нема, а як є, то нема там українців, бо як би були, то булиб дали до цього часу про себе чутку".

Та українці в цій місцевости таки є. Вони зайшли сюди десять років і більше. Одні переселились з інших місцевостей провінції, а другі приїхали по війні з українських земель, що знаходяться тепер під чужим пануванням. Вони рубали ліси, корчували пні та орали землю й іншими справами не мали часу клопотатися. Бо їхнім найбільшим їх клопотом було зробити на хліб насущний. Тепер ця околиця видимо змінилася; де колись були ліси, там тепер чисті поля. Люди також змінилися, й почали інтересуватися просвітно-національними та церковними справами.

Донедавна до нас доїздили чужі [redacted] — один католицький, а другий російський. Оба мають осідок в Ройкрафт, Алта. Люди не були задоволені з їхньої роботи, бо пізнали, що вони не те роблять, що для нашого народу корисне, а те, що корисне для чужих нам церковних властей. Ми чули про добру роботу Української Греко-Православної Церкви в Канаді та її священиків й написали до голови Консисторії, о. С. В. Савчука, в Вінніпегу, щоби прислав нам священика. Він порадив нам порозумітися з о. І. Гикавим, в Веллингтон, Алта., щоби він відвідав нашу околицю, коли буде їхати другий раз до Піс Ривер. Ми це зробили й о. Гикавий загостив до нас перший раз 20 червня, 1937. Другий раз загостив до нас о. Гикавий в місяці листопаді ц. р. Цим разом він мав на 8-го листопада Богослуження в Гримшо, а на 9-го в Норт Стар, Алта.

Свідомі українці радіють з того, що мають нагоду почути Богослуження в рідній мові. Підчас Служби Божої о. Гикавий виголосив гарну проповідь, а по Богослуженню дав гарний відчит. Ми тут такого священика ще не мали. Нам все казали, що українські священики — це „чорти" від „чортівської церкви", а тепер наочно переконалися, чому нам таке говорили. Нас чужі священики вмисне тримали в темноті, щоби ми не пізнали, де є правда, а де лож. Вони боялися, щоби до нас не прибув український священик та не відкрив нам очі. І вони знали чого боятися. О. Гикавий відкрив нам історію нашого народу й нашої Рідної Церкви та розказав, як вороги стараються при помочі чужих церков тримати нас в ярмі. Не годен я того всього переповісти, що ми навчилися з відчиту о. Гикавого, скажу тільки, що не одному з нас відкрились очі й ми пізнали, хто ми й чиїх батьків діти. На закінчення о. Гикавий пригадав нам на слова Т. Шевченка:

Учітеся, брати мої,
Думайте читайте,
І чужого научайтесь,
Свого не цурайтесь,
Бо хто матір забуває
Того Бог карає,
Чужі люди цураються,
В хату не пускають".

Повищі слова Тараса Шевченка повинні кожного заставити подумати, чи [redacted] відрікатися своєї Церкви та своїх релігійних звичаїв і обичаїв, освячених довголітньою традицією та кровю [redacted] слявних лицарів-козаків, [redacted] життя своє віддавали за православну віру? Ні, ми повинні тим всім дорожити і не робити так, як роблять приміром греко-католицькі священики, що касують українські обряди та заводять натомість обряди римо-католицькі. В звязі з цим мені відомий такий випадок:

В одній місцевости в Алберті була греко-католицька церковна громада, до якої доїздив греко-католицький священик. Одного [redacted] члени громади порадилися, [redacted] справити до церкви всі потрібні річи, як ризи, кадильницю, Євангеліє хрест і т. п., — щоби священик не мусів возити всього того з собою. Як врадили — так і зробили. Коли священик мав приїхати до них на Богослуження, вони повідомили його, щоби своїх річей не привозив бо вони вже мають все необхідне. Священик так і зробив. Коли прийшов рано до захристії, почав оглядати річи. Перше, що йому впало в очі, був трираменний хрест — А це що за хрест? — питає він злісно старшого брата. — Як то що. наш хрест, — такий, як був в нашій церкві в Старім Краю, — відповідає здивовано старший брат — Це хрест схизматицький, а не католицький, — кричить священик. Геть мені його звідси Тоді старший брат каже: — Отче, такий самий хрест був в нашій церкві, в моїм рідним селі, через довгі роки, а то будя церква греко-католицька, так як і оця наша, отже як можете говорити, що це хрест схизматицький? Хіба греко-католики в Старім Краю, — це схизматики? Тоді священик почав старшого брата так ганьбити що аж люди в церкві почули. Кількох церковних урядників підняли й собі до захристії, щоби розвідати що там діється. Побачивши їх, священик і на них накинувся. Старший брат і урядники оправдували себе тим, що трираменний хрест був в їх церкві в селі, тай по других селах такі хрести бачили, але нічого не помагало. Священик в нападі злости гукнув: Викиньте цей хрест на двір, щоби й сліду з нього не стало, а ні, то я йду собі геть і не буду вам правити. Довго так сварилися, але священик таки поставив на свойому. Люди мусіли хрест відіслати назад звідки купили. Але священик не тішився довго своєю побідою, бо в наслідок того багато його парафіян покинули греко-католицьку церкву й перейшли на православіє.

Дмитро Мостовий.

РІЧНІ ЗБОРИ ЦЕРКОВНОЇ [redacted]

Річні збори прав. церковної громади св. Петра й Павла відбулися в неділю, 31 жовтня 1937, в годині 4 пополудни в домі пані Бутери.

Збори отворив голова громади п. Гр. Новосад, і попросив присутних вибрати предсідника й секретаря зборів.

На предсідника зборів вибрано п. О. Гаврилюка, а на секретаря п. І. Лукача

По вислуханню звітів поодиноких членів заряду і контрольної комісії, члени довідалися, що праця в громаді через цілий рік проводилася гармонійно. В протягу року громада збагатилася питома новими членами. Фінансовий звіт показував, що громада мала $350.46 приходу, а $189.40 розходу. В касі громади лишилося $161.06 на рік 1938.

До заряду на 1938 рік вибрано п. М. Слюсара на предсідника, п. Лиавка на секретаря, а п. С. Проника на касієра

Рішено, щоби Богослуження відбувалося кожного місяця.

Відспіванням „Достойно єсть" закінчено збори. Члени розійшлися пізно вечером домів з вдоволенням

І. Лукач, секр. зборів.

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯН- [redacted]

В умовинах економічної кризи та жахливого безробіття зорганізованою акцією українські громадяне доконали великого діла: на зібрані гроші серед емігрантів, які переважно живуть з випадкових заробітків, вдалося вибудувати „Бурсу" в Перемишлі для хлопців — дітей емігрантів.

На жаль, нуждені матеріяльні засоби дали можливість зреалізувати лише частину пляну акції допомоги українським дітям: В першу чергу громадянство прийшло з допомогою хлопцям, натомісць дівчата, сироти по українських воєнах, залишилися до цього часу без жадної опіки.

Отже, Союз Українок-Емігранток у Варшаві, взяв на себе труд прийти цим дівчатам з допомогою та перевести акцію збірки грошей на будову дівочої бурси.

Українське громадянство не пройде байдуже мимо святого обовязку та допоможе Союзові Українок зберегти жіночий дорост для Української нації, який денаціоналізується в чужих умовах життя.

Батьки! Для Вашого серця близькою є справа національного [illegible] вання дітей, і до Вас, головним чином, звертаємося з горячим закликом: ратуймо своїх дівчат.

Памятаймо, що найменша пожертва на будову Дівочої Бурси буде цінним вкладком для справи відродження української нації.

Пожертви просимо надсилати на адресу:

"Ukrainski Komitet Centralny, Zarzad Glówny Warszawa, Vilna 48 m. 3

УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК-ЕМІГРАНТОК В ВАРШАВІ:

Н. Холодна — член управи, С. Лукасевич — скарбничка, Г. Марченко член управи, О. Шайдевич — член управи, М. Лівицька — голова управи, К. Безручко — заст. голови управи, М. Якуненко — секретарка.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

(Веґревил, Алта.)

Дня 23 жовтня, перед першою годиною рано, упокоївся в Бозі Григорій Виничук, визначний громадянин-патріот, член української Православної громади Успения Пресвятої Богородиці в Січ-Коломия, в околиці Веґревіл. Умер на надугу

Покійний числив 58 літ життя, родившись 16 березня, 1879 р. в селі Книже, повіт Снятин, в Галичині.

До Канади приїхав в 1900 р. й скоро по тім почав фармерувати г висше згаданій місцевості. Оженився з Анною, з дому Чернявських в 1902 р. Їх подружжа Бог благословив сімома д'тьми — троma синами й чотирома доньками.

Пок. Григорій своєю мудрою господаркою і чесною працею доробився дещо майна, з якого щедро уділяв для місцевих і загально народних цілей. Щедрі жертви давав на Інстит. Мих. Грушевського в Едмонтоні на Православний Собор у Вінніпеґу, на фонд Укр. Православної Церкви в Канаді та на многі інші справи. Працьовитість, побожність, лагідність, щирість, великодушність, жертвенність і любов до своєї Рідної Церкви та свого народу становили головні прикмети його душі, головні риси його характеру. Був добрим мужем, добрим батьком, добрим громадянином, добрим українцем, а що найголовніше — був добрим християнином.

Як батько, старався дати своїм дітям християнське релігійно-моральне й національне виховання і майже всім дітям дав вище образовання.

Як громадянин-українець, він завжди інтересувався народ. справами й дбав про них, підтримував їх морально й матеріально. — В його домі перший раз обговорювалася справа заснування Інституту ім. Мих. Грушевського в Едмонтоні. І справді його дім становив ніби якесь пригодне місце для сходин задля обговорення справ небуденного характеру. В його домі знайшов щире приняття і чужий подорожний і шкрий інтеліґент — народній пра-

Особливо покійний інтересувався церквою. Належав до Української Православної Церкви з самих початків її заснування в Канаді. Був головою в своїй громаді через довгі роки, і як такий, провадив церковними справами вірцево. Старався, щоби кожний член церкви мав у своїй хаті „Український Голос" і „Вістник". До священиків відносився як найкраще і помагав їм морально й матеріально. Коли в році 1929 звідував Рідний Край, то повертаючи до дому, не забув купити дарунок для своєї місцевої церкви, в формі великої, гарно-оздобленої Євангелії.

А понад все був пок. Григорій добрим християнином. Жив чесно, був людиною великої віри, любив учащати на Богослуження та виконувати інші релігійні обовязки. Відбував сповідь і приймав святе Причастя. Коли надходила хвиля розлуки душі від тіла, він ще приняв Сина Божого в домівці душі й серця свойого, приймаючи Його в виді святого Причастя. Отже жив з Богом і вмер з Богом.

Закінчив покійний своє життя в свойому домі. На два тижні перед смертю кожного дня хата його наповнялася ріднею, сусідами, близькими і далекими. Всі предчували що приходить для нього критична хвиля і приходили, щоби відвідати його та заговорити до нього хоч кілька слів.

В часі слабости і в передсмертних хвилях Покійний заховав дійсно християнський душевний спокій. Не проявляв ні страху, ні надмірного жалю перед смертю. Велика віра в Бога, надія на Нього, почуття сповнення своїх християнсько-народніх обовязків — підтримували його в його ослабленню і в самій хвилі смерти.

Похорон відбувся в понеділок, 25 жовтня при величезнім здвизі народу. Майже вся веґревільщина взяла в похороні участь. Було також багато учасників з Едмонтону. Фенон Завала і інших місцевостей. Похоронну Службу Божу і чин похорону повнили місцевий парох о. Стратійчук та о. Грицина з Едмонтону. Дяківську часть провадив п. П. Паущ з Едмонтону, при участи місцевих дяків п. Харука і п. Шовкоплеса та інших співаків і співачок.

Раненько, в семої години рано, до дому Покійного почали сходитися гості. Тіло Покійного лежало в домовині, а побіч нього лежало около 30 вінців з живих цвітів від членів родини, ріжних товариств та поодиноких осіб.

По відспіванню панахиди в хаті тіло Покійного відпроваджено до церкви, віддаленої 6 миль від хати Покійного.

В церкві священики відправили похорон і Службу Божу. По прочитанню святої Євангелії о. Стратійчук говорив про покійного, як людину, батька, громадянина, та християнина. Попрощав його від родини, від церкви, від місцевої громади веґревільської, бо і у веґревільській церкві він був членом-добродієм.

Перед Послідним Цілуванням проповідував о. Грицина. Згадав про важність хвилі смерти, та як до неї приготовлятися. Вказав, яку велику страту нанесла смерть Покійного. Відчує ту страту родина, відчує громада, відчує й ширший загал, відчує й слідуючий Народній З'їзд в Едмонтоні.

З церкви відпроваджено Покійного на цвинтар. Похоронний похід — автами — протягався на 2 милі.

Над гробом промовляли п. Лавалович, адвокат з Едмонтону, від ширшого українського загалу в Алберті, та п. Лукіянчук, ректор Інститута в Едмонтоні. Оба прощали покійного від широкого українського громадянства в Алберті та підносили його заслуги. Послідне слово прощання сказав о. Грицина.

Спочивай, Друже й Брате наш Григорію! Ти чесно працював, старанно дбав про родинне, громадське й національне добро. Ти втомився й заснув. Спи, Брате наш, сном блаженних.

Хай земля, що прикрила твоє стомлене, спрацьоване тіло, буде тобі пером. С.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

В понеділок, 25 жовтня відбувся спільний обід в Українськім Народнім Домі в Егремонт, Алта. При обіді мали короткі промови пп. В. Короташ, Л. Ґавалко, пані Т. Плупек і о. П. Самець. П. Ґавалко згадав про нашу пресу і дав початок збірці на пресовий фонд „Вістника". Зложили:

По 50ц.: Лука Ґавалко, Василь Фіцович, Григорій Бугай, Тома Плупек і Михайло Мандзюк.

По 25ц.: Василь Короташ, Матій Дмитрак, Іван Василишин і о. Самець.

Присутний.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Оцим повідомляється всіх заінтересованих, що базар Української Греко-Православної Церкви в Смокі Лейк, Алта., що мав відбутися 27 листопада, 1937, не відбудеться. — Тим, що купили тикети, будуть звернені гроші, коли вони собі цього зажадають та коли віддадуть тикети й подадуть свою точну адресу. — Гроші можна буде відобрати на протязі одного місяця від дня 27-го листопада, 1937.

Н. Войценко,
голова Української Греко-Православної Церкви в Смокі Лейк, Алта.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ

„ЧУЖА РУКА

ХТО РОЗЕДНУЄ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД?"

Книжку написав прот. В. КУДРИК, і її повинен прочитати кождий українець і українка.

Вона має 208 сторін і коштує лише 35 цт. з пересилкою.

Замовлення і гроші слати на адресу:

THE HERALD,
Box 3684. Winnipeg, Man.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1937 РІК.

ГРУДЕНЬ.

8 С. Климента
9 Ч. Пр. Алипія стовп.
10 П. Вмч. Якова, пп. Романа
11 С. Пм. Стефана
12 Н. 25 по З. св. Д. Мч. Прамона

13 П. Андрія првмч.
14 В. Пр. Наума; мч. Ананії
15 С. Пр. Авакума
16 Ч. Пр. Софронії
17 П. Вм. Варвари; Івана Дамас
18 С. Пр. Сави Освяч.

19 Н. 26 по З. св. Д., Св. Николая
20 П. Амвросія еп.
21 В. Пр. Потапія; ап. Состена
22 С. Зач. Анною Пресв. Богор.
23 Ч. Мч. Мини, Ермогена
24 П. Пр. Данила Стовп., Луки
25 С. Спиридона еп. Тримиф.

26 Н. 27 по З. св. Д., Праотців
27 П. Мч. Тирса
28 В. См. Елевтерія і матері його
29 С. Пр. Агтея
30 В. Пр. Данила, Ананії
31 П. Мч. Севастія й др.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василіва

Грудень.

4. Субота, Введення в Хр. Пр. Бог. Гемлин.
5. Неділя — Давлінґ.
12. Неділя — Сенді Репідс.
13. Понед., Ап. Андрея — Ґленедон
19. Неділя, Николая Чуд. — Смокі Лейк.
22. Понеділок — Ґрац.
26. Неділя Праотців — Белс.

Почт. скринка 108, Смоки Лейк

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Запаринюка.

Грудень.

4. Субота Введення в Храм Пр. Д. М. — Меловлендс-Богдан.
5. Неділя Роркетон-Етелберт
12. Неділя — Коса
19. Неділя, Св. Николая — Давфин.
22. Середа, Зачаття св. Анни — Веллав-Коломия
26. Нед. — Пайн Ривер. Давфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. С. Симчича.

Грудень.

12. Неділя, — Брендон.
19. Неділя — Сенді Лейк.
26. Неділя — Мензі.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. І. Дмитрова.

Грудень.

12. Неділя — Тиндал
19. Неділя — Малантон.
22. Середа, Св. Анни — Сарто.
26. Неділя — Септон.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Л. Березінського

Грудень.

4. Субота, Введення в Храм Пр. Богородиці. — Роза.
5. Неділя — Вайта
12. Неділя — Толстой.
19. Неділя — Арбакка.
26. Неділя — Гардентон (місто)

Адреса: Толстой, Ман.

ЦЕРКОВНИЙ УСТАВ.

ГРУДЕНЬ.

12. Неділя 25 по Зісл. св. Духа. — Голос 8. Утр. Єван. Марка XVI: 9—20. Літ. Ап. Еф. IV: 1—6. Єв. Луки X: 25—37.

19. Нед. 26 по Зісл. Св. Духа; Голос 1. Утр. Єван. Лук. XXIV: 1—12. Літ. Ап. Еф. V: 9—19. Єван. Лук. XII: 16—21.

26. Нед. 27 По Зісл. Св. Духа; Голос 2. Утр. Єван. Лук. XXIV: 12—35. Літ. Ап. Еф. VI: 10—17. Єван. Лук. XIII: 10—17.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3684 Winnipeg, Man.

РІК XIV. WINNIPEG, MAN., DEC. 15th, 1937 ВІННІПЕҐ, МАН., 15-го ГРУДНЯ, 1937 ЧИСЛО (284) 24

Діла „Чорної Руки".

IV.

Божа, чи людська установа?

Автор „Чорної Руки" ставить питання: **„Яка ріжниця між Церквою а сектою?"** і так на нього вчасти відповідає:

„Церква у властивім змислі це Божа установа. Секти це людська установа. Церква правдива — секти фальшиві".

З дальших виводів автора „Чорної Руки" виходить, що лише католицька церква є правдива „Божа установа", а всі інші церкви — отже й православна, — це самі схизми, єресі, секти, — тоб то „людські установи".

Як ми вже попередно завважували, автор „Чорної Руки" має нахил час від часу сказати правду. Він лише не знає, або вдає, що не знає, до кого та правда відноситься. Таке сталося і цим разом. В повищому цитаті він висловив бодай частинно правду, але не зробив правдивого заключення. Бо коли говорити про якусь церкву, як про „людську установу", — то треба сказати, **що нема й не може бути більше „людської установи", як католицька церква взагалі, а греко-католицька зокрема.**

Католицька церква не тільки, що визнає за свого найвищого голову звичайного чоловіка — папу римського, — але на в додатку вважає його „непомильним". Отже її наука опирається не на непомильности науки Сина Божого, навіть не на непомильности цілої Церкви як такої, але на „непомильности" одного, смертельного чоловіка!

Вона визнає, що папа римський є намісником Ісуса Христа та що католики мають зглядом нього „подібні обовязки, як зглядом Бога" (Шпіраго: „Католицький Народний Катехизм" II. ст. 168). Отже порівнує грішного чоловіка з Богом.

Чи діла папи оправдують його претенсії бути намісником Сина Божого?

Папа був колись і тепер є не тільки головою католицької церкви, але також головою світської держави. Він колись мав військо та збройну силу і провадив війни та проливав кров. Все це робив він, як „намісник" Ісуса Христа, як „непомильний" голова католицької церкви та в імени тої церкви. Отже робив те, **що Ісус Христос та Його Церква, — дійсна Божа установа, — строго заборонює!**

Теперішний „намісник" Ісуса Христа недалеко втік від своїх попередників. Він вже за наших часів благословив **поляків катувати українців та плюндрувати їх землю!**

Раз папа є головою католицької церкви, то ясно, що його устами говорить ціла церква. Отже то не папа, як особа, **але ціла католицька церква в особі папи благословила поляків вбивати українців! А до того українців греко-католиків, — тобто своїх власних вірних!**

Таке може робити тільки „Чорна Рука"!

Отже чи можна таку церкву вважати за Божу установу? Чи можна вважати її правдивою, вічною? Церквою дійсно Христовою?

Ні, сто раз ні!

Папа також називає себе наслідником апостола Петра. Святий Петро, в своїм першім посланню до християн в Понтії, Галатії, Кападокії, Азії та Вифтинії, писав таке:

„Душі ваші очистивши, — із чистого серця **любіте один одного щиро"** (I: 22). „Будьте усі одної думки, **милосердні, братолюбні, сердечні, привітливі"** (III: 8).

Оттак вчив ап. Петро. А як вчить папа, — його „наслідник"?

Він благословить поляків вбивати українців, не давати їм жити на своїй рідній землі, вогнем і мечем підчиняти їх своїй владі!

Ісус Христос, йдучи на страждання, навчав Своїх учеників:

„Як полюбив мене Отець, так і я полюбив вас; пробувайте в любові моїй. **Це є заповідь моя: Щоб ви любили один одного, як і я вас полюбив"** (Іван XV: 9, 12).

Так навчав Ісус Христос. А як навчає папа римський — Його „намісник"?

Він, благословляючи своїх любимців поляків проти українців, немов говорить:

„Мордуйте українців безпощадно! До щенту руйнуйте їх землю! Не оставляйте камінь на камени! Я благословляю вас! . . ."

Ось, яка ріжниця між ап. Петром і його „наслідником"! Ось, яка ріжниця між наукою Ісуса Христа та наукою його „намісника"! Ось, яка ріжниця між Церквою Христовою та церквою католицькою!

„Така, як між небом а пеклом. Як між білим, а чорним. Як між правдою а боехнею" („Чорна Рука" ст. 5).

Отже чи можна таку церкву вважати за Божу установу?

Ні, сто раз ні!

Вона, в найліпшому випадкові, — установа людська!

Котра церква схизматицька?

В іншім місці автор „Чорної Руки" ставить питання: **„Що це є секти, єресі і схизми?"** й так на нього відповідає:

„Єресь це пофальшована наука Ісуса Христа. Схизма це відколення від правдивої Церкви Христа, фальшива, підроблена Церква. Схизматик або сектант це відступник від правдивої Церкви Христа і від правдивої віри, обявленої Христом Богом".

З повищої відповіди виходить ясно, як сонце, що **католицька церква — є схизматицька!**

Бо вона дійсно „відкололася від правдивої Церкви Христа", церкви східної православної; вона відступила „від правдивої віри, обявленої Христом Богом"; вона відкинула, або перекрутила науку Святої Соборної і Апостольської Церкви і вложила свою власну, як прим. про походження св. Духа, про папську „непомильність", про непорочне зачаття Пресв. Діви і ін.

Отже католицька церква — це схизматицька церква! Про це ніхто не сміє забувати!

Більше того: відлучившись від правдивої Церкви Христової, православної, **— католицька церква стала розсадником сект та єресів.** Всі протестантські церкви та секти — вийшли з її лона. Вона їх, — по волі, чи по неволі, — це не важно, — породила! І не диво! **Зле дерево не може видати доброго овочу!** Про це говорить Сам Ісус Христос: „Всяке дерево по свому плоду пізнається: не збирають із терниви смокви, а з глоду не збирають винограду" (Луки: VI: 43-44). „Бо дерево пізнається по овочу його" (Мат. XII: 33).

А що сказати про греко-католицьку церкву? Може вона Божа установа? Ні, вона також людська установа, як і ціла католицька церква. Унію створив польський король Жигмонт на спілку з єзуїтами та кількома зрадниками православія — на першім місці Потієм і Терлецьким. **Створив не для слави Божої, а для польських політичних цілей.**

Отже унія — це діло людське, а не Боже!

„Єдність" і „згода" в католицькій церкві.

Каже автор „Чорної Руки", що між некатоликами „заєдно сварки, нетерпимість, напасти, процеси".

За те між всіма католиками панує якнайбільша єдність і згода. Між ними нема ні сварок, ні напастей, ні процесу.

Але це неправда. Ще й яка неправда!

Бо яка згода і єдність панує, приміром, у греко-католицькій церкві? Ось яка:

В Галичині є три греко-католицькі дієцезії львівська, перемиська, станиславівська. Львівською дієцезією управляє Шептицький, перемиською Коциловський, станиславівською Хомишин. Крім цього є одно адміністраторство, на Лемківщині. Ним управляє апостольський адміністратор Медвецький.

Коли в католицькій церкві є єдність і згода, то на першім місці повинна бути єдність і згода між її єпископами. **Але такої єдности й згоди між греко-католицькими єпископами нема!**

Нема згоди та єдности між Хомишиним та Шептицьким. Противно є **нетерпимість, непослух, пониження!** Ця нетерпимість, непослух і поріжнення такі великі, що приміром орган Хомишина, „Нова Зоря", та орган Шептицького „Мета", стоять постійно на ворожій стопі. Що „Нова Зоря" хвалить, те „Мета" лає, а що „Мета" хвалить, — те „Нова Зоря" лає. Недавно Хомишин видав до священиків заклик, щоби читали й поширювали католицьку пресу. При тім згадав поіменно, яку пресу вони повинні поширювати, а то: „Нову Зорю", „Прав-

ВІДВІДИНИ о. С. В. САВЧУКА.

Прот. С. В. Савчук, адміністратор Української Греко-Православної Церкви в Канаді, відвідає такі громади й місцевости:

26 грудня, неділя — Едмонтон.
7 січня, Різдво І. Х. — Вернон, Б. К.
9 січня — неділя — Венкувер, Б. К.
16 січня — неділя — Лулу Айленд, Б. К.

Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

ду", „Український Бескид", „Місіонаря", „Доброго Пастиря". **Але не згадує про „Мету", ані про другі видання, що виходять за благословінням, або тихою згодою Шептицького, як: „Дзвони", „Христос наша Сила", „Християнський Голос" „Нива". Все це для Хомишина не є католицькою пресою!**

„Мета" також заликає священиків, щоби читали й поширювали католицьку пресу, вичислюючи при тім видання, що виходять за благословінням, чи згодою Шептицького, **але промовчує видання, які припоручає свому духівництву Хомишин! Для Шептицького видання Хомишина не є католицькою пресою!**

В Перемишлі виходить католицький часопис „Український Бескид". Священики перемиської діецезії „Укр. Бескид" читають і його поширюють. Коциловський нічого їм за це не каже, значить — вважає „Укр. Бескид" за добру католицьку ґазету. За таку ґазету вважає „Укр. Бескид" також Хомишин, бо рекомендує її своїм священикам.

Але не те апостольський адміністратор Медвецький. Він заборонив своїм священикам „Український Бескид" читати, а на тих, що заборони не слухають, накладає грошеву кару. Ще й грозить, що буде суспендувати!

Отже, ґазета, що є католицька й добра для Коциловського і Хомишина, — є некатолицька й недобра, або безбожна для Медвецького!

Ось так, люди добрі, виглядає „єдність" і „згода" між греко-католицькими епископами!

Така „єдність" і „згода" панує не тільки між епископами, але також між нищим духівництвом.

Між жонатим духівництвом і нежонатим (целебсами) в Ґаличині провадиться постійна, хоч і не завжди голосна, війна. Жонате духівництво дивиться на целебсів, як на чужих зайдів, що не тільки відбирають їм хліб, але також ломлять засаду та привілей греко-католицької церкви мати жонате духівництво. Дивиться на них також, як на розсадників деморалізації.

Целебси зо свого боку, — виховані **в дусі, що жінка, це — по словам Хомишина — „сплювачка"** — відносяться до жонатих священиків з погордою та відразою. По фарисейськи їх обминають, з ними не числяться, відносяться до них, як до нищих.

Між світським і монашим греко-католицьким духівництвом також нема ні тої згоди, ні любови, що є прикметою правдивої Церкви.

Які відносини панують між монашими і світським духівництвом в Канаді, - це загально відомо. Епископ Ладика, - будучи сам василіянином, — усуває поступенно світських священиків з усіх важніших позицій, а їх місця заповнює василіянами та редемптористами. Не далекий отже час, коли в Канаді, — як що будуть які греко-католицькі священики, — ■■ ними будуть виключно монахи.

В Вінніпеґу є дві греко-католицькі церкві, що стоять напроти себе тільки через вулицю (на збігу вулиць Стела й МекҐреґор). Одна з них, т. зв. „мала", була першою греко-католицькою церквою в Вінніпеґу й була побудована громадою. Другу, т. зв. „велику" церкву побудували Василіяни для конкуренції з „малою" церквою. Через довгі роки між обома церквами провадилася завзята боротьба, а тепер, хоч про явну боротьбу між ними менше чути, то напруження існує дальше.

Чи й це треба вважати за ознаку „єдности" й „згоди" в греко-католицькій церкві?

Не кращі відносини і в Галичині, про що може посвідчити понища подія:

Виходить в Львові греко-католицький місячник „Нива", який можна назвати органом жонатого духівництва, а в Жовкві виходить другий католицький часопис, „Місіонар", орган Василіян. Тому, що один і другий часопис виходить в львівській дієцезії, - - оба вони мусять мати апробату (одобрення) від одних і тих самих церковних властей.

Недавно між „Нивою", зглядно її співробітником Костельником, греко-католицьким священиком та письменником, провадилася гаряча дискусія, ні, просто — сварка! А предметом сварки була **наука та становище католицької церкви в справі стиґматизації.** Костельник пояснював її на свій лад, а „Місіонар" на свій. **Точно так, як водиться між сектантами:** одні пояснюють даний уступ зі св. Письма так, а другі — інакше.

В Галичині є дівчина (тепер вже монахиня), Настя Волошин, про яку говорять, що вона є предметом стиґматизації, тобто — що на її руках появляються рани, мов рани на руках Ісуса Христа від цвяхів. Костельник написав про Настю окр[illegible]у книжку, доказуючи, що вона є дійсно стиґматичка, а „Місіонар" за це його виляяв та мало що не назвав стиґматизацію Насті явним обманом.

Дискусія, — як що сварку можна дискусією назвати, — між Костельником і „Місіонарем" провадилася зовсім не в дусі єдности та любови, але так, як провадиться звичайно між чужими, ворожо до себе настроєними людьми. Були в ній взаїмні обвинувачення, що противна сторона **не знає науки католицької церкви,** були закиди, що противна сторона **викручує факти.** Пише Костельник:

„Популярний релігійний часопис, яким є жовківський „Місіонар" **з правила** (вмисно, пляново „В.") годує своїх читачів побожними читаннями, в яких **побожна фантазія** (видумки — „В.") **свобідно розпускає свої крила** — без острішої критики".

На доказ цього Костельник наводить уступ з життя „Св. мучениці Агафії", який появився в „Місіонарі", 2 ч., 1937:

„І далі подала сміло: — Не боюся я нічого. Як пустиш на мене диких львів, то вони, побачивши мене, будуть тихі й боязливі. А кинеш мене в огонь, то Анґели з неба принесуть мені роси для охолоди".

Про цей уступ з „Місіонаря" Костельник каже:

„Ясне, як сонце, **що ніяка мучениця так не могла не то відповісти словами, але ані собі думати** — бо це було би спокушування Бога й немудра гордість. Тай мученича смерть була би чистою іграшкою, якщо б мучениця мала „a priori" таку самопевність. **Але побожна фантазія тут розпустила свої крила..."**

Дальше Костельник доказує, що „Місіонар" **„лукаво й немудро"** воює проти нього, та що він, „хоч і редаґований священиками (а священик повинен би визнаватися в цих справах), **торочить те саме, що й Др. Радло, але ще більше** софістично" (тобто більше по крутійськи — „В.").

До помочі „Місіонареві" прийшла „Нова Зоря", орган епископа Хомишина, давши в себе місце для стать, підписаних буквами „Й. К.". Автор цих стать з Костельником та з „Нивою" не панькається. Називає відповідь Костельника „Місіонареві" **„діятрибою",** тобто пашквілем, а Костельника **„садистом"** та таким, **„що зовсім зсунувся з глуздів".** Закидує йому **„софістерію** (крутійство) розраховану на плиткі уми", **„плутанину" й „хаос",** а дальше **„немилосерне торгування правдою",** нелогічність ■■ інші провини. А „Ниву" ганьбить за те, що вона **„помістила такі закиди і безосновні напади на католицький часопис"** (тобто „Місіонар").

Костельник дав відповідь і також не поскупив словами. Між іншим каже:

„Немилосердне торгування правдою це власне характеристика того письмака Й. К. Бачу, що він взагалі нездібний зрозуміти і прийняти правду, яка для нього не мила".

А кінчить так:

„Отче (чи яка Ви там фіґура) Й. К., якщо Ви так крутите з Богом, як крутите з людьми (а Христос каже: що ми людям зробили, те Йому зробили), то Ви звершений кандидат на тих, про которих Христос сказав до апостолів: „І будуть вас переслідувати, думаючи, що службу роблять Богови".

Ми вмисно спинилися довше над повищим інцідентом, бо він **ясно вказує, яким фарисейством є говорення** автора „Чорної Руки", що ніби то між некатоликами є „заєдно сварка, нетерпимість, напасти і процеси", а між католиками панує найбільша єдність і згода. Як та „єдність" і „згода" виглядає — показує прекрасно повище наведений примір сварки між католицькими часописами та духівництвом в такій важній справі, як наука католицької церкви.

„Місіонар" і „Нива" і „Нова Зоря" - **все це католицькі часописи, що заступають та пояснюють науку католицької церкви. Василіяни, Костельник і „Й. К." з „Нової Зорі" — все це католицькі священики, які вчать, викладають науку католицької церкви.**

Але яка незгода, який хаос, яка плутанина, які противоріччя виходять з їх пояснень в одній і тій самій справі — стиґматизації! Точно, як між сектантами!

Яка „згода" і „єдність", **а головно „сила"** панує в греко-католицькій церкві — видно ще й з цього:

В Галичині, на Лемківщині, десятки греко-католицьких парафій перейшли й далі переходять на православіє — до того на православіє московське! (Це, впрочім, зрозуміле: сам апостольський адміністратор Медвецький є ряний москвофіл і цілою силою поширює москвофільство серед духівництва та загалу вірних!).

В Канаді десятки тисяч національно свідомих греко-католиків, переконавшись у фальші науки католицької церкви, — покинули унію й перейшли до Української Православної Церкви

В Злучених Державах кільканадцять греко-католицьких священиків покинули еп. Богачевського й зорґанізували свою церкву, з якої повстала жуківщина.

Тижневик „Таймс", що виходить в Ню Йорку, в числі з 6 грудня, 1937, доносить, що в перших днях ц. м. відбувся в Пітсбурґу, Па., Зл. Державах, зїзд греко-католицьких священиків і світських делеґатів, числом 300 (з дієцезії еп. Такача), **які відорвалися від Риму** й зорґанізували „Карпато-русску Греко-Католицьку Церкву (дієцезію) Східнього Обряду". Зїзд вибрав на епископа о. Чорняка. „Таймс" подає, що до Чорняка вже прилучилося 86 греко-католицьких священиків та 40 громад. Священики і громади зірвали з Римом за те, що він насилівно вводить целібат в греко-католицькій церкві.

Ось вам „єдність" і „сила" католицької церкви ,якою так чваниться автор „Чорної Руки".

Не єдність — а розвал!

Не сила — а занепад!

ЧИ ДІЙСНО УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД БУВ СПОЧАТКУ В ЄДНАННІ З РИМОМ?

—x—

(Докінчення).

Після принятття християнства св. Володимиром повстала православна церква на наших землях, залежна від царгородського патріярхату. Утворена вона була не у виді окремої епархії, а у виді митрополії, і почасти заняла перше місце після всіх патріярхатів, вище за всі митрополії східньої церкви. Патріярх Николай Хризоверт поставив для неї митрополита Михаїла й вислав його до Києва разом з шістьома епископами. Незабаром київська митрополія була поділена на епархії. За Ярослава Мудрого, сина св. Володимира, вона була остаточно упорядкована й заняла почесне місце серед християнських православних церков. Польський історик В. Абрагам про той час пише так:

„Русь обходила свій золотий вік. Держава утверджена й належно упорядкована, все більше розвивалася, піднимався добробут, а разом із могутністю держави росло значіння столиці. Київ став великим огнищем культури, а святинею своєю, здавалося, суперничив з Царгородом. Множилися манастирі й церкви, а катедра київська, — собор св. Софії, — убіралася у фрески й золоті мозаїки".

Російський історик С. Платонов пише, що київська Русь у відношенні до освіти стояла не низче своїх сусідів, а Польщу переважала. Зовнішній вигляд Києва викликав панеґірики письменників XI століття. Західним чужоземцям Київ видавався суперником Константинополя; вони нараховували в Києві 400 церков, чого в дійсности не було. Щодо свого політичного й суспільного ладу, київська держава була зближена до інших держав центральної й західньої Европи, і мала з ними багато спільних характеристичних прикмет.

Про політичне й культурне значіння старої київської Русі й князя її свідчить найкраще той факт, що поріднитися з київським князем домагалися правителі інших народів. Так, польський король Казимир одружився з сестрою Ярослава Мудрого, а доньки повиходили заміж: одна за короля Венгрії, друга за короля Норвеґії, третя за короля Франції. До одної з дочок Ярослава Мудрого сватався німецький імператор Генріх III, але до подружжа чомусь не дійшло. Син Ярослава Мудрого Ізяслав був жонатий з дочкою Болеслава Хороброго, короля польського.

Розуміється в славній і сильній київській державі і церква була славною і сильною. Про високе значіння київської церкви в християнському світі того часу найкраще свідчить такий факт. Коли в половині XI століття загострилися відношення між східною і західною церквами, то папа прислав до Царгороду своїх леґатів (послів), кардинала Гумберта, канцлера Фридерика й архиепископа амальфійського Петра, які мали полагодити відношення між обома церквами. Імператор царгородський з політичних міркувань бажав того полагодження, тому піддержував леґатів папи. Але через те, що леґати папи прямували до того, щоб при полагодженню відносин східня церква признала над собою владу папи, царгородський патріярх не хотів з ним переговорів. Тоді леґати, згубивши надію підпорядкувати папі східню церкву, положили 16 липня, 1054 року, на престол в церкві св. Софії підчас Богослуження грамоту, з проклятьтями на патріярха і на всю східню церкву. Такий несправедливий вчинок леґатів до тої міри обурив населення Царгороду, що лише вступництво імператора спасло їх від смерти. Їх негайно випровадили з Царгороду і вони поїхали, але не до Риму просто, а до Києва і поїхали „без сумніву з тою метою, щоби цю велику частину грецької церкви склонити покинути патріярха, і удержати єдність" (В. Абрагам).

Але даремна була подія леґатів. Бо як не поміг їм царгородський імператор, так не поміг і київський князь, хоче був у споріднених відносинах з багатьма західніми управителями, які признавали над собою владу папи. Русь зосталася непохитно в єдности з царгородським патріярхом.

IV.

І в послідуючих віках київська митрополія була завжди в єдности з царгородським патріярхом, навіть в тяжкі для нього часи. Так, відомо, що в 1204 році хрестоносці взяли Царгород, наставили в ньому католицького імператора і католицького патріярха. Русь зосталась непохитно вірною царгородського патріярха, який був змушений покинути Царгород і оселитися в Нікеї. Тоді на римському престолі сидів знаменитий папа Інокентій III., який „справу злуки східньої церкви з католицькою поставив майже як одну з програмових точок свого життя" (М. Чубатий). Він захотів втягнути до поєднання з Римом і український народ. Для цього він в 1205 році прислав до галицького князя Романа Мстиславича послів, „намовляючи його на латинство та обіцюючи йому поміч меча св. Петра", але Роман Мстиславович відкинув пропозицію папи. Не вдалася тому ж папі спроба завести поєднання українського народу з Римом і в 1208 р., коли був посланий з листом папи до українців спеціяльний леґат кардинал-пресвитер Григорій.

Перший раз дійшло до унії з Римом 1215 року після завойовання східної Галичини венгерським королем Андрієм. Розповівши подрібно про цю першу унію, греко-католицький історик М. Чубатий каже: „Збираючи все разом бачимо, що перша церковна унія в Галичині була історичною ефемеридою. Уродження і смерть упадають на той самий день, дарма, що обставини, здавалось, були дуже корисні для життя і розвитку". Дійшло також до унії в 1253 році, коли галицько-волинський князь Данило Романович був коронований в Дрогичині папською короною. Але і ця унія не була тревалою, бо Данило Романович приняв її не з метою поєднати свою церкву з Римом, а з метою одержати від папи поміч проти татар для врятування своєї держави, яку папа обіцяв за приняття унії. Коли Данило Романович побачив, що папа помочі дати не може, а заклик папи до західних держав про хрестовий похід проти татар зостається „голосом вопіющого в пустині", то скоро відмовився від унії і покорився татарам. За розірвання унії дуже гостро докоряв його папа Олександер IV в листі від 13 го лютого, 1257 р. Вже польський історик Длуґош „хоче бачити в Даниловій унії лише підступ в цілях видурення від папи корони"..

V.

Як не мала успіху серед українського народу унія, так само в давні часи не мало успіху і латинське католицтво. Воно появилося на українських землях ще перед приходом татар, коли почалася колонізація з заходу. Українські князі запрошували на свої землі всякого роду ремісників, якими були переважно німці католики. Колоністи оселялися майже виключно по містах і жили відокремлено від православного населення. Але вплив православної стихії був великий, і колоністи тратили свою католицьку віру, підпали асиміляції. Щоб це явище припинити, папа Григорій IX в 1231 р. видав наказ проти мішаних подруж католиків з православними, бо ці подружжа приводили до страти католиками своєї віри. В слідуючому ж 1232 р. папа Григорій IX дав наказ монахам домініканам вислати на Русь двох братів для розслідження положення латинників в тому краю. Релігійне життя латинян у цім часі на українських землях позоставляло багато до бажання. Латинський клєр був у занепаді і компромітував католицтво в очах русинів. Наслідок був такий, що підчинені йому вірні підпали вже були під вплив автохтонної церкви до того степеня, що зачали відказувати послуху папі. Цей стан стверджує папа Григорій IX в буллі до пріора польської провінції домініканів з дня 12 мая, 1232 р. В цім часі могли домініканці похвалитися більшим успіхом хіба в напрямі зорґанізовання колоністів латинників; за те католицька пропаганда не мала ще тепер більших успіхів. В той час приблизно серед українського народу займався ділом католицької місії Яцик Одровонж, якого католики наставили „місіонером Русі". Але не маючи успіху, він після чотирохлітньої праці вернувся до Кракова. Церковної орґанізації католики не мали тоді на українських земля, а підлягали так званим епископам місійним, що жили поза тереном українського народу. Церковна католицька орґанізація з'являється на українських землях допера після прилучення Галичини до Польщі в половині XIV століття.

Зі всього, що я тут розповів на підставі наукових досліджень польських та українських греко-католицьких істориків, стає ясним, що твердження „Нової Зорі" про католицький характер первісного християнства на українських землях є явною неправдою. Український народ від самого початку свого християнського життя був православним. Дійсно, були спроби завести серед нього унію, але ці спроби не вдавалися: А в тих випадках, коли вони вдавалися, унія була дійсно ефемеридою, цебто явищем на один день, як справедливо каже греко-католицький історик М. Чубатий. Унія повставала серед українського народу не з бажання його бути в єднанні з Римом, а з причини та прямувань державно-політичних, і трималася доти, доки ці причини і прямування не стратили свого значіння.

М. Кобрин.

(„Український Православний Календар на 1938 р.").

КУПІТЬ СОБІ КАЛЕНДАР „Українського Голосу" на 1938 Рік.

Цей календар повинен знаходитися в кожній свідомій українській родині. Він є цікавий змістом для молоді, жіноцтва, фармерів, професіоналістів — для всіх! Ціна 40 центів.

Замовлення висилайте до:

UKRAINIAN VOICE

Box 3626 Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
[illegible] Box 3626, WINNIPEG, MAN.

[illegible]

Пчоли знають, що вони без матки нічого не варта. А щоби мати матку, докладають труду і її виховують. Вони будують для виховання матки окрему комірку, беруть звичайне яечко, з якого вийшла би проста пчола-робітниця, нагромаджують кращої поживи, ніж тим яечкам, з яких мають бути робітниці — і так матка виростає. В ширшім просторі, на кращій поживі — щоби опісля могла виконувати таку велику роботу, якої не виконує пчола-робітниця.

Великий вроджений інстинкт, який в пчоли заступає розум, таке диктує звичайній пчолі і вона того інстинкту пильно слухає. Без тої окремої праці, якою пчоли виховують і доглядають матку цілий час, загинув би пчолячий рід.

Думаючі люди знають, що в людськім життю треба таксамо дбати про виховання розумних людей. Бо розумні, передові, талановиті, цеб то ті, які своїм розумом підносяться понад розум звичайного загалу, є людям таксамо потрібні, як пчолам матка. Звичайний чоловік виконує звичайну роботу, однакож життя всіх вимагає і такої роботи, якої кожний чоловік не вміє і не може зробити.

Каже Драгоманів в книжці „Шевченко, Українофіли і Соціялізм", що в Західній Европі про „великих" людей дбають, як про малу дитину. Дбають про матеріяльні вигоди, а також дбають про моральну поміч. Ось чому — каже він — там таланти не гинуть марно.

Ґете був письменником світового значіння, сказати б — Богом призначений на великого чоловіка. Однакож розумні люде, які розуміли його талан, знали, що той талан треба піддержувати. Йому треба помагати. І тут оден в приміріів, як йому помагали.

Ґете захоплявся дуже всякою красою, а висота його захоплення була тою силою, що творила в нього великі і розумні думки, які він вкладав в свої писання. Більше був він одушевлений, більше задоволений, його творчий талан мав більше сили.

Одного разу їхав Ґете з близким собі німецьким князем. Нараз побачив Ґете гарний сад з будинком і незвичайно одушевився. Про те він почав з князем говорити.

Князь, що був розумним чоловіком не каже Ґетому нічого. але купує згаданий сад з будинком й одного дня передає Ґетому на власність. Він розумів, що це додасть великому письменникови нової сили, яку він передасть в письменницьку працю. Це була та розумна дбалість, яку виявляють пчоли виховуючи матку.

В історії Шевченкового життя читаемо, що коли Шевченків товариш, Куліш, женився, то Кулішева жінка призначила 3000 рублів (подібно, як 3000 долярів) на поміч Шевченкови, щоби він їхав до Італії розвивати там дальше свій малярський талан. Вона була освіченою людиною, отже розуміла, що Шевченко, як поет і як маляр, це громадська сила, скарб громадський, отже треба ту силу піддержати, щоби вона виросла на ще більшу і ще більше добра принесла свому народови.

Коли нагадаємо, що Шевченка невдовзі арештували і заслали не до Італії, але до Петропавлівської кріпости, то це окремо показує Шевченка, як великого чоловіка. Українська рука його піддержувала, щоби він став ще більший, а московська рука, коли побачила, що він для українців великий, почала його нищити. Той, що для українців був потрібний, для Москви був страшний.

Яке значіння мають великі люде, покаже ще такий факт:

В послідних літах перед минувшою війною українська свідомість на Придніпрянщині дуже росла. Це було видно і по тім, що до Шевченкової могили на Каневській горі йшли здалека навіть звичайні люде, щоби могилі великого Сина Українського Народу поклонитися. Коли московський уряд це побачив, то поставив був на Шевченковій могилі двох салдатів, щоби людий до могили не допускали, або як казали українці: „Поставили сторожу, щоби Україна не воскресла."

Це показує значіння великих, розумних, талановитих людей для Народу, який їх має. Таку силу мають великі люде, що і по своїй смерти дають животворну силу свому Народові, а ворогів навіть могилою своєю лякають.

От чому розумні люде свідомо і пляново дбають про виховування великих розумів, великих фаховців, великих талантів. Вони дбають або через особисту підмогу, або через підмогу призначених для того інституцій, або дбає сама держава. Для приміру нехай буде оце:

Давніше вже багатий швед, Нобель, створив фонд, з якого кожного року мається давати нагороду найкращим вченим та письменникам. Фонд цей зветься фондом Нобля.

Минувшого року розділювали такі Ноблеві нагороди і їх дістали:

Британський фізик Томсон.

Французький письменник Рожер Марте ді Ґар за літературні твори.

Др. Гаворт за хемічні досліди, головно над вітамінами А, Б і Ц.

Проф. Алберт фон Сентдьордій, за медичні досліди в Сегединськім університеті в Угорщині.

Томсон і Дейвисон за відкриття при творенню кришталів. Вони дістали по 20,450 долярів.

Звертає на себе увагу факт, що Нобель, як основник такого фонду, призначив його для піддержування розумів всяких народів, а нарід малосвідомий навіть своїх власних талантів не вміє піддержати. Зате він піддержує корчми, суди (процесами), жінські перегони, льотерію, „шови", „Грейн ексчендж" і т. п. Сам своє добро на непотрібне, а то й шкідливе марнує.

Це все нехай буде наукою українським читачам і читачкам. Адже час вже українців до того, щоби вони стали розумним, великим і сильним Народом.

Населення Австрії числять на 6,800,000. А колись Австрія мала десятки мільйонів населення.

В деяких сторонах Китаю (Хін) танці цілком заборонені, бо вони спиняють поступ життя до кращого.

В Палсмар, Каліфорнія, будують найбільшу астрономічну обсерваторію. Її копула має 140 стіп в промірі, а 138 стіп висока.

ВЕЛИКИЙ СИН НАРОДУ.

З Токіо повідомили 19-го листопада, що капітан Садао Шеріясо добровільно дав своє життя в війні проти китайців. Він наладував літак бомбами і прилетівши понад сильні китайські укріплення, спустився повним розгоном до землі. Так згинув Садао, але і знищив укріплення противника. Японці кажуть, що так давати себе в жертву для свого народу є в них давним звичаєм.

Полишімо самі причини війни, їх слушність, чи неслушність, й гляньмо на хвильку на самий вчинок Садао.

Вже в давнині розумні люде скавали, що до відважних належить світ. Боягузи можуть здобути тільки неволю. Нездари хоч би і мали світ, то його не вдержать.

Син Божий в своїй науці в багатьох місцях кладе натиск на повну посвяту для справи, для якої чоловік забирається працювати. Він каже:

— Ніхто, що положить руку на чепиги плуга і позирає назад, неспосібний для Царства Божого. — Лука IX: 62

— Коли хто приходить до мене й не зненавидить батька свого і матір, і жінку, і дітей, і братів, і сестер, та ще й свою душу, не може учеником моїм бути. — Лука 14: 26.

Слова Христа розкривають вічний закон, на якім успіхи життя приходять

Коли береш за плуг, коли берешся до якої б не було праці, до якого б не було обовязку, але увага твоя не спрямована вперед; коли вибираючись до цілі, що стоїть на переді, оглядаєшся назад, ти ніякої великої роботи не виконаєш.

Коли хтось береться за велику справу, однакож на першім місци не ставить справи, але свої родинні інтереси батька, матір, жінку, діти, сестри, брати і своє особисте життя (душу) — такий для справи не робітник.

Японець Садао міг мати батька, матір, жінку, дітей, братів і сестер, однакож він знав, що справа цілого його народу більша і важнійша, ніж 10 чи 15 осіб одної його родини. Те, що він зробив, буде добром для багатьох мільйонів його народу і для цілих поколінь.

Підойдім до справи ще більше практично. Буде народ поневолений, як ось і Народ Український. Можна б[illegible] ним, що коли б знайшлося серед поневоленого народу Тисяча Завзятців, які в білий день і в кожній хвилі були би готові дати своє життя для визволу свого народу, то визвіл народу прийшов би дуже скоро. Бо тисяча „очайдухів", порозсіваних поміж ворожою силою, могли б заподіяти ворогови такі шкоди, яких не заподіяла би багато тисячна армія. Вони могли би завдати удари в найболючіші і найважніші твердині ворожої сили.

Такі „очайдухи" мусіли би поставити справу народу вище справи рідного батька, матері, дітей, братів, зате здобули би волю для мільйонів батьків, матерей, дітей, братів і сестер — рідних по Народові.

В великій посвяті є велика сила, велика праця і великі здобутки. Хто[illegible]коважить своє життя, той є паном чужого життя! Хто йде перебоєм, тому вступаються з дороги. Це є вічний закон життя. В справах церковних, в справах загально народних, в справах громадської праці. Без готових на труд, на жертву, без „очайдухів" не зробиться нігде велика праця.

ЧИ ЦЕ ПО ХРИСТІЯНСЬКИ?

Недавно захворів мій добрий друг і, як звичайно, пішов до шпиталю. Бо де краще може бути слабому, як не в шпиталі? Так всяке собі гадає, та й я так думав. Але воно не так.

За кілька днів по операції відвідую приятеля. Тільки я звився в кімнаті, а він зачав плакати. Мене здивувало. Чого б то йому плакати? По кількох хвилях він прийшов до себе тай почав:

— Тебе певно дивує, що я розплакався? Маю великий жаль. Добре, що Бог тебе привів сюди і я зможу розкрити свій біль перед тобою. У цім шпиталі завідують католицькі сестри. Я православний, але до них мав пошану, як до тих, що сповняють самарянську роботу. Однак від тепер їх ненавиджу.

І знов він зворушився. Я його успокоюю, вживаю всяких слів, щоб втихомирити його. Нарешті мені це вдалося. Він почав говорити далі.

Як знаєш, мене привезли сюди досить слабого. Слабому треба спокою, та вони йому не дають.

Третого дня прийшов католицький ксьондз. Сів коло ліжка, та й почав дещо говорити. А далі каже: „О, ви дуже слабі. Ви не видержите операції".

- Ой, як мені страшно стало. Я знав, що коло мене досить зле, але не хотілось ще вмирати. Хотів жити. До того лікар зробив якусь таємничу міну так, що були всі признаки, що зближаюся до чогось страшного. А тут ксьондз приходить та так мене „потішає". Ех, як мене це вразило: я міг був іти на операційний стіл без замороження

- Ви, — каже ксьондз, — маєте перепросити Бога за образу!

— Та яку образу? — питаю.

Ну, та ви не належите до католицької церкви.

— Я належу до православної церкви, кажу йому.

— До котрої православної? — питає ксьондз.

— До Української Православної.

Е, та то не церква. Тому то вам конче треба перепросити Бога, бо помрете.

А мене як ножем у бік. У очах стало чорно. Але ще стільки було памяти, що я сказав йому, що я Бога нічим не прогнівив від послідної сповіди, бо останнього дня перед тим, як я мав іти сюди, я сповідався і причащався в своїй православній церкві.

— Отже тому мусите в мене сповідатися. Та сповідь не важна. Та церква не важна. Ті священики, то не священики ..

— І ще щось там він говорив, але мені вже було того забагато. Я попросив його опустити мою кімнату й він злосний вийшов. Можеш собі представити, як того дня мені було. За весь час моєї неуги мені ані одного дня не було так зле, як того дня, коли мене відвідав отой ксьондз.

Не хвилюйся, друже. Бог є над нами і бачить ті побілені гроби нинішних часів, що в них тільки фарисейська гниль ховається. Бог чує їх наругу над святою нашою Українською Церквою, над нашими найбільшими святощами, над нашими працівниками душпастирями. А ти успокійся, та приходи до здоровля, щоб відтак з подвоєною енерґією працювати для Христа під покровом Української Православної Церкви.

— То ще не все. На тій Голгофті, що нею є для мене цей шпиталь, мені ще більше мук завдали. Ті муки мені завдали сестри.

— Каже мені одна сестра: Та церква, що ти до неї ходиш, не добра.

— Чому? Як ви знаєте?

— Ми знаємо. Ваша церква не признає папи. То не є ніяка церква. Вона не має Божого благословення.

— А я переконаний, що це церква Божа. Я в ній знаходжу спокій і задоволення для своєї душі. До тої церкви належуть тут у Канаді поверх сотки тисяч моїх братів, а на Рідних Землях девять десятих мого народу. За кого ви маєте тих усіх людей? Хто вас уповажнив ганити й понижувати найбільші святощі мого народу? Хто ви є, що смієте таке говорити?

— Не йдіть до тої церкви! — каже мені.

— Буду ходити, хіба що покличетеся на якийсь авторітет і докажете мені, що я помиляюся.

— Хочете авторітету? Ну то знайте, що мені це говорив греко-католицький священик.

— Он воно як, подумав я. От, хто є тим, що риє скрито й підриває добрий настрій і добрі відносини між людьми! А далі я сказав їй, що греко-католицьких ксьондзів не вважаю ніякими авторітетами для себе і своєї душі. Авторітетом є в мене Бог і моя Церква, яку люблю і до якої буду ходити та в ній Бога вихваляти. Бог мені допоможе виндужати та радіти своїми дітьми, дружиною, ріднимм, церквою.

— І вийшла сестра й від того часу глядить на мене, як на якого ворога. Обслуга якась неввічлива. Не можна їх докликатись, коли чого потрібно. Відчуваю, що я мов не в християнськім шпиталі, а серед якихсь диких людей. Та й ті, як би взялись за діло милосердя, — сповняли б його краще . . .

Вислухав я тих жалів і співчував у мусах мого друга. І порадив йому як найскорше вибратись звідтам. Лежиш, кажу йому, тут не за ласку, а за гроші. Вже родина позичила дещо й заплатила наперед. То чого ж мають вони знущатися над слабим? В імя чого?

Він згодився на мою раду.

Ще дещо поговорили ми, а там попрощались і я вийшов. Ідучи дорогою нагадав собі, як то тепер наші католики апелюють за грішми на свої шпиталі, та як наші православні гроші складають і запобігають, щоб шпиталі поставити на ноги. А колись не з одним православним будуть так поводитись, як поводились з моїм другом. Варто би, православним добре застановитись, чи не краще зробили б, як би побудували свій власний православний шпиталь? В нас є свої доглядачки і знайдуться завідателі, коби тільки гроші. Але й гроші найдуться, як буде до того воля.

Це є важна справа Для мене й для всього православного загалу.

Стрінувши рідних мого друга, ми порадились і вирішили, перенести його до іншого шпиталю, що й зробили другого дня.

Кость Берест.

В слідуючім році в Зілучених Державах фабриканти хемікалій видадуть 20 мільонів долярів на хемічні досліди. Не диво, що при такій підмозі хемічний промисл удосконалюєсь новими відкриттями і винаходами.

В Парижу є славна вежа Айфля, побудована в 1889 році. Від тоді доси було на її верху 17 мільйонів відвідувачів.

Японія має понад 69 мільйонів населення. Китай (Хін) понад 370 мільйонів.

ЗЇЗД ВОЛИНСЬКОГО УКРАЇНСЬКОГО ОБЄДНАННЯ ПРО ЦЕРКОВНЕ ПИТАННЯ.

Двотижневик „Церква і Нарід", що виходить в Луцьку, на Волині, в числі з 15 листопада, 1937, подає звіт з Надзвичайного Краєвого Зїзду Волинського Українського Обєднання, який відбувся в місті Рівному, в неділю 7 листопада ц. р. Причиною до скликання зїзду послужила — як пояснив голова Обєднання, посол С. Тимошенко, — „теперішня політична ситуація в Речипосполитій (Польщі) після смерти Маршала Пілсудського, коли загострилась і українська проблема в Польщі". На зїзді були виголошені між іншим реферати на такі теми: Про політичне положення українців на Волині та в Польщі взагалі — посол С. Томашівський; про церковні справи — редактор О. Ковалевський; про культурно-освітні справи на Волині — посол до Сейму прот. М. Волков, який освітлив „кривди, які діються українському народові в справах шкільництва"; про господарські справи — посол М. Бура; про організаційні справи — посол Ст. Скрипник. Зїзд також ухвалив ряд резолюцій, між ними резолюцію в церковних справах, в якій між іншим говориться таке:

Зїзд стверджує, що грамота президента Польщі з 30 травня, 1930, запевняє „вільний розвиток релігійно-церковного життя згідно з традиціями Церкви Православної в давній Речипосполитій і стремліннями самого населення". На підставі цьої грамоти зїзд домагається:

1. унормовання правного положення Православної Церкви в Польщі.
2. скликання Собору Православної Церкви в Польщі.
3. переведення дерусифікації (то є розмосковлення) Православної Церкви в Польщі, згідно з стремлінням українського православного населення

Що торкається церковно-релігійного життя на Волині, то зїзд домагається:

1. переведення соборности (тобто участи світського елементу) в епархіяльному й парафіяльному життю на Волині.
2. періодичного скликування епархіяльних зібрань, започаткованих архієпископом волинським Олексієм.
3. відкриття теольоґічного лицею в Кремянці на Волині для підготовки кандидатів православного духовенства на Волині, що повинні рекрутуватися з українського середовища.
4. викладання науки релігії в рідній мові дітей.
5. провадження науки в дяківській школі в Кремянці в українській, замісць московській мові.

СИНОД ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ПОЛЬЩІ БЛАГОСЛОВИВ ВЖИВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.

В першій половині листопада ц. р. в Варшаві відбулося засідання Синоду Православної Церкви в Польщі. Синод між іншим благословив вживання української мови в богослуженнях в усіх тих парафіях, які просили про те, і просьбу яких було представлено Волинською Єпархіяльною владою, а саме: село Казимірка костопільського повіту, село Сніґурівка кремянецького повіту, село Бармаки рівенського повіту та село Верещаки кремянецького повіту.

В минувшім році Манітоба мала з продажі напитків $1,944,983.96. Попереднього року дохід був о 219,000 дол. менший. Виходить — кращі часи, то більша пиятика.

ОПОВІДАННЯ ДЛЯ МОЛОДИХ ЧИТАЧІВ

(Зібрав о. Д. Ф. Стратійчук).

ХРЕСТИК.

Гамірно та весело було в хаті Марії. Малий Ісусик мав гості. Прийшли до Нього товариші й бавилися гучно.

Вже оглянули городчик, з квітів сплели вінець; вже запізналися з голубами та ластівкою, що уліпила гніздечко під покрівлею хати, а тепер пішли до робітні старенького Йосифа й цікаво приглядалися його роботі.

— І ми будемо різати дерево, — загомоніло кілька голосочків і кілька рук витягнулося по гибель. Старші помагали різати, а молодші збирали.

Ах, що це була за радість, що старенький Йосиф позволив їм бавитися тим усім!

— Маєте ось кусники дерева, робіть кожний, що хочете, лиш уважайте, не покалічтеся!

І сів святий Йосиф на порозі з наймолодшими і став оповідати байки. Дітвора слухала його цікаво, а старушок, що скінчив одну, зачинав другу.

Тимчасом старші хлопчики, користуючись дозволом, різали завзято дерево. Через хвилину було чути лише стукіт молота й пилки.

Перший покінчив Яків.

— Гляньте, що за шабля; тож то я нею буду воювати на війні. О! бо я хочу дуже бути полководцем.

— А я зробив собі сопілочку, — перебив малий Іванчик, — бо я дуже люблю співати. Попрошу тата, щоб ще її справив і буду на ній грати, що ранку і що вечора. Буду грати для квіток, для пташок, для сонечка, а передовсім для Бога Святого.

— А що ти такого зробив Семенку? — питали діти.

А Семенко тримав довгий прут, на кінці якого прикріпив шнурок.

— Це вудка; я хочу бути рибалкою.

— А я хочу бути королем — крикнув Езав. — Оце моя корона з дерева. Ох! як любо мусить бути правдивому королеві в золотій короні та багряному плащі.

Діти стали сміятися з малого короля й кланялися перед ним дуже торжественно.

А Матвій зробив перо, бо він хотів бути вченим і писати гарні книжки

„Але, що зробив Ісусик?" — думали діти.

— Покажи нам, покажи!

А Ісусик стояв похилений над своєю роботою, всміхався сумно-сумно і споглядав на неї своїми мудрими очен[я]тами.

— Що це такого може бути? — поглянули діти... і зчудувалися.

Ось перед Ісусом стояв простий хрестик, а Ісусик казав:

— Кожний з вас зробив, що хотів, а я найбільше люблю цей хрестик. Езав хоче бути королем і ходити в короні; Іванчик хоче грати на сопілці, Матвій хоче писати, а я хочу носити хрести усе життя й умерти на ньому. Зробіть і ви такі самі!

Не всі діти погодились з тим. Пощо? Таж на хресті вішали людей. Чудувалися, що Ісусикові може це подобатися.

Але деякі діти, що більше любили Ісусика, зробили такі самі хрестики, а все таки інші. Хрестик Ісусика сіяв якимсь чудним сяйвом, а їхні хрестики були темні, незугарні, шорсткі.

Тоді один із хлопчиків приложив свій хрестик до Ісусового і в цій хвилині його хрестик засіяв гарно, став легкий та любий.

— А це чудна річ! — закричали діти. І кожне прибігло зі своїм хрестиком і кожне торкало хрестик Ісусика і кожньому хрестик вмить змінявся. А Ісусик взяв свій до рук і поцілував з любовю.

На це дивилася Пречиста Діва Марія й заплакала. Серед плачу заснула. І приснилося їй, що улюблений Ісусик росте, а разом з Ним росте хрестик!

І приснилося їй, що Ісусик скінчив тридцять років і взяв цей хрест і пішов в світ навчати людей і кормив голодних і уздоровляв хорих і воскрешав мертвих.

І приснилося їй, що лихі люде піймали Його, вложили на голову тернисту корону й били Його.

І приснилося їй, як цей улюблений Син умер, до хреста прибитий.

І крикнула Марія і прокинулася, а перед нею стояв Ісусик.

— Матусю, не сумуй! Глянь, я живу, я стою біля Тебе. О, глянь! Я зробив хрестик і много таких самих зроблю і роздам усім дітям, щоб памятали про Мене, про Тебе й про Мойого Отця, що на небі.

І сів при варстаті і став робити хрестики для людей.

ДОРОГОВКАЗ.

На роздорожжах звичайно бувають дороговкази, цебто знаки, що вказують, куди котра дорога провадить. Ці дороговкази помагають подорожним, що не є обзнакомлені з даною місцевістю. Вони, приїхавши до роздорожжа, споглядають на дороговказ і знають, котрою дорогою їхати, щоби заїхати, куди їм треба.

Але часом дороговказ може бути фалшивий.

Одного разу оден чоловік хотів заїхати до міста Богданівки. Не знаючи дороги, він спинився на роздорожжу і поглянув на дороговказ. Той вказував, що дорога до Богданівки провадить на північ. Їдучи тою дорогою досить довго, він почав сумніватися, чи вона провадить до потрібного йому міста. Стрінувши подорожних, він розпитав їх, чи він на добрій дорозі. Йому сказали, що ні, Що дорога до Богданівки провадить якраз в противний бік.

Чоловік завернув і поїхав назад до роздорожжа.

Переїзджаючи знов попри дороговказ, побачив коло нього чоловіка. Росказав йому свою пригоду, а той пояснив, що буря зломала дерево і воно впало на дороговказ і відірвало зі слупа. А коли робітники пізніше знов його прибили, то через байдужість поставили його не так, як треба. Отже через байдужість робітників через кілька днів подорожні звертали на роздорожу в противну сторону, як їм було треба.

Колись святий Апостол Павло сказав: „Ви є живий лист, знаний і читаний людьми". Під цим він розумів, що ми є немов дороговкази і люде дивляться на нас, щоби знати, який і собі вибрати напрям в життю. Коли ми добре життя ведемо, то й другим вказуємо добру дорогу в життю й вони будуть нас наслідувати. Але коли ми в життю нашім йдемо злою дорогою, то й другі люде підуть такою самою дорогою.

Одного разу учитель запитав малого хлопчину в школі:

Івасю, коли би твоі тато мали двадцять овець і одна з них перескочила загороду, кілько овець лишилосяб в загороді?

— Ані одна не лишилася б, — відповів Івас.

— Я дивуюся, Івасю, — сказав учитель, — що ти не знаєш ліпше рахунків.

— Я можу не знати рахунків, — сказав Івась, — але я знаю вдачу овець. Коли одна вівця перескочить загороду, то решта овець підуть за нею.

Молоді люди є в багато дечім подібні до овець. Що оден, чи одна з них зробить, те другі й собі роблять. Отже памятаймо: Другі дивляться на нас, що ми робимо та беруть собі примір. Коли робимо добре, то й вони роблять добре, а коли ми робимо зле, то вони і в тім нас наслідують.

Отже будьмо добрими дороговказами в життю.

ПРИРОДА ГОЛОСИТЬ СЛАВУ БОГОВІ.

Славка сиділа з мамою коло хати й прислухувалася до співу пташечок, що гарно співали на зелених деревцях. Вона слухала тихенько через якийсь час, а потім звернулася до мами й сказала:

— Мамо, пташечки говорять до мене.

— Чи так? — спитала мама. — Що ж вони кажуть?

Славка миленько усміхнулася, показуючи свої ямочки на личках, і відповіла:

— Вони кажуть: „Славко, я люблю тебе".

Добре є дивитися на ясний бік життя. Пробуймо думати, що дерева витають нас своїми листочками, квіточки кланяються нам і усміхаються до нас, що пташечки щось приємного та любого говорять до нас. Все це поможе нам бути веселими, задоволеними з життя. Памятаймо, що Господь Бог дав нам це все для нашої утіхи, а це поглибить у наших серцях свідомість, що Бог є Любов і любить нас. Це також поможе нам любити Бога за те, що Він любить нас.

ДО ЧОГО ДОВОДИТЬ ГОРДІСТЬ.

Кінь і осел зустрілись на кладці (кладка — це вузенький місточок). От кінь і каже:

— Вернись назад, най я перейду!

А осел, не рухаючись з місця, каже

— Дай мені пройти перше, я достойніший від тебе.

— Замовчи, нікчемне сотворіння! — гордовито промовив кінь. — Ти задумав собою величатися? Дурнішого від осла й у світі нема. Недармо у людей пословиця зложилась, що дурний, як осел. А кінь розумне звіря. Я приношу чоловікові велику користь.

— А ти, хоч і розумний, зате Богові противний, — каже осел. — Ти такий ненаїсний, що тобі й паші не настарчиш. Коли маленький Ісус лежав у яслах, то ти все сіно пожер. Йому нічим було прикритися. А я, хоч і дурний, зате угодний Богові. На мені Мати Божа їхала, втікаючи від царя Ірода в Єгипет; на мені й Ісус вїхав до Єрусалиму, а ти що?.. Кінь повинен завжди уступити ослові й слухати його.

Отак вони сперечалися й сперичалися, аж кінь врешті кинувся на пролом Але осел уперся, не поступився назад обидва попадали в воду.

На ту пору надбіг собака. Він запитав їх, що вони в воді роблять, а коли йому сказали, яка з ними сталася пригода, промовив:

— Ви обидва дурні! Гордість і глупота між собою сестри. Як би один з вас був розумний і дав другому перейти, не були б ви попадали в воду.

ДОКТОР І ВОРОЖБИТ.

(Едмонтон, Алта.)

Не так давно тому була зорганізувалася в Норт Едмонтоні церковна громада імени св. Івана Сучавського і взяла собі за пароха батюшку Томкевича, який ще недавно був русским, а там зукраїнщився і почав говорити в церкві проповіди про Україну.

Це сподобалося нашим стрільцям. Їх не могла задоволити Українська Православна парафія в Едмонтоні, яка вже від одинадцять літ існує й має в своїх рядах найкращих людей, патріотів та священика, що був учасником української визвольної боротьби. Але сподобався їм Томкевич, який ще недавно громив все, що тільки українське. І попирали вони того батюшку, як могли. Зорганізували Рідну Школу, яка проіснувала кілька місяців. Зорганізували хор. Пішли колядувати на інвалідів а дали до церковної каси. Натягали справу, як могли, а все мабуть на те, щоб пошкодити українській парафії св. Івана на 96 вулиці.

Цего літа спровадили навіть епископа Богдана, але не запровадили до своєї церкви в Норт Едмонтоні, тільки до протестантського інституту пару блоків від нашої церкви. Все було пляноване

Але не встояли довго.

Вже нема Богослужень у норт едмонтонській церкві. Що роблять люди неділями, не трудно відгадати

А що робить їх батюшка?

Мені случайно дістався до рук документ, який має наголовок: „Користайте з нагоди. Читайте і другим переказуйте"

В тому документі говориться що коли ви слабі на якунебудь хоробу ви не повинні мучитися, але купити собі медицину. Це чудотворні ліки! Певно ділаючі масти! Вони випробовані й приготовані зі старокраєвих зел, що ростуть на фармах коло Редватер, Алта.

Для всіх є медицина. Для чоловіків і жінок.

А найважніше там те, **що коли вам треба щось поворожити,** то звавайтесь на адресу Томкевича.

Документ говорить, що коли вам господарка не ведеться, коли бізнес підупадає, коли хочете знати, яке щастя стріне вас у подружому життю, та „взагалі бажаєте довідатись про вашу минувшину, **а особливо будучину, котра перед вами заслонена і взагалі про тайни вашого життя, замовте медицину одну, або більше, після вашої потреби... а отримаєте кромі медицини лист, в котрім вичитаєте тайни вашого життя зовсім даром".**

Документ кінчиться словами „Заходіть або пишіть на адресу: **Д. Томкевич Реведіє".**

Томкевич заложив цілу „аптику" й бюро ворожби. Певно не знає, що ворожба противиться першій Божій заповіді! А може знає, та нічого собі з того не робить. Навчить вже поповідка бідя ворожити, коли нема що в рот вложити

Батюшка Томкевич служив Службу Божу з еп. Богданом. На Сл. Божій були самі „найбільші" патріоти — стрільці! По Сл. Божій величали його, як священика й патріота. Однак минуло кілька місяців і що робить той найкращий священик і патріот?

От такі батюшки ща вештаються серед українського народу!

Нарід шукає „таких" священиків і находить. Шукає таких медициніх — і таком находить. Такі священики не відповідають своєму покликанию, а такі медицини не помагають здоровлю. Одно шкодить душі, а друге тілу.

Незрячим ніхто не дивується. Але дивуватись треба тим, що себе величають найкращими, найбільшими націоналістами. Вони таких батюшків волять, чим розумних, образованих, ідейних, дійсних священиків. Ось що може зробити злоба й зарозумілість!

Але це роблять тільки такі, що можуть до року три рази віру міняти. Вони українського православного священика замовили святити надгробний памятник в осені. На весну пішли з тою самою справою до католицького ксьондза. А в серпні вже витали грецького епископа в асисті доктора й ворожбита. Живемо в часах великої скорости тож не мусимо дивуватися так великій скорости перемінн віри.

Живемо в часах великого національного романтизму. Вистане забалакати „про Україну", а люди повірять, що до них говорить націоналіст. Тільки, щоб не був з тих православних українців, що то від десятків літ засвідчили працею і жертвенністю свою відданість українській справі. О, ні, хай він буде хто хоче, тільки не з тих! Вчера був большевик, кацап, чи хто там. Але нині заговорив „про Україну" — отже „націоналіст". Його регабілітують без ніяких актів наші „націоналісти", щоби тільки став їм до помочі нищити Українську Православну Церкву.

М. П-

ЩЕ КІЛЬКА СЛІВ В ОБОРОНІ ІСТОРИЧНОЇ ПРАВДИ.

Пан Т. Коструба на мою статтю „В обороні історичної правди", уміщену в ч. 13-14 „Церкви й Народу". озвався аж чотирма статтями у „Новій Зорі" (чч. 67, 69, 70 і 72). Вступаючи в полеміку зі мною, він признається, що чинить це дуже не радо, спонуканий лиш, чи, як він висловлюється в одній місці, „спровокований" моїм гострим виступом проти його тверджень, та моїми „особистими дотинками" або „колючками" на його адресу. Мушу признатись, що і я дуже неохоче виступаю в даній разі в ролі полеміста і, коли це роблю, то зовсім не з якихось особистих мотивів; смію запевнити п. Кострубу, що в мене не було й нема на думці робити йому якісь „особисті дотинки"; я виступив був з моєю стею в „Церкві і Народі", само собою розуміється, не проти особи п. Коструби, а проти деяких тверджень у його статті, які, на мою думку, „мали ознаки певної агресії проти православних українців, агресії дуже шкідливої з погляду загально-українських національних інтересів. Виступ п. Коструби не був у моїх очах, на жаль, явищем відокремленим, а лиш, так би мовити, кільцем в цілім ланцюгу подібних виступів у певній частині галицько-української преси і тому я вважав за потрібне на його зареагувати статею в „Церкві й Народі", вказуючи в ній статті на невірність історичної аргументації, вжитої п. Кострубою.

Питання релігійні, зачипаючи найглибші, найінтимніші сторони людського духа, самі по собі дуже делікатні і торкатися цих питань, особливо в такім суспільстві, яке нараховує в своїм складі представників мало не всіх християнських релігій і має за собою в минулому завзяту релігійну боротьбу, треба дуже обережно. Певний національний такт вимагає від усіх нас, щоб ми цих питань, які можуть в наші і без того занадто розєднані ряди внести зайвий розділ, старатися по змозі уникати. Чи ми не можемо провадити нашої культурно-національної роботи, не зважаючи на наші конфесійні ріжниці? І чи не повинні ми ці ріжниці, там, де вони виступають наверх, злагоджувати взаїмною повагою й толеранцією, а не загострювати їх і не „провокувати" один одного на суперечки, які нашим загальним інтересам національно-культурного, духового обєднання можуть тільки пошкодити?

Небіжчик В. Липинський в своїй розсправі „Релігія і Церква в історії України" (Львів, 1933) дуже вірно зауважив, що „маючи в своїй нації Схід і Захід, і одну і другу цілину, і один та другий — то ці, то інші форми приймаючий і сам в собі непереможний історичний напрямок, — ми мусимо, коли хочемо бути нацією, ці два напрями під гаслом єдности та індивідуальности нашої національної в собі весь час гармонізувати. Без такої гармонізації ми гинемо як нація. Щоб бути українцями, і щоб була Україна держімся кожен своїх національних основ, своїх коріннів, а одночасно на ґрунті цієї своєї традиції, кожен в організації своєї церкви і на ґрунті цієї традиційної культури, змагаймо до гармонійного наближення себе до наших земляків другої церкви, другої культури. Іншими словами, не перетягаймо їх силоміць до себе, а себе наближаймо до них" (ст. 67—68).

Пан Коструба — вірний син своєї греко-католицької церкви. Дуже добре. Але, шануючи свою власну конфесію, не повинен він забувати, що й українцям православним так само дорога їм православна віра, що вони так само шанують свою православну церкву, як і він, п. Коструба, шанує свою католицьку віру й свою греко-католицьку церкву. Їм так само неприємно чути, коли українець греко-католик ганить їх церкву й духовенство, як й йому, коли хто з українців православних почав би ганити церкву й духовенство греко-католицьке. Повторюю: певний такт наказує нам уникати всього, що могло би сіяти між ними розбрат на полі відносин конфесійних.

Тому мене й вразив виступ п. Коструби, який з нагоди ювилею „Русалки Дністрової" (здавалось би: де Рим, а де Крим!) кинув ряд докорів православному українському духовенству, докорів несправедливих і історично неумотивованих, яких не можна було зрозуміти інакше, як тільки прояв певної католицької агресії проти православної церкви. Що я не помилився, вважаючи статтю п. Коструби в ч. 32 „Нової Зорі" за прояв цієї агресії, це видно тепер із слів самого п. Коструби, якими він в ч. 72 „Нової Зорі" окреслює мотиви своїх виступів. Ними мотивами, по його словам, є „поборювання релігійного заблудження наших розєднаних братів з любови до Бога й до наших ближніх, і таку працю і в ім'я таких ідеалів", не може, на його думку, визнати за шкідливу „ніхто з тверезо думаючих людей". Разом із тим п. Коструба заявляє, що мої „світські" мотиви („духова і культурна єдність") не мають нічого спільного з його мотивами („питання віри і правди"). Моє заперечення доцільности навертання православних українців на католицтво п. Коструба вважає за „типовий світський пасивізм, навіть не в дусі українського православія". Виставляючи такі мотиви католицького активізму, в тім числі й свого виступу, п. Коструба тим самим зводить дискусію з історичної площини на поле догматичного спору, який він сам уважає за непотрібний, бо, на його думку, цей спір „давно вияснений на користь католицтва". Я згоден, що спір цей непотрібний, і з свого боку зовсім не мав на увазі сперечатись з п. Кострубою на полі богословсько-догматичному; я говорив весь час про суспільну ролю духовенства в українському житті, а не про справи конфесійні, що до котрих я маю переконання, що православна догматика, вичерпуюче розроблена в спеціальній богословській літературі, вповні доводить правоту й спасенність православної віри. Отже сперичатись про це з п. Кострубою, який вважає мене й девять-десятих моїх земляків за обєкт місійної діяльности (рівняючи нас до китайців, яких треба навертати з поганства на християнство!) немаю найменшого наміру

Властиво на цьому належалоб мені й припинити дальшу з п. Кострубою дискусію, і лиш тому, що він у своїх останніх статтях зачіпає ряд питань характеру „світського", з обсягу історії українського національного відродження, полемізуючи зі мною по суті цих питань, дозволю собі зупинитись на деяких з них, — не для того, щоб, як думає п. Коструба, дошкулити йому якимись „особистими колючками", а щоб по змозі вияснити ці питання, як я їх розумію. Зупинюся лиш на таких моментах, які мають загальний інтерес, не розводячи зайвого „словопренія", і надіюсь, що мій опонент поставиться до обговорення цих моментів без тої пасії, яку він виявив у своїх останніх статтях у „Новій Зорі", припечатавши їх такими словами на мою адресу, як „провокація", або „інсинуація", припускаю — не вдумуючись глибше в сенс цих висловів

---

*Поводячи цитатами з Возняка й Грушевського про тяжкий стан української православн. церкві у 18 століттї, та про упадок значіння духовенства в тодішньому громадському життї, п. Коструба властиво ломиться в отчинені двері; отже й я у своїй статті також зазначив цей тяжкий стан, який залежав головно від причин зовнішніх, а перш за все від політики російського уряду: повне підпорядкування української церкви з початку московському патріархові, пот'м петербурському Синодові, суворий контроль над українськими друкарнями, специфічна політика у шкільній справі, секуляризація українських монастирів і т. д. Це правда, що українське православне духовенство не виявило особливої відпорности супроти цієї політики хоч і воно мало своїх мучеників (митрополити Іосаф Кроковський, Варлаам Ванатович, Арсеній

Мацієвич), а деякі з його вищих представників безперечно були українськими патріотами, як наприклад, святителі Дмитро Туптало Іосаф Горленко. XVIII століття в ділах України — це доба загального упадку, і духовенство поділяло що-до цього загальну долю українського суспільства, тим більше, що до кінця того століття українське православне духовенство ще не складало собою відокремленої суспільної верстви, і в священики йшли люди з різних громадських верств. І коли б додержуватись порівняльної методи п. Кострубм, то треба сказати що такий самий, коли не більший упадок виявляє за тих часів і духовенство греко-католицьке в Галичині, про яке недавно в одному католицькому журналі було писано, що воно як до кінця XVIII ст. „не мало ніякого значіння; убоге й недосвідчене, не могло воно мати помітного впливу на широкі маси“ (див. „Лвови“ 1937, кн. VI—VII, сторона 262). Поліпшення свого становища в кінці того століття завдячувало воно виключно чинникам зовнішнім, а саме — реформам австрійського уряду. Як що п. Коструба сконстатувавши тяжкий стан православного українського духовенства на правобережній Україні в першій половині XIX віку, запитує: „чи таке духовенство могло когось відроджувати?“, — то ми в свою чергу запитаємо його: в когож тоді могло відроджувати греко-католицьке духовенство, яке в час М. Шашкевича, як каже цитований мною автор, „в більшости відбилося від свого народу, нехтувало його мовою?“ („Лвови“, стор. 267). А тимчасове правне і матеріальне його становище за тих часів безперечно було краще ніж становище духовенства православного. З цього всього треба, на мій погляд, зробити лиш той висновок, що ні православне, ні греко-католицьке українське духовенство не було винне в тім, що не виявляло великої національної активности, а винні були ті зовнішні історичні обставини, серед яких жив український народ в Росії й в Австрії.

Шлу свою другу статтю (в ч. 60 „Нової Зорі“) п. Коструба присвятив спеціяльно темі про національне відродження і українське духовенство. Перш за все він спиняється на самім понятті „національного відродження“ і хоче довести, що цей термін вживається у нас не у відповідному значінні бо в дійсности мовляв, протягом XIX століття на Україні відбувалося не відродження, а іноб процес упадку, політичного і культурного занепаду, „москалізації“ України. Це правда, що український національний рух, який зародився на порозі XVIII і XIX століть, і який відроджував приспаний сторонніми обставинами національне почуття і старі традиції довгий час уявляв собою лиш певну „інтелігентську“ течію, яка майже не проникала в народні маси і лиш в незначній мірі впливала на умови їх духовного і громадського розвитку. Але не треба забувати, що ідея, яка лежала в основі цієї течії цього руху який ми звемо нехай умовно „національним відродженням“, таїла в собі величезну потенціяльну силу, і ця сила виявилася вже на наших очах, незабутнього 1917 року. Як би не було тої духової течії яка протягом XIX століття виявлялась в скромних формах літератури на народній мові, українознавчих студій, національного мистецтва, в певних політичних концепціях (які одначе держали у вічнім страху російський уряд!), — то не тільки б українці під Росією помосковились без останку, але й під Австрією ледве чи дійшло б до якогось національного українського руху: адже М. Шашкевич і його товариші спирались морально на прикладах українського відродження в Росії. Тому, говорячи про національне відродження України в XIX столітті, як би ми не звужували й не обмежували його зміст, — все ж таки воно існувало і своє діло робило: як та „іскра вогню великого“, тліло воно не згасало, часом ледве помітне для стороннього ока, аж врешті надійшов час, коли та іскра розігралася великим полумям, і коли ми з п. Кострубою розмовляємо сьогодні між собою як українець з українцем, дарма що походимо з далеких одна від другої територій, та ще й конфесією поділені між собою, то це заслуга діячів того „національного відродження“, яке п. Коструба бере з іронією в лапки й намагається його заперечити.

(Докінчення буде.)

Проф. Д. Дорошенко.

ДІЄЦЕЗИЯЛЬНИЙ ФОНД.

КАГВІН, АЛТА.

Збірка о. Т. Горбая

По 1 дол.: Ф. Юсипінський, А. Андрюк, П. Мельник, О. Федорук (уч.), І. Лупул (уч), П. Размісгрук, М. Кравчук.

По 50цт.: П. Середяк, Н. Середяк.

По 25цт.: П. Григорець, М. Середяк, А. Коцман.

ВІШАРТ, САСК.

По 1 дол.: Т Сеньків, Марія Гавинщук, І. Попович, І. Мельничук, Мисак, Г. Шевчук, Л. Дверничук.

СПЕДДЕН, АЛТА.

Саверко Леськів 1.00

ДАВФИН, МАН.

А. Івачевський 1.00

РИВЕРС, МАН.

І. Сушко 1.00

БРЕНДОН, МАН.

О. Федорук 1.00

СЕПТОН, МАН.

Мих. Кочук 1.00

ЕДМОНТОН, АЛТА.

Збірка о. Є. Грицини.

По 1 дол.: Ник Мельничук, Вол. Гончак, Н. Шпачинський, Мат. Остапик, др. В. Невчас.

СЕМБОРГ, САСК.

Збірка о. Т. Касіяюка.

По 1 дол.: Гр. Паскарук, Вас. Чубей, Тео. Стойко, Мих. Паскарук, Ів. Ленисих, Вас. Главацький, Мих. Ленисих, Ол. Загара, Дм. Старчук, Ів. Криніцький, Ів. Васцинчук, Ол. Гливка, Мих. Ковалюк.

ГАРНЕ ДІЛО.

(Едмонтон, Алта.)

Дня 6-го листопада 1937 року відбулось вінчання Івана Стечишина з Розалією Вуйцік в українській православній церкві в Едмонтоні.

Молодих звінчав прох. о. Грицина.

По шлюбі відбулась весільна вечеря в домі молодят. Звичайно при такій нагоді бувають промови. Також і тоді говорили на тему події: о. Грицина, Г. Тижук, п-ні Д. Янда і С. Фербей.

Так же було зроблено збірку на дієцезіяльний фонд і зложили присутні $12.45.

Жертводавцям щира подяка, а молодим многі літа! Гість.

ПРИМІРНІ ХРЕСТИНИ.

(Брендон, Ман.)

В неділю, 12 грудня ц. р. п-во Дички, Брендон, Ман. хрестили своїх діточок. Тайни хрещення довершив о. С. П. Симчич. Гості, що були на хрестинах, не забули також і про громадські справи й перевели збірку на фонд Рідної Церкви. Жертви зложили слідуючі:

По 40цт.: Теод Дичка.

По 25цт: І. Касюрак, о. Симчич В. Янда, Ю. Щурко, С. Щурко, Н Галас.

По 20цт.: І. Щурко.

По 15цт.: І. Чижик.

Жертводавцям щире спасибі.

Гість.

ГАРНИЙ ПРИМІР.

(Смокі Лейк, Алта.)

Панство Т. Лазаруки з Смокі Лейк, Алберта, хрестили свойого першого сина. Всі присутні гості з цієї нагоди зложили крижму для новохрещеного, не забуваючи також і за нашу Рідну Церкву, на ціль котрої зложили $2.25 слідуючі:

о. Гр. Василів, Іван Лазарук, пані Пар. Паламарчук, Петро Лазарук, Ник. Паламарчук, В. Рапой, Танаско Лазарук, Гео. Колотилюк.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. П. Запаринюка.

Грудень.

26. Нед. — Пайн Ривер.

Січень.

2. Неділя — Роркетон.
7. Пятниця, Різдво Г. Н. І. Хр. 7 година рано — Давфин. 11-та Косів.
8. Субота — Етелберт-Елвіл.
9. Неділя, св. Стефана — Пайн Ривер — Венлов.
14. Пятниця, Новий Рік — Сифтон.

Давфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. С. Симчича.

Грудень.

26. Неділя — Мензі.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. І. Дмитрова.

Грудень.

26. Неділя — Септон.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1937 РІК.

ГРУДЕНЬ.

26 Н. 27 по З. св. Д., Праотців
27 П. Мч. Тирса
28 В. См. Елевтерія і матері його
29 С Пр. Аггея
30 Ч. Пр. Данила, Ананії
31 П. Мч Севастія й др.

СІЧЕНЬ 1938

1 С Боніфатія муч.

2 Н. Нед. св. Отців. Перед Різдв.
3 П Уляни мч Петра митр. Київ.
4 В. Вмч Анастасії
5 С. 10 мучеників на Криті
6 Ч Навеч Різдва Евгенії
7 П Різдво Христове
8 С. Соб. П. Б., Йосифа

9 Н. Нед. по Різдві. Стефана прв.
10 П. 20 тис. муч. в Никодимії
11 В. 14 тис. уб. у Вефл.
12 Ч. Аннисії і Теодори
13 Ч. Мелан і пр.
14 С. Новий Рік. О. Г. Вас. Вел.
15 С. Сильвестра

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Гр. Василіва

Грудень.

26. Неділя Праотців — Белліс.

Січень, 1938.

2. Неділя, св. Отців. — Смокі Лейк
7. Пятниця, Різдво Христове. — Смокі Лейк.
8. Субота, Собор П. Б. і Йосифа — Срий.
9. Неділя, Стефана првмч. — Довнінг.
14. Пятниця, Новий Рік, О. Г. Вас Вел. — Белліс.

Почт. скринка 108, Смокі Лейк.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Л. Березіцького

Грудень.

26. Неділя — Гардентон (місто).

Січень, 1938.

2. Неділя — Вайта.
7. Пятниця, Різдво Христове — Толстой.
8. Субота, Собор Пр. Богородиці Гардентон (Онуцька)
9. Неділя, Стефана первмч. Толстой.
14. Пятниця Новий Рік, св. Василія Великого — Сірко.

Адреса: Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. П. Гліцького.

Січень.

2. Неділя — Петлюра, Ман.
7. Різдво Христове — Грендвю.
16. Неділя — Шелвелий.
19. Богоявлення Госп. — Роблін
23. Неділя — Лепард.
30. Неділя — Шортдейл.

Адреса. — Роблін, Ман.

ЩЕ КІЛЬКА СЛІВ В ОБОРОНІ

ЦЕРКОВНИЙ УСТАВ.

ГРУДЕНЬ.

26. Нед. 27 По Зісл. Св. Духа; Голос 2. Утр. Еван. Лук. XXIV: 12—35. Літ. Ап. Еф. VI: 10—17. Еван. Лук. XIII: 10—17.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ 1938

Січень.

2. Нед. св. Отців. Перед Різдвом: Гол. 3. Утр. Еван. Івана XX: 1—10. Літ. Ап. Жид. XI: 9—10 і 17—40. Єв. Мат. І. 1—25.

7 Пятниця: Різдво Христове: Утр Єв. Мат. І: 18—25. Літ. Ап. Галат V: 4—7 Еван Мат II 1-12

8. Субота Собор Пр. Богородиці (2-ий дең Різдва) Утр Еван Мат. І: 18—25. Літ. Ап. жид II: 11-18 Еван Мат. II 13—23.

9. Неділя по Різдві: Голос 4. Утр. Еван. Ів XX: 11—18. Літ Ап. Діяння VI 8—15, VII. 1—5 і 47—59; Галат І 11—19 Еван Мат. XXI: 33—42 і Мат II: 13—23.

14. Пятниця. Новий Рік. Обрізання Г. Н І. Х. Вас Вел Ап колосян II: 8-12 І жид VIII: 3—6. Еван Луки II: 20—21 40—52. Луки VI: 17—23.

16. Неділя перед Просвіщенням: Гол. 5 Утр. Еван. Ів. XX: 19—31; Ап. 2 Тим. IV; 5—8; Еван. Марка І: 1—8.

ГАРАНТОВАНІ ЦЕРКОВНІ ДЗВОНИ

Пишіть по інформації і ціни

В. ЛЕВИЦЬКИЙ, управитель

Маємо все на складі повний вибір церковних річей, по гуртових цінах. Катальог висилаємо на бажання.

WILLIAM GROSS & COMPANY

222 MAIN STREET WINNIPEG, MANITOBA.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 2684
WINNIPEG, MAN.

РІК XV. WINNIPEG, MAN., JAN. 1st, 1938. ВІННІПЕГ, МАН., 1-го СІЧНЯ, 1938. ЧИСЛО (285) 1

ХРИСТОС РОДИВСЯ!

ВСІМ НАШИМ ЧИТАЧАМ І ВСЬОМУ УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ

ЖЕЛАЄМО

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
ТА
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ!

Редакція.

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ
желає Всечесним отцям духовним, всім вірним Української Православної Церкви в Канаді й по цілому світові та всему Українському Народові
ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
І
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ!
ХРИСТОС РОДИВСЯ!

ПРАВОСЛАВНІ УКРАЇНЦІ! КОЛЯДУЙТЕ ТА ЗЛОЖІТЬ КОЛЯДУ ВІД СЕБЕ НА ЦІЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ. — ГРОШІ ПРИСИЛАЙТЕ НА АДРЕСУ КОНСИСТОРІЇ: CONSISTORY OF THE UKRAINIAN GREEK-ORTHODOX CHURCH OF CANADA, — 7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

Діла „Чорної Руки".

V.

„Єдність" і „згода" між греко-католицькою і римо-католицькою церквами.

В послідніи числі ми вказали, яка „єдність" та „згода" панує в греко-католицькій церкві, як такій. А про те, яка єдність та згода панує між греко-католицькою церквою з одного боку, а римо-католицькою церквою з другого, тобто між двома галузями одної і тої самої католицької церкви, — покажуть оцих кілька примірів.

В 1926 р. в Шікаго, Зл. Держави, відбувся католицький евхаристичний конгрес. Брали в нім участь католицькі кардинали, біскупи, ксьондзи та світські люди, що зіхалися на конгрес з цілого світа. Брали участь також греко-католики так зі Злучених Держав, як і з Канади.

Для поляків, що були на конгресі, **папа прислав через кардинала Бонцана спеціяльний привіт і благословіння.** Передаючи цей привіт полякам, Бонцано між іншим сказав:

„Папа приказав мені запевнити вас, **що для нього дуже близькі всі поляки.** Вдійсности **ви так само дорогі папі, як його рідний нарід.** Він бачив терпіння вашого народу на землі ваших батьків **Він серцем завжди з поляками".**

Папа добре знав, що в нього є греко-католики. Він добре знав, що вони будуть на конгресі. **Але українцям греко-католикам він не тільки, що не передав жадного поздоровлення, він про них навіть не спімнув!**

Це, впрочім, хай нікого не дивує. Греко-католики папу зовсім не обходять. **Вони для нього,** — як він це заявив свого часу перед цілим світом, **не є правдивими католиками.** [illegible] найліпшим випадку, лише [illegible] ки. А як такі — хіба вони [illegible] увагу папи? На [illegible] лення, або хоч би [illegible] Вони недостойні того.

Мимоходом кажучи, становище [illegible] інців греко-католиків в католицькій церкві, так взагалі в християнськім світі є дуже незавидне. Вони ні православні, ні католики. Признають над собою зверхність папи, але Богослуження й обряди мають православні. Православних покинули, — але католиками не стали. Вони отже ні православні, ні католики, а в найліпшому випадкові — церковні „гефбріди"! І папа до них, як до „гефбрідів" відноситься! Про це нема найменшого сумніву!

Що так дійсно є, — свідчать дальші факти

Підчас згаданого евхаристичного конгресу в Шікаго греко-католицькі священики та єпископи хотіли відправити в римо-католицькій катедрі кардинала Мунделайна своє греко-католицьке Богослуження. **Але Мунделайн на це не дозволив і катедри не дав. Не дав тому, що греко-католицькі священики жонаті, отже, як такі, моглиб осквернити „святе" місце — католицьку катедру.**

Ось така „згода", „єдність" і „любов" панує між церквою римо-католицькою і греко-католицькою. Мало що не така сама, як між церквою католицькою і православною.

В 1926 р. помер польський католицький архиєпископ Цепляк. Думали греко-католицькі епископи в Галичині, що раз вони католики, — їх католицьким обовязком є взяти участь в його похороні. Це ж їх брат. Та й треба перед людьми і Богом заманіфестувати оту „єдність" і „любов" та „згоду" в католицькій церкві. Отже поїхав на похорон еп. Коциловський і еп. Боцян, а з ними кількох визначніших греко-католицьких священиків.

Але римо-католицькі епископи повелися з ними не як з братами, а як з найгіршими наймитами. Перш всього — ніхто не вийшов проти них на стацію. Навіть пакунків не було кому нести, ні дорогу показати. Другого дня католицькі епископи поїхали на стацію по тіло Цепляка, а греко-католицьких лишили. Ті й собі хотіли їхати, **але показалось, що їх церковні річи замкнені,** отже не було як їхати. Підчас похорону греко-католицьким епископам навіть не дали крісел і ті мусіли стояти. **По похороні був обід, але греко-католицьких епископів на нього не запросили, й вони обідали в ресторані.** На верх того всього прийшла поліція й провірювала їх легітимації, мов яких волоцюг або [illegible]

В українців так водиться, що на похоронний обід запрошують всіх, — навіть [illegible] браків, засвідчуючи тим, що смерть [illegible] рівнає, що перед нею нема ні бідних, ні багатих. Але не так повелися католицькі епископи супроти своїх „братів" — греко-католицьких [illegible] Вони своїм поведенням супроти них за[illegible]

[illegible] „гефбрідів" сюда не просили й не будемо з ними возитися, **а разом з ними за одним столом сидіти.** [illegible] до ресторана [illegible]

[illegible] и Рим проповідь поширюва[illegible] ти між православними в Польщі унію. Але доручили це діло не греко-католицьким епископам в Галичині, в першій мірі Шептицькому, — **тільки римо-католицьким епископам.** Чому? Бо українці [illegible]

[illegible] фактів, які [illegible] як та „єдність" [illegible] католицькій церкві виглядає:

1. В селі [illegible] коло Льв[illegible] в 1936 р. римо-католик Йосиф Л[illegible] Він заходив часто до греко-католицької церкви и перед смертю просив, щоби його хоронили оба місцеві священики [illegible] і римо-католицький. **Але католицький ксьондз Жак заявив, що він з „рабіном", тобто греко-католицьким священиком, хоронити не буде** і до участи в похороні його не допустив. Більше того: він навіть не дозволив [illegible] гар повернути з тілом до греко-католицької церкви (дорога на цвинтар вела попри церкву) та помолитись там за спокій душі покійного. Це людей обурило й коли похоронний похід проходив попри церкву, вони клякнули під замкненою [illegible] церква [illegible] відмовили молитву. За це [illegible] Жак заскаржив [illegible] до суду, закидуючи, що вони спричинили підчас похорону заколот та [illegible] згіршення (пише про це в „[illegible]ку", ч. 23, 1937)

Згіршення! Так мовби греко-католицька церква була якою коршмою, або домом розпусти, **що коло неї навіть не можна римо-католикам спинятися.**

Ось так римо-католицька церква [illegible] носиться до церкви греко-католицької. Оттака між ними „єдність", „любов" і „згода".

2. На лемківщині польські католицькі учителі не позволяють українським **греко-католицьким дітям на поздоровлення „Слава Ісусу Христу",** але примушують, їх казати: „дзєнь добри", „до відзеня". **Отже „Слава Ісусу Христу", яким поздоровляють себе греко-католики, для римо-католиків є гірше,** чим польське **„дзєнь добри".**

3. В селі Лодини, сяніцького повіту, війт **римо-католик, забрав в Бронислава** Филипа **греко-католицький молитовник** „Господу помолімся" і заніс до коменданта поліції, **римо-католика,** для апробати! Отже апробата **римо-католицького поліцая є важніща, як апробата греко-католицького епископа!**

4. Ґазета **„Мали Дзєннік",** яку видають і редагують **католицькі** монахи **францішкани,** — прозиває українців **греко-католиків** такими словами, як **„гайдамаки", „бандити"** і т. п.

5. **Католицький** ксьондз Міхал Щенх в Рожнітові, дня 26 жовтня, 1936, побив **кулаками греко-католицького декана о. Василя Костика за те,** що той висловив [illegible] проти того, що Щенх тягнув **греко-католицьку дитину,** Федя Дмитрилина, **на науку римо-католицької релігії.**

В злуці з цим випадком часопис „Український Бескид", що виходить в Пе[illegible], в числі 43, 1936, зазначує, що **на протязі одного місяця було аж три випадки, що католицькі ксьондзи побили кулаками греко-католицьких священиків!**

6. В польськім **католицькім** катехизмі [illegible] **„Не спшедавай землі протестантом і Русіном". „Русіні"** — це українці греко-католики. **Отже для римо-католиків греко-католик і протестант — це все одно.** Поганин, невіра, некатолик. Отже не продавати йому землі!

[illegible] щоби навести всі [illegible] про те, як католицька церква [illegible] греко-католицької [illegible] і „згода" панує [illegible] вами та їх вірними и духовни[illegible] один факт, про який цілий [illegible] який за тисячу дрібних фак[illegible] **Той факт — це польська „пацифікація" Галичини в 1930 р.**

В часі „пацифікації" **католицькі** польські легіони нападали на українські греко-католицькі села, грабили й нищили українське майно, **катували й на смерть вбивали українських селян, а між ними також греко-католицьких священиків.**

Оборонці католицької церкви можуть доказувати", що за „пацифікацію" винна [illegible] католицька церква, ані п власти [illegible] польська держава. Але таке „доказування" — це звичайнісінька крутня! **Католицька церква стільки саме за „пацифікацію" винна, що й польська держава.** А навіть більше, бо від церкви є во вимагати більше християнської любови й справедливости, більше терпимости й людяности, чим від здичілих, [illegible] вю та ненавистю опянілих польських легіонів. Католицька церква **винна за „пацифікацію" тому, бо її обовязком перед Богом і людьми було запротестувати проти „пацифікації" і так стати в обороні невинно катованих українців, тимбільше, що ними були греко-католики, її власні вірні!**

Коли-ж католицька церква в Польщі не могла, чи не хотіла проти „пацифікації" запротестувати, боячись репресії з боку польських світських властей, чи з якої іншої причини, **то повинна була це зробити католицька церква поза Польщею. А в першій мірі повинен був це зробити папа. Польща катувала не якихсь дикунів, не якихсь чужих,** для папи невідомих людей (хоч і в такім випадку його обовязком булоб стати в обороні покривджених, **— але його вірних дітей — греко-католиків та їх священиків.**

Однак протесту з боку католицької церкви не було. Та це й не диво, — бо **хто мав протестувати?**

Чи ті католицькі ксьондзи, що бють греко-католицьких священиків кулаками в груди?

Чи ті католицькі монахи, францішкани, що прозивають українців греко-католиків „гайдамаками", „бандами" та „кабанами"?

Чи той врешті папа, що любить поляків, як свій рідний нарід та є серцем завжди з ними?

Якже їм протестувати?

Отже протесту не було. А не було протесту **— то ясно, що було одобрення.** Бо мовчанка значить — згоду!

Так отже **папа й ціла католицька церква погоджувалася на катовання українських греко-католицьких селян і священиків католицькими польськими легіонами.**

Отже ставиться питання:

Де та єдність і згода католицької церкви?

Де та християнська любов [illegible] віри, яка малаб творити [illegible] католицької і римо-католицької [illegible] правдиву, непоборну католицьку [illegible]

[illegible] ма й ніколи не було

Була і є тільки — брехня!

Була і є тільки — „Чорна Рука"!!!

СПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ В ШАНГАЮ.

Українці в Шангаю [illegible] мати українську церкву. В 1935 [illegible] українська громада [illegible] Івана (росі[illegible] укрити українсь[illegible] Епископ [illegible] мовляв виносити [illegible] коли б українсь[illegible] крита в Шангаю, то ви[illegible] молитися [illegible] Івана Мазепи [illegible] ку відправу [illegible] начальник [illegible] в місті Пекін[illegible]

В літі 1935 україн[illegible] прохання до еписк[illegible] Вікт[illegible] повіди не отримали [illegible] в часопису „Шанхайськая Заря" появилось оповіщення, зроблене архимандритом Діонісієм, який обслугував православних українців в Шангаю, [illegible] про в Шангаю відкриється дім молитви з благословіння еп. Віктора та ініціятиви місцевих українських кругів. В оповіщенню архим. Діонісій між іншим говорить' „Прошу вас отмѣтить, что несмотря на то, что новая церковь открывается по инициативѣ мѣстных украинских кругов, она не будет носить названіе „украинской". Храм создается на общих основаніях, но періодическія богослуженія в новом домѣ молитвы будут происходить на малороссійском нарѣчіи, хота єто вопрос будущаго". Подавши не оповіщення, український часопис „Шанхайська Громада" додає від себе: „Звичайно, що українській кольонії м. Шанхаю зовсім непотрібна „русско-малороссійская" церква, як не потрібний такий духовний наставник — „хитрий малорос". Громада з приводу цього може висказати тільки свій жаль".

В Кембі, Мінн., літом 1936, Дж. В. Річмонд, з Виснер, Неб., забув капелюх. Коли минувшого літа переїздом вступив в Кембі до ресторанту, знайшов свій капелюх точно там, де його лишив рік тому.

ВЕЛИКА ТАЙНА.

(Із давніх переказів).

Найвищий жрець Єгипту, Мена, глибоко замислився.

— Ось питання, що вносить замішання посеред египтян, що засмучує душу і його, Мени, пророка Ра — бога сонця. Боги мовчать, боги не провіщають. Чому? У землі Кемі зявився Хтось, Хто не дозволяє їм провіщувати... Він Один достойний Божої шаноби, бо Він Один...

Хто ж? Хто Він? Сам блискучий Ра не сміє промовляти в присутності [illegible] Чи це Той, Кого жреці пошепки звуть іменам „Таємничий"? То невже ж Таємничий [illegible]

Питання за питанням, думка за думкою тривожать душу пророка. Даремно силкується він закрити стомлені віки, даремно жене від себе якісь неясні але дивні видіння: товчуться вони у [illegible]

Бачить Мена [illegible] великі статуї [illegible] місячним світлом [illegible]

[illegible]

Тобі?

О [illegible] бачити Тебе [illegible] одну хвилинку такого життя, тільки хви[illegible]

У кволому блиманні світців тремтячих [illegible] Мена [illegible] папирус, щоб [illegible] пророка [illegible] силкувався [illegible] хвилини [illegible] Хто ж [illegible] Кого [illegible] народи. Кому неімення на язиці людей? Чи може [illegible] обявити Себе світові? [illegible] побачити Його? А чи ж [illegible] боги?

[illegible] на чоло жерця, з жалем читав він і перечитував [illegible] писання

Але ж не він один не спав. То була якась дивна, незвичайно неспокійна ніч. Усі мешканці міста знали, що боги не [illegible] віщують, і знали, чому... І було місто настрашене. У напружливій мовчанці [illegible] ходила томлива ніч

Та... Таємничий не явився...

Погасли зорі. Благословилось на світ. Тільки но зійшло сонце, жерці, [illegible] рим пророком на чолі потяглись до храму. Безсоння у ночі, напружена тривога, даремні очікування Недовідомого вмовляли сум і розятрення, [illegible] у покуті знову молились старим богам.

І разом з товпою жерців майже усе місто тиснулося біля храму. Під некучим синім небом бреніли струни священих арф, співці в урочистих піснях вихваляли блискучого Ра, кастофори виносили до салі фігури богів, щоб люди кланялись їм. Пахощі Аравії курились на вівтарях. А в глибині святині найвищий жрець піднімав руки до неба і благав Таємничого:

— Отче богів, Єдиний, Недовідомий, явись, обяви славу Твою... смерть близько, але дай перш зобачити Тебе!

І він молився до несамовитости, майже до втрати свідомости...

Раптом загальний стогін, галас і страшний гуркіт упритомнили його. Він зоглянувся: статуї богів, розбиті, обезформлені лежали на землі. І разом з ними, в замішанні й жаху лежали люди; [illegible], божеволіли від страху, кинулись до виходів.

Але... „Він", „Він"? Деж „Він" Сам? Де світло? Де хмари? Напів-темрява, як і перед тим, панувала під склепінням храму, — нікого не було.

І... раптом посеред загального замішання жіночий голос

„Вона, вона! Її д[illegible] сильніше за богів!"

І тільки тепер побачив Мена, що біля [illegible] стояла жінка, одна [illegible] мовчки посеред цієї метушні [illegible]; було на ній довге [illegible] убрання і блакитне покривало [illegible] жінок. [illegible]

[illegible] закричав [illegible] управитель міста, що теж [illegible]

Марія із Назарету.

— А в тебе на р[illegible] товпи

Сліпі! Хіба в[illegible] що це Бог богів явився в [illegible] знову закричав управитель м[illegible] коли б це Дитя не було Богом [illegible] б статуї [illegible]

[illegible] Д'ви з Назарету, [illegible] поцілував [illegible] одеж[illegible]

А Мена? Він нічого не міг сказати. [illegible] тілом здригнувшись, простяг він [illegible] тремтячі руки, і проміння якогось [illegible] світла прояснили його лице.

Один [illegible] мент... [illegible] вічність. Бог явився во плоти.

Дитя [illegible] до нього, усміх[illegible] і теж простягло рученята. Старе [illegible] не витримало неземної радости.

Коли люди очнулись, жерці прийшли до себе, Марії із Назарету вже не було [illegible] храмі. Тихо і похмуро було навкруги. Розбиті боги лежали на долівці, а біля [illegible] найвищий жрець, [illegible] лице [illegible] на схід, було без краю щасливе і спокійне. На безкровних устах спочили слова, яких ще не чуло людське вухо.

„Таємничий обявився світові. Бог явився во плоти"

Прапор не[illegible] засновано[illegible] Манчукуо має пять барв, відповідно пяти [illegible] живуть, а то Гани, Манчі, Японці, Корейці і Монголи.

КУПІТЬ СОБІ КАЛЕНДАР „Українського Голосу" на 1938 Рік.

Цей календар повинен знаходитися в кожній свідомій українській родині. Він є цікавий змістом для молоді, жіноцтва, фармерів, професіоналістів — для всіх! Ціна 40 центів.

Замовлення висилайте до

UKRAINIAN VOICE

Box 3626 Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address.
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

АРХИПАСТИРСЬКЕ РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ.

„День бо Господа сил небесних прийде на все горде і високомірне, тай на все, що високо несеться"
Ісаї 2· 12

Мої Отці Сопастирі і Діти Рідної Церкви!

Може провидіння підводить нас, живучих, до святкування і в цім році великого і святого спомину про народження нашого Господа і Спасителя, Сина Божого Ісуса Христа.

Син Божий прийшов на землю в людському тілі, щоби нам дати вищі Божі закони для життя. Син Божий прийшов також для того, щоби нам показати, як ті Божі закони треба дотримувати. Прикладом Своїм Він показав нам проходження даного нам земного шляху, яким воно має бути. Життя Сина Божого на землі було в бідності, в трудах, в покорі волі Небесного Отця. Закінчилося воно великими стражданнями і смертю в тяжких муках на хресті. Але по тій смерті Син Божий нам показав, що правдиво пережите життя, життя не тіла, а духа — невмируще. Він воскрес. В новім, прославленім тілі Він вознісся на незнані нам висоти і там відвічно перебуває з Своїм Безначальним Отцем і Святим Життедавчим Духом. Таке було життя Сина Божого. Такий високий до наслідування приклад життя Він явив нам. Це Його народження, Великого, Божественного Учителя людства, ми тепер святкуємо.

Святі прозорливці-Пророки від віків сподівалися тої великої, святої події, яку ми тепер можемо радісно святкувати. Їм Найвищим Божим Розумом дано було провидіти в ту величню подію. Пророки часто про цю, сподівану в їх час, подію говорять. Вони її описують так, як кожному з них дано було зрозуміти. В кількох словах неможливо зо всіх сторін схопити значіння так великої події, як народження сподіваного Мессії. Пророки, кожен з них говорить про ту, чи іншу сторону великого значіння приходу на землю сподіваного Божественного Учителя і Спасителя.

Святий пророк Ісаія, слова якого ми навели на початку цього послання, говорить, наприклад, про те, як прихід Божественного Учителя відобється на людській гордості, високомірності. Це лише одна зі сторін великого всеохоплюючого впливу народженого Учителя на життя людства. В день Різдва Христового віддаймо Синові Божому почесть і любов хоч би тим, що присвятимо нашу побожну увагу до тих слів, бо вони говорять про Нарожденого і Його життьову місію.

„День бо Господа сил небесних прийде на все горде і високомірне"... Чому так? Чому Нарожденний Господь осудить гордість, високомірність? Чому для вищих цілей, для яких народжується Господь, потрібно осудити ці риси в людській вдачі?

Господь народився, прийшов для духовного піднесення людства, для поставлення його на вічні дороги до будучих взнесень. Підноситися, далі взноситися може лише те, що відчуває потребу в такім взнесенню, що готове на подвиг для дальших піднесень.

Гордий чоловік, чоловік високомірний, — він не в будучому, він увесь в минулому. Це чоловік задивлений в те, що він вже придбав, чи то духовно, чи щодо влади, до почестів, до багатства то-що. Гордість, високомірність — це задивлення в назгромаджене, в придбане означає, що чоловік задоволяється придбаним; йому вже байдуже йти далі, далі боротись за краще. Він зупинився і навіть цього не помічає. Тільки в серце вкралася гордість, вже чоловік війшов з Божої дороги, вже його багацтва тускніють, гниють. Не дарма Син Божий першою заповіддю Своєю в нагорній бесіді поставив: „Щасливі убогії духом" (себто негорді, невисокомірні), „бо їх є царство Боже". Це одна причина.

Тепер друга: Гордість, високомірність є завжди самочинне виділення себе зпосеред братів. Люде всі покликані бути братами, ближніми. Нарожденний Господь не раз про це говорив. Гордий, вже не може бути другим братом, бо других вважає за нищих від себе. Гордий — самозакоханий. Він вже других і любити не може. Отже, як бачите, гордість, високомірність — це могила тих чеснот, тих доброчинностів, які насадити в душі людства народився, прийшов на землю Наш Небесний Вождь.

Нарешті, ще одна причина: Гордий і Богу противиться. Залюблений в себе, думаючий лише про себе, виверщаючий себе, гордий чоловік виходить зпід опіки Божої. Він в своїм самозакоханню просто не має місця на все вище, на Боже в життю. Це вже йому не потрібне. Він сам з себе задоволений — йому Бога не потрібно. Він в собі самому покладає всю міць свою і не думає про вищі сили, які ведуть чоловіка і якими керує Бог.

Господь, коли прийшов на світ, Він явив нам образ найвищої смиренности цілим своїм життям. Ученикам Своїм Він помив ноги. Ціле життя Його було подвигом явлення смиренности. Від народження в печері, від положення в яслах для худоби аж до кривавого несення хреста на Голгофту, аж до ганебної в ті часи смерти рабів на хресті — все це було безперервним подвигом смиренности цілого життя.

Хочете достойно вшанувати Нарожденного Господа, — пробудіть в серцю своїм смиренність і смиренним серцем схиліться, тоді перед бідною колискою Господа — яслами. Господь Слави, твориво Якого — цілий світ смиренно родиться в стайні і полагається в яслах. Найвище добровільно являється в найнищому. В добровільному і щирому приниженню себе, смиренню — найбільша величність. Її нам показав Господь Народжений. Зумиймо ж достойно славити Його в Ніч Його народження любовію нашою і смиренням сердець наших.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!
СЛАВТЕ ЙОГО!

З ласки Божої, волею Церкви
Архієпископ Американський
і Канадійський,

ІОАНН ТЕОДОРОВИЧ.

—— x ——

В Англії появилася Біблія в такій переробці, щоби відповідала потребам нинішнього життя. Вона звесь „Біблія, як література".

———

Населення Бельгії складаєсь з французів і флямандців.

СЛАВА НА НЕБІ БОГОВІ, А НА ЗЕМЛІ МИР...

При народженню Ісуса Христа ангельські хори співали:

„Слава на небі Богові, а **на землі мир, між людьми благоволення"** (Лука II: 14).

На землі мир!

Оце була ціль приходу Ісуса Христа на світ. Ціль — **принести людям мир.**

Післанництво Ісуса — це післанництво мира. Його наука — це наука мира. Його заповіт — це заповіт мира. Він заповідає через Своїх учеників цілому світові: „Мир оставляю вам, Мій мир даю вам".

На першому місці Ісус дає людям мир в Бозі. Перед Його приходом на світ — чоловік був віддалений від Бога силою гріха. Між ним і Богом була прірва, якої він власними силами не міг заповнити. І ось Господь посилає Сина Свого, щоби Той привів чоловіка до Нього. І читаємо: „Бог так полюбив світ, що післав Сина Свого Єдинорідного, щоби кождий, хто вірує в Нього, не вмер, а мав життя вічне". Силою цього ми маємо мир в Бозі через Ісуса Христа.

Христос приніс також **мир між людьми.** Він навчив їх, як мають жити. Живіте в мирі, в любові, — каже Він, — живіте, як брати й сестри, бо всі ви діти одного Отця, що на небі. „Ось заповідь Моя: Щоб ви любили один одного, як Я вас полюбив". Там, де панує любов Христа між людьми, там є мир і спокій, про який Ангели співали тої великої Вифлеемської ночі...

І приніс ще Ісус **мир душі нашій,** мир там, де часто панує буря зневіри й сумніву, буря зневохоти. Він кличе до тих, яких уносить душевна буря, як кликав колись до Апостолів, коли їх човном кидало розбурхане море: **„Небійтесь, це Я!"** Він кличе до них: „Прийдіть до Мене всі знеможені й умучені, а Я дам вам спокій"! І кожний, хто слухає голосу Його та йде за Ним, знаходить мир, — **„мир Божий, що вище всякого розуму людського".**

Нехай в ці Дні Радости, в Дні Різдва Христового **мир Божий** зійде на всіх нас **і охоронить серця наші й мислі наші в новонародженім Ісусі Христі. Амінь.**

ХРИСТОС НАРОДИВСЯ!

—— x ——

СВЯТИЙ ВЕЧІР.

Свято веселее нам привітало,
Свято найбільш укохане в народі,
Будьмо ж веселі, журитися годі,
На бік лихее, кого що спіткало, —
В Святий вечір.
Будьмо веселі, всі клопоти киньмо,
Хто ма кохання, втішаймось коханням,
Даймо в нас волю всім добрим бажанням,
І без злоби проти ворогів стріньмо —
В Святий вечір.
Стріньмо, як дітям народу годиться;
Серцем одвертим і чулости повним;
І цілий край свій любовою ми сповним,
І в злих серцях та любов заіскриться —
В Святий вечір.
Хто з нас був добрий, добріший ще буде,
Хто неприязний, щоб добрости вчився;
Не забуваймо: в цей день народився
Той, хто кохання приніс на всі люди —
В Святий вечір.
Нумо-ж зберімось у купу тісніше,
Кожна родина, як звичай навчає,
А в кого зовсім родини немає,
Друга хай знайде, а смутком не дише—
В Святий вечір.
Тільки такий недошкребок культури,
Що до народа кохання не має,
Що його звичаї всі зневажає,
Той нехай буде смутний і похмурий —
В Святий вечір.

В. Самійленко.

РЕФЛЕКСІЇ ПРИ ЗМІНІ РОКУ.

Господь наш Ісус Христос живучи на тій „святій землі", що й ми тепер на ній живемо — як тільки зачав свою Божу науку голосити людям, — переходив з місця на місце, з села до села, з міста до міста — так, що зовсім слушно міг сказати про Себе, що „звірята лісні мають свої нори, ями, — а птиці на деревах гнізда, а Син чоловічий не має де й голови приклонити".

Нераз наголодувався, нераз нажаждувався, нераз мусів уходити і скриватися перед старшинами жидівськими, нераз наслухався зневаги, хули й погроз, та нічо Його не стримувало в Його Божім післанництві, в Його святій місії. Не зважаючи на те все, Він дальше робив свою роботу: подорожував, учив і уздоровляв хорих, слабих, калік, сліпих, глухих, німих і ріжних неулічимих, що вже не мали надії жити, а надіялися умерти нехибно. Подорожував піхотою. На нічім не їздив. А де став, там учив.

Не сам Він ходив, а ходили з Ним Його учні й Апостоли та й велика, непроглядна товпа людей. Між тими людьми було все много жінок, а навіть матерей з малими дітьми. І де лиш Христос пішов, так всюда і вони за ним ходили. А чому? Бо не могли з Ним розставатися! Хто лише раз Його заглянув, хто раз почув Його слово, хто раз побачив Його святе обличча, що ясніло до всіх ласкавістю, любовію, милосердям, добротою, красотою надземною, той кидав усе, а йшов за Ісусом, щоб на Него дивитися і Його слухати.

А Ісус учив тих людей де попало: і в церкві, і по домах, і на горі, і в човні на воді, і в пустині, і в дорозі йдучи, і т. д. Слова Його небесної науки так падали на людські серця, як падає дощ на висохлу землю. Певно, що Ісус мусів бути найкращим оратором, найліпшим бесідником, що мав всякі дані найліпшого проповідника, бо нарід дивувався Його науці, і всі казали, що ще не чули такої науки, бо Він мав таку силу вимови і слова, що говорив не як який чоловік а як такий, що має найвищу власть. Коли ще в додатку всі бачили, які чуда творив Ісус, що сліпі відразу прозрівали, глухі чули, німі говорили, і всякі найбільше схоровані, ослаблені, спаралізовані, котрі, здавалося, що вже не мають виходу до життя і здоровля, нараз в одній були уздоровлені хвилі і мінуті, ба навіть ті, що померли, на слово того чоловіка — Ісуса воскресали, оживали і жили зі всіми людьми живучими,—так всі признавали, що той, на позір звичайний чоловік, був хіба сам Бог, тимбільше, що навіть мертві сили природи, перед котрими люди є безсильні, тому Ісусові повинувалися.

Навіть чули люди, як самі злі духи, діяволи визнавали, що Ісус є Сином Божим і Йому корилися. Бо хто ж має силу і власть над діяволом, як не сам Бог? Видячи то все, нарід приходив до пізнання, що Ісус, хоч був чоловіком таким, як і всі люди на світі, але коли мав власть і силу, як сам Бог, то дійсно мусів бути самим Богом.

Та вкінці і сам Ісус визнавав, що Він є Богом — Сином Божим і що Його діла і Його наука є ділом і наукою Божою. А щоби більше людей в тім усвідомити, поклинкувався на Святе Письмо Старого Завіта і на Пророків, де було докладно і точно пояснено, що будучий Месія і Спаситель світа буде так творити, ділати, учити, терпіти переслідування, як оце тепер дійсно є в Ним.

Знаючи то все, нарід невідступно товаришив Ісусові і слухав так любо Його науки, що нераз навіть забував на голод, який йому докучав. Ісус любив тих людей, що так всюда великими товпами за Ним ходили — і так жадно слухали Його науки і як коли научав в далекій відлюдній пустині, де не було хліба, а нарід зголоднів при слуханні Божої науки — то Він, чудесним способом **кілька бохонців хліба** так помножив, що **товпа народу кількатисячна їла і до сита наїлася,** ще й окрухів кільканадцять кошів зісталося. З того одного можемо пізнати, як дуже нарід любив Ісуса і Його науку, коли кілька тисяч люда — а жінок і дітей, яких ніхто не рахував, може в друге тільки — зайшли з Ним аж в якусь далеку пустиню! А по що? Аби чути Його святе слово і з Ним бути! Отже ж з яким імпетом Ісус потягав людей до Себе, з таким же імпетом вони до Него горнулися. Як любив Ісус людей — так і вони Його. А тепер звернемо увагу на одну проповідь Ісуса.

Величезна, звичайно кількатисячна маса народу зібралася в округ Ісуса. Було там много жінок, а й матерей з дітьми, які на рівні з мущинами не опускали Ісуса. Більше того. Підчас мук Ісусових на хресті всі Його відступили, навіть найвірніший друг — апостол Петро і всі Апостоли зі страху і боязни перед жидівськими старшими повтікали і поховались. Одні тільки побожні невісти не відступили Ісуса; враз з Ним терпіли наруги, посміхи й злоріченя під хрестом. А й по Його смерти не лишили. Отже ж ті святі невісти тісніше були привязані до Ісуса, чим мужчиний пол. Той Ісус для них був так ласкавий! Він навіть їх маленькі діти брав на руки в свої обняття, любувався ними і їх благословив. Чи ж може бути більша втіха для матери, чим та, яку мали ті матері, що Ісус їх діти обіймав і благословив?

Отже ж коли тільки люда зібралося всілякого коло Ісуса, розпочав Він свою святу проповідь-науку. Його грімкий, сильний, але ніжний, милий, притягаючий голос було чути далеко навколо. Всі слухали уважно, з притишеним віддихом, так, щоби й одного слова не пропустити, бо такого проповідника-учителя ще ніхто ніколи не чував, „не слухав"! І Ісус говорив, — і говорив. — А нарід слухав, — і слухав і забув о собі і о цілім світі. І якже ж не було слухати Того, що сотворив ввесь світ небесний і земний, що говорив колись давно-давно на Синайській горі серед безнастанних громів, страшенних блискавок, трясення землі, гуку трубного, так, що нарід майже гинув зі страху і „трепету"?! А тепер Той страшний Проповідник з Синайської гори — говорить ось тут серед великого здвигу народа в виді кожного другого чоловіка — та голосом таким любим, милим, що люде слухають і не можуть наслухатися. Та ще той голос такий, що аж тягне всіх до себе. А там на Синаю був такий страшний, що всі люди геть далеко в зад цофнулись зі страху з під гори. І що за контраст!? А Проповідник оден і той сам!

Довго він говорив до народу. І хоч як нарід жадібно слухав Його бесіди, та Він закінчив, щоб дати спочинок слухачам, та й щоб і Він сам хвильку спочивав, будучи також чоловіком. Зараз по закінченні слова приступила близче Него якась жінка і заговорила так голосно, що всі добре її чули. Всі цікаво стали слухати, що таке скаже тая жінка. Послухаймо й ми її! І ось вона каже до Ісуса „Щаслива тая Мати, що Тебе родила! Щаслива Вона, що Тебе виховувала, як виховує кожна мати свою маленьку дитинку! Щаслива Мати тая, що Тебе на руках носила, любила, пестила і виціловувала! Тай ті груди щасливі, що Тебе кормили, що Ти до них горнувся і Ними любувався! Хай буде тая Мати благословенна, що нам всім благословення дала через Тебе!"

Увесь нарід, що слухав тої жіночої бесіди в дусі повторив всі ті слова і в серці на них притакнув. І не оден чоловік, чуючи то, міг подумати: Велику, святу правду сказала тая жінка. Хоч вона жінка, „що має довгий волос" (тепер вже багато втинають), а гідну, достойну похвалу віддала Матері Того небесного Учителя. Кілько ось тут є чоловіків, а „жаден так не потрафить"! Але слухаймо, що на то відповість Ісус. Він не заперечує того, що сказала жінка, але доповняє її бесіду і каже:

„Щасливі також будуть всі, що слухати муть слова Божого і після него жити муть".

І хто ж буде щасливий по словам Христа? І та жінка, що прилюдно величала Матір Ісусову і та вся товпа народу, а по них друга, трета, сотна, тисячна генерація людей аж до нас самих. Бо виразно сказав Ісус, що „щасливі, благословенні будуть всі"! Отже ж і ті, що то слухали і по них „всі", що будуть жити на світі — а в тім числі і ми, що то читаємо; словом — всі, що до одного.

А нащо ось тут тепер то пишеться? Ось нащо: Вступаємо на поріг Нового Року! Чи знаємо ми, що нас в тім році чекає? Але що казати в році? Та ми не знаємо, що можеться з нами стати за місяць, за тиждень — а навіть за день! Ось мого сусіду привалив кльоц, що мали його різати, пімняв, поломив, потовк і за пару тижнів в муках вийшла з него душа! Це сталося якось недавно. Священик Рафаїл Криницький, василіянин, їхав собі спокійно з одної церкви до другої. Нараз в їзді упав на дорогу, зломив собі ногу. Це було тут у Бразилії. Чи він знав того дня, що з ним станеться? Ось такого міг би я навести „іможеність числа". Та не треба, бо всі ми про таке мали б досить до оповідання. Отже ж, як сказано, не знаємо й ми, що нас чекає. Та знаємо одно певно, а саме, що: **Коли будемо все з Ісусом — то нічого нам боятися і нічо лихого нам не станеться.**

Ось у човні на морі плило багато людей, як раптом зірвався страшний буревій і всі були б нехибно погинули в глибинах морських, та на щастя з ними був і наш Господь Ісус. І Він їх вирятував. Бурю утишив і спокійно припливли до берега. Коли б не Він, були б всі погинули. Другим разом плили таксамо в нічній пітьмі. Ісуса там не було. Знов стався страшенний вітер, що був би їх всіх вивернув у воду. На додаток побачили в тій пітьмі щось чорне, що по воді до них йшло — а то був Ісус, котрого задля нічної темноти не пізнали. Перестрашені почали всі кричати з надмірного переляку. Та Ісус обізвався: — **„Не бійтеся! Ось я з вами!"** І прийшов до них в човно. І всі у човні успокоїлися, бо Ісус був з ними і в тійже хвилі й вітер устав.

І ми так плинемо день за днем, місяць за місяцем, рік за роком. А плинемо в непевності. Що хвиля можемо потонути у вічності за гробом. Плинім же й ми з Ісусом — **а Ти Ісусе плини з нами!** З Тобою „не злякаємось перед страхом серед ночі — перед стрілою, що в день летить. Перед чумою, що в темряві ходить — перед заразою, що в день нівечить. З Тобою не постигне нас жадне нещастя, ані жадне лихо не приблизиться до хати нашої" (Пс. 90).

Та Ісус буде з нами плисти тоді, коли ми про Него все думати будемо, розважати і Його собі пригадувати. А в тій роботі найкращим помічником є для нас наш „Вістник"! Він виходить під прапо-

ром і імям Ісуса і Його Церкви. Він часто про Ісуса говорить, розповідає, наводить до думання — показує до Него дорогу і перестерігає, щоб в тій дорозі не війти на манівці. Його робота апостольська — бо таку саму роботу робили Апостоли Ісусові. „Вістник" вносить до наших хат Ісуса, а з Ісусом й Його святе благословення і щастя небесне. Чи ж знайдеться яка хата українська, де б „Вістника" не прийнято?

Ісус Син Божий, буде з нами, коли ми за ним ходити мемо, як ходили ті, що Його бачили на свої власні очі. Деякі з них йшли багато днів, щоб зайти до Ісуса. Нам не треба так далеко ходити. Треба лиш зайти до нашої церкви. (Можемо навіть не йти, а їхати конем, возом, ровером, самоходом і т. ін.). Там в церкві побачимо Ісуса очима віри. І „щасливі ті, що не бачили а увірували", сказав Ісус. Той самий Ісус є і у нашій церкві, бо Він обіцяв з нами бути „до кінця світа". Там приходімо що неділі і свята, щоб Йому віддати поклін, честь і хвалу. Там в церкві почуємо Ісусові слова, що їх чули люди за Його часів. І після них жиймо. Тоді сповниться сказане Ісусом: „Щасливі будуть ті, що слухати муть Слова Божого і після него жити".

Враз з Ісусом величаймо і Його святу Матір Марію. Величаймо її прилюдно в церкві, як та жінка підчас проповіді Ісусової. Клонімось перед Нею, як три царі, що кланялись Ісусові, бо вони схиляючи свої голови перед Ісусом, схиляли й перед Нею, що Його тримала на руках і їм показувала. Вони і принимала дари від них в імени Ісусовім. Славімо Її, як славив Архангел, що звіщав Її, що Вона стане Матірю Ісуса. Так робім, — а будемо враз з Нею щасливі в надходячім Новім Році і ціле наше життя!

Ось новорічне желання, яке посилає Вам „Вістник" і я, Православний з Бразилії.

—————x—————

ДОЛЯ КИЇВСЬКИХ ЦЕРКОВ.

В Києві цілком зруйновано такі церкви й монастирі: Михайлівський монастир, Василевську або Трохсвятительну церкву, Десятинну церкву, Вознесенську церкву, Благовіщенську, Троїцьку, Миколаївську церковку (на Аскольдовій могилі), Залізну церкву (на Жидівському базарі), Іллінську церкву, Йонін монастир, Видубецький монастир. Перероблено: Братський монастир з будинками Духовної Академії на ткацько-швейну фабрику; Флорівський жіночий монастир на „містечко металістів"; Покровський монастир на „містечко токарів"; Николайський монастир („Микола Малий") на мешкальні доми. Полишено покищо як заповідники: Софійський собор, Андріївський собор, Кирилівську церкву (на Куренівці), Києво-Печерську Лавру (музейне містечко), Володимирський собор (музей церковного малярства). Никольський собор („Микола Великий", будівля гетьмана Мазепи, бувший військовий собор) стоїть пусткою, з забитими наглухо дверима та вікнами.

ВІДВІДИНИ о. С. В. САВЧУКА.

Прот. С. В. Савчук, адміністратор Української Греко-Православної Церкви в Канаді, відвідає такі громади й місцевости:

7 січня, Різдво І. Х. — Вернон, Б. К.
9 січня — неділя — Ванкувер, Б. К.
16 січня — неділя — Лулу Айленд, Б. К.

Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

ОПОВІДАННЯ ДЛЯ МОЛОДИХ ЧИТАЧІВ

(Зібрав о. Д. Ф. Стратійчук).

РІЗДВО ІСУСА ХРИСТА.

В давнім краю, Юдеї, лежало маленьке місточко Вифлеєм. Воно було яких пять миль від Єрусалиму. Там були такі дивні домики, такі вузенькі вулиці, а лише одна велика гостинниця. Тими вузенькими вулицями через цілий день ходила товпа людей, що прийшли на приказ римського цісаря, щоби свої імена і назвиська записати в державнім уряді. Пізно в ночі вулиці були вже опустілі. Гостинниця була переповнена подорожними, що готовилися на нічний спочинок.

Мало хто заприміттив чоловіка і жінку, що зближались поволи до гостинниці. Чоловік той був старший віком, мав велику бороду і був вбраний в довгу, білу мантію. Він вів за собою осля, на котрім сиділа молода, поважна жінка. Вона виглядала дуже змучена, але її очі були ясні і вона пречудно була гарна. Імя чоловіка було Йосиф, а імя жінки — Марія.

Прийшовши до гостинниці Йосиф застукав в двері. За хвилю властитель вийшов і сказав, що вже більше порожнього місця в гостинниці нема. Вони вийшовши звідтам, знайшли за місточком маленьку, опущену стаєнку й там заночували.

В тій стаєнці тієї ночі Марія породила Дитятко, котрому Марія і Йосиф дали назву, Ісус.

Тої самої ночі пастирі пасли вівці на полі. Коли вони в ночі спали, їх осяяло світло, зявився їм ангел. Вони злякалися.

Ангел сказав їм:

— Не бійтеся! Приношу вам радісну новину. Сьогодня, у Вифлеємі, народився Спаситель, Христос Господь. Пізнаєте Його так: В яслах лежатиме Дитя, повите в пеленки.

В тім зявилося більше Ангелів, що співали: „Слава Богові на висоті, а на землі спокій, між людьми благоволення".

Коли пісня закінчилася, ангели зникли. Тоді пастирі поспішились до стаєнки й там знайшли Марію, Йосифа і Дитятко, що було повите в пеленках. Вони щиро поклонилися Дитяткові.

По якімсь часі прийшли також три мудрці зі сходу, котрих привела звізда на місце, де було Дитятко, Ісус. Вони, знайшовши Ісуса, поклонилися Йому і зложили Йому дари: Золото, ладан і миро. Це були дари, що звичайно складали королеві. Мудрці перейшли далеку дорогу, щоби принести ті дари Ісусові Христові, бо знали, що Він є Месія, то є Ізбавитель.

РІЗДВЯНА КАЗКА.

Жив собі раз бідний чоловік з родиною. Завтра Різдво Христове, треба Святу Вечерю варити, а тут в печі вогню нема. Пішов чоловік до сусідів вогню просити, хоч вугликів кілька. Не дали. Так зійшов він ціле село і нігде вогню не дістав. Коли дивиться, за селом на полю вогонь блимає. Пішов туди. Там вкруг вогню чумаки сидять. Просить у них вугля.

— Настав, чоловіче, полу! Не бійся, не згорить, — каже один чумак.

Наставив він полу своєї старої свитини, чумак всипав йому дві лопаті жаріючого вугля й каже:

— Йди з Богом, — тай сів між гурт.

Вертає бідний селом, стрічає багачів в нових свитах, смушевих кучмах. Регочуться з нього багачі, йдуть за ним, цікаві, коли з перепаленої поли вугіль на землю посиплеться. Заніс бідний вугля в свою хату, висипав на припічок, а воно стало червінцями (грішми).

Побачили це багачі, і нуж до чумаків, на поле, наставили поли своїх нових кожухів тай кажуть:

— Давайте, чумаки, і нам вашого вугля. Ще й шапки наповніть, коли ваша ласка! — просять тай мало що не бються, так кожний хоче перший бути.

Насипали їм чумаки вугля, де хто хотів.

— Ідіть, та й на бідних памятайте! — сказали і сіли біля свого вогню.

Вертають багачі раді, аж тут зачало коло них спаленинoю воняти.

— Хтось барана на свята смалить, каже один.

Це перегоріли поли нових свит і смушеві шапки, вугля на землю посипалося. Кинулися його збирати, попалили собі пальці. Бігом на поле з чумаками розправлятися, але не було на полю ні вогню, ні чумаків. До шкоди ще й сміху набралися. Бідний став багачем та й все помагав бідним.

Бідному даєш, Мені даєш! — каже Ісус Христос.

ІСТОРІЯ РІЗДВА ХРИСТОВОГО В ЛЕГЕНДАХ.

Оповідання про Різдво Ісуса Христа є найкращі в усій літературі. Вони є так гарні, що нам ніколи не навкучиться їх читати.

Історія про мудрців зі Сходу, що прийшли так з далека до Ісуса [illegible] сли Йому дари; історія про пастухів, що стерегли свої стада в ночі, коли ангели зявилися і наповнили небеса своїм солодким співом; історія про Дитятко, що лежало в яслах, — це найкращі оповідання зі всіх і знаходимо їх в Святій Євангелії. По них йдуть легенди, які на протязі віків люди витворили про Ісуса.

Є привіром, легенда, що пчоли на Різдво в улню співали, худоба в стайні клякала, а вівці ішли рядом і так пригадували ту хвилю, коли зявилися ангели пастирям на Святий Вечір. Ще інша легенда згадує про рожу, що цвите тише на Різдво.

Ці легенди вказують на глибоку віру в людей, які відчували, що не лише люди, але й вся природа гідно святкувала хвилю народження Сина Божого на землі.

Слідуюча легенда повстала в нашій рідній Україні.

Говориться в ній, що три Мудрці, ідучи за звіздою, віддати поклін Дитятку Ісусові, йшли попри хату одної бабусі, та й сказали їй, щоб і вона йшла з ними.

— Ходіть з нами, — сказали вони, — поклонитися новому Цареві. Ми бачили Його звізду на Сході і йдемо поклонитися Йому.

Але бабуся відказала:

— Я піду, — але перше мушу свою хату привести до порядку. Як скінчу роботу, піду за звіздою і знайду Дитятко Боже.

Але поки вона скінчила роботу, Мудрців вже не було і звізда вже більше не світила. І так бабуся ніколи не бачила Дитятка Божого, бо не могла сама знайти дороги до Нього.

Ця легенда вчить нас, що ми повинні слідувати за проміням світла віри, що веде до Ісуса Сина Божого вже тепер, бо коли відложимо на пізніще, може бути за пізно й ми не зможемо ніколи знайти Ісуса.

ЩЕ КІЛЬКА СЛІВ В ОБОРОНІ ІСТОРИЧНОЇ ПРАВДИ.

(Докінчення.)

Українським письменникам першої половини XIX віку п. Коструба закидає „російський патріотизм", як річ суперечну з їх українством. На це треба сказати, що українці першої половини XIX віку (тай геть пізнійше) здебільшого вважати російську імперію так само за свою власну, збудовану спільно з москалями державу, як і їх діди з XVIII століття вважали за свою, спільну з москалями, літературну мову — ту мову, що нею писали Сковорода, Капнист, автор „Исторіи Русовъ", хоч і дуже відріжняли себе, як нації, від москалів*). Українці не вважали себе в Росії за чужих і в чужій державі не так як українці галицькі, що з під Польщі перейшли під Австрію. Вони вірили, що в межах держави, збудованої спільними силами і спільними жертвами з москалями, й український народ знайде свою долю. І треба було [illegible] й консеквентної фальшивої політики російського уряду до України, політики матеріяльного й духового визиску її сил, забезпечення її господарсько-економіч[illegible] й дикого переслідування [illegible] проявів національного жит[illegible] привести освічені й по[illegible] круги українського громадянства на шлях опозиції, а згодом [illegible] літичної боротьби. Ми зна[illegible] не тільки опозиційних, [illegible] і сепаратистичних настро[illegible] України за перших десятиліть [illegible] ці настрої мали своїм [illegible] класові стремління українського [illegible] дворянства, незадоволеного [illegible] ського уряду за те, що він [illegible] вав йому всіх повноти [illegible] них прав та привілеїв. Але [illegible] українська шляхта й духо[illegible] них виходили кадри у [illegible] і „служивої" (що жила з [illegible] служби) інтелігенції, не [illegible] цієї велико-панської фрон[illegible] Котляревського, Гулака [illegible] ловського, Гребінки, Ме[illegible] кого, ця інтелігенція поєднувала [illegible] патріотизм російської держави [illegible] національним українським [illegible] змом. Та й Гоголь, як тепер [illegible] напевно знаємо, вважав себе за українця, любив Україну, для москалів мав лиш гірку сатиру, а проте був патріотом російської держави, і цей патріотизм він виніс, як відомо, з посеред чисто українського оточення в Миргороді й Ніжені. Лиш під впливом нових, т. зв. визвольних ідей, які йшли до нас з Заходу через Польщу, Росію та й безпосередно, скріпляється серед української інтелігенції національний і політичний радикалізм, першими речниками якого були Шевченко й Кирило-Методіївські братчики, і помалу зникає тип льояльно-консервативного українця, представниками якого були, наприклад, відомий письменник Ол. Стороженко й перекладчик св. Письма П. Морачевський.

Поруч з російським патріотизмом закидає п. Коструба письменникам східної України „чимраз більше поширення вживання московської мови — навіть у Шевченка". Робити такий закид, значить — забути зовсім про ті обставини, в яких розвивалася українська література по розгромі Кирило-Методіївського братства коли по словам Костомарова „були заборонені всі твори покараних (братчиків), а цензура так шпигунство почали страшно лютувати проти України; не тільки українські книжки заборонено випускати в світ, переслідувано навіть наукові статті про Україну на російській мові; самі назви Україна, Малороссія, Гетьманщина, вважались за нелегальні" (лист до редактора „Колокола" А. Герцена 1860 р.). І коли „східні українці" були змушені писати російською мовою, як що хотіли взагалі щось написати про українське життя та його потреби, то, запитаємо, хто ж змушував українців західніх, сучасників Шевченка, писати латинською, німецькою, польською, чеською, навіть російською (як що тільки росіяне можуть визнати що їх мову за свою) мовами, тільки не своєю українською? Коли ж на довгий час забреніла була в їх писаннях народня мова (не кажу про Шашкевича, що був винятком і властиво не мав безпосередніх наслідувачів), то зовсім не через якісь впливи греко-католицької церкви, а в наслідок подій революційних 1848-49 років, та й то зараз же змовкла, як тільки повіяло з Відня іншим духом. Коли ж на початку 1860-х років, під впливом Шевченка й „Основи" постала серед галицької молоді національна українська течія то чи ж піддержали її старші письменники, всі оті Гушалевичі, Дідицькі, Наумовичі? І мов на доказ що національне відродження в Галичині не залежить від умовин конфесійних, одинокий справжній талант який появився за тих часів серед українців в Австрії, це був православний буковинець Юрій Федькович, а двоє з членів колишньої „Руської трійці", Головацький і Вагилевич, не тільки зрікаються своїх колишніх українських ідеалів, а ще й переходять, перший на православіє, а другий на протестантизм.

Нарешті, щоб принизити вартість української літератури перших десятиліть XIX в., п. Коструба каже що ця література була українською лиш своєю мовою, а що до змісту, то вона „з національним відродженням мала не більше спільного, як українські вірші Центлявича, польського революціонера або відозва генерала Рої до львівських русинів, видана по українськи в листопаді 1918 року". Певна річ, ані Котляревський, ані Гребінка, ані Квітка не закликали в своїх творах до повстання проти „московських окупантів", але ідеї любови до своєї минувшини, до своєї народности й мови, якими перейняті їх твори, безумовно лягли в основу нашого національного відродження і своїм льогічним наслідком привели до того, що пізніші покоління українців стали до боротьби з окупантами України. У всякому разі, як би ці письменники не започаткували відродження самої хоча б тільки української літератури (однаково для українців наддніпрянських, як і наддністрянських), то ледве чи Центлевичу стало б на думку писати українські вірші, а генералу Рої витягати свої відозви українською мовою.

Намагаючись довести, ніби участь православного духовенства в українському національному відродженні була зовсім незначна і малоцінна, п. Коструба підкреслює незначність самого числа — пяти представників православного духовенства, які писали українською мовою до половини XIX століття (забуваючи чомусь В. Грегулевича). А тимчасом участь православного духовенства в українськім культурнім житті не обмежувалась писанням українських віршів та повістей; відомий цілий ряд православних духовних, які збірали й публікували українські етнографічні матеріяли, писали історичні розвідки, працювали на полі просвіти, зберігали памятки української старовини. Та головне — повторюю те саме про що вже згадував у своїй попередній статті в „Церкві й Народі", — заслуга українського духовенства перед національним відродженням полягає не в тім, що той або інший його представник писав українською мовою, а в тім, що воно в своїм власнім осередку, в своїй семі зберегло український дух, заховало українську стихію. Особливо це треба сказати про духовенство правобережної України, де не залишилося української освіченої верстви світської. Певна річ, що не казенна російська духовна школа сама по собі виховувала свідомих українців, і я згоден з п. Кострубою, що українським громадам у цій школі „не патронували професори та епископи". Але в тім то й виявилася сила української стихії в дітях православного духовенства, що вони в цій школі, їй наперекір, залишились українцями, і з поміж них вийшла більшість українських письменників і діячів з Правобережної України. Даремне думає п. Коструба, що вихованці українських громад по духовних школах не хотіли йти в священики, щоб, працюючи серед народу по парафіях „відроджувати свою націю", більшість членів тих громад як раз свідомо йшла в священики, щоб служити своєму народу, як пастирі і як національні провідники. Коли п. Коструба схоче ближче з цим ознайомитися, може взяти спогади проф. Ол. Лотоцького, де він знайде докладніші відомости про діяльність українських семинарських громад та їх ролю в розвитку українського руху.

На цім кінчаю свої замітки з приводу статей п. Кострубн. Можна було би сказати багато більше з приводу питань зачеплених в його статтях, і було би може цікаво для ширшої громади читачів, як би ці питання докладно обговорити й висвітлити. На жаль, специфічний підхід до них п. Кострубн в звязку з деякими його передвзятими поглядами, зводить спір на таку площину, на якій тяжко з ним до чогось договоритись. Тим більше, що він скрізь добачає якісь „особисті досягнення".

Проф. Д. Дорошенко,
„Церква і Нарід".

*) Атор „Исторія Русов" зовсім не вважав свою мову за московську, він навіть тяжко збирався до народньої московської мови, яка, по його словам втягнула українців „в чаховку и гипохондрію". На його погляд, москалі перейняли від укр. їх літературну мову, так само як перейняли й їх стародавнє імя „Русь". Отже потому було зовсім льогічно для Котляревського та інших письменників-українців творити нову літературну мову вже на чисто народній основі.

—————

В ДЕНЬ РІЗДВА ХРИСТОВОГО НЕ ЗАБУДЬТЕ ЗА ВОЄННИХ ВДІВ І СИРІТ!

Одну болючу справу мусимо пригадати українському громадянству по той бік океану. Це справа воєнних вдів, сиріт та батьків по поляглих членах Української Галицької Армії.

Багато втрат завдала українському народові війна в рр. 1918—1920. Чимало могил виросло в тих кривавих роках по всій Україні. Лягли в них найкращі сини народу, жертвуючи все що мали найдорожчого. Вдячний нарід не забув. Їх великої жертви життя та з пошаною згадує поляглих кожного року.

Полеглі борці оставили в живих своїх жінок, дітей та батьків. І так як ніколи не забуваємо поляглих борців — то й памятати мусимо також при кожній нагоді про вдів, сиріт та батьків.

Цеж ті, старенькі вже тепер, родичі виховали борців, що з любовю до свого народу лягли головами. Сьогодні ці батьки, втративши одинокого сина, живуть у нужді та в голоді й холоді згадують свого сина — надію на підпору на старості літ, що пожертвував буйне молоде життя.

Цеж ті вдови і сироти, що в холодній хаті при порожній місці згадують зі слізми в очах своїх батьків та чоловіків що полюбивши рідний край більше своїх найдорожчих — лишили їх на поталу жорстокої долі та пожертвували життям.

Усі держави забезпечили доживотними рентами воєнних вдів та сиріт. Одні тільки українські вдови не мали того щастя. Їх поминув державний закон про забезпечення інвалідів. Одначе не може і не сміє забути про них українське громадянство. На це не дозволяє честь народу, бо чейже їх сини чи мужі вмираючи на кривавих побоєвищах усієї України думали, що як не своя держава то своє громадянство заопікується їхніми найближчими.

І так 480 вдів сиріт та батьків вказ з родинами чекає цеї зими голод і холод.

Воєнними вдовами й сиротами опікується від ряду літ Т-во Український Фонд Воєнних Вдовиць і Сиріт у Львові та найбіднішим з поміж них платить місячні підмоги по 5—10 зл., іншим святочні підмоги чотири рази в році. Крім того Т-во платить науку за 15 сиріт, що вчаться в школах або ремеслі. На виплачення рент і щільних підмог потребує Т-во понад 20.000 зл. річно.

Фонди з яких Т-во виплачує підмоги вдовам, батькам та сиротам це жертви та членські вкладки. Ці доходи не вистарчають на покриття видатків. Управа рішаючися на постійне виплачування підмог, взяла на себе важкий обовязок, який зможе виконати тільки при допомозі цілого українського громадянства. Допомогти воєнним вдовам та сиротам по поляглих членах У.Г.А., це наш святий спільний обовязок, від якого ніхто не повинен відмовитися. Управа Товариства сподіється, що українське громадянство за Океаном знаючи вагу і потребу помочі воєнним вдовам і сиротам по поляглих стрільцях і старшинах Українського Війська, не відмовить Т-ву своєї помочі та матеріяльної піддержки, так як не відмовляє її другим установам в краю, що потребують тої помочі.

Тому, звертаємося до Вас Брати і Сестри по той бік Океану поможіть нам своїми жертвами втерти вдовичі та сирітські сльози!

Навіть дрібні жертви укр. громадян та установ дадуть нам потрібні фонди для облегчення нужди во-

воєнних вдів та сиріт та пригадають їм, що український нарід не забув великої Жертви, що її зложили їхні батьки, мужі та сини.

Жертви призначені на допомогу воєнним вдовам та сиротам по поляглих членах УГА просимо пересилати на адресу:
Т-во Український Фонд Воєнних Вдів і Сиріт. Львів, Потоцького 48. Колядуйте на Укр. Фонд Воєнних Вдів і Сиріт!

[redacted]

Т-ВА УКР ФОНД ВОЄННИХ ВДІВ І СИРІТ

ЗАМІТКА: Гроші пересилати через Централю Союза Українців Самостійників в Канаді, на таку адресу:
Self Reliance League
10504—96 St., Edmonton, Alta.

ХТО НИЩИТЬ ВІРУ.
(Іннисфрі, Алта.)

До тутешньої греко-католицької церкви Рождества Пресвятої Богородиці прибув на праздник греко-католицький священик, який приїхав недавно зі Старого Краю і в цій церкві ще не був. Він приніс для людей таку науку, що аж скіра на них терпла, як її слухали

По прочитанню св. Евангелії його перші слова були, що він походить зі снятинського повіту, — так, ніби не в св. Письмі записано. А дальше замісць того, щоби сказати проповідь з Евангелії про Марту й Марію почав говорити нісенітниці та кидатися на православних. Казав що в снятинськім повіті було багато диких свиней і робили на полі багато шкоди отже люди їх стріляли. Як я приїхав до Канади, каже то тут побачив таких самих звірів, як в снятинськім повіті, а ними є православні! Від них треба так боронитися, як від тих диких свиней, каже, бо вони хочуть знищити нашу церкву й віру. Я тут привіз з собою дві книжки, одна має червону пляму, а друга чорну. Та з червоною плямою — то большевицька, а та з чорною — православна і називається „Чорна Рука“. Вона тому так називається, бо хоче видерти від нас грецьку віру

Послухав я такої бесіди тай думаю собі: чогож ти кричиш, та від вас ніхто вашої віри ні видерає, ні відбирає, але ви самі від неї відступаєте. Не знаю, як ти чоловіче називаєшся, але подивися в свій власний молитовник „Гостинець“ виданий василіянами, а там побачиш хто нищить грецький обряд і віру. Ви не заставляйте людей до гріха тай не наклинайте їх, щоби стріляли православних, як в снятинськім повіті стріляли диких звірів бо знайте, що це не Польща, ані снятинський повіт, але Канада й за таку „християнську“ науку можете напитати собі лиха і то не від православних, але таки від канадійських властей, бо може в Польщі можна говорити що треба людей стріляти, але в Канаді цього не можна.

Так подивіться в свій молитовник „Гостинець“ а побачите, що там колись було написано при винесенню Св. Дарів — „і всіх вас православних християн“, а тепер того нема. Отже ви самі нищите грецький обряд, а кричите, що то роблять православні. Ні, православні вашого обряду вам не відбирають, отже не маєте чого на них кричати. Вони затримують свій обряд і його шанують, не так, як ви робите

Та ви на тім не стали, що викинули слова „і всіх вас православних християн“, але пішли дальше. Колись ви хрестилися три рази, складаючи при тім до купи три пальці правої руки, на знак того, що є Пресвята Тройця. Вам це не подобалося, бо римо-католики так не хрестяться і ви тепер хреститеся тільки один раз і цілою рукою, замісць трома пальцями. Може це тому, що так маєте менше роботи, але як так, то не кричіть, що православні хочуть видерти від вас вашу віру, бо то ви самі відкидаєте і віру і обряд та закон батьків наших. Бо хто не дає нам Бога пізнавати? Ви. А хто нам не дає правдивого Бога величати та Йому служити? Ви. Хто нам не дає ближнього свого любити? Також ви. Бо ви вчите нас, щоби ми не сходилися з нашими братами по крові і по вірі Христовій, але щоби обминали їх та стріляли, як диких звірів Чи це християнська наука? Про таких, як ви, як говориться в притчі про милосерного Самарянина Там також було два таких, що бачили свого ближнього побитого на дорозі, але не дали йому помочі, тільки обійшли боком тай пішли далі: Один з них був жидівський священик, а другий левит І ви нас так вчите робити, як зробило тих двох немилосерних людей. Але Ісус Христос інакше вчить нас робити Він каже щоби ми робили так, як милосерний самарянин, що з любови до свого ближнього обмив його рани, положив на свого скота тай завіз до гостинниці, ще й два динари заплатив за него, щоби його добре доглядали.

Св. евангелист Іван вже був такий старий і немічний, що вже не міг сам до церкви ходити і його на ношах носили, але він йшов до церкви, щоби людей вчити А в церкві говорив завжди одно й те саме: браття, любіть один одного, бо то є перша і остання заповідь. А яку науку ви даєте своїм вірним в церкві? Вчите їх, щоби обходилися зі своїми ближніми, як в снятинськім повіті обходилися з дикими свиньми. Стидайтеся! Чи ви не стягаєте тим на себе кари Божої? Прочитайте, що святе Письмо каже про таку науку, яку ви даєте. Там говориться: горе пастирям, що розгонять вівці мої, говорить Господь Так і ви замісць вчити людей, розгоните їх а потім кричите, що православні хочуть знищити вашу віру. Ви самі відреклися віри батьків ваших, отже не винуйте других

Християнин.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. І. Дмитрова.

[redacted]

7. Пятниця, Різдво Христове — Септон.
7. Пятниця год. 2 попол. Вечірня. — Тиндал.
8. Субота, Собор. Бог. і св. Обручника Йосифа — Іст Селкірк.
9. Неділя, Первомученика Стефана — Дуфрост.
16. Неділя — Портедж ля Прейрі.
19. Середа, Богоявлення — Тиндал.
23. Нед. — Ледвуд.
30. Неділя — Поплар Парк.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Л. Березівського
Січень, 1938.

7. Пятниця, Різдво Христове — Толстой.
8. Субота, Собор Пр. Богородиці Гардентон (Олуцька).
9. Неділя, Стефана первмч. — Толстой.
14. Пятниця Новий Рік, св. Василія Великого — Сірко.
16. Неділя — Гардентон м'сто.
18. Вівторок Другий Св. Вечір — Толстой, водосвяття в 9 годині рано,
Гардентон м'сто, водосвяття в 2 годині пополудни
19. Середа, Богоявлення (Йордан) Вайта.
20. Четвер, Собор св. Івана Хрест — Сеньків
23. Неділя — Роза
30. Неділя — Вайта.

Адреса: Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. І. Гикавого

[redacted]

7. Різдво — Прут
9. Неділя — Виллінгдон
19. Богоявлення — Кейленд.
23. Неділя — Прут

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Гаїдського.
Січень.

7. Різдво Христове — Ґрендвю.
16. Неділя — Шелвелий.
19. Богоявлення Госп. — Роблин
23. Неділя — Ленард.
30. Неділя — Шортдейл

Адреса: — Роблин, Ман

ЩЕ КІЛЬКА СЛІВ В ОБОРОНІ

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Запаринюка.

Грудень.
26. Нед. — Пайн Ривер.

Січень
2 Неділя — Роркетон.
7. Пятниця, Різдво Г. Н. І. Хр. 7 година рано — Давфин
11-та Косів.
8. Субота — Етелберт-Ешвіл.
9. Неділя, св. Стефана — Пайн Ривер — Венлов.
14. Пятниця, Новий Рік — Релвер.
16. Неділя — Давфин.
19. Середа, Йордан — Етелберт
20. Четвер, Св. І. Крест. — Богдан.
23. Неділя — Медовлендс
30. Неділя — Галич

Давфин, Ман.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР
НА 1938 РІК.
СІЧЕНЬ 1938

1 С. Боніфатія муч.

2 Н. Нед. св. Отців. Перед Різд.
3 П. Улиян мч. Петра митр. Київ.
4 В. Вмч. Анастасії
5 С. 10 мучеників на Криті
6 Ч. Навеч. Різдва, Евгенії
7 П. Різдво Христове
8 С. Соб. П. Б., Йосифа

9 Н. Нед. по Різдві, Стефана пр.
10 П. 20 тис. муч. в Никодимії
11 В. 14 тис. уб. у Вефл.
12 С. Анисії і Теодори
13 Ч. Меланії пп.
14 П. Новий Рік. Об. Госп. Вас. Вел.
15 С. Сильвестра

16 Н. Нед. пер. Просв. Малахії
17 П. Собор 70 Апостолів
18 В. Навеч. Богоявл. Теоп.
19 С. Богоявлення Господнє
20 Ч. Собор св. Івана Хрест.
21 П. Георгія
22 С. Полієвкта мч.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василіва
Січень, 1938.

7 Пятниця, Різдво Христове — Смокі Лейк.
8. Субота, Собор П. Б., Йосифа — Срій
9. Неділя, Стефана првмч — Довмінг.
14. Пятниця, Новий Рік, О. Г. Вас Вел. — Беллис.
16. Неділя перед Просв — Спедден.
18. Вівторок, Навеч. Богоявл. свячення води 8 год. рано Спедден В той день свяч. води 4 годин пополудни — Смокі Лейк
19. Богоявлення Госп. — Смокі Лейк
20 Собор св. Івана Хрест — Гемтян
23. Неділя по Просв. — Смокі Лейк
30 Неділя — Біг Медов

Почт скринька 108, Смокі Лейк

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. С. П. Симчича.
Січень.

7. Пятниця, Різдво — Брендон 4-та год рано
8. Субота, Собор Богор. — Мензі
9. Нед., Степана Пмч. — Січ (перша річниця заснованя громади)
14. Пятниця, Новий Рік, св Василія Великого Виста
16. Неділя — Енґусвил
19. Середа, Богоявления Господнє Сенді Лейк
23. Неділя — Мензі.
30. Неділя — Сенді Лейк.

Адреса Мензі, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Самця.
Січень.

7. Пятниця, Різдво Хр. — Калмар
8. Суб., Соб. Пр. Б. — Торсбі
9. Нед., Стефана првм. — Келґарі
14. Пят., Новий Рік — Сіва Біч
16. Неділя — Карвел
19. Середа — Йордан — Редвотер

Адреса: Суб. 23, Едмонтон

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ
1938
Січень.

7. Пятниця: **Різдво Христове:** Утр. Єв. Мат. І: 18—25. Літ. Ап. Галат IV: 4—7. Еван. Мат. II: 1—12

8. Субота: **Собор Пр. Богородиці** (2-ий день Різдва) Утр. Еван. Мат I: 18—25. Літ. Ап. жид. II: 11—18. Еван Мат. II: 13—23.

9. **Неділя по Різдві:** Голос 4. Утр Еван. Ів. XX: 11—18. Літ Ап. Діяння VI: 8—15, VII: 1—5 і 47—59; Галат. І: 11—19. Еван. Мат XXI: 33—42 і Мат. II: 13—23.

14. Пятниця: **Новий Рік. Обрів. Г. Н. І. Х. Вас. Вел.** Ап. коллосян II: 8—12 і жид. VII: 3—6. Еван. Луки II: 20—21, 40—52; Луки VI: 17—23.

16. **Неділя перед Просвіщенням:** Гол. 5. Утр. Еван. Ів. XX: 19—31; Ап. 2 Тим. IV: 5—8; Еван. Марка I 1—8.

19. Середа, **Йордан.** Утр. Еван. Мат. І: 9—11. Літ. Ап. Тит. II: 11—14, III: 4—7. Еван. Мат. III: 13—17.

23. **Нед. по Просвіщенні.** Гол. 6. Утр. Еван. Ів. XXI: 1—14. Літ. Ап. Ефессян. IV: 7—13. Еван. Мат. IV: 12—17.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

РІК XV. WINNIPEG, MAN., JAN. 15th, 1938 ВІННІПЕҐ, МАН., 15-го СІЧНЯ, 1938. ЧИСЛО (286) 2

ЧОМУ В СОВІТАХ НЕ БУЛО ОГОЛОШЕНО ВИСЛІДУ ЗАГАЛЬНОГО ПЕРЕПИСУ НАСЕЛЕННЯ.

Дня 6 січня, 1937, у Совітах відбувся спис населення. Підчас його переведення совітська преса трубіла про науковість метод цього спису, підкреслюючи, що в ніякій іншій країні подібний „щирий і несфальшований“ спис був би неможливий. По кілька місячній праці підсумовано цифри та обчислено остаточні вислідн, одначе їх годі було оголосити. Совітський уряд заявив, що [illegible] селення переведено з занедбанням [illegible] вих метод і незгідно з інструкціями уряду“. Тому спис уневажнено й [illegible] новий на 1939. Причина того [illegible] го-анулювання спису — це жахливі [illegible] висліди. Замісць сподіваних 180 мільйонів населення, нараховано [illegible] 150 мільйонів. Отже населення в [illegible] під пануванням Сталіна, „геніального батька народів“, скоро вимірає [illegible] вимирання багатьох районів СССР [illegible] вирішували нераз европейські статистики, які обчисляли втрати населення [illegible] 10—15 мільйонів. Одначе цифри [illegible] ніхто з учених, навіть найбільш [illegible] прихильних до СССР, досі не [illegible] Совітська жахлива дійсність перевищила найгірші побоювання. До цього [illegible] на преса додає, що на основі [illegible] обчислено, що 45 мільйонів [illegible] непобоялось визнати свою [illegible] кність до релігійних союзів, особливо це на Україні, Білорусі, над Волгою та в Сибірі. І це не до смаку прийшло „отцу народов тов. Сталіну“.

ДОМАГАННЯ БІЛОРУСІВ В ПОЛЬЩІ.

[illegible] Білоруського Народнього Об[illegible] на зізді в жовтні, 1937 р. [illegible] ряд постанов відносно релігійного життя білорусів в Польщі. Зізд [illegible] звернув увагу на „необхідність [illegible] церковно-релігійнім православнім життю припинення політики, що уживає в релігійнім життю православних білорусинів мову російську або впроваджує польську“ та домагається „білорусизації церковно-релігійного життя в ділянці церковних казань і навчання релігії“. Так само і щодо білоруських парафій католицьких Рада домагається „впровадження білоруської мови в проповідях і т. зв. додаткових богослуженнях в костелах“, а рівнож „катехизації білоруських дітей католицьких в білоруській мові“. — Слід зазначити, що повищі ухвали зізду були сконфісковані місцевою адміністрацією так, що їх не можна було оголошувати. Але Рада „Білоруського Народнього Обєднання“ вдалася з цією справою до окружного суду в Вільні і суд конфіскату уневажнив.

ПОКИДАЮТЬ РІДНУ ЗЕМЛЮ.

Як повідомляє польський тижневик „Волинь“, з Луцька вирушив великий транспорт емігрантів з Волині числом 500 осіб. Виселенці виїхали з Гдині кораблем „Косцюшко“ до Бразилії та Арґентини. Більша частина емігрантів висяде в Ріо де Дженайро, а решта буде спрямована до інших місць призначення. Є це один з найбільших емігрантських транспортів в останніх часах.

До Двох Сторінок „Чорної Руки“

По тім, які книжки хто читає, можна знати, що це за чоловік.

Для греко-католиків чиясь „рука“ надрукувала „Чорну руку“, очевидно — щоби греко-католиків просвічувати. Однако ж того роду література не просвічує [illegible] темникє.

„Чорна рука“, це подвійне свідоцтво, [illegible]

[illegible] руки“, [illegible] та і видала, та— [illegible] сподість [illegible] між греко католиками ще таких, [illegible] „Чорну руку“ великими [illegible]

[illegible] сторінці „Чорної руки“ пояснюєсь, що це таке Церква, отже там читаємо:

„В значінні широкому Церква, це єдність вірних в Христі. Отже живі і померші Тому говоримо про триєдину єдність віруючих, як Церкви воюючої, страдаючої і тріюмфуючої. Тому й св. Павло каже: Богато членів, а тіло одно. Ви ж тіло Христове і члени кождий з осібна.

„Церква воююча бореться тут на землі за здійснення царства Христового. Тому ми повсякчасні борці. Хто не хоче боротись, не має місця в Христовій Церкві.

„Церква страдаюча, це душі в чистилищі.

„Церква тріюмфуюча, це святі [illegible]

В значінні вищому, Церква це видимий збір вірних, що визнають ті самі правди в[illegible] [illegible] мають один для всі[illegible]

[illegible]

[illegible] всіх видимий Провід: Наслідника св. первоверховного апостола Петра, єпископа Риму, св. Отця, Папу (це з грецька, по нашому: батько). „Ти є скала (Петро, з грецька) і на сій скалі я збудую мою Церкву.

„Тому Церква є одна і тільки одна Церква може бути правдива.

„Церква є ділом Божої установи“.

Це в головнім зміст двох сторін, що пояснюють, як розуміти Церкву.

Коли б канадійські греко-католики жили по монастирях й угодничих печерах та катакомбах, то їм таке пояснення Церкви було би цілком вдоволяюче. Не знали би, що на світі діється, газет не читали би, листів з Старого Краю не діставали би. Вся їх думка крутилася б тільки коло книжної теольоґії — чеб то коло побожних теорій. Вони в пустини „воювали би“ з власними пристрастями (більше не було би з ким!), „терпіли би“ від зимна, спеки, голоду, і „тріюмфували би“ перемігши спокуси тіла. Їх „Чорна рука“ могла би вповні вдоволити. І навчити.

Та біда що Український Нарід не жие по монастирях і печерах, але на широкім світі. І довідується він не з катехизмів, але з живих фактів, що „збір вірних“ з папою не такий святий, як „Чорна рука“ малює. Довідується з газет, з листів, з книжок, тай від тих греко-католиків, що по війні до Канади приїхали.

От хоч би 1930-ий рік ще не за гори. Тоді **„видимий збір вірних, що визнають ті самі правди віри, приймають ті самі св. Тайни і мають один для всіх** видимий Провід“ (папу), — тоді той збір робив в Галичині **погроми!** Нападав зі зброєю в руках на українські греко-католицькі села і катував **греко-католиків.** Кому вдалося, то лишав все і тікав в поля, в ліси, як за татарських часів. Кількадесять людей померло від побоїв.

Коли думаючий читач „Чорної руки“ нагадає ті погроми, то мусить сказати: **„Воюючою католицькою церквою була тоді Польща, страдаючою українці, а тріюмфуючою знов Польща“.** І таке означення буде вірнійше на означення „єдиної Католицької Церкви“, ніж його дають всі католицькі теольоґічні книжки і катехизми.

Слід „Чорній руці“ пригадати, що в часі погромів греко-католики вислали [illegible] до папи (до „Проводу“) телеграму, щоби [illegible] але потіхи було з того тільки, що аж по 7 чи 8 місяцях биті довідалися, що папа на телеграму відповів: „Я буду за них молитися“. Більше нічого. От вам „один Провід“!

Оборонці „Чорної руки“ говорять: „Е, це політика, а Церква і папа є для божих справ. Зрештою... що нас обходить, що за морями діється — то ж далеко“

Хто хоч трохи знає римську політику [illegible] знає, що папа зі своїми тільки й [illegible] бить, що політикує. Всі папські міністерства, вся папська бюрократія клопочеться лише політикою. Так, що з поза тої політики і неба тяжко доглянути.

Для політики посилав папа Чяску Львівський Синод 1891 р. (диви про те в „Чужій руці“), і для політики Чяска потішав греко-католицьких духовних, коли ті не годились на целібат, кажучи: „Не журись! За одну жінку будеш мати тисячі“. Для політики присилав папа до Галичини Дженокія по війні, щоби плюнув українцям греко-католикам в лице. Для політики не приняв папа по війні греко-католицької делеґації, хоч приняв польську (диви про те в „Чужій руці“) Для політики заведено конкордат і віддано греко-католицьку церкву під контролю Польщі...

Папська політика з сильними і для користи сильних. Христос не хотів, щоби дітям діялася кривда і казав „Пустіть їх до мене“, а папа дорослих кривджених не хоче до себе допускати. Йому рідня кривдителі. От вам „один Провід“!

Христос говорив кривдителям: „Ви племя гадюче, гроби побілені, лицеміри“..., а папа на протязі 20 літ безнастанно благословить Польщу. А минувшого літа закликав Польщу до боротьби з большевизмом — Польща в нього святі люди. Хоч і погромщики. **Так на ділі виглядає „один Провід“, про який балакає „Чорна рука“!**

Ні [illegible] того, що Папська Церква „видимим збором вірних“ там „далеко“ катує українців, а не тут, так це не виправдання. Для Церкви, що вважає себе всесвітною, нема близького і далекого. Тай нема божого закону, що дозволяв би на Каїнові злочини, коли їх хтось робить „далеко“.

„Церква воююча бореться за здійснення царства Христового" — каже „Чорна рука". Балачка для балачки, то й гладко балакається. **Але де факти**, які переконали би українця, що „Чорна рука" правду каже? Відколи тямить Історія, то католицька Польща заводила на українських землях не боже царство, але пекло. Заводила панщину, робила погроми, рабувала, нівечила українське життя. А від минувшої війни досі, то це окрема велика історія насильства католицької Польщі над українцями. Понищила українські школи, передає українську землю мазурам, українських учителів позасилала в Польщу, переслідує і нищить всяку українську громадську роботу.

Польща, це вірні, а „збір вірних", це Церква, каже „Чорна рука", але факти показують, що польська „Церква" будує не боже царство, але царство діявола.

„Церква воююча... Тому ми повсякчасні борці", — каже „Чорна рука". „Хто не хоче боротись, не має місця в Христовій Церкві"...

Боротись — це одно, а з ким боротись, це друге. З того, що „Чорна рука" говорить, виходить, що українці мають боротись з українцями. Старе католицьке правило: „Пусьціць Русіна на Русіна, а оні се самі вигубйо". (Пустити Українця на українця, а вони самі себе винищуть).

Кличе „Чорна рука" на інших сторінках: **„Проч з Автокефалією!"** Та хто і в чиїм інтересі такий боевий клич підносить? Українець він? А може француз, поляк, бельгієць...

„Автокефальна Церква", це дословно: „Самостійна Церква", отже незалежна від чужих. „Автокефалія", це таки православні українці! „Греко-католицька Церква", це та ж сама Церква, але запряжена в панщину. Отже „Чужа рука" накликає, щоби греко-католики — замісць визволяти свою Церкву з панщини — йшли боротьбою проти Церкви, яка не хоче панщини. Щоби йшли проти православних українців. Отже не про Царство Боже ходить „Чорній руці", а про лоширення панщини.

Українець не міг би вимовити: „Проч з автокефалією". Це не в його інтересі. Але цей клич віддавна підносили і підносять вороги Українського Народу. І цим разом піднесли — або самі, або через свого наймитка, який хоч і крикнув, але крикнув зза плота.

Та невже ж „воююча Церква", або її „воюючі вірні" зза плота воювали би, коли б чули за собою слушність? Де таке хто видав? І тому навіть греко-католик мусить сказати: „Кажеш нам воювати, але чому себе не покажеш? Коли ти ховаєшся, то чому ми мали б висувати свої голови?"

„Чорна рука" дає на ознаку правдивої Церкви три річи — віру, Тайни і Провід. А що з **четвертою річею?** Чому її „Чорна рука" не згадує? **Чому не згадує того, що найважніше?** Чому не поставила за ознаку правдивої Церкви того, що ставив сам Спаситель? А Він казав:

— Заповідь нову даю вам: щоб любили оден одного. **По тім всі пізнають, що ви мої ученики.** — Іван 13: 34-35.

— **По овочам пізнаєте їх.** Не кожний, хто каже: Господи, Господи! увійде в Царство Небесне, **а той, хто чинить волю Отця, що на небі.** — Мат. 7: 20-21.

Ось так сам Син Божий вказав знаки, по яких можна відріжнити правду від неправди. А тими знаками є **братня любов і діла добрі.** Вони є найпершою ознакою Церкви і її членів.

Те, що „Чорна рука" ставить, це другорядні справи. Другорядні тому, що по них самих нічого пізнати не можна. Може хтось словами визнавати віру; нім вирушить на погроми, може сповідатися, причащатися; буде на кожнім місци признавати папу, але поза всім тим буде неволити других, мучити й убивати. В нього віра, Тайни і папа будуть на словах, а лихі вчинки в ділах, отже що тоді з його віри чи тайн?

Не те, коли хтось добрі діла на перше місце ставить. Вони є овочами, по яких пізнається хто який.

Взявши на здоровий розум, то чи велика потіха українцям від того, що Польща має ту саму віру, Тайни і папу, що й греко-католики? Чи від того, що Польща католицька, не так воно болить, коли вона греко-католиків мордує?...

При означенню Церкви „Чорна рука" наводить слова ап. Павла: „Багато членів, а тіло одно. Ви ж тіло Христове і члени кождий зосібна. — 1 Кор. 12: 27.

Читаючи таке дехто скаже: „Так, так, всі католики є членами тіла Христового", але думаючий скаже ось як:

— Апостольських слів не можна тулити, де забагнеться, бо не пристануть. Не пристають вони і до політики „Чорної руки". **Бо хіба ж поляки, що неволять і катують українців, є членами тіла Христового? Невжеж Христос казав других мучити? Невжеж Христос мучителів потребує? Невжеж Христови любі ті, які звуть греко-католиків збуями, кабанами, бестіями?... Ті, які замикають українські школи, роздають українську землю мазурам, зупиняють українську громадську працю...**

Та видно, що „Чорна рука" вважає греко-католиків такими несвідомими, що вони, почувши апостольські слова, повірять, що ті, які їх мордують, є членами тіла Христового, отже будуть їх поважати.

Маленький факт... Католицька львівська „Нива", ч. 6—7, 1921 оповідає, як Польща арештувала о. Юрика, апостольського шамбеляна, пароха Золочева і там читаємо:

„По всіх і всіляких тюрмах, по брутальним самосуді польських шовіністів став о. Др. Ст. Юрик перед судом... Львівські польські ґазети вишукували що найогиднішi епітети (прозвиська) н. пр. „ксьондз шакаль, ксьондз бестія, ксьондз жондни крві" (кровожадний)...

„Нива" дальше оповідає, що коли не могли на суді знайти провини, то видумували, пр. золочівський староста казав, що за австрійських часів о. Юрик „ядал і піял з Габсбурґамі".

От вам примір, як відносяться до греко-католиків ті, що мають **ту саму віру, Тайни і провід!** Як відносяться до священика і папського шамбеляна. А про звичайних і не згадувати. І коли це було 1921 р., то подібно тягнеться до нині. І де тут притулити слова Апостола про членів тіла Христового?

Щодо „одного і того самого Проводу", цебто папи, то широке пояснення цеї оправи оперте на історичних фактах, знайде читач в „Чужій руці". Довідається він там, що Апостоли про Петрів провід не знали, сам Петро не знав, Отці Церкви (пр. св. Іван Золотоустий, св. Августин і др.) папи не признавали, тай недавні визначні католицькі церковники проти верховенства папи заявлялися. Довідається про папів, які Христову науку звали байками ітп. Через те лишнім було би в цім місці ширше про те говорити.

Ріжниця між „Чужою рукою" і „Чорною рукою", як виходить при читанню обох, така:

Автор „Чужої руки" підписався на книжці; автор „Чорної руки" — ні.

„Чужа рука" не легковажить віри, ні тайн, але їй ходить не про віру на словах, але про віру в ділах. Вона показує, як римські політики погані діла закривають балачками про Бога, небо, спасення. Що ж до „Чорної руки", так вона головну вагу кладе не на діла, але на формальности.

„Чужа рука" говорить людською мовою, а „Чорна рука" найбільше кричить та вигукує.

„Чужа рука" поважно розбирає важні питання, а „Чорна рука" нічого поважно не розбирає.

„Чужа рука" говорить до розуму, „Чорна рука" до уха.

„Чужа рука" вчить, „Чорна рука" страшить.

„Чужа рука" є необхідною підручною книжкою в кожній домашній бібліотеці, в православній чи греко-католицькій хаті, нею можна послугуватися при обговорюванню багатьох питань, а яка користь з „Чорної руки"... нехай скажуть ті, що її читали.

Видавці „Чужої руки" не бояться „Чорної руки" і радять її всім читати, а видавці „Чорної руки" бояться „Чужу руку" навіть згадати по імени.

„Чужа рука" має на увазі добро цілого Українського Народу, „Чорна рука" головно дбає, щоби греко-католики не покинули Риму і не пійшли до „автокефалії".

Такі ріжниці відчувається при читанню обох „Рук" П. В.

—x—

МАСОВІ РОЗВОДИ ЕВАНГЕЛИКІВ.

Апеляційний суд в Вильні в Польщі наказав перевести слідство проти консисторії евангеликів-кальвіністів у Вильні за те, що консисторія давала масові розводи католицьким подружжам. Члени консисторії в своїй обороні покликуються на свої „канони", тобто синодальні рішення евангеликів-кальвіністів та заявили, що давали масові розводи „в добрій вірі". Апеляційний суд ствердив що кальвінський суд не був компетентний вирішувати справи католицьких подруж. На процес проти членів консисторії ждуть тисячі зацікавлених осіб тому що вже тепер окружний суд в Варшаві видав кілька присудів, стверджуючи неважність розводів і заключених на їх основі пізніщих подруж у Вильні. Коли б суд признав членів кальвінської консисторії винними, тоді вирине ще багато карних процесів за двоженство проти тих, що, діставши розвід від згаданої консисторії, одружились вдруге.

ГОЛОС КАТОЛИКІВ ПРО ПРАВОСЛАВНИЙ ПАТРІЯРХАТ В ПОЛЬЩІ.

З приводу чуток, які свого часу були появились в пресі, що в Польщі буде створений православний патріярхат, Католицька Агенція Пресова заявила: „Наміри спеціяльно упривілейовати православну церкву в Польщі, установивши в ній патріярхат, були б суперечні з конституцією і з польською дійсністю. Очевидно, що церковна ієрархія і громадянство католицьке не могли б перейти над тим до порядку денного"

БАГАТИЙ ЖЕБРАК.

Не всі люди, які показують з себе бідних, є бідними. Нераз багаті бідними прикидаються.

В Плейнфілд, Н. Дж., зайшов до заряду тюрми В. Ф. Бек і просив, щоби його, як убогого, нагодували і переночували. Його просьбі вповні вволили. Пізніше виявилося, що 67-літний Бек має в банках і готівкою 25,183 долярів і 84 центів Він сказав, що складає гроші „на старі літа".

Остап Бужанин.

БЛУДНИЙ ШЛЯХ.

(Різдвяне оповідання).

I.

Світова війна була вже за нами.

Інші народи вже видизувалися з ран, а ми ще переживали червону завирюху. Правда, здіймалася вона то тут — то там, то скаженіла то вигасала, але її страшна примара все ще стояла перед очима й не давала спокійно спати

А проте життя, як ріка після повені, вже зарисовувало свої береги. Люди вже метушилися, відновляли свої зруйновані гнізда, пригадували собі старі традиції й звички та шукали забуття від щоденних турбот за шматок хліба й відпочинку.

О, як ми вже прагнули цього відпочинку!

Було це на початку 1920 р.

Наближалося Різдво і, як у передвоєнних роках, прискорювало темпо збезсиленого життя, обіцяючи не тільки фізичний відпочинок, але й привабні духові переживання.

Одно захмарювало міським інтелігентам, що жили принагідною працею, споживання радісних різдвяних переживань брак грошей і споживчих продуктів. А яке ж Різдво без куті й всього того, що ми звикли вязати в своїй уяві зо столом у „Свят-Вечір"

Моя уява малювала мені картину мого різдвяного стола дуже темними фарбами. Не могло бути потіхою для мене те, що так само малювала вона його і моїм знайомим, таким самим підстаркуватим парубкам, як і я. Виявилося, що я покладав деякі надії на моїх знайомих, а вони на мене.

Коли ж нарешті виявилося, що ми всі будемо сидіти в „Свят-вечір" не тільки без оселедця, але й без хліба, Різдво, повіяло на нас сумом і жахом: голодувати в звичайні дні — дурниці, але на Різдво, о, це справжня мука!

Мої колеґи таксамо, як і я, відчували неминучість цієї пекельної різдвяної муки, таксамо заздалегідь мучилися самою думкою про неї, але мовчали. Я теж мовчав. Мовчав для того, щоб не розятрювати ран душі. Перестали ми навіть один одного питатися, що хто думає робити в свята. Перестали навіть зустрічатися, щоб не було приводу до сумної балачки

II.

Настав „кавун" Різдва.

Сніг, вітер, холодно. Самому годі всидіти в хаті. Хочеться втікти до людей, на край світа. Аби лише звільнитися від мук самітности й думок про голодні свята

На доповнення чаші моїх хвилювань хтось шепнув мені, що наближаються большевики. Зрештою я зараз переконав себе, що може це був би одинокий вихід із сумного положення: загарчали б кулемети, забухали б гармати й притупилася б нестерпно-нудна самітність, а може і забулося б голодне свято.

Зрештою, — махнув я рукою, — хай буде, що буде! — Піду до церкви, а потім спатиму цілі свята й забуду про все на світі.

Я був певен, що власне так і буде, і перестав думати про свята, цілковито пустився по хвилях життя на ласку долі

Раптом біля години дванадцятої дня прибігає до мене бувший вічний студент, потім старшина, а тепер продавець по домах усяких потрібних і непотрібних людям річей, Василь Корч-Корченко.

— Знайшов! — вигукує радісно й падає на стілець, — фу, фу, фу. Аж віддих перехопило!

— Що знайшов? — здивувався я.

— Вихід знайшов... фу!... задихався...

— Який вихід? — перепитуюся, — звідки, куди, з чого?

Махнув рукою, мовляв, дай відсапатися. Чекаю терпеливо. Нарешті почав дихати рівніше:

— Отже знайшов вихід. Будемо мати „Свят-Вечір" як слід. Найшся на цілий тиждень. Готуйся. Убрання не продав шматяреві? То добре. Перед вечором їдемо: я, ти й Коля Кострубатий.

Все ще ставлюся з недовірям до його слів. Може жартує. А може просто щось перемішалося в його голові. Куди ми можемо їхати? Щоб їхати на свято, то, по-перше, треба мати до кого їхати, по-друге, мати чим їхати й по-трете — мати за що їхати.

Не дури мені голови, — кинув я йому! мене на таку буйду не набереш. Зрештою, я не маю найменшого настрою до жартів.

Корч-Корченко придивився до мене, як психіятр до свого пацієнта, і легковажно сказав:

Бачу, що з тебе поганий психолог, а ще гірший — філософ. Та ж на всій моїй істоті написано: „Їдемо", а ти нічого не бачиш і не вмієш скепкувати, що Корч-Корченко ставиться до життя занадто поважно, щоб робити такі шопки.

Виходило, що справді кудись їдемо.

То кажи ясно, — з докором кидаю. — А то: знайшов... вихід... Отже куди, коли й пощо їдемо?

Відповідаю по точках, — відзивається Корч-Корченко, — їдемо до мого приятеля-священика на село, всього 15 кільометрів; їдемо біля третьої години й їдемо: їсти,... розумієш, їсти! Матушка чудово варить і пече. Отже, готуйся. Коні будуть за годину — пришле, я вже все полагодив.

Бачу, що справа поставлена солідно, і приступаю до голення та всяких інших церемоній.

III.

Коли коні під'їхали до дому, в якому я мешкав, я побачив на санях, крім Корч-Корченка й Кострубатого, ще й Пенюка, якого я дуже не долюблював за те, що він грав ролю ліберала, вільнодумця, навіть атеїста. Був він у всіх арміях на сході й закінчив свою війському карієру, як казали, тим, що втік з фронту й обернувся в сірого вовка-цивіля. Назвали Пенюка сірим вовком тому, що він вічно бігав, шукаючи собі якоїсь поживи. Сам же він про себе завжди з якоюсь театральною позою говорив:

Я нігіліст... хто бачив у житті стільки, скільки я, мусить бути нігілістом...

Присутність Пенюка попсувала мені настрій. Я з'їдав очима Корч-Корченка, лаючи його поглядами, що він везе на „Свят-вечір" до священика такого, можна сказати, безбожника. Корч-Корченко знизуванням плечей давав мені до зрозуміння, що він не винен, що той сам накинувся, бо таксамо хоче „їсти"..

Трудно, треба було їхати.

Та ще не рушили з місця, як почало мести снігом з такою силою, що мало не зривало нам шапок. Побачивши, що насовується заметіль, священичий парубок, 18-літній хлопець, вдарив батогом по конях, і сани загойдали нас на нерівній дорозі, як корабель пасажирів на морських хвилях.

Жартівник Корч-Корченко був у той саме час і людиною побожною: встиг перехреститися й сказати:

— Боже, благослови!

Я завважив, що Кострубатий спустив очі, мабуть, теж у душі зітхнув до Бога, а Пенюк глузливо посміхнувся:

— Вас, бачу, революція нічого не навчила.

Ми всі, неначе б змовилися, відповіли йому мовчанкою.

А тимчасом телеграфічні стовбури вже зловіще гуділи, оголені дерева розпачливо металися й стогнали, хуртовина танцювала пекольний танок щораз страшніше. Мабуть, кожному з нас прийшла в голову думка, якби не заблудитися й не замерзнути. Адже ж ми всі не раз читали про такі випадки.

Хлопець звернув з шоси на польову дорогу.

— А ти не эблудиш? — гукнув я йому. — Знаєш дорогу?

— Знаю! — відозвався.

Такого рясного снігу, як тоді, я більше ніколи не бачив у свому житті. Здавалося, що він падав не поодинокими сніжинками, а густою масою, безмежною лавиною. Властиво не падав, а кидало ним у ріжні сторони, але найчастіше просто нам у вічі. Ми мусіли добре ховати голову в ковніри й плющити очі, бо годі було дивитися на світ, що обернувся в страшний, смертельний хаос.

— І якого біса ви взяли мене! — пробурмотів Пенюк.

Корч-Корченко скипів:

— Ніхто вас не силував. Та й тепер можете вертатися до дому.

А хуртовина скаженіла. Дорогу вже замело. Горбки зрівнялися з заглибинами. В вухах лящав сатанський рев, реґіт, свист...

— Господи! — вигукнув Корч-Корченко, — хоч би не заблудитися...

Пенюк засміявся:

— Моліться, моліться, праведники, то Бог нас урятує.

— Замовчіть! — гукнув Корч-Корченко, — бо з саней скину

Раптом коні стали.

— Заблудили! — проговорив хлопець напів із плачем.

— Не помогла молитва, — таксамо глузливо відозвався Пенюк

Ми всі так загукали на його, що врешті він замовчав. Але що робити? Стояти на місці не можна, бо до ранку замете нас з головою. А їхати без путі — коні втомляться й стануть, — теж замете. Згадав я, що треба прислухатися, чи де не гавкають пси. Прислуховуюсь, але, крім скаженого виття хуртовини, нічого не чую. Згадав ще про дим: нюхаю повітря, чи не потягне звідкіля димом із хат, — дарма. Пригадую собі ще один рятунок: віддатися інстинктові тварини.

— Хлопче! — кажу, — іншої ради нема, — пускай коней самих, вони нас виведуть на дорогу.

Рушили з місця. Проїхали біля старої низької — польової сосни. Запамятав її. Мовчимо. Всі усвідомлюємо собі, що наш рятунок уже від нас не залежить. Дивне це почуття — почуття свойого повного безсилля. Ми стали у власних своїх очах такими маленькими й безрадними, що аж дивно було нам самим. Та ж ще перед годиною нам здавалося, що ми пани свого життя, володарі світу. Сиджу проти Пенюка. Удається мені доглянути, що він найбільше перелякався. На диво для самого себе, починаю в таку грізну хвилину філософувати:

— Він мусить найбільше лякатися, бо ми можемо ще надіятися на Божу поміч, а він — ні на що, він — атеїст...

Коні посувалися повільним кроком усе вперед і вперед. Ми, одягнені дуже легко, почали дзвонити зубами. Думки немов замерзали в голові. Час тягнувся, як вічність. А пекло довкола не вгавало.

Глянув я вбік, — моя сосна біля нас.

— Ми приїхали на те саме місце! — оголосив я.

Мої сопутники заніміли від жаху.

— Господи! таж ми загинемо, — ви-

(Продовження на стор. 5-ій)

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semmonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address.
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ГРЕКО-КАТОЛИКИ І СКОРОПАДСЬКИЙ.

Приїзд молодого Скоропадського (Данила) до Канади ставить до обговорення кілька питань, звязаних з гетьманом і гетьманцями.

Коли при кінці минувшої війни створилася Українська Держава, Павло Скоропадський, потомок брата гетьмана Скоропадського, був якийсь час Гетьманом нової держави. Після відходу Скоропадського з гетьманства Скоропадський виїхав закордон, щоби, як показалося, не залишати української політики. І хоч його особа не дуже висуваєсь на видне місце, однакож організація „гетьманців" показує, що гетьманська політика сяк чи так провадиться.

Чи українцям було би краще в їхній державі з президентом, гетьманом, чи князем? Історія і сучасне життя показує, що держава може бути сильною, або слабою, однаково, чи вона монархічна чи републиканська. Бо на те складаються ще інші причини.

Та зокрема події новійшого часу дають перевагу думці про монархістичний лад. З династією (пануючою родиною) вяжеться більше тревалих вартостей, ніж з републикою. Це мимоходом...

Для нас важне нині, що греко-католицька церква по цім боці моря вяжеться з Скоропадським. Її представники, а за ними греко-католицький загал більше чи менше.

Скоропадський з роду православний. **А греко-католицьке начальство в Канаді вчить ненавидіти православних українців.** І тому питання, як те саме греко-католицьке начальство може готовити Скоропадського на українського гетьмана?

Католицька „Чорна рука", видана 1937 р. в Канаді, кличе: **„Проч з Автокефалією!"**, отже те саме, що: **„Проч з Самостійною Церквою Українського Народу"!** — і рівночасно піддержує православного Скоропадського. Чим це пояснити?

Коли б Скоропадський мав бути гетьманом, то певна річ — Соборної України. Збудованої з усіх українських земель.

Не можна допускати, що греко-католики хочуть Скоропадського лише для Галичини. Що ж було би тоді з другими українськими землями?

Неможливе це й тому, **що інтерес католицизму вимагає, щоби греко-католицька Галичина була в руках Польщі на віки вічні. Тото самого вимагає також інтерес гр.-католиків.** Бо католицька Польща дає захист і поміч їх католицизмові. Вічної злуки греко-католиків з Польщею бажає і папа, отже греко-католики проти бажань „Христового намісника" не підуть. Значить — **православний Скоропадський не може бути гетьманом для греко-католицької Галичини. Тут греко-католики мають вже своїх рідних католицьких правителів — поляків. Таке виходить.**

Та сяк, чи так, а Галичина дуже мала в порівнанню з цілою Україною, а вся та Україна православна. Отже годі повірити, щоби греко-католики, **як завзяті вороги православія,** хотіли бачити Скоропадського гетьманом Православної України. Вони скорше висували би туди католика.

Дальше — Самостійна Українська Держава хотіла би мати і Самостійну Православну Церкву, отже **Автокефальну, а кличем греко-католиків є нині „проч з автокефалією!" А тимсамим „Проч з Православною Українською Державою!"**

Яким же тоді гетьманом буде Скоропадський? **Для кого? І яка Церква має** годі бути на Україні поза Галичиною? Автокефальна ні, отже **хіба московська...** або..

З усього виходить хіба, що греко-католики вірять, **що Скоропадський ставши гетьманом буде насаджувати католицизм на Україні.** Коли б так, то мусіли би мати до того причину, а нею могла би бути лише свого роду заява Скоропадського, **що ставши гетьманом він буде переводити православних на католиків, або сприяти католицькій пропаганді між православними українцями.** Без такої заяви вони не мали би причини його піддержувати.

Коли допустимо таку можливість, годі головною цілею Скоропадського була би власна карієра (особистий інтерес), а не добро України. Він був би тоді лише інтернаціональним політиком, для якого Нарід є матеріялом для використання, і якому байдуже, до чого він Нарід доведе.

Історія вчить, **що католики на протязі багатьох віків не були для українців Милосерними Самарянами, але розбишаками, що обдерши і покалічивши лишали їх на загибіль при дорозі.** Ще різкіше говорить про те події нинішного часу. І певна річ, Скоропадський мусить знати Історію України. Отже коли б він, не зважаючи на все те, годився помагати ворогам Українського Народу, даючи їм можність поневолювати українців духово, тоді — **Україна під проводом таких правителів була би хіба степом для всяких орд, що шукають добичі.**

Рим завсігди стоїть по стороні сильних. Він завсігди помагав ворогам України. А в послідних часах кілько разів благословив польську силу і бажав їй успіху, а в сторону самих греко-католиків не хотів глянути. **Тоді, коли поляки греко-католиків жорстоко мучать і переслідують.**

Треба вірити, що Скоропадський все те знає — мусить знати, Коли б же він помимо таких фактів обіцяв католицизмови якісь концесії серед українського життя, то все зводилося б до того, що Україна є вигоном для винайму — не конче Римови, але кожному, хто більше заплатить.

Такі, чи подібні припущення виплівають з гетьманської політики греко-католиків, самої собою дуже загадочної. Зрештою **для греко-католиків лишається обовязок цю справу вияснити і так усунути всякі неясности і підозріння.**

Нема сумніву, що греко-католики вірять в прихильність Скоропадського до католицизму. Інакше вони йому не помагали би.

Та коли ходить про звичайних греко-католиків (не начальство!), то їм бажати поширення католицизму на цілу Україну, вони повинні би відповісти собі на такі питання:

1. Коли в Історії католицизм робив добро Українському Народові? Де факти?

2. Яке добро робив католицизм і католики українцям перед війною, в часі війни, по послідній війні, і яке добро робить нині? Як католики поляки відносяться нині до греко-католицької церкви і греко-католиків в Галичині? По християнськи?

3. Як в усіх часах відносилися (на ділах, а не на словах!) папи до українців греко-католиків? Помагали їм? Де, коли, як? Де на те історичні докази? Як відноситься нинішний папа? Стає в обороні греко-католиків?

4. Чи поширення католицизму між православними українцями не бажають також вороги Українського Народу? Коли б бажали, то чи тоді католицизм не є ворожою зброєю проти українців?

Нехай греко-католики дадуть собі на все те ясні відповіди, а побачать — **чи їм більше боятися Автокефалії, чи католицизму. І справа з Скоропадським** стане яснійшою.

СМЕРТЬ КНЯЗЯ МИХАЙЛА КОЧУБЕЯ.

В Парижі помер в дуже старім віці князь Михайло Кочубей, останній нащадок брата судді Кочубея, який зрадив Мазепу (ширший наш загал познакомлений з цією сторінкою української історії в Трильогії Богдана Лепкого „Мазепа"). Ця галузь Кочубеїв, яка володіла Диканькою, не плекала в собі традиційної ненависти до Мазепи, якою відзначалась старша лінія, а покійний князь Михайло Кочубей навіть відзначався своєрідним самостійництвом. Не бажаючи служити Романовим (рід послідного російського царя), яких рід уважав нищим свого власного він ще перед війною виїхав за кордон і дуже рідко відвідував батьківщину. В 1912 він умістив в лондонськім „Таймс-і" велику статтю, в якій домагався унезалежнення України від Росії, що йому цілком відтяло поворот до царського двору.

КОНФІСКАТА УКРАЇНСЬКИХ КАЛЕНДАРІВ.

Луцький повітовий староста занял українські календарі „Золотий Колос" і „Календар Просвіти" на 1938, видані у Львові. Як причину подав те, що по своєму змісту календарі ці вдаряють в польську державність і противляться карному кодексові. Окружний суд в Луцьку конфіскату затвердив. — Нема мабуть другої держави під сонцем, що мала б такі порядки, які існують в Польщі. Вище згадані календарі вийшли в Львові з дозволу польської цензури, але, як виходить, що дозволяє цензура в Львові, того не дозволяє пан староста в Луцьку.

ДРІБНІ РІЧИ.

В Парагваю **кожний** чоловік в віку 18—50 мусить в році працювати при публичних роботах (пр. при робленю доріг і др.) від 6 до 18 днів.

Щоби вікна незамерзали: розпустити 2 унції гліцерини в кварті алькоголю і потерти тим вікна з середини. Кажуть, що не замерзнуть.

Забрання Шангаю японцями має таке значіння для китайців, як було би забрання ворогом Ню Йорку від Злучених Держав

В Німеччині думають збудувати найбільшу салю (стадіюм), що вмістила би 405,000 людей. Мала би бути в Ніренбергу. Верх даху був би 246 стіп високо.

Найменша звізда, якої віддаль виміряно, більша від сонця 27 разів.

БЛУДНИЙ ШЛЯХ.

(Продовження зі стор. 3-ої.)

гукнув Корч-Корченко. — Я вже замерзаю.

— Щасливі ви, — відозвався Пенюк, — ви бодай можете молитися.

Будете молитися й ви, як смерть загляне вам у вічі, — різко кинув йому Корч-Корченко. — А ми віримо, що Бог нам поможе, і ми виїдемо на дорогу.

Панове! — крикнув я. — Дзвін. Десь дзвонять у церкві. Чуєте?

Всі прислухалися. Чи засугестіонував я їх, чи справді їм почувся дзвін, не знаю, але всі відповіли мені, що теж чують.

Котра година? — спитав я, щоб зорієнтуватися, як далеко ми могли заїхати за цей час.

- Восьма, — сказав Корч-Корченко, блиснувши ліхтаркою. — Блукаємо вже шість годин. І все через оцього безбожника.

Ми рушили в тому напрямі, звідки почули дзвін. Хуртовина скаженіла з тою самою силою й лютtю. Коні ледви тягнули сани, грузнучи в снігу по живіт. Їхали ми довго-довго.

Раптом:

Я замерзаю, — простогнав Пенюк голосом жаху й розпуки.

Я витягнув зпід себе килим, узяв також цей коц, яким прикрили ми собі ноги і огорнув Пенюка. Зате тепер мене й їх товаришів почало трясти з подвійною силою, бо ми мали повні сани снігу, який таяв і заливав нам ноги.

Всі мовчали, але я був глибоко переконаний, що всі мовчки молилися, просили в Бога рятунку.

Дорога! — весело оголосив хлопець, що один із нас усіх весь час не тратив рівноваги духа.

IV.

В десятій годині, після шости годин блукання й страху, ми були в домі священика і сиділи за різдвяним власне таким столом, який завжди жив у моїй уяві. Священик, слухаючи наших оповідань, весь час мовчав і лише після того, як ми огрілися й підкріпилися, сказав нам:

Дякуйте Богові, що зблудили, бо де б ми, чи сиділи б тут?

Ми здивовано глянули на о. Павла.

Як би не заблудили й їхали весь час дорогою, то, можливо, не були б живими

Тепер лише я зауважив, що й о. Павло, і матушка не дуже веселі, навіть перелякані, немов би чекали якогось нещастя.

— **Поясніть нам,** — почав я, — пан-отче, в чому річ?

Свищеник оповів дуже коротенько. В той час, як ми блукали, по полях десь дуже далеко від нашого шляху, власне цим шляхом проходив кінний большевицький відділ, що, можливо, теж зблудив і зайшов так далеко від своїх. Почуваючи себе в небезпеці, не церемонився з тими, кого зустрічав на свому шляху. Одного молодого селянина, бувшого козака, що повертався з міста, вбили, а другого підстрелили, але він встиг втікти

Мороз пройшов нам по шкірі: таж троє з нас бувші вояки та й мали ми при собі ріжні документи!

— А дзвону ви не могли чути — додав о. Павло, — бо в той час у нашій церкві не дзвонили, а поблизу іншої церкви нема.

Ми глянули на Пенюка.

Він, виглядаючи тепер дуже маленьким і приголомшеним, почервонів і промимрив:

— Справді... просто чудо...

— То повторіть „Отче Наш"... — зауважив йому Корч-Корченко й звернув на іншу тему.

Священик із зацікавленням глянув на нас по черзі, але ми якби нічого не сталося, продовжували розмову про славну традицію „Свят-вечора", його поезію, його красу й силу впливу на людську уяву, а особливо — на уяву дітей молоді.

Поволі й ми, і священик із матушкою дійшли до доброго настрою й почували себе дуже щасливими в теплій кімнаті за столом, заставленим різдвяними стравами.

Запалили свічки на ялинці. Діти ожвилися й защебетали. І з наших грудей само собою вирвалося:

„Нова радість стала"...

Пенюк більше не грав перед нами ролі атеїста. Навіть довелося мені бачити його кілька разів у церкві.

ВИМИРАННЯ НАРОДУ.

В багатьох народів Европи число народин з року на рік зменшаєсь. Люди не хочуть мати і виховувати дітей. Таке і в Англії. Вже майже перед 30 літами сказав англійський письменник, Местермен, що „жінки замісць дітей тішаться песиками та котиками".

Це є наслідок морального, релігійного занепаду. „Гуд тайм" поставлено за головну й одиноку ціль чоловіка.

Минувшого листопада бірмингамський епископ (в Англії), др. Барнес звернувся до лікарів, священиків і правників, щоби вжили свого впливу і старалися спинити гниття життя, якого наслідком є також зменшування числа народин. Він каже:

— Це є найголовнішим для Народу, щоби найкраща його часть збільшалася і множилася. На лихо в нинішнім часі нема сумніву, що найкращі верстви народу в Англії починають вимирати.

Я пригадаю відоме правило, що „Могучість держави спочиває на якости народу". З лихої якости вийде лиха якість. Коли найкращі верстви не збережуть свого числа, перед нами стоїть страшний занепад.

— Коли зменшення числа народин буде поступати до кінця цего століття, як поступає, жадна европейська держава не буде мати сили йти наступом і нам прийдеться лучити всі сили, щоби спиняти наступ всемогучих азіятів.

Подібні голоси час від часу підносяться, але вони є голосом вопіющого в пустині. Тай не диво. Це принагідні голоси, що на голосах кінчаться. Їх говориться немов для відчіпного, щоби зацитькати власну совість, але не більше

Коли убійча сила йде наступом на всі основи здорового життя, коли представники деморалізації стоять на дахах домів, на рогах вулиць, на кожнім проїзді — сказавши на лад біблійний — і кличуть за собою загал, то тих, що ставали опором, не видно, ані не чути. Принагідно почуєсь з закутка голос, що „в нас зле і йде до гіршого" і на тім кінчиться. Ніхто не організує акції проти зла, не скликає зїздів, не друкує газет, не пише книжок проти лиха, не організує сили

На наступ треба відповісти сильним протинаступом. Таке вічне правило життя. Самими нарікaннями, та звертанням уваги лиха не зупиниться. Воно занадто вперте, самопевне і безсовісне Воно йде лише перебоєм. В великих справах і в малих. В державних, громадських і родинних. Всюди треба сильної руки.

Щоби лихо зупинити, треба сягнути до його коріння. Там, де воно починається. Безрелігійність, брак моральних принципів, погоня за витріщками — все те лише наслідок глибшої руйнуючої сили. Тої сили, що ширить безрелігійність, що годує людей модами та витріщками. Отже треба ту силу вдарити. Треба вдарити так, щоби не милувати нікого. Як давні біблійні пророки нікого не милували.

Не проти зменшення народин виступати, але проти всіх чинників, що платячи державі податок, купують собі монополь на матеріяльне використовування народу і тим спричинюють моральну руїну.

Хіба диво, що гнне Родина, коли знищено Дім? Коли з Дому викинено Релігію, карність, заведено безмежний попуск і розпуск і Дім став будинком для нічлігу і кухнею, Коли батьків, матерей, синів, дочок тягне за собою широка вулиця — з театрами, з цирками, виставами, перегонами, танцями-збіговисками, концертами, автомобілями, літаками, радіями, модами, нудистами, спортами, менажеріями і ще чим хочете.

Коли має бути добрий Дім, то не сміє бути широка Вулиця. Одно, або друге. А тою широкою Вулицею є нинішна галаслива Цивілізація.

Тут корінь лиха! Коли має бути Цивілізація, якою вона нині є, і має йти напрямом, яким йде, то лиха не направиться. Аджеж вона силою тягне людей з Домів на Вулицю, заманює, закликає, викрадає. Бо вона на Вулиці засновує своє існовання. Вона будується занепадом Родини і розпадом Дому.

Щоби лихо зупинити, то не досить закликати когось до впливання на хід життя — тут треба формально організувати боеву силу. Треба творити боеву організацію з людей, які бачать, що лихо є і до гіршого йде.

Коли б такий епископ сказав: треба взяти під нагляд театри; треба зреформувати школи; треба спинити моду; треба обмежити танці; треба зробити горожанськими релігійні закони; треба обмежити витріщки; треба вводити до Домів культуру, що була би змістом родинного життя; треба поганяти всіх, що ширять деморалізацію, щоби з неї користати — коли б так він сказав, то наближався б до коріня лиха. А тоді і ті, яких він закликає, знали би, про що ходить. Саме ж: впливайте на загал... не дає нічого практичного. Це лише побожні бажання на безділлю.

Що лихо може прийти, це певне. Домів буде ставати менше, а за цим і Вулиця числом буде маліти, тоді обем Цивілізації буде звужуватись. Розумова, моральна і фізична сила буде зменшуватись. Простори життя будуть ставати пустинею — отже нащо тоді азіятів зупиняти?

Таку будучність можна предвиджувати, коли не знайдеться рішуча сила, що почне уздоровлювати нинішне життя від коріня.

КУПІТЬ СОБІ КАЛЕНДАР
„Українського Голосу" на 1938 Рік.
Цей календар повинен знаходитися в кожній свідомій українській родині. Він є цікавий змістом для молоді, жіноцтва, фармерів, професіоналістів — для всіх!
Ціна 40 центів.
Замовлення висилайте до:
UKRAINIAN VOICE
Box 3626 Winnipeg, Man.

ОПОВІДАННЯ ДЛЯ МОЛОДИХ ЧИТАЧІВ

(Зібрав о. Д. Ф. Стратійчук).

ДІЯМАНТИ Й ЖАБИ.

Одного разу жили дві сестри. Старша була горда й самолюбна й ніхто не хотів приставати з нею. Молодша сестра була ласкава, лагідної вдачі і всі любили її. За те їх мама була більше ласкава для старшої дівчини, а для молодшої була строга, а то й жорстока, то заставляла її до тяжких робіт. Одною роботою цеї бідної малої дівчини було ходити дві милі, два рази денно по воду. Вона мусіла робити це у всяку погоду – гарну й злу й чулася нераз дуже змучена.

Одного дня, як ця мала дівчина стояла при криниці, зявилася перед нею стара жінка й сказала.

- Доню, дай мені води, прошу. Я є дуже спрагнена, та не маю горнятка, з якого я могла би напитися.

— Добре, — сказала дівчина, — я радо вам послужу.

Набрала в збанок свіжої води і піднесла до уст старої жінки. Коли старушка напилася, сказала:

— За те, що ти така добра й розумна, моя дорога дівчинко, та за те, що ти говориш так ласкаво, я дам тобі дарунок. Кожного разу, коли будеш говорити, з твоїх уст будуть виходити перли і дорогі камінчики.

Дівчина побігла скоренько до дому. Її мама посварила за те, що задовго була коло криниці, але коли дівчинка почала лагідно пояснювати, чому вона трохи довше затрималася коло криниці, з її уст почали падати діяманти, рубіни й перли. Коли вона пояснила, що сталося коло криниці, мама кликнула:

— Моя дорога! Я хочу й твою сестру по воду післати.

Вона покликала старшу доньку й сказала її взяти збанок і йти по воду.

— А чому ви самі не йдете по воду? — вона грубо відповіла мамі.

Але остаточно взяла збанок і пішла, нарікаючи. Прийшовши до криниці, вона побачила стару жінку.

— Прошу, дівчино, чи не подала б ти мені води? Я така спрагнена — та не маю збанка, ні горнятка, щоб зачернути води.

— Ні! — відповіла дівчина сердито. — Я не прийшла сюди тобі послугувати. Дістань собі води сама.

Стара жінка подивилася дівчині в очі і сказала:

— Ти не є лагідного духа. Ти не говориш ласкаво, ані не маєш ми[лосе]рдя до других. Я дам тобі дарунок. Кожного разу, як будеш говорити, з твоїх уст будуть виходити жаби та ящірки.

Неласкава дівчина глумливо засміялася, зачернула води й пішла домів. Мама дожидала її нетерпеливо й вибігла з хати, щоб її зустрінути.

— Чи ти здибала русалку? — спитала мама.

Коли дівчина почала говорити, з її уст почали випадати жаби та ящірки. І так було завжди потім. Діяманти, рубіни й перли виходили з уст меншої сестри, котра говорила ласкаві слова, а страшні потвори — жаби та ящірки з уст дівчини, що завжди говорила неласкаві та злі речі.

Це лише казка — скажете. Так, — але така, що її не треба ніколи забувати. Коли на вас найде спокуса бути самолюбним й говорити злі слова, — дивіться за жабами та ящірками. Але памятайте, що ви можете також мати діяманти й перли, наколи ви дійсно їх хочете. Ласкаві слова — ліпші, кращі й дорощі, як перли і діяманти. Вони довше тривають; вони дійсно ніколи не вимирають. А в Святім Письмі читаємо: „Як золоті яблочка на срібній тарілці, так слово сказане до ладу".

ЗАЛІЗНИЙ ХРЕСТИК.

Маленька німецька дівчинка, Гільда, сиділа у стіп своеї бабусі й дивилася на річи, що були вийняті зі скрині. Бабуся виймала одну річ за другою та пояснювала своїй внучці, як і коли вона ті річи діставала. Гільда, для якої старі річи мали якесь чарівне значіння, з великим захопленням слухала бабусених оповідань та пояснень.

— А що це? — спитала вона підіймаючи малий залізний хрестик.

— Читай, що на нім написано, дорогенька, – відповіла бабуся. — То є одна з моїх найдорозших річей, які я тобі передам, як прийде на те час. Я ціню цей хрестик понад всі мої памятки.

Гільда обернула хрестик на другий бік і прочитала на нім такі слова:

„Я дала золото за залізо 1813".

— А як ви, бабусю, його дістали? — поспитала.

Старушка взяла хрестик, гордо на нього поглянула й сказала:

— Багато років тому, король Фредерик III провадив війну, яка, по його думці була потрібна для захисту нашої вітчини. Війна коштувала багато грошей, і нарешті державний скарб був вичерпаний. Щож він мав робити? Наколи би відкликав війська з фронту, то програв би війну. Остаточно він відкликнувся до жіноцтва Німеччини. Він просив їх, щоби вони все, що мали з дорогоцінностей, віддали до державного скарбу, щоби державні власти виміняли їх на гроші, потрібні для успішного ведення війни.

— Я почула заклик короля й віддала йому всі свої дорогоцінности, між іншим свій шлюбний перстень. Я не могла дозволити, щоби мій король журився, або щоби мій край був занятий ворожими військами. Коли я всі ті річи зібрала і віддала королеві, він подякував мені й дав на памятку цей залізний хрестик.

Гільда через якийсь час дивилась мовчки на малий хрестик, а там її очі звернулись на шафу, на котрій стояла світлина молодого, гарного та здорового хлопця — вояка, її брата, що пішов на війну, але з неї не вернувся. Вона взяла старенькy руку бабусі в свої ручки і ніжно промовила:

— Війна завжди дорого коштує, чи не так бабусю?

Бабуся відповіла:

— Так, дитинко. Війна забрала в мене дорогоцінности; вона забрала твоїй мамі синів, а тобі брата. Але прийде колись час, коли війни більше не буде. Це буде тоді, коли Господь Бог буде королем цілого світа.

ВІДПОВІДНА ПРОБА.

Один молодий чоловік почув в церкві слова: „Всього досліджуйте, доброго держіться" (І Сол. V: 21) і сказав собі: „То є добра порада; я вже вірив досить довго в те, що другі мені казали. Тепер я самий собі всего досліджу, випробую".

Зразу він старався все досліджувати своєю головою, але скоро знайшов тяжкі речі і його голова розболілася. Тому він оглянувся за другим способом.

Одного дня побачив на залізничій стації чоловіка з молотком в руках, що ковтав по колесах потягу. Він спитав його, пощо він те робить.

— О, цей потяг прибув з далеких сторін, тому я випробовую, в якім стані є колеса і осі, — сказав чоловік.

— Дуже добрий помисл, — сказав молодий чоловік і купив собі молоток.

З молотком він пішов до хати серця свойого і побачив там крухкі посудини містячі „Вітцівську Любов", „Материнську любов", „Приятельство" і тим подібні річи і запах з них був чудовий.

- Ці річи, — сказав він, — довго служили, вони прийшли з далеких сторін, отже час їх випробувати.

Він розмахнувся молотком і вдарив сильно по них і вони розсипалися. Милий запах знісся до неба і його скоро нестало.

Здивувався чоловік тим, що сталося і пішов до Хати Душі своєї і там також побачив ріжні крухкі, хоч гарні посудини, в яких були ріжні віри: віра в людську науку, віра в Бога. Для випробування їх, він розмахнувся молотком і за хвилю всі були розбиті; в тій хвилі його власна віра була розбита і він її згубив.

Щож далі почати!? — зітхаючи сказав він.

Він оглянувся і побачив ще одну річ в Хаті Душі своєї; цею річчю була любов Божа, а була вона в формі хреста. Він вдарив і її своїм молотком, але що він не робив, розбити її не міг.

І здивувався той чоловік ще більше і прийшов до більшої застанови. Почув він тоді голос Бога: „Сину мій, ти вибрав злі способи. Ти пробував розвязати питання своєю головою, що була за легка, пробував твоїм молотком, що був за тяжкий. Ти повинен був випробувати ті річи своїм серцем, а тоді і віра і любов були би всі твої дні при тобі зоставилися.

Одинока проба для Любови є власна любов; одинокий спосіб знати, чи на Бога можна покладати — є звіритися на Нього і жити Вірою.

ПОМЯНИК ПОМЕРШИХ

Гарно виданий, на добрім папері, вигідний формат, міцно оправлений Книжочка, яка повинна знаходитися в кождій христіянській родині.

Ціна дуже приступна, бо тільки 25 цт.

Книжечка ця буде памяткою на довгі покоління.

Замовлення посилайте до:

THE HERALD

Box 3004, Winnipeg, Man.

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК

„ДОБРИЙ ПАСТИР"?

В кождій українській православній хаті повинен знаходитися бодай один примірник молитовника — „ДОБРИЙ ПАСТИР".

Ціна молитовника в міцній шкіряній оправі, з золотим хрестом та написсю з пересилкою $2.25

Ціна молитовника в міцній полотняній оправі з золотим хрестом та написом $1.75

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,

7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man.

Вол. Косоноцький.

950-ЛІТНІЙ ЮВИЛЕЙ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ.

Найбільшою подією в історії українського народу безумовно є й буде його охрещення. З хвилею приняття христіянства нарід наш рішуче порвав з поганською темрявою сходу і звязався з українською культурою. Високі ідеї христіянства переродили український нарід, міцно вкоренились в його ушу і швидко повели до розцвіту його духових та національних сил, до зеднання окромих племен в одне ціле, якому на імя — Велика Русь — Україна. Минали століття... Русь-Україна пережила багато моментів слави, а ще більш — лихоліття, поневолення, упадку. І в найчорніші часи свойого життя український нарід знаходив втіху і підтримку в своїй православній вірі, будучи переконаний в тому, що „Христос воскрес — воскресне Україна!" Тому то момент охрещення українського народу являється найважнішою подією для всіх українців, і ми не можемо не святкувати ювилею 950-ти ліття хрещення України. Українці греко-католики в Галичині вже засновують ріжні комітети, яких завданням є відповідно приготовити майбутні урочистости, найвища пора і нам, носіям православної грецької віри, яку перед 950-ти роками прийняли наші предки, подумати про організацію і улаштовання ювилею, тим більше, що там, на Україні, у Київі явно його справляти не дасть безбожна большевицька влада.

1. Коли відбулось хрещення України?

Один з найславніших наших історичних документів, відомий під назвою „Літопис Нестора" (з початку XII віку) категорично говорить, що св. Володимир, князь київський, охрестився сам в місті Корсуні (по грецькому Херсонес) в 988 році і в тому ж році охрестив киян. Здавалось би, що в той спосіб дата хрещення України науково устійнена. Тим часом наприкінці XIX століття ріжні вчені заперечили дату Літопису, і витворилась ціла література, яка торкається хрещення Руси-України.

Відомий професор Московської Духовної Академії Е. Голубинський в своїй праці „Исторія Русской Церкви" і проф. Київської Духовної Академії В. Завитневич в розвідці „О мѣстѣ и времени крещенія св. Владимира и о годѣ крещенія кіевлян" („Труды Кіевск. Дух. Академіи", січень 1888 р.), на підставі творів Якова Мниха („Похвала" кн. Володимиру), Нестора Діакона („Чтеніе" про страстотерпців Бориса й Гліба), невідомого автора („Сказаніе" про смерть мучеників Бориса й Гліба), арабського історика Ях'ї, а також інших російських та грецьких джерел, — доводили, що св. Володимир хрестився в 987 р., Корсунь був здобутий в 989 р., а хрещення киян — в 990 році.

Проти виводів вищезгаданих вчених рішуче виступив проф. Київського Університету, доктор словянської фільольогії А. Соболевський в статті: „Въ какомъ году крестился св. Владимиръ?" („Журналъ Министер. Народ. Просвѣщенія", червень 1888 р.).

Полемізуючи з противниками дат Літопису Нестора, він доводить, що „Похвала" Якова Мниха, „Чтеніе" Нестора Діякона і „Сказаніе" написані пізніше за літопис Нестора, а тому мають меншу історичну вартість. Але навіть як би вони були старші за Літопис, як би дати їм віру, — то й тоді дата Літопису щодо хрещення св. Володимира (988 р.) є правдива; дійсно „Похвала" і „Чтеніе" говорять, що св. Володимир „преставися минувшем лѣтом 28 по святѣм хрещенін", але не можна на тій підставі для устійнення дати хрещення св. Володимира автоматично відраховувати 28 літ від дати його смерти (1015 р.), як це роблять опоненти, бо тодішні літописці, опреділюючи число літ поміж повними подіями, зараховували до тих чисел обидва роки, а тому для устійнення року хрещення св. Володимира треба від 1015 (рік смерти) відняти 27, а тоді одержимо 988, себто цифру Літопису. В дальших своїх виводах проф. Соболевський стверджує, що твір арабського історика Ях'ї не перечить Літопису. — Що ж торкається дати хрещення Руси, то ні один з тих документів її не наводить а тому не має підстав не вірити Літопису. Думки проф. А. Соболевського піддержує проф. Київської Духовної Академії І. Малишевський („Отчетъ о 24 присужденін наградъ гр. Уварова", Спб. 1882).

Про місце охрещення св. Володимира рівнож немає одно-згідности. „Літопис" говорить про Корсунь, але одночасно згадує: „Неправдиво говорять, ніби Володимир охрестився в Київі, а другі кажуть, що в Василеві (Василькові), а інші люде оповідають інше; російський учений Ф. Успенський за місце охрещення св. Володимира вважає Царгород. Ми навмисне так довго задержали увагу читачів при усталенні дати охрещення св. Володимира і киян, бо ця дата важна для усталення святкування 950-літнього ювилею хрещення України. Одначе, коли нема в цьому питанні однозгідности в поглядах всіх вчених, то ріжниця в датах так мала, що можемо прийняти дату Літопису Нестора, себто 988 рік. А той факт, що Православна (як і греко-католицька) Церква святкувала 900-ліття хрещення України в 1888 році, а значить призвала слушність Літопису, рівнож промовляє за тим, **щоб 950-літній ювілей ми святкували в 1938 році.**

Коли відносно дат хрещення св. Володимира і киян є маленька ріжниця в поглядах вчених, то вже ніхто з них не заперечує факту, що св. Володимир повінчався в Корсуні по христіянському грецькому обряду з грецькою царівною Анною, а значить відкрито тоді признав себе за христіянина. Відтоді розпочав він акцію впровадження православної грецької віри на Україні при допомозі численного духовенства, на чолі з присланим з Царгороду митрополитом Михаїлом, і болгарських богослужбових книжок (сам св. Володимир молився по болгарських книжках, про що свідчить копія молитовника кн. Володимира 999 року).

(Дальше буде).

(„Церква і Нарід").

РОБІТНИКИ В СССР ЖИВУТЬ НАЙГІРШИМ ЖИТТЯМ.

Провідник соціялістичної партії в Сполучених Державах, Норман Томас, який недавно вернув з подорожей по СССР, виступив на зборах Комюніті Чорч з гострою критикою Совітів. Між іншим заявив він, що політика Совітів є насильством над усіми основними засадами демократії й громадянської волі. Совітський робітник вдесятеро гірше одягнений і гірше харчується від усіх европейських робітників. У совітських крамницях можна дістати товари, які в Америці продають лише як відпадки. По 20-ох роках комуністичної влади можна там бачити тільки сумні наслідки жадоби влади, яка панує над усім прилюдним життям.

СКАСУВАННЯ РІЗДВЯНИХ СВЯТ В ЧЕРВОНІЙ ІСПАНІЇ.

Преса з Барцельони донесла про скасування тамошнім червоним урядом свята Різдва Христового, яке „з огляду на його реакційний та буржуазний характер", не повинноси обходити ані в краю, ані на фронті.

Відновляйте передплату за „ВІСТНИК" на 1938 рік!

ЯК ВОНО ТАК?

(Едмонтон, Алта.)

Між дописами в „Новім Шляху", є поміщений звіт з геніяльного листопадового свята в Едмонтоні, яке устроїли стрільці-обєднанці. А геніяльне воно було тим, що на ньому гуляли гопака, й тепер тим величаються.

Ну, що ж, вільно релігійним людям злучувати те свято з панахидою за поляглих, то й вільно „націоналістам" під проводом їх „отця" гуляти, аби лише чимсь відзначитися.

Каже наша приповідка: кожний по свойому по своїй мамі плаче. Отже вільно обєднанцям святкувати по свойому листопадове свято. Але цілі не осягнули. Бо всім відомо, для чого те все робилося. Щоби зібрати гроші. На цім святі було багато людей. Так ходить поголоска. А зібрали аж звиж 66 доларів. Видно, що ні танці (гопак), ні симфонічна орхестра, ані особа „отця" (Цукорника) не розігріли прявних. Сума зібраних грошей рішуче за мала, судячи по розголосі великого патріотизму, який так дуже рядвитають ті, що те свято влаштовували.

Микола Золочівський, підписаний під дописом, титулує дірігента Цукорника „всечесним" і „отцем". Казали мені, що на оголошеннях у англійській мові було підписано „реверенд" Цукорник. І на програмах свята було зазначено „о. Цукорник".

Якось я того не міг зрозуміти, отже стрінувши одного гарячого прихильника обєднання, почав його питати про те все. Він мені дав пояснення.

— Цукорник хотів жити. Думав, що коли висвятить його російський еп. Йоасаф, тоді заживе краще, як досі. Тому піддався висвяті й навіть почав відправляти Богослуження в Норт Едмонтоні.

— Що ви говорите? — перебив я йому.

— Те, що чуєте. Люди бачили його в кацапській церковці, як він там пописувався, як батюшка, й навіть сповідав. Як хочете, то я вам приведу тих, що він сповідав.

Мушу вірити, — кажу. Де ж він тепер служить?

— Ніде. Він є дірігентом наших націоналістичних організацій. Й ми його не вважаємо ніяким отцем. Ви ж певно бачили його заяву в газеті?

Власне, що бачив. То ж бо мені й дивно, що він і не „отець" і „отець".

— Та чого дивуватися! Канада вільний край. Вільно всякому себе називати по своїй вподобі. Вільно й Цукорникові.

— Що ж то за отець без парафії й без церкви. Він мабуть не відправляє Служби Божої, не ходить до церкви? Знаю, що священиків титулують отцями тому, що парафія це одна родина, а священик, це духовний отець тих парафіян. Однак ніяк не можу зрозуміти, як можна бути отцем, а не належати до церкви, ні не сповняти обовязків священика.

— Що ж він висвячений, і того вже не можна стерти.

— Це правда. Але й проф. Турула був висвячений, а тепер хоч також займається таким ремеслом, як

Цукорник, але ніде не здибав я, щоб він себе іменував отцем. Видно, що Турула знає річ. А цей ні.

— Це нікому не шкодить, а Цукорникові не помагає. Що кому шкодило, коли Макарій в Вінніпегу звав себе архипаною, архипатріярхом і ще там якимись назвами? Коли тамтому було вільно себе титулувати, як хотів, то чому не вільно цему?

Я не мав що на таке відповісти. Мусів признати слушність приятелеві. Але почав я з ним дальше розмову, чому „Новий Шлях" має замилування до всіх тих священиків, що до ніякої церкви не належать?

— А хіба вам не відомо, хто кругом „Нового Шляху" гуртується? Люди, що в ложці води втопили б православних українців і самостійників. Це, що вони пишуть і роблять, то мабуть тільки на те, щоб шкодити Українській Православній Церкві та самостійникам. Думають, що цим дуже шкодять і одним і другим. А в дійсности шкодять собі. Так розумні люди на це дивляться.

В той час наближився знакомий мого співбесідника й я відступив. Ідучи до дому, я роздумував над тим, що він мені сказав і признав йому слушність. Однак мені дивно було, що він симпатизує з обєднанцями, а так розумно на справу дивиться.

Д. С.

ЩО ПОЛЯК ГОВОРИТЬ ПРО РИМ.

(Клейр, Саск.)

Перечитав я в польськім часопису „Америка Ехо" цікавий допис, котрий я перевів на українську мову й прошу помістити його в нашім дорогім „Вістнику".

Допис звучить так: „Як читач „Америка Еха" від кільканадцять літ любив я читати статті на тему релігії, тому дозволю собі забрати голос в тій справі. По моїй думці, кожний повинен свою віру шанувати отже й ми поляки повинні шанувати свою, але власну, не римську, бо з римської не маємо жадної користи. Маємо докази, що церква італійська, цебто римська приносить згубу нашій вітчині. Ми бачимо, що римська церква доконала в Еспанії і до чого доправаджує в Мексику, а може незадовго те саме зробити і в Польщі. Тому ми повинні памятати слова нашого поета Юліюша Словацького, котрий остерігав Польщу перед Римом: „Польщо, твоя згуба в Ржиме"! Зрештою не дивуюся теперішним відносинам в Польщі, бо наш нарід був і є навчений від уродження давати себе провадити на римськім паску. Але як біда полякам в очи загляне, то чому не удаються о поміч до Риму тиш здаше звертаються до уряду? Кожний отже переконається чого нам бракує. Бракує нам науки, єдности і просвіти. Єсли в Польщі ще панує темнота і заюфаність у відношенню до Риму, то ми на землі Вашингтона повинні самі себе і своїх збогачувати, а не Рим. Кілька літ тому читав я в однім з польсько-американських часописів, що тутешні ксьондзи вислали до Риму 1.000 000 (мільйон доларів). Кожний добре знає, що тії гроші стягнені з бідного народа.

Прозри, народе, і скинь з очей маску темноти, бо вже час, щоб ми ярмо римське з себе скинули. Бо як дальше будемо так поступати, то всі зійдемо на дідів. Ярма римського позбудемося в той час, коли замкнем кишені і ксьондзам римським не дамо ані цента.

(підпис) С. Чапля

Трі Риверс, Месс., Зл. Держави".

Перевів з польського читач „Вістника",

Юрко Лядубець.

НОВА УКР. ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА.

(Форк Ривер, Ман.)

В неділю 12-го грудня ц. р., було відслужене Богослуження священиком П. Запарнюком з Давфин, Ман., в Українськім Народнім Домі в Форк Ривер, Ман. По Богослуженню був виголошений відчит та відбулися організаційні збори.

Зорганізовано Укр. Греко-Православну Громаду, до якої вписалося 20 родин. До заряду увійшли: Іван Покотило — голова, п. Соловій — секретар, П. Огризло — касієр і С. Новосад — старший брат.

Рішено, щоби перший півріх Богослуження відбувалися що два місяці а потім частіше..

І. Покотило, голова.

ГАРНИЙ ПРИМІР ДО НАСЛІДУВАННЯ.

(Гроналд, Саск.)

Пво Павло й Марія Боднарчуки з Гронлд, Саск., хрестили свою донечку Олю (св. Тайну Хрещення довершив Всеч. о. Т. Кісілюк) й з тої нагоди гості, зібрані в них на гостині, перевели між собою збірку на дієцезіяльний фонд Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Жертвували слідуючі:

По 1 дол.: А. Гурський, П. Боднарчук, П. А. Химій.

По 50ц.: о. Т. Кісілюк, Ів. Добровольський.

По 25ц.: пані Ю. Добровольська, пані Гурська, пані Химій.

Желаю панству Боднарчукам діждатись потіхи зі своєї донечки а жертводавцям складаю щиру подяку.

Гість.

З БАЗАРУ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ГРОМАДИ В ТОРОНТО.

Повнщий базар, що відбувався в днях 14, 15 й 16 жовтня, а продовжувався і закінчився в днях 10 і 11 грудня, 1937, приніс для церкви не менше, як $500.00, і всім тим, що жертвували річами, грішми розпродажею білетів, роботою та взагалі причинилися до успіху, складається оцим подяку.

Всі ті, що мають в себе базарові білети чч 743, 906, 1651, 2050, 2638, 2855, 3205, 3409, 4023, 4135, 4226, 4641, 5875 і 6000, зволять зголоситися до низше підписаного заряду і дістануть призначені їм річи. Відтинки білетів зо згаданими числами мусять бути звернені наперед.

Заряд Укр. Прав. Гром. в Торонто.

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

Збірка о. Гр. Василіва.

СМОКІ ЛЕЙК, АЛТА.

По 1 дол.: Николай В. Ґавінчук.

ГЕМЛИН, АЛТА.

По 50ц.: Анастазія Федюк учит., Мих. Труфин

По 25ц.: Ник. Равлюк, Ст. Іванюк, Ник. Ленис, Волод. Гакман, Дм. Щербань.

По 20ц.: Ник. Віль.

ДОВНІНГ, АЛТА.

По 1 дол.: Василь Савчук учит.

По 50ц.: Дм. Шерстнюк.

По 25ц.: Гаврило Балонецький, С. Гордей, Гр. Белзик, Д. Белзик, Д. Росіячук, Ст. Магас, А. Попович, П. Семилюк, Ник. Стрийський, Д. Баб'ячук, С. Кондурин, Ів. Гордей.

По 10ц.: І. Тодоряк, Д. Вончуляк, М. Зотик, І. Рибінський

По 5ц.: П. Зотик.

КАЛМАР, АЛТА.

С. Мриглод 2.00

ПЕМБІНА, НОРТ ДАКОТА.

По 1 дол.: Ів. Борденюк, Н. Д. Клим, Антон Керелюк, Мирон Демянишин, Вас. Іванчук, Гриць Віндзярський

ВИСТА, МАН.

Збірка о. С. П. Симчича.

По 50ц.: Д. Вовк, О. Фостаковський, К. Біліньский, П. Старенький, Гр. Піць, Ю. Войчишин, С. Курчаба, Мих. Матієшин, Мих. Піць.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

Томко Вийванко, Мондейр, Алта. .50

Шай Порайко Гіліярд, Алта. $1.00

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. П. Самця.

Січень.

23. Неділя — Федора
30. Неділя — Калмар

Лютень.

6 Неділя — Торсбі.
12. Субота, Трох Святих — Тудор
13. Неділя — Егремонт

Адреса. Суб. 23, Едмонтон

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. П. Запарнюка.

Січень.

23 Неділя — Меловлендс.
30. Неділя — Галиц

Лютень.

6 Неділя — Косів
12. Субота. Трох Святителів — Боггин, Еміль о. Фик.
13 Неділя — Етелберт, Сифтон о. Фик
15. Вівторок, Стрітення — Венлав, Роркетон.
20 Неділя — Пайн Ривер.
27 Неділя — Форк Ривер.

Давфин, Ман.

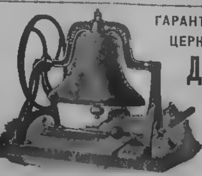

ГАРАНТОВАНІ ЦЕРКОВНІ

ДЗВОНИ

Пишіть по інформації і ціни

В. ЛЕВИЦЬКИЙ, управитель

Маємо все на складі повний вибір церковних річей, по гуртових цінах. Катальог висилаємо на бажання.

WILLIAM GROSS & COMPANY

322 MAIN STREET WINNIPEG, MANITOBA.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1938 РІК.

СІЧЕНЬ 1938

19 С. Богоявлення Господнє
20 Ч Собор св. Івана Хрест.
21 П. Георгія
22 С Полієвкта мч.

23 Н. Нед. по Просв. Григорія
24 П † Теодосія Великого
25 В Мч Татіяни
26 С Ерміла мч.
27 Ч ОО. в Синаї
28 П Павла Т., Івана К.
29 С. Покл. ок. св. Петра

30 Н. Нед. 31 по З. св. Д. Антонія
31 П. Атанасія і Кирила Олекс

ЛЮТЕНЬ

1 В. Пре. Макарія
2 С. † Евтимія Великого
3 Ч. Максима
4 П. Тимот. ап., Атаназія
5 С. Климентія

6 Н. Нед. 32 по З. св. Д. Ксенії
7 П † Григорія Богослова
8 В. Ксенофонта й ін
9 С. † Перен. м. Івана Золот
10 Ч. Пп Єфрема
11 П. Ігнатія Богоп., Романа
12 С. Трьох Святителів

13 Н. Нед. Мит. і Фар. Кира і Івана
14 П. Трифона мч.
15 В. Стрітення Господнє

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. І. Дмитрова.

Січень.

23 Нед. — Ледвин
30. Неділя — Поплар Парк

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Л. Березіцького

Січень, 1938.

20. Четвер. Собор св. Івана Хрест — Сенькі в.
23. Неділя — Роза
30. Неділя — Вайта.

Адреса: Толстой, Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. І. Гикавого

Січень.

23. Неділя — Прут

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. П. Ґліцького.

Січень.

23. Неділя — Ленард
30. Неділя — Шортдейл

Адреса: — Роблін Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Гр. Василіва

Січень, 1938.

23. Неділя по Просв. — Смокі Лейк
30 Неділя — Біг Медов.

Почт. скринка 108. Смокі Лейк

Лютень.

6 Неділя — Смокі Лейк
12 Трох Святителів — Тірієн
13 Неділя — Гленлон
15 Стрітення — Белис
20. Неділя — Довнінг
27 Неділя — Смокі Лейк

Адреса. — Смокі Лейк, Алта

Почтова скринка 108

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕЕЕЯ

о. С. П. Симчича.

Січень.

23. Неділя — Мензі.
30. Неділя — Сенді Лейк.

Адреса: Мензі, Ман.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ 1938

Січень.

30. Нед. 32 по Зісл. св. Духа. Гол 7 Утр. Єван. Івана XXI: 1—14 Літ. Ап. І Тимот., IV: 9—15. Єван. Луки XIX: 1—10.

Лютень

6. Нед. 33 по Зісл. св. Духа. Гол 8. Утр. XXI: 15—25. Літ Ап. І Тим. IV: 9—15. Єван. Лук. XIX 1 10
12. Субота. Трох Святих. Утр. Єван. Ів. X: 9—16. Літ Ап. 2 Тим. II. 11—19, Лук XVIII: 2—8.
13. Неділя Митаря й Фарисея. Гол Утр. Єван. Мат. XXVIII: 16—20. Літ Ап. 2 Тим. III: 10—15 Єван. Лук. XVIII: 10—14
15. Вівторок, Стрітення Господнє: Утр. Єван Луки II: 25—32. Літ. Ап. жид. VII: 7—17. Єван. Луки II: 22—40

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК

THE HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

РІК XV. WINNIPEG, MAN., FEB. 1st, 1938 ВІННІПЕГ, МАН., 1-го ЛЮТНЯ, 1938. ЧИСЛО (287) 3

В СПРАВІ ПРОЦЕСУ ПРОТИ П. МАЄВСЬКОГО.

Нас запитують, чи то правда, що судовий процес проти П. Маєвського та інших вже закінчився та що Консисторія, чи взагалі позиваюча сторона його програла.

Скажемо, що коли хто справді поширює такі й подібні вісти, то хіба тільки висловлює в той спосіб свої побажання, а не переповідає дійсного факту. Судової розправи ще не було, отже ні одна сторона, ні друга не могла процесу ні виграти, ні програти. Процес знаходиться тепер в такій стадії, що позиваюча сторона почала допитувати свідків запізваної сторони (так званий „екземінейшен фор дисковері"), почавши з П. Маєвським. Перше переслухання П. Маєвського відбулося в суботу, 29 січня, а продовження в суботу, 5 лютня ц. р.

Коли саме справа буде переслухана в суді, сказати не можемо, але позиваюча сторона робить все можливе, щоби переслухання відбулося як найскорше.

Повторяємо, що всякі балачки про те, що суд нібито вже відбувся, — це звичайні сплетні, поширювані певними особами мабуть для того, щоби вводити в блуд чи то поодиноких людей, чи й ширший загал, що є в справі заінтересований. Вносимо це хочби з того, що дотепер не сталося абсолютно нічого такого, що даволоб підставу говорити, що Консисторія, чи взагалі позиваюча сторона процес програла і т. п. Як в дотеперішнім ході процесу сталося щось замітнішого, то хіба тільки те, що адвокат Бергмен, що заступав Маєвського і інших з запізваної сторони, від справи відтягнувся і запізвана сторона заанґажувала на його місце адвоката Лемонта. Але не думаємо, щоби хтось, хочби і з найбільшою фантазією, міг пояснювати це, як програння справи з боку Консисторії.

Наші читачі можуть бути спокійні, що про судове рішення в цій справі ми повідомимо їх звичайною дорогою, без огляду на те, в чию користь остаточно рішення випаде. До того справа стала на стільки голосною, що вирок суду, сподіємося, занотує не тільки українська, але й англійська преса, отже хай ніхто не боїться, що не буде знати, чим процес закінчився.

До того часу радимо всіх тих, що в процесі заінтересовані, чекати терпеливо на судову розправу, не хвилюватися та не робити жадних передчасних та безпідставних здогадів і припущень.

Годі від нас вимагати, щоб ми на кожний преліминарний крок в процесі давали широкі коментарі та пояснення. Таке не водиться, хочби просто з зглядів тактичних та звичайної приличности.

Чи Ви вже відновили передплату на 1938 рік за „Вістник"? Коли ще ні, так зробіть це зараз! Також постарайтесь, щоби й Ваш сусід читав „Вістник".

МІРКУВАННЯ ПРО „КОРОТКУ БІОГРАФІЮ" П. МАЄВСЬКОГО.

В послідній числі „Рідної Церкви" (за грудень 1937) появилася „Коротка біографія" П. Маєвського. Читаючи її, ми завважали, що деякі факти подані в ній, не сходяться з фактами, **поданими самим** Маєвським десять років тому, коли він просився о приняття до Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Це здивувало нас та заставило розслідити справу докладніше, аби знайти, на скільки це можливе, — котра з цих двох біографій Маєвського є дійсна, — чи та, яку він подав десять років тому управі нашої Церкви, чи та, що появилася тепер друком в „Рідній Церкві". При цім дійшли ми до деяких інтересних відкрить та помічень.

Читаємо в теперішній „короткій біографії" між іншим таке:

„В 1915 році **вивезли** його (тобто Маєвського) **російські війська, як** закладника у Воронижську губернію, де перебував, займаючи **місце касієра** в паровому млині, до революції в 1917 р." (підчеркнення наше).

Др. Панас Феденко, доцент Українського Високого Педагогічного Інституту в Празі, в своїй праці „Український Рух у XX ст.", яка входить в курс Українознавства при Українській Господарській Академії в Подебрадах, Чехословаччина, — пишучи про великі шкоди, які наробила російська окупація Галичини й Буковини, говорить:

„Українські інституції, школи, бібліотеки, наукові установи були поруйновані **Найвидатніших діячів-українців, що не виїхали за австро-угорським військом, російська влада** (отже не війська!) **вивезла з Галичини, як „закладників".**

Це значить, що коли російська влада вивезла з Галичини закладників, то ними були лише **поважні та заслужені люди**, що відзначалися серед українського громадянства політичною, чи якою іншою діяльністю, або занимали вищі посади в культурно-просвітних, економічних та державних установах, — як посли, директори, священики, учителі.

Про це говорить ще ясніше професор Дмитро Дорошенко (той, що бував минувшого літа в Канаді) в своїй праці „Мої спомини про недавне-минуле (1914 1918)". Там в частині першій, на стороні 42 він пише:

„Після упадку Львова появилася в Києві ще одна категорія представників Галичини: це були „заложники" (закладники), що їх брали Москалі, відступаючи. Це були люди трох народностей краю: українці, жиди, поляки. **В заложники брали людей статочних, солідних, з становищем: послів до парламенту або до сойму, священиків, рабінів, професорів вищих і середніх шкіл, директорів банків, директорів музеїв, купців, адвокатів, суддів, заможніших селян. ВСЕ ЦЕ БУЛИ ЛЮДЕ СТАРШІ, МОЛОДШИХ ЯК 40 ЛІТ НЕ БУЛО. А ЗДЕБІЛЬША МАЛИ ПОНАД 50 РОКІВ".**

Такими заложниками між іншими були д-р С. Бриткан, директор гімназії Іван Прийма, адвокат Ів. Воцюрків, о. Т. Чайківський, директор асекураційного товариства „Дністер", д-р Стефан Федак, Кость Паньківський, професор Ів. Свєнціцкий, інжінер Ів. Левінський, о. Мих. Цегельський і багато інших визначних та заслужених Українців.

Чи П. Маєвський, в своїй великій скромности, зачисляє себе також до цих і їм подібних українських діячів? Виходилоб, що його, так, як і їх, московська влада вивезла в 1915 р. з Галичини, як „закладника", хоч йому тоді було заледви 22 роки та хоч він ані не занимав якоїсь поважної посади, ні не відогравав серед українського громадянства якоїсь поважнішої ролі. Нам тяжко зрозуміти, чому саме російська влада мала якраз вивозити його до Росії? Чим був він для неї страшним та небезпечним, тимбільше, що він, — як сам заявляє в однім своїм листі — **„ніколи жадною політикою не займавсь, в ніяких арміях не служив, а займавсь завжди мирною працею"**. Отже пощо мала його російська влада з Галичини вивозити? Чи тільки для того, щоби мала кого годувати?

В „кор. біографії" в „Р. Ц." говориться, що його вивезла з Галичини не російська влада, але „російські війська". Що з відступом російських військ з Галичини в 1915 р. багато галицьких українців пішли до Росії — це правда. Але ось що читаємо про це в вище згаданій праці Д-ра Панаса Феденка (сторона 56):

„Пропаґатори православія (в Галичині) під проводом еп. Евлогія, демагогічно обіцяли всім, хто перейде на православну віру, землю і всяку ласку від російської влади. Таких легковірних, що дали себе піддурити, було в Галичині кілька десятків тисяч. А як почався відступ російських армій на схід, **то з ними почали тікати й ці нещасні жертви „православного" російського дурисвітства. Цих утікачів з Галичини було до 100,000"** (сто тисяч). Отже переважна більшість з них, як не всі, пішли за російськими військами **з власної волі, або в наслідок свого москвофільства.** Їх не вивезено проти їх волі.

Професор Дмитро Дорошенко, в своїй вище згаданій праці, на стороні 40, пише про це так:

„Галицькі інтеліґенти і селяни, що прилучились до православія, спровоковані нашими душохапами, цілком резонно (розумно) боялись тепер репресій (переслідувань) з боку австро-польсько-мадярської влади. І от десяткам тисячів людей (по приблизному підрахунку самих селян було по-над 100,000) **нічого іншого не залишалось, як покинути свої хати й ниви і обернутись в біженців, тікаючи за московським військом на схід.** До цього їх спонукували й представники церковної адміністрації, агенти Антонія і Евлогія, обіцюючи їм в братній Росії дарові наділи землі разом з садибами й цілим господарським ремонтом".

Оттак перед читачем цих двох біографій постає питання: **В якій ролі дістався Маєвський в 1915 році до Росії? Чи як дійсний закладник, чи як один з тих десяток тисяч українців, що, — по словам д-ра Феденка, „дали себе піддурити" пропаґаторам російського православія?**

Можемо помилятися, але можна припускати, що він не був вивезений до Росії ні російською владою, ні російськими військами, **але пішов туди з власної волі.** Що так могло бути, бачимо хочби з того, що він в Росії робив. Читаємо в його „короткій біографії", **що він був там касієром в паровому млині.** Закладники, здавалосяб, були свого рода военними вязнями, чи полоненими. Отже й дивно виглядає, як міг Маєвський, будучи „закладником", або военним вязнем, дістатись в Росії на таку відповідальну посаду, якою безумовно була посада касієра в паровому млині? В часі війни всяка індустрія в державі переходить як не на власність, то під контролю держави, точніше — **під контролю військової влади.** Здається, що виріб муки в Росії в часі війни мусів також бути під контролею російської військової влади. Отже тяжко зрозуміти, як та влада могла доручити таку відповідальну позицію, як касієрство в паровому млині, звичайному „закладникові" з Галичини, першому-ліпшому „мазепинцеві", ворогові Росії. Тим тяжше це зрозуміти, що Росія чейже мала подостатком своїх власних людей, що надавались на таку посаду, й не мусіла призначувати на неї „закладника" Маєвського.

В Канаді, підчас війни, були також военні вязні. Хотяй в Канаді війна не провадилась і военного фронту не було, то канадійські власти таки увязнили були тисячі німців та австрійців — між ними чи не найбільше таки українців, що через несвідомість свою називали себе „австріяками". Їх тримали по „кемпах" (за дротами й кратами), під строгою військовою сторожею та під кождим оглядом трактували їх, як дійсних вязнів. Ними не обсаджували відповідальних позицій та не призначували їх касієрами в парових млинах та інших підприємствах. Нема причини думати, що російська влада поводилася інакше зі своїми вязнями, чим канадійська влада поводилася зі своїми.

— — —

Говориться в „короткій біографії", що по вибуху революції в 1917 р. Маєвський „переїхав до Кїїва, де студіював **в місцевому університеті три роки істор. філологічні науки, а також науки богословські.** Рівночасно займав **державну посаду** бухгальтера".

В іншій біографії, написаній ним самим та його власною рукою, говориться, що він студіював в університеті **не три роки, а тільки два,** як рівнож нічого в ній не згадується про „науки богословські", які по словам „Рідної Церкви", він побирав через три роки.

Повстає питання: Чому в „Рідній Церкві" сказано, що Маєвський студіював „науки богословські" через три роки, а в біографії, яку він сам подав управі Української Греко-Православної Церкви в Канаді, нема про це найменшої згадки? Коли б він справді побирав „науки богословські" через три роки, то чи не повинен би був згадати про це або в своїй біографії, або в проханню о приняття його в склад нашого духівництва так, як згадав приміром про те, що в нього теноровий голос і плинна бесіда та що він є дирігентом? Бо чи можна припускати, щоби він, — подаючись о приняття в ряди духівництва Церкви в Канаді, — вичислив всі свої менше важні кваліфікації, а забув, або не вважав за потрібне згадати про найважнішу кваліфікацію, про три роки богословських студій? Він про це не тільки повинен був згадати, але й підчеркнути, знаючи, що це найбільше заважилоб на прихильне вирішення його справи.

Натомість в своїм проханню до Консисторії він написав: „В 1921 р. — в часи розросту нашої рідної Церкви... вступив я в ряди працьовників нашої рідньої Церкви і скінчивши **коротко-термінові пастирські курси,** — дня 11 грудня, тогож 1921 р. в св. Микільському Соборі на Печерську приняв висвяту в священики".

Отже Маєвський сам пише, що перейшов тільки **коротко-терміновий пастирський (а не богословський)** курс. Нічого не згадував ні про три, ні про два річні богословські науки.

Знова повстає питання: **котру „біографію" Маєвського** маємо приймати за правдиву, чи ту, що сам написав для церковної управи, чи ту, що появилася в „Рідній Церкві?"

— — —

„Коротка біографія" Маєвського не згадує про таку малу „дрібницю", як те, **в якім університеті** в Києві Маєвський побирав науку? А це важно знати. Тоді в Києві був **університет російський,** св. Володимира, та **університет український,** відкритий 28 жовтня, 1917 р. Чомуж „Рідна Церква" не подала, **в котрому з тих двох університетів П. Маєвський учився?** Знаємо з його, ним самим написаної біографії, що **він учився в університеті св. Володимира, отже в університеті російськім.** І знову питання: **Чому він не записався на університет український?**

Не згадується в „короткій біографії" П. Маєвського також такої „дрібниці", як те, в якій то богословській школі він побирав **через три роки** богословські студії? Української богословської школи тоді в Києві не було. Отже де брав Маєвський три-річний курс богословя, **про який в своїм проханню до Консисторії не згадав?**

— — —

Промовчує „коротка біографія" П. Маєвського ще одну „дрібницю". Іменно — **чи брав він участь в українській визвольній боротьбі, а як брав, то яку?** Через весь час боротьби він був в Києві. Що робив він там поза науку в **російськім** університеті та поза студіювання, не знати де, отих „наук богословських"? Яке було його відношення до визвольних змагань Українського Народу та яку ролю відіграв він у тих змаганнях? Дальше — до якої політичної партії, чи групи він належав? До такої, що боролася за самостійністю України, чи до такої, що була за федерацією України з Росією, чи до такої, що несла „рай" для „всїх трудящих", чи врешті до такої, що надслухувала, „звідки вітер віє" — тобто стрічала з хлібом і сіллю кожного з переможців та заявляла свою льояльність кождоразовому урядові, без огляду на те, чи то був уряд український, чи Денікіна, чи большевицький? А це важно знати. Бо то були часи боротьби на життя й смерть, а не часи „мирної праці". Часи, в яких ніхто зо свідомих, ідейних українців не міг сидіти на плоті. Часи, в яких ніхто не міг бути „невтральним" і чекати, котра сторона виграє завтра. Отже знову питання: **Чим і як пояснити заяву Маєвського, що він „ніколи жадною політикою не займавсь, в ніяких арміях не служив, а займавсь завжди мирною працею"?**

— — —

В виду цього цікаво докладніше знати, що то була за „мирна праця", якою він занимався через перших чотири роки свого побуту в Києві — тобто від 1917 р., до кінця 1921 р., коли став священиком. Він каже, що „займав **державну** посаду бухгалтера". Але не каже, **за часів якого уряду** на Україні він занимав ту „державну посаду". Чи за часів Центральної Ради, чи гетьмана Павла Скоропадського, чи Директорії, чи Денікіна, чи большевиків, — **чи може всіх разом? А це важно ясно сказати.**

— — —

Говориться в „короткій біографії" Маєвського, що в 1928 р. „большевицька влада заборонила йому священослужіння" через це він старається о переїзд до Америки для праці у нашій церкві і виїзджає тимчасом до Галичини". Тут справу так представлено, що виглядає, немовби то большевицька влада лише одному Маєвському заборонила виконувати обовязки священика. Це мабуть для того, щоб показати, яку важну роботу він там робив та як большевицька влада його „переслідувала".

Однакож в однім своїм давнішім листі Маєвський писав, що большевицька влада видала в 1928 р. закон, „що чужоземним громадянам **(отже не одному тільки Маєвському)** не дозволяється працювати в Церкві", тож йому треба, „або приняти тутешне громадянство, або залишити працю церковну". А дальше писав: „Щодо прийняття громадянства, то перешкоди такі: 1) не певний я, чи буду зачислений громадянином тутешнім (отже він журиться не так тим, що треба стати російським громадянином, як, радше тим, чи большевицька влада схоче йому таке громадянство дати). 2) прийнявши громадянство я зачиняю собі всяку дорогу до повернення до рідні... бо пашпорт тоді мені, як тутейшому громадянину.. коштувавби триста карбованців". Думав він також і про те, чи б не залишити церковну працю, але покинув сю думку, бо „працю поза церковну дуже тяжко знайти". Тому він рішився вернути до Галичини. Для цього йому було треба вистарати дозвіл на виїзд з большевії та на віїзд до Польщі. Але цим він не журиться, пишучи в своїм листі таке:

„Думаю, що пашпорт мені буде дано, бо не передбачаю перешкод для цього — ніколи жадною політикою не займавсь, в ніяких арміях не служив, а займавсь завжди мирною працею". ...

Його сподівання вповні здійснилися. Він пашпорт отримав і виїхав до Галичини, привізши туди з собою 300 американських долярів (це на тодішні обставини поважна сума, бо кілько з канадійських священиків, навіть таких, що працюють на церковному полі вже по кільканадцять років, можуть нині похвалитися такою покладною сумою, помимо того, що в Канаді далеко кращі умовини, як ті, серед яких жило українське громадянство, а з ним і духівництво під большевиками в роках 1921 — 1928).

Беручи тепер під увагу все те, що відомо про П. Маєвського, можемо сказати, що він на загал не має чого відказувати на свою долю. Вона була для нього особливо щедра. У всякому разі більше щедра, чим для соток українських священиків на Україні, яким доля судила життя своє за Рідну Церкву та за свій Нарід віддати.

На закінчення не зайвим буде згадати, що „Рідна Церква" подає такий вступ до „біографії" Маєвського:

„З огляду на те, що „приятелі" о. П. Маєвського розсповсюджують про нього ріжні фальшиві відомости, подаємо коротку його біографію".

Нам виглядає, що „Рідна Церква" не тільки що не опрокинула „фальшивих відомостей", але й причинилася до більшого помішання відомостей, що дає причину до міркувань і допитів. І це остаточно вимагає точного устаління фактів в біографії чоловіка, що нагло виринув із „мирної праці", в якій „жадною політикою не займавсь", на публичне видовище в Канаді, як оборонець Української Греко-Православної Церкви в Канаді перед „зрадою".

Володимир Островський.

„БОЖЕ ДІВЧА".

(Історичне оповідання з життя на Поліссю).

— Мати Серафима приїхала! — гукнула черниця-воротарка, і ці слова, що їх кинула вона в манастир, миттю відгукнулися луною в усіх його закутках.

Черниці, порушуючи суворий манастирських порядок, спиняли працю, перебалакувалися, навіть підходили ближче до манастирських воріт, щоб хоча глянути на матір Серафиму (так усі звали її за її старий вік), а може й почути яких новинок.

Бо ж то не з абиякого міста вернула мати Серафима, а з самого Києва. І не в яких буденних справах їздила вона туди, а з донею самого князя Юрія Гольшанського-Дубровицького, з цим „Божим дівчам", яке чомусь любили навіть ті, що ніколи в життї й не бачили його.

Ледве воротарка відчинила ворота й віз віхав на широке манастирське подвіря, як ближчі черниці обсіли матір Серафиму, немов ті бжоли матку, та засипали її враз питаннями:

А де князівна? Чи здорова Юлійка?.. Може вернулася?

В очах старої черниці блиснули сльози, а зсинілі уста затремтіли.

— Упокоїлась! — ледве вимовила, схилила голову й гірко заплакала.

Черниці скаменіли.

Всі враз спустили очі, руки творили широкий хрест, а уста шепотіли:

„Упокій, Господи, душу отроковиці твоєї, князівни Юліянії"...

Мати Серафима вже не плакала, бо вже виплакала всі свої сльози, лише в глибокому сумі кивала головою. Черниці помогли їй, втомленій далекою дорогою та прибитій горем, злізти з воза й завели її до келії. А ігумені пістали сказати, що преставилася князівна Юліянія.

Сумно загуділи мідні дошки-дзвони з манастирської дзвіниці. Їхні жалібні звуки немов відривалися не від холодного металю, а від живого людського серця, і зо стогоном лунали в усі сторони Полісся. Їм хвилинкою мовчанки відповіло все живе в манастирській околиці, перелякане несподіваним сумним дзвоном. Лише сонце дивилося на поліську землю таксамо спокійно, немов би знало якусь таємницю смерти „Божого Дівчати".

З низько спущеними очима, з холодним каменем у грудях ішли черниці до церкви на панахиду за душу князівни Юліянії Гольшанської - Дубровицької. Останньою пішла ігуменя, мати Ганна, в супроводі черниці Серафими.

Втомилася? — говорила ігуменя. - Сьогодні відпочнеш, а завтра покличу тебе — оповісиш мені про все...

Над Поліссям проходила друга літня віч після того, як вернулася з Києва мати Серафима, посипала озера й річки зорями-брилянтами, поливала місячним світлом килими піль і лугів, розстелювала білі серпанки по багнах.

Манастир відпочивав у сні після праці й молитов.

Лише з відчиненого вікна ігумені ще лилося жовте світло й втопало в зарошеній зелені садка. А разом із струмками світла виливалися в садок і притишені слова то ігумені то матері Серафими.

Я тут недавно, — говорила ігуменя. — Правда, і здалека чула дещо про князя Юрія та його небіжку доню. Але це лише краплинка того, що оповідають про них тут, на Поліссі. Дивні діла Господні, дивні й шляхи людські! Мені дуже хотілося б знати про небіжку князівну все, все. Чи ти не могла б мені оповісти?

Черниця Серафима вклонилася..

— Оповідати про моє „Боже дівча" — це бальзам на рани мого серця. Лише благослови, мати ігумене, а оповім тобі все, що бачила, що чула та що відчула своїм серцем.

Ігуменя, жінка ніжної будови, з ясними очима й застиглою глибокою думкою на високому чолі, присунула до себе каламар, узяла в довгі білі пальці тростинку-перо й сказала:

— Оповідай, сестро, а я дещо запишу на память нащадкам.

Старенька черниця Серафима перехрестилася й почала:

I.

Було це якраз шістнадцять років тому, теж уліті. Дійшла до нашого манастиря вістка, що княгиня Гольшанська породила в Дубровицях донечку. І тодішня мати ігуменія, небіжка Варвара, і ми всі черниці дуже зраділи та горяче молилися в часі молебна за здоровля родильниці та дитинки. Бо князь Юрій з княгинею, що завжди памятали за манастир, пережили велике нещастя...

Черниця Серафима спинилася, як би забракло їй повітря.

— Кажеш про їх сина? — тихо відповіла ігуменія, глянувши на стареньку черницю.

— Так. Але це було за пять років до народження Юлійки.

— Розкажи мені й про це.

— Тяжкі то були часи, — глибоко зітхнула мати Серафима. — Татари раз-у-раз наїзжали на наші землі. То Овруч спалять. То Звягіль пограбують. То знищать якийсь інший город. І кождий раз великий ясир беруть. А про коней, худобу, вівці й всяке інше добро й не казати. Скрізь згарища, скрізь трупи, плач, лемент. Князь Юрій дуже дбав про своє князівство. І лише, бувало, зачує, що десь появились татари, зараз же виряжався та їде на поміч. І дався татарам так у тямку, що й згадати не могли за нього без ненависти. Та все думали, як би йому помститись.

Ігуменія уважно глянула на стару черницю.

Оповідай, сестро, тільки про те, що було справді та що знаєш напевно. Не ціпайся, бо люди часто оповідають ріжні вигадки.

— Знаю, мати ігуменіє, знаю! І кажу тільки про те, що було та що сама на власні вуха чула в домі Гольшанських. Отже татари давно вже надумали помститися князеві Юрієві. Та годі їм було, бо князь скрізь по границі мав сторожеві вежі та добру слубжу; ще татари десь за тридевять земель, а він уже знає й перший нападає на них.

Хоробрий був князь Юрій, а заразом і добрий чоловік та батько: дуже кохав жінку й любив свого одинокого синка, княжича Ростислава, що мав тоді всього два роки. Ах, як тішилися ним батьки! Бо хлопчик був гарненький, здоровенький. Його то й угледіли собі татари на месть. Довідалися, мабуть, вони, що князь Ігор десь далеко на ловах, а княгиня нездужає, та й несподівано напали на Дубровицю. Вмить ока сторожу порубали, палату пограбували, схопили княжича Ростислава та й навтіки. Мабуть сподівалися великого окупу, а може й чого більшого...

— І не дігнали їх княжі дружинники? - здивувалась ігуменія.

— Це так несподівано й швидко сталося, що й голови погубили, а як вирушили, то по татарах і слід замело. А кажуть, що найстарший татарський князь обіцяв тому, хто привезе маленького Гольшанського, якусь велику нагороду. Тож другий татарин убив того, що віз нашого княжича, та й забрав дитину з собою. Що потім сталося, не відомо. Тільки, як я довідалася, якийсь інший татарин його виховав, бо може теж надіявся на велику нагороду, і Ростислав Гольшанський став татарчуком.

– Раптом черниця Серафима спинилася й збентежилась:

– Вибач, мати ігумене, я трохи вернулася назад та й забула, що почала з народження небіжки Юлійки.

— Нічого, нічого, оповідай.

(Продовження слідує).

ЧУДЕСНА ПОЯВА БОЖОЇ МАТЕРІ.

Львівське „Діло" з 30 грудня, 1937, доносить:

Від о. Юрія Кміта, гр. кат. пароха в Чайковичах, одержуємо таке письмо: Зявна стать Божої Матері в Чайковичах тепер на устах усіх пожильців у цілій Рудеччині, та сусідніх повітів. Стоїть старенька хата під стріхою пок. Григорія Городинського й Домцелі. Коморують у ній Михайло Солонинка Чайківський і його жінка Текля з Гуль Винницьких. 15 грудня, ц. р. перед заходом сонця Текля теребила кукурудзу. Задзвонили на молебен до Матері Божої Неустанної Помочі, що відправляється кожної середи. Текля глянула на вікно, а на шибі Божа Мати з Дитятком Ісусом у промінних блисках та сяйвах з короною на голові. Подруга звідується чоловіка: Чи ти бачиш? Він зирнув на вікно й кликнув: Мати Божа! Збентежилися й розбіглися по хатах, щоб прикликати сусідів, поглянути на зяву. Сусіди збіглися і всі бачили якнайвиразніше Матір Божу з Дитятком у короні. Ця виразна поява тривала до півночі. Пізніше видно було в менше виразних зарисах. Другого дня ввечорі був я з подругою і бачили ми образ Божої Матері без Дитятка, в короні, а довкола у віддалі докладно виразні зірки, вздовж знову розтягнена стрічка. Далі глибінь. Говорю це за себе, що мої очі бачили й за що беру моральну відповідальність. Звістка про це розійшлася блискавкою по селі, а далі й по дальших селах. Як день, так ніч, повнісенько народу в хаті й на дворі. Одні приходять, одні відходять. Моляться, пісні співають і мають раз-у-раз очі звернені в шибу, що була давніше збита й підправлена, тобто злучена з другим кусником скла, що частинно, вузько увійшло в давню. Одначе на цій доданій частині не являється ніщо. Постерунковий (поліцай) прохав дозвілля й ще дехто стерти шибу, але по цьому стиранні ще виразніше являвся образ. Вдруге найвиразніше показався образ Матері Божої з короною у формі митри, що на ній виднілo пять камінчиків, дня 22 грудня пополудні зараз по відправі. Мене покликали разом з ріднею й перед нами виразний образ. Удуховлення на обличчі промінеться, у темнявих очах незрівняне сяйво світлиться, над головою корона міниться. Комірники цієї хати не чують утоми, не зазнають так довгої вже невигоди, бо радіють, що Мати з ними.

КУПІТЬ СОБІ КАЛЕНДАР „Українського Голосу" на 1938 Рік.

Цей календар повинен знаходитися в кожній свідомій українській родині. Він є цікавий змістом для молоді, жіноцтва, фармерів, професіоналістів — для всіх! Ціна 40 центів.

Замовлення висилайте до:

UKRAINIAN VOICE
Box 3626 Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box [illegible], WINNIPEG, MAN.

ДІЙСНО, ЗА ЩО ВЕДЕТЬСЯ БОРОТЬБА?

В послідніім випуску „Рідної Церкви" (за грудень 1937) появилася стаття під заголовком „За що ведеться боротьба?" Ми її прочитали, думаючи, що може врешті довідаємося, за що справді Свистун веде свою боротьбу, як що його авантуру можна боротьбою назвати. Прочитали й завелися, бо нічого нового з неї не довідалися. Одно й те саме перемелює аж до обридження. Точно, як грамофонова плита: скільки ви її разів не грайте, а вона все одно й те саме передає.

Каже Свистун, що він веде боротьбу **„тепер"** (а за що „боровся" перше?) за такі засади в Церкві:

1. За автокефалію, тобто самостійність Церкви.
2. За народно-соборноправний устрій в Церкві.
3. За святість 1-го Всеукраїнського Православного Собору з 1921 р. в Києві.
4. За рідну мову в Церкві.
5. За змінність канонів відповідно до вимог життя Церкви.

Коли він за ці засади „бореться", то виходилоб, що або їх в нашій Церкві нема, або що церковний провід їх не признає та ломить. Не треба аж надто великого розуму, щоб зрозуміти, що Свистун ломиться в отворені двері. Він „бореться" за те, **що в нас завжди було і є та чого ніхто ніколи не оспорював і не думав оспорювати.**

Свистун у своїй кирині проти Церкви поводиться точно так, як Ніпон (Японія) поводиться в теперішній своїй війні проти Китаю (Хін): йде війною проти Китаю, щоби його завоювати, але весь час заявляє, що йде Китай „визволяти". Визволяти від кого? Про це навіть ніхто не сміє питати, бо чутливі ніпонці зараз ображуються: „Як то, — кажуть, — ви не вірите в наші добрі заміри? Смієте підозрівати, що ми хочемо Китай завоювати? Цього в нас навіть на думці немає!"

Точно так само поводиться Свистун супроти Церкви. Цілою силою бореться проти неї, пробує ввести в ній непорозуміння і роздор, доиче й ломить ухвали її Соборів, — а разом з тим кричить на ціле горло: „Гей, люди добрі, ходіть Церкву „ратувати", соборноправність боронити, від зради захищати!" А як хто зверне увагу, що як справді треба перед кимсь Церкву боронити, то в першій мірі перед ним самим, то він з жалю мало що не плаче: „То ви мені не вірите? Думаете, що я Церкві ворог? Я добра їй бажаю"!

І все булоб добре, як би не одно лихо: Люди на нім вже пізналися і не приймають його крику до серця. Кричи, мовляв, як це тобі справляє приємність.

Про становище нашої Церкви та її проводу відносно засад, що то ніби за них Свистун „тепер бореться", ми вже не раз писали. Булоб злишним все те повторювати, але щоби наочно показати, як Свистун пробує людей дурити, наводимо понище декілька витягів з давніщих статтів у „Вістнику", які докладно показують, яке було та є наше становище в порушених справах та що Свистун не має жадного оправдання на свою кирину.

1. Автокефальність або самостійність Церкви:

Консисторія стверджує, що Українська Греко-Православна Церква в Канаді є самостійна, від нікого незалежна та що такою вона має завсігди бути.

Засада самостійности лягла в основу Української Греко-Православної Церкви в Канаді в самих початках її організування і є забезпечена раз на завжди. Її забезпечує передовсім її чартер, а дальше соборноправний устрій і тому даремно навіть балакати про те, чи вона може коли небудь бути інакшою, як не самостійною.

Консисторія, як така, та поодинокі її члени завжди стояли, як і тепер стоять на засаді самостійности Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

(„Вістник" з 15 березня, 1936).

2. Народно-соборноправний устрій в Церкві:

Консисторія признає, що устрій Української Греко-Православної Церкви в Канаді є народно-соборноправний.

Це значить, що важніші справи Української Греко-Православної Церкви в Канаді вирішує не самий церковний провід, чи сама ієрархія, але Собор, а Собор складається не тільки з священиків та епископів, але і зі світських людей, представників світських членів Церкви. Такий устрій був в Українській Греко-Православній Церкві в Канаді від самого її заснования.

Засада соборноправности лягла в основу Української Греко-Православної Церкви в Канаді від самого початку її існовання і є забезпечена так чартером, як і Статутом цеї Церкви. **Дотепер ніхто, тимбільше Консисторія як така, або її члени поодиноко, ніде й ніколи не заявлялися за зміною, або скасуванням цеї засади.**

(„Вістник" з 15 квітня, 1936).

3. Святість І-го Всеукраїнського Православного Собору в Києві, тобто канонічність ієрархії Української Православної Церкви:

Питання канонічности ієрархії Української Автокефальної Православної Церкви в нас вирішено ще на Четвертім Соборі в 1924 р. Розібравши грунтовно обставини, серед яких ієрархія Української Автокефальної Православної Церкви була відновлена, та історичні докази про оправдання способу, в який вона була відновлена, Українська Греко-Православна Церква в Канаді **признала, що український епископат є правний, благодатний та канонічний** і в слід за тим, на тім же Четвертім Соборі, приняла Високопреосвященого Архиепископа Іоанна Теодоровича за свого епископа. Від 1924 року по нинішний день **в нас ніхто, а тим більше Консисторія, ніколи не сумнівався про канонічність** Архиепископа Теодоровича й це питання в нас навіть ніколи не підносилося. А коли й говорилося чи писалося про це, то завжди в обороні канонічности, а ніколи

(„Вістник" з 15 квітня, 1936).

4. Рідна мова в Церкві:

Українська Греко-Православна Церква в Канаді вживає в Богослуженнях української мови. Перше Богослуження в українській мові в Канаді відправив прот. С. В. Савчук 18 червня, 1922, в Саскатуні, Саск. Це було такою замітною подією, що навіть старокраєві газети писали про неї. Від того часу українська мова почала вважатися богослужбовою мовою Української Православної Церкви в Канаді. Замітним є, що це сталося не силою якихсь формальних постанов чи наказів з боку церковних Соборів, або Консисторії, а силою самого життя.

Питання про мову в Богослуженнях в нас ніколи не існувало й не існує. Наша Церква, як **українська,** признає богослужбовою мовою мову українську, хоч і не каже, що гріхом є відправляти по церковно-славянському, головно коли є на це необхідна конечність (примірок, як ще нема даного Богослуження в українськім перекладі).

(„Вістник" з 15 березня, 1936).

5. Змінність канонів згідно з вимогами життя Церкви:

Українська Греко-Православна Церква в Канаді має право ухвалювати для себе такі канони, які її потрібні для належного ведення своєї роботи та порядкування своїми справами серед даних обставин, а також... вона має право виключувати з уживання такі канони, які вже не відповідають тим обставинам та відносинам, серед яких її приходиться існувати та працювати.

Українська Греко-Православна Церква в Канаді є самостійна, **від ніякої другої церкви чи церковного проводу незалежна. Отже їй прислугує право,** так само **як і іншим автокефальним** церквам, **на творення нових, своїх власних канонів,** що відповідалиб вимогам тутешнього життя, тутешнім обставинам. Такі канони, розуміється, мусять бути згідні з основними канонами всесвітньої церкви.

Таке було наше становище давнійше, таке воно й тепер. На цій засаді вкладання нових, додаткових канонів. потрібних для нормования свого життя, Українська Греко-Православна Церква в Канаді стала в самих початках свого існування. Не відриваючись від основних канонів всесвітньої церкви, вона творила своє власне життя по своєму власному розумінню. Вона сама **укладала собі Чартер та Статут, що мають значіння її питомих канонів.** Вона й змінювала навіть свої власні статути коли це показувалося практичним або потрібним. Вона поступала згідно з правною основою всесвітньої церкви.

(„Вістник" з 1 квітня, 1936)

З повище наведених уступів ясно видно, що в нашій Церкві є все те, за що ніби Свистун бореться. А коли так, то за що він вдійсности бореться? На цей запит ми знаємо лише одну відповідь. Він бореться за таку церкву, **в якій його голос значивби більше, чим голос цілої церкви!**

———x———

ПОСТАНОВИ КАТОЛИЦЬКОГО СИНОДУ.

В 1936 році відбувся в Ченстохові перший польський пленарний церковний Синод, якого постанови затверджені папою саме тепер проголосили. Одна з тих постанов каже:

„Так духовні як і світські католики (отже й греко-католики) виконуватимуть льояльно обовязки громадян польської держави згідно з католицькою етикою, виявляючи відповідну пошану правній владі та зберігаючи закони".

Синод виступив дуже гостро проти всяких скрайніх суспільно-політичних течій. Дотична постанова каже: „Не личить належати, підтримувати ані співпрацювати з сектами, масонерією, соціялістами ані іншими організаціями, всеодно явними чи тайними, що відноситься ворожо до Церкви і суспільного порядку або поширюють релігійну байдужність".

Вол. Косоноцький.

950-ЛІТНІЙ ЮВИЛЕЙ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ.

(Продовження)

2. Церкви, збудовані св. Володимиром.

Принявши христіянство і охрестивши киян, св. Володимир енергійно береться за будову церков.

Ще підчас перебування свого в Корсуні, після вінчання з кн. Анною, поставив він тут церкву в імя св. Іоана Передтечі.

По приїзді до Києва і охрещенні киян він, як свідчить Літопис Нестора, „повелѣ рубити церкви... и постави церковь святаго Василія на холмѣ, гдѣ же стояше кумир Перун і прочін"; церква ця була дерев'яна, але потім перероблено її на муровану. В XVII віці митрополит Петро Могила відновив її під назвою Трьох Святителів. В 991 році була заложена св. Володимиром, а в 996 р. освячена найкраща на ті часи церква „Десятинна". Літописець так описує момент освячення тієї церкви: „Володимер видѣв церковь свершену, вшед въ ню и помолися Богу, глаголя: Господи Боже, призри съ небесе и виждѣ и посѣти винограда своего и соверши, еже насади десниця Твоя, новыя люди си, им же обратил еси сердце в разум познати Тебе Бога истиннаго, и призри на церковь Твою си, юже создах недостойный раб Твой, во імя рожьшая Тя Матере Присноде̇выя Богородица и помолившуся ему рек сице: даю церкви сей Святѣй Богородицы от имѣнья моего и от град моих десятую часть. И положи написав клятву в церкви сей рек: аще кто сего посудит, да будет проклят!" Церкву цю зруйнували татари в 1240 р. і щойно в 1636 р. розпочато її відновлення. Про вид цієї найкращої з Володимирових церков можна судити з розкопок: довжина церкви — 24 саж., а ширина — 16 саж.; у вівтарі підлога була мозаїчної роботи з ріжнокольорового мармору, яшми і шкла, а стіни з мозаїчними образами; в самій церкві, яка ділилась мармуровими кольонами на 5 переділів, підлога була вистелена червоним шифером, а стіни розмальовані чудовими фресками. Церква ця була збудована на місці трагічної смерти перших христіянських мучеників Федіра і Іоана; в ній спочивали тіла св. Ольги, св. Володимира, Ярополка і Олега.

В сучасній Польщі маємо кілька церков, які, по народньому переданню, а навіть історичним документам, збудовані були св. Володимиром; до них належать:

Місто Володимир. Вже саме це місто одержало свою назву від імени його заснователя кн. Володимира, який довший час мешкав у ньому і заснував там першу епископію. В цьому місті Володимир, як говорить передання, збудував дві церкви: 1) Успення Богородиці, на передмісті Федоровці (її зруйнували татари, але залишились досі останки фундаментів, які нарід називає „Стара Катедра") і 2) „обиденна" церква св. Василія, яку збудував св. Володимир в один день, наказуючи жовнірам принести по одній цеглі в память побіди над хорватами (церква ця в перероблені виді існує досі).

Село Зимно на Володимирщині. В пяти кілометрах від міста Володимира знаходиться Зимненський жіночий манастир, дві церкви котрого, по переданню, збудовані св. Володимиром: 1) велика Успенська (мурована, кілька разів вже ремонтована та пероблювана) і 2) маленька св. Василія. Недалеко цих церков є старовинна будівля, яка, по народньому повірю, була „теремом" св. Володимира, коли він мешкав у Володимирі.

Місто Холм. Як передає народне передання, св. Володимир побудував в Холмі Пречистенський катедральний собор, а коло нього церкву св. Василія Великого, і оздобив той собор чудовним образом Богоматери, намальованим св. евангелистом Лукою; образ цей одержав в Корсуні від греків в 988 році. Це повіря має своє історичне потвердження: в XVII віці холмський унійтський епископ Яків Суша записав, що на одному стовпі Холмського собору було висічено „1001" рік грецькою мовою, а в стародавніх актах Любомльської церкви був запис, стверджуючий, що собор у Холмі збудував св. Володимир; крім того в Миколаївському літопису під 1072 р. записано, що підчас урочистого піднятя мощів св. князів Бориса й Гліба в складі духовенства, яке брало уділ, був Іоан, епископ Холмський; отже коли в 1072 р. в Холмі була епископська катедра, то значить місто Холм тоді було осередком Холмської землі і в ньому вже мусів бути храм.

Село Спас, Холмського пов. Холмський унійтський епископ Яков Суша подає, що св. Володимир заснував недалеко села Стовпе (9 километрів від нинішнього міста Холма) манастир, побудувавши цекву на місці поганського капища; по цьому ж переданню він подарував черцям образ Спасителя, привезений з Греції. Коло манастиря з часом виросло село, яке й одержало назву Спас. Манастир цей вже зник, але село з церквою існує досі.

Безумовно св. Володимир збудував далеко більше церков, але треба памятати, що в ті часи будовано переважно деревляні церкви, які з часом згнили або згоріли; крім того багато навіть мурованих церков зникло з лиция землі підчас татарської навали. З наведеного нами перечня 9-ти церков — шість знаходяться на терені нинішньої Польщі. І коли ціле православне громадянство повинно урочисто готовитись до гідного святкування 950-літнього ювилею хрещення України, то виняткову увагу мусить воно звернути на ті власне місцевости, де св. Володимир особисто воздвиг храми Божі для слави і розцвіту святої православної віри.

3. Канонізація св. Володимира.

Князь Володимир Великий помер в 1015 році, себто в початку XI віку. Як що візьмемо під увагу, що хрещення киян відбулось в 988 році, себто за 27 літ до смерти Володимира, то стане нам ясним неможливість за так малий час не тільки перетворити поганську психіку всіх українців в дусі христіянського світогляду, але навіть технічно виконати обряд хрещення народу в так розлеглій державі. Згадаймо собі, що тоді треба було цілими тижнями і навіть місяцями їхати з Києва до головніших міст; треба було мати до своєї розпорядимости літерально тисячі священиків зі всіма церковними приналежностями, книжками, образами. Отже не можна було очікувати швидкої канонізації св. Володимира, коли самих вірних ще було мало. Але свідоміша інтелігенція (вона послідувала охотно за Володимиром) і духовенство вже зараз по смерти Володимира, оцінюючи його святе діло, споминали його і порівнювали зі святими. Так митрополит Іларіон у знаменитім своїм „Слові", в кінцевій його частині „Похвала кагану Владимеру" називає його „блаженникомъ і „апостоломъ", говорить, що Господь сподобив його чести і слави на небі, і звертається з молитвою до нього. Яков Мних в своїй „Память и похвала" звертається до Володимира з такими словами: „О блаженный и преблаженный княже Володимерю! Мзда твоя многа вѣло пред Богом".

Перший раз зустрічаємо назву „святий" у відношенні до Володимира в творі одного грека XII віку під назвою „Житіе блаженного Владимера", а саме закінчується це „Житіе" так: „О святая царя, Константине и Володимере. Помогайта на противныя сродником ваю и люди избавляйта от бѣди греческыя и рускыя, и о мнѣ грѣшнем помолитася к Богу, яко имуще дерзновеніе к Богу, да спасуся ваю молитвами... Вы ж, святая, молищееся о нас"...

Але найяскравішим доказом того, що кн. Володимир почитався за святого вже в XII віці, є фрески в Успенськім соборі в Києві. Собор цей побудував кн. Андрій Боголюбський в 1158 р., а розписав його в 1161 році, значить в XII віці. Підчас татарської навали і кількох пожарів він в середині уявляв майже руїну і лише в 1708 р. був відновлений, при чому чудові фрески були замальовані іншими образами. В 1882 р. підчас реставрації його відкрито старі фрески, між котрими знайдено образ зі сяйвом навкруги голови, на голові корона з перлами та залізним хрестиком на верху; волосся кучеряве, брови та довга борода сиві, ніс — грецький; в правій руці тримає восьмиконечний хрест коло грудей, а в лівій, опущеній вниз, — перевитий тасмою меч з хрещатим державом; на плечах — пурпуровий плащ, а під плащем т. зв. „далматик" синє-блакитнього кольору; на ногах — жовте обуввя. Образ цей безсумніву виявляв св. Володимира, що стверджують старовинні портрети його і відбитки на грошах з часів Володимира.

(Докінчення буде).

ПОМЯНИК ПОМЕРШИХ

Гарно виданий, на добрім папері, вигідний формат, міцно оправлений

Книжочка, яка повинна знаходитися в кождій христіянській родині.

Ціна дуже приступна, бо тільки 25 цт.

Книжечка ця буде памяткою на довгі покоління.

Замовлення посилайте до:

[illegible]

Box 3694, Winnipeg, Man.

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК „ДОБРИЙ ПАСТИР"?

В кождій українській православній хаті повинен знаходитися бодай один примірник молитовника — „ДОБРИЙ ПАСТИР".

Ціна молитовника в міцній шкіряній оправі, з золотим хрестом та написсю з пересилкою $2.25

Ціна молитовника в міцній полотняній оправі з золотим хрестом та написом $1.75

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada.
7 St. Johns Ave. — Winnipeg. Man.

ОПОВІДАННЯ ДЛЯ МОЛОДИХ ЧИТАЧІВ

(Зібрав о. Д. Ф. Стратійчук).

НАСЛІДКИ ГРІХА.

„Знай, що гріх твій знайде тебе", сказав один з пророків. Слідуюча історійка покаже правдивість тих слів

Василько хотів іхати з татом до міста, а коли не міг, то бодай випровадив тата за ворота. При відїзді тато сказав Васильков уважати, щоби ворота до саду були завше зачинені, бо лошатко, яке в них було, може увійти до саду і наробити шкоди.

Василько обіцяв уважати. З початку він бавився коло хати, потім пішов до саду й бавився там. Під вечір покликала його мати до хати Але про одно він забув. Він ані разу не подумав про ворота, аж поки тато не спитав його при вечері:

-- А що, Васильку, чи лошатко не входило до саду?

Бідний Василько, — він про ворота думав не забути, але забув.

Скоро по вечері тато й Василько пішли до саду і побачили, що лошатко було в садку і пообгризало кору з кількох деревець. Не було багато надії, щоби ті деревця на дальше росли, але тато сказав, що треба пробувати їх вилічити Він розмішав густої глини й наліпив її на ушкоджені місця дерев, обвязуючи їх рівночасно в тих місцях шматками. По кількох тижнях деревця — на велику радість Василька — росли і по якімсь часі позацвитали.

Час минав. Василько вже був великий та пішов до вищої школи в місті. Приходив до дому лише на вакації. Минуло багато років від хвилі, коли він забув про ворота і як він, як малий хлопчик, сидів з родичами того вечера при вечері.

Одних вакацій сидів Василько, вже як молодий чоловік, з своїми родичами в дома за вечерию. На дворі шаліла буря з дощем. Дерева шуміли. Дощ бив в шибки вікон Нараз почули, як дерева в саді тріщали

Другого дня ранок був ясний. Раненько тато і Василь пішли до саду оглядати шкоду. Це, що вони побачили, було сумне, але й цікаве. Дерева, що буря поламала, були як раз ті, що колись з них лошатко кору пообгризало. Вони поломились в тих місцях, де тато і Василько колись пообвязували шматочками; кора в тих місцях заросла, але місця все одно остали слабими.

Таке буває з людьми. Нераз через необережність зло поскалює, зранить характер молодої людини. Те зло може бути під ріжним видом. От скаже дитина брехню — остається шрам, рана в характері. Окаже дитина непослух родичам, — остається рана. Возьме дитина щось чужого, або не віддасть того, що позичене, або скаже гірке, безбожне слово — все те полишає рану, шрам на душі. Пізніше все те ніби затерлося, прикриється часом, однак, коли життева буря надійде, коли кріза зайде в життю, то якраз людина заломиться, впаде через ту рану в характері, що була спричинена злом в минувшині

Вистерігаймося зла, уважаймо, щоби те зло не увійшло в нашу звичку, бо те зло, як каже святе Письмо, — той гріх знайде нас.

Не відчиняймо для зла воріт душі нашої.

ЗНАЧІННЯ ЧАСУ.

Ця історійка буде про сумну долю одного чоловіка.

Чоловік цей чесний, точний, і непосидючий. Ми часто бажаємо тішитися його товариством, як найдовше й просимо, щоби не відходив від нас так вчасно. Найгірше, що можна про нього сказати, то те, -- що він є аж надто скорий, за коротко з людьми пристає і не дає людям другої нагоди його бачити.

Коли знайдуться люде, що його не хочуть, вони видумують всякі способи, щоби його поминути, видумують всякі штуки і оправдання, щоби він скоро забрався. Нераз люде кличуть до себе одні других тільки на те, щоби помогли їм його знищити, — тобто, щоби він скоро минувся.

Імя його є Час.

Ми говоримо про страчення часу, змарновання часу, відкладання часу, убивання часу.

Святе Письмо говорить про „викуплення часу" (Колосян IV. 5)

Одного разу одна розумна жінка прийшла до короля в Римі й хотіла продати йому дванадцять книжок за тисячу доларів. Він відказався, кажучи, що ціна за велика.

Жінка спалила три книжки і оставших девять хотіла продати королеві, але вже за три тисячі доларів. Король відказався.

Вона спалила других три книжки і хотіла за оставших шість книжок шість тисяч доларів. Знов король відказався.

Жінка ще три книжки спалила, а за послідних три хотіла девять тисяч доларів.

Король почав застановлятися над дивним поведенням чудної жінки й нараз зрозумів, що кожний раз, коли вона палила книжки, він втрачав великий скарб, бо таких книжок більше не було Він отже купив послідних три книжки, а коли прочитав їх зрозумів, що іх дійсно варта було купити, але він дістав лиш три і то за високу ціну, тоді, коли він міг купити всі книжки за багато таншу ціну, наколи би він був не змарнував, а використав нагоду.

З Часом так річ мається, як з тими книжками. З початку життя виглядає, що його є дуже багато, маємо час на всьо, ми думаемо, і не дбало обходимося з ним. Але як стаємо старшими, пізнаємо, що його все менше і менше То ді ми більше цінимо його і бажаємо, щоби той змарнований час повернувся, але колеса часу ніколи не завертаються

НАГОРОДА ПРОЩЕННЯ.

Одного разу жили два сусіди, що були великими приятелями

Оба вони мали гарні городи. Вони звичайно любили говорити оден другому про свої городи, проходжуватися по них, подивляти їх красу та любуватися запахом цвітів в них.

Коли яка нова квітка розцвила, то котрий з них скорше спостеріг це, — йшов до другого й сповіщав йому з радістю про те Ці городи були подібні до сердець тих сусідів — завше отверті, ні один ні другий не таїв нічого в своїм серці перед своїм приятелем. Їх серця були також, гарні, бо були повні цвітів приятельства.

Але сталося, що одного дня вони посварилися. Прикрі слова сказав один другому, слова, що пішли крізь серце і потолочили в нім цвіти приятельства. А що город був частиною їх самих, то коли запала ніч — і один і другий пішов в город свого сусіда й поломав в нім цвіти, збурив красу й спокій.

Вранці пішов перший до свого города, щоби загоїти в нім своє зранене серце — але там знайшов лише поломані квіти.

Він подумав про пімсту. Але ось, яка була його пімста:

Коли ніч прийшла, він пішов до городу свого приятеля і працював цілу ніч, насаджуючи в нім білі цвіти Прощення. А це, треба знати, є найгарніша цвітка в цілім світі, опріч одної цвітки християнської, що зветься Любов.

Коли розвиднялося, він струджений і сумний повернувся до свого власного, тепер знищеного городу, думаючи про те, як довго він буде змушений працювати, щоби все направити.

Але, що це?! Як він зблизився до городу, небесна пахучість вдарила на нього, а коли ввійшов до городу, побачив, що в нім вже все було направлене, засаджене, а особливо величаво красувалися білі цвіти Прощення.

Далеко на другім боці він побачив когось, що йшов до воріт, і він підбіг до нього, думаючи, що це огородник, хотів йому подякувати. Але він не вспів побачити його лиця, лише побачив його руки. На них були знаки від цвяхів.

Бачучи це, він вклякнув в городі і подякував Богові, бо він знав, що бачив Ісуса Христа, котрий оказав давно і тепер говорить: „Прощайте, а проститься вам". (Лук. VI: 37).

СЛОН, ЩО РОБИВ „В ДОБРІЙ ВІРІ".

Один слон, що все і завжди робив в добрій вірі, задумав деякі добрі діла зробити

Одного разу припадково настолочив він квочку, як вона встала зі свого гнізда і задушив її на місци

— От це сумна річ, — сказав він жалібно, — але що ж, я робив в добрій вірі. Але коли я убив матір, то мушу сам вносидіти курята замісць неї

Він сів на яйця і їх пороздушував. Немав він успіху.

— Зле сталося! — сказав він, — але я й це робив у добрій вірі

Йдучи далі, він побачив, як мати колисала в колисці дитину. Дитина скоро заснула і мати відійшла до роботи Але дитина не довго спала, пробудилася й давай плакати. Тоді слон зараз подумав Ось для мене нагода зробити добре діло. Він приступив до колисочки і почав нею колисати, як він думав, дуже легесенько й співати дуже солодко та милозвучно Та в дійсности це не був спів, а страшний рик, в наслідок якого дитина перелякалася і цілий тиждень відхорувала. Мати дитини скоро прибігла і макогоном прогнала слона з перед хати

— Ну й щож це таке? — думає слон, таж я все це робив в добрій вірі.

І багато дечого більше робив слон „в добрій вірі", але з того таке „добро" виходило, що нарешті міська рада мусіла зійтися на наради й ухвалити припняти слона міцним ланцюхом до великого дуба, за містом.

Коли ж його припняли, він сумно скааав:

— Я все робив в добрій вірі.

А коли з часом згинув, його поховали і на надгробнику написали: „Він робив все в добрій вірі". Але хто це тільки не читав, то казав: „Так йому треба! Добре, що вже нема його між живими".

Відновляйте передплату за „ВІСТНИК" на 1938 рік!

БЕЗБАРВНІ ХРИСТІЯНИ.

Зайшов я одного разу до свого приятеля на балачку Він належить до української церкви, як і я. Маємо про що говорити, бо нерідко клопочемся, як би то зібрати фондів для церковної каси та як би то приєднати трохи більше членів для громади.

Там застав я знакомого чоловіка. Той, побачивши мене в хаті приятеля, ще трошки поговорив, а потім вопрощавшись з нами, вийшов

— Добре, що пішов — каже мені приятель.

Мене здивувала його мова, бо знаю його від довшого часу, як гостинного й товариського чоловіка, а тут нараз „добре, що пішов." Питаю його:

— Для чого ж добре? По моєму шкода, що так скоро опустив нас, а то були б собі з ним поговорили

— Що ж ви думаєте з ним говорити?

— Як то що? Він же очитаний і розумний чоловік Видно, що він щось робить, бо живе вигідно Думаю, варто було з ним поговорити

— Варто і не варто!

— Та як не так? Щось вас не розумію.

— Послухайте, а зрозумієте Не люблю того чоловіка Не хочу й бачити його в своїй хаті Вам тепер буде дивно що ви його бачили в мене То це тому, що я не мав відваги показати йому двері. Я ще чекаю, коли це станеться бо надійде час що тідних людей треба при хаті і в хату приймати, а потім треба гнати від себе на чотири штри

Дивно це було для мене, але слухав його не перебиваючи А він говорив далі

— Є штани на світі Є негідники Є люди, що мають себе за мудрих, а на ділі не варті й торби січки

Он хоч би й цей Має роботу Гарно веде свій дім Навіть можна сказати вистадно А гляньте на його жінку Та ж у нашім селі навіть жінка дідича краще не вдягалася

Та й діти в нього всі зібрані, всі в вигодах, як якого магната

Він сам між пани так і пнеться Але чи побачите його в товаристві звичайних людей? О ні, він пристає з адвокатами, професорами, докторами, редакторами, політиками, а не зо звичайними смертельниками

— Та ще до того наші люди, коби здорові, такого поважають, мабуть з привички, як пана Щоб він тільки появився десь підчас свята а вже кажуть „Кличте його до промови. Садіть його та його фамілію на важніше місце. Підносіть йому кращі страви"

— Недавно сюди приїхав наш головний провідник, заслужений діяч. От запросили його до нашого голови парафії І мене запросили. Думаю — конче треба йти. Щось почую від мудрого чоловіка. Сподівався там побачити ще кого з наших видніших парохіян. Але яке було моє здивовання, коли там побачив також ось того чоловіка

— То нічого дивного. Що ж, і він радий побачити нашого провідника та поговорити з ним. Хіба це зло?

— По моєму він не гідний засідати на раді громадян, що клопочуться всякими церковними і світськими справами. Чому, то вам зараз скажу.

— Є тут у нас наша українська православна церква Він, як треба, каже, що він православний. Але в чім його православіє відбивається? Чи в тім, що не ходить до церкви? Чи може в тім, що до нині ще не став членом церковної громади? Ці не дає зломаного цента на жадну церковну потребу? Він для нашої церкви вмер.

— Е не кажіть такого, — кажу моему приятелеві, бо бачу, що він говорить, а жаль йому серце тисне. — Я бачив його з родиною на візитації і на Великдень.

— І то все Більше ви його не бачили А хіба розумні люди так роблять? Він же має себе за розумного чоловіка Пристає не з ким будь

— Ми платимо вкладку до церкви кожного року Та не тільки вкладки, а всякі інші вплати Їх у році не мало назбирується То на дієцезіяльний фонд то на семинар, то на „Вістник" то на місийний фонд, то на базар, в одну чи другу кольоню, то ще на що там. Є багато тих здачок Не без того, що кожної неділі треба кинути на тарілку в церкві. А що він це дає? Нічого. Отже най не величається тим, що він православний українець.

Та це не все. Перед католиками називає себе православним А перед православними каже, що він католик Але на ділі він не належить до ніякої організації Ні церковної, ні світської Це в теперішний час занадто невигідне Я сподіюся що всі розумні люди скоро полишуть його самого.

Я мушу вам признатися, що я так глибоко справи не розбирав та я над тим не думав. Я все мав його за симпатика, — кажу

От і вам треба про таке думати І всім нашим членам церковних та світських організацій. Безбарвних християн є багато. Вони або большевики, або близько них. Та й що ж то за симпатик, що симпатизує з нами двадцятий рік? Можна бути симпатиком місяць, рік, ну, скажім, два роки Але не десять, ні двадцять літ

— І ось таких безбарвних християн є багато по наших околицях Це наша болячка. Такі то людиськи без сорому всім служать, до всіх залицяються і всіх мають за ніщо, а себе за щось Стрічаєте таке Такий тип піде на візитацію епископа нашого і католицького і російського і на якусь більшу церемонію протестантську Він буде віддати говорити всім І католикам І стрільцям І нам, православним. І гетьманцям І букам І навіть большевикам. Він хоче всюди бути на перших місцях І буває Бо в нас люди все людьми. Той думає так, а другий інакше Та мусить прийти час, що такому птахови прийдеться або сидіти в своїй хаті або приєднатися до котрої будь парафії і стати членом котроі будь української групи А там стати до праці на те, щоб збирати нагороди.

Почести й перші місця належаться заслуженим людям, з ніколи фарбованим лисам На тому люди вже починають розуміти Та й покажуть усякому його місце

Я був вдоволений, що того вечера почув таку мову від свого приятеля. Ще дещо ми говорили й я пішов до дому І думав над тим що він говорив. Та це рішив подати це до газети най ще хто про це думає та з того витягає науку Час уже приєднати всіх симпатиків до себе, або примусити їх злізти з невтрального стільця і стати до роботи в таборі других. Місце їм десь мусить бути.

А тоді віднесемось до них по заслузі.

Кость С.

ЧАС НАМ ПОДУМАТИ.

(Ройкрофт, Алта)

В 23 ч „Вістника" появився допис з Гримша, Алта., підписаний п. Дмитром Москаликом. Завважую з задоволенням, що українці в Гримша о ціле небо вище цінять своє рідне, як чуже. За це їм честь і слава Довідуюся з допису, що місцевість Гримша ще молода, бо українці замешкують її лише від 7—8 років, не так, як Ройкрофт

Тут люди поселилися вже приблизно 30 років тому, в тутешні українці можуть похвалитися, що не по 1000 (тисячі) бушлів пшениці продають, але по кілька тисяч річно, бо й земля тут не абияка, і авта мають і їздять ними як які „буржуї". Одним словом околиця Ройкрофт багата, бо має добрі землі, але люди тут бідні, то є бідні культурно, і то дуже бідні, бо хоч як давно тут замешкують, то на громадськім полю не зробили майже нічого, що могло б звернути на себе увагу свіжоприбувших в цю околицю. Але тутешні люди цього не розуміють і не хочуть порозуміти. Є тут такі люди, що колиб хто звернув їм увагу на їх помилки то готова бути халепа

Тут є Народній Дім „артистично" побудований з „логів" Маємо також таку саму церкву, як Народний Дім. Вона так само причудно побудована. Оттак, як бідний чоловік візьме гомстед, а має кількоро малих дітей, то тільки на них працює, їх утримує, а про будівлі не в силі подбати, бо не має для цього ні часу, ні гроша Такі будинки не будинки, а тимчасові скриття від дощу й морозу поки прийде ліпший час або поки діти не підростуть. Але у нас діти уже навіть попереростали й постарілися і час був вже давно щось ліпшого для них зробити В Ройкрофт є кооператива, але ми й тут робимо раків постук, бо є кількох з наших членами, але кооператива до них не належить, а до англійського населення Шпиталю треба, і то дуже треба, але треба якоїсь магічної сили, щоби зєднати наших людей до купи в цій справі. Тут аж проситься млин вибудувати, бо в округ 50 миль нема млина але нема кому до цього взятися

Пише пан Москалик, що попередні чужі священики прозивали наших українських священиків чортами і т. п Це правда. Я самий чув таке. А я від себе скажу, що в Ройкрофт такі чужі священики мають місце й голос. А воно так не повинно бути. Ми повинні на це обовязково звернути пильну увагу, а то хочби з огляду на молоде покоління, щоби не робили між нами чужі пройдисвіти, що їм подобається, а лише те, що для нас добре Мусимо ширити між собою любов і згоду та спільно один одному помагати й прямувати до одної спільної мети, до самостійности Не підкладати нам шиї під чуже ярмо, але бути більше людьми.

Ми знаємо, що між нас люблять лізти агенти всякого покрою, висланї нашими ворогами Не робить ріжниці, хто він і як убраний, він завжди робить між нами призначену йому згори роботу Чи ми маємо тільки приймати від чужих все, чи воно зле чи добре, без розбору? Ні і ще раз ні! Ми уже раз повинні сказати собі, що ми вже виросли і наймитами перестали бути. Ми такі люди, як і другі, нам належиться таке право на цім світі, як і другим людям Чи нам не вільно самим собою руководити й самим за себе думати, але мають за нас думати другі, нам ворожі люди? Чи ще мало нам тих терпінь і наруг і кривд, яких наші предки і ми самі натерпілися? Чи все це ще нас не заставило подумати, доки ми будемо лише слухати й сповняти чужі прикази? Час вже бути нам людьми й самим про себе думати.

Ройкрофтовець.

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА СВ. ЮРІЯ.

(Флин Флон, Ман.)

Укр. Гр. Прав Громада в Флин Флон існує від 14-го березня 1937 р. 19 грудня 1937 р. відбулися в нас доповнюючі збори і заразом вибори заряду на 1938 рік В склад заряду увійшли пп.: Василь Стиба — предсідник громади, Юрій Скройський — секретар Петро Сірий — скарбник. Яків Нестеренко і пані Люба Киба — контрольори. Наша громада начисляє 33 члени Помимо колод, які нам стараються кидати під ноги наші противники, наша робота поступає вперед Будемо старатися, щоби збільшити наше членство та працювати для добра нашої Укр. Греко-Православної Церкви, та взагалі для українського народу. Ми стараємося наслідувати наших предків, котрі не дали звести себе отим Кунцевичам, що розпинали православних християн Наші предки були православними, отже й ми не повинні піддаватися чужій агітації, але постояти за нашу рідну православну віру так, як стояли колись наші славні козаки Ми православні українці в Флин Флон будемо працювати щиро по нашій змозі для добра й слави нашої рідної церкви і завзиваємо тих, що ще не є членами укр. греко-православної церкви, ставати її членами та спільно всім працювати для добра й спасіння нашого народу Народ є тільки тоді сильний, коли обєднаний, а найкраще нас може обєднати Рідна Церква

Прийде пора, що й наші рідні брати католики зрозуміють, котра є правдива українська церква й непозволять більше чужій руці вести їх під чужу стріху

Юрій Скройський.

СУБОТНИКИ НЕ ПЕРЕВЕЛИСЯ.

(Едмонтон, Алта)

[illegible] час суботники не давали просебе чути Бодай не було чути про них у нашому місті. Це звичайно найбідніший елемент під кожним зглядом, а головно під оглядом свідомости релігійної, чи національної.

Але десь зявився тут недавно суботницький „пророк". Голосно розголошував свої вірчини. Його агенти вештаються попід хати та розно

сьля оголошення. „Пророк" приїхав з рідних земель. Поробив крикливі надписи на одній тутешній суботницькій хаті. Всяко заманював до себе людей. Запрошував усіх на відчити, а не на якусь суботницьку комедію.

Звичайно найшлися такі, що схотіли послухати краяна, що бував на рідних землях. Тому побігли на ту суботницьку шопку.

А там почули суботницькі теревені, що в них не хочуть вірити розумні люди.

Все там схитровано. По в[illegible] тах можна ставити питання. Та ві[illegible] людей не дають крутії відразу, бо мусять надуматися, тому кажуть прийти на другий раз, а це на те, щоби ще раз заманити жертву в свої сильця. На жаль ще є такі маловіри, що шукають у суботників заспокоєння своєї цікавости. Головно тим слабовірам подобається, коли суботники їм виговорюють нісенітниці про кінець світа, чи критикують Христову Церкву Православну, її устрій, її Богослуження і все, чого Вона навчає.

Суботництво започаткував Віллієм Міллер з початку минулого століття. Оголосив себе пророком і непомильним. Це вже вистарчить на те, щоб взагалі тої секти не брати серіозно.

Комусь то на руку святкування суботи. Кому саме, не трудно відгадати. Хіба правдивий християнин відречеться Христа, а приєднається до Міллера? Є такі люди, що міняють правдивий дорогоцінний скарб, що ним є Христова віра, та стають суботниками.

Ніхто не знає, коли буде кінець світу. Цего не можуть знати й суботники. Мені виглядає, що хто став суботником, тому немов прийшов кінець розуму. Для такого вправді немов настав кінець світа.

Православний.

ПРОЩАЛЬНА НЕСПОДІВАНКА.
(Гудів, Саск.)

В вечері 18 грудня 1937 р. тутешні громадяни прощали пана Михайлу Кошлая і його дружину в їхнім домі, котрі віділхали слідуючого дня до своїх дітей у Форт Вілліям, Онт., з метою осісти там на стало.

Сумне було прощання сина Івана, синової і доньки Єви, що тут учителює, та другої доньки й затя п-ва Костишинів і внуків, що мусять остати без дорогих їм осіб на місці і околиці, де по стільки трудах і перебутім горю еміґрантських переживань через десятки літ були для них не тільки щирими опікунами-родичами, але й примірними провідниками в праці, як на церковній так і народній ниві. Можемо бути певні, що добрих родичів добрі діти, як до тепер так і на дальше, будуть йти непохитною дорогою батьків. Сумне було прощання для кревних й не менше для всіх громадян, бо через їх відїзд українська православна громада в Гудів тратить одного з своїх фундаторів, добрих й щирих членів, що десятками літ брали живу участь в церковній і громадській роботі.

Вище згаданого вечера зібрані громадяни, по висловленню щирих побажань і по грімкім многолітстві, передали побажання від свого пароха о. Уліна, котрий в той час був хорий, і вручили панству Кошлай дарунок на спомин. При тій нагоді не забули за наш одинокий релігійний часопис „Вістник", на фонд котрого зложили, як слідує:

По 50ц.: Сестриство при церкві, Д. Лозинський.

По 25ц.: пп. Л. Думка, М. Пинчовський, Н. Шинко, Г. Козакевич, В. Савчин, Ю. Павлишин.

По 20ц.: М. Кошлай, Ю. Гребенюк. По 10ц.: Л. Бойкович, С. Пилюк, І. М. Кошлай.

В вірі, що на новім місци панство Кошлай дадуть докази відданости й щирости та привязання Укр. Православній Церкві, цею дорогою ще раз передаємо їм сердечні побажання.

Громадянам-жертводавцям складаємо щиру подяку за жертви на релігійний часопис.

Марія Уліна.

РІЧНІ ЗБОРИ
(Калмар, Алта.)

Загальні річні збори Укр. Греко-Православної Церкви Пресвятої Тройці в Калмар, Алта відбулися в неділю 19 грудня 1937.

Збори відкрив п. М. Воркун. На предсідника зборів вибрано п. І. Захарка, а на секретаря п. В. Фіцовича. Збори відбулися після статута і як в найліпшім порядку.

Приходу за 1937 рік громада мала 526.80

Розходу було 507.43

В касі остало 19.37

До заряду на 1938 р. увійшли слідуючі члени: голова — І. Фіцович скарбник — І. Харпш, секретар — Ю. Васюта.

З нагоди річних зборів слідуючі члени зложили на дієцезіяльний фонд: По 2 дол.: С. Пирч.

По 1 дол.: С. Олексин, Т. Чубэла, І. Фіцович, Н. Сич, І. Осьмак, М. Воркун, І. Захарко, Н. Попович, В. Фіцович, Ю. Васюта, І. Харпш, О. Сікора.

Ю. Васюта, секретар.

ПРИМІРНІ ХРЕСТИНИ.
(Йорктон, Саск.)

На хрестинах Василя Мельничука в Йорктоні, 11-го січня, на зазив о. М. Фика слідуючі особи зложили коляду на Духовний Семинар У. Г. П. Ц. в Вінніпегу:

По 2 дол.: Мих. Стечишин, Н. Стратійчук, В. Самінців, Д. Смокович.

По 1 дол.: І. Яремко, Й. Мельничук, В. Мельничук, о. М. Фик, І. Когут (1.03), Анна Гулька, Еміль Ягольницький.

По 50ц.: П. Ягольніцький.

Щира подяка належиться всім жертводавцям. **Гість.**

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД
СТОДЖИС, САСК.
(Збірка о. Л. Дячини)

По 1 дол.: В. Грушка, О. Семчук, А. Іванів.

По 50ц.: Д. Солтис.

РОБЛІН, МАН.
(Збірка о. П. Ґлівського)

По 1 дол.: Семен Новосад, Петро Ірха.

По 50ц.: Павло Солтис.

МІЧЕМ, САСК.

По 1 дол.: О. Клюкевич, Л. Новосад.

По 50ц.: Д. Олексин, А. Марковський, М. Павлюк, Г. Троян, Й. Марковський, М. Клюкевич, Н. Дутчишин, Ф. Васкул, І. Котелко, І. Криший, Д. Калинка, І. Ганущак, Н. Білінський, П. Максимишин, Л. Залещук, Ю. Томащук, М. Олеськів, М. Боднарчук, І. Дупчак, В. Коновалюк, пані М. Новосад, Ф. Тріщук, Д. Шинфинюк, К. Токарчук.

По 10ц.: І. Шабатовський, Г. Сопотюк.

СЛАВА, АЛТА.
(Збірка о. Т. А. Горбая)

По 1 дол.: С. Воробець, Д. Никифорук, О. Матейчук, І. Гнідан, Т. Лакуста, В. Никифорук, П. Лакуста.

КАҐВІН, АЛТА.
(Збірка о. Т. А. Горбая)

М. Середяк 1.00

КЕНДІЯК, САСК.

По 2 дол.: Теодор Шинкляк, Іван Шинкляк, Григорій Лужецький.

По 1 дол.: Іван Шишковський, Андрій Шинкляк, Павло Леськів, Василь Хорт, Теодор Фрич.

КАДВОРТ, САСК.
(Збірка о. І. Майби)

По 1 дол.: Стефан Новаковський, Яків Кіндрачук, Федь Грицюк, Василь Трасковський, Никола Тріщук, Володимир Ковбуз, Василь Табачнюк, Василь Попович.

Дрібна колекта 2.35

ВАКАВ, САСК.
(Збірка о. І. Майби)

По 1 дол.: Іван В. Луцюк, Василь Чопюк, Дмитро Чернявський.

По 50ц.: Василь Гнідий, Петро Бельон, Іван Кодовик, Василь Дідух.

Дрібна колекта 2.45

ТАРНОПІЛЬ, САСК.
(Збірка о. І. Майби)

По 1 дол.: Василь Савчук, Гриць Стельмащук, Петро Бальон, Матій Лунь, Владик Войціховський.

Дрібна колекта 1.45

СТ. ДЖУЛИЕН, САСК.
(Збірка о. І. Майби)

По 1 дол.: Семен Михайлюк, Дмитро Бокшований, Юрко І. Михайлюк, Юрко В. Михайлюк, Никола Сорока, Юрко Буджак, учитель Петро Кіндрачук, Гриць Сорохан, Михайло Кулик, Василь Пігач.

Дрібна колекта 1.05.

ЕЛЛОВ КРІК, САСК.
(Збірка о. І. Майби)

По 1 дол.: Михайло Вербний, Йосиф Новак, Танько Борса.

Дрібн аколекта 8.05

УВАГА: — З браку місця, звіт з коляди відложується до слідуючого числа.

КОЛЯДА „ВІСТНИКОВІ".
(Казів, Саск.)

Дня 9 січня на третій день Різдва Христового, панство Єреми гостили в своїм домі кількох гостей. Гості забавлялися гарно. Говорили на ріжні теми й колядували. Між тим п. К. Гондзьола піддав думку, щоби гості по своїй змозі зложили коляду на „Вістник", котрий стоїть на сторожі Рідної Церкви. Гості радо на це згодилися. Жертвували слідуючі:

По 50ц.: К. Гондзьола.

По 25ц.: Д. Єрема, І. Грицюк, Я. Гондзьола, І. Пилипів.

Присутний Гість.

ДАР ДЛЯ „ВІСТНИКА".
(Виллінґдон, Алта.)

Минувшої осени п-во Топольницькі справляли хрестини своєму синові. При обіді п. Лупул піддав гадку, щоби гості зложили жертву на пресовий фонд „Вістника". Зібрано $2.45. Потім п. Іван Юрчук, учитель, виголосив коротку але змістом багату промову, по якій відспівано многоліття панству Топольніцьким та їх маленькому синкові.

Гість.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА"

В. П. Шарек, Гейсборг, Саск. .60

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Запаринюка.
Лютень.

12. Субота, Трох Святителів — Богдан, Ешвін о. Фик.
13. Неділя — Етелберт, Сифтон о. Фик.
15. Вівторок, Стрітення — Вейкав, Роркетон.
20. Неділя — Пайн Ривер.
27. Неділя — Форк Ривер.

Давфин, Ман.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1938 РІК.

ЛЮТЕНЬ

1 В. Прп. Макарія
2 С. † Евтимія Великого
3 Ч. Максима
4 П. Тимот ап., Атаназія
5 С. Климентія

6 Н. **Нед. 32 по З. св. Д.** Ксенії
7 П. † Григорія Богослова
8 В. Ксенофонта й ін
9 С. † Перен. м. Івана Золот.
10 Ч. Пп. Єфрема.
11 П. Ігнатія Богон., Романа
12 С. **Трьох Святителів**

13 Н. **Нед. Мит. і Фар.** Кира і Івана
14 П. Трифона мч.
15 В. **Стрітення Господнє**
16 С. Симеона і Анни пр.
17 Ч. Ісидора
18 П. Мч. Агафії, Теодосія
19 С. Вукола, Юліяна

20 Н. **Нед. Блуд. Сина.** Партенія
21 П. Вм. Теодота Страт
22 В. Мч. Никифора
23 С. Харлампія
24 Ч. Власія, Вертія
25 П. Мелетія еп., Антонія
26 С. Пп. Мартініяна

27 Н. **Нед. Масоп.** Прп. Авксентія
28 П. Ап. Онисима, Євсевія пуст

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. І. Дмитрова
Лютень.

13. Неділя — Селтон
15. Вівторок, Стрітення Господнє — Портедж ля Прейрі.
20. Неділя — Тиндал
27. Неділя — Поплар Парк

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Л. Березіцького
Лютень.

12. Субота, Трьох Святителів — Сельків
13. Неділя — Гардентон (місто).
15. Вівторок, Стрітення Господнє — Сірко.
20. Неділя — Роза.
27. Неділя — Вайта.

Адреса — Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василіва
Лютень.

12. Трох Святителів — Тірен
13. Неділя — Ґлендон
15. Стрітення — Беліс
20. Неділя — Довнінг
27. Неділя — Смокі Лейк.

Адреса: — Смокі Лейк, Алта. Почтова скринка 108

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. С. П. Симчича.
Лютень.

6. Неділя — Росборн.
12. Субота — Трьох Святителів — Мензі.
13. Неділя — Виста.
15. Вівторок — Стрітення Господнє — Ст. Джанс — (Січ)
20. Неділя — Сенді Лейк
27. Неділя — Ст. Джанс (Січ).

Адреса: Мензі, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Самця.
[illegible]

12. Субота, Трох Святих — Тудор.
13. Неділя — Еґремонт

Адреса: Суб. 23. Едмонтон.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ
1938
Лютень

13. **Неділя Митаря й Фарисея.** Гол. Утр. Єван. Мат. XXVIII: 16—20. Лит. Ап. 2 Тим. III: 10—15 Єван. Лук. XVIII: 10—14.

15. **Вівторок, Стрітення Господнє:** Утр. Єван. Луки II: 25—32. Літ. Ап. жид. VII: 7—17. Єван. Луки II: 22—40.

20. **Неділя Блудного Сина.** Голос 2. Утр. Єван. Марка XVI: 1—8; Літ. Ап. І. Кор. VI: 12—20. Єван. Луки XV: 11—32.

27. **Неділя Масопустна.** Голос 3. Утр. Єван. Марка XVI: 9—20. Літ. Ап. І. Кор. VIII: 8—13 і IX: 1—2. Єван Мат. XXV: 31—46.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

РІК XV. WINNIPEG, MAN., FEB. 15th, 1938 ВІННІПЕГ, МАН., 15-го ЛЮТНЯ, 1938. ЧИСЛО (288) 4

УРЯДОВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ.

Подається до відома Всечесним Отцям Духовним, Громадам і загалові вірних Української Греко-Православної Церкви в Канаді, що з благословіння Високопреосвященого Архиепископа Іоанна Теодоровича та рішенням Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді, наша Церква буде святкувати цього року ДЕВЯТЬСОТПЯТЬДЕСЯТЬ-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ХРЕЩЕННЯ РУСИ-УКРАЇНИ за Святого Володимира Великого, Князя Київського, та ДВАДЦЯТЬ-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

Програма та інші інформації відносно Ювілейних Свят, що будуть відбуватися головно весною та літом, будуть подані Всечесним Отцям Духовним, Громадам та загалові вірних у свій час.

Дано в Вінніпегу, Ман., дня 16-го лютня, Р.Б. 1938.

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ,

Прот. С. В. Савчук, голова.

В БОЛЬШЕВІЇ КАРАЮТЬ ЗА ПЕРЕПИСКУ.

[illegible] довгого часу в большевії карають за те, що хтось має ще відвагу [illegible] писати листи до рідних, чи знакомих за большевією. Відомий випадок [illegible] вигнали з роботи дівчину за те, [illegible] писала до свояків в Канаді. Також німецькі газети остерігають своїх, щоби [illegible] не висилали листів до Німців в большевії, бо большевики арештують навіть горожан Німеччини, мешкаючих в большевії [illegible] одиноко за те, що ті дістають листи [illegible] большевії.

НЕ ХОЧУТЬ ВІДДАТИ ДІТЕЙ.

В північній Еспанії мешкає окремий нарід [illegible] Баски. В [illegible] облоги баскійського міста Більбао большевики вивезли около 60,000 баскійських дітей до Росії, ніби для охорони перед війною. Та війна в баскійській стороні давно скінчилася, а большевики дітей не віддають, хоч Баски домагаються. Большевики порозміщували їх в азійських околицях і вживають до найгірших послуг. Так колись турки і татари забирали дітей українських і виховували їх на яничарів.

БАЗАР!

Подається до відома православним українцям в Вінніпегу й поза Вінніпегом, що в СУБОТУ, 26 БЕРЕЗНЯ, 1938 в Вінніпегу, в салі при церкві св. Михаїла, 110 Дізраелі стр., відбудеться великий БАЗАР, дохід з якого призначений на ціль Українського Православного Духовного Семинаря в Вінніпегу.

Річи та інші жертви на Базар можна слати на адресу Консисторії, 7 Ст. Джанс Евеню, Вінніпег, Ман.

Комітет.

Чи Ви вже відновили передплату на 1938 рік за „Вістник"? Коли ще ні, так зробіть це зараз! Також постарайтесь, щоби й Ваш сусід читав „Вістник".

МОВЧИ ЯЗИЧКУ, БУДЕШ ЇСТИ КАШУ!

Є люди, яких найбільшим ворогом є їх власний язик.

До таких людей, по нашій думці, належить п. Свистун.

Язик Свистуна проявляє час від часу ту прикмету, що говорить про події, які вже сталися, не так, як вони були, але так, як Свистун хотів би, щоби були. За примір цього може послужити його стаття про так звану угоду між Консисторією і його брацтвом в 1935 р., яка появилася в „Рідній Церкві" за місяць грудень, 1937.

Так про зміст і значіння „угоди", як і про її історію ми вже свого часу досить обширно писали (гл. число „Вістника" з дня 15 червня 1937 р.) і в звичайнім випадку булоб злишним знова до неї вертати. Але коли Свистун про неї дальше говорить, а що більше, коли заявляє, що подана нами „історія угоди від початку до кінця в цілости брехлива" та що „ця брехня є свідома" з нашого боку, нам нічого іншого не лишається, як тільки ще раз про неї заговорити.

Свистунови взяло повних шість місяців, аби набрати настільки відваги, щоби назвати нашу історію „брехливою" та оголосити свою власну „історію". Це хай впрочім нікого не дивує. Іншому, менше відважному, взялоб це не шість місяців, але радше шість років рішитися на такий крок, але для Свистуна, якому море по коліна, та якому не бракує відваги робити з білого чорне, а з чорного біле, — й шість місяців було досить.

Оттак звучить Свистунова історія „угоди", яку він вже називає правдивою:

„В відповідь Вістникові я заявляю публично, що подана ним історія угоди від початку до кінця в цілости брехлива і ця брехня є свідома зі сторони авторів статті. Коротко, факти в звязку з угодою є ось такі:

1) Думку до угоди подав не я, тільки бувший посол до сойму Алберти, п. Ізидор Горецький, який, вірю, зробив це в добрій вірі і дістав за це публичне признання на зїздах в Саскатуні і в Едмонтоні.

„2) **Я не предложив жадних резолюцій** (підчеркнення наше — Ред. „В."), які нібито мали бути ухвалені на надзвичайнім **зборі** (про ніякий „збір" ми не говорили, а про Собор — Ред. „Віст.") і який гурток людей приявних при угоді нібито відкинув одноголосно. **Фактом є, що одинокі резолюції предложені мною були зраз резолюції, що є в тексті угоди** (підчеркнення наше—Ред. „В."). **Цілий текст угоди був приготований мною в цілости і був майже в цілости,** бо тільки з виключенням кількох слів принятий як текст угоди чи порозуміння. **Тільки дві зміни** (це підчеркнення наше—Ред.) були зроблені в тексті, предложенім мною, а іменно: в первісім моїм тексті дві перші точки звучали так:

„1. Всенародно-соборноправний устрій.

„2. Канонічність ієрархії Української Автокефальної Православної Церкви поставленої собором Церкви.

„В принятім тексті ті точки дещо зм'нені не нарушуючи змісту. По тій зміні ті точки звучать:

„1. Народно-соборноправний устрій.

„2. Канонічність ієрархії Української Автокефальної Православної Церкви.

„Так отже слово „всенародно" змінено словом „народно" і в другій точці викинено слова „поставленої собором церкви", тому, що всі знаємо, що ієрархія Укр. Прав. Церкви була поставлена собором Церкви.

„**Повторюю ще раз, що текст угоди був виготовлений мною і принятий всіма майже без зміни. Жадних резолюцій не було, які булиб відкинені**" (підчеркнення наше — Ред. „Віст".)

Свистун починає свою історію заявою, що думку до згоди подав не він, тільки п. Ізидор Горецький.

В нашій історії ми не подали, хто перший піддав думку до угоди, — сам Свистун, чи Горецький, чи хто інший. Не подали, **бо не знали, тай тепер не знаємо. Але хіба це таке важне, хто** перший піддав думку? Важніще те, — що пропозиція про угоду прийшла **від Свистуна до Консисторії,** а не від Консисторії до Свистуна, про що впрочім в нашій історії виразно зазначено. Та коли Свистунові ходить про такі подробиці, то ми радо послужимо йому деякими подробицями й з нашого боку. І так:

В пятницю, 27 грудня, 1935, пополудні, о. П. Самець прийшов до комнати о. Савчука й сповістив, що його кличуть до канцелярії Інститута. О. Савчук прийшов і застав там таких людей: о. Кудрика, о. Самця, П. Лазаровича, В. Буряника, В. Сарчука, А. Павлика, В. Я. Арсенича, Мир. Стечишина, Г. Сліпченка. Пізніше в різних часах зявилися Із. Горецький, І. Гнатишин, О. Бендас, С. Пернеровський, І. Данильчук, Т. Гаврилюк. Слід зазначити, що не всі вичислені були весь час присутні на нарадах.

Прийшовши до канцелярії, о. Савчук запитав, у чім річ. П. Лазарович пояснив, **що Свистун хоче миритися** та переповів услів'я, які він поставив. **Найважніщим услівям було, що Консисторія має скликати надзвичайний Собор до року від Семого Собору, та що той Собор має ухвалити такі резолюції, які Свистун вже тепер Консисторії предложить.**

Коли Лазарович скінчив, о. Савчук запитав поіменно всіх тоді присутних, що вони про Свистунову пропозицію думають. Присутні висловлювали свої думки один за одним, а о. Савчук нотував їх на папері. Свою думку о. Савчук висловив останній. По цім рішено, щоби Лазарович пішов до Свистуна й дістав від нього запропоновані ним резолюції, що він і зробив.

Дословний текст Свистунових резолюцій такий:

„І. **Собор** (просимо звернути увагу, що в резолюції говориться про Собор, а не Консисторію — Ред.) **стверджує, що УГП. Церква в Канаді стоїть на тих самих канонічних основах, які вона приняла за свої на Соборі 1924 року через приняття теперішнього Епископа висвяченого Всеукр. Прав. Собором 1921 р., а ще основи ухвалені і приняті тимже Всеукр. Прав. Собором 1921 р., як слідує:**

„1 Всенародно-соборноправний устрій.

„2. Канонічність ієрархії висвяченої соборним способом.

„3. Право Церкви на виключування з уживання т. зв. вселенських канонів, оскільки ті канони не відповідають теперішньому життю Церкви.

„4. Право Церкви на творення нових своїх канонів Собором Церкви відповідно до вимог життя Церкви.

„5. Уживання рідної мови в Церкві.

„6. Недопущення до підлеглости

Церкви чужим церквам, або патріярхам.

II. Собор (отже знова Собор, а не Консисторія — Ред.) **уважає „Тези до дискусії", як документ, що не висловлює поглядів У. Г. П. Церкви в Канаді, але тільки особисті погляди осіб, що ті Тези підписали і рівночасно уважає, що умови в тих Тезах є не до прийняття У.Г.П.Ц. в Канаді, бо вони противляться вище зазначеним канонічним основам нашої Церкви".**

Ось це є дословний текст резолюцій, які Свистун предложив, та яких тепер відпекується, як жид пархів. Вислід дискусій над цими резолюціями був такий, **що їх без застереження відкинено.** Після того Свистун особисто прийшов на наради і по певнім торгованню погодився на таку декларацію, чи заяву, яку йому предложено та яка звучить так.

„I. Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді стверджує, що Українська Греко-Православна Церква в Канаді стоїть на слідуючих канонічних основах, які є згідні з канонічним становищем Української Автокефальної Православної Церкви принятим Всеукраїнським Православним Собором 1921-го року в Києві:

„1. Народно-соборноправний устрій.

„2. Канонічність ієрархії Української Автокефальної Православної Церкви.

„3. Право Церкви на творення нових канонів собором Церкви відповідно до вимог життя Церкви, і на виключування зужитих канонів, що перестали відповідати вимогам життя Церкви.

„4. Уживання рідної мови в богослуженнях.

„5. Недопущення підлеглости Української Греко-Православної Церкви в Канаді чужим церквам, або чужим церковним властям.

„II. Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді уважає „Тези до дискусії" як документ, що не висловлює поглядів Української Греко-Православної Церкви в Канаді і уважає, що умови у тих „Тезах до дискусії" не є до прийняття Українською Греко-Православною Церквою в Канаді, бо вони противляться основним засадам Української Греко-Православної Церкви в Канаді".

Порівнавши повищу заяву, яку Свистун і Консисторія підписали, з тими резолюціями, які Свистун предложив, а Консисторія відкинула, — читач може легко осудити, на скільки Свистун говорить правду, коли в своїй „історії" заявляє:

1. Що він **„не предложив жадних резолюцій, які нібн то малиб бути ухвалені на надзвичайнім зборі"** (мимоходом кажучи, ми не говорили про ніякий „збір", тільки про Собор, але припускаємо, що в Свистуна „збір" і Собор це одно й те саме).

2. Що з його боку **„жадних резолюцій не було, які булиб відкинені".**

3. „Що **одинокі резолюції предложені мною** (тобто Свистуном) **були якраз резолюції, що є в тексті угоди".**

4. Що **„цілий текст угоди був приготований мною** (Свистуном) **в цілости і був майже в цілости... принятий, як текст угоди чи порозуміння".**

В виду повище наведених фактів, чия „історія угоди від початку до кінця в цілости брехлива" та з чиєї сторони „ця брехня є свідома"? Певна річ, що не зо сторони нашої. І це можемо **доказати.**

Хоча в підписаній Свистуном заяві нема ані одної точки, що булаб слово в слово така, як будь котра з точок в запропонованих ним резолюціях, він помимо того твердить, що в тексті його **резолюцій** було зроблено **„тільки дві зміни"**, іменно (наводимо його власні слова): „слово **„всенародно"** замінено словом **„народно"** і в другій точці викинено слова **„поставленої собором церкви".**

Тут мусимо ствердити, **що Свистун свідомо перекручує факт,** коли заявляє, що викиненими словами з 2-ої **точки заяви, були слова: „поставленої собором церкви".** Тими словами були: **„ВИСВЯЧЕНОЇ СОБОРНИМ СПОСОБОМ".** Заява була написана й підписана в двох примірниках. Один примірник є в Консисторії, а **другий взяв Свистун.** На примірнику, що є в Консисторії **вичеркнення цих слів, — іменно „висвяченої соборним способом" — є стверджене власноручним Свистуновим підписом.** Як він тепер в виду цього може писати таку очевидну неправду та наводити на місце вичеркнених слів **зовсім інші, яких там не було** — це, що найменше, переходить наше поняття.

Оця очевидна крутня з боку Свистуна в справі вичеркнених слів з заяви, заставляє нас подати близші інформації про те, як вони в заяві взялися. Справа малася так.

Коли остаточний текст заяви був готовий, о. Савчук пішов спитати о. Кудрика (він не був до кінця нарад), чи він на таку заяву погодиться. Свистун в міжчасі відчитував зміст заяви В. Буряникові та О. Бендасові, які робили з неї на машинках копії для підпису. Коли приступлено до підпису заяви, о. Савчук завважав, **що Свистун на власну руку додав до другої точки заяви слова „висвяченої соборним способом".** Зробив **це мабуть для того, щоби бодай підступом додати до заяви хоч кілька слів зо своїх первісних резолюцій. О. Савчук спитав його, яким правом він це зробив, а Свистун пробував арґументувати, що ті слова не зміняють змісту заяви.** Але о. Савчук став на своїм і слова були вичеркнені.

На опрокинення Свистунового твердження, що він нібн не предложував жадних резолюцій, **які мали бути ухвалені** надзвичайним Собором та які були Консисторією **відкинені, ми навели повище** дословний текст тих резолюцій. Але знаючи Свистуна аж надто добре, ми не здивувалисяб, якби він знова закинув нам брехню і заперечив автентичність (правдивість) тих резолюцій. Щоби нам не треба ще раз до цього питання вертати, ми робимо тепер таку оферту:

В нашим посіданню є картка паперу, розміру 14 через 8½ цалів, **на якім є написані його резолюції,** точно такого змісту, як ми подали повище. Перша резолюція списана на першій сторінці і занимає цілу сторону, а друга на другій сторінці і занимає трохи більше, як одну третину сторінки. На бажання Свистуна ми зробимо з резолюцій кліші (фотоґрафії) та помістимо їх у „Вістнику", як що Свистун погодиться покрити кошти з ціми сполучені.

Кожний чоловік годен пізнати своє письмо, отже віримо, що й Свистун пізнає своє.

Слово Чести й $10.00.

Думаємо, що не пошкодить при цій нагоди пригадати Свистунови, що він досі ще не виконав одного приречення, яке зробив під словом чести на згаданім вже зїзді шеровців Інститута в 1935. На тім зїзді, як його учасники добре памятають, Свистун провадив подібну авантуру, як на Семім Соборі, рівночасно заявлюючи, що він ще нічого на шкоду Церкві не зробив і не думає робити, а це, що робить — є для добра Церкви. О. Савчук поставив питання, чи й ті листи, які Свистун розписував, щоби громади не давали грошей на ніякі цілі Церкви, аж поки Консисторія не скличе надзвичайного Собору, — він розписував також „для добра Церкви"? Свистун цим сильно обурився та заявив кілька разів **під святим словом чести, що він таких листів не писав, а коли о. Савчук йому це докаже, він за кожний лист зложить на дієцезіяльний фонд Церкви $10.00.** О. Савчук мав один такий лист з собою, але не міг його показати, бо ще немав на це дозволу від чоловіка, до якого Свистун той лист написав. Він такий дозвіл отримав в короткім часі по зїзді, й коли Свистун був одного разу в редакції „Вістника" в злуці з проголошенням підписаної ним і Консисторією заяви, — о. Савчук йому той лист показав. То був лист Свистуна до п. Н. Горбая в Сквер Гил, Саск., з дня 15 жовтня, 1935. В листі Свистун між іншим писав:

„Одне варто зробити ... іменно не давати нічого на дієцезіяльний фонд, чи на який будь інший фонд для консисторії і епископа, доки вони не скличуть другого Собору".

Свистун на вид листа глупо зареготався та з силуваним жартом промовив: „Пробуйте сколектувати".

Вважаємо, що слово чести варте більше, як $10.00. Віримо, що Свистун бодай по двох роках дасть доказ, що він цінить своє слово чести більше, як десять доларів.

Закінчимо ці зваваги, пригадуючи Свистунови дуже розумну українську пословицю, яку він повинен переказати своєму язикові. Вона є: „Мовчи язичку будеш їсти кашу".

—x—

ДУШЕХВАТСТВО ПОЛЯКІВ.

На Волині розкидаються поміж православних українців листки з заголовком: „В божей справе — Пшечитай! Розважь! Дай пшечитаць іннему!" Такі листки друкує друкарня польського-єпископа в Луцьку, а листки підписує ксьондз Станіслав Жуковскі.

В листках намовляється православних українців, щоби покидали Церкву і переходили до костела. В листках говориться, що чиє назвиско кінчиться на „скі, цкі, віч", той походить з поляків, отже повинен до поляків вертатися.

Все те звичайна брехлива пробункова політика польських ксьондзів. Імена, що кінчаться на „ський", цький, вич" творила українська мова на означення походження чоловіка. Хто зі Збаража той „Збараський, хто з Жовкви, той Жовківський", хто з Шептиць, той Шептицький" і т. п. Син попа „Попович", син Павла „Павлович"... Це все форми української мови.

Але про те, що Краків побудований на українській земли, поляки не згадують. Історія каже, що кругом Кракова були українські села, з того виходить, що і між Краковом і Сяном були українці, яких польський напір спольщив.

Загалом польський напір релігійний ніколи не перебирав в способах. Фізична сила, брехня, насміхи — всего Польща вживала і вживає, щоби перетягати Українців до себе.

КАРАЮТЬ ГР. КАТ. СВЯЩЕНИКІВ.

Старостинський суд в Бродах, Галичина, покарав греко-католицького священика Манієвича зі Старобрідських Гаїв, за вдадження зборів, та свящ. Федасюка з Німача за проповідь в церкві — оба мають заплатити по 100 золотих кари. Так українцям на українській земли не дозволяють поляки-католики ані збиратись на наради, ані говорити на проповіди, чого українське життя вимагає. Явне насильство, але не стає в обороні українців ані Шептицький, ані капа.

Відновляйте передплату за „ВІСТНИК"
[redacted]

Володимир Островський.

„БОЖЕ ДІВЧА".

(Історичне оповідання з життя на Поліссю).

(Продовження).

II.

— Отже, — продовжувала старенька черниця, — ледве ми помолилися за здоровля княгині та новонародженої донечки, як прилетіла друга вістка, що княгиня вмерла. Боже мій! як нас ця вістка вразила. А за кілька днів знову посланці від князя; просив матір ігуменю прислати йому яку досвідчену черницю доглядати за маленькою сиріткою, бо там не було кому заопікуватися сиріткою. Мені було вже пятьдесять років, мала я колись своїх дітей, отже мати ігуменя й благословила мені їхати до князя та бути там доти, доки буде треба.

І моя Юлійка виросла під моїм оком. Я ж і віддала моє „Боже Дівча" Богові.

Худенькі плечі черниці почали здрігатися, в запалих від старости грудях перехопило віддих.

Давши їй облекшити своє горе плачем, ігуменя мягко сказала:

Якщо можеш, оповідай далі, а як втомлена, то...

Але мати Серафима вже говорила далі:

— Приїхала я в город Дубровицю й просто до княжої палати. Деревляна вона була, але гарна, велика. Зустріти мене вийшов сам князь Юрій. Я аж почервоніла від хвилювання, що мене вітає нащадок славного князя Семена Гольшанського, великого оборонця нашого народу та церкви — від татар і при дворі великого князя литовського. Та ледве пізнала його. Так прибило його горе. Постарів, насутулився, над вухами почав сивіти, а мав тоді не більше, як тридцять і пять років. Не таким я його бачила перед шістьома роками, незабаром по шлюбі. Гарний тоді був: високий, стрункий, здоровий, в лискучому кінчастому шоломі, в дамаській колчузі, з довгим мечем при боці. Жаль мені тепер його стало. І я в тій хвилині дала в душі „обіт" Богові, що не пожалію сил, щоб помочи князеві в горі.

„Ходім", — промовив до мене всього одним словом.

І повів мене довгими хоромами-сінями, де завжди обідав разом із дворецькими та службою, і ввів до світлиці праворуч сіней.

„У цій світлиці, — забалакав, — жила княгиня, тут народилася Юлійка, тут і буде жити вона надалі з тобою. Нічого не пожалію, аби втримала мені при житті оцю мою квітку, — вказав на гарну колиску, біля якої стояла молода кормилиця-няня, — бо, знаєш... я сирота"...

— Голос його затремтів. Відвернувся й мовчки вийшов. Я заглянула до колиски: мені видалося, що бачу не звичайну дитинку, а небесне янголятко. І я відразу полюбила мою Юлійку, як рідну дитину.

Ігуменія поклала на хвилинку тростинове перо, поправила ґнотик свічки, задумалася, а згодом відозвалася:

Слухаю тебе..

— Коли Юлійка почала ходити та говорити, а потім і підростати та набирати розуму, — продовжувала оповідання черниця Серафима, — тоді то й прийшла мені нагорода за мої недоспані ночі, за всі мої турботи, за працю. Що це за добре серденько було! Одного разу якось не доглянула, я занялася якимсь ділом, враз глип — Юлійки нема. Ми туди-сюди по палаті — нема. Вибігли в садок, дивимося між деревами — ніде не видно. Враз чую: „Мамо!" (вона так мене називала). — Підвела я очі й завмерла: Юлійка на дереві. „Пташеня, — каже, — випало з гнізда, а його мами вдома нема, то я хочу до гнізда долізти й покласти його". — А гніздо було високо, високо... Раз у городі сталася пожежа. Багато хат вигоріло й люди втратили в огні все своє майно. Князь багато помагав нещасним, будував їм хати, давав усяку поживу, одяг та інші речі. Придивляється до всього Юлійка, та враз і каже мені одного разу: „Мамо, я вже не хочу забавок; віддай всі мої ляльки та інші забавки тим бідним дітям; хай бавляться".. Добре серденько мала змалечку.

Мама Серафима сумно похитала головою.

І вже з дитячих років тягнулася серцем й розумом до Бога. Коли я молилася, вона ставала біля мене навколішки й повторювала за мною молитви. В церкві, бувало, вистоїть усі служби й ні одним словом не поскаржиться, що її болять ніжки. А потім почала вже задумуватися й про світ і про Бога. Було їй, памятаю, шість років. Сидить задумана в садку й нічого не бачить, не чує.

„Про що ти так думаєш?" — питаюся. „Про те, каже, пощо на світі пташки, сонце, люди". Що ж ти надумала? пощо? „Бо Богові було б сумно, як би пташки не співали, сонце не світило й люди не сміялися. А що, хіба ні?"

Одного разу підійшла до мене, пеститься, а оченятка такі сумні, сумні. — „Що з тобою, Юлійко?" — питаюся. — „Мені сумно на землі, я піду до Бозі"... В мене стиснуло серце. „Не до життя, — подумала я, — ця дитина", і тоді ж назвала її „Боже Дівча".

Коли Юлійці скінчилося вісім літ і отець протопоп почав її вчити читати слово Боже, мене відвезли до манастиря. Але половини мого серця лишилося там, у Дубровиці, в княжій палаті.

На очі старенької черниці знову нагорнулися сльози.

III.

— Не забула мене Юлійка. Раз уразпросила батька: або завезти її до мене сюди, або привезти мене до неї до Дубровиці. І бувало, що я тижнями або й місяцями жила в Юлійки, особливо, коли вона була хвора; чи князь виїзджав на рать або на лови до сусідніх князів. І з кожним разом я міцніше переконувалася, що худенька та сумненька моя Юлійка слабо звязана з землею й кожної хвилини може відірватися від неї.

— Але був час, коли земля міцно потягла її до себе своїми радощами. Юлійка мала тоді дванадцять років. Ні з того ні з сього захотілося їй з лука стріляти, на коні їздити, за зайцями та лисами із псами вганятися. Але тревало це недовго. Небо перемогло, душа потягнулася вгору — до добра, до світла.

— В тому часі князь Юрій, поставивши Юлійку на ноги, оженився вдруге й Бог дав йому сина. Для Юлійки настало нове життя: вона звільнилася від опіки й почала жити власним життям: читала письмо святе, помагала вдовицям, сиротам і нещасним, відвідувала святі місця — церкви та манастирі, молилася, постила та все дбала про ближніх. І я її розуміла: мати була в могилі, батько при другій жінці та дитині, я в манастирі, одинокою найближчою Істотою. Якій могла вона відкривати свою душу, був Бог. І Богом вона жила.

А було їй тоді всього патнадцять років.

Торік, як ти, мати ігуменіє, знаєш сама, насунула на нас татарська хмара й обсіла Дубровицю, немов та сарана. Та дарма. Князь Юрій Гольшанський знову став вояком. Відбив татар із великими втратами та далеко на південь, малощо не до самого Звягеля, здоганяв їх та нищив. Мабуть, хотів заплатити їм за сина та дати їм таку памятку, щоб удруге не важилися на його князівство не то що пориватися, але й дивитися із степів. То ж не диво, що околиці Дубровиці й весь клин між Горинем та Случем були засіяні татарськими трупами, а деінде й раненими, що не мали сили ні їхати, ні йти. Вони скрилися в ярах та урочищах і ждали, коли зможуть рухнутися в дорогу.

— Другого дня після побиття татарів Юлійка взяла сагайдак із стрілами, лук та короткий меч, скочила на свого коника та поскакала на південь. Їздила так само й другого й третього дня, а на четвертий день вернулася додому ранена ледве жива. Рік хворіла, всіх ліків, усіх знахорів спробували — нічого не помагало: догоряла мов та свічка. І врешті попросила, щоб завезли її до Києва, бо там багато святих мощів і вона вірить, що там видужає. Князь покликав мене, і ми разом повезли „Боже Дівча" до Києва та там і віддали святій землі...

З почервонілих очей матері Серафими задюркотіли дрібні слізинки. Зібгнулася в клубок скорботи й болю та мовчала. А ігуменя все писала, очевидно, записуючи й свої спогади про те, що бачила на власні очі.

(Докінчення буде)

—x—

„ДІЛО" — 50 ЛІТ ІСНУВАННЯ ЩОДЕННИКА.

Січня 1-го 1880 р. появилось у Львові „Діло" як 3-разовий тижневий часопис, а 2-го січня 1888 р. стало як щоденник. Отже минулого січня від появи „Діла" маємо 58 літ, а відколи „Діло" є денником, 50 літ. Пів століття.

З цеї нагоди число „Діла", з 14-го січня 1938, появилося як „Ювілейне число", на 24 стороні, з цінними статтями ріжних визначних українських громадян, що були співпрацівниками „Діла", чи його засновниками, чи взагалі тих, які дбали про цей часопис, як велику народну справу. Багато спомнинів, що показують, як зароджувалася думка про видавання „Діла", які були труднощі, хто працював при його видаванню та яку працю виконувало і виконало „Діло" за майже 60 літ свого існування. Інтересне, що з між найстарших передплатників „Діла", як щоденника, є ще нині 15 осіб, яких імена „Діло" подає. Між ними є 12 священиків.

БОЛЬШЕВИКИ ПЕРЕД СВЯТАМИ.

Перед минулим Різдвом большевики повели були сильну протирелігійну роботу через радіо. Були бесіди для старших, були для молодших і дітей. Головним бесідником був Ярославський, голова „воюючих безбожників", що 22-го грудня говорив майже дві години, оплюгавлюючи християнську релігію.

ЦЕНЗУРУЮТЬ УКРАЇНСЬКИХ СВЯТИХ.

В львівськім „Дзєннику Польськім", з 10-го січня 1938, є домагання щоби з греко-католицької церкви в Жовкві викинути образ одного українського святого, бо він своїм виглядом пригадує полякам діяча ОУН Малиновського. А що в державні свята уряд присилає до церкви своїх відпоручників (агентів), то вони не можуть дивитися на такий образ. Чи може бути більше насильство? І його виконують католики!

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address.
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ПРОТИ УКРАЇНСЬКА РОБОТА ЕПИСКОПА ХОМИШИНА.

Треба нових способів проти ворога.

I.

В львівськім „Ділі" з 4-го листопада 1937 була новинка, що станиславівський еп. Хомишин заборонив своїм священикам **належати, або брати участь в роботі світських громадських організацій.**

Після того всі українські часописі заговорили про Хомишинову заборону на той лад, що вона пляново обчислена на шкоду українцям, а на користь Польщі.

Наступ на Церкву має дечім інший вигляд, ніж военний збройний наступ. Там йде фізична сила, на відперта якої треба такої ж сили. В церковнім же наступі нема колюмн війська, ні гармат, тут все йде потихо — адміністративним натиском, щоденними переслідуваннями, брехливою побожністю, замаскованим крутарством та насильством, а ще окремо **прислугою хрунів та яничарів взятих з народу, якого Церкву ворог хоче знищити.** В руках хрест, на словах церковні канони, а під полою ніж.

В розпорядку Хомишина сказано:

„Забороняється канонічним послухом усім священикам, як душпастирям, так і на інших становищах, належати до світських товариств та установ якого небудь роду, в яких виділ і голова вибрані голосами членів, з виїмком тих товариств і організацій, де священик з уряду, а не з вибору має вступ, або які мають на цілн підтримувати справи Церкви і стоять під впливом Церкви. Також вільно бути членами фінансових, економічних, торговельних та промислових установ на основі членських вкладок, чи акцій, але ніколи не вільно сповняти в них безпосередно якийнебудь уряд, чи функцію".

З приводу такої заборони посол Ст. Баран помістив в „Ділі" з 23-го листопада 1937 велику статтю п. з. „На фронті, чи поза фронтом", де загально говориться:

Наступ польського уряду і польського загалу йде безнастанно проти українського народу. Хоч інакше той наступ виглядає в Галичині, інакше на Волині, Холмщині, Підляшу чи Лемківщині — залежно від висоти української свідомости кождої сторони. Та наступ оден, хоч тактика ріжна.

В Східній Галичині створився „**Секретаріят Порозумевавчи Польскіх Організацій Сполечних**" (Токаржевського) для наступу на українське життя. Подібною другою організацією є ОЗОН — „**Обуз Зедночення Народовего**" (Коца).

Переповівши склад польської протиукраїнської сили посол Баран каже:

„У тих обох суто політичних установах польське римо-католицьке духовенство бере як найдіяльнійшу участь, тим більше, що ті обі установи в своїй практичній роботі на наших землях здійснюють лише вшехпольську концепцію чи пак ідеольогію (пляни, заміри) партії, до якої досі належала велика **більшість польського римо-католицького духовенства.** Остание (римо-католицьке духовенство) є там у перших рядах фронту, **та не тільки там, але й у всіх національних установах й організаціях, що діють серед нас і фронтом звернені проти нас".**

Так повстає два ріжні образки: **Коли польське духовенство йде з світськими польськими організаціями,** які хочуть українців знищити, і ніхто його не зупиняє, **тоді греко-католицький епископ забороняє своїм священикам піддержувати Український Нарід, на якого Поляки наступають.** Це таке, як коли б на війні командант нападеної сторони забороняв офіцерам і старшинам вести вояків до оборони. **Він був би зрадником своїх, а на службі ворога. Таким є і Хомишин.**

Каже ще посол Баран:

„Безоглядний польський націоналізм має сьогодня своїх беззастережних визнавців між більшістю польського римо-католицького світського духовенства і мабуть чи не в загалу численних черечих орденів з оо. Францішканами з Непокалянова з їхнім „Малим Дзеннік-ом" у проводі. Так є нині по польському боці."

Значить — всі польські духовні, разом з монахами і світськими організаціями, йдуть українців нищити, і не забороняє їм того ані Рим, ані польські епископи, а епископ греко-католицької Церкви забороняє своїм духовним працювати для добра їхнього стада. Чи ж це не Каїнова робота?! Чи не чорна рука?!

Каже посол Баран, що між українцями найсвобіднішими для громадської української праці лишаються адвокати і священики. Та адвокатів поляки „спролетаризували", а тепер хочуть зупинити роботу священиків, послугуючись греко-католицьким епископом.

З Хомишинової заборони польська преса дуже зраділа. А з українських радіє лише Хомишинова „Нова Зоря", якої Назарук є редактором. А про наслідки заборони на українськім боці каже посол Баран:

„Мав я нагоду, як посол, бути на території станиславівської епархії та стрінутися з нашими місцевими діячами світськими і духовними. Останні (духовні) з жалем і болем вицофуються вже з фронту національної праці, підносячи, що роблять це під примусом канонічного послуху, та що їх відсутність серед громадянства поза церквою утруднить їм значно і їхню чисто церковно-релігійну діяльність".

В такім положенню нині та Українська Церква, яку 1595 р. Польща вирвала з українських рук і віддала під контролю Риму . свою. Її епископами є нині або явні хруні, чужі наймити і жидівські компаністи, або люде з ворожого табору, що дипльоматично ведуть Церкву по лінії ворожих плянів.

Лишаесь звичайне духовенство, що жиє між народом і працює для народу. Це щирі пастирі стада може з малими виїмками. Отже сказала безбожна католицька політика: „Поразімо пастирів, а вівці розбіжаться, тогди вовкам буде легче їх хапати". Сказали і роблять.

Нині говорити про грако-католицьку церкву ще можна, але вже не як „Національну Українську Церкву", тільки як Церкву, що під залізними ударами Риму і католицизму розвалюється. **Нині через дах греко-католицької церкви дощ річкою тече на голови духовенства і вірних, так, що вони вже обмоклі від голови до ніг.**

А дальше... Довго не може бути, як є, **бо ворожі удари подвоюються і** дах завалиться на голови. **Та щоби українці Греко-католики не пропали,** треба шукати цілком нових способів для оборони та охорони. Таких способів, що не числилися б ані з Хомишиновими канонами та заборонами, ані з проклиттями Риму. Способів, в яких біле є лише білим, а чорне лише чорним, правдиве правдивим, а Каїнове Каїновим. Лише з такими способами буде ворог числитися.

Що правда таких нових способів треба не тільки для відбиття релігійного наступу, їх треба для відбивання всіх наступів. Нинішні способи з усіми моралізаторствами та доказами української слушности, не вистарчають. Бо вони ріжняться від ворожих способів не силою, але якістю. Проти ворога, який не має ані релігії, ані ніякої морали в відношенню до українців, і якого зброєю є голий бук Каїна, українці йдуть з доказами і моралізацією. Сліпому показують „чорне на білім".

Коли ворожі способи посунені до нестідних меж, тоді треба й українцям аж бодай так далеко посунути свої способи. Ні! Їм треба свої способи посунути аж так далеко, щоби ворогови страшно стало...

Такі способи можливі, лише треба за ними пошукати і знайти. Треба людей, які видобули би такі способи.

— ———x——— —

НЕВДОВОЛЕНІ ОБРАЗОМ СВ. ВОЛОДИМИРА.

Місійний Комітет Волинської Єпархії видав „Український Православний Календар" на 1938 р. (в Кремянци) і на його обгортці є образок українського князя Володимира Великого.

З того приводу московські недобитки на Волині заворушились. В московській газеті „Русское Слово" якийсь Добрянський нарікає, що коли давніше показувано Володимира православним отже з сивою бородою, довгим волоссям, то тепер „Волин. Епар. Комітет" дав **„образ великого князя Володимира на подобу звичайного українського дядька, з опущеними до долу вусами, без бороди і волосся, з тупим обличчям несвідомого селянина. Не достає тільки „оселедця", а то був би пересічний козак з короною на голові".**

Дальше Добрянський розписуєсь над „зневагою", яку заподіяно і Володимирови і православію і питає, хто має за такий гріх відповідати.

Український журнал „Церква і Нарід", що виходить в Кремянци, дає слушну відправу Добрянському і між іншим розкриває такий факт:

Ще в 1888 р. була видана за дозволом російської цензури книжка „Волинь", і в ній є образ Володимира, без бороди, з опущеними вниз вусами. До „Волині" взято рисунок Володимира з рисунку князя Гагарина, що був поміщений в творі графа Івана Толстого п. з. „Древніе русскія монети в. кн. Кіевскаго". А там і на монетах (грошах) Володимир виглядає по українськи, отже так, як на рисунку календаря. Бо рисівник брав взір до календаря з рисунку згаданої книжки.

Отже виходить, що ще за царських часів „зукраїнізували" Володимира самі москалі „с височайшаго соізволенія міністерства внутренних дел". А нинішні недобитки московського панования над українцями раді зробити з Володимира кацапа з широкою бородою і довгим патлатим волоссям, як головними ознаками московського „православія".

Вол. Косоноцький.

950-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ.

(Докінчення).

Починаючи з XIII віку, і літописи називають Володимира святим: Лаврентевський під 1263 роком, розповідаючи про Невську побіду, пише: „И пріиде на ня (Шведів) в день воскресенія, на память св. отец 600 и 30 быша збора в Халкидонѣ, и святую мученику Кирика и Улиты, и святаго князя Владимира, крестившаго русскую землю"; а Волинський літопис під 1254 р. пише: „Не бѣ в землѣ Рустѣи первѣе, иже бы воевал землю Шешску, ни Святослав храбрый, ни Володимер святый". З повищого бачим, що за святого в XIII віці вважали князя Володимира не тільки Київщина, але й дальші українські землі.

В церковних книжках XIII віку знаходимо вже стихири і тропари в честь св. Володимира (служебні Минеї XIII віку Новгородської Софійської бібліотеки), а значить вже тоді був окремий чин служб в честь його. Коли стисло зложено першу таку службу, невідомо, але більшість вчених приписують це подвижнику печерському Григорію (початок XII віку); у тій службі читаемо: „Веселиться і радується велій град твій Київ... Людіє Рустії придите вси снидитеся к честній церкві Володимира, преблаженнаго великаного князя... Прозрасти нам (Володимир) свої честнії літорости Соломона і Давида (Бориса і Гліба), тим і ми любовію прагнуем, да молиться Богу князем нашим подати побіду на поганії враги".

Найбільшого розповсюдження і розвитку набрало прославлення св. Володимира в XVI і XVII віках, коли то бачимо нові канони, стихири, кондаки та інші піснопіння, в котрих св. Володимир називається вже „рівноапостольним" і „вторим Константином". Як відомо, в ті як раз часи впроваджувалась на Україні унія з Римом, і православні, мабуть, в боротьбі з цією унією хотіли підкреслити факт, що основоположник християнства на Україні був великий, рівний апостолам, православний князь Володимир.

До ще більшого вшанування св. Володимира причинилось відкриття мощей його. Як відомо, св. Володимир був похований в заснованій ним Десятинній церкві, яку зруйнували татари; в 1635 році митрополит Петро Могила, роблячи розкопки тієї церкви, знайшов його мощі і переніс їх до Софійського собору; пізніше голова св. Володимира уміщена була в Печерській Успенській Лаврі, а челюсть — в Московськім Успенськім соборі. Від того часу на всіх більших урочистостях мощі св. Володимира з процесією обносились по всьому Київу.

В 1802 році кияне збудували над хрещатицькою криницею (місцем, де по переданню відбулось хрещення киян) памятник св. Володимиру, під склепінням котрого знаходиться жерело з цілющою водою від хвороби очей. (Літопис оповідає, що св. Володимир перед охрещенням нагло осліп, і як тільки епископ, хрестячи його, поклав руку на нього, той зараз став бачити; мабуть, це літописне оповідання має звязок з повірям народу про цілющу силу джерела під памятником).

В 1853 році в Київі на Михайлівській горі збудовано другий величезний памятник св. Володимиру. В 1878 році зложено акафист йому.

4. Відношення до св. Володимира словян і католицького костела.

Св. Володимира вважають за святого не тільки українці, але майже всі словяне. Не говорячи про великорусів, які прийняли християнство з України і в канонічному відношенні підлягали юрисдикції київського митрополита, — до ліку святих зарахували вже давно кн. Володимира серби і болгари.

Так, у сербському Пролозі XIII віку під 2 травня помічено память св. Володимира: „Прѣнесеніе мощем „роу" роушськоу романа и двда сна светаго Владимира кнеза роушськаго великаго въторага Константина крьстившаго всор роушскор землоу". А в Румянцевськім церковнім уставі XVI віку болгарської редакції в місяцеслові під 15 липня знаходим такий запис: „Оуспеніе апостолом равнаго самодръжця рускія земли великаго кънѣзѣ Владимера нареченаго в святом крещеніи Василія".

В Румунії чествування св. Володимира розпочалось в XVI в., а в половині XIX в. переложено там на румунську мову і видруковано служби йому.

Що торкається Католицького костела, то справа узнання кн. Володимира за святого тісно звязана з питанням про канонізацію взагалі всіх православних українських святих.

З впровадженням в 1596 році церковної унії на Волині, Холмщині і в Галичині православні тих земель признали зверхню владу римського папи; але приняття унії не торкалось богослуження і обрядів. Старі православні богослужбові книжки і святці залишились, а в них знаходились імена православних святих та залишалося відкритим: одні уніятські епископи наказували їх почитати, другі (митроп. Лев Кишка, Атанасій Шептицький) вимазували їх в книгах, а треті заховували мовчанку. Дійшло до того, що в римо-католицькій літературі розважалось питання: „Quid sentiendum est de sanctis Russiae?" („Що треба думати про руських святих?"). Відповідаючи на це питання, відомий латинський теольог, архієпископ Миколай Фалько, митрополит Брутійський, в своїй книзі: „Ad Cappellianus Rutenas tabulas commentarius" „Елена чи Ольга, Василій чи Володимир і сини його Давид і Роман чи Борис і Гліб, а рівнож Антоній і Феодосій ігумени повинні бути пройняті і благочесно почитатися римською церквою. О тих святих розсудив Замостський собор (1720 р.), на якім то соборі голосував всечесніший Ієронім Гримальді, на ту пору апостольский нунцій в Польщі. Собор той затверджений був папою Бенедиктом XIII".

В той спосіб питання про шанування православних українських до уніятських святих вирішено було позитивно.

Щоб якось виправдати таке рішення в очах народу, уніятське духовенство зробило зі св. Володимар навіть католика. Так, ще Касіян Сакович доказував, що християнство на Україну прийшло з заходу через св. Кирила і Методія, які порвали з Константинопольським патріярхом Фотієм і віддались під юрисдикцію папи римського; другий теольог Дубович писав, що св. Володимир був в унії з Римом, а езуїт Кулеша твердив, що Володимир і Русь хрещені були Римом. Всі ті „вчені" покликуються на свідоцтво кардинала Петра Даміяні буцім би Україну охрестив латинський епископ Бруно, в монашестві Бонифацій.

Розбиваючи цю байку про охрещення Руси-України, проф. др. І. Огієнко пише: „Товариш Бруна по школі, його родич Титмар, епископ Мерзебурський, в своїй хроніці оповідає про охрещення українського народу і про місіонерську працю Бруна. Оповідаючи про наше охрещення, Титмар ані одним словом не згадує про Бруна і говорить просто, що український нарід охрестився від греків. Цей історик каже, що Бруно взагалі почав навчати вже тоді, коли Україна була охрещеною. До нашого часу зберігся лист цього самого Бруна до короля Генрика. З листа цього видно, що Бруно справді був на Україні, — але вже по нашім хрещенні (десь в роках 1006—1007), і він сам ані одним словом не згадує про те, ніби він проповідував слово Боже українському народові. На Україні він був припадком, вертаючись від Печинігів. Звичайно, цілком можливо, що папа таки присилав своїх людей на Україну, бажаючи навернути її на латинство. Так, в однім з Літописів, в т. зв. Никоновськім, читаємо, що під кінець життя князя Ярополка приходили до нього посли з Риму від папи. А під 988 роком в тім же Літопису читаємо, що приходили папські посли й до Володимира і принесли йому мощі святих, — в цей час Володимир був в Корсуні і посли нахиляли князя приняти християнство вд папи, а не греків, але Володимир на це не погодився. Отже нема ніяких підстав говорити, ніби Володимир приняв християнство від папи, а не від греків; легенду цю підтримують лише латинники та їхні прихильники виключно з політичних міркувань.

Ми навмисне довше задержались над поглядом римо-католиків і уніятів на справу охрещення Володимира і України, щоб наше громадянство, готовлячись до святкування 950-літнього ювилею хрещення України, знало ці погляди і було готове удоводнити фальшивість їх.

(„Церква і Нарід").

ПОЛЯКИ КОНФІСКУЮТЬ ЦЕРКОВНІ КНИЖКИ.

Старокраєві часописи доносять, що поляки переводили ревізії в православних громадах на Волині, Холмщині, Підляшу і Поліссю і позабирали церковні богослужбові книжки, які перевів з церковного й опрацював проф. Огієнко і які були видані в Київі й Відни. Поляки позабирали книжки тому, що в них є молитви за щастя України, цебто — Українського Народу. Польща не дозволяє, щоби Українська Церква за Український Нарід молилася.

Подібно колись і Москалі забирали з Українських Церков українські богослужбові книги і викидали в ріку, або палили, та примушували брати книжки видані Москвою.

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК „ДОБРИЙ ПАСТИР"?

В кождій українській православній хаті повинен знаходитися бодай один примірник молитовника — „ДОБРИЙ ПАСТИР".

Ціна молитовника в міцній шкіряній оправі, з золотим хрестом та написсю з пересилкою $2.25

Ціна молитовника в міцній полотняній оправі з золотим хрестом та написом $1.75

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man.

ОПОВІДАННЯ для МОЛОДИХ ЧИТАЧІВ

(Зібрав о. Д. Ф. Стратійчук).

ЗНАЧІННЯ ВІРИ В БОГА.

Одного разу буря розбила корабель. Двох людей, що були на кораблі, морські хвилі кинули на беріг. Їх огорнув страх, щоби на острові не жили які дикі люди — можливо навіть людожери.

Вони почали обережно оглядатися. Старший з них побачив горбок недалеко берега. Він бажав вийти на вершок горба, але чуючися дуже втомленим, сів під горбом. За те другий чоловік виліз на вершок горба. Він поглянув довкруги і нараз кликнув „Урра! Урра"!

Чого він викликував так радісно? Може побачив корабель? Ні. Гень далеко, в ліску, він побачив баню церкви. Добре, але чому баня церкви так його врадувала? Нехай про це пояснить інша історійка.

В піонірських часах цього краю, два чоловіки подорожували степами. Ніч захопила їх далеко від будь якого місточка. Пізно в ночі вони прийшли до одної хати. Господар хати не виглядав на приемного і лагідного чоловіка. Вони боялися, щоби він не поубивав їх в ночі задля їх грошей. Тому постановили спати на переміну — то є — один буде спати, а другий буде тримати сторожу

Коли прийшов час лягати, вони пішли на перший поверх, де була призначена для них кімната. Один з них ляг і заснув. Другий лежав на підлозі й через дірку в підлозі дивився, що буде робитися в хаті на долині.

На свое велике здивовання він побачив, що господар зі своею жінкою і діточками повклякали перед образами і, прочитавши один уступ зо святого Письма, почали молитися. Він почув, що вони молилися не лише за себе, але також за них двох, подорожних. Коли домашні скінчили молитву, той чоловік, що тримав сторожу, збудив свого товариша й сказав до нього:

— Все гаразд; ми не мусимо журитися; я бачив, як всі домашні молилися. Спімо спокійно.

І оба подорожні спокійно поснули.

Як бачите, церква й молитва означають дуже багато. Люде, що мають церкву, мають святе Письмо за підставу життя, відмовляють щоденно молитви — е християнами. А правдиві християне е правдиві приятелі, благородні люде, і як такі, не мають чого одні других боятися.

СИЛА ДИТИНИ.

В Нормандії, на скалистім березі моря лежить старе село. Колись до того маленького села приплинали кораблі. Люди, висідаючи з кораблів, були вдячні Богу за те, що щасливо перепливали море.

Деякі з подорожуючих людей піддали думку, що добре було би збудувати церкву на однім горбі, коло села. Цю думку одобрило багато людий. Вони скинули поважну суму гроший і припоручили одному майстрові збудувати церкву.

Майстер самперед мусів мати добре вирівнане місце на скалі для будови. Він дізнався, що не дуже далеко звідти жив оден чоловік з дітьми. Цего чоловіка найняв майстер до роботи.

Чоловік прийшов з своїми пятьма синами, а шестий, ще малий, синок лишився в дома. Всі вони почали зрівнувати скалистий грунт під церкву, однак оден кавалок скали вони після найбільших зусиль не могли зрушити з місця.

Заклопотаний цим майстер сказав, що з огляду на пізну пору дня зіставляє роботу.

В ночі мав сон, в якім йому приснилося, щоби для помочі при будові церкви він взяв ще й маленького синка того чоловіка, що з синами своїми працював при будові церкви.

Рано майстер попросив до роботи ще й того малого хлопця і почали знова ту скалу зрушувати. На велике диво всіх присутних, коли малий хлопчик приложився до скали, вона зрушилася й зсунулась з горба в діл.

Ця історійка вчить нас, яку велику силу мають діти. Сила їх міститься в їх невинности, чистоті і доброті серця. Нa коли малі діти тримають свої серця чистими, вони мають велику моральну силу і коли не підривають тієї моральної сили неморальними, нечистими думками, словами, та ділами, то вони не одні важкі труднощі та журби можуть відвернути з серця своїх родичей, братів, сестер і взагалі ближніх своїх.

Для того, дітоньки, бережіть свою моральну силу і не підкопуйте, не нищте її своїм злим поведенням.

ДОВІРЯ ДИТИНИ ДО БАТЬКА.

Одного разу мала дівчинка бачила, як її батько, взявши рискаль, пішов у печеру. По хвилині вона й собі захотіла піти в печеру до нього. Пройшовши якусь віддаль, вона завважала, що стежка скінчилася. По однім боці була скеля, а по другім нічого, лише якась яма. В темноті вона не знала, що робити, куда йти дальше.

Нараз вона почула в долині голос свойого батька Він сказав, щоби вона спустилась в долину, в його руки На це вона з перестрахом сказала:

Але я не бачу вас, тату.

— Але я бачу тебе, — відповів батько, — то ж не бійся.

Вона скочила в яму, а сильні руки батька її підтримали. Вона не бачила свойого батька, але була певна, що він її підтримае. Вона мала в нього віру.

Як бачимо, віра не е щось таемного, щось далекого; щось такого, що відноситься лише до другого світа. Як каже апостол Павло, ми кожного дня „ходимо вірою" (2 Коринтян V: 1). Можливо, що як би ми ліпше розуміли, якою важною е віра в нашім щоденнім життю, ми тим лекше зрозуміли б потребу віри в Бога та в Його велику Ласку.

ЯК ДАВАТИ.

Недавно сталася подія підчас королівської процесії.

Був дуже гарний ранок. Вулиці були ясні й гарно прибрані. Густо повівали державні прапори. Всі вулиці були заповнені людьми, які тішилися, що зможуть побачити свого улюбленого короля, якого Господь Бог недавно тому вже від близької смерти повернув до здоровля.

Але був там один чоловік, що не був заінтересований в тій події. Він був один з многих, що ними недоля кидала мов вітер сухим листям по менших, крутих вулицях Лондону, ніби шуткуючи з ними, безрадними, безнадійними, без життя, позволяючи їм спинитися десь в закутку на хвилю, щоби потім знов зрушити їх зі сну, помести їх дальше вулицями.

Такий бездомний опущений чоловік спав того ранку на березі ріки Темзи, байдужий до товпи і утіх. Пощо йому йти й глядіти на процесію? Його щастя і надія проминули в його життю. Не було більше ні радости, ні веселости.

Через хвилю він уснув, представляючи собою нужденність і безцільність життя.

Попри цього нещасного чоловіка переходив робітник, що йшов до роботи, несучи з собою перекуску на обід. Він мав на собі старе заплямлене і виношене вбрання, але те вбрання покривало ласкавість і готовість до добрих діл. Він побачив цього нещасного, сплячого нуждаря і з лиця його вичитав слово „голод". Не думаючи довго, він положив свій пакуночок з поживою на коліна сплячого, роблячи це уважно, щоби його не збудити і тихо відійшов.

Це був дійсно благородний вчинок, не самолюбний, але повний симпатії, який перейшов мовчазно, але в повнім такті попри бідного чоловіка. За цей вчинок Господь Бог не забуде на Страшнім Суді, коли Він скаже: „Остільки ви це учинили одному з цих моїх менших братів, Мені вчинили".

СТЕРЕЖЕННЯ СЛАБОГО МІСЦЯ.

Давно, давно тому, люде вірили в багато богів, і казали, що е боги й богині.

Одна з таких богинь взяла свого хлопчика Ахиля до ріки Стикси і занурила його в воду, бо говорили, що хто в тій воді пірне, то буде відважним вояком і ніколи не буде у війні ранений.

Коли Ахиль виріс, він знав про це, що він не може бути ранений і тому оказувався дуже відважним.

Але коли його мама тримала в воді ріки Стикси, вона тримала його за пяту й вода пяти не замочила. Отже Ахиль мав слабе місце, — він міг бути ранений в пяту. Це слабе місце спричинило його смерть. У війні стріла застрягла в його пяту і він помер.

В святім Письмі також читаемо про подібний слухай. Читаемо, що була боротьба між Давидом й Голіятом. Голіят думав, що йому не грозить з боку Давида небезпека, бо він мав на собі панцир (залізне вбрання). Але Давид бачив, що Голіятове чоло було не закрите Він привязав камінчик до батіжка й кинув ним у Голіята, ціляючи його саме в чоло. І так Давид переміг Голіята.

Нераз буває, що хлопці або дівчата є зодягнені в одіж Божу, то є в добрі прикмети і чесноти, однак мають слабе місце в своїм характері. Можливо, що таким слабим місцем в їх характері є непослух, скора злосливість, скорий гнів, впертість, або щось подібного. Злий дух в те слабе місце вдаряе і калічить душу людини, а то й завдае смерть душевну, або й тілесну.

Уважайте, щоб не мати слабих місць у вашім характері.

ПОМЯНИК ПОМЕРШИХ

Гарно виданий, на добрім папері, англійний формат, міцно оправл[redacted]

Книжочка, яка повинна знаходитися в кождій християнській родині.

Ціна дуже приступна, бо тільки 25 цт.

Книжечка ця буде памяткою на довгі покоління.

Замовлення посилайте до:

[redacted]

Box 3684, Winnipeg, Man.

ГАЛИЦЬКІ Й БУКОВИНСЬКІ УКРАЇНЦІ.

(Карлтон, Саск.)

Читаю йорктонський „Голос Ізбавителя", й подибую в нім заклик, вступати до організації. Я думав, що то може якийсь фармер хоче організувати фармерів українців, аж дивлюся, а то о. П. Божик з Вінніпегу закликує православних українців з Буковини приставати на унію. Бо каже, що як українці з Буковини виберуть метрику, то так, як би померли, або пішли в безвісти бо за них ніхто не дбає. Навіть їх митрополити з Черновець ними не журилися й не хотіли їм післати священиків.

О. Божик каже, що українці з Галичини о ціле небо стоять краще, чим православні українці з Буковини. Це тому, бо в 1910 р. прибув до Канади Шептицький і відвідав головні українські осередки та написав книжку „Канадійським русинам".

Коли о. Божик так вихвалює унію, Галичину українцями, то виходить, що Шептицький не до них писав книжку, але до якихсь русинів.

Коли о. Божик так вихваляє унію, то хай пригадає собі, що деякі уніятські достойники робили, та як ту унію поширювали. От хочби взяти уніятського епископа Йосифа Шумлянського. Православні його не [illegible], але він перейшов на унію і дістав владицтво у Львові. Він разом з поляками збиткувався над православними українцями. Одного разу вирубав двері в православній церкві при помочі польських жовнірів і відправив там Службу Божу. Чи та Служба Божа була Богові приємна, хай о. Божик сам скаже.

Яка унія та цілий католицизм добрий, видно хочби з того, як в Перемишлі католики викидали православних померших з гробів. От таке [illegible] католики виробляли з православними українцями.

О. Божик каже, що Буковинці й Галичане — це один і той самий нарід, що має одну мову. Але не одна в них віра. Колись була й одна віра, а то українська православна, але такі священики, як о. Божик, і такі владики, як Шумлянський, розбили єдність віри й перетягнули галичан то обманом, то силою на унію.

О. Божик хоче зробити з 50 тисяч буковинців греко-католиків і закликає, щоби буковинці обєднались з галичанами. Вони вже давно обєдналися, бо й буковинці й галичани зрозуміли, що вони всі діти одного українського народу. Отже обєднання є, коби тільки такі, як о. Божик того обєднання не розбивали. О. Божик журиться, що буковинці не мають своїх священиків, ні владик. Не журіться, Бог добрий і сильний, в Нього є всього багато. Ми хоч ще не маємо православних священиків подостатком, то ще будемо їх мати. І не будемо брати від бельгійців так, як беруть уніяти. А як о. Божикови так шкода православних українців з Буковини, та жалує, що вони не мають подостатком своїх священиків, то чого їх покинув та й пішов до уніятів? Хіба той жовнір добрий, що тікає у війні зо свого боку на другий? А мені здається, що таке зробив о. Божик.

Хвалиться о. Божик, що їх організація має 350 церков, але не скаже, кілько з тих церков є записані на французів та взагалі на Рим. О. Божик хвалиться, кілько в них є вірних, але не похвалився, кілько греко-католиків вже перейшло до православних. Я певний, що їх буде більше, як 50 тисяч, але о. Божик про них забув. Вони пішли назад туди, де їм місце, то є до віри своїх батьків. Вони пізнали, що їх предків вороги примусили переходити на унію й тому її тепер покидають. А о. Божик най не наклонює православних брати на себе римське пятно, бо православним його не треба. Як о. Божик так те пятно любить, най собі його тримає, і не накидає його православним.

П. Задорожний.

ЛИСТ ДЯКА ДО ПІДДЯЧОГО.

(Клейр, Саск.)

Я, низше підписаний, мешкав в околиці Пелей, Саск. через 16 літ (1910—1926), як фармер. Побудували ми церковцю в 1913 році. Не було нас ще тоді багато, але всі ми любилися і гуртувалися до купи. Бували у нас рікні священики два-три рази до року: російські, французи, Собурин був раз ще в 1911 р., галицькі, що називали себе „руськими", а коли настала Укр. Православна Церква, служили о. Д. Сенета, і о. Д. Кирстюк по кілька разів. Ми були вдоволені, що можемо на вільній землі вибирати собі священиків, які по правді працюють для народа. Були одиниці, що хотіли католицьких, але ми не допускали, знаючи їх роботу. Мене запросили до Алберти за дяка й управителя хору і я звідси виїхав. З того скористав на жаль мій один односельчанин М. Г., і спровадив католицького священика Криворучку, а будучи в той час і тростом, віддав контракт церковний на католицьку корпорацію. Ті люде, що мають на цвинтарі своїх померших, не хочуть відступити від церкви, а більша часть відділилася і закупила місце під будову Укр. Православної Церкви і під цвинтар.

Більш пять років тому написав до мене згаданий М. Г., щоб я повернув до католицької церкви, а чим провинився проти неї, — буде все даровано.

Я не відписував і не повернувся. Аж тепер, коли я повернув з Алберти й осів на стало в своєї замужної дочки в околиці Клейр, Саск. я на його довший лист цею дорогою відписую.

7. лютня, 1938

Слава Ісусу Христу!

Дорогий Куме і Побратиме!

На Ваш лист писаний до мене по Чеснім Хресті 1932 року, коли я виїхав з Вашої кольонії —я аж тепер відповідаю. Перепрошую, що так довго отягався, але по правді сказавши, не було тоді що на такий лист відповідати.

Дістав я лист від одного чоловіка з Вашої кольонії, Пелий, Саск. і довідався, що там будуть будувати українську православну церкву на Семковичовій фармі. Я тим чистом дуже втішився і подумав, що так воно мусіло статися. В Пелей, правда, церква стоїть готова, на Чорнюковій фармі, котру можна було троха продовжити й вистарчало б для тих людей, що там є. Але щож... вона запродана чужинцям.

В наслідок темноти Ви пішли на услуги римським агентам і віддали церкву за миску сочевиці. Ви родилися в греко-католицькій православній вірі, а не в католицькій римській. Говорячи Символ Віри, Ви кажете: „В єдину, святу, соборну і апостольську церкву", Отже в церкву соборну, всіх 12-ть апостолів, а не в церкву в одного анти-апостола папи римського. Коли наші прадіди родились в римській неволі під зборолом Польщі і злопамятної небіжки католицької Австрії, — то це ще не значить, що ми й тут на вільній землі мусимо неволю підтримувати. Наші прадіди заховали чистий обряд аж по конець життя митрополита Сильвестра Сембратовича. Він і започаткував римо-католицизм і при нім відбувся Львівський Собор 1891 р. На тім Соборі ухвалили, щоб на будуче поставляти епископів з Василіянів і таким польським епископом з Василіян вийшов перший молодий графчук Андрей Шептицький, з роду поляк. Той молодик, сподіючись „долго денствія", підшився під назву українця і взявся енергічно за роботу в користь римо-католицизму. А будучи великим приятелем французів, бо їх мову добре знає, майже перше діло його було поїхати в Канаду і познакомитись з тутешніми віросповідниками.

(Докінчення буде.)

Юрко Ладубець

РІЧНІ ЗБОРИ ЦЕРКОВНОЇ ГРОМАДИ.

(Келгарі, Алта.)

В неділю, 16 січня, відбулися річні загальні збори Української Греко-Православної Громади і вибір нового заряду на рік 1938. Голова громади, п. І. Петращук, отворив збори й попросив присутних, щоби вибрали предсідника до перепровадження зборів. На предсідника зборів був вибраний п. М. Даниловнч, який покликав на секретаря п. І. Світика. М Даниловнч заняв своє місце і покликав до звіту рек. секретаря, який прочитав цілорічні рекорди з яких виявилось, що за цілий рік відбулось 2 зборів, 6 Богослужень які відправив всечесний о. Самець з Едмонтону і 4 вілчити, дані о. Самцем. Покликаний секретар фінансовий прочитав приходи й розходи фінансів, а касієр признав точність рахунків.

Приступлено до вибору заряду на 1938 рік, до котрого увійшли: голова - М. Даниловнч, секр. рекордний - А. Онищук, секр. фінансовий — І.Петрук, касієр — Г. Комарінцький. Старші брати: І. Робурець, І. Петращук і М. Даниловнч. Старші сестриці: М. Курчаба, М. Онищук і А. Даниловнч. Новий голова, М. Даниловнч, подякував за вибір і обіцяв, що буде щиро працювати для добра громади.

А. Онищук, секретар.

ЗВІТ З КОЛЯДИ.

(Виста, Ман.)

Слідуючі зложили коляду на Українську Греко-Православну Церкву в Виста, Ман.:

По 1 дол.: Семко Матіешин, Дмитро Вовк, Михайло Вовк, Степан Матіешин, Степан Ґерелюс, Михайло Ярищ, адвокат Н. Мандзюк, Ясько Шінський, Федь Курчаба, Василь Новіцький, Стах Курчаба, Кость Білінський, Петро Старенький, Андрій Войчишин, Йосип Войчишин, Адам Сітко, Михайло Ничик, Іван Боклащук, Василь Ничик, Михайло Бевза, Павло Бевза, Мих. Матіешин, Матвій Міщанчук.

По 75цт.: Никола Зюбрак, Гриньо Піць.

По 60цт.. Йосип Кондрат.

По 50цт.. Володимир Вовк, Іван Чвалюк, Олена Панчук, Іван Новосад, Михайло Волохатюк, Михайло Новосад, Франко Маланчук, Катерина Іванишин, Петро Івашко, Гребенюк (Овкбори), Іван Надольський, Никола Будинський, Стах Яник, Н. Валиюк, М. Піць, Матвій Міщанчук, Михайло Чвалюк, Олекса Фостаховський, Михайло Міщанчук, Василь Гріщак, Михайло Бик, Федь Яник, Петро Скавінський, Михайло Івашко, Дмитро Коваль, Василь Івашко, Параска Бевза, Антін Каськів, Михайло Твердохліб, Дмитро Коваль, Онуфрій Піць.

По 30цт.: Йосип Чвалюк.

По 25цт.: Олекса Мацьовський, Семен Козодій, Василь Яник, Гаврилюк (учит.), Анна Білінська, Никола Польовий, Степан Піць, Томко Зюбрак.

Всім жертводавцям як і тим, що ходили колядувати та тим, що возили колядників уряд громади оцею дорогою висказує свою сердечну подяку.

Уряд Громади.

ПОДЯКА.

Українська Греко-Православна Громада ім. св. Вознесення в Енґусвил Ман., цею дорогою складае щиру й сердечну подяку всім тим, які радо витали наших колядників і дали коляду на ціль нашої громади. Коляду зложили:

По 1 дол.: М. Дроздовський, Н. Марчук, Ів. Балакунець, П. Гасюк, С. Вовк, Н. Галак, Айра Менн (анг.), Я. Вовк, Д. Сабецький, С. Шиндак, М. Гнатюк, Ів. Сенько, К. Соколюк, М. Галант, А. А. Лаговнч, Гр. Дутчак, Н. Сидорик, М. Чижик, Гр. Стемблар, А. Вегнер (німець), С. М. Карпюк, пані І. Микитюк, пані Ів. Вербовецька і А. Проданюк учит.

По 75цт. П. Лапчинський.

По 50цт. К. Сідорак, Гр. Коблюк, Н. Яцук, П. Калиняк, В. Леркач, Ф. Клюнь, М. Кудловський, Гр. Сенько, М. Карасевич учителька, А. Луцький учит. С. Сінак, пані Д. Мусій, Н. Глушка, С. Цюцьмань, П. Помагайчук, П. Сідорик, Н. Цюцьмаць і М. Савчишин.

40цт.: М. Крисько; по 35цт.: Дм Сенько.

По 30цт.: пані М. Мушуманська

По 25цт.: Гр. Галюк, А. Топольніцький, Дм. Мазуркевич, В. Вербовецький, В. Заяць, пані А. Калиняк, Ів. Мельник, М. Грабар, В. Мушуманський, В. Цюцьмань, А. Шан (німець), Т. Мушуманський, А. Павлюк.

Колядували слідуючі: Н. Галак, М. Дроздовський, Гр. Коблюк, Н. Яцук, П. Гасюк і С. Вовк.

За заряд громади:

С. М. Карпюк, голова. М. Дроздовський, секретар.

ЗВІТ З БАЗАРУ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВ. ЦЕРКВИ В ЕДМОНТОНІ.

(Едмонтон, Алта.)

Як кожного, так і цего року Жіноче Товариство при Укр. Православній Церкві в Едмонтоні влаштувало базар в днях від 3-го до 6-го і 8-го листопада 1937.

Базар отворила голова Жін. Товариства, пані В. Маланчук, і в короткій промові завізвала присутних щоби брали в базарі участь та причинилися до його успіху.

Помимо тяжких обставин, серед яких наше громадянство знаходиться, базар вийшов дуже задоволяюче.

Жіноче Товариство й Укр. Православна Громада складае щиру подяку всім тим, що своею працею причинилися до успішного переведення базару.

Загальний дохід був $582 74

Нагороди дістали слідуючі: першу нагороду, Іван Середа, Калмер, Алта.; другу нагороду — Василь Слік, Едмонтон; третю нагороду — Стефан Рипчик, Едмонтон, Алта.

Понизше подаемо імена жертводавців:

Готівкою жертвували: І. Никифорук, Йорк Готел, Емпайр Готел, Др. Верхомин, пані Галюк, пані Гаврилюк, Джорджія Кафе Пихота, І. Середа, Др. Говда, Др. Заврич, Др. Оробко, Др. Невчас, Кінг Едвард Готел, Нортвестерн Ютилитіс Ню Едмонтон Готел, Едмонтон Булетин, Джонсон Кафе Меррик Драг Стор, Бенк оф Монтреал, Е. Томлинсон, І. Андрусів, Л. Пелехівський Янда, І Гарвей, Фалкер Бюті Парлор, Алберта Готел, Емпрес Готел, Корона Готел, Грин Кафе, Кінг Едвард Кафе, Силвер Грей Кафе, Парамаунт Кафе, Гинрі Грейм і Ріл. Есерійс Клодінг Шап. Ню Метод Ланарі, Сентрал Клінерс, Джонс Кросс, Лтд., Канада Фрут Лтд., Грінсон Сервис Стейшен, Еванс Ко. Лтд., Ф. Сандерс, Й. Бродюр, Л. Лиш.

РІЧИ ЖЕРТВУВАЛИ.

П-ні Маланчук, Томчишин, Бабун Сташин, п-ні Сташин, Перун Россел, Челядин, Михайлишин, Шевчишин, Янда, Пронюк, Невчас, Янішевська, Давидюк, Паланич, Снайчук, А. Чоботар, М. Чоботар, І. Чоботар, Батюк, Грипина, Фербей, Данилович, Лукіянчук, Пауш, Ляхман, Мудра, Сайк, Паранич, Ганасик, С. Лупул, Фіголь, Лазарович, Верхомин, Гривнак, Слюсарчук, Івасюк, Романюк, Іванців, Дмитрук, Чабанюк, Говда, Велещук, Лопатинська, Федьо, Скрипник, Ласнчук, Боднар, Кузик, Стефанець, Лупул, Скора, Тодорук, Спачинська, Горецька; панни: Маланчук, Чоботар, Батюк; пп.: І. Мальований, Ст. Гуманюк.

ФІРМИ ЖЕРТВУВАЛИ РІЧИ.

Українська Книгарня, Вестерн Фармесі, Експерт Тейлорс, Сест Кафе, С. Н. Кафе, На Трейд Скул Преірі Роз, Бродвей Кафе, Домініон Фиріерс, Гом Мит Маркет, Сентрал Форнічюр Ексчендж, Вестерн Міт Маркет, Ню Іга Гросері, Вінгман Тейлорс, Даймонд Бюті Парлор Фешон Тейлорс, Модерн Тейлорс, Н Мюзік Стор, О. К. Шю Шап, Едмонтон Гом Гросері, Челядин Стор Лондон Окшиірс, Нейшенал Шю Шап, Плаза Кафе, Поблик Міт Маркет, П. Родніцький, Індепендент Голсейл.

З КОЛЬОНІЇ ЖЕРТВУВАЛИ РІЧИ

З Егрімонт: панна А. Якимець пані К. Василишка, К. Бугай, Н. Шупик, М. Гринюка, Ф. Степенко, М. Хіжан, Е. Білида, А. Коротиш.

З Редвотер: пані: Е. Школьна М. Попіль.

З Федора пані: К. Магера, А. Крищук, А. Фербей, Н. Бередюк, М. Ожібга, П. Ожібка, М. Варварук, А. Марчак, М. Костів, М. Драгнида і А. Кузик.

На закінчення, Жіноче Товариство разом з Укр. Прав. Громадою, ще раз складають щиру подяку всім тим, що щиро жертвували й купували річи та в інший спосіб причинилися до переведення базару. Рівнож належиться признання і щира подяка членам базарового комітету, а саме: паням: Мудрій Галюк, Снайчук, Сайк, Ганасик, Янішевській, Маланчук, Лазарович, Романюк, Пронюк і Михайлишин. Також тим, що збирали річи, іменно: паням Верхомин Янда, Маланчук, Михайлишин, Романюк, Янішевська, Мудра, Снайчук; паннам: Чоботар, і Маланчук.

За Базаровий Комітет:

П-ні Л. Д. Снайчук, секр.

РІЗДВЯНА ЗВІРКА НА ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

ВЕРНОН, Б. К.

(Збірка о. С. В. Савчука)

По 50ц.: О. Юрійчук, І. Юрійчук.

По 35ц.: В. Король.

По 25ц.: Н. Малиш, І. Кучер, І. Гриненко, І. Ю. Шпиліт, І. Чорній, Н. Симчич, І. Гакман, Ілія Андрусів, О. Харук, С. Микорих, Дм. Смага, Ю. С. Шпиліт, Ф. Марчук, пані С. Лапашук, П. Біляк, Анна Кучарська П. Шпиліт, Е. Гакман, В. Лапашук, П. Пігірна, Анна Смук, Анна Осатенко, Г. Ледух, Анна Гарапнюк, пані М. Смоль.

По 20ц.: пані Н. Чипіюк.

РАМА, САСК.

Іван Ковалишин $3.00

ДЕЩМАЛ, МАН.

Е. Боришкевич .50

КАЛМАР, АЛТА.

(Збірка о. П. Самця.)

По 1 дол.: Іван Фіцович, Олекса А. Сікора, Іван Шиманський, Петро Сікора, Михайло Воркун, Николай Попович.

По 50ц.: Стефан Мриглод, Василь Фіцович, Іван Захарко, Никола Сич, Стефан Олекшій, Іван Харниш, Іван Осмак і Дмитро Воркун.

По 25ц.: Марко Мриглод і Михайло Мриглод, школярі.

ТОРСБІ, АЛТА.

(Збірка о. П. Самця.)

По 1 дол.: Іван Полик і Михайло Фаращук.

По 50ц.: Михайло Бабяк, Андрій Бабяк, Назар Світлик.

По 25ц.: Петро Шиманський, Петро Адамець, Федь Адамець, Іван Марійка, Яким Фаращук, Петро Михайлишин, Ілько Харниш, Марушак, Том Дзюба, Стефан Олекшій, Михайло Хруник, Назаревич, Сташко, Мотря Світлик, Юлія Марійка, Марія Бабяк (учит.), Марія Шиманська, Анна Терлецька, Марія Полик, Текля Адамець, Палагна Фаращук.

По 15ц.: Терлецький, Марія Мельничук, Анна Прісько і Леся Воркун.

По 10ц.: Шевчук, П. Бавел, Н. Н., і Анна Сташко.

КЕЛГАРІ, АЛТА.

(Збірка о. П. Самця.)

Трібна колекта в церкві $5.47
Колекта в Тов. „Просвіта" 2.50
Дм. Боярчук, з Дороті, Алта 1.00

ВЕГРЕВІЛ, АЛТА.

Збірка о. Д. Ф. Стратійчука в церкві $8.15

ЛЕДВИН, МАН.

(Збірка о. І. Дмитрова)

По 1 дол.: Йосип Околіта, Н. Онisько

По 55 ц.: пані Н. Богоніс.

По 50ц.: Д. Зіньковський, пані Івалка, пан Околіта.

По 45 ц.: п. Богоніс.

По 25ц.: Д. Мозоль, І. Галик, пані Лидан, панна М. Мельничук, В. Стець, Лукіянчук, Н. Гоменко, Ю. Тріска, пані Лагодовська, пані Корняк, пані Баланик, пані Романюк, І. Кіт, пані: Галик, Бойко, Ваняний, Стець, Бирa.

По 20ц.: Н. Корняк, Істинюк.

По 15ц.: М. Ратинський.

По 10ц.: пані Ратинська, М. Лупиний, М. Максимчук, пані С. Околіта, пані Заборовська, В. Лупиний, М. Сварнин, О. Лупиний, Д. Медвідь, Боднар, пані Бачинська, пані К. Околіта, пан Яблонська, Томко Хвалібога, пані Квасюк, пані Кушик, Н. Н.

По 5 ц.: Юркевич, пані М. Чорна, А. Кушик, Шиховський, пані Романович, пані Юрченко, пані Хвалібога, Ліля Гоменко, Юркевич.

ПОНТЕДЖ ЛЯ ПРЕРІ, МАН.

(Збірка о. І. Дмитрова)

З таци в церкві $1.20

По 25ц.: І. Цуркан, П. Соколовський, І. Лазорко, П. Слободян, пані Цуркан.

По 10ц.: пані Рудей, п. Натребецький, Стеф. Братковецький, пані Братковецька, Н. Н.

По 5ц.: пані Андрусяк.

ДУФРОСТ, МАН.

(Збірка о. І. Дмитрова)

По 1 дол.: Григорій Бутера, Олекса Ткачик, Никита Дирбавка.

По 50ц.: Назар Чубей, Палагна Бугера, Іван Ткачик.

По 25ц.: Павлина Ткачик, Катерина Н Чубей, Катерина Чубей, А. Гвоисишин, Петро Дирбавка, Іван Бугера, Микола Ткачик.

ПРУТ, АЛТА.

(Збірка о. І. Гикавого)

По 1 дол.: Ілія Гаврищ, Т. Могилюк, В. Лазарук, Іван Робчин, Іван Ткачук, В. Ткачук, Мих. Юрчук.

По 1 дол.: Іван Орлецький, Іван Сидор, Василь Каланча.

По 50ц.: Олекса Юрчук, Вiзаріон Юрчук, Вас. Лакуста.

По 30ц.: Н. Ткачук, Н. Н.

25ц.: Іван Сидор, М. Юрчук.

ВИЛЛІНГДОН.

(Збірка о. І. Гикавого)

По 1 дол.: Василь Лупул, Никола Бабюк, Василь Гордійчук, Касіян Скакун, В. Н. Гуцуляк, Н. Шваб.

По 50ц.: Н. Шевчук, І. Лутер, Л. Пасічний, С. Самоїл, В. Гордійчук, В. Сорохан, пані С. Бабюк, Юр. Ревега, М. Бабюк, О. Ткачук, І. Симбалюк, К. Скакун, Ю. Ковальчук, Софія Блажинська, Н. Бохонецький, Н. Бабюк.

Н. Радиш .35

По 25ц.: І. Кузик, І. Андрієць, пані Бабюк, Антін Бабюк, І. Сидор, пані Д. Лупул.

Т. Бабюк .20

МЮСІДОРА.

(Збірка о. І. Гикавого)

Андрій Колісняк 1.00

По 50ц.: Стефан Кривяк, Сафат Бекевич, Андр. Ігорів, Мих. Нидрусяк.

БРУДЕРГАЙМ.

(Збірка о. І. Гикавого)

По 50ц.: В. Рутар, М. Сиріньг, Гр. Кочан, Іван Онучко, П. Стрембіцький, Марія Онучко, І. Доскоч.

По 25ц.: Дм. Онучко, М. Антошко, Андр. Захарко.

КЕЙЛЕНД.

(Збірка о. І. Гикавого)

М. Г. Ткачук 1.00

По 50ц.: Дм. Орлецький, пані Настасія Гордійчук.

СЛАВА, АЛТА.

(Збірка о. Т. А. Горбая)

По 1 дол.: В. А. Саковський учит., В. Стогрин, А. Саковський.

По 50ц.: І. К. Грекуляк.

По 25ц.: П. Запаринюк, І. Грекуляк, В. Запаринюк, Н. Дах, О. Малаховський, М. Дах, І. Липка, П. Тріска, М. Залаский, М. Терновецький, А. Залаский.

СУЧАВА.

(Збірка о. Т. А. Горбая)

В. Фрунчак .50

По 25ц.: І. Гунчак, Д. Танасюк, Ел. Павлюк, Ана Гоцман

ЗАВАЛЄ, АЛТА.

(Збірка о. Т. А. Горбая)

По 25ц.: П. Лакуста, В. Никифорук, С. Сорохан, Т. Лакуста, І. Гуцуляк, О. Гуньки, П. Загарія, І. Гнідан, Г. Гнідан, Д. Сорохан, О. Мачейчук, С. Сенюк, С. Воробець, Д. Никифорук.

М. Шарган .20

В. Гнідан .15

ДЕРВЕНТ, АЛТА.

(Збірка о. Т. А. Горбая)

По 50ц.: Ф. Ільків, С. Склепович, І. Прісько .40

По 25ц.: М. Леськів, Г. Яцейко, М. Чернявський, М. Польовий, Я. Грекуляк, І. Харчук, П. Яцейко, С. Сайкевич, І. Рибрина, В. Подчинюк, Н. Вальчук, В. Марковський, О. Малаховська, І. Мельник, М. Л. Шепелюк.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Кисілюка.

Лютень.

27 Нед. — Шипмен

Березень

6. Нед. — Середня Брукебі.
13. Нед. — Гронлід
20. Нед. — Принс Алберт
22 Вівторок, 40 муч. — Брукебі
27. Нед. Хрестопоклінна — Сембори

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Гр. Василіва

Лютень.

27. Неділя — Смокі Лейк.

Березень.

6. Неділя Сиропустна — Белліс
13. 1 Неділя посту — Давнінг.
20. Н. 2 Неділя посту — Смокі Лейк
27. Н. 3 Нед. посту. — Стрий, спов. Вечірня і сповідь у Гемлин.
28. Понед. С. Б. — Гемлин

Смокі Лейк, Алта.

Почтова скринка 108

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Л. Березіцького

Лютень.

27. Неділя — Вайта

Березень.

6. Неділя — Толстой
13. Неділя — Гардентон, місто.
20. Неділя — Сеньків.
27. Неділя — Вайта.

Адреса — Толстой, Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. П. Гнідького.

Березень.

6 Неділя — Роблин
13. Неділя — Шел Велий, Вел спов.
20. Нед. — Ленард, Вел. Сповідь.
27 Нед. — Шортдейл Сповідь

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1938 РІК.

ЛЮТЕНЬ

16 С. Симеона і Анни пр.
17 Ч. Ізидора
18 П. Мч. Агафії, Теодозія
19 С. Вукола, Юліяна

20 Н. Нед. Блуд. Сина. Партенія
21 П. Вм. Теодота Страт.
22 В. Мч. Никифора
23 С. Харлампія
24 Ч. Власія, Вегілія
25 П. Мелетія еп., Антонія
26 С. Пп. Мартініяна

27 Н. Нед. Мясоп. Прп. Авксентія
28 П. Ап. Онисима, Євсевія пуст

БЕРЕЗЕНЬ.

1 В. Памфила
2 С. Теодора вмч.
3 Ч. Льва п.
4 П. Архипа, Филимона
5 С. Льва еп., Агатона

6 Н. Нед. Сироп. Пп. Тимофія
7 П. Муч. що в Євгенії, мч. Мавр
8 В. Полікарпа
9 С. † 1 і 2 н. г. Івана Хр.
10 Ч. Тараса еп.
11 П. Порфирія еп
12 С. Прокопія

13 Н. 1 Нед. посту. Василя еп.
14 П. Пм. Евдокії, мч. Нестора
15 В. Теодота

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. І. Дмитрова

Лютень.

27. Неділя — Поплар Парк

Березень.

6 Нед. — Іст Селкирк
13. Нед. — Брендон.
20. Нед. — Тиндал
27. Нед. — Поплар Парк

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. С. П. Сюмчича.

Лютень.

27 Неділя — Ст. Джанс (Сія)

Адреса Мен... М.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. П. Самця.

Лютень.

27. Неділя. — Калмар

Адреса: Суб. 23. Едмонтон.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. П. Запаринюка.

Лютень.

27 Неділя — Форк Ривер

Березень.

6. Нед. — Давфин
13 Нед. — Ґтелберт
19. Суб., Сповідь і Служб. Божа — Пайн Ривер
20 Нед., Сповідь і Сл. Божа — Пайн Ривер
26. Субота. Сповідь і Сл. Божа — Косів
27 Нед. Сповідь і С. Б. — Косів
29 Вівторок — Сповідь і С. Б. Мековтенде
30 Середа Сповідь і Сл. Божа — Роркетон

Давфин, Ман.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ 1938

20. Неділя Блудного Сина. Голос 2. Утр. Єван. Марка XVI: 1—8; Літ. Ап. І. Кор. VI: 12—20. Єван. Луки XV 11—32.

27. Неділя Мясопустна. Голос 3. Утр. Єван. Марка XVI: 9—20. Літ. Ап. І. Кор. VIII: 8—13 і IX: 1—2. Єван. Мат. XXV: 31—46.

Березень.

6. Нед. Сиропустна: Голос 4. Утр. Єван. Лук. XXIV: 1—12. Літ. Ап. Римлян XIII: 11—14 і XIV: 1—4. Єван. Мат. VI: 14—21.

13. 1 Неділя посту: Голос 5. Утр. Єван. Лук. XXIV: 12—35. Літ. Ап. жид. XI: 24—26. 32—40 і XII: 1—2. Єван. Івана І: 43—51.

20. 2. Неділя посту: Голос 6. Утр. Іван. Лук. XXIV 36—53. Літ. Ап. жид. І. 10—14 і II: 1—3. Єван. Марка II: 1—12.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК

THE HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

РІК XV. WINNIPEG, MAN., MARCH 1st, 1938 ВІННІПЕГ, МАН., 1-го БЕРЕЗНЯ, 1938. ЧИСЛО (289) 5

ХТО ЗПОМІЖ УКРАЇНЦІВ ЗМІНЯЄ ОБРЯД.

В останніх часах багато українців перейшло на римське-католицтво. Між іншим змінив обряд К. Александрович, син священика в Домажирі під Львовом і один львівський лікар — також син українського священика. Коли б вони зміняли обряд з переконання, то ще можна б було їм це вибачити, на жаль вони перебігають в другий табор для особистої наживи.

ЩЕ ОДИН ПРОЦЕС ЗА ПОДІЇ У 1919 р.

Підчас українсько-польської війни в Станиславівщині коло Єзуполя убив хтось 5 польських жовнірів. В тій справі арештували минулого року Василя Вік... Дмитра Кусяка, М. Мацькова і Федора Запухлика. Слідство у тій справі покінчено і незадовго має відбутися розправа. Справа мала виявитися в той спосіб, що оден з арештованих підчас побуту в Канаді мав у пяному стані хвалитися тим убивством перед другими.

ПОМЕР МИКОЛА ЗАЯЧКІВСЬКИЙ.

Помер визначний громадянський діяч Микола Заячківський, що належав до тих рідких людей, які тішаться загальною симпатією. Покійник не брав участи в політичному житті, а віддавався більше чисто господарській ... праці. Був директором „Народної Торговлі", довголітнім головою „Сокола Батька", як також цікавився справами української еміграції, будучи головою „Товариства українських емігрантів". Заслужився він і для „Рідної Школи". Тому два роки вибрано його головою цеї установи. Підчас світової війни москалі вивезли його були на Сибір, як заручника.

КОМУНІСТИ НА БУКОВИНІ.

В Чернівцях поліція арештувала 22 молодих жидів і жидівок підчас комуністичної наради, причому в домівці знайдено багато комуністичних друків

СТРІЛЯНИНА ПІД ЦЕРКВОЮ.

В Бані Березовій, повіт Коломия, на селян, що вийшли з церкви, напали десять озброєних людей і почали густо стріляти, на щастя не трапляючи нікого. Поліція арештувала напасників і відставила до суду в Яблонові

БАЗАР!

Подається до відома православним українцям в Вінніпеґу й поза Вінніпеґом, що в СУБОТУ, 26 БЕРЕЗНЯ, 1938 в Вінніпеґу, в салі при церкві св. Михаїла, 110 Дізраелі стр., відбудеться великий БАЗАР, дохід з якого призначений на ціль Українського Православного Духовного Семинаря в Вінніпеґу.

Річи та інші жертви на Базар можна слати на адресу Консисторії, 7 Ст. Джанс Евеню, Вінніпеґ, Ман.

Комітет.

Чи Ви вже відновили передплату на 1938 рік за „Вістник"? Коли ще ні, так зробіть це зараз! Також постарайтесь, щоби й Ваш сусід читав „Вістник".

БУДУЧНІСТЬ ДЯКІВСТВА.

Кожний із старших памятає, що в Рідним Краю дяківство вважалось за свого рода професію. В кожнім селі, чи в місті, був дяк, або, як казали, реєнтій, котрий покінчив курс дяківства і служив церкві за певне винагородження. Також треба пригадати собі, що за давніших часів дяк сповняв ролю й учителя, котрого називали дяко-учителем. І може ще жие хтось із наших піонірів в Канаді, що мав приємність дістати „березової каші" від такого дяко-учителя. Одначе вони, з поступом науки, звелись до стану самого дяківства. І до нині дяки сповняють не аби яку ролю в церковній громаді.

Дяки в старім краю не конче були дірігентами. Були, однак і такі, що провадили церковним хором. Та звичайно хором провадили сільські народні учителі, коли були музикальні та мали замилування і охоту до церковного співу. Знаємо багато дяків, що могли провадити церковним хором, але з чемности ... вали цю роботу місцевим учителям. Було й таке, що молодь до дяка не мала такої поваги, і через те скорше гуртувалась в хорі під проводом учителя. От так — обовязки дяка звужувались до таких відправ, як Утреня, Вечірня, Панахида, Парастас, та інші церковні треби, які без дяка не могли відбутись. Дякові, одначе, при всяких церковних відправах помагали, або асистували, побічні люди, котрі мали охоту і голос. Та все таки дяк вів перед, даючи лише деколи другим відспівати деякі „гласи", або прочитати псальми. Деякі з дяків і до смерти дякували. По смерти дяка син його, як був здібний, перебирав на себе дяківство

Так отже дяки в старім краю не переводились, хоч не якраз тому, що дяківство було аж таке поплатне. Правда, не можна сказати, що дяк не мав приходу із дяківства, бо все таки свіжа копійка приходила до кишені, не згадуючи колачів. Коли дяк був ощадний, то його прибуток ішов на родинні потреби. Але бували й такі дяки, що заносили в коршму те, що заробляли.

При дякова, як вже було згадано, приучувались співати і другі газди, може й не свідомі того, що вони колись стануть дяками. Таких людий, що в старім краю лише з охоти помагали дякувати в крилосі, маємо в Канаді багато. Тим людям ані не снилось бути дяками, бо ані не мали до дяківства амбіції, ані обставини їх не позволяли їм віддати свій час дяківству, як рівнож ще й тому що дяківство в старім краю, загально беручи, переходило з батька на сина. Коли не було кому одідичити дяківства, то дяк звичайно вибирав з поміж молодих людей кандидата на дяка, котрого приучував в дома і, коли той показався здібним, його посилали на дяківський курс, чи то до Львова, чи Станиславова — коли говорити про дяків в Галичині. По скінченню курсу виходили кваліфіковані дяки та дірігенти.

Коли при кінці минулого століття почалась еміграція до Канади і Злучених Держав, чимале число дяків та піддячих опинилось на чужині, шукаючи лучшої долі. Коли ж пізніше почались організувати церковні громади на степах Канади, то так ті, що знали дяківство як і ті, що хоч троха знали церковний спів та устав, — стали в великій пригоді Церкві. Вони були під многими зглядами піонірами церковного життя в Канаді. І не лише дяки кваліфіковані тішились повагою між членами свойого гуртка, але й ті, що бодай дещо знали дяківство, бо й вони зчасом виробились на дяків. При тих старших, так би сказати перших канадійських дяках приучувались дяківства молодші люди, котрі й до нині по наших церквах дякують. І хоч не всі з них знають дяківство як слід, то все таки їх піонірські заслуги є дуже а дуже великі.

Треба згадати, що між повоєнною еміграцією були також люди із знанням церковного співу. Вони не лише співали в церковнім хорі в старім краю, але й знали дещо дякувати. Не мало з них стали в Канаді дяко-учителями тай дірігентами, щоби заробити собі на прожиток. Розуміється, що це не були дяко-учителі старого типу. Їх обовязком було дякувати в церкві, провадити хором, учити рідну школу та займатись концертами, представленнями та іншими громадськими підприємствами. А подекуди також сповняти обовязки сторожа. Взагалі робили все, щоб тільки заробити на хліб щоденний. І до нині ще є їх не мало, головно по містах. Багато з них виробилися на добрих дірігентів.

Коли говорю про дяків, то маю на думці не лише православних дяків, але й католицьких. Треба сказати, що брак дяків вже дається болючо відчувати так під цим оглядом ще не є така безв церкві католицькій, як і православній. І ця справа скорше, чи пізніше мусить найти поважне місце на програмі нашого всеканадійського Собору. Дехто може сказати, що ситуація по парафіях під цим оглядом не є покищо така безнадійна, щоби нагло бити в дзвін тривоги. Але хто застановиться над справою докладніше, той мусить признати, що будучність дяківства, що найменше, не виглядає рожево і це власне заставило мене піднести цю справу в пресі, як тему на часі, з тією надією, що хтось більше компетентний заінтересується нею та забере в ній слово.

Запитаймо себе: Яка будучність під оглядом дяківства чекає багатьох із наших парафій по фармах та по містах? Які є запевнення, що коли люди, що тепер дякують, лишуть нас (чи то помруть, чи бодай тільки переїдуть до другої місцевости), то на їх місце знайдуться другі? Чи підготовляються в нас нові дяківські сили, — а як ні, то чому? Чи тому, що нема охочих вчитися дяківства? Чи тому, що молоді люде байдужно відносяться до церковного співу? Чи тому, що старославянська церковна мова відтягає молодих від співу? Чи може є які інші причини, що впливають відемно на плекання між молодю церковного співу?

Над цими кількома питаннями ми по-

винні серіозно застановитись та пробувати знайти на них відповідь. А знайшовши, повинні доложити всіх старань, щоби усунути ті причини, через які число наших дяків алярмуючо скоро зменшується.

Візьмім, на примір, будь яку із наших парафій на фармах чи в місточку. Наразі в кожній парафії на щастя є ще хтось, що знає трохи дякувати. Подекуди є навіть добрі дяки. Але по більшій части дякують люди без відповідного знання, що навіть не знають потрібних голосів, та їх порядку в богослуженнях. Це, так би сказати, самоуки, котрі однак з повною щирістю дають те, що знають, для добра своєї церкви. При щирій кооперації наших священиків дяки роблять те, що вимагає від них обовязок. Багато із таких дяків є свідомі того факту, й признають, що вони не знають всього, що дякові треба знати. Але є й такі, що навіть ображуються, коли їм звернути увагу, що такий, або інших „глас", співається інакше. Коли згадую про таких дяків, то роблю це не для того, щоби їх понизити, але тільки констатую факт, яким він є. Говорю зовсім щиро, що і їм належиться слово подяки та признання, бо й вони сповняють велику службу і то не за гроші, а з привязання до своєї Церкви.

Коли ж я тут аналізую питання дяківства, то роблю це щиро й для добра нашої Церкви, та із тою надією, що ніхто не візьме мені цього за зле.

Не можна забути і тих учителів, що також охочо беруться до дяківства. Від них часто згори вимагається знання церковного співу, бож вони „бурсаки". Однак такі вимоги не є оправдані, бо дяківства ніґде учителів не вчили. Як хто цікавився церковним співом, то скористав з свого побуту в Інституті в Саскатуні, а хто був байдужий, то й не згадуй йому про дяківство. Зрештою — багато із наших учителів є самоуки в дяківстві, бо такі вже обставини в нас. Дехто із учителів потрафить служити священикові при Ранній відправі та Вечірні; деякі можуть лише відспівати Літургію. На загал беручи, і одних і других є в нас замало, хотяй є й такі між учителями, що добре знають бодай вісім „гласів", що є потрібні на Літургії, та й прокімени. Але від учителя люди вимагають більше, чим це, а чи така вимога є оправ[illegible]--я лишаю це під осуд самим читачам. При цьому мусимо памятати, що учителі — це мов перелітаючі птиці. Побуде учитель в одній місцевости рік або два, тай переходить в другу місцевість. І так обовязок дяківства знова спадає на місцевих людей.

Тепер приходиться відповісти на питання: Чи є в нас молоді, з відповідним підготуванням люди, що годні заступити місце дяків, коли буде треба? Можна коротко відповісти, що нема. Чому? Чи може бракує охочих? Чи може не було кому їх захотити? Щоб докладно відповісти на такі питання, треба знова ввійти в обставини, які існують по парафіях. Брак відповідної заохоти з боку наших дяків і тих, що сповняють ролі дяків, відбивається відемно на охотниках. Можна сказати, що охочі до співу знайдуться в кождій парафії, але біда в тім, що нема їх кому заохотити. Коли б наші дяки, чи піддячі дали деколи комусь із надійних молодих людий бодай відспівати „Вірую" або прочитати Апостола чи й Псалми на Утрені, чи Вечірні, — то вже цим самим заохотили б таких молодих людей до вивчення церковного співу. На жаль деякі дяки немов вмисно відпихають молодь на бік.

В наслідок цього молоді надійні сили стоять збоку, з тим переконанням, що їм не до того. Хоч з другої сторони не можемо приписувати вини лише дякам, бо й молодь винна. Всеж таки бувають случаї, коли дяк вже за старий, щоби чистим голосом відспівати потрібні пісні, одначе він на це не зважає і боронить своєї „позиції" тим, що нікому іншому не позволить стати йому до помочі. Таких примірів є не мало. І так несмілі, хоч і охочі до співу, стоять з боку, знаючи, що їм не раді, а старий дяк тимчасом сам співає ціле Богослуження своїм старечим, захриплим голосом.

Отже через брак кооперації та відповідної заохоти, не кажучи вже про відвагу, справа церковного співу терпить. Через такі та інші причини, дяківство в наших церквах стає під знаком питання. Та не лише в нас таке. Католикам грозить те саме; в них така сама проблема, і виглядає, що ніхто тим не журиться, що завтра буде. А те завтра може застати нас зовсім неприготованими, як що ми про нього вже нині не подумаємо. Треба нам усвідомити собі свої слабі сторони, й заздалегідь запобічи небажаним наслідкам.

Кождий громадянин, що щиро інтересується долею і будучністю Рідної Церкви, повинен над справою, тут піднесоною, поважно застановитися. Так само й кождий з наших священиків повинен порушити цю справу в своїх парафіях, як рівнож і порозумітися з Консисторією, щоб започаткувати курс дяківства в найблизшій будучности. Здається, що про курс дяківства говорилось на однім із наших церковних Соборів. Я думаю, що Консисторія повинна отворити такий курс дяківства, вибираючи для нього відповідний час і місце, як рівнож заохочуючи наш загал, передовсім церковні громади, заінтересуватися цею справою.

Зимовий час, десь по Новім Році, був би вигідний, як для охочих учителів, так і фармерів, котрі були б заінтересовані таким курсом. Саскатун, Вінніпеґ і Емонтон надаються на такі курси. Зрештою це справа Консисторії. Що такий курс приніс би бажані користи, про те не може бути сумніву.

Закінчуючи повищі завваги, скажу, що я не мав і не маю на думці приписувати собі знання церковного співу та богослужбового уставу. Шановні читачі, кого інтересує порушена тут справа, повинні відкликнутись своїми замітками та конструктивною критикою, як і рекомендаціями. Треба конче справу дяківства поставити на певним ґрунті, коли не хочемо, щоби дійшло колись до того, що священики будуть мусіти хіба самі собі дякувати.

Евген Т. Вавринюк,
Геффорд, Саск.

—x—

ВІДБУДОВАННЯ СТАРИХ ЦЕРКОВ В АНГЛІЇ.

Вже від двадцятьох років існуюче Товариство відбудови і реставрації старих церков і манастирів в Великій Британії оголосило недавно своє справоздання, з котрого довідуємося про кольосальну працю для збереження артистичних і архітектуральних скарбів анґліканської Церкви. Справоздання називає переведену працю, як „безмовну революцію", велику вагу котрої зрозуміє лише наступне покоління.

Відновляйте передплату за „ВІСТНИК" на 1938 рік!

З ЖИТТЯ ГРЕЦЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ.

На початку грудня 1937 р. представники грецької Православної Церкви, що їздили на міжцерковні конференції в Оксфорд і в Единбург (Анґлія), доручили Св. Синоду в Атенах свої справоздання.

Рада апостольського навчання, або Рада Внутрішнього Місіонарства в Греції, на своїх останніх зборах ухвалила видати підручник місіонерської діяльности, збірник народних проповідів, орґанізувати рух за основання недільних шкіл для народа, надрукувати церковний календар народний і нарешті заснувати спеціяльну школу-семинар для кращої підготовки молодих проповідників. Також Рада дискутувала і наготовила цілий шерег ухвал відносно систематичної діяльности соціяльно-філянтропічних товариств церковних в Греції.

НЕБУВАЛИЙ ЙОРДАН НАД ЗБРУЧЕМ.

В селі Підфилипе, пов. Борщів, що лежить недалеко Збруча, зайшла підчас водосвяття на Йордан незвичайна подія. Коли величезна процесія зі священиками і людьми пішла над Збруч святити воду, по другій стороні Збруча почався великий рух. Тамошні винуждлі селяни колхозники почали гуртками виходити зі своїх хат та зі сльозами в очах придивлятися водохрещенню, яке відбувалося по цім боці Збруча. Зібрані колхозники хрестилися та голосно молилися. Тоді чекісти почали товпу розганяти. Били всіх, навіть жінок не щадили. По скінченню водосвяття, люди з „червоного пекла" кинулися з ведрами по свячену воду. Українські селяни з того боку, приглядалися тому всему з великим зворушенням. Колхозники прибігали до ріки, зачерпали води та втікали перед большевицькими посіпаками.

Та ось сталася нечувана подія. Один з чекістів прибіг до Збруча, нібй відганяти колхозників від ріки, нечайно кинув кріс та одним скоком перейшов границю і втік до Польщі. Ця подія викликала велике враження серед українців зібраних по цій і по тій стороні Збруча. Большевицького граничника-втікача взяли польські граничники на станицю прикордонної сторожі.

СЕЛЯНИ З РАДЯНСЬКОГО БОКУ ЧЕРПАЛИ СВЯЧЕНУ ВОДУ.

Під Острогом на Волині, на ріці Вілії, що пливе польсько-совітським кордоном, святили на Йордан воду. Большевицька прикордонна сторожа не пустила людности з села Слобідка, що вийшла була громадно приглядатися водосвяттю. Після водосвяття можна було запримітити, як люди зі Слобідки черпали з ріки свячену воду.

КАРАЮТЬ ЗА ЦЕРКОВНИЙ ПОХІД.

Пишуть з Долини до „Діла" (ч. 27), що волинське староство наложило грошеву кару у висоті 50 зл. на пароха в Долині „за уладження демонстраційного походу на цвинтар ще на Зелені Свята", а на 20 учасників походу, що несли вінці, грошеву кару від 5 до 20 зл.

ПРОТИ РАДІОВИХ БОГОСЛУЖЕНЬ.

Др. Павл Е. Ворен, визначний пресвітеріянський проповідник в Ню Йорку, недавно виголосив проповідь, в якій остро виступив проти передавання Богослужень через радіо. Між іншим він сказав:

„Церква Христова є домом Божим і ми мусимо бути в ньому особисто, щоби вповні зрозуміти Боже слово та відчути Його милість".

Володимир Островський.

„БОЖЕ ДІВЧА"

(Історичне оповідання з життя на Полюсю).

(Докінчення).

IV.

Відложивши тростинку, ігуменія відхнула й підвела очі на стару черницю.

— І так нікому не сказала, хто й як її ранив?

Мати Серафима спустила очі.

— Сказала... Тільки одній мені...

— А ти не можеш й мені сказати?

— Можу, але щоб ніхто не довідався, а особливо князь Юрій Гольшанський, бо це було б для нього тяжким ударом... і непотрібним ударом... Тому й моє „Боже Дівча", жаліючи батька, не сказало йому...

Ігуменія з великим зацікавленням підвела очі на стареньку черницю.

Розкажи, коли можеш, а я дотримаю таємниці й будемо разом молитися за спокій її душі.

Отже слухай, мати ігуменіє, цих мук юної душі. Князь наказав людям, щоб усі, хто знайде ранених татар, або добивали їх, або приводили до нього. Я вже казала, що Юлійка три дні їздила кудись на південь від Дубровиці, а на четвертий вернулася раненою. Перед смертю оповіла мені таке:

— Першого дня в хащах дикого урочища, перерізаного яругами та оточеного багнами, почула вона людський голос. Зрозуміла, що це стогне ранений, підігнала коня й віхала в самі хащі. Справді, під кущем лежав вояк у татарському одязі, але обличчя в нього було не татарське, хоч і сильно опалене та жовте. Йдучи за голосом серця та виконуючи заповідь Христову помагати й ворогам, скочила з коня й підійшла до раненого. Він вмирав від спраги й болю. Перший раз у житті порушила волю батька-князя: замісць вбити ворога, перевязала йому ранену голову й руку та миттю поскакала додому, щоб потайки від батька привезти йому води, вина та іншої поживи. І так рятувала його два дні. Ранений був молодий, гарний і зворушив дівоче серце. Третього дня сіла біля нього й почала розпитувати його, хто він і звідки взявся серед татар. І почула страшну річ.

Черниця ледви віддихала від хвилювання.

„Мені, — казав ранений, — оповідав один татарин, який виховав мене, як сина, щоб одержати за мене окуп, що я син якогось вашого князя; що мені було всього два роки, коли мене схопили татари й вивезли в степи; що тут другий татарин убив того, що віз мене, а потім сам згинув, та що перебрав мене він, мій другий батько. Я нераз думав, якби знайти свого правдивого батька-князя. Але як було підійти до ваших людей, як поспитати про це? Таж кожний, кому я попався б на очі, вбив би мене, як ворога. Але я все надіявся, що батька знайду, навчився вашої мови й кожний раз, як татари йшли на ваші землі, йшов з ними й я. Але досі і слідів свого батька таки не знайшов»...

— Ростиславе! — вирвалося, як хуртовина, з грудей Юлійки.

Ранений аж підскочив з землі.

— Ти мене знаєш? Знаєш, що я Ростислав? Знаєш мого батька? То веди мене швидче до нього! О, Аллахе, великий Аллахе!

Щаслива Юлійка почала помагати віднайденому братові встати, щоб посадити його на свого коня та звезти до батька. В тій самій хвилині посипалися на них стріли. Вона бачила, як Ростислав зойкнув і впав. Стріла влучила й в неї, і вона теж звалилася на землю. Так пролежала в безтямі до вечора. Очуняла лише від дощу, що промочив її до кісток. Вірний кінь усе чекав на неї. Якось підвелася, вдерлася на свого коня й поїхала додому. Бог знає, чи доїхала б, якби по дорозі не надибали її люди, що їх вислав князь шукати дочку..

— Чому ж вона не сказала батькові?

— З великої любови до нього...

— Що? що за дивовижні речі ти кажеш?

Так, з великої любови до батька... Я бачила її ясну душу наскрізь. О, як вона мучилася тим, що пережила, як каялася, як прагнула зясувати собі, чи добре зробила вона чи поповнила гріх!...

Ігуменія збентежилася.

— Мати ігуменіє, Юлійка була ще дівчинкою, але була жінкою. Вона відрухово, як жінка, хотіла врятувати ворога від смерти, зменшити його страждання. І побачила — гарного молодого чоловіка. Не кажу, що так було, але щось подібне могло відчути її молоде серце. Вона два дні помагає гарному молодому ворогові. А на третій довідується, що він — її брат, про якого вона лише чула, бо народилася вже після того, як він загинув. Радість, що батько буде радий і щасливий, перевищала її власні почуття. І раптом татари його вбивають та забирають труп із собою. Можливо, що його вважали за зрадника й наказали за нагороду привести живого чи мертвого. Чи повинна вона була сказати про це батькові й причинити князеві Юріеві нові страждання в той час, як стара рана наполовину вже загоїлася, а народження другого сина відкрило йому в житті знову сонце батьківського щастя? Чи могла вона сказати йому, що Ростислав віднайшовся й вмер поблизу його, а він не може навіть поцілувати його бездиханне тіло?

Ігуменія приплющила очі й сиділа в глибокій задумі.

— Моє „Боже Дівча", щоб рятувати батька від нових мук, взяло всі ці муки на себе, а до того ще й докори совісти та тягар нерозрішеного питання: добре це, чи гріх? Отже не лише від тілесної рани та від ропіння її, але й від рани душевної та від мук серця вмерла моя добра Юлійка...

— Так, — урочисто сказала ігуменія, — справді велика, хоч і молода душа, справжнє „Боже Дівча".

———

В келії почало видніти. Східня частина неба одягалася в ніжно-селединові та рожеві шати. В садку проснулися пташки. З дзвіниці влав перший молитовний звук.

Черниці підвелися й побожно перехрестились.

— Поки ще підемо молитися, розкажи мені про останні її хвилини та про те, де й як її похоронили.

— Після сповіді й св. Причастя знайшла повний спокій і вмерла так, неначе б заснула. Три дні лежала, поки було все приготовлено до похорону: дорога сукня, дівочий віночок на чоло, перстені, кольчики, труна й все інше, і не було найменшої ознаки тлінної смерти. Аж усі дивувалися. Тіло було таке, якби спала. Похоронено її в печерському манастирі під південною стіною великої церкви Успення Пресвятої Богородиці. А на гробі положено камяну плиту з написом:

„Юліянія, князівна Гольшанська, дочка князя Юрія Гольшанського, скончалася дівою в 16 літ від народження".

———

Рукопис цей десь загинув, зійшли в могилу мати ігуменія та черниця Серафима й князь Юрій Гольшанський—Дубровицький ніколи не довідався ні про долю сина свого Ростислава, ні про таємницю своєї святої доні Юліянії.

———

Майже сто років спало „Боже Дівча" в серці Києва — Печерському манастирі, — і забули про нього не тільки нащадки тих, що зазнали від нього стільки матеріяльної помочі й духовної втіхи, але й нащадки князів Гольшанських. Забули й побожні мешканці манастиря. Забув, здавалося, й самий час, бо затер усі сліди його святої могили.

Але не забуло Провидіння: на початку XVII століття припадково відкрито нетлінні мощі князівни Юліянії Гольшанської, відрито забуте імя „Божого Дівчати" для вічної слави.

—x—

НАГОРОДИ ЗА НАЙКРАЩІ ТВОРИ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ.

Як що року, Товариство Українських Письменників і журналістів імени Франка у Львові призначило й цього року на внесення вибраного Товариством комітету три нагороди авторам за найкращі твори, оголошені друком в 1937 р.

Першу нагороду (600 золотих) дістав Юрій Косач за три збірки оповідань („Чарівна Україна", „Клубок Аріядни", „Тринадцята чета"); замісць другої нагороди (400 золотих) відзначено книжку Ілька Борщака „Наполеон і Україна"; третю нагороду (300 золотих) признано Наталі Лівицькій за збірку „Сім Літер".

Крім того українці міста Торонто, Онтеріо, Канада, визначили 75 канадійських доларів на нагороду імени Василя Стефаника за найкращу повість, видану в 1937 р. й передали цю справу теж Товариству Українських Письменників і Журналістів імени Франка. Нагороду цю, на підставі розгляду іншого комітету, дістала Галина Журба за повість „Революція йде".

———

РЕОРГАНІЗАЦІЯ НІМЕЦЬКОЇ СТАРО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ.

Недавно відбувся Синод Старо-Католицької Церкви (що не визнає римського папи) в м. Бонн, котрий ухвалив, що в перших випадках епископи Церкви мають право без обрання вірними на парафіяльних зборах призначати окремих священиків на парафії. Як відомо, досі епископи мали лише затверджувати вже обраних парафіянами священиків і без такого обрання вірними жадний священо-діяч не міг бути висвячений і призначений на парафію. Тим не менше право виборів своїх парохів залишається і далі в Церкві.

Церква старо-католицька досить сильно розвивається в Німеччині, головно на Силезії.

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК
„ДОБРИЙ ПАСТИР"?

В кождій українській православній хаті повинен знаходитися бодай один примірник молитовника — „ДОБРИЙ ПАСТИР".

Ціна молитовника в міцній шкіряній оправі, з золотим хрестом та написсю з пересилкою $2.25

Ціна молитовника в міцній полотняній оправі з золотим хрестом та написом $1.75

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba
Subscription per annum.
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ПРОТИ УКРАЇНСЬКА РОБОТА ЕПИСКОПА ХОМИШИНА.

II

В попереднім числі подано важнійші статті пос. Барана в „Ділі", а тут подаємо вислови з редакційної статті „Діла", з 6-го листопада 1937. Каже „Діло":

„Не будемо і не можемо скривати того відємного враження, яке викликав цей розпорядок (розп. Хомишина) серед нас та і серед українського загалу. **Очевидно нова заборона, це ще одно звено в цілому ланцюху ходів та виступів того епископа, що викликували серед нашого народу вже стільки застережень і навіть протестів".**

Говорить Хомишин, що своєю забороною **він хоче піднести авторитет Церкви і піднести гідність та вплив священичого стану... А священик має виробляти духа та видвигати ідею.** І „Діло" запитує:

„А якже священик може сповняти як слід священиче післанництво, виробляти духа та видвигати ідею, коли він відгородиться (відсепарується) від світського громадянства та його установ (інституцій та організацій) і замкнеться в чисто-церковній сфері? **Нема сумніву, що після цеї заборони духовенство станиславівської епархії тратитиме щораз більше своє значіння і свій вплив на народну масу, що в свою чергу вийде тільки на школу загально-національній справі та Церкві передовсім."**

Хомишин чує гріх за собою і в своїй заборонi відразу виправдується, що він не хоче шкодити світським установам, бо він дозволяє радою та інформаціями помагати добрим установам, а „Діло" каже:

„Коли священик не може безпосередньо вмішуватись до справи, то при найліпшій волі він не зробить того, що зробив би будучи активним членом установи."

Дальше „Діло" показує овочі Хомишинової роботи в його дієцезії на протязі десятків літ, а то:

„**Число евангелицьких** (протестантських) **українських громад найбільше** (в його дієцезії) **з усіх трох наших дієцезій, де зрештою найбільше не тільки всяких сектантів, але також явних комуністів! Це так досі, а що буде тепер, коли став діяти цей дивний розпорядок Кир Григорія?"**

Дальше каже „Діло":

„Нам не відомо, щоб якийнебудь католицький ерарх (епископ) якогонебудь народу видав подібну заборону своєму духовенству. **Нечували ми теж ніколи про подібну заборону якогось польського церковного достойника,** хоч у Поляків, як нації державної, така заборона була б більше зрозуміла й оправдана. **Навпаки — всі знаємо, яким горячим патріотизмом навіяне польське духовенство, як тісно співпрацює воно з світською інтеліґенцією; як зокрема на нашому (українському) терені працює воно ревно в усяких світських установах."**

Значить — **польському духовенству можна** в світських польських установах на українській землі працювати, хоч вся та праця обчислена на нищення українців, **а українському духовному на українській землі не вільно працювати в установах українських.** Хіба це не „Проект на знищене Русі"? Хіба це не чорна рука?!

Закінчуючи свою статтю „Діло" каже.

„Сумно й боляче читати оцю заборону Хомишина, **яка** — ми переконані — **не передумана до кінця і вийде очевидно в користь когось третого."**

Тут вже можна поставити питання самому „Ділу", пощо воно підсуває читачам думку, що поступок Хомишина **не передуманий?** Яка користь і кому з такого зводження читачів на манівці? Бо коли Хомишин цілі літа робив хрунівську роботу, то він має більше досвіду в **„передумуванню"** такої роботи, ніж „Діло" в її оцінці. Чому не стати на тому, що: **це плянова, обдумана, обчислена, злою волею подиктована, безсовістю припечатана хрунівська робота, для якої нема ніякого виправдання.** Коли ж так, чи подібно сказати не можна, то краще не казати нічого. — Ще мимоходом, то й пос. Баран має в своїй статі подібний вислів, як вислів „Діла", сказати б — не передуманий.

Львівські „Українські Вісти" кажуть:

„У численних селах були доси священики мотором національного життя; їх наділювали почестями голов різних товариств; їх престіж (значіння, повага) як священиків і національних працівників стояв дуже високо. Тепер все те скінчилося. Священикови в Станиславівській епархії не вільно від тепер кермувати працею в національних товариствах і установах, бо за це жде його найвисша кара — завішення у правах священика (заборона священствувати)."

Гумористичний часопис „Комар" дав такий рисунок: велика чорна могила, на ній пасеться шість білих овець з написами: Кооператива, Читальня Просвіти, Сокіл, Сільський Господар, Районова Молочарня і Луг. Священик, як пастир з великою палицею, втікає від овець, а три вовки наближаються. Під образком підпис: „Станиславівський Владика видав розпорядок, що священикам не вільно належати до ніяких світських товариств і установ під канонічною відповідальністю". А вовки: „Віважно, товариші, до роботи! Бачите, що пастир покинув своє стадо".

„Мета", орган Шептицького, поставилася до Хомишинової заборони так, як і другі часописи, хоч і... дипльоматично. Каже „Мета" між іншим:

„Очевидна річ, що не противиться ідеї Католицької Акції безпосередня участь духовенства в суспільному життю. Сьогодня можна вже ствердити факт: **в міру того, як маліє в зорганізованому життю вплив священика, ростуть впливи індиференції** (релігійна байдужність), **або й ворожі Церкві. Всюди, де групуються люде, де змагаються ідеольоґії** (світогляди), **не сміє бракувати священика, як духового провідника народу."**

Треба би вимагати, щоби орган Шептицького не тільки фільозофував, та стверджував факти, але дав належну оцінку заборонi Хомишина, однакож треба тямити, що Шептицький в своїй політиці дипльомат. Треба сказати — він скаже, але не докаже, щоби не звязувати собі рук, коли він схоче пізніше піти слідами Хомишина.

„Новий Час", львівський, мабуть не присвячує хомишиновій забороні прямої уваги, зате помістив в ч. 248, з 8-го листопада 1937, більшу статтю п. заг.: „**В Імя Боже за народ з народом!** (Про участь духовенства в українському життю)". Тут показано, що від часу, як Галичина прийшла з під Польщі під Австрію, українські священики були цілі десятки літ першими, або одинокими представниками української народної справи, одинокими культурними політичними працівниками коло піднесення народу. В статті подаєсь ряд імен таких духовників, а стаття кінчиться закликом: „**В Імя Боже за народ з народом,** оце освячене традицією й опромінене славою великих імен гасло українського духовенства".

Хомишинова „Нова Зоря" лишаєсь в Галичині мабуть одинокою, що поступок Хомишина обороняє.

Православний журнал „Церква і Нарід", що виходить в Кремянці на Волині, питає:

„За ким же вірним католикам українцям іти — за „Метою", чи „Новою Зорею"? Таксамо і духовенству уніятському Станиславівської і, скажемо, Львівської дієцезій — де правду вбачати, чи в заборонi **„під канонічним послухом всім священикам належати до світських товариств і установ",** чи в в заклику що **„всюди, де групуються люде,** де змагаються **ідеольоґії, не сміє бракувати священика, як духовного провідника народу"?**

— — —

Нераз вже на Хомишина гукали всі українські часописи, коли він виходив з протиукраїнською роботою, а і [illegible] признавав його хрунем, **однакож ніколи не осуджував його роботи ані Рим,** ані Шептицький. Тай не диво. На те Шептицький поставив Хомишина епископом, як „сина хлопа", який „ці ве вніисткем бендзє поводльни" (слова, якими радив Шептицького його дядько, кардинал), щоби його, як хруня, пускати вперед, нехай протоптує стежку через українські грядки. На Хомишина люде плюють, але він обтираєсь і дальше топче, коли ж стежка готова, тоді і Шептицький нею марширує. Таке було з целібатом, таке було й з іншими справами. Таке й тепер!

—x—

ЗНАЙДЕНО ЩЕ НЕЗНАНІ ЛИСТИ Т. ШЕВЧЕНКА ТА АРХІВ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ.

В державнім музею української народньої творчости знайдено вісім досі невідомих листів великого українського поета Т. Шевченка до його свояків і друзів. Серед листів виявлено й 2 неопубліковані вірші „Про долю" й „Полякам". Ці листи й поезії будуть видруковані в журналах та передані в інститути і музеї, зокрема в Інститут української літератури Академії Наук ім. Т. Г. Шевченка. Тамсамо знайшли ще архів Центральної Ради.

- НЕ КИДАЙТЕ РІДНОЇ ЗЕМЛІ!

Ось такими словами відзивається українська преса до українців, головно селян, що випродують ґрунта і їдуть у світ, за море. „Нове Село" пише, що таким чином пропадають для нас цілі села в Холмщині, бо українці, й то часто дуже свідомі національно селяни, не можуть знести дошкулювань польської влади, покидають ті села й еміґрують. Через те збільшується процент польської людности. Польська влада дуже пособляє тій українській еміґрації, головно з Холмщини і Волині.

ВІЧНЕ ПИТАННЯ.

„Що дорбого маю робити"...
(Мат. XIX: 16).

Здорова, добре вихована молодь, — хлопці чи дівчата — повинні цікавитися життям. **Ще з малку для них багато явищ є неясними. Батька, матері вони** випитують **про ті, чи інші справи.** Їх цікавить, звідки береться одіж, їда; як це стається, що буває гарна, або зла погода; хочуть знати, чому вони мусять затруднятися умовою, чи фізичною працею; питають, для чого треба молитися, ходити до церкви.

Коли діти підростуть, коли розум у них розвинений, коли освідомили собі, що треба самостійно жити і творити здобутки для продовження віку, стають перед ними ріжні інші питання — та одно з них найважнїше. Оте питання, яке мучило того евангельського молодця, що то прийшов до Ісуса Христа з запитом, „що маю доброго робити, щоб мати життя вічне?" Це питання й нині стоїть перед молодими людьми.

Молодь відчуває життя гарним, веселим і щасливим. Є однак багато случаїв, що життя те опоганюють таки самі люди, бо живуть нещасливо. Є плач, журба, біль, тривога. Є вбивства, кривди, [illegible] Молоді хотіли б бути завсіди [illegible] щасливими, все сміятись, співати, [illegible] словом — хотіли б оставати молодими й задоволеними.

Молоді люди хотіли б бути все щасливими. А те щастя — це життя в молодощах. Життя в радощах. Життя в усміхах. У задоволенню. Найкраще життя людини, без ріжниці на стан, майно, походження — це життя в молодім віку.

Молодець, що приходив до Ісуса Христа, хотів отої нестаріючоїся молодости. Він чув науку Спасителя й забажав [illegible] пораду від Нього, бо хотів бути щасливим та осягнути життя вічне.

І дістав відповідь.

Йому порадив Христос сповняти Божі Заповіди, а тим осягне вічне життя.

Сповняти Божі Заповіди, це значить бути релігійним. Ось таку раду дає Ісус Христос молодцеві. Таку раду й нині дає Спаситель всім молодим людям усім, що бажають собі і своїй доброї, всім, що хочуть бути пожиточними, корисними та щасливими. Їм усім радить Син Божий бути релігійними, сповняти Божі Заповіди.

Молодь ставить перед собою питання: що мені робити, як жити?, а Спаситель відповідає — будь релігійним!

Цю раду Ісуса Христа часто повторяє свята наша Церква. Також світські, без сумніву вчені й розумні люди те саме говорять. Др. Енджел, президент Єйлського університету в Злучених Державах, сказав недавно, що **„світ сьогодні потребує оживлення правдивої релігійности, більше чим чого іншого. Потребує релігії, якою жила б кожна кляса, кожна громада. Не можна вилікувати зла в соціяльних справах без направи моральних і духових болів одиниці".**

Кромі згаданого президента є багато інших великих вихователів і громадських діячів і провідників, які голосять, що релігія конечна, коли хочемо виховати молодих людей на гарні характери.

Релігійність відзначує людину.

Всі люди бажають бачити молодь, коли вона дозріє, на високих становищах, на відповідальних і гідних позиціях. Та й молодь сама собі цього бажає. І певне, що осягне це, певне, що бажання її сповняться, коли послухає ради Ісуса Христа й буде релігійною.

Це не є случай-припадок, що багато найрозумніших, визначних людей світа, — це з переконання релігійні люди. Недавно французька газета „Юніте" писала, що два члени французької Академії Наук постановили пізнати думки своїх колеґ про релігію. Запитували сімдесять і двох членів Академії. Сімдесять і один заявили, що наука не перечить релігії, що знання наближує людину до Бога, що вони вірують у Бога. Тільки один відповів інакше.

Вони релігійні люди.

Релігійність робить людину сильною, живою, енерґійною.

Хто не бажає, щоб молодь, коли дозріє і займе становища в житті, — була сильною? Хіба нерозумний! Бо світ і життя потребують сильних і характерних людей. Власне тою силою в людині є релігійність. То ж хто хоче бути у дозрілому віці впливовим, хто хоче відгравати визначну ролю в громадських справах, мусить бути релігійним. Бо людина людська істота, подібна до корабля. Наслідство, одідичення — це шкелет („фреймворк") корабля. Наука, знання — це мальовило і прикраса його. А релігія — це сила, що порушує корабель. Що вартує корабель без такої сили? Що вартує безрелігійна людина?

Релігійність це живчик ладу і порядку в людині.

Релігійна людина старається удержувати лад і порядок, гармонію, співжиття, доброту, бо вона відчуває, що вона не сама на світі. Людина релігійна працює з св. Духом через віки, все прямуючи до витворення того, що є благородне й гарне в людині, в людській істоті. Треба отже бути релігійним для цеї так високої цілі. Треба бути релігійним, щоб себе ублагороднити, щоб стати вартісним.

Молоді люди потребують двох прикмет: бути щасливими й ужиточними. Маючи такі прикмети, вони зможуть як найкраще вивязатися в житті. Щасливість і ужиточність — є тісно з собою получені. Вони не можуть бути окремо. Ніхто не може бути дійсно щасливим, коли не є ужиточним. Молодець відійшов від Ісуса Христа засумований, бо постановив жити своїм життям, користаючи з багацтва, яке посідав. А щасливість полягає в пожиточности, в оказанні другим доброти, хоч би і в той спосіб, як радив Спаситель молодцеві, продати майно й роздати убогим.

Хочемо бути щасливими, — будьмо релігійними. „Радуйтеся завсігди в Господі...", писав св. Павло. (Фил. IV: 4). Не занехуйте релігійности, жийте побожно, свято й радість буде в ваших серцях. Жийте з Богом. Дорожіть релігією.

Релігійність — це мудрість.

Початок всякої мудрости — це знання Бога, служення Йому, віддавання Йому пошани. Релігія дала почин усім наукам. Церква все була й є покровителькою знання. Правда, є люди, що хотіли б, щоб релігії зовсім не вчити, але є багато розумніші. Вони підносять голоси за тим, щоб у школах навчано релігії, щоб наука поступала з релігією.

Тому на початку шкільного року, коли наша молодь починає науку в школах по вакаційній перерві, хай кожний хлопець, кожна дівчина усвідомить собі те, що їм треба вчитися релігії, навчатися страху Божого й радости в Господі.

Також і та молодь, що вийшла з шкіл, хай памятає, що вартісна людина — це **релігійна людина. Нинішний час, який він не був би, як ми його не уявляли б собі, це час, що в ньому мають вартість вірність (льояльність), посвята й ентузіязм (захоплення, запал). Всі вони — вірність, посвята й ентузіязм — це частини релігії.**

Тому то американський адмірал Бирд, дослідник південного бігуна, коли вибирався з виправою до того бігуна, вибирав собі до помочі релігійних людей. Він їх спеціяльно запитував, чи вірять у Бога. Тому й наше козацтво в боротьбі з бісурменами, потребуючи людей, закликало їх у свої ряди, запитуючи перше, чи вірять у Бога.

Всі діла людини, по словам одного визначного вченого, — це вияв релігійности людини. Чим більше релігійною людина, тим кращі її діла. Бо релігійна людина старається щось кращого зробити для Бога, чим для себе.

З цього виходить ясно, що релігійність потрібна й конечна всім людям, а особливо молоді. Тої релігійности повинні вчити своїх дітей родичі. А щоб успішно могли вони їх учити, мусять самі бути релігійними. Музик, коли хоче навчити когось музики, сам мусить знати грати. Дириґент, коли вчить хор співати, сам мусить на співі розумітися. Так само й родичі мусять бути релігійні, коли хочуть бачити власних дітей релігійними.

Діти релігійних батьків здобувають кращі становища у старшім віці. Роджерс Бабсон робив досліди над 70-ма лідерами в промислі й торговлі в Америці. І що винайшов? Він довідався, що 24 з них були синами священиків, учителів і фармерів. 30 були дітьми бизнесменів. Решта ріжних інших. Але всі вони мали побожних родичів, батьків та матерей. Таке саме можна сказати про родичів наших визначних письменників, поетів, політиків. З цього наука для нас, батьків і мамів, бути релігійними, бо це найлекший спосіб навчити дітей релігії, а також певний спосіб до запевнення їм кращої будуччини.

Крім того релігійности можуть діти навчитися з побожних книжок і газет, з св. Письма, катехизму й молитвеника. Також в наших рідних та недільних школах, як що вони ведені як слід.

Тямити треба, що молодь треба хоронити від шкідливих, погубних впливів. Від пустого зопсутого товариства, від стрічі з безбожними, неморальними, від читання злої деморалізуючої літератури.

Що має робити наша молодь, щоб бути вічно щасливою, тут на землі і в будучому віці?

Це є те вічне питання, що стоїть перед людством через віки. Відповідь на нього дає Христос: „сповняй заповіді" — будь релігійним, будь дитиною Бога. Амінь.

о. Є. Г.

ПОМЯНИК ПОМЕРШИХ

Гарно виданий, на добрім папері, вигідний формат, міцно оправлений

Книжочка, яка повинна знаходитися в кождій христіянській родині.

Ціна дуже приступна, бо тільки 25 цт.

Книжечка ця буде памяткою на довгі покоління.

Замовлення посилайте до:

THE HERALD
Box 3684, Winnipeg, Man.

ОПОВІДАННЯ для МОЛОДИХ ЧИТАЧІВ

(Зібрав о. Д. Ф. Стратійчук).

ДОБРІ ДІТИ.

Марійку і Ганусю лишили раз родичі самих без нагляду дома, а самі пішли за орудками. В тій кімнаті, де бавилися обі дівчатка, стояла на столі посудина, повна гарних яблок. Марійка побачивши смачні овочі, вказала на них рукою та сказала до Ганусі:

— Ганусю! А-ну берім та їджмо яблока, бачиш, які вони, аж самі просяться...

— Не можна, Марійко! — відповіла Гануся. — Ти ж знаєш, що нам ані тато, ані мама не позволили, а без дозволу не годиться ніяк нам самим господарювати!

— Та ми тільки одно-однісіньке яблочко візьмім, оце з самого краю... настоювала Марійка.

— Ані одного не годиться рушати нам самим. Та ж ти знаєш, що ані тато, ані мати не зборонять нам, але тепер на це ми не маємо без їх відома жадного права, — стояла на своїм Гануся.

— Правда твоя, дорога сестричко, я вже не хочу рушати, не хочу, щоб гнівалися на нас тато і мати, — погодилася Марійка.

— Гарно, гарно, Марійко! За це я тебе поцілую! — сказала врадувана Гануся.

Обі сестрички поцілувалися сердечно і пішли до другої кімнати.

Тут знова висіла на стіні клітка, а в ній щебетала пташка-канарок.

— Знаєш що? — промовила Марійка, — ця пташка така бідненька, бо вона все замкнена. Випустім її, нехай собі летить на волю. Вчора тато випустили того сіро-жовтого пташка, що його наш пастух приніс з ліса.

— Що ти, сестричко, кажеш? — запитала здивовано Гануся. — Чи думаєш, що це буде добре? Тато пустили вчора пташка, що в нашім краю виводиться, а це канарок; він привик лише в клітці жити. Коли би ми його випустили, він, не уміючи добре літати і не маючи сили, упав би на землю, а наша кітка зараз би з ним покінчила.

— А я про те і не подумала, — сказала Марійка. — Тепер бачу, що перед кождим ділом треба порадитися старших, а найперше спитати батька й матері, бо вони найліпше знають.

По хвилі повернули родичі домів.

Гануся зараз звернулася до матері з просьбою о яблочко, але мати пояснила, що це яблока дуже тверді і кваснi. Вона замісць того дала їм дві гарних грушки, які принесла з міста, а за їх гарне поведення і послух похвалила їх і поцілувала, чим вони були дуже вдоволені.

САМОПОЖЕРТВА МАТЕРІ.

Нашу любов до другої особи міряється пожертвою, яку ми готові принести для тої особи. Багато років тому назад, коли то ще не було ні потягів, ні автомобілів, один чоловік, з своєю жінкою та маленькою дитинкою на руках, їхав в зимі волами до одної місцевости.

Добре визначених доріг тоді ще не було. В дорозі зірвалася сильна буря й почала мети снігом. Запала ніч. Умучені воли збилися з дороги й крутилися то в один бік, то в другий. Чоловік і жінка були безрадні, дороги не знали, бо в тих сторонах перед тим не були й самі не знали, куди волами керувати. Тимчасом мороз з вітром їм сильно дошкулював. Вкінці воли забилися в глибокий насип снігу і стали. Чоловік в ніякий спосіб не міг рушити їх з місця.

Сидячи в такім безраднім стані на санях, чоловік і жінка нараз почули голос собаки десь далеко за лісом. Вони цим зраділи й чоловік сказав до жінки:

— Ти сиди на санях, а я піду в сторону, звідки несеться голос собаки. Може знайду яку хату й дістану поміч.

Йому пощастило добитись до фармерської хати, але це забрало багато часу. Коли він в кінці вернув з фармером до саней, побачив, що матір вже замерзла на смерть, а дитинка ще була при життю. Показалося, що матір скинула з себе верхню одіж і нею огорнула дитину, чим вратувала її від смерти, але за те сама померла.

Вона так любила свою дитину, що життя своє віддала за неї.

Ця подія нагадує нам про ще більшу любов, як любов матері: Нею є любов до нас Господа і Спаса нашого Ісуса Христа, Котрий помер на хресті задля нашого спасіння.

ГАРНІ РУКИ.

Кілька дівчат сиділи над річкою й хвалилися своїми гарними руками. Одна з них вмочила свої руки в блискучу воду й піднесла їх; з них спадали краплі води такі чисті й гарні, мов діяманти.

— Дивіться, які я маю гарні руки, вода мов дорогі камінці стікає з них, — сказала вона, показуючи свої руки другим дівчатам. Її руки були справді мягкі та білі, бо вона ніколи ними нічого не робила, лише вмивала в чистій холодній воді.

Друга дівчина знайшла кілька суниць і потерла їх на долонях. Сік немов вино тік крізь її пальці. Скоро її пальці були такі рожеві, як схід сонця в погідний ранок.

— Дивіться, які є маю гарні руки, — вона сказала й простягла їх, щоби й другі подивилися на їх красу.

Вони були рожеві та мягкі, бо ж вона нічого ними не робила, тільки умивала їм соком з суниць кожного ранку.

Третя дівчина натерла свої руки листячком фіялок і від них заносило запахом цвітів.

— Дивіть, які я маю гарні руки, — сказала вона, і також показала їх другим дівчатам, і ті подивляли їх красу. Вони були гладкі та білі, бо вона нічого ними не робила, тільки вмивала їх та натирала фіялками кожного ранку.

Четверта дівчина не показувала своїх рук. В тій хвилі дорогою надійшла старенька бабуся й стала коло дівчат. Дівчата показали її свої руки й попросили, щоби сказали, чиї руки є найгарніші. Бабуся, дивлячися на руки кожної з них, похитувала заперечуючо головою, а вкінці сказала, що хоче бачити руки четвертої дівчини. Та скромне показала свої руки, а бабуся сказала:

— О, ці руки є справді чисті й гарні, хоча тверді; але вони є тверді від праці, бо вони помагають мамі чистити хату, доглядати менших дітей та взагалі робити хатну роботу. Вони також носять їжу для бідних і годують слабеньких дітей в сусідстві.

Бабуся витягла з кишені дорогий перстень і сказала:

— Возьми цей перстень, дорога дитино; ти заслужила нагороду за найгарніші руки, що були завжди помічними.

Підчас цього бабуся зникла.

Найважнішою та найкращою річею в світі є помагати другим, — особливо тим, що є в нужді.

ПЯТЕ КОЛЕСО.

Коли не хочемо прямо сказати, що щось не є потрібне, то кажемо: „Воно таке потрібне, як пяте колесо в возі". Але є один „віз", для якого пяте колесо є рішуче потрібне. Тим „возом" є в автомобіль, а пятим колесом в автомобілі є колесо до керування. Те керовниче колесо мусить бути в добрім стані, коли не хочемо заїхати автомобілем у рів. Другі чотири колеса, на яких автомобіль котиться, є безвартісні без того пятого колеса.

Кожне життя мусить мати здорове пяте колесо. Тим пятим колесом є сила волі людини, або сила, що контролює природними нахилами (імпульсами) людини. Слідуюче оповідання покаже правдивість цього.

Оден молодий чоловік мало що не знищив своє життя тим, що його пяте колесо не було в порядку. Батько того чоловіка, вмираючи, полишив йому тисячу доларів і заповів, щоби він при помочі тих грошей осягнув науку в вищій школі. Це було сто років тому назад, і тоді ще було можливо за таку суму вдержати себе через чотири роки в школі.

Але хлопець в однім році стратив цілу суму. Його пяте колесо добре не робило, але про те він їхав скоро. Дорогу він стрічав ріжну — гористу, каменисту, з вибоями, — і його автомобіль життя часто зїздив з дороги. А було й таке, що його злі товариші справляли його на хибну, небезпечну дорогу

Він занедбав свою науку й жив без контролі. Коли ж побачив, що стратив всі гроші, він оглянувся на минулий рік життя і подумав: „Я стратив рік часу і тисячу доларів, але більше цього не зроблю".

Він тоді направив те пяте колесо свого життя, свою силу волі, і замісць того, щоби ним керували апетит і пристрасти, він почав керувати, володіти ними. Він так керував своїм життям, щоби обминати всякі вибаганки й покуси, і вибирав лише певну, рівну дорогу й прямував нею. Він почав заробляти гроші, щоби втримати себе в школі і скоро був одним з перших учнів в школі.

Чи ваше пяте колесо в порядку? Чи керуете ним добре?

—x—

НЕБІЖЧИК ХОДИТЬ.

Село Людвищі на Кремянеччині мало немалу сензацію. Член кооперативної управи Магдич Григор поїхав до Луцька на двотижневий кооперативний курс. Дня 26 грудня, 1937, прийшло до його дому дві почтівки. В одній листівці писаній рукою самого Магдича було повідомлення, що він хорий на заказження крови. Друга почтівка від настоятеля луцького собору повідомляла, що Магдич помер та що його похоронили на луцькому цвинтарі. Деякі люди зачали вже за ним жалувати, як звичайно за небіжчиком. Яке ж було здивовання в селі, коли на другий день люди побачили Магдича живого і здорового. Це мабуть хтось встругнув такий, не дуже смачний жарт.

ЛИСТ ДЯКА ДО ПІДДЯЧОГО.

(Клейр, Саск.)

(Докінчення.)

Побачивши, що жнива вже достигли, Шептицький обіцяв людям післати священиків, але тимчасом їх обслугували французькі (А. Сабурин) і польські (Куляви і Нанвік) ксьондзи. По тому вислав одовічених Василіян під покровительство французького архиєпископа і нам зробив свою намічену роботу. Світських, жонатих під жадним усілям не допустив... Що ж за причина? Бо ні Рим, ні французи з світських духовних жадної користи не мали б. Світські священики, маючи родину, працювалиб в користь народа і на своє удержання. Позабиралиб фарми, люде обробили б і нарід не пиповби на латинство. Шептицький і його зверхники заздалегідь те передбачили й до того не допустили.

Греко-кат. ксьондзів нема що дуже винувати. Їм не вільно було студіювати історії свого народа та історії східної церкви. Вони виховані в дусі римським і мусять робити, як [illegible] бо інакше стратилиб своє [illegible]. Питаюся Вас, Куме, чи Ваші очі не видять, до чого то всьо довело? Церкви ставлять вівтарем до [illegible] на подобу косцьола, іко[illegible] нема, трираменного хреста нема, ксьондзи нежонаті, фігурок [illegible] повно по вівтарях. Замісць зложувати три пальці до купи на знак св. Тройці, хрестяться цілою рукою а щоби довершити свого діла, стараються всіма силами зезнати українські свята з польськими. Темні люди даються легко водити за паску римським і не видять пропасти, до якої їх провадять. Люди, що мають отворені очі, хочуть ратуватись від римських агентів, поки ще старша верства жиє, бо діти нічого не знають.

Обряд наш зі сходу прийшов, не від заходу, як Криворучка висловився там в церкві на празнику св. О. Николая минувшого року, що я на власні свої уха чув. Треба бути дуже темним і злим чоловіком, щоб попирати такі справи.

Ви плачете, куме піддячий, в своїм листі, кажучи: „Що я тому винен, що я в такій вірі родився?"... А що робить дитина, що від арештованої мами, в арешті, народилася? Коли вийде мама на волю, чи дитина скаже: — „Я тут родилася і тут зістану"? Ні! Вона рветься на волю!

На Львівськім Соборі була поставлена точка під ухвалу, щоби на будуче греко-католицьке священство було нежонате. Против цього виступив наш один крилошанин Що йому на те відповів папський делегат Ческа? „Мовчи! За одну будеш мати тисячу."

Жонате духівництво, виховує свої діти в послусі і страсі Божім, дає до шкіл, де вони виховуються на інтелігентних людей, а потім приносять своєму народові пожиток, честь і славу. А ксьондз-целібатник не знає родинного життя, він жие неспокійно, й не рідко буває, що поводження його, в наслідок безженства, — зовсім не відповідає його священичому званню. Чи він може дати здорову науку свойому народові? Ніколи! А жонатий священик переживає те саме, що й повірений йому народ, журбу й недостатки, отже знає, в котру сторону повести його духовних дітей. В Євангелії від святого Івана сказано: „Грішників Бог не слухає (IX. 31) Колиж так, то пощо люде дають свою херванницю? Чи лиш на те, щоби зійтися коло церкви, побалакати, побачитися і розійтися без найменшої користи духовної? На жаль так воно є. З грецького обряду осталось ще старославянське богослуження. Таким язиком говорили люди за часів Кирила і Методія. По тисячу літах стався той язик нині не зрозумілим. Але католики хочуть його затримати на взір латинського. А св. Павло каже: „Лучше десять слів зрозумілих, як тисячу не зрозумілих". Я тоже люблю старославянське Богослуження, бо до него привик і розумію кожне слово. Але тут розходиться про загал, не про одиниці. Як може людина молитися Богу в незрозумілій мові? Це не можливе!

Дальше пишете до мене, пане піддячий, що еп. Василь Ладика пізнав мене на празнику в Арран і сказав: „Я з тим дяком мав в Равндгил, Алберта багато клопоту". Єслиб еп. Ладика був більше вірний українській справі, а менше папі і французам, — клопоту би не було. Вийшовши на високе становище, він міг би багато зробити. Але папі та римо-католикам ходило не про спасення темної маси греко-католиків, а мабуть про те, щоби та маса дальше такою осталася. Ми знаємо, що його власть залежить цілком від римо-католицьких властей. Чому ж так? Ни може нас тут в Канаді є так маленьке число, що мусимо приймати чужинців за покровителів духовних? Ах! Який біль переходить через серце свідомого чоловіка!

Католицькі ксьондзи вмовляють в людей, що папа є намісником св. Петра, а заступником Сина Божого. Тут заходить питання: Чи може грішний чоловік заступати Господа Бога? Ні! Сто раз ні! Таке практикується лише між світськими властями: віце-король, віце-президент і т. п. Але віце-Богом ніхто не може бути.

Тарас Шевченко писав так:

„Кругом неправда і неволя,
Нарід замучений мовчить,
А на апостольськім престолі
Чернець годований сидить;
Людською кровію торгує.
Чи настане великий час
Небесної кари?
Чи розломим три корони
На гордій тіярі?

Присвоїти собі високий титул не є тяжко такому, що посідає мільйони-мільйонів грошей золота. За короля нашого ксьондзи католицькі в церкві навіть не писнуть. Його долар є важний, а він не важний. Католики кричать: „Най жие Христос Цар!" Темний нарід не розбирає тих слів. Думає, що то іде про Христа Царя Небесного (хоч з другого боку не думають, як можна кричати: „Най жие Бог!" так, як би Бог міг вмерти). А то католики так величають папу. Слово „Христос" значить: „Помазанник". А цар це той, що має якусь велику область під своєю владою. Тому, що папа є паном і управителем великих ватиканських скарбів, — він є царем. Католицьке духівництво не признає жадної світської власти, бо має свого царя — папу, і то йому кричать: „Нехай живе цар"! От до чого допровадили ксьондзи своїх вірних.

Ще кілька слів щодо „Всіх вас православних християн". Св. Яков уложив першу Літургію (С. Божу). Вона була за довга й тепер правиться раз в рік, в день смерти св. Якова в Єрусалимі. Св. Василій Великий скоротив Літургію св. Якова. Літургія св. Василія правиться 10 разів до року. Св. Іван Золотоустий скоротив незначно Літургію св. Василія і ці дві Літургії православна церква вживає по нинішній день. Але жаден не викинув слів: „Всіх вас православних християн". Аж другий „святитель" Василій потрафив їх викинути, бо вони не відповідають римській політиці. Слово: „Православний" складається з двох слів: — „право" — просто, правдиво, і „славний" — зо слова славити. Іди, чоловіче, право, то є просто до Христа. Не потребуєш вступати до Риму, як той пік, що ідучи до церкви, мусів вступити до корчми випити. Як вже сказано, „славний" походить зі слова славити. Отже іду простою дорогою і правдиво прославляю Христа. Не беріть мені, Куме, того за зле, бо не в гніві пишу, а з жалю, що Ви зробили таку велику помилку, віддавши церковний контракт в руки католицького єпископа. На ню церкву всі тамошні українці давали гроші, а тепер мусять відступити. Жаль!

Нарід мусить шукати виходу з неволі.

Юрко Ладубець, старий дяк.

—x—

ВРАЖІННЯ З ПОДОРОЖІ ДО ВІННІПЕГУ.

(Едмонтон, Алта.)

Мене вибрав 15 відділ Т-ва „Взаїмна Поміч" делегатом на Загальні Збори тогож Т-ва, що відбулися цього року в Вінніпегу. Я вибір прийняв, бо мене цікавили збори Т-ва, хочби тому, що вони мали рішити, яким товариство має на далі бути, — чи добродійним, чи асекураційним товариством.

В пятницю, 28 січня, всів я до поспішного поїзду Канадійських Державних залізниць, відпроваджений на стацію нашим заслуженим громадянином в Едмонтоні, Д. Пронюком. Їду. Поїзд мчить, пролітаючи незамітно стації, що їх минає не зупиняючись. Треба було лягти на спочинок.

На рано обудився я аж за Накоміс, у Саскачевані. На дворі погідно. Залізничники кажуть, що навіть добре холодно. Айтуна, Ґудів і Фенвуд — лише мигнули поперед вікна і так доїзджаємо до Мелвил, великої вузлової стації. Це місцевости знані мені, бо там є парохії нашої Церкви.

Минувши Мелвил, за якийсь час віздждаємо в Манітобу. Весь час занурився я в книжку й читав. Десь около 3-ої години по полудні зазнакомився я з українцем залізничником, п. Серафимом. Мене дуже приємно вразило те, що п. Серафим говорить сміло своєю мовою. Має дар балакучости. Розповів мені деякі пригоди з свойого життя і прнобіцяв їх описати. Дуже цікаві пригоди він мав і було б цікаво про них читати. Так на розмові час злетів, що я не оглядівся, коли поїзд заїхав до Вінніпегу.

Там заїхав до готелю, улаштувався, повечеряв, а тоді рішив піти до нашого Дієцезіяльного Дому, бо хоч я бачив його на знимці, то хотів на власні очі побачити наш здобуток для Церкви в столиці Манітоби.

Не йшов я, а летів. Знаю трохи Вінніпег, бо колись бував на парохії в Манітобі і часто бував у ньому, то ж не довго блукав я. Побачив я дім, добре, солідно збудований, подібний до фотографії. Приглядаюся — є число 7. Оглянув я його зо всіх сторін і радію. Він кращий з надвору, як я сподівався. Треба ще заглянути в середину.

Дзвоню. Мене просять до середини. Застаю в канцелярії Всеч. о. мітрата Савчука. Витаємось. Ставимо собі ряд питань. А так уже попливла балачка. Я при тому розглядаюся. Обстанова в канцелярії така, що можемо бути горді, православні українці, що діждалися свого власного будинку й канцелярії. Поговоривши про всячину, оглядаю будинок.

Мене ведуть у каплицю. Маленька вона й чепурно в ній. Престіл і прикраса — все таке гарне, що хочеться на це глядіти. Хочеться там бути, і молитися.

Далі оглядаю всі приміщення, витаюся з давним знакомим, та зазнакомлююся з нашими богословами. Розміщення кімнат, як мені виглядає, добре. Всюди чистенько й прикрашено, скромно але досконало. Не знаю чия це заслуга, але признати треба, що декорація стін гарна. Скрізь видно, що будинок не старий. Був я і в кухні те їдальні, та й бачив ті залізні двері, що бережуть архіву нашої Церкви.

При Консисторії є вже досить гарна богословська бібліотека. О. Савчук заявив, що він навязав контакт з певними людьми в Европі, через котрих можнаб набути багату бібліотеку по православнім богословю, але під цю пору ще нема для цього потрібних фондів. Треба щоби громади й вірні точніше платили свій дієцезіяльний фонд...

Я був більше, чим вдоволений, оглянувши наш Дієцезіяльний Дім. Того вечера перед спанням я щиріше й гарніше молився, дякуючи Богові за те, що допоміг нашій Церкві здобути свій власний центральний дім.

Другого дня була неділя. Я мав честь служити св. Літургію в нашій церкві на Дізраелі вулиці разом з оо. Савчуком і Кирстюком.

Церковця маленька. Зате окраса в ній дуже гарна. Хоральний спів теж красний. По Службі Божій побачив я деяких наших знакомих, що справило мені велику приємність. Далі оглянув я салю під церквою, в якій провадиться вся громадська робота коло церкви. Все те робить гарне враження.

В вечері був я на концерті в честь Федьковича в тій же салі. Виступи хору, декляматорів, солістів, та промовців були взірцеві. Я сидів і радів, що маємо людей, маємо приміщення та виконуємо працю.

В понеділок і вівторок перебув я на зборах Товариства „Взаїмна Поміч". Одного дня був я в редакції „У. Голосу" та „Вістника". Там все, як колись було. Завважити можна було лише зміну на обличчях. Декто вже постарівся, бо там я давно був. Не диво, бо і я за той час постарівся і посивів. Поговорив я там з знакомими і вийшов з бажанням, колись відвідати редакцію „Укр. Го-

лосу" й „Вістника" в власнім будинку і кращою під оглядом матеріяльним.

Будучи в Вінніпегу, я бачив багато знакомих і рідних. Говорив, питав про поводження, радів. Бачив і моїх колишніх парохіян, з поза Вінніпегу 3-го лютня всів я до поїзда, щоб вернути до своїх обовязків. Їдучи роздумував над усім і радів. Турбувався тільки одним, чи вможу передати всі привіти від приятелів і знакомих у Вінніпегу — приятелям і знакомим у Едмонтоні.

о. Єронім Грицина.

СРІБНЕ ВЕСІЛЛЯ.
(Престон, Онт.)

В неділю 30 січня ц. р. зібралося пару родин устроїти гарну несподіванку в честь панства Гната і Катерини Голець з нагоди 25-літніх роковин їх вінчання.

Того дня вони загостили до помешкання панства Голець в 11-ій годині перед полуднем. І це була дійсна несподіванка, бо панство Голець вийшли були на якийсь час з дому. Отож жінки мали час всьо приготовити в їх домі. Повертають п-тво Голець до помешкання і не знають, що діється в їх домі. П-во Голець прибули з Оакбари Ман., 4 жовтня 1937 р. і не числили на таку несподіванку для них. Всі гості підходять до ювілятів і витають їх.

Коли обсіли всі разом за столом, п. М. Шморгун сказав кілька гарних щиро-зичливих слів і заразом вручив срібний чайний сет як дарунок від присутних гостей та побажав ювілятам золотого ювілею дочекати.

Від дітей панства Голець найстарший син Евген вручив срібний кош з квітами. Панство Голець подякували зі сльозами в очах за так гарну несподіванку для них і побажали для всіх дочекати такого щасливого дня і ще веселіше чулисьб як би до тих пор повстала українська держава.

При спільнім обіді забрали слово п. М. Почерева, п. Ів. Товарницький, а п. Л. Стефін сказав, що при весетій забаві було би гарно зібрати на фонд „Українського Голосу" і на „Вістник". Всі шановні гості згодилися. Збіркою зайнявся Володимир Голець. Жертвували слідуючі: по 50ц.: п. М. Почерева, пані С. Повечера, п. Л. Стефін, пані Ю. Стефін, п. М. Шморгун, п. Г. Голець, пані К. Голець, п. Н. Товарницький, пані Я. Товарницька; по 25ц. панна В. Голець, панна С. Стефін, панна С. Стефін, п. В. Голець. Разом $5.50. З того приділено 3 дол. на „Український Голос", а $2.50 на „Вістник".

Я би бажала всім щирим українцям в Престоні що хто знаходиться при якій забаві, повинні подумати ще про яку ціль, що нам на наших серцях лежить. Тоді ми будемо себе називати щирими і правдивими українцями.

Юстина Стефін.

РІЗДВЯНА ЗБІРКА НА ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД
МАЛАНТОН, МАН.
Збірка о. І. Дмитрова.

По 1 дол.: Ст. Король, Семен Угринюк, П. Гуменний, Ю. Шевчук, Вас. Школьний, Я. Петрук (учит.), Ів. Гелюх, Ю. Артемійчук, Дм. Максимик, Ник. Фелюк, П. Гаврилюк, Й. Гаврилюк.

По 50ц. І. Михайлюк, Ст. [illegible].

По 25ц.: В. Кучковський, Гр. Малик.

ГРОНЛІД, САСК.
(Збірка о. Т. Кисілюка.)

Михайло Котик $1.50

По 1 дол. М. Ткачук, І. Панчук, Т. Боднарчук, М. Гергін, П. Химій, С. Щербій, Ів. Письменний, А. Гурський.

По 50ц. М. Горе[illegible], Ю. Клименко, Анастасія Щербій, Н. Кульницький, Д. Панчук, [illegible], І. Бегеган, К. Панчук, І. Тремба, І. Панчук, І. Петра, В. Щербій, Д. Щербій, Мотря Осадчук, М. Петрів, Г. Тарнопольський, Т. Греньок, Н. Химій.

По 25ц. В. М. Щербій, І. Москаль, М. Кузюра, Н. Косатюк, М. Ковач, Г. Вахняк, Ст. Халус, Текля Ткачук, пані В. Щербій, І. Іванчук, І. Панчук, А. Савчук, Я. Гуляма.

По 20ц. М. Корольський, О. Шаєць.

По 10ц. пані Тарнопольська, [illegible] Вахняк, [illegible] коровайний, М. Панчук, А. Щербій, панна Марія Ткачук, [illegible], [illegible] пані Ячмінь, пані Нівранська, пані Гурська, пані Вахняк, Ставка Осадчук, Зеня Гурська, пані Халус.

По 5ц. П. Бець, пані Греньок, Я. Щербій, О. Щербій.

БРУКСБІ (коло Керот Ривер).
(Збірка о. Т. Кисілюка.)

По 1 дол.: Я. Антонишин, К. Копачівський, Ю. Українець.

По 75ц. А. Козак.

По 50ц. Н. Антонишин, Г. Доброгольський, А. Антонишин, Н. Яневич, М. Антонишин, М. Бродовий, І. Українець, П. Боднарчук, С. Добровольський, А. Гандзюк, П. Константинюк, С. Никотюк, М. Данильчук, П. Фостій.

По 25ц.: Василина Романюк, В. Стадник, Ю. Николюк, Марія Гандзюк, Марія Фостій.

По 10ц.: Юстина Добровольська.

БРУКСБІ.
(Збірка о. Т. Кисілюка.)

I.

По 1 дол.: Л. Нівранський, С. Возняк, Г. Яремій.

По 50ц.: А. Цвинник, І. Натащак.

По 25ц.: І. Яремій.

II.

По 50ц.: С. Климашко, Д. Нівранський, І. Стефанюк, Григорій Яремій, Кароліна Возняк.

По 25ц.: Я. Бордейний, І. Натащак, Марія Нівранська.

По 5 ц.: Марія Возняк, Й. Нівранський, П. Цвинник.

СЕМБОРГ, САСК.
(Збірка о. Т. Кисілюка.)

По 1 дол. І. Іешеник, Г. Джеман, Н. Ковалюк, Н. Іевисюк.

По 50ц. Н. Косован, М. Калиновський, О. Гливка, Я. Олексій, В. Чубей, Г. Паскарук, Т. Воронюк, Н. Вечнко, Н. Косован, Анна Клим, П. Соколюк.

По 40ц.: І. Василинчук.

По 30ц. Марія Климко.

По 25ц. М. Петращук, Зиновія Калиновська, Т. Стойко, В. Гливка, Т. Лабюк, І. [illegible], Н. Паскарук, Олена Паскарук.

По 20ц. Мадзнка Лубик.

По 15ц. Леся Воронюк, Н. Якубчак.

По 10ц. І. Микриш, Анна Воронюк, Докія Боячко, Г. Паскарук, П. Паскарук, М. Паскарук.

[illegible] Н. Олексій.

[illegible] Василь Олексій.

По 5ц. С. Молдован, А. Якубчак, Н. [illegible], Єлисавета Паскарук, Анна Паскарук, В. Паскарук, [illegible].

По 1 ц. Софія Олексій, Евдокія Олексій.

ГОНЕГМУН, САСК.
(Збірка о. Т. Кисілюка.)

По 50ц. Н. Пелідвор, І. Токарик, Й. Тлаудський, П. Антонюк, І. Роменський, Т. Стецій, Г. Палідвор.

По 25ц. М. Горбань, С. Кравець, В. Палідвор, К. Пахнк, Г. Креховець, І. Бегерський.

По 10ц. [illegible], Н. Чимбул, [illegible].

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.
ПОРКТОН, САСК.
(Збірка о. П. Мельничука).

По 1 дол. В. Думка, Ф. Думка, Д. Смуконич.

МАЗЕПА, САСК.
По 1 дол. Мих. Король.

АРБАККА, МАН.
Збірка о. Л. Березіцького.

По 1 дол.: Микола Ілюк, Г. Ілюк, С. Косован.

По 60ц. М. Онисько.

По 50ц. [illegible], Теодор Давидюк, В. Кирилюк.

По 35ц.: В. Равлюк.

По 25ц.: Стефан Ковалюк, І. Давидюк, Г. Косован, С. Стефюк, М. Ковалюк, Назарко Боднарчук, Г. [illegible], Стефюк, В. Ілюк, Косован, Ілюк, Оля Стефюк.

А. Збіник 20ц.

По 10ц.: Г. Збіник, Т. Ілюк, Ковалюк, пані Ілюк, Збіник, Д. Ковалюк, З. Романюк 6ц.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".
Василина Сторожук, Симко, Онт. .50

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Кисілюка.
Березень

13. Нед. — Гронлід.
20. Нед. — Принс Алберт.
22. Вівторок. 40 муч. — Бруксбі.
27. Нед. Хрестопоклінна — Семборг.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василина
Березень.

13. 1. Неділя посту — Давидир
20 Н 2 Неділя посту — Смокі Лейк
27 Н 3 Нед. посту. — Стрий, спов. Вечирня і сповідь у Гемлин
28 Понед. С. Б. — Гемлин

Смокі Лейк, Алта
Почтова скринька 106

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Л. Березіцького
Березень.

13 Неділя — Гарденton, місто,
20 Неділя — Сельків.
27 Неділя — Вайта.

Адреса: — Толстой, Ман.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1938 РІК.
БЕРЕЗЕНЬ.

1 В. Памфила
2 С. Теодора вмч
3 Ч. Льва п.
4 П. Архипа, Филимона
5 С. Льва еп. Агатона

6 Н. Нед. Сиропусна. Пп. Тимофія
7 П. Муч. що в Евгенії, мч. Маврa
8 В. Полікарпа
9 С. † 1 і 2 н. г. Івана Хр.
10 Ч. Тараса еп.
11 П. Порфирія еп.
12 С. Прокопія

13 Н. 1 Нед. посту. Василя еп.
14 П. Пм. Евдокії, мч. Нестора
15 В. Теодота
16 С. Евтропія, Кл.
17 Ч. Герасима
18 П. Мч. Конона Іроїди
19 С. 42 муч. в Аморії

20 Н. 2. Нед. посту. Василя Ефрат.
21 П. Теофілакта еп.
22 В. † 40 мч. в С.
23 С. Кондрата
24 Ч. Софронія
25 П. Теофана пов.
26 С. Никифора

27 Н. 3 Нед. посту. Хрестопоклінна
28 П. Св. Олександра, мч. [illegible]
29 В. Мч. Савина
30 С. Олексія чол. Божого
31 Ч. Кирила Єрусалимського

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. С. П. Симчича.
Березень.

13 Нед. — Виста
20 Нед. — Мензі
27 Нед. — Севн Лейк

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Самця.
Березень.

13 Неділя — Редвотер
20 Неділя — Федора
26 Субота. Сповідь і С. Божа — Торебі
27 Неділя — Сповідь і С. Божа Торебі. [illegible]

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Запаринюка
Березень.

13 Нед. — Етелберт
19 Суб. Сповідь і Служ. Божа — Пайн Ривер
20 Нед. Сповідь і Сл. Божа — Пайн Ривер.
26 Субота, Сповідь і Сл. Божа — Косів
27 Нед. Сповідь і С. Б. — Косів.
29 Вівторок — Сповідь і С. Б. Медовленд.
30. Серед. Сповідь і Сл. Божа — Рарктон.

Давфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Гліцького.
Березень.

13. Неділя — Шел Велий. Вел спов.
20. Нед. — Ленард. Вел. Сповідь.
27. Нед. — Шортлейт. Сповідь.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. І. Дмитрова.
Березень.

13. Нед. — Брендон
20 Нед. — Тиндал
27. Нед. — Поплар Парк

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ
1938

1. 1 **Неділя посту:** Голос 5. Утр. Еван. Лук. XXIV: 12—35. Літ. Ап. жид XI 24—26, 32—40 і XII: 1—2 Еван. Івана І 43—51.

20. 2. **Неділя посту:** Голос 6. Утр. Іван. Лук. XXIV 36—53 Літ Ап. жид І 10—14 і II. 1—3 Еван Марка II 1—12

27 **3 Нед. Посту. Хрестопоклінна.** Голос 7 Утр. Еван Ів. XX 1—10 Літ Ап. жид IV 14—16 і V 1—6. Еван Марка VIII, 34—38 і IX 1

Квітень.

3. **4. Неділя Посту.** Голос 8. Утр. Еван. Івана XX 11—18. Літ Ап. жид. VI: 13—20. Еван. Марка IX 17—31.

7 **Четвер. Благовіщення Пр. Богородиці.** Утр. Еван. Лук І: 39—49 і 56. Літ. Ап. жид. II: 11—18. Еван. Луки І: 24—38.

УКРАЇНСЬКА ЗАГАЛЬНА ЕНЦИКЛЬОПЕДІЯ
— КНИГА ЗНАННЯ —
В ТРЬОХ ВЕЛИКИХ ТОМАХ
по зниженій ціні на один квартал (Бер., Квіт. Трав.)
Можна також у нас набути
ВЕЛИКИЙ ГЕОГРАФІЧНО-СТАТИСТИЧНИЙ АТЛЯС УКРАЇНИ і СУМЕЖНИХ КРАЇВ
Так Атляс, як і книга У. З. Е. у міцній та гарній оправі з золотими витисками
Близші інформації радо вділяє
Генеральне Представництво Української Загальної Енциклопедії
GENERAL AGENCY U. Z. E.
19 Olive Ave., Toronto 4, Ont., Canada.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XV. WINNIPEG, MAN., MARCH 15th, 1938 ВІННІПЕГ, МАН., 15-го БЕРЕЗНЯ, 1938. ЧИСЛО (290) 6

ПОМЕР ТИТ ВОЙНАРОВСЬКИЙ.

В Львові помер о. митрат Тит Войнаровський, заслужений священик та громадський діяч. Пок. народився в 1856 році (отже числив 82 роки) в Лицьким Шляхоцьким, товмацького повіту, де його батько був священиком. Рідня покійного є один з найстарших українських родів той самий, з якого походив найславніший приятель та дорадник гетьмана Мазепи, А. Войнаровський. Покійний був дорадником митрополита [illegible], довголітний голова „С[illegible] Господаря" і довголітний посол до віденського парляменту, та продовж свого довгого віку брав безпосередню [illegible] активну участь у розбудові [illegible] життя в Галичині. За [illegible] розпарцелював між [illegible] гнинських грунтів, даючи тим можливість життя коло 10,000 селянським родинам. Покійник писав багато на економічні теми. [illegible] „Вилив Польщі [illegible] України", [illegible] (по німецьки) і „Економічне [illegible] українського народу в [illegible] економічне [illegible].

ЖИДІВСЬКА ДЕРЖАВА В ЕТІОПІЇ.

[illegible] преса пише [illegible] Мусоліні [illegible] жидівську державу в [illegible] Етіопії. Мусоліні [illegible]. Таким [illegible] капітал для [illegible].

РУМУНІЗАЦІЯ БУКОВИНИ.

[illegible] румунська [illegible], що [illegible] українців та всі громадські службовики на Буковині, що належать до національних меншин, мусять здавати ще раз іспит з румунської мови. Цим разом переводитимуть ці іспити дуже остро.

ЯК МАМИ КУРЯТЬ І ПЮТЬ.

Одна медична газета подала статтю, в якій вказано на наслідки курення і пиятики матерей на дітях, що кормляться материним молоком. Одна мама випила раз цілу фляшку вина. Наслідок був такий, що її 8-денна дитина захоріла на затроєння алькоголем. Мати іншої, 6-денної дитини, скурила на днину 20 цигареток, а дитина захоріла на затроєння нікотиною.

БАЗАР!

Подається до відома православним українцям в Вінніпегу й поза Вінніпегом, що Базар, який мав відбутися в суботу 26 березня, відбудеться в СУБОТУ, 2-го КВІТНЯ, 1938 в Вінніпегу, в салі при церкві св. Михаїла, 110 Дізраелі стр., дохід з якого призначений на ціль Українського Православного Духовного Семинаря в Вінніпегу.

Річи та інші жертви на Базар можна слати на адресу Консисторії, 7 Ст. Джанс Евеню, Вінніпег, Ман.

Комітет.

БОЛЬШЕВИКИ НАЗИВАЮТЬ МАЗЕПУ ЗРАДНИКОМ ЗА ЙОГО БУНТ ПРОТИ РОСІЙСЬКОГО ЦАРЯ.

В Харкові, на Україні, вийшла з друку в півтора-мільйоновому накладі книжка п. з. „Короткий курс історії СРСР." Це большевицька історія України. Найбільше місця присвячено в ній протикняжим бунтам, які розхвалюється. Але бунт гетьмана Мазепи проти московського царя Петра названо в ній „історичною зрадою". Отже не робить ріжниці хто сидить на московськім престолі, чорний цар Петро, чи червоний цар Сталін, змагання українського народу до свободи являється в їх очах „зрадою" Московщини.

НОВІ ПРИПИСИ ПРО ЗАМКНЕННЯ СВЯТИНЬ В СОВІТАХ.

З 15 січня увійшли в життя нові приписи [illegible] замикання церков на терені СССР. Від [illegible] справ при народнім комісаріяті внутрішних справ видали недавно розпорядок, що в майбутньому місцеві віддали ГПУ можуть самі рішати про закриття храму без огляду на апробату центральної влади в Москві. Храми можна замкнути, 1) коли святиня стає місцем сходин елементів „ворожих державі", 2) коли адміністрація святинь не платить чиншів, 3) коли в околиці панує епідемія, 4) коли громада домагається замкнення, 5) коли вежі або куполи святинь могли б стати пристановищем ворогові. Як видно всі ті засади ведуть у практиці до ліквідації всіх святинь і домів молитви. В останньому часі вплинуло 8,000 внесків на замкнення дальших Божих храмів.

ЩО СТАЛОСЬ З КОНКОРДАТОМ В ЮГОСЛАВІЇ.

Югославський уряд проголосив амнестію для всіх покараних за участь у демонстрацію проти конкордату. Рівночасно найвища консисторія югославської православної церкви зняла анатему з міністрів та послів, що голосували за конкордатом. Таким чином уряд мусів занехати здійснення конкордату з Римом від 25 липня 1931 р., затвердження якого в югославському парляменті (19 липня минулого року 169 голосами проти 127) викликало таку бурю в краю.

АНГЛІЙСЬКА ПРЕСА РОЗПИСУЄТЬСЯ ПРО УКРАЇНУ.

У звязку з московським процесом 21 бувших високих та визначних совітських урядників (18 з них зістали скарані на смерть, а 3 зістали засуджені на довголітну тюрму), а це більше з утечею совітського дипльомата Бутенка з Букарешту до Італії, вся преса в Англії повна відомостей про те, що в Совітах діється. Між иншим часопис „Таймс" пише, що в Україні „найменший прояв українського націоналізму здавлюється драконськими способами" а далі, що вся Україна „горить ненавистю до большевиків".

ПЛЯНИ ПОЛЯКІВ В СПРАВІ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ.

Старокраєві часописи доносять, що 21 лютня ц. р. в Львові відбувся зїзд польських суспільних організацій. Зїзд між иншим ухвалив такі домагання:

Греко-католицьких священиків, що не служать вірно польській державі, висилати до концентраційного табору в Березі, на кожному епископському престолі повинен засідати на перемину поляк і українець; питомців греко-католицької дієцезії виховувати під доглядом польської влади; у кожній греко-католицькій дієцезії призначити поляка епископом-помічником.

Ці домагання зїзду польських організацій можуть видаватися декому щонайменше такими, яких не можна брати серйозно. Бо хіба можна повірити, щоби колись польський уряд хотів поставити греко-католицькій церкві такі вимоги, або щоби Рим на них погодився? Але хто з римсько-польською політикою є ближче познакомлений, для того домагання польського зїзду не виглядають такими наївними, або неможливими до здійснення. Бо та політика від самого початку уже стремила до того, щоби греко-католицьку церкву перемінити в костел, а греко-католиків спольщити. Впрочім ті домагання вже й так вчасти виконані. Бо хіба яка була б практична ріжниця для греко-католицької церкви та для української справи взагалі, якби на місце епископа Хомишина на станиславськім епископськім престолі сидів родовитий поляк? Хіба чистокровний поляк міг би робити більшу польську роботу, як тепер робить Хомишин? Противно, він і такої не міг би робити, бо тоді й найтемніщі з греко-католицького загалу розуміли б, що епископом є явний ворог і не слухали б його. А Хомишина все ще таки вважають за українця й він тим успішніще може робити свою хрунівську роботу в користь Польщі.

ПОЛЬСЬКА ПОЛІЦІЯ КОНФІСКУЄ УКРАЇНСЬКІ КАЛЕНДАРІ.

"Централя товариства тверезости „Відродження" дістає від своїх членів із Волині зажалення на безправну поведінку поліції, яка забороняє розпродувати календарі того ж товариства. Між иншими Микола Домащук із Зозова, пов. Рівне, що недавно після одержання розпродав 50 календарів „Відродження" на 1938 рік, дістав від поліції наказ — позбирати всі продані календарі, під загрозою кари за кольпортажу (продаж) нелегальних видань!

МЕТОДИСЬКИЙ СВЯЩЕНИК ХВАЛИТЬ БОЛЬШЕВІЮ.

Недавно в Ноксвил, Тенис, Зл. Дер., відбулася 94-річна конференція методиско епископальної Церкви округи Голстон. Др. М. А. Давбер, визначний методиский проповідник, виголосив промову, в якій вихваляв совітську Росію та її уряд й пропонував, щоби й в Злучених Державах завести деякі з засад комунізму.

ПОТРЕБА ВІРИ.

Живемо в часах, коли ніщо так не наражене на критику, як християнство, як християнська віра. Ніяка справа не вимагає так великих доказів, як наша свята віра. Люди невіруючі з насолодою поборюють віру. Найбільше ворогів має Христова віра мабуть тому, що зробила найбільше добра для всього людства.

Коли люди невіруючі є, то їх багато є сьогодні поза життям святої Церкви; та ніде правди діти, невіруючі є теж у рядах християнства, в церковних громадах. Не тільки є невіруючі в рядах християнства, але є також і маловіри, такі, що їхня віра плитка, обмежена; є й індеференти, чи обоятні зглядом святої віри.

Це приносить велику шкоду Церкві.

Безвірки хочуть поширитися. Для того шукають способів і не перебирають у средствах для осягнення своєї цілі. Вони й роззухвалилися останніми часами до великої степені. Їм удалося захопити багато людей у таких країнах, де християнство мало перевагу, а навіть захопити державну владу в свої руки, як це сталося в Росії, в Україні, Мексику й Еспанії. Їхня ціль — це знищення християнства, Христової віри, навіть самого Всемогучого Бога.

Що їм це не вдасться, всякий розумний чоловік навіть певен. Однак вони завдають великі удари святій вірі й Церкві.

Дуже сумно, що невірки звилися чи витворилися з християнських рядів. А це є доказом, що християни мусять бути завжди чуйні у справах святої віри, мусять убивати в початках усякі зародки вільнодумности, рівнодушности, чи яких інших проявів, що шкодять чи захитують нашу віру, або її ставлять під знак запиту.

Хтось може сказати, що це належить до минувшини. Нині християни бачуть на власні очі лихо, що виплекалось у християнських рядах, тому вже нема серед християн обоятних, або маловірків, чи безвірків. На жаль справа представляється досить сумно.

Чи зачислимо до ревних віруючих християн прим. таких, що ходять до церкви, що записані в члени церковної громади, але в своїх хатах не мають одного образа святих, і їх хата нічим не ріжниться від хати безвірка, або якогось сектанта, якому теж дуже близько до безвірства? Ніхто не буде перечити, що вслід за вільнодумством протестантизму прийшло безвірство.

Чи зачислимо до віруючих й таких християн, що не моляться ніколи дома, ані не роблять на собі знаку святого хреста? Входячи в церкву, вони хрестяться так незамітно, що наче ховаються з тим, або стидаються. Є багато ніби християн, що більше стидаються знаку святого хреста, чим своєї наготи. Такі мабуть не завагалися б вийти на вулицю зовсім нагими, натомісць перехреститися, помолитися, приклякнути на коліна — це для них великий сором, велике приниження.

А чи можна зачисляти до віруючих християн таких людей, що не підходять поклонитися святому хресту, та й ще з других глузують за те, що вони віддають поклін святим образам, чи святому хрестові. А таке буває.

А чи є віруючі християни ті, що не дорожать свяченою водою, свяченою паскою, віллям, овочами й тим подібним?

От цих кілька примірів наводжу, щоб показати, в який то спосіб зло, невірство, легкодушність і безбожність промощують собі дорогу в рядах самих таки християн. Люди не знають катехизму. Не знаючи катехизму, вони творять свій власний, а само собою зрозуміло попадають у блуд, який стараються боронити то наукою, то якими іншими викрутами.

Катехизм учить виразно, що вірити значить приймати за правду все те, що Бог обявив і Церква подає до вірування. Для кожного правдивого християнина найбільшим авторітетом є БОГ. А також Церква є авторітетом, бо її установив ІСУС ХРИСТОС.

Коли взагалі заведено почитання образів, то тому, що Обявлення Боже, святе Письмо Старого Завіту згадує про образи, а Церква їх уживає. Тому й побожні і правдиві християни прикрашують свої мешкання святими образами. Та не тільки мешкання. І свої канцелярії (офіси) прибирають образами й робітні і взагалі такі місця, де находяться люди. Брак віри є причиною, що нема образів у християнських мешканнях.

Бог обявив людям потребу молитви. Від коли живуть люди, від тоді вони й моляться. Бог вислухував молитов. Молились праведники, патріярхи і пророки, молився сам Син Божий, Ісус Христос, молилися Апостоли і святі. Віра учить нас, що молитва — це средство, що освячує людину й наближує до Бога. Коли ж хто не молиться, він не має віри, а без віри не можна Богові вгодити. Хто часто молиться, той пристає з Богом. А наша приповідка каже: „З ким пристаєш, таким сам стаєш!" Отже пристаєш часто з Богом, то освячуєш себе, і чи ж того може не бажати собі віруючий, побожний християнин?

Для кожного віруючого християнина предмети в церкві й навіть сама церква (Божий Дім) — святі. Святі вони не тільки тому, що люди їх шанують, почитують але й тому, що їх освячують служителі Церкви. Тому то всі предмети в церквах освячується. Навіть саму церкву (будинок) освячується, бо вона служить для святих справ. У церкві є Найсвятіші Тайни...

Лари, найвища Святість. Побожні люди з страхом і повною побожністю входять до церкви, чи попри неї переходять. Усі річи в церкві — це річи святі! А святу річ можна й поцілувати, бо вона для нас представляє святість. Тільки безвірок може річи в церквах вважати звичайним деревом, чи залізом, або яким іншим матеріялом. Брак віри, брак послуху Церкві допроваджує людей до розумування на свій лад, — а це веде їх на манівці.

Я бачив нераз, як люди тиснулися до свяченої води. Як вони з великою побожністю схилялися під краплями її. Як вони дорожили нею. Я знаю случаї, що люди з далеких сторін приїзджають до священиків і просять трошки свяченої води, — на те, щоб мати її в своїй хаті на всяких случай. З них може собі хтось кпити, але це люди правдивої, глибокої віри. Це люди наскрізь чесні, добрі батьки, добрі громадяни, люди славні, що мають велику пошану й довіря в окружению. Які тяжкі нині обставини, а вони мають всюди отворений кредит, бо вони чесні, статочні, богобойні, віруючі люди.

Знаючи це, нераз бачучи власними очима примір цього — чи ми не захочемо самі такими стати? Такими віруючими, такими статочними й вартісними можемо легко стати при помочі нашої віри. Віру треба нам скріпляти, її боронити, її визнавати, нею гордитися!

Все, що Церква наказує, чого навчає, що припоручає й вщіплює в на те, щоб нас зробити віруючими. Вона хоче нас мати за добрих людей, за гідних дітей Бога, за таких, що все були б вартісними й добрими.

Нам бракує віри.

Її можемо придбати регулярним ходженням до церкви, слуханням побожно Служби Божої, пильною участю в усіх Богослуженнях та церковних обрядах. Що ж то за християнин, що не ходить що неділі на Богослуження, коли має для цього нагоду?

Одного разу я був на розправі в суді, де виступали люди, ніби члени церковної громади. Адвокати беруть людей на питання. Мені було соромно за тих людей, бо адвокати питали їх, чи вони ходять до церкви А чи ходять що неділі. Дивно було адвокатам, коли вони довідувалися від свідків, що вони не вчащають точно до церкви. А ще дивніше було, що ті люди не могли дати причини, чому вони опускають Богослуження.

Що ж ви є, питає адвокат, коли не ходите точно до церкви? Ви може большевик?...

Ось, до кого уподібнюють себе люди, що не йдуть до церкви що неділі і свята! А вже нема що говорити про те, що вони тим вбивають свою, й так слабу віру, що вони тим розлінивлюються бо не виконують своїх християнських обовязків; що вони собі тим шкодять, бо проводять густо-часто той важний час на ріжних витребеньках, як не на явно грішних, шкідливих забавах, іграх, чи на чому іншому.

Віру скріпити можемо читанням релігійних часописів, як „Вістник", „Дніпро", або старокраєвих релігійних газет. Її можемо скріпити читанням релігійних книжок. Такі можна найти в нашій літературі. Треба й прочитувати катехизм, молитвенник, бо там найдемо багато такого, що нам поможе скріпити віру.

Треба нам часто дискусії з релігійними людьми на тему віри, часто радитися свого сповідника, часто шукати поради в свого пароха, який завсігди має бути нашим авторітетом у справах нашої релігії, нашої віри.

Уникаймо безбожної бесіди. Уникаймо збіговищ, де люди слухають теревенів про поступ і рай на землі без віри в Бога!

А понад усе уникаймо вільнодумних та безбожних висловів, чи критики зглядом святої віри, зглядом нашої Церкви. Шукаймо товариства, шукаймо людей, приятелів, дорадників у тих, що є без сумніву віруючими, побожними й добрими та гідними людьми.

О. Еронім Грицина.

x

СИН ВИСВЯТИВ БАТЬКА НА СВЯЩЕНИКА.

В Штрасбурзі стався недавно такий рідкий, як що не перший випадок в історії церкви. Шістьдесять-пять-літний Антон Ортало, що повдовів шість років тому, скінчив теольоґічні студії, й став священиком. Чину рукоположення довершив його рідний син, що є епископом.

Ортало одружився, коли мав 25 років і став батьком 11 дітей, з яких 9 ще живуть. Шість його синів стали священиками, або монахами, а один з них став епископом, який власне й рукоположив батька на священика.

СИЛОЮ ЛАТИНІЗУЮТЬ.

Польська військова влада в Кракові заборонила воякам греко-католицького обряду ходити на богослуження до греко-католицької церкви в тому місті.

НА ВЕЛИКИЙ ПІСТ.

I.

Ось, стою під дверми, і стукаю; коли хто почує голос мій і відчинить двері, то ввійду до нього, і вечеряти-му з ним і він зо мною"

(Відкриття III. 20)

Не гарно воно й нечемно не отворити дверий, коли хтось стукає. В наслідок такої нечемности нераз бувають великі непорозуміння, а то й ворогування. От недавно читали ми в часописах, що англійський міністер заграничних справ, Іден, зрезигнував і багато непорозумінь та клопоту з того вийшло. Бо треба знати, що такий міністер, то найважніша особа по премієрові. А з чого пішло? Розказують, що коли Іден поїхав перший раз до Італії, щоби побачитись з Мусолінієм, то Мусоліні тримав його чи не більш півгодини перед своїми дверми, поки допустив до себе. А потім почалися клопоти в цій Европі...

Часто буває, що ми й не дивимося, хто стукає, а просто кличемо: „Прошу!" А коли побачимо якогось давнього знакомого, чи дорогого приятеля, то аж на вулицю вибігаємо напроти нього та просимо зайти до нашої вбогої хати. Близьких приятелів вже здалека пізнаємо ... по ході, чи як там, і тішимось їх приходом та радо приймаємо в своїй хаті. Це про тих, що заходять до нас несподівано.

Коли ж сподіємося визначного гостя, то лишаємо всяку роботу на боці, миємо, чистимо, прибираємо наше помешкання, та взагалі готуємо як найкращий прийом, при чому не зважаємо ні на час, ні на погоду, ні на кошти. Коли ж гість прийде, то радість і щирість так і пробивається з нашого лиця й очей, — з того зеркала душі самої. Не кривимо й не потребуємо кривити душею перед таким гостем: що в серцю, те й на язиці.

Великий Піст. Гості наші не дуже люблять гоститися в такий час. Ні скоромних страв, ні напитків не випадає подавати... Та все таки це особливий час, на особливу гостину. На гостину одного найбільшого нашого гостя самого Сина Божого. Син Божий в цей час приходить до дверей не нашого дому, але до дверей нашого серця і стукає. Ісус, наш Господь, Учитель, Судця, Спаситель, — проситься до нас. Як ми Його приймаємо?

Грішник Закхей приймав Його радіючи. Вибігав Йому на зустріч далеко від свойого дому. Сотки-тисячів колись принимали Його щиро й тепер принимають не тисячі, — а мільйони. Ми тепер навіть частіше можемо Його принимати в себе, чим могли тоді, коли Він перебував на світі в постаті людській. Він приходить до нас кожного дня, головно, кожної Служби Божої. А чи принимаємо Його так, як Він на те заслугує? Чи виходимо на стрічу Йому? Чи чуємо все голос дзвона? Чи чуємо Його голос коло дверий нашого серця? Нещаслива та людина, що не чує того голосу, або не хоче чути. Нещасливий той, хто своїх земних приятелів чує і відвідує, хоч би як далеко, але не чує голосу Божественного Гостя, „не має як" піти до храму Божого, щоби Його там зустрінути. Правда, на це часто є вимівка: „Наша відправа за довга". А на танцях, або на гостині в приятелів, час так скоро йде, що й двадцять пять годин на добу за мало.

А Христос стукає в двері нашого серця й проситься в гостину до нас, — до своїх слуг. Проситься в свойого творива! Ось так далеко йде Його любов. Він нераз годину за годиною, день за днем, — цілі місяці й роки стукає до нашого серця, а ми все находимо якусь вимівку, якусь перешкоду через яку „не маємо часу", або „неможемо" отворити Йому дверий: Хай стукає — думаємо. Чи може соромимось пустити Його? Є щось в нашім серцю, що ми більше цінимо, любимо, чим Його? Може є темні кутики, що не бажаємо, щоби Він там заглядав? Може не хочемо, щоб поміг нам вичистити наше серце? Не хочемо позбутися наших забаганок, поганих навичок? Може боімося, щоб нам не вогидив того, що нам любе? Може в нашім серці є місце тільки для земного товариства й тому не отвираємо дверей перед Христом? Може боімося, що через Христа стратимо наших земних, — нераз фальшивих і непевних приятелів, і нам тяжко рішитися, з ким нам більше по дорозі?... Чи може думаємо впустити до себе Христа аж на смертнім ложі? Але чи тоді буде час подумати над тим? Св. Дамаскин молився: „Дай мені, Боже, память смертную". А чи ми памятаємо про смерть? Чи живемо так, щоби Христос був з нами в часі смерти? Для цього треба жити з Ним. Тоді Він, в часі розлуки душі з тілом, буде з нами й заопікується душею нашою. Але от недавно чоловік, ідучи від стайні до хати, впав на подвірю і більше ні не встав, ні не заговорив. Або інший випадок. Каже чоловік: Е, що піст — випемо! Тай випив, тільки то не був перший раз того дня, що він випив, і замісць вина — випив формаліни. І так пішов туди, де вже не буде пити. (Це правдиві факти, що мали місце в одній з західніх провінцій).

Буває гордість в серці чоловіка, або самолюбство. Де ж би він зміняв себе задля Христа? Люди з нього сміялисяб. Це фальшивий стид, — фальшивий розум, фальшива вартість цього світа. Правдива вартість, правдивий розум це Христос.

Великий Піст. Час очистити наше серце. Мешкання наше чистимо кождого дня, а як часто чистимо наше серце для Христа? Очистьмо його св. Тайною Покаяння, — св. Сповіддю, щоби достойно, з щирою радістю прийняти найдорожчого Гостя, Самого Господа Нашого Ісуса Христа, під видами Хліба й Вина.

Ми вже будемо інакші, Отче Небесний. На кожний голос дзвона Твоєї Церкви Святої будемо спішити на гостину Сина Твого — і приймати з чистим серцем Святі Твої Дари.

О, Ісусе, Божественний наш Гостю, увійди в дім серця нашого, й вечеряй з нами, а ми з Тобою!

II.

„Направду кажу вам: Не знаю вас". (Мат. XXV: 12).

Зуб часу часто лишає такі сліди на наших знакомих, приятелях, а навіть рідних, що ми їх опісля не пізнаємо. Трапилось мені на життю таке, що я не пізнав свого рідного брата, який служив при армії, та якого я не бачив через чотирнадцять років.

Таке часто буває серед людей... Але слова, наведені повище зі Святого Письма, сказав не чоловік, а Син Божий. Колиб таке сказав чоловік, не було б чого дивуватись, бо одні люди других часто забувають. Але чому таке говорить Син Божий — Сотворитель всього? Через що Він каже: „Я вас не знаю"? Через що Син Божий не пізнає нас?

Є тільки одна відповідь: Через гріхи наші. Гріх нищить в нас невинність, красу, образ Божий. В наслідок гріха згода перемінюється в гнів, любов в ненависть, правда в неправду, свобода в неволю, а воля в сваволю. Гріх перемінює чоловіка з дитини світла, на дитину темряви... Не диво ж, що Син Божий каже: „Направду — не знаю вас!" Він не знає нас, бо ми через гріхи відчужилися від Нього, змінили своє духове обличча й стали неподібними до себе.

Один славний італійський маляр малював образ Тайної Вечері. Намалював одинадцять Апостолів, а ще бракувало Ісуса і Юди. По довгім пошукуванню вдалось йому найти молодого чоловіка, що з його лиця так і била святість. Попросив його до себе й намалював з нього образ Христа. Бракувало ще Юди. Шукав довгі роки за таким чоловіком, що відповідав би своїм виглядом. Вкінці найшов одного, що був дуже подібний до діявола. Всяке зло так і пробивало з його обличча. Маляр дуже втішився, запросив його до своєї робітні й відмалював його обличча для образа Юди. Скінчив, глянув, — а той плаче. Питає — чого? І почув так: Я вже раз був в тебе. Ти вже відмалював з мене один портрет для образа Тайної Вечері. Зачудувався маляр і каже: — Як, коли, котре лице на образі? І каже той: Лице Спасителя. Я колись справді так виглядав, але зле товариство, гріхи, довели мене до того що ти мене не пізнав. І тепер з мене дійсний Юда. Я так, як і він зрадив свого Спасителя... Тільки він раз, а я багато разів. Ось, що зробив з мене гріх. Маляр положив на нього руку й каже: Є, брате, надія і для тебе; кров Христова змиває гріхи тих, що навертаються і каються...

Душе, ти понищила дари Божі; ти світила світлом Ангела, але тепер словом і ділом і думкою так далеко відійшла від Бога, що Він не пізнає тебе. Спамятайся! Час Святого Посту — це час на покаяння, на обрахунок совісти. Час подумати, що й наші гріхи причинилися до тих нещасть, що їх на світі маємо.

Час подумати, що життя коротке. Скорше чи пізніше прийде послідна година, тяжка боротьба, по якій душа наша розлучиться з тілом. А що потім? Подумаймо над цим — поки не запізно. Щоб і нам не довелось почути тих страшних слів з уст Сина Божого: „Направду — не знаю вас!"

О. П. Яковенко.

x

ПОМЕР ПРИЯТЕЛЬ УКРАЇНИ.

У чеській Празі помер відомий білоруський діяч, д-р філософії Томаш Гриб. Це визначний білоруський діяч, поет, учений та публіцист і великий приятель українців.

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК

„ДОБРИЙ ПАСТИР"?

В кождій українській православній хаті повинен знаходитися бодай один примірник молитовника — „ДОБРИЙ ПАСТИР".

Ціна молитовника в м'ягій шкіряній оправі, з золотим хрестом та написсю з пересилкою $2.25

Ціна молитовника в м'ягій полотняній оправі з золотим хрестом та написом $1.75

Гроші й замовлення сляти до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., — Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address.
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ПРОТИ УКРАЇНСЬКА РОБОТА ЕПИСКОПА ХОМИШИНА.

III.
ТРЕБА НОВИХ СПОСОБІВ ПРОТИ ВОРОГА.

Хомишин приказав, що священики в його дієцезії не мають права належати до українських організацій, отже **не сміють помагати народові, якого священиками себе вважають.** Вони мають відгородити себе від громади і... що мають вони робити? Молитися? Чи може проклинати і Хомишина, і Рим, і Польщу і цілий католицизм... Нехай і проклинають, а для Хомишина і Риму це неважне. Для них важне, **щоби українські священики Українському Народові не помагали!** А дальша історія така, що **Рим похвалив вже Хомишина за його заборону!** В середині січня 1938 року старокраєві часописи подали вістку, що папський нунцій (представник), Кортезі, оповістив листом, що Хомишин зробив добре діло і за те належиться йому похвала. Цей лист появився в „Вістнику Станиславівської Епархії" (а за ним в усіх польських газетах) і там Кортезі говорить, що розпорядок Хомишина **і дуже мудрий і найвідповіднійший в теперішнім часі.** А кінчить Кортезі свій лист так:

— І тому, що за добрі вчинки належиться заслужена похвала, я з правдивим задоволенням ґратулюю В. Ексц. (т. е Хомишинови) за зроблену постанову. Бо справді те зарядження відповідає цілковито частим вказівкам і наказам римських папів. („Діло", 16 січня, 1938).

Отже чорне на білім! Каїнів вчинок Хомишина папський представник уважає добрим вчинком; він поздоровляє Хомишина за хрунівську роботу; він каже, що папи нераз таке приказували, отже Хомишинова заборона відповідає бажанню папів.

Чи може бути більше явне фарисейство, як в цім випадку?! Христів намісник Петрів наслідник—на словах, а на ділах — розбишацька робота. Христос казав, що добрий пастир бере заблудившу вівцю на плечі; він життя дає в обороні овець, **а тут представник Риму хвалить епископа, що той забороняє пастирям для добра овець працювати.** Той каже, що папи нераз такого вимагали і таке приказували. Чи ж не „чорна рука"? Той чому папи не вимагають такого від польського духівництва?

Ввиду цего насуваєсь питання: По чиїй стороні Рим стоїть — по стороні овець, чи по стороні вовків? Кому він помагає? А відповідь може бути лише одна: Помагає вовкам!

Так виглядає той католицизм, яким римські політики кажуть греко-католикам тішитися. Це з одної сторони.

А з другої — **в яке положення ставить Рим самих греко-католиків?** Що їм тепер робити? Чи вірити Римови, що Хомишинова заборона добра, тішитися нею та Хомишинови за неї дякувати? Чи вірити „Меті" (органови Шептицького), яка каже: **„Очевидна річ, що не противиться ідеї Кат. акції безпосередня участь духовенства в суспільному життю. Всюди, де групуються люди, де змагаються ідеольогії, не сміє бракувати священика, як духового провідника народу".** Хіба висказ Кортезія і „Мети" не ставить греко-католиків під дурного хвостою? Во хто говорить правду — Кортезі, чи „Мета"? Чи обоє лицемірять?

Чи вкінци не повинні би греко-католики повірити таки найперше **здоровому розумови і власній українській справі, яка попід небеса кричить, що робота Хомишина, це робота Каїна-братовбійника, а Римова похвала, це заохота до братовбийства.** Кричить і кличе до неба о пімсту!

Похваляючи Хомишина Рим з усеї сили плюнув в лице греко-католикам. Він своїм вчинком крикнув:

В вас, греко-католиків, до тої міри нема ні здорового розуму, ані почуття власної гідности, що вас бий дубиною по голові, плюй вам в лице, а ви не тільки не обуритеся, але будете цілувати руку, яка вас нівечить. Безглузді і безсоромні! Гній для чужого поля!

Здається, що цей оден факт повинен би вже навчити греко-католиків розуму на завсігди. Аджеж Хомишинова заборона, це накладання кайдан на працюючі українські руки, це нищення української сили. Українських учителів висилають на мазури, священикам звязують руки — отже кілько українського поля лишиться облогом! А Рим в живі очи таку ворожу українцям роботу хвалить, цілком не оглядаючись на те, що самі українці про роботу Хомишина і римську похвалу скажуть. А греко-католики... дякують Богу, що мають католицизм та папу!

Тілько б подуматі... Хомишин зве себе християнським епископом та українцем — але хіба християнським епископом є той, що Каїнову роботу робить? А ще дальше — **хіба католицька церква, яка такими Хомишинами послугуєсь і їх роботу хвалить, є дійсно християнською Церквою?** Маючи це перед очима, чи може українець, в якого є почуття власної гідности, до такої Церкви себе причисляти і нею хвалитися? І від неї сподіватися спасення...

Окремо треба пригадати, що нинішній вчинок Хомишина, це лише продовження його кількадесять літної хрунівської роботи. Це хомишиніяда! **Великим історіком став би, бо велику прислугу зробив би на завсігди українській справі, хто позбирав би Хомишинову хрунівську роботу в „Історію Хомишинового хрунівства".** Це відкрило би чи мало додаткових фактів з проти української роботи Шептицького та других, а назагал і сліпим показало би лицемірство католицизму, кінчаючи на Римі, або починаючи від Риму.

Бо не один Хомишин провадить проти українську роботу. Справа стоїть так, що католицька рука висуває Хомишина, як того, що „плюй йому в лице, а він каже, що дощ йде": як хруня, чоловіка без совісти і почуття сорому. Коли ж Хомишин своїми хрунівськими ногами протопче стежку через українські грядки, тоді нею помашерує і Шептицький і другі. І стежку вже вони так поширюють, що з грядок нічого не зостається.

Хомишин, це штурмовик польсько-римської політики, якої представником для українців є Шептицький.

Зрозуміле, що Шептицький, як митрополит, як польський граф, як варшавський дипльомат, не може ставати явно до проводу в протиукраїнськім поході. До такої роботи треба хруня — і він має Хомишина. Пляни походу виробляються наперед потайки (як це було пр. перед заведенням целібату) в порозумінню з Варшавою і Римом, а тоді вже Хомишина повідомляють (не конче сам Шептицький!): „Тепер, хлопче, починай!" І він починає. Серед духовенства і загалу повстає крик, а Шептицький мовчить, доки сам не почне зводити і своєї роботи на Хомишинову стежку. Це те, що свого часу звали галицькі часописи: **„Глухо-німа політика наших владиків".**

Побіч нинішньої заборони було вже і є ціла хмара подібних заборон зі сторони католицького церковного начальства, обчислених на українську шкоду. **Але ще не було заборон звернених до ворожої українцям сили.**

Була **заборона греко-католицьким богословам женитися,** [illegible] целібату. Її висунув наперед Хомишин.

Справу **зміни Церковного Календаря** висунув перший Хомишин. А [illegible] заборонити вживання Церковного Календаря, він сам таки перейшов на [illegible] Календар і святкує [illegible] та Різдво разом з поляками.

Вийшов 1924 р., 9-го квітня **„Закон о попереджаючій цензурі книг",** отже заборона, яка говорила, що гр. кат. священики не можуть видавати [illegible] і часописів, ані писати стать до [illegible] без дозволу церковної цен[зури]. Цю заборону видав був Шептицький.

В 1937 р. „Апостольський Адміністратор" Лемківщини **заборонив гр. кат. духовним на Лемківщині, читати українські часописи, а між тими перемиський „Український Бескид",** часопис наскрізь католицький, який вважають [illegible] яльним часописом перемиського [illegible]циловського.

Таких заборон **зі сторони самого гр. кат. начальства** є довгий ряд, а всі вони обчислені, як удар в українську голову.

Колись виглядало, що греко-католицька Церква в Галичині є [illegible] **Українською Церквою,** предста[вницею] і захистницею справи цілого Українського народу. Але це було тоді, коли вона була „католицькою" лише з імени, а душа її була некатолицькою — отже лише українською. Тоді чужа католицька політика не мала до неї доступу і загал її духовенства руководився **лише інтересами свого Народу,** а не інтересами чужого і ворожого українцям католицизму.

Тепер все те минулося. **Українці в Галичині не мають нині своєї власної Церкви!** — беручи висказ в буквальнім значінню. Бувша греко-католицька Церква, це нині польський арсенал (склад зброї) в руках ворога, з якого т. з. „гр. католицьке" начальство (на ділі польське!) викачує убійчі гармати на українців, в першій мірі на греко-католиків.

Католицизм в Европі і поза Европою має для українців лише заборони і заборони, що зводяться гуртом до: **заборони українцям жити на світі!** Заборони видає католицьке релігійне начальство; заборони видає католицький світський уряд („збір кат. вірних"), заборони видають разом духовні з світськими католиками.

Берімо українців під Польщею. **Католики забороняють українцям** сходини для нарад; **забороняють театральні** чи **концертові вистави; забороняють по українськи вчитися в школі; забороняють по українськи молитися; забороняють воякам греко-католикам йти до греко-католицької Церкви і змушують їх йти до костела; забороняють писати українські імена на український лад; забороняють українським учителям вчить в українських школах і переносить їх на мазури; забороняють засновувати українські організації; забороняють збирати гроші на піддержування української громадської роботи; забороняють будувати церкви** (там то там); **забороняють поширювати між українським народом** українські книжки і часописи (пр. галицькі на Волині, або Лемківщині); **забороняють священикам греко-католицької церкви женитися,** читати українські католицькі часописи (на Лемківщині) [бр]ати участь в громадській праці (Хомишин), писати статі до українських [ча]сописів (Шептицький); забороняють у[країнсь]кій делегації вступ до папи ітд. [до] безконечність.

[Бер]імо Канаду. Забороняють греко-католикам сходитися з православними [illegible], забороняють читати [illegible] книжки і часописи, коли [illegible] ставиться справа Українсько[го] [illegible] ніж інтерес чужої римсько[ї] [illegible] забороняють греко-католи[кам] [illegible] в куми православних [illegible] забороняють брати [illegible] [заборон]яють греко-католицьким свя[щеникам] женитися (в Стейтах вигані [illegible]), або вдівцям мати коло се[бе] [illegible] [дi]тей (свящ. Роздольський в К[анаді]).

[illegible] для українців є самі [заборони] [illegible] для поляків, французів, бельгі[йців] [illegible] [ам]ериканців нема ніяких заборон, ко[ли] [illegible] [хо]тіть нівечити Український Нар[од] [illegible] [україн]ську Церкву й цілу [illegible]

От воно як! Чи ж не [illegible] [ч]орної руки?

x

ЯК ПОЛЬЩА Й РИМ „НАВЕРТАЮТЬ" ПРАВОСЛАВНИХ НА РИМО-КАТОЛИЦИЗМ.

Подаємо за „Волинським Словом" (ч. 5, з 6 лютого, ц. р.) слідуючу інтерпеляцію, яку вніс на засіданню поль[ськ]ого сойму 1-го лютого ц. р. посол Ст. Скрипник про насильне перетягування православних на католицизм і в якій [між] іншим заявив:

„У день свята Корпусу Оохорони Пограниччя в жовтні місяці 1937 року в с. Гриньках коло будинку повшехної школи відбулась урочистість, по закінченню якої уряджено було танкову забаву в шкільному будинку. Декорація, яка оздоблювала підчас урочистости зовнішні стіни школи, залишилася на місці протягом цілої ночі, а на другий день рано виявилося, що портрети найвищих [до]стойників Держави, а також образи святих, які на тій стіні висіли, спрофанували невідомі злочинці.

Місцева влада негайно зарядила дохоження, в наслідок якого 5 осіб було затримано: з них одну особу, яка [при]зналася до вини, посаджено до визниці, а решту після допиту звільнено.

У звязку з тим випадком починають ширитись поголоски, що Корпус Охорони Пограниччя буде виселяти з прикордонної полоси всіх православних українців. **Ширяться також чутки, що ціла людність прикордонної смуги повинна буде перейти на римо-католицизм, що при майбутній комасації православні українці або цілком будуть позбавлені землі й виселені, або дістануть гірші кавалки.**

Користаючи з прислуговуючих управнень, місцева влада Корпусу Охорони Пограниччя в листопаді й грудні місяцях 1937 і в січні 1938 р., переводячи цілий ряд репресій, що обмежують громадянські права, загострює ригори в прикордонній смузі, які надзвичай звязують і пригноблюють місцеву людність: селянам відбирають паспорти, без яких не можна рухатись в прикордонній полосі; забороняється уживати світло в хатах; **забороняється виходити з хат у вечері. Православному священикові в селі Осники Волоцькому,** який виголосив у церкві казання на тему, що конституція Речипосполитої признає свободу сумління та визнання для всіх громадян, а в тому числі и для православних, забороняють відвідувати йому своїх парафіян в селі Козачки. 10 січня ц. р. цього священика з невідомих причин було заарештовано, відвезено під ескортою вояків до стражниці КОП-у й затримано там протягом [кільк]ох годин. Православного священика [illegible] Маложинського при виконуванні [в січн]я ц. р. душпастирських обовязків в селі Гриньки ескортує капраль КОП-у, [що] викликає надзвичай пригноблююче [вражі]ння серед вірних. Тому ж священикові Маложинському, не зважаючи на те, що він має сталу перепустку, **забороняється відвідувати своїх парафій у селі Гриньки** без спеціяльного кождоразового дозволу на те влади КОП-у. А 8 січня [ц.] р., коли дозвіл на відправу в тім селі Служби Божої було уділено, церковного старосту, що мав ключі до церковних дверей закликано до стражниці й там задержано, через що священик був змушений відправити Службу Божу не в церкві, а в дзвиниці.

Усе це викликало те, що серед місцевої православної людности утривалюється переконання, що єдиним виходом з нестерпимої ситуації є добровільний (!) перехід на римо-католицизм і то тим більше, що до акції навернення притягнено кілька вчителів і війт громади [illegible] Ян Стадницький.

Цей [illegible], використовуючи підлеглих йому солтисів, а також не перебираючи в засобах, **змушує своїх виборців православного визнання до зміни цього визнання на римо-католицизм.**

Ціла акція довела до того, що 19 грудня 1937 р. в місцевому костелі в Ланівцях відбулася перша урочистість переходу на римо-католицизм 116 мешканців села Гриньки.

Акція продовжується далі так само і в інших місцевостях гмін Ланівці й Білозірка кремянецького повіту.

Щоб дослідити фактичний стан цієї справи, виїхав на місце Голова Української Парляментарної Репрезентації Волині посол Сергій Тимошенко, якому вдалося добратися до села Гриньки. На жаль послові С. Тимошенкові не вдалося належно висвітлити цілої справи, бо влада КОП-у змусила його покинути село. Коли п. посла представники КОП-у, в присутности місцевої людности, відібрали у гвалтовний спосіб попередньо [видану] [пер]епустку й вимагали негайно покинути прикордонну смугу, один з присутніх господарів села Гриньки сказав: „Тепер Ви, п. после, бачите, як нам тут живеться, коли навіть послові не вільно з нами поговорити. Але запевняємо Вас, п. после, **що католицьку метрику можуть нам видати, але душі наші зостануться православними й українськими".**

Вдалося ствердити, що головну ролю в акції навернення на римо-католицизм відіграє місцева влада КОП-у.

Один зі старшин у рангі капітана буває на зібраннях сільських громад, де виголошує промови, закликаючи православну людність до переходу на римо-католицизм.

Відомо, що підстаршини довший час систематично обходили хати окремих господарів і наклонювали їх змінити визнання. Говорять, що за перехід на римо-католицизм обіцяли вони при тому землю, звільнення від шарварку та інші привилеї, а в разі непослуху загрожували викиненням з прикордонної полоси та іншими репресіями.

У цілій місцевості, де провадиться акція навернення, створюється сугестія, що там можуть мешкати тільки поляки й католики, а православна людність українська не має й не може мати жадної оборони, жадної допомоги. Як підтвердження цього, може служити факт стислої ізоляції тих місцевостей через недопущення православних священиків до вірних і святинь, недопущення делегованих Православною Консисторією в Кремянці священика А. Бриниха й епархіяльного місіонера о. С. Казновецького до відвідин села Гриньки, змушення виконуючого свої посольські обовязки посла С. Тимошенка (який мав перепустку, видану командою КОП-у) негайно покинути прикордонну смугу.

Церква села Гриньки підчас Служби Божої 30 грудня 1937 р. не зважаючи на те, що це був звичайний, буденний, несвяточний день, була переповнена переважно неокатоликами, цебто тими особами, які перед тим перейшли на римо-католицизм. Цілу Службу присутні стояли навколюшках, плачучи й ридаючи, а по скінченні Служби настоятель довший час був оточений вірними і змушений вислуховувати їх жалі і болі. Але влада КОП-у, довідавшися про це, становчо зажадала від о. настоятеля негайно виїхати з села".

Ось так „свята католицька церква" при помочі польських жандармів, навертає" православних на „єдину правдиву" віру католицьку.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В ХАРБІНІ.

Дня 20-сі січня ц. р. минуло 30 років від основання Українського Клюбу в Харбіні, в хінській державі Манчуко, що став головним центром українського національного життя на Далекому Сході. Метою клюбу було поширення національної свідомости та культурно-освітня і допомогова діяльність між українцями на Далекому Сході.

З хвилиною вибуху національної революції в Україні в 1917 р. члени Українського Клюбу причинились у значній мірі до розвитку українського визвольного руху на Далекому Сході. Тоді теж Український Клюб придбав величавий Народний Дім у Харбіні, де відкрито українську гімназію та народню школу

ПОМЯНИК ПОМЕРШИХ

Гарно виданий, на добрім папері, вигідний формат, міцно оправлений

Книжочка, яка повинна знаходитися в кожній християнській родині.

Ціна дуже приступна, бо тільки 25 цт.

Книжечка ця буде памяткою на довгі покоління.

Замовлення посилайте до:

THE HERALD
Box 3684, Winnipeg, Man.

ОПОВІДАННЯ ДЛЯ МОЛОДИХ ЧИТАЧІВ

(Зібрав о. Д. Ф. Стратійчук).

ПІСНЯ НІМФІВ.

Говорить одна легенда (байка), що в давнині на одним острові жили німфи, небто морські русалки. Вони [illegible] співали і своїм співом притягали богато людей, що плили коло острова, а коли до них приходили німфи їх убивали.

Оден моряк, що називався Улис, [illegible] знав, що він переплине коло острова і не повернe до тих німфів. Він позатикав вуха своїм матросам (морякам), а сам себе привязав до машти, і так плив попри той острів. Ті німфи почали приманливо співати, він дуже хотів [illegible] них, але не міг, бо був привязаний, а його матрози [illegible] не чули, бо мали вуха позатикані.

Інший славний моряк, що називався Арґонавт, переплив попри острів і не повернув до німфів, але [illegible] іншого, ще змілого способу. Він взяв з собою [illegible] співця [illegible] Орфея, котрого спів був ще красший, як німфів. Отже, коли кораблі [illegible] острова з німфами, [illegible] хали солодкого співу Орфія, а не німфів. Це був ще ліпший спосіб, як спосіб Улиса, бо шнури, якими він себе привязав до машти, могли ірватися, або уха матрозів могли пороэтикатися.

Цей другий спосіб радить нам святий апостол Павло, кажучи: „Побіджуйте зло добром".

Ті німфи, то злі покуси, що солодко и приманливо присипують до наших злих нахилів [illegible] нам тяжко їм опертися. Ми можемо себе привязувати добрими постановами, але вони можуть ірватися. Коли ж маємо Ісуса Христа між собою і прислухуємося уважно до Його солодкого співу Любови, ми можемо бути спокійні, що не оплівують нас покуси і не заведуть нас до погибели.

ЯКІР, ЩО ПОТОНУВ ЗАГЛИБОКО.

Одного разу молоді хлопці винайняли собі човен і поплили далеко від берега [illegible] місце, де спинилися для відпочинку й перекуски. Вони спустили в воду якір, щоби човен стояв на місці.

Тут саме був відплив моря.

По перекусці вони хотіли повернути до берега, але не могли якоря підняти, бо він потонув заглибоко в піску. Вони [illegible] і відвязати ланцюх від якоря, [illegible] цего не могли зробити. Тимчасом [illegible] приплив моря. Хлопці зрозуміли, [illegible] їм грозить небезпека. Вони [illegible] ряли довжину ланцюха і взнали, що він не був досить довгий, щоби сягав до поверхні води, коли приплив моря досягне найвищої точки. Остання надія полишила їх, і вони очікували неминучої смерти.

Іншим людям, приміром рибакам, приплив моря був радісним явищем, бо коли вода [illegible] піднеслася, вони могли свобідно плисти по її поверхні й ловити рибу. Кораблі, що спинилися з хвилею відпливу моря, щоби не натрапити на мілке місце, почали знов свою подорож і подорожні на кораблях були щасливі, що скоро доплинуть до своєї мети і побачуться з своїми рідними й приятелями. Отже всі ті люди раділи з припливу моря, лише оті хлопці ні, бо знали, що за короткий час знайдуть смерть на дні моря.

Дітоньки! Для вас також надходить приплив, але не моря, тільки років.

Вони, роки ті, повинні нести для вас надію, радість і все, що в життю найкращого, але глядіть, щоби якір ваш не потонув заглибоко. Небезпека є в тім, що ми можемо привязати себе до землі так сильно, що те привязання може й душу потягнути до загибели. Кожний рік повинен підносити нас все вище до Бога, а коли того нема, це знак, що нас щось надто сильно притягає до землі, та що від того „щось" нам треба звільнитися.

З ДІЯЛЬНОСТИ УКР. ПРАВ. ГРОМАДИ СВ. ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО.

(Вегревил, Алта)

Початок заснування укр. грек. православної громади в Вегревил зробили п-тво Петро й Марія [illegible] рич, коли [illegible] 25 пай [illegible] зей свойого супружого [illegible] ню 1928 р. З того [illegible] була [illegible] Божа в родині [illegible] [illegible] почитком 1929 [illegible] [illegible] Громади [illegible] серпня 1929 р.

До 1934 [illegible] вались в Н[illegible] 1934 році [illegible]

[illegible] мадд о. Майба [illegible] тепер [illegible]

[illegible] ним в почитку [illegible] [illegible] Наза Зварич.

[illegible] П Зварич [illegible] 1937 [illegible]

На свойорічних зборах [illegible] булися [illegible] мали вибрано [illegible]

Громада в почитках [illegible] числяє 18 родин. Крім [illegible] кож багато [illegible] коть ставо на Богоявлення [illegible]

[illegible] бувают от 2—3 рази [illegible]

[illegible] $100.00

[illegible] $60.00

[illegible] 5.00

Разом $[illegible]

До [illegible] на 1938 [illegible]

— контрольори

В. Зарв[illegible]

[illegible] З ВЕНКУВЕР, Б. К.

[illegible]

ли дуже успішно, й о. Савчук лишив [illegible] бідуже добре враження.

О. Савчук обіцяв, що буде старатися аби якнайскорше вислати на Венкувер сталого пароха. Ми чекаємо того часу дуже нетерпеливо.

До церковного уряду на 1938 рік вибрали: голова — Михайло Сорока, заступник [illegible] К. Ляховецький, касир — Ів. Котодій, секретар фінансовий — Йосиф Ясенчук, рекордовий секретар — Прокіп Шевецький, старші брати — Василь Мескал, Ів. Гордзко, Прокіп Шиpецький, сестриці — пані Анна Пелех, пані Меканцен і пані Фрузина Лисенко. До контрольної комісії: Ф. Богдан, Василь Пелех, Стефан [illegible]ський.

Прокіп Ширецький, рек. секр.

ПРИМІРНІ ХРЕСТИНИ.

(Смокі Лейк, Алта.)

[illegible] Катерина Косте[illegible] Богоявлення [illegible] хрест на свого сина [illegible] Олександру [illegible] місцевий парох о. Васнян.

[illegible] з далеких [illegible] разом забавлялись [illegible] перевести поміж [illegible] фонд Української [illegible] Церкви в Канаді, яка [illegible] наш нарід до кращої будучности.

[illegible] по 1 дол [illegible] Костенюк, К. Гузима (Витна) [illegible] Ромнанюк (Крейґенз) [illegible] Мегтей (Витна) [illegible] пані Марія Гузима [illegible] Гр. Котик, Гео. Червецк, Гр. Григорак, Ф. Васиташко, [illegible] (Витна)

[illegible] Анастасія Григорак.

[illegible] К сталюком бажаю щоб [illegible] потіхи зо своїх хлопок, [illegible] сердечно складаю щи[illegible]

Гість

КОЛЯДА НА УКРАЇНСЬКУ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНУ ЦЕРКВУ СВ. МИХАЇЛА В ВІННІПЕГУ.

По $6.50 [illegible] Кирстюк
По 6 дол. Йос. Н. [illegible]ський
По 5 дол. Гео. Зам[illegible]
По 4.50 о. С. В. Савчук
По 4 дол. А. [illegible] Стефанович, Н. Олійник, Тео. [illegible] Тео. Івасюк, Ол. Руди[illegible] Войценко, [illegible] Фремит
По 3.50 [illegible] Тео. Фриндрик, Н. М[illegible] Магер, Тео. Ярем, О. [illegible] О. Котик
По 3.45 І. Грабко
По 3.25 Тео. Марин
По 3 дол. Е. Ман[illegible] Михецький, Ів. Семенюк, [illegible], др. Н. Гуцуляк, [illegible] Волошин, П. Лембій, [illegible] Гр. Кузма Тетенко, С. Стебко, [illegible] Лавлюк, Н. Козьмук [illegible] М. Андрейчук, П. Богон[illegible] ка, Тео. Олійник, А. Ост[illegible]
По 2.95 В. Ілка
По 2.50 Т. Данчук, В. [illegible]ський, О. Остапович, др. І. Н[illegible] [illegible]ський, С. Грабик, [illegible] Марафиєвич, С. Мазурак, пані М[illegible]
По 2.25 І. Яремко, С. [illegible]ський, В. Маковійчук
2.15 [illegible]ський, А. Тофан
По 2 дол. Блокенний, Гр. [illegible] Симчич, В. [illegible], Марян і Фридрик, М. Комар, В. Б[illegible]ський, К. Лазарук, Ф. Олійник, [illegible] Остапович, Ів. Бачинський, Я. В. Арсенич, І. Семенюк з Редвей, Алта, Др. Б. Дима, Н. Скакун, В. [illegible], К. Максимюк, І. Овсяник, От. Трефан, Іт. Костинюк, о. Дмитро Мар[illegible], Ів. Мельничук, Кравчук, В. Бурзейний, В. Данчук, Н. Комарницький, Дм. Палагнюк, Марис Яворськ й, Калужнацька, Р. Кливак, Н. Мокитюк.
По 1.85 Ґ. Іарій
По 1.75 Дм. Дудар, Ів. Сорохан, І. Пинянчук, Дм. Новак, К. Костантинюк, І. Яворенк, Ст. Коль[illegible] Лемянчук, [illegible]
По 1.50 П. Макаренко, Ів. Ко[illegible]тельчук, С. Пилгорний, [illegible] Івасик, Ст. Пікуш, В. Таский, А. Бр[illegible], Ів. Шарик, Котик, Н. Григорчук, Топала, Іх. Марян, В. Бойчук, Ів. [illegible], А. Гайдей, В. Ференц, Н. [illegible] гинюк, Ів. Божик, Панька Бляжевська, Н. Мунтян
По 1.45: В. Гринчук.
По 1.25: Ів. Дмитрюк, Вовійда, Віра Кирстюк, М. Шлемко, Гео. Залізний, Ів. Китар, А. Тимковський, Г. Копичанський

По 1.20 Дора Кирстюк
По 1.05 Слобода, В. Іванюк
По 1 дол. Ситник, Ів. Копичанський, Головач, К. [illegible]нат, Дм. Маковійчук, Найда, Гарбоцінський, Пузайда, Ілюк, Н. Романюк, Худик, Мижаровська, Напська, Дорошко, І. Журавець, Скигар, Тимчук, М. Кодлінський, Чаховська, Шкромида, Ів. Бачинський, Команиця, І. Брик, Ів. Данильчук, Др. Йовкер, Ів. Манчуленко, Старк, Мешкин, Т. Д. Ферлей, В. Угринюк, Луцюк, Ів. Стасишин, О. Палиброда, В. Курмей, Марія Манчуленко, Те Фицук, Г. Марко, Дм. Чабан, Укр. Кооперативна, Геник, Винник, Кепер, Андрійок, Паснюк, Г. Шмелинський, С. Дячик, С. Палагнюк, Манітоба Кафе Рейнос, Гео. Мельничук, В. Паленчук, Томацька
По 60ц. В. Голинатий.
По 75ц.: Троян, Лузичко, Гавриснишин, Гуцул, Тимковський, Гео. Копичанський.
По 55ц. Осадець
По 50ц. Б. Рафінанит, Бегус, В. [illegible] Н. Кинаш, А. Пристай, Т. Лазарук, А. Дячук, Пилипчук, Лакуста, Шлемко, Іорогой, Малиняк, В. Дулень, Ів. Олійник, Данчук, Метиничук, В. Скрипник, І. Підлубний, К. [illegible], Мартинюк, Сенко, Кодла, Максимович, Бойчевський, [illegible] Леме, В. Манарона, Жендолин, Марян, Пузняк, Горецька, В. Ко[illegible]тюк, В. Фицук, Шмиков, В. Івасюк, В. Процюк, Бубіч, Савка, П. Котик, Стинес, пані Данчук, П. Іванюк, П. Бардейний, Н. Н., Мегера, Стефанюк, Пілеас Кафе
П. 40ц. А. Шеховський, Ів. [illegible]ський
[illegible] Бригадир
[illegible] М. Шлемко, Расипик, Лесик, Буовик, Ів. Нагорняк, Мерик, К. [illegible]юк, Андрущак, Гайворон, О. [illegible], Тернавський, Оласький, [illegible], Лісовий, Наумец, К. Ярем, Іванюк, Верест, [illegible], Ботвинюк, Медведчук, Гонта, Марко, Н. Шинат, Борщний, Пешк, Т. [illegible], Ганиляк, Рода
По 15ц. Н. Н
По 10ц. Ремонд Бегун, Н. Н

Песифік Джонкшен, Ст. Боніфес.

По $1.50 Т. Шлемко, Ів. Гнип
По 1 дол. Т. Гоцайчук, М. Ба[illegible]ський, Ів. Бриндзий, Г. Медведюк, І. [illegible]ко, І. Медведюк, Сигеда
По 75ц. Г. Москалюк.
По [illegible] М. Мединський, пані Гло[illegible]
По 25ц. Н. Бейко

Транскона.

По 1 дол. М. Галицький, Ст. Унгрин, С. Гупик, В. Крон
По 50 В. Лучик, І. Назарук
По 25ц. Н. Красноцкр, І. Галик

Парин, Ілай і Нютон Сайдінг.

По 5 дол. Е. Магас, С. Фіцук, М. Фіцук, Ф. Бойко, М. Паринюк
По 3 дол.: П. Фіцук
По 2 дол.: Д. Манчуленко, М. Бейко, І. Лисак, Н. Курик
По $1.50 Н. Стрипотка, Г. Осташек.
По 1 дол. П. Панащук, О. Магас, Н. Половця, Н. Перожик, М. Катович, М. Магас, Ст. Яворський, Г. Підгорецький.
По 50ц. М. Магас, Н. Слободзян, Д. Бейко.

Стонівалтейн, Ман.

По 2 дол.: Яків Томик, М. Курчик
По 1 дол.: Миронюк, М. Томик, Е. Зубик, М. Киритюк, В. Липка, Е. Томик, Т. Томик, В. Гора, Г. Шевчук, Е. Гаврилюк, Т. Клевчук, Ф. Дабюк, К. Пишнюк, М. Олексієвич, Ф. Орелецький.
По 70ц.: Н. Зубик.
По 50ц.: Е. Шулдер, М. Гизей, М. Вояковський, В. Овсяник, Г. Попович, С. Ісарюк.
По 25ц.: О. Зубик, О. Ісарюк, В. Іванюк.
По 10ц.: пані Френклін.

З Фішер Бренч, Ман.

По 1 дол.: Е. Гуцуляк, П. Дірків, М. Гравинський, І. Мельник, А. Антонюк, Лео. Мінара, А. Яремчук, П. П. Лемерій, П. Бойчук, В. Зветюк, М. Павлюк, П. Пигроцький

З Мулвігід, Ман.

По 1 дол. Н. Мелен.
П. 25ц.: А. Колодій.

З Іст Селкірк, Ман.

В. Н. Костюк $1.00

По 50ц. І. Корба, Анд. Корба, І. Соломон, А. Мех, пані Е. Огризло.
По 25ц., пані К. Божко, Ал. Созанський.

З Фрейзервуд, Ман.

Ст. Копоть $1.00

З Ангусвил, Ман.

Дм. Сабевський 1.00

З Пайн Ривер, Ман.

По 25ц. Я. Н. [illegible], М. Кривецький, Гр. Кривчук, В. Цюпик.
По 10ц. Г. Басараба, С. Шевчук, Н. Васильк, К. Д[illegible]щук

З Віста, Ман.

По 1 дол. М. Бевзі, С. Матієшин

З Стратклер, Ман.

І. Ярема .50
По 25 центів: М. Ярема, І. Шумський, П. Лукиянчук, Д. Ярема, Н. Кулачський, Н. І[illegible], Н. Ярема, Ф. Ярем, пані І. Ярема
15ц. В. Антюк
10ц. Н. Ярема

З Дуфрост, Ман.

Гр. Бугера 1.00
По 50ц. пані А. Гавришишин, П. Вербонський.
25ц. І. Бугера

З Глен Елмо, Ман.

По 50ц. І. Пенетело, Н. Торський, І. Антонійчук, Н. Кармазиник, І. Пасерб, Т. Гладій, пані Т. Гладій
30ц. пані В. Антонійчук.
По 25ц. В. Корняк, І. Кілер, І. Одальський, В. Антонійчук, І. Пешетило, Н. Кармазинюк, І. Антонійчук.

З Мензі, Ман.

По 1 дол. о. С. П. Самчич, І. Грошок.
50ц. пані О. Грошок.
По 25ц. Н. Н. Ірвін, Пелешок, П. Чучмак

З Сурис, Ман.

По 50ц. І. Дубік, Н. Кузевкі.
25ц. С. Когут

З Вінніпегу, Ман.

По 1 дол. Ст. Олійник, М. Г[illegible]рин.
50ц. І. Палиброда

З Глен Елдер, Саск.

40ц. В. Гуцул
По 25ц. Д. Герей, І. Корпан.
По 15ц. С. Кеверига, Т. Пиктюк
По 10ц. А. Гуцул, А. Кеверига, Ан. Корпан

З Рама, Саск.

По 50ц. П. Батовис, Н. [illegible], К. [illegible]
По 25ц. А. Б. Овчар, Н. Гуцик, В. Гроня
По 10ц. Микатишин, М. Чекорній

З Гавс, Саск.

Н. Олійник 1.00
Пан П. Шастал .50
По 25ц. І. Гошовський, пан К. Олійник

З Тедмор, Саск.

По 50ц.: В. Цимбалістий, Е. Чорнейко, Н. Романов, І. М. Романов

Арран, Саск.

По 50ц. о. Л. В. [illegible], В. Мартинюк, П. Цвір, П. Мачуляк
По 25ц. М. Гошитий, В. Мачушак.

З Фостон, Саск.

По 50ц. Ст. Ситко, І. Франко

З Стурджіс, Саск.

В. Н. Грушка .75
А. Іванів .50
І. Кіналцук .25
Пані М. Солтис .15

З Давфін, Ман.

П. Іуда 2.00

З Офір, Ман.

Ф. Борисевич .50

Церковний заряд щиро дякує тим, що ходили колядувати і тим, що причинилися до коляди.

Йосиф Магер, голова. П. Олійник, фін. секретар.

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД

СМОКІ ЛЕЙК, АЛТА.

По 2 дол. Н. Войценко, С. Костинюк, М. Гаїнський, П. Рщой, І. Кінасевич, Г. Сухолотський, Н. Сухолотський, І. Палатюк, П. Ярем, К. Романюк, Н. Паповський, А. Величук
По 1 дол.: П. Паличук, С. Ткач, Жін. Товариство ім. Ольги Кобилянської в Смокі Лейк, В. Підручний, В. Лазарук, Т. Дмитрів, Гр. Кузик

(Збірка о. Т. Кисілюка)

ЕДМОНТОН, АЛТА.

(Збірка о. Є. Грицини)

По 1 дол. [illegible] Провик, Н. Лазарович, Д. Мисюк

БОРІВЦІ, АЛТА.

(Збірка о. Т. Горбая).

По 1 дол.: Д. Жуківський, Г. Ковальчук, В. Дунинський, [illegible] Ковальчук.

ЕГРЕМОНТ, АЛТА.

(Збірка о. П. Самця.)

По 1 дол. Т. Штепенко, В. Коротаїв, Гр. Бутай за Василинка.

Громада на Редвотер, Алта. 12.00

СЕНДИ РЕПІДС, АЛТА.

(Збірка о. Г. О. Василіва)

По 1 дол. Пані Марія Романчук [illegible]
По 50ц. В. Карасюк
По 25ц. В. Бойко, М. Гурин
По 10ц. пан Бойчук, пані Г. Шкляшка, Г. Пелех, В. [illegible], О. Ковальський, В. [illegible], Н. [illegible], А. Федорчук, І. Бойчук
По 5ц. І. [illegible], В. Шевчук

СПЕДДЕН, АЛТА.

(Збірка о. Г. О. Василіва)

По 1 дол. Стефан Лесько, Мих. Крокун
По 50ц. С. [illegible], Настя Мецанки
По 25ц. І. Комик, Р. Романюк, А. [illegible], А. Матвійчук, Г. Паседський, В. Мих[illegible], В. [illegible], А. Хрипун
По [illegible] пані [illegible] Гердей

ГЕМЛ[illegible], АЛТА.

(Збірка о. Г. О. Василіва)

По 1 дол. [illegible] Стефанюк

[illegible]ДОР, АЛТА.

(Збірка о. П. Самця).

По 1 дол. Володимир Шевчук, А[illegible] Остафійчук, М. [illegible], В. Войченко, Юстина [illegible], Семен [illegible], Петро [illegible], [illegible], О. [illegible], Василь Мацяк.
По 50ц. [illegible] Макаришин, Михайло Блаж
По 25ц. [illegible] Анна Шевчук, [illegible], Катерина [illegible], Іван Таран, [illegible], Михайло [illegible], Стефан [illegible], Окос, Марія [illegible]

МІОСГІОРА, АЛТА.

(Збірка о. Т. А. Горбая)

[illegible]
По 25ц. Григорій Кордовський, [illegible]
По 15ц. [illegible]

КОСІВ, МАН.

[illegible]
З Благовіщення 10 до

МАЗЕПА, САСК.

По 1 дол. [illegible], Теофіль Ягольницький, [illegible], Михайло [illegible]

СПРАВКА.

(Смокі Лейк, Алта.)

В 24 [illegible] 15 грудня 1937 [illegible] збірка на хрестинах в [illegible] Смокі Лейк, Алта [illegible] вимазано Н. Паличук [illegible] справляється.

— X —

РІЗДВЯНА ЗБІРКА НА ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

(Збірка о. С. Гребенюка.)

Крид р. Саск	$6.10
Кол. Гилл	5.70
Гтес [illegible] Саск	3.35
Марин Саск	5.40
Гефорд, Саск	15.00

(Збірка о. П. Самця.)

Збірка в Фетора, Алта	1.75
Збірка в [illegible], Алта	1.75

(Збірка о. Гр. Василіва)

ВАСЕЛ, АЛТА.

Гео. Фуштей $1.00

ВАСТЕПО, АЛТА

50ц. Самуїл Репчан
По 25ц. Іван Черничан, Іван Черніцчан, Д. Репка, Ник. Гандазюк

ВИЛНА, АЛТА.

25ц. Стефан Павлюк

ДОВНІНГ, АЛТА.

50ц. Гео. Веренька
По 25ц. Петро Пухкий учит., Василь Савчук учит., Филип Стрийський, Дмитро Бе[illegible], пані Марія Бунр, Дмитро Шерстюка, Іван Дребіт, Мих. Зотик, Прокіп Семенюк, Іван Такаук, Гр. Бондарук, пані Анна Бондарчук, пані Марія Вальчук, Іван Гордей, пані Ірина Меленка, пані Анна Бабич, Єлисавета Ткачук, Марія Шерстюк, [illegible] Осадчук
20ц. пані Варвара Бабич
15ц. Михайло Букр
10ц. Николай Вакк

БЕЛІС, АЛТА.

50ц. Сидорій Куташ
По 25ц. пані Н. Репка, пані В. [illegible]рук, О. Яремчук, А. Климчук, Гр. Репка, Василь Гаваnко, П. Репка, В. Огуран, пані Євфрозина Шевчук.
15ц. Іван Ровчан

СПЕДДЕН, АЛТА.

25ц. Володимир Леськів учит.
10ц. Михайло Жуківський, пані Н. Садлоська

СТРИЙ, АЛТА.

По 50ц. Павло Королюк, Іван Шиш, Олекса Тар,
40ц. Михайло Цар
По 25ц. пані М. Пелех учит., [illegible] учит., Н. Гелька, пані Ев. Телешко, Ім. Пащє, Петро Дунін, пані М[illegible], пані Агафія Підлужна, Д. Підлужний, Ст. Кузьмяк, Н. Крук, В. Підлужний, І. Тхір, З. Тхір, Т. Крокош.
По 15 ц. М. Химко, пані Королюк
По 10ц. Н. Бунда, Н. Шиш, Василько Королюк (школяр).

СМОКІ ЛЕЙК, АЛТА.

По 1 дол. Василь Підручний агроном, Іван Н[illegible], Семен Костинюк
75 ц. Гео. Сухолотоцький.
По 50ц. Фред Дмитрів, пані С. Семенюк
По 25ц. Н. В. Гавичук, Н. Цахотський, пані [illegible] Радомська, Ілля [illegible], М. Сухолотецька, Е. Пристай, М. Семенюк, Н. Сухолотоцький, Мих. [illegible], В. Рщой, М. Кендзор, Ст. [illegible], Н. Мороз, М. [illegible], І. Скорейко, Ів. Галицький, Н. Рщой, І. Шлопрін, В. Романчук, Ф. [illegible], Н. Войценко, І. Белей, Ст. Палійчук, Н. Лисак, Н. Лотоцький, К. Романюк, С. Попович, І. Михайло

КАГВІН, АЛТА.

(Збірка о. Т. А. Горбая)

По 50ц.: Н. Мельник.
По 25ц. Ю. Верхич, В. Сорохан, І. Многолітний, Ж. Шкраба, А. Андрук, Я. Матейчук, Н. Шевчук, М. Федюк, Н. Дикур

СУЧАВА, АЛТА.

(Збірка о. Т. Горбая)

50ц. Н. Бохалецький.
По 25ц. Ол. Бохалецький, Ю. Бохалецький, С. Воробець

КОЛЯДА НА ДУХОВНИЙ СЕМИНАР.

ГЕМЛИН, АЛТА.

(Збірка о. Г. О. Василіва).

1 дол. Павло Андрей Сарчук, Едмонтон.
По 25 ц. Николай В[illegible], Вас[illegible], пані Кат. [illegible]чак, Михайло Стогрій.
15ц. Михайло Труфин
По 10ц. Н. Ралюк, Ів. Рудик, Іван Кусик, С. Федорук, Н. [illegible], Корн. Остафійчук, пан Анаст. Лу[illegible], пані Марія Іричук.
5ц. Іван Одичюк

КОЛЯДА СЕМИНАРИСТІВ.

Колядував Н. Мороз.

ГРЕНДВЮ, МАН.

По 25ц. [illegible] Семчук, Т. А. Стечук, пан М. Мальчин, пан К. Пул[illegible], Ст. Бжута, Ів. Янюк, В. Джос
20ц. А. Стефанюк
[illegible] Н. Гигелюк
По 5ц. Артон Губчак, пані М. Комар.

ГАРЛЕНД, МАН.

По 1 дол.: Ів. Гикавий, В. Фик, Й. Волковський, пані Федюк, Н. Слинвінський.

По 50цт.: А. Фик, М. Гикавий, А. Рожак, [illegible] пані Слоновська, пані Ганчарук, Ів. Р. Шевчук, Ів. Злан.

ПАЙН РИВЕР, МАН.

По 1 дол.: Іванина Кравчук, Гр. Марко.

65 цт.: М. Топоровський.

По 50цт.: Гр. Кравчук, Р. Грушевий, Гр. Басараба.

50цт.: Я. П. Цюник.

По 25цт.: Дм. Васильців, А. Соловій, [illegible] Цюник, Н. Возьний, П. М. Кравчук, Ів. Соловій, П. Цюник, Ів. Румак, Д. Румак, пані П. Харжевська, В. Румак, Б. [illegible], Ів. Косюк, В. Маюк, П. Возьний, пані П. Амельовська, Цюник, М. Гарболинський, М. Кревецький.

По 20цт.: В. Градзіцький, пані Кунька.

По 10цт.: Надія Колісник, пані А. Костюк, Г. Кравчук, М. Кулішик, Н. Гарболинський.

ЕТЕЛЬБЕРТ, МАН.

По 1 дол.: М. М. Руснак, М. Н. Григорчук, М. Целехатий, Н. Г. Григорчук, пані Д. Ів. Масюк, В. Сарчук, К. Масюк.

По 50цт.: М. Бурдейний, А. Бурдейний, М. Волохатюк, В. Мандрик [illegible]

35цт.: Р. Гназдовський.

30цт.: Ю. Григорчук.

По 25цт.: Ів. Бурдейний, Т. Релко, Ів. Джаман, Ів. Жура, Ст. Шевчук, Т. Сігал, Й. Добінський, Ф. Медвідь, Ів. Федоришин, П. Бурдейний, [illegible] Демчук учит.

ДАВФИН, МАН.

5 дол.: А. Т. [illegible]

2 дол.: панна Ганя Слижук

По 1 дол.: Др. М. Потоцький, П. Ковтун, В. Гродзік, о. П. Запарнюк, Ю. Бєловус, Д. Угрин, Ів. Юрків.

55цт.: пані Бажило.

По 50цт.: Н. Пододнорний, Гура Ів. Головик, пані Магалас, Дм. Малкович, Т. Іваневський, Ів. Дух, А. Давибіда, пані А. Кліш, Н. Бажило, панна Д. Садовяк.

По 35цт.: пані Ковальчук, П. Присунька, Дм. Шиплівський.

По 25цт.: Гр. Ковальчук, М. Івах, Гео. Бурла, Ст. Мороз, П. Симчич, пані М. Бажило, Ів. Машинець.

15цт.: Н. Н. Ковальчук.

ГІЛЬБЕРТ ПЛЕЙНС, МАН.

По 1 дол.: В. Дроздович, П. Дроздович, К. Мороз.

По 25цт.: Г. Костюк.

Збірка на Вейлав 5.05

Збірка на Ешвіл 2.50

Колядував Ф. Керніцький.

ТОЛСТОЙ, МАН.

Загальн. коляд. [illegible] 17.70

ВАЙТА, МАН.

По 2 дол.: М. Кадинюк.

По 1 дол.: Д. Сьмук, панна О. Боднарчук, Я. Підлубний, П. Подольський, М. Стахів, Н. Біяк, Я. Микитяк, Й. Кулачковський, М. Боднарчук.

75цт.: К. Кирилюк.

По 50цт.: Г. Костинюк, В. Якимчак, Ст. Шингельський, О. Божик, Д. Біяк, Н. Бойчук, В. Онисько, М. Подольський, В. Шингельський.

30цт.: Н. Н.

По 25цт.: пані К. Пелешок, М. Дикун.

Срібна збірка підчас представлення в Українськім Народнім Домі в Вайта 3.46

ГАРДЕНТОН, МАН.

По 1 дол.: панна Я. Гарасимик, Ів. Сапач, Ів. Коваль[illegible], Г. Онищко, Г. Сідорський, Н. Гогуш, Е. Колибаба, М. Танчак, В. Кривтатий.

По 50цт.: П. [illegible], Т. Качук, Л. Минтенський.

По 25цт.: М. Гоминюк.

Колядував Теодор Кравчук.

СЕПТОН, МАН.

По 1 дол.: Андрей [illegible], Йосиф Назаревич, Михайло Турко, Петро Мех.

По 50цт.: пані Ксенька Середа, пані Катерина Назаревич.

По 10цт.: пані Л. Давидюк.

ТИНДАЛ, МАН.

По [illegible] Еміліян Карпець.

По 50цт.: Пость Гнатюк, Ол. Коць, Ст. Юрків, Антон Причун, Дм. Вівчарик.

45цт.: Гр. Дробко.

По 25цт.: Михайлина Аметюк [illegible]

(Дальше буде).

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

Ленько В., Бокс 6, Су Лукавт, Онт. .50

КУПУЙТЕ ВИГІДНО І ЩАДІТЬ!

ПОСИЛАЮЧИ ДО НАС ЗАМОВЛЕННЯ ВАШЕ ПЕРЕД ВЕЛИКОДНЕМ

на: плащениці, процесійні хрести і образи, чаші, кивоти, дарохранительниці, ліхтарі, павуки, фелони, дзвони, світлотіні, хоругви і т. п.

Ви багато заощадите, коли візьмете в увагу, що

1) В нас на складі всі церковні річи першої якости.

2) Замовлення полагоджуємо відворотною почтою для повного Вашого вдоволення.

3) Не ставимо високих цін, щоби опісля давати великі опусти. На всі річи маємо справедливі, найнизші гуртові ціни.

Перевірте наш цінник, який на бажання висилаємо — ДАРОМ

Пишіть по інформації і посилайте замовлення на адресу:

WILLIAM GROSS & Co.
322 Main Street
Winnipeg, Man.

(В. ЛЕВИЦЬКИЙ, управитель)

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Самця.
Березень.

27. Неділя — Сповідь і С. Божа — Горсбі [illegible]

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Кисілюка.
Березень.

27. Нед. Хрестопоклінна — Семвіна

Квітень.

3. Нед. — Гоней Мун
7. Четвер — Бриксбі — Великодна Сповідь і катехизація
9. Субота — Гровілд. Сповідь дітей і катехизація і богослуження
10. Нед. — Гровілд. Вел. Сповідь катехизація

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Гр. Василіва
Березень.

27. Н. 3 Нед. посту. — Стрип, спов. Вечірня і сповідь у Гемлин
29. Понед. С. Б. — Гемлин

Квітень.

3. Нед. — Довщиг
7. Благов. Пр. Бог. — Ґлендон
8. Пят., Собор Арх. Гавриїла — Тірієн
10. Неділя — Смокі Лейк. Смокі Лейк, Алта. Почтова скринка 108

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Л. Березіцького
Березень.

27. Неділя — Вайта.

Квітень.

3. Неділя — Сірко
7. Четв., Благовіщення Пр. Бог. Толстой.
8. Пят., Собор Арх. Гавриїла — Гардентон. Онутська.
10. Нед. — Гарденгон, місто
17. Неділя Квітна. — Роза.
22. Вел. Пятниця — Толстой.
24. Великдень — Гарденгон, місто
25. Свтл. Понеділок — Вайта
26. Свтл. Вівторок — Сеньків.

Адреса: — Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Гайського.
Березень.

27. Нед. — Шортдейл. Сповідь.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. І. Дмитрова
Березень.

27. Нед. — Поплар Парк

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. С. П. Симчича.
Березень.

27. Нед. — Сенди Лейк

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. І. Гникового
Березень.

27. Неділя С. Б. і Сповідь — Бруддергайм.

Квітень.

2. Субота. Сповідь — Кейленд
3. Нед. С. Божа — Кейленд.
9. Субота. Сповідь. — Вилінгдон.
10. Нед. С. Божа — Вилінгдон
16. Субота. Сповідь — Прут
17. Нед. Служба Божа. — Прут

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1938 РІК.

БЕРЕЗЕНЬ.

20. Н. 2. Нед. посту. Василія Ефрат.
21. П. Теофілакта еп.
22. В. 40 мч. в С.
23. С. Кондрата
24. Ч. Софронія
25. П. Теофана пов.
26. С. Никифора

27. Н. 3 Нед. посту. Хрестопоклінна
28. П. Св. Олександра, мч. Агапія
29. В. Мч. Савина
30. С. Олексія чол. Божого
31. Ч. Кирила Єрусалимського

КВІТЕНЬ.

1. П. Фрисанта, Дарії
2. С. Івана мч., Сергія

3. Н. 4 Нед. посту. Якова [illegible]
4. П. Василія священич.
5. В. Пр. Нікона
6. С. Поклони. Пр. Захарія, Якова
7. Ч. Благовіщення Пр. Богор.
8. П. Собор арх. Гавриїла
9. С. Матрони

10. Н. 5. Нед. посту. Іларіона
11. П. Марка і Кирила
12. В. Івана Л.
13. С. Іпатія
14. Ч. Марії Єгипетської
15. П. [illegible]

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Глицького.
Квітень.

3. Неділя — Робдін. Вел. сповідь
7. Четвер, Благовіщення Пресв. Богородиці [illegible]
10. Неділя [illegible]
17. Неділя. — Гілберт Плейнс. [illegible]
24. Великдень — Шортдейл
25. Світлий Понеділок [illegible]

Адреса: Робдін, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Запарнюка.
Березень.

26. Субота. Сповідь і С. [illegible] Косів
27. Нед., Сповідь і С. Б. — Кос[illegible]
29. Вівторок — Сп[illegible] С. Б. [illegible]
30. Середа. Сповідь і С. Божа — Роркетон

Квітень.

1. Пятниця. Сповідь і С. [illegible] Сифтон.
2. Субота. Сповідь і С. [illegible] Давфин
3. Нед. — Давфин
5. Вівторок. Сповідь і С. Божа Коломия
6. Середа. Сповідь і С. Божа Вейлав
7. Четвер. Благовіщення Пр. [illegible] Сповідь — Ешвіл
8. Пятниця. Сповідь і С. Божа Галич
9. Субота. Сповідь і С. Божа — Етелберт
10. Нед. — Етелберт
11. Понед. Сповідь С. Божа Богдан.
12. Вівторок. Сповідь. С. Божа Гарвлянд
15. Пятниця. Сповідь. С. Божа — Форк Ривер
17. Нед. Квітна — Ренвер. Сповідь Давфин, Ман.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ 1938

27. 3 Нед. Посту. Хрестопоклінна. Голос 7. Утр. Єван. Ів. XX: 1—10. Літ. Ап. жид. IV: 14—16 і V: 1—6. Еван. Марка VIII: 34—38 і IX: 1.

Квітень.

3. 4. Неділя Посту. Голос 8. Утр. Єван. Івана XX: 11—18. Літ. Ап. жид. VI: 13—20. Єван. Марка IX: 17—31.

7. Четвер. Благовіщення Пр. Богородиці. Утр. Єван. Лук. I: 39—49 і 56. Літ. Ап. жид. II: 11—18. Єван. Луки I: 24—38.

10. 5 Неділя Посту. Гол. 1. Утр. Єв. Івана XX: 19—31. Літ. Ап. жид. IX: 11—14. Єв. Марка X: 32—45.

17. Неділя квітна: Гол. 2. Утр. Єв. Мат. XXI: 1—11 і 15—17. Літ. св. Івана Золот. Ап. Филипея IV: 4—9. Єван. Івана XII: 1—18.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3636
WINNIPEG, MAN.

РІК XV. WINNIPEG, MAN., APRIL 1st, 1938 ВІННІПЕГ, МАН., 1-го КВІТНЯ, 1938. ЧИСЛО (291) 7

ДО БОРОТЬБИ З НЕГРАМОТНІСТЮ Й АЛЬКОГОЛІЗМОМ.

По всій українській землі під Польщею понісся клич боротьби з новим нещастям — з поворотом села до неписьменности і горівки. Українська преса подає жахливі вісти про стан письменности на українських землях під Польщею, бо на тих землях є аж 1,720,000 українців у пошкільному віці (від 14-го року життя вгору), що не знають сьогодня основ грамоти. Себто, є стільки молоді й старших, що не вміють ні читати, ні писати. На біду, знов зачинають під польським лихоліттям вертатися часи, що без горівки не може обійтися ні один празник, весілля, хрестини, а навіть по похороні „заливають хробака", щоб веселіше було в хаті. Це значить, що та язва, яка довгі століття тримала український нарід у своїх обіймах і довела його майже до жебрацької торби, знов зачинає підводити голову.

ПЕРЕПРОСИВ І ЗЛОЖИВ ЖЕРТВУ НА УКРАЇНСЬКИЙ ШПИТАЛЬ.

Діло" (ч. 61) подає, що о. кан. О. Константинович, парох укр. греко-кат. церкви в Сяночці, вніс до суду позов проти польського щоденника „Орендовнік" за те, що там поміщено неправдиві відомости про його церкву, як і про те, що він зізнавав у суді фальшиво. На розправі відповідальний редактор цеї газети перепросив о. Константиновича і зобовязався заплатити до 1-го квітня ц. р. 100 зл. на український шпиталь „Народня Лічниця" у Львові.

ЗАМКНУЛИ ОСТАННЮ ЦЕРКВУ.

В останніх днях большевики замкнули останню православну церкву в Мінську так, що тепер нема вже в цьому місті ніодної святині якогонебудь віроісповідання. Одначе між населенням зростає щораз то більша побожність. Великі маси вірних сходяться на цвинтар з нагоди більших свят, хоч поліція організує тоді дуже часто облави та арештує комуністів, які займають високі становища в адміністраційній владі.

МОСКВА ХОЧЕ ВИМІНЯТИ ВБИВНИКА СВЯЩЕНИКА.

Польська преса подає поголоски, що большевицький уряд звернувся до польського уряду з пропозицією виміняти вбивника ксьондза Штрайха в Любоні, комуніста В. Новака, за 5-ох вязнів католицьких священиків з СССР. Кружлять поголоски, що родина вбитого священика згодилася на це. Міродатні чинники заперечують ці поголоски.

РЕКВІЗИЦІЇ ГР. КАТ. МЕТРИКАЛЬНИХ КНИГ.

В цілій низці сіл каменецького повіту, як. Вирів, Стрептів, Горпин, Желехів, Добротвір, Спас і інші, поліціянти на припоручення судових властей зареквірували метрикальні книги від гр. кат. парох. урядів. Тепер студіює їх прокуратура в Золочеві. „Век Н." пише, що це сталося внаслідок „стверджених у цілій низці фактів недозволеного хрещення польських (!) дітей гр. кат. священиками, що особливо зазначилося на тереpі повіту Камінка Струмілова".

СТАРІ ДЕРЖАВИ І КОМІНТЕРН.

Минувша війна закінчилася нещасливо. Підчас версальських рішень чути було гокоси, що новий повоєнний лад остілько несправедливий, що спокою не надіятися.

Так і сталося. В 1920 р. створено Лігу Націй, щоби лагодити надходячі клопоти. Та її безсилість була вже в її заснованню — її цілею було задержувати незмінним існуючий стан без уваги на те, що для декого він був крайно несправедливий.

І тому Ліга жила собі як міжнародний парлямент, а життя йшло своєю дорогою, на Лігу не оглядаючись. І коли Ліга за час свого життя не зробила для світової політики нічого замітного, то в той же час поза нею рішалися справи найбільшого значіння.

До великих повоєнних справ належать:

1. Зріст японської сили на Сході Азії і її перемога над Китаєм наперекір інтересам сильних европейських держав та Зединених Держав Америки.

2. Перемога Італії над Етіопією наперекір інтересам Англії.

3. Зріст сили Німеччини наперекір рішенням версальського договору, та найновіше приєднання Австрії до Німеччини наперекір в першій мірі інтересам Франції та Росії.

Нині Японія, Німеччина й Італія творять трійцю, що переіначує політичний стан, якого незмінности мала стерегти Ліга Націй.

Але з кінцем війни виринула на політичний виднокруг світа ще одна велика подія — повстання держави Комінтерну (Комуністичного Інтернаціоналу).

Царська Росія розпалася в 1918 р. отже що повстало на її місце?

Царська Росія, це було панування великоросів (кацапів, москвинів) над народами, що були в її межах. Своєю політикою і культурою була вона славянською, по вірі християнською.

Нині немовто маємо нову Росію, що мала би бути продовженням старої на новий лад, однакож справа стоїть цілком інакше. Правителі нинішньої Росії, це цілком чужий неросійський господар на старім російським подвірю.

Нинішньою Росією правлять цілком чужі люди, неросійські, неславянські, нехристіянські. Цілі їхньої політики, цілком не сходяться ані з політикою бувшої Росії, ані з інтересами народів, над якими володарі нинішньої Росії панують.

Нинішні правителі Росії, це наїздники, що Росію, як Росію пляново до кореня перевернули. Безпощадно винищили її представників, з політичної і культурної будівлі, яку застали, не лишили камена на камени, і з розвалин, з порозбиваного матеріялу почали будувати будівлю для своїх потреб — цеб то для потреб наїздників.

Нинішна Росія це цілком нова держава, якої донедавна на світі не було, з новими правителями, з новими цілями, з новими способами, нерівними способам і цілям других держав.

Володарем тої нової держави є комінтерн, а нинішня Росія це його [illegible]ший воєнний здобуток.

Загально столицею Росії вважають Москву, а головним володарем Росії — Сталіна. Однакож льоґіка фактів говорить, що Сталін є лише урядником комінтерну, видимим посередником між комінтерном і світом. Щож до Москви, то вона є столицею Росії, але не мусить бути столицею комінтерну. Його столицею може бути Ню Йорк, Париж, чи ще що.

Комінтерн — поняття неясне. Що це за орґанізація? Які люди входять до неї? Хто є її провідною силою, провідним розумом? Які її остаточні цілі? Поліпшення долі працюючих, кажуть, — але ж в Росії перемінили працюючих в невільників. З Росії створено пекло для цілих мільйонів. Отже видно, що комінтерн має лише такі цілі, які здійснює в Росії, а ними є поневолення.

Комінтерн, це уряд, це правляча сила нової всесвітної держави, яка твориться. Йдучи наступом на світ, комінтерн здобув Росію. Він робив проби здобути Мадярщину, Німеччину, Францію, Еспанію. Його цілею є здобуття цілого світа.

Комінтерн має нові воєнні способи. Коли треба йому війська, так він орґанізує його на місцях з населення тих держав, які хоче взяти під своє володіння. Посилає туди аґентів, а ті орґанізують комуністичні „ячейки" та всякі подібні гурти зперш лише прихильні комінтернови, а пізніше тілом і духом йому віддані (Сталінови, Москві, це комінтернови).

Кожний комуніст поза Росією, це вояк комінтерну і горожанин його держави. Кожна комуністична група, це боєвий відділ комінтернового війська, з старшинами, з офіцерами, з військовою дисципліною, з боєвими приборами.

Так комінтерн найперше розїдає, розкладає і розбиває населення країв і держав, які хоче здобути. Його пропаганда приводить до того, що часть населення (найменше свідома), починає вважати ворогом державу, в якій жиє, ненавидить її уряд і бере собі за уряд і державу тих, на яких вказують аґітатори.

Комінтерн, це державний уряд, що не признає ніяких урядів, крім себе, ніяких держав на світі, крім своєї, нічиїх справ, крім своїх. Цілий світ для нього, це поле для здобуття, матеріял для використання.

Ділом політики комінтерну було винищування українців голодом, різня в Мадярщині, війна в Еспанії, нелад у Франції і всюди, де міг він зорґанізувати більшу силу.

Виходить, що зараз по здобуттю Росії приходила черга на Німеччину, а там на Францію з Еспанією. Коли б це вдалося, ціла Европа була би нині в руках комінтерну.

Комінтерн — це ніякі пролетарі. Це сила розумова, сила державна і сила фінансова. Сила остілько грізніша, оскіль-

ко лиця свого не показує. Про її лице треба судити по її роботі.

Та були люди, що розуміли, або й досвідчили напору сили комінтерну, отже почали збирати в себе силу для відпору і так повстала нова зорганізована сила і нова політика, звернена проти комінтерну, яку звуть **фашизмом** (вірніше було би „протикомунізм").

Не будь комінтерну з його комунізмом, а не було би фашизму.

Нині на переді міждержавної політики стоять проти себе згадані дві силі — політика комінтерну і політика фашизму.

Послідні події вказують, що Европі до війни не далеко. Большевики в Еспанії **слабнуть і комінтерн** готов вжити всіх способів, щоби Еспанію для себе ратувати. Руками Росії, руками Франції, руками других держав. Впливами своїх явних і тайних дипльоматів.

Найвиднішими ворогами комінтерну є Німеччина, Італія та Японія. І як еспанські комуністи без помочи Росії і Франції не стояли би довго, так і ґен. Франко без допомоги Німеччини й Італії не мав би тої сили, що має. Еспанська війна це проба боротьби комінтерну з його противниками, а не еспанців з еспанцями.

Побіч оружної війни комінтерн провадить ще дипльоматичну війну за Еспанію, намовляючи уряди держав, щоби йшли з допомогою комуністичній Еспанії. Розуміесь, що крім франції, що є під сильним впливом комінтернової пропаґанди, жадна більша держава не вволила волі комінтерну.

Нинішне положення в Европі дуже непевне. Німеччина прилучила Австрію, а це зріст сили проти комінтерну в першій мірі. Надто сильної Німеччини не хотіли би і деякі другі держави. Занепокоїлася Франція, як сусідка Німеччини, занепокоїлася Росія. Занепокоївся цілий світ комінтерну.

Становище Англії до двох згаданих сил було доси неясне. Не маючи пекучих потреб вона не пхала своеї голови під обух.

Та оскілько політичний стан Европи погіршуєсь, остілько Англія мусить заняти виразніше становище.

Сподіються, що Гітлер схоче забрати для Німеччини 3,500,000 німців від Чехословаччини. До такої можливости готуються Росія і Франція і раді мати за собою Англію.

Коли ж брати на увагу традиційну обережність Англії, то ледво чи Англія дасть вивести себе з рівноваги. Бо інтереси Росії, чи взагалі комінтерну ніяк не сходяться з інтересами Англії, і не зійдуться. Це з природи ворожі собі інтереси. Перед Англією стоїть питання — що здобула би вона для себе помігши цілком знищити ворогів Росії? Адже тоді комінтерн з Росією, з французькими, еспанськими, англійськими і другими комуністами, з цілою силою всесвітної комуністичної пропаґанди, був би для Англії ще ґрізнійшою небезпекою. Бо примір ом політика Німеччини все ж має границі свого забору, а комінтерн ніяких не має.

Виходило би, що нині Англія стоїть **перед питанням — чи їй ставати по стороні комуністичної сили проти сили фашизму, чи ставати з фашизмом проти комунізму. Помагати комінтернови, чи його противникам.**

Та найпевніше, що Англія буде старатися стояти на невтральнім становищі — тобто затримати рівновагу між двома силами й так не допустити до війни.

П. В.

НА ВЕЛИКИЙ ПІСТ.

III.

„І закричавши (діявол) на ввесь голос, сказав: Що Тобі до мене, Ісусе, Сину Бога Вишнього? Заклинаю Тебе Богом, не муч мене". (Марк. V: 7).

Читаємо в св. Євангелії, що як Ісус Христос прийшов до землі Гадаринської, Він стрінув там чоловіка, що мав в собі злого духа. Чоловік той, побачивши Ісуса Христа, прибіг і поклонився Йому, але діявол, що був в ньому, закричав на ввесь голос і сказав: „Що Тобі до мене, Ісусе, Сину Бога Вишнього? Заклинаю Тебе Богом, не муч мене".

Прихід Ісуса Христа на світ затрівожив немало людей і дальше трівожить. Як тоді, коли Він ще ходив поміж людей у постаті чоловіка, так і тепер, — словами **Своєї св. Євангелії**, — Він заколочує грішний спокій деяким людям і вони, мов той біснуватий, підносять голос протесту проти Нього та Його Церкви. „Що Церкві до мене?" — кричать вони голосно. „Що кому до того, що я пю, або розпустую, аб дишу ненавистю до свого ближнього? Це моє діло. А Церкві до того засі. А ще більше засі священикам. Хай вони свого діла доглядають, а до людей хай не мішаються. Я за свої гроші пю!"

Чи не є ці слова подібні до тих, що їх біснуватий, а властиво діявол устами біснуватого, кричав до Ісуса Христа. „Що Тобі, до мене, Ісусе, Сину Бога Вишнього"?

Діявол затрівожився приходом Ісуса Христа до землі Гадаринської. Він розумів, що його панування над тим нещасним біснуватим чоловіком кінчиться. І він пробує ратувати своє панування криком, — криком, що виходить з уст того ж біснуватого. „Що Тобі до мене, Ісусе, Сину Бога Вишнього?", — закричав він на весь голос.

Діявол і сьогодня пробує заволодіти над людьми. Він і сьогодня, устами гих, що опанував нимк, кричить проти Ісуса, проти Його св. Євангелії та проти Його св. Церкви. Він знає, що Церква несе людям світло Правди й Любови, що вона несе їм спасіння й життя вічне. І він з цілої сили бореться проти Неї.

Розказують таку історійку: До одного села прийшов побожний, праведний подорожний. Йде він селом і бачить — стоїть велика коршма, а в ній повно людей. Звернув очі на дах коршми — а там сидить діявол та наглядає за людьми. Йде подорожний дальше — і приходить до церкви. Церква мала і в ній менше людей, чим в коршмі, багато менше. Глянув подорожний вгору — а над церквою ціла хмара діяволів літає, одначе до даху її не дотикаються. Закликав подорожний одного з діяволів і питає: „Чому так, що на коршмі лише один з вас сидить, хоч в коршмі багато більше людей, як в церкві, а тут вас ціла хмара зібралася? І відповідає діявол: „Там, над коршмою, нас багато не треба. В коршмі сидять самі наші люди, — пяниці, темні, тупі, лінниві. Отже один наш брат зо всіма ними легко дає собі раду, А тут, в церкві, хоч і мало людей, за те вони розумні, тверезі, згідливі, побожні. І хоч як нас тут багато, ми нікого з них не можемо перемовити до себе".

Маємо в життю до вибору дві дороги. На одній з них — розум, праведність, сила та життя з Ісусом Христом. На другій — темнота, нерозум, гріх і життя з діяволом. Перша дорога — це дорога життя. Друга — дорога смерти. На першу кличе нас Ісус Христос. Він кличе устами Своєї святої Церкви. На другу кличе нас діявол. Він кличе устами цьогочасних „біснуватих": невіруючих, релігійних індіферентів, явних безбожників.

Чийого голосу послухаємо?

Багато з нас, подібно тому біснуватому, кричимо, — як не голосом, то ділами нашими: „Що Тобі до нас, Ісусе, Сину Бога Вишнього? Не муч нас!" Може не якраз такими словами це говоримо, але вони мають таке саме значіння. Може й не кричимо прямо проти Ісуса Христа, але проти Його Церкви та її науки. А хіба це не одно й те саме? Бо хіба не Сам Христос оснував Свою Церкву? Хіба ціль Церкви не є подавати нам науку Сина Божого та вести нас по тій дорозі життя, яку Він для нас виточив?

Виступаючи проти Церкви, ми виступаємо проти Її Основателя, нашого Спасителя. Ми немов говоримо: „Що Тобі до нас, Ісусе, Сину Бога Вишнього? Не муч нас!" А цього ми, дорогі брати й сестри, не можемо, не смієм говорити, коли не хочемо засудити себе на вічну смерть і прокляття. Бо Ісус Христос прийшов на світ, щоби нас спасти. Він пролив за нас Свою Найсвятішу Кров!

Він любить нас — хіба ж ми відкинемо Його любов? Він має власть „як на небі, так і на землі" — хіба ж будемо противитися тій Його власти? Він Судя живих і мертвих — хіба повстанемо проти найвищого й наймилостивішого Судді нашого? Ні, ми цього не зробимо! Ми зробимо подібно, як зробив той біснуватий. Він прийшов і поклонився Ісусові, помимо того, що злий дух, що був в ньому, противився тому й кричав: „Що Тобі до мене, Ісусе, Сину Бога Вишнього?" Ісус Христос уздоровив його. Він і нас оздоровить, як ми тільки захочемо того й поклонимося Йому.

І ще одно. Як Ісус привернув біснуватому розум і здоровля, той сів при ногах Його та слухав Його науки. Що більше, — він хотів іти за Ісусом і завжди бути з Ним. Так і тепер роблять добрі, розумні та віруючі християни. Вони хочуть все бути з Ісусом, Спасителем своїм. Коли хто з нас нездоровий, — а хіба є хто між нами вповні здоровий? — ходімо до Христа! Свята Сповідь, Святе Причастя — приводять нас до Христа, єднають нас з Ним. Бо хіба не Сам Ісус Христос сказав: „Хто їсть Моє Тіло і пе Мою Кров, в Мені перебуває, а Я в йому"? А повернувши раз до Ісуса Христа, Сонця Правди, не відходімо більше від Нього. Не вертаймо від Світла до темряви. Висповідавшись та очистивши душу свою, не робімо так, як каже св. Апостол Яків про одно сотворіння, що скупавшись, вертає знов в калюжу, а противно жиймо в чистоті та праведності, а Ісус буде завжди з нами. Амінь.

О. П. Яковенко.

—x—

ЧИСЛО ЦЕРКОВНИХ ЛЮДЕЙ В НЮ ЙОРКУ.

Населення Ню Йорку начислюють на сім мільйонів. В цім місті є 1,074 ріжних церков, яких членство досягає 554,000, отже трошка більше, як пів мільйона або около 7 відсотків цілого населення. Обчислюють, що лише около 40 відсотків церковних членів дійсно учащають на Богослуження, отже лише дві відсотки цілого нюйорського населення. Можна дійсно сказати, що Ню Йорк є поганським містом.

Василь Богацький.

СИЛА МОЛИТВИ.

(З дійсного життя).

I.

Йшла полями серед небезпек, які чигали навкруги. Часом бігла. Стежками серед високого жита. Або межами.

Йшла далеко від сіл та містечок. Боялася наближатися до них.

Була переодягнена в селянську одежу. Й ніхто в цій одежі здалеку не пізнав би її, Ольгу Миколаївну Блажиєвську, начальницю української дівочої ґімназії.

Поспішала. Але що хвилини майже озиралася навкруги, — дивилася, чи нема кого поблизу. Жах охоплював її, коли думала, що хтось із ворогів може її побачити.

Збруч уже недалеко. Але ще не одне лихо може трапитися на дорозі.

Хвилювалася. Іноді навіть тратила притомність. Але не надовго. Гострі думки пронизували їй мозок і гнали все далі й далі.

Ніколи не думала Ольга Миколаївна, що їй доведеться тікати з рідного краю. Та ще серед такого страхіття.

Іще недавно вона горіла вогнем радости, бачучи, як відроджується рідна країна.

— Як Фенікс із попелу, — казала.

Стільки щастя було, рожевих надій, золотих мрій.

Але спалахнув вогонь червоної пожежі й у ній вагинуло все: радість, щастя, рожеві надії й золоті мрії. Згинув золотий сон.

А замісць нього прийшла холодна страшна дійсність.

І або смерть, або тікати з рідного краю. Вечоріло. На заході червоним вогнем горіло небо. А поля обгортав тихий липневий вечір.

Стомилася. Пішла вільніщою ходою. Думала:

Не дійду, доки стемніє, до Збруча. Але ж треба. В ночі не можна. Треба прийти тоді, коли люди вертатимуться з поля.

Відпочила трохи й пішла швидче.

Йшла довго, не спиняючись ні на хвилину

Починало сутеніти. Трохи була заспокоїлася, а потім ізнову опанували її трівожні думки.

Перебігала думками недавнє минуле, таке іскристе спочатку, як веселий водограй, і таке страшне потім.

Вона ж іще зовсім молода. Три роки тому скінчила вищі жіночі курси в Петрограді. Потім рік була вчителькою ґімназії на Поділі в повітовому місті, з якого з таким жахом тікала тепер. Пізніш два роки вчителювала теж у ґімназії на Полтавщині. А далі, коли зукраїнізовано ту ґімназію, її обрали начальницею. Й з яким запалом взялася вона до праці! Всі свої сили віддала рідній школі. Й ясним сяйвом пішли тоді щасливі радісні дні. Прийшли більшовики, — притьмарилися радість і щастя, але вона не спинила праці. Прийшли денікінці — не спинила теж. Прийшли знову більшовики, — праця в українській ґімназії йшла незпинно. Спершу більшовики не звертали на це уваги. Потім, коли стали все прибирати до своїх рук, узялися й за ґімназію. А саме тоді навкруги того міста почалося повстання проти більшовиків. Відроджена Україна напружувала свої сили для боротьби з більшовиками. Ольга Миколаївна мала звязки з повстанцями. Про це довідалися більшовики. Й їй довелося тікати. Спершу до Київа, а потім на Поділля, до того міста, де раніш служила. Приїхала туди сьогодні вранці. Заїхала до господарів, у яких колись жила. Й від них довідалася, що в місті зоставитися їй небезпечно, що багато вже українських діячів пішло на той світ та що їй, відомій українській діячці, безперечно загрожує смерть. Радили їй тікати з міста якнайшвидче, бо в місті ж усі її знали, й більшовики легко могли довідатися, що вона тут.

Передягли її в селянську одежу, дістали якийсь чужий документ, дали їй його, а до того ще дали листа до селянина, що жив над Збручем. У тім листі просили того селянина, щоб допоміг їй перебратися через Збруч. І провели її глухими вулицями за місто.

II.

Тихо надходила ніч. Потемнів далекий ліс. Потонули в млі села.

На поля тихо насувалася ніч. На небі засвітилися зорі. Непорушно, ніби зачаровані, стояли дерева на далекім шляху. Тиша панувала навкруги

І серед нічної тиші почувся стріл. Дуже злякалася. Сильніше забилося серце. Стала. Прислухалася.

І знову пішла, тихо, обережно розгортаючи жито. Щоб не шелестіло. Щоб не чути було.

Не було вже надії дійти завидна до Збруча. Але хотіла бути хоч ближче до нього, щоб у ранці, коли люди будуть виходити в поле, прийти в село.

Йшла повагом. Ішла, доки зовсім не стомилася. Тоді сіла спочити. Сиділа довго. Сон то охоплював її, то тікав від неї. Врешті зморив її. Але спала недовго.

Розбудив її стріл. Зовсім близько. Здрігнулася й мимоволі скрикнула. На щастя ніхто не чув. Вся тремтячи, підвелася й сіла. Й почула кінський тупіт. Десь близько. Кинулася в жито. Припала до землі.

Почула розмову. Два верхівці їхали межою й розмовляли. Про якусь пані, що втікла з міста й, мабуть, хотіла перейти границю. Чи не про неї? Все можливо. Може, хтось її бачив у місті й пізнав та повідомив більшовиків. Вся похолола.

Верхівці проїхали. Знову тиша. Але сон уже відлетів. Трівожні думки, одна одну збиваючи, пролітали в голові. Скільки часу сиділа принишкла в житі, — не знала.

На сході почало сіріти.

— Невже минула ніч? Так. Мабуть Швидче, швидче!

Зібрала останні сили й пішла. Тремтіла вся, знесилена думками, переляканa.

Розвиднялося. А серце холонуло.

Любила світанок. Любила дивитися, як природа прокидається від сну, як будиться життя. Та тепер нічого не помічала. Напружена думка шукала способу уникнути небезпек.

В Бога не вірила. Не могла зрозуміти, як то можна вірити в Бога, коли Його не можна побачити.

— Та й ніхто Його не бачив, — не раз казала вона. — А коли кажуть, що хтось бачив, то це ж усе вигадки.

Вірила тільки в те, що бачила, чи можна було побачити.

Думки бігли одна за одною. Одна одну збивали...

— Та туман яром, та туман яром.

Мороз долиною, — несподівано виринув із напівтемряви спів.

А в далені блиснув огонь.

Стала. Скамяніла. Не знала, що то.

Але скоро опамяталася. Стала прислухатися.

Спів стих. Ізнову тиша, темрява, що поволі сіріла, й огонь у далені.

— Мабуть, село, — подумала. — А, може, хутор. Але що там — рятунок, чи смерть чи нелюдські муки?

Пішла вбік.

Йшла, як отуманена.

(Докінчення буде).

—x—

ДО ЮВІЛЕЮ ХРЕЩЕННЯ РУСИ-УКРАЇНИ.

Дня 21-го березня має відбутися у Кремянці засідання Єпархіяльного Місійного Комітету в поширеному складі, на якому мають обміркувати справу святкування на Волині 950-ліття охрещення св. Володимиром українського народу.

ВИБІР ПАТРІЯРХА СЕРБСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ.

21-го лютого ц. р. на осиротілу, після смерти бл. п. патріярха Варнави, катедру первоієрарха Сербської Церкви вибрано в катедральному соборі в Білгороді митрополита Чорногорсько-Приморського д-ра Гаврийла Дожича, який отримав при виборах 50 голосів. Реґентська рада признала вибраним митрополита Гавриїла.

ЗАБОРОНА ВИСВЯЧУВАТИ ЖИДІВ.

Патріярхат румунської православної Церкви заборонив вихрещувати жидів нерумунських горожан. Духовні, що не придержувалися б того зарядження, будуть суспендовані. Виходить, що жиди, боячись проти-жидівських виступів в Румунії, думають ратувати себе приймаючи християнство.

ЖІНКИ РОЗСТРІЛЯНИХ ЗА ЗМІНОЮ ПРІЗВИЩ.

Фінляндська преса пише, що жінки засуджених і розстріляних большевицьких достойників у Москві звернулися до Сталіна з проханням, щоби їм швидко уряд змінив їхні прізвища і щоб вони могли виїхати на провінцію, де їх ніхто не знає. Свої прохання мотивують тим, що вони не знали, що їх чоловіки є зрадниками. Такого самопониження не зробила лише жінка Крестінського, яка далі запевняє, що її розстріляний чоловік є невинним. Тому її ҐПУ арештувало і замкнуло в льохах Лубянки, де сидить теж жінка Пятакова. Сталін доручив дати жінкам розстріляних достойників посади на Сибірі.

ЗАБОРОНИЛИ ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ В ГОРОДЕНЦІ.

Староство в Городенці заборонило Шевченківський концерт, що мав відбутися в неділю 13 березня ц. р. Як причину заборони староство подало небезпеку „заклучення спокою публічного".

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК

„ДОБРИЙ ПАСТИР"?

В кождій українській православній хаті повинен знаходитися бодай один примірник молитовника — „ДОБРИЙ ПАСТИР".

Ціна молитовника в мінній шкіряній оправі, з золотим хрестом та написсю з пересилкою $2.25

Ціна молитовника в мінній полотняній оправі з золотим хрестом та написсю $1.75

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave. — Winnipeg. Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ПРОТИ УКРАЇНСЬКА РОБОТА ЕПИСКОПА ХОМИШИНА.

IV.
ТРЕБА НОВИХ СПОСОБІВ ПРОТИ ВОРОГА.

Польський наступ на Українську Церкву тягнеться, ще від Володимира Великого, коли цей князь мусів вже арештувати латинського епископа Райнберна. І такий наступ ніколи не переривався на протязі понад 900 літ, хіба що через посторонні причини деколи ослабала сила його напору.

З того виходить, що поляки вже в **давних часах зрозуміли велике практичне значіння релігійної інституції в життю народу і свідомо поставили релігійну справу між найпершими тревалими справами своєї національної політики.** Таким способом релігійне питання стало для них справою всеобіймаючого і для всіх, на всі часи зобовязуючого значіння.

Цим дасться пояснити факт, що в наступі на Українську Церкву йде нерозривною лавою цілий польський народ, від найвисших верхів і кляс до послідних низів — духовенство, урядники, політики, представники науки, військові, ремісники, селяни, робітники, жебраки... Всі вони гуртом і кожний зокрема нищив Українську Церкву, щоби на її звалищах збудувати костел.

Поставивши релігійну справу між основними справами своєї політики, **поляки піднесли кожного поляка до степення релігійного вояка і будівничого польської релігійно-національної сили.**

І ще не те. Давши релігійній справі поважне і тревале місце в національній політиці, поляки зробили з світського чоловіка **польського релігійного апостола,** а з духовного зробили **національного патріота,** так, що світський з духовним утотожнюються, творячи одну спільну польську силу. Мають спільний знаменник.

Це все давало полякам перевагу над українцями, в яких справа Церкви Народу не стояла на належнім місци в програмі національної політики. Поляки потягнули українську шляхту до костела і в польський табор, бо мали чим і до чого потягнути, і тягнули свідомо, але не потягне до своєї Церкви других той, в кого Церква до важних справ не числиться.

———

І в історичнім життю Українського Народу були хвилі, коли релігійну справу Народу ставили на високе, належне їй становище — в життю і в національній політиці. Наслідки були такі, що тоді українська сила дуже підносилася і набирала великої натуги.

Це були хвилі, про які нинішні атеїсти-патріоти кажуть, що „Тоді Церкву утотожнювано з національністю" (як нині „Маслосоюз", або „національні танці"!); що: тоді релігію вважали за національність"... Це були ті хвилі, яких нинішний, морально-спролетаризований патріот і політик не може і не хоче зрозуміти, навіть тоді, коли здоровий розум рядом фактів доказує, що такий патріот бреде болотом і других в болото тягне.

Берімо часи Володимира Великого. Завівши християнство Володимир зєднав розбиті племена і звязав їх в один Народ так, як не звязав би ніякий економіст-політик. Володимир вложив культурний зміст в життя цілого Народу — дав Народові оден моральний світогляд, одні принципи, звів до одних стремлінь, вказав спільні ідеали, вложив спільні моральні обовязки. А з того виходила одна спільна сила й одна державно-народна політика. І ті Володимирові здобутки мали значіння й тоді, коли не стало українських князів, вони мають рішаюче значіння і до нині.

Берімо часи козацтва. Поставивши в свою політичну програму клич „За нарід і віру" козацтво витворило величезну силу — силу, що й до нині розворушує український розум й українську душу. А така сила виросла з того, що козацтво взяло в свою політичну програму також моральну справу життя — Віру, Церкву.

Самою атеїстичною, політично-економічною програмою козацтво не зайшло би далеко. Клич: „Ставайте патріотами, а збудуємо державу з три-годинним днем праці, без жадних моральних обовязків і з безконечними витріщками" — дальше жолудкового розуму не йде. Така програма в самім зародку є мертвою. Це міркування дітваків.

Не так розуміло справу козацтво. Воно поставило в свою політичну програму моральні потреби життя, моральні інтереси, моральну культуру — Віру, Церкву. Таким ладом програма козацької політики обнимала на 100% потреби тодішнього українського життя і тому мала те життя в цілій повноті за собою.

Будь козацьким кличем лише „За народ", або лише: „За віру", а був би він лишився вузким кличем сектантів — чи то лише жолудкових патріотів, чи лише людей дуже вузко релігійних. Саме козацтво було би тоді представником секти, а не цілого Народу.

Берімо таку, великої ваги подію, як Церковні Братства в 16-ім віку. Українські багаті родини тоді польщаться і зникають; Польща люто переслідує православних і насильством заводить унію; поляки на кожнім кроці нищать українське життя — і якраз тоді зявляються Церковні Братства і збирають силу для оборони українського життя.

Братства на перше місце ставлять церкву і беруть в свої руки її справи. Своїм становищем вони заявляють, **що Церква, то вони самі, часть їх самого „я", як Народу,** і тому вони будуть всіми зусиллями її обороняти, бо тим обороняють своє власне істновання.

Поставивши найперше Церкву на належне їй становище, Братства вже опісля поширюють свою громадську працю в усіх других напрямах. Каже Грушевський:

— Брацька організація з львівським Брацтвом на чолі, стає таким чином контрольним органом церкви й суспільности, трибуналом — на перший погляд — в справах релігії й моральности тільки, але в основі своїй трибуналом національним взагалі, певного рода національним українським правительством. — („Культурно національний рух на Україні", ст. 13).

Треба повторити ще раз з натиском, що Братства взяли за осередок своєї праці якраз моральну інституцію — Церкву, отже ту інституцію, що в здоровому життю Народу є завсігди необхідною, однаково для всіх важною, і спільною всім клясам і всім фахам. Ту, що має на увазі цілого чоловіка, а не тільки його фізичні потреби, його фаховий чи клясовий інтерес.

———

Однакож, хвилі, де Церкву ставлено в національній політичній програмі між найважнішими справами народу, мали в нас характер більше випадковий, хвилевий. Зявлявся ворог, отже щоби себе ратувати, підношено Церкву Народу, ди його Віру, до ряду важних справ. Коли ж небезпека минула, або й не цілком, Церкву знов легковажено, як річ другорядну, негідну уваги письменного чоловіка і національного політика та провідника. Так було давнійше, таке бачимо тепер.

Кажуть, що Історія є великою учителькою життя, але треба і те сказати, що є люди, які не хочуть від історії вчитися.

Вчить Історія, своя і чужа, фактами; вчить життя досвідом; вчить ворог буками, однакож є люде, до яких ніяка добра наука не чіпляється. Це люди з розумом 18-літних адеморалізованих дітваків, яким здається, що стоячи вперто при своїх дітвацьких диких забаганках, вони переroблять по свому льогику здорового розуму, переіначать природні закони життя, і таним коштом здобудуть для себе і свого Народу Українську Державу, в якій буде повно цирків, повно театрів, ніяких Церков, якнайменше праці і ніяких моральних обовязків. Кругом самі телескопи з микроскопами, обсерваторії, лябораторії, консерваторії, симфонії, моди, солодощі та „насолоди". Фантастичний академізм разом з моральним пролетаризмом!

Від такого дітвацького розуму тої **кляси, що має претенсії до наук, до політики і до загального проводу українського життя** все українське лихо починається. Не від матеріяльного убожества українського загалу. І не від переваги ворожої сили. Від того, що український провідний розум понад дітвацькі і пролетарські способи думання не високо піднісся.

———

КОМУНІЗМ І ПРОТЕСТАНТИЗМ.

Серед протестантського населення в Злучених Державах велику активність проявляє товариство „Федеральна Рада Церков", яка ніби то має на цілі поширювати братерського духа поміж членами ріжних церковних деномінацій. Коли ж зважити, що членами цеї Ради, як рівнож бесідниками, що з рамени Ради виголошують відчити, — є особи знані, як явні комуністи, - - то стане ясним, яку ціль оця „Федеральна Рада Церков" перед собою вдійсности має.

———

НОВОМОДНИЙ ЛІКАР.

Один жид у Варшаві, Розенберг на імя, завізвав телефонічно до своєї недужої жінки лікаря з вулиці Кармеліцької. Телефон приняла якась жінка і заявила, що лікар прийде за годину. За годину справді зявився якийсь чоловік, оглянув недужу й пішов. Після його відходу Розенберг завважав, що нема його золотого годинника й футра. Він дав знати поліції й та по певнім часі відшукала того „лікаря", який виявився звичайним обманцем.

Відновляйте передплату за „ВІСТНИК" [illegible]

ЦЕРКВА ПРАВОСЛАВНА, — ЦЕ ПРАВДИВА ХРИСТОВА ЦЕРКВА.

(Читання для православних і католиків).

Обіцяли ми поговорити, розважити і переконатися (в числі 20 „Вістника" з 1937 р.) чи Церква греко-православна є тою самою Церквою, котру оснував Ісус Христос і проповідували Його святі Апостоли — чи противно, як каже Церква католицька, що Церква православна є Церквою ложною, еретичною, блудною, основаною на грісі — отже ж і діявольською і таке інше. Ось таке католики вписують! Але чи то правда? Тому то тепер тут розважимо, при помочі Божій і при світлі Письма Божого, на котре покликувався Сам Ісус Христос і Апостоли Його. Церква православна є тою Церквою, до якої належали наші батьки, діди, прадіди і мало не увесь нарід український тепер її визнає. До тої ж Церкви належать українці канадійські, американські, бразилійські, арґентинські і другі ще, що порозкидувані по всьому світу. Отже питання, чи Православна Церква, яку ми визнаемо, є Церквою Христовою, чи ні, важне так для нас самих, як і для наших братів греко-католиків. Так отже ж приступаймо до речі.

Першою основою Христової Церкви є віра в Христа. Де нема тої віри — там нема Христової Церкви, бо „без віри не можна угодити Богу — і вірувати мусить той, хто до Бога приходить, що Він (той Бог) є, і що шукаючих Його той Бог нагороджує". (Жид. XI: 6). Церква православна — до якої належали наші батьки почавши від св. Володимира Великого і до якої ми належимо — все визнавала і визнає тую віру в Бога прилюдно, публично, всенародно співаючи в церкві: „Вірую в єдиного Бога-Отця..., в Господа Ісуса Христа.., і в Духа Святого..." Коли оден чоловік поспитав святого апостола Павла, що треба робити, щоб бути спасеним, то він відповів коротко так: „Віруй в Господа нашого Ісуса Христа, то спасешся ти і весь дім твій". (Діян. св. Ап. XVI: 31).

Ті короткі слова зо Святого Письма кажуть нам ясно, як на долоні. Вір, чоловіче, в Ісуса Христа, то тоді ти сам спасешся і твій дім з тобою також буде спасенним. Та ми так і робимо: Не тільки у церкві, але і по своїх домах щоденно в молитві заявляемо свою віру в Христа говорячи те „Вірую". Більше того: не тільки, що визнаемо і в церкві і по своїх домах віру в Христа, але ще й самі щоденно до Него приходимо і других зі собою кличемо — а також всенародно в церквах наших і по наших домах — і в молитві „Прийдіте поклонімся" віддаемо Йому найглибший поклін і оголошуемо того Христа своїм Господом, Паном, Царем і Богом. І ще більше: стрічаючись одні з другими по церквах, по домах, по дорогах і де небудь віддаемо Йому хвалу нашим прадідним поздоровленням: „Слава Ісусу Христу!" За то все Христос обіцює нам свою небесну нагороду: „Всякий, Хто мене визнаватиме перед людьми, того й Я визнаватиму перед Отцем моїм, що на небі". (Мат. X: 32).

І висше наведений цитат св. Павла говорить те саме, що хто Бога шукає і хто до Него приходить — то того Бог нагороджує. А кілько разів ми чуемо в церкві при читанні св. Евангелії слова Христа: „Віра твоя спасла тебе". І скажіть тепер, добрі люди, чи правду кажуть католицькі баламути, що **тільки католицизм людей спасає? Таке балакання — то неправда чорна, як ніч!!! Не в католицизмі маемо шукати спасення — а в небесного Бога Ісуса Христа, що нам Його проповідує Українська Православна Церква.**

Та за одним заходом ходімо ще далі. Щоб хтось не сумнівався, то Христос запевнює нас торжественно своїм святим словом: „Направду, направду кажу вам: Хто вірує в Мене, той має життя вічне (і блаженство небесне по всі віки)" (Іван VI: 47). Те саме кажеться в іншому місці: „Хто вірує в Сина (Божого, Ісуса Христа), той має вічне життя (в небі)" (Ів. II: 36). Та ще краще виясняє св. Іван Богослов в своїм первім посланні соборнім — до всіх християн (IV: 15): „Коли хто визнає, що Ісус є Сином Божим — то в нього пробуває Бог — і він у Бозі".

В цім уступі кажеться, що не треба ще чекати смерти, а по смерти неба, але вже тут на землі віруючі в Ісуса Христа ввійшли в цілковитий контакт з Богом — зливаються з Богом у оден союз, бо Бог пробуває в них — а вони в Бозі. Це потверджує і сам Ісус Христос, коли каже, що „де зберется двох, або трьох в Мойому Імени — там і Я посеред них пробувати му".

Тож, коли православні українці де небудь зберуться у своїй Церкві, щоб Богу хвалу віддати, там вже Христос невидимо пробуває і посеред них і у їхніх серцях. Такий збір православних українців в своїй Церкві має повне право називатися автентичною, правдивою Христовою Церквою. Таких висказів Письма Святого є тільки, що й не змістилося б у однім числі „Вістника" та не треба нам цього зовсім, бо **вислови Божі тут наведені кажуть нам ясно, що Церква Українська Православна — є правдива Церква Христова і вона „пробуває в Бозі — а Бог у ній".**

Та ще варта застановитись над змістом молитви „Прийдіте поклонімся". Коли наша Церква Православна щоденно приходить до Христа з найбільшим поклоном і в тій молитві оголошує Його своїм Царем, Богом і найвищим Паном — і щоденно заявляє Христові своє підданство і підлеглість — то таксамо і Христос зі своєї сторони приймає тую ж Церкву до своїх найвірніших слуг і поклонників, бо ненадармо Він сказав: „Хто до Мене приходить, то Я його не вижену (не відкину від Себе)" (Ів. VI: 37).

Отже ж висше наведені речення слів Божих кажуть нам, що то все чорна неправда, що „пашталакають" католицькі „душпастирі", що Церква Православна є ложна, фальшива, еретична, діявольська, чи яка там ще. Коли вони таке говорять, чи пишуть, то ті самі епітети і „титули" таки до них самих можна пристосувати. Вони такою хляпаниною навіть страшно грішать, поповняють гріх проти Святого Духа, бо заперечують Божу правду, вони самому Богу кажуть „брешеш"! Що за страшна образа Божа, таке казати! Колиб хто відважився якому володітелеви цьогосвітнєму сказати прилюдно „брешеш" — щоб його чекало? А що ж є Бог в порівнанні з чоловіком?! Ось бачимо до чого доходять пастирі католицькі. Чи не до них відносяться слова: „Маєш імя, що жиєш — а ти є мертвий" (Відкрит. III: 1). **Гей же ви католики, пізнайте раз, що „Віра є підстава (Божого спасення) якого-надіємось" (Жид. XI: 1) а не ваш католицизм!** А ми знов православні українці віруймо лиш одному Богу — як Авраам, а буде нам це почислено за праведність — як і йому було.

А що ж сказати про таких католиків, що сіють між нашим народом ворожнечу, ненависть, роздор, гріх? Христос нас учить: „По цім пізнають вас, що ви є Мої учні, коли ви будете любити оден другого". (Іван XIII: 35). Ті слова Божі кажуть, що такі учителі, що засівать в народі — замісць науки небесної, Божої — науку ненависти, гріха і злоби, то вони не є учнями Христа, бо Христові слуги мусять визначатися любовою, добротою, терпінням, толерантністю, — або іншими словами: де нема любови, там нема Бога і нема Христа. А чими ж слугами є такі католицькі „священики, місіонарі", що сіють в народі роздор, ненависть, гріх і злобу — як нераз читаемо у „Вістнику", що таке діеться в Канаді, або і де инде, бо такі „місіонарі" є і в Бразилії, в Галичині і по других краях? А ось слухаймо, бо ті слова є не наші — а Божі: „Хто робить гріх, той є слугою діявола, бо від почину (світа) діявол грішить". (I Іван III: 8). Хай їм Бог простить, ми їх не судимо, бо тут судить вже їх сам Бог.

Тепер зберім все висше сказане в одну цілість. На підставі Божого слова, Святого Письма ми дізналися: 1) Що Церква Православна є правдива Христова Церква. 2) Що прямуючи до неба, не треба нам до него входити через католицизм і Рим; **тільки через Христа дорога веде до неба; Він бо сказав: „Я двері вівцям; Мною коли хто ввійде, спасеться"** (Ів. X: 7 і 9). Отже ж католицизм і Рим можемо зовсім минути. 3) Що католики перевертаючи науку Письма Святого на другий бік грішать проти Святого Духа, бо „звертати з дороги Закону Божого не можна ні праворуч, ні ліворуч", (V Мойс. XVII: 19 і 20) „і не можна нічого до слів науки Божої ані додавати, ані уймати" (V Мойс. IV: 2). А католицька наука має такого багато. 4) Коли католицькі священики, місіонарі так навчають людей, що брат братові, сусід сусідові руки не подасть і один другого обминає, то вони, по науці Божій не є правдивими учнями Христа.

Коли Савло гонив і переслідував Церкву Божу, то Ісус Христос в видінні йому сказав: „Савле, Савле, чого Мене переслідуєш"? (Діян. Ап. IX: 4). З того знаемо, що хто гонить Церкву Христову, той гонить таки самого Христа. Кілько ж нині католики гонять і переслідують Церкву Православну, котра на підставі Письма Божого є Церквою Христовою? Кілько нині ті „християне" обкидують болотом, гноїом, помиями і всяким брудом християн православних? І таке роблять християне — християнам, що як одні, так і другі покланяються одному Богу!!! Таке роблять брати — братам по Христі, по вірі в одного Бога і по тілі і по крові!!! „Чи не один же в усіх нас Отець? Чи не тойже самий Бог сотворив нас? Чого ж ми ломимо віру одно одному, а тим ломимо й завіт отців наших?... Того, хто таке чинить повигублює Господь... старого й молодого, а таксамо й того, що приносить жертву Господеві сил небесних. (Малах. II: 10 і 12). (Стаття ця і взагалі „Вістник" не має на меті чинити таке католикам — як католики православним; хоче лише показати католикам їх блуд і мильну дорогу і показати дорогу правди Божої). І чи знають наші брати-католики, що обкидуючи брудом православних християн, обкидують самого Ісуса Христа? На те й Христос сказав: „Що ви вчинили кому з братів моїх найменших, — то Мені ви вчинили" (Мат. XXV: 40). А яке ж становище займемо ми, щодо наших братів-католиків? Нам треба питати у Господа: „Господи, що хочеш, щоб я робив"? І треба нам памятати слова: „Не віддавайте злом за зле", а „поки маемо час, творімо добро всім".

Православний з Бразилії.

ОПОВІДАННЯ для МОЛОДИХ ЧИТАЧІВ

(Зібрав о. Д. Ф. Стратійчук).

ПРАВДИВА ВЕЛИКІСТЬ.

Троє дітей, хлопчик та його дві сестрички, бавилися в городці. Вони говорили про те, чим вони любили б бути, як виростуть.

— Я, — сказав хлопчик, що був між ними найстарший, — хочу вирости на великого і сильного чоловіка і бути королем. Тоді кожний слухав би моїх розказів

— А я, — сказала старша дівчинка, — любила би бути великою, багатою панею, щоби я мала багато грошей, їхахала гарною каретою, зодягалася в гарне вбрання, мешкала в гарній хаті і мала багато домашньої прислуги.

— А я, — сказала наймолодша, — любила би вирости на дуже гарну. Недбаю бути сильною та багатою, але хочу бути такою гарною, щоби люди, побачивши мене, ставали і казали: „О, яка гарна, люба пані!"

В тій хвилі зявився їм ангел. Він стояв перед ними ясний та усміхався до них, а вони дивилися на нього з зачудованням. На рамени своїм він тримав маленький снілок пшениці, трохи овочів і жмут квіток. По хвилі сказав:

— Милі діти, я прийшов до вас від Бога. Він почув ваші бажання й післав мене сказати вам, що всі ваші бажання сповняться, але не в такий спосіб, як ви думаєте.

— Ти, мій хлопче, будеш сильний, так, як ти собі того бажаєш. Ти будеш сильний в спосіб цього снопа пшениці.

Й ангел подав йому сніп.

— Ти, мала дівчино, будеш богата в спосіб цих овочів, — і він подав її овочі.

— А ти, маленька дівчинко, будеш гарною в спосіб цих цвітів, — і подав її цвіти.

Тоді ангел зник.

Роки переходили, діти росли і повиростали на великих і гарних людей.

Хлопець виріс на сильного і здорового чоловіка, так, як та пшениця. Він був тільки звичайним робітником, але він мав силу і других людей робити сильними. Він робив добро всім тим, з котрими стрічався. Він вступався за слабими, а боровся проти сильних злих. Він заохочував молодих людей робити те, що є добре, потішав сумних, і завжди був готовий помагати другим. Він був знаний, як чоловік Божий.

Старша дівчинка виросла на жінку муляра. Вона мала дуже мало грошей і жила тільки в малій хатині. За те вона мов овоч була багата. Багато заклопотаних і зажурених людей приходили до неї, бо вона була багата в розум, любовю і симпатією.

Молодша дівчинка, вирісши, стала сестрою-жалібницею в шпиталі. Вона мала звичайні риси лиця, але ті, що знали її — особливо хорі, — котрих вона доглядала, вважали, що вона була дійсно гарною. Її терпеливість при доглядуванню хорих, її відданість і вірність свойому обовязкові — додавали її надзвичайної краси.

ЛЮБОВ ДО ВОРОГІВ.

В році 1799 французька армія робила відворот з Італії з великим поспіхом, лишаючи за собою двіста ранених в однім селі, що називалося Боби, в провінції Валденії. Оставші вояки були ворогами Італії; вони також були іншого віроісповідання; вони зайшли туди грабувати і, як звичайно в війні, убивати, але тепер були хорі й потребували опіки. Отже валденці пообвивали їх рани і забрали до своїх простих, але християнських домів, щоби вони там перебували аж поки не зможуть вернути назад до Франції.

Повідомлення від вищих властей вони не мали, що мають робити з тими французькими вояками. Зима надходила і до многих домів заглядав голод і холод. Майже всі ранені вояки не могли ходити і жаден з них не мав грошей, щоби дістатися до дому. Нарешті група селян пішла до свойого священика порадитися, що робити.

— Що ми зробимо, — казали вони. — Ми не можемо позволити, щоби вони гинули; також не хочемо, щоби наші діти і старці були через них без поживи й одіння.

— Я знаю, що ми зробимо, — сказав старенький священик. — Коли я не знаю, що робити, я молюся. Скличте разом всіх людей з села, і будемо в наших молитвах просити Бога, щоби вказав нам, що нам робити.

Того вечора, коли заходяче сонце своїми лучами окрашувало облаки, селяне з своїм священиком клячали в церкві й щиро молилися Богу. По тім священик голосно закликав:

— Боже, Ти лишив цих нещасних людей посеред нас, покажи нам, як бути помічними і ласкавими для них, задля ради Христа. Амінь.

Коли вони піднялись на ноги по скінченню молитви, оден чоловік сказав:

— Коли я молився, прийшла до моеї голови думка, що я міг би перенести на своїх плечах одного чоловіка через гору Коль де-Рой, через яку веде найближча дорога до-дому тих людей. Багато з них вже можуть йти самі, коли лише заохотимо їх і поможемо їм нести клунки. Попробуймо помогти їм перейти через гору.

Коль де-Рой гора була висока і тяжка для переходу; сніг на ній лежав цілий рік. Вилізти на ню уважалося за тяжку задачу, але нести ще до того другого можна було сміливо уважати за геройство. Однак за кілька днів відважні люди з села Боби рушили в дорогу, беручи з собою санчата, мотузки, джагани і вояків з їхніми клунками.

Багато днів потрібно було, щоби перейти гору; часами стрічали такі трудноші, що виглядало, що треба буде їм вертати назад, але вкінці вони таки впровадили французьких вояків на французьку землю.

Коли Валденці почали йти назад, вони бачили, як французи ще махали до них руками і бажали їм щасливого повороту.

— Вони є вдячні нам, — сказав один з чоловіків. — Це ми добре зробили, що помогли їм прийти до своеї землі.

— Ні, брате, — сказав священик, котрий також поділяв труди подорожі через гору, — не кажи, що це щось великого; це є лише по християнськи. Нині ми лише дали довід, що маємо право носити назву Христа.

ПРАЦЯ ЦЕРКОВНИХ ГРОМАД В ПІВНІЧНІЙ АЛБЕРТІ.

Переїзджаючи околиці північно-східної частини Алберти, з великою радістю завважується невпинну працю по укр. прав. церковних громадах, працю, що увінчується великими успіхами. З цеї праці повинні бути горді не лиш жителі згаданої частини Алберти, але всі щирі й свідомі українці, в яких на серці лежить добро й розвиток Рідньої Церкви в Канаді.

Найбільшою укр. прав. церквою в цім окрузі може похвалитись громада в Смокі Лейк. Вона задумує цього року гідно відсвяткувати „девятьсотпятьдесять літній ювилей хрещення Руси-України за св. Володимира Великого і двадцять-літній ювилей Відродження Укр. Гр. Православної Церкви в Канаді, а при тім десяту річницю побудування своеї церкви.

Тут Жіноче Товариство ім. Ольги Кобилянської, враз з церковним братством, докладає багато праці коло церкви. Минулого року братство придбало гарну чашу та інші річи потрібні до богослуження. Гарно вичистили церковний майдан, якого полуднева частина є засаджена деревами, та літньою порою виглядає наче парк.

Жіноцтво також не лишається позаді в церковній праці. Воно випсигнувало зо своеї каси $400.00 на викінчення церкви з середини (дошками). Цього року задумують цілу церкву помалювати. В доказ щирої кооперації, братство приобіцяло вималювати іконостас. Вже згодили маляра, який має викінчену роботу віддати в місяці травні цего року.

І Сумківці не сплять. Вони від себе також дали $45.00, щоб і їх памятка в такому святочному місці виділа. Наймолодші члени Укр. Церкви, а це діти з Недільної Школи, бачучи роботу своїх родичів, пішли в часі Різдвяних Свят з колядою, та заколядували $12.30. Ці гроші вони віддали до церковної каси і тим самим дали доказ, що й вони, хоч ще малі, вже розуміють значіння громадської праці. Рівнож зголошуються й поодинокі вірні, які від себе жертвують поважні суми, щоби причинитися до цеї святої справи.

Найблищою сусідкою цеї громади, є укр. прав. громада на Беліс. Вона хотяй числом маленька, за те духом велика. Ця мала горстка православних українців має гарну церкву, що є найновішою в цій части Алберти. Минулого року члени майже викінчили її, довг віддали, й дальше не закладають рук. Минулої осени зробили гарний базар на ціль церкви, а в часі свят старші й молодь ходили з колядою, що випала надсподівано успішно.

Найстаршою церковною громадою в цім окрузі являється громада Давнінг. Члени давно зрозуміли, де їм місце, і перед кільканадцятьма роками, коли побудували церкву, не пішли за примірои своїх сусідів, які потягнись до російської місії, але прилучились до Укр. Православної Церкви в Канаді, та спільно зо свідомими українцями прямують до кращої будучности. Свою церковцю мусіли побільшити, а минулого літа її й помалювали, що не тільки додає ще більше красі але також збільшує молитовний настрій вірних.

Перед пару роками на Стрию кількох свідомих одиниць добачили, що русько-католицька церква не може задоволити їх душевних почувань, тому вони зірвали з тією місією, побудували гарний Народній Дім і зорганізували церковну громаду, приєднуючись до Укр. Православної Церкви. Купили вже цвинтар, на якім з весною будуть будувати українську церкву.

Яких 6 миль на полудневий схід від Стрия, над рікою Саскачеван, є розложене село Гемлин, або як деякі називають північний Іспас. Назва походить від мешканців даної околиці, які прибули сюди переважно з Буковини, з села Іспас. Мають гарну церковцю, при якій є дзвіниця з трома дзвонами, чим мало яка громада може похвалитись. Ця громада горда ще й тим, що вона в самих початках існовання Укр. Греко-Православної Церкви в Канаді порвали звязи з чужою, московською місією, та вступила в склад Української Православної Церкви.

Без сумніву можемо признати, що Українська Православна Церква в Канаді зростає скорим ходом. Далеко на півночі є вже кілька українських громад, які роблять великий поступ як в церковному, так і на родному життю. Перша з тих церковних громад, що заслугує на спомин, є в Ґлендон. Там, де в 1936 році якась ворожа рука підложила вогонь під новопобудований, а ще не засекурований Укр. Нар. Дім. Підпал цей і досі є тайною, проте громадян це не знеохотило до дальшої праці. Вони минулого року побудували ще кращий Народній Дім, на якому довгу вже нема. Мають і церкву 5½ милі на схід від міста. Це трохи не зручно для парохіян, які є порозкидані в більшости на полудневий захід і північний схід від міста. Тому задумують побудувати нову церкву в місточку, а старенька буде дальше служити як каплиця, в якій час від часу можна буде відправляти Богослужения. Правда, що до такого взнеслого діла в цій околиці потрібно християнської згоди, любови та кооперації. І наколи ці три чинники знайдуть місце серед громади, віримо, що задумане діло свідомими громадянами увінчається успіхом. Тоді місто Ґлендон стане центром в цій північній частині Алберти, звідки поширеться щира народня і церковна робота і по сусідних громадах, — так по тих що вже є в складі Української Православної Церкви, як і тих, які ще ходять чужими стежками, незнаючи, де їм приміститися. Громада на Ґлендон має також диригента, котрий вчить молодь музики й співу церковного й світського. Слід згадати, що парафіяне досить заможні в цій околиці. Це мабуть так тому, що тут краща земля, як і тому, що громадяне досить ощадні. Є тут і свідомі, жертвенні одиниці, які зголосилися жертвувати поважні суми, наколи започаткується будова церковного будинку в місті.

Яких 9 миль від Ґлендон є громада Тіріен. Тут кромі кількох старших піонірів, які переселились з Саскачевану, всі повоєнні еміґранти, які є свідомі себе. Поммо того, що до них заходили ріжні чужі агенти, щоб захопити їх для своїх рядів, — вони остали при Рідній Церкві.

Минулої осени посвячено тут цвинтар, а на весні приступають до будови церкви. На цю ціль всі спільно ходили з колядою, та відіграли представлення в Укр. Народнім Домі у Ґлендон, який заряд відступив на цю ціль безплатно. Слід також зазначити, що хотяй нові поселенці прибули сюда з Галичини, Волині й Буковини, то коли в цю околицю приїде свіжий чоловік, він має враження, що це одна родина, яка виеміґрувала з одного села і тут поселилась.

Ще дальше на північ є висунених кілька українських громад, поміж котрими звертає на себе увагу громада Сенди Репідс. Вже по самій назві цеї околиці, можна уявити собі гаразди цих поселенців, що прибули сюди в роках 1929-30. Околиця тут дуже лісиста. Земля з камінням та піском. Однак поступ в господарстві йде повним кроком. Що року грубі ліси зникають а на їх місце повстають гарні широкі ниви, що на весні готові до засіву.

Великий поступ видно так в життю народньому, як і релігійному. Поселенці всі прибули з Волині, кромі кількох галичан. Ці перші переважно з повіту Володимир-Волинського й не диво, що коли прибули сюди до Канади, не шукали чужих церков, але всі зрозуміли, що їм місце в Українській Православній Церкві. Вони, будучи ще на рідній землі, примушували зросійщених священиків молитись і служити Богослуження українською мовою. Тепер покищо мають відправу кілька разів до року в шкільному будинку і носяться з думкою побудувати собі церковцю, яка мала би бути розсадником здорового зерна поміж українським населенням тут на півночі. Ця околиця заслугує на велику увагу тому, що червоних неробів поміж мирними, трудящими людьми немає. Мабуть ці поселенці, будучи в Старім Краю, добре приглянулись на фальшиву роботу червоних капіталістів по другому боці кордону, а тепер канадійські „товариші" не мають доступу до них, бо вони гонять їх від себе, як заразу.

Є там і русько-католицька церква, яку побудувала чужа місія, або „Чорна Рука", для наших братів українців. Туди було втягнено кількох фармерів, але вони скоро побачили, що їм місце в Р. Церкві, яка визволює український нарід з темноти та защеплює в українських серцях душевне задоволення, якого чужа церква, ніколи не може дати.

Прохожий.

ПОЧАЛИ ВІД ЄРАРХА, А ЗАКІНЧИЛИ УКРАЇНЦЯМИ „ЛИПШОЇ [redacted].

(Смокі Лейк, Алта.)

Переглядаючи едмонтонські католицькі „Українські Вісти", число 9, з дня 1 березня ц. р., подибав я на редакційній сторінці статтю п. з. „В обороні церкви й її єрарха

В цій статті представлено, як польський посол Войцеховскі, у варшавському соймі заатакував митрополита Шептицького.

Виступ польського посла Войцеховського є підлий і безпідставний, який заслугує на осуд не тільки зо сторони українців греко-католиків, але й православних, тим більше, що Войцеховський виступив не проти самого Шептицького, як такого, але проти всіх українців греко-католиків, що їх гірка доля підчинила панованню дикої Польщі.

І можливо, що я, перечитавши статтю в „У. В.", був би зо свого боку пожалував старого митрополита, що йому поляки не дають спокійно дожити свого віку. Бо хоч я не гр.-католик і з політикою Шептицького та цілого проводу греко-католицької церкви не толився і не годжуся, — то це не відбирає мені права, разом з другими українцями крикнути в сторону поляків: „Руки проч від українців і їх церкви; це не ваша справа!" В прочім наш орган „Вістник" вже не від нині стає в обороні греко-католиків і їх церкви, і коли навіть критикує Шептицького та решту проводу греко-католицької церкви, то іменно за те, що він, той провід, віддав греко-католицьку церкву на потолу Римові й Польщі.

Отже, кажу, може і я був би пожалував старого митрополита, — от хоч би за те, що він такі довгі літа так вірно вислугувався полякам своєю церковною політикою, — а тепер, на склоні життя дістав за це таку заплату. Але „Українські Вісти" відібрали мені охоту до цього. На прикінці статті редактор виляв свою злість на тих українців, отже й на мене, які не годяться з його релігійними поглядами, ось такими словами: „Але також кому не відомо, що серед українців в Канаді знайшлися свої рідні „Войцеховські", котрі довгі роки зневажали, оклевечували й нападали на митрополита може ще з більшою заїлістю, ніж польські Войціховські!"

Не треба й казати, що ці слова „Українські Вісти" кинули на адресу православних українців, — а в першій мірі на їх орган „Вістник", який вже кільканадцять років наперед пророкував, що це, що сталося, станеться, бо збанок воду до часу носить. Бо коли нині Войціховський накинувся на Шептицького, то чи не за те, в першій мірі, що він заповзялі переводив та переодить польську політику серед українців греко-католиків? Шептицький знайшовся в ролі вірного слуги, на якого сиплять ся побої за те, що він не зумів, чи не вспів вірно та вповні виконати наказ свого пана. За причиною виступу Войціховського не треба шукати в самім Шептицькім, а радше в свідомості греко-католицького загалу, який помимо неукраїнської політики зо сторони греко-католицького церковного проводу, не зійшов з українського ґрунту, а противно й самого Шептицького примушував оглядатися на задні колеса. Колиб не так, то поляки вже давно булиб накинулися на Шептицького. Та цього не було. Чому? А саме тому, що він вірно виконував всі накази Варшави й Риму. А коли сталось, що під напором зо сторони своеї пастви він мусів в дечому попустити на нього зараз посипався напад зо сторони польського посла. Мовляв — раб відмовив послуху!

Галичина стогне під польською окупацією вже 20 літ. За цей час рік-річно по містах, в часі Йорданських Свят й брали участь в йорданській, в цій суто українській відправі польські ксьондзи та польське військо. Ще й польську орхестру запрошували, щоби свідомим українцям гей на злість, приграваля польський гимн „Еще Польска не згінела", або Роту Конопніцької „Не жуцім земі". Українці не могли цего стерпіти й протестували, бо це був глум над нашими українськими святощами.

Шептицький мусів остаточно погодитися з тим, що греко-католицьку церкву не творить польське військо, ані польські ксондзи та польська банда, але українці, й мусів відмовити в цьому році полякам цеї забави, на яку вони певно були приготовані. За це мабуть і став предметом нападу зо сторони польського посла.

Але українцям не потреба аж надто тим перейматися. Святе Письмо каже, „що двом панам служити не можна".

Отже провід греко-католицької церкви мусить вибрати одно з двох: або служити Польщі й Римови та стратити впливи серед своеї пастви, або служити українському народові та стратити ласку в папи й Польщі. Середної дороги не-[redacted]

Що найліпшого можна про Шептицького сказати, то хіба те, що він може пробував йти середньою дорогою. Але, як бачимо, Польща і на це не годиться. Хомишин вибрав явно польську, хруніївську дорогу, — але ми певні, що на це українці греко-католики не погодяться. Який буде остаточний вислід цього всього? Це тільки будучність покаже.

О. Г.

ЗАНЕДБАНА СПРАВА.

(Гемилтон, Онт.)

Не велика сила української преси тут в Канаді спонукує нас ограничитись з описами менше важних подій, однак перша візитація в Укр. Гр. Прав. Церкві св. Володимира в Гемилтоні Впреосв. Архиепископом Теодоровичем, що відбулася в неділю, 17 жовтня м. р. в асисті священиків о. Галицького і о. Лешишина, не була мала.

Було це подвійне і велике свято, як релігійне так і національне, бо рано підчас Служби Божої о. Владика виголосив високо взнеслу промову на тему „Віра в Бога", котра захопила не лише вірних, але і тих, що прийшли з цікавости.

Друга половина того незабутнього дня при спільнім обіді була посвячення майже вповні для національної справи, де по вислові численних гостей промовців Впреосвященний Архиепископ знова промовляв на тему національного відродження укр. народу на рідних землях та на еміграції.

Обі згадані промови дорогого нам Князя Рідної Церкви безпересадно можемо звати святими, бо кожне слово ним сказане є на користь нашого життя тепер й на будуче.

Або оті численні гості з Сімко, Ватерфорд, Порт Колборн, Ст. Кетерінс, Борлінґтон, Ніагара Фалс і Торонто — майже ціла громада з зарядом і хором, на чолі з парохом; чи можна легковажити їхню так щиру посвяту для звеличання гемилтонської громади?

Та чи можна забути про нашу гарну молодь СУМК, що так щиро і взірцево витала Архиепископа і ті працьовиті жінки тов. Просвіти, що зладили смачний і багатих обід для нас байдужних?

Ні панове, такі важні справи не сміємо збувати лукавою мовчанкою, бо всі шановні гості і місцеві тихі працівники заслужили собі на честь і похвалу і в такім разі треба нам сказати українському загалові в Канаді, що в нас таке ділось.

Учасник.

З НАГОДИ 25-ЛІТНОЇ РІЧНИЦІ ПОДРУЖЖА.

(Беліс, Алта.)

Вечер 26 лютня 1938 року на довго лишиться в памяти всім тим, які мали честь справляти гостину для шановних панства П. Рипків в Беліс з нагоди 25-літ їхнього подружжа. Вже в годині 6 вечером зїхалась родина з десять далеких околиць. Прибув і свящ. Всеч. о. Гр. Василів з дружиною до Смокі Лейк.

(який є рівночасно й зятем п-ва Рипків). Посходилися й члени упр. прав. громади, та всі спільно, поверх 50 осіб з умовленого місця вдалися до дому панства Рипків. Дійсно це була несподіванка для ювілятів, бо вони й забули про те, що вже спільно обоє пережили 25 літ життя, яке було переплітане хмарними та погідними днями.

Панство П. Рипки є одними з тих, які посвячуються народній праці, головно при церкві, і тому виробили собі любов і пошану поміж свідомим українством на Веліс. Вже була 8 година вечером, як молодят попросили за стіл на почесне місце, а всі гості троха виголоднілі, засіли до смачної вечері. Господарями вечері були п. К. Медвідь, голова церковної громади, і п. А. Заплітний, голова Укр. Народного Дому.

По вечері троха довше посиділи коло столів і в цім часі не бракувало жартів та смішних дотепів. Опісля, як велить звичай, обдарували ювілятів гарними срібними дарунками, а при кінці Всеч. о. Василів кількома щирими словами побажав їм успіхів в будучому життю та щоб дальше були в опіці Всевишнього, а певно що діждуться і будуть справляти 50 літню річницю свого супружого життя. Не забули й за корм душі, яким для нас являється „Вістник" і на пресовий фонд зложили слідуючі:

Панство П. Рипки $1.00

По 50ц.: о. Гр. Василів, Смокі Лейк, Д. Пундик, Файзи, Іван Бойчук, Бруссов, Д. Рипка, Вестео, Гр. Рипка.

По 25ц.: Іван Черніячан, Вестео, А. Шевчук.

15 ц.: А. Яремчук.

По 10ц.: Н. Яремчук, В. Ожгурян.

Жертводавцям щира подяка.

І. Ч.

ПРИМІР ГІДНИЙ ДО НАСЛІДУ[illegible]Я.

(Смокі Лейк, Алта.)

Панство А. Тивонюки на Різдво Христове охрестили свої діти, Святослава й Василя.

В часі обіду не забули й за коляду на Духовний Семинар. Жертвували слідуючі:

По 50ц.: пан Сніданко.

По 25ц.: В. Лазарук, П. Лазарук, А. Тивонюк, Ст. Ткач.

По 15ц.: В. Рацой, П. Варава.

Жертводавцям щире Спасибіг

КОЛЯДА СЕМИНАРИСТІВ.

Колядував Теод. Кравчук.

ІСТ СЕЛКІРК, МАН.

5 дол.: В. А. Костюк.

2 дол., О. Мех.

По 1 дол.: Андрей Сузанський, п-на Геня Огризко, панна Софія Мецак, Іван Соломон.

По 75ц.: Іван Мецак, пані Катерина Божиєнко.

По 50ц.: Іван Корба, Василь Романиця, пані Доця Гурська, Ілько Шастко, пані А. Савчук, М. Корба.

По 25ц.: Назарко Загайко, Семко Сольник, Данило Юник, Іван Юркевич, Т. Котолзінський.

ПОПЛАР ПАРК, МАН.

По 1 дол.: Іван Марко, Теодор Семенюк, Іван Ленисюк, Василь Олесько, Григорій Лисайчук, Михайло Марко, Григорій Мислайчук, Іван Станько, В. Савула, Михайло Вусатий, Тимотей Вусатий, пані Марко.

70ц.: А. Кушка.

По 50ц.: Михайло Мацюк, Дмитро Гинькевич, Василь Пронюк, Мих. Жук, Іван Мацюк, Мих. Мацюк.

По 25ц.: Дмитро Вусатий, Володимир Малиш.

ВІННІПЕГ, МАН.

Колядував М. Боднарчук.

По 5 дол.: о. С. В. Савчук, Н. Войценко.

По 3 дол.: о. Д. Кирстюк, М. Стечишин.

По 2.50 І. Симчич, Ф. Заозецький.

По 2 дол.: Др. Заяус, П. Богонис, Я. Колтек, В. Угринюк, А. Павлик, Н. В. Бачинський, Др. І. Овсяник, Н. Арсенич, Я. Майданик, П. Олійник.

По 1 дол.: С. Саранчук, В. Батицький, М. Пасічняк, К. Володин, Др. Новак, Т. Федоряк, Ю. Маріян, А. С. Брик, С. Міхоцький, І. Бучковський, І. Рогозінський, Ф. Олійник, М. Грушка, Г. Угринюк, Д. Угринюк, Н. Магер, Оксана Гамалка, Е. Мацюленко, Сорохан, Д. Остапович, О. Остапович, Н. Мар'ян, Др. В. Овсяник, Ф. Заморщук, о. С. Дмитрів.

По 75ц. Н. Кристанович, М. Гнолович.

По 50ц.: І. Семенюк, І. Рольний, В. Кристанович, В. Таский, О. Даникльчук, І. Давидюк, Елисавета Петрущак, Т. Ярема, В. Іщюк, В. Макойчук, С. Мазурик, П. Остапович, панна Е. Калужняцька, Д. Палагнюк, С. Кольба, В. Ферейтс.

По 25ц.: Т. Тріска, Д. Пиндищук.

РІЗДВЯНА ЗБІРКА.

СІРКО, МАН.

Збірка о. Л. Березіцького)

По 1 дол.: Н. Косован.

По 50ц.: Н. Іщюк, І. Ф. Чоботар, Ф. Тисарський, М. Сорохлюк, М. Чоботар, А. Бордун, О. Білавчук, Т. Гушуляк, Н. Ливеник, Марія Білавчук, Марія Натурняк, Василина Мельничук.

По 40ц.: В. Гушуляк, І. Шкрумеда.

По 35ц.: Д. Шиніт, Елена Чоботар, І. Настюк.

По 30ц.: І. Бордун, Марія Дубник, Н. Шиніт, О. Сорохлюк.

По 25ц.: О. Чоботар, В. Мельничук, Марія Чоботар, Ціа Іщюк, Марія Персович.

По 20ц.: І. Білавчук.

По 10ц.: Марія Білавчук, Домка Чоботар, Ольга Іщюк, М. Ливеник, Домка Ливеник, В. Чоботар, В. Чоботар, П. Чоботар.

По 5ц.: І. Гушуляк

СЕНЬКІВ, МАН.

Збірка о. Л. Березіцького)

По 55ц.: пані О. Регуш.

По 50ц.: С. Д. Когут, Т. Чубей, Г. Аванюк.

По 45ц.: пані М. П. Таичак.

По 35ц.: пані А. Гавронська, пані А. Шкмьо, п-ні Ф. Зарицька, С. Саламандик.

По 30ц.: В. Войтко.

По 25ц.: п-ні М. Регус, пані І. Сичк, І. Чубей, В. Саламандик, В. Шпак, Д. Сичк.

По 20ц.: М. Шевчук.

По 10ц.: п-ні Алакуста, п-ні І. Саламандик, А. Чубей, п-на Г. Мигайчук, п-на А. Колтун, п-на О. Саламандик, п-ні І. Саламандик.

По 5ц.: І. Саламандик, С. Ребух, Марія Антонюк.

РОЗА, МАН.

Збірка о. Л. Березіцького)

По 1 дол.: Гр. Бугера.

По 50ц.: Н. Чубей, М. Чубей, Т. Чубей, І. Парах, Т. Голодрига.

По 35ц.: Антоня Клим, Анна Голодрига.

По 25 ц.: А. Чубей, І. Іванчук, Анна Чубей, П. Клим, М. Іванчук, Єлена Клим.

По 10ц.: В. Бурдей, Марія Чубей, Марія Таичак, В. Войтко, Софія Голодрига, Василина Чубей, Кат. Чубей.

По 5ц.: Єлена Чубей, Єлена І. Чубей.

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

МУСІДОРА, АЛТА.

(Збірка о. Т. А. Горбая)

По 1 дол.: Ф. Гоменюк, Мих. П. Ільків, Мих. Мандрусяк.

По 75ц. Сафат Бикевич.

По 50ц. Анд. П. Ільків, Ф. Ільків.

КОЛЯДА СЕМИНАРИСТІВ.

ВІННІПЕГ, МАН.

~~о. С. В. Савчук~~ 5.00

Провіденс Чорч Гудс 2.00

КАРЛОВРІ, МАН.

Олекса Назаревич 2.00

ГРОНЛІД, САСК.

Фред Купер 2.00

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Кисілюка.

Квітень.

9. Субота — Гронлід Сповідь дітей і катехизація і Богослуження.
10. Нед. — Гронлід. Вел. Сповідь, катехизація.
17. Нед. — Семборг
18. Понед. — Семборг. Вел. Сповідь дітей і катехизи
19. Вів. — Шипман. Служба Божа, сповідь всіх і катехізм.
20. Середа — Шипман. Сл. Б., сповідь і катехизм.
21. Четв. — Семборг 6 год. вечер страсти і свячення пасок.
22. Пят. — Принс Алберт, свяч. пасок 1 година попол.
23. Субота — Гронлід, сповідь всіх, хто залишився послідний в пості.
24. Нед. 12 год. в ночі — Гронлід.
24. Нед. 3 год. рано Бруксбі, коло Керот Ривер — свячення пасок, рання Вел. відправа.
25. Світл. Пон. Воскресна відправа — Гронлід.
26. Світл. Вівторок. — Бруксбі, коло Керот Ривер.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Гр. Василіва

Квітень.

10. Неділя — Смокі Лейк.
16. Лазарева субота — Васел.
17. Неділя. — Сведден
21. Стр. Четвер, Страсти — Беліс.
22. Вел. Пятниця, 10 год. рано винесення плащ. — Смокі Лейк.
24. Воскресіння Христове — Смокі Лейк

3 год. попол. Вечірня — Беліс.

25. Світлий Пон. — Довнинг.

3 год. попол. Вечірня — Стрий.

26. Світлий Вівторок — Гемаян. — Всюди Вел. Сповідь

Смокі Лейк, Алта.

Почтова скринка 108

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. П. Гліцького.

[illegible]

10. Неділя — Гренвю, сповідь
17. Неділя. — Гізберт Плейнс, спов.
24. Великдень — Шортдейл
25. Світлий Понеділок — Роблин

Адреса Роблін, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. С. П. Симчича.

Квітень.

10. Неділя — Енгусвил
13. Середа. — Ст. Джанс (Січ) С. Б. і сповідь
17. Неділя. — Мензі
24. Воскресення Христове — Сенді Лейк 4 год. рано Воскресна Утреня.

Служба Божа Виста 8 год. рано

25. Світл. Понеділок — Россборн.
26. Світлий Вівторок — Ст. Джанс (Січ).

Всюди відбудеться св. Сповідь.

Адреса: — Мензі, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. І. Гнилого

Квітень.

9. Субота Сповідь. — Вилінгдон.
10. Нед. С. Божа — Вилінгдон.
16. Субота, Сповідь. — Прут.
17. Нед. Служба Божа. — Прут
23. Вел. Субота, 12 год. пополудне. Брудергайм.
24. Неділя Великдень 5 год. рано. — Кейленд

7 год. рано — Прут

9 год. рано — Вилінгдон

26. Світл. Вівторок — Брудергайм

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. І. Дмитрова.

10. Неділя — Дуфрост
17. Неділя — Леданн.
21. Четвер, Страсти. — Малантон.
23. Вел. Субота. — Портедж ля Прейрі.
24. Великдень в год. 12-ій в ночі. повна відправа — Брендон.

Великдень год. 6-та рано — Іст Селкірк

Год. 8 рано — Тиндал.

(Всюди Воскресна Утреня і свячення пасок)

Великдень, год. 10 рано. Сл. Божа. — Септон.

25. Світл. Пон. — Тиндал, о. мітрат Савчук.
25. Світл. Пон. — Іст Селкірк о. Дмитрів.
26. Світл. Вівторок — Поплар Парк.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1938 РІК.

КВІТЕНЬ.

7 Ч. Благовіщення Пр. Богор.
8 П. Собор арх. Гавриїла
9 С. Матрони

10 Н. 5. Нед. посту. Іларіона
11 П. Марка і Кирила
12 В. Івана Л.
13 С. Іпатія
14 Ч. Марії Єгипетської
15 П. Пп. Тита, Амфіяна
16 С. Микити

17 Н. Нед. квітна. Пп. Йосифа сп.
18 П. Мч. Агатопода й Теодула
19 В. Євтихія арх
20 В. Євтихія еписк
21 Ч. Вел. Четвер. Ап. Іродіона
22 П. Вел. Пятниця. Мч. Евпсиція
23 С. Вел. Субота. Мч. Терентія

24 Н. Великдень. Сщ. Антипа еп.
25 П. Світ. Понеділок. Василія
26 В. Світл. Вівторок. Мч. Гомаїди
27 С. Св. Мартина
28 Ч. Ап. Аристарха
29 П. Мч. Агапії, Ірини і Хіонії
30 Симона еп. Перх. та ін. мч

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Л. Березіцького

Квітень.

10. Нед. — Гарлентон, місто
17. Неділя Квітна. — Роза.
22. Вел. Пятниця — Толстой
24. Великдень — Гарлентон місто
25. Світл. Понеділок — Вайта
26. Світл. Вівторок — Сеньків.

Адреса. — Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. П. Запаринюка.

[illegible]

9. Субота, Сповідь і С. Божа — Етелберт.
10. Нед. — Етелберт.
11. Понед., Сповідь. С. Божа — Богдан
12. Вівторок, Сповідь, С. Божа — Гарланд.
15. Пятниця, Сповідь. С. Божа — Форк Ривер.
17. Нед. Цвітна — Рейвер. Сповідь

Давфин, Ман

СПРОСТОВАННЯ

В четвертому числі „Вістника", з дня 15 лютня ц. р. був поміщений звіт з базару Укр. Прав. Церкви в Едмонтоні. В тім звіті пропущено імя п. Павла Мельника, який жертвував річ на базар.

Оцею дорогою Жіноче Товариство складає йому подяку за жертву та просить вибачення за помилку.

В. Маланчук

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ 1938

Квітень.

17. Неділя квітна: Гол. 2 Утр. Єв. Мат. XXI: 1—11 і 15—17. Літ. св. Івана Золот. Ап. Филипсян IV 4—9. Еван. Івана XII: 1—18.

21 Великий Четвер: Літ. Вас. Вел. з Вечірнею. Ап. 1 Кор. XI: 23-32. Єв. Мат. XXVI: 2-20; Івана XIII: 3—7. Мат. XXVI: 21—39; Лук. XXII 43—45; Мат. XXVI: 40—75 і XXVII 1—2. Підчас Літургії готується запасні Св. Дари. Вечером Утреня Страстна. 12 Евангелій з дзвоненням, після чого дзвони умовкають до воскресіння.

22 Велика Пятниця: Царські Часи. Літургія не правиться. Вечірня в 2 год. пополудні. Винесення плащениці.

23 Велика Субота: Літ. св. Вас. Великого з Вечірнею. Ап. Рим. VI: 3—11. Еван. Мат. XXVIII 1—20. У вечер читання Діянь Апостольських.

24. Великдень: Воскресна Утреня. Літ. св. Івана Золотоустого. Ап. Діяння І: 1—8. Еван. Івана І: 1—17. Вечірня у всіх ризах. На протязі цілої пятдесятниці не клякається.

25. Світлий Понеділок: Служба така сама, як в Неділю Пасхи. Ап. Діян. І: 12—17 і 21—26; Еван. Івана І: 18—28.

26. Світлий Вівторок: Служба така, як в Неділю Пасхи. Ап. Діян. II: 14—21; Еван. Лук. XXIV: 12—35.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XV. WINNIPEG, MAN., APRIL 15th, 1938 ВІННІПЕГ, МАН., 15-го КВІТНЯ, 1938. ЧИСЛО (292) 8

Сьогодні все наповнилося світлом, небо й земля і глибини земнії. Тож нехай виткує все ество Воскресення Христове, бо це основа Його.

Хоч і до гробу зійшов Ти, безсмертний, проте пекельну переміг Ти силу і воскрес єси, як переможець, Христе Боже, що жонам-мироносицям сказав „Радуйтеся" і спокій дарував своїм Апостолам, а помершим дав воскресіння.

У Світлий Празник

ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

ШЛЕМО НАШИМ ЧИТАЧАМ

ВСІМ ВІРНИМ

УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ

ЦЕРКВИ

ТА ВСЬОМУ

УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ

РАДІСНИЙ, ПОВНИЙ ВІРИ Й НАДІЇ

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ПРИВІТ:

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Редакція.

Величай, душе моя, Того, Хто добровільно страждав, і похований був, і воскрес по трьох днях із гробу!

Тілом заснувши, як смертельний, Царю і Господи, по трьох днях воскрес еси; Адама із тління підняв, знищивши смерть. Пасхо несмертельная, світу спасіння.

Христос воскрес із мертвих, смертію смерть здолав, і тим, що в гробах, життя дарував!

ПЕРЕСТОРОГА.

З кінцем місяця березня ц. р. урядники парафії при Соборі св. Покрови в Вінніпегу, що є тепер разом з її парохом, П. Маєвським, в стані процесу з Українською Греко-Православною Церквою в Канаді, розіслали до деяких православних українців обіжник, в якім закликають їх перевести негайно „якнайширшу збірку пожертв" на покриття коштів вище згаданого судового процесу, при чім представляють, що вони в тім процесі обороняють Українську Греко-православну Церкву в Канаді перед Епископом та Консисторією. Під обіжником є поміщені імена 14 людей, між ними П. Маєвського та В. Свистуна, як заряду „Українського Православного Собору в Вінніпегу".

Ми не вважаємо за потрібне наводити всіх неправдивих тверджень, які в обіжнику находимо, та на підставі яких згадані урядники парафії звертаються до вірних Української Греко-Православної Церкви в Канаді по гроші. Ми одначе вважаємо за потрібне й конечне оцим заявити, що всі закиди та твердження пороблені в ньому проти Української Греко-Православної Церкви в Канаді та її проводу є від початку до кінця неправдиві, безпідставні та нічим неоправдані.

Ми рівнож вважаємо за свій обовязок перестеречи всіх вірних Української Греко-Православної Церкви в Канаді, що хотяй ми не знаємо, на яку ціль зібрані гроші будуть остаточно зужиті, ми є певні того, що вони не будуть зужиті на оборону Української Греко-Православної Церкви в Канаді, як такої. Так згадана парафія, як і чоловік, якого вона вважає своїм парохом, є власне в боротьбі з Українською Греко-Православною Церквою в Канаді та її проводом, вони мають з нею судовий процес, отже як можна повірити, щоби вони збирали гроші на її оборону? В такому разі вони фактично обороняли б її перед самими собою, а ми в таку благородність з їх боку повірити не можемо. Ми отже не віримо, щоби зібрані гроші були призначені на оборону, чи яку іншу ціль Української Греко-Православної Церкви в Канаді, як такої.

ЯК РОЗУМНІ ЛЮДИ ВІДНОСЯТЬСЯ ДО ОБІЖНИКА УРЯДУ ВІННІПЕГСЬКОЇ ПАРАФІЇ СВ. ПОКРОВИ.

Понизше наводимо дословний текст листа, який з громади в Сенді Лейк написали до уряду вінніпегської парафії св. Покрови в Вінніпегу, в відповідь на його обіжник:

Шановні Панове!

Завважую, що Ви вислали кілька „Ліст жертводавців на фонд оборони Рідної Церкви" до Сенді Лейк, Ман., та ще до таких людей, що не повинні були. Отсі „Лісти" треба було вислати до п. Білюка, який ніколи нічого спільного не мав і не має з Українською Православною Церквою, до котрого то свого часу Ви висилали свою „Рідну Церкву", котрий то коло нашої Церкви говорив: беріть, читайте, то вже заплачене. Рівнож треба було вислати отсю „Лісту" до коваля П. Туткалюка гр.-кат. в Сенді Лейк, котрий то з о. М. Григорійчуком роблять і горлають проти нашої Церкви, бо Ви рівнож висилали жмути „Рідної Церкви" до него, а він роздавав, кому уважав за відповідне.

Я, пишучи це в імени п. А. Залещука, до котрого Ви вислали отсю лісту, заявляю Вам отверто, що наша громада в Сенді Лейк стоїть твердо і непохитно при проводі нашої Рідної Церкви, т. є Укр. Греко-Православної Церкви в Канаді. Ми шануємо і віримо нашому проводові церковному т. є Високопреосвященному нашому Епископові та канадійській Консисторії, на чолі з о. мітр. Савчуком. Подібних заяв, безперечно, Ви дістанете багато більше, нехайже се буде наукою для Вас! Хоч Ви є соборна громада, всеж таки користним булоб прийняти деякі зауваги від менших громад, хочби від Сенді Лейк громади. Завага наша є: Коли не хочете видіти світла, то хоч не засланяйте його від других!!

З поважанням,

Ф. Мушій.

Василь Богацький.

СИЛА МОЛИТВИ.

(З дійсного життя).

(Докінчення).

III.

Вже видно стало придорожні верби на шляху.

— Що робити? Кожну мить міг хтось звнитися на шляху й побачити її. Що робити? Перечекати в полі знову до вечора — теж страшно. А йти далі — ще страшніше.

Сіла на межі. Спустила голову на груди, знесилена думками й небезпеками подорожі. Спасенний сон закрив її очі

І раптом прокинулася. Насторожене вухо схопило якесь шелестіння.

— Що то?

Хтось наближався, обережно розгортаючи жито.

Завмерла.

- Ой! — скрикнув хтось.

Глянула й побачила якусь жінку, що злякано дивилася на неї.

Мить — і жінка та опамяталася, — зрозуміла, що їй нічого лякатися, й заговорила скороговіркою до Ольги Миколаївни.

— Ой, як же я злякалася! Думаю, що воно лежить? Може, вбите? А ви тітко, теж, мабуть, від більшовиків, ховаетеся? Щоб їм добра не було!

Ольга Миколаївна трохи заспокоїлася, розговорилася з незнайомою жінкою й довідалась від неї, що та йде зпід міста над Збруч, що в неї син — козак в українській армії, пішов за Збруч і що вона хоче йому хоч сорочки передати через тітку, що в Тарноруді за Збручем.

— Оце вибралася вчора з дому та й не знаю, чи вдасться, чи ні. Я й сама знад Збруча, з Сатанова. Вийшла заміж за коваля з нашого таки ж містечка. А потім ми з чоловіком переїхали ближче до міста й оселилися на шляху. У нас двоє синів. Обидва козаки були Одного вбито, а другий за Збруч пішов. Оце йду та й боюся, щоб більшовики мене не піймали. Побачать, що сорочки несу, почнуть питати, чиї то. Таки чоловік мій і казав мені: Ой, не йди, Олено! Час не певний — все може трапитися.

Ольга Миколаївна про себе спершу нічого не казала. Тільки, коли Олена стала розпитувати, хто вона й звідкіля, сказала їй, що йде здалека до Збруча, хоче побачитися з братом, що давно вже живе по той бік Збруча.

Казала правду, тільки не договорювала.

IV.

Пішли разом. Умовились, що Олена буде відповідати на всі питання, на які комусь треба буде в дорозі відповідати Бо вона ці місця добре знае. Й людей багато тут знае. Та й люди її тут добре знають.

— Свої тут усі. Хороші люди — ворогові не віддадуть, — казала Олена

Може й помилялася. Але вірила, що ніхто з тих людей лихого нічого не вчинить.

Уже зовсім розвиднілось. У поле повиїздили люди працювати. З багатьма з них Олена здоровкалась і розпитувала, чи багато війська над Збручем. Більшість відповідала неохоче, обмежуючись коротеньким „так" або „ні". Але один якийсь Оленин родич, розповів, що вчора почався на границі великий рух. І більшовики збільшили сторожу над Збручем.

— Когось шукають, — додав.

Впало в Ольги Миколаевни серце.

— Йти, чи не йти?

Хвилювалася, не знала, що робити.

Олена глянула на неї й зрозуміла її хвилювання.

— Ви, тітко, не йдіть у село поки що, — сказала вона Ользі Миколаївні. Зостаньтеся он на тім хуторі. То хутір моїх родичів. А я побіжу в село й довідаюсь, що й як. А коли можна буде вам йти, то прийду по вас і підемо разом. Не хвилюйтеся, тітко.. Я все, що слід, зроблю, — дуже вже ви мені подобаетеся.

Їй справді дуже подобалася тиха ввічлива Ольга Миколаївна.

Дійшли до хутора. Тут більш докладно розпиталися про все, що діялося над Збручем.

Господар хутора не радив ні Олені, ні Ользі Миколаївні йти.

Я краще сам спершу піду побачу Як можна щось зробити, то прийду, скажу. Тоді вже підете. І листа, коли хочете, віднесу, додав він, звертаючись до Ольги Миколаївни.

Ольга Миколаївна згодилась і дала йому листа

Господар пішов, а Ольга Миколаївна й Олена лягли відпочивати після нічної подорожі.

Господар вернувся опівдня й розказав, що над границею якийсь незвичайний рух.

— Прийшло багато нового війська Небезпечно тепер іти. Але той чоловік прочитавши листа, казав, що краще тепер вам перекинутись через Збруч, - звернувся він до Ольги Миколаївни, бо далі, мабуть, буде гірше. А тепер, доки ці нові москалі не розташувалися та людей ще добре не знають, то, може, й можна буде. Може, воно таки й справді краще. Як хочете, то я вас знову уночі відведу туди, а там — що Бог дасть.

На тому й порішили.

V.

Настала знову ніч. Господар хутора й його дві гості пішли в село мало комусь відочими стежками поміж житами, обминаючи шляхи й дороги. Прийшли до того селянина, до якого господар хутора вранці відніс лист. Той, побачивши їх, аж руками сплеснув.

— Казав же жінці — „піди попереди, щоб не йшли". Кажуть, сьогодні з міста повідомили пограничну сторожу, що на границю втікла якась пані, українська діячка аж із Полтавщини

Ольга Миколаївна аж остовпіла Зрозуміла, що хтось, побачивши її в місті, повідомив про це більшовицьку владу

— Лізьте на горище, — додав селянин, — а я піду подивитись, як вам швидче з села вийти.

Він пішов. А Ольга Миколаївна й Олена полізли на горище й зарилися в сіно. Ольга Миколаївна була ні жива, ні мертва.

Селянин скоро вернувся й сказав, що з села нічого й думати вибиратися.

Оце тільки що військо оточило село. Боюся, щоб не пішли шукати по хатах.

Неспокій охопив усіх. Світла не світили й не вечеряли. Сиділи мовчки й прислухалися до таємничої тиші, яка панувала в селі. Господар кілька раз виходив на двір. Хотів довідатись, чи не ходять по хатах. Але всюди було тихо. Трохи заспокоїлись. Полягали спати з тим, що по півночі встати й спробувати перейти Збруч. Він тут зовсім вузенький. Ділить село на дві частини Одна по більшовицькій стороні, друга — по польській. Хати по обидва боки над самою річкою. Звичайно, коли сторожі не багато, — перехопитись на другий бік дуже легко. Треба тільки вислідити коли сторожа відійде трохи вбік, і вмить можна перейти Збруч. Але тепер, коли збільшили сторожу, перейти через Збруч не легко.

Ніхто не міг заснути. Хвилювання відганяло сон.

Минула північ. Почекали ще з годину. Господар устав і знову вийшов на двір. Довго не вертався. Нарешті вернувся переляканий, заклопотаний і, тремтячим голосом, сказав до Ольги Миколаївни й Олени:

— Тікайте швидче! Шукають по хатах.

Ольга Миколаївна вмить схопилася. Схопилася й Олена. Але вона зараз же вирішила не йти з хати й сказала Ользі Миколаївні:

— Тікайте, тітко! А я зостаюсь — мені нічого не буде, мене всі тут знають, а ви... Бог знае, хто ви.

Ольга Миколаївна глянула в вікно Надворі вже розвиднялося.

— Швидче тікайте в садок! — тремтячим голосом говорив їй господар Сховайтесь у кущах. А там уже роздивитесь, куди можна тікати. Може, вдасться за Збруч. Збруч зараз за садком.

Хитаючись, як пяна, вийшла Ольга Миколаївна з хати. Свіже повітря й холодний вітерець вернули їй притомність Свідомість небезпеки стала яснішою Страшенно напружені нерви приспішували вчинки. Думки працювали прудко.

Ольга Миколаївна, зігнувшись, щоб не бути помітною, добігла до краю садка. Глянула через тин на Збруч і обомліла. Над Збручем стояло два червоноармейці.

А з хати в той же мент почулися голоси: Где она? Где она?

Ольга Миколаївна вмить зрозуміла все: її шукають. Вона між двох огнів. Тікати нікуди. І в неї, невіруючої, в огні небезпеки зродилася вогняна віра

— Боже! Ти все бачиш! Рятуй мене!

В цих словах вилилася безкрая, безмежна віра в Того, хто все може зробити. І сталося чудо.

В сусіднім садку хтось потрусив яблуню. Червоноармейці, що стояли над Збручем, кинулися туди й стали похапцем напихати яблуками кишені.

А Ольга Миколаївна, побачивши це, вмить перескочила через тин і кинулася у Збруч. Не пройшло й двох хвилин, як вона була вже за Збручем. І впала непритомна на березі. Її підхопили вартові й урятували від червоноармейців, що саме в той мент побачили її й бігли до Збруча.

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ.

Учителі Недільних Шкіл повинні обовязково набути такі книжки для своїх учеників:

„Приятель Дітей", молитовник для молоді .... 25ц.

Оповідання з життя Ісуса Христа 10ц.

Десять Біблійних Оповідань ..... 10ц.

Азор — оповідання з часів Ісуса Христа, для молоді .... 10ц.

Українська Православна Церква (коротка історія) .... 10ц.

Свята Христина .... 05ц.

Гроші й замовлення слати до: Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada, 7 St. Johns Ave., — Winnipeg, Man

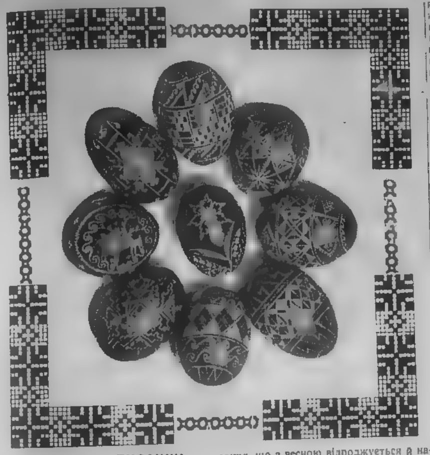

УКРАЇНСЬКІ ПИСАНКИ.

Із великодніх звичаїв, які вселюдна традиція зберігла до сьогоднішнього дня по всіх українських землях, належить дуже поетичний і змістовний звичай великодніх писанок

Походження їх та звязок з українським побутом давно вже цікавить як людей науки, так і ширші верстви громадянства. Найбільш розповсюдженим є погляд, що звичай приготовлювання писанок на великдень є звичаєм чисто християнським. Але довести науково, що до християнської доби писанок не існувало, — неможна. Навпаки є докази, що вони мусіли існувати значно раньше. Отак є докази, що римляне, ще за поганських часів, красили яйця та вживали їх при різних грах і обрядах.

Очевидно писанки є рештою колишніх обрядів у ріжних народів Сходу, мали в старовину ритуальне значіння й, завдяки своїй символічній орнаментації, користувалися такою самою повагою, як інші символічні знаки.

В значінню писанок добачуємо дві сторони, які кидають світло на їх походження, а саме: 1) Значіння самого яйця, яке носить у собі зародок півня (сонячної птиці), і 2) значіння орнаментів писанки, які мали символічне значіння.

У египтян яйце, з якого нібито повстав вогонь, було атрибутом бога Кнефа, статуя якого робилася з яйцем в устах. Яйце також було атрибутом египетського бога Пта. В індійському оповіданні про сотворення світа говориться про яйце (сонце), яке плило по водах. Згідно народнім повіррям, грецькі та римські філософи початок всесвіту вели від яйця. Перекази про походження світа з яйця є у багатьох народів: французів, англійців і навіть зулусів, а також і у народів словянських: поляків, чехів, білорусів, росіян, українців.

Отже можна сказати, що писанка, цебто яйце, покрите орнаментами, мае своє походження з поганського культу сонця, що з весною відроджується й набирає нової сили

Прийнявши християнство, народи свої зпосеред інших обрядових предметів в першій черзі залишили яйце, бо стародавнього значення легко покривалося з християнським поняттям безконечности, відродження життя и радости (весняні барвні краски). Там, в поган, повстання всесвіту, відродження сонця й життя природи, вихід з мертвого стану яйця живої птиці. — тут, в християн, через воскресіння Христа, Бога, Творця всесвіту, Сонця правди, вічне відродження людськости

Орнаментика писанок теж мае старе символічне значіння. Круг уже в старовину був символом сонця. Отак, на початку зимового повороту сонця, пристосованого в християнську добу до Андрія, відбувалося рятування сонця: круглий пшеничний корж, помазаний медом (найсолодше сонце) підвішували до стелі й одні підскокували щоб вкусити його, а другі боронили, смішачи тих, що хотіли знищити коржа сонця.

Символічним знаком сонця, а радше відродження, став пізніше, в християн, хрест, якого на Йордан бачимо на льоді, на дверях хат та воротах загород. Ці символічні знаки, — круг і хрест є першими складовими елементами орнаментики писанок. Крім цього рисунки писанок мають багато інших знаків також символічного значіння.

Основних типів українських писанок е три:

1. **Свастика** (по українськи — ломаний хрест, гачковий хрест, млиночок) 2) **Триверт** (троячок, триніг). 3) **Розета** (рожа повна, сторчова, полудива або зірка). Всі три типи бувають вписані в круг. Ріжнородність решти орнаментів полягае в тому, що в них або е ускладнені рамена поданих вище основних фігур, або їм надано форми рослин та створінь.

Свастика, або ломаний хрест уявляе собою чотири гачки під простим кутом, які виходять з одного центру. Свастика буває иноді зроблена з листків, або переходить: у хрест грецької форми (скісний) з гачками, в дубові листки, в гусячі лапки і т. д. Иноді свастика буває з сильно закрученими раменами й вписана в кружок. При сполученні гачків з центром свастики дає форму грецького або малтійського (георгіевого) хреста. Коли цей хрест покриває всю писанку, то такий орнамент носить назву: „сорок клинців".

Орнаменти свастики мають у народі між іншими такі назви: ломані хрести, драпачки, вінички, вітрячки, закрутки, кривульки, ложки, лапки (гусячі, качачі, курячі, сорочі, цесарчині), черевички і инші.

Триквірт (троячок), складається з трьох гачків, що виходять з одного центра. Троячки бувають складної форми, вписані в круг, з листків з мнимим центром, подвійні (павуки) й навіть на взір „сорок клинців". Зустрічаються вони так само часто, як і свастики й мають ті самі назви, що й перші

Розети (зірки, рожі). Форму писанкової рожі, дуже характеристичну й викінчену, треба вважати за цілком окремий елемент орнаменту. Звичайно вживають вісім зубів рожі, рідше — шостизубі. Розети мають назви: рожі (бокова, сторчова, повна, порожня, пильова,-шолудива, біла, чорна), айстри, капустелі, жоржина.

Иноді попадаються комбінації різних елементів і тоді орнаменти мають нові назви: саква, павуки в саквах, жуки, пявки, слимаки, сонячко, маки й ін. Рисунки набірають форм і не геометричних, прикрашуються крапками, зубчиками, хвостиками й т. д.

Різноманітність писанок, багацтво композиції та спільність орнаментації всіх земель України при захованню того самого принципу свідчать, що цей рід нашого народнього мистецтва мае стародавні традиції, переходив з покоління в покоління, вироблявся цілим народом. Стиль писанок цілковито вироблений і ясно окреслений. Цей стиль порушується лише тоді, коли перериваеться традиція й починається сторонний вплив. У такому випадку писанки тратять свою красу й цінність.

Порівнуючи орнаментацію писанок з іншими галузями прикладного (стосованого) українського орнаменту, приходимо до висновку, що писанкова орнаментація займає цілковито відрубне й незалежне місце в українському побутово-народньому мистецтві. Де-яку спільність рисунка бачимо в побутовій різьбі (на возах, санях, полицях та мисниках), але тільки в одному випадкові — в розетах. Таку відрубність орнаменту писанок учені знавці пояснюють тим, що писанням писанок займалися виключно жінки, а різьбою — чоловіки

(Продовження на стороні 5-ій)

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК „ДОБРИЙ ПАСТИР"?

В кождій українській православній хаті повинен знаходитися бодай один примірник молитовника — „ДОБРИЙ ПАСТИР".

Ціна молитовника в мнякій шкіряній оправі, з золотим хрестом та написсю з пересилкою $2.25

Ціна молитовника в мнякій полотняній оправі з золотим хрестом та написом $1.75

Гроші й замовлення слати до: Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada, 7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address.
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

АРХИЄРЕЙСЬКЕ ВЕЛИКОДНЄ ПОСЛАННЯ.

„Сього Ісуса воскресив Бог. Йому всі ми — свідки."
(Діянь Апостолів II: 32).

Мої во Христі Отці Сопастирі
і Діти Рідної Церкви!

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Цей великий великодній привіт. „Христос Воскрес!" і тепер по девятнадцяти віках лунає по цілому світі. Не задушили його сили темряви і невірства. І тепер твердо і переконано дзвенить жива віра християн всіх країн і народів: „Сього Ісуса воскресив Бог, Йому всі ми — свідки!"

Так. Жива віра християн цілого світа в Христа, Воскресшого Богочоловіка є наймогутнішим свідченням правди, дійсности того воскресіння. Обман, ілюзія не могли б жити віки і віки. Апостоли, які переконано говорили: „Йому", воскресшому, „всі ми свідки", ці апостоли за своє свідчення заплатили життям. Вони його віддали в муках, але свого свідчення не відкликали. У апостолів воскресіння Христа не було вірою; вони бачили Воскресшого, вони говорили з Ним по Його воскресінню, воскресіння Христа для них було незбитим фактом, в якому вони безпосередно, своїм досвідом пересвідчилися. Ми фактично маємо не „віру" в воскресіння Христа, ми маємо „признання" цього факту засвідченого не лише словом апостолів-проповідників, а засвідченого їхними стражданнями, їхньою смертю. Яке більше засвідчення може дати чоловік, коли він дає за нього своє життя, коли він мужно терпить до смертної хвилини нелюдські муки? Таке засвідчення є найвище, на яке може здобутися чоловік, воно є священне, освячене кровію мучеників, воно є через те безсумнівне.

Свідчення перших свідків, апостолів-мучеників захоронили нам святою незбитою правду воскресіння Господа. Ці свідчення ставлять нас переконано, незбито на межі межи теперішним життям і великими обітницями життя вічного. Віра наша в воскресіння всіх нас, в будуче наше воскресіння, ця віра свідченнями апостолів-мучеників переноситься в царину певности, незбитости факту воскресіння Господа, факту, який вони всі твердо засвідчили. Господь же був „Первенець з мертвих", який показав дорогу, що нею всі ми маємо йти і підемо. Воскресіння Христа і наше в будучому, це річ не віри, це річ незбитого знания, засвідченого так могутньо, як лише це можливо смертній людині.

Воскресіння Христа ми розглянули, як факт, що відкриває двері до будучої вічности, стверджує найглибші наші переконання, що ми не належимо лише цьому мінливому і гинучому світу, а світу вічному і незмінному.

Однак, крім цього великого значіння для нас, факт воскресіння Христа має для нас ще інше, також високе значіння. Воскресіння Христа було актом перемоги добра і правди, які Він божественно-могутньо явив в життю над силами злоби і темряви. Боротьба межи світлом і темрявою, межи істиною і неправдою навіть смертю не кінчається. Добро, правда, світло духа мають змогу перейти ворота самої смерти і не згинути. Це явило нам воскресіння Христа. Добро негинуче. Воно смерти не знає. Воно може безсило гинути на хресті розпяття, але це лише акт Його найвищої перемоги, бо за тим позірним сконом слідує „третий день" і воскресіння.

Багато зла і неправди в нашім життю. Правда в наші дні, так здається, особливо мучиться на сучаснім хресті її розпняття, особливо корчиться в передсмертних муках... Чи помре вона? Ніколи! Носитель найвищої, Божественної Правди переміг, воскрес: правда безсмертна!

Всяка правда безсмертна. І твоя правда, мій Український Народе, теж безсмертна. Наші дні і часи можуть бути її Великою Пятницею, її великим розпяттям. Вір, Народе Мій, і Твій „Третий День" прийде, неминуче прийде..., бо Христос воскрес.

Нехай же віра в безсмертя, віра в перемогу правди могутньо полумінють в серцях Ваших, Отці Сопастирі і Ви, Діти Рідної Церкви!

Полумя це подає нам Воскресший Христос, наш Господь, Вождь і Спаситель. Загоріться святим полумям цим і знайте: на дорозі правди Ви безсмертні і непереможні!

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

†
З ласки Божої, волею Церкви
Ахіепископ Американський
і Канадійський,

Іоанн Теодорович, р. ал.

— x —

НОВІ ДІЛА „ЧОРНОЇ РУКИ".

Польський календар для греко-католиків.

Недавно ми отримали від одного нашого читача в Содбурі, Онт., стінний календар на 1938, який є широко розповсюднений поміж тамошними греко-католиками.

Календар складається з 13 великих сторін, є розмальований образками з подій старого й нового Заповітів, до образків додані відповідні пояснення та завваги, а на кожний день року є наведений якийсь цитат зо Святого Письма.

Календар є григоріянський, тобто **латинського стилю**, носить назву **Artystyczny Kalendarz Koscielny** і є весь, від початку до кінця, **в польській мові**, крім назви й адреси місцевої греко-католицької церкви, що є в англійській мові та звучить, як слідує:

ST. MARY'S UKRAINIAN CATHOLIC CHURCH
73 Beech St
Rev P Kamensky, Pastor
Church Services:
Weekly, 8 A.M. Mass — Sunday, 10:30 A M

Цей напис повторюється в календарі 12 разів, тобто один раз на кожний місяць, і виразно говорить, що календар не зявився в Содбурі припадково, **але був з розмислом виданий церковними властями для поширення між тамошніми греко-католиками.**

Замітне, що імя пароха о. П. Каменецького, чомусь є подане в календарі, як „Каменскі".

Над ціллю цього календаря було б злишнім ширше розводитися. Він безусловно призначений для того, **щоби поширювати між українцями греко-католиками клич „вшистко-єдно", — клич, що його деякі греко-католицькі священики вже не від нині між своїми вірними так словом, як і ділом підтримують.**

Отже маємо: **для українців греко-католиків — польський римо-католицький календар!**

Це не припадок, ні дурнота, що греко-католицька церква в Содбурі обдарувала своїх членів польським латинським календарем. **Це тільки частинка тої ворожої та добре вплянованої політики Риму й Варшави супроти українців греко-католиків. Це тільки одно з тих премногих діл „Чорної Руки", що вже від ряду літ так безпощадно руйнує українське життя при помочі унії!**

Отже: для українських греко-католицьких дітей, **що не вміють по польськи читати,** греко-католицькі власти видали минулого року **молитовник, а також катехизм в англійській мові.** А для старших греко-католиків, **що не вміють по англійськи читати,** — видали латинський **календар в польській мові!**

„Українські Вісти", орган еп. Ладики можуть називати це „українською роботою українських католицьких епископів". **На ділі ж це є робота „Чорної Руки"!**

„Чорна Рука" бє дальше українських дітей.

В львівськім „Ділі", в ч. 41, з 25 лютня, 1938, на стороні 9 читаємо таке.

„Село Вахір, повіту Березів, що було колись чисто українське, сьогодні внаслідок зовнішнього натиску та мішаних **подруж у більшости польське.** Діти тих кільканадцятьох родин, що ще лишилися вірні своїй церкві та нації, примушені вчитись римо-кат. релігії. Перед кількома днями тамошній ксьондз запитав у школі сина Йосифа Сави польських молитов. А коли той як греко-католик не знав польських молитов, тоді ксьондз **викинув малого Саву з кляси без плаща й шапки на мороз.** До другого сина Василя Гната з Ходорівки сказав: „Тобє, русіне, тжеба виржнонць чарне подне-бєне". Наука ксьондза не пішла в ліс. По науці польські діти кинулись на малого Гната та справді хотіли перевести операцію „обрізання" — але „чорного піднебіння". Бідний хлопчина вийшов з тої операції покалічений на лиці. Тій церемонії обрізання приглядався з вікна школи — як нас запевняють — управитель школи й ані словом не реагував".

Оттаке виробляють польські **католицькі ксьондзи та польські католицькі управителі шкіл з українськими греко-католицькими дітьми.** Виробляють безусловно з відома та за згодою, а то й благословінням **католицьких церковних властей — від місцевого біскупа почавши, а на папі скінчивши.**

В Галичині католицькі ксьондзи бють греко-католицьких священиків кулаками в груди, не позволяють греко-католицьким дітям молитися по українськи, забирають греко-католицькі молитовники та дають їх командантам поліції, римо-католикам, для апробати... **В заміну за це греко-католицька церква в Канаді видає та розповсюднює між своїми парафіянами польський римо-католицький календар!**

Як це не робота „Чорної Руки", — то чия?

Відновляйте, передплату за „ВІСТНИК" на 1938 рік!

РАДІСТЬ ВЕЛИКОДНЯ.

„Це день, що його дав нам Господь радіймо й веселімось в цей день".
(З Великодної Служби)

В життю чоловіка є радости, які його захоплюють в дивний спосіб. Поверхово думаючи, радіти ми можемо тільки тим, що розуміємо. Однак, переживання кожного з нас говорять нам противне: є радости, які захоплюють нас незалежно від повноти нашого розуміння, захоплюють нас тим більш, чим менш ми їх можемо обняти своїм слабим розумінням. До таких радощів належить радість великого нашого свята Воскресіння Господнього.

Пригадаймо: всі ми були дітьми, наше розуміння було нерозвинене, а однакож з якою радістю, з яким світлим, незабутним почуттям і тремтінням серця ми зустрічали велике свято Воскресіння Господнього. Нераз тепер думається: віддав би все своє знання, все теперішнє розуміння за ту колишню святу простоту, чисту віру, за ті святі, непорочні, чисті радости, які тоді, нічим не сполохані, наповняли діточе серце. Так, розуміння треба мати у всьому, воно помагає, воно нам дає певну свідомість. Але Господь знає Свої таємничі для нас путі до нашого серця. В часи дитинства серце наше особливо було розкрите для прийняття Господа. Воскресший Господь, несучий з Собою світло, радість, перемогу й надію на вічність вільно входив тоді до нашого серця і переповнював його великою радістю, хоч може значіння свята в цілому ми і не розуміли.

Однак більшість з нас не діти. На нас лежить обовязок все пізнати, у всьому розібратись, до всього ставитись свідомо. Господь дав нам розум, дав нам здібність його розвивати і ми маємо з нього користати. Попробуємо коротко, в кількох словах розібратись, чим нам так дороге свято Воскресіння нашого Господа.

Чоловіка в житті оточують великі і непримирimі протилежности. Він живе між світлом і темрявою, він знає добро й зло, він відчуває радість і горе, перед його очима краса і повнота життя, як і знищення та пустота смерти.

Чоловік прагне світла, стремить до добра, хоче радощів і жадний краси та повноти життя. В серці чоловіка невмирима жадоба життя і всього, що його творить світлим і щасливим. По своїй природі він не мириться з темрявою, злом і смертю. Всі зусилля людської цивілізації — доказом того.

Християнська велика релігія, дана нам Самим Господом, глибоко відповідає людській природі. Вона нас учить: духовна темрява і зло є наслідки нашої недосконалости, наших помилок і гріхів. Через них треба перейти по дорозі до очищення, до святости. Горе і смерть – необхідне викуплення, перенести, яке треба кожному, щоб досягнути вічного життя і вічних радощів.

Все життя Сина Божого на землі цього нас учить. Уділом Його було страждання і терпіння. Він не казав нам уникати цих страждань. Навпаки, кожному Він казав: „візьми хрест свій та йди за Мною". Свій хрест Він доніс до кінця. В тяжких муках на Голгофті, висячи на хресті закінчив Він Своє життя. Здавалось: марно пропало те Велике Життя. Здавалось, зло, що піднялося на Нього, могло святкувати свою цілковиту перемогу. Але так тільки здавалось. По смерти сталося славне Воскресіння Христа. Це Воскресіння стало святом великої перемоги над злом і смертю, стало нашою надією на вічне життя, для всіх гинучих за правду борців стало символом їх остаточної перемоги. Це дає нам велике свято Воскресіння Сина Божого.

Всі наші земні радости починаються і кінчаться тут на землі. Всі вони скорочені. Хвилина, або година ціле їх життя. Тому, що вони скороминучі, тому вони нас задоволити не можуть. Ми завжди жадні щастя і радощів, земні ж радости минають і лишають за собою пустку і нову жадобу. В радощах свята воскресення Господнього ми відчуваємо подих вічности: Господні обіти і Господне Воскресіння відкривають перед нами безконечність вічного життя нас чекаючого. Хто свято вірить Христовому Воскресенню, той вже в теперішнім життю, принаймні в святі хвилині свята Воскресення живе життям вічности.

Коли християнство є велика релігія, глибоко відповідаюча потребі чоловічої природи, то Воскресіння Христа є могутнє, дійсно божественне завершення цеї релігії, даючи людству те, чого воно найбільше жадає. Темрява, зло, горе й смерть сама зникає в Воскресенню Христа.

Вийдіть-же, Брати й Сестри, на зустріч Воскресшому Христу, зустрінимо і піснями вдячности прославимо Його, як нашого Небесного Вождя, ведучого нас до вічности.

Марія Магдалина принесла Апостолам радісну вістку: „Христос Воскрес!". Зявлення Воскресшого Сина Божого в перший-же день переконали всіх вірних в великій правді Христового Воскресіння. Перші члени Христової Церкви: Апостоли, Мироносиці і другі Ученики Христа радісно витали один одного: „Христос Воскрес!". На зустріч неслось святе і переконане: „Воістину Воскрес!". Ці перші радісні кличі в день Христового Воскресення стали радісними і переможними кличами Христової Церкви через всі віки.

Витаймо ж і ми, Брати і Сестри, одно одного тим святим кличем радости і віри в Господне Воскресіння і нехай до наших сердець загостить та ж радість, якою повні були серця Святих Апостолів і Святих Жінок Мироносиць.

Архиепископ Іоанн Теодорович.

НА МОРІ.

Човен мов — серце те моє,
Бурлива филя в нього бє,
В непевности воно тремтить,
Розбитись може в кожду мить.
Не дай пропасти, Спасе мій!
Невже ж Ти спиш в трівозі сій?
Ні! Я не сплю! А хочби й спав -
Хто зве мене, той не пропав.
Мій зір ніколи не заспить,
Все за човном моїм слідить,
Тож не лякайсь, що лиха ждуть -
Труд заведе на кращу путь.
А по всій праци й трудах всіх
Прийму тебе на небесіх.

В. Щ.

МОЛИТВА

св. Антонія Печерського.

Впала з неба роса на тім місци святім,
Де Антоній воздвиг для Пречистої дім.
Як роса-благодать з рук Господніх
[сплила,
Був у Києві блеск, в Україні — хвала!
Бо молився чернець: „Не мені... Вітчині
Пошли, Боже, росу й урожайнії дні".
Чиж пропасти росі на тім місци святім,
Де Антоній воздвиг для Пречистої дім?

В. Щ.

УКРАЇНСЬКІ ПИСАНКИ.

(Продовження зо сторони 3-ої)

Церковні хрести старих українських форм, як рівнож орнаментика на жіночих виробах, вишивки на ковнірцях і рушниках та рисунки плахт і килимів цілком відрізняються своїм стилем від рисунків писанок, хоч иноді деякі з них носять ознаки символіки соняшного культу.

Яке ж походження орнаментації українських писанок? Дослідники твердять, що вона не витворилась на Україні самостійно й не могла прийти з заходу. Культ сонця, що відбивається на писанках, зявився на Сході десь у бронзову добу. Україна служила першим етапом на шляху східньої культури з Малої Азії на Захід. Звідти й прийшли до нас основні елементи писанкових рисунків і були розвинені творчістю українського народу.

Треба підкреслити, що саме мальовання писанок було в повній мірі обрядом, культовим „святим ділом". Починалося воно звичайно в Страстний Четвер. Після того, як на яйцях були нарисовані символічні знаки, ці яйця ставали в очах народу вже якби освяченими. Навіть вода, в якій лежали писанки, майже скізь на Україні набірала якогось особливого значіння: в ній вмивалися, віручи, що від того лице буде кругле, гладеньке й червоне.

Нарід подекуди вірить, що писанка охороняє здоровля людини. Так примірои в селі Голе, равського повіту, тримають писанку в хаті від пропасниці. В Руденку, брідського повіту, качають крашанкою в тих місцях, де в полі є „пліші", щоб збіжжа поправилося. В селі Пристань, жовківського повіту, тримають писанку для охорони від грому. В інших місцях інші повірря.

Безумовно на „святість" писанки вплинули й християнські почуття й самий обряд його освячення. Так отже писанка стала серед українців високопоетичною та обрядовою прикрасою радісного свята Воскресення Христового.

НЕВМИРУЧА ЛЮБОВ СЕСТРИ.

Два молоді римляне, Симпліцій і Фастиній, мали молоду, благородну сестру, що називалася Бетріса. Вони жили в Римі в той час, коли страшне переслідування християн було на час припинилося й вони спокійно покланялися правдивому Богові та ширили віру в Ісуса Христа, як Сина Божого.

Але за якийсь час настав новий імператор і переслідування християн знова розпочалося. Симпліція й Фастинія було покликано до царського двору й там їх намовляли, щоби вони відреклися віри в Ісуса Христа. Від цього вони обє відмовилися. Тоді їх віддано на муки й остаточно покарано смертю, а тіла їх кинуто в ріку, щоб їх так збезчестити.

Бетріса віднайшла тіла своїх братів і занесла їх до тайного цвинтаря, де разом з іншими християнами похоронила їх по християнськи.

Про цей гарний християнський вчинок Бетріси довідалися поганські власти і прикликали її на суд. На суді намовляли її, щоби вона виреклася віри в Христа, але вона не піддалася і також вмерла мученичою смертю.

Її тілом заопікувалася одна побожна жінка, яка поховала Бетрісу в гробі разом з її братами.

ОПОВІДАННЯ ДЛЯ МОЛОДИХ ЧИТАЧІВ

(Зібрав о. Д. Ф. Стратійчук).

НАЙБІЛЬШ РАДІСНИЙ ДЕНЬ НА ЗЕМЛІ.

Найсумніщим днем в році є Велика Пятниця, а найбільше радісним Великдень.

Найбільше сумним днем є Велика Пятниця, бо в тім дні розпято на хресті Ісуса Христа, Який ніколи нічого злого не зробив, Який був чистий серцем і прийшов на землю, щоби голосити любов Бога до людей. То був найсумніщий день, але в неділю Ісус Христос воскрес, встав з мертвих і так великий смуток у велику радість обернувся. Тому й називаємо день, що в нім Ісус воскрес — Великим Днем, або Великоднем.

Жінки-мироносиці, що пішли перші до гробу Ісуса Великоднього ранку, мусіли подумати, що Великдень був найбільше радісним днем не лише з цілого року, але і з цілого їх життя. Вони ніколи не думали, що вони ще побачуть свойого улюбленого Учителя. Але ось коли вони доходили до Його гробу, вони побачили, що велика плита із гробу була відвалена. З тремтючими серцями вони підійшли близше й побачили ангела в білій одежі — ознакою радости.

— Не бійтеся! — сказав до них ангел. — Я знаю, що ви шукаєте Ісуса розпятого. Нема Його тут; Він воскрес!

Яке щастя вони відчували, як вони поспішали звідтам до Апостолів, щоби звістити їм велику й дивну новину.

А Марія Магдалина, що відійшла сумна від гробу, думаючи, що хтось забрав Тіло її любого Учителя, — яка щаслива мусіла вона бути, коли Сам Ісус Христос, про Котрого вона думала, що то огородник, звернувся до неї і промовив: „Маріє!"

А ученики: яке щасливе й радісне зібрання то було в горішній кімнаті, коли Ісус зявився посеред них і сказав їм: „Мир вам!" Ми так і читаємо в св. Письмі: „Тоді всі ученики були раді, як вони побачили Господа".

Для всіх цих людей Великдень був найбільше радісний день в їх життю. Таким він повинен бути і для нас, бо перед тим, як Ісус Христос вознісся до Отця Небесного, Він сказав: „Йду приготовити вам місце..., щоби там де Я, і ви також там були".

Під цим Він розумів не лише учеників, що тоді жили, але і всіх нас, що віримо в Нього та любимо Його. Наше тіло може вмерти, але душу нашу—часть нас самих, якої ми не можемо бачити, часть, що думає, відчуває і любить, — нічо не може ушкодити. Ісус Христос сказав: „Бо як Я жию, так само і ви будете жити". Це є причина, чому для нас Великдень повинен бути найбільш радісним днем в цілому році; він пригадує нам, що Ісус Христос і тепер жиє, що Він є наш Спаситель і Приятель.

І коли котрогось дня хтось з ваших дорогих і близьких покине цей світ, коли помре, ваша мама чи тато, брат, чи сестра, — і ви будете сумувати по них, памятайте, що вони не покинули вас раз на завжди, але що вони дальше жиють душею з Ісусом Христом у Його небеснім домі та що ви знова колись їх побачите, — тоді, коли й для вас прийде час покинути цей світ тілом, та зажити вічно душею з Ісусом Христом.

От це вість, яку нам голосить Великдень. Ісус Христос встав з мертвих і сказав: „Бо як Я жию, так само й ви будете жити".

ЧЕРВОНОШИЙКА.

Давно-давно тому, на малому горбочку біля Єрусалиму сиділа маленька сіра пташка і співала своїм пташаткам, що вигрівалися в гніздечку серед низького тернового куща. Співала, співала, аж почула якийсь гамір. Дивиться—а з єрусалимської брами йде натовп народу і прямує на горбок, де пташечка мала своє гніздочко.

Їхали їздці на гарних конях, за ними йшли жовніри з довгими списами, дальше помічники катів з цвяхами і молотами, відтак поважно ступали судді, йшли заплакані жінки, а за ними поспішали чисельна дика юрба.

Маленька сіра птичка сиділа і дрижала на краю гніздечка. Нагло скочила в гніздечко й мигом розпростерла свої крилця над молодими птаненятками.

– Ні, це надто страшне, — сказала. – Не хочу, щоб мої пташенятка дивилася на таке. Трьох людей мають прибити на хрести!

Перелякано розширила крильця, щоб малі не могли нічого бачити. Вони чули лише стукіт молотів, жалісні стони розпятих, і дикі оклики юрби. Пташка дивилася на все те з острхом і не могла відірвати очий вд трьох нещасливих.

— Які люті ці люди! — сказала по хвилі. — Не досить, що тих нещасливих прибили до хрестів, вони ще одному з них вложили терновий вінець на голову.

— Бачу, що терня зранило Йому чоло і кров з нього тече. А чоловік цей такий гарний і спокійний, дивиться такими лагідними очима, що кожний мусить Його любти. Здається мені, що стріла пробиває моє серце, коли дивлюся на Його терпіння.

Вона бачила, як краплини крови капали з Чоловіка, прибитого до хреста й не могла довше всидіти на гнізді.

— Хоч я така дрібна і безсильна, мушу щось зробити, щоби зменшити Його терпіння, — подумла пташкаа

Вона злетіла з гнізда і окружала здалека несмілим летом Розпятого на хресті. Облетіла кілька разів кругом, та не сміла зблизитися, бо була полохлива й боялася людей. З часом, однак, набрала відваги, прилетіла близько і витягнула дзюбиком одну колючку тернини, що вбилася в чоло Розпятого.

Підчас того впала краплинка крови з рани Ісуса Христа на її шийку. Краплинка ця розширилася і закрила дрібну, ніжну грудь пташки.

Як мати-пташка повернула до гнізда, закликали її пташатка: „Твоя грудь червона, твоє пірячко червоніше від рожі!"

Це лише краплинка крови з чола Розпятого — відповіла мати-пташка. Зараз сполочу її в потоці.

Та хоч як вона милася й полоскалася, краска не зникла з її шиї. Що більше, й маленьким пташеняткам, коли вони виросли, появилося на грудях гарне, червоне піря, немов замочене в крові.

Від того часу пташечки ті й називаються червоношийками.

ВОСКРЕСНА РОЖА.

Чи чули ви про оден рід рожі, що називається „воскресна рожа"? Ця рожа тому так називається, що вона має прикмету зівяти і знова приходити до життя. Про походження цеї рожі легенда говорить таке:

Колись немовлятко Ісус разом з своєю матірю Марією і святим опікуном Йосифом утікали від Ірода. Вони переходили через поля Єрихону. Коли, для відпочинку, Марія зазла з осляти на землю, маленька квіточка-рожа вийшла з землі у стопах Марії, щоби привитати маленького Ісуса, що був на руках Своєї Матері.

Пізніше всюди, де ставала Марія для відпочинку, зявлялися рожі.

Через ціле життя Ісуса Христа на землі росли ті рожі. Та коли Він умер на хресті, усі ті рожі повсихали в одним часі. Але коли третього дня Ісус устав з гробу, ті рожі також ожили по всіх полях і почали наново гарно цвисти, як ознака радости на землі ізза того, що Христос воскрес.

Від того часу та рожа й називається „воскресною рожою".

ХРЕСТ ХРИСТОВИЙ.

Між великим числом утікачів, які прибули до шпиталю під зарядом Червоного Хреста в Вірменії, була молода дівчина. З очей її пробивалося велике терпіння і вона заледви могла стояти на ногах. Вона потребувала лікарської помочі і очікувала своєї черги. Час від часу вона клала свою руку на своє плече і шию. Вона ні стоном, ні словом не оказувала свойого болю, але це було очевидне, що вона була до скрайности ослаблена.

— Чи ти ранена? — спитала її одна жінка.

— Я ношу хрест, — відповіла дівчина. — Я ношу на своїм тілі хрест Ісуса Христа. Я знаю, як Ісус Христос терпів.

Саме тоді сестра милосердя прийшла і бачучи, що дівчина потребує негайної помочі, хотіла занятися нею.

— Почекайте, — сказала дівчина. Я перше мушу показати вам щось. Ви побачите.

Зсуваючи з своїх плечей блюзку, вона показала хрест, який був випечений залізом на її плечах. Рана сильно загоріласе, а тіло навколо рани було опухле.

Відколи, — сказала вона, — турки заняли часть нашого краю, вони стараються защепити в нас магометанську віру. Мені кожного дня ставили питання: „Віруєш в Христа, чи в Магомета?" На питання я кожного дня відповідала, що вірую в Христа. Одного дня по моїй відповіді вони розжаренним залізом випекли на моїх плечах хрест Христовий. Я думала, що мені прийдеться умерти за Христа, але прийшли американи і зберегли мене від смерти. Але я рада, що ношу хрест Христовий. Так довго, як буду жити, буду цей хрест носити. Але я цьому рада, бо хотяй в цей спосіб можу віддячитися бодай частинно Ісусові, Який вмер на хресті за мене.

НАЙКРАЩА КАРТИНА.

Маляр не сотворив
Красиі сліпим припадком.
А краща всіх картин —
То мати над дитятком.
І краща всіх картин
Є мрією артиста,
В якій дитям Христос,
А матірю — Пречиста.
Для неї пастирі
У полі стадо кинуть,
Для неї ангели
З небес на землю злинуть.

В. Ш.

Чи Ви вже відновили передплату на 1938 рік за „Вістник"? Коли ще ні, так зробіть це зараз! Також постарайтесь, щоби й Ваш сусід читав „Вістник".

З ДІЯЛЬНОСТИ УКР. ГР. ПРАВ. ЦЕРКВИ СВ. ВОЛОДИМИРА В ГЕМИЛТОН, ОНТ.

Річні збори цеї громади відбулися в неділю 16 січня, 1938 р. Предсідником зборів був п. С. Олійник, а писарями пп. В. Тукевітріз і Ел. Коча.

Програма зборів була звичайного характеру, де зарядовці по черзі здавали свої звіти.

Стан громади представляється так: Громада є в стані місійнім, бо ще не має відповідного числа сталих членів для удержання священика.

Попередно цю громаду обслугував о. Лещишин, а тепер о. Галицький, парох Торонта.

І хотяй як много праці для священика в Торонто, то всеж таки о. Галицький посвятив часу на кілька Богослужень рано і на Вечірні.

Між ними було двоє Богослужень надзвичайних, одно з нагоди зїзду СУМК, а друге з нагоди першої візитації Впреосвящ. Архиепископа Івана Теодоровича, на якій також були присутні о. Галицький і о. Лещишин.

Архиепископська візитація відбулася в неділю 17 жовтня, 1937 р., з добрим успіхом, як моральним так і матеріяльним.

Була це подія великого значіння, бо сотки людей мали нагоду вперше побачити Впреосв. Владику й почути гарну поучаючу промову, яка певно остане в памяти на довгі часи.

Промовляли також о. Галицький о. Лещишин, ряд гостей і місцевих громадян.

Впреосв. Архиепископ гостив в Гемилтоні через пять днів, і з тої нагоди промовляв на запрошення Сумівців при Т-ві Просвіти та звідів много наших громадян, даючи добрі й потрібні поради. Він замешкував в п-ва Фастригів від числом 28 Ерл Стр.

Успіх вище згаданої візитації треба завдячувати до великої міри членам Укр. Прав. Громади в Торонто, на чолі з їх шановним зарядом і парохом, о. Галицьким, що прибули громадно з хором під управою п. Левка і много причинилися до звеличання цего так великого й першого свята в Гемилтоні. Такі свята є дуже корисні в місійній праці, бо велике число наших людей блукає по чужих, а то й ворожих інституціях і там пропадають.

В парі з Тов. Просвіта утримуємо домівку, де міститься Рідна Школа і відбуваються вистави культурно-просвітного та мистецького національного характеру.

Та помимо цеї так корисної і щирої нашої праці, ми стрічаємось з ворожими нападами з боку так званих „активістів", які донедавна сиділи по кріпівках, не проявляючи жадної корисної праці для української справи.

Однак ми свято віримо, що світло переможе темряву. І в Гемилтоні засіяє гарна святиня Рідної Церкви, під проводом щирого духовного учителя, як рівнож і по других містах на сході, де живуть наші люди.

До заряду на біжучий рік були вибрані майже ті самі члени, що були минулого року, іменно: В. Фастрига, П. Завадівський, В. Ткач, Ор. Коча, М. Волківський, П. Фарбатюк, Д. Куць, І. Попович, пані Юнг і Оксана Фастрига. Вони на оцім місци бажають зложити щиру подяку всім братам і сестрам українцям за поміч в праці на полі Рідної Української Гр. Православної Церкви в Гемилтоні.

Заряд громади.

---x---

РІК ПРАЦІ Й УСПІХІВ.

(Едмонтон, Алта.)

Минулий рік можна сміло назвати роком праці й успіхів нашої церковної громади. Він показав запал і відданість наших громадян церкві та її роботі.

На річних зборах було рішено поробити деякі обнови в самому будинкові й для того роздобути фондів. На ту ціль ми зробили весняний базар, який був більш успішним, як інші весняні базарі. До успіху причинилися кандидатки на королевих Домця Мудра, Марися Челядин і Анна Маланчук; остання була вибрана королевою базару.

Не менше причинилися до успіху громадяни, які докладали чех старань, аби придбати найбільше фондів.

Зараз по базарі приступлено до обнови церкви внутрі. За кілька тижнів наша церква в середині виглядала як писанка, як дійсна святиня, де сходяться люди на молитву. Хтоб не входив тепер у церкву, не може не завважити тої великої зміни в її вигляді.

Другу важну річ, яку ми придбали — це прекрасний іконостас, що його набули в листопаді м. р. Іконостас надав церкві такої краси що хочеться бувати в ній та глядіти на святі образи, що дійсно по артистичному викінчені.

Ми набули також дві вишиті фани. Ми спровадили їх, а також вишивані ризи, зо Старого Краю. Тим трудився наш голова п. Чоботар, який доклав чи не найбільше старань, щоби ті красні річи були в нашій церкві.

Фани закупили наші лікарі Др Говда і Др. Верхомин. Ризи закупила Недільна Школа з своїх фондів.

Крім того комітет прикраси церкви справив деякі річи для прикраси ся престола та ще дещо.

Наша громада витала в себе минувшого року Високопреосвященого Архиепископа о. Іоанна. Це було в вересні. При тій нагоді Впр. о. Владика доконав посвячення вище згаданих фанів. Архиепископська візитація випала дуже успішно.

В осени був другий базар; цим разом ним клопоталося Жіноче Товариство при нашій церкві. Він приніс понад пів тисячі доларів.

Богослуження в нас відбуваються регулярно кожної неділі при великій участи вірних. Недільна Школа веде свою роботу з меншими дітьми. СУМК не дармує. Жіноче Товариство трудиться безперестанно.

Попри працю чисто релігійну, ведемо також громадсько-освітну та організаційну.

Дуже приємно про таке писати. Пишу це так для того, щоби повідомити наш загал про нашу роботу, як і для того, щоби заохотити інші громади давати повідомлення про їх працю та успіхи.

Не без того, щоби нам не ставлено перешкод. Завсіди найдуться людці, що не сприяють добрій роботі і стараються її шкодити. Але вони в нас за слабі, щоби нам шкодити.

В надії на Божу поміч ми йдемо сміло вперед і будемо далі трудитись, щоби затримати ту позицію, на якій стоїмо.

Парохіянин.

У 950-ЛІТТЯ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ

Християнство в Україні сягає дуже давних, бо ще апостольських часів. Святий апостол Андрій проповідував Христову віру на українських берегах Чорного Моря між грецькими поселеннями, й тому дуже правдоподібно, що він міг бути на київських горах, як про це оповідають старі українські літописні передання. Переказ каже, що в IX столітті, київський князь Аскольд приняв християнство. Мабуть християнином був теж князь Ігор. Та це лиш здогади літописців. Сьогодні непевно знаємо, що християнкою була княгиня Ольга, Ігорева жінка — а пізніше її внук, князь Володимир, який в 988 році приняв сам християнство, а пізніше й приєднав до християнства весь свій нарід, та проголосив Христову віру пануючою вірою у цілій своїй державі. Про цю світлу й велику подію згадує літописець ось-так: „Як Володимир прийшов до Києва, звелів поскидати ідоли — одні порубали, другі кинули в огонь. Перуна ж приказав привязати коневі до хвоста й тягнути з гори до ріки, і назначив чоловіка, що мав його бити залізом; це не задля дерева, що нічого не чує, але на посміховище бісові. Тягнули його з гори до Дніпра й плакали невірні люди, бо ще не прийняли хрещення. Потім кинули його до ріки. І Володимир приказав, щоб другого дня всі люди зібралися над Дніпром на хрещення. „Коли хто не явиться — багатий, чи убогий — ворогом мені буде" проголосив князь. Нарід зійшовся послушно. „Коли б воно не було добре, князь і бояри не приняли б цього" чути було такі голоси. Зійшлося людей без числа. Вийшов над ріку князь, бояри й священики, що приїхали з Корсуня, і почався обряд хрещення. Всі люди ввійшли в воду, дорослі по шию, молоді по груди, батьки тримали дітей на руках, а священики з берега відправляли молитви. „І радий був Володимир, що пізнав Бога сам і люди його" — так закінчує літописець опис цьої великої події.

Християнську віру прийняв Володимир з ріжних причин — а головним були ті, що поганська віра в ріжні ідоли вже не вистарчала, до того князь цікавився віруваннями других народів і з усіх вибрав християнство у грецькому обряді, щоб мати правдиву віру. Дальше князь бачив, що християнські сусіди дивляться на Україну, як на дикий, варварський край — і хоч київська держава була в ті часи велика, багата й могутня — князь розумів, що її чогось не достає — а саме правдивої віри, яка помогла б її піднятися на вищий культурний ступінь і дала змогу українському народові стати на рівні з культурними народами світа. І справді князь не завівся у своїх сподіваннях — змінився з давнього жорстокого погання на ліпше він сам, а також й цілий його нарід. Україна переймаючи християнство з Византії, не переняла разом з ним византійського суворого аскетизму. Україна приняла християнство, як релігію любови, радости й прощення. Християнство принесло з собою на Україну культурний розвиток і зміцнення суспільної організації; воно стало для українського народу релігією чину не лиш у церковній царині, але й у всіх ділянках суспільного життя. Християнська віра стала тим цементом, який міцно звязав ріжні українські землі й племена в одну державну цілість. До того часу цього не було — ріжні племена мали свої окремі вірування, окремі дикі, нераз дуже жорстокі звичаї та способи правління — інакше сталося з введенням християнства. Прийшла одна віра з суцільним світоглядом, з приписами, що обіймали усі життєві справи, прийшла віра, яка зрівняла людей, полекшила долю нижчих шарів, змагала до скасування невільництва, полекшила долю жінки, яка до християнства була рабинею та річчю чоловіка, без ніякої особистої волі та свободи; християнська віра усунула ріжнородні варварські обичаї, звичай мести. Християнська віра принесла мораль і чистоту обичаїв, принесла живу любов ближнього й значення жертви для загального добра — та підняла увесь український нарід на високий культурний ступінь.

З введенням християнства, як знаємо, на Україні стала ширитися освіта. Появилися ріжні школи, зразу в Києві, та більших містах — а пізніше й по селах. Навчання в цих перших школах обмежувалося зразу до писання, читання та пізнання св. Письма — пізніше було введено й інші предмети навчання. Перші школи й книгозбірні повставали зразу лиш при церквах та монастирях; це зовсім зрозуміле — бо перші учителі на Україні були не світські, але духовні особи; а також і тому при церквах, що на випадок ворожого нападу легше було захиститися і зберігти перед розграбленням.

З заведенням християнства поширилися також торговельні звязки України з сусідами. Всі чужі народи гляділи на Україну, як на могутню, славну й культурну державу та бажали постійних звязків з нею. У тісних звязках стояла тоді Україна з Византією, одною з найбільш могутніх тодішніх держав.

Християнська Україна була довгі віки й іще й до сьогодні одиноким й справжнім захистником західньої культури та справжнім заборолом християнства перед дикими азійськими ордами. Український нарід від найдавніших часів був тією греблею, що в неї цілі сторіччя вдаряли могутні хвилі диких азійських орд: печенігів, половців, татарів, турків та москалів-монголів. Ця гребля на собі всі удари витримувала й спиняла похід азіятів у широкий світ. Правда, часами й вона не видержувала, попроривалася, під напором переважаючої більшости — а тоді

в західній Европі настала трівога смертельна і роздався на всі сторони розпучливий крик ратунку. За те ж, як Україну плюндрували дикі азійські орди, брали в ясир тисячі християнського люду, а другі стільки вирізували в пень; як Україна щораз, по кожньому нападі перемінювалася у румовища й пустошіла — ніхто не спішив її на порятунок. Через це що Україна стільки витерпіла від диких азійських орд — вона ослабла й не могла розвинути сильної державної організації та призбирати великі добутки, розбагатіти та зрости в силу. Її коштом багатіли й росли другі — а доля України від найдавніших часів — аж до сьогодні — це доля тієї чайки що вивела гніздо при битій дорозі. Та перед нею велике й ясне майбутнє, яке принесе нашому народови цілковиту перемогу. Бо за великі труди за великі жертви, за довголітнє горе, за криваві муки — дістається велику нагороду. Цю нагороду здобуде й наш нарід.

Сьогодні, у 950-ліття хрещення України не заграють радісно дзвони у її серці Києві, не скличуть наших сестер-братів на молитву до колишніх золотоверхих, багатих церков. Не зберуться сьогодні наші брати на Володимирській горі на Дніпром в Києві біля памятника князя Володимира Великого, який хрестом благословить весь нарід та всю українську землю. Бо нашим братам у червоному „раю" навіть і молитва заборонена. За це ми ... межами большевицького царства вшануймо гідно 950-ліття хрещення України. Минаймо ... чужинців і святкувати ... поганські свята тільки тому, що це „в моді". Відсвяткуймо свято хрещення України — й її великого будівничого, князя Володимира — а тим спричинимося до великої духової обнови нас самих, а також наберемо, як колись наші хоробрі вольні предки нової сили до боротьби з лихом, до боротьби за краще завтра рідної землі й народу.

Знаємо вже, що принесло християнство в княжій Україні та яка його важна роля в майбутньому. Стараймося, щоб і ті, що ще цього не знають — дізналися. Памятаймо, що так як Шевченко й інші наші славні великі люди — маємо бути вірні тим ідеалам: Богові й Україні. Тому в 950-ліття хрещення України поведім отверту й безпощадну боротьбу з безбожництвом і комунізмом.

Олена Ш.

ЛІЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.
(Збірка о. Л. Дячини)

Свон Плейн Саск.	3.25
Мейбридж Саск.	2.00

ГЛЕСЛИН, САСК.

Мих. Кузьмицький	1.00

(ВЕҐРЕВІЛ, АЛТА.)

По 3 дол.: Розалія Федоркін.
По 1 дол.: М. і П. Зварич, Вас. і Юстина Кирилюки, Е. і К. Засійбіди, М. і Кс. Кирилюки, Юр. і Марія Фийчук, Вас. і А. Зарубії, Юр. і А. Шевчуки, А. і П. Зваричі, Ф. Подевлюк, Мих. і Софія Харуни, Семен і Магда Самоїл, Петро й Ева Татарчуки, Петро Ісаєнко.

СЛАВА, АЛТА.
(Збірка о. Т. Горбая)

По 1 дол.: Ди. Шпичка, І. Гревулак, А. Саковський, П. Запарнюк, Мих. Вапняк.
По 70ц.: Мих. Пухкий.
По 50ц.: Вас. Запарнюк, ... Стратійчук, Петро Новосад.

Залявські.

САСКАТУН, САСК.

В. Буряник	1.00

ЕДМОНТОН, АЛТА.
(Збірка о. Є. Грицини)

Збірка в церкві підчас мирування (19. XXII. 37)	3.16

ПЕМБІНА, Н. Д.

Іван Пастух	1.00

ДАВФИН, МАН.

А. Ізачевський	1.00

~~РІЗДВЯНА ЗВІРКА.~~
ПРИНС АЛБЕРТ, САСК.
(Збірка о. Т. Кисілюка)

По 1 дол.: С. Лущук, Г. Бзовий.
50ц.: О. Фучко, І. Бойко, Д. Лозорко, О. Бенлас, М. Зюбрак.
По 25ц.: Т. Заячкевич, І. Лінгерас, М. Сулятицький.
По 10ц.: М. ..., Медвина Зюбрак.

БЮКЕНАН, САСК.
(Збірка о. М. Фика.)

По 35ц.: К. Гонзьола, Я. Гонзьола, Я. Ярема.

РАМА, САСК.

По 50ц.: Ф. Бурлаков, О. Скорець (55ц.), Н. Гуцуляк, П. Котик, П. Семенюк, П. Біловус, А. Кальніцький, І. Кравець, П. Ковалишин, пані П. Ковалишин, пані А. Овчар, Бродзак, пані П. Гладій, пані П. Котик.
По 35ц.: З. Микитишин, Г. Землюк, пані Ревуцька, пані І. Козашина.

ФОСТОН, САСК.
(Збірка о. М. Фика.)

По 1 дол.: С. Ситько.
По 50ц.: П. Мелейчук, І. Фрапко, І. Стронський, Г. Заморовський, В. Пігула.
По 35ц.: П. Пелех, ... Т. Симпатюк, Р. Ярницький.
По 30ц.: Н. Кравець.
По 25ц.: Р. Стратійчук, Гелен М. Циркан.

КУРОКІ, САСК.
(Збірка о. М. Фика.)

По 50ц.: А. Савчук, А. Панасюк, К. Чудій.

ЛЕЗДІ ЛЕЙК, САСК.
(Збірка о. М. Фика.)

По 50ц.: П. Опарюк.
По 35ц.: В. Пелиховський, К. Лесько, Н. Корча, пані А. Біловус ..., А. Дребот, О. Ференчук, Г. Дребот, Ф. Гоголь, П. Пух, пані П. Пух (Сторожес).

РІДЖАЙНА, САСК.
(Збірка о. І. Кусого)

По 50ц.: Н. Кобизянський, П. Чемчук, В. Капленський, В. Ціброньський, Н. Марчук, Г. Войткін, І. Юзьв, М. Базилевич, Л. Батозков, Ф. Титеник, Н. Маруняк, пані П. Анкевич, Г. Корпан, С. Лисейко, В. Веселовський, Н. Масиник, М. Грегорій, В. Варвишевич, пані F. Козяр, пані К. Паньків, пані В. Козяр.

ПІҐО, САСК.
(Збірка о. І. Кусого)

По 50ц.: Тео. Константинський, Ана Савчук, С. Лазецький, М. Онуфрейчук.

ПАРКЕРВЮ, САСК.
(Збірка о. І. Кусого)

По 50ц.: В. Кравчук, І. Никорек, П. Прочак, І. Захарецький, Ю. ..., ... Онуфрейчук, ... Воловійчук, Н. Романюк, ... Василина ..., В. ..., Ю. ...

ІНСІНҐЕР, САСК.
(Збірка о. І. Кусого)

По 50ц.: ... В. Тверничук, І. С. Половик, С. Гет..., В. Тверничук, Д. Федорчук, Іля Рудан, В. Копищан, І. Скигар.

МЕЛВИЛ, САСК.
(Збірка о. І. Кусого)

По 50ц.: Яків Вівчар, пані Марія Я. Вівчар, Кость Вівчар, Олекса Тимчишин, Михайло ..., пані Тетяна ..., Стефан ..., Анна ..., Павло ..., Петро Шкрабер, Клим Адамовський, Василь Ничат.

ВЕСТ БРУК,
почта Тьодор, САСК.
(Збірка о. І. Кусого)

По 50ц.: В. ..., І. Половик, І. Сайн, І. Матвійчук, В. Ісеан, В. Чорнопіта, І. Ісеан, В. Білокритий, В. Пенишко, В. Кисецька.

КАНОРА, САСК.
(Збірка о. В. Апонюка)

По 1 дол.: ... Андрей Сеньчишин, ... М. Стрільців, Вас. Гошнюк.
По 50ц.: Дм. Данилюк, Ів. Гуменюк.

ВИММЕР, САСК.
(Збірка о. В. Апонюка.)

По 1 дол.: Народній Дім, Томко Романюк, Гр. Кудрик, Василь Бойчук.
По 50ц.: Петро Стрілець, Микола Тутка, Томко Ксьондзина, Михайло Федак, Микола Франко, Петро Сліпець, Володимир Романюк, Василь Бойко, Іван Шмельський.

СВИДОВА, САСК.
(Збірка о. В. Апонюка.)

По 50ц.: Олекса Рудий, Григ. Ремакович..., Петро Парасюк.
По 45ц.: Іван Шевчук.
По 25ц.: Дмитро Данилюк.

СТОРНОВЕЙ, САСК.
(Збірка о. В. Апонюка.)

По 50ц.: Василь Ткачук, К. Яголь-ницький.
По 47ц.: Михайло Вінтоник.

СТІНЕН, САСК.
(Збірка о. В. Апонюка.)

По 1 дол.: Іван Пелехатий.
По 50ц.: Гр. Олійник, Василь Підручний.
По 35ц.: Петро Шосталь.
По 30ц.: Марія Федорів (з Мелвил.)
По 25ц.: Михайло Вельгуш, Петро Недбаленко, Йосиф Ягольницький, Микола Анака, Іля Литвинка, Миколай Андрусяк, Володимир Парасюк.

РОКСТОН, САСК.
(Збірка о. В. Апонюка.)

Іван Павчук	2.00
Дмитро Павчук	1.00

По 35ц.: Кость Трофаненко, Іван Ільащук.

ВАТСОН, САСК.
(Збірка о. В. Апонюка.)

Полонин	1.00

КАНОРА, САСК.
(Збірка о. В. Апонюка.)

Іля Швець	.50

СТІНЕН, САСК.
(Збірка о. В. Апонюка)

Іван Анака.	.50

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Кисілюка.
Квітень.

21. Четв. — Семборг 6 год. вечер страсти і свячення пасок.
22. Пят. — Принс Алберт, свяч. пасок 1 година попол.
23. Субота — Ґронлід, сповідь всіх, хто залишився послідний в пості.
24. Нед. 12 год. в ночі — Ґронлід.
24. Нед. 3 год. рано Брукбі, коло Керот Ривер — свячення пасок, рання Вел. відправа.
25. Світл. Пон. Воскресна відправа — Ґронлід.
26. Світл. Вівторок. — Брукбі, коло Керот Ривер.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василіва
Квітень.

21. Стр. Четвер, Страсти — Белс.
22. Вел. Пятниця, 10 год. рано винесення плащ. — Смокі Лейк.
24. Воскресіння Христове — Смокі Лейк.
3 год. попол. Вечірня — Белс.
25. Світлий Пон. — Доанинг
1 год. попол. Вечірня — Стрий.
26. Світлий Вівторок. — Гемлин. — Всюди Вел. Сповідь.
Смокі Лейк, Алта.
Почтова скринка 108.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Гаїцького.
Квітень.

24. Великдень — Шортдейл.
25. Світлий Понеділок — Робланн.
Адреса Роблін, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. С. П. Симчича.
Квітень.

24. Воскресення Христове — Сенді Лейк 4 год. рано Воскресна Утреня.
Служба Божа Виста 8 год. рано
25. Світл. Понеділок — Россборн.
26. Світлий Вівторок — Ст. Джанс (Січ).
Всюди відбудеться св. Сповідь.
Адреса: — Мензі, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Л. Березицького
Квітень.

22. Вел. Пятниця — Толстой.
24. Великдень — Ґардентон, місто.
25. Свтл. Понеділок — Вайта.
26. Св'тл. Вівторок — Сеньків.
Адреса: — Толстой, Ман.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР
НА 1938 РІК.

16 С. Микити

17 Н. Нед. квітна. Пп. Йосифа еп.
18 П. Мч. Агатопода й Теодула
19 В. Євтихія арх.
20 С. Євтихія епис.
21 Ч. Вел. Четвер. Ап. Іродіона
22 П. Вел. Пятниця. Мч. Єпсихія
23 С. Вел. Субота. Мч. Терентія

24 Н. Великдень. Св. Антипи еп.
25 П. Світ. Понеділок. Василія
26 В. Світл. Вівторок. Мч. Гомаїлп
27 С. Св. Мартина
28 Ч. Ап. Аристарха
29 П. Мч. Агапії, Ірини і Хіонії
30 Симона еп. Перх. та ін. мч.

ТРАВЕНЬ.

1 Н. 1. Нед. Томина. Пп. Івана
2 П. Пп. Івана, Юрія еп. Триф.
3 В. Пп. Теодора, Тріхіни, Анас
4 С. Ст. Ануарія та ін. Теодори
5 Ч. Теодора Сикеот
6 П. Вм. Юрія Переможця
7 С. Мч. Сави Стратил

8 Н. Нед. Мирон. † Ап. ев. Марка
9 П. Св. Василія Амас. Стеф. еп.
10 В. Ап. Симеона
11 С. Ап. Язона і Сосипатра
12 Ч. Мч. 9 в Кізиці
13 П. Ап. Якова
14 С. Пр. Єремії; св. Мак...
15 Н. Нед. Ровсл. Атанасія ...

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. І. Гикавого

23. Вел. Субота, 12 год. пополудні Брудергайм
24. Неділя Великдень 5 год. рано — Кейленд.
7 год. рано — Про...
9 год. рано — Вилінґдон.
26. Світл. Вівторок — Брудергайм

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. І. Дмитрова

21. Четвер, Страсти. — Мелвил...
23. Вел. Субота. — Портедж ла Прейрі.
24. Великдень в год. ... повна відправа. — Брендон.
Великдень год. 6-та рано — ... Селкірк.
Год. 8 рано — Тиндал
(Всюди Воскресна Утреня і свячення пасок)
Великдень, год. 10 рано, Сл. Божа — Септон.
25. Світл. Пон. — Тиндал ... мітрат Савчук.
25. Світл. Пон. — Ист Селкірк о. Дмитрів.
26. Світл. Вівторок. — Поплар П...

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ
1938
Квітень.

22. **Велика Пятниця:** Царські часи. Літургія не правиться. Вечірня в 2 год. пополудні. Винесення плащениці.

23. **Велика Субота:** Літ. св. Вас. Великого з Вечірнею. Ап. Рим. VI 3—11. Єван. Мат. XXVIII 1—20. У вечер читання Діянь Апостольських.

24. **Великдень:** Воскресна Утреня. Літ. св. Івана Золотоустого. Ап. Діяння І: 1—8. Єван. Івана 1: 1—17. Вечірня у всіх ризах. На протязі цілої пятдесятниці не клякається.

25. **Світлий Понеділок:** Служба така сама, як в Неділю Пасхи. Ап. Діян. І: 12—17 і 21—26; Єван. Івана І: 18—28.

26. **Світлий Вівторок:** Служба та ж, як в Неділю Пасхи. Ап. Діян. II 14—21; Єван. Лук. XXIV 12—35.

Травень.

1. **Нед. Томина:** Утр. Єван. Мат. XXVIII: 16—20. Літ. Ап. Діяння V: 12—20. Єван. Іван. XX: 19—31. Підчас мирування роздача Артоса.

6. **Пятниця: Юрія Переможця:** Утр. Єван. Луки XII: 2—12. Літ. Ап. Діяння XII: 1—11. Єван. Ів. XV: 17—27 і XVI: 1—2.

8. **Нед. Мироносиць:** Голос 2. Утреня Єван. Марка XVI: 9—20. Літ. Ап. Діяння VI: 1—7. Єван. Марка XV: 43—47 і XVI: 1—8.

15. **Неділя Розслабленого:** Голос 3. Утр. Єван. Луки XXIV: 1—12. Літ. Ап. Діяння IX: 32—42. Єван. Івана V: 1—15.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XV. WINNIPEG, MAN., MAY 1st, 1938 ВІННІПЕҐ, МАН., 1-го ТРАВНЯ, 1938. ЧИСЛО (293) 9

ЯК ВОНИ „БОРОНЯТЬ" ЦЕРКВУ.

Як вже було згадано в послідім числі „Вістника", члени „Заряду Українського Православного Собору св. Покрови у Вінніпегу" (числом 13) розіслали з кінцем березня ц. р. обіжник, в якім закликують православних українців перевести „якнайширшу збірку пожертв" на покриття коштів судового процесу, що його ведуть проти Української Православної Церкви в Канаді. В обіжнику між іншим говориться, що парафія та П. Маєвський ведуть процес не в особистій справі, але в обороні цілої Церкви проти Архиепископа та Консисторії, отже й загал вірних Церкви повинен причинитися до тої оборони своїми жертвами.

Треба сказати, що обіжник від початку до кінця не тільки баламутний, але просто брехливий. Вичислити й обговорити всі ті брехні, що ми в ньому подибуємо, в обсягу одної статті — неможливо. Ми отже обмежуємося цим ... лише до двох речень з обіжника, з яких шановні читачі самі побачуть, в який спосіб автори обіжника „інформують" людей та як „обороняють" Церкву і її членів.

Говориться в обіжнику так:

Відбулись вже екзаменації єпископа і адміністратора, які торують собі дорогу до чужих. Відбулась теж екзаменація нашого настоятеля всч. о. Петра Маєвського й Голови Собору п. Г. Блока, які твердо й непохитно обстоювали звязок з **Матірною Київською Церквою й церковні права вірних".**

Для пояснення тим, що з судовою процедурою не є ближче обзнайомлені, треба зазначити, що екзаменація („екземінейшен фор дисковері") є підготовчим, або вступним кроком до судового переслухання і відбувається в той спосіб, що адвокат з одної сторони допитує, або екзаменує свідка чи свідків з противної сторони. Така екзаменація відбувається не в суді, але звичайно в канцелярії того адвоката, що екзаменацію перепроваджує, та перед спеціяльним судовим урядником, що називається „екземінер" та записує скорописом („шорт-генд") кожне слово, що адвокати з обох сторін, або свідок в часі екзаменації скаже. **Свідок зізнає під присягою і його зізнання мають таке саме значіння, як би він зробив їх в часі переслухання в суді.** Отже й екзамінації о. Архиепископа й о. Савчука та П. Маєвського й Г. Блока були під присягою і є точно, слово в слово, списані так, що тепер ніхто не годен до них будь чого додати, або від них відтягнути.

Повертаючи до повище наведеного уступу з обіжника, треба сказати, що прочитавши його, мається враження, що в часі екзаменації о. Архиепископ Іоанн та о. С. В. Савчук, які нібито „торують собі дорогу до чужих", тягнули, або пробували тягнути до тих - же, ясно не означених „чужих", також цілу Церкву, а П. Маєвський та Г. Блок, як дійсні оборонці Церкви, перед ними Церкву боронили та „твердо й непохитно обстоювали... церковні права вірних".

Каже пословиця, що як навчиться пес бігти за возом, то побіжить і за саньми. Подібно можна сказати, що як хто має склонність до перекручування правди, то буде пробувати перекрутити навіть „Отче наш". Нам видається, що таку склонність, як що не слабість, до перекручувань мають також автори згаданого обіжника. Навчились вони перекручувати Протокол Семого Собору, навчились п е р е к р у ч у в а т и неминучі факти, що свідчать проти них та їх „оборони", вони тепер, як виходить, пробують перекручувати та натягати на своє копито й судовий документ, яким по нашій думці є протокол з вище згаданих екзаменацій. Бо те, що в обіжнику говориться про екзаменації, є рішуче незгідне з правдою, якщо вже не вжити більш різкого слова.

Поминаючи закид, що ніби то о. Архиепископ Іоанн та о. Савчук „торують собі дорогу до чужих", як негідний уваги, та як такий, що в нього навіть славна „тринадцятка" не вірить, — ми спинимося цим разом лише на тім, як на ділі виглядає ота Блокова та Маєвського „тверда й непохитна" оборона „церковних прав вірних".

Коли вони справді є такі тверді та непохитні оборонці церковних прав вірних, **то в першій мірі повинні б обороняти права тих людей, що зложили тисячі доларів на Собор св. Покрови в Вінніпеґу, тобто права членів того ж Собору.** Згідно зо статутом Собору та згідно з тими численними закликами й заявами, з якими уряд Собору на протязі ряду літ звертався до православних українців в Канаді, щоби жертвували на Собор гроші, — **всі жертводавці зпоза Вінніпеґу, що зложили на Собор 10 доларів або більше — є членами Собору.** Отже й власниками майна Собору та його повноправними членами являються не лише члени, що живуть в Вінніпеґу, але також і члени, що живуть поза Вінніпеґом та що безумовно становлять переважну більшість цілого членства Собору.

Коли отже Блок та Маєвський є такі „тверді" та „непохитні" оборонці „церковних прав вірних", — **то вони в першій мірі повинні твердо й непохитно обороняти права** членів **Собору, без огляду на те, де ті члени живуть — в Вінніпеґу, чи поза Вінніпеґом.** Тимчасом справа мається зовсім інакше. Замісць обороняти права членів Собору, **вони пробують позбавити всяких прав до Собору більшість його членів, тобто тих, що живуть поза Вінніпеґом.** Точно кажучи, за це власне, а не за що інше провадиться судовий процес. Він не провадиться за патріярха, ні за жуківців, ані за „київські канони", як то „оборонці" стараються в людей вмовити, але за те, **хто є власником Собору та хто має право рішати про його релігійну приналежність — всі його члени,** — отже з Вінніпеґу й зпоза Вінніпеґу, — чи тільки члени в Вінніпеґу, тай то не всі, а лише ті, що грають на дутку Свистуна й Маєвського, що, захопивши Собор в своє посідання, вживають його для цілей, що є рішуче незгідні з цілями, для яких він був побудований.

(Продовження на стор. 3-ій)

НЕ БУДУ МОВЧАТИ!

Недавно „Заряд Українського Православного Собору св. Покрови у Вінніпегу" порозсилав по Канаді лист, чи радше відозву з датою 28-го березня 1938 р. Таку відозву і я дістав. Під відозвою підписаний заряд Собору і кількох членів, разом якраз 13 осіб, а між ними Свистун і Маєвський. Цілею відозви, як зі змісту виходить, є 1) збирати гроші на „оборону Церкви (процес)" і видавання „Рідної Церкви" і 2) **баламутити загал і нищити українську громадську силу.**

Відозва довга і вже від першого речення починається **перекручуванням правди і вкладанням своїх гріхів на чужі плечі.** І так через цілу відозву. Говориться в ній, що:

Консисторія (отже і я!), це **зрадники, люде ласі на панські розкоші, безсовісні, готові для власних користей на ніщо звести Укр. Прав. Церкву.** Це така погань, що відозва пригадує, що це як раз до тої праведної 13-ки відносяться слова Христа: „Не бійся, мала громадо, — Я дам тобі силу виганяти злих духів й затуляти пащі левам, наступати на гадюк і скорпіонів". Значить — на нищення гадюк і скорпіонів Христос призначив 13-ку.

Колись еп. Хомишин голосив, що Ісус Христос і Святий Дух кажуть йому заводити целібат. Тепер Канада дочекалася подібного. Тринадцять апостолів (давних було 12 і між ними один Юда Іскаріот, а тут є 13) на одній стороні, а на другій злі духи, льви, гадюки і скорпіони.

Річ певна, що не одна Консисторія тай я з нею належить до гадюк і скорпіонів. Сюди належать і священики, і громади, і вірні, які не поступають по бажанню 13-ки.

Я розумію, що на відозві поставлено рядок імен на пострах людям — гляньте, кілько нас є! Однакож вистарчить знати Свистуна і Маєвського, щоби знати, як 11 виглядають. Не можуть вони бути ані мудріші, ані гідніші, ані характерніші, ніж Свистун з Маєвським. Кілько між підписаними тих, що вміють відріжнити „праву від лівої"? Чи багато тих, що заведи його „під дурного хату" 24 рази на добу, а він того не буде знати? І тому в моїм розумінню ціла 13-ка і соборна громада, то — Свистун з Маєвським. Ані більше, ані менше. Їх двох, а не 13, ні 18, ні 35, ні 50, ні 100, ні 200.

Впадає в очи, що в відозві 13-ка закидає Консисторії, чи минувшому Соборови якраз такі гріхи, які на 100 процент належать до Свистуна і Маєвського. Це нагадує живцем ту приповідку, де злодій тікаючи показував рукою на людей перед собою і кричав: Ловіть злодія!

Тринадцятка обороняє Церкву, а на те — давайте люде гроші! Грошей треба... Однакож я розумію, що коли б 13-ці ходило про ратовання Церкви перед скорпіонами, то процес давно відбувся б. Вони всею силою перли би до закінчення процесу, вони зверталися б до загалу, люди, спонукайте Консисторію, нехай якнайскорше стає до працесу! Однакож замісць заклику до скорого закінчення процесу, маємо заклик за збиранням грошей. Виходить, що відкладання і відтягання процесу може бути цілком пла-

(Продовження на стор. 2-ій)

НЕ БУДУ МОВЧАТИ!

(Продовження зо стор. 1-ої)

нове з тим розрахунком, що так можна більше грошей зібрати. Відтягання поплатніша річ. А закінчився процес скоро, так нема причини до збирання грошей. Процес процесом, суд судом, але коли грошей назбирається, то — вибачайте люде, бо гроші пішли на процес!... Не віддадуть. Таке виходить.

Коли б я тягнув на суд великого злочинця, то хотів би — коли скарга зроблена рано, щоби вечером злочинець ходив вже в дибах і кайданах. Простий же рахунок: буде злочинець довше на волі брикати — більше лиха наробить. Скаржити злочинця, страшити людей злочинцем, а опісля дозволяти йому якнайдовше по світі ходити і лихо коїти — чи це не показує, що справа може бути не такою, як говориться? Коли Церква загрожена і треба її ратувати, то не відтяганням суду і збіркою грошей. Та хіба більшість з 13-ки це розуміє?

Оборонці Церкви... Великі громадські робітники... Одинокі сторожі громадської справи... Та котрі з 13-ки до них належать?! Хіба ж я їх не знаю? Хіба люди не знають? Громадська праця і золоті верби!... Самозванче апостольство і перекручування правди та баламучення загалу!

Коли ходить про дійсну оборону церкви, то був час, коли я мусів Церкву обороняти навіть перед нинішними „оборонцями".

Дальше я обороняв Церкву перед наступом католиків (не греко-католиків), кацапів, протестантів, жуківців — тоді, коли нинішні оборонці її цілком не обороняли. Бо хто з 13-ох до оборонців належить? **Моїх стать в обороні Церкви можна числити може й на сотні,** а Свистун мабуть більше написав про „грейн ексчендж", чи Блев. Спілку, ніж стать для оборони Церкви. І тому я ще раз питаю: хто з 13-ки до оборонців Церкви належить, тай оскілько?

Коли ж ходить про загальну українську громадську працю, то я працюю від 1910 року дотепер (до Канади я приїхав 1901 р.) Це не є 25 літ побуту Свистуна в Канаді з усіми його золотими вербами, галабурдами, „стампідами" і т. п. на шкоду громадській справі — це цілих 28 літ (тепер 29-ий) **праці** і без ніяких окремих дарунків і принять (крім одного випадку за всі часи в Вінніпеґу) без окремих подяк, славословій, відзначень, без жадних ношень на руках... Кілько грошевого кошту зробив загал для мене за 28 літ, а кілько для „оборонців"? Нехай хтось фактами покаже, що я бодай раз за 28 літ зійшов з раз вибраної дороги, або хоч зневірювався, чи занедбував громадські справи!

Доси ніхто з моїх найбільших противників не мав проти мене таких фактів. А те, що хтобудь давніше, чи нині 13-ка проти мене висуває, це вуличне голословне пустомельство! Демаґоґічні верески!

А я хочу фактів! Вимагаю фактів! Домагаюся і буду дальше вперто домагатися фактів! Це я ставлю нині, як ультімат всім тим, що звуть мене зрадником Церкви, а з тим, певна річ, і цілої загальної української справи. Фактів домагаюся!

Мене звати зрадником, що для панських вигод готов Церкву запропастити — що ж це, як не розбій на гладкій дорозі? Як не бандитизм? **Адже ж я жив і живу між людьми, а люди побіч мене, отже хто коли чув, чи бачив, що в мене є апетит на панські розкоші, тай ще коштом церковної справи.** Хто бачив? Хто чув? А однакож 13-ка виготовляє письмо, рід повідомлення для широкого загалу, і його підписує голова собор. громади Блок, який чейже краще всіх повинен би знати мій апетит на панство; підписує Маєвський, який мене менше знає, ніж я його, і підписує Свистун, що сам бував в бувальцях, тай нині числить себе до знавців закону, помічників правосуддя, **є членом адвокатської організації!** І розсилають таке письмо поміж український загал в Канаді. **Чи ж це не розбій на гладкій дорозі?!** І це зветься в них обороною Церкви, а себе звуть майже коли не цілими апостолами. І на таку „оборону" збирають гроші...

Кажуть — я зрадник... Лакомий на панські розкоші і за них готовий Церкву запропастити... Це кажуть вони тоді, коли за 28 літ я не зійшов на хвилину з раз вибраної дороги і робив для громадської справи все, що було в моїй силі. А розкоші мені і в сні не снилися.

Правда, не вся моя робота була широкому загалові відома, її значіння не всім було зрозуміле — і на те мабуть Свистун зо своїми числить. Однакож була вона дуже відома навіть декому з 13-ки... Досить переглянути листи декого з них до мене (я їх маю!), щоби побачити, що я таки дещо робив... І я їх перегляну і покажу, коли прийде на те час.

Був час, що треба було напружити всю силу на оборону нашої Церкви перед давними „оборонцями" і наша оборона закінчилася тим, що ворог публично заявив: „так, ми брехали на православних!" Нині знов йде наступ на нашу Церкву від новітних „оборонців", які неофіціяльно, але в білий день на вулицях хваляться: „Все переверну догори коренем, а коли не вдасться — я нічого не трачу" Звісно — голий розбою не боїться. Що може стратити той, хто своє добро нізащо промарнував?...

Нині треба знов завзятої оборони і я до такої оборони забираюся. На власну відповідальність, спускаючись на власну силу. Я нині окремо вкладаю на себе обовязок стати якнайзавзятіше до оборони того, коло чого я, разом з другими добрими людьми, працював тільки літ!

І працював головно своїм власним зусиллям, не накликаючи нікого до грошевих жертв, до грошевої підмоги. Ніхто з загалу не скаже, що він дав мені гроші на громадську справу, або бодай, як дарунок, а я ті гроші промарнував. Я не діставав таких грошей від нікого. Та може загал через те і не знав, що я щонебудь роблю. Робітником, звичайно, вважають того, хто голосно кричить і гроші збирає.

Правда, при грошевих засобах я міг був більше зробити, ніж зробив, вкількоро більше, однакож мені завсігди здавалося, що — звернуся я до загалу за грошевою допомогою, а хто будь скаже: Грошолюб! Наживи хоче!... А своїх грошей не було понад те, щоби сяк так прожити. Та все ж таки я віддав для громадської справи все, що лише міг віддати.

За 28 літ без перерви моя особиста справа ніколи не була в мене на половину так важною, як громадська справа. Та не згадував би я того, коли б не нові оборонці, що „байсиклями" їздили тоді, коли я пішки ходив. За 28 літ я не мав навіть „байсикля", а не то вже автомобіля, а вони... чим вони вже не їздили? За 28 літ які скарби я для себе придбав? Які вигоди чи розкоші? І тому я не згоджуся, щоби хто небудь нищив ту справу, для якої я дав більше сили і життя, ніж Свистун з Маєвськми і цілою 13-ою разом. Ось тут причина оцеї моєї заяви!

Але є і друга причина...

Кожний, що знав мене, як незрадника, має право мені тепер сказати:

— Ось 13-ка закидає тобі зрадництво, властелюбство й апетит на панське життя коштом церковної справи — отже чому не відповідаєш? Чому мовчиш? Чому не обороняєш себе, коли ти не зрадник? І коли твої обвинувачі голосять неправду, чому не стаєш всею силою проти них, і не захищаєш громадської справи перед ними?!...

Це велика причина!

А є ще і третя причина, хоч дуже маловажна. Одному з 13-ки снився колись сон: він вмер, його поховали при дорозі, і люди плювали на його гріб, йдучи дорогою. Такі сни бувають. І мені недавно снився сон, хоч і цілком іншого змісту; і він спонукує мене до оборони громадської справи перед „оборонцями".

Нинішна моя стаття, це лише заява перед українським загалом, що я не буду мовчати! І доси я не мовчав, однакож говорив менше, ніж можна було, думаючи, що при меншім обійдеться. Нині ж бачу, що ні. Ворожа сила не перебирає в способах, отже треба поставити їй відповідний відпір. Наступ на Українську Православну Церкву і загальну українську громадську справу сягає мабуть трохи дальше, ніж до 13-ки. Виглядає, що поза Христовими словами, які відозва наводить, є ще чиїсь слова, про які відозва не згадує.

І тому вважаю, що проти ворожої сили треба виступати з найбільшою рішучістю. А виступивши буду робити для оборони справи тільки, кілько сили в мене знайдеться. Кричать „оборонці" — і я буду говорити. Пищуть вони — і я буду писати. Кличуть вони: давайте люди гроші на оборону! — а я зачну найперше від моєї власної сили і праці. Перемелюють вони фрази — а я буду шукати за фактами і показувати їх добрим людям. Я буду ставити „оборонців" перед їх власним зеркалом, коли вони своє викривлене зеркало перед мої очі тичуть.

Я розумію, що задача велика і сила одного чоловіка обмежена, отже годі зробити того, що задумую, за одну днину. Однакож вірю, що зроблю. Бо ж я свідомий, що по моїй стороні слушність. Я знаю, що український загал бажає собі добра і з розсудком прийме те, що я перед ним поставлю і допоможе в моїй роботі там, де такої помочі було би потрібно. А поки що оця моя стаття нехай буде перед загалом врочистою моєю заявою — **що я не буду мовчати!**

В. Кудрик.

ПРОТИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.

Кореспондент львівського „Діла" (ч. 79) пише, що поляки влаштовують тепер на Холмщині віча і ріжні „шопки", щоб задемонструвати, що це польський край. В резолюціях лають православне духовенство за те, що вживає української мови. І домагаються від польського уряду, щоби в Холмщині були: 1) польські православні священики; 2) щоб у православних церквах проповідувано польською мовою; 3) та щоб навчання православної релігії відбувалося по польськи. Треба скінчити, кричали „стшельци" в Замосцю, з „русько-украінскіми вивротовцамі і патлатимі попамі".

ЗАБОРОНЯЮТЬ ШЕВЧЕНКІВСЬКІ СВЯТА.

„Новий Час" (ч. 76) подає, що старосто в Сокалі зачало забороняти Шевченківські Свята. Наприклад в Себечові старалася дістати дозвіл на таке свято читальня „Просвіти", а потім Кружок „Рідної Школи". Відмовлено обидвом дозволу. По селах відбуваються часті ревізії, які переводить поліція при асисті шпигів.

ЯК ВОНИ „БОРОНЯТЬ" ЦЕРКВУ.

(Продовження зо стор. 1-ої)

Яке становище відносно членів Собору зпоза Вінніпеґу занимають оті „тверді" й „непохитні" оборонці „церковних прав вірних" — видно з того, що говорить про це голова Собору, Г. Блок. **Він присягнув, що Собор має членів тільки з Вінніпеґу (з виїмком трох членів, що живуть по одному в Трансконі, Лакпорт і Стонвол), а члени зпоза Вінніпеґу не є членами.**

Він також присягнув, що **члени ктитори, члени фундатори та члени добродії зпоза Вінніпеґу не є членами, тільки жертводавцями,** тобто, що вони не мають ні права голосу, ні взагалі будь яких інших прав, які приналежать повноправним членам, бо право мають тільки ті члени, що живуть в Вінніпеґу та ходять на богослуження до Собору. Виходило б, що чоловік, що живе в Вінніпеґу та ходить на богослуження до Собору, є повноправним членом, а примір Петро Зварич, що зложив на Собор чи не звиш 800 доларів, не є членом і не має права до Собору, бо він живе поза Вінніпеґом і на богослуження до нього не ходить.

От так „твердо й непохитно" Г. Блок, голова Собору, „обороняє" права тих людей, що зложили кільканадцять тисяч доларів на будову та підтримання Собору.

Хоч якою дивною не являється ота Блокова „тверда" й „непохитна" оборона „церковних прав вірних", то ще дивнішим являється той факт, що „оборонці" ще мають лице й відвагу звертатися якраз **до людей зпоза Вінніпеґу, тобто до людей, яким відмовляють всякого права до Собору,** за грошевою піддержкою в їх процесі. **Іншими словами члени Собору зпоза Вінніпеґу мали б помагати „оборонцям" позбавити себе самих всяких прав до Собору.** Як таку „оборону" назвати, та як до неї відноситися, — це залишаємо на здоровий розум самих членів Собору та взагалі цілого українського православного загалу в Канаді. Але ми є певні, що ніхто з розсудних та шануючих себе людей не дасть ані одного цента на таку „оборону", що є вимірена не тільки на шкоду членів Собору зпоза Вінніпеґу, але на шкоду цілої Церкви.

При тім хай ніхто не думає, що то може лише один Блок має такі погляди про права членів Собору зпоза Вінніпеґу. Коли на Семім Соборі в Саскатуні, 1935, о. Савчук підніс, що „на будову Собору складала гроші ціла Канада" й тому „Собор повинен висловити думку, яке повинно бути відношення між цею громадою а Дієцезією", то делеґат Собору св. Покрови, Я. Боянівський, який в згаданім обіжнику є також зачислений до ряду „оборонців", заявив: **„Справа соборної парохії є наша власна справа... А це, що говорите, нічого не поможе"** (Протокол Семого Собору, сторона 75) Цими словами він висловив той самий погляд, що й Г. Блок, — іменно, **що члени зпоза Вінніпеґу не мають до Собору жадного права.**

Ми противно вважаємо, що Собор є власністю не тільки членів в Вінніпеґу, **але цілої Української Греко-Православної Церкви в Канаді, а в першій мірі всіх його членів та людей, що давали на нього гроші, без огляду на те, де вони живуть — в Вінніпеґу, чи поза Вінніпеґом.**

Як вже було згадано, предметом судового процесу не є ні патріярх, ні жуківці, ні київські канони, але питання — хто є власником Собору та хто має право рішати про його приналежність та відношення до Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Ми певні того, що для загалу православних українців в Канаді не є байдужа доля Собору св. Покрови в Вінніпеґу та добро цілої Церкви. Ми певні, що православні Українці стануть в обороні своєї Церкви, але не в такий спосіб, як тринадцять „оборонців" собі того бажають, **а радше в такий спосіб, як це зробив п. В. Малюта** з Шортдейл, Ман., якого „Лист до Заряду Українського Православного Собору св. Покрови у Вінніпеґу" друкуємо понище, та який радимо всім прочитати.

ЛИСТ ДО „ЗАРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОСЛАВНОГО СОБОРУ СВ. ПОКРОВИ У ВІННІПЕҐУ".

Слава Ісусу Христу!

Впов Панове!

Ви прислали на мою адресу лісту, щоб зібрати дещо на покриття коштів суду Це дуже добре Ви зробили, що памятаєте моє імя і адресу. Я собі пригадую, що коли я жертвував на цей Собор долара, або два, то і тепер вірю, що треба дати на Українську Православну Церкву, бо як ми зробили чартер на цілу Домінію, то маємо це підтримувати. Вірю, що ті люди, що переводили цей чартер, вони розуміли добре, що робили. І я вірив колись, що як будемо мати нашу Церкву, то будемо щасливі. Я собі думав, коли я дав яку лепту, що це буде святиня, що буде у нашій соборній Церкві на цілу Канаду осідок його Високопреосвященства Архиепископа. Я вірив, що це буде святиня на хвалу Божу й на славу Українського Народу, а нині що ми маємо? Га, подивімся Українському Народові в вічі й промовмо до свого розуму „чиї ми діти"?

Я вірю Богу Святому молитися, але коли я був на Вашім базарі в листопаді 1935 р., то я видів, що дуже не по святочному у Вас. Коли хочете, щоби Український Православний Собор св. Покрови був святим, то я прошу в Імени Ісуса Христа уступітся відти, усі невірні діти, бо то не ваш цей будинок, він належить до цілого Українського Народу з осідком не епископа, але його Високопреосвященства Архиепископа. Там ми повинні Богу молитися, що ми на волі, а не під червоним гнетом. Так Ви нас провадите, невірні діти?

Мені пригадується, що Ви писали в своїй „Рідній Церкві", що Ви наймили боронитися на суді адвоката не жида, але ісляндця. А я Вас питаю, чому не українця? Тепер хіба Ви будете співати „на дзінь добрий, Зельман", і нас так учити? Но ні, не будете нас вчити цеї пісоньки. Стократно ні, ні, ні, бо Ви лучитеся з Божими „вибранцями". Ми добре розуміємося на червоних лисах і переживали багато цего в Канаді. Ви згадуєте в своїм листі, що це дійсна правда. Ви ж бачите з того становища, яке займає офіціяльний орґан нашої Церкви „Вістник", який „ні словом не стає в обороні поневоленої Матірної Церкви". То Ви вірите, невірні діти України, що „Вістник" є більший ворог, як Ваш любий адвокат, га?

Виглядає, що Ви вигнали от. Мітр. Савчука з Собору, — того, що копав своїми руками рови на фундамент. Це той чоловік, що складав той камінь під той будинок. Це той самий о. Савчук, що їздив на кольонії з відчитами, з проповідями поміж вірних українців. Він потрафив сотки вірних приєднати, а Ви нині наймили адвоката не українця і просите від нас грошей на процес і „на оборону Рідної Церкви". А Ви від кого будете обороняти Рідну Церкву з тим чужим адвокатом? Чи Ви думаєте, що Ваш адвокат більше знає про наш український три-раменний хрест, як о. Савчук? Ми на тоє збудували Собор, щоби був Епископ, а не адвокат.

Ваш лист чим далі читати, то в нім більше „правди" і тому розумію дуже добре, що Вам потрібно грошей на оборону нашої Церкви. А котра наша, а котра чужа? **Я дуже радо висилаю до Консисторії на руки о. Савчука** і кличу всіх вірних укарінців, щоби пішли цим слідом і поспішили з збіркою. **Кожний член повинен дати, що може, і кожна церковна парафія і помочи нашому піонірові о. мітр. Савчукові прогнати тих невірних адвокатів з Собору. Тоді ми з провінції добудуєм Собор на сто стіп високий із золотим три-раменним хрестом.**

В. Малюта, Шортдейл, Ман.

А тепер, панове, скажіть, чому ви не були на зїзді в Вінніпеґу, котрий відбувався, але зєдналися з обєднанцями?

ДО КОНСИСТОРІЇ: Жертвуємо Вам $4.00, а мій сусід Г. Клаповущак $1.00, то разом (постал новт) $5.00.

„СТАЛІНЕ! ТВОЇ ДНІ ПОЧИСЛЕНІ!"

Закордонна преса широко розписується про таємну афеpу протисовітської радіостації. Англійська преса пише, що в останньому часті тайна радіостація надає промови такого змісту: „Сталіне! Твої дні почислені. Ми спасителі Росії радо посвятимо своє життя, якщо лише нам удасться вбити тебе. Твоя смерть буде куди страшніша, ніж смерть Тугачевського".

Тому, що агенти ГПУ не зважаючи на найбільші зусилля, не викрили осідку тайної радіостації — Єжов, шеф ГПУ приїхав до Минська, а звідтіля на польсько-совітський кордон, щоб кермувати особисто слідством. Большевики запевняють, що тайна радіостація находиться закордоном.

НЕВІДОМА ПОШЕСТЬ В САМБІРСЬКОМУ ПОВІТІ.

В селах Кульчиці Шляхотські та Кульчиці Рустикальні, віддалених 5 кільометрів від Самбора, появилася пошесть невідомої недуги. Занедужало 20 і кілька осіб, старших і дітей, в яких лікарі ствердили прояви якоїсь мізкової недуги, але не можуть її докладно означити. Недужих примістили в пошесному відділі загального шпиталю у Самборі. У звязку з цією пошестю припинили навчання у школах, замкнули крамниці та прилюдні льокалі та спеціяльним кордоном сторожі відтяли комунікацію цих сіл з містом та сусідніми селами. На загрожений терен виїхала дезинфекційна колюмна.

ПАПА І ПОЛЬЩА.

Польські часописи широко розписуються про побут кардинала Каковського і 18 польських епископів в Римі з нагоди канонізації св. А. Боболі, якого забили козаки.

Папа приняв польську делегацію і згадав за те, що саме в Польщі він був висвячений на епископа. Згадав, як то Пілсудський сказав папі, що забере мощі Боболі з Полоцька до Польщі. Далі заявив, що той святий, що згинув на східніх границях Польщі допоможе побідити тій стороні, що є з Богом. Потім поблагословив цілу Польщу, її президента, уряд та польську армію, назвавши польських жовнірів „добрими хлопцями".

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ПРОТИУКРАЇНСЬКА РОБОТА ЕПИСКОПА ХОМИШИНА.

ТРЕБА НОВИХ СПОСОБІВ ПРОТИ ВОРОГА.

V.

Наступ Польщі на Українську Церкву належить до окремих наступів. Коли при других наступах зорганізовані деякі польські групи, чи кляси, **то в наступі релігійнім зорганізований цілий польський загал — всі кляси і стани від найвисших до найнизших.**

Тому не диво, що в послідних 15 літах поляки збудували понад 300 костелів і капанць в Східній Галичині і дальше будують. Це значить, що вони збудували 300 релігійних боєвих польських громад на українській території.

Давніше вже „Мета" звертала увагу, що коли до Східної Галичини заїхав був польський міністер ,то не про те питав, як стоїть „Маслосоюз", чи українські читальні, чи спортові товариства, але — **кілько греко-католиків перейшло на римо-католицизм.** Перейдуть греко-католики, то й „Маслосоюз" потягнуть за собою.

Поляки знають, що роблять. Це випробований спосіб їх політики супроти українців. **Але виглядає, що велика частина української інтелігенції не розуміє ані поляків, ані своєї церковної справи з такої сторони.** Мабуть вона й доси, беручи на загал, не може отрястися з атмосфери соціялістичної вулиці, і її погляд на Церкву і Релігію, як нам сюди видно, стоїть ще у великій мірі на розумовім і моральнім толкованню пролетарських низів.

В відношенню до церковного питання українська провідна кляса **виходить з фальшивого заложення,** отже дальші висновки мусять бути фальшиві. А те заложення таке:

— Я Церкви не маю, мені Церква непотрібна. Наука давно доказала безосновність релігійної віри. Релігію і Церкву має лише темний, забобонний народ, доки не стане свідомим, як от я...

Оце те фальшиве, дурне і злочинне заложення. На нім не можна збудувати нічого позитивного, ні витворити якої будь сили. Це порожнеча. Хто з такого заложення виходить, той мусить перечеркувати всі закони практичного життя, всі правила розумної льогіки, весь досвід минувшини здорового „хлопського розуму".

Та тут і все загальне лихо починається. Ставши на тому, що Церква річ безвартна, чоловік лишає церковні ворота свого народу відчиненими і просто каже ворогови: „Йди і бери, коли релігійний крам тобі придасться, бо мені він непотрібний.. Я ж чоловік науки".. І ворог брав і бере. Чому ж не брати? А те, що крамом тим є самий народ, короткозорому байдуже.

Треба піднести факт, що між приїзджаючими до Канади заморськими українцями і канадійськими нераз приходило до болючих конфліктів в питаннях про Релігію і Церкву. Факт, про який заморським українцям треба знати.

Нам в Канаді виглядає, що більшість заморських українців свято вірить, що всі розумні люди на світі мусять ставитися до релігійних питань точно так, як вони в Галичині, чи поза нею, ставляться. Берімо примір...

Приїхав по війні до Канади гість — представник поважної української справи в Галичині. В гурті свідоміших йде балачка, розпитують, знакомляться зо справами. Вкінці зачіпають церковне питання. І питає канадійський інтелігент (нині адвокат): „Як українська інтелігенція ставиться до Церкви, беручи на загал?" „На загал — по академічному" — каже гість. „А як польська до своєї церкви?" І гість дав таку широку відповідь:

— Нас холера бере, коли бачимо, як з польських костелів виходять генерали, професори університетів, лікарі, адвокати...

Сказав і не подумав, який жорстокий осуд проти нього самого і його „академиків" з його власних слів виходить. Така вузкоглядність!

При іншій нагоді той сам гість переповідає слова, що їх дав сільському радикалові, а то: „Мені церкви не треба, бо я в місті маю театер, а ти в селі театру не маєш, отже тобі потрібна церква". Виходить, що в уяві гостя й „академиків" церква є лише родом незавидного, дурненького, примітивного театру для найнизшої людської породи, а не більше. Уява розумових і моральних калік! Пролетарів. Дайте таким силу, а вони переміняли би церкви на театри, цирки, менажерії...

Це один з більше примірів. А що гість галицьку інтелігенцію вірно означив, потверджує хоч би „Діло", що час від часу звертає увагу (навіть більшими статтями)на легковаження Церкви галицькою інтелігенцією.

Другий примір, де гість вже не галичанин. Оповідає він на публичнім зібранню в Канаді, як підчас війни на фронті були вояки ріжних вір, але релігійних спорів не було. З того робить він висновок, що їх нігде, отже і в Канаді, не повинно бути. Релігійні спори, це нерозум, некультурність. Треба релігійну сварку закинути, стати толерантними до інших вір і невір...

І таке говорив цей поважний інтелігент тоді, коли на українців в Канаді йшов сильний чужий релігійний наступ. Отже сама справа вимагала, щоби зараз дати гостеви коротку гірку лекцію, а то: що поза фронтом є справи, яких фронт не знає. Життя на фронті занадто вузьке і тому не можна фронтом цілого широкого життя на світі міряти...

Вийшов болючий конфлікт. Немило було всім. Але годі було мовчати, коли гість безцеремонно почав осуджувати працівників й оборонців української церковної справи і потакувати за тими, що кажуть: Геть з Релігіями, геть з Церквами!

Легко про толеранцію говорити тому, хто стоїть далеко від життя, отже життя не розуміє. В нього найнеможливіше є можливим. Уявімо собі, що війна, і ворог наступає на українців. Нараз зявляється на українськім боці український „академик" з титулом „доктора" і врочисто по „миротворчому вигукує:

Друзі, киньте зброю. Ви не знаєте, що робите. Це дикунство! Нерозум! Треба бути толерантним, культурним. Я, як турист, їздив до тих, яких ви ворогами вважаєте, і вони принимали мене дуже по культурному. Я був в їх театрі. Це гарні люди! Тільки ж треба бути для них толерантними...

Точно на такий лад нам нераз заморські українці проповідували релігійну толеранцію, показуючи тим своє повне нерозуміння церковної справи взагалі. Проповідували, аж доки життя не вдарило їх по голові, кажучи: Або борони церковну справу, як справу великої ваги або пропадай! І недавний атеїст, або байдужий до релігії, хоч не хоч мусить ставати церковником і братися за оборону Церкви. Така сила живого життя!

Велике нерозуміння, а з тим легковаження церковної справи бачимо частенько в заморській українській пресі. Що сказати про вислови, як: „Наш нарід ще має релігію"... Що те „ще" говорить? Або вислів: „Нація, подібно, як Церква, ніколи не вирікається тих овечок, що з власного нерозуму, чи з чужої намови від неї відпали"... (Вислів поважного часопису вже з 1938 р.). Чи далеко наведений вислів від того, що „Церква не має нічого спільного з народністю"? І це пишеться тепер, коли автори вислову бють в дзвін тревоги, що треба ратувати Церкву, **очевидно, як щось в дуже великій мірі однозначне з „нацією".**

Або що сказати про опамятування католицького начальства, а то і самого Риму тоді, коли це треба би українців опамятувати. Або виправдування ворожої роботи, що мовляв: ворог але поінформований, він під чужими впливами і т. п., отже не знає, що робить..

Візьмімо католицизм... Ясне, як на долони, що всі лиха, які нині на українців під Польщею спадають, **сиплятся з рукава католицизму, включаючи і Рим і папу і цілий католицький світ.** Однакове виглядає, що галичанам і на гадку не приходить, що тойже католицизм з його ж католиками, це та убійча рука, що тисне за горло Український Нарід, щоби його задавити. Ні! Вони той католицизм вважають вірою українців авторітетом, добром, вартістю, стають в його обороні, ним хваляться, на нього орієнтуються, добра від нього надіються, пригадують йому, щоби нерозважним кроком лиха собі не заподіяв. І годяться з тим, що його треба поширювати на цілу Україну.

Чим все те назвати? Тай чи можна сподіватися, що ворог зупиниться в наступі, коли самі українці не знають, що їхне, що чуже, хто вони, а хто їхній ворог, чого їм добиватися, а що від себе проганяти.

ДІЛО „ЧОРНОЇ РУКИ".

Львівське „Діло" доносить: Пишуть нам з Перемишля: Греко-католицьким військовим капеляном у Перемишлі є о. Ваврик, який вже відомий з того, що до вояків греко-католиків виголошує від якогось часу проповіди по польськи. Тепер о. Ваврик зробив новий крок наперед та вбирається вже в комжу і стулу замісць епітрахилю й наших риз і так відбирає присягу від наших новобранців. Невже греко-католицький священик стидається вбирати в епитрахиль і церковні ризи? Чи може дістав уже наказ згори, щоб надягати комжу і стулу? В кожному випадку сумне свідоцтво виставляє собі о. Ваврик і напевно такою поведінкою пошани собі не здобуде.

Каже „Діло", що о. Ваврик виставляє собі сумне свідоцтво. Та чому самий о. Ваврик, а не його епископ (Коциловський), що йому на таке позволяє? Ні не робить цього о. Ваврик на власну руку, але певно за згодою, або й з наказу свого епископа. Та греко-католики цего не бачуть і винують священика, поминаючи епископа, якому він підлягає та якого накази виконує.

Отак провадить свої діла „Чорна Рука".

ЛЮБОВ І ПОСВЯТА.

(Наука на Неділю Мироносиць.)

Сьогоднішня неділя присвячена жінкам - мироносицям, які „рано на світанку" в неділю, того дня, коли воскрес Ісус Христос, прийшли до гробу, щоб намастити тіло Спасителя. Ідучи дорогою, вони журилися тим, хто відвалить їм каменя від гробу, але коли прийшли на місце, побачили отворений гріб і почули веселу вість від ангела, що на камені сидів, - почули вість, що Христос воскрес!

Що спонукало жінок мироносиць іти до гробу Спасителя та наражуватися на небезпеку? Це ж був час, коли тріюмфували, тішилися вороги Христа. Це був час великої злоби до всіх, хто визнавав Ісуса Христа, або був учеником Його. Це був час нагінки на прихильників Христової науки, коли неправда і гріх досягали свого вершка. І в такий то небезпечний час мироносиці ідуть до гробу Господнього, щоб намастити оліями й пахощами умершого Ісуса Христа.

До того гарного й благородного вчинку спонукала їх правдива, щира любов до Господа Бога.

Вони вірили, що Ісус Христос — це Син Божий, Месія, Спаситель світу. Мимо того, що вони бачили велике пониження Ісуса Христа, мимо того, що бачили Його муки, терпіння і страсти, мимо того, що бачили, як Він двигав тяжкий хрест на Голготу, падав під тягарем хреста, й на кінці був розпятий, як злочинець і помер, як звичайний чоловік, вони цим не поблазнилися, не перестали вірити в Ісуса Христа й спішать до гробу, щоб виконати прислугу, яка належить помершому, прислугу для дорогої особи, для Спасителя, що в гробі спочив.

Велика віра й велика любов до Бога. Щира любов примусила їх до того діла. Любов, що не вгаває навіть по смерти. Така любов творить чуда. Де є правдива любов, там є і діла, що викликають подив, похвалу й охоту до наслідування.

Це та любов, до якої накликав Ісус Христос святих апостолів. І всіх нас накликає. Це та любов, що оживлює християнство через віки й буде його оживляти по всі часи. Та любов і доброта були невідлучними чеснотами всіх християн перших віків, вони й мають бути прикметами нинішних християн.

Перші християни були наче ягнята серед вовків. Любов, взаїмна любов була для них розрадою в часі божевілля і злоби світу. Коли св. евангелист Іван був за старий проповідувати слово Боже й не був у силі ходити, його несли від церкви до церкви. Все, що він міг говорити, то накликати християн до любови. „Діточки, — говорив він, — любіть один одного". Це була найсильніша проповідь. Погани тим захоплювалися й говорили „Глядіть, як ті християни любляться!"

Любов до Бога й любов до ближніх у Христовій Церкві, це власне те, що гуртує людей в одну родину, в одну громаду, де всі взаїмно собі допомагають, себе підтримують, себе рятують.

Правда, нині є злочини, є убійства, є грабунки, є кривди й то на жаль серед християн, однак це діється тому, що багато християн не сповняють Божих заповідів, не бояться Бога й не стидаються людей. А багато з них — це бувші християни, це люди, які порвали всякі звязки з християнством і тому доконують таких діл, що не личать не то християнинові ,але людині взагалі.

Нам треба змагати до того, щоби знищити всяке зло на світі. Нам треба дбати, щоб усунути всі кривди, непорозуміння й нерівности, що компромітують нас, тих, що живемо в двадцятому столітті. Нам треба стреміти, щоби між людьми запанувала любов і згода. Щоб ніхо не проливав гірких сліз ізза захланности чи ненаситности одиниць. Це є наш обовязок. Це є обовязок кожної християнської душі. Тому нам треба відкинути всякі мудрощі й міркування, що затемнюють наше християнство, всі розумування й невипробувані теорії, а приняти аксіому, незбитий доказ, невідкличну правду, що через любов до Бога й ближніх світ зазнав багато добра й нам конче треба тією любовю розігріти наші серця й любити Бога та людей.

Любити Бога треба завсігди. Без ріжниці, чи нам добре поводиться, чи зле, без ріжниці, з якої сторони вітер на нас віє. Один визначний американський священик заїхав до свого парохіянина, що в той час побудував великий будинок з копулою на верху, закінченою вітровою стрілкою, на якій написав: „Бог є любов". Священик його питає: „Що ж ти думаєш, що ти поклав такий напис? Чи може думаєш, що Божа любов є змінна, як вітер?" „Ні, - відповів приятель, — я розумію, що Бог є любов без ріжниці, звідки на нас віє вітер"

Так і мироносиці не переставали любити Бога навіть тоді, коли виглядало, що все пропало. Серце всякої людини переповнилось би страхом і розпукою. А в розпуці людина шукає ратунку і в стебелинки. Не так поступає людина побожна, віруюча, людина люблячa Бога. Любимо Бога, то розпука до нас не приступить. Тоді кожне наше діло буде розважне й гідне.

Багато християн відріклися Бога з ріжних причин. Багато відкріклися тому, бо їм не пощастило в роботі, в здоровлі, в родинних справах, в маєткових справах, чи яких інших. Дуже багато людей почали жити на свій лад наче Богові на зліст, бо думають, що Бог повинен посилати їм тільки добро, повинен хоронити від усяких неприємностей, від усього, що навіває на душу тривогу, страх. А розважмо, якої долі зазнавали великі подвижники християнства. Чи не мали вони противностей? Чи життя їх не було веселе й щасливе, безтурботне? Ні! Вони жили звичайним життям людини. Але вміли побороти все й остати вірні Богові й любити Його. Тим вони здобули пошану в цілім християнськім світі.

Треба признати, що християнство деяких людей є дуже поверховне. Приходиться стрічати людей, що відреклися Бога, бо хтось там не хотів їм позичити грошей, бо їх не посадили на крісло в церкві, бо не вибрали до уряду в парохії ітд. Таких маленьких причин можна найти багато. А всі вони доказують, як людина мало розважує життєві правди, як мало цінить вічність і будуче в ній життя.

Любов до Бога це справа, яка, як виглядає, мало обходить світ. Люди тривожаться з приводу ріжних убійчих винаходів, ріжних машин, що їх мають уживати при найблищій війні. Журяться, що буде багато жертв, говорять про мир, а готовляться до різні. Зовсім так, як колишня могутня австрійська імперія, що своїм гаслом мала стару римську приповідку: „Коли хочеш мира, готуй війну". А мир буде тоді, коли всі люди запаляться любовю до Бога. Коли посвятять себе службі Найвищому. Тоді не треба буде ні бомбів, ні машин до різання людей, бо буде правдивий мир, спокій.

Однак є нині й розумні люди, люди високої науки, державні мужі, визначні політики, що до Бога й релігійних справ ставляться з найбільшою пошаною. Вони люблять Бога й не соромляться Йому поклонитися, ані не мають страху, що зіпсований світ може буде їх висмівати за таку „непустоповість".

Кілька літ тому, ціла ескадра італійських літаків перелетіла з Европи до Америки, під проводом генерала Бальбо. Ніхто не сумнівається, що той генерал Бальбо розумний чоловік, — школений, і визначний громадянин Італії. Він не соромився помолитися перед їдою в часі бенкету, даного на його честь і його старшин у Шікаго. Там було понад пять тисяч визначних гостей, але це не стримало його віддати Богові хвалу.

Опісля він був у катедральній церкві на Богослуженні, теж у Шікаго. Йому предложили сісти в лавку. Він відмовився, бо казав, що прийшов не на параду, а помолитися Богові. А коли прийшов час клякати, він і його старшини всі клякнули.

Це є прикмета характерного чоловіка, що не звертає уваги на те, що світ буде про нього говорити, або думати. Він любить Бога і для Бога має найвищу пошану. А вслід за цим він любить і ближніх, чого доказом є те, що він є люблений громадянством і часто йдуть про нього балачки в кермуючих кругах.

Любов, це найбільша й найсильніша справа в світі. Любов потягнула Ісуса Христа з небесного трону й положила Його в вифлиємських яслах, узяла Його до Гетсеманії, на Голгофту, на хрест і положила його в холодному гробі. Любов до Бога вчинила св. Павла і других подвижників Христових витревалими, відважними й неустрашимими. Любов до Бога скріпила серця мучеників так, що вони могли видержати вогонь і свою віру запечатати кровію.

Любов до Бога заставила словянських апостолів, святих Кирила й Методія, кинути рідних, кинути вигоди й спокійне життя та посвятити себе службі поширенні святої Євангелії серед словян. Любов до Бога була тою силою, що давала відваги нашим предкам у боротьбі з невірними/ з половцями, татарами й іншими кочовиками. Любов до Бога веліла козакам запоріжцям жертвувати себе за визволення невольників з турецької неволю, веліла їм умирати на Чорному морі, чи в степу в боях, чи на каторжних галерах. Любов до Бога велить нашим братам гинути в казаматах чеки, по тюрмах, в Берези Картузькій, Вісниці, на Соловках, по нетрах і дебрах Сибірі.

Любов до Бога схиляє багачів до бідних, побожних до нещасних і заставляє їх давати їм помічну руку.

Любов до Бога творить героїв. „Хто відлучить нас від любови Божої? Чи горе, чи тіснота, чи переслідування, чи голод, чи нагота, чи біда, чи меч? Як написано: Задля тебе умертвляють нас цілий день; уважають нас вівцями на заколення. Та в тім усім побіджаємо через того, що нас полюбив. Бо я певний, що ані смерть, ані життя, ані ангели, ані начальства, ані теперішне, ані будуче, ані висота, ані глибина, ані яке інше сотворіння не може відлучити нас від любови Божої, що в Христі Ісусі, Господі нашім." (Рим. VIII. 35-39.)

Задля тієї любови християни посвячують себе Богові й людям. Будьмо й ми готові посвятити себе. Не лякаймося жертв, зусиль і трудів. Не жаліймо гроша там, де вимагає цього справа. Спішім перші. Не чекаймо, аж хтось нас попередить. Не прислухуймося, що шепче злий світ. Творім діла на Божу славу, на користь нашому народові. Під проводом нашої Української Церкви йдім дорогою правди й любови, бо цим покажемо себе правдивими християнами. В любові Божій працюймо, в тій любові перебуваймо та єднаймо до нашої святої справи всіх наших братів та сестер українців.

Ідім за примірoм жінок-мироносиць по нашій життевій дорозі.

о. Є. Г.

ОПОВІДАННЯ для МОЛОДИХ ЧИТАЧІВ

(Зібрав о. Д. Ф. Стратійчук).

ДЗВІНОЧКИ МАРІЇ.

Була весна. Святочно зодягнений світ віддавав честь Пречистій Діві Марії. На престолах загорілися сотки свічок, її образи пишалися ріжнобарвними пахучими квітами. Чудові пісні: „Пресвята Богородице, спаси нас!" неслися аж до самого неба.

Під лісом далеко від села стояла маленька капличка. Старенька вже була; вітер її похилив, дощі обмили, мох покрив. У ній висів старий почорнілий образ Богородиці. Мальований на блясі висів самітно десятки літ, призабутий усіма. Лише павутиння сірою наміткою розіпняли над ним павуки.

Раз якось надійшло тут маленьке дівчатко. Вбоге було, в драній сорочці, босе. Коли побачило капличку, задержалося на хвилину і зацікавлене увійшло до середини.

— Ах! це капличка! — шепнуло. — І Матінка Божа тут! А яка бідна!

Жаль зробилося дівчинці занедбаної каплички. Скоренько взялася до роботи і за яку годинку зникли сірі намітки павутиння й грубі верстви пороху. А Богородиця аж засіяла з свого бляшаного образу. По скінченню порядкування обтерла піт з гарячого личка, подумала щось і побігла в ліс.

Довго ходила вона між деревами — шукала мабуть чогось. Аж змучена й зажурена сіла на пні, а з її добрих, синіх очей стали капати сльози. Одна за другою скоро-скоро котилися по її румяному личку й падали до долу. Нараз перед дівчиною станула ясна постать, вся в білій одежі, з чудовою усмішкою на устах. Погладила дівчинку по головці й спитала ніжно: „Чого плачеш, дитинко?"

— Ах, Пані! — залебеділо дівчатко, — я хотіла вбрати квітами образ Матері Божої в старій каплиці, що є під лісом. Вона така бідна. Та ввесь ліс зійшла я надаремно, нема квітів у ньому.

Сльози ще скорше, ще рясніше покотились з очей дівчинки.

— Не плач! Не плач, маленька. Марія поможе тобі, — промовила пані, усміхнулася чарівно й зникла.

Перелякана тим дівчинка зірвалася, щоби втікати з ліса. Та що це? Довкруги пня, на якому сиділа, побачила зі здивованням широкі листки з прегарними білими квітками, на яких дрожали брилянтові каплі роси. А може це були її сльозонки? Врадована кинулася скоро і нарвала повні пригорщі пахучого квіту та побігла до каплички.

І від цього часу рік-річно в місяці травні цвитуть по лісах білі конвалії, пахучі дзвіночки Марії, а на них тремтять ранками веселкові діяманти роси.

—x—

ЗОЛОТЕ СЕРЦЕ.

Івась, Маруся, Славчик Галя сиділи біля стола й заїдали солодкий медок із хлібом. Дуже медок їм смакував, бо вже давно його їли. Вони були бідні.

Увійшла в хату бабусенька та аж усміхнулася раденька тай каже:

— Хто це вам, діточки, такий празник нині справив? Хто це вам медочку приніс?

Діти враз закликали:

— Ай, який добрий медочок! Покушайте, бабусечко.

А найстарший Івась каже:

— Нам принесла сусідова Настуня! Казала, що в них нині свіжий мід крутили й тато кожному в мищинку дав. А вона свою мищинку нам принесла, щоби і ми покоштували.

Бабусенька аж сплеснула в долоні й хвалити стала:

— Ото дитина! Ото добра Настуня! Ото серце золоте в неї.

Маруся щось подумала в своїй головці тай питае по хвилі:

— Бабусечко, чи направду в Настуні серце золоте? Як воно виглядае? Десь мусить бути дуже гарне, дуже дороге?!

— А я вже видів золоті зуби! Чи Настунине серце таксамо блестить? — спитав і Славчик.

— Ні, ні, діточки, — каже бабусечка, — це лиш так говориться, а треба це інакше розуміти. У кожного чоловіка серце однакове. А виділи ви коли серце?

— Виділи, виділи! Намальоване! Таке червоне, вдолі гостро-кінчасте, а вгорі заокруглене й роздвоене, — пояснювали діточки.

— Отож знайте, діточки, що серце це такий мішочок із пружинових мязів! Воно міститься в наших грудях від лівої руки. Воно раз корчится, а раз надуваться, раз корчиться, а раз надувається. Як воно надуеться, то кров напливае до його комірок і там чиститься, а як воно скорчиться, то кров втікае з нього і кружляе жилами по всьому тілі. І так без упину серце працює, навіть, як ви спите.

Маруся слухала, слухала і знову питае:

— Але чому ви, бабусенько, кажете, що Настуня мае серце золоте, як воно в усіх нас однакове й не є золоте, а з мязів?

— Це правда, що в усіх серце однаково збудоване, та не в усіх воно однаково добре. І коли кажемо, що хтось має серце золоте, це значить, що він такий шляхотний, як золото, такий добрий, гарний і милий, як золото, такий щирий, як золото, такий дорогий усім, як золото, а його діла так просвічують усіх, як золото блискуче. От чому ми кажемо, що в добрих людей серце золоте. Настуня теж медок любить і була б його сама зїла зо смаком, але, бачите, вона така добра, що сама його не зїла, а вам принесла, щоб ви трошки поласували. О, мої діточки дорогенькі! Щоб і в вас було таке серце золоте. Тоді ви любилися б взаїмно, одні одним помагали, робили б все лиш добрі діла, люди вас любили б, а найважніше, що Христос вас нагородив би.

Милосердіться над людми, щоб над вами Христос милосердився.

ВЕЧІРНЯ МОЛИТВА.

День переживши, дякую Тобі Господи й прошу: пішли мені вечір з ночію без гріха й спаси мене.

День переживши, прославляю Тебе Владико, й прошу: пішли мені, Спасе, вечір без спокуси й спаси мене.

День переживши, в піснях славлю Тебе Святий, і прошу: подай мені, Спасе, вечір з ночію без лукавих спокус і спаси мене.

Просвіти очі мої, Христе Боже, щоб не заснути мені на смерть, щоб не сказав ворог мій: я переміг Його.

Будь заступником душі моеї, Боже, бо ходжу я серед многих спокус. Визволи мене з них і спаси мене, Благий, бо Ти Чоловіколюбець. Амінь.

Чи Ви вже віднowили передплату на 1938 рік за „Вістник"? Коли ще ні, так зробіть це зараз! Також постарайтесь, щоби й Ваш сусід читав „Вістник".

У ДЕНЬ МАТЕРІ.

У День Матері мусимо перш усього згадати найсвятішу й найбільше заслугуючу на пошану матір — тобто Матір Божу. Коли приходилось мені бачити на святах у честь матері образ Богоматері, то в мені збуджувалася повага до впорядчиків свята особливо за те, що так влучно відгадали, кого то найперше треба пошанувати.

Так, найперше належить нам пошанувати Пресвяту Божу Матір у цей день, у який ми хочемо пошанувати всіх матерів. Бо Мати Божа, це Мати „чесніша від Херувимів і славніша від Серафимів". За те почитае Її свята наша Церква, за те Її почитае і цілий християнський православний світ. Вона між усіми матерями найперша наша МАТИ. Тому від нас належиться Її величання, пошана й любов.

За що?

За те, що Вона Мати самого Бога, — Богородиця. Вона породила й виховала Ісуса Христа, Сина Божого. Маленького Ісуса хоронила від холоду й голоду тай від небезпек від дня Його народження.

Мати Божа довідуеться, що Ірод хоче вбити Спасителя. Вона кидае рідну землю, своїх людей, вибираеться в далеку дорогу на чужину, вибирае невигоди, недостатки, нужду й усе, що дае чужина тільки на те, щоби рятувати маленького Ісуса. Яка велика жертва! На таку жертву може здобутися тільки добра, правдива мати.

А й після повороту в Назарет не жилось там Божій Матері вигідно, без журри, в достатках. Трудилась, як могла й виховувала Сина, Ісуса Христа. Ох, як побивалась вона за Сином, уже дванадцятьлітнім, коли той затримався в Єрусалимі „творити волю Отця"! А як раділа, побачивши Його серед великих, визначних світочів Єрусалиму!

Важко було Її, як Матері, бачити невдяку народа до Її Сина. Він же ніс світло людству, творив добро, спасав людей, а Сам не мав де й голови приклонити. А що більше — Його поставили на суд, позорище, насмішки, Його засудили на смерть, Його катували, Його розпяли. Тяжко Матері було на це глядіти. Однак вона все приймае в покорі, „як слуга Господня", все переносить і не розлучаеться з Сином. Вона на Голгофті під хрестом, плаче, проливае гарячі сльози, не зважве на небезпеки й найстрашніші наслідки, та не лишае Сина. Бо Вона правдива Мати. Всі розбіглися, поскривалися, а Мати не може лишити свою дитину в найбільших терпіннях, в агонії смерти.

І не записано ніде, ані ніхто з сучасних не згадуе про Її нарікання, розпуку чи щось подібного. Вона є взором для всіх матерів усіх часів. Всі матері найдуть у Ній взір, як виховувати своїх дітей, як для них жертвувати себе, як їх не лишати ніколи навіть у найбільш трагічних хвилях. Від Божої Матері хай навчаться матері посвячувати себе для своїх дітей. Бо кожна мати мае велике завдання, важливе завдання, вложене на неї Богом, — а то зростати й виховувати дітей!

Власне свято в честь матері мае нагадати нам також велику посвяту, терпіння, любов і доброту кожної матері, що в страху Божім та з великим старанням і з усякою побожністю виховуе дітей. Тільки пригадати, як то мати трудиться, як кухарка і господиня цілий час у хаті. А для кого? Для своїх дітей. Цілий день то одно, то друге вона виконуе. Але приходить пора обіду, чи вечері, чи снідання, всі ждуть, щоб вона, мати, поклала накриття на стіл, щоби подала страву, щоб і доглянула при столі за порядком згідно з етикетою. Всі наїлися. Кожне подалося в свою сторону, а мати мие начиння. Порядкуе все. Чистить. Остання лягае спати.

У ночі вона чуйно спить. Лише маленький стогін дитини, о, вона вже обзиваеться, вона розпитуе про причину зітхання. А вже не дай Боже слабости, вона при ліжку й очей не зажмурить, чуває як ангел хоронитель, вона боліе над хворим. Скільки любови, скільки доброти є в материнськім, добрім серці.

Материнська любов переборе всякі труднощі, найде вихід з найскрутнішого положення. Примірів можна навести багато. Одна мати за часів побуту ізраїльтян в Єгипті, в часі переслідувань, в часі, коли вийшов приказ усіх хлопчиків убивати, знайшла спосіб дуже чудний, але найшла, як вирятувати любу дитину від смерти. Вона сплітае кошик. Осмолює його, щоб не пропускав води та у той кошик вкладае хлопчика й ховае в комиші, де скрито приходить, щоби його кормити. Тим хлопчиком був Мойсей, опісля великий пророк, законодавець і провідник ізраїльського народу. Та мати причинилася до того, що народ ізраїльський дістав розумного й ідейного, Богом вибраного провідника. Материнська любов рятуе хлопчика. Материнська любов опісля находить доступ до нього, коли він найшовся в палаті й під опікою фараона. Та мати потрапила поза вихованням яке він дістав в палаті фараона, вщепити в нього народню свідомість, любов до свого нещасного поневоленого народу. От, що може зробити материнська любов!

Свято у честь матері мае збудити вдячність до матері. Особливо мае збудити вдячність у дітей до своеї доброї матері. Діти відчувають доброту й любов та посвяту матері кожного дня. Хіба невдячні, нечемні, невиховані цего не відчувають. Але навіт добрі діти часто не доцінюють того благословення, коли мають рідну матінку. Тому най спитають тих, які стратили матір. Сироти скажуть, як їм важко, бо не чують ні від кого тієї теплоти, що матір їм оказувала. Ніхто так не погляне любо, приемно, як рідна мати. Ніхто так не заговорить, як рідна мати. Ніхто не пожалуе, ні не приголубить, як рідна мати.

Пошана належить матері й від тих, що вже на своїм хлібі, що вже самі стали батьками чи матерями, що вже пройшли спорий шмат життя. Бо буває, що часто діти люблять і шанують матір доти, поки вона їм потрібна. Але виросли вони, то й обходяться без мами, забувають за неї, а що гірше — навіть нерідко кривдять її. Буває всяко.

Приміром для всіх старших дітей, як треба почитати й шанувати матір, буде назавсігди великий український гетьман Мазепа. Він скінчив високі школи. Він гетьман. Він уже старий, сивий. Але в важливий мент, перед кроком, що мав рішати долю України, йде до матері на пораду. Приходить син, Мазепа, до своеї мами в манастир, вона ж там була ігуменню. І мати заговорила:

Що ж ти, синку, за таку журу маеш? Мій сину, говори! Ти мені й снився, синку, на білому коні і з хрестом у руках. Грішно вірити в сни, але кажуть, що це або велика шана, або не мале горе. Молю Господа Бога, щоби ні одного, ні другого тобі не давав. Бо якої тобі шани ще треба?

Мати побоюеться, щоб її син не спокусився ще на більшу ласку Москви. Бо вона патріотка. Але коли довідалася про його добрі заміри, що він хоче на все визволити Україну з московської неволі, тоді й каже:

— Доброї ти шани собі бажаеш, мій сину, і хай тобі Всевишній і наша заступниця свята, Матір Господня, поможуть, щоб ти доступив такої чести, але невже ж ти гідний її? (Б. Лепкий: Мотря. Стор. 87 і 88.)

Так і ми поступаймо.

Хай наша мати останеться нашою найдорожшою матірю, порадницею, помішницею по всі дні нашого життя, без ріжниці, яке маемо становище, які ми за вчені, чи які ми за старі.

Часто трапляеться, що діти невдячні для мами своеї. Розумні люди в Канаді ухвалили закон, силою якого всім стареньким людям виплачують так звані старечі пенсії. І є, на жаль, діти що ту нещасну мізерію видерли б своїй мамі з рук. Мамі грошей уже не треба, — говорить один. І мати лиш побачить того чека, коли треба підписатися, а діти вже вміють ними пооруду вати. Забирають гроші, просто граблять матір, а за це ні одежини, як слід, ні страви такої, що потрібна стареньким людям, ні доброго слова, ні пошаніву.

А буває і таке, що мати боронить своїх заслужених, тих кілька доларів. Сама ними хоче розпоряджатися, орудувати. Тоді діти забувають за все, навіть за людяність і проганяють матір за поріг.

Чи годиться таке робити? Та це ж гріх, що кличе до Бога о пімсту. Замісць того, щоб додати матері пару центів більше, щоби вона жила в достатках і вигоді, діти ще й лакомляться на тих пару крівавих центів. І не вагаються покривдити найтяжче ту, кого вони повинні шанувати й любити.

В День Матері час застановитися всім дітям про те, яке їхне відношення до своїх мамів. Коли воно добре, — поставновити надалі так поступати. Коли зле, — поправити. Перепросити свою маму. Пригорнутись до неї по-дитинному, помогти її, полюбити щирим серцем.

Церква наша навчае не забувати за матір і тоді, коли вона вже не живе. Бо е такі діти, що поховавши матір, поховали й память про неї. Ми однак маемо любити матір і за життя і по смерти. По смерти маемо молитися за неї.

Поза те, що маемо небесну Матір, поза нашу рідну матір, маемо ще одну матір — Україну. Часто поети називають Україну матірю українського народу. І слушно. Хто українець, тому Україна — мати. Як діти України маемо такий самий обовязок її любити, як маемо любити Матір Божу, як маемо любити і рідну маму. Коли про це пишемо, то тому, що е багато дітей України, що її не люблять, не люблять всього, що звязане з українською справою. Це невдячні діти.

Не сміемо забувати ні за Божу Матір, ні за рідну маму, ані за Україну. Це е гріх. На це звернув увагу Шевченко:

...„хто матір забувае,
Того Бог карає,
Чужі люди цураються,
В хату не пускають..."

Це е дійсна правда. Ці слова перестороги мусять бути в нашій памяти, головно тоді, коли в нас е нахил грішити, кривдити нашу добру, любу, найдорожшу матір.

о. Є. Г.

КОРАБЕЛЬ З БОЖЕВІЛЬНИМИ.

До Ґдині прибув недавно корабель „Варшава" зі 156-ма божевільними поляками з Франції, яких виселив французький уряд як небажаних чужинців. Більшість умово-недужих — це рільні робітники і гірники, які занедужали підчас побуту на роботах у Франції. Вони приїхали до Польщі під опікою 6 лікарів психіятрів, 7 доглядачів і 29 санітарів під проводом директора шпиталю для умово недужих у Хорощі д-ра Ст. Дереша. Божевільних відвезли спеціяльним поїздом до Білостоку, звідтіля перевезли їх автобусами до шпиталю в Хорощі. Слід згадати, що це покищо перший транспорт божевільних із Франції до Польщі, бо цього місяця прийдуть ще два дальші транспорти.

В РІЧНИЦЮ СМЕРТИ.

Бл. пам. Анна Яремій.

В понеділок, 19 квітня, 1937 року, в Россборн, Ман., упокоїлася в Бозі **Анна Яремій**, вдова по Максимові Яреміеві.

Для гідного вшанування сумної річниці смерти Покійної, дочка її, **пані Марія Колтек**, з Вінніпегу, Ман., зложила на релігійний фонд Української Греко - Православної Церкви в Канаді жертву в сумі десять доларів ($10.00).

Хай Милосерний Господь подасть Покійній вічний спокій, а Дочку її хай нагородить ласкою Своею небесною за гідне вшанування памяти своеї Матері і за щиру любов до Рідної Церкви.

ПОЛЬЩА ЗАБРАЛА ПЛОЩУ „СОКОЛА-БАТЬКА".

Українська преса подала до відома громадянства жахливу новину: польська влада повідомила „Центробанк", табулярного власника „Українського Городу" у Львові, відомого під популярним іменем „Площа Сокола-Батька", що вивласнюе цю площу і забирае її для військових цілей. Зарядження оперто на польськім законі про „оборону держави".

„Центробанк" е тільки формальним власником „Українського Городу", бо фактичним власником і посідачем площі е руханкове - спортове Товариство Сокіл-Батько у Львові. І це останне товариство внесло протест і заявило, що в дійсности власником площі е ввесь український нарід і то цей, що е на рідних землях як і на еміграції, бо як в краю, так і на іміграції зложено великі жертви на викуп „Українського Городу". Є це одинока площа у Львові, якою може користуватись українська молодь. В протесті зазначено далі, що її вживано завжди тільки для леґальних цілей і покористовувались нею тільки леґальні українські установи.

Українська делеґація, що складалася з представників, що ведуть угодову політику, удалася до віцеміністра військових справ ґен. Литвиновича й представила йому, що український нарід не може згодитися на те, щоби йому видирано „Український Город", набутий жертвами цілого українського народу. На те польський ґенерал відповів, що справа перерішена, що від цього рішення нема ніякого відклику та що площу забирае польське військо.

Відновляйте передплату за „ВІСТНИК" на 1938 рік!

ПРОЩАЛЬНИЙ ВЕЧІР ТЕОЛЬОГАМ.

(Вінніпег, Ман.)

В Українськім Православнім Духовнім Семинарі в Вінніпегу, дня 26 квітня, 1938, відбувся прощальний вечір у честь двох абсольвентів теольогії, п. М. К. Мороза і п. Ф. Кирницького. Цеї весни ці два студенти покінчили студії теольогічного курсу в Українськім Православним Духовним Семинарі, де через 4 роки підготовлялися до праці на релігійному та національному полі.

На цей вечір прибуло поважне число громадян з парафії св. Михаїла з Вінніпегу, як також були присутні гості зпоза Вінніпегу.

Присутні забавлялися і розмовляли поміж собою. По перекусці присутні відспівали „Христос воскрес", по чим о. Д. Кирстюк, парох церкви св. Михаїла та господар цього вечерка, коротко пояснив значення та причину зібрання. При кінці своєї промови о. Д. Кирстюк побажав абсольвентам найкращих успіхів у їх будучій праці та вручив обом по золотій чаші, як дарунок та памятку від присутніх гостей.

Новоє абсольвенти подякували присутним за гарні дарунки, висловлюючи своє велике здивування та вдоволення з цеї несподіванки.

Потім покликано до слова о. протоєрея С. В. Савчука. О. **Савчук коротко переповів про життя студентів у семинарі та про їх відзначення в науці,** згадуючи також про їх працю в студентському кружку „Прометей" у Вінніпегу. На закінчення побажав їм „На многі літа".

Дальше говорили слідуючі промовці: о. І. Дмитрів, п. П. Богонис, п. Олійник, п. П. Ковтун з Давфин, Ман., п. Мир. Стечишин, редактор „Українського Голосу", посол Н. В. Бачинський та адвокат Я. В. Арсенич.

Шановні промовці говорили про завдання та значіння духовного проводу серед українського народу і разом з тим висловлювали радість із-за того, що ряди наших церковно-народних працівників збільшають. Всі промовці висловлювали свої найщиріші побажання молодим абсольвентам.

Вечерок закінчено відспіванням „Ще не вмерла Україна.

М. Боднарчук.

ГАРНІ ХРЕСТИНИ.

(Канора, Саск.)

На саме Різдво (7 січня) хрестили панство Володимир і Наталія Свинарчуки свою першу донечку. Чин хрещення довершив о. В. А. Попюк. Підчас гостинного приняття не забули учасники цего родинного свята і за потреби Церкви, якої членом стала новоохрещена Андріяна.

На заклик п. Миколи Стратія зложили присутні ПЯТЬ ДОЛАРІВ на ціли Консисторії Укр. Православної Церкви в Канаді.

Гість.

КОЛЯДА НА ЦЕРКВУ В ЕДМОНТОНІ.

Підчас Різдвяних Свят слідуючі **особи зложили на коляду для української православної церкви в Едмонтоні, а це:**

По 5 дол.: В. Чоботар, В. Челядин, М. Сарамага.

По 4 дол.: А. Лесик.

По 3 дол.: І. Никифорук, о. Є. Грицина, Др. І. Верхомин.

По $2.50 М. Годорук.

По 2 дол. Н. Маланчук, С. Романюк, В. Тофан, Др. В. Невчас, А. Перук, В. Іванців, Др. Ф. Говда, [illegible], Б. Чумер, В. Турко, А. Батюк, **С. Марусяк, В. Плавюк, Н. Шпачинський, І. Маковійчук.**

По $1.50. Д. Янда, О. Рогаченко, З. Паранич.

По 1 дол. Н. Лазарович, [illegible], Д. Івасюк, С. Слюсарчук, Н. [illegible], М. Лукиян, Н. Семко, М. Стадник, А. Савчук, Н. Миськів, [illegible], Михайлюк, Р. Стояко, [illegible], С. Нестас, пані М. Верхомин, пані А. Шевчишин, Б. [illegible], А. Семотюк, В. Гринюк, Н. Яншевська, А. Стрипадка, [illegible], Мельник, В. Мойсей, Н. [illegible], [illegible], Д. Росел, Д. Фербей, [illegible], М. Лукич, Н. [illegible], [illegible], Б. Двотрук, В. Чобанюк, Н. Кишак, [illegible], Д. Лупул, В. Марусяк, С. Зварич, М. Гахота, [illegible], І. Зварич, о. П. Самець, І. Даниловач, [illegible], [illegible], Федець, Шлапак, [illegible], В. Семенюк, С. Святенчук, [illegible], В. Бейко, М. Бейко, М. Кузьмак, Ю. Скрипник, [illegible], Володимирський, А. Семак, Д. Тоз[illegible]ський, С. Тименюк, пані Сиротюк, [illegible], Скоп, О. Серетюк, Н. Петрик, В. Бейтун, [illegible], Н. Стефанюк, В. [illegible], О. Дерман, Н. [illegible], І. Андрейчук, Ю. [illegible], [illegible], Муддий, Хавасюк, Сайк, Романюк, К. Гулима, Д. Паклик, П. Фіголь, А. Мимко, Батнюк, І. Горецький, В. Кушченко, **М. Лавриш, Лопатинський, І. Воронька, Ольга Воронька, В. Сайк.**

По 75ц.: В. Іванчук, Н. Святенчук.

По 50ц.: Д. Стюфур, Д. Рарагоський, Н. Федко, пані К. Боркула, І. Боянчук, Б. Кучатський, [illegible], Н. Остапчук, [illegible], [illegible], Сливчук, Ю. [illegible], Вовчанський, [illegible], Мельник, [illegible], пані [illegible].

По 25ц. пані А. Ганиш.

Колядували слідуючі пані: Даниловач, Е. Пронюк, Д. Е. Яндова, Е. Верхомин, І. Стечишин, П. Лукинчук, М. Павлинис, пані [illegible], Розалія [illegible], [illegible], Наталка Івасюк, Домка Мурда, Адела Горецька, Зоня Шандро, Ольга Марусяк, Рожа Батюк, Анна Дзюра.

Сумкарі: І. Челядин, Н. [illegible], І. Савчук, І. Семенін, [illegible], Тарас Мельник, [illegible], М. Яворський, О. [illegible], І. Демчук.

Пані Петро і Павло Мельник, В. Чоботар, М. Гаврилюк, С. Романюк, І. Никифорук, Др. Верхомин, Н. **Демко, П. Миськів, О. Лукинчук, І. Паланич.**

Колядники возили своїми автами слідуючі пп. В. Чоботар, Н. Челядин, І. Никифорук, С. Романюк, Др. І. Верхомин, Н. Демко і Я. Давидюк.

Заряд жіночого Т-ва [illegible] української православної церкви в Едмонтоні оцим складає ве[illegible] всім жертводавцям, колядникам й тим особам, [illegible] **[illegible] ків своїми автами. Зокрема висловлюється щиру подяку обом відділам СУМК в Едмонтоні, яких члени і членки брали участь в помаганні колядувати.**

[illegible] при українській православній церкві.

Д. Е. Яндова, голова.

Е. Верхомин, секретарка.

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

ЕДМОНТОН, АЛТА.

(Збірка о. Є. Грицини)

Василь Чоботар	2.00
Іван Никифорук	1.00

ВІННІПЕГ, МАН.

(Збірка Яр. Колтека)

Пані Марія Колтек	$10.00
Петро Олійник	5.00
Н. Г. [illegible]	3.00
Я. В. Арсенич	2.00
Гео Мар'як	2.00
[illegible] Стечишин	1.00
Др. В. А. Овсяник	1.00
П. Богоник	1.00
[illegible] Н. Овсяник	1.00
В. Угринюк	1.00
В. [illegible]	1.00
П. [illegible]	1.00
Ст. Михальський	1.00
Яр. Колтек	1.00

ВЕЛИКОДНЯ ПИСАНКА.

БРЕНДОН, МАН.

(Збірка о. І. Дмитрова)

По 50ц.: П. Кузенко, Іван Сушко (Риверс).

По 25ц.: М. Седлик, М. Мазяр, Г. Презент (Едфинстон), І. Касюрак, І. Гудим, п. Гандзя, Д. Шапка, п-ня Мавкся Сосняк, пні А. Мельник, п. Прокоп.

По 10ц.: П. Шиплецький, Т. [illegible].

Не дод. [illegible] 80ц.

ПОПЛАР ПАРК, МАН.

(Збірка о. С. В. Савчука)

По 50ц. І. Марко.

По 25ц. Мих. Марко, п-на Анна Грегор, [illegible] (Онт.), В. Савула, Т. Вустий, п-на М. Грегор (Росборн). Гр. Марко, Параскевія Марко, Катерина Марко, Ю. Семенюк, Л. Чернецький, В. Семенюк, І. Левисик.

По 15ц.: Мих. Микитюк.

По 10ц.: І. Вустий, Гафія Гуль[illegible], Ана Кесенюк, В. [illegible], Павло Марко, [illegible], Олеськ, Мих. [illegible], І. Вустий.

По 5ц.: С. Марченко, пані Вакчинська, О. Кушка.

ІСТ СЕЛКІРК, МАН.

(Збірка о. С. В. Савчука)

По 2 дол.: [illegible] К. Сорочан.

По 50ц.: І. Корба, Ілько Шастко, п-на Е. Огризло.

По 25ц.: Ів. Мещак, п-ні К. Божиско, А. Зузанський, М. Куташ, М. Корба, І. Вентер, Н. Зайко, Марина Сотник.

По 20ц.: В. Колотинський.

По 15ц.: Анастазія Зорник.

По 10ц.: А. Жита, п-на К. Гавришок.

По 5ц.: С. Сотник, Н. Н.

СЕЛТОН, МАН.

(Збірка о. С. В. Савчука)

По 1 дол.: А. Сирамиця, Н. Мех, [illegible] Німчук.

По 50ц.: п-ні Марія Мех, Н. Німчук, Н. Пивоварчик, п-ні Катерина [illegible], Стефан Ванко, Роман Німчук.

По 30ц.: І. Турко.

По 25ц.: А. А. Німчук, М. Кочмюк, [illegible], П. Ванко, пані А. А. Німчук.

По 10ц.: В. Петрашко, Анна Шаний, Т. Мех.

По 5ц.: Ева Німчук, Н. Н.

ТИНДАЛ, МАН.

(Збірка о. С. В. Савчука)

По 1 дол.: Лев Сабат, Н. Тупило.

По 50ц.: Е. Карпець, Кость Гнатюк.

По 25ц.: В. Сторожук, пані Марія Тупило, А. Попчин, М. Дробко.

По 10ц.: Ли. Вівчарик, А. Долинюк, Г. Нинко, І. М.

По 5ц.: С. Мамчур, І. Церковник, З. Жугаєвич.

(Дальше буде.)

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1938 РІК.

ТРАВЕНЬ.

1 Н. **1. Нед. Томина.** Пп. Івана
2 П. Пп. Івана, Юрія еп., Триф.
3 В. Пп. Теодора, Трікіни, Анас.
4 С. Ст. Анварія та ін., Теодори
5 Ч. Теодора Сикеот.
6 П. Вм. Юрія Переможця
7 С. Мч. Сави Стратія

8 Н. **Нед. Мирон.** † Ап. єв. Марка
9 П. См. Василя Амас. Стеф. еп.
10 В. Ап. Симеона
11 С. Ап. Язона і Сосипатра
12 Ч. Мч. 9 в Кизику
13 П. Ап. Якова
14 С. Пр. Єремії; см. Макарія

15 Н. **Нед. Розсл.** Атанасія Вел.
16 П. † Теодосія печ. мч. Тимот.
17 В. Пм. Пелагії
18 С. Вм. Ірини; мч. Адріяна
19 Ч. Пм. Йова
20 П. Зявл. Ч. Хреста
21 С. † Івана Богослова

22 Н. **Нед. Самар.** Пер. м. Мик. ч.
23 П. † Ап. Симона Зилота
24 В. Кирила і Метод. н. печ.
25 С. Епифана ет. Кавр.
26 Ч. Мч. Глікерії, дияк.
27 П. Ізидора, Максима
28 С. Пахомія В.

29 Н. **Нед. Сліпор.** Те[illegible]
30 П. Ап. Андроника і [illegible]
31 В. Теодота М.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

Котиняк Василь, Мирн[illegible], Алт.	50
Подолюк В., Вегревил, Алт.	50
Петро Танчук [illegible] Кем., Алта	50

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Л. Березінського

Травень.

8. Неділя — Гарденгон, Онуцка.
15. Неділя — Сірко.
22. Неділя — Вайта.
29. Неділя — Толстой.

Адреса: — Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. П. Ґайдука.

Травень.

8. Неділя — Шелвелей.
15. Неділя — Лепард.
22. Неділя — Роблин.
29. Неділя — Шортлейк.

Адреса: Роблин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Кисілюка.

Травень.

8. Нед. — Гонеймун.
15. Нед. — Семборг.
22. Нед. — Ґронлід.
29. Нед. — Брукеб.

В кожній місцевості буде катехизація.

УВАГА: Скрізь великодня збірка (писанка) на фонд Церкви.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ 1938

Травень.

1. **Нед. Томина:** Утр. Єван. Мат. XXVIII: 16—20. Літ. Ап. Діяння V 12—20. Єван. Іван. XX: 19—31. Підчас мировання роздача Артоса.

6. **Пятниця Юрія Переможця:** Утр. Єван. Луки XII: 2—12. Літ. Ап. Діяння XII: 1—11. Єван. Ів. XV: 17—27 і XVI: 1—2.

8. **Нед. Мироносиць:** Голос 2. Утрення Єван. Марка XVI 9—20. Літ. Ап. Діяння VI 1—7. Єван. Марка XV 43—47 і XVI 1—8.

15. **Неділя Розслабленого:** Голос 3. Утр. Єван. Луки XXIV: 1—12. Літ. Ап. Діяння IX: 32—42. Єван. Івана V: 1—15.

22. **Нед. Самарянки:** Голос 4. Утр. Єван. Івана XX 1—10. Літ. Ап. Діяння XI 19—26 і 29—30. Єв. Івана IV 5—42.

29. **Неділя СліпоРодженого.** Голос 5. Утр. Івана XX: 11—18. Літ. Ап. Діяння XVI: 16—34. Єв. Івана IX: 1—38.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XV. WINNIPEG, MAN., MAY 15th, 1938 ВІННІПЕГ, МАН., 15-го ТРАВНЯ, 1938. ЧИСЛО (294) 10

КНЯЖИЙ ДАР ДЛЯ ЦЕРКВИ.

ПОКІЙНА РОЗАЛІЯ ФЕДОРКІВ, ВЕГРЕВІЛ, АЛТА., ЗАПИСАЛА 500 ДОЛАРІВ НА ЦІЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

Пок. Розалія Федорків.

В середу, 13 квітня, 1938, в Вегревил, Алта., упокоїлася в Бозі Розалія Федоркова, вдова по Павлові Федоркові. Покійна родилася в Косові, повіт Чортків, Галичина, и в часі смерти числила 82 роки життя. До Канади приїхала з мужем і четирма дітьми 40 літ тому назад. Через 20 літ фармерували коло місточка Ленонт, Алта., а опісля замешкали **в місточку Вегревил, Алта., де проживали до кінця свого життя (покійний Павло Федорків помер 4 березня, 1934).** Покійна полишила двох синів і дві дочки. Старша дочка, Филя Пыпк, і старший син, **Петро, фармерують, а молодша дочка, Марія Зварич (жена Петра), і молодший син, Іван, мешкають в місточку Вегревил.** Покійна полишила також 20 внуків і 23 правнуки.

Так покійна Розалія як і її муж Павло, належали до свідомих, поступових та жертвенних українців і на таких виховали своїх дітей. Протягом послідних 25 літ свого супружого життя жертвували на ріжні народні та церковні ціли **понад 1000 долярів, а два роки тому Покійна переписала на ціль Духовного Семинаря Української Греко-Православної Церкви в Канаді довг в сумі 500 долярів, який її був винен один фармер з околиці Мондер, Алта., з тим застереженням, що її жертва має бути проголошена аж по її смерти.**

Покійна, помимо того, що не посідала шкільної освіти, відзначалася великою свідомістю та патріотизмом, як рівнож великою релігійністю та любовю до Рідної Церкви. Особливо раділа з того, що Українська Православна Церква в Канаді отворила свій власний Духовний Семинар, в якім виховуються нові священичі сили, і власне на ціль Духовного Семинаря записала свій княжий дар. Коли голова Консисторії, Всеч. о. С. В. Савчук, відвідав Покійну в послідне, з нагоди свого останнього побуту в Вегревил (в перших днях січня, 1938), вона вже була важко хора, але не зважаючи на це, розпитувала його з великим заінтересованням про церковні справи взагалі, а про Духовний Семинар зокрема — як про те, кілько є в нім питомців, кілько з них кінчать цього року свої студії, хто вони, звідки походять і т. п. При тім говорила: „Я кожного дня молюся Богу, щоби поміг нам вивчити якнайбільше нових священиків, канадійського уродження й виховання, бо такі священики знають тутешні відносини й можуть краще виконувати ту тяжку працю, яка на них очікує".

І так Покійна не тільки, що за життя Своє відзначалася, як свідома й взірцева українська громадянка, та як дійсна християнка и вірна дочка Рідної Церкви, але й по смерти Своїй оставила живий взірець та приклад, так для своїх рідних як і для цілого українського православного загалу в Канаді, як треба підтримувати великі справи свого Народу.

Похорон Покійної відбувся дуже величаво в пятницю, 15 квітня. Похоронну Службу служили Всеч. о. Д. Ф. Стратійчук, парох Вегревил і околиці, та Всеч. о. І. Гикавий, парох Вилингтон і околиці. В похороні взяло участь велике число рідних, приятелів і знакомих Покійної, які з глибоким жалем і смутком відпроваджували Її на вічний спочинок, свідомі того, що в постаті звичайної жінки похоронили на віки взірцеву дочку Українського Народу та його Церкви.

Вічна Її память!

З ЖИТТЯ НА ВОЛИНІ.

В Луцьку, з державної друкарні, вийшов „метелик", зредагований послом Скрипником, під назвою „В обороні свободи сумління". В метелику була мова про останні випадки примусового навертання православних на католицизм. Спочатку влада його пропустила, але опісля сконфіскувала.

Дня 26 березня сконфіскували в Луцьку відбитку з ч. 10 „Волинського Слова" під назвою „Навернення в Гриньках суперечить ідеям Маршала Пілсудського і Конституції Річипосполитої". **Цей „метелик" вийшов у накладі 15.000 примірників за підписом „Президія Головної Управи Волинського Українського Обєднання".**

У лановецькій волості, в склад якої входить с. Гриньки, підчас ревізій у священиків поліція забрала проповіди архиєпископа Олексія, що він виголосив їх з церковної амвони в м. Ланівцях і с. **Гриньках дня 25 і 26 січня. Ці проповіди вийшли відбитками з органу епархіяльної влади „Церква і Нарід".**

В Луцьку адміністраційна влада сконфіскувала **чисто богослужбову книжку „Чин сповіди", що її видала „Богословська Секція Т-ва ім. митрополита Петра Могили".**

ЩЕ ОДИН ЛИСТ

до „Заряду Українського Православного Собору св. Покрови у Вінніпегу".

Понизше наводимо лист, що його п. Августин Ягольницький, з Менофелдт, Саск., вислав до „Заряду Українського Православного Собору св. Покрови у Вінніпегу". Деякі більш різкі слова та вислови в ньому пропускаємо, або заступаємо менш різкими. — Ред.

Христос Воскрес!
Впов. Панове!

Я одержав листу від Вас на збирання грошей на покриття судових коштів, хотяй говорите, що Ви вже суд виграли.

Я Вам дуже вдячний за це, що Ви за наше імя не забуваєте, але рівночасно дуже ображаюсь на таке погане поведення з Вашої сторони, що потрафите апелювати до людей щирих для Укр. Прав. Церкви. Застерігаю собі, що не хвалю себе, але всіх вірних Укр. Прав. Церкви, котрі стоять при Церкві, а не при авантурі В. Свистуна та Маєвського, або так сказати б Вашої тринадцятки.

Ви, Панове, мусите зрозуміти, що той час уже давно минув, що можна було наш нарід обдурювати. Нарід тепер розважує, на що можна дати гроші, а на що ні, і кому можна, а кому ні. Собор св. Покрови в Вінніпегу є наш, побудований за наші гроші для всіх Православних Українців в Канаді.

П. Маєвському не місце бути на святім місци в нашім Соборі.

П. Маєвський! Я Вам отверто кажу, що, коли Ви правите через радіо, нарід широ не слухає, бо вірить, що воно не виходить зі щирої душі. Ви завзиваєте, щоби боронити Рідну Церкву. Тепер **скажіть, перед ким боронити? Чи так боронити, щоби нічого не лишилося? О, так,** після Вашого бажання треба б прогнати Високопреосв. о. Владику, Консисторію розвязати, а священиків порозганяти. Я хіба скажу, що ми **боронимо Церкву перед такими, як Ви і Ваша тринадцятка. І то мусимо боронити!**

Мені пригадується народня приповідка, що сама безрога мішок дре і сама квичить. Таке саме з вами. Ви собі взяли за ціль знищити церковну владу.. так що нарід пізнав вас від початку вашої авантури.

На закінчення я Вам скажу, що при Вас стоять і Вам помагають лише ті, що бажають нищої Укр. Прав. Церкви загибелі, а не життя.

Ми шануємо провід нашої Церкви, Високопреосв. Архиєпископа Іоанна Теодоровича і світлу Консисторію на чолі з прот. Савчуком за їх чесний провід.

Августин Ягольницький,
член громади на Мазепі, Саск.

Я ще відзиваюсь до членів і прихильників **Української Православної Церкви в Канаді, щоби уважали на діла** Свистунової тринадцятки і не датися одурювати, так приміром, як збиранням грошей на оборонця їх (тобто тринадцятки — Ред.) „рідної церкви", та на **видавання Свистунових сплетень та байок.**

А. Я.

Володимир Островський.

ЩО ОПОВІВ ЛІКАР.

(Оповідання).

I.

Гурток гостей, що зібрався в адвоката, складався з самих мущин, людей, крім одного молодого лікаря, поважного віку. Найстаршим виглядав учений агроном. Учитель гімназії — математик — мав вигляд засушеної грушки, і окреслити його вік було нелегко.

Адвокат заробляв добре й в дні господарської крізи жив повним, задовільним життям, дарма, що був старим парубком.

Тож не диво, що його затишне помешкання, смачна вечеря, запашні папіроси, мягкі меблі в сальонику й нарешті — трохи притьмарене світло під ніжним золотистим абажуром, — що все це настроювало цей інтелігентський гурток до небуденної розмови.

До тої розмови, що сама приходить у гуртку людей, які забули про турботи життя, що тече десь далеко поза стінами дому, що когось там бе, втягае в свій вир, ламае, обдирае з майна чи доброго імени, змушуе страждати й плакати.

Зрештою, хто бодай раз у житті не зазнав подібного настрою, що сам витягае зпід намулу буденщини таемничі теми, перед якими іноді пасують і людські знання й людський розум?

Говорили про останні здобутки науки, про найновіші винаходи, про величезні осягнення техніки й взагалі про те, що характеризуе сьогоднішній рівень людської культури й цивілізації. Звичайно, кожний з бесідників особливо добре почував себе в своїй фаховій ділянці.

Непомітно розмова зійшла на ріжні таемниці природи й людського життя, себто: на найбільш слизьку площину. Докотилася вона врешті до факірів, спіритизму, невідкритих ще людеьких змислів зяв і віщувань.

І враз з уст адвоката злетіло слово: душа.

Засушене обличчя математика ожвилося усмішкою.

— До речі, — вигукнув, — може б доктор медицини сказав нам, де властиво, в якій частині тіла живе оця людська душа? Хе-хе-хе!

Всі глянули в бік молодого лікаря, що весь час мовчав і слухав бесідників, здавалося, цілковито байдуже.

— То що ж, докторе, — наступав математик, — знайшла медицина оцю душу й окреслила місце її осідку?

Лікар сумно усміхався.

— Медицина про душу нічого не говорить. А я особисто її не бачив, хоча немало порізав як живих людей, так і трупів. До того ж мій професор казав, що я знаю анатомію людини ліпше, ніж він свою кешеню.

Агроном голосно засміявся, аж здрігнувся абажур на лямпі.

— Може вам попадалися все „люди без душі". Кажуть же, що е такі на світі. Не чули, як, буває, жінки кажуть своїм чоловікам:

— Ти не маеш серця, не маеш душі!

Адвокат і математик теж засміялися.

Молодий лікар ураз стиснув зуби й спустив очі, немов би щось його заболіло.

— Що ж ви, — докторе, — все мовчите? Навіть відповісти не хочете?

Знову всі глянули на нього. Справді, він не такий, як завжди: мязи натягнені, чоло зморщене, очі сховалися під віями.

— Що з вами, докторе? — зацікавився господар. — Не пізнаю вас.

— Може яка душа над вами позбиткувала? — підсміхнувся агроном.

Лікар підвів очі.

— Власне душа позбиткувала. І не на жарт!

Поважний вигляд і тон лікаря казав товариству, що йому не до жартів.

— Що ж таке? — питався господар. — Що сталося?

— Я третього дня мало не закопав у землю живу людину. Що? — лагідно посміхнувся, — не відчуваете на спині мурашок? Але напевно відчули б їх, як би прокинулись на кладовищі в труні. Якщо вам, панове, цікаво, оповім вам, бо те, що сталося, якраз відноситься до людської душі.

— Просимо, просимо! — відозвалися всі одночасно.

І молодий лікар почав:

Як вам, панове, відомо, я з так званої інтелігентської родини, — з такої, яких у нас дуже багато. В цих родинах дбають про дітей по ліберальному, майже по большевицькому: про їхнє здоровля, науку, розваги, зовнішню полуду, товариські манери й т. д. Лише не про душу.

Мої батьки були дуже добрі, чесні, порядні люди. Але признаюся, про Бога я від них ні разу не чув. Чому мені нічого не говорили, не знаю. Вперше я почув про Бога від свого репетитора, що готовив мене до гімназії і вчив релігії, бо цього вимагала програма; як би не ця програма, то не знаю, коли й від кого почув би я про Бога.

Але мої батьки не були нерелігійними: наша родина святкувала всі свята, а до великих готовилася так само, як інші люди, себто: в нас порядкували в кімнатах, варили, пекли, а потім приймали гостей чи самі ходили в гості. Батько був завжди занятий і до церкви не ходив. Але мама, памятаю, бувала в церкві часто.

Вдома ж я не бачив, щоб хто перехрестився чи молився. Згодом лише я довідався, що е люди, які моляться, й то що дня, вранці й ввечорі. Мені це видавалося навіть трохи дивним. Памятаю: були моменти, як наприклад перед іспитами, коли мені хотілось помолитися, та нічого в мене не виходило: по кількох словах молитви мої думки перескакували на щось інше. Коли я схоплював себе на цьому відступленні від своеі мети, то був так далеко від Бога й молитви, що аж дивно мені ставало. І врешті я перестав пробувати молитись.

Зрештою той світ, у який я ввійшов, як гімназист старших клясів, а потім, як студент медицини, складався виключно з матерії, з того, що приступне лише зовнішнім змислам, математичним формулам, ну й льогіці. Все, що виходило поза цей матеріяльно-розумовий світ, для мене перестало існувати.

Бо... думка про диплом лікаря й майбутню кареру та добробут відгородила мене від усяких інших світів, зробила їх неіснуючими для мене, замкнула мене в тісному колі медицини. Одним словом, я ще на студентській лавці став справжнім американським фахівцем, для якого поза його фахом, існуе лише порожнеча.

Але й цього мало.

В самій медицині я замкнувся в своерідне вузеньке коло й перестав бути подібним до інших студентів; ті жили просто незрозумілим для мене життям, що виходило за межі розуму й матерії; захоплювалися той музикою, той театром, той танцями, а той своею нареченою, теж медичкою; а для мене все це не існувало.

Для мене люди були машинами, апаратами, механізмами.

Ви, може, бачили, як фахівці підходять до якоїсь машини чи апарату, як досліджують його конструкцію, відкривають дефекти, оцінюють добрі сторони?

Таксамо я підходив до кожньої нової людини, з якою доводилося мені зустрінутись. Слухаю співака чи музику, а виконую роботу лікаря: уявою оглядаю руки, пальці, шию, грудну клітку, діяфрагму; в уяві оперую цих людей, досліджую їхні мязи, голосові струни, легені, будову ротової ями й т. д. Мене знакомлять з якоюсь панночкою, починається розмова, а я вже здіймаю з неї шкіру, відділюю мязи, розглядаю кістяк, серце, легені, мозок, очі, вуха; констатую дефекти, хоробливий стан того чи іншого органу, окреслюю небезпеку для дальшого життя.

Ви смієтеся, панове? Так, це справді смішно. Але мушу признатися до всього: мені робили приємність лише ті люди, що були правильно збудовані, здорові, нічим незагрожені. Вони ділали на мене так, як ділають на нас гарні квітки, до яких ви мимохіть усміхаетесь. І я усміхався до таких людей, зовсім не цікавлячись ні їхньою освітою, ні їхнім розумом.

Я усміхався до добре сконтрольованої і збереженої машини.

Людина з дефектами й з розстроеним здоровлям була для мене, поза її розумом, освітою й вдачею, тим, чим може е для вас якась ваша попсована машина. Мені, правда, хотілось направити цю машину й я прикладав усіх старань, щоб цього осягнути, але коли приходив до переконання, що все надармо, такий хворий переставав мене цікавити.

А труп для мене був нічим іншим, як лише поломаною машиною, яку варто ще раз переглянути, щоб зараз викинути на смітник.

Коли я став лікарем, це вузьке коло мого світовідчування ще більше звузилося.

— Пане докторе! — раптом вигукнув глузливо математик. — Ви обіцяли оповісти нам не свою біографію, чи характеристику, а про те, як ви мало не закопали живу людину.

— Хе-хе-хе! — сміявся агроном. — Кажучи шкільною мовою, це оправдання не на тему.

— Ні, прошу панів, — підвів очі лікар, — я від теми не відступив; без цього вступу ви не зрозуміли б того, що сталося зо мною. Отже чи маю продовжувати?

— Звичайно! чекаемо!

(Докінчення буде).

АНТИСЕМІТИЗМ В ФРАНЦІЇ.

Кореспондент „Діла" пише з Парижа. — Протижидівська хвиля заливае французьку землю. Тисячі летючок розкидають щодня між парижанами з закликом „очистити" край від жидів.

„Блюм при владі і тому найкращі місця припадають тепер жидам" — читаемо, або: „Жиди нищать французькі фінанси. Блюм, Боріс і Мендес кермують французьким скарбом". „Всі грошеві афери, що компромітують Францію в опінії світу, е ділом жидів: Ставіскі, Ако, Леві ітд." „Блюм надае французьке громадянство тільки чужинцям жидам" ітд. „Франція для французів — геть з жидами! .."

Дальше говориться, що в самім парляменті була велика протижидівська демонстрація. Сильний протижидівський настрій починається від часу, коли до Франції почали напливати маси жидів з Німеччини й Австрії.

ДО ВЕНКУВЕР НА ВЕЛИКДЕНЬ.

(З подорожної книжки).

Молода ще українська православна громада в Венкувері подала була прохання на руки голови Консисторії Української Греко-Православної Церкви, о. С. В. Савчука, в часі його поїздки до Бритиш Коломбії, щоби післати туди священика на Великдень.

Відважна це була пропозиція, але й звичайна, бо кожна українська громада ставить подібне домагання свому священикові. Тимбільше в трудне положення венкуверці були поставили,—бодай так думаю,—нашого о. Адміністратора, бо він же знае, що на Великдень священики е зобовязані обслужити свої громади, для них призначені.

Одержую листа від Консисторії й одночасно від церковного уряду в Венкувері, щоб їхати на Великдень і можливо вдасться спроба створити парафію з осідком сталого священика над Тихим Океаном. Думаю собі: було б добре, щоби українські православні парафії єднали наш нарід від Монтреалу до Венкувера.

Перепрошую своїх добрих парафіян в околиці Едмонтону, щоби на мене не гнівалися, та рішаю їхати на Великдень до Венкувера.

Дзвонить телефон. Добр. Світик в Келгарі, телефонуе, щоб їхати туда чим скорше, бо там „бунт". Що це мае бути? думаю. — І так маленька громада, ще церкви не мае, а вже бунт... А то був жарт. Довідуюсь, що наш молодий адвокат, п. А. Орищак, докладае всіх можливих старань, щоб купити площу від міської управи для нашої громади.

Я вже в Келгарі. На стацію вийшли на зустріч мені голова церковної громади, п. Данилович з дружиною, і скарбник наш, п. Комарницький.

Купуете площу під церкву? — питаю.

Так.

Ну, а гроші маете?

Ні, не маемо. Але, як Бог дозволить, будемо мати.

Думаю собі: — „Добре зачинаете", а голосно:

Коли буде добра воля, то й гроші будуть.

В квітну неділю по Богослуженню й по обіді сходяться гості до панства Комарніцьких (там я перебуваю). Є старші й молодші, Адвокат Орищак оповідае, що дістаемо прямо дарунок. Площа вартости тринадцять сот доларів, за три сотки.

- Добре, — кажу. — Грошей в банку не маемо. А мусимо їх мати, бо нагода виховзнеться з рук. Колись я зачинав від себе, а тепер не можу. Тож ви, братчики, давайте на початок, тоді будемо мати лице йти до других наших парафіянів.

За хвилину присутні зложили на столі по $25.00 й передали п. Орищакові. Гарний початок. Дмитро Котелко, молоденький бизнесмен, дав нам свое нове авто до наших услуг і ми поїхали відвідувати наших парафіянів. Добрі й щирі люде жертвували, скільки мали. Хто при праці, давав більше, а хто без заняття, — давав менше.

Другого дня, в англійський великодний понеділок, пані Николсон (замужна за симпатичним греком), щира українка, кличе по телефону, що вона дуже радо піде з нами до своїх приятелів, щоби познакомити нас з ними, а вони люблять жертвувати на православну церкву. Добр. Данилович приїхав автом і їдемо знову. Не завелась пані Николсон. Всюди, де ми були, щиро нас витали й дали свої жертви.

У вівторок рано до одинадцятої години площа вже в наших руках. Пп. Орищак і Данилович **довершили купна й заплатили готівкою.** І ще троха грошей осталось в банку на початок будови української церкви в місті Келгарі. Площа дуже гарна, — над рікою Бов, — а мої парафіяни кажуть, що над Дніпром!

Іду до Вернону, Б. К., бо і там гарний гурток православних українців. Залізниця веться й лишае за собою дорогу, наче довгого вужа, що викручується на всі боки й не одну форму в виді підкови зробить, обїзджаючи гори й скелі.

На стації бачу своїх урядників церковних пп. Малиша, Ірийчука й учителя Рідної Школи п. В. Ільчука. Витаемось. По короткій розмові добр. Ірийчук везе нас своїм автом до п. Гриценка, пять миль від міста на фарми.

Чудова околиця, Окенеген Велий. Як оком глянеш, все гарно розвивається. Сади й городи — тисячі акрів саду, ябліннок, груш, слив... Все те я назвав би райською долиною.

В Страстний Четвер — Служба Божа. Вечером Страсти Господні. А в Велику Пятницю, зполудня, Вечірня й свячення пасок.

Тут рівнож ще немае церковного будинку й немае навіть площі під церкву Богослуження відбуваються в місцевому Українському Народному Домі. Вернонці вже заявили свою добру волю, що ще цего року мае повстати гарна й пишна українська православна церква. Вірю, що вони це зроблять і не останеться позаду своїх братів і сестер в Келгарі й Венкувері. Вони ж свідомі цього, що їх громада положена по середині між двома великими містами (Венкувер і Келгарі) й мають творити едність, наче з рідними сестрами. Десять років тому про Вернон, як про українську кольонію, мало хто з нас знав. Сьогодні там два Українські Народні Доми, власні будинки, де провадиться гарна робота для піднесення культурно-освітного життя.

В пятницю, в 6 годині вечера, веселий гурток громадян побажав мені щасливої дороги з Вернона до Венкувера.

От я вже в найбільшому місті над Тихим океаном. В тому самому місті, куди тисячі туристів їдуть кожного літа на прогульку. Много й українців користають зі зниженої спеціяльної залізничої ціни й відвідують багате місто, щоби скупатися в соленій морській воді, оглянути роскішні парки, сади й ті пишні рожі, котрих скрізь повно, — по огорожах, вікнах, воротах... Також кораблі, що привозять і відвозять пасажирів, і уявляють собою великі багацтва. І военні кораблі, що своїм маестатом, гуком і шумом надають вам страху..

На стацію вийшли пп. Ляховецький, власник готелю, і Гуменюк, провідник місцевої молоді, СУМК.

Несемо валізки, в котрих міститься мое церковне добро, - моя нерозлучна місійна „капличка". Вісімнадцять років тому ті мої валізи були о много тяжчі, хоч я тоді був остільки молодший. Добрі мої колишні парафіяни зі славної Вайти, хоч жалували мене, але не боронили свого, може й 20 фунтового Служебника двигати по цілій Манітобі. То здаеться, небагато, але хай хтось спробуе нести те все з Вест Селкирк до Іст Селкирк на піхоту, то мусить признати, що в мене тоді була „сила", — дотепер не знаю, чи сила фізична, чи сила волі.

Питаю, розпитую про це і те. Але що мене найбільше інтересуе, то це — як стоїть наша церковна справа в місті Венкувері. Нічого потішаючого. Те миле враження, яке е віз зі собою з Келгарі й Вернону, десь розвіялося,—в морі втопилось, Але нічого. Не одно я пережив, то й Великдень переживу в Венкувері...

Великдень. Привозить мене п. Ляховецький зо свого готелю, — де я перебуваю — до салі Українського Народного Дому при Гейстінгс вулиці. (Салю рентують, власного будинку не мають). Саля гарно прибрана. Престіл прикрашений українськими вишивками. Повно вазонків і квітів, яких у Венкувері не бракуе.

Рання, Служба Божа й свячення пасок. Цікавий репортер з „Венкувер Сан" незамітно зняв світлину в часі свячення пасок і помістив слідуючого дня в своїй пресі. По Богослуженні громадяне не розходяться домів, але залишаються на спільний обід і свячене, що відбулося в салі Українського Народного Дому. Потім була й Вечірня.

За обідом і по обіді багато говорилося. Говорив я, говорили другі, але мені все одно на думці: як би то зачепити справу будови нової церкви? Не йшло. З тим і закінчився Великдень...

У Великодний Понеділок відбулося Богослуження на Лулу Айленд, також в Українськім Народнім Домі.

Перебуваю цілий тиждень в місті. Наші громадяне кличуть в гостину, то на обід, то на вечеру. Я вдячний їм за те.

Але мене одна думка мучить: З чим я вернуся домів? Пощо я їхав на самий Великдень до Венкувера? Далеко від своїх парафій і від родини. Таж я лишив своїх добрих і вірних парафіянів в Алберті й вони не мали належної обслуги в найважніші свята в році. Не мали свяченого, ані Богослуження. Вже почала мене совість мучити, що я їм зробив кривду, наче сиротам.

Але не трачу надії. Бо сказано, що Бог тоді поміч посилае, коли та поміч найбільше потрібна. **І та поміч прийшла в провідну неділю, першого травня.**

Що за день? В місті рух. Робітничі організації справляють гучну демонстрацію. Заманюють тисячі цікавих людей, тисячі робітництва, наче та морська хвиля, посунули до величавого парку, а мої парафіяне, — також робітники, й робітниці - **кують долю Рідної Церкви в салі Українського Народного Дому** на Гейстинг. **Сотки складають.** Оплескам немае кінця. Дехто готівку дае, більшість щиро заявляють, що до певного речинця зложать свої жертви, а дехто готовий пожертвувати до помочі своїх мозольних рук при будові нової церкви. Мені вже з радости сльози тиснуться до очей, що мої дорогі парафіяне так щиро віднеслися до пожерта на ціль будови української церкви в місті Венкувері. І коли пишу ці рядки, серце живіще беться в моїх грудех з утіхи, що не за довго тут, над Тихим океаном, буде пишатися церква наших славних предків — князів, наших незабутніх гетьманів, церква нашого геройського козацтва.

Знаючи обставини наших братів і сестер у Венкувері, треба твердшого серця, як мое, щоб холоднокровно поняти це з Богом Святим розпочате діло.

Венкуверці. Ви читаете нашу пресу. Ви бачили світлину величавого будинку нашої української православної громади в Торонто. Вам же відомо, як наші громади зростають на сході за Скалистими горами. Тож до праці! Бога взивайте й рук прикладайте. А коли мої скромні сили можуть стати вам в пригоді, я готовий до спільної праці з Вами.

Свящ. Петро Самець.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address.
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

НЕ ТРІВОЖТЕСЬ, ПРИЙДЕ НА ВАС ЧЕРГА!

Від якогось часу „Український Вістник", орган жуківської церкви, пробує виклнкати нас на розмову. Іншими словами — шукає собі клопоту.

Він почав співати, від кацапів та католиків запожичену пісоньку про „самосвятство" й „неканонічність" Української Православної Церкви, „доказує", що ця Церква не має права називати себе навіть протестантською, не то православною, та вкінці витикає нам очі Свистуном і Маєвським, про яких знає, що ми їх кожної хвилі можемо жуківцям відпустити, ще й доплатимо.

Одним словом — „Український Вістник" зачіпає нас на розмову.

Як що він може боїться, що ми про нього та взагалі про жуківщину забуля, й своєю писаниною хоче звернути на себе нашу увагу, то можемо його заспокоїти, що не має потреби тривожитись. Прийде слушний час і ми присвитимо так йому, як і його епископові та церкві належну увагу.

Що ми цього дотепер не зробили, — на це в нас були свої причини. Одну з них можемо відкрити „Українському Вістникові" вже тепер. Ми вважали за відповідне дати перше нагоду еп. Шпильці показати, хто він такий, який в нього розум і здібности та як він думає виконати ту велику „місію", до якої сам себе покликав, будучи минулого літа в Вінніпегу, іменно, — обєднати всі православні церкви серед українського загалу в Канаді в одну православну церкву!

Ми вважали, що не було б на місці давати свій осуд про нього та його „місію" на підставі того, що він буде робити й говорити в перших початках свого побуту на американській та канадійській землі, — тобто перед тим, поки бодай здебільша познакомиться з церковними відносинами в Злучених Державах і в Канаді та поки пізнає близше бодай тих людей, які його до Америки спровадили та які наперед витичили дорогу, якою він має ступати.

Для звичайного, з пересічними здібностями емігранта треба приблизно один рік часу, щоби познамитися з тутешнім життям і відносинами. Вважаючи, що еп. Шпилька не є звичайним, з пересічними здібностями емігрантом, ми рішили дати йому більше часу — що найменше півтора року. Це хоч би для того, щоби він, — коли остаточно заговоримо про нього та його велику „місію", — бодай розумів, про що йде мова та щоби нам не треба одного й того самого по кілька разів повторювати.

Час нашої добровільної мовчанки зближається до кінця. Хай отже „Український Вістник" не трівожеться. Ми в свій час зробимо йому ту приємність, що заговоримо і про жуківщину і про нашу Українську Православну Церкву і про інші справи, що з цим всім вяжуться.

Отже заговоримо про „самосвятство" й чужосвятство. Про благодатність і канонічність одної церкви й другої. Про самостійність Української Православної Церкви та „самостійність", чи „автономію в лоні вселенського православія" церкви жуківської. А при тім, щоби нікому не було кривди, заговоримо й про деяких світочів жуківщини, та про їх „канонічність" і священичу „благодатність". Бо як говорити, то говорити. Як маємо розбирати та вирішувати канонічність, благодатність і самостійність одної церкви й другої, то треба це зробити всебічно й основно, не минаючи „ані титли, ниже тії коми".

Отже, любенькі, не трівожтесь: прийде на вас черга!

ТРИ ЕКСПЛЬОЗИВИ.

Годі заперечити, що наша цивілізація розпадається. Ґрунт великої Републики (Злучених Держав) усувається з під ніг. Громадський лад псується, економічна будова кришиться. А що важне — **моральні основи підміновані.**

Маємо в Америці більше золота, ніж колись, однакож більше лиха, ніж давно. Умовий стан виглядає високим, але як мало розумових здобутків для життя.

Наші закони збільшилися сотнями, але злочинність процвитає, як ніколи перед тим.

Майже кождий шестий чоловік потребує державної допомоги.

Коли совість американців скоро не пробудиться, нас чекає анархія і війна. Розкладову силу пущено в рух, щоби нас знищити.

Є три убійчі сили, що йдуть проти нас:

1) Комуністична наука, 2) Безрелігійність, і 3) Фільозофія поведення.

Комунізм не замикаєсь в вуличним агітаторови. За большевицькою роботою є розумова провідна сила і гроші, які запрягають всі способи, щоби знищити християнство і нинішну цивілізацію. А способами є обчислена брехня, нищення здорового розуму, преса, книжки...

В Злучених Державах революційно настроених комуністів можна числити на 3,000,000. Це два рази тілько, як є членів комуністичної партії в Росії. Але вони там поневолили 180,000,000 населення. Нині в стейтах шість разів більше комуністів, ніж було в Росії в часі перевороту.

Большевицьких ґазет і журналів (маґазинів) є в Стейтах понад 600. Є 35,000 платних большевицьких орґанізаторів. На большевицьку роботу в Стейтах йде річно 6,000,000 доларів. А 6,000 большевицьких бесідників денденно проголошують большевицьку аґітацію.

Минувшого літа було в Стейтах понад 50 літніх таборів, де підготовляли молодіж до „Надходячої Пролетарської Революції". По висших школах є комуністичні студентські гурти. В Колюмбійськім університеті є клюб з понад 700 студентів, яких знаком є серп і молот. В Колеґії в Ню Йорку студенти скинули стейтський прапор і вивісили большевицький. Таких випадків є багато.

Безрелігійність — поширюється з наукових інституцій. На суді двох молодих жидів — Лоба і Леопольда (убійників), сказав адвокат Даров:

— Коли ті хлопці винні, то де вони набралися думки, яка за злочин відповідає? Чи справедливо вішати 19 літнього хлопця за **фільозофію життя**, якої вже найменше 25 літ вчать у всіх колеґіях й університетах Америки?

Проф. Дж. Р. Люба на основі квестіонара говорить, що трета часть студентів університету не вірять в Бога, ані в безсмертність. Він каже:

„— Студенти приходять до колеґії (каледж) віруючими, а пізніше багато з них лишають християнство.

З того висновки: 1) Родичі повинні вибирати школи, до яких дітей посилають, 2) Християнський загал повинен піддержувати грішми лише ті школи, де нема атеїзму, 3) Треба нової програми для шкіл для виховання характеру.

Справа поведення. Бертранд Россел в творі „**Виховання і щасливе життя**" каже:

— Я не буду вчити своїх дітей моральних обовязків, бо уважаю це шкідливим. Не буду вчити супружої вірности"...

А визначний вихователь, др. Ґлен Френк, радить молодіжи читати оттаку науку Россела.

Коли оттак бачимо, як християнську науку викидають з життя деколи самі члени Церкви, деколи представники виховання, захвалюючи моральну гниль, то чи диво, що приходить лихо, яке бачимо? Жадна держава — ані навіть Злучені Держави — не є такі багаті, щоби уникнути Божого Суду. Коли ж похід проти християнства піде в нас дальше, то з усего лишиться купа сміття.

Коли дозволимо, щоби комунізм безрелігійність і неморальна фільозофія запанувала над життям народу, то опинимося в Темних Віках, де буде треба починати знов боротьбу за людські права.

(Скорочене з „Три експльозиви" П. Ґ. Пекарда, D.D., в „Дефендері" Вішіта, Кан.).

НАЗИВАЮТЬ ШЕВЧЕНКА БАНДИТОМ.

Львівське „Діло" з 20 квітня ц. р. доносить:

Дня 7 квітня відбулася в с. Лопушні на Кремянеччині (недалеко від терену, де „працюють" латинські „місіонарі") академія на честь Тараса Шевченка, улаштована аматорським гуртком молоді. Намічене програмою вступне слово виголосив один із поважніших та інтелігентніших громадян с. Лопушна. Промову свою уложив він не тільки розумно, а й виголосив її майстерно. Закінчив її приблизно такими словами: „Складаємо Тобі, Батьку наш, щирий український привіт (промовець поклонився в пояс в бік Тарасового портрету) і присягаємо (підніс руку) вірно берегти святі Твої заповіти ціле своє життя! Слава Кобзареві"... Присутні одноголосно відповіли „Слава!"

Свідомість села й вияв його любови до Шевченка не подобалися двом присутнім поліціянтам (що сиділи тут у шапках, навіть підчас „Заповіту") і вони через солтиса наказали промовцеві звитися до постерунку у Вишгороді. Коли він дня 10 квітня звився, то командант Мулярський накинувся на нього такими культурними словами: „Вєш, кому ти сєн кланял? — Ти сєн кланял бандице — такєму, як ти сам! Ти вєш, кім бил Шевченко? — То бил сьвінопас і льокай!"...

Далі командант назвав того селянина „сьвіньов" і „псем", „слупем" і „бандитов" та пообіцяв йому „вирваць руде влоси на ґлове" (хоч він зовсім не є „рудий", а ясний бльондин) і т. д. і т. д. Селянин мав таким чином нагоду безплатно навчитися вищої культури — західної і **латинської**

НАШЕ НАРОДНЄ БУДІВНИЦТВО.

За свій народній стиль в будівництві.

Кожна країна, кожний нарід має свої звичаї, обичаї, вироби людських рук і людського духу — словом цілу свою культуру. Ці окремішности (своєрідности) культури народу, що творять певні цінности в загальній людській культурі, — наповняють кожного, що належить до цього народу любовю і гордістю до своєї народної культури і самопошаною до самих себе. Знов чужинці, що приходять до котроїсь країни, судять про той нарід по його прикметах, по його звичаях та по його виробах, які бачуть у тій країні підчас своєї подорожі.

Серед витворів (виробів) людських рук найбільш помітними для подорожних є будови (будинки). По тих будовах судить чужинець найперше про особливости [illegible] вдачу (натуру), спосібности і замилування [illegible] дотичного народу. Щоб судити про добру вдачу народу, не конче мусять бути ці будови величаві й роскішні [illegible]. Дуже часто невеликі і скромні [illegible], але побудовані гарно, добре [illegible] делікатними подробицями, промовляють ще про добрі сторінки вдачі народу [illegible] його замилування до мистецтва.

[illegible] тки будівництва Підкарпатської [illegible] ють на це найкращий приклад! Т[illegible] осталися (зберіглися) прекрасні [illegible] ні будови, побудовані руками [illegible] тонного населення, де бачимо ве[illegible] хист (талант) нашого народу до [illegible] ва і ремесла. Вже в княжих ча[illegible] від X—XII століття були тут [illegible] будови, що збуджують велике за[illegible] ння своєю технікою і мистецькими [illegible] формами. Про це свідчить напр. [illegible] ротода (округла церква) в Го[illegible] коло Ужгороду з XII—XIII століття.

Потім хоч прийшли ріжні мистецькі [illegible] (німецькі, італійські й інші), все [illegible] численні муровані будови ґотичних [illegible] (гостролучний стиль) і ренесансу [illegible] ження класичного грецького ми[illegible] на наших землях дають деякі [illegible] иности і особливости, що відріж[illegible] їх від інших. Прикладом таких прекрасних зразків (взорець-мустра) будівництва в містах, можуть служити будови XV—XVII століття Бардійова і Пряшева.

Значно міняється образ будівництва Підкарпатської Руси в XVIII—XIX століттю, коли приходять сюди зовсім чужі зразки (форми, мустри) будівництва, принесені мадярськими панами для своїх власних потреб.

Країна вкривається тими будинками-замками, палатами, урядовими будинками і навіть церквами, в котрих наш нарід почуває себе чужим „на нашій не своїй землі". Це значно спричинилося до загибелі своєї старої культури та до затрачення почуття власної національної свідомости.

Зате цілий свій хист (талант), ціле уміння, цілу любов до красного вложив наш нарід в скромні деревляні будови, що становлять тепер дорогоцінний мистецький скарб Підкарпатської Руси. Шкода, що багато таких церков при будуванню нових з каміння, розметано і знищено. Ці деревляні підкарпатські будови, зокрема церковці із XVII—XVIII століття, — маленькі, часто темні й обдерті, але їх уміло винайдені розміри з прекрасними мистецькими формами, що зложені у загальну гарну цілість, та окремі частини і подробиці з делікатними різьбами — свідчать про добру, звичайну і артистичну вдачу нашого народа. В такій будові, що відповідає мистецькому смаку народу, йому приємно і найліпше перебувати; він таку будову шанує і любить. Та і чужинці, ріжні подорожники і туристи, коли вони ідуть на Підкарпаття, то не для цього, щоб видіти палати, але їх найбільше цікавлять ці невеличкі, милі деревляні будинки і церковці. Про них написано вже много, вони найшли найбільше признання і найвищу мистецьку оцінку. Не диво, що на ріжних реклямових плякатах для поширення туристики на Підкарпаттю, малюють звичайно деревляну підкарпатську церковцю, і те саме бачимо в ріжних альбомах і книгах про Підкарпатську Русь.

Сучасне будівництво також мусить брати огляд на особливости країни та його народу, щоб не відштовхувати нарід від холодних і непривітних для него мурів, а навпаки, приєднати і приголубити душу народу. Нова будова, особливо громадська, мусить бути для народу своєю немов би школою, своєю справді рідною хатою, засобом для його артистичного виховання і плекання вроджених здібностей до краси і мистецтва.

Правда, в цілій Европі з початком XX століття повстали ріжні мистецькі напрямки, що старалися затерти місцеві національні особливости, що намагалися завести оден універсальний (загальний, всесвітній) стиль. Та небавом показалося, що з тих універсальних стилів все-таки витворилися окремі, досить значні національні відміни. Так було і з тактовним „сецесіонізмом" і найновішим „конструктивізмом". Тепер не тяжко розріжнити „конструктивістичні" будови французькі від німецьких, англійських, від італійських і т. д. Інакше, здорова засада так званого конструктивізму не полягає в тому, щоб створити спільний стиль мистецьких форм, а лише в тому, щоб уникати більш відповідних для нашої доби будівельних матеріялів та конструктивних (технічних) засобів.

Це вже зрозуміли передові архітекти (будівничі) Европи і тепер, не закидаючи ідеї конструктивізму, почали шукати своєрідних народних форм, щоб тим зробити будови більш придатними і милішими для свого народу. Отже, потрібно як можна більше приспособитися до побутових і духових особливостей кожного народу та створювати архітектурні зразки найбільш відповідні до його власної національної вдачі та його мистецтва.

Такою самою дорогою мусить розвиватися і наше будівництво. Потрібно це і для нас самих і для того, щоб стати справді гідно поруч з іншими культурними народами.

Нікого ми не здивуємо, ані не приєднаємо до себе, коли будемо будувати будови, які є всюди. Зате будови у власному народньому стилі скажуть усім, що існує власне мистецтво і власна культура нашого народу.

Будувати нові будови в народньому стилі це не значить, сліпо наслідувати форми старенських деревляних хиж і церков, або прикрашати їх різьбою та іншими деталями з памяток архітектури XII, чи якогось іншого століття. Наша сучасна доба має нові будівельні матеріяли, як залізо-бетон, етерніт, шкло і т. д., має і свої спеціяльні вимоги, як економія місця, гігієнічність, зручність розміщення приміщень і т. д. Всі ці прикмети новітнього будівництва мусять бути приспособлені для наших власних умов життя.

Тому стародавні форми народнього мистецтва мусять бути перероблені і приспособлені до нових вимог. Іншими словами мистець-архітект-будівничий мусить не копіювати, але перетворювати стародавні народні зразки так, щоб вийшов твір модерний відповідний до новітніх вимог життя.

Проф. Др. В. Січинський,
Прага, Чехословаччина.

ЧОРНА ЧИ ПЕКЕЛЬНА РУКА?

Старокраєві часописи подають таку новинку:

— Греко-католицьким військовим священиком в Перемишли є гр.кат. свящ. Ваврик. Отже той гр. католицький Ваврик виголошує проповіди до гр. кат. вояків, отже до українців — по польськи. Та на тім не кінець — бо Ваврик вбирається вже в латинські ризи — в „комжу" і „стулу" замісць епитрахиля і других церковних риз, і так відбирає присягу від греко-католиків...

(Пізніше було спростовання, що Ваврик робив це лише одна раз, заступаючи польського ксьондза).

І запитують старокраєві часописи, чи Ваврик робить це на власну руку, чи по приказу згори? Та скорше треба би запитати:

Чи католицизм був колинебудь для українців кращим, ніж нині? Чи він завсігди руками всяких Ввриків не душив за горло українців? Чи відношення католицизму до українців в усіх часах не було на ділі фарисейським, злочинним, іскаріотським?

Наведений випадок, це кропля в морю католицьких насильств, однакож проти таких, а то й в сотеро чорніших випадків не виступає ані Шептицький з усіми греко-католицькими епископами, ані польське релігійне начальство, ані папа. Виходить — всі вони одна рука!

Треба гр. католикам лише дрібку подумати, а побачили би, що католицька рука і католицька політика готовить українцям загибіль, а не спасення. Побачили би, що католицька печатка на їх чолі, є свідоцтвом крайного нерозуму і браку почуття власної гідности.

І колись Христос скаже українцеви греко-католикови:

— Я дав тобі розум й очи, щоби ти судив дерево по овочах, а людей по ділах, чому ж ти не приглядався, що католики виробляли? Тай ще з тобою і твоїм народом?! Чому ти йшов за їх проводом, коли вони явно показували, що вони твої вороги, а не провідники?...

Коли б вони подумали...

ЗАМКНУЛИ БАЗИЛІКУ СВ. ГРОБУ.

Базиліку св. Гробу в Єрусалимі замкнули для вірних 10 квітня з огляду на публичну безпеку тому, що загрожує катастрофою. Будинок базиліки походить з 12 століття і находиться у злому технічному стані. До катастрофи могло би дійти дуже легко підчас напливу більшої кількости осіб. Богослуження відправлятимуть священики на власну відповідальність.

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК
„ДОБРИЙ ПАСТИР"?

В кождій українській православній хаті повинен знаходитися бодай оден примірник молитовника — „ДОБРИЙ ПАСТИР".

Ціна молитовника в міцній шкіряній оправі, з золотим хрестом та написсю з пересилкою $2.25

Ціна молитовника в міцній полотняній оправі з золотим хрестом та написом $1.75

Гроші й замовлення слати до:
Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man.

ОПОВІДАННЯ ДЛЯ МОЛОДИХ ЧИТАЧІВ

(Зібрав о. Д. Ф. Стратійчук).

ЧОЛОВІК ПРІНЦІПІВ.

Один славний фінансіст оголосив оферту на будову моста. Молодий архітект, що мав жінку і двоє діточок, зголосився з своєю офертою. Він вирахував докладно кошта будови й час, як задовго візьме йому міст збудувати та додав до того свій малий зарібок. Фінансіст приняв його оферту, кажучи:

— Розуміється, ви зачнете роботу завтра.

Молодий архітект відповів:

— Завтра є неділя, а я є християнин. Я ніколи не роблю в неділю і не позволяю своїм робітникам робити.

— Чи ви думаете задля такої причини зрезигнувати контрактом? — спитав фінансіст.

— Наколи це буде підставою угоди, пане, — відповів архітект, — я не можу нічого більше зробити, як зречись контракту.

— Але ж бо це є двадцять тисячний контракт, — сказав фінансіст, — а ви що й но починаете розвивати свій фах; цей день може бути для вас рішаючим ви можете виробити собі добрий розголос будовою того моста.

— В цім случаю вироблення імени коштувало би мене за дорого. Хіба я можу торгувати своїми прінціпами?

— Це я перший раз в своїм життю зустрічаю чоловіка, що відказується робити для мене задля своїх прінципів, — відповів фінансіст. Як так, то хай замісць неділі, робота почнеться в понеділок. Чи так буде добре?

— Добре, — сказав архітект, — я можу почати роботу як найранше в понеділок

— Назначіть самі собі годину, — усміхаючися відповів фінансіст. — Я дуже мило вражений вашою вірністю своїм прінціпам. Ви будете на будуче діставати всі мої контракти

Архітект мав великі успіхи і здобув собі славу в цілому краю Отже кінець-кінців йому поплатилося бути вірним своїм прінціпам.

КОРОЛЬ, ЩО НЕ МІГ СПАТИ.

Одного часу жив суворий та войовничий молодий король, про якого всі люди думали, що він був щасливим. Багатьом людям видавалося, що цей король все мав, що тільки міг забажати Він був дуже багатим і могучим. Але в супереч цьому він був найнещасливішим чоловіком в цілім краю. Його ум був такий неспокійний, що він не міг спати.

Він закликав до свого двору найславніших лікарів з цілого світа, але жаден з них не міг його вилічити з його недуги, і нарешті він проголосив, що дасть половину свого царства тій особі, що приверне йому спокійний і природний сон, але він до цього додав, що хто візьметься його лічити, а не буде мати успіху, то він такого звелить увязнити.

Одного дня молоденька, гарна дівчинка-пастушка увійшла в його двір і заявила королеві, що зможе його вилічити.

— Повертайся до дому, — сказав їй король. — Ти не можеш мати успіху, бо ж в моїй недузі не можуть мені помогти навіть найславніші лікарі.

— Ні! Я не можу відійти, — відповіла пастушка, — аж поки не виконаю свого завдання, — поки не попробую спасти свого короля.

— Нім ти попробуєш цього, — сказав король, — скажи мені, які є твої ліки. Певно якісь прості ліки, що твоя мама научила тебе про них.

— Так, — сказала, — то є щось такого, про що моя мама учила мене. Ось ті ліки, — і вона повела короля до отвореного вікна і показала йому на небо.

— Що! Ти прийшла, щоби насміватися з мене? — сказав король.

— Ні, — відповіла дівчинка, — я прийшла научити тебе молитися.

Але король, це думаючи, що вона глузує з него, став лихим і звелів воякам увязнити її. За хвилю він пішов до вязниц. й через маленький отвір побачив лагідне і веселе обличча клячучої дівчинки, яка говорила слова молитви:

„Небесний, ласкавий і любий Отче! Научи його молитися покірно до Тебе. Ти подай йому прощення гріхів його, щоби він міг спати спокійно і був щасливий і душевно задоволений"

Король сказав зараз випустити її з вязниці і цілком її увільнити.

Тоді повернувся до своєї кімнати, уклякнув при ліжку і зложив руки, як це робила дівчинка у вязниці. Та уста його нічого не говорили, — він забув молитву, що його колись мати научила. Але в серці він певно молився, бо коли лиг в ліжко зараз уснув Другого дня він устав зминеним і ліпшим чоловіком. Він більше не думав про війни, про маєтки і могутність, але роздумував, як зробити людий щасливими. І дійсно від того часу йому і його підданим почалось жити краще.

По якімсь часі він віднайшов дівчинку-пастушку і почав дякувати її за поміч, але вона сказала:

— Не мені, а моїй мамі належиться подяка за те, що вона навчила мене молитися.

ЩО ВОНИ ХОТІЛИ БАЧИТИ.

Десять дітей в однім відділі в шпиталі мали бандажі на очах; десять дітей були доглядувані одним лікарем, десять хлопчиків і дівчаток, що ніколи нічого не бачили бо зроду були сліпі, але мали надію бачити, коли бандажі будуть зняті з їх очей.

Операції вже були зроблені й сестри милосердя очікували результатів.

Одного дня, коли лікар відвідував відділ, діти говорили між собою, що вони хотіли би бачити перший раз Лікар присухувався до їх розмови

— Я хочу побачити маленького песика, — сказав оден хлопчик. — Я бажав би мати його тут на ліжку. Ви всі любили б його.

— Я хочу бачити гору, — сказав інший хлопчик — Коли татко одного разу взяли мене трохи під гору, то так якось воно смішно виглядало Вона мусить бути дуже велика

— Я хочу бачити церкву, — сказала Марійка — То є місце, де я раз на тиждень буваю і де я маю найприємніший час за цілий тиждень Туди мій учитель заходить

— А що ти хотіла би бачити Лесю? — спитав лікар.

— Я бһюся сказати, бо я чогось багато хочу, — сказала маленька калічка-дівчинка — Пане докторе, прошу не сміятися але я хочу бачити мамин усміх. Я можу через дотик чути її лице і я знаю що вона усміхається, я отже хочу бачити її усміх

Очі славного лікаря наповнились сльозами коли він почув таке бажання дитини Щоби він не дав, щоби лише бажання її сповнилось! Можливо, що вона зовсім не буде бачити, по зняттю бандажу! Була більша можливість, що вона не буде бачити, як те, що буде.

Два тижні пізніше, повертаючи з своєї обїздки, лікар пішов до діточого відділу й почав говорити з сестрами про дітий.

— Івась може бачити зовсім виразно, — сказала сестра.

А як Леся? — спитав поквапно лікар. — Скажи, що вона може бачити

— Може, але лише трохи, — сказала сестра. А в тім, можливо, що тепер вже бачить ліпше. Вона очікує, щоби вам щось сказати. Бачите, вона виглядає вас

З усміхом на лиці лікар підійшов до ліжечка й нахилився над ним

А що, дорогенька? — спитав він. Леся притягнула його своїми рученятами до себе й шепнула:

— Коли я вперше отворила очі, мама була якраз передімною, і, пане докторе, я могла бачити її усміх Не дуже виразно, але я бачила його Пане докторе, її усміх був такий, як світло сонця, що входить в мою кімнату Яка я щаслива, що можу бачити

СТАРІ ВОРОГИ В НОВИХ МІСЦЯХ.

Одного разу літак занісся понад гористу місцевість. Нараз керівник і товариш побачили щура, що й обіг помості та сховався в закутках під крилами літака.

Знана це річ, що є небезпекою коли щур знаходиться на кораблі, але ще більшою небезпекою є, коли він знаходиться на літаку. Щур може легко перегризти якусь річ, в наслідок чого так може впасти на землю і розбитися

Щож могли вони зробити? Пошукати за щуром і забити його, було неможливо Спускатися літаком на землю, також було неможливо, бо вони знаходилися над горами, а гориста місцевість не надається для цього Скоро керівник попав на добру думку Він почав взноситися літаком в гору Вище й вище взносився літак, так, що з часом для обох летчиків було тяжко віддихати, бо чим вище в гору знестися, тим рідший стає воздух. Але хоч як їм було тяжко віддихати, вони знали, що їх ворог щурові, ще тяжше, і він мусить перший згинути. Вище й ще вище вознеслися вони, коли це бачать, — їх ворог випав з своєї криївки й згинув. Так летуни минули небезпеку й полетіли в вамічевому напрямі.

В поліібний спосіб можна позбутися зла, таємного ворога душі нашої Летіть високо в життю. Тримайтеся близько Бога Шукайте висот чистої думки благородних почувань, а затроєні гріхом річи в життю самі собою відпадуть

ВСЯЧИНА.

Безробітних в Америці числять нині на 12.000.000. Від 1933 до 1937 видано там на поміч безробітним 19,300.000.000 (19 мілонів, 300 мільйонів долярів) В 1937 р видано 4,320,000.000 дол Квітня 1-го 1938 р. було на державній допомоз 14 процент всего населення Злучених Держав.

Урядова большевицька агенція в Ню Йорку розповсюджує памфлет, п з. „Посилки на Пасху до УССР Продукти Манішевича Рокеах Сіон Нешинал Доручення запевнене" Очевидно ходить тут найперше про „мацу" Памфлет в мові англійській і старожидівській Так урядова большевицька рука клопочеться жидівськими релігійними потребами, переслідуючи в той самий час християнство своїми крайними способами.

ХТО Є ЗРАДНИКАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ?

(Смокі Лейк, Алта)

Хочу подати до відома шановним читачам про виничарів, котрі є в нашій околиці та котрих мабуть не бракує по цілій Канаді. Я думаю, що було би гріхом затаїти таку грубу неправдиву й нерозумну проповідь одного батюшки з русскої місії, яку я чув, проти нас українців.

Насамперед хочу згадати, що в Смокі Лейк є три церкві, а то 1) українська православна, 2) русска православна і 3) рим. католицька. Отже тут українці поділені на три групі однак кожний очитаний і просвічений українець попирає свою Українську Православну Церкву.

Одного разу скортіло мене піти до русскої церкви, бо цікавий був почути, як батюшка (по народности словак), буде промовляти до нас [illegible] збаламучених українців, бо він володіє дуже слабо українською мовою. По Євангелії почалась проповідь. Перш всього пояснив дещо з прочитаного, але [illegible] з його бесіди розуміти. А потім зачав накидатись на нашу Українську Православну Церкву [illegible] браття й сестри [illegible] бо ми маємо тут ворогів [illegible] котрі пробують розбити [illegible] православну церкву [illegible] не йдіть до їх церкви [illegible] не є православні хоч [illegible] себе православними [illegible] церква, а не православна [illegible] є тіько одна православна [illegible] а то русска, до котрої ви належите.

[illegible] не крикнути — неправда"! Однак я запанував над собою [illegible] не годен був [illegible] такої неправди Ще хочу та [illegible] згаданий церкви на протязі [illegible] року було вже сім батюшків [illegible] вже всякого сорта і всяких народностей, парафіяни дуже [illegible] і не можуть на своїх потрафити Я вірю що і не потрафлять, бо виходить, що в русскій місії всякий батюшкою може бути, без огляду на його народність походження та яку він науку посідає. Бо русска місія має багато владик [illegible] кожний на свою руку батюшків висвячують. Однак я би хотів запитати тутешнього батюшку, де є „політична" релігія або церква, бо я про таку ще не чув, ані не читав. Хотівби також запитати, чому він вступив до русскої правос. церкви а не до „словацької? Чи тому що словаки таких не потребують? Я вірю, що цей батюшка немає поняття, що то релігія, а що політика, тому я радивби, його піти до школи на студії і там можеб його навчити, що то релігія, а що політика А тоді я певний того, що він на своїй проповіди у церкві такої нісенітниці не говоривби, що Укр. Прав Церква є церква „політична" Я також радив би його прочитати Перше Посланія до Коринтян гл. 14 Там якраз про таких, як він пишеться. Також я хотівби знати, чи то правда, що він бунтує „русских" парафіян на Сучаві проти їх теперішного священика, тажи він також належить до русскої місії, тільки що не є словак

Як повиходили люди з церкви, та йшли разом до дому, то почалась розмова про батюшку та його проповідь. Каже оден русский: Правда, що добрий піп і файну проповідь мав? А другий каже: О, ес ес. Я перебив і сказав, що їх батюшка не повинен був накидатись на нашу Українську Православну Церкву, отже всі замовкли і ніхто нічо більше не говорив аж розійшлися кожний у свою дорогу.

Після того поступив я одного разу до одного „русского" українця (я тому його так називаю, бо він є членом українського просвітнього товариства в Смокі Лейк) і почав докоряти за їх батюшку та його попередників, як то вони його баламутять та як заколот роблять між нашим народом, бо хто їх слухає, то сам не знає, хто він є. Отже кажу йому: лишіть їх та вступіть до своєї рідної церкви, до Укр Православної а він каже Коли я гроші там дав, то як тепер лишати?" Я кажу: Вони вам грошей не звернуть, а наша Укр прав парафія приймає членів без вступного, отже ви нічо не тратите Коли ж ви числите себе українцем в Народнім Домі, то чому вам не бути членом української православної церкви? Русска місія вам чужа, бо ми не росіяни але, українці". Мій приятель вже не знав, що мені відказати, й каже мені таке „Ми є всі католики" — „А то чому? — питаю Таж ваш дід і прадід були православні звідкиж ви це взяли?" А він каже: „Кожний, хто ходить до церкви, католик".

Бачите, як виховує наших збаламучених українців русска місія. Той чоловік сам не розуміє хто він є, якої народности і якої віри, з далі [illegible] забуде, звідки він прийшов бо як бачимо, що 1 особа, а в 4-ох линях, а то українець, „русский", православний і католик А хто цему всему винен як не їх батюшки, що такого баламуцтва їх вчать? Що батюшка скаже вони в те вірять хочби він і не знати, яку нісенітницю сказав Отже не диво, що кажуть: „А бачите, куме, чи свату Гавриле, чи Стефане, таж то батюшка на проповіди казав що ті українці не православні Ая, ая, так, так"

Ми українці, живучи в Канаді й Америці, повинні вже раз порозумітись між собою і не пускати між себе тих московських наймитів

Станьмо всі враз і не позволяймо щоби чужі зайди мали між нами місце.

Іван Стогрин.

КУПІТЬ СОБІ НОВУ КНИЖКУ

ДІЛА... „ЧОРНОЇ РУКИ"

Ціна з пересилкою — 20 центів.
Замовлення й гроші слати на адресу:

THE HERALD,
Box 3626. Winnipeg, Man.

ПРИМІРНІ ХРЕСТИНИ.

(Кридор, Саск.)

Дня 3 квітня 1938, відбулись хрестини у панства П Тваринських в Кридор, Саск. Вони хрестили свого сина Ореста По обіді присутні гості незабули і за свою пресу й на заклик п. З. Драгана, склепаря в Кридорі, зложили на „Вістник", як слідує:

По 1 дол.: З. Драган, господар П. Тваринський.

По 50цт.: В Павлик, Н. Михайлюк.

По 25цт.: пані М. Павлик, новоохрещений Орест Тваринський, мати пані А. Тваринська.

По 15цт., Евген Драган.

По 10цт., донечка Маліна Тваринська. — Разом $4.00.

ДАЛЬШИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ НА УКРАЇНСЬКУ ПРАВОСЛАВНУ ЦЕРКВУ В ТОРОНТІ.

В послідному виказі було подано, що від часу закуплення церковної площі в 1935 році по день 22 серпня, 1937, жертви, що вплинули готівкою, виносили $3,043.14. Від тоді по день 31 березня, 1938, то є по день закуплення власного церковного будинку (що межує з площею) вплинуло $268.57 від слідуючих:

По 25 дол: Шкляр Григорій і дружина, Янкович Стефан.

По 22.00 дол., Маковійчук Михайло й Анна.

По 20 дол., Мошук Віктор і Пульхерія, Кіт Михайло.

$16.75 — дрібні жертви членів церкви, обернені з закупна та продажі пана.

По 10 дол.: — Фербей Д. С., Чоботар Василь, (обидва з Елмонтону), Апер Кенеда Каледж.

По 7 дол. Левак Михайло й дружина.

По 6 дол.: Маковійчук Михайло, Фукшанський Никола і дружина.

По 5 дол: Саламон Григорій і дружина (Торонд). Погорецький Василь (Престон), Прядко Олекса, Рахіхівський Волрд, Клевчук Юрій (вже покійний), Мандзій Ілько, прот. о. Савчук, Войценко Петро, Мандрик Марта, Лациши Василь і дружина, Кудловський М., Яндова Доків, Кирієк Ілля, о. Грицина Є (Едмонтон). [illegible]вич Юрій, Водяний Іван, Гуменюк Дмитро, Романюк Микита адв.

$4.87 — Недільна Школа при Українській Прав. Церкві в Торонті (на рахунок своєї декларації в сумі $100.00).

По 4 дол. Верхомин І. Др. (Едмонтон).

По 3.50: Колодій Марія.

По 3 дол.: Федорів Олекса, Гуменюк Теодор і дружина.

По 2.50: Лещишин Д. Д. о. (Сейнт Луїс). По 2 дол Чеверда Михайло, Шевчук Дмитро Бойда Юрій, Погорецький Василь і дружина, Яремій Вас Др — дружина, Луцик Григорій і Анна, Леренюк Михайло і дружина. Мандзій Михайло і дружина Баранчук Петро Кравець Василь, Гуль Павло, Говда Фавст Др. (з Елмонтону)

По 1.70: Гуменюк Теодора.

По 1 дол Сокальський Василь, Проців Ф Кримко Дмитро і дружина, Мошук Віктор і дружина, Гуменюк Теодор і дружина Придаток і дружина Кітчак Йосип і Марія Михайло і дружина, Вахна Ілля Др. Гуменюк Т і Марія, Бульбух Василь, Черепаха Григорій (Кірк Лейк)) Галицький П о. і доброділка Гуменюк Юрій і дружина, Кейван Никола, Сакалюк Никола і дружина, Козюк Ілько Дутчак Василь, Федецьк Ілько Фрейс І Н Галицький М (Транскона) Кміть Ярослав Кобельник М Найковський Л., Гречин П. Музика Іван Скоратко Дмитро (Крейтон Майн) Шпачинський Микола Пахиш Петро Стечишин Іван. Мацелюк Данило і Мельник Петро й Палагія (з Елмонтону)

По 75цт: Скорупський С. Ю (Транскона)

По 50цт. Матеиин Мих Король Іван Рашкевич Григорій. Галицький Петро о., Гурський А. М., Ка-

ТОРОНТО Й ОКОЛИЦЯ — СВЯТО ОТВОРЕННЯ Української Православної Церкви в Торонто

відбудеться

В НЕДІЛЮ, 22-го ТРАВНЯ, 1938,

зо слідуючою програмою:

10 рано Архиерейська Служба Божа о. Владики Іоанна при асисті кількох священиків.

12 полудень — оглядини новозакупленого буданку.

1 пополудні — спільний обід у великій церковній їдальні. Підчас обіду будуть привіти делеґатів і гостей.

7.30 вечером — величавий концерт, на якому будуть промовляти визначні промовці а в музичній части візьмуть участь сестри Шклярі та церковний хор.

До участи в Святі запрошені о. Владика з Філаделфії, о. Адміністратор з Вінніпеґу та оо. Слюзар з Монтреалу, Білон з Трентону, Лещишин з Сейнт Луїс й о. Берик з Форт Вілліям. Крім них запрошені також світські визначні гості.

Всі церковні громади та світські організації, що думають брати участь, будуть ласкаві прислати своїх представників, а наперед повідомити, хто й коли приїздить. — За картками на спільний обід (що будуть служити рівночасно як памятка отворення) проситься зголошуватися наперед до заряду та Сумківців.

Інтересованим звертається увагу, що на 17 травня, 1938, (4 дні перед отворенням) починається знижка на залізницях (около цента за милю) через цілу Канаду. Всі учасники Свята повинні з тої знижки скористати.

ЗА ЗАРЯД УКР. ПРАВ. ГРОМАДИ В ТОРОНТО:

Г. Гуменюк, Мих. Деренюк, Мих. Матерюк, Н. Самилюк, І. Мандзій.

От. П. Галицький, парох. 404 Bathurst Street, Toronto 3.

...санчук Адам, Свсанчич В.

По 35ц.: Кралька А. (Транскона).

По 25ц.: Маслянка Григорій.

Зсумовуючи до куши $3,043.14 оголошених попередно і $266.57 виказаних цим разом, дістанемо квоту готівкою по конець березня 1938, в сумі $3,309.71. А в нинішньому звіті є включені такі збірки: На весіллю Василя Погорецького 10 дол. на вродинах Михайла Маковійчука 30 дол., збірка в Транскона $10.—, збірка з Крейтон Майн, Онт $13.50, збірка з Едмонтону в Алберті $50.

Набуте церковне майно, будинок і площа з ним межуюча, як також річи, коштують не менше $26,000.00 хоч то саме майно вартує вже тепер багато більше. Заряд з о. парохом та членами справили православним українцям в Торонто приємну несподіванку, щоби вони чулися, що знаходяться у своїй церкві вже цего Великодня. Але за те ті самі сподіються, що не тільки православні українці Торонта, але й цілої Канади — всі ті, що вміють оцінити власного церковного будинку в такому важному пункті, як Торонто оцінити, не переочуть ріжниці між коштом в сумі $26,000 та зібраною до тепер сумою $3,309.71 і відповідно поставляться і то вже при отворенню новозакупленого церковного дому на 22 травня, 1938. Від цілого нашого свідомого громадянства, передусім православних українців, сподіємося якнайсоліднішого попертя!

Жертви проситься надсилати на повищу адресу.

За Укр. Прав. Громаду в Торонто:

Т. Гуменюк, предсідник

—x—

ЗВІТ

з базару української православної громади в Едмонтон, Алберта.

Базар відбувся в днях 31-го березня, 1 і 2 квітня ц. р., в салі коло церкви. Цей базар належить до успішних, а це тому, що громада придбала поважну суму, $432.75, до каси загального приходу.

Успішним був базар іще тому, що загал віднісся до нього прихильно. Правда, що працювали понад сили, але й було багато охочих що радо робили все, щоб зробити базар успішним.

Річи дарували:

Пані: А. Шопало, Дудра, К. Давидюк, А. Галинка, А. Тимчишин, Іванна Чоботар, Марія Чоботар, А. Невчас, Е. Пронюк, В. Маланчук, Д. Янда, А. Шевчишин, П. Лупул, К. Гудима, Д. Шпачинська, Шарик, К. Юрчак, А. Челядин, А. Скрипник, С. Паул, А. Андрусів, Е. Дмитрук, Р. Стечишин, Е. Филипс, Р. Говда, Анна Чоботар, П. Гаврилюк, Е. Верхомин, К. Ляхман, Палагна Мельник, А. Дукельська, Т. Лазарович, А. Федець, О. Слюсарчук, Е. Павлюк, О. Ганочко, А. Крупа, А. Горенька, Квасниця, А. Велещук, М. Паланич, В. Лопатинська, К. Шабан з Гіт, Азта, М. Грицина, А. Боднар, А. Бойко, Н. Ласичук, М. Батюк, Сташин, А. Паранич.

Панни: Міля Чоботар, Анна Маланчук і Р. Сірінк.

Панове: Павло Мельник, П. Волошинський, П. Василишин, Н. Стефанець, В. Бойцун, М. Г. Осташек, В. Челядин, Марко Кеченін, Гр. Саїк, В. Марчишин.

Фірми: Українська Книгарня (Д. С. Фербей), МекҐевінс Бекері, Блю Риббон Лтд., Сайт Едмонтон Крімері, Індепендент Голсейл Лтд. і Мекдоналдс Консолідейтед.

Панство: Гривняки.

Товариства: Жіноче Товариство при українській православній церкві в Едмонтоні (пять річей).

Готівкою дарували: Павло Вафт, Шап (П. Петрик і А. Перун) 5 дол. Степан Гуменюк $1.00, Марія Семенюк 1 дол.; і Ольга Фіголь 1 дол.

СУМК при церкві доломіг базарові тим, що припоручив трох кандидаток на королеву базару. Ними були: Рожа Батюк, Ольга Сташин і Леся Шпачинська.

До кухні дарували перекуску пані: Е. Пронюк, Мудра, Л. Янда, Р. Говда, Т. Лазарович, Е. Верхомин, Саїк і А. Челядин.

Крім даровань на базар багато помагали пані й панове коло переведення його, без помочі яких він не вдавсяб так, як треба; ми труд цей теж високо цінимо, так само, як і дари, чи готівку.

Цею дорогою виражуємо щиру подяку всім жертводавцям, що зложили свої жертви чи то готівкою чи річами, кандидаткам на королеву, помічникам і помічницям у часі самого базару, сумківцям при церкві і всім, хто в більшій чи меншій мірі причинився до його успіху. Ми тішимося, що в нас є руки до праці й до жертвенности, що є охота помогти святій церковній справі. Маємо надію, що й на будуче ми стрінемо прихильність і щирість в наших підприємствах для церкви.

За заряд Укр. Прав. Громади св. Івана:

Василь Чоботар, голова. Дм. Пронюк, секретар.

—x—

ВЕЛИКОДНЯ ЗБІРКА.

ГРОНЛИД, САСК.

(Збірка о. Т. Кисілюка)

По 50ц.: Семен Щербій.

По 25ц.: Ів. Б. Борден, Михайло Казюка, Г. Данилюк, Вікторія Сем Щербій, Софія Осадчук, Василь Черній, Іван Данилюк, Дмитраш Панчук, Іван Панчук.

По 10ц.: Христина Н. Щербій, Василь Н. Щербій, Альвін Пшек, Никола Кульницький, Михайло Тонарик, Василь Яківчук, Василь Щербій, Іван Петрів, Гриць Тарнопольський, Федь Вахник, Григорій Москаль, Іван Письменний, Анна Яківчук.

По 5ц.: Михайло Давидюк, Семен В. Щербій.

БРУКСБІ, САСК.

По 50ц.: Д. Ніврацький.

По 25ц.: Я. Наташак, Марія Наташак, М. Антонійчук, П. Ціпивник, Гр. Яремій, В. Боднарчук, Андрій Ціпивник.

По 10ц.: Яків Борлейний, І. Антонійчук, Петро Ригорчук, Василь Панчук, Докія Панч... О. Яремій.

По 5ц.: Пані В. Воробко, Мирос. Кінепер.

СЕНДІ ЛЕЙК, МАН.

(Збірка о. С. В. Симчича)

По 1 дол.: Ф. Мицій, пані Федора Лучинська, Александер Залещук, Данило Гнатюк, Д. О. Дядик, Гомко Мулявка.

По 60ц.: Ф. Войчишин.

По 50ц.: С. Ярема, С. Сторожук, пані А. Залещук.

По 25ц.: А. Василенко, М. Пилипишин, Іван Ярема, В. Яковенко, Р. Домащук, С. Ярема, Колтуцький.

По 20ц.: С. Матвійчук.

По 10ц.: Василь Мудрий, пані Л. Гнатюк, З. Демчук, В. Ярема, Н. Н., Ю. Пупець.

По 5ц.: Люба Лободовська.

РЕКТЕМ, МАН.

По 1 дол.: Никола Гушуляк.

По 10ц.: пані Н. Гушуляк.

—«»—

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

(Збірка о. І. Майби)

По 1 дол.: Ник. Рак, Федь Мантика, Мих. Кнар, Ник. Курмей, М. Василенко.

Дрібна збірка	1.00

ВАКАВ, САСК.

(Збірка о. І. Майби)

Гриць Гой	1.00

ТАРНОПОЛЬ, САСК.

(Збірка о. І. Майби)

По 1 дол.: Леон Войціхівський, Іван Стельмащук.

ЛЕДВИН, МАН.

Збірка в церкві переведена о. І. Дмитровим	5.64

ГЕФОРД, САСК.

Збірка в церкві, переведена о. С. Гребенюком	9.72

МАРЛІН, САСК.

Збірка в церкві, переведена о. С. Гребенюком	6.00

БРЕНДОН, МАН.

А. Федорчук	5.00
І. Касюрак	2.50
В. Янда	2.50
П. Шмігельський	2.00
Д. Шапка	2.00

По 1 дол.: С. Мазур, О. Праведа, М. Пастушок, М. Бурачок, Л. Щурко, Д. Бирилюк, Г. Сосник, І. Ганузя.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. П. Запарнюка.

Травень.

22. Нед. — Косів-Сифтон.
29. Нед. — Пайн Ривер.

Червень.

2. Четвер, Вознесення, храм — Ешвіл. Всіх довколичних українців запрошується.

Лавфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. П. Гіцького.

22. Неділя — Роблин.
29. Неділя — Шортдейл.

Адреса Роблін, Ман.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1938 РІК.

ТРАВЕНЬ.

16 П. † Теодосія печ. мч. Тимот
17 В. Пм. Пелагії
18 С. Вм. Ірини; пн. Адріяна
19 Ч. Пм. Йова
20 П. Явл. Ч. Хреста
21 С. † Івана Богослова

22 Н. **Нед. Самар.** Пер. м. Мик. ч.
23 П. † Ап. Симона Зилота
24 В. Кирила і Методія печ.
25 С. Епіфана еп. Кипр.
26 Ч. Мч. Гликерії діви
27 П. Ісидора, Максима
28 С. Пахомія В.

29 Н. **Нед. Сліпор.** Теодор. освяч
30 П. Ап. Андроніка в Юлії
31 В. Теодота М.

ЧЕРВЕНЬ.

1 С. См. Патрикія
2 Ч. **Вознесення Господнє**
3 П. Рівноап. Константина і Ол.
4 С. Мч. Василіска, Володим.

5 Н. **Нед. св. Отців.** Сп. Михаїла
6 П. Симона Див. Микити пер.
7 Г. † Найд. гол. Івана Хрест
8 С. Ап. Карпа, вм. Юрія нового
9 Ч. См. Терапонта
10 П. Микити еп. Х...
11 С. Мч. Теодосії ...

12 Н. **Пресв. Тройці** (Зел. Свята)
13 П. **День св. Духа** (2-ий д. З. С.)
14 В. Мч. Юстина
15 С. † См. Івана Сучавського

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. І. Гинавого

Травень.

22. Неділя — Чагар.

Червень.

2. Четвер, Вознесення Господне Прут, храм.
5. Неділя, св. Отц. ...

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Л. Березіцького

Травень.

22. Неділя — Вайта.
29. Неділя — Толстой

Червень.

2. Четвер, Вознесення Господне. — Сеньків.
5. Неділя — Гардентон, місто
12. Нед., Пресв. Тройці, храм Вайта.
13. Понед. День св. Духа, храм — Толстой
14. Вівторок, третій день Зел. Свят — Сірко.
19. Неділя — Роза
26. Неділя. — Арбака

Адреса: — Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Кисілюка.

Травень.

22. Нед. — Ґронлід
29. Нед. — Бруксбі

В кожній місцевості буде катехизація.

УВАГА: Скрізь великодня збірка (писанка) на фонд Церкви.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ 1938

Травень.

22. **Нед. Самарянки.** Голос 4. Утр. Єван. Іван. XX: 1—10. Літ. Ап. Діяння XI: 19—26 і 29—30. Єв. Івана IV: 5—42.

29. **Неділя СліпоРодженого.** Голос 5. Утр.: Івана XX: 11—18. Літ. Ап. Діяння XVI: 16—34. Єв. Івана IX 1—38.

Червень.

2. Четвер — Вознесення Господне. Утр. Єван. Марка XVI: 9—20. Літ. Ап. Діяння I: 1—12; Єван. Луки XXIV: 36—53.

5. **Нед. св. Отців:** Голос 6. Утр. Єван. Ів. XXI: 1—14; Літ. Ап. Діяння XX: 16—18; 28—36. Єван. Івана XVII: 1—13

12. **Нед. Пресв. Тройці (Зел. Свята):** Утр. Єван. Ів. XX: 19—23. Літ. Ап. Діяння II: 1—11. Єван. Ів. VII: 37—52 і VIII: 12. Після Літ. Вечірня і Молитви з колінопреклоненями.

13. **Пон. День св. Духа (2-ий день Зел. Свят):** Утр. повседневни без Єван. і Полієлея. Літ. Ап. Ефес. V: 9—19. Єван. Матея XVIII 10—20.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК

THE HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

РІК XV. WINNIPEG, MAN., JUNE 1st, 1938 ВІННІПЕГ, МАН., 1-го ЧЕРВНЯ, 1938. ЧИСЛО (295) 11

ПОЛЬСЬКИЙ НАСТУП НА СВЯТА „ПРОСВІТИ".

Польська влада видала дуже гострі накази у справі Свята „Просвіти" у Львові, що мало відбутися 22-го травня ц. р., як і тих свят, що мають бути на провінції. Вона обмежила участь делеґатів з краю на свято у Львові. Читальня, чи навіть Філія „Просвіти" не може вислати до Львова більше як одного делеґата. Не може висилати відпоручника на те свято до Львова ніяка інша українська організація. У Львові заборонено всяку українську манифестацію. А було пляновано відбути всенародній здвиг. Усі свята „Просвіти", у Львові й на провінції, мають відбутися тільки в зачинених льокалях. Не вільно відбувати ніяких походів. Не вільно також брати участи в тих святах таким товариствам як „Сокіл", „Луг", „Рідна Школа", „Союз Українок" і т. д. На святах окружних не вільно навіть оголосити в програмі імен українських оркестр чи хорів. „Діло" з 7-го травня 1938 подає польською мовою оригінальний випис такого зарядження польської влади, разом з карами, якими підлягають не тільки товариства, але й особи, що не будуть повинуватися отим зарядженням.

Влада також заборонила носити ювилейні відзнаки „Просвіти" нечленам і робила інші перешкоди розпродажеві тих відзнак. Та „Просвіта" оголошує, що вже в квітні розійшлося понад 100,000 ювілейних відзнак.

—x—

НЕМА ТО ЯК В ПОЛЬЩІ.

Міська управа в Тернополі проголосила, що з нагоди польських національних, державних та принагідних свят треба вивішувати на приватних домах, торговельних та промислових льокалях польські національні („о барвах народових") прапори. Нічого надзвичайного! Так водиться, що міські управи закликають мешканців міст декорувати доми з нагоди ріжних свят. Але це ніде і ніколи не було примусове, ніде і ніколи не наказував цього закон. Тимчасом міська управа в Тернополі не тільки визначила, якої величини мусить бути прапор, але й загрозила, що як хтонебудь не вивісить прапора означеного зразка або зробить це в „недбайливий спосіб" (?), то його стріне кара до двох тижнів або гривна до 500 зол. Це мабуть перший такий розпорядок, що під загрозою кари примушує громадян декорувати свої доми.

—«»—

СВЯТОКРАДСТВО.

„Діло" (ч. 96) подає з Перемишлян: Дня 2 травня сталася в місті нечувана подія. Хтось позабирав березові хрести з могил полеглих українських стрільців і тих хрестів не можна віднайти. Це тим характеристичніше, що доносять з ріжних сіл Перемишлянщини, що й там сталися такі святокрадства. Повідомлено про це поліцію, але вона якось не квапиться робити доходження. Та й пощо? Адже не тяжко догадатись, хто то допустився отих „геройських" діл.

СТРАШНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ НА БОЙКІВЩИНІ.

В „Ділі" (ч. 97) наші бойки з Топільниці помістили отвертий лист, в якім описують дошкулювання польської влади в їхніх заходах зорганізувати молочне господарство в Топільниці і Лужку горішнім у Сурчанщині. Вони пишуть, що хоч „податки платять і рекрута дають", то навіть не можуть діждатися того, щоб їм дано дозвіл рятувати себе від голодової смерти. Сам староста приїзджає до Топільниці, коли там закладають „кулка шляхоцке" і „навертають" українську шляхту на римо-католицький обряд. За те на те, щоб оглянути нужду в селі, не приїзджає, хоч селяни складають те, що їм сказано зложити на кошти подорожі. В Турчанщині голод і нужда. До половини квітня згинуло там цього року в наслідок голоду 16,250 штук худоби, а яких 20,000 штук лежать у стайнях і не годні піднестися. Ніхто селян не рятує, і от вони самі взялися за порятунок. Та і з цього нічого не виходить, бо на перешкоді — польська влада.

—«»—

ПРОТИ НАЗВ „БАСАРАБІЯ" І „БУКОВИНА".

Румунська влада видала розпорядок про новий адміністраційний поділ Румунії. Зроблено це в такий спосіб, щоби були усунені історичні українські назви таких українських земель як „Басарабія" і „Буковина". Тепер вони зникнуть з ґеографічних карт. І не будуть уживані в урядуванні.

—x—

ДРІБНЕ З БОЛЬШЕВИЦЬКОГО СВІТА.

Бувший міністер австрійської армії, Дойч, є нині ґенералом большевицького війська в Еспанії, Кіш комісаром бригади, а Канторович комендантом компанії. Всі три згадані жиди.

Дійсне імя Блюма, що був премієром в Франції — Карфункельштайн. Він походить з Болгарії. — Дійсне імя Троцького — Лейба Бронштайн. — Імя Літвінова — Фінкельштайн. — Імя Леніна-Улянова — Зедербави.

В большевії є більше самовбийств, ніж дебудь на світі. І не диво. Там перед кожним стоїть образ чрезвичайки, тюрми, суду, розстрілу, або заслання. Щоби день-денно не готовитися на муки, або і смерть, люде вбиваються себе і так увільняють себе з рук катів.

Сталінова мати вмерла мабуть минулого року. Про ню були такі вісти: Вона вмерла, як християнка, але без християнського похорону. Перед смертю була вона ще в церкві, що в Тифлісі була ще відчинена. Сталін за те забрав її в дальшу сторону. Вмираючи призначила гроші на церкву в Тифлісі і казала поставити хрест на своїм гробі. Коли Сталін про те довідався, казав забрати все її майно, а її тіло спалити. А священика церкви в Тифлісі казав арештувати за те, що впливав на його матір.

„ЧОРНА РУКА" ПРАЦЮЄ ДАЛЬШЕ.

Недавно писали ми про зїзд „шляхти загродовей" у Перемишлі. Такий самий зїзд недавно відбувся й у Станиславові. І на цьому зїзді теж промовляв голова головної управи „Звйонзку шляхти загродовей" ксьондз Антоні Млодовський.

У Станиславові говорили у звітах більш-менш те саме, що й у Перемишлі про організаційну, культурну та господарську працю „Звйонзку", що має на меті між ін. „виховувати шляхотських дітей та молодь" і тому його завданням є у найближчому часі „створити у всіх шляхотських осередках польські школи, польські світлиці та бібліотеки".

В резолюціях „людносць польска обржондку грецко-кат." — тобто ці шляхтичі — домагається, щоб передати їй до вжитку таку кількість церков, яка належиться „пулмільйонови ржеши полякуф ґреко-католікуф". Цю резолюцію взяла „шляхта загродова" живцем з „Поляка Ґреко-Католіка".

Спираючись власне на твердженнях „Поляка Ґреко-Католіка", що „ґреко-католицькі церкви затрачують характер святині, бо з проповідниці падуть нераз слова, що не мають нічого спільного з релігією", зїзд „шляхти загродовей" у Станиславові вирішив вислати до Риму меморіял з проханням „взяти в оборону перед паплуженням у церкві поляків ґреко-католиків". Цей меморіял, як твердить польська преса, з ріжними „доказами і зізнаннями свідків" мають вже в найближчих тижнях доручити папі.

Вкінці прийшла на черґу і справа календаря, яку кс. Млодонський назвав пекучою. Він говорив:

— Маємо одного Христа і не може так бути, що для одних родиться Він 13 днів пізніше, ніж для других.

Ці слова — пише польська преса — викликали серед зібраних на салі 400 делеґатів велике захоплення і зїзд вирішив що треба завести для „вшистків полякуф" григоріянський календар.

Отак працює „Чорна Рука" на знищення українців при помочі католицизму.

—«»—

ДОМАГАЮТЬСЯ ПРОПОВІДЕЙ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ.

Селяни з села Квасово на Закарпатті помістили в ч. 25 „Українського Слова" лист, звернений до ґреко-католицького єпископа Стойки, в якім домагаються, щоб їх священик не виголошував проповідей мадярською мовою, бо їхні діти вже тої мови не розуміють. У листі сказано ще таке: „Була б дивна річ, щоб наше село Квасово, яке зуміло зберегти свою народність у таких тяжких часах, далі мадяризувалося під впливом церкви в словянській республиці та в автономній Підкарпатській Русі".

—«»—

ПІД РУМУНСЬКИМ ЧОБОТОМ.

Українське життя в Румунії цілковито здавлене. Припинений усякий газетний чи книжковий рух. Нема можливости вести примітивну культурну роботу. Ці справи розбирає, чи повинна розібрати Ліґа Націй, але ледви, чи з того вийде для українців у Румунії що добре.

Володимир Островський.

ЩО ОПОВІВ ЛІКАР.

(Докінчення).

III.

Переходжу до факту, яким вас я заціквив.

Вам відомо, що працюю в шпиталі. Здається, не буде нескромністю, коли скажу, що працюю в шпиталі з захопленням. Бути там — для мене значить: жити, і я проводжу в шпиталі більше часу, ніж цього вимагає моє становище. Після огляду хворих я іноді довгі години проводжу в кабінеті, де окладаю себе фаховою літературою й шукаю найширших, а головне — найновіших дослідів над тою чи іншою хворобою.

Практика, оперта таким способом на теорії, дає мені вище задоволення. Тому то й дежурства в шпиталі для мене справляє приємність, бо тоді все вичитане я маю можливість зараз перевірити на моїх покалатаних людських машинах.

Так було й третього дня.

Я мав дижурство й пересидів у шпиталі до пізньої ночі.

Особливо мене цікавила одна машина... вибачте, одна хвора жінка. Нещастя її і моє було в тому, що її руйнувало аж кілька внутрішніх недуг, і іноді не легко зорієнтуватися, наслідком якої власне є той чи інший пров. Врешті вона почала гаснути й я вирішив, що ця машина ось-ось спиниться і ніщо вже їй не поможе. І я махнув на неї рукою.

Пополудні доглядачка сповістила мене, що жінка вмерла. Я не здивувався, хоча й не сподівався, що її смерть прийде так швидко й тихо. Зараз же пішов до тої кімнати, де вона лежала, ствердив смерть і дав розпорядження винести її до трупарні. А сам вернувся до кабінету й занявся своєю літературою.

Минуло кілька годин.

Настав вечір.

Я читав надзвичайно цікаву наукову працю, від якої не міг відірватися. І вирішив, що не піду до дому, поки не прочитаю до кінця.

І раптом відчув якийс неспокій. Мимохіть озирнувся. В кабінеті було тихо, двері зачинені. Думаючи, що це від того, що трохи продрог, бо в кабінеті понизилася температура, я кілька разів пройшовся й знову сів читати.

І знов той самий неспокій. Відчуваю, що підпадаю під вплив якоїсь сторонньої сили. Уявіть собі, як це повинно було здивувати мене, мене, для якого існував лише матеріяльний світ, матеріяльні сили, машини. Навіть почав я гніватись на себе. Нерви? Але ж мої нерви в найліпшому порядку.

Сів і знову почав читати.

А ця стороння сила просто підводить мене з крісла, затуманює мій зір, відриває мої думки від книжки й звертає їх кудись у біг.

— Може я хворий? — думаю.

Пробую свій пульс, ставлю термометр, звертаю увагу на віддих — усе в порядку.

А в мізку щось вертиться, отак, неначе він хоче викинути з себе якусь думку, що ніяк не може в ньому оформуватися.

І враз мені приходить у память вмерла жінка.

Чому?

Вже дратуюся. Відганяю від себе думку про вмерлу жінку, але вона не відступає. Майже фізично відчуваю її. Врешті перед мною стає її образ: бліде обличчя, зачинені очі, загострений ніс, розкинене волосся.

Без власної волі підводжуся, озираюся, розглядаю чомусь стіни кабінету. А в той час щось кудись мене тягне.

Майже несвідомо натискаю давінок. Входить доглядачка, трохи здивована.

— Винесли ту жінку? — питаюся, сам не знаю, чому.

— Вона в трупарні.

— Заведіть мене до неї.

Бачу, що доглядачка дивиться на мене з більшим здивованням. Це мене дратує. І я майже кричу:

— Беріть ліхтарку! Йдемо.

Ось ми вже в трупарні. Швидким кроком підходжу до небіжки, починаю розкривати її груди, прикладаю вухо до її холодного тіла й вибухаю:

— Швидче сторожа!... Забрати її... до кімнати... вона жива... в летаргу...

За годину вона вже дихала, її очі відчинилися.

Молодий лікар обвів господаря й гостей трохи притуманеним зором.

— І живе вона? — спитався тихо адвокат.

— Живе.

По короткій мовчанці математик відозвався:

— Але при чому тут оця душа, про яку ви обіцяли оповісти?

— Зараз, — тяжко вдітхнув лікар, — докінчу.

І оповідав далі:

IV

Другого дня, коли моя воскресла небіжка вже могла говорити, я ввій[illegible] до неї, сів біля її ліжка й почав розпитувати її, чи не памятає вона чого з того моменту, коли була в трупарні.

З її очей виступили сльози. Я бачив, що були це сльози щастя й радости, сльози відродження й близького виздоровлення.

Все памятаю — тихо оповідала — Коли ви вислуховували в цій кімнаті, я зрозуміла, що мені загрожує бути похованою живцем, бо відчувала, що моє серце перестало битися, тіло завмерло й знепритомніло, але я жива. О, як я намагалася душею сказати вам, що я жива, бодай рухнутися, бодай дихнути. Та дарма!

Коли ж мене виносили до трупарні, мою душу наповнив такий жах, така розпач, такий жаль за життям і такий страх перед могилою, що мені здавалося, серце моє розірветься. Але воно не могло розірватися, бо було мертве. Так, живе не витримало б цього жаху.

Мій страх подвоювався, коли прихотила думка, що прокинуся в могилі й вже справді умру там, задихаюся від браку повітря.

Хто ж міг мене урятувати від такої жахливої смерти?

І я почала молитися. Так гаряче, так благально почала молитися в дусі, як хіба не можуть молитися живі люди.

Я розуміла, що тільки ви, пане докторе, можете сказати, що я жива, і вернути мене з трупарні до живих людей. І я весь час повторювала ті самі слова моєї молитви:

Господи! змуси його згадати про мене. Господи! пришли його до мене. Господи! наведи його на думку ще раз оглянути мене. Господи! відкрий йому, що я не вмерла.

А думкою своєю я весь час шукала вас: у шпитальних кімнатах, у вашому кабінеті, в місті.

Пане докторе! це моя молитва врятувала мене, бо Бог почув її і послав вас до мене. Чи ви вірите, що це Бог післав вас ще раз оглянути мене?

— Вірю, — відповів я, — бо... моя наука нічого не могла мені підсказати...

Ні агроном, ні зідливий математик, ні жартівливий адвокат не знайшли в собі відваги, щоб відповісти лікареві якимись жартом.

В кімнаті запанувала урочиста мовчанка.

Як в якійсь святині.

Як перед обличчям Вищої Сили.

З БОЛЬШЕВИЦЬКОГО РАЮ.

(За „Кр. С. Монітором")

Кількох в большевиків є арештувань, це тайна большевиків, однакож перегляд большевицьких ґазет приводить до того, що протягом минувшого року большевики арештували понад мільйон осіб, як „політичних злочинців".

Большевицький уряд дбає, щоби відгородити большевію від світа так, щоби не можна було мешканцеви большевії заговорити до чоловіка, що не належить до большевії.

Чужинців в Большевії дуже мало, головно є ще в Москві — представництва чужих держав (амбасади) і кореспонденти.

І приходить до того, що оттим чужинцям тяжко знайти в большевії потрібну прислугу — чи то переводчиків, чи й звичайних помічників в кухни. Тих, що працюють для чужих амбасад, большевицька поліція (Г.П.У, чрезвичайка) майже щоденно переслухує. При вході до чужоземних амбасад стоїть поліція день і ніч і зупиняє кожного, хто з амбасади виходить. Багатьох з них арештують, багато „зникають".

Чужі амбасади вважали большевиків „добрими" або „злими". Нині до „добрих" належать вчасти амбасада французька й американська.

Нині тяжко чужинцеві в Москві знайти учителя, що вчив би по російськи. Таких давно поарештували.

Давніше звертали увагу головно на інтелігентів, а нині переслідують звичайних людей, що чужинцеві помагали коло дому чи в кухни. Був випадок, що звичайний чоловік помагав в чужоземній амбасаді воскувати [illegible]. Одного дня він „зникає". Жінка питте ним в амбасаді, та тут не знають нічого. І поліція не повідомляє її, що чоловік арештований. Сама ж вона лишається без праці з двома дітьми.

Робітникам по колективах обіцює уряд на цей рік всякі полекші, коби тільки щиро працювали. В минувшім році багато з тих, що належать до колективів, не дістали ніякої винагороди, або дуже мало. Також чистка поробила в колективах багато шкоди для уряду. Цеї весни 13,000,000 акрів буде менше засіяно ніж було в році минулім.

Большевицька Москва будує залізницю з Владивостоку на захід, 1200 тутешних миль довгу. При її будові працювало давніше 150,000 арештантів, між тими і жінки, а тепер працює 27,000. А ціла та залізниця буде скінчена за два роки.

Менше важні залізничі дороги будуються під наглядом всяких тростів, а головні залізничі лінії будують під доглядом чрезвичайки. Це тому, що тут треба примусу, бо обставини, серед яких працюється, крайно убійчі. Большевицькі газети описують, що при будові сибірської залізниці треба людям стояти по пояс в воді зимній, як лід, коли морози досягали до 80 степенів Фаренгайта. І подібна робота тягнулася вже через три зимі.

Большевицькі головачі з вдоволенням неразь заявляли, що при помочі поліції (чрезвичайки) не тільки можна таним коштом виконувати велику працю (руками невільників), але що багато „злочинців" ,так переробили на большевиків. Большевицькій поліції ніколи не бракувало робітників, не було з ними клопоту, ані не було великого кошту. Поліції дають до виконання найважчі і найтяжчі роботи, бо знають, що вона знайде завсігди подостатком „вязнів" до роботи.

Таке доносить кореспондент „К. С. Монітора" з Москви, а ми вже можемо собі доповісти те, чого він не сказав. Коли протягом року арештовано понад мільйон осіб, то певна річ, що це для невільничих робіт, де людське життя не має вартости. На подібний лад Москва будує також всякі канали і виконує інші подібні роботи руками невільників і ціною соток тисяч, або мільйонів життя.

Часописи з Европи доносять, що десь є тайна радієва стація, яка постійно проголошує, що Сталін не довго буде панувати. „Недалекий кінець твого панування, Сталіне!" — проголошується звідтам. Чи стація в межах большевії, чи поза большевією, не знати, та большевиків непокоїть.

Про Сталіна говорять, як про диктатора. Однакож Сталін є секретарем Центрального Комуністичного Комітету, а годі допускати, щоби Сталін був і секретарем і диктатором також для згаданого комітету. Не може він бути і головним [illegible] і чиїмсь секретарем. Виходить, що вся диктаторська власть лежить в руках тих, для яких Сталін є секретарем, себто в руках Центр. Комун. Комітету, а не в руках Сталіна. Коли ж Сталіна показують, як диктатора, то [illegible] те, щоби люди не бачили тих, що поза Сталіном держать диктаторські [illegible] в своїх руках.

ПОСВЯЧЕННЯ ХРАМУ СОЛОМОНОВОГО.

Старозавітний цар Соломон збудував Богу [illegible] хвалу Господеві „великолiпний", величавий храм. В наших часах хто [illegible] й є де така святиня Божа, що [illegible] будову пішло би тільки золота, срібла і всяких других дорогоцінних матеріялів, що на той храм Соломонів. З цілого краю напливали датки на будівлю тую таку величаву. Тоді нарід жидівський, так як тепер наш нарід український, нічого для Бога не жалував, давав, хто що мав і міг дати. Коли ця Божа святиня вже була докінчена, зійшовся нарід з цілого краю на її посвячення. І як увесь той нарід зібрався у святині і все до посвяти було приготовано, сам цар Соломон вийшов на амвон, що стояв попереду всіх людей і розпочав чин посвяти. Звернувся лицем до всеї громади зібраної, привитав всіх відповідною бесідою, по чім упав на коліна, підніс руки свої до неба і почав голосно молитися:

„Господи, Боже! Нема бога, що був би Тобі рівня, ні на небі в горі, ні на землі в низу... Чи Богові ж справді жити на землі? Небо — й небеса небес Тебе не обіймуть, а тим менше цей храм, що я Тобі збудував, не в силі Тебе обняти! Та зглянься на молитву й благання слуги Твого — о, Господи Боже, й почуй взивання і мольбу, що раб Твій вимоляє. Нехай очі Твої в ночі і в день споглядають на храм цей — на це місце, що про него Ти сказав: **Імя моє буде там!** Ой, вислуховуй же молитви, якими раб Твій на цьому місці буде молитись. (Ось як зачинає щиро і ревно молитися!) Вислуховуй мольби слуги Твого і всіх людей Твоїх, що будуть на цьому місці молитися! Вислуховуй в небі, в місці пробутку Твого — вислуховуй і милосердися!...

„Коли Твій нарід буде завойований ворогом, за те, що провинився, відтак же обернуться вони до Тебе і узнають Імя Твоє, та благати муть Тебе в сьому домі, тоді Ти почуй з неба й прости гріхи Твого народа, й приведи їх назад у ту землю, що надїлив еси батькам їх. (Отже на першому місці молиться за свій нарід — та його землю!). — Коли небо буде замкнене і не крапне дощем за те, що провинились Тобі, й коли молитись муть вони на цьому місці і узнають Імя Твоє, і навернуться від провини своєї, бо Ти упокорив їх — тоді почуй на небі й прости гріхи слуг Твоїх й народу Твого, вказавши їм добру путь, щоб нею простували — пошли дощ на землю Твою, що надїлив еси народові Твойому. — Коли настане голоднеча на землі, — чи то помор, коли буде заказжений воздух, — засуха, ржа - або сарнча, або черви, — коли тіснити ме ворог у землі його, або буде яка нужда, чи хороба яка, — усяку молитву, всяке благання від якої людини з усього народу Твого, коли вони почують горе у серці свойому і простягнуть руки свої до цієї святині, почуй у небі в місці пробутку Твого, й помилуй; вчини й відплати кожному по заслузі його, так як Ти взнаєш серце його, оден бо Ти знаєш серця всіх синів людських: щоб вони страхалися Тебе по всі дні, покіль живуть на землі, що надїлив єси нашим батькам.

„Коли ж би чужениця, що не з Твого народу прийшов із далекого краю задля Імения Твого, — бо вони чути муть про велике Імя Твоє, про Твою руку потужну і простягнуту правицю, — коли б він прийшов і молився перед цим храмом — то почуй і його з неба, з місця де престолуєш, і вчини все те, про що покликати ме до Тебе чужениця, щоб всі народи на землі пізнали Імя Твоє, щоб і вони боялися Тебе, як нарід Твій, та щоб дознались, що Імям Твоїм називається храм цей, що я збудував.

„Коли вийде нарід Твій на війну проти ворога свого, тим шляхом яким пошлеш його, — і молити меться Господеві, обернувшися проти города, що вибрав еси, й проти храму, що я збудував Імени Твойому, — то почуй з неба молитву і благання їх і вдовольни їх. — Коли вони провиняться Тобі бо нема чоловіка без провини — а Ти в гніві подаси їх на поталу ворогові і той займе їх у полон і відведе у ворожу землю, чи далеко, чи близько — і вони схаменуться в землі, куди зайнято їх у полон і навернуться і будуть молитись до Тебе і покликати муть. Ми провинились, ми безбожні, ми грішні — і коли обернуться до Тебе з усього серця й з усієї душі в ворожій землі, куди зайнято їх і молитимуться до Тебе, обернувшись до землі, що надїлив еси батькам їх, до городу, що вибрав еси і до того дому, що збудував я Імени Твойому — тоді вислухай на небі, в місці пробутку Твого, їх молитву і благання і вчини чого їм треба, і помилуй Твій нарід, у чім провинили вони Тобі, і прости всі переступи їх проти Тебе, і нехай змилосердяться до них ті, що позаймали їх у неволю і пожалують їх; бо вони Твій нарід і Твоє наслїддя, що вивів еси з Єгипту, з тієї залізної печі. — Нехай уші і очі Твої будуть отворені на благання слуги Твого і на молитву народа Твого, щоб вислуховувати їх завсіди, коли вони взивати муть до Тебе..."

Як докінчив Соломон молитву, піднявся він із перед жертівника Господнього, де стояв на вколїшках, із простягнутими в небо руками. І ставши, благословив усю громаду грімким голосом:

„Благословен Господь, що надїлив нарід свій впокоєм... Нехай же буде з нами Бог наш, як він був і нашими батьками. Нехай не покидає нас і не відпихає нас. (Чи не молитись би й нам так за себе і свій нарід?) Нехай прихиляє до Себе серце наше, щоб ми ходили путьми Його і пильнували заповідей Його та установ Його. І нехай будуть ці слова, що я промовив у молитві перед Господом, близькі Господеві, Богові нашому, в день і в ночі, щоби Він подавав усе народові свойому ізраїлеві, чого кому треба на всякий день." (Тут нам треба тільки додати: Амінь. А замісць слів: „народові свойому ізраїлеві", ми скажім: **Народові свойому українському, до** якого ми належимо. Соломон молився за свій нарід — а ми таксамо молімся за свій).

Тут конець молитви Соломона.

І ми могли б пристати на цій молитві, вислухавши її, та ліпше буде, коли скінчимо коротко про цілий акт посвячення того славного храму Соломона. Про дальший хід посвяти оповідає нам так Друга Книга Паралипоменон, голова VII:

„Як скінчив Соломон молитву, спав з неба вогонь і поглинув всепалення і жертви, і слава Господня сповнила храм. І не могли священики увійти в Дім Господній, бо слава Господня сповнила храмину Господню. І всі сини народу вглядівши, як зійшов вогонь (з неба) і слава Господня на Дім, припали лицем до землі (зі страху і в покорі) на поміст і поклонилися і славили Господа, бо Він благий, бо віковічна милість Його. А цар і увесь народ стали приносити жертви перед лицем Господа. І справив Соломон того часу великий празник і ввесь нарід з ним... І зявився Господь Соломонові в ночі, і каже до його: Вислухав Я молитву твою і обрав собі це місце на Дім жертвоприносний. Коли я замкну небо і не буде дощу, і коли звелю сарані пожирати край, або нашлю пошесть на народ мій, і впокориться народ мій, і будуть молитись і шукати лиця Мого, і навернуться з поганих стежок своїх — то Я почую з неба і прощу гріх їх і вигою землю їх. Тепер будуть очі мої отворені і уші мої уважливі до молитви на місці цьому. І тепер вибрав Я і освятив Дім цей, щоб Імя Моє було там по вік — і очі Мої і серце Моє будуть там по всі часи."

А тепер спитаймо: Нащо саме ось тут подається оце оповідання біблійне? На це відповідає нам св. Павло коли каже, що все, **що діяльося давніше, то сталося нам на приклад.** Берімо отже приклад з того, як відносився нарід жидівський до свого храму й так ми відносімся до своєї Української Православної Церкви.

Православний з Бразилії.

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ.

Учителі Недільних Шкіл повинні обовязково набути такі книжки для своїх учеників:

- „Приятель Дітей", молитовник для молоді .... 25ц.
- Оповідання з життя Ісуса Христа 10ц.
- Десять Біблійних Оповідань ..... 10ц.
- Азор — оповідання з часів Ісуса Христа, для молоді .... 10ц.
- Українська Православна Церква (коротка історія) .... 10ц.
- Свята Христина .... 05ц.

Гроші й замовлення слати до:
Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., — Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ПРОТИ УКРАЇНСЬКА РОБОТА ЕПИСКОПА ХОМИШИНА.

Треба нових способів проти ворога.

VI.

Погляд на церковне положення під Польщею, як його в більшій части висловлює українська галицька (і поза галицька) преса, як висловлюють поодинокі українські інтелігенти, це заява перед світом, що на програмі української політики нема ще церковної справи.

Берімо те, що тягнесь не від 1920-го року, але від 1340, від 1595 року до нині, отже від нападу Казимира на Галичину, та від заведення Унії з Римом — це ж час **безнастанного наступу католиків на українців з боку церковного.** На протязі цілих 598, отже кругло 600 літ. **Та важне, що те насильство виконувала ціла машина католицизму,** а не одно колісце само собою (Польща). Однакож нинішні українські оборонці греко-католицької Церкви мов би всего того не знали. В них ціла католицька машина (з Римом) дуже добра, необхідна для українців, спасительна, нічого українцям не винна, а то ще і з заслугами для них а коли поляки поступають з українцями по варварськи, то ані думки допустити не можна, щоби за те можна робити відвічальним папу, Рим і цілий католицький світ. Дарма, що тойже Рим має претенсії стояти на сторожі Божої Правди між людьми, і на те ж (бо на що?) втягнено українців в Унію з Римом, щоби папа їх обороняв перед людською неправдою. Та українцям греко-католикам таке і до голови не приходить. Своїм відношенням до тих, які кривду їм заподівають і до Риму, вони посередно виправдують не тільки Рим, але й поляків, трактуючи справу на такий лад, що поляки, як католики — добрі люде і правдиві християне. Кращі, ніж приміром православні українці. Українець греко-католик в релігійних справах повинен йти в парі з поляками. Коли ж поляк бе греко-католика українця колом по голові, то він того не робить, як католик, але... як політик. До такого українська церковна політика зводиться. Це таке вже мудрагельство, що й полякам воно на гадку не прийшло би, щоби себе на такий лад обороняти..

Ось в поважнім галицькім часописі з квітня 1938 р. говориться про великий польський наступ на українство зокрема на Волині. Читаємо там, що дотеперішний наступ поляків, це лише:

„Операції передових розвідчих стеж та обстріл деяких наших позицій. В селі Гриньках відбувся перший удар з метою прориву нашого національно-селянського фронту."

Отже цілком ясно, до чого прийде завтра-позавтра. Бачить це згаданий часопис і каже:

„З прикрістю мусимо ствердити, що цей удар удався і що нас заскочили в стані повного недбальства, нечуйности й дезорієнтації. Перед нами загроза немала. Самі ендецько-клерикальні часописи заявляють світови, що **за Гриньками підуть інші села в околиці Ланівців, підуть не тільки на Волині, але на Поліссі й Підляші"...** (Поляки силою примусили православних укаінців в селі Гриньках перейти до костела).

Дальше за ствердженням факту йде питання:

„Чи може тепер ми готуємось до оборони? Ні! Ми все ще надіємось, що „якось то буде", що й без нашої участи хтось, чи щось відверне від нас лихо"...

Значить — і нині ще до відпору не готуються!

Польський наступ на Українську Церкву (отже на Український Нарід) тягнеться без перерви від 1340 року (600 літ!), а український „академік" ще й нині до оборони не готовий. За той довгий час 18 поколінь його предків терпіло, а то й гинуло під ворожими ударами католицької руки, а він — їх потомок, „академік", знавець клясичних наук, доктор, професор... не доріс ще до такого розуму, щоби до оборони своєї справи бути готовим.

Але не диво. Ворог 600 літ без перерви готовив наступ і йшов наступом, а українські „академіки" перед війною цілі десятки літ з усіх сил калічили себе атеїзмом, щоби ворог зустрчав менше опору. Тай коби лише перед війною, а то й по війні той сам „академік" проповідує: „Мені Церкви не треба, бо я в місті маю театер, а тобі, Павле, Церкви треба, бо в селі театру не маєш". „Академізм" і театер... Цирк! На такий лад, то завести б в Гриньках гарний театер, то й ворожому наступови кінець. Без великого труду.

Щоби заострити апетит недумаючих людей большевицькі правителі в початках наступу на Україну оголошували, що першого дня большевицької влади прийде „націоналізація театрів". Вони знали, що для людей з дитинячим розумом театер є найважнішою справою, отже тішили дурних театрами. Та що сказати, коли „академік" поза театром світа не бачить?

І тут все лихо міститься! Не може мати в руках (і в голові!) сили той, хто в часі безперивного ворожого наступу сам з розмислом ослаблював свою силу якраз на тім шляху, яким проти нього йшла ворожа сила.

Не може Церкви успішно боронити той, хто Церкви не має! Хто каже: Це темний нарід має Церкву, а не я... Мені Церкви не треба. **З завзяттям, з розумінням й успіхом можна боронити лише те, що наше, що є частию нашого „Я". Таке вічне правило життя.** І тому не диво, що оборона Церкви, до якої життя „невірних Томів" примушує, така безсила. Вони ж приготовані до оборони театру, а не Церкви.

Не треба великих мудрощей, щоби розуміти, що **католицизм є зброєю проти українців в польських і римських руках.** Католицизм, як система, як ціла велика машина, з Римом і папою.

Не треба великих наук, щоби знати, **що українці ніколи католицизму (унії) не принимали, як не принимали панщини.** Католицизм насильством накинено українцям, як колоду до ніг, як камінь до шиї як пятно невільництва.

Наперекір же такій ясній правді галицька преса називає **греко-католицьку Церкву** українською, зве католицизм українським добром і накликає нарід, щоби стояв при греко-католицькій Церкві й обороняв її перед католиками.

Не **Українську Церкву!** Не **Церкву Українського Народу!** Не ту **Церкву, яка на сто процент має бути виключною власністю Українського Народу,** — але ту, яка своєю вже назвою („католицька") цілому світови показує, що вона не є українською власністю і до якої українці не мають ніякого права.

Бо що значить „католицька"? Чи не те, що головним її властителем є Римська Церква, римська церковна організація, а не українці? Коли хтось вважає папу для себе **авторітетом з авторітетів,** то себе мусить вважати нічим. Матеріялом, що має слухати і мовчати.

Правда — греко-католики хитрі. Вони і папу вважають заступником Христа і недовіряють йому, і тому раді часть Церкви і прав до неї в свої руках задержати. Вони деколи готові з папою за свої церковні права боротьбу провадити. Гірке слово деколи скажуть на Рим, поки не станугь в ряд до „Прийдіте поклонімось" тому ж Римови і католицизмови.

І хіба диво, що оборонець греко-католицької Церкви фальшує історію свого народу і **проголошує:** „Наші предки приняли Унію — слава їм!... Католицизм, це наше святе українське добро і мусимо боронити його до загину... Папи були і є для нас дуже добрі і без них було би нам пропаденіє . Римо-католиків треба остерігати, щоби не спиняли поширювання унії... Коли папа до нас навіть зле ставиться, то він зле поінформований, або наші вороги мають на нього вплив, отже він невинен... Хомишин не передумує, що має робити, отже також невинен...

Так фальшують історію не тільки давну, але й нинішну. В живі очи. Баламутять власний нарід на втіху Польщі і Риму. І балакають про оборону Церкви.

Сказавши поправді, **то греко-католики українці своєї Церкви не мають ще від заведення Унії.** На те ж унію заведжено. Вони гуртуються коло Церкви, **що колись була їхньою,** але не тепер. Вони йдуть за чужим прапором католицизму, що не дає їм ані прав, ані користей.

Греко-католицька Церква, це власність Риму і **тому він без них рішає,** що в греко-католицькій церкві має бути. А вони по невільничому рішення Риму принимають. Пофальшував Рим ухвали Синоду з 1891 р. — **вони з тим згодилися.** Завів целібат — **згодилися.** Благословив їхнього ворога, а їх не знав — **згодилися.** Зладив Рим конкордат з Польщею, де рішаєсь справа греко-католицької Церкви, й українців не радився — **згодилися.** Віднісся Дженокі до українців греко-католиків зневажливо — **згодилися.** Не приняв папа української делегації — **згодилися.** Не став папа в 1930 р. в обороні греко-католиків перед погромщиками — **згодилися.** Тай з чим ще не згодилися, чого не приняли за своє, за їм належне? І по тім всім нині балакають, що хочуть Церкву обороняти...

В виду того, що висше сказане, як можна говорити, що греко-католики мають якусь свою Церкву, яку треба обороняти і при якій стояти? Зрештою нехай би українські правники, церковні і світські, означили кількість прав, які належаться ще нині греко-католикам тоді, коли греко-католики признають за папою авторітет непомильного Христового намісника. Нехай встановлять якусь льогічну, чи правничу міру, а тоді греко-католики будуть бодай знати, що їм належиться, а чого ні.

Таксамо треба би історичними фактами, без фальшовань, без натягань, показати, хто заводив унію, нащо, якими способами. Кілько прав давав католицизм українцям, кілько добра виходило українцям з католицизму давно, кілько виходить нині. Кілько добра, а кілько лиха заподіяла українцям римська Церква руками своїх вірних. Яке було завсігди відношення римо-католиків до українців грекокатоликів. Що українці через греко-католиків. Що українці ли і тратять нині...

Велику прислугу зробили би українські історики свому Народови, коли б в такий практичний спосіб (тільки не академічний!) показали роботу католицизму на українськім грунті. Така праця була би великою обороною Церкви і Народу перед ворожим наступом. Це була би тверда основа, на якій росла би українська сила.

РОЛЯ ПАПИ В ЕТІОПСЬКІЙ ВІЙНІ.

В Парижу, Франція, виходить місячник під назвою Европа (Ль'Ероп). В числі за жовтень, 1937 р. находиться стаття, що написав її Г. Сальвеміні, вигнанець італійського фашизму. Стаття має заголовок: „Папа, як чоловік війни", або папа, як вояк, і написана з приводу італійсько-етіопської війни.

Заки приступимо до самої статті, у[illegible] за відповідне подати коротку [illegible] відносин між Італією і Етіопією, що спричинили саму війну.

Коли в другій половині минувшого століття европейські держави — Англія, Франція і Німеччина кинулися ділити між себе Афику, тоді Італія ще була [illegible] на дрібні князівства. Ті князівства обєдналися в одно королівство Італії аж в 1870 р. і доперва тоді почала Італія шукати кольоній в Африці. Одинокий, вже тоді вартісний край, що ще не був під впливами европейських держав була Етіопія, чи Абисинія, але доступу до моря вже та країна не мала. Того року італійський купець Рубатіно купив в одного місцевого „князя" місточко Асаб, над Червоним морем, за $9.-000.00. Але міста Рубатіно не забрав під [illegible] власть, бо мешканці відносилися [illegible]. Аж в 1880 р. прибув до того міста італійський военний корабель з військом й італійці забрали не тільки Асаб, [illegible] й сусідні околиці, предвиджуючи, що коли вони їх не заберуть, то забере Франція або Росія.

Місто Асаб було в сусідстві Етіопії, що була одинока незалежна держава в цілій Африці. (Етіопці мали свою державу дуже від давна, бо, як читаємо в Біблії, їх цариця їздила в гості ще до царя Соломона; також ще апостол Филип вихрестив їх міністра фінансів). З того часу, як між „добрими" сусідами звичайно буває, почалися непорозуміння між влізливими італійцями та спокійними етіопцями. Етопці боялися за свою незалежність і не пускали італійців у свій край. Навіть напали були на італійську військову залогу в однім місточку й вибили її до ноги.

Треба сказати, що Франція також мала око на Етіопію, зглядно на край Судан, що лежить на захід від Етіопії. Також Англія плянувала збудувати залізницю з півночі, від Египту, до полудневого кінця Африки. Одна держава другій „підставляла ногу", узброюючи місцеве чорне населення і прихилюючи його на свою сторону різними обіцянками. Вислід того був такий, що 1885 року місцеве магометанське населення побило англійського генерала Гордона і знищило цілу армію в Судані. Мало що не прийшло до війни між Англією і Францією — через Судан.

Наслідуючи інтриги своїх сусідів, Італія в 1889 р. підмовила одного з етіопських князів, Менеліка, щоби захопив владу над цілою Етіопією, а головно, щоби скинув з престола головного „царя царів", як себе називав головний управитель того краю. До помочі Менелікови дала Італія 5,000 модерних крісів і підписала угоду 2-го травня, 1889, в якій було зазначено, що Італія має право поширити своє володіння на захід від міста Асаб, тобто над етіопськими землями, як також, що „Його Величество цар царів етіопський **має свободу** послугуватися правительством Його Величества короля Італії в усяких справах з другими державами". Але в італійськім тексті угоди не було слів „має свободу", але слово **„погоджується".** Це значило, що етіопський цар піддається під контролю Італії і тратить свою независимість. По підписанню тої угоди італійський премієр, Кріспі, зараз повідомив всі европейські держави, що на будуче всякі етіопські справи рішаються в Римі. Розуміється Менелікови „добрі сусіди" про те донесли й він зрікся тої „угоди" 1893 р. Тоді Англія й Італія підписали між собою угоду, що до земель Етіопії і Судану.

Франція образившись за те, що її зігноровано, перетягнула Менеліка на свій бік; давала йому зброю, вчила военної штуки й почала будову залізниці для Етіопії.

Однак Італія не дала за виграну. В 1895 р. вона вислала проти Етіопії двох генералів і яких 10,000 війська. До бійки прийшло коло міста Адова 1 березня 1886 р. Етіопці, навчені і узброєні французами, побили італійців на голову, зловили обох генералів, поверх 2,000 вояків, а більше шости тисяч вбили, або поранили. Премієр Крісті мусів зрезигнувати, а Італія через стид перед другими державами, мало що цілком не забралася з Африки. Новий премієр італійський, граф Рудіні, заплатив Етіопії около два мільйони долярів відшкодовання, віддав забрані землі і признав незалежність Етіопії. І це було італійське „щастя в нещастю", бо коли б не Адова, Франція і Росія вже готові були починати війну з Італією за Етіопію. Росія цілком серіозно хотіла взяти православну (до якоїсь міри) Етіопію під свою опіку. Тай німецький премієр, фон Гогенльоге, сказав Італії, що не буде її боронити ні Німеччина, ні Австрія, хотяй вони, ці три держави, творили „потрійний союз".

По побіді під Адовою навіть Злучені Держави признали незалежність Етіопії, поробили торговельні угоди і вислали свого міністра на царський етіопський двір.

Менелік вже не вірив французам, коли ті звернулися до него в справі докінчення залізниці від французького портового міста, Джибуті, над виходом з Червоного моря, до Адіс Абаба, головного міста Етіопії. Врешті 6 липня, 1906, прийшло до такої угоди: Залізниця (495 миль) буде власністю Франції, але управа (дирекція) залізниці буде складатися, крім французів, також з англійців, італійців і етіопців, а до перевозу-торговлі тої залізниці всі держави мають мати рівне право. (Залізницю скінчено 1917 р., потяги ходили два рази на тиждень). Наслідник Менеліка повів справи державні так добре, що 1923 року принято Етіопію до Ліги Націй.

Етіопія край багатий, але природні багацтва не використані; ні копалень, ні фабрик, до яких ми звикли в Канаді. Управа краю була в руках коптійських християн. Християнство те (трохи помішане з Старим Завітом і закпашене магометанством), поширене там ще від четвертого століття по Христі. Населення росле, здорове і досить інтелігентне, як на африканців. Ще до недавна велася там торговля невільниками. Шкільництво там примусове, хотяй, на ділі, лише меншість населення з нього користає. Етіопці мають своє письмо, також писане право, зложене на підставі права римського, як і наше англійське право. Клімат різнородній: на долах горячий, в горах умиркований. Земля придатна на управу всяких овочів, ярини, як також всякого зерна.

О. П. Яковенко.

(Дальше буде).

ВСЯЧИНА.

Життя деяких сотворінь.

Муха і пчола живе коло 10 місяців.
Пчоляна матка — 3 до 5 літ.
Воробець — 5 до 6 літ.
Голуб — 20 до 25 літ.
Чайка — 60 літ.
Орел, яструб — 100 літ.
Пси, свині, коні, товар — 30 літ.
Верблюд — 50 літ.
Слон — 150 літ і більше.
Черепаха — 250 літ.
Щупак — 260 літ.

Значить — згадані звірята можуть до такого віку дожити.

Міліярд — біліон — золото.

Те, що в Канаді зветься біліон, в Европі зветься міліярд. Отже тисяча мілійонів (1,000,000,000) в Европі зветься міліярд, а в Канаді біліон. Европейський оден біліон (1 і 12 зер) зветься в Канаді оден трилион... Щастя, що звичайні люди такими великими цифрами не мають що рахувати, а то було би багато непорозуміння.

Взяти золота на оден міліярд (1,000, 000,000) і зробити з нього одну грудку, то треба би 6,000 людей, щоби її підняти. А щоби тілько золотих грошей перевезти, то треба десять залізничих вагонів.

Большевицька рука по світі.

Відомо було, що в 1922 р. большевицький уряд піддержував в Европі 298 (майже 300) часописів, і так:

В Німеччині	42	Голяндія	6
Норвегія	41	Греція	5
Італія	28	Фінляндія	4
Чехія	20	Люксенбург	4
Югославія	19	Румунія	3
Швеція	19	Угорщина	2
Англія	13	Данія	2
Болгарія	13	Еспанія	2
Франція	12	Белгія	1
Швайцарія	7		

Крім того є ще краї поза Европою.

Так виглядає большевицька робота, чи пропаганда! А читачам большевицьких газет і на гадку не приходило, що це Москва дає їм те, що Москві на користь.

Також питання — кілько грошей пішло на піддержку всіх тих газет? В 1922 та дальших літах...

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК „ДОБРИЙ ПАСТИР"?

В кождій українській православній хаті повинен знаходитися бодай один примірник молитовника — „ДОБРИЙ ПАСТИР".

Ціна молитовника в міцній шкіряній оправі, з золотим хрестом та написсю з пересилкою $2.25

Ціна молитовника в міцній полотняній оправі з золотим хрестом та написом $1.75

Гроші й замовлення слати до:
Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave. — Winnipeg. Man.

ОПОВІДАННЯ для МОЛОДИХ ЧИТАЧІВ

(Зібрав о. Д. Ф. Стратійчук).

БРАТЕРСТВО.

В роках від 1914 до 1918 провадилася велика світова війна, підчас котрої много вояків згинули.

На однім полю бою лежали два вояки, тяжко ранені, й дожидали смерти. Оден з них, німець з Баварії, гарний, русявий хлопець, мав тяжку рану в животі. Другий, молодий француз, був ранений в голову і в бік. Оба, в тяжких болях лежали побіч себе та догоряли, мов воскова свічка. Третий жовнір, що також був тяжко, але не смертельно ранений, що лежав недалеко них, так описує їх останні хвилі життя:

-- Я, — каже він, — бачив, як француз слабим рухом вложив свою руку під одежину й чогось шукав на своїх грудях. Він вийняв маленький срібний хрестик, підніс його до своїх уст і з любовю й пошаною поцілував. Своїм слабим, але чисти голосом сказав:

„Аве Марія", що значить „Радуйся, Маріє".

Баварієць отворив свої голубі очі, що вже з них виглядала смерть. Він знеможено звернув свою голову до француза й докінчив молитву почату французом: „Молися за нас грішних тепер, і в годині смерти".

Очі обох зустрінулися й вони зрозуміли оден другого. Вони були християни, товариші недолі й бажали померти, як християни, то е в дусі любови й всепрощення. Француз простягнув хрестик до німця і той поцілував його. Оба ще добули стільки сили, щоби подати собі руки ј француз, стискаючи руку ще до недавна свойому ворогові, сказав:

— Кожний з нас служив свойому краеві, відійдемо ж у вічність до Бога примирені.

Німець ласкаво усміхнувся до нього, даючи тим знак своеї згоди.

Коли душі їх розстались з тілом, заходяче сонце кинуло на їх трупи свої чарівно-ясні лучі, немов цілуючи їх, або немов любо усміхаючись, відкривши щире братерство на крівавім полі бою.

ЯЗИКИ.

Давно колись жив загально знаний тоді чоловік, що називався Ксентус. Він наказав свойому кухарові Езопові, щоби постарався о якнайкращу їду на кілька днів, бо він буде гостити знатних гостей.

Езоп був добрий і вірний кухар, і старався виконати свій обовязок, як найкраще. Він замовив велику скількість язиків і приготовив їх делікатно на ріжні лади.

Коли гості посходилися й позасідали за стіл, Езоп подав на стіл язики, як одну з головних страв. Господар з гістьми були дуже задоволені й робили веселі завваги щодо язиків.

Коли прийшла вечеря, Езоп подав знов язики, хоч інакше приправлені. На сніданок те саме, а на обід також. Та це вже було понад всякий жарт і Ксентус строго запитав Езопа:

— Чи не казав я тобі, щоби ти подавав якнайдобірніші та найсмачніші потрави?

— А що перевищае язики? — відповів Езоп. — Язик є орудям знання, науки й фільозофії. Цим благородним органом великі промови виголошуються. При помочі їх заключаються торговельні договори, контракти. Нічого не можна порівняти до язиків.

Ціле товариство, чуючи дотепні виводи кухаря, повеселіщало і оплескало Езопа. Добрий настрій був привернений.

— Ну, — сказав Ксентус до гостей, — зробіть мені ще ласку й залишіться на вечерю; а звертаючися до Езопа сказав:

— Коли це була в тебе найсмачніша страва, то на вечерю прошу приготовити нам як найгіршу.

Коли в вечір гості посходилися на вечерю, немало здивувалися, а то й обурилися, побачивши на столі знова язики. В присутности гостей Ксентус гнівно звернувся до кухаря:

— Як це, Езопе, може бути, щоби язики одного дня були якнайліпшою стравою, а другого дня якнайгіршою?

- А що може бути гіршого від язиків? — сказав Езоп. — Чи е така підлість під сонцем, до якої язик не спричинився б? Зрада, надуживання, несправедливість, обман, обговорюються та постановляються язиком. Через язики приходять до руїни держави, особисті приятельства, родинне життя і багато, багато лиха приходить через язики.

Всі гості надзвичайно здивувалися великою оригінальністю думки Езопа. На просьбу гостей господар дав йому відповідне винагородження.

ЗВІДКИ ВЗЯЛИСЯ ЖАЙВОРОНКИ.

Жайворонок, це така пташка, що високо літае й гарно співае. Про те, звідки жайворонки взялися, люди розповідають таку леґенду.

Бувало цілісенький день сидів маленький Ісус домв. То вистругував з дерева зірки, то майстрував щось іншого, а часто сидів при вікні та дивився в небо, або перед себе довго-довго своїми прегарними, сумними та задуманими очима.

Мати Божа просила Його тоді, щоб вийшов дихнути свіжим воздухом, бо в хаті тісно та душно. Також старенький Йосиф заохочував його вийти на двір, побігати до схочу та побавитися з хлопцями.

Раз якось зібралися діти на майдані побіч Йосифової хати та почали бавитися. Був між ними також Ісус.

Хлопята розгулялись й почали кидати в гору камінчиками. Найвисше усіх кидав Михаїл, інші кидали замісць в гору в бік і їх камінчики падали недалеко

Маленький Ісус розохотився і враз заявив хлопятам.

— Дивіться! Тепер я кину камінчик. Побачите, як високо полетить.

Другі діти засміялися, а Михаїл набундючився та каже:

— Чекай! Вперед я кину, а тоді вже ти. Побачимо, хто вище кине.

З тим він кинув в гору свій камінець, що за хвилину впав на дах Йосифової хати.

Потім кинув камінчиком Ісус.

Полетів той камінчик дивно високо-високо. Хлопці задерли голови в гору й не могли діждатися, коли він впаде. А він не впав. Коли вже був дуже високо, замінився в малу, сіру пташину, що підбиваючися що раз висше, почала чудово співати...

А маленький Ісус, якому з утіхи аж очі розгорілися, підносив камінець за камінцем і кидав в гору, а там вони діставали крильця й не вертали на землю. І що Ісус кинув камінець, то під голубими облаками зявлявся новий Божий, підхмарний співак.

І так зявилися на світі жайворонки, що весною, при праці хлібороба, приспівують йому та нагадують Великого Творця.

МАМА В ПРИПОВІДКАХ.

Краще, ніж довгі бесіди, можуть показати значіння матері приповідки. Не будь мати важною, а й приповідок про ню не було би.

— **Мати наша, мати, де тебе взяти?** — кажуть в положенню, де материна поміч дуже потрібна, а матері нема.

— **Материна-батькова молитва зо дна моря вириває,** — казали колись наші козаки Запорожці, що нераз бували серед грізних небезпек.

— **У город (до міста) по гроші, в село по розум, а до мами за порадою,** — говорять, коли хочуть показати, що такої щирої поради, як від матери, не можна ніде дістати.

-- **Материні руки хату держать,** — говорять люди, коли хочуть показати матір, як провідницю Дому, Родини

— **Матері ані купити, ані заслужити,** — кажуть, щоби показати, що матер здобути не можна, коли її нема

— **Нема в світі цьвіту цьвітійшого над маківочки, нема родуріднійшого від матіночки,** — говориться в пісня.

-- **Жінка для совіту** (для поради),
Теща для привіту,
Матінка рідна лучше всього світу,
- цебто, що мати і порадить і привитає і віддасть все, що лише може віддати

Як мати рідненька,
То й сорочка біленька, — говорять дивлячись на сиріт. Або ще.
— **В кого ненька,**
В того головка гладенька!

— **Куля мине, а материне слово не мине!** — кажуть, коли мати мусить на дітей гірко нарікати.

— **Як умре дитина, то мала щербина,**
А як мама, то велика яма! — для всіх дітей, для дому, для батька, для цілого родинного життя.

-- **Все купиш — матері не купиш!** — такою дорогою річею є мати.

— **Знайду собі жінку, але матері дітям не знайду!** — каже батько вдовець.

Головонько ж моя бідная,
В мене мати нерідная, — співається в сирітській пісні.

Високая, як та сосна,
Бо при своїй мамі росла! — так означуеться значіння матері для виростаючої дочки.

— **Хто батька-матері не слухае,**
Той буде собачої шкіри слухати! — говорять про впертих і непослушних дітей. Собача шкіра— шкіряний батіг, яким будуть чужі люди таких дітей розуму вчити.

— **Бо хто матір забувае,**
Того Бог карае,
Чужі люде цураються,
В хату не пускають! — каже Шевченко.

Таких і подібних приповідок про значіння матері є ще більше, і в нас і в усіх народів світу. Тямлячи це нехай кожна мати пильно дбае, щоби задержати високо свою повагу і в очах своєї родини і серед громади. Це така повага, якої таксамо ані випросити, ані купити не можна. (Ц.)

ОБРАЗОК З ЖИТТЯ.
(Канора, Саск)

В місцевости С жила православна родина. Належала до місцевої укр прав громади. Але як часом буває в життю, жінка посварилася з чоловіком. Щоб ліпше чоловікови допекти заявила йому, що мусять покинути укр. прав. церкву, а перейти до католицької. Чоловік опирався деякий час, але врешті для родинного спокою пристав на це. Одної неділі було Богослуження в католицькій церкві і на тім Богослуженню були вже згадані нові члени. Жінка тішилася, що побідила чоловіка і завела його до католиків. З гордістю і вдоволенням вертала до дому. По дорозі стрінулися зі своїми сусідами православними. Розговорилися. Православні старалися переконати відступників про їх злий крок. Але надармо.

Вперта і зарозуміла жінка рішучо заявила: „Моя нога вже не переступить порога вашої церкви".

Минуло кілька тижнів від цеї розмови. Жінці трапилося нещастя. Покалічена опинилася на смертній постелі. Перед смертю просила похоронити себе на православнім цвинтарі при укр прав. церкви.

Поєдналася з церквою, яку так легкодушно покинула.

Невгаданими стежками ходить судьба людини. А. В.

ДОБРИЙ ПРИМІР.
С(Смокі Лейк, Алта.)

Панство С. Чаглеї перебували у своїх родичів панства і Палиничів в Смокі Лейк, Алта., й тут наш парох о. Гр. Василів охрестив їм синка, давши йому імя Евген.

При кінці вечері, о. парох відніся до присутних гостей з зазивом, щоби при цій оказії зложили жертви на ціль нашої святої Рідної Церкви. Жертвували слідуючі:

По 2 дол.: Стефан Подоляк, Едмонтон, Алта.

По 1 дол., Іван Палиник, Самуїл [illegible]иник.

По 50цт.: Стефан Чаглей.

По 25цт : о. Гр. Василів, П. Мороз, Гео. Павлюк, пані Анна Мороз, Н Паламарик, П. Разой.

По 10цт.: Т. Терновий, Й. Ярема, Петро Лазарук, Гео Цибуляк, Гео. Чаглей, пані Марія Рацой.

Всім жертводавцям, котрі завсігди памятають про цю святу справу й на кожньому місці піддержують її, щире спасибі. Гість.

УКРАЇНСЬКІ ХРЕСТИНИ
(Саскатун, Саск.)

Другого дня Великодних Свят, т є 25-го квітня 1938 відбулось хрещення чотирох вже старших дітей п-ва Дирбавків, в домі родичів, в Саскатуні. Свящ. В. Кудрик пояснив значіння хрещення, підчеркнувши, що ті, які хрестяться, повинні бутиростілько більше задоволені, що хрещення відбуваеться в часі Великодня, отже тоді, коли давні християне найрадніше хрестилися. Це буде окрема памятка для новоохрещених. Хрестились: Юліян, Василь, Верона і Гелена.

Присутні при хрещенню і куми, на заклик п. Нагірного зложили на

Дієцезіяльний Фонд:	
М. Нагірний	1.00
[redacted]	1.00
Дирбавка (батько новохрещ.)	1.00
Пані Тофан	.45
Завіслюк	.30
Свящ. В. Кудрик	.55
Петрук	[redacted]
Марія Цапнюк	.25
Разом	$5.75

Отже щире українське Спасибі! всім, що при нагоді родинного свята зложили жертви на добру справу. Нехай це буде примірок для других. А п-ву Дирбавкам і їх дітям, що хрестилися, найкращі бажання — щоби Бог благословив їх всім, чим добрих людей благословить. Пр.

ВЕЛИКОДНЯ ПИСАНКА.

БЕСВУД, МАН.

Н. Лесюк .35

ОВКБОРН, МАН.

По 50цт.: Іван Надольський, П. М. Ременда.
По 25цт : Н. Польовий.
По 5цт.: Микита Івашко.

ЕНГУСВИЛ, МАН.

По 25цт К Сохалюк, І Балакунець, С М Карпюк, пані С. М. Карпюк.
По 10цт.: М. Дроздовський.

ЕЛФІНСТОТН, МАН.

По 25цт.: А. Матієць, М. Кава, пані М. Гірак.

РОСБОРН, МАН. (місто)

По 25цт.: І. Мамалига
По 10цт.: А. Скоробогач.
По 15цт.: пані А. Скоробогач

РОССБОРН, (фарми)

По 1 дол.: Георгій Гладій, Стах Королик. М. Калинюк.
По 65цт.- Марія Кирилюк
По 50цт.: Теодор Гладій.
По 30цт.: пані Ф. Топольницька.
По 25цт.: Н. Кармазинюк. Семенюк, Н Торський, К. Шевадуцький П. Сторожук, Г. Гладій, С. Баранецький, Г. Одайський, Ф. Топольницький, І. Пасерб, пані М. Іванчук
По 20цт . І. Антонійчук.
По 15цт.: П. Сторожук, пані С. Танасійчук, пані Н. Торська, пані Г. Гладій.
По 10цт.: Г. Одайська, І Ковальчук, А. Бальбас, пані І. Семенюк, А. Ковальчук, М. Стрілецький, В Антонійчук, В. Ковальчук, П. Кузенко.
По 5цт.: А. Калинюк, П. Семенюк, Т. Стрілецький, Ф. Одайський, Г Солтис

ВЕГРЕВИЛ, АЛТА.
(Збірка о. Д. Ф. Стратійчука)

По 1 дол.: Ів. Порайко, П. Зварич, С. Товпич
По 50цт.: Ем. Засійбіда, П. Ісаенко, Ю. Шевчук.
По 45цт.: В. Кирпанюк,
По 25цт : Ст. Лякун, В. Винничук, А. Зварич, Н. Кирилюк, Мих. Хаврук, В. Зарубій, Ів. Юрчук, Ф. Бойко. Ів. Кошман, Ів. Засійбіда, Р Тимчук, Ю. Фаївчук.
По 10цт.: Г. І. Гнинчук, Н. Гунька.

СІЧ-КОЛОМИЯ, АЛТА.
Збірка о. Д. Ф. Стратійчука.

По 1 дол.: В. Гаврилюк
По 55цт : Анна Винничук.
По 25цт.: П. Воробець, І. Н Самотюк, Г. Онишук, Н. Харук, Марія Чернявська, В. Чернявський, В. Слободян, Д Никифорук, В. М.-Чернявський Мир. Чернявський, Т. Воробець, Ник. Самотюк.
По 20цт.: Па Саламандик, В. Пилипчак.
По 10цт : І. Петрук, І. Т. Петрук, П. Гоздюк, Н. Н.
По 5цт.: Андрій Яремій.

РЕДВЕЙ, АЛТА.
Збірка о. Д. Ф. Стратійчука.

По 1 дол.: Ів Семенюк.
По 50цт.: С. Семцив. Д. Венгер.
По 25цт.: І. Татарин, А Квашук, Г. Возмірський, Г. Сухина.
По 10цт.: В. Зинюк

ФЕДОРА, АЛТА.
Збірка о. Д. Ф. Стратійчука.

По 25цт : П. Магера, П. Кузик, Ів. Винничук, М С. Фербей, Ів. Воєвідка, А. Бабій.
По 20цт.: Ст. Панчин.
По 10цт.: П. Озипко. Н. Бойко, С С. Озипко, Н. Н.

ЕҐРІМОНТ, АЛТА.
Збірка о. Д. Ф. Стратійчука.

По 50цт . І. Бляел
По 30цт.: Н. Якимець.
По 25цт.: Ів. Васкиника, Л. Гавалюк В. Короташ, Н. Н.
По 15цт.: М. Гринюк.
По 10цт.: І. П[illegible], 4 рази Н. Н

СТ. МАРТІН, МАН.
(Збірка о. І. Дмитрова)

По 1 дол.: С. Кичур.
По 50цт.: п-во С. Луговий, З. П. Шклярук.
По 25цт.: І. Баран, Вас. Луговий, А. Д. Рурак, Е. Довганюк, Вас. Борса, Г. Коломиец, п-ні Соснела, пані Вас. Луговий, п-ні Гладун, І. Гладун, Д. Міхалюк, п-ні А. Д. Рурак.
По 10цт.: І. Д. Рурак, В. Ільницький.
По 5цт.: Д. Давидюк, Вол. Давидюк, Елена Давидюк, Н. Луговий. Евгенія Давидюк, Віктор Давидюк. П. Михалюк.
По 3цт.: Евгенія Рурак (дитина)

КАДВОРТ, САСК.

Збірка о. Т. Майби, переведена в церкві 3.65

ВІННІПЕГ, В ЦЕРКВІ СВ. МИХАЇЛА.

По 1 дол.: Ф. Олійник, о. С В. Савчук, К Вишніцький, Ольга Войценко
50цт.: Мир. Стечишин, С. Паліброда (Ґренд Пойнт), о. Д. Кирстюк.
По 40цт : Н. Дирбавка (Дуфрост)
По 35цт.: О. Колодруцький
По 25цт.: В. Волошин (Дуфрост), Марія Колтек, І. Давидюк, Марія Дирбавка (Дуфрост), п-ні Бурак (Ст Боніфес), С Мазурак, Д. Палагнюк. Т. Заморняк, Зенон Савчук, Петро Дирбавка (Дуфрост), П. Олійник пані Гамулка, пані Микмилан (Ванкувер), Н. Мороз, пані Д. Міхоцька М Магер. П. Брик (Риверс), Е. Манчуленко, пані Ольга Савчук. В Кацюрак. Н. Н. пані Дирбавка (Дуфрост).
По 20цт : Вас. Клибак.
По 15цт.: Г. Вуктик.
По 10цт.: Он. Угринюк, Тео. Ґордійчук, пані Я Ґордійчук, пані Лучик, Марія Козак, пані А. Найлс, пані В Волошин (Дуфрост), пані Федорик.
По 5цт.: пані Чернецька, Яремко. Не подали імен .45

БЮКЕНАН, САСК.
(Збірка о. М. Фика)

По 25цт. К. Гонцьола, Я Гондзьола.
По 15цт.: М. Ярема.
По 10цт.: А. Грицюк (Інсінґер.).

ІНСІНҐЕР, А. Грицюк .10

ВИММЕР, САСК.
(Збірка о. М. Фика)

По 1 дол.: П. Стрілець, п-во Ксьондзина.
По 50цт.: А. Половня, Гр. Кудрик.
По 25цт : пані Г. Кудрик, пані К Мамчур, М. Олтва, М. Федак, пані М Леончук, Н. А. Франко, Б. Пудрич, І Бойко, В. Романюк. Д. Токарчук, П. Деренюк. К. Бойчук, Анип Федак. Г. Кінащук, Н. Тутка, Г. Франко.

ПРИНС АЛБЕРТ, САСК.
(Збірка о. Т. Кисілюка)

Георгій Бзовий 1.00
Алек Фучко .50
По 25цт.: К. С. Савчук, Іван Котелко, Іван Дігнерис, Стефан Лупцюк, пані Лупцюк, Матвій Дах, Том Шевців, Теодор Загаевич, Текля Маріюник, Михайло Зюбрак.
По 10цт.: Марія Кіндрачук. К. Загаевич Т. Бабицький, Л. Новак, Н Н пані Зюбрак. В. Голець.
По 5цт : пані Дах, Марія Дігнерис

ГОНЕЙ МУН, САСК.
(Збірка о. Т. Кисілюка)

Григорій Закус 1.00
Петро Слобода .50
Василь Боголрс .30
По 25цт : Семен Карпиш, пана І Березовська, М. Карпесь, Михайло Збаращук, М. Павлишин, Павло Закус, Стефан Горичун, Григорій Креховець, Тома Стецій, Микола Чамбул, п-на М. Палідвор.
По 15цт.: Кость Пихлик, Марія Пихлик, С. Загара.
По 10цт. Михайло Горбань, п. Шкоропад, Іван Березовський, Михайло Сарабин, Евген Мудрий, Ольга Павлишин, Тони Токарик. О. Григор. Теодор Пскарук, Іван Кривих, Петро Мудрий, Георгій Ковалюк, Михайло Гаралуць.
По 5цт.: Адольф Скеба, пані А. Тілета.

СЕМБОРТ, САСК.
(Збірка о. Т. Кисілюка)

По 1 дол.. Георгій Клим, Георгій Бзовий, Георгій Паскарук, Іван Дениеин, Никола Денисюк учитель.
По 50цт.: Марія Лапгра, Марія Криніцька.
По 25цт.. Олена Дикаман, пані Е. Лабюк, Матей Петращук, Е. Лабюк. пані Клим, Н. Паскарук, Михайло Каліновський, Іван Паскарук, Василь Чубей, Іван Лабюк. , Франко Криніцький, Василь Паскарук, Марія Климко, Теодор Стойко.
По 20цт.: М. Бзовий, В. Гловацький, М. Бзовий.
По 15цт : Зоф. Гловацька, Н. Чубей, З. Каліновська.
По 10цт.: Теодор Воронюк, Марія Косодан, Марія Кушак, А. Глявка, Іван Палброда, Стефан Коцюба, Георгій Ковалюк, Марія Ковалюк, Юрко Паскарук, Марія Кохан, Віолет Воронюк, Іван Гловацький, Митро Паскарук, Микола Паскарук, пан Потічка.
По 5ц. Никола Клим

ЗАВАЛЄ, АЛТА.
(Збірка о. Т. А. Горбая)

Ст. Воробець 1.00
Дм Воробець .50
По 25цт. С Гунька, Ел. Цапик.
По 10цт.. П. Грудей, М. Шарган, Ю. Гунька, М. Лазей.

ЕНДРЮ, АЛТА.
(Збірка о. Т. А. Горбая)

По 25цт. Т Савчук, П. Болеховський, Юрій. Танасюк, І. Іванович, О. Гуцуляк, І. Гунчак.
По 10цт.: Г Воробець, Ю. Котик. М Сай
5цт.: С. Лесик.

МЮСІДОРА, АЛТА.
(Збірка о. Т. А. Горбая)

По 50цт.: М. О. Мандрусяк.
По 25цт.: М. Ільков, Ф. Ільков
По 25цт.: В. Великопольський Ан. Мандрусяк, П. Ільков, С. Кривяк.
По 10цт.: Д. Ільков, Н. Лещовський, І. Слуф, С. Делявський, І. Сорохан, Ф Мандрусяк, І. Мандрусяк, В. Колісняк, М. Лещишин, Г. Гоміник, П. Ільков, А. Качмар, І. Кривяк, А. Гоцман.
Непідписаних 85 цт.

ТУ ГИЛС, АЛТА.
(Збірка о. Т. А. Горбая)

По 25цт П. Гриник, І. Колісняк.

ГУДІВ, САСК.
(Збірка о. Е. С. Улина)

По 1 дол., Микола Пилипів, І. Кушнір, Михайло Мочула, пані і пан Щурко.
По 50цт.: Юрко Павлишин, Теодор Мочула, В. Паньків
По 35цт.: Андрій Пилипів.
По 25цт.: В. Савчин, Іван Марчика, І. Любий, Ю. Гребенюк, Олена Павлишин, Василь Чілиців, І Скоробогач, В. Парфенюк, пані Хонько, А. Петлак, Н. Н. А. М. Пилипів

АРТУНА, САСК.

По 1 дол : І. Щильчак, І. Буряник, Т. Нугаєвський, Василь Симснюк.
По 25цт.: І. Павлюст.
По 10цт.: Д. Гават.

ВИНЯРД, САСК.
(Збірка о. Е. С. Улина)

По 1 дол · Матій Ахтемійчук
По 50цт П. Мочульський
По 25цт · Ю. Рідак, Мих Маршинин, Д. М Осталович. Л Дашків.

ФЕНВУД, САСК.
(Збірка о. Е. С. Улина)

По 50цт · Іля Пилипів, Мих. Галик.
По 20цт : Катерина Кушок
По 10цт.: пані Р. Регус.

ГАББАРТ, САСК.
(Збірка о. Е. С. Уляна)
По 1 дол. Теодор Харин.
По 25цт. С. Колянко, Д. Кузій.

ФОСТОН, САСК.
(Збірка о. М. Фики)
По 25цт.: Е. Фарбатюк, Р. Стратійчук, П. Мелещук, Н. Строньскі.
По 20цт.: М. Запороцький.
По 15цт.: С. Сітко, Л. Смертюк, І. Демчук, М. Сітко.
По 10цт.: А. Савчук, А. Чурило, А. Мелещук, Г. Замороцький, А. Кравець, М. Пережан, пані Смертюк.
По 5цт.: Ф. Чайковський, С. Грушка, Г. Пережан.

МЕНЗІ, МАН.
(Збірка о. С. Симчича)
По 1 дол. Петро Друль.
По 50цт. Іван Пелешок.
По 25цт. Олекса Грошок, Олекса Друль, Іван Скопеляс, Петро Цюцьмаць, Ф. Друль, Юрій Карасевич, Никола Друль.
По 20цт.: Іван Кісь.
По 15цт.: М. Тесарський.

ВАСЕЛ, АЛТА.
(Збірка о. Гр. Василіва)
По 1 дол. Георгій Фуштей

ВОРОУАЙТ, АЛТА.
По 1 дол. І. Вістун.

СМОКІ ЛЕЙК, АЛТА.
(Збірка о. Гр. Василіва)
По 1 дол.: Василь Підручний агр., Іван Палинчак, Семен Костенюк, Аксентій Величук, С. В. Радомський уч.
По 50цт.. пані С. Наглей (Едмонтон).
По 25цт.: Н. В. Гавінчук, Петро Лазарук, Василь Павлій.
20цт.: Нечиткий.
По 10цт.: Н. Войценко, Ів. Галицький.

БЕЛІС, АЛТА.
(Збірка о. Гр. Василіва)
Пані М. Василів .50
По 25цт.: П. Рипка, Сидор Куташ.
По 10цт.: Іван С. Черніван (Вастейо), К. Медвідь, В. Боднарчук.
5цт.. В. Ропчан.

ДАВНІНГ, АЛТА.
(Збірка о. Гр. Василіва)
По 1 дол.: Филип Стрийський
По 25цт.. С. Магас, пані Ф. Стрийська, М. Шерстинка, пані Марія Бур.
По 15цт.: пані Гелена Гаврилюк, В. Савчук (учитель).
По 10цт.: пані Ліна Попович, І. Гордей, М. Белзик, А. Попович, пані Анна Тащук, М. Буяр, пані Г. Балаецька.
По 5цт.: пан М. Белзик, пані Пар. Тащук, Іван Дребіт

СТРИЙ, АЛТА.
(Збірка о. Гр. Василіва)
По 25цт. Іван Тхір, Л. Підлужний, В. Підлужний, Н. Тетенко.
По 15цт. пані Текля Королюк, П. Королюк.
По 10цт.. Іван Шиш, Й. Мазур, Ілько Романчук, Матвій Химка.

СПЕДДЕН, АЛТА.
(Збірка о. Гр. Василіва)
По 1 дол.: Саверко П. Леськів
50ц. Олекса Хрипун
30цт.: Василь Гордей.
По 25цт.: М. Д. Шемелюк учитель (Дервент), С. Леськів, Гр. Пасецький, М. Капінський, А. Остапів.
По 10цт.: Н. Комгер, І. Романюк, Іван Леськів, Н. Сироник, Дмитро Леськів, Андрей Галас
По 5цт.: Н. Н.

ГЕМЛИН, АЛТА.
Ник. Панас .25
П-на Евгенія Панас .10

ЕТЕЛБЕРТ, МАН.
(Збірка о. П. Запаринюка)
По 1 дол.: М. Н. Григорчук, Н. Григорчук адв.
По 50цт. І. Журав, К. Масцюх уч. М. М. Русин уч., М. Сарчук уч.
По 25цт.. С. Шевчук, П. Евусяк, Н. Н. І. Ситник уч., І. С. Шевчук.
По 15цт.: Пані Гаврилюк

РОБЛИН, МАН.
(Збірка о. П. Гліцького)
По 50цт: А. Ковтун.
По 25цт: В. Новосад, С. Новосад, Г. Новосад, Г. Мидзян, П. Ірха, М. Слюсар, В. Сорочук, І. Сорочук, С. Стиба, О. Гаврилюк, І. Лукач, пані І. Хома.
По 10цт.: П. Солтис, М. Покасюк, А. Зубрецький.

ШОРТДЕЙЛ, МАН.
(Збірк о. П. Гліцького)
В. Малюта 1.00
пані П. Ольчиук 25

ПЕТЛЮРА, МАН.
(Збірк о. П. Гліцького)
По 25цт: І. Миць, П. Кузик, пані П. Стадник, Кас. Стадник.
По 10цт.: пані Бантрох, Марія Стадник.

ГРЕНДВЮ, МАН.
В. Гуска 1.00
В. Ілюс 25

ГАРДЕНД, МАН.
(Збірк о. П. Гліцького)
По 25цт. пані М. Гикава, А. Велцкий, І. Зіонзецький, П. Юрій
По 20цт. Марія Гикава, П. Федорчук
По 10цт: І. Шевчук, пані Юрій

ГІЛБЕРТ ПЛЕЙНС, МАН.
(Збірк о. П. Гліцького)
По 50цт. М. Тихоліз, панна А. Тихоліз.
По 25цт.: П. Дроздович, В. Дроздович, К. Мороз, А. Мандрик, пані Т. Тихоліз.
По 15цт.: пані Т. Тихоліз

ШЕДВЕЛЕЙ, МАН.
(Збірк о. П. Гліцького)
По 10цт: О. Прокопець, П. Корчак.
По 5цт.: М. Шмігельський, А. Морораш, К. Антойяк, Н. Прокопець.

АРРАН, САСК.
(Збірка о. Л. Дячини)
По 1 дол.: Юрко Майструк.
По 25цт: Стефан Савченко, С. Бугера, Теодор Стасюк, В. Григоришин, Н. Череда, Йосиф Стрільчук, Йосиф Пасека, Л. Томащук, С. Ізерезовський, пані П. Гишка, А. Боднарчук, В. Томенчук, С. Савчук, М. Пайнгрес.
По 20цт. А. Максимчук, Т. Семчук, Іван Крочак.
По 10цт.: Л. Прокопчук, В. Савчук, І. Горохолин, А. Сохацький, Н. Гриців, Купрій Дубенчук.
По 5цт.: Марія Гучак, Йосиф Яремко, А. Рубашевський

СОПОФ, САСК.
(Збірка о. Л. Дячини)
По 50цт.: Я. Момотюк.
По 35цт: Петро Фелегчук
По 25цт: Елена Сметанюк, Анна Косоловська, Михайло Косоловський, Г. Косоловський, В. Косоловський, пан І. Гнатий.
По 15цт. Анна Косоловська, Іван Косоловський.
По 10цт.: Іван Богдан, Елена Голіната, Василь Пакуляк, Дмитро Голінатий, С. Кирилюк, Анна Богдан, Н. Кирилюк, П. Косоловський.
По 5цт: Петро Голінатий.

СТОРДЖИС, САСК.
(Збірка о. Л. Дячини)
По 25цт.: Антон Іванів, В. Грушка, І. Семаник, Г. Різнек, Анеля Іванів, Стефанія Грушка, пані А. Іванів, Стефанія Іванів.
По 10цт.: Ілько Лисів, пані В. Грушка, Н. Анака (Стінен), пані Солтис, пані Лисогірка, пані Різнек, пані Н. Завацька, М. Н. Анака (Стінен).
По 5цт.: пані Галатюк, С. Осадчук.

ДИ ПА, МАН.
(Збірка о. Л. Дячини)
По 1 дол.: Н. Бичок, Іван Миронюк, Р. Маларчук, Михайло Белкот
По 50цт.: Катерина Павлікевич.
По 25цт.: В. Кітчук, А. Журавецька, Анна Піч, Анна Бойчко, Г. Боєчко.
По 15цт.: п. і пані А. Піч.

ШЕРІДОН, МАН.
(Збірка о. Л. Дячини)
По 50цт.: В. Прокопчук, пані П. Прокопчук.
По 45цт.: Н. Баил.
По 25цт: Іван Ярмола, Д. Пакуляк, І. Пакуляк, Анна Петричка.
По 5цт.: С. Петришин.

БРУДЕРГАЙМ, АЛТА.
(Збірка о. І. Гикавого)
М. Гончарук 1.00
По 50цт О. В. Торончук, Іван Орлецький, Т. Михальчук.
По 25цт Т. Коношовський, П. Лятвін, Б. Мончаковський, Андр. Онучко, Б. Кульчицький, В. Непюк, П. Мацюко, А. Нипюк, П. Головач, Н. Рутко.
По 10цт.: Іван Онучко, М. Рута.

ЛУЖАНИ, АЛТА.
(Збірка о. Т. А. Горбая)
Ол. Боханецький 1.00
По 25цт. Ю. Боханецький, Софія Боханецька, М. Боханецький, Ольга Боханецька.

ПОДЯКА.

В імени української греко-православної Церкви в Малантон, Ман., складаємо якнайщирішу подяку всім членам і прихильникам та взагалі всім тим, котрі жертвували річи та брали активну участь в нашім базарі, котрий відбувся 14 і 15 травня цего року.

Дохід з базару, як попередно було оповіщено, призначений на докінчення нашої церкви в середині.

За уряд церковний.

С. Угринюк, рек. писар

ХРАМ

Української Православної Громади в Брендоні, Ман., відбудеться першого дня Зелених Свят — в неділю, 12 червня. — Богослуження відправить Всеч. о. С. В. Савчук.

По Богослуженню спільний обід з відповідною програмою.

На це свято щиро запрошується місцевих і позамісцевих українців.

Заряд Укр. Прав. Церкви в Брендоні, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. І. Гикавого
Червень.

2 Четвер, Вознесення Господне — Прут, храм.
5. Неділя, св. Отців. — Кейленд.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Гліцького.
Червень.

2. Четв., Вознесіння Госп. — Шелвелей.
5. Неділя. — Роблин.
12. Неділя. Зел. Святі, храм. — Шортдейл.
13. Понед. День Св. Духа, храм — Петлюра.
19. Неділя — Гілберт Плейнс
26. Неділя — Ленард

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Кисілюка.
Червень.

2. Четв. — Бруксбі північна, храм. Запрошується всіх гостей.
5. Нед. — Гонеймун, (катехиз.).
12. Нед., Зел. Свята — Семборг, Храм. Запрошується всіх гостей.
13. Понед — Шипмен. Храм. Запрошується всіх гостей.
19. Нед. Гринлид, (катехизація).
26. Нед. — Бруксбі Полудневий (катехизація).

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. С. П. Симчича.
Червень.

2. Четвер — Вознесіння Господне Мензі.
5. Неділя — Ингусвия.
12. Неділя. Зісл. св. Духа — Виста. (храм).
13. Понеділок — Зел. Понеділок — Россборн.
19. Неділя — Сенді Лейк.
26. Неділя — Ст. Джанс (Січ).
Адреса: — Мензі, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Запаринюка.
Червень.

2. Четвер. Вознесення, храм — Ешвіл. Всіх дооколичних українців запрошується.
5. Нед. Етелберт — Кавон.
12. Нед., Зелені Свята:
8 год. рано Всенічне і Утреня — Давфин.
11-а год. Служба Божа — Сифтон, празник
13. Пон. Валлей Ривер, коло Стороження — Храм. 3.30 пополудни Вечірня — Веллан.
19. Нед. — Косів.
26. Нед. — Пайн Ривер.
Давфин, Ман.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1938 РІК.

ЧЕРВЕНЬ.

1 С. Сщ. Патрикія
2 Ч. Вознесення Господнє
3 П. Рівноап. Константина і Ол.
4 С. Мч. Василіска, Водоким.

5 Н. Нед. св. Отців. Сп. Михаїла
6 П. Симона Див. Микити пер.
7 Г. † Найд. гол. Івана Хрест
8 С. Ап. Карпа, вм. Юрія нового
9 Ч. Сщ. Терапонта
10 П. Микити еп. Халк., Ігнатія
11 С. Мч. Теодосії діви Тирськ.

12 Н. Пресв. Тройці (Зел. Свята)
13. П. День св. Духа (2-ий д. З. С.)
14 В. Мч. Юстина
15 С. † Св. Івана Сучавського
16 Ч. Муч. Лукіяна
17 П. Митрофана
18 С. Сщ. Доротея еп. Тир.

19 Н. Нед. 1 по Зісл. св. Д. Всіх Св.
20 П. Муч. Теодота Анкір.
21 В. Теодора Страт.
22 С. Кирила арх. Алекс.
23 Ч. Свм. Тимофія
24 П. Ап. Вартоломея
25 С. Пп. Онуфрія Вел.

26 Н. Нед. 2 по З. св. Д. Мч. Акил.
27 П. Пр. Єлисея, Методія патр.
28 В. Пр. Амоса
29 С. Тихона еп. Амафун
30 Ч. Мч. Мануїла

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василіва
Червень.

2 Четвер. Вознесення (храм) — Смокі Лейк.
5. Неділя — Смокі Лейк
12. Неділя. З. Св. Духа, Давнінг
13. Понед., Пресв. Тройці. — Стрий
19. Неділя — Беліс.
26. Неділя — Глендон.
Смокі Лейк, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. І. Дмитрова.
Червень.

2. Четв., Вознесення Госп. — Сенток
5. Нед. — Портедж ля Прейрі.
12. Нед. Зел. Свята (перший день) Брендон, о. С. В. Савчук (храм).
12. Нед.. Зел. Свята — Іст Селкірк (о. І. Дмитрів)
13. Пон., Зел. Свята (2-ий день) Поплар Парк (храм).
19. Неділя — Тиндал.
26. Нед. — Ледвин.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Л. Березіцького
Червень.

2. Четвер, Вознесення Господнє. — Сеньків.
5. Неділя — Гардентон, місто
12. Нед., Пресв. Тройці, храм. — Вайта.
13. Понед., День св. Духа, храм — Толстой.
14. Вівторок, третій день Зел. Свят. — Сірко.
19. Неділя — Роза.
26. Неділя. — Арбака.
Адреса: — Толстой, Ман.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ
1938
Червень.

2. Четвер — Вознесення Господнє. Утр. Єван. Марка XVI: 9—20. Літ. Ап. Діяння I: 1—12; Єван. Луки XXIV: 36—53.

5. Нед. св. Отців: Голос 6. Утр. Єван. Ів. XXI: 1—14; Літ. Ап. Діяння XX 16—18; 28—36. Єван. Івана XVII: 1—13.

12 Нед. Пресв. Тройці (Зел. Свята): Утр. Єван. Ів. XX: 19—23. Літ. Ап. Діяння II: 1—11. Єван. Ів. VII: 37—52 і VIII: 12. Після Літ. Вечірня і Молитва з колінопреклоненням.

13. Пон. День св. Духа (2-ий день Зел. Свят): Утр. повсе[дне]вни без Єван. і Полієлея. Літ. Ап. Ефес. V: 9—19. Єван. Матея XVIII: 10—20.

19. Нед. 1 по Зісл. св. Духа: голос 8. Утр. Єван. Мат. XXVIII: 16—20. Літ. Ап. жид. XI: 33—40 і XII: 1—2. Єван. Мат. X: 32—33, 37—38 і XIX: 27—30.

26. Нед. 2 по Зісл. св. Духа: голос 1. Утр. Єван. Марка XVI: 1—8; Літ. Ап. Рим. II: 10—16. Єван. Мат. IV: 18—23.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XV. WINNIPEG, MAN., JUNE 15th, 1938 ВІННІПЕГ, МАН., 15-го ЧЕРВНЯ, 1938. ЧИСЛО (296) 12

ШЛЮБИ МАЕВСЬКОГО.

Нас запитують, як мається справа з шлюбами, що їх дае П. Маевський.

Манітобський шлюбний закон говорить, що шлюби можуть давати лише ті особи, що е до того уповноважені та е зареґістровані в департаменті життевої статистики, — отже священики ріжних християнських церков, проповідники вичислених в акті релігійних стоваришень, жидівські рабіни та судді повітових судів („кавнті корт").

Згідно з цим кожна церква, отже й Українська Греко-Православна Церква в Канаді предложує урядові спис своїх священиків і уряд їх реґіструе, як таких, що мають право шлюби давати. Коли П. Маевський перестав бути українським священиком в 1937 р., то й реґістрація його була сканцельована. Від того часу він не мае права шлюбів давати і хоч переводить шлюбні церемонії, то не мае права таких „шлюбів" реґіструвати і не реґіструе. Наскільки нам відомо, П. Маевський радить собі в той спосіб, що коли молоді прийдуть до нього вінчатися, він каже їм вибрати лайсенс (помимо того, що часом і оповіди проголошуе) та взяти цивільний шлюб перед судлею (в корті), а опісля переводить над ними шлюбну церемонію в Соборі, чи де там. Цей його „шлюб" не мае перед законом значіння і цивільні власти фактично про нього не знають, — знають тільки про цивільний шлюб, бо судля подібно, як кожний правний священик, реґіструе такий шлюб в департаменті життевої статистики.

В послідних часах довідуемося, що молодята, які хочуть брати шлюб в Маевського, йдуть часом до протестантського прічера, замість до судді і цей їх вінчае і шлюб реґіструе, а Маевський опісля дае їм другий „шлюб".

ЦЕРКВА ХРИСТОВА І „СКАЖЕНІ СОБАКИ"

Понизше наводимо перших два уступи з листа, якого голова Собору св. Покрови в Вінніпегу, Г. І. Блок, написав 10 квітня, 1938, до одного православного українця в східній Канаді. Цей лист прекрасно показуе релігійність, моральний уровень та християнського духа бодай декого з тих, що „обороняють" Українську Греко-Православну Церкву перед нею самою. Згадані два уступи з листа звучать дословно так:

„Вашого листа отримав та здивувався, що Ви в такий спосіб, з таким авторітетом знання відписуете. Пане Н. Н., я Вас впевняю, що Ви про справи Церкви нічого не знаете, а те що Вам хтось наговорив — то звичайна собі крутня безсовісних людий, безвірків.

„В Церкві Христовій не повинно бути процесів судових. Та що нам робити, коли СОБАКИ нас позивають? Лишаеться дві дороги, або боронитись, або покинути Церкву Христову! Покидати Церкви ми не хочемо — тому боронимось — наче перед СКАЖЕНИМИ СОБАКАМИ."

Під листом підпис:

„Гр. І. Блок,
гол. Собору."

ПОЛК. Е. КОНОВАЛЕЦЬ ПОГИБ З РУКИ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО АҐЕНТА.

Дня 22 травня ц. р. в Ротердамі, Голяндія, погиб від бомби полковник Евген Коновалець, провідник Організації Українських Націоналістів.

Донесення з Ротердаму подають, що бомбу всунув в кишеню, чи валізу пок. Коновальця большевицький аґент на імя Валюк. Бомба експльодувала, коли Покійний ішов вулицею, розриваючи його на дрібні кусні так, що довгий час навіть не було відомо, хто то був.

Обширні відомости в злуці з атентатом на полк. Коновальця вже були подані українською тижневою пресою і ми не вважаемо за потрібне тут всего того переповідати, тимбільше, що й обсяг нашого органу на це не позволяе.

Занотовуючи сумний факт трагічної смерти полк. Коновальця, висловлюемо глибокий жаль і смуток ізза втрати, яку ворожа рука нанесла Українській Нації, вбиваючи одного з її кращих Синів, що з відда038ністю і завзяттям боровся по своїм силам та по своему розумінню за визволення українського народу від польского та московського ярма.

Висловлюемо свої щирі співчуття осиротілій родині й товаришам Покійного, як рівнож самій орґанізації УОН, з якою ми можемо не погоджуватися, й не погоджуемося, головно на тлі церковного питання, але якої провідником був полк. Коновалець і яка з його смертю понесла дійсно велику страту.

В СПРАВІ НАПРЕСТОЛЬНОЇ ЄВАНГЕЛІЇ.

Оцим подаеться до відома Всеч. Отцям Духовним і Парафіям, що по довгих пошукуваннях та переговорах Консисторія увійшла в порозуміння з одним українським православним релігійно-просвітним товариством в Европі, яке взяло на себе справу видання напрестольної Евангелії в українській мові. Останні відомости, що Консисторія в цій справі отримала, говорять, що Евангелія вже друкуеться і якщо не зайдуть які непредвиджені трудноші та перешкоди, — вона буде готова з початком зими цього року.

Близші інформації в цій справі, — як про ціни й розмір Евангелії та про точний час, коли вона вийде з друку, — будуть подані Всеч. Отцям Духовним та Парафіям так скоро, як Консисторія їх отримае від видавців.

Згадане товариство рівнож мае в пляні видати малий Октоїх та Апостола в українській мові.

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

ПОКИЩО ПІВ КРОКУ ДАЛЬШЕ.

Коли до „оборонців Церкви", отже до групи Свистуна-Маевського належать також люди без самостійного ясного погляду на справу, то кілька пояснень може їм придатися...

Свистун добре знае, чого він хоче. Його слова: „Буду все нищити!" переказували мені вже давніше нинішні його помічники. Сам я чув від нього погрози, що він буде громадській справі лихо робити. Та що найважніше — його робота в послідних літах вже не говорить, але кричить, що він мабуть переводить свою погрозу в діло. Для думаючих всего того досить.

І в поході проти Укр. Прав. Церкви, тай загальної громадської справи Свистун копився, як виходить, такого способу: **Буду голосити, що Консисторія, отже з нею і В. Кудрик, це зрадники народної справи. Вони раді були, тай тепер е (на те ж нинішна „оборона") запропастити Укр. Прав. Церкву, щоби тоді зажити вигідним панським життям-розкошами. Так! І В. Кудрик — бо ж він член Консисторії! — отже і йому, як зрадникові, панських розкошей захотілося. Для лакомства нещасного він готов Церкву запропастити.**

Таке виходило з давнішої Свистунової авантури, таке вже дословно виходить з недавного листа 13-ки, який Свистун підписав.

- -

Зрадник Народу, це найбільший злочинець, якого знае світ. Свистун це мусить зрозуміти. Ані злодій, ані розбишака, ані убийник батька-матері не дорівнуе зрадникові. Бо зрадник Народу е обманцем, що готов цілий Народ знищити. Тисячі, сотки тисяч, цілі мільйони. І коли зрадникові доказана вина, тоді жадна кара ні мука не е за жорстокою, щоби зрадника покарати. Дя зрадника не повинно бути милосердя.

Отже Свистун з Маевським і своїми помічниками оголошують перед українським загалом в Канаді, **що Консисторія, отже і я, до тих найбільших злочинців належу.** Що і мені належиться найбільше жорстока кара, яку може видумати людська думка.

Але не лише сам Свистун з Маевським такий засуд проголошуе. Не 11 других, що на листі підписані. **Такий засуд проголошуе кожний Свистунів прихильник, симпатик і помічник. Кожний, хто Свистунову „оборону" обороняе, хто дае гроші на піддержку Свистуна, як оборонця.** Кожний з них каже, що я народний зрадник, що в мені в голові панські розкоші, і за них я готов народну справу запропастити. А в дальшім льогічнім висновку — що коли б в них, разом з Свистуном, була сила, то вони замучили б мене найлютішими муками. Або нарід повинен зі мною таке зробити, як зі зрадником.

Так! Хто стоїть з Свистуном, той думае те, що Свистун, робить те, що Свистун, хоче того, що Свистун. Він частина Свистунового „я".

Таким в моїм розумінню е кожний Свистунів симпатик і помічник. Кожний з них, стоячи в Свистуновій групі, разом з Свистуном кричить в мою сторону: „Ти народний зраднику! Тобі належить-

(Продовження на стороні 2)

ПОКИЩО ПІВ КРОКУ ДАЛЬШЕ.

(Продовження зо сторони 1)

ся те, що всім зрадникам! Загал повинен тебе вкамінувати!"...

В людей культурних суд відбувається так: найперше показують факти, потім ними означують силу злочину і назначують кару, а вкінци цілий вирок проголошують.

В Свистуна, Маєвського і Ко. все йде наоборот, по большевицьки: забагли і вирок проголошують, а про факти байдуже.

Беру я себе... Мене проголошують перед українським загалом найбільшим злочинцем — отже зрадником народної справи. **А спонукою до такого злочину** — каже Свистун зі своїми, — **є мій апетит на панське, розкішне життя.** Для „ласомства нещасного" я готов стати зрадником.

Але де факти? Де докази, що хтось зауважив в мене апетит на панські розкоші?

Свистун таких фактів доси не показав. Маєвський ні. Решта з 13-ки ні. Дальші вінніпеґські і позавінніпеґські „оборонці" також ні. І не тільки не показали, але про них і не згадують. Хіба ж для них треба фактів? Їм треба вироку. Большевицька метода!

Та доки Канада на большевизм не перейшла, я домагаюся:

Нехай Свистун з Маєвським і всі їхні симпатики і помічники по Канаді, які знали мене на протязі 28 літ громадської праці (або навіть від 1903 р., коли я приїхав) — **нехай оголосять публично факти, що свідчили би про мій панський апетит на панські вигоди взагалі, а зокрема такі ще, що я готов для них стати зрадником народної справи.**

Коли, де тай від котрого року хто будь зауважив в мене панський апетит? Чим, якими формами той панський апетит в мене виявляється?

Я жив між людьми і з людьми: я живу між людьми: я жив близько навіть з деякими нинішними „оборонцями", отже нехай кажуть! Нехай проголосять, щоби загал знав!

А дальше — нехай покажуть фактами мої вислови, зроблені словом чи письмом, що я хочу віддати Укр. Прав. Церкву патріярхам, чи кому другому чужому, або що хочу позбавити Український Нарід належних йому прав в його ж Українській Православній Церкві.

Того я рішуче домагаюся!

Та не для себе і не за себе найперше. Справа народня заставляє мене того домагатися. Адже ж закид зрадництва ставить мене на суд і кару перед українським загалом, перед його справою. Отже відповідальність перед загалом заставляє мене того домагатися.

Доперва поза всім тим я домагаюся і від себе. **Я хочу знати, хто я такий і яким маю лишитися на дальше в очах Українського Народу. Яким маю лишитися перед лицем громадської справи, для якої я віддав все, що лише міг віддати.**

Отже ставлю домагання і вірю, що загал піддержить його. Бо я домагаюся для загального добра.

Фактів хочу! А загал нехай слідить, які факти Свистун з своїми покаже. Ні! Нехай загал від себе ще окремо домагається таких фактів і від Свистуна, і Маєвського, і кожного їх помічника. І нехай загал вважає, хто ті факти дає і які факти. А за фактами вже нехай приходить вирок.

Це покищо прихватком ..

В. Кудрик.

ГОЛОСИ ЧЛЕНІВ ЦЕРКВИ ПРО ЛИСТ ЗАРЯДУ СОБОРУ СВ. ПОКРОВИ В ВІННІПЕҐУ.

I

Понище наводимо лист, що його п. Н. В. Гавінчук, з Смокі Лейк, Алта., вислав до „Заряду Українського Православного Собору св. Покрови в Вінніпеґу". Деякі більш різкі слова та вислови в ньому пропускаємо, або заступаємо менш різкими, як рівнож справляємо важніщі правописні похибки.—Ред.

Христос Воскрес!

Вельмишановні Панове!

Недавно ви мені прислали аж два листи, завзиваючи до збирання грошей на покриття судових коштів в справі „оборони" нашої Церкви. Над цією справою я почав аж тепер серіознище застановлятись і приходжу до заключення, що ваша „оборона" нашої Церкви нічим не ріжниться від оборони, яку Папа й Рим голосять своїм вірним греко-католикам. Вас там кілька одиниць при Соборі у Вінніпеґу з диктаторськими амбіціями хотіли б диктувати не лиш в Соборі, але всім Укр. Прав. Громадами в Канаді...

Деякі з Вас, Панове, були увели в блуд нашу Укр. Прав Громаду в Смокі Лейк, Алберта, ще в 1935 р., підсуваючи підписати ваші фальшиві резолюції проти нашої Світлої Консисторії та Преосвященного о. І. Теодоровича, а опісля ще й ставили нашу церковну громаду в своїй „Р. Ц." іншим Укр. Прав. Церк. Громадам в Канаді..

Тепер, поглянувши на цю „тринайцятку", підписану, як „оборонці" Собору, мені пригадується той час ваших резолюцій з 1935 р. лиш з тією ріжницею, що декотрі вже опустили Вас, а Ви на їх місце „нарекрутували" нових.

Я, один з тих, що також жертвував пару доларів на Соборну Церкву у Вінніпеґу в початках її заснования і свято вірив і вірю, що Собор Св. Покрови у Вінніпеґу є збудований жертвами щирих українців православних в Канаді і до нього мають повне право, як Світла Консисторія, о. Владика, рівнож і всі православні українці. Отже всі жертводателі мають повне право висказати свої думки в цій справі, а не лиш члени вінніпеґської парохії так, як Ви це собі уявляєте.

Ви, Панове, в свойому листі, справу переборщуєте й дальше немов дітей стараєтеся своїми перекрученими аргументами переконати, що „в 1935 р. рішенням т. зв. Собору в Саскатуні зірвано звязь з Матірною Церквою і відкрито дорогу до чужих нам церков..." Однак такі Ваші безпідставні аргументування, для дійсно щиро віруючих парохіян нашої Церкви вже давно перестали мати яке будь значіння, бо тут в Алберті ми інакше на справу задивляємось, як вас кількох... у Вінніпеґу Тут в Алберті Ви, Панове, не маєте прихильних не то громад, але навіть і по-одиноких осіб, як це Ви самі дуже добре знаєте.

Ми бачимо, що СВІТЛИЙ ПРОВІД НАШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВ. ЦЕРКВИ, так як стояв від самого початку існування, і дальше стоїть на тих самих засадах соборности у нашій Укр. Церк. в Канаді. І ми, як вірні діти Рідної Церкви їх шануємо та бажаємо, щоби Всевишній надїляв їх кріпким здоровлям до дальшої праці на полю релігійному. Щоби наша Свята Місія в короткому часі зеднала й тих, які ще бокують, та невірних її дітей, які останніми часами через своє „Я", старалися завдати її тяжкий удар.

На ваш заклик для піддержання видання „Р. Ц." я радив би Вас, не тратьте своєї енергії, часу й грошей, бо з цеї вашої „оборони рідної церкви" користають тільки вороги, роблячи великий галас в своїх часописях, хотяй вони й так в теперішному часі нам пошкодити вже не в силі.

Отже панове! Покиньте ту свою авантуру і вдартеся в груди, та дальше всі спільно, як браття, працюйте в користь нашої Української Православної Автокефальної Церкви. Хай між нами, як щирими та свідомими Українцями, зникнуть особисті ненависти супроти других, та запанує мир, єдність, любов і згода.

Моя совість говорить мені не помогати в кириній роботі, але дальше бути вірним і щирим членом дійсної Рідної Церкви і піддержувати її морально та матеріяльно. Та хочу щоби орган нашої церкви в Канаді „Вістник" в скорому часі став тижневиком. І щоби помогчи йому до дальшого сіяння доброго зерна поміж нами Українцями в Канаді, висилаю $1.00

Також висилаю копію цього листа до Світлої Консисторії і уклінно прошу помістити його як допис у „Вістнику" нехай всі щирі наші Брати та Сестри бачуть роботу тої нещасної „тринадцятки".

З поважанням,

Н. В. Гавінчук.

II.

НА ОБОРОНУ ЦЕРКВИ.

Дістали ми тут лист від тринадцятки з Вінніпеґу, в якім закликають нас, щоби слати гроші на „оборону Церкви" Лист той підписав також Свистун з Маєвським.

Та нам добре відома „оборона", яку тринадцятка провадить. Коли большевики сунули хмарою на Україну, то рівнож на те, щоби „обороняти". І доси обороняють. То Соловками, то голодом, то чекою, то розстрілами. А все обороняють.

Отже в відповідь на лист тринадцятки, посилаємо до Консисторії по доляpови (разом два доляри) на оборону Церкви, **отже на оборону Церкви перед тринадцяткою.** Сума не велика, але даємо, що можемо. Коли б не посуха, що нас навістила, то далиб більше. І дамо, коли відносини покращають

На кінець скажемо ще всім тим, що дістали лист від тринадцятки, щоби того листа не легковажили. Його треба було надрукувати, тай почта дармо не повезе. Отже на щиру просьбу відповіджте добрим ділом і шліть на оборону Церкви ,але шліть до Консисторії. Шліть кілько хто може, бо Церкві треба і піддержки і оборони. Шліть, щоби голос тринадцятки не був голосом „вопіющого в пустині". Отже до Консисторії шліть. А тогди й тринадцятка похвалить вас і скаже: От розумні люди! Знають, що мають робити!

Антон Кароль і Петро Кравченко.
Кендо, Саск., 22 травня, 1938.

(Продовження на стороні 3)

ГОЛОСИ ЧЛЕНІВ ЦЕРКВИ ПРО ЛИСТ ЗАРЯДУ СОБОРУ СВ. ПОКРОВИ В ВІННІПЕҐУ.

(Продовження зо стор. 2)

III.

ВІДКЛИК НА ПРОСЬБУ ТРИНАДЦЯТКИ.

(Гилберт Плейнс, Ман.).

Відомо нам, що „тринадцятка" з Вінніпеґу розіслала заклик, щоби слати гроші на „оборону Церкви".

Щоби заклик „тринадцятки" не пройшов без наслідків, ми тут зібрали пять долярів для підтримання нашої Рідної Церкви й висилаємо їх до Консисторії Просимо приняти наш скромний дар і оголосити імена жертводавців в „Вістнику".

Павло Дроздович	1,00
Василь Дроздович	1.00
Кость Мороз	1.00
Никола Міщук	1.00
Никола Симчич	$1.00
Разом	$5.00

Павло Дроздович.

IV.

УРИВОК З ЛИСТА.

П. Тимофій Прокопюк, фармер з Красне, Саск., написав до Редакції лист, в якому між іншим пише таке:

Не можу спокійним бути, коли читаю в „Вістнику" таке, як „Пересторога", або лист п. Ф. Мушія до уряду вінніпеґської парафії св. Покрови в відповідь на його обіжник. Цеж такі слова, котрі зворушують людину до сліз, до плачу на думку, що то робиться в православній Церкві. Ті люди, котрим ми отдавали на фармах пошану за їх працю тепер обернулися в ворогів проти церковного проводу, завели судову справу з ним, заявляючи, що вони „обороняють" Українську Греко-Православну Церкву в Канаді перед Епископом і Консисторією. Що це таке? Цеж витвір сяли, **котра руйнує все взнесле, а натомісць будує анархію і непослух.** Чи ж ви, панове, даєте собі обрахунок, що ви такою роботою плямите увесь Український Народ, що ви тим підкормлюєте ворогів української національної справи? На яку ви, п. Маєвський, можете надіятися тепер від нас пошану, коли ви, як священик, не признаєте свого Владики, своєї Консисторії? Невже ж ви того навчилися в Вороніжській губернії, чи в Києві, де побирали пастирську науку? Не думаю, що так!...

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
релігійно-громадський часопис для народу
„Ш Л Я Х"
що його видає Товариство ім. Петра Могили в Луцьку, на Волині.
„ШЛЯХ" виходить тимчасово один раз на місяць, числить 16 сторін друку й відзначається багатим змістом та ілюстраціями.
Передплата за 12 чисел в рік виносить **один долар**, або його рівновартність в злотих.
Замовлення й гроші слати на адресу:
"SZLACH",
ul. Lubarta 10, Luck na Wolyni.
Poland.

РОЛЯ ПАПИ В ЕТІОПІЙСЬКІЙ ВІЙНІ.

(Продовження).

Тепер вернемось до статті Сальвеміні в паризькому часопису „Европа": В ній читаємо:

„Римо-католицька церква, урядово, для світа, усправедливлює тільки оборонну війну. Але гляньмо, яке становище заняв папа й італійський епископат в італійсько-етіопійській війні. Зложено лісту з 103 достойників тої церкви (кардиналів, архієпископів і епископів), що з ентузіязмом заявилися за війною. Підчас засідання Ліґи Націй, що розбирала справу „непорозумінь" між Італією і Етіопією (обі держави були членами Ліґи), відбувся т. зв. Евхаристичний Конгрес в Терамо (в Італії), де папський леґат приобіцяв Муссолініеві поміч католицької церкви в цій війні, „на славу нашої любої вітчини". Достойники тої церкви в своїх промовах напоминали вірних до заховання карности і до пожертв, вихваляли „наші геройські армії, що проливали свою кров на те, щоб отворити Етіопію для католицизму і римської цивілізації".

А повинна римо-католицька церква попирати війну Італії проти Етіопії з оцих причин:

1. Війну вирішило правне правительство Італії, отже італійці мають його слухати.

2. Етіопійці схизматики й невірні; треба їх навернути на католицизм, — тому ця війна свята, хрестоносна.

3. Італія веде оборонну війну. (Ніби мала Етіопія, без фльоти, могла напасти на Італію!. Що за нахабство!).

4. Етіопія достарчить Італії потрібних сирівців, що дасть працю італійським робітникам.

5. Італія бореться проти невільництва і за цивілізацію.

Епископ Сан Маніяно заявив, 8 грудня, 1935 р. в присутности Муссолінія, що католицьке священство готове віддати золото і бронз зцерков на те, щоб забезпечити Італії побіду.

Коли в рр. 1895—6 була перша італійсько-етіопійська війна, католицька церква не дзвонила в дзвони, ні не давала скарбів церковних, ні не мобілізувала Пречистої Діви до війни, як тепер. Не робила того і в р. 1915, коли Італія виступила про своїх союзниць Німеччини і Австрії, а противно, архиепископ з Міляну ще й проти Італії виступав. Це треба пояснити тим, що тоді папа ще був в гніві з італійським правительством, ще був „вязнем Ватикану", за те, що злучена Італія в р. 1870 забрала папську державу. А тепер — папа з Муссолінієм одна рука, бо Муссоліні виратував папу з банкроцтва, про що іншим разом.

Коли б папа заказав свому священству агітувати за війною, священство мусіло б слухати. А то противно. Самий Пій XI говорив таке до своїх кардиналів (більшість всіх кардиналів італійці) 24 грудня, 1935: „Коли б де був нарід, що волів би війну, замісць миру, то мусимо молитися, щоб такий нарід був знищений". Отже — коли етіопці не хотять добровільно зречися своєї независимости, тоді молімся, щоб вони були знищені Це говорить „намісник" Христа! А урядовий орган папи, часопис „Оссерваторе Романо" писав так:

„Ніякий нарід, ніяка раса людий не має права, ні можливости жити сама для себе... Скарби сирівці (природні багацтва), що Бог щедро розкинув по землі, мусять належати всім... Тубильці (пр. етіопійці) поволі починають розуміти добродійства цивілізації..." (Так і хочеться додати: бомби, гармати, гази, літаки, що їх італійські католики завезли етіопійцям).

Червня 15, 1935, папа приняв 7,000 італійських вояків, що відпливали до Етіопії і напоминав їх, щоб вони відзначилися в будучих днях, як і в минувших, т. є в Великій Війні!

Липня 26, 1935, папа проголосив до того часу незнаного монаха Ф. Юстін де Якобіса чоловіком „моральної відваги". Якобіс був місіонарем в Етіопії через тридцять років і там помер р. 1860. Таке папське проголошення це перший крок до пізнішого проголошення когось святим. І це якраз була вода (пропаґанда) на млин Муссоліні — заохота італійців до війни.

Серпня 27, 1935, папа цілком забув (?), що він голова міжнародньої організації. Для него світ був поділений: з одного боку його родинна Італія, з другого — всі други держави, „де ширилися чутки, що Італія хоче напасти на Етіопію, на що ми (тобто папа) не можемо погодитися". Того ж дня папа говорив, що Італії треба поширюватися і остерігав другі держави, що коли будуть виступати проти Італії, то „тільки погіршать справи і спричинять страту дорогого часу".

Значить: 1) Папа не годиться з тим, що світ говорить, що то Італія нападає на Етіопію, коли висилає кораблями військо своє до Африки, літаки, гармати і т. д., але говорить, так як Муссоліні, що Етіопія нападає на Італію, а Італія лише бороніться. Тимчасом Етіопія не має ні одного корабля і навіть, щоб хотіла, не може до Італії дістатися, ні напасти на Італію... 2) Папа говорить другим державам: „Тримайтеся від Етіопії здалека, ми самі, італіяне, пімстимо Адову.

Вересня 7, 1935, папа говорив: „Бажаючи спокою, ми також бажаємо, щоби надії і потреби цього великого народу, нашого народу, були признані і задоволені".

Слідуючого дня Муссоліні підхопив цю папську думку словами: „Італійці бажають спокою під тим услівям, що спокій буде получений із справедливістю". Як каже англійський часопис „Морнінґ Повст" (9 вересня, 1935): „Мир і справедливість мають те саме значіння для папи Пія XI і для Муссоліні".

Від 1929 року „місто Ватикан" дістало повну независимість від італійського правительства; однак в день мобілізації проти Етіопії, 2 жовтня, 1935, коли тисячі дзвонів по цілій Італії кликали людей до війни — дзвони костела св. Петра, папської катедри, також не мовчали. Хоть папський орган, „Оссерваторе Романо", заперечує те, мабуть „для більшої слави Божої", але люде вже добре переконалися, що той часопис часто друкує напів правдиві вісти, що в деяких обставинах є гірше, чим гола неправда.

„Чівільта Католіка", інший часопис римської церкви, несподівано відкрив (19 жовтня, 1935), що Етіопія була багата доти, поки там панувала католицька церква, а відколи там повстала коптійська схизма — 1000 літ тому — від тоді там невільництво. Нібн виходить, що для добра самої Етіопії, хочби простити її волі, треба знова завоювати її для католицької церкви.

(Дальше буде).

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address.
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ПРОТИ УКРАЇНСЬКА РОБОТА ЕПИСКОПА ХОМИШИНА.

VII

Нарід сам собою широко справи не розуміє, однакож до справи щиро ставиться. Треба, щоби таксамо поставився ще „академік". Щоби сказав: „Церква, то я! Церква, це частина мене самого! Церква, це виключне добро моє і мого Народу, до якого ніхто чужий не має права! — Коли б „академік" так щиро сказав, тоді знайшов би він грунт для своєї сили. Нарід за ним пішов би.

Він бачив би тоді не тільки муху, але і стіну, на якій муха сидить, він і за стіну глянув би. **Кожний удар католицької руки він числив би тоді на карб Риму і папи.** Зачинав би від голови з ворогом судитися. Числив би: це нас папа бе, це нас Рим нівечить... Це вдарив нас Рим раз, другий, сотий, тисячний — папа вдарив, Рим вдарив, католицизм вдарив!... Папа наш ворог, Рим наш ворог, католицизм наш ворог!.

Він перетряс би Історію Римської Церкви і підвів би претенсії папи під історичні факти, замісць наосліп за римськими претенсіями потакувати.

Він врешті, як християнин — **заатакував би ворога на моральнім грунті.** Питав би: Хто ви такі? Якої віри? Якого Бога своїми ділами ви визнаєте? В імя якої Божої Правди ви проти нас йдете? **Покажіть ділами, чи ви маєте взагалі якусь віру.** Нехай покаже Польща, нехай покаже Рим, папа...

Оце були би ті нові способи, яких нині українцям треба. Вони дали би українцям моральну силу, якої нині нема. Відкрили би перед ними самими розміри народньої кривди від католицизму, показали би лицемірство Риму і цілої його політики. Їх голос чули би тоді розумні люде на світі і признали би рацію. І сказали би своє слово. Тоді не було би всеї отої дурноватої блуканини по нетрах всяких фальшовань, накручувань, противенств та нельогічностей. Слово оборонця **Української Церкви** мало би тоді авторітетне значіння, що він знав би, що говорить і чого хоче. Його кожде слово, сказане навіть в глухім закутку, почув би зараз Рим, як почув колись в Америці коротке, але розумне „проч з Римом"!

Тоді в програму роботи оборонця Української Церкви входили би не нарікання, ні скарги, ні моралізаторства, але атакування ворога **фактами Історії і правдами християнської науки.** Він казав би: Коли не робиш по християнськи, ти не є християнином, але фарисеем... Коли робиш насильство, тоді ти ворог Божої Правди... Коли ставиш претенсії до релігійної влади над Українським Народом, так ти йдеш проти науки Спасителя: Ви всі братя... А Народ Український сотворений на вільний Народ! Ані Рим, ані папа не має до нього права. **І я**, як християнин, і як син мого Народу, буду обороняти Божу і Нашу Правду до загину...

Доперва тут була би і розумова і моральна сила, а вже на ній вся дальша праця будувалася б. Поставити оборону Церкви на релігійний грунт, на християнський, та на історичний грунт, а це дасть українцям силу, якої вони нині не мають..

Та коли тут таке пишемо, можемо наперед вгадувати відповідь нам зза моря, а то:

Добре вам там на волі говорити. Прийдіть і тут говоріть. Адже в нас поліція, цензура, Береза, польська вулиця... Тай таки... хто дав нам право в церковні справи мішатися? Для Церкви є поставлені інші люде, а не ми. Ми на церковних справах не розуміємось...

Поліція, цензура... Та хіба треба цензури там, де люде справою не клопочуться, або справи не хочуть розуміти? Хіба ж поліція, чи цензура казала колись ширити атеїзм? Хіба цензура каже фальшувати факти історії? Цензура може зупиняти поширювання вірної Історії, але не фальшувати її. Поліція може не дозволяти говорити правди, але не примусить говорити брехні. Цензура не каже писати, що Хомишин патріот, але справ не передумує, коли хрунить. Цензура не приказує „академікам" легковажити Церкви і казати: „Тобі, Павле, церква, а мені театер". Цензура не примушує українців до виправдування Риму на той лад, що: Хоч Рим плює нам в лице, але він для нас Божий Авторітет. Неприхильне його до нас відношення виплиіває з непоінформованости про нас, він нас мало розуміє (за 343 роки від Унії), на нього впливають ворожі чинники... Але він добрий...

Ані поліція, ані цензура не заставляє до проповідей (поза церквою), що: Наші батьки приняли унію, тому вона святе наше достояніе (власність) і маємо її боронити... А така проповідь, це явна брехня! На такий лад можна говорити, що: Наші батьки були приняли собі Зельмана, аби їм на Великдень церкву відмикав і щоби мали кому гаївку про Зельмана співати. І тому Зельмани ще й нині мають до нашої Церкви право...

Ніпричому поліція і цензура там, де ходить про вияснення правди. Аджеж обороняють Шептицького і цензура дозволяє; писали про Хомишина, Лякса, Хамайдеса; про заводження целібату, про Чяску, Дженокія, про польську вулицю... І цензура пропускала.

Лихо в тім, що ще нинішньої цензури не було, але вже проповідували атеїзм, та фальшували і проповідували пофальшовану Історію. Виправдували ворога.. А не стало би нинішньої цензури, то хіба було би краще? І тому лихо починається не від чужої цензури, але від власного нерозуму. Від власної байдужности. Короткозорости. Безідейности.

Ніпричому поліція і цензура там, де ходить про право світського чоловіка до церковних справ. Аджеж Історія знає приміри, де світські люде ратували Церкву навіть католицьку Церкву. А в нас давно, тай недавно світські українці ставали і стають в обороні Церкви, наперекір бажанням церковних верхів, хоч ніхто не давав їм до того окремого права. Таке право їм, як членам Церкви, природно належиться. На них лежить обовязок таким правом для доброї справи послугуватися.

Хіба нерозум, або байдужість до справи може диктувати українцеви виправдання: Не маю до Церкви права, я до того непокликаний... Бо коли тому самому „непокликаному" збереться на „атеїзм", то не питає він, чи має до того право, чи він до того покликаний, не оглядається ані на Бога, ані на людей, ані на справу свого Народу, ані на здоровий розум; не потребує ніяких формальних дозволів й уповажнень — він без всего того і Бога, і Церкву, і папу, і патріярха, і цілу релігійну справу свого Народу нівечить. З таким завзяттям, що вжийте його на оборону Церкви, а велике діло зробиться.

Ніпричому цензура і поліція, де чоловік не розуміє значіння Релігії і Церкви для людства, а зокрема вже для свого Народу. Коли не знає непофальшованої Історії Церкви, коли не знає основних моральних та адміністративних законів Церкви. Він сам тут винен, а не що друге.

Він винен! Коли може він знати науку всіх атеїстів на світі, наперекір всім цензурам, то може і повинен знати науку Церкви та Історію Церкви. І [illegible] не стане йому на перешкод[illegible] ані патріярх не скаже адвокатові [illegible] Церковної Історії і церковн[illegible] руки проч! Не смієш їх читати, не смієш їх знати! Це до нас належить. Ти адвокат в своїм, а в церковних справах мусиш знати не більше, як Лука Залізняко знав". Не скаже такого [illegible] ревизорови, ні політикови, ні [illegible] свідомому чоловікови. Коли б ж[illegible], то ніхто такого дурного [illegible] слухав би. Хто ж справу р[illegible] т[illegible] має право про неї говорити.

І тому, коли нині украї[illegible] до оборони своєї Церкви, то [illegible] те вони самі, а не хто другий [illegible] сіяли, отже нині нема чого збирати.

Ми далекі від того, щоби [illegible] нашим братам в Европі, якої тактики вони в кожнім окремім випадку мають вживати. Нам ходить про основні питання, що мають бути найперше в світогляді, чи в погляді на українську [illegible] там і на загальну церковну справу. Буде хтось здорово на справу глядіти, буде її здорово розуміти, то і робота його буде здоровою і тактика відповідною. Доки ж світогляд чоловіка повикривлюваний, доти він не робітник. І не треба тоді, щоби хтось ставав йому в дорозі, бо він сам ходить не дорогою, а манівцями.

СТРАТИ В ЛЮДЯХ ЧЕРЕЗ МИНУВШУ ВІЙНУ.

Обрахунки показують приблизно такі страти:

В боях згинуло	9,829,000
На заразливі слабости, або з нужди	5,300,000
Не вродилося	20,000,000
Разом	35,129,000

Найбільші міста на світі.

Містів, що мають найменше оден мілiон населення, є на світі 36. Між мілiоном, а 900,000 населення є 7. Деякі з найбільших такі:

Лондон, Англія (1931 р.)	8,203,942
Ню Йорк, Злуч. Дер. (1930 р.)	6,930,446
Токіо, Японія (1936 р.)	6,000,000
Берлін, Німеччина (в 1936 р.)	3,660,000
Шангай, Китай (в 1931 р.)	3,550,000
Шікаго, Злуч. Дер. (1931)	3,376,438
Париж, Франція (1936 р.)	2,830,000
Петербург, Росія (1932 р.)	2,783,600
Відень, Австрія (1934 р.)	1,874,680
Детройт, Злуч. Дер. (1930 р.)	1,568,662
Мадрид, Еспанія (1932 р.)	1,000,000

БОГ НАД УСЕ.

(Наука на І-шу неділю по Зісланні св. Духа).

„Я є Господь Бог Твій; нехай не буде в тебе інших богів, окрім Мене".
(Перша Божа Заповідь).

Ще в часі мандрівки ізраїля до рідного краю Господь Бог, даючи Свої Заповіді, наказує почитати Його на першому місці." „Я є Господь Бог твій; нехай не буде в тебе інших богів, окрім Мене"". Під гук громів і на вид осліплюючих блискавиць були проголошені ті важні слова першої Заповіді.

Те саме проголосив Ісус Христос. Він кликав: „Кожний, хто покинув братів, або сестер, або батька або матір, або жінку, або дітей, або поля, або дім задля мого імени, в сотеро прийме й життя вічне наслідить" (Мат. XIX: 29). Слова Божі на горі Синай і слова Ісуса Христа пізніше над Йорданом прекрасно себе доповнюють. Вони виразно наказують поставити Бога понад усе!

Воно інакше не може бути. Бог сотворив світ. Він сотворив людей. Бог наділив нас усіми добродійствами.

[illegible] світ, життя, краса природи, на[illegible]торія, словом уся вселення промовляє за Господом Богом: „Нехай не буде в тебе інших богів...", але людина звичайно ігнорує голос Сотворителя, [illegible] все, а шукає собі інших богів. Така то вже людська вдача!

Коли весною 1920 року Українська [illegible]ицька Армія опинилася не по своїй [illegible] боці червоних, до неї зараз по[illegible] присватуватись непрошені опікуни [illegible] большевики й давай переконувати стрільців, що їм одинока дорога — до большевиків. До Балти на Поділлі, постою Начальної Команди УГА, приїхав [illegible] большевиків Затонський. Він скликав стрільців на мітинг до одної салі й там виголосив до них промову. Ріжних слів і аргументів він уживав на те, щоби переконати стрільців, що вони повинні стати дійсними большевиками. [illegible] сказав: „Вам, стрільці, іншої дороги не має; або в ліво, або в право мусите йти. Нема золотої серединки..." Так він переконував слухачів у виборі дальшої дороги. Він хотів приєднати до большевизму стрільців та й так агітував.

І тут, де ходить о наше спасення, о вічне життя, о щастя на цім і другім світі, також нема золотої серединки. Нема служити Богові й злому духові, як та бабуся в сміхованці Руданського. Нема середини, щоб служити і Богові й людям, хоч би то були наші найрідніші. Нема середини трошки служити світові й його забаганкам, а трошки Богові.

„Я є Господь Бог твій"! кличе Господь. Це є перша й найбільша заповідь. Вона одна є найважніша. Прочі заповіді з неї виявляються, як ті платки з пупінка рожі (троянди).

Тією Заповідю Господь Бог вимагає від людини цілковитого підчинення. Бог кладе руку на нашу душу й серце й каже: То Моє!

„Нехай не буде в тебе інших богів окрім Мене"!

Людина, однак, говорить що іншого. Вона забуває, або нехтує слова Бога на горі Синай, вона нехтує слова Ісуса Христа, вона нехтує слова святої Церкви. І наперекір почитає інших богів. Своїх богів.

Бо що були поганські ідоли? Ті статуї, образи, предмети, або небесні світила для поган? Це були боги! Їх вони покланялися. До них молилися. Їх почитали за святощі. Люди вишукали собі своїх богів. Знехтували наказ Бога.

Теперішними часами часто можна стрінути безбожників. Виходило б, що вони не почитають нікого й ніщо. Це атеїсти! Але хоч безвірок каже: нема Бога, то він мусить мати свого бога. Длятого то лорд Бейкон, англійський учений, називає атеїстів гіпокритами. А грецький фільософ Плютарх говорить: „Нема людей без Бога!" Людина, коли живе, мусить мати Бога. Коли безвіркиатеїсти не мають правдивого Бога, то знаходять собі фалшивого, а все комусь вони служать.

Матерія — оце для них бог і творець. Початок й конець усього, після їхнього розуміння, — це матерія. Матерія їх створила й їх знищить. Аж смішно таке говорити, чи в таке вірити, але є люди, що то для них найвища правда. Матерія це їх ідол.

Інший ідол хоронить їх від упадку. Ним є або атом, електрон, або молекул, або сила.

Інший ідол для безбожника — це бездушний „закон". „Закон" каже сонцеві сходити й за[illegible]дити в означений час.

Кому ж покланяється безбожник у часі слабости? О, він і тоді має своїх ідолів. Він уповає на природу, або сильну будову, або й лікаря. Ідол „судьба" забирає безбожникові дружину, чи дитину; ідол „щастя" підвищує безбожникові платню, або його збагачує, а ідол „нещастє" викидає безбожника з роботи, висушує землю, вигибає худобу, гатить градом збіжжа. Один учений каже: „Безбожник кричить „нема Бога", але рівночасно має цілу менажерію своїх, власних богів".

Нинішні безбожники мають себе за дуже мудрих. Та такі „мудрі" були ще в Старім Завіті і про них писав псальміст, що вони нерозумні. Він каже: „Безумний каже в серці своїм: Нема Бога". (Пс. 52: 1).

З повищого виходить, що безбожність, чи як її звуть атеїзм — це моральна недуга, слабість. Без вагання можна сказати, що люди безбожні — це люди нещасні..

Маленьке питання: звідки безбожники беруться? Це звичайно люди, що трошки полизали науки. Дійсно розумні, вчені люди завсігди звертаються до Бога, Його почитають й Йому моляться. Знов наводжу слова одного вченого. Він каже: трошки науки (фільософії) веде людину до атеїзму (безбожництва), однак глибина науки приводить людський розум до релігії.

„Нехай не буде в тебе інших богів, окрім Мене"!

Один є Бог у трьох Особах. Так учив Ісус Христос. Він же вчив, що Він є Божим Сином. Він і Бог Отець — одно. Але бувають люди, що це перечать. Про них пише св. Іван: „Хто є лгуном, як не той хто перечить, що Ісус є Христом? Цей є антихристом, хто перечить Отця й Сина. Кожний, хто перечить Сина, і Отця не має. Хто визнає Сина, має й Отця". (І. Ів. II: 22-24).

Чимало стрічаємо ідолопоклонників в нашому життю. Один спішить до ворожбита, інший до цигана, або якого іншого знахора, щоби пізнати свою будуччину. А хіба будуччина людини не в руках Бога?

Є люди, що вірять у „щасливу пятницю", не в Бога. Є й такі, що вірять у числа, у сни, та тим подібне.

Давно колись римляни боготворили своїх імператорів. А сьогодні безбожники боготворять неморальних Сталінів, чи Ленінів. Є спеціяльні урядники, що мають завдання стреміти до того, щоб Леніна і Сталіна поставити на місце Бога. Можна не дивуватись нерозумним десь там, у темній Росії, однак треба дивуватись тим, що чинять це поза границями Росії.

Клич „Нація понад усе" багато людей розуміють буквально. Тому не затягнете їх ніяким способом до церкви, не переконаєте, що є Бог понад нацією й не можна мати інших богів, окрім одного, правдивого Бога.

А чи не бачили ми людей, що для них їх родичі, діти, жінка — є всім? Вони їх люблять більше, як Бога.

Христос кликав: Хто любить батька або матір більш, як Мене, не є Мене достойний, — а люди не йдуть до церкви, бо до них прийшли гості, або не хотіли дітей будити й брати до церкви, або жінка „не могла" йти до церкви, бо треба було обід готовити...

Бувають і такі, що свій розум почитають, мов ідола. Вони не йдуть до церкви, не моляться, з серця й душі Бога викинули та опираються тільки на свій розум. Чого то люди не ставлять понад Бога?

Щоби не стратити приязні римського цісаря, Пилат засудив Ісуса Христа на смерть. Щоби погрітися коло огнища, а також не бути арештованим, св. Петро три рази відрікається Спасителя. Щоби дотримати слова даного Іродіяді, — Ірод стинає голову св. Іванові Предтечі. Чи вчислені тут ставили Бога понад усе? Чи в їхніх серцях бреніли слова: „Я є Господь Бог твій [illegible]" Ні і ще раз ні. „Лучше вповати на Господа, як покладатись на чоловіка. Краще вповати на Господа, як на князів надіятись". (Пс. CXVIII: 8. 9.).

Є люди, що матеріяльні добра ставлять на місце Бога. Наслідки цього — це з одної сторони роскоші, а з другої нужда. Люди забули правдивого Бога, запродались у неволю й ні собі, ні кому іншому не придбали добра. Усі в тривозі. Шукають ратунку, опори. Де? В чім? Будують кораблі, літаки, армати, муштрують війська, від наймолодшого віку виховують людей у воєнному ремеслі. Але це не помагає. Бо коли чого треба, то винаходу, — як би то першу Заповідь Божу закорінити в серці й душі людини. Треба винайти винахід, щоб у серці людини вирити Заповіді так, як Мойсей вирив їх на камінних таблицях. Щоб ті заповіді були в такому пошанівку, як були вони в пошанівку в ізраїля, коли він верстав шлях до рідної землі.

Треба винайти такий винахід, щоби при його помочі віддати себе душею й серцем Богові.

Дуже красно представив Богдан Лепкий Мотрю Кочубеївну, як то вона посвятила все для України. Коли вона довідалася, що її батьки готові були на все, щоб пошкодити Мазепі в його замірах на те, щоб не допустити до їхнього вінчання, вона добровільно покидає Мазепу. Зрікається високого достоїнства гетьманші. Опановує своє серце переповнене щирою любовію до гетьмана Все робить, щоб допомогти визволенню України з московського ярма.

Так кожна людина повинна пожертвувати всім для свого власного спасення. Виречися вигод, титулів, опанувати свої почування, пристосуватись до найгірших обставин і не замінити Бога ні за що в світі. Це станеться тоді, коли наша душа й серце будуть віддані Богові.

За це Господь нагородить нас тим, що будемо достойні Його. Ісус Христос

(Продовження на стор. 6)

ОПОВІДАННЯ для МОЛОДИХ ЧИТАЧІВ

(Зібрав о. Д. Ф. Стратійчук).

ЗА ЩО ГАНЮ ЛЮДИ ПОЛЮБИЛИ.

— Де ви так, мамусенько, збираєтесь? — спитала мала Ганя свою маму, що взувалася в черевики.

— А хорого треба відвідати! Так церква вчить, — відказала мати.

— А якого хорого? — знову спитала Ганя.

— А ти ж не знаєш, що тетин Ромко вже другий тиждень лежить в ліжку. Чіплявся чужого воза та й ногу зломив. Тепер мусить цілий місяць лежати в гіпсі, щоб кість зрослася! — відказала мама.

Я піду з вами подивитися, — сказала Ганя.

— То нема нащо дивитися. але треба таки хорого відвідати. І чужого хорого слід відвідати, а тут ще й кревний. а ти ані разу там не заглянула, — сказала трошки докірливо мама.

Ганя аж засоромилася. Скоренько зібралася й вже була готова в дорогу. Мама досягнула кілька червоних яблок зі скрині, взяла кілька цукорків і обі пішли до тети, три милі від їх дому. Як увійшли в хату, застали лише самого Ромка. Лежав, не рухаючись, на постелі й терпів болі, бо аж піт скапував із чола.

Як же тобі, Ромку? — спитала хорого Ганина мама.

— Ой, дуже болить! Та найгірша мука мені ось так лежати й не шевельнутися, — жалувався хлопчина.

Певно й скучно трохи лежати самому в хаті?

— Ой, дуже скучно! Всі, що днини йдуть до праці в полі, а мені день такий довгий, як рік! — простогнав Ромко та аж заплакав із жалю.

Ганя стояла з боку й тільки дивилася на його бліде лице. Вона ще ніколи не хорувала, то й не знала, яка це мука лежати день за днем у ліжку. Але мама її добре це розуміла. Вона потішила Ромка, розговорила, подушечку поправила під головою, поклала яблочок і цукорків з боку, аж хорий усміхнувся. Ще трошки побула та й попрощала, бо в дома мала свою роботу. Але Гані жаль було так скоро покидати самого хорого в хаті, то й просила мами:

— Мамусенько! А може я ще трошки побуду? Йому самому вкучиться!

— Добре, добре, доню! Зостанься трошки та не дуже довго, бо це теж хорому навкучиться, як хтось за довго в хаті сидить. — сказала мама й поспішила до дому

І лишилася Ганя коло Ромка. Сіла край постелі та розказувала йому, що в школі тепер вчаться, як бавилися діти, яке діточе представлення було минулого тижня в Народнім Домі, відтак про голубів, про кріликів і усе інше, що цікавило дітей. А Ромко слухав і слухав, і здавалося неначе б він здоровий і сам бачив, і чув про те.

Побула Ганя трошки довгенько. І за той час і водиці свіжої Ромкові подала, й мухи з хати гильками повиганяла, й розцвілих квіток у глечик поставила, й поговорила й заспівала, аж Ромко розвеселився. А на другий день ще й книжичок з дому принесла, сіла в ногах та сама прочитала кілька карток. І так що днини приходила

Поволі, поволі, й Ромко видужав. А як став ходити по дворі, то здавалось йому, що лише на світ народився. Все тут видавалось якесь змінене, свіже, нове, аж дивно. Та Ромко не забував про свою недугу. Він тепер разом з Ганею відвідували хорих. І бувало, як де захоріє хлопчик, чи дівчинка, то хлопці ще й других дітей заохочували, щоб ішли відвідувати товариша, а дівчата відвідували свою товаришку. Нікого не минали. Хіба де трепилась заразлива недуга, тоді вже до такої хати не заходили Зате сходилися до церкви і мовили молитви за здоровля хорого

А Ганя, то й до старших хорих часто з книжечкою ходила. Бо старенькими людям, як захоріють, теж дуже прикро й скучно лежати. І як хтось їх відвідає, а ще прочитає їм щось гарного, то дуже тішуться, й дякують, й добрим словом споминають. Тож не диво, що нашу Ганю всі люде полюбили

БОГ НАД УСЕ.

(Продовження зо стор. 5)

визнає нас перед Отцем, що на небесах. Значить — Він нас пригорне й возьме за своїх. Це велика ласка, велике щастя!

Нам не треба далеко шукати, ми найдемо серед нас самих багато доказів, як щасливими є ті, що памятають на Бога в Тройці

Було це в часі коронації англійської королеви Вікторії. На закінчення церемонії хор почав співати Генделя „Месію". Всі піднялися з своїх місць. Двірські дами казали молодій королевій сидіти згідно з королівською гідністю. Одначе королева піднялася з крісла, бо пісня оспівувала Того, що є Царем над царями. Що буде по віки вічні.

Вона зложила побожно руки, схилила голову й весь час простояла в присутности Царя царів.

За її побожність і правдиву віру в Бога Господь її нагородив великою ласкою. Вона панувала на англійськім троні, через шістьдесять чотири роки, й на один мент не забула Того, що Царем світа. Вже багато літ минуло від її володіння, а народ згадує її вдячно.

На наших очах діється багато такого, що заставляє нас вірити в Бога. Тільки безумний каже в серці своїм: Нема Бога!

о. Є. Г.

ЯК СЛАВКО НАВЧИВ СУСІДА.

У неділеньку Славко вертався доріжкою з церкви та й роздумував у своїй головці про те, що сьогодні було на проповіді. Казали отець духовний, що треба грішника направити. Ці слова взяв собі Славко до серця й доконче хотів попробувати, чи це справді можна грішника направити. Та не знав, як і до кого найперше взятися?

Думав Славко, роздумував, а Христос помагав йому у його гарних роздумуваннях й намірах. От сусідів Федірко дуже клине. Треба буде йому сказати, що це гріх. А мала Дануська наставляє язика, викривляється, неправду говорить, ще й божиться. Треба їй приказати, що це гріх, то може направиться. А стрийів Михасько вже великий, але як у церкві хреститься, то так тріпає рукою, як би мухи обганяв. Аж смішно, що не вміє перехреститися, як годиться. Треба буде йому це сказати.

От так передумуючи це все, зайшов аж до дому.

Мама вже заставила до стола, тай усі посідали до обіду. Славко перехрестився і теж сів край стола. А як пообідав, знову перехрестився тай хотів уже вибігти на двір побавитися із хлопцями. Але ввійшов до хати сусід Сенько Шпак, і Славко зупинився. Сусід усе любив до них приходити, розповідав усяких новинок, а всі слухали. Сьогодня ще поприходили чужі хлопці, дівчата й сусід Сенько так зачав жартувати, аж вся хата реготалася.

Але Славко й те знав, що сусід любив гидкі слова виговорювати. Чимало Славко наслухався цього. І сьогодня сусід, як розохотився, так молов язиком, аж соромно було слухати.

— І що мені робити? — подумав Славко, вдивляючись уважненько з боку на рябе лице Сенька Шпака. — Цей сусід є теж великий грішник. Треба б його направити, але як до такого старого чоловіка говорити? Якось не випадає. А може дуже розізлиться та й ще вдарить, і тоді всі насміються з мене? Але ні! Як скажу правду, то за що мене бити? А зрештою й Апостолів колись били, але вони таки кожному правду в очі говорили. Таки треба сусідові сказати!

Підійшов Славко, сміло виступив на середину хати й каже:

Вуйку! Ви сорому не маєте! Чого приходите до нашої хати такі погані слова говорити? Це гріх! Поправтеся!

В цю хвилю на сусіда Сенька якби хтось грани насипав. Зачервонівся, як індик, махнув рукою й хвиць! — Славка по лиці

Всі в хаті, аж охнули. Славків тато хотів щось говорити, та сусід Сенько скоро скрутився коло дверий і потюпав до свого дому. Дівчата й хлопці що були в хаті, теж дуже збентежилися, й одне за одним зачали скоро розходитися. В хаті запанувала дивна тишина Аж Славко звернувся до мами й промовив із жалем:

— Мамо! Я правду сусідові [illegible] сказав! Отець духовний сьогодня на проповіди говорили, щоб грішника направити

А мама тепер припала до Славка, пригорнула його до своїх грудей й, цілуючи добру дитину в чоло, вспокоювала

— Цить, дитинко! Цить Славчику! Це ми повинні були сусідові таке сказати! І то вже давно. Недобрий він чоловік й сорому не має. Я довго терпіла та завсігди чекала, коли тато викине його за обшивку з хати. Ти добре сусідові сказав. Може аж тепер набере старий розуму! Треба ж грішника направити!

А по хвилині й тато озвався

— І мені це неприємно було, що сусід Сенько виговорював у нашій хаті соромницькі жарти, дотепи й безбожні слова. Та я якось не смів звертати йому уваги, а він вже й міру перебрав. Та бачу, Славчику, що ти мудрий і відважний хлопчина! Будь, сину, таким ціле життя. Сміло й отверто ставай в обороні віри й науки Христової.

Довго це тато й мама говорили між собою. Хоч Славчика боліло лице, але тепер набрав такого завзяття, що за Христа готов був і на муки й на смерть піти.

На другий день про сусіда Сенька рознеслася вістка по всій околиці. Всі перешіптувалися між собою: „То, то, то! Може на решті мала дитина його спамятає"...

І справді Сенько може з місяць не смів людям на очі показуватися, а потім уже ходив, і до Славкової хати заглядав, але вже ніколи не було чути, щоб погані бесіди заводив.

СВЯТО ВОЗНЕСЕННЯ І ЮВИЛЕЙНЕ СВЯТО.

(Смокі Лейк, Алта.)

На 2-го червня 1938 р. українська греко-православна громада в Смокі Лейк, святкувала подвійне свято, Вознесення Г. Н. І. Христа і десять літний ювілей побудовання місцевої церкви. На цім святі отці духовні Є. Грицина і Г. О. Василів відслужили Всенічне, Літургію і Водосвяття Відбувся також обхід довкола церкви. Народу було повна церква. Отець Грицина мав дуже гарну й повчаючу промову.

Голова церковної громади стояв у передних дверях та чіпав ювілейні стяжки і збирав добродійні жертви на церкву. Богослуження скінчилося по другій годині сполудня В салі Народного Дому столи вже були готові, застелені, лише прийти и засісти до обіду, що й сталося. Всі прийшли, засіли й споживали гарні та смачні страви, котрі зготовили і подавали членки Жіночого Товариства ім. Ольги Кобилянської в Смокі Лейк. Обід був даний за тикетами по 25 центів. Але такого обіду не годен дістати й за 50 центів ресторані.

Також хочу спімнути прару слів про історію храмових обідів. Є в нас звичай, ще зо Старого Краю привезений, що одні до других ідуть на [illegible] Тому, що деякі наші члени [illegible] мали у себе гостей, вони не могли бути на обіді, котрий відбувся в салі Народного Дому.

По обіді відбувся відчит. Предсідником був вибраний Н. Войценко Перед відчитом о. Василів поінформував предсідника, кого мав кликати до слова по своїм привіті. Перше предсідник сказав, що сегодня наша українська православна громада святкує подвійне свято, свято Вознесення, значить храм, і десять-літний ювілей збудовання церкви. Потім прочитав історію, як організувалася українська греко-православна громада в Смокі Лейк, які були перешкоди та як прийшло до того що збудували церкву

Потім предсідник покликав пана Н. Гавінчука до слова. Пан Гавінчук відмовився, кажучи, що шкода часу забирати, бо він хіба те саме мав би сказати. Тоді предсідник попросив до слова о Грицину. По промові о. Грицини, предсідник попросив до слова пана Данильчука. Пан Данильчук оповів нам про життя наших українців по ріжних місцевостях, по фабриках, по майнах і як в Онтерії наші люде управляють всяку городовину. Також довідалися про французів, які у них поля поміжовані, гей би у нашім краю ниви довгі, а вузькі і звузенькими межами. Також дав нам добрий взірець, як нам українцям затримати наші дорогі скарби національні, щоб не утонути в чужім морі.

Таких промов нам тбера більше хоч би чотири рази до року Тільки шкода, що пан Данильчук загостив до нас несподівано і мало хто знав, що він буде говорити. При кінці своєї бесіди пан Данильчук пояснив, що діється на західній Україні, значить в Галичині, як Польща знущається над нашим українським народом і хоче занити площу, яку українці купили. Український нарід протестує проти такої польської роботи і ми також зібрані на згаданім відчиті запротестували числом присутних сто шість. Резолюцію, підписану предсідником і секретарем і ствердженю свідком вислали до централі Союзу Українців Самостійників в Едмонтоні. Збірка на кошти протесту принесла щось поверх чотири долари. Збіркою по відчиті занялися о. Василів і пан Гавінчук.

Н. Войценко

МОЇ ДУМКИ ПРО „ОБОРОНЦІВ" РІДНОЇ ЦЕРКВИ.

(Вайта, Ман.)

Не думаю розводитися над тим всім, чим воюють „оборонці" Рідної Церкви, бо про те вже й воробці цвірінькають. По їхньому — всі є зрадники, — так провід Церкви як і цілий Собор, що відбувся в Саскатуні, 1935 р. та що був по їхньому „збіговиском" і т. п.

Між нами є ще багато членів, котрі засновували, а властиво віджили нам нашу прадідну Церкву, і ми знаємо, хто найбільшу ролю в тім відограв. Я міг би їх багато назвати поіменно, бо декотрих з них знаю особисто, а багато через пресу, головно „Український Голос" а також, в початках „Канадійський Фармер"

Тоді редактором „Українського Голосу" був о. Кудрик, якого тепер „оборонці" називають зрадником Церкви. Отой „зрадник" носив „Український Голос" в мішку на почту і в голоді та холоді працював, аж доки „Український Голос" не став на ноги. Можливо, що з ходом часу ставало о. Кудрику як редакторові краще, але він не вдоволявся тими вигодами, лишае редакторство і йде в перший вогонь який вже був розгорівся — не страхається тернистої дороги, але посвячує себе всеціло церковній та народній справі!

Ну, а візьмімо нашого о. адміністратора Церкви, — кілько він мусів терпіти недостатків, кілько він наїздився по кольоніях, кілько перенiс на своїх плечах журби й клопотів, звязаних з його відповідальним становищем в Церкві, кілько на жебрався від вірних по кольоніях на той Собор, котрий був в довгах по вуха, та з котрого амвона тепер чоловік, що прийшов вже на готове, з хрестом в руках та з побожною мінoю, називає о. Савчука зрадником Церкви! Гей, добродію, не заступайтеся хрестом під залізним серцем. Ви добре знаєте, що якби не о. Савчук і о. Кудрик, ви можливо не виділи б Канади, а були б вам поляки добре шкробнули по шкурі А в тім, Бог вас розуміє, хто ви такий. Я собі пригадую, як ви раз їхали на моїй фірі і багато говорили про большевиків. Між іншим говорили таке, що одного священика закликав його знакомий на вечерю Крім членів родини й того священика нікого в хаті більше не було отже всі говорили щиро, отверто довіряючи одні одним А на другий день рано прийшли чекісти й ту родину арештували, як контрреволюціонерів. І ніхто не знав, хто чекістам про все те доніс

От таке під большевиками діялося. А ви мали щастя виїхати з большевої на волю, дістались за помічю тих, що тепер їх називаєте зрадниками, — до Канади й замісць того, щоби дякувати Богові за Його ласку та добрим людям за їх щире серце, — віддячуєтесь їм в той спосіб, що називаєте зрадниками та руйнуєте ту роботу, яку вони роками будували.

Скажу від себе ще й таке: Хай буде, що весь наш церковний провід, включно з Собором 1935 р., є зрадницький, та що він хоче нашу Церкву зрадити, чи комусь там запродати, — то що з того? Ану, підім до голови по розум і спитаймо себе, яку силу має наш церковний провід, щоби нею затягнути нас до патріярха, чи кого іншого? Чи він має за собою чеку, як большевицький уряд, чи поліцію, як польський уряд, яка примусила б нас йти під покров чужої церковної влади? В Канаді є свобода віри, й нікого нікуда силою не можна запровадити, отже й наш церковний провід не годен силою, проти волі вірних підчинити Церкву під чужий провід.

Наші славні „оборонці" це добре знають, вони знають, що нема в Канаді такої сили, — ні церковної, ні світської, яка примусила б православних українців підчинитися чужій церковній власти, — але роблять крик тільки для того, щоби баламутити людей та щоби шкодити Українській Православній Церкві.

Я радив би вірним Укр. Православної Церкви прочитати уважно Протокол з Семого Собору, котрий відбувся в 1935 р., а хто не знає читати, хай попросить другого, щоби йому прочитав, а з нього довідається як лідери „оборонців" плакали й каялися за свої гріхи та відкликали все те, що перед тим наговорили та наробили. Тоді кожному стане ясно, чого хто хоче.

Фармер.

СПЕЦІЯЛЬНА ПОДЯКА

від Комітету вшановання памяти О. Ю. Федьковича, Черновці, Буковина.

Дорогі Браття!

Ми не будемо перед Вами хвалитися тай не станемо Вам підлещуватися, бо це нам не личить, одначе упевняємо Вас, що Ваша збірка, яка показала стілько жертвенности і братньої любови та розуміння до наших злиднів, нас високо піднята на дусі. Ми відчули, що є ще брати якими на тім залежить, щоб українське життя в тім гнізді, в якім вони вродилися, не згинуло, не пропало Тому Ваша збірка може багато більше підбадьорила душевно, як матеріяльно і додала нам охоти до праці. Нехай Господь Бог заплатить Вам за Ваше добре серце. Нехай і наші діти вчаться, як то колись важко було дідам і батькам збирати цеголку до цеголки, кмічик до кмічика під національну будову і як то зо всіх українських сторін спішили брати-українці один одному на поміч. Але нехай знають і чужинці що українець тугий і твердий та не дасться придушити, притоптати і звести в нівець.

Просимо передати наш братній привіт і нашу щиру подяку бувшому голові Вашої Шановної організації п-ві Гео. Підлубному та Централі „Взаїмної Помочі" в Канаді за вислану запомогу.

Дружно стискаємо Вм руки і пишемося з глубокою пошаною до всіх жертводавців, працівників і до Вашої незабутної щирости.

За комітет вшановання памяти О. Ю. Федьковича

(Підписи і печатка)

Центральний Комітет Буковинських Українців в Канаді, на котрого руки прийшла повища подяка з Черновець, уважає за відповідне, через політичні настрої проти братів українців на Буковині, підписів під подякою не оголошувати.

При цій нагоді Центральний Комітет Буковинських Українців в Канаді складає найщирішу подяку Консисторії і Всечесному протоєрею о. С. В. Савчукові за адресат і за поміщення відозви в органі Української Православної Церкви, „Вістникові", до всіх православних українців та до українських православних священиків

Щиру подяку складаємо українському православному духовенству, що на відозву Всечесного протоєрея о. Савчука і заклик Комітету перевели збірки в своїх громадах.

Щиру подяку складаємо Централі Союза Українських Народніх Домів, централі Союза Українців Самостійників, централі Українського Національного Обєднання і Стрілецькій Громаді за відозву і висилку збіркових лист до своїх відділів. Рівнож складаємо щиру подяку Комітетові Буковинських Українців в Торонто за його щиру співпрацю з Комітетом в Вінніпегу, та всім тим, котрі чим небудь причинились до успішного переведення збірки

За Центральний Комітет Буковинських Українців в Канаді·

Ілій Давидюк, голова, Василь Тасчій, рек. писар, Николай Козмук, фінансовий писар, Стефан Ніцуй, скарбник.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 8 травня упокоївся в Бозі Йоаким Мулик в Редвей, Алта

Бл. пам. Йоаким родився в 1865 році в селі Стібно, в перемиськім повіті, в Галичині До Канади приїхав 1903 року і осілився коло Голден в Алберті, а від 1912 року замешкав коло Редвей

Покійний був добрим батьком і чесним та поступовим громадянином Він був одним з перших членів Укр Правосл. Церкви в Редвей і брав живу участь в громадсько-церковній роботі. Він був практикуючим християнином; ходив до церкви і прекрасно в ній співав, бо сам він був добрим співаком і розумівся на дяківстві!

Похорон відбувся 10 травня, на який, помимо робучого весняного дня, прибуло дуже велике число людей. Похоронну відправу разом з св. Літургією гарно відслужив о. Д. Ф Стратійчук з Вегревил, який щирими словами згадав покійного, і щиро прощав його від родини, громади і від цілої Української Православної Церкви

Покійний лишив жену, двох синів і двох доньок і двайцять внуків, які оплакують його смерть.

Вічна йому память

Учасник похорону.

НЕУСПІХИ БЕЗБОЖНИЦТВА В ОДЕСІ.

В дописі з Одеси нарікають „Вісті" з 29 березня, що вся безбожницька акція в одеській области вповні провалилася. Це використовують „церковники, що напередодні виборів розгорнули свою підривну антисовітську акцію". Виходить, що пропаґандивна акція віруючих таки може почваниться успіхами. „Вісті" пишуть, що „відсталі жінки перестали відвідувати гуртки по вивченні конституції УССР". „Дійшло навіть до того — бідькаються далі „Вісті" — що в деяких районах одеської области й навіть в самій Одесі почали влаштовувати хрещення дітей шкільного віку".

Большевицька преса жадає гострого покарання винних, а головно голови безбожників за те, що занедбав „освідомлюючу" діяльність серед населення. Отже знову полетить один партійний бонз'

ВЕРТАЮТЬ НАЗАД ДО ВІРИ БАТЬКІВ.

На Волині поляки поперетягали були на римо-католицьку віру терором та погромами й найрізнороднішими провокаціями кілька соток українців. Тепер діються на Волині подивугідні річі. Всі ці насилувані сотки українців переходять назад на православіє і стають ще вірнішими синами своєї нації й церкви. Зокрема в відомих уже Гринках вернули на православіє всі до одного новоспечені католики. Діється все це, не зважаючи на погрози і переслідування ляхів

ПОДВИГИ ЕП. ХОМИШИНА.

„Курієр Варшавскі" пише, що під проводом станиславівського воєводи ґен. Паславського й греко-католицького епископа Хомишина завязався комітет з метою справити ... для полку, що стаціонований на терені згаданого воєвідства

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 18 травня ц. р. в автомобілевім випадку стратив життя Самуїл Костинюк з Смокі Лейк, Алта. Покійний походив з села Суховерхова на Буковині і від 20 років мешкав в Смокі Лейк, де держав готель. Був широко знаний в цій провінції, як один з щирих та поступових українців, добрий батько та господар. Був щирим членом місцевої української православної громади й в часі кампанії на Ювілейний Фонд Української Греко-Православної Церкви в Канаді став її добродієм, жертвуючи на ціль Ювілейного Фонду 25 долярів.

Покійний полишив дружину Катерину з роду Меґлей, шестеро дітей, брата Петра та багато приятелів.

Похорон відбувся 22 травня в Смокі Лейк. Був це може один з найвеличавіших похоронів між українцями в Канаді. Було около дві сотки автомобілів та не менше, як півтора тисячі людей. Велика місцева українська православна церква була битком набита людьми і в двоє стільки мусіли стояти на дворі.

Похоронну Службу Божу відправили три священики: о. Г. О. Василяк, парох, о. І. Гикавий, Виллінґдон і о. Є. Грицина з Едмонтону.

Підчас похоронної служби в церкві присутні зложили замісць вінків на могилу покійного, $21.55 на ціль Українського Православного Духовного Семинаря в Вінніпеґу.

Хай Бог сотворить Покійному Вічную Память.

ВЕЛИКОДНА ЗБІРКА.

ЗБІРКА о. П. МЕЛЬНИЧУКА.

Мазепа, Саск.

По 1 дол.: Й. Ортинський, Е. Сингинський.

По 50цт.: М. Стефанюк.

По 25цт.: І. Я. Деркач, А. І. Ягольніцький, А. Тимрик, Н. Стефанюк, І. Гуляк, А. Король, П. Тимрик, П. Ямельницький, М. Кондра, І. Й. Ягольницький.

По 20цт.: М. Король, Л. І. Ковалишин, п-ні С. Черевик.

По 10цт.: Ф. Ясиько, Д. Тимрик, М. Король. Не подали імен 30ц.

Йорктон, Саск.

По 1 дол.: Д. Смукович, п-на А. Яремко.

По 25цт.: В. Костинюк, п-ні К. Перназовська, Н. Фредрик, п-ні К. Кульчицька.

По 10цт.: Ф. Думка, п-ні П. Гращук.

Інсінґер, Саск.

По 1 дол.: С. Н. Савчук.

По 25цт.: І. Осадчук, А. Ґара, Н. Середюк, І. Ґара, В. Копан, М. Копан, І. Корніцький.

По 10цт.: Т. Копан.

Фовм Лейк, Саск.

По 1 дол.: Г. Заячук.

По 50цт.: В. Балюс.

По 25цт.: Л. А. Міновський

Едмор, Саск.

По 25цт.: С. Киретюк.

По 10цт.: П. Рокочий

ЗБІРКА о. А. БЕРИКА.

Вест Форт Вілліям, Онт.

По 1 дол.: С. Гупчак, П. Чорнобай, І. Костинюк, І. Вейванко, О. Шеле[illegible].

По 50цт.: С. Найдук, Д. Глуханюк, П. Великий, п. Тиж.

По 30цт.: К. Палмарук.

По 25цт.: М. Кохалик, М. Федорук.

По 15цт.: Л. Заболотний.

Не подали імен 80

Форт Вілліям, Онт.

По 1 дол.: М. Граблюк, І. Портер, І. Воронкевич, М. Гайовський, К. Фалзімин, А. Бодвар, І. Інюк, Др. Ванік, В. Лисак, М. Венґер.

По 50цт.: Я. Верстюк, П. Андрус, п. Паланиця

По 25цт.: Н. Майданюк, С. Сторожук, М. Олійник, Й. Лисий.

Не подали імен 1 81

ГЕМИЛТОН, ОНТ.

Збірка переведена о. П. Галицьким з Торонта 8.27

ЗБІРКА о. І. ДМИТРОВА.

Малантон, Ман.

По 1 дол.: І. Байдак, І. Меленюк, П. Гуменний

По 50цт.: І. А. Неґрич, С. Копоть, п-ні Н. Бойщун.

По 40цт.: Дм. Максимик

По 25цт.: В. Бойщун, Анаст. Вішінська, Ник. Федюк, Ів. Михайлюк, Гр. Клочко, В. Школьний, С. Ґалагун, С. Ґринюк.

По 10цт.: Марія Максимик.

ЗБІРКА о. Є. ГРИЦИНИ.

Едмонтон, Алта.

По 1 дол.: о. Є. Грицина, п. Лопатинський, Л. Лахман, Н. Маланчук, Д. Пронюк, П. Лазарович, Др. Ф. Говза, Др. І. Верхомин, Д. С. Фербей, Н. Шпачинський, С. Романюк, В. Чоботар, Я. Ласнчук, С. Невчас.

По 50цт.: В. Кіндрачук, п. Микитишин, І. Стечишин, Я. Тимчишин, С. Гуменюк, В. Гривнак, О. Лукіянчук, п-во П. Мельники.

По 25цт.: Доць Лазарович, пані Паланич, П. Василішин.

Збірка в церкві 4.75

ЗБІРКА о. П. [illegible]РИНЮКА.

Вениа, Ман.

По 1 дол.: Сафат Муший, Антон Притула, Петро Муший

По 50цт.: Д. Міщук.

По 30цт.: І. Воробець.

По 25цт.: В. Притула, Н. В. Слижук, І. Слижук, Ю. Джамас, І. М. Граблюк, Н. Давибіда.

Еміма, Ман.

По 25цт.: Р. Соломон, В. Дутчишин, Ф. Бейко, В. Костишин, І. Мимка.

ЗБІРКА о. Л. БЕРЕЗІЦЬКОГО.

Ґардентон, Ман.

По 50цт.: Василина Соколівська.

По 25цт.: Г. Тостоварик, Д. Танчак, Василина Колибаба, О. Думенко, І. Шевчук, Гора Самборський, І. Махній, Іліа Колибаба.

По 15цт.: Марія Махній, Л. Оста[illegible]

По 10цт.: Катерина Тимчук, Фрозина Тостоварик, Василка Тирон, І. Халатурник.

По 5 цт.: В. Шевчук.

Сірко, Ман.

По 25цт.: Н. Косован, Т. Тесарський, Г. Чоботар, Н. Чоботар, М. Чоботар, І. Білавчук.

По 20цт.: Н. Шнвіт, М. Ґуцуляк, В. Мельничук.

По 10цт.: І. Чоботар, А. Чоботар, Т. Гошуляк, Т. Мельничук, І. Бордан, Г. Шкрумеда, Н. Н.

ЗБІРКА о. І. МАЙБИ.

Ст. Джуліен, Саск. $1.50

Єллов Крік, Саск. .80

Смотс, Саск. .70

ЗБІРКА о. С. П. СИМЧИЧА.

Мензі, Ман.

По 1 дол.: Петро Друль.

По 50цт.: І. Пелешок

По 25цт.: О. Ґрещок, О. Друль, Ів. Скацелис, П. Цюцьман, Ф. Друль, Ю. Карасевич, Н. Друль.

По 20цт.: І. Кіс.

По 15цт.: М. Тесарський

Сенді Лейк, Ман.

Стефан Думанський 50

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

СМОКІ ЛЕЙК, АЛТА.

Підчас похорону бл. п. Самуїла Костинюка, в укр. прав. церкві в Смокі Лейк, Алта., учасники похорону, замісць вінців на могилу покійного, зложили жертви на ціль Українського Православного Духовного Семинаря в Вінніпеґу в сумі $21.55.

ЕДМОНТОН, АЛТА.

(Збірка о. Є. Грицини)

По 1 дол.: Др. В. Невчас, Ст. Невчас, Павло Мельник, Андрей Батюк.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. П. Запаринюка.

Червень.

19. Нед. — Косів.
26. Нед. — Пайн Ривер. Давфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Кисілюка.

Червень.

19. Нед. Ґронлид, (катехизація).
26. Нед. — Бруксбі Полудневий (катехизація).

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. П. Гліцького.

Червень.

19. Неділя — Гіберт Плейнс
26. Неділя — Ленард

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. І. Дмитрова.

Червень.

19. Неділя — Тиндал.
26. Нед. — Л[illegible]

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1938 РІК.

ЧЕРВЕНЬ.

16 Ч. Муч. Лукіяна
17 П. Митрофана
18 С. См. Доротея еп. Тир.

19 Н. Нед. 1 по Зісл. св Д. Всіх Св.
20 П. Муч. Теодота Анкір.
21 В. Теодора Страт.
22 С. Кирила арх. Алекс.
23 Ч. Свм. Тимофія
24 П. Ап. Вартоломея
25 С. Пр. Онуфрія Вел.

26 Н. Нед. 2 по З. св. Д. Мч. Акил.
27 П. Пр. Єлисея, Методія патр.
28 В. Пр. Амоса
29 С. Тихона еп. Амафун.
30 Ч. Мч. Мануїла

ЛИПЕНЬ.

1 П. Мч. Леонтія, Ігнатія
2 С. † Ап. Юди, брата Господ.

3 Н. Нед. 3 по З. св. Д. Мч. Мет.
4 П. Мч. Юліяна Тарс.
5 В. Євсевія
6 Ч. Мч. Агрипини
7. Ч. Різдво Івана Предтечі
8 П. Февронії
9 С. Давида Солун., Івана еп.

10 Н. Нед. 4 по З. св. Д. Самсона
11 П. Кира й Івана
12 В. Ап. Петра і Павла.
13 С. Собор 12 Апостолів
14 Ч. Безср. Кузьми і Дамяна
15 П. Пол. риз П. Богор.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Гр. Василіва

Червень.

19. Неділя — Беліс.
26. Неділя — Ґлендон. Смокі Лейк, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Л. Березіцького

Червень.

19. Неділя — Роза.
26. Неділя. — Арбака. Адреса: — Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. С. П. Симчича.

Червень.

19. Неділя — Сенді Лейк.
26. Неділя — Ст. Джанс (Січ). Адреса — Мензі, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. І. Гикавого

Червень.

19. Нед. — Ту Гилс
26. Нед. — Вайлд Вуд.

Липень.

3. Нед. — Прут
7. Різдво Івана Предтечі — Брудергайм
10. Нед. — Виллінґдон
12. Ап. Петра і Павла — Кейлеал
17. Нед. — Чарвг.
24. Нед. — Ту Гилс

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ 1938

Червень.

19. Нед. 1 по Зісл. св. Духа: голос 8. Утр. Єван. Мат. XXVIII: 16—20. Літ. Ап. жид. XI: 33—40 і XII: 1—2. Єван. Мат. X: 32—33, 37—38 і XIX 27—30.

26. Нед. 2 по Зісл. св. Духа: голос 1. Утр. Єван Марка XVI 1—8, Літ. Ап. Рим. II: 10—16. Єван. Мат. IV 18—23.

[illegible]

3. Неділя 3 по Зісл. св. Духа: Голос 2. Утр. Єван Марка XVI: 9—20. Літ. Ап. Рим. V: 1—10. Єван. Мат. VI: 22—33.

7. Четвер Різдво св. Івана Хрест. Утр. Єван. Луки I: 24—25; 57—68; 76 і 80. Літ. Ап. Рим. XIII: 11—14 і XIV: 1—4. Єван. Лук. I. 1—25, 57—68, 76 і 80.

10. Неділя 4 по Зісл. св. Духа: Голос 3. Утр. Єван. Лук. XXIV; 1—12; Літ. Ап. Рим. VI: 18—23; Єван. Мат. VIII: 5—13.

12. Вівторок: Ап. Петра й Павла: Утр. Єван. Івана XXI: 15—25. Літ. Ап. 2 Кор. XI: 21—33 і XII: 1—9. Єв. Мат. XVI: 13—19.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3636 WINNIPEG, MAN.

РІК XV. WINNIPEG, MAN., JULY 1st, 1938 ВІННІПЕҐ, МАН., 1-го ЛИПНЯ, 1938. ЧИСЛО (297) 13

950-ЛІТНИЙ ЮВІЛЕЙ ХРЕЩЕННЯ РУСИ-УКРАЇНИ

20-ЛІТНИЙ ЮВІЛЕЙ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

Українська Греко-Православна Церква в Канаді святкує цього літа 950-літний Ювілей Хрещення Руси-України за св. Володимира Великого, князя київського, та 20-літний Ювілей відродження Української Православної Церкви в Канаді.

Ювілейні Свята по місцях будуть відбуватися на протязі трох місяців, — від 15 липня до 15 жовтня, 1938.

Начерк Програми Ювілейного Свята та взагалі інформації й суґестії, як такі свята перепроваджувати, будуть на днях розіслані так Всечесним Отцям Духовним, як і всім тим, що вже дотепер за ним до Консисторії звернулися.

Для належнього відзначення цих двох Ювілеїв Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді приготовляє до друку ювілейну книжку під заголовком „ВЕЛИКІ РОКОВИНИ", що буде складатися з трьох частин, як слідує:

ЧАСТИНА I: історичні статті, описи, оповідання й поезії відносно 950-літнього Ювілею Хрещення Руси-України.

ЧАСТИНА II: статті, спомини й описи відносно 20-літнього Ювілею Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

ЧАСТИНА III: Пропамятна Книга, в якій між іншим будуть виказані імена всіх жертводавців на ціль Ювілейного Фонду, що збирався в рр. 1934—1936, та фотографії ктиторів, фундаторів і добродіїв Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

В Ювілейній Книжці також зарезервовано обмежене число сторін для оголошень. Запрошується українських професіоналістів та бизнесменів присилати свої оголошення для поміщення в Ювілейній Книжці по таких цінах:

Ціна за цілу сторінку (розмір друкованої сторінки 7x4½ ц.)	$20.00
За дві третих сторінки	13.00
За одну третю сторінки	7.00
За одну шесту сторінки	4.00

Закінчується друкувати в українській мові „СЛУЖБА СВ. ВОЛОДИМИРОВІ ВЕЛИКОМУ, КНЯЗЕВІ УКРАЇНСЬКОМУ". Служба в повнім її тексті та має апробату й благословіння Високопреосвященого Архиепископа Іоанна Теодоровича. Ціна буде оголошена в слідуючім числі „Вістника".

В усяких справах дотично Ювілейних Свят та Ювілейної Книжки писати до Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді на таку адресу:

Consistory of the Ukrainian Greek Orthodox Church of Canada,
7 St. John's Ave. Winnipeg, Man.

АРХИЄРЕЙСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ.

Подається до відома всім заінтересованим, що Високопреосвящений Архиепископ о. Іоанн Теодорович приїде до Канади з кінцем місяця липня ц. р. й на протязі трох наступних місяців буде перепроваджувати канонічні візитації парафій Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Церковні громади, що бажають витати в себе цього року Високопреосвященого Архиепископа о. Іоанна зволять негайно повідомити про це своїх парохів, або Консисторію.

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

ПОЇЗДКА о. С. В. САВЧУКА НА СХІД.

В половині місяця липня ц. р. о. С. В. Савчук виїде до Онтерії й відвідає в церковних справах щонайменше такі місцевости: Форт Вілліям, Су Лукавт, Содбурі, Торонто, Гемилтон, Виндзор.

Православні організації по інших місцевостях, які бажають, щоби о. Савчук їх відвідав, зволять написати про це до Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

СУДОВА РОЗПРАВА ПРОТИ МАЄВСЬКОГО ЩЕ НЕ ВІДБУЛАСЯ.

Судова розправа проти П. Маєвського ще не відбулася й відпала до осінної судової сесії так, що відбудеться правдоподібно в місяці вересні. Сталося це головно тому, що запізвана сторона робила й робить все можливе, щоби до розправи якнайдовше не допустити. Помимо того, що допити свідків, так звані „екземінейшен фор дисковері", з обох сторін вже давно відбулися, та що позиваюча сторона на протязі кількох місяців домагалася від запізваної сторони предложення деяких документів, приміром рекордових книг соборної парафії, на які та в своїй обороні покликається, — для переглянення, запізвана сторона під ріжними претекстами з цим зволікала й доручила згадані рекордові книги позиваючій стороні доперва 27 червня ц. р. При такій тактиці з боку запізваної сторони позиваюча сторона мусить боротися за кожний крок вперед в напрямі приспішення судової розправи, і це є одинокою причиною, чому розправа дотепер ще не відбулася. Це одначе позиваючої сторони не трівожить, бо вона свідома того, що колиб запізвана сторона була певна виграної, вона справи не гальмувалаб, а противно домагаласяб, щоби судова розправа відбулася якнайскорше.

З СОВІТСЬКОГО „РАЮ".

ЧЕРГОВЕ ПІДНЕСЕННЯ АНТИРЕЛІГІЙНОГО ВИХОВАННЯ В СОВІТСЬКІЙ УКРАЇНІ „НА ВИЩИЙ ІДЕЙНИЙ РІВЕНЬ".

Декретом з 5 лютого 1918 р. російська большевицька влада проголосила відокремлення церкви від держави і школи від церкви. Згідно з тим декретом, релігія зовсім виключалася з програми навчання в школі.

Однак цього було замало для большевицької влади: вона рішила зробити школу тереном пропаґанди безвір'я серед молоді, і з тою метою ввела в програму школи антирелігійний матеріял, щоб за його посередництвом прищепити дітям матеріялістичний світогляд та надхнути їм блюзнірське ставлення до релігії взагалі та до її обрядів зокрема.

З часу окупації України російськими большевиками ввесь внутрішній устрій школи совітської України був підпорядкований тим засадам, що ними керувалася школа совітської Росії.

Незабаром в совітській Україні знайшлися услужливі педагоги, які запопадливо взялися розробляти теорії і практику антирелігійної пропаґанди серед молоді. В числі засобів антирелігійного виховання дітей особливо важливу ролю мали відогравати, за пляном большевицьких педагогів, дитячі і юнацькі гуртки безвірників.

Минуло вже двадцять років з дня видання декрету про відділення церкви від школи, але большевицька влада не може похвалитися особливим успіхом антирелігійної пропаґанди в школі.

Як завжди, так і на цей раз большевицька влада переносить вину за неуспішність антирелігійного виховання на „ворогів народу", яких вона вбачає „в старому керівництві Наркомпросу", бо воно зовсім не дбало про активізацію антирелігійного виховання в школі. Ото ж в наслідок, мовляв, шкідливого ставлення М. Скрипника та В. Затонського до антирелігійного виховання молоді „в школах дуже мало поширені гуртки юних войовничих безбожників", як пише про це з великим сумом І. Дем'янець в ч. 2 „Комуністичної Освіти" за 1938 рік.

Бажаючи оживити діяльність шкільних гуртків безвірників, І. Дем'янець намітив низку тем для опрацьовання в гуртках безвірників. Подам тут назви деяких тем. Так, для учнів 5-ої кляси намічено, напр., такі теми: „релігія — ворог урожаю", „виникнення релігійного свята — пасхи"; для учнів 6-ої кляси — „Як працюють безбожники закордоном", „оборона соціялістичної батьківщини і релігія"; для учнів 7-ої кляси — „чудеса без чудес", „про наукові і забобонні передбачення погоди"; для учнів 8-ої кляси — „релігія і фашизм"; „боротьба за на-

укову медицину і релігія; для учнів 9 кляси — „релігія — гальмо розвитку техніки", „релігія — зброя закріпачення жінки"; для учнів 10-ої кляси — „ракетою на місяць", „мораль комуністична і мораль релігійна".

Як відомо, 124-а стаття (параграф) „сталінської" конституції визнає свободу віри, а разом з тим проголошує право „безборонно провадити антирелігійну агітацію і пропаганду".

„Комуністична мораль" своєрідно трактує свободу віри: виконання релігійних обрядів вона кваліфікує, як контрреволюційний вияв, а служителів церкви, як явних шкідників соціялістичного будівництва.

„Безборонна" агітація і пропаганда ретельно насаджується в школах, бо досі вони, мовляв, орієнтувалися на шкідливий шлях безрелігійного виховання, а тепер треба скерувати їх на шлях антирелігійного виховання. Так власне визначує завдання сучасної школи в совітській Україні А. Слуцький, автор статті „Історичний Декрет" в 2-му ч. „Комуністичної Освіти" за 1938 рік. „Необхідно підсилити використання антирелігійного матеріялу в навчальному процесі і позашкільній роботі... Нашу антирелігійну агітацію і пропаганду ми повинні піднести на високий ідейно-політичний рівень» — так патетично вигукує А Слуцький в згаданій тут статті

Цікаво, що большевицька педагогіка намагається прищепити дітям матеріялістичний світогляд, а в той же час антирелігійне виховання хоче збудувати на якійсь ідеї, — піднести його „на високий ідейно-політичний рівень".

Вже пять років тому на сторінках „Комуністичної Освіти" (ч. 3, 1933 р.) „педагог" О. Чефранов також закликав підняти антирелігійне виховання дітей „на вищий рівень", але, як бачимо, з того заклику нічого не вийшло: діти совітської України не бажають підніматися вгору по тій драбині, що її так старанно підготовляють большевицькі педагоги для підманювання дітей в лоно безвірників.

Можна думати, що й на цей раз „піднесення антирелігійної пропаганди на високий ідейно-політичний рівень" не дасть кращих успіхів за тих, що їх зазнав „історичний декрет" протягом минулого двадцятиліття.

(„Тризуб") Ст. Сіропалко.

ЛИСТ З ФРАНЦІЇ.

Щиро дякую, що надсилаєте „Вістник». В ньому чую я подих Старого Києва і Києва часів Автокефалії Ваш орган веде як слід боротьбу за „Нашу Правду", — з нього багато цікавого вичитую, він помагає іти шляхом прямим, без манівців.

Тут про свято Володимира поки що починає говорити посланець папи, парох греко-католицької парафії, що недавно тут заклалася, але сам пан-отець голяндець, що ледве говорить по українськи та час від часу „помиляється" і каже ми українці „католики".

Пан-отець Бриндзан, парох православної церкви, що підлягає Діонізію мовчить про свято

Виникла думка серед прихильників Автокефалії відзначити цей день поза цими парафіями. Просимо Вас подати програм свята, по якому Ви єдині за кордоном організовані представники Автокефалії маєте святкувати, щоб і ми могли хоч в малій мірі зробити це, як слід. Бажано було б мати щось в роді докладу про це з виразним зазначенням, що Володимир був православним та що не греко-католики продовжають його роботу.

Вам мабуть відомо, що паризька парафія була автокефальною аж доки її перший пан-отець Гричишкін не покинув Франції, а далі хоч парафія і не зійшла з цього становища, але за браком грошей мусіла прийняти пан-отця посланого і утримуваного Діонізієм, що в значній мірі знеохотило багатьох автокефальників і вони в опозиції до парафії, а свою парафію створити не мають змоги.

Ч. О., Париж, Франція.

ЗА ЩО В ПОЛЬЩІ КОНФІСКУЮТЬ УКРАЇНСЬКІ ВИДАННЯ.

В 11 числі двотижневика „Церква і Нарід", що виходить в Кремянці, на Волині, читаємо, що 10 число того ж двотижневика було сконфісковане кремянецьким повітовим старостом за статтю „Де Служба Божа найдороща" та за дві „Псальми" (XIII і XV) П. Куліша. Який був зміст статті, „Де Служба Божа найдороща", нам, очевидно, не відомо, можемо тільки догадуватись, що вона була написана в злуці з відомим примусовим перетяганням православних на католицизм (пр. в селі Гриньках), про що ми свого часу писали. Щож до конфіскати „Псальмів" П. Куліша, то їх конфіската польскими властями являється не тільки нічим неоправданою, але в додатку глупою та просто дикою. Понизше наводимо згадані дві „Псальми" в цілости, щоби читачі наочно переконалися, за що в Польщі конфіскують українські видання.

ПСАЛЬМА XIII.

Доколѣ Господи забудеши мя до конца

Доколі, Господи, забудеш
мене в напасті до конця,
і одвертатимеш од мене
святу красу Твого лиця?

Доколі вбогою душею
і серцем хирявим моїм,
на радість ворогу, я буду
молитися стінам німим?

Почуй мій голос, глянь на мене,
незрячі очі просвіти,
не дай мені в гріхах сконати,
на вік заснути в темноті

Не дай, щоб вороги хвалились,
вбачаючи мою біду,
щоб злющі люди веселились,
як захитаюсь та впаду!

В Тобі моя надія Боже,
Твоєю ласкою спасусь,
Твоя рука мені поможе,
Твоїм добром возвеселюсь!

ПСАЛЬМА XV.

Господи, кто обитаетъ въ жилищи твоем?

Господи, хто буде жити
у Твоєму домі?
хто осяде на Твоєму
Сіоні святому?

Той, хто ходить непорочен,
робить щиру правду,
хто добро у серці мислить
убогому брату,

хто нікому, підлестившись,
зла не замишляє,
хто сусідові докором
серця не вражає,

хто ледачих ненавидить,
добрих поважає,
обіцявшись, забожившись,
слова не ламає,

хто, грошима запомігши,
лихви не приймає:
оттакий ніколи в світі
смутку не дізнає.

ПОШИРЕННЯ ЦАРСТВА БОЖОГО.

(Наука на 2-гу неділю по Зісланні св. Духа).

Ісус... побачив двох братів Симона називаного Петром, і Андрія, його брата ... і інших двох братів, Якова Зеведеєвого й Йоана, його брата і покликав їх.

(Мат. IV- 18, 21.)

Наш Спаситель, Ісус Христос, прийшов на землю заложити Боже Царство.

У тих часах, коли Син Божий перебував на землі, були ріжні ... й назрівали ріжні питання, що їх треба було розвязувати. Були невдоволення й неспокій Наслідком того було завойовання Святої Землі римськими легіонами.

Плян для заснування Божого Царства Ісусом Христом не був політичний Це доказав Ісус Христос тим, що не годився стати на чолі держави, не хотів допустити до окликання Себе царем, хоч дехто з Його учеників ... до того

Плян Ісуса Христа для заложення Божого Царства тоді навіть не був соціяльний (громадського характеру). Соціяльні відносини були тяжкі Невільництво процвітало, що з певністю добачував Спаситель, але не стрічаємо ніде в св. Євангелії, щоби Він проти цього лиха виступав. Не виступав тому, бо вважав, що потрібне щось більше чим сама громадська (соціяльна) реформа. Христос хотів опанувати перше людські серця. Хотів ними заволодіти, знаючи, що світ аж тоді буде досконалим, коли на ньому запанує Царство Боже, коли сам Бог заволодіє серцями людей.

Першим кроком у тому напрямі було знайти відповідних людей. Свята Євангелія, що читаємо в цю неділю, розповідає про те, як Ісус Христос покликав Своїх перших апостолів. Він кличе Петра, Андрія, Якова й Йоана. Бере їх від їхніх щоденних занять, від рідних, від близьких і вкладає на них великий і святий обовязок, бути апостолами, бути вибранцями Бога, бути тими, що мали нести між людей слово Божої Правди.

Яких же людей кликав Ісус Христос? Визначних? Учених? Популярних, знаних усім і вся? Ні! Він кликав таких, яким довіряв. Вибирав людей віруючих, людей, що розуміли, що релігія, це служення Богові.

Покликані Ісусом Христом і їхні послідувачі приняли на себе обовязок служити Богові. Своє служіння вони змінняли молитвою. Молитва — це середник, що ним лучимося з Богом. Молитвою можна вплинути на окруження й заохотити людей до побожности та поширення Божого Царства.

Апостоли та ученики перші творили церковну організацію, — організацію, при помоці якої лекше могли робити спасенну роботу, краще могли почитати Бога, з більшою силою та розмахом могли ширити Боже Царство.

Отже молитвою, ходженням до церкви й участю в Богослуженнях й тепер можна поширювати Боже Царство. Дванадцять святих Апостолів і їх наслідники були вибраними Богом людьми для тої великої й важної праці. Були вони звичайними людьми, такими, як і ми в нинішних часах. Хай ніхто не каже, — я собі звичайний чоловік, я не в силі щонебудь зробити для Божої хвали, я не маю здібностей і т. п.

Ми годні багато зробити, як тільки схочемо. Ставаймо до праці для поширення Божого Царства. Слухаймо голосу Бога, як послухали Апостоли, й берімось до праці.

Перепоною в тому ділі є світова гордість. Та сама гордість, що була причиною упадку ангелів на початках існування світу, та сама гордість, що збунтувала Авессалома проти його батька, царя Давида. Та сама гордість, що точить кров і провадить війни на протязі віків. Та сама гордість, що ріжнить брата з братом, дитину з батьком, — вона є причиною, що Боже Царство ще не поширилося від краю до краю світу. Вона говорить безбожникові не визнавати Бога тільки свій власний, нікчемний розум. Вона шепче індеферентові занедбати Божі правди й жити після своєї вподоби.

Нам навпаки треба прикрасити себе християнською покорою.

Тут нам Христос примiром. Він відзначався покорою, а був володарем світу. Терпів там, де не мусів терпіти. Служив всякому, хоч мав силу і власть примусити кожного — Йому служити. Це є дійсна, правдива покора.

Такої покори треба нам при праці до поширення Божого Царства. Покори, що нею відзначався капернаумський сотник, коли казав: „Господи, я негідний, щоб Ти ввійшов під дах мій" (Мат. VIII: 8). Покори, що нею відзначалися святі Апостоли; покори, що її мали славні учені люди.

Покірна людина не має на увазі лише себе самому, своє власне добро. Вона живе для Бога, для справ свого народу, своєї церкви. Свої здібности, майно, почесті уважає не власним здобутком, а дарунком від Бога

Для поширення Божого Царства потрібно нам єдности.

Малі справи ділять нас. Ми займаємося малими справами і для них живемо. Коли Бог буде для нас світлом, тоді зникнуть блудні світила, що ними нераз так люди захоплюються, зникнуть так, як зникає світло небесних вір при появі ясного сонця.

Будуймо наше життя на твердих підвалинах. Ісус Христос наводить для нас примір з двох будівничих дому. Один будував дім на твердій скалі, а другий на непевному ґрунті, на піску. По скінченні будови скоро показалося, котра будова має більшу вартість.

„Пішов дощ і прибули ріки і повіяли вітри і вдарили на той дім, що був побудований на скалі й дім не впав, устояв. Але дім побудований на піску розвалився „і була велика його руїна".

Наше життя мусить бути побудоване на добрій основі. На законі Божім, на правді і святости

До такого життя, на сильних основах, кличе нас Господь Бог, кличе нас наша свята Церква Нумо, киньмо все, що нас спиняє в поспіху за Христом Ідім за Ним, як пішли апостоли, як пішли наші предки, наші батьки. Ідім за Христом, бо тільки Він є „дорога, правда і життя" (Ів. IV: 6). Амінь.

о. Є. Г.

РОЛЯ ПАПИ В ЕТІОПІЙСЬКІЙ ВІЙНІ.

(Закінчення).

Як звичайно, римська преса говорить неправду, бо Етіопія ніколи не належала до Риму, а до Александрійського православного патріярха — в Єгипті. Тай хіба світ не знає, що де панує Рим, там також йде в парі темнота, пиятика і розпуста? Хіба історія не знає про Мексико, Полудневу Америку, тай, вреші, Еспанію, а навіть Італію? А Рим панував в Мексико 500 літ! В других краях полудневої Европи звиж 1,500 літ. Хіба історія не знає, що ті краї стоять під кожним оглядом краще, які позбулися римської опіки — як Німеччина, Англія, Швайцарія і північна Европа? Хіба ми не знаємо, який „рай" для нас, українців, під римською Польщею?

Коли 13 грудня, 1935, появився плян Леваля-Гора (щоб поділити Етіопію — дати половину Італії, другу під опіку Англії і Франції), тоді в Англії повстала така буря протестів, що Гор (міністер заграничних справ) мусів зрезигнувати. Папа тоді мовчав, „щоб його зле не зрозуміли". Папа не міг говорити отверто, він не міг виявити того, що той плян, в головних точках, був такий самий, як він сам взяв на себе передати від Муссоліні до Леваля (міністра заграничних справ Франції). Аж кардинал Лявренті „випустив кота з мішка".

Коли 26 грудня, 1935, папа говорив до кардиналів, то сказав таке: „Двох людей зустрілися переговорити про мир, але якась чорна рука знищила їх заходи". („Двох людей" — чи не папа з Муссоліні?).

Ще більше доказів, що „намісник Христа" був одностороннім в тій війні. „Католицька Акція" є під особистою опікою папи. Провід товариства наклонював свої відділи віддати свої гроші на річ держави. („Нуово Джіорнале", 27 грудня, 1935). Голова католицького університету в Мілані був одним з найбільш активних пропагандистів війни.

15 січня, 1936 „Оссерваторе Романо" піддав думку, щоб вислати комісію до східної Африки перестудіювати справи на місці, а тимчасом, щоби другі держави не виконували т. зв. санкцій проти Італії. Але забув піддати гадку Муссолінієві, щоб на час роботи комісії, перестав воювати Етіопію.

12 травня, 1936, папа стратив контролю над собою з радости, що „добрий і великий наш нарід йде побідоносно вперед". (Чи Христос, або навіть апостол Петро, таке би говорили, як їхній (?) заступник?). Італійський нарід не ліпший, ні може не гірший від других народів, але як може папа називати його **добрим**, як на його руках свіжа, неповинно пролита, людська кров?

А тепер погляньмо, що писав часопис „Чівільта Католіка" про італійсько-етіопійську війну в 1895-6 роках (коли папа був ще в гніві з італійським правительством): „Яке право ми маємо до ріки Тигрис? Можна сказати: право цивілізації над варварством... але варвари мають таке саме оправдання проголошувати свої права проти цивілізації, що рабує їх свободу і маєток..." Також ще в 1914 р. „Л'Юніта Католіка", часопис в Флоренції, писав: „Коли Італія виповість війну (Австрії,) католики підуть без відваги тих, що можуть сказати, Бог з нами!"

На смертнім ложу 1903 р. папа Лев XIII лишив такий політичний тестамент для кардиналів і для свого наслідника: „Доки папа буде ворогом італійського правительства, доти він буде незалежним. Коли б папа змінив таке безкомпромісове становище, він стане знарядом того правительства. Такий стан буде дуже небезпечним для єдности католицизму.

В етіопійській війні Пій XI доказав, що слова Льва XIII сповнилися.

Як сказав один американський банкир: „Люде все мають два роди причин на оправдання своїх діл, а то: добрі причини і правдиві причини; з тих — добрі причини не правдиві, а правдиві нічого варта".

Пій XI до тепер не дав правдивих причин, чому він попирав Муссолінія в етіопійські війні, а добрі його причини не є переконуючі. Оборонці папи мають тільки одну добру причину на те, а то, що Муссоліні був змушений вести **оборонну війну**, коли вичерпав всі можливі способи полагодити справи мирною дорогою, а оборонну війну усправедливлює і римська церква. Таке толкування справді подає та церква своїм вірним в Італії. Але ніякий католик не відважиться з такою причиною вийти перед людей поза Італією. Католицькі писателі поза Італією писали довжезні статті, видумуючи безвартісні причини на оборону папи і його становища, хоч знали, що те становище було зле й неоправдане.

Виходить, що до тепер римська церква в Італії тішиться свободою совісти і роботи під фашизмом, чого б не могла мати під большевизмом, або протиклерикальним лібералізмом. Другими словами, папські думки такі: Від лютеранської згоди 1929 р. римська церква „взяла шлюб» з фашизмом. Як Муссоліні програє в Етіопії, може прийти до влади в Італії інша партія і церква може стратити ті права і привілеї, що надав її Муссоліні. Навіть може потерпіти так, як в Росії, Мексико або Еспанії (отже треба попирати Муссолінія). Це одинока правдива причина папського становища в етіопійській війні. Дальше значіння — коли з одного боку буде справедливість і мир, а з другого боку спеціяльні права римської церкви, то папа вибере ту другу сторону зо своїми правами, чи зо своєю користю, хоч би той вибір йшов проти справедливости і миру.

Наші католики, що не могли оппертися на ту одиноку добру причину, що не є правдива, ані на правдиву причину, що нічого варта, дальше впираються на тім, що папа був невтральний. Мимо того, що таке твердження противиться правді, воно є осудженням того „пастиря і учителя", що замкнув свої уста тоді, коли моральна проблема непокоїла совість людства.

Католицький архієпископ з Вестмінстер взявся доказувати, що „невтральність була не тільки неминуча, але одинока правдива дорога для папи" Він говорить про папу, як про безборонного старця вповні на ласці сусідів (Муссолінія). Чи може бути більш нечесна оборона? Лише подумати, що папа лишає свій обовязок „провадити і вчити свою паству тільки тому, що боїться Муссолінія і його орд

І той аргумент не видержить критики, бо перед конкордатом з Італією той самий Пій XI видавав навіть енцикліки (послання) свої проти того ж Муссолінії.

Є люди, що думають, що Муссоліні завалив будинок міжнародньої доброї волі, коли поламав свої зобовязання перед Лігою Націй. З таким поглядом трудно погодитися. Добра воля не пропаде від того, що якийсь злодій вкраде, але може пропасти, коли і поліція і судді

(Продовження на стор. 6-ій).

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ВЛУЧНЕ ПОРІВНАННЯ.

В однім англійськім часопису було недавно інтересне порівнання християн з жидами. Говорилося там:

„Найдивнішою річею в тій Канаді, яку вважається християнським краем, е факт, що кожний, кому забагнеться, може радити, як нищити християнство всяких церков (деномінацій). Чоловік може друкувати купи і купи паперу проти християнських церков, він може наинмати салі і публично осуджувати християнство всіми можливими способами. Можна нападати з критикою на проповідників, на священиків, на Біблію. Можна оплюгавлювати імя Христа, опльовувати і дерти на шматки, однакож дуже рідко, або взагалі не почуете від християнина крику про переслідування, ніхто не горячиться, і дуже мало робиться, щоби заборонити такому бесідникови говорити.

„Однакож нехай хтось згадає, „жидівську релігію", нехай хтось зачне осуджувати жидівську віру, а зараз повстає такий вереск і зойк про „переслідування" і „нетерпимість" (нетолеранцію), що відважний бесідник, який згадав жидів, буде щасливий, коли втіче з життям".

Дальше ще вказується факт, що тоді до оборони Жидів стае вся преса...

Без сумніву часопис, що дав для порівнання такі два образки, мав в першій мірі на увазі ту християнську Канаду, яка могла би виявити на оборону свого християнства найбільше сили — отже Канаду протестантську всяких сект.

Бо поминувши те, що деякі канадійські секти матеріяльно багаті, коли мають гроші на місійну роботу поза границями (і в Канаді на розбивання чужих їм Церков), то це ж в руках їх членів в великій мірі правляча машина Канади — від малих урядовців почавши, а скінчивши на парляменті і найвисших представниках уряду.

Та видно, що для них християнство не є аж так важною справою, щоби ним клопотатися. Є воно — нехай буде, а пропаде — нехай пропадає. Річ маловажна. Або інакше сказавши — вони не є християнами в дійснім розумінню слова. Своєї релігійної ниви не орють, не засівають, отже й не охороняють.

А які будуть наслідки? Будуть такі, що ту занедбану ниву захоплять в руки чужі, збудують там свое господарство, а давні властителі занедбаної ниви стануть в нових господарів наймитами і невільниками.

Коли сектанти залазили в Канаді між українців, то кілько було самохвальби, що протестантизм є представником найправдивішого християнства. Пройшло від тоді дві чи три десятки літ і стало видно, що протестантизм не може навіть себе спасти, а не то других. Берімо приміри:

В Канаді вже сходить на таке, що до християнських (протестантських) церков запрошують рабінів, щоби християн розуму вчили. Але ще мабуть жаден протестант не проповідував в жидівській синагозі. Знак, що сектанство не витворило ані великої розумової сили, ані почуття християнської гідности, ані не задержало дисципліни внутрішного християнського життя. Все переходить на вулицю.

Відомий випадок, де на протестантськім конгресі (в Злучених Державах) велика часть зібарних заявляла, що розпуста не є злом.

Відомий випадок, де протестатський проповідник є оборонцем „нудизму" (ходження без одежі).

Свого часу „Крищіен Геральд" підносив 14 важних фактів, що вказують на руїну протестантського релігійно-суспільного життя.

А що важне тепер, то це, що багато представників протестантських церков заявляються за большевиками, а то і явно большевикам помагають. Тим большевикам, що винищують християн і християнство.

Говориться про демократизм, про релігійну терпимість (толеранцію), про свободу совісти... А на ділі нічого тут подібного нема. Замість демократизму е анархізм; замісць релігійної терпимости е безрелігійність; замісць свободи совісти видно брак всякої совісти і брак здорового розсудку. Радія, літаки, автомобілі, моди, спорт — от що стає на місце релігії, на місце совісти, на місце здорового творчого розуму! І коли життя піде таким ладом дальше, то кінець такого ходу — велика загальна катастрофа громадського, а то і політичного життя

———x———

СТРАХІТТЯ БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ТЮРЕМ.

(З „Християнської Родини і Наших Місій", Текні, Ілл.).

Щоби зрозуміти страхіття большевицьких тюрем, треба в них бути, а я мав „щастя" бути в них — оповідає автор оповідання про большевицьке пекло.

В моїй келії був грузин, визначний революціонер з 1924 р. Революцію того часу в Грузії придавлено і мій знакомий ховався, поки 1925 р. його не зловили. І тоді чрезвичайка вживала всяких мук, щоби дістати імена других його товаришів. Він оповідав:

— Роздягнули мене і повели до пивниці. Там побачив я на ґратах трупа, лицем до долу, а на заді голови було видно рану. Кров ще текла. Мій провідник вказав на трупа і додав, що мені зостається 24 години до надуми, чи видати імена товаришів.

Другої днини знов грузина поклика ли, а рано вернувся він підголений, наперфумований, з запасом цигаретів. І він оповідав·

— Коли суддя не міг його намовити, щоби видав імена товаришів, його повелй до пивниці. Його прикували там до стіни. Прохід ясно освічений. За хвилю входить голий старий чоловік, з довгою сивою бородою, та нараз звідкись падає стріл і старець падає на ґрати з розбитою головою. Вслід за стрілом виступає з укриття чекіст, оглянув, чи старець вбитий, моргнув на грузина і зник. За хвилю ведуть жінку і знов та сама історія. Дальше приводять нових і нових і на такий лад вбивають протягом цілої ночи.

Грузин памятає 17 вбитих, а після того сам стратив свідомість. І ця ніч так вплинула на него, що він виявив імена своїх товаришів-революціонерів. Немав вже сили встоятись.

Хорі вязні можуть зголошуватись до шпиталю, однакож краще не зголошуватись. Відома річ, що велика часть тих, що зголосились до шпиталю, померли на „слабість серця". Це слабість задержувана чрезвичайкою. З моїх знакомих в Бутирці — автор оповідає — 12 померли на таку „слабість". Тому зголошуватись до шпиталю, це — по смерть.

Та є ще одна страшна мука „яма". Це келійка півтора ярда довга, ярд широка, а в ній по коліна холодної води. Вязня лишають лише в сорочці. Він в воді стоїть, а коли ослабне, сідає в холодну воду. Мій знакомий перебув там 36 годин — каже оповідач — і по двох тижнях вмер на запалення легких.

Вязнів можна поділити на дві кляси. Перша — люде релігійних переконань, непослушні господарі, робітники-страйкері, колишні соціял-демократи [illegible] що мали звязки з чужинцями. Ба[illegible] тут чужинців. Між ними е значне чи[illegible] тих, що повіривши большевицькій [illegible] паґанді, приїхали до „большевицьк[illegible] раю шукати щастя. Коли ж побачи[illegible] що їх ошукано заговорили про т[illegible] за те їм тюрма.

Друга група, це ті, яких плянов[illegible] рештує чрезвичайка для певних цілей чи плянів. Нині арештують з одної галузи промислу, завтра з другої, позавтра з третої ітд. Такі арешти [illegible] наперед, щоби так кожда [illegible] на загалу безнастанно чул[illegible] тяжить залізна рука володарі[illegible]

Такий же і большевицький су[д]. Коли вважають кого винним, то ще місяц[ями] держать, поки оголосять засуд [illegible] оголошують масово [illegible] навіть [illegible] судів за 3 або 4 години

Стріляють кожного вівт[ірка] [illegible] Приходить чекіст і: „Ходи з усім що маєш!" — і це вже всім відомо, що [illegible] розстріл. Коли прийде середа, рано[м] так ті, що полишалися, блі[illegible] страхом, що ледво можна [illegible] Очи позападалися.

Підчас мого сім місячного побуту в тюрмі — каже оповідач — понад 100 осіб розстріляно з одної моєї келії в такі вівтірки. В деяких тюрмах число розстріляних доходить до тисяч, так, що бувають місяці, коли число розстріляних сягає до десятків тисяч..

Цей страшний опис, це частина довгої історії, бо всі, яким пощастило видістатися з большевицької тюрми на волю, подібне оповідають. На протязі 20 років.

А всеж воно страшне. І коли взяти на увагу всю жорстокість большевицького насильства, то зрозуміємо три важні факти:

1) Чому большевицькі суджені на випередки признаються до найнеможливіших злочинів.

2) Чому большевики не дозволяють посторонним людям приглядатись свобідно до життя загалу під большевією

3) Чому тутешні Сталінові „товариші" до большевії не їдуть, хоч другим на всі лади большевицький рай захвалюють.

Одно лишаєсь незрозуміле — як може релігійний і взагалі культурний світ ставитись до большевиків байдуже, а то і сходитись з їх представниками, як з добрими? Чим тоді ріжниться культурність від некультурности?

(Пв.)

СВ. ІВАН ХРЕСТИТЕЛЬ ВЕЛИКИЙ ХАРАКТЕР

Почитаємо св. Івана Хрестителя задля ріжних причин. Він охрестив Ісуса Христа в річці Йордані, отже доступив великої ласки, удостоївся незвичайного достоїнства, бо ніхто інший чогось подібного не доконав.

Він — Предтеча Христа Спасителя. Він приготовляв людей на прихід Сина Божого. А його наука була голосна й свята, бо притягала людей до нього на пустиню...

Він і пророк. Він говорив людям, що за ним іде Той, якому він негідний обуви завязати...

Святий Іван теж великий учитель. Кликав до покаяння людей. Закликав [illegible] і визначних і звичайних. І молодь [illegible]ших. І жидів і інших. Усім толкув, що наблизилося Боже Царство. То[illegible]му треба змінити спосіб життя, [illegible] освятити, себе ублагороднити.

А понад усе святий Іван — це вели[кий] [хар]актер, що завсігди буде стояти [illegible] для всіх людей.

[illegible]ього часів Ірод, володар краю, за[illegible]у свого брата й жив з нею [illegible] Не завагався святий Пророк [illegible] це царя, бо для нього за[illegible] не велика святість. Грішний [Ір]од не дарує „образи" Він каже [illegible] св. Івана й держати за кратами. А коли прийшла нагода, т[illegible] голову святому, щоб біл[illegible] і докорів і заспокоїти свою [illegible]покійну совість.

[illegible] [вел]икий характер св. Івана. Він [illegible] стає в обороні Божого закону.

Що таке характер? Хто є характерним? Чи той, що всім приподобується, [illegible] до всіх гарненько, облесно підсміхується, що нікому не противиться? Чи [illegible] не обстоює за собою, коли б [illegible] викликати невдоволення? Чи [illegible], щоб не висказати н[ега]тивної думки, бо стратить ласку [illegible]их, злих обичаїв, людей?

Це не характерні люди.

Бо вони безпринципові. Вони не мають [illegible] життєвих засад, тому не мають [illegible] боронити. Їм легко себе досувати до ріжних людей. Вони не мають за що себе посвячувати. Тому легенько оминають ріжні непорозуміння. До всіх гарненько усміхаються, роблять приємну мину. Навіть стараються [illegible] догодити, щоб заслужити собі на [illegible] прихильних людей.

А мимо того таких людей не люблять.

Навпаки, люди люблять характерних людей! Таких, що сильні духом і словом. Таких, як св. Іван. Таких, що борються з противниками, що поборюють блуди й неправду.

Таких людей подивляють, величають і наслідують. Бо вони показують правдиву дорогу до святости, добра й удосконалення. І хоч вони на час набераються неслави, ганьби, нечести, мук або й смерти, вони щасливі. Бо Христос їм готовить нагороду: „Щасливі ви, коли вас ганьбитимуть і переслідуватимуть і злословитимуть ізза мене. Радуйтеся й веселіться, бо ваша нагорода велика на небі... (Мат. V: 11 і 12).

До таких належав св. Іван.

Тому то його голос лунав у пустині. Той голос притягав тисячі людей, відривав від занять, провадив до стіп пророка й примушував каятися та хреститися в річці Йордані.

І нині є люди характені. І їх звичайно не шукати в пишних палатах, в достатках, в дорогих шатах. Дуже часто люди скромні невибагливі в їді, одежі, стані, бувають сильними характерами, сильними духом. Св. Іван одягався в волосінницю, живився корінцями, жив на пустині. Але за нього говорить світ. Згадує його св. Церква.

Наш великий поет Шевченко належав теж до людей, що жили скромно під кожним зглядом. Не було в нього пишної хати, не жив безжурним життям, не мав багато приятелів. У нього було все на оборот. Хатина звичайна, їда проста селянська. Але він великий чоловік, борець за правду. Одним словом великий характер.

Наша історія багата сильними характерами. Між ними — полковник Полуботок, наказний гетьман. Міг же він вдоволятися московською ласкою будучи, з ласки Москви, наказним гетьманом. Та він бореться за права й вольности України. Сміло говорить правду в очі навіть цареві. Запроторений у тюрму не боїться сказати правду цареві. Не гнувся перед найвищими, а стояв при своїм.

Інший сильний характер — це наш визначний діяч митр. Арсеній Мацієвич. Безстрашно протестував проти політики цариці Катерини. Анатему кинув на ворогів Церкви, включаючи царицю й московський синод.

Ні тюрма, ні терпіння, ні втрата волі, [illegible] не стримали ні св. Івана, ні Шевченка, ні Полуботка, ні митр. Мацієвича від говорення правди й опамятування злих людей, до коронованих голов включно. Таких людей і нині потребує світ.

Хто перебував близько св. Івана, той відчував Божу силу, подивляв Божу велич, переконувався про святість Того, що на небесах.

Життя св. Івана й інших великих людей підтверджує одну важну правду, а саме, що ні тюрма, ні крати, ні кайдани не можуть скувати сильного духа, сильного характеру. Навіть смерть не нищить їх, бо вони живі своїм життям, своїми ділами й по смерти

[Св]іт не має власти над душею людини. Це для нас радість. Бо, знаючи це, ми можемо скріплятися духово. Можемо наповнятися вірою перших мучеників за віру Христову. Вони терпіли, проливали кров, зазнали багато прикростей, і вмирали, але духа їнього ніхто не міг зломити. Так воно є й сьогодні. Як християни, — ми наражені на всякого рода терпіння, насмішки, кпини, але духа нашого ніхто не займе, не зламає, ані не знищить. Це наша радість і в тому наша сила.

Таку силу, яку мав св. Іван Хреститель, яку мали інші святі, має сьогодні наша св. Церква. Силу притягаючу. З усіх усюдів до неї, як до св. Івана приходять люди. Слухають її науки. Часто чують і гірке слово докору, напімнення. Однак її люблять ті, що відчули її притягаючу силу.

Церква старається зіткнути людей з вишим, надземним світом. Це не є легко. Особливо в часах матеріялізму й модернізму, в часах, коли жолудок у багатьох людей панує над розумом. Мимо того щораз більше струджених і знеможених світовими справами людей горнеться до лона св. Церкви. Бо вона старається привернути блаженний, райський стан у людині. Люди відчувають це й горнуться до неї, як до рідної матері діти.

Нам треба перейнятися Ісусом Христом, — Його наукою, Його святою Божою Правдою. Будемо тоді людьми сильними, характерними, як раз такими, яких потребує світ.

Задивлюймося в життя, діла й подвиги св. Івана, та самі ведім подібне життя.

о. Єронім Грицина.

ЄГИПЕТСЬКІ ШКІРИ — І БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ РАЙ.

Жила колись цариця, що дуже захоплилася старинними річами. І почула вона раз, що десь живе славний турок, торговець старинними річами. Отже посилає вона туди післанця і каже: —

— Йди, повибирай всі інтересні старинні річи і закупи для мене.

Вибрався післанець в дорогу і за якийсь час був вже в турка. І питає він:

— Така і така справа... маєш сее... тее..

— Багато маю, — каже турок і показує:

— Це Адамові чоботи... Це Евин чепець (очіпок)... Це дошка з Ноевого корабля... А це шкіри з сімох худих египетських коров... А це...

Багато річей післанець накупив. Привозить все те до цариці і показує.

— Це Адамові чоботи... отже старезні! А це чопець Еви... А це шкіри з сімох худих коров — я за них чимало заплатив. Вони варті того...

Як не наробить репету цариця:

Сякий-такий!... Хіба ж ти не знаеш, що таких коров ніколи на світі не було?! Адже вони були лише приснилися фараонови... З таких коров, що тільки в сні існували, ти мені шкіри привозиш?...

Що вона казала дальше, можете догадуватись.

Це все було давно. Тоді такими річами торгували і були люде, що такі річи купували. А тепер.

І тепер є одні і другі...

Тепер большевики продають людям поза большевією такий самий „рай", як були шкіри з египетських коров. Бо тільки того „раю", що в словах платних большевицьких агітаторів і в большевицьких газетах. „Раю" того большевики нікому не показують, бо його цілком нема.

Однакож є люде, що платять за большевицький рай дуже дорого. Дають гроші, час, увагу, дають своє життя, або нищать для нього життя других. А кінець точно такий, як з тими шкірами — життя в свій час скаже большевицькому покупцеви:

— Дурний ти! Адже большевицький рай хіба дурням в сні сниться. А на ділі його не було, нема і не буде..

Ціни Церковного Світла Пішли в Долину.

Завсігди маємо повний вибір церковних річей на складі.
Пишіть по катальог.
В. ЛЕВИЦЬКИЙ — управитель.
Wm. GROSS & Co.
322 MAIN ST., WINNIPEG.

ОПОВІДАННЯ МОЛОДИХ ЧИТАЧІВ

(Зібрав о. Д. Ф. Стратійчук).

РОЗУМНИЙ ВЧИНОК ІРКИ.

Ірка була дуже мила дівчинка. Вона й у школі вчилася добре й заговорити вміла чемненько, а вже співала співанок, як пташечка. Цілу хату веселила. Часом, як поприходили гості й просили її щось задеклямувати, або якусь вправу зробити, то Ірка ніколи не давала себе довго просити. Не стидалася, не боялася, але сміло й відважно ставала посеред хати й деклямувала голосно, виразно або вивела народний танок, як на сцені.

Тоді гості дуже тішилися. Хвалили Ірку й цілували в головку. І татко радів, і мамуся тішилася, що дав їм Господь таку донечку милу.

Але Ірка мала й свої хиби. О, про це ніхто не знав. Ні гості, ні знаймо, ні найблищі товаришки, що приходили до неї бавитися. Ніхто, ніхто не знав, лише мамуся дуже добре знала й татусечко трошки. Нераз матуся напоминала її:

— Не нищ, Ірусю, суконечки! Вважай на черевички! Не дри рукавичок!

Та все це мало помагало. Це й було хибою Ірки, що вона не шанувала вбранячка, й воно скоро нищилося. В суконці сідала на землю, або на брудну траву, розпихала ліктями рукави, фартушок неуважно захляпувала чорнилом, або носила в ньому камінчики, бляшки; рукавички закладала Буркові на лабку, або дрочилася з ним своїми панчохами, щоб торгав зубами, а вже найбільше нищила черевики. Не питала, що чистенькі, але всюди лізла в грязюку, аж общаси губилися в болоті.

Татко Ірки часом жалувався перед мамусею, що як Ірка не навчиться шанувати одежі, то й інших річей в життю не навчиться шанувати. Воно таки поправді й Ірчині зошити і книжки не дуже були в порядку, а забавки завсіди порозкидувані по цілому подвірю.

Але одного дня взяла мама Ірусю з собою на відвідини до одної бідної родини. В тій родині побачила Ірка троє дітей, з котрих одна дівчинка, на імя Маруся була така за велика, як вона сама і була вона вбрана в дуже подерте одіння, а другі малі діти були теж на пів голі. Ірці було дивно, що вони були так бідно вбрані і вона почала про це говорити до своєї мами, коли вони повернули домів.

— А видиш, Ірцю, як люде бідують! — каже мамусечка. — Чи одну суконочку можна було б Марійці подарувати, як би ти так не нищила. А треба ж нагого приодіти! Про це ти певно вчилася на релігії в недільній школі?

Засоромилася Ірка і спустила головку в долину. А як мамуся поралася коло кухні, Ірка витягнула десь з кутка свою стару суконку й зачала зашивати. Потім ще вишукала панчохи, якийсь фартушок і складала на купку. Завваживши це татусь й питає:

— А що це ти, Ірусю, робиш?

— Ой, татусечку! Позвольте мені занести це бідній Марійці, бо вона, татусечку, направду, сидить в дома в дуже подертому одінню і навіть до церкви не має в чім піти, — просила Ірка, й по хвилі додала: — Але що взяти для тих двох менших, що там на ліжку бавилися напів голі?

Татусь в радости пригорнув Ірку до серця, та поцілував в головку. Матуся теж дуже зраділа. Вони знайшли багато дечого доброго і здатного зо шмаття і дали Ірусі, щоби вона те все віднесла для бідної родини.

Від тепер Ірка навчилася шанувати одежу. Уважала на свої суконки й плащики, кожну дірочку сама собі зашивала, й у черевичках не лізла у грязюку. А що вже було старенько, чи маленьке, це роздавала бідним дітям. За це вони дуже дякували Ірці та її добрим родичам.

ЗА ГЛЕЧИК ВОДИЧКИ.

Наталка була чемна і слухняна дівчинка.

Одного разу мама сказала до неї:

— Піди но, Наталко, до кринички по воду! Тато верне змучений із поля, а тут ані краплинки води в хаті заходитися! Не можна хати без води лишати.

Наталка взяла скоренько збаночок за вушко і побігла по воду. Зачерпнула повний збаночок води і поспішала стежечкою назад. Але вже недалечко дому надійшов якийсь старий чоловік і просить:

— Ах, дитинко! Сам Господь Бог тебе надніс! Добре, що несеш свіженьку водицю. Вже мені язик висох, як черепок. Дай но, доньцю, трошки напитися!

— Добре, добре, вуйку! — каже Наталка. — Ось і хата наша з краю. Зараз наллю в глечик і винесу сюди, бо казали мама, що не годиться так зо збанка пити.

І побігла в хату, набрала води в глечик і винесла чоловікові. А він випив, відітхнув, погладив Наталку по головці й каже:

— Дякую тобі, доньцю! За те Бог тобі небом надгородить!

А як вернулася раденька Наталка до хати, то й питає мами:

— Казав мені той чоловік, що Бог небо мені дасть за глечик водиці, що йому я дала напитися. Чи ж це варта такий глечик води аж небо?

— Так, так, Наталко! Хто подасть спрагненому глечик води, цей заслужить собі небо. Як за оден гріх Бог тяжко карає, так за одне добре діло, хоч би й найменше, надгороджує.

В тиждень пізніше пішли вони обі до міста на купно. Коли поверталися, було дуже горячо і Наталка сказала:

— Мамо! Ноги мене болять. Пити хочу!

— Потерпи, дитинко! Де ж тобі возьмеш води на дорозі?! В дома вже напєшся.

Трошки пізніше Наталка знов сказала:

— Ой, мамо! Я таки дуже хочу пити! Аж в устах мені гірко. Щось у горлі мене драпає!

Зацитькувала мама Наталку, як могла, а потім добула цукорок й каже:

— На маєш, Наталко, цукорок! Поволеньки ссн, то й угасиш спрагу!

Зїла Наталка цукорок, та ще гірше спрагу дістала і все з плачем залебеділа:

— Мамо, головка мене болить. Ноги мене болять. Я вже таки не годна іти дальше.

— Що ж я з тобою зроблю? — зажурилася мати. — Ще хоч трошки дрібочи ногами! Он там в боці на полі бачу хату, вступимо та й попросимо води, бо й мене вже палить, аж з чола ллеться! Але ще таки мусимо трошки підійти!

На силу вже Наталка прийшла до тієї хати. Якась жінка сушила гречку на подвірю. Наталчина мама відразу її попросила:

— Будьте такі добрі, господине, та подайте нам трохи води.

Жінка в скорі принесла води і мама з Наталкою напилися. Трохи відпочали й поговорили і знов почали іти до дому. Тепер Наталці було йти вже легенько. Вона аж повеселішала й каже:

— Яка та жінка добра, що нам дала напитися води! Я б її золоту гору дала за цей глечик води! Вона згасила нашу спрагу і підкріпила нас в нашій дорозі.

Мама всміхнулася й сказала:

— От і бачиш, що значить спрагненого напоїти! Та й свята правда, що за глечик води можна собі небо заслужити!

БОЖЕ НАШ, НЕБЕСНИЙ ОТЧЕ.

Боже наш, небесний Отче,
Коли прийде вже той час,
Щоби нарід наш любився,
Не сварився раз-у-раз

Поможи нам, милий Боже,
Сить згоду, не розбір,
І всім разом схоронитися
Під святий Твій омофор

Ми благаєм Тебе, Боже,
Серця наші сокруши
Обнови їх Своїм Словом,
Братолюбством наповни

Благослови, Боже, того
Що правдивим шляхом йде
Добрий пастир своє стадо
Між вовків не поведе

М. П. Олійник,
Шевлин, М.

РОЛЯ ПАПИ В ЕТІОПСЬКІЙ ВІЙНІ.

(Продовження зі стор. 3-ої)

станить по стороні злодія. Британські і французькі дипльомати, що вдавали перед Лігою Націй поліцію, тим самим вдаванням помагали Муссолінієві. З той сам час Пій XI замісць дати Муссолінієві відчути свою моральну і духову силу, помагає йому всілякими способами.

Хіба ще справедливо буде признати, що деякі католицькі провідники поза Італією переконалися про неморальність роботи Муссолінія. Також треба додати, що ті провідники приписують папі таке поведення, що якраз противиться поведенню Пія XI в етіопській війні.

О. П. Яковенко.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
релігійно-громадський часопис
для народу
„ШЛЯХ"
що його видає Товариство ім. Петра Могили в Луцьку, на Волині.
„ШЛЯХ" виходить тимчасово один раз на місяць, числить 16 сторін друку й відзначається багатим змістом та ілюстраціями.
Передплата за 12 чисел в рік виносить один долар, або його рівновартність в злотих.
Замовлення й гроші слати на адресу:
"SZLACH",
ul. Lubarta 10, Luck na Wolyni.
Poland.

МАЄВСЬКИЙ ПОДВИЗАЄТЬСЯ.

I.

(Вета-Коломия, Ман.)

Другого дня Зелених Свят звився тут, — як він себе представив, — „настоятель Собору", П. Маєвський і відправив в місцевій церковці Богослуження. До церкви дістався через розбиті двері. Розбив їх один люнедь сокирою і Маєвський увійшов до церкви „в добрій вірі" помолитися Богу.

Як відправляв, — не знаю і що говорив, — не знаю, бо я прийшов вже аж на відчит, який він виголосив в місцевій салі, що її сімох людей побудували „для бизнесу". Відчит був про християнство на Україні.

Коли відчит був вже на укінченню, до салі увійшов о. П. Запарнюк і п. Г. Бугера, який в часі Зелених Свят гостив в своїй рідні на Борі.

Побачивши їх, — Маєвський замішався, запутався — і нараз проголосив перерву на 10 хвилин, для переведення збірки. Каже:

Мої дорогі, прошу зложіть жертви, бо нам треба боротись. Ми боремось не в інтересі моїм, або Святого [illegible] навіть самого Собору. — [illegible] в інтересі цілої церкви, щоби її не запродали.

[illegible] веденню збірки, яка принесла [illegible] ка долярів, Маєвський [illegible] переповідати історію відродження Української Православної Церкви на Україні від 1918 року. [illegible] ви в короткім рік 1921 в Києві пересковив до 1935 року в Канаді, коли то відбувся Семий Собор в Саскатуні, на котрім викрито [illegible] Маєвський „в добрій вірі" провадив інтриги проти Архиепископа о. Іоанна та проводу Церкви. Між іншим Маєвський пригадав статті в „Українськім Голосі", що були написані з приводу виключення кількох греко-католицьких священиків еп. Ладикою і став в обороні тих священиків.

Мені цікаво, чим треба пояснювати ову оборону бувших греко-католицьких священиків з боку Маєвського? Бо прошу подумати. З одного боку Маєвський говорить, що він виступає проти Архиепископа Іоанна за те, що той хотів згодитись з жуківцями, — а з другого боку той самий Маєвський приїхав сюди аж з Вінніпегу й тут стає в обороні тихже жуківців. Як це назвати тай чим пояснити? Думаю, що такого дивного становища навіть „доброю вірою" не можна пояснити. Вірю, що тут грає ролю більш конкретна причина, чим сама „добра віра". Чи не торує собі Маєвський дорогу до жуківців? Це поваже близька будучність.

Маєвський не забув також згадати про церковні канони. Але згадував лише про такі, які були йому на руку та які міг легко перекрутити на свій лад. При тім він аж до обридження повторював: „Я натерпівся за Українську Церкву, а мене за це переслідують і викинули не лише з рядів священства, але й з рядів вірних."

Слухав я тої бесіди тай думав: Де то так Маєвський натерпівся за Українську Православну церкву, що представляє себе її мучеником? На Україні ні, бо він виїхав до Польщі ще перед тим, поки большевицька влада розвязала Українську Церкву. Він нераз говорив, що большевицький уряд дуже числився з його польським горожанством і не ставив йому жадних перепон у виїзді з України. Большевицькі власти так з його польським горожанством числилися, що навіть дозволили йому вивезти з собою песика до Польщі. Отже виходить, що на Україні Маєвський за Церкву не натерпівся. Щож до Канади, то дай Боже всім священикам такого „терпіння", яке Маєвський переніс та переносить за Укр. Греко-Православну Церкву. Він приїхав сюда вже на готове. Тут з ним обійшлися, як з чоловіком. В самих початках свого побуту в Канаді він їздив з о. П. Запарнюком по парафіях, щоби познакомитися з тутешніми обставинами, й парафії йому за це платили. Коли Консисторія призначила його пароком на округ Толстой-Вайта, — то рівночасно припоручила о. Запарнюку відвезти його на місце та помочи влаштуватися. В дорозі о. Запарнюк розповів йому, яка робота його чекає, а Маєвський почувши це каже до своєї жінки: „Здаєтьси, Льоня, треба буде назад забиратися до Польщі, бо я не зможу працювати серед таких обставин". Відповідь на це була така: „Ні, Петя, не журися. Може підемо скоро до міста, а там буде краще". Отже П. Маєвський від самого свого приїзду до Канади мріяв про те, щоби „терпіти" за церкву на міській парафії, бо праця на фармах не була для нього.

Ану, хай Маєвський фактами докаже, кілько він справді натерпівся за Укр. Прав. Церкву в Канаді, або кілько нових громад зорганізував для неї. В толстойськім окрузі поза ті громади, що вже були давно зорганізовані та мали свої церковні будинки, — Маєвський нігде не посунувся. О. Запарнюк доїздив між іншим і до Згоди й до Калієнто, а теперішній парох того округа, о. Березіцький, здобув також Сірко, бувшу парафію російської місії. Це показує, що й за Маєвського було де поширювати ідею Укр. Прав. Церкви, — але Маєвський не робив цего. Чому? Маєвський не мав [illegible] за Українську Прав. Церкву та мріяв про міську парафію.

Жалувався Маєвський у відчиті, що українські православні священики до нього не заходять, не тримають з ним та обминають, мов прокаженого. Цим говоренням Маєвський найкраще показав, наскільки є правди в тім, що так він, як і його теперішний начальник В. Свистун пробують вмовити в людей, що деякі священики погоджуються з ними та навіть помагають їм в їх кириній роботі.

Між іншим сказав Маєвський, що між чартером Укр. Прав. Церкви та корпорацією греко-католицької церкви — нема найменшої ріжниці. Люди, що це чули та що на таких справах бодай троха розуміються тільки головами помахували та опісля говорили: Або Маєвський зовсім нічого про ці справи не знає і говорить те, чого Свистун його навчив, або свідомо перекручує правду.

Дальше сказав, що весь клопіт повстав ізза того, що він передавав Богослуження через радіо. А властиво через те, що він гарно співає і гарно молиться — отже Консисторія не хотіла, щоби він по цілій Канаді попisувався. Тоді звернувся до присутніх і каже: Хіба я нині не гарно співав, не гарно молився, хіба Дух Святий нині не зійшов на нас? От за це мене з церкви викинули.

Дальше каже: До мене беруться, як польський капраль до жовніра, а я приказів капрала, не буду слухати й нікого не буду слухати. Я думаю, що в тім то властне цілий клопіт, що Маєвський нікого не хотів слухати. А послух потрібний і в родині і в організації і в церкві.

Дальше Маєвський признався, що він не має права шлюбів давати й каже: Говорять, що я не маю власти. Я бідний і ви бідні, і я з вами [illegible]. Якби ви положили один на одного руки аж до мене, то Дух Святий зійшов би на мене і я міг би бути вашим епископом. Ото була б дійсна власть.

Щоби приподобатися фармерам, Маєвський назвав їх бідними й себе до них порівнав. Чи наші фармері бідні, чи ні — про це не буду говорити. Але що Маєвський не може себе називати бідним — це [illegible] певно. Брати около сто долярів місячної платні, мати безплатне помешкання й меблі та телефон — це таки „біда", що дай її Боже кождому з нас.

Замітне, що Маєвський, говорячи про Архиепископа о. Іоанна Теодоровича, — вживає вислову „наш епископ о. Іоанн". Отже з одного боку називає Архиепископа зрадником і запроданцем, і вже давно перестав споминати його підчас Літургії, — а з другого боку називає його „своїм" епископом. Як це назвати?

Як вже було згадано повище — в часі відчиту до салі, увійшов о. Запарнюк, що мав того дня в сутестві Богослужения, та п. Бугера. Маєвський, побачивши їх, так замішався, — що через довший час не міг до купи речення зліпити. Колиж прийшов троха до себе почав відчит так натягати, як швець шкіру, аж затягнув до такої пізної пори, що люди почали розходитися. Це мабуть для того, щоби ніхто не ставив йому питань. Коли відчитові не було кінця, разом з другими вийшли з салі також о. Запарнюк і п. Бугера, а за ними вийшов і я.

Може цікаво буде читачам знати, які люди були на відчиті. Були там вірні Укр. Прав. Церкви, що прийшли подивитися на чоловіка, що його Церква приняла, як рідного свого сина, а він обернувся в її ворога. Були росселісти-біблійники, які [illegible] слухати, коли будь хто накидається на нашу Церкву. Було кількох членів російської місії, кількох католиків та кільканадцять „товаришів". Всі не-члени Української Прав. Церкви та всі „товариші" щиро Маєвського оплескували. Самий предсідник підчас відчиту до жадної церкви не належить і ніколи ні одного цента на українську справу не дав.

Забув я згадати, що Маєвський в своїм відчиті також виступив проти російської православної церкви. Мені було цікаво це почути, бо як я був в Вінніпегу то чув, що в 1933 р. жінка одного П. Маєвського ходила до російського епископа Арсенія сповідатися, хотяй тоді в Вінніпегу й близько Вінніпегу було 4 укр. православних священиків і вона могла була приступити до Св. Сповіди перед будь котрим з них. Пізніше, як мені говорили, на зборах, чи на якімсь зібранню членів соборної громади — Маєвського питали, чи то правда, а він мав відповісти, що російська церква також православна й сповідатися в російського священика не є гріхом. А я собі думаю, що як не є гріхом в російській церкві сповідатися, то не є гріхом також у ній дітей хрестити, шлюби брати та на Богослуження ходити. А як так, — то ставиться питання, пощо нам тоді Української Церкви? Виходить, що Маєвський одно говорить, а друге робить.

Присутний.

II.

(Ріджайна, Саск.)

В половині травня ц. р. до Ріджайни приїхав П. Маєвський збирати гроші на процес проти Української Греко-Православної Церкви в Канаді, при чім хвалився, що він процес вже виграв во всіми апелями.

В Ріджайні живе яких тисячу українців. Тут вже від давна існує пять українських організацій, що відносяться до себе менше, або більше ворожо, а недавно повстала ще одна організація, як що її організацією можна назвати, „Братство Оборони Рідної Церкви". Це славне „братство" числить шість, або сім членів. Деякі з „братчиків" ніколи до жадної організації не належали, а інші хоч належали, то їх з організацій повикидали, щоби не наносили шкоди.

Маєвський мав свою відправу в сербській церкві. По відправі був спільний обід в так зв. „буковинській галі". Підчас обіду були промови.

Головним бесідником був Маєвський, який і в церкві і на обіді говорив майже одно й те саме, накидаючися з великою ненавістю на Консисторію та Архиепископа. Інші бесідники були малої ваги. Вони таке говорили, що одно другого купи не трималося. Прим. ром один з них хотів мабуть проїхатися по своїх противниках і, звернувшися до гостей, при столі каже: „А правда, як ви численно зійшлися? Ганьба вам і стид, ви чого сюда прийшли?"

Того самого вечера Маєвський мав промову в тій самій салі. Присутні заповнили около половину салі. Коли предсідник покликав Маєвського до слова, той сказав: Перед тим, поки почну відчит, маю велику, дуже велику приємність декорувати десятьох ваших членів, які належать до тої славної та чесної організації, від котрої залежить наша будучність, — тобто до Українського Національного Обєднання.

Сказавши по правді, між тими десятьма людьми є добрі й чесні люди, але є й такі, що жадна інша організація не хотіла б їх в себе мати.

Ось так тут завязався союз між „братчиками", стрільцями й коопе-

ратною.

Що як що, але „удекорован" Маєвським люди аж надто легким і таким коштом стали героями й такими, що від них залежить будучність українського народу. Ось яку велику силу має той ґудзик, що Маєвський причіпив їм на ґрути. Без праці, без особливих заслуг, без великого розуму, а силою самих тільки своїх язиків стали героями та одинокими будівничими української держави.

По цілій тій комедії Маєвський почав свій відчит. Переповівши історію церкви від Володимира Великого аж по нинішній день, почав накидатися на всіх і на вся — о. Архиепископа, о. Савчука, о. Кудрика, всіх священиків, п. Арсенича та інших. А п. Яготьницького, який написав лист до уряду Собору (гляди 10 ч. „Вістника"), змішав з болотом.

Дальше почав хвалитися, що вони церковний процес вже майже виграли, тільки треба більше гропей. Хвалився, що парафія при Соборі так зросла, що перед Великоднем до загальної сповіди приступило поверх тисячу осіб, а до поодинокої поверх двіста, а також поверх сто дітей, — отже разом понад [illegible] сот душ. Слухав я такої хвальби, тай пригадалася мені пословиця „брехня, але міцна", бо я маю знакомих в Вінніпеґу, які тримають з Маєвським і ходять до Собору, але які мені зовсім що інше [illegible] про парафію при Соборі говорили.

По цім Маєвський вчіпився канонів та чартеру й так заплутався, що не знав, як з того всього вийти. Одно тільки повтолював, що Консисторія ломить канони, а він, Маєвський, їх обороняє. З цілої бесіди Маєвського таке виходило, як в того циґана, що нема в нікого правди лише в нім та в Бозі трошка. Всі недобрі, — й Архиепископ, й о. Савчук з Консисторією і всі священики та всі церковні громади, лише він один добрий.

Розслухавши Маєвського, я прийшов до переконання, що йому не прощо не ходить, тільки про себе самого. Він не може стерпіти того, щоби над ним був епископ і Консисторія, чи взагалі яка зверхність, бо він сам хоче бути епископом і Консисторією а то й митрополитом. Тому тепер пробує нищити те, що щирі, чесні люди десятками літ будували. Тому називає чесних людей нечесними, моральних — неморальними, релігійних — нерелігійними, розумних — нерозумними, щирих синів українського народу і його Церкви — зрадниками. Чи так гідні люди роблять — хай загал осудить. Називав він поіменно, як вже згадано повище, й о. Савчука й о. Кудрика й п. Арсенича. Якуж шкоду, який гріх може він цим людям закинути? Вони не сьогодня прийшли до нас, тай не зпід большевицької звізди, — і ми добре знаємо, хто вони й що дотепер робили. Вони, можна сказати, виросли й виховалися на очах українського загалу в Канаді, кожний з них має за собою двадцять і більше років чесної, невтомної та корисної громадської праці, кожний з них, по змозі своїх сил і здібностей, працював і дальше працює на такій ділянці українського громадського життя, яку собі вибрав — і ніодин з них не зрадив ні своїх переконань, ні тієї справи, для якої посвятився. А хто такий Маєвський, що присвоює собі право обкидувати наших заслужених людей болотом? Чим він причинився до тої справи, що тепер її руйнує? Який рекорд, яку минувшину він за собою має?

Накинувся п. Маєвський також на п. Яготьніцького кажучи, що він невчений, що немає ні сорому, ні чести, що він сякий і такий. Я п. Яготьницького зовсім не знаю, але вірю, що він має більше чести й розуму, як всі „оборонці" до купи. Честь і розум п. Яготьніцького не позволяють йому виступати проти справи свого народу, та руйнувати те, що чесний український православний загал дотепер збудував і чим дорожить. Честь п. Яготьніцького не позволяє йому на[illegible] тих людей до „оборонців" Церкви перед її проводом знаючи, що як Церкву треба перед кимсь боронити, то в першій мірі перед самими оборонцями". Честь п. Яготьніцького не позволяє йому руйнувати святу, добру справу, та кидати на чесних людей болотом.

На закінчення скажу, що по моїй думці „оборонці" обороняють вітра в полі. Правдивими, дійсними оборонцями вони стануть тоді, коли опамятаються тай стануть в ряди чесних і щирих членів Української Православної Церкви й перестануть свою кирпину роботу.

На закінчення заявляю, що я не мав на цілі будь кого своїм дописом образити, але сказав те, [illegible] серцю мені важіло.

П. С. Н.

АДРЕСА ПРОФ. СІЧИНСЬКОГО.

В злуці зо статтею „Наше народне будівництво" зпід пера проф. Др. В. Січинського нас запитують, чи проф. Січинський виробляє на замовлення пляни церков та Народних Домів в українськім народнім стилю. Наскільки нам відомо, проф. Січинський виробляє такі пляни по дуже уміркованій ціні й тому радимо всім заінтересованим звертатися до нього безпосередно на таку адресу:

Prof. Dr. W. Sicynskyj
Praha XIV.,
Nad Studankou c. p. 1104,
Chechoslovakia

СПРАВКА

В звіті з Великодної Збірки з Кейленд, Алта. пропущено ім'я Івана Орденького, що жертвував 50 центів що на оцьому місці справляється.

ОГОЛОШЕННЯ!

Проситься всіх православних українців з Ешвіл, Давфин, Косів, Сифтон, Венлав, Ґілберт Плейнс, Богдан та Етелберт прибути до нашої укр. греко-православної громади на Зорі, Ман. і взяти участь в торжественнім посвяченню нашого цвинтаря в неділю 17-го липня 1938. Початок Богослужения в год. 9.30 рано. Богослуження відбудеться на цвинтарній площі.

Заряд.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".
М. Т. Олійник, Шевлин, Ман. 25ц.

УВАГА!

Оцим повідомляємо всіх українців в нашім окрузі, що у вівторок, 12 липня, в день св. Петра і Павла, українська греко-православна громада в Ст. Джанс (Січ), Ман., відбуде свій храм і посвячення цвинтарної площі.

Порядок дня, як слідує:
9 год. рано — Всенічне й Утреня.
10.30 — Служба Божа, яку відслужить прот. С. В. Савчук з Вінніпеґу й місцевий парох, о. С. П. Симчич. По Службі Божій посвячення цвинтарної площі.

По Богослуженню відбудеться спільний обід і промови. Особливо інтересний реферат виголосить прот. С. В. Савчук. Просимо всіх українців прийти громадно.

Петро Курчаба, голова.
Мих. Маняк, секретар

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Запаринюка.
Липень

7. Четвер, Р. св. І. Хрест. — Ґарленд, храм
10. Неділя — Давфин-Богдан.
12. Віт., св. П. і Павла — Етелберт-Косів, Храм.
17. Неділя — Зоря, Ман. Посвячення цвинтаря.
24 Нед. — Роркетов
31 Нед. Пайн Ривер
Давфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. І. Гижавого
Червень.
Липень.

3. Нед — Прут
7. Різдво Івана Предтечі — Брудергайм.
10. Нед. — Виллінґдон
12. Ап. Петра і Павла — Кейленд
17. Нед. — Чараґ.
24. Нед. — Ту Гилс.
Адреса Willingdon, Alta

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василіва
Липень.

10. Нед.—Флет Лейк (нова громада)
12. Ап. Петр й Павла — Ґлендон. Храм).
17 Неділя — Смоки Лейк.
24. Неділя, річниця УНД. — Ґлендон
1. Неділя — Гемлин.

Серпень:
2 Св. Ілії пророка (храм) — Давмет
7 Неділя Смоки Лейк
Адреса Smoky Lake, Alta

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Гліцького,
Липень.

7 Четвер, Різдво Івана Предтечі — Шелвелий, храм.
10. Неділя — Шортдейл, пікник.
12. Ап. Петра й Павла — Роблин, храм, довколичних українців запрошується
17. Неділя — Ґрендвю, храм. Довколичних українців запрошується
24 Неділя — Ленард, пікник.
31 Нед. — Ґілберт Плейнс, храм Довколичних укр. запрошується.
Адреса: Roblin, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. І. Димтрова.
Липень

7 Четвер, Різдво І. Хрест. — Стед
10 Нед. — Портедж ля Прейрі.
12 Вівторок св. ап. Петра і Павла. Тиндал (Храм).
17 Неділя — Селтон.
24 Нед. — Поплар Парк.
31 Неділя Іст Селкірк
Адреса. 107 Euclid St. Winnipeg.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. С. П. Симчича.
Липень.

7 Четвер, Різдво св. Івана. Храм. — Виста.
10 Неділя — Россборн
12 Вівторок, св. Петра й Павла Ст. Джанс (Січ) також буде прот. С. В. Савчук
17 Неділя — Сенді Лейк
24 Неділя — Енґусвил
31 Неділя Мензі.
Адреса — Мензі, Ман

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1938 РІК.

ЛИПЕНЬ.

1 П. Мч. Леонтія, Ігнатія
2 С. † Ап. Юди, брата Господ

3 Н. Нед. 3 по З. св. Д. Мч. Мет.
4 П. Мч. Юліяна Тарс.
5 В. Євсевія
6 Ч. Мч. Агрипини
7. Ч. Різдво Івана Предтечі
8 П. Февронії
9 С. Давида Солун., Івана св.

10 Н. Нед. 4 по З. св. Д. Самсона
11 П. Кира й Івана
12 В. Ап. Петра і Павла.
13 С. Собор 12 Апостолів
14 Ч. Безср. Кузьми і Дамяна
15 П. Пол. риз П. Богор.
16 С. Мч. Гіяцинта, Діомида

17 Н. Нед. 5 по. З. св. Д. Андрія
18 П. Сергія Радом., А[illegible]
19 В. Уляни дів.
20 С. Пр. Хоми М[illegible], Акил
21 Ч. Вм. Прокопа
22 П. Смч. Панк[illegible]
23 С. † Пр. А[illegible]

24 Н. Нед. 6 по З. св. Д. Мч. Е[illegible]
25 П. Мч. Прокла й Іларія
26 В. Арх. Гавриїла
27 С. Ап. Акили мч. Юс.
28 Ч. Рівноапост. кн. Волод. Вел.
29 П. Смч. Атиноґена
30 С. Вмч. Марини [illegible]
31 Н. Нед. 7 по З. св. Д. Мч. І[illegible]

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Л. Березішького

Липень

7. Четвер, Різдво Івана Пр[illegible] — Ґардентон опул. [illegible]
10. Неділя — Ваби[illegible]
12. Вівторок, Ап. Петра й Павла Толстой
17. Неділя — Розо
24. Неділя — Сен[illegible]
31. Неділя — Ґардентон місто
Адреса: — Толст[illegible], Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Кисілюка.
Липень

7. Четвер, Різдво св. Іван[illegible] Брукебі полуднений. Катехизація
10. Неділя — Семборґ. Катехизація і відчит.
12. Вівторок, Ап. Петра й Павла. — Гонеймун. Храм. Вет[illegible] ється
17. Неділя Брукебі Храм [illegible]
24 Неділя [illegible] Алберт Катехизація в 4 год. пополудни
28. Четвер, [illegible] го. — Ґронлід. Ювілейне Богослужения.
31 Неділя — Шипмен. Відчит і кат[illegible]
Адреса: Gronlid, Sask.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ 1938
Липень.

7. **Четвер Різдво св. Івана Хрест.** Утр. Єван. Луки I: 24—25; 57—68; 76 і 80. Літ. Ап. Рим. XIII: 11—14 і XIV: 1—4; Єван. Лук. I: 1—25; 57—68; 76 і 80

10. **Неділя 4 по Зісл. св. Духа:** Голос 3. Утр. Єван. Лук. XXIV: 1—12. Літ. Ап. Рим. VI: 18—2[illegible] Єван. Мт. VIII: 5—13.

12. **Вівторок: Ап. Петра й Павла:** Утр. Єван. Івана XXI: 15—25. Літ. Ап. 2 Кор. XI: 21—33 і XII: 1—9. Єв. Мат. XVI: 13—19.

17. **Неділя 5 по Зісл. св. Духа:** Голос 4. Утр. Єван. Луки XXIV: 12—35. Літ. Ап. Рим. X: 1—10. Єван. Мат. VIII: 28—34 і IX: 1

24. **Неділя 6 по Зісл. св. Духа:** Голос 5. Утр. Єван. Лк. XXIV: 36. Літ. Ап. Рим. XII: 6—14. Єван. Мат. IX: 1—8

28. **Четвер св. Рівноап. князя Володимира:** Єван. Ів. X: 9—16. Літ. Ап. Гал. I: 11—19. [illegible] 9

31 **Неділя 7 по Зісл. св. Духа:** Голос 6. Утр. Єван. Ів. XX: 1—10. Літ. Ап. Рим. XV: 1—7; Єван. Мат. IX: 27—35.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді.

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3654
WINNIPEG, MAN.

РІК XIII. WINNIPEG, MAN., JULY 15th, 1936 ВІННІПЕГ, МАН., 15-го ЛИПНЯ, 1936. ЧИСЛО (250) 14

КАРАЮТЬ УКРАЇНЦІВ ЗА УКРАЇНСЬКУ МОВУ.

Редакція львівського „Діла" дістала вістку пр те, що у Рівному, на Волині, влада покарала 14-денним віськовим арештом та 3-денним адміністраційним Методія Максимчука із села Штанова, за те, що при військовій поборовій комісії відповідав по українськи.

Це вже третій випадок такої політики військових: перший був у Камінці Струмиловій з 7 днями військового арешту за те що поборовий український [студ]ент спочатку підписався по українськи, хоч зараз же підписався і по польськи. Другий випадок — 10-денного військового арешту в Теребовлі за відповідь українською мовою на комісії.

КАРАЮТЬ ЗА „ДИКЦІЮ" І „РУХИ".

Перед польським судом у Луцьку на [ос]інні ставали вчитель І. Канада і два [м]олоді хлопці, Ст. Кватерук та І. Дар[илю]к, всі з горохівського повіту. Відповідали за те, що на Шевченківській академії в селі Кошів, говорячи про творчість Шевченка та декламуючи його вірші, вживали образливих для поляків та Польщі слів, як „прокляті ляхи" і т. п. [Суд] ствержено, що це говорено про [м]инулі часи, що вживано при декламаціях тільки тих виразів, які є в віршах, друкованих у книжках, дозволених [цензур]ою. Та суд покарав І. Канаду [пів]річною тюрмою, а хлопцям дав по три [дн]і арешту. Присуд умотивовано [тим], що декламовано чи говорено з невідповідними рухами і з невідповідною [дик]цією.

„ДЕНЬ СЕЛЯНКИ" В РАДЕХОВІ.

Краєва українська преса переповнена [пові]домленнями про ріжні національні свята, в яких бере участь наше селянство тисячами. Свята влаштовує головно „Союз Українок". На святі „День Селянки", яке влаштувала філія „Союзу Українок" у Радехові, було до 7,000 народу. Відбувся похід, а по нім був концерт зо співами і промовами. Зорганізоване жіноцтво цілого повіту виступило в гарних українських строях.

ВІДЗНАЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО УЧЕНОГО.

Відомого дослідника української етнографії, д-ра Філарета Колесу, із Львова, іменував чеський „Слованський Устав" у Празі своїм заграничним членом передівсім за праці з обсягу українського музично-пісенного фольклору.

АРХИЕПИСКОПСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ

ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНОГО АРХИЕПИСКОПА ІОАННА ТЕОДОРОВИЧА.

9 серпня — неділя — Давфин, Ман.
16 серпня — неділя — Сенді Лейк, Ман.
19 серпня — середа, Преображення Г. Н. І. Х. — Мензі, Ман.
23 серпня — неділя — Виста, Ман.
28 серпня — пятниця, Успіння Пресв. Богородиці — Россборн, Ман.

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

ЗАБОРОНЯЮТЬ НАВІТЬ „ПРОСВІТНІ ДНІ".

Філія Т-ва „Просвіти" в Солотвині проголосила в пресі, що не відбудеться підготований нею „Окружний Просвітній День", який мав відбутися в Маняві на самого „Івана Купала", коли саме відбувається там у Скиті рік-річно величавий відпуст, на який приходять прочане з усіх сторін у непроглядних масах. Польське старосто в Надвірній заборонило відбути таке просвітне українське свято.

ВИЙШОВ НА ВОЛЮ.

Володимир Паньків, родом з Буковини, колишній сотник Української Галицької Армії і комендант пробоєвого куріня на хирівському фронті в 1919 р., вийшов на волю. В Самборі в 1930 р. засудили його на кару смерти за те, що причинився в часі війни до смерти двох поляків. Кару смерти замінили йому на 16 літ вязниці, яку почав відсиджувати в Дрогобичі. Він старався про ревізію свого процесу, але після 6 і півлітньої вязниці його зовсім звільнили.

НА АТОНІ БІДА.

В англійських часописах появилась відозва ченців з Атонської гори, в якій вони просять матеріяльної помочі, а саме черевиків, хліба, свічок й олію до лямпок. Теперішня нужда на Атоні, це наслідки тяжкої зими. Найгірше бідують ченці монастиря св. Івана Золотоустого, здебільша москалі.

ОЧІ МЕРЦЯ ПЕРЕЩЕПИЛИ СЛІПЦЕВІ.

Женевські часописи принесли таку сензацію з медичного знання. Тамошній лікар Франческеті перещепив рогівку з ока мерця на око сліпця. Девятнадцятьлітній дівчині чверть години після смерти зняли рогівку з ока та перещепили пацієнтові. Обережний лікар зоперував насамперед одно око, коли ж операція пощастилася, зоперував і друге. За примірок д-ра Франческеті пішли й інші лікарі. Виявилося, що найкраще перещіплювати рогівку мущини жінці та рогівку з правого ока на ліве око.

ОДИН КІТ СПИНЮЄ СОТНІ АВТ.

На одній з великих париських вулиць перебіг дорогу чорний кіт одному шоферові. Він зупинився. Інші, що їхали за ним, теж не хотіли рушитись із місця довідавшись, що трапився такий лиховісний знак. Інтервенція поліцая, що нормував рух, була даремна. За кілька хвилин вулиця виглядала, як довгий вуж, як мала вавилонська вежа. Нараз знайшовся шофер, що виліз на гору свого авта і зробив заклін, який „відворожив" дорогу. Отже забобонні люди не тільки по селах бувають.

НАЦІОНАЛЬНОМУ ГЕРОЄВІ.

Турецький уряд постановив, щоб по всіх громадах, яких число сягає понад двадцять тисяч, поставити памятник Кемала. Вже тепер більшість громад має такі памятники, в деяких крім того є пропамятні мармурові таблиці, як доказ пошани для національного героя.

УРЯДОВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ.

Українська Греко-Православна Парафія св. Софії в Монтреалі, що обходила з кінцем минулого місяця Десятилітний Ювілей свого Існування, звернулася до Консисторії з просьбою, щоби дозволити її вдатися до українського православного загалу, зорганізованого в українські православні громади, з просьбою прийти її з матеріяльною допомогою сплатити довг, що тяжить на церковному будинку та що досягає около двадцяти тисяч доларів.

Консисторія, знаючи матеріяльний стан монтреальської громади, та оцінюючи ту велику роботу, яку вона за час свого існування зробила, — прихиляється до її просьби та припоручає українським православним громадам віднестися щиро до просьби монтреальської громади та прийти її з моральною допомогою в міру своїх сил.

Дано в Вінніпеґу, дня 15 липня, 1936

Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

НОВІ КОСТЕЛИ У ЛЬВОВІ.

На засіданні львівського маґістрату 25 червня рішено подарувати чинові оо. Місіонарів у Львові на будову парохіяльного костела при вул. Дверницького і Снопківській міську площу вартости коло 88 тисяч зол. з тим, що оо. Місіонарі приступлять до будови костела впродовж двох літ і викінчать її до 5 літ. Крім того заноситься на будову костела на Богданівці.

THE CANADA YEAR BOOK НА 1936 РІК.

Загальна Статистична Галузь Домініяльного Статистичного Бюра якраз оповістила, що вийшло з друку видання Canada Year Book на 1936 рік. „Кенада Їр Бук" є офіціяльним статистичним річником цего краю і подає основний та доведений до послідного дня звіт про природні багацтва Домінії, їх розвій, історію краю, його установи, демографію, ріжні галузи продукції, торговлю, транспортацію, фінанси, освіту і т. п. — одним словом подає в однім томі ясний образ громадянського та господарського стану Домінії. Нове видання основно переглянене і включено в нього найновіші інформації, що їх можна було дістати до хвилі віддання під прес.

„Кенада Їр Бук" на 1936 р. має 1,500 сторін друку і обіймає всі фази життя Домінії, головно ті, що можна їх міряти статистикою.

Том є ілюстрований багато мапами і всюди є вставлені найпослідніші дати.

З причини пекучої потреби економії в розпреділюванню урядових видань стало конечним рахувати всім приватним особам, що хочуть цеї книжки, малу оплату. „Кенада Їр Бук" можна дістати від Кінгс Принтер в Оттаві по $1.50, за примірник, а це покриває тільки кошт паперу, друковання та оправи. Спеціяльна знижка є для священиків, дійсних студентів та учителів, які можуть дістати примірники оправлені в папір по номінальній ціні 50 цт. за примірник.

СВЯТА СОФІЯ В МОНТРЕАЛІ.

(З нагоди десятиліття монтреальської Української Православної Громади).

Найбільшою святістю для українського народу є його віра православна, в котрій охрестив його святий князь Володимир в українському Йордані-Дніпрі Славутиці, та котру зберіг він в чистоті по сьогоднішний день. Найстаршим памятником минувшини України, її величі й слави є свята Софія у золотоверхому престольному місті Києві. Свята Софія закріпила віру християнську в українськім народі, а з вірою — закріпила вона славну візантійську культуру, сліди котрої ще й до тепер можемо оглядати на її нерушимих мурах. Свята Софія є одинокою святинею, в котрій молились благочестиві князі України, починаючи від основателя її Ярослава Мудрого, в котрій молились славні наші гетьмани Богдан Хмельницький, Іван Мазепа. котра приймала на протязі багатьох віків безліч вірних синів і доньок українського народу, що приходили на поклін до неї. Вона обдарила український нарід першив проміням світла науки, котрий виходив зо школи, що заложив колись Ярослав Мудрий. Вона сумувала, як нарід український переможений був татарами, ляхами а опісля росіянами, та тішилась, коли визволявся він з їх неволі. Її радість сповіщав вірному народові українському могутній голос дзвонів, що розходився по найменших закутках нашої землі. Голось цього дзвона долітав і до нас тоді, коли на площі святої Софії проголошувалось Волю, Самостійність, Незалежність і Соборність України, коли відбувалась перша відправа Святої Служби Божої в рідній нашій українській мові.

Рука Господня охоронила нам цю святиню від найжорстокіщих ворогів, якими були татари, ляхи й москалі та зберігатиме надалі від усіх інших „на просвіту людей Твоїх, Господи, і на славу народу Твого українського".

Основуючись на повищому, українська православна громада в Монтреалі, при започаткованню своєї праці над здвигненням Рідної Церкви присвятила її імени Святої Софії. Було то року 1926. Громада та складалась з найсвідоміщої верстви місцевого українського громадянства, яку можна було перелічити на пальцях. Бачучи явне ламання звичаїв та обичаїв Рідної Церкви з ціллю підпорядкування їх латинському, російському та румунському обрядові ,громада ця стала в опозицію тодішнім провідникам й священству і зажадала стислого дотримання богослужбового чину й обрядів місцевої церкви до тих, які є в Рідному Краю. Коли ж переконались вони, що їхні виступи в обороні Рідної Церкви не принесуть жадної користи, тоді винесена була постанова про заснування прадідньої Української Православної Церкви.

Працю розпочато з дуже маленькими силами, з обмеженим матеріяльним забезпеченням і в винанятому помешканню. Початково зорганізовано було Церковне Братство, яке негайно заснувало Рідну Школу і поставило її на дійсно науково-виховавчий рівень. Невдовзі Братство дочекалось першого пароха в особі Всечесного о. Володимира Слюзара, з прибуттям котрого організаційна праця приняла нормальний й пляновий характер. Знаходячись на терені панования католицької церкви, громада ця була подібна до малесенького острова серед католицького моря, котрого розбурхані хвилі готові були змести й сліду по нім не лишити. Треба було багато терпіння, знання й витревалости, а особливо — довіря до свого духовного провідника, котрий за все ставав відповідальним. В цьому громадяне виправдали себе знаменито. Вони виказалися дійсним організаційним хистом і великою відданістю Рідній Церкві і Українському Народові. Те, чого не можна було бачити в перших роках їхньої праці, ми бачимо тепер, в цю урочисту десяту її річницю.

Десяту річницю Рідної Церкви в Монтреалі не святкує вже маленька горсточка українців, але святкує громада свідомих українців, яка чисельно перевищує чотири сотні родин розселених по всіх закутинах цього великого міста. Кожний член цієї громади є свідомий праці своєї Української Православної Церкви, котрий дав немало власного труду й часу для зміцнення її ґрунту серед неприхильного до неї чужого оточення. Тепер вже Українська Православна Церква не в в винанятому помешканню, але міститься в своїм власнім будинку, котрий знаходиться в одній з найліпших частин міста, в околиці Делормі-Онтеріо, недалеко Фронтенаку, на Делормі вулиці під ч. 1899 Вулиця трамвайова. Комунікція дуже добра.

Будинок церковний знаходиться на трьох лотах, яких вартість означена в сумі пять тисяч долярів, однак, при сучаснім отаксованню, вартість їх виноситиме понад $15,000.00. Верхня частина будинку є церква; нижня — обширна парафіяльна саля, призначена для культурно-просвітної праці. Довжина будови виносить 85 стіп, ширина, 45 стіп, а висота 50 стіп.

Середина церкви є досить простора й світла. Перед собою бачимо гарний іконостас з двома боковими образами, з гарними колонами. З правої сторони іконостаса — образ Святої Софії, а з лівої — образ святого Івана Сучавського. Перед образами Спаса й Матері Божої стоять підсвічники, майстерно вироблені з міди в формі великого тризуба. По обох боках середини церкви підпирають шість круглих мурованих колон з мистецьким горішним викінченням, пристосованим до орнаментального грецького стилю. З лівого боку є гарний образ Святого Миколая. З тогож самого боку, ззаду, є другий образ Христа на Оливній горі з видом Єрусалиму (великий формат) з написом „Помяни Господи душу слуги Твого Василя, що зложив життя за Україну". Напис пристосований до місячного світла ночі з церковно-українських буков. Обрамовання обидвох цих образів складається з широких деревляних рамок розмальованих українськими взорами. Такими ж рамками обрамовані й образи св. Софії та Івана Сучавського. З правого боку приміщений гарний прапор т-ва „Запорізька Січ", а з лівого — прапор 94-го відділу СУМК з образом св. Архистратига Михаїла, тризубом і британським „юніон джеком". На середині церкви знаходиться гарний аналой з комплетом рокових свят, вставлених в спеціяльне обрамовання, що дозволяє робити зміну образа відповідно до свята. Підчас богослужбових відправ, по обох боках середини церкви, ставиться довільна кількість церковних лавок, на котрих розміщуються старші віком парафіяне. Стіни й стовпи розмальовані під мармур; стеля — блакитною фарбою з жовтими зірочками. Навколо вікон розмальовані вишивки, та орнаменти.

У вівтарі знаходиться великий престіл і жертівник. Престіл є убраний в гарну напрестольну ризу з відповідним накриттям, та обставлений у вартісні річи, з котрих на увагу заслуговують: Велика напрестольна Євангелія, Велика дарохоронительниця-ківот, семисвічник, запрестольний хрест — і напрестольний срібний хрест та — плащениця. Малий престіл-жертівник заобезпечений у всі проскомідійні річи потрібні для Святої Служби Божої. На особливу увагу заслуговує чаша, яка має значну вартість. Весь вівтар розмальований в гарні орнаменти й приоздоблений в вишивки. У лівому бічному притворі вівтаря знаходиться ризниця, що має вже досить значну збірку священичого богослужбового одягу й риз.

Далі не можна оминути обширні хори, дуже добре пристосовані до співу. Хори знаходяться над входовими дверима-притвором і двома окремими кімнатами парафіяльної канцелярії. Мається велика й цінна збірка церковних українських книг і співочого репертуару.

При виході з церкви над дверима висить велика таблиця з мистецьким обробленням, котра виказує імена всіх значних жертводавців

З горішнього склепіння церкви звисають пять великих електричних ламп панікадил-„павуків". Все освітлення церкви є дуже гарно прилагоджене

В нижчій половині будинка знаходиться парафіяльна саля з ґалерією для дітей та обширною, добре пристосованою сценою. Довжина і ширина салі відповідає середині церкви. Висота виносить повних 15 стіп. Саля заобезпечена в протипожарне приладдя і [illegible] відає всім вимогам гігієни, які [illegible]ються публичних будинків. Її стіни гарно розмальовані й прибрані портретами видатних українських людей, [illegible] за доброчинні пожертви то що. Над ґалерією видніє округлий образ українського державного гербу в формі військової відзнаки, яку кожний український вояк носив на шапках і кашкетах На тому образі, навколо тризуба є напис: „Т-во Запорізька Січ у Мон[illegible] п. к. — Не ридай а здобувай". О[illegible] цей є оригінальний і дуже гарно викінчений

Сцена простора і міцно збудована. Є кілька художніх бічних куліс і дванадцять куртин, які вживаються підчас вистав, концертів, академій тощо. За кулісами знаходиться ґардероба, яка має вартісні річи і приладдя до різнородних українських штук. Від часу свого заснования громада кожної неділі уряджує в цій салі різнородні підприємства й виставляє штуки, концерти, академії, відчити і збори. Кожної неділі українське громадянство міста Монтреалу відвідує цю салю, аби побачити гарну штуку, почути гарну пісню чи послухати розумного відчиту. На цій сцені ми вперше зобачили добре приготовлені оперетки й опери, тут перший раз відсвятковане було Листопадове Свято, яке відтак перейшло в звичай майже у всіх українських національних культурно-просвітних товариств; тут перший раз уряджено було Свято Української Державности й Злуки Земель, як рівнож — перший раз відсвятковано було память Головного Вождя і Отамана Українського Війська с. п. Симона Петлюри. Взагалі, вся дотепер переведена праця в царині штуки, знання і просвіти, дала всім українським громадянам міста Монтреалу багато користи. Українська громада, завдяки культурно просвітній праці всіх товариств, що гуртуються біля Української Православної Церкви поширила свій культурно-просвітний рівень й знання.

Крім культурно-просвітної праці для дорослих, в цьому будинку кожної неділі від години 8 до 4-ої відбувається

навчання Закону Божого та обрядових правил Української Православної Церкви в Недільній Школі. Вся дітвора Рідної Школи, Студентського Гуртка, СУМК приходить на означений час до церкви. Старша молодь розміщується в середині церкви і слухає викладів о. В. Слюзаря, а молодші розміщуються в салі, де викладає учитель С. Магаляс. Виклади відбуваються згідно пляну навчання, який укладається в початках кожного шкільного року. Загальна кількість учнів Недільної Школи перевищує тепер 120 осіб. Головною цілею школи є — виховати молодих, релігійно-моральних членів Української Православної Церкви, свідомих членів української нації і чесних працівників та громадян Канади. Перші вихованці цієї школи, що вийшли в світ на життєву арену, оправдали себе вповні. Треба сподіватися, що і всі інші члени Недільної Школи в свойому життю будуть держатись тих засад, котрих [illegible] навчила їм наука Рідної Церкви

Так представляється тепер діло, яке започатковане було колись малою горсткою свідомих одиниць. Любов до свого народу, віра в незломність та непереможність українського руху, заставила [illegible] до тяжкої праці над здвигненням своєї власної і від нікого незалежної Рідної Церкви, котра за десятилітнє своє існування оправдала їх надії. Під покровом Рідної Церкви робиться релігійно моральна, культурно-просвітна і виховавча [illegible]ія, яка вповні відповідає інтересам української нації і прибраній новій [illegible] вітчині в Канаді В корисній праці [illegible] переконались багатьох тих, які в початках відносились до цієї справи неприхильно. Братерство, згода і чесність перемогли всі ворожі напади й наклепи, [illegible] робились на Рідну Церкву й заставили всіх ворогів ставитись до неї з пошаною.

Рука Господня благословляла всіх [illegible]женників Рідної Церкви, а ласка Його [illegible] опускала в найприкріщих хвилинах [illegible] життя Рідна Церква, за допомогою [illegible]ою, поставлена вже на такому ґрунті, з якого її не зрушать ніколи жадні [illegible] сили аду, і яка своїм світлом осяювати [illegible] український нарід доти, доки сонце світить в небі, доки живуть люди"

Ортодокс.

СЕКТАНТИ НА ВОЛИНІ.

В селі Жабокриках, Дубенського повіту сталася така подія. На третий день минувшого Великодня пішов на сектантське зібрання один місцевий селянин. Та коли придивився, як пятидесятники кружляють, та трясуться, то це так вплинуло на нього, що вийшовши з хати збожеволів. Така подія до тої міри обурила людей села, що побили до непритомности головного прихильника реформації, кажучи: „А то за те, що хочеш, щоби ми всі подуріли". Така подія спинила трохи перетягування людей до сектантів.

„Реформатор" Волосянка, що ширить лютеранство, хотів дістати ключі від церковного старости (старшого брата) в Лищу, Годомицької парафії, Луцького повіту, але той не дав. Тоді Волосянка прийшов з гуртом молодиків (провідником молодиків Максим Омельчук, неукінчений ґімназист) і на цвинтару коло церкви відправляв своє богослужения. В промові нападав на Православну Церкву, а себе виставляв за „пророка".

Чи Ви вже відновили передплату за „Вістник"? Коли ще ні, то зробіть те зараз!

СІМ ЧУДІВ СВІТА.

Люде, що захоплюються пустою величиною, говорять і пишуть про „сім чудів світа". На світі є інтересні річи — багато їх, а між ними і ті „сім чудів", про яких люде говорять.

Щож це за чуда? Де вони? І коли вони важні, то чому люде про них так мало знають?

До „сімох чудів світа" належать: египетські піраміди, статуя Аполона в Родосі і ще пять інших річий - святині та статуї поганських божків.

Яка ж користь з них нині для людей? І для кількох людей на світі?

Деяких з тих „чудів" вже нема, інші день за днем надщерблюються і розсипаються в порох.

Чи котре будь з тих чудів було коли небудь потіхою нещасному Чи отерло сльозу сироти? Чи потішило сумуючого? Чи навело на праву дорогу блудного сина або дочку?

Не багато було, є і буде на світі людей, що про ті чуда чули. А хто чув, то поволи забуває їх імена.

Та чи нема ще інших Чудів на світі - дійсних Чудів, які і дивують і несуть людям благословення?

Перед майже 2000 літами народився Христос. В убогій стайни. Науку голосив людям ледво три роки. Мав лише 12 сталих учеників, та і з тих оден не був йому вірний. Проти проповідників Христової науки виступила державна сила царі і правителі світу. Їх жорстокість була так велика, що за 300 літ пересліідувань згинуло коло 6,000,000 християн. Однакож по 300 літах Христова наука заходить на царський престіл. На самім початку 4-го століття Константин Великий проголошує християнство державною Религією.

Протягом 200 літ мільони людей брали Христову науку за провідний закон для свого життя. Висновували з неї життєві обовязки

Кілько виховала Христова наука Святих людей! Кілько великих праведників! Кілько сердець зворушила добрими думками! Кілько обтерла сліз! Кілько помочі дала нещасним! Кілько на добру дорогу наставила тих, що були на бездорожах! Кілько дала полекші, кілько надії, кілько віри, кілько витревалости! Кілько взірцевих родин збудувала! Кілько добрих синів і дочок виховала! Кілько благословення влила вона на мільйони людського роду!..

Це і є дійсне Чудо Світа! Христос є Чудом Світа! Його Наука — її сила, її практичність, її благодійність є Чудом Світа! Чудом всіх Чудес!

А коли багато людей того дійсного Чуда Світа не бачить, то лише тому, що в них душа сліпа, совість сліпа, розум сліпий. Мають очи, а не бачать, уха мають, а не чують, розум мають, однакож не розуміють — як говорить про таких Святе Письмо.

БІЙКИ АРАБІВ З ЖИДАМИ В ПАЛЕСТИНІ.

При кінци минувшої війни жиди здобули признання Англії, що Палестина, це їх земля. Від тоді почалася сильна жидівська іміграція до Палестини. Але рівночасно араби почали протестувати проти жидівського напливу. Час від часу виходили бійки арабів з жидами, а в послідних часах прибрали ширші розміри.

Перед 16 літами ціле населення Палестини було арабське, числом коло 900,-000. Від тоді до нині осіло в Палестині коло 300,000 жидів і їх прибуває щораз більше. Їх ціль — зробити Палестину своїм краєм.

За жидами в Палестині стоїть 15,-000,000 жидів світа, впливових, багатих. За арабами стоїть весь арабський світ. Жиди мали Палестину в руках понад 1000 літ, араби мають її довше.

Жиди мають гроші, отже заводять в Палестині новий економічний лад, що звертає всіх увагу. Вони мають там вже свій університет і сотки звичайних шкіл. Всі говорять старою жидівською мовою, святкують жидівські свята, мають жидівські театри, друкують жидівські газети і книжки. Жиди, що приїздять з Персії, Москви, Греції, Німеччини, Румунії, Америки, за кілька місяців зливаються в оден нарід, з одною культурою. Сторони, в яких жиди жили, настрої тих країн, жидів зачіпали лише зверха. Внутрішне жидівсько життя було всюди цілком жидівське, думка жидівська, стремління жидівські, культура дому, синагоги і громадського жидівського життя наскрізь жидівська. Де би жид не жив, то він для себе був лише „жидівським жидом". Для других він міг бути позірно чим хто хоче.

Але і свідомість арабів підноситься й обєднує всіх арабів в Єгипті, Сирії, Арабії, Іраку Палестинські араби вчаться в европейських школах і приносять до Палестини новий розум Вони домагаються волі, самоуправи, прва орудувати своїм краєм. Вони засновують проти-жидівські організації. Навіть арабські жінки підносять протести проти жидів.

Інтересне, що всі араби отже християне і магометане держаться разом в обороні своїх прав.

Жиди плянують, що за 10 літ в Палестині буде 1,000,000 жидів, а тоді Палестина буде їхньою державою В 1930 році прибуло до Палестини 5514 жидів, а в 1934 вже 100,000. Тепер англійський уряд дав дозвіл на спровадження до Палестини 4500 жидів, як робітників в протягу півроку.

Бійки арабів з жидами нині щоденні. Англія предкладала арабам встановлення Королівської Комісії для розслідження справи, однакож араби кажуть, що це жидівський плян, переданий парляментови. Про що кому ходить, це і без комісії відомо.

Англія каже, що розрухам арабів помагає також агітація італійських агентів.

ПРОТИ ГОЛИХ НІГ І МАЛЬОВАНИХ ГУБІВ.

Травня 10-го ц. р., священик Гаролд Марлей, в Дудлей, в Англії, заявив своїм парохіянам, що повикидає з церкви всіх дівчат, які приходять до церкви з голими латками, а тим, що начервонюють губи, не дасть причастя. Він казав:

„Людська вдача є така, як вона є, і коли люде дивляться на голе тіло, як його виставляють такі дівчата, людська увага мусить на них зупинитися. І хто приходить до церкви напів голим, то якраз на те, щоби відвертати людську увагу від Церкви на себе.

Це другий випадок - протягом одного тижня, де священик виступав проти подібного.

Відома річ, що погань не знає сорому. І коли люде почнуть поганим захоплюватися, то тратять почуття сорому і несуть свою погану роботу і поведінку всюди, де йдуть — до товариства, до церкви, до дому. Несуть, щоби там других деморалізувати.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кождого місяця.
Видає Українська Православна Видавнича Спілка.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю — $1.50 на рік.

THE HERALD
Published semimonthly by the
Ukrainian Orthodox Publishing Company
Subscription per annum:
In Canada — $1.00. — Foreign — $150.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3684, WINNIPEG, MAN.

ПОХІД „НУДИЗМУ"

В Злучених Державах довгий час йде агітація за поширенням організації „нудистів", цебто голих, нагих. По латинськи „нудус" значить — голий, нагий.

Для нас першим питанням буде: хто якраз організує голих, нащо, та хто саме до тої організації пристає?

В „Шікаго Геральді" говориться, що жидівський студент є організатором „нудистів". А дальше вістка з Ню Йорку доносить, що великим апостолом голих є баптиський проповідник Ілслей Бун. Він провадить боротьбу з державними законами, що забороняють голо ходити. Бун каже виборoти право, що дозволялоб кожному ходити без одежі, коли захоче.

Тільки про організаторів. Часописи не подають подрібно, до якого народу другі пропагатори належать. Однакож для нас важне те, що знаємо. Жидівський студент і баптиський проповідник..

Народи можна нищити не тільки воєнною зброєю, але також деморалізацією. Нищенням їх розуму, моральним розпуском, поганими привичками. В подрібнім вичисленню це виглядає так:

1. Ворог не дає народови шкіл взагалі, і тоді нарід лишається неписьменним і темним. Таке було в Галичині за панщини. Так Москва винищила українські школи, що були засновані на Украіні за гетьманських часів.

2. Ворог не дає народові шкіл, яких нарід потребує, але напихає свої, з своїм змістом. Такі школи тільки викривлюють розум народу і зводять його на манівці. Такими були школи московські, а нині є большевицькі, польські, румунські, чеські, чи ще які.

3. Ворог розбиває нарід на десятки політичних організацій. Посилає „своїх агентів з гріщми між народ, ті знаходять там помічників і так повстають нові й нові організації, партії, гурти, всі противні одні другим. І тоді починається домашня боротьба всіх з усіма. В імя патріотизму, в імя правди, в імя загального добра... Всі підтягають свою руїнницьку роботу під патріотичні фрази. А ворог стоїть в закутку і тільки сміється, що одноцільна сила народу порозбивана. Такий спосіб розбивання народу знали ще давні римські політики і казали: „Порозбивай, а тоді запануєш".

4. Ворог розбиває нарід ще на всякі інші гуртки, партії, патрійки — висуваючи окремі маленькі цілі, теорії, кличі, демагогічні ідеольогії.

5. Ворог розбиває церковну силу на більше груп, сект, церков, вживаючи до того грошей, нанятих агентів і використовуючи людську несвідомість. Щодо сього, то українці в Канаді бачили на власні очи, як агенти до чужої віри додавали штани, або до штанів чужу віру. Подібне робиться і в Европі. Побіч релігійного сектанства ворог защеплює також безрелігійність, безбожність і створює з безбожників окремі гурти для дрібнійшого розбиття загалу.

6. Ворог проповідує попуск і розпуск для молодіжи і дітий того народу, який хоче знищити, чи над яким хоче запанувати. Коли молодіж пійде самопас, і буде інтересуватись лише витріщками, модами, забавами, розкошами, танцями, театрами, спортами, коли буде йти лише за покликами вулиці, тоді нарід вже над пропастю. Бо хто зачне кланятися дурноті, той рівночасно мусить нівечити розум.

7. Ворог, де може, розпиячує нарід, розуміючи, що пияк не може бути розумним чоловіком, отже буде доброю робучою худобою.

8. В Азії „чужі руки" поширюють вживання опіюму між тими народами, над якими панують, або яких взагалі в який будь спосіб використовують. Бо опіюм, це отруя, що не дає розвитися людському розумови. Але ті самі „чужі руки" між своїм народом строго забороняють вживання опіюму, чи подібних отруй.

Наведені приміри, а їх є ще більше, показують, що одні люде можуть нищити других не тільки гарматною війною, але також багатьома іншими способами, на око невидними і ніби маловажними.

І треба знати, що люде, які хочуть других нищити такими маловидними способами, роблять це пляново. Вони мають окремих людей й окремі інституції, що придумують нові невидні способи на нищення других.

Отже „нудизм", це оден зі способів нищення людського розуму і взагалі моральної сили.

Що жидівський студент поширює „нудизм" між „гоями", дива нема, але коли проповідник баптистів також поширює „нудизм", то вже трохи инша справа. Бо за те все повинна відповідати баптиська церква. Отже що сказати про церкву, якої священик проповідує таку розперезаність? Чи це далеке від комсомольських походів вулицями міст без ніякої одежі, про що ми чували давнійше?

Хтож до „нудистів" пристає? Часописи про те не пишуть, однакож ми можемо догадуватися. Найперше „на голо" виступають агенти й агентки большевизму. Люде, що мають в тім власний інтерес, або люде наняті, як робітники для такої роботи.

А вже дальше до „нудистів" пристає всяке людське недумаюче збіговиско, що шукає витріщків. Всякі нероби, люде, що в усім ходять самопас, сини і доньки, які виростали і виховувались на вулиці, без розумного догляду батька і матері. Загалом люде, що їм в кождій справі море по коліна.

„Чужі невидимі руки" пильно дбають, щоби всяке людське болото і моральне каліцтво організувати в боєву силу. Це має бути військо, що піде проти розуму, проти морали, проти Релігії, проти статочности — піде нищити все те, чого само не має і не признає.

Бун каже, що в Стейтах є понад 3,000,000 „нудистів" разом з прихильниками. А в Канаді вони є також, бо прим. в Саскатуні зголошувалися вже до виступу підчас находячої вистави (ексибішену).

Нам треба знати, що на світі діється. Треба знати, хто загал деморалізує і нащо деморалізує. Треба знати, що дорогами життя йде воєнний похід замаскованої чужої політики.

Нам треба знати також, що нема на світі дурноти, за якою не пішов би хтось з кождого загалу. Головно з молодіжи — якраз найбільше розпущена, зіпсута, здичіла її верства. Та верства, що хапаєсь за все погане і непотрібне - за пиятику, за курення (жіноцтво), за вириванння бровів... Таким до „нудизму" пів кроку!

(АБВ).

ТАКТИКА ШЕПТИЦЬКОГО.

Старокраєві часописи доносять, що Шептицький благословив відправу Служби Божої і Панахиди по Симонови Петлюрі і вояках визвольної війни. Знов же в той самий час „Нова Зоря", орган Хомишина, нівечив і знеславляв імя Петлюри.

Чим таке явище пояснити? Чи Хомишин є самостійним господарем, ні трохи незалежним від Шептицького, ні від Риму? Чи католицька Церква [illegible] таку самоволю? А то виходить таке: Шептицький робить по свому, не оглядаючись на Хомишина. Хомишин [illegible] бить по свому, не оглядаючись на Шептицького. Що епархія, то [illegible] в усіх епархіях нараз великий не[illegible]

Та здоровий розум і давній [illegible] давний досвід говорить що [illegible]

Руїнницька робота католицизму [illegible] нена проти Українського Народу має свою тактику. Вона руйнує потрошки. В одним куті руйнує, в другім ніби [illegible] підтримує. Це баламутить людей [illegible] нює їх від масового протесту та опор[illegible] Людям здається, що тут винні лиш [illegible] одинокі особи, а не плянова чужа [illegible] гика, не система. Зміняться особи, т[illegible] знов все буде добре.

Подібне було з заводженням цел[illegible] Хомишин в себе заводив, Коциловський заводив, а Шептицький ні. Та коли роб[illegible] та Хомишина й Коциловського не стрінула великого опору, отже встоялася [illegible] ді й Шептицький пішов за ними. Опісля виявилося, що целібат був потихо спільно упланований Шептицьким і другими, однакож Шептицький лишив свій явний виступ на кінець. Значить — ніякої згоди в справі целібату між Шептицьким і Хомишиним не було. Вони лиш порадились: ти роби скорше, а я [illegible] вдавати, що з тобою не годжуся. А в тім я тебе здожену. Значить — одурювали нарід!

Шептицький ніколи не хоче йти в перший вогонь. Він же має низших від себе. Нехай вони йдуть. Нехай вони наставляють своє лице. Коли ж загал по всіх своїх протестах згодиться з Хомишином, або бодай замовкне, тоді приходить Шептицький з тим самим, з [illegible] перше народ плював Хомишинови в лице.

І так на цілій лінії. І не від нині. Ще в „Проекті на знищене Русі", з 1717 р., читаємо, що: Не треба нараз і не всюди винищувати українців. Це треба робити частями, потрохи.

Нинішне благословення Богослужень по Петлюрі є рівночасно і благословенням Хомишинової роботи. Значить я нічого не маю проти того, що ви в моїй епархії молитесь, коли знаю, що Хомишин в той же час нівечить вашу молитву.

Та бувають люде, що тактику беруть за дійсність.

„ВІСТНИК" є хлібом души кождого православного Українця. Але, щоби він кстало і на час виходити — треба, щоби його читачі не залягали з передплатою! А як Ваша передплата?

ЖИТТЯ Й СТРАЖДАННЯ СВЯТИХ ЄВАНГЕЛИСТІВ.

ЄВАНГЕЛИСТ МАРКО.

Святий Марко — родом жидовин, — походив з роду Левія, з стану священичого і жив в Єрусалимі. По жидівськи Марко називався Іваном; імя ж Марко є латинське. Цим іменем він називався пізніще, а саме тоді, як йому прийшлося виїхати на чужину, коли він з апостолом Петром пішов для проповіді Євангелії в тодішню світову столицю — Рим.

Як передає Свята Православна Церква і згідно з свідоцтвом декотрих давних письменників, евангелист Марко був одним з сімдесяти учеників Господа, а через те він сам був свідком — спостерігачем деяких випадків із життя Господа Ісуса Христа. В оповідання самої Євангелії Марка про те, як Ісуса Христа в Гетсиманському саді взято на смерть, спо[illegible] якийсь юнак, котрий в той [illegible] ученики Господа залишили [illegible] один ішов за божественним вяз[illegible] загорнувши своє тіло рядном і, [illegible] його схопили, він залишив в [illegible] рядно, а сам втік голим від них [illegible] показував, що він в ночі ви[illegible] юдський гомін і без сумніву з [illegible] кому належав сад.

Ще в давні часи склалася думка, що [illegible] був Марко і що Гетсиманський [illegible] належав родині, із якої походив Марко. Книга діяній апостольських [illegible] мати евангелиста Марка — [illegible] в Єрусалимі свій будинок, в [illegible] найшов пристановище апостол [illegible] із того чуда, як ангел вивів його [illegible] Як вознісся Господь на небо [illegible] переслідування християн цей будинок був місцем, де віруючі єрусалимляни збирались на молитву, а також був місцем пристановища для декотрих [illegible]

[illegible] чином святий Марко в хаті [illegible] мав можливість завше бути [illegible] християнами, беручи участь в їх [illegible] вених зібраннях і мав можливість наблизитися до самих апостолів. Особливо він був близьким до апостола Петра, який ставився до нього з батьківською любовію та піклуванням, що видно із слів самого апостола Петра, котрий в свойому посланні називає Марка [illegible] ном, кажучи: „Витає вас вибрана з вами церков в Вавилоні, і Марко, син мій". Святому Маркові святий [illegible] Варнава доводився дядьком, який був походженням із левитів, родом з острова Кипра. Через нього святий Марко став звісним і другому верховному апостолові — Павлові, коли цей, після чудесного свого навернення до віри Христової, в перший раз прийшов до Єрусалиму. Ставши близьким чоловіком первоверховним апостолам Петрові та Павлові, святий Марко зробився найближчим співробітником і виконавцем наказів, які одержував від тих великих апостолів, як від одного, так і від другого.

Біля сорок четвертого чи сорок пятого року після Різдва Христового єрусалимським християнам трапилась важка біда. Жиди, бачучи, що Христова Наука розповсюднюється в Єрусалимі, дуже розсердились, і та злоба дійшла до найвищого напруження. Палаючи ненавистю до християн, жиди кинулися на їхні хати, розграбували все їхнє майно, так що християне мусіли терпіти великий голод. Почувши про таку біду братів во Христі, антіохійські християне зараз же прийшли їм на допомогу і, зібравши поміж себе жертви, доручили персонально Варнаві та Павлові, які були в той час в Антіохії, доставити ті жертви в Єрусалим християнам. Прийшовши до Єрусалиму і виконавши доручення антіохійських християн, Варнава та Павло повернулися назад до Антіохії і цим разом взяли з собою і Марка.

З цього часу Марко зробився співробітником Варнави і Павла, взявши на себе великий тягар апостольської праці, — проповідувати науку Христову поміж жидами і поганами. Разом з Павлом і Варнавою святий Марко, як найближчий їх помічник, взяв участь в першій апостольській подорожі їх з Антіохії для проповідування Євагелії. Разом з ними Марко був у надморському місті Селевкії, а звідти поплив до острова Кипру і пройшов по ньому від сходу до заходу, від Саламина до Пафа. Тут в Пафі Марко був свідком, як, по слову апостола Павла, осліп чародій жидовин Варнікус, на прізвище Єлим, котрий намагався відвернути від віри в Господа проконсуля Сергія, що запросив апостолів Варнаву та Павла, щоб почути від них слово Боже.

Приїхавши до міста Пергії, Марко залишив апостолів Павла та Варнаву і повернувся до Єрусалиму в оселю своєї матері. Завитавши до Єрусалиму, Марко в скорому часі приєднався до апостола Петра і разом з ним помандрував в апостольську подорож для проповіди Євангелія до Риму. В ті часи в Римі були вже віруючі в Христа. Книга діяній апостольських свідчить, що між людьми, котрі бачили надзвичайну зміну, яка трапилася з апостолами, після того, як зійшов на них Дух Святий і котрі слухали першу проповідь апостола Петра про Христа Спасителя, були жиди, які прийшли з Риму, а також були і навернені жидівські погани, так звані прозеліти.

От ці то люде, повернувшись до Риму, напевне принесли туди і віру в Христа і оповідали про неї там і іншим людям. Напевше, і після цього багато жидів, які мешкали в Римі в великій кількости, подорожуючи кождого року на празники до Єрусалиму, в якому в ті часи було дуже багато християн, і, слухаючи проповідь про Христа, поверталиcь до Риму християнами. Нарешті до Риму, як до світової столиці, зо всіх сторін приходили з урядовими і своїми власними справами багато християн, які там працювали для збільшення віруючих у Христа.

Святий апостол Петро своєю проповіддю, в чому помагав йому і святий Марко, та чудесами ще більше розповсюднив та зміцнив церкву Христову в Римі, привернувши до Христа багато людей, як жидів, так і поган. Слухаючи святі слова евангельської проповіди від самих апостолів і маючи горячу віру в Господа Ісуса Христа, римські християне не задовольнились одною устною проповіддю апостолів про Ісуса Христа, а захотіли мати у себе і на письмі всю ту науку, що передавалась через проповідь. Вони звернулись до співробітника Петрового — до святого Марка, уклінно прохаючи його записати всі ті святі слова, які він з Петром говорив їм про Христа Господа, і залишити їм те святе писання, як памятку.

Марко виконав те добре бажання римських християн і написав для них святу Євангелію, повіствуючи про події із життя Ісуса Христа, коли він жив на землі. Він записав все, що запамятав із всього того, чому научав і що робив Господь, звертаючи всю свою увагу на те, щоб чого не перекрутити. Написане Марко віддав для розгляду апостолові Петрові, і святий Петро своїм свідоцтвом затвердив правдивість того, що було написано Марком в святій Євангелії і дав згоду на вживання її в церквах.

Через це Євангелію святого Марка, було принято всіми церквами без всякого заперечення, як натхнене Святим Духом писання апостольське. Після праці в Римі святий Марко, по наказу апостола Петра, подався для проповіді Євангелії до міста Аквілеї, яке лежало на північному березі Адріятицького моря. В цьому багатому місті, котре називали другим Римом, Марко заснував церкву. Крім того, він побував з проповіддю Євангелії в інших містах на березі Адріятицького моря, улаштовуючи всюди церкви Божі. Після цього святий Марко, по розпорядженню апостола Петра, подався для проповіді Євангелії до Єгипту. Це було, як свідчить Євтихій, патріярх Олександрійський, на девятім році царювання Клавдія.

В Єгипті, сумежнім з Палестиною, ще за часів Олександра македонського і египетського царя Птоломея Лага, було дуже багато жидів. Вони мешкали тут цілими містечками, мали свої синагоги, свій сінедріон, і навіть храм, подібний до храму єрусалимського, а також мали священиків і левитів, згідно з законом Мойсея. Тут в Єгипті, по наказу царя Птоломея Філадельфа, було перекладено з жидівської мови на грецьку книги Святого Письма Старого Завіту, через що відкриття про спасіння роду людського зробилося відомим і самим поганам. Тут нарід ще добре памятав, як попадали і розбилися в одному храмі ідоли, що було, як свідчать оці церкви, в той час, коли свята родина з диттям Ісусом прибула до Єгипту, втікаючи від жорстокого Ірода. Нарешті могли тут бути і ті люди, котрі були свідками чуда, як Дух Святий зійшов на апостолів, і ті люде принесли сюди науку Христову.

Все це підготувало мешканців Єгипту до прийняття християнства і обіцяло великий успіх для проповіді святому Маркові. І дійсно, коли Марко перший з апостолів прибув до Єгипту і почав проповідувати Євангелію, обіцяючи людям звільнення від діявола, то з самого початку проповіді його, увірувало в Христа багато чоловіків і жінок. В самій Олександрії, головному місті Єгипту, святий Марко заснував церкву і був першим її епископом. Тут святий Марко багато попрацював, щоб просвітити світом Христової науки, як жидів так і поган, які до того часу перебували в темряві ідольського служіння. Улаштувавши потім церкви в Олександрії і сумежних містечках та містах висвяченням для них епископів і священиків та поставивши клириків, святий Марко після того покинув египетську сторону.

Куди він помандрував дальі і чи був він в Єрусалимі на апостольськім Соборі, — це не відомо. Але коли апостол Павло перед тим, як піти другий раз в апостольську подорож, був разом із Варнавою в Антіохії, то, як свідчить книга Діяній Апостольських, тут з ними стрінувся і Марко і звідти разом зі своїм дядьком Варнавою деякий час, благовіствуючи науку Христову, Марко у друге пішов до Єгипту, куди в той же час, а може і пізніще, прийшов і апостол Петро.

Благовіствуючи в ріжних місцях Єгипту і улаштовуючи церкви, апостоли в цей час між іншим поклали підвалини для Христової церкви і в египетському місті Вавилоні, звідки Петро і написав своє перше Соборне послання до малоазійських християн. В Єгипті святий Марко мешкав до восьмого року царювання Нерона. Далі святий Марко знов стрінувся з апостолом Павлом і зробився його співробітником.

(Докінчення буде).

ПАТРІОТИЗМ — ЧЕСНОТА ПРИЄМНА ГОСПОДУ.

Велике спустошення в духовній скарбниці нашого народу заподіяв інтернаціонал, що немов червоний молох ще й понині находить свої офіри серед нашого народу і то у той час, коли народ наш є в особливо тяжкому положенні, коли він особливо відчуває потребу активної любови з боку кожного члена великої української родини. Одначе проти високого почуття любови до свого народу, почуття патріотизму, вороги його висувають твердження, що почуття це є нічим іншим, як тільки проявом замаскованого егоїзму, який по суті своїй не гідний з духом християнства і т. ін.

Тому ось у цій коротенькій статті спробуємо в міру можливости довести, що патріотизм є цілком згідний з духом християнства, що він є християнською чеснотою. Дефініція патріотизму каже, що це любов до батьківщини, в якій ми родились і живемо, любов до народу, до якого ми належимо, ревне шанування авторітету свого народу та віддане попирання його інтересів.

Любов до своєї батьківщини є вродженою потребою природи людини. Вже самий вплив природи робить те, що людина призвичаюється, більше того, привязується до своєї батьківщини, або інакше кажучи — сама природа впливає в серце людини любов до рідної землі й рідного народу.

Походження від одного племени, життя серед однакових умовин природи, виховання на однаковій культурі, звідки повстає спільність понять і душевних нахилів, як спільність мови, віри, звичаїв, традиції, потім спільність історичних подій — все це сильно впливає на розвиток в людині почуття любови до своєї батьківщини, до свого нароу.

Люде, що відкидають любов до батьківщини, як вже було вище згадано, твердять, що християнська релігія вимагає любови до всіх людей, до всього людства, а не до однієї якої-небудь національности.

Це дійсно, що християнська релігія вимагає любови до всього людства, але одночасно з тим вона не негує почуття любови до свого народу, а навпаки це високе почуття освячує. В Святім Письмі ми знаходимо багато прикладів з життя святих мужів, які в імя любови до свого народу офірували всім. Так, наприклад, Пророк Мойсей дає нам приклад горячої любови до свого народу При дворі фараона було йому добре, він особисто мав великі достатки й користав з усіх можливих втіх життя, але одна думка, що нарід рідний йому тілом мучиться в неволі — не дає йому спокою, і кидає він царський двір з наміром звільнити свій народ від тяжкої неволі. А коли пізніше після визволення з неволі, підчас блукання в пустині народ його прогнівив Господа гріхом ідолопоклонства, то Мойсей щиро благає Господа простити його народові той гріх, а коли ні, то й він хоче терпіти кару разом з ним (Іск. XXXII: 32).

А ось і пророк Єремія, один з найбільших патріотів свого часу, поетично, з надзвичайною силою переконуючого слова виповів свої патріотичні почування в священній книзі, відомій під назвою — „Плач Єремії". В ній, з надмірної любови до свого народу, Пророк Божий сердечно плаче перед Богом і скаржиться Йому на ту сувору долю, що Він її дав його поневоленому народові.

„Ти закрив себе хмарою, щоб не доходила до тебе молитва наша; соромом і гидотою зробив нас еси серед народів. Отворили на нас роти свої всі вороги наші" (III: 44—46) „Згадай же, Господи, що з нами сталось, зглянься, подивитися на пониження наше! Наше насліддя досталось невірам, доми наші—чужим чуженицям; ми сироти-безбатченки; матері наші — вдовиці. Власну воду ми пемо за гроші, дрова наші здобуваєм за плату. Нас поганять бючи в потилицю, а в роботі нема нам відпочинку" (V: 1—5).

Не менше горяче любив свою батьківщину пророк і цар Давид. Так, він каже: „Коли забуду тебе, Єрусалиме, нехай праву руку мою відійме мені! Нехай язик мій прилипне до гортані моєї, коли не згадаю тебе, як не поставлю Єрусалима над усі радощі мої!" (Пс. 137: 5—6).

Історія християнської церкви рівнож називає нам багато імен великих патріотів, прославлених за ті численні подвиги, яких вони доконали для добра свого народу, своєї батьківщини.

Найдоскональнішим одначе взірцем гарячої любови до свого народу й своєї батьківщини є сам Господь наш Ісус Христос. Помимо того, що життя Спасителя мало всесвітнє значіння й не було у ближчому звязку з дочасним стремлінням ізраїльського народу, що Він прийшов на землю з любови до всіх людей без різниці племен і народів, все ж таки прийшов, як Сам говорив: „Перш всього до погибших овечок дому Ізраїлевого"

Любов Ісуса Христа до рідного йому народу була така велика, сильна, що без сліз і глибокого жалю Він не міг говорити про Свій нарід і рідну землю, яких мали спіткати великі біди й нещастя.

Вїжджаючи до Єрусалиму й передбачаючи його сумну будуччину, Христос під впливом безконечної туги й жалю заплакав над ним і сказав: „Єрусалиме, Єрусалиме, ти, що вбиваєш пророків і побиваєш камінням посланих до тебе! Скільки раз хотів Я зібрати дітей твоїх, як птах збірає пташенят своїх під крила, і ви не схотіли". (Мат. XXIV: 37). В останній навіть хвилині свого земного життя серед всієї величі страждань Спаситель не тільки не кляне своїх ворогів, але гаряче молиться за них, які сами не знають, що роблять. І учням своїм Христос заповідав завше мати щире почуття любови до свого народу. Свято зберігаючи заповіти Христові, вони, дійсно готові були своє життя й особисте щастя офірувати для добра свого народу. Ап. Павло так і каже про себе: „Я бажав би сам бути відлученим від Христа за братів моїх, рідних мені по тілу" (Рим. IX: 9).

Християнська релігія, як ніяка інша, говорить ясно про велич почуття любови до свого народу. Тільки в християнській релігії тісно є сполучені між собою поняття патріот і громадянин.

Для ілюстрації повищого дозволимо привести кілька думок відомого бельгійського патріота, кардинала Дезіре Жозефа Мерсіє, котрий підчас світової війни в дні окупації Бельгії німцями відважно піддержував патріотичного духа в своїх співгромадянах. В своїх проповідях, голошених до народу, й в архипастирських листах до духовенства він між іншим казав: „Патріотизм це підставова засада єдности й порядку і органічний звязок поміж синами того самого рідного краю, який мислителі стародавньої Греції й Риму вважали за найвищу з природних чеснот. Король поганських філософів — Аристотель уважав за найвищий земний ідеал самопосвяту в службі місту, себто державі. Христова релігія уважає патріотизм законом; немає досконалого християнина, що не був би досконалим патріотом. Вона підносить поганський ідеал і розяснює його, вказуючи, що він може здійснитись лише в абсолюті" Далі він каже. „Інтереси родини, кляси, партії, тілесне життя особи — все це займає на драбині вартостей нижче місце від патріотичного ідеалу, бо цей ідеал — це є закон, що є абсолют. Цей ідеал, це публичне визнання права, застосованого до нації, національна честь".

Розуміється, треба відріжняти вузький патріотизм від вищого патріотизму. Перший є тісний і обмежений; він заслінює людину й народ до того ступня, що поза собою іншого нічого не бачить. Вузький патріотизм ніколи не бачить чеснот і вищих вартостей у свому противникові, який стоїть на дорозі здійснення його самолюбних плянів. Вузький патріотизм є мстивий й короткозорий, гордий й впертий та ще й прикривається теплом лояльности.. Йому нема місця серед етичних почувань людини. Тільки правдивий, вищий патріотизм, ушляхетнений релігією, осяяний світлом любови Христової, як чинник позитивний й будуючий, а не руйнуючий — є високою християнською чеснотою приємною Господу.

ЗЛУКА ВСІХ НІМЦІВ НА СВІТІ.

Давнійша Німеччина не дбала про обєднування тих Німців, що були на еміграції.

Нинішна Німеччина дбає, щоби всі Німці на світі чули себе одним народом. Щоби всі мали оден світогляд, один погляд на справи німецького народу і на світ. Щоби всі держалися разом в тих справах, що обходять німців. Поза свої політичні звязки з краями, в яких живуть, вони повинні бути представниками політичних й економічних німецьких справ на цілому світі.

Число німців поза німеччиною буде в Америці понад 9,000,000; в Бразилії 800,000; в Канаді 475,000; в Арґентині 130,000; в Чіле 25,000; в Африці 125,000 в Австралії 100,000; в Азії 50,000

Для злуки німецьких емігрантів засновано окрему орґанізацію, якою править Ернст Вільгельм Богле. Імя орґанізації „Фолькбунд фір Дойчтум ім Авслянд" (Народне обєднання для німців в чужих землях).

Ціль такої орґанізації: Дбати щоби німецькі діти в чужих краях вчилися німецької мови, в окремих німецьких школах. Щоби виховувати там провідників для німецької роботи. Щоби німецькі студенти виїздили до Німеччини навіть на довгий час для познакомлення себе з Німеччиною

Окрему увагу звертає орґанізація на друковання добірних таних книжок для німців, що живуть в чужих краях.

Про силу народу Гітлер сказав минувшого березня:

Державні границі Европи можуть змінятися, однакож народи остають, якими були Державні границі змінні, національні границі незмінні.

„ДНІПРО"

Орган Української Православної Церкви в Злучених Державах.

Виходить 1 і 15 кождого місяця і коштує на рік $2.00

Передплату висилати на адресу:
"DNIPRO"
1851 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

БУДОВА НОВОЇ ЦЕРКВИ.
(Геффорд, Саск.)

Православні українці, що кругом місточка Геффорду і в самім Геффорді, приступають до будови нової церкви в самім Гефорді. Досі є православна церква на фармах, сім миль на полуд. захід від Геффорду, отже також її члени є членами цеї нової церкви.

Площа під нову церкву обнимає два акрі.

Церква має бути досить велика і гарна. колиб її цілком викінчити, то буде коштувати коло 6,000 доларів.

Досі викопано пивницю і почали звозити шутер і каміння на фундамент. Як йде робота, можна бачити хоч би з того, що дня 29-го червня привезено 68 фір шутру, а 23 фіри каміня. Возило коло 20 фір. Це показує, що громада береться щиро до будови нової святині.

За кілька днів, як тільки приїде п. Яніцевський, будівничий, з Едмонтону, почнеться будова.

В тутешній околиці довго була посуха і були побоювання, що жнива будуть дуже бідні. Але коло 15 червня впав добрий дощ, падав 24 години і віттоді засіви поправилися. Коли дальше буде погідно, то можна сподіватися добрих жнив.

П.

ВІЗНАВ, ЩО ТАКЕ БОЛЬШЕВИЗМ.

Вчера вечером приносить жінка почту, подає мені лист тай каже: „Оце маєш лист від свого колишнього приятеля".

Подумав я собі: Не знати, чого це він пише? Бо від яких десять років, відколи він став завзятим большевиком та ревним членом Турф тому, він мене й знати не хотів. А колись, ще за парубоцьких літ, ми були дуже близькі приятелі: один одного радився, спільно собі помагали, жили, як рідні. А від коли він став большевиком, то й говорити зі мною не хотів.

Бувало каже: комуністови не по дорозі з націоналістом, а ще таким, що вірить в церкву й Бога — Я вже [illegible] не хочу тримати з такими, як ти. Мені з жовтоблакитниками [illegible]

Ще я вчера переконував його, [illegible] живими фактами, [illegible] нічого не помагало.

[illegible] листа і читаю:

[illegible] дорогий, давний Приятелю!

Не бери мені за зле, що пишу пих кілька слів до Тебе. Сам не знаю, як цей лист почати, бо й жаль і сором, але пишу так, як відчуваю.

Тобі є Ти колись мені говорив, та [illegible], що комунізм є витвором дикого [illegible] сатанського духа, що він і будується на трупах і крові бідного народу, та що творці комунізму є вороги всего того, що людський розум і наука віками будували Як колись царська ґвардія нищила все, що не московське та заповняла каторги й Сибір бідним народом, особливо українцями, так само, а навіть ще гірше, роблять тепер червоні кати Творці та провідники комунізму, — це люде без совісти й чести та без крихітки людських почувань. Канадійська верхівка — переводники, — це все добре знають, але перед народом закривають, бо беруть за це червоні рублі, та набивають ними свої кишені.

Такими я бачу їх тепер, хоч колись я давсі зловити на їхні масні слова й навіть відрікся своїх родичів, що стояли тірко на рідним грунті. Через весь час, що я до них належав, я видавав тяжко запрацьовані гроші на ріжні кампанії й не лишав собі нічого, бо думав, що комунізм скоро запанує на цілім світі. Тоді я в них був добрий, коли давав гроші та мовчав, і робив все на осліп, що тільки верхівка з Вінніпеґу наказувала. І не я один це робив, а сотки других таких, як я, що весь запрацьований гріш давали на партію. Члени верхівки свої животи насичують за людські гроші, отже для них комунізм є дійсно раєм, але не для того робітника, якого вони використовують.

Але прийшов час і те вонюче кубло починає тріскати. Передова шайка сама між собою розсварилася, бо видко, що кожний хотів бути першим до корита. Тепер виходить все на верх, як олива на воді, що в них тільки ідейности, що своя кишеня, що вони за Юдин гріш з Москви готові рідну матір продати.

Я вже пізнав їх добре, отже прошу порадь мене, що маю робити та на яку дорогу ступити. Цим разом я посаухаю Твоєї поради

Твій друт, Петро".

Скінчив я читати оцей лист і задумався Прийшло мені на думку, що не він один завівся на тих гололсловних гаслах большевицьких, а там на Рідній Землі дикий ворог винищує найкращий цвіт українського народу, заповнює соловецькі каторги найкращими синами й дочками Матері України. Муки.. стони.. кров.. За що? За Матір Україну. А тутешні яничари й собі помагають Матір катувати.

— Чого так задумався? — питає жінка. — Думаєш чи відписати Петрови, чи ні?

— Та здалосьб відписати — кажу, — але що і як — ще не придумав.

— Я тебе пораджу, — каже жінка. Перше всего хай перестане читати те все большевицьке сміття; рівнож хай покине їхні організації, бо не в них українцям шукати спасіння. Друге — хай запринумерує собі „Український Голос" та „Вістник". В них знайде багато духовно-морального та національного корму. Рівнож хай стане членом Рідної Церкви бо Рідна Церква, це та рідна мати, що подає вотіху й пораду навіть для найбільш засмученої дитини. Хто стратить віру в Бога, той не може мати душевного спокою, ні задоволення.

До пізної ночи ми з жінкою говорили та обмірковували справу з ріжних сторін.

Любенко.

ХРАМОВЕ СВЯТО.
(Роблін, Ман.)

Українська православна громада в Роблін, Ман., (околиця Зелена) обходить своє храмове свято в день святих апостолів Петра й Павла. Цього року це свято припадало в неділю і на той день наша громада запросила до себе Всеч. о. С. В. Савчука, адміністратора Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Свято-храм випало дуже гарно та врочисто. Рано о. Савчук відправив Всенощне та Утреню, а по тім посвятив павук (панікадило), що його купило для церкви наше сестрицтво. Павук є гарної, артистичної виробки та містить 22 свічки. Сестрицтву належиться щира подяка за цю жертву, як рівнож належиться признання за його постійну опіку над домом Божим.

В часі Служби Божої церква була повна людей. Між ними були гості й з подальших місцевостей, як приміром Леннард і Шел Велей та Калдер, а також було поважне число наших братів греко-католиків, що живуть в цій місцевости. Службу Божу співав місцевий хор. Проповідь о. Савчук виголосив на тему Євангелії дня. Вона припала до серця всім, що її слухали, а наші брати греко-католики опісля говорили: „Колиб наші священики давали людям таку науку й провід, то булоб менше сварок і незгоди, булоб братерство та булби більший поступ серед людей".

Говорили це в виду того, що пару тижнів тому в їх церкві відбулася місія, підчас якої місіонар тільки й навчав, щоби греко-католики не сходилися з православними, не мали з ними сусідських відносин та взагалі відносилися до них, як до своїх найлютіших ворогів. За те всіх католиків, — якої народности вони не булиб — повинні вважати за своїх братів, бо в них один „найсвятійший отець" папа римський і одна правдива церква — католицька.

А тепер свідоміші з греко-католиків говорять: „Ось, яку науку дають нам наші духовні провідники. Наших братів українців кажуть ненавидіти та їх обминати, бо вони православні, а поляків — відвічних ворогів та катів українського народу — кажуть вважати за рідних, бо вони католики і вірять у папу римського. Таку науку можуть давати тільки наймити Варшави й Риму, а не вірні сини українського народу".

В наслідок такої, явно ворожої для української справи науки греко-католицького місіонаря, — багато свідоміщих греко-католиків почали серіозно застановлятися, наскільки греко-католицька церква є українська, а її робота для українського народу корисна й потрібна, а деякі почали голосно говорити, що вже пора покинути Рим і Варшаву та прилучитися до Рідної Церкви українського народу. Нема сумніву, що такі розговори дійшли до ух уніятських місіонарів та до агентів Риму й Варшави, бо хоч від першої місії проминуло лише пару тижнів, то вже проголошено другу місію, що має вскорі відбутися. Отже не помогла перша присяга, що її проводив місіонар на першій місії, не помогло й голосування над тим, „хто любить Бога" (голосування відбулося чисто на мітинговий зразок, — за піднесенням рук!), не помогли крики й ґулюкання в сторону православних і треба нової місії. Та чи тільки поможе що друга місія? Думаю, що ні, бо нарід почав прозрівати та бачити роботу римських агентів у її дійснім світлі.

По Службі Божій відбулося мирування, а по тім водосвяття (на дворі) та обхід церкви з читанням Євангелії.

По обіді о. Савчук відправив Парастас та кілька Панахид на гробах (цвинтар близько церкви), як рівнож виголосив відповідну науку про віру в позагробове життя та про наш обовязок не забувати про тих, що відійшли у вічність. В часі Парастасу й Панахид на цвинтарі було поважне число вірних, а між ними також деяке число наших братів греко-католиків.

В 7 год. вечера відбулась Вечірня, а по Вечірні вінчання п. Степана Симчича, — абсольвента Духовного Семинаря й кандидата на священика, — з панною Вікторією Новосад, учителькою та дочкою панства Семена Новосадів, визначних громадян цеї місцевости. Бувша панна Новосад, а тепер пані Симчич, є знана зі своєї діяльности не тільки, як добра учителька, але також як свідома робітниця на українській ниві. Вона завжди брала активну участь в праці церковної громади та між іншим жертвувала $25.00 на Ювілейний Фонд Рідної Церкви. На Вечірні, як рівнож підчас вінчання церква була заповнена по береги. Довершивши св. Тайну шлюбу, о. Савчук виголосив відповідну науку для молодих, напоминаючи їх, щоби вели життя своє згідно з заповідями та волею Божою, та щоби гідно й чесно виконували свої обовязки — так родинні, як і громадські.

Відвідини о. Савчука принесли велику користь для нашої громади. Я певний, що його слова науки й поради, що він дав нам так в церкві, як і в приватних розмовах, причиняться до сконсолідовання наших сил та до оживленої діяльности в громаді.

Православний.

ГРОМАДСЬКА РОБОТА В ПРИНС АЛБЕРТ, САСК.

Будучи коло Великодня переїздом в Принс Алберт, довідався про місцеву громадську роботу таке:

Православних родин в Принс Алберт буде коло 12. Взагалі тут українців не велике число, а ще є і греко-католицька церква. А певна річ, що є такі, що ніґде.

І та невелика православна громада жие вже своїм здоровим громадським життям. Таким, що може бути примірем для других.

Церкви, ані свого будинка для звичайних сходин громада ще не має, тому винаймають салю на недільні сходини мабуть за 5 дол. місячно Кожної неділі сходяться.

Зрана до 10.30 в неділю проводиться Рідна ч Недільна Школа для дітей. Вчаться потрошки всього, включаючи релігійну науку, релігійні пісні Коли приїздить священик, то діти самі співають „Отче наш". Недавно священик переводив релігійний іспит з дітьми і давано нагороди. — На Різдвяні Свята був для дітей св. Миколай - Перед Вознесенням діти мали першу сповідь — Додати, що звичатка згаданої Рідно-Недільної Школи мають одностріій — темно-сині суконки, ковнірці і нарукавки вишиті, а пояси червоні.

По закінченню ранішної школи для дітей починаєсь громадське Богослуження. Співають частини з Утрені, деколи з Вечірні, або деякі пісні з Служби Божої і т. п. Збирають притім колєкту щоби час від часу можна запросити священика. Притім є відповідна бесіда — звичайно на теми близькі таким громадським сходинам, більшим святам, чи потребам хвилі. Так пр. в березни були бесіди про Шевченка. На Різдвяні Свята ходять колядувати,

відповідно приготовившись.

Передовими в усій тій роботі є родина наших поважних громадян — Зюбраків. Пані Зюбракова (з Інституту П. Могили в Саскатуні, бувша учителька) включується передовсім школою, а п. Мих. Зюбрак, теперішний аптикар в Принс Алберт (був. питом. Інституту, опісля учитель публичної школи, вкінци ректор Інституту, нині ж аптикар) йде на переді всякої другої роботи — релігійно-громадської.

Певна річ, що щира співучасть і добра воля громадян дає можність такій роботі провадитися. Ані провідна одиниця без громади не багато вдіє, ані громада без провідних одиниць далеко не поступить.

Та всеж слушність вимагає, щоби перше признання дати щирій роботі родині Зюбраків.

Загалом же громадська робота в Принс Алберт може бути добрим примірои і для тих, що могли би і повинні би бути провідною силою, і для загалу. Що можна робити в Принс Алберт, те можна робити коли не в кожній, то всеж в багатьох околицях і громадах. Малий гурт може таком жити своїм повним релігійно-громадським і взагалі українсько-культурним життям І де таке мале, але здорове життя існує, там воно розростеся, набере сили і колись стане великим і видним.

Подорожний.

ЖИДИ Й ХРИСТІЯНСТВО.

Цікавою справою займається о Станислав Солярж, в статті під наг „Крок вперед до розвязки жидівського питання". Застановляючися чому так мало жидів навертається на християнську віру, хоч живуть постійно між християнами й вплив християнства на них повинен би бути далеко більший, як на інших, доходить, до висновку, що причиною цього стану є невідповідний підхід до цеї справи. Дотепер так завжди е, що жид, який навертається на християнську віру, тим самим зриває не лише зі своєю жидівською вірою, але й нацією. Приступлення до християнської віри є злучене з денаціоналізацією й цілковитою асиміляцією з родом і обрядом, до якого приступає. Дуже часто те, що було для нього досі святе й дороге, мусить осмішувати сам або бачити це в інших, як осмішують і опльовують (не йде тут про давні традиції, національні, чи зверхні признаки національности). Такий жид мусить зірвати зі своєю рідною культурою й цілковито засимілюватися. І те є якраз найбільшою перешкодою до більших і частіших ідейних навернень. Навернення бувають, але тільки індівідуальні і виїмкові, та не завжди з чистих мотивів. Гавриїл Єгуда, жид-християнин, у своїй книжці „Спомини, сльози й думи християнського жида" пише так: „жиди, що впродовж століть навертались до свого Месії, па мою гадку, робили одну основну помилку я саме, що в охрещенню стали причислятися до народу, серед якого хрещення одержали. Ці жиди у своїх довгих кафтанах, з бородами патріярхів, що схиляючи свою голову перед хрещенням Церкви, якщо були б виголили бороди, не заміняли довгих одягів скиталства на барвні, золототкані строї, лише повісили би хрест на шиї й дальше призивали Г. Бога своєю мовою, що нею колись Він промовляв до їх предків, витворили би в той спосіб гідні пошани, поважані типи, навязали би до своєї гарної й високої традиції, а так, під впливом віків, витикають їм народи, з якими хотіли злитися, смішности і недотягнення, застиджуючи ще крім цього згадкою упосліджених протоплястів."

Отже скріпити й розвинути діло навернення жидів у більших розмірах можна в той спосіб, коли це навернення не буде однозначним з національною асиміляцією [illegible] зірванням з усею рідною традицією [illegible] коли жид, приступаючи до християнської віри, зможе задержати свою мову і свої питоменності. А це є можливе, на думку о. Солярджа, коли подбається про окрему релігійну організацію жидів християн у якій те все легко далосяб зберегти.

Знаємо з місійної діяльности, яке велике значіння для успіхів апостольства має рідне духовенство зпоміж народу, серед якого працюється. У народів з іншою культурою й розвиненою національною свідомістю лише рідне духовенство може з успіхом працювати. Тому справа притягнення жидів у більшій кількості до християнської віри вимагає окремого для них обряду й окремої з тим злученої організації їх релігійного життя зі своїм рідним духовенством.

ЧИМ СКОРШЕ, ТИМ КРАЩЕ.

Перед українським громадянством стоїть чергове завдання: можливо в скорший час викінчити будову українського музею в Празі. Це є конечний етап у плановій акції творення наших національних цінностей. Музей стане основою, підвальним каменем всякої закордонної інформаційної акції серед чужинців про потреби якої годі тут довше розписуватися. Вистарчить навести приклад поляків, що ціле XIX ст твердили цілій Европі, що тоти Европа не матиме спокою, поки Польща не буде відбудована. Це твердження мусить зараз ввійти в основу кожної нашої акції закордоном, а музей служитиме при цьому невичерпаним джерелом фактичного матеріялу, котрим необхідно ілюструвати кожну акцію. А що ніхто не сумнівається в необхідности як найширшого розбудовання й ведення акції закордонної пропаганди, то тим самим не сумнівається і в конечности якнайскоршого здійснення такого могутнього чинника в цій справі, як Музей ВБУ. Вибудування музею є передумовою нашої закордонної праці і її першим завданням. Український музей за кордоном, здвигнений українськими руками і виповнений матеріялами, котрі краще найвиразніших слів зображують нездоланне бажання цілої української нації здобути собі незалежність, змусить сам собою впасти всі наклепи, про якісь німецькі інтриги чи дрібно-буржуазну [illegible] проти правлючого люду. А від правильного поставлення і ведення закордонної пропаганди в дуже великій мірі може залежити в будучім доля української нації. Тому справа Музею не сміє бути байдужою ні одному українцеві, хай ні оден з наших земляків не відмовить в хоч найменшім дарі на будову Музею, бо будуючи його скріпляємо ми своє становище за кордоном. Чим скорше ми зможемо його вибудувати, тим більше встигне [illegible] принести, тим краще буде для цілої української акції.

Ласкаві пожертви посилати на адресу Директора Музею проф. Д Антоновича:

Prof. D. Antonovyč
Praha — Nusle, 245,
Czechoslovakia.

[redacted]
(Прут, Алта)

Першого червня п. Василь Лакуста справляв хрестини свому синкові Несторові, якого охрестив Всеч. о. Горбай. При нагоді не забулось за наш релігійний часопис „Вістник". Пан Іван Юрчук, учитель зі школи Спринг Крік, підніс думку, щоби зібрати хоч маленькі жертви на згаданий часопис і присутні куми й гості зложили $1.80. Хоч не велика це жертва, але всеж таки свідчить, що ми не забуваємо й про кормителя наших душ. На відході гості відспівали панству Лакустам та їх родині многоліття, а синок їх хай росте родичам на втіху, а українському народові на славу.

Ксеня Сквкун.

ВЕЛИКОДНА ЗБІРКА НА РЕЛІГІЙНИЙ ФОНД.

Збірка о. І. Дмитрова.

Збірка в церкві Пресв. Тройиці, Шіго, Саск. 6.25
Збірка в церкві Пресв. Діви Марії, Інсінгер, Саск [illegible]

АЙТУНА, САСК.
Збірка о. І. Кусого.

По 2 дол.: І. Буряник.
По 1 дол.: пані Кароля Швед, Ю. Спільчук, [illegible] Крик, М Коваль, Й. Ковальчук, В. Линдзак, В. Павлюст, В. Кушнір.

ГУДІВ, САСК.

По 1 дол.: Ю. Павлишин, Анастазія Павлишин, І. Любий, Ю. Гребенюк, Д. Дуйка, В. Савчин, Г. Козакевич.
По 50цт.: Марія Ковальчук.
По 25цт.: І. Пилипів, Андрій Турчинський.

МЕЛВИЛ, САСК.

По 1 дол.: Ів. Вівчар, О. Данильчук, [illegible] Вівчар.
По 50цт: [illegible] Адамовський, П. Вівчар.
По 25цт П. Іваній.

ВИНЯРД, САСК.

По 1 дол.: Ст. Клемешко.

ФЕНВУД, САСК.

По 50цт: В. Мазур.

Збірка о. П. Мельничука.

Й. Ортинський, Верегін, Саск. 1.00
Збірка о. В. Кудрика 2.00

ЛУЖАН, АЛТА.
Збірка о. Т. Горбая.

По 35цт М. Бохонецький.
По 25цт.: Магдалина Бохонецька, А. Бохонецький, Софія Бохонецька, Іван Лупул, учитель, Кагвін, Алберта. 2.00
Ник Пухкий, учитель, Ендрю, Алберта .50

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ

„ЧУЖА РУКА"

або

ХТО РОЗЕДНУЄ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД?"

Книжку написав прот. В. КУДРИК. І її повинен прочитати кождий українець і українка.

Вона має 208 сторін і коштує лише 35 цт. з пересилкою.

Замовлення і гроші слати на адресу:

THE HERALD,
Box 3684. Winnipeg, Man.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1936 РІК.

ЛИПЕНЬ.

19 Н. Нед. 7 по З. св. Д Улити з
20 П. Пр. Хоми Малеїна, Авакія
21 В. Вм Прокопа
22 С Смч. Панкратія
23 Ч. † Пр. Антонія печ.
24 П. Мч. Евтимії, бл. кн. Ольги
25 С Мч. Прокла й Іларія

26 Н. Нед. 8 по З. св. Д. Арх. Га
27 П. Ап. Акілан, мч. Юста
28 В. Рівноапост. кн. Волод. В.
29 С. Смч. Атиногена
30 Ч. Вмч. Марини, Іринарха
31 П. Мч. Гіяцинта амастрия.

СЕРПЕНЬ.

1 Пр. Макрини, пр. Діа

2 Н. Нед. 9 по З. св. Д. Пр. Іллі
3 П. Симона Юрод. Івана стов
5 С. Мч. Трофима
4 В. Марії Магдалини
6 Ч. † Мч. Бориса й Гліба
7 П. † Прав. Анни (матері М. Б.
8 С. Смч. Ермолая, Ермила
9 Н. Нед. 10 по З. св. Д. Панте.
10 П. Ап. і діак. Прохор
11 В. Мч. Каленика
12 С. Ап. Сили, Сильвана
13 Ч. Евдокима, мч. Юдити
14 П. Перенес. дерева Хр. [illegible]
15 С. Архид. Стефана. Н [illegible]

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА"

Шабан пані К., Гіт, Алта [illegible]

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. Т. М. Кисілюка.

СЕРПЕНЬ

2 Нед. — Сіба Біч [illegible] Народного Дому.
9 Нед. — Ребит Гил — [illegible]
16. Неділя — Егрімонт
19. Середа, Преображення. Загана — Егремонт
23 Неділя — Тудор.
28. Пятниця, Успення [illegible] Брудергайм
30. Неділя — Редвотер
Адреса:
9640—104 А. Авеню, Едмонтон

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. В. Апонюка.

Серпень.

2. Неділя — Св. Пророк Іллі — Сірко (храм).
9. Неділя — Вайта
16. Неділя — Гардентон (місто)
19. Середа — Преобр. Госп. — Гардентон (онуцька)
23. Неділя — Толстой.
Адреса: Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. П. Заперинюка.

Серпень.

2. Нед. — Гілберт Плейс, храм
9. Нед. — Давфин
16. Нед. — Роблін
19. Середа, Преобр. Г. Н. І. Хр. — Пайн Ривер, храм
25. Нед. — Шортдейл
28. Усп. Пр. Богор. — Богдан, храм
30. нед. — Ешвіл.
Адреса: — Давфин, Ман.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ.

Серпень.

2 **Неділя 9 по Зісл. св. Духа.** Голос 8. Утреня Єв. Івана XX. 19—31. Літ. Ап. I. Кор. III: 9—17; Єван Мат XIV: 22—34.

9. **Неділя 10 по Зісл. Св. Духа** Гол. 1 Утр. Єван. Івана XXI. 1—14. Літ. Ап. I Кор. IV: 9—16; Єван. Матея XVII: 14—23.

16 **Неділя 11 по Зісл. Св. Духа** Гол 2. Утр. Єван XXI 15–25 Літ Ап 1 Кор. IX: 2—12 Єван. Матея XVIII 23—35.

19. **Середа, Преображення Г. Н. І. Х.** Утр. Єван. Лук. IX· 28—36. Літ Ап. II. Петра I: 10—19. Єван. Матея XVII: 1—9.

23. **Неділя 12 по Зісл. Св. Духа** Гол 3. Утр. Єван. Мат, XXVIII: 16—20 Літ. Ап. I. Кор. XV: 1—11; Єван. Мат. XIX: 16—26.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XV. WINNIPEG, MAN., AUG. 1st, 1938 ВІННІПЕГ, МАН., 1-го СЕРПНЯ, 1938. ЧИСЛО (299) 15

Протестуймо Проти Польського Насильства

ДО УКРАЇНСЬКОГО ЗАГАЛУ В КАНАДІ.

ДОРОГІ БРАТИ Й СЕСТРИ!

З українських земель, що знаходяться під польським пануванням, надходять жахливі вісти. На Холмщині, Волині й Підляшу польська влада тероризує українське православне населення й силою переводить на католицизм. З промов, що були виголошені українськими послами в польськім соймі й сенаті, дня 6 й 15 липня ц. р., довідуємось між іншим про такі насильства над українцями:

На протязі кількох місяців польська влада наказала зруйнувати десятки українських православних церков.

Десятки інших церков та каплиць спалено.

Десятки церков і каплиць польська влада опечатала й сьогодні тисячі вірних не мають до них доступу.

Десятки церков безправно відібрано від православних українців і віддано полякам римо-католикам.

Православні кладовища (цвинтарі) біля розібраних та спалених церков, і також нерозібрані православні церкви пересвячують латинські ксьондзи, що розїзджають по селах в супроводі ПОЛЬСЬКОЇ ПОЛІЦІЇ.

Православним священикам польська [illegible] забороняє відправляти Богослужения, а священиків, що цього наказу не слухають, місцеві староства карають АРЕШТОМ та гривною від 200 до 1200 злотих (від 40 до 240 доларів).

Православним священикам забороняють говорити своєю рідною мовою і силують ПІД ЗАГРОЗОЮ КАРИ говорити по польськи НАВІТЬ В СЕБЕ ДОМА!

Багато православних священиків виселено з місць, де вони перебували, за те, що виконували свої священичі обовязки.

Польський уряд затвердив договір з Римом (папою), силою якого Рим ПРОДАВ Польщі 75,000 гектарів землі, що є ПРИВАТНОЮ ВЛАСНІСТЮ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ на території Польщі і до якої Рим, як такий, ні католицька церква в Польщі, ні навіть польський уряд не мають жадного права. Цю землю Рим продав Польщі за два, чи два й половина міліонів злотих тоді, коли її мінімальна вартість виносить 75 мільйонів злотих!

Повище наведені факти — це лише частинка того насилля, якого польська влада допускається над безборонним православним населенням.

Українські посли в польськім соймі і сенаті стали гідно в обороні прав Українського Народу та його Церкви, але їх голос не опамятав польської влади, — і вона дальше нищить Православну Віру й Церкву.

Проти такого поступовання польського уряду мусимо ми, канадійські українці, як найрішучійше протестувати.

Українська Православна Церква в Канаді за благословінням Високопреосвященого Архиепископа Іоанна Теодоровича оцим закликає своїх священиків, церковні громади та загал вірних, скликувати негайно ПРОТЕСТАЦІЙНІ ВІЧА й ухвалювати на них відповідні протестні резолюції. Тексти резолюцій, з відповідними інструкціями до перепровадження протестної акції, як рівнож друковані оголошення для скликання протестаційних віч, можна набути в Консисторії.

Ухвалені резолюції треба надсилати до Консисторії, яка вишле їх разом з відповідним меморіялом до відповідних інстанцій.

ДОРОГІ БРАТИ Й СЕСТРИ!

Станьмо гідно в обороні наших Братів і Сестер і піднесімо сильний голос протесту проти нечуваного насильства над ними з боку польської влади.

Заявім перед цілим світом, що Український Нарід ніколи не погодиться на чуже ярмо й буде боротись до останніх сил за свою волю й самостійність!

Скликаймо НЕГАЙНО протестаційні віча та ухвалюймо резолюції проти польського уряду та його ворожої політики супроти Українського Народу й Церкви!

КОНСТИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

Листи в справі протестаційної акції слати на адресу:

CONSISTORY OF THE UKRAINIAN GREEK-ORTHODOX CHURCH OF CANADA,
7 St. Johns Avenue, — Winnipeg, Man.

ВАЙТА Й ОКОЛИЦЯ — ПОЗІР!

СВЯТО
950-літнього Ювілею хрещення України
й
20-літнього існования Української Православної Церкви в Канаді
відбудеться
в ВАЙТІ, МАН.
В НЕДІЛЮ, 14-го СЕРПНЯ, 1938.

ПРОГРАМА ДНЯ:

9 год. рано — Всенощне й Утреня.
10 год. рано — Архиерейська Служба Божа, яку відслужить Впреосв. Архиеп. Іоанн Теодорович в асисті о. С. В. Савчука й о. Л. Березіцького.
12 год. дня — Водосвяття й обхід церкви
1 год. попол. — Спільний обід.
3 год. попол — Святочна Академія з промовами, співами й деклямаціями.

Запрошуємо всіх довколичних українців прийти на це церковно-національне Свято й заманіфестувати свою національну й релігійну свідомість.

Комітет Свята.

АРХИЄРЕЙСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ.

Подається до відома всім заінтересованим, що Високопреосвящений Архиепископ о. Іоанн Теодорович приїхав до Канади з кінцем місяця липня ц. р. й на протязі трох наступних місяців буде перепроваджувати канонічні візитації парафій Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Церковні громади, що бажають витати в себе цього року Високопреосвященого Архиепископа о. Іоанна зволять негайно повідомити про це своїх парохів, або Консисторію.

ПОРЯДОК ВІЗИТАЦІЙ:

7 серпня — неділя — Іст Селкирк, Ман.
14 серпня — неділя — Вайта, Ман.
21 серпня — неділя — Йорктон, Саск.

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

Чи Ви вже відновили передплату за „ВІСТНИК? Коли ще ні то зробіть це ЗАРАЗ!

Є КИЇВСЬКА ЦЕРКВА, ЧИ НЕМА?

Київську Церкву (т. є Українську Автокефальну Православну) знищили большевики в січні 1930 року. Від того часу була в нас в Канаді одна думка, що Київська Церква, як інституція з ряду тих, що їх звемо Церквами, не істнує. Відомости з України, які сюди доходили, [illegible] так думати.

[illegible] Собором 1935 р. вийшло питання про дальше істнування Київської Церкви. Висунув його Свистун — не для точнішого познакомлення загалу з даною справою, але щоби допечи декому. Став він на такім: Київська Церква стоїть, отже хто її не признає, той відрікається Київської Церкви — він злочинець. Така була причина доказування істновання Київської Церкви.

В Свистунових „Рідних Церквах", в усяких листах і бесідах Свистун безнастанно вертається до нинішного істнования Київської Церкви. І таке тягнеться вже кілька літ.

В послідній „Рідній Церкві" (липень 1938) знов відведено чимало місця пи-

таннюпро істновання Київської Церкви і про нерозлучне з тим відстуство від неї Консисторії. Є тут три головні статті: 1) **„Сучасний ерархичний стан нашої Церкви"** стаття з „Дніпра", 2) **„Правдива ознака Церкви, як української"** також з „Дніпра", та 3) **„Цінне призная"** — замітки „Р. Церкви", чи Свистуна, до двох згаданих стать.

Коли б в Свистуна був хоч здоровий розум, то тих стать в „Р. Церкві" не було би. **Вони ж цілком не доказують, що Київська Церква, про яку нам ходить, істнуе.** Вони лише показують, що Свистун шукає напасти. Та ще так, що викликає ряд дальших інтересних питань про його власне відношення до Київської Церкви.

Стаття „Правдива ознака Церкви"... нічого певного не дає ані Свистунови, ані нам, ані самому питанню.

В згаданій статті, що правда, говориться, що на Україні істнує Українська Автокефальна Православна Церква, яка має 8 епископів, але нема тут імен тих 8-ох епископів, ні місця їх перебування, ні розмірів і якости їх роботи. Тай, чи вони належать до митр. Липківського, чи Борецького, чи Павловського? Не знаємо також колишні це відомости і з яких жерел взяті.

Та згодімось, що там є 8 епископів, значить вони живі. Але зараз встає питання: чи серед жорстокого наступу на українське життя, де судять, розстрілюють, засилають на Соловки, на Сибір чи деинде, большевики дозволили б епископам провадити церковну роботу? Тоді, коли уряд веде безпощадну протирелігійну акцію?

Епископи там можуть бути, але ходить про те, що вони роблять. Епископи можуть бути на Соловках, на Сибірі, але це не те саме, що на Соловках є Церква. Вони можуть бути на Україні, з Дніпра воду пити, але що вони роблять? Українські, навіть дуже гідні українські учителі можуть бути порозкидані по колгоспах, по Соловках, по Московщині, але з того не виходить, що там вже є інституція дійсної Української Школи. Те саме і з епископами.

Інтересніша вже друга стаття „Сучасний ерархичний стан нашої Церкви".

Переповідаєсь тут історію відродженої Київської Церкви від 1921 р. до грудня 1930 р., з чого довідуємось:

До 30 жовтня 1927 р. митрополитом Київської Церкви був о. В. Липківський. Тодішний Другий Всеукраїнський Православний Собор звільнив митр. Липківського від обовязків і призначив митрополитом Н. Борецького. Борецький правив Церквою до січня 1930 р., коли то большевики нібн рішенням третого Собору розвязали Київську Церкву і заборонили митрополитови й епископам „керувати церквою".

Після того засновано Всеукраїнський Центральний Тимчасовий Організаційний Комітет, що хотів знов наладити церковне життя. В Комітеті були арх. Конст. Малюшкевич, арх. Іван Павловський і др.

Інтересне, що цей Комітет ставив вже Церкву на дещо новім ґрунті — нова Церква не повинна була цілком інтересуватись політичними справами. Через те сюди митр. Борецького не приняли — він політик.

Тоді ж митр. Борецького заслали в концентраційний табор. А арх. Малюшкевича (зі згаданого Комітету) також арештували.

В грудни, 9—12, 1930 був скликаний ще четвертий Собор і тут митрополитом став Павловський. Цей Собор приняв між іншим такі канони (постанови):

18. „Християнська Церква не має своїх політичних ідеалів, у відносинах до істнуючої Державної Влади вона виявляє цілковиту покірливість і доброзичливість, як до Влади, що від Бога настановлена".

19. „У. П. Ц. **виявляє покірливість і доброзичливість до Радянської Соціялістичної Влади і добресумлінно виконує всі її розпорядження що до державного та громадського ладу".**

20. „Хто з членів У.П.Ц. **носитиме в собі ворожі до Української Соціялістичної Радянської Держави погляди і виявлятиме їх в своїй церковній діяльности, той творитиме діло церковно шкідливе і підлягатиме церковній карі".**

Повідомлення про згаданий Собор і його канони Архієпископ нашої Церкви дістав 5-го серпня 1931 р. Більше офіціяльних відомостей не було.

Коли переглянути наведені три канони Церкви Павловського, то мусимо стати на тім, що Церква з такими канонами не є **Українською Автокефальною Православною Церквою, ані Українською Церквою взагалі.** Вдодатку вона вже й не називаєсь „Українська Автокефальна Православна Церква" а „Українська Православна Церква", як показують букви У.П.Ц. в 19 і 20-ім з наведених канонів. Це вже, коли назвемо її Церквою, цілком не українська Церква. Бо Церкви, яка буде виявляти і проповідувати **„покірливість і доброзичливість"** большевикам, Український Нарід не потребує.

Такі відомости дає нам друга стаття і до таких висновків по її прочитанню приходимо.

Приходимо тепер до третої статті п. з. „Цінне признання", виглядом Свистунової. Зрештою ціла „Р. Церква" Свистунова.

Автор отсеї третої статті хоче на змісті двох попередних стать збудувати доказ, що Українська Автокефальна Православна Церква (яку в цій статті звемо „Київською") дальше істнує.

Берімо те, що в 2-ій статті бачимо. В 1930 р. большевики Київську Церкву розвязують. Зараз робляться заходи церковне життя знов наладити, засновуєсь Комітет, в якім є на переді (як подано) арх. Малюшкевич. Але невдовзі бачимо, **що Малюшкевич арештований.** Що з ним сталося, не знати. Ті по біля арештовання Малюшкевича Комітет ніби істнує дальше і скликає 4-ий Собор, який ухвалює канони про **„покірливість і доброзичливість"** большевикам.

Не треба надзвичайного розуму, щоби бачити, що такий переходовий стан, яким він був від січня 1930 до обрання Павловського і приняття наведених канонів, цілком не свідчить про істнування первісної Київської Церкви. Це був час заходів добрих людей ратувати Церкву, однакож не вдалося — **і на місце Української Автокефальної Православної Церкви створилася інституція противна і ворожа Українській Автокефальній Православній Церкві і Українському Народові.** Інституція для служби большевикам.

Наведені канони 4-го Собору, це канони большевицькі, а не церковні, не християнські, а з тим і не українські, однакож, як виходить, для Свистуна і його прихильників, вони цілком добрі. Архиєп. Теодорович їх не приняв, **але Свистун їх приниме, і Церкву, що такі канони постановила, уважає Українською Автокефальною Православною Церквою.**

Все зводиться в цій статті Свистуна до того, що ми повинні вважати Павловського (коли він там ще є) митрополитом Української Автокефальної Православної Церкви, а наведені три канони 4-го Собору зобовязуючими для нас канонами — як канонами дальше істнуючої Української Автокефальної Православної Церкви. Цебто до того **щоби наша Церква не мала політичних ідеалів, щоби виявляла покірливість і доброзичливість до Радянської Соціялістичної Влади, щоби вважала Большевицьку Владу Богом настановленою, та щоби карала тих своїх членів, які носять в собі ворожі до Української Соціялістичної Радянської Держави погляди і виявляють їх в церковній діяльности.**

Таке мені виходить з того, що в „Р. Церкві" пишеться. **Свистун хоче, щоби наша тутешна Церква йшла на службу большевикам, бо мовляв — вона нерозривна часть Церкви київської, якої головою є митр. Павловський, та яка, як показують вище наведені канони, большевикам служить.**

А може Свистун зі своїми має на гадці цілком не ту Церкву, що її провадить Павловський і яка на 4-ім Соборі приняла большевицькі канони — але яка ж це Церква тоді буде? „Р. Церква" робить висновок, що 4-ий Собор і Церква Павловського є продовженням Української Автокефальної Православної Церкви, хоч з другої сторони знаємо, що Свистун признає своїм митрополитом Липківського, а не Павловського.

Виходить, що ціла балачка крутиться в Свистуна коло двох окремих Церков — одної з Липківським, другої з Павловським.

Першу він має для себе і про ню нічого багато нам не каже. Вистарчає, що там є митр. Липківський, з яким переписуєсь на світі оден одинокий Маєвський, а вже й Свистун не може з ним переписуватись. Чи поза Липківським є ще хтось і що там взагалі робиться, Свистун нам не каже, але Церква в нього істнує. Так певно, як сонце на небі.

Друга Церква, це та, що її митрополитом є Павловський. І якраз виходить, що за те, що Консисторія не признає цеї церкви за Українську Автокефальну Православну Церкву, Свистун нівечить Консисторію.

Але допустімо, що канадійська Консисторія признала би церкву Павловського продовженням Української Автокефальної Православної Церкви і приняла би канони 4-го Собору... Який крик тоді Свистун робив би! Звав би зрадниками, большевицькими наймитами і чим хочете. І мав би слушність. Бо люде, що вязались би з такою Церквою і її большевицькими канонами, були би нікчемними людьми.

А тепер як, коли ми Павловського і його канонів не признаємо? І тепер Свистун нас лає, що ми не хочемо Церкви Павловського продовженням давнійшої Церкви признавати. Як в приповідці: Поїдеш до міста — будеш битий, і не поїдеш до міста — будеш битий.

Тут слід би запитати Свистуна: **Чи маємо признавати Церкву Павловського з її большевицькими канонами тою нашою Церквою, що почалась Собором 1921 року?** Коли б же ні, то: **Яка друга Церква на Україні істнує, яка є продовженням Української Автокефальної Православної Церкви? Де її правлячий осідок? Хто є в її проводі? Кілько епископів і священиків вона має? Як її праця провадиться?**

Коли Канадійська Консисторія того не знає, або знає, та не хоче людям сказати, **так нехай Свистун з Маєвським та з „Братством Оборони" покажуть дійсний стан Церкви на Україні, з усіми певними подробицями незалежно від того, що каже Консисторія, що каже Архиєпископ, що пише „Вістник" чи „Дніпро", чи ще що.**

Коли знають вони більше, або краще, ніж Консисторія, так нехай скажуть! Бо доси не казали. Доси були лише вигуки, що Консисторія сяка така, бо, мовляв, **відрікається Київської Церкви кажучи, що там нині наша Церква** не істнує.

Замість того нехай Свистун скаже раз ясно, **хто є нині в проводі тамошної Української Автокефальної Православної Церкви — митр. Липківський, чи Павловський?** Нам власне про те ходить!

Але є ще оден бік справи, якого Свистун ніколи не доторкався, але який в сім питанню є великого значіння.

В статті „Цінне признання" на 7-ій сторони пишеться.

> „На семім „соборі" головна зброя в руках епископа було його твердження, що на Україні нема вже більше Рідної Церкви. Йому потакувала консисторія і її поклонники. Нині епископ вже пише цілком інакше. Пише так, як писав перед т. зв. семим собором п. Свистун і як ми постійно писали в Рідній Церкві. Цікаво тепер, коли то консисторія також вдариться вже раз в груди і скаже, що статтн писана в „Вістнику" з 1 вересня 1935 була наскрізь неправдива...

Отсе і є, що треба розглянути.

Говориться в наведенім виривку, що: **„Пише так, як писав перед т. зв. семим собором п. Свистун"** — себто, що на Україні Церква істнує. Та від наведеного твердження прийдімо до питання: „Як довго перед Собором п. Свистун таке писав?" Рік, чи два? Чи може від 1930 року, коли большевики Церкву розвязали і так безнастанно аж до року 1935? А це важне!

Семий Собор відбувався 1935 р. і на нім виявилось, що або Київської Церкви тоді не було, **або Свистун з Маєвським були її цілком відреклися і пристали до Церкви ворожої Київській Церкві.**

Виявилося тоді (диви Протоколи Собору), що Маєвський з Свистуном, тайком і манівцями хотіли спровадити епископа від... кого? Чи від Київської Церкви? Чи від м. Липківського, Борецького, або бодай Павловського? Ні! Вони хотіли спровадити епископа від варшавського митрополита Діонізія. . . . .

Отже для нас питання: чому не з Києва? Чому не від Київської Церкви? Чи її не було? Чи може Свистунови з Маєвським Київська Церква показалася гіршою від Церкви Діонізієвої? **Того вони доси не пояснили.** А щоби вони в поспіху помилились і нехотячи забрили до Варшави, в те годі повірити. Воно трошки не по дорозі.

Коли Свистун ще **перед** Семим Собором писав, що на Україні Рідна Церква істнує, то мусів знати, що вона там істнує. А коли знав, то повинен був за епископом до неї вдаватися, а не до Варшави!

Треба мати на увазі ще й те, що для таких правовірних синів Київської Церкви і поклонників м. Липківського, як Свистун з Маєвським, Діонізій повинен би бути не то чужим, але й ворогом і Київської Церкви й Українського Народу. До 1935 р. він був уже митрополитом кільканайцять літ і його вороже відношення до українських справ було Свистунови та Маєвському добре в доме. І тому вони повинні були запитати: „А невжеж Діонізій Київську Церкву з її канонами і м. Липківським вважає добрими? Канонічними? Благодатними? Хіба він сприяє українській Церкві і ... українській справ? І тому ... чи для нас епископ від Липківського, чи від Діонізія, то одно і те саме?

Се важне питання!

Виходило би, що або Свистун знав, що на Україні Церкви нема і тому вдавався деинде, або відрікся Київської Церкви і пристав до Церкви ворожої київській, або ціла справа з потайним спроваджуванням епископа вимагала того, щоби обминути Київ і вдатися до Варшави.

Свистун, що про всякі справи говорить і пише, всякі справи вишукує, розтолковує, розшифровує, про все довідуєсь, всякі відомости докупи зводить, щоби церковній справі „прислужитись", — **про епископа від Діонізія не згадує.** А треба. Це також нитка, по якій можна до клубка дібратися. Людям же треба знати подробиці цеї цікавої події. Вона ж на „т. зв. соборі" мала до якоїсь міри рішаюче значіння в некорність Свистуна. Якраз ця подія, а не Консисторія...

Отже нехай цю справу побіч других тут зачеплених Свистун з Маєвським вияснять, а тоді вже питають читачів, хто їх одурював.

Що ж до мене, то по всім, що я доси про обставини під большевиками знаю, я не можу навіть питати про те, чи там Українська Автокефальна Православна Церква, як організація, істнує. Вона там не може істнувати. І всякі балачки про істнування там зорганізованої Української Церкви є, в найліпшому разі, тільки побожним бажанням.

В. Кудрик.

ІСТОРІЯ ПИСЬМЕННИЦІ.

Данці мають нині визначну письменницю — Ґриту Лемке. Має вона тепер коло 72 роки життя. Написали доси 24 книжці.

Історія її письменицької праці така: Перед літами вмерла її 3-літна дочка. Щоби розбити її журбу, чоловік порадив, щоби вона спрібувала письменицької праці. Вона послухала ради чоловіка, почала писати і побачила, що її праця інтересує людей. Так стала вона письменницею. Додати, що попри письменицьку працю вона виховала сім синів й одну дочку, отже восьмеро дітей.

Ця маленька історія показує, що в людей є багато таланту, багато творчої сили, багато великої можности, лише треба, щоби чоловік взявся завзято до праці. Не тільки письменницької, але всякої, яку люде виконують і вибиваються нею наперед.

ГАЛИЧИНА І ЇЇ ПОВІТИ.

Назва Галичини походить від міста Галича, колишньої столиці українських князів.

Коли в 1772 р. при розборі Польщі Галичина перейшла під Австрію, то разом перейшла і частина Польщі, що на захід від Галичини, отже Австрія обі ті частини злучила в одну українсько-польську Галичину. Та дійсна Галичина, це лише українська її частина.

До української Галичини, беручи по населенню, належать такі повіти (означуючи повітовими містами):

1. Бережани,
2. Бібрка,
3. Богородчани,
4. Борщів
5. Броди,
6. Бучач,
7. Добромиль,
8. Долина,
9. Дрогобич,
10. Городенка,
11. Городок,
12. Гусятин,
13. Жидачів,
14. Жовква,
15. Залщики,
16. Збараж,
17. Зборів,
18. Золочів,
19. Калуш,
20. Камінка Струмілова,
21. Коломия,
22. Косів,
23. Ліско,
24. Львів (місто)
25. Львів (без м.)
26. Мостиска,
27. Надвірна,
28. Перемишляни,
29. Печеніжин,
30. Підгайці,
31. Рава Руська,
32. Радехів,
33. Рогатин,
34. Рудки,
35. Самбір,
36. Скалат,
37. Сколе,
38. Снятин,
39. Сокаль,
40. Станиславів,
41. Старий Самбір,
42. Стрий,
43. Теребовля,
44. Тернопіль,
45. Товмач,
46. Турка,
47. Чесанів.
48. Чортків,
49. Яворів

Крім того вчасти є українськими ще такі повіти:

1. Березів,
2. Горлиці,
3. Грибів,
4. Коросно,
5. Ланцут,
6. Новий Санч,
7. Новий Торг,
8. Перемишль,
9. Сянок,
10. Ярослав,
11. Ясло

В практичнім життю кажуть: пов. Долина, пов. Збараж і т. п., або Збараський, Долинський, Бучацький повіт...

Повисшу табличку зладжено з видання Мирона Кордуби „Територія і населення України", Відень, 1918. Додано окремо повіт Радехівський, що в Кордуби є очевидно частею Сокальського повіту. Число українців в українських повітах Галичини подає Кордуба на 3,415,000, а всего населення на 5,378,650

БУКОВИНА І ЇЇ ПОВІТИ.

На Буковині цілих українських, або частинно українських є 10 повтів, а то:

1. Чернівці (часть)
2. Вашківці,
3. Вижниця,
4. Заставна,
5. Кімполюнґ (часть),
6. Кіцман,
7. Радівці (часть),
8. Серет (часть)
9. Сторожинець (част),
10. Сучава (часть).

Взято з Мир. Кордуби „Територія і населення України", Відень, 1918. Число українців на Буковині подає Кордуба на 301,150, по обчисленнях 1914 р. Всего населення в українських повітах було тоді 460,430

Ціни Церковного Світла Пішли в Долину.

Завсігди маємо повний вибір церковних річей на складі.

Пишіть по катальог.

В. ЛЕВИЦЬКИЙ управитель

Wm. GROSS & Co.

322 MAIN ST., WINNIPEG.

„ВІСТНИК“
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address.
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ВИДЕРЖАНА ПРОБА.

Час від 1935 р. доси можна звати часом проби, чи іспиту для православного українського загалу в Канаді

В 1935 р. мав відбутися в Саскатуні Собор Української Православної Церкви. Руїнницька рука давно приготовлялася, щоби збаламутити загал і звести церковну працю на ніщо. Вже в 1934 році йде явна агітація проти збирання Церковного Фонду. Дальше Свистун з Маєвським (чи Маєвський з Свистуном) роблять тайні заходи, щоби на власну руку спровадити до Канади епископа від варшавського митрополита Діонізія. Не від Київської Церкви, не від митр. Липківського, яким вони для баламучення загалу заступаються. Від Діонізія, для якого митр. Липківський не є правним митрополитом. Ще дальше — перед самим Собором видав Свистун галабурдницькі брошури, вірячи, що великим криком зможе присутних на Соборі збаламутити.

Та інакше сталося. Зібрані на Соборі делегати громад виявили велику обережність, великий розсудок, памятаючи, що перед ними великої ваги справа. І можна сміло сказати — Боже Провидіння розкрило перед Собором руїнницькі тайні пляни Маєвського і Свистуна — пляни спровадження епископа від митр. Діонізія. І як вже відомо — цілий Собор (крім кількох одиниць) поставився до Свистуна і Маєвського, як до [illegible]

Сказати б — зібрані на Соборі здали іспит якнайкраще

Однакож авантурнича рука не спочила. Засновується „Брацтво Оборони Рідної Церкви“ з усякої збиранини (навіть з протестантів); приходить відома „угода“ при кінці 1935; зявляється „Рідна Церква“; Свистун виїздить з відчитами по Канаді, щоби баламутити загал і нівечити тих, що ставали в дорозі його авантурі.

Це був час великої проби, побіч якої стояло питання: ану, чи загал пробу видержить?

Але показалося, що гідно видержав. Три роки руїнницької авантури не захитали його рівноваги, не збили з дороги здорової думки. Прихильників Свистуна можна нині числити на пальцях одної руки, беручи під увагу поодинокі околиці, чи громади, крім Вінніпегу. А важне, що з Свистуном вяжуться головно або мудрагелі, або галабурдники, себто матеріял непродуктивний. Є частинка тих добрих людей, що не знають котра права рука, котра ліва — їх небагато. А є ще менше тих, що їх вяже з Свистуном давне знакомство, і воно для них більше рішаюче, ніж диктат громадської справи. Авантура їх не тішить, але Свистуна таки шкода.. Вони думають, як та мати, що наосліп боронить сина. Пять разів зловили його при крадежі, а вона: „І чого тебе, сину, так вороги вчепилися? Нікого не бачать крім тебе.. бодай їм се та те!“ Таких Свистунових приятелів начислив би в Канаді може з оден десяток. Загалом матеріял, з яким далеко не зайдеш. Не багато „наобороняєш“

Правда — авантура ослаблювала хід життя раз-більше, раз менше, однакож життя йшло своїм напрямом, хоч і не так скоро, як могло би йти без авантури.

Глянувши на пройдений кількалітний шлях, український православний загал може тішитись, що він пробу гідно видержав. Іспит, якого домагалася громадська справа, перейшов вміло. Показав, що він вміє руководитись здоровим розсудком, що числиться з фактами, маючи на увазі загальну справу. Дав доказ, що вміє відріжнити чорне від білого — а се якраз є заслуженим свідоцтвом його зрілости.

НАЦІОНАЛЬНЕ СВЯТО ВАЛІЙЦІВ.

Від 1 до 6-го серпня відбувалося в Кардифі, в Валії (в Англії) велике національне річне свято Валійців, себто найдавніщих мешканців того острова, який звемо Англією

Валійці (Велш, Велшмени) належать до тої групи, що Ірляндці і Скотляндці. Їх мова, це одна з келтийських мов. Та звертає увагу думачих людей факт, що хоч англійська мова, ціла англійська культура й англійська політика панували тут поверху понад 1000 літ, валійці лишилися валійцями — задержали свою мову, свою культуру і свідомість, що вони не англійців, що вони цілком інший нарід. Тут — в самім осередку Англії.

Валійська мова була літературною (письменницькою) мовою від 6-го століття по Христ. В 19-ім віку здавалося, що валійці загубляться серед англійського моря і мова їх забудеться, а 20-ий вік став роком відродження життя валійців. Їх мова набрала знов письменницької сили і національна робота йде скоро вперед. Пригадується факт з перед кількох літ, де трох валійців, між ними професор висшої школи, священик і ще хтось подібний, не хотіли в суді говорити англійською мовою, казали: вони в Валії, і коли судя валійської мови не розуміє, нехай шукає перекладчика. Це показує силу відродження валійського життя

Кожного року валійці влаштовують велике „Національне Валійське Свято“ (в їх писанню „Ейстедфод“, точна вимова нам незнана). Це свято можна назвати всевалійською виставою, де можна оглядати ціле валійське життя, цілу валійську культуру в повнім змісті.

В сім святі беруть участь найпередовійші валійські патріоти, вчені, ремісники, письменники; валійські організації. Тут виставлені для оглядання ріжнородні витвори і здобутки валійського життя — твори їхніх письменників, музичних композиторів, ремісничі вироби з металів, будівництво, вуглекопство, вишивки, словом — всі сторони діяльного валійського життя

Тут виступають валійці в своїх стародавних костюмах, виступають хори з стародавними і новійшими валійськими піснями, є окремі виступи валійських шкільних дітей і молодіжи. На це свято зїзджаються валійці не тільки з Валії й Англії, але і з дальших сторін, щоби познакомитись з новими здобутками валійського життя і навязати знакомство з провідними валійськими культурними силами

Серед валійського культурного життя стоїть нині двох поважних, видних людей, В. Й. Графид, проф. келтийської мови в університеті полудневої Валії, та Томас Гвин Джонс, бувший проф. валійської літератури. Оба згадані є поважними валійськими письменниками, вони поперекладали на валійську мову багато визначних творів, Джонс був редактором журналу в валійській мові і його знають, як поважного критика

СЛОВО ІЛАРІОНА.

Іларіон був перший з українських митрополитів, що заняв те високе становище, в році 1051, без участи царгородського патріярха. Він мав великий дар проповідництва й залишив по собі писану працю, що називається „Слово про закон і похвала князю Володимиру“. Похвала князю Володимиру — це проповідь, що Іларіон виголосив в київській Десятинній церкві, в день смерти Володимира. Присутнім підчас проповіди був також син Володимира, Ярослав Мудрий, князь київський. Поет Василь Щурат ось так оспівує цю подію:

Володимирової смерти
блаженно-памятна річниця!..
Вже того в памяти не стерти,
ким память давніх діл держиться

У Десятинній в світлі тоне
велична княжа домовина,
а Богородиця з ікони
глядить на батька та на сина.

Над батьком тихі сльози ронить,
на сина навіває мрії;
і Ярослав чоло вниз клонить
перед іконою Марії.

Й народ схиливсь як повен колос,
Бо із високого амвона
паде, мов з неба, сильний голос
могуче слово Іларіона:

„Хвалять всі землі, всі народи
своїх подвижників віддавна..
Хвалім же й ми! У наші годи
Русь теж подвижниками славна

„Хвалім і ми Володимира,
потомка того Святослава,
якого славить кожна ліра
і кожна пісня нелукава!

„Хвалім діла його могучі,
з яких пізнали й на чужині,
що княжив не в землі жебручій,
а в нашій славній Україні!

„Хвалім, бо потрудивсь над міру,
заставши ниву ще зелену;
хвалім його, бо дав нам віру —
віру в будучність нескінчену.

„Хвалім його, бо на престолі
лишив намісника по собі,
який відчув його всі болі,
всі мрії, сховані з ним в гробі!

„Відчув і увінчав наш Київ
вінцем могучого владики,
і під святий покров Марії
сам передав його навіки.

„Бажав у хвилі урочистій,
щоб з кожним вечером і світом
архангельський привіт Пречистій
був і для Києва привітом.

„Радуйся, — скаже ангел смирний —
обрадованна, Бог з тобою!...
Радуйся, граде благовірний!
здовж гір покотиться луною.

„Хвала-ж їм днесь — отцю і сину!“
Упало голосно з амвона
і аж по нинішню годину
лунає слово Іларіона.

ТРИ СПРАВІ.

I.

Але я таки хочу фактів!

Моя стаття „Не буду мовчати“ була в „Вістнику“ з 1-го травня, а друга, — „Покищо пів кроку дальше“, — в „Вістнику“ з 15-го червня, обі 1938 року

В першій статті загальніше, а в другій дуже подрібно, ясно і точно домагався я, щоби Свистун з 13-кою і всіми його дальшими прихильниками подав до відома **загалови факти, якими показ би мій панський апетит**, для якого я готов запропастити Українську Православну Церкву в Канаді. А Свистун же з своїми перед загалом проголошував, що такий апетит в мене є і власне той апетит робить з мене народного зрадника

Свистунова „Рідна Церква“, що не[illegible]о появилася, розсилалася з Вінн. [illegible] початку липня, бо я дістав її [illegible] 4-го. Це по моїй першій статті [illegible]ці. Був час Свистунови зібрати [illegible] Аджеж коли провірював суд на[illegible]ком для „Рідної Церкви“, т[illegible] був відомі вже (!) йому факти [illegible] вложити рядком і в „Рідній“ надрукувати. В додатку ж [illegible] Волохатюк мабуть н[illegible]. Бо[illegible] повинен був найперше сам [illegible]ити поки знайшов би поміч[illegible] моєю одинокою обороною ли[illegible] — домагатися фактів від [illegible] проголошують мене зрадником. [illegible]ож фактів нема. Переглядаю [illegible] Церкву“, знаходжу згадку про [illegible]ю „Не буду мовчати“, однак [illegible] нема. Є там про мої син[illegible] — [illegible] панської натури. [illegible]ляться. Є там, що боюсь при[illegible] я свя[illegible] бо підписуюсь [illegible] не панський гріх. [illegible] що з собору н хто нікого не [illegible] хоч всім відомо, [illegible] [illegible]ський позиває і дом [illegible] 50. [illegible]акидаючи Ко[illegible] [illegible] Є там [illegible] [illegible] що „буду [illegible]“, хоч моїм [illegible] [illegible] було [illegible], щоби Сви[illegible] [illegible]оїми знайшов факти мого [illegible] апетиту [illegible] показав їх загалови. „Рідна [illegible] не придивилася, що це я дома[illegible] фактів. Є там і те, що я безна[illegible]ю (не так, як прим. Сви[illegible]е й балакучість не є ознакою [illegible] зрадницької вдачі. Є в „Рідній Ц[illegible]“ те, що в 1935 р. було влаштовано [illegible] несподіванка в салі собору і [illegible] мені дарунки, однакож і це факт [illegible] тих, яких я домагався.

Є в згаданій „Рідній Церкві“ всяка всячина, але нема того, чого я домагався — нема фактів, якими можна показати мій панський апетит, проголошений 13-ою, а з тим і злочин зрадництва.

А я домагався фактів! І нині домагаюся!

Фактів про мою панську вдачу, для якої я готов Церкву запропастити.

Фактів, що показували б мою готовість, чи мої заходи до запропащення Церкви.

Отже фактів домагаюся і буду домагатися!

II.

Не хочу вашого дарунку!

Квітня 3, 1935 р. владили мені в салі собору в Вінніпегу несподіванку — сходини з перекускою і дали дарунки

Це була для мене перша того роду несподіванка за ціле моє життя, бо ніколи люде таких празників з дарунками для мене не робили.

Був я в Вінніпегу знов в серпни 1935, і тоді підчас інформаційного віча на Дізраел., на якім Свистун робив галабурду, я обурився на поведення Свистуна. В відповідь на те прихильник Свистуна, О. К., зробив мені докір, пригадуючи, що — **дарунки я взяв, а проти Свистуна виступаю.**

Почувши це, я сказав собі в душі: „Коли почую ще оден подібний натяк про дарунок, так [illegible] його тим, що хочуть мені дарунками руки звязувати“.

Я розумів тоді, що ціла та несподіванка була влаштована не Свистуном, але гуртом між яким були і ті, що нині з Свистуном і громадою при соборі не вяжуться. Тимсамим моє обурення проти Свистуна не повинно було зачіпати гурта, чи громади. Думав я, що Свистун має вже 24 роки і сам за себе відповідає, тай виглядало, що громада не мала і ніякого интересу висилати від себе Свистуна на [illegible]блення галабурди. Та видно, що О. К. розумів справу інакше. Іочерва нині ставлю я собі питання, за [illegible] поводом, для якої цілі цілий той [illegible]вник тоді влаштовано? На таке пи[illegible] [illegible] місце.

От коли я домагався недавно фактів для доказу мого зрадництва, замісць фактів „Рідна Церква“ робить мені нові докір за дарунки Вона говорить

„[illegible] я [illegible] громада, голо[illegible] промови, в яких підносили заслуги В. Кудрика. На памятку вручили йому фонтанове перо, щоби, як сказав оден з бесідників, він ще більше писав, чим досі. І він пише, обкидаючи болотом тих людей, які величали його за його писання“. — (Р. Ц. ст. 7).

Чорне на білім! „Рідна Церква“ каже, що я зневажаю громаду при соборі, хоч дарунок я взяв. Значить — дарунок повинен би мені руки звязувати

Кажуть, що я зневажаю громаду... Але коли від Семого Собору в 1935 р. [illegible] нині і Свистун і громада проголошують, що я народний зрадник, то це не має бути для мене зневагою. Це досадковий дарунок, за який я повинен дякувати.

Кажуть, що я не повинен робити, як роблю. На доказ мого зрадництва я домагався фактів, а в відповідь „Рідна Церква“ каже, що я обкидаю громаду болотом. Домагатися фактів для вияснення справи, це в очах Свистунової громади рівнозначне з обкиданням болотом. Значиться — я не повинен фактів домагатися, бо мені дали дарунки... Та[illegible] [illegible] логіка!

Та дарунками вони мене не куплять! Може вони колись так думали, але помилилися. І тому я нині заявляю:

Всі ті з громади при соборі, або з Вінніпегу взагалі, які причинилися для влаштування згаданої несподіванки з дарунками, а які вважають мене нині зрадником церковної справи — нехай пришлють мені поодиноко рахунки своїх грошевих коштів згаданого вечера, а я всі кошти їм зверну — на протязі місяця, числячи від дня надрукування отсеї заяви.. — Рахунки слати на: 401 Мейн стр., Саскатун, Саск.

Дарунків від людей, які вважають мене зрадником народної справи, мені не треба! Я і без того на дарунки не був ніколи ласий. Та щоби я за дарунки мав служити поганій справі, того ніколи не було і не буде!

Я лишився до нині тим, чим був і до 3-го квітня 1935, але громада при соборі не та, що була. **А від такої, якою вона нині є, я дарунків не потребую!**

Додам хіба, що і Свистун повинен повідлавати дарунки всім тим, з якими він нині не годиться. І громада при соборі повинна зробити те саме...

Щож до мене, то я чекаю на рахунки!

III.

Як проповідують брехню.

Є люде, які „громадської роботи“ без брехні не можуть робити. Правду боронять, а брехнею орудують .

Був я цего року в околицях Саскачевану на фармах, і почув там проти себе два закиди, а то: 1) Що я не хотів ховати покійного Ізидора Новосада в Мічам, і 2) що не хотів посвячувати стрілецького прапору в Саскатуні 1937 р. Оба ці факти мали би показувати, який я поганий чоловік.

Однакож оба наведені факти брехливі і поширювані брехунами

Берімо перший факт...

Ізидор Новосад вмер в листопаді 1935 р. Коли приїхали за мною з Мічам брати мене на похорон, я не був вдома — я був в Гефорд на похороні Параски Лазарович. Про смерть Новосада я нічого не знав.

Сталося, що був тоді в Саскатуні о. Самець, отже його взяли до Мічам на похорон, мене цілком не повідомляючи.

Похорон в Гефорді був в вівторок, 5-го листопада 1935, і мабуть того ж дня похорон пок. Новосада. Про смерть і похорон Новосада я довідався аж по повороті до Саскатуну.

Другий факт такий, що ніхто з саскатунських стрільців про ніякий прапор нічого мені не згадував, а тимбільше про посвячення прапору. Не помилюсь, коли скажу, що на протязі місяця, або і двох жаден стрілець не сказав мені навіть „добрийдень“, а не то, щоби про якісь стрілецькі справи зі мною говорити!

Здавалося б — які закиди можна мені в наведених двох випадках робити? Однакож знайшлися люде, що перекрутили оба факти, змайстрували брехню і послугуються нею — як „оборонці“ так і „обєднанці“.

Вже невдовзі по похороні Новосада запитували мене знакомі з Вінніпегу, чому я не хотів ховати „якогось фармера“, бо оборонці від Собору уже на мене негодують. Я зараз відповів і пояснив все точно, та просив, щоби передали це заінтересованим. Опісля пояснив я ту справу, коли сам був в Вінніпегу

Здавалось би, що люди, які всюди правди шукають і правду боронять, повинні би про дійсний стан обох фактів довідатися, однакож не довідуються.

Коли Свистун їздив з відчитами вже в 1937 р., то голосив в Глеслин і Гефорд, що я не хотів ховати Новосада і посвячувати стрілецького прапору. Оповідали мені ті, що були тоді в Глеслин, що зібрані слухаючи Свистуна кричали в мою сторону „ганьба“. Хоч вдійсности належалось кричати в сторону Свистуна.

А не треба забувати, що від смерти Новосада до Свистунових відчитів минуло було півтора року. Свистун мав час довідатись від самих мічамців, як справа мається.

До нині минуло ще більше часу і від похорону і від справи з прапором, однакож маю відомости, що на Сході Канади деякі „обєднанці“ носяться зі згаданими брехнями, як з великими доказами проти мене і тої справи, при якій я стою. Подібне і в Саскачевані — бо тут же роблено мені докори вже цего року.

Це показує, що є „громадські діячі“, яких колісниця без брехні не покотиться.

В. Кудрик.

Чи Ви вже відновили свою передплату на релігійний часопис „ВІСТНИК? Коли ні, так зробіть це зараз!

ОПОВІДАННЯ для МОЛОДИХ ЧИТАЧІВ

(Зібрав о. Д. Ф. Стратійчук).

ОКРАДЕНИЙ СКУПАР.

Оден скупар був страшенно захланний на гроші. Він жалував собі навіть найконечніших річей до життя, щоби лише зложити велику суму Морився голодом, ходив в старих лахах, щоби призбирати як найбільше золота. Однакож він не мав золота, але золото мало його. Він був невільником золота.

Гроші свої він закопав в землю, а разом з ними і своє серце. Він нікого і нічого не любив, лише гроші, хотяй не мав з них жадного пожитку. Одинокою його приємністю в життю було думати все про свій скарб і бігати крадькома до цього місця, де його закопав. Там добував з землі свої улюблені долари, переглядав їх, перечислював і любувався їх видом.

Але одного разу підглянув скупаря один робітник та забрав йому цілий скарб. На другу днину прибігає скупар, відкриває свій сховок — а з золота ані сліду. Почав плакати, ломить руки, рве волосся, йойкає і клине. Коли цю розпуку скупаря побачив якийсь прохожий, питає його, що йому таке сталося.

— Ох, вкрали мені мій скарб, моє щастя! — відповідає нещасливий скупар.

Ваш скарб? А де ж він був?

Ось тут, під цим каменем!

А чому ж тут? Чи ми жиємо в часах татарських нападів та грабіжей? Чи ж не ліпше було зложити свої гроші в скрині, або поставити в щадничу касу і брати з неї гроші, кілько і коли вам було треба?

Що?! Брати гроші? Пускати їх в світ? — мої люб[і], мої солодкі долари?! Марнотравити їх? Цього я ніколи не робив і не зробив би.

— Ну, коли так, то не маєте чого так дуже гризтися. Страта ваша не так то велика. Бо коли ви вашого скарбу ніколи не рухали, лише на него дивилися, то положіть на його місце камінь і нехай вам тоді здається, що це ваш скарб. Пожиток з него для вас і для людей буде такий самий, що й з вашого золота.

ЗОЛОТА ДУША.

Малий Петрик був дуже бідний. Його мати вже давно померла, а мачуха тільки свого Андрійка любила й годувала. А Петрика всяко називала, прозивала, а часами й побивала. До того ще Петрик був каліка. Він з уродження мав покручені ноги і мусів спиратися на паличках. Інші діти бігали, бавилися весело, а він завше стояв собі з боку. А коли лихі діти зачали насміватися з него і називали його кривоногим, то він утікав до хати і довго не показувався дітям на очі.

Сумно було Петрикові жити, але він не нарікав, завше щиро молився, ходив до церкви і читав собі книжки. Він навчився вишивати і вишивав гарні взори усім людям в селі. І так проходили літа за літами.

Андрійко підріс великий, мати справляла йому все гарне вбрання, давала грошенят на розривку, і він гуляв собі до схочу. А Петрик сидів коло хати Частенько виходив на пасовисько, сідав коло пастушків і розповідав їм гарні казочки, читав щось із книжки, або переп[и]тував їх катехізму. Знов, як всі люди виходили в поле до роботи, він на паличках йшов в село і наказував дітям, щоб не виходили на дорогу, не кидали грудками і не бавилися сірниками. Вчив їх перехреститися, молитися, а потім одному давав яблоко, другому горішок, а старшеньким образочок. Дуже його всі діти полюбили. А в зимі заходив він до хати, де лежали хорі і потішав слабого і книжечку прочитав, щоб не нудилося, або розповідав щось цікавого з часописів. Всі його тепер так полюбили, що діти роєм бігали за ним, а старші також його любили і поважали.

Раз Андрійко пішов на став купатися далеко від берега і втопився. Але люди не жалували його. Казали: „А нехай би гультіпака не йшов на глибоке!"

Але коли пізніше і Петрика Господь покликав до себе, тоді ціле село було в великому смутку і жалобі. І по нинішній день згадують і дітям розповідають, який то у них був колись Петрик, що не мав краси тіла, але за те мав золоту душу

ЗЕВС І ЗВІРЯТА.

Це ділялося дуже давно. Ще в тих часах, коли в старій Греції панувало повір'я, про багато богів і богинь. Між тими богами був найстарший Зевс, що, після думання тодішних людей, панував над небом і землею.

Отже Зевс видав раз до звірят такий приказ: „Нехай всьо, що жиє і віддихає, ставиться у стіп мойого престола. А коли б хто був такої гадки, що в його подобі є щось невідповідного, що треба змінити або поправити, нехай сміло нискаже своє бажання, а я це для нього сповню".

Звірята послухали приказу свого бога, тай станули перед ним рядом.

Ну, малпо, починай перша! Поглянь на інші звірята, порівнай їх красоту з твоєю і скажи, чи ти вдоволена із своєї подоби?

— Я? — спитала малпа. — А чому ж би я не мала бути вдоволеною? Хіба ж я не маю чотирох ніг так, як інші звірята? Скільки разів я приглядалася свойому виглядові, то не знаходила в нім жадної хиби, або догани. Але, ось мій братчик, медвідь, то це така неотесана колода, що я не радила би йому ніколи дати себе відмалювати.

Якраз в цій хвилі надійшов медвідь. Всі думали, що він буде жалуватися на свої хиби. Але куди там? Навпаки він чванився своєю красою, а натомісць витикав слоневі, що — мовляв — треба би йому зменшити клапоуха, а надточити хвіст. Слон — це дійсно брила без форми і складу!

Коли ж на слона прийшла черга, то він помимо своєї розсудности говорив, як і другі. Після його гадки, — він ще жвавий і гарний молодець супроти такого тяжкого боввана, як кит.

І так вихвалювали себе всі сотворіння від найбільшого до найменшого. На приклад панна мурашка осудила, що міль є занадто дрібний, а себе уважала просто за великана.

Коли отже ніхто з них не знайшов на собі найменшої хиби, відослав їх Зевс домів. І тут так само одні других осуджували, а свої прикмети вихвалювали попід небеса.

Тай чи ж дивуватися звірятам, коли так само, а може ще й гірше, чинять люди? Кождий чоловік бачить себе іншими очима, ніж свого ближнього.

БОЛЬШЕВИКИ ПРОТИ „СПЕКУЛЯЦІЇ"

До яких меж посунене поневолювання загалу в большевії, показує отсей факт

Цего року заострено закони проти особистої торговлі, включаючи такі мізерні приміри, що про них поза большевією ніхто і не подумав би

В кореспонденції до „Крис. Саєнс Монітора" з Москви (червня 15, 1938), говориться, що в большевії є тисячі арештоавних за „спекуляцію", себто якубудь торговлю, чи торговельну заміну Засуджують на 10-літні тяжкі роботи за таке — каже кореспондент, — що в інших краях вважали би цінним підприємством.

Большевицька преса дає такі приміри Жінка робітника довго стоїть в [illegible] ді, поки вдасться її купити в державній крамниці кілька ярдів полотн[а] [illegible] зино сорочок. Опісля вона все [illegible] продує комусь для малесенько[го] [illegible] ку. Її арештують за „спекуляцію" і засуджують на 5 літ тюрми. Шевцеви вдалося купити ременю на чоботи і він бере собі трох помічників, та робить продає чоботи Його засуджують на [illegible] літ, бо він використовував працю других

Може жінка відпродала куплені річи комусь, що не мав часу вистоювати [illegible] ки купить річи, отже зробила добру прислугу, вартну того зарібку, що їй [illegible] стався. Коли швець вдоволяв попит на чоботи, якого ніхто другий не [illegible] лив, то задоволяв громадськ. потреби отже помагав громадському жит[тю]. [illegible] накож большевицькі правителі [illegible] тут інші обрахунки. В 1928 забор[онено] всякий „визиск", кажуть [illegible] те й ходить, а не про потреб[и] [illegible]

Вільно продавати, коли [illegible] мати щось для продажі, лише [illegible] ним крамницям, по ціні найнизші[й] [illegible] пувати від них інші річи по [illegible] висшій

Цего літа поліція перешукує всякі клунки на залізничих стаціях, щоби побачити, чи хтось не має якихсь річей за багато, отже чи не має їх для „спекуляції".

Ось таку неволю завели большевицькі правителі! Нічого свого не маєш мати, чим міг би орудувати по власній волі. Ти невільник на сто процент.

Та коли з одної сторони мільйони позбавлені всіх прав, то з другої є правителі, які мають всі права [illegible] орудувати не тільки собою, але і мільйонами невільників

Так виглядає большевицький рай!

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
релігійно-громадський часопис
для народу

„Ш Л Я Х"

що його видає Товариство ім. Петра Могили в Луцьку, на Волині.

„ШЛЯХ" виходить тимчасово один раз на місяць, числить 16 сторін друку й відзначається багатим змістом та ілюстраціями.

Передплата за 12 чисел в рік виносить **один долар**, або його рівновартність в злотих.

Замовлення й гроші слати на адресу:

"SZLACH",

ul. Lubarta 10, Luck na Wolyni. Poland.

ДЕЩО ПРО „НАМІСНИКА" ІСУСА ХРИСТА.

„Америка Ехо" подає таке: В Варшаві оголошено ухвали біскупського синоду, що відбувся в Ченстохові 1936 р., які вже затверджені через папу.

Є тих ухвал 151, а що одна, то все більше тхне середновіччям. На першім плані є боротьба з комунізмом і большевизмом, безбожниками та з іншими релігіями.

Хай духовенство в Польщі віддасть свої скарби державі, а держава хай зарядить ними мудро і хай усуне безробіття, то одного дня щезне комунізм Хай польське духовенство жиє вміримо і чесно, не дре шкіру з бідного народа, то й „безбожників" менше буде. А що до інших релігій, то хай застосується до слів св. Павла: „Коли що [illegible] ходить від злого, то само згине, [illegible] коли від Бога, якже проти него [illegible]?"

[illegible] часопис „Геральд Ситизен" на першій сторонці згадує за [illegible] ювілей священства папи Льва XIII перед 50-ти роками.

[illegible] отримав дарунків на 120 мільйонів долярів. Самих пантофлів дістав 22 тисячі пар. Від турецького султана (поганина, засудженого на пекельні муки) найів[illegible] в дарунок вартости 50 тисяч до[ларів] [illegible] святий отець приняв цей дарунок і щиро за нього подякував [illegible] зіконниці в Чертрюз, що [illegible] трі напитки, надіслали [illegible] готівкою 100 тисяч долярів. Не [illegible] його серце, що ті гроші [illegible] на горівці, але приняв [illegible] [illegible] Америки дістав [illegible] золоту рожу вартости 125 [illegible] і т. д. і т. д. На початку богослуження мав папа тіяру з тисячами перел і дорогих каменів [illegible] місцевостей по цілому світі, однак пізніше, не могучи видно витримати її тягару, замінив [illegible]

[illegible] Навіть муринів йому офіро[вано] [illegible] тільки від італійських [illegible] не прийняв, бо той за[illegible] папам королівство з цього світу і [н]е має бути наслідник босого Ісуса з Назарету! Такий дідуган, угинаючийся під тягаром брилянтів, перел і дорогих каменів, в шатах [illegible] від золота, має заступати [illegible] з Назарету, Котрий не мав де голови своєї приклонити.

Юрко Ладубець, Клер, Саск

ПИШЕ САМ ПРО СЕБЕ.

(Едмонтон, Алта.)

Переглядаю „Новий Шлях" і находжу допис з Норт Едмонтон Алта Цікавий цей допис тим, що написав його грецький священик всеч. о. Цукорник, парох Української Православної Церкви св. Івана Сучавського в Північнім Едмонтоні, Алта".

Описує він про те, як то в неділю 12 червня було багато людей в церкві, „щоби у поминальному Богослуженні помолитись спільно до Всевишнього Бога за сл. п. Е. Коновальця"...

Цікаве, що він відправляв поминальну Службу Божу у неділю та ще в перший день Зелених Свят. Я не здивувавсь, як би він відслужив таке поминальне Богослуження й на Великдень, або в Рідво Це булоб чисто по уніяськи...

Цікаве й те, що „прибуло велике число вірних... з міста Едмонтону та околиць" не із-за великого свята (меж були Зелені Свята), але для того, що це було поминальне Богослуження по Е. Коновальцеві.

Далі пише о. Цукорник, що та поминальна Служба Божа відбулась на спеціяльне розпорядження еп Шпильки. Коли епископ справді зарядив її на Зелені Свята, то можна сказати, що який священик, такий епископ.

По тім слідує ціле розпорядження. Це вже самохвальба о. Цукорника, щоб усі знали, яке то письмо він дістав не від кого будь, а від самого епископа Шпильки.

О. Цукорник пише, що й сама панахида була надзвичайна Чому? Бо Здр й [illegible] провадив злученим хором і з свічками в руках Отже небуває яище! Як би не о. Цукорник, то ніхто не догадавсь співати зо свічками в руках. Ось, яку Америку відкрив о. Цукорник.

Усі молилися зі сльозами на очах — пишеться в допису Так, немовби за померлим ніде не плакали, тільки там де служить о. Цукорник Хоч я сумніваюся, чи там взагалі хто плакав.

По панахиді — пише о. Цукорник сам про себе — він сказав зворушливу до сліз промову, а потім зарядив збірку, яку переслано до Сакатуну.

На закінчення хвалиться всеч. о. Цукорник, що це він вже третій раз відправив панахиду по Е. Коновальцеві. Ех, які ті „націоналісти" побожні! Що неділі моляться за свого вожда! Як би не вони й о. Цукорник, то певно в Норт Едмонтоні не було б ні одної панахиди по ньому й не було б кому молитися й навіть свічки потримати

Виходить що велика магнетична сила мститься в грець[ких] [illegible] еп Богдана та його папаси Цукорника

С. Ф.

„ЩО В НАС ДІЄТЬСЯ."

(Велий Ривер Ман.)

Я як молода українка що інтересуюся так національними, як рівнож і релігійними справами, хочу це цо написати про цю околицю відносно релігійної справи

В цій місцевости є православні українці, греко-католики і москофіли. Сумно почути, щоби в цю пору межи українцями ще находились і „руснаки"!

Є тут церковця, котра має велику історію за собою але я тільки дещо знаю з оповідання старших людей Ця церковця з початку була записана як „грік-католик конгрегейшин". До неї належало багато людей та всякі священики служили в ній З початку уживали три-раменний хрест і синьо-жовтий прапор, а відтак, коли зачали прибувати священики з ворожої сторони знищили всьо крайінське Сталін [illegible] декотрі вже пішли на вічний спочинок — зробили „клейм" на цю церковцю, щоби Рим, ні Москва не забрали її в свої руки.

Все тут був неспокій між членами. Були члени кацапчуки і польські „гефбріди", котрі нагодовані большевицькою кашею, робили клопоти. Кацапи донедавна мали свого кацапського батюшку, котрий як зачне „казання" говорити, та поки скінчить, кілька разів віддихує та спочиває. В той час хтось з поміж вірних промовить „Амінь", а батюшка відповідає „я ще не скінчив, а як кому вже наприкрилось слухати моєї науки, хай вийде з церкви я, як всьо скінчу, також вийду"

Нарешті свідоміші українці пізнали, що тільки Укр. Прав. Церква є наша рідна церква і добрим способом старались запровадити укр православного священика. За це їм належиться признання і похвала

Вкоротім часі скликали річні збори, на котрих вибрано заряд з більшої сторони Цей заряд запросив Всеч. о. Запаринюка, щоби посвятив паски та відслужив Богослуження. Людей було багато своїх і позамісцевих. Певно, що вже від десять літ там такого народу не було. Всі були вдоволені наукою Всеч о. Запаринюка

На другий день Зелених Свят припадає храм цеї церковці. Православні українці хотіли відсвяткувати це свято в належитий спосіб, але кацапчуки не допустили. Вони запізвали громаду до суду, думаючи в цей спосіб недопустити до того щоби громаду обслугував український православний священик. Але з цього для них не вийшло нічого бо процес програли

Слава і честь тим українцям, що борються за православну віру і хай Бог допоможе їм довершити розпочате діло

Пасинка Герман.

ПАПСЬКИЙ ОБОРОНЕЦЬ.

„Показує католицький священик о А. Луговий в „Укр. Вістях", що папа потребує тисячі кімнат А потребує тому, що він сповняє уряд верховного голови католицької церкви, й самі католики бажають, щоби він мав так багато простору в своїх палатах. В прочім в Манітобі Саскачевані й Алберті є парламенти з сотками кімнат, отже чи у Ватикані не можна мати тисячу"?

Далі пояснює автор, що католицька церква давна й велика, тому честь католицької церкви вимагає щоб її верховний голова урядував і посідав помешкання гідне свого призначення".

Кажуть католики, що папа намісник Христа Спасителя. Як так, то він не повинен виносити[ся] понад Самого Ісуса Христа, кого він тільки заступає. Христос „не мав де голови приклонити", як Сам говорить про Себе. А папа має державу й величну палату з тисячу кімнатами Чи так повинен поводитися намісник Христа? Ні, і ще раз ні

Ісус Христос, як Бог і Творець світу, міг мати палати й всякі вигоди. Однак Він жив скромно та зносив всякі невигоди. За те папа живе в палатах і серед найбільших вигод, як звичайний світський грішний володар.

Коли папа направду намісник Ісуса Христа, то йому не треба тисячу кімнат, щоб його люди вважали великим. Бо чим був великий Ісус Христос за свого життя на світі? Він був великий Своєю святістю чудами, наукою, а головно тим, що вмер за нас людей і задля нашого спасения на хресті. Що цих прикмет не має папа, — це відоме всякому Чудес не творить. Науки його не чути Він не хоче терпіти невигод чи недостатків, але живе в пишних палатах

Парламенти світських держав нічим не повинні бути приміром для папи, як що він є справді намісником Ісуса Христа. Вони служать для інших цілей, як ті, що їх повинен мати папа, як намісник Христа. Чому отже о Луговий не пояснить, що папська палата є адміністраційним осередком папської політичної держави та що папі, як світському володареві, а не намісникові Христа, треба мати державний апарат, урядовців, бюра, документи, архіви, а на все це потрібне місце? Однак коли не потрібне для світської власти, то зовсім непотрібне для „намісника" Христа

Як не стараються католики виправдати забаганки папів, а це їм не вдається. Папи хочуть від давен мати силу й владу в своїх руках, щоб огнем і мечем примусити всіх людей бути католиками. В давнині були спроби в тому напрямі, одначе не довели до нічого.

Папи не кидають мрій бути світськими володарями всього світу Вони покликуються на слова Христа „буде одно стадо й один пастир", й хочуть зробити папу головою не тільки католицької церкви, але цілого світа. Та це їм не вдасться.

Православний.

УКРАЇНСЬКА БІБЛІОТЕКА ІМ. С. ПЕТЛЮРИ В ПАРИЖІ.

Українська Бібліотека ім. Симона Петлюри в Парижі, що її засновано з ініціятиви українців-емігрантів, бібліотека, яка існує коштом земляків наших вдома, в рідному краю й на чужині в розсіянні сущих, виконує по спроможності своє завдання — дати відповідний матеріял кожному, — своєму й чужому, — хто хоче ближче зазнайомитися з життям нашого народу в його минулому й сучасному, чи поглибити свої знання з тієї або іншої царини української культури

І що року зростає заінтересовання [illegible] відомості про культурне огнище українське розходяться далеко поза межі земель, заселених нашим народом, широким світом.

Бібліотека ім С. Петлюри вже введена, мовляв, в міжнародній бібліотечний закон: вона ввійшла в світовій обіг культурний, зайняла належне їй місце, серед старіших і багатіших за неї бібліотек французької столиці, посідаючи поміж ними окрему постать.

І це, особливо підкреслюючи її репрезентативну ролю, накладає на неї одповідальний обовязок — достойно представляти на чужині українську культуру, її самобутність, її рожноманітність і багатство

До того ще далеко: бракує книжок, не вистарчає засобів. Виконати у всій повноті завдання своє зможе Бібліотека лише тоді коли її в допомозі станують усі, хто розуміє значіння цього освітнього осередку в чужому місті, хто цінить вагу тієї служби, яку несе наша Бібліотека для української култури на чужині. Українська Бібліотека ім. Симона Петлюри в Парижі має бути гідною великої нації української і тому ділу повинен прислужитися жертвою своєю — грошима, книжками — кожен і знас.

Сьогодня можна з певністю ствердити, що Бібліотека вже стала тим чим вона й мусіла бути представником української культури в світовій столиці. Нею користуються свої й чужинці, вона ввійшла в звязки з своїми й чужинецькими науковими установами, влаштовує лекції, бере участь у виставах, в своїй ділянці та ріжних манифестаціях.

При відкритті Бібліотека мала лише 1400 книг. На 1938 рік вона має книжкового фонду понад 15,000 примірників. Зібрано великий архив української преси. Українських журналів більше 500 назв. Велика збірка світлин. Збірається ріжна документація про життя еміграції. Заведено спеціяльний відділ „Україніки“, на який звертається особлива увага: вишукуються книги про Україну в чужих мовах, старі мапи малюнки, преса. В кількох десятках великих альбомів зібрано вже багато малюнків і світлин про Україну, її боротьбу й життя. Альбоми українських гербів. Альбом екс-лібрісів [illegible] вів. Є портретна галерія сучасних українських діячів. Започаткована галерія чужинців, приятелів України. Також є й відділ музичних творів. Є окремий відділ „Петлюровіяни“.

До читальні кожного року приходить більше сотні українських періодичних видань.

І всі ці коштовні видання, за невеликим виїмком, прийшли, як дар. На цім місці Рада Бібліотеки складає глибоку подяку всім жертводавцям та прихильникам.

При Бібліотеці приміщено також Музей памяти С. Петлюри, де зберігається обстанова його кімнати в Парижі та деякі його речі: книги, листи та інше. Цей Музей є лише в депозиті при Бібліотеці й з часом буде переданий на Україну.

На жаль, Бібліотека для свого розросту не має досить засобів: бюджети її невеликі: між 12-25 тисячами франків. Завжди бракує на купівлю книг та на оправу їх. Подамо кілька грошевих даних. За весь час від 1927 року поступило пожертв та субсидій: від Уряду УНР. — 56.000 фр., від українського громадянства 111,700 фр. Витрачено: на купівлю, оправу та доставу книг — 13,250 фр. (на купівлю лише 7,460), поштові та канцелярійні видатки більше 14,000 фр. Видаток на помешкання, його утримання, податок, асекурація виносить 99,010 фр. Всіх поступлень до 1938 року було 181,560 фр., а видатків 176,520 фр.

Бібліотека міститься в пяти кімнатах, які стали вже затісні й для переховання газет довелося взяти інше приміщення.

На чолі Бібліотеки стоїть Рада з 5 осіб. Бібліотека є власністю українською, вона належить „Товариству — Українська Бібліотека ім. Симона Петлюри в Парижі“.

Так ідея Петлюри про Бібліотеку й пропозиція ініціятора її — В. Проковича, одушевленого пошаною до Покійного та надією й вірою в підпору громадянства, перетворилась у дійсність.

Зроблено вже багато. Та Бібліотеки живуть вічно. Для них одна єдина путь — розвиток і збільшення. Рада вірить, що ті, хто допомогли, допоможуть і далі. А ті, чиїх імен ще не має, незабаром впишуть і свое ім'я в число добродіїв Бібліотеки.

Гроші посилати на адресу Бібліотеки:

Bibliotheque Ukrainienne Simon Petlura a Paris 41, rue de la Tour d'Auvergne, Paris 9, France.

ПРИМІРНІ ХРЕСТИНИ.

І.

(Едмонтон, Алта.)

В неділю 5-го червня відбулось хрещення маленької донечки Степанії-Анни, панства Марії й Степана Ванчулаків.

Чину святої Тайни хрещення довершив парох о. Грицина.

По охрещенню відбулась забава. В часі тої ж парох сказав промову на честь маленької хрещениці та побажав здоровля родичам, кумам і присутнім. Для відзначення події, завізвав зложити жертву на пресовий фонд „Вістника“.

Зібрано суму $3.75.

По 50цт.: зложили: о. Грицина, Томна Гуцуляк, Василь Лупул, з Віллінгдону, Гриць Лесик, Гриць Гуцуляк, Розалія Лесик і Евдокія Лупул з Віллінгдону.

По 25цт.: Мандзюк.

Щира подяка жертводавцям а маленькій Степанії-Анні многії літа.

Присутний.

ІІ.

(Гронлід, Саск.)

На 19-го м. м. панство Кость і Юлія Панчуки, хрестили свого сина Евгена Нестора. Чину хрещення довершив о. Кисілюк. Після гостинного приняття гості зложили на видавничий фонд „Вістника“ $3.85. Жертвували слідуючі:

По 1 дол.: К. Панчук.

По 50цт.: П. Бондарчук, Ів. Добровольський, П. А. Химій.

По 25цт.: о. Кисілюк, Ів. Іванусь, О. Данилюк, пані Добровольська, пані Химій.

По 10цт., пані Данилюк.

Гість.

ІІІ.

(Прут, Алта.)

В неділю, дня 19 червня 1938 р. панство Ткачуки в околиці Прут хрестили свого маленького сина Ореста-Олександра. Чину хрещення довершив о. І. Гиканий з Виллінгдону.

По смачнім обіді, коли гості вже відпочивали на дворі в холодку під деревами, о. Гиканий закликав шановних гостей, щоб скинули хочби маленьку жертву на Духовний Семинар в котрім то він сам ще недавно перебував, та з браку фондів, в холоді сидів. На цей заклик і заохоту пана П. Гайовського з Етмонтону, що в той час був на хрестинах, щоб скинули не менше $5.00, добрі гості так і зробили. — зложили $5.10. Жертводавці були як слідує:

П. Гайовський 1 дол.

По 50цт.: Василь Лупул, Олекса Гаврищ.

По 40цт.: Іван Юрчук, Василь Ринчан.

По 35цт.: Дан. Храпко, Ник. Стопарик.

По 25цт.: Сафроній Юрчук, Іван А. Ткачук, Олекса Юрчук, Василь Ткачук.

По 15цт.: о. І. Гиканий, Мих. Ткачук.

По 10цт.: Олекса Ткачук, Дмитро Лазарук, Іван Ткачук.

Василь Лупул.

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД. ЗБІРКА о. І. ДМИТРОВА СЕПТОН, МАН.

Йосиф Назаревич	$1.00
Роман Німчук	1.00

ЗБІРКА о. Л. ДЯЧИНИ. Сторджис, Саск.

По 1 дол.: В. Грушка, Стефанія Іванів

Збірка в церкві	3.15
Сопоф, Саск.	
Збірка в церкві	3.15
Великодня збірка	60
Глеслин, Саск.	
Збірка о. С. Гребенюка	2.65
Ю. Волошиновський, Толстой Ман.	[illegible]
М. Настюк, Форт Френсес. Онт.	1.00
І. Мудрий, Едмонтон, Алта	1.00

МІСІЙНИЙ ФОНД.

Українська греко-православна церковна громада св. Володимира в Гемилтоні, Онт., прислала в місяці травні ц. р. на Місійний Фонд 4 долари.

ПОДЯКА.

Українська Греко-Православна Церковна Громада св. Юра в Дауфин Ман., складає сердечну подяку громадянам з Косів, Ешвіт, Веллей Ривер, Галич, Венлав, Слейтер, Ренвер, Сифтон та членам з парафії Дауфин за поміч і дріб підчас вистави (фир), в Дауфині, коли то церковна громада мала на виставовій площі ресторант в користь громади. Всім щире спасибі!

Заряд Укр. Гр. Пр. Гр. в Дауфин:
П. Контун, голова,
Михайло Гаджоса, секр.
А. Івачевський, касієр.
о. П. Запаринюк, парох

ОТВОРЕННЯ НОВОЇ ЦЕРКВИ.

Оцим повідомляється всіх українців в окрузі Роблин і дальше, що в неділю, 21 серпня в ЛЕНАРД, МАН., відбудеться отворення новозбудованої укр. православної церкви. Богослуження відправлять Всеч. прот. о. С. В. Савчук і о. П. Глїцький.

Порядок дня: 9 год. рано, Рання відправа, освячення води на дворі, обхід церкви, освячення площі й церкви і соборна Служба Божа. По Богослуженню спільний обід в Народнім Домі і промови.

Всіх доокoличних українців просимо прибути і взяти участь в нашому торжестві.

КОМІТЕТ.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА“.

Батиньский Лука Ретледж Ман 1.00
С. Гребенюк збірка в домі І. Ко[illegible], Гефорд, Саск. 1.75

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. П. Запаринюка.

Серпень.

14. Нед. — Етелберт.
19. Пятниця, Преображення Г. Н. І. Хр. — Ешвіт (о. С. В. Савчук).
19. Пятниця Преображення Г. Н. І. Хр. Пайн Ривер Храм.
21. Нед. — Косів — 8 год. веч. — Дауфин
28. Нед., Усп. Пр. Д. М. — Богдан. Храм.

На празники всіх доокoличних українців запрошується

Дауфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. П. Глїцького.

Серпень.

14. Неділя — Шевлинний
19. Пятниця, Преображення Г. Н. І. Х. — Петлюра
21. Неділя — Ленард. Отворення новозбудованої церкви, також буде прот. о. С. В. Савчук. Доокoличних українців запрошується.
28. Неділя — Шортдейл

Адреса: Roblin, Man.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР

СЕРПЕНЬ.

1 П. Пр. Макриви
2 В. † Пр. Іллі
3 С. Симона Юрод. Івана стов.
4 Ч. Марії Магдалини
5 П. Мч. Трофима
6 С. † Мч. Бориса й Гліба

7 Н. **Нед. 8 по З. св. Д.** Пр. Анни
8 П. Смч. Ермола, Ермипа
9 В. Пантелеймона
10 С. Ап. і діяк. Прохора
11 Ч. Мч. Каленика
12 П. Ап. Сили, Сильвана
13 С. Евдокима, мч. Юлити

14 Н. **Нед. 9 по З. св. Д.** Пер. д. Г
15 П. Архид. Стефана, Нікодима
16 В. Ісаакія
17 С. Мч. 7 отрок ефес
18 Ч. Мч. Евсигнія
19 П. **Преображення Г.Н.І.Х.**
20 С. Доместея перс. мч. Марина

21 Н. **Нед. 10 по З. св. Д.** Емілія
22 П. † Ап. Матвія, мч. Антона
23 В. Лаврентія
25 С. Мч. Евпла диякона
25 Ч. Мч. Аникити
26 П. Максима. Іполита
27 С. Пр. Михея, Теодосія печ.

28 Н. **Нед. 11 по З. св. Д.** Ус. Пр. Б.
29 П. Нерукотв. Образа Н. Спас.
30 В. Мирона
31 С. Мч. Флора й Л[illegible]

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. Л. Березіцького

Серпень.

14. Неділя. — Вайта [illegible] [illegible]нтація і Ювілейне [illegible]
19. Пятниця Пре[illegible] Г. Н. [illegible]
21. Неділя. Ювілейне Богослуження Роза
28. Неділя, Усп. Пр. [illegible] Гардентон [illegible]

Адреса — Толстой Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. С. П. Симчича.

Серпень.

14. Неділя — Ст. Чжане (Сн)
19. Пятниця, Преображення Господне — Мензі (храм)
21. Неділя — Сенти Лейк
28. Неділя Успіння Пр. Б[illegible] Розборн (храм)

На празники всіх доокoличних українців запрошується

Адреса: — Мензі Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. І. Дмитрова

Серпень.

14. Неділя — Брендон
19. Пятниця, Преображення Г. Н. І. Хр. — Тиндал.
21. Неділя — Септон
28. Неділя — Поплар Парк

Адреса:

306 Green Ave., East Kildonan, Man.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ 1938

Серпень.

7. **Нед. 8 по Зісл. св. Духа:** Голос 7 Утр. Єв. Ів. XX: 11—18. Літ. Ап. І Корин. І: 10—18: Еван. Мат. XIV 14—22.

14. **Нед. 9 по Зісл. св. Духа:** Голос 8 Утр. Еван. Ів. XX: 19—31. Літ. Ап. І Кор. III: 9—17. Еван. Мат. XIV 22—34.

19. Пятниця — Преображення Г. Н. І. Х. Утр. Еван. Лук. IX: 28—36. Літ. Ап. II. Петра І: 10—19. Еван. Мат. XVII: 1—9.

21. **Неділя 10 по Зісл. св. Духа:** Голос 1 Утр. Еван. Ів. XXI: 1—14. Літ. Ап. І. Кор. IV: 9—16. Евангелія Матея XVII: 14—23.

28. **Нед. 11 по Зісл. св. Духа. Успіння Просв. Богородиці:** Голос 2 Утр. Еван. Лук. І: 39—49 і 56. Літ. Ап. Филип. II. 5—11 і І. Кор. IX 2—12. Еван. Лук. X: 38—42 і XI 27—28; Мат. XVIII 23—35.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

РІК XV. WINNIPEG, MAN., AUG. 15th, 1937 ВІННІПЕҐ, МАН., 15-го СЕРПНЯ, 1938. ЧИСЛО (300) 16

Українці під Польщею Просять Рятунку.

ДО УКРАЇНСЬКОГО ЗАГАЛУ В КАНАДІ.

ДОРОГІ БРАТИ Й СЕСТРИ!

Вам вже відомо, яку Голгофту перебувають в цю хвилю наші Брати й Сестри під Польщею — на теренах Холмщини, Підляша, Полісся й Волині: польська влада гірше татарів, переслідує православних українців, руйнує їх церкви та силою перетягає православних на католицизм.

На протязі двох місяців, — від 1 червня, до 31 липня н. р. польська влада наказала зруйнувати 130 православних церков.

Десятки інших церков та каплиць спалено.

Десятки церков і каплиць польська влада опечатала й сьогодні тисячі вірних не мають до них доступу.

Десятки церков безправно відібрано від православних українців і віддано полякам римо-католикам.

Православні кладовища (цвинтарі) біля розібраних та спалених церков, і також нерозібрані православні церкви пересвячують латинські ксьондзи, що розїзджають по селах в супроводі ПОЛЬСЬКОЇ ПОЛІЦІЇ.

Православним священикам польська влада забороняє відправляти Богослуження, а священиків, що цього наказу не слухають, місцеві староства карають АРЕШТОМ та грив[illegible] від 200 до 1200 злотих (від 40 до 240 доларів).

Православним священикам забороняють говорити своєю рідною мовою і силують ПІД ЗАГРОЗОЮ КАРИ говорити по польськи НАВІТЬ В СЕБЕ ДОМА!

Багато православних священиків виселено з місць, де вони перебували, за те, що виконували свої священичі обовязки.

Польський уряд затвердив договір з Римом (папою) силою якого Рим ПРОДАВ Польщі 75,000 гектар в землі, що є ПРИВАТНОЮ ВЛАСНІСТЮ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ на території Польщі і до якої Рим, як такий, ні католицька церква в Польщі, ні навіть польський уряд не мають жадного права. Цю землю Рим продав Польщі за два, чи два й половина міліонів злотих тоді, коли її мінімальна вартість виносить 75 мільйонів злотих!

Повище наведені факти — це лише частинка того насилля, якого польська влада допускається над. безборонним православним населенням.

Проти такого поступовання польського уряду мусимо ми, канадійські українці, як найрішучійше протестувати.

До цього накликають нас та просять самі наші переслідувані та стероризовані Брати. На днях від них прийшов до канадійських українців лист такого змісту:

Данціґ, 31-го липня, 1938

Вам є добре відоме сучасне надзвичайно тяжке положення нашого народу в старому краю. Ви живо інтересуєтесь розвязаними в останніх часах товариствами, Союзом Українок та Робітничим Товариством „Сила“, як рівнож відібранням одинокої площі Сокола-Батька. Старий край радіє на вістку, що заокеанські Браття так щиро стають старому краєві в допомогу.

В останніх місяцях зайшли однак чи не найтяжчі хвилини в житті нашого народу, а іменно нечуване переслідування православної церкви і українського народу на Холмщині, Підляшу, Поліссі і Волині.

Холмщину хотять в першу чергу цілком зденаціоналізувати, а одним з середників до цього має бути знищення і палення православних церков. Українська Парляментарна Репрезентація на соймовій арені підняла боротьбу за ці справи, виголошено відповідні промови, внесено інтерпеляції. Однак це все є безуспішне, бо йде дальше нечуване в світі нищення Божих Храмів. В дні 21 липня, коли була внесена остання інтерпеляція, було знищених 107 церков, а нині вже є знищених 130 церков. Цій справі присвячене спеціяльне число „Свободи“, яке дає докладний образ сучасного положення в краю.

За оборону Холмщини стаємо всі в одну лаву без огляду, чи хто є католиком чи православним і чи належить до цієї чи іншої партії. В цій хвилі ходить о ратовання нації. Тому звертаємось до Вас з проханням, щоби Ви цею справою занялись так само щиро, як колись було занялись пацифікацією Галичини. Це, що тепер діється на Холмщині, є далеко страшніше від пацифікації, бо хотять відібрати душу народу. В обороні найпримітивніших прав людини повинна стати опінія цілого світу. Ви одинокі маєте спромогу громовити до сердець американців. Вони відомі з того, що вміють стати в обороні релігійних почувань людини.

Не хочемо вказувати Вам шляхів, як це робити. Однак уважаємо за конечне створити всеукраїнський Комітет Оборони Холмщини. Ви, горожани Сполучених Держав і Канади, звертайтесь до своїх урядів з домаганням помочі нещасній Холмщині, де все стероризоване, де в тюрмах сотки священиків і вірних. Ваша акція мусить бути негайна, коли не маємо дочекатись цього, щоби і решта церков була знищена. Тому робіть все, що уважаєте за відповідне, щоби рятувати нещасну Холмщину, Підляша, Полісся і Волинь. Про Вашу акцію звідомляйте нашу пресу. Дійшло до цього, що сконфісковано навіть „Послание“ православних епископів.

Ми видимо в краю, яку допомогу несуть американські жиди европейським жидам. З голосом Америки числиться світ. Звертайтесь з протестом до Апостольського Нунція в Америці. Звяжіться зо всіми віроісповіданнями. Ми надіємось, що Новий Край стане Старому в допомозі в дні нашої скорботи. Надіємося, що на підставі присланих Вам матеріялів виготуєте відповідні англійські публікації. Прислані Вам матеріяли будуть Вам свідчити, серед яких умовин живемо. Очікуємо Ваших діл!

Просимо приняти вислови глибокої пошани і привіт Старого Краю.

Українська Православна Церква в Канаді за благословінням Високопреосвященого Архиепископа Іоанна Теодоровича оцим закликає своїх священиків, церковні громади та загал вірних, скликувати негайно ПРОТЕСТАЦІЙНІ ВІЧА й ухвалювати на них відповідні протестні резолюції. Текст резолюції в англійській мові, з відповідними інструкціями до перепровадження протестної акції, можна набути в Консисторії. (Текст резолюції в українській мові поданий на іншім місці цього числа).

Ухвалені резолюції треба надсилати до Консисторії, яка вишле їх разом з відповідним меморіялом до урядів Канади, Великої Британії й Польщі та до Ліги Націй.

ДОРОГІ БРАТИ Й СЕСТРИ!

Станьмо гідно в обороні наших Братів і Сестер і піднесімо сильний голос протесту проти нечуваного насильства над ними з боку польської влади.

Заявім перед цілим світом, що Український Нарід ніколи не погодиться на чуже ярмо й буде боротись до останніх сил за свою волю й самостійність!

Скликаймо НЕГАЙНО протестаційні віча та ухвалюймо резолюції проти польського уряду та його ворожої політики супроти Українського Народу й Церкви!

Збирайте фонд на ширшу допомогову акцію в цій справі!

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

Листи в справі протестаційної акції слати на адресу:

CONSISTORY OF THE UKRAINIAN GREEK-ORTHODOX CHURCH OF CANADA,

7 St. Johns Avenue, — Winnipeg, Man.

До того ще далеко: бракує книжок, не вистарчає засобів. Виконати у всій повноті завдання своє зможе Бібліотека лише тоді коли їй в допомозі стануть усі, хто розуміє значіння цього освітнього осередку в чужому місті, хто цінить вагу тієї служби, яку несе наша Бібліотека для української культури на чужині! Українська Бібліотека ім. Симона Петлюри в Парижі має бути гідною великої нації української і тому ділу повинен прислужитися жертвою своєю — грошима, книжками — кожен і знас.

Сьогодня можна з певністю ствердити, що Бібліотека вже стала тим чим вона й мусіла бути: представником української культури в світовій столиці. Нею користуються свої й чужинці, вона ввійшла в зв'язки з своїми й чужинецькими науковими установами, влаштовує лекції, бере участь у виставах в своїй ділянці та ріжних маніфестаціях.

При відкритті Бібліотека мала лише 1400 книг. На 1938 рік вона має книжкового фонду понад 15.000 примірників. Зібрано великий архив української преси. Українських журналів більше 500 назв. Велика збірка світлин. Збірається ріжна документація про життя еміграції. Заведено спеціальний відділ „Україніки", на який звертається особлива увага: вишукуються книги про Україну в чужих мовах, старі мапи, малюнки, преса. В кількох десятках великих альбомів зібрано вже богато малюнків і світлин про Україну, її боротьбу й життя. Альбоми українських гербів. Альбом екс-лібрісів, збірка негативів [illegible]. Є портретна галерія сучасних українських діячів. Започаткована галерія чужинців, приятелів України. Також є й відділ музичних творів. Є окремий відділ „Петлюроініана".

До читальні кожного року приходить більше сотні українських періодичних видань.

І всі ці коштовні надбання за невеликим виїмком, прийшли, як дар. На цім місці Рада Бібліотеки складає глибоку подяку всім жертводавцям та прихильникам.

При Бібліотеці приміщено також Музей памяти С. Петлюри, де зберігається обстанова його кімнати в Парижі та деякі його речі: книги, листи та інше. Цей Музей є лише в депозиті при Бібліотеці й з часом буде переданий на Україну.

На жаль, Бібліотека для свого розросту не має досить засобів. Бюджети її невеликі між 12-25 тисячами франків. Завжди бракує на купівлю книг та на оправу їх. Подамо кілька грошевих даних. За весь час від 1927 року поступило пожертв та субсидій від Уряду УНР — 56.000 фр., від українського громадянства 111,700 фр. Витрачено: на купівлю, оправу та доставу книг — 13,250 фр. (на купівлю лише 7,460), поштові та канцелярійні видатки більше 14,000 фр. Видаток на помешкання, його утримання, податок, асекурація виносить 99,010 фр. Всіх поступлень до 1938 року було 181,660 фр., а видатків 176,520 фр.

Бібліотека міститься в пяти кімнатах, які стали вже затісні й для переховання газет довелося взяти інше приміщення.

На чолі Бібліотеки стоїть Рада з 5 осіб. Бібліотека є власністю української, вона належить „Товариству — Українська Бібліотека ім. Симона Петлюри в Парижі".

Так ідея Петлюри про Бібліотеку й пропозиція ініціятора її — В. Проковича, олушевленого пошаною до Покійного та надією й вірою в підпору громадянства, перетворилась у дійсність.

Зроблено вже багато. Та Бібліотеки живуть вічно. Для них одна єдина путь — розвиток і збільшення. Рада вірить, що ті, хто допомогли, допоможуть і далі. А ті, чиїх імен ще не має, незабаром впишуть і своє імя в число добродіїв Бібліотеки.

Гроші посилати на адресу Бібліотеки:

Bibliotheque Ukrainienne Simon Petlura a Paris 41, rue de la Tour d'Auvergne, Paris 9, France.

ПРИМІРНІ ХРЕСТИНИ.

I.
(Едмонтон, Алта.)

В неділю 5-го червня відбулось хрещення маленької донечки Стефанії-Анни панства Марії й Степана Ванчуляків.

Чину святої Тайни хрещення довершив парох о. Грицина.

По охрещенню відбулась забава. В часі тої ж парох сказав промову на честь маленької хрещениці та побажав здоровля родичам, кумам і присутнім. Для відзначення події завізвав зложити жертву на пресовий фонд „Вістника".

Зібрано суму $3.75

По 50цт.: зложили: о. Грицина, Іоанна Гуцуляк, Василь Лупул, з Віллінгдону, Гриць Лесик, Гриць Гуцуляк, Розалія Лесик і Евдокія Лупул з Віллінгдону.

По 25цт: Мандзюк.

Щира подяка жертводавцям а маленькій Стефанії-Анні многії літа.

Присутній.

II.
(Гронлід, Саск.)

На 19-го м. м. панство Кость і Юлія Панчуки, хрестили свого сина Евгена Нестора. Чину хрещення довершив о. Кисілюк. Після гостинного приняття гості зложили на видавничий фонд „Вістника" $3.85

Жертвували слідуючі:

По 1 дол.: К. Панчук.

По 50цт.: П. Боднарчук, Ів. Добровольський, П. А. Химій.

По 25цт.: о. Кисілюк, Ів. Іванусь, О. Данилюк, пані Добровольська, пані Химій.

По 10цт.: пані Данилюк.

Гість.

III.
(Прут, Алта.)

В неділю, дня 19 червня 1938 р. панство Ткачуки в околиці Прут хрестили свого маленького синка Ореста-Олександра. Чину хрещення довершив о. І. Гикавий з Віллінгдону.

По смачнім обіді, коли гості вже відпочивали на дворі в холодку під деревами, о. Гикавий закликав шановних гостей, щоб скинули хочби маленьку жертву на Духовний Семинар, в котрім то він сам ще недавно перебував, та з браку фондів, в холоді сидів. На цей заклик і заохоту пана П. Гайонського з Едмонтону, що в той час був на хрестинах, щоб скинули не менше $5.00, добрі гості так і зробили — зложили $5.10. Жертводавці [illegible] слідує:

П. Гайонський 1 дол.

По 50цт.: Василь Лупул, Олекса Гаврищ.

По 40цт.: Іван Юрчук, Василь Ротчак.

По 35цт.: Дан Храпко, Ник Стюпарик.

По 25цт.: Сафроній Юрчук, Іван А. Ткачук, Олекса Юрчук, Василь Ткачук.

По 15цт.: о. І. Гикавий, Мих. Ткачук.

По 10цт.: Олекса Ткачук, Дмитро Лазарук, Іван Ткачук.

Василь Лупул.

ДІЕЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.
ЗБІРКА о. І. ДМИТРОВА СЕПТОН, МАН.

Йосиф Назаревич	$1.00
Роман Німчук	1.00

ЗБІРКА о. Л. ДЯЧИНИ.
Сторджис, Саск.

По 1 дол.: В. Грушка, Стефанія [illegible]

Збірка в церкві	3.15
Сопоф, Саск.	
Збірка в церкві	3.15
Великодня збірка	.60
Гаеслин, Саск.	
Збірка о. С. Гребенюка	2.65
Ю. Волошиновський, Толстой Ман.	5.00
М. Настюк, Форт Френсес Онт.	1.00
І. Мидрий, Едмонтон, Алта	1.00

МІСІЙНИЙ ФОНД.

Українська греко-православна церковна громада св. Володимира в Гемілтоні, Онт., прислала в місяці травні ц. р. на Місійний Фонд 4 долари.

ПОДЯКА.

Українська Греко-Православна Церковна Громада св. Юра в Давфин, Ман., складає сердечну подяку громадянам з Косів, Ешвіл, Веллей Ривер, Галич, Венлав, Слейтер Ренлер, Сифтон та членам з парафії Давфин за поміч і дріб відчас вистави (фир), в Давфині, коли то церковна громада мала на виставовій площі ресторант в користь громади. Всім щире спасибі.

Уряд Укр. Гр. Пр. Гр. в Давфин:
П. Ковтун, голова
Михайло Гаджоса, секр.
А. Іваченський, касієр
о. П. Запаринюк, парох

ОТВОРЕННЯ НОВОЇ ЦЕРКВИ

Оцим повідомляється всіх українців в окрузі Роблин і дальше, що в неділю, 21 серпня в ЛЕНАРД, МАН., відбудеться отворення новозбудованої укр. православної церкви. Богослуження відправлять Всеч. прот. о. С. В. Савчук і о. П. Гайський.

Порядок дня: 9 год. рано. Рання відправа, освячення води на дворі, вхід церкви, освячення площі й церкви і соборна Служба Божа. По Богослуженню спільний обід в Народнім Домі і промови.

Всіх довколичних українців просимо прибути і взяти участь в тому торжестві.

КОМІТЕТ.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

[illegible] Рептон Ман.	1.00
С. Гребенюк збірка в домі І. Костюка, Гефорд, Саск.	1.75

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Запаринюка.
Серпень.

14. Нед. — Етелберт.
19. Пятниця, Преображення Г. Н. І. Хр. — Ешвіл (о. С. В. Савчук)
19. Пятниця Преображення Г. Н. І. Хр. — Пайн Ривер. Храм
21. Нед. — Косів — 8 год. веч. — Давфин
28. Нед., Усп. Пр. Д. М. — Богдан. Храм

На празники всіх довколичних українців запрошується.

Давфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Гайського.
Серпень.

14. Неділя — Шелвелий.
19. Пятниця, Преображення Г. Н. І. Х. — Петлюра.
21. Неділя — Ленард. Отворення новозбудованої церкви, також буде прот. о. С. В. Савчук. Довколичних українців запрошується.
28. Неділя — Шертаєйн

Адреса: Roblin, Man.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1938 РІК.

СЕРПЕНЬ.

1 П. Пр. Макрини
2 В. † Пр. Ілії
3 С. Симона Юрод. Івана стовп.
4 Ч. Марії Магдалини
5 П. Мч. Трофима
6 С. † Мч. Бориса й Гліба

7 Н. Нед. 8 по З. св. Д. Пр. Анни
8 П. Смч. Єрмола, Єрмипа
9 В. Пантелеймона
10 С. Ап. і діяк. Прохора
11 Ч. Мч. Калиника
12 П. Ап. Сили, Силвана
13 С. Євдокима, мч. Юдити

14 Н. Нед. 9 по З. св. Д. Пер. д. [illegible]
15 П. Архид. Стефана, Нікодима
16 В. Ісаакія
17 С. Мч. 7 отрок ефес
18 Ч. Мч. Евсигнія
19 П. Преображення Г.Н.І.Х.
20 С. Іометея прор. мч. Марина

21 Н. Нед. 10 по З. св. Д. Еміліяна
22 П. † Ап. Матвія, мч. Антона
23 В. Лаврентія
25 С. Мч. Евпла диякона
25 Ч. Мч. Аникит,
26 П. Максима, Іполита
27 С. Пр. Михея Теодосія [illegible]

28 Н. Нед. 11 по З. св. Д. Ус. Пр. Б.
29 П. Нерукотв. Обр. [illegible]
30 В. Мирона
31 С. Мч. Флор. [illegible]

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Л. Березінського
Серпень.

14. Неділя. — Вайта [illegible] візитація і Ювілейне [illegible]
19. Пятниця, Преображення Г. Н. [illegible]
21. Неділя. Ювілейне [illegible] Рот
28. Неділя. Усп. Пр. [illegible] Гарлентон місто, храм

Адреса: — Толстой Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. С. П. Сичича.
Серпень.

14. Неділя — Ст. Джанс (Сн)
19. Пятниця Преображення Господне — Медзі (храм)
21. Неділя — Сенді Лейк
28. Неділя. Успіння Пр. Богородиці Рогсборн (храм)

На празники всіх довколичних українців запрошується.

Адреса: — Менлі Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. І. Дмитрова
Серпень.

14. Неділя — Брентон
19. Пятниця Преображення Г. Н. І. Хр. — Тиндал
21. Неділя — Септон
28. Неділя — Поплар Парк

Адреса:
306 Green Ave. East Kildonan, Man.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ 1938
Серпень.

7. **Нед. 8 по Зісл. св. Духа:** Голос 7. Утр. Єв. Ів. XX: 11—18. Літ. Ап. Корин. I: 10—18; Еван. Мат. XIV 14—22.

14. **Нед. 9 по Зісл. св. Духа:** Голос 8. Утр. Еван. Ів. XX. 19—31. Літ. Ап. 1 Кор. III: 9—17. Еван. Мат. XIV 22—34.

19. Пятниця — Преображення Г. Н. І. Х. Утр. Еван. Лук. IX: 28—36. Літ. Ап. II Петра I: 10—19. Еван. Мат. XVII: 1—9.

21. **Неділя 10 по Зісл. св. Духа:** Голос 1. Утр. Еван. Ів. XXI 1—14. Літ. Ап. I. Кор. IV: 9—16. Евангелія Матея XVII: 14—23.

28. **Нед. 11 по Зісл. св. Духа. Успіння Пресв. Богородиці:** Голос 2. Утр. Еван. Лук. I: 39—49 і 56. Літ. Ап. Филип. II. 5—11 і I. Кор. IX 2—12. Еван. Лук. X: 38—42 і XI 27—28; Мат. XVIII:23—35.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XV. WINNIPEG, MAN., AUG. 15th, 1937 ВІННІПЕГ, МАН., 15-го СЕРПНЯ, 1938. ЧИСЛО (300) 16

Українці під Польщею Просять Рятунку.

ДО УКРАЇНСЬКОГО ЗАГАЛУ В КАНАДІ.

ДОРОГІ БРАТИ И СЕСТРИ!

Вам вже відомо, яку Голгофту перебувають в цю хвилю наші Брати й Сестри під Польщею — на теренах Холмщини, Підляша, Полісся й Волині: польська влада, гірше татарів, переслідує православних українців, руйнує їх церкви та силою перетягає православних на католицизм.

На протязі двох місяців, — від 1 червня, до 31 липня ц. р. польська влада наказала зруйнувати 130 православних церков.

Десятки інших церков та каплиць спалено.

Десятки церков і каплиць польська влада опечатала й сьогодні тисячі вірних не мають до них доступу.

Десятки церков безправно відібрано від православних українців і віддано полякам римо-католикам.

Православні кладовища (цвинтарі) біля розібраних та спалених церков, і також нерозібрані православні церкви перешвячують латинські ксьондзи, що розїзджають по селах в супроводі ПОЛЬСЬКОЇ ПОЛІЦІЇ.

Православним священикам польська влада забороняє відправляти Богослуження, а священиків, що цього наказу не слухають, місцеве староства карають АРЕШТОМ та грив-ною від 200 до 1200 злотих (від 40 до 240 доларів).

Православним священикам забороняють говорити своєю рідною мовою і силують ПІД ЗАГРОЗОЮ КАРИ говорити по польськи НАВІТЬ В СЕБЕ ДОМА!

Багато православних священиків виселено з місць, де вони перебували, за те, що виконували свої священичі обовязки.

Польський уряд затвердив договір з Римом (папою), силою якого Рим ПРОДАВ Польщі 75,000 гектарів землі, що є ПРИВАТНОЮ ВЛАСНІСТЮ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ на території Польщі і до якої Рим, як такий, ні католицька церква в Польщі, ні навіть польський уряд не мають жадного права. Цю землю Рим продав Польщі за два, чи два й половина міліонів злотих тоді, коли її мінімальна вартість виносить 75 мільйонів злотих!

Понище наведені факти — це лише частинка того насилля, якого польська влада допускається над безборонним православним населенням.

Проти такого поступовання польського уряду мусимо ми, канадійські українці, як найрішучійше протестувати.

До цього накликають нас та просять самі наші переслідувані та стероризовані Брати. На днях від них прийшов до канадійських українців лист такого змісту:

Данціг, 31-го липня, 1938

Вам є добре відоме сучасне надзвичайно тяжке положення нашого народу в старому краю. Ви живо інтересуєтесь розвязаними в останніх часах товариствами, Союзом Українок та Робітничим Товариством „Сила", як рівнож відібранням одинокої площі Сокола-Батька. Старий край радіє на вістку, що заокеанські Браття так щиро стають старому краєві в допомогу.

В останніх місяцях зайшли однак чи не найтяжчі хвилини в житті нашого народу, а іменно нечуване переслідування православної церкви і українського народу на Холмщині, Підляшу, Поліссі і Волині.

Холмщину хотять в першу чергу цілком зденаціоналізувати, а одним з середників до цього має бути знищення і палення православних церков. Українська Парляментарна Репрезентація на соймовій арені підняла боротьбу за ці справи, виголошено відповідні промови, внесено інтерпеляції. Однак це все є безуспішне, бо йде дальше нечуване в світі нищення Божих Храмів. В дні 21 липня, коли була внесена остання інтерпеляція, було знищених 107 церков, а нині вже є знищених 130 церков. Цій справі присвячене спеціяльне число „Свободи", яке дає докладний образ сучасного положення в краю.

За оборону Холмщини стаємо всі в одну лаву без огляду, чи хто є католиком чи православним і чи належить до цієї чи іншої партії. В цій хвилі ходить о ратовання нації. Тому звертаємось до Вас з проханням, щоби Ви цею справою занялись так само щиро, як колись було занялись пацифікацією Галичини. Це, що тепер діється на Холмщині, є далеко страшніще від пацифікації, бо хотять відібрати душу народу. В обороні найпримітивніших прав людини повинна стати опінія цілого світу. Ви одинокі маєте спромогу громовити до сердець американців. Вони відомі з того, що вміють стати в обороні релігійних почувань людини.

Не хочемо вказувати Вам шляхів, як це робити. Однак уважаємо за конечне створити всеукраїнський Комітет Оборони Холмщини. Ви, горожани Сполучених Держав і Канади, звертайтесь до своїх урядів з домаганням помочі нещасній Холмщині, де все стероризоване, де в тюрмах сотки священиків і вірних. Ваша акція мусить бути негайна, коли не маємо дочекатись цього, щоби і решта церков була знищена. Тому робіть все, що уважаєте за відповідне, щоби ратувати нещасну Холмщину, Підляша, Полісся і Волинь. Про Вашу акцію звідомляйте нашу пресу. Дійшло до цього, що сконфісковано навіть „Посланіє" православних єпископів.

Ми видимо в краю, яку допомогу несуть американські жиди европейським жидам. З голосом Америки числиться світ. Звертайтесь з протестом до Апостольського Нунція в Америці. Звяжіться зо всіми віроісповіданнями. Ми надіємось, що Новий Край стане Старому в допомозі в дні нашої скорботи. Надіємося, що на підставі присланих Вам матеріялів виготуєте відповідні англійські публікації. Прислані Вам матеріяли будуть Вам свідчити, серед яких умовин живемо. Очікуємо Ваших діл!

Просимо приняти вислови глибокої пошани і привіт Старого Краю.

Українська Православна Церква в Канаді за благословінням Високопреосвященого Архиєпископа Іоанна Теодоровича оцим закликає своїх священиків, церковні громади та загал вірних, скликувати негайно ПРОТЕСТАЦІЙНІ ВІЧА й ухвалювати на них відповідні протестні резолюції. Тексти резолюції в англійській мові, з відповідними інструкціями до перепровадження протестної акції, можна набути в Консисторії. (Текст резолюції в українській мові поданий на іншім місці цього числа).

Ухвалені резолюції треба надсилати до Консисторії, яка вишле їх разом з відповідним мемор'ялом до урядів Канади, Великої Британії й Польщі та до Ліги Націй.

ДОРОГІ БРАТИ И СЕСТРИ!

Станьмо гідно в обороні наших Братів і Сестер і піднесім сильний голос протесту проти нечуваного насильства над ними з боку польської влади.

Заявім перед цілим світом, що Український Нарід ніколи не погодиться на чуже ярмо й буде боротись до останніх сил за свою волю й самостійність!

Скликаймо НЕГАЙНО протестаційні віча та ухвалюймо резолюції проти польського уряду та його ворожої політики супроти Українського Народу й Церкви!

Збирайте фонд на ширшу допомогову акцію в цій справі!

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

Листи в справі протестаційної акції слати на адресу:

CONSISTORY OF THE UKRAINIAN GREEK-ORTHODOX CHURCH OF CANADA,

7 St. Johns Avenue, — Winnipeg, Man.

ДВІ ЖІНОЧІ КРАСІ.

Подія, про яку йде мова, була далеко — на українськім Поділлю, в Европі.

Та чи справді далеко? Далекий простір, але життя те саме, нарід той самий, кров та сама. І людська вдача така самісінька. І відношення людей до людей подібне. І переживання подібні. І характери подібні. Є люди думаючі, а є недумаючі. Є самолюби, а є вдачі товариські. Одні застановляються над своїми вчинками, другі ні. Одні співчувають другим, іншим другі байдужі. Одні бачать зверхнє, другі заглядають в людську душу. Одні бачать світ очима, а другі совістю, розумом, здоровим розсудком. Словом — людське життя всюди однакове..

Подільське село Городище. Колись було воно обсипане великим валом, ровом обкопане, а на валі частокіл. Маленька твердиня для оборони перед татарами.

День літний, гарний, тихий. Такі дні бувають мабуть лише там, де подія складалася.

Від раннього ранку люде спішилися на ярмарок до міста. Хто їхав возом, хто йшов. Оден щось продати, другий купити.

Лагодився на ярмарок і Степан Голуб Хто ж він такий? Спитайте селян Городища, а вам скажуть: Син заможного господаря, парубок найповажніший в селі, гарний на вроду, примірний в кождому ділі, хоч й одинак

Скоро вертайся, Степане — казала мати — нема тебе довго, так в мене й журба, чи лихо не сталося. Тай робота є...

— Добре мамо! — відповів Степан, ніби голосним дзвінком задзвонив

А вступи, сину, до куми Марчучки, запитай, чи всі здорові. Добре слово скажи. Ніяково ж переходити кото своїх, тай не провідати

— Добре, мамо, зайду!

Голубиха любила Степана не тільки тому, що це її син, але й тому, що його всі любили. Старі люде раділи при його стрічі, такий поважний, розсудний і привітний він був до всякого. З кождим розумну балачку знайде. А молоді Парубки мали за честь з ним товаришувати, а дівчата... А матери... Кілько балачок, кілько думок вони передумали!..

В Степана була на увазі дівчина Оришка, вдови Корнїїхи дочка. Вони були не з заможних, але й не убогі. Сама ж Оришка була гарна на вроду, вродливійша за других. Багато молодих очей до себе притягала.

Степан мав її на увазі і вже пішли по селі балачки, що Степан буде Оришку сватати. Хоч сам Степан ще нічого певного не рішив. Оришка його захопляла, як може кожда гарна дівчина захопляти. Але Степан був обережний хлопець, що руководився не тільки захопленням, але і розсудком. Не рішав скоро.

Коли любиш людей, то і хата їх гарна, і стежка до їх хати рівненька. І цілий кут села, де хата стоїть, привітніший. Таке було і з Степаном

— Гляну, що Оришка робить, — подумав він і завернув туди.

Оришина мати лежала на постели, коли Степан увійшов. На його поздоровлення відповіла стогоном.

— Що це з вами матусю?

— Слаба. Отсе третий день. Вчора ще вставала, а нині не підведуся. Голова болить, в грудях коле... Дуже я слаба...

— А де ж Оришка? — запитав Степан з поквапом.

— Оришка?... Пішла на ярмарок...

— За чим ви її післали?...

— Нізачим, Степане. Наперлася й пішла...

Степан глянув по хаті — не поприбирано, кругом нелад... Видно, що на цілий день воно так зостанеться.

— Так хто ж вас догляне? Може води... я принесу.

— Спасибіг, дитино! Але до мене забігала вже Галка Марчуччина. Добра дівчина! Нехай Господь за те їй нагородить!... Добра дівчина!... Казала — ще зайде...

Степан попрощався і вийшов. А серце його мов казало: Дуже добре, що хоч Ганка заходить... Спасибіг тобі, добра дівчино!

В третій зараз хаті жила Марчучка — кумою вона була Степановій матери, а хрестною мамою Степана.

Йду я на ярмарок — пояснив Степан, поздоровивши Марчучку — та вступив запитати, чи здорові ви, матусенько. Мама казали зайти до вас... А я на ярмарок, дещо купити треба...

— Спасибіг тобі сину, тай матери, моїй кумі — відповіла Марчучка, і почала розпитувати про матір, та ще про що. А тут і Ганка ввійшла до хати — отта „добра дівчина" — мелькнуло Степанови в голові.

Глянув оком по хаті — всюди лад. Тай святі образи в квітках, добірно пообтикувані. Кругом привітно.

А ти, Ганко, може також на ярмарок? Разом йшли би. Я йду.

Ні, Степане — каже Ганка — нічого купувати. Все маємо... Тай хіба ти не знаєш, яка я ласа до ярмарків?...

(Докінчення буде)

УКРАЇНА В ҐЕОҐРАФІЇ БУСЕНҐОЛЬТА.

З Р. 1677—1682.

Ґеоґрафія Бусенголта вийшла в Парижі на французькій мові другим виданням в рр. 1677 і 1682. Визначаю ці два роки тому, що в Бібліотеці Карлового університету в Празі є примірник ІІ-го видання з р. 1677, а я придбав в одного антиквара в Празі примірник того видання, помічений роком 1682. Обидва видання — тотожні і належать видавцеві Етенові Люазону. З уривка королівського привілею, наведеного в передмові до І-го тому, виходить, що привілей було дано 18 серпня 1666 року на друк і розповсюдження ґеоґрафії Бусенґолта протягом 5-ти років. Отже І-ше видання ґеоґрафії могло вийти між 1666 та 1671 роками. Про автора ґеоґрафії поки що, знаємо, що він родом з Парижа, був монахом і займав посади піднастоятеля й каноніка монастиря св. Августина ордена св. Хреста в Парижі.

На сторінках 380 382 2-го тому ґеоґрафії вміщено відділ про Україну такого змісту:

„Україна лежить між Московщиною та Трансильванією. Київ, головне місто цієї великої провінції, належить до старовинних міст Европи, про що свідчать ще й досі широкі вали, глибокі рови, руїни церков та стародавні могили численних королів. З давніх церков лишилося тільки дві: Св. Софії та Св. Михаїла. Храм Св. Софії має гарний фасад і величавий вигляд, з якого боку не дивитись, бо стіни його прикрашено багатьма постатями та історичними картинами з мозаїки, се б то з різнобарвних маленьких камінців, блискучих як скло, які так гарно припасовано, що не можна відрізнити, чи це живопис, чи килим. В цьому храмі зберігають надгробники й могили багатьох королів. Храм Св. Михаїла зветься „Золотоверхим", бо він вкритий золоченими плитами. Тут показують тіло Св. Варвари, яке, як оповідають, було перенесено сюди підчас нікомедійських війн.

Місто Київ стоїть на горі, яка панує з одного боку над полем, а з другого над Дніпром, що тече під горою. Римо-католики мають тут 4 церкви, в тому числі катедру. Греко-руси мають 10 церков. Київ має три гарні вулиці, він досить торговельний: торгують хлібом, кожушинами, воском, медом, салом, соленою рибою й т. п. (стор. 380).

Київ має епископа, воєводу, каштеляна, замок і чотири юрисдикції. Доми збудовано на московський кшталт, прямо на землі, тому вони досить низькі, звичайно одноповерхові. Вживають тут свічок, зроблених зі скалок дерева, причому таких свічок потрібна велика кількість, щоб світити підчас довгих зимових ночей.

Земля тут родить стільки хліба, що народ не знає, що з ним робити, тим більше, що нема тут судоходних рік, що вливалися б у море, крім Дніпра, але на ньому плавба можлива тільки на протязі 50 мил. униз від Києва, бо тут перешкоджають 13 порогів.

Населення України — грецької віри на своїй мові зве себе — Русь. Дуже поважає свята й пости, які тягнуться 8—9 місяців і підчас яких не їдять м'яса. Шляхта тримається „польськости" і, здається, стидається мати іншу віру, крім римської, хоч князі й магнати їхні походять від предків грецької віри

Так з пів милі нижче Києва є містечко Печерське з монастирем, де пробуває патріярх, чи митрополит усієї Русі. Під сусідньою горою є багато печер, що наповнені великою кількістю тіл подібних до єгипетських мумій, які зберігаються тут протягом 15 сотень років. Гадають, що перші християнські подвижники підчас переслідувань з боку поган вживали цих підземних місць, щоб потайки правити службу Божу та спокійно тут жити. Показують тут якогось св. Івана, що стоїть закопаний по пояс у землю (ст. 381).

В цій країні, всупереч звичаям інших націй, молоді дівчата самі залицяються до хлопців та самі вибирають собі чоловіків. В деяких місцях тут водяться перепелки з синіми ногами, їх не їдять, бо вони можуть спричинити смерть. Тут водяться цілими табунами олені, лані, кози, дикі кабани височенного росту й дикі коні, що ходять табунами в 50—60 голів. Вздовж Дніпра водяться птиці, що мають великий дзюб, в ньому, ніби в ставку, ці птиці переховують живу рибу й їдять її в міру потреби. Водиться також велика кількість журавлів та буйволів, як і білих зайців та диких котів (ст. 382)."

Про козаків автор згадує тільки в одному місці, коли говорить про польське військо: „Поляки — великі мистці в бою на шаблях. А козаки — дуже добрі стрільці з лука й знамениті стрільці з мушкетів (ст. 379)". Про козацькі війни та про Б. Хмельницького автор не згадує. Це можна пояснити тим, що автор взагалі не торкається політичних подій, або ж і тим, що він писав на підставі жерел давніших, XVI і початку XVI вв

Ґеоґрафія Бусенґольта цікава для нас тим, що вона свідчить про те, що в XVII в. Україна була відома в Европі під своєю назвою і що це імя прикладалося до окремої території й окремого народу, з Києвом, як столицею цієї землі.

Проф. А. Яковлів.

(„Український Тиждень", Прага).

КУДИ, ЗА ЧИМ І ПОЩО?

Не жарт, а правда.

Коли переглядати минуле, то бачиться, що Свистун нераз заводив людей під дурного хату. Сюди можна вчислити мабуть й Елев. Спілку... В 1935 на „інформаційнім вічу" в Вінніпеґу на Дізраелі мали бути перечислені всі випадки, де Свистун людей під дурного хату заводив, і власне на тім вічу Свистун счинив галабурду, щоби люде про його роботу не довідались.

Та лишімо давне і перейдімо до недавного.

Коли в 1935 р. заключувалась „угода м.ж Свистуном і Консисторією", Свистун з своїм Брацтвом цілком не радився. Хоч братчики були за порогом. Вони довідались про „угоду" аж по всім і тільки руками розвели.

Берімо нинішний перехід Свистуна до стрільців... В незавидне положення поставив він знов своїх парафіян по Канаді. Як вірні поклонники Свистуна, вони повинні також оглядатись за найблизшим стрілецьким гуртом і з шапкою в руці просити: Будь ласка — приміть! Ми вже з вами... Вже віримо, що ... понад все

А що вас спонукало до нас прийти — питають стрільці.

Ну, та тее... прочитали, що Свистун ... з нами, отже й ми

Бути може, що стрільці переведуть ... якийсь додатковий іспит, пр... „Ану перехрестись по нашому!"... Давні козаки-запорожці такий іспит переводили

Та що буде, коли в недобру годину ... і за час Свистун переходить ... гетьманців? Хто навчиться ходити, ... опісля кортить світа повидати. Що ... його парафіяне зроблять? А йому ... одно — підніс поли і пішов

Ну, волею-неволею можуть і вони ... перейти до гетьманців. Мовляв ... блукали ми в темряві, та світ нам одного дня ... відкрився, отже приходимо... Слава ... Гетьманови!

Але припустімо, що з місяць-два по... і Свистун опинюєсь в католиків. І ... довідується, як він там дотеперішньо кається, про свою грішну блуканину розказує і заявляє: „Аж тепер я правдиву правду знайшов!..

З великим вже болем, або ще чим гіршим прийдеться його парафіянам йти до католиків. А тут зараз присяга, що: „Більше нігде не піду"... Звісно! католикам добре такого вимагати, коли вони з печі не зсуваються, але не те тим...

Та, якто на світі всяке буває, так скажімо, що Свистунови не подобався католицький клерикалізм, і він одного дня демонстративно переходить до жуківців (коли вже скорше до них не перейшов), як безсумнівно канонічних, поступових, і таких, про яких він вже давними давнами мріяв. Ну — йди тоді і ти небоже, та шукай за жуківцями, або орґанізуй сам жуківську громаду.

Побувши тут тиждень, два, три.. Себто додаймо до всіх можливостей ще одну можливість і скажімо, що покушавши жуківського хліба-соли, Свистун чемненько розпрощаєсь і починає протоптувати стежку до большевиків. Що тоді? Ти ще з жуківцями не зжився, їх політики не зрозумів, їх справі не прислужився, жуківську громаду ледво почав будувати, а тут нараз все лишай, чи що роби, і йди до „товаришів". А тут ще строгійші допити:

— В Сталіна, як наймудрійшого, найгеніяльнійшого і великого приятеля України віриш? — питають.

— Та тее... значить... — говориш захикуючись — ніби вірю...

— Не ніби, але чи твердо віриш! — гукають.

— Та ніби твердо...

— Не „ніби твердо", але твердо без того „ніби", розумієш?

— Ну, твердо, твердо...

— І в Каґановича віриш?

— Вірю!

— І в Молотова?

Ти помахуєш головою, а вони:

— Не махай, а кажи! То куркуль замість твердо відповісти лише головою махає. А потім саботажничить...

— Та вірю...

— Еге! Бодай тее „та" приложиш! А в Єжова віриш?

Вірю, вірю, в усе вірю — кажеш, бо що маєш більше казати.

Не те, щоби самому переживати, але подумати про таке, то вже моторошно робиться. Чоловік же не залізний. Що инше Свистун — в нього є до того окремий талан. Тай сам вже не молоденький і мусить квапитись, щоби всіх обійти. Хто знає, чиє завтра. Або як той Сотник каже: Літа не ждуть, літа летить...

Можна присягнути, а то і два рази, що при такій блуканині і найвірнійша братія порозгублюється. Просто остогидне чоловікови така непевність про завтра і він скаже:

— Хіба ж на світі таке вже колись бувало? Ні, і певно ні! Правда — Мойсей водив жидів 40 літ, але ж водив по пустини, значить, лице жидам перед ніким не дерлося. Не треба було нігде прошкуватись, ні шапкувати. Люде пальцями не показували. Ходив Сушко від католиків до протестантів, від протестантів до большевиків, від большевиків знов до католиків, але ж він ходив самий, нікого за собою не водив. Не ставив людей під дурного хату. А тут... Ходи раз сюди, раз туди, як замотилена вівця. Теліпайся за ним, тай не знаєш куди, за чим і пощо. Лише тому, що він так хоче. Може йому й нічого, але на мене ж люде дивляться....

Скаже чоловік таке, плюне з пять разів і до дому вернеться. А потім його і цукорком з хати не витягнеш. Десятому поколінню буде переказувати, щоби не йшло, не порадившись вперед здорового розуму.

Жарт жартом, але чи не було вже такого, що виглядало на залицяння до большевиків? До ставання в оден фронт? Чи большевики вже не ставали поруч з Свистуном і його не хвалили? Чи не роздавали вже большевицької газети в Вінніпеґу, таки в соборі? Або чи не орґанізувалась видавнича Спілка з усякої збиранини? Або й „Брацтво Оборони!... А поза всім тим є вже нині основи до припущень, що невдовзі може прийти до кумівства з жуківцями. Що Свистун проти них виступав, це не має значіння. „Я так хочу" — скаже він і діло рішене. Додати б, що стрільцям жуківці не чужі, а це йде на тойже рахунок.

Не жарт воно, що тут говориться — це питання громадського значіння. Ходить про те, щоби люде думали, що роблять і не дали водити себе, куди не треба

Запитати б: Чи знайдесь між Свистуновими прихильниками хтось, який заручив би, що Свистун такими, або подібними стежками не піде, як висше показано? Свистун сам такої запоруки не дав би. Коли б же дав, то другого дня виступив би проти неї, як проти пут, що йому руки і ноги звязують. Сказав би: „Я тоді дурний був", як вже не раз про свої діла та поступки публично заявляв.

По всім, що дотепер відомо, можуть розумні люде вгадувати, що буде завтра.

З ЖИТТЄВИХ ПРИГОД — НАУКА.

Уплянувала сусідка прогульку до рідних і знакомих, — ген далеко, в теплих краях. Довго пакувала річи. Зо всіми балакала тільки про те, як вона буде їхати й там бавитись. Прийшов день від'їзду, спакувала рештки конечних річей. Білет уже давно мала закуплений, то ж просто поспішила до вагону. Але коли кондуктор спитав за білетом, вона заскочена побачила, що його не було в пуляресі. Мусіла отже вертати домів та чекати на слідуючий потяг. Ох, яка вона була розчарована! Але її розчарування скоро в радість змінилося. Прочитала в вечірнім часопису, що поїзд, яким мала їхати, перевернувся в ріку й багато подорожних погибло. Вона зрозуміла, що неприємна пригода з білетом вратувала її від певної смерти. Молилась за це гаряче Богові й стала з того дня кращою християнкою, кращою людиною.

Багато пригод трапляється нам у життю, в яких видно кермуючу Божу Руку. Розтворім широко очі на життя й коли нам лучиться навіть яка невдача, не попадаймо в розпуку, а все дякуймо Богові за Його дари для нас

Одної неділі заходжу до хати знакомих. А там застав таке, щоби не згадувати. Мої знакомі, не зважали, що то неділя, святий день, забули на Божу заповідь „Памятай день святий святкувати", та на заповідь церковну „Приказані свята святкувати" — й працювали коло відновлення хати, поправляли стіни, мили, фарбували, — одним словом, робили мов в будень.

Неприємно було їм, коли я ввійшов у хату. Замнялися, застидалися й бесіда нам не вязалася. Я й сам чувся, як не свій. І по кількох хвилинах опустив ту нехристіянську хату.

Докінчили люди відновляти хату й вже навіть порозкладали річи. Аж сталось щось таке, що довго будуть памятати. Поправлені місця в стінах стали обпадати. А дальше стеля. Не було іншої ради, як знова братись до направи хати. Треба було знова наняти робітника й купувати новий матеріял. Чи добачують ті люди в цьому Божу руку, сумніваюсь! Певно винують робітника, вказують на злу якість матеріялу. Але найперше повинні подумати над тим, що неділя призначена на відпочинок та на те, щоби піти до церкви, помолитися й взагалі творити добрі діла, а не на те, щоби кпити собі з Бога й Його святих заповідей.

Хто має очі, хай бачить. Хто має вуха, хай слухає!

Ціни Церковного Світла Пішли в Долину.

Завсігди маємо повний вибір церковних річей на складі

Пишіть по катальоґ.

В. ЛЕВИЦЬКИЙ — управитель.

Wm. GROSS & Co.

322 MAIN ST., WINNIPEG.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Літд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

АРХИПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ

ЗПРИВОДУ СУЧАСНИХ ПЕРЕСЛІДУВАНЬ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ В ПОЛЬЩІ.

Мої во Христі Отці Сопастирі і Діти Рідної Церкви!

З допущення Божого наша Українська Земля ще під ворожою стопою. Воля Божа визначила нашому народові на дорозі до його волі пережити теперішні тяжкі дні.

Ці дні є великі іспити, які Божий Провід положив перед нашою нацією, щоби ми в цих іспитах, переборюючи трудноці, виплекали в самих собі ті сили, ті здібності та риси національного характеру, які нам потрібні, щоби ми вийшли на дорогу волі й самостійности.

В цих іспитах має зродитися в наших серцях самовіддана, жертвенна любов до діла цілої нації.. В них має виплекатися наша однозгідність в доходженню до единої великої, потрібної цілій нації, цілн. В них має викуватися сила української вдачі, сила відданости свойому і відпорности на чуже. В них має ствердиути і освятитися наша національна свідомість, свідомість нашої окремішности від тих, які тепер жорстоко збиткуються над нами, нашими святощами і ламають підстави нашого нац'онального існування. Все це в теперішних іспитах повинна придбати душа нашої нації. Це необхідне для будучого.

Чи ми маємо змогу перебороти наші теперішні труднощі і змогутніти всякою силою на будуче?

Чи ми маємо змогу витримати положені Божим Проводом для нас іспити і ними зрости?

Маємо.

Боже Промишлення ніколи не дає іспитів понад людські сили. Ми маємо таку змогу, але лише при певних умовах. Нас має зедпати одна думка. Ми маємо стати единим серцем, що відчуває біль одиаково усюди: і зблизька, і здалека, і біль свій власний, і біль братів. Міцніші мають понести тяготи слабіших. Все — во йимя діла всієї нації, во йимя едности її понад ріжниці релігійні, станові і партійні. Тоді ми непереможні. Тоді з іспитів ми винесемо нові, непоборні сили. Тоді зродиться в нас однозгідне усвідомлення единої, всенаціональної, найбільш потрібної цілн. Перед таким однозгідним усвідомленням своїх завдань в багатомільйоновій нашій нац'ї не встоїть жадна ворожа, злонамірена проти життя нашого народу сила.

Іспити наших днів, з волі Божої, дають нам всяку нагоду плекати в собі ці сили, зростати ними, манифестувати і поміж себе і посеред інших народів наш зріст духа, наш поступ до волі, до визволення, до свобідної на рідних землях і соборної для всіх їх державности.

Останні події на наших землях під Польщею, власне: масові нищення наших церков, масові перетягання до польського костелу наших людей, заборона української мови, знущання над пастирями православної церкви нашого народу під Польщею, незаконний продаж маєтків нашої церкви римським папою, до якого вони ніколи не належали, Польщі і інші численні факти подібних насильств кличуть нас владно до голосного протесту. Ми його мусимо дати. Мовчати ми не сміємо. Особливо, ми, що живемо на свобідних землях Злучених Держав Америки і Канади, повинні обізватися.

Нехай світ довідається про нашу кривду і вжахнеться!

Для нас же діло нашого протесту має стати не лише актом нашого обурення, а й чином зросту всіх тих сил, що нам потрібні для діла дальшої оборони життя й свободи нашої нації.

Кожен удар ворога, кожен іспит, як цей, має викувати в нас нову міць, нові сили, нову відпорність. Така для нас і нашого часу воля Божа!

Во йимя Правосудного Бога протестуйте, свої протести присилайте до Консисторії згідно з вказівками. Ми їх пошлемо, кому треба.

Архієпископ Іоанн Теодорович.

ДАР ПРОЗОРЛИВОСТИ.

Життевий досвід каже, що людський дух може мати дар предвиджування, предсказування, прозорливости.

Грецький мудрець, Сократ, слухав завсігди свого „духа", чи своєї Богині-Музи. Чи свого внутрішного голосу. Те, що в релігійній мові християнин, можна сказати — слухає голосу свого Ангела Хоронителя.

Каже Сократ таке:

Нераз було, задумаю щось робити, але дух мій каже мені: Не роби Сократе! І я не роблю. А потім бачу, що добре, що я не робив. Знов буває, що не хочу чогось робити, а дух каже: Роби! І я роблю. І бачу, що треба було робити.

В передсмертній бесіді каже Сократ:

Того дня, коли мене мали арештувати (невинно) дух мій не казав мені нічого. З того виходить, що засуд мене н. смерть не є ніяким лихом для мене. Смерть не є нічим злим

Дар прозорливости (предвидження) мав український мудрець, Григорій Сковорода (род. 1722, вмер 1794).

В 1770 р. прийшов Сковорода до свого свояка (родича) в Києві, Юстина. Нараз почув, що „дух" каже йому йти з Києва. Його зупиняють, хочуть, щоби він побув з ними. Він йде до міста і там чує сморід, ніби кругом лежать трупи. І пішов. Невдовзі довідуєсь, що в Києві зявилася „морока язва", страшна слабість

Подібних випадків було в життю Сковороди багато. Він також належав до тих, що слухають не тільки свого розуму, але і свого „духа", себто внутрішного поклику.

Французький король Генрик 11-ий в день перед смертю сказав: „Я не повинен виздити, б[illegible] мене жде нещастя". Однакож виїхав і згинув на дорозі з рук убійника.

Др. Роттер оповідає: Була в 1863 р. в Штутгарті пані Келет, а тоді ще дівчина. Вона дожидала з своїм нареченим Нового Року, отже 12-ої години в ночі. Нараз побачила, що хтось заглядає в вікно, хоч її кімната була на другім поверсі. Побачив це і її наречений. А лице в вікні змінилося на лице мерця. Тоді обое подумали, що наречений вмре цего року. І так сталося.

Англійський священик Дуд каже:

— Одного вечора почув я невиясненну охоту відвідати свого приятеля. Коли я прийшов, всі спали, крім него. І кажу я: „Приходжу, але сам не знаю чого". Тоді приятель: „Бог післав тебе. Я хотів відібрати собі життя і був би це зробив, коли б не ти".

Французька королева Марія Антоніна побачила в міськім городі пивовара Сантера, якого цілком не знала. Її огорнув жах. Пізніше Сантер був, як її ворог, при її страченню.

Історія України оповідає, що українському князеви, Олегови, хтось предсказав, що Олег умре від коня, якого найбільше любить. Тоді казав Олег держати коня далеко від його очей. Аж за довгий час запитав він про коня і довідався, що він давно згинув. І тоді каже Олег:

— Брехав віщун! Кінь давно згинув, а я живу. А тепер поїду подивитись на його кости.

І поїхав. Коли наступив ногою н[illegible] кінський череп, виповзла гадюка, вкусила за ногу й Олег умер

А було і таке...

Визначний письменник Андерсен [illegible] приятеля Оляфа, що заслаб [illegible] і поїхав до Італії. За час [illegible] пес Оляфа відчуває, що пан [illegible] живає. Коли пес веселий, то [illegible] приходять, що Оляф здоровий, [illegible] противно

- Одного вечора лежав Андерсен [illegible] чім його рука опала з ліжка [illegible] ляфів-пес почав лизати руку, А[illegible] і жалісно вити. Андерсен глянув [illegible] динник, було 11.27 мін. На другий [illegible] прийшла телеграма, що Оляф [illegible] мім часі вмер

Подібних примірів знає б[illegible] на історія, а ще більше знають [illegible] люди. Випадки нераз незвичай[illegible] ві, а то й чудні

Виходить, що сила прозорливости стає видною, коли має прийти [illegible] подія. А також, що сила прозорливости сильніша в людей, які жиють близ[illegible] природи, в самоті, в тишині, д[illegible] гамору крикливої цивілізації.

(Н.)

ЗБРОЙНА СИЛА ДЕРЖАВ.

Збройна сила держав в цифрах, [illegible] їх оголошують, представляється так

Росія обчисляє свою армію на 15,000,000 включаючи резерви.

Франція 6,000,000, на 42,000,000 населення.

Німеччина 3,000,000 на 74,000,000 населения

Італія 2,500,000 на 42,000,000 населення.

Чехословаччина около 2,000,000

Польща 1,500,000.

Англія 450,000 на 46,000,000 населення.

Що до сили воздушної, то її так подають

Росія (большевія) 4,700 літаків

Англія 1,800.

Німеччина і Франція по 1,500, а Італія 1,400

Що до военної фльоти:

Англія 274 кораблів.

Італия 242

Франція 214.

Росія 184.

Німеччина 115.

Окремо приходять всякі інші военні прибори, гармати, машинові кріси, танки, гази і др., про силу яких ще тяжше що небудь сказати.

Дехто думає, що слідуюча війна вибухне нагло, без виповідження, і хто вачне, той схоче задати противникам сильний перший удар, мабуть літаками і газами.

Протестна Резолюція Проти Польщі.

ЗВАЖИВШИ, що під Польщею живе понад сім мільйонів українців, що заселюють терени Галичини, Волині Холмщини, Підляша й Полісся, та

ЗВАЖИВШИ, що Польща загварантувала їм, договором відносно національних меншин та своєю конституцією, повні та рівні політичні, соціяльні та релігійні права, та

ЗВАЖИВШИ, що поьський уряд до теперішнього часу вперто та як найяркіше нехтував згаданий договір та постанови своєї власної конституції, відмовляючи українському населенню в його згаданих правах і привілеях та переслідуючи його як найбільш нелюдяно, та

ЗВАЖИВШИ, що польські власти недавно почали нову хвилю терору, спрямовану проти українців православної віри та проти Православної Церкви, як такої, в наслідок чого між іншим:

1. В багатьох селах польські власти примусили українських селян православної віри перейти на римо-католицизм, загрожуючи їм сконфіскованням їх майна та виселенням їх з ріднього села, коли б вони відмовилися це зробити.

2. Понад 130 православних церков і каплиць в однім тільки люблинськім воєвідстві були зруйновані з наказу польських властей між 1 червнем і 31 липнем, 1938.

3. Велике число православних церков польські власти забрали силою від їх правних власників і перетворили на римо-католицькі костели.

4. Велике число православних церков польські власти також безправно опечатали, позбавляючи цим тисячі православних українців їх місця молитви.

5. Польські римо-католицькі ксьондзи, при помочі державної поліції, захопили велике число православних цвинтарів і церковних будинків і пересвятили їх на римо-католицькі цвинтарі й римо-католицькі костели.

6. Українським православним священикам заборонено служити Богослуження та взагалі виконувати священичі обовязки, а священиків, що пробують обслугувати своїх вірних, або виселюють з місця їх осідку, або арештують, або карають гривною від 200 до 1200 злотих (від 40 до 240 доларів).

7. Православним священикам забороняють вживати своєї матірньої мови й силують їх, під загрозою арешту, говорити по польськи навіть в себе дома.

8. Польський уряд затвердив договір з Римом, силою якого папа зрікся, — за винагороду 2 й пів мільйона злотих, його мнимих прав до 75,000 гектарів (около 180,000 акрів) церковних земель, яких звичайна номінальна вартість виносить около 75 мільйонів злотих, які то землі правно належать до Православної Церкви в Польщі та до яких ні польский уряд, ні папа, ні римо-католицька церква, як така, не мають жадного законного, ні морального прав, та

ЗВАЖИВШИ, що згаданий терор, заведений польськими властями проти православних українців становить лише частину загального пляну Польщі знищити цілковито всіх українців в її межах, через підкопання їх політичного, культурного та економічного життя, на що вказують між іншим такі діла польського уряду:

1. В 1930 році польський уряд перепровадив так звану „пацифікацію" Східньої Галичини, в насл'док чого більше, як 20,000 українців, включаючи українських послів до сейму й сенату, українських провідників, професорів, письменників, редакторів, священиків і учителів, — були арештовані й посаджені до тюрми; сотки українських селян, священиків і учителів були брутально побиті та в інший спосіб зневажені, в наслідок чого десятки осіб померло, а багато інших потеріпли на здоровлю на ціле своє життя; українські села були спустошені, сільські кооперативні склепи та молочарні пограбовані, бібліотеки та інші наукові, культурні та добродійні інституції зруйновані.

2. Українські народні й середні школи, з дуже малими виїмками, покасовано, в наслідок чого українські діти є позбавлені права, загарантованого договором дотично національних меншин, вчитися в їх матірній мові.

3. Польський уряд розвязав Товариство Українського Пласту та недавно вивластив Український Город у Львові, що був куплений самими українцями ще перед великою війною та що його власником є Товариство „Сокіл-Батько".

4. Польський уряд заселює чисто українські области польськими кольоністами й не тільки забороняє українцям купувати землю від польських властників, але також забороняє їм продавати їх власну землю будь кому, крім польських покупців, в наслідок чого канадійські горожани, маючи землю в Польщі, не можуть її свобідно продати, записати або переписати польським горожанам українського походження.

5. Багато канадійських горожан українського походження, що мають в Польщі, через одідичення, або в інший спосіб, землю, або які інші фінансові інтереси, не можуть їх свобідно звинути, бо польський уряд не дозволяє пересилати гроші до Канади, що становить нарушення міждержавних взаємин та взаїмних прав горожан одного краю супроти горожан другого краю, та зокрема є дискримінацією проти канадійських українців.

В ВИДУ ТОГО хай буде ухвалено, що

Ми, канадійські горожани українського походження, зібрані на вічу в ......, в провінції ......, дня ......, місяця ......, 1938,

рішуче протестуємо перед цивілізованим світом, а зокрема перед Лігою Націй та перед Урядом Канади й Урядом Великої Британії проти політичного, релігійного, культурного та господарського переслідування польським урядом українського населення взагалі, а православних українців і їх Церкви зокрема, — бо це переслідування є виміряне на цілковите знищення українців, що знаходяться під Польщею.

Ми осуджуємо діла й політику польського уряду супроти українців та їх Церкви в Польщі, як нехристіянську, дику та нелюдську.

Ми уклінно просимо Уряд Канади й Уряд Великої Британії та Лігу Націй стати в обороні переслідуваних українців та вплинути на Польщу, щоби вона дотримувала своїх міждержавних зобовязань відносно національних меншин в її межах та щоби дала українцям всі ті політичні права й привілеї та релігійну свободу, які їм законно й морально належаться.

Ми заявляємо, що політика польського уряду в відношенню до українців становить загрозу для міждержавного мира й доброї волі та що обовязком демократичних держав, таких, як Канада й Велика Британія, є усунути цю загрозу, вимагаючи від Польщі, аби вона дотримувала свої міждержавні договори та зобовязання.

Дано в . в пров. дня місяця 1938

Предсідник віча.

Секретар віча.

ПІСНЯ ПРАВОСЛАВНИХ ДІТЕЙ.

Моя рідна віра —
Віра православна,
Моя рідна мама, —
Церква наша славна.

Цілим серцем Церкву
Я люблю, кохаю;
В церкві я молюся,
З Богом розмовляю.

Дай же мені, Боже,
Довгий вік прожити,
Церкві і народу
Вірно послужити.

ОПОВІДАННЯ для МОЛОДИХ ЧИТАЧІВ

(Зібрав о. Д. Ф. Стратійчук).

ЩО СПІВАВ СОЛОВЕЙКО.

Маленька Ганнуся була уперта дівчинка. Одного разу її мама сказала її:

— Мені треба вийти з дому. Посидь троха біля хорої Настуні. Як що вона попросить води, або їсти, то там на столі стоїть вода, а на полиці хліб. Візьми книжечку та прочитай казочку, — забав її трохи. Сестричка твоя слабенька, то треба жалувати її... Я скоро верну до дому.

Мама пішла. А Ганнуся замісць того, щоб піти до слабенької Настуні, як казала її мама, з насупленим личком, суворим поглядом сіла на стільчику край стола, обпершись на його руками. Вона ж що лише тільки — що бігала та гралася по зеленому садочку, де так любо, так мило щебечуть пташки, літають метелики, зеленіє всяке зілля, а тут мама заставила її сидіти в душній хаті.

За вікном на дереві голосно співав соловейко.

„Щасливий соловейко!“ — думала Ганнуся, дивлячись на пташку, — „йому не треба сидіти біля хворої сестрички“.

Але соловейко не настільки був щасливий, як думала за нього Ганнуся.

Бідний соловейко! Він теж турбувався, бо мав своє гніздечко, дружину й маленькі діти. — Їх він мусів доглядати й годувати.

— Ганю! — почула із ліжка ледви чутний голос Настуні. — Ходи сядь біля мене, бо мені боязко самотою.

Але Ганя і не ворухнулася.

„От погане дівча!“ — думала вона. „Не може ні одної хвилини бути спокійне... Все сиди та сиди біля неї... Вона зовсім не хора, а тільки пеститься, щоб біля неї упадали. Отже ні, візьму та й піду в сад“.

— Ганю люба, миленька! . — просила дитина з сльозами на очах Прийди до мене на хвилину!...

„Ні, не піду!“ — суворо сказала Ганя.

Вона ще краще примостилася на стільци, поклала на стіл руки, а на них голову і так затихла. А соловейко за вікном все співав...

І, враз, щось дивне, чудове, почулося в пісні соловейка. Ганнуся стала прислухуватися. Соловейко щебетав людською [illegible]

— Жила на світі безсердечна дівчина Ганнуся... — виспівував соловейко. — Мама сказала її, щоби вона посиділа біля своєї маленької, хорої сестрички, але вона не захотіла.. Тоді Бог звелів своєму ангелові, щоб він злетів на землю і взяв Настуню на небо... Бог сказав: „Настуня тихенька і спокійненька дівчинка, а Ганнуся не заслуговує мати таку сестричку!..

В тім якесь надзвичайне сяєво осяяло всю хату й подвірря. Ганнуся побачила ангела в ясно промінній одежі, який тримав на руках Настуню... Серце Ганнусі затремтіло й аж тепер їй стало жалко розлучатися з нею. Згадала, яка вона була тихенька та чемна та щира дівчинка і вона кинулась до ангела, вхопила його за край ясно-промінної одежі і стала благати:

„Милий ангелочку!.. Не забирай нашої Настуні, лиши її нам! Я її люблю, я її буду доглядати!

Але ангел не слухав Ганнусиного благання. Він легенько відхилив її рукою, стеля в хаті розкрилася й ангел з Настусею полетіли на небо... Заломивши руки стояла Ганнуся і, дивлячись в гору, тяжко заридала . Так заридала, що аж прокинулась.

Як же вона втішилась, що це був тільки сон!... У хаті було тихо, як і раніше. Соловейко за вікном голосно щебетав, а з ліжка чувся тихенький плач Настуні. .

Ганнуся вискочила зза стола

— Я зараз Настуню!... Вибачай! Я йду до тебе!..

Вона прийшла до ліжечка і, нахилившись над ним, поцілувала сестричку в бліде личко так ніжно, як ще ніколи не цілувала її...

Великі, карі оченята Настуні радісно блиснули й на худому личку, як дві рожеві цяточки, зачервонілись румянці від радости й задоволення. Швидко прийшла мама й дуже тішилася, як побачила Ганнусю біля Настуні. Ганнуся розповідала якусь казочку, а Настуня, забувши свій біль, цікаво слухала

З того часу Ганнуся змінилася. Вона стала щирою, ласкавою й прихильною до всіх, а найбільше до малої сестрички, бо вона й досі не в силі того забути, що співав соловейко...

КРУК І ЛИС.

Крук — то великий злодій. Це кождий знає. Одного разу вкрав він кусень сира і сів з ним на дереві. Заглянув його лис, занюхав смачний сир, підбіг під дерево і так став до крука говорити:

— Добрий день тобі, пане круче! Який же ти гарний. Як ти мені подобаєшся! А як що твій голос відповідає твоїм перам, то мусиш чудово співати.

На ці слова крук мало не вискочив з піря з великої радости. Він хотів понисатися своїм гарним співом і відчинив клюв. В тій самій хвилі опустив своє крадене добро на землю. Лис вхопив сир, зїв його зо смаком, аж облизався, а відтак сказав до крука:

— Мій любий пане! Навчися тепер, що кожний підхлібник жиє коштом того, хто його слухає. За цю науку заплатив ти тепер своїм сиром.

Крук страшно змішався, коли почув таку насмішку лиса. Він був би з сорому і з досади навіть почервонів, коли б з роду не був чорним. За те заприсяг собі, що вже більше не дасться обдурити підхлібникам.

ПОСТУП.

У церковній праці, як і всякій іншій, бувають світлі моменти, але також є й сумні, важкі. Весь тягар тої праці лежить на плечах віруючих членів нашої церкви та на її провідниках-священиках.

Треба сказати, що наша церковна робота має багато противників.. Між ними є всякого рода безбожники. Їм ми не дивуємося. Але й є також ніби християни, що з тих, чи інших причин завзято поборюють рух Української Православної Церкви в Канаді.

Поза те маємо труднощі фінансові. Наша Церква ще молода на канадійському українському грунті, вона тільки росте. Вона потребує фондів не тільки на загальну церковну роботу, але також на будову нових церков, на цвинтарі, на будову потрібних льокалів.

Не можна не згадати також труднощів на релігійно-моральному полі, хоч, хвала Богові, вони не великі. А все ж таки не сміємо ними легковажити, бо живемо в оточенню, де всякі реформи, касування та скорочення є в моді. На щастя ці настрої, чи погляди між нашим українським православним загалом не приймаються. Ось кілька примірів:

Перед Великоднем, у часі великого посту, відбувається всюди по наших церквах свята сповідь. Сповідаються такі, що все сповідалися, але приступають до св. сповіді й такі, що довший час здержувались від неї. Їх били сумніви. Вони мали свої погляди на цю справу. Деякі вважали св. Сповідь залишком давної практики Церкви. Однак переконались підо впливом науки Церкви про хосенність і потребу св. сповіді й приступили до неї, як дійсні каяники, й визнавали свої провини перед Богом.

В іншій околиці організація молоді СУМК мала свої сходини. В дискусіях над пляном праці виринула думка устроїти програмовий, соціяльний вечір при найблизшій нагоді. Так стає молодий сумківець і пригадує, що дата такого вечірка припадає на перший тиждень великого посту й зазначує, що не годиться устроювати вечірка у той час. Збори отже рішили здержатись від підприємства в перший тиждень, та взагалі протязі цілого посту. Що ж ц[illegible] А те, що молодь наша виховує[illegible] шій Церкві на добрних, побож[illegible] чих громадян. Варто було б [illegible] молодь, як приступала до [illegible] Вважаю, що це є поступ.

У Страсний Тиждень і в часі Великодня було можна завважити велике р[illegible]лігійне оживлення серед наш[illegible] Церкви наші стали на якийсь [illegible] редком всього заінтересовання [illegible] у Богослуженнях, відвідування [illegible] Гробу, жертвенність на тацу, [illegible] су церков, праця жіноцтва [illegible] коло прикрашувань святих [illegible] взагалі церков — це все показує, що виховна праця нашої Церкви має успіх. Це є поступ, який заохочує всіх церковників до більшої, активнішої [illegible] Церкви й Божої слави

Подекуди вже стало звичайним явищем, що члени Церкви самі приносять гроші на дієцезіяльний фонд, [illegible] плачується всі загальні потр[illegible] Церкви. Був час, коли треб[illegible] дити за датками на дієцезіял[illegible] треба було пояснювати [illegible] приватно про конечність так[illegible] Нині вже бачимо овочі тої пра[illegible] ни самі, без спонуки, виконують [illegible] обовязок. Хто цими справами [illegible] чується і кому вони лежать на [illegible] бачучи це, мусить радіти.

Це є поступ. Не помагає [illegible] кириння ворогів Церкви. Наоборот, [illegible] рожі почини, або діла обертаються в ніщо. Наша Церква скріпляється рядами добрих, свідомих і побожних членів молодих чи старших; скріпляється религійністю і моралю та фондами. Можемо з цього лише радіти.

„До гори піднесімо серця“

о. Є. Г.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
релігійно-громадський часопис для народу
„Ш Л Я Х“

що його видає Товариство ім. Петра Могили в Луцьку, на Волині.

„ШЛЯХ“ виходить тимчасово один раз на місяць, числить 16 сторін друку й відзначається багатим змістом та ілюстраціями.

Передплата за 12 чисел в рік виносить **один долар**, або його рівновартність в злотих.

Замовлення й гроші слати на адресу:

"SZLACH",
ul. Lubarta 10, Luck na Walyni, Poland.

І ПОМЕРШОМУ НЕ ДАЮТЬ СПОКОЮ.

(Редвей, Алта.)

В нашій околиці помер старенький чоловік, котрий скінчив 73 роки життя.

Від початку заснования в цій місцевости укр. греко-православної церкви небіщик був правдивим і добрим парафіянином і через весь час служив церкві, бо був дяком. Він точно ходив до церкви, хіба котра яка недуга перешкодила. Іншої перешкоди для него не було, — ні гроза, ні буря, ні болото його не спиняли. І так ходив і служив церкві через 18 років. Платні за дякования не жадав ніколи, а до того ще й [illegible]ську вкладку точно платив та при всякій роботі помагав

Але тепер по його смерти знай[illegible] такі люди, що і померлому [illegible] дати спокою. Отже було, [illegible] люди приходили помолитися [illegible] його душу, а другі [illegible] сваритися з живими чо[illegible] покійний не був католиком, але [illegible]ним. Треті сварилися, чо[illegible] батька не ховає його на ка[illegible] цвинтари, але на право[illegible] коли вже небіщика в [illegible] то одна жінка кри[illegible] дурний одурів, на якій [illegible] а інші священикові [illegible] і до хреста не шли [illegible] що того хреста не при[illegible]

[illegible] те ваш розум? То [illegible] не даєте спокою? [illegible] же земські партії покинув [illegible] у вічність до свого Отця Небесного.

Т[illegible] тим, котрі бажали, щоби [illegible] хоч по смерти [illegible] — покійний дуже [illegible] за їх щиру любов до нього [illegible] в кінці дякує що сказали при його могилі, що він [illegible]

[illegible] були крім православних [illegible] католики і римо-католики [illegible] віддали послідну прислугу [illegible] крім членів одної родини. [illegible] їх наклонили другі чесна несвідомість. Прийде час, ко[illegible] краяни будуть знати, до я[illegible] церкви належати й тоді ніхто не може їх баламутити.

І. Салук.

І ЄВАНГЕЛИКИ СВИСТУНОВИ ПОМАГАЮТЬ.

(Торонто, Онт.)

Однодумці В. Свистуна, як рівножений Свистун та його „Р. Н.“, переконують людей, що його робота є добра, оздоровляюча та на місці. Так воно може виглядати людям що нічого путнього не роблять, або не хочуть робити, а коли що на силу зроблять, то підносять крик аж до небес, бються в груди й кричать гвалт, які ми щирі, примірні та працьовиті. А коли люди не думають так, як вони, то їх єяких-таких треба навчити, провчити та перетягнути на своє. Або остаточно критикувати їх як найгірше, робити з мухи вола і за найменшу дрібницю треба їх осудити та обкидати болотом. Якраз в цій цілі приїхав В. Свистун до східної Канади і вдарив з цілої сили на всіх і вся, що з ним не погоджуються та що не вважають його за найбільшого чоловіка не тільки між українцями, але на цілій кулі земській

Побут В. Свистуна в Торонто показав, що до нього відносяться прихильно протестанти й євангелики, які видали своє „посланіє“ та розіслали до видатніших людей в Торонто. В тім посланію якийсь прічер плутає мову московську з українською та називає Свистуна „докладчиком“. З мови посланія мені виглядає, що його написав якийсь москаль, що навчився української мови лише настільки, щоби людей зурити.

Пише автор посланія який з приводу „докладів“ Свистуна старається в каламутній воді рибу ловити, що брати гроші від чужих за „євангельську“ роботу не є гріхом. Бо, мовляв, ось і православні позичають гроші в протестантських банкирів і віддають.

Коли так, то прічер має чисту совість перед Богом і лише перед людьми він може отверто і смило брати і розпускати гроші, коли наші банкери дають. Отак з прикрого положення старається викрутити хитрий малорос та [illegible] і ставу собі зробити

В іншім місци пише оней хитрий малорос що молодь, вихована в євангельських школах, є краще вихована, бо вона знає свою історію та вміє по українськи читати. Автор посланія досягає вершка дурноти пишучи таке:

Наприклад люди в Европі ходили боси і в сорочках підперезані мотузами. Приїхавши в Канаду вони взулись, зодягли кравати і [illegible] котрі із них по трьох місячній теологічній підготовці стали в проводі прав. церкви“ Я не знаю, яку теольогію і освіту має прічер Фесенко, але скажу, що коли хто хоче [illegible] критикувати, або вчити, то [illegible] дити в [illegible]рзтянках“ та курити „махорку“, Я сказав би, що прічер Фесенко марнує свої літа й [illegible] в Канаді пробуючи вчити християн християнства. Сто раз краще він зробив би, колиб поїхав до ма[illegible] Росії, а там є кого навертати: не сотки, не тисячі, а мільйони людей що не знають котра ліва а котра права. Ось, поїхавши туди, він, прічер Фесенко зробив би добре і християнське діло. А ми вже і без нього дамо собі якось раду.

А всім тим „євангеликам“ та „націоналістам“, що беруться критикувати православних українців я радив би, щоби вперед очистили свою власну одежу і не лізли брудними між людей.

Православний

СВЯТО 950-ЛІТНОГО ЮВІЛЕЮ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ.

(Іст Селкірк, Ман.)

День 7-го серпня ц. р. остане на довгий час в памяти членів Української Православної Громади в Іст Селкірк. Цего дня ця громада святкувала подвійне свято: Ювілей Хрещення України і відвідини Архипастиря Укр. Греко-Православної Церкви в Канаді, Високопреосвященого Архієпископа о. Іоанна Теодоровича.

Завдяки гарній погоді, та великому числу присутних, свято випало надзвичайно гарно.

Крім місцевих громадян зїхалося поважне число й позамісцевих, як з Тиндал, Поплар Парк, Селтон, Вінніпег, і Фрейзервуд.

Після Архиерейської Служби Божої, підчас якої співав хор з Вінніпегу під управою пана М. Пасічняка, всі гості удалися до Народного Дому на спільний обід, який приладило Українське Жіноче Товариство цеї громади. Слід зазначити, що обід був дуже смачний та багатий на страви

По обіді слідувала святочна академія, пітчас якої предсідником був добре звісний українському загалови пан І. Соломон, адвокат з Вест Селкірк

На початку програми п. Соломон пояснив присутним ціль та значіння такого свята.

Опісля хор з Вінніпегу відспівав пісню „Почаївська Божа Матір“. Ця пісня, думаю, кожного читача повела духом в ті часи, коли турки й татари напалали на наші землі та руйнували й палили церкви й монастирі

Головним бесідником свята був о. Владика Теодорович, що дуже ясно й поучаючо представив значіння християнства для українського народу, вказуючи особливо на заслуги князя Володимира Великого. По промові о. Владики присутні, на знак вдоволення з його промови та пошани до його особи нагородили його довгими та гучними оплесками. Опісля слідували пісні, та декламації, що бадьоро настроювали присутних. На особливу увагу заслугує деклямація панночки Сузанської п. н. „На київських горах“, яку вона виголосила дійсно по майстерськи. З великим захопленням слухали присутні дуету п. Г. Угринюка й п. Дорочинського „Де ти бродиш, моя доле“, та нагородили їх довгими оплесками.

Опісля промовляв о. мітрат С. В. Савчук. Він в свой промові, навязуючи її до теми свята, сказав, що християнство принесло українському народові світло науки й знання та взагалі піднесло його під кожним зглядом, але разом з тим наложило на нього важкий, але святий обовязок обороняти Христову науку й церкву перед відвічними ворогами українського народу

З українських часописів зі старого краю довідуємося — говорив о. Савчук, що саме тепер Польща гірше турків і татар нищить українську православну церкву. Більше, як 120 церков і каплиць на протязі півтора місяця польський уряд приказав зовсім знищити. Десятки інших церков казав замкнути, а ще інші церкви були польськими ксьондзами, при помочи поліції, пересвячені на костели. Все це діється на українських землях Волині, Холмщини й Підляша. Нинішне переслідування православних українців нічим не ріжниться від середновічної інквізиції.

По промові о. Савчука рішено як найрішучіше запротестувати перед культурним світом проти знущань католицької Польщі над вірними православної церкви в Польщі. На доказ протесту всі присутні, між якими були також наші брати католики, повстали з місць.

По промові о. Савчука присутні нагородили його довгими оплесками.

Кінцеве слово виголосив о. І. Дмитрів, парох громади. Він подякував о. Владиці та о. Савчукові за їх промови, з яких, як сказав, він і присутні багато доброго навчилися.

Дякував дальше хорові з Вінніпегу, який дуже багато своїми піснями причинився до звеличання свята. Подякував також і панові Богоносові, що підчас Богослуження заступав місце дяка

Дякуючи Жіночому Товариству за обід, о. Дмитрів сказав, що обід був дуже добре зготований, за що жінкам належиться щира подяка й признання від всіх гостей. Незабув також подякувати за труд і вміле перепровадження програми свята п. Соломонові та всім присутним гостям.

Слід зазначити, що громада в Іст Селкірк хоч невелика чисельно, сильна та велика духом. Громада ця розуміє своє завдання і вірить в кращу долю нашого народу та його Рідної Церкви.

Без сумніву працю цеї громади благословить Господь Бог, Він допоможе її побороти всі труднощі і стати одною з найкращих громад Української Православної Церкви в Канаді.

Присутній.

ГРОМАДА СВОЙОМУ ДУШПАСТИРЕВІ.

(Монтреал, Кве.)

Українська Православна Громада в Монтреалі, Кве. дня 28 липня ц. р., в день Святого й Рівноапостольного Українського Князя Володимира урочисто вшанувала день ангела свого душпастиря Всеч. о. Володимира Слюзаря

В згаданий день, після святої Служби Божої, на паперти храму виступили проти о. пароха прибрані в українські строї діти Рідної Школи, Софія Ковальчук, Слава Кошлай і Евгенія Янчак. Е. Янчак в імені Рідної й Недільної Школи висловила привітання-поздоровлення та побажала іменникові довгих і щасливих літ й сили та витривалости у його виховавчій і душпастирській праці. Панна С. Кошлай передала китицю живих квітів

Зворушений такою несподіванкою о. В. Слюзар подякував діточкам за їх дар та у своїй промові приобіцяв підтримувати „Молоду Громаду“ всіма своїми силами. До цієї прекрасної картини приглядалися чисельно зібрані родичі і в кожного з них помітні були сльози зо зворушення й радости. Після передачі квітів присутні кожний зокрема склав о. пароxові поздоровлення й привіт

В 9-ій годині вечера саля була уставлена столами, прибрана гарними живими квітами й наповнена членами всіх товариств, що гуртуються біля Рідної Церкви. Ждали на поязу о. Слюзаря, що в цей вечір мав тут бути в справах службових При вході чекав на нього учень Рідної Школи, син п. Теофілі Даковської, Мирослав, з китицею чудових квітів. З появою о. Слюзаря він підступив

ДВІ ЖІНОЧІ КРАСІ.

(Докінчення).

До самого міста досада мучила Степана. Чому воно таке діється? Він любить Оришку, вона гарна, але... Хіба можна хору матір саму в хаті зоставляти? Він своєї матері так не зоставив би. Він сусіда доглянув би. Тай Орищина мати благословила не Оришку, але Гапку — сусідську дочку...

Степан йшов, а в його серцю йшла боротьба між тим, чого він хотів би, і тим, чого він не хоче. І вже дві дівчині бачив він перед очима — одну близку серцю, другу близку совісти.

Гапка вродою належала до звичайних дівчат. Не була красавицею. Не цокотуха. Тиха, спокійна. З тих, що стають завсігди в другий, дальший ряд.

Вийшовши з села, Степан пішов через поля, на впростець, стежками, межами та суголовками (маленькими доріжками), а коли під містом вийшов на широкий шлях, то зустрів гурт ярмарковців, а між ними Оришку. І тут вперве побачив він її з такої сторони, з якої не бачив ніколи. Веселійша, ніж потрібно, кидає очима за багато на всі сторони, регочеться над міру, шкірить зуби до всіх... Так Степанови здалося. А може справді так воно було.

— Ти йдеш на ярмарок, а мати слаба... Може післала тебе за чим, — сказав Степан ніби з докором, ніби з запитом.

— Е, мамі нічото не шкодить, — відповіла Оришка, махнувши рукою, — послабують тай подужають. Чого їм треба?

— Так ти за чимсь для себе...

— Для себе... Коралі хочу купити

І почала оповідати, що то в неї ще на гадці, та за чим вона на ярмарок вибралася.

— А чи не можна було пождати, поки мамі стане лекше?

Оришка засміялася:

— Е, Степане, ти ще старих людий не знаєш. Вони не такі слабі, як кажуть..

Такі слова мов тернина вкололи серце Степана.

Аж ось і ярмарок. Що хочеш — можеш купити. Що маєш — можеш продати. Коні, корови, вози, одежа, чоботи, серпи, коси, словом — є все, чого тобі треба і чого цілком не треба.

Пішов Степан за своїми орудками. Купив косу, купив ще що і вже готовий до дому вертатися. Та зайшов він ще в той кут, де коралі продають. Думає: побачу Оришку. І справді стрів її, коли приміряла то одні, то другі, то треті, то пяті.

— Чи справді тобі їх конче треба? В тебе ж є коралі, — зауважив Степан.

А вже ж, що треба, а ті, що маю, можу і тобі подарувати, — сказала Оришка ніби жартуючи. — Маю їх аж троє...

Степан мовчав. Не знав, що має говорити. Коли ж Оришка за коралі заплатила, запитав:

— Ти маєш ще щось купувати?

— Ні, вже все купила .

— Отже підеш до дому?

Оришка замахала рукою:

— Що це ти, Степане! Адже я ще міста не бачила. Я ще йду на місто подивитися.

— Так ми разом йшли би... Я ще дещо невеличке куплю, тай готов йти.

Тут, надійшли знакомі і потягнули Оришку з собою.

— Ми ще побачимося, — сказала вона до Степана, відходячи.

Але Степан не ждав і за хвилину вибравя до дому. Йому хотілося йти самому, бути самому з собою. Багато чого передумав він дорогою.

Переходячи селом, він знов вступив до Орищиної матері.

— Як вам, здоровші стали?

— Ні, Степане. Однаково...

— Скажу мамі, щоби зайшли.

— Спасибі. Тут була Гапка, добра дівчина! Хату прибрала. Вона за мене не забуває... А чи бачив Оришку?

— Бачив, але вона ще всего не покупила, а я квапився до дому...

Вийшовши на вулицю, він зустрів Гапку.

— Куди це ти?

— Адже ж Настя слаба, — сказала Гапка, — то йду до неї. Оришка пішла на ярмарок, а та сама лежить..

— Добре і святе діло робиш, Гапко, — сказав Степан, — а я спішуся, отже бувай здорова, добра дівчино!

І пішов не оглядаючись. Гапка хвилинку дивилася йому в слід. Дуже привітно говорив.. Може оглянеться.. Ні! А гідний хлопець..

Оришка вернулася до дому аж вечером.

Від того часу Степан на очи не показувався Оришці. Не хотів з нею стрічатися. А всі бачили, що в нього щось важне на думці і важке на души.

Не втерпіла Оришка і зайшла до Степанової матері за ділом якимсь. І при нагоді питає:

- Що це тебе, Степане, нігде не видно?

— Нігде не ходжу...

— Чому ж то? Розсердився на мене, чи що?

-- Знаєш, Оришко, нам не подорові, — сказав він, — і тому ми не бачимося..

Тут надійшла Степанова мати й Оришка пішла не довідавшись нічого більше.

Не минуло три тижні, як Степан післав сватів до Гапки. Несподіванка була цілому селу — старим і молодим. Адже склалося, чого ніхто не сподівався. В чім була причина такої несподіванки? Але ніхто не довідався. Степан і найблищим приятелям нічого про те не сказав. На всі запити відповідав: Таке судилося! Тільки й було його бесіди. Пощо людям про немилу річ розказувати?

А Оришка... Поблідла, помарніла. Довго журилася. Та мабуть не розуміла, що через власну легкодушність стратила Степана.

Вкінци і вона пішла заміж, та вже за такого, що колись сама з нього сміялася.

На таких подіях люде склали приказку, що: Сам чоловік буває причиною своєї біди. Або: Як собі постелиш, так виспишся... Як дбаєш, так маєш.

(Ц.)

ҐРІХ ЧИ НІ?

Пише о. Луговий про свої враження з подорожі до Святої Землі, але пише так, щоби бодай трошки зробити пропаґанду римській церкві та римській політиці.

При тім не забув кинути камінцем на православних та ще кого. Фільософує він про те, як то православні відлучилися від Риму, та які вони через це великі грішники! Де ж таки — не признавати папи римського заступником Ісуса Христа! Хто таке вигадав?

А далі пише, що є такі православні, що несвідомо не признають папи. Ну, такі православні не є такі великі грішники, як ті, що свідомо відреклися „святішого отця". Зглядом тих, що уродилися в православній вірі, або були в ній виховані, о. Луговий став на диво поблажливий і каже: „Прости їм Боже гріха, бо не знають, що роблять".

Значить: Перших треба бити, карати, печи, тортурувати за те, що Рим покинули. А другим треба вибачати.

Гнучка політика католицизму.

А поправді католики не мають причини вважати себе за ліпших від православних. Коли добре розважити справу то видно, що православні християни ще найбільше збдижені до Ісуса Христа своїм життям, праведністю й терпінням за Христову віру. На православних християн іде наступ ворогів Христа цілими століттями. Іслям, монголи, а тепер большевики безнастанно нападали й нападають на православний схід. За той час католицький захід мав змогу розвиватися. Та коли католицизм блестит наверх, то православіє сильне внутр. Й тому воно змогло через віки устояти проти нападів з боку ворогів Церкви.

Католицькі провідники багато кричать і пишуть проти православних. Це зраджує їхню неспокійну совість за те, що покинули українську православну віру, віру наших славних предків, і приєдналися до ворогів нашої церкви й нашого народу. А це далеко більший гріх чим не вірити в грішного, українцям ворожого папу римського

Є. Д. Г.

РОЗВОДИ МІЖ АРИСТОКРАТАМИ.

Недавно англійський єпископ Фредерик Гокс, з Кінґстону, в Англії, зробив закид, що з „Палатою Панів" (Гавз оф Лордс) недобре — забагато в ній тих, що розводилися. Він сказав

— Уявляю собі, що коли перейдетеся по палаті Панів, то знайдете такі як ніде примири, як і денебудь

Цим заінтересувався часопис „Івнінг Стандард", розслідив справу і знайшов ось що:

Палата Панів має 759 членів. З тих 55 були в розводовім суді, 5 з них по 2 рази, отже 60 розводових справ, а з тих 41 розводів перейшло на жадання жінок. Всі з розведених знов поженилися, крім 8-ох. Взявши загалом, то з нинішних членів Палати Панів 7 процент є розведених. А число розведених серед широкого загалу в Англії виносить менше, ніж 1 процент. Щодо титулів, то розведених є: князів 4, маркізів 2, вайкавнтів 5, графів 17, баронів 27

Наведені цифри є свідоцтвом морального стану життя висшої кляси. Життя там дуже розвезене, нестійне, без твердих основ. А де моральна сторона життя занепадає, там мусить прийти загальний занепад, що захопить і низші верстви. Моральний занепад, це дорога, що веде до загальної катастрофи.

Ціни Церковного Світла Пішли в Долину.

Завсігди маємо повний вибір церковних річей на складі

Пишіть по катальоґ.

В. ЛЕВИЦЬКИЙ — управитель.

Wm. GROSS & Co.

322 MAIN ST., WINNIPEG.

ДЕ ДОКАЗИ?

Каже народня пословиця: „бреши, та міру май". Ця пословиця є загально відома, але виходить, що редактор „Рідної Церкви" ніколи про неї не чув. А як і чув, то, редаґуючи послідне число „Рідної Церкви", про неї „забув".

„Рідна Церква" виходить під числом 606 МекАртур Билдінг. Під цим числом міститься також адвокатська канцелярія п. В. Свистуна. Виходить, — що редактор „Рідної Церкви" і п. Свистун — це собі зовсім близькі люди. На ділі це одна особа.

Коли б Свистун був хоч троха застановився над тим, що писав до своєї „Рідної Церкви", — то сумніваюся, чи його думки були б появилися друком.

Приміром стаття „Плани дальшої праці" починається такими словами: Ввиду того, що о. Савчук робить всякі заходи, щоб тримати всіх священиків нашої церкви (підчеркнення моє) під своєю твердою диктаторською рукою на стільки сильно, що ніхто з них не може навіть своїх критичних зауваг виявити, щоб тим не наразитися на „суспензу" і виключення..."

Гладко пише, — тільки все те неправда. Перечитайте ту його писанину та подумайте, чи є в ній хоч троха можливого? Свистун або перестав логічно думати, або свідомо пробує очернити голову Консисторії, в особі о. С. В. Савчука. Мовляв: Дивіться, люди добрі який то безмежно злий той адміністратор, він грозить священикам суспензою, якби котрий з них тільки поважився робити свої критичні зауваги. Дивіться, він грозить (чим?) навіть Епископові, коли б той противився його думці. А про світських членів Церкви вже нема що й говорити. Бо коли грозить Епископові й священикам, то що ж говорити про світських членів? Ая грозить, й тому треба його обовязково усунути. Він не те, що я. Я одинокий, що дбаю про волю й долю вірних Укр. Церкви. Я праведник над праведниками. Я не лише провідник цілого українського народу, але розум над розумами. Я знаю і закони, й теольоґію й книговодство й все, що хочете. Я не такий, як о. Савчук, що всім грозить, і нікого не хоче слухати, навіть мене, Свистуна, ... Отже — геть з ним!

Свистун, як говорять ті, що його блище знають, любить хвалитися, який то він хитрий та проворний та які в нього здібности видіставати всякі листи й документи (він цим і на Семім Соборі хвалився у звязку з „тезами"). Як так, то чому не наведе бодай одного листа, яким о. Савчук грозив би суспензою будь котрому священикові, що поважився б висловити думку, противну думці о. Савчука? Легко вигадувати листи, чи які інші документи, та „інціденти", але я хочу не голих слів Свистуна, а доказів. Отже хочу доказів, що о. Савчук погрожує, або погрожував священикам „своєю твердою диктаторською рукою". Я дальше хочу знати, як він це робив, чи робить: Устно?, Листовно? Телефоном? Через радіо? Телеграфічно? Чи може „бездротним телефоном", який грає таку важну ролю в Свистуновій авантурі? Одним словом — як? А також, — **де й коли?**

Якби о. Савчук давав священикам „накази" „своєї твердої диктаторської руки" в будь котрий з повище наведених способів, Свистун певно був би їх переловив (він же хвалиться, що в нього є до цього здібности), й надрукував в „Рідній Церкві", а до того догори ногами. Він цього дотепер не зробив, — значить таких, чи подібних наказів Свистун в своїм „архіві" не має. І не буде мати, бо вони існують тільки в його буйній уяві.

Я, один із групи наймолоших священиків, заявляю, що писанина „Рідної Церкви" про „тверду диктаторську руку" о. Савчука є нечесна, безпідставна та нічим неоправдана. **Бо я не одержав ані одного такого, чи подібного наказу в будь якій формі за останніх два роки,** тобто від часу, коли я став священиком. По моїй думці, коли б хто зо священиків мав діставати які „накази", то в першій мірі наймолодші, а між ними і я. Але ні я, ні хто інший зо священиків їх не дістав, отже писанина „Рідної Церкви" є лише підлим і безпідставним накидом на о. Савчука. Свистун мабуть знає, що якби він був на місці о. Савчука, він справді старався б показати силу „своєї диктаторської руки", — отже хоче вмовити в людей, що й о. Савчук це робить.

Правда, тверда постанова в о. Савчука є, і мусить бути. Без його твердої постанови і твердої (не диктаторської) руки Свистун і Ко. могли б свобідніще гуляти по церковному полю й наносити Церкві шкоду. Слава о. Савчукові за його неподатливість та відвагу постояти твердо, в обороні Церкви, хотяй за це йому доводиться не одну гірку чашу випити від таких, як Свистун і його „мальчики". Не тяжко догадатись, чому Свистун так о. Савчука не любить та чому видумує на нього несотворені річи, до „диктаторської руки" включно. Свистун натрапив на людину сильніщу характером та стійніщу в своїх переконаннях, як він самий, а що не може перемогти його в спосіб, який в англійців називається „фейр плей", він обкидує його болотом. Та люди вже навчилися пізнавати правду навіть тоді, коли її несовісні типи обкидають болотом, отже й в цім випадку пізнали, що правда є за о. Савчуком, а не за Свистуном і його „мальчиками".

Свящ. С. П. Симчич.

ІМЕНА НА „ЦЬКИЙ" І „СЬКИЙ" ТА РИМО-КАТОЛИКИ.

В деяких українців є ще й нині думка, що імена, які кінчаться на „ський", або „цький", це польські імена, а люди, що їх мають, це Поляки.

Але такий погляд цілком хибний. Його поширили поляки, щоби баламутити українців.

Імена з закінченями на „ський" і „цький" між українцями, це українські імена. Адже слова з закінченям „ський", „цький" належать до української мови, до української граматики. Кажемо: київський, тернопільський, борщівський, буковинський. Це форми української мови. Слова, якими означуємо, з якого місця чоловік походить, закінчуються в українській мові на „ський", або „цький". А на їх взір творилися подібні назви взяті від яких будь предметів: хлібецький, цибульський, горохівський; або слова, що означають залежність від осіб, чи урядів: князівський, царський, гетьманський, старостинський...

Це все показує, що слова з закінченням на „ський" і „цький" є складовою частею української мови.

Погляд, що чиєсь імя кінчиться на „ський", „цький" повстав ось як: давна українська шляхта звала себе по місци, з якого починала свій рід, і так: Острожські (з Острога), Шептицькі (з Шептиць), збаражські (зі Збаража) і т. п. Коли ж опісля та шляхта спольщилась, то поляки почали українцям казати: „Бачите! Хто має імя на „ський" і „цький", той поляк. І хоч би він вважав себе українцем, то він таки з поляків походить". — Але така бесіда, це баламучення українців.

Нині серед українців багато є імен з закінченням „ський", „цький". Було їх завсігди багато. Берімо давні відомі імена: Хмельницький, Виговський, Острожський, Слуцький, Заславський, Значко-Яворський, Вишенський, Копистинський, Бортнянський...

Берімо в недавних і нинішних відомих українців: Руданський, Грушевський, Коцюбинський, Чехівський, Могильницький, Огоновський, Окуневський, Ніщинський, Трильовський...

„Українська Енцикльопедія" подає 29 імен Левицьких, відомих з громадської роботи, або громадських становищ, від кінця 18-го століття доси, хоч що правда — кількох з них не були працівниками для українського народу. Та все ж були вони з роду українці.

Є в нас ще імена на „ський" і „цький" з принятим в бесіді польським виговором, пр.: Голембйовський, Жулковський, Ґрабовецький... Але польський виговір нічого не доказує. Проста річ, що коли хтось звався Голубовський, Жовківський (від міста Жовкви), Грабовецький, то поляки кликали його на свій лад: Ґолембйофскі Жулкофскі, Ґрабовецкі, а за ними польський виговір принимали й українці. Як в Канаді принимають за англійцями „Майк", „Джан".

Треба тут додати, що не тільки імя на „ський" і „цький" не є доказом польськости, але і римо-католицький обряд не є доказом, що римо-католик є поляком. Ажеж нині, на наших очах Польща всіми силами старається тягнути та примушувати греко-католиків і православних до латинського обряду. Таке було завсігди, коли поляки мали силу. За давної Польщі чимало українців під примусом перейшло до костела. І тому коли б українська свідомість була більша ніж є, то всі римо-католики, що говорять по українськи і мають українські звичаї, покинули б накинений їм латинський обряд.

Пригадати треба, що був час, коли кругом Кракова були українські села, отже і Краків збудований на колишній українській землі. І населення між Краковом і Перемишлем та Ярославом було тоді українське. Поляки, що нині там живуть, це потомки українців.

Це все треба нам памятати і несвідомим пригадувати.

НАСЕЛЕННЯ БОЛЬШЕВІЇ.

Большевицька статистика з 1927 року подає такий склад населення большевицької Росії:

Москалів	77,791,125	(53%)
Українців	31,194,978	(21,3%)
Білорусинів	4,968,289	(3,2%)
Козаків (?)	3,968,289	(2,7%)
Узбеків	3,904,622	(2,7%)
Татар	2,916,536	(2%)
Жидів	2,672,499	(1,8%)
Турків	1,715,175	(1%)
Німців	1,238,549	(0,8%)
Грузинів	1,821,184	(1,2%)
Вірмен	1,567,568	(1 1%)
Мордвинів	1,340,415	(0 9%)
Чувашів	1,117,419	(0,8%)

Крім того є там ще менші групи — Поляки, Башкіри, Вотяки, Кірґізи і др. Каже большевицька статистика, що немоскалів є там 70 мільйонів, однакож коли брати на увагу тамошні відносини, то знавці кажуть, що москалі не становлять там навіть половини населення. Також загадочний нарід „козаки".

ДВІ ЖІНОЧІ КРАСІ.

(Докінчення).

До самого міста досада мучила Степана. Чому воно таке діється? Він любить Оришку, вона гарна, але... Хіба можна хору матір саму в хаті зоставляти? Він своєї матері так не оставив би. Він сусіда доглянув би. Тай Орищщина мати благословила не Оришку, але Гапку — сусідську дочку...

Степан йшов, а в його серцю йшла боротьба між тим, чого він хотів би, і тим, чого він не хоче. І вже дві дівчині бачив він перед очима — одну близку серцю, другу близку совісти.

Гапка вродою належала до звичайних дівчат. Не була красавицею. Не цокотуха. Тиха, спокійна. З тих, що стають завсігди в другий, дальший ряд.

Вийшовши з села, Степан пішов через поля, на впростець, стежками, межами та суголовками (маленькими доріжками), а коли під містом вийшов на широкий шлях, то зустрів гурт ярмарковців, а між ними Оришку. І тут вперве побачив він її з такої сторони, з якої не бачив ніколи. Веселійша, ніж потрібно, кидає очима за багато на всі сторони, реготеться над міру, шкірить зуби до всіх... Так Степанови здалося. А може справді так воно було.

— Ти йдеш на ярмарок, а мати слаба... Може післала тебе за чим, — сказав Степан ніби з докором, ніби з запитом.

— Е, мамі нічого не шкодить, — відповіла Оришка, махнувши рукою, — послабують тай подужають. Чого їм треба?

— Так ти за чимсь для себе...

— Для себе... Коралі хочу купити... І почала оповідати, що то в неї ще на гадці, та за чим вона на ярмарок вибралася.

— А чи не можна було пождати, поки мамі стане лекше?

Оришка засміялася:

— Е, Степане, ти ще старих людий не знаєш. Вони не такі слабі, як кажуть...

Такі слова мов тернина вкололи серце Степана.

Аж ось і ярмарок. Що хочеш — можеш купити. Що маєш — можеш продати. Коні, корови, вози, одежа, чоботи, серпи, коси, словом — є все, чого тобі треба і чого цілком не треба.

Пішов Степан за своїми орудками. Купив косу, купив ще що і вже готовий до дому вертатися. Та зайшов він ще в той кут, де коралі продають. Думає: побачу Оришку. І справді стрів її, коли приміряла то одні, то другі, то треті, то пяті

— Чи справді тобі їх конче треба? В тебе ж є коралі, — зауважив Степан.

— А вже ж, що треба, а ті, що маю, можу і тобі подарувати, — сказала Оришка ніби жартуючи. — Маю їх аж троє...

Степан мовчав. Не знав, що має говорити. Коли ж Оришка за коралі заплатила, запитав:

— Ти маєш ще щось купувати?

— Ні, вже все купила...

— Отже підеш до дому?

Оришка замахала рукою:

— Що це ти, Степане! Адже ж я ще міста не бачила. Я ще йду на місто подивитися.

— Так ми разом йшли би... Я ще дещо невеличке куплю, тай готов йти.

Тут надійшли знакомі і потягнули Оришку з собою.

— Ми ще побачимося, — сказала вона до Степана, відходячи.

Але Степан не ждав і за хвилину вибрався до дому. Йому хотілося йти самому, бути самому з собою. Багато чого передумав він дорогою.

Переходячи селом, він знов вступив до Орищиної матері.

— Як вам, здоровші стали?

— Ні, Степане. Однаково...

— Скажу мамі, щоби зайшли.

— Спасибі. Тут була Гапка, добра дівчина! Хату прибрала. Вона за мене не забуває... А чи бачив Оришку?

— Бачив, але вона ще всего не покупила, а я квапився до дому...

Вийшовши на вулицю, він зустрів Гапку.

— Куди це ти?

— Адже ж Настя слаба, — сказала Гапка, — то йду до неї. Оришка пішла на ярмарок, а та сама лежить...

— Добре і святе діло робиш, Гапко, — сказав Степан, — а я спішуся, отже бувай здорова, добра дівчино!

І пішов не оглядаючись. Гапка хвилинку дивилася йому в слід. Дуже привітно говорив... Може оглянеться... Ні! А гідний хлопець...

Оришка вернулася до дому аж вечером.

Від того часу Степан на очи не показувався Оришці. Не хотів з нею стрічатися. А всі бачили, що в нього щось важке на думці і важке на души.

Не втерпіла Оришка і зайшла до Степанової матері за ділом якимсь. І при нагоді питає:

— Що це тебе, Степане, нігде не видно?

— Нігде не ходжу...

— Чому ж то? Розсердився на мене, чи що?

— Знаєш, Оришко, нам не подорові, — сказав він, — і тому ми не бачимося.

Тут надійшла Степанова мати й Оришка пішла не довідавшись нічого більше.

Не минуло три тижні, як Степан післав сватів до Гапки. Несподіванка була цілому селу — старим і молодим. Адже ж склалося, чого ніхто не сподівався. В чім була причина такої несподіванки? Але ніхто не довідався. Степан і найблищим приятелям нічого про те не сказав. На всі запити відповідав. Таке судилося! Тільки й було його бесіди. Пощо людям про немилу річ розказувати?

А Оришка... Поблідла, помарніла. Довго журилася. Та мабуть не розуміла, що через власну легкодушність стратила Степана

Вкінци і вона пішла заміж, та вже за такого, що колись сама з нього сміялася.

На таких подіях люде склали приказку, що: Сам чоловік буває причиною своєї біди. Або: Як собі постелиш, так виспишся... Як дбаєш, так маєш..

(Ц.).

ҐРІХ ЧИ НІ?

Пише о. Луговий про свої враження з подорожі до Святої Землі, але пише так, щоби бодай трошки зробити пропаганду римській церкві та римській політиці.

При тім не забув кинути камінцем на православних та ще кого. Фільософує він про те, як то православні відлучилися від Риму, та які вони через це великі грішники! Де ж таки — не признавати папи римського заступником Ісуса Христа! Хто таке вигадав?

А далі пише, що є такі православні, що несвідомо не признають папи. Ну. такі православні не є такі великі грішники, як ті, що свідомо відреклися „святішого отця". Зглядом тих, що уродилися в православній вірі, або були в ній виховані, о. Луговий став на диво поблажливий і каже: „Прости їм Боже гріха, бо не знають, що роблять".

Значить: Перших треба бити, карати, печи, тортурувати за те, що Рим покинули. А другим треба вибачати.

Гнучка політика католицизму.

А поправді католики не мають причини вважати себе за ліпших від православних. Коли добре розважити справу, то видно, що православні християни ще найбільше зближені до Ісуса Христа своїм життям, праведністю й терпіннями за Христову віру. На православних християн іде наступ ворогів Христа цілими століттями. Іслям, монголи, а тепер большевики безнастанно нападали й нападають на православний схід. За той час католицький захід мав змогу розвиватися. Та коли католицизм блестить наверх, то православіє сильне внутр. И тому воно змогло через віки устояти проти нападів з боку ворогів Церкви.

Католицькі провідники багато кричать і пишуть проти православних. Це араджує їхню неспокійну совість за те, що покинули українську православну віру нашіх славних предків, і поєдналися до ворогів нашої церкви й нашого народу. А це далеко більший гріх чим не вірити в грішного, українцям ворожого папу римського.

Є. Д. Г.

РОЗВОДИ МІЖ АРИСТОКРАТАМИ.

Недавно англійський епископ Фредерик Гокс, з Кінгстону, в Англії, зробив закид, що з „Палатою Панів" (Гавз оф Лордс) недобре — забагато там тих, що розводилися. Він сказав

Уявляю собі, що коли перечитаєте по палаті Панів, то знайдете там [illegible] примири, як і денебудь

Цим заінтересувався часопис „Івнінг Стандард", розслідив справу і знайшов ось що:

Палата Панів має 759 членів. З тих 55 були в розводовім суді, 5 з них по 2 рази, отже 60 розводових справ, а з тих 41 розводів перейшло на жадання жінок. Всі з розведених знов пожениались, крім 8-ох. Взявши загалом, то з нинішних членів Палати Панів 7 процент є розведених. А число розведених серед широкого загалу в Англії виносить менше, ніж 1 процент. Щодо титулів, то розведених є: князів 1, маркізів 2, вайкавнтів 5, графів 17, баронів 27

Наведені цифри є свідоцтвом морального стану життя висшої кляси Життя там дуже розвезене, нестійне, без твердих основ. А де моральна сторона життя занепадає, там мусить прийти загальний занепад, що захопить і низші верстви. Моральний занепад, це дорога, що веде до загальної катастрофи

Ціни Церковного Світла Пішли в Долину.

Завсігди маємо повний вибір церковних річей на складі.

Пишіть по катальоґ.

В. ЛЕВИЦЬКИЙ — управитель.

Wm. GROSS & Co.

322 MAIN ST., WINNIPEG.

ДЕ ДОКАЗИ?

Каже народня пословиця „бреши, та міру май". Ця пословиця є загально відома, але виходить, що редактор „Рідної Церкви" ніколи про неї не чув. А як і чув, то, редагуючи послідне число „Рідної Церкви", про неї „забув".

„Рідна Церква" виходить під числом 606 МекАртур Билдінґ. Під цим числом міститься також адвокатська канцелярія п. В. Свистуна. Виходить, — що редактор „Рідної Церкви" і п. Свистун — це собі зовсім близькі люди. На ділі це — одна особа

Коли б Свистун був хоч троха застановився над тим, що писав до своєї „Рідної Церкви", — то сумніваюся, чи його думки були б появилися друком.

Приміром стаття „Пляни дальшої акції" починається такими словами. „Ввиду того, що о. Савчук робить всякі заходи, щоб тримати всіх священиків нашої церкви (підчеркнення моє) під своєю твердою диктаторською рукою на стільки сильно, що ніхто з них не може навіть своїх критичних зауваг виявити, щоб тим не наразитися на „суспензу" і виключення..."

[illegible] пише, — тільки все те неправда Перечитайте ту його писанину і подумайте, чи є в ній хоч троха можливого? Свистун або перестав льоґічно думати, або свідомо пробує очернити [illegible] консисторії, в особі о. С. В. Савчука [illegible]: Дивіться, люди добрі, який то безмежно злий той адміністратор, він грозить священикам суспензою, якби котрий з них тільки поважився висловити свої критичні зауваги. Дивиться, він грозить (чим?) навіть Епископові, коли б той противився його думці. А про світських членів Церкви вже нема що й говорити. Бо коли [illegible] Епископові й священикам, то що казати про світських членів? Ая [illegible], й тому треба його обовязково усунути. Він не те, що я. Я одинокий, що дбаю про волю й долю вірних Укр. [illegible] Я праведник над праведниками. Я [illegible] провідник цілого українського народу, але розум над розумами Я знаю і закони, й теольоґію й книговодство й все, що хочете. Я не такий, як о. Савчук, що всім грозить і нікого не хоче слухати, навіть мене, Свистуна, [illegible]. Отже — геть з ним!

Свистун, як говорять ті, що його блище знають, любить хвалитися, який то він хитрий та проворний та які в нього здібности видіставати всякі листи й документи (він цим і на Семім Соборі хвалився у звязку з „тезами"). Як так, то чому не наведе бодай одного листа, яким о. Савчук грозив би суспензою будь котрому священикові, що поважився б висиловити думку, противну думці о. Савчука? Легко вигадувати листи, чи які інші документи, та „інциденти", але я хочу не голих слів Свистуна, а доказів. Отже хочу доказів, що о. Савчук погрожує, або погрожував священикам „своєю твердою диктаторською рукою". Я дальше хочу знати, як він це робив, чи робить: Устно?, Листовно? Телефоном? Через радіо? Телеграфічно? Чи може „бездротним телефоном", який грає таку важну ролю в Свистуновій авантурі? Одним словом — як? А також, — де й коли?

Якби о. Савчук давав священикам „накази" „своєї твердої диктаторської руки" в будь котрий з повище наведених способів, Свистун певно був би їх переловив (він же хвалиться, що в нього є до цього здібности), й надрукував в „Рідній Церкві", я до того догори ногами. Він цього дотепер не зробив, — значить таких, чи подібних наказів Свистун в своїм „архіві" не має. І не буде мати, бо вони існують тільки в його буйній уяві.

Я, один із групи наймолодших священиків, заявляю, що писанина „Рідної Церкви" про „тверду диктаторську руку" о. Савчука є нечесна, безпідставна та нічим неоправдана. Бо я не одержав ані одного такого, чи подібного наказу в будь якій формі за останніх два роки, тобто від часу, коли я став священиком. По моїй думці, коли б хто зо священиків мав діставати які „накази", то в першій мірі наймолодші, а між ними і я. Але ні я, ні хто інший зо священиків їх не дістав, отже писанина „Рідної Церкви" є лише підлим і безпідставним накидом на о. Савчука. Свистун мабуть знає, що якби він був на місці о. Савчука, він справді старався б показати силу „своєї диктаторської руки", — отже хоче вмовити в людей, що й о. Савчук це робить.

Правда, тверда постанова в о. Савчука є, і мусить бути. Без його твердої постанови і твердої (не диктаторської) руки Свистун і Ко. могли б свобіднище гуляти по церковному полю й наносити Церкві шкоду. Слава о. Савчукові за його неподатливість та відвагу постояти твердо, в обороні Церкви, хотяй за це йому доводиться не одну гірку чашу випити від таких, як Свистун і його „мальчики". Не тяжко догадатись, чому Свистун так о. Савчука не любить та чому видумує на нього несотворені річи, до „диктаторської руки" включно. Свистун натрапив на людину сильніщу характером та стійніщу в своїх переконаннях, як він самий, а що не може перемогти його в спосіб, який в англійців називається „фейр плей", він обкидує його болотом. Та люди вже навчилися пізнавати правду навіть тоді, коли її несовісні типи обкидають болотом, отже й в цім випадку пізнали, що правда є за о. Савчуком, а не за Свистуном і його „мальчиками".

Свящ. С. П. Симчич.

ІМЕНА НА „ЦЬКИЙ" І „СЬКИЙ" ТА РИМО-КАТОЛИКИ.

В деяких українців є ще й нині думка, що імена, які кінчаться на „ський", або „цький", це польські імена, а люди, що їх мають, це Поляки.

Але такий погляд цілком хибний. Його поширили поляки, щоби баламутити українців.

Імена з закінченнями на „ський" і „цький" між українцями, це українські імена. Адже ж слова з закінченням „ський", „цький" належать до української мови, до української граматики. Кажемо: київський, тернопільський, борщівський, буковинський... Це форми української мови. Слова, якими означуємо, з якого місця чоловік походить, закінчуються в українській мові на „ський", або „цький". А на їх взір творилися подібні назви взяті від яких будь предметів: хлібецький, цибульський, горохівський; або слова, що означають залежність від осіб, чи урядів князівський, царський, гетьманський, старостинський...

Це все показує, що слова з закінченням на „ський" і „цький" є складовою частею української мови.

Погляд, що чиєсь імя кінчиться на „ський", „цький" повстав ось як: давна українська шляхта звала себе по місци, з якого починала свій рід, і так: Острожські (з Острога), Шептицькі (з Шептиць), збаражські (зі Збаража) і т. п. Коли ж опісля та шляхта спольщилась, то поляки почали українцям казати: „Бачите! Хто має імя на „ський" і „цький", той поляк. І хоч би він вважав себе українцем, то він таки з поляків походить". — Але така бесіда, це баламучення українців.

Нині серед українців багато є імен з закінченням „ський", „цький". Було їх завсігди багато. Берімо давні відомі імена: Хмельницький, Виговський, Острожський, Слуцький, Заславський, Значко-Яворський, Вишенський, Копистинський, Бортнянський...

Берімо в недавних і нинішних відомих українців: Руданський, Грушевський, Коцюбинський, Чехівський, Могильницький, Огоновський, Окуневський, Ніщинський, Трильовський...

„Українська Енциклопедія" подає 29 імен Левицьких, відомих з громадської роботи, або громадських становищ, від кінця 18-го століття доси, хоч що правда — кількох з них не були працівниками для українського народу. Та все ж були вони з роду українці.

Є в нас ще імена на „ський" і „цький" з принятим в бесіді польським виговором, пр.: Голембйовський, Жулковський, Грабовецький... Але польський виговір нічого не доказує. Проста річ, що коли хтось звався Голубовський, Жовківський (від міста Жовкви), Грабовецький, то поляки кликали його на свій лад: Голембйофскі Жулкофскі, Грабовецкі, а за ними польський виговір принимали й українці. Як в Канаді принимають за англійцями „Майк", „Джан"

Треба тут додати, що не тільки імя на „ський" і „цький" не є доказом польськости, але і римо-католицький обряд не є доказом, що римо-католик є поляком. Ажеж нині, на наших очах Польща всіми силами старається тягнути та примушувати греко-католиків і православних до латинського обряду. Таке було завсігди, коли поляки мали силу. За давної Польщі чимало українців під примусом перейшло до костела. І тому коли б українська свідомість була більша ніж є, то всі римо-католики, що говорять по українськи і мають українські звичаї, покинули б накинений їм латинський обряд

Пригадати треба, що був час, коли кругом Кракова були українські села, отже і Краків збудований на колишній українській землі. І населення між Краковом і Перемишлем та Ярославом було тоді українське. Поляки, що нині там живуть, це потомки українців.

Це все треба нам памятати і несвідомим пригадувати.

НАСЕЛЕННЯ БОЛЬШЕВІЇ.

Большевицька статистика з 1927 року подає такий склад населення большевицької Росії:

Москалів	77,791.125	(53%)
Українців	31,194,978	(21,3%)
Білорусинів	4.968.289	(3,2%)
Козаків (?)	3,968,289	(2,7%)
Узбеків	3,904,622	(2,7%)
Татар	2,916,536	(2%)
Жидів	2,672,499	(1,8%)
Турків	1,715.175	(1%)
Німців	1,238,549	(0,8%)
Грузинів	1,821.184	(1,2%)
Вірмен	1,567,568	(1.1%)
Мордвинів	1,340,415	(0,9%)
Чувашів	1,117.419	(0,8%)

Крім того є там ще менші групи — Поляки, Башкіри, Вотяки, Кірґізи і др. Каже большевицька статистика, що немоскалів є там 70 мільйонів, однакож коли брати на увагу тамошні відносини, то знавці кажуть, що москалі не становлять там навіть половини населення. Також загадочний нарід „козаки".

„ВІСТНИК“
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

З КАТОЛИЦЬКОЇ ІНКВІЗИЦІЇ В ГАЛИЧИНІ І НА ВОЛИНІ.

Не можна зле осуджувати... — Тернопільське староство засудило греко-католицького священика Миколу Винницького, з Глубічка Великого, на заплату 100 золотих за те, що осуджував греко-католиків, які переходять на римо-католицький обряд. — Коли ж поляки силою примушують греко-католиків, або православних переходити до костела, то це нічого.

Не можна себе боронити... — Арештували і посадили в Луцьку, на Волині, православного священика Серафина Казновецького, за те, що виступив на проповіди проти нищення і забирання православних церков, а також, проти творення „Звойнзків Шляхти Загродовей“.

Польські власти наказали дотеперішньому парохови православної парохії в Піддубцях, Луцького повіту, о. Воронюкови, забратися з Волинського воєвідства. Провинився тим, що бу головою „Просвітянської Хати“.

Прозивають хамами... — В селі Мужилові, пов. Підгайці, в Галичині, була шкільна конференція родичів. Зійшлося коло 60 батьків і матерей. Домагались вони, щоби діти перед і по науці молились по українськи, а не по польськи. Мужилів чисто українське село. Присутні учителі — Станіслав Незгода і Станіслава Білікова назвали присутних батьків хамами, большевиками, монголами. В імени батьків заскаржили учителів Меланія Капустинська і Василь Лущак і суд кожного засудив на кару 20 зол. і кошта.

Проповіди по польськи... — Червня 25 ц. р. повітовий староста в Білгораї (Холмщина) приказав 4-м православним священикам, щоби говорили проповіди по польськи і правили по польськи додаткове богослуження. Коли того не зроблять, то їх проженуть з повіту. Передтим скликав староста селян і казав, що коли їх священики не будуть говорити проповідя по польськи, староство позамикає церкви. Отже священики вже пробували говорити польські проповіди. В церквах були представники властей.

Нищать бомбами... — Хтось підложив бомбу під дім православного священика в Тарногороді на Холмщині. Бомба вибухла, але нікого не зранила. Перед місяцем вибив хтось в тімже парохіяльнім домі всі шиби. Другого православного священика на Білгорайщині пляново обкрадають.

Бють навіть малих дітей... — Філія „Сільського Господаря“ в Ліску (Галичина) влаштувала „День Хліборобського Вишколу Молоді“ — і це мало відбутись в Угерцях мінеральних під Ліском. З сіл мали прибути групи, чи секції, щоби взяти участь в концерті. Гарна була група (секція) „Сільського Господаря“ в Бересці, та сталося ось що: коли ця група йшла з Берески до Угерець через село Мичківці, повертаючі з костела поляки напали на цю групу, що складалась з 50 дітей і 4 повнолітних опікунів секції. Опікунів побили колами й камінням до безтями, з яких трох дістали лікарську поміч і лежать недужі; одній 13-літній дівчині розбили уста і вибили два зуби. Притім кричали: „Біць, вимордоваць украінцуф! Ми їм дами ту будоваць Украінев“ (Бити, вимордувати українців! Ми дамо їм тут будувати Україну).

Напад робило коло 50 поляків, а між ними і жінки, що також кидали камінням і гнали за дітьми. Діти порозбігались по полях і лісах. Аж по двох годинах діти зачали сходитись. Деякі мали подерту одіж. До безтями побили Михайла Гадчака і здерли сорочку. Ця секція до дому вертала доокружними дорогами під охороною поліції.

Українські хрести нищать... — В Трибухівцях, пов. Копичинці, Галичина, Василь Малкович, 62 роки життя, поставив на своїм полю при дорозі каманий хрест. Це в подяку Богу, що дозволив вернути йому з війни. І на хресті написав: „На хвалу Божу — Василь Малкович“. Діставши від війта дозвіл, 16-го липня умістив хрест на полю. Діти прикрасили хрест зеленню і в неділю 17-го липня по Вечірни місцевий свящ. Чорний пішов з процесією і посвятив хрест.

Та ще процесія не дійшла до села, як знайшлися люде, що хрест забрали і кинули в рів. Цеї весни таке було і з другими придорожними хрестами. І поліція не знайшла винних — хоч всі знають, хто це зробив.

Повітове староство у Львові покарало о. Григорія Брездення, з Яричева Нового, 10-денним арештом, або 100 золотими, за відправлення панахиди по Евгенови Коновальцеви.

За те саме о. Петра Пилипця з Підлісок Великих на 5 днів, або 50 золотих.

„З рискалем і джаганом“... — Парох з Підгородя, пов. Рогатин, Галичина, оголосив в часописах, як йому приказують йти відробляти шарварок. В повідомленню „ґміни“ дорученім священикови говориться: „**В висше поданих днях треба зголоситися в солтиса о 8 годині рано з приладами при роботах коло направи громадських доріг**“. Подавши ціле повідомлення (по польськи) священик (В. Максимець) каже від себе:

— На це візвання я зголосився дня 20-го червня ц. р. з рискалем і джаганом (бігою) у солтиса громади Підгороддя, та солтис не знав, яку мені дати роботу, тільки казав: „Хто ж буде правити Служби Божі, сповідати, причащати, провадити парохіяльну канцелярію, писати статистичні виказы, якщо Всеч. Отець будуть з рискалем відробляти шарварки...

Дальше солтис сказав священикови, щоби вертався до дому, а він запитае війта, яку він мае дати священикови роботу...

Оце деякі (не всі) з тих вістей, що прийшли з Европи сюди на протязі не цілого тижня. А таке під Польщею діється з українцями день денно. Кожний тиждень приносить не то такі, але деколи тисяч разів більші польські злочини. Згадати забрання „Українського Городу“, розвязання Жіночої Організації, знищення за короткий час понад 130 церков...

І чим це не інквізиція! Колись католики палили людей на стосах, а тепер нищать церкви, розбивають організації, роблять погроми, арештують, мучать, прозивають бандитами, кабанами...

Чи це не те, що роблять і большевики?

Та диво з див, що католицька Церква набрала в рот води і мовчить. Папа мовчить, кардинали мовчать, цілий католицький світ мовчить. Значить — всі такі, отже рука руку мие.

А греко-католики такі вже приголомшені, що навіть не ставлять собі питання, чи католицька Церква е взагалі Церквою, коли на такі злочини мовчить, та ще їм і помагае. Не запитають, чи папа не е антихристом, коли бачить, як вовки роздирають його овець, однакож і пальцем не рушить, щоби оборонити. Чи він сам до вовків не належить?

Подумали б, то одної години відреклися б католицизму, як гріха, як злочину, як сорому, і як того, проти чого треба всіми силами виступати, а не вязати себе з ним. Тай ще й хвалитися: „Я щасливий, що я католик“. Хвалитись на сором собі та на лихо

— х —

КИЇВ.

Київ належить до найстарших осель на Україні, він повстав давно, в передісторичних часах. В чужих письменних творах згадуєсь Київ досить давно під іменами Кіова, Куява, Куяба, Хуц, Хуніград і др.

Київ збудований на перехрестю важних торговельних доріг, тому завсігди він мав велике значіння

Є переказ, що було трьох братів Кий, Шек і Хорив, і Кий став засновником Київа Є також давне оповідання що Кий був перевізником на Дніпрі.

Київ був могутньою столицею Української Держави на початку 11-го віку. Нераз вороги його пустощили, як половці в 11—12 вв., Андрій Боголюбський 1169, Рурик Ростиславич 1203, татари 1240. Прийшло було до того, що в 1246 році мав всього 200 домів

По спустошеннях знов розвивався і набирав значіння. За недавної української влади був знов столицею Української Держави.

Недавна статистика подае население Київа на 513,650 мешканців, з того 42.2 процент українців, 24.4 москалів, 27.3 жидів, 2.7 поляків.

Головні части Київа: 1. Старий Київ, 2. Липки. 3. Печерськ. 4. Лукіянівка. 5 Поділ. 6. Звіринець.

До старинних київських церков належить Софійський Собор з 1017 р., Десятинна Церква (фундамент з 986—996), церква Ірини (1037), Київо-Печерська Лавра й церкви: Михайлівська, Видубицького монастиря (1088) та Золотоверхого монастиря (1108) і др

БІЙКА В КОСТЕЛІ СОКИРАМИ.

Між вістками з Европи е одна така: В Стрижеві під Меховом місцеві польські парубки побили в костелі своїх суперників з Мехова.

Та інтересне, що це не вийшло припадково, що можна би ще виправдувати. Ні! Бо власне гурт парубків з Мехова прийшов вже до костела озброєний в ножі, сокири, багнети, молотки і каміння.

При виході, в самім переділку костела почалася бійка з парубками з Мехова, що напали на парубків зі Стрижова. Нападені втікли назад до костела і доперва поліція роззброїла напасників, відбираючи багнети, сокири, та ще що.

Ось так виглядають вихованки Римської Церкви, під проводом і наглядом папи! Так виглядають ті, яких папа по війні не міг наблагословитися, щоби прихилити до них світ.

ЦЕРКВА ПРАВОСЛАВНА — ЦЕ ПРАВДИВА ХРИСТОВА ЦЕРКВА.

(Читання для православних і католиків).

Було вже писане у „Вістнику“ (ч. 7), що „Церква Православна, це правдива Христова Церква“, як про те свідчить нам само Слово Боже; та не шкодить додати до цего ще щось трохи більше бо в одній статті не можна докладно всего написати, тимбільше коли ходить о таку важну річ, як правдивість Церкви Христової. Тому, що католицькі проповідники все своє торочуть, що „поза церквою католицькою нема спасення“, ми за поміччю Божою поставимо ще на свідоцтво слова Письма Святого, які запевнюють нам правду ловагою голосу Божого.

От возьмімо хоть би таке коротеньке речення: „Кожний бо, хто призове Імя Господне, — спасеться“. (До Римлян, X: 13). Ось маемо! Чи тут що кажеться, що треба ще вірити в папу? Ні! Тільки на Бога уповай тихо, душе моя [illegible] а Він дасть нам усе. Таке саме каже Господь устами псалмопівця. Тільки на Бога уповай тихо душе моя, бо від Него мое спасення (Пс. 62). Ось той самий висказ! Та запамятаймо собі добре, що „**тільки на Бога надіймося**“, Рим лишім на боці.

Послухаймо голосу ще самого Христа: „І каже Ісус: Я дорога — і правда і життя; ніхто не прийде до Отця, **як тільки Мною**“ (Ів. IV: 6). І знов то саме каже вже сам Христос, що **тільки через Христа йде дорога до Бога** і та [illegible] **правдива** [illegible] Христос [illegible] нього для нас приготовити. І коли нам говорять пастирі католицькі: Де Рим і папа там Церква Христова — або: Рим спасення світа — Рим спасення України [illegible] голос нашого Спасителя і Його Апостолів каже інакше. Він нам каже [illegible] Христос — там Церква Христова, Христос [illegible] спасення України. Христос [illegible] спасення — цілого світу. На цю тему пророк каже так:

„Так говорить Господь Сотворитель небес: Він Бог, що сотворив землю і приспособив її; Він і утвердив її, та не надармо сотворив її; Він приспособив її, щоб на ній жили. Я — Господь, а **другого нема!** (Католики мають двох: Бога і папу—„намісника Бога“). Я говорю не тайно, не в темнім закутку землі. (Так що ж з того? Вони того не хотять чути...) Розсудіть між собою, та й скажіть явно: Хто це звістив ще з давен давнезних, хто прорік це наперед? Чиж не я — **Господь? Крім мене нема другого — ні!...** (Хоть Господь повторяе, щоб добре знати, та вони й так не чують). Обернітесь же до Мене і прийміть спасення всі краї землі. (Господь дае спасення сам — але католики кажуть, що за ним треба ще йти конечно до Риму. Чи ж не на перекір Божій правді?) Бо Я Бог — а другого нема! (Сказано вже знов — та Ти, Боже, отвори їм слухи, щоб вже раз почули, щоб не ставляли поруч Тебе другого, ще й кого? Смертельника, як і ми всі). Сам собою Я клянусь. З моїх уст виходить тільки слово справедливе, **слово незмінне**“ (Ісаія 45. 18—23).

Каже тут Господь, що слово Його „незмінне“. І дійсно — бо в Новому Завіті каже то саме і Христос до своїх Апостолів, щоб вони не вибирали з поміж себе когось висшого, старшого, щоб другим розказував. Ось у Маттея таке читаемо (XIII: 8—12): „Ви не називайте себе учителями, оден бо ваш Учитель Христос усі ж бо ви брати. (Кому, коли папа каже: брате, браття?). І не називайте себе наставниками, оден бо у вас наставник Христос. (А папа е наставником в цілім католицькім світі). Більший же між вами нехай буде вам слугою“. Таким слугою був Ісус Христос, що умивав ноги своїм апостолам. Коли ж папа зве себе „намісником Христа“ то чому не мие ніг своїм прибічникам? Як би там було, чи не було, то папа ніколи не е „вселенським (всесвітним) архієреем, ані „святим Отцем“, або „святійшим Отцем“, ані ніяким первоначальником у Церкві Христовій, бо цего сам Христос не хоче, не бажае і виразно заказуе

Та перечитаймо ще оден уступ з книги Ісаї пророка. Ось, що там говориться: „Я Господь, і нема іншого; нема бога крім Мене... Щоб дізнались від сходу аж до заходу сонця, що нема понад Мене. що Я Господь і нема іншого. Я роблю і світло і темряву, посилаю долю і недолю Я Господь усе те роблю. Кропіть небеса з гори, й хмари виллють правду. Нехай відчиниться земля і винесе спасення, й нехай виросте разом [illegible] Я Господь творю те. Горе тому, хто перечиться з Творцем своїм, черепок із черепків земних! Чи тож глина скаже гончареві: Що це ти робиш? Твоя робота наче без рук зроблена. Горе тому, хто отцеві скаже: Нащо сплодив еси? [illegible] Н[illegible] ти вродила? Так говорить Господь, святий Ізраїлів і Сотворитель його Ви [illegible] в Мене, що [illegible] неться з Моїми синами! Ви хочете Мені росказувати в ділах рук Моїх? Я сотворив землю й створив чоловіка на ній! Я Моя рука розпростерла небеса.. “ (Іс. 45, 6—12).

Тепер спитаймо католицьких провід: Як вони можуть вибирати з поміж себе одного чоловіка „черепок із черепків земних“ і казати, що це намісник-заступник Божий? Як можуть ставляти той „черепок“ майже на рівні з Богом? Як можуть впихати цей „черепок“, щоб він росказував „ділам Рук Божих“, коли сам Христос заказуе вибирати таких „наставників“. Коли в небі Богу співають ангели: Святий, святий, святий“ — то звідки на землі люди мають позволення співати „черепкові“ ту саму пісню „святий“, а навіть ще більше, бо „святійший“? І так після науки заповідей чоловічих мав би цілий світ співати цю пісню замісць Богові черепкові-глині?! Чи таке діло не межуе близько з ідолопоклонством?

Та послухаймо ще, що каже пророк Езекіїл (34). Ось його слова: „Так говорить Господь Бог: По всіх горах і по всіх високих узгіррях блукають мої вівці; розсипалась отара моя по всіх країнах, а ніхто не розвідуєсь про них, ніхто не шукае їх. Тим же то, послухайте, ви пастирі слово Господне!.. Так бо говорить Господь Бог: **Сам Я повишукую собі вівці мої та й буду їх дозирати.** Як вівчар провіряе свою отару, коли вона була розбіглась, так і Я провірюю вівці мої, і поверну їх назад з усіх тих місць, куди вони хмарного дня під темряву були порозбігались. І повиводжу їх із проміж народів і позбираю з країн тай приведу їх в землю, й пасти му їх по горах ізраїлевих, поблизу потоків і по всіх осаджених місцях цієї землі По гарних пасовисках пасти му їх, а будуть пастівники їх на високих горах ізраїлевих. Там вони будуть відпочивати на гарному пастівнику, і пастись на травному пасовищі — на горах ізраїлевих Сам Я **пастиму вівці мої. І сам указувати їм місце спочинку** говорить Господь Бог. Котре заблудило. Я відшукаю, — котре відлучилось, заверну, поранене перевяжу, — недужне покріплю, — а надто жирне витрачу, буду їх пасти по правді. Вас же мої вівці — так говорить Господь Бог — буду судити між вівцею, а вівцею, між бараном, а козлом. Чи то ж не доволі з вас (ви багаті) пастись на доброму пасовищі, — а ви ще й те, що зістанеться неспашене витоптуете ногами, — самі пете чисту воду, а остальню каламутите ногами вашими. Так що вівці Мої мусять пастись на витолоченім пасовищі, й пити воду, що ви скаламутили ногами вашими? Тим же ось як говорить Господь Бог до вас: **Ось Я сам** буду розсуджувати між ситою, а захарчованою вівцею. Тому що ви все слабе тручаете то боком, то плечем і колете рогами, аж покіль геть порозганяете, то я допоможу овечатам, і не будуть вони вже чужою користю, а розсуджу між вівцею а вівцею. **І поставлю над ними единного пастиря,** що пасти ме їх, — слугу Мого з роду Давидового, Він буде їх пасти, Він буде пастирем над ними. І буду Я, Господь, їх Богом, — слуга ж мій Давид буде князем серед них. Я, Господь, сказав це“.

Тими вівцями Божими е ми всі члени Христової Церкви. Верховним Пастирем е сам Господь Бог. Давид, потомок Давидів князем — це Ісус Христос. У католиків же зовсім інакше. У них пастирів е два: Бог і папа. Князів теж два: Христос і папа. І то тоді, коли виразно Господь каже, що буде тільки Оден Пастир — один князь. Вони, католики ставляють ще коло Бога-Князя — папу „черепок із черепків земних“.

Та дякувати Богу, що Церква Українська Православна е вільна від того блуду, що йому підлягае католицький світ. За те ж наша Церква Православна е — правдива Христова Церква, бо йде простою дорогою Божих приказів, розпоряджень і його установи. Церква ж католицька е під знаком загрози Божого гніву, бо коли Господь хоче бути Сам Верховним Пастирем, то як можна ставити коло Него ще другого? Слово Боже — як каже пророк — е „незмінне“. Тож двох начальних пастирів разом, побіч ніколи не може бути. Ставити на місце Всевишнього і Всесвятійшого Бога грішного, смертельного чоловіка „черепок“-глину, чиж це не е грубий абсурд і зневага Божого маестату? На це не треба ніякого теольоґа, бо сам простий розум вказуе і свідчить, що так не може бути. Тут вже „глина хоче розказувати гончареві“, нужденне сотворіння свому Найвисшому Творцю-Богу — або маленька новонароджена дитина своїм добрим і чесним родителям батькові-матері! Подумаймо — чи може так бути? Ні! Бо сам **Господь з небес** каже, що мае бути **Він Сам единий Пастир!** Ісус Христос, що як чоловік походить з роду Давидового, Він Сам единий Пастир! Він, що сказав: „Я і Отець — одно. (Ів. X: 30) — Хто видів Мене, видів Отця.

Віруйте Мені, що Я в Отці і Отець у Мині (Тамже 14, 9 і 11). Тож знаймо, що один тільки над нами Бог — і Він над нами Оден Найвисший Пастир! „Заступника, намісника“ „святого, святійшого отця“ на землі Господь не бажае, не хоче, бо в многих місцях Письма Святого е сказано, що всі люди на землі е грішні, беззаконні, не виймаючи самого „св. отця“ в Римі. А коли так — (а так е бо каже сам Голос Божий), то як той „отець“ може бути разом і „святим“, „святішим“ і грішником й беззаконником? Сам Господь в Ісаії пророка питається як разом можна погодити „грішність зі святістю“? Ось тут бачимо, як далеко католицизм відбіг від Правди Божої! Він не йде Дорогою Правди, яку вказуе Христос! Він йде манівцями!

Та в цьому низша, найнизша верства католиків не винна. Вони йдуть туди, кудою ведуть їх головніші провідники. Вони й не відають слів Христових: „Провіруйте, прослідкуйте Писання (Божі)", бо там тільки є обявлена Божа Правда! Тож роботу цю і той приказ Христа робить за католиків наш „Вістник". Його робота апостольська, бо й Апостоли то саме робили. Показує Він на свідоцтві Божого Голосу, що Церква Православна йде Дорогою Божою. Отжеж Вона є правдивою Церквою Христовою. А Церква католицька опирається на блуді — як висше сказано. А коли так — то деж Церква Христова може опиратись на блуді, на ложі — й іти манівцями? Чи може на це позволити Хистос — що є тільки самою святою „Дорогою Правди?"

І щож ще сказати на прикінці? А ось таке: Коли б який чоловік йшов доброю, широкою дорогою, а його рідний брат рівно ж йшов недалеко блудними стежками, манівцями, не знаючи, де дорога, то добре зробив би чоловік на дорозі, коли б сказав: Гей, брате — дорога ось тут! Ходи на дорогу, підемо разом; так не заблудиш і буде нам обом ліпше! Таку добру річ зробимо й ми, коли клинкнемо таксамо. Гей, браття українці, католики! Ви йдете манівцями, стежками блудними, на котрі вас затягнено, заманено! Вступайте всі під омофор Церкви Православної, бо Вона йде дорогою вказаною самим Богом! Так не эблудите — і підемо разом помагаючи один одному! Так ми зайдемо в радість Господа нашого Ісуса Христа й сядемо — ми Його ученики — разом з Ним до Вечері Господньої, як Його ученики з Ним засіли були в Єрусалимі!

Православний з Бразилії.

ЗВІДКИ ВЗЯЛИСЯ СУНИЦІ.

Був гарячий літний день. Сонце пекло, і від буйних нив шли душні, гарячі пахощі.

Перед хатою св. Родини бавився камінчиками малий Ісус. Вітак назбирав трісок та поніс їх в хату, щоби Мати мала чим розпалити в печі.

Пополудні покінчила Божа Мати роботу і забрала маленького Ісуса до ліса на ягоди. Ліс був густий і великий. З верхів дерев плили якісь таємні пошуми, неначе дерева розмовляли зі собою. Маленький Ісус дуже любив ліс. Він бігав за полохливими сернами, то сідав під деревами і приглядався, як там у горі вистрибувала зручно вивірка.

Сьогодня шукав Ісус за ягодами, які росли на малих корчиках посеред гострих колючок. Вкоротці побачив Він великий кущ ягід і підбіг до нього з глечиком. Став пильно зривати чорні, виблискуючі до сонця ягідки і по якімсь часі наповнив ними свій глечик. Уже хотів відійти від куща і пошукати за Мамою, коли почув дуже тихеньку молитву маленької, білої квітки, що росла оподалік.

— Дорогий Ісусе, — плакала квітка, — я така маленька: не можу досягнути до куща, щоби зірвати собі хоч одну ягоду. Подаруй мені одну із Твойого глечика.

Бідна, біла квітка так розжалобилася, що аж сльоза станула їй посеред ніжних платочків.

Маленький Ісус нагнувся над цею квіткою і поцілував її. Як тільки Його уста доткнулися сльози, вона вмить зачервоніла та замінилася на ягоду, червону та солодку, як Його уста.

Толі малий Ісус сказав:

— За те, що ти звернулася до мене, я позволяю тобі рости по всьому світі — на потіху великому і малому. Ти будеш називатися суницею.

„РЕЛІГІЙНІСТЬ" КАТОЛИЦЬКОГО РЕДАКТОРА.

В „Українських Вістях", органі католицької церкви, є поміщена стаття п. з. „У власнім веркалі і власними словами", яка реферує писанину „Рідної Церкви" й відповіді „Вістника". Додано ще й „Український Голос", який до тої справи не мішається, а коли й зачіпає Свистуна, то цілком з іншого боку.

Редактор „Укаїнських Вістей" хоче бити Українську Православну Церкву, але не має чим, бо ця Церква провадила й провадить гідно і з посвятою Христову роботу серед українського народу. Ширила й ширить побожність і свідомість поміж українцями на американськім континенті. Це болить католицького „релігійного" редактора і він з радістю передруковує хляпанину „Рідної Церкви" Він знає, що Свистун пише нісенітниці. — пише в розгарячені, в ненависті й бажанні пімсти. Пише не так, як справа мається, але старається все представити в найчорнішім світлі. Його писанина не має значіння для розважних і совісних та релігійних людей. Однак католицькі редактори мабуть не вміють по релігійному думати. Після їхньої думки треба все, що православне, нищити, руйнувати й вони це виконують з великою насолодою.

Це одначе не личить релігійним людям, якими, до речі, повинні бути редактори католицьких часописів.

Де ж є заповідь Ісуса Христа: „Люби ближнього свого!"? І то ближнього, що робить добру, спасенну, святу роботу!

Хай редактор „Українських Вістей" напише, що злого зробила Українська Православна Церква? Де, в чім пішла наперекір Христовій Науці? Яку шкоду нанесла нашому народові? Та хай напише без черпання відомостей з „Рідної Церкви". Йому не лицює черпати відомости з невідповідальної газетки, редагованої невідповідальними людьми. Він може мати інформації з першої руки, з місць, бо майже всюди, де є наші парафії, находяться й католики, які бачуть роботу православних. Вони можуть подати редакторові „Українських Вістей" достаточні інформації.

„Рідна Церква" — це не зеркало православних! Вона є зеркалом самого Свистуна та його кількох послідувателів.

Називає редактор „Українських Вістей" нашу Церкву „сектою", а весь наш рух „свистунівщиною".

Кожному звісно, що Православна Церква не є ніякою сектою. Українська Православна Церква в Канаді, — це церква наших славних предків, св. Володимира, князів, гетьманів, цілого українського народу. Це повинні знати всі українці, навіть католики, і повинні низенько голову перед нею склонити.

Як український нарід не є якоюсь сектою, а цілістю, так і його Церква не є сектою

А вже причіпати нам пятно „свистунівщини" — значить шукати напасти. Колись нашу роботу так прозивали всі вороги Української Православної Церкви, а зокрема католицькі ксьондзи Коли був Свистун у наших рядах, ми мало реагували на це. Нині Свистун не є більше в наших рядах, він став разом з католиками, кацапами та всякими іншими нашими ворогами — й тому прозивати нашу роботу „свистунівщиною" — це те саме, що прикладати кулак до носа. Скорше можна назвати писанину „Українських Вістей" „свистунівщиною". — бо в ній повно передруків з Свистунової „Рідної Церкви".

В іншім місці на тій самій сторінці „Українських Вістей" є стаття п. з. „Інструкції згори", в якій є написано, що „автокефальні (значить Українська Православна Церква) вживають тих самих служебників і молитовників (що й уніяти) бо своїх не мають і не вміють їх видати. Таке пише редактор „релігійного" часопису! Це жива неправда! Православні українці мають свої служебники і молитовники і другі потрібні книжки Ми не можемо вживати уніятських служебників хоч би тому, що вживаємо рідної мови в Богослуженнях, а католики уживають церковно-славянської мови!

Ми вміємо видати все, що нам потрібно. І видаємо, а до того власними силами, без помочі чужих, не так, як католики, що безнастанно простягають жебрацьку руку до французів та [illegible] римо-католиків.

Варто б, щоби католицькі редактори подивились на своє власне поле та [illegible] шили православних в спокою. Хваляться, що вони все мають і все вміють, [illegible] кн не кажуть, що все те завдяки [illegible] французів. Навіть редакція „Українських Вістей" міститься під боком французів, під їх опікою. Хваляться католики [illegible] мають багато вчених, письменників [illegible] Але не було кому написати статті про Т. Шевченка в „Українських Вістях", написав православний.

Православні українці не є [illegible] українців католиків і [illegible] тільки правду. Тому й католицькі редактори мають обовязок писати про православних тільки правду. Більше [illegible] не вимагаємо.

Агатос.

УКРАЇНСЬКІ ЛІТОПИСИ.

Першим, що зачав писати Історію Українського Народу, був чернець (монах) Київо-Печерського монастиря, Нестор (1056 1114) Ця Історія зветься „Повість временних літ" (Оповідання про давні часи).

Отже першу Історію України (Літопис) почали писати в монастирях Києва в перших десятиліттях 11-го віку.

Найстарший Літопис в Києві доведено до 1039. Люди, що продовжували і писали нові Літописи, були звичайно церковники, крім хіба Літописців значно пізніших.

З первісних Літописів роблено копії, і нові автори додавали свого матеріялу, отже таких копій, чи редакцій, є [illegible] до наших часів більше — одні роблені руками українців, други москвинів

Збираючи ріжні Літописи до купи і порівнуючи їх зміст, нинішні історики пишуть Історію на теперішний лад

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
релігійно-громадський часопис для народу

„ШЛЯХ"

що його видає Товариство ім. Петра Могили в Луцьку, на Волині.

„ШЛЯХ" виходить тимчасово один раз на місяць, числить 16 сторін друку й відзначається багатим змістом та ілюстраціями.

Передплата за 12 чисел в рік виносить **один долар**, або його рівновартність в злотих.

Замовлення й гроші слати на адресу:

"SZLACH",
ul. Lubarta 10, Luck na Walyni,
Poland.

CANADA YEAR BOOK, 1938.

Домініяльне Статистичне Бюро видало за дозволом міністра Промислу й Торговлі, Дост. В. Д. Айлера, Canada Year Book за 1938 рік. Ця книжка є офіційним статистичним річником Канади і містить в собі зведений до самих послідних даних звіт з природних багацтв Домінії та їх розвою, історію країни, її інституцій, складу населення, ріжних галузей продукції, торговлі, транспортації, фінансів, освіти, одним словом зібрані там усі відомости в рамцях одного тому про соціяльний та господарський стан Канади. Нове видання основно переглянено і в нім є нові розділи з послідними інформаціями, які тільки були під руками перед відданням книжки до друку.

Кенада Їр Бук на 1938 р. має майже 1,200 сторін і звертає увагу на всі сторони життя в цій країні — головно ті, що їх можна міряти статистикою. Для цего служать передовсім статистичні [illegible]вання. Одначе там є також багато важних новин. І так в I розділі, що говорить про Фізіографію, є нова розвідка про Геольогію Канади, на стор. 16—27. В III части про Сейсмологію, який був вперше друкований в 1931 р. доповнено відомости до теперішного року. Як IV часть є вміщена розвідка Джана Едамса з Експериментальної Фарми в Оттаві про „Фльору Канади" В VII части, що відноситься до клімату та метеорольогії, є долучена нова таблична сходу і заходу сонця в Канаді

На стор. 78—90 до другого розділу є доданий вступ про Історичні Місця та Памятники в Канаді. До III розділу на стор. 92-93 є додана секція про підбігунову Територію Канади, а на стор. 110-119 є перегляд провінціяльних легіслятур від 1924 р. до тепер, що доповнює перегляд оголошений в річнику з 1924 р.

В VIII розділі про рільництво, на стор. 223-230 є розвідка про програму регабілітації степових фарм, заінавгуровану домініяльним урядом на влекшення стану, що запанував на Заході в областях, що терплять від посухи.

Поправки та доповнення є взагалі в цілім річнику. Є там також понад 30 мап та карт, три літографовані мапи і два фотожелятинові образки до секцій про Флору Канади та Історичні Місця та Памятники.

Хто бажає дістати примірник Canada Year Book, 1938, повинен писати за ним до King's Printer, Ottawa, і як довго засіб вистарчить, дістане його за ціну $1.50, що покриває тільки кошт паперу, друку та оправи.

В виді спеціяльної уступки, відложено обмежене число примірників, оправлених в папір, для священиків, дійсних студентів та вчителів і ці примірники можна дістати по мінімальній ціні 50 центів.

СВЯТКОВАННЯ ЮВІЛЕЇВ.

(Вегревил, Алта.)

Свято 950-літнього ювілею хрещення України й двадцять-літнього ювілею зорганізовання Української Православної Церкви в Канаді, заряджене трьома громадами вегревільською, сич-коломийською та ілендською, відбулося в Вегревилі в неділю 31 липня урочисто й величаво. Урочисті рання, відправи і св. Літургію відслужили місцевий парох о. Д. Ф. Стратійчук і о. П. Самець з Едмонтону, при помочі [illegible] Ів. Шовкоплеса і Н. Харука та місцевого церковного хору, під орудою п. Ів. Порайка. Підчас Богослужень прегарна й простора церква була переповнена людьми, котрі прибули не лише з місцевої околиці але й з других околиць: Іннісфрі, Стибно, Мирнам Виллінгдон, Сучава, Редвей, Ламонт і Едмонтон. В церкві [illegible] гарні й до свята пристосовані проповіди. По Богослуженню відбуло[сь] [illegible] освячення води і обхід [illegible] церкви. Опісля всі присутні [illegible] до місцевого Нар. Дому на обід.

По обіді відбулася багата святочна академія. Отець Стратійчук, як місцевий парох був предсідником святочної програми. На початку програми [illegible] предсідник покликав на естраду визначніших гостей в це [illegible] Янда з Едмонтону, п. І. Семенюка з Редвей; о. П. Самця і місцевих громадян п. П. Зварича і п. І. [illegible] П[illegible] о. предсідник в своїм вступнім слові гарно пояснив про [illegible] свята ювілеїв і цили святкування [illegible], серед яких несприятливих обставин і тяжких умов святкували українці такий ювілей пятьдесять літ тому і що й цього року приходиться українцям святкувати це свято серед ще тяжчих умов, як це було в році 1888. Та за те — сказав він — ми українці в Канаді, як і в цілій Америці, є під тим взглядом щасливіщими від наших братів і сестер в Европі. Ми святкуємо велике-не наше релігійне й національне свято не лише що в вільній країні, але й святкуємо його під покровом нашої вільної рідної Української Православної Церкви в Канаді.

По вступнім слові всі присутні відспівали молитву Царю Небесний. Після цього церковний хор під проводом панни Надії Зварич відспівав Боже Великий Єдиний. Хор у своїх дальших виступах ще відспівав Ми що Херувимів Отче наш і Достойно є Всі ті релігійні пісні випали дуже гарно. Дальша програма складалася з слідуючих точок: деклямація „Кантата св Володимиру" панни Лесі Далаврак і деклямація „Благословенная будь Україно" панни Олени Шевчук, випали дуже добре. Дуже гарно співали дівчата дуети Панни Галя Кирилюк і Настуня Засійбіда співали „Князю наш", а панни Леся Стратійчук і Стефка Зварич співали „Як же Ти славний, Боже, в Сіоні". На прегарно відограла скрипкове соло пані Дікур, подруга п. Дікура, адвоката у Вегревилі. Чудова гра гарної композиції справді чарувала слухачів. Також було дуже гарно відспіване соло „Стою на березі" панною Галею Кирилюк При співі дуетів і соля скрипкового і вокального акомпаніювала на піяні панна Надія Зварич.

В програму входили також три святочні реферати Реферат о. Стратійчука на тему: „Хрещення українського народу за часів і поводом св. Володимира", реферат о. Самця на тему: „Українська Православна Церква в Канаді" і реферат п. І. Дікура на тему: „Значіння національної церкви для народу". Всі три реферати були розмірно короткі, але багаті змістом і майстерно виголошені.

На святі зложили гарні й щирі привіти слідуючі особи: пані Янда від Жіночого Товариства в Едмонтоні і від провінціяльної жіночої організації п. В. Чоботар від української православної громади в Едмонтоні, п. І. Семенюк від церковної громади в Редвей, п. С. Самоїл від церковної громади і від Народнього Дому в Виллінґдон і п. Плавюк з Ламонт Всі вони опріч зложення щирих привітів також коротко висловлювали свої вражіння і думки з приводу свята. Особливо пані Янда говорила трохи довше про працю і заслуги української жінки на релігійно-культурному полі в минувшині українського народу Також було прочитано письменний привіт п. І. Данильчука секретаря СУС.

Відповідне кінцеве слово сказав п. П. Зварич

Відспіванням „Достойно є," українського і канадійського гимнів свято закінчилось.

Учасник свята.

ЮВІЛЕЙ ЖІНОЧОГО ТОВАРИСТВА.

(Едмонтон, Алта.)

В неділю 28 серпня ц. р. наше жіноче товариство при українській прав. церкві в Едмонтоні святкувало дванадцятьлітню річницю свого існовання. Рівно дванадцять літ тому, 1926 року, зрісиувало наше товариство та на протязі того часу віддало весь свій труд і старання для рідної церкви.

Свято переведено в той спосіб що після вечірні в год. 6.30 була відслужена панахида за умерших членок нашого товариства. Її відслужив парох о. Грицина, перед тим сказавши відповідне слово

Після того відбулася святочна вечера у салі коло церкви

Замітна вона була тим, що попри обильність і смачність у стравах була прикрашена рядом промов присутніх членок і гостей

Господарем вечері був о. Грицина

Промовляли пани Чоботар, голова парохії, Павло Мельник, Др. Верхомин, заст. голови парохії, В. Плавюк, В. Гривнак, В. Дмитрук, Н. Маланчук, І. Паланич, Тхір, а також пані А. Романюк, Янішевська, В. Маланчук і учителька Рідної Школи пані Сиротюк.

В промовах всі промовці ґратулювали організації з нагоди її ювілею, підносили вартість роботи, яку веде Жіноче Товариство та бажали успіхів на будуче.

Крім того слушно було піднесено, що наше товариство мимо ріжних перепон видержало при своїм. Були хвилі піднесення, запалу, але й були хвилі зневіри. Та були членки, що мимо того всього не оглядалися на особисті кривди чи невдачі, а працювали.

Багато членок було таких, що скоро чимсь образилися й сьогодні стоять збоку, або перестали цілком працювати. Отже треба їх назад приєднати до товариства.

Було представлено, що є товариства по інших місцевостях, які повинні б краще виконувати свої завдання, але вони далекі, щоб дорівнати праці нашій. Отже вгору піднесім наші серця!

При нагоді такої річниці варто не забути й тих тихих працівниць, що без розголосу, безкорисно і з самопожертвою працюють для товариства, як ті незнані вояки, та двигають весь тягар праці товариства. Не треба зважати на людей, що є „за великі для організації" та які всюди находяться і всюди вносять розбрат і розстрій до зорганізованого життя.

Треба також старатися точніше і краще виконувати свої обовязки в організації, бо вона, як одна родина, мусить вести певну працю й заставляє до неї членок. Коли є послух, пошана до заряду, тоді робота виконується легко й успішно, тоді в такому товаристві приємно бути й працювати

Коли ми зробили добру роботу, коли слідний поступ, то тим не вільно нам задоволятися, а далі, з більшою енергією й завзяттям працювати Тепер замічаємо всюди розумних, мудріших навіть дітей, як колись. Це показує, що ми повинні всяку роботу, а тим самим роботу в організації вести ще краще, як тому десять, чи менше літ.

Багато невдоволення викликають самохвальби, або перехвалки таких членів у організації, що перші стали в ній членами. Не повинно бути ліпших чи гірших, старих чи новіщих членів. Коли хто працює, не глядім на ніщо, а на щирість. Завсігди в організації будуть приходити нові члени, одвак їх не треба відштовхувати, а любити та їм сприяти. Коли ж є такі члени, що одиноку заслугу свою видвигають, що вони піонірн, або „апостоли", а більше нічого не роблять, нічого не дають, то вони організації можуть заподіяти багато зла.

Треба дбати, щоб у товаристві було більше людей, більше членства В товаристві ограничень що до числа нема, то треба розвинути широко свою діяльність і нею охопити всіх, кого можна, та притягнути до так гарної й корисної праці

Треба також більшу увагу звернути на молодших членів, яких кожна організація потребує, бо тим вона вливає молодечий запал та охоту до праці.

Чи варто нам творити свої організації? Чи варто дорожити нашими здобутками на грунті громад-

сьюму в нашім місті? На це є одинока відповідь: так. Вже чужинці нами заінтересовані. Працюють над тим, щоб пізнати нашу історію, нашу літературу й наше життя, й находять неоцінені перлини. Тимбільше нам самим треба наше життя беречи та збагачувати, щоби ті цінности наші остали в нашім народі на завжди та збагачували загально людське багацтво.

Ми горді, що наше Жіноче Товариство при Укр. Православній Церкві проіснувало двадцять літ. Мусимо бути горді з тої роботи, що товариство виконало. Мусимо мати щире бажання працювати на далі, не оглядаючись на невдачі чи перепони, й трудитись для нашої Церкви й для загальної української справи в Канаді.

Вечір пройшов в надзвичайно святочнім і піднесенім настрою. Багато заохоти влити в товариство промовці. **Членка.**

ДО ЧОГО ДОХОДЯТЬ ЛЮДИ ДОБРОЇ ВОЛІ.

(Ленард, Ман.)

Відколи почалась депресія в багатьох околицях між нашим українським народом робота на народній ниві підупала. Та є околиці, котрі депресію перемагали і народній роботі не дали упасти.

Около двайцять миль на полудне від Роблін є досить велика околиця заселена майже виключно українцями з Буковини, між котрими до недавна жадного сліду життя на народній ниві не було. Хоч церкви свої побудували то не українські священики їх обслугували, а румунські. Аж сором тут висказати які священики обслугували них людей аж до року 1930-го. Та Бог милосерний має бачне око над українським, глибоко релігійним народом.

По великих трудах вдалось о. А. Берикови, кілька років тому загостити сюди перший раз з Богослуженням, і від тоді тут починаєсь народна робота.

Збирається молодь, як хлопці так і дівчата, в часі Різдвяних Свят та йде з колядою, щоб привитати зо Святом кожну родину й здобути де що грошей на піддержування почтої роботи. Люди радо нас витають з нашими хоральними колядами на чотири голоси, і будяться чим раз більше до дальшої роботи.

В цій околиці Ленард румунські священики так обходились з нашими людьми, що навіть станути не вільно було де кому подобалось мимо того, що церкву побудували самі українці, а румуни лишень рядили в ній. При помочи всечесного о. А. Берика задумали 1935 року побудувати свій Народний Дім, що й зробили. Цего року побудували свою українську церкву, котра хоч ще не докінчена, то славно пишається своїми взнеслими трома банями з трома трираменними хрестами.

Дня 21 серпня запросила громада о. мітрата С. В. Савчука на посвячення і отворення нової церкви, що отець мітрат довершив при асисті Всечесного о. Гліцького, пароха.

По освяченню церкви й цвинтаря відбулась Служба Божа а по Службі Божій спільний обід в Народнім Домі. Людей було так багато, що обід почався ще до другої, а скінчився аж коло пятої години пополудні. Підчас обіду пять великих столів були застелені прекрасними українськими обрусами, в на них були поставлені найвибагливіші потрави. Думаю, що навіть наш король Юрій, як би був на тім обіді був би з нього вдоволений. Гості зложили з нагоди обіду поважну суму грошей на докінчення церкви. Кілько зібрано, не знаю, але зелені так летіли, як листя з дерев. Для характеристики нехай послужить хоч оце. Коли вже по промовах і по всяких збірках на ріжні ціли припало п. В. Новосадові з Роблін ще де що сказати він між ним піддав таку, щоби ще перевести дрібну збірку на ціль церкви. Потім пішов з капелюхом поміж людей доброї волі, якої і в него не бракувало, і ще зібрав поверх тридцять долярів.

Промови були гарні й поучаючі. Найдовшу та найбільше поучаючу промову виголосив Всечесний о. мітрат Савчук. Скоротив задля браку часу свою промову др. М. Потоцький з Давфин, але говорив дуже гарно на тему дня.

Дальше говорив дуже гарно п. В. Новосад з Роблін, а після нього голова церковної громади п. В. Маринюк, який зі широми сльозами в очах дякував блищим та дальшим за їх участь в святі. На послідку говорив п. Л. Батицький, що давніше тут жив та дав почин цілій теперішній роботі.

Підчас програми були вправи старших дівчат одна пісня і танок і маленький козак Гліцький син о. пароха, так і рвався тілом і душею о своєю декламацію на сцену. Після нього відбулось мале представлення, на котре я не могла чекати бо треба було вертати з родичами до дому.

На кінець позволю собі висказати велике признання всім тим що чим будь причинилися до будови церкви, як і всім тим, що прибули на свято отворення.

Всім вам честь і слава!

Мирослава Батицька.

ПРИМІРНІ ХРЕСТИНИ.

(Брокстон, Саск.)

Дня 2 серпня 1938 року, в день св. Пророка Ілиї укр. православна громада у Брокстон святкувала свій храм. Храмове Богослуження відслужив свящ. І. Кусий. По Богослуженню відбулася катехизація молоді, а відтак гр. Георгій Гарасим запросив свящ. І. Кусого на обід. По обіді син гр. Гео. Гарасима, Димитрій, попросив о. Кусого щоби охрестити його синка, Юліяна Димитрія. Кумів було шестеро. При вечері о. Кусий мав короткі промову, в якій між іншим пояснив обовязки кумів, а також згадав про наш орган „Вістник", який своїм ясним проміннями освічує ум і душу кожного прагнучого правди українця. У відклик на промову о. Кусого, присутні зложили свої жертви на пресовий фонд „Вістника", як слідує:

По 50цт.: Георгій Гарасим, Ілия Вінтоник, пані Ілия Вінтоник, Ми-

30цт.: пані Гео. Гарасим.

По 25цт.: Георгій Старчук, Василь Гарасим, пані Василь Гарасим, пані Мих. Вонітова, Георгій Миртинюк, Михайло Ткачук, Петро Ткачук, Теодор Ткачу. – Разом $5.30

Присутний.

ДІЄЦЕЗИЯЛЬНИЙ ФОНД

ДАВФИН, МАН.

По 1 дол.: М. Маґаляс, М. Кучер, С. Гура

По 50цт.: М. Шмильський

По 25цт.: А. Д. Рурак

По 10цт.: Г. Галик

СТЕД, МАН.

Збірка в церкві 6.50

ЕДМОНТОН, АЛТА.

По 1 дол.: Гриць Сайк, Вас. Нечидин

ЕЛК ПОЙНТ, АЛТА.

Гр. Фарина 1.00

МІСІЇ В ГРОНЛІД І БРУКСБІ, САСК.

Подаю до відома православним українцям в окрузі Бруксбі, що в місяці вересні ц. р. відбудуться Місії, як слідує:

В ҐРОНЛІД, САСК. — в днях 18 — 21 вересня.

В БРУКСБІ, САСК — в днях 25 — 27 вересня.

ПРОГРАМА МІСІЇ:

В програму Місій входять Богослуження, проповіди, катехизація і відчити на національні й громадські теми. Точна програма буде оголошена першого дня Місії.

Богослуження першого дня Місії почнеться в 10-ій годині рано.

Учасники Місій зможуть дістати перекуску в місцевім Народнім Домі.

Свящ. Т. Кисілюк, Ґронлід, Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. П. Запаринюка.

Вересень.

19. Нед. — Ешвіл. Юв. Свято
21. сер., Різдво Прес. Бог. — Веллей Ривер коло Стороженка. Ювілейне Свято.
21 середа, Різдво Прес. Богородиці — Реннер, храм і Юв. Свято — о. Гліцький
25 Нед. — Косів. Юв. Свято.
25 Нед. — Сифтон, Юв. Свято — о. Гліцький
27 Вівторок, Воздв. Ч. Хр. — Пайн Ривер Юв. Свято.
27. Вівторок, Возд. Ч. Хреста — Венлав, Юв. Свято — о. Гліцький

Давфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Т. Кисілюка

Вересень.

МІСІЯ 18, 19, 20 і 21 — Ґронлід, храм і закінчення спільним храмовим обідом великого торжества місійного

25 Неділя — Бруксбі, місія від 25 до 27, Воздвиження чес. Хреста, закінчення так, як на Ґронлід

Gronlid, Sask

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. С. П. Симчича.

Вересень.

18. Неділя — Енгуслия.
21. Середа — Різдво Прес. Богородиці — Мензі
25. Неділя — Сенді Лейк.
27 Вівторок, Воздв. Ч. Хреста — Росбоон.

Адреса: — Мензі, Ман.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1938 РІК.

ВЕРЕСЕНЬ.

1	Ч. Андрія Стратилата
2	П. Пр. Самійла
3	С. Ап. Тадея; мч. Васи й дітей
4	Н. **Нед. 12 по З. св. Д.** Мч. Аг.
5	П. Віддання Усп. Лупи мч.
6	В. Петра митр. Київського
7	С. Ап. Вартоломея й Тита
8	Ч. Мч. Адріяна і Наталії
9	П. Пп. Пимена
10	С. Мойсея мур. Сави печ.
11	Н. **Нед. 13 по З. св. Д.** Ус. г. І. Х.
12	П. С. Олександра, Івана й Пав.
13	В. Положення пояса Богородиці
14	С. Семена стовпника
15	Ч. Маманта
16	П. Антипа еп.
17	С. Вавили еп. Антіох
18	Н. **Нед. 14 по З. св. Д.** Пр. Зах.
19	П. Чудо Архистр. Мих. в Хонах
20	В. Созонті
21	С. Різдво Пресвятої Богородиці
22	Ч. Богоотців Якима і Анни
23	П. Мч. Минодори
24	С. Теодори Олександ.
25	Н. **Нед. 15 по З. св. Д.** Від Рів
26	П. Оновл. хр. В. муч. Корнилія
27	В. Воздвиж. Чесного Хреста
28	С. Вмч. Микити Порфира
29	Ч. Евтимії, Віктора
30	П. Мч. Віри, Надії і Любови

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Л. Березіцького

Вересень.

18. Неділя — Вайта
21 Середа, Різдво Прес. Богородиці, Ювілейне Богослуження — Сеньків, храм
25 Неділя Ювілейне Богослужения Ґарлентон (місто.)
27 Вівторок, Возд. Чесного Хреста, Ювілейне Богослуження — Ґарлентон околиця

Адреса: — Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. І. Дмитрова

Вересень.

18 Нед. — Тиндал
21 Середа, Різдво Прес. Діви Марії — Селтон (храм)
25 Нед. — Поплар Парк

Жовтень.

2 Нед. — Брендон
9 Неділя — Іст Селкірк
16 Нед. — Тиндал
23 Нед. — Поплар Парк.
30. Неділя — Ледвин.

Адреса

306 Green Ave., East Kildonan, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. І. Гикавого

Вересень.

18. Неділя — Прут.

Адреса: Willingdon, Alta

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ 1938

Вересень.

11. **Нед. 13 по Зісл. св. Духа: Усік. Гол. Ів. Хрест.:** Голос 4. Утр. Еван. Марка XVI: 1—8; Літ. Ап. І. Кор. XVI: 13—24 і Діяння XIII: 25—32; Еван. Мат. XXI: 33—42 і Марка VI 14—30.

18. **Нед. 14. по Зісл. св. Духа:** Голос 5. Утр. Еван. Марка XVI: 9—20 Літ. Ап. 2 Кор. І: 20—24 і II: 1—4 Еван. Мат. XXII: 4—14

21 середа, **Різдво Пресв. Богородиці:** Утр.: Еван. Лук. І: 39—49, 56 Літ.: Ап. Филип. II: 5—11; Еван. Лук. X: 38—42 і XI: 27—28

25. **Нед. 15 по Зісл. св. Духа.** Гол. 6. Утр. Еван. Лук. XXIV: 1—12, Літ. Ап. II Кор. IV: 6—15, Еван. Мат. XXII: 35—46

27. вівторок — **Воздв. Чесного Хреста:** Утр. Еван. Ів. XII 28—36. Літ. Ап. І. Кор. І: 18—24; Еван. Івана XIX: 6—11, 13—20, 25—28, 30—35.

Український Релігійний два-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XV. WINNIPEG, MAN., SEPT. 15th, 1[redacted] ВІННІПЕГ, МАН., 15-го ВЕРЕСНЯ, 1938. ЧИСЛО (302) 18

ПРОТИПОЛЬСЬКА ДЕМОНСТРАЦІЯ В ВІННІПЕГУ.

Велика українська демонстрація відбулася в Вінніпеґу в неділю 18-го вересня, як протест проти переслідування українців поляками, в першій же мірі проти переслідування православних українців і нищення їх церков.

В демонстраційнім поході взяло участь коло 3000 українців. Замітне, що до такого масового протесту стали всі місцеві парафії, крім соборної, і всі організації крім УНО з Свистуном.

Похід провадив бувший старшина Української Армії, п. Байдак. Несено прапори британський й український, а також вісім великих написів, де показувано що цілий похід має на увазі.

На масовім вічу в Авдиторії говорили В. Арсенич (по англійськи), англієць свящ. В. Г. МекЛейн, ред. Т. Дацків і В. Кушнір. На кінци Арсенич про- ... дав під голосовання резолюції ... овані резолюційною комісією.

Такий спільний, однодушний виступ ... ців показав найперше їм самим їх силу. Три тисячі осіб, три тисячі бажань, ... тисячі заінятих осіб до праці... Самі ... побачили, що коли зібрати в ... українську силу, то це могуча сила.

Це, певна річ, побачили також чужі ... англійці, французи, поляки ... визнаючи рацію українцям, другі ... ажаючи українську свідомість.

Що цей український спільний виступ болючо відчули вінніпежські поляки, стало видно після цего виступу. Декі з передових поляків старалися в очах загалу обнизити значіння українського виступу доказуючи, що тут на ... виступ не місце, що такий виступ не має сили, що чужі люде не похвалять за це українців.. Та для самих українців це і є першим доказом, що їх виступ відчули винні.

Для спільного виступу зеднались православні і греко-католики, хоч панує погляд, що їм тяжко єднатися. Однакож найшлася таки група з Свистуном на переді, яка не тільки не стала разом з другими, але робила наперекір. Вона листочками спинювала людей від походу, запрошаючи їх на своє віче. Як назвати таких людей і їхню роботу?

Виступи, як отсей, це лише оден зі способів боротьби з насильством над Українським Народом. Протестувати треба, кричати треба. Соромити ворога треба. Світ треба про злочинну роботу ворога інформувати. І якби хто такої роботи не обезцінював, то вона таки має за собою здорові наслідки.

Лише треба тямити, що українці повинні використовувати і всі другі можливі способи. Ставши до оборони слушної справи, вони повинні бути тими гідними вояками, що стоять до кінця на сторожі. Треба вишукувати всі способи. Треба підносити свою слушну справу на всі лади; треба вести боротьбу з насильством не відпочиваючи, а певно перемога буде по нашій стороні.

Сама демонстрація в Вінніпеґу, це лише одна з подібних демонстрацій і віч по Канаді. Окремо тою самою нашою справою заінтересовано канадійський уряд в Оттаві, щоби через него передати наш голос до Европи. При тім почали вже про польські насильства і наші заходи писати англійські газети на Сході Канади, а все те разом взяте посуває нашу справу вперед.

УКРАЇНСЬКА СПРАВА ПЕРЕД УРЯДОМ КАНАДИ.

В справі акції для ширшої оборони українців перед насильствами поляків в Европі, 16-го вересня виїхав Адміністратор Української Православної Церкви, о. Савчук, до Оттави.

Вересня 20-го були в заступника-міністра закордонних справ в Оттаві, Скелетона о. Савчук від Української Православної Церкви, адвокат Гуменюк з Торонто від Союзу Українців Самостійників, та о. Слюзар з Монтреалу від Союзу Бувших Українських Вояків.

Вони предложили міністрови ціле положення українців під Польщею в послідних часах. Вони передали йому петицію, до якої додали також спис церков, які поляки зруйнували, або перемінили на костели, спис православних священиків покараних за виконування своїх обовязків, спис місцевостей, в яких відбулися вже Протестаційні віча в Канаді, копію ухвалених резолюцій, мапу...

Міністер говорив з заінтересованням й обіцяв предложити петицію премієрові, як заслугуючу на повну увагу.

Окремо заінтересувались українською справою й українською акцією англійські часописи на Сході. Їхні репортери пильно розпитували про подробиці справи, звязуючи її в своїх комбінаціях навіть з подіями в Чехословаччині. Англійські часописи на Сході присвятили досі чимало уваги найновішим українським справам, інформуючи так про них своїх читачів і свій загал.

А КОЛИ ЧЕРГА УКРАЇНИ?

Лондонський „Таймс", найбільш впливова англійська ґазета, вмістила в справі судетських німців статтю, що зробила враження справжнього вибуху бомби. Як що судетські німці мають дійсно таку відразу до співжиття з чехами, пише „Таймс", то Чехословаччина мусіла б вважати за найліпше спекатися їх, віддавши їх Німеччині, чим би віздискала здоровля свого національного тіла. Цікаво було б, щоби „Таймс" порадив в той самий спосіб Совітам „спекатися" України, щоб оздоровити московську владу, що напевно внесло б більш заспокоєння в Европу, ніж розвязання судетської проблеми.

КРЕМАТОРІЯ В ПРАЗІ.

Крематорія, це дім, де палять трупів. Є люди, які бажають, щоби їх тіло спалити.

В Празі в Чехословаччині спалили в 1937 р. 2,663 трупів, з того 1,259 мущин, а 1,134 жінок. На ціле число припадає 730 трупів з поза Праги. Між спаленими католиків було 1,242, до Чехословацької Церкви належало 535, решта до інших.

З УКРАЇНИ І БОЛЬШЕВІЇ.

Багато всяких вістей подають нині всякі часописи про те, що діесь на Україні під большевиками і поза Україною в большевії. Чи всі ті вісти правдиві і наскілько, годі рішати, та як не було би, але найможливіше, що за ними грохи правди. І так:

Є вісти, що були недавно заходи з боку некомуністів, щоби вбити Сталіна. Викрили кілька таких заходів. Це можливе. Поневолене життя шукає виходу і коли виробиться думка, що зі смертю Сталіна зміняться відносини, голі люди можуть в такім напрямі працювати.

Є вістка, що Сталін їхав автом, до місцевости Горкій, 20 кільометрів від Москви, авто віхало на дерево і Сталін зломив руку. А двох чекістів згинуло. Шофера Шульце (німця) арештували закидаючи, що він навмисне це зробив.

Є вістки, що большевики відкрили заходи вбити Кагановича, Сталінового шваґра.

За пів року зліквідовано 146 народних комісарів.

Розстріляли адмірала фльоти Орлова, що був представником большевиків на коронації в Лондоні. Також адмірала Севкова і коменданта академії маринарки — Людрі.

З Риґи і других сторін доносять, що на Україні повстанчий рух росте. Появляються гурти, що зводять бої з большевиками. І частини війська стають по стороні повстанців. Боїв було більше і навіть завзяті.

Мав зачатися рух серед війська в напрямі створення військової диктатури. Була в Сталіна делеґація від війська з певними домаганнями. Арештували 60 делеґатів.

Чужинцям, що мають совітські візи, не дозволяють вїздити до Києва. В Києві було багато арештувань між молодіжю військовими.

В усіх тих вістях може бути багато правди. Бо оскілько большевики нівечать людське життя, остілько більше воно буде шукати способів для оборони.

З ЕСПАНІЇ.

Є вісти, що еспанські комуністи вже давніше ограбили банки і багатих людей і гроші повивозили до Франції та склали їх в французьких банках на ріжні імена. З тих грошей дісталося чимало Л. Троцькому.

Тепер вивозять комуністи з Еспанії до Росії образи найкращих еспанських малярів. Вивозять також інші дорогоцінні музейні річи. Навіть на такий лад еспанською війною большевія багатіє.

ЗГИНУЛО 1300 АРАБІВ.

Єгипетська преса пише, що від кінця липня до половини серпня ц. р. було 678 арабів убитих та ранених. Араби ховають своїх убитих потайки. Союз арабських жінок, що займається статистикою убитих, каже, що араби поховали досі 1,300 своїх убитих потайки. Між арабами є добровольці з Іраку, Сирії, Арабії, Єгипту, Геджасу і Курдистану.

Володимир Островський.

ПІД ЗНАМЯ ХРЕСТА.

(Повість з часу охрещення Руси-України в 988 р.).

I.

Роскішний дім купця Вівіяна Попандуклюса втопав у перший весняний зелені на східньому узбіччі гори й виходив вікнами на Дніпро. Своею архитектурою й прикрасами він перевищував доми багатьох боярів. За домом і обабіч його липилися доми для служби, стайні и численні кліті склади товарів. Було в них усе, чого могло забагнутися не лише знатним боярам, але й самому князеві тонкі, яскраві грецькі паволоки, парча, дорога посудина, жіночі прикраси з золота й срібла, дамаська зброя, вина, футра, віск, мед тощо.

До цього Попандуклюсового багацтва так призвичаїлися Кияни, що вже нікого воно не разило й не дивувало, як не дивувало багацтво й інших купців, що осіли в Києві хозарів, німців, моравів, греків, навіть жидів.

Зрештою, всі вважали Попандуклюса за свого, киянина, бо памятали ще його батька й діда. До того ж його правдиве прізвище рідко хто знав: слово Попандуклюс ледве проходило крізь словянське горло й не трималося в памяті. Його батька називали по його ж батькові Василеусовичем, а його самого просто по імени — Вівіяном. Та й було не безпечніше, особливо тоді, коли між Києвом і Царгородом починалися тертя. Для більшої безпеки він уживав лише мови полян-русичів, навіть переконував людей, що він не грек, а хозарин.

Вівіян був людиною освіченою й спритною, одним словом, такою, що якраз надавалася на дипльомата й скритого грецького шпигуна. Завжди усміхнений, з усіма привітний, завжди заклопотаний торговлею й буцім то цілковито байдужий до тої боротьби, що велася в Києві між словянами й чужинцями, поганами й християнами, ворогами й прихильниками князя Володимира, він мав приятелів у всіх таборах, знав усе, що треба було йому знати, ні в кого не викликав підозріння. Навіть сам князь Володимир ставився до нього зичливо й з пошаною.

І жив собі Вівіян цілком спокійно.

Один лиш раз довелося йому потремтіти саме тоді, коли розбурхана юрба поганів вбила одного християнина та його сина за те, що батько не схотів віддати хлопця в жертву Перунові, а при цьому ще зневажив словянських богів. Малощо не дійшло до погрому християн і зруйнування їхньої церкви св. Ілії. Але ця хуртовина пройшла над Києвом якось щасливо.

Зате тепер насували нові грізні хмари.

І мозок у голові Вівіяна, вкритій буйним, але вже сивим волоссям, працював так гарячково, що смугляве обличчя наливалося кровю.

Вівіян стояв біля вікна й пильно придивлявся до того, що робилося на Дніпрі. Від багатьох років він отак стежив за рухом на ріці, особливо за рухом військовим. Він докладно бачив у свій час переправу через Дніпро дружинників і воїв, що їх вів Володимир на вольських болгар, знав, скільки князь узяв з собою війська та скільки привіз із походу здобичу. Бачив він, як виправлявся Володимир човнами вверх по Дніпрі проти ятвягів та з якою пихою вертався додому. Походів на Волинь, на Червень і Перемишль та проти підкарпатських хорватів і дністрових тиверців він не міг бачити із свого вікна; зате він мав докладні відомости про них від своїх помішників-купців та слуг-шпигунів.

Тепер на березі Дніпра знову роїлося: від лютого безупинно будували там нові човни, великі й міцні. Одні були вже спущені на воду, другі були готові й їх смолили, а інші лише починали збивати.

— Рать замишляє, — думав про князя Володимира. — Але проти кого?

Плеснув у долоні. Ввійшов білявий хлопчина з блакитними словянськими очима.

— Поклич Всевіда!

— Він уже чекає, — відповів хлопець і вийшов.

У дверях зявився Вівіянів помішник Панкратій, прозваний Всевідом за те, що давав найшвидчі й найправдивіші вістки про події в Києві.

— Довідався, на кого замишляє Володимир?

— Вуса то він має довгі, та язик короткий. Хтось меле, що на ятвягів, але я нейму віри: набитого пощо знову бити?

— Добре сказав! Пошукай дурнішого, може скаже правду.

Обидва засміялися.

— А все ж спробуй! Як побачиш Рися, пришли його до мене.

За хвилину ввійшов перший Вівіянів помішник Максіян, прозваний Рисем, щоб відводити від його грецького носа чужі цікаві очі. Не моргнувши оком, сухо спитався

Чого тобі, Вівіяне?

— Сідай, друже, отут на лавці.

— Сиджу вже.

— Слухай уважно. Тобі служба судилася. Наладуй товаром три легкі човни, добери собі хлопців і завтра, поки ще сонце не зійде, в далеку дорогу...

— Куди? — коротко спитався Максіян.

— Довідаєшся, як усі в городі заснуть. А тепер до роботи.

Максіян мовчки відвернувся й вийшов.

За дверима почувся дівочий спів, а ще за хвилину перед Вівіяном стояла його одинока доня Олена, жвава чорнявка з продовгастими карими очима й багровою квіткою замість уст.

Не знаєш, кому рать готує князь?

— Знаю, — задиркувато відповіла й обернулася млинком на пяті.

Кажи.

— Не можу. Дала слово, що нікому не скажу.

— Навіть батькові?

— Навіть батькові.

— Але я мушу знати... для нашої справи... чуєш? — підніс голос.

— Не гукай, батьку, я не словянка! — випростувалася Олена й блиснула очима, як дамаською сталлю.

Вівіян знав, що Олена веде таку саму тайну розвідку, як і він, та що вона, таксамо як він, горда, вперта й таємниць своїх нікому не відкриє. Тому то почав лагідніше:

— То скажи хоч, хто тобі сказав?

Олена подумала:

— Не обіцяла, що не скажу. Тож май вуха: сказав мені боярин Тихоша. Погани дуже раді, що Володимир готує рать. Кажуть, що вже віри не змінить.

Вівіян із докором похитав головою.

То ти говориш із нашим лютим ворогом, із ворогом Христа? Хіба не знаєш, що Тихоша близький до Перунового опікуна Славія й до всіх тих варварів, що голову дадуть собі розбити за Перуна?

Олена насмішливо звинула розцвілі вусточка. Щоб батько не тягнув її за язик, жартом кинула:

— Я буду його жінкою...

Вогнем сипнуло на гордого Вівіяна. На язиці його зібралися вже страшні громи. Але стримався: любив Олену й не всилі був ранити її серця.

— Нема того варвара, що був би вартий Попандуклюсівни. Дурне тобі в голову йде. Зрештою, як йде, так і відійде. Побалакаємо ще...

Олена всміхнулася й вийшла: батько дав їй спокій.

Довго кипів Вівіян. Він хутчій смерти сподівався, ніж почути таке від Олени. Але обовязок — обовязком і в щасті й в горі. Мусів забути про Олену й думати про приготовання Володимира.

— Гм... — міркував, — каже погани тішаться, віри не змінить, значить, йде проти християн. Так, так, готує рать грекам. Сам Соломон інакше не сказав би...

— — — — — — —

По півночі в кущах біля дому почулося жалісне:

— Мяу, мяяяу!

Вівіян відчинив двері й покликав:

— Кці, кці, кці!

Худорлявий Максіян шмигнув у сіни

Ніхто тебе по дорозі не бачив?

— Ніхто

Вівіян завів його до кімнатки божниці й тихо сказав:

— Покликав тебе вночі, бо вдень дурний хлопчина вуха наставляє. Присягни отут перед Спасителем, що таємниці нашої нікому не зрадиш.

Присягаю.

— Добре. Поїдеш до Корсуня до мого приятеля Анастаса.

Аж до Корсуня? здивувався Максіян.

— Тихо! Слухай і добре запамятай кожне мое слово. Скажеш Анастасові: Володимир замишляє рать на імператорів і збирає силу велику. Хай дасть вістку воєначальникові Корсуня, а той — до Царгороду. А ще скажеш: Вівіян просить тебе: „Як хочеш, щоб віра Христова засяяла в Києві, зроби так, щоб Володимир був у Корсуні, бо йде він не вбивати й палити, а вимусити в імператорів Ганну й віру". А тепер з Богом у дорогу!

(Дальше буде)

З ІСТОРІЇ ПОЛЬСЬКОЇ ПОЛІЦІЇ.

В Варшаві слідча влада розбирає справу бувшого „пшодовніка" поліції Яна Станкевича і його помічника Желіховича.

Оба вони зорганізували ватагу, яка купувала старі троки (вантажні авта) наладовувала сим тим, асекурували, кудись все перевозили і на дорозі підпалювали. І так брали асекурацію.

Ватага також підпалювала будинки в порозумінню з їх властителями. Так в околиці, де ватага працювала, згоріло 120 будинків. Тепер цю справу розбирають.

Ціни Церковного Світла
Пішли в Долину.
Завсігди маємо повний вибір церковних річей на складі.
Пишіть по катальог.
В. ЛЕВИЦЬКИЙ — управитель.
Wm. GROSS & Co.
332 MAIN ST., WINNIPEG.

З РЕЛІГІЙНОГО ЖИТТЯ НА ВОЛИНІ.

Свято охрещення України у Володимирі.

Головне ювілейне Свято на Волині на спомин Охрещення України перед 950 літами, відбулось в місті Володимирі. Це місто мав заснувати Володимир Великий, тут був перший епископ Стефан 992 р.; тут повстали перші церкви, перша школа. Оце місто вибрали тепер за осередок ювілейних свят.

Та не обійшлося без труднощів. Поляки робили перешкоди, щоби свято вийшло якнайменше величавим — зупиняли людей, щоби не йшли до Володимира і др. Через поляків не приїхав на це свято і митр. Діонізій.

Колись Волинь була дуже широка, бо і нинішня Холмщина уважалась Волинню — аж до Сяну і за Вепр. Волинь була обабіч Буга і нинішна Волинь і Холмщина були одною епархією

Свято почалось 12 серпня вечірною Службою в Зимненському свято-гірському манастирі, де епископи Олексій Полікарп 13-го серпня при співучасти 28 священиків і 4 діяконів відправили Службу Божу. Того самого дня відбувся хрестний хід (похід з процесією) до Володимира, де відправи тревали до 2 години по півночі. Багато прочан (відпустовців) провели ніч під голим небом співаючи побожні пісні.

Головне свято відбулось 14-го серпня в усіх церквах Володимира. По Службі Божій пішли на „Білі береги" річки Луги на освячення води. Було тут двох владиків, 40 священиків в облаченнях (в ризах) і 30 без облачений, і коло 15,000 народу.

Важніші події з подрібного опису свята:

Ювілейне Свято почалось в Зимненському манастирі, де була архиерейська відправа при участи кількох священиків.

Прибули хрестні ходи (процесії) з сіл Хмельової і Сельця з їх священиками. Всеночна почалась в 6-ій годині. Н Литію виходив архиепископ з 20 священиками. Замісць 5 хлібів Владика освятив коливо (пшеницю) в память умерлих.

Приходили процесії з інших сіл.

О 12 год. в ночі відправили Вселенську Панахиду за всіх отців і матерей від дня охрещення України до тепер померлих православних християн. Правив Панахиду о. архимандрит Филарет з 4-ма священиками. Була проповідь присвячена памяти померших. Була за них окрема молитва. Підчас Панахиди співав за хором весь присутний народ, побожно, проймаючо. А ніч була місячна, тепла та тиха.

На манастирськім майдані розложилися богомольці гуртками. Після Панахиди одні дрімали, інші співали псальми та побожні пісні, головно в честь Богородиці.

О 6 годині була Служба Божа в Троїцькій церкві, збудованій Володимиром. Правив свящ. Жеромський з 4 священиками і 2 діяконами. В перерві правились Молебні й Акафисти.

Коло манастиря розсілись на траві сліпці, каліки, та лірники, що співали церковно-народні пісні.

Пізна Служба Божа почалась в 9.30, правили два Владики. 20 священиків і 4 діякони. На правому крилосі співав манастирський хор, а на лівому хор з села Хмелева.

На проповіді еп. Олексій згадав померших — кілько поколінь тут працювало в православній вірі і закінчило життя і чому ми маємо за померших молитися.

В годині 3-ій вирушили всі до Володимира, де мало продовжатися свято. В 4-ій годині в усіх церквах Володимира задзвонили в усі дзвони — початок дальшого свята. Де стояла Введенська церква, що 1856 р. згоріла, зійшлися величаві процесії (хрестні ходи) з Катедрального Собору, з св. Василівської і св. Миколаївської церкви та з Устилузької парафії. Схилилися хрести й хоругви. Тричі вклонилися і рушили вперед зустрічаючи інші процесії. Велике свято! На очах багатьох видно сльози від зворушення.

Три години передтим був гарний дощик, що освіжив воздух. І так коло 6 години всі прийшли до Катедрального Собору.

Тут почалась Всеночна Архиерейським чином. Був також Акафист Володимирови. Після Великого Славословія арх. Олексій виніс з вівтаря на середину церкви прибраний квітами Хрест для поклону вірним.

Ще була Вселенська Панахида за спокій душ усіх від віку спочилих отців і праотців.

Свято закінчилось згадуваним вже свяченням води на річці.

Це замітніші місця з подрібного опису свята, що його подає „Церква і Нарід".

(З опису відпусту в Татаринцях, Кремянецького повіту).

Рікрічно на св. Івана Хрестителя (24 червня ст. ст.) збирається велика кількість богомольців з далеких сіл. Перед війною у Татаринецькій церкві був благодатний образ Божої Матері, котрий на жаль, підчас евакуації вивезено, нині є лише копія образу. Але віра в заступництво і поміч Божої Матері уздоровительки всіх немічних, збереглась і тримається у всіх немічних і шукаючих ратунку в біді.

На жаль не провадиться запису випадків чудесного оздоровлення всіх прибігаючих з теплою вірою до усердної Заступниці.

Особисто стверджую, що моя донька у 1934 р. в серпні місяці 28(15) була вилічена тільки після Молебня перед образом Татаринецької Божої Матері.

Таке говорить священик І. Чернобров, що описує відпуст в Татаринцях („Церква і Нарід").

950-ЛІТНИЙ ЮВІЛЕЙ І ПОЛЬЩА.

Ювілей 950-ліття Охрещення України проголосила і Православна і Греко-Католицька Церква під Польщею. Це велике національно-релігійне свято українського народу.

В Пастирськім Листі митр. Діонізія говориться:

— Неспокійне ваше серце за тих, хто відійшов від вас і зачинив за собою двері, що провадять до можливости брати участь у сьогоднішньому святі. Але нікому з нас не належить впадати в зневіру, бо з вами нині Причинник (св. Володимир) ювілейних свят.

Були заміри відсвяткувати цей 950-літний ювілей дуже величаво, але польські власти примушують святкувати в найвузших розмірах. Зупиняють процесії з дальших сторін, зупиняють людей. І православних і греко-католиків.

Українська громада в Англії величаво святкувала 21 серпня 950-ліття християнства на Україні. Свято було в Менчестер. По Службі Божій було свячення води і Панахида по генералові Тарнавському і Коновальцеви. Вечером були святочні сходини в Українськім Клюбі, де були також англійці.

ПІД ПОЛЬСЬКО-КАТОЛИЦЬКОЮ ІНКВІЗИЦІЄЮ.

В Кремянці поляки закрили українську гімназію, що істнувала 20 літ. Кажуть: Будинок невідповідний, хоч він перед 8 літами на гімназію вибудуваний. Тепер 120 учеників залишаєсь без науки.

На рік вязниці засудили в Рівному православного священика Петра Ташівського. Кажуть, що він мав сказати до 11-літної дочки Возницького. „Твій батько дурний і віра твоя дурна". Священик каже, що з дівчиною взагалі не говорив. А батько дівчини вже передше перейшов з православія до костела.

На будову хреста треба дозволу... З нагоди 950-ліття Хрещення України українці будують ювілейні хрести, отже поляки повідомляють греко-католицьких священиків, що на будову хреста треба дозволу міністерства. Де такий хрест збудували без дозволу, треба його усунути. Найдальше посунена інквізиція!

В Луцькому повіті на Волині поліція поарештувала по селах багато українців, головно молодіжи, а між ними коло 40 українських дівчат.

Пароха Угерець, П...славського засудив львівський суд на 7 місяців тюрми за „українізацію" метрик.

Польський епископ Фульман з Люблина видав недавно приказ, щоб в греко-католицькій церкві в Люблині святкувати греко-католицькі свята разом з польськими.

На 8 місяців тюрми засудили поляки в Золочеві греко-католицького священика Миколу Гулея за „українізацію" метрик. Також на заплату 45 золотих.

„Рада Звйонзкуф Неподлеглосьцьових" ухвалила недавно резолюцію, в якій хвалить польський уряд, що переслідує українців і нищить церкви, каже, що уряд повинен таку роботу продовжувати; що Пастирський Лист Шептицького протидержавний.

Інтересне, що згадану резолюцію підписало 10 польських організацій, почавши від „Звйонзку Легіоністуф", а скінчивши на „Скупеню Львовскім". А Шептицький писав в листі, що це „масони" нищать українців. Не поляки-католики. Та заява 10-ох організацій заперечує вислів Шептицького, бо 10 польських організацій, це представники польського католицького загалу.

Кількадесять селян з Стрібення, Торок, Поздяча і Вільшан, перемиського повіту в Галичині, поляки засудили на заплачення по 30 зол. за те, що ті несли вінки з написами: „за волю борцям".

Поляки розвязали читальню в Мільнові, перемиського повіту. Причина: Члени читальні владили гарний похорон, а потім Панахиду Осипови Івашкови, помершому членови читальні. Івашко лишив невеличке майно, вартости 2000 зол. місцевій читальни. Значить — українцям не вільно за своїх померших молитися без дозволу поляків!

100,000 НА КОСТЕЛ.

В Надвірній (в Галичині) одна польська вдова виграла 40,000 доларів. З того дала на будову костела 100,000 золотих, отже около 20,000 доларів.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

СВОЇ ДІТИ МОВ ЧУЖІЇ.

Коли напади чужих на Українську Православну Церкву давно майже замовкли і здавалось би, що можна буде час і силу зужити на мирну творчу роботу, починають свої — жуківці — продовжувати ті атаки, які чужі припинили.

Візьмімо орган жуківців „Український Вістник", ч. 6 і 7, 1938, а побачимо, що ціле 6-те число присвячене нападам на Українську Православну Церкву, а ч. 7 також в значній мірі. Якраз те, чого під цю пору українцям дуже треба! А на ділі вся та писанина жуківців пригадує слова Св. Письма: „Савле, Савле, чому мене переслідуєш?" Подібним питанням може звернутись до жуківців не Українська Православна Церква, але ціла Українська Справа, цілий Український Нарід.

На ціле 6-те число і вчасти на 7-ме „Українського Вістника" розтягаєсь стаття п. з. „Законна Автокефалія — і Незаконна Автокефалія" — стаття призначена нападам на Українську Православну Церкву. Такі напади є і поза згаданою статею.

Жуківці хочуть показати, що їм ходить про „канонічність", як запоруку спасення, однакож жива людська совість, здоровий розум, християнський розсудок і загальна народна справа ставить жуківцям питання: „Невже ж отті ваші напади „канонічні"? Законні? Християнські? Нападати на справу власного Народу, промовчувати, натягати, або перекручувати факти — це в вас релігійна робота? Творче діло?"

Щоби не бути голословними, гляньмо на деякі місця одного таки числа (6-го) „Українського Вістника". Переповідаючи Історію Української Церкви „Український Вістник" на 3—4 стор. пише:

Послідний український митрополит був Йосиф Нелюбович Тукальський. В 1686 р. підпорядкувала Москва Українську Православну Церкву московському патріярхови, а від Петра Великого Синодові в Петрограді. Словом, настала московська сатрапія.

Тільки всього!

А на 5-ій стороні, себто побіч того, що висше наведене, читаємо:

Згадуємо римське папство в звязку з польськими переслідуваннями Православної Церкви з тої причини, що римський папа дав свою згоду і благословенство Польщі на ту злочинну, грабіжницьку інквізицію... Така є ганебна, така нехристіянська роля римського папи... Папа гірший Юди Іскаріотського...

Великі поклонники „канонічности" повинні бути ще і справедливі, а в жуківців не те. Тому, що вони звязали себе з патріярхом, щоби набратися „канонічности" вони промовчують історичні факти, які зачіпають грецький патріярхат. Промовчують на шкоду Українського Народу! І це вже показує, що „канонічність" жуківців дуже неканонічна.

Історія каже, що Москва не „підпорядкувала" Української Церкви московському патріярхови, **але купила її за гроші і шкіри від царгородського патріярха 1686 р. Точно так, як Польща купила тепер в папи дозвіл нищити українські церкви!** Однакож коли жуківці осуджують папу дуже різко, то поприподію з 1686 року переходять, як священик і левит попри покаліченого в евангельській притчі.

Про те в нас нераз писалося. Точно так, як і про папів. Бо нашій „неканонічній" Церкві ніхто з чужих рук не звязує!

На 4-ій стор. того ж „Українського Вістника" читаємо:

Після розвалу Української Держави, вже за большевицької влади повстала неканонічна українська автокефальна церква, яка пізніше сама розвалилась.

А на тійже стороні поміщена ще така жуківська самохвальба:

Наша єрархія сукцесійно-апостольська, значить має Божу власть Ісусом Христом через св. Апостолів нам передану.

Правдива релігійність не в формальній „канонічности", але в праведности. В справедливости. І де справедливість, там канонічність. Де брак справедливости, там нема канонічности. Хоч би як несправедливий про свою „канонічність" кричав.

В очах людей справедливих повстання Української Автокефальної Церкви в Києві було ділом високо християнським. Високо канонічним. Це „сукцесійно-апостольські" жуківці повинні би розуміти.

Брати на канонічну міру, то якраз російська Церква була неканонічною ще від 1686 р., коли Українську Церкву від патріярха купила. Греки усунули тоді патріярха за неканонічний його вчинок, а те саме треба було зробити і з російською Церквою, що неправим способом куплене собі присвоїла. Та хоч церковна власть російської Церкви не осудила, то осудили її церковні канони, осудила Божа і людська справедливість. Осудила справа Українського Народу.

В жуківців же виходить, що ворожа українцям російська Церква до розвалу Росії була для українців доброю, „канонічною", такою, як нині жуківська, а з святими замірами відновлена Українська Автокефальна Церква є в жуківців „неканонічною". Ось як!

Перекручують також правду жуківці, коли кажуть, що Українська Автокефальна Православна Церква „пізніше сама розвалилась". Бо цілий світ знає, що Українську Автокефальну Православну Церкву на Україні знищили большевики так, як понищили і другі Церкви, як нищать ціле християнство. Як знищили Українську Державу, як нищать Український Нарід. А жуківці перекручують правду так, щоби виглядало, що Українську Церкву знищила її власна „неканонічність, а не большевики. Будь вона „канонічною" на жуківську міру, а була би доси існувала. Таке з жуківського писання виходить.

Словом — жуківці справу перекручують! А коли так, то нащо здається їх самопохвала про „канонічність", „апостольську сукцесійність" і „Божу власть Апостолами передану"? Балачка балачкою, а діла за себе говорять. Вони кажуть, що Божа власть не на те, щоби правду промовчувати, натягати та перекручувати. Та ще на шкоду власного Народу.

Пригадаємо ще жуківцям, що свого часу в „Воскреснім Чтенію", органі цілком канонічного митрополита Діонізія писалося дуже поважно, **що коли Церква і Нарід в небезпеці, тоді не можна на церковні канони оглядатися.** Що скажуть на таке жуківці? Очевидно вони скавали би інакше, а то: нехай Церква і Нарід пропаде, коби лише канони не пропали...

Питання, де такою дорогою думають жуківці зайти? Які будуть овочі з такої роботи? Яке добро для Українського Народу? Чи Церкви?

Та ми при нагоді повернемо ще до жуківської „канонічности" і розберемо висувані ними закиди ширше, ніж нині розбираємо.

ДО ІСТОРІЇ ЗАКАРПАТТЯ.

Урядово „Підкарпатська Русь", давніше „Угорська Русь" — це українська земля на полудневім боці Карпат і в полудневій межі Галичини. Від 1919 належить до Чехословаччини. Частина належить до Румунії і Словаччини.

За переписом з 1921 року було на Закарпаттю під Чехословаччиною 60[illegible] 568 душ, з того Українців 62.17% чехословаків 3.29, мадярів 17.03, жидів 13.35 німців 1.74, румунів 2.27 процента.

По релігії було 55.3 про[illegible] католиків, 9.1 протестантів, 10 процент православних, жидів 15.39 процент.

Це урядова статистика, та з неї виходить, що українців є там більше, ніж 62 процент, бо православних [illegible] там чейже нема, або дуже [illegible] 10 процент.

В 10-ім віку Закарпаття належало до київської держави, пізніше до Угорщини.

В бувшій Австро-Угорщині [illegible] силувались українців Закарпаття мадяризувати і так змадяризилися багаті родини і міщанство. Лишився український простий народ і вчасти низше духовенство.

З церковної сторони Закарпаття було довгий час звязане з Галичиною. Самостійну єрархію (епископат) з[illegible]но там аж в 15-ім віку.

Унію з Римом почали там ширити мадяри в 17-ім віку, а остаточно переведено її 1652 року. Однакож [illegible] новити православіє тревають там і досі.

Рух за відновленням Української Держави захопив також Закарпаття і конгрес в Хусті (на Закарпаттю) ухвалив прилучення Закарпаття до Української Держави, 22 січня, 1919 року. Однакож 10 вересня 1919 сенжерменський договір прилучив Закарпаття до Чехословаччини.

Перед війною Закарпаття уважали пропащим для українців, так мадяри мали його в своїх обіймах. Та під Чехословаччиною українське життя відроджуєсь.

Або ще краще сказавши — відродилось. Хоч чехи піддержували завсігди москвофільський рух, однакож українське життя щораз набирає сили. Є свідомі українські зорганізовані учителі, є українські організації, провадиться громадська українська робота щораз більше напружено.

Нинішні політичні европейські події зачіпають також дальшу долю українського Закарпаття. Та щоби не вийшло, але українська сила, українська свідомість, яка там за 20 літ виросла, буде вже стояти на сторожі української справи навіть тоді, коли б відносини склалися в некорись Закарпаття більше, ніж доси. До народу, що є свідомий, можна завсігди прикласти слова Шевченка, що ворог: „Не скує душі живої і слова живого".

ЗАГАЛЬНО - НАРОДНІЙ СПІВ, ЯК ТРАДИЦІЯ РАННЬОГО ХРИСТІЯНСТВА.

За прикладом Господа нашого Ісуса Христа (Мат. XXVI: 30), та Його св. Апостолів (Діяння XVI: 25, Яків V: 13), перші християни хвалили Бога головно співом. Співання священних піснеспівів, псальмів та гимнів складало в ті часи найголовнішу та найблищу частину християнського Богослуження. Участь у співі приймали всі присутні за Богослуженням, — чоловіки, жінки і навіть діти. Святі Отці й Учителі Церкви (св. Ігнатій Богоносець, Василій Великий, Іоан Золотоустий, бл. Августин і ін.) вельми хвалять загальний спів та свідчать про його дуже давнє походження.

[illegible] св. апостол Павло в своїх посланнях (Кор. XIV: 26; Еф. V [illegible] Кор. III: 16) уже згадує, що за [illegible] [illegible] зібраннями за часів св. Апостолів спів виконувано не одніею особою, або хором, але цілою Церквою [illegible] присутніми за Богослуженням. Те саме було й за мужів апостольських, про що свідчить св. Ігнатій Богоносець у свойому посланні до Ефесян: „У згідній любові вашій" — писав [illegible] „прославляйте ви Христа Ісуса й [illegible] єднайте в один хор, щоби, находячись в одномислі веселієм Божим співати одномисленно одними у[стами] [illegible]".

[illegible] [т]акше було й за св. Отців і Вчителів Церкви. Так, напр., св. Іоан Золотоустий у 36-ій бесіді на перше по[слання] св. апостола Павла до Коринтян, [між] іншим пише: „В старовину всі співали разом, що й ми тепер робимо". А [в другому] місці він зауважив: „Жінки й [мужчи]ни, старі й юнаки, ріжного полу [...], багаті й убогі, ані троха не ріжн[илися] [illegible] один [с]озвучний спів" (Бесіда на псальми). Що більше, бл. Августин, описуючи вра[же]ння, яке зробив на нього загальний [спі]в Медіоляньської Церкви, каже:

Коли згадаю ті сльози, що я пролив [при] співу твоєї Церкви, я й тепер переймаюся, — переймаюся не співом, [а з]містом того, що співають голосом [чисти]м та з мистецтвом подобаючим".

[Ці] [illegible] слова бл. Августина — „коли [згад]аю ті сльози" — свідчать, що за[гал]ьний спів раннього християнства ви[клик]ав у побожних християн сльози духовної радости. „Він", — за словами бл. Ієронима, „робив такий великий вплив на серця, що були заатаковані пристрастями, як музика Давида на душу Савла, коли цей упадав у лють". А за словами Ісидора Ісполіського, він наповняв душу побожною радістю та запалював велике полумя молитви.

Водночас із загальним співом поширювався, в ранній Християнській Церкві, т. зв. званий антифонний спів. Він полягав у тому, — що ввесь народ, за Богослуженням, ділився на два хори та під проводом особливих співаків співав наперемінну — антифонно. „Ще з ночи" — говорить св. Василій Великий у свойому посланні до Неокесарійців, „народ творить у нас у домі молитви киття, виконуючи визнання в сльозах, а потім устає від молитви й повстає псальмопіння; ділючись на дві половині, співає наперемінну, — чим спільно задержує [illegible] при словах Божих та пособляє збільшенню уваги та обєднанню сердець. Опісля хтось один зачинає співати, а інші підспівують. Так проходить ніч; вдосвіта всі разом, мов одними устами й одним серцем, співають псальми визнання й кожний творить своє киття".

Опріч загального й антифонного співу, раннє християнство знало ще так званий гіпофонний спів. Він полягав у тому, — що раніше зачинав співати так званий головщик, а за ним народ повторяв його слова, або тільки підспівував йому в кінці вірша.. „Коли відбувається два читання" — читаємо в Літургії Апостольських Постанов, — „інший хто-небудь нехай співає пісні Давида, а нарід нехай підспівує останні слова віршів". За свідоцтвом св. Івана Золотоустого цей рід співу був дуже поширений на Сході в IV віці (Бесіда 34-та на 1-ше послання ап. Павла до Коринтян).

Нарешті, про загальний церковний спів знаходимо вказівки в богослужбових книжках — ірмологіїї, служебнику (зверніть увагу на перше прохання блаженальної ектенії) та в Тіпіконі. Так, на примір, у служебнику виразно зазначено, що „вірую" й „Отче наш" і ще дещо співає народ, а не хор, а в Тіпіконі між іншим читаємо: „Де написано, люди промовляють, то всі разом, усі, що знаходяться в церкві, промовляють, або „Господи помилуй", або „Подай Господи" або „І з духом твоїм", або „Отче наш". Якщо в нас і не робиться цього, то належить робити" й т. і.

Підсовуючи все вище сказано, приходимо до такого висновку: поперше, в ранній християнській церкві участь в церковному співі приймали всі присутні за Богослуженням, а по друге загальний спів повстав водночас із християнством, бо ж старозавітня жидівська церква його не знала.

Що торкається церковних звичаїв на Україні, то маємо свідоцтва, що в давнину й у нашій церкві водночас із хоровим співом поширюється також і загальний спів. Ось, що пише про це один чужинець (Гербіній), що в другій половині XVII століття гостював у Києві:

„Українці грецького обряду багато величніще прославляють Бога, чим Римляне. Псальми й інші богослужбові пісні Отців щоденно виспівують по церквах із участю народу в рідній мові, за правилами музичної штуки. В самій мелодії, звучній гармонії чуємо осібно дисканта, альта, тенора та баса. У них простий народ розуміє, що священики співають, або читають у народній слявянській мові. Тому ж усі миряне співають разом із священством і при тім так гармонійно й побожно, що мені в захопленні видавалося, ніби то я був у Єрусалимі та бачив там образ та почував духа первісної християнської церкви. Зворушений простотою українського Богослуження, я, за прикладом св. Амврозія й Августина, заплакав і похвалив Сина Божого словами: „повні є небеса та земля слави Твоєї"! (Др. Філарет Колесса. Наверстовання і характеристичні признаки українських народніх мельодій, стор. 15)

М. Миколаєнко.

„Шлях"

ДЕЩО ІЗ СВІТА.

Річний недобір (до 30 червня 1938) в Злучених Державах виносить 3,984,887,-600 дол., або майже чотири білиони (міліярди). Впродовж року держава мала видатку 8,985,157,600 дол., приходів 5,-000,270 000 дол., отже лишаєсь довгу майже 4 біліони. Цілий довг, що тяжить на Злучених Державах виносить нині 40,500,000,000 дол., отже найбільший, який там коли був.

ПРОФЕСОР СТЕПАН СМАЛЬ-СТОЦЬКИЙ.

Серпня 17-го 1938, помер в Празі визначний і широко знаний вчений і громадський діяч — Степан Смаль-Стоцький. Про нього передруковуємо отсей Спомин М. Данька:

Мав я нагоду зазнайомитися з покійним професором у віденськім парламенті, де бував я часто як співробітник київської „Ради" та деяких інших українських видань. Не пригадую собі, чи то було перед самою війною, чи вже в часі війни, але бачив я часто професора у військовій уніформі, яка дуже добре пасувала до його випростаної постави і вусів.

В „Союзі Визволення України", в Редакції „Вістника С.В.У." на Йозефштетерштрассе, стрінув я вже нині покійного професора як старого знайомого. Своєю простою, отвертою вдачею та товариським обходженням здобував він відразу загальні симпатії, і його відвідини в Редакції робили все велику приємність всім співробітникам. Він привозив багато новин з Фрайштадтського табору, особливо цінні для тих, що писали у Вістнику, давав поради і вказівки відносно тексту і т. і. Його приналежність до складу австрійської армії мала велику вартість для Союзу в зносинах не лише з Управою табору, а й з вищою австрійською військовою владою.

Популярність його між українськими полоненими була дуже велика. Він користався не лише великою повагою як австрійський військовий, але й щирою прихильністю полонених, що було річчю зовсім не легкою між людьми як не як замкненими в таборі, як це доводили конфлікти, що траплялися часом по інших таборах. Як університетський професор спромігся пристосуватися до на загал примітивного селянського інтелекту полонених українських вояків, це вже його таємниця. Справжнє щире національне чуття вяже очевидно і професора з селянами, як і українців з над Пруту і з над Дніпра.

Був професор С. Смаль-Стоцький очевидно не меншим педагогом ніж ученим. Результати, які він осягав в дуже короткім часі поміж полоненими, були справді незвичайні. З вояків, що не лише не мали ніякої національної свідомости, а й були затроєні московською патріотичною пропагандою при муштрі та говорили україньско-московським жаргоном, робилися під проводом професора трох-чотирох тижнів національно, а навіть національно-політично свідомі українці. По кількох місяцях з них вже витворювалися кадри, які провадили самі помічну роботу поміж десятками тисяч нових полонених, що наплили до таборів по прориві московського фронту в Карпатах весною 1915 р. Кільки учеників професора співпрацювали потім у „Вістнику С.В.У.", а сотки і тисячі їх прийшовши в складі дивізії сірожупанників на Україну взяли, як відомо, найдіяльнішу участь у визвольній війні. Багато з них провадить очевидно й тепер боротьбу проти Московщини. Гадаю, що участь професора С. Смаль-Стоцького в „Союзі Визволення України" належить до найсвітліших його чинів, що заслуговують на найбільшу увагу істориків української визвольної боротьби.

ПРОГНАЛИ КОРЕСПОНДЕНТА.

Італійський уряд прогнав кореспондента польських газет — Мечислава Вайнриба. Вайнриб жид.

ВІСТИ З РУМУНІЇ.

Румуни, як і поляки, не допускають українців до шкіл. Число українців у висших школах дуже мале. Навіть для і до богословської православної академії не приймають українців. З того наслідок, що призначують до українських шкіл румунських священиків. А ті не знають і не хочуть знати української мови. Проповідують й урядують по румунськи.

Через те ширяться на Буковині всякі секти. Поступовання румунів деморалізує людей і вони шукають виходу в сектантстві. Знов же румуни хочуть це спинити і переслідують українців, що стають сектантами. Арештують їх і судять. От приміром сімох селян з Бергомету засуджено по рокови тюрми за сходини на спільну молитву. Багато арештованих сидить в Чернівцях, Хотіню і Сторожинці.

Українців за все переслідують. В Каранчеві над Черемошем арештували Івана Боднарюка і вісім хлопців за те, що вчилися читати й писати по українськи. Хлопців дуже били на постерунку.

Карають за поширювання календарів старого стилю.

На 8 місяців тюрми засудили купця, Омеляна Рикла в Чернівцях за слова: Теперішна влада не вічна!

Протестні Віча Проти Польського Терору.

СТ. ДЖУЛІЕН, САСК.

Протестне віче проти польського терору відбулося в Ст. Джулієн, Саск., в неділю 14 серпня ц. р. в місцевім Народнім Домі. Присутних було звиш 300. Були православні й греко-католики з ріжних товариств. На покриття коштів в злуці з протестною акцією зібрано $4.00.

Д. С. Михайлюк, голова віча.
Семен Михайлюк, секр. віча.

КЕЛҐАРІ, АЛТА.

Віче відбулося в неділю, 4 вересня. Відбулося дуже успішно. Предсідником віча був п. М. Данилович, а секретарем п. А. Онищук. Предсідник і секретар прочитали звідомлення в „Українськім Голосі" про переслідування польськими властями православних українців, як рівнож відозву, яка наспіла зо Львова та в якій закликується канадійських українців протестувати проти польського терору. Після того пані М. Бісюк прочитала запропоновані резолюції в англійській мові. Резолюції були принятї одноголосно. Збірка на покриття коштів акції принесла $2.02.

А. Онищук.

ЕНГУСВИЛ, МАН.

Українська Православна Громада св. Вознесення в Енгусвил, Ман., відбула протестаційне віче 5-го вересня ц. р. в місцевім Українськім Народнім Домі ім. Івана Франка. Предсідником віча був п. С. М. Карпяк, а секретарем п. Ф. П. Пушка.

Предсідник представив стан Православної Церкви в Польщі та заявив, що святим обовязком кожного українця й українки є протестувати проти польської влади за бурення православних церков та знущання над нашими братами й сестрами.

Потім предсідник покликав до слова п. М. Дроздовича. П. Дроздович прочитав лист, що був поміщений у „Вістнику", як також текст резолюцій, що були вислані на його руки. Він заявив, що резолюції повинні бути вислані як найскорше.

Дальше забрав слово п. Гнатюк. Він представив, що наші релігійні ріжниці не повинні бути перешкодою до однодушного протесту проти польських звірств так православними, як і греко-католиками. По цім забрав слово п. П. Пушка й сказав, що всіх нас обовязком є стати в обороні наших православних братів, бо коли ми греко-католики будемо цею справою легковажити, то будьмо приготовані, що греко-католицька церква буде друга з ряду, яку польська влада буде нищити.

Дальше забрав слово п. Тодорук. Він представив положення наших братів і сестер в Польщі та переповів, що він бачив на власні очі, коли їздив до Старого Краю в 1928 році. Закінчив закликом, щоби присутні ухвалили протест якнайскорше.

Зібрані висловили свій протест в той спосіб, що встали з місць і відспівали „Не пора". Потім переведено дрібну колекту, яка принесла $2.85.

С. М. Карпяк.

БРЕНДОН, МАН.

Протестаційне віче проти Польщі відбулося в Брендоні, Ман., в неділю пополудні 11 вересня, в місцевім Українськім Народнім Домі. Предсідником віча був п. Д. Шапка, а секретарем п. І. Касюрак. Прот. С. В. Савчук пояснив положення українців в Польщі взагалі, а православних українців зокрема та переповів, як польський уряд руйнує православні церкви, переслідує православних священиків та силою перетягає православних на католицизм. Ухвалення протестних резолюцій відбулося через повстання з місць та відспіванням „Не пора". Потім п. І. Касюрак закликав присутних до збірки, яка принесла $9.85. На вічу, крім великого числа православних, було також кілька греко-католиків.

Секретар віча.

ЕДМОНТОН, АЛТА.

Дня 4 вересня ц. р. відбулося тут протестаційне віче проти польського насильства. Віче відбулося в салі Інституту ім. М. Грушевського в год. 3 пополудні.

Участь у вічу взяли слідуючі організації: Українська православна парохія св. Івана, Укр. Національне Обєднання, Союз Українців Самостійників, Союз Бувших Укр. Вояків і Жіноче Товариство О. Бесарабової.

Предсідником віча був В. Гривнак. Секретарював Петро Пауш.

Після отворення віча на першого промовця покликано пароха укр. православної церкви о. Грицину. Він виголосив доклад на тему: „Північно-західні Українські Землі, їх історія й теперішній стан". Історично доказав бесідник, що ці землі, — це корінні українські землі. Український нарід на цих землях був православним. Польща від початку свого панування над тими землями старається їх спольонізувати, а все, що українське — знищити. На те вона завела унію. Для тої цілі нині силою забирає та нищить українське церковне майно, а самих українців змушує кидати віру батьків та ставати католиками, а з тим поляками.

Цифрами й датами було доведено, як Польща йде до своєї цілі. Прочитано уривки звідомлень про примусове ширення католицизму на наших українських землях та про насильства над нашими братами.

Наші брати боронються завзято, вживаючи всіх можливих засобів. Нині разом українці стали всі разом, без ріжниці обряду й партії, та ставлять опір полякам. Вони й кличуть нас до помочі.

На закінчення бесідник завзивав присутних запротестувати проти поведення Польщі згладом нашого народу.

Далі говорила пані Параня Мельник. Вона пригадала, яку то політику вела й веде Польща згладом українського народу. Нелюдську жорстокість проявляють поляки цего року, коли повели страшний наступ на українське життя, коли навіть не шанують релігійних переконань і святощів.

Ми повинні відозватися в обороні наших братів так, як відозвався Тарас Бульба, на голос розпуки свого сина, не зважаючи, що був оточений з усіх сторін ворогами. Ми маємо можність протестувати, ніхто не грозить нам, то ставаймо в одну лаву на поміч нашим рідним братам на рідних землях.

Третим з ряду промовцем був В. Слюсаренко. Він дав багато образців, якими змалював положення нашого народу під Польщею. Поступовання Польщі є таке, як було в середніх віках. Знущання над православними нашими братами почалось ще з того часу, коли Польща стала твердою ногою на наших землях. Однак ми не сміємо мовчати. Мусимо боронити наших прав і загрівати наших братів до оборони.

Висказав віру, що наш нарід це лихо переживе, як вже пережив не одне лихо перед цим. Однак прийде час відплати. І то буде страшний час для тих, які нині так страшно мучать українців.

Переконав приявних, що нам треба як найбільше єдности в часі змагань нашого народу за свою державність і свої права. І закликав усіх одностойно стати в обороні наших братів та протестувати перед усіми чинниками, а також перед папою проти звірств та знущань поляків над українцями, які по неволі опинилися над владою Польщі.

Був покликаний П. Василишин, який пригадав ті страшні предчуття Української Армії, коли та переходячи Збруч 1919 року, співала:

„Буде лих проклятий батьками
[обати,
Матерями волочити...."

Це діється сьогодні, від коли поляки володіють частиною нашої землі. Мусимо протестувати! Длятого прочитав відповідні резолюції, які учасники віча прийняли одноголосно, виявляючи згоду, щоб їх відіслано до урядів Великої Британії, Канади, Польщі, до Ліги Народів і до папи римського.

В. Плавюк, який приїхав з Лемонту, спеціяльно длятого, щоб причутитися до того протесту, закликав присутних зложити жертви на протестну акцію. Збіркою занялися пані: Крамар і Маланчук, які зібрали $11.11.

Подякувавши всім учасникам і аранжерам віча за труд, предсідник закрив віче, попросивши відспівати „Не пора..." і „Гад сейв да кінг".

П. Пауш, секретар віча.

БІСЕТ, МАН.

Протестаційне віче відбулося в неділю 11 вересня. Предсідником віча був Г. Лабай, а секретарем В. Гавриш. В. Сидига представив положення українців під Польщею взагалі, а православних українців зокрема. Переповів, яких знущань Польща допускається тепер над православними українцями і їх церквою і заявив, що обовязком кожного українця й українки, деб вони не жили та до якої церкви не належали, — запротестувати проти польських звірств та у всякий інший можливий спосіб прийти нашим поневоленим братам і сестрам з допомогою.

Збірка на покриття коштів в злуці з протестаційною акцією принесла $12.50. Жертвували слідуючі:

По 1 дол.: П-во Г. Сидиги, В. Гавриш, Я. Гавриш, п-во Лабаї, п-во Вормії, Т. Стець, п-во Дзьоби, п-во Лагодовські, В. Барабаш, пані М. Барабаш, п-тво Паяї.

По 50цт.: п-во. Гаврилишині, І. Гаврилишин, панна Я. Ягольницька.

В. Барабаш.

РІДЖАЙНА, САСК.

Дня 11 вересня ц. р. в Укр. Нар. Домі при 1817 Квебек вул. Ріджайна, Саск., відбулося протестаційне віче, в котрім брали участь Українська Православна Громада Зісл. св. Духа, Українська Греко-католицька Громада св. Василія Великого, і Буковинська Греко-Православна Громада св. Михаїла.

Предсідник п. Вас. Весоловський, голова Укр. Греко-Православної Громади, відкрив віче та пояснив, в якім положенню знаходиться Православна Церква та взагалі українське населення в Польщі.

Бесідники, репрезентанти українських організацій, і гості, виголошуючи свої промови, підносили рішучий протест проти Польщі, яка старається знищити не тільки українську Православну Церкву, але й душу українського народу.

Говорили слідуючі: В. Яловега — від Укр. Нар. Дому, І. Білак — від Буковинської Греко-Православної Громади, Ю. Гук — від Укр. Греко-Католицької Громади, Гр. Стратійчук, — гість з Канори, Саск., Ів. Стратійчук, — гість з Канори, Саск., Н. Масиник, — від Т-ва Взаїмна Поміч, Всечесний о. Ів. Кусий, і п. Демчук, котрий дав кінцеве слово.

Резолюція була відчитана секретарем віча, й була ухвалена одноголосно.

В. Весоловський, голова
Єфрем Чорпейко, писар.

ВІНДЗОР, ОНТ.

В неділю 11 вересня, в домівці Укр. Прав. Церкви в Віндзор, Онт., заходом всіх українських національних товариств відбулося протестаційне віче проти польського терору. Предсідник, п. М. Чаборик, отворив віче в год. 2.35 пополудни в присутности около 150 осіб. Секретарював В. Гриньків. Предсідник по отворенню віча прочитав відозви, що були поміщені в „Вістнику". Відтак покликав до слова п. Д. Гуньkевича, котрий представив слухачам польські звірства, які навіть перевисшають напади татарських орд, як рівнож пояснив, яке значіння має кольонізація укр. земель та в якім положенню знаходиться під теперішний час Рідна Школа, кооператива та Земельний Банк.

Другий бесідник, представник Т. Вз. Поміч" п. Остап Лисний, говорив на тему „Відношення канадійських українців до Рідного Краю".

Представниця місцевого відділу Союзу Українок Канади п. О. Семенюк представила слухачам, яку велику роботу робила організація Союз Українок в Рідному Краю; поляки її настрашилися і розвязали цю організацію.

Слідуючий бесідник був представник УНО п. Зелений, котрий представив присутним, в який нахабний спосіб Польща хоче вивластити собі город Сокола Батька у Львові, як також, яке значення має голос сорок пять мільйонового українського народу, в яке має трьох і пів мільйона судетських німців.

Представник Гетьманців Державників п. Дужий, з якоїсь причини звернув на зовсім протилежну справу, чим та, для якої віче склликане, а навіть відважився нарушити деякі групи. Предсідник сказав, що йому є дивно, чому п. Дужий прийшов, як на заклику було виразно написано, нащо віче склликається.

Пані Е. Савчук висказала свої вражіння з часів, коли вона була на Рідній Землі підчас українського зриву, як рівнож з побуту свого в Канаді.

Представник Укр. Прав. Церкви, п. Осип Лисий подав історичний опис Укр. Прав. Церкви, як також в який шахрайський спосіб папа римський продав Польщі землю, котра належала до православних церков і прочитав з часопису Свобода пастирський лист Митрополита Шептицького.

Після всіх промов приступлено до читання резолюції, котру всі присутні приняли повстанням з місць і відспіванням „Не пора".

За президію віча:
Михайло Чаборик, предсідник. **Василь Гриньків**, секретар.

ПЛАЧУТЬ СИРОТИ.
(Беліс, Алта.)

Попало мені під руки 18 число „Українських Вістей" і побачив в ньому допис з Беліс, в якім дописувач розплакався, що православні не дали католикам Народнього Дому на їх базар. А я хочу спитати белісьих католиків, чому вони не опишуть, через що православні відмовили їм Народнього Дому? Я отже хочу пояснити, що католики добре знали, що православні мали вироблені тикети на свій базар три місяці наперед, отже пощо їм було ще пробувати, чи вони дадуть їм Народнього Дому?

Пише дописувач, що католики працювали в Нар. Домі, а автокефальники посходилися й забрали його в свої руки, а католики лишилися як сироти. Пощо писати такі дурниці, що автокефальники посходилися й забрали Нар. Дім, коли ті самі, що будували Нар. Дім і працювали в ньому і до цеї пори щиро працюють.

Пише дописувач, що бувший голова Нар. Дому самий зробив роздор. Та воно не так. Бувший голова ще й площу продав католикам під будинок, щоби вже раз позбутися тих працівників, що працювали на свою користь. Були, приміром такі урядники, що жадали опісля по 10 доларів на рік платні за своє урядовання. От і маєте працівників.

Згадує дописувач, хто чим занимався, нім прийшов до Беліс. А я питаюся, — чим занимався дописувач? Я певний, що йому жаль, що він не знає грати на цимбалах, бо це гарна музика. Навіть бувший російський батюшка, а тепер греко-католицький священик в Вінніпегу, грав колись на цім інструменті.

Скажу вам, браття католики, таке: Не плачте, що ви бідні, як сироти прогнані злою мачухою із Народнього Дому. Вас ніхто не прогонив, хіба ви самі через свій розум себе прогнали. Ми нікого не притонимо і раді всіма тими, що хочуть разом з нами по братерськи працювати для добра наших дітей й нашого народу.

А. Климчук.

ДЕРЖАВНИЦЬКА ІДЕОЛЬОГІЯ
[redacted]
(Едмонтон, Алта.)

Читаю в „Укр. Вістях", органі наших католиків, статтю на дуже поважну тему про державницьку ідеольогію, тільки зміст її неповажний. Там пишеться про всілячину, але не про ідеольогію. Це собі писанина котрогось василіянина, що не знає людського життя, а що вже говорити державного життя. Як може писати про державну ідеольогію людина, яка сидить у монастирських стінах і живе життям середновічного монаха? Тому й не диво, що стаття написана недоладно так, якто часто католицькі отці говорять проповіди в своїх церквах.

Тож мені зовсім не диво, коли в статті про державницьку ідеольогію знаходжу такий уступ:

„Тут хочемо пригадати всім українцям греко-католикам, що по закону св. Христової католицької церкви, важний шлюб вони можуть узяти лиш у католицькій церкві, та що в католицькій церкві мають бути також хрещені діти як часом друга сторона була б навіть некатолицька". (У. В. ч. 32 стор. 4).

Пригадка ця добра в розпорядках духовної влади, але не в статті про державницьку ідеольогію. Це й найголовніше місце на яке хотів звернути увагу модний ідеольог. А він тому пише про те, бо його вівці беруть шлюб не в нього.

Треба ще згадати, що наша державна справа не залежить від католицької церкви, яка тільки одробиночку українського народу охоплює; бо девять десятих нашого народу — це православні! Поправді, ця справа залежна таки від православного загалу. Одначе я думаю, що ту державу будуть будувати всі українці як брати, і православні, й католики. Як би вони ділилися на церкви, то показались би дуже недержавниками. Коли в тому напрямі будемо пропагувати ту ідеольогію, як цей О. М. А. з „Українських Вістей", тоді будемо помагати розєдинювати наш нарід і будувати дві українські держави — католицьку маленьку і православну велику. Але кому це потрібне? З певністю не нашому народові. Хіба Римові! Так, це нам треба знати.

Є. Д. Г.

ЮВИЛЕЙ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ.

Дня 21-го серпня 1938 р. наша громада в Роза, Ман. відсвяткувала 950-літний Ювілей Хрещення Руси України. Свято почалося ранною відправою і Службою, котру відправив наш парох о. Березіцький.

По відправі о. Березіцький виголосив, що зараз по обіді відбудеться концерт з нагоди цего свята.

Зараз по обіді посходилися люди знов, щоб послухати концерту. Концерт почався рефератом, котрий виголосив о. Березіцький. О. Березіцький коротко представив історію заснування київської держави, та як Володимир Великий охрестив Русь. Дальше представив, яку віру приймали наші предки, при чім підчеркнув, що Володимир Великий ніколи не мав ніякої стичности з римською церквою так, як це деякі католицькі історики пишуть.

Другою точкою на програмі була пісня „Царю Небесний", котру відспівали о. Березіцький, пані добродійка Березіцька і панна Маруся Ткач.

Другим промовцем був п. Голорига.

Дальше слідувала „Пісня славн" дует, котрий відспівали о. Березіцький і панна Маруся Ткач. Третим промовцем був п. П. Калушка з Толстой. — Дальше слідувала прекрасна пісня „Ой зійшла зоря," котру відспівали о. Березіцький і панна Маруся Ткач.

Четвертим промовцем була пані Марія Танчак. За тим слідувала пісня „За тебе Україно" котру відспівали о. Березіцький і пані добродійка Березіцька.

Пятим промовцем був п. Микита Чубей. Дальше слідувало соло „Я сьогодня чогось дуже сумую" відспівав о. Березіцький.

Шестим промовцем був п. Іван Баран. За тим слідувала пісня „Боже Великий Єдиний", котру відспівали пані Березіцька і панна Маруся Ткач.

Семим промовцем був Др. Мігайчук з Вінніпегу.

Кінцеве слово виголосив голова нашої громади, п. Назарій Чубей. Він подякував всім присутним, а передовсім о. Березіцькому, пані добр. Березіцькій і панні Марусі Ткач, що не жалували свого труду й приїхали до нас з своїм концертом. А також подякував всім уча-

КУПІТЬ СОБІ КНИЖКУ

„ПО СВЯТІЙ ЗЕМЛІ"

яку написав **Др. Василь Наливайко** в Празі

Книжка містить 289 сторін друку й 96 світлин — видів зо Святої Землі. Книжка більшого формату, написана на добрім книжковім папері й надрукована читким чорним друком.

Зміст книжки надзвичайно цікавий та повчаючий. Автор книжки пробув 101 день у Святій Землі й не тільки описав докладно всі ті місця, які звидів, але також подав про них багато цінного історичного матеріялу. Поза самий опис відвіданих ним місцевостей, автор подає свої спостереження та описує зустрічі зі звичайними та визначними людьми. Одним словом якнайдокладніше та найінтересніще описує свій стоденний побут в Святій Землі так, що читач має вражіння, немов би він самий подорожував з автором та все те оглядав своїми власними очима.

Між іншим автор описує такі історичні місця: **Місто Єрусалим, Дорогу до Божого Гробу, Церкву Божого Гробу, Хрестний шлях (яким Ісус Христос ішов на гору Голгофту), Йосафатову долину, Мертве море, Йордан ріку, Віфлеєм, Околицю Єрусалиму, Хеврон, Дамаск і інші.**

Книжка з пересилкою коштує $2.00.

Гроші й замовлення слати до Консисторії на понищу адресу:

CONSISTORY OF THE UKRAINIAN GREEK-ORTHODOX CHURCH OF CANADA,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

сникам місцевим і поза місцевим, котрі чим небудь причинилися до звеличання цего свята. Потім відспівали „Не пора" і „Ще не вмерла Україна" і в релігійно національнім настрою розійшлися домів.

Учасник.

СВЯТО СВ. ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО.

(Ґронлід, Саск.)

Дня 28 липня укр. прав. громада в Ґронлід обходила велике і торжественне свято Хрещення України. В 9 годині рано о. Т. Кисілюк відслужив Всеночне, Утреню й Службу Божу, на котрій вірні діти Христової Церкви заносили свої молитви перед престіл Всевишнього і дякували Йому за всі щедрі ласки, якими Їх обдаровує.

По відправі всі пішли до Нар. Дому на перекуску, яку приготовило Жіноче Товариство. По перекусці продовжувалося свято академією в честь св. Володимира.

Місцевий гурт співаків відспівав молитву „Царю Небесний", заступник голови, п. П. Бицъ пояснив ціль і значіння нинішнього свята. Святочний реферат виголосив о. Т. Кисілюк, в котрім змалював життя українського народу і його церкви від найдавніших часів до нині, а особливо великі заслуги присвятив укр. князеві св. Володимирові, що доконав великого діла, зрозумівши яке велике значіння має православна віра. Та віра, що її подав нам Божественний Спаситель, віра, що її проповідував св. Апостол Андрей, віра, що її зросили своєю кровю мільйони мучеників.

Отже даремне толковання ріжних наемників римських, що український нарід принняв віру католицьку. А противно український нарід принняв Христову православну віру, котра має зеднати український нарід і попровадити його по дорозі життя до світлої будучности.

З тою вірою і з тим переконанням відсвяткували вірні укр. прав. церкви в Ґронлід Ювілей Хрещення України.

Учасник свята

950-ЛІТТЯ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ.

(Ґонеймун, Саск.)

День 11-го вересня остане памятним для членів місцевої Укр. Прав. Ґромади — як свято памяти Хрещення України перед 950 літами.

Погода 10-го вересня не була гарна, зате 11-го засвітило сонце і на землю і в душі щирих українців й українок.

Крім місцевих людей були люди з Калмин. Та великий дощ, що попередив це свято, перешкодив прийти багатьом подальшим.

Була Служба Божа, а по обіді концерт в Нар. Домі. Програма була така: 1) Хор — Царю Небесний. 2) Вступне слово — Михайло Соробій. 3) Хор — З плачем сльозами. 4) Декламація — „Володимир Великий", Ольга Павлишин. 5) Промова о. Кисілюка. 6) Діточий спів „В сильній надії." 7) Декламація „Київ" — Марія Гочитун. 8) Хор „Не опускай нас". 9) Декл. — „Слово Іларіона" Маруся Богач. 10) Дует — „Перло світа". 11) Декламація „Слава Тобі Володимире" — С. Богач. 12) Декламація „Молись Богу за Україну" — Юзька Кравець. 13) Кінцеве слово П. Березовський. 14) Боже Великий Єдиний".

Головним бесідником свята був о. Кисілюк. Він дуже цікаво представив значіння Христіянства для українського народу, вказуючи особливо на заслуги князя Володимира Великого і його матери Ольги. Бесіда лишиться довго в памяті тих, що її чули.

Таке свято, це свято великого значіння, бо воно показує хто ми і що ми. Воно веде нас в минулі віки і вчить бути народом, що себе цінить і поважає. З цим святом нехай Господь благословить нашу громаду і піддержує її, як примірну українську громаду.

Присутня.

СВЯТО ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ І ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ.

(Ґрац, Алберта)

950-річний ювілей принняття християнства і православної віри українським народом відсвятковано в Народнім Домі ім. Ів. Франка. Вересня 11-го Богослуження відправив о. Гр. Васнаїв при участи досить гарного числа людей, котрі прибули звеличати це свято. По Богослуженню відбулось протестаційне віче против Польщі, що завзялась знищити православну церкву. О. Васнаїв в своїй промові пояснив, в який варварський спосіб поляки примушують українців приймати латинський обряд, щоби тим знищити православіє. Збори одноголосно запротестували проти польського терору, і резолюції протесту вислано до Ліґи Націй, до урядів Польщі, Британії і Канади. За збірку на покриття коштів протестаційної акції котра принесла $6.45, щира подяка.

Гр. Фарина, предсідник, В. Саковський, секр.

СРІБНЕ ВЕСІЛЛЯ.

(Едмонтон, Алта.)

Українська православна парафія і Жіноче Товариство при ній устроїли для своїх добрих, працьовитих і заслужених членів, для панства Батюків забаву з нагоди їхнього срібного весілля.

В 9-ій годині ввечері 15 вересня відбувся Молебен у нашій церкві при великому числі учасників.

Опісля в салі Інституту устроено забаву, підчас якої вручено панству Батюкам дар від присутних.

При тому були виголошені промови. Від 15 відділу Т-ва „Взаїмна Поміч" говорив п. В. Гоивнак, від парафії наш парох о. Грицина; від С УС п. Лазарович; від Жіночого Товариства пані Янда; а від заряду парафії п. В. Чоботар.

Господарем був п. В. Челядин.

Промовці підносили заслуги панства Батюків. На адресу п. Андрія було сказано, що він працьовитий, точний і завзятий працівник у наших громадських установах. Кожного року виконує обовязки урядника в котрійсь із наших організацій а від ряду літ є він фінансовим секретарем 15 відділу Товариства „Взаїмна Поміч", який завдячує свій розвій в головній мірі йому.

Пані Марія Батюк також не лишається по заду в своїй праці на громадськім полі. Де обовязок її кличе, вона там завсіди є.

Обоє виконують кожну працю, хоч би найтяжшу, без розголосу і без надії на якусь нагороду. Поза те їхній дім належить до дуже високо патріотичних. Все там гомонить українська мова. Діти говорять надзвичайно гарною мовою мимо того, що ходять до англійської школи й там добре вчаться. Вони інтересуються громадськими справами, як їх родичі.

Всього тут не можна написати що було говорено. Але кожному було ясно, що панство Батюки, це свідомі й гідні люди й заслугують, щоби їм бодай в такій формі, як ця винагородити хоч вчасти за те все.

По промовах подякував п. Батюк за дар і за желання, та цю гостину.

Відтак слідувала забава, підчас якої зробив п. Челядин заклик зложити жертви на пресовий фонд „Вістника". Зложено $6.55, а п. Батюк від себе дав 1 доляра.

Учасник

ПРИМІРНЕ ВЕСІЛЛЯ.

(Пембіна, Н. Д.)

В п-ва Демянишиних відбулося 10-го липня ц. р. примірне весілля — без музики і танців. Була запрошена родина, о. Савчук і члени Товариства, що існує тут від 1927 р. П-во Демянишині віддавали старшу дочку Марію за п. П. Ґеверигу до Минеаполіс.

При цім гості зложили $10.50 на церкву в Пембіні, яку громада купила минувшої осени. Жертвували по 1 дол.: Григ. Пастушенко, Вас. Демянчк, Петро Ґеверига, Петро Ґеверига, Григ. Бугера, Вас. Тракало, Петро Пастух, Вас. Іванищук, А. Кирилюк, Мир. Демянишин.

По 50ц.: Ґеня Бугера, Осип Галас, Докія Бугера.

Окремо пані Качмарова з Ст. Павл, Мін., що була в гостях в Галлок Мінн., дарувала на цю церкву 3 доляри. Всім жертводавцям щира подяка.

А. Кирилюк

ПРЕС. ФОНД „ВІСТНИКА".

Українська Буковинська Православна Громада Ошава, Онт. .50

ҐЕФФОРД -- ПОЗІР!

В НЕДІЛЮ, 2 ЖОВТНЯ, 1938, в Ґефорд, Саск., — відбудеться — СВЯТО 950-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ з такою програмою:

10 год. рано — Архиерейська Служба Божа в Українській Православній Церкві.

1. год. попол. — Спільний обід в Народнім Домі.

3 год. попол. — Академія з промовами, деклямаціями та співами.

Місцевих і дооколичних українців щиро запрошується.

КОМІТЕТ СВЯТА.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1938 РІК.

ЖОВТЕНЬ.

1 С. Євменія еп. горт., мч. Софії

2 Н. Нед. 16 по З. св. Д. Мч. Тр.
3 П. Вмч. Остапа, Теопистії і діт.
4 В. Кондрата
5 С. Свм. Фоки Синоп.
6 Ч. Зачаття Івана Предтечі
7 П. Рівноап. Теклі. Копрія
8 С. Пр. Єфросинії, Сергія Рад.

9 Н. Нед. 17 по З. св. Д. Івана Б.
10 П. Мч. Калистрата й воякїв
11 В. Харитона
12 С. Кіріяка анахор. мч. Лади
13 Ч. Григорія Вірменина
14 П. Покров Пр. Богородиці
15 С. Смч. Кипріяна й мч. Юстини

16 Н. Нед. 18 по З. св. Д. [illegible]
17 П. Смч. Ієротея еп. Атен.
18 В. Харитини
19 С † Ап. Томи
20 Ч. Сергія і Вакха
21 П. Пр. Палагії, Таїси
22 С. † Ап. Якова алф.

23 Н. Нед. 19 по З. св. Д. [illegible]
24 П. Ап. Пилипа, Теоф. [illegible]
25 В. Пробa і Тараха
26 С. Мч. Карпа й Папила
27 Ч. Назарія
28 П. [illegible]
29 С. Мч. [illegible]

30 Н. Нед. 20 по З. св. Д. [illegible]
31 П. [illegible]

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. І. Гикавого

Жовтень.

9. Неділя — Вилингдон
16. Неділя — Прут

Адреса: Willingdon, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. Кисілюка.

Жовтень.

9. Нед. — Принс Алберт по пол. катехизація
16. Нед. — Ґронлід [illegible]
23. Нед. — Гонеймун катехиз.
30. Нед. — Брукcбі катехизація

Адреса: Gronlid, Sask.

Жовтень.

9. Нед. Юв. відправа [illegible]
14. Покров (храм) — Сенді Ре[illegible]
15. Субота. — Візов Трейл
16. Нед. Юв. відправа — Біг Медо
23. Нед. Юв. відправа — Спедден
30. Неділя — Смоки Лейк

Адреса: Smoky Lake, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. Л. Березіцького

[illegible]ень

9. Неділя — Вайта
16. Неділя — Роза
23. Неділя — Ґардентон місто
30. Неділя — Толстой

Адреса: — Толстой Ман.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ 1938

Жовтень.

2. Неділя 16 після Зіслання Св. Духа: Гол. 7. Утр. Єв. Лук. XXIV 12—35, Літ. Ап. 2 Кор. VI: 1—10 Єван. Мат. XXV: 14—30.

9. Неділя 17 по Зісл. св. Духа Голос 8. Утр. Єван. Лук. XXIV 36—53; Літ. Ап. 2 Кор. VI 16—18 і VII 1 Єван. Мат. XV: 21—28.

14. Пятниця. Покров Пресв. Богородиці. Утр. Єв. Лук. I: 39—49 і 56 Літ. Ап. Жид. IX: 1—7; Єв. Лук. X: 38—42.

16. Неділя 18 по Зісл. св. Духа. Гол. 1. Утр. Єв. Iв. XX: 1—10. Літ. Ап. 2 Кор. IX: 6—11. Єван. Лук. V: 1—11.

23. Неділя 19 по Зісл. св. Духа. Голос 2. Утр. Єван. Івана XX: 11—18. Літ. Ап. 2 Кор. XI: 31—33 і XII: 1—9. Єван. Лук. VI: 31—36.

30. Неділя 20 по Зісл. св. Духа: Голос 3. Утр.: Єван. XX: 19—31. Літ.: Ап. Гал. I: 11—19. Єван. Лук. VIII: 11—16.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК

THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XV. WINNIPEG, MAN., OCT. 1st, 1938 ВІННІПЕҐ, МАН., 1-го ЖОВТНЯ, 1938. ЧИСЛО (303) 19

ПРОТЕСТАЦІЙНА АКЦІЯ ПРОТИ ПОЛЬСЬКОГО ТЕРОРУ

АРХИЄРЕЙСЬКИЙ СИНОД В КАРЛОВИЦЯХ І ГІТЛЕР.

„Церква і Нарід" (Кремянець) доносить:

Правительство Гітлера в Берліні подарувало землю під [illegible] великої православної [illegible] в столиці Німеччини, [illegible]ало фонди на її будову, при[illegible] православній церкві, як [illegible] право юридичної о[illegible] в Німеччині й дало зовсім виразно до пізнання, що радо побачило б перенесення православних (російських) владик з Сербії до Німеччини. За те архієрейський синод в Карловицях (Югославія) переслав Гітлерові адрес, в якому називає його оборонцем [illegible] і правди, а голова [illegible] митрополит Анастасій [illegible] в часописах подяку [illegible] правительству, в [illegible] пише: „Ми бачимо [illegible]бливше ділання Божого Провидіння в тім, що якраз тепер, коли в нашій батьківщині нищать і руйнують храми і народні святині, в ділі Вашого будівництва має місце також створення цього храму."

ПОМЕР Д-р. ВАСИЛЬ НАЛИВАЙКО.

В Празі помер др. Василь Наливайко, автор книжки „По святій Землі", що вийшла друком в 1937 р. Покійний походив з родини священика (с. Северинівці на Поділлі), кінчив Камянець-Подільську духовну семинарію, а потім університет в Одесі по медичному відділу. Як лікар служив в рядах української армії У. Н. Р. і разом з нею опинився на еміграції. Був щирим патріотом, активним членом багатьох громадських організацій. Подорож до Палестини відбув у 1933 р., де був 101 днів, і списав цю подорож в згаданій своїй дуже цінній праці.

ПОЛЬЩА КАСУЄ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.

Міністерство освіти в Польщі видало розпорядок, згідно якого українська мова перестає бути обовязковим предметом навчання у середніх школах Волині. Від 1938-39 шкільного року виклади української мови мають бути по тих школах тільки для бажаючих.

ДАЛЬШИЙ ВИКАЗ МІСЦЕВОСТЕЙ, В ЯКИХ ВІДБУЛИСЯ ПРОТЕСТАЦІЙНІ ВІЧА:

41. Брендон, Ман.
42. Келгарі, Алта
43. Толстой, Ман
44. Семборг, Саск.
45. Сандавн, Ман.
46. Ґронлід, Саск
47. Бовалон, Алта
48. Поркюпайн Плейнс, Саск
49. Едмонтон, Алта
50. Галич, Ман
51. Ст. Джулиен, Саск
52. Енґусвил, Ман
53. Ошава, Онт
54. Кридор, Саск
55. Ґеффорд, Саск
56. Биссет, Ман
57. Форт Френсис, Онт
58. Тарноп[illegible], Саск
59. Редвей, Алта
60. Вилинґдон, Алта
61. Ріджайна, Саск
62. Фосстон, Саск
63. Виммер, Саск
64. Бюкенен, Саск
65. Рама, Саск
66. Сучава, Алта
67. Форт Віллям, Онт
68. Кадворт, Саск
69. Виндзор, Онт
70. Ст. Мартин, Ман
71. Монтреал, Кве
72. Вининеґ, Ман
73. Сент. Ленк, Ман
74. Менні, Ман
75. [illegible], Саск
76. Винiарт, Саск.
77. Брукcбі, Саск.
78. Беллис, Алта
79. Ґрац, Алта
80. Виммер, Саск
81. Кенора, Онт.
82. Гонімун, Саск
83. Ґронлид, Саск. (Тов. ім. І. Франка).
84. Ретнер, Саск.
85. Принс Алберт, Саск
86. Нюстон, Саск.
87. Єллов Крік, Саск.
88. Борден, Саск
89. Ґлеслин, Саск
90. Марлин, Саск
91. Редфілд, Саск
92. Вотерфорд, Онт
93. Моркамб, Алта.
94. Силвер, Ман
95. Канора, Саск
96. Гаес, Саск.
97. Арран, Саск
98. Свон Плейн, Саск
99. Кейленд, Алта
100. Стрий, Алта
101. Герцел, Саск.
102. Фенвуд, Саск.
103. Ґронлід, Саск. (Народ. Дім)
104. Вакав, Саск
105. Прілейт, Саск
106. Коте, Саск
107. Мейбридж, Саск.
108. Гемилтон, Онт.

ДАЛЬШИЙ ВИКАЗ ЗБІРКИ НА ПРОТЕСТАЦІЙНУ АКЦІЮ:

Ошава, Онт.	2.00	Сучава, Алта	2.00
Брендон, Ман.	9.85	Калворт, Саск.	3.06
Ст. Джулієн, Саск.	4.00	Виндзор, Онт	3.62
Семборг, Саск.	4.82	Форт Виллям, Онт	33.00
Келгарі, Саск.	2.09	Гонімун, Саск	3.85
Кридор, Саск.	16.00	Ґронлід, Саск	2.90
Поркюпайн Плейнс, Саск.	1.20	Брукcбі, Саск.	3.25
Едмонтон, Алта.	13.70	Гемилтон, Онт	4.00
Енґусвил, Ман.	2.85	Мейбридж, Саск	2.00
Ст. Мартин, Ман.	3.94	Ґронлід, Саск. (Громада св. Вознесення)	3.60
Биссет, Ман.	12.50	Вакав, Саск	1.50
Форт Френсис, Онт.	3.00	Прілейт, Саск	8.75
Редвей, Алта	12.00	Стрий, Алта.	6.04
Бюкенан (Тязів), Саск.	2.05	Силвер, Ман	4.85
Ріджайна, Саск.	5.00	Мореком, Алта	1.50
Фосстон, Саск.	5.45	Єллов Крік, Саск	2.21
Вилингдон, Алта	3.50	Кенора, Онт.	3.65
		Вотерфорд, Онт.	9.05

Разом $202.71

Попередно оголошено 88.59

По день 15 жовтня 1938, збірка принесла $291.30

Церковні громади та інші організації й товариства, що ще не скликали протестаційних віч, повинні зробити це негайно. — Листи в справі протестаційної акції, як рівнож ухвалені резолюції слати на адресу:

CONSISTORY OF THE UKRAINIAN GREEK-ORTHODOX CHURCH OF CANADA,
7 St. Johns Avenue, — Winnipeg, Man.

НОВИЙ СВЯЩЕНИК.

Ряди українських православних священиків в Канаді збільшилися одним новим священиком. Ним є о. Ф. Керніцький з Клейтонвил, Саск., що прийняв сан діякона в неділю 2 жовтня ц. р., в Ґефорді, Саск., а сан ієрея в неділю 9 жовтня, в Саскатуні, Саск. Чину хіротонії довершив Впреосв. Архиепископ о. Іоанн Теодорович.

Священик Керніцький є канадійського уродження і виховання. Середне академічне образовання отримав в вищій школі в Принс Алберт, Саск., почім вступив на науку до католицького семинаря в Едмонтоні, з думкою стати греко-католицьким священиком. Побувши в семинарі три роки, переконався, що греко-католицька церква в Канаді є засуджена на остаточну латинізацію та що греко-католицькі священики, що виховуються в канадійських римо-католицьких семинарях, є власне призначені для того, щоби латинізацію приспішити. Доказом цього може послужити факт, що українські богослови в едмонтонськім семинари побирали лише одну годину науки українознавства на тиждень, в наслідок чого багато з них леда що могли по українськи читати й писати. Їм навіть не дозволено було побирати українські часописи, або читати українські книжки. Переконавшись, що політика католицької церкви є виміряна на шкоду не тільки греко-католицькій церкві, як такій, але також на шкоду загальній українській справі, Ф. Керніцький покинув католицький семинар і вступив до українського православного Духовного Семинаря в Вінніпегу. Тут провів на науці три роки й саме цього місяця досягнув своєї цілі: став українським православним священиком.

Молодому священикові бажаємо як найкращих успіхів в його праці на ниві Української Православної Церкви в Канаді.

ЧИСЛО ІНВАЛІДІВ В ПОЛЬЩІ.

В Польщі було минулого року 166,733 воєнних інвалідів: з того 127,649 поляків, 25,661 українців, 5,884 жидів, 3,884 білорусинів, 3,595 німців, 655 москалів та 52 іншої народности.

Володимир Островський.

ПІД ЗНАМЯ ХРЕСТА.

(Повість з часу охрещення Руси-України в 988 р.).

(Продовження).

II.

Була християнська неділя. В поганському Києві життя текло, як завжди: купці торгували, ремісники працювали в своїх варстатах, на пристані кипіло: одні купецькі човни приплнвали, другі відпливали, вози норманського й словянського взірця, наладовані товарами, скрипіли так, що аж повітря здрігалося й серце терпло. А трохи вправо від торговельної пристані, як муравлі, метушилися люди біля будови нових човнів

Часи були непевні, погани підійняли голови, бо Володимир узявши Київ в Ярополка, дав їм певну волю. Тому-то Вівіян із обережности не дуже вилазив зо своєю грецькою вірою й в неділі та свята таксамо доглядав за своїми робітниками-поганами, як і щодня. А працювало в нього русичів-киян чимало!

Але тої неділі він одягнув свої найліпші червоні чоботи, широкі оксамітні штани словянського крою, зелений шовковий кафтан, вишитий золотом і прикрашений золотими ґудзиками, взяв на голову оксамитну шапку, обшиту соболями, — і коли глухий металевий дзвін мідної дошки долетів до його вух із церкви святого Іллі, звернувся до Олени

- Ти підеш до церкви?

— Ні, я нездорова. Помолюся вдома. А ти йдеш до посла Кирила?

Ти вже знаєш про нього? здивувався Вівіян.

— Хіба ти не знаєш, що я все знаю? Була вчора ввечорі на березі, як він причалив. І тебе там бачила

— Добрий з тебе шпигун! Але нікому не кажи. В Києві аж кипить проти греків

За те, що імператори ошукали Володимира: не дали йому нареченої Ганни?

Здивований батько лише махнув рукою й вийшов. Олена ввійшла до „божниці", обвішаної образами, перед якими горіли оливні лямпадки, і перед столом, накритим дорогою парчею, стала навколішки:

— Боже великий християн! — шептали її уста, як пелюстки молоденьких квіток у бурю, — Боже імператорів і цілого ромейського народу! пробач мені, що не йду до церкви. Ти всевидючий і знаєш, що йду робити Твоє велике діло на славу церкви святої і людей Твоїх.

Перехрестилася й поважно сказала сама до себе:

Пророкування святого апостола Андрія Первозваного, що „на тих горах стане город і церкви многі Бог побудує" мусить сповнитися до кінця світло нашої віри мусить осяяти й княжу палату й весь цей нарід поганський.

Одягла свій найкращий одяг з дорогої грецької паволоки, сплетене в коси волосся зібрала срібним вінчиком, що спадав на чоло, виблискуючи гарними золотими кульочками, в рожеві вуха вложила срібні ковтки з різьбленими дармовісами, а на шию — найдорожче своє намисто з багряного шкла та золотий ланцюжок із золотою ж штудерною коробочкою на пахощі. Маленькі червоні чобітки доповнили красу її святочного одягу. Глянула в мистецьки виполіроване люстро із срібла й мимохіть усміхнулася до себе: була вона гарна.

Миттю вийшла з дому, перебігла двір за ворота, звідти стежкою вниз гори й далі, щоб не бачили її люди, узбіччям, між кущами, аж за пристань. Там уже зійшла на самий беріг і пішла спокійніше. Йшла вперед безупинно. Коли озирнулася, Київ був уже далеко. Доми поховалися в молодій зелені. Лише срібна голова Перуна ще виблискувала на сонці.

Враз зза кущів вийшов боярин Тихоша.

— Олено! — вигукнув, — хай благословлять тебе боги, що прийшла до мене!

— Що я зробила? — раптом стукнуло в її голові. — Я прийшла до чужого... до поганця? Що сказали б люди! Може я люблю його?... Ні, ні, це для віри християнської, для народу нашого.

Тихоша взяв її за руки.

Сядь, спочинь, задихалась.

Сіли на самому березі. Дніпро під їхніми ногами котив бурхливі хвилі — рештки весняної повені й щось таємничо бурмотів, немов кудись кликав, перед чимсь остерігав. Його велитенське плоске тіло важко колисалося в розсунутих берегах, кострубатилося срібною щетиною хвиль. І наповнювалося серце почуттям чогось ще вищого, могутнішого, кращого, ніж все те, що існувало довкола.

Говорили про ріжні маловажні речі, сміялися, вигукували, співали. Раптом Тихоша споважнів і промовив:

Олено! чому я не можу говорити з нашими бояринями так, як з тобою?

Олена легко здрігнулася: зрозуміла, що настав час почати своє велике діло.

А ти, боярине, хотів би це знати? Не побоявся б правди? І не загнівався б на мене?

— Ні, ні! Кажи, Олено, все.

То я тебе, боярине, спитаюся: чи був ти в Греції, Римі або Німеччині? Чи бачив, як там люди живуть, що знають, і що вміють? Чи чув, які мають вони ріжні науки: про Бога, про те, як жили люди давніше, як правити державами, як будувати великі морські кораблі й камяні церкви та палати. Чи знаєш, що мають вони школи, філософів, закони?

Тихоша збентежився.

Ні, я в чужих краях не був і цього не знаю.

Через те й не маєш про що говорити з бояринями, бо вони теж нічого не бачили й не знають. Один ваш князь Володимир був за морем, придивлявся, як там люди живуть. Ходив він і під Моравію та Німеччину, ген за Перемишль, і теж бачив там краще життя; в бужан бачив уже й віру християнську й церкви гарні. Та й сам бачиш у Києві, що чужі купці-християни розумніші за ваших

- Так! - із сумом згодився Тихоша. — Я вже не раз думав: як зробити, щоб наші люди були розумнішими, щоб усе було в нас краще, бо ж наше князівство велике й багате.

І врятувати його?

— Від чого врятувати? — здивувався.

Олена посміхнулася.

- Чи Олег, Ігор, Ольга, Святослав не підбивали собі нові землі? А скільки з них відірвалося, і Володимир мусів наново брати їх на щит? І чи за рік знову хтось не відірветься від Києва? Чи не доведеться знову йти на них, марнувати час і людей губити? Бо ж яка користь цим землям від Києва? Чи даєте їм науку й ліпше життя? Чи звязали їх з Києвом? Дерете лише з них! А як би у вас була одна вища віра, як у греків, як би були вчені люди й давали цим народам науку, розум, ліпше життя, то вони самі трималися б Києва. І було би ваше князівство таке саме сильне, освічене й славне, як наше ромейське царство. А як би Київ і Царгород узялися за руки, то цілий свсвіт слухався б їх! Чи можеш, боярине, зрозуміти це?

В голові Тихоші палав вогонь.

— Я все віддав би, — вигукнув щиро, — щоб наш Київ був такий, як Царгород!

Олена знову посміхнулася.

— То чого ж ти, боярине, робиш інакше? Чому тримаєш руку темного Володимирового дядька Добрині й ще темнішого — Славія? Чому не помагаєш Володимирові змінити все на ліпше?

Тихоша цілком розгубився. Мовчали. Київ соромливо ховався в зелені від людських очей. З обох берегів Дніпра визирнулися на них майже дикі поля й луги. Сонце на мить сховалося за хмари.

— Розумна ти дівчина! — обізвався нарешті Тихоша. — І звідки ти все знаєш? О, як би ти була моєю жінкою, то й я все знав би. А я, Олено, люблю тебе більше, ніж Дажбога, ніж самого Перуна. Я все зробив би для тебе

Стрепенулося серце в Олениних грудях.

Пощо робити все? Роби лише те, щоб твій нарід був розумніший і князівство сильніше.

Все зроблю! — в запалом скрикнув Тихоша, — в усьому буду тебе слухати, аби лише була моєю жінкою

Олена несподівано підвелася

Ходім додому. Мій батько напевне жде на мене

Тихоша посумнів.

Олено! чому ти не відповідаєш?

Відповім тобі тоді, як зробиш, що Київ прославиться.

Зроблю! Лише скажи, що саме робити?

Знову стукнуло серце в Олениних грудях: до мети вже близько, лише сягну рукою, а уста щось сковує, щось лякає

Може я люблю його? — питається сама себе в дусі. — Ні, ні! Я роблю лише для церкви, лише для свого народу.

А з уст само злітає

Добре... поможу тобі, боярине Але як я можу тобі помогти, коли не знаю, що робиться в Києві, що думає Добриня, Славій, бояри, дружинники купці, міщани; хто й що замишляє проти князя Володимира...

Хотіла сказати: „проти нової віри" але всамчас стрималась.

Як будеш мені про все те говорити, то поможу тобі й жінкою твоєю буду...

- Все, все говоритиму тобі! — вигукнув у безтямі Тихоша. — Аби лише Київ був такий, як Царгород!

Олена перехрестилася й нечутно прошепотіла:

Дякую Тобі, всесильний Боже!

(Дальше буде).

Ціни Церковного Світла Пішли в Долину.

Завсігди маємо повний вибір церковних річей на складі.

Пишіть по катальог.

В. ЛЕВИЦЬКИЙ — управитель.

Wm. GROSS & Co.

322 MAIN ST., WINNIPEG.

ПРИТЧА ПРО СМЕРТЬ.

Чи прибрався, чи не дуже,
Все для смерти те байдуже
Стародавна пісня

Широким степом їхав їздець. Кінь гарний — лише сильної руки він слухає. Їздець — лицарська сила і лицарська вдача. Іде не вупиняючись - - знаючи, що нема сили, яка стала би йому в дорозі. Багатьох він переміг — інших тепер переможе. Його око розглядаєсь по степу, немов би говорило: „Оце й оцё вже маю, а там — що там, те завтра моїм буде".

Їздець був войовником. І коли його військо спочивало, він вибрався на оглядини степу, через який завтра треба буде його військови переходити.

Нараз перед лицарем підиимається, немов з землі виростає доси невидане страховище. Зупинився кінь. А лицаря перший раз в життю обняв страх

Що ти таке? — питає лицар.

Я хочу тебе на цій дорозі зупинити відповідає страховище.

Лицар згірдливо засміявся

Мене — сказав він, мене, якого навіть ворожі полки не зупинили? Ні, такий я, щоби зупинятися. Тільки ... знак, а моє відважне військо буде тут. Бачу, що ти хочеш зі мною пожартувати. Ну, жарт невинна річ — нічого.

Тоді каже чудовище:

Я Смерть! Я забрала всіх сильних цього світа, всіх відважних, всіх непереможних. Кому заступлю дорогу той дальше не рушиться.

Задрожав тепер лицар, як осиковий лист. Зникла вся сила, вся відвага. І він каже

Смерте, покажи мені тільки ласки, щоби я міг вернутися до свого війська і сказати, що воно має без мене робити

На те Смерть:

- Ти був з своїм військом довгі літа, отже мав час йому про такі речі говорити. Тепер за пізно

Так позволь, щоби я хоч дав знати, де я знаходжуся...

Непотрібно, лицарю! Адже ти вже не є їх провідником

Непотрібно? Так позволь хоч годину часу, щоби я міг гідно помолитися

І каже смерть:

— Чоловіче, Бог сказав в святім Письмі: Будьте завсігди готові, бо не знаєте, в котрій годині Господар ваш прийде. Хто ж ціле життя не готовився, той за годину не приготовиться. Молитися треба було завсігди, а не тепер

Подумав лицар і каже:

— В мене майно велике і треба його розділити, отже покажи мені тільки ласки, щоби я міг піти і зробити з ним лад. Роздам своїм, роздам убогим, дам на Церкви, на виховання сиріт... Дам письменникам, щоби людям розумні книжки писали, розуму людий вчили

Смерть похитала головою.

— Те треба робити не тепер, коли життя кінчиться, але тоді, коли ти був сильний і життя перед тобою широким шляхом стелилося. Минали дні, місяці, минали літа, а вони були призначені на добру роботу. Коли ж ти їх промарнував, то що ти зможеш за день, або тиждень зробити? Колись майно було твоє, а нині переходить воно в руки других.

— Маю я ще одну важну справу — каже чоловік — я закопав великий скарб і ніхто про нього не знає — ані жінка, ані діти, ані знакомі. Дозволь, щоби я пішов і передав його людям.

Махнула Смерть рукою:

— Нехай закопане лишається закопаним. Людське життя дане Богом не на те, щоби скарби закопувати... Воно на те дане, щоби чоловік скарби викопував, щоби їх видобував, витворював і ними на славу Богу і добро людям орудував. А ти дав ціле своє життя на те, щоби скарби закопувати? Так! Твоє ціле життя, твоя сила, твоя відвага, твій розум, були головним твоїм скарбом, а ти все закопав. Кожний день і місяць, кожний рік за роком ти закопував. Десятки гарних літ ти закопав! А тепер за день, чи тиждень ти хотів би те все відшукати? Адже воно струпішіло, погнило, порохом розсипалося... Скарб тратить вартість і розсипається в хвилі, коли його закопуєш

- Значиться, за хвилину не зроблю того, що треба було робити ціле життя, каже тоді лицар. - - Та я маю спосіб все направити, коли мені позволиш...

Який спосіб? перебила Смерть.

Дозволь мені прожити ще десять літ, а я все направлю. Кривду винагороджу, добрий примір покажу, сирітські сльози обітру, на місце военних походів заведу мирне життя між людьми. Десять літ — багато часу. Багато добра можна зробити.

Знов похитала Смерть головою:

Але сліз, які потекли і яких ти не обтер — вже не позбираєш. А теперішні сльози нехай інші люди втирають. І кривди не винагородиш - бо ті, яких ти скривдив, стоять вже перед Богом. А твій добрий примір люди будуть вважати ошукою знаючи твоє дотеперішнє. Щож до мирного життя, то воно прийде без тебе. Твоя армія порозходиться і мирне життя заведеться між людьми.

Заплакав тоді лицар і каже:

Горе мені! Тепер бачу, який я безсилий! Який я

Не дала Смерть часу договорити слова і забрала лицаря з собою

Ось чому, чоловіче, живучи думай про Смерть. Життя коротке воно летить як стріла Що минуло, того не завернеш А за гробом Вічність Хто ж до гробу наблизився, тому Смерть не позволить в світ вертатися

(Пв.).

ДЕ ЩАСТЯ?

Не там щастя, не там доля,
Де багаті люде
Щастя-долі ніхто майном
Собі не здобуде.
Не там щастя, не там доля,
Де праці немає —
Щастя-доля від неробства
Далеко втікає.
Не там щастя, не там доля,
Де жиєсь розкішно —
Щастя-доля утікають
Від розкошей спішно.
Лиш там щастя, лиш там доля,
Цвите — процвитає,
Де побожність і смиренність
Свята виростає.
Лиш там щастя, лиш там доля,
Де любов зацвила,
І надія на будучність
Серце украсила.
Лише віра, лише совість,
Дані нам від Бога,
То правдива, одинока
До щастя дорога!
Більше щастя українцям
Не вмію бажати —
Най надія, любов й чесність
Жиє в кождій хаті.

Т. Я.

ВБИВ ЖІНКУ.

Опівночі 31 серпня Мих. Козакевич з Липини, пов. Жовква, вивів жінку до городу і вбив сокирою. Вбивник скривається. Причина — родинні непорозуміння.

ДОДАТКОВЕ СВІТЛО.

Якось несподівано і я отримав число 1-2, рік III, „Рідної Церкви".

Перечитую і надибую, що п. В. Свистун вже зняв суспензу з бувшого нашого священика Т. Д. Волохатюка, і що він вже є повноправним священиком „Рідної Церкви".

Ну, думаю, вже Макарій не заробить квадра, бо має другого заступника.

Дальше надибую в згаданій газетці всі жалі Т. Д. Волохатюка.

І думаю: Чи не ліпше був би зробив Волохатюк, якби всі ті жалі був приніс на Собор в Саскатуні, 1935 року?

На 13 ст. тої газетки подибую лист Волохатюка до Консисторії з 23 вересня 1931 р. В пятім уступі того листа пише Волохатюк таке:

„Приходиться при цій нагоді зазначити, що трактування Консисторією протестів громад Прілейт та Ітонія зробило на ці громади дуже немиле вражіння".

Я хочу запитати Т. Д. Волохатюка, **хто і коли робив протести до Консисторії від прілейтської громади? Котрого дня були збори і хто був на них предсідником і секретарем? Бо я і другі члени прілейтської громади перший раз довідалися про такі збори з газетки „Р. Ц."**

Дальше Волохатюк в листі пише: „А вже найгірше дивна відповідь Консисторії, на домагання тих громад"...

Я знова хочу спитати Волохатюка: Хто й коли читав ту відповідь Консисторії і кому? **Бо члени згаданої громади жадної відповіди не чули.**

Дальше маю ще одно питання. В 1935 р. я їхав із Саскатуну, з Собору, з п. М. Райчибою (я був делегатом від прілейтської церковної громади, якої я є членом) і сказав до п. М. Райчиби: „Хто був би цего клопоту сподівався, що В. Свистун з Маєвським наробили в нашій Церкві?"

На це п. М. Райчиба відповів, що він знав про цей клопіт вже три роки тому (значить від 1932 року). Більше про той клопіт я не міг нічого довідатися від п. М. Райчиби тої ночі.

Аж десь в зимі п. М. Райчиба прийшов до моєї хати й приніс пару чисел „Р. Ц." та сказав, що хоче зо мною дискутувати, хто правильний, — п. В. Свистун, чи Консисторія.

Я відповів: Добре, але аж тоді буду дискутувати, як ви мені скажете, від кого ви чули в 1932 р., що прийдуть клопоти Свистуна з Консисторією?

Пан М. Райчиба відповів, що він знав про це ще 1932 р. від бувшого нашого священика Т. Д. Волохатюка.

Я спитав: А о. Волохатюк знав про це від п. В. Свистуна? (бо п. В. Свистун мав відчит коло Прілейт в 1932 р.)

Пан М. Райчиба відповів, що не знає, від кого о. Волохатюк про це знав, і додав, що в него в хаті п. Свистун довго говорив з о. Волохатюком, але він не знає, про що.

Я відповів п. М. Райчибові, що в 1932 р. Преосвящений Арх. о. Іоанн Теодорович не мав жадних переговорів ні з жуківцями, ні з царгородським патріярхом, отже як міг Свистун наперед знати про клопіт в 1935 р.?

Пан М. Райчиба відповів, що клопіт плянований п. Свистуном проти Преосв. Арх. о. Іоанна Теодоровича і Адміністратора о. Савчука вже давно, тільки, що не було нагоди його зачати.

Думаю, що повищий випадок кидає додаткове світло на авантуру Свистуна й Маєвського й тому подаю його до загального відома.

Михайло Баран,
Лідер, Саск.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ДЕ ДЖЕРЕЛО І ПРИЧИНА ЦЕРКОВНОГО ПРОЦЕСУ.

Ланцюх фактів.

В Канаді Українська Православна Церква, чи її Консисторія, має судовий процес з бувшим своїм священиком — Маєвським.

Агітація, що йде проти Консисторії, вговорює в загал, що Консисторія хотіла і довела до процесу... І люде зі справою мало обзнакомлені тому вірять. Та надії жерело і причина процесу знаходиться цілком деинде. Творцями процесу були люде з поза Консисторії.

Підклад, на якім процес зявився, сягає 1931 року.

Коли в 1935 р. Свистун почав авантуру, то всім здавалося, що тут початок лиха. До того часу авантури не було — так всі думали. І тому дивувалися, що Свистунови сталося.

Появу авантури толкували, як справу „особнстих причин", як свого роду непорозуміння.

Отже щоби непорозуміння полагодити, гурток едмонтонських українців (світські люде!) в травни 1935 р. рішили скликати до Саскатуну конференцію, розглянути причини непорозуміння і так привернути лад в громадській роботі. На конференцію мало приїхати з Едмонтону коло 10 осіб, саскачеванців мало зібратися більше, а з Вінніпегу мали обовязково приїхати що найменше **голова Консисторії і Свистун,** як ті, між якими непорозуміння почалося.

В листі едмонтонців до Вінніпегу було сказано, що голова Консисторії і Свистун мають привезти з собою **документи і документальні докази,** які ся не можуть входити в межі непорозуміння. Все те конференція мала розглянути, дати належну оцінку закидам, чи аргументам одної і другої сторони і там непорозуміння усунути.

Одинокий культурний спосіб для полагоджування спорів й усування непорозумінь.

Та не сталося, як хотілося. Поїхали на конференцію едмонтонці, зібралися саскачеванці, приїхав з Вінніпегу голова Консисторії з матеріялами для розгляду.

Але не приїхав Свистун! Він лише написав лист, в якім говорить, що не має пощо на конференцію їхати, зате приїде на Собор і „привезе свої гармати". Побіч того додав погрозу: „Готовтесь всі на шов-давн!"

Та згаданий лист Свистуна важніший був ось чим: **Свистун в двох місцях листу зазначує, що те, що він тепер робить (авантуру!), він почав був ще „1931 р., однакож зупинив. Тепер відновив і докінчує.** І це було великою несподіванкою навіть для тих, що знали Свистуна з дуже близька.

Ще 1931 року! Але ж тоді не було ще справи з жуківцями, не було „тез", не було справи з патріярхом. Коли ще всі думали, що Свистун стоїть в ряді з усіма і нічого непевного за ним не може бути. **Коли не було причин до авантури.**

Однакож вже 1931 р. було таке, чого і найблизші до Свистуна люде не знали — **була авантурнича робота!** Згаданий Свистунів лист **виявив,** що вже 1931 року Свистунова рука піднималася, щоби нищити те, що українське життя протягом цілих літ збудувало.

Коли 1935 р. Свистун видав свої брошури, виглядало, що це якраз тепер Свистун з якоїсь речі забирається шкодити громадській справі. А перед появою брошурок він громадській справі не шкодив.

Та Собор приніс несподіванку. Виявилося, що ще перед появою американських „тез" **Свистун з Маєвським потайки робили заходи, щоби спровадити епископа від варшавського митрополита Діонізія.** Без відома Консисторії, без відома священиків, без відома загалу. Отже авантурничим способом.

Зрозуміло, що пляни і заходи спровадити тайком епископа мусіли початися скорше — 1934, або 1933 року. Виходить, що руїнницька думка в голові Свистуна довго передтим працювала, хоч назверх не було тої праці видно. Її робота мала виявитися аж пізніше. І лише саме Провидіння перешкодило руїнницькій руці здійснити свої заміри.

Свої руїнницькі пляни Свистун бодай вчасти виявив в 1934 р., коли старався пошкодити збірці Ювилейного Фонду. Отже він вже тоді пробував шкодити Церкві.

Значить — авантура, яку Свистун почав 1931 р., вдійсности продовжувалась.

Від Собору до зимового Зїзду в Саскатуні 1935 р. пів року часу. А Зїзд той важний ось чим: **на нім Свистун виявив, що в нього є плян довести Церкву до процесу.**

Вийшло на Зїзді таке: коли Свистунови забракло слів на оборону своєї авантурницької роботи, він ужив погрози і крикнув: **Я вам покажу... я ще доведу Церкву до процесу!** Я переверну вам „епл карт"...

Оце і є початок того судового процесу, що маємо!

Лишаєсь хіба питання — чи плян довести Церкву до процесу Свистун виробив собі на згаданім Зїзді, чи ще перед ним. А Зїзд лише дав йому нагоду виявити свій плян.

Сяк, чи так, а з цим Зїздом вяжеться Свистунів плян — **довести Церкву до процесу.**

Дальші події після того йшли вже своїм ходом.

Хоч Маєвський на Соборі заявив, що буде поводитись примірно, однакож дальше його поведення було таке, що треба було кликати його перед Церковну Судову Комісію. А не треба забувати, що Маєвський, це співробітник Свистуна.

Перед Судовою Комісією мав Маєвський таку саму нагоду захищати своє становище, як і противна йому сторона. Мав можність давати для доказу факти, документи, ставити свідків. Окремо треба памятати, що за Маєвським в цій справі стояв його спільник — адвокат Свистун, що чейже на такій процедурі також розумівся, коли б самому Маєвському забракло розуміння.

Та Маєвський перед Судову Комісію не прийшов. Точнісько так, як не прибув на згадувану вже конференцію до Саскатуну Свистун, коли його туди закликали.

Дальший факт: доручають Маєвському рішення Церковної Судової Комісії — Маєвський не хоче приняти.

Ще дальше — доручає йому своє **повідомлення державний суд,** однак з цим разом Маєвський ховається. Прийшло до того, що суд мусів окремо рішити, щоби кинути повідомлення перед поріг, і доперва тепер Маєвський знайшовся і повідомлення приняв. А якраз через те церковна справа затягнулася і замотувалася. Маєвський знав, за що ховається. Коли не знав би сам, то знав Свистун...

Ось таким ланцюхом тягнеться робота Свистуна з Маєвським ще від 1931 року! Коли ж додати отті пізніші публичні, цілком явні Свистунові погрози, що **він все буде нищити, та все буде догори коронем перевертати,** — то кожному розумному чоловікові стане ясно, хто хотів процесу, хто довів до процесу. Зрозуміле ж само собою, що коли Свистун на зїзді проголосив, що **Церкву до процесу доведе,** то опісля на кожнім кроці витворював такі обставини, щоби серед них можна було до того бажаного йому процесу Церкву довести. Отже процес — то Свистунове діло!

В. Кудрик.

РОЗУМ — ВИЩЕ ВСЬОГО.

Соломон, Син Давида, був великим мудрецем Старинного Світу. Коли імена других тодішних мудрців забулися, імя Соломона живе між людьми донині.

Мудрість Соломона починалася з того, що він шукав мудрости, збирав і нагромаджував її. Він бажав, як суха земля цілющої води.

В Гаваоні явився Господь в сні Соломонови і сказав: „Проси в мене, що мав би я тобі дати!

Соломон був тоді молодим чоловіком. І він сказав

— Боже, ти поставив мене царем на місце батька мого, але я ще молодий і не знаю ні виходу, ні входу. Тож дай слузі твому розумне серце, щоб він міг правити народом твоїм і вміти розбірати між добрим і лихим.

І подобалась Богу Соломонова просьба і Бог сказав:

— За те, що ти просив сього, а не просив довгого віку, ані багацтва, ані смерти ворогів твоїх, а просив розуму, щоби вміти судити, я вволю твоїй просьбі: даю тобі мудре й розумне серце, так, що рівного тобі ні перше тебе не було, ні послі тебе не зявиться. Та ще й тим, чого не просив еси в мене, наділю тебе: і багацтвом і славою. І коли ходити будеш дорогами моїми, я дам тобі і вік довгий. (І Кн. Царств, 3)

Розум стоїть вище всього. Він очі, він душа життя.

Що ж це розум? Щож це мудрість?

Є сила, що здобуває майно, але вона не мусить бути розумом. Майно можна здобувати неправдою. Його можна здобувати рабунком, насильством, ошукою людей. До здобування майна може вести чоловіка не розум, але нерозумна жадоба багацтва.

Є сила, що здобуває панования над другими, але вона не мусить бути розумом. Та сила може бути жорстокістю.

Початок Мудрости — страх Божий.

Розум, це те, що відріжняє правду від неправди, гідне від негідного, добро від зла.

Мудрість, це та сила, що дає чоловікови змогу гідно орудувати тим, що він має.

Розум і мудрість, це ясна і пряма стежка життя, що кінчиться перед Престолом Найвисшого. Хто ж такою стежкою поступає, тому належиться і майно, і сила і довге життя. Бо скарбів, які буде мати, буде він вживати на благословенні цілі.

ЯК ПОВСТАЛО СВЯТО ПЕРЕНЕСЕННЯ МОЩІВ СВЯТОГО О. МИКОЛАЯ.

В календарі Української Церкви є Свято „Перенесения Мощей св. о. Миколая" — воно припадає 22 травня (9 травня ст. стилю). Представники римської політики послугуються цим святом, щоби доказати, що Українська Церква за часів Володимира і після нього признавала папу своїм зверхником, бо — мовляв — в 11-ім віку папа навіть встановив в Українській Церкві свято Перенесення Мощей св. Миколая.

Відповідь на такі докази представників католицизму дає прот. Г. Боришкевич („Церква і Нарід", ч. 17, 1938). Він між іншим каже:

Свято Миколи 9 травня (ст. ст.), як всецерковне свято повстало виключно в Церкві руській і цілком самостійно (під „руською" треба розуміти „київську", чи українську давну Церкву — П. В.). Тільки в одній руській Церкві його що року обходять дуже урочисто во всіх православних громадах.

Причини цього не треба шукати в римському папі, який нібито в кінці XI століття встановив це свято в руській Церкві за часів її вигаданої підлеглости Риму.

Дальше о. Г. Боришкевич переповідає народне оповідання, яким люди пояснюють повстання цего свята. Їхав селянин і застряг в болоті. Хто йшов — то минали. Нагодився св. Касіян, але той лише помолився і пішов. Коли ж надійшов сюди св. Миколай, так вліз по пояс в болото і поміг витягнути воза. Через те — говорить оповідання — „руський" нарід святкує память св. Миколая два рази в році, а Касіяна раз на чотири роки. От як пояснює собі нарід велике своє поважання до св. Миколая.

Що папа не міг для Київської Церкви встановити свято ..., прот. Боришкевич дає такий факт

Проти встановлення майового свята Миколая в руській Церкві з наказу папи найліпше свідчить те, що в той самий час римський папа Климент III звертався до нашого митрополита Іоана II з просьбою, про сполучення руської Церкви з римо-латинською. В тій просьбі руський митрополит не тільки рішучо відмовив папі, але ще в спеціяльному письмі до нього докоряв йому (папі) за тяжкі вини та відступлення його від чистоти старої християнської віри. Чи була б навіть потреба звертатися папі до руського митрополита з просьбою про сполучення Церков, як би справді папа мав яку будь владу над руською Церквою й вставляв в ній свята?

Та інтересне, що хоч папа мав би встановляти це свято для українців, то не встановив для себе. Каже прот. Боришкевич:

Як всім відомо, сама римо-католицька Церква майового свята Миколая ніколи не знала і не знає до сього часу. А тому очевидно, що папа ніякого відношення до цього свята в руській Церкві ніколи не мав тай не міг мати після 1054 року, коли руська Церква разом з усією східно-грецькою Церквою остаточно розірвала всяке духовне та молитовне єднання зо всією римо-католицькою Церквою.

Прикметою римської Церкви є якраз те, що вона не числиться з історичною і льогічною правдою — вона видумує те, що їй потрібне, хоч би воно було наперекір дійсній правді. Так видумкою є, що папа встановив для Української Церкви свято. І коли аж видумками треба доказувати, що Володимир „приняв католицьку віру", то вже те саме показує, що бесіда про католицизм Володимира є неправдою. Бо правду доказують люде правдою, а не видумками.

РЕЛІГІЙНІСТЬ В ТВОРАХ ШЕВЧЕНКА.

По чім пізнають, чий ти син?

Заможний господар мав сина. Оженивши його сказав.

— Збирайся, їдь на землю, що я для тебе купив, будуй хату і починай господарити.

За час пише син до батька, що хата готова, що господарство доведене до ладу, і просить батька на оглядини в гостину.

Приїхав батько. Почав син своє господарство показувати. Нім увійшли до хати, показав батькови ціле подвіря, показав будинки, город, керницю. Аж тоді веде в хату.

Хата гарна, простора. Вся обстанова добірна. І питає син:

Як вам моя хата подобалася? Вмію я хату будувати і прибирати? Чи не бракує ще чого?

Бракує найважнішого, — каже тоді батько.

— Чого? — допитується син.

— Ти збудував і прибрав свою хату так, що ніхто по ній не пізнає, що ти мій син і що ти син свого народу. От чого їй недостає.

— Як це так? — питає син дивуючись.

— А так — каже батько, — що моя хата християнська, я християнин, і цілий наш нарід християнський. А в твоїй хаті нема ані Святого Хреста, ані Святого Образа. Тут нема нічого, що показувало би твоє християнство. По твоїй хаті ніхто не побачить, що ти син християнина і син християнського народу.

Таким сином є в великій мірі багатьох українських письменників. Тільки одного їм недостає — не можна пізнати, що вони християне і сини християнського народу.

Шевченко відріжняється від усіх других тим, що в його писаннях є щира релігійна бесіда. Шевченко говорить і пише, як християнин, як релігійний чоловік. Серед життя, в якому він обертається, він потомок християнського батька і син християнського народу.

Пише він в своїм „Дневнику" 28 липня 1857 р. таке:

Ніч місячна, тиха, чарівна. Не доходячи до кріпости я присів на камінім горбку, щоби відпочити. Я глядів на понуру батерію (твердиню), як рисувалася високо на скелі і багато-багато згадав з мого минулого невільничого життя. Вкінци подякував я Всемогучому Чоловіколюбцеви, що дарував мені силу душі і тіла перейти сю хмарну, тернисту дорогу, не вразивши себе і не принизивши в собі людського достоїнства.

Успокоївшися святою Молитвою; я поплівся помаленько на город.

В листі до графа Федора Петровича (Толстого) пише він, що треба йому їхати до Оренбурга за паспортом, а це віддаль 1000 верст, труд великий, та він надію на Бога покладає. Каже він:

Але милосерний Господь, що помагав мені перейти сю безлюдну пустиню у всіх сторонах, не опустить мене і в цій теперішній короткій дорозі.

Дальше зупиняєсь Шевченко над тими стежками, якими проходило його життя від малечку, закінчуючи плянами для дальшого життя на волі (після заслання), і понад усім тим вказує він руку Божого Провидіння.

Всемогучий і премилосерний Господь — пише Шевченко — не лишив мене здоровля в сій довголітній і строгій пробі. Він дав мені змалку любов до прекрасних штук, а тепер посилає мені любов свідому і світлу та сильну, як діямант... По приїзді до Академії при помочи Божій, та добрих і світлих людей, буду ритовником... Уповаючи на ласку і поміч Божу і Ваші ради та опіку, сподіюся зробити щонебудь достойне улюбленої штуки... Се моя молитва чиста та сподобна Чоловіколюбцеви-Богу, се моя сердечна і безкористна услуга чоловікови.

Всюди, де настрій Шевченкової душі підіймається найвище, Шевченкова думка досягає Бога. Цілком свобідно, без примусу, без обрахунку. А це якраз ознака дійсного Великого Чоловіка. Це і дає Шевченкови право зватися Пророком Українського Народу.

ДЕ ВИ НАЛЕЖИТЕ?

Богослуження скінчилось. Священик вийшов з церкви і пустився до дому — пів години часу ходу. До нього прилучився чоловік, що уважно слухав недавної проповіди. Бесіда зійшла на те, що Христос вмер за гріхи цілого світу. І чоловік виявив сумнів, чи і за його гріхи Христос вмер.

— Ви не знаете — сказав священик — чи за ваші гріхи Христос вмер? Та відповідайте на питання, а знайдемо відповідь. Отже — чи ви в небі?

— Ні, але хотів би там бути.

— Чи ви в пеклі?

— Ні, і не бути там не надіюсь.

Чи ви Ангел, або чорт? — даруйте за грубий вислів.

— Ані один, ані другий.

— Отже до якої части вселенни (всесвіта) ви належите?

— Належу до світа.

Тоді каже священик:

— Це правда. Але сказано в Святім Письмі, що Бог так полюбив світ, що Сина Свого Єдинородного дав, щоби кожний, хто вірує в Нього, не загинув, але щоби мав життя вічне. Отже чи Христос і за вас вмер?

— Тепер ясно бачу — відповів чоловік — і розумію, що Христос є моїм Спасителем.

Чи Ви вже відновили передплату за „ВІСТНИК? Коли ще ні то зробіть це ЗАРАЗ!

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
релігійно-громадський часопис для народу
„Ш Л Я Х"
що його видає Товариство ім. Петра Могили в Луцьку, на Волині.
„ШЛЯХ" виходить тимчасово один раз на місяць, числить 16 сторін друку й відзначається багатим змістом та ілюстраціями.
Передплата за 12 чисел в рік виносить **один долар,** або його рівновартність в злотих.
Замовлення й гроші слати на адресу:
"SZLACH",
ul. Lubarta 10, Luck na Wolyni.
Poland.

УКРАЇНСЬКА ПРЕСА НА ЗАКАРПАТТЮ.

В Ужгороді виходять такі українські часописи:

1. „Нова Свобода" — це перший український щоденник на Закарпаттю, політично незалежний.
2. „Українське Слово" — виходить два рази в тижни, незалежний часопис.
3. „Народна Сила" — орган української селянської партії.
4. „Вперед" - видає чехословацька соціял-демократична партія.
5. „Земля і Воля" — орган українців, членів чеської аграрної партії.
6. „Пробоем" -- часопис української націоналістичної молоді.
7. „Світло" - освітно-господарський місячник
8. „Учительський Голос", та
9. „Наша Школа" — оба часописи українських учителів.
10. „Наш Рідний Край" часопис для дітвори.

Окремо треба згадати пластову пресу молоді, що належить до „Українського Пласту". Ужгородські пластуни видають „На Стійці", мукачівські „Тису", берегівські „Карпати", хустські „Скоб", будевлянські „Ватру", а пaресницькі „Мочари". Два послідні часописи видаються в селах і їх редагує передовсім свідома селянська молодь.

Цей огляд показує українську свідомість Закарпаття.

ХРЕСТ НА НЕБІ.

В стейтськім „Народнім Слові" читаємо:

З Холмщини повідомляють: Віддавна кружляли на Холмщині чутки про чудо, що сталось в селі Пригорілім біля Крилова. Тепер маємо змогу повідомити докладніше про те, що діється на місци бувшої пригорілівської церкви.

В цій церкві була колись чудотворна ікона (образ) Божої Матері, до якої приходило не тільки православне, але і греко-католицьке та римо-католицьке населення. Коли в Пригорілому не стало церкви, 9-го липня ц. р. коло 5-ої год. після обіду місцеві пастухи завважили на небі хмарку, що поступнево змінилася в такий образ: вівці, над ними зявляється Мати Божа з Ісусом, а в ногах у неї — кропило. Один Ангел біля ніг Божої Матери, другий вгорі — тримає над її головою корону.

Друге видіння: на небі зявляється великий Хрест, долішна його частина відпала, а по тій, що залишилася, ходять люди. Хрест то побільшується, то малів.

Третя зява: на сході, на Хресті — розпятий Христос. Його голова склонена в право.

Христос глядить на північ

Дивні ці образи викликають сильний настрій в цілій околиці.

НЕ ФЕЗИ, А ТУРБАНИ.

Національний арабський [illegible] в Палестині поставив на свою програму [illegible] нути арабів до ношения турбанів. Араби носять шапочки, звані [illegible] ньою арабською ношею [illegible] отже великі завої. Тепер йде сильна [a]гітація проти фезів і [illegible] являються вже турбани

Протестні Віча Проти Польського Терору.

ВОТЕРФОРД, ОНТ.

Віче відбулося в неділю, 2 жовтня. Участь у вічу взяли греко-католики, члени товариства ім. Івана Франка й члени української православної громади. — Віче відбулося дуже гарно. Збірка принесла $9.05

Д. Іваників.

СИЛВЕР, МАН.

Віче відбулося в неділю 25 вересня У вічу взяли участь греко-католики й православні Комуністів до протесту не приняли. Віче було надзвичайно успішне. — Сподіємося, що по цій протестаційній акції прийде до ліпшої кооперації між українськими національними угрупованнями в Канаді.

П. Зазуляк, секр.
Тов. Запорожська Січ

СТРИЙ, АЛТА.

В неділю 18 вересня ц. р. в Українськім Народнім Домі в Стрий др. І. Верхомин з Едмонтону виголосив відчит на тему „Наука і виховання". Слухачів була повна саля Др. Верхомин між іншим підніс потребу нового Інститута в Едмонтоні. По відчиті вибрано комітет для збирання фондів на будову нового Інститута

Другим бесідником був п. П. Лазарович, також з Едмонтону. Він говорив про події на рідних землях, головно про нищення українських церков поляками. По своїй промові п. Лазарович прочитав протестну резолюцію проти Польщі котру присутні ухвалили одноголосно. Збірка принесла $6.21. До Консисторії вислано $6.04.

В. Підлужний.

ПРІЛЕЙТ, САСК.

Протестаційне віче української православної громади в Прілейт, Саск проти польського терору відбулося 25 вересня. Віче випало дуже успішно. Збірка принесла $8.75. Жертвували слідуючі:

По 2 дол.: Іван Чернецький.

По 1 дол.: Прокіп Скоробогач, Ю Товстий, Ф. Скоробогач, Нйк. Чернецький.

По 50цт.: Мих. Баран, Анна Філик, Ник. Доля, Аксентій Паличчук, Іван Філик.

По 25цт.: Семко Сорочка.

Ф. Скоробогач.

ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ.

(Брендон, Ман.)

Укр. Прав. Церква в Брендоні влаштувала протестаційне віче 11-го вересня проти польських насильств над українцями. Віче було в Народнім Домі, в 3-ій год. по полудни.

Вічем провадив голова церковної громади п. Д. Шапка, а головним бесідником був о. Савчук, адміністратор Укр. Прав. Церкви. О. Савчук мав тут також Богослуження.

Почав о. Савчук від погромів 1930 р., коли поляки били безборонний український нарід і нищили встанови. За тим підняли протести по цілім світі проти Польщі, — піднято їх і в Канаді. Здавалось, що Польща на нові знущання не відважиться.

Дальше о. Савчук переповів, як нині Польща українські православні церкви перемінює на костели, розбирає, забирає українські цвинтарі, забороняє священикам правити Богослуження..

Говорив о. Савчук около годину. опісля предложив протестаційні резолюції, отже всі встали на знак протесту і відспівали „Не пора москалеви й ляхови служити".

Ще говорив п. Касюрак, причім закликав до складок на покриття коштів протестаційної роботи, отже зложено $9.80.

І. Касюрак.

ПРОВІНЦІЯЛІЗМ, ЧИ СОБОРНІСТЬ..

Був час, коли частина нашого народу проживала під австрійським цісарем, а частина під російським царем. Тоді обі держави підсилювали окремішність у своїх підданих і це до якоїсь міри їм удавалося. Та на щастя були великі сини України, які нівелювали ріжниці між собою і не признавали границі, створеної нашими ворогами.

Прийшла світова війна. Брати стали проти себе. Українці австрійські боролися за цісаря, а російські українці за царя.

Війна скінчилася. Та в тій війні пізнав брат брата. Обнялися. І разом стали здобувати волю України

Не судилося нам вибороти ту волю, здобути свою Державу. За те вислідом тої спільної боротьби є соборницька свідомість. Нема галичанина, нема наддніпрянця, нема буковинця, нема закарпатського українця (русина) — в є Один Великий Український Нарід, що живе на широких і розлогих землях України.

Хоч український нарід [illegible] чотирох чужих державах [illegible] четверо розшматоване тіло України, то нарід один. А той нарід [illegible] не в слушний час і промовить [illegible] могутне й рішуче слово так голосно, що почують [illegible] Москва Варшава і Букарешт [illegible]

Цего власне не бажають [illegible] роги України

Вони докладають всіх зусиль, щоб до того не допустити. Вони хочуть той час як найдальше віддалити. І для тої ціли стараються вщіпити в українців то інтернаціональне розуміння, що вони русини, [illegible] ки, лемки, карпатороси, румуни, [illegible] лохи та що хочете, щоби тільки [не] українці

Не дивуємося, коли це роблять вороги нашого народу. Але дивуємося, коли подібне пишуть або говорять самі українці. І то в 20 літ після проголошення Самостійности й Соборности України

Дуже здивувала мене стаття „Завдання галичан", поміщена в 33-34 ч. „Укр. Вістей", з 23 серпня 1938 р., на редакційній стороні і без замітки редакції. Значить, — редактор солідаризується з думками і виводами автора. Мені виглядає що або стаття запізнена цілі десятки літ, або автор є загумінковим провінціяльним патріотом, а не соборником.

У згадній статті гльорифікується галичан, себто українців з Галичини, з Західної України.

Ціль її — показати, що галицькі українці кращі за всіх інших українців тому, що вони католики. Вони борці, чесні, відважні, хоробрі такі були давно, такі й тепер. І все це завдяки католицькій церкві

О. Семчук навіть відважується пророкувати. Він твердить, що раз галичани такі славні й так багато в нашому минулому визначилися, то „в світлі того ясно, яку віру і яку Церкву визнаватиме Україна"! Значайно — віру й церкву галичан, — тобто католицьку! Бо отже католицька церква є „жерело сили галицької землі і основа зросту та слави! Та церква навчила нас вірно-

Альбум Українських Січових Стрільців

Книжка в шкірянній оправі, 160 ст. друку, великого формату. Має 520 знимок старшин і стрільців, ситуаційних мап, боїв та життя стрільців.

Ціна лиш $4.70 з пересилкою.

1. Альбум: це незвичайно багатий мистецький скарб, з вічними цінностями з нашої історії 1914—1920 років.
2. Альбум: це є свята національна книга з найкращими героями, котрі боролися і згинули за свободу українського народа, і тим вона є цінна для кожного українця.
3. Альбум пригадує нам наші визвольні змагання в часі зриву великого народа за свободу його.

Не хочеться вірити тому, що є в Канаді свідомі українці, котрі інтересуються визвольним рухом нашого страдального народа, а не мають і не хотять мати в своїй хаті того речника, котрий говорить за визвольну боротьбу та її жертви.

Хто ще не має Альбума У. С. С., просимо прислати замовлення на адресу

UKRAINIAN VOICE
Box 3626, Winnipeg, Man.

сти, честі і посвяти! Та, церква з нами є призначена панувати на всій Україні!" (Підчеркнення моє. о. Є. П).

Виглядає з того, що написане в цій статті, що українці з Галичини (католики) це сіль українства. Над них нема кращих, вірніших і т. д., то тому тільки, що вони католики. Дуже велика тенденційність виходить з тої статті і то в часі 950-літнього ювилею Хрещення України, в часі, коли варто затерти всякі ранні-рівниці, які на протязі віків головно від Берестейської Унії, нас тих українців розєднували

Автор покликується на маленькі епізоди з минулого, в деякі факти [illegible] на те, щоб осягнути [illegible] — вивисшити галичан і те [illegible] приписати католицькій [церкві]

Він пише що галичани одинокі [обо]роняли столицю України, а з нею [illegible] перед монголами, которі під проводом Батия насунули на наші землі Правдою є, що [illegible] прислав воєводу Дмитра до Києва й кияне хоробро о[боронили столицю] України від йо[го] [illegible] М. Грушевський пише про це так: „З кінцем 1240 року татари перепочивши в степах, рушили на захід, і перш [illegible] підступили під Київ та блокували його своїм величезним табором [illegible] побачивши по [illegible] що чекає [illegible] взятися до оборони [під проводом] воєводи Дмитра, присланого сюди Даниїлом". Далі є опис [illegible] боротьба в місті підчас якої [illegible] напружили всі свої сили, поставили укріплення наоколо церкви Богородиці Десятинної, старої Володимирової катедри, і сюди зібралися боронитися далі" (Ілюстр. [історія] України стор. 119)

[illegible] король Данило свого воєводу Дмитра щоб командував [обороною] Києва. Про це згадує [illegible] історик М. Грушевський. Не підчер[кує] [illegible] що той воєвода галичанин [illegible] киевлянин? Припустім [illegible] Дмитро навіть походив з Галича, чи Теребовлі, то він був один. Де ж узяв о. С. галичан, що боронили Києва в той час перед Батием?

Після виводів автора статті можна [illegible] що німецький нарід воював за Україну, бо в Українській Армії були німецькі старшини, деякі з них навіть на вищих командних становищах.

Вірю історикові Грушевському й тому ця видумана фантазія про галичан, що обороняли Київ не доказує нічого тільки хіба мале знання історії шановного автора. Коли прочитаєте статтю далі, то побачите ці вифантазовані „галицькі полки", що боронили долі України й Європи. Одначе видумані „галицькі полки" не стримали Батия. Він „спішним маршом пройшов через Київщину, Волинь, Галичину спішачися на Угорщину, по слідам половців здобував городи, які легко здобувалися, або намовляв людей піддатися, і як послухали то побивав котрі ж городи держалися міцно минав їх, і йшов далі. Взято приступом Володимир, столицю Волині Галич взято теж, і інших городів багато.... Осібні татарські полки спустошили Польщу, Шлезк, Мораву розбиваючи війська, які пробували їм противитися Бату з [illegible] військом прийшов на Угорщину через „Руські ворота" з верхів'я Стрия на верхів'я Латориці. Над річкою Солоною погромив все угорське військо, опанував Угорщину, й показував охоту осістися тут Але прийшла вість про смерть головного хана, і Бату, що сам хотів стати головним ханом на його місце, пустився назад, щоб взяти участь у виборі Весною 1242 [illegible] перейшов назад через Україну, не бавлячись ніде, й подався далі на схід". (Також стор 120 і 121).

Так пише про похід Батия історик. Ніде не згадує про якісь галицькі полки. Коли читаєте статю о. С. маєте враження, що ті „галицькі полки" стримали похід монголів, але оно так не було

І „галицьких полків" там не було. Про них згадав би історик. Вони однак появляються о. С., бо король Данило „панував тоді в Києві". Панував, це правда, однак не хочемо вірити, щоб не було там полків місцевих. А як були, то боролись українці з над Дніпра з [illegible] галицькі полки"

[illegible] Але [illegible] країні славні.

Приймемо за правду що галичани свідомі, А де вони черпали ту свідомість? Хіба не в подвигах славних козаків-запорожців? Хіба не в творах братів знад Дніпра що збагатили нашу літературу? Хіба не в творах Т. Шевченка? А це брати наші, хоч не галичани, але славні і чесні, і вірні!

Були галичани славні вояки, були й наддніпрянці й буковинці й кубанці й інші. І в давніх часах і недавних Вивисшати галичан нема потреби, ані не є добре з огляду на [і] загально народній інтерес.

[illegible] ми мали Директорію, і скарбницю але в той [illegible] наші брати [illegible] нічим не [illegible] і хто розумів [illegible] тіло [illegible] стоїй ставав на службу Батьківщині. Несвідомі галичани були також. І в горячий для нації час нікого не боронили, й нічим не прислужилися своєму народові.

Нагадує шановний автор ген. Микитку та його поставу до пропозиції ворога! Честь йому за це і слава! Так само ставилися і ставляться до ворога мільйони наших братів знад Дніпра та з інших земель. Ще не висвітлена все, але дещо нам знане і варто, щоб ми всі це тямили та й нащадкам переказали. Що сказали 359 героїв (не один) на пропозицію червоних хамів під Базаром? Не була це гідна постава й відповідь? А заплату дістали однакову і ген. Микитка і герої під Базаром. Честь і слава тим героям і всім, що гинули з ворожої руки, а не заломилися, що в давні часи не зраджували віри й народу, що й нині говорять ясно ворогам правду в очі й вмирають за святу українську ідею. Ставити жертви на вівтарі Батьківщини галичан вище від жертв інших братів, свідчить про вузький провінціялізм, який не може бути прикметою свідомого українського патріота.

„Англійці високо цінять своїх героїв, але вони всі в них однакові, чи той, що гинув на просторах Індії, чи на полях Еспанії, чи під Ватерлю, чи на морі, чи де інде й то без ріжниці, звідки вони походили,— з Англії, Канади, Австралії, Індії чи звідки там. Так для нас героями однаковими були, і будуть усі українці, що по своїм здібностим віддають себе на службу й оборону свого народу. Не треба бути пророком, що українськими героями будуть у будуччині й українці з поза рідних земель. Це не виключене. Отже що найменше не тактовно звеличувати одну волость понад другу, бо це не вийде на добро нам, як народові.

Автор хотів осягнути певну ціль вивисшуючи галичан. Хотів доказати, що галичани тому такі герої і вірні своїм ідеалам, і на них тому спочиває право первородства супроти всеї України, бо вони католики! Тут і вилізло шило з мішка Автор хоче придобритися римській політиці, отже сіє ненависть, розбрат, роздор, говорить неправду, перекручує факти історії, — а все це тільки для того, щоби притримати паству при католицизмі

Римські прислужники пробують доказувати, що наш нарід 988 р. прийняв католицьку віру. Заглядаю до історії, однак там говориться, що Володимир Великий прийняв християнство з Візантії, отже від православного сходу.

Цю справу зачіпає і М. Возняк в І-ім томі „Історії Укр. Літератури" Він пише: „В часах, коли християнство прийшло на Україну, воно не було вже одноцільне, але під впливом ріжних культурно-історичних обставин розпалося на два типи: східне або грецьке й західне або римське". (Стор. 38).

Католики доказують, що коли Україна приймала християнство, тоді була єдність у церкві, значить були тільки католики з папою на чолі. А Возняк пише, що християнство не було одноцільне в тих часах, було поділене на східне і західне.

На чолі західного християнства, як каже М. Возняк, „стояв папа, що уважав себе одиноким головою усього християнства. Західне християнство поширилося на всі ті держави, котрі повстали на руїнах бувшої римської держави. Вироблена за римських часів єдність політичної влади перейшла на духову владу під проводом папи в Римі. А що окремі держави, які повстали з руїн римської імперії, були перейняті спільними римськими традиціями, легко прийшлося Римові, як осередкові західнього християнства довести до релігійної єдности цих держав.... Західне християнство ставало щораз складнішим і тим самим щораз віддалялося від східнього або грецького християнства В основу цього останнього увійшла східня, грецька культура, з грецькою мовою, з великими багатствами давньої грецької та східньої культури Східне християнство не признавало проводу папи над усім християнством, навпаки було тої гадки, що воно само найчистіше зберегло всесвітні засади первісного християнства.... Византійський патріярх уважав себе вищим від папи й одиноким справжнім представником всесвітньої християнської церкви".

„Україна прийняла східний тип християнства й тим самим пристала до византійської культури та зазначила свою приналежність до східнього світу". (Також стор. 39)

Так пише учений і літерат. Пише правду. Та правда, однак, дуже не на руку католикам і вони хочуть вмовити в український загал, що Україна таки прийняла католицьку віру. Коли большевики неправдою послугуються, нам не дивно, але дивує нас дуже, коли християни свідомо голосять неправду й тою неправдою ширять розбрат серед свого народу.

Ні, панове католицькі історики, католицизм, — це чужа квітка, з чужого поля, занесена на український грунт чужими, при помочі своїх, 1596 року. І ця квітка не зараз прийнялась. Десятки літ галичани були ще православними. Аж силою треба було їх переводити на

КУПІТЬ СОБІ КНИЖКУ

„ПО СВЯТІЙ ЗЕМЛІ"

яку написав Др. Василь Наливайко в Празі

Книжка містить 289 сторін друку й 96 світлин — видів зо Святої Землі Книжка більшого формату, написана на добрім книжковім папері й надрукована читким чорним друком

Зміст книжки надзвичайно цікавий та повчаючий. Автор книжки пробув 101 день в Святій Землі й не тільки описав докладно всі ті місця, які звидів, але також подав про них богато цінного історичного матеріялу. Поза самий опис відвіданих ним місцевостей, автор подає свої спостереження та описує зустрічі зі звичайними та визначними людьми. Одним словом якнайдокладніше та найінтересніше описує свій стоденний побут в Святій Землі так, що читач має враження, немов би він самий подорожував з автором та все те оглядав своїми власними очима.

Між іншим автор описує такі історичні місця: Місто Єрусалим, Дорогу до Божого Гробу, Церкву Божого Гробу, Хрестний шлях (яким Ісус Христос ішов на гору Голгофту) Йосафатову долину, Мертве море, Йордан ріку, Вифлієм Околицю Єрусалиму, Хеврон, Дамаск і інші.

Книжка з пересилкою коштує $2.00.

Гроші й замовлення слати до Консисторії на поницу адресу:

CONSISTORY OF THE UKRAINIAN GREEK-ORTHODOX CHURCH OF CANADA,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

католицизм (унію). Ще на початку XVIII століття були православні церкви в Галичині. Це говорить історія.

Хоч Галичина має за собою славне минуле, то серце України Київ, і вся сила й вага українства є над Дніпром. Це задокументовано 22 січня 1919 року на Софійській Площі в Києві.

Правда, велика часть нашого народу, над Дніпром, переживає тепер найгірше лихоліття, але цим не сміє радіти українець католик. Прийде час, коли засяє слава й велич України, й тоді треба буде всім одностайно стати до розбудови свого народнього життя. Не сміє бути якогось первородства, бо воно нас може тільки розєднати.

Ще треба показати нашим католикам українські землі Волинь, Підляшє і Холмщину, де живуть православні українці, які так розбудовують своє національне життя і так дорожать своєю вірою і народністю. Скільки вони зробили поступу на українськім полі серед несприятливих обставин! Чи можна галичанам, знаючи це все ставати в позу первородства?! Хто на таке важиться, той не дорожить українською справою, а над усе ставить свій „рідний" католицизм.

Пророкувати, що католицизм охопить весь український загал, значить не знати католицької дійсности, не знати що то є православна віра і не знати, чим живе та до чого прямує український нарід.

Католицизм не має в собі ніякої притягаючої сили. Католицизм не ущасливив інших народів, не несе він щастя й нашому народові.

Правда, католицькі фанатики показують нам блеск і помпу католицизму, та він повний гнилі й зопсуття. На це вказують самі католики. Православна Церква подає правдиву науку Христову, має прекрасний обряд, що чудує найбільших противників, має все, чим повинна відзначитися правдива Христова Церква.

Коли католики хочуть ущасливити український нарід своїм католицизмом, то мусять показати, чим він є кращий.

Підносити й поширювати католицизм серед українців, — значить змагати до розєднання нашого народу на двоє. Ґльорифікувати галичан, бо вони католики, рівне з пониживанням всіх інших українців, бо вони православні. А це не личить свідомому українцеві в нинішній час. Прийшов час, що мусимо „бути не провінціялами а соборниками". Всякі чвари і свари мусять затихнути. Мусять затертися всі ріжниці, які насадили нам вороги, „бо пора це великая є". Мусимо „в завзят'й важкій боротьбі" здобути волю нашому народові, збудувати вільну Соборну Україну.

о. Єронім Грицина

ЮВИЛЕЙ У ФОСТОН, САСК.

День 11-го вересня буде памятним днем для української греко-православної громади у Фостон. Ювилейне Богослуження відправив наш парох о. М. Фик. Після обіду відбувся концерт в честь Ювилею Хрещення України.

Концерт почався 2.30 по обіді. Предсідником був п. Іван Франко Секретарем п. Ленюк (учитель). Предсідник на вступі пояснив ціль сегоднішнього концерту. Головну увагу звернув, яке значіння принесло християнство для українського народу.

Перша точка була пісня „О Україно", відспівав хор дівчат. Р. Смертюк віддеклямувала „Кантата в честь св. Володимира". Відтак хор дівчат відспівав пісню „Чом, чом земле моя". Реферат про хрещення України виголосив о. парох. Він розділив свій реферат на три части

В першій частині представив релігійний світогляд наших предків перед приходом християнства

В другій вияснив, як св. Апостол Андрій прибув Дніпром аж до гір на котрих сьогодні стоїть Київ, поблагословив землю і поставив хрест Відтак переповів ряд князів і їх відношення до християнства аж до Володимира Великого. Довший час говорив про св. Володимира, як він зумів зорґанізувати таку сильну українську державу а також як запровадив християнство на Україні.

В третій частині пояснив, яку силу принесло християнство для української держави Між іншим сказав, що найголовніше було піднесення культурне

На закінчення сказав, що християнство принесло для України багато скарбів і добробуту. І на тих землях, де християнство піднесло степень моралі і культури сьогодні нищуть його червоні большевики Між іншим зробив увагу: „Та цим не дивота, що червоні знищили церкви і ще нищуть, бо вони не вірять в Бога, але що сказати, коли „християнська католицька Польща" так брутально знущається над християнами і над її церквами. Ми її рівняємо з большевиками"

Хотяй о. парох говорив довго, то люди не були перемучені, бо реферат був інтересний.

Після реферату деклямувала Маруся Фарбітюк Дуже гарно відспівали дует панночки К Стасюк і Р Смертюк. Покликали їх два рази Знова деклямація „Св. Андрій на київських горах" — Анна Ситко.

Пан предсідник перечитав історичну фантазію. „Володимир Великий, ясне сонце" — віддеклямувала Ю. Мелещук. Відтак була деклямація Марії Стронської — „Слава Тобі Володимире" і „Молися Богу за Україну" — віддеклямувала пані Ситко.

Предсідник знова покликав о. пароха, щоби перечитав резолюції проти польського терору на українських землях. Бесідник сказав, що перше говорив, як християнство розширювалося і які були наслідки, а тепер буду говорити, як вороги хочуть знищити його, а окремо Польща. Він пояснив, як поляки знущаються і як нищуть православні церкви.

На закінчення сказав, що нашим обовязком є помочи їм всіма силами, а іменно: запротестувати і зложити від себе жертву.

Всі встали з місць на заклик бесідника, як символ протесту.

На допомогову акцію зложили $5.55. — Кінцеве слово сказав пан Ленюк, подякувавши всім.

Учасник свята.

НЕСПОДІВАНКА.
(Давфин. Ман.)

Українська Греко-Православна Церковна Громада св. Юра в Давфин, Ман., устроїла в неділю, 25-го вересня 1938 року, несподіванку в честь трох своїх членів, а це панства Кучерів і п. С. Ґури Гарне число членів зійшлося в 8-ій год. вечером по Вечірни, яку відправили оо. Гліцький і Запаринюк, та після якої довершили врочисте посвячення нових риз. Наше Сестрицтво приготовило в Укр. Нар. Домі гарну перекуску. Всі присутні позасідали за столи, о. парох провів молитву й почалась перекуска. По перекусці о. парох сказав пару слів і пояснив значіння сходин нинішнього вечера. Покликав до слова п. Івачевського і п. Ковтуна. Послідний вручив дарунки пп. Ґурові, Кучерові і пані Кучеровій. Пізніше говорили ще п Ґродзік, пані Галжоса й о. Гліцький котрий в своїй промові заохотив присутних до збірки на фонд Укр. Прав. Церкви. Зібрано $6.85. При кінці о. Запаринюк подякував присутним за так численну участь, і за жертви та пожелав многих літ панству Кучерам, п. С. Ґурі. Вечер закінчено відспіванням національних гимнів.

Присутний.

ГІДНИЙ ЧИН.
(Едмонтон, Алта.)

На день другого жовтня ц. р. припала сімнадцята річниця вінчання панства Василя й Анни Чоботарів. — З тої нагоди відбулося приняття в Корона Готелі для близших рідних і знакомих. Але цим не вдоволився п. Чоботар. Він, як голова церковної громади, розуміє вагу і значіння нашого Духовного Семинари, в якому виховуються майбутні пастирі Української Православної Церкви, і тому зложив на потреби того-ж $17.00.

Панство Чоботарі належуть нині до дуже щедрих і свідомих громадян в нашім місті. Це не є перша й й визначніща жертва, яку зложили вони на загальну справу. Сміло можна твердити, що вона й не є остання. Вони з певністю не пожалують підтримувати не одну справу ще й на будуче.

Тому треба побажати їм кріпкого здоровля, щастя та й успіхів у їхньому сопружому житті! Дай Боже, щоб обоє прожили ще многі літа!

Парох.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

Збірка в часі срібного весілля панства Батюків, Едмонтон, Алта. $6.55
Андрій Батюк, Едмонтон, Алта. 1.00

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Запаринюка.
Жовтень.
23. Неділя. — Давфин.
Давфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. І. Литвона.
Жовтень.
23. Неділя. — Поплар Парк.
30. Неділя — Ледвин.
Адреса:
856 Selkirk Ave., Winnipeg, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Гліцького.
Жовтень.
23. Неділя. Ґрендвю. Річні збори.
30. Неділя. Шортдейл
Адреса: Roblin, Man.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР

ЖОВТЕНЬ.
16 Н. Нед. 18 по З. св. Д. Діонісія
17 П. Сщм. Ієротея еп. Атен.
18 В. Харитини
19 С.† Ап. Томи
20 Ч. Сергія і Вакха
21 П. Пр. Пеладії. Таїси
22 С † Ап. Якова алф.

23 Н. Нед. 19 по З. св. Д. Від. у. іер.
24 П. Ап. Пилипа, Теофана еп.
25 В. Прова і Тараха
26 С. Мч. Карпа й Папила
27 Ч. Назарія.
28 П. Пр. Євтимія. Лукіяна.
29 С. Мч. Лонгина сотника

30 Н. Нед. 20 по З. св. Д. Пр. Осії
31 П. † Ап. єв. Луки; мч. Маркіяна

ЛИСТОПАД.
1 В. Йоіла прор.
2 С. Вмч. Артема; пр. Артема
3 Ч. Іларіона Вел
4 П. Мч. Олександра
5 С. Ап. Якова брата Госп.

6 Н. Нед. 21 по З. св. Д. Арети
7 П. Мч. Маркіяна й Мартирія
8 В. Дмитра Вмч.
9 С. Мч. Нестора, Капітолини
10 Ч. Терентія і Неоніли
11 П. Бл. Марії, Анастасії
12 С Мч. Зиновія й Зиновії

13 Н. Нед. 22 по З. св. Д. Стихи
14 П. Безсреб. Кузьми й Демяна
15 В. Акиндина

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. С. П. Симчича.
Жовтень.
23. Неділя. — Сенді Лейк
30. Неділя. — Росборн.
Листопад.
6. Неділя. — Ст. Джанс (Січ)
8. Вівторок. Вмч. Дмитра — Виста
Адреса: Rossburn Man

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. І. Гикавого
Жовтень
16. Неділя — Прут.
Адреса: Willingdon, Alta

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Кисілюка.
Жовтень
16. Нед. — Ґронлід. катехизація
23. Нед. — Гонеймун катехиз.
30. Нед. — Брукебі катехизація
Адреса: Gronlid, Sask

Жовтень
15. Субота. — Вілов Трейл
16. Нед. Юв. відправа — Біґ Медов
23. Нед. Юв. відправа — Спедден
30. Неділя — Смоки Лейк
Адреса: Smoky Lake, Alta

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Л. Березіцького
Жовтень
16. Неділя — Роза
23. Неділя — Ґарднтон місто
30. Неділя — Толстой
Адреса: — Толстой, Ман

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ
1938

Жовтень.
14. Пятниця. Покров Пресв. Богородиці. Утр. Єв. Лук. I: 39—49 і 56. Літ. Ап. Жид IX 1 7; Єв. Лук X: 38—42.
16. Неділя 18 по Зісл. св. Духа Гол. 1. Утр. Єв. Ів. XX: 1—10. Літ Ап. 2 Кор. IX: 6—11; Єван. Лук. V: 1—11.
23. Неділя 19 по Зісл. св. Духа Голос 2 Утр.: Єван. Івана XX: 11—18 Літ. Ап 2 Кор. XI: 31—32 і 12: 1—9; Єван Лук VI 31 36
30. Неділя 20 по Зісл. св. Духа: Голос 3 Утр.: Єван. XX: 19—31 Літ: Ап Гал. I: 11—19; Єван. Лук VII: 11—16.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

РІК XV. WINNIPEG, MAN., OCT. 15th, 1938 ВІННІПЕГ, МАН., 15-го ЖОВТНЯ, 1938. ЧИСЛО (304) 20

ДОЛЯ ПРАВОСЛАВНИХ ЦЕРКОВ В ЧЕРНИГОВІ.

„Комсомольська Правда" повідомляє, що історичні церкви перейшли на торгові галі або на крамниці. І так, Преображенський собор з IX віку, [illegible] поховний князь Ігор, [illegible] на склад бочок з [illegible] і рибних консервів. [illegible] св. Тройці є нині ма[illegible] харчевих продуктів. [illegible] св. Бориса з X віку [illegible] облено на сушарню я[illegible] Хоч в СССР прийшла [illegible] хвиля релігійного пере[illegible], населення гор[illegible] масово до церкви, — [illegible] виходить з вражінь а [illegible] здовж західного [illegible] СССР члена найви[illegible] СССР Борина, який [illegible] їх у „Безбожнику" [illegible] пише, що по всіх селах [illegible] переповнені старшими [illegible] і молоддю Св[illegible] мають наполо[illegible] [illegible] ціле життя, і тому [illegible] пнистична акція зовсім [illegible] підупала. Тому Борина [illegible] юється великої небезпеки [illegible] цілої совітської Росії [illegible] росту релігійних настро[illegible] [illegible] до згаданих районів.

ПОЛЯКИ ЗАБРАЛИ ПРАВОСЛАВНУ ЦЕРКВУ.

[illegible] ел Старий Ол[illegible] [illegible] ецького повіту [illegible] влада відобрал[illegible] [illegible] церкву [illegible] католикам. М[illegible] вне українське [illegible] [illegible] становило [illegible] [illegible] церкву

ПРАВОСЛАВНІ В ПОЛЬЩІ ОБХОДИЛИ ЖАЛОБУ.

Згідно з постанов[illegible] ру епископів Православної Церкви в Польщі 1, 2 і 3-го серпня ц. р. відбувся три-дневний піст. У всіх церквах два рази на день правили богослуження; священики були зодягнені в чорні жалібні ризи.

Піст і жалоби відбулися з приводу переслідування польськими властями православної Церкви в Польщі.

БУВША ЦІСАРЕВА ЕТІОПІЇ МОНАХИНЕЮ.

Бувший цісар Етіопії, Гайлі Селасі, живе в Англії, близько Лондону. Його жінка, бувша цісарева, живе в жіночому коптійському монастирі в Єрусалимі. Вона стала монахинею, приняўша імя Манея. Зять Селасія, Імру, що відзначився великою хоробрістю у війні проти Італії, також відрікся сього світа й став монахом в коптійськім монастирі в Єрусалимі. Його монаше імя — Сатіфазар.

ЕП. САВА ПРО УСТУПЛЕННЯ МИТР. ДІОНІЗІЯ.

Свого часу деякі часописи в Польщі були подали вістку, що митрополит Діонізій, голова Православної Церкви в Польщі, має уступити, а на його місце має стати митрополитом еп. Сава. В відповідь на цю вістку еп. Сава помістив у віленськім „Русскім Слові" лист такого змісту:

„В 87 ч. від 14 серпня ц. р. Вашої газети у відділі Церковне життя уміщена була замітка, яка може викликати небажане хвилювання посеред православних, а тому прошу умістити слідуюче виясненя. Згідно канонів св. Православної Церкви, високе становище Первоієрарха Православної [illegible] Церкви явля[illegible], як і кождого [illegible] архієреів. Ніхто із духовних осіб осмілився б піти на цей Юдин вчинок і тим підпасти під суворую кару канонів св. Православної Церкви."

ІНТРОНІЗАЦІЯ НОВОГО СЕРБСЬКОГО ПАТРІЯРХА.

Новий патріярх Сербської Православної Церкви Гаврііл [illegible] то вступив на патріярший престол в патріяршій катедрі в Печ. Літургію правив [illegible] з 14 епископами. Па[illegible] виголосив проповідь, в якій підкреслив значіння [illegible] Православної Церкви [illegible] незалежність Сербі[illegible]

МОЛЯТЬСЯ ЗА ПРАВОСЛАВНИХ В ПОЛЬЩІ.

Віленський часопис „Слово" подає, що у всіх церквах Югославії і Болгарії та в монастирях на св. горі Афон відправляються спеціяльні богослуження за православних в Польщі, яких польський уряд люто переслідує.

БОРОТЬБА З ОБРАЗАМИ.

Большевицький проти-релігійний часопис „Безбожник" обурюється, що останніми часами в колхозах людність починає в своїх мешканнях вертатися до святих образів. У Вороніжській окрузі, коло міста Грязі, вивішено образ св. Миколая чудотворця навіть при вході до помешкання управи місцевого колхоза. „Безбожник" закликає до репресії

БРАЗИЛІЙСЬКИЙ УРЯД ПРОТИ ЖИДІВ.

Бразилійський уряд розвязав усі жидівські сіоністичні організації в Бразилії. У мотивах уряд подав, що бразилійські закони не дозволяють чужинцям провадити жадної політичної роботи.

ЛИТОВЦІ СВЯТКУЮТЬ ЮВІЛЕЙ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ.

Архиепископ Елевферій, голова Литовської православної Церкви, дав розпорядження святкувати по церквах своєї архиепископії 950-ліття охрещення Руси-України.

ПОЛЯКИ МІНЯЮТЬ НАЗВИ СІЛ.

Грубешівський староста Марік приказав негайно змінити назви сіл. Відтепер село Берестя буде називатися „Бжець Грубешовскі", Богородиця— „Маршалково", Горишів Руський — „Дрешерув", Молодятичі — „Млодзеново". Солтиси мають в короткому часі перемалювати орієнтаційні таблиці, а священики в ріжних урядових актах уживати нових назв.

ПАПА ПРОТИ ГІТЛЕРА.

Папа Пій виступив в недавній промові перед групою професорів проти церковної політики Гітлера й порівняв його з римським імператором Юліяном Відступником, що відступив від християнської віри й люто переслідував християн.

ЛЕВ В ЦЕРКВІ.

В Амстердамі (Голяндія) до одної з протестантських церков в часі богослуження вбіг лев, перебіг цілу церкву, добіг до підвищення, звідкіль проповідує пастор, і там спокійно положився. Всі присутні повтікали. Декілька з переполоху зомліли. Лев втік з цирку й забіг до церкви. Натомісць багато людей втікають з церкви й біжуть до цирку.

ПОКАРАНИЙ ЗА ГУЛЯЩЕ ЖИТТЯ.

Варшавський суд засудив на півтора року вязниці одного земельного власника Мечеслава Давидсона за те, що він „погіршував свій маєтковий стан гулящим життям".

ДРІБНІ ВІСТИ.

В Болгарії на 1 мільйон мешканців припадає 425 столітних старців, отже на 2,347 осіб один столітний

В Німеччині є коло 4000 щоденників (часописів). В Злуч. Державах 2,263, в Англії 1,365, в Франції 357, в Швайцарії 340, в Еспанії 280, в Бразилії 250, в Аргентині 200, в Італії 84, в Мексико 82 Українці під Польщею мають 3 щоденники.

В Туреччині заборонено вчити римо-католицької релігії дітей турецьких громадян в школах, які провадять чужинці.

Большевики в Росії призначили 69 мільйонів рублів, як „буджет сатани" на цей рік. З того 51 мільйонів має піти на поборювання релігії, а 14 мільйонів на поширення безбожницьких організацій. — В большевицьких газетах в Росії було в квітни і травни майже по 1500 протирелігійних стать кожного з тих місяців.

ВИЙШЛА З ДРУКУ НОВА БРОШУРА
п. з.

КОТРУ ВІРУ ПРИНЯВ ВОЛОДИМИР ВЕЛИКИЙ?
ПРАВОСЛАВНУ ЧИ КАТОЛИЦЬКУ?

Брошура написана о. В. Кудриком, числить 30 сторін друку (книжкового розміру) й обговорює такі справи:

1. Що читаємо в „Начерку Історії Унії Руської Церкви з Римом" про залежність Української Церкви від папи.
2. Римські претенсії до верховенства.
3. Хто такий Рим.
4. Східна Церква — матір, західна — дочка.
5. Огляд сімох Соборів, а Рим.
6. Папське старшинство
7. Розвій сили папства.
8. Схід і захід розділюються.
9. Десяте століття
10. Чи католицизм давав і дає українцям добро?
11. Кінцеві висновки.
12. Література

Наклад брошури дуже малий, отже спішіть з замовленням.

Ціна з пересилкою 10 центів

Гроші (можна писилати почтовими стемплями) й замовлення слати на адресу:

CONSISTORY OF THE UKRAINIAN GREEK-ORTHODOX CHURCH OF CANADA.
7 St. Johns Avenue, — Winnipeg, Man.

Володимир Островський.

ПІД ЗНАМЯ ХРЕСТА.

(Повість з часу охрещення Руси-України в 988 р.).

(Продовження).

Тихоша здивувався, але промовчав: він уже не раз бачив, як хрестяться християни.

— То кажи ж, Олено, що тобі треба знати?

— Чи князь хоче підбити Грецію, чи лише налякати імператорів, щоб дали йому Ганну?

— Володимир нікому не каже, що й проти кого замишляє, і я сказати тобі не можу. Добриня й інші хочуть щоб Володимир звоював греків, щоб не міняв віри й шанував богів, як тоді, коли прийшов з Новгороду й поставив Перуна; щоб правили князівством свої люди, а не ріжні нормани...

Олена зробила вигляд, що зовсім не зраділа з відомостей Тихоши. Коли підходила до города, буцім то без особливого значення сказала:

— То ти вже будеш помагати Володимирові?

— Буду!

— І будеш говорити мені, що робитимуть його вороги?

— Все буду говорити, все.

Як це сталося, сама не могла пояснити собі, але враз схопила його руку, міцно стиснула й хутчій побігла в город. Довго не могла заспокоїтись.

— Я люблю його... я спасу його... він буде християнином... я поможу здійснитися віщуванням апостола Андрія... поможу Володимирові увірувати в Бога, збудувати тут церкви.

Війшла до кімнатки з образами, опустилася на коліна й зашептала:

— Боже великий християн і ромеїв моїх, дякую Тобі за ласку. Дай мені сил і розуму працювати для Тебе...

III.

До „грецького дому", в якому спинився посол філософ Кирило, прибув воєвода Довлінґ, християнин із норманів, що добре володів грецькою мовою, а з ним — трое старших бояр і десяток дружинників. Склали грекові привіт, передали йому, що князь Володимир ласкаво згодився прийняти його, і з почестю повели до княжої палати.

Кияни були здивовані.

Княжий двір скривав від народу, що греки ошукали Володимира. За військову поміч проти бунтівника Фоки імператори обіцяли видати за Володимира свою сестру, царівну Ганну. Коли ж шістьтисячна Володимирова дружина розбила Фоку й урятувала їм трон, забули про свою обіцянку й Ганни до Києва не вислали. Якже це, замісць схопити Кирила, як заложника, або щонайменше прогнати його з ганьбою, князь приймає його з такою почестю?

Старенький дядько Добриня, брат Володимирової матері Малуші й головний його дорадник, рішуче відмовився йти до Кирила.

— Люди мене й тебе, Володимире, сміхом засміють! Не вкрию своєї голови таким соромом.

Володимир лише всміхнувся:

— Я знаю, що роблю.

Але юрба не знала цього і, дивлячись на урочистий похід, кипіла. А він справді був незвичайний: з правого боку Кирила йшов воєвода Довлінґ, з лівого боярин Свельдин, за ними Кирилова світа, а позаду десять дружинників у найкращій зброї. Попереду ж дружинник-сурмач сурмив у туровий, окутий сріблом ріг, щоб люди уступалися з дороги.

Звуки рогу й все це видовище вмить зібрало величезну юрбу. Вулиця вороже гомоніла. Олена, одягнена вже як звичайна міщанка, нишпорила між людьми й пильно прислухувалася до того, що вони говорили. Другобіч вулиці, трохи позаду, йшов боярин Тихоша й теж пильно стежив за юрбою. А прихильники Славія та його гуртка, — оборонців Перуна й ненависників християн, — майже голосно говорили:

— Князь ганьбою криє наші голови! На гиляку льстивого грека! Геть з їхньою вірою! На щит ромеїв! Спалити Царгород, як гадюче кодло!

Меткий княжий „наушник" Сердегур прибіг у княжу палату попереду походу й докладав Володимирові про те, що говорять люди. Володимир усміхався, але його високе чоло вкрилося тінню. Коли ж Кирила ввели до великої тронної світлиці, Володимир вийшов уже цілком спокійний і велично сів за золотобитий трон, а дружинники станули позаду трону, як скамянілі.

Кирило вийшов наперед, спинився в трьох кроках від трону й промовив південнословянською мовою:

— Великий князю славного Києва й земель — від високих Карпатів до Волги й Каспія, від Новгороду аж до степів південних. Я не посол, я лише філософ. Ходжу та їзджу по краях далеких, щоб учитися людської мудрости й правди на землі. Проміння твого розуму й слави осліпили Царгород та всю Візантію. І тягнуться очі ромеїв до тебе, як до сонця. Потягнуло й мене до стольного города твого Києва, щоб глянути тут на великі діла твої. Довідалися про це імператори ромеїв Василь і Константин і наказали мені привитати тебе, як друга й брата, та сказати тобі, що ніколи не забудуть помочі твоєї проти бунтівника Фоки.

Низько вклонився й поклав до ніг Володимира золотий, тонкою емаллю прикрашений кубок і висаджений самоцвітами меч.

Відступив на своє місце й сказав:

— Пий, великий князю, з цього кубка щастя життя й побіджай оцим гострим мечем ворогів своїх!

Володимир вдячно усміхнувся.

— Вельми радіє серце моє! Виджу, що у великих і славних імператорах ромеїв знайшов я правдивих і щирих приятелів. Передай їм від мене привіт і подяку за цінні дари. А мою поміч військом не варто й згадувати. Я кожного дня можу вислати до вашого славного Царгороду не шість, а сто тисяч хороброго війська.

В Кирила очі перелякано забігали: зрозумів Володимирів натяк на приготовання до війни.

Враз Володимир посміхнувся під вусами.

— Може й славна красою та розумом царівна Ганна приїхала з тобою? Чи може ще в дорозі? А може не сповнить слова братів-імператорів і зовсім не приїде?

І, не давши Кирилові відповісти, сказав на закінчення:

— Розгостюйся в нашім Києві, скільки хочеш. Правда, мої горді кияни трохи ображені, що царівна Ганна не приїхала. Але це нічого. Щоб тобі не сталося якої-будь прикрости, десять моїх найвірніших дружинників денно й нічно будуть охороняти твій дім.

Грек зблід і згубив язик у роті.

Володимир велично підвівся, зійшов з трону й вийшов у бокові двері.

Ще Кирило не встиг опамятатися, як підійшов до нього воєвода Довлінґ і сказав, що князь кличе його до себе завтра

Довлінґ з боярами, дружиною й сурмачем таксамо урочисто відвели Кирила до „грецького дому". По дорозі переконався він, що кияни справді домагаються війни з Грецією.

IV.

В „грецькому домі" давно вже чекав на Кирила купець Вівіян Попандуклюс. Знав він Кирила є Царгороду. Філософ дуже зрадів, коли побачив Попандуклюса, бо після відвідин князя було йому трохи моторошно. Та й було про що побалакати.

— Сідай, друже! Втомився я. І тіло і душа хочуть поживи.

На столі зявилися найліпші грецькі вина, південні овочі, старий український питний мед, мясиво, риби, печиво. Кирило намагався бути веселим. Але досвідчене Вівіянове око спостерігло, що філософ незадоволений прийняттям у князя. Поволі почалася щира приятельська розмова.

— Правду ти писав мені, Вівіяне. Володимир то не Святослав. А наші ромеї все ще думають, що київський князь сам пече собі мясо на вертелі, ходить у постолах і спить на кінськім [illegible]. Бачиш, і в голові мудрого народу можуть гніздитися найдурніші думки. Признаюсь, я уявляв собі варвара Володимира зовсім інакше. А він говорив зо мною, як якийсь імператор. [illegible] тонко кпив собі з мене й так [illegible] грожував Візантії, що направду мені не було весело. Наші імператори н[illegible] жди потраплять так говорити.

— Згадував про царівну? [illegible]ся Вівіян.

Кирило сумно похитав головою.

— О, як би ти чув, як він згадував! Я не знав, куди мені очі сховати. Н[illegible] правду, він дуже розумний і дуже небезпечний! З ним, бачу, жарту[illegible] можна. Так, так!... А тепер розкажи ти, що тут діється. Ми всі свої надії покладаємо на твоє око й твій [illegible].

Попандуклюс із роскішшю [illegible] кубок грецького вина і, насупивши [illegible] брови, почав свій розвідчий доклад.

— Робота тут небезпечна, [illegible] складаю рук. Позавчора, не знаючи, що ти прийдеш, післав я Максіяна до Анастаса в Корсуні, щоб сказав воєначальникові про небезпеку, а воєначальник, щоб сповістив Царгород.

— Хіба ж Володимир хоче воювати з нами?

— Від самої осени готується до війни. Цілу зиму робили стріли, списи, копія, мечі, сагайдаки, щити, одяг, чоботи і все, що потрібне війську. А [illegible] як потепліло без перерви роблять на Дніпрі нові човни. Хитрий Володимир нікому не каже, проти кого він готується. Навіть найближчі до нього воєводи не знають правди. Коли його питаються, він каже: „Коли нема війни, треба спати з оружжям у руках".

(Дальше буде).

Ціни Церковного Світла Пішли в Долину.

Завсігди маємо повний вибір церковних річей на складі.

Пишіть по катальоґ.

В. ЛЕВИЦЬКИЙ — управитель.

Wm. GROSS & Co.

322 MAIN ST., WINNIPEG.

ВІДПУСТОВІ ПОДОРОЖІ Й ПЕРЕЖИВАННЯ.

Спомин і дарунок.

Відпусти (прощі) належали і належать в Українського Народу до величавих і цінних форм релігійних переживань. Головно там — за морем, на історичній українській землі.

Читаємо в споминах про давних наших козаків Запорожців, що вони три рази в році ходили на відпуст до київських, чи інших церков, там молилися, сповідалися, причащалися. А вони ж були військові люде. Однакож велика побожність була в їх серцях — вони були людьми наскрізь релігійними.

Ходили люде на відпусти до близших дальших а то й дуже далеких сторін. Звичайно пішки. Хіба ж була би мила Богу жертва, коли б чоловік вигідно, без великого труду відвідував святі місця? Аджеж Спаситель ходив пішки. Апостоли далекі чужі краї пішки сходили. Сама людська совість каже, що труд перед усім другим числиться перед Богом. Себе жертвуй найперше.

Каже оден з недавних письменників-філософів (Емерсон), що:

Скорше можна завести релігію в дикі сторони пішки, йдучи босими ногами, ніж завезти залізницею.

Чому так, скаже тобі твоя розсудна думка і твоя совість.

На Українській Землі було кілька найважніших відпустових місць, а між ними Київ, Почаїв може найважніші. Сюди сходилися люде з далеких сторін. Ішли днями, йшли тижнями.

Ішли молоді, йшли і старі — дідусі, бабусі.

Хто в далекій стороні на відпусті був, про того знали всі. Запитай в найдальшому селі:

— Чи був з вашого села хто в Почаєві, чи був в Києві? — а кожний вам скаже:

— Був оттой-то Петро, була Настя, був Прокіп.

Велику жертву для Бога цінять і люде. З пошаною згадують. За взір ставлять.

З українських земель дехто ходив і дальше — до Єрусалиму, до Святої Землі. Тих було мало, зате про них згадували ще поважнійше.

На широкій окремій картці записувалися в життєвій книзі чоловіка ті дні, або й тижні, коли він йшов відвідати святе відпустове місце і занести свої молитви до свого Творця перед широко славним, Чудотворним Образом, що в таких місцях знаходився. Перейдімо по черзі ті святочні відпустові переживання, що в Історію Життя Чоловіка вписувалися.

Відпуст... Кожний чоловік, кожна жінка памятає відпустові місця. Приходить весна, приходить літо — їх нагадують. Буденна робота томить, клопоти докучають, та серед них блисне святочна гарна думка:

— З літом відпусти починаються.... І там, і там, і там... Не знати, хто піде? Може отті підуть, може отта. Може вдалося б і мені піти з ними, коли б домашні справи добре налагодити. І гарно було би, і жертва Богу, і відпочинок від сірої буденщини...

І вже уява розпливається чарівними образами, манить, кличе, каже:

— Йдуть другі — йди і ти! Полагодь свої домашні справи так, щоби без тебе обійшлися і йди. Зимою не підеш. А тепер якраз пора...

Збираються... Коли далеко йти, то вже тиждень передтим всі знають, хто йде, хто може піде. Чоловіки, жінки, дівчата, хлопці, а то і підлітки.

Зібралися. Набирають їжі на дорогу, кілько й пішому чоловікови можна взяти. В кожного грошей хоч і не багато, то все ж... Наперед кожне дбало, щоби було з чим йти.

Робуча днина для тих, що вдома зостаються. А прочане (відпустовці) поодягалися по святочному. Для них свято починається. А хто не йде, тому завидно. Та — думає він — дасть Бог прожити, — то і моя черга прийде.

Далекими смугами стеляться дороги поміж полями. А на полях хліб росте. Квітки польові поміж зеленою травою позацвитали. Птиця співає і в воздусі і на земли. Гарно!

В той час не одною, а багатьома дорогами йдуть прочане. Не спішаться. Аджеж і це вже до відпусту числиться — до свята. Йдуть, говорять, то побожних пісень співають.

А хто на полях працює і бачить їх ніхто злої думки не подумає. Відпустовці, це також люде праці, як і він, та поза працею для тіла вони відчислили кількось часу для своєї душі і для Бога. Святе діло! Нехай Господь щасливо дасть їм зайти і помолитися за тих, що не йдуть з ними.

З близших сіл до відпустового місця йдуть люде і з церковними хоругвами. До них прилучаються ті, що самі з дальших сторін. Буває, що і священик йде з прочанами, як один з них. Тоді ще краще. До молодшого, як до провідника всі відносяться, до старця, як до батька.

Весело йдеться. Ноги струджені, але весело на душі. Буденні клопоти полишені далеко-далеко, а тут інший світ — світ спокою, близько щастя, близше Бога...

Прийшли... Народу кругом сотні, тисячі. З ріжних сторін. В ріжнородних одягах. Та сама мова, ті самі свої люде, та не тая ноша.

Коли ще час, відвідують церкву, а там треба пошукати місця для ночлігу. Багаті церкви, та манастирі мали споруджені будівлі для приміщення прочан. По менших містах, а то й селах прочане ночують в міщан-хліборобів по стодолах (клунях). Чи в інших будинках.

День відпусту... Священиків багато. Рано починаються Богослуження. Одні сповідають прочан, другі при престолах. Буває, що де церкви менші і не вмістять усего народу, або місце пригоже, там бувають окремі каплиці для Богослужения на дворі. Каплиця відкрита на той час з усіх сторін (стіни відняті), вівтар під дахом, а кругом побожний народ стоїть на дворі. А над ним старезні липи порозпростирали вікове гілля... І тінь і зелень, а понад ним небесна покрівля над світом розпростирається.

Багато народу. Багато священослужителів. Багато величавих Богослужень. Кілька ріжнородних проповідей. Все підносить тебе понад буденне життя, наближує до іншого світа, де нема клопотів, нема терпінь.

Минає день, чи й другий і прочане починають до дому збиратися. І кожний на памятку щось придбав — чи й собі таки, а там хто матери, хто дітям, хто батькови, братови, чоловікови, жінці, бабуси чи дідусеви, що вже самі не мають сили туда йти.

І розходяться.

Настрій починає змінятися. Вже думка біжить поперед і веде людей за собою.

— Не знати, як там вдома. Чи здорові? Чи все в гаразді? Коби туди скорше. Робота жде. Багато її. І це, і те, і друге, і пяте, і десяте... Коби лише Бог здоровлям благословив...

От вже рідні поля, рідне село, рідна хата. Вибігають діти, ті найрадніще зустрічають, а за ними старші. Радіють, розпитують, а ті оповідають. Як йшли туди, коли зайшли. Які священики були, звідки. Погода яка була. Що інтересного бачили, чули. Кого зі знакомих стрічали...

Це частинка переживань, які принесли вони, щоби поділитись з тими, що вдома їх дожидали. Святий і великий дарунок для живої християнської душі! Окремо ж розділюють памятки, що принесли. Чи книжочку, чи святий образок (іконку), чи хрестик, чи й звичайну річ, або забавку для дітей. Для тих найменших і найдрібнійший дарунок приймається на вагу щирого золота. Щасливі!

Вже другий день, по повороті, а там дальші дні... Праця для життя, буденні справи.... Але ще довго серед них зявляється ненароком в уяві оден чи другий образ з недавної подорожі. Пригадуються чужі околиці, незнакомі люде, инші села, а там керниця з погожою водою, де спочивали і чорноброва молодичка питала їх, звідки вони і чи довго в дорозі... Пригадується ще довго і і церква тая, і Чудотворна Ікона, і проповіди і цілий той час, що переживалося в іншім, кращім світі...

Так праця переплітається з святочністю. А тоді і працювати лекше. Відчуваєш, що понад тобою є твій Творець, перед престолом Якого ти недавно складав свої потреби і просив помочі. І віра в тебе відновляється, — віра, що око Творця бачить тебе і рука Його прокладає дорогу твойому життю.

Золоті, святі спомини!

Кінчиться літо, надходить осінь, і зима недалеко. І пригадалися мені ті святочні переживання, ті величаві образи, які доводилося переживати там — на нашій українській історичній широкій землі.

Нагадав я, все нагадав...

І з вами — молоді українці, молоді українки, поділяюсь своїми споминами. Не тим одним, що пережив я, а тим, що переживали ваші батьки-матері, дідусі і бабусі, цілі покоління наших предків.

Коли нема в вас змоги самим переживати всего того, то бодай уявіть собі те, що ваші близькі переживали. Як уявляли собі оповідання паломників ті, що паломників з відпусту дожидали.

Вам молоді українці й українки присвячую отсі короткі спомини, як щирий дарунок з відпусту. Прийміть його і заховайте в своїй уяві, як дорогоцінний, Богом благословенний скарб кожної щирої української душі.

День після Покрови 1938. **В. К.**

ІРЛЯНДЦІ ХОЧУТЬ ПЛЕБІСЦИТУ.

Ірляндський премієр міністрів Де Валера заявив недавно англійському премієрові Чемберлейнові, що треба дати нагоду північній части Ірляндії голосованням (плебісцитом) вирішити, чи вона хоче злучитися з полудневою частею, себто нинішньою ірляндською державою. Ірляндці стремлять до того, щоби цілий остров творив одну ірляндську державу, а послідні події в Европі служать їм за примір добиватися, чого хочуть.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

УВАГИ ДО ЖУКІВСЬКОЇ ПОЛІТИКИ.

Голосять жуківці: „Українська Православна Церква „неканонічна". А про себе кажуть: „Наша ерархія має божу власть Ісусом Христом через св. Апостолів нам передану".

Це нагадує слова Хомишина, що Святий Дух каже йому заводити целібат. А нібито противникам целібату Святий Дух нічого не говорив.

Це нагадує і евангельські слова: Я не такий, як от той...

Христос і канони — цебто церковні закони, складані на Соборах... Три сотні літ між Христом на земли, а першими канонами (325 р.) — і годі ті три сотні літ підкладати точно під рішення Соборів, починаючи з Никейського, що був 325 р. Треба пригадати, що до тих трох сотень літ належить також „Александрійський спосіб ставлення єпископів", про який також жуківцям ходить.

Тай силу канонів Отці Соборів мабуть певчім інакше розуміли, ніж нині жуківці. Канони для жуківців, це формальність, для давних — моральна сила

Українська Православна Церква в жуківців „неканонічна" ось чому:

Церковні канони кажуть, **що єпископа мають ставити найменше два єпископи.** Щож до Української Православної Церкви на Україні, по 1917 році, то справа мається так:

До російської революції 1917 р. на Україні було 25 єпископів — всі москалі. Єпископами Української Церкви були чужі. Після революції українці хотіли, щоби їхня Церква не була залежна від московської, хотіли мати своїх українських єпископів, але тому спротивлялась Церква московська і навіть проголосила, що українських священиків від церкви відлучує. Московська Церква хотіла Українську Церкву дальше поневолювати.

Коли московські єпископи відмовились поставити для Української Церкви єпископів, українці висилали двох кандидатів до Грузії, щоби там їх єпископами поставили. Однакож большевики з москалями кандидатів до Грузії не пустили. Лишалось українцям хіба одно — піддаватись знов москалям.

Та українці пригадали собі Церковну Історію, а вона каже, що в перших віках християнства був в Александрії такий звичай вибору єпископа, чи патріярха:

Патріярх мав коло себе 12 священиків-помічників. Коли патріярх вмирав, ті священики вибирали з між себе одного і положенням рук, при певних обрядах і молитвах поставляли його єпископом (з титулом патріярха). Отже поставляли звичайні священики.

Додати, що і московська богословська наука не вважала оттого **„Александрійського способу"** еретичним, чи взагалі недобрим.

Отже, щоби ратувати свою Церкву, українці з конечности вжили для поставлення двох своїх єпископів „Александрійського способу", зазначивши, що дальше знов два єпископи будуть ставити третого. „Александрійського способу" вжито лише раз під напором неминучої конечности.

Та тут в жуківців починається „неканонічність".

Для жуківців істнує лише буква канонів.

Наука Христа й Апостолів, наука Отців Церкви в поняттю жуківців не варта тілько, що канони. Таке виходить з того, що жуківці проповідують.

Коли над Українською Церквою і Народом панували чужі — то для жуківців канонічне. Богу миле.

Московські єпископи, що хочуть дальше українців з їх Церквою поневолювати — **канонічні, хоч на ділі вони всі неканонічні, бо їх назначував цар, а канони іщуче забороняють світським властям єпископів назначувати.**

Українці, що хочуть висвободитись з чужої неволі — стають для жуківців неканонічними.

Печатка є для жуківців усім.

Воля і неволя, правда і неправда, свобода і насильство, чеснота і гріх не варта в жуківців тільки уваги, як канони.

Нехай Нарід пропадає, нехай Церква Народу пропадає, нехай справедливість пропадає — коби лише канони для жуківців не пропали.

Коли б вагу канонів взяти на жуківську міру, то прийшли б ми до таких міркувань:

Від Апостолів аж до 325 року ціла Церква була неканонічною **бо до того часу не було вселенських соборів, отже не було й тих канонів, на які жуківці покликаються.**

Перший вселенський Собор відбувся в Никеї в 325 році, отже правдива „канонічна" Церква для жуківців аж тоді починається.

Тому, що канони важнійші від усього [illegible] їх, очевидно, встановлювано якраз на те, щоби зробити Церкву „канонічною". Щоби науку Христа й Апостолів зробити канонічною. А що канонів з 325 року було мало, отже і Церква не мала досить „канонічности", і тому на дальших Соборах додавано нові канони.

Церква стає вартною не християнською праведністю, не побожним життям, не пильною працею вірних, але писаними канонами.

До таких дивоглядів зводять жуківці людську думку своєю політикою канонічности.

Канони творилися не для паради, але для пекучих потреб християнського життя. І для потреб того життя, серед якого творилися. А виринали нові потреби, то нові канони встановлювано **Старі канони тут не вистарчали.**

Отці Соборів не могли предвидіти всіх трудностей, які Церква буде в пізніших часах мати; вони не могли предвидіти обставин, серед яких Церква буде опинюватись. **І тому їх канони були лише для потреб їх часу, а в будуччині лише для потреб подібних до тих, які були тоді, коли давні канони творилися.** Не більше!

Життя зміняється і нові обставини вічно творяться. І тому коли б Православна Церква могла була мати більше Соборів, то була би встановила більше канонів, ніж має вона тепер. Може був би там канон і для обставин, серед яких Українська Церква з московської неволі висвободжувалася. Може був би там канон і про „Александрійський спосіб ставлення єпископів". **Коли ж таких канонів нема, а життя їх потребує, то життя має право й обовязок біжучі справи лагодити так, як найгідніше може їх лагодити.** Такий відвічний лад життя

Та цілком інакше силуються розуміти **лад життя жуківці.** Вони нинішне життя, на новий лад збудоване, іншими обставинами окружене, силуються втискати в рамці давних канонів, що були для інших обставин зложені. Жуківці кажуть нинішному чоловікови убиратись в одежу, що була для нього вшита, коли він був ще дитиною. Відповідне, чи ні, але вбирай і тішся, що вбраний!... Дивні люде, тай тілько!

Отці Соборів достроювали канони до потреб життя. Як кравець достроює одежу до чоловіка. Їм ходило про добро життя і для охорони того добра творили канони (закони).

Життя в невідповідні рамці вони не втовкмачували. Коли життя з його потребами змінялося, вони нові, відповідні новим потребам канони [illegible]

А жуківці не хочуть того [illegible] Вони нові форми життя в [illegible] втискають. Тілько ж воно [illegible] ється — на сміх і гріх самим [illegible] А на лихо людям.

Казав Христос: Ніхто не пр[illegible] нової латки до старої одежі... І [illegible] вають нового вина в старі міхи [illegible] міхи прорвуться і вино витече [illegible] IX: 16|17). Тут Христос пригадує [illegible] всяку потребу треба відповідно пол[illegible] джувати, бо інакше вийде [illegible] ба поважного і розумного способ[illegible] мудрагельством, хитрощами і нат[illegible] ням справи не полагодиш

Це повинні мати на увазі [illegible] то їх міхи не видержать. Вони від [illegible] го початку в них рвуться...

Коли в життю людей виринають потреби, для яких нема писаних законів то люде лагодять ті потреби рук[illegible] чись здоровим розумом і [illegible] ви. І ніхто розумний не скаже [illegible] нема закону, то лишіть все [illegible] падає". Ні! Люде лагодять спр[illegible] тоді встановляють відповідний [illegible] закон на основі пережитого фак[illegible]

Про життя з його справами ходить І тому навіть в суботу чоловік [illegible] вола - казав Христос — бо [illegible] ла, це конечна вимога життя

Отці Соборів не предвиджували обставин, серед яких висвободжувалася Українська Церква, і тому не встановили потрібних правил для такого висвободжування. **А коли не встановили, то тим самим лишили обовязок для нинішніх християн створити способи і закони відповідні нинішним потребам.** Як Собор 325 року лишив обовязок пізнійшим християнам створити те, чого в Никеї не створено. На такім розумінню засновується хід життя у всіх розумних людей

„Александрійський спосіб" ставлення єпископів для жуківців недобрий Але російська Церква, що грішним способом над Українською Церквою запанувала — в жуківців канонічна. Русифікатори єпископи, що були на Україні до 1917 р. — в жуківців канонічні. Разом чорносотенство і канонічність! Російські єпископи, що противились висвобдженню Української Церкви з неволі — канонічні. Але українці, що з неволі висвободжувались — стали в жуківців неканонічними.

Цілий російський уряд, разом з Церквою, що перетворив Українську Церкву на поліційно-русифікаторську інституцію — в жуківців канонічний та сукцесійно-благодатний, а українці, що хотіли бачити в своїй Церкві Божу Інституцію — стали в очах жуківців безбожниками.

Під які канони таку жуківську політику підводити, не вгадаєте. Головно тоді, коли жуківці звуть себе християнами і синами Українського Народу.

Жуківці звязані нині з грецьким патріярхом.

Патріярхи вважали російську Церкву доброю, канонічною. І жуківці такою її вважають. Не можуть же вони не годитись з своїм начальством.

Та нехай жуківці переглянуть „Церковния Ведомості" з часів російських дум (парляменту), а знайдуть в думських бесідах факти, що російська Церква лише там на канони оглядалася, де їй це було вигідне. Нехай жуківці заглянуть до книжки „Поместний Собор", Осецкого, 1917 р., а довідаються, що [illegible] йська церква не дуже була канонічною. Не дуже на канони оглядалися Тай єпископи її не були канонічні, б царем були назначені

Згадана книжка видана ще за старої [illegible] ури і з окремими підписами кількох [illegible] них осіб, що раді були Церкву [illegible] неладу ратувати. Нехай перегл[illegible] „Воскресное Чтеніе" Діонізія, а й [illegible] уть подібне

[illegible] значиться — самі Москалі кажуть [illegible] Церква не дуже на канони огляд[illegible] Однакож на перекір всьому [illegible] рхи вважали її на сто процент канонічною, доброю. І жуківці — [illegible] рхами — мусять її такою вва[illegible]

Однакож коли українці не дост[illegible] до одного канону ([illegible] дів зложеного), так жуківці давай українців камінувати!

Вже загадочна ревність [illegible] оборон[illegible]

Є приповідка: Не так пани, як пан[illegible]

Доси жаден патріярх не видав заяви [illegible] Українська Православна Церква неканонічна. А бодай така заява до нас ще не дійшла. Жаден не сказав, що спосіб ратовання Церкви був в українців безбожний.

[illegible] таку заяву спромоглися [illegible] жуківці. Без розсліду, без суду і не вказавши, звідки українці мали взяти [illegible] двох єпископів тоді, коли не було [illegible] жодного. Ані не показали канону, який би про те говорив Бо старий канон говорить лише про такі обставини, де двох єпископів можна завсігди знайти

Можна догадуватись, що в жуківців є тут така рецепта: „Треба було українцям вернутись під російських єпископів, під російську Церкву". Себто щоби не стати „неканонічними" треба було вернутися українцям в ярмо тих, які не то на канони але й на цілий закон Божий не оглядаються

Яку іншу рецепту могли би жуківці мати, не вгадаєте. А вони самі ще її не проголосили. Та певнійше за все, що поворот в московське ярмо є одиноким способом, що є в них на гадці.

„Александрійський спосіб"

Жуківський осуд „Александрійського способу" — це вітер в полю. Повіяв і нема. Як з ним, так без нього.

На ділі „Александрійський спосіб ставлення єпископів" потребує не осуду, але окремого обміркування цілої Православної Церкви. **Адже кожний з православних народів може опинитися в подібнім положенню, як опинилися були українці, отже краще, коли б Церква мала наперед вироблені й відповідно означені способи, якими в крайній конечности можна послугуватися.** Нині сталося таке з українцями, а завтра подібне може статися з греками. Навіть з царгородським патріярхом, що нині туркам підлягає. Хто дасть запоруку, що подібне не може статися?

Отже „Александрійський спосіб" вимагає поважного, щирого і всестороннього обміркування, а не мудрагельського осуду. Бо з таким осудом ніхто розумний не буде числитися.

Коли в достроюванню себе до канонів вся сила, так чому жуківці відійшли від Богачевського і Римської Церкви? Хіба вона не має канонів? Адже за нею 20 Соборів, отже остілько більше канонів.

Коли ж відійшли, то видно, що поза канонами є такі важні справи, яких ніякі канони своїми рамцями точно не обнимають, однакож вони мають рішаюче значіння в рамах широкого життя. Поведення Богачевського не мусіло йти різко проти канонів однакож могло йти проти правди Божої і людської, проти совісти розуму, проти людської гідности, проти добра цілого Українського Народу Бо хоч канони важна річ, однакож за них можуть ховатися і лихі люде.

Отже коли жуківці від Богачевського відходили, то очевидно йшли проти канонів (а толкуванню Богачевського цілої Римської Церкви), однакож жуківці вважали віддати голос здорового розуму і совісти голос життєвої справи важніше, ніж писані канони Бодай можна догадуватися, що вони таким розумінням руководилися.

Коли ж так, то чому ті самі жуківці, що покинули Богачевського, кидають каменем **на українців в Києві, що ті не** хотіли піддаватись московському пануванню? Чим московське панування краще, ніж панування Риму? І чи українцям треба увільнятися лише від Римської Церкви, а від московської не треба?

Ціль церковних канонів — вдержування ладу в церковнім життю. Отже легковажити канони, це легковажити лад і вести до неладу. Лихі люде, щоби завести нелад, легковажать канони (законів)

Однакож Українська Церква після 1917 р. на тякий лад канонів не легковажила **Бо ж вона хотіла ладу — кращого, праведнійшого ладу, ніж був під пануванням Церкви московської.** Там для українців був лише самий нелад Отже тепер вони ладу добивалися А лад, це Божа і канонічна справа. Тим часом як московські „канонічні" єпископи хотіли продовжати нелад в українськім релігійнім, тай загальнім життю.

Та в жуківських виводів виходить що ті, які робили нелад і хотіли неладу канонічні, а ті, які ладу добивалися — неканонічні. Точно як в приповідці: За твоє жито ще тебе й бито.

Є буква законів і є дух законів.

Щирі, широко думаючі люде мають найперше на увазі дух законів. Вони бачать напрям, який закони вказують, бачать ціль, до якої вони ведуть. Бачать справу, для якої закони зложені

Не те в людей вузкоглядних Вони все беруть на вузку сектантську міру та голова, той стих, та сторона книжки... В них буква закону — все. Це щирі, але духово короткозорі люде, і тому дальше букви не бачать.

Але є ще третий рід, що лицемірно закони поважають це лихі люде. В них закони (в нашім випадку церковні канони) є якраз на те, щоби ними свою погану роботу закривати.

Може хтось букві канонів кланятися, але дух канонів зневажати. Хто злегковажить добро свого власного Народу, хто для власних інтересів почне народ розеднувати, буде чіпляти латки, де їх цілком не треба, правду буде натягати, факти перекручувати і промовчувати, буде людей баламутити — той є проти духу канонів. Він проти канонів взагалі. Він є проти Закону Божого.

Про таких казав Син Божий:

— По овочам пізнаєте їх. Не кожен, хто говорить: Господи, Господи!, увійде в Царство Небесне, але той, хто чинить волю Отця мого, що на небі. — (Мат. VII: 21).

На закінчення одно питання:

Чи жуківці чіпляються Української Православної Церкви — в Европі і тут — на власну руку, чи може за відомом, або приказом греків, від яких жуківці залежні? На чию відвічальність треба брати таку жуківську роботу?

Греки є для жуківців начальством Через те в питаннях про канонічність Української Церкви перший голос природно належиться грекам. Не жуківцям! Що сказали б греки, з тим жуківці мусять згодитися, але що скажуть жуківці, те для греків не обовязуюче.

Вислів греків треба би брати поважно навіть тоді, коли б хто з ним не годився, а вислову жуківців ніхто на поважний рахунок брати не може.

Отже щоби надати питанню про канонічність Української Церкви належного значіння, жуківці повинні вдатися найперше до греків, що є їх начальством, і попросити, щоби вони про канонічність Української Церкви та про „Александрійський спосіб ставлення єпископів" — зокрема ж в українськім випадку — висловили публично свій погляд. Це поставить жуківців в краще положення, бо за них будуть другі говорити, а таксамо і другій стороні краще мати діло з панами, ніж з підпанками.

Прот. В. Кудрик.

ВОЄННА КОНТРОЛЯ ПОЖИВИ В АНГЛІЇ.

Воєнні приготовання не обмежуються військовими матеріялами. Ходить також про захист і піддержку цивільного населення.

Англійський уряд має нині готовий цілий плян на контролю поживи і других конечних річей для загалу. Коли б війна почалася, так в протягу 24 годин всю доставу і роздачу поживи перебирає уряд. Для того є нині вже призначені люде і цілий подрібний плян, як цілу роботу провадити.

Подібно роблять і другі держави.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
релігійно-громадський часопис для народу
„ШЛЯХ"
що його видає Товариство ім. Петра Могили в Луцьку, на Волині.
„ШЛЯХ" виходить тимчасово один раз на місяць, числить 16 сторін друку й відзначається багатим змістом та ілюстраціями.
Передплата за 12 чисел в рік виносить один долар, або його рівновартність в злотих.
Замовлення й гроші слати на адресу:
"SZLACH",
ul. Lubarta 10, Luck na Walyni.
Poland.

НИЩЕННЯ РЕЛІГІЇ В ЕСПАНІЇ.

Большевики вибрали були Еспанію за нове поле для збільшення большевицьких посілостей. Думали, що їм легко вдасться перемінити Еспанію на „дитину" большевицької Росії. Отже заводячи комуністичний лад, почали зараз нищити церкви (костели), релігійні статуї (фігури) і т. п.

Обчисляють, що большевики знищили доси в Еспанії 20,000 церков, головно спалили. Статуї та образи — або порозбивали, або попалили.

Це робота на приказ большевиків з Москви. В 1937 р. голова совітських безбожників, Омелян Ярославський (жид Ґуґельман) заявив: „Хочемо всі релігійні будинки перемінити в море полумінн".

Розуміється, що такий вислів має на увазі християнські церкви, а не жидівські синагоги. Ґуґельман синагог не нищить.

СТУДИТИ І ВАСИЛІЯНИ.

В Львівському „Ділі" читаємо, що в Карпатах, на Лужках коло Осмолоди, на Бойківщині відбулося посвячення скиту (манастиря) св. Андрея Первозванного. Є це вже семий манастир Студитів, в якім є 8 монахів. Завданням цих монахів вести душпастирську працю серед лісових робітників. При звістці про це переповідається історія монахів Студитів на Україні, між іншим ось як:

Чин оо. Студитів — це наша найстарша чернеча організація, якої початком є Київо-Печерська Лавра. Чернечі правила, що їх встановив св. Теодор Студит і які практикували в царгородському манастирі Студіоні, застосував на Україні св. Теодозій Печерський коло 1070 року.

Обновив в Галичині цей історичний наш національно питомий чин оо. Студитів митр. Шептицький. Першими манастирями Студитів до війни була лавра в Скнилові коло Львова, і манастир в Босні, коло Старої Дубрави.

Чин Василіян завів на Україні греко-католицький митрополит Венямин Рутський щойно 1617 р., цебто по Берестейській Унії.

ВАЛІЙЦІ ХОЧУТЬ ДЛЯ СЕБЕ ПРАВ.

Голова Валійської Націоналістичної Партії, Сондерс Люіс, поставив домагання, щоби Англія признала валійцям окремі права, як окремому народові, що має свою окрему мову і культуру. Своє домагання Люіс заноснове на такім факті: Коли Англія піддержала домагання судетських німців, то і валійцям повинні бути вволені їх домагання. (Валія по анг. „Вейлс" — в полудневій частині Англії).

І ЮГОСЛАВІЯ МАЄ КЛОПОТИ.

Положення Югославії подібне трохи до положення Чехословаччини. А імена їх обох зложені з двох слів, що самі вже показують, що в обох тих краях населення дуже мішане.

Югославія, це Сербія, що дістала по війні під свою контролю кілька ріжних народів. І так є там 3,000,000 хорватів, що хоч по мові є сербами, однакож вважають себе окремим народом, будучи римо-католиками і маючи латинську азбуку. А серби православні і мають славянську азбуку... Їх провідником є Владко Мачек. Вони віддавна добиваються автономії і вже між ними і сербами приходило до поважних сутичок.

В Югославії є понад 1,000,000 словінців, в північній її части, що рівнож віддавна хочуть автономії.

Дальше понад 500,000 македонців й альбанців, 460,000 німців та 550,000 мадярів. Македонці й альбанці віддавна відомі терористи, а мадяри раді з Мадярщиною злучитися.

Власне тепер югославський уряд голосив нові вибори на 11 грудня, як оден з заходів вдоволити [illegible] ри, щоби задержати можливий [illegible]. Інакше може Югославія опинитися в дуже труднім стані.

Чи Ви вже відновили передплату за „Вістник"?. Коли ні то зробіть це зараз!

ЮВІЛЕЙ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ
(Едмонтон, Алта.)

Тут відбувся Ювілей Хрещення України в день 25 вересня. Була неділя й погода була така, що кожному було приємно взяти участь у святі, що його святкувала українська православна громада в нашому місті.

Рідко коли буває так багато народу в нашій церкві, як було в цей день. Всі православні українці Едмонтону прийшли відсвяткувати величну подію в історії нашого народу. Але й були гості з околиць, близших і дальших зпоза Едмонтону.

Свято пройшло величаво, бо було сполучене з візитацією Високопреосвященого о. Іоанна, Архієпископа канадійського й американського.

Асистували о. Владиці два священики, — наш парох і о. Гиковий з Вілінґдону.

Перед годиною десятою вийшла процесія напроти Впр. о. Владики Іоанна. Привітну промову від парафії, сказав голова її, п. Василь Чоботар, у брамі, а на порозі витав його о. парох.

Підчас входу в церкву хор під проводом п. Лазаровича співав велично привітальну пісню о. Владиці.

По прочитанню св. Евангелії Впр. о. Іоанн виголосив глибокозмістовну проповідь, пристосовану до величавого свята Ювілею Хрещення України.

По Службі Божій було водосвяття і посвячення нового Іконостасу, що його набула парафія останнього року.

Після посвячення Іконостасу мав коротке слово о. парох, щоб подякувати всім жертводавцям за великі жертви на його сплату та заохотити членство до дальшої жертвенности на справи святої Церкви. Жертви були щедрі, тому треба згадати їх і тут.

По 75 дол. зложили: Василь і Параня Грицюки з Дейслена, Алта. і Василь і Анна Чоботарі. По 60 дол. Іван і Катерина Никифоруки та Василь і Єлена Симотюки. По 35 дол.: Михайло і Рахиля Піхоти і Степан і Анастазія Невчаси. По 25 дол.: Яків і Катерина Девидюки, Василь і Тетяна Бойцуни, Василь і Анна Челядини, Дмитро і Марія Фербеї, і СУМК при церкві в Едмонтоні. По $12.50 Параня Лупул, Дмитро і Докія Янди. По 10 дол.: Василь Чабанюк. По 5 дол.: Михайло Шевців, Зеновій Параничь, Никола Малайчук і Яків Ласичук. По 3 дол.: Михайло Сташин і Яків Тимчишин. По 2 дол. Степан Гуменюк. По 1 дол.: Микола Демко. Іван і Анна Мельники (вже покійні), за життя зложили суму 100 долярів.

По скінченню Богослуження відбувся спільний обід у церковній салі, в вечером відбувся концерт в салі Інституту. Концерт, що складався з промов, деклямацій, музичних точок та хорових пісень релігійних, під проводом п. Пауша.

Вступне слово сказав голова парафії Василь Чоботар. Реферат про Укр. Православну Церкву в Канаді виголосив о. Грицина. Головний реферат про Хрещення України мав Впр. о. Іоанн. Кінцеве слово виголосив ректор Інституту О. Лукіянчук.

Деклямували: Олександер Грицина, Зоня Лазарович, Теклюня Сташин, Раїна Янда, Оля Слюсарчук, М. Баран і Мирослав Лазарович.

З музичними точками виступали: Натали Фербей, Міля Чоботар і Батицька.

День 25 вересня останеться на довго в памяти тих, що брали участь у тому святі. Кожний був вдоволений, що діждався того Ювілею, а головно, що багато навчився з того, що бачив і чув у той день.

Велика подяка належиться всім виконавцям програми свята, а зокрема Впреосвященому о. Владиці Іоаннові. Треба піднести подяку церковному хорові й його диріґентам пп. Лазаровичові та Паушові, Жіночому Товариству при нашій парафії та всім гостям, що приїхали з околиць звеличати своєю участю наше свято. Всім [illegible] щире Спасибі!

За заряд У. П. Церкви св. Івана
Дмитро Пронюк, секретар

> ## Альбум Українських Січових Стрільців
>
> Книжка в шкіряній оправі, 160 ст друку, великого формату. Має 520 знимок старшин і стрільців, ситуаційних мап, боїв та життя стрільців.
>
> **Ціна лиш $4.70 з пересилкою.**
>
> 1. Альбум: це незвичайно багатий мистецький скарб, з великими цінностями з нашої історії 1914—1920 років.
> 2. Альбум це є свята національна книга з найкращими героями, котрі боролися і згинули за свободу українського народа. І тим вона є цінна для кожного українця.
> 3. Альбум пригадує нам наші визвольні змагання в часі зриву великого народа за свободу його.
>
> Не хочеться вірити тому, що є в Канаді свідомі українці, котрі інтересуються визвольним рухом нашого страдальнього народа, а не мають і не хотять мати в своїй хаті того речника, котрий говорить за визвольну боротьбу та її жертви.
>
> Хто ще не має Альбума У. С. С., просимо прислати замовлення на адресу.
>
> UKRAINIAN VOICE
> Box 3626, Winnipeg, Man.

950 ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ.
(Беліс, Алта.)

Дня 18 вересня ц. р. церковна громада в Беліс, Алта., мала честь витати в себе, третій раз впродовж трьох років, Високопреосвященого Архиєпископа о. Іоанна Теодоровича.

Ранок на причуд гарний. Коло 10 години парох та вірні з процесією вийшли до церковної брами на стрічу свого Владики.

Милозвучна набожна пісня несеться з грудей вірних, та скликує чим раз більше прочан, які спішуть щоби гідно й врочисто провести це свято. Вкороті показалися козаки на бистрих конях, що супроводили авто прибране квітами, в якому надїхав Архипастир нашої Церкви.

Процесія, витаючи дорогого гостя, похилилась до долу, а один зо старших братів, п. С. Куташ привитав його у брамі хлібом і сілю по давньому звичаю.

Маленькі дівчата устелювали стежку квітами, а в церковних дверях стрінув Впреосвященого наш парох о. Василів з хрестом в руці та кількома щирими словами попросив його увійти до середини, та разом з вірними помолитись Господу Богу.

По уділенню благословіння Преосвященим, розпочалась св. Літургія, підчас якої слідкувала проповідь о. Владики на тему дня, з котрої скористали не лиш православні, але також і ті брати, що стоять ще поза нашою церквою.

По відправі відбувся спільний обід в Українськім Народнім Домі. Підчас обіду о. Василів попросив до слова пана Лазаровича, адвоката з Едмонтону, що є головою Союзу Українців Самостійників.

Пан Лазарович спішився, бо ще мав того дня виголосити відчит в рамени організації у Стрий, Алта. й тому говорив коротко. Він представив справу польського терору й закликав всіх до спільного протесту. Сказав, що тепер надходить час, коли ті, що почувають себе українцями, мусять стати разом до боротьби проти ворога, який напосівся знищити в першій мірі нашу св. віру, а опісля нас самих, як націю.

Тут шановний бесідник перечитав резолюції приготовані Консисторією, які присутні удобрили через повстання зо своїх місць та співом „Не пора". Збірка на оборонну акцію принесла $6.00.

Зараз по обіді, що затягнувся аж до 4 години пополудни, приступлено до дальшої програми свята. П. Репяк, як предсідник, покликав до слова нашого пароха.

О. Василів коротенько представив зібраним ціль і значіння архипастирської візитації, а [illegible] за, що ми тут на вільній землі маємо нагоду святкувати той памятний рік, в якім відбулося хрещення нашого народу, за князя Володимира Великого, якої нагоди наші брати на ріжних землях не мають.

Не забув згадати, про добру працю нашого жіноцтва на Беліс. Хотяй жіноче товариство числом [illegible] цейне, щире й працьовите.

Опісля покликав до слова п. Георгія Фуштея з Весел, який оповів свої [illegible] з цієї візитації та [illegible], що тепер час молочення й тому багато людей, які мали бути, не явилися, однак всі ці, що прибули на це велике свято, це дійсно вірні діти нашої організації в цім [illegible].

[illegible] покликано до слова пані [illegible] з Гленден, яка дала короткий привіт від тамошнього жіноцтва. Вона сказала, що таких свят вона ніколи не опускає, хоч вони [illegible] далеко, бо з них вона багато користає. Також сказала, що пожаданим булоб, щоби ми на [illegible] приходили зо своїми дітьми та заохочували їх до будучої народньої праці.

Слідуючим бесідником був пан Маґера, аґроном з округа Вілінґдон.

Бесідник в своїй промові сказав, що ми бачимо з історії, з якою завзятістю наш нарід цілими століттями тримався своєї святої православної віри. Ми повинні гордитися здобутками наших предків й піддержувати їх, бо це наші святощі.

Ми, живучи в демократичній країні Канади, повинні бути дуже а дуже вдячні нашим українським священикам, які себе посвячують нашій святій справі. Ми повинні гордитися такими священиками — працівниками, та бути вдячними так їм як і всім працівникам на церковному полю.

Від молодших канадійських українців — сказав п. Маґера, я складаю їм щиру подяку й вірю, що ми молодші піддержимо працю наших батьків, бо це є благородна робота.

Опісля предсідник покликав до слова п. Ясінчука, який попередно перебував у Беліс та багато праці положив над зорганізованням церковної громади. Пан Ясенчук, що від двох років стало живе у Венкувері, зіставив по собі гарну памятку в Беліс, бо то майже за його стараннями виднів тут укр. прав. церков, яка являється прикрасою цього місточка.

Пан Ясенчук своєю промовою пристосувався до свята. Він коротко перейшов історію від поганських часів аж до виступу Володимира, та пояснив, які саме великі користи для нашого народу зробив Володимир давши йому християнську праввіру. Опісля згадав теперішню неволю на ріжних землях, та закликав до єдности й любови всіх, хто лиш себе зачисляє до великої сім'ї Української. Про враження з Венкувер й околиці пообіцяв дати ширший звіт у надходячу неділю.

Молодий учитель п. Пухкий з з Пай Нол школи, вислухавши промовців про надужиття та сваволю ворогів українського народу, сказав: Ми українці є [illegible] в Канаді. Ми тут маємо свободу, рівність і пошану, але багато є таких, що не знають, як все це оцінити.

Кінцевим бесідником був Преосвящений о. Владика, який [illegible] на тему Хрещення України-Руси за св. Володимира Великого. Між [illegible] сказав: Наша земля [illegible] самих початків існування багато змін. Через наші землі переходили орди східних кочуючих народів а опісля прийшли [illegible] ська навала.

Одно, що нас досі зберегло при [illegible] й нації, це безперечно християнська віра, яку наш нарід прийняв в 988 році з Греції.

Християнство серед українського народу Преосвящений порівняв з обігом крови в людському організмі, чого ми не помічаємо. Так само й християнство [illegible] ожив [illegible] наш український нарід і зробило його таким, як він є сьогодні.

[illegible] київський князь Володимир Великий найперше сам охрестився, а опісля привів і наш нарід до охрещення. Він поставив тим самим наш нарід на нову дорогу, яка цілими віками формувала наше життя. Через заведення християнства, започаткувалося на Україні наше письменство, яке скоро помогло нам піднестись на вищий щабель культурности.

Ми бачимо, що всі звичаї нашого народу є оповиті християнською вірою, а це надало нам риси, які роблять нас відмінними від інших народів.

Це саме треба сказати про нашу Церкву, яку тепер вороги напосілися знищити. Українська Православна Церква є сильною, яка старалась і дальше старається задержати наш нарід в єдности та від нікого незалежним.

Згадаймо часи князів, які боролися не лиш за свою державу, але й за віру святу православну. Дальше нова сила козацтва, яка боролась проти ворогів з кличем, „за св. віру православну". Нарід вже тоді розумів, що коли бореться за віру православну, то тим самим бореться за свою державу, за свій нарід.

І в теперешній час, коли Польща старається знищити православну віру, то тим самим хоче наш нарід позбавити українського національного походження. Однак ми памятаймо, що вже 950 літ минуло, як св. Володимир Великий поставив наш нарід на правдиву дорогу, й не сходім з тої дороги ніколи.

Ми, як свідомі діти свойого народу, маємо бути вірні цій святій дорозі котру підтвердили св. Кирило і Методій, дальше гетьмани Хмельницький, Мазепа й Сагайдачний, Петлюра й другі наші заслужені достойники герої, яким за святу справу й смерть не була страшна.

І ми саме тепер, в часі страшних переслідувань зо сторони ворогів нашого народу, маємо заприсягнути, що дальше будемо вірні тій святій дорозі, а прийде час, коли наш нарід віднайде повну свободу й незалежність і заживе щасливим, самостійним життям.

Кінці предсідник подякував всім присутнім, промовцям і жінкам, які потрудилися, щоби це свято випало як найкраще.

Досить пізною порою присутні закінчили свято співом, „Ще не вмерла Україна" і „Гад сейв да Кінґ" та всі задоволені розійшлися домів.

Присутня.

> КУПІТЬ СОБІ КНИЖКУ
>
> # „ПО СВЯТІЙ ЗЕМЛІ"
>
> яку написав Др. Василь Наливайко в Празі.
>
> Книжка містить 289 сторін друку й 96 світлин — видів зо Святої Землі. Книжка більшого формату, написана на добрім книжковім папері й надрукована читким чорним друком.
>
> Зміст книжки надзвичайно цікавий та повчаючий. Автор книжки пробув 101 день у Святій Землі й не тільки описав докладно всі ті місця, які звидів, але також подав про них багато цінного історичного матеріялу. Поза самий опис відвіданих ним місцевостей, автор подає свої спостереження та описує зустрічі зі звичайними та визначними людьми. Одним словом якнайдокладніше та найінтересніше описує свій стоденний побут в Святій Землі так, що читач має враження, немов би він самий подорожував з автором та все те оглядав своїми власними очима.
>
> Між іншим автор описує такі історичні місця: **Місто Єрусалим, Дорогу до Божого Гробу, Церкву Божого Гробу, Хрестний шлях (яким Ісус Христос ішов на гору Голґофту), Йордан ріку, Вифлієм, Йосафатову долину, Мертве море, Околицю Єрусалиму, Хеврон, Дамаск і інші.**
>
> Книжка з пересилкою коштує $2.00.
>
> Гроші й замовлення слати до Консисторії на пониэшу адресу:
>
> CONSISTORY OF THE UKRAINIAN GREEK-ORTHODOX CHURCH OF CANADA,
> 7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ВІРНІ ПАРАФІЯНИ ЗАСЛУЖЕНОМУ ПАРОХОВІ.
(Веґревіл, Алта.)

Неділя 16-го жовтня 1938 р. полишила милі спомини в серцях українських православних громадян у Веґревіл і околиці. Того дня наш улюблений душпастир, о. Д. Ф. Стратійчук, мав послідну відправу в місцевій церкві св. Володимира Великого перед своїм виїздом до Лавфину, Ман., куди його перенесла Консисторія.

По скінченню Ранньої Відправи зайшов до захристії П. Зварич і зложив на руки пароха гарні ризи, як дарунок від громад, які він обслугував, і попросив, щоби він їх посвятив і в них відслужив прощальну Службу Божу в цій церкві. Зворушений душпастир щиро подякував за таку милу й дорогу та несподівану памятку, що має символічне значіння для священика в його місійній праці, тимбільше, що вона вручена йому в часі 950 літнього Ювілею Хрещення України й 20-літнього ювілею відродження Укр. Православної Церкви в Канаді, якої він являється одним з найстарших, щодо часу служіння, священиків.

Церква була в щерть заповнена місцевими й дооколичними парафіянами, які побожно слухали відправи, любувалися мельодійним хоровим співом, під управою панни Надійки Зварич, та подивляли прекрасні нові ризи та в кінци слухали уважно прощальної проповіди о. Стратійчука. Вона зворушила не одного до глубини серця й декому витиснула щиру сльозу з очей.

Переповівши зміст Евангелія від Луки V, 1—11, о. парох підчеркнув ці слова ап. Петра: „Всю ніч трудившись, нічого не піймали ми, але на Твоє слово, закину невода". Коли ж зловили таку спау риби, що два човни наповнили, сказав Петро до Ісуса: „Відійди від мене, бо я грішний чоловік!" На це відповів Ісус: „Не лякайся, від нині людей ловити меш. Опираючись на повисших висказах, о. Стратійчук знаменито і річево представив значіння і завдання душпастиря в Христовій Церкві, а передовсім в Українській Православній Церкві, яка в початках свого відродження й розвою переходила нераз тяжкі трудноші, клопоти, недомагання та непорозуміння. Та мимо тих всіх перешкод ідея служити свому народові вірно й чесно, була все у нього на меті і він все старався, о скільки міг, совісно сповняти свої душпастирські обовязки так на полі церковнім, як і народнім. Він не пробував хвалитися своїми здібностями, чи заслугами, але коли перейшов історію цеї громади за послідних 6 літ, тобто за час його опіки над нею, і зясував всі її здобутки, то кожному було ясно, що і його щира праця та заохота других до праці чимало причинилися до цих осягнень. Завдяки його проводови й участи наша громада побудувала, пристроїла й виплатила величаву церкву,

коштом 4 тисячі доларів, упорядкувала і вірцево утримує церковну площу, купила дім для священика, має гарний церковний хор, правильну недільну і рідну школу, та Богослуження що другої неділі. Відбулось в нас 4 архиерейські візитації, правильно переводяться збірки на ріжні фонди, — як дієцезіяльний, ювілейний, місійний, на Духовний Семинар, на „Вістник", — на які наші члени все щиро жертвували. А коли заходили які непорозуміння, то вони скоро минали, не лишаючи з них наслідків по собі, бо кожний, будучи свідомий справи, був щиро вирозумілий та не приписував значіння маловажним справам

Богослуження скінчилося в першій годині, й коли одні, з подальших кольоній прощалися зо своїм душпастирем, другі, зібравшись гуртками довкола церкви, запропонували одні другим зійтися вечером до Нар. Дому і зробити несподіваний прощальний вечерок для відїзджаючого о. Стратійчука і його сімї.

Вечером в 9 год., коли Народний Дім був вже заповнений гостями, запрошено о. Стратійчука з його родиною в гостину до своїх парафіян. Вечер проведено на розмовах, забавах і співах, а вкінци заставлено столи смачною перекускою й зачалися промови, в яких кількох бесідників підносили заслуги о. Стратійчука, хвалили його щиру працю, чистий характер, відвагу й непохитність та вірність ідеї У. Пр. Церкви, та желали йому і його сім'ї щасливої дороги й доброго успіху на новім місци.

В відповідь о. Стратійчук скромно відповів, що він не приписує собі надзвичайних чеснот, ані заслуг що він тілько совісно сповнав свої обовязки, а зробив лише стільки скільки мав сили та на скільки обставини позволили Часами міг недописати, помилитися й наразитись на критику. Та він ніколи не гнівався на чесних критиків, коли вони критикували для добра справи, а не ради своїх особистих примх, чи зарозумілости. Так хоч і, були часами які непорозуміння та тертя в цій громаді, вони скоро й непомітно минали, бо ми всі мали на увазі одну спільну ціль, а саме: Вірно й щиро служити ідеї Рідної Церкви й своєму народові

Голова Жіночого Т-ва вручила від Товариства дарунок дружині пароха за її щиру працю для товариства.

Вечерок закінчено многоліттям відїзджаючим і оставшим, і народним гимном

На другий день Сумківці устроїли рівнож прощальний вечерок для Ореста і Лесі Стратійчуків, які були незвичайно активними членами вегревілського відділу, брали участь в ріжних підприємствах і контестах та здобували чаші і нагороди.

Відїзд цих молодих і многонадійних самостійників болючо відчують не тільки Сумківці, але також і члени церковного хору. Особливо Орестового грімкого басового голосу ніхто не заступить ні то в співі, ані в читанню „Вірую", чи Апостола.

Щасти Вам Боже, Соколята.

П. Заврич.

НЕСПОДІВАНКА.
(Монтреал, Кве.)

Заряд церковної громади довідавшись, що дня 26 вересня п. р. припадає день уродин Корнила Редкевича, довголітнього фінансового писаря тої громади, рішив справити йому несподіванку в згаданий день, а в дарунок, як для писаря, рішено купити гарне перо, на котрім вияніє вибітий напис від кого той дарунок і для кого. Того дня 26 вересня в год. 8-ій вечером усі виділові звились у помешканню панства Редкевичів, котрі не сподіючись нічого, не мало здивувались, побачивши несподіваних їм гостей Віттах Всеч. о. В. Слюзар пожелав Корнилові многих літ прожити і вручив йому дарунок, висловлюючи надію, що він буде дальше працювати для громади укр. православної церкви, як рівнож в товариствах що гуртуються при згаданій громаді. П. Корнило Редкевич, принявши дарунок, подякував присутним за несподіванку, а що був зворушений не говорив більше. Гості забавлялись весело. При кінці не забули й про наш релігійний часопис „Вістник" і на заклик п. С. Гайдичука зложили $5.25 на пресовий фонд Гроші вислано вповні там, де призначено.

Присутний.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА
(Венкувер, Б. К.)

Дня 24-го серпня п. р. стався трагічний припадок з гр. Михайлом Сорокою, в наслідок якого він помер. Покійний працював в Б. К. Електрик Ко., як „лайнмен". Згаданого дня небіщик при праці, стоявши на драбині, яка сховзнулась, впав до цементу 16 фітів і так нещасно побився, що дня 26 серпня помер.

Українська громада утратила в небіщикові українського патріота і знаменитого вчителя українських танків (вишколення п. Авраменка).

Українська православна громада втратила в покійнім свойого голову який деклерував $50 на започаткування будови укр. прав. церкви Він також жертвував $50 на фільму „Запорожець за Дунаем".

Небіщик прожив несповна 38 років. Прибув до Канади три-місячною дитиною зі Старого Краю. Був родом з міста Городенки, Галичина Родичі покійного, прибувши до Канади, поселилися в окоці Мічам, Саск. Були добрими членами української греко-православної церкви й свідомими українцями. Вже обоє покійні. Їх покійний син Михайло йшов їх слідами.

Небіщик М. Сорока був чоловік тихої вдачі, любив всюди згоду шанував старших і малих, був взірцевим мужом і батьком був записаний жертвенним, люб в помагати нещасним і мав багато приятелів між українцями і чужинцями, що можна було завважати підчас похорону.

Покійний полишив горем прибиту, опечалену родину, — жінку Анну і 3 дітей, — Василя, літ 12, Теодора, літ 9 і Оделю літ 6, та одного брата і 3 сестрі, що живуть в Саскачевані

Похорон відбувся дня 30-го серпня при великій участи людей — своїх і чужих. Хоронив покійного о. П. Самець, який якраз прибув до Венкуверу для дальшої розбудови укр. греко-православної громади і мав цим разом перебувати у панства М. Сороків. Замісць застати покійного в радости й здоровлю, застав його покійним. Це був перший похорон у Венкувері відправлений українським грек-православним священиком. О. Самець виголосив промову в українській і англійській мовах. Обі промови зробили велике враження на всіх присутних.

Деякі англійці висловилися, що коли між ними помер богач англієць, що збудував своїм коштом церкву, то підчас його похорону, їхній священик не зробив на них такого враження, як зробила промова о. Самця.

Горем прибита й опечалена родина покійного, — жена з діточками й рідна мати пані Сороки, пані П. Кіндрачук, що приїхала з Кадворт, Саск. віддати послідну прислугу свойому покійному зятеви, — висловлюють щиру подяку о. П. Самцеві та всім тим, що взяли участь в похороні, або в який інший спосіб віддали послідну прислугу покійному та словом чи ділом помогли його родині в їх тяжкім горю.

Іван Колодій.

ЖЕРТВИ НА ДІЕЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

ДАВФИН, МАН.

По 1 дол.: А. Клим, І. Стокотельний.

СТ. МАРТИН, МАН.

Збірка в церкві	$1.75

СОДБУРІ, ОНТ.

Зложили на руки о. Савчука:

Роман Онишук	15.00
Семеон Попюк	5.00
Дм. Цибак	2.00
Петро Довгий	1.00

ЕДМОНТОН, АЛТА.

По 1 дол.: Др. І. Верхомин, О. Лукіянчук, Мих. Піхота (Брюд, Алта).

СЕНДІ ЛЕЙК, МАН.

Дохід з Ювилейного Свята, устроеного спільними силами округа, що його обслугує о. С. П. Симчич (свя відбулося 25 вересня) $24.80

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василіва
Листопад.

6. Неділя — Довнінг.
8. Вівторок, Вмч. Дмитра. — Беліс. (храм).
13. Неділя. — Смокі Лейк.
20. Неділя, (ювілейна відправа) — Глендон.
21. Понеділок, св. Михаїла — Тріен.
27. Неділя — Смокі Лейк.

Адреса: Smoky Lake, Alta

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
Листопад.
о. І. Гикавого

6. Неділя — Кейленд.
8. Вівторок, Дмитра. — Кагнин
13. Неділя. — Красногора.
14. Понеділок — Петфайндер.
20. Неділя. — Вилінгдон.
27. Неділя — Прут.

Адреса: Andrew, Alta

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. С. П. Симчича.
Листопад.

6. Неділя. — Ст. Джанс (Сіл).
8. Вівторок, Вмч. Дмитра — Виста
13. Неділя. — Мірс.
20. Неділя — Мензі
21. Понед., Арх. Михаїла. — Санді Лейк (храм).
27. Неділя. Россборн.

Адреса: Rossburn, Man.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1938 РІК.

ЛИСТОПАД.

1 В. Йоіла прор.
2 С. Вмч. Артема; пр. Артема
3 Ч. Іляріона Вел.
4 П. Мч. Олександра
5 С. Ап. Якова брата Госп.

6 Н. Нед. 21 по З. св. Д. Арети
7 П. Мч. Маркіяна й Мартирія
8 В. Дмитра Вмч.
9 С. Мч. Нестора, Капітолини
10 Ч. Терентія і Неоніли
11 П. Бл. Марії, Анастасії
12 С. Мч. Зиновія й Зиновії

13 Н. Нед. 22 по З. св. Д. Стахія
14 П. Безсреб. Кузьми й Демяна
15 В. Акиндина
16 С. Мч. Акепсима еп.
17 Ч. Йоаникія Вел.
18 П. Мч. Галактіона
19 С. Св. Павла арх. Конст

20 Н. Нед. 23 по З. св. Д. Мч. 33
21 П. Собор Архистр. Михаїла.
22 В. Онисифора
23 С. Ап. Ераста. олимпа
24 Ч. Віктора Стефаніди
25 П. Івана Милостивого
26 С. † Івана Золот. арх. Конст

27 Н. Нед. 24 по З. св. Д. Филипа
28 П. Мч. св. Гурія, Салиша
29 В. Ап. Матея
30 С. Григорія чуд. еп. Неокес

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Кисілюка.
Листопад.

6. Неділя — Семборг, катехизація.
8. вівторок. Вмч Дмитра. — Семборг, заупок. відправа
13. Нед. — Гровгід, катехизація
20. Неділя — Принс Алберт, кат
21. Понед., Арх. Михаїла — Принс Алберт, заупок. відправа.
27. Неділя. — Брукебі (о. І. Майба) катехизація.
27. Неділя. — Ёллоа крік (о. Т. Кисілюк).

Адреса: Grenfell, Sask.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. І. Дмитрова.
Листопад.

13. Неділя. — Вайта.
20. Неділя — Гардентон (місто)
21. Понеділок, Собор Арх. Михаїла. — Гардентон Онуцка (храм)
27. Неділя — Толстой

Адреса: Tolstoi, Man

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
Листопад.
о. П. Гаїцького.

13. Неділя. — Тиндал
20. Неділя — Поплар Парк.
21. Понед., Архистратига Михаїла Іст Селкірк. (храм)
27. Неділя — Сентон.

Адреса: 350 Selkirk Ave

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Затарипюка.
Жовтень.

23. Неділя. — Давфин

Давфин, Ман.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ
1938
Листопад.

6. Неділя 21 по Зіс. св. Духа: Голос 4. Утр. Еван. Івана XXI: 1—14 Літ. Гал. II: 16—20 Еван. Лук. VIII 5—15.

8. Вівторок: Дмитра Вмч. Утр. Ев. Мат. X: 16—22. Літ. Ап. II Тим. II 1—10. Еван. Ів. XV: 17—27 і XVI 1—2.

13. Неділя 22 по Зіс. св. Духа: Голос 5. Утр. Еван. Ів. XXI: 15—25. Літ. Ап. Гал. VI: 11—18; Еван. Лук. XVI: 19—31.

20. Неділя 23 по Зіс. св. Духа: Гол. 6. Утр. Еван. Мат. XXVIII: 16—20. Літ. Ап. Еф. II: 4—10; Еван. Лук. VIII: 26—39

21. Понеділок: Собор Архистр. Михаїла: Утр. Ев. Мат. XIII: 24—30 і 36—43. Літ. Ап. жид. II: 2—10. Ев. Луки X: 16—21.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3696
WINNIPEG, MAN.

РІК XV. WINNIPEG, MAN., NOV. 1st, 1938 ВІННІПЕГ, МАН., 1-го ЛИСТОПАДА, 1938. ЧИСЛО (306) 21

ПРЕМІЄР КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ ДО АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ.

Премієр Карпатської України, о. Августин Волошин, прислав телеграфічно такий заклик на адресу „Свободи" до американських українців:

Ми, уряд Карпатської України, звертаємось до Вас, наші Брати за океаном, із зазивом заманіфестувати свою солідарність з нами і сьогоднішній вирішеній хвилині.

Втрата Ужгорода й Мукачева, що є зраненням живого тіла нашої Батьківщини, не захитає нашого твердого рішення сповнити велике історичне завдання.

Реальна поміч урядові Карпатської України з Вашого боку наші Брати за океаном, докаже про розуміння Вами ваги хвилини.

Волошин,
премієр міністр

ПОЛЯКИ ДАЛІ НАМАГАЮТЬСЯ ЗНИЩИТИ КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ.

Польська преса розпочала скажену пропаганду за те, щоб Карпатську Україну таки прилучити до Мадярщини та в той спосіб дістати з мадярами спільні границі, а передовсім у той спосіб позбутися зародка української держави, до якої цілком певно будуть вагготіти і ті українські землі, що є під Польщею Варшавська газета „Курєр Поранни" між іншим говорить: „Віденське рішення не спинить місцевих мешканців від названия того краю, до котрого вони хочуть належати, а Мадярщина мусить скоро зробити кроки в цілі проковтнення вузької смуги, яка покищо залишена поза границями Мадярщини".

МАНДРІВКА НАРОДІВ НА КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

В наслідок зміни границь розпочалась у Словаччині і Карпатській Україні правдива мандрівка народів. Одні люди з навантаженими возами ідуть в один бік, інші в інший. Одні бояться одної влади, інші іншої. У Словаччині помітний антисемітський рух. На Закарпатті багато українців, а також державних урядників стараються якнайскорше передістатися до цієї частини краю, яка залишилась при Карпатській Україні. А мадяри передістаються на бік, при значений мадярам. Жиди стараються дістатись до Праги. Влада Карпатських українців повідомила німецький уряд, що коли для Карпатської України не призначать залізниці, то готов вибухнути нелад.

ВИКАЗ ЗБІРКИ НА ПРОТЕСТАЦІЙНУ АКЦІЮ.

Федора, Алта.	3.60
Сенді Репидс, Алта.	1.80
Виллов Трейл, Алта.	4.50
Биг Медов, Аета.	6.20
Боффало, Алта.	1.50
Вегревил, Алта.	3.00
Слава, Алта.	3.70
Фенвуд, Саск.	7.95
Герцел, Саск.	3.85
Геффорд, Саск. (коло Біликів)	3.90
Марлен, Саск.	2.25
Глеслин, Саск.	4.50
Редфілд, Саск.	4.75
Годсон Бей Джонкшен, Саск.	2.00
Арран (Кобзар), Саск.	1.50
Свон Плейн, Саск.	2.00
Кароль Пилович, Біссет, Ман.	1.00
Белліс, Алта. (У.Н.Д.)	6.00
Грац, Алта.	6.45
Кейленд, Алта.	1.55
Ів. Кінащук, Байлот, Ман.	1.00
Рособорн, Саск.	3.55
Канора, Саск.	5.00
Канора, Саск. (Успенська)	1.40
Виммер, Саск.	2.70
Разом	$85.55

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

7 St. Johns Avenue, — Winnipeg, Man.

З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Уряд премієра Волошина порішив змінити дотеперішню офіційну назву Закарпатської Руси на Карпатську Україну. Це рішення умотивовано тим, що беручи під увагу населення Закарпаття, яке є в переважаючій більшости українське, а також беручи під увагу майбутні історичні завдання Закарпаття, ця назва йому накраще відповідає.

В новій українській державі, помимо того, що всі головні міста її відійшли до Мадярщини - панує піднятя й горячкові приготовання до унормовання відносин і до розбудови молодої держави.

Столиця Карпатської України буде перенесена до Зусту, містечка віддаленого 50 кільометрів від Ужгороду. Зуст має 15 тисяч населення.

Плянується будова нового залізничого шляху, який відкрив би Карпатській Україні шлях до решти федеральної держави, яка мабуть буде називатись: Держава Чехів, Словаків і Карпатських Українців

ВИЙШЛА З ДРУКУ НОВА БРОШУРА
п. з.

КОТРУ ВІРУ ПРИНЯВ ВОЛОДИМИР ВЕЛИКИЙ?
ПРАВОСЛАВНУ ЧИ КАТОЛИЦЬКУ?

Брошура написана о. В. Кудриком, числить 30 сторін друку (книжкового розміру) й обговорює такі справи:

1. Що читаємо в „Начерку Історії Унії Руської Церкви з Римом" про залежність Української Церкви від папи.
2. Римські претенсії до верховенства.
3. Хто такий Рим.
4. Східна Церква — матір, західна — дочка.
5. Огляд сімох Соборів, а Рим.
6. Папське старшинство.
7. Розвій сили папства.
8. Схід і захід розділюються.
9. Десяте століття.
10. Чи католицизм давав і дає українцям добро?
11. Кінцеві висновки.
12. Література.

Наклад брошури дуже малий, отже спішіть з замовленням.

Ціна з пересилкою 10 центів.

Гроші (можна писилати почтовими стемплями) й замовлення слати на адресу:

CONSISTORY OF THE UKRAINIAN GREEK-ORTHODOX CHURCH OF CANADA.
7 St. Johns Avenue, — Winnipeg, Man.

НОВИЙ ПРАВОСЛАВНИЙ ЕПИСКОП ДЛЯ АМЕРИКАНСЬКИХ КАРПАТОРОСІВ.

Дня 20 жовтня ц. р. повернувся з Царгороду до Ню Йорку ново-висвячений епископ Карпаторуської Греко-Католицької Православної Дієцезії в Америці, о. Орест Чорняк. У пристані його зустріли жуківський епископ о. Шпилька зо своїми священиками оо. Підгорецьким, Гундяком, Профетою і Филимою, а також добре відомий в Канаді архиепископ Адам Филиповський зо своїм священиком Дзьобою. В оточенню о. Шпильки було також двох грецьких священиків.

Епископ Чорняк був колись генеральним вікарієм в греко-католицького епископа покійного Сотера Ортинського, а пізніше був священиком під карпаторуським греко-католицьким епископом Такачем в Злучених Державах. Покинув греко-католицьку церкву головно через те, що Рим завів в ній безженність священиків. Разом з ним відорвалось від еп. Такача кількадесять карпаторуських громад.

МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В СОВІТАХ.

Від кількох днів відбувають в совітській Україні масові арештування серед української молоді. В Києві арештовано поверх 80 студентів вищих шкіл. Переведено труси та арештування також в інших містах: у Харкові, Одесі, Дніпропетровську, Винниці і т. д. Велику сензацію викликав арешт секретаря українського комсомолу, Андрієнка. Арештованим закидають український „шовіністичний націоналізм" та організування українського націоналістичного підпілля. В Україні приходить щораз частіше до зударів між українським населенням та владою і кожного дня сподіваються там вибуху повстання.

НАПАД НА АКАДЕМІЧНИЙ ДІМ У ЛЬВОВІ.

Польське міське шумовиння очолюване польськими студентами, напало на Український Академічний Дім у Львові і хотіло його здемолювати. Українські студенти, які знаходять приміщення в тому домі, були змушені до оборони. Узброївшися в те, що попало під руки, вони дали відсіч польському шумовинню. Притім поранено кількох поляків і кількох українців.

Володимир Островський.

ПІД ЗНАМЯ ХРЕСТА.

(Повість з часу охрещення Руси-України в 988 р.).

(Продовження).

— Чудово каже! — вигукнув Кирило. — Але чого він хоче з нами воювати?

— Казав я вже, що ніхто його думок не знає. Можна тільки домірікуватися з того, що діється в Києві...

І Вівіян почав подрібно оповідати, як Володимир вбив брата Ярополка та став одновладним князем Києва й цілого князівства та які настрої витворилися серед боярства й міщанства не лише Києва, але й цілої землі.

— Ярополк, — казав він, — був правдивим християнином, бо його виховала бабка Ольга, і він ставився прихильно до ширення християнства та гуртував біля себе переважно християн. За це погани не любили його. Особливо боліло їх те, що князівством кермують християни-чужинці, нормани, а їх, словян, від влада утримае князівство в цілості й розуміють, що тільки один князь і одна влада утримає князівство в цілості і порядку. Навіть близький до Святослава Свенельд розумів це й робив усе, щоб його син Ярополк став одиноким князем, і все підсказував Ярополкові вбити братів Олега й Володимира. Християни розуміють потребу вищої культури, одної для всіх віри, заведення ладу в підбитих землях. А словяни-погани домагаються старих порядків, шанування богів і війни для війни. Погани-словяни любили Володимира, бо в ньому їхня кров: його мати Горислава була словянкою й простого роду. Вони помогли Володимирові сісти в Києві, і він, поки не зміцнився, мусів догоджати їм: відновив урочисте шанування богів, поставив ідолів і показував, що він певний поганин. А тепер, коли вже в нього виросло піря, йому хочеться вже вищої культури й більшої влади та сили. А що йому все це дасть, як не війна?

— Не розумію, — перебив Кирило. — Ходять чутки, що він хоче прийняти християнство від нас. Якже так може бути: й готовитися до війни з нами й думати про віру від нас?

— Казав я вже тобі, — хвилювався Вівіян, — що ніхто не знає, що він думає. І тим трудніше зрозуміти його, що він ніби то підтримує поганів. Чув, як гукали вони вчора на вулиці? І він мовчав.

— Так! — зітхнув Кирило. — З усього цього видно, що треба з ним бути обережним.

— А в Цагороді, — підхопив Вівіян, — не хочуть про це думати. Пообіцяли йому Ганну й зламали своє слово, не прислали царівни. Таке роблять наші імператори.

Кирило підвів на нього очі.

— Дід імператорів, Константин Порфірородний, залишив заповіт:

„Коли який з невірних і нікчемних північних народів почне домагатися, щоб посвоячитись з імператором ромеїв, узяти в нього доньку за себе, або свою доньку видати за імператора, або його сина, треба відповісти на таке ганебне жадання, що на це є заборона, страшна непорушна постанова святого й великого Константина“.“

— Дурна пиха! — вигукнув Вівіян почервонівши. — Хай прийдуть сюди й спробують сказати це Володимирові. Може ти, Кириле, скажеш йому це? — глузливо усміхнувся. — А мав нагоду сьогодні сказати! Хе-хе-хе!

Кирило стиснув зуби й мовчав, як справжній філософ. А Вівіян говорив далі:

— Як би Ганна вийшла за Володимира, то він ввів би тут християнство. Маючи шваґрів-імператорів, не боявся б він своїх поган і охрестив би напевно весь нарід. А ми мали б доброго союзника, наша торговля знайшла б тут золоте дно, наші кольонії на березі Чорного моря й в Криму мала б спокій. Всього цього позбавляють нас старі забобони. Ще гірше: русичі вже бували під стінами Царгороду, вже прибивали щит до його воріт і дорогу добре знають. Але для Володимира буде цього замало: він запевне захоче й сісти на імператорському троні. Він не Святослав. І коли що надумає, то вже й зробить. Ти, философе, повинен вияснити це імператорам, а вони повинні віддати Володимирові царівну Ганну.

— Звичай є звичаєм і закон — законом, — відповів Кирило, — ламати їх не так легко. Сам бачиш, як Володимир обережно береться ламати старі вірування й звичаї киян. А від Володимира до імператорів так далеко, як від землі до неба.

— Але від Києва до Царгороду ближче! — скипів Вівіян.

Кирило усміхнувся.

— Хоч ти не філософ, а кажеш багато правди й люблю тебе за це. Я з тим і приїхав сюди, щоб усе побачити, зважити й знайти шляхи до нашої користи, а не до біди. Але пий! Вино добре.

V.

Боярин Тихоша через свій молодий вік та через те, що належав до оборонців поганства й сторонників старого Славія та інших опозиціонерів, не бував у княжому теремі й не брав участи в Володимирових урочистостях. Але не дарма він носив імя „Тихоша“: він дуже цікавився справами князівства й вів свою роботу тихо, розсудливо, без різких публичних виступів. І за цю таємничість та стриманість уважали його розумним і надійним молодим політиком. Бувало, що й старші бояри прислуховувалися до його голосу.

Тихоша уважно придивлявся до того, що ділося в часі урочистого походу грека Кирила до княжої палати. Перед побаченням з Оленою він напевно таксамо вигукував би проти греків та підмовляв би людей проти намірів Володимира змінити віру. Після ж того, як він дав їй слово помагати Володимирові й причинитися до вславлення Київа, дивився на вуличні події вже інакше: він прийшов туди вже з міцно прищепленою йому думкою, що те, що робить Володимир, мудре, доцільне, корисне.

Знаходячись увесь час на вулиці, Тихоша встиг добре обміркувати все те, що бачив і чув серед юрби. І зрозуміти, що народня маса не в силі оцінити великих плянів Володимира, що сліпо повторює те, що їй наляли в вуха ріжні Славії та бояри й міщани, які мають свої цілі. Уявив собі, який тягар двигає на своїх самітних плечах Володимир, — і його душу наповнив вихор ріжних почувань — співчуття Володимирові, смутку за свій темний нарід, любови до рідного Київа, жаги прислужитися йому й цілому князівству й... виконати слово, що його дав Олені...

— Але нащо Володимир отак гучно приймає цього грека? — раптом вколола його мозок неспокійна думка. — Хай би сам прийшов до терему. І людей не дразнив би, і сорому нам не було б.

Юрба гомоніла щораз голосніше й сміліше.

— Володимир нічого не робить без розуму, — заспокоював себе, — але колюча думка не давала йому спокою.

Ходив і думав, думав і ходив, не помічаючи, куди йде й пощо.

Враз ударила його в вічі велитенська постать Перуна зо срібною головою й золотими вусами, що неначе намагалися закрити собою княжий двір. Ось долітають до нього хвилі людського гомону, запах диму та спаленого жертовного мяса.

Почуття огиди й відрази дратує Тихошу. І йде він просто до Перуна. Тут велитенська юрба. На земляному підвищенні стоїть сивий, розчухраний Славій в полотняній одежі, постолах, з довгою сивою бородою. Вимахує костистими руками й вигукує:

— Перуне, не дайся! Пішли стріли свої вогнені на ворогів наших! Охорони князя від спокуси. Володимир забуває тебе, віру хоче змінити, богів запастити. Горе нам буде, як боги прогніваються на нас! Загинемо від рук ворогів.

— Перуне, — загула юрба, — не дайся!

— Перуне! — вигукнув якийсь міщанин з мутними очима й гарячковими румянцями на блідому лиці, — ми не дамо тебе на поталу. Ходім, люди, до княжої палати, скажім князеві, щоб міцно тримався віри свого батька Святослава, як хоче князювати в Києві

Тихоша майже несвідомо, під впливом якоїсь незнаної йому сили, продерся крізь юрбу до Славія.

— Боярин Тихоша! — загула юрба.
— Боярин Тихоша хоче говорити.

Старенький Славій, знаючи добре Тихошу, поступився перед ним, сподіваючись, що молодий боярин підтримає його.

— Люди добрі, діти Перуна, Даждьбога, Стрибога, Велеса й інших богів! — почав Тихоша. — Хто приборкав болгар, хто вернув нам бужан, дулібів, хорватів, ятвягів? Хто нагнав такого страху на печенгів, що поховалися за Дон, як миші від кота? Хто зробив, що по всіх шляхах спокійно можуть приїздити до нас чужі купці? Хто зібрав таке військо, що навіть греки просять у нас помочі? Хто подбав, щоб ми мали золото, срібло, прикраси для жінок наших і донь, поволоки, зброю? Кажіть хто?

Перші крикнули жінки:

— Володимир!

— Володимир! — підхопила юрба.

— То дбає він за нас?

— Дбає! Хай боги за нього дбають.

— То не перешкоджайте йому. Досить уже вороги йому перешкоджають. А він ще більше добра зробить нам. Чи не бачили, як у його теремі, буває, світиться цілу ніч? Він усе думає, як і що зробити, щоб нам жилося ще лІпше, щоб Київ був ще сильнішим, щоб нас усі боялися, щоб печеніги дітей ваших не вбивали, жінок і донь ваших у рабині не брали.

— Правда!

— А як правда, то слухайте його.

— Але ж він віру хоче змінити, богів знищити? — вигукнув Славій.

— Володимир хоче, щоб ми були такими самими мудрими, як греки, німці й інші, щоб ми вірили в наймудрішого Бога. А на світі на все приходить кінець, прийде він і на тебе, Славію: і ти вмреш. І на богів приходить смерть! — з подвійною силою вигукнув Тихоша. — А як прийде вона, ніхто богів не врятує. То чого ж дурно говорити! Чи не правда?

— Правду каже боярин! — почулися вигуки, але вже не такі рясні й не такі тверді.

(Дальше буде).

„ПРОЩЕННА ВЕЧІРНЯ“ В КРЕМЯНЦІ.

Крім звичайних, загально відомих Богослужень Православної Церкви, є також окремі, менше відомі Богослужения, засновані на стародавніх звичаях. До таких належить „Прощенна Вечірня“ (Вечірня Прощення).

В часописі „Шлях“, що видає в Луцьку на Волині, Т-во Петра Могили, в 4 числі за квітень 1938 р., маємо опис, як в Кремянці на Волині відправлялась „Прощенна Вечірня“ 1938 р. Ось що там оповідаєсь:

До наших часів доховався тільки деведе звичай відправляти перед початком Великого Посту „Прощенну Вечірню“.

Колись звичай цей був більше поширений — особливо в часі гетьманів та в козацьку добу.

Серед небагатьох церков, де затримався ще цей звичай, найбільш урочисто відправляється „Прощенна Вечірня“ в Кремянецькому Богоявленському манастирі, де відправляє сам Владика, а після Вечірні просить прощення у народа, а потім духовенство й вірні просять у Владики прощення й благословення.

Березня 6-го цього року в 5 годині вечером (Неділя Сиропустна, що перед Великим Постом) до манастирської церкви зібралось багато вірних. При дверях храму (церкви) урочиста зустріч Владики. Після зустрічі при співі „Свише пророци“ облачали (одягали) Владику на середині церкви в золотисте облачення.

Тоді з вівтаря вийшло на середину Церкви духовенство в червоних ризах О. прот. Мих. Тучемський взявши у Владики благословення, пійшов у вівтар і виголосом „Благословен Бог наш“ розпочав Вечірню.

До „Малого Входу“ Владика стояв на середині Церкви. Після „Малого Входу“ на „Господи воззвах“ Владика обкадив вівтар і намістні ікони (образи) й став на „горнюму місци“

Архидіякон Гермоген проспівав великий прокімен: „Не отврати лица Твоего“.

Від цього часу радісний тон Служби перемінюється на сумний — великопістний.

Коли Владика зійшов з „горного місця“ (з місця за вівтарем), його розоблачили (роздягнули) й надягли темну мантію. В той час черговий священик в чорній ризі на великопісний напів проказував Єктенію „Ісполнім вечірнюю молитву“. „Нині отпущаеш“ прочитано.

Після мінорно (сумно) проспіваного „Богородице Діво“ слідувала молитва Єфрема Сиріна з поклонами.

Після того все духовенство вийшло на середину церкви і стало біля Голгофти (пристрій, що нагадує Голгофту, де Христос був розпятий). Коли всі впали ниць, Владика замісць Отпусту прочитав Великопістну кінцеву молитву. На тім закінчилась Вечірня.

Владика зачав говорити проповідь. Людей в той час було стільки, що всі не могли зміститись в церкві. Владика сказав, що усиленною (дуже щирою, ревною) молитвою та постом можна позбутись гріховного стану душі. Молитва підносить людину до високого ступіня моралі та підкріпляє душу. Другим подвигом є піст.

Владика вияснив значіння посту, що не полягає лише на заміні скромної страви на пісну, але на стриманню, смиреню та сильній увазі над своїми вчинками.

Великий також вплив має великопістне Богослуження на душу, яка тоді наповняється говінням (побожністю) і любовю до ближніх. Остання дуже потрібна для людської душі, тому люде мусять миритись, прощаючи своїм ближнім провини.

Тепер Владика сам попросив прощення, забивши перед народом поклона.

Потім Владика став біля Голгофти, перед котрою кожний священослужитель, зробивши три поклони та поцілувавши Хреста, просив у Владики прощення та благословення, проказуючи: „Прости, Владико“, й цілуючи Владику в рамена, а Владика натомісць проказував: „Прости, брате“ і благословляв та цілував рамена.

Всі священослужителі прощались поміж собою таксамо, проказуючи: „Христос посеред нас є й буде“.

Потім до Голгофти підходили всі вірні, приложувались до Хреста (цілували) і просили у Владики прощення й благословення, та у священиків, які тут же стояли.

Підчас того хор співав Пасхальні (Великодні) Ірмоси.

Всі прикраси з ікон зняли, а біля лямпад (лямп, павуків) повісили чорні стрічки. Червону катапетасму (заслону в Царських Дверях) замінено темнозеленою, а також престол застелили чорною пеленою (полотном, покривалом). Всі аналої і тетраподи (столи) накрито чорними покривалами, а Голгофта прикрасили крепою.

В церкві запанував сумний великопістний настрій, тільки чути було радісні пасхальні пісноспіви (великодні співи).

Величний цей обряд має в собі великий моральний зміст. В найбільш закаменілу душу дісталась іскра любови до тепер бути глухим на заклик Церкви прощати своїм ближнім провини. Не один тепер належно приняв високі слова молитви Господньої.

Звичай співання в цей час Пасхальних Ірмосів прийшов, кажуть, з Афону (Атонська Гора). Там в цю неділю збиралась вся братія (монахи) й після трапези (спільної їжі) прощались оден з одним. А що другого дня багато братії мало розійтись до пустелі на подвиг (збільшену релігійну працю), а деякі могли звідти не вернутись, не дочекати Великодня, вони співали тепер Пасхальні пісноспіви.

Обрядом цим Православна Церква підготовила нам до подвигу каяття, душу його наповнила любовю та милосердям до ближнього, щоби кожний проникнутий цими християнськими чеснотами, після примирення зі своїми ворогами та прощення зневаг ближньому, належно підготований, на наступний вже день став перед подвигом посту й каяття.

Видно — Кремянчане це добре розуміють, бо стіни великої церкви не могли вмістити всіх вірних. Крім Кремянчан було також дуже багато людей з близьких сіл.

СТРАХ ФРАНЦУЗІВ ЗА ДОРОГІ РІЧИ.

Маючи живий примір на Еспанії, — Франція робить заходи, щоби на випадок війни дорогоцінні річи перед знищенням охороняти. Сюди належать деякі церкові і другі будівлі, а дальше дорогоцінні образи, статуї, книжки, рукописи і всякі інші дорогоцінні річи.

Доси позписували вони всі такі дорогоцінні річи, чи вони в публичних, чи приватних руках. Коли б же починалась війна, так підготовані до того люде ховали би дорогоцінні річи в безпечні криївки, на те побудовані. Кольорові вікна катедр відчіпали би і ховали би. Цінні будівлі обкладали б мішками з піском, щоби охороняти від бомб.

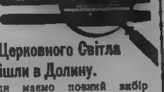

Ціни Церковного Світла Пішли в Долину.

Завсігди маємо повний вибір церковних річей на складі.

Пишіть по катальог.

В. ЛЕВИЦЬКИЙ — управитель.

Wm. GROSS & Co.

322 MAIN ST., WINNIPEG.

НЕДАВНІ ПОЖЕЖІ В ГАЛИЧИНІ.

В Конюшках Гулиголовських, пов. Рудки, згоріла стодола Андрія Беня та Івана Проця. Шкода понад 2000 зол. — В Чагрові, пов. Рогатин, згоріло 16 господарств. Причина — необережність. — В Суходолі, пов. Копичинці стайня і паша К. Мисліцького, вартости 4000 зол. — В Новосілках, пов. Золочів згоріла хата і др. будинки Нухима Коберця і двох сусідів. — В Банюнині, пов. Камінка Струмілова 4 хаті і 10 дутих будинків 5-ох селян. Шкода 10,000 зол. Причиною 3-літний хлопець.

Велика пожежа була в Долині, пов. Товмач, згоріло 40 будинків і збіжжа 13-ох господарів. Мабуть вогонь спричинили діти.

В Чагрові, пов. Рогатин, згоріло 16 загород (господарств). — В Пилатківцях, пов. Борщів, згоріло 12 господарств. Мабуть підпал. — В Лоячи, коло Скали згоріло 52 господарств. Згинуло кільканадцять штук худоби, кільканадцять людей попеклося.

НОВІ ВИДАННЯ В ГАЛИЧИНІ.

— У Львові почав виходити жіночий двотижневик „Громадянка“, під редакцією Мілени Рудницької. Перший наклад забрала поліція і аж другий наклад побачив світ. Адреса: Львів, вул. Сикстуська 46. Передплата 1 зол. місячно.

— Почали у Львові дукувати „Золоту Книгу Українського Лицарства“. Буде виходити зшитками по 48 сторін, а цілість буде мати коло 800 сторін. В продажі буде коштувати 30 зол. Зміст: 1) Історія Українського Лицарства від найдавніших часів до нині, і 2) Словник українських бояро-шляхоцьких родів Галицько-Волинської Землі. Адреса: „Золота Книга“, Львів, вул. кн. Острожських, ч 3. II.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
релігійно-громадський часопис
для народу

„Ш Л Я Х“

що його видає Товариство ім. Петра Могили в Луцьку, на Волині.

„ШЛЯХ“ виходить тимчасово один раз на місяць, числить 16 сторін друку й відзначається багатим змістом та ілюстраціями

Передплата за 12 чисел в рік виносить один долар, або його рівновартість в злотих.

Замовлення й гроші слати на адресу:

"SZLACH",

ul. Lubarta 10, Luck na Wolyni. Poland.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly By the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ЯК СУДЯТЬ РОБІТНИКА ПО РОБОТІ.

Ксьондз Панась там, а йому подібні тут.

Польські ґазети з Европи, „Червона Ружа" та „Ґазета Польська" розписуються про польського ксьондза, Панася, що працює для большевиків. Що робота Панася большевицька, це всі бачать і знають, отже того доказувати не треба. Але чи Панась є платним большевицьким аґентом, чи може працює для них задармо, покищо певного доказу нема. Каже одна з тих ґазет:

— Не хочемо піддавати думки, наче б кс. Панась був свідомим аґентом комінтерну (комуністичного інтернаціоналу). Доказів на те не маємо і за руку добродія ми не зловили. Однакож коли поставимо собі питання: що робив би свідомий аґент Дімітрова (секретара інтенаціоналу)? — подібність способів роботи дала би причину до застанови.

Ставши на тому, що робота Панася відома і видна, як робота для большевиків, польська ґазета висуває запит: як могла би виглядати робота свідомого большевицького аґента, і дає таку відповідь:

— Такий аґент мусів би орґанізувати рільничі страйки; мусів би підюджувати населення до чинних виступів проти органів держави; мусів би закликати до бойкоту виборів; мусів би прославляти союз СССР — „державою робітників та селян", мусів би зводити суперечки з СССР до дрібних „сусідських непорозумінь", яких не хоче наладнати „фашистівський уряд". Іншими словами - мусів би робити те саме, а може навіть менше(!!), ніж ксьондз Панась.

Допускаючи, що Панась може бути несвідомим робітником кмінтерну, польська ґазета каже, що коли робота Панася і робота свідомого большевицького агента подібна, то того досить, щоби над ними поважно застановитися. Дословно говориться:

— Над подібністю того роду явищ не вільно перейти до денного порядку. Бо коли хтось є почесним та несвідомим аґентом комінтерну — то це ні дрібки не зміняє положення.

Значить —, чи хтось робить злочинну роботу як свідомий, платний аґент ворожої руки, чи робить це з простої дурноти — він одинаковий злочинець. По роботі судиться про якість робітника.

Історія з Панасем нагадує нам роботу тутешніх авантурників, якої дехто не вміє підкласти під таку міру, як поляки підкладають роботу Панася. І тому прочитавши польське питання про Панася ви поставимо своє питання:

— Що робив би між нами в Канаді наемний аґент большевиків, чи взагалі аґент кого будь з ворогів Українського Народу?

Що він робив би, не тяжко вгадати. От що він робив би:

— Зупиняв би всяку українську роботу всіми можливими способами. Орґанізував би страйки проти проводу громадських інституцій. Підюджував би загал проти зарядів громадських інституцій. Радив би бойкотувати рішення відпоручників народу. Голосив би, що провідники громадської роботи (церковної і світської) зрадники народу і нарід не повинен їм вірити. Він висував би брехливі закиди і підозріння проти кожного, до кого нарід має довірря. Він розбивав би єдність, заводячи поміж людей поділ думок, а з тим ворожнечу і ненависть. Він кидав би оберемками кримінальні обвинувачення проти ближче неозначених осіб, щоби так виробляти недовірря загалу до всіх і вся. Він відтручував би прихильників громадської справи. Він доводив би громадські інституції до грошевих страт і коштів. Він заводив би всякі авантури, щоби так спиняти ту роботу, що при спокійнім ладі робилась би. Він давав би в руки ворогам матеріял проти української справи. Він виводив би перед чужими українську справу так, щоби виглядало, що самі українці між собою не годяться і тому не можна мати до них довірря...

Що більше, або що менше міг би чужий наемний аґент робити?

А в Канаді ми маємо тих, що роблять цілком так, як наемний большевицький, чи нащий аґент робив би. Точно так!

Та чи вони наемні? Чи продажні? Чи беруть гроші від ворогів? За руки ми їх не зловили і тому не можемо дати доказу, що їм платить хтобудь чужий, однакож їх рука при злочинній роботі всім видна і на кождім місци можна на гарячім вчинку зловити

Чи для думаючих людей того не досить?

ЮВІЛЕЙНІ ТОРЖЕСТВА НА БОЙКІВЩИНІ.

Бойківщина, це карпатська верховина в західній части Карпат. Українська свідомість і там так підросла, що її сила різко виявляєсь громадськими святами.

В Турчанськім повіті був там цілий ряд свят — з нагоди 70-ліття „Просвіти" і 950-ліття Хрещення України.

Таке свято було в Ільнику. На Богослуженню співав хор з Турки, потім свячення води на ріці, а дальше Академія (рід концерту) на майдані коло Читальні.

Подібне було в Боберці. Там на переді походу на ріку 8 юнаків (хлопців), в народнім одязі, несло памятковий хрест, який опісля закопано на цвинтарі біля церкви на памятку Хрещення України. В поході було коло 1200 осіб. Пополудні була на майдані Просвітянська Академія.

Величаве свято було в Дзвиначи Горішнім. Доми, головно ж Кооператива, були вбрані українськими прапорами При вході до церкви, на майдан і на ріку Сян, де мало бути Водосвяття, поставлено тріумфальні брами, прикрашені жовто-блакитними прапорцями

В поході по Службі Божій йшло на ріку понад 1800 людей. На переді несли Хрест, дальше хоругви, за ними в українських одягах, хор з Турки, священики, діти, жінки, чоловіки.

По Водосвяттю всі таким же ладом вернулись до церкви, де на церковній площі закопано хрести Відтак була Академія при участи понад 1500 осіб.

Ще було свято в Тарнаві вижній, хоч тут не таке вже величаве.

Таких і подібних українських свят бачив багато оцей 1938-ий рік на західних сторонах Української Землі — в Галичині, на Волині, Холмщині, Підляшу. Малих, більших, великих, дуже величавих. При сотках, тисячах і десятках тисяч населення. З нагоди ювілеїв місцевих читалень, кооператив і др., до ювілеїв всенародних подій, світських і релігійних. Перед очима і при співучасти старих, молодих, молодіжи і дітей.

Такі свята, це живий вогонь народної української душі. Вияв народної свідомости, спільних народних почувань, спільної думки, це вияв культурної єдности і спільних стремлінь. І де життя народу з такою силою виявляється, там ворожа сила не має доступу І ще и те. Український вогонь життя, що тут палає з такою силою, нині чи завтра перенесеться в ті сторони, де його поки-що не видно. І навіть в далекі-далекі закутки українського життя.

ПРАЗНИК (ВІДПУСТ) НА ПІДЛЯШУ.

Підляше, це така закутина Української Землі, що про неї не багато знаємо. Однакож вона є, а важне те, що вона живе українським життям наперекір польським заходам, щоби підляських українців зпольщити

В „Ділі", ч. 224, читаємо

- Новий радісний факт! Місцевість Носів на Підляшу була завсігди найсильнішим островом рідно-церковної і народного культу (вошанування) прабатьківських традицій. Населення Носова православне, і визначаєсь особливою впертістю стоячи при вірі батьків. Осередком цілого тутешнього народного життя є від віків велика камінна церква, яку нарід доглядає, мов зіниці ока.

Вересня 27-го відбувся в Носові празник (відпуст). Зійшлося з цілого Підляша, з Холмщини та навіть з-за Буга понад 4000 народу. Напередодні прибула велика ґрупа паломників (вiдпустовців) з міста Білої, де тепер нема церкви.

— До святочної відправи стало 5-ох священиків: о. Павло й о. Гаїас асистою. Цілу ніч відправляли Акафисти до Пресвятої Діви Марії і [illegible] співи Кілька сот людей приступило до Причастя Закінчилося це тихе церковно-народне свято величавим хресним (процесійним) походом з читанням Євангелій на чотири сторони світа і зворушливими проповідями.

Населення Носова відступило безплатний нічліг і навіть гарячу страву для всіх паломників, що прибули до їх села

ВІД СМЕРТИ НЕ ВТЕЧЕШ.

Читаємо, що колись наші Козаки Запорожці ставилися до смерти так, як ставляться лише великі мудреці.

Нині, чи завтра вмерти, яка тут ріжниця казали вони - коли смерти взагалі не минеш.

Є перське оповідання про смерть такого змісту

В садах шаха працював молодий садівник. Нараз побачив він перед собою смерть Перестрашений втік він до палат шаха і почав благати:

- Володарю, ратуй мене! Смерть шукає мене. Прошу тебе, дай мені найшвидшого коня ,а я втічу від неї далеко-далеко - аж в Іспаґан.

Шах вчинив волю садівника і той відїхав А шах вийшов до саду. І бачить він, що смерть ще стоїть на одним місци. І шах запитав:

— Чому ти явилась мому садівникови?

Тоді смерть:

Я дуже здивувалася побачивши твого садівника тут. Бо в моїй книзі написано, що я цеї ночі маю побачити його в Іспаґані.

Виходить, що найрозумніше бути завсіди готовим на те, що мусить статися. Вічного Закону не обминеш. І не тільки це... Вір, що Творець Вічного Закону краще знає, як повинно бути.

Проф. Олександер Лотоцький.

ХРИСТІЯНСТВО ЗА ЯРОСЛАВА ТА ЙОГО НАСТУПНИКІВ.

Діставши владу до своїх рук по перемозі над старщим братом Святополком, Ярослав протягом довголітнього свого князювання († 1054 р.) продовжував християнську діяльність свого батька. За його часу, — каже літописець, — „віра християнська почала плодитися та ширитись". За Володимира могла бути охрещена лише частина населення держави, переважно в Києві та в полянській землі. Серед решти населення, особливо в північних краях неславянських, на терені майбутньої Московщини, християнство засновувалося поволі і пізніше. Північно-східні частини держави і політично не були так тісно звязані з Києвом, як південні й західні. Зближені з племенами фінськими, де релігійний культ був більш розвинений, вони переймалися їх світоглядом, поганським і більш неподатливі були до християнської науки та християнських звичаїв.

В Ростові заложено було епископську катедру в числі перших катедр, що взагалі повстали в державі. Перші епископи Федір та Іларіон були, треба думати греки, як взагалі перші епископи. Про них стара памятка повідає, що обидва вони, „не терпяще невѣрія и досажденія людей, избѣгоша" з своєї єпархії, себто покинули їх за трудністю своєї тут праці. Правдоподібно елемент славянський, [illegible] в Русі, становив тут невеличку частину в морі фінської людности, що трималасся своєї поганської віри [illegible] ставилася до християнства, навіть чинила „досажденія" його проповідникам. Ці останні тим менше могли мати успіх, що, як чужинці-греки, не знали мови тої людности, якій проповідували. Про походження третього епископа ростовського Леонтія маємо ріжні, незгідні між собою відомості. Житіє називає його константинопільським греком, а епископ володимирський Симон у своєму листі до Полікарпа залічує Леонтія до постриженників печерського манастиря; в сьому останньому випадку, коли Леонтій і був греком, то довший час був у київському манастирі і тому більше був зближений до умов своєї майбутньої місіонарської праці. Тим можна й пояснити, що праця та була значно успішніша, ніж двох його попередників. Успіх її залежав від самого способу місіонарської діяльности Леонтія. Він звернув увагу головно на дітей і серед них провадив християнську науку. Фанатизоване ж доросле населення дуже було обурене його діяльністю й наважилося було убити його, але він, вийшовши до розюшеного натовпу в архієрейських шатах та в оточенні духовенства, зробив на той натовп велике враження і схилив його до охрещення

Наступником Леонтія в Ростові був Ісаїя (1077—1089) з ченців печерського манастиря. За його християнство ширилося й поза Ростовом. Принаймні, в житії Ісаії оповідається, що епископ цей „обходитъ убо прочія грады и мѣста еже въ ростовстѣй области невѣрныхъ увѣщаетъ вѣровати въ Святую Троицу Отца и Сына и Святаго Духа и просвѣщаетъ святымъ крещеніемъ". У Суздалі, як свідчить літопис від р. 1096, заціліли від пожежі „дворъ монастырскій печерскаго монастиря и церкви, яже тамо есть св. Дмитрея, юже бѣ далъ Ефрем и съ селы".

Проф. Голубинський припускає, що згаданий тут манастир повстав ще за Ісаії (який перед Ростовом був у Києві ігуменом манастиря св. Димитрія) та що тому Ісаія був охрестителем Суздаля! Єфрем же був наступником Ісаії і ще за життя сього останнього побудував церкву в манастирі

В Муромі та в уділі Муромському, що належав церковно до чернигівської епархії, християнство ширилося, правдоподібно, силами цеї катедри. В кінці XI-го століття (1096 р.) тут уже був манастир, — отже християнство тут насаджено було ще раніше. Значно сприяв ширенню християнства на Муромщині кн. Ярослав Святославович (XII ст.), що княжив тут 33 роки

З того ж самого джерела з катедри чернигівської ширилося християнство в рязанській землі, а також у землях вятичів (пізніш губернії орловська, калужська та північна частина чернигівської) та радимичів (східня Могилівщина). Се [illegible] проповідував християнство чернець печерського манастиря св. Кукша (в половині XII ст.), потерпівши тут мученицьку смерть від невірних. На півночі держави в Новгороді та Пскові [illegible] християнство на початку [illegible] в більших осередках і затим ширилося звідси в міру ширення взагалі цивілізаційних впливів серед племен, що жили в первісному стані. Деякі дальші частини сього великого краю зазнали охрещення вже аж на початку XIII ст.; літопис подає під р. 1227 що „того же лѣта князь Ярославъ Всеволодовичъ крести множество Корѣлъ, мало не всѣ люди"

Ширення християнства не зустрічало перешкод зовні, бо и серед неславянського населення не було зорганізованого стану жерців. Тутешні „волхви", „кудесники" пророкали майбутнє, творили чудеса, використовуючи легковірність тодішних людей, але не були жерцями в справжньому розумінні. Про спротив жерців ширенню християнства маємо лиш окремі випадки. Появився, напр., р. 1071 у Києві волхв, який пророкав, що за пять літ Дніпро потече вгору та що землі будуть переходити з місця на місце — земля грецька стане на місце руської і навпаки; проповідь волхва, очевидно, малювала такі перспективи, як кару з боку занедбаних поганських богів: „невѣгласи, — каже літописець, — послушаху його, вѣрнии же смѣяхуся, глаголюще, бѣсъ тобою играетъ на погубу тебе". Але волхв не довго проповідував, бо, „въ едину нощъ бысть безъ вѣсти", — очевидно, влада якимсь способом позбавила його тої можливости

За кілька літ пізніше появився у Новгороді волхв, що ганив віру християнську та обіцяв перейти через Волхов як по суходу. Тут наслідки проповіді були поважніші, вона зробила таке враження на нарід, що повстала навіть ворохобня, і хотіли вбити епископа Коли епископ вийшов у церковних шатах та з хрестом на площу, сказавши „Хто вірить волхові, хай іде за ним, а вірні нехай ідуть до хреста", то біля епископа стали тільки князь із дружиною, а решта пішла до волхва в рішучому настрою проти християнства. Тоді князь (Гліб Святославич), взявши сокиру під полу, підійшов до волхва і почав із ним розмову. „Чи знаєш, що буде завтра рано та цілий день до вечора?" „Все знаю", — відповів той. „А знаєш, що буде сьогодні? „Сотворю, — сказав волхв, — великі чудеса" Тоді князь вихопив сокиру та й розсік нею волхва надвоє. Бачучи це, народ розійшовся З року 1091 літопис подає звістку, що „въ се же лѣто волхвъ явився в Ростовѣ, иже вскорѣ погыбе".

Такі виступи волхвів провадилися ледве чи у взаімному порозумінню, з радше — розєднано та, хоч і мали часовий успіх в окремих випадках, але зустрічали проти себе активну чинність з боку влади і фактично улягали тій чинності. Недавно та формально охрещена народня маса, не засвоївши внутрішньо християнської науки, легко піддавалася агітації сих решток поганства, але й це останнє вже не мало ґрунту в нових обставинах і не потягало за собою твердих адептів та оборонців. За те, з другого боку, в релігійних настроях народу утворилося на довший час роздвоєння. Поганський світогляд, приймаючи християнські форми, продовжував жити дальше і в добі зовнішнього християнства, утворюючи релігійні настрої, знані під назвою двоевірря.

(Докінчення буде).

ВЕЛИЧАВЕ СВЯТО В ПОЧАЄВІ.

Почаїв, одно з найбільше відомих і поважаних відпустових місць на Українських Землях, знаходиться на Волині, напроти Бродів, що в Галичині. Пісня Почаївській Божій Матері „Пасли Пастирі" відома дуже широко.

Вересня 10 і 11-го було в Почаєві велике свято (відпуст) в честь преподобного Йова разом з 950 літним Ювілеєм Хрещення України. Були всі православні епископи і митр. Діонізій, багато священиків і діяконів, та до 30,000 вірних з найдальших сторін — з Холмщини, Полісся, Підляша. Проповіди українською мовою виголосили прот. Грушко з Луцька, та о. Величковський, настоятель церкви в Старому Почаєві

ПОЛЬСЬКІ ТОРЖЕСТВА НА ВОЛИНІ.

Папський нунцій — помагав.

Минувшого вересня відбувались на Волині польскі торжества з приводу 50-ліття пастирства луцького римо-католицького епископа Шельонжка. Брав в них участь і польський кардинал Ґлонд та папський нунцій Ф. Кортесій.

Часописи в Европи оповідають, що цілий зміст польських свят крутився коло православних українців, прадавних мешканців Волині.

Польська ґазета „Жице Католицке" ч. 39. оповідає, що на такій святочній польській гостині в Дубні:

- Найсильніше підкреслювано тут, що Волинь польська і католицька, і що хоч ворог хотів у часі неволі вбити в народі польщину і католицьку віру, проте польська Волинь не виреклася своєї вікової спадщини.

В Дубні є семинарія „східного обряду" (урядової унії), яку провадять Єзуїти, і тут папський нунцій сказав:

— І Східна семинарія, і Ваша Церква („східного обряду") — польські, та що має бути єдність не лише між віроісповіданнями, але й між громадянами, які служать тій самій батьківщині в усіх її потребах

В Межирічі кардинал Ґльонд заохочував поляків витревати на „пляцуфках кресових".

Граф Лендоховський говорив в Смордві, що на Волині є сильне комуністичне безбожництво і що поляки є тут одинокими релігійними людьми, що можуть і мають обовязок з ним боротися Інші віроісповідання і секти до того неспосібні. — Казав він ще дословно:

Дійсно нам тут більше потрібні місії, ніж в Африці, щоб протиділати загрозливій безбожницькій акції, що її ведуть чужі аґентури.

Так Польща господарить на чужій землі, в чужій хаті, до якої вдерлася. І їй помагає висланник папи — нунцій Ф. Кортесій. Та одну правду він сказав, а то — що східна семинарія і церква „східного обряду" — польські. Бо східний уряд є лише маскою, щоби дурити українців, коли тягнеться їх в польський табор.

ПРОТИУКРАЇНСЬКІ БРЕХНІ В ГАЛИ-[redacted]

Пише „Діло" з 7 жовтня:

„Від кількох днів Львів і край залитий найбільш диковинними поголосками, від яких гуде польська вулиця. Вони кажуть, ні більше, ні менше, що українці „приготовляли повстання" та що влада „в останній хвилині" викрила „змову, що з Унівського монастиря мав рушити на Львів похід, та що у святім Юрі (митрополичій церкві) найшли цілий арсенал зброї, яку по місті розвозили авта Маслосоюзу. З одного такого авта на львівському Ринку злетіла одна скриня, а з неї замісць масла й молока вилетів скоростріл..."

Так гуде проти українців польська вулиця! А та вулиця ще до того католицька! Це вулиця тої Церкви, яка вважає себе одиноко правдивою і забирається й українців вчити правди і вести до спасення

А сама вона на українців бреше! Бреше через свою вулицю. Бреше через своїх вірних.

Над польською вулицею стоїть польське католицьке духовенство, монахи, єпископи, кардинали... Так щож.. Не спиняють вулиці. Тай як спиняти, коли вони самі нераз проти українців — таки греко-католиків] — таке ж говорили і говорять подібне, як говорить їх вулиця. Хіба польські монахи не називають греко-католиків в своїх часописах кабанами, гайдамаками, розбишаками, дикунами?!.. А над усім тим стоїть з благословеннями для польської протиукраїнської вулиці — папа!

Щасливі ті українці, що є католиками!

„ДУХА НЕ ВГАШАЙТЕ"!

Для змучених життям, пригноблених [тугою,
для страждущих під тягарем гріха,
для хорих серцем і душею
один є заповіт Христа:
„Ви духа не вгашайте,
вогонь любови ви тримайте,
та вірьте Отцю, що послав Мене:
ви нігди не вмрете".

Дух вічно буде жить! . . .
Дух воскресить сухії ваші кости,
Дух Божий у всякій є істоті,
Він все живить,
Над всім від віку він панує,
ним все було й жило до віку.
Ніщо його не вбе, не умертвить.
Тож Духа не вгашайте,
поки вогонь тремтить!

Свящ. П. Юркевич.

ДРІБНІ ВІСТИ З ПІД ПОЛЬЩІ.

— Сяніцьке староство на Лемківщині замкнуло дві Читальні „Просвіти" — в Ославиці та Команчі. Внесено відклик.

— Помер Володимир Левицький, довголітний нотар в Винниках, відомий під псевдонімом як Василь Лукич. Родився 1856 р. Працював багато як письменник, редактор, видавець, словом — був це один з щирих і витревалих передових робітників серед українського життя.

— В суботу 8 жовтня закінчився у Львові великий процес проти 35 молодих українців і 32 з них засудили на 144 років вязниці, а одного на досмертну вязницю. Вина — належання до ОУН, переховування зброї і т.п.

— Знов же 10-го жовтня почався суд над 25-ма молодими українцями з Жовківщини — з сіл: Скваряви Нової, Замочка, Пили, Мачошина, Липини, Провали, Запасіки, Фійни, Крехова, Реклинця, і з Жовкви.

— В Яворівському повіті підпалює хтось українські кооперативи, і так були підпали в Мужиловичах, в Черчику, в Грушові. Це в трьох тижнях.

— В Камінці Струміловій [illegible]ія перевела ревізію в д-ра Ів. Лемішки, та о. Венчицького (Пароха Стрептова) й обох арештувала.

ПРАВОСЛАВЯ НА КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Від 1921 р. існує на Закарпатті нова православна єпархія, що стоїть під юрисдикцією сербської патріярхії. Духовна опіка сербської церкви над православям на Карпатській Україні не датується від недавна й не є чимсь припадковим. Ще в XV ст. Деспот Стефан Джурадж Бранковіч мали право патронату — від угорських королів — над усіми православними в Угорщині. І коли в першій половині XVIII. ст. унія захопила цілу православну Карпатську Україну, останніми оборонцями православя були власне серби в особах іеромонаха Софронія, свящ. Григорія, монаха Вісаріона, а головно найактивнішого митрополита Павла Ненадовіча. Та коли унія віднесла остаточну побіду, останні одиниці, що осталися вірними своїй вірі, несли свої діти до хресту до найблизших сербських священиків.

Ті останки православя на Карпатській Україні очевидно були в звязку із сербською церквою. В шематизмі карловецької митрополії з 1910 р. є вичислені місцевості, де живуть православні, що підпадають під юрисдикцію митрополії в Карловицях. Тут між іншими є багато міст із Підкарпат. України та Словаччини: Ужгород, Комарно, Тринва, Лучинець, Пішани і др. Тому то угорські власти й пізніше припусували тих православних підкарпатських „русинів", які з початком цього століття переходили на православія, найблизшій сербській парохії. І тому то 1911 р. провідники першого великого переходу на православя (селяни із села Ізе, на чолі з Алексієм Кабальчуком, пізнішим архимандритом) уперше звернувся за поміччю до сербського патріярха в Карлови-[redacted]

По прилученні Карпатської України до Чехословаччини православя стало нагло ширитися, тому, що свобода віри була загарантована конституцією. Цілі села переходили масово на православя.

Чехословацький уряд признав православну церкву рівноправною і і тим самим сербській православній церкві надано право юрисдикції над цілою тою країною. То право сербської церкви признав також православний нарід на соборі делегатів нових церковних громад 1920 р. рі-[redacted] звернутися з проханням до сербської православної церкви, щоб вона перевела організацію цеї нової єпархії. Цим і пояснюється звязок сербської церкви з православям на Карпатській Україні.

Року 1929 зорганізовано в Чехословаччині дві православні єпархії, підчинені сербській православній патріярхії, а то: чесько-моравсько-шлеська єпархія для чехів і мукачевсько-пряшівська для підкарпатських українців.

Згідно з урядовою статистикою з 1910 р., в границях обох єпархій було 30,600 православних душ. За статистикою з 1921 р. було їх 73,-97, а за останньою статистикою з 1930 р. — 145,585 душ. Те число й дальше росте. В метрикальних книгах — з кінцем мин. року — лише підкарпатська єпархія мала 160,000 православних душ, зорганізованих у 120 парохіях, а то: 108 на Карпатській Україні, а 12 на Словаччині, із центром в Мукачеві, де й є резиденція єпископа.

Українці на Карпатській Україні — нарід бідний, але дуже працьовитий, релігійний і любить церкву. Найменша церковна громада, коли лише зформується, зараз береться до будови церкви. Важко й подумати, щоб карпатський українець у неділю або свято не прийшов до церкви на Службу Божу. А підчас Служби ввесь нарід співає незвичайно гарні підкарпатсько-руські напіви. Тою любовю народа до церкви пояснюється, що за останніх 20 років збудовано в цій єпархії понад 120 церков та створено 5 нових манастирів (2 жіночі й 3 мужеські). Один жіночий має понад 100 монахинь. За останній час він є на цілу околицю осередком не лише релігійної, але культурної й промислової праці: має добре поставлений варстат килимів, електричний млин і став, а багато сестер покінчало шпитальні курси. А знову мужеський манастир у Владимирові має модерну друкарню і видає релігійну газету та церковні книги.

У єпархії — біля 35 нових священиків, що покінчили сербську богословію. Всі вони молоді люди. А решта — то головним чином гімназіяльно образовані — й вони являються правдивими провідниками народу, і нарід їх дуже поважає. Священство рекрутується виключно з місцевих. Ні одного серба нема в єпархії, крім єпископа та декого з прислуги. Є яких десять росіян-емігрантів священиків — і то все.

Першим єпископом на Карпатській Україні був митрополит загребський Досифей, який був там 1921 р. адміністратором. Після нього адміністрували там єпископ бачванський Іриней, єпископ прізренсько-злетовський Серафім і вкінці митрополит скоплянський Йосиф. Першим підкарпатським єпископом був Дамаскин від 1931 р. Цими днями він виїздить у нову єпархію до Америки, а на його місце вийде новопоставлений єпископ Володимир Раїч.

Альбум Українських Січових Стрільців

Книжка в шкіряній оправі, 160 ст. друку, великого формату. Має 520 знимок старшин і стрільців, ситуаційних мап, боїв та життя стрільців.

Ціна лиш $4.70 з пересилкою.

1. Альбум: це незвичайно багатий мистецький скарб, з великими цінностями з нашої історії 1914—1920 років.
2. Альбум: це є свята національна книга з найкращими героями, котрі боролися і згинули за свободу українського народа, і тим вона є цінна для кожного українця.
3. Альбум пригадує нам наші визвольні змагання в часі зриву великого народа за свободу його.

Не хочеться вірити тому, що є в Канаді свідомі українці, котрі інтересуються визвольним рухом нашого страдальчого народа, а не мають і не хотять мати в своїй хаті того речника, котрий говорить за визвольну боротьбу та її жертви.

Хто ще не має Альбума У. С. С., просимо прислати замовлення на адресу:

UKRAINIAN VOICE
Box 3626, Winnipeg, Man.

ВОЛОДИМИРСЬКІ ЮВІЛЕЙНІ СВЯТА НА ВОЛИНІ.

(Кореспонденція до „Дніпра")

Отче Редакторе! Ви просите подати допис про Володимирські ювілейні свята на Волині. Я оце виготовив, та не знати, чи дійде вона до Вас, бо в нас тепер на пошті встановлена цензура. Тепер в листах не вільно описувати та жалуватись про польські переслідування, руйновання церков, вимоги про перехід до польської нації і т. д., за все це н-[redacted]

Володимирські свята відбулись 13 і 14 серпня у Зимному та Володимирі Волинському, як раз в тих місцевостях, де перебував сам кн. Володимир. Як відомо, місто Володимир побудовано і названо в честь кн. Володимира. Свята відбувались величаво, але всеж не так вони пройшли величнно, як про це ми намічали. Програма свята була виготовлена звичайно широка, та поляки її ско-

ротили. Вони навіть заборонили митрополитові та єпископам з Пинська, Гродна та Вільна бути на святі, і рівном заборонили улаштовувати в місті Володимирі урочисту ювілейну академію в честь цього рідного свята. Ми мріяли, що це свято буде носити широкий національно-церковний громадський характер. Ми думали, що на святі буде мова про вищення релігії і церков на В. Україні, і мимоволі була б згадка і про Холмщину. Та поляки передбачали що з того може вийти манифестація а може й протест, і рішучо заборонили на улаштовання академії. Отже в нас відбулись лише церковні торжества.

Свято ювілейне розпочалось в пятницю 12-го серпня. Не дивлячись на будденний день селяне-хлібороби покинули свої поля, городи, і організовано з процесіями прибули зі своїми парохами до Зимненського св. Успенського манастиря. Рано відбулася служба Божа, а вечером урочиста Всенічна, яку правив Архієпископ Алексій в асисті 30 священиків. В годині 12 ночі була відправлена на манастирських могилах Вселенська Панахида за всіх отців і матерів, що померли з дня хрещення аж по цей день.

Була тепла, літна місячна ніч. На цвинтарі тисячі народу разом з хором співають панахиду. Всі прислуховують жалібно до відомого проповідника о. Юркевича, який виголосив проповідь. Ця незабутня картина, на цвинтарі в ночі, при великім здвигу богомільців, співу псальми і побожних пісень з Богогласника, ті зворушаючі сльози, молитви, благання до пречистої, залишаться назавжди в серцях прнявних.

В суботу зрана в 4 год. розпочались ранні Служби Божі, а в 9.30 розпочалась пізня Служба Божа яку правили два Владики: Арх. Олексій і єпископ Полікарп, в асисті 20 священиків та 4-ох дияконів. Зворушаючу проповідь виголосив Арх. Олексій. По Службі Божій було мале водосвяття і хресний ход з молебном до св. кн. Володимира

Відпочивши трохи в 3-ій год. по полудни вирушив великий хресний похід до м. Володимира, де на закінчення свята мали відбутися відправи, а в 4 годині з міста Володимира вирушили хресні процесії зо всіх церков на зустріч хресному походові, що вийшов із зимненського манастиря. Зворушаюча була зустріч цих двох процесій. На свойому віку багато бачив я різні процесії, але такої зворушаючої не тільки я, але всі присутні не бачили. Схилилися тричі хоругви, хрести привитались процесії, духівництво та люди. І полились сльози з очей. І стримати їх не можно було. І нема тут нічого дивного, що майже всі плакали. Та як його не плакати, коли поляки злодійською рукою добираються до нашої душі, до нашої мови, до віри, і все хотять відібрати, та насадити римо-католицьку віру і силою примусити нас приняти польську націю.

Ви за океаном не маєте поняття, яке то наше життя гірке, тяжке.

І ми не маємо права запротестувати. Наші єпископи зробили були заклик до мирян, щоб стояли твердо при вірі православній, але той заклик польська влада сконфіскувала. Ви напевно знаєте, що греко-католицький митрополит Андрей Шептицький став в обороні нашої православної церкви, і те послання було рівнож поляками сконфісковано. Всім нам волинякам відомо, що польські кати майже всі церкви на Холмщині та Підляшші зруйнували або відібрали, і велику частину нашого народу хотять спольщити. Але це ж наші близькі сусіди. І являється мимоволі страшна думка, що за Холмщиною іде черга на Волинь. Такі думки не в мене одного, а майже у всіх, тому й настрій в нас хоч і святочний але й пригноблений.

Та вертаюсь до свята. Три години йшла процесія до міста Володимира Волинського, і ось, коли величавий хресний похід ввійшов у браму катедрального собору, — вийшли наші владики Ар. Олексій і еп. Полікарп і після привітів прийшли до собору, і почалася Всенічна. Підчас полієлея був відправлений Акафист до св. кн. Володимира. Великий собор не міг вмістити всіх богомільців і велика частина стояла навколо собору. Зараз же по Всенічній вирушила процесія на місце „Старої Катедри", де відправлено було Вселенську панахиду за померших православних християн. Знова з тисячі грудей неслись прекрасні пісні до Пречистої, і хочеться вірити, що наші молитви, благання, наші сльози бачить Пречиста і нам допоможе. Щось в 2 годині в ночі повернулась процесія до собору.

В неділю 14 серпня ранні Служби Божі у всіх церквах, велике число народу приймало св. Причастя, а в 9 год. розпочалась в катедрі пізна урочиста Служба Божа, яку правили два єпископи і багато духівництва. Єпископ та духівництво відправляли з особливим натхненням Службу Божу. Вірні відчували це, і неслася горяча молитва до Небесного Царя. І знова сльози.. Ви, дорогі читачі, не ставтесь критично до наших сліз. Були б ви на нашім місці, напевно і ви від зворушення, від жалю, суму, від того нещастя, яке насувається на нас, — заплакали б. Та ось духівництво у вівтарі (а їх було щось біля сто душ), заспівали „Вірую", а тисячі богомольців підхопили і полилась ця молитва. Боже, що то була за зворушаюча хвилина! Прекрасно співали два хори: катедральний і хор дяків. По службі знова процесія направилась до річки Луги, де відбулося освячення води. Щось біля трьох кільометрів треба було йти до річки. Та нарід після трьох діб церковних ювілейних свят, не відчував втоми, а йшов, не дивлячись на дощ, який падав весь час. Високі береги цієї річки були усіяні народом, який приглядався до небувалого в нас торжества. Владика Олексій перед початком промовляє до народу, — кожний хоче почути, та не до всіх долітають слова, — а ті, що чули приймають їх до серця свого. Після того виконується Водосвяття. Нарід повертається разом з процесією до Собору і Володимирські ювілейні свята закінчились.

Нарід трохи підкріпившись, розїзджається до своїх сіл, близьких та далеких.

Волинянин.

ПРАЦАЛЬНИЙ ВЕЧЕР.

Працальна вечера в честь Всеч. о. Березіцького і його дружини відбулася в неділю вечером на 30-го жовтня в Українськім Народнім Домі у Толстой, Ман. Цей працальний вечерок був заряджений місцевим Жіночим Товариством ім. св. Ольги та заходом членів церковної громади у Толстой, Ман. Присутних членів та гостей прибуло поверх 100 осіб.

По засадженню Всеч. о. Березіцького і його дружини на почесні місця гості та члени місцевої церкви засіли спільно за стіл як одна велика українська родина. По відмовленню молитви, котру провів Всеч. о. парох, можна було зауважити хвилинку часу абсолютного спокою. Кожний присутний дорожив мабуть тою хвилиною часу і найменшим рухом не хотів прискорити час прощання. Коли Жіноче Товариство вручило дарунок добродійці Березіцькій, а церковна громада о. пароху, то можна було зауважити сльози на очах присутних витиснені жалем за улюбленним о. Березіцьким і його дружиною.

Ця працальна хвиля остане у памяти присутних того вечера мабуть на довгий час.

По зложенню подяки за дарунок, добродійка Березіцька пожелала Жіночому Товариству, котрого вона була головою через цілий час свого побуту у Толстой, як найкращого успіху, доброго здоровля членкам, та многих літ.

Судячи по щирій висловах слідуючих осіб, котрі були покликані до слова п. Паном Калушкою, як пан Н. Боднарчук, панство Кадинюки, п Фігус, п. М. Боднарчук з Вайта, Ман., п. Голодрига, з Роза, Ман., п. Проціок (учитель) з Поплар Філд, Ман., п. В. Арсеній з Менісіно, Ман., п М. Зюлковський, п. Н. Долинчук, пані М Керніцька, п. Калушка, п. Іван Косован, п. О. Матійчук і п. М. Сторожук з Толстой, Ман., то можна сміло сказати, що о. парох і його дружина полишають миду згадку по собі між своїми вірними. Всі повисше згадані зложили щиру подяку Всеч. о. Березіцькому і його дружині за їх щиру працю на полі релігійному як також на полі громадського життя, та пожелали їм всего як найкращого на будуче. Згадано також і про наших народно-релігійних працівників як „Укр. Голос" та „Вістник" і заряджено збірку, на котру присутні радо зложили $6.00 та рішили розділити по 3 долари, як пресочний фонд на „Вістник" і „Укр. Голос"

На закінчення покликано о. Березіцького до слова. О. Березіцький подякував присутним за їх участь в цій працальній хвилі. Говорив обширно про церковне життя в теперішній час та закликав своїх вірних до як найкращої згоди та любови в громадському життю. Ще раз попрощав своїх вірних з того місця, на якім йому доводилось так часто працювати на полі народно-освітнім, пожелав їм доброго здоровля, як найкращих успіхів. На закінчення відспівано многоліствія. „Не пора", „Ще не вмерла Україна" і „Гад сейв да Кінг"

Іван Косован.

ПРИМІРНІ ХРЕСТИНИ.

(Келгарі, Алта.)

В неділю 16-го жовтня по Богослуженні зібрався гарний гурток гостей в домі панства П. Курчаби на хрестини їхньої маленької донечки Чину св. хрещення довершив о. П. Самець. По обіді за дозволом господаря дому д. Йосиф Курчаба поручив справу пресового фонду нашого церковного органу „Вістника", на що привні гості дуже радо зложили слідуючі жертви:

По 1 дол.: п. Ф. Федор

По 50цт.: пп. П. Курчаба, Й. Курчаба, Гр. Комарницький, о. П. Самець і П. Підгоречний

По 25цт.: пп. А. Орищак, П. Біляний і Ст. Шмильський.

По 20цт.. Г. Костів

По 10цт.: Г. Макогоник і Г. Шевчук. Разом $4.65.

Присутний.

КУПІТЬ СОБІ КНИЖКУ

„ПО СВЯТІЙ ЗЕМЛІ!"

яку написав Др. Василь Наливайко в Празі.

Книжка містить 289 сторін друку й 96 світлин — видів зо Святої Землі. Книжка більшого формату, написана на добрім книжковім папері й надрукована читким чорним друком.

Зміст книжки надзвичайно цікавий та повчаючий. Автор книжки пробув 101 день у Святій Землі й не тільки описав докладно всі ті місця, які звидів, але також подав про них багато цінного історичного матеріялу. Поза самий опис відвіданих ним місцевостей, автор подає свої спостереження та описує зустрічі зі звичайними та визначними людьми. Одним словом якнайдокладніше та найінтересніше описує свій стоденний побут в Святій Землі так, що читач має враження, немов би він самий подорожував з автором та все те оглядав своїми власними очима.

Між іншим автор описує такі історичні місця: **Місто Єрусалим, Дорогу до Божого Гробу, Церкву Божого Гробу, Хрестний шлях (яким Ісус Христос ішов на гору Голгофту), Йосафатову долину, Мертве море, Йордан ріку, Віфлієм, Околицю Єрусалиму, Хеврон, Дамаск і інші.**

Книжка з пересилкою коштує $2.00.

Гроші й замовлення слати до Консисторії на понизшу адресу:

CONSISTORY OF THE UKRAINIAN GREEK-ORTHODOX CHURCH OF CANADA,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ГІДНИЙ ЧИН.

(Калмар, Алта.)

На 16 жовтня ц. р. припала пятнадцята річниця вінчання панства Юрія Васютів. З тої нагоди відбулася в панства Ю. Васютів забава, де її устроїли гості з Едмонтону пані Михайлишин і пані Фельо і більше гостей прибуло з Едмонтону а також ближчі знакомі з Калмар.

Пані Фельо пояснила ціль цеї забави а п. Чумер з Едмонтону пожелав панству Васютам многих літ. Відтак п. Л. Захарків сказав кілька слів про наш дорогий часопис „Вістник" і гості зложили загальної колекти 5 доларів. — Шановним гостям щире спасибіг

Присутній.

ЗБІРКА НА БУДОВУ УКР. ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КЕЛГАРІ, АЛБЕРТА.

По 50дол.: П. Каспир Комарницький став фундатором

По 25 дол. і стали фундаторами слідуючі: Григорій Комарніцький Олекса Комарніцький, Андрій Орищак, Йосиф Курчаба, Петро Курчаба, Іван Світик, Іван Петращук, Никола Бурак, Антін Бойко, Ф. Лисак.

По 15 дол.: М. Ф. Кетелко, Н. Кравець.

По 10 дол.: панство Ніколсон Петро Білявий, В. Грицюк, П. Стефан Даниленич, п-ство Новаки, Іван Голуб, Петро Зварич, В. Гунька, Г. Сандуляк.

По 5 дол.: М. А. Калинський, П. Григорів, Ф. Федор, В. Чоботар, Н. Місюра, Д. М. Пронюк, В. Козьма, пані Е. Слинько, М. Лукаш, Г. Костів, І. Андріящук, Г. Литвинюк, п-во Журавель, Олекса Петрук, М. Ванситька, П. Підгорний, Д. Скакун, В. Спаюк, М. Чабанович, Михайло Даниловнч.

По 3 дол.: С. Михальчук.

По 2 дол.: Г. Зелінський, С. Челяк, Н. С. Кушнір, Д. Челяк, Приятель, М. Голодрига, Н. Паліводa, П. Островерха, В. Вудвуд, Г. Скакун, Г. Мисак.

По $1.50: К. Коваль.

По 1 дол.: панна М. Кейн, панна Леся Українка (Ніколсон), пані А. Бояновська, пані І. Мудра, П. Батицький, Галя Мазур, С. Полічук, Г. Паламар, С. Біліцький, П. Маковійчук, М. Кіт, І. Борецький, Г. Ковак, п. Мудрий, пані М. Боска, І. Муграшка, Г. Суляк, В. Мудрий, І. Кіяк, І. Килимюк, С. Гаморий, І. Гайдук, І. Боталов, І. Андуський, Г. Кусяк, Е. Оваринський.

По 50цт.: В. Чімер, А. Равер, І. Равф, В. Костура, А. Фенті, А. Грушка, Ф. Плюта, І. Іваюк, Н. Комарніцький, В. Кокоцький.

По 25цт.: А. Куля.

Отримано від Жіночого Товариства	18.75
Отримано від п. Петращука з його колекти	11.00
Прихід з Базару	300.20
Прихід з колекти з міста Келгарі від чужинців	256.80
Разом	$1,164.50

Дальші жертви доручені пізніше будуть подані в часописі пізніше.

До будівничого комітету укр. православної церкви входять слідуючі особи: Андрій Орищак — голова, Йосиф Курчаба — заст. голови, Никола Бурак — секретар, Андрій Козак — касієр, Григорій Филипчук, пані: А. Никелсон, Білява, Світик, Бойко

Українська православна громада купила за готівку 5 лотів землі під будову церкви за $307.50. Заінкорпоровано на українську православну громаду в Келгарі під провінціональним албертійським актом

Вже поінчили копання та цементування салі, яка буде знаходитися під церковним будинком. Розмір церкви і салі є 34 фіти через 66 фітів. Церква будується у формі корабля і на переді буде по боках дві бані. Будинок як викінчиться буде коштувати найменше $8,000.00. До будови церкви, будівничий комітет наняв укр. добре знаного будівничого від церков пана А. Яшиневського з міста Едмонтону. Церкву будуть викінчувати на слідуючу весну і літо.

Базар укр. прав. громади відбувся 13, 14 і 15 жовтня. З огляду на те що було так багато ... від щирих українців і чужинців цего міста, базаровий комітет був змушений продовжувати Базар ще два дні на другий тиждень. Базарових білетів було спродано на суму $137.75. В компетиції продажі тих білетів була Сумківка, Галя Білява, виграла першу нагороду і зістала вибрана королевою. Другу нагороду виграв Сумківець п. Олекса Комарницький. В їх честь відбулася товариська забава в тиждень по базарові і обидвоє одержали цінні дарунки за їх щиру працю від церковної громади. Честь і слава тим родичам, що виховують своїх дітей в українськім дусі. Наша громада складає щиру подяку всім тим, котрі причинилися до будови нашої церкви своїми щирими жертвами

Найщиріша подяка належиться нашому трудящому комітатові, котрий днями і ночами мріє тільки про це, яким чином прибільшити фондів, щоби в короткім часі була побудована в Келгарі українська православна церква, щоби наші діти привикали до своєї церкви і зрозуміли, що Церква це душа народу. Честь і слава нашому українському адвокатові п. Орищакові, що піддав нам таку щиру і розумну думку про будову церкви. Дай Боже, щоби це святе розпочате діло увінчалося гарним успіхом.

Катерина Комарницька.

ДВАДЦЯТЬ ЛІТ ТОМУ..

Було це повних двадцять літ тому. Повні молодечих сил стали вони в боєві лави, щоби забезпечити кращу долю Батьківщини. З вірою в перемогу ставили завзятий опір противникові на всіх відтинках широкого фронту в нерівному змаганні за найкращий ідеал свого народу...

Ціною многонадійного життя, важких, непосильних трудів, щедрою жертвою гарячої молодечої крови промощували свойому народові шлях до Волі... Примирали з голоду, змагалися останками сил з лютими пошестями й горіючи порвалися до щораз нових боїв і нових перемог.

Та настав час і перетомлені руки стали опадати в знемозі, — встоятись не було сили...

Двадцять літ тому повні молодечого розгону й шляхотного пориву молоді, вилітали орлами на вірну службу Батьківщині.

А сьогодні?

Вони ще далі горять огнем святої любови до рідного краю, та лиха доля підтяла їхні дужі крила, знівечила молодечі сили.

Недавні борці стали безпомічними інвалідами Української Армії. З нездомною вірою в краще майбутнє свого народу останками сил змагаються з лукавою долею:

Непереможні Герої терпіння, Герої сірих буднів.

Знеможені стиха відходять з життєвого побоєвища — спершу одинцем, згодом щораз більшими гурмами.

Цеж повних 20 літ затяжної боротьби зі злиднями серед важкого каліцтва, набутого в недавніх лицарських змаганнях на полі бою!

— — — — — — — —

Заняті щоденними турботами власного життя не все маємо змогу вслухатися в їхній втомлений відхід, не все завважимо надломаний ... ... щораз важчої ходи.

Та в місяці листопаді ці нерівні звуки врізуються глибоко в нашій свідомості.

Виринають в нас спомини Юности, як всі ми разом йшли спільними лавами, як під один такт билося серце могутнім бажанням, великою надією...

І приходить щороку той час, коли ці недавні подвижники великого чину стають нам ближчі, як жива тінь недавного минулого...

Їх годі забути!

ГОЛОВНА РАДА Українського Т-ва Допомоги Інвалідам у Львові.

Жертви на допомогу укр. інвалідам слати на адресу Товариства Ukrainian Invalid's Help Ass'n. Lwów, Potockoho 48, — Poland.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

Частина приходу з чайного вечера на прес. фонд „Вістника" в салі при укр. прав. церкві в Торонто $2.00
П. Г. Пуйда, Райдінг Парк, Ман. 1.00
Ілія Вовк, Поплярфілд, Ман. .50

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. Д. Ф. Стратійчука

Листопад
20. Неділя. — Давфин
21. Понеділок, св. Михаїла. — Вейтав.
27. Неділя. — Сифтон.

Грудень:
4. Неділя. — Велей Ривер.

Адреса: Почт. скр. 629, Давфин.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. Кисілюка.

Листопад.
20. Неділя — Принс Алберт, кат.
21. Понед., Арх. Михаїла — Принс Алберт, звунок. відправа.
27. Неділя. — Бружебі (о. І. Майба) катехизація
27. Неділя. — Єллов крік, (о. Т. Кисілюк).

Адреса: Oronlfd, Sask.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. С. П. Сенчича.

Листопад.
20. Неділя — Мензі.
21. Понед., Арх. Михаїла — Сенді Лейк (храм).
27. Неділя. Россборн.

Адреса: Rossburn, Man.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1938 РІК.

16 С. Мч. Акепсима еп.
17 Ч. Йоаникія Вел.
18 П. Мч. Галактіона
19 С. Св. Павла арх. Конст.

20 Н. Нед. 23 по З. св. Д. Мч. 33
21 П. Собор Архистр. Михаїла
22 В. Онисифора
23 С. Ап. Ераста, олимпа
24 Ч. Віктора, Стефаніди
25 П. Івана Милостивого
26 С. † Івана Золот. арх. Конст.

27 Н. Нед. 24 по З. св. Д. Филипа
28 П. Мч. св. Гурія, Салина
29 В. Ап. Матея
30 С. Григорія чуд. еп. Неокес.

ГРУДЕНЬ.

1 Ч. Мч. Платона
2 П. Пр. Авдія
3 С. Григорія Декапол.

4 Н. Н. 25 по З. св. Д. Введ. в хр.
5 П. Ап. Филимона, Архипа
6 В. Амфілохія
7 С. Вмч. Катерини
8 Ч. Климента
9 П. Пр. Алипія стовп.
10 С. Вмч. Якова пп. Романа

11 Н. Нед. 26 по З. св. Д. Стефана
12 П. Мч. Парамона і з ним 70
13 В. Андрія первозв.
14 С. Пр. Наума; мч. Ананії
15 П. Пр. Авакума

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. Гр. Василіва

Листопад.
20. Неділя, (ювілейна відправа) — Глендон.
21. Понеділок, св. Михаїла — Тірее.
27. Неділя — Смокі Лейк.

Адреса: Smoky Lake, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. І. Гикавого

Листопад.
14. Понеділок — Петфайндер
20. Неділя. — Вилінгдон.
27. Неділя — Прут.

Адреса: Andrew, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. І. Дмитрова.

Листопад.
20. Неділя — Гарденгон (місто)
21. Понеділок, Собор Арх. Михаїла. — Гарденгон Онуцка (храм).
27. Неділя — Толстой

Адреса: Tolstoi, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

Листопад.
о. П. Гаїцького.
20. Неділя — Поплар Парк.
21. Понед., Архистратига Михаїла Іст Селкірк. (храм)
27. Неділя — Сеnтон

Адреса: 356 Selkirk Ave

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ

1938

Листопад.

20. Неділя 23 по Зісл. св. Духа: Гол. 6. Утр. Єван. Мат. XXVIII: 16—20. Літ. Ап. Еф. II: 4—10; Єван. Лук. VIII: 26—39.

21. Понеділок Собор Архистр. Михаїла: Утр. Єв. Мат. XIII: 24—30 і 36—43. Літ. Ап. жид. II: 2—10. Єв. Луки X: 16—21

27. Нед. 24 по Зісл. св. Духа: Гол. 7. Утр. Єван. Марка XVI: 1—8. Літ. Ап. Еф. II: 14—22; Єван. Луки VIII: 41—56.

Грудень.

4. Нед. 25 по Зісл. св. Духа Введення в храм Преч. Діви Марії. Голос 8. Утр. Єван. Луки I: 39—49, 56. Літ. Ап. Ефес. IV: 1—6 і жид. IX: 1—7. Єван. Лук. X: 25—37 і Лук. X: 38Х42 і XI: 27—28.

11. Нед. 26 по Зісл. св. Духа. Голос 1. Утр. Євангелія Лук XXIV 1—12; Літ. Ап. Еф. V: 9—19. Єван. Лук XII: 16—21.

18. Нед. 27 по Зісл. св. Духа. Голос 2. Утр. Євангелія Луки XXIV: 12—35. Літ. Ап. Еф. VI: 10—17. Єв. Луки XIII: 10—17.

19. Св. Миколая: Утр. Єван. Івана X: 9—16. Літ. Ап. жид. XIII: 17—21, Євангелія Луки VI: 17—23.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3636 WINNIPEG, MAN.

РІК XV. WINNIPEG, MAN. NOV. 15th, 1938 ВІННІПЕГ, МАН., 15. ЛИСТОПАДА, 1938. ЧИСЛО (306) 22

МАЄВСЬКИЙ І УРЯД СОБОРУ ПРОГРАЛИ ПРОЦЕС.

В днях 8, 9 і 14 листопада відбулася судова розправа між двома членами Собору св. Покрови в Вінніпегу, пп. Й. Богоносом і Г. Бугерою, й Українською Греко-Православною Церквою з одного боку та П. Маєвським і урядом Собору св. Покрови в Вінніпегу з другого, й закінчилася тим, що суддя видав вирок проти запізваних, — то є проти Маєвського й урядників Собору.

Суддя рішив, що Маєвський не є священиком Української Греко-Православної Церкви в Канаді та що він не має в ній жадних прав, і видав заборону (інджонкшин), що він не може відправляти в жадній церкві, що входить в склад Української Греко-Православної Церкви в Канаді, включаючи Собор св. Покрови в Вінніпегу. Рішенням суду Маєвський є також зобовязаний звернути антимінс Консисторії. Суддя рішив, що Собор св. Покрови в Вінніпегу входить в склад Української Греко-Православної Церкви в Канаді, а не є якимсь незалежним церковним тілом, і тим самим в нім може служити лише священик, що є в складі духівництва Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Рішенням суду всі кошти процесу має заплатити Маєвський та урядники Собору, що піддержували Маєвського на перекір законній церковній зверхности

Історія процесу.

Процес проти Маєвського набрав широкого розголосу, про нього сторонники Маєвського поширювали й дальше поширюють ріжні баламутні вісти, й тому на місци буде пояснити, як справа в дійсности малася, та про що в процесі ходило.

Як відомо, на Семім Соборі в Саскатуні, 1935, було відкрито, що Маєвський провадив конспірацію, щоби спровадити для Української Греко-Православної Церкви в Канаді нового епископа з Польщі. Собор мав за це Маєвського судити, але Маєвський просив о. Владику та інших членів Собору, як о. Савчука, Гео. Підлубного, Гриця Кудрика та інших, щоби вони вступилися за ним на Соборі, а він своєю дальшою діяльністю й поведенням направить зло, яке заподіяв. Особливо щиро просив Маєвський о. Владику. Він признався, що його відношення до нього не було таке, як повинно бути відношення священика до свого архипастиря, — до чого він впрочім признався також на Соборі (гляди ст. 55 Протоколу Семого Собору), — але рівночасно оправдував себе о тим, що він був під впливом певної особи, яка й заставила його до боротьби в Церкві. Маєвський врочисто прирік о. Владиці, що коли він заступиться за ним на Соборі, і Собор його помилує, він не тільки, що самий поправиться й запрестане вести явну, або тайну боротьбу проти Архиепископа, але також приведе парафію св. Покрови до згоди з Церквою.

Собор послухав просьби о. Владики й зняв справу Маєвського з дальшого обміркування. Але Маєвський зо свого боку не дотримав слова. Він як і змінив в чім своє відношення до Архиепископа та взагалі до Церкви, то тільки тим, що від Семого Собору провадив свою боротьбу проти них вже не тайно, але явно. Не помагали ні напімнення, ні щирі поради, ні переконування так з боку самого о. Архиепископа, як і з боку голови Консисторії тай самої Консисторії, - Маєвський дальше провадив боротьбу проти Архиепископа й проти Церкви, використовуючи для того і сторінки „Рідної Церкви", і проповіди, і приватні листи й розмови, і радіо

Таким своїм поведенням Маєвський остаточно довів до того, що о. Архиепископ видав проти нього, 20 січня, 1937, акт оскарження й дав розпорядження, щоби поставити його під церковний суд, згідно зо Статутом Української Греко-Православної Церкви в Канаді

Оскарження проти Маєвського.

Оскарження проти Маєвського зводилося в скороченню до такого:

Він знехтував розпорядження Консисторії щодо передачі Служби Божої через радіо. Не дотримав слова, даного Архиепископові в часі Семого Собору, що запрестане явну, або тайну боротьбу проти нього та що приведе парафію св. Покрови до згоди з Церквою. - Він поставив себе в небратерське відношення до свого Архипастиря. - Вніс в Церкву двоєвластя і звертався в церковних справах не до свого Архиепископа, а до особи, що хоч давніще мала власть в Церкві, то тепер немає. — Він провадив конспірацію в ціли спровадження іншого і не з ієрархії Української Автокефальної Православної Церкви епископа на катедру Української Греко-Православної Церкви в Канаді. — Він нехтує соборноправність і не приймає рішень церковного Собору, як найвищого органу нашої Церкви. — Він провадив переписку в церковних справах без уповноваження і без відома Архиепископа й Консисторії Церкви з особами цілком чужими для нашої Церкви. — Провадив переписку з митрополитом Василем Липківським, звільненим від церковного проводу й відповідальности за Церкву ще в 1927 році, та вживав листи Митрополита для творення роздору в Церкві та для підірвання авторітету Архиепископа.

Суспенза Маєвського.

Передаючи справу Маєвського Церковній Судовій Комісії для розглянення й вирішення, о. Архиепископ рівночасно заборонив Маєвському виконувати священодійства до часу переведення над ним церковного суду. О. Владика рівнож наказав йому на час такої заборони віддати св. антимінс на переховання голові Консисторії.

Потребу суспензи Маєвського до часу переведення над ним церковного суду, о. Архиепископ пояснював, як слідує:

„Тимчасова заборона священичих функцій — це міра обережности, щоби не дати особі, що покликана до церковно-судової відповідальности, допускатися необережности і потягнути за собою людей своєї парафії і тим спричинити в Церкві неспокій. Така тимчасова заборона є потрібна охорона, як для віруючих, — духовний спокій яких може бути збурений, — так і для самого підсудного, щоб охоронити його від можливости дальших помилок, щоб ізолювати його можливі впливи на шкоду Церкві і не дати йому тяжче провинитися перед нею".

Маєвський суспензи не послухав і антимінсу не звернув. В виду того Консисторія поставила перед Церковною Судовою Комісією два оскарження проти Маєвського від себе, іменно, — що він не послухав суспензи та не звернув антимінсу.

Суд над Маєвським.

Засідання Церковної Судової Комісії в справі Маєвського відбулося 17 березня, 1937, в Вінніпегу. Маєвський на суд не явився, ані не подав причини своєї відсутности. Тому Церковна Судова Комісія в його неприсутности ввійшла в подробиці всіх оскаржень проти нього та провірила всі докази й документи предложені оскаржуючою стороною.

По переслуханню Церковна Судова Комісія видала рішення, щоби Маєвського виключити зі складу духівництва й членства Української Греко-Православної Церкви в Канаді, й передала це рішення Консисторії, а Консисторія Впреосв. Архиепископові Іоаннові. О. Архиепископ затвердив рішення Церковної Судової Комісії та заявив, що Маєвський не має дальше права вважатися за священика Української Греко-Православної Церкви в Канаді, ані виконувати дійства такого священика.

Вирок Церковної Судової Комісії, затверджений о. Архиепископом, був поданий до відома так Маєвському, як і урядові парафії, але вони не звертали на нього уваги й Маєвський відправляв в Соборі дальше. Це власне довело до процесу в цивільнім суді.

Чому проти Маєвського й уряду Собору виточено процес.

Собор св. Покрови в Вінніпегу був побудований не лише людьми з міста Вінніпегу, але православними українцями з цілої Канади. Він організувався і будувався, як катедра епископа нашої Церкви, як осередок цілої Церкви. Як такий, він являється майном всіх православних українців в Канаді, являється власністю не самих вінніпегських членів його, але цілого українського православного загалу в Канаді, який жертвував на нього гроші. Коли ж уряд парафії св. Покрови дозволив Маєвському відправляти в Соборі вже після того, як Маєвський перестав бути священиком Української Греко-Православної Церкви в Канаді, то тим самим дав доказ, що він хіба вважає Собор св. Покрови в Вінніпегу як не за свою приватну власність, то що найбільше за власність тих немногих його членів, що тримають з Маєвським, а не за власність всіх його правних членів, що зложили на його будову гроші та що остали вірні Українській Греко-Православній Церкві в

(Продовження на стор. 2-ій)

МАЄВСЬКИЙ І УРЯД СОБОРУ ПРОГРАЛИ ПРОЦЕС.

(Продовження зо стор. 1-ої).

Канаді. Що більше, поведення уряду ясно свідчило, що він вважає парафію при Соборі св. Покрови в Вінніпегу не за складову частину Української Греко-Православної Церкви в Канаді, але за якусь незалежну громаду, що може дозволяти служити в Соборі навіть чоловікові, що не тільки не є священиком, але навіть членом Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Щоби захистити права правних членів Собору так в Вінніпегу, як і по цілій Канаді,—двох членів оснувателів Собору, Й. Богоніс з Вінніпегу, й Г. Бугера з Дуфрост, Ман., як рівнож законний провід Української Греко-Православної Церкви в Канаді, внесли 15 травня, 1937 р. просьбу до цивільного суду, щоби він заборонив Маєвському, як виключеному священикові, виконувати функції священика нашої Церкви та щоби примусив його звернути антимінс, а урядові парафії св. Покрови в Вінніпегу щоби заборонив держати Маєвського, як пароха Собору.

Оборона Маєвського й уряду Собору.

У відповідь на оскарження Маєвський і уряд парафії внесли через свого адвоката Бергмена, 2 червня, 1937, оборону, в якій заперечували майже вловні все те, що проти них було сказано в позові. Вони заперечили, **що Маєвський був коли небудь священиком Української Греко-Православної Церкви в Канаді;** заперечили, **що парафія св. Покрови в Вінніпегу є, або коли небудь була складовою частиною Української Греко-Православної Церкви в Канаді:** заперечували, що Архиепископ, Консисторія та Церковна Судова Комісія виключили Маєвського зо складу духівництва Української Греко-Православної Церкви в Канаді; заперечували, що **Богоніс і Бугера є, або коли небудь були членами парафії св. Покрови в Вінніпегу;** заперечували, що Маєвський вживав, або вживає антимінсу Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Нтомісць Маєвський і уряд парафії твердили, що Архиепископ Іоанн Теодорович, члени Консисторії і члени Церковної Судової Комісії та всі ті, що з ними тримають, відступили від віри, обрядів, навчань, канонів, дисципліни і практик Української Греко-Православної Церкви в Канаді, зірвали звязь з Українською Автокефальною Православною Церквою на Україні і старалися підчинити Українську Греко-Православну Церкву в Канаді царгородському патріярхові.

В своїй обороні Маєвський твердив, що його виключення з рядів духівництва Української Греко-Православної Церкви в Канаді є неважне з таких причин: Церква (казав він) не має права підносити проти нього такі обвинувачення, як підносила, ані не має права його за них судити; **Церква не має права священика усунути, або виключити, ані не має права настановляти церковний суд, щоби священика судив;** церковний суд не поступив згідно з канонами Церкви.

Контрпозов Маєвського.

Крім оборони, Маєвський вніс ще й контрпозов проти позиваючої сторони, Архиепископа і церковного суду, але не проти п. Г. Бугери. Цей контрпозов він вніс в імени своїм власнім та в імени **всіх членів** Української Греко-Православної Церкви в Канаді, крім Архиепископа о. Іоанна, членів Консисторії та членів Церковної Судової Комісії. (Коли і як Маєвський дістав повновласть від **всіх членів** Української Греко-Православної Церкви в Канаді вносити в їх імени контрпозов проти вичислених осіб, — не питайте, бо не знаємо).

В контрпозові Маєвський домагався, щоби суд признав його повноправним священиком Української Греко-Православної Церкви в Канаді, щоби признав незаконним і неважним його виключення з Церкви (в своїй обороні Маєвський твердить, що він ніколи не був і не є священиком нашої Церкви, отже як може протестувати про виключення його з тої Церкви, до якої він ніколи не належав?), та щоби проголосив, що Архиепископ Іоанн, члени Консисторії і члени Церковної Судової Комісії та всі ті, що тримають з ними, виступили з Церкви, не є більше її членами, та не мають в ній жадних прав, а натомісць, щоби суд признав Маєвського та всіх тих, що тримають з ним (отже й деяких членів протестантської церкви, що тримають з Маєвським), за Українську Греко-Православну Церкву в Канаді!

На закінчення Маєвський домагався, щоби суд заборонив всім вище згаданим з позивачої сторони коли небудь в будуччині перешкаджати йому в виконуванню священичих обовязків і остаточно, щоби суд признав йому $50,000.-00 (пятьдесять тисяч доларів) відшкодовання за відібрання йому права давати шлюби (цікаво, кілько він бере за один шлюб, що за чотири місяці — від дня заборони до внесення контрпозову, — начислив аж пятьдесять тисяч доларів?).

Розправа в суді.

Близько півтора року забрало, поки покінчилися підготовчі кроки та прелімінарні легальні перепалки і дійшло до формальної розправи.

Справа в суді прийшла на дневний порядок у вівторок рано 8 листопада і продовжувалася також цілий слідуючий день, і остаточно була відложена до понеділка 14 листопада. Перших півтора дня в суді зійшло на відчитання слідчої екзамінації голови парафії св. Покрови, Г. Блока, та самого Маєвського. Блок й Маєвський, під присягою складали свої зізнання перед адвокатами позиваючої сторони, Гіпом і Арсеничом ще минувшої зими. Адвокати Гіп і Арсенич приняли більшість тих зізнань Блока й Маєвського за основу своїх доказів, так, якби вони були їх власними головними свідками.

На початку розправи запізвана сторона, через свого адвоката Лемонта й члена уряду парафії В. Свистуна, **признала членство так Й. Богоноса, як і Г. Бугери,** члена-фундатора Собору зпоза Вінніпегу, яке підчас слідчої екзамінації сторона Маєвського під присягою заперечувала.

Другого дня розправи коло полудня почалося переслухання адміністратора Церкви о. С. В. Савчука, а над вечір адвокат противної сторони Лемонт взяв його на перехрестну екзамінацію. Підчас переслухання о. Савчука **судця відкинув цілий контрпозов Маєвського, як безпідставний і неоправданий.**

В понеділок, 14 листопада перехрестна екзамінація о. С. В. Савчука мала продовжуватися дальше, однак адвокат Церкви Гіп поставив з самого початку питання, чи на місци є в виду предложених досі доказів протягати дальше справу, тимбільше, **що сама оборона Маєвського ставить твердження, що він ніколи не був, ані не є священиком Української Греко-Православної Церкви в Канаді.** Суддя з тим погодився і відразу приступив до проголошення вироку. Зміст вироку вже подано на вступі цеї статті.

Що говорилося по розправі.

Помимо того, що рішення судді було видане в присутности адвокатів заінтересованих осіб і великого числа людей, хтось зараз пустив „потішаючу" вість, між прихильниками Свистуна й Маєвського, немов би то суддя Донован сказав, що він не може рішати цеї справи й треба, щоби її рішав апеляційний суд. Не треба й казати, що така потіха не мала найменшої підстави. Суддя справу **вислухав і дав своє рішення,** а щодо відклику до апеляційного суду, то це право прислугує кожному, хто програє справу в нищому суді й хоче запробувати щастя у вищому.

Зараз на другий день по розправі розійшлася по місті ще одна „качка", яка показує наївність, як не що більше, деяких людей, що тримають зо Свистуном і Маєвським, як також спосіб, в який дехто пробує несвідомих людей баламутити. Іменно говорилося, що о. Савчук мав нібн ходити до католицьких епископів і просити, щоби вони вплинули на суддю Донована, що є католиком, абн він видав вирок проти Маєвського, що він і зробив. Говорилося також, що Маєвський тому програв, бо Консисторія підкупила суддю і він прихилився на її сторону. Коли справді є хтось, що вірить в таке говорення, то приходиться сказати, що дурні на світі ще дійсно не перевелися.

Архиепископ хотів говорити з Маєвським.

В часі судової розправи Архиепископ о. Іоанн був в Вінніпегу. На третий день по розправі, в середу 16 листопада, він переказав Маєвському, що має йому дещо сказати, отже хай прийде того дня вечером до п-ва Циганевичів, членів Собору. Щоби Маєвський не міг опісля приписувати о. Владиці такого, чого він йому не говорив, о. Владика взяв з собою, як свідка, адвоката Церкви, п. Арсенича. Маєвський не хотів говорити при свідкові й о. Владика сказав, що коли він не хоче говорити в присутности п. Арсенича, то розмова може відбутися в присутности о. Савчука.

На це Маєвський заявив, що він може говорити з о. Владикою тільки в чотири очі, на що о. Владика не міг погодитися, й на тім розійшлися. Маєвський отже навіть не знає, що о. Владика мав йому сказати.

Маєвський і уряд парафії внесли відклик до вищого суду.

Маєвський та уряд парафії св. Покрови заявили, що вони вносять відклик проти рішення судді Донована до апеляційного суду Манітоби. Кількох прихильників Маєвського були проти відклику, бо знають, що він їм нічого не поможе, але Свистун переконав їх, що відклик не буде дорого коштувати, а може вони на ньому ще й зароблять. Може й так, бо як довідуємось, деякі особи вже зложили по 25 доларів на кошти дальшого процесу.

До часу переслухання справи в апеляційнім суді вирок судді Донована буде в завішенню.

КОРОТКІ ВІСТИ ЗО СТАРОГО КРАЮ.

— В Зарічу над Прутом хтось застрілив на дорозі солтиса (війта) Василя Обідняка.

— Помер о. Николай Лопатин, парох в Журавцях, пов. Рава Руська, на 66 р. життя.

— Микола Горбай, селянин з Горіглядських Одай, пов. Товмач, повісився з розпуки, що з його вини згинула корова його брата, яку він пас на конюшині.

Володимир Островський.

ПІД ЗНАМЯ ХРЕСТА.

(Повість з часу охрещення Руси-України в 988 р.).

(Продовження).

Але Тихоші нічого більше й не треба було! Він частину юрби переконав. Досить було для нього на перший раз. Миттю змішався в масі людей.

І не зауважив, як кілька пар очей пильно стежило за ним. А найпильніше „вушники".

VI.

Ніжно, як Божий омофор, спочило над Київом темно-оксамитне небо. Зірки повиходили з найглибших своїх закутин, пильно вдивлялися в київські гори й таємничо моргали одна одній. Молоденьке листя заснуло на гилках і снило казку весни. Тиша чуйно стояла на сторожі життя.

Але в Києві не було так спокійно, як на небі. В ньому варилося кипіло, як у киті. В багатших і в бідніших хатах усе ще говорили люди про приняття грека.

Навіть у княжій палаті не було спокійно. Старий Добриня так загнівався на свого сестринця-князя за пишне приняття філософа Кирила, що непомітно висмикнувся з терему й пішов до дому, хоча добре знав, що Володимир захоче побалакати з ним. Поволі зібралося в нього з десяток найближчих його приятелів. Були це словяни, ревні погани, схвильовані й подратовані.

— Осмішує себе Володимир! — кинув один з бояр.

— О, — вїдливо підхопив другий, — таким друзям, як греки, треба почестями всі шляхи встелати! Хе-хе-хе!

— Ми думали, — додав третій, — що Володимир буде розумнішим за своїх братів Ярополка й Олега Овруцького Обидва врадили богів і обидва пішли в могилу. Наука добра. Та Володимир своє. Забув, що боги й ми помагали йому сісти в Києві. А хто посадив, може й скинути...

Добриню ці слова болюче вразили. Старий, хоч і гнівався на Володимира, що прохолов до богів, думає змінити віру й понизився перед греками, але любив його, як рідного сина. І ніколи б його не кинув.

— Нехай би Володимир і стелився перед греками рядном, — обізвався ще хтось, — але як би ці греки хоч не кпили собі з нього, не обманювали його!

Старий, з довгою бородою боярин, батько багатьох доньок, кашлянув і лукаво глянув на Добриню.

— Тихоша казав сьогодні людям, що на богів іде смерть. І я йому не дивуюся, — молодий, дурний. Але дивуюся Добрині. Адже ж він дядько Володимирові, міг накрутити йому вуха та повчити його розуму. Чи то вже дівчат у нас нема, що аж віру хоче змінити за якусь царівну?

Добриня пригноблено покивав головою.

— Казав йому, казав! Нічого не помагає. „Я знаю, що роблю", — каже. А що це там, бояриие, казав наш Тихоша? Я щось не зрозумів.

Старий боярин докладно оповів, як промовляв Тихоша біля Перуна й додав:

— Славій аж занедужав. Загибіль Києву віщує.

Моторошна тиша нависла в повітрі.

До пізньої ночі йшла нарада в домі Добрині, як урятувати віру батьків і не допустити до того, щоб у Києві, крім норманів, верховодили ще й греки.

— — — — — — — — — —

В той час, як Віван нараджувався з Кирилом у „грецькому домі", ключниця з захопленням оповідала Олені, як і що говорив біля Перуна молодий боярин Тихоша: „І на богів приходить смерть!" — гукнув він.

Олена стревожилася.

— І не кинулися на нього, не набили його?

— Ні. Кричали йому: „Правда!" А Славій, як прийшов додому, то з горя аж зліг...

— Ти правду кажеш?

Ключниця перехрестилася.

— Вірю! Іди.

Врадувана Олена знову пішла до кімнатки з образами й довго молилася за навернення любого Тихоші, за наближення перемоги хреста над Перуном.

— — — — — — — — — —

Відхочивши після турбот дня, Володимир, коли смеркалося, покликав Сердегура, що дбав за спокій не лише в Києві, але й в цілому князівстві.

— Я мушу знати, — звернувся до Сердегура, — що сьогодні ділялося в Києві, що казали люди. Розумієш? Усе мушу знати — добре й лихе. Нічого не скривай.

Сердегур низько вклонився й, зіщуливши мишині очі, говорив сталевим голосом, немов рубав мечем по залізному щиті: про ворожість людей до греків, про нарікання на князя за гучне приняття Кирила, про забування богів і можливість бунту, а на закінчення додав:

— Але й диво дивне сталося. Якби очі не бачили, вуха не чули, не повірив би.

І оповів про виступ боярина Тихоші проти Славія. Особливо сильно підчеркнув, як зручно Тихоша доказував, що Володимир усе робить для добра народу, та як сказав, що й на богів приходить смерть.

— І на богів приходить смерть! — повторив Володимир у глибокій задумі.

В його голові промайнули оповідання бабуні Ольги про Грецію; виринуло в памяті все те, що бачив він у часі походу в Червені й Перемишлі, а при повороті й в маленькому городку Холмі, де вже милували зір гарні церкви й люди жили новим життям; згадалися йому й християни Скандинавії, куди він утік від Ярополка й де знайшов поміч, що привела його на київський „стіл"...

Сердегур мовчки чекав, аж князь промовить.

— Не маю щось у памяті того боярина Тихоші! — нарешті обізвався Володимир. — Поклич його до мене.

Коли за якийсь час увійшов Тихоша, Володимир змірив його з ніг до голови гострим зором і пильно глянув йому в лице.

— Ти, бояриие, християнин?

— Ні, великий князю.

— Не християнин? Якже ти говорив сьогодні про смерть богів?

— Якщо я образив богів, то вибач мені, великий князю! Але говорив я те, що казав мені мій розум. З висохлої криниці ніхто вже води не напється...

— Що це значить? — ще пильніше вдивився в нього Володимир.

— Щоб наше князівство було сильне й багате, треба нам більше розуму Славій не дасть нам ні світла для голови, ні живої води для серця.

Суворе Володимирове обличчя ожвилося.

— І не гадав я, що маю такий самоцвіт у княжій шапці. Будь, Тихоша, моїм другом і помагай мені!

Тихоша спалахнув від щастя.

— Наказуй, великий князю, все зроблю!

Володимир, поміркувавши хвилину, сказав по-батьківськи:

— Ти молодий, а старші бояри заздрісні. Тож не лізь їм в очі. І про те, що тут чув, нікому ні слова не кажи. Як буде треба, покличу тебе. А як би мав щось пильне до мене, скажи Сердегурові.

Поклав Тихоші на плече свою міцну руку.

Іди й роби своє діло!

(Дальше буде).

ДРІБНІ ВІСТИ З ПОЛЬЩІ.

— В Ромашівці, пов. Чортків застрілилась дідичка Казимира Рудрофова. Перед кілька літами застрілився її чоловік.

— Суд в Стрию засудив о. Дочилу, пароха Ріпчиць, на 7 місяців вязниці за те, що той викинув за двері громадського післанця, що поводився не так, як повинен.

— Почав у Львові виходити фаховий орган українських ремісників — „Новітний Ремісник".

— В Луцьку на Волині засудили за комуністичну роботу Хведчука на 6 літ, Висюру й Дацюка на 5 літ, Мельничука і Михалюка на 4, Теклю Хведчук на 3 роки, Ковальчука й Антоняка на 2 роки вязниці.

— В Стрийщині з початком жовтня було багато ревізій й арештувань. В Олексичах і Дашаві арештували 22 особи. Причини поляки не оголошують.

— В селі Болотно, пов. Кобринь, злодії вкрали з православної церкви 200 золотих.

— На Поліссю великі пожежі. Погоріло багато сіна.

— В Берестю другий раз зацвили каштани.

— Сторож поля борщівського двора, Іван Гриник, заснув на полі. До нього прийшов його приятель Василь Ключук і закликав по імени. Гриник зірвався і напів сплячий стрілив, вбиваючи приятеля. Суд Гриника увільнив.

— В селі Володж, Березівський повіт, в свято Чесного Хреста, мали поставити памятний Хрест на памятку Хрещення України. Однакож того дня приїхала поліція з письмом від старости і заборонила ставити Хрест. Кара за непослух означена в письмі на 3 місяці тюрми, або 3000 зол. Українського Хреста бояться!

— В Залізцях Нових, пов. Зборів було свято Хрещення України. Академію, що мала бути по Богослуженню, зборівський староста заборонив.

— Парох Стумилова о. Іванчук відправив богослуження перед домовиною, на якій була стрілецька шапка (символічна домовина) і за те засудили його на 250 зол. кари і кошта.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
релігійно-громадський часопис для народу
„Ш Л Я Х"
що його видає Товариство ім. Петра Могили в Луцьку, на Волині
„ШЛЯХ" виходить тимчасово один раз на місяць, числить 16 сторін друку й відзначається багатим змістом та ілюстраціями.
Передплата за 12 чисел в рік виносить **один долар,** або його рівновартність в злотих.
Замовлення й гроші слати на адресу:
"SZLACH",
ul. Lubarta 10, Luck na Wolyni.
Poland.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ДЕЩО З ШИРОКОЇ ПОЛІТИКИ.

Французькі газети оповідають, що коли зійшлися Гітлер і Чемберлейн для обговорення судетської справи, то найперше Гітлер спитав Чемберлейна: „Чи британський уряд визнає засаду самовизначення націй?" Коли визнає, то можна починати балачку про судети.

Франція мала в Німеччині добре наладнану шпіонську машину. Вона знала дуже точно, що в Німеччині діється. Однакож коли прийшла на чергу судетська справа, урвалися всі вісти від французьких агентів з Німеччини. І французи вже не знали, що в Німеччині діється.

Виявилося, що німці знали добре про французьку розвідку (шпіонську) машину в Німеччині, але вдавали, що не знають. Аж коли було треба, німці поарештували всіх французьких шпіонів і тяжко покарали, а 16 німців, що служили французам, пішли на гільотину (їм втяли голови).

Справа кольоній, це важна справа для кождої держави на світі. Звороту кольоній хоче Німеччина, однакож задержати кольонії хоче кожна держава, що їх має.

Простір кольоній 9-ох держав (7 европейських, 1 азійська, 1 американська) виносить 57,328,000 квадратових кільометрів, з 658 мільйонами мешканців. Значить — 43 проц. земного простору з 31 проц. земного населення творять кольонії. Простір всіх кольоній 5 разів більший від Европи. Щодо поодиноких властителів кольоній, то:

Англія має 57,6 проц. кольоніяльної території і 63,3 населення.
Франція 2,7 проц. тер. і 9.9 населення.
Італія 5,9 тер. і 1.2 населення.
Бельгія 4,3 тер. і 1,9 населення.
Голяндія 3,6 тер. і 9,4 населення.
Португалія 3,6 тер. і 1,3 населення.
Зл. Держави 3,2 тер. і 2,3 населення.
Еспанія 0,6 тер. і 0.2 населення.
Японія 0,5 тер. і 4,6 населення.

Це все кольонії, що від держав, які є властителями кольоній, є далеко.

Однакож є ще другий рід кольоній — що входять тісно в межі держав. Кожний нарід, над яким другий нарід панує, є кольонією. Придніпрянщина є кольонією Рабіновичів; західні українські землі є кольоніями поляків; українська Буковина і Бесарабія є кольоніями румунів, і таке з укаїнцями чи другими народами, над якими панують чужі. Це також кольонії.

На нарадах про судети Гітлер і Чемберлейн говорили через переводчика. Гітлер не вміє мови англійської, а Чемберлейн очевидно не вміє по німецьки. Мусоліні говорив з учасниками нарад в їхніх мовах, отже не потребував переводчика.

Большевики з Москви плянували перетяти Европу на двоє — від сходу до заходу. Думали перемінити Німеччину на большевію, потім Францію, Еспанію, а там Польщу. Тоді Еспанія була би звязана безпосередно з Москвою.

Нині Европа перетята також на двоє, але на інший лад — Східну і Західну. Її перетинають Німеччина й Італія. На заході більшою континентальною державою є лише Франція, на сході лише Польща. Росія, це покищо европейсько-азійська держава, дотого ж своєю політикою ворожа цілому світови.

Англія поза континентом — це морсько-кольоніяльна держава. Її політика має занадто свою власну лінію. Франція й Польща, як недавні союзниці, нині розбиті. І коли Франція може числити на Англію, то Польща не має на кого числити.

Серед теперішних подій в Европі большевики дістали сильний удар. Головне — їх не запрошено до вирішування чесько-німецької справи, якою вони до того часу клопоталися. Це поставило большевицьку Росію поза рамці европейської політики.

Другий удар вийшов, коли Німеччина забрала Судети. Це ж додало нової сили головному ворогови большевиків. А Франція й Англія з тим згодилися.

Третий удар — це принцип самовизначення народів, що складом політичних подій набирає нині сили серед поневолених народів, в першій мірі українців. А там і других. Коли німецький нарід збирає німців на тій основі, що німецький нарід повинен собою правити, то на такій же основі ставлять і будуть ставити свої домагання всі другі поневолені народи — а в першій мірі великий Український Нарід, якого найбільше під большевицьким панованням. Подія з судетами і рішення в Мінхені пригадало придніпрянським українцям, що большевики словами обіцювали українцям право самовизначення „вплоть да атделенія" (право цілком відділитися, коли б хотіли), а на ділі відібрали всі права і поставили нарід в положення рабів. Пригадало, що большевики українців одурили.

Автономна Карпатська Україна, яку вже нині маємо, — це велика справа не тільки для самих українців, але і для їхніх ворогів — поляків, большевиків, румунів. Визвольний рух, що починається в одній місци, переноситься всюди, де має до того відповідний грунт. Невільник почувши, що десь на світі є воля, буде шукати способів невільничі кайдани скинути. Того боїться і Москва і Варшава.

Зрештою і саме те, що поляки відобрали від Чехословаччини поляків на тій основі, що чужі не мають права над поляками панувати, також пригадує українцям і їхні права до себе самих; і їхній обовязок щобиватися можности бути панами самих себе.

ХОРУГВИ ЧИ ФАНИ?

Багато православних українців були колись греко-католиками й через це зжилися з деякими церковними формами й звичаями, що не мають нічого спільного з православним обрядом. Первісно греко-католицька церква мала чистий православний, східний обряд, але з часом вона присвоїла собі деякі звичаї і обряди від римо-католиків і тепер її обряд не є ні православний, ні римо-католицький. Це признають навіть самі греко-католики, головно ті, що хотіли б, аби в їх церкві затримався чистий східний, православний обряд.

Візьмім на примір хоругви й фани. Люди, що родилися й виросли в Галичині, зжилися з фанами, яких від якогось часу вживає греко-католицька церква. Вони думають, що фани — це є тотожність православного обряду й хотіли б їх бачити також в православній церкві. Одначе фактом є, що фан не знає ні православний, ні греко-католицький обряд. Фани, — це чисто латинська інновація в греко-католицькій церкві. Це признають навіть самі греко-католики. В греко-католицькім місячнику „Нива", що виходить у Львові, в числі за квітень, 1927, греко-католицький священик о. А. Стефанович, в статті п. з. „Хоругви чи Фани?", пише про це між іншим таке:

„Ми бачили до недавна, що в наших церквах уживались виключно хоругви того рода, що на поперечних раменах хреста, завішувались як прапори мальовані на полотнах, або других матеріях образи святих. Такі хоругви відповідали свойому первісному історичному взорови. Звісно, що перший християнський цісар Константин Великий, звернувся був у грізній хвилі в боротьбі зі своїм противником з молитвою до Христа (котрого знав через свою матір) і увидів на небі сіяючий хрест зі словами: „Цим побідиш".

„В ночі явився йому в сні Христос з таким самим знаменем і велів йому такий самий хрест перед своїми військами нести. Константин отже приказав поробити такі хрести, завісити на них прапори і відніс світлу побіду. Таким то чином відповідають наші давні хоругви свому першому взорови, указують на знамя хреста, під яким маємо вести нашу життєву боротьбу, а в образах святих ставимо для неї примір до наслідування.

„Так, мають давні хоругви своє глибоке значіння, а попехтування їх свідчило би хіба, що нерозуміємо їх духа. Та жаль, коли бачимо нині, що старосвіцькі хоругви що раз більше заникають по наших церквах, а нове покоління брацчиків і сестриць огорнула якась дивна манія, справляти для своїх храмів не хоругви, а тільки фани. Це очевидно безглузде і сліпе наслідування латинників, котрі переняли знова цю річ від війська. Розуміється, новий вид фан не відповідає давньому образови християнського прапора.

„Вправді вміщують на великій фані малі хрестики, але недостає в них при головному дереві сущої части вилних рамен хрестів. Тай окручені довкруги дерева образи, а через те і закриті перед очима народу, тратять багато зі свойого релігійного значіння. Коли бачиться таку процесію, то видиться хіба ряд тичок, котрі не викликують у вірних більшого пієтизму. Мені здається, що нова манія є лиш вислідом непорозуміння річи через молодше і непросвічене покоління. По моїй думці річ ця не є в ряді наших церковних обрядових установ так маловажна. Вона має свою історичну, добру і символічну основу, а до того тисячлітну традицію і неповинна так легкодушно і нерозважно затрачуватись. Зберігаймо наші давні святощі і значучі обряди."

Отак пише греко-католицький священик. Думаю, що коментарі не потрібні. Думаю також, що ми православні українці не повинні мати жадних сумнівів, що ми повинні мати в своїх церквах: хоругви чи фани? Коли хоругви мають в нас свою тисячлітну традицію, то чому б ми мали замінювати їх на латинські фани? Отже хоругви, а не фани повинні бути в кожній українській православній, а то й в греко-католицькій церкві.

Свящ. С. Гребенюк.

„БО ХТО ЗНАЙШОВ МЕНЕ (БОГА) — ТОЙ ЗНАЙШОВ ЖИТТЯ І ОДЕРЖИТЬ ЛАСКУ ВІД ГОСПОДА"

(Прип. Сол. 8, 35).

Василіяне бразилійські видають релігійний місячник, який до недавна звався „Український Місіонар у Бразилії", та тепер зветься „Український Місіонар Пресвятого Серця Ісуса". В тім то „Місіонарі" ч. 3 з цего року (1938) в статті „Ювілей Ісусового Серця на землях України" є написано ось таке:

„...Доки східні землі були злучені з церквою католицькою під видимим головою папою римським, доти процвітало тут життя духовне, доти видавав схід мужів святих, вчених як Василіїв Великих, Григоріїв Назіянзенських, Атаназіїв, Золотоустих, Кирилів Александрійських і Єрусалимських, Дамаскинів, Епіфаніїв і т. д., з котрих одні неустрашимо боронили св. кат. віри і церкви, а другі плекали з цілим пожертвованням життя монаше і аскетичне-духове. Тому і не дивно, що тоді східні святі Вітці були головними ширителями і оборонцями всього, що католицьке, як рівно ж і не не диво, що тоді недоступні пустині й вертепи заповнялися тисячами людей святих, що своїм життям, наукою й чеснотами представляли живий образ науки Євангельської.

Бо і коли ж повстало більше монастирів мужеських і жіночих на сході, як не за часів єдности церковної? Коли появилося більше пустинників, як не тоді коли схід підлягав у покорі і послусі Христовому Намісникові — папі римському? Справді цей протяг часу від Христа, аж до девятого століття був правдиво віком святих, віком життя духовного, віком найсвітлішого розвою і розквіту. Коли однак звязь між сходом і заходом, себто послух для Христового Намісника на землі, зачала слабнути, ослабло рівночасно і життя духове на сході, аж коли схід зірвав таки цілком свою злуку з Намісником Христовим, тоді життя духовне цілком заснітилося, показуючи цим наглядно, які правдиві є слова Христові.: „Як галузка не може родити овочів, коли не лишиться на дереві, так і ви, коли не лишитеся в Мені".

Ось так пише „Український Місіонар у Бразилії"! Та коли б писав так лише він сам, а у Канаді Василіяне писали б інакше, то не було би потреби про це писати у „Вістнику"". Але наука наших Василіян і взагалі усеї греко-католицької церкви є всюди однакова, — в Галичині, Канаді, чи Бразилії, — то не від річи буде нам над таким писаням застановитися і розглянути чи воно є дійсно так, чи не так?

Попробуймо проте зробити малий аналіз на підкладі Письма Божого, а Сам же Ти Господи допоможи нам у тім.

Каже згаданий „Місіонар", що аби між нами „цвило життя духовне" і щоб ми „своїм життям і чеснотами представляли живий образ науки Євангельської", то до цего конечно треба „підлягати у покорі і послусі Христовому Намісннку — папі римському"! Слухайте, люде добре, — не одним ухом, але обома! Бо святий Яків апостол каже цілком інакше. Він каже так: „Всяке добре даяння — і кожний дар звершений (досконалий) походить, (спливає на нас) від Отця-Світла", то є — від небесного Бога-Отця, до котрого нам казав молитися сам Ісус Христос, коли навчав нас молитви Отче наш. І от яке диво! Таж ті, що пишуть той „Місіонар" на кожній Службі Божій читають наведений цитат св. Якова в мові церковній: ... яко всяко даяніе і всяк дар совершен свыше єст, сходяй от Тебе, Отца-Світов..." (Яків 1, 17) а зараз по Службі Божій пишуть в своїм „Місіонарі", що всяку побожність, святість, життя духовне роздає „Христовий Намісник", і то лише тим, що йому „підлягають в покорі і послусі"!

І в молитві нашій щоденній „Царю небесний" також кажеться, що Дух Святий есть подателем життя духовного, а василіянські редактори, що рівнож ту молитву мовлять, пишуть, що папа є таким подателем. На таке, то кожний скаже: Дивне диво — не знати „чи їм заступило, чи що"? І сам Христос каже: „Без Мене не можете зробити нічого (доброго)" (Ів. 15, 5). Опираючись на цих словах Христа, скажемо сміло і певно, що ці славні і святі мужі і учителі Церкви осягнули велику свою святість, науку, побожність і силу свого духа від Бога, а не від яких там папів, з котрих многі самі були великими грішниками, розпусниками, убійниками і всякими проступниками. Тож само собою зрозуміле, що ті святі учителі Церкви, знаючи добре науку Письма Святого — багато ліпше ніж василіянські редактори „в послусі і покорі" били поклони перед Богом, а не перед папою, так як і ми за їх прикладом робимо — „Писано бо: Господу Богу Твоему кланятися і Йому одному служити меш" (Мат. 4, 10). Тільки одні католики „кланяються і служать" двом Богу — і папі а папі ще більше як Богу. І деж таке могли робити великі східні учителі Церкви? Ось так католики нехтують правду Письма Святого! А що папа не є ніяким „Намісником Христа", о тім широко оповідає книжка „Чужа Рука", яку кожний українець може читати з великим пожитком і поученням. Її видало видавництво „Вістника", — тож читайте її, а тимчасом ми ще тут розглянемо, чи то правда, що „коли схід зірвав таки цілком свою злуку з „Намісником Христовим" тоді життя духовне (на сході) цілком заснітилося", як каже наш знакомий „Місіонар".

Коли глянемо в історію Українського Народу, то побачимо, що католики не мають підстави таке говорити, як говорять. Почавши від Ярослава Мудрого — сина Володимира Великого, аж до наших часів Український Нарід все був побожним і богобоязним, хоть він „цілком зірвав свою злуку з „Намісником Христовим". **Але своєї злуки з Богом він не зривав ніколи.** Доказом того є безчисленні церкви, монастирі, відпустові місця, каплиці, хрести придорожні. Вони свідчать і до нині о його великій побожности. Князі наші щедро вивіновували і удержували всі ті побожні інституції і установи. Гетьман Іван Мазепа посилав свої дари аж до церкви Божого Гробу в Єрусалимі. Наші славні козаки у своїх боях неустрашимо боронили „святої віри православної" і на взір християн перших віків по Христі, клали свої голови за віру, за Христа. Наш нарід терпів страшну турецьку неволю за Христа, проливав свою кров і гинув за Христове Імя. Всі вони наші святі мученики — борці за Христа. А ми з ними одно тіло і одна кров. І той наш нарід таке „життя духовне" задержав аж до нині. Ось тут маємо на доказ оден факт:

Часопис „Новий Час" в ч. 118 приніс репортаж Г. Хорольського, в якому автор наводить отсю розмову з селянами, які йдуть на відпуст до Почаєва. Розмова та попереджена вступом:

„Повз мою хату йдуть валки прочан з найдальших околиць нашої Волині, Полісся, а навіть Холмщини й Підляшша. Всі вони звернені очима й серцем в одну сторону — туди за сотки кільометрів, де на горі Почаївській стоїть чудотворний образ Богоматері... Йдуть знесилені, виснажені, йдуть холодні й голодні. Йдуть босі і незодягнені, йдуть пониженi — несуть своє просте, добре серце Тій, що „Умир наш Бога принесла"... Спочиваючи трохи, на даг[illegible] сидять перемучені постаті селянок [illegible], що віддалене 60 км. за Берестям.

— Скільки днів йдете до Почаєва? — питаюся.

— Як вийдемо раненько в понеділок, то на другий день у вечері будемо на місці... Але то дорога для молодих, а ми вже аж на пятницю, суботу прийдемо...

— І багато вас вирушає з села?

— Хто має силу: всі молоді й старі, такі, що дітей малих не мають.

— А хто ж дома у вас лишається хазяйства доглядати?

— Чергуємось: на цей рік я пішла з дочкою, а на другий, або ще й осінчю піде син з невісткою. Так у кожній хаті.

— Все ж — велика ваша жертва: такий світ піхотою, таке перемучення.

— Але йдемо, щоб серце зміцнити, щоб смуток від серця відігнати, щоб...

— Ну, а люде у вас як? Міняють віру багато?

— Цього в нас нема... Віра наша свята, хто поважиться покинути її? Та коля б хто відважився — його прокляли б! Не вдома, ні! Перед образом Матінки, у святім Почаєві. Вона дає нам радість у смутку — Вона скріпляє наші душі — Вона й покарає відступника...

— Тепер Полісся в моді: Говорять про нього багато, а ще більше пишуть по газетах. Кажуть, що там отак собі, люде перестають бути такими, як були, міняють віру, покидають своє рідне..

— Не вірте цьому, бо то неправда. Тяжко нам живеться. Але маємо надію в Матінки Божої. Вона нас порятує в найбільшій біді, Вона нас кріпить у вірі, Вона дає силу, Вона...

Змучені постаті кінчуть полуденок, хрестяться, моляться: Поблагослови Христе-Боже наш дім і всіх нас вірних!...

Ось дивіть, католики, яка велика побожність і „життя духовне" у тих людей, що не бухають чолом перед „Намісником"!

З поміж многих таких доказів, задля браку місця наведемо ще оден — який посвідчить то саме за всі другі. Тим доказом є „Богогласник", — содержащий пісни благовійныя (пісні побожні) праздником Господським, Богородичним, нарочитих Святих і нікоторим чудотворним Іконам". Той „Богогласник" вперше появився в 18-ім віці. Його уложили рівнож ті, що не гопали поклонів перед папою. Однакож читаючи ці пісні уважно, бачимо, що всі вони овіяні духом великої побожности, хвали Божої, духом любови Бога і ближнього, каяння за гріхи, духом страху Божого і „життя духовного". Ці пісні співаємо і досі, як ми православні, так і наші брати греко-католики, тай співаючи їх подивляємо велику побожність наших батьків-дідів. Та хоть маємо тепер много нових пісень церковних, однак не слід нам забувати і тих старих, якими хвалили Бога наші Батьки, бо це найкрасша по них спадщина. Це також важний документ, що наші Батьки були не католиками, а православними, як згадується в многих піснях.

Ці наведені факти свідчать, що українські католицькі „Місіонарі" пишуть неправду, коли кажуть, що там де нема „Намісника Христового" то там „життя

(Докінчення на стор. 6-ій).

Проф. Олександер Лотоцький.

ХРИСТІЯНСТВО ЗА ЯРОСЛАВА ТА ЙОГО НАСТУПНИКІВ.

(Докінчення).

Серед інших великодержавних завдань Ярослав дістав у спадщину од батька — поглиблення нової віри в новоохрещеному народі. Історичну ролю Ярослава ясно зрозумів уже літописець, що так характеризує значіння діяльности двох перших християнських князів: „якоже бо се нѣкто землю разорետъ, другій же насѣетъ, тако и сей (Ярослав): отецъ бо его Володимеръ взора и умягчи, рекше крещеніемъ просвѣтивъ, сей же насѣя словесы сердца вѣрнихъ людій".

Уже в сих словах виразно зазначено головний напрям діяльности Ярослава, започаткований до певної міри ще його батьком, що набірав дітей, „нарочитой чади" для науки. Ярослав поставив просвітню справу ширше і глибше. Він, по-перше, демократизував просвіту, зробивши її приступною не лише вибраному й обмеженому колові „нарочитой чади", але й усім, хто мав спромогу і хотів її засвоїти.

Разом із тим робив Ярослав заходи і для утворення кадрів духовенства для новоохрещеного народу. Літопис (р. 1030) свідчить, що Ярослав, прибувши до Новгороду, наказав зібрати зпоміж дітей старост та священиків 300 дітей щоб учити їх по книгам. Оскільки дітей „нарочитой чади", вищої суспільної класи, учено, правдоподібно, для потреб державної адміністрації, остільки щойно згадані діти більш демократичних станів мали утворити кадр кандидатів нсвященства. Для тої ж цілі мусіли бути школи при архієрейських катедрах. Могли навчати дітей і приватні люди, що заводили у себе приватні школи, — в одній із таких шкіл учився св. Теодосій печерський у Курському.

За Ярослава християнство вже пустило коріння в свідомості бодай певних кругів тодішнього громадянства, і треба було вжити планових заходів для поширення освіти, щоб ту свідомість поглибити. Для того в першу чергу треба було створити книжку, як основну підставу освіти. Ярослав, що здобув в історії назву Мудрого, виявив зрозуміння тих завдань, що стояли перед ним в освітній справі. Як свідчить літопис, „бѣ Ярославъ любя церковныя уставы и попы любяще повелику, излиха же вѣ любяще черноризьцы и книгамъ прилежа, почитая часто въ день и въ нощи; и собра писцѣ многы и прѣкладаше отъ грекъ на словеньскый языкъ и писия, и списаша многы книгы, ими жо поучаються вѣрніи людье и наслаждаються учення божественнаго гласа".

Списування книг, про яке тут говориться, провадилося, правдоподібно з перекладів болгарських. Для руської церкви надзвичайно сприятливою обставиною з погляду засвоення освіти було те, що вона одразу могла скористуватись багатим книжним матеріялом у близькій до зрозуміння мові, — такої сприятливої обставини позбавлені були інші славянські народи, що дістали охрещення з Заходу. Церква болгарська, що повстала на сто літ раніше, за часу охрещення Руси вже мала богослужбові книжки в мові славянській та значне церковне письменство; особливо в „золотий вік" болгарського письменства за царя Симеона зібрано було багатий книжний матеріял, що був придатний для переписування на Русі. Рукописи, що заховалися з XI в., походять з болгарських Симеонової доби. Звідси ж могли прибути на Русі ті „писцы многи", що списували книги та могли перекладати з грецького. Як видно з наведеної цитати, Ярослав організував перекладання на мову славянську тих грецьких книг, в яких почувалася потреба на Русі, але яких не було, чи трудно було здобути з Болгарії.

З того всього надбання книжного утворилася певна книгозбірня, яку Ярослав уважав за найвідповідніше умістити в ново збудованому осередку церковному — в церкві св. Софії: „Многы (книги) написавъ, положи въ святѣй Софьи — церкви, юже созда самъ". Бібліотека ся мала виконувати надзвичайно важливу і ріжносторонню місію. Вона давала матеріял не лише для читання усім, хто бажав сього, але й для списування — для дальщого розмноження книг та для поширення їх серед письменних людей.

І серед наступників Ярослава, князів руських, було досить людей, що визначалися прихильністю до освіти, замилуванням до книжки. Для вел. кн. Святослава пороблено списки знаних збірників 1073 та 1076 рр.; книголюбцями були князь Володимир Василькович, Володимир Мономах та його батько Всеволод, „иже, дома сѣдя, изумѣяше пять язик". Для таких книголюбців переписувалися Златоструй царя Симеона, переклади і твори Йоана, екзарха болгарського, Константина, еп. болгарського, Климента, еп. словенського, та ін. Хоч як багато знищено було книг у часи нищення церков, манастирів та цілих міст, але й по тих рештках книжного багацтва, що дійшло до нас, можемо до певної міри уявити, які значні скарби книжні були для освіти старих книголюбців.

Щодо рівня сеї освіти висловлювалися в науковій літературі ріжни погляди. Історик XVIII ст. В. Татищев, що користувався літописними списками, які не дійшли до нас, говорить, що ще з початку християнства на Русі „науки не токмо читать і писать, но языковъ, — греческаго отъ самаго прiятія вѣры Христовой, а потомъ и латинскій язык введены и многія училища устроены билы." Але досить вже доведено, що твердження цього історика приймати треба з великою обережністю. З другого боку, проф. Є. Голубинський на підставі тих літописних даних, які тепер маємо, приходить до висновку, що освіта в той час була простою лише грамотністю, а то мали таку освіту лише городяни та духовенство, а серед решти населення і проста грамотність була винятком. Про пересадність сього погляду говорить досить багато література, що доховалася з даної доби. Сі скарби літературні позволяють думати, що хоч як ще недавня була християнська культура серед тодішнього громадянства, освітній рівень його все ж не можна за надто низький уважати.

ЧИ НОВИЙ ГОЛОД В СССР?

Совітська преса, що досі вихвалювала бундючно, що наказ Сталіна, осягти 6—7 міліярдів пудів збору збіжжа на рік, виконано, раптом мусіла визнати, що посуха знищила збіжжа в цілій низці областей, та що жнива випали лише краще ніж в голодові роки царської Росії „Ізвестія" з 27 жовтня пишуть: „В цім році була вимкова посуха особливо в південно-східних і почасти в центральних районах СССР. На південнім сході було дощу протягом літніх місяців о половину менше пересічної річної норми..." Засоби до поборення посухи зазначені в указі московського уряду зраджують, що шкоди заподіяні посухою збільшили в значній мірі самі методи московського бюрократичного хліборобства. З того, що наказано, звичайно під загрозою кар, робити, видно, чого досі не робилося. А саме наказано орати, скородити і сіяти в найкоротші речинці. Додержувати суворо належну глибокість оранки, затримувати топлення снігу, збільшити кількість штучних погноїв, постачати в свій час паливо для хліборобських машин та збільшити їх число, збільшити площу засіву проса, що краще ніж інше збіжжа витримує посуху, поборювати бурянн і т і. Але попередній досвід совітської рекордоманії довів виразно, чого варті московські бюрократичні укази та їх виконання галапасними „знатними" людьми. Области навіщені посухою мають справді лише більші чи менші меншини українського населення, але кожна хліборобська катастрофа в СССР е, незалежно від того, де вона відбувається, перед усім катастрофою України, з якої московський уряд стягае в першу чергу збіжжа для свого війська, бюрократії та для загрожених районів з московським населенням. Очевидно, що розрухи та збройні сутички, про які повідомляла преса з України, мали місце наслідком особливо жорстоких реквізицій збіжжа на Україні та його вивезення до Московщини. Голод, який загрожує очевидно Україну протягом цеї зими повинен притягти до себе як найбільшу увагу всіх українців по цей бік кордону та дати спонуку до нової енергійної акції на користь України. (Оніфор).

„БО ХТО ЗНАЙШОВ МЕНЕ (БОГА), — ТОЙ ЗНАЙШОВ ЖИТТЯ..."

(Продовження зо стор. 5-ої).

духовне заснічується". Джерелом того „життя" е сам Бог! І тут Він не потребує і не хоче помочі ніякого „Намісника". З того Джерела-Бога черпали „Воду життя" і наші східні Великі Учителі і Святителі. З того Джерела черпали і черпають й досі всі наші брати-українці православної віри воду святости життя, бо пророк Ісаія кликав всіх, щоб йшли пити тую воду, ще тоді, коли навіть нікому не снилося про „Намісників". Ось його голос:

„Так говорить Господь: Хто хоче пити, йдіть всі до Вод; у кого нема срібла, йдіть, купуйте (без срібла) і споживайте; йдіте, купуйте без срібла і без плати вино і молоко... Послухайте вважно Мене, й їжте добро, а душа ваша нехай роскошує в наїдках масних. Прихиліте ухо ваше і прийдіть до Мене. **Слухайте (Моїх слів), а жити ме душа ваша,** — і дам вам віковічний завіт незмінної милості... (Іс. 55, 1—3).

(Докінчення буде).

Ціни Церковного Світла Пішли в Долину.

Завсігди маємо повний вибір церковних річей на складі.

Пишіть по катальоґ.

В. ЛЕВИЦЬКИЙ — управитель.

Wm. GROSS & Co.

332 MAIN ST., WINNIPEG.

ПЕРШЕ БОГОСЛУЖЕННЯ.

(Келвінгтон, Саск.)

День 2-го жовтня 1938 зістанеться памятним днем для людей у Келвінгтон, Саск. Того дня о. Михайло Фик відправив тут перше українське православне Богослуження. Церква була переповнена людьми. Були гості з дальших сторін, як з Бюкенен, Рами, і Фостон. Замітним було те, що старших людей було мало, за те молоді було дуже багато. Всі слухали Богослуження дуже уважно. Були також греко-католики й римо-католики.

Після Богослуження, всі гості були запрошені на обід до панства Дронів. Підчас обіду люди говорили, як то гарно послухати слів Божих в рідній мові. Це говорили також греко-католики й римо-католики.

Після обіду пан И. Гладій заохотив тамошних людей до дальшої праці, щоби частіше мали такі відправи. На закінчення сказав, щоби нагородити жіноцтво за такий смачний обід в той спосіб, щоби зложити жертви на пресовий фонд „Вістника". На його заклик гості зложили $6.25.

Вірю, що слова Божі, котрі ми почули в рідній мові, будуть довго звеніти в наших серцях. Наука священика збудила багато заспаних сердець.

Учасник.

ПРИМІРНЕ РОДИННЕ СВЯТО.

(Айтуна, Саск.)

З нагоди 50-ліття супружого життя панства Павла й Катерини Левків в неділю 21 жовтня ц. р. родина й поважне число знакомих й приятелів враз з о. Уляном й добродійкою зібралися несподівано з гратуляціями в домі Ювілятів. Ця несподівана мила гостина торкнула стареньких супругів до глибини серця, що аж слів їм бракувало на подяку, а сльози радости й вдячности були свідком їхнього духовного настрою. По коротких особистих желаннях, засіла частина старших гостей ровесників й ровесниць Ювілятів до вечері Отець парох благословив вечерю і підніс тоаст Ювілятам. При кінці вечері о. Улян знова забрав слово, зложив желання від всіх зібраних, вручив дарунки й підніс многоліття Ювілятам, що чесно, вірно, примірно разом прожили під сотні літ. По молитві й відспіванню „Достойно" забрала голос пані Бреда, складаючи побажання Ювілятам й подяку від них та присутних р. Уляному за його цінну промову і завізвала гостей до відспівання „многих літ".

Кромі вище згаданих промовляли пп. Кривий, Рута, Корчинський та принагідно прибувший п. Василь Бурник з Саскатуну.

В часі забави о. Улян представив звичай подібних імпрез й завізвав присутних до жертви на релігійний фонд. Збірку переводив о. парох з п. Мих. Ковалем. Зложили по 1 дол.: Ювілянти Павло й Катерина Левко; по 50цт.: панна Галя Дубровська учителька, панство Дутчишин, пп. Озімбльовські, Мих. Бреда, Б. Бреда: по 40цт.: панство Адольф і Марія Бреда: по 30цт.: Катерина Корчинська, панна Марія Сокотовська: по 25цт.: Василь Павлюст, Микола Бойкович, Микола Корчинський, Стась Левко, Іван Русінко, Текля Дубровська, Йосиф Левко, Мих. Соколівський, панна Леонтович, М. Обух, К. Швед, Мих. Левко, Василь Кривий, Анна Корчинська, Мих. Коваль по 15цт. Олена Коваль, п-на Петруня Кривий, по 10цт. Олекса Павлюст, Іван Корчинський; по 5 ц.: Петро Рута. Разом $8.80

Щира подяка всім тим, що причинились до піддержки релігійної справи, а нашим Ювілятам многі літа.

Учасник.

ПРАЩАЛИ СВОГО ПАРОХА.

(Сучава, Алта.)

Дня 25 жовтня ц. р. наша укр. православна громада в Сучаві зробила працьальну вечерю свому пароховн о. Т. А. Горбаеві. В семій годині вечером зійшлися до помешкання о. Горбая, себто до парафіяльної хати, члени зі своїми господинями, котрі принесли з собою вже приладжену вечерю. Повитавшися з о. парохом і добродійкою, пан Юрій Танасюк, голова громади, сказав коротку промову. Між іншим подякував о. Горбаеві за пять-літню обслугу громади і вручив дарунок від громади о. Горбаеві і пані добродійці, о. Горбай в довшій промові подякував за дарунок і за не сподіванку; так само й пані Горбай.

Жінки тим часом в другій кімнаті прилагодили стіл до вечері. За кільканадцять хвилин всі засіли до стола, що аж вгинався від смачних українських страв. О. Горбай провів молитву і поблагословив страви й почалась вечеря. По вечері було відспівано кілька пісень. Перша була „Де згода в родині". Поміж піснями забрав слово п. В. Фручак. Говорив на тему вечерка. Понім говорив п. Н. Бохонецький, секр. громади. Він згадав між іншим що наша забава не булаби повна, якби ми забули за двох гостей, а ними є „Український Голос" і „Вістник". Він вказав на заслуги тих двох просвітителів нашого народу й просив, щоби щось зложити на пресовий фонд. Присутні зложили $5.30. Жертвували: по 25цт.: о. Горбай, пані Горбай, В. Фручак, пані Фручак, Н. Бохонецький, Соф. Бохонецька, С. Г. Воробець, пані Воробець, Д. Фручак, пані Костинюк, пані Гоцман, М. Сайк, С. Лапік, Д. Танасюк, Ч. Бохонецький, пані С. Бохонецька, П. Горбай, Ол. Бохонецький, І. Гуньчак, пані М. Бохонецька, Володимир Бохонецький і Ольга Бохонецька 15ц.

Потім дальше продовжалася спільна говірка аж поза північ. Відтак присутні попращалися з о. Горбаєм і п. добродійкою желаючи їм щасливої подорожі до Манітоби, тай щастя й здоровля на новім місци. Потім всі розійшлися домів.

Зібрані $5.30 рішено поділити по половині на „Український Голос" і „Вістник".

Михаїл Сайк.

КУПІТЬ СОБІ КНИЖКУ

„ПО СВЯТІЙ ЗЕМЛІ"

яку написав Др. Василь Наливайко в Празі.

Книжка містить 289 сторін друку й 96 світлин — видів зо Святої Землі. Книжка більшого формату, написана на добрім книжковім папері й надрукована читким чорним друком.

Зміст книжки надзвичайно цікавий та повчаючий. Автор книжки пробув 101 день у Святій Землі й не тільки описав докладно всі ті місця, які звидів, але також подав про них багато цінного історичного матеріялу. Поза самий опис відвіданих ним місцевостей, автор подає свої спостереження та описує зустрічі зі звичайними та визначними людьми. Одним словом якнайдокладніше та найінтересніще описує свій стоденний побут в Святій Землі так, що читач має вражіння, немов би він самий подорожував з автором та все те оглядав своїми власними очима.

Між іншим автор описує такі історичні місця: **Місто Єрусалим, Дорогу до Божого Гробу, Церкву Божого Гробу, Хрестний шлях (яким Ісус Христос ішов на гору Голгофту), Йосафатову долину, Мертве море, Йордан ріку, Вифлеєм, Околицю Єрусалиму, Хеврон, Дамаск і інші.**

Книжка з пересилкою коштує $2.00.

Гроші й замовлення слати до Консисторії на поницу адресу:

CONSISTORY OF THE UKRAINIAN GREEK-ORTHODOX CHURCH OF CANADA,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ПРИМІРНІ ХРЕСТИНИ.

(Смокі Лейк, Алта.)

I.

Дня 9 жовтня ц. р., при дуже сприяючій осінній погоді панство Василь і Анна Підручні хрестили свою дво-місячну донечку, Апреліо-Розалію.

Чину св. хрещення і миропомазання довершив тутейший парох, о. Г. Василів, при співучасти великого числа рідні й знакомих, які на цю оказію прибули з досить далеких околиць.

Хресними родичами були д-р Н. Голубіньский з Радвей, пані Р. Говда, з Едмонтону, пан О. Павлович з північної території, Лаклабіч і пані М. Кіндрачук, з Едмонтону.

Зараз по охрещенню гості засіли до столів, де розмовляли на ріжні теми, споживаючи смачні страви. Небракувало й дотепів та спогадів з молодших літ, ще зо шкільної лавки та з Інститутів.

На прикінці пані Янда з Едмонтону, відома зо своєї діяльної праці серед жіноцтва в Алберті, представила присутнім працю нашого українського священства та конечну потребу нових сил, закликала гостей до піддержки Духовного Семинаря, який започатковано від кількох років у Вінніпегу.

До цього заклику гості віднеслися зо щирістю й зложили $12.00. Жертвували слідуючі:

По 1 дол.: панство В. Підручні, п-тво Д. Янди з Едмонтону, панство Кіндрачуки, з Едмонтону, Др. і пані Голубіцькі з Радвей, п-тво Д. Подealюки, пан С. Федорак і панна Вікторія Олійник з Веллінгдон, Др. і пані Говда з Едмонтону, п-тво О. Павлович з Лаклабіч, п-тво В. Федейко з Ст. Мoнкел, панна Петруня Подеалюк з Петфайндер.

По 50цт.: пані Ольга Романюк і пані М. Василів.

За щирі жертви гостям щире спасибіг

II.

Панство Г. Василинчуки дня 8-го жовтня ц. р. справляли хрестини своїй дочці Славці-Евгенії. При вечері о. Г. Василів згадав гостям конечну потребу в священиках місіонарях та в підтримці Духовного Семинаря

До слів о. пароха присутні віднеслися прихильно і жертвували на Духовний Семинар, як слідує:

1 долар панство Г. Василинчуки

По 50цт.: п-тво Гео. і Катерина Сухолотоньскі.

По 25цт.: П. Франчук, Н. Капелюх, Н. Іващук, М. Василинчук, В. Рацой, Т. Дверянчук, Г. Котик, В. Панчишин, В. Гаврилюк, О. Качмер, І. Мінайло

10цт.: Ст. Стогрин. Разом $4.35

Жертводавцям щира подяка.

Присутний.

950-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ РУСИ.

(Вакав, Саск.)

На неділю 9-го жовтня ц. р. в Вакав, Саск. назначено було давно ще в липні, окружне Ювілейне Свято Хрещення України-Руси. В той день Бог дав гарну погоду і на Ювілейне Богослуження зійшлось багато побожних українців, так, що старенька вакавська церковця не могла вмістити в своїх стінах всіх вірних. Половина людей слухала Богослуження в дверях церкви а то й на дворі. Проповідь була про „Роботу Христової Церкви між українським народом", а по закінченню Служби Божої було водосвяття і обхід довкола церкви.

По закінченні богослуження вірні удалися до місцевого Народного Дому на спільний обід, приготований місцевим Союзом Українок і сестрицтвом церкви. Обід в своїй власній громадській салі, прикрашеній гарними декораціями, вишиваними фіранками, з гарнопонакриваними столами та заставленими ріжнородними стравами, був дійсно тою братською трапезою, що не тільки був кормом для тіла, але й для душі. До столів засідали чотири рази і все нові особи, бо на наше свято зїхалися і представники з довколичних громад, а то з Ст. Джуліен, Тарнополь, Елон Крік і Кадворт.

На спільний обід і на концерт загостив також місцевий священик Злученої Церкви, проповідник М. Смит. Він в своїй промові згадав,

що українці зберігаючи і шануючи свою національну культуру, а головно Церкву, вкладають найтревалішні підвалини під канадійську націю й будучність.

В третій годині зачався святочний концерт, а що народу зійшлося так багато, то наша саля Народного Дому показалася за мала і треба було винайняти міську салю. На програму концерту складалось багато точок, та всі побожно-релігійного змісту. О. Майба, наш парох, проводив діточим хором а п. учитель Сарчук мішаним. Крім хоральних виступів і деклямацій, в половині програми промовив наш о. парох на тему ювілею: „Що принесла Христова Віра на Україну як наш нарід її щима і зберігав, а як ми її шануємо". П. С. Михайлюк з Ст. Джулієн говорив про те, як ми в Канаді маємо радіти, що Українська Православна Церква не тільки зберігає святість навчань Христових, але є також носієм нашої рідної культури і є нашою будучністю в Канаді.

Концерт закінчено в 6.30 год. вечера молитвою „Боже великий Єдиний" і обома народніми гимнами українським і канадійським.

На цім місци я хочу дати признання делегатам сусідних парафій, що вони показали нашу єдність в місійному окрузі, а особливо Сумкінцям з Єлов Крік, що помимо тяжких болотистих доріг їхали 30 миль автом та збогатили наш концерт своїми виступами в музиці і хорі.

Василь Дідух, секр. громади

ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ.
(Йорктон, Саск.)

В день св. Дмитра члени української православної громади в Йорктоні устроїли пятдесятьлітню річницю вінчання найстаршим членам громади. Є ними гр. Федір і Анна Думка. Так діти і внуки шан. Ювілятів, як і місцеве жіноче товариство змовилися разом і устроїли їм вечірку-несподіванку в Народнім Домі. „Якось так сталося", що того дня зїхалися до Йорктону більшість їх дітей з внуками, і брат „молодого" Андрій з жінкою і дітьми, з Іст Селкірк, Ман.

Старенькі Думки перечули, що мало бути представлення в Народнім Домі і прийшли ще перед часом, бо вони ніколи не минають ні Богослужения в церкві, ні ніякого громадського підприємства. Через „слабість головного аматора" представлення не відбулося, за те музики втяли рідної коломийки. „Дружба" (брат молодого) взяв в танець „молоду", а братова (дружка) „молодого". Ще й букети їм почіпали. І ніхто б не сподівався, що наші „молодята" ще такі жваві, хоч їм обоїм вже семий десяток літ минув, до того „молода" щойно минувшого року перебула тяжку операцію.

Потім заставлено великий стіл, до якого запрошено „молодих" і їх поочетну родину. По середині засіли Ювілянти, коло них дружба і дружка: найстарший син Дмитро з женою, з Ґудів; дочка — пані Марія Слінченко, з Саскатуну, сини: Василь, Михайло і Андрій з жінками, з Йорктону, гр. Мих. Кульчицький, з Ґлеслин, старий сусід п-тва Думків ще з піонірських часів, о. Мельничук, парох і господар вечера, дальше — внуки, з яких Натала, бувша Слінченко, тепер дружина п. Андрія Фаріона, з Канори, Саск. вже мамою. Так, отже, дочекались старенькі „молодята" четвертого роду.

Підчас перекуски промовляли гр. Колаченко, секретар Народного Дому, пані Стечишин, голова жіночого товариства, п. Кульчицький, о. Мельничук, „дружба" і найстарший син Ювілятів — Дмитро. Коли відспівано кілька народніх пісень, пані Слінченкова, в своїй короткій промові, просила присутніх гостей, щоби на цім родиннім святі зробили приємність і память її родичам тим, що зложать замісць „на перепій молодим", добровільні датки на Церкву.

Правда, перепоною не було, за те „дружка" покраяла „коровай", гості приходили брати частину і складали свої датки. Зібрано $9.45. Крім того „молоді" від себе дарували пять доларів на місцеву церкву.

Дальше — виставлено на сцену дарунки для Ювілятів від родини й місцевої громади, чи то Жіночого Товариства. Дарунки були цінні і практично-пожиточні.

Добре було б, щоби всюди, де тільки які родинні свята справляють православні українці, не забувалося про потреби своєї Церкви.

Нашим Ювілятам, панству Думкам, жичуть Йорктонські громадяни дожити ще разом до діямантового ювілею!

Гість.

ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ.
(Слава, Алта.)

В Українськім Народнім Домі на Славі, 9-го жовтня ц. р. відбулося протестаційне віче, осуджуючи ганебну політику й поведінку польського уряду супроти українського народу на його рідних землях. Свідомі українці на Славі знова заманіфестували свою національну зрілість та свідомість і прилучились до протестаційної акції українців в Канаді проти польського уряду за його вороже відношення до Української Православні Церкви до української школи, господарства та культури взагалі. Присутні вислухали протестаційної резолюції та встаючи зо своїх місць, приняли і ухвалили їх одноголосно. Збірка принесла на фонд протестаційної акції $3.70.

Предсідником віча був п. Іван Грицуляк, а секретарем п. Михаїл Федчук. Віче закінчено відспіванням „Не пора".

В. А. Сайковський.

СПРАВКА.
(Келґарі, Алта.)

В числі з 1-го листопада, 1938, в виказі збірки на будову української православної церкви в Келґарі, Алта, стоїть, що п. Каспер Комаринцький жертвував 50 центів, а мало бути 50.00 долярів, що на оцьому місці справляємо та перепрошуємо шановного жертводавця за цю помилку.

Катерина Комаринцька.

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

Українська греко-православна парафія Пресв. Діви Марії, Ґронлид, Саск. (частинний дохід з чайного вечерка) $15.00
Збірка в церкві на Санн Плейн, Саск. 1.75
Іван Д. Стратійчук, Канора, Саск. 2.00
Ник. Ґавінчук, Смокі Лейк, Алта. 1.00
Збірка на 50-літнім ювілею супружого життя п-ва Левків, Айтуна, Саск. 8.80
Збірка на хрестинах в п-тва Юрія Ілюків, Арбакка, Ман. 14.05

СЕНДІ ЛЕЙК, МАН.

По 1 дол.: Д. Д. Дидик, В. Яковенко, М. Лесюк, М. Кучма, О. Залещук, Ф. Мушій, П. Колтуцький, Т. Клим, Ф. Войчишин, Т. Мулявка, Д. Гнатюк, С. Ярема, І. Ярема, С. Сторожук.

По 50ц.: п-ні О. Залещук, п-ні Д. Гнатюк.

КАДВОРТ, САСК.

По 1 дол.: Ю. Д. Котелко, П. Трійщук, Х. Шмійта, п. Цалин.

ПРІЛЕРІТ, САСК.

По 1 дол.: Кирило Крим, Мих. Баран, Александер Файчук, Федь Скоробогач, Аксентій Палинчук, Мих. Скоробогач, Юрко Бабіцький, Іван Чернецький, Анна Філик, Мирослав Чернецький, Федь Чернецький.

ФЛИН ФЛОН, МАН.

По 1 дол. п-ні Н. Опанасюк, А. Корнейчук, С. Гордій.

ЕДМОНТОН, АЛТА.

По 1 дол.: Д. Пронюк, М. Шпачинський, Д. С. Фербей.

НА ДУХОВНИЙ СЕМИНАР.

Українська греко-православна парафія Преч. Діви Марії, Ґронлид, Саск. (частинний дохід з чайного вечерка) (5.00
Збірка на хрестинах в п-тва В. Підручних, Смокі Лейк, Алта 12.00
Збірка на хрестинах в п-тва Г. Васильчуків, Смокі Лейк Алта 4.35

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Д. Ф. Стратійчука.
Грудень:

11. Неділя — Етелберт
18. Неділя — Давфин
18. Нед. — Ґарленд (о. Мельничук)
19. Пон., св. о. Николая — Еншил
19. Пон., св. о. Николая — Боґдан (о. Мельничук)
22. Четв., Зач. Пр. Богородиці — Медовленс
25. Неділя — Пайн Ривер

Січень.

1. Неділя — Роркетон

Адреса: Почт. скр. 629, Давфин.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. І. Ґиквого
Грудень:

11. Неділя — Дервент
18. Неділя — Слава
19. Св. Николая — Петфайндер
25. Неділя, — Мюсідора

Адреса: Andrew, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Ґаіцького.
Грудень:

11. Неділя — Левшин
18. Неділя — Тиндал
18. Нед. — Портедж ля Прейрі (о. С. В. Савчук)
19. Понед., св. о. Миколая — Селтон
25. Неділя — Поплар Парк

265 Owena St., Winnipeg, Man

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Ризи, фани, хоругви, процесійні образи, хрести, ківоти, кадильниці чаші, плащениці, ліхтарі, свічки та все потрібне до наших церков.

Купуйте в українській фірмі.

В. ЛЕВИЦЬКИЙ, управ.
WILLIAM GROSS & Co.
322 Main St., Winnipeg.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1938 РІК.

ГРУДЕНЬ.

1 Ч. Мч. Ґіпатона
2 П. Пр. Авдія
3 С. Григорія Декапол.

4 Н. Н. 25 по З. св. Д. Введ. в хр.
5 П. Ап. Филимона, Архипа
6 В. Амфілохія
7 С. Вмч. Катерини
8 Ч. Климента
9 П. Пр. Аліпія стовп.
10 С. Вмч. Якова' пп. Романа

11 Н. Нед. 26 по З. св. Д. Стефана
12 П. Мч. Парамона і з ним 370
13 В. Андрія прмуч.
14 С. Пр. Наума; мч. Ананії
15 Н. Пр. Авакума
16 П. Пп. Софронії
17 С. Вм. варвари: Іван Думас.

18 Н. Нд. 27 по З. св. Д. Пп. Сави
19 П. Св. Миколая архєп. Мирл.
20 В. Амврозі еп.
21 С. Пп. Потанія; ап. Состена
22 Н.-Зач. Анною Пресв. Богор.
23 П. Мч. Мини, Єрмогена
24 С. Пп. Даниїла Стовп., Луки

25 Н. Нед. св. Праотців. Спирид.
26 П. Муч. Євстратія, Авксентія
27 В. Мч. Тирса
28 С. См. Єлевтерія і матері його
29 Ч. Пр. Аггея
30 П. Пр. Даниїла, Ананії
31 С. Мч. Севастія й др.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Т. А. Горбая.
Грудень:

11. Неділя Гілберт Плейнс
18. Неділя — Ленард
19. Понеп., св. о. Миколая — Ленард
22. Четвер, Зачаття Пресв. Богородиці. — Роблин
25. Неділя, Ґренвю

Адреса: — Роблин, Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Васкаіва
Грудень:

11. Неділя — Смокі Лейк
18. Неділя (Юв. відпр.) — Стрий
19. Понед., Миколая — Гезикк
22. Четвер, Зачаття (відправа за здоровля) — Беліс
25. Неділя — Смокі Лейк

Адреса: Smoky Lake, Alta

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. І. Дмитрова.

11. Неділя — Вайта
18. Неділя — Ґардентон (місто)
19. Пон., Николая Чудотворця — Арбакка.
22. Четвер, св. Анни — Роза
25. Неділя — Толстой

Адреса: Tolstoi, Man.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ
1938
Грудень.

4. Нед. 25 по Зісл. св. Духа. Введення в храм Преч. Діви Марії. Голос 8. Утр. Еван. Луки І: 39—49 і 56 Літ. Ап. Ефес. IV: 1—6 і жид. IX: 1—7. Еван. Лук. X: 25—37 і Лук. X: 38—42 і XI: 27—28.

11. Нед. 26 по Зісл. св. Духа. Голос 1. Утр. Евангелія Лук. XXIV: 1—12; Літ. Ап. Еф. V: 9—19. Еван. Лук. XII: 16—21.

18. Нед. 27 по Зісл. св. Духа. Голос 2. Утр. Евангелія Луки XXIV: 12—35, Літ. Ап. Еф. VI: 10—17 Ев. Луки XIII: 10—17.

19. Св. Миколая: Утр. Еван. Івана X: 9—16. Літ. Ап. жид. XIII: 17—21; Евангелія Луки VI: 17—23.

25. Нед. св. Праотців: Голос 3. Утрення: Еван. Луки XXIV: 36—53. Літ. Ап. Кол. III: 4—11; Еван. Луки XIV: 16—24.

СІЧЕНЬ, 1939

1. Неділя 29 по Зісл. св. Духа: Голос 4. Утр. Еван. Ів. XX: 1—10; Літ. Ап. жид. XI: 9—10, 17—23, 32—40. Еван. Матея І: 1—25.

6. Пятниця Святий Вечір: Літ. Ап. жид. І: 1—12; Еван. Луки II: 1—20.

7. Субота, Різдво Г. Н. І. Х. Утр. Еван. Мат. І: 18—25. Літ. Ап. Галат IV: 4—7; Еван. Мат. II: 1—12.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XV. WINNIPEG, MAN., DEC. 1st, 1938 ВІННІПЕҐ, МАН., 1-го ГРУДНЯ, 1938. ЧИСЛО (307) 23

УКРАЇНСЬКІ ПОСЛИ ДОМАГАЮТЬСЯ АВТОНОМІЇ.

Українські посли до польського сойму внесли проект автономії для Галичини й Волині. Нова автономна територія називалася б "Галицько-Волинський Край" і обнимала б приблизно 40,000 квадратових миль. До "Галицько-Волинського Краю" входили б: Східна Галичина, Волинь, деякі центральні частини Польщі й Полісся. Згідно з проектом українці дістали б повну самоуправу, з винятком армії і фінансових справ, якими далі керувала б Варшава. Столицею автономної української території мав би бути Львів. Там також мав би радити український сойм.

ПЛЯНИ ПОЛЬСЬКОГО УРЯДУ ВІДНОСНО УКРАЇНЦІВ.

З столиці Карпатської України, Хусту, повідомляють, що туди дійшли відомости, що польський уряд застановляється над слідуючими кроками, щоби здушити національний рух між українцями в Польщі:

1. Заборона української азбуки, що вяже українців з собою.

2. Заборона юліянського календаря, якого українці ще придержуються. (Існуючий "уніфікаційний закон" вже вимагає уживання латинського письма та григоріянського календаря.)

3. Централізація і державна контроля українських кооператив, які є головною організаційною сітею української меншини та її головним джерелом доходів.

4. Постепенна "невтралізація" впливу унійтського та православного духовенства.

ПОЛЬСЬКЕ ВІЙСЬКО ПАЦИФІКУЄ СЕЛО.

В неділю, дня 11 вересня, в годині 6 вечером, віддія 48-го полку піхоти з Станиславова перевів пацифікацію села Кабарівці, повіті Зборів. В пацифікації взяли участь переважно підстаршини, яким допомагали місцеві кольоністи.

Ціла акція відбувалася в цей спосіб: Жовніри з місцевим солтисом, Романом Драбіцким, ходили по свідоміших господарях і закликали до майора полку, який кватирував у господаря Івана Маланчука.

Майор завдавав короткі питання і відтак засуджував на 25 або 50 буків. Биття відбувалося так, що людей клали на землю, одні жовніри тримали за голову та ноги, а другі били дрючками грубости руки. Були випадки, що під силою ударів ці дрючки ломалися. В цей спосіб побито кільканадцять господарів.

ЗАБОРОНЕНО ВІДВІДУВАТИ МОГИЛУ ШЕВЧЕНКА.

Народній комісаріят внутрішніх справ совітської Росії заборонив звиджувати Шевченкову могилу. Відвідувати могилу можна лише за окремим дозволом і в товаристві комуністичних інструкторів. Так "готовиться" радянська Україна до 125 роковин народження Шевченка.

СПІШІМ НА ПОМІЧ РІДНОМУ КРАЄВІ.

ДОРОГІ БРАТИ Й СЕСТРИ!

Господь Бог дозволив нам бути свідками великих і важних подій в життю Українського Народу.

На наших очах повстала автономна Українська Держава — КАРПАТСЬКА УКРАЇНА, — на наших очах розвиваються інші події, — так на українських, ще поневолених землях, як і на ґрунті міждержавних відносин, — які виразно голосять, що вже світає Український День, що вже незадовго Сонце Волі освітить УВЕСЬ український небосклін.

В цей так важливий час для Українського Народу, Канадійські Українці мусять виконати свій національний обовязок і дати помічну руку своїм Братам і Сестрам у їх важкій, визвольній боротьбі.

В цей так важливий час для Українського Народу мусимо ДІЛОМ доказати і наш патріотизм і нашу любов до Рідного Краю.

Канадійські Українці розпочали допомогову акцію — збірку фондів — для Рідного Краю, в вперщій мірі для КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ, — отого перщого зародку Великої, Вільної, Соборної України.

Хайже не буде ні одного Українця, ні Українки в Канаді, що не причинилися б по своїм силам до цеї акції. Хай не буде ні одного Українця, ні Українки в Канаді, що не зложили б своєї жертви на допомогу Карпатській Україні та взагалі на визвольну боротьбу Українського Народу.

ПРАВОСЛАВНІ УКРАЇНЦІ И УКРАЇНКИ КАНАДИ!

Ви вже нераз давали доказ Своєї національної свідомости й жертвенности. ПРОЯВІТЬ І ЦИМ РАЗОМ СВОЮ СВІДОМІСТЬ І ЖЕРТВЕННІСТЬ І ЖЕРТВУЙТЕ ЩЕДРО НА ДОПОМОГУ РІДНОМУ КРАЄВІ.

Устроюйте віча, — де це можливо, спільно з іншими організаціями, а де ні, то на власну руку, — й переводіть на них збірки на повище вказані ціли.

Висилайте збірки через збіркові комітети, або через Консисторію, яка негайно вишле їх на призначене місце.

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ,

Прот. С. В. Савчук, голова.

Адреса Консисторії:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., — Winnipeg, Man

ВИСЕЛЮЮТЬ З ВОЛИНСЬКОЇ ПРИКОРДОННОЇ СМУГИ.

Адміністраційна влада виселила з Рівного лікаря д-ра Романа Могильницького і Миколу Негребецького, кольпортера українських часописів. З Кремянця влада виселила лікаря д-ра Василя Кархута.

П. Микола Негребицький дістав наказ, що мусить покинути Рівне, в якому він родився і весь час жив, до 48 годин.

ЗАСУДЖЕНО 238 СВЯЩЕНИКІВ.

Бувший комісар внутрішніх справ совітської Росії, Єжов, в своїй промові до делегатів "Союзу воюючих безбожників" між іншим заявив, що на протязі 9 місяців цього року в совітах засуджено 238 священиків.

НОВА ГРОМАДА ПОЛЬСЬКИХ КОЛЬОНІСТІВ.

Тернопільський воєвода створив у Борщівщині нову громаду під назвою "Соняшна Янівка" на терені давнього двірського простору Іване Пусте, простору, розпарцельованого щойно "Земельним Парцеляційним Т-вом" між поляків-кольоністів. Нова кольонія має 300 мешканців і польську школу.

ВСЯЧИНА.

В Італії заборонили вживати в школах підручники, яких авторами були жиди. Таких аторів є там 114. Італійці кажуть, що книжки для виховання італійських дітий мають писати Італійці.

Державний довг Англії виносить тепер понад 40,000,000,000 (40 міліярдів, або біліонів) долярів. По війні довг Англії крутився коло 35 біліонів, та послідні зброєння його збільшили.

Видаток пшениці цего літа обчисляють в трох канадійських провінціях на 325,500,000 бушлів, або крутло на 325 мільйонів. З того припадає на Манітобу понад 48 мільйонів, Саскечеван понад 135 міл., Алберту понад 142 мільйони бушлів.

В Румунії вмер Ілія Маканеаца, селянин, проживши 122 роки.

НІМЦІ В ЕВРОПЕЙСЬКИХ КРАЯХ.

Німеччина має нині в своїх границях 72 мільйони німців. Крім того понад 14 мільйонів порозкидані по других краях Европи і так:

В Польщі є німців	1,350,000
В Росії	1,000,000
В Румунії	800,000
В Югославії	700,000
В Угорщині	600,000
В Італії	300,000
В Швайцарії	2,860,000
В Франції	1,700,000
В Люксембургу	250,000
В Белгії	150,000
В Голяндії	80,000
В Ґданську	360,000
В Литві	131,000
В Латвії	75,000
В Данії.	60,000

Крім того багато німців є в Америці, в Африці. А що важне, то те, що в міру того, як Німеччина досягає щораз нових здобутків, німецький дух всюди набирає сили і певности себе. Крім того перед кілька літами німці оснували Організацію Німецьких Емігрантів, що окремо працює між німцями по чужих краях.

Коли таке згадуємо, то приходить думка: А кілько українців є по світі поза українською територією? І де їх нема? Творили б вони велику силу, коли б знайшлася рука, що звязала б їх всіх разом українськими культурними нитками. Та... Треба надіятися, що така рука знайдеться!...

ДЕЩО З ШИРОКОЇ ПОЛІТИКИ.

Жовтня 7, 1938, в Венецькій Палаті зібралася була під проводом Мусолінія Велика Фашистівська Рада, що ухвалила такі заяви:

Італійці не сміють дружитися з людьми семітської (жидівської), хамітської (muринської) чи інших неарийських рас.

Особи залежні від уряду і публичних інституцій (урядники) не сміють дружитися з громадянами інших держав, хочби ті належали до арійської раси. Взагалі ж і на подружжа італійців й італіянок з арійцями інших держав треба дозволу міністра внутрішніх справ.

Протифашистівськими силами керують всюди жиди. І жидівство світа стоїть по стороні большевицької боротьби в Еспанії.

Закордонних жидів, що прибули до Італії в послідних часах, не будуть видалювати, коли ті понад 65 літ життя і заключили подружжа з жидами Італії. Жиди, що є горожанами Італії, будуть мати рівні права з італійцями, коли їх члени брали участь в італійських війнах цего століття, або вступили до армії, як добровольці.

Всіх жидів в Італії числять на 70,000.

Судетський простір, який забрала Німеччина, обнимає коло 28,291 квадратових кільометрів, на якому живе 3,-638,00 мешканців. З того Німців є 2,811,-000, а Чехів 725,000.

Від Чехословаччини забрала і Польща Тешинську землю, але тут справа мається інакше щодо населення. На просторі, що забрала Польща, є 76,230 поляків, 16,282 німців, та 120,635 чехів. Отже, коли німці кажуть, що вони забирали головно своїх, то Польща не може того сказати. Вона забрала, що вдалося. Дальше — коли Польща піднесла трошки число поляків, то ще більше піднесла число неполяків в своїх границях — отже тих, що є і будуть проти Польщі.

З большевицької Росії послідними часами прокрадається чимало вістей, про бунт не тілько звичайних людей, але й армії. Годі точно встановлювати, що з тих вістей й оскілько правдиве, але кількось правдивого там є. Бо відколи повстала большевицька держава, від тоді не переживаються там повстання, саботажі, ухили і т. п. з одної сторони, а чистки і безконечні процеся, засуди і розстріли з сторони другої. Все те є знаком, що населення большевії жде слушного часу.

Французький ґенерал Баратіе писав недавно про большевію і там каже, що — на російську армію впали страшні удари, бо: дві третини ґенеральського ступня, та приблизно половина старшин інших ранґ „зникло з армії". Разом коло 30,000 старшин!

Значить — Москва недовіряла 30,-000 серед провідників армії! Армія, де тілько є непевних, страшною є найперше большевикам. Та хто знає, кілько непевних ще лишилося

Дальше важне, що ті, які „зникли", попри військовім вишколі мали ще і військовий досвід, а молодші, що забрали їх місце, такого досвіду не мають. Остілько цілий військовий провід слабший. А може і таке бути, що між новими старшинами знайдуться також "саботажники".

Взагалі большевицькі „чистки" нищать довіря людей до правителів в Москві. Кожна чистка шепче кожному в ухо: Нині його „ліквідують", завтра тебе! На нього впало, чого не сподівався, і на тебе може впасти!

Серед таких відносин і такої атмосфери великої большевицької сили не сподіватися.

Чеський міністер Вавречка так говорив через радіо про большевицьку поміч Чехословаччині:

— Совітська Росія була готова взяти участь в війні. Одначе війна в союзі з нею не була б війною тільки проти Німеччини. Вся Европа, разом з Францією й Англією, уважали б таку війну війною большевизму проти Европи. Не виключене, що Европа була би зєднала-ся до боротьби не тільки проти Росії, але і проти нас (себто проти Чехословаччини).

Між Польщею і Францією була щира приязнь. Нині змінилося. Польські ґазети нарікають, що нині настрій французів є проти Польщі. Краківський „ІКЦ" з 6-го жовтня 1938 р. пише, що орган Блюма „Ле Попілер" помістив мапу, де показано, що ціле Поморя, Познанське, Горішний Шлеск належать етноґрафічно (якістю населення) до Німеччини. Інші французькі ґазети пророкують розбір Польщі.

Тойже „ІКЦ" оповідає, що французи били недавно в Парижу жидівських купців розуміючи, що це купці польські. Польських робітників дуже часто побивають, як для французів ненависних і ворогів. Так часи зміняються!

Боротьба арабів з жидами за Палестину не зупиняєсь. Жовтня 10-го арабський Комітет Оборони Палестини вислав до голови сіоністичної федерації та до жидівської аґенції ультимат, підписаний провідником Комітету Оборони — Набілем аль Азаме. В ультіматі говориться:

„Ваше становище стягне на вас і на всіх жидів на сході найбільший з погромів, які знає історія.

„Араби, хоч би мали бути самі цілком знищені, не позволять вам на те, щоб ви закріпились в Палестині та утворили там свою національну більшість...

„Не творіть самі обставин, що стягнули б на ваш нарід нещастя. Вдовольіться тим, що залишимо при життю тих ваших земляків, які вже мешкають в Палестині..."

Це головне, що в ультіматі говориться. Та воно показує, що араби настроєні дуже вперто в обороні своїх інтересів.

Примір Дійсної Релігійности.

Кажуть, що релігія, це найвищий степень культури. Моральна наука без релігії хоч яка гарна і добірна, є гарною квіткою на піску. За дощевої пори виросла, а в однім гарячім дни зсохне. Вона не має життєдайної землі під собою.

Як виглядає релігія в найкращих образках побачив я недавно, переглядаючи старі книжки. Знайшов я там от що:

Шпиталь. Семи-літну дівчинку приготовляють до операції. Щоби не викликати в дитини страху, каже доктор:

— Тепер, поки я тобі поможу, я положу тебе спати. Тобі треба заснути.

На те дитина:

— Добре... Я зараз... Я тілько помолюся, і зараз...

— Це неконечне, — каже здивований лікар, — пощо молитися?

— О, я завсігди молюся, нім піду спати, — пояснила дівчина — я ще й одного разу без молитви не заснула. Я скоро...

Сказавши це вона на ліжку стала на коліна, зложила діточі руки і почала молитися. Ніхто не мав відваги її перешкодити.

— Це була найсвятіша хвиля, яку я пережив коли небудь в моїм життю — оповідав опісля лікар. — Від тої хвилі я став новим чоловіком. Отта релігійна дитина навчила мене за хвилину того, чого не навчило мене багато книжок і громада розумних професорів. А коли прийшла ніч і я вільний був від обовязку, я пішов стежкою, яку вказала мені та праведна діточа душа, і довго-довго молився. За здоровля тої дитини. За її батька-матір, що так дитину виховали. За себе самого — за свої довгі літа, в яких я був забув молитися...

Ось така сила правдивої Релігії! Вона підносить людське життя до таких висот, до яких не підесе його ніщо друге. Вона підносить його до Бога.

В.

Польська Радіо й Українці.

Нині радіо належить до визначних інструментів в культурнім життю людей. Через радіо можна довідуватись про хід політичних подій і справ; через него можна повідомляти світ про свои справи. Ним можна провадити культурну війну з другими, ним можна в культурній війни оборонятися. Ним можна порозумітися з своїми і чужими. Ним можна передавати світови свій розум, свої пісні, а від світа брати, що він дає.

Щоби спиняти ріст українського життя поляки не дають українцям змоги вживати радія для передавання світови того, що українці хотіли б передати. Своїх радіостацій українці під Польщею не мають, а до польських не мають доступу.

Та хоч Поляки не дають українцям змоги вживати радіостацій, однакож самі поляки послугуються українськими піснями, співають їх, щоби тішити слухачів. Вже попереробляли деякі кращі українські пісні на польський лад і навіть не кажуть, з якого це перероблене або чия це мельодія.

Коли українець під Польщею хоче почути через радіо щось українського, то мусить слухати того, що пересилають радіостації з большевії. Там є українські співи, оперетки, промови. Певна річ — все те закрашене большевицькою пропаґандою. Може чути українське слово з Чехословаччини, з Берліна, Парижа, з Лондону, тільки не з під польського панования. Є українські виступи через радіо в Канаді, Злучених Державах, на Зеленому Клині, що під пануванням японців, тільки не в Польщі.

Зате тут можна чути, як поляки думають українців на українській землі знищити.

Певна річ — все те тільки дразнить українців і заставляє їх шукати способів і збирати силу, щоби прогнати насильника з своеї землі, віддаючи йому по заслузі.

ВСЯЧИНА.

Жінки в Стейтах видали 1937 року 14,000,000 доларів на фарбу до мальовання губ.

Деякі фабриканти вина в полудневій Африці платять робітникам одну часть грішми, а дві части вином. Так люди дуже розпиячуються. Уряд забирається це припинити.

1000 кубічних (10x10x10) стіп звичайного воздуха важить около 80 фунтів. А 1000 кубічних стіп гелія важить около 12 фунтів. Отже віз наладований посудинами з гелієм є лекший, ніж без гелія. (Гелій оден з найлекших газів і незапальний).

Володимир Островський.

ПІД ЗНАМЯ ХРЕСТА.

(Повість з часу охрещення Руси-України в 988 р.).

(Продовження).

VII.

Другого дня вранці Володимир покликав до себе свого писаря, боярина Інґрама й наказав йому: взяти з княжої конюшні ліпшого коня й з двома дружинниками їхати до „грецького дому" та привезти на княжий двір грека Кирила. Кирило вже сам збирався йти до князя й коли побачив Інґрама, дуже зрадів: боявся він іти пішки, щоб часом погани не набили його.

Князь Володимир тепер зустрів Кирила вже просто, як особистого гостя, і залишився з ним на самоті. Розмова почалася з того, що князь спитався, як плилося йому Дніпром, яке враження зробив на нього Київ, чи не бракує йому чого-небудь. Поволі бесіда почала торкатися поважніших справ. І врешті Володимир засміявся:

— А як це імператори забули прислати мені царівну Ганну? В нас, варварів, то такий звичай: як дав слово, виконай, хоч би громи били. Може в вас, освічених людей, інакше?

Кирило червонів і крутився, як пискар, хоч і старався бути спокійним, як подобало грекові й філософові.

— Великий князю! як дозволиш, виясню. В ромеїв на все є закони. Імператор Константин Порфірородний дав нам заповіт, що наша царівна не може вийти заміж за нехристіянина. Імператори думали, що ти охрестишся Коли ж ти мовчав, то й вони мовчали. А слова свого вони не зламали: в умові не було, коли Ганна має приїхати до Києва — за день, за місяць, чи за рік. Як би ти, великий князю, прийняв христіянство...

Володимир зробив нетерпеливий рух.

— Я не питався імператорів, чи треба рятувати їх від Фоки за рік чи за десять років, а зварз вислав їм поміч. Повинні б і вони розуміти, що слово мусить бути виконане зараз. А що до віри, то з нас не було такої умови. Тож або імператори виконають своє слово й пришлють зараз Ганну, або я піду на Царгород і сам візьму її собі.

Грім не вразив би Кирила так, як ці слова. А Володимир непомітно всміхнувся під вусами: бачив, що греки дуже бояться його.

— Великий князю — почав Кирило заходити з іншого боку, — дозволь мені пояснити, що мають на думці імператори й царівна. І ти й вона маєте коло себе багато малих народів. Коли їх кілька збирається разом, то вони можуть загрожувати й сильній державі. Зрештою, і сам знаєш, — посміхнувся, — ти сильний, а не міг цілковито приборкати вольських болгарів; печенігів теж ще не втихомирив. І не станеш справді сильним, поки не звяжеш свої народи одною вірою й наукою. А хіба коло тебе скрізь одна віра? Хіба болгари, хозари, ятвяги, печеніги не мають кожний іншої віри? Хіба бужани не вирікаються вже твоїх богів і не хрестяться в моавів? А звідки візьметься в тебе світло науки? Може дасть його твоїм людям Славій? — посміхнувся.

Володимир слухав уважно. Кирило вважав, що бере над ним гору, і говорив із більшим запалом:

— А подивись, великий князю, що робиться на світі. Князі, королі, царі, щоб поліпшити людське життя й зміцнити свої держави, або вже прийняли або приймають христіянську віру — німці, чехи, франки й інші. І в них сьогодні вже якесь ліпше життя. Та й по-що далеко ходити? Хіба не бачиш, що робиться в Києві? Які бояри, купці, ремісники, дружинники розумніші — погани чи христіяни? В яких сімях більше ладу, любови, послуху, спокою — в христіянських чи поганських? Серед кого більше сварні, бійок, крови, ненависти — серед поган чи христіян?

Кирило переможно підвів голову.

— Імператори мої шукають миру й спокою. Київ і Царгород були б великою силою, як би в нас була одна віра й як би христіянська віра стала для тебе криницею світла, добра, розуму й щастя. Тому імператори хотіли б мати в тобі, великий князю, приятеля й брата-христіянина. І як би ти попросив, то напевно дали б тобі нашу віру...

Володимир грізно зморщив чоло, гарячково передумував усе те, що почув від грека, і не міг не згоджуватися з ним. Зрештою, про все це він і сам уже не раз міркував і прийшов до думки, що треба йому прийняти христіянство. Але хіба міг він, гордий поганин, не вимагати від греків виконання умови? Хіба міг просити в них віри, як ласки? Хіба міг приняти христіянство, не познайомившись з ним як слід?

Ти кажеш, що ваша віра — криниця добра й розуму. Але те саме каже й Славій про наших богів. Отже докажи, що твоя правда.

Кирило лише чекав на цей момент. І як стій розпочав довгу проповідь — від сотворення світу через весь старий завіт і від народження Христа аж до Його хресної смерти й воскресення, а далі — до поширення христіянства в ріжних країнах світу; говорив і про те, що дало христіянство людству: нову вищу мораль, нову культуру, новий ліпший уклад життя, справедливість, братерство, доступ до загробного життя.

Володимир з кожною хвилиною все більше зміцнювався в своїй думці, що повинен ввести христіянство в цілому своєму князівстві. Але щоб не показати Кирилові, що той переконав його, знову звів розмову на жарт.

— На словах, то все в вас добре, а на ділі — то трохи інакше. Твої імператори христіяни, а ошукали мене. Отже як би ми приняли христіянство, чи теж почали б ошукувати людей? Зрештою, приходь завтра, побалакаємо ще. Але знову кажу: як імператори не пришлють Ганни, то візьму її сам. Ми, варвари, слова дотримуємо. Хе-хе-хе! Ну, будь здоров, філософе Кириле.

VIII.

Коли Олена довідалас від своеї ключниці, що казав Тихоша біля Перуна, їй так захотілося побачитись з ним і поговорити про цю подію, що ледве могла панувати над собою. І тим більше, що батько засидівся в Кирила до пізньої ночі. З суму й нудьги аж сльози нагорталися на її очі. Щораз кликала до себе ключницю й змушувала її повторювати оповідання про виступ Тихоші проти богів усе спочатку. Врешті сказала ключниці:

— Вранці мусиш якось побачити боярина Тихошу й сказати йому: „Олена каже тобі: на березі Дніпра цвітуть квіти сьогодні таксамо, як і вчора".

Ключниця, жінка дуже досвідчена, посміхнулася:

— Добре, скажу. А що, як боярин не зрозуміє?

— Ну, як не зрозуміє, то хай прийде й поспитається.

— Бачу, що ви обоє розумні люди, — підморгнула стара ключниця.

Справді ключниці якось вдалося побачити вранці Тихошу й передати йому Оленині слова. Спостерігла, що він зрозумів і зрадів.

В ту саму пору, як і попереднього дня, Олена швидко передиралася крізь кущі на узбіччі гори, потім вийшла на стежку, спустилася на беріг Дніпра й пішла на те саме місце, де вже раз бачилася з Тихошею.

Боярин уже чекав на неї.

— Що сталося? — спитав трохи стурбовано.

— Сталася страшна річ! — вигукнула Олена. — Один боярин засудив богів на смерть. І то перед лицем самого Перуна!

Тихоша весело засміявся.

— Ти вже знаєш? Добрих „наушників" маєш! Може знаєш, де ще я був?

— Знаю. У князя. Не знаю лише, про що ти говорив із ним.

Тихоша уважно глянув на Олену.

— Тепер я розумію: щоб мудро говорити, треба багато знати.

— Тому то Володимир і хоче змінити віру, щоб ще більше знати.

— Розумно кажеш, Олено.

— Ні, — заперечила Олена. — Щоб я розумно казала, мушу знати все, а я знаю тільки трошки...

Сіли на березі. Дніпро велично котив свої води під їхніми ногами й щось таємничо бурмотів: не то кудись кликав, не то перед чимось остерігав.

А Тихоша оповідав: як він опинився біля Перуна, що там почув і як почав промовляти до людей.

— І не боявся?

Тихоша посміхнувся:

— Хіба може боятися дружинник і боярин великого князя Володимира?...

— А що казав тобі князь?

— Дав слово, що нікому не скажу.

Спохмурніла, але лише на мить.

— Добре робиш, Тихоше, що тримаєш слова. Так, без цього не може бути великого діла. Але може вільно тобі сказати: чи сам пішов ти, чи князь тебе покликав?

— Князь покликав.

— Ага! Значить йому сказали, що було біля Перуна.

— Розумно ти думаєш.

— То хоч скажи: що в тебе на серці — радість чи печаль?

— Радість, Олено, радість.

— Будеш помагати князеві?

— Так, Олено. І чекає мене за те велика нагорода.

— Може будеш тисяцьким чи воєводою?

— Ти сказала, що буду ще більшим: твоїм чоловіком.

Обоє весело засміялися. Але Олена вмить споважніла:

— Тихоше! не такі часи, щоб про себе думати. Коли князь тебе покликав до себе, то це значить, що ти можеш добру службу йому відслужити. Чи розумієш ти це? Чи розумієш, Тихоше, що ти можеш допомогти Володимирові прославити себе, Київ і цілий нарід?

— Так, — твердо відповів Тихоша, — я дав слово, що буду помагати.

— Боже! — вигукнула Олена, — яка я щаслива! Чи ти розумієш, Тихоше, що й ти сам прославишся більше, ніж найбільші воєводи?

Знову промайнула тінь по її обличчі. Принишкла. Дивилася на хвилі Дніпра, що весь час міняли свою форму, народжувалися й за мить щезали, що на їх місці зявилися нові й нові хвилі...

— Чого ти посумніла? — неспокійно спитався Тихоша.

— Боюсь тобі сказати.

— Не бійся, Олено. Кажи, все кажи.

Глянула на нього допитливо:

— Як князь захоче змінити віру, знищити богів, охреститися, то ти підеш за ним?

— Піду, Олено! Ти ж знаєш, що я вже йду проти богів.

(Дальше буде).

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3625, WINNIPEG, MAN.

ДОВКОЛА ВИСЛОВУ „ЖУКІВЦІ" — „ЖУКІВСЬКА ЦЕРКВА".

Орган жуківської церкви, "Український Вістник", в числі за листопад, 1938, накинувся на нас, а зокрема на о. В. Кудрика, за те, що ми називаємо його церкву жуківською:

Зробив він це в статті п. з. "Автокефальні прийоми полеміки", в якій між іншим прозиває нас "канадськими автокефальниками", "бабою - перекупкою", "пяним капралем", большевиками, людьми без чести й сорому та без "олив в голові", а о. Кудрика "автокефальним духовником" і "старим чоловіком, який вже повинен був на свойому життї навчитися якихсь форм приличности".

Лаючи нас дійсно так, як лише "пяний капраль" лаяти може, "Український Вістник" рівночасно дає нам поучення, "що в культурних людей прінціпи приличности й доброго тону обовязують навіть в найбільш завзятій полеміці", і на закінчення грозить, що коли о. Кудрик не перепросить жуківців за те, що називає їх жуківцями, — вони будуть знати, "що від Кудрика й його канадської братії даремне сподіватися найелементарніших признак християнської культьурности"

Сину, не клени . . .

Прочитавши "поучення" жуківського органу про "прінціпи приличности й доброго тону" та про "признаки християнської культурности", й порівнавши все те з його власними "формами приличности й доброго тону" та з "признаками християнської культурности", — нам пригадався жарт про батька, що повчаючи свого сина, говорив: "Я вже тобі говорив, щоби не клясти, і як ще раз закленеш, то так тобі заїду по морді, що тебе ш трафить!"

Точнісько так навчає нас жуківський орган про форми приличности й доброго тону та про християнську культурність.

Чому вживаємо вислову "жуківці".

Ми вже свого часу пояснювали "Українському Вістникові", чому ми вживаємо вислову "жуківці", "жуківська церква", й нам дивно, що він знова до цього повертає, а до того в такий спосіб, що справді порушує всякі "прінціпи приличности й доброго тону". Припускаємо, що редактор "Українського Вістника" міг не бачити згаданого пояснення й тому наводимо його понище в цілости Воно було надруковане в 6 ч "Вістника", з 15 квітня, 1936 р., п. з. "Назви "жуківці" та "автокефальні" й було такого змісту:

"Орган Української Православної Церкви в Америці жалується, що ми для означення тої церкви вживаємо назви жуківська, а її вірних — жуківці.

"Термін "жуківці" принявся в нас ще з тих часів, коли епископом тої церкви був пок. о. Жук, і вживаємо його дальше не в згірдливім тоні, — а виключно для того, щоби навіть найменше поінформований читач зрозумів, про яку саме церкву йде мова. Урядова назва нашої американської церкви є "Українська Автокефальна Православна Церква Злучених Держав Америки", але в щоденнім розговорі та навіть в писанню ми завжди вживали й нині вживаємо скороченої назви "Українська Православна Церква в Америці", — отже назви, яку пізніше приняла собі церква жуківська. З цеї власне причини ми вживаємо терміну "жуківці", — вживаємо її для ясности й скорочення, щоби не треба за кожним разом наводити повної назви одної, чи другої церкви. Що більше, — для пересічного читача в Канаді тяжко було б зорієнтуватися, про котру саме церкву йде мова, навіть як би ми й подавали їх повні назви, отже приходилося б хіба за кожним разом давати додаткові пояснення, котру саме церкву маємо на думці.

"Це один бік справи. А другий такий:

"Коли жуківці гніваються, що ми називаємо їх Жуківцями, то й ми повинні гніватися, що вони нас називають невластивою назвою. Назва нашої церкви є "Українська Греко-Православна Церква в Канаді", а також "Українська Православна Церква в Канаді", однакож жуківці вперто кличуть нас "автокефальниками". Цього слова в назві нашої церкви нема — отже чому жуківці його вживають?

"Та ми з цього не робимо собі нічого. Річ не в назві. Нам байдуже, як нас кличуть, **важне тільки те, щоби люди знали, що ми не жуківці, а жуківці не ми.** Мішати одних з другими не є в нашім, ні, мабуть, в їх інтересі."

Яка є властива назва жуківської церкви?

Не від річи буде додати, що хоч би ми й хотіли називати жуківську церкву її властивою, урядовою назвою, — то в дійсности не знаємо, яка та назва. За це "невіжество" наше винні бодай в части таки самі жуківці, — з їх органом, епископом та патріярхом включно. Нам виглядає, що або вони самі не знають, як їх церква називається, або що вона не має усталеної назви й вони так її називають, як кому прийде на думку.

"Український Вістник" подає в своїм заголовку, що він є органом "Української Православної Церкви **в Америці**". Але той самий "Український Вістник", в числі за листопад 1938, називає жуківську церкву також "Українською Православною Церквою **Північної й Південної Америки**". Царгородський патріярх до якого жуківська церква належить, в своїй грамоті, виданій з приводу висвяти о. Шпильки, називає жуківську церкву раз "Українською Православною Церквою **в Сполучених Державах і в Канаді**", другий раз навіть не церквою, тільки "**побожними парохіями . . . що входять в склад нашої (тобто грецької — "В") святої Архидієцезії Північної й Південної Америки**", а третій раз коротко "**Православною Церквою**".

З епископського титулу о. Шпильки також не довідаєтеся, як жуківська церква називається, бо той титул не відповідає жадній з повище наведених назв. В згаданій вже патріяршій грамоті говориться, що о. Шпильці "надано титул Епископа старовинної і славної дієцезії Евкарпії, в Синадській Митрополії Нашого Святішого Вселенського Патріяршого Престолу". З цього виходить, що властивий титул о. Шпильки є "епископ евкарпійський", або "епископ Евкарпії", а коли він підписується, як "епископ Української Православної Церкви в Америці", — то це не відповідає дійсности.

Не досить того. В книжці "Підсумки нашої праці", що вийшла в Вінніпегу цього року, у відділі "Адресар церков Вінніпегу і околиць", жуківська консисторія і жуківська парафія в Вінніпегу є вміщені під рубрикою "Греко-Православні **Автокефальні** Церкви" Тутже назва жуківської консисторії є подана, як "Українська **Греко-Православна** Консисторія", а назва парафії, як "Український **Греко-Православний** Собор св. Івана Сучавського". З цього треба хіба вносити, що урядова назва жуківської церкви в Канаді є — "Українська Греко-Православна Церква" — тобто точнісько така, як нашої Церкви. — Та чи воно справді так, — ми не знаємо.

Коли ж до цього всього подати ще й той факт, що, — як нас інформують, — жуківські священики в Онтеріо є зареґістровані, як священики **грецької церкви, чи як грецькі священики**, — то будемо мати докладний образ того хаосу, який витворився довкола назви жуківської церкви та який спричинив самий провід тої церкви.

В виду цього всього, ми, для ясности, будемо дальше називати цю церкву — жуківською. Віримо, що це є в інтересі навіть самої цеї церкви, бо тоді не лише посторонні люди, але навіть члени її будуть знати, що це про їх церкву йде мова.

В чім образа?

Нам тяжко зрозуміти, чому "Український Вістник" з таким обридженням і ненавистю відноситься до вислову "жуківці", "жуківська церква". Тимбільше не розуміємо, як він може при тім закриватися "памятю" та "спокоєм" пок. о. Жука й говорити, що коли ми означуємо його іменем церкву, якої він був першим епископом, ми тим самим "вперто, зажерто, ненависно й непристойно" нарушуємо (!) його память і спокій. Ми навпаки думаємо, що означуючи церкву іменем пок. о. Жука, ми не тільки, що не нарушуємо тим його памяти, але противно, ми її увіковічнюємо Говорення "Українського Вістника" мало б тільки тоді рацію, коли б він соромився за свою церкву, або за пок о Жука Коли ж він за них не соромиться, то його говорення не має жадної розумної підстави

Та нам виглядає, що "Українському Вістникові" не так ходить про вічний спокій пок. о. Жука, як радше про "душевний спокій" о. Шпильки, якому мабуть не по душі, що його церкву називають іменем його попередника Як що воно справді так, то хай "Український Вістник" скаже про це отверто й не говорить на здогад буряків Тоді б можна подумати, як о Шпильку задоволити й ідентичність його церкви не втопити в морю тих ріжних назв, яких вона за короткий час свого існування так багато призбирала

З маслом на голові не виходи на сонце . . .

За причину нападу проти нас подає "Український Вістник" статтю о. Кудрика п. з. "Уваги до жуківської політики" (гл. "Вістник", 15 жовтня, 1938). Прочитавши її, редактор "Українського Вістника" попав в чисту пасію і давай гукати:

"Чи випадає, щоб орган канадської автокефалії писав статтю п. з. "Уваги до жуківської політики"? Чи випадає, щоб в тій статті було вжито ні більше, ні менше, а 57 разів вислову "жуківці", "жуківська церква"?

І так далі, і так далі. А все: "чи випадає" та "чи випадає" . . .

Запитує "Український Вістник", — "чи випадає", щоб ми писали уваги до жуківської політики . . А чому б не випадало? Від коли таке зайшло, що жуківському органові "випадає" писати напади на нашу Церкву, "випадає" лаяти нас "на взір баби-перекупки, на взір пяного капраля" (власні слова жуківсько-

го органу), — а нам "не випадає" робити уваг до жуківської політики, "не випадає" писати про них навіть найсвятішу правду?

Впрочім, коли наші уваги зачіпають жуківців за болюче, то хай памятають на пословицю: Хто жиє в шкляним домі, хай не кидає в сусідів каменем. А також: З маслом на голові не виходи на сонце!

Ні більше, ні менше, а 57 разів . . .

Вирахував редактор "Українського Вістника", що в нашій статі "було вжито ні більше, ні менше, а 57 разів вислову "жуківці", "жуківська церква".

За цю "статистику" ми йому щиро вдячні. **Вона вповні нас оправдує** за вживання отого зненавидженого "Українським Вістником" вислову, — "жуківці", "жуківська церква". Бо тільки подумайте: Скільки часу, труду, паперу й чорнила треба було б для того, щоби написати **57 разів** будь котру з тих многих та довгих назв, якими "Український Вістник" називає свою церкву? Приміром 57 разів "Українська Православна Церква в Америці з епископом Шпилькою". Або 57 разів "Українська Православна Церква Північної й Південної Америки". Або 57 разів "Українська Православна Церква в Сполучених Державах і в Канаді". Або 57 разів "побожні парохії . . . що входять в склад святої Грецької Архидієцезії Північної й Південної Америки". Або 57 разів "старовинна і славна дієцезія Евкарпії в Синадській Митрополії" і т. д.

Чи подумав "Український Вістник" про те, наскільки довшою вийшла б тоді наша стаття та наскільки дороще вона нас коштувала б — і працею і чорнилом, і папером? Ось, конкретний примір:

Назва "Українська Православна Церква в Сполучених Державах Америки і в Канаді" забирає точно два рядки друку. Як помножити це 57 разів, то дістанемо 114 рядки, або більше, як одну четверту шпальти друку. А коли б ми хотіли вжити 57 разів той назви, якої вжив патріярх, тобто "побожні парохії . . . що входять в склад Нашої Святої Архидієцезії Північної й Південної Америки", — на це треба б більше, як півтори шпальти друку.

Тільки подумайте: Наша стаття була б вийшла півтори шпальти довша, і то тільки через одну назву, якої навіть самі жуківці не розуміли б!

Отже одинока розумна й для всіх зрозуміла назва для жуківської церкви це коротка назва — жуківська Ми за тим, аби її дальше вживати й радимо "Укр Вістникові" робити це саме

Замісць відповіди — капральська лайка.

Нарахував редактор "Українського Вістника", що ми вжили в статті "Уваги до жуківської політики" "ні більше, ні менше, а 57 разів вислову "жуківці", "жуківська церква".

Для такого точного обчислення він мусів статтю дуже уважно, слово в слово прочитати. Але дивне диво, що при такім уважнім читанню, він "не добачив" при кінці статті питання, яке ми йому поставили та на яке просили дати нам відповідь. А може сарака й добачив, але не знаючи, що відповісти, задумав позбутися нас лайкою "пяного капраля" та взагалі вигуками. Та це нас не вдоволяє Бо лайка лайкою, вигуки вигуками, — а ми хочемо відповіди. Відповіди — ясної, недвозначної, правдивої. Відповіди на оце питання:

"Чи жуківці чіпляються Української Православної Церкви — в Европі і тут — на власну руку, чи може за відомом, або приказом греків, від яких жуківці залежні? На чию відвічальність треба брати таку жуківську роботу?"

Отже до діла, панове жуківці. Замісць числити, скільки разів ми вжили в цій статті вислову "жуківці", "жуківська церква", — ви краще приготовте відповідь на наше повище питання. Бо нам, — тай не тільки нам, — треба знати, з ким ми власне маємо до діла, — з вами, чи з вашим начальством — греками? Нам треба знати, чи ви, — оплюовуючи Українську Автокефальну Православну Церкву, якій багато з вас ще недавно тому писали похвальні пісні, — виконуєте ролю хамів (Хам — це біблійний тип, що висмівав свого рідного батька) з власної волі й з власного нерозуму, — чи на приказ ваших панів?

Отже дайте відповідь, щоби ми знали, з ким маємо до діла.

Крадені документи.

"Український Вістник" прозиває нас сякими й такими, каже, що в нас ні "форм приличности", ні "доброго тону", ні "найелементарніших признак християнської культьурности". Одним словом, що ми гірші турків-татарів, гірші всяких дикунів. **І то тільки за той один вислів "жуківці"!**

Коли "Український Вістник" присвоює собі право видавати осуд про моральну й релігійну вартість цілої "канадської автокефалії", то думаємо, що й нам прислугує бодай таке саме право, як вже не супроти цілої жуківщини, то бодай супроти її органу та його редактора.

"Український Вістник" має претенсію звати себе "церковним часописом". Він є органом церкви, яку представляє, як канонічну над канонічними, православну над православними, українську над українськими . . .

Наскільки нам відомо, редактором "Українського Вістника" є священик. Наскільки не помиляємось, — він є також душпастирем церковної громади. Як такий він має обовязок навчати повірених йому людей релігійних засад християнської православної церкви та наглядати, щоби вони згідно з тими засадами жили Зокрема він має навчати їх катехизму А в катехизмі Десять Заповід в Божих. А між ними одну заповідь, що говорить **"Не кради!"**

Від якогось часу "Український Вістник" друкує ратами статтю п. з. "Законна Автокефалія і незаконна "Автокефалія", в якій накидається на Українську Автокефальну Православну Церкву. Між ін. він наводить в цій статті переписку між Вп. о. Архиепископом Іоанном Теодоровичем і о С В Савчуком з 1930 р. І хвалиться, що в нього тої переписки не аби скільки Каже. "Ми не можемо провести її в цілости, бо на це треба було б надто багато місця".

Ставиться питання **Звідки, від кого, як і коли "Український Вістник" дістав ту переписку?**

Ні о. Архиепископ, ні о. Савчук своїх листів "Українському Вістникові" та взагалі жуківцям не посилали. О. Архиепископ переховує свої листи та взагалі документи в архиепископській канцелярії в Филаделфії, а о. Савчук в консисторіяльній канцелярії в Вінніпегу.

Отже ще раз питання: **Звідки, від кого, як і коли "Укр. Вістник" дістав листи від о. Архиепископа й о. Савчука?**

Ми знаємо від о. Архиепископа, що яких сім або вісім років тому **хтось викрав з його канцелярії більшу скількість листів та документів, а між ними листи від о. Савчука до о. Архиепископа й копії листів о. Архиепископа до о. Савчука.**

Хто ті листи викрав — **ми не знаємо**. Однакож це інтересне, як і чому вони дісталися в руки "Укр. Вістника".

Про одно ми зовсім певно знаємо: **Їх не дав "Українському Вістникові" ні о. Архиепископ, ні о. Савчук, отже "Український Вістник" дістав їх незаконною дорогою.**

Заповідь "Не кради".

Заповідь "Не кради" забороняє не тільки красти, **але також крадене переховувати, з краденого користати, краденим послуговуватися.** Це забороняє також державний закон.

"Український Вістник" закидує нам між іншим, що ми не придержуємося ні "форм приличности", ні "доброго тону", та що в нас нема "найелементарніших признак християнської культурности". Ставимо питання:

Чи "форми приличности" та "добрий тон" позволяють оголошувати чужі листи, не діставши на це попередної згоди й дозволу їх автора?

Чи "Український Вістник", друкуючи листи о. Архиепископа й о. Савчука без їх відома й згоди, застосувався до тої науки, яку він нам вичитав, іменно, "що в культурних людей прінціп приличности й доброго тону обовязують навіть в найбільш завзятій полеміці"?

Чи випадає "Українському Вістникові", що "називає себе церковним часописом", покористовуватися викраденими листами, — отже листами, до яких він не має жадного ні морального, ні законного права?

Чи люди, що покористовуються краденими листами, "мають претенсії зватись християнами, культурними людьми"? Чи посідають вони бодай "найелементарніші признаки християнської культурности"?

Чи присвоювати собі й використовувати викрадені листи є згідне з Заповідю Божою — "Не кради"? Чи є воно згідне з наукою жуківської церкви, якої "Український Вістник" є органом?

Ми не знаємо, що про це думає "Український Вістник" і його редактор, що думають жуківці взагалі. **Але по нашій думці,** це таке (повторяємо слова "Українського Вістника") "низьке, гидке й злочинне", таке негідне й осуружне, що на нього можуть спромочися хіба лише типи, що не мають не лише "найелементарніших признак християнської культурности", або "форм приличности" й "доброго тону", але що не мають ні крихітки чести й сорому, не мають в собі нічого людського, хіба тільки саму подобу. Ми можемо помилятися, але по нашій думці — це моральний бандитизм, моральне генґстерство найгіршого сорта.

А що еп. Шпилька на це?

Нас цікавить ще одно питаня:

Що думає про це все еп. Шпилька? Чи знає він, якими документами, листами послугуєтся "Український Вістник" в своїх нападах на Українську Православну Церкву? Чи знає еп. Шпилька, звідки і як "Український Вістник" ті документи отримав?

Як знає, - то чому на таке позволяє? Чи він уважає це згідне з засадами християнської моралі та чи є це згідне з наукою жуківської церкви?

А як еп. Шпилька нічого про це не знає, то чому не знає? Чи може тому, що не читає "Українського Вістника", чи може тому, що, як дехто каже, — він носить мітру, а о. Гундяк править церквою?

Ми не кидаємо ніяких підозрінь і нікого не обвинувачуємо. Але ми віримо, що нам прислугує право що найменше вимагати від "Українського Вістника" пояснення про те, як, від кого й коли він дістав в своє посідання листи о. Архиепископа й о. Савчука.

Ми віримо, що таке пояснення нам належиться та що "Український Вістник" нам його дасть.

„БО ХТО ЗНАЙШОВ МЕНЕ (БОГА) — ТОЙ ЗНАЙШОВ ЖИТТЯ І ОДЕРЖИТЬ ЛАСКУ ВІД ГОСПОДА"

(Прип. Сол. 8, 35).

(Продовження)

Пророк Ісаія виразно каже, що треба нам йти до Бога, слухати Його слів, Його науки, — і там з того Джерела-Бога напитися води Його святости, а душа наша буде сита, задоволена, спокійна, як тіло від мяса і товщу. Або іншими словами: Хто знайде Бога, той знайде життя Боже, життя духовне. Та ще каже той пророк, що ця бесіда не є його, а через него "так говорить Господь Бог".

Подібні вислови знаходимо і в других місцях Божого Писання. Наприклад: "Слухайте, бо я про важне говорю, й сама це правда, що Уста Мої виповідають... Люблю я тих, що мене люблять, й хто Мене (Бога) шукає, той знайти Мене... Щасливий, хто слухає Мене (хто слухає слова Божого) і невсипущо перебуває кожний день у воріт Моїх, та стоїть на сторожі під дверима в Мене. Бо хто знайшов Мене, знайшов життя, і одержить ласку від Господа". (Прип. Солом. 8, 6-17-34 і 35.)

Таке саме поучення знаходимо в книзі "Плач Єремії" гол. 3, ст. 26 і 26: "Благий Господь до тих, хто надіється на Него, — до душі, що Його шукає. Добре тому, хто без нарікання дожидає ратунку від Господа". — "Бо Господь, Бог твій, милостивий Бог; Він не покине тебе і не скарає тебе, і не забуде про обітниці дані батькам твоїм, що їх клятвою потвердив їм". (V Мойс. 4, 31.)

Ось всі ті Божі вискази і другі їм подібні, яких, задля їх многости годі тут навести, кажуть нам одно: Наша душа, наше серце, наші очі, наші всі бажання, повинні звертатись тільки до Одного Бога, Його слухати, "перебувати кожний день (на молитві) у Його воріт, і стояти в Него під дверима", то тоді одержимо від Него всяке добро і всяку ласку, так для душі, як і для тіла.

І така робота вже є тим "духовним життям", про яке згадують наші "Місіонарі". Та за тим всім не треба ходити до католицьких "намісників", — як кажуть "Місіонарі", бо їх ще тоді не було, коли повисші Слова Божі були висказані. Це було в Старому Завіті. Та коли не треба було ніяких наслідників Христа перед Христом, — то й по Христі їх не треба, бо Святе Письмо від початку, аж до самого кінця, всюди говорить, що Бог є незмінний. "У Бога нема переміни, — (у Него нема) ані тіни зміни." (Яків, 1, 17.) Тож коли б мали бути якісь намісники по Христі, то були б вони ще перед Христом установлені. А коли не було ніяких намісників, заступників у Церкві старозавітній, то й у Церкві новій, Христовій місця для них нема. Церква старозавітна у всім з найменшими подробицями зображала Христову Церкву у Новому Завіті, як: свята, обряди, жертви, світло, кадило і т. д. Мала своє священство, богослуження, читання Письма Божого (наші нинішні церковні проповіди) і т. д., і т. д. І усе те було установлено самим Богом. Але ніякого "намісника", чи "заступника Божого" зовсім не було. Мойсей й пророки, через яких Господь промовляв до народу — і ще промовляє — в Церкві не мали уряду ніякого. Так отже ж не було ніякого "вселенського архиєрея" ані "святого отця", ані "видимого головй в Церкві". Так то маємо певний знак, що і в теперішній Христовій Церкві його нема. Та тут вже на тепер оцім скінчимо, а відповімо ще на одну проблему.

Спробуймо взнати за правду слова: "Коли схід зірвав цілком свою злуку з Намісником Христовим, тоді життя духовне у нім засніпилося"... Чи каже праву наш "Місіонар"? — Коли б мало бути: "так", то поклонники того намісника і нині світили б світлом "життя духовного" як зорі серед ночі між "єретиками"; а вже самі "намісники" були б такими світилами, як сонце на небі! Але коли ми на них глянемо, то що бачимо? Самий "Місіонар" коли б міг, то б всіх не-католиків, "єретиків" випалив огнем, витопив водою, як саранчу в Бразилії наші люди нищили. Забув він, або таки може не знав, що Христос казав: "Не прийшов Я на світ людей губити, — але спасати". У "Місіонарів" православні священники, то "демони", зводителі, темні духи, вовки в овечій шкірі" ітд. А він сам то вже "намісник Христа"! Ось вам "намісник", що від ненависти і злоби аж кишить! Та де ж такий був Христос?

(Далі буде)

ЧУДЕСНО-ОБНОВЛЕНИЙ ОБРАЗ БОЖОЇ МАТЕРІ.

В луцькім „Шляху" за листопада, 1938, читаємо:

Випадки чудесного обновлення святих образів трапляється в наші часи що раз частіше. Розуміємо, що Господь Бог проявляє Свою Всемогутність для врозумлення людей віку цього, щоби вони звернули з блудних шляхів та навернулися до Господа, а особливо щоби ті, що зневажають св. образи, оброзуміли.

Для маловірних людей обновлення св. образів стає великою загадкою, тому вони часами з погордою та байдужістю ставляться до цих проявів Божої Всемогутности. Серця таких людей ожесточилися, одначе Господь посилає свої щедроти на добрих і злих.

У Юськовецькому хуторі в хатині бідної вдови висів образ Божої Матері „Милующої" чи „Достойно есть"; образ цей — батьківське благословення. Часто молилася перед цим образом жінка, коли пішов її господар на війну, часто плакала, коли дістала вістку, що її чоловік положив життя своє, за друзі свої, залишивши її вдовою з трьома маленькими діточками. Прийшлося вибратися цій вдовиці підчас комасації на хутор. Образ, як дорогоцінну памятку від батьків, поміщено було на покуті. Час робить своє, образ стає чорним; мало що можна розібрати на ньому, а діти навіть радять пустити образа на воду, одначе мати просить їх, щоби це пробув до її смерти, а пізніше то зроблять, що схочуть. За три дні до Успіння Божої Матері, повернувши до дому, господиня зауважила, що Образ став зовсім ясний, тільки ще було кілька темних місць. На другий день почали сходитися сусіди, переважно сектярі, що мешкають навколо. У самий день Успіння, (28. VIII) на очах усіх присутніх зникають усі темні плями за винятком кількох, що як знаки залишились і по цей день. У вівтоок 17 (30) серпня повідомлено мене коло год. 10 ранку. Прийшовши на місце, я не міг зорієнтуватися, де цей обновлений Образ, бо рядом висіло ще кілька образів нових, принесених в осени минулого року невісткою цеї вдовиці. Коли я попросив зняти Образ Богоматері, то, оглянувши його докладно, не знайшов слідів, щоби рука людська доторкалась до цеї святині. Старі цвяшки, що ними збито рямці, були як іржа, в образі багато дзюрочок від робацтва. Роспитавши докладно, сусідів, як раніше виглядав цей образ, — зрештою я кілька років тому був у цій хатині, але мало що зауважив, — бачив старенького образа, але ніколи не міг думати, що тут має проявити свою ласку Пресвята Діва Богородиця. Образ було залишено до суботи 3. IX, коли мною було відправлено молебень. Попереднього разу я поробив свої помітки, щоби ще переконатися, чи образ і на далі обновляється. В останній раз мого перебування ніяких плям вже не було. За порадою п.-о. благочинного у неділю 4. IX після утрені я пішов з Хресним Ходом на Хутор, щоби забрати цю святиню для більшого вшанування до церкви. По молебні вирушили до церкви. По дорозі, коло кожної хати — стіл з хлібом, простелено найкраще рядно під ноги. Кожний просить, відправити хоч коротенький молебен, з усіх кінців села велика сила людей, навіть з деяких сусідніх сіл багато богомольців. Хоча про це спеціяльно не повідомлялося нікого, але чутка про чудесне обновлення за кілька днів розійшлась далеко, і тепер крадькома що свята приходить багато людей поклонитися святині, одначе умовини пригранічного життя не дають можливости усім бажаючим дійти до нас.

4. IX почалася Служба Божа коло 11 години в переповненій церкві, де була маса ново-католиків, а також і старих католиків, що до кінця стояли на колінах коло Св. Образу. Це чудо зворушило не одного сектяря, бо в розмові вони губляться й кажуть: „може то й чудо — Бог його знає!"

Що неділі і що свята правляться акафісти, при великому здвизі молящихся, що спішать помолитися перед обновленим образом Богоматері.

Свящ. І. Чернобров.

ТВОРИ ТОЛСТОГО У 89 ТОМАХ.

Російське державництво готовиться до видання творів великого російського письменника, Льва Толстого, у 89 томах. З того 45 томів припаде на самі твори, решта на листи і "Щоденник".

Толстой провадив денні записки від 18-го року свого життя.

Думають видати Толстого твори без поправок і перемін, цебто так, як вийшли з під пера Толстого, та чи це вдасться.. Адже Толстой також поправляв свої писання. Відомо, що одну передмову перероблював 105 разів.

Чи Ви вже відновили передплату за „Вістник"?. Коли ні то зробіть це зараз!

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
релігійно-громадський часопис
[redacted]
„ШЛЯХ"
що його видає Товариство ім. Петра Могили в Луцьку, на Волині.
„ШЛЯХ" виходить тимчасово один раз на місяць, числить 16 сторін друку й відзначається багатим змістом та ілюстраціями.
Передплата за 12 чисел в рік виносить один долар, або його рівновартність в злотих.
Замовлення й гроші слати на адресу:
"SZLA[redacted]",
ul. Lubarta 10, Luck na Wołyni. Poland.

ПРИМІРНІ ХРЕСТИНИ.

(Арбакл, Ман.)

Дня 20-го листопада ц. р. запросив пан Юрій Ілюк, син Николая Ілюка, н. 1. Дмитрова, щоби охрестив йому його сина. По довершенню Тайни Хрещення всі присутні засіли до вечері.

По вечері батько Юрія Николай згадав кількома словами про заслуги Укр. Православної Церкви серед наших вірних в Канаді, та попросив присутніх зложити жертви на дієцезіяльний фонд. На заклик п. Н. Ілюка присутні зложили суму 14.05.

Жертвенність присутних на згаданих хрестинах нехай буде приміром для нас всіх, як ми радо та щиро повинні піддержувати нашу Церкву, та всі наші культурно-освітні інституції.

Належиться щира подяка п. Ілюкови як також і всім жертводавцям.

Жертви зложили слідуючі

По 2 дол.: п-тво Юрій і Вені Ілюки.

По 1 дол.: Н. Ілюк, Мих. Ковалюк, Дмитро Бойчук, Д. Подольський, пані А. Д. Подольська, Дмитро Середюк, Манолій Ковалюк, пані Н. Ілюк, Теодозій Стефюк, пані Н. Ілюк.

По 50шт.: Андрій Ковалюк, пані Марія Бойчук.

По 30шт.: пані Середюк, пані Ковалюк.

По 25шт.: пані Стефюк.

По 20шт.: пані Д. Ковалюк.

Присутний.

ПРИЗНАННЯ І ПОДЯКА СВЯЩЕНИКОВІ.

(Калмар, Алта.)

Українська православна громада в Калмар, Алта., складає оцею дорогою щиру подяку о. Самцеві за вірно виконувану працю на церковно-релігійнім полі в нашій громаді.

Його проповіди притягали до себе не лише старших парафіян, але й малих діточок, котрих він так щиро любив і по християнськи учив. З його уст плила наука про любов до українського народу, до рідної української православної церкви, про бажання, щоби всі українці жили в достатках, мали багато землі, багато збіжжа, гарні хати і т. д.

Він учив вірних, як по християнськи жити, учив правди, любови, братерства, і чесноти і дбав, що релігійно-моральне життя в громаді не западало.

На 23 жовтня зїхалися парафіяни до церкви на Богослуження заповіджене о. Самцем. Приїхали також вірні і з Бюфорд попрощатися з ним та пожелати щасливої дороги. Пізніше ми довідалися, що він вже відїхав на схід на нову парафію

За його щиру працю складаємо йому щиру подяку і желаємо йому та його родині на новій парафії успіху в праці, доброго здоровля і прожити много літ

Ст. Мриглод.

ПОМІЧ НАШОМУ НЕВСИПУЩОМУ КАМЕНЯРОВІ „ВІСТНИКОВІ".

(Ріджайна Саск.)

Неділя 20 листопада 1938 року довго остане в памяті панства Петра і Анни Матуляк в Ріджайні, Саск. Їх найстарша донечка Марія в порозумінню з молодшими сестрами Іриною, Ольгою, Вмілією, Павліною і братчиком Петром устроїли своїм родичам несподіванку з нагоди 25 літнього ювілею їхнього вінчання.

По Богослуженню запрошено на це торжество свящ. І. Кусого, котрий в присутности двох рідних братів ювилята — Івана і Григорія всіх дітей і гостей — відслужив установлений чин, поблагословив ювилятів, дав відповідну промову та пожелав їм всякого добра. Присутні хором відспівали многая літа. Вістак всі позасідали за стіл до обіду і приступлено до вручень дарунків. Дарунки зложили: браття Іван і Григорій Матуляки, діти, панство Вілліям Вузс. панство Титечичі, панство Корпан, пані Е. Козір і панна К. Пукіш. По обіді свящ. І. Кусий завізвав присутних о маленьку жертву для нашого просвітителя і оборонця нашої прав. віри і церкви — „Вістника".

Жертви зложили:

По 50шт.: Петро Матуляк, Анна Матуляк, Григорій Матуляк, Стефан Свердан, Вілліам Вудс.

По 25шт.: Іван Матуляк, Ф. Титечич, Гр. Корпан, пані Е. Козар.

По 20шт.: Марія Матуляк, Ірина Матуляк, Ольга Матуляк, Вмілія Матуляк

По 10шт.: Павліна Матуляк, Петро Матуляк.

Пісь.

ПРАЩАЛЬНИЙ ОБІД.

(Слава, Алта.)

На 30-го жовтня ц. р. громадяни місцевости Слава, Алта. справляли пращальний обід свойому парохові о. Т. Горбаєві. Околицю Славу о. Т. Горбай обслугував через послідних пять років; його труду працю як слід оцінювали місцеві свідомі громадяни. Тому, що український нарід поденних місцевостях тілько що пробуджується до національної свідомости й до піддержання рідної Української Гр. Православної Церкви, о. Т. Горбаєві нераз приходилось виступати проти шкідливої роботи та галабурди з боку ворожих організацій серед українського народу. За час душпастирської праці о. Горбая, громада на Славі постійно зростала в силу та поширювала свою національну християнську працю. Довг, котрий тяжив на церкві, заплачено так старанням членів громади, як і свідомих одиниць із сусідних околиць.

Пращальний обід устроєно заходом жіночого товариства при укр. православній церкві. Обід устроєно в п. В. Запаринюка, зараз по Богослуженню. Слід згадати, що церква підчас Богослуження була заповнена вірними. Багато гостей прибуло на цей обід, щоб ще поговорити і побути зі своїм парохом. Тому, що обід почався трохи пізніше, господині увихалися не аби як, щоби гостей гідно вгостити. Аж по скінченню обіду пані К. Саковська, від жіночого товариства, по привітній промові доручила подарунок о. Т. Горбаєві, який висловив за це подяку. По цім виголосили коротенькі промови присутні учителі, М Шемелюк, С. Склепович, В. Саковський, М. Яворський, М Чернявський і І. Мельник. Бесідники висловлювали признання Жіночому Товариству за його активність, звертали увагу на важну ролю Української Греко-Православної Церкви серед українського народу, тонтавали, що околиця Слава поступила вперед, та дала примір сусідним околицям, як вести і як не вести церковну працю серед розбурханого та розсвареного українського загалу, головно по фармах. Можна було побачити велике задоволення передових громадян Слави, що щирі свідомі українці зуміли оцінити їх важну і корисну працю на церковнім полі.

В короткій, але щирій промові п. П. Запаринюк подякував о. Т. Горбаєві від церковної громади за його щиру працю для околиці Слави і побажав йому як найкращого успіху і щастя в його праці на новій парафії. Всі присутні відчули, що хотяй о. Т. Горбай відійде із цеї околиці, він дальше буде працювати серед українського народу, отже між нами, щоб підвести нас на вищий щабель культурного та релігійного розвою.

На заклик о. Т. Горбая присутні жертвували $8.15 на пресовий фонд „Вістника" органу нашої Церкви. „Вістник" поміг нам багато в нашій праці на Славі та і в цілій Канаді, отже ми повинні його підтримувати при всякій нагоді. Це наш провідник, це сторож наших релігійних і національних справ, це сторож нашої Церкви.

На закінчення відспівано „На многі літа" о. Т. Горбаєві та церковній громаді на Славі і всьому українському народові а також п. В. Запаринюкови за щире прийняття в своїм домі. Під вечір декотрі гості відїхали домів, а декотрі дальше розговорювали про пекучі справи своєї церкви і громади з о. Т. Горбаєм.

Слідуючі жертвували на „Вістника":

По 50шт.: М. Шемелюк, Ів. Мельник, М. Чернявський, Іван Присько, Василь Запаринюк, Іван Запаринюк, Іван Стогрин.

По 25шт.: жертвували: о. Т. Горбай, В. А. Саковський, О. Малаховський, М. Липка, М. Яворський, С. Склепович. В. Фербей. Іван Дах, В. Шийка, І. Липка, В. Нагорняк. А. Саковський, Р. Семенюк, П. Запаринюк, М. Терновецький.

По 20шт.: Н. Налорак. А. Дах, В. Галяцький.

По 15шт.: В. Годзюк.

По 10 шт.: Т. Харчук.

По 5шт.: Іван Григуляк, — Разом $8.15. — Всім жертводавцям щира подяка.

В. А. Саковський.

ЗБОРИ ЦЕРКОВНОЇ ГРОМАДИ.

(Шортдейл, Ман.)

Загальні річні збори української православної церковної громади в Шортдейл, Ман., відбулися в салі Українського Народного Дому, в неділю 4 грудня в 2-ій годині по полудні. До зараду на 1939 рік увійшли слідуючі: Матвій Бугера — голова, Андрій Коляда — секретар, Василь Барабаш — касієр, Дмитро Павлюк і Іван Якимишин — контрольори, Іван Перхалюк — господар, Іван Яловега і Петро Петрів — старші брати, Матвій Бугера — господар цвинтару.

Андрей Коляда,
секретар церковної громади

НЕСПОДІВАНКА СТАРЕНЬКОМУ ПОНИРОВІ.

(Кейленд, Алта.)

На 21-го листопада ц. р., то є в день св. Архистратига Михаїла вечером, зійшлося поважне число гостей, — сусідів та близших і дальших членів родини, — до дому п. Тодора М. Грекуча, щоби встроїти несподіванку його старенькому батькові, Михайлови, в день його патрона. Старенькі Грекули поличі п. Тодора, живуть на його таки подвірю, в окремій хаті.

Коли вже все було приготоване, внуки стареньких Грекулів пішли до них і запросили їх прийти до сина до хати.

Прийшовши до хати й побачивши таке велике число гостей, ста-

КУПІТЬ СОБІ КНИЖКУ

„ПО СВЯТІЙ ЗЕМЛІ"

яку написав Др. Василь Наливайко в Празі.

Книжка містить 289 сторін друку й 96 світлин — видів зо Святої Землі. Книжка більшого формату, написана на добрім книжковім папері й надрукована читким чорним друком.

Зміст книжки надзвичайно цікавий та повчаючий. Автор книжки пробув 101 день у Святій Землі й не тільки описав докладно всі ті місця, які звидів, але також подав про них багато цінного історичного матеріяну. Поза самий опис відвіданих ним місцевостей, автор подає свої спостереження та описує зустрічі зі звичайними та визначними людьми. Одним словом якнайдокладніше та найінтересніше описує сьогоденний побут в Святій Землі так, що читач має вражіння, немов би він самий подорожував з автором та все те оглядав своїми власними очима.

Між іншим автор описує такі історичні місця: **Місто Єрусалим, Дорогу до Божого Гробу, Церкву Божого Гробу, Хрестний шлях (яким Ісус Христос ішов на гору Голгофту), Вифлієм, Йосафатову долину, Мертве море, Йордан ріку. Околицю Єрусалиму, Хеврон, Дамаск і інші.**

Книжка з пересилкою коштує $2.00.

Гроші й замовлення слати до Консисторії на понищу адресу:

CONSISTORY OF THE UKRAINIAN GREEK-ORTHODOX CHURCH OF CANADA,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ренький наш піонір Михайло дуже здивувався, бо він нічого не знав про те, що для нього приготовляється така гостина.

При вході до хати п. Іван Делійой заложив старенькому Михайлови вінок через плечі й попросив обоїх стареньких занятн за столом почесне місце. Зараз по тім підійшов до них їх внук п. Михайло Рупташ і вручив їм гарні дарунки від гостей. Дідусеві вручив теплий „джекит" з „зипером", а бабусі гарну хустку й сукню. По тім пожелав їм щастя й здоровля та многих літ прожити. Дідуся Михайла Бог нагородив вже 81 роком життя. По відспівано многоліття гості забавлялися до пізної ночі, а старенькі Ґрекули також з ними.

При цій нагоді гості зложили $3.20 на інвалідів. Збірка відбулася на заклик п. Мирона Мельничука, а перевів її нище підписаний. Гроші вислано до Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Жертви зложили слідуючі:

По 50ц.: Мирон Мельник, Вас. Ґрекул.

По 25ц.: Вас. Арнчук, Дм. Орлецький, Дрофин, Івасюк Мих. Руптащ, Гр. Г. Виренька, Митро Павлюк, Ник. Олійник, Митро Юрійчук.

По 20ц.: Іван Юрійчук.

Разом збірка винесла $3.20, за що жертводавцям щира подяка.

Дмитро Орлецький.

ПРИМІТКА: Повищу збірку Консисторія переслала до Екзекутиви Союза Укр. Самостійників в Едмонтоні, яка вишле їх разом з іншими збірками на призначене місце

Редакція.

НАРОДНА ЛІЧНИЦЯ У ЛЬВОВІ ПРОСИТЬ ПОМОЧІ.

Прот. С. В. Савчук адміністратор Української Греко-Православної Церкви в Канаді, отримав від Народньої Лічниці у Львові лист такого змісту:

„Незабаром приїдуть до Канади з доручення і як офіціальні представники „Народньої Лічниці" у Львові славні українські артисти: примадонна українських та европейських оперових театрів Марія Сокіл-Рудницька та композитор і діріґент українських та европейських оперових театрів і фільгармоній професор Антін Рудницький, щоб влаштувати серед нашої еміграції у Канаді низку концертів в користь „Народньої Лічниці" і її Шпиталю.

„Обое артисти які користуються загально-европейською славою, як найбільш репрезентативні українські мистці, відбули останньої зими й весни концертову поїздку з тою самою ціллю по Сполучених Державах. Ця поїздка увінчалася незвичайним успіхом: уся без винятку українська і американська преса та загальна громадська опінія піднесла концерти Марії Сокіл і Антона Рудницького як не бувалі мистецькі події. Також матеріяльний внеслід концертів відповідав вповні успіхам артистичним.

„Народня Лічниця" та її недавно відкритий Шпиталь це установи чисто гуманітарні загально-українського значіння, які служать всьому українському населенню Старого Краю без ріжниці віроісповідання, політичних чи суспільних поглядів. Шпиталь „Народньої Лічниці" є першим і одиноким українським шпиталем на старокраєвих землях і тому його значіння серед панкючих сьогодні обставин в Старому Краю та з огляду на грядущі для нашого народу події — зовсім виїмкові.

„Народня Лічниця" і її Шпиталь існують і утримуються виключно завдяки добровільним жертвам. Тому така важна і необхідна для нас в сьогоднішних часах допомога наших братів і сестер за океану. І тому такий важливий для нас успіх концертів у Канаді наших славних артистів, які пожертвували свої імена, свій труд і свої таланти для цієї доброї і доконечної справи.

„Отим дозволяємо собі просити уклінно Вас, Високопреподобний Отче Адміністраторе, уділити ласкаво Свого поперття, Своєї опіки й зичливости концертам Марії Сокіл і Антона Рудницького в користь „Народньої Лічниці" та особам обоїх артистів, поручаючи ці концерти та Справу, для якої вони відбуваються, то значить „Народню Лічницю" і Перший Український Шпиталь, Високопреподобному Духовенству.

„Пп. Рудницькі користуються найповнішим довірям зі сторони Ради „Народньої Лічниці" і Дирекції Шпиталю та взагалі зі сторони всього Громадянства в Старому Краю...

„Дякуючи з гори за все, просимо Вас приняти слова глибокої пошани.

За Раду „Народньої Лічниці",
Володимир Дециkевич, Гол. Ради
За Дирекцію Шпиталю,
Др. Тит. Бурачинський,
Директор Шпиталю

НОВИЙ СТАТУТ ДЛЯ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ПОЛЬЩІ.

Польський уряд ухвалив новий статут для Православної Церкви в Польщі. Деякі вимоги цього статута такі:

Вибір митрополита має бути соборно-демократичний. Вибраний митрополит має також вибраного заступника.

Статут покликує до життя Генеральний Собор Православної Церкви в Польщі та собор Епископів.

Св. Синод буде виконавчим органом епископського Собору та буде у половині складатися з виборних членів.

Статут покликає до життя Головну Контрольну Комісію для ревізії фінансів та господарювання цілої Церкви. Склад комісії — вибиратимуть на демократичній основі.

Статут також створює нову установу, Епархіяльну Управу, зорганізовану на принціпі соборности. Епархіяльний епископ виконує владу при допомозі консисторії, епархіяльних зборів і ревізійних комісій. Права епархіяльних зборів великі: вони вибирають епископа, членів консисторії, членів головної контрольної та ревізійної комісії. У склад членів консисторії входить одна світська людина. Членів консисторії вибирають на 5 років. Затверджує їх епископ у порозумінні з воєводою. Секретаря консисторії іменує епископ.

Членами духовного (церковного) суду можуть бути виключно духовні особи.

Деканів вибиратиме духовенство округи на 5 років; у парохіях заведуть окремі збори й парохіяльні ради. Вони матимуть широкі права, але священики задержать рішальний голос і будуть надалі іменовані епископом. Дуже важній справі — володіння маєтком — присвячено мало місця; сказано тільки, що ті справи полагоджуватимуться на підставі канонів та сучасної практики.

Усі пресові органи митрополії, як і поодиноких епархій виходитимуть виключно польською мовою.

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

Укр. Гр. Прав. Церковна Громада, Гронлид, Саск. (північна), збірка підчас листопадового свята $2.90

Укр. Прав. Церковна Громада в Росборн, Ман. (збірка в церкві) 3.05

МАЗЕПА, САСК.

По 1 дол.: Ст. Деркач, Ник. Мазінський, Павло Яґольніцький.

ПЕМБІНА, НО., ДАК.

По 1 дол.: Ів. Пастух, Н. Клим, А. Керилюк, І. Борденюк, М. Демянишин, В. Загарія.

ЗБІРКА НА ПРОТЕСТАЦІЙНУ АКЦІЮ ПРОТИ ПОЛЬЩІ.

Вишарт, Саск.	4.00
Красногора, Алта.	2.30
Красне, Саск.	1.70
Шортдейл, Ман.	5.50
Шел Велі, Ман.	2.50
Ґлендон, Ман.	1.50

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

Люклан П. І., Ґлендон, Алта. $1.00

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Д. Ф. Стратійчука.

Грудень:
25. Неділя — Пайн Ривер

Січень.
1 Неділя — Роркетон.
7. Субота, Різдво Христове — Давфин.
8. Неділя, Собор Богор. — Ешвіл.
9. Понеділок, св. Стефана — Косів
14. Субота, Новий Рік — Гарленд.
14 Новий Рік — Венлав (о. Горбай)
15. Неділя — Етелберт
15 Ніділя. — Сифтон (о. Горбай).
19. Четвер, Богоявлення Г. — Пайн Ривер.
21. Неділя. — Давфин.
28. Неділя. — Ревнер.

Адреса: Почт. скр. 629, Давфин.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Гліцького.

Грудень:
25. Неділя — Поплар Парк

Січень.
1 Неділя — Ст. Мартин.
7 Субота, Різдво Христове — Брендон.
8. Неділя, Соб. Пр. Б. Йосифа. — Тиндал.
9 Понед., Прв. Стефана — Селтон
15. Неділя — Дуфрост.
19. Четвер, Богоявлення Господне. — Поплар Парк
20. Пятниця, Собор Івана Хрестителя. — Іст Селкірк.
22. Неділя — Ледвин
29 Неділя. — Малантон.

252 Beacon St., Winnipeg, Man.

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Ризи, фани, хоругви, процесійні образи, хрести, ківоти, кадильниці чаші, плащениці, ліхтарі, свічки та все потрібне до наших церков.

Купуйте в українській фірмі.

В. ЛЕВИЦЬКИЙ, управ.
WILLIAM GROSS & Co.
322 Main St., Winnipeg.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1938 РІК.

ГРУДЕНЬ.
25 Н. Нед. св. Праотців. Спиридона
26 П. Муч. Євстратія, Авксентія
27 В. Мч. Тирса
28 С. Св. Єлевтерія і матері його
29 Ч. Пр. Аггея
30 П. Пр. Даниїла, Ананії
31 С. Мч. Севастія й др.

СІЧЕНЬ
1. Н. Н. пер. Р. Груд. 1938 Бож.
2 П. Свмч. Ігнатія
3. В. Юліянии
4 С. Вмч. Анастазії
5 Ч. 10 муч. на Криті
6 П. † Навеч. Р. Христ., Евгенії
7 С. Різдво Христове

8 Н. Н. по Р., Соб. Пр. Б., Йосифа
9 П. Стефана первмуч.
10 В. 20 тис. муч. в Нікоми
11 С. 14 тис. діт. уб. у Вифлеємі
12 Ч. Анісії і Теодори
13 П. Меланії преп.
14 С. Н. Рік., Василія Великого

15 Н. Н. пер. Пр. Сильвестра

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. І. Гнидого

Грудень:
25. Неділя. — Мюсідора

Адреса: Andrew, Alta

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Т. Кисілюка

Грудень.
25. неділя. — Брукслі.

Адреса: Gronlid, Sask

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. М. Фюка.

Грудень.
25 Неділя — Келгарі

Адреса: Radway Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Т. А. Горбая.

Грудень:
25. Неділя. Гренвю

Адреса: — Роблин, Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василіва

Грудень:
25. Неділя — Смокі Лейк

Січень.
7. Субота, Різдво — Смокі Лейк
8. Неділя — Давнінг.
9. Понед. Прав. Стефана — Стрий.
14. Новий Рік — Белліс.
15. Неділя — Смокі Лейк

Адреса: Smoky Lake, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. І. Дмитрова.

25. Неділя — Толстой.

Адреса: Tolstoi, Man.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ 1938

Грудень.

25. Нед. св. Праотців: Голос 3. Утреня: Еван. Луки XXIV: 36—53. Літ. Ап. Кол. II: 4—11; Еван Луки XIV: 16—24.

СІЧЕНЬ, 1939

1. Неділя 29 по Зісл. св. Духа: Голос 4. Утр. Єван. Ів. XX: 1—10; Літ Ап. жид. XI: 9—10, 17—23, 32—40. Єван. Матея I: 1—25.

6. Пятниця Святий Вечір: Літ. Ап. жид. I: 1—12: Єван. Луки II: 1—20.

7 Субота Різдво Г. Н. І. Х. Утр. Єван Мат I: 18—25. Літ. Ап. Галат IV: 4—7: Єван. Мат. II: 1—12

На рік 1939.

Січень.

8. Неділя Другий день Різдва: Собор Пресв. Богородиці. Голос 5 Утр. Еван. Ів. XX: 11—18. Літ. Ап. Галат I: 11—19. Еван Мат II: 13—23.

9. Понеділок Третій день Різдва. Стефана Первомученика. Утр. Єван. Ів. XV: 17—27 і XVI: 1—2. Літ. Ап. Діяння VI: 8—15, VII: 1—5 і 47—49. Єван. Матея. XXI: 33—42.

14. Субота: Новий Рік. Обрізання Господне. Св. Василія Вел. Утр. Ів. X: 9—16: Літ. Ап. Колоссян II: 8—12 і жид. VII: 3—6. Єван. Луки II: 20—21, 40—52 і Луки VI: 17—23.

15. Неділя перед Просвіщенням (Богоявлінням): Гол 6 Утр. Єван Ів. XX: 19—31: Ап. 2 Тим. IV: 5—8; Єв. Марка I: 1—8.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3696
WINNIPEG, MAN.

РІК XV. WINNIPEG, MAN., DEC. 15th, 1938 ВІННІПЕҐ, МАН., 15-го ГРУДНЯ, 1938. ЧИСЛО (306) 24

Христос Родився!

Славіте!

І промовив Ангел: Не бійтесь, осьбо благовіщу вам радість велику, що буде всім людям. Бо народився вам сьогодня Спас, що єсть Христос Господь . . . Слава на висоті Богу, а на землі спокій, між людьми благовоління! (Лук. II:10,11,14)

Володимир Островський.

ПІД ЗНАМЯ ХРЕСТА.

(Повість з часу охрещення Руси-України в 988 р.).

(Продовження).

— А як би князь роздумав, то що зробити? Може теж роздумаєш?

— Ні, Олено, я буду робити все, щоб князь не роздумав. Я буду намовляти його. Буду старатися, щоб він не слухав тих, що радять триматися старої віри. Буду відсувати їх від князя. Буду дбати, щоб усе казали йому, що він мусить змінити віру! — з запалом говорив Тихоша.

— Але на яку віру змінити?

— На вашу, грецьку. На християнську. Я відчуваю, що мушу це зробити, що якась сила веде мене до цього...

Олена поважно додала:

— Як дотримаєш ти свого слова, то дотримаю свого й я..:

■

Доглядач чи опікун Перуна, старенький Славій, розгортав агітацію проти Володимира щораз ширше. І найтемніші мешканці Києва щораз сильніше хвилювалися. А від них передавалися ці настрої навіть приїзжим гостям.

Київ був справжнім торговельним муравлищем сходу Европи. Сюди день у день приїзджали з ріжних городів і городків великого князівства купці, посадники, дружинники, ремісники. Приїзджали сюди й шпигуни підбитих народів, щоб довідатися, чи сильний Володимир, чи не збирається на якусь хуртовину й чи не можна повстати. Придивлялися вони, прислуховувалися, а потім несли вістки в усі сторони, що в Києві неспокійно, що нарід проти князя. Деякі чужі купці, бачучи, що в Києві збирається на завирюху, почали вже ліквідувати свої підприємства й, поки час тікати в свої краї

Все це важко відбивалося й на торговлі й на силі та ладі князівства.

Володимир добре бачив, що його державний апарат розстроюється. Але як було зарадити лихові? Порозганяти нездібних та ворожих бояр і набрати нових? А хто міг знати, що ці нові будуть вірніші й здібніші? Приняти християнство й споріднитися з імператорами та опертися на їхню силу?

Володимир міркував як поганин, бо інакше міркувати не міг. Приняти християнство особисто — це дрібна справа, це не значить зробити якесь велике діло, а можна ще й нашкодити собі. Коли Ольга, — думав він, — приняла сама віру християнську, відчужилася від людей і мусіла передати владу синові Святославові; коли залишився Ярополк християнином сам один серед маси поган, не знайшов він оперти в цій масі, погани перейшли на його, Володимирів, бік і помогли йому сісти в Києві. А залишатися поганським князем, значить: нічого великого не зробити, держави не перебудувати й не зміцнити.

Володимир розумів, що для піднятта й зміцнення князівства потрібні великі зміни, які захопили б весь нарід. Але не хотів просити християнської віри в греків, бо це б дорого коштувало: мусів би чим поступитися їм.

І Володимир переживав важкі дні. Перебирав у своїй памяті імена воєводів, тисяцьких, городських старшин і не знаходив серед них ні одного, здібного до великих чинів, до піднаття маси, до поведення її за ним.

— Один може Тихоша має розум і хист, — думав Володимир, — але що ж? — молодий, не має ще імени, може не має й прихильників...

— — — — — — — — —

В той час, як старші Володимирові помішники нікого не бачили й не чули, або просто не розуміли моменту, Тимоша пильно придивлявся й прислуховувався до того, що ділялось в Києві й в цілому князівстві. Він із жахом спостерігав, що поганська хвиля проти Володимира все наростає, що погани-бояри, купці, навіть міщани-ремісники вже голосно й отверто виступають проти нього та домагаються скликати всенародне віче. Християни ж бояри помітно лякалися й думали більше про себе, ніж про князя.

Щоб знати, що робиться в Києві, Тихоша поставив на ноги всіх своїх наймудріших слуг та приятелів-дружинників, і вони приносили йому щодня дуже цінні відомости.

Одночасно енергійно працювала Олена через ключницю, що тягнула за язик головним чином жінок, — і вони легко вибалакували найбільші таємниці своїх чоловіків, батьків та братів.

Старий Вівіян нишпорив головним чином серед купецтва й ремісників: його невтомним оком і вухом був випробований Всевід.

— — — — — — — — —

Тихоша дуже часто приходив до Олени. Під її впливом усе глибше захоплювався він християнською наукою та державною політикою. І чим уважніше придивлявся до життя, тим ясніше бачив його ріжні хиби.

Знаєш, Олено, — сказав одного разу, мушу поїхати до Вашого Царгороду й подивитися, які в вас порядки.

— Якже ти поїдеш і довідаєшся, коли не вмієш говорити по нашому?

Усміхнувся.

Я вже давно вчуся грецької мови. Правда, самому важко.

- Ти вчишся нашої мови? — здивувалася. — Чому ж ти мені не казав? Може допомогти тобі?

Сказали про це Віянові. Той охоче згодився, щоб Олена помагала Тихоші в науці, бо в цьому бачив немалу користь для справи. І від того часу Тихоша приходив до Олени, майже щодня. Молоді люди були тепер подвійно щасливі. Олену дуже тішило, що Тихоша вже багато знає й вона може порозумітися з ним по грецьки.

Одного разу Тихоша прийшов дуже схвильований. Він чув, як Славій підбурював людей проти князя, намовляючи їх скинути Володимира, якщо він змінить віру.

— Я вбю його! — кипів.

Олена злякалася.

— Ти погубив би людську душу? Я тоді не любила б тебе.

— То нехай бунтує?

— Ні. Але видумай щось інше. Розуму втебе доволі.

Два дні Тихоша не приходив. Усе блукав і думав, як би унешкідливити Славія. Враз напав на думку, що аж всміхнулася йому. Зараз побачився з Сердегуром, і того самого дня князь покликав його до себе.

- З чим приходиш, друже? — привітно спитався Володимир.

— Великий князю! Ти знаєш, що робить Славій. Час заклепати йому уста на завжди.

— Вбити Славія? — зморщив чоло Володимир. — Наші люди дуба стануть би! І було б друге гірше першого.

— Ні, не вбити, князю. Я знайшов інше оружжя проти нього.

— Кажи, яке.

— Склич, князю, на нараду найдурніших бояр та старшин Києва, приклич і Славія, додай до них двох трьох розумних людей і звари з усього цього кисіль. А мені дозволь помедити його.

Володимир глянув на молодого боярина з зацікавленням.

— Що це значить?

— Нерозумні замовкають, коли бачать, що люди знають, що їм бракує розуму. Коли розумні ще й починають радитись з ними, то вони уступають і на все кивають головами. Отже треба прикликати Славія й інших найдурніших крикунів, показати всім, що вони нічого не розуміють, назвати їх наймудрішими й почати з ними радитись, — і вони, великий князю, робитимуть усе, чого ти захочеш.

Володимир весело усміхнувся.

— Тішиш ти мене, Тимоше. В тебе якась не така голова, як в інших боярів. Добре, — скличу нараду. Хочу видіти моїх найдурніших людей та спробувати твого кисіля.

(Далі буде)

НОВИЙ БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ "СТАТУТ ДЛЯ ВІРУЮЧИХ".

Недавно в большевії оголосили новий статут для віруючих, який має окреслити правне становище релігійних організацій. На ділі є це новий акт [illegible]блення віри й релігії в СРСР. Автором нового статуту є Еміль Ярославський (Ґубельман), голова "Союзу безбожників". Найважніші засади нового статуту такі: до віроісповідних громад можуть бути приняті особи, що скінчили [illegible] життя. Діти (особи до 18 літ) [illegible] права брати участи в богослуженнях, навіть вступ до церков є їм заборонений. Батьки, які виховують своїх дітей в [illegible]лігійнім дусі, підлягають строгим карам. Релігійні будинки, церкви [illegible] ні власністю держави. Вона в[illegible] їх за окремим чиншом віроісповідним громадам, при чому держава може кожної хвилі розвязати умову про винаєм.

Церковне майно — дзвони, килими, утвар — переходить на власність наркомфіну. Всі предмети культу, що мають мистецьку вартість, мусять бути передані урядам публичної освіти. Образи, церковні ризи й хоругви стають власністю місцевих "фондів релігійної р[illegible]сти", звідкіля можна їх винаймати за окремою оплатою. Одиноке, що залишено громадам на власність, це свічки, кадило й олій до лямп. Завідування церковною касою теж полищено громаді. Строго заборонена яканебудь взаїмна поміч між членами громади. Релігійним громадам не вільно організувати ніяких добродійних установ, санітарних станиць, бібліотек і читалень. На сходинах членів громад не вільно говорити про політичні справи, суворо заборонено спільне читання релігійних книг, спільну катехизацію, тощо.

Чи Ви вже відновили передплату за „Вістник"?. Коли ні то зробіть це зараз!

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
релігійно-громадський часопис для народу

„Ш Л Я Х"

що його видає Товариство ім. Петра Могили в Луцьку, на Волині.

„ШЛЯХ" виходить тимчасово один раз на місяць, числить 16 сторін друку й відзначається багатим змістом та ілюстраціями.

Передплата за 12 чисел в рік виносить **один долар**, або його рівновартість в злотих.

Замовлення й гроші слати на адресу:

"SZLACH",
ul. Lubarta 10, Luck na Walyni. Poland.

[redacted]

(Із давніх переказів.)

Найвищий жрець Єгипту, Мена, глибоко замислився.

— Ось питання, що вносить замішання посеред египтян, що засмучує душу і його, Мени, пророка Ра—бога сонця. Боги мовчать, боги не провіщують... Чому? У землі Кемі зявився Хтось, Хто не дозволяє їм провіщувати... Він Один достойний Божої шаноби, бо він — ОДИН...

Хто ж? Хто Він? Сам блискучий Ра не сміє промовляти в присутності Його! Чи це Той, Кого жерці пошепки звуть імям "Таємничий"? То невже ж Таємничий зявився із темряви? Недовідомий посеред смертельних в Нильській долині.

Питання за питанням, думка за думкою тривожать душу пророка. Даремно [illegible] він закрити стомлені віки, даремно жене від себ якісь неясні, але [illegible] видіння: товчуться вони у неспо[illegible] хворому мізку

[illegible]ить Мена — величні статуї, велик[illegible] боги, облиті блідим місячним [illegible], дивляться на нього мертвими [illegible] очима... І всі ці боги див[illegible] на Мену і шепочуть холодними [illegible]

Ми повинні вмерти... прийшов Невідомий Бог, а Він тільки Бог правди[illegible] ми повинні вмерти... ми повин[illegible] вмерти

У жаху відкриває очі старий пророк [illegible]но і пусто навколо... нікого нема.

[illegible] ні молитви, ані закляття не помага

Т[illegible] чи можуть вони помогти, коли [illegible] усі боги будуть порохом, бо ж [illegible]йшов... Таємничий!

[illegible] ось Господь сидить у хмаронці легкій, [illegible] їде до Єгипту. І похитнуться від [illegible] Його ідоли египетські, і серце Є[illegible] розтопиться в Ньому. І Господь [illegible] Себе в Єгипті, і в той день египтяни пізнають Бога і принесуть жертви [illegible] і дадуть обітниці Господеві і ви[illegible]

Це він вичитав це? А... книги юде[illegible] так, ось... ось воно пророцтво справджується тепер... потрясаються від лиця Його боги египетські! Де ж Ти? У якому світлі, у яких хмаринках явиш Ти Себе світові? Чи може зостанешся [illegible] й недовідомим, як джерела Нила, і ніхто із смертельних не поклониться Тобі?

О, дай побачити Тебе... дай одну хвилинку такого життя, тільки хвилинку!

У кволому блиманні світців тремтячими руками розвернув Мена довгий сувій папирусу, щоб перечитати слова жидівського пророка. І силкувався зрозуміти, силкувався уявити собі, Хто ж це, Кого сподіваються народи, Кому немаймення на язиці людей? Чи може дійсно Бог богів обявити Себе світові? І чи ж можна побачити Його? А чи ж правду сказали боги?

Холодний піт виступив на чолі жерця, з жадобою читав він і перечитував заповітні писання

Але ж не він один не спав. То була якась дивна, надзвичайно неспокійна ніч. Усі мешканці знали, що боги не дали віщувань, і знали чому... І було місто настрашене. У напружливій мовчанці богів і людей проходила томлива ніч.

Та... Таємничий не явився...

Погасли зорі. Благословилось на світ. Тільки но зійшло сонце, жерці, зі старим пророком на чолі, потяглись до храму. Безсоння у ночі, напружена тривога, даремні очікування Недовідомого витворювали сум і роздратування, багатьох у покуті знову молились старим богам.

І разом з товпою жерців майже усе місто тиснулося біля храму. Під пекучим синім небом бреніли струни священих арф, співці в урочистих піснях вихваляли блискучого Ра, кастофори виносили до салі фігури богів, щоб люди кланялись їм. Пахощі Аравії курились на вівтарях. А в глибині святині найвищий жрець піднімав руки до неба і благав Таємничого:

— Отче богів, Єдиний, недовідомий, явись, обяви явись, обяви славу Твою... смерть близько, але дай перш зобачити Тебе!

І він молився до несамовитости, майже до втрати свідомости...

Раптом загальний стогін, галас і страшний гуркіт упритомнили його. Він зоглянувся: статуї богів, розбиті, обезформлені, лежали на землі. І разом з ними, в замішанні й жаху лежали люди; інші, божеволіючи від страху, кинулись до виходів.

Але... "Він", "Він!"? Де ж "Він" Сам? Де світло? Де хмари? Напів-темрява, як і перед тим, панувала під склепінням храму, нікого не було.

І... раптом посерд загального замішання жіночий голос:

"Вона, вона! Її дитя сильніше за богів!"

І тільки тепер побачив Мена, що біля [illegible] пилона стояла жінка, одна спокійна і мовчазна посеред цієї метушні натовпу; було на ній довге біле убрання і блакитне покривало юдейських жінок. На грдуях її спочивало і тихо усміхалось Дитя.

- Хто ти? Звідкіля, о найбільша із жінок? закликав у нестямі управитель міста, що теж побачив її

Марія із Назарету...

А в тебе на руках? — почувся голос з товпи.

Сліпі! Хіба ви не бачите, що це, Бог богів явився в Єгипет! — знову закричав управитель міста, — коли б це Дитя не було Богом, не впали б статуї наших богів!

І припавши до стіп Діви із Назарету, він поцілував край одежі її.

А Мена? Він нічого не міг сказати. Усім тілом здригнувшись, простяг він уперед тремтячі руки, і проміння якогось внутрішнього світла прояснили його лице.

Один мент... тільки один мент... що понесли його у вічність... Бог явився во плоти.

Дитя повернулось до нього, усміхнулось і теж простягло ручента. Старе серце не витримало неземної радости.

Коли люди очуняли, жерці прийшли до себе, Марії із Назарету вже не було в храмі. Тихо і похмуро було навкруги. Розбиті боги лежали на доливці, а біля них лежав найвищий жрець — лице його, звернене на схід, було без краю щасливе і спокійне. На безкровних устах спочили слова, яких ще не чуло людське вухо:

"Таємничий обявився світові, Бог явився во плоти"...

ДЕЩО ПРО ПОХОДЖЕННЯ КОЛЯД І ЩЕДРІВОК.

Наші первісні коляди — це витвір передхристіянської обрядовости й релігійности. В часі зимового пересилення в природі, коли темні сили, сили темряви осягнули свою найбільшу енергію, тоді саме зачалося також їх пораження: народився бог світла, **Сонце Ясненьке,** що мав воскресити світ до нового життя і переломити лукаву темряву. Темні, стрибожі сили, не могли стерти цього бога, подателя всього життя, не могли спинити його різдва, й тому присягалися його конись таки вбити. На честь різдва цього світлого бога, незнаного зрештою і не признаваного у семітських племен, обходилося у всіх арійських народів велике свято, в якому брали участь не лише живі, але й померші.

Як виглядав цей релігійний обряд — не знаємо; старі християнські місіонарі згадують про гудьбу, танець і бісовські пісні. До останків, перенятих християнством, належать: дідух, сніп, кутя та дванадцяти щедрих страв. Мабуть сюди треба врахувати і вертепні вистави та обходи з козою; сюди належать також коляди, злучені зі скоморохними представленнями й релігійним танком. Грецький Бакхус, котрого шутливе життя оспівували гуляки з цапом (козою), перебирані в цапові шуби — це був клясичний, на европейській культурі слідний відгук первісно-арійського загального обряду: він ще досі в народі відомий з назви: в нас кажуть **"справляти бакуса"**; на мазурщині — ходять перебирані **"бекуси"** по домах, це саме й поднбується в західних так званих фашінгах, на яких головним героем є "клавн", арлекін, гансвурст, наш Гриць Мазниця, а довкола котрого ґрупуються всі штуки й насмішки.

Побіч весело-шутливої части було торжествене славословіє жерців і священиків, якими в нас були беси, від них отже взялася християнська назва "бісів" і "бісовських співів". Останки таких бесівських співів маємо в наших щедрівках, яких зміст релігійно - поганський дещо злагіднено й змінено так, щоби він не разив християнських почувань. Місце поганських божих осіб займив "панич Івасенко", "Маруся", "Василейко" — що пішов косити раненько та інші. В цій перерібці щедрівки стали для церкви нешкідливі (подібно як весняні гаїлки), з головного свята Різдва пересунено їх на Щедрий Вечір і так вони переходили з уст до уст і збереглися аж до наших часів.

Іншу ділянку репрезентують самі коляди. Назва їх досі ще не пояснена: одні хочуть бачити в них пісні на честь Лади, богині семейного огнища, матері Сонця ясного, отже "ко-лади", інші беруться в назві бачити латинські "calendae", не думаючи при тім, що латинська назва може так само бути перенята від славян. Пісні ці визначалися глибокою релігійністю і чистотою почувань, становили отже найбільший скарб народу.

Зрозуміло це християнство й старалося їх використати для своїх місійних цілей. А тому або лише дещо їх змінило і залишило (сюди належить наше "Согласно співайте"), або приймало лише напів і під цей старопоганський напів підложило нові християнські слова, нарід привязаний до напіву переймав мимоволі нові слова, а з ними й нову віру. Повторилося отже в пісні те саме явище, яке мало місце і в самих місцях молитов: давні поганські гаї перемінено на християнські площі; замісць поганських святинь, поставлено там християнські каплиці, церкви, знаки. Нарід, що привик був ходити сюди молитися до своїх поганських ідолів, стихійно зачав християнізуватися.

Д-р Волод. Левицький.

КИТАЙСЬКА ПРИПОВІДКА.

Хочеш бути щасливим одну годину — впийся.

Хочеш бути щасливим три дні — [redacted]

Хочеш щастя на 8 днів — вбий свиню, вари і їдж.

Але коли хочеш бути завсігди щасливим — заведи собі гарний город.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

РІЗДВЯНЕ АРХИПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ.

Свята Зоря народженого Христа, Богочоловіка, нехай осяє серця Ваші, обдарує Вас тихою неземною радістю і прокаже дорогу до Божих високостей!

ОТЦІ-СОПАСТИРІ, БРАТИ І СЕСТРИ!

"Слава Богові на висостях, на землі спокій,, між людьми благовоління" (Лк. 2:13), ці святі слова пролунали з уст ангельських хорів в цю незабутню й святу хвилину, коли в убогості, в бідності, не в хаті навіть, а в печері народився, як чоловік, Син Божий.

На землі могли не знати, хто народжується, але "на небі", є. т. в вищих, духовних сферах життя, там де сам Бог своєю неявленою Істотою перебуває, Його Святі, де Його Ангели, там "на небі" була велика радість. Там знали для чого Божий Син, Носій Премудрости Отця, заходить в наші земні сфери життя і еднається з людською природою

Це частинне знання Божих плянів, знання, що було відкрите Святим Ангелам, знання злучене з великою радістю Ангелів за нас, людей, це знання пролялося на землю в ніч народження Нашого Господа великою, ангельською, а на землі першою колядою. Це була перша Різдвяна Відправа. Правили її Святі Ангели, а слухали тієї Відправи Вефлеемські Пастухи.

Святі Ангели, відправляючи цю першу на землі Різдвяну Відправу, взносили славу Богові на Його висостях.

Чому слава Богові на Його висостях? З чого так радіють Небесні Сили?

Син Божий, Предвічний Син Отця заходить з висбкостей лона Отця в низини нашої природи.

Син Божий зносить з небесних висостей в наші земні долини Боже замирення, Божий спокій.

Син Божий несе людям землі дар благовоління. Це є благовоління Бога до людей, яке має стати благоволінням поміж ними самими.

Тому-то так радіють Святі Ангели і так славлять Бога. Тому-то й для нас людей так величня й свята ця незабутня Ніч Народження Богочоловіка на землі.

Святі Ангели по їх чисто духовній природі могли бачити наперед далі від нас, людей Вони могли бачити й те, що вже сталося між людьми в віки, що минули, вони могли бачити й прийдешню, будучу "славу дітей Божих", коли вже повністю приймуть люди науку Богочоловіка, Сина Божого, повністю застосують її до життя.

Ми, люди, можемо пізнавати лише з минулого, бачити наше сучасне і дуже недалеко вдивлятись в будуче.

Так вглядається в життя сучасний чоловік. Він бачить, як неволяться слабіші, він бачить, як в ярмі неволі наш і інші народи. Він бачить повінь людського горя, біди, а з ними й гріха. Він все бачить і не може не запитувати: Де ж спокій на землі, де ж благовоління між людьми?

Господь не приніс спокій на землю, благовоління між людьми, як вже достиглі овочі, які даром кожен має мати. Сам Господь не міг цього зробити, бо Він дав чоловікові свобідну волю: Сам чоловік, своєю волею має до цього допровадити. Господь це сімя дійсно засіяв, а люди мають його зрощувати. Там, де слово Сина Божого люди тримають в пошанівку, де прикладають його до свого життя, там родяться й зростають спокій на землі, благовоління між людьми. З волі й праці самих людей вони зростають. Господь показав людям таку дорогу

Святі Ангели на небі бачили цю велику місію Сина Божого, коли Він сходив на землю, щоби пожити з людьми, в людських обставинах і вчити їх. Вони бачили як слово Боже повільно, але певно буде перетворювати життя людей. Вони бачили будучу славу й святість цього людського життя Тому-то й співали вони їх Небесну Коляду, коли Син Божий народився

Ми люди, ми вгляньмося в те, в що можемо і зрозуміймо, що принесло нам народження Сина Божого.

До приходу Сина Божого в життю людства була тяжка, безпросвітня ніч, Люди не знали братерства, не знали милосердя, не знали любови, не знали, що вони всі — діти одного Отця. Знання таке приніс їм Син Божий

З того часу починає світати. Чим далі йде час — все світліш стає. Чим далі йде час — все вільнішими стають пута темряви й зла, що й досі тяжіють на людях. Чим далі йде час — все більш визволяються люди від усяких форм поневолення, упослідження. Чим далі йде час — росте слава Божа, люди знають, що мають жити, як діти Божі.

Те, що Святі Ангели могли бачити в повній славі й красі, ми люди бачимо як невпинний поступ добра наперед, хоч повільний та нестримний. Ми бачимо те саме, що й ангели: вони могли бачити все в його повноті, ми ж бачимо, пізнаємо, а ще важніш будуємо це все крок за кроком

Нехай ще багато зла, ще багато потрібно жертв й любови, але ми вже знаємо, куди йдемо: очі наші бачать Зорю наших цілей

Народження Сина Божого засвітило її

"Слава Богові на висостях, на землі спокій, між людьми благовоління", ці святі слова ангельської коляди, нехай ці слова свято та віддано несуться до Неба в святу Ніч Народження з наших уст також.

Слова ці — вічна надія, вічна ціль, повсякчасний бойовий клич воїнів духа — християн.

З ласки Божої, волею Церкви Архієпископ Американський і Канадійський
ЮАНН ТЕОДОРОВИЧ.

КОВЕЛЬСЬКИЙ І ЛЮБОМЛЬСЬКИЙ ПОВІТИ ВОЛИНСЬКОЇ ЄПАРХІЇ ВІДХОДЯТЬ ДО ВАРШАВСЬКОЇ ЄПАРХІЇ.

Синод Польської Православної Церкви, в порозумінні з міністерством Ісповідань і Освіти, на останній сесії Синоду перевів зміни в дотеперішніх територіях епархій Найбільше зміни ці торкнулися Волинської епархії, від якої, згідно ухвали Синода, відходять до Варшавської епархії два повіти: Ковельський і Любомльський. Усього відходить 115 парафій. До Варшавської ж епархії відходять з Поліської епархії Берестейський повіт і з Гродненської епархії — Більсько-Підляський повіт. Названі повіти переходять в управління Варшавської епархії від 1 січня 1939 р.

ЛИСТ АРХИЕПИСКОПА О. ІОАННА ДО УРЯДУ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Передруковуємо з 22 ч. "Дніпра" слідуючий лист Архиепископа о. Іоанна Теодоровича, який він вислав в імени Української Православної Церкви в Злучених Державах до Уряду Карпатської України

Кабінету Міністрів Карпатської України, Европа, Чехословаччина, Карпатська Україна, м. Хуст.

-7 грудня, 1938.

Високий Уряде Карпатської України!

Українська Православна Церква Злучених Держав Америки цим шле її привіт Високому Урядові Карпатської України. З цим привітом вона шле запевнення ,що в теперішній, так величний і відповідальний час в життю нашого Українського Народу, молитви її перед Милосердним і Всемогучим Богом безперестанні, щоби Милосердний Господь покрив своєю опікою та захистом земл Карпатської України, щоби подав сили понести їх подвиг і відповідальність високим провідникам Вільної Держави Карпатської України.

Українська Православна Церква Злучених Держав Америки, Церква, серВільній Карпатській Землі Боже Провидіння судило стати зорею будучого визволення всіх українських земель, які поки що під ворожими окупаціями, зорею устремлінь всіх нас до остаточного поєднання тих земель в Суверенній Українській Державі.

Українська Православна Церква Злучених Держав Америки, Церква, серце якої в Святій Київській Софії, з благословінням од якої, як од Катедри Української Автокефальної Православної Церкви прибув і переводить в Злучених Державах Америки і в Домінії Канади свою архипастирську працю її теперішний Архипастир, ця Церква розуміє, що подаючи Вам свій привіт, вона тим передає також радість і благословення цілої відродженої Української Автокефальної Православної Церкви нашого народу. Перебуваючи під ворожою большевицькою окупацією, ця Церква безпосередньо не має змоги подати Вам її голос

Висловлюючи Вам, Високий Уряде Карпатської України привіти і побажання успіхів в великім ділі устроення Вашої Держави, привіти й побажання, що несуться до Вас із щирих сердець духовних дітей і пастирів нашої Церкви, синів і доньок Українського Народу на вільних Американських Землях, Українська Православна Церква Злучених Держав Америки одночасно висловлює її природне заінтересовання долею Української Православної Церкви на землях Карпатської України і просить Високий Уряд Карпатської України звернути на Українську Православну Церкву на його землях ласкаву увагу, забезпечуючи їй вільну змогу організації, поширення і Богопоклоніння в її обряді і в її розумінню.

Українська Православна Церква Злучених Держав Америки приріке робити все в її змозі, щоби піднести вагу праці й жертв наших патріотичних організацій, що стоять в звязку з нею і направити ту працю й жертви на допомогу розросту й розквіту молодої, в федерації з Чехією й Словаччиною держави Карпатської України.

Боже благословіння нехай покриє землі й нарід Карпатської України, захистить їх од усякого ворога й лиха, дасть непохитну віру, мужність і твердість високим носіям Проводу її.

З глибокою пошаною
Іоанн Теодорович, Архиепископ,
Секретар о. О. Мицик,

ВТЕЧА ДО ЕГИПТУ.

(Народній переказ)

Дуже давно це було, — в одній пустелі на сході пальма росла. Була вона дуже стара та незвичайно висока. Казали часто про неї, що вища вона багатьох пірамід. Одного разу пальма ця, що стояла самітня, пануючи над пустелею, побачила щось, від чого могутня вершина її захиталась на тонкому стовбурі. З далини пустелі наближалось двоє людей. Були вони ще в далечині такій, коли верблюди мурашками видаються. То захожі в пустелі були, бо пальма знала усіх населеників її. Не було з ними ні провідників, ні навючених тварин, ані наметів, ані міхів для води

Направду, — пальма сказала, — прийшло цих двоє людей у пустелю на певну вже смерть

Пальма озирнулася.

Дивно мені, — продовжала вона, — що леви не хочуть загнати цю здобич, навіть втікають від неї. Не бачу також жадного розбишаки в пустелі Та може прийдуть...

Десь, на шляху, чатують вже леви, щоб проглинути їх, або гадюки труйні покусають; спрага виснажить їх, замете хуртовина завірюха пісчана, нападуть розбишаки на них, сонце їх спалить, жах і розпач їх знищать

І пальма про друге роздумувати хотіла. Доля людей цих навіяла настрій [illegible]. Але ж на цілу округу, що без краю, без міри простяглась перед нею, [illegible] вона нічого нового, чого не [illegible] тисячі літ. І думки її знов вернулись до тих двох подорожних

Що тримає це жінка в руках? Невже ці нерозумні взяли ще дитину з собою?

Так, пальма не помилилась. Жінка тримала дитину. Дитя схилило головку на рамени її і спало

Дитину навіть не обгорнули як [illegible] сказала пальма. Мати закутала [illegible] краєм одежі своєї. Мабуть, що вона [illegible] з ліжка схопила дитину та [illegible] з нею. О, тепер ясно для мене: [illegible] втікачі

Так налякало їх, що вони втоми не [illegible], тільки слідно по очах, як мучить їх спрага.

І по стовбуру пальми, при словах цих, корчові дріжаки аж пробігли.

— О, коли б я людиною була, — сказала вона, — ніколи б, нізащо не відважилась би пуститись в пустелю. Дерева мають коріння, що в землю увіходять та черпають вогкість із вічних джерел.

Коли б я могла порадити їм, просила б назад їх вернути. Жадного їхнього ворога не може бути до них більш жорстокого за пустелю. Може люди ці думають, що в пустелі жити так легко? Але ж я памятаю, як на весні юнацькій моїй хуртовина пісчана ледве-ледве не поховала мене під горою піску! Коли б я смертна була, засохла б тоді...

Пальма думала голосно далі

Почуваю, як дріжать кінчики листя мого, — казала вона. — Не відаю, що діється зі мною, коли бачу цих чужоземців. Змучена, горем прибита мати, яка прегарна вона! І пригадує мені події чудові, що їх свідком була я колись.

Пальма пригадала, як багато років тому ці місця навістили двоє людей. Сіяли вони світлом якимсь незвичайним. Була то Савська цариця, а з нею мудрий цар Соломон. У край свій цариця вертала; проводив її цар частину путі, а далі треба було їм розлучитись

На спогад цієї години, — сказала цариця, — посаджу я в землю зерно финикове, нехай з нього виросте пальма, яка буде жити й рости аж до того часу, доки в Юдеї не народиться цар більший і сильніший за царя Соломона.

Сказавши оце, посадила Савська цариця зернятко финикової пальми та зросила його слізоньками своїми.

— Невже оця жінка нагадує мені найгарнішу з цариць, ту, з волі якої виросла я й до нинішнього дня дожила? — питала себе пальма

Шум листя мого бренить як спів похоронний Ніби віщує воно, що хтось повинен попрощати життя...

І пальма рішила, що спів похоронний подорожним самітнім співає. Видно, й вони думали так, що загибелі їх зблизиться час

Зобачивши пальму, вони до неї спішили в надії, що там біля неї, вода Коли ж підійшли, огорнула їх розпач, бо струмок давно вже засох. Стомлена жінка спустила дитину на землю і плачучи сіла на крайку джерела. Чоловік кинувся на землю та безсило стукав по ній кулаками.

Пальма почула з розпачливої мови їх, що Ірод цар повбивати казав дітей всіх у віці від двох до трьох літ. Він боявся, що між ними Цар є, на якого давно вже чекає Юдея

Зрозуміла пальма також, що обоє страшенно боялись пустелі Казав чоловік, що краще було б залишитися вдома та з вояками битись, замість того, щоб втікати. Смерть їх тоді не була б так тяжкою

Бог нам поможе, — відказала жінка

Ми самі серед хижих звірів та гадюк. Нема в нас що їсти, ні пити. Як може помогти нам Бог?

У розпачі порвав він на собі одежу та лицем упав до землі

Жінка просто сиділа, руками коліна обнявши. У зорі її, що блукав по пустелі, відчай був безмірний. Пальми верхівка все сильніше шуміла. Жінка підняла туди очі.

О, финики, финики, — закликала жінка, доверху протягаючи руки.

Стільки туги було у крику цьому, що пальмі високій хотілось раптом стати чагарником низьким.

Чоловік же бачив, що на висоті недосяжній висіли плоди. Він навіть не підніс голови

Але дитя, що камінчиками бавилось, та билиночками трави, почуло крик мами. Дитятко не думало, щоб так могло бути, що матінка не мала б того, чого їй бажалось. Коли про финики розмову почуло, почало дивитись на пальму. Раптом усмішка привітна заграла на виду дитинки. Підійшло дитятко до пальми, погладило її рученятами своїми й ніжним дитячим голоском ласкаво сказало:

Пальмо, нахились! Пальмо, нахились!

І раптово зашуміло листя пальми, як би вітер пройшов сильний по ній, а стовбур її довгий здригнувся. Почула вона, що дитина має владу над нею.

Величезною дугою схилилась вона до землі, аж верхівка її з листям дріжачим торкнулась пісків вічних пустелі

Дитина ж не відчула ні страху, ні дива, а до дерева підшовши, з радісним криком з вершка зібрала кілька китиць плодів

Коли вже нарвала їх досить, то знову погладила стовбура пальми і промовила голосом ніжним:

— Пальмо, підведись! Пальмо, підведись!

Дерево високе тихо-тихо піднесло свій стовбур гнучкий, а листя його лопотіло, як арфа.

Ось, тепер я знаю, кому листя співало спів похоронний, — сказала собі пальма стара.

Чоловік та жінка стояли на колінах і прославляли Бога.

— — — — — — — —

Коли, після цього невдовзі, пустелею проїздив караван, подорожні зобачили, що верхів'я пальми старої засохло.

— Як могло це статися, — промовив один з подорожних. — Адже ж пальма ця жити повинна була, доки не зобачить царя, що був би багато-багато сильніший царя Соломона!

— Може бути, що вона Його побачила, — так відповіли другі подорожні.

„ВЕРТЕП" АБО „БЕТЛЕГЕМ" НА ЗАКАРПАТТЮ.

В околицях Мармароша на Карпатській Україні є звичай ходити по хатах в часі Різдвяних Свят з "Вертепом". Ходять цар, ангел, король, ватаг, вучар (вівчар), черемуський (чередар) і дід. Кожна особа має в руці бук з дзвоником та є прибрана відповідно свому станови. Перед веде дід з вусами й бородою з клоча, почорнений саджею, цундравий, кривий, з горбом на плечах; бунда на ньому з козячої шкіри, шерстю на верх; драна шапка з "гитицею". Цар у білім; в округ корони дорогі пацьорки, в руках шабля. Король прибраний подібно. Ватаг і вучар чорні від смолянки. В кожного ремінь і постоли, з винятком царя, ангела та короля, що взуті в чоботи. В хату входять по одному — перший ангел, останній дід. Штучно й бучно представившись, співають колядки, перериваючи діяльогами, в котрих дід розмовляючи з ангелом, дає газдам зрозуміти, що зїв би дечого тай випив. Всі разом співають такої:

Уставайся газдо дому,
Бо ми йдемо у дорогу.
Гай дом, терле дом,
Терле-терле-терле дом!
А ти, Янку, рубай древа,
Бо нам огня буде треба.
А Маруся добра була,
Що нам юшке роздобула.

Кінчить цар "вінчованням", а всі по одному кажуть: "До ласки ся долучаєм" і виходять з хати.

Різдво.

Іде звізда за всіх ясніша,
І три волхви за нею слідом:
У тьмі нічній і в ясні дні
Звізда все йшла, ішли вони,
Аж ось безлюдний, дикий і німий
Перед волхвами Вифлеєм:
Далеку путь звізда пройшла
І стала на небі вона.

Таке спокійне, таке любе, мов (радість серця,
Дитя у яслах спочивало . .
І в думах радісних над Ним,
З побожним почуттям святим,
Сіяючи красою Бога,
Сиділа Мати молода,
Повна здивовання святого,
Що діва — матірю вона.

О Мати-Діво! Який прекрасний
Спочив на Сині погляд твій,
Живий він, радісний і ясний,
Як промінь на світанні вогневий.
Уста твої напів відкриті,
Вогонь горить в грудях духовий,
Біжить з віннниць сльоза любови,
Троянди на щоках червоні,
І сяйво небесного проміння
На ній відбилося від Сина...

Ф. Софанов.

„БО ХТО ЗНАЙШОВ МЕНЕ (БОГА) — ТОЙ ЗНАЙШОВ ЖИТТЯ І ОДЕРЖИТЬ ЛАСКУ ВІД ГОСПОДА"

(Прип. Сол. 8, 35).

(Докінчення)

До компанії нашого "Місіонара" належать ті всі, що научають: "Кожного "шизматика" (православного) обминай як зараженого чоловіка — хоч би він був твоїм рідним братом, або сестрою; не йди до його церкви (чому? — чи там Христа не проповідують?), не подай йому руки, не бери в куми, з ними не сходися, хату його з далека обминай, не читай його писма. Св. Павло не так каже: "Всього досліджуйте" ... — каже він в посланню до Солунян, отже ж можуть католики читати релігійні письма православних, — сам св. Павло позволяє! Ненависти вчить також "Місіонар". Але його наука не є Христова, бо Христос, вказуючи на "милосерного Самарянина", виразно каже: "Іди — і роби так само". Бачите? — сам Христос касує науку католицьку. **Дарма, що вони "в послусі Христовому Намістнику"! — їх "духовне життя" не є згідне з наукою Христа.**

Науки католицької тримаються, хоч її не знають, наші бразилійські індіяни, що живуть по лісах; вони на кожного чоловіка, що не належить до їхнього племени, дивляться ворожо, а то й боротьбу йому виповідають. Вони, хоч не знають, що то таке "католицизм" і нічого не знають про Христа, однак вони дійсно є "практикуючими католиками".

Тут ще одно не доповіджено, а саме, що коли б злука з "Намісником Христовим" давала людям святість життя, то вже найбільше блестіли б тією святістю і нині всі пастирі католицькі, так, що слова св. Івана Богослова, "що ми всі не без гріха", відносилися б тільки до некатоликів. Отже життя пастирів католицьких було б у всіх них праведне, безгрішне і таке святе, "незасніченє", що тією святістю перевисшали б всіх довкруги живучих коло себе. Виходило б після науки наших "Місіонарів" католицьких, що всяке беззаконство і гріховність до них вже не мала б доступу. Коли б ми мали слухати науки католицької "не подай руки, обминай, не бери в куми" ітп., що голосять пастирі католицькі, то послухаймо ще науки згаданого св. Івана Богослова і порівнаймо, чи вона якраз така, як католицька?

Ось вона: "Хто ненавидить брата свого, той у темряві, — і в темряві ходить, і не знає, де йде, бо темрява осліпила його" (Ів. 2, 11). Ось свідоцтво учителям католицьким! Хто ж проповідує ненависть, нелюбов до "брата свого", як не поклонники "намісника"? Та ж самий той "Український Місіонар Пресв. Серця Ісуса", — як вище сказано, — аж кишить від тої ненависти до "брата свого". Яке ж світло, святість життя тих, що самі "ходять в темряві і в осліплости"? Їхня святість і світло темна — чорна! Наука нашої Церкви Православної, що не каже ненавидіти свого брата після св. Івана о много-много взнесліша, краща, ясніша.

Та щоб вже багато не говорити на цю тему, треба сказати, що всі ми, і всюди живемо помішані враз з католиками, і наглядно бачимо їхнє життя. Чи то їх "життя духовне" визначається якоюсь більшою святістю, праведністю, побожністю, задля того, що вони в послусі свому намісникові? На таке питання всюди дістануть одну тільки відповідь: Ні! ні! і ні!

Коли послухаємо і Божого Голосу, Св. Письма то й там та сама відповідь: "Ніхто з живих не оправдається перед Тобою, о Боже" (Пс. 142, 2). Всі католики, як і некатолики, мусять сказати одно "Помилуй мене, Боже ... бо я в беззаконню родився, і в грісі почала мене мати моя" (Пс. 50)

Нема охоти про таке писати, та коли наші "Місіонарі" кажуть, що вони святі-ші, тому, що в послусі "святішому намісникові", то чому ж в одному бразилійському місті уся церква бачила "Місіонара", що такий був пяний і запитий, що на "Литії" враз з людьми не стоян коло порога, бо був би упав, а спертий на престолі руками, пяним голосом читав молитви "Спаси, Боже, люди Твоя"? Такого "чому, чому і чому" можна писати в безконечність, але й то, що написано, не хотілося б писати, коли б не та "святість", що нею католики хвалятьcя. Тай самі ж "намісники", які ж вони святі? Ось таки в наших часах, коли всі правовірні католики по цілому світі по всіх церквах клячучи співають у "Піснях благальних": "Від повітря (заразливого), голоду, вогня і войни ізбави нас Господи — Від наглої і несподіваної смерти сохрани нас Господи" ..., то в той сам час "намісник" зі всіми своїми архиєреями дає гроші на винаєм війська, купує гармати, бомби, літаки і на спокійний і невинний нарід в Абисинії наводить разом всьо: "війну, голод, вогонь, заразливе повітря, тай наглу і несподівану смерть". Чи ж не сміється він в живі очі зі своїх вірних і з "благальних їх молитов"? Це тая святість його, що нею засиляє весь католицький світ! А давніші намісники не були такі самі, або ще й гірші? Кілько ж їх було плюгавих, розпусників, убійників, безбожників і т. ін.? Чи ж не ті "намісники" одобрювали палення колись живцем людей на вогні ,на стосах дров? Ось таким "життям духовним" засиляли вони своїх вірних! Та наші "Місіонарі" кажуть, що нам треба, — помимо того всего, — таки коритись "намісникам", бути льояльними, улеглими, "в послусі і звязи, тай в злуці" (хоч би й знов нас живцем палили), бо інакше наше життя духове "заснітиться", — а спасення небесне ... ого! пропало!

Така писанина "Місіонарів" зовсім ложна, блудна, неправдива. Вона оперття в Письмі Божім не має ніякого, о чім вже повище сказано. Вона навіть вельми грішна і злобна, бо перечить Відвічну Правду, як каже пророк Ісая, "черепок із черепків земних" перечиться з своїм Творцем. Це той кукіль, що його посіяно між пшеницею на Божій ниві. Учителі і просвітителі, що самі ходять в "темряві і осліплости", як їх зве св. Іван - вказують другим дорогу, — а де? Замісць до Бога, кажуть йти до свого "намісника", бо він податель "життя духовного". А хто ж є той намісник? Грішний чоловік, хоч після них є "святим", а навіть "святішим", "що в беззаконню почався і в гріхах родила його мати". Та ні! Він ще більш беззаконним і грішним, бо виставляє себе за намісника Божого, що також є Богу противне, бо на що ж сказав — Бог: "Я Сам буду пасти вівці мої". Та ще хваляться наші "Місіонарі", що мають повноту життя духовного, а православні — то "засніченї". А спитали б їх, чи знають вони слова: "А хто буде виноситись в гору, той буде приниженим".

Так бачимо, що вся та їхня писанина не має рації, та й то не після нашого осуду, але після речення Голосу Божого. Наші брати греко-католики, міряни, звичайні люди, тут не мають причини ображатися. Ця стаття не є проти Церкви Христової, а проти мильної науки і проти злої, недоброї "паші", яку подають ріжні "Місіонарі" своїм вірним.

"Бо хто знайшов Мене (Бога), той знайшов житя і одержить ласку від Господа". Ці слова збивають науку наших "Місіонарів". Вони були сказані ще тоді, коли не було ні Риму, ні "намісників", ні "практикуючих католиків", ані нічого католицького. Отже ж кромі самого Бога, не було до кого йти. Таке саме ще й тепер, бо "Бог є незмінний".

Православний з Бразилії.

На Небі Знов Дивна Горить Зоря!

І так, як було тому тисяч літ,
На небі знов дивна горить зоря
І з тьми встає наново світлий міт
І дзвонять арфами поля й моря.

І знов питаються: чи справді йде
Той довгожданий серед згуків сурм?
Чи розібє залізза він тверде
І виведе на прю із тайг і тюрм?

І знов питаються: чи довго ждать
Коли страждань страшних прийде (фінал
Коли, як дим, ізчезне вся вражда
І крик життя девятий спинить вал?

Поникли городи від пяних [illegible]
Німа від стиду плачеться земля,
Мовчить Дніпро оглухлий серед кр[illegible]
Полоще Ірод меч у крові немовлят

Давно замовк наш степ — не чуть [illegible]
Одні в чужині, други в тюрмах мруть
Месіє, возвісти нам ще раз день
І покори червону, адську [illegible]

Микола Матіїв.

Під Різдвяний Вечір.

На крилах ангела вже линеш
Різдвяний Вечере, до нас
Тут звуком дзвона в тишу кинеш,
Там вікна проясниш нараз
І навіть в найбіднішій хаті
Кладеш ти радість на столі
Й радіють твоїй благодаті
Усі, хто жив — старі й малі

Відкіль же взявся той чар незнаний,
Той чар і світла і пісень?
Невже ж ти, Вечере Різдвяний,
Ведеш за ручку давний день,
Як він тоді, коли нечайно
Земля із небом обнялись,
А пальма пальмі дивну тайну
Передавала, хилячись?

Тоді, коли небес блакити
Відкрили брами в вишній храм
І кинули, багром оді[т]і,
Свій блиск і землям і морям;
Коли з небесної країни
Упала добра новина,
А земні низини й вершини
Сповнила радісна луна;

Тоді, коли царі зі Сходу,
Срібло й мірру несучи,
Просили в пастухів проводу
У захист теслі, у ночи;
Коли на радощах Марія
Вколисувала немовля,
А її радощам і мріям
Ще за тісна була земля ...

Невже ж ти, Вечере Різдвяний,
Ідеш той сам, що і колись?
Витай, витай нам тужно-жданий!
Гляди! вже зорі зайнялись.
Це над землею світ любови
В рожевім сяєві зійшов;
Під новий мир нові основи
Нехай кладе нова любов.

Василь Щурат.

РІЗДВЯНІ СВЯТА В БОЙКІВ.

(Бойки, — це карпатські українці, що живуть по обох боках Карпат: у Галичині в повітах старосамбірськім, турчанськім, стрийськім і долинськім, а на Карпатській Україні між ріками Уг і Торець.)

Майже до кожного свята в році привязують бойки свої питомі вірування, а найбільшу вагу прикладають до Святого Вечера, Різдва, Великодня й Купала— палення собіток (на св. Івана Хрестителя). Ті свята мають у них велике значіння, бо зі всього, що роблять, висновують тоді ворожбу. Понизче подаємо деякі вірування, зібрані в селах Дильові й Дзвиняча Горішньому, в 1911 році. Бойки вірують, що "як на Святий Вечір, так буде цілий рік" і тому пильно приглядаються своїй роботі та свойому поведенню.

Перед вечерею беруть в мішок ріни (грубого піску і камінчиків) та вівса [illegible], простирають той мішок "на стів" (стіл), опісля ставлять "крячьун" (вівсяний хліб, перевязаний навхрест [illegible], до котрого в середину дають [illegible] з кожної страви), на це кладуть два снопи вівса, а ті снопи накривають поверха обрусиком". Третього дня виносять снопи до "боща" (на тік), мо[illegible] і дають "до насинного [illegible]" ([illegible]). Між спиці колеса вкладають со[illegible] так колесом катулять до хати, [illegible] "бив файний накладжьай" (збір, уро[жай]) звязують ланцом "коники" (но[illegible]) стола, аби "газда вязав воли на ланцюхи до жолоба"; підчас вечері стукають в той ланц, аби "ноги були міцні й [illegible]".

Під столом кладуть топір і косу, які [illegible] хлопці за рядом острит, оби щьасливо цілий рік рубав і косив". Звязують перевеслом драбину, щоб цілий рік було "много соломи". Як би коли заблудив, дучи, то най собі пригадає, як він на Святий Вечір звязував драбину, а зараз найде дорогу. Соломою звязують також гряди (грубі бальки під стелею), "оби ся воли ни розходили в плуві та оби чьилядь (жінки) ся у згоді била"; грядий не розвязують, аж на другий рік знова на Святий Вечір. Коли виносять солому і розстелюють по хаті, домашні "квокають, бляють, ричать, гиржать, оби все те множилося і здорове било та давало хосен, де жьодно дітий, то йойкают, а де много, то ни хотят." Уважають, чия тін добре відбивається на стіні, — той буде довго жити, а чиєї не видно — той і другого року не дожне. Як варять страву, то стережуть, "оби ніхто нич з горций ни вихватував, бо би цілий рік бив голодин". А як саджають в піч "крячьун", то питають того, хто є тоді в хаті, "В котрий бік царина?" (у горах у один бік засівають поля а другий "випускають у толоку": засіяні поля: це царина" так роблять кожного року "на переміну.)

Вечеряють: капусту, булі, біб, гриби, крупи, голубці, киселицю, пироги, пшеничний хліб з чесником, або оселедець. [illegible] вечері приходять "чарівниці зи[illegible] ми, що ся бисідує і всяко собі [illegible]". По вечері кладуть ложки в миску, обвязують соломою і ставлять під [столом], аби худоба не розбігалася. По [вечері] ідуть на двір і слухають, "ци пси бр[ешуть] ци дахто гварит". Як так, то буде много весіль.

На Різдво рано йде батько по воду. Під пахою "крячьун", а в коновці гроші. Вносить до "хижі" (хати) воду й говорить до присутних. "Дай Божье щьастя з тими сьвятьми, на многа літ, би ся вік проволік, а вода попід лід, у радости та веселости тоти спровадити других діждати і так рік до рока, аж до віка!" "Крячьуна" пускає через поріг до хати і вважають: Як упаде "на лице", то жінка, що пекла його, ворожить собі щаєливий рік, а як впаде "нарубе" — хворобу, або смерть. Водою і грішми миються всі в хаті.

Опісля вводять "полазника" (бика) до хати і дають йому їсти всіх страв, які варили на Святий Вечір. Полазником також називають хлопа (чоловіка), або жида, який на Різдво перший увійде до хати. Опісля йдуть чоловіки до церкви, а "жони" лишаються варити обід і при тому ворожать. Про цю ворожбу розказують так: "Як ся вже зробит добра грань у пецу, кладут тот вогинь" (жарке вугля) у рівці карбованого праника за рядом на газду, газдиню і т. д. і дивляться, — котрий вуглик найсамперед згасне, "тот меджьи всьов чьилядьов найборше умре"; котрий добре оббереться попелом, "тот буде богачь, а чьий голий тот буде бідний". Про ворожбу бойки кажуть: "От ворожба, бобони, а вно всьо від Бога". В селі Дзвиняче цю ворожбу з вуглям роблять не на Різдво, а на Новий Рік, але не кладуть їх на праник, але рядком "на пецу".

В Різдвяні Свята гостяться, викрикують, музики грають, танцюють. З колядою ходять так: В одній половині села йде старший церковний брат, а в другій другий старший брат з колядниками й музиками. До них прилучуються інші: старші господарі, хлопці, парубки й дівчата. Колядують свої коляди, а "христосают", себто співають церковні коляди лише там, де є жалоба, або якому бідакові, що не може їх запросити до хати. Виколядовують коляди для кожного члена родини. Уходять до хати. Газда гостить старших, а музика грає, молодь гуляє. Погостяться, повиколядовують та йдуть далі. Колядників гостять майже в кожній хаті.

ІСУС СЕРЕД РОБІТНИКІВ.

Оповідання-леґенда

I.

[Ще]не Назарет почав умиватися [яс]ними хвилями ясного літнього [р]анку, як Марія квапливо під[вела]ся з ложа, щоб приготовити [сніда]нок старенькому Йосифові та свому улюбленому Синові Ісусові.

Йосиф з Ісусом працювали при будові дому багача-митаря Захара. Митар дуже поспішав, щоб викінчили дім. Теслярської роботи було ще багато. Тож Йосиф із Сином мусіли виходити з дому, як ледве [с]ь розсвітилося на світ.

Глянула Марія на Ісусову постіль і від здивовання аж скаменіла — Сина не було. Де-ж Він? Правда, Він уже мужчина, Йому минуло вже 25 років, але ні разу в житті не траплялося, щоб Він брав участь із товаришами в якихось нічних гулянках, а тимбільше, щоб крадькома вжав у ночі з дому.

Озирнулася Марія на двері — відчинені. Вийшла на двір — нема Ісуса.

— Боже! де-б Він міг бути? Прийшов учора до дому дуже спрацьований, ліг пізно й ось нема.

Вийшла на городик. Перебігла через сусідську виницю. Глянула в бік високого берега над потічком — якась людська постать. До сонця, що визирнуло зза обрію, не пізнаєш, бо видно лише сильветку. Але Маріїне серце вже відчуло, що це Ісус, і Вона прискорила ходу.

Ісус повинен би вже почути Її кроки, озирнутися. Та ні. Сидить, як зачарований. Голова з довгим русявим волоссям похилена. В руках звиток пергамину. Видно, що [illegible] задуму.

Мати мимоволі спинилася. Якесь незрозуміле, дивне почуття огорнуло Її серце і радість, і одночасно — біль і жаль. Він такий блідий, виснажений що навіть пер[ш]і русяві волоски манісеньких вусиків видаються темними. Досить вдень Він так тяжко працює, щоб помогти старому заробити на хліб, то ще й не спить — усе сидить над святим Письмом.

— Хе-хе-хе! — долітає сміх сусіда Іони з сумежної виниці. — Бачу, що Ісус хоче книжником стати. А по мойому, як ти тесляр, то й пильнуй лише своєї теслярської науки. Книжники не дадуть робітникові ні якоїсь зламаної лепти, ні крішки чорного хліба.

Ісус почув, озирнувся й підвівся з прибережної скелі. Проти сонця Його щупленька постать із розпущеним волоссям, здавалося, сяяла

— Маєш рацію, Іоне, — відозвався Ісус, — коли ти ремісник, то добре вчися свого ремесла. Але чи доброму ремісникові зашкодить, коли знає він і книжкову науку? Чи не тоді лише робітник буде цілим робітником і буде заслуговувати на пошану та людські права, як буде вчитися слова Божого й житиме по божому? І чи не з того випливає все лихо, безправя та пониження робітників, що замісць відпочити по праці, прочитати книжку, пють, гуляють та розпустують?

Марія з радістю слухала Ісусових слів. Зате сусід Іона аж позеленів від злости. Таж його син, мулярський челядник, справді ніколи не візьме книжки в руки, пиячить, гуляє та чинить раз-у-раз сварки й [illegible]

— Що-ж, — огризнувся старий Іона, — читай, читай, може книжником станеш і не прийдеться сокирою махати! .

— Не допусти, Господи, щоб я став таким книжником, як наші книжники...

КУПІТЬ СОБІ КНИЖКУ

„ПО СВЯТІЙ ЗЕМЛІ"

яку написав **Др. Василь Наливайко в Празі.**

Книжка містить 289 сторін друку й 96 світлин — видів зі Святої Землі. Книжка більшого формату, написана на добрім книжковім папері й надрукована читким чорним друком

Зміст книжки надзвичайно цікавий та повчаючий. Автор книжки пробув 101 день у Святій Землі й не тільки описав докладно всі ті місця, які звидів, але також подав про них багато цінного історичного матеріялу. Поза самий опис відвіданих ним місцевостей, автор подає свої спостереження та описує зустрічі зі звичайними та визначними людьми. Одним словом якнайдокладніше та найінтересніше описує свій стоденний побут в Святій Землі так, що читач має вражіння, немов би він самий подорожував з автором та все те оглядав своїми власними очима

Між іншим автор описує такі історичні місця: **Місто Єрусалим, Дорогу до Божого Гробу, Церкву Божого Гробу, Хрестний шлях (яким Ісус Христос ішов на гору Голгофту), Йосафатову долину, Мертве море, Йордан ріку, Вифлієм, Околицю Єрусалиму, Хеврон, Дамаск і інші.**

Книжка з пересилкою коштує $2.00

Гроші й замовлення слати до Консисторії на понищу адресу:

CONSISTORY OF THE UKRAINIAN GREEK-ORTHODOX CHURCH OF CANADA,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

жинки, що кожне Боже слово перекрутять, щоб покрити неправду й несправедливість...

— О-го-го! — глузливо засміявся Іона, — то Ти, бачу, хочеш бути чимсь вищим. Правда, Ти з роду царя Давида! Напевне захочеш бути нашим царем? Ха-ха-ха! Сокиру під паху й гайда на трон! Хе-хе-хе!

— Кожний повинен виконати в житті те, для чого Господь сотворив його. Призначення робітника не нижче за призначення книжника, архієрея чи царя...

— Розмова дуже цікава, — відозвалася схвильована Марія, — але ходім Ісусе, треба Тобі снідати та йти до праці.

Коли вернулася до хати, Йосиф уже був на ногах. Запізно було варити. Тож Марія поклала на стіл хліба й трохи овочів та поставила глечик криничної води. Йосиф дещо попоїв, а Ісус ні до чого й не [illegible]

Мати бачила, що розмова з Іоною дуже схвилювала Його. Хотілося їй пригорнути Сина до грудей, заспокоїти. Але боялася доторкнутися рани Його душі, щоб не причинити Йому ще більшого болю.

Мовчала, а серце аж краялося: бачила, що й ці блілі Ісусові уста, і ці зморшки на високому чолі, і ці відбитки суму на блідому обличчі — все це від важких дум, від внутрішніх мук.

(Кінець буде.)

НА ПРОТЕСТАЦІЙНУ АКЦІЮ ПРОТИ ПОЛЬЩІ.

Мічем, Саск.

В злуці з окружним зїздом в Мічем, Саск., що відбувся минулого літа, відбулось також протестаційне віче проти Польщі за переслідування Православної Церкви. Збірка виносила $29.30. З нього дано Інститутові ім. Петра Могили в Саскатуні $7.55, заплачено за авто $3.25 в Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді передано (26 грудня, 1938) — $18.50.

КОНСИСТОРІЯ.

ПОМЕР ГОЛОВА ГРЕЦЬКОЇ ЦЕРКВИ.

Недавно помер Митрополит Хризостом, архієпископ Афинський і всієї Греції, голова Православної Церкви в Греції. Покійний був визначним богословом і церковним істориком. Найвищу богословську науку побирав в Петроградській Духовній Академії (перед війною). Написав 350 праць на богословські і церковно-історичні теми. Як відомий православний богослов, енергійний і мудрий адміністратор церковний, тішився архієпископ Хризостом великим авторітетом в православному світі і з його думками рахувалися скрізь по всіх автокефальних православних церквах.

НАГОРОДА МИРУ ІМ. НОБЛЯ.

Нагороду миру ім. Нобля, яка видається щороку за заслуги, положені для вдержання і утривалення миру поміж народами, в 1938 р. присуджено Нансенівському Комітетові допомоги емігрантам.

Ноблівська премія, таким чином, має підсилити засоби Нансенівського Комітету, що йде від ряду літ з допомогою численній в теперішні часи політичній еміграції.

НОВІ ЕПИСКОПИ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ПОЛЬЩІ.

З кінцем листопада ц. р. відбулися в Почаївській Лаврі, на Волині, наречення й хиротонії нових епископів Православної Церкви в Польщі — о. Георгія Щреттера і о. Константина Семашка. Оба епископи не тішуться симпатіями українського православного населення за їх польонофільство та ворожнечу до українських справ.

Синод недавно ухвалив призначити еп. Антонія, що був давніше звільнений від епископського служіння за невідповідне поведення, — вікарієм поліської епархії. Це рішення Синоду викликало велике негодування сфері православного населення в Польщі.

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

КАДВОРТ, САСК.

По 1 дол.: Вас. Попович, Вас. Струтан, Ник. Тріщук.

По 50цт.: Яків Кіндрачук, Іван Козовик.

По 25цт.: Вас. Дідух, Ст. Новаковський, Дм. Великочий, Ів. Бойчук.

КАНОРА, САСК.

По 1 дол. Андрій Свенарчук, Микола Стратійчук, Йосиф Дорогой.

ЕДМОНТОН, АЛТА.

По 1 дол.: Гр. Саїк, Дм. Янда, Дм. Болнар, Яків Лесичук, П. Міськів, Ник. Маланчук, Із. Горецький, П. Паш. Ст. Марусяк, Ст. Романюк, Вас. Челядин, Ст. Здріль, Як. Тимчишин.

СТРИЙ, АЛТА.

По 1 дол.: п-на М. Пелех, п-на Ф. Івасюк, Ів. Шиш.

По 50цт.: Лука Підлужний.

По 25цт.: О. Тхір, Роман Бойчук, Зах. Тхір, Н. Теленко, Тарас Крокош, В. Підлужний, Ф. Шиш, Й. Голько, М. Химка, Павло Королюк, Ілько Романчук.

По 20цт.: п-ні Пелех, п-ні П. Тхір.

По 10цт. Н. Романчук, Н. Павлюк, В. Кімчук.

По 5ц. п-ні Н. Шиш.

ДАР ДЛЯ „ВІСТНИКА".

(Толстой, Ман.)

Дня 17 вересня ц. р. в нашій церкві на Толстой, Ман., відбулося вінчання абсольвента теольогії п. Ф. Керніцького й п-ни Марії Ткач. Підчас весільного приняття в домі мами молодої була переведена збірка на пресовий фонд „Вістника" яка принесла $6.00. Пересилаю ці гроші на призначене місце й складаю жертводавцям щире спасибі.

Гість.

ЗАВВАГА. Повища збірка була доручена Адміністрації „Вістника" 7 жовтня ц. р., але через недогляд не була на час оголошена, за що шановних жертводавців щиро перепрошуємо.

Редакція.

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Ризи, фани, хоругви, процесійні образи, хрести, кіботи, кадильниці, чаші, плащениці, ліхтарі, свічки та все потрібне до наших церков.

Купуйте в українській фірмі.

В. ЛЕВИЦЬКИЙ, управ.
WILLIAM GROSS & Co.
322 Main St., Winnipeg.

ПОЛЬЩА БОЇТЬСЯ.

Польський уряд видав військовий приказ, що звучить ось так:

„Жовніри! Польська батьківщина є загрожена на сході. Ворожі сили намагаються відірвати Україну. Взивається вас до оборони справедливої справи в Україні й довкруги Данціґа.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Гр. Василіва

Грудень:

Сі[redacted]

7. Субота, Різдво — Смокі Лейк
8. Неділя — Давнінг.
9. Понед., Прам. Стефана — Стрий.
14. Новий Рік — Беліс.
15. Неділя — Смокі Лейк.
18. Навеч. Богоявл. (свячення води) — Беліс
19. Йордан — Смокі Лейк.
20. Собор Івана Хрестителя — Гемлин.
22. Неділя — Спедден
29. Неділя — Смокі Лейк.

Адреса:

Smoky Lake, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Т. А. Горбая.

Січень.

7. Різдво Хр. — Роблин.
8. Нед., Первмч. Стефана — Шортдейл.
19. Четв., Богоявлення Господнє. Ленард
22. Нед. по Просв. — Петлюра
29. Нед. — Щелвелий

Адреса: — Роблин, Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. С. П. Сингевича.

Січень.

7. Субота, Різдво Христове — Мензі — 9 год. рано.
8. Неділя Собор Богор. — Виста
9. Понеділок, Стефана первм. — Січ (друга річниця заснування громади)
14. Субота, Нов. Рік. — Сенді Лейк.
15. Неділя, Елфінстон.
19. Четвер, Богоявлення Господнє — Росборн, 4 год рано.
22. Неділя — Мензі.
29. Неділя — Ешгусвил.

Адреса:

Rossburn, Man

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. І. Дмитрова.

Січень.

7. Субота, Різдво Христове — Вайта, 4 год. рано.
8. Неділя, Собор Богородиці — Толстой.
9. Пон., Первм. Стефана — Гардентон (місто).
14. Субота, Новий Рік. — Сеньків.
15. Неділя — Роза.
18. Середа, Щедрий Вечір, 9 година рано, Служба Божа Вас. Вел. і водосвяття — Вайта.
19. Четвер, Богоявлення — Толстой (4 год. рано).
    10-та год. рано, Утр. і Водосвяття. — Гардентон, (Онуцька).
    Год. 3-та, Вечірня і свч. води — Гардентон (місто)
22. Нед. — Сірко.
29. Нед. — Рейнд Ривер,

(Всюди коляда на Дух. Семинар.)

Адреса: Tolstoi, [redacted]

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. П. Гаїцького.

Січень.

1. Неділя — Ст. Мартин.
7. Субота, Різдво Христове — Брендон
8. Неділя, Соб. Пр. Б. Йосифа. — Тиндал.
8. Неділя. — Іст Селкірк (о. С. В. Савчук)
9. Понед., Пра. Стефана — Септон
15. Неділя — Дуфрост
19. Четвер, Богоявлення Господнє — Поплар Парк.
22. Неділя — Ледвин
29. Неділя — Малантон.

363 Beacon St., Winnipeg, Man.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР

На 1938 Рік.

СІЧЕНЬ

1. Н. Н. пер. Р. Груд. 1938 Вон.
2. П. Свмч. Ігнатія
3. В. Юліянни
4. С. Вмч. Анастасії
5. Ч. 10 муч. на Криті
6. П. † Навеч. Р. Христ., Евгенії
7. С. Різдво Христове

---

8. Н. Н. по Р., Соб. Пр. Б., Йосифа
9. П. Стефана првмч.
10. В. 20 тис. муч. в Нікомидії
11. С. 14 тис. діт. уб. у Вифлеємі
12. Ч. Анисії і Теодори
13. П. Меланії преп.
14. С. Н. Рік., Василя Великого

---

15. Н. Н. пер. Пр. Сильвестра
16. П. Малахії пр.
17. В. Собор 70 Апостолів
18. С. Навеч. Богоявл., Теопен.
19. Ч. Богоявлення Господнє (Йордан)
20. П. † Собор Ів. Хр.
21. С. Юрія, Еміліяна

---

22. Н. Н. по Просв. Полієвкта
23. П. Григорія преп. і Доменти
24. В. † Теодосія В. пеҷ
25. С. Татіяни мч.
26. Ч. Єрміла, Стратон.
27. П. Св. Отців у Синаї
28. С. Павла Т., Івана

---

29. Н. Н. Мит. і Ф. Покл. ок. а П.
30. П. † Антонія Великого
31. В. Атанасія і Кирила

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. І. Гонцового

Січень.

7. Субота, Різдво Іс. Хр. — Суча
8. Собор, П. Б. — Виллінгдон.
9. Стефана Первм. — Кейленд
14. Новий Рік — Слава
15. Неділя — Дервент
22. Неділя — Пріт
[redacted]. Неділя — Мюсідора

Адреса:

Andrew, Alta

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Д. Ф. Стратійчука.

Січень.

1. Неділя. — Роркетон.
7. Субота, Різдво Христове — Лавфин.
8. Неділя, Собор Богор — Ешвіл
9. Понеділок ев. Стефана — Косів
14. Субота, Новий Рік — Гарленд
14. Новий Рік — Венлав (о. Горбай)
15. Неділя — Етелберт
15. Неділя. — Сифтон (о. Горбай)
19. Четвер, Богоявлення Г. — Пайн Ривер.
21. Неділя. — Лавфин.
29. Неділя — Ренвер

Адреса: Почт. скр. 629, Лавфин.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ

1938

Січень.

8. Неділя Другий день Різдва: Собор Пресв. Богородиці. Голос 5 Утр. Еван. Ів. XX: 11—18. Літ. Ап. Гал. I: 11—19, Еван. Мат. II: 13—23.

9. Понеділок Третій день Різдва: Стефана Первомученика. Утр. Еван. Ів. XV: 17—27 і XVI: 1—2 Літ. Ап. Діяння VI: 8—15, VII: 1—5 і 47—60. Еван. Матея XXI: 33—42.

14. Субота: Новий Рік. Обрізання Господнє. Св. Василя Вел. Утр. Ів. X: 9—16; Літ. Ап. Колоссян II: 8—12 і жид. VIII: 3—6. Еван. Луки II: 20—21, 40—52 і Луки VI: 17—23.

15. Неділя перед Просвіщенням (Водосвяттям): Гол. 6 Утр. Еван. Ів. XX: 19—31; Ап. 2 Тим. IV: 5—8; Єв. Марка I: 1—8.

18. Середа. Другий Святий Вечір. Літ. Ап. I. Тим. III: 14—16; IV: 1—5; Еван. Мат. III: 1—11.

19. Четвер: Богоявлення Господнє (Йордан): Утр. Еван. Марка I: 9—11; Літ. Ап. Тим. II: 11—14, III: 4—7. Еван. Мат. III: 13—17.

22. Неділя по Просвіщенню: Голос 7 Утр. Еван Ів. XXI: 1—14; Літ. Ап. Еф. IV: 7—13. Еван. Мат. IV: 12—17.

29. Нед. Митаря й Фарисея: Гол. 8. Утр. Еван. Івана XXI: 15—25; Ап. 2 Тим. III: 10—15. Еван. Луки XVIII: 10—14

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XVI. WINNIPEG, MAN., JAN. 1st, 1939 ВІННІПЕГ, МАН., 1-го СІЧНЯ, 1939. ЧИСЛО (309)) 1

ІНСТИТУТ ВИЩОІ РЕЛІГІЙНОІ КУЛЬТУРИ В ЛУЦЬКУ.

В четвер, 8 грудня, 1938, в Луцьку відбулося відкриття першого і единого на Волині "Інституту Вищої Релігійної Культури". Цей Інститут призначений для всіх (не нижче середньої освіти), які хочуть поза своїм фахом, доповнити релігійне знання, щоб стати, так сказати б, добровільними світськими місіонарами латинства на Волині. Інститут не даватиме якихнебудь прав що їх дають вищі школи.

НЕ БУДЕ ОКРЕМОІ ПРАВОСЛАВНОІ ВІЙСЬКОВОІ КАТЕДРИ В ПОЛЬЩІ.

Пише "Діло" з 18 грудня, 1938:

Римо-католицький епископат заняв негативне становище до проекту створити окрему православну військову катедру в Польщі. Тому стаття православного декрету, що заповідала створення такої катедри, безпредметова.

ПРИПИНЕННЯ ЧАСОПИСУ "ЦЕРКВА І НАРІД".

У звязку з новими умовинами церковного життя на Волині, визначеними Внутрішнім Статутом Польської Православної Церкви, з новим роком перестае виходити у Кремянці часопис "Церква і Нарід" — орган Волинської Православної Епархії; він виходив від 1935 року українською мовою та розсилався усім парохіям на Волині.

Замісць часопису "Церква і Нарід" має виходити часопис польською мовою "Вядомосьці Дієцезії Волиньскей Православней", що буде офіційним органом волинського православного епископа на Волині.

Не вийде також Український Православний Календар на 1939 рік, що його видавав українською мовою Місійний Комітет при Волинській Духовній Консисторії.

ВІДМОВЛЯЮТЬСЯ ПОШИРЮВАТИ БЕЗБОЖНИЦТВО.

Орган совітського учительства "Учітельская Газета" нарікае на учителів за їх байдужність до протирелігійної пропаганди. До цього висновку дійшла "Учітельская Газета" на основі відповідей учителів на анкету, переведену в московській окрузі. На питання "Чи можете поширювати атеїзм?" 191 учителів на 262 відповіло, що дуже мало знае з ділянки безбожництва, щоб вести успішну пропаганду. „Учітельская Газета" обурюеться на комісаріят культури, що не "освідомив" якслід учителів. Вкінці згаданий орган називае скандалом факт, що в багатьох місцевостях учителі йдуть рука в руку з духовенством, організують разом богослуження і намовляють учнів — щоб ходили до церкви.

ПОМЕР ВІРМЕНСЬКИЙ АРХИЕПИСКОП У ЛЬВОВІ.

У Львові помер 4 грудня, 1938, вірменський ерхиепископ Йосиф Теодорович, у 77 році життя. Він був родом з Живачева на Покутті Архиепископ Теодорович, хоч вірменин, був великим польським патріотом і співпрацював з польським "народовим" табором, тобто з ендеками.

ПРОТЕСТИ ПРОТИ ПРОПОВІДИ В ПОЛЬСЬКІЙ МОВІ.

Недавно на віленську катедру Православної Церкви в Польщі висвячено нового епископа Матвія Семашка, знаного за його польонофільство. По своїм висвяченню він відправив інавгураційну Службу Божу в соборі св. Духа в Вильні. В часі богослуження еп. Семашко сказав польську проповідь, підчас якої мав місце такий інцідент: серед вірних в соборі счинився галас і кільканадцять осіб почали кричати: "Не хочемо польської проповіди, ми росіяни" і т. п. Епископ Семашко мусів проповідь перервати, бо галас в соборі перемінився у велику демонстрацію. До церкви прибула поліція, що задержала найагресивніших демонстрантів.

ЖАХЛИВА СМЕРТЬ 5 ХЛОПЦІВ.

В Калущині трапився жахливий випадок, який потягнув за собою смерть 5 молодих хлопців. А саме шістьох хлопців розбирало на полі міну з часів світової війни. При розбиранні міна вибухла і вбила трьох на місці, а трьох важко ранила, двох з яких померли в шпиталі.

Слідство виявило, що міну виорав на полі один селянин, який привіз її до села і скрив в городі свого сусіда. Слуга цього сусіда забрав її на поле, щоб оглянути міну і там дійшло до вибуху.

У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ ЗНАЙДЕНО ПОКЛАДИ МІДИ.

На Поділлі, в околицях Заліщик і Городенки, знайдено багаті поклади мідної руди, грубої подекуди на пів метра.

З погляду процентової видатности чистої міди новововідкрита руда значно перевищуе такі ж американські і африканські рудники.

УКРАЇНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

В Хусті відбувся зїзд українських учених. На зїзд прибули українські вчені з Праги, Берліна і з Женеви. Радили вони над основанням українського університету в Хусті. Від українського уряду був на нарадах міністер Ревай.

До Америки прибуде делегація, надіючися, що українці в Америці поможуть їй матеріяльно і морально.

В справі оснування університету прибула до Хусту делегація українських студентів. Мала вона довшу розмову з премієром д-ром Волошином.

ЗАРОБЛЯВ НА АРЕШТІ.

Робітник Маріян Фідик мав відсидіти кару в арешті в Стшемешицах, в Польщі. По кількох днях підчас люстрації арешту стверджено, що арештант Фідик виглядае дещо за старий на свій вік. Зачали його випитувати на всі лади і довідались, що він не е Фідиком, а Новаком, що відсиджуе кару за свого приятеля Фідика, який платить йому за кожний день по 5 золотих. Щоби він не був покривджений і міг за себе відсиджувати кару, мабуть дали йому кілька тижнів, а Фідикові додали ще місяць арешту.

ЗА РЕЛІГІЙНЕ ВИХОВАННЯ У ЧЕСЬКИХ ШКОЛАХ.

Пражські "Лідове Лісти" домагаються перевединня реформи чеського шкільництва у християнському дусі, зокрема домагаються усунення розпорядків міністра Гарбмана, що при народинах чеської держави по війні усунув зі школи хрест та обовязкову молитву. Часопис аргументуе так: "Часи інтернаціоналізму й безвірства минають. Будиться християнський дух нації, домагаючись своїх прав. Він кличе за хрестом у шкільних клясах, бо у хресті бачить найсильнішу підпору акції проти всього чужого, проти розкладових напрямків між населенням і проти забріханого поступу. Це відноситься також до злобного усування науки релігії у школах. Безнастанно говорять про вагу релігії для моральної обнови нації, а тимчасом науку релігії ставлять нище руханки. Треба урядового розпорядку, що всі діти мають обовязково вчитися релігії свого віроісповідання".

ПИТАННЯ МОВИ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Уряд Карпатської України оголосив розпорядок у справі мови навчання в публичних школах. Мовою навчання мае бути рідна мова учеників, якщо в даній громаді е достаточне число учеників цеї мови. Поза тим мовою навчання е мова українська.

Москвофілам зроблено таку уступку: Батьки дітей можуть кожного року окремими декляраціями жадати, щоб їх дітей учити великоруською (московською) мовою. Коли зложать таких деклярацій за 40 дітей у даній школі, тоді для них міністер отворить окрему клясу з московською мовою навчання. Тепер москвофіли вже не можуть нарікати, що їх уряд гнобить чи кривдить.

Таке саме ліберальне становище заняв уряд Карпатської України в справі урядової мови. В розпорядку уряду установлено урядовою мовою українську мову. Одначе кожному вільно вносити також подання в чеській, словацькій і великоруській (московській) мовах.

БИТВА СЕЛЯН З ВОВКАМИ.

На Буковині, як повідомляють із Черновець, напало стадо вовків на селян, що їхали лісом. Вовки були зголоднілі й кинулися на людей і коней. Селяни боронилися сокирами і дручками а жінки палили солому зі саней і кидали на вовків. Битва тривала кілька годин. Щойно поміч із сусідного села визволила селян із вовчої небезпеки.

Один із нападених селян, 18-літній Ісая Драган, зі страху за той час зовсім посивів.

КАРПАТСЬКА УКРАЇНА В ЧИСЛАХ.

Державний статистичний уряд подае урядові статистичні дані про населення Карпатської України по здійсненні віденського рішення. Згідно з цими даними територія Карпатської України мае 11,094 квадратових кільометрів. Українців е 413,841 т. п. 75.9 проц. всього населення, жидів 65,828, мадярів 25,894, чехів і словаків 17,495, німців 8,715, поляків 78, інших 13,268.

Володимир Островський.

ПІД ЗНАМЯ ХРЕСТА.

(Повість з часу охрещення Руси-України в 988 р.).

(Продовження).

X.

В Києві загуло:

— Князь Володимир скликав на нараду наймудріших мужів! Володимир покликав до себе Славія! Го-го-го! Перелякався. Пяти показуе, ховаеться за спини мудріших.

Ця вістка зробила в Києві те, що робить грім у негоду. з заволоченого хмарами неба йде дощ, небо очищуеться й сонце знову сяе. Володимир, звичайно, про гомін у Києві добре знав від Сердегура й задоволено підсміхався під довгими вусами.

Зате Тихоша хвилювався. Адже ж нелегка була справа змусити цих найдурніших людей Києва піти за Володимиром та ще повести з собою й тих, що сіють ріжні плітки та каламутять життя. Пішов до Олени й відкрив їй свої пляни, щоб почути її розумної думки. Олена аж заплескала в долоні, а її карі продовгасті очі заіскрилися південними зірками.

— Оце то розумна зброя! — вигукувала — Я знала, що ти видумаеш щось мудре Тепер сам бачиш, що розум це найсильніше оружжя

Довго разом обмірковували, що говорити на нараді та як заткнути Славієві невгомонні уста. І Олена дала Тихоші багато цінних порад.

Настав день наради. Князь сповнив своє слово покликав і Тихошу. Він як наймолодший з боярів, не пнявся наперед — скромно сів у кутку. З бокових дверей велично вийшов Володимир у супроводі двох старих боярів, писаря Інграма й двох дружинників та заняв місце на малому "столі", на якому приймав своїх людей в часі менших нарад.

Повага князя зробила на зібраних сильне враження: навіть найбільші крикуни й бунтівники враз стали маленькими й смирненькими. Володимир обвів зібраних допитливим зором своїх бликучих очей і промовив:

— Наймудріші з мудрих мужів Києва! Ваш розум і гострі стріли моїх дружинників та воїв вернули нам городи многі, шляхи торговельні, ріки рибні, багацтва великі футрами, медом, воском, житом, звіриною та худобою. Купців чужих приваблили ми до Києва — вести сюди диргеми арабські й пенязі грецькі, золото й срібло та прикраси ріжні для жінок і донь ваших. Але це половина роботи, а половина діла не ціле діло. Треба ще те добро, що ми здобули його, й ціле князівство міцно в руках тримати. Треба далекі землі та городи кріпко до Києва привязати, з князівства одну сімю створити щоб усі одну віру мали й купи трималися, щоб Київ був справді матірю городів Руських.

Володимир знову обвів зором присутніх і говорив далі:

— Одні мені кажуть, що треба нашу віру на ліпшу змінити, а другі кажуть, щоб старої триматися. Кого маю слухати? Зроблю одно — тих не вволю, зроблю друге — цих скривджу. Розібється стадо овець, а вовки вже чекають на це. Отже порадьте, наймудріші мужі Києва, що маю робити?

Володимир замовк і знову оглянув зібраних.

„Наймудріші з мудрих" мовчали, як київські боги, а деякі навіть голови посхиляли й очі поховали. Відважніші чухалися за вухом, як би там була вся їх мудрість. А найбільшим крикунам так поприлипали язики, що не могли навіть кашлянути.

— То радьте ж по своїй мудрості, хто що може! — знову закликав Володимир.

„Мудреці" ще впертіше мовчали.

— Великий князю! — відозвався зпід самого порога боярин Тихоша. — Я молодий ще і малорозумний. Але добрий батько вислухае й наймолодшого сина. Дозволь же мені сказати тут, що я думаю.

— Кажи! — відозвався князь.

Неприхильні старі очі звернулися визом на Тихошу.

— Мій батько, — почав Тихоша, — мав доброго коня, але захотілося йому ще ліпшого Сказали йому, що такий-то боярин справді мае коня ліпшого й що може продати. Мама моя сротивилась: „Я бачила здалека того коня, — він гірший за твого". А брат кричав, що той кінь ліпший за батькового, він теж бачив його здалека. Тоді промовив мій дядя: „Зведіть обох коней разом, то побачимо, який ліпший". — Так думаю й я. Треба покликати людей ріжної віри й послухати, хто що скаже.

Князь знову звернувся до зібраних.

— Може ще хто скаже нам щось мудрого?

Підвівся Славій.

— Найліпша віра то віра батьків. Наші боги помогли нам Київ збудувати, помогли князеві відірвані землі назад привернути, диким сусідам роги позбивати, купців чужих спровадити й багацтва множити. Пощо ж нам шукати інших богів? Ярополк кинув батьківську віру — і київський стіл втратив і смерть забрала його. Бійся, князю, зради й кари Перуна. Міцно тримайся віри батьків і щастя буде з тобою.

Володимир знову спитався таксамо спокійно:

— Ще хто?

Промовив воевода Довлінг:

— Мій батько був добрим батьком, учив мене всього, що сам знав: з лука стріляти, копієм, мечем і списом орудувати, на коні їздити, ріки перепливати, човни робити, вітрила натягати та на ворога ходити. І я вельми любив батька. Але коли я забрів зо Святославом аж за Дунай і придивився, як інші люди живуть; коли по вуха наївся сорому, що не розумію ні грека, ні німця, ні іншого чужинця; коли побачив великі морські кораблі та гарні камяні будівлі, то сказав батькові: „Тату! ти нічого більше навчити мене не можеш; покидаю тебе, йду вчитися до розумніших". І навчився і тепер я — воевода мого князя. Батько мій був розумний і не гнівався на мене А боги ще розумніші. Не гнівався б і Перун, як би князь знайшов собі й нам розумнішого Бога.

Володимир кивнув головою, а деякі з присутніх у голос сказали:

— Воевода правду каже!

Знову виступив Славій і хвилюючись майже кричав:

— Наші боги вчили батьків і дідів наших. Навчать і нас. А як не будемо їх слухати, то ще дурнішими будемо!

— Дурнішим годі бути, — ледве чутно промимрив Довлінг.

Володимир чув, але й вусом не зрушив.

Тихоша виступив трохи наперед.

— Мудрий над мудрими Славію! Греки, німці, морави й інші многі народи покинули богів і взяли собі нову віру, християнську. І що зробили їм за це боги? Може загинули ці народи? Чи може тепер слабші й бідніші? Візьмім ромеїв. Чи вони не перший нарід на світі? Чи не найрозумніші вони? А чому? Бо вони взяли собі одного великого Бога й цей Бог дав їм усе..

— І наші боги дадуть нам усе! — вигукнув Славій. — Вони всемогутні.

Тихоша лише чекав на цей момент. Посміхнувся й почав говорити з запалом:

— Великий князю й ви мудріші з мудрих мужів наших! Може не в словах, а в ділах пошукаемо правди? Наш мудрий Славій мае любов Перуна й розум його. То хай навчить нас робити грецький вогонь, хай покаже нам, як будувати великі кораблі, тонкі паволоки робити, золото й срібло в землі знайти, болгар на Волзі приборкати, мови ріжні нашим людям дати. Якщо Славій зараз піде до Перуна, поспитаеться його й принесе нам сюди всі ці науки, то я перший віддам свою голову за наших богів. То що, мудрий Славію? Ідеш до Перуна по науку?

Дехто з зібраних виразно посміхнувся. Славій збентежився, закашляв, зашамкав і врешті вигукнув:

— Перун усього нас навчить! Усе нам дасть! Але треба йому людської жертви!...

— Як треба, то треба, — сказав Тихоша. — То треба принести. Мені здаеться, що Перун найбільше любить Славія, а Славій — Перуна. Отже наймиліше буде Перунові, як Славій віддасть йому в жертву самого себе. А я такий костир розложу йому, якого Київ ще не бачив. А як що Славій боїться сам себе зарізати, то я можу помогти йому. То що, великий князю й ви наймудріші з мудрих мужів наших, може підемо зараз до Перуна і принесемо йому в жертву нашого мудрого Славія?

Славій затрясся, запінився, щось зашамкав і як стій втік.

Почувся голосний сміх

— Мудріші з мудрих! — говорив далі Тихоша, — коли робить щось сам князь, то нерозумні й лихі люди кричать. „Зле, бо він сам робить". Щоб ці нерозумні люди не казали цього, то ви тут вирішіть, що й як робити, щоб у нашому князівстві було добре. Виділи ви, що ні Перун, ні інші боги більше дати нам уже не можуть. Славій аж втік із сорому за неміч наших богів. Але щоб нам не помилитися, то хай князь закличе сюди людей ріжної віри й хай ці люди скажуть нам усі про свою віру та про свою науку Ви вислухаете й своїм розумом осудити, що чия віра варта.

— Правда! — почулося серед зібраних. — Склич, князю, людей ріжної віри.

— Склич князю! — загули всі. Послухаемо.

— — — — — — — — —

Того дня було в Києві багато сміху З уст до уст весело передавали, що Славій не хотів піти до Перуна по науку, що інших то хотів приносити в жертву Перунові, а сам так злякався, щоб Тихоша не зарізав його, що аж устік із княжого терему. І тепер лежить хворий з переляку.

Але найвеселіше сміялися Олена та її батько.

— Боярине! — вигукнув Вівіян, коли прийшов Тихоша, — за те, що ти зробив зо Славієм, я готовий все віддати тобі!

— Навіть Олену?

— О, ні! — заперечила Олена. — Я не Славій, потраплю сама принести себе в жертву. Але... не прийшов ще час Перун ще міцно стоїть на горі.

— — — — — — — — —

Славій так схвилювався, що тої самої ночи вмер.

Володимирові прихильники вмить використали цю подію й пустили чутку:

— Боги покарали Славія за те, що ішов проти князя...

(Дальше буде).

З ПРИВОДУ УКРАЇНСЬКИХ РІЗДВЯНИХ РАДІОВИХ ПРОГРАМ.

Нераз попередно були передавані українські різдвяні програми через радіо. Одначе такого, як це було останніх різдвяних свят у Вінніпеґу, ще не було.

На саме Різдво, в суботу 7 січня, 1939, через дві радіо-стації, у Вінніпеґу і Йорктоні, співав коляди хор при українській православній церкві св. Михаїла під управою п. С. Міхоцького. Хор співав гарно; дуже гарно відспівав соля п. Маріяк, якого голос дуже надаеться до передачі через радіо. Знамениту, релігійно-патріотичну промову виголосив парох цеї церкви, о. Д. Кирстюк. На кінці оголошувач стації Сі Джей Ар Сі від себе пожелав українцям веселих свят. Треба додати, що в протягу свят, оголошувач цеї стації час до часу передавав українцям святочні желання.

На другий день, в неділю 8 січня, через радіо-стацію СКУ Український Православний Собор співав коляди, а відтак передав Службу Божу. Про цей виступ згадаю більше понище.

Пополудні в неділю співав коляди через радіо хор Українського Народного Дому під управою др-а Павла Маценка. Ця програма була передана через Кенедіен Бродкестінг Корпорейшен на цілу Канаду і Зединені Держави.

Хорові Українського Народного Дому і діріґентові д-рові Маценкові належиться признання за чудове виконання цілої програми. Дуже приемно було чути коротку промову адвоката Я. В. Арсенича.

Зновже ввечері через радіо-стацію СКУ правилася вечірня в греко-католицької церкви св. Николая. Мені перший раз довелося чути українську вечірню через радіо і кажу щиро, що був зворушений. Гарно співали жіночі голоси, лише біда, що їх заглушував орґан. І пощо то українцям орґану в церкві? А коли вже католицька церква приписуе, щоби українські католицькі церкви також мали орґани, то повинні орґаністи грати тихше, щоб не заглушувати співу, бо нехай собі-що хто хоче говорить, — спів кращий, ніж гра на орґані

Ось такі були українські передачі на радіо в часі останніх Різдвяних Свят. На загал — все те вийшло величаво.

Одначе хочу зробити деякі завваги відносно передачі Служби Божої з Українського Православного Собору. Роблю це тому, бо не чув я Служби Божої в Соборі від 1935 року, тобто від тоді, коли П. Маевський і Свистун почали явну боротьбу проти Української Православної Церкви в Канаді. Почали боротьбу з того Собору, який побудували канадійські православні українці своїми грішми, як катедру епископа своєї Церкви.

І тому я замісць радуватися, відчував великий біль, коли слухав програми з Собору.

Перед Службою Божою хор відспівав кілька коляд. Вже як співали, так співали, бо які сили, такий спів. А хор далеко не такий, як був колись. Те саме і зо співом Служби Божої. За такий довгий час, від коли я перестав ходити на Богослуження до Собору, діріґент не навчив нічого нового. Та річ не у співі, — співали по українськи і ми вже з того повинні бути раді, — але ось в чому:

Службу Божу правив "всечесний настоятель Українського Православного Собору", як сам себе оголошував бувший священик — П. Маевський, той самий Маевський, що від кількох літ провадить боротьбу проти Української Греко-Православної Церкви в Канаді та її правного проводу.

В молитвах Архиепископа о. Іоанна не згадував. Це самособою зрозуміле — він не узнавав його своїм епископом навіть ще перед тим, поки був виключений з Церкви, а тепер і тільки не визнае.

Натомісць згадував о. Василя "митрополита київського і всієї України" і митрополита Миколая. Ось тут мені незрозуміло. Якого о. Василя він згадував? Таж всім відомо, що перший митрополит Української Православної Автокефальної Церкви на Україні, митрополит Василь Липківський уступив, а на його місце вибрано Архиепископа Миколу Борецького. Той самий Маевський донедавна споминав "первосвятителя о. Василя, і о. Миколая, митрополита всієї України". І хоч нема ніяких чуток ні про митрополита Василя Липківського, ні про митрополита Миколу Борецького, то П. Маевський "здеґрадував" митрополита Миколу, а на його місце поставив о. Василя (тільки не знати, чи Липківського, чи якого іншого?).

Насуваеться думка: чому він так людей одурюе?

При кінці своєї відправи Маевський говорив, що Собор бореться "за українську автокефалію". З ким бореться — з католиками, протестантами, большевиками??? Чому не сказав ясно, з ким бореться? Український православний загал, а зокрема члени парафії св. Покрови повинні про це знати.

Кажу щиро: мені дуже а дуже болюче бачити, до чого докотився Собор, в якому і я колись, по своїх силах, так щиро працював. Як було тоді все гарно, аж серце радувалося. Але як прийшов Маевський "з милим голосочком" (слова взяті з Протоколу Семого Собору), і як почав співати свою пісеньку, — треба було Собор покинути.

Можна б більше писати, але не хочу цього робити. Зате я відзиваюся до старих членів Собору, до тих, з якими доводилося разом працювати; відзиваюся до них з просьбою, щоби завели лад в Соборі, щоби Собор знов став тим, чим був колись.

Маевському не вірте. На Семім Церковнім Соборі він каявся, обіцяв поправу, а що робив, як вернувся до Вінніпеґу?

Скликано церковний суд, аби справу поладнати. Чому Маевський на нього не явився?

Розважте над цим добре, додайте до цего його переписку з чужими нашій Церкві людьми в справі нового епископа на Канаду, без відома й згоди Архиепископа й Консисторії нашої Церкви, а тоді поспитайте: коли він вже робив таке без відома тих, що повинні були про це знати, то чи не можна припускати, що він і тепер щось робить без вашого відома?

На закінчення скажу, — що не сам Маевський винен за клопоти. Вину носять і ті, що його піддержують. Я думаю, що за такий довгий час вже кожний повинен був пізнати, кілько то "добра" зробив Маевський для нашої Церкви за час свого побуту в Канаді, і чи добре робили ті, що його піддержували.

В. Батицький.

Астрономи обчисляють, що вага найтяжших звізд виносить шість міліонів тонів на оден кубічний цаль. Виходить, що наш чоловік не підніс би там навіть такого веренця піску, що його можна ледви оком побачити.

Молоко кози мае два рази більше товщу (масла), ніж молоко коровяче, остільки е більше поживним. І сир з козячого молока два рази скорше перетравлюесь, ніж сир з коровячого молока.

„НОВА СВОБОДА" ПРО ПРАВОСЛАВНИХ УКРАЇНЦІВ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

„Нова Свобода", щоденник, що виходить в Хусті, на Карпатській Україні, в числі з 11 грудня, 1938 р., в статті п. з. „Стіймо всі за одно!", підписаній „Грекокатоликом, пише.

В деяких числах Нової Свободи появилися статті про т. зв. „Кацапів". Треба відмітити, що під тим словом розуміемо не наших православних братів, таких самих русинів-українців, як і ми, але всіх тих мадяронів-русофілів, яким не любилося й не любиться все те, що народне. Кацапи е ті, що стоять за москальським язиком, бо самі говорять дома по мадярськи, а по „простацьки" говорити ганьбляться. Для нас е кацапом-зрадником і кожний грекокатолицький священик, який говорить дома по мадярськи, їсть наш хліб, мова народна русько-українська для нього простацька й хотів би баламутити народ великоруською москальською мовою. Для нас миліший котрий небудь православний священик, котрий походить із народу, працюе для його культурного і господарського піднесення. Такий священик для нас цінніший, як той, котрий живе з народу, але для добра народу не працював і не хоче працювати, бо йому все народне „бідоші", своє мадяронство покривае тим, що голосить, що йому треба великоруську москальську мову, а не руську-українську, якою говорить селянин „пэрост". Для нас язиковий вопрос не існуе. Його накинули селам чужинці, щоб люди жерлися на язикових спорах, а вони тимчасом виссавали кожне джерело нашого господарського життя. Для нас мае бути своя граматика, бо діти повинні учитися так, як народ говорить. Важне, щоб діти навчилися читати й писати, а найголовніше рахувати, щоб кожний не міг його обманювати.

А відносно наших православних братів селян ніхто ворожо не висловлюеться, бо вони якраз найбільше натерпілися до війни від мадяр, мадяри найбільше й тепер ненавидять православних. А між іншим більше й тепер ненавидять православних. А між іншим більша часть нашого руського-українського народу православні Вони живуть на Волині, на Буковині й на Великій Україні. Отже православні не лишень москалі, але й українці. Більше того москалі від українців з Київської Української держави перебрали православну віру. Ми шануемо однаково греко-католика й православного, аби він тільки був свідомим українцем і вірним сином свого народу.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
релігійно-громадський часопис для народу
„Ш Л Я Х"
що його видае Товариство ім Петра Могили в Луцьку, на Волині.
„ШЛЯХ" виходить тимчасово один раз на місяць, числить 16 сторін друку й відзначаеться багатим змістом та ілюстраціями
Передплата за 12 чисел в рік виносить один долар, або його рівновартність в злотих
Замовлення й гроші слати на адресу:
"SZLACH",
ul. Lubarta 10, Luck na Wolyni.
Poland.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді - $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ПОШУКУВАННЯ ЗА ДВОМА ТИСЯЧАМИ ДОЛАРІВ.

Жалується Свистун, що судля Донован видав вирок "без переслухання свідків оборони, а навіть без закінчення перехресної екзамінації головного свідка позиваючої сторони о. Савчука" й тому "адвокати о. Маєвського і тростісів соборної громади внесли апель проти рішення судді, як цілком неправильного".

Чи вирок судді Донована був правильний, чи неправильний, про це скажуть незабаром своє слово судді апеляційного суду. Все ж таки не можемо не висловити свого здивування, як міг Свистун, як адвокат, сподіватися інакшого вироку? Він же найлучше знає, або повинен знати, що як якась сторона в суді ставить свою справу по дурному, то суддя не хоче вже більше її слухати і на тім справа кінчиться.

Як же ставив свою справу Маєвський, зглядно його адвокат?

В своїм зізнанню Маєвський заперечував, що він був коли небудь священиком Української Греко-Православної Церкви в Канаді, але рівночасно домагався, щоби суд уневажнив його виключення з тої Церкви.

Заперечував, що він будь коли мав до діла з Українською Греко-Православною Церквою, але рівночасно домагався, щоби суд признав якраз його та тільки тих, що з ним тримають, за цілу Українську Греко-Православну Церкву.

Заперечував, що він був коли небудь священиком нашої Церкви, - але рівночасно домагався від нас 50 тисяч доларів відшкодовання за те, що світські власти відобрали йому право давати шлюби, відколи він перестав бути священиком нашої Церкви.

Заявляв, що він не має нічого спільного з Українською Греко-Православною Церквою в Канаді, — але рівночасно хотів в ній рядити й домагався, щоби суд виключив з неї Архиепископа, членів Консисторії, членів Церковної Судової Комісії та всіх тих, що Маєвському не милі.

Або візьмім становище уряду Парафії св. Покрови:

Він признавав, що парафія зорґанізована, як складова частина Української Греко-Православної Церкви в Канаді, признавав, що вона, як така, брала участь в Соборах та ухвалювала статут тої Церкви, — але рівночасно заявляв, що вона до Української Греко-Православної Церкви не належала.

Признавав, що Собор св. Покрови в Вінніпеґу був збудований, як катедра епископа та як осередок цілої Української Греко-Православної Церкви в Канаді, - - але заперечував, що Українська Греко-Православна Церква в Канаді має яке будь право до цего Собору.

Признавав, що Собор св. Покрови в Вінніпеґу будували православні українці не тільки з міста Вінніпеґу, але з цілої Канади, - а рівночасно заперечував, що члени зпоза Вінніпеґу мають до Собору будь яке право, хоч статут парафії виразно такі права їм забезпечує.

Признавав, що парафію завжди обслугували священики Української Греко-Православної Церкви в Канаді, надали Консисторію, але рівночасно заперечував свої звязки з цею Церквою та її Консисторією

Чи ввиду цего можна вважати це за дивне, що як те все перед суддею представлено і суддя запропонував адвокатові Маєвського, аби він свої заперечення "поправив", а він цего не хотів зробити, то суддя сказав йому: Then you are out of court. І зараз за тим видав суддя своє рішення

Дивується п. Свистун, що "судова розправа була цілком несподівано для всіх сторін нагло закінчена."

Запевняємо п. Свистуна, що це "нагле", як він каже, закінчення розправи, для нас не було найменшою несподіванкою. Противно, як що й було для нас щось несподіванкою, то терпеливість судді, з якою він вислухував два дні теорії пп. Свистуна й Лямонта про дві українські греко-православні церкви в Канаді, заінкорпоровану і незаінкорпоровану, про те, що інкорпорація не дає Епископові ані Консисторії права до управи церквою і т. п. Як би було попало на меньше терпеливого суддю, розправа була б скінчилася ще більше несподівано й нагло, — для п. Свистуна.

Три дні перед розправою один з наших адвокатів сказав п. Свистунові, що розправа не буде довше тривати, як два дні. На це п. Свистун зареготався тай каже: "Два дні? Будете щасливі, як вона скінчиться за два тижні".

Нам тоді було тяжко зрозуміти, чому п. Свистун сподівався, що розправа буде так довго тривати. Ми зрозуміли це, аж коли розправа почалася. П. Свистун наніс до суду стільки "документів", що треба було трох людей, щоби їх до салі суду внесли, а щоби їх прочитати, то треба б не два тижні, а два місяці, як що не два роки. Які ж то були документи? — спитаєте. Були це річники "Вістника", й "Дніпра", й "Рідної Церкви", й "Січа", й "Церкви й Життя" й інших видань. Були церковні книги, — Літурґія, Минеи, Октоїх, Псалтир, молитовник, Требник, Відправа Страстного Тижня й инші. Були брошури Свистуна, Архиепископа й ще декого. Були правничі книги, статути ріжних церков, канони вселенської церкви в старославянській і англійській мові, канони київської церкви, книга церковного права в російській мові. Були рекордові книги парафії, були стоси листів і обіжників, рівночасно були стоси перекладів на англійську мову. Та впрочім — чого там не було?

Девятьдесять і пять відсотків тих всіх "документів" мали таку звязь з процесом, як з чоловіком на місяці. Отже нащо п. Свистун брав їх до суду? Він мабуть уявляв собі, що йде давати відчит в салі Собору, де велика купа книжок та стоси паперів підчас відчиту наводять на його вірних такий страх і подив, що вони слухають його дві, три, чотири а то й пять годин без перерви, і хоч нічого не розуміють, то не хочуть до цього признаватися, бо якже сумніватися про те, що нібн є оперте на таких стосах книжок та паперів

Але суддя Донован вже нераз бачив багато книжок і паперів і "документи" п. Свистуна не зробили на нього жадного враження. Він скоро зрозумів, о що в дійсности ходить, і звів справу до оцих трох питань:

1) Чи Українська Греко-Православна Церква в Канаді, яка має свій чартер, є релігійною організацією, чи лише звичайною бизнесовою компанією для завідування майном, як це арґументували адвокати Маєвського?

2) Чи парафія св. Покрови входить в склад Української Греко-Православної Церкви в Канаді чи може вона є незалежною церковною організацією?

3) Чи Маєвський є священиком Української Греко-Православної Церкви в Канаді чи не є?

По вислуханню зізнань Маєвського й голови Собору та о. Савчука, як рівнож арґументації адвокатів з обох сторін відносно повищих трох питань, суддя видав вирок. Кажучи коротко, вирок дає такі відповіди на повищі питання:

На питання 1: В Канаді є тільки одна Українська Греко-Православна Церква в Канаді. Її чартер дає її право завідувати всякими справами, які входять в обсяг церковної орґанізації, а не тільки справами маєтковими, як пробували доказати адвокати Маєвського.

На питання 2: Парафія св. Покрови в Вінніпеґу є складовою частиною Української Греко-Православної Церкви в Канаді, згідно з її первісними цілями та з її статутом. Отже її парохом може бути лише священик Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

На 3 питання: Це питання було найлекше до вирішення, бо Маєвський, почерез своїх адвокатів, стояв на тім, що він ніколи не був і не є священиком Української Греко-Православної Церкви в Канаді, отже для судді не лишалось нічого іншого, як тільки з ним погодитися. Судя не міг Маєвського присилувати вважати себе за священика нашої Церкви, бо в Канаді є релігійна свобода й світські власти не мають права силувати когось, аби він належав до тої церкви, до якої не хоче належати.

Свої жалі на суддю Донована закінчує п. Свистун словами. "З огляду на те, що кошти розправи будуть виносити наименше яких два тисячі доларів, всі вірні Церкви, як автокефальної, повинні поспішити з жертвами на оборону Церкви в сім процесі".

Ось тут, як то кажуть, закопана собака. Про "найменше яких дві тисячі доларів" комусь ходить, не про що інше.

КОШТИ ОБОРОНИ СОБОРУ СВ. ПОКРОВИ В ВІННІПЕҐУ.

Як відомо, боротьба, яку Петро Маєвський та його кількох приятелів провадили проти Української Греко-Православної Церкви в Канаді від Семого Собору в 1935 р., довела остаточно до судового процесу. Процес відбувся в половині листопада, 1938, й закінчився тим, що суддя Донован видав вирок проти Маєвського і проти уряду Собору св. Покрови в Вінніпеґу, який Маєвського підтримував.

Безпосередньою причиною судового процесу був свавільний і безправний поступок уряду Собору. Іменно він дозволяв Маєвському відправляти в Соборі вже після того, як той перестав бути священиком Української Греко-Православної Церкви в Канаді, й заняв становище, немов би то парафія св. Покрови в Вінніпеґу не є складовою частиною Української Греко-Православної Церкви в Канаді, а якась незалежна громада.

Уряд також став на тому, що до Собору мають право лише ті його члени, що живуть в Вінніпеґу, а члени фундатори, члени добродії та члени ктитори зпоза Вінніпеґу не є членами Собору й не мають до нього жадного права (таке й зізнавав під присягою теперішний голова Собору).

Як вже нераз було пояснено, Собор св. Покрови в Вінніпеґу був збудований не лише людьми з міста Вінніпеґу, але православними українцями з цілої Канади. Він організувався і будувався, як катедра епископа Української Греко-Православної Церкви в Канаді, як осередок цілої нашої Церкви, і як такий являється власністю не самих вінніпеґських членів його, але цілого українського православного загалу в Канаді, що жертвував на нього гроші.

І лише для того, щоби захистити **права членів Собору так в Вінніпеґу, як і по цілій Канаді, та зберігти Собор для його властивої цілі, — як катедру для епископа і осередок цілої нашої Церкви, двох членів Собору й законний провід Церкви внесли просьбу до цивільного** суду, щоби він признав парафію св. Покрови в Вінніпеґу складовою частиною нашої Церкви та щоби заборонив урядові Собору держати Маєвського, як пароха Собору, а Маєвському, щоби заборонив виконувати функції священика нашої Церкви, отже й функції пароха Собору.

Суддя Донован своїм вироком признав, що Собор св. Покрови в Вінніпеґу входить в склад Української Греко-Православної Церкви в Канаді і тим самим в нім може служити лише священик, що є в складі духовництва Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Рівнож рішив, що Маєвський не є священиком Української Греко-Православної Церкви в Канаді та що він не має в ній жадних прав, і видав заборону, що він не може відправляти в жадній церкві, що входить в склад Української Греко-Православної Церкви в Канаді, включаючи Собор св. Покрови в Вінніпеґу.

Маєвський і уряд Собору внесли відклик до вищого (апеляційного) суду, але з огляду на ясний та добре узасаднений вирок судді Донована, побоювань за вислід апеляційної розправи нема. Вона тільки спричинить більше непотрібних коштів, які вже й так великі, бо справа тягнеться вже другий рік і вимагала багато часу, праці й підготовання

В виду того, що справа в суді йшла не в інтерес одного чи двох членів Собору, не в **інтересі самих вінніпеґських** його членів, **ані в інтересі тільки самого** проводу Церкви,—але в інтересі цілого українського православного загалу в Канаді, **точніше, — в інтересі цілої Української Греко-Православної Церкви в Канаді,** як такої - то й до судових коштів повинен причинитися ширший загал вірних Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Справою коштів занимається „Комітет Оборони Собору св. Покрови в Вінніпеґу", який зорґанізувався ще на весні 1937 р. й складається з більшого числа вінніпеґських членів Собору, що відносяться лояльно до Церкви й не погоджуються з свавільним та безправним поступованням уряду Собору. До екзекутиви Комітету Оборони Собору входять: посол Н. В. Бачинський, — голова, В. Батицький, — секретар, П. Олійник, — касієр

Кожний член Української Греко-Православної Церкви в Канаді, який стоїть за порядком і соборноправністю в Церкві та який вважає, **що Собор св. Покрови в Вінніпеґу має остати на далі катедрою для епископа та осередком нашої Церкви, — повинен зложити від себе жертву на покриття коштів оборони Собору св. Покрови в Вінніпеґу та перевести на цю ціль збірку між своїми приятелями й знакомими, — членами** Української Православної Церкви в Канаді, й вислати гроші до Комітету Оборони Собору св. Покрови в Вінніпеґу. За отримані гроші Комітет виставить посвідки, а по закінченню цілої акції він вишле жертводавцям докладний звіт зо всіх приходів і розходів так, що вони будуть знати, де подівся кожний цент з зібраних грошей.

Гроші й лісти жертводавців слати на адресу секретаря Комітету:

W. Batycky,
468 Garlies St., Winnipeg, Man.

ЗАВВАГИ ПРО КАТОЛИКІВ І ГРЕКО-КАТОЛИКІВ.

В Йорктон, Саск., є два монастирі чину редемптористів, або „спасителів", чи „відкупителів". В одним з них є кількох монахів ірляндського походження, а в другім, — при колегії св. Йосифа, — є около три рази стільки українських „спасителів" з Галичини. Оці „свої" (не наші!) спасителі видають маленьку місячну ґазетку під назвою „Голос Спасителя". В послідним числі (за грудень, 1938) цеї ґазетки, на другій стороні обгортки, читаємо таке

„Католики ваша честь! — Католик, що має щиру волю остатись вірним Церкві, в котрій його виховано, не буде ходити там, де його **церкву поневажають, де бють пастирів, щоб розбіглося стадо,** де видобувають з часів давно минулих річи щоб **розпалювати нові боротьби,** хай це буде представлення, відчит, віче, хотя б їх покривалось не знати якими національними або добродійними локришками, бо **не приносить народові добра той, що релігійно його розбиває і розюшує".**

Як бачимо, йорктонські „спасителі" називають греко-католиків з Галичини (бо ж то для них „Голос Спасителя" друкується) „католиками". Але на ділі назва „католик", „католики" зовсім не відповідає на означення українців греко-католиків, бо вони дійсними католиками, то є римо-католиками, — ніколи не були та й не є. Це не є іняка вигадка. Таке твердження зробив свого часу кардинал римського костела Мунделайн в Шікаго. Сталося це так: Одна жінка, греко-католичка, застрілила в Шікаго греко-католицького священика Стецюка. Тоді згаданий кардинал заявив в пресі, що та трагедія не є справою католицької церкви, **бо дійсними католиками є лише римо-католики,** а греко-католики такими не є. Отак розуміє назву „католик", „католики" римський кардинал і папа, і ціла римська церква. Коли ж йорктонські „спасителі" і своїм вірним пришивають ту назву, то хіба лише тому, що хочуть зробити з них дійсних католиків, тобто латинників.

Між тими, що входять за греко-католиків, але є дійсними католиками, є лише такі, як еп. Хомишин, редемптористи та інші чужі монаші чини й згуртовання, що провадять серед греко-католиків латинізацію.

Що українці греко-католики не є дійсними католиками, видно ще й з цього:

1. В Канаді й Америці греко-католицькі епископи не є повноправними епископами, тільки титулярними, щось так, як за небіжки Австрії були титулярні „фрайтри". Вони не є повноправними епископами тому, що церковне право вимагає, що в одним місті, чи в одній діецезії має бути тільки один повноправний епископ, а решта епископів в тій діецезії є лише титулярними, то б то, такими, що мають титул епископа, але не мають повної епископської власти. **Такими титулярними епископами є греко-католицький епископ Ладика в** Канаді та греко-католицькі епископи Богачевський (для галицьких українців) і Такач (для закарпатських українців) в Злучених Державах. Ставиться отже питання: Коли греко-католики є дійсними католиками, то чому не мають повноправних католицьких епископів, а лише титулярних, що підлягають власти римо-католицьких епископів?

2. Коли б греко-католики були дійсними католиками, та коли б Рим уважав їх за дійсних католиків, то не посилав би між них латинських місіонарів-монахів, — як редемптористів, студитів та інших, — щоби ті навертали їх на католицизм.

3. Коли б греко-католики в Канаді були дійсними католиками, то мали б в своїй церкві все те, що мають римо-католики, - латинську відправу, оплаткове причастя, ґриґоріянський календар, тих самих святих і все інше. На томісць вони мають з того всього лише дещо, як: целібат, церкви без трираменних хрестів та іконостасів (не всі, лише ті, що недавно побудовані), замісць оплатків - - засушені частиці для Служби Божої (Проскомидії), „маюфки", позмінювані церковні книги, з яких повикидувано всякі згадки по „православних християн" і т. п. Отже греко-католики ні православні, ні дійсні католики. Вони одних покинули, а других не догнали.

В звязку з трираменними хрестами на церквах пригадалась мені дійсна подія, що мала місце в Аррані, Саск. Будували тамошні українці ще за еп. Будки величаву церкву й запросили його посвятити угольний камінь. При тій нагоді питають його, який хрест поставити на бані (куполі). А він каже: „Трираменний, такий, як в старім краю; це руська церква, отже й наш руських хрест має на ній бути". Скінчили будувати церкву й запросили епископа посвятити її. Приїхав він тай оглядає. Звів очі вгору, на баню, побачив трираменний хрест тай давай людей ганьбити: „Який дурень казав вам ставити схизматицький хрест на католицькій церкві?" А парафіяни відповідають: „Та таки ви, преосвящені, тоді, як були на посвяченню угольного каменя". Епископ не казав більше нічого й посвятив церкву, але вона опісля погоріла й нині там є мала церква з однораменним хрестом. Була греко-католицька церква з трираменним хрестом також коло місточка М. в Саскачевані, але й та згоріла, й нова церква вже має лише однораменний хрест.

Не добоу науку дають йорктонські „спасителі" своїм вірним, коли кажуть, щоби не йшли там, де на їх церкву накидаються. Коли б я був греко-католицьким священиком, я вчив би інакше. Казав би: „Мої вірні! Йдіть всюди, де вашу церкву зневажають, чи проти неї виступають, і ставайте в її обороні! Ваша церква не чужа, не латинська, не римська, не папська, але ваша рідна, ваша власна, — отже обороняйте її перед ворогами. Не втікайте від ворогів, не бійтеся їх, але йдіть між них та просвічайте їх! Коли ви не станете в обороні своєї церкви, коли не постоїте за свою честь, то хто це зробить? Отже йдіть між православних, йдіть між всіх інших і обороняйте свою церкву, свої інституції, а при тім навчайте невірних правди Божої, правд святої католицької церкви!"

Отак я навчав би своїх вірних, як би був греко-католицьким священиком. Коли ж греко-католицькі священики забороняють своїм вірним йти між не-католиків, то видно, що вони не дуже певні за свою пастову, не дуже певні й за свою науку. Так і виходить: сидите в хрові, то сидіть дальше, а то можете довідатись, що є в світі морква...

Продовження на стор. 6).

ЗАВВАГИ ПРО КАТОЛИКІВ І ГРЕКО-КАТОЛИКІВ.

(Продовження зо стор. 5).

Мимохіть пригадується розмова двох греко-католицьких священиків на потязі. Говорили про перехід своїх парафіян до дійсної української Христової Церкви і дивувались, чому вони це роблять. Каже один: „І що вони там бачуть? Що їх туда тягне? Що їм там дають, що підуть один раз, другий — і вже до нас не вертають?"

На це я сказав би тому священикові: „Спитайте, отче, пташку, чому вона на весні вертає на північ? Що її сюда тягне?" А вона вам скаже: „Бо тут мій дім! Я вертаю до дому"! Так і українці греко-католики вертають з комірного — до дому. Вертають від чужої церкви — до своєї рідної!

Зимові сніги й морози заставляють пташку покидати свій дім і відлітати у вирій. Але з поворотом весни — вона вертає назад до свого дому. Політика давної Польщі примусила українців покинути свою рідну Церкву й піти до чужої, але коли приходять сприятливі обставини, — вони вертають назад „до дому", до своєї Рідної Церкви.

Мав я нераз нагоду бачити, як стрітиться український православний священик з священиком якої іншої церкви — англіканської, протестантської, а то й римо-католицької (з священиком англійської, чи ірляндської народности). Поздоровляться, поговорять, обміняються думками чи то про погоду, чи про яку важнішу подію дня — й розходяться. Взагалі поводяться, як культурні люди, як християни, хоч і не є священиками тої самої церкви. Але коли стріне українського православного священика йорктонський „спаситель", ніби українець, — то втікає від нього, як від прокаженого. Ні не поздоровить, ні не відповість на поздоровлення. В найліпшому випадкові скаже: „Перепрошую, мені не вільно з вами говорити" — та втікає, мов злий дух від свяченої води. Чому? Мабуть тому, що начальство „спасителів" не довіряє не тільки своїм вірним, але й пастирям і боїться, щоб і вони не відчули в своїй душі голосу, що кличе „до дому".

Чи не замітне це явище? Держать кандидатів на священиків цілими літами в школах, навчають їх цілими літами правд католицької церкви, висвячують на священиків і дають провід над вірними,— а разом з тим— не довіряють їм! Чи не тому, що кров густіща від води, й навіть такий „спаситель" може відчути в своїй душі заклик вертати до дому? Отже наказ: „Не вільно з православними священиками говорити!"

І чи можна повірити, щоби церква з такими „пастирями" була збудована „на скалі"? Мабуть і само начальство в це не вірить і тому просто й коротко: „Не вільно", „ферботен"! Отже не диво, що й звичайним вірним не можна йти між других людей, не можна сходитися з своїми братами по крові — православними українцями. Не диво, що з католицьких амвон і з сповідальниць несуться одні за другими накази: „Не йдіть", „не читайте", „не сходіться, бо вас збаламутять", „не подавайте руки", „не відповідайте на поздоровлення", „в їх церкві нема Бога" й т. п. Але, як каже пословиця, заборонений овоч солодкий. Піде греко-католик до української церкви, — от хочби з цікавости, — один раз і другий — і переконається, що „спасителі" його дурили. Переконається, що до того часу він знаходився „в комірнім", — і вертає „до дому" — до Рідної Церкви.

П. Яковенко.

(Докінчення буде).

ВЗІР БЕСІДИ БІБЛІЙНИХ ОСІБ.

На науку батькам і дітям.

Перечитайте цілу Біблію, а побачите, що хто би чого не говорив, то завсігди має він перед очима Божу поміч, Божий провід, Божий Закон. Людська сила і воля — це не все, а Божа сила і воля разом з людськими стараннями — це доперва творить велику цілість. Ось взірці біблійних висловів:

Передаючи свому синови Соломонови матеріял і пляни на будову храму (церкви), цар Давид сказав:

„Будь постійний і сміливий і ставай до діла. Не бійсь і не лякайся, бо Господь Бог — Бог мій, при тобі. Він не відступить від тебе і не покине тебе, доки не довершиш усеї роботи для Дому Господнього" — (1 Кн. Парал. 28).

Там же, коли Давид передає народови свою волю, він каже:

„Перед усім Ізраїлем, як збором Господним, і перед Богом нашим говорю: Держіть і хороніть усі Заповіди Господа Бога вашого, щоб володіти вам сією доброю землею, й зоставити її послі себе в спадщину своїм дітям на віки".

Звертаючись же до Соломона він сказав:

„І ти, Соломоне, мій сину, знай Бога — отця твого, і служи Йому щирим серцем і всією душею, бо Господь вивідує всі серця і знає всі ворушення думок. Коли шукати меш Його, то знайдеш Його, а коли покинеш Його, то й Він покине тебе на завсігди". — (Тамже).

Давид був царем. Однакож не є це царська мова — це мова думаючого релігійного чоловіка. Мова, що випливає з найдальших глибини душі.

Такою мовою може говорити кожний чоловік — багатий, чи убогий, до своїх синів-дочок, до близьких йому людей. Може, коли його розум піднесеться до відповідної висоти.

Буденні люде лише по буденному і про буденне говорять. Малі люде говорять і думають про мале. В них нема великих справ, ні великих замірів, ні великих цілей, ні великих стремлінь. Великого вони не знають і про велике не сягають.

А великими думками говорять люде великого розуму, великого серця, великої душі і великої совісти. Вони стремлять до великого, вони бажають найвищого.

Читаємо в Євангелію Луки, що коли народився Захарії син (Іван Хреститель), Захарія подякувавши Богу, сказав:

„А ти дитино пророком Вишнього назвешся: бо ходити будеш перед лицем Господнім, готовити дороги Його. Щоб давати знання спасення народові Його в оставленню гріхів їх; щоб засіяв (світ) сидячим у темряві і тіни дорогу спокою" — (Лука І: 76-79).

Не того бажає Захарія, щоби його син був багатим і панував над другими, ні — він бажає, щоби його син став Пророком, який дасть світло розуму народови і спокій його життю.

Не про вузке особисте життя, але про життя цілого свого народу думає Захарія, і рад, щоби син його віддав себе всеціло на службу народові, як Пророк Вишнього (Найвисшого).

Великим розумом говорить Соломон в Приповістках, „щоби подати простакам розсудливість, а молодикови знання й обичайність". Ось як звучить його мова:

Мій сину! коли приймеш слова мої й заповіди мої ховати меш у себе,

Коли слух твій вчиниш уважним і наклониш своє серце до роздумування;

Коли звати меш знання до себе і посмертний, щоб направити ноги наші на кликувати за розумом;

Коли будеш шукати його, як срібла й докопуватись його, як скарбу —

Тоді зрозумієш страх Господень і знайдеш пізнання Бога.

Бо тілько Господь дає премудрість і з Його уст виходить знання і розум.

Він стежки правди наглядає й береже дороги святих своїх.

Тоді ти пізнаєш правду і правосуд і всяку путь праву, та добру.

Коли премудрість ввійде в серце тобі, а знання над усе душі твоїй любійше буде,

Тоді увага оберігати буде і розум буде на сторожі в тебе.

Щоб від стежок ледачих тебе ратувати й від чоловіка кривоязикого.

Початок премудрости — страх Господень, а пізнання святого — це розум.

Мій сину! памятай, чого тебе навчано і заховай мої заповіди в серцю.

Бо з ними жити будеш на світі довголітно і спокій принесуть вони тобі.

Премудрим себе не величай у думці; бійся Господа й остерігайсь лихого.

Слухайте діти науку мою вітцівську і пильнуйте, щоби набиратись розуму.

Я ж бо сам був у панотця (Давида) мого любою дитиною, і неначе єдиною у неньки моєї:

І вчив мене панотець і мовляв мені: Задержуй слова мої в серци, допильновуй наказів моїх і жий щасливо.

Хорони заповіди мої і жий, і науку мою, як зіниці очей твоїх.

Понавязуй їх на пальці собі і понаписуй їх на скрижалях (таблицях) серця твого.

Хорони, мій сину, що твій батько заповідає, і материної науки не цурайся.

КОШТ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ.

Приблизний обрахунок виховання дітей серед таких відносин, як були 1931 року статисти подають так:

Пожива для дитини від малку до 18 року около 1,550 доларів.

Одежа за той час 800 дол.

Захист, догляд 2000 доларів.

Видаток на лічення, забави ітп. 600 доларів.

Шкільні видатки около 750 доларів.

Отже кошт загального виховання дитини від колиски до 18-го року життя виносить 5,750 дол. З того 4,350 дол. йде на звичайні конечні життєві вимоги.

Кажуть, що виховати семеро дітей на цілком неписьменних коштує тілько, як шістьом дітям дати пересічне шкільне виховання.

Певна річ, що для такого обрахунку брано міста, або заможніші родини по фармах. Але його можна вважати за міру пересічного кошту виховання дітей.

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК „ДОБРИЙ ПАСТИР"?

В кождій українській православній хаті повинен знаходитися бодай один примірник молитовника — „ДОБРИЙ ПАСТИР".

Ціна молитовника в міцній шкіряній оправі, з золотим хрестом та написсю з пересилкою $2.25

Ціна молитовника в міцній полотняній оправі з золотим хрестом та написом $1.75

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada.

7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man.

ІСУС СЕРЕД РОБІТНИКІВ.

(Оповідання-легенда)

II.

Побіжу садиби митаря Захара будували ще оден дім, а другий, старий поправляли. Отак у цьому кутку Назарету скупчилося кільканадцять ремісників-мулярів і теслярів, переважно люди молоді, гарячі.

Мовчазний і задуманий Ісус як стій взявся до своєї теслярської праці. Справно працювали в Його руках то сокира, то пила, то гебель чи долото. Але в голові вихром мчали думки:

— За що цей Іона ненавидить Мене? За те, що я читаю св. Письмо, що вчуся? Хіба робітникам не лицює шукати розуму, добра, краси життя? Хіба робітники обовязково повинні нидіти, жити в темряві й всіх ненавидіти та лаяти? Адже ж взагалі робітники — люди добрі, працюють, дурно хліба не їдять, в визиску та й чужої кривди не живуть...

Раптом залунало в вухах кілька різних голосів:

— Гей, старий! та й Ти, хлопче! кидайте роботу.

— Чого? — спитав здивований Йосиф.

— Чого? Щоб підтримати товаришів-робітників. І митар Захар, і наш господар, що будує цей дім, і всі інші власники—купці, старшини, хазяї, митарі й всякі інші багачі вже досить нас, робітників, визискували. Вони користають з того, що ми бідні та голодні, то й хочуть, щоб ми робили на них майже за дурно. Через те всі робітники в Назареті змовилися та й домагаються вищої плати.

Старого Йосифа ці слова вразили.

— Нас ніхто не силує. Умовилися ми добровільно. Як би не хотіли, то й не робили б... Отже я не кину роботи. А ви як хочете...

— Нічого ти не розумієш, старий! — гукнув молодий, кучерявий муляр із яструбиними очима. — Як би не грозив тобі голод, то не робив би за таку ціну. Зрештою, нема чого балакати. Кидай свою сокиру, як не хочеш дістати по голові.

— Батьку, — відозвався Ісус, — це справа не наша особиста, а наших ближніх. Може вони й мають рацію. Отже спинимо роботу, втратимо небагато. А ти, приятелю, — не знаю, як тебе звати, — вже говорив зо своїм працедавцем, переконав його, що тобі діється кривда? Ще одно запитання: чого ти так відразу погрожуєш нам кулаком та гнівом?...

— Бо люди слухаються тільки сили, кулака! — задиркувато відповів молодець із яструбиними очима. — Не будеш стукати їх по голові, пропадеш з голоду.

— А як проти вашої сили виставлять більшу силу? — сумно усміхнувся Ісус.

— То ми піднімемо всіх робітників.

— А як працедавці зберуть ще більшу силу? Потім ви ще більшу, а вони в десять разів більшу? І так без кінця, поки одні одних не винищите, поки не залиєте землю кровю й не встелете трупами, поки не спалите й не зруйнуєте все людське надбання? Чи це правильний шлях?...

— Нічого ти не розумієш! — буркнув робітник із яструбиними очима. —Ти раб у душі! Видно, що всі твої предки були рабами.

— Мій предок, цар Давид, нічиїм рабом не був.

— А, Ти з коліна царя Давида? Тепер розумію, чому Ти так обороняєш багачів і визискувачів!...

— Я визискувачів не обороняю! запротестував Ісус.

Але не докінчив, бо побіжу счинився заколот і страшний крик, що вмить звабили величезну юрбу.

Йосиф і Ісус теж пішли в напрямі гомону.

На вулиці в калюжі крови лежав труп добре одягненого мужчини.

— Знаєте, за що я вбив цього павука-лихваря? — кричав хтось страшним голосом помсти й крови. — Мій батько ціле життя тяжко працював. Через те, що не пив, не гуляв, то й заощадив собі трохи гроша та купив маленьку хатинку. Але сталося нещастя. Ретельно працюючи для свого працедавця, впав з руштування, зламав руку й щось пошкодив собі в нутрі, та шість років хворів. Я ще був малий і не міг заробити на цілу родину. Тож батько позичав гроші в цього лихваря. І ось він загарбав тепер за борг нашу хату, а що вона не покрила всього боргу, то кинув каліку-батька до вязниці. Мама з горя вмерла. На моїх плечах залишилося пятеро голодних братів і сестер. Отак цей павук, не вкладаючи жадної праці, живучи лише з процентів, загарбав кріваву батькову працю й зруйнував цілу нашу родину. За цю подлість я й вбив його. Хай подивляться всі багачі й визискувачі, що чекає і їх...

— Так їм і треба! — дико заревіла юрба, понюхавши людської крови.

Ісус зблід і захитався.

— Може підеш до дому? — стривожився Йосиф.

Ісус кивнув головою й звернувся до когось у юрбі:

— Хто це говорив?

— Муляр Варава. О, о, втік уже! Стільки його й будуть бачити.

— Ісусе! — доторкнулася до Ісусового плеча митарівна Рахіль. — Я чула, що Ти казав. Ти дуже добрий і розумний. Може дати Тобі напитися? Ти зблід.. О, яка шкода, що Ти не мій брат!

— Всі ви мої брати й мої сестри, — підвів очі Ісус. — Дякую Тобі за твою воду — не поможе вона Мені. Я Сам хотів би дати вам води живої, щоб не прагнули ви більше ні особистого щастя, ні помсти, ні крови...

Рахиль почервоніла й спустила очі в глибокому сумі.

— Як почуєш, — потішила її, — що Ісус напуває спрагнених води живої, напувай і ти.

Йосиф узяв Ісуса під руку й шепнув: —

— Ходім... Ти дуже блідий... Людська кров вбиває духа... Ходім же до дому.

Юрба гомоніла щораз сильніше, щораз гірдніше.

III.

Марія розпачала.

З того дня, як робітники заповіли боротьбу працедавцям і взагалі заможнішим людям, та як муляр Варава вбив лихваря, Ісус цілковито змінився: став дуже сумним, задуманим і мовчазним. Працював із старенький Йосифом так само старанно й пильно, як і перед цим, але вже не захоплювався теслярством. З кожним днем усе більше заглиблювався в св. Письмо, щораз частіше тікав з хати на річку та в поблизькі гори. Врешті почав забувати й за своє ремесло.

— Батько старий, — обережно казала мати, — вже ледве працює. Помагай йому, сину. Знаєш, які тяжкі часи.

Ісус знова змушував себе до сокири чи пили, але робота йому вже не спорилася. Зауваживши цю зміну Йосиф і одного разу сказав Марії:

— Не буде з Нього тесляра. Щось інше тягне Його. Не підганяй Його до праці. Хай іде туди, куди кличе Його Бог і душа. Не добре ламати дитину, нагиняти на шлях, який не судився їй. А я якось зароблятиму.

З очей Марії блиснули сльози. Відчула, що якась вища сила вирве їй з хати Ісуса й поведе Його кудись далеко-далеко. Але скорилася перед призначенням — ніколи більше не відривала Ісуса від книг і думок, не нагадувала Йому про теслярство. Не звертала уваги ні на плітки сусідок, що обмовляли її за пещення Сина, ні на пяні глузування Іони, що мовляв, чекає вона для Ісуса царського трону.

Тимчасом хвилювання робітників захоплювало все нові міста, й цілі волости. Вже занепокоїлися й правителі окремих країв, і духовна влада, і навіть намісник римського царя.

Скрізь і всюди, при кожній нагоді, велися балачки про наростання боротьби між бідними й заможними, між робітниками й працедавцями. Погляди були різні. Одні нападали на робітників і домагалися репресій проти них, як проти бунтівників; інші навпаки — обороняли тих, що жили з праці рук і взагалі бідних та покривджених людей.

Думки зводилися до того, що потрібні реформи, якісь нові закони, що упорядкували б життя; якісь контрольні органи й кари, бо — життя розкладається, моральність падає, стають частішими напади, крадіжі, вбивства, розпуста. Вже, мовляв, люди так призвичаїлися до зла й гріха, що не звертають ні на його уваги, а жінки-розпусниці вже вільно гулюють по вулицях і ніхто їх не побиває камінням.

— А може не мали вони праці й вмирали з голоду, а ніхто не виробив у них сильної волі, щоб встояти перед спокусою й злом? — зауважив одного разу Ісус, — прислуховуючись до подібних розмов. — Хто ж то тоді більше завинив: вони чи ті, що їх повинні були виховати й опікуватися ними? Хто з вас коли небудь нагодував, чи одягнув, чи врешті щось дав на віно такій бідній дівчині?

Замісць відповіді почулися злобні натяки й глузування.

Ісуса дігнала після цього митарівна Рахиль і червоніючи сказала:

— Я все чула. Ти говориш, як пророк. Справді Твої слова немов живая вода.

— Ти теж можеш так говорити, як будеш памятати, що Бог чує кожне твоє слово й кожну твою думку. Навіть рідньому батькові говоритимеш гірку правду.

Рахиль ще більше почервоніла.

— Знаю, Ти гидишся мого батька, бо він митар і кривдить людей. Але я кажу йому це отверто й не боюсь, що він гнівається на мене. Але не багато можу йому сказати, бо сама знаю мало. Може б Ти дозволив мені послухати Тебе?... Я приходилаб на це місце над потоком, де ти щодня сидиш у задумі.

Ісус глянув на неї іскристими зорами.

— Якщо можеш забути про себе й думати лише про людське добро, ніхто не заборонить тобі слухати голосу правди.

IV.

Ісус любив світання, схід сонця, красу обновленого після нічної мряки радісного дня. Власне життя людства уявлялося Йому такою нічною мрякою. Відчував Він, що дійсність вона вже до краю і що мусить настати для людей світанок духа й схід нового ясного сонця над мрячним життям людства.

Якіж солодкі захоплюючі були думки й мрії про це обновлення життя! Як поривало серце допомогти цьому духовому відродженню людства! Все, все віддав би, щоб здійснилося воно!

Але що для того треба зробити?

І не примітив Ісус, як біля Нього над кручею берега враз зявилася митарівна Рахиль.

— Думаєш про те, що в житті стільки зла? — тихо, як світанковий вітрець, спитала Ісуса.

— Так. Думаю про те, що треба зробити, щоб не було на землі ні сварок, ні кривдження слабших, ні ворожнечі, ні крови.

— І що ж Ти надумав? — ще обережніше спиталася Рахиль. — Я всім, чим зможу, поможу Тобі.

Довго говорив Ісус — говорив, що ціла історія народу це правила, як слід жити, поучення пророків, закони царів і правителів. Коли ж зло ще існує, то значить, що в усьому цьому чогось бракує, чогось книжники й духовні ще не догминули, до чогось народні вожді ще не додумалися.

— Отже, — казав із захопленням, — треба написати такі закони, які обіймали б усе життя й вказали б, як і що треба робити в усіх випадках.

— А хіба ж Бог не дав через Мойсея десять заповідів, у яких обійняте ціле людське життя: шанувати батьків і старших, не красти, а значить — і іншим способом не кривдити людей; не вбивати, не допускатися розпусти й т. д.? Хіба тих заповідей і всього того, що сказали пророки, не вистарчило б, щоб люди жили в згоді по-божому?

Ісус з великим зацікавленням глянув на Рахиль і вперше зауважив її високе чоло, великі очі й енергійні уста.

— Ти розумна дівчина, Рахиле, — сказав. Ти вгадала мою думку, яку я ще не висказав: потрібна не лише добра наука не лише добрі закони, але й те, щоб люди їх виконували. Закони, яких ніхто не виконує, це омана, навіть щось гірше, ніж відсутність законів. Це о-

викування Бога, людей і самих себе.

Опустивши низько голову, вкриту довгим русявим волоссям Ісус надхнено додав

— Я відчуваю, що Отець Мій небесний кличе Мене дати людям новий, лішний закон та ще й навчити їх виконувати його. І Я мушу це зробити.

— І Ти зробиш це, Ісусе! Я відчуваю, що зробиш! — певно вигукнула Рахиль. — А я казатиму жінкам, що б вони змалку вчили дітей виконувати твій закон.

— Хай благословить тебе Бог, Рахиле, — відповів Ісус. — Але хіба ми з тобою знаємо, який повинен бути цей новий закон і що зробити, щоб люди приняли його й виконували? Чи знаємо, чому отой робітник з чорними кучерями й яструбиними очима так ненавидить князів, купців і взагалі заможних людей і бунтує робітників? Хіба ми знаємо, чому мулер Варава вбив лихваря? Чому зродилася така ненависть серед старшини, навіть духовних до тих нещасливих, спрацьованих і голодних робітників? Чому твій батько-багач не хотів додати нам по кілька лепт, щоб ми не були голодні? Чому дівчата затрачують свій найсвятіший сором і віддаються розпусті? Чому ніхто не бачить сліз і не чує зойків білявків, голодних, немічних, катованих? Чому серце людське стало тверде і холодне, як камінь? Чи ми знаємо все це? — з тугою повторив Ісус.

Пригнічена величчю Ісусових думок Рахиль не могла вимовити слова, а Ісус говорив далі:

Чую я собі голос Отця: „Іди й спасай людей", але чую й голос власної душі: я ж простий тесля, невчений, без знання людей і життя. Хіба ж Я можу сказати людям щось нового, коли Сам його не знаю?

(Докінчення буде)

ПРИРОДНІ ПІДСТАВИ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ В НОВИХ МЕЖАХ

Під таким заголовком львівський „Новий Час" в ч. 250 приніс статтю відомого українського географа д-ра Володимира Кубійовича, з якої наводимо оцей уступ: Чи Карпатська Україна цілком позбавлена територіяльної бази, чи комунікаційно-географічне положення Закарпаття і його звязок зі заходом представляється дійсно трагічно? Зовсім ні! Гори Закарпаття збудовані в той спосіб, що тут виступають подвійні лінії заселення й комунікації. Ріки перетинають країну впоперек і лучать її з північем — з низом, але на пограниччі ріжних геольогічних шарів розвинулися широкі поздовжні долини й вони скупчують найбільше населення. Найважнішою є майже 200 км. довга долина, положена на пограниччі вульканічних і піскових Карпат. Простягається вона від Гуменного на українсько-словацькому пограниччі, через Снину, Перечин, Сваляву, Довге до Хустого й тут поширюється в широку кітловину, розположену обабіч Тиси, а одночасно границі з Румунією. Ця поздовжна долина широка, лагідна, врожайна й густо заселена. Лежить низько, бо переважно на висоті 200-300 м, а лише нізькі долинні водедили відносяться до висоти 300—400 м. Там де поздовжну долину перетинають поперечні ріки, розвинулися невеликі кітловини з містами. Гуменним над Лаборцем, Перечином над Ужом, Сваливою над Латорицею, великою оселею Довге над Боржавою й найбільшим містом Хуст, де поздовжна долина переходить у Марморську Кітловину та в низину. Ця поздовжна долина разом з Марморською Кітлиною це природна підстава всеї Карпатської України. Її природна комунікаційна і оселенча лінія лежить на українській етнографічній території й безпечно захована в глибині гір. На жаль дотеперішні господарі краю не використали того природного шляху, за виїмком Мармароської Кітловини; не біжить туди залізний шлях, за виїмком відтинку Гуменне — Свалява, тільки битий шлях другорядної якости. Тим шляхом відбувається в кожному разі вже від літ правильна автобусова комунікація й туди буде бігти тепер головний шлях всього Закарпаття. Нема ніяких більших труднощів в природі краю щоб він не був розбудований на головну автостраду Закарпаття та щоб туди не йшла нова залізна лінія: Ясіня — Тячево — Хуст — Свалява — Перечин — Гуменне — Михайлівці — Пршів, що зєднуватиме Закарпаття з одної сторони з Прагою й Німеччиною, з другої з Румунією й належатиме до важних шляхів Европи. Має Закарпаття ще одну природну підставу, а саме на півночі недалеко від границі з Галичиною. Це поздовжна долина, що біжить вздовж ріжних рік і западин від горішньої Широкої по горішній Уж, недалеко від Ужоку; дальше до Вeречок, Воліваця, Воловoго, Кольочави, Мокрої й Ясіня. І це на 250 км. довга долина, що на деяких відтинках має побудовані добрі биті шляхи й має правильну автомобілеву комінікацію. Вона може служити як другорядна комунікаційна й політична база Закарпаття. Третьою може бути з доволі великими труднощами, цей рубець низу над Тисою, що залишився в межах Карпатської України. Господарські підстави країни зовсім не гірші від неодної гірської країни Европи. А підстава територіяльно-комунікаційна існує: два поздовжні шляхи й низка поперечних лучать Закарпаття в ціле й та природна підстава це запорука можливости життя й розвитку тої частини нашої землі, що їй судилася щаслива, хоч повна праці доля.

(Нова Свобода)

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Ризи, фани, хоругви, процесійні образи, хрести, ківоти, кадильниці, чаші, плащениці, ліхтарі, свічки та все потрібне до наших церков.

Купуйте в українській фірмі!

В. ЛЕВИЦЬКИЙ, управ.
WILLIAM GROSS & Co.
322 Main St., Winnipeg.

КОЛЯДА НА ДУХОВНИЙ СЕМИНАР
Віндлер.

По 5 дол.: Г. Г. Войценко.
По 3 дол.: И. Богоніс, Др. В. Бачинський, М. Стечишин, В. Н. Бачинський, о. С. В. Савчук.
По 2 дол.: П. Олдяник, др. П. Закус, А. Павлик, В. Я. Арсенич, Т. Кремко.
По 1.5: І. Мейданик.
По 1 дол.: пані Гамулка, Іван Лучак, П. Мігер, Д. Угринюк, В. Бітицький, С. Сарачук, п. Радомський, С. Міхоцький, К. Волоша, Кристанович і Марійка, п. Фредрик, Я. Колпек, М. Пасічняк, п. Сліпець, М. Манчуленко, п. Гандюк, п. Запаринюк, о. Кирстюк, о. П. Гаїцький.
По 50ц.: А. Осталович, п. Бойчук, п. Демянчук, п. Трафяк, п. Сорокан, п. Бурдейний, п. Константинюк, п. Маковйчук, п. Польник, п. Кольба, п. Давилюк, С. Польник.

Тиндал, — січня 8-го.

По 1 дол.: Василь Тепило, Лев Сабат, Емілян Карпець.
По 50ц.: Ст. Юрків, К. Гнатюк, Антин Грачук, Олекса Коць.
По 25ц.: пані М. Чирко, п-ня В. Карпець, М. Чирко, Ів. Мамчур, Василь Логовий, пані А. Залуцька, Ст. Мамчур, Петро Кацалай, Дмитро Вівчарик, Николай Тепило, Яків Матвиєс.

Селтон — 9-го січня.

По 1 дол.: Петро Мех, А. Сарзмага, Ів. Турко, Олекса Німчук, Йосиф Назаревич.
80ц.: М. Мачуга.
По 50ц.: п-ні М. Німчук, Павло Рибак, п-ні А. Кучик, Анна Марко, Марія Марко, пані К. Назаревич, Петро Німчук.
10ц.: пані А. Давидюк.

Іст Селкірк.

По 2 дол.: І. Соломон, панна Гени Огризло, В. А. Костюк.
По 1 дол.: А. Созанський, М. Божиско, І. Корба, пані Н. Корба.
75ц.: І. Яремкевич.
По 50ц.: Н. Сольник, І. Мецак, К. Савчук, М. Кедич, Н. Загайко.
45ц.: Д. Куташ.
35ц.: М. Менак.
30ц.: І. Калинський.
По 25ц.: пані О. Савчук, В. Колодзінський, С. Сольник, М. Савчук, Настя Новосад, Д. Юник, Таська Коцюбан, С. Колодзінський, Іван Венгер.
20ц.: С. Іванчук.
По 10ц.: Палагія Баран, Д. Іващевський.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. М. Фиця.
Січень.

19. Четвер, Богоявлення Господне — Біюфорд.
22. Неділя — Калмар.
29. Неділя — Венкувер, Б. К.

Лютень.

5. Неділя — Вернон, Б. К.

Адреса: Radway, Alta

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василіва
Січень.

18. Навеч. Богоявл. (свячення води) — Беліс
19. Йордан — Смокі Лейк
20. Собор Івана Хрестителя — Гемлин.
22. Неділя — Спедден
29. Неділя — Смокі Лейк.

Адреса: Smoky Lake, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Т. А. Горбая.
Січень.

19. Четв., Богоявлення Господне — Ленард.
22. Нед. по Просв. Петлюра
29. Нед. — Шелвелий

Адреса — Роблин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. С. П. Сивчича.
Січень.

19. Четвер. Богоявлення Господне — Росборн, 4 год. рано.
22. Неділя — Менві
29. Неділя — Ентусвил.

Адреса: Rossburn, Man.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР
НА 1939 РІК.

СІЧЕНЬ

15 Н. Н. пер. Пр. Сильвестра
16 П. Малахії пр.
17 В. Собор 70 Апостолів
18 С. Навеч. Босп., Теопен.
19 Ч. Богоявлення Господне (Йордан)
20 П. І Собор Ів. Хр.
21 С. Юрія, Емілiяна

22 Н. Н. по Просв. Полієвкта
23 П. Григорія прел. і Дометя
24 В. † Теодосія В. печ.
25 С. Татіяни мч.
26 Ч. Ермил. Стратон.
27 П. Св. Отців у Синаї
28 С. Павла Т., Івана

29 Н. Н. Мит. і Ф. Покл. ок. в П.
30 П. † Антонія Великого
31 В. Атанасія і Кирила

ЛЮТЕНЬ.

1 С. Пр. Макарія
2 Ч. † Евтимія
3. П. Максима Евгенія
4 С. Тимотея, Атанасія

5 Н. Н. Блуд. С., Климентія
6 П. Ксені прп.
7 В. † Григорія Богослова
8 С. Ксенофонта і Мар.
9 Ч. † Івана Зол. (Ів. Зол.)
10 П. Єфрема Сир.
11 С. Ігнатія, Романа

12 Н. Мясоп. Трьох Святителів.
13 П. Кира й Івана безсреб.
14 В. Лют. Трифона
15 С. Стрітення Господне

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. І. Дмитрова.
Січень.

18 Середа, Щедрий Вечір, 9 годин рано Служба Божа, Вас. Вел. і водосвяття — Вайта.
19 Четвер, Богоявлення — Толстой (4 год. рано)
10 та год. рано Утр. і Водосвяття — Гардентон (Онуцька)
Год. 3-та Вечірня і свч. води — Гардентон (місто)
22 Нед. — Сірко
29 Нед. — Рейні Ривер.
(Вечірня коляда на Дух. Семинар)
Адреса: Tolstoi, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Гаїцького.
Січень.

19 Четвер, Богоявлення Господне. Понгар Парк
22 Неділя — Ледвин
29 Неділя — Малвитон
252 Beacon St., Winnipeg, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. І. Гникового
Січень

22 Неділя — Прут
29 Неділя — Мюсідора
Адреса: Andrew, Alta

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Д. Ф. Стратійчука.
Січень.

15 Неділя — Сифтон (о. Горбай).
19. Четвер, Богоявлення Г. — Пайн Ривер.
21. Неділя — Дафин.
28 Неділя — Репвер
Адреса: Почт. скр. 629, Дафин.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ
1938
Січень.

18. Середа Другий Святий Вечір: Літ. Ап. І Тим. III: 14—16; IV: 1—5; Еван. Мат. III: 1—11.

19 Четвер Богоявлення Господне (Йордан): Утр. Еван. Марка І: 9—11; Літ. Ап. Тим. II: 11—14, III: 4—7, Еван. Мат. III: 13—17.

22. Неділя по Просвіщенню: Голос 7. Утр. Еван. Ів. XXI: 1—14; Літ. Ап. Еф. IV: 7—13. Еван. Мат. IV: 12—17.

29 Нед. Митаря й Фарисея: Гол. 8. Утр. Еван. Івана XXI: 15—25; Ап. 2 Тим. III: 10—15. Еван. Луки XVIII: 10—14.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XVI. WINNIPEG, MAN., JAN. 15th, 1939 ВІННІПЕГ, МАН., 15-го СІЧНЯ, 1939. ЧИСЛО (310) 2

А КОЛИ ТО В КАНАДІ ДО ТАКОГО ПРИЙДЕ?

„Нова Свобода" з 3 січня, 1939, подає опис великого свята, що відбулося в головнім місті Верховини, в Воловім, 1 січня ц. р. Свято відбулося з приводу приїзду туда члена уряду Карпатської України, міністра Юліяна Ревая. В програму свята входив, між іншим, великий похід, в якому взяло участь 12 тисяч селян і робітників, та „панахида за борців, що полягли в бою з польськими терористами". Про цю панахиду пише „Нова Свобода", як слідує:

„Славний похід закінчився недалеко від православної церкви, на цвинтарі під горою „Кичера". Тут коло катафальку відправили панахиду за борців, що чесно полягли в бою з польськими насильниками, 3 православні й 9 греко-католицьких священиків. По скінченні панахиди промовляв о. Желтвай, який у своїй змістовній патріотично - релігійній промові зясував життя нашого народу, та закликав всіх присутних до дальшої невпинної боротьби зо всіми ворогами нашого народу."

Отже панахиду за українських героїв відправляли спільно греко-католицькі й православні священики! А коли то в Канаді до такого прийде? Мабуть ще не скоро, хоч треба признати, що й тут завважується від якогось часу певна толерантність та навіть кооперація між українцями греко-католиками й українцями православними в загально національних справах. Примиром відомі випадки, де на вічах в справі допомоги Рідному Краєві промовляли разом греко-католицькі й православні священики, отже може колись прийти до того, що й панахиди за українських героїв будуть спільно відправляти. З цього безсумніву була б більша користь для загальної української справи, чим з спільних виступів греко-католицьких священиків та польських ксьондзів.

ПРОТИЖИДІВСЬКІ ЗАКОНИ В МАДЯРЩИНІ.

Підчас зборів урядової мадярської партії, міністер справедливости Тасnаді Надь зобразив проект закону проти жидів. Жидами вважають там жидів чистої крови і пів-крови; хто має в собі одну четвертину жидівської крови — той не є жид.

Жиди — каже проект — голосують на окрему жидівську лісту, 30 днів по загальних виборах. Число жидівських послів з цеї лісти не може перевисшати 6% числа всіх послів. Жид не може бути членом вищої палати з вибору, не може бути публичним урядовцем, відповідальним редактором, видавцем або головним співробітником часопису, ані директором театру чи кінематографу, ані також мистецьким секретарем.

Жиди не можуть мати доступу до державних монополів, ані до ліценцій.

Жиди не можуть бути керівниками товариств або робітничих професійних союзів.

З жидівської земельної власности понад 300 моргів деяку частину призначать на творення дрібних рільних господарств.

ВИБІР КАНДИДАТІВ НА ВІРМЕНСЬКОГО АРХИЕПИСКОПА В ЛЬВОВІ.

Вибір трьох кандидатів на вірменського архиепископа відбувся в понеділок 2 січня у вірменській катедрі на зїзді вірменського духовенства з цілої архидієцезії. На зїзд прибули також делегати греко-католицької Митрополичої Капітули: еп. Кир Никита Будка і крил. о. проф. д-р Лаба. По жалібнім богослуженні за душу бл. п. архиеп. Теодоровича і торжественім богослуженні до св. Духа замкнено брами катедри, в якій залишилися лише священики обох східних обрядів. З черги вікарій вірменської капітули кс. Д. Каєтанович виголосив відповідну промову і провів присягу, що вибір трьох кандидатів присутні збережуть у тайні. До скрутаційної комісії, що обчислювала голоси, входили оба делегати греко-католицької Митрополичої Капітули. Вибори скінчилися коло 2-ої години пополудни. Прізвища трьох кандидатів на вірменського архиепископа будуть в тайні, поки один з них не буде назначений Римом на архиепископа. Рішення в цій справі сподіються до двох місяців.

ЩО ВЖЕ В ПОЛЬЩІ НЕ КОНФІСКУЮТЬ.

Дня 24 грудня м. р. відбулася перед городським судом у Стрию цікава розправа проти Ріжка з Дуліб, в якого підчас ревізії 1 листопада 1938 р. поліція знайшла листівку з текстом національного гимну „Не пора" передвоєнного видання „Національного Фонду" та книжку В. Кубійовича „Простір і населення українських земель" видання фонду „Учітеся брати мої" у Львові.

По переведеній розправі суддя Пречен увільнив підсудного Ріжка від вини і кари, а знайдену листівку і книжку сконфіскував.

ПРИСЯГАЛИ Й ПО УКРАЇНСЬКИ.

В Братиславі (Словаччина) відкрито першу сесію словацького сойму в присутності чехословацького премієра Берана і міністра війни Сирового. Були заступлені також американські словаки, що вислали свою делегацію. Саля була удекорована чехословацькими і словацькими праморами. Стверджено в промовах, що словаки осягнули незалежність, себто те, до чого змагали вже 100 років. Посли присягали мовами: словацькою, українською, німецькою і мадярською. Присягали „словацькому соймові й чехословацькій республиці".

ВИБОРИ ДО СОЙМУ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

З початком березня відбудуться вибори до сойму Карпатської України. Усіх послів буде 20, а найбільше 24. Національні меншини матимуть своє заступництво. На 20,000 осіб припадатиме один заступник. Подають, що будуть три жидівські посли, один або два чеські, один мадярський, а також німці і румуни матимуть заступництво, хоч не мають вимаганого законом числа населення. Українці матимуть, очевидно, більшість голосів.

ЕП. ХОМИШИН ТАКИ ПОМІГ ЛЯКСОВІ.

По довгих заходах еп. Хомишина, президент Польщі помилував відомого жидівського адвоката д-ра Лякса зі Станиславова, якого суд засудив був на 3 роки вязниці за обманства. Президент Мосціцький припинив йому виконання решти 3-річної кари вязниці.

ЗА ПОШИРЮВАННЯ ВІСТОК ПРО ПОВСТАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

Перед замісцевим виділом у Сяноці окружного суду з Ясла відповідав Василь Горняк з ліського повіту. Акт обвинувачення закидав підсудному, що він поширював на торзі в Устриках Долішних вістки, що до Нового Року повстане у Східній Галичині українська держава зі столицею у Львові. Віцепрезидент окружного суду Фріда засудив підсудного Василя Горняка на 2 місяці арешту і 10 золотих гривни.

ПЕРЕХІД РИМО-КАТОЛИЦЬКОГО КСЬОНДЗА І ВІРНИХ НА ПРОТЕСТАНТИЗМ.

Римо-католицький священик 5. Ріл д'Анжу, в Фонтенел, Квебек, і 80 його парафіян покинули римо-католицьку церкву та перейшли до презбітеріянської церкви в Канаді. Рівночасно о. д'Анжу вніс просьбу о приняття його в склад проповідників тої церкви. Його просьба буде розглянена й вирішена на загальнім зїзді презбітеріянської церкви в Канаді, що відбудеться в червні цього року.

ПАПА ЕКСКОМУНІКУВАВ КІЛЬКОХ МОНТРЕАЛЬЦІВ.

В Римі проголошено декрет, 19 січня ц. р., яким папа ексокомунікував (виключив) з католицької церкви неозначене число римо-католиків в Монтреалі за те, що вони, без дозволу й згоди монтреальського архиепископа Гуціє, заскаржили до суду римо-католицьку парафію св. Стефана. Парафія ця винна 83 людям $260,000.00 й пять або шість з них заскаржили її тепер за зворот грошей. Імен ексокомунікованих декрет не подає.

ПРОВАЛ БЕЗБОЖНИЦЬКОЇ АКЦІЇ.

Совітська преса признає, що акція безбожників у Совітськім Союзі зовсім провалилась. Перед святами Різдва Христового „союз безбожників" зорганізував у Москві низку відчитів проти-релігійного змісту.

На кожному з цих відчитів не більше було нiж по кільканадцять осіб, хоч на них виступали совітські артисти. І так на репрезентаційнім відчиті, що відбувся у величенській салі московської консерваторії, було ледви 120 осіб разом з організаторами відчиту.

„УКРАЇНА ДЛЯ УКРАЇНЦІВ".

Большевицький суд у Харкові засудив пятьох українців на кару смерти за те, що вели в підпольних організаціях боротьбу проти москалів. Вони боролися за самостійність України, видвигаючи клич: „Україна для українців".

Володимир Островський.

ПІД ЗНАМЯ ХРЕСТА.

(Повість з часу охрещення Руси-України в 988 р.).

(Продовження).

XI.

На другу нараду не треба було довго ждати. Київські „гості" ріжної віри охоче дали згоду прислати до князя своїх людей. І зібрався в князя немалий гурт.

Від христіян були: філософ Кирило, священик церкви св. Ілії й купець із бужанського города Червеня, що недавно перед цим прийняв христіянство від моравів: від римських христіян двох німецьких купців; від хазарів один жид-рабин, що перебував у Києві під виглядом купця від волзьких болгар — мулла та кількох купців; від ятвягів теж прийшло двох купців.

На нараду, нарівні з воєводами, старшими й почеснішими купцями, князь покликав і молодого боярина Тихошу, що таксамо скромно сів позаду інших боярів. Греки обрали й Вівіяна, але він з обережности ухилився від участи в делегації.

Володимир зайняв місце на свому „столі" й відкрив нараду такими словами:

— Я, князь Києва й цілої Руси, і мої мудріші люди хочемо змінити віру, приняти іншу. А перед цим хочемо довідатись, у що й як вірите ви й що дає ваша віра. Скажіть нам, мудрі люди, кожний про свою віру.

Почали виступати представники ріжних релігій і вихвалювати свою віру та своє життя. Володимир слухав уважно. Але в кінці кожної промови робив свої зауваження й власне підчеркував найслабші сторони вихвалюваної віри. І цим відразу підривав до неї довіря. Рабинові від хазарів сказав він:

— Ваших батьків Бог покарав і розсіяв по всій землі. То що ж ви хочете? Щоб і нас русичів, ваш Бог теж розвіяв по землі, як полову?

Ятвягам лише усміхнувся:

— Виджу, що ваш Перкун не розумніший за нашого Перуна.

З магометанами-болгарами пожарту[illegible]

— Хіба гріх їсти й пити те, що дав людям сам Бог? Русичам весело пити. Але хочуть вони знати міру, мати більше розуму й ліпше жити.

А німцям відповів:

— Ваша віра така сама, як і в греків. Але моїй мудрій бабці Ользі чомусь не сподобалась. Не сподобався нашим людям і ваш Адальберт і поїхав до дому ні з чим. Боюсь, що й інші ваші люди киянам не сподобаються.

Найдовше й найкраще говорили філософ Кирило й священик церкви св. Ілії. Видно було, що їхні промови зробили сильне враження на вібраних киян Тихоша бачив, що Володимир дуже задоволений. Проте, що б не виявити своєї радости й показати себе безстороннім, князь вколов і греків:

— А чи ваша віра, — раптом звернувся до Кирила, — дозволяє ошукувати людей?

Греки почервоніли.

— То добре. Значить, імператори виконають своє слово?

І не давши Кирилові відповісти, ска[illegible]

— Боярин Тихоша хоче говорити.

— Кожний буде хвалити свою віру, — обізвався боярин Тихоша, — і не знати, яка справді ліпша. Виджу, що грецька віра найбільше припала всім до вподоби. Але може вона там у Греції виглядає гірше, ніж тут казали нам. Тож моя рада, вибрати послів, хай вони поїдуть у всі краї, побачать на місці, яка віра ліпша, і прийдуть сюди та скажуть нам.

— Тихоша правду каже! — загули „наймудріші" люди Києва, що досі вперто мовчали — Післати послів у всі землі!

— І моя така думка, — посміхнувся Володимир, глянувши на Тихошу. — Послухаємось наймудріших людей Києва й пішлемо послів у ріжні краї. Щоб не марнувати часу, гостям нашим подякуємо за науку, а самі почнемо вибирати послів.

Представники ріжної віри, кланяючись князеві, залишили терем.

Вирішено було післати послів лише до Царгороду, до німців на Шлеськ, до хозарів і волзьких болгарів. І вибрали дванадцять осіб: воєводу Довлінга, боярина Тихошу, купця-поганина Корняку й інших.

Володимир добре знав, що посли, вернувшися з подорожи, найбільше хвалитимуть грецьку віру. Взагалі він дивився на цілу цю акцію, як на таку, що потрібна не йому й не його розумнішим людям, а темній масі киян. І йому дуже хотілося, щоб ці відвідини чужих країн відбулися як найхутчій. Бо те, що грецькі імператори не виконували свого слова, вже занадто дратувало його. А коли б посли поїхали по черзі в усі намічені країни, то пройшло би багато часу. Тому-то він зібрав обраних послів і сказав їм:

— Тіло людське немічне. Не витримаєте ви два чи три роки подорожи. Та й жінки ваші й діти ваші плакали б за вами. Не хочу я й того, щоб ще хто з вас у недугу впав або й вмер у чужому краї. Тож поїдете по трьох у ріжні землі. Та вертайтеся хутчій, бо мені спішно.

І поділив Володимир послів на групи так, що до Царгороду мали їхати Довлінг, Тихоша й Корняк

— — — — — — — — — —

Зрадів Вівіян, що така висока честь припала бояринові Тихоші.

Зраділа й Олена, бачучи в цьому факті палець Провидіння. Для неї було ясним, що коли Тихоша їде до Царгороду, то християнська віра грецького обряду переможе. Але одночасно і посумніла: довго не буде бачити свого Тихоши.

Прощаючись з Тихошею, перехрестила його й сказала:

— Буду молитися, щоб наш Бог охоронив тебе в дорозі від усякого лиха.

— — — — — — — — — —

Другого дня князь Володимир покликав до себе філософа Кирила й сказав йому.

— Дякую тобі за мудру науку. Передай привіт імператорам і царівні Ганні. Передай і ці скромні дари мої: імператорові Василеві — цей меч одного славного нормана-вікінга, що привіз я його із Скандинавії і з ним узяв Новгород і Київ; імпеарторові Константинові — цей лук, кутий сріблом, що його згубив чеський князь Болеслав І, коли нехотячи вступив на землі за Перемишлем; а моїй нареченій, царівні Ганні — ці найцінніші дари землі русичів: оці рідкі чорні лисиці, ще рідші білі куни й найдорожчі соболі. Скажи ще раз імператорам, що чекаю на Ганну в Києві. Якщо не приїде, то сам поїду по неї. Сподіваюся, філософе Кириле, що не погордуєш князем варварів і прийдеш до мене побалакати, як прибуду я до Царгороду! — весело засміявся

— — — — — — — — — —

Нагла смерть Славія й Володимирові наради з „наймудрішими" мужами Києва та вислання послів у чужі краї, — все це трохи заспокоїло киян. А каламучення життя поодинокими найтемнішими людьми вже не було таке страшне й небезпечне, як перед цим.

Все ж Олена не складала рук і енергійно працювала разом із батьком, ключницею та його помічниками, щоб спаралiжувати й цю останню ворожу роботу прихильників небіжчика Славія та поганства.

XII.

Зараз по відїзді послів у чужі краї Володимир покликав до себе другого по собі воєводу Свельдина й сказав йому;

— Готуйся до рати великої. Вибери тисяцьких, що мають найліпших воїв, додай половину моєї дружини, спусти на Дніпро всі нові човни й доволі ліпших старих, бо забрати треба двадцять тисяч мужа. Поживи й стріл мусить вистарчити на кілька місяців.

— Кого, княже, йдеш воювати?

Володимир приязно всміхнувся:

— А хіба тобі, воєводо, не однаково, кого бити?

Загомоніло в усьому князівстві.

Десяцькі збирали свої десятки, озброювали їх, запасали поживою й вели до соцьких. Соцькі гуртували сотні та вели свої тисячі до Києва. Дружинники йшли під руку тисяцьких. А тисяцькі завжди були готові до бою. Але й вони заметушилися, радіючи, що не будуть уже дурно відлежувати боків.

Закурилися шляхи. Зароїлися човни на Дніпрі й інших ріках. Звідусюди припливало військо до старого Києва, як діти до батька. На півдні й заході від городу виросли великі військові табори, що, наче велитенські зграї лебедів, виблискували до сонця своїми білими шатрами

Але минали тижні, а Володимир, усе не вирушував у похід. Це не ослаблювало, а ще більше підіймало в Києві воєнний настрій. Кияни були запаленими вояками й в воєнній гарячці забували про своє невдоволення князем: похід неначе очищав і розгрішав князя від усіх його вільних і невільних провин. Чимало молоді просилося до „ліцьких" дружинників чи до звичайних воїв. Матері шили синам сорочки, наречені своїм любим торбинки на дрібні речі, сестри й тітки теж знаходили щось дати їм у дорогу.

Не обходилося й без сліз. Але не псували вони загального бадьорого настрою.

Князь Володимир здавався цілковито спокійним. У душі ж хвилювався й нетерпеливо чекав вістки, чи їде царівна Ганна. А минуло врешті стільки часу, що Кирило давно повинен був бути в Царгороді, а Ганна в Києві

Володимир гриз вуса й все сильніше запалювався люттю на імператорів.

— Дам я вам науку! — погрожував, — як то виконувати слово. З торбою пущу вас і сам у Царгороді сяду!

Настав червень.

Посли почали вертатися з далекої подорожи. Коли останні прибули в Греції, Володимир зараз призначив ширшу нараду на княжому дворі й закликав до себе боярина Тихошу.

— З добрим чи лихим? — коротко спитався. — Ганна приїде?

— Імператори кажуть, що вона не може віддатися нехристіянинові, бо закон забороняє це.

— То я їм напишу інший закон! Поклич Воєводу Довлінга.

Коли Довлінг зявився, князь коротко сказав:

(Продовження на стор. 6-ій).

ЗАВВАГИ ПРО КАТОЛИКІВ І ГРЕКО-КАТОЛИКІВ.

(Докінчення).

Буває часом, що до Канади приїде греко-католицький священик зо старого краю, не вихований „спасителями" і не монах, а світський, що краще розуміє потреби свого народу, чим ті, що їх виховують чужі. Такий священик почне зразу освідомлюючу роботу між своїми парафіянами, але дивись, — а за короткий час його вже нема там, — перенесли на новий осідок. Там він вже менший патріот. Коли ж не „поправиться", — знова переносять, аж доки не навчать його розуму. А відтак той „старокраєвий" священик, що на нього люди так надіялися, вже „засимілювався": приїде до громади, відправить Службу Божу, накричить на православних — і поїде.

Чого ж ті старокраєві священики так скоро в Канаді змінюються? Бо власть над греко-католицькою церквою в Канаді мають латинські єпископи, а їм не на руку, щоби українці греко-католики підносилися освітно та релігійно. Українці (для римо-католиків „рутенці") греко-католики в Канаді засуджені римо-католиками на загладу, — вони мають стати дійсними католиками, латинниками, отже навіть старокраєві священики не можуть тут більше зробити, чим колись робили бельгійські та французькі місіонарі — піпи, а яких люди нераз так сміялися.

Не любили греко-католики чужих місіонарів та домагалися своїх. По якімсь часі Рим (то є французькі та айриські єпископи) „вислухав" їх просьбу. Позаводив римо-католицькі монастирі в Галичині — чину редемптористів, і студитів, — зреформував василіян на спосіб єзуїтів, — і тепер набирають з них рекрутів для роботи в Канаді. Думають собі французькі єпископи: „Кричали ви, греко-католики, на бельгійців і французів, добре, дамо вам „ваших". І дали. Тільки не наших, а своїх, бо вони для себе їх виховали. А свої прозеліти (новонавернені) гірші чужих. І вийшло таке, як в тій приповідці про наймита, що казав: „Піду до церкви, але ч... зїш, як бодай раз перехрещуся". Подібно сказав Рим греко-католикам: „Дамо вам „ваших", але таких, що вам боком вилізуть. Дамо таких, що нам більше й краще послужать, чим дійсні наші, бо вони краще знають свій нарід. Дамо таких, що вас поділять, заголюкають, застрашать, а тоді ви махнете на них рукою і станете дійсними католиками. А нам того й треба".

І ріжні „спасителі" прекрасно виконують своє завдання: Нема одного відсотка проповідей по цілій Канаді, в яких вони не накидалисяб на своїх братів по крові й кости — на православних українців.

Колись турки забирали в полон українських дітей і виховували їх на яничарів, що гірше ненавиділи й переслідували христіян-українців, чим родовиті турки. Наші „спасителі" (шкода такої гарної назви) були зразу греко-католиками, отже вчасти православними, але їх римо-католики виховали на своїх — і тепер вони гірше ненавидять православних українців, чим родовиті католики. Кожний з них хвалиться, що просидів в шкільній лавці 18—20 років (за такі роки й коня можна навчити), — значить, треба аж стільки часу, щоби переломити українську душу та бути певним, що вона вже раз на завжди останe католицькою. Треба аж стільки літ, щоби „спаситель" міг сказати, що Грушевський пише неправду в своїй Історії України, що Шевченко сякий і такий, що православні українці, це проклятi „схизматики", яких треба десятою дорогою оминати, що Україна неба не дасть і т. п. І на воловій скірі не списав би того всього, що вони виговорюють.

Пише „Голос Спасителя": „Католик.. не буде ходити там..., де бють пастирів". Чи так повинен говорити правдивий послідуватель св. Петра, що відразу витягнув меч в обороні свого Учителя, Ісуса Христа, й відтяв ухо Малхові? Правда, Ісус заборонив Петрові воювати мечем, але не заборонив обороняти правду словом, наукою. Отже чи не є обовязком католиків ходити там, де нападають на їх пастирів, і ставати в їх обороні? А також і це: Не так давно тому в однім заведенню „спасителів" греко-католик одного свого пастиря убив, а другого тяжко ранив. Тепер хіба треба казати: Люди, не йдіть до заведення „спасителів" в Йорктоні, бо там бють ваших пастирів.

Каже „Голос Спасителя", щоби католики не ходили там, де „видобуваються з часів давно минулих річи". Чи може „Голос Спасителя" боїться історії? І є чого боятися. Історія пригадує для них неприємні справи. Приміром: Перетягнула колись стара Польща силою православних українців на католицизм і віддала українське церковне майно на власність Риму. Коли ж Росія забрала опісля ті землі під себе, — цар заплатив папі за те майно відшкодовання. Але минувшого літа папа вдруге продав ті самі церковні маєтки (до яких немав жадного права) Польщі, і Польща, ота люба дочка теперішнього папи, ті церкви зруйнувала. А папа мовчав, мов води в рот набрав. Не дурно каже „Голос Спасителя": Не йдіть там, де можете правду почути! Бо правда, звичайно, в очі коле.

Коли поглянути в історію, то можна довідатися, що „непомильний" папа нераз помилявся. Приміром: Була колись одна Христова Церква, але папа, як кажуть католики, „викляв" Східню Церкву й тепер вона „схизматицька". А тепер папа посилає місіонарів, заводить Католицьку Акцію (канадійський БУК є частиною тої акції) між українцями, щоби привернути їх до Риму, як частину Східної Церкви. Значить, пробує направити те, що в своїй „непомильности" зробив. Виховав Рим Лютра, Кальвіна, Гуса, Єразма, - а вони побачивши, яка їх мама „чесна" та давай відрікатися від неї. Мільйони римо-католиків пішли за ними й виреклися своєї матері, римо-католицької церкви, так, як колись папа відрікся своєї Рідної Матері, Православної Церкви.

Так, помилився колись папа, відрікаючись Православної Церкви, — а тепер пробує привернути православних до себе. Робить так, як розказують про одного польського короля, що тримав медведя в клітці, й зарядив на нього лови. Коли позїздилися запрошені гості на лови, король, королева і пани посідали на коні, випустили медвідя з клітки — і давай полювати. Медвідь втікав, доки міг, а коли його дігнали, він кинувся на королеву й тяжко ранив її. Був тоді звичай, що пани й королі тримали при собі блазнів, то є таких людей, що вміли своїх панів розвеселити, а навіть правду в очі сказати, й пан не мав права на нього гніватися, ні його карати. Ото питає блазень короля: „Скажи мені, королю, хто є в Польщі найдурніший?" Король каже: „Ти". „Ні, каже блазень, я хоч і дурний, але не такий, щоби випустити з клітки медвідя і потім знова його полювати. Отже є ще дурніший зід мене в Польщі а це ти, королю".

Таке і з папою. Як то правда, що він мав колись власть над цілою Церквою, то пощо було виклинати східну частину її? Пощо було проганяти своїх вірних, а тепер бігати за ними, щоби приєднати до себе? Це зовсім не виглядає на непомильність.

Щодо послідного речення в наведенім уступі з „Голосу Спасителя", а то: „Не приносить народові добра той, що релігійно його розєднує", — то наші „спасителі" повинні вивчити його на память й відмовляти рано й вечір так, як відмовляють „патер-ностер". А головно ті „спасителі", що говорять проповіди. Бо не чули наші люди в Канаді таких нападів ні на українську церкву, ні на українську справу взагалі, навіть від бувших бельгійських та французьких піпів, як чують тепер від „своїх" „спасителів". Навіть піпи не розбивали так єдности українського загалу, як розбивають тепер ріжні „спасителі". Тоді ще згадувалося православних христіян у всіх греко-католицьких церквах, відколи ж прийшли „спасителі", від тоді настали якісь „правовірні" христіяни (як у турків), або так собі просто христіяни. Слово „православних" в Літургії св. Івана Золотоустого викинули, хотяй Митрополит Шептицький затвердив його своєю печаткою і підписом. Та що вони мають на Шептицького оглядатися? Вони підлягають римським єпископам, французьким та айриським, а не Шептицькому.

Ще каже „Голос Спасителя": „Не йдіть на „представлення, відчити, віча - - хотяй б їх покривалося не знати якими національними або добродійними покришками". Чи не замітне, що саме тепер „Голос Спасителя" дає своїм читачам таку науку? Тепер на часі справа Карпатської України. В Вінніпегу, Едмонтоні, Саскатуні, Канорі та по інших місцевостях створилися комітети допомоги Рідному Краєві. До тих комітетів входять так греко-католики, як і православні. Ці комітети скликають віча, дають відчити та взагалі провадять збіркову та освідомлюючу акцію. На такі віча й відчити українці повинні йти як найбільше. Але „Голос Спасителя" навчає своїх читачів інакше. Він каже: „Не йдіть на віча, відчити, хотя б вони не знати для яких національних чи добродійних цілей скликувалися". Добра наука!

Наука, яку можуть подавати тільки чужі для нашого народу „спасителі".

П. Яковенко.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
релігійно-громадський часопис
для народу
„Ш Л Я Х"
що його видає Товариство ім. Петра Могили в Луцьку, на Волині.
„ШЛЯХ" виходить тимчасово один раз на місяць, числить 16 сторін друку й відзначається багатим змістом та ілюстраціями
Передплата за 12 чисел в рік виносить один долар, або його рівновартність в злотих
Замовлення й гроші слати на адресу:
"SZLACH",
ul. Lubarta 10, Luck na Walyni.
Poland.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba
Subscription per annum.
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ДОВКОЛА ЦЕРКОВНОГО ПИТАННЯ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Карпатські українці належать до двох віросповідань, - греко-католицького й православного.

Православіє повстало й поширилось в Карпатській Україні вже по великій війні, й донедавна носило марку русофільства. Одначе відколи Карпатська Україна стала автономною, православні українці стали по стороні української держави та відносяться лояльно до її уряду.

Як довідуємося з „Нової Свободи" (часопис, що виходить в Хусті), в Карпатській Україні є не одна, але дві православні церкви. Одна з них, старша, числить 20,000 вірних і признає над собою юрисдикцію митрополита Саватія, що є в канонічній залежности від царгородського патріярха. Друга церква числить 100,000 вірних і признає над собою юрисдикцію сербського патріярха, який недавно призначив для неї окремого епископа в особі о. Володимира Раїча.

„Нова Свобода", в числі з 1 січня ц. р. помістила статтю, з якої довідуємося, що в Хусті, 31 грудня, 1938, відбулося засідання „Синодального Комітету, верховного органу української православної митрополії Карпатської України". Показується, що це були наради представників тої церкви, що визнає юрисдикцію митрополита Саватія та що називає себе українською, в протиставленню до другої церкви, яку називає сербською. В згаданій статті між іншим говориться, що „українська православна церква (в Карпатській Україні) ніколи не визнала сербської юрисдикції й про неї нічого не хоче чути", що „сербська юрисдикція канонічно незаконна, і повстала тут, як політична організація, протежувана урядами" та що „іменування епископа Володимира Раїча є противоконституційне, бо до його іменування дала згоду влада праська 12 жовтня, 1938, коли вже існувала влада Карпатської України, до якої належить компетенція в цій справі". Говориться в ній також, „що більшість православних громад сербської юрисдикції радо повернулися б до української православної церкви, але тому, що держава не визнала досі її юрисдикції, приневолені терпіти терор сербських епископів та чужоземних агентів".

Наради „Синодального Комітету" вислали делегацію до премієра А. Волошина, міністра Ю. Ревая та начальника міністерства культу й освіти А. Штефана, яка була „всюди прихильно принята з запевненням, що домагання української православної митрополії будуть подтримувані".

В який спосіб буде остаточно полагоджене питання православної церкви в Карпатській Україні, тяжко вгадати, але треба сподіватися, що національна свідомість, яка так сильно зростає серед карпатських українців, знайде свій вияв також в життю тамошньої православної церкви.

Початки унії на Закарпатті сягають половини сімнадцятого віку. З другої половини девятнадцятого віку греко-католицька церква на Закарпаттю почала підпадати мадярським впливам й остаточно дійшло до того, що перед послідною війною не тільки загал її вірних, але й духівництво цілковито змадяризувалося. По війні головним носієм мадярофільської політики на Закарпаттю був греко-католицький еп. Стойка, в Ужгороді, про якого „Нова Свобода" каже, що він „був є й уже назавсе позістане зрадником свого підкарпатського народу". Еп. Стойка через довгі роки видавав і редагував часопис „Неділю". „Неділя", як пише „Нова Свобода", „була тільки плащем з релігійним намащенням, що мала пляново спиняти розвій національної свідомости в нашому народі й так підготовляти ґрунт для нового поневолення „Карпатської України" (тобто прилучення її до Угорщини).

Коли по нарадах в Мінхені українці почали домагатися автономії для Карпатської України, то змадяризоване греко-католицьке духівництво, з еп. Стойкою на чолі, противно змагало до того, щоби Карпатська Україна була прилучена до Угорщини. Ці змагання не увінчались успіхом, але як виходить, греко-католицьке духівництво в великій більшости все ще не погодилось з фактом існування української держави й дальше агітує за злукою з Угорщиною.

„Нова Свобода" в числі з 23 грудня, 1938, в статті п. з. „Пятнуємо Зрадників", між іншим так говорить про змадяризоване греко-католицьке духівництво:

„Знаємо ..., еп. Стойка зараз ... того, чи третого дня по проголошенні рішення віденських арбітрів (яким Ужгород віддано Угорщині) з вікна своєї палати вітав ужгородських манифестантів і перед ними висказував свою велику радість і втіху саме тоді, коли сотки українців із закровавленим серцем і сльозами в очах майже попід мурами його палати відходили з клунками в горах й прощались із катедрою та Ужгородом. Знаємо, який гордий мадярський дух запанував відразу в його духовній і учительській семинаріях, з памятали ми собі й ту проповідь еп. Стойки з дня 13 XI ц. р., в якій тішився, що „слава Богу, ми вже знову в своїй державі, в якій жили 1000 літ...

„Бачили ми священиків, що з найбільшою насолодою приглядались тим, що зо смутком відходили з Ужгороду, забираючи з собою найконечніші речі. Чули ми на власні вуха, як священики на „корзо" потираючи руки з радості, з одного боку вулиці на другий у найблаженнішім опоєнні кликали одні другим: „елйен мадярорсаг"!... Ми маємо й на нашій обкроєній території немало таких священиків, що переживають дні гіркого розчарування. Коли проголошено рішення віденських арбітрів по наших парохіях почався небувалий рух. Бачимо священиків, що аж з верховини бігли до Ужгороду й доокoличних сіл, чи не можна б заміняти „руської" парохії на мадярську. Коли ж це їм не вдалося, почалась агітація по наших селах, збирано підписи від селян на петицію до мадярів: беріть і нас, беріть і наше село. Це в многих випадках робили мадяронські греко-католицькі священики (честь вийнмкам). Таке поступовання деяких священиків мусимо напятнувати, як злочин проти свого народу, з якого зродились і з якого живуть...

„Не вдасться ніяк оборонити, чи виправдувати поступовання ні тих, що повні мадярського одушевлення лишились в Ужгороді, чи Мукачеві, ні зрадницької ролі тих мадярських священиків, що з конечности полишились у нас. Всі вони мусять склонити голови й визнати, що зле робили, коли повірене собі стадо хотіли запхати в ярмо. Мусять признати гірку правду, що велика часть греко-католицьких священиків на чолі з еп. Стойкою чорною ганьбою записали імя греко-католицького духовенства останніх років в історії Карпатської України.

„Тим, що нас отверто зрадили й уже перейшли до мадярів, український нарід ніколи не забуде й не простить їм їхнього злочину. Тим же священикам, що також ґравітували й може далі ґравітують до мадярів, уся українська суспільність кладе на серце, щоб відразу покинули всяке політиканство, або забиралися з нашої землі...

„Тепер крайна пора, щоб священство нарешті зачало вже раз направляти це зло чесною й ревною душпастирською працею, доки не запізно. Можуть прийти дні, які зметуть із лиця землі все наше греко-католицьке духовенство й невеличкий його дорібок. А за цей сумний кінець вони самі, а не хто інший буде здавати рахунок перед Богом і перед історією".

Стільки „Нова Свобода" про мадяронство греко-католицького духівництва в Карпатській Україні.

Адміністратором греко-католицької церкви в Карпатській Україні Рим призначив еп. Нарядія, знаного як свідомого українця. Треба вірити, що він подбає, щоби греко-католицька церква якнайскорше очистилась з мадяронства та стала українською.

УЖГОРОДСЬКА ДУХОВНА СЕМИНАРІЯ ЗРУЙНОВАНА.

„Нова Свобода", в числі з 3 січня ц. р., пише:

З Ужгороду довідуємося, що в днях було післано до дому 44 слухачів греко-католицької духовної семинарії. Залишилося тільки 18 слухачів, щоб докінчити свої студії. Пропущені теольоги оповідають про страшний терор відомого мадяра, епископа Ол. Стойки. В семинарії примушували теологів українців, щоб собі на груди причіпляли мадярські трикольори і щоб говорили між собою тільки по мадярськи.

Терор Сулінчака.

Ще гірший стан у мадярсько-рутенській гімназії в Ужгороді. Директор Сулінчак учить історію тільки по мадярськи. Учні скаржаться, що не розуміють по мадярськи. Професори скликали наради, на яких рішено післати молодих професорів бувших русских у чисто мадярські околиці, щоб чим скорше забули своє „русске" походження.

Переслідування за українську мову.

Люди, які переживають на мадярами окупованій території тільки за добре закритими дверми сміють говорити своєю рідною мовою, бо поліція їх переслідує. Студентів, які взагалі не володіють мадярською мовою поліція затримує й при помочі переводчика випитує їх, чому не говорять по мадярськи.

Свящ. Микола́й Малюжинський.

ЧИ Є ДУША В ЛЮДИНИ?

Безбожники кажуть, „Де є та душа, коли ні один лікар, хоч би скільки людий живцем він не перекраяв підчас операцій, ніколи не бачив її?" Але не бачили лікарі підчас операцій і розуму людського тай думок ні одної ні в кого не знаходили, а проте з цього не роблять безбожники висновку, що людина не має розуму й ніяких думок. Такий підхід до справи є непорозумінням, що повстало через недомисел та надмірну зарозумілість людську. Адже треба памятати, що зір наш є тільки одною з пяти шпаринок — змислів, якими ми заглядаємо на світ Божий і через які багато дечого, навіть матеріяльного, побачити не можемо. А душа ж є духом, що його не можна ані побачити, ані діткнути. Пізнати існування душі можна на підставі її ділань і свого внутрішнього особистого досвіду.

Найпершим та найважнішим ділом душі є наша думка.

Всі здобутки культури, починаючи від кремінної сокири й до сучасних складних машин, літаків, радія, — все, взагалі, що тільки існує в світі матеріяльному, мало свій початок в думці перше ніж одержало свій вигляд матеріяльний, своє втілення. Кожний будинок, кожна машина, кожний памятник, кожний малюнок — все, перше ніж могли ми його побачити, до нього діткнутися, з нього користати, мало своє народження, свій початок в душі людини, яка те все в думці створила й оглядала, як уже існуюче, перше ніж працею рук своїх надала цьому творові свому вигляд матеріяльний, для всіх видимий.

Де родяться ті думки? Звідки вони походять? З матерії, з тіла нашого — кажуть безбожники, — мозок виробляє думки, як печінка жовч. Забувають вони, що матерія сама не може видати думки, бо думка перевищує матерію, бо має цілком іншу природу. Коли б справді думки були ділом тільки мозку, то тоді людям слабодушним можна було б порадити для більш продуктивного думання регулярний масаж голови, як найліпший спосіб умового розвитку, та ще відповідно дібраний харч, з якого б найбільше поживи йшло б на відживлення мозку. Але чому ж тоді звірі не мають думок, адже у них також є мозок, а в деяких навіть більше, як у наймудрішої людини? Чому свиня, як наприклад, що цілий вік свій землю риє, чому вона в цьому не удосконалюється, чому не стане інженером? Чому собака, цей найвірніший невідлучний друг людини, чому він нічого не переймає від людини? Навіть до такої простої речи, як підкинути до готового вогню палива, щоби зимою не мерзнути, собака не додумається, хоч і має мозок тай ще до того не раз бачить, як це робить людина.

Тому, очевидно, що не мозку ділом є думка, бо не матеріяльна, а духова природа її.

Що наша думка є чимось чисто духовим, пізнаємо з того, що вона не має ніяких прикмет, що конечні для всякої матеріяльної речи. Кожна матерія зложена з частинок і можна її розложити; хай роздробляють її, як завгодно, матерія все ще буде ділимою, матиме обем, займатиме певний простір, буде мати форму, колір, вагу. Думка цього не має. Чи чув хто про половину або чверть думки. Не може бути думка кругла або квадратова. Запитаймо кого, скільки кіль важить його думка про щаста та якого вона кольору? Напевно запитаний подумає, що ми сміємося з нього. Очевидна безглуздість подібних запитань змушує ще визнати, що думка не є матеріяльною, а значить — не мізок витворює її. Патріярх психольоґії проф. Вундт — пише, „Запевняти, що душевні процеси — функція мозку, науково-безглуздно. Це все одно що сказати: людина є камінь, або залізо є дерево".

Правда, мізок конечно потрібний до думання, але як знаряддя, апарат, яким послугується душа в зносинах зо матеріяльним світом при одержанні вражінь та при виявленні себе назовні. Відомий, надзвичайно талановитий сучасний філософ Франції, Анри Берґсон прирівнює мозок до телефонної станції, що проте, не дивлячися на всю свою скомплікованість, не може ні одного слова промовити й передати без людини. Без людини вона мертва, як мертвим є мозок без душі.

Другим після думки надзвичайно важливим проявом душі є наша свобідна воля.

Пригадую собі з дитячих днів оповідання про впертого ослика, що нізащо не хотів рушити з місця навантаженого возика. Дотепний погонич, випробувавши всі способи, пустився на хитрощі: сівши на віз, він на тичці спустив осликові під ніс запашну свіженьку моркву, й ослик, потягнувшись за морквою, повіз і воза і погонича. Інакше й не могло бути, бо тільки тілесні пожадання керують звірятами.

У людини ж не так. „Вона може сидіти за багато заставленим столом, може відчувати страшний голод, можуть її навіть припрошувати до їди, а одначе вона може собі сказати: Не буду їсти! З голоду помре, а не візьме страви, хоч тіло її прагне їжи". Для звірят такий спротив пожадання тіла неможливий. Людина ж силою своєї волі може запанувати над природним бажанням. Коли б людина подібно до звірят мала тільки тіло, вона не могла би цього зробити, бо не могла би бажати чогось іншого, як тільки заспокоїти свій голод чи інше домагання тіла.

„Коли пяниця проходить біля шинку, запах горівки так мило лоскоче його й тягне до шинку, але раптом, уже на порозі шинку, пригадує він собі, що сьогодні сповідався й зарікся пити, перемагає бажання свого тіла й минає шинок. Що дало йому силу спротивитися такій великій спокусі? Чи тіло? Адже воно з охотою зайшло би до шинку й випило би чарчину. Ні, не тіло дало пяниці силу побороти спокусу, але щось вище за тіло — душа".

Коли зводимо ми боротьбу з своїм тілом, з його пожаданнями, то тоді ясно відчуваємо, що воно є для нас чимсь чужим, часто навіть ворожим.

При належному самоспостереженні ми мусимо ствердити, що ввесь світ ми виразно ділимо на „я" й „не я". Свою душу ми відчуваємо безпосередньо, все ж інше, навіть, власне тіло, пізнаємо за допомогою змислів. Коли б, наприклад, наше тіло було прозорим, як повітря, або як би ми не мали зору й дотику, то ніхто з нас не повірив би, що в нас є тіло, бо ж свого тіла при нормальному його стані, мимо надзвичайно складних хемічних і фізичних процесів, що в ньому відбуваються, ми звичайно не відчуваємо.

Єдиний предмет, що його ми відчуваємо безпосередньо, це — наша душа, наша свідомість, наше „я".

Все інше ми відчували як сторонні предмети й поділяємо на „мої" й „не мої", при чому границя між нашим тілом і зовнішнім світом є дуже не виразною. Ми стрижемо своє волосся й обтинаємо нігті, як не потрібні для тіла, хоч на ньому вони виросли, а не можемо відділити від тіла мікробів, що приготовляють його знищення.

Перо, з кінця якого спливають на папір письмом мої думки, не менше є моїм, ніж язик, що ним свої думки я висловлюю вголос. Рухи тих обох предметів однаково залежні є від моєї волі. Знаряддя, керовані моєю рукою, лучче коряться моїй волі, ніж внутрішні органи мого тіла. Все, що тільки не зроблю я, байдуже — чи то руками, чи знаряддям, чи кіньми, приписується мені, хоч ні знаряддя, ні машина, ні коні, не є мною. Я можу по черзі стратити все, що було моїм: становище, честь, родину, майно, знаряддя й одежу, але проте позостануся для всіх і для себе тим самим, що й був перед тим.

Здається, що ніби до моєї особи найміцніше належить моє тіло. Але й тут легко довести, що цей звязок не є непорушним. Коли я страчу руку, то не перестану бути тою самою особою. Так само й інші частини тіла не є необхідними для того, щоб я позостався тою самою особою; а хоч відносно де яких, як наприклад — голови, досвід вчить, що без них всяка видима діяльність моя мусить прикоротитися, то проте й голова моя не є мною.

Навіть не ушкоджене тіло моє іншим є в дитинстві, іншим у зрілому віці й іншим стане на старість. Крім того науково доказано, що протягом 5—7 літ цілий наш тілесний організм відновлюється, то значить, що в ньому не зостається ні одної частинки, яка була перед 5—7 літами. Не зважаючи на це, ми проте свідомі, що наше „я" ніколи не змінюється, що кожний з нас є сьогодні тою самою особою, що був 10, 20, 30 літ тому. Кожний з нас знає, що то спогади минулого; яку тиху радість дають вони часом людині. Живі яскраві картини дитячих днів, давно минулі шкільні переживання, думки й почування, помилки й навіть наші дурниці, все це переховується в нашій памяті, а не счезає разом з матерією, бо воно не матерія й не в матерії, воно — в душі.

Як часто доводиться чути від старих немічних людей нарікання: „ех, коли б мені та сила, що з молоду була, показав би я вам" тощо.

Отже старі люди почувають себе тими самими, що й з молоду були, тільки тіло змінилося, тільки тіло на силах підупало.

Як би тіло становило цілу вартість особи, то ми цінили б більше тих людей, що мають краще й досконаліше тіло. А проте так не є. Гарна тілом, а нікчемна духом людина викликує в нас погорду, бо ж маючи нікчемну душу вона навіть з своїм тілом ради не може дати; тоді як люди з сильною, благородною душею, байдуже, чи мають вони фізичні недостатки, чи ні, впливають на мільйони душ і керують цілими століттями й народами. Цієї величезної різниці сили душ не можна було б ніколи пояснити різницею будови тіла чи там мізку. „Дух животворить, а тіло, нічого не помагає" (Іоан. VI, 63).

Отже, як бачимо, трошки поважного думання й самоспостереження й від сумнівів, що до існування душі, нічого не зостанеться. Відомий астроном Фламаріон говорить: „Тільки бездумність може відкидати існування душі". А знаменитий фізик Деви твердить, що його попросту нудить од бездушного матеріялізму.

(„Шлях").

ПІД ЗНАМЯ ХРИСТА.

(Продовження зі стор. 2-ої)

— Позавтра, як сонце зійде, в дорогу Дніпром! Іду на греків. Воєвода Свельдин уже все приготовив. Він залишиться в Києві берегти порядок тут і в цілому князівстві. Має ще зібрати й тримати на поготівлі тридцять тисяч.

— На Царгород ідеш князю?

— Тимчасом вступлю до Корсуня. Памятай же, воєводо, вирушуємо позавтра. Ні одним днем пізніше! І поїдемо днем і ніччю.

Вислухати послів князь закликав усіх боярів і поважніщих купців та міщан. Але послухати їх хотілося кожному киянинові. І княжий двір залила юрба. Багато залишилося поза огорожею. Прийшов і Віліян з Оленою. Щоб ліпше чути Тихошу, вона якось продерлася на самий двір.

Посли зайняли підвищення праворуч високого рухомого княжого „столу". Нарешті вийшов Володимир у червонім плащі поверх блискучої кольчатки й в в синій оксамитній шапці, обшитій соболями. Юрба захвилювалася. Бояри-християни й купці гукнули:

Слава князеві!

Володимир окинув юрбу привітним зором. Карі очі спахалнули вогниками глибоко затаєної думки й рішучости. Стукнувши довгим, усипаним самоцвітами києком у дерев'яний поміст, повернув очі до послів і сказав:

— Кажіть!

Почали ті, що були в хазарів, болгарів і німців. Їхні звіти не викликали особливого захоплення. Були моменти, коли юрба навіть голосно сміялася, як, наприклад, з того, яке повітря було в одній волзькій мечеті. Прийшла нарешті черга на тих, що були в Греції. Вони заздалегідь поділили між собою ролі. Першим говорив купець Корняка про багацтва греків, говорив із захопленням, і очі слухачів аж горіли від заздрости. По ньому виступив Тихоша й описував красу Царгороду, роскішні будівлі, палати імператорів, військо, порядки. Враження було ще сильніше. Нарешті виступив воєвода Довлінг. Коли він говорив про церкви, манастирі, християнське богослуження грецького обряду, увага слухачів дійшла до високого напруження. А коли почав описувати собор святої Софії, величну патріяршу службу, неземний спів хору, — в його очах мимохіть блиснули сльози, а голос затремтів:

— Ми не знали, — закінчив, — де ми стояли: на землі чи на небі! О великий князю, як би грецька віра не була найкраща, твоя мудра бабка Ольга не прийняла б її!

Запанувала мертва тиша. Жінки витирали очі. Похнюпились у задумі.

Володимир обвів очима море голів і промовив:

— Ви чули, що принесли нам посли. Тепер самі скажіть, яка віра найкраща?

— Грецька! — загула юрба. — Грецька віра

(Дальше буде).

—x—

У 125-ЛІТТЯ УРОДИН ТАРАСА ШЕВЧЕНКА.

Уряд совітської України підготовляється величаво відсвяткувати недалекі роковини Тараса Шевченка.

З передової статті київських „Вістей" з 16 грудня виходить, що підготовна праця до свята посувається дуже повоіленьки наперед. Державне Видавництво „Держлітвидав" видало „Кобзаря" ледви в кількох тисячах примірників. „Вісти" нарікають, що дотепер не видано брошури з думками Шевченка (?), про Леніна, Сталіна, Горкого і т. п.

Будова музею Шевченка при його могилі під Каневом дотепер не скінчена. „Вісти" з обуренням осуджують факт, що партійний комітет не прийшов з допо[redacted] колхозникам села Марїінське на Полтавщині, де мешкав якийсь час поет, і які віднеслись до окружного ювилейного комітету з проханням відгородити дуб, під яким пересиджував Шевченко.

„Вісти" невдоволені теж з діяльности київського комітету і взивають партійні органи перебрати організацію ювилейного свята у свої руки.

—x—

ЧИ СТАНЕ КАРДИНАЛОМ?

Польські часописи подають, що між кандидатами до кардинальського капе[redacted] згадують митрополита Шептиць[redacted].

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ.

Учителі Недільних Шкіл повинні обовязково набути такі книжки для своїх учеників:

„Приятель Дітей", молитовник для молоді	25ц.
Оповідання з життя Ісуса Христа	10ц.
Десять Біблійних Оповідань	10ц.
Азор — оповідання з часів Ісуса Христа, для молоді	10ц.
Українська Православна Церква (коротка історія)	10ц.
Свята Христина	66ц.

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada.
7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man

ВИСЕЛИЛИ БІЛОРУСЬКИХ ДІЯЧІВ.

Виленський білоруський „Шлях Моладзі" з 30 грудня повідомляє: 15 грудня дістали приказ виленського воєводи виселитися з прикордонної смуги два виленські білоруські діячі, б. посол до варшавського сойму й заслужений культурний діяч о. Адам Станькевич і старшина бувшого Білоруського Національного Комітету й культурний діяч інж. Адольф Климович. Крім того виселено з тої самої смуги о. В. Толочка. Прикордонна смуга обіймає між иншим всю Виленщину.

Згідно з цим приказом о. А. Станкевич покинув 27 грудня Вильно і виїхав до міста Слоніма, куди духовна влада призначила його капеляном при монастирі СС. Непокалянок. Того самого дня виїхав з Вильна інж. А. Клімович та о. В. Толочко, що покищо затримався в Білостоці. Де буде постійно проживати інж. Клімович — ще не відомо.

„На залізничу стацію — пише Ш. М. — відпровадила о. Станкевича і також інж. Клімовича велика громада виленських білорусинів. При прощанні не в одного з присутніх текли сльози й одночасно плили гарячі бажання якнайскорішого їх повороту до Вильна. Виселенці виїхали з китицями живих квіток, з біло-червоно-білими стяжками, на яких були відповідні написи, вручені їм представниками білоруської селянської молоді."

КАТОЛИКИ ЗАПРОСИЛИ ГОЛОВУ КУ КЛАКС КЛЕНА.

На посвячення католицької катедри в Атланта, Джіорджія, в якім брав участь кардинал Догерті і кілька єпископів, запрошено також місцевого громадянина д-ра Гайрама Еванса, що є головою організації Ку Клакс Клен. Цей приняв запрошення. Це викликало сенсацію, бо Ку Клакс Клен ще донедавна виступав проти католиків і проти чужинців. Тепер, говорять, він змінився настільки, що свою працю обмежив виключно до боротьби з комунізмом.

—x—

БОЛЬШЕВИКИ ДАЛІ ЗАВОДЯТЬ „РОБІТНИЧУ ДИСЦИПЛІНУ".

Совітська влада, щоби піднести видатність свого робітника, яка в наслідок комуністичної системи дуже занепала, увязнює й усуває тих робітників і директорів, яких підозріває у лінивстві. Тепер на чергу прийшов летунський промисл, у якому на днях усунено або увязнено 16 осіб, серед них кількох вищих директорів. Подібне діється в ділянці річної комунікації, якою завідує бувший голова ГПУ, Єжов.

ВИКИНУЛИ ДВІ ВЧИТЕЛЬСЬКІ ЮНІЇ ЗА КОМУНІЗМ.

Американська Федерація Праці викинула зо свого складу дві нюйорські вчительські юнії, яким доказано, що вони мали звязки з комуністичними організаціями і працювали на користь комунізму.

В Англії минається в одніи році гуми до жовання (чуінг гам) за 5,000,000 доларів. В Америці за 125,000,000. Тілько грошей видаються люди непотрібно

Французи задумують будувати пасажирський корабель за 60 мільйонів доларів. З Франції до Ню Йорку мав би він перепливти в чотирьох днях.

Дав би Бог, щоби Український Нарід мав якнайбільше таких Батьків-Матерей і таких Синів-Дочок, щоби вміли гідно вчити і гідно вчитися!

ВИ ЩЕ НЕ МАЄТЕ КАЛЕНДАРЯ „УКРАЇНСЬКОГО ГОЛОСУ"

НА 1939 РІК?

Календар „Українського Голосу" повинен знаходитися в кожній свідомій українській родині. Він є цінний змістом для молоді, фармерів, піонірів, бизнесменів — для всіх.

ЦІНА 40 ЦЕНТІВ.

Замовлення висилайте до:

UKRAINIAN VOICE. — Box 3626. — WINNIPEG, Man.

ІСУС СЕРЕД РОБІТНИКІВ.

(Оповідання)

(Докінчення)

На блідому Ісусовому чолі виступили краплинки холодного поту Мовчали.

А сонце підводячись усе вище, здавалось заливало землю не ясним гарячим промінням, а самою безмежною любовю й благословінням

— Так, — зітхнув Ісус, — щоб багато людям сказати треба самому багато знати А сучасні люди не такі як колись були наш цар, книжники, архиєреї, римські достойники — люди вчені. О Боже! Якже я виконаю наказ Твій, що його чую в душі Своїй!

— Я Тебе люблю, Ісусе, — вирвалося з уст Рахилі, — я Тобі поможу!

Ісус поблажливо, але сумно всміхнувся їй.

— Настав час нової любови в житті — любови лише до ближніх. Як можеш забути про любов до себе, до Мене, до батька й матері й до всього того, що досі ти любила й що тішило тебе в житті, тоді лише ти зможеш допомогти Мені.

Ісус підвівся, випростувався, протягнув до сонця руку. Постать Його набрала вигляду натхненого пророка, а голос Його прозвучав силою велиття.

— Знай, Рахиле, іншої любови, крім любови до тих, що гинуть під тягарем життя й гріха, в Мойому серці нема й ніколи не буде. Віддаюся всеціло служенню Отцю Мойому небесному Поможи ж Мені, Отче, двигнути тягар цей — пізнати людську душу, все добро й зло її і спасти її.

Стояв скамінілий, як біла мармурова статуя.

Рахиль, стоячи перед ним навколішках, поцілувала край Його одежі; потім поволі піднялася й тихо мовчки відійшла

Вернувши до дому, Ісус ніжно обійняв Матір і чуло промовив:

— Мамо! Ти в серці Мойому житимеш вовіки. Але.. голос Отця Мойого змушує Мене покинути Тебе. Відходжу з дому Твого й іду в світ, де лише люди живуть, де лише думають і відчувають, бо мушу пізнати їх. Іду далеко на схід — у ріжні країни, до ріжних народів, бо там, я чув, багато думають про Бога й людей. Не гнівайся на Мене Так мусимо виконати волю Отця Нашого..

Узяв сокиру за пояс, палицю в руки й пішов

Рахиль крадькома здалека проводжала Його очима й серцем

Оттак два жіночі серця перші дягли на жертовник спасіння людства

V.

Минали роки. Ісус десь мандрував, як звичайний робітник, серед чужих людей, вивчаючи їхню науку про Бога, їхні закони, їхнє життя, причини зла в них. І скрізь бачив те саме: науки й закони може й добрі, але виконавці їх погані — кожний думає лише про те, як ці закони обійти та перекрутити на свою користь; навіть ті, що пишуть закони чи мають доглядати за їх виконанням, крутять ними, як їм вигідніше; зрештою й розуміють їх кожний по свойому. Побачив Ісус, що й з самими законами не все в порядку, часто-густо мають вони на меті не правду Божу, а користь того чи иншого гурту людей, навіть можливість кривдити людей.

— О лукавий і підлий роде людський! — думав з обуренням Ісус — То ти хочеш прикрити законами грабунки, насильство, вбивства, і всяке інше зло? Я здеру з тебе облудну маску, дам людям короткий, але ясний і точний закон, а догляд над ним віддам Самому Отцю Мойому небесному. Я навчу людей виконувати новий закон, навчу їх усього власним прикладом. А закон мій буде короткий: любя ближнього, як самого себе, навіть більше люби — віддай для нього і за нього всього себе, саму душу. Але чи всилах людина це зробити? Чи всилі Я дати приклад такої любови — віддати всього Себе для ближніх, навіть вмерти за них?

Завагався Ісус — завагалася Його людська природа.

Покинув він людей і пішов у пустиню, щоб там на самоті перевірити самого Себе — перевагу Свого людського духа над своїм тілом, що боїться болю й мук і прагне спокою та вдоволення.

Злякався сатана.

О, поки кожний думав лише про себе й в ближньому бачив конкурента, навіть ворога, чи як казали римські окупанти Палестини, вовка, — сатана був спокійний за свою владу над людством. І враз якийсь нужденний тесляр, з тої самої людської крови й кісток, хоче перемогти людську природу, цілі тижні постить в пустелі, щоб випробувати свої сили! Що, як Він переможе Себе, як навчить інших перемогти свою людську натуру? Жах, жах! Скінчиться на землі зло. Скінчиться панування сил пекла!

— Я не допущу до цього! — гукнув сатана, аж знялися вихри в пустелі й закрили небо хмарами гарячого піску. — Я не був би сатаною, якби піддався тобі, коли сила моя на світі найбільша.

З гордістю глянув на своє царство

— Там іде війна й ллється кров рікою під зойки, стогони й прокляття. Там переможці гнітуть переможені народи, а перед у цьому веде гордий Рим, що вже тиснув Палестину в свойому залізному кулаці до краю. Там голодні робітники мутять життя й зло гасять ще більшим злом. Онде бувший мулляр Варава своїми розбоями тримає в страху цілу країну, в жорстокість його не дає нікому спокійно спати; навіть робітник із чорними кучерями й яструбиними очима, провідник робітництва, що мусів тікати з Назарету й стати ватажком розбійників, колись чесних працьовитих робітників, тепер не зле грабує й вбиває купців та інших багачів. Ось де заливають вулиці молоді розпусниці, доні безробітних, голодні й покинуті всіми, щоб заробити на хліб, часто для своїх знеможених, голодних батьків. І скрізь, скрізь, як виглядає око, людська нива вкрита буйним злом, обманами, крадіжками, лайками, сплетнями, брехнею, обдиранням ближнього й ворожнечою всіх проти всіх

— Сильне царство моє! — вигукує сатана. — Зітру з землі цього нужденного назаретського теслярчину, озброю проти Нього всіх книжників, фарисеїв, садукеїв, архиереїв, старшину, римських шпигунів та й самих робітників аж до розбійників. Зламаю Його й змушу служити собі хоч би мав і поклонитися перед Ним

І зараз зявився до Ісуса та навів ввічливу, дипльоматичну розмову

— Знаю силу Твого Духа, якої досі від людської не виявляв. Вона наповнила мене здивованням і пошаною до Тебе Справді, говорити з Тобою вважаю для себе за велику честь. А як би Ти ще згодився заключити зо мною умову не агресії і миру, то ми були б панами над цілим світом. Мої умови дуже легкі: визнай лише мою зверхність, а в усіх своїх чинах залишайся цілком самостійним. Матимеш ще ту користь, що я віддам до Твоєї розпорядимости всі сили мого царства. Ось глянь на світ — усі в моїй владі й творять мою волю. Також само творитимуть і Твою волю, як що Ти признаєш за Собою мою вищу владу й житимеш зо мною в згоді. А як ні, всі сили світу спрямую проти Тебе, бо всі мені послушні — й царі ваші, і римський намісник, і архиєреї ваші, і вчені, і вся зрадлива юрба. Зітруть вони Тебе з землі, як порошинку й ніхто не заступиться за Тебе! Ха-ха-ха. То що? Підписуємо умову як рівні царі світу?

— Геть від мене, сатано! Один є цар світу Бог й Йому одному мусить все коритися й служити. Побачимо, хто кого переможе! Знай лише, що союзу між добром і злом бути не [redacted]

— Побачимо! — злобно гримнув сатана й відійшов.

Ісус відчув у собі стократ збільшену силу

Підвів очі на світ і те, що побачив, знову вкрило його обличчя сумом — вкрило назавжди справді сатана панував над цілим світом, справді всі — свідомо чи несвідомо — творили його волю.

— Боротьба буде важка, — зітхнув із сумом, — і жертви будуть великі.

Враз Його зір упав на далекий Назарет.

Ось бувша дівчина Рахиль, дочка вже небіщика митаря, тепер жінка скромного робітника, мати двох гарненьких діточок. Вона, одержавши в спадщині батькове багатство, роздала його всім тим, кого батько скривдив, а серце й руку свою віддала тому молодому робітникові, якого небіжчик батько ще й набив. Ось дивиться вона на діточок, що бавляться з сусідськими діточками. Зауваживши, що вони чогось посварилися, каже їм:

— Вже забули, що казав тесляр Ісус? Може справді Сарка й Рохилька мають рацію? Може їм ці забавки потрібніші, ніж вам? І кулаками нікоги нікому не проріть, бо це доведе лише до більшої сварки й лиха. Обійміться, поцілуйтесь і бавтесь разом, як рідні.

Чують це товариші-робітники, що прийшли відвідати Рахиленого чоловіка, і їхні обличчя стають погідно пожними.

— Той Ісус, — відзивається один, — не виходить мені з голови Як Він тоді говорив! Кожна думка була така ясна, як з камени вибита: „Ви зберете більші сили, а вони, значить багачі, ще більші; ви ще більші, а вони в десять раз більші і так без кінця поки одні одних не знищите, поки не заллєте землю кровю й не встелете трупами" Просто пророчі слова Хіба не так сталося? Чи мало вже людей вбив Варава, чи той другий з яструбиними очима? Або візьміть Ісусові слова про те, хто завинив, що є злодії та розпусниці? Справді, хто подбав, щоб ці дівчата мали що їсти, і віно, щоб вийти заміж?

А як би ви знали, скілько розумного я почула від Нього! „Я відчуваю, — казав Він, — що Отець Мій небесний кличе Мене дати людям новий закон та ще й навчити їх виконувати його". І Він навчав мене, як жити. Як би не він, я напевне була б такою, як інші митарівни

Побачивши й почувши все це, Ісус з любовю глянув на рідну землю й сказав собі:

— Відродження почалося Є добрі душі; не всі у владі сатани. Тож іду до вас, скромні, чисті серцем робітники рибалки й митарівни, і з вами завоюю світ. Коли в вашому серці зявилися паростки любови й самопожертви, то зло дозріло, щоб згинути. Ось уже й Іоан вийшов проповідувати та хрестити. Вертаюся до тебе, мій любий грішний людський роде!

VI.

Сатана виконав своє слово: озброїв проти Ісуса всі сили землі — від найнижчих збірщиків податків до можновладних правителів, від огидних шпигунів до книжників і синедріону Не було тої вигадки й брехні, що її не було б пущено проти тесляра з Назарету. Не було тих способів інтриги й підкупів, яких би не хапався дух зла. Фальшиві доноси й кривоприсяга оплачувалися щедро. Людський егоїзм і ненависть до людей осягнули вищої сили.

І проти всіх цих сил пекла стояв один однісінький тесляр Ісус, що не мав навіть де голову покласти на спочинок, що незавжди мав у кишені кріхту хліба.

Але Ісус не був самітний. До нього горнулися спрацьовані й обтяжені злиднями робітники ріжного фаху, хлібороби, рибалки, навернені митарі й лихварі. Горнулися до нього й нещасливі вдовиці, прибиті горем матері, споневірені служки, до яких доходили слова колишньої митарівни Рахилі, що Ісус дасть людству новий закон і нове, ліпше життя.

Коли Ісусові загрожувала небезпека, ці люди з низів громадянства не раз думали про збройний захист, але Ісус заспокоював їх і повчав:

— Не кипіть проти ворогів, а любіть їх. Не сумуйте, коли вас ображають, а радуйтесь. Не шукайте нагороди за кривди, а жертвуйте для них самими собою.

Сатана казився, але не залишав боротьби.

Коли Рахиль, що прибула в Єрусалим на свято Пасхи, почала закликати народ, особливо жіноцтво зустріти Ісуса з квітами й пальмовими гільками, як пророка й царя Юдеї, сатана навіть зрадів. Думав, що Ісус впаде у гордість і сягне по владу та почне боротьбу з противниками. Та й не перший раз помилявся.

Помилявся й тоді, коли надіявся, що Ісус злякається смерти задля відродження людства й зречеться своєї мети.

Дарма — Ісус пішов за грішний людський рід на хресну смерть.

Сатана був переможений.

Але не знищений чимало було ще тих, що виконували його волю. Їх і використав сатана, щоб бодай в останнє поглузувати з великого добра, що зійшло на землю, щоб перемогти зло.

Коли Пилат спитався, кого відпустити з нагоди пасхи — Ісуса чи розбійника Варавву земляка й товариша Ісусового по ремеслу, власне ці невільники сатани гукнули.

— Варавву! Ісуса розіпни!

Зареготався сатана, аж здрігнувся світ, аж здрігнулися найчерствіші людські серця.

Та недовго святкував перемогу сатана.

Кучерявий робітник з Назарета, отой робітник із яструбиними очима, що очиняваши бунт робітників, мусів тікати й став розбійником, висячи на хресті обіч Ісуса, пізнав Його й гукнув до тих, що глузували з Нього:

— Я Його знаю. Він любив вас і обороняв вас. Він з любови до вас пішов на смерть, віддавши за все найбільшу жертву. Бо Він справжній Цар ваш і Бог ваш. Згадай за мене, Пане мій, — звернувся до Ісуса, — коли прийдеш у Своє царство.

— Правду тобі кажу: сьогодні зо Мною будеш у раю.

Бог-робітник першим увів до раю людину-робітника.

— Зрада! — просичав сатана й кинувся в безодню світів. — Робітник зрадив, робітник! Пішов за Ісусом.

Варава, що пізнав на хресті Ісуса, почувши слова свого товариша й відповідь Ісусову, нахмурився й втік.

З того часу між робітниками йде боротьба за Ісуса: нащадки Варави поборюють Христову науку й сіють безбожжя, а нащадки кучерявого з яструбиними очима — залишаються вірними Ісусові, пам'ятаючи обітницю бути в Ним у раю.

В. Островський

(„Церква і Нарід").

МАСЛО З РИЖОВОЇ ЛУСКИ.

З Токіо доносять, що в японському споживчо-дослідному інституті віднайдено спосіб переробляння рижової луски на масло або на смалець. При чому то масло ніколи не гірке, отже можна довший час його тримати, без страху, що воно скоро зіпсується. Крім того то масло можна без великих труднощів перевозити на далеку віддаль.

ШТУЧНИЙ ШОВК ЗО СОЇ.

Одному японському хемікови вдалося винайти й удосконалити виріб штучного шовку з фасолі званою сої.

Досі штучний шовк виробляли з дерева, в Італії з квасного молока, в Німеччині і Японії з рибячого м'яса.

З приводу нового японського винаходу в цілій Японії і Манджукуо запанувала велика радість. Отже шовку можна буде зо сої виробляти також штучну вовну.

НА ПОМІЧ „ВІСТНИКОВІ".

(Дробот, Саск.)

Примірні хрестини відбулися дня 19-го грудня 1938 року в день св. отця Николая в Дробот, Саск. По Богослуженню в Укр. Прав. Церкві, панство Георгій і Домна Василович запросили свящ. І. Кусого до свого дому, щоби охрестити їх доночку. При св. Хрещенню дано їй ім'я Софія. По обіді, як звичайно свящ. І. Кусий пояснив зібраним кумам і гостям про значіння і обов'язки кумів. Пояснив вкоротці про справу Закарпатської України а відтак про значіння своєї рідної преси, як конечний чинник для розбудови і освідомлення нашого народу в Канаді. Згадав, що кожний щирий православний українець, повинен бути передплатником „Вістника" обов'язково. Відтак завізвав присутних о жертви на пресовий фонд „Вістника". Збіркою занявся щирий, енергійний парохіянин гр. Прокіп Загарія, який є і дяком тамошньої церкви. Зібрано $4.25.

Жертви зложили.

1 долар: Іван Білак, Ватсон, Саск.

По 50цт.: Стефан Кінащук, пані Домна Кінащук.

По 25цт.: Прокіп Загарія, пані Анна Загарія, Георгій В. Василович, Василь Марчук, Василь Лукинюк, Григорій Руснак, пані Евдокія Руснак.

20 цт.: Георгій Василович.

По 15цт.: Дмитро Лукинюк, пані Марія Лукинюк.

Гість.

РІЧНІ ЗБОРИ ПАРАФІЇ.

(Роблін, Ман.)

Річні збори членів Укр. Греко-Православної Громади св. Петра і Павла на Роблін, Ман., відбулися в неділю 4 грудня, 1938.

До заряду на 1939 р. вибрано: п. Павло Солтис — голова; п. Іван Лукач — секр.; п. Стефан Проник — касієр: п. Николай Панасюк і п. Семен Новосад — старші браття; п. С. Новосад — господар цвинтаря.

Громада в минулім році збогатилася шістьома новими членами, що вказує, що перед громадою гарна будучність. Ухвалено мати Богослуження кожного місяця.

Іван Лукач, секр.

РІЧНІ ЗБОРИ ЦЕРКОВНОЇ ГРОМАДИ.

(Калмар, Алта.)

В неділю 18 грудня 1938 відбулися загальні річні парафіяльні збори членів української православної церкви св. Тройці.

П. Іван Фіцович отворив збори і просив вибрати президію для переведення зборів. Головою зборів обрано п. І. Захарка, секретарем В. Фіцовича. Присутних було 10 членів. Звіти членів заряду вислухано, як з морального та і матеріяльного боку. Стан громади вповні вдоволяючий.

Контрольна комісія провірила точно все майно громади і найшла все в порядку.

Загальний прихід виносив $317.37

Загальний розхід 196.00

На руках остало $121.37

Богослужень за 1938 рік було 8. Дальше обговорювано церковні справи, й одобрено буджет на 1939 рік. — Рішено мати 12 Богослужень на слідуючий рік.

Буде на місці сказати, що громада зробила гарний поступ в минувшім році. Огорожено церковну площу, вибілено і помальовано церкву з середини, жіноче товариство жоє в плані купити павук і хоругви, а члени чашу, процесійний хрест, і лихтарі.

Потім приступлено до вибору заряду на 1939 рік. В склад заряду увійшли пп. Іван Фіцович — голова, С. Мриглод — секретар; Іван Захарко — касієр; Мих. Воркун — заступник голови. Контрольна комісія Вас. Фіцович, Ст. Олексюк.

Як оден з членів основників заохочую наших нових парафіян, щоби вони брали активну участь в справах громади та виповнювали обов'язки, які громада на своїх членів накладає.

Всі ставаймо в ряди релігійно свідомих українців. Не сміє бути вимівок, не опускати Служби Божої без важної причини. Також радо спішім на ранню та вечірню відправу й хвалім Бога щирим серцем і душею.

Ст. Мриглод.

РІЗДВЯНА ЗБІРКА.

Вінніпег.

(Додаткова лista.)

По 2 дол.: В. Угринюк, Др. І. Овсяник.

По 1 дол.: П. Павлюкович, П. Олійник.

Анола, Ман.

Павло Німчук 1.00

Пембіна, 7-го січня.

По 1 дол.: Ів. Борденюк, Мир. Деманишин, Антін Керелюк, Іван Пастух.

По 50цт.: Петро Пастух, пані Клим, пані Борденюк, пані Ладан, Мих. Керелюк, Микола Клим.

По 25цт.: пані Сивак, пані І. Пастух, пані П. Пастух, пані Коверчук, Петро Смук, Іван Борденюк, Петро Хрущ, К. Кеверега, Вас. Загарія Роман Сивак, Вас. Іванищук, Ів. Іванищук.

По 20цт.: пані Левчук.

5ц. Іля Андруски.

Н. Н. 60цт.

Попляр Парк, січня 19.

По 1 дол. Михайло Марко, Гр. Лисайчук, Федь Семенюк.

60цт. Гр. Мистейчук.

По 50цт. М. Вусатий, Ст. Маркевич, Мих. Микитюк, Вас. Олесько Іван Керелюк, Дм. Гінькевич, пані К. Марко, Ів. Глас.

45цт. Дм. Чернецький.

По 25цт. Вас. Петюк, Ів. Ланчук, пані О. Окшінська, пані К. Вусата, пані Ю. Чернецька.

15цт. Антон Кушка.

10цт. пані К. Савула.

5цт. пані М. Данько.

Ст. Мартин, Ман.

По 50цт. І. Леindюк, С. Кічук.

По 25цт. Ю. Коломия, Т. Довганюк, М. Людкевич, М. Михайлюк, А. Д. Рурак, Н. Іваніцький, Г. Савяк.

Брендон, Ман.

По 40цт.: Д. Шапка, М. Пастушок.

По 25цт.: О. Преведа, М. Федорук, М. Щербатий, І. Мартович, Анна Мельник, Михайліна Галайко, І. Базилюк, І. Касюрак, М. Седлик, І. Нагуляк, Евгенія Бичок, М. Бурачок.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

В. Н. Грушка, Сторджис, Саск .50

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Т. А. Горбая.

Лютень.

5. Нед. — Роблін
12. Неділя, Трох святих — Гілберт Плейнс
15. Середа, Стр. Госп. — Ленард.
19. Неділя — Гевл9"тнЧпа.пу5-1,чя
19. Неділя — Ґрендвю.
26. Неділя — Шортлейк

Адреса: — Роблін, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. С. П. Сивачча.

5. Нед. — Мензі
12. Нед. — Виста.
15. Середа. Стрітення — Россборн.

Адреса:

Rossburn, Man.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1939 РІК.

ЛЮТЕНЬ.

1 С Пр. Макарія
2 Ч † Евтимія
3 П Максима Евгенія
4 С Тимотея, Атанасія

5 Н Н. Блуд. С., Климентія
6 П Ксени прп.
7 В † Григорія Богослова
8 С Ксенофонта і Мар.
9 Ч † Івана зол. (Ів. Зол.)
10 П Єфрема Сир.
11 С Ігнатія, Романа

12 Н Мясоп. Трьох Святителів.
13 П Кира й Івана безсреб.
14 В Лют. Трифона
15 С Стрітення Господнє
16 Ч Симеона і Анни пр.
17 П Ісидора
18 С Мч. Агафії, Теодозія

19 Н. Сиропуст. Вукола, Юліяна
20 П. Партенія і Луки
21 В. Вм. Теодора Стр.
22 С Мч. Никифора.
23 Ч. Харлампія
24 П Власія, Віргілія
25 С. Мелетія еп., Алонія

26 Н. І. посту. Мартиніяна
27 П. Авксентія прп.
28 В. Ап. Онисима, Евсевія пуст.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. І. Дмитрова.

Січень.

29. Нед. — Рейні Ривер.

(Всюди коляда на Дух. Семинар.)

Адреса: Tolstoi, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. П. Гаїцького.

Січень.

29. Неділя. — Малинтон.

352 Beacon St. Winnipeg, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. І. Гнидого

Січень.

29. Неділя — Мюсідора

Лютень.

5. Неділя — Кагвин.
12. Неділя — Блюбері Крік, Піс Р.
15. Стрітення Госп. — Елов Крік (Піс Ривер)
19. Нед. — Сучава.
26. Нед. — Виллінгдон.

Адреса:

Andrew, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. М. Фика.

Січень.

29. Неділя — Венкувер, Б. К.

Лютень.

5. Неділя — Вернон, Б. К.

Адреса — Radway, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Гр. Василіва

Січень.

29. Неділя — Смокі Лейк.

Лютень.

5. Неділя — Довнінг
12. Неділя — Глендон.
15. Стрітення Госп. — Бельіс
19. Неділя — Смокі Лейк.
26. Неділя — Стрий.

Адреса:

Smoky Lake, Alta.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ 1939

Січень.

29. Нед. Митаря й Фарисея: Гол. 8. Утр. Єван. Івана XXI: 15—25; Ап. 2 Тим. III: 10—15. Єван. Луки XVIII: 10—14.

Лютень.

5. Неділя Блудного Сина. Голос 1. Утр. Єван. Мат. XXVIII: 16—20. Літ. Ап. 1 Коринтян VI: 12—20 і Єв. Луки XV: 11—32.

12. Неділя Мясопустна Трох Святих. Гол. 2. Єван. Марка XVI: 1—8. Літ. Ап. 1 Кор. VIII: 8—13; 2 Тим. II: 11—19. Єван. Мат. XXV: 31—46 і Луки XVIII: 2—8.

15. Середа. Стрітення Г. Н. І. Х. Утр. Єв. Луки II: 25—32. Літ. Ап. Жид. VII: 7—17; Єв. Луки II: 22—40.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК

THE HERALD

THE HERALD Box [illegible] WINNIPEG, MAN.

РІК XVI. WINNIPEG, MAN., FEB. 1st, 1939 ВІННІПЕГ, МАН., 1-го ЛЮТОГО, 1939. ЧИСЛО (311) 3

ХОЧУТЬ ЗАЛЯКАТИ УКРАЇНСЬКЕ ДУХОВЕНСТВО.

День за днем спадають різні кари на українських священиків за те, що хочуть служити вірно Богові й свому народові. Тепер польський суд у Чорткові засудив о. Романа Гузина, адміністратора греко-католицької парафії в Тудорові, за проповідь у церкві. Аж 12 українських свідків зізнали, що о. Гузин, обговорюючи українське національне горе, вважав одиноким рятунком у тому наслідування св. Івана Богослова, головно виконування заповіди любови ближнього та постійну віру. Та місцеві поляки, що були в церкві, зізнали на поліції, що о. Гузин висловився так: „Ми українці живемо в ярмі і в неволі, в кайданах і між ворогами". У тім добачив суд зневагу польського народу і польської держави і повірив польським свідкам. І засудив о. Гузина на кару 8 місяців безоглядної вязниці.

ВИБОРИ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Міністерство внутрішних справ Карпатської України розписало вибори до першого карпато-українського сойму, які назначено на неділю, 12 лютня. Перший карпато-український сойм буде складатися з 32 послів. Лісти кандидатів мусять бути зголошені до головної виборчої комісії, згідно з конституцією на 21 днів перед виборами. Головою виборчої комісії назначено радника Петра Калиняка, а його заступником М. Лацанича. Іменування головної виборчої комісії та 7 членів підписали: премієр А. Волошин та міністр Ю. Ревай.

СВОБОДА РЕЛІГІЇ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Про відношення до православя сказав о. Волошин таке: „Якщо хтось говорить, що ми поборюємо православя, то це не є правдою. Я стою на становищі повної свободи релігії... Якщо влада змагається пробуджувати карпатських українців, цим вона не ставиться ще проти православя, до якого належить багато свідомих українців".

МАСИ ЗЕМЛІ НА БУКОВИНІ МАНДРУЮТЬ.

З села Негоешті (Ногаїщі?) на Буковині повідомляють, що наслідком діяння підшкірної води зісунулись там на просторі 30 гектарів маси землі у кількости коло трох мільйонів кубічних метрів. Ціла та маса є від кількох днів у безнастанному русі, посуваючись зі скорістю одного метра на добу. Тому, що движимі маси землі наближаються до недалекої ріки Баски та грозять її засипанням, бояться великої повені.

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Влада Карпатської України заложила своє видавництво, в якому будуть друкуватися всі урядові друки в українській мові. Вже не буде ріжних перекручувань на всі лади, як це водилося за давнього режіму.

ПОЛЬСЬКА ПОЛІЦІЯ АРЕШТУВАЛА СВЯЩЕНИКА.

Політична поліція в Замостю арештувала о. Івана Которовича, православного пароха у Бабичах, Холмщині, під закидом: „Наміру втечи за кордон". Арештування о. Которовича, сивоголового духовника і культурного діяча, під таким закидом викликало серед населення пригноблююче враження й здивування. Він ніколи не займався політикою, працюючи суспільно на українсько-польських теренах і є загально відомий зі свого пастирського відношення до всіх громадян мішаної етнічної території, на якій доводилося йому працювати.

УКРАЇНСЬКО-ЧЕСЬКИЙ КОНФЛІКТ.

Празький уряд призначив генерала Прхалу третим міністром уряду Карпатської України без відома і згоди дотеперішніх членів уряду. Ген. Прхала, — чех і русофіл. Карпато-українська влада остро запротестувала проти його призначення й заявила, що його не приймає. З приводу призначення ген. Прхали у Хусті відбулися великі масові маніфестації Української Центральної Національної Ради та січовиків, в якій взяло участь поверх 10,000 осіб. Крім цього відбуваються протестаційні демонстрації у цілій країні, які приймають острі форми.

Найновіші відомости говорять, що ген. Прхала вже приїхав до Хусту й почав урядувати.

ГІТЛЕР ПЛЯНУЄ КОНФІСКАТУ ЦЕРКОВНИХ МАЄТКІВ.

Виліям Филип Симмс, відомий редактор для закордонних справ нюйоркського „Ворлд Телеграм", каже, що Німеччина находиться в таким скрутнім фінансовім становищі, що уряд Гітлера має вже готовий плян відмовитись від заплати всіх закордонних і внутрішніх позичок та хоче стягнути для державного скарбу 20 процент всеї приватної власности в Німеччині.

Тепер на черзі є проект конфіскати церковних маєтків. Власне переводиться спис маєтків католицької і протестантської церков у Німеччині. Католицька церква дуже багата, одначе її маєток є в більшости в будинках та інших добрах, які тяжко позбути.

КРІВАВІ БОЇ БІЛЯ КИЄВА.

Німецька преса доносить, що в колективі „Друга Пятирічка" біля Києва вибухли криваві заворушення селян, які вбили управителя колхозу та ще двох наставників. З Києва вислано спеціяльний відділ Г.П.У., що звів бій з озброєними повстанцями, між якими були вояки червоної армії.

ЕПИСКОП СТОЙКА ЇДЕ ДО РИМУ.

Відомий ужгородський греко-католицький епископ Стойка, мадярон, відїзджає до Риму на постійний побут. Його місце займе мадяр Пап, який був раніше епископом у Мукачеві. Такої „заслуженої" заплати діждався еп. Стойка своїм вислуговуванням мадярам.

ПРОТ. С. В. САВЧУК ЧЛЕНОМ КОМІТЕТУ ПРИНЯТТЯ КОРОЛІВСЬКОЇ [illegible]

Уряд Манітоби покликав до існування комітет, який має занятися принятям короля Юрія V та королевої Єлисавети, коли вони прибудуть до Вінніпегу, 24 травня ц. р. Комітет має рівнож вложити програму відвідин королівської пари в цілій провінції Манітобі.

До Комітету входить також прот. С. В. Савчук, адміністратор Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Крім о. Савчука до комітету входить ще один українець, іменно греко-католицький епископ Ладика, якого на послідньім засіданню комітету заступав о. др. В. Кушнір.

Головою комітету є премієр Брекен, а секретарем др. Вуд. Між іншими до комітету входять мейор міста Вінніпегу, мейор міста Ст. Боніфес, архиеп. Синнот, о. Дешамбо, представник канадійської кінної поліції, представники англійських протестантських церков, та представники поважнющих англійських організацій.

НА ЗЕЛЕНІЙ БУКОВИНІ..

Важко живеться нашому народові під румунською окупацією. Але наш нарід не дає себе живцем проковтнути, тільки бореться за своє національне істнування як може.

Ось повідомляють з Буковини, що українська школа істнує в кожній селянській хаті. В тих хатах учать з українських букварів, з газет, зі старих календарів і то доброю порівнуючою методою.

Один учитель з гуцульського села оповідав таке:

Тому кілька літ завели були кілька годин української мови тижнево. Учитель входить до 4-ої кляси і говорить дітям:

— Діточки, прийшов дозвіл учити української мови. Але тому, що ви не вчилися ще української мови, будемо починати спочатку. Справте собі букварі. А може хто з вас уже знає читати й писати, хай встане!

Підіймаються один по одним гуцулята і встали всі.

— Хто ж вас научив? — питає учитель.

— Дядя, неня, брат, сестра...

Такий нарід відпорний на все. Він ніколи не пропаде!

ІНФОРМАЦІЇ ПРО ТЕ, ЩО ДАЛИ УКРАЇНЦІ ДЛЯ АМЕРИКИ.

Заходами освітного виділу Департаменту внутрішніх справ у Вашингтоні, буде передана на Линколн Дей, 12 лютня, із стації Коломбія Бродкестинг Стації в Ню Йорку на радіову мережу 98 стацій, програма про те, що українці, москалі й югославяни дали для Америки.

Говорити-меться про те, що ті національности дали для соціяльного, культурного, економічного й політичного розвитку.

Володимир Островський.

ПІД ЗНАМЯ ХРЕСТА.

(Повість з часу охрещення Руси-України в 988 р.).

(Продовження).

— То грецьку віру й приймемо. Але — спинився на мить князь, — я не схилю вашого чола перед імператорами: не буду просити в них ласки — дати нам їхню віру, бо Київ такий самий славний і гордий, як і Царгород. Я візьму в ромеїв їхню віру й науку мечем. Знайте ж, кияни, починаю з ромеями рать военну!

— Рать! — загула юрба. - Рать! Бити греків. Хай знають нас.

— Рать! — загуло в цілому Києві, на всіх вулицях і майданах.

— Рать! — відгукнулося на Дніпрі й в віськових таборах за городом.

Володимир був вдоволений: таки вдалося йому витворити потрібний воєнний настрій і вже наполовину добути собі згоду на зміну віри. Тепер уже було лекше змести поганство. Ні на мить не забував він, хто так доцільно помагає йому. І, вертаючися до терему, шепнув Сердегурові:

— Поклич до мене Тихошу, але так, щоб старші бояри не зауважили.

— Друже мій! — обійняв Володимир молодого боярина, — як би не твоя голова, то хто знає, чи старші голови до чогось додумались би. Чого хочеш за службу свою?

Тихоша посміхнувся:

— Дай мені, великий князю, Перуна!

— Перуна? Чи ти розумієш, чого просиш? Перун ще не вмер. Він ще довго буде богом, навіть після своєї смерти. Не відразу викинуть люди його із своєї душі. А їх дратувати не вільно. Зрештою, що я маю робити з тобою! За те, що ти зробив для мене й Києва, мушу вволити твою просьбу: Перун уже твій. Одно лише мусиш приректи мені: не доторкнеться до нього твоя рука, поки не прийде час хрещення киян.

— Добре, князю!

В очах суворого князя блиснули сльози: Перун, що був його святощем, не вмер ще в його душі. Нелегко було йому відірвати його від свого серця.

Вмить Володимир споважнів і твердо сказав:

— Тихоше! підеш зо мною на греків і будеш там моїм помішником.

— Слухаю, князю!

— — — — — — — — — — —

Приготовившись до походу, Тихоша пішов попращатися з Вівіяном і Оленою. Він розумів, що війна — то війна: кожний, хто їде на війну, мусить памятати, що може не вернутись. І думка, що може останній раз побачить Олену, отруювала всю його радість походу.

Тихоша застав Вівіяна не таким, як завжди: був похмурий і схвильований. В Олени очі були червоні, як від сліз. Гаряча грецька кров не дала Вівіянові заховати в душі те, що в ній кипіло.

— Бояриме! — сказав, — чи ти розумієш, що він з Оленою зробили? Ми зрадили свій нарід, своїх імператорів: ми помогли вашому князеві йти на Корсунь, вбивати наших людей. За таку зраду одна кара — смерть.

Тихоша не зрозумів і дуже здивувався:

— Смерть?

— Так, за зраду свого народу смерть! Одно нам оправдання: робили ми це не на шкоду, а для добра Греції і церкви: щоб через кров корсунських мучеників-героїв Христова віра поширилася на Русі-Україні, щоб на місці ідолів засяло тут знамя хреста й щоб наші народи збраталися в Христі. І все ж важко на души!..

Спинився від хвилювання.

— Бачиш, — говорив далі, — і Олену мучить совість, що спричинилася до розливу нашої крови...

Олена спустила голову й дивилася в одну точку розкішного арійського килиму, що широко розстелився на долівці.

— Бояриме! — спинився Вівіян біля Тихоші, — прошу тебе й від Олени й від себе: стримуй князя, зроби так, щоб не нищив він наших людей в Корсуні й в інших наших містах на Чорному морі. Князь любить тебе, слухає твоїх порад, і ти можеш зробити багато, щоб спасти наших братів від смерти, а їхнє майно від грабунку й вогню.

— Все зроблю, Вівіяне!

— Вірю тобі й роблю ще одну зраду: Корсунь має міцні стіни й здобути його князеві нелегко. Знаю, як би Володимир здобув його силою, то напевно жостоко помстився б за опір. Щоб спасти наших людей від цієї помсти, я вже зробив так, щоб Корсунь сам піддався Володимирові.

Вівіян схопився рукою за серце.

— Слухай, бояриме! Я післав гінця до мого приятеля в Корсуні, щоб він намовив военачальника піддатися...

Вівіян сів на лавці й важко спустив голову. По хвилині мовчанки підвів очі на Тихошу й спитався:

— Чи обіцяєш, бояриме, зробити те, чого ми просимо?

— Обіцяю!

Вівіян підвівся, обійняв Тихошу й поцілував:

— Буду тепер спокійніший і Олена не буде плакати.

— Тату, — відозвалася Олена, — чи можу проводити боярина за двір?

— Проводь.

Пройшли двір мовчки: забагато було в душі, щоб можна було про щось маловажне говорити. Аж тоді, коли спинилися далеко серед кущів, Олена заблакала:

— Відкрию тобі таємницю, щоб тобі лекше було виконати своє приречення. Той, про кого сказав тобі батько, навивається Анастас. Запамятай його імя й відшукай його в Корсуні, як здобудете його. Батько післав до нього свого помішника Максіяна, щоб Анастас намовляв военачальника здати Корсунь Володимирові. Я підслухала розмову батька з Максіяном і вирішила, що цього замало: военачальник не згодиться віддати Корсунь. Отже я дала Анастасові свою пораду: написала йому листа й просила його, коли военачальник не згодиться відчинити ворота перед Володимиром, написати на стрілі, що саме Володимир повинен зробити, щоб Корсунь сам здався, і цю стрілу випустити до ніг Володимира. А щоб не знав про цю таємницю й Максіян і не зрадив нас — не відкрив її военачальникові, запікла листа в коржику й наказала Максіянові: „Бережи цього коржика, як ока, і зараз віддай його Анастасові, та скажи йому: Олена сказала, щоб ти не ламав його й нікому не показував його, поки не прийде час; тоді почни їсти його й довідаєшся, що треба робити". Анастас напевне так зробить: розломає коржик, знайде листа й випустить стрілу до Володимира. Отже не відходь від князя ні на крок і як побачиш, що якась стріла впаде поблизу до нього, оглянь її, і як знайдеш на ній напис, зараз передай Володимирові. А він знатиме, що робити.

Ця таємничість дуже здивувала Тихошу. Йому й в голову не могло прийти, що в часі війни можуть діятись такі речі: якісь коржики, запечені листи, стріли з написами й таке інше!

— А чому ти мені не хочеш сказати, що саме князь повинен зробити, щоб Корсунь здався? Я відразу сказав би Володимирові, і не було б ні крови, ні трупів. Може боїшся мене?

— Ні, Тихоше! Я вірю тобі. Але так було б зле. Як би Володимир узяв Корсунь відразу, після бою, то напевне знищив би його. А як побачить стрілу з Корсуня, то може пожаліє моїх братів.

Тихоша глянув на Олену з глибокою пошаною й захопленням:

— Ти мудріша з жінок Києва! Все зроблю, щоб спасти корсунців.

Олена міцно стиснула йому руку.

(Дальше буде).

СТАТУТ СОБОРУ СВ. ПОКРОВИ В ВІННІПЕГУ.

Нас часто запитують, який є Статут парафії св. Покрови (Собору) в Вінніпегу. Поннище наводимо в цілости статут, який був ухвалений самою парафією в літі 1932 року, та який зобовязує її й тепер:

СТАТУТ

Парафії св. Покрови (Собору) в Вінніпегу.

1. Назва парафії є. Українська Греко-Православна Парафія при Соборі св. Покрови в Вінніпег, Манітоба, Канада. **При Соборі є осідок єпископа Української Греко-Православної Церкви в Канаді і Собор є катедральною церквою єпископа в Канаді.**

2. Ся парафія входить в склад Української Греко-Православної Церкви в Канаді, признає її догми і обряди і підчиняється її проводові ухвалою, копію якої, відповідно підписану (стверджену) відсилає до Консисторії тоїж Церкви.

Члени.

3. Повноправним членом сеї парафії може стати кожда особа української народности, якій скінчилося 18 років життя і яка **визнає навчання Української Греко-Православної Церкви в Канаді, підчиняється її проводові,** платить членські вкладки та виконує всі інші членські обовязки, які парафія на своїх членів накладає./

4. **Член, який жиє незгідно з навчанням Української Греко-Православної Церкви в Канаді, або не сповняє своїх членських обовязків,** або в будь який спосіб ділає на шкоду парафії, перестає бути членом парафії і тратить всі членські права.

5. Члени парафії діляться на чотири категорії: а) члени ктитори, б) члени добродії, в) члени фундатори, г) члени звичайні.

а) Членом ктитором є кождий мешканець Вінніпегу, що зложить 250 доларів на церкву, **або кождий зпоза Вінніпегу, що зложить на церкву 100 доларів.**

б) Членом добродієм є кождий мешканець Вінніпегу, що зложить на церкву 100 долярів, **або кождий зпоза Вінніпегу, що зложить на церкву 50 долярів.**

в) Членом фундатором є кождий мешканець Вінніпегу, що зложить на церкву 25 долярів, або з поза Вінніпегу, що зложить на церкву 10 долярів.

г) Звичайним членом є кождий мешканець в Вінніпегу, який зложив на церкву не менше, як 25 долярів, і платить річну вкладку, яку парафія на загальних зборах наложить.

6) Члени ктитори, члени добродії і члени фундатори, які живуть в Вінніпегу, мають також платити річну вкладку, яку парафія наложить.

Парох.

7) Пароха назначує на парафію Консисторія Української Греко-Православної Церкви на бажання, за порозумінням і за згодою парафії.

8) Зміна пароха може наступити тільки за попереднім порозумінням між парафією і Консисторією, одначе остаточне слово прислугує Консисторії.

9) Про основні питання Віри, Богослужень і Церковної Дисципліни (карности) в громаді рішає парох.

Управа.

10) Церковний маєток є власністю парафії, а завідувати ним мають право члени ктитори, члени добродії і члени фундатори через вибрану ними на загальних річних зборах управу.

11) Управа парафії складається зі слідуючих урядників: а) голови, б) заступника голови, в) рекордового писаря, г) фінансового писаря-скарбника, г) двох членів. Усі урядники парафії є рівночасно тростами.

12) Загальні річні збори вибирають також трох контрольорів, що мають провірювати рахунки та майно парафії.

13) Урядниками парафії можуть бути вибрані тільки члени ктитори, члени добродії і члени фундатори.

14) Парох є дорадником парафії у всіх церковних справах і як такий має право бути присутним на всіх нарадах і зборах парафії і має на них право голосувати з винмком в справах, які дотикають його особисто.

15) Парох є обовязаний силою свого становища наглядати за церковною дисципліною парафії і дбати, щоби моральне життя парафії не занепадало.

16) Парох є зобовязаний по своїй силі помагати парафії у всіх парафіяльних справах, від яких залежить розвій та добро парафії.

17) Парох провадить метрики хрещення, вінчання і похоронів, вживаючи при тому метрикальних книг, набутих парафією від Консисторії.

18) Обовязки управи парафії кінчаться з передачою свого уряду в руки нововибраних урядників

19) Для нагляду за порядком в церкві та для услугування в часі Богослужень парафія вибирає на своїх зборах старших братів та старших сестриць, які в справах грошевих відповідають перед управою парафії та перед загальними зборами парафії.

Старшими братами можна вибрати і членів управи парафії, але не членів контрольної комісії.

20) На випадок смерти, резигнації або усунення якого члена або членів управи парафії, надзвичайні або звичайні збори членів парафії вибирають нових урядників.

21) Управу парафії вибирається більшістю голосів членів парафії, присутних на загальних зборах, відповідно скликаних.

22) В разі, колиб парафія, або її управа попала в єресь, Консисторія має віддати парафію в опіку назначених Консисторією трьох тростів до часу, поки в громаді не буде привернений нормальний стан.

Загальні збори.

23) Загальні збори парафії можуть бути Річні, або Надзвичайні.

24) Річні Загальні Збори відбуваються кождого року в місяці лютім і є важні, коли на них явиться бодай половина членів парафії.

Коли на Річних Загальних Зборах не явиться половина членів парафії, збори відкладаються на 14 днів пізніше і тоді вони є правосильні без уваги на число присутних членів.

25) Наради Річних Загальних Зборів включають між иншим такі справи:

1) Звіт урядників, пароха і контрольної комісії.

2) Загальний маєтковий звіт.

3) Назначення буджету на слідуючий рік та назначення членських вкладок.

4) Инші церковні справи.

5) Вибір нової управи.

Надзвичайні збори.

26) Надзвичайні загальні збори парафії відбуваються, коли для того є конечна потреба.

а) Такі збори може скликати управа парафії за підписом голови і секретаря, з власної волі, або на писемне домагання контрольної комісії, або на таке саме домагання що найменше одної третини всіх членів парафії.

б) Коли б уряд відмовився скликати надзвичайні загальні збори на домагання контрольної комісії, або членів громади, тоді такі збори скликує сама контрольна комісія з власної волі, або також на домагання одної третини членів громади.

в) У виїмкових випадках Надзвичайні загальні збори парафії може також скликати Консисторія, проголошуючи їх у відповідний спосіб.

г) На надзвичайних загальних зборах можна обговорювати та вирішувати тільки такі справи, для яких збори були скликані.

Скликування зборів.

27) Загальні збори скликаються в такий спосіб:

а) Річні загальні збори проголошує управа за підписом голови і секретаря, або і всіх членів управи один місяць наперед через оголошення в церкві священником, через розвішення писемних оголошень у відповідних місцях і надрукування оповістки в церковнім органі, а також через повідомлення членів картками.

б) Надзвичайні загальні збори скликується що найменше 14 днів наперед через оголошення в церкві священником, коли се можливо, і через розвішення писемних оголошень, або через листовне повідомлення кождого члена з поданням в кождім випадку, для якої справи збори скликається.

Порядок загальних зборів.

28) Загальні збори отвирає голова або його заступник, або хтось инший з членів управи і закликає, щоби збори вибрали президію для перепровадження зборів, яка складається з голови і його заступника.

а) Голова зборів покликує одного, або більше в міру потреби секретарів для провадження записок про хід зборів.

б) Наради загальних зборів зачинаються і кінчаться молитвою.

в) Всякі резолюції і ухвали загальних зборів так річних, як і надзвичайних є важні, коли є приняті більшістю голосів на зборах, що відбуваються згідно з постановою в 24 точці сего статута.

29) Голосовання на загальних зборах відбувається явним, або тайним способом, відповідно до бажання більшости присутних членів на зборах.

Засідання і обовязки управи.

30) Церковна управа має в міру потреби відбувати свої засідання для полагоджування біжучих справ, для виконання припоручень зборів та взагалі для піддержання діяльности в парафії:

31) Обовязком управи парафії є:

а) Завідувати фінансовими справами парафії.

б) Умовлятися зі священиком щодо духовної обслуги громади та виплачувати йому удержання.

в) Бути посередником між парафією та Консисторією Української Греко-Православної Церкви в Канаді та дбати, щоби громада виконувала припоручення вищої управи Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

32) Обовязком поодиноких членів управи є:

а) Голова скликає і перепроваджує засідання управи, отвирає загальні збори, підписує документи в імени громади та взагалі наглядає над справами громади.

б) Заступник голови заступає голову в його неприсутности.

в) Секретар рекордовий провадить записки та переписку управи, як рівнож підписує з головою важнійші документи парафії, при чому зберігає всю одержану переписку та копії висланих листів та документів.

г) Секретар фінансовий удержує спис всіх приходів та розходів парафії, наглядає за фінансовими справами парафії, приймає гроші від інших урядників і по вписанню їх в книгах передає касієрові.

г) Касієр відбирає і згідно з постановами Управи або зборів виплачує гроші на рахунок парафії, враз з головою підписує чеки на рахунок парафії.

д) Господарі мають провадити спис церковного майна, як землі, будинків, обстанови, книг, риз, образів, богослужебної посудини і пр. і мають здавати звіт зі стану церковного майна на річних зборах, а також і при інших нагодах, коли управа сього від них зажадає.

33) Контрольна Комісія провірює книжки й рахунки парафії і дає фінансовий звіт що найменше раз в рік на річних загальних зборах.

34) Парафія подає Консисторії кождого року по річних зборах, або на жадання Консисторії загальний звіт зі свого фінансового стану та інші інформації, про які Консисторія може запитати.

35) **Ся парафія є зобовязана у всьому підчинятися ухвалам сего статута, ухвалам Соборів та розпорядженням Епископа та Консисторії.**

36) Всякі документи церковної громади знаходяться в руках голови, який зберігає їх по змозі в огнетревалій касі, прикладає їх іншим урядникам, або зборам, коли ті сього забажають, та передає їх свому наслідникові зараз по виборі.

Фонди громади.

37) В ціли ведення своєї роботи, парафія збирає фонди в формі членських вкладок, добровільних жертв і колект та доходів з підприємств і завідує ними згідно з вимогами сего статута, та ухвалами зборів.

Зміни статута.

38) Цей статут може бути змінений більшістю голосів на яких будь загальних зборах, однакож всяка зміна може ввійти в життя аж тоді, коли її одобрить Консисторія.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
релігійно-громадський часопис для народу
„Ш Л Я Х"
що його видає Товариство ім. Петра Могили в Луцьку, на Волині.
„ШЛЯХ" виходить тимчасово один раз на місяць, числить 16 сторін друку й відзначається багатим змістом та ілюстраціями.
Передплата за 12 чисел в рік виносить один долар, або його рівновартність в злотих.
Замовлення й гроші слати на адресу:
"SZLACH",
ul. Lubarta 10, Luck na Walyni.
Poland.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКИЙ СВЯЩЕНИК ПРО УКРАЇНСЬКУ МОВУ В БОГОСЛУЖЕННЯХ.

Кілька років тому в Галичині вийшла книжка під заголовком **„Чому наші від нас утікають"**. Книжку написав греко-католицький священик, о. Еміліян Ковч. На послідній сторінці книжки зазначено, що вона **„друкується за одобренням духовної власти"**.

Ціль книжки є дати відповідь на питання **„Чому наші від нас утікають?"** — тобто, **чому греко-католики в Галичині покидають греко-католицьку церкву й переходять на латинство.**

Книжка о. Ковча починається уступом, в якім автор між іншим пише:

„Якби на це не глядіти, однаково, не дається заперечити болючий факт дезерції (відступства) вірних з нашого обряду, а тимсамим і з нашої нації. Про цей стан, що прибирає після війни щораз ширші розміри, ми, на жаль, лише півголосом себе повідомляємо та радо находимо для нього всякі стереотипові пояснення в роді: нашого теперішнього політичного положення, несвідомости мас, опортунізму одиниць і т. д. — Однак ніколи не видвигаємо його з повною щирістю і отвертістю на денне світло суспільної критики, й застанови, а ще менше беремо його під мікроскоп психольоґічної аналізи. — Словом, не маємо на стільки цивільної відваги, щоби сказати собі правду в очі, — хоч і яку гірку, та відважитись на операцію, — хоч і як болючу.

„Тимчасом ця дезерція, — байдуже, чи то тільки на латинський обряд, чи навіть на православя, або й штунду, — **є більше катастрофальною, як це за- [illegible] уважають."**

Книжка ділиться на дві части. В першій части автор обговорює греко-католицький обряд, а в другій — греко-католицьке духівництво. Точніше кажучи, він обговорює **недостачі** греко-католицького обряду та греко-католицького духівництва.

З деякими виводами о. Ковча можна вповні погодитися, а з деякими ні, але назагал беручи, книжка „Чому наші від нас утікають" має в собі багато доброго й ми можемо її без вагання рекомендувати греко-католицьким священикам в Канаді.

В першім уступі книжки автор обговорює значіння та конечність рідної, тобто української мови в Богослуженнях. Між іншим пише:

„Руданський розвеселює нас, пишучи в своїй співомовці про того мужика, що „.... сіяв просо, жінка каже — мак. — Ой так, чи не так, нехай буде з проса — мак..."

„Подібно відмовляють наші люди: „Отче наш, жееси, яко родила еси і будучого віка амінь" — або „прибивши три латі", — або — „посидіти й покурити", — або .. або... або... ще в тисячі інших случуях менше, або більше знаних, викривляють і перевертають текст молитви, чи св. Письма. Але сказав хтось: „Ця мова є для народу зрозуміла". — І ми всі в один голос: „Так, так, а вже ж, зовсім зрозуміла, — „нехай буде з проса мак". — Було б це рівно-ж комічне, колиб не мало дуже сумних наслідків.

„Навіть людоїдів, на островах Тихого Океану, коли навертають на католицьку віру, учать „Отченашу" **в їх рідній мові**, а наш культурний нарід, одинокий на цілім світі має цей привілей, що кожного ранку й вечора, хоч яких десять хвиль, або й пів години виплітає найбільші в світі нісенітниці, щоби не дай Боже, часом не прокинутися з цего масового обману, що він розуміє те, про що не має поняття.

„Вже якби там не було, але ізза якогось пустофразерства довести аж до цего, щоби чоловікові не позволити вести найінтимнішої і найсердечнішої розмови зі своїм Сотворителем у власній (рідній) мові, „...якою учила нас всіх ненька говорити"!

„Цего не важиться навіть найбільший тиран, — **це злочин, це непрощений гріх**, — перед Богом, — і грядучими поколіннями. Чейже не може відповідати на Страшнім Суді та темна людина за ці нісенітниці, а нераз богохульства, що їх заносить щоденно рано й вечір, — і ще коли, — перед престіл Всевишнього, — а тільки ті, що вбили в її бідну голову переконання, що це є щось одиноке — гідне Божого Маєстату.

„Для переконання, питано інтелігентних людей, що значить приміром так часто повторюване слово як „дариносима" — й хоча це вчать в гімназійній літургіці, помимо цего, — не відповіли.

„Отже: **Яким правом можемо назвати церковну мову зрозумілою для нашого народу, КОЛИ її НІХТО НЕ РОЗУМІЄ** і то заєдно простолюдець, як інтелігент? На якій підставі ми вчимо наших вірних відмавляти в цій мові щоденні молитви, а навіть, — що найменше, — **з неохотою глядимо на людей, що впроваджують до них живу народню мову?**

„Коли вчитатися в молитви й пісні нашої будької відправи, то мимоволі наша душа наповнюється чаром їхньої божественної краси... Візьмім хочби наприклад молитви при вінчанні: якаж то божеська сила бє з висказаних там благословенств для новобранців... І якаж це шкода, що вони бідненькі (молодята) **стоять при цьому неначе на турецькій проповіди** (бо нічого не розуміють), глухі на красу й замиянілі на любов, що нею так щедро дарить їх найліпша Мати — Церков. Якжеби то зросла їх любов до неї й їхне привязання, колиб вони **розуміли**, що вона до них говорить? — Бідні!

Або візьмім таке „послідне цілування". — Скільки би то воно сліз втерло, скільки болю усмирило, скільки надії вляло, а скільки навіть навернуло, або хоч привело до застанови, — **колиб його хто** розумів"!..

Дальше автор торкається закиду, який дехто висуває, що ніби то Богослуження в греко-католицькій церкві є задовгі й тому треба їх скоротити. Він доводить, що Богослуження вдійсности не є задовгі, але видаються такими тільки тому, **що вірні їх не розуміють**. Каже (стор. 6):

„....Навіть 10 мінут, навіть 5 мінут, — нето годинами, слухати якихось вересків і писків, що виражають якісь горендально-комічні вискани, — або вискани, що взагалі не мають ані сенсу, ані змислу, або в найлішшому случаю, щось такого, **чого загально ніхто не розуміє**, — це дійсно задовго, — предовго!"

Далі о. Ковч доказує, що хотяй в костелі головніші богослуження відправляються в латинській мові, то молитви та всякі інші відправи, як суплікації то що, — відправляються в польській мові, яку греко-католики українці краще розуміють, чим церковно-словянську мову, — й тому радо ходять на богослуження до костела, в наслідок чого з часом зовсім переходять на латинство. В дальшому тягу своїх доказів, чому греко-католицька церква повинна залишити церковно-словянську мову й перейти на живу українську мову, о. Ковч говорить (ст. 14):

„Шкоди для гр.-кат. Церкви й українського народу (бо греко-католики переходять на латинство й польщаться), що випливають з уживання церковної мови при богослуженнях, а навіть в щоденних молитвах, повинні бути наглядні із досі наведених прикладів. — Тут належалоби ще хиба те згадати, що ця сама церковна мова є рівнож одною з важніших причин, що спонукують наш нарід переходити, особливо в Америці, на православя, а в краю (в Галичині) на штунду. — Бо й православна церква в Америці (Українська Греко-Православна Церква) й штунда в нас впровадили в молитвах і відправі живу мову.

„Тому не дивниця, що нарід туди починає пересуватися.

„Проте першим і невідкличним середником, що напевне здержить дезерцію з нашого обряду, а то й віри **та народности** — є в першу чергу, негайне впровадження **живої мови до щоденних молитов, — а дальше й до всіх інших богослужень**. ...Отже належить поволі й незамітно (чому „незамітно"?) увільняти церковні книги від незрозумілих і мертвих, або й смішних слів" (ст. 18).

Стільки о. Ковч про живу українську мову в Богослуженнях.

Ще так недавно тому один греко-католицький священик в Канаді висмівав нас, православних українців, за те, що ми молимось такою самою мовою, „якою люди сваряться на вулиці", — тобто живою українською мовою. Він доказував, що Богослуження в українській мові не має ні тої краси, ні того релігійного значіння, що Богослуження в мові церковно-словянській. Також доказував, що наші люди дуже добре розуміють церковно-словянську мову й тому нема потреби заміняти її живою українською мовою. Ми щиро рекомендуємо йому прочитати перший уступ книжки о. Ковча, — про значіння рідної мови в Богослуженнях.

„ВМРЕМО ЗА УКРАЇНУ!"

Таку присягу зложили тисячні маси народу на демонстрації проти іменування міністром чеха ґенерала Прхали. На демонстраційні збори прибуло до 7,000 учасників. Бесідники представляли боротьбу українського народу з празькою владою за права Закарпаття.

ЗА НЕОБАЧНЕ СЛОВО ЗАПЛАТИЛИ 15,000 ДОЛАРІВ.

Нюйорська радіова компанія заплатила власникові одного готелю $15,000 за те, що один актор, Ал Джолсон, передаючи через радіо одну комедію, сказав, що той готель нічого не варт. Власник готелю твердив, що через те дуже потерпів, а суд станув на становищі, що радіові компанії повинні відповідати нарівні з часописами.

РЕЛІГІЙНІСТЬ У РІЖНИХ ОБСТАВИНАХ.

Бачимо на світі людей побожних, релігійних, а багато також нерелігійних. Часто нерелігійні люди, ті що перестали бути побожними, знаходять вимівку мовлячи, ми безрелігійні тому, бо такі обставини настали. Настало двадцяте століття, такий дух, що треба й модно бути нерелігійним. Нема сумніву, що це лиш викрут.

Релігійний чоловік — це вартісний чоловік. Він має ціль перед собою, він хвалить Бога, він у ріжних обставинах життя вміє собі зарадити, все лишаючись вірним Богові Творцеві. Що більше, він у певних хвилинах переживає піднесення духа, зближається до Бога, й життєву радість та втіху переливає на окруження.

У такий момент людина співає побожну пісню! Ми чули нераз пісню, що несеться з соток грудей побожних християн. Як мило її слухати. Якесь неописане чуття огортає нашу душу. І хай цього співу слухає людина, то без ріжниці, як вона за релігійна, вона мусить застановитися над піснею, над змістом її, над цим, що в даний момент переживає

Побожна пісня на честь Бога — це велика справа. І важна справа. Це добре розуміли побожні люди в Старому Заповіті. Тому вони часто співали побожні пісні при звуках інструментів. А пісня робила своє. Люди, що співали, набирали певности свого релігійного становиска, вони відчували радість, відчували близькість Бога; а до того наповняли побожністю, вірою, надією й любовію до Бога — усіх, що їм прислухувалися. Піснями поборювали трудноші, а навіть ворогів.

Над берегами Червоного моря пристанув ізраїльський нарід. Перед ними море. За ними єгиптяне! Мойсей молиться до Бога о рятунок, а нарід співає. І ось розступається море, та й сухою стопою переходять на другий беріг моря.

Зближилися до Єрихону. І не гарматами, ані мечами здобули мури міста, а піснями розвалили укріплення й ввійшли до землі своїх батьків.

Докінчили будову святині, і коли перенесли кивот завіта з шатра до храму, зо всіх грудей лунала пісня подяки Господеві. Співали: Піднесіть голови, бо входить цар слави! І всякий слухаючи побожних пісень у той момент не лиш підносив голову, але випрямовувався, кріпшав тілом і духом, а це виходило на користь усьому народові.

Ісус Христос, після Тайної Вечері, заспівав пісню разом з Апостолами святими й пішов на дорогу страстей.

Св. апостоли Павло і Сила знайшлися в тюрмі. Зажурені, співають серед ночі в тюрмі. Кріплять духа.

Отже коли людина є глибокорелігійна, коли побожність і душу й серце заповняє, тоді вона радіє, а радість виливає піснею. І це є найкращий обяв релігійности. А ті почування, що творяться при співі побожних пісень, мають чудову силу.

Дуже добре коли люди є релігійними й побожними при всяких обставинах життя. Однак нажаль так не є. Багато людей є релігійними, коли їм щастить, коли їм добре. Наспіє горе, нужда, нещастя, вони тратять релігійного духа, перестають бути побожними й звичайно заподівають шкоду собі тай другим.

Колись ізраїльський нарід опинився в вавилонській неволі. Посумнів, зажурився усякий. Кругом чужина. А тут кажуть їм вавилонці „заспівайте нам пісень своїх сіонських". Та вони не в силі були співати. Кажуть: „Як годі ми, як годі ми співати пісень Господніх у чужій землі?" Вони були в неволі, тому не мали настрою співати. Могли сказати десять Божих заповідей, могли висказати віру в Бога, могли отворити серце, щоб принести жертву Богові. — та не могли співати, не могли радіти, не могли тої радости виливати піснею, — вони сумували.

Ці самі люди співали повними грудьми, співали весело в рідному краю. На рідній землі. Але в неволі вони не могли співати. Неволя, чужина, кривди що терпіли — не дозволяли їм на радісну побожну пісню.

Цим вони нашкодили собі. Вони по літах засимілювалися! Не співали рідних побожних пісень, забули рідний край! Руки були призвичаєні давати милостиню, творити добрі діла, але серце забуло Єрусалим. А коли настав час, по літах, що могли вертати у рідний край, тоді лиш один на сімох вернувся. Решта шістьох осталися вавилонцями, робили те, що робили вавилонці. Причиною цього було те, що вони занедбали побожність і релігійний дух і перестали співати пісень Богові.

А й вавилонцям заподіялась шкода. Вони не почули Божого обявлення в цих піснях. Бачучи релігійність своїх невольників, були б захопились нею й були б приняли її на свою користь. А ізраїлитяне були б мали релігійне захоплення, не забули б свого краю, своєї святині й не були б засимілювалися.

Є люди, що перестають бути релігійними навпаки, коли їм добре. Коли були бідні, жили в недостатках, в пониженню, тоді були побожними. Але доробилися, купили авто, завитали достатки до хати, забагатіли тай життя їхне змінилося. Наступає в них духова обоятність, та занедбування давних практик. Нема в них часу на релігійне роздумування, або ходження до церкви. Не співають пісень Господеві. А їхні діти скоро забувають про християнське життя.

Інші задля втрати когось зо своєї родини попадають у розпуку. Перестають бути побожними. А інші задля надмірних радощів забувають за Бога. Женячка, народження дитини, виздоровлення від смертної тяжкої хвороби, — так переповняють радощами серце людини, що забуває за Бога.

Будьмо все побожними й релігійними, коли нам добре чи зле, коли ми на своїй чи чужій землі! В достатках, у нужді, — не падаймо на дусі, до Бога підносімо наші серця, будімо дітьми Бога.

Не можемо жити самим хлібом, або хлібом і наукою, а треба нам релігійности, треба нам побожного чуття і захвату, щоб ми раділи й співали, треба щоб наше життя було виповнене вщерть християнським змістом.

Часто бачимо, що люди побожні й веселі, коли церква й віра йде тріюмфальним походом. Коли ж обставини зміняться під впливом ріжних наук, чи свободи, вони стають холодними до цих так важних справ. Вони падають на дусі. Перестають відзначатися побожністю. На інших мають вплив економічні обставини до тої міри, що взагалі лишають Бога.

Християнські принципи мусимо достосувати до щоденного нашого життя. Нас ніщо не сміє зневолити до того, щоб ми перестали бути релігійними. Навіть хвилевий упадок, гріх, не сміє нас віддалювати від Бога, а зараз шукаймо дороги покаяння, щоб бути з Богом.

Колись у Старому Заповіті жив Самсон. Він стояв у ряді героїв віри. Належав до тих, що підбивали царства, роздирав пащі львам, сміявся з усіх противенств, громив ворожі армії, творив справедливість. Але був час, коли він позволив своїй моральній природі заснути в обіймах зла лиш на хвилину. І коли встав був ограбований з сили! Його звязали, випекли очі і примусили обертати тяжкі жорна. Поповнив зло! Бог опустив його. Не міг вже творити гарних побожних діл і приносити славу Господеві.

Знаймо отже, що моральна сила людини наражена на напади ворогів. Та сила може бути безпечна, коли Бог її обороняє; хто ж хилиться до зла, потурає злу, бє поклони злому духові ради маленького царства, то це зло обмежує нашу силу, робить нас слабкими, як дитину.

Длятого наша Церква взиває всіх своїх вірних до щирої побожности, до служіння Господеві в найвищому степені, як рівнож закликає служити своїй народній справі, своєму українському народові.

І так, як у релігійному натхненню людина чується щасливою, співає пісні на славу Бога, наша церква хоче, щоб її вірні набирали народнього духа, свідомости і в тому піднесенню співали наші патріотичні пісні. Наша Церква кличе всіх своїх вірних любити свій нарід. Любити нарід, у всяких обставинах, без огляду на те, який наш маєтковий стан Тому треба нам усім піддержувати патріотичного духа всіми способами, а найлекше це можна виконати піснею. Так як побожною піснею підноситься релігійний настрій, так патріотичною народною піснею витворюється патріотичний настрій.

Що допомагало нашим невольникам у давнину перетрівати бісурменську неволю? що підтримувало у них духа християнського й патріотичного? що стримувало їх від бісурменства? А скільки їх почувши рідну пісню пробуджувалися зі сну бісурменського й вертали в Україну на тихі води, на ясні зорі між люд хрищений!?

А нині вороги не дають співати нашим братам. Не дають виявляти ні питомого українству релігійного ні національного духа. Однак далеко на Соловках і Сибірі, і по тюрмах широкої української землі всюди жевріє дух українства, дух патріотизму, дух любови свого ближнього, свого брата! Наші поневолені брати піснями піддержують себе на дусі, як колись по неволях бісурмен.

В релігійному й народньому піднесенню наше спасіння. Не шукаймо ратунку в чужих ідеях, чужих сторонах. Не ходім як той батько, що про нього мова в св. Євангелії за радою до ріжних рятівників. Але йдім до Христа Спасителя. Не в большевизмі, соціялізмі й всякому подібному „ізмі" для нас місце, але у стіп Ісуса Христа в великій українській семі. До цього прийдемо дорогою побожности, дорогою релігійного й народнього піднесення. Амінь.

З англійського переповів о. Є. Г.

ЗАНЕХАЛИ ВКЛАДУ ПРОТИНІМЕЦЬКОГО ПАВІЛЬОНУ.

Комітет, що був завязався в Ню Йорку з цілею вибудувати на світовій виставі павільон, у якім була б зображена висока німецька культура до приходу наців, для рідкого контрасту того, що є тепер — розвязався. На цей плян треба було 250 тисяч доларів, а ніхто не хотів їх зложити.

„ТУ ЕС ПЕТРУС..."

(„Ти є Петр..").

Пригадую собі, як то колись жив в Етелберт, Ман., один греко-католицький священик (о. М. К.), що жиє тепер десь в Філаделфії, Зл. Дер. Він дописував тоді до небіщика „Канадійського Русина" та містив в нім ріжні історії, науки, оповідання тощо. Одного разу писав він про Тайну Вечерю тай написав таке: „З одного боку Ісуса засів св. апостол Петро, а з другого св. апостол Павло",— забуваючи на той час, сарака, що ап. Павло не був одним з дванадцяти Апостолів і навернувся до Христа аж після Його Вознесіння.

Подібну мудрість час від часу можна почути від редактора „Голосу Спасителя", що виходить в Йорктоні. В числі за грудень, 1938, він дає відповідь якомусь непідписаному „новоправославному" про власть папи, та будує ту власть на словах Спасителя, які Він сказав до ап. Петра: „Ти еси Петр, і на цім камені збудую Церкву мою" (Мат. XVI: 18). При тому о. редактор пробує вложити в уста Ісуса Христа такі слова, яких Він не сказав, але які, по думці о. редактора, повинен був сказати, — бо тоді лекше булоб католикам обороняти першенство папи. Вихвалюючи папу, о. редактор і про себе не забуває і каже, що він хоч „не хоче хвалитись тут, бо нема чим, але він дуже добре знає грецьку мову і граматику...", отже знає, як треба пояснювати оті слова, сказані Ісусом Христом до ап. Петра.

Якби редактор „Голосу Спасителя" був прочитав собі молитовник видання бувшого греко-католицького єпископа в Канаді о. Будки, то буби далеко лекше пояснив слова „Ту ес Петрус", як тепер пояснює, бо еп. Будка сказав про це ясно й коротко так: „Ти є Петро (себто камінь) і на тобі збудую Церкву мою". Еп. Будка „трошка" перекрутив слова Ісуса Христа, бо Христос сказав „на цім камені збудую Церкву мою", а не „на тобі збудую церкву мою", — але це нічого дивного, бо й першенства папи ніяк не поясниш, як трошка то тут, то там не перекрутиш. Отже так само й редактор „Голосу Спасителя" повинен був ясно й коротко пояснити „новоправославному": „То так, бачите, Ісус Христос повинен був сказати інакше до ап. Петра, як сказав і ми тепер не мали б з тим клопоту. А то пояснюй і пояснюй і ніяк не поясниш так, як нам треба".

Натомісць о. редактор, що „дуже добре знає грецьку мову і граматику", ось так пояснює слова Христові: В халдейсько-арамейській мові, каже він, слово „кифа" означає і „камінь" і „скалу". Отже повинно (зважте: повинно!) бути таке речення „Ти є кифа і на цій кифі збудую церков мою!"

Виходить, що перекладчики Євангелії від св. Матея, що ще знали арамейську мову, зле переклали ті замітні слова Ісуса Христа, а за ними також зле переклав на латинську мову св. Єроним, і так остало аж до наших часів, коли то редактор „Голосу Спасителя" подає нам „правдивий" переклад, а до того свої додаткові пояснення. Каже, що „Пертус" і „Петра" це те саме (нібн), що „коли дати малому хлопчикові імя „Марія" в хрещенню (і це можна зробити), то його змінять на „Маріян", щоби воно було мужеського рода". Ось так пояснює першенство папи редактор, що „дуже добре знає грецьку мову і граматику". Дуже сумніваюся, чи знайдеться хто, що повірив би в таке пояснення.

Ніколи не може дійсний християнин погодитися в тим, що нібн то Христова Церква збудована на „кифі" — на чоловікові! Бо тоді Церква булаб не Христова, а „кифова" — людська! І такою римська церква є, але не Церква Христова. Христова Церква збудована на вірі, що Ісус Христос є Син Бога живого (Мат. XVI: 16). Це доказують хочби такі вискази в св. Письмі: „Хто вірує і хреститься, спасен буде"; „По вірі вашій буде вам"; „ви.. збудовані на підвалині апостолів і пророків, а угловий (камінь) сам Ісус Христос, на котрому вся будівля докупи споєна росте в церкву святу в Господі" (Єфес. II: 20, 21); (Бог) все покорив під ноги Його (Христа), і дав Його, як голову над усім у Церкві" (Єф. 1: 22). Можнаб і більше таких і подібних висказів навести, але й цих вистане, щоби доказати, як грубо помиляються ті, що кажуть, що Ісус Христос збудував Церкву свою на чоловікові.

Про Христа говорили пророки. Христа проповідували Апостоли, в імя Христове хрестимося, Христос умер за нас на хресті і воскрес, — а не Петро, не чоловік. Тай чи міг Христос будувати Церкву свою на Петрі, до якого раз каже, „Ти еси Петр", — а зараз потім: „Геть від мене, сатано, ти блазниш мене: бо не гадаєш про Боже, а про чоловіче! (Мат. XVI: 23).

Так і папа про чоловіче думає, коли побивається про багацтво, палати, міністрів, військо, за свої гроші, робить політичні умови з державами, конкордати, думає про завойовання землі і т. п. Христове царство не було таке, як царство папи. Христове Царство є не від світа цього. Воно не знає ні війська, ні палат, ні своїх грошей, тільки одну віру в Бога й любов до ближнього.

Хоч римська церква вчить, що ап. Петро був намісником Христовим, першим „видимим" головою Церкви, то про все це ні сам ап. Петро, ні Апостоли, нічого не знали! Навіть самий побут Петра в Римі, на що покликається римська церква, не є історичним фактом. Приміром ап. Павло ні разу не згадує про Петра, коли пише свої послання з Риму та до Римлян. Римська церква „пояснює" це нібн тим, що ап. Павло не хотів виявити присутність Петра в Римі, щоби його власти не увязнили та не замучили, як інших християн, — та такого „пояснення" ніхто не трактує поважно. Найправдоподібніше є те, що ап. Петро ніколи в Римі не був. Коли його Ісус Христос покликав до Апостольства, він був вже старшим чоловіком, не менше 50 років—і не для нього була така далека й важка подорож, як подорож з Єрусалиму до Риму. Він був одним з пяти управителів церкви в Єрусалимі (Діяння Апостолів), потім через яких сім років був єпископом церкви антіохійської та був на похороні Пречистої Діви Марії, що успула яких двадцять років по Вознесенню Ісуса Христа. Отже в часі успіння Пр. Діви Марії ап. Петро міг числити 70—75 років. З Єрусалиму до Риму дорога була тоді надзвичайно утяжлива та коштовна, отже ні стан здоровля, ні його маєтковий стан не дозволяли ап. Петрови таку подорож відбути.

Отже римська церква, не маючи на чім оперти своєї власти, пробує оперти її на вигадках та здогадах про побут ап. Петра в Римі.

І ще одно: Коли подивитеся на образ якого папи, то побачите під ним його імя, а побіч імени дві букви: „П. М." Що ті букви означають? Це є титул поганських римських цісарів: „Понтіфекс максімус", тобто „найвищий священик". За поганських часів римські цісарі були рівночасно найвисшими поганськими священиками (жрецями), отже папа й собі присвоїв цей поганський титул. Він йому відповідає, бо папа має світську державу, є в ній цісарем, і заразом священиком римської церкви. Але ні Ісус Христос, ні ап. Петро такого титулу собі не присвоювали.

Тай ще одно можна запитати: Чи був вже коли папа, що називався б Петро II? Ні. А чому? Тому, що ще не було папи Петра І.

П. Яковенко.

ДІМІСІЯ ПРОФ. О. ЛОТОЦЬКОГО.

Проф. О. Лотоцький димісіонував зі становища дійсного члена й директора Українського Наукового Інституту в Варшаві.

ВИ ЩЕ НЕ МАЄТЕ КАЛЕНДАРЯ „УКРАЇНСЬКОГО ГОЛОСУ"

[redacted]

Календар „Українського Голосу" повинен знаходитися в кожній свідомій українській родині. Він є цікавий змістом для молоді, фармерів, піонірів, бизнесменів — для всіх.

ЦІНА 40 ЦЕНТІВ.

Замовлення висилайте до:

UKRAINIAN VOICE, — Box 3626, — WINNIPEG, Man.

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ.

Учителі Недільних Шкіл повинні обовязково набути такі книжки для своїх учеників:

„Приятель Дітей", молитовник для молоді .... 25ц.
Оповідання з життя Ісуса Христа 10ц.
Десять Біблійних Оповідань ..... 10ц.
Азор — оповідання з часів Ісуса Христа, для молоді .... 10ц.
Українська Православна [redacted] (коротка історія) .... 10ц.
Свята Христина .... 05ц.

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man.

ПРОЩАЛЬНИЙ ВЕЧІР.

(Рама, Саск.)

Православні українці в Рамі, Саск. 6-го листопада 1938 мали велику несподіванку іменно Всеч о. М. Фик, при кінці свого Богослуження, заявив що він з дозволу Консисторії переходить на іншпй округ

Великий жаль обгорнув громаду на цю вістку О. Фик зложив щиру подяку парафіянам за їх щирі відносини до нього та побажав їм як найкращого успіху на будуче. Слова о. пароха зворушили всіх присутних.

По Богослуженню відбулося вінчання п. Михайла Котика і панни Анни Баран. На весільній забаві парафіяни умовились устроїти прощальний вечірок для свого бувшого пароха і його дружини. Вечером, 8-го листопада, зібрались всі парафіяни в Народнім Домі і чекали приходу о. пароха і його дружини. Коли вони прийшли, їх посадили на почеснім місци й почалася вечеря. По вечері голова церкви, п. Й. Гладій склав зворушаючу промову і покликав до слова пп. А. Б. Овчара і С. Сірпя, котрі побажали шановним працівникам на українській ниві як найкращого успіху. Пані Й. Гладій, голова Жіночого Товариства ім. Олени Пчілки, по гарній промові вручала почесним гостям дарунки.

Всечесний о. Фик зложив присутним щиру подяку, та попросив громаду, щоби так само щиро відносилися до свого нового пароха о. Ф Керніцького.

Ми є певні, що громади, котрі Всеч. о. Фик буде дальше обслуговати, будуть з нього вповні задоволені.

Православний.

ПО СВЯТАХ.

(Едмонтон, Алта.)

Уже проминули свята. Сезон святочний наш тріває до Йордану, хоч іще настрій не минається аж до свята Стрітення Господнього, 15 лю-[redacted]

До Різдва Христового зима пробувала настрашити нас. Потиснув козацький мороз і всіх пострашив. Стрічні висказували побажання, коби то на наші свята потепліло, щоб було вигідно ходити з колядою. І як на те Бог дав, що на наше Рздво як раз почало тепліти.

Тому в церкві було людей багато. Дуже рано почалась святочна Служба. Світло, співи, прибрана иконка, обновлений святий престіл і все інше витворювали той святочний настрій, який завсігди оставляє сліди в души кожного віруючого українця.

Коляда „Бог предвічний".. прозунала в церкві. Неодному котяться сльози! Пригадується давній час. Дорогі особи, — батько, мати стають в уяві кожного. Всякий нагадує Рідзвяні Свята, повні містики й чару.

По Службі люди спішили домів. А там скоро пообідавши, хто міг рушив на збірне місце, щоб згуртувавшись у гуртки, піти з колядою. Цего року коляда на церкву була досить успішна. Приємно було бачити молодь, як своїми гарними гармонійними голосами несла радість українського Різдва Христового від хати до хати.

Звичайно коляду використовують ріжні люди на те, щоб зібрати для себе трохи грошей Дивишся, — сунуть у хату „християни" В церкві їх не бачиш не тільки у неділю, але навіть на Різдво, однак вони йдуть до християн звіщати Різдво Христове! Це глум і насмішки Час би всяким подібним людцям показати належне їм місце! Хто не вірить у Христа, хто вважає собі таньбою або пониженням належати до церковної парафії, той не сміє іти коладувати

Колись большевики розганялися з колядою На них згулюкали люди й вони перестали це практикувати. Таке повинні християни зробити нині з тими новітними радикалами що підшиваються під релігійних людей тільки тоді, коли можуть виманити від людей гроші, користають із справи, в яку не вірять, а навіть її поборюють.

Треба ще згадати, що по містах у часі Різдва Христового можна відмінити одно лихо, з яким треба всім українцям якнайрішучіше боротися. Цим лихом є асиміляція. Вона йде з того боку, на який мало до тепер звертали ми увагу. Йде вона тим способом, що люди святкують англійське Різдво, а своє занехують. Знаходять люди всякі оправдання на цю практику Кажуть: наші діти ходять до англійських шкіл, то треба, щоб святкували з англійцями, Або: діти позїзджалися або це то те, і вже люди з легкою совістю прибирають ялинку і святкують англійські свята. А в свої свята байди бють. З цим треба боротися. Наші свята для нас за дорогі, що б оттак собі без вагання їх закинути.

Нема оправдання для правдивого українського патріота цуратися своїх свят, а чужі в своїй хаті заводити. Це ні добре, ні корисне

М. П.

ЦЕРКОВНІ ЗБОРИ.

(Ґилберт Плейнс, Ман.)

Річні збори української православної громади св. Володимира і Ольги в Ґилберт Плейнс, Ман., відбулися в неділю, 11-го грудня 1938 р., в Українськім Народнім Домі.

Збори отворено молитвою „Царю Небесний". Голова, П. Дроздович, попросив до вибору президії. Покликано Н. К. Мороза на предсідника, а В. Дроздовича на секретаря. Предсідник кількома щирими словами представив ново-прибувшого пароха о. Т. Горбая і покликав до звіту голову громади П. Дроздовича, котрий дав короткий звіт з праці. Касієр В. Дроздович дав звіт з приходів і розходів, а контрольна комісія признала, що знайшла все в порядку.

Покликано пароха о. Горбая до слова. Він дав дуже поучаючу промову

По цім приступлено до вибору заряду на 1939, до котрого увійшли: П. Дроздович — голова, К. Мороз заст голови, Н Міщук — секретар, В. Дроздович — касієр; П. Шмонь, Н. Деячік — контрольна комісія. Перед закінченням зборів провадилася дискусія над планом праці на слідуючий рік.

На внесок П Шмоня і З. Ткачука збори замкнено, по чім відспівано „Це згода в родині".

Н. К. Мороз, предсідник, Василь Дроздович, секретар.

ЖІНОЧЕ ТОВАРИСТВО ДЛЯ СВОЄЇ ЦЕРКВИ.

(Ґронлід, Саск.)

Членкині жіночого товариства в Ґронлід, Саск. встроїли примірну товариську забаву, дохід з якої призначено на докінчення церкви. Жертви в річах і готівкою зложили такі.

Пані Марія Боднарчук — збанок і 6 шклянок на воду; Іван Боднарчук 1 долар; Марія Осадчук 1 дол.; Анна Петрів (Івана) — обрус; Анна Панчишин — простирало; Василина Ніверанська — чайне начиння і ручник; Евдокія Лішинська — шкляне начиня на овочі; Катерина Письменна — простирало; Теська Ґурська — обрус; Марія Осадчук (Василева) — скатерть на стіл.

Всім жертводавцям щире спасибі.

Анна Явдичук.

ЗАСУД БУВШОГО ПОСЛА ДО ПОЛЬСЬКОГО СОЙМУ.

В Сарнах відбувся судовий процес проти п. о. протоєрея Мартина Волкова, б. посла до Сейму, по обвинувачуванню в оголошенні з церковного амвона, в липні місяці м р., посланія православних єпископів. Це посланія в справі відомих подій було адміністративною владою сконфісковано. П-о. прот. М. Волкова покарано на 1 місяць арешту і 100 злотих гривни. П-о. Волков на присуд зложив апеляційну скаргу.

ДІЯЛЬНІСТЬ БЕЗБОЖНИКІВ.

[redacted]

Совітська преса признає, що діяльність безбожників у СССР цілковито не повелася Задового перед Різдвяними Святами „союз безбожників" зорганізував у Москві та інших містах відчити протирелігійного змісту. На кожному з цих відчитів було присутних не більше, як кільканадцять осіб, хоча на цих відчитах, в артистичній частині виступали часами й добрі виконавці. Наприклад, на репрезентаційному відчиті, що відбувся в велитенській салі московської консерваторії, було ледве 120 осіб разом з організаторами відчиту.

[redacted]

Учені порахували, що у св. Письмі аж 365 разів зустрічається слово „Не лякайся". Отже раз на кожний день в році. Господь добре знає людську труслпвість, що у книзі життя допустив таке повторення цього слова.

Не лякаймося — світа і його пересуду проти нас. Бог прирік нам свою поміч, аби тільки ми Йому вірно служили

Не лякаймося — наруги, презирства й клевети. Це все нетриває вічно, одначе і послужить нам, щоб ми остали покірними і твердими у вірности Богові й нашому сумлінню.

Не лякаймося тих — боягузів що нас з [redacted] обкидують ратицями підступу і наклепів; їм здається, що їм настигаємо на пяти, що переслідуємо їх, тому мусять нас поборювати брехнею і другими нікчемними засобами.

Ні, не лякаймося ніякої людини — лякаймося лишень одного Бога. А страх Божий — це ніякий переполох, це тільки жах душі перед стратою того, що становить її правдиве й повне щастя.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

(Збірка на хрестинах у п. Чоботарів, Сірко, Ман.)

По 25цт Д. Білавчук, В. Білас, Ю. Чоботар, пані Тесарська, Марія І. Чоботар, Іван О. Чоботар.
По 25цт : Н. Левеник.
По 15цт Ю Шкрумеда, О. Чоботар.
По 10цт.: Д. Олійник, Марія Левеник, Марія Чоботар, І. Настюк, М. Білавчук, Анна Настюк, П. Чоботар.

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

Гриць Кендзерський, Пембіна, Норт Дакота [redacted]
Вас Грицюк, Кадворт, Саск. 1.00
Ю. В. Михайлюк, Ст Джулієн, Саск 1.00

[redacted]

По 1 дол.: Др. Ф. Говда, Вас. Іванців, П. Мельник, Гавр. Слюсарчук, Вол. Гривнак, Із. Никифорук.

СМОКІ ЛЕЙК, АЛТА.

[redacted] 1 дол.: Ник. Войценко, Мих. Галіцький.

МАЗЕПА, САСК.

По 1 дол.: М. Король, Августин Ягольніцький, Павло Ягольн[redacted]

СЕМБОРТ, САСК.

По 1 дол.: Гео. Паскарюк, Ник. Паскарюк, Василь Чубей, Іван Денисюк, Іван Лабюк, Ник. Ковалюк, Тео. Стойко.
По 50цт.: Мих. Калиновський, О. Гаявка.

КОЛЯДА.

САСКАТУН, САСК.

Збірка 5.00

ВІННІПЕГ, МАН.

(Додаткова лісіа.)

Ілія Симчич 5.00
Й. Бочковський 2.00

РОБЛИН, МАН.

(Колядував Н. Мороз)

По 1 дол.: Семен Новосад, Петро Ерха, Василь Новосад, Іван Хома.
По 50цт.: Стефан Пролик, Дм. Кулик, Олекса Гаврилюк, Іван Лебедович, Павло Солтис, Василь Парфинюк, Михайло Слюсар, Вас. Шуман, Стефан Чайка, Іван Лукач, Никола Шастко Матвій Чопик.
По 35цт : Василь Капе[redacted]
По 30цт Григорій Новосад.
По 25цт., пані Іван Лукач, Стефан Г. Стиба, Володимир Сорочук, Вас Шафанський, Гр. Карасюкевич, Н. Панасюк, Онуфрій Хіць, Танас Мідзян, Стефан Зелений, пані Ів. Клемецький. Анд. Якимішин.
По 10цт.: пані Н Кухар, пані Гр. Новосад, Гр. Хіць.
По 5цт.: Варвара Хіць, Панас Розних.

ШОРТДЕЙЛ, МАН.

(Колядував Н. Мороз)

По 1 дол. Мих. Герман, Вас. Малюта, Вас. Лисак.
По 50цт.: Йосиф Сиротюк, Іван Перхалюк, Вас. Барабаш.
По 25цт.: М. Петрів, Гр. Фаріон, Ник. Негрич, Анд. Стефанів, Анна Яценчук.
По 20цт.: Дм. Восович, пані Яловега.
По 10цт.: пані Олійник, пані Якимішин, Самоїл Медвідь, Петро Петрів, пані Гр. Перхалюк, Іван Собик.
По 5цт · П. Гаврилюк, М. Хаврун, Василина Яцюк, Єлена Стиран

ҐИЛБЕРТ ПЛЕЙНС, МАН.

(Колядував Н. Мороз)

По 1 дол.: Вас. Дроздович, Павло Дроздович, Кость Мороз.
По 50цт : Никола Міщук, Павло Шмонь.
По 25цт : Захарий Ткачук, Михайло Гаврилишин, панна Е. Костюк, Гнат Матіяшин.
По 15цт · Спірідон, [redacted]

БЕНЛА, МАН.
(Колядував Н. Мороз)

По 1 дол. Послфан Мущій.
По 50цт. Василь Сидор, Демко Міщук, Петро Мущій.
По 25цт. Івако Воробець, Михайло Кушманюк, Т. Грибаюк, Владик Пригуда, Никола Слижук, Василь Лесюк, Параска Міщук.
По 20цт. Максим Ковальчук.

МЕНЗІ, МАН.

По 50цт.: А. Кісь, О. Друль, Петро Друль, Андрій Сацеляк, Антін Слонь, Юрко Карасевич.
По 35цт. Марія Бабій, Зофія Чіп, Марія Грощук.
По 25цт. П. Цюньовець, І. Кісь, Антін Чаляюк, Никола Друль, І. Сиоцеляк, Іван Неясюк, Рузя Зюбрак, Іван Бойчук, Марія Друль, Настя П. Друль, О. Грощук, Катерина Роздеба, Ф. Туткалюк, Ф. Друль.

ПЕТЛЮРА, МАН.

По 25цт.: Федь Можуловський, В. Суній, М. Сідляр, Гав. Пуйда, П. Шовдра, К. Тополницький, П. Стадник, П. Стадник, Ф. Банярох, Г. Мацьків, І. Стадник, П. Кузик, М. Борузкевич, М. Комарвнський, Як. Пуйда.

ЛЕНАРД, МАН.

По 25цт.: В. Баран, Н. Вовчук, Д. Грицуляк, Й. Осецький, Гео. Фльондра, Т. Болбук, Н. Осецький, Т. Паламарук, Гео. Чоропіта, І. Чоропіта, Н. Лукаш, К. Птць, пані Н. Вовчук, Т. Калинюк, Д. Овчуленко, Гео. Баран, С. Ниистюк, І. Грицуляк, пані Р. Соломонович, Н. Житарюк.

СИФТОН, МАН.

25цт. Н. Н.

СІЧ, МАН.

По 50цт. Іван Мануляк.
35цт.: Мих. Мануляк.
По 25цт.: Дмитро Процак, Степан Мануляк, Петро Курчаба, Василь Гнатів, Іван Сторожук.
По 20цт.: Мих. Г. Мануляк, Іван Процак.

Дрібні жертви	.60
З церковної каси	1.90

РОССБОРН, МАН.

Вільна колекта	5.00

ДАВФИН, МАН.
(Колядував Т. Кравчук.)

А. Т. Ваврнинюк	5.00
Д. Демчук	1.50

По 1 дол.: П. Ковнув, І. Юрків, п. Процак, Ю. Білоус, п. Огрин, Др. М. Нотоцький.
По 75цт. п. Порозьний.
По 50цт. пп. Дух, Геник, Шмельський, Шкварок, Сеньчук, Самець, Гаврищ, Клим, Стокопельний, пані Шемелюк, М. Карпяк, М. Негрич, Стратюк, Івачевський.

По 25цт. пані Мофет пп. Гродзік, Магвавс, Куфлей, Васнавщиш Геник, Симчук, пані Нагурає.
По 20цт. п. Мазкович.

КОСІВ, МАН.
(Колядував Т. Кравчук.)

По 1 дол. І. Мисорик, М. Склепович, І. Слижук, М. Служук, Д. Романчич, Никола Слижук, Стефан Негрич.
По 75цт.: п. Лазарук.
По 50цт. Василь Гусак, Лука Михайлюк, Стефан Слижук, Василь І. Геник, Андрій Фіцич, Петро Бондачевський, Ю. Фіцич.
По 25цт. Антон Геник, Никола Фіцич, Параскевія Слижук, І. Н. Фіцич, Гаія Буртняк.
По 15цт. Олена Симчич.
По 10цт. Михайло Фіцич, Настазія Буртняк, Анна Геник, Анна Ільніцька, Наталка Негрич, п. Самець, Іван Андрейчук.

ЕШВІЛ, МАН.
(Колядував Т. Кравчук)

25цт.: Григорій Соломон, Ілія Дикун, пані Мицька, панна Комфолів, С. Гера.
По 10цт. Ів. Мицька, пп. Андрейчук, Бейко, пані З. Давидів, Демко Юрків, П. Герман.
По 5цт.: пані Гадкоса, пані Дутчишин.

ЕТЕЛБЕРТ, МАН.
(Колядував Т. Кравчук)

По 1 дол.: М. Н. Григорчук, Н. А. Григорчук, М. Русин, К. Масюх.
По 50цт.: М. Шевчук, Я. Масцюх.
По 25цт. Іван Малиник, п. Залуцький, Ст. Шевчук, Василь Бурдейний, Ів. Шептак, п. Трембач, Н. Долінський, п. Малиник, М. Джаман, Г. Буртняк, Іван Бурдейний, панна С. Масиюх, панна Н. Бурлейна, А. П. Бурдейния, І. Бурлак, Анна Сагаль, пані Григорчук, п. Жура.
По 10цт.: пані Гнвздовська.
По 5цт.: А. Моліта, п. Фікуля.

ПАЙН РИВЕР, МАН.
(Колядував Т. Кравчук)

По 1 дол.: Гр. Марко, Гр. Кравчук, А. Цюник.
По 50цт.: П. М. Кравчук, панна Ю. Харовська, пані М. Топоровська, П. Кравчук, А. Соловій.
По 25цт.: Д. Васильців, Ів. Вольний, Я. П. Цюник, П. Маюк, М. Соловій, п. Румак, Л. Румак, Г. Яцентюк, В. Долінський, В. Цюник, пані М. Стасюк, Йосиф Костюк, пані А. Довбуш, Гр. Басараба, А. Галай, панна М. Колісник.
15цт.: пані П. Возьний.
По 10цт.: пані К. Соколович, пані П. Цюник.

БЮФОРД, АЛТА.

По 1 дол. М. Фаращук, Г. Медицький, пан Федун.

По 50цт. А. Бабяк, І. Хариш, І. Попік, Т. Шумвнський, М. Д. Бабяк, Ф. Аламець, М. Терлецький, Я. Білозір, І. Шуменський, М. Хрупик, А. Сташко, Ф. Санечко, М. Весна, Н. Фаращук, М. Лійка, М. Маларчук, В. Аламець.
25цт. К. Магера.

КАЛМАР, АЛТА.

По 1 дол.: І. Осьмак, І. Захарків, С. Олекшин.
По 50цт. І. Хариш, І. Манчак, М. Ворвун, Н. Сич, І. Фісович, В. Фісович, С. Лайне, Т. Чебака, Ю. Васюта, В. Януш, М. Олекшин, П. Сікора, С. Мриглод.

РЕДВАТЕР, АЛТА.

По 1 дол.: Н. Крайчий, М. Салажан, М. Павличко, І. Василик, І. Крайчий, Ф. Линько, панна С. Совка, І. Садовняк, М. Попіль, Ф. Хаба, В. Школьний.
По 50цт.: Ф. Мерук, С. Хлба, І. Кирак, М. Сахман.

ЕҐРЕМОНТ, АЛТА.

По 1 дол.: Т. Сімененко, К. Садовський, Д. Якимець.
По 50цт.: М. Гринюка, Л. Гавалко, Т. Пилипек, А. Неделко, В. Коротащ, М. Дмитрик, В. Бачинський, М. Мандзюк, Г. Хіжан, С. Радомський, Г. Бугай.

РЕДВЕЙ, АЛТА.

Збірка	9.30

ДУФРОСТ, МАН.

1 дол.: Г. Бугера.
По 50цт. І. Ткачук, В. Назаревич, П. Ткачук.
По 25цт.: пані Бугера, І. Г. Бугера, Н. Ткачук, пані Е. Ткачук і О. Ткачук.

ЛЕДВИН, МАН.

По 1 дол.: Р. Богонос, Й. Околіта.
По 50цт.: П. Онисько, Е. Лагодовський, І. Кіт.
По 25цт.: Л. Зінковський, пані М. Ратинська, В. Стець, Г. Сторощук, пані С. Корник.
По 20цт.: Й. Корник, Р. Лагодовський.
10цт. Г. Сидон.

МАЛАНТОН, МАН.

По 50цт. п. Гаврилюк, Д. Максимик.
По 25цт.: С. Угринюк, П. Гаврилюк, Г. Ахтемійчук, С. Галагун, І. Михалюк.

ФРЕЙЗЕРВУД, МАН.

По 1 дол. С. Копоть, П. Гуменний.
По 25цт.: Н. Сагайдак.

ДО ЦЕРКОВНИХ ТА ПРОСВІТНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ МАНІТОБИ!

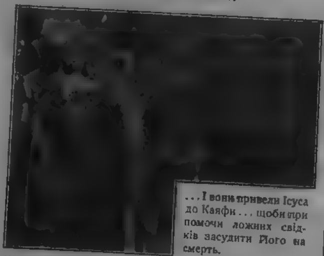

...І вони привели Ісуса до Каяфи... щоби при помочи ложних свідків засудити Його на смерть.

Щоби місцевости мали нагоду побачити фільму про „Життя Ісуса Христа" в себе, як найскорше вдавайтеся на понизшу адресу. Ціла програма висвітлення тревае, около 2½ години.

UKRAINIAN MOTION PICTURE SERVICE,
D. Lysaichuk, representative, 653 Main St., Winnipeg.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1939 РІК.

ЛЮТЕНЬ.

5 Н. Н. Блуд. С., Климентія
6 П. Ксені прп.
7 В. † Григорія Богослова
8 С. Ксенофонта і Мар.
9 Ч. † Івана Зол. (Ів. Зол.)
10 П. Єфрема Сир.
11 С. Ігнатія, Романа

12 Н. Мясоп. Трьох Святителів.
13 П. Кира й Івана безсреб.
14 В. Лют. Трифона
15 С. Стрітення Господнє
16 Ч. Симеона і Анни пр.
17 П. Ізидора
18 С. Мч. Агафії, Теодосія

19 Н. Сироп. Вукола, Юліяна
20 П. Партенія і Луки
21 В. Вм. Теодора Стр.
22 С. Мч. Никифора.
23 Ч. Харлампія
24 П. Власія, Вірґілія
25 С. Мелетія еп., Анонія

26 Н. 1. посту. Мартиніяна
27 П. Авксентія прп.
28 В. Ав. Онисима. Євсевія пуст.

БЕРЕЗЕНЬ.

1 С. Памфила
2. Ч. Теодора вмч.
3 П. Льва п.
4 С. Архипп, Филимона

5 Н. 2. посту. Льва еп. Ап.
6 П. Тимотея преп.
7 В. Муч. що в Євгенії; мч. Мавр.
8 С. Полікарпа
9. Ч. † 1 і 2 н. г. Івана Хр.
10 П. Тараса еп.
10 П. Тараса еп.
11 С. Порфирія еп.

12 Н. 3. посту. Прокопія
13 П. Василія испов.
14 В. Пм. Евдокії, мч. Нестора
15 С. Теодота

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. Д. Ф. Стратійчука.

Лютень.
15. Стрітення Господнє. — Косів.
19 Неділя — Давфин.
26. Неділя — Пайн Ривер.

Березень.
5. Неділя. — Ешвил.

Почтова скринка 629, Давфин.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. Гр. Василіва

Лютень.
15. Стрітення Госп. — Беліс
19. Неділя — Смокі Лейк.
26. Неділя — Стрий.

Адреса: Smoky Lake, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. Т. А. Горбая.

Лютень.
15 Середа, Стр. Госп. — Ленард
19 Неділя — Гент9°тгЧпв.пуб-І,чв
19 Неділя — Гренвю.
26 Неділя — Шортлейк.

Адреса: — Роблин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. С. П. Симчича.

Лютень.
15. Середа. Стрітення Господнє. — Россборн
19 Неділя — Сенді Лейк.
26 Неділя — Ст. Джанс (Січ).

Адреса: Rossburn, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. І. Дмитрова

Березень.
5 Неділя — Сіфтон.
12 Неділя — Вайта.
19. Неділя. — Толстой.

Адреса Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. І. Гуцавого

Лютень.
15. Стрітення Госп. — Єлов Крік. (Піс Ривер).
19 Неділя — Сучава.
26. Неділя — Виллінгдон (о. Березівський)
26 Неділя — Завале

Березень.
5 Неділя — Кейтенд
В суботу 7 год. Вечірня і сповідь.
12 Неділя — Слава
В суботу Веч. і Сповідь, 7 год. веч.
19 Неділя — Прут
В суботу Веч. і Сповідь, 7 год. веч.
26 Неділя — Мюсітона.
В суботу Веч. і Сповідь. 7 год. веч.

Адреса: Andrew, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. М. Фика.

Лютень.
15. Стрітення Господнє. — Калмор —Федора.
19 Неділя — Редватер.
26 Неділя. — Еґрмонт.

Адреса: — Radway, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. П. Гаїцького.

Лютень.
15. Середа, Стрітення Господнє. — Поплар Парк.
19. Неділя — Селтон.
26 Неділя — Портедж ля Прейрі.

253 Beacon St., Winnipeg, Man.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ 1939

Лютень.

12. Неділя Мясопустна Трох Святих. Гол 2. Еван. Марка XVI. 1—8. Літ. Ап. І Кор. VIII 8—13; 2 Тим. II: 11—19; Еван. Мат. XXV 31—46 і Луки XVIII 2—8.

15. Середа. Стрітення Г. Н. І. Х. Утр. Єв. Луки II 25—32. Літ. Ап. жид. VII 7—17; Єв. Луки II 22—40.

19. Неділя Сиропустна; Голос 3. Утр. Єв. Марка XVI: 9—20. Літ. Ап. Рим. XIII 11—14 і XIV 1—4. Еван. Мат. VI 14—21.

26. Нед. 1. Посту. Голос 4. Утр. Єв. Луки XXIV: 1—12. Літ. Ап. жид. XI. 24—26, 32—40 і XII: 1—2. Еван. Івана І: 43—51.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3036 WINNIPEG, MAN.

РІК XVI. WINNIPEG, MAN., FEB. 15th, 1939 ВІННІПЕГ, МАН., 15-го ЛЮТОГО, 1939. ЧИСЛО (312) 4

ЗАСТАВЛЯЮТЬ УКРАЇНЦІВ СТОЯТИ НА ВАРТІ ПРИ ПОСТЕРУНКУ.

В селі Соколівка, пов. Золочів, війт, Міхал Сурмай, зарядив надзвичайну варту по 8 людей на добу, а саме 6 людей коло „Людового Дому", та по 2 людей коло постерунку державної поліції. До цієї варти призначив тільки населення української народности і то жінок і чоловіків, без огляду на вік і стан. Варта відбувається під голим небом на дворі в морози й підчас слоти. Від цієї варти звільняють поляків і жидів.

В громаді не було ніяких виступів, які оправдували б таке зарядження.

ПЕРЕГОВОРИ В СПРАВІ ГЕН. ПРХАЛИ.

Старокраєва преса доносить, що премієр центрального чеського уряду Беран відбув з премієром Волошином кілька телефонічних розмов, пропонуючи компроміс в справі призначення ґен. Прхали членом уряду Карпатської України. А саме, ген. Прхала мав би стати міністром комунікації замісць міністром внутрішніх справ, на якого його було зразу наміченo. Карпато-український уряд такий компроміс відкинув, обстоюючи своє становище, що Прхалу іменовано без згоди й відома Хусту, нарушуючи конституційні закони.

СИЛУЮТЬ УЖИВАТИ ПОЛЬСЬКУ МОВУ.

Найвищий Адміністраційний Трибунал рішив, що українські греко-католицькі священики обовязані вживати польської мови при виготовлюванні документів урядового характеру. Це певно відноситься в першу чергу до метрик, за які покарано дуже багато священиків грошевими гривнами й арештом за те, що їх не виготовляли польською мовою та не подавали назвиш на польський лад, як цього вимагали польські староства.

ПЕРШИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ У КАРПАТО-УКРАЇНСЬКІМ СОЙМІ.

Правнича комісія карпато-українського уряду приготовила перший законопроект до автономного сойму, ще перед виборами. В цьому законопроекті говориться про державних службовиків, про карпатоукраїнський державний герб, про карпато-український прапор та про назви урядів карпато-української держави.

ПРОТИ ЖИДІВСЬКИХ АДВОКАТІВ В ДАНЦІҐУ.

На основі декрету сенату Данціґу, від 28 січня ц. р. скреслять всіх жидів з адвокатських і нотаріяльних ліст. Влада визначить зпоміж жидів-адвокатів окремих правних дорадників-оборонців для жидівського населення.

КАРИ НА СВЯЩЕНИКА.

Повітове староство в Ліську покарало о. Миколу Габяка, карою 50 злотих за поставлення ювілейного хреста в 950-ліття хрещення України. Те саме староство покарало того самого священика ще другою карою в сумі 10 золотих за збірку на „Рідну Школу" підчас весілля в домі одного селянина.

НОВІ ЧАСОПИСІ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Недавно почав виходити в Хусті журнал, присвячений театральному мистецтву під назвою „Нова Сцена". — Від першого лютня появився за дозволом української влади „Перегляд Карпатської України", — тижневик Чеської Народньої Ради, як авторитативний орган чеської меншини в Карпатській Україні. Вийшло перше число часопису „Карпатська Україна", незалежного наукового органу, що виходить два рази в тиждень черенками державної друкарні в Хусті. — Крім цих нових часописів в Хусті виходить денник „Нова Свобода", — найстарший часопис в Карпатській Україні.

ЛАТИНСЬКА КАПЛИЦЯ В НАЙМЕНШОМУ СЕЛІ РУДЕЧЧИНИ.

Маленька жменька польського населення села Яремкова, рудецького повіту, вибудувала собі каплицю, в якій може приміститися 40 вірних. Каплицю побудовано за жертви центральної влади у Варшаві, офіцирських полків у Познані, львівської політехніки та Банку Польського, а землю під каплицю дарував місцевий поміщик.

ПОМЕР ЧОЛОВІК, ЯКИЙ БАЧИВ ТІЛЬКИ ВНОЧІ.

Як повідомляє французька преса, в своїй посілости в Англії помер у 89-му році Джордж Едвард Смір. Довгі роки пережив він виключно вночі. У наслідок якогось випадку в дитинстві його очі втратили змогу нормальної аперцепції світляних промінів, так що він не бачив за дня, зате бачив у темні. Клався спати раннім ранком, а будився ввечері.

ЩЕ ОДИН „КОНГРЕС НЕЧИСТИВИХ".

„Русскій Вестник" заповідає, що в днях 6 і 7 березня ц. р. відбудеться ще один „народний конгрес Карпато-Русского Союза в Пітсбург, Па.". Цей другий конгрес відбудеться на те, щоб осягнути „єдність" якої не видно було на першому конгресі і обговорити „нещасну долю не мадяров, не чехов, не украінцев, але карпаторусов і Карпатской Руси".

ВИБІР НОВОГО ПАПИ.

Як відом, папа Пій XI помер 10-го лютня ц. р. Вибір його наслідника призначено на день 1 березня. Папу вибирають кардинали. Щоби бути вибранним, кандидат на папу мусить отримати що найменше дві третих голосів. Тепер є всіх 62 кардинали, отже як всі візьмуть участь в голосуванню, вибраний кандидат мусить отримати що найменше 42 голоси.

МАСОВО ПІДКИДАЮТЬ ДІТИ В ЛЬВОВІ.

Міський городський суд у Львові має розглянути аж 161 справу за підкидання дітей. В 160-ох випадках відповідати муть матері, в одному батько.

Ці справи є найкращою ілюстрацією упадку обичаїв та нужди населення Львова.

ПОЛЬСЬКИЙ ПРОФЕСОР ПРО ПОЛЬСЬКЕ НАВЧАННЯ.

Професор львівського університету Казимир Бартль, бувший польський премієр міністрів виголосив в польському сенаті промову на тему розполітикованої польської університетської молоді. Він сказав, що та молодь веде політичну аґітацію, але нічого не вчиться. Супроти цього університети в Польщі щодо науки страшно підупали. А студенти не вміють відповісти навіть на таке питання, ким був Реймунд Поанкаре, що був президентом Франції підчас війни, а потім її премієром і так дуже прислужився для повстання Польщі. В львівськім університеті є постійні заворушення і бійки, а навіть убивства.

ЩЕ ОДНА УКРАЇНСЬКА СПІВАЧКА ЇДЕ ДО АМЕРИКИ.

„Діло" з 2 лютня ц. р. доносить:
Наша оперова співачка Ольга Лепкова, відома нашому громадянству з виступів у „Запорожці за Дунаєм", що мала теж нагоду виступати в кількох операх у Львові, виїхала до Ню Йорку, запрошена туди М. Голинським (український оперовий співак, що саме тепер устроює концерти в Канаді), щоби виступити з ним в одній українській фільмі, яку має намір підготовити одне наше виробництво.

ХОТІЛИБ МАТИ ЩЕ ОДНОГО „СВОГО ПАПУ".

Польська преса далі розписується широко над тим, що польський примас о. Гльонд „має дуже поважні вигляди на те, щоб бути вибранним папою".

ПОЖЕЖА ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ.

В неділю 8 січня згоріла стара деревляна православна церква в селі Міжкович під Слонімом, яка була давніше уніятською церквою. Пожежа знищила церкву геть з усіма літурґійними предметами і фелонами. Хоч пожежу запримітили люди по замкнені церкви після богослуження вогню не вдалося вже вгасити. Метрикальні книги вдалося врятувати лише тому, що вони були в помешканні пароха.

ПОСЛИ ДО КАРПАТО-УКРАЇНСЬКОГО СОЙМУ НЕ МАТИМУТЬ ПЛАТНІ.

Посли до сойму Карпатської України не дістануть ніякої платні. Це захороняє сойм перед небезпекою, що до нього могли б попасти люди, які в політичному життю шукають особистих користей.

ЖИДИ ЗГОЛОСИЛИСЬ З ДОПОМОГОЮ УРЯДОВІ КАРП. УКРАЇНИ.

Міністер Ревай оголосив, що заграничні жидівські організації запропонували поважну грошеву позичку Карпатській Україні, але подали тяжкі вимоги. При тому міністер підчеркнув, що Карпатська Україна не буде розвязувати жидівської проблеми шляхом драстичних зарядженъ вже навіть тому, що такі радикальні кроки придавили б ціле економічне життя краю. Сказав, що жиди становлять в Карпатській Україні 12% населення, але держать в своїх руках 95% всеї торговлі.

Володимир Островський.

ПІД ЗНАМЯ ХРЕСТА.

(Повість з часу охрещення Руси-України в 988 р.).

(Продовження).

XIII.

Тихо і легко ніс Дніпро на свому хвилястому хребті багато сотень новеньких і старших човнів, як чарівне стадо лебедів. Тисячі весел, як одно, то виринали своїми широкими долонями з води, то знову занурювалися в ній. Тішився Дніпро й від щастя весело колисався в шовкових зелених берегах. А коли з човнів зривалися, як легкі чайки, пісні Володимирових дружинників і воїв, Дніпро підхоплював рідні мелодії й далеко відбивав їх у всі сторони від своєї покустробаченої хвилями поверхні. Тоді хвилі сильніше підхоплювали човни, і вони линули напівдень, поміж степів, щораз хутчій, щораз грізніше.

Десь посередині довгого пасма човнів мальовничо красувалися два великі, розкішно різьблені й окуті сріблом човни, з великими комірками позаду, що дихали роскішшю: там стіни були обиті яскравими паволоками, скрізь грали красою дорогі килими, парчеві подушки, різьблені, покриті футрами лавки, дорога посудина, блискуча зброя.

В одному човні біля відслоненого вікна сидів князь Володимир, на другому, що був призначений для царівни Ганни, княжа комірка була ще багатше прикрашена, але порожня.

Володимир стільки пережив за останні місяці й стільки мав ще передумати, що старався бути самітним, хоч від його човна не відступали човни першого воєводи, писаря, прибічної дружини й двірської служби, що була готова кожної хвилини вдень і вночі, виконувати його накази.

Грізна тиша степів, велитенські сили, розлиті в природі, могутнє сонце над головою й безмежно зелене море, як сягне лише око, владно будили в Володимирові поганського духа предків завойовників: тоді Володимир розкошував передсмаком боротьби з греками, а ображена його гордість палила його жагою помсти.

Та раптом усе те, що чув від Кирила, будило в ньому другого, досі незнаного духа, що спав у ньому, як спить ще ненароджена дитина в лоні своєї матері, — духа вищого, християнського, веслюдського. Прокидаючись у ньому, цей християнський дух заводив завзяту боротьбу в його душі зо старим духом поганства.

Досі Володимир, коли думав про зміну віри, жив лише земним, матеріяльним: думав лише про вищу візантійську культуру, про союз із Грецією й панування над світом, про звязання своїх народів одною вірою для політичних цілей, про задоволення свого самолюбія. Тепер же сотні нових питань вдиралося в його мозок, сотні нових почувань підмивало його серце.

Філософ Кирило, оця одна людина, яку він уважав за хробачка землі, що його міг безкарно стерти з її поверхні, як порошинку, — ця одна людина ввела його в моторошний, безмежний світ духа, в якому він не міг знайти ні початку ні кінця, ні виходу для втечі, ні сил іти далі.

І справді, які це для нього були великі й дивні речі: єдиний надвсеглюдський і надвсесвітній Бог, безмежне загробне життя — блаженства чи мук, земне існування для підготовання до життя загробного, християнська мораль, любов до ближнього, служення іншим, справедливість, всепрощення, смирення. Чого, чого він не почув від того філософа Кирила — дивного, просто неймовірного для нього!

А молитва „Отче наш", „Нагорна проповідь" і хресні муки Христові не виходили з його голови.

Поганський дух збунтувався в Володимирі: мовляв, володар і вояк не може бути отаким, християнином. А той новий дух переконував його: власне будь таким і матимеш скрізь приятелів і щастя. Поганський дух прагнув знищення Корсуня до останнього каменя, прагнув крови й смерти греків та помсти імператорам, а дух християнський шептав йому: воюй, але люби людей, май жалість до невинних жінок і дітей, до ранених і полонених...

Коли тиха, як мрія, степова ніч зводила над його головою шатро з темно оксамитного неба, коли яскраві, як самоцвіти, зірки таємничо моргали йому, а безмежна далечінь притноблювала його свідомістю своєї малости й безсилля, — сон відлетав від Володимира — він до ранку все думав і думав. Тоді Перун і інші київські боги мигтіли в його духовому зорі, як крихотні, мертві дитячі забавки, а Бог, Творець всесвіту наповнював усе довкола й його самого, як велитенська діяльна Сила.

Володимир цілковито заплутався в своїх думках і почуваннях. Огортала його тоді незнана йому досі тривога. Щоб звільнитися від неї, він жадливо ловив людські голоси з численних човнів, що як день, так ніч усе плили на південь. І з нетерплінням ждав світанку. Бо лише сонце проганяло його важкі думки й вертало його на черству землю.

Одного такого пізнього вечора наказав Володимир покликати до нього боярина Тихошу. Жваво заворухалися човни на Дніпрі і якийсь час швидко підплинав до княжого човна молодий боярин.

— Іди до мене! — сказав йому Володимир. — Сідай тут на лавці. Мені самому якось тужно. Коли ж говорю з тобою, мені легше. Ось скажи, як думаєш: здобуду я Корсунь? Мої розвідчики кажуть, що його камяні стіни такі високі і міцні, що сам Перун не взяв би їх.

— Так, князю! — твердо відповів Тихоша. — Перун ніколи не взяв би їх. Здобути Корсунь і не твоя сила.

— Що? я не візьму Корсунь? — грізно спитався Володимир.

Тихоша відповів спокійно:

— Так, не здобув би ти його! Але великий Бог християнський улекшує тобі рать. Він уже зробив те, чого ніколи б не зробило твоє військо: ти ще був у Києві, як Бог християн уже наказав корсунцям відчинити перед тобою ворота Корсуня й піддатися тобі.

Володимир здивувався до краю.

— Цур мені! Ти чародій? знаєшся з духами?

— Ні, князю! Я така сама людина, як усі.

— То звідки ти все це знаєш?

— Як хочеш, князю, взяти Корсунь, не питайся.

Володимир гнівно стиснув зуби, але змовчав. Коли вгамував свій гнів, спитався лагідніше:

— То що я маю робити?

— Брати Корсунь так, як брав інші городи.

— І все? — здивувався Володимир

— Ні, князю. Як хочеш осягнути всього, чого прагнеш, забудь про грізного Перуна, та його жорстокі стріли й слухай лише милосердного Бога християн. А він тобі каже: щоб ні одна людина в Корсуні не згинула марно, щоб ні одна хата не згоріла, щоб ні одно стебло нікому не пропало, щоб твої дружинники й вої ні одного корсунця не скривдили.

— То яка ж це буде війна? — вигукнув Володимир. — Я ж не в гості до них іду Я воюю!

— Це буде війна християнська, що дасть тобі таку славу, якої ти досі не мав.

Володимир недовірливо глянув на Тихошу і задумався.

Боярин Тихоша, щоб виконати просьбу Вівіяна й Олени, говорив ще більш переконливо:

— Великий князю! як зробиш те, що наказує тобі Бог християн, імператори побачать, що ти не варвар, а вищий за них. І здобудеш серце Ганни. А коли прийде час узяти Корсунь, я скажу тобі. Лише дозволь мені не відходити від тебе ні на крок, бо без мене ніхто тобі не скаже.

— Я сам цього хочу, — відповів князь. — Будь коло мене завжди. Мені щастить з тобою й легше на душі.

Була це перша ніч, коли князь Володимир спав спокійно.

XIV.

Твердо стояв Корсунь, оперезаний високими й грубими камяними стінами. Не мечам, копіям та стрілам було пориватися на нього. Та й хто міг підійти до його стін, коли корсунці посилали цілі хмари стріл із своїх самострілів, уставлених на міцних бійницях. І ці їхні стріли жалили Володимирових дружинників та воїв у всі незакриті кільчатками, шоломами та щитами частини тіла: в руки, в ноги, в шию чи просто в лице.

І число ранених серед Володимирового війська все зростало.

Досвідчені воєводи наказали воякам копати рів, землю викидати з нього лише від сторони стін, ховатися за цим валом від стріл і, копаючи рів у сторону стін, посуватися все ближче до города.

Але корсунці виходили потайки темними ночами з города й забирали землю з собою. І коли вранці вставали Володимирові дружинники та вої, валу вже не було.

— Це якісь духи, а не люди! — репетували русичі. — Ми так і до зими Корсуня не здобудемо.

Мусіли кожного ранку починати роботу з початку, щоб уночі вал знову щезав.

А корсунці зо стін сміялися:

— Побудуйте собі хати та привезіть кожухи, бо в зимі застудитесь! А як хліба забракне, то можемо вам продати. Стріл ваших теж можемо продати вам — доволі їх назбирали.

Володимир хвилювався. Він був певен, що візьме Корсунь за кілька днів, і запалають грецькі кольонії на березі Чорного моря так, що добре чхнуть від диму імператори в Царгороді та зараз пришлють до нього просити згоди, а він скаже їм: „Пришліть передше Ганну, тоді будуть слухати вас вуха мої". А виходило інакше. Може й справді до зими Корсунь не здасться?

Як чорна хмара, ходив Володимир.

— Що ж, бояриме, — колов Тихошу, — твої віщування не сповнюються: корсунці й не думають відчиняти свої залізні ворота.

В цій самій хвилині Володимирові вуха різнула жалібна пісня стріли. Її жало впилося в землю біля самих його ніг. Тихоша підбіг до стріли, вирвав її з землі, пильно вдивився в неї, і його обличчя блиснуло світлом радости.

(Продовження на стор. 3-ій).

„ПИЙ ВОДУ З ТВОЄЇ КРИНИЦІ, ТУЮ, ЩО ТЕЧЕ З ВЛАСНОГО КОЛОДЯЗЯ"

(Приповістки Соломонові V: 15).

До написання цього спонукав мене один з моїх давніх знакомих. Бу я колись в нього і видів, в яких обставинах він живе, був він недавно в мене, і видів мої обставини. В нього велика бібліотека, вигідне помешкання, діти покінчили, або кінчать висші шко... тай взагалі легше йому на світі жити, чим мені.

Жалував він, що мені не так добре поводиться, як йому. Не спиняв я його мови. Най виговориться, думаю собі, — то дещо більше довідаюся.

От він хвалиться, що має сталу місячну платню: попередніми роками брав по 150 доларів на місяць, а тепер трохи менше.. але все є певний прихід. А в мене не так. Що там тих 7.00, 8.00, чи хоч би 15.00 доларів доходу на тиждень? Ще й рент треба платити. Каже він дальше, що наші люде ще не дорослі до того, щоб своїм священикам дати відповідне утримання. Де їм до такого життя, як мають англійці, чи други наші сусіди в Канаді? Коли ж самі не мають, то і священикам не дадуть, тимбільше, що ще памятають старий край, де священики мали і поле і пенсію і треби, тай думають, що в Канаді таке саме. Нашим людям, каже він, треба чужої опіки і в церкві. Треба, щоби хтось чужий ними рядив, бо свого не послухають. Хіба не читаємо в історії, як наші предки варягів кликали володіти ними? Хіба в Канаді не опікуються нашими людьми „рускі", біблійники, та інші християнські секти й політичні партії? Хіба французи, айриші, Рим не видають соток тисяч доларів на те, щоби наших затримати при собі, чи прихилити до себе? А діти наші хіба не бігають до „соловеїв", і других чужих організацій, де дають їм цукорки, образки та інші принади? Проти такої сили ви нічо не вдієте, шкода мучитися, бо чоловік тільки раз жие. В нас і пенсія є на старші літа, — каже він — а у вас що? Ні тепер не маєте життя, ні дітям науки не маєте за що дати, ні виглядів на завтра не маєте. Ще доки зможете лазити по фрмах — то пів біди, але що буде за кілька років, як не зможете того робити? Як будете в нашім місті — зайдіть до мене, то ще поговоримо. Тепер не маю часу, бо ось поїзд надходить. Оставайте здорові.

Пішов. Не було часу відповідати. Не був я ще потім в того знакомого і хто знає, чи вже буду...

Такі погляди на життя можна почути хіба від наймита. Наймит їде служити до того пана, що більше платить, легше каже робити, лучше дає їсти, вигідніше в нього спати. Наймита більше обходить його жолудок, чим нарід, віра, душа, совість, честь чи достоїнство людини. Наймит так вірить і так робить, як його пан каже. „Хто платить, я йому такої граю, як він хоче". В наймита нема нічого важнішого, поза волю свого пана.

І протестанти девятьдесяти девять галузей, і „свої місіонарі", оглядаються насамперед ні на що інше, тільки на матеріяльний стан свого місіонерства. Як говорив колись один греко-католицький достойник: „На першім місци гроші, на другім — гроші, на третім — гроші, а на четвертім — робота". Або як казав мені один стаційний агент про одного греко-католицького священика: „Де він тільки грошей заробляє? Ви знаєте, за минувший рік він через мої руки пересилав до Польщі поверх три тисячі доларів — і певне, що щось на життя собі лишає". Загально відомо, як дорого колись оплачували греко-католики і членство церковне і треби і за всяку іншу обслугу, тай тепер ще платять, де нема української церковної громади. Крім того, греко-католицьким священикам йдуть тисячі доларів з централі в Торонто. Також десятки тисяч йдуть на „своїх проповідників", також з Торонто, але від протестантів. І одним, і другим дивно, що Українська Православна Церква своїх фондів не має, а вже святкувала свій двадцять-літній ювілей в Канаді! Кілько ж то „пророцтв" було, що наша церква не втримається довше, чим пару років. Кілько людей страшили різні „місіонарі", що підете до православних, а за два три роки вони розлетяться й тоді де подінетесь?

Чи чув де хто, щоби ті місіонарі та прічери брали участь в народніх віздах, поза свої сектанські зізди? Може дали з тих тисячів, що щорічно тягнуть і з людей і від своїх панів,—хоч один два уділи на Інститути, чи „Український Голос"? Може „сунуть сотками" доларів на Карпатську Україну? І одні і другі ж добре заобезпечені і на нині і на завтра! Може організують народні віча, устроюють свята українських великих людей?

Яка ж користь з них нашому народові?

Не користь, а шкода! Одні й другі виступають проти народньої культури і в церквах і поза церквами. Вони такої віри, якої їх панам треба, бо вони наймити. Каже пан святкувати суботу, — наймит святкує. Каже пан святкувати чужі свята та їх заводити між українцями, — наймит так робить. Насміхається пан з наших народніх святощів, обрядів — наймит і собі підбігає за паном й те саме робить. Хвалить пан своє, а наймит з охотою хвалить панське. Пан платить, наймит грає; пан грає — наймит танцює. Панське все добре, гарне — наше все до нічого, погане. Нічо в наймита не вартує українська історія, давня слава; нічого не значить спадок великого народу, найбільше культурної країни східної Европи. Князі, гетьмани, козацтво, жертви за свободу, боротьба за волю проти займанців — наймита все це нічого не обходить. Голод на Україні, Сибір, Березв, тюрми, сігуранци — все це ситого наймита не інтересує. „Хай би служив один з другим чужим вірно, то й він чеки брав би, і жив би добре. Добре йому так, хай не бунтується, — не будуть бити". За вигідне життя наймит відречеться свого народу, імени й віри. Більше, чим це: він буде ще й розбивати свій нарід, як пан йому скаже.

Для цілей своїх панів римські місіонарі будуть перехрещувати хрещених дітей, чи й дорослих, будуть причащати під одним видом, потверджувати „неправні шлюби" (!) і — вже тоді будуть правні...

Протестанти касують і св. Тайни і обряди церковні тай народні, хоч Спаситель їх не касував і Самий сповняв і доповняв! Також і Апостоли сповняли обряди свого народу. А „наші" протестанти кажуть: „То забобони". Ніби в їх хлібодавців нема забобонів, лише чиста „евангельська правда". Хіба ж так давно, як в Англії перестали палити відьмів? Хіба ж „Галовін" це така висока культура, що можна нею гордитися? А оті щоденні „ті кап рідінгс", ворожба з горнят від чаю, або ходження до циганок на ворожбу таки жінок з університетським образования, жінок докторів, адвокатів, і т. п., чи це не є забобонами? Де ж таке й порівнювати з красою українських обрядів підчас Великодних чи Різдвяних Свят? В нас культура, — а там забобони!

Та пощо вичисляти? Кожному ясно, що сталося з тими нашими нещасними людьми, що через чужих наймитів лишили своє рідне На кожній нашій кольонії, де були, чи є, чужі місіонарі, — там люде розбиті, здеморалізовані, повно сектанства, а то і безбожного комунізму А кілько є таких людей, що цілком до ніякої організації не належать? В чім причина того всього? А в тім, що люде зрушені зі свого рідного фундаменту. Зруште будинок в фундаменту — а він вже ніколи не буде такий сильний, як був перед тим. І другий раз його вже легше зрушити, чи посунути, як перший раз. Таке й з людьми. Раз лишить чоловік своє і перейде на чуже, то з ним стається таке, як з тою галузкою, що відірвавшись від свого пня - - дерева, — всихає. Це знав Соломон вже три тисячі літ тому назад, таке знають римо-католицькі й протестантські проповідники. Але не знають того греко-католицькі священики в Канаді, ні „свої" протестантські прічери, що служать чужим за гроші. Вони й самі пють чужу воду, з чужої криниці, і своїх ближніх, ми же на шкоду тою водою напоюють.

Писати — та чи поможе що? Чесному й розумному повинно помочи. Кажуть, що є багато таких, що доброї ради слухають, але тільки розумні за доброю радою йдуть і переводять її в діло.

О. П. Я.

ПІД ЗНАМЯ ХРЕСТА.

(Продовження зо стор. 2-ої).

— Бог помагає тобі князю! На схід від міста, де тягнуться он ті кущі, є колодязь, а від нього йде під землю до города камяний водопровод. Накажи дружинникам перекопати цей водопровод, корсунці не будуть мати води й самі відчинять тобі ворота.

Володимир дуже зрадів

- Клич воєводу Довлінга! — крикнув. — Хутчій, хутчій!

Справді відкрито водопровод. Умить перекопали його, засипали камінням і землею, — і ні одна краплина води не просочилася до Корсуня А за якусь годину долетіли з Корсуня звуки гомону й метушні: корсунці завважили, що вода не допливає й стривожилися.

— Князю! — звернувся до Володимира Тихоша з помітним хвилюванням, ти не підеш слідами імператорів, сповниш своє слово: ні одна душа не згине в Корсуні, ні одному корсунцеві не станеться кривди?

— Буде так, як сказав.

— То збери, князю, воєводів і дай наказ дружинникам та воям: не вбивати, не грабувати й не палити.

Володимир своє слово виконав.

Розжарене південне сонце припікало землю Чисте небо не обіцяло ні одної краплини дощу. Спрагнені корсунські діти жалібно плакали, просячи води. Від їхнього плачуе лементу й гарячки матері мало не мліли. Поволі й старші люди почали сильно страждати від спраги. А худоба ревіла так, що годі було слухати. Вояки вже не мали сил нести варту на стінах і навіть ладали непритомні.

— Нема іншої ради, - шепнув комусь Анастас, — треба піддатися Володимирові.

І загуло в Корсуні:

— Піддаймося Володимирові, бо всі загинемо!

(Дальше буде).

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3089, WINNIPEG, MAN.

„УКРАЇНСЬКИЙ ВІСТНИК" ВИКРУЧУЄТЬСЯ СІНОМ.

В числі з 1 грудня, 1938, в статті п. з. „Довкола вислову „жуківці" — „жуківська церква", — ми між іншим навели факт, що жуківський орган, „Український Вістник", оголошує на своїх сторінках переписку між Архиепископом о. Іоанном Теодоровичем і о. С. В. Савчуком з 1930 р., — переписку, яку сім або вісім років тому **хтось викрав з канцелярії** о. Архиепископа Іоанна.

Згадану статтю ми написали в відповідь „Українському Вістникові" на його статтю п. з. „Автокефальні прийоми полеміки", в якій він між іншим закидував нам, що поза всякі інші наші недостачі нам бракує ще й „форм приличности", і „доброго тону" і „найелементарніших признак християнської культурности".

У відповідь на такі закиди з боку „Українського Вістника", ми пригадали йому ті **викрадені листи**, й поставили ряд питань, на які просили дати нам відповідь. Ми питали:

„Чи „форми приличности" та „добрий тон" позволяють оголошувати **чужі листи**, не діставши на це попередної згоди й дозволу їх автора?

„Чи „Український Вістник", друкуючи листи о. Архиепископа й о. Савчука **без їх відома й згоди**, застосувався до тої науки, яку він нам вичитав, іменно, „що в культурних людей принціп приличности й доброго тону обовязують навіть в найбільш завзятій полеміці"?

„Чи випадає „Українському Вістникові", що „називає себе церковним часописом", **покористовуватися викраденими листами**, — отже листами, до яких він **не має жадного ні морального, ні законного права?**

„Чи люди, що **покористовуються краденими листами**, „мають претенсії зватись **християнами**, культурними людьми"? Чи посідають вони бодай „найелементарніші признаки християнської культурности"?

„Чи присвоювати собі й використовувати **викрадені листи** є згідне з Заповідю Божою — „Не кради"? Чи є воно згідне **з наукою жуківської церкви**, якої „Український Вістник" є органом?"

Нашу статтю ми закінчили такими словами:

„Ми не виданемо ніяких підозрінь і нікого не обвинувачуємо. Але ми віримо, що нам прислугує право що найменше вимагати від „Українського Вістника" пояснення про те, **як, від кого й коли він дістав в своє посідання листи о. Архиепископа й о. Савчука.**

„Ми віримо, що таке пояснення **нам належиться та що „Український Вістник" нам його дасть".**

Довго-предовго роздумував „Український Вістник" над тим, яку відповідь нам дати, й остаточно рішив, як то кажуть, **„викручуватися сіном"**. В числі за січень, 1939, яке ми отримали з початком лютня, в рубриці „Переписка Редакції", він, відповідаючи якомусь „П.В." з Вінніпегу, між іншим пише.

„За пересилку свистунівського органу з двома сторінками непристойних нападів дякуємо. — Ні, — на такого рода напасти не будемо відповідати. На такі пусті речі в нас нема часу тай шкода паперу. — Ви Самі знаєте, що колиб дійсно хтось був викрав листи з канцелярії о. Теодоровича, то на це є поліція, закони, суди. **Правдою є, що деякі з тих листів були друковані таки самими свистунівцями, інші були ними розсилані на всі сторони світу, а кілька передано нам таки** з автокефального табору."

Оттак „Український Вістник" викручується сіном. Ми кажемо, що він друкує **викрадені листи** й запитуємо, **як, коли й від кого** він їх дістав в своє посідання, а він відповідає:

„На такі **пусті речі** в нас нема часу тай шкода паперу".

Чи не є це, що найменше, **замітна** відповідь?

Бо уявіть собі таку **ситуацію: Вам** пропали черевики, чи коні, чи корова. По якімсь часі ви здибаєте чоловіка, що носить ваші черевики, або доїть вашу корову, або їде вашими кіньми. Ви спиняєте його тай кажете:

„Чоловіче добрий, це мої черевики, або — це моя корова, або — це мої коні. Їх хтось вкрав в мене, отже як, коли й від кого ти дістав їх в своє посідання?"

А він подумав, подумав тай каже:

„На такі пусті речі в мене нема часу тай **шкода говорити"** (замісць „шкода паперу").

Уявіть собі таку ситуацію тай скажіть, — що ви подумалиб про такого чоловіка? Те саме ми думаємо про „Український Вістник" та про його будь що будь значучу відповідь, що „на такі пусті речі", як пояснення про те, де, коли й від кого він дістав **викрадені листи**, — в нього „нема часу тай шкода паперу".

Або оце:

Ми звертаємо увагу „Українському Вістникові", що він послугується **викраденими листами**, й запитуємо, **як коли й від кого він їх дістав в своє посідання**, — а він давай викручуватися сіном:

„Ви самі знаєте, що колиб дійсно хтось був викрав листи з канцелярії о. Теодоровича, то на це є поліція, закони, суди".

Так, ми знаємо, що в Америці є поліція, закони, суди, — але хіба це вже доказує, що листи не були викрадені? Є багато злочинів, — від звичайної крадежі до вбивства включно, — що поліція їх творців не зловила, але чейже ніхто не скаже, що тих злочинів не було, бо не знати, хто їх поповнив. Це саме треба сказати й про викрадені листи: хоча поліція досі злодія не зловила, факт остає фактом, **що листи були кимсь викрадені** та що були недавно надруковані в „Українськім Вістнику".

„Український Вістник" може викручуватися сіном, скільки йому вгодно, але хай не думає, що він цим нас переконує. Противно, він нас тільки направляє на дорогу здогадів, кого можна в крадежі листів підозрівати.

Каже „Український Вістник" ще й таке:

„Правдою є, що **деякі з тих листів** були друковані таки самими свистунівцями, **інші** були ними розсилані на всі сторони світу, а **кілька** передано нам таки з автокефального табору".

Коротке це речення, але в ньому аж три неправді криється, що їх „Укр. Вістник" чомусь правдою **називає**. Бо **неправдою є**, що ми самі „деякі" з **тих** листів друкували. **Неправдою є**, що „інші" з тих листів були нами самими „розсилані на всі сторони світу". **Неправдою є**, що „кілька" з тих листів були **передані жуківцям таки кимсь з нашого табору**.

Таке говорення „Українського Вістника" вже навіть не можна назвати **викручуванням** сіном. **Це** щось далеко гірше. Це — **свідома неправда**. Впрочім, — хай „Український Вістник" докаже, **котрі саме з тих листів, — і де та коли, — ми самі друкували? Хай докаже, — котрі саме листи й до кого були нами** „розсилані на всі сторони світу"? **Хай** докаже, — **котрі саме листи** були передані жуківцям „з автокефального табору", та **ким, коли й кому** вони були передані?

Хай „Український Вістник" це докаже, інакше будемо знати, що в нього, — вживаючи його власних висловів, — дійсно нема ні форм приличности, ні доброго тону, ні найелементарніших признак християнської культурности.

При кінці вище згаданої статті, — „Довкола вислову" „жуківці" — „жуківська церква", — ми направили були кілька питань також на адресу епископа Шпильки. Ми питали:

„Що думає про все це еп. Шпилька? Чи знає він, якими документами, листами послугується „Український Вістник" в своїх нападах на Українську Православну Церкву? Чи знає еп. Шпилька, звідки і як „Український Вістник" ті документи отримав?

„Як знає, — то чому на таке позволяє? Чи він уважає це згідне з засадами християнської моралі та чи є це згідне з наукою жуківської церкви?

„А як еп. Шпилька нічого про це не знає, — то чому не знає? Чи може тому, що не читає „Українського Вістника", чи може тому, що, як дехто каже, — він носить мітру, а о. Гундяк править церквою?"

Щоби мати запевнення, що ці питання, як рівнож бодай та частина нашої статті, що відноситься до **викрадених** листів, дійде до відома о. Шпильки, ми сказали вислати дотичне число нашого органу не лише „Українському Вістникові", якому висилаємо в обмін всі наші числа, — але також о. Шпильці, — на його власну адресу в Ню Йорку. З цього вносимо, що о. Шпилька тепер вже знає, — як що не знав перше, — що листи, якими послугується його орган, були **кимсь викрадені** з канцелярії нашого о. Архиепископа. Коли ж „Український Вістник" буде дальше послугуватися згаданими листами, то будемо знати, що він робить це як не за згодою, то бодай з відома еп Шпильки, й поробимо з того відповідні висновки.

ЗАБОРОНИЛИ КОЛЯДУВАТИ ПО УКРАЇНСЬКИ.

В цілій Буковині й Бесарабії румунська влада розвязала всі українські культурні й економічні товариства. Не сталося це тільки в одних Чернівцях. Також заказала румунська влада колядувати по українськи підчас Різдва.

ЧИ ТРЕБА ЦЕРКВУ В СУДІ БОРОНИТИ.

Бувають випадки, коли навіть найбільш миролюбиві люди мусять вдаватися до суду чи то за порадою, чи за охороною перед несовісним сусідом, знакомим, чи навіть несовісним рідним братом.

От недавно в околиці Вінніпегу процесувався один батько з рідним сином. „Це негарно", скажете. „Що то за батько, що з рідним сином процесується?" Так, негарно, але скажіть, що ви зробили б, коли б знайшлися в положенню того батька? Він, маючи вже понад шістьдесять років, записав ціле своє майно синові, який в заміну обіцяв давати батькові утримання аж до його смерти. Угоду зробили при свідках, ще й на папері списали. Але син не дотримав угоди й прогнав батька з хати. Тинявся батько якийсь час по чужих хатах, простягав руку за прошеним хлібом, а вкінці не видержав і запізвав сина до суду. Суд справу вислухав, відобрав від сина майно і віддав батькові. Ще й виганьбив сина за його несинівське, закамяніле серце.

Питаємо: Добре зробив батько, що процесувався з сином, чи недобре? Як хто думає, що недобре, — то хай скаже, — що той батько властиво мав робити? Де, в кого мав помочі шукати?

Ми думаємо, що батько був оправданий позивати сина до суду. І думаємо, що суд добре, справедливо розсудив справу.

Можна навести більше таких і подібних примірів, коли навіть найбільш миролюбивий чоловік мусить вдаватися до суду за охороною перед злими людьми. Як тоді, наприклад, коли б хтось загарбав силою, неправно його фарму, чи хату, або ограбив з грошей, або грозить бійкою.

В таких випадках треба проти сили силою боронитися, або удаватися за допомогою до суду.

Як же мається справа з обороною Церкви? Чи можна є справі Церкви вдаватися за допомогою до суду, чи не можна?

Скажете, що не можна. Чому?

Аби не бути спільником злочину, ви не допустите до того, аби хтось підпалив хату цілком незнакомої вам людини, або й вашого особистого ворога. А коли так, то чи допустите до того, щоби хтось підпалював вашу церкву, розбивав в ній двері сокирою, або добувався в ночи через вікно? Своєї церкви треба скорше боронити, чим чужої хати.

Канадійські закони кажуть, що коли якась громада зорганізувалася, пр. як **українська греко-православна громада**, вона має раз на все такою остати; а як громада **зорганізувалася, як греко-католицька**, то греко-католицькою має остати. Так само і з світськими товариствами. Народного дому не можна перемінити на большевицький.

Припустім, що **зорганізувалася** українська греко-православна громада. До громади приставали члени, давали на будову церкви гроші, давали гроші на її удержання. Але по якімсь часі знайшовся між членами цеї громади гурток людей, що вже не хочуть до Української Греко-Православної Церкви належати, але хочуть перейти на католицизм, чи протестантизм, чи просто — не хочуть жадної Церкви, а комуністичної салі. Однаком підступом, обманом, а то й силою захопили владу в громаді в свої руки й тоді порядкують церквою, як самі хочуть.

Але є в громаді і члени, що дальше хочуть бути православними. Хочуть належати до Української Греко-Православної Церкви, мати українського православного священика, та взагалі оставати при первісній цілі громади.

Що ті чесні, вірні, лояльні члени Церкви мають робити? Чи мають відречися церковного будинку й дати його католикам, чи протестантам, чи комуністам, — чи противно мають стати в обороні своїх прав?

Віримо, що кожний з легким серцем скаже: Вони повинні свого права боронити й не віддавати церкви чужим.

Добре, — але зараз приходить друге питання, на яке вже не так легко дістати однозгідну відповідь, іменно: А як вони мають свою церкву боронити?

На зборах членів громади не можуть цього робити, бо бунтівники їх на збори не пускають, голосу не дають, з членства повикидали.

До совісти й чести бунтівників не промовлять, бо яка там в бунтівників честь і совість? Вони сміються з того.

До розуму також не промовлять, — бо їх розум вже до чужих нахилився, — до Католиків, чи протестантів, чи комуністів, чи кого там.

Ставимо питання: Як в цім випадку могли члени боронити своєї Церкви, своїх членських прав? Одинокий спосіб — удатися за допомогою до суду, так само, як за допомогою до суду вдається батько, покривджений своїм сином.

Українська Греко-Православна Парафія св. Покрови в Вінніпегу зорганізувалася в 1924 р. Зорганізувалася, як громада Української Греко-православної Церкви в Канаді. Що більше, — вона рішила й проголосила, що її церква мае бути не звичайною парафіяльною церквою вінніпегської громади, але катедральною церквою, тобто осідком епископа і центром цілої Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Почала парафія збирати гроші на будову Собору й звернулася до проводу Церкви, щоби позволив проголосити збірку по цілій Канаді. Провід не тільки що позволив, але й сам звернувся до українського православного загалу в Канаді, щоби складав на Собор жертви. Отже пішли відозви за грішми і від парафії, і від Архиепископа, і від Консисторії, і від Адміністратора, і від церковного органу, „Вістника", — бо це будувалася не місцева парафіяльна церква, для вжитку самих вінніпегських українців, — але **катедра Епископа, централя** цілої Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Отже давайте, люди, гроші. Давайте, бо ви для себе даєте, для своєї Церкви. Хто зпоза Вінніпегу зложить 10 доларів, той стане **членом фундатором** Собору, хто зложить 50 доларів, — той стане **членом добродієм**, а хто зложить 100 доларів, — той стане **членом ктитором**. Давайте гроші!

І люди давали. Не сотки, а десятки тисяч зложили православні українці по цілій Канаді на Собор св. Покрови в Вінніпегу. Парафія раділа з такої жертвенности українського православного загалу в Канаді, дякувала жертводавцям за їх гроші, проголошувала раз по раз, що Собор **не є власністю самих тільки вінніпегських українців, але цілого українського православного загалу в Канаді**, власність цілої Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Що більше, — парафія і свій Статут відповідно до цього ухвалила. Ухвалила **з власної волі**, по власній совісти. Цей Статут, що й тепер парафію зобовязує, був проголошений в послідніи числі „Вістника" Ось деякі його параграфи:

1. Назва парафії є: Українська Греко-Православна Парафія при Соборі св. Покрови в Вінніпегу, Манітоба, Канада **При Соборі є осідок епископа Української Греко-Православної Церкви в Канаді і Собор є катедральною церквою епископа в Канаді.**

2. Ся парафія **входить в склад Української Греко-Православної Церкви в Канаді, признає її догми і обряди і підчиняється її проводові** ухвалою, копію якої, **відповідно підписану** (стверджену) **відсилає до Консисторії** тоїж Церкви.

7. Пароха **назначує на парафію Консисторія** Української Греко-Православної Церкви в Канаді **на бажання**, за порозумінням і за згодою парафії.

35. **Ся парафія є зобовязана у всьому підчинятися ухвалам сего статута, ухвалам Соборів та розпорядженням Епископа та Консисторії.**

38. **Цей статут може бути змінений** більшістю голосів на яких будь загальних зборах, **однакож всяка зміна може увійти в життя аж тоді, коли її одобрить Консисторія.**

Все впорядку, — правда? Але... Не входячи в подробиці, бо вони й так загалові відомі, **вистане сказати**, що від якогось часу в Парафії св. Покрови запанував **чужий дух для** Української Православної Церкви в Канаді. Силу в громаді захопили в руки люди, які заняли становище, що Парафія не є і ніколи не входила в склад Української Греко-Православної Церкви в Канаді; що Собор св. Покрови не належить до всіх його членів, без огляду де вони живуть, — в Вінніпегу, чи поза Вінніпегом, — але тільки до вінніпегських його членів, тай то тільки тих, що погоджуються з новим духом в Соборі; проголосили, що Парафія не признає над собою зверхности ні Консисторії, ні Архиепископа, ні всеканадійського Собору (з 1935 року), тримають в Соборі не священика Української Греко-Православної Церкви в Канаді, але чоловіка, що був церковним судом за певні провини зі складу нашого духівництва виключений; деяких членів, що відносяться лояльно до Української Греко-Православної Церкви та її законного проводу, викинули з членства, а інші самі перестали ходити на Богослуження до Собору, бо там не править український православний священик.

Що тим членам робити? Відречися своєї праці, своєї церкви й погодитися, щоби Собор пішов для чужих, — ні статутом ні ухвалами самої парафії не призначених цілей, — чи противно, стати в обороні Собору й домагатися, щоби він служив лише для таких цілей, для яких був побудований, — отже як катедра Епископа, як **осередок** цілої Української Греко-Православної Церкви?

Вони рішили стати в обороні своїх прав та **в обороні цілої Церкви**, і вдалися за допомогою до суду.

Справа Собору св. Покрови в Вінніпегу не є особистою справою тих кількох членів, що вдалися за допомогою до суду. Це є справа **всіх** членів Собору, цілої Церкви, й через те ціла Церква повинна стати тим членам на поміч.

Обовязком [illegible] православного українця є зложити свою жертву на оборону Собору св. Покрови, — тобто на те, щоби Собор остав катедрою Епископа та осередком цілої нашої Церкви. Жертви на цю ціль можна присилати до Консисторії. Вона передасть їх Комітетові, який в цій справі Консисторії помагає та який по закінченню справи здасть точний звіт з усіх приходів і розходів.

ЩЕ ОДИН „ОБОРОНЕЦЬ" ЦЕРКВИ.

Недавно появився ще один „оборонець" Церкви, — якийсь В. Григоряк в Торонто. Прочитав я його „оборону" тай здивувався, як може так писати чоловік, що ніби береться боронити Церкву? Бо як можна обороняти Церкву, а рівночасно ненавидіти всіх її священиків? Коли хто ненавидить священиків якоїсь Церкви, — то ненавидить і саму Церкву, що тих священиків тримає. Висловлюючись обидливо про українських православних священиків, що вірно служать нашій Церкві, Григоряк тим самим висловлюється обидливо й про саму нашу Церкву, яку ніби береться обороняти.

Не можу зрозуміти, де в нього набралось стільки відваги, щоби так нечемно нападати на заслуженого нашого діяча, о. В. Кудрика. Це за велика відвага з його боку, як не щось гірше! Наш загал знає о. Кудрика й високо цінить його заслуги, а напади на нього з боку всяких „оборонців" строго осуджує, як негідні та нечесні.

Григоряк також грозить, що як о. Адміністратор приїде до Торонта, то він його відповідно „привитає". Такі вуличні погрози лицюють тільки вуличникам, — а чи лицюють також Григорякові, — про це нехай ті скажуть, що його знають.

Хто цей Григоряк, — я не знаю. Сподіюся, що людей з таким іменем є в Канаді більше. І я певний, що вони гарні та чесні люди. Що-ж до цього „оборонця" з Торонта, то я навіть не знаю, чи він дійсно Григориком називається, чи тільки за це імя скривається. Але я вірю, що так писати, як цей „оборонець" пише, — може лише людина, що стоїть далеко від всякої Церкви. Бо ні побожности, ні чемности, ні доброго виховання в його писанині не видно, — воно аж надто вулицею заносить. Я вірю, що він не є членом ні нашої, ні жадної іншої Церкви, бо так писати, як він пише, мабуть не позволив би собі член жадної християнської церкви.

Його писанина — наскрізь большевицька. Роздумуючи над нею, приходжу до висновку, — що між „оборонців" мусіли дійсні большевики та безвірки закрастися, щоби в той спосіб нашій Церкві шкодити.

Будучи вже довший час священиком, я переконався, що хто є більше церковній справі відданий, той менше робить клопоту; той совісно й ретельно виконує свої обовязки, підтримує церковну справу морально й матеріяльно, радо трудиться й терпить задля неї. За те люди, яких нічого з Церквою не вяже, які нічого ніколи для Церкви не зробили, — оті якраз найбільше кричать та вілкають.

Наші парафії складаються з чесних, побожних людей. Вони совісно сповняють свої повинности й помагають в поширенню та вміцненню Церкви. Вони болють над тим, як ворог пробує в один, чи другий спосіб шкодити Церкві й дають йому належну відсіч.

Але знаходяться типи, що тішаться з усякого неспокою та бунту. Вони тоді мають нагоду пописуватися в своїй ненависті до порядку, до авторітету, до громадської дисципліни. Щоби мати нагоду робити кириню, — вони навіть прокидаються членами чи то Церкви, чи якої іншої організації та шкодять її в большевицький спосіб — верченням з середини. Я вірю, що не один „оборонець", — це замаскований большевицький агент, що пристав до „оборонців" згідно з тайними інструкціями, які большевицький провід видав кілька років тому п. з. „Розгорнім ударний наступ на жовтоблакитників".

В тих інструкціях між іншим говориться, що комуністи повинні ставати членами некомуністичних організацій, навіть церковних громад, — і нищити їх верченням з середини, головно через поборювання їх проводу. А чи не так само роблять наші „оборонці"? Вони всю свою їдь і ненависть, всю свою силу звернули проти провідників нашої Церкви, — проголошуючи їх зрадниками, запроданцями і т. п. Як це не є большевицький спосіб і тактика, як це не є згідне з тайними інструкціями комуністичної партії, — то що властиво це є? В усякому разі, по моїй думці, це не є ні церковна, ні християнська робота, — а якраз противна.

Вірні нашої Церкви повинні це собі раз на завжди усвідомити й стати завзято до боротьби з ворогами Бога, Церкви й народу, якими є комуністи та всі ті, що йдуть їм на руку.

о. Є. Г.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
релігійно-громадський часопис для народу
„Ш Л Я Х"
що його видає Товариство ім. Петра Могили в Луцьку, на Волині.
„ШЛЯХ" виходить тимчасово один раз на місяць, числить 16 сторін друку й відзначається багатим змістом та ілюстраціями.
Передплата за 12 чисел в рік виносить один долар, або його рівновартність в злотих.
Замовлення й гроші слати на адресу:
"SZLACH",
ul. Lubarta 10, Luck na Wolyni. Poland.

НА ТЕМИ ДНЯ.

„Не хочу бути фарисеєм..."

Повищий вислів приходиться часто чути.

От знаю одного чоловіка. Має своє заняття. Заробляє гроші. Має приятелів і знайомих. Буває на зборах, партіях та інших підприємствах, що нині люди устроюють для того, щоб роздобути фонди і піддержати церковну і світську організацію.

Але не є членом церковної організації, ні світської.

Одного разу завів я з ним розмову про пильні теперішні справи й болячки. Говорить він як розумний чоловік. Але на питання, чому не є членом у парафії, він мені таке сказав:

— Не хочу бути фарисеєм. Розумію, що коли я впишуся до парафії, то я пристаю до церковної організації, що має свої правила й обовязки. Я мусів би ходити до церкви на Богослуження. Що року я мусів би сповідатися і причащатися. Я мусів би бути побожним і взагалі жити, як у дома так і поза ним, взірцево, як християнинові пристоїть.

Виходить, що всі люди, що належать до церкви, фарисеї, а ви один праведник, — сказав я йому на те, хоч мені було ніяково продовжувати розмову з людиною, що якось по чудернацьки думала.

Чого то людина нині не скаже, щоб сяк так оправдати свою безбожність? Свою зарозумілість або свою гордість? Ба, — навіть скупість.

Щоб якось „заощадити" тих мізерних пару доларів на рік, — чоловік показує себе розумним і праведним. А розумним не може бути чоловік, котрий бачить, як другі беруть на себе обовязки нераз досить тяжкі і їх сповняють, а з боку стоїть собі „філософ" та й каже: не поможу вам, бо не хочу бути фарисеєм. Праведник на таке ніколи собі не позволить.

Такий мудрагель є дійсним фарисеєм. Він собі дає дозвіл через неплачення вкладки на самоволю, розперезаність і кпини з прочих своїх побратимів біля яких він сідає на перше місце в часі яких більших свят чи оказій.

Такі люди, по моїй думці, — це лиходії. І за таких треба їх вважати, а не за симпатиків, як до тепер звикли їх уважати.

Нерозумному прощають. Бідному вибачать. Над нещасним милосердяться. Але над таким „праведником" треба подумати й зорганізовано проти нього виступити так, як він собі на це заслугує.

Цього вимагає справедливість.

Інший каже, що дуже поважає релігію, але не йде до церкви в неділю, щоби не бути фарисеєм. Без вагання можна сказати, що він не думає, що говорить. А як думає, то маємо до діла з дійсним фарисеєм, хоч ним він не хоче бути.

Він не має в душі ніякої побожности. Його не тягне до Божого Дому на молитву, на славлення Господа Бога. А коли ж запевняє, що любить Бога, то в тім власне криється його фарисейство.

Ще інший не йде до сповіди й причастя, бо теж „не хоче бути фарисеєм". Себ то — не хоче вдавати побожного, як ним не є. Але до церкви ходить. Платить вкладки. Клопочеться церковними справами, — тільки не узнає святих Тайн. Ось так, „щоб не бути фарисеєм", хоч на ділі він ним є. Бо що таке фарисейство? Це нещирість. Це поверховність. Це дволичність, чи по вченому — гіпокритство.

М-о Подолянин.

ЗА ПЕРЕХІД НА КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ.

Польський суд покарав арештом 14-літнього Петра Совія і 18-літнього Дениса Демчишина, що дістав шість місяців, за те, що не маючи змоги вчитися у Польщі, намагались перейти нелегально до Карпатської України, щоб там учитись в українських школах. За те саме засудив суд Володимира Корсуду, студента фільозофії і Петра Кулима, абсольвента семинарії, обидва зі Львова, по 10 місяців вязниці, а Маріяна Калитяка, безробітного з Коломиї, на кару 6 місяців вязниці.

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ.

Учителі Недільних Шкіл повинні обовязково набути такі книжки для своїх учеників:

„Приятель Дітей", молитовник для молоді .... 25ц.
Оповідання з життя Ісуса Христа 10ц.
Десять Біблійних Оповідань ..... 10ц.
Азор — оповідання з часів Ісуса Христа, для молоді .... 10ц.
Українська Православна Церква (коротка історія) .... 10ц.
Свята Христина .... 05ц.

Гроші й замовлення слати до:
Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man.

ЧЕСТЬ КОМУ ЧЕСТЬ.

(Йорктон, Саск.)

Звичайно водиться між людьми таке, що за життя не хвалиться нікого, бо нераз буває, що хвальба псує людину та робить з доброго чоловіка непотреба, а то і шкідника. Одначе бувають виїмки. Коли хвалимо дійсно доброго чоловіка, що хвальба йому не шкодить бо раз, що він хвальби не сподіється, не жадає, ні не потребує, а друге, — найбільшою хвальбою для себе він уважає добре й совісно сповнений обовязок.

Йорктонська православна громада чується щасливою і задоволеною, що має такого касієра, якого тяжко знайти в сьогоднішнім світі. Імени його не подаю, бо тим ми моглиб його втратити через резигнацію. Бачите, він втікає від таких людей, що його хвалять. Каже, що йому соромно робиться, коли в його присутности його хвалять. І я його не хвалю, тільки його громадську роботу. Чому?

Були колись кращі часи, легше було за сотку, чим тепер за десятку. Були добрі доходи з базарів, зі збірок, представлень і т. п., одначе громада не могла обігнатися з довгів і на церкві і Нар. Домі. Не раз не було чим заплатити процентів, не ставало на конечні потреби. Від коли ж наш теперішній касієр в урядуванню, в нас таких прикростей не має. Хотяй значне число парафіян є на державній допомозі, хотяй доходи наші далеко менші, чим були колись, то можемо похвалитись, що майже від часу прізи ми почали сплачувати наші довги й сегодня сміло дивимось в будучність. Ще й тим можемо похвалитися, що за минувших кілька років ми нікому не докучали, приміром своїми базарами, бо власними силами несемо свої тягарі. Може хтось спитати: „Що ж то ваш касієр, — якийсь мільйонер, чи що, та все за вас платить?" Ні, не так воно, а так, що кожний з нас знає, що ні один цент громадського гроша не буде виданий на непотрібне й тому всі з охотою і повним довірям роблять разом, збирають до купки й центи й нікль і виливаємо, як то кажуть, на чисту воду.

В нашім місті нераз можна зустріти людей з дальших околиць і дещо довідатися про життя-буття других громад. От недавно довідався я, що в деяких громадах є непорозуміння через грошеві справи. Там, виходить, касієр громади „недописав". Тримав гроші громадські в себе. Прийшла кріза, а гроша треба, і кумові, й сватові, й сусідові тай таки собі, отже він розпичив гроші, а тепер громада не може їх повідбирати. Члени знеохотились й не платять членських вкладок.

В нас один касієр для церковної громади й Народного Дому і навіть для других товариств. Слухати його звіту на зборах — це приємність. Правда, не всі приходи він читає, і не всі розходи. Читає все, що прийшло від других людей, а себе все „забуває", так що ми навіть не знаємо (?), чи він що платить до каси, чи ні. Також „не знаємо", ні не питаємо, хто то нам оплачує електричне світло до церкви і Народного Дому, а також опал... Отакий наш касієр дай йому Боже довгого віку прожити.

Чув я, що був подібний касієр в одній громаді, десь на захід від нас. Кажуть, що його звіт на річних зборах був менше-більше такий: Приходу за рік було — девятьдесять три дол. Розходу було — сто двадцять три долари. Остає в касі на слідуючий рік — сорок доларів! Звідки прийшло сімдесять доларів ніхто не питав, бо всі знали, що це тайна касієра та його власної кишені.

Отакі касієри, дай Боже, щоби в нас не переводилися!

Зломиться один зуб в колісцяти годинника, й годинник стає. Один чоловік нераз тримає громаду, але й один може її розбити. Шануймо добрих і щирих членів громади, то будуть наші громади сильні.

Старий парафіянин

З НАШОГО ЖИТТЯ.

(Едмонтон, Алта.)

У неділю по Новім Році була устроєна в нашій громаді святочна вечера заходом Жіночого Товариства при нашій парафії. Це є наш прекрасний звичай, збиратись разом, як одна родина, і споживши дещо, поколядувати й поговорити про свої справи. Шкода тільки, що не весь наш загал так на цю справу гляди́ть. Багато українського громадянства дивиться на того рода підприємства, як на оказію, де можна тільки попоїсти. Одначе в нас було дещо вартнішого. Було що їсти, була гарна громада людей, були промови. І можна було почути дещо цікавого для молодих і старших.

Настрій був піднесений.

Всі при столі були представлені, так що по вечері кожний учасник міг сказати і пізнав багато з тих, яких бачив часто, але не знав їх по імени. От так воно. Промовці порушували справи звязані з громадською працею, — з нашими добрими й злими сторонами життя. І з кожної промови віяло бадьорістю і добрим настроєм. Тим то вважаю, що така святочна вечера має велику вартість для церковно-громадського життя.

Я був вповні вдоволений. І прочі учасники висказували вдоволення. Отже напевно жалують ті, котрі не змогли бути учасниками тієї святочної вечері.

Річні збори.

На 22 січня відбулися річні збори церковної громади св. Івана в Едмонтоні. Цікаві вони були тим, що громада мала обороту звиж трох тисячів доларів і десь стільки розходів.

Для членів це було цікавим і потішаючим.

Далі було відмічено кооперацію членства, пароха й заряду між собою. Робота йшла гармонійно. В парафії замітний поступ на полі релігійно-моральному. Є підстава глядіти вперед з піднесеним серцем. Збільшилася активність членів, головно молоді, для церковної справи.

На цей рік є в плані кілька важних справ. Одною з них є придбання дзвонів для нашої церкви.

Ми повинні гордитися тим, що наш нарід вміє виконувати велику святу церковну працю без підмоги других, чужих. Хоч та праця потребує фондів і труду, вона приємна і дає вдоволення, як це можна замітити з дискусій між членами.

Є багато ще такого, що треба виконати, щоб зробити громаду взірцевою, й віримо, що це при помочі Божій і добрій волі членства станеться.

Парафіянин.

ЧВЕРТЬ МІЛЬЙОНА БРОШУРОК „РОШІЯ ЕС ИТ ИС"

Заходом филаделфійської філії товариства „Дотерс оф Америкен Революшен", де належать жінки тільки тих старих американських родів, що брали участь в американській боротьбі за волю під проводом Вашингтона, появилася невеличка дуже цікаво зложена брошурка під заголовком „Рошія ес ит ис" (Росія як вона є) — а саме в 250,000 примірників. Автором її є звісний американець публіцист, Роберт Л. Ріплі, славна звісний із своїх цікавих статейок „Білів ит ор нот" (Вір тому або ні).

Властиво брошура ця є його викладом, який він виголосив через радіо 4 квітня минулого року, повернувши з подорожі по Советськім Союзі. Цей звіт його розоблачає просто безпощадно большевицькі тиради в з цієї за це Совети заборонили йому колинебудь вїздити в їх границі. Ріплі малює у своїм звіті страшні образи голоду, нужди, руїни, засилань і ледви Північ, тюрем, розстрілів, неволі і нелюдяности. Зокрема згадує він кілька разів про Україну та каже, що 1932 року червоноармійці силою вигнали 80.000 селянських родин з України (щебто 400.000 людей!) до поїздів і вислали їх далеко в північній Сибірі у снігах. Як він прослідив, з тої маси нещасних людей тільки 5.000 остало в живих.

У тім самім часі — розказує Ріплі — Совети експортували з України мільйони бушлів збіжжя, а грішми набутими за пшеницю, зрабовану від українських селян, вели брехливу пропаганду в Америці, платили тут редакторів, агітаторів, газети і т. п. та організували революцію в Злучених Державах.

Брошурка надається до ширення серед молодого покоління, серед котрого бушує большевицька пропаганда.

„Америка".

РИМО-КАТОЛИЦЬКЕ ЕПИСКОПСТВО У СТАНИСЛАВОВІ

Преса повідомляє, що справа утворення римо-католицького епископства у Станиславові вже полагоджена. В найблищому часі треба надіятися номінації польського епископа в Станиславові й визначення території діяльности для нього.

По чуткам, що вруиляють у римо-католицьких церковних колах, інсталяція нового епископа має відбутися в той спосіб, що з імени нового станиславівського епископа буде урядувати в Тернополі епископ-помічник.

На практиці повстають таким чином два нові римо-католицькі епископства в Східній Галичині, з яких одно — тернопільське — буде в терені, де нема окремого греко-католицького епископства взагалі.

Не треба й казати, що цілю нового римо-католицького епископства буде перетягати греко-католиків на латинство та їх польщити.

[illegible]

ЛЕНСИНГ, МИШ. ЗЛ. ДЕРЖАВИ.
П-во Т. і А. Заброцькі 2.00

ЮТ СЕЛКІРК, МАН.
О. Мех 2.00

ГРОНЛІД, САСК.
По 1 дол.: П. Хімій, С. Щербій, Ник. Котик.
По 50цт. І. Письменний, М. Парчевський, В. Осадчук, Г. Тарнопольський, І. Давидюк, І. Д. Панчук, В. Н. Щербій, А. Клим, А. Савчук, І. Панчук, Мих. Ткачик.
40цт.: В. Черній.
30цт. Теод. Гренюк.
По 25цт. Г. Вахник, М. Рудик, К. Панчку і Даниилюк, Н. Корніцький, І. Панчук, Анастасія Щербій, Йос. Швець, І. Халус, В. Щербій, Ник. Кульчицький.
10цт. Максим Корнійчук.

БРУБСБІ, пов. САСК.
По 50цт.: Дмитро Ніранський, Павло Гіверега, Стефан Климашко уч.
35цт.: Кароліна Возник.
По 25цт.: Василь Панчук, Іван Антонічук, Василь Козодзінський, пані Притула, Гринько Яремій, пані Бендас уч., Марія Погорецька, Марія Кошеланик.

СЕМБОРГ, САСК.
По 1 дол.: К. Деникс, І. Деникс, Г. Паскарук.
По 50цт.: Н. Заварянюк, Г. Джеман, М. Калиновський.
45цт.: М. Лубик.
По 35цт.: Т. Воронюк, А. Заблоцький.
30цт.: Н. Клим.
По 25цт.: Е. Паскарук, Д. Косован, І. Васьливчук, М. Кужняк, Н. Величка, В. Чубей, Н. Паскарук, Т. Стайко, І. Лабюк.
10цт.: Як. Олексій.

ПРИНС АЛБЕРТ, САСК.
По 1 дол.: Василь Сулятицький, Юрій Бзовий, Стефан Луцюк, Юрій Павлюк, Ілля Фучко, К. Новосад.
По 50цт. Никола Ларійонек, Юрій Палій, Марія Настюк, Др. Савіцький, Мих. Сулятицький, Анна Кардаш, Михайло Зюбрак, Ф. Пазюк, К. Сліпчук, Зоня Воронюк.
30цт.: Д. Байда.
По 25цт.: Матвій Дах, С. Павлюк, Григорій Лукащук, Н. Веселовський.

ГОНЕРМУН, САСК.
По 50цт.: Іван Павликин, Іван Сарабін.
45цт.: Іван Креховець.
По 35цт.: Стефан Горичун, Павло Антонюк.
По 30цт. Марія Сарабін, Михайло Городецький, Михайло Пилипик, Михайло Гриненко, Мих. Горбань, Петро Палідвор.
По 25цт.: Онуфрій Григор, Гринько Креховець, Никола Чамбула, Петро Слобода, Левко Горичун, Федь Паскарук, Михайло Царук, Стефан Кравець, Василь Богорус, Іван Кривак, Михайло Кривяк, Іван Березовський, Дмитро Луцюк, Евген Мурий.

ВИММЕР, САСК.
1 дол.: Анна Федак.
По 60цт О. Писик, П. Писик.
По 50цт пані Рузька Бойко, Михайло Охітва, Давид Токарчук, Т. Романюк, Николай Франко, Григорій Кудрик, Іван Шмельський, Йосиф Ксьондзина, Парафія св. Вознесення.
По 30цт: Николай Тутка.
По 25цт: Юрко Франко, Мар. Дробот, Петро Сліпець, Ф. Перегінський, В. Романюк, К. Ксьондзина, К. Мамчур, Н. Романюк, Петро Стрілець.

КЛИР, САСК.
По 25цт.: п. Курсик, Калинюк, М. Лупканець, пані Бойчук, Ф. Павлюк, Д. Астовський, М. Баталюк, Ф. Волощук, М. Тхожевський, М. Свик, Г. Рінка, Г. Свик, Н. Козар, пані Крайка, С. Тріщук.
По 10цт.: п. Семійко.

ФАСТОН, САСК.

По 1 дол.: Стефан Сятко, Іван Сторонський.

По 50цт.: Григорій Мелянюк, Петро Сторонський.

По 40цт.: Мих. Запорожський.

По 25цт.: Никола Гелич, Іван Пінцак, Олекса Савчук, Федор Канюк, Гринь Запорожський, Л. Смирнюк, Василь Стронський, Іван Сеник, Іл. Перожан, Михайло Перожан, Андрій Чурило, Параска Запорожська, Софія Малицок, Анна Кравець, Анна Фарбатюк.

КАЗІВ, САСК.

По 50цт.: Василь Зогтнів, Никола Дорошенко, К. Гонадьола.

По 25цт.: Іван Сахний, Юрко Томчишин, Йосиф Пасічний, Дмитро Ярема, Дмитро Сахний, Іван Дорошенко, Яким Гондзьола.

10цт.: Н. Н.

МАРГО, САСК.

25цт.: Іван Ходак.

По 25цт.: Семен Шевчук, Ф. Іщук, О. Паичук, І. Бобрик, М. Ієкович, В. Довбня, П. Канський, Клим Ієкович, Параска Паичук, І. Паичук.

23цт.: Мих. Томин.

15цт.: Іван Чорний.

14цт.: С. Татюк.

ВЮКЕНАН, САСК.

По 50цт.: пп. Федак, Мельник.

По 25цт.: О. Скорець, В. Скорець, пані Господарчук.

По 15цт.: пані Воронюк.

По 10цт.: пп. Симишин, Гулян, пані Лесія, пані Василевич, пані Заверсна, п. Яніс.

РАМА, САСК.

По 50цт.: Н. Петришин, А. Б. Овчар, П. Ковалишин.

45цт.: Михайло Реаунький.

40цт.: П. Котик.

По 35цт.: П. Білоус, П. Гладій, Ст. Котик, пані Н. Грона.

По 30цт.: О. Овчер, К. Калиніцький, Ю. Чемпик, пані М. Гунчак, Іван Котик.

По 25цт.: Михайло Кінчин, Н. Гуцуляк, о ... Н. Ноланська.

ВИБІР НОВОГО УРЯДУ І ЗВІТ З КОЛЯДИ.

(Келгері, Алта.)

Пан М. Даниловим отворив збори й попросив вибрати президію зборів. П. Н. Бурак зістав вибраний предсідником, а п. І. Світик секретарем. До уряду на 1939 рік увійшли слідуючі: І. Петращук — голова, І. Григорів — заступник голови, І. Петрук — рекордовий секретар, О. Комарницький — фінансовий секретар, Г. Комарницький — касієр.

КОЛЯДА НА УКР. ПРАВОСЛАВНУ ЦЕРКВУ В КЕЛГАРІ, АЛТА.

Група п. І. П. Світика:

І. П. Світик $5.00

По 2 дол.: Ф. Лисак, П. Біляний.

По 1 дол.: С. Логуш, О. Островерха, М. Лукас, П. Курчаба, Н. Порош, С. Смальський, І. Григорів.

По 50цт.: Г. Костів, П. Коліковський, В. Козак, П. Курчаба, К. Федорів, Г. Шевчук.

35цт.: Марія Коба.

По 25цт.: С. Полічук, О. Веприльський, І. Мамогоняк, Т. Матлушевська.

Разом 20.35.

Група п. Котелкова:

По 5 дол.: М. Ф. Котелко, М. А. Колинський, А. Орищак, А. Комарницький, Н. Бурак.

2 дол.: М. Василуха.

По 1 дол.: С. Нагайовський, П. Полівода.

75цт.: Ф. Олійник.

60цт.: П. Яворенко.

По 50цт.: І. Боган, І. Збрицький, Н. Романик, П. Перепиляця, С. Баган.

25цт.: В. Звіздарик.

Разом $33.10

Група п. М. Бурака:

По 3 дол.: Д. А. Шапка, К. Чурий.

По 2 дол.: В. Ткачук, І. Залов, К. Комарницький, Е. Госпинюк.

По 1 дол.: пані Андрос, Д. Лаба.

Разом 16.00

Прислали коляду з Б. К.

По 1 дол.: Софія Тимчишин, Ст. Тимчишин.

60цт.: Марія Тимчишин.

По 50цт.: М. Тимчишин, В. Будник.

40цт.: панство Ладики.

Разом $4.00

Група п. В. Ковика:

5 дол.: Г. Комарницький.

По 1 дол.: В. Козма, А. Бойко, П. Байрак, А. Петрук, А. Онищук, В. Бісюк, П. Боска, В. Гунька.

По 50цт.: М. Шкарупа, П. Биляюк, С. Прокопів, І. Сенько, п. Остафійчук, А. Солодкий, С. Данилович.

25цт.: Ф. Линяк. Разом $16.75

Група п. М. Даниловича:

5 дол.: А. Козак.

По 1 дол.: П. Макар, Т. Харюк, С. Вандалюк, П. Великo, Н. Валчук, П. Ромайчук, Е. Зелінські, І. Андріющук, П. Флорентіно, Т. Зук, В. Гарасим, П. Бекер.

По 50цт.: М. Чехінда, пані Синявська, А. Малюк, П. Волинська, П. Кузьма, І. Робурець, Ф. Федорз, Д. Домінюк, Д. Мельничин, Н. Броварі, А. П. Зелінський, П. Косцюк, С. Санько, І. Феденич, О. Семкович, П. Василинчук, П. Волянський.

По 30цт.: І. Родак, М. Плескавич.

По 25цт.: П. Руснак, П. Семкович, М. Ротар, І. Березюк, П. Гуцуляк, П. Діхув, П. Борецький. — Разом $27.85

Коляду зложили ...

5 дол.: П. Курчаба.

2 дол.: Г. Физичук.

По 1.50: М. Данилович, І. Петращук.

По 1 дол.: П. Голодрига, С. Фіринц, П. Касмирович.

По 50цт.: П. Хоменчук, Ю. Романчук. — Разом $14.00

Всього разом $132.05

Українська православна громада оцим складає щиру подяку всім жертводавцям в Келгарі і з поза Келгарі, як також тим добродіям, що не жалували своїх авт, часу і труду та возили колядників.

І. Петращук, голова.

І. Петрук, рек. секретар.

АДРЕСА О. П. ЗАПАРИНЮКА.

Подаю до відома всім заінтересованим, що моя адреса є така:

Rev. P. Zaparyniuk

281 Bloor Str. E., Oshawa, Ont.

ЛІЧНИЦІ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

В Карпатській Україні є 9 лічниць, з яких 5 створено вже українською владою. В лічницях є недостаток дипльомованих сестер (норсів) і з тої причини треба буде отворити двох-літню фахову школу для сестер.

При краєвій лічниці в Севлюші буде в найкоротшому часі відкрита школа для вивчення акушерок. Число порадень для матерей буде поширене, а при тих порадних, що вже існують, буде організована лікарські службі, які буде давати матерям і дітям першу лікарську поміч.

ПРИМІРНІ ХРЕСТИНИ.

Дня 7-го м. м. панство І. Лупули (учит.) хрестили свойого сина в пан-ства Рудиків у Редвей, Алта.

Після довершення св. тайни о. М. Фиком всі засіли за стіл до вечері. Після вечері гості колядували і співали. Між гостями були генерал і пані Сікевич.

На заклик пана Івана Семенюка слідуючі зложили коляду на Духовний Семинар.

По 1 дол.: Іван Семенюк, Іван Рудик, М. Боячка, М. Снайчук, Др. Н. Голубицький, І. Сулима, П. Голубицький, пані Сікевич, М. Ляхоцинський, пані І. Лупул. Разом 10 дол.

Всім жертводавцям належиться щире признання.

Гість.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

В суботу, 2 лютня 1939 устроїли членки Жіночого Товариства „Доньки України" й члени Українського Православного Братства в Монтреалі, Кве., маленьку несподіванку панству Михайлові й Анастазії Баблякам з нагоди їхнього 25-літнього подружного життя, на якій, на поклик пані К. Курилюк, писарки Жіночого Товариства зложено на пресовий фонд нашого дорогого провідника „Вістника", $7.25.

Жертвували по 1 дол.: П-во Баблаки, о. В. Слюзар, пані К. Курилюк.

По 50цт.: пані М. Нема, В. Кобітович, Д. Монринський.

По 25цт.: пані П. Хомик, Г. Салюк, Ю. Война, Е. Залуська, С. Мадинська, Е. Якович, М. Житинська, добр. П. Русин, Д. Віварчук, Н. Кривий, М. Юрійчук.

На хрестинах у панства В. Лакустів, що хрестили свого синка Давида, в околиці Прут, кумн та гості зложили $3.05 на пресовий фонд „Вістникові."

М. Павлишин, Брендон, Ман. $1.80

ПОДЯКА.

Цею дорогою складаю щиру подяку своїм бувшим громадам за так дорогоцінні дарунки при моїм відїзді з давфинського округу до Онтерії, іменно громадам Давфин, Косів, Етелберт, Венлав, Пайн Ривер, Боглан і др.

Ніколи не забуду прощального Богослуження в Давфині, куди зїхалися представники зо всіх громад, щоби попрощати мене з родиною при нашім відїзді на схід.

о. П. Запаринюк.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. Д. Ф. Стратійчука.

Березень.

5. Неділя. — Ешвил.
12. Нед. — Драй Ривер.
12. Нед. — Етелберт.
19. Нед. — Давфин.
22. Середа, Поклони — Гарленд.
22. Середа, Поклони — Боглан (о. Горбай).
23. Четвер. — Гарленд.
23. Четвер. — Боглан (о. Горбай).
24. Пятниця — Медовлендс (о. П. Мельничук).
26. Нед. — Пайн Ривер.
26. Нед. — Валей Ривер (о. Горбай).
26. Нед. — Роркток (о. Мельничук).
27. Понед. — Сифтон (о. Горбай).

Квітень.

2. Цвіт. Нед. Косів.
7. Пятниця Благовіщення — Венлав.
8. Субота. Сповідь, свячення пасок — Ренвер.

Всюди в повищі дні, а також і вечерами перед Богослуженням буде відбуватися Вел. Сповідь.

Адреса: Давфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. І. Дмитрова

Березень.

5. Неділя. — Сірко.
12. Неділя. — Вайта.
19. Неділя. — Толстой.

Адреса: Толстой, Ман.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1939 РІК.

БЕРЕЗЕНЬ.

1 С. Памфила
2. Ч. Теодора вмч.
3 П. Льва п.
4 С. Архипа, Филимона

5 Н. 2. посту. Льва еп. Аг.
6 П. Тимотея прея.
7. В. Муч. що в Євгенії; мч. Маври
8 С. Полікарпа
9. Ч. † 1 і 2 н. г. Івана Хр.
10 П. Тараса еп.
10 П. Тараса еп.
11 С. Порфирія еп.

12 Н. 3. посту. Прокопія
13 П. Василія іспов.
14 В. Пм. Евдокії, мч. Нестора
15 С. Теодота
16 Ч. Евтропія, Кл.
17 П. Герасима
18 С. Мч. Конона, Іроїди

19 Н. 4 посту. 42 муч. в Аморії
20 П. Єфрема П., Вас.
21 В. Теофілакта еп.
22 С. Поклони † 40 муч. в С.
23 Ч. Кондрата
24 П. Софронія
25 С. Теофана ісп.

26 Н. 5 посту. Никифора
27 Хрест. Венедикта
28 В. Св. Олександа, мч. Апулія
29 С. Мч. Савина
30 Ч. Олексія чол. Божого
31 П. Кирила Єрусалимського

ЧИ МАЄТЕ СТАРІ ЧИСЛА „ВІСТНИКА"?

Хто має всі, або деякі з понижче виписаних чисел „Вістника", й хотіли б відпродати їх по 10ц. за число, прошу прислати на мою понижче подану адресу. Потрібно таких чисел:

Рік 1932: ч. 16.
Рік 1933: чч. 7, 8, 9, 10, 11.
Рік 1934: чч. 2, 5, 12, 14.
Рік 1936: ч. 2.

Rev. D. Kirstiuk

7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. Гр. Василіва

Березень.

5. Неділя. — Спаллен.
В суботу 6 год. Вечірня і Сповідь.
12. Неділя — Смокі Лейк.
19. Неділя — Доанінг. — В суботу 6 год. Вечірня і Сповідь.
26. Неділя — Гемлин. — В суботу 5 год. Вечірня і Сповідь.

Підчас кожної вечірні, підготовлення молоді до сповіди.

Адреса:

Smoky Lake, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. І. Гнилого

Березень.

5. Неділя — Кейленд.
В суботу 7 год. Вечірня і сповідь.
12. Неділя — Слава.
В суботу Веч. і Сповідь, 7 год. веч.
19. Неділя — Прут.
В суботу Веч. і Сповідь, 7 год. веч.
26. Неділя — Мюнідора.
В суботу Веч. і Сповідь, 7 год. веч.

Адреса.

Andrew, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. П. Гліцького.

Березень.

5. Неділя — Брендон.
12. Неділя — Іст Селкірк.
19. Неділя — Поплар Парк.
26. Неділя — Селтон.

Всюди Великодна Сповідь.

258 Beacon St., Winnipeg, Man.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ НА 1939 РІК.

Березень.

5 Нед. 2. Посту: Гол. 5. Утр. Єв. Лук. XXIV: 12—35. Літ. Ап. жид. I: 10—14 і II: 1—3. Єван. Марка II: 1—12.

12 Нед. 3. Посту: Гол. 6. Утр. Єв. Луки XXIV: 36—53. Літ. Ап. жид. IV: 14—16 і V: 1—6. Єв. Марка VIII: 34—38 і IX: 1.

19 Нед. 4. Посту: Гол. 7. Ут. Єв. Івана XX: 1—10; Літ. Ап. жид. VI: 13—20; Єв. Марка IX: 17—31.

26 Нед. 5. Посту: Гол. 8. Утр. Єв. XX: 11—18. Літ. Ап. жид. IX: 11—14. Єв. Марка X: 32—45.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3636
WINNIPEG, MAN.

РІК XVI. WINNIPEG, MAN., MAR. 1st, 1939 ВІННІПЕГ, МАН., 1-го БЕРЕЗНЯ, 1939. ЧИСЛО (343) 5

ПОЛЯКИ БОЯТЬСЯ УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАТИВИ.

Польська преса розписується про небезпеку, яка грозить Польщі з боку українських кооператив. Тижневик „Ютро Праци" між іншим пише.

„Динамізм, пруживість і щоденна систематична ідейницько-організаційна праця українського руху виявляється між іншим у широко веденій кооперативній акції. Українська кооператива без уваги на її тип чи рід збирає у своїх рамах людський актив на площині приналежности до означеної, в цьому випадку до української, національности і вже в той спосіб стає першорядним, свідомим свого покликання політичним знаряддям у руках скритих чи явних провідників... Українська кооператива поза своєю функцією і господарським значінням — освічує, привчає до збірної праці, виховує й освідомлює широкі маси народу і передовсім мобілізує найцінніші елементи та втримує їх у стані безперервної диспозиційности і у постійній боєвій готовости... Українські кооперативи працюють головно на селі. На загальне число 2586 хліборобсько-споживчих кооператив у 1935 році було українських кооператив 2189, а польських на терені цілого краю 379. Порівнання тих чисел не вимагає коментарів. Воно трагічне — і кінець".

СКОНФІСКУВАЛИ КНИЖКУ ПРО КН. КОНСТАНТИНА ОСТРОЗЬКОГО.

В Луцьку перед двома роками повстало видавниче Т-во ім. князя Константина Острозького, що поставило собі метою періодично видавати книжечки популярного змісту для широких мас. Як перший випуск, видано книжку п. з. „Князь Константин Константинович Острозький на службі українському народові та православній церкві". Видруковано її в Рівному, але рівенське староство сконфіскувало її.

ОТВОРИЛИ ГРІБ ЯРОСЛАВА МУДРОГО.

Совітська влада наказала отворити саркофаг (гріб) великого князя Ярослава Мудрого у підземеллі софійського собору. Антропольогічний інститут ствердив понад усякий сумнів, що у саркофагу справді знаходиться кістяк Ярослава, дуже добре законсервований; крім нього найдено там клейноти.

Вістка про те викликала велике вражіння серед населення, яке дуже шанує той саркофаг. Перед софійським собором зібралася юрба народу, але нікого не впущено до середини.

НОВИЙ СКЛАД СИНОДУ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ПОЛЬЩІ.

У Варшаві відбулася під проводом митрополита Діонісія сесія собору епископів, у якій взяли участь всі епископи. Вибрано новий склад Синоду в такому складі: Предсідник митрополит Діонізій, члени: поліський архиепископ Олександер і волинський та кремянецький архиепископ Олексій, заступники: виленський архиепископ Теодозій

ЕПИСКОПА БОРОША ВИДАЛИЛИ З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Старокраєва преса доносить, що з Хусту виселили на приказ влади, як небажаного чужинця епископа американських мадярів — греко-католиків Степана Бороша, який вмішувався у внутрішні справи Карпатської України.

Це мабуть той самий Степан Борош, що кілька років тому був парохом мадярської громади в Монтреалі, опісля проголосив себе епископом та навіть висвятив в Торонто двох своїх священиків.

КАРИ ЗА ЮВІЛЕЙНИЙ ХРЕСТ.

Повітове староство в Ліску покарало гривною 30 зол. о. декана Е. Харлахіса, пароха села Довжиці, за поставлення ювілейного хреста в 950-ліття хрещення Руси-України. Також за поставлення ювілейного хреста переслухувала поліція о. Гацека, пароха Стежниці і Балигороду.

ПОМЕР ПАТРІЯРХ РУМУНІЇ.

У вівторок, 7 березня, в Канах, у Франції, помер румунський патріярх Мирон Крістя. Помер на бронхіт, який розвинувся в ньому в наслідок простуди.

Патріярх Мирон був також премієром Румунії, яким став 11 лютня, 1938, на запрошення румунського короля Карла.

НОВИЙ ПАПА РИМСЬКИЙ.

Дня 2 березня зістав вибраний новий папа римський. Є ним кардинал Евин Пачелі, що був папським державним секретарем свого попередника, папи Пія XI. Новий папа прибрав собі імя Пія XII. Він має тепер 63 роки й походить з середньої кляси. Є худий та високий і носить окуляри. Папа Пій XII володіє кількома мовами та є знаний, як добрий політик.

ОБВИНУВАЧЕННЯ РОСІЙСЬКОГО МИТРОПОЛИТА В НЮ ЙОРКУ.

Федеральний присяжний суд в Ню Йорку поставив в обвинувачення російського православного митрополита Миколу Кедрова, за фальшиві зізнання й змову. Йому закинули, що намагався установити місце уродження Михайла Косолапова, родом з Росії, на Алясці. Його жде засуд 7 років тюрми й $12,000 кари. Косолапов може теж дістати таку саму кару.

УСУНУЛИ МІНІСТРА, ЩО БУВ ЗА „ВЕЛИКУ УКРАЇНУ".

Асошіейтед Прес подає, що Еміль Гаха, президент Чехо-Словаччини, звільнив з посади Юліяна Ревая, міністра шляхів і комунікацій в Карпатській Україні. Сталося це тому, щоб поліпшити відносини Чехо-Словаччини з Польщею, яка гостро виступає проти Ю. Ревая і приписує йому різні протипольські виступи включно з протипольською демонстрацією перед польським консулятом в Хусті, столиці Карпатської України.

Місце дотеперішнього міністра Юліяна Ревая займе Степан Клочурак, а ген. Прхала остає третім міністром.

С. Клочурак — це відомий в цілій Карпатській Україні народній працівник, що працював спільно з премієром о. Волошином і бувшим міністром Ю. Реваєм.

НАДІЮТЬСЯ З ВАТИКАНУ НОВИХ ЛАСК.

Польська Агенція Телеграфічна запевняє, що новий папа знає дуже добре Польщу, завжди ставився до неї дуже прихильно, та що буде продовжувати супроти Польщі політику свого попередника Пія XI, тоб то буде благословити поляків проти українців.

ПОЖЕЖА МАНАСТИРЯ.

У найстаршому з одних румунському манастирі в місцевості Слатіна пожежа знищила 40 манастирських келій зі загального числа 80 і домик настоятеля. Цінні твори мистецтва урятували. Всеж втрати досягають кількох мільйонів леїв.

АНГЛІЄЦЬ ПИШЕ КНИГУ ПРО КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ.

Визначний англійський письменник і журналіст Майкел Винч перебув у Хусті довший час, і збирається написати книжку про Карпатську Україну. Винч цікавиться найбільше нашою гарною гуцульщиною, студіює край, нарід і фольклор та взагалі цікавиться українським питанням.

СТИПЕНДІЇ ДЛЯ СТУДЕНТІВ.

Президія „Учительської Громади" в Хусті створила 10 стипендій для студентів, що хотіли б студіювати в Німеччині.

„Великі Роковини"

ЩО ЦЕ?

Слідіть за оголошенням в слідуючім числі.

Володимир Островський.

ПІД ЗНАМЯ ХРЕСТА.

(Повість з часу охрещення Руси-України в 988 р.).

(Продовження).

Третього дня боярин Тихоша начепив на спис білу шматинку й підійшов до стіни.

Князь Володимир каже: дайте город і всі спасетеся; нікому ніякого лиха не буде.

— Дай город Володимирові! — загула юрба корсунців біля дому воєначальника. — Дай город, бо самі відчинимо ворота!

Здався воєначальник, бо іншої ради вже не було. Задзвонили в місті дзвони, відчинилися ворота, вийшло духовенство з образами, вийшли найстарші мужі города з дарами й післали до Володимира делегатів.

— Скажіть воєначальникові, щоб зараз склав усе оружжя, — відповів Володимир, — а мешканцям Корсуня скажіть, щоб були спокійні. воду зараз будуть мати. Кому бракує хліба, мої дружинники дадуть їм. Подякуйте Вашому Богові за спасення й вертайтесь до праці. Виберіть зараз послів до імператорів. Сьогодні ж поїдуть до Царгороду разом із моїми послами.

Щоб корсунцям не сталося кривди, Володимир ввів до міста лише невеликий відділ дружини й розташував його не в домах, а на майданах у шатрах. Решта ж дружини й воїв залишилася поза городом і насолоджувалася медом, якого викотили їм корсунці за ратні труди.

Дзвони в корсунських церквах не вмовкали. Люди спішили подякувати Богові за врятовання їм життя й майна.

А боярин Тихоша тимчасом кинувся шукати грека Анастаса. Коли нарешті знайшов Анастасів дім і війшов до його хати, застав Вівіянового приятеля в страшній розпуці. Тихоша оповідав йому про Попандуклюса, та про його дочку Олену, про розмову з ними перед виїздом із Києва, а Анастас, здавалося, нічого не чув.

— Не погорджуй мною, — нарешті промовив, — що я зрадив своїх людей і імператорів; післав твому князеві стрілу з вісткою про водопровод.

Тихоша заспокоював його, переконував, що це не зрада, а велика заслуга перед Богом і людьми, але Анастас довго не міг заспокоїтись — усе гриз себе жорстокими докорами.

В той час корсунці обрали послів до імператорів. Володимир на своїх послів призначив: воєводу Довлінґа, боярина Тихошу й свого писаря Інґрама, бо всі три знали грецьку мову.

— Скажіть імператорам, — що як **зараз не віде до Корсуня царівна Ганна, то від Корсуня й від усіх міст грецьких на березі моря й Криму не валишиться каменя на камені...** потім загляну я й до Царгороду. А він, звернувся зокрема до корсунських послів, — скажіть імператорам, як Володимир бере городи та як помагає мирним людям.

Посли того самого дня виїхали до Царгороду.

Того ж дня вислав Володимир гінця до Києва з радісною вісткою, що Корсунь піддався.

Вівіян і Олена, довідавшись про події в Корсуні, довго молилися за врятовання своїх братів греків та за здоровля Тихоші, що виконав своє слово аж до кінця.

Прихильники Володимира й християни умить підняли на ноги цілий Київ. Перший день по одержанні вістки з Корсуня був одним великим святом. На вулицях і майданах збиралися юрби молоді й воїнів і голосно вигукували:

— Слава Володимирові! Слава дружинникам і воям!

Перемога щораз сильніше опяняла киян і щораз певніше зєднувала їх Володимирові, захоплюючи щораз ширші кола населення.

Християни горяче молилися в церкві св. Ілї за успіх Володимира.

XV.

Україна пишно розлягалася на широких килимах степів, рясно посланих ріжнобарвним квіттям. Від північних вітрів закрила себе зеленим шатром лісів. У городах і селах причепурилася розмаєними садками. Вздовж і впоперек оперезалася срібними стьожками рік і річок, прикрасилася, як хрустальними ґузиками, блискучими озерами й ставками.

І всміхнулася до сонця щастя волі й достатку.

А старий Дніпро то вже й стямитися не міг від радости, коли відчув на собі човни боярина Тихоші: як добрий дідусь, колисав їх, лестив і пильнував, щоб ні одна хвиля не стримала їхнього шаленого бігу навіть на мить. Бо справді, Тихоші було дуже спішно. Ой, як спішно було!

Перед двома днями князь Володимир покликав його до себе й сказав:

— Друже мій! — половину діла ми вже зробили. — Але друга половина важча за першу: лекше Корсунь узяти й імператорів скорити, ніж киян на щось розумне намовити. Але ми таки мусимо їх охрестити. Та й час уже про це думати. Ніхто лінше за тебе не переконає їх, що вони повинні змінити віру. **То ж їдь до Києва й зроби так, щоб ні один киянин не дивився на мене вовком-сіромакою, щоб усі раділи з нашої перемоги, щоб привітали Ганну, як матір, і готовилися до охрещення.**

І Тихоша не їхав, а летів. Летів не тільки виконати волю князя. Він линув серцем поперед свого човна, щоб хутчій побачити Олену, щоб сказати їй, що слово своє виконав: поміг Володимирові охреститися, а корсунцям врятуватися від горя й смерти.

Ось уже Київ блиснув до сонця стінами теремів і хат. Ось з купи зелені на горі виринула чудернацька голова Перуна.

— Що, Перуне! — загули дружинники, охрещені в Корсуні, — прийдеться тікати з Києва?

Перунова голова враз сховалася в зелені.

— Злякався! — ще голосніше засміялись вояки.

— Що сталося? — спитавсь Тихоша.

— Перун, як побачив нас з гори, то враз сховався. Боїться, щоб ми його до мари не спровадили.

Тихоша згадав, що Перун уже його, і весело посміхнувся.

— По мені, то за ноги його й в воду! — вигукнув якийсь жартівник.

Дружинники знову вибухнули веселим реготом.

Старий Дніпро не стримався й у відповідь дружинникам зареготав голосною луною.

— — — — — — — — — — —

Гінці від князя приїхали! — загуло в Києві.

Боярин Тихоша висів на беріг і наказав дружині нікому ні слова не казати, за чим приїхали. Миттю післав до Добрині, щоб прислав вози під вантаж, а щоб зібрав на княжий двір старшину й інших знатних людей Києва.

На дружинниках зброя була нова й гарна. Але боярин Тихоша всіх притьмарував своїм виглядом: шолом його блестів, аж очі сліпив; кільчатка, подарована князем, міцно облягали його струнку постать; зелений плащ, зінятий на правому плечі срібною застіжкою, гарно відтіняв його загоріле мужнє лице. **Очі світилися рішучістю й певністю своїх сил.**

Коли за якийсь час прискакав на беріг на своєму вогненому коні Сердегур, Тихоша шепнув йому:

— Бояринє! князь каже тобі: пішли зараз своїх людей у всі кінці города, хай кличуть людей на княжий двір послухати, з чим приїхали княжі гінці. Та хай добре кричать.

— Зробимо! — засміявся Сердегур.

Коли вантаж був уложений на вози, Тихоша зібрав дружину й повів її на княжий двір. Вулиці вже густо заливали цікаві кияни й обабіч її посувалися вперед разом з дружиною. В княжій палаті вже чекали бояри й інші знатні люди. Кожний питався Тихошу про новини з Корсуня, але він відповідав, що всі довідаються в свій час.

Коли весь двір і великі простори поза його огорожею виповнили велитенські маси людей, Тихоша ввійшов на підвищення й почав промову:

— Прислав мене до вас великий князь Володимир з Корсуня й наказав мені сказати вам. Корсунь город вельми сильний; стіни його з каменя, високі і грубі, в на стінах бійниці й з цих бійниць греки сипали на нас стріли з ранку до вечора. Мають греки так, люки, що нараз кілька стріл випускають, і жалили нас ці стріли так, **що не сила була до тих стін доступитися. Мудрий наш князь наказав рів копати, землю на край висипати й посувати її щораз ближче** до стін та за нею від стріл ховатися. Але корсунці вночі всю землю нам забирали й рано ми мусіли копати наново. Тоді наш мудрий князь перекопав їм водопровод, яким вода текла під землею до города. Корсунці від спраги мало не повмирали, відчинили залізні ворота, вийшли зо своїми старшинами, духовними та з багатими дарами й просили нашого князя, щоб не губив їх.

— Ага! — ревіла юрба, — вклонилися! — Ха-ха-ха!

— Ввійшов наш князь з великою пихою до Корсуня й післав до Царгороду сказати імператорам. **„І Царгород візьму і своїх русичів там посаджу, як не вклонитесь моїм киянам** і не пошлете мені сестри своєї Ганни та не дасте **нам своєї віри, бо русичі теж хочуть мати одного Бога і бути розумними".** Переляканися імператори, скорилися й зараз прислали до Корсуня й сестру свою Ганну, і митрополита свого, і священиків, і інших знатних людей, і дари многі та багаті.

— Так їх! — гула юрба. — Хай знають, хто такі русичі!

— Князь Володимир змусив греків охрестити й його, і всю дружину та повінчати його з Ганною. Але це ще не все. Князь Володимир сказав імператорам: мої кияни люди розумні, мусите їм продавати й вина для чоловіків, і оружжя для дружинників, і перстені та інші прикраси для жінок і дівчат, і паволоки, і килими, і посудину, і інше — все дешево, а за наші товари платити добру ціну. Та щоб нашим купцям у ромеїв усяка свобода була й поміч.

— Оце добре! — загула юрба, як один чоловік. — Князь не забув про нас! Слава Володимирові!

(Дальше буде).

НА СВЯТО ДЕРЖАВНОСТИ.

„Коли забуду тебе Єрусалиме, нехай праву руку мою відніме від мене! Нехай язик мій прилипне до гортані моєї, коли не згадаю тебе, як не поставлю Єрусалима понад усі радощі мої" — Пс 137: 5, 6.

Вище наведені слова взяті з 137 псальми царя і пророка Давида, але походять мабуть з часів, коли нарід ізраїльський був в чужій землі під чужою владою. Слова ці мають велике значіння і для нас, українців, під теперішню хвилю. І ми, розсіяні по світі, можемо, повинні, а навіть мусимо, кликати за Давидом: „Коли забуду тебе, **Київе**, нехай праву руку мою відніме від мене! Нехай язик мій прилипне до гортані моєї, коли не згадаю тебе, як не поставлю **Київа** понад усі радощі мої". Що Єрусалим для ізраїльського народу, те саме, а навіть більше, Київ для українців. Київ — це релігійне і національне серце, що кров відсвіжує і розсилає по цілім тілі — краю. Серце, що відживлює кожну клітину тіла, чи одиницю народу.

Розважмо коротко нашу тему під такими заголовками.

1. Що то є Батьківщина?
2. Чи можна й треба її любити?
3. Як треба любити?

1. Батьківщина — **це земля** наповнена потом, працею, кровію наших батьків-предків. Вони там свої кости зложили. **Там гніздо—дім наш. Там колиска нашого життя. Там ми вперше побачили світ і світ нас, українців, побачив. Там ми вперше навчилися слів: мама, тато, Україна, Володимир, Шевченко, Бог Предвічний, Христос Воскрес, Отче наш. Там наш корінь, — хлібом-сіллю нас там виростили. Батьківщина — це люде-близькі тої самої мови, пісні, звичаїв, долі, релігії. Тому такі близькі, такі нам зрозумілі слова нашого національного пророка Тараса: „Світе тихий, краю милий, моя Україно", або: „Холоне серце, як згадаю, що не в Україні поховають, що не в Україні буду жить"... Батьківщина — це душа народу.**

Патріот є той, що любить своє, почувається частиною своєї нації, дорожить спадщиною своїх предків, працює над нею, розвиває та збагачує її своїми талантами-здібностями. Для патріота Рідний Край є найкращий за всі краї світа. Для нього Рідний Край це щось найдорожче на світі, це евангельська перлина, це той скарб, за який він, патріот, готовий своє життя віддати. Як віддав Шевченко, як віддав Мойсей **Франко, як віддали тисячі охотників, що свідомо пішли на смерть. Рідний Край там — де вони склали свої кости, де родилися, жили і померли.**

2. Чи можна любити Рідний Край?

Самий Син Божий дає нам відповідь на це. Ісус любив провінцію Галилею, де зріс і прожив мало не тридцять **років, а головно місто Назарет (Його й „Назореєм" названо). Любив гори, в яких вчив про „блаженства" і в які нераз** ходив самітно молитися. Любив Генезаретське озеро, на якому бурю втихомирив, на якому Його ученик Петро потапав, а Він його вирятував. В Галилеї по Своїм Воскресенню являється ученикам, як сказав ангел коло гробу: „Ідіть в Галилею, там Його побачите, як говорив вам". Там же і чудо по Воскресенню з великою ловитьбою риб. Любив Христос і місто Капернаум, де вчив по суботам у школі.

Любив і другу провінцію, Юдею, з головним містом Єрусалимом. Там Вифлеєм, де Він родився. Там Вифтанія — де Лазаря воскресив, де мешкали Його приятелі, той же Лазар і його сестри: Марта і Марія. Плакав Христос над долею Єрусалиму, хрестився в Йордані. А навіть третю провінцію любив, Самарію, хоча самаряни ріжнилися в дечім своєю вірою від других жидів. Але й там тисячі слухали Його святого слова через жінку самарянку. Заходив і в другі землі Палестини і там, між неправовірними жидами вигнав біса з одного чоловіка.

Любив Христос землю, а людей ще більше. Хоча говорив, що „прийшов тільки до вибраних овець дому Ізраїля" але й римського сотника послухав, бо той любив жидів, а навіть побудував їм божницю. І жінку хананейку, чужинку, вислухав і уздоровив її дочку.

Притчою про „блудного сина" вчить нас, що треба родичів шанувати, свою родину, маєток, здоровля, честь, культуру і віру, — тоді пошана буде нам і від чужих. А любов Його до людей була така велика, що хоча Його розпиняли на хресті, Він серед страшних мук кликав: „Отче, прости їм, бо вони не знають, що роблять". Його любов до людей була більша, чим їх ненависть до Него. Вкінці всіх людей любив Він, бо вислав своїх апостолів зі словами: „Ідіть у світ і навчайте **всі народи...**"

Дальше — Христо не скасував Старого Завіту, а доповнив, отже погодився і на слова великого жидівського патріота, Давида, що сказав: „Коли забуду тебе, Єрусалиме". Коли самий Син Божий дає нам такий примір, то і нам не буде гріха любити нашу Батьківщину і **її мешканців, — а противно буде нагорода.**

3. Як же треба свою Батьківщину любити?

Батьківщину, як і все інше, маємо від Бога. **Отже й правдива любов Батьківщини, мусить підчинятися любові Бога. Він творець світа, отже й України та українців. Він дав нам життя, визначує нашу долю, ціль, як і другим народам. Коли будемо в добрих відносинах перед Богом, то й нам буде добре. Як говорив президент Америки Лінколн: „Далеко важніше є те, чи нарід з Богом, чим те, чи Бог з народом". Любов, як і віра, — після слів св. апостола Якова, — без діл є мертва. Отже любов треба доказувати ділами.**

І наші великі люди — патріоти, що їх нам Бог дав, накликають нас любити Батьківщину не тільки словами, але й ділами. Не вистане давати Батьківщині „великих слів велику силу, тай більш нічого", як каже Шевченко. Не „на таємних думках, та на мріях палких, я роботу народню обмежу", — як говорить Грінченко в поезії „На печі". „Кожний думай, що на тобі міліонів стан — (то є щастя, доля, життя) стоїть", як напоминає нас Франко.

Любов України і українців не повинна обмежуватися тільки до землі, гір, долин, рік, озер і т. д., бо це так би мовити, лиш фізична частина Батьківщини, лише її тіло. Треба ще й духових складників-частин, щоби любов була повна і мала дійсну вартість. Треба думати про те, бажати того, щоб наш нарід став свідомим, сильним, великим, свобідним і славним. Треба вчитися, розвивати свій ум, набувати знання, згоди і єдности в думках і праці. Ми старші, з бувшої австрійської держави, бачили на австрійських грошах слова: „вірібус унітіс". Ті слова були сказані цісарем Франц Йосифом, коли він, як вісімнадцять-літний молодець, вступав на престол. Слова ті по українськи значать: „Злученими силами". В нас тепер ріжних партій, а партій; кожна „будує" Україну на своїм загумінку. Щось подібне, як в тій байці, про те, як птах, щупак і рак взялися тягнути віз, та й не могли, бо птах хотів летіти в гору, щупак хотів у воду, а рак посувався назад.

Найкраще показалася наша розбіжність думок підчас недавніх подій в наслідок яких повстала автономна Карпатська Україна. Кожна наша партія, чи група на власну руку посилала телеграми „до можних цього світа" з протестами, з домаганнями, плянами. Побачивши „великих слів велику силу, тай більш нічого", можні світа цього зробили по своєму, своїм розумом, бо нашого не було дома! Деякі з тих наших „провідників" повинні пригадати собі слова Шевченка: „Як би ви вчились так, як треба, то й мудрість була би своя". Але Шевченко немав університетських дипльом, то що його слухати?... Дипльомами закривають очі на те, що „згода будує, незгода руйнує". А до руйнування не своя мудрість пре! Сама наша незгода доказує, що ми не такі патріоти, як треба, що ще не доросли до того, щоб зватись нацією, що нам не тільки з ворогами боротися треба, але в першій мірі з своїм власним самолюбним „Я".

„Той, що поконає себе, більший від того, що здобуває твердині", — каже мудрість. Треба кожному нашому провідникові поконати самого себе, свою амбіцію. Треба зійтися разом і витворити свою мудрість. Тоді буде єдність думки, одна ціль, спільний фронт.

Пригадується такий анекдот: Відвідує гість заведення для божевільних і питає начальника. „Кілько маєте тут хорих"? „Около тисячі", — **той відповідає. „А кілько обслуги?" „Сорок кілька осіб". „Те все? — дивується гість. — І ви не боїтеся, щоби хорі не зорганізувались і вас не побили?" „Ні, — каже начальник, — якби вони знали і вміли організуватися, вони б тут не були".**

Так, тільки розумні люди знають вагу організації. Українців пацифікують, канали ними копають, розстрілюють, тундри наповняють, „Березою" мучать, голодом виморюють, обиткуються — а нас тяжко погодити, зорганізувати... І не про вагал мова!

Любити Батьківщину — треба покинути свої погані, особисті забаганки, примхи та уроєння; треба любити однаково полтавця, бойка, лемка, подоляка, поліщука, наддніпрянця і зеленоклинця, — бо все те діти одного українського народу. Треба любити свої інституції, історію, літературу, звичаї, обичаї, обряди і церкву. Так, і Церкву, бо нема народу без віри. Ніякий нарід не піднесеться вище своєї віри. — Церкви! „Духа не вгашайте (сварнею, ненавистю), доброго держіться, здержуйтеся від лукавства" (Ап. Павло).

Любити нашу Батьківщину — треба за неї всім нам разом боротися, як боролись разом ті, що життя за неї віддали. Треба держати високо її прапор і продовжати роботу наших героїв, вживаючи способів відповідних до часу й обставин, серед яких наш нарід живе по цілому світу.

Сотки тисяч українських героїв поляглі за Батьківщину, і ми те зробимо, як прийде така хвиля, а тимчасом жиймо для неї!

„Коли забуду тебе, Київе, нехай праву руку мою відніме від мене! Нехай язик мій прилипне до гортані моєї, коли не згадаю тебе, як не поставлю Київа над усі радощі мої!" **П. Яковенко.**

РОЗУМНИЙ СУДДЯ.

В Блюпринт, Зл. Держ., один чоловік заскаржив другого за те, що той назвав його обманцем. Заскаржений сказав у своїй обороні, що він тому так назвав його, бо той **читає часопис вже третий рік не вирівнавши своєї передплати.**

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd
at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ПОКАЯННІ ДНІ.

Надійшли дні Великого Посту. Для нас християн це — покаянні дні. В ці дні Господь особливо кличе нас згадати про Нього, згадати, що, коли прийдуть до кінця дні наших блукань по цій землі, коли стомлений цим життям дух скине його одежу — наше тіло і полине відси, його чекають „Отчі Обійми". Всіх нас, за порогом тутешнього життя чекає Отець, що послав нас сюди і до Якого ми маємо повернутися.

Покаянні дні, це дні, в яких ми згадуємо про Вічного Отця, до Якого ведуть всі наші життєві дороги, про Його Вічного Сина, Який вказує нам на ті дороги і веде нас ними, про Духа Святого, що силами Своїми дає нам змогу жити і цими дорогами життя йти до будучої світлішої, вічної нашої долі.

Покаянні дні, це дні, в яких ми себе запитуємо: Чи ми на дорогах до Отця? Чи ми під проводом Його Вічного Сина? Чи почування наші, мисли наші, слова і поступки, чи в них діє сила Духа Святого, чи може сила Йому противна? Такі запити в ці дні ми ставимо собі.

Покаянні дні, це час, коли ми даємо щиру відповідь самим собі і Господу, що веде нас, на так поставлені питання. Це дні, в яких ми на тихій розмові з нашою душею. В ці дні душа оглядається в її від Бога покликання і коли вона відійшла від них, шукає способів на її дороги повернутися, на дороги Божі.

Покаянні дні, це дні особливої молитви. Самі, без Бога, ми живемо життєвими інтересами і турботами. Вони затоплюють нас, примушують лише ними, цими турботами, жити. Щоб згадати про Божі дороги нашого життя, ми повинні на час відойти від тих турбот і віддатися Богові, сповнити нашу душу Божою присутністю і у Бога запитати дальшої ради на наше життя. Тому то ці дні покаянні повинні бути днями тихої, щирої розмови з Богом в молитві.

Покаянні дні, це дні, коли ми особливо вчащаємо до церкви. Чому так? Це тому, бо лише в церкві ми можемо дійсно відорватися, хоч на час, від наших життєвих болів і турбот. Це також тому, що лише в церкві все настроює нас до молитви. В церкві ми особливо відчуваємо Бога у дверей нашого серця. В церкві, в атмосфері спільних молитов наших братів і сестер, серця наші особливо радісно і чисто розкриваються, щоби прийняти Господа, Його святість, Його провід і Його потіху.

Покаянні дні, це дні святої Сповіди. Чому це треба? Осуд наших гріхів в самих собі може бути неповний. Ми можемо легковажити багато наших гріхів, не розуміти, що вони ведуть нас до віддалення від Отця і загибелі. В час святої Сповіди ми отримуємо духовні поради і наставлення від наших духовних отців. З уст їх ми маємо пригадування якраз тих Божих заповідів, які ми могли необачно легковажити і ламати. Поза тим, Господь хоче, щоби наше каяття було щире. Воно таким буде, коли ми дійсно розкриємо наше серце перед сповідником і виявлемо всі наші провини. Господь оцінить таку нашу щирість і смиренність і поставить нам в заслугу.

Покаянні дні, це дні, коли ми в т. й [illegible] сповіді сміливо приступаємо перед престол Божого Милосердя і просимо прощення наших провин. Чому нам потрібно таке прощення? Воно нам потрібно, бо ми потребуємо привернення до нас Божої ласки, яку ми могли втратити своїми гріхами. Без Бога і Його ласки ми не можемо жити праведним життям. Бог силою Духа Святого пробуджує в нас все чисте і святе, та ставить нас на дороги правди і любови. Нам потрібне Боже прощення, щоби ми далі мали силу жити по — Божому. Нам потрібна Божа любов, бо лише вона нас може потішити і од всякого лиха оберегти. Нам потрібний завжди Божий Провід, бо лише в ним ми можемо бути певні, що ми на дорозі добра і будемо мати у всьому Боже благословіння. Нам потрібне Боже прощення, бо прощені Богом, обілені з наших гріховних брудів, ми знов стаємо і не самі, а з Богом на ті дороги, які нам показав Господь.

Покаянні дні, це дні коли ми приходимо до церкви, щоби дійсно прийняти Самого Господа в тайні Святого Причастя. В благословеннім Хлібі і Вині ми приймаємо Його. Він Своєю Присутністю сповняє нас. Ми тоді чуємося не лише прощені, не лише обдаровані в заповідях Божих дороговказами життя, ми напевно знаємо, ми ніколи не самі: Сам Господь з нами і в нас. Він нас веде і з нами йде. Хто може це дійсно щиро відчути, він вже буде берегти себе від всякого гріха, всякої нечистої злосної думки, всякого брудного слова.

Покаянні дні — великі дні. Нехай вони не минуть для Вас безкорисно. Не відкидайте цієї нагоди справити дороги Вашого життя на Божу путь. Не відкидайте нагоди знов привернути собі Боже прощення, Божу любов, Божу опіку.

Покаянні дні! Хто знає, може в житті не одного з нас вони будуть останні. Так дивіться на них, як на останню нагоду, бо не знаємо ми „ні дня, ні часу" коли Господь кожного і кожну з нас покличе до Себе.

Покаянні дні. Це дні, коли Милосердний Господь розпростирає Його любовні Руки, що колись за нас і наші гріхи були цвяхами на хресті пробиті, розпростирає, щоби всіх нас обійняти, пригорнути і до Вічного Отця довести.

Покаянні дні! Не забудьте про них. Нехай не мине Вас любов Божа. Прощені, очищені од гріхів, вже не самі, а з Господом Нашим Христом Ви спокійно далі зможете йти в дану Вам життєву путь.

Архієпископ Іоанн Теодорович.

— † —

ЄВАНГЕЛЬСЬКІ ІДЕАЛИ В ЖИТТЮ ГРОМАДСЬКОМУ.

„Шукайте перше Царства Божого та правди Його; це-ж усе додасться вам".

(Мат. VI: 33).

На світі жити тяжко. Люди гнуться під тягарем гріха й нужди. Немає в світі ні правди, ні любови, навпаки — панує неправда і кривда, брехня й ненависть у всіх її проявах, як в життю окремих людей, так і в стосунках громадських. Через те люди шукають виходу з того блудного круга, шукають визволення. Ми живемо в часі великих спроб будування нового світу, ратування людства з упадку.

Віруючий християнин знає основні причини упадку людини, знає також і спосіб визволення. Сам Бог нам це обявив. А саме людство втратило своє щастя через первородний гріх самолюбства, через порушення заповіді Божої, яка каже: люби! Люби Бога понад усе, й ближнього свого, як себе самого! Вічний закон Бога, що керує цілим світом, — це любов. Керує він розумно цілою природою, і тільки людина нарушує цей великий закон, наслідком чого терпить кривду і біду.

Бог сотворив людину на свій образ і подобу; дав йому розум, почування і волю; дав йому безсмертну душу, щоби духовно розвиваючись та йдучи наперед до совершенства, людина могла стати, — дійсно стати сином Божим у вічнім духовнім царстві Божім. До цілі тієї людина може дійти найуспішніше в товаристві інших людей, в громаді. На землі дав Бог людям рай, дав їм незлічені скарби мертвої й живої природи, цілий пребагатий світ для розпорядження, науку, техніку й мистецтво, словом — дав їм усе, що потрібне для осягнення мети. Адже життя людини на землі є лише першим етапом його подорожі до тієї послідної мети. Бо-ж земля не повинна бути для людини „долиною плачу"; навпаки — тут ми маємо знайти початки того щастя, на яке Бог людину від віку призначив. І це лише тоді може здійснитися, коли люди шануватимуть Божий Закон любови, коли створять для себе такий громадський устрій і порядок, який би допомагав усім осягнути ту велику духовну мету.

Щоби ми не блудили в темряві, Бог посилав нам великих людей, пророків і учителів правди; накінець послав нам Ісуса Христа, який своєю наукою, терпінням і смертю розікрив нам тайну Царства Божого і показав усе те зло, що перешкоджає людям іти вперед по дорозі совершенства. Він то проповідував Євангелію вільности, рівности і братерства всіх людей. Він сказав, що ми повинні насамперед шукати царства Божого і правди його, а все те, що потрібуємо — як хліб щоденний, одежу, обув і покрівля над головою, також правдиву вільність, освіту, культуру, — буде нам дано.

І Царство Боже, новий порядок громадський, опертий на правді й справедливості, прийде на місце дотеперішнього, що тримається на брехні й несправедливости; на несправедливім розподілі матеріяльного добра; на несправедливому поділі людей на пануючих і поневолених, багачів і нуждарів. Цей порядок, опертий на крівавих війнах, нужді мільйонів, мусить бути зруйнований. Бо доки людство не відродиться духовно, не занехає старих гріхів і блудів, не стане знов на становищі Божого закону, — доти не буде кращого громадянського порядку. Новий порядок, новий кращий світ настане тоді, коли будуть кращі люди, правдиві християни, відроджені Духом Істини.

Завданням віри Христової — є цілковите відродження, відновлення людства. Єдиною дорогою до того є Євангелія. Церква має її проголошувати і тим творити підвалини нової святої громади. Отже шукаймо насамперед Царства Божого, проголошеного Євангелією Христа, і правди його, а тоді все буде нам дано, — буде тоді і кращий громадський устрій на землі.

ЯК ХОВАЛИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА.

10 березня, цього 1939 року сповниться 78-ліття від дня смерти найбільшого національного поета і ідейного вождя українського народу Тараса Шевченка. Помер Шевченко 26 лютого по ст. ст., 1861 р., коли сповнилось йому як раз напередодні 25 лютого (день його народження у 1814 р.) 47 років. Поховали Шевченка спершу у Петербурзі на Смоленськім кладовищі. Але друзі покійного не хотіли залишити останків великого сина українського народу на холодній півночі, у далекому Петербурзі і рішили перевезти їх і поховати на Україні. Не було на це, як свідчить Олександер Лазаревський, якого передсмертного Заповіту Шевченка: „Добре знаємо, — пише Лазаревський, — що ніякого заповіту, ні словесного, ні на письмі, про місце свого похорону Тарас Григорович не залишив, а думка його друзів про похорон тіла покійного біля Канева (де поет збірався побудувати собі хату) була основана лише на поетичному Заповіті:

„Як умру, то поховайте
Мене на могилі,
Серед степу широкого
На Вкраїні милій"...

Ось оцей як раз Заповіт гаряче бажаючи виконати, Г. Н. Честаховський і казав про передсмертну ніби волю поета („Кіевская Старина" 1894, Февраль, стор. 316-317). Додамо від себе, що сам Ол. Лазаревський бачив Шевченка за пів доби до смерти і оповідає, що страждання поета від водянки, яка кинулась на легені, були так жахливі, що не хватало б духу запитати поета про місце його похорону. Заповіт же „Як умру" написано Шевченком, як відомо, у 1845.

26 квітня (ст. ст.) 1861 р. українська громада у Петербурзі зібралася на Смоленському кладовищі, щоб проводити останки Шевченка у далеку дорогу до рідного краю. Як на Україні зустріли і як удруге поховали тіло Кобзаря України, ми, з нагоди річниці його смерти, і хочемо оповісти, на підставі слів очевидців, використовуючи матеріяли недоступні тепер для широкого загалу з річників „Кіевской Старины".

Оповідання тих очевидців яскравим і глибоким являються свідоцтвом того, яка вже тоді, у рік смерти Шевченка, на Україні, що разом з цілою російською імперією, по маніфесту 19 лютого 1861 року, тільки-но зібралася визволитися із пут панщини, — була свідомість того, ким був для українського народу Тарас Шевченко, свідомість у ріжних станах народу; зокрема і відношення до Шевченка тодішнього православного духовенства освітлюють нам ті оповідання.

Із Петербургу до Москви гріб (трумву) з тілом Шевченка перевезено було залізницею; супроводжали останки покійного увесь час Григорій Миколаєвич Честаховський та Олександер Матвієвич Лазаревський. У Москві зі станції гріб було перевезено до церкви Тихоновської на Арбаті, де він стояв через ніч; у церкві, між другими, тілу поета поклін віддали проф. О. М. Бодянський і академик Н. С. Тихонравов. Із Москви, як залізниці далі вже не було тоді, тіло Шевченка повезли на Україну кіньми. Особливо урочистими були проводи тіла при переїзді через м. Орел. Попереду гроба ішло духовенство співаючи „Христос Воскрес", а за гробом йшла музика Камчатського полку піхоти, яка грала українські мотиви. У кінці процесії йшли учні Орловської гимназії зі своїми наставниками.

У середу 3 мая, у чверть третьої години, як пише Честаховський, „Кобзарь наш дужий став уже на свою рідну Землю Українську (на Чернигівщині, по почтовій дорозі із Сівська на Глухів), а я став навколішки і тричі уклонився рідній неньці Україні і тричі поцілував її святу землю од себе і од рідних дітей її, котрі свято почитають її, проживаючи на чужині далекій". 6 травня, в 7 годині ранку, приїхали у Броваря. Процесія почалась під Київом, біля 5 год. вечера, у самому лісі, що з боку Броварів, у Никольської Слободки. Перед містком коні були відпряжені; студенти й громада повезли дроги з гробом через Дніпро. Але куди везли гріб і де поховають Шевченка, ніхто точно не знав.

Прот. П. Г. Лебединцев, пізнише настоятель Київського Софійського собору, а тоді о. наст. Успенської церкви і благочинний подольських церков у Київі*) оповідає, що про похорон Т. Г. у Київі старався його названий брат Варфоломей Шевченко, а наради про це відбували у директора 2-ої Київської гимназії М. К. Чалого. З огляду на „початок тоді польських та українських рухів, вважалось досить тяжким виконати бажання Петербурзької громади, щоб поховати Тараса Григоровича на березі Дніпра за Каневом". Тому думали поховати його у Київі, на Щекавицькому кладовищі, але пізніше, щоб уникнути усяких можливих демонстрацій, вирішили приготувати могилу у Видубецькому манастирі, куди гріб просто з чернигівського берегу мал перевезти на великому човні. В. Шевченко вже умовився було відносно цього з о. настоятелем манастиря.

Але ж той самий В. Шевченко, у суботу 6 травня, явився, по словах прот. П. Лебединцева, несподівано до нього за дозволом, як благочинного, занести гріб Т. Г. Шевченка до Христорождественської церкви на Подолі. „Згідно діючого права, я не міг, — згадує прот. Лебединцев, — дозволити те своєю владою, бо про перевезення тіла покійного із Петербургу в Київську губернію не було епархіяльне начальство повідомлено міністерством внутрішних справ". А тому прот. П. Лебединцев, разом з В. Шевченком, дорогою через сошу понад Дніпром, кинулись до митрополита Арсенія. „Перед брамою башти на соші зустріли ми гріб, який везли студенти та інша молодь, знявши шапки. Важкий олов'яний гріб був у деревяному, на дрогах, накритий великою червоною китайкою, на якій було багато вінків і квітів. На нашу пропозицію юнацтво зостановилось тут і погодилося чекати на дозвіл дальнішого слідування процесії до міста. Митрополит Арсеній був вже у хрестовій церкві на всеночній, але після докладу про надзвичайне діло, з яким явився благочинний, прийняв прот. П. Лебединцева та, вислухавши його, сказав: „Ідьте до генерал-губернатора та доложіть, що з мого боку перешкод нема". Генерал-губернатора князя Васильчикова, що відзначався своєю гуманістю, прот. П. Лебединцев зустрів на ганку, як виходив він з родиною на прогульку. Після короткого докладу кн. Васильчиков коротко відповів: „сталося, нехай внесуть до церкви".

Прот. П. Лебединцев, з причтом Христорождественської церкви, зустріли гріб біля церкви, а коли внесли до церкви, відправили над ним коротку литію. Після того відбулась, — Ол-др Лазаревський не памятає, де саме, — нарада, на якій після довгих розмов, де ж поховати поета — в Київі, чи біля Канева, рішено було, головним чином по думці Г. Честаховського, поховати Шевченка біля Канева. Раньком на другий день почали коло церкви громадитися люди. Появилась поліція і кінні жандарми. Гріб було винесено із церкви і сфотографовано з братами Тараса та родичами його у сірих свитах. Коли хто, проходячи по вулиці, питав, хто такий покійник, відповідали: „мужик, але чин на ньому генеральський". Літургія була відправлена у звичайний час, а о 4 год. після полудня була відправлена прот. П. Лебединцевим і п.-о. І. Жолтоножським панахида, під час якої співали студенти духовної академії та вихованці духовної семинарії.

Ще перед 4-ою годиною, на котру призначено було панахиду та винос тіла із церкви до пароплаву, що стояв біля Миколаєвського мосту, народу зібралось стільки, що не тільки церква, але й двір біля неї було запружено народом. Підчас виносу, як свідчить прот. П. Лебединцев, по Олександровській вулиці, по соші, на горах Андріївській, Михайловській, на горі біля Царського саду стояло народу не менш як буває 15 липня, підчас Володимирського хресного ходу. Ніяких промов, по умові з розпорядчиками похорону, в церкві не було.

І. Власовський.

(Докінчення буде).

*) Прот. П. Г. Лебединцев знався з Шевченком, як своїм близьким земляком, ще від тих часів, коли „ніхто, — як він оповідає — не міг передбачати у Шевченкові великого поета, коли Шевченко був просто „наймитчуком" у о. Гр. Кошиця, парафіяльного свого пастиря, та поганяв його буланy кобилу". Брат прот. П. Лебединцева Феофан Гаврилович Лебединцев, б. проф. Київської Дух. Академії був основником і першим редактором журналу „Кіевская Старина".

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
релігійно-громадський часопис для народу
„ШЛЯХ"
що його видає Товариство ім. Петра Могили в Луцьку, на Волині.
„ШЛЯХ" виходить тимчасово один раз на місяць, числить 16 сторін друку й відзначається багатим змістом та ілюстраціями.
Передплата за 12 чисел в рік виносить один долар, або його рівновартність в злотих.
Замовлення й гроші слати на адресу:
"SZLACH",
ul. Lubarta 10, Luck na Walyni, Poland.

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ.

Учителі Недільних Шкіл повинні обовязково набути такі книжки для своїх учеників:

„Приятель Дітей", молитовник для молоді	25ц.
Оповідання з життя Ісуса Христа	10ц.
Десять Біблійних Оповідань	10ц.
Азор — оповідання з часів Ісуса Христа, для молоді	10ц.
Українська Православна Церква (коротка Історія)	10ц.
Свята Христина	05ц.

Гроші й замовлення слати до:
Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man.

ЯК ВІДПРАВЛЯТИ ЛІТУРГІЮ РАНІШ ОСВЯЧЕНИХ ДАРІВ (Преждеосвящених).

Згідно з Церковним Уставом, Літургію Раніш Освячених Дарів відправляється в Середу і Пятницю на протязі Великого Посту і в Понеділок, Вівторок та Середу на Страсному тижні, а крім того, у Великий Піст у всі ті дні, коли з якого-небудь приводу необхідно відправляти літургію, крім Суботи, коли відправляється Літургія Св. Йоана Золотоустого і неділі, коли відправляється Літургія Св. Василія Великого.

Відправляється Літургія Раніш Освячених Дарів на святих Агнцях, які заготовляються для першого тижня Посту в неділю заговин на Літургії Св. Йоана Золотоустого, а потм на протязі Посту — що неділі на Літургії Св. Василія Великого, та в Вербну Неділю на Літургії Св. Йоана Золотоустого.

Священик що має відправляти Літургію Раніш Освячених Дарів, підготовивши себе молитвами, які за Церковним Уставом він повинен проказувати перед кожною Літургією, входить у св. вівтар, цілує св. Престол і святого хреста на Престолі, кладе три поклони перед св. Престолом, накладає на себе епитрахиль, виходить із вівтаря і, ставши перед царськими дверима, виголошує: „Благословен Бог наш..." Читець читає часи.

На часах священик, проказуючи тропар часів і молитву св. Єфрема Сирина, кожний раз виходить перед царські двері і перед ними промовляє, бючи поклони.

Коли після часів третього, шостого і девятого починають співати: „У Царстві Твоїм..." („чин ізобразительних"), священик відкриває катапетасму (завісу), виходить перед царські двері і проказує про себе вхідні молитви, які звичайно читаються перед Літургією Св. Йоана Золотоустого, або Св. Василія Великого, крім молитви: „Господи, простягни руку Твою з висоти Святої оселі Твоєї..", якої не проказує зовсім. Потім входить у св. вівтар, кладе три поклони перед св. Престолом, цілує св. Престол, хрест і св. Євангелію і починає облачатися, благословляючи кожну з шат і тільки про себе промовляючи: „Господеві помолімось".

Виголосивши відпуст після ізобразительних, священик стає перед св. Престолом і молиться, проказуючи тричі: „Боже, очисти мене грішного". Потім цілує св. Престол, бере святу Євангелію в руки і виголошує: „Благословенне царство.." Читець читає 103 псалом, а священик виходить із вівтаря, стає перед царськими дверима і читає світильничні молитви, починаючи з четвертої: „О Ти, що Його немовчними піснями..." Після великої ектенії читається кафізма, а священик, проказавши першу світильничну молитву: „Господи Милосердний і Милостивий .." бере св. Євангелію, що лежить на св. Антимінсі, ставить її на св. Престолі, розгортає св. Антимінс, ставить на ньому Діскос, бере з дарохранительниці св. Агнця і кладе його на Діскосі, кладе перед св. Агнцем поклін. Після цього диякон виголошує малу ектенію.

Проказавши після ектенії другу світильничну молитву: „Господи, не суди нас...", бере кадило і тричі кадить св. Престол. Після малої ектенії священик, проказавши третю світильничу молитву: „Господи Боже наш, помяни нас ..", кладе поклін перед св. Престолом, ставить Діскос з св. Агнцем собі на голову, обходить навколо св. Престол і ставить Діскос з св. Агнцем на жертівнику, вливає до чаші вина й води, ставить на Діскос звіздицю і, обкадивши її, накриває звіздицю покрівцем, обкадивши його, прикриває воздухом, обкадивши його, Діскос і Чашу, ставить засвічену свічку перед ними, кадить жертівник, кладе перед ним поклін і іде до св. Престолу. Складає на ньому св. Антимінс, кладе на Антимінс Євангелію. Молитов жадних не проказує, але перед кожною чинністю проказує про себе: „Господеві помолімось", а вкінці, як обкадить жертівник, проказує: „Господи Ісусе Христе Боже наш, помилуй нас". Часток з просфор ні за здоровля, ні за упокой виймати не дозволяється.

Після малої ектенії, коли на крилосі співають: „Господи, взивав я до Тебе...", диякон кадить вівтар і всю церкву. Після входу, який буває з св. Євангелією, оскільки на це є вказівка в Церковному Уставі, читець читає паремію, а священик зачиняє царські двері. Після першої паремії, священик одчиняє царські двері, бере в руки свічку й кадило і, стоячи перед св. Престолом, виголошує: „Премудрість станьмо просто", і повернувшись до народу, який, схиливши голови до землі, промовляє: „Світло Христове просвіщає всіх", і потім зачиняє царські двері. Коли диякона нема, то священик не виголошує „повеліте", бо це належить тільки дияконові.

Прочитавши другу паремію, читець виходить на середину церкви і починає співати: „Нехай піднесеться молитва моя..." Священик відчиняє царські двері, стає перед св. Престолом і кадить, а коли скінчить співати читець, священик співає: „Нехай піднесеться молитва моя". Коли ж є хор, то це хор співає, а священик мовчить. Коли читець почне співати третій стих: „Не дай серцю моєму нахилитися до слів лукавих", священик відходить до жертівника й обкаджує його, поки читець співає. Потім коли читець знову почне співати: „Нехай піднесеться молитва моя..", священик стає перед св. Престолом на коліна і закінчує спів цього стиха словами — „підношення рук моїх, як жертва вечірняя". Скінчивши спів, виголошує молитву св. Єфрема Сирина і кладе три поклони, а потім зачиняє царські двері. Якщо цього вимагає Церковний Устав, то зараз після цього читається Апостол і св. Євангелія.

Поминальної ектенії заупокойної виголошувати не забороняється, оскільки є потреба.

Підчас співу „Нині сили небесні..." диякон обкаджує вівтар, намістні образи і вірних, проказуючи про себе 50 псалом. Проказавши про себе перед св. Престолом тричі „Нині сили небесні..", священик іде до св. жертівника, кадить його тричі, кладе собі на плече воздух, на голову свою бере Діскос з св. Агнцем і, тримаючи його лівою рукою, в праву бере Чашу і, вийшовши з вівтаря північними дверима, іде через царські двері до св. Престолу, ставить на нього спершу Чашу, а потім Діскос з св. Агнцем і покриває їх воздухом, обкадивши його. В той же час співці співають: „Вірою і любовію.." (друга частина „Нині сили".) Виголосивши молитви Єфрема Сирина, і поклавши три поклони перед св. Престолом, священик зачиняє царські двері і закриває їх завісою до половини.

Після „Отченаш..." священик зовсім закриває царські двері катапетасмою і, виголошуючи слова: „Раніш Освячене Святеє Святих", тільки пальцями торкається св. Агнця, не здіймаючи воздуха. Причащається тільки св. Агнцем, а з Чаші пе після закінчення Літургії, коли споживає св. Дари. Коли ж служить із дияконом, то тоді священик пе із Чаші, а диякон причащається св. Агнцем, а пе з Чаші по закінченні Літургії, споживаючи св. Дари. Коли св. Дари переносяться на жертівник з св. Престолу, то не промовляється: „Вознесися на небеса, Боже..."

У Середу на Страсному тижні після співу: „Нехай буде благословенне імя Господнє...", священик перед св. Престолом виголошує молитву св. Єфрема Сирина і кладе три поклони.

Підчас відпусту священик повинен помянути Святого наступного дня, а не того дня, коли правиться Літургія, бо вечірни з Літургією Раніш Освячених Дарів відноситься до наступного дня.

Є. П.

ТРЕБА ЧИТАТИ СВЯТЕ ПИСЬМО.

„Держись міцно моеї науки, не занедбуй, допильновуй її, бо вона — життя твое".
(Прип. Соломона IV: 13)

Святе Письмо повинно бути першою і найважнішою книжкою в кожному домі, в кожній християнській родині.

Святе Письмо, або Слово Боже, становить закінчену цілість, до якої не вільно нічого більш додавати, ані від неї віднімати. Святе Письмо є нашим найкращим порадником у справах духовних. Воно є школою, в якій учителем є Сам Бог.

Слово Боже має в собі вічну правду та много віковий досвід, які повторялись у старі часи, повторялися багато років, повторяються тепер і будуть повторятися, поки світ стоїть. Через те, хто тримається тої вічної правди і того многовікового досвіду, той у життю своєму омине багатьох помилок, нещасть і бід, яких не оминув би, коли б свого життя не проводив по тій вічній науці. „Прийміть мою науку над срібло радніше, знання моє ви цінуйте над золото щире. Бо мудрість над перли дорожча, й нічо, що можна бажати, з нею не зрівняється" (Приповістки Соломона: VIII: 10-11)

Отже кожний християнин повинен пильно читати Слово Боже, повинен засвоювати мудрість Божу, яка знаходиться в Святім Письмі. „Придбати мудрість — лпще над золото, набути розум — дорожче над срібло" (Прип. Сол. XVI: 16). „Щасливий той чоловік, що вмів добитися до знання" (Прип. Сол. III: 13). Отже і Христос і Апостоли і пророки наказують нам пильно читати й розважати Святе Письмо.

А що ми робимо? Чи справді читаємо Святе Письмо? Є християни, які люблять Святе Письмо за всі інші книжки. Є такі, що читають Святе Письмо, головно Святе Євангеліє, що дня, як молитву. Це добрий звичай. Але на жаль є й такі християни, для яких Святе Письмо є — не знаною книгою. І з цього для них велика втрата.

На те Ісус Христос дав нам правдиву віру, на те Його апостоли заключили її в свої святі книги, щоби ми, по тих книгах йдучи за вказівками великих учителів церкви, пізнавали правдиву віру нашого Збавителя, зміряли її божественну глибину та осягали єдину ціль нашого життя — вічне спасіння.

Читаймо ж завжди Святе Письмо!

Остерігайтеся, щоб часом не обтяжились ваші серця прожорством, та пянством, та журбою життя цего, і щоб неспідівано на вас не настиг день той. — (Лук. XXI: 3).

ДІЯЛЬНІСТЬ ПАРАФІЇ

(Ошава, Онт.)

Наша громада через пятнадцать місяців була в процесі з російським батюшкою Хаврюком. Коли громада виграла процес перед найвисшим судом в Онтеріо, діставши признання, що майно є власністю громади — тоді наш уряд, з головою п. С. Цибуляком на чолі, попросив Консисторію Укр. Греко-Православної Церкви в Канаді, щоби приняла нашу громаду в склад Української Греко-Православної Церкви в Канаді й надала нам священика. Світла Консисторія вислухала нашої просьби і надала при кінці жовтня 1938 священика в особі о. П. Запаринюка.

Коли прибув до нас священик, робота в громаді поступала вперед. Нова Богослужения відбуваються майже що неділі представлення, зорганізувалася Рідна Школа й Недільна Школа до яких вчащає поверх 40 діточок. — Наука в Рідній Школі проводиться 2 рази в тиждень.

Рідна Школа з Недільною устроїли два представлення діточі та Різдвяний Концерт.

Різдвяними Святами була добре зорганізована коляда, як братства і сестрицтва, так і Рідної та Недільної Школи. Коляда під цей час безробіття принесла досить поважну суму.

На 31-го січня відбулися річні збори парохії. До заряду увійшли слідуючі: П. Григорук — голова, Касіян Москалюк — заст. голови, Ст. Редега — секр. рек., Н. Цибуляк — секр. фінансовий, В. Івацук — касієр, Н. Мех, Василик, В. Варварук — контрольори, Т. Павленчук, Д. Ґадик — старші брати, Мельничук, Кирилюк господарі, М. Цибуляк — буфетчик в церковній галі. Також вибрано 7 тростів, що управляють церковним майном. Ними є: І. Тома, Н. Павличук, Т. Павленчук, Л. Кравченко, О. Кашул, І. Ґаць та Г. Романчук.

На 12-го лютня відбулися річні збори сестрицтва, яке багато зробило для парафії своїми підприємствами на протязі чотирох місяців. По звіті вибрано заряд на рік 1939. Ввійшли пані: Балан, Москалюк, Мельничук, Василик, та старші сестриці, що мають наглядати за порядком в церкві, пані Тома та Романчук.

Дня 16, 17 і 18-го лютня відбувся базар, який випав успішно так з матеріяльного, як і з морального боку.

За так короткий час наша громада під проводом свого працьовитого пароха зробила поверх 700 доларів приходу — які то гроші ужито частинно на довг, який тяжить на церковнім майні. Ось так ми поступили вперед за чотири місяці; це не хвальба, а дійсна правда.

Противники Української Греко-Православної Церкви стараються кидати нам колоди під ноги. Вони мабуть заздростять нам і видумують ріжні нісенітниці та підсувають нам своїх агентів і шпіонів, щоби кинути між нами буковинцями кістку незгоди. Одних це їм не вдається. Ми перебули більше, то перебудемо й менше. Побачите. Нам нема що дивитися на ворогів нашої справи, але треба щиро й чесно працювати далі, а наша праця принесе гарні плоди і для нас самих і для нашої Української Церкви та для цілого українського народу.

Православний.

КОТРА Є ДІЙСНА УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА?

(Ошава, Онт.)

В Ошаві, Онт. є українська православна церква (парафія), яку обслугує о. П. Запаринюк, що є під зверхністю Впреосв. Архиепископа Іоанна Теодоровича. Є також так звана жуківська церква, яку обслугує бувший російський батюшка Зазуляк, та яку її члени також називають українською православною.

В нас ідуть спори про те, котра з них двох є дійсно українська та православна. Через такі спори нераз доходить й до ворожнечі між добрими сусідами.

Наша парафія, яку обслугує о. П. Запаринюк, гуртує коло себе українців з Буковини і кількох галичан. Богослуження в нас відправляються на рідній мові, отже вірні розуміють кожне слово.

Обряд в нашій церкві, — православний, — такий ,як був в нас на зеленій Буковині та який зобовязує в цілій православній церкві.

Перейдім тепер до другої громади, так званої жуківської (нехай жуківці не гніваються, бо що назву дав їм теперішній їх редактор), яку обслугує бувший російський батюшка, відомий зі своїх подвигів в Алберті та Саскачевані. Він вже був не в одній місії, не з одної печі хліб їв. Був він, як кажуть, в серафимців, (бо Серафим навіть мав висвятити його) був у протестантській місії, був у русскій місії, — під еп. Александром, Филиповським, Арсенієм, знов филиповським, Кедровським (з живої большевицької церкви), нині впхнувся в жуківців.

Приїхавши з Вінніпеґу до Ошави, він привіз з собою сто-процентову канонічність і накидається в негідний спосіб на провід Укр. Греко-Православної Церкви та її священиків і вірних.

Хотівби я спитати бувшого батюшку, чи він вже злизав те, що колись наплював на все укр., — коли тепер береться чесних українців плюгавити?

Пригляньмося, чи жуківська церква є дійсно українська, як вона себе представляє. Богослуження в ній відправляються старо-словянською мовою, а в Ошаві ще й російською вимовою. Зверхність жуківської церкви також чужа, — грецька, не українська. Ризи в жуківців, — католицькі, також католицька монстранція, дзвіночки, шалі та другі річи яких православна церква ніколи не мала і не має.

Не дивно, що як один жуківський священик приїхав до Кіркленд Лейк, то питав членів, яку їм правити Службу Божу, — католицьку, чи православну.

А члени йому відповіли. О, то ви маєте дві Служби Божі. — до вибору, а ми цего не знали. Ось таке то православіє жуківської церкви. А жуківські священики? Є між ними такі, які вже в неодній місії були й довго місця не загріли, або за ріжні провини церковна власть їх викинула.

Чи це та канонічність, з котрою носиться бувший батюшка? Чи православна церква признає двоженство? Думаю, що колиб царгородський їх покровитель знав, кого він має в себе, то відріксяб їх руками й ногами.

Чому кидаєте камінєм на Українську Греко-Православну Церкву? Чому не бачите свого під носом, а пробуєте бачити чуже під лісом? Українська Православна Церква не одно перебула, отже й вас перебуде.

Кожний свідомий українець бачить ріжницю між Українською Православною Церквою і жуківською, яка по моїй думці не є ані католицька, ані православна.

Українець з Буковини.

НИКОЛАЙ БУЯР.
(Посмертна згадка).

В Давнінґ Алта., дня 8 лютня перед вечером заснув вічним сном Николай Буяр, проживши 59 літ.

Покійний походив з села Цигани, борщівського повіту, з Галичини.

Приїхавши до Канади, одружився і обоє з жінкою поселилися на гомстеді, на котрому господарили аж до смерти.

Всевишній благословив їх обоїх гарною родиною, а то пятьма синами і одною донечкою Настею, яку то перед двома роками, невмолима смерть, в самім розцвіті життя забрала з цього світу.

Смерть пок. Николая наступила нагло. Пок. був веселої вдачі, ще перед тим жартував, аж нараз вхопився за серце і по кількох хвилях замкнув очи.

Покійний за життя, тішився симпатією всіх, хто знав його. Був довший час державним почтарем і нераз йому приходилось аргументувати з ріжними людьми й на ріжні теми.

Також через довгі літа був дяком, при укр. прав. церкві в Довнінґ. Був щирим і свідомим українцем. Хата його стояла завжди отворена для гостей, які находили в ній щиру українську гостинність.

Умираючи лишив по собі добру память. Лишив пять синів вихованих в українськім і християнському дусі, які вірно підуть слідами своїх родичів.

Похорон відправив свящ. Василій в пятницю, 10 лютня. Хотяй це був один з найзимніщих днів цеї зими тут в Алберті, однак людей зїхалось велике число, щоби віддати покійному останню пристугу.

Бл. п. Миколай полишив в тяжкому горю дружину — Марію, синів Михайла, Івана, Петра, Максима та Йосифа і брата Ілію, що живе в Витні, Алта.

Спи, дорогий друже, вічним сном а земля канадійська хай буде Тобі легкою.

О. Г.

КОЛЯДА НА УКР. ПРАВОСЛАВНУ ЦЕРКВУ В ЕДМОНТОНІ.

Коляда цего року увінчалася великим успіхом. Заколядовано $180.-90. Жіноче Товариство при українській православній церкві складає щиру подяку всім жертводавцям, колядникам як також тим які давали свої авта та возили колядників.

Колядували слідуючі пані: Верхомин, Яндова, Пронюк, Горецька і Лукіянчук, панночки: Муҙра, Івасюк, Чумер, Орлецька, Сайк, Овчар, Горецька, Мицак, О. Янда, Марилюк, Фербей, Іванчук, І. Кишук; панни: Пахи, Чоботар, Мельник, М. Лазарович, Челядин, Мацелюх, Мартинюк, Півновський, Ґавничук, Банан, Михайчишин, Стадник, Татчин, Романюк, Янда, Др. Верхомин.

Давали авта слідуючі пп. Л. Янда, Др. Верхомин, Романюк, Челядин, Лукіянчук і Татчин. Зокрема складається подяка панови П. Пахови, який надокучав коляди і помагав займатися колядою, паням Яндовій, Пронюк і Верхомин.

По 3 дол. дарували слідуючі: о. Е. Гринина, Др. Верхомин, В. Челядин, В. Чоботар, А. Ошиста.

По 2 дол.: С. Невчас, Д. Пронюк, М. Маланчук, П. Демко, С. Романюк, К. Чернишин, Л. Янда, Баламут, І. Никифорук, Др. І. Голда, В. Тофан, І. Стечишин, В. Павлюк, Лисачук, Стрихатка, Др. Невчас, Дзюра, Г. Завадюк, Р. Стойко, П. Лазарович, Н. Спичинський.

По 1.50. пані Янишевська, В. Гринчак.

По 1.25 пан К. Гудима.

По 1 дол. А. Шевчишин, Г. Сайк, Г. і Н. Івасюк, Слюсарчук, І. Данильчук, С. Лупул, Тимчишин, І. Горецький, Д. Мацелюх, О. Лукіянчук, Паущ, Г. Михайлишин, Федьо, Маковійчук, А. Савчук, П. Мельник, Д. Фербей, Марусик, В. Марчишин, М. Лупул, В. Чобанюк, Д. Борух, Кривко, М. Семків, Т. Василишин, Соланич, Д. Токарський, Н. Галюк, Кучан, Шевців, В. Волошинський, Ляхман, Дмитрук, В. Воротняк, пані Воротняк, Помич, П. Мельник, А. Датюк, С. Зарль, Татчин, Давидюк, Чумер, І. Зварич, Ю. Кузик, Мальований, Бойцун, Юсипчук, Стеффинець, Гуменюк, І. Данилович, Л. Данилович, Лопатинська, Купченко, Гайовський, Фігол, І. Олексиїй, Шарик, П. Василишин, Боднар, Ситничук, Данилич, М. Саковський, Е. Лупул, В. Гаврись, Д. Івасюк, Гаврилюк, Федюк, Перун, Й. Романюк, М. Романюк, Шимко, Масцюк, С. Пилип, Піраніч, Скорий, В. Сиротюк, Джигер, П. Петрик, Грицюк, І. Пентелюк, А. Чоботар, Рогаченко, Стадник, Костинюк, І. Петрик, Сорохан, Печук, Воронка, Пакуляк, І. Юсипчук, Д. Пехло, С. Дверничук, Мудрий.

По 75цт.: П. Корястий, Семенюк, Лекуста, Симотюк, І. Бойчук.

По 55цт.: Гомола.

По 50цт.: В. Андрусів, Слюсар, І. Пилип, Снійчук, Макух, Рараговський, А. Іванків, П. Воркун, Й. Крупа, Тодорук, Кузів, Жашкевич, Т. Мельник, Серінк, Виничук, Дукельський, Бляпак, Леницька, Кросон, Скрипник, Цвик, Василевський, Велешук, Яцейко, Кропельницький, Н. Чоблинюк, Стратійчук, В. Кучеський.

По 25цт.: С. Стевенсон, Гавриленко, Ю. Токарський, Кезі, Пилипюк, Николсон, Боляво, Шмировський, Пуган, Мамчик, Жук, М. Остапчук, І. Вооняк, А. Гафюк, І. Лакуста, І. Пето.

По 15цт.: Н. Павлюк.

За заряд Жіночого Товариства при українській православній церкві:

Л. Е. Янда. Е. Верхомин.

РІЗДВЯНА ЗБІРКА.

ДАВФИН, МАН.

В давніще проголошенім виказі було пропущене імя о. Д. Ф. Стрельчука, що жертвував 1 доляра.

СІРКО, МАН.

По 1 дол.: І. Ілюк, Н. Білич, Т. Тесарський.

По 50цт.: І. Чоботар, Н. Лебеник, Д. Чоботар, М. Чоботар, Домка Білавчук.

По 25цт.: П. Чоботар, І. Білавчук, М. Гільчук, О. Шкрумеда, Н. Білан, І. Настюк, М. Сокалюк, Т. Гошуляк, О. Чоботар, І. Чоботар, П. Шкрумеда.

По 20цт.: І. Сокалюк, Д. Гушуляк, А. Настюк.

По 15цт.: К. Мельничук, В. Мельничук, М. Гушуляк, Н. Мельничук, М. Мандзюк.

По 10цт.: М. Сокалюк, В. Чоботар, І. Гільчук, В. Ілик, С. Сокалюк, М. Гільчук, Ст. Шкрумеда, Ольга Соколюк, М. Білавчук, М. Дубник, М. Олійник, Елена Чоботар, Василька Бордун, Елінка Гушуляк, Василька Гушуляк, Д. Пентелюк, Т. Іляк.

По 5цт.: М. Мельничук, П. Черевайко, М. Соколюк, Катерина Шипей, Леся Гушуляк, В. Тихан.

ФОРТ ФРЕНСЕС, ОНТ.

По 1 дол.: Г. Підлубний, Н. Терновецький.

По 50цт.: Т. Осадчук, О. Крінка, В. Плаксій, П. Парина.

По 35цт.: М. Андрушко.

По 30цт.: З. Турлич, І. Басараба.

По 25ц.: О. Колван, П. Федорчук, Д. Федорчук, Ів. Кавуля, Ф. Лялюк, П. Гринюк, Т. Онщия, Л. Котик, Л. Библіх, К. Шитацький, З. Кулюк, В. Осадчук, М. Ячиин, М. Нарицька, М. Настюк, М. Деманів.

ГАРДЕНТО, МАН.

По 50ц: Л. Алексій, І. Онисько. По 30ц.: І. Коломба, І. Загара. По 25ц.: [illegible], В. Осадчук, Софія Ковал, Василина Загара, Т. Ткачук, М. Гасюк, А. Ковалюк, Г. Сидорський, Т. [illegible], І. Книш. По 10ц.: Г. Дакун.

РОЗА, МАН.

По 1 дол.: Д. Назаревич. По 50ц. Н. Чубей. По 30ц. пані Марія Ткачук, пані А. Голодрига. По 25ц. М. Чубей, Н. Куряк, І. Чубей, М. Клим, І. Когут, Т. Голодрига, І. Баран, В. Смук.

СЕНЬКІВ, МАН.

2 дол. О. Назаревич. По 50ц. Т. Чубей, Т. Цвмко, Д. Колтон. 40ц. Н. Саламандик. По 30ц. С. Гавронський, пані Ю. Лакуста, пані Л. Регун. По 25ц. Н. Чубей, Анна Недогін, В. Кикарук, В. Сторожчук, І. Лобур, А. Чубей, пані А. Гавронська, Ст. Регун, пані А. Ділічук, В. Смук, Василина Гой, Із. Саламандик, І. Баран, П. Ольховецький.

ВАЙТА, МАН.

По 1 дол. Петро Надольський, М. Калинюк, М. Сторожук, Із. Цисмиструк, Я. Шалубний. По 50ц.: П. Стадник, С. Шмігельський, пані Кулачковська, п. Костинюк, Н. Боднарчук. 35ц.: М. Дикун. По 25ц. Н. Лукіянчук, М. Петрик, Казина Андрушко, П. Андрушко, С. Заблоцький, В. Базюк, Т. Вовчук, К. Кирилюк, Н. Гаврилюк, Н. Федорчук, Я. Прошв, С. Тимчук, В. Цисмиструк, п. Подольська, І. Лучак, М. Боднарчук, Я. Боднарчук, М. Лисак, п. Друль. По 10ц.: Д. Мігайчук.

ВЕГРЕВИЛ, АЛТА.

1 дол. І. Байдала. По 50ц: В. Смук, Н. Кузик, П. Татарчук, Ю. Фліїчук, І. Щербанюк, П. Делаврак, С. Самоїл, П. Зварич. 40ц. Р. Тимчук. По 30ц. І. Самотюк, М. Винничук, Л. Миралюк. По 25ц: М. Харук, Ф. Почінюк, Н. Гребуляк, І. Фарина, І. Кашман, Д. Савчук, А. Зварич, С. Бартман, Ч. Засідбіда, Ф. Музика, Дм. Тріска, В. Зарубій, Н. Кирилюк, Вас. Кирилюк, Ів. Смук.

СЕН-КОЛОМИЯ, АЛТА.

1 дол.: В. Харук. По 50ц: Микола Харук, Н. Воробець, Г. Онищук, А. Манилюк, Марія Чернявська, Анна Костащук. 35ц. А. Черній. По 25ц. Т. Горобець, Н. Саламандик, І. Семанюк, Т. Петрук, А. Чернявський, п. Никифорук, Параня Саламандик, М. Воробець, В. Гаврилюк, А. Грегорій, І. Петрук, Марія Чернявська, Е. Семанюк, Н. Семанюк.

ИНЛЕНД, АЛТА.

Збірка 2.90

ТОЛСТОЙ, МАН.

По 1 дол.: п. Зулковський, П. Калушка, о. І. Дмитрів. По 50ц.: Н. Долинчук, пані К. Костинюк. По 25ц.: А. Криворука, пані С. Ткач, С. Кудрик, Анна Титар, Н. Кудрик. По 20ц: П. Пелешок.

ШЕЛВЕЛІ, ВАН.

По 25ц. Г. Піць, пані Морама, Н. Ціць, Р. Калер, Н. Піць, Г. Піць, Н. Боднарчук, П. Осецький, І. Антонюк, П. Лунгул, П. Корчак, Р. Прокопець.

Збірка о. П. Мельничука.

Ґіортон, Саск.	7.00
Мазепа, Саск.	8.50
Інні	1.40

СМОКІ ЛЕЙК, АЛТА.

Збірка о. Гр. Василина.

2 дол.: П. Дубець. По 1 дол.: В. Праучний агр., Ф. Дмитрів. По 50ц.: І. Палилик, К. Романюк. По 30ц: Тодосія Семенюк уч. По 25ц.: Н. Гавінчук, І. Голіцький, П. Рацой, В. Романчук, М. Гресько, Г. Черненюк, Н. Ярема, П. Мороз, Г. Сухолотоцький, І. Павлюк, пані М. Василів, В. Павлій, М. Галіцький, Ст. Лисак, пані Єлена Радомська, пані Е. Белей, пані Катерина Сухолотоцька, Стефан Пурич, Н. Войценко. 5ц: Г. Семпога.

ДОВИНҐ, АЛТА.

1 дол. панна Марія Романчук уч.

По 25ц.: П. Стрийський, С. Магас, А. Катан, Д. Бевзик, О. Онгурян, І. Цибульська, М. Бурр, П. Шерстилка, С. Кондурян, пані М. Бурр, А. Гордій, І. Гавюк, З. Тхір, І. Фунтей, Н. Віак, пані Тхір, пані Мельник, пані Ткачук, пані Г. Фунтей, А. Ципович. По 10ц. Г. Онгурян, пані Белзик, І. Гордей, пані Скульська, Г. Баланецький.

БЕЛІС, АЛТА.

По 28ц.: В. Яремчук, К. Медвідь, А. Шевчук, С. Куташ, пані П. Репка. По 20ц: Іван Лукашевич, пані Завадюк. По 10ц.: Д. Завадюк, А. Климчук, С. Катеринчук, В. Онгурян, Ф. Гнатюк, В. Климок, пані К. Лупул. 5ц.: Н. Синенький, Г. Тіров.

ГЕМЛИН, АЛТА.

По 25ц: П. Лучак, С. Іванюк, І. Рудик, М. Лучак, М. Труфин, Д. Щербань, П. Прощюк, Т. Штефюк, Д. Штогрей, пані Бандура, пані Н. Навісівська, Г. Мензак. 15ц. Т. Остафійчук. 10 ц: Корнило Остафійчук. 5ц.: І. Горук, Д. Бандура, Д. Російчук.

ВИЛНА, АЛТА.

1 дол. Стефан Павлюк.

СПЕДЕН, АЛТА.

1 дол.: панна Марія Леськів. 50ц.: С. Леськів, С. Леськів. По 25ц. Д. Комгир, А. Завадюк, Николай Сіроник, А. Матвійчук, В. Страшок уч., Г. Романчук, Г. Писецький, М. Крокош, В. Сироїд, В. Музика, пані В. Козак, пані Ірина Леськів. 20ц. М. Капіцький. 15ц. В. Писецький, пані Сироник, Т. Іванишин, пані Н. Лобай. По 10ц: Я. Леськів, О. Хрипун, О. Гаяс. По 5ц: І. Романчук, Гр. Панас, А. Павловський, пані Е. Капіцька, пані Пахолок, пані К. Леськів, пані Ал. Писецька, пані Карпишин.

СТРИЙ, АЛТА.

По 50ц. панна Е. Івасюк уч., І. Шиш. По 30ц: Д. Климочко, Т. Крокош. По 25ц: Л. Панас, Я. Голько, М. Химка, В. Пелех, пані К. Бунда, І. Романчук, І. Тхір, Л. Підлужний, В. Королюк школяр, П. Романюк, Ф. Шиш, В. Підлужний. По 10ц: Н. Запісецький, панна М. Підлужна, В. Чаблюк, П. Кіх, Р. Романчук, С. Пелех, пані М. Шиш, С. Клімчук, пані Ф. Теленко. 5ц: Д. Лавітович.

АРРАН, САСК.

По 25ц: В. С. Чорнейко, О. Березовський, А. Кінащук, пані Воєвідка, А. Горохолин, пані Д. Гриньків, пані Д. Яремко, пані В. Горохолин, пані В. Марцинюк, В. Д. Чорнейко, пані О. Боднарчук, пані І. Кирилюк, пані Л. Бродер, Ф. Стасюк, пані Л. Бугера, В. Соломон.

ГАРІС, САСК.

По 1 дол: І. Анака, Л. Бабюк. По 50ц: В. Охітва, Т. Гоголь, пані М. Олійник, І. Бабюк, пані А. Кіщук. По 25ц Ю. Адамів, Г. Прокопчук, пані В. Курковський, Т. Рудачук, С. Т. Бажовський.

АРРАН-КОБЗАР

По 30ц: С. Савчук, П. Булига. По 25ц: В. Несторук, Г. Косовський, Т. Самчек, Л. Гриньків, А. Максимчук, І. Несторук, А. Сохацький, В. Савчук, Р. Грицай, П. Сас, Іванчук, В. Федчун.

ЕРВУД, САСК.

По 1 дол: І. Дмитрук. По 25ц: В. Демків, А. Їжак, І. Кобюк, І. Голяк, П. Ткачук, І. Демків.

МЕРІБРЕДЖ, САСК.

По 25ц: П. Поихілько, В. Сич, пані В. Кузьмен, пан Давубець.

ДИ ПА, МАН.

По 50ц: Н. Бичок. По 25ц: Ю. Котович, Ф. Копкаль, А. Пех, А. Кіцул.

СОПОФ, САСК.

По 50ц: П. Шіп. По 30ц: О. Шаманка. По 25ц: М. Голінатий, С. Кнонюк, Анна Котик, П. Губаліт, Марія Галушка, І. Нелат, Я. Костенба, І. Паламарик, І. Кирилюк, Парасія Герак.

ГОДСОН БЕЙ.

По 25ц.: В. Саранчук, Т. Коваленко, М. Діаук, І. Річків, І. Топоровська, М. Головенька, Т. Гоменюк.

НА ДУХОВНИЙ СЕМИНАР

Збірка о. М. Фика.

ВЕНКУВЕР, Б. К.

По 50ц.: І. Кусий, В. Пелех, Ф. Богдан, Н. Пелех, І. Колодій, А. Симчич, А. Бойцун, Л. Заризни, М. Заризин, А. Щербак, М. Одібловський, А. Драган, В. Шифюк, С. Синьовський, І. Брудко, М. Шульга, П. Гарасимчук, Розалія Стецин, К. Лаховецький, В. Москаль, П. Турко, В. Турко, пані Анна Сорока, К. Савчук, І. Пашкевич.

ВЕРНОН, Б. К.

Збірка	5.60

КЕЛҐАРІ, АЛТА.

По 1 дол: М. Данилович, Ю. Павлович (Лакла Біш). По 50ц. Т. Харюк. По 25ц.: А. Комар, А. Кінасевич, Г. Комарніцька.

Дрібна збірка	2.[illegible]

ФЕДОРА, АЛТА.

По 50ц.: П. Кузик, І. Воєвідка, М. Фербей, П. Магера, Н. Охібко, А. Варварук, Л. Шевропський, Р. Бузінський, В. Кицюк.

БИСЕТ, МАН.

Вол. Барабаш	75

———x———

ДІЄЦЕЗИЯЛЬНИЙ ФОНД.

НОРКВЕЙ, САСК.

Дмитро Бабюк	1.00

ВАКАВ, САСК.

По 1 дол.: М. Чернявський, В. Назарук, В. Чернявський, М. Баер, В. Ліщух, Г. Лущюк.

КЕНДІЯК, САСК.

По 1 дол. П. Лесько. По 50ц.: Г. Варениця. По 25ц. М. Шипиляк, І. Шипиляк, І. Ометюх, П. Намісник, А. Шипиляк.

ФОРТ ФРЕНСЕС, ОНТ.

По 1 дол: Дмитро Олійник, Дм. Котик, Ю. Базюк, О. Міхайчук, М. Чемнаів, М. Настюк, О. Кріцика. По 50ц: П. Феліпчук, Т. Осадчук, І. Койлан, Т. Андрушко, В. Осадчук. По 40ц: П. Ковальчук.

ШОРТЛЕНД, МАН.

По 1 дол. П. Олійник, І. Пенкалюк, В. Мачюта, В. Барабаш, Г. Кляпоущак, В. Лисак, Д. Павлюк. 65 ц. А. Колада.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Гр. Василина

Березень.

12 Неділя — Смокі Лейк.
19 Неділя, — Довнінґ. — В суботу 6 год. Вечірня і Сповідь.
26 Неділя — Гемлин. — В суботу 5 год. Вечірня і Сповідь.

Підчас кожної вечірні, підготовлення молоді до сповіди.

Адреса:

Smoky Lake, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. П. Гіцького.

Березень.

12. Неділя — Іст Селкірк.
19. Неділя — Поплар Парк.
26. Неділя — Септон.

Всюди Великодна Сповідь.

Квітень.

2. Неділя сповідь і свячення пасок — Ледвин.
7. Вел. Пятниця, Бл. Пр. Бог., сповідь і свячення пасок. —Малантон.
7. Вел. Пят. Бл. П. Б. Служба Божа і свячення пасок — Поплар Парк (о. Савчук).
8. Субота. Служба Божа, сповідь і свяч. пасок — Портедж ля Преррі (о. Савчук).
9. Великдень, Великодня Утреня і свячення пасок — 12 год. ночи. — Брендон, Ман. (о. Савчук).
9. Великдень, 12 год. ночи Утреня і свяч. пасок — Септон.
9. Великдень 6 год. рано, свяч. пасок — Тиндал.
9. Великдень 10 год. рано, Служба Божа і свячення пасок — Іст Селкірк.
10. Св. Понеділок — Тиндал.
11. Св. Вівторок — Септон.

253 Beacon St., Winnipeg, Man.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1939 РІК.

БЕРЕЗЕНЬ.

5 Н. 2. посту. Льва еп. Аг.
6 П. Тимотея прес.
7 В. Муч. що в Евгенії; мч. Мавр.
8 С. Полікарпа
12 Н. 3. посту. Прокопія
13 П. Василія ісп.
14 В. Пм. Евдокії, мч. Нестора
15 С. Теодота
16 Ч. Евтропія, Кл.
17 П. Герасима
18 С. Мч. Конона, Іраїди

19 Н. 4 посту. 42 муч. в Аморії
20 П. Ефрема П., Вас.
21 В. Теофилакта еп.
22 С. Поклони † 40 муч. в С.
23 Ч. Кондрата
24 П. Софронія
25 С. Теофана ісп.

26 Н. 5 посту. Никифора
27 Хрест Венедикта
28 В. Св. Олександра, мч. Апулія
29 С. Мч. Савина
30 Ч. Олексія чол. Божого
31 П. Кирила Єрусалимського

КВІТЕНЬ.

1 С. Лазарева субота, Хрис. і Д.
2 Н. 6. Квітна, Івана мч. Серг.
3 П. Якова ісп.
4 В. Василія священомученика
5 С. Пл. Нікона.
6 Ч. Вел. Четв. Пр. Захарії
7 П. Вел. Пят. Благ. Пр. Бог.
8 С. Собор Арх. Гавриїла
9 Н. Воскресення Христове
10 П. Світл. Понеділок. Іларіона.
11 В. Світ. Вівторок. Мар. Кир.
12 С. Івана Л.
13 Ч. Іпатія
14 П. Марії Египетської
15 С. Пл. Тита, Амфіяна

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. М. Фика.

Березень.

19 Неділя, Егремонт
26. Неділя — Редвотер.

Адреса — Radway, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. І. Гнилого

Березень.

19. Неділя — Прут. В суботу Веч. і Сповідь, 7 год. веч.
22. Поклони — Сучава.
26. Неділя — Мюсідора. В суботу Веч. і Сповідь, 7 год. веч.
26. Неділя — Вилінгдон, (о. Березіцький).
30. Олексія — Кагвин.

Квітень.

2. Неділя — Кейленд.
7. Благ. Пр. Бог — [illegible]
7. Благ. Пр. Бог., Вечірня і свяч. пасок 7 год. веч. — Слава.
7. Б. П. Б., свячення пасок 12 год. — Мюсідора.
8. Субота, 10 год. рано свячення пасок — Кейленд.
8. Субота — 4 год., свячення пасок — Прут.
8. Субота 7 год. свяч. пасок — Вилінгдон і Борівці.
8. Субота 12 год. в ночі свяч. пасок — Кагвин.
9. Неділя Пасхи, 6 година рано — Сучава.
10. Понеділок — Кагвин.
11. Вівторок — Мюсідора.
16. Неділя — Сучава.
23. Неділя — Слава.

Адреса: Andrew, Alta.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ НА 1939 РІК.

Березень.

12. Нед. 3. Посту: Гол. 6. Утр. Єв. Луки XXIV: 36—53. Літ. Ап. жид. IV: 14—16 і V: 1—6. Єв. Марка VIII: 34—38 і IX: 1.

19. Нед. 4. Посту: Гол. 7. Ут. Єв. Івана XX: 1—10; Літ. Ап. жид. VI: 13—20; Єв. Марка IX: 17—31.

26. Нед. 5. Посту: Гол. 8. Утр. Єв. XX: 11—18. Літ. Ап. жид. IX: 11—14. Єв. Марка X: 32—45.

Квітень.

2. Неділя квітна. Гол. і Всеночне Утр. Еван. Матея XXI: 1—11 і 15—17. Літ. св. Ів. Золотоустого Ап. Филипян: IV: 4—9. Еван. Ів. XII: 1—18.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3636 WINNIPEG, MAN.

РІК XVI. WINNIPEG, MAN., MAR. 15th, 1939 ВІННІПЕҐ, МАН., 15-го БЕРЕЗНЯ, 1939. ЧИСЛО (314) 6

ВИРОК АПЕЛЯЦІЙНОГО СУДУ В СПРАВІ МАЄВСЬКОГО.

Манітобський апеляційний суд видав 13 березня ц. р. свій вирок в справі П. Маєвського, бувшого священика Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Для кращого зрозуміння цього вироку на місце буде подати короткий перебіг цілої справи. Вона представляється так:

Коли Маєвський по Семім Соборі в 1935 р., — на якім було відкрито, що він провадив конспірацію, щоби спровадити для Канади нового епископа з Польщі, — не змінив свого нельояльного відношення до Української Греко Православної Церкви в Канаді, але противно почав вести явну боротьбу проти неї та її законного проводу, — о. Архиепископ Іоанн видав проти нього оскарження та дав розпорядження, щоби поставити його перед церковний суд, згідно зо Статутом Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Церковний суд над Маєвським відбувся 17 березня, 1937. Церковна Судова Комісія видала рішення, щоби Маєвського виключити зо складу духівництва й членства Української Греко-Православної Церкви в Канаді й о. Архиепископ те рішення затвердив, заявляючи, що Маєвський не має дальше права вважатися за священика Української Греко-Православної Церкви в Канаді, ані виконувати дійства такого священика.

Вирок Церковної Судової Комісії, затверджений о. Архиепископом, був поданий до відома так Маєвському, як і урядові парафії, але вони не звертали на нього уваги й Маєвський відправляв в Соборі дальше.

Як відомо, Собор св. Покрови в Вінніпеґу був побудований православними українцями з цілої Канади, як катедра Епископа і як осередок цілої Української Греко-Православної Церкви в Канаді, отже кільканадцять членів ктиторів, фундаторів і добродіїв Собору по цілій Канаді висловили письмо бажання, щоби захистити так права їх власні, як і права цілої Церкви до Собору правною дорогою. Згідно з таким бажанням двох членів Собору, пп. Богоніс і Бугера, та законний провід Української Греко-Православної Церкви в Канаді внесли просьбу до цивільного суду, щоби він:

1. Заборонив Маєвському, як виключеному священикові, виконувати функції священика в Соборі.

2. Щоби заборонив урядові парафії св. Покрови позволяти Маєвському виконувати функції священика в Соборі.

3. Щоби примусив Маєвського звернути Консисторії антимінс.

У відповідь на оскарження Маєвський і уряд парафії внесли свою оборону, а Маєвський в додатку вніс проти-позов („кавнтерклейм") проти Української Греко-Православної Церкви в Канаді, проти Архиепископа о. Іоанна та проти всіх членів Консисторії і Церковної Судової Комісії, висуваючи проти них ріжні оскарження та домагаючись, щоби суд видав проти них рішення, про які мова буде нище. Цей проти-позов Маєвського має для цілої справи надзвичайно велике значіння.

Переслухання в суді Королівської Лави відбулося в першій половині листопада, 1938, перед суддею Донованом. Суддя Донован, вислухавши зізнання Маєвського і голови громади Блока та аргументацію адвокатів, видав вирок в користь позиваючої сторони, як слідує:

1. Видав заборону (інджонкшин) проти Маєвського, що він не може дальше відправляти в Соборі св. Покрови в Вінніпегу.

2. Видав заборону проти уряду парафії св. Покрови, що він не може дозволяти Маєвському в Соборі відправляти.

3. Наказав Маєвському звернути антимінс Консисторії.

4. Відкинув позов Маєвського проти Української Греко-Православної Церкви в Канаді, проти Архиепископа та проти членів Консисторії і Церковної Судової Комісії.

5. Присудив, що Маєвський і уряд парафії мають заплатити кошти процесу.

Маєвський і уряд парафії внесли тоді відклик до апеляційного суду. Переслухання в цім суді відбулося 31 січня і 1 лютня, 1939, а вирок був виданий, як вже сказано, 13 березня. Своїм вироком апеляційний суд зробив, що слідує:

1. Уневажнив вирок судді Донована, щодо заборони (інджонкшену) проти Маєвського й уряду парафії.

2. Рішив, що кошти процесу має заплатити позиваюча сторона.

3. **Також відкинув контр-позов Маєвського проти Церкви, Архиепископа й членів Консисторії та Церковної Судової Комісії.**

А тепер застановимся над контр-позовом Маєвського і побачимо, як він впливає на цілу справу. В контрпозові Маєвський домагався від суду слідуючого:

1. Щоби суд видав декларацію, що Маєвський є правним священиком Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

(Відкидаючи цілий контрпозов, апеляційний суд це його домагання відкинув і декларації не дав).

2. Щоби суд видав декларацію, що виключення Маєвського зі складу духівництва й членства Української Греко-Православної Церкви в Канаді є нелегальне, недійсне і неважне.

(Апеляційний суд це домагання відкинув і бажаної декларації не дав).

3. Щоби суд видав декларацію, що оскаржені в контрпозові і ті, що тримають з ними відлучилися й відпали від віри, обрядів, та науки, канонів, дисципліни й практики Української Греко-Православної Церкви в Канаді і вже не є більше членами її.

(Апеляційний суд це домагання відкинув і декларації не видав).

4. Щоби суд видав декларацію, що через згадане відлучення і відступлення, Архиепископ Іоанн Теодорович в часі виключення Маєвського вже не був і тепер не є єпископом Української Греко-Православної Церкви в Канаді та що тепер уряд єпископа в цій Церкві є опорожнений; що о. С. В. Савчук в часі виключення Маєвського вже не був і тепер не є адміністратором Української Греко-Православної Церкви в Канаді та що тепер уряд адміністратора є опорожнений, що о. С. В. Савчук, о. В. Кудрик, о. Д. Стратійчук, Мир. Стечишин і Я. Богонис, в часі виключення Маєвського вже не були й тепер не є членами Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді та що ті уряди є тепер опорожнені; що о. С. В. Савчук, о. В. Кудрик, о. Д. Стратійчук, о. В. Слюзар і о. П. Самець, в часі виключення Маєвського вже не були й тепер не є священиками Української Греко-Православної Церкви в Канаді; та що всі згадані запизвані, як рівнож П. Зварич вже не були в часі виключення Маєвського і тепер не є членами Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

(Це домагання апеляційний суд відкинув і декларації не дав).

5. Щоби суд видав декларацію, що Маєвський і ті що тримають з ним, становлять Українську Греко-Православну Церкву в Канаді.

(Апеляційний суд це домагання відкинув і декларації не видав).

6. Щоби суд видав розпорядок (ордер), щоби майно Української Греко-Православної Церкви в Канаді було привернене до його первісного вжитку в користь Маєвського і тих, що з ним тримають.

(Апеляційний суд це домагання відкинув і такого розпорядку не дав).

7. Щоби суд видав заборону (ін-

(Продовження на стор. 2-ій).

На днях вийде з друку

ЮВІЛЕЙНА КНИЖКА

Української Греко-Православної Церкви в Канаді

п. заг.:

„ВЕЛИКІ РОКОВИНИ"

КНИЖКА В ТРОХ ЧАСТЯХ:

ЧАСТЬ І: 950-літній Ювілей Хрещення України.
ЧАСТЬ II: Двадцятьлітній Ювілей Української Греко-Православної Церкви в Канаді.
ЧАСТЬ III: Пропамятна Книга Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Слідіть за дальшим оголошенням.

ВИРОК АПЕЛЯЦІЙНОГО СУДУ В СПРАВІ МАЕВСЬКОГО.

(Продовження зі стор. 1-ої).

дженкшен) проти кожного з запізваних Маевським, проти їх спільників і представників та всіх тих, що тримають з ними, аби вони раз на все не сміли завідувати, або в який инший спосіб мати стичність зі згаданим майном Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

(Апеляційний суд це домагання відкинув і заборони не дав).

8. Щоби суд видав заборони (інджонкшен) проти кожного з запізваних Маевським, проти їх спільників і представників та всіх тих, що з ними тримають, щоби вони в жаден спосіб не перешкаджали Маевському виконувати функції священика Української Греко-Православної Церкви в Канаді і парафії св. Покрови в Вінніпегу.

(Апеляційний суд це домагання відкинув і заборони не дав).

9. Щоби запізвані заплатили Маевському $50,000.00 відшкодування за його виключення (з Церкви) та за скасування його реґістрації, як особи, що має право давати шлюби згідно з законом.

(Апеляційний суд і це домагання відкинув і Маевському $50,000.00 не присудив).

Апеляційний суд, відкидаючи позов Маевського, тим самим ствердив, що:

1. Виключення Маевського церковним судом, як священика й члена Української Греко-Православної Церкви в Канаді, е важне і зобовязуюче.

2. Статут Української Греко-Православної Церкви в Канаді, головно відносно церковного суду, е законний, правосильний і зобовязуючий.

3. Архиепископ о. Іоанн Теодорович е повноправним Епископом Української Греко-Православної Церкви в Канаді, о. С. В. Савчук е повноправним адміністратором Церкви, всі члени Консисторії і члени Церковної Судової Комісії е повноправними урядниками та членами Церкви.

4. Закиди Маевського про „зраду" й „запродання" Церкви патріярхові, про зломання канонів і про відступлення членів церковного проводу від віри, обрядів, науки, канонів, дисципліни й практики Української Греко-Православної Церкви в Канаді були і е безосновні.

Слід зазначити, що судді в своїх поглядах на деякі питання поріжнилися й видали три окремі опінії, що занимають разом около 30 сторін друку. Між іншим суддя Трюмен був за тим, щоби примусити Маевського звернути антимінс Консисторії та щоби кошти процесу платили обі сторони, а суддя Робсон підтримав думку, яку заступали й наші адвокати, що старі церковні канони не мають до цеї справи жадного відношення й що суд не повинен за це признавати коштів. Тому, що в суддів були замітні ріжниці поглядів на деякі питання, треба догадуватися, що остаточний зміст вироку був наслідком старання найти середне становище.

Найважнішою причиною, чому суд не хотів видати заборони, було те, що наша сторона просила заборони проти самої парафії, а трости, — по розумінню суду, — відповідають тільки за реальність парафії, а не за наймання, відправлювання, або удержання священика, а тим самим трости не відповідають за те, якого священика громада держить. Судді не хотіли прийняти арґументу з нашої сторони, що статут громади св. Покрови виразно говорить, що всі урядники парафії е рівночасно тростами, а уряд парафії, згідно з тим статутом, мае „умовлятися зі священиком щодо духовньої обслуги громади та виплачувати йому удержання" та ще й „бути посередником між парафією та Консисторією" (параґраф 30 б, в).

Помимо нашого найбільшого респекту до членів апеляційного суду, ми вважаемо, що на підставі фактів, признаних самими суддями, — відмова видання заборони проти Маевського і уряду парафії не е оправдана.

Які будуть пороблені дальші кроки в цій справі, ще покищо не рішено.

Володимир Островський.

ПІД ЗНАМЯ ХРЕСТА.

(Повість з часу охрещення Руси-України в 988 р.).

(Продовження).

— А наша княгиня Ганна! — кричав уже Тихоша, — наказала мені: Скажи киянам, що я їх вельми люблю й буду для них, як мати, а діточкам дай оці дарунки: і овочів наших, і солодощів, і забавок, а матерям та дівчатам — паволоки тонкої та красної, хай носять на здоров[illegible] Княжі слуги все роздадуть вам, до[illegible] внесуть.

— Слава княгині! — закричали жінки.

— А ще сказав князь Володимир, що буде будувати палати великі й церкви красні та инші речі буде робити з дерева, міді, мармуру, щоб майстри наші мали заробіток і щоб усім добре жилося. А тим, що вже не можуть працювати й заробити собі на хліб, князь буде все давати, як батько дає дітям. А ще з тої нової грецької віри князь Володимир узяв таку науку: щоб наші люди розумними були, то школи буде для дітей закладати, а в тих школах буде вчити їх і по чужому говорити, і письмен наших словенських, і батьків шанувати, і нікому лиха не робити, і людей любити, як братів. Видите, яка то мудрість від цеї нової грецької віри, що Володимир здобув собі в греків. Чи добра ця грецька віра?

— Добра! — загула юрба.

— А тепер, — гукнув Тихоша, — за пять день прибуде князь із княгинею Ганною. Будемо вітати їх гучно й на Дніпрі, і в городі, і в хатах своїх. Щоб чужі люди бачили, що маємо розум в голові та щоб нашому Києву була честь, а князеві слава!

— Слава! Слава князеві! Слава княгині! — довго лунало над Києвом.

Тихоша так захопився своєю промовою, що й не помітив, як пильно вдивлялися в нього зпід огорожі Оленині очі та як хапали її вуха кожне його слово.

Після віча відбулася в княжому теремі нарада знатніших людей Києва, яким Тихоша оповів уже в поважній формі про все, що сталося в Корсуні, і передав наказ князя: приготовити киян до зустрічі князя з княгинею; приготовити людей, дружинників і воїв до хрещення; післати до посадників усіх городів князівства, щоб прислали послів до Києва на свято хрещення киян та щоб ті посли добре придивилися, як це робиться й як мають вони хрестити людей в своїх городах і селах.

Тихоша говорив що раз швидче, бо його аж підмивало, щоб хутчій піти до Попандуклюсів і побачитись з Оленою. Але хоч як він квапився туди, а залишився в палаті, поки вийшли всі запрошені на нараду. Тоді звернувся до старенького Володимирового дяді Добрині:

— Бояриней князь наказав мені сердечно привітати тебе й спитатися: чи любиш ти його, як передше? Чи може підеш проти нього?

Добриня витер очі.

— Люблю Володимира й піду за ним, бо бачу, що він розумніший за мене.

— — — — — — — — — —

Коли Тихоша вбіг до Вівіяна, той чуло обійняв його.

— Хай тобі, бояриме, Бог заплатить за все те, що ти зробив для корсунців і для нашої церкви. Знай, що ми з Оленою любимо тебе, як рідного.

Олена й не знала від радости, що перш говорити, про що перш питатися.

— Тихоше! — кидала короткі слова. — Я дуже рада! Дякую тобі. А ти вже християнин? Правда, що християнин?

— Так. Охрестився перший після князя.

Вівіян і Олена обійняли його одночасно з двох боків. Світлицю наповнила неземна тиша: в цій хвилині три серця зливалися в одно.

— Але, — перервала мовчанку Олена, — це ще не все. Ти обіцяв помогти князеві охрестити й киян й ціле князівство. Чи не так?

— Так, Олено! І поможу. З тим князь і вислав мене наперед, щоб я приготовив киян.

— Щоб було тобі легше, — сказав Вівіян, — ми з Оленою зо свого боку поможемо тобі.

А Київ усе радісно гомонів до пізної ночі.

XVI.

Князь Володимир наказав стримувати човни, щоб прибути до Києва по заході сонця. Він знав, що вночі Київ зробить на княгиню Ганну сильніше враження. Щоб кияни були готові до зустрічі, вислав наперед кілька легких човнів сказати Тихоші, що князь уже близько.

І Володимир не помилився.

Ледве засутініло кияни запалили величезні костри на всіх київських горах. Менші костри запалили вздовж пристані. І станула над Києвом небачена ще тут велитенська заграва.

— Що це, пожежа? — спиталася Ганна.

— Це кияни вітають свою княгиню, — усміхнувся Володимир.

Пригноблена й сумна княгиня Ганна, що аж тремтіла від страху перед київськими варварами, повеселішала й уважно придивлялася загреві, яка, в міру наближення човнів до Києва, набирала щораз більших розмірів. А коли ще побачила на пристані величезну юрбу, сотні смолоскипів, вогні десь високо на горі; коли почула тисячеустий гомін розрадованих киян і звуки рогів, — враз забула свій страх і сум. Ледве великий княжий човен, виблискуючи в світлі смолоскипів гарною різьбою й срібним окуттям, наблизився до берегу, як научена Сердегуром юрба громом загреміла:

— Слава князеві! Слава княгині!

— Що вони кричать? — спиталася княгиня Володимира.

Князь переклав їй на грецьку мову.

Враз княгиня підвелася й замахала до юрби рукою, виблискуючи дорогими перстенями й брислетами. Люди, побачивши це мало не ошаліли з радости.

— Слава!... Слава!... — греміло, аж Дніпро здрігався.

Похід від пристані до княжого терему був дуже величний. Попереду походу сурмачі голосно трубили в турові роги. Перший їхав князь Володимир на білім коні в бойовому строї — в шоломі

(Продовження на стор. 3-ій).

ЯК ХОВАЛИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА.

(Докінчення).

Але, як тільки винесли гріб на сошу понад берегом Дніпра, почались промови, переважно промовців із молоді, так що майже через кожних 5 кроків доводилось процесії застановлятися з гробом. Процесія розтягнулась на цілісіньку верству; попереду їхали на конях два жандарми, за ними оркестра городової музики; далі хрест, за хрестом хоругви, потім пан-отці, за ними ґрупа цехових городських значків, а потім красувавсь Кобзарський гріб, накритий червоною китайкою — заслугою козацькою, а кругом його одинадцять значків городських цехів. „Вид був такий величний та добром пахучий, що хіба тільки у Бога в раю", — пише в листі до Петербурзької громади Честаховський.

8-го травня, о 7-ій год. ранку, пароплав „Кременчут" відійшов з гробом Тараса Шевченка униз по Дніпру до Канева. О 4-ій після полудня пристав до берегу, верстви дві нижче Канева. Зняли з пароплава гріб і повезли понад самісіньким Дніпром крутогорим берегом до Успенської Канівської церкви, через Селище, Бесарабівку та Монастирище, де був колись монастирь, а в ньому було поховано, як оповів проф. М. А. Максимович (б. ректор Київського Університету), що прибув на похорон Шевченка до Канева, — трьох козачих гетьманів — Івана Підкову, Кишку та Шаха. Тут зустрів покійника о. Феодосій з причтом та короґвами і проводив до церкви Успенської. А як перейшли ринок у Каневі і стали підніматись у гору, зустріло ще два протопопи з хрестами, образами, цеховими короґвами та з цеховою коробкою від гроба, покритою червоним сукном. „То бачите, — пише Честаховський, — тутешній звичай такий міщанський. Та це ще нічого, що одна коробка випала на нашу долю, а то бува, як ховають якого дуку, то йде стільки коробок, скільки є цехів в городі.. Сміло вкриють гір дві або три одними коробками й червоними й зеленими й синіми й жовтими й усякими та аж потім несуть настоящу домовину з мертвецем; цього звичаю хто не зна, то їй Богу, подумає, що громада ховає цілу громаду"... На цвинтарі Успенської церкви відправили літію, а в церкві, куди занесли гріб, відправили панахиду та вечірню. В. Шевченко мав замір поховати Шевченка на цвинтарі біля Успенської церкви, де вже й розказав могилу копати. Але Честаховський, що незломно тримався слів заповіту поета поховати його на Вкраїні милій, „щоб лани широкополі, і Дніпро, і кручі були видні, було чути, як реве ревучий", настояв на тім, щоб поховати на Чернечій горі, яку вибрали для могили у вівторок 9 травня. Копали могилу громадою, а муляри жовніри вимурували з цегли звід.

У середу 10 травня відправили в церкві „як слідує по закону, що було треба, потім протоієрей промовив, спасибі йому, в церкві до Батька Тараса прощальне слово: „Ти, каже, брате наш о Христі, Тарасе, настоящій щирий Батько свого Українського люду, ти перший заступивсь за рідне слово Українського народу, в салдацькій шинелі, у тяжкій неволі, далеко на чужині, не переставав боліти серцем за люд свій і його слово. Мир ті, Тарасе!"

Потім винесли гріб, поставили на козацький віз, накрили червоною китайкою, а замісць волів впрягся люд хрещений і повезли, як слід, діти свого батька, що повернув з далекого краю до свого дому. Як рушили від церкви, то везли парубоцтво, чоловіки і наша Київська громада. Я, — каже Честаховський, — давай ходити поміж дівчатками і дітками малими, щоб і вони приставали до купи, бо ж ви, кажу, для Тараса однаково були любі".. Дівчата усміхались, соромились... Дорога йшла горами до лісу. Честаховський в одному місці пішов навпростець, а піднявшись на гору, стало видно, як на долові увесь кобзарів поїзд. „Коли дивлюсь — як макова нива зацвіла коло кобзаревої домовини, а сама домовина як найбільша маківка красується посеред великої ниви: все діточки, як квіточки, а дівчата, як маківки, облавили густою батовою й везуть віз Тарасів... У мене навернулись в очах сльози від такого дива, і я пішов на зустріч і сказав: „Велике вам спасибі, батьківські дочки, хай вам Бог щасливить за сю услугу і помага на все добре в житті". Було дівочим одвітом: „ми думали, паничу, що ви шуткуєте, а як би сказали ми б од самої церкви повезли а тепер вже нікому не дамо везти, аж до самої могили довеземо". І любі канівські дівчата везли Батька України добрих верстов вісім, або й десять, бо треба було далеко, далеко кругом обїздити лісом. „Верстов зо дві від Канева у ту сторону, де везли Кобзаря, не було густого лісу, вже сплюндрований; так де-не-де стояли дуби поросткані та кущами ріс молодий ліс, а далі починався густий молодий ліс. Котрі дівчата не мали де притулитися до Кобзаревого воза, то напали на ліс і давай ломати віти та встилати дорогу Кобзареві. Як побачила те уся челядь, і мале й велике, як кинуться на ліс, затріщав сердешний як від доброго пожару; покрилась Кобзарева дорога зеленими вітами, як зеленим килимом заслана... А громада Київського університету, що провожала тіло Тарасове, уся була одягнута в білих козацьких сорочках, вимережаних заполоччу, в шараварах, свитках, підперезаних червоними поясами, і смушевих шапках, а в голові — з братською думкою, любі та щирі в обходжені з народом, як рідні брати, як діти одного батька й однієї матері... Такі картини, такі картини, що любий безсмертний наш Тарас не подасть Богові жалоби на люд козачий, не скаже, що він усе життя вештався між татарами, бо хоч коло його домовини запахло людським духом. Аж серце мліло від такого дива, так було любо, радісно та весело дивитися", — в таких словах описує свої враження Гр. Честаховський.

Як везли, то поперед усієї процесії несли портрет Кобзарів, і увесь люд до малої дитини бачили, який він був живим. Як привезли до могили, то зняли домовину з воза, почали знову відправу пан-отці, а портрета поставили високо на груші, у головах домовини. Кінчили пан-отці, зараз почали прощальні слова Кобзареві. Один держав слово від Білоруської народности, а кінчив отець Феодосій, цей був вже пятий. Опустили тіло у могилу, і народ почав розходитись. Честаховський від „усієї громадоньки" подякував пан-отцям, що „вони держали значне слово нашому любому Кобзареві". Вони, — пише Честаховський, дуже були раді нашому привітанню, повставали з трави і перецілувались зо всею нашою громадою.

„10 мая, писав Честаховський Петербурзькій громаді, у сім годин пополудні наш дорогий та любий Кобзар улігся на вічні віки у своїй новій темній хаті, відкіль вже не вийде більше подивитись на світ Божий, своїм ясним та орлиним козацьким поглядом не окине веньму Україну, не почує більше його нової та голосної пісні добрий люд козачий, а та пісня, що проспівана ним, нехай буде піснею благовісти для молодого козачого покоління й направляє до добра, чести й користи народньої кожного чесного українця".

Честаховський же з канівськими людьми та пекарцями й хмилянами (поміщичі кріпаки) насипав Кобзареві козацьку могилу сажнів два заввишки, яку вивершив 16 червня. А 8 липня 1861 р. ту могилу було освячено та відправлено на ній панахиду; з самого ранку народ почав сходитись на Тарасову гору (як стали її називати) і до півдня зібралося миру стільки, що вкрили всю гору. Був громадський обід після того, у густих пущах, за півтораста ступнів від Дніпра, на славній площині. Обідало мира до чотирьохсот з половиною...

І від того часу почались подорожі на поклін до могили Тараса. „Про Тараса, — писав Честаховський 15 липня 1861 року, — знає вся кріпацька Україна, що він був їй Батьком заступником, що він улягся коло Канева. Приходять люди й слобід вклонитись його могилі. Я часто застаю коло могили простих слобожан: стоять знявши шапки, підпершись на ціпки з клуночками за плечима і дивляться на могилу так, що я ще ніразу на своїм віку не бачив такого щирого, тихого, умиленого погляду людського, ніби у сій могилі закопалась остання їх надія на кращу долю"..

—x—

ПІД ЗНАМЯ ХРЕСТА.

(Продовження зо стор. 2-ої).

й кольчузі, прикритій поверх багряною нагорткою. За князем в битій сріблом грецькій колясі їхала княгиня в зеленім аксамитнім плащі, прикрашенім самоцвітами, і в отороченій соболями шапці. За княгинею йшло, все в чорному, грецьке духовенство та визначні громадяни Києва й бояри в бойовій формі. А позаду — кількасот добірної княжої дружини. З одного й з другого боку князя, коляси, знатних людей і дружинників йшли всі зо смолоскипами.

Кияни не могли стямитись від захоплення цею величною нічною картиною й весь шлях вкривали громади.

— Слава князеві! Слава княгині!

Довго вночі горіли в цілому Києві великі костри, чулися пісні й веселі вигуки. Не лише „дітські" й цивільна молодь бавилася на вулицях і майданах, збіраючись юрбами біля вогнів — навіть старші люди повиходили з хат подихати свіжим повітрям перших серпневих [illegible]

— — — — — — —

Вівіян, Олена й Тихоша довго сиділи на ганку Олениної „одрини", прислуховувалися до гомону в Києві, насолоджувалися світлом численних кострів і весело розмовляли.

Враз Олена забалакала неспокійно:

— Тихоше! чи не боїшся ти, що погани будуть відмовляти людей від хрещення?

— Напевно будуть відмовляти.

— Мені здається, що справа піде не легко: поки на горах будуть стояти ідоли, як знамена старого поганства, поки їхнього місця не займе хрест, у Києві не буде спокою — поганство буде жити далі. Щоб раз скінчити з ним, ідолів треба [illegible]

Тихоша мовчав.

— Чому не відповідаєш? — ще спокійніше спиталася Олена.

(Дальше буде).

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3625, WINNIPEG, MAN.

СЕРЦЕ ПЕРЕД ГОСПОДОМ.

Сучасний чоловік так багато віддає себе інтересам свого земного життя, що йому й ніколи подумати про Бога. Серце його повне радостями і втіхами, як сумом та печалями цього світа. Сучасний нам чоловік думає, що коли він раз на тиждень прийде до церкви, помолиться та дасть свою колекту, він вже сповнив всі його обовязки зглядом Бога.

Чи так думати правдиво? Ніколи. Коли так думати, це означати буде, що ми живемо життям окремим, своїм, лише час від часу згадуємо про Бога. Та чи ми властиво маємо таке життя, окреме від Бога? Ні, ми такого життя не маємо. Всі сили, якими ми живемо, всі вони Божі.

Коли чоловік здоровий, він не думає про слабість. Він також не думає тоді, або рідко думає, що кожна краплина сили, якою він живе є від Бога. Не дарма апостол Павло говорить: „Ним, Богом, ми живемо двигаємося і єсьмо". (Діян. 17: 28).

Коли це так, як говорить святий апостол, то думати, що доволі раз на тиждень згадати про Бога, прийти до святої Церкви і помолитися, — це все, думати так і мильно і грішно.

Це не все. Бог, без сумніву любить наші молитви. Він їх любить не тому, що вони Йому Самому потрібні, а тому, що вони серце й душу грішника навертають до Нього. Коли ж душа грішника навертається до Бога, коли серце грішника розкривається перед Богом, це — початок спасення грішника.

Надійшов Великий Піст. Це якраз час, коли особливо ми маємо звернутися до Господа. Великий Піст це нагода для всіх нас стати на дороги спасенні, на дороги життя з Богом, в Бозі.

В Великий Піст Свята Церква особливо нагадує всім її дітям: Памятайте про святу нагоду звернення до Господа. Не опустіть її. Хто знає, можливо ця нагода не для одного з нас буде остання. Можливо вже не дочекати декому в нас слідуючого Великого Посту. Мине Великий Піст, вже не так чутися будуть поклики до каяття перед Богом, поклики до воскресіння в добрі і в любові нашої душі. Церква по Великім Пості буде жити другими святими спогадами, другими святами, що не так пристосовані, щоби підводити нашу душу, наше серце до Милуючого Господа. Великий Піст, цей час особливо призначений для навернення нашого до Господа.

Якого навернення Господь від нас хоче? Чи це може ще одна молитва, чи може більша колекта, більша жертвенність? Ні. Господу Самому наші молитви не потрібні, коли ми самих себе Йому не віддаємо. Наші жертви, це жертви во імя Боже, для подвигнення далі Божого діла для нас самих, для наших дітей, вони Самому Богові не потрібні, вони потрібні нам самим. Ми жертвуємося на нашу церкву, бо ми хочемо мати місце де молитися, священика-пастиря, який би голосив нам Боже слово і вказував дороги до добра і нашого спасення. Жертви наші, хоч і во імя Боже, але таки для нас самих, для наших дітей.

Якого ж дійсно навернення від нас Господь хоче? Свята Церква про це ясно навчає. В Великий Піст ми повинні знайти час для подумання над нашим життям, для перегляду того, як ми живемо, для направи дороги нашого життя, а головне для того, щоби ми пізнали, що окремо жити від Бога, лише час від часу нагадуючи про Нього не можна, бо все наше життя повинно бути в Бозі.

Скаже пересічний чоловік, чи жінка. та ж не можу я лишити праці, чи обовязків родини, кожнодневних обовязків і все молитися. Так, це правдиво. Цього й Бог не вимагає. Він сам нам дав життя і всі ті обовязки, які в ньому, в тому житті перед нами положені. Вони всі від Бога. Але, і це особливо важно, ці всі життеві обовязки ми можемо робити з Богом, так як для Бога, бо Він їх нам дав, або можемо робити їх не дбаючи і навіть не згадуючи про Бога

Чому власне лише час від часу згадувати про Бога, а все життя жити, так як би воно було наше власне і Богові до того життя нема чого мішатися. Так більшість з нас живе. Коли приходить до певних рішень, ми не радимось в молитві з Богом. Коли що робимо, не думаємо, чи воно по Божому, думаємо лише, чи воно нам корисне, чи ні. Нащо власне так жити? Церква нас учить жити іншим життям. Церква нас учить не час від часу згадувати про Бога, а ввести Бога таки в наше життя. Щоб не робили ми, робім з Богом і для Бога. Святий апостол Павло каже: „Оце ж, чи то їсте, чи пете, чи що інше робите, все на славу Божу робіть.

Отже навернення, якого Бог від нас хоче, це навернення до такого життя. Сповідь, це перегляд разом з сповідником, духовним пастирем свого дотеперішнього життя. Це милування, прощення від Бога за минуле. Від нас самих це — обітниці приступити до нового життя, життя присвяченого Богові. Святе Причастя, це прийняття Господа для такого будучого життя з Богом і в Бозі. Таке навернення є дійсне і такого навернення Господь Бог від нас чекає в ці святі дні Великого Посту.

Не думайте, що доволі сповіди і Св. Причастя, а жити можна, так як і передше. Сповідь — це вглядання в минулі гріхи і відмовлення від них. Святе Причастя це — прийняття Господа для будучого святійшого життя. Коли такого святійшого життя ми не запроваджуємо далі, коли продовжуємо жити життям осібним від Бога, тоді ми грішимо і перед Сповіддю, і перед Св. Причастям, бо ми не робимо того, для чого вони нам дані.

Так наверніться до Господа! Наверніться цілим життям! Очисьте Сповіддю Ваше серце, освятіть його в Св. Причастю, введіть Господа в Ваше освячене і очищене серце! Господь такого навернення нашого хоче. Коли ж так навернулися, тримайте завжди серце ваше перед Господом і благословіння Його буде на вас.

ПРАВОСЛАВНЕ НАСЕЛЕННЯ І ДУХОВЕНСТВО КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

В „Новій Свободі" з 5 березня, 1939, в статті під повищим заголовком читаємо:

Кожному нам добре відомий факт, що за австро-мадярського режіма найбільше натерпілося православне населення й духовенство Карпатської України. Знущання й переслідування православної церкви мадярською панською владою, ніколи не будуть забуті, ніколи не будуть зниті із сторінок історії. Мадярська влада перед війною тероризувала вірників православної церкви, мала цілі, не тільки викорінити в душі частини нашого населення прадідню батьківську віру, але й помадяризувати його. Це переслідування мало характер політичний і денаціоналізаторський. Але українське православне населення сміло й гордо боролось за свою віру, за свій рідний обряд у церкві, за свою рідну мову. Проти нього організували при помочі провокаторів Мармарош-сиготські процеси, робили справжні погроми.

Особливо в наші дні, при посуджуванні православного населення й духовенства, це не сміємо забувати. У нас часто-густо закидувалось православному населенню й духовенству то мадяронство, то москвофільство. Ця характеристика є на 95 відсотків неправильна й образлива для православного населення. Вибори до карпато-українського сойму показали, що православне населення Карпатської України (за виїмком Ізи, яка є капітулою сама про себе) голосувало за Українським Національним Обєднанням. Православне населення й духовенство не можуть бути мадяронськими, бо вони найбільше терпіли від мадярського гноблення. Православне духовенство й населення Карпатської України не може бути так само москвофільське, бо подавляюча більшість українського народу є православна й не москвофільська.

Православна церква взагалі має чисто національний характер. Є православна церква болгарська, румунська, російська, українська і т. д. Православна епархія в Карпатській Україні виходить так само із цього становища. Їй не байдужа справа національности. Кожний її вірник може бути такого національного чи політичного переконання, яке не йде протилежно інтересам православної церкви. В Карпатській Україні вона стоїть за тим, що її українські вірники й духовенство можуть бути лише українцями, бо інакше грішать не тільки перед своєю нацією, але й перед Богом, шкодять інтересам самої православної церкви.

Тепер в Карпатській Україні нараховується 140 православних парохій, з яких є 115 системізованих. Всіх вірників є біля 155—160 тисяч. На них припадає 5 монастирів, з яких два для монахинь. Один монастир находиться на Пряшівській Україні.

Православна епархія вже завела урядовання в українській мові. Православне населення, духовенство й його духовні керівники є цілком лояльні до уряду й політичних провідників Карпатської України, як це було заявлено устами митрополита Йосифа.

Петро Карпатський.

ОДНІ УКРАЇНЦІ ПОСТАВИЛИСЬ ЯК ДЕРЖАВНИКИ.

П. Филип, кореспондент часопису „Ди Ню Йорк Таймс", подає, що з усіх народів, що замешкували давню Чехо-Словаччину, одні українські селяни показали себе справжніми державниками, бо вони одинокі підняли боротьбу в обороні своєї держави, хоч у порівнанні з іншими народами, їхня боротьба не мала майже ніяких виглядів на побіду.

БУДЬТЕ МИЛОСЕРНІ.

Апостол Павло каже, що всяка подія, описана у Божім Писанні, дає нам якусь науку. Возьмім наприклад старозавітнього Йова. Він за Божим допустом з великого багатія став найбільшим нуждарем. Та не тільки стратив все своє велитенне майно — він навіть утратив всі свої діти, свою рідню, а вкінці і своє здоровля, яким до тепер тішився. Його тіло ще за життя зачало гнити й розпадатися так, що мусів на соломі, далеко від людей перебувати і—як здавалося—дожидати смерти. Він вже був безмірним терпінням і болем так привалений, прибитий, що найменшої охоти і надії не мав до життя. Він мав тільки одну надію, що конець його життя зближається і смерть перетне нитку його терпінь, болів і страждань. Він тої смерти й виждав і чекав, щоб вона прийшла та висвободила його від мук, які на него стали.

Але він був милосерного серця для всякої бідноти, — для вдів, сиріт, для всяких бездомних і опущених, тому й Господь оказав йому і Своє милосердя: Привернув йому життя, здоровля й силу тіла — обдарив його дітьми, які перед тим стратив (він мав доньки такі вродливі й гарні, яких ніхто не мав в цілій околиці) — обдарив його майном в двоє більшим, як передше мав, та ще й довгим віком.

Що до наших прохань, то вони у кожного з нас можуть бути інші. Тільки одно здоровля у кожного з нас може бути одним і тимсамим предметом, якого кожному треба випрошувати нам у Бога, бо хоч би хтось навіть шукав його у лікарів і у всіляких гігієнічних установах і лікарнях, то й так його не осягне без Бога. Хто ж знову буде жити з Богом і після Божих приписів, той хоть би й який був хорий — навіть можуть лікарі когось мати за невилічимого, то Господь його зможе піддвигнути.

В пятій книжці Мойсея, розділ 7 читаємо таке: „Оце ж пильнуй заповідей (каже Господь) і встанов і присудів, що заповідаю тобі сьогодня, щоб сповнив їх. І станеться: Коли будете слухати присуди ці і додержувати їх — додержить тобі Господь завіт і ласку, якою освідчився батькам твоїм. І відхилить Господь всяку недугу від тебе, (хочбись був і хворий то улікує тебе), і не допустить Він жадної лихої зарази, що знаєш їх — а нашле її на всіх ненавидників твоїх". (Стихи 11, 12 і 15). Те саме каже Господь у II книзі Мойсея, розділ 23:

„Коли служити мете ви Господеві, Богу вашому, то благословити ме Господь хліб твій і воду твою (так, що це вийде тобі на здоровля) і видалю я недугу з між вас... і лічбу (число) днів твоїх виповню". (Стихи 25 і 26). В іншому місці знов каже Господь, що чи здоровля, чи яка слабість, то все маємо з Його Руки:

„Подивітесь тепер, що Я, це Я, що стою і нема бога кромі Мене; Я вбиваю і оживляю — Я завдаю рани і сціляю і нема нікого хто б спасся із руки моеї. Бо Я підіймаю Руку мою до неба і кажу вам: Я живу вічно!" (V Мойс. 32, 39 і 40). Знову ж у псальмі 105 каже Господь, що коли побив, умертвив всіх первенців у Египті — на виході жидів із Египта, то у той сам час не було нікого хворого між жидами (Стихи 36 і 37). І мусіло так бути, бо якби хто був тяжко недужий, то як були би з ним носилися по пустині? Чи можна було б носити недужого з ліжком, або хоть би на плечах? А у псальмі 102, стих 3, кажеться, що єдиний Господь уздоровляє недуги наші, — одиаково як душевні так і тілесні. Та хиба досить нам, щоб знати у кого шукати маємо ратунку у наших болях, недугах, клопотах і т. д. Шукаймо порятунку у Бога, через діла милосердя так, як шукала „жінка Сунамійка", яка оказала велике милосердя пророкові Єлисееві, — а певно знайдемо.

Ця жінка сказала свому чоловікові, щоби для „чоловіка Божого — Єлисея" побудувати кімнатку, де б він спокійно собі спочивав, нікому не заваджаючи. Чоловік її цілком з нею погодився в тім намірі і без найменшого спротиву довів діло це до кінця. З того маємо прекрасний примір співжиття супругів між собою. І між нами, що живемо в подружжі, повинно йти життя згідливе, гармонійне і безсуперечне. Коли одна сторона запропонує щось доброго вчинити, як: піти в неділю до церкви, подати поміч якому бідакові, відвідати недужого, замовити до свого дому яку добру книжку, чи часопис, от хоч би молитвенник „Добрий Пастир", який є коротким збірником найважніших речень з Писання Божого, або „Вістник", який являеться речником нашої Церкви Православної в Канаді, чи які другі книжки, або дати який даток на нашу Православну Церкву і звязан. з нею добродійні установи — чи яке небудь друге добре діло, коли запроектує одна сторона в подружжі, то й друга повинна піти на зустріч тим добрим вимогам і оболільно поперти добру справу.

І ще оден примір лишається нам до наслідування. Коли жінка Сунамійка так заопікувалася „Божим чоловіком Єлисеем", то він зі своєї сторони теж старався її віддячитись. І ми повинні бути вдячними тому, як нам хтось подасть помічну свою руку. Нам треба також продумувати, як можна б нашому добродієві за його філянтропію (доброчинність) відплатитись. Правда — кожному добродійному чоловікові вже сам Бог обіцяє ще тут на землі свою заплату, але якусь частину того довгу лишає для того, хто відбирає якесь добродійство. Тому то й ми стараймось нашим добродіям заявити свою вдячність і молімо за них Бога.

І ще є одно, чого також тут не годиться поминути. Післанництво, яке мали колись Божі Пророки, мають сьогодня його наші священики. Їх завдання є те саме, що його мали колись Пророки: Проповідувати людям Бога, навчати їх Божого Закону і показувати людям дорогу до Бога. Пророки виконали свою місію — і наші душпастирі її виконують після своїх сил. Вони в кожному Богослуженні за нас Бога молять. Те саме робили пророки. Божі Пророки переходили з місця на місце, де того була потреба — от як вже знаємо за пророка Єлисея і наші священики йдуть тою ж стежко: йдуть там, де більша потреба цего вимагає. Будучи в околицях Сунему пророк Єлисей був безжурний про своє життя-буття. Жінка Сунамійка цим всім клопоталась; і її чоловік допомагав у всім своїй жені. Таке саме повинно бути і у нас. Священики повинні і у нас бути безжурними про свою майбутність. Ми повинні як Сунамійка зі своїм мужем, подбати, щоби наші душпастирі не терпіли недостатків і клопотів життевих, то тоді і вони всі свої функції виконувати муть краще і з більшим успіхом для хвали Божої і на наше добро.

Ось кілько учить нас історія про милосерне діло жінки Сунамської.

Однако ж це оповідання не було б завершеним, коли б ми не подали Божих Писань цеї транскрипції:

„Єлисей розмовляв з жінкою, що воскресив сина її, і рече їй: Збирайся і йди з твоїми домівниками звідси, та й зупинись денебудь, де зможеш, бо Господь нашле семилітню голоднечу на цю землю. Зібралась тоді жінка та й учинила по слову чоловіка Божого і пішла з домівниками своїми звідти тай пробувала сім літ у филистийській землі (у чужому краю). Як уплив же семий рік, вернулась жінка з чужого краю та й прибула у свою землю просити царя про свій дім і поля свої. Цар же саме в цю хвилю розмовляв із Гиезієм, слугою чоловіка Божого, та й каже: Роскажи мені про всі великі діла, які вчинив Єлисей. Саме в той час як Гиезей росказував цареві, що Єлисей оживив мертвого, появилась жінка, що її сина з мертвих воскресив пророк, щоб шукати у царя помочі про свій дім і поля І каже Гиезей: Пане мій і царю! Дивись, ось тая жінка (що про неї оповідаю), а це її син, що Єлисей оживив його! І поспитав цар у жінки, (чи дійсно так було, як Гиезей оповідав) і вона сказала, що цілком так. І дав їй цар одного дворака та й повелів йому: „Гляди, щоб усе, що до неї належало, а до того й усю користь вернено її з того часу, як покинула землю, аж по цей день. І так сталося, як повелів цар. (II цар. VIII: 1—6).

Тепер наше слово щодо того. Тут бачимо наглядно, що слова псальми 41 „Щасливий всякий чоловік, що про вбогих дбає..." сповнилися щодо йоти. Щасливі були Авраам і Лот, що чинили діла милосердя, а так само й тая жінка Сунамійка. Таких людей Господь вахоронює ще в цім житті. Таких людей любить Господь і хоть часом зішле на них терпіння, але це їм вийде на більше щастя. Задля свого доброго серця Сунамійка, яка світила всім своїм милосердям, не терпіла голоднечі сімлітньої враз з другими, а коли вернулась у свій край, все її багацтво було її звернено. Йдім слідами тих людей благословенних, то й ми — певно зазнаємо щастя і благословення у Господа.

Православний з Бразилії.

ПОБАЧИЛА МОСКАЛІВ І НУЖДУ.

Англійська кореспондентка Вірджінія Кова, що відвідувала Україну під совітами, описує, що хотіла вирватися з Києва і поїхати на село, та весь час за нею слідкували чекісти. Коли ввійшла до селянської хати, то побачила тільки стіл і лавку. Селяни сказали, що мають хліб, але довкруги видно було бідноту. Дівчата оглядали панчохи на ногах кореспондентки як якийсь дивогляд. В склепі крім хліба не було ніякої іншої поживи ні огородовини, але додає кореспондентка, були — перфуми.

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ.

Учителі Недільних Шкіл повинні обовязково набути такі книжки для своїх учеників:

„Приятель Дітей", молитовник для молоді	25ц.
Оповідання з життя Ісуса Христа	10ц.
Десять Біблійних Оповідань	10ц.
Азор — оповідання з часів Ісуса Христа, для молоді	10ц.
Українська Православна Церква (коротка історія)	10ц.
Свята Христина	05ц.

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave. — [redacted]

НА СВЯТО БОГОРОДИЦІ.

„Блаженні ж і ті, що слухають Слово Боже і хоронять його."
Лука ІІ: 28.

Одного разу навчав Ісус людей в однім селі, — мабуть Вифтанії. Там Він часто перебував в домі свого приятеля Лазаря й його сестер, Марти і Марії. Як звичайно, науки Ісуса слухало багато людей, чоловиків і жінок. Одна з жінок, що сама була матірю, піднесла голос свій і закликала: „Блаженна утроба, що носила Тебе, і грудь, що кормила Тебе". На те відповів її Ісус: „Блаженні ж і ті, що слухають слово Боже, тай хоронять Його." Розважмо, бодай коротко, слова тої жінки та слова Ісуса, під такими заголовками:

1. Блаженна утроба... грудь, т. е. — блаженна матір.

2. Як заслужила собі Мати Ісуса на блаженність і

3. Як ми можемо здобути блаженність.

1. Блаженна Матір.

Уявім собі такий образець: Сотки людей зібралися в одно місце. Бачимо там старців немічних, чоловіків і жінок, молодь і дітей. Коло здорових бачимо і хорих, що їх здорові принесли. Там криві на кулях, там сліпі з проводирами, там каліки на ліжках, чи носилках. Там купці й ремісники та рільники, тут і рабіни жидівські — всі вони обступили молодого учителя, й слухають його науки. То не була неділя (субота), а буддень. Ті здорові полишали свое щоденне заняття, прибули з близьких і дальших сторін, щоб побути з тим, славним вже, новим учителем, послухати Його науки, дознати для себе, чи своїх близьких уздоровлення і тілесного і душевного. Бо й чудотворцем був той Учитель. Очі всіх звернені на Його ясне лице, що сяе надземною любовою і святістю, так, що слухачі забувають про себе, про час, про обовязки. І яка б матір не попала в захват правдивої гордости на такий образ перед її очима?

Скінчив Ісус науку, ходить поміж людей. Бачить калік. З їх очей читае їхню муку, терпіння. Читае надію на Себе, як на послідню дошку ратунку. Читае їхні думки: „Від Тебе бе сила Божа, зір Твій проникае нас, відчуваемо зворушення, віру в Тебе — хто ж нам поможе, як не Ти?" Чути і оклики. „Сину Давидів, помилуй мене". „Зроби, щоб я прозрів". „Дочка моя тяжко мучиться", — то мама голосить, бо дочка одиначка в неї!

Ісус простягнув свою руку кривому й підвів на ноги. Той стае просто, і не чуе більше болю; він біжить, скаче з радости, сльози вдячности течуть по лиці й не соромно плакати. Тому сказав „прозри" — й очі його отворилися! Побачив перший раз своїх родичів, родину, других людей, сонце Боже, світ зелений та веселий, пташки, цвіти. Чи не закличе такий на голос: „Великий Ти, Боже, і чудні діла Твої; не стае слів, щоби достойно похвалити чуда Твої?" Он тій дотинувся до голови, — й горячка лишила Матері одиначки сказав слово, — і виздоровила дочка її Тому всохлу руку здоровою зробив — відразу і мязи, і тіло, і кров подав, силу вернув! Радість, оклики подиву й подяки, наповняють повітря: „Пророк великий явився між ними, одвідав Бог людей своїх". (Лука 7: 16). І яка ж мати не почувалася б щасливою, коли б дивилася на такі діла сина свого? Дійсно, щаслива утроба, щаслива грудь, щаслива Мати, що привела на світ такого Сина!

2. Як заслужила собі Мати Христова на блаженність?

Добре знаемо, що дике дерево не зродить доброго овочу, ні бодяк ягід. Пречиста Діва Марія, Матір Ісуса Христа, походила з доброї родини, з царського, Давидового роду. Родичі її, Яким і Анна, жили при ерусалимській церкві. Коли їхній донечці, Марії, минуло три роки, віддали вони її до церковної школи. (Свято — Введення в храм). Були праведні самі й хотіли, щоб і їх донечка такою була. Яким і Анна дуже добре розуміли вагу церкви. Вони знали, що церковна наука найстарша на світі, що церков представляе собою найбільший і найкращий розум народу. Розуміли вони добре, що **ніякий чоловік, чи і цілий народ, не може себе піднести висше своєї релігії!** Тому, як розумні й добрі родичі бажали для своеї одиначки всього найкращого, найлучшого — того, що найбільша мудрість того часу й краю могли її дати.

І провела Марія свій діточий вік на науці й на пожиточній праці. Вчилася закону Божого і людського. Будувала основу під свое дальше життя з такого матеріялу, що мав і мае вічну тревалість і вартість. Чисала часто Псалтир свого предка, пророка Давида, та писання других пророків. Певне й те, що вичікувала Спасителя свого народу, про якого предсказували книги Старого Завіту. Так зійшло її яких дванадцять років життя.

По закінченню школи, коли її родичі вже повмирали й не було ні маетку, ні близької родини, заручено її за старшого вже тоді чоловіка Йосифа. Йосиф був тесля-столяр, бідний робітник, що жив з праці своїх рук. Перейшли з Ерусалиму до Назарету, де недалеко були роботи коло державних будівель — в новім місті Тиберія.

Можна напевно сказати, що життя Пречистої Діви Марії й св. Йосифа було примірне. І в хаті лад, порядок, чистота і коло хати. Бідно, але гідно. Не ходила молода Невіста за „новинками" між сусіди, і на обмови, очернення. Час убувала на праці та на молитві. При молитві застав її Архантел Гавриїл, коли Господь Бог вислав його звістити Марії, що вибрав її на матір единородного Сина Свого Ісуса. (Свято Благовіщення). Пречиста Діва Марія погодилася з волею Божою словами: „Це я рабиня Господня, нехай станеться мені по слову Твойому". (Лука І: 38). „Якже прийшла повня часу, послав Бог Сина свого, що родився від жони.." (Галат 4: 4). А там втеча через пустиню з Вифлеему до Єгипту, поворот знов до Назарету, й життя там родинне.

Вбоге життя було св. Родини. Йосиф вже старий, немічний, Ісус — маленький, отже вся відповідальність родини спадала на Пречисту Діву Марію. Державної запомоги („реліф") тоді не було. Рим панував тоді над жидівськими народом. І всякі митарі видушували з нього послідний гріш на податки, так, як це роблять тепер вороги з українським народом. Не робили на ту родину другі люде, ні не мала вона доходу з тварини-худібки, ні ріллі. Може нераз приходилося лягати без вечері, може й хліба нераз не було в хаті. Може нераз Пречиста Мати журилася, що то приготовити на обід, а ще більше — де й за що того купити.

А сусіди св. Родини були такі, як наші тепер. Бо від тоді до тепер натура людська поступу великого на краще не зробила. Були забави й весілля, були й інші сходини, тай бодай бідніші не забували запросити до себе Йосифа й Марію в гостину. Чи тяжко догадатися, що коли Пречиста Діва увійшла де в хату, там зараз кінчилася непотрібна бесіда? Певно, що з Нею входили в дім повага, побожний настрій, торжественна, благородна хвиля. В Назареті св. Родина мала свое добре імя, добру славу. Може вже й тоді називали Пречисту блаженною, святою....

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
релігійно-громадський часопис
для народу
„ШЛЯХ" —
що його видае Товариство ім. Петра Могили в Луцьку, на Волині.
„ШЛЯХ" виходить тимчасово один раз на місяць, числить 16 сторін друку й відзначаеться багатим змістом та ілюстраціями.
Передплата за 12 чисел в рік виносить один долар, або його рівновартність в злотих.
Замовлення й гроші слати на адресу:
"SZLACH",
ul. Lubarta 10, Luck na Walyni,
Poland.

ІСТОРИЧНА ВІРА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

(Верегін, Саск.)

Попав мені недавно календар з 1921 року, виданий мабуть покійним „Канадійським Русином". В тім календарі на стороні 51 е надрукована стаття п. н. „В імя історії, правди і любови", в якій автор старається доказати, що українці завжди були та е католиками та що навіть св. Володимир Великий прийняв католицьку віру. Але автор, що сховався під словом „Українець", так запутався в своїх „доказах", що не тільки не доказав, що св. Володимир охрестився в католицькій вірі, ані що католицька віра е національною вірою українського народу, але противно доказав, що св. Володимир і весь український нарід прийняв православну віру з Греції.

В згаданій статті, на стороні 54, в підзаголовку „Історична віра української народу", між іншими читаемо:

„О скільки збір обставин і нахабність наших ворогів сусідів не вимусили противного, віра українського народу від християнства до нині була і е православна, — греко-католицька...

„Що українці е православні, свідчать їх книги церковні, ніколи не змінювані, де вірні називаються все православними християнами!

Дальше автор статті, — якийсь неукраїнський „українець", — пробуе доказати, що хоч історичною вірою українського народу е віра православна, то українці повинні її триматися, бо вона „е віра царів і національно-політична віра москалів", яку нам тіж москалі накинули, — а раз москалі е наші національні вороги, то й віра православна, яку вони нам ніби накинули — для нас не е добра. Отже треба покидати свою історичну віру, православну, й приймати католицьку.

Але, як вже сказано, бідний автор заплутався в своїх виводах та „доказах". І в іншім місці тоїж статті доказуе, що москалі не могли накинути українцям православія, бо московський нарід е около 500 літ молодший від українського. Ось дословні слова автора:

„Кожний історик знае, що Росія е далеко пізніша народність і держава, чим Україна. Спільна найстарша наша назва Русь і Русин відноситься до України і Києва, бо те що ми нині називаемо Росією е витвором далеко пізнішим. Деякі руські (українські) князі пішли на північ від Києва у землі нинішньої Росії... і з часом утворили плем'я вороже полудневій Руси-Україні з столицею в Володимири над Клязмою і Суздали, а згодом в Москві від XIII віка. Московський нарід е отже коло 500 літ молодший, чим руський-український. Москви не було ще, коли Київ — Володимир — Львів вже свою історію мали. Петроград російський коло тисячу літ молодший від Києва... Коли Русь Україна хрестилася в Києві гречами 988 р., Росії тоді на світі не було".

Чи треба ще більше? Чи не закинув автор сам собі брехню, коли каже, що православіе накинули нам москалі? Противно правдою е, що українці прийняли православіе з Греції, а опісля передали його москалям. Отже е більше рації казати, що ми „накинули православіе москалям, чим казати, що москалі накинули його нам, бо москалів ще й на світі не було, як українці прийняли православіе.

Щож про це наші брати греко-католики? Згадану статтю написав католик, не православний, вона була надрукована в католицькім календарі, не в православнім, — отже чи не ясно, що греко-католики повинні послухати голосу цеї католицької книжки й вернути назад до православної церкви? Чи їм треба ще ясніше говорити? Хіба вони чекають, щоби силою їх з католицької церкви віправили тай назад до православної завернули? Вониж їм виразно кажуть, що їх історична віра православна, а решту вони вже самі повинні знати.

С. А. Деркач.

МОЇ СПОСТЕРЕЖЕННЯ.

I.

Як мені і другим членам Української Греко-Православної Церкви в Канаді, відомо, Церква наша опираеться в справах фондів виключно на своїх членів. Всі видатки в злуці з утримапням консисторіяльного дому (в якім тоже міститься Духовний Семинар), всі видатки в злуці з веденням консисторії та платня о. Архиепископа й о. Адміністратора, — все це покриваеться з діецезіяльного фонду.

Згідно з рішенням Собору, найвищого органу нашої Церкви, — кожний член повинен платити на діецезіяльний фонд одного доларя на рік.

Імена членів Укр. Греко-Православної Церкви, котрі платять свою членську вкладку по одному долярі на рік від родини, е поміщені в церковнім органі — „Вістникові"

На жаль, як зауважую, в 1938 р дуже мало впливуло тих долярів на діецезіяльний фонд. І приходить мені на думку, як може наша церква провадити свою роботу без фондів? Як можуть утримуватися члени її проводу без платні? Чейже вони не можуть жити самим духом святим. Чейже вони мусять платити і за харч і за одяг, як і кожний з нас.

Отже, котрий член Укр. Греко-Православної Церкви ще не заплатив того долара на діецезіяльний фонд повинен це зробити як найскорше ще сьогодни, як добрий член своеї церкви. Цей один долар становить одинокe, добровільне, оподаткування на потреби Церкви, отже кождий член церкви повинен вважати своїм релігійним обовязком, справою своеї чести, кожного року ту жертву вложити.

Діецезіяльний фонд повинні збирати самі заряди церковних громад, найкраще в оселі, чи на річних зборах, а не наложувати цей обовязок на священиків. Я вважаю, що як котрий член церковної громади не зложить одного долара річно на діецезіяльний фонд, він повинен тратити в громаді членство і заряд церковної громади не повинен такого члена тримати лише за вписове 25 чи 50 центів.

II.

Довкої категорії записати тих ніби членів Укр. Греко-Православної Церкви в Канаді, що платять свої членські вкладки в громаді, дають на утримання священика а навіть при тім посилають по доларові і більше на боротьбу проти тої самої Церкви, котрої вважають себе членами? Чи такі одиниці можна називати членами? Вони роблять так, як та баба, що світила свічку Богови, а чортови огарочок. Як її спитали, чому вона так робить, вона сказала, що тому, бо не знае де їй прийдеться вікувати в небі, чи в пеклі. І ще такі члени хваляться, що вони з діда прадіда православні. Такі члени лише сором Церкві приносять. Про них самих не кажу, бо колиб вони знали, соромитись, — такого б не робили.

III.

Деяко дивуеться, чому в Канаді е так багато релігійних сект між українцями, коли в Старім Краю були тілько православні й греко-католики. І запитуе, як тії релігійні секти повстали між українцями, — оттакі як бабтисти, роселісти, евангелисти, голі ролі та інші?

На це легка відповідь. Старші українці, що приїхали зі Старого Краю, походили з біднішої класи, отже були менше вчені, або і цілком не письменні. В Старім Краю на церкву і на отримання священика вони платили при податку, але самі не знали, на що вони платять. Тут же в Канаді на церкву, чи на отримання священика треба самим і окремо платити, не в купі з податком, а вони до того не привикли, й давай кричати, що на церкву треба давати гроші; — а в Старім Краю ніхто не давав! Коли такому скажете дати пару доларів на церкву, на отримання священика, на діецезіяльний фонд, то він давай тікати туди, де думае, що е всьо за дурно, отже до бабтистів, потім до роселістів і т. д., а в кінці до большевиків. Але й там кажуть платити й то більше, чим на церкву, то він остаточно ніде належить.

А що до молодших прихильників чужих сект, то це головно, такі, котрі не мають охоти прочитати собі історію України, та історію своеї церкви. Але лучаеться і таке, що й вони йдуть туди за дуринчкою. Приміром е молодий хлопець, що ходить до української церкви так, як і його родині, але до шлюбу йде до протестантського пастора й тішиться, що дістав шлюб дешево, ще й без сповіди і катехізму. Але в рік по шлюбі несе дитину до української церкви хрестити, тай гніваеться, коли йому кажуть сповнити членські обовязки.

Я до вас, українські дівчата віддиваюся. Ви повинні свого такого жениха вести до шлюбу до української церкви й українського священика, а не до чужої церкви, в якою вас нічого не вяже й не може вязати.

Українець.

З ЖИТТЯ ТУТЕШНІХ ГРЕКО-КАТОЛИКІВ.

(Сондан, Ман.)

В нашій околиці живуть українці з Галичини й Буковини, отже греко-католики й православні. Греко-католицьку церкву ми побудували в 1928 році і записали на епископську корпорацію.

Як ми мали починати будову церкви, нам обіцяв о. Решетило $500.00 допомоги від католицького товариства в Торонто. Одиак ми не дістали ані 5 центів. Збирали жертви між самими українцями так греко-католиками, як і православними. Робили пікники, представлення, балі й так помало церкву збудували й виплатили. Ходили колядувати загалом до кожної хати, отже й до православних і ніхто з них не сказав, що не дасть на Боже. Православні навіть на хоругви жертвували як ми робили збірку на цю ціль. До церкви ходили всі, — православні і католики, — і попередні греко-католицькі священики обслугували всіх дуже радо. Були православні навіть у церковнім брацтві, що мали свої свічки в церкві, так, що не було ріжниці, хто греко-католик, а хто православний.

З приходом до нас о. Кацаби, що приїхав зі Старого Краю в 1937 р., — все це змінилося, бо о. Кацаба сказав, що православних не може обслугувати, доки вони не стануть католиками. Сказав, що можуть ходити до церкви і в усьому помагати, але обслуги їм не може дати. За кума можете брати поляка француза, чи кого там хочете, лише православного українця ні. Сталося тут таке, що православний тримав кількоро дітей до хресту в греко-католика, і був добрий; а цего року о. Кацаба його відправив і сказав, що не буде дитини хрестити, отже батько дитини мусів шукати другого кума, греко-католика. Я самий тримав дитину до хресту в одного греко-католика, де кума була православна, і знаю більше таких випадків, що православні були за кумів в греко-католиків, отже чому це так, що одні православні можуть бути за кумів, а другі не можуть?

Було й таке, що наш священик не хотів їхати до греко-католика й охрестити йому дитину (це було в дочки церковного старшого брата), але минувшої осени холив хрестити дитину православному в хаті. Як це можна пояснити?

По моїй думці в нас греко-католиків найгірше те, що наш священик може правити три служби одного дня і то через всі три дні Свят Різдва Христового, Богоявлення і Воскресения, а в Зелені Свята не знаю. Ось як було цего [illegible]

RESERVE YOUR DESK

Our Day School enrollment is limited to 600 Students and, therefore, early reservations are suggested. As in former years "Success" College will be selected by the majority.

CIVIL SERVICE
EXAMINATION RESULTS

The opportunities for employment in Civil Service seem to be favorable to "Success" Graduates Out of a total of 192 passes for Winnipeg, 106 were "Success-trained" (last examinations) and 86 came from other schools (including 7 Business Colleges in Manitoba) Every Civil Service Examination held during the past decade showed a majority of passes for "Success-trained" candidates.

WE ADMIT ONLY GRADE XI, GRADE XII, AND UNIVERSITY GRADE STUDENTS TO OUR DAY CLASSES.
Our minimum educational admittance standard for Day School is Grade XI. (Supplements Allowed).

WE EMPLOY
22 EXPERT INSTRUCTORS
(MOST OF OUR TEACHERS ARE UNIVERSITY GRADUATES)

MODERN OFFICE MACHINES
Comptometer, Burroughs Calculator, Elliott Fisher and Burroughs Bookkeeping. Dictaphone, Gestetner, Telephone Switchboard Our 165 new Noiseless Standard and Master Typewriters provide the finest equipment in the City of Winnipeg. Our machinery is modern.

THERE IS EMPLOYMENT FOR
SUCCESS GRADUATES
More than 1000 yearly placements of Success applicants is the unexcelled record of our Employment Department. It pays to be able to say, "I am Success Graduate".

New students may enroll at any time.

PHONE 25 843

SUCCESS
BUSINESS COLLEGE
Portage Ave., at Edmonton St., Winnipeg.

Рівно: 2-го години — Сопіянки 7-ма година — Вайта; 11-а година — Стюарртбори: 12-а година в ночі — Арбакка. 7-а година — Стюартборо; 10.30 година — Каліенто. Але Арбакка відмовила з тої причини, що то лише три милі від церкви на Арбакці до церкви на Каліенто.

Так і в нас було. Третого дня свят Різдва Христового мало бути Богослуження в Сондави в 8.30 год. рано, а в Каліенто в 11 годині рано. На латинський Новий Рік о. Кацаба мав Богослуження на Каліенто і там на обіді в хаті мав сказати, що до Сондави на третий день Різдва не приїде, бо гарою не годен заїхати а кіньми не буде часу, — отже відправа буде лише в Каліенто. Мені написав про це мій швагер, отже я поїхав до церкви на Каліенто з тою думкою, що в нас відправи не буде а я хотів за три дні свят бути хоч раз в церкві. Приїхали до церкви. Я застали там досить багато людей, бо зїхалися з трох парафій: з Сопіянків, Арбакки й Каліенто. Але чекали до першої години й розїхалися, бо о. Кацаби не було.

Десь коло 2-ої години пополудні їдимо з жінкою до дому і здибаємо о. Кацабу, що їде з Сондави. Спинив мене на дорозі тай каже: Хто вам казав, що я не буду нині у вас на Сондави? Яке ви мали право так говорити? — Я хотів пояснити, але він не дав мені говорити, назвав мене різно та сказав, що я вже не є парафіянином і що викидає мене з церкви. Пізніше мені доносили, що він і в церкві виступав проти мене, прозиваючи мене різними іменами. Чи така пасує священикові робити, хай самі читачі осудять.

Декто може подумати, що я з злости або з пімсти пишу. Ні, я цим цілком не образився, ані нічого на цім не стратив, бо мене люди тут ліпше знають, як о. Кацабу, і знають, що я своє люблю і чуже шаную і знаю, що тим треба простити, що не знають, що роблять.

Не один може сказати, що паскудна та птиця, що своє гніздо каляє, — але як я мав поступити? Я написав до о. Кацаби, щоби він відтягнув, що говорив проти мене в церкві. Він знов приїхав до нашої церкви в день Івана Хрестителя, другої днина по Йордані, і сказав публично, щоби всі люди співали, бо хто співає, той два рази молиться, лише пан Петраш не може співати, я йому не позволяю. Це мабуть була відповідь на мій лист. Коли о. Кацаба забороняє мені співати, то видно, що Бог не хоче моєї молитви.

Написав я до Їх Преосвященства Кир. Ладики і також відповіди не було жадної, хоч я добре знаний Преосвященому, бо був два рази особисто в них у Вінніпегу в церковній справі. Вони були навіть у моїй хати, як посвящували церкву. Я був перший, що старався, щоби тут побудувати церкву. До Сондави я прибув 1923 року й зараз зачав організувати церковний комітет і сам працював у комітеті як секретар, доки не скінчили церкву будувати, отже не один мій лист є в епископській канцелярії. В літі 1938 р. я самий зрезигнував з секретаря, бо робота по моїй думці не була добра.

Декто може подумати, що я хвалю себе. Ні, я лише показую, що всіх греко-католиків чекає за їх роботу, не лише мене одного.

О. Кацаба каже, що з ним ніхто не годен дебатувати, бо він дуже вчений. Я знаю досить добре округ, який о. Кацаба обслугує, і можу сказати, що в нім знайшлосьб не мало таких людей, що моглиб з о. Кацабою подебатувати. Але я радивби йому не поривалися за скоро до дебат. Він ще чоловік молодий, великого життєвого досвіду ще не мав коли здобути й по моїй думці не повинен рватися до дебат, а радше взятися за книжку та відсвіжити свою память з того, чого його в школі вчили, — от хочби про устав церковний та церковні обряди.

О. Кацаба повинен памятати, що головним обовязком священика є проповідь науки Ісуса Христа, а не дебата. Коли Ісус Христос посилав своїх апостолів, то не казав, „Ідіть і дебатуйте", але „Ідіть і навчайте всі народи". Коли давніше священики приїздили до нас з наукою Ісуса Христа, то всі ми, — греко-католики й православні, — жили в мирі, згоді та любові, але коли почали приїздити священики, яких головною ціллю є провадити дебати — від тоді почала гаснути між нами братерська любов і згода, а натомісць шириться ненависть і розбрат.

Така молиться не лише в нас, на Сондави, але, як вважаю з часописів, — всюди, де греко-католицькі священики не навчають людей, але з ними дебатують. З таких дебат нема користи ні греко-католицькій церкві, ні загальній українській справі.

Йосиф Петраш, греко-католик

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Плащениці, ризи, фани, хоругви, чаші, церковне світло і т. д.

Пишіть по катальог!

Купуйте в українській фірмі.

В. Левицький, управитель.

Wm. GROSS & Co.
822 Main St., Winnipeg.

ДО ЦЕРКОВНИХ, ПРОСВІТНИХ ТА ШКІЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ МАНІТОБИ.

Хто би з повищих організацій бажав бачити в себе звукову фільму про ЖИТТЯ ІСУСА ХРИСТА, нехай вдасться до нас по близші інформації. Програма триває около 2 і пів години, яка певно вдоволить вас.

UKRAINIAN MOTION PICTURE SERVICE
D. Lysaichuk, Rep. Phone 25 738 652 Main St., Winnipeg.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. [illegible]
Квітень.

1 Лазарева Субота, Сл. Божа і сповідь шкільних дітей а вечером Вечірня і сповідь старших — Смокі Лейк.
2. Квітна Неділя. — Смокі Лейк.
4. Вівторок, Сл. Божа і сповідь — Біг Медов.
5. Середа. — Сенди Репідс.
6. В. Четв., Сл. Божа — Тріан Вечером Страсти і сповідь — Гleндон.
7. В. Пятниця і Бл. Пр. Богородиці Гleндон.
9. Великдень — Смокі Лейк.
10. Світл. Понед. — Беліс
11. Світл. Вівторок — Довніг.
16. Томина Неділя — Гемлин.
23. Неділя Мир. — Смокі Лейк
30. Неділя о розслабленім — Стрий

Свячення пасок:
1. в суботу год. 10 перед полуднем Спеден.
год. 3 попол. — Стрий.
год. 7 веч. — Гемлин.
год. 12 в ночі — Довніг
2 квітня в Неділю год. 4 рано — Беліс.
год. 7 рано во Сл. Божою — Смокі Лейк.

Адреса:
Smoky Lake, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Т. А. Горбая.
Квітень.

1. Лазарева Субота, Вел. Сповідь, С. Божа — Шортдейл
2. Нед., Вел. Сповідь, С. Божа — Гілберт Плейнс
4. Вівт., Вел Сповідь і свяч. пасок — Петлюра
6. Четв., Вел. Спов. — Роблін місто
6. Четв. Страсти Госп. 6 год. веч. — Роблін (на фармах)
7. Бл. Пр. Б., С Божа, Вечірня і свяч. пасок—Роблін (на фармах)
8. Вел субота 10 год. рано свяч. пасок — Гілберт Плейнс
8. Суб. 12 год. рано свяч. пасок — Гренвю
8. Суб. 6 год. вечер свяч. пасок — Роблін (місто).
9. Нед. 12 год. в ночі Воскр. Утр., свячення пасок — Ленард
9. Нед 2 год в ночи Воскр. Утр., С Божа, свяч пасок — Шел Велей
9. Неділя 9 год. рано Воскр. Утр. свяч. пасок — Шортдейл.
10. Пон. — Шортдейл
11. Вівт. — Петлюра
16. Нед., Проводи — Гренвю.
30. Нед. — Ленард.
Адреса — Роблін, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Гайдького.
Квітень.

2. Неділя, сповідь і свячення пасок — Ледвин.
7. Вел. Пятниця, Бл. Пр. Бог., сповідь і свячення пасок —Малантон
7. Вел Пят Бл. П. Б. Служба Божа і свячення пасок — Поплар Парк (о. Савчук).
8. Субота, Служба Божа, сповідь і свяч. пасок — Портедж ла Прейрі. (о. Савчук).
9. Великдень, Великодна Утреня і свячення пасок — 12 год. ночи. — Брендон. Ман. (о. Савчук)
9. Великдень, 12 год. ночи Утреня і свяч. пасок — Селкірк.
9. Великдень 6 год. рано, свяч. пасок — Тиндал.
9. Великдень 10 год. рано, Служба Божа і свячення пасок — Іст Селкірк.
10. Св. Понеділок — Тиндал.
11 Св Вівторок — Селкірк.
16 Неділя — Стел
23 Неділя — Портедж ла Прейрі.
30. Неділя — Ст. Мартин
853 Bannon St., Winnipeg, Man.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1939 РІК.
КВІТЕНЬ.

1 С. Лазарева субота. Хрис і Д.

2 Н. 6. Квітна, Івана мч. Серг.
3 П. Якова іоп.
4 В. Василія священомученика
5 С. Пп Нікона.
6 Ч. Вел. Четв. Пр. Захарії
7 П. Вел. Пят. Благ. Пр. Бог.
8 С. Собор Арх. Гавриїла

9 Н. [illegible] Христове.
10 П. [illegible] Іларіона.
11 В. Світ. Вівторок. Мар Кир.
12 С. Івана Л.
13 Ч. Іпатія
14 П. Марії Єгипетської
15 С. Пп. Тита, Амфінія

16 Н. 1. Т[illegible] Никити
17 П. Йосифа
18 В. Мч. Агатопода й Теодула
19 С. Євтихія [illegible]
20 Ч Юрія епископа
21 П. Іродіона ап.
22 С Євпсихія мч.

23 Н. 2. Мирон. Терент., Мак.
24 П. Антипи, Якова
25 В. Василія, Ярослава
26 С. Артемона
27 Ч Св Мартина
28 П. Ап Аристарха
29 С. Мч Агапії, Ірини і Хіонії

30 Н. 3. Розслабл. Симеона

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. І. Гикавого
Квітень.

2. Неділя — Кейвенд.
7. Благ. Пр. Бог. — Борівці.
7. Благ. Пр. Бог., Вечірня і свяч. пасок 7 год. веч. — Слава.
7. Б. П. Б., свячення пасок 12 год. — Мюсідора.
8. Субота, 10 год. рано свячення пасок — Кейвенд.
8. Субота — 4 год., свячення пасок — Прут.
8. Субота 7 год. свяч. пасок — Вилінґдон і Борівці.
8. Субота 12 год. в ночі свяч. пасок — Кагвин.
9. Неділя Паски, 6 година рано — Сучава.
10. Понеділок — Кагвин.
11. Вівторок — Мюсідора.
16. Неділя — Сучава.
23. Неділя — Слава.
Адреса:
[illegible] Andrew, Alta.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ НА 1939 РІК.
Квітень.

2. Неділя квітна. Гол. і Всеночне Утр. Еван. Матея XXI: 1—11 і 15—17. Літ. св. Ів. Золотоустого. Ап. Филипси: IV: 4—9. Еван. Ів. XII: 1—18.

6 квітня — Великий Четвер: Літ. Вас. Великого з Вечірнею Ап. I Корнт. XI: 23—32. Еван Мат XXVI: 2-20; Ів. XIII, 3-17; Мат. XXVI: 21-39; Лук. XXII: 43—45; Мат. XXVI: 40—75 і XXVII: 1—2 Підчас Літургії готуються запасні св. Дари для хорих на цілий рік. Вечером Утреня Страстна, 12 Евангелій.

7 квітня — Велика Пятниця, Благовіщення Пр. Богородиці: Царські часи, як звичайно, тільки на всіх часах Тропар дня. Слава: Праздн. Кондак дня й Праздника. Літургія св. Івана Золотоустого з Вечірнею: Ап. жид. II: 11—18 Еван Лук. I: 24—38. Мат XXVII 1—38 і Лук. XXIII: 39—43; Мат XXVII: 39-54; Ів. XIX 21—37 Мат XVII: 55—61. — Винесення Плащениці

8 квітня Велика Субота. Літ. св. Василя Великого з Вечірнею. Ап Рим VI 3—11 Єв. Мат. XXVIII: 1—20.

9 квітня. Неділя Пасхи (Великдень). Воскресна Утреня; Літ. Ап Діяння I: 1—8. Еван Івана I: 1—17

10. Світлий Понеділок: Служба як у неділю Пасхи Ап Діяння I 12—17 і 21—26. Еван. Івана I: 18—28.

11 Світлий Вівторок: Служба як у неділю. Ап Діяння II: 14—21; Єв. Лук. XXIV: 12—35.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3630
WINNIPEG, MAN.

РІК XVI. WINNIPEG, MAN., APRIL 1st, 1939 ВІННІПЕГ, МАН., 1-го КВІТНЯ, 1939. ЧИСЛО (315) 7

ХРИСТОС ВОСКРЕС! - ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!

І, як минула субота, Марія Магдалина, та Марія Яковова, та Саломея купили пахощів, щоби прийшовши намастити Його.

І вельми рано первого дня тижня приходять до гробу, як сходило сонце.

І казали між собою: Хто відкотить нам камінь від дверей гробу?

І поглянувши побачили, що відкочено камени; був бо великий дуже.

І, ввійшовши в гріб, побачили молодця сидячого з правого боку, одягненого в шату білу, та й жахнулись.

Він же каже їм: Не жахайтесь. Ісуса шукаєте Назарянина роспятого. Устав; нема Його тут. Ось місце, де положено Його.

Тільки ж ідіть скажіть ученикам Його та Петрові, що попередить вас в Галилею. Там Його побачите, як сказав вам.

(Марка XVI: 1—7)

Володимир Островський.

ПІД ЗНАМЯ ХРЕСТА.

(Повість з часу охрещення Руси-України в 988 р.).

(Продовження).

— Душа людська — це темна ніч. Хто знає, що в ній діється? Треба памятати, що навіть мертві боги все ще для поганів будуть богами. А чи не будуть ще більше любити мертвих богів? Чи не кричали б: „Володимир нищить наших богів?" і чи не пішла б нова пря між людьми?

— Боярин каже правду, — відозвався Вівіян. — Може більше нашкодити, ніж помогти.

— Так, — згодився Тихоша з Оленою, — ідолів треба знищити, щоб нікому й в голову не приходило, що поганство може вернутись. Але зробити це треба дуже розумно.

Раптом Тихоша засміявся.

Вівіян і Олена глянули на нього.

— Знаєте, чого я сміюся? Перунові й в голову не прийшло б, що він належить до мене. А він справді мій. Князь подарував його мені й я можу зробити з ним, що захочу.

— Можеш знищити його? — зраділа Олена.

— Так, але князь узяв з мене слово, що моя рука не доторкнеться до нього, поки не охрестяться кияни.

Раптом загреміло.

— Ха-ха-ха! — весело засміявся Тихоша. — Це Перун так лякає мене! Не знає, мабуть, що я вже не боюсь його.

Вівіян з Оленою теж засміялися.

Тихоша скинув оком небо: збиралося на громи й блискавки. В одній хвилині в його голові майнула думка, що аж сам дивувався їй.

— Бачу, що Перун не на жарт мене лякає, — відсміхувався Тихоша. — Треба показати йому, що вже минулося його панування.

Підвівся, попрощався й швидко вийшов.

Вулиці Києва пустіли — люди тікали перед дощем до хат. Тихоша відшукав своїх слуг і як стій взявся з ними до роботи. Ідоли Дажбога, Сварога, Стрибога й Велеса були обложені сухим деревом і соломою. Зробити це було легко, бо на вулицях уже нікого не було. Ще за кілька хвилин полумя під ідолами заграло від вітру й за короткий час пожерло ідолів до останньої крихти. Через те, що скрізь горіли ще костри, на пожежу ідолів ніхто не звернув уваги.

В моменті, коли догарали рештки ідолів, пішов страшний дощ, з громом і блискавками, залив вогні, змив вугілля й попіл ідолів та поніс у Дніпро.

Вранці кияни зжахнулися: богів не було.

Тихошині люди метушилися в городі й вигукували:

— Перун уночі счинив прю з богами й попалив їх! Перун зрадник! Треба покарати його! На смерть Перуна.

Вістка, що Перун уночі спалив громом своїх товаришів-богів, вдарила в темних людей сильніше, ніж вдарали в ночі громи. З усіх сторін бігли вони на гори, щоб на власні очі переконатися, що від богів залишилися тільки вуглики.

Тихошині й Сердегурові люди в той час купчилися біля Перуна, погрожували йому пястуками й кричали:

— Ти зрадник! Ти розбійник! Повісити тебе треба. Спалити, як спалив ти богів!

Олена доміркувалася, хто так зручно знищив богів, і аж стрибала від радости. Вівіян лише відсміхався в бороду:

— І хто би то думав, що Тихоша вміє робити богам такі збитки? Цікаво, що він зробить з Перуном?

Щоби помогти Тихоші, Олена, Вівіян, й ключниця та приятельки розгорнули таку страшну агітацію проти Перуна, що як би він міг чути й бігати, то напевне втік би з гори й кинувся в Дніпро.

XVII.

Вже другого дня по поверненні до Києва Володимир, залишаючи самітно жінку, взявся закінчувати своє велике діло, яким жив майже рік. Після перемоги над грецькими імператорами він уже не хотів задоволитися малим: тепер його метою стало — цілковито зліквідувати поганство й ціле своє князівство навернути під знамя хреста, створити велику, міцну державу.

Розумів він добре, що як би його намір охрестити цілий нарід не вдався, то це було б утратою його моральної сили й державної могутности. Ставка була велика. Треба було рішитися: чи йти до мети обережно й поволі, чи сягнути до неї блискавично, поки погани не протверезилися від воєнного опяніння. Але чи для цього другого кроку вистарчить йому сил? Таж треба охопити майже пів Европи.

— Тяжке беремя беру на себе! — думав Володимир. — Чи не впаду під ним?

Як завжди в таких випадках, покликав до себе Сердегура.

— Мудро, Сердегуре, робиш ти своє діло. Але я ще неспокійний. Скажи мені: чи кияни захочуть охреститися?

— Самітний Перун уже не втримає їх біля себе, — гостро посміхнувся Сердегур. — А помогти йому — ніхто не поможе, бо інші боги вмерли сьогодні вночі нещасливою смертю.

— Що ти таке кажеш? — здивувався князь. — Нічого не розумію.

— Люди гомонять, що Перун, як довідався, що ти охрестився, то з горя забагато випив, счинив бійку з іншими богами й попалив їх своїми вогненими стрілами. Напевне чув, як у ту ніч гриміло й блискало? Отже, княже, ні Дажбога ні інших богів уже нема. Люди збираються біля Перуна й так погрожують йому пястуками, так лають його, що аж жаль на нього дивитися. Хе-хе-хе!

— Вночі грім спалив усіх богів? Люди кажуть, що попалив їх Перун?

— Так, княже!

— А ти що думаєш?

— Я думаю, що зробив це боярин Тихоша.

— Тихоша? І не кажуть люди, що це я наказав попалити богів? Не бунтуються? Не плачуть і не жаліють їх?

— Ні, княже. — Та й хто буде жаліти богів, які дають себе спалити?

Володимир задумався.

— Йди, добре прислухайся, що говорять у городі, а до мене пришли Тихошу. Та дивись, щоб ніхто не довідався про Тихошу. Бо можуть йому кривду зробити.

Побачивши Тихошу, Володимир похмуро спитався:

— Ти спалив богів?

— Я, княже! Але хай Перун не довідається, бо буде гніватися на мене за наклеп.

Володимирове чоло випогодилось.

— Не бійся, не скажу йому! Але ти взявся за небезпечне діло. Як би не пошкодило мені!

— Не турбуйся, княже! Всі переконані, що ідолів спалив Перун і тільки до нього мають жаль.

(Дальше буде).

НА СВЯТО БОГОРОДИЦІ.

(Докінчення).

Добре, побожне виховання ще з юних літ приготовило Пречисту Діву Марію до її життєвих обовязків. Звичайно буває, що коли в домі вбогість, між домашними витворюється нервовість. Чи одно, чи друге з супругів шукає вини в своїм спільникові життя: Чоловік складає вину на жінку, жінка на чоловіка за те, що їм гірко, нужденно поводиться. Можемо бути певні того, що з уст Пречистої Діви Марії ніколи не вирвалося слово нарікання, чи на св. Йосифа, чи на свою долю за вбоге, повне турбот життя. Не нарікала на нікого, ні не завидостила тим, кому краще поводилося, але в терпінню та молитві, побожними стежками, вела свого Сина до врілости. Будувала життя свого Сина на таких самих основах, на яких Сама виховувалась в своїх праведних родичів і при церкві. Коли ішла до церкви, а ніколи богослужения не минала, то брала й Сина свого, щоби вже з малку полюбив те, що найкраще, найрозумніше в світі. І дома навчала Його мудрости й праці, закону Божого й людського. Не дармо ж св. Євангелист каже: „І виростав Ісус премудрістю і станом (т. є. розвитком тіла, здоровлям), у ласці в Бога і в людей" (Лука II: 52).

І тому Свята Церков Христова називає Пречисту Діву Марію „Чеснійшую Херувимів і славнійшую без порівнання Серафимів", тобто возносить Її понад тих ангелів, що служать Самому Богові. Як провістив Архангел Гавриїл: „Знайшла бо еси ласку в Бога" і „Господь з тобою" і „благословенна еси між женами" (Лука I: 30, 28). Сам Господь Бог вибрав Її на Матір Сина Свого „Єдинородного, від Отця рожденного перше всіх віків..., через котрого все сталося" і без котрого „не сталося нічо, що сталося". (Іоанн I: 3). Пречиста Діва заслужила Собі Своїм життям те, що Ісус, Син Божий, стався — по тілу — Її Сином, і жив між нами на землі, і „бачили ми славу Його, славу яко Єдинородного від Отця, повного благодати і правди" (Іоан I: 14). Пречиста Діва сталася ніби драбиною, що стояла на землі і сягала до неба (I. Мойсея 28: 12), тільки що не ангели сходили нею, а Самий Христос зійшов між нас, зійшов, як в колядці співаємо — „щоб землю з небом в одно злучити!"

3. Як ми можемо здобути блаженність?

Коли глянемо кругом себе, тай на себе, яке наше життя, які обставини, які люде, який світ, які ми самі, то побачимо, що все не так, якби ми хотіли. Не одно нам не вдається доконати, не в однім зробимо помилку. Слабі ми, безсильні, ухомні. Пригадую собі, як одного разу вже підчас теперішньої кризи, був я на діточім різдвянім концерті. Прийшов „св. Миколай", роздав дарунки дітям, питав, як їм поводиться. Один зо старших спитав „о. Миколая", чому на світі така кріза, тай коли буде лучше. „О. Миколай" відповів приблизно так: „Колись рядило світом небо, але люди не були задоволені й просили Бога, щоб позволив людям самим собою рядити. Господь вислухав людей і позволив. Отже тепер люди рядять собою і мають те, що самі витворили. Але прийде час, що люди віддадуть владу над собою знова в Божі руки й тоді все на світі поправиться". Просто сказані слова, але яка велика правда, яка мудрість в них криється! На нашу людську мову слова того „св. Миколая" значили, щоб ми не руководилися в життї своїм малим розумом, ні своєї великою упертістю, але всемогучою Волею Божою. Так руководилася Пречиста Діва Марія, і так жив Син Її, Ісус Христос, що міг сказати: „Я і Отець одно".

Як же нам довідатися, навчитися, яка воля Божа? На це дає нам відповідь Самий Син Божий: „Блаженні ж і ті, що слухають слово Боже і хоронять його". Слово Боже проповідується в Церкві. На те Ісус Христос установив Церкву і сказав до своїх вірних: „Я з вами до кінця світа". Церкві Христос надав власть уділяти святі Тайни, право звязувати й розвязувати, право відпускати гріхи, взагалі все, що потрібне до осягнення блаженства. В Церкві ж і свята Служба Божа і молитва, щоб Господь помилував нас і подав нам все потрібне — поміч і ласку Свою — до осягнення блаженства. В Церкві й молитва до Матері Христової, — заступниці нашої.

Матір Христова ніколи не опускала Богослужения. Коли Синові Її було дванадцять років, взяла Його з собою до Єрусалиму, до храму. Дорога до Єрусалиму далека. Пішки йшли. Ні коней не було тоді там, ні залізниць, ні автів. Край гористий, пустиня, води мало, дорога тяжка. — А нам так тяжко часом пів милі чи трошки більше, раз на місяць, або кілька разів до року прибути до церкви на Богослуження... Якже ми будемо слухати слово Боже? Якже будемо знати волю Божу? Як зможемо поправити життя своє, долю свою — коли будемо легковажити Церквою?

Бачимо дуже ясно, що робиться в тих краях, що відкинули Бога, понищили церкви, де люде роблять своїм „розумом"... Муки, голод, терпіння розстріли, — там на деннім порядку. Нещасні ті люди, нещасні і ми, коли тільки на свій розум, на свою „науку" полягаємо, та свою волю виконуємо... Сам Ісус Христос перед Своїми муками, підчас молитви в Оливнім Городі, молився: „Отче, не моя воля, а Твоя хай буде". Він і нас так вчить: „Хай буде воля Твоя, як на небі так і на землі".

Матір все лучше знає, чим діти. Лучше знає, чого дітям треба, бо сама пережила діточі літа, й дозріла до того степени, що вже може бути матірю. Досвід, знання, матері — це готова наука й поміч дітям. Хто ж більше дбає, хто ж щиріше любить дітей, чим рідна мати? І хоч наші матері не без помилок, а все таки вони добро творять своїм дітям. О скільки ж більше поможе Мати Божа тим дітям, що вдаються до Неї! Матір Божа прожила свій цілий вік на землі без гріха, без помилки. Вона знає всі наші недостачі, всі терпіння. Вона Матір Єдинородного Сина Божого, що все Ним сотворене, — видиме й невидиме, що і нас сотворив на образ і подобу Свою. І коли ми прибігаємо до такої Матері, коли Вона за нас просить Сина Свого Всемогучого, чи може Син відмовити Її прозьби за нас?

І вислухає Всемогучий прозьби Матері Своєї і подасть нам сили уникати гріха, дасть витревалости в добрім, допоможе нам, безсильним, слухати слово Боже й хоронити його. Допоможе піддати свій розум і волю волі Божій і тим способом сповнити слово Боже в практичнім життї, як сповняла слово Боже Пречиста Діва Марія. Допоможе нам Всемогучий стати блаженними і насліднти місце в небі, куда взято Матір Божу, як відійшла Вона з цего світу (Успіння Пресв. Богородиці). Чи відмовить Матір своїм дітям того щастя, що Сама має? Не відмовить! Будьмо ж дітьми Її, а Вона певно буде матірю нашою і будемо блаженними в Царстві небеснім.

О. П. Яковенко.

Володимир Островський.

СКОРБНА МАТИ.

I.

Марія давно не мала вісток про Ісуса. Аж в останнім часі, коли з північних частин Палестини почали йти та їхати різні люди на свято пасхи до Єрусалиму, довідалася від них, що Ісус залишив Зайорданську країну й прямує в Єрусалим, оточений великою юрбою народу.

Зраділо серце Матері: вернеться нарешті Її коханий Син і святкуватиме пасху разом із Нею. Які ж то будуть для Неї щасливі дні!

Раз-у-раз виходить Марія до міських воріт — на шлях, що йде з Трансйорданії, і все розпитує про Ісуса.

— Вже недалеко, — відповідають подорожні. Ми обігнали Його, бо Він спиняється й вчить нарід, а нам спішно, щоб очиститися тут перед пасхою. А оповідають про Нього дивні речі: бісів виганяв, недужих оздоровлював, по воді ходив...

Марїіне серце наповняється почуттям звичайного щастя, змішаного із здивованням і сумнівами. Її Син Ісус творить чуда? А може це неправда?

І щодня виходить до воріт. Люди припливають до міста щораз більшими хвилями. А Його все нема. Вже ноги мліють від вистоювання, вже язик висихає від спраги й очі сліпнуть від куряви, що її збивають люди й тварина.

Але ось настав після суботи перший день тижня. В Єрусалимі гуде: Ісус наближається. Все живе висипало на вулиці. Людські хвилі пливуть до воріт. А там уже від самого ранку виглядає Сина щаслива Мати. Вдивляється: від Віфанії черепахою суне величезна юрба

Дочекалася нарешті! Бачить удалені: Ісус. Іде на осляті. Люди стелють на дорозі свої одежі. У всіх в руках зелені галузки. Лунає гомін:

— Осанна! . . Царю Юдеї! . . .

Марія майже непритомна від дива й щастя.

— Що? Ісуса вибрали царем? Царем Юдеї? Справді, так вітають лише царів, улюблених царів . . .

Біжить назустріч Синові. Бачить: сумний, змарнілий. Махає Йому рукою. Ось підбігла до самого осляти.

— Сину мій!

Ніжно поглянув на Матір. Юрба спинилася. В декого на очах сльози від зворушення.

— Сину мій! Добре, що вернувся. Відсвяткуєш зо мною пасху. Правда?

— Ні, мамо!

Спинилося серце в грудях Матері. В очах потемніло. Під ногами земля заколисалася.

— Мамо! не одні вже сини залишили матерей своїх, коли кликав їх вищий обовязок. І матері раділи, що мали таких добрих синів. Ось і Я йду в Єрусалим, щоб сповнити волю Отця Мого. І мушу бути з людьми Моїми й учнями Моїми, бо коли чатують вовки, пастир повинен бути біля овець своїх. Проведу ці дні з апостолами Моїми, щоб дати їм заповіт на вічні часи. Але серцем буду з Тобою. Лише не шукай Мене, бо тяжкий буде хрест Мій . . .

Небагато зрозуміла зрозпачена Мати. Крізь Сльози всміхнулася до Нього й відійшла, бо юрба напірала, як хвиля морська. Але не пішла додому. Вернулася до воріт, станула на високому місці й впивалася постаттю Сина, і вухами жадібно хапала радісні вигуки народу:

— Осанна! Осанна!

Юрба поплила по вулицях Єрусалиму. Гомін затихає. Марія вертається до свого дому.

— Нехай, — думає — я буду самітною, аби з Ним був нарід. Видно, народові Він більше потрібний, ніж Мені. Нехай! . . .

II.

— Чули? — шепталися сусідки. — Марїін Син і не заглянув до Матері. Кажуть, що й паску їстиме з чужими. Як проголосили Його царем Юдеї, [illegible] Мати Йому непотрібна. Хі-хі-хі!

— О, які тепер діти! Годуй, доглядай, а на старість і не заглянуть до тебе. Ще й соромитись будуть . . .

Ці плітки й глузування доходили до вух Марїіних. Але не могли вони згасити Її любови до Сина. Бо відчувала Вона, що щось дуже важне затримує Його біля учнів. І щоб не перешкоджати Йому, не шукала Його, хоч серце рвалося до Нього, а очі прагнули надивитися на Його кохане обличчя.

І так минуло два дні.

Жінки шепталися ще більш таємничо. Служниця одного старшини, що підслухувала розмови свого пана, приносила їм щораз цікавіші вістки.

— Первосвященики, книжники, фарисеї і старшини народні, — шептала служниця, — злякалися, що як Ісус стане царем, то не дасть їм кривдити людей. І надумали вбити Його. Але самі бояться це зробити, бо до Єрусалиму прийшло багато людей і з Галилеї, і зза Йордану, і з інших місць, і всі дуже люблять Його. Отже міг би счинитися бунт і могли б повбивати їх самих. То вони обвинувачують Ісуса в тому, що Він іде проти кесаря й хоче прогнати його слуг звідси. І самого Пілата. Отак вони хочуть, щоб Ісуса схопили римляни. Вороги Ісусові вже післали в юрбу своїх шпигунів і провокаторів, щоб підюджували людей.

— Ех! — зітхали жінки, — ненадійні наші люди. Сьогодні кричать: "Осанна!", а завтра можуть кричати: "На смерть Його!". Дурна юрба, зрадлива.

— А ти сказала про все це Марії? — спитала служницю одна з жінок. — Треба ж повідомити Її, щоб попередила Ісуса про небезпеку.

— Ні, не казала. Бо чого мені вмішуватися в чужі справи. Та й пан мій міг би про це довідатись . . .

— То я побіжу до Неї і все розкажу Їй.

Марія стрівожилась. Але все ще вірила, що такої несправедливости не може статися, що нарід не дасть зробити Ісусові кривди. Проте почала розпитувати про Христа й довідалася, що вдень Він вчить нарід у храмі, а на ніч виходить з апостолами на гору Єлеонську. А там його схопити не зможуть

— Боже! — молилася, — не попусти лиха Мому Синові.

Але з кожним днем Її тревога зростала, з кожною годиною Її сили підупадали.

III.

Настав четвер. Не сила Марії всидіти в хаті. Смертельна туга розриває серце. Пополудні виходить на місто. Не для того, щоб шукати Ісуса. О, ні! Вона памятає Його просьбу. Блукає вулицями лише для того, щоб втікти від самої себе, щоб прислухатись, що кажуть люди.

Єрусалим кипить. На вулицях стоять гуртки людей і сперечаються про Ісуса. А між ними крутяться якісь підозрілі люди й підюджують юрбу:

— Чули? Виявляється, що Ісус безбожник і зрадник. Погрожує, що зруйнує наш храм, що наведе ворогів і від Єрусалиму не залишиться каменя на камені. При цьому зневажає Бога, називає Себе Сином Божим. А найгірше, що римляни хочуть покарати нас за те, що люди наші вітали Його, як царя. Кажуть, що кесар нові податки наложить на нас. Отже загинемо, загинемо! А чи

(Продовження на стороні 6-ій.)

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box [illegible], WINNIPEG, MAN.

ВЕЛИКОДНЕ ПОСЛАННЯ АРХИЕПИСКОПА ЦЕРКВИ.

Світло Воскресення Господнього нехай осяє серця всіх нас і оживить в нас вічні надії даного нам життя і його невмерущих цілей!

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Життя сучасности особливо бурливе, неспокійне. Люде більш ніж коли живуть пристрастями. В них бушує заздрість, гнів, ненависть. Час від часу виступають події, коли люде зводять між собою порахунки. Це порахунки гріховних пристрастей і зводяться в такий же гріховний спосіб насильств, крови, вбиств. Людство ще далеке од святих здійснень Царства Божого в його життю. Воно потребує спасення. Воно потребує святих і чистих зусиль, щоби вивести його з цього стану. Господь започаткував в людстві такі святі безперервні зусилля. Вони — в Його Святій Церкві. В цім світі вла Церква Христа безперестанно думає про вічну, надземну, **Божу думу.**

Ця вічна дума Церкви безперестанно в життю людства. Вона нагадує йому про вищі і вічні інтереси. Вона по силі її змоги, вириває з низин наших гріховностей людські душі і взносить їх до святих Божих Істин. Ця свята й вічна дума Церкви, в яку вона втягає свідомість людей, має їй лише належні **святі світочі.** Ці світочі їх вічним світлом осяюють життя людей, відсувають в затінок бурливі інтереси сучасности, дають людям хвилини, в яких до людей доходить подих вічности, святости, непорочности і вищого миру, якиЙ ніщо не може стурбувати.

Наясніший такий світоч — **Воскресення Господа.**

Господь Воскрес. **Смерти, як цілковитого знищення нема.** Перед нами стелиться вічне життя і життя не світу цього. Коли таке світло дає цей **Вічний Світоч** життю, в ньому минохіть зникає вага всіх наших сучасних, тимчасових борінь.

Світло Воскресення Господнього дає нам до роздумувань: Для чого всі помисли даного нам життя, всю силу чуття його, всю енергію наших сил ми маємо віддавати інтересам біжучости, яка однаково згине в будучім світлі невмирущої вічности? Чи не треба нам усім мати передовсім цю неминучу для всіх нас вічність на мислі і свідомо шукати доріг до неї?

Люде коротковорі. Вони живуть лише тим, що до них найближче. Вони, як діти, не можуть відорватися від невідкладностей їх життя, і живуть лише ними. **Світоч Воскресення Господнього своїм світлом вказує на вічні, суттєві цілі даного нам життя. Він до них підводиться, їх осяює в нашім розумінню, в нашій вірі, взагалі в нашій свідомості.**

Як такий Світоч Воскресення Господнього повсякчасно лучить нашу свідомість, що так милується в біжучих, перехідних інтересах, з вічними, незмінними цілями життя, **для яких власне прийшов до нас Син Божий.**

Однак, дорога до вічних цілей Царства Божого, до реалізацій вічного життя в Бозі, з волі Божої **проложена таки в нашім теперішнім, біжучім життю.** Істина нашої святої віри, саме Воскресення Господне не покликані відривати нас від тутешних обовязків, а дати цілому нашому життю, всім його інтересам новий зміст, новий напрямок, нову віру, нові сили для проходжень.

В такім розумінню **світоч Господнього Воскресення** не відводить нас од життя, лише поглиблює наше розуміння його. **Світоч Господнього Воскресення** світлом своїм провадить нас в життю.

Що подає нам **світоч Воскресення Господнього?** Як він провадить нас?

Христос, наш Господь і Учитель, був на землі в образі чоловіка звершеним Носієм Божої Правди. Ця правда в Ньому зводила бій з гріховністю в людях. Ці людські гріховності розпяли Господа, як Носія Божої Правди. Він помер на хресті. Його було поховано. І, однак, зло, гріховність, неправда, всі її насильства переможені. Вони переможені Господнім Воскресенням. Воскресша Вічна Правда говорить не лише про перемогу над неправдою, вона також голосить нам про вічність. Воскресення Господне для нашого проводу тут на землі подає нам дві істини: **Перемога над злом і вічне життя.**

Зло в наші дні особливо шаліє. Під силою його, під насильствами його падають не лише окремі люде, падають цілі народи. В наші дні особливо потрібно мати тверду віру в остаточну перемогу всього світлого і правдивого в життю. Таку віру дає нам Воскресення Христа. Його страждання не були даремні. Вони були жертвою, яку треба було понести. Ці страждання, сама смерть, були дорогою до Воскресення. **Наші сучасні страждання, навіть, сучасні смерті — неминучі, бо вони дорога до будучого Воскресення.**

Воскресення Господа — печать перемоги Істини над неправдою не зупиняється на тому. Воно вказує нам на вічність життя, як на єдину ціль даного нам існування. Нехай люде не привязують віри в перемогу правди над кривдою до їх близших болів, кривд і борінь лише. Це правда, що коли Христос переміг, всяка правда переможе. Переможе й правда борінь нашого народу. Але не звужуймо вічного значіння Воскресення Христа віднесенням його до якої буть тимчасової спарви. Зозуміймо вище Воскресення Христа: **Воно не лише перемога, а й дальше вказання наших цілей, як цілей вічности.**

Нехай же всім Вам, Мої Отці Сопастирі і всі Брати й Сестри, Воскресення Господне стане живим **світочем життя!**

Нехай Світоч цей Його Божим світлом **живить вашу віру в перемогу всякої неправди, в повсякчасні перемоги над неправдою!**

Особливо нехай Світоч цей **вкаже вам на чекаючу нас усіх вічність і освітить наші дороги до неї!**

Для цього власне приходив до нас Господь.

Для цього Він учив нас терпінню і покорі в жертві.

Для цього Він вонісся на хрест Його кривавої Жертви.

Для цього Він і Воскрес.

Архієпископ Іоанн Теодорович.

СКОВАНИЙ САТАНА.

(Легенда)

Звершилось! Хто учив любити ворога, [як брата,
Хто говорив, що Він „є путь і світ",
Той раптом став перед лицем Пилата,
Вартований, як заколотник, — одвіт [щоб дати...
І ось Він, зраджений учеником Учитель,
У терновім вінці позор перенесши,
На розпяття осуджений Цар Іудейський
Помер на хресті. І пекла повелитель
Кричав переможно: „Не зійшов Ти [з хреста,
Що хотів смерть подолати, звільнити [народи...
Ти обернешся в порох, як всі. Промайнуть годи,
І людство усе забуде Христа".
І в радості безумній, повний злоби,
Почувши у собі якоїсь сили волю,
Пишаючись, що переміг Христа,
Підходить сатана до Його гробу.
„Ти вмер!" — шепоче він.
Раптово чудо із чудес:
Юнак зявивсь у білосніжному убранні,
Він камінь одвалив від гроба, і — [воскрес
Розпятий на хресті. І в страсі дух [бунтарний
Почув, як земля і небо потряслись
Від співу ангелів: „Воскрес Христос, [що подолав
Своєю смертю смерть, і мертвим дарував
Спасіння і життя!" Ті звуки понеслись
На землю із небес, досягли долу,
Куди вперинувся тремтячи сатана,
Почув бо днесь: Господня воля
І його владу і саме пекло перемогла.
І він притих. І ось, як смерти радісний [побідник,
У супроводі небесних світлих сил
До пекла ізійшов Спаситель
І зір божественний на сатану втупив.
І сатана не витримав божественного зору,
В тремтінні впав перед царів Царем,
І сили неба ланцюгом скували князя [долу...
Сказав тоді йому Воскресший Назорей.
„Говорю Я тобі і знай: не розпадеться
Доти оцей ланцюх, що тебе скував,
Доки на землі любовно хто не есть
У день Воскресення всім серцем [обізветься
На пісню ангелів з небес:
„Воскрес! Воістину воскрес!"

***

Христос!... Де Ти, Христос, осяяний [промінням
Безсмертної свободи, правди і любови!...
Поглянь, — над Твоїм храмом знов [наругались крамарі,
І меч, що Ти приніс, сплямовано увесь [руками,
Повинними в страдальницькій крові!...

***

Поглянь: хто світ тепер навчає, чого [колись-то
І Ти навчав його під тягарем хреста!
Яке яскраве тавро на них пороку і [розпусти,
Які брехливі, за страждання ніби друзів,
Які гнойливі відкрилися уста!..
О, коли б тільки зло!... Але ж поривати- [ся з журбою,
Щоб розвіяти це зло, трудитись для [людей, —
І гірко визнавати, що поруч із тобою
Кричить за „правду", бундючись перед [юрбою,
Прикритий машкарою, продажний [фарисей!...

С. Я. Надсон.

ЦЕРКОВНИЙ ПРОЦЕС — НИНІ, А ЗАВТРА.

Як я прийняв вістку про рішення суду. — Перешкоди в життю. — Закарпаття. — Клопоти неминучі — Чужа рука. — Стара історія. — Суд. — Консисторія стояла гідно на сторожі. — Грошева допомога. — Мій поклик. — Моя жертва. — Моя готовість для громадської праці.

Нинішний наш церковний процес, це лише дальший хід тої історії, що продовжується без перерви від 1935 р. Стара історія!

Було вечером, коли я дістав точніші (не точні) відомости про рішення апеляційного суду і це поставило мене на хвилю в неясне положення відносно нашої справи. Та я сказав собі зараз: "На те неясність, щоби чоловік шукав розвязки; на те трудність, щоби чоловік шукав виходу." І я зараз зачав шукати і знайшов. Я розібрав нинішне, глянув вперед, почислив всі можливости, що є перед нами, і **знайшов твердий грунт під ногами.** Або, як я собі сказав — я трудноші "перескочив".

Трудність в життю, це завада на дорозі. Вона непотрібна, з нею клопіт на якийсь час, але ж люди сотворені на те, щоби трудноші перемагати. І тому розсудний чоловік завсіди бачить, що завада ані всього простору не закрила, ані всеї дороги не забрала — дорога дальше йде, простору і можливостей для праці повно... Перешкода, це хвилева трудність. Коли чоловік осьтак на трудність гляне, то він трудність "перескочив".

Розглянувши ціле положення я сказав собі:

— **Доки живемо, доти будуть перешкоди, трудноші, клопоти.** Це неминуча часть життя. Як слабости. Коли ж перед нами зявляється трудність, чи клопіт, та ще, як явна напасть, то нашим обовязком виступити проти напасти з такою рішучістю і таким завзяттям, щоби напасть опісля і других перестерігала: "Не зачіпай, коли не хочеш клопоту!"

Скажу коротко, що за наші кількалітні клопоти винна в найбільшій мірі нерішучість загалу. Коби на громадські потреби як найменше дати... Коби громадськими справами якнайменше клопотатися... Нехай другі клопочуться... Коби найменше обовязків на себе брати... Коби гнутися і все соломяною згодою латати... А де нема рішучости, там хто не хоче, то скубе.

Взяти на простий рахунок наш кількалітний клопіт, то на нашій стороні широкий загал, багато громад, а на противній одна громада на цілу Канаду і жменя одиниць порозкиданих по Канаді. І то все. Правда, до роблення клопоту не треба аж армії, та все ж коли б загал сказав своє рішуче слово, так ті, що шукають клопоту, присіли би.

Думаючи про рішучість, я нагадав наше Закарпаття. Маленька державка — зерно на велику. Кипіла праця, радів український світ. Нараз насуває ворожа хмара, проти якої українська сила здавалась нічим. Фізична сила в українців в порівнанню була мала, але почуття своєї гідности велике, свідомість своєї слушности велике, а з тим і завзяття велике. І починає мала українська сила боротьбу з ворожою великою силою. А наслідки? Фізичну українську силу ворог переміг, але не переміг геройського вчинку, про який нині говорить світ, який записала Історія. Почули й українці по світі, що Закарпаття не зігнуло шиї і зраділи. Це те, що — наша справа врятована! Коли не на нині, то певно на завтра-позавтра. На пролитій гідній крові здорове зерно виросте...

Закарпаття в обороні своєї справи давало життя, а наша тутешня справа вимагає від нашого загалу **лише грошевої щедрої підтримки і рішучого слова. Так! — і рішучого слова!**

Такі міркування поставили мене на твердий грунт. І я почув, що я нинішні клопоти цілком "перескочив".

Розумні люди збирають запаси на лиху годину. Вони знають, що лиха година без їх волі може прийти. Але від їх волі залежить, чи вони стрінуть лиху годину з потрібними запасами. Таке в життю особистім, в життю громадськім, в церкві, політиці...

Лише мудрагелям, або дуже несвідомим людям може здаватися, що будь в провідників добра воля і дбалість, а всі лиха наперед можна предвидіти і легким коштом обминути. Та це фантазії. Держави мають до всего спеціялістів, фаховців, але і там приходять трудноші, клопоти, хвилеві невдачі. А там же розуми над розумами.

Клопоти переходові. Приходять і минаються, — а люди дальше живуть, а справи їх продовжуються разом з ними. Які лиха український нарід переживав на протязі віків — але лиха пропадали, а українці живуть і доси.

Причини лиха приходять часто з-поза нас. Як приходили татари, турки. Як прийшли большевики чи Польща. Як прийшли мадяри на Закарпаття.

Правда, чужа сила послугується також хрунями з того народу, проти якого вона йде — Коцюбинськими, Твердохлібами, Бродіями, що на місцях роблять заколот, але головним джерелом клопоту може бути цілком чужа рука. Фенцики, чи Бродії без допомоги чужої руки не мають поцо з хруніядою розкладатися.

Вже перед кількома літами, коли про судовий процес не було в нас і думки, я публично ставив питання, **чи за нашими тодішними клопотами не стояла "чужа рука"**, себто сказавши нинішним висловом — **чи в нас не було тоді Фенциків** та Бродіїв.

Що церковний процес був давно плянований, це ми знаємо. **Адже ж Свистун в Саскатуні ще в 1935 р. публично на зїзді погрожував, що він доведе Церкву до процесу!** Це тоді, коли нікому з нас і не снився ніякий процес. **А в Свистунових плянах він вже був.** А побіч того Свистунові балачки, в брошури, а "Рідна Церква"...

Отже в такім світлі я розглядаю нинішний **стан нашої церковної справи.** На одній стороні були погрози, а на другій було замало твердої рішучости, і тут все лихо — і давне і нинішне.

Життя потребує людей зі здоровим розсудком, з рішучістю, потребує завзятих робітників, а не тих "добрих людей", які кажуть: "все бери, тільки мене не зачіпай".

Суд... **Суд не рішає про цілу нашу справу.** Він не бере і не може брати під увагу всего того, що ми знаємо, що ми пережили і переживаємо, що в нас важне, чи найважніше. Він для такого і не поставлений. Як ми свою справу дальше поведемо, як будемо для неї працювати, суд тим не клопочеться. **Суд не був основателем нашої справи, він не є її властителем, чи адміністратором, він нею не журиться, він за ню не відповідає.** І це цілком природне. Наша справа, це наша справа, і ми самі мусимо про ню дбати.

Суд є лише посередником в деяких занадто острих спірних людських питаннях. Сказати б — розборонює, щоби до великої бійки не прийшло. **Розбороннючи він рішає до якоїсь міри лише про даний хвилевий спір, а не про цілу справу.**

Справа завсіди є ширшою, ніж рішення суду. Навіть такі суди, як польські в Галичині, чи на Волині, що явно ворожі українській справі, ходу українського життя не зупиняють. Суди проти українців, але українське життя і дальше пляне і робота робиться.

Тут же справа стоїть ще інакше. **Перший суд став був вповні по нашій стороні, а суд другий також відкинув оскарження Маєвського проти нас,** як немов то зрадників церковної справи. Значить — **Консисторія не була зрадницькою!** Значить — закиди **проти Консисторії були неправдиві. Тай ще не те... Свистун в своїй послідній "Рідній Церкві "також показав, що закиди проти Консисторії як зрадницької неправдиві. Він помістив в "Р. Ц." лист Консисторії до Епископа** (з 8 квітня 1935), **яким показує, що Консисторія стояла гідно на сторожі церковної справи.** Себто — що закиди проти Консисторії, як зрадницької, були шуканням напасти і робленням клопоту.

Додати також, **що апеляційний суд не уневажнив церковного суду над Ма-**[illegible]

Це все треба мати на увазі.

Що ж дальше?

Сказавши коротко — **нинішне положення нашої церковної справи вимагає негайної щедрої грошевої допомоги цілого нашого церковного загалу.** Одиниць, товариств, громад.

Члени ж і є на те, щоби справою своєї Інституції чи Організації клопоталися, її піддержували, з нею співпрацювали і ставали в її обороні.

Перед нами тепер справа відклику (апелю) з нашої сторони, а це вимагає коштів. Тай взагалі доведення справи до кінця вимагає поважнішої суми.

Розуміється, що така сума для широкого церковного загалу є дрібницею, коли буде щирість і рішучість. Може одна вінніпеґська громада ставати проти цілої нашої Церкви і находить на те гроші, то оскільки ж широкий загал може належно піддержати свою справу!

Коли згадую про апель, то маю на увазі те, що **нинішне судове рішення лишає для нас церковні питання в дуже неяснім становищу.** Судді могли того не предвиджувати, але ми їх дуже бачимо. І' справа конче потребує їх вияснення. Дальша наша церковна праця такого вияснення конче потребує. І щоби добитись такого вияснення, треба грошевої піддержки.

Оце мій поклик до нашого церковного загалу, щоби щедро і негайно піддержав грішми нашу церковну справу.

І такий заклик я роблю на оцім місци в головній мірі на власну руку і на власну відповідальність. І думаю, що маю повне право такий заклик робити. Впродовж довгих літ я дав для громадської справи все, що тільки міг дати, час, працю, гроші. Собі я нічого не воставив. Я дав більше, ніж всі "оборонці" разом. І на будуче дам все, що буду міг дати.

І я дав тепер, на цю справу. Коли побачив я, що грошей треба, я післав 10, а невдовзі ще 70, отже разом 80 долярів.

І не питався я: А чи другі вже дали? А може вже буде, щоби не було за багато? А може це, а може те...

Ті, що багато випитують, мудрагельствують, критикують, на балачках свою громадську "працю" кінчать. **Це балакуни, але не робітники.** А я в життю коли для громадської справи щось робив, чи давав, то робив і давав, бо це був мій обовязок. Бо справа вимагала. На других я не оглядався.

(Продовження на стороні 7-ій.)

СКОРБНА МАТИ.

(Продовження зі стор. 3-ої.)

не ліпше, щоб один Він загинув, як має пропадати цілий нарід? Як мають зруйнувати нам Єрусалим? Хіба не правда? Хай Його візьмуть на смерть і буде спокій.

— Смерть Йому! — вигукували інші темні люди.

— Це неправда, — скрикнула в розпуці Марія. — Ісус нікому нічого злого не зробив.

— А ти хто? — вигукнув провокатор. — Може спільничка Його.

— Я Його Мати.

— Хе-хе-хе! — зареготалися підбурувачі. — Мати завжди буде обороняти сина, хоча б він був і найбільшим злочинцем! Зрештою, луди добрі, це не Його Мати. Я її знаю. Це божевільна.

Юрба засміялася ще голосніше. Марія зомліла. Якісь жінки змилосердилися над Нею, дали Їй води й відвели додому.

Марія — знесилена, розбита — лежала на постелі й ледве збирала до купи думки й почуття. А Єрусалим гомонів зловіщим гомоном. І цей гомін, що долітав до Її хати, припікав Її мозок, як розжарене залізо. В ньому чула вона лише одно: шипіння Ісусових ворогів…

На Єрусалим впала раптова, темна й холодна ніч. Сон заплющив очі втомленій і знеможеній Ісусовій Матері. Минали години за годинами. І раптом побачила Марія: Гефсиманський сад, якісь люди, поодалік Ісус — молиться так гаряче, що з Його чола падають краплини кривавого поту: "Отче мій, коли можна, нехай Мене ця чаша мине; а проте не як Я хочу, а як Ти"; ось підходить якийсь чоловік і цілує Ісуса й зараз підбігають до Нього озброєні люди й хапають Його…

— Не чіпайте Його! — скрикнула Марія й зіскочила з постелі.

Сон розвіявся. В кімнаті темно. Ніч. Єрусалим тепер гомонить глухо, зловіще. Марійну душу огортає жах. Похапцем одягається й виходить з дому. Прямує в сторону Єлеонської гори. Рідкі прохожі дивляться на Неї підозріло. Ось уже й Гефсиманія. Темно тут і мертво — ні живої душі. Здрігається від холоду й туги. Вертається до міста. Чує розмову прохожих:

— А Ісуса вже схопили!

— Того царя Юдеї? ха-ха-ха!

— І де Він, де? — хапає їх за руки Марія. — Скажіть, де Він тепер?

— А ми звідки можемо знати? — байдуже відповідають і йдуть далі.

— "Не шукай Мене, бо буде ще тяжчий хрест Мій", — стукає в Її голові.

Напівжива присіла на камені біля якогось сонного дому й, тремтючи від нічного холоду, довго-довго прислухається, як гострі колючки туги, розпачу й болю впиваються в Її серце щораз глибше…

Над ранком пішла до сестри своєї Марії Клеопової.

IV.

Настав ранок тої страшної пятниці, що ніколи не затреться в людській памяті. Марія лежала на постелі нерухомо. Ні на мить не заплющила очей. Серце виривалося з грудей, щоб бігти до Сина, рятувати Його, благати первосвящеників, щоб звільнили Його. А недуже, пошарпане й простуджене тіло було нерухоме й гарячка туманила голову.

— Маріє, — просить сестру, — піди, довідайся, що з Ісусом…

Сестра зараз же побігла на місто й, вернувшися за якийсь час, із зворушенням оповідає:

— Ученик Юда продав Ісуса первосвященикам. Кажуть, що за трицять срібняків продав. Ісуса схопили. Відбувся суд у синедріоні. А Юда, як довідався про це, повісився…

Марія стиснула зуби до болю. Зробила рух, щоб підвестися, але тіло не піддалося — каменем упала назад на постіль. З очей потекли сльози.

— Люба сестро! — стогне, — йди ще раз, довідайся про все…

Марія Клеопова знову виходить. У той час прибігають Марія Яковлева й Соломея, що довідалася, де живе нещасна хвора Ісусова Мати й надумали відвідати Її та потішити. Розуміючи тяжкий стан скорбної Матері, оповідають Їй обережніше:

— Не хвилюйся, Маріє! Все в руках Божих. Правда, первосвященики, щоб скинути з себе вину, відіслали Ісуса до Пілата, як бунтівника проти кесаря, а самі намовляють народ через своїх шпигунів і провокаторів домагатись для Ісуса кари смерти. Але Ісус нічим проти римлян не провинився. Отже Пілат, напевне, звільнить Його…

Вернулася Марія Клеопова:

— Ісуса допитує Пілат…

— І що? Чому не кінчаєш, сестро?

— Провокатори намовляють людей, щоб домагалися від Пілата розбійника Варавву відпустити, а Ісуса розпяти.

— О, Боже! — скрикує Марія. — Я побіжу, кинуся Пілатові до ніг…

Зомліла.

— Ви йдіть, про все довідуйтесь і приходьте сказати нам, — шепнула сестра жінкам, — а я її попильную.

Жінки вийшли, а Марія Клеопова шептала Марії, що вже прийшла до при-[illegible]

— Не розпачай. Адже ж знаєш, що Ісус народився для того, щоб спасти нарід. Як бігла я сюди, зустріла Його учня Івана й він казав мені, що Ісус учора обявив своїм учням, що вже недовго буде з ними: що Його схоплять і осудять, але радив їм не тривожитись, бо ще прийде до них…

— Значить, Ісуса засудять на смерть? — скрикнула Марія. — Значить, Він умре?

— Але ж Він сказав, що прийде: якже Він міг би вмерти й прийти?

Прибігла Соломея й викликала Марію Клеопову на двір.

— Нарід, як скажений, кричав, щоб Варавву відпустити, а Ісуса засудити. І Пилат засудив Його на смерть. Воїни повели Його в преторію й там знущаються над Ним. Що нам робити? Чи сказати Марії, чи ні? Таж вона не переживе цього.

Вирішили, що сказати мусять, щоб Марія востаннє побачила Сина. Вернулися в хату.

— Маріє! прикличи на поміч Бога й будь міцна. Сталася велика несправедливість: Пілат засудив Ісуса…

Здивувалася. Марія цим разом навіть не скрикнула. Якоюсь надлюдською силою підвелася з ложа й шепнула:

— Ведіть мене туди…

V.

Від Пілатової палати просувалася величезна юрба. Гомін щораз наростав. Чулися дикі вигуки й регіт. Ось блиснули шоломи й списи преторіянців. Юрба враз загула. Це Ісус упав під тягаром хреста. Вояки затримали селянина Симона й змусили його нести хрест. Хресний похід прямував на Голгофту.

Жінки, що вели Марію, продерлися крізь юрбу ближче до Ісуса. Марія вже не могла ні плакати, ні стогнати, ні навіть вимовити слова. Лише цілою душею вдивлялася в окривавлене терниною обличчя Сина й думками помагала Йому йти, полегшувала Йому страждання.

Таксамо німо, сперившися на руки жінок, стояла на Голгофті. І ця мовчанка — й Сина й Матері — були страшніші за найбільші страхіття життя. Лише тоді, коли молоток застукав по цвяхах, що прибивали до хреста Ісусові руки й ноги, Марія скрикнула й зомліла. Коли ж знову прийшла до свідомости, вже нічого не бачила й не чула: ні криків юрби, ні глузувань розпятого обіч розбійника, ні слів Ісусових.

Враз очі Ісусові спинилися на Матері, засяяли сяйвом любови й з уст злетіли ніжні, як легіт тихого вітерця, слова:

— Мамо! ось це Син Твій, — вказав поглядом на Івана.

— Це Мати твоя, — вказав очима Іванові на Матір.

Ще одно упритомнила собі Марія: коли Ісус востаннє хвилину скрикнувши сказав:

„Отче! в Твої руки віддаю дух Мій!"

Здрігнулася земля. Розпалися скелі. Сонце затьмилося. Мряка огорнула світ. Зрадлива юрба злякалася й' отарою тікала.

— Заведіть Її до мого дому, — промовив до жінок апостол Іван, вказуючи на зомлілу Марію.

Жінки взяли Її під руки й повели до Івана. А коли спритомніла на постелі, тихо спиталася:

— Довідайтесь… чи довго буде ще на хресті?… чи можна похоронити?… бо надходить субота…

Цілу ніч аж до другого дня лежала майже непритомна. Лише біля полудня суботи спиталася Марії Клеопової, що не відходила від Неї:

— Чи похоронили Ісуса?

— Так. Йосиф з Аримофеї. Попросив Пілата віддати Йому тіло Ісусове й похоронив його в свому новому гробі.

Знову Марія почала гарячкувати й була непритомна цілу ніч.

VI.

Ще не зійшло сонце першого після суботи дня, як додому Івана прибігла Марія Магдалина й наробила крику:

— Я купила пахощів і пішла до гробу Ісусового, щоб помазати Його тіло, а Його в гробі вже не було. Лежать тільки покрівці. Мабуть, вороги вкрали Його. Треба щось робити, треба шукати…

— Боже мій! — скрикнула Марія, — і по смерти не дають Йому спокою. Сину мій! де ж я побачу Тебе?

Іван зараз же пішов з Марією Магдалиною й, взявши по дорозі Петра, попрямували до гробу Ісусового, щоб перевірити страшну вістку.

— Так, тіла Ісусового в гробі нема. Жах! Що вони роблять!

За якийсь час Іван вернувся.

В очах Марії неначе відчинилися джерела: сльози не переставали текти по Її виснаженому обличчі.

Раптом знову прибігла Марія Магдалина й кинулася просто до Марійного [illegible]

— Радій, Маіє! — цілувала скорбну Матір, — Ісус воскрес!

— Що? воскрес? — підвелася трохи Марія. — Хіба це правда?

— Направду воскрес! Ось слухай. Прибігла я знову до гробу й бачу: сидить два ангели й питаються мене: „Чого плачеш?" Я озирнулася: якийсь мущина. „Кого шукаєш?" — питається мене. Я думала, що це садівник і прошу Його: „Пане! коли ти виніс його, то скажи мені, де ти його положив, і я візьму його". А Він до мене: „Маріє"… І я пізнала Його. „Йди, — каже [illegible], — до братів моїх і скажи їм"… Так, так. Син Твій, Маріє, воскрес! Побачиш Його…

(Продовження на стороні 7-ій.)

ПІД ВЕЛИКОДНІ ДЗВОНИ.

„Псалом новий Господеві
І новую славу
Воспоем чесними собором
Спасши викупаним…"

Новий цей псалом, пісню нову перемоги над гріхом і смертю понесли в світ святі апостоли після Воскресення Христового. У той світ грішний, про який Апостол казав: „Всі під гріхом… всі відхилились, вкупі нікчемні стали; нема, хто робив би добро, нема аж до одного" (Римл. III: 9—18). Апостоли, їхні ученики і всі перші послідувачі Христа стали свідками аж „до краю землі" (Діян. I: 8) великої вістки спасіння людей, бо прийшло примирення їх з Богом через смерть Сина Його (Римл. V: 10). І душі спрагнілі прощення і ласки, серця, що так сумували за чимсь невиразним, томилися духом та „Богові Невідомому" будували жертівні (Діян. XVII: 23), потягнулись тепер до Христа, Пасхи Нової, Його світла, правди і любови.

Був це рух релігійний в тодішньому греко-римському поганському світі. Обняв він людей ріжних націй, ріжного соціяльного стану, ріжнього інтелекту, ріжного віку. Бо був рухом перш за все індивідуальним, що вісткою спасіння, правдами нової віри промовляв до душі людської.

Але ж старий світ, що відчув в християнському русі не тільки індивідуальне чи приватне діло спасіння душі, спрагнілої Правдивого Бога, підняв проти нього переслідування, тяжкі кари і муки смертні. Кров мучеників стала насінням християнства…

„Молились,
Молилися перед хрестом
Закуті в пута неофіти,
Молились радісно!… хвала,
Хвала вам, душі молодії,
Хвала вам, лицарі святії,
Во віки-віки похвала!"

Із катакомб, із пустинь та гір, із проваллів земних піднялось християнство на широкий світ… Стає воно не тільки індивідуальним, але й соціяльним. Своєю наукою любови й братерства підіймається перебудови світа, життя і відносин людей, націй і станів, наближення грішної землі до Царства Божого.

І скільки ж на цьому багатовіковому шляху соціяльного християнства потрачено змагань, зужито боротьби і зусиль, вкладено віри, терпіння і мук, понесено жертв! Історія записала часи, в яких ці змагання доводили самі служителі Церкви Христової до повної суперечности ідеалам Христа, хотячи оружною силою та засобами інквізиції змусити людство до приняття „Царства Божого" на землі. Ці псевдо-теократи не слухали Євангелії, в якій записано слова Христа до одного із учнів, що мечем боронив свого Учителя: „Верни меч твій у місце його, бо всі, що взялись за меч, од меча й загинуть. Чи вже ж здається тобі, що я тепер не можу вблагати Отця Мого і Він пошле Мені більш як дванадцять легіонів Ангелів?" (Мат. XXVI: 52-53).

Та мимо цього, мимо оцих сумних в історії Европи стремлінь „виправити" подвиг Христа та освятити Його імям ріжні насильства над людьми і народами, християнство за близько двадцять віків глибоко пройняло своїми високими людяними ідеями життя людства. І коли, по вірі нашій, сотни людей, відкуплених Христом, в трудах і подвигах спасли душі свої та „приступили до Сіонської гори і до города Бога живого, Єрусалима небесного і до тьми ангелів, до громади і церкви первородних, на небесах написаних" (Євр. XII: 22-23), то Церква Христова на землі, проходячи історичну путь, в соціяльному житті витворила те, що звемо християнською культурою.

І ніколи одначе насичення цією культурою не було й не буде повним на землі. Навпаки, перед кінцем світу, по словах Господа Христа: „встане народ на народ і царство на царство, і будуть голоди, мори і трус по місцях.. І тоді поблаяняться багато; видаватимуть один другого. І багато лжепророків звиляться й облестять многих. І через те, що намножаться всякі кривди, прохолоне любов многих"… (Мат. XXIV: 7—12). Так виходить, що не до повної досконалости, не до християнського звершення, підіймаючись від сили в силу моральну, проходить людство шлях призначеного йому й світові цілому існування дочасного, а йде параболями, то підіймаючись, то в законі християнському занепадаючи.

Наша доба по війні світовій страхає нас цим занепадом. Нині багато кажуть і пишуть, що світ поділився на два табори, які ось-ось зударяться: комунізм і фашизм як центри, круг яких ніби згрупуються народи і держави. Можливо, що таке „або-або" прибільшене та упрощене. Але, як загалом воно горує, то для визнавців соціяльного християнства перш за все („ми сподівались, що се Той, що має спасти Ізраїля"… Лука XXIV: 21), наші часи є тяжким спокусом. Комунізм і атеїзм стали вже синонімами. Комунізм і як теорія, а ще більше як дика на сході практика, став заперечення усякого індивідуалізму, усякої свободи людського духа, якого й не визнає. Але ж і фашизм, що по його боці, шукаючи на кого опертися перед маревом комунізму, становляться часто стерники корабля церковного, теж трудно визнати за витвір християнства і далеко не на його ідеалах він побудований. Недаром прихід його до влади в Німеччині означився був прагненням неопоганство поширити, а і досі стосунки поміж гітлеризмом та християнськими церквами, — не кажемо вже католицькою, а навіть протестантською, — є невиразними… Італійському фашизмові нічого не стояло, не дивлячись на спротив Ліги Націй та загрозу европейської війни, напасти на християнську Абісинію і підбити її собі.

Зубожіння духа любови, духа милосердя й гуманности, духа згоди поміж людьми — глибока ознака нашого часу. „Мир первозданний одпочива на лоні ночі,

Тільки ми, Адаме,
Твої чада преступнії,
Не одпочиваєм
До самої домовини
У прославім раї;
Гриземося, мов собаки,
За маслак смердячий
Та тебе ще зневажаєм"…

Ці слова Шевченка так близькі особливо нашій сучасності. Егоїзм націй і людей, право сили і сильного, активізм без ідеї моральної і краси подвига, страшні узброєння перед маревом нової війни і нового самовигублення, людей — глибокою тривогою наповняють серця. „Страшно, страшно, за людину страшно мені", — готові повторити вони за Шекспировським Гамлетом та в тузі питати: „Чи вже ж відопхнув Бог людей своїх?" (Римл. XI: 1).

Але ж туга і зневірря, як свідчить історія, завше приходять після великих в людстві потрясень. Так було і після Великої Французької Революції на Заході в кінці XVIII віку. І ослаблення соціяльної сили християнства, його культивуючих впливів посеред держав і народів стверджує тільки думку, що світ не йде в свому житті по простій дорозі досконалости, бо як сказав Христос: „Царство Моє не од миру сього… Царство Моє не звідсіля". (Іоан. XVIII: 36).

Та тільки ж ця правда ані трохи не може захитати віри в саме християнство, як релігію спасіння людини, як розум і правду духового життя, як оправдання людського існування і вищости людської істоти. І як раз в епохи занепаду соціяльних ідеалів душі змучені, серця знеможені в тузі й скорботах несуть свою покору, свої зітхання Воскресшому Богові з молитвою і надією, тепер і за гробом, кличучи до Розпятого і Воскресшого: „Господи, поспішай!"

ЦЕРКОВНИЙ ПРОЦЕС — НИНІ, А ЗАВТРА.

(Продовження зі стор. 5-ої.)

Робіть так і ви. Хто може дати 50 доларів — давай! Хто 25 — давай! Хто 10 — давай! Хто 5 — давай! Хто долара — давай! А за тим нехай дають ті, для яких і 5 центів значна сума. Нехай дають одиниці, громади, організації.

Не бійтесь, що буде за багато. Перед нами всякої роботи тільки, що будь гроші, а за них є що і треба робити.

Ми повинні нині показати, яка в нас сила — сила свідомости, сила обовязку, сила жертвенности.

Я дав і ще дам, кілько зможу. Дам тепер і буду давати пізніше, доки лише зможу давати. І рад би дати як найбільше.

Давайте і ви! До рішучих, до відважних, до витревалих, до готових на добре діло належить світ. Не до тих, що гнуться, бояться, ховаються по кутах і не мають відваги на повний зріст стати.

Я дав вже 80 доларів. **Саскатунці готовлять окрему збірку, на яку в моїх руках є вже 15 доларів, хоч збірка до нині (до 28 квітня) ще не переводилася.** Це дали ті, які і без окремого заклику дають, розуміючи, що справа їх кличе.

Що ж до мене, то дам ще і грошей, оскільки їх в мене буде, а вже окремо дам працю. Перед нами широке поле праці, багато потреб чекають на полагодження. І коли б лише здоровля, а після Великодня я забираюся до праці обома руками. І вона буде потребувати грошевої піддержки. Але від чого ж ми нарід? Від чого ж ми загал? Від чого ж і для чого наша спільна сила?…

28 березня, 1939. Свящ. В. Кудрик.

СКОРБНА МАТИ.

(Продовження зі стор. 6-ої.)

В той саме час вернувся хапливо й Іван.

— Іване! — звернулася до нього Марія, — хоч ти скажи мені правду: чи дійсно Ісус воскрес?

— Воістину воскрес! — радісно вигукнув Іван. — Уже бачили Його.

— І я бачила! — додала щаслива Марія Магдалина.

— Воскрес! Воскрес! — повторювала Мати. — Значить, я знов побачу мого Ісуса? О, треба встати. Може Він зараз прийде до мене..

І сталося чудо: підвелася здоровою й почала ходити, готовлячись до зустрічі Сина.

Вбігли з радісною вісткою Марія Яковлева, Соломея й інші жінки.

— Чи це правда, — спиталася Марія Магдалина — що наш Христос воскрес?

— Воістину воскрес! — радісно вигукнули жінки.

ОСТАННЯ НІЧ ЮДИ.
(Переказ)

Він біг по каменистому полі, по долинському струмкові, по голих верхах холмів. Єдина думка, єдине тяжке почуття охопило його, він задумував: Де знайде він на сьогодня безпечну схованку, щоб сховатися йому від жаху, який охопив його?

Юда сів у затінку скелі і здивувався, так довго, довго біг він, а перед ним тут же, так само близько підіймається грізний вид Єрусалиму. А далі на верху найближчого до міста холма, показалась кіннота; далі громадка мужів, жінок і дітей у жалібній убранні, нарешті великий натовп. Була це дивна і незрозуміла сцена, на яку дивився він якось несвідомо. Але поверх списів і шоломів римлян три хрести разом підіймались у блакит неба, і на кожному з них висів чоловік з прибитими гвіздками до хреста руками й ногами.

Юда пізнав тоді Лобне місце; на хресті найвищому вмирав Ісус, з похиленою у терновім вінку головою. І коли вершові зїхали з гори і попростували до Єрусалиму, зрадник зобачив у ніг Царя Ізраїля самітню жінку навколішках, а біля хреста учнів та дітей, що лежали кругом розпростерті у поросі...

Він почував вже ніби бадьорість, бо те, що побачив, як би потішило його після багатьох огірчень. Пилат помстився за нього. Він піде з Юдеї, пересичений образами, але живий, бадьорий і з повним гаманцем. Раптом страшний подув вітру пронісся по холмах і долині, сонце потьмарилось і, здавалось, що воно погасло, чорна хмара простяглась над Єрусалимом, блискавка розшматувала скелю в кількох кроків від Іскаріота, а там, на горі, три хрести, освітлені червоними блискавками, здавалось — виростали і страшно хитались, а трое розпятих з непорушними очима, посувались до зрадника. Божевільний від жаху впав Юда на землю і щільно огорнувся плащем.

Встав він тільки у вечері. Гробова тиша панувала по всій землі. Він не насмілився подивитись на Лобне місце. Нізконита мовчанка навколо лякала його. Він боявся ночі, що наближалась так понуро. І знову пішов він в напрямку до Єрусалиму, далі сів на краю стежки, дуже стомлений. Скоро зорі засвітили в глибині блакиті, а місяць осяяв долину хвилями якогось сумовитого світла.

(Дальше буде.)

РІЗДВЯНА ЗБІРКА.
ФЕНВУД, САСК.

По 1 дол.: Пристай М., Савчин Г., Галик М. Пилипів І., Церква Ап. Петра й Павла

По 50цт.: Савчин А., Пилат М., Терлецький В., Федун В., Галик Л., Іванців А., Пилипів Анастазія, Тимків В. Мазур В., Стальмакович І., пані Регус, Пилипів І.

35цт. Столяр С.

ДЖЕСМІН, САСК.

По 1 дол., Буреник І., Іванців А.

50цт. Лещкевич.

ГЕРЦЕЛЬ, САСК.

По 1 дол.: Леськів Д., Дутчишин М.

По 50цт.: Яремійчук С., Савчук Ф., Яремійчук Катерина, Лесько М., Качмар В., Деркач І. Мандзюк В. пани Савчук Федора, Бугай І., Галиш С., Савчук В., Маякі Ф., Антоник Вол., Антоник Василь.

ГУДІВ, САСК.

По 50цт.: Пилипів М., Пиклів А., Мельник Ф., Любовіцький С.

40цт.: Думка Д.

По 35цт.: Щурко І., Козакевич М.

По 30цт. Гребенюк Ю., Парфенюк В., Савчин В. Пилипів В., Пилипів І., Петлях М. Турчанський А., Пінковський М., Колинко С.

АРГУНА, САСК.

По 50цт: Лищюк М., Павлюст І., Когут В., Микитюк О., Регус С., Гават Д., Левко С., Угринів М. Коваль М.

30цт.: Кузів І.

РОКСТОН, САСК.

По 50цт., Павчук А., Павчук Д.

35цт.: Трофаненко К., Тарчук Ф.

РІДЖАЙНА, САСК.

По 50цт. П. Демчук, П. Патрилюк, А. Сиик. Н. Масиник, В. Яловега, Т. Титенич, М. Купшір, пані Юлія Онишко, пані Параскевія Анилевич, В. Дібровський.

По 25цт. В. Веселовський, В. Коплунський, Н. Морчу, В. Мудрей, Г. Трухан, С. Лисейко, І. Вінтоник, С. Сторожинський, І. Войтків, М. Базилевич, Г. Корпан, М. Грегорій, пані Ольга Наконечна, пані Анна Матуляк, панна Катерина Пукіш.

МЕЛВИЛ, САСК.

По 50цт.: П. Вівчар, Я. Вівчар, К. Вівчар, С. Вівчар, М. Лащів, К. Адамовський, П. Шкрайбер.

По 25цт., Н. Гудів, В. Пилат, А. Марусяк.

10цт. Іван Ковчук.

В ЦЕРКВИ КОЛО РИВЕРА,

По 25цт.: В. Марчук, С. Королик, С. Кузик, Г. Бойчук, О. Гаврилюк, С. Кошман, Н. Франко, І. Франко, В. Франко, Д. Кошман, Г. Василович, Д. Василович.

ДРОБОТ, САСК.

50цт.: С. Кінашук.

По 25цт.: Д. Шкварчук, П. Загарів, Д. Магас, М. Самборський, В. Кішан, Пані Колісник, пані Анастазія Гика.

ДО ЦЕРКОВНИХ, ПРОСВІТНИХ ТА ШКІЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ МАНІТОБИ.

Хто би з повищих організацій бажав бачити в себе звукову фільму про ЖИТТЯ ІСУСА ХРИСТА, нехай вдасться до нас по близші інформації. Програма триває около 2 і пів години, яка певно вдоволить вас.

UKRAINIAN MOTION PICTURE SERVICE
D. Lysbichuk, Rep. Phone 35 728 662 Main St., Winnipeg.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Д. Ф. Стратійчука
Квітень.

7. Вел. Пятниця, Б. П. Б. — Венлав.
8. Вел. Субота, сповідь, Сл. Божа, свячення пасок — Ривер.
В Велику Суботу пополудні свячення пасок 3 год. — Слейтер, Год. 4 — Гарленд, в год. 5 Боглан, в год. 6 — Галич, в годині 7-ій — Сифтон
9. Великдень. Вел. Утреня, свяч. пас. в 12 год. в ночі — Валей Ривер, в год. 1.30 Драй Ривер, в год. 3 Венлав, в год. 5 — Пайн Ривер, в год. 6.30 — Етелберт, в год. 8 — Мшвів, в год. 9.30 — Косів, в год. 10.30 Сл. Божа, свячення пасок — Давфин.
10. Світл. Понед. — Етелберт
11. Світл. Вівторок — Драй Ривер
16. Неділя — Пайн Ривер
23. Неділя — Рорктон.
23. Неділя. — Ешана (о. Горбай)
30. Неділя — Венлав.

Адреса: Давфин.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. І. Гнаного
Квітень.

7. Благ. Пр. Бог. — Боріваl.
7. Благ. Пр. Бог., Вечірня і свяч. пасок 7 год. веч. — Слава.
7. Б. П. Б., свячення пасок 12 год. — Мюсідора.
8. Субота, 10 год. рано свячення пасок — Кейвенд.
8. Субота — 4 год., свячення пасок — Прут.
8. Субота 7 год. свяч. пасок — Вилінгдон і Борівал.
8. Субота 12 год. в ночі свяч. пасок — Кагани.
9. Неділя Пасхи, 6 година рано — Сучава.
10. Понеділок — Каганн.
11. Вівторок — Мюсідора.
16. Неділя — Сучава.
23. Неділя — Слава.

Адреса: Andrew, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Т. А. Горбая.
Квітень.

6. Четв., Вел. Спов. — Роблін місто
6. Четв. Страсти Госп. 6 год. веч. — Роблін (на фармах)
7. Бл. Пр. Б., С. Божа, Вечірня і свяч. пасок—Роблін (на фармах)
8. Вел. субота 10 год. рано свяч. пасок — Гілберт Плейнс
8. Суб. 12 год. рано свяч. пасок — Грендвю
8. Суб. 6 год. вечер свяч. пасок — Роблін (місто).
9. Нед. 12 год. в ночі Воскр. Утр., свячення пасок — Ленард
9. Нед. 2 год. в ночи Воскр. Утр., С. Божа, свяч. пасок — Шел Велей
9. Неділя 9 год. рано Воскр. Утр. свяч. пасок — Шортдейл.
10. Пон. — Шортдейл
11. Вівт. — Петлюра
16. Нед., Проводи — Грендвю.
30. Нед. — Ленард.

Адреса: — Роблин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Гліцького.
Квітень.

7. Вел. Пятниця, Бл. Пр. Бог., сповідь і свячення пасок. —Малантон
7. Вел. Пят. Бл. П. Б. Служба Божа і свячення пасок — Поплар Парк (о. Савчук).
8. Субота, Служба Божа, сповідь і свяч. пасок — Портедж ля Прейрі. (о. Савчук).
9. Великдень, Великодня Утреня і свячення пасок — 12 год. ночи. — Брендон, Ман. (о. Савчук)
9. Великдень, 12 год. ночи Утреня і свяч. пасок — Селтон.
9. Великдень 8 год. рано, свяч. пасок — Тиндал.
9. Великдень 10 год. рано, Служба Божа і свячення пасок — Іст Селкірк.
10. Св. Понеділок — Тиндал.
11. Св. Вівторок — Селтон.
16. Неділя — Стел
23. Неділя — Портедж ля Прейрі.
30. Неділя — Ст. Мартин

252 Beacon St., Winnipeg, Man.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1939 РІК.
Квітень.

5 С. Пр. Ніркон.
6 Ч. Вел. Четв. Пр. Захарії
7 П. Вел. Пят. Благ. Пр. Бог.
8 С. Собор Арх. Гавриїла

9 Н. Воскресення Христове
10 П. Світл. Понеділок. Іларіона.
11 В. Світ. Вівторок. Мар. Кир.
12 С. Івана Л.
13 Ч. Іпатія
14 П. Марії Єгипетської
15 С. Пп. Тита, Амфіяна

16 Н. 1. Томина. Никити.
17 П. Йосифа
18 В. Мч. Агатопода й Теодула
19 С. Євтихія арх.
20 Ч. Юрія епископа
21 П. Іродіона ап.
22 С. Євсихія мч.

23 Н. 2. Мирон. Терент., Мак.
24 П. Антипи, Якова
25 В. Василія, Ярослава
26 С. Артемона
27 Ч. Св. Мартина
28 П. Ап. Аристарха
29 С. Мч. Агапії, Ірини і Хіонії

30 Н. 3. Розслабл. Симеона

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василіва
Квітень.

4. Вівторок. Сл. Божа і сповідь — Біг Медов.
5. Середа. — Сендл Репідс.
6. В. Четв., Сл. Божа — Тірікн Вечером Страсти і сповідь — Гленлон.
7. В. Пятниця і Бл. Пр. Богородиці Гленлон
9. Великдень — Смокі Лейк.
10. Світл. Понед. — Веліс
11. Світл. Вівторок — Довиг.
16. Томина Неділя — Гемлин.
23. Неділя Мир. — Смокі Лейк
30. Неділя о розслабленім — Стрий

Свячення пасок:

1. в суботу год. 10 перед полуднем Спедден
год. 3 попол. — Стрий,
год. 7 веч. — Гемлин.
год. 12 в ночі — Давзинг
2. квітня в неділю год. 4 рано — Веліс.
год. 7 рано по Сл. Божою — Смокі Лейк.

Адреса: Smoky Lake, Alta.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ НА 1939 РІК.
Квітень.

6 квітня — Великий Четвер: Літ. Вас. Великого з Вечірнею: Ап. І Корнт. XI: 23—32. Еван. Мат. XXVI 2-20, Ів. XIII: 3-17; Мат. XXVI: 21-39; Лук. XXII: 43—45; Мат. XXVI: 40—75 і XXVII: 1—2. Підчас Літургії готуються запасні св. Дари для хорих на цілий рік. Вечером Утреня Страстей, 12 Євангелій.

7 квітня — Велика Пятниця, Благовіщення Пр. Богородиці: Царські часи, як звичайно, тільки на всіх часах Тропар дня, Слава: Празн. Кондак дня й Празника: Літургія св. Івана Золотоустого з Вечірнею: Ап. євр. II: 11—18. Еван Лук. І: 24—38. Мат. XXVII: 1—38 і Лук. XXIII: 39—43; Мат. XXVII: 39-54; Ів. XIX: 31—37. Мат. XVII: 55—61. — Винесення Плащениці.

8 квітня. Велика Субота. Літ. св. Василія Великого з Вечірнею. Ап. Рим. VI: 3—11. Єв. Мат. XXVIII: 1—20.

9 квітня. Неділя Пасхи (Великдень). Воскресна Утреня: Літ. Ап. Діяння І: 1—8. Еван. Івана І: 1—17

10. Світлий Понеділок: Служба, як у неділю Пасхи Ап. Діяння I. 12—17 і 21—26 Еван. Івана І: 18—28

11. Світлий Вівторок: Служба, як у неділю Ап. Діяння II: 14—21; Єв. Лук. XXIV: 12—35.

16. Неділя Томина. Утр. Еван. Мат. XXVIII: 16—20. Літ. Ап. Діяння V: 12—20. Еван. Івана XX: 19—31.

23. Неділя Мироносиць: Голос 2. Утр. Еван. Марка XVI: 9—20. Літ. Ап. Діяння VI: 1—7. Еван. Марка XV: 43—47 і XVI: 1—8.

30. Неділя Розслабленого: Голос 3. Утр. Еван. Лук. XXIV: 1—12. Літ. Ап. Діяння IX: 32—42. Еван. Івана V: 1—15.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3636 WINNIPEG, MAN.

РІК XVI. WINNIPEG, MAN., APRIL 15th, 1939 ВІННІПЕГ, МАН., 15-го КВІТНЯ, 1939. ЧИСЛО (316) 8

ЗАМУЧИЛИ АРЕШТОВАНОГО В ДОРОЗІ ДО ПОСТЕРУНКУ.

На донос господаря Прокопа Коцюбка з Більська, пов. Кобринь, поліціянт Бартковяк арештував господаревого наймита 23-літнього Іларіона Вакуляка за те, що він, мовляв, украв сокиру. Підчас транспорту арештованого до постерунку поліцай і господар так знущалися над ним, що він помер у дорозі. Вбивники затримали сані та закопали трупа на місці, а потім повідомили матір убитого, що він утік. Та незабаром Коцюбко виявив усю правду. Тіло вбитого відкопали, а Коцюбка засудили на 8 років вязниці, а поліцая на 3 роки вязниці. Коли Коцюбко вніс відклик, суд обнизив йому кару з 8 до 4 років вязниці.

УНІВЕРСИТЕТ У ВЯЗНИЦІ.

В південно-африканськім місті Преторії коло вязничного будинку є університет, де має право студіювати кожний засудженець. Підчас відсиджування кари можна здавати іспити, осягати наукові титули, наприклад доктора, а навіть дістати право практики у своєму фаху, але щойно після виходу з вязниці. Таке діється в Африці.

ЗАСУДИЛИ СВЯЩЕНИКА ЗА ПРОПОВІДЬ.

У звязку зі святом 950-ліття хрещення України відбулося в церкві у Виннику богослуження, підчас якого о. Теофіль Гурко, греко-католицький завідатель з Бутлі турчанського повіту, виголосив проповідь до кількох тисяч осіб. Ця проповідь мала мати політичний характер і в незвичайно гострому її змісті прокуратура добачила злочин та наказала арештувати о. Гурка. Суд в Самборі, під проводом Хшонщевського засудив о. Гурка на 2 роки безоглядної вязниці та відмовився випустити засудженого на вільну стопу.

ВИСЕЛИЛИ СВЯЩЕНИКА.

В перших днях березня ц. р. староство в Теребовлі виселило о. Іллю Кливака, пароха Мшанця, повіту теребовельського, забороняючи йому оселюватися в прикордонній смузі в часі трьох літ. О. Ілля Кливак — це вже старий, близько 60-літній священик, від 18 літ парох Мшанця. В часі світової війни вивезли його були москалі і він три роки перебув на засланні; після вибуху революції зорганізував греко-католицьку парохію в Одесі, що перед приходом большевиків мала вже 4 тисячі вірних. Станиславівський епископ призначив о. Кливака до Тисьменичан під Станиславовом на... сотрудника.

ЗАСУД СВЯЩЕНИКА ЗА УКРАЇНСЬКИЙ ПАТРІОТИЗМ.

Окружний суд в Сяноку затвердив карний наказ староства в Ліську, яким староство покарало о. П. Волянович гривною 300 золотих, роблячи йому закид, що він підчас науки релігії у школі намовляв дітей, щоби не ходили до польської школи, не відмовляли молитви по польськи та щоб не говорили по польськи.

ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКИЙ ЕПИСКОП ДЛЯ ПОЛЯКІВ.

„Рускій Голос" приніс свого часу вістку, що в колах греко-католиків польської національности" висувають як кандидата на становище греко-католицького епископа польської національности гр. Андрія Львовича Шептицького, рідного братанка Митрополита Андрея, що є слухачем на виділі римо-католицької теольогії львівського університету. В польській пресі появилися заперечення тієї вістки.

КАРАЮТЬ, АРЕШТУЮТЬ, ЗАМИКАЮТЬ.

На всіх українських землях під Польщею, а головно в Галичині, грасує польська жандармерія і переводить масові ревізії й арешти. Є повіти, де нема буквально одного молодого студента на волі. В Бережанщині припинено ввесь організаційний український рух. Розпочато також цілу серію судових карних розправ у звязку з приналежністю до ОУН.

ЩЕ ОДИН ЮВІЛЕЙ.

Цього року в УССР мають відсвяткувати ще один ювілей — це 230 років від дня Полтавського бою. Центральний історичний музей України в Києві вже організує з цього приводу спеціяльну виставу. Мають зібрати фототипи документів, старовинні гравюри й картини, озброєння шведського й російського війська. Судячи з відношення полтавського населення взагалі до памятників цього бою, то щось не видно великого захоплення. Ну, але цього й не треба. Діставали ж колись, року 1909 полтавський губернатор і різні достойники ордери з приводу тодішнього ювилею, дістануть мабуть і тепер секретар полтавського партійного обкому та інші партійні й адміністраційні достойники теж якінебудь „знаки пошани".

„ЗА ЩО МАЄМО ЖАЛЬ ДО НІМЦІВ?"

Такий є заголовок вступної статті "Діла" з 26 березня. В ній читаємо на тему трагічної долі Карпатської України між іншим таке: "Поведінка німецьких офіціяльних чинників та німецької преси підпорядкованої міністерству пропаганди, давала безперечно підстави вірити у німецьку підтримку. Та підтримка могла припинитися, так, це правда, але спосіб, в який вона припинилася та безпосередні наслідки саме такої форми припинення німецької підтримки — були наскрізь виняткові й в практиці для українського народу трагічні." Часопис доказує, що як би Німеччина була поступила інакше й вплинула на Мадярщину, то не були б пролиті ріки крови.

НЕМА ДОЗВОЛУ НА ДОПОМОГУ РАНЕНИМ З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Усі заходи Української Парляментарної Репрезентації, щоб дістати від польського уряду дозвіл на допомогову акцію для ранених і утікачів з Карпатської України, були безуспішні. Український нарід під Польщею не має змоги дати поміч жертвам мадярського наїзду на Карпатську Україну.

МАДЯРОН КОМІСАРЕМ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

"Діло" подає за часописом "Гранічка Стража", що мадярським державним комісарем у Карпатській Україні іменовано відомого мадярона д-ра Юлія Марину, який зобовязався перевести "чистку" серед священиків, учителів, урядовців та інших інтелігентів. Часопис подає далі спис імен найвизначніших громадян, між ними і священиків, що впали жертвою мадярського дикунства. Ніхто не вірить, щоб Карпатська Україна дістала якусь автономію.

ЗА СПІВ НАЦІОНАЛЬНОГО ГИМНУ НА ЦВИНТАРІ.

Кремянецьке староство укарало адміністративно Олеся Гарасевича і Галю Козубську місячним арештом за те, що вони 14 жовтня 1938 р., після традиційної панахиди на могилах вбитих 1920 р. українських козаків у Кремянці на православному цвинтарі, заінтонували і співали український національний гимн.

Староство закваліфікувало цей чин як "заклуцене пожондку публічнего кшикем, галасем люб іншим вибрикем" (арт. 29 права про проступки). Від цього присуду засуджені внесли спротив до рівенського окружного суду. На розправі суд зменшив кару обом підсудним до 25 днів арешту, з заміною по 100 зл. гривни

СТАВЛЯТЬ ПАМЯТНИК НА МОГИЛІ ШЕВЧЕНКА.

Дня 28 лютого урядовий Шевченківський комітет оглянув і приняв проект памятника Шевченкові, що його поставлять на могилі поета та святочно відкриють 22 травня в день його похорону.

Памятник, як видно з фотографії, поміщеної у "Вістях", уявлятиме монументальну постать поета, що стоятиме на височезному педесталі з полірованого лабрадориту. Загальна висота памятника 16 метрів.

В основу композиції памятника, як заявив автор цього проекту професор Манізер, покладено те, щоб перше його було видно на великій відстані понад Дніпром, а друге, щоб відвідувач, наблизившись до памятника, "міг відчути незабутній образ заглибленого в думи поета". Постать Шевченка вже находиться на місці, негайно почнеться і будова.

ЗА ЩО КАРАЮТЬ СВЯЩЕНИКІВ?

Староство в Любачеві покарало о. І. Феднишина з Бігаль, гривною 200 зол. за те, що 11 листопада 1938 р. не вивісив державного прапору, чим допустився зневаги польського народу. Також гривною 200 золотих староство покарало о. Феднишина за те, що братство Матері Божої Неуст. Помочі в Бігалях уладило на закінчення ювілейних духовних вправ з нагоди 950 ліття хрещення України, на площі коло церкви, духовну академію чисто релігійного змісту. Ті два карні накази — це вже 16-ті з черги.

УКРАЇНСЬКІ АВДИЦІЇ У ВІДЕНСЬКОМУ РАДІО.

Польська преса повідомляє: Характеристичне, що віденське радіо не перестало надавати українських авдицій.

Володимир Островський.

ПІД ЗНАМЯ ХРЕСТА.

(Повість з часу охрещення Руси-України в 988 р.).

(Продовження).

— Ну, добре! А кияни підуть хреститися? Чи можна починати хрестити людей в інших городах?

— А ти, князю, сповниш те, що я скажу?

— Сповню, бо завжди радиш мені добре.

— То дай мені подумати до завтра. Ти, князю, сказав на Дніпрі, що я знаюся з духами. Отже хочу з ними порадитись.

Володимир поклепав його по плечі.

— Добре. Приходь завтра.

— — — — — — — — — —

Того самого вечора в домі Вівіяна можна було побачити грека Анастаса з Корсуня. Він пешний підсказав корсунцям думку піддатися Володимирові. Тоді, серед переляку, плачу і лементу, ніхто не звернув на нього уваги. Зате, коли життя утихомирилось і люди почали згадувати про минулі дні облоги, згадали й про нього. Про його вчинок почали говорити щораз частіше звичайно, з похвалою. Але влада Корсуня могла поставитися до цього вчинку інакше, і йому почало загрожувати слідство, а потім і кара. Ще більше лякала його думка, що міг хтось підглянути, як він написом на стрілі порадив Володимирові перекопати водопровод і цим зрадив імператорів та спричинився до піддання Корсуня.

І щоб не опинитися в руках влади, Анастас утік із Корсуня до Києва — до свого товариша й приятеля Вівіяна Попандуклюса.

Сиділи втроє Вівіян, Олена й Анастас, — оповідали про своє життя за останній час, про події в Києві та в Греції. Згадав Анастас й про боярина Тихошу, що відшукав його в Корсуні й заспокоював його. Вівіян, а особливо Олена, багато оповіли Анастасові про різні славні діла Тихоши в Києві й віщували йому славну карієру.

Сутініло. Запалили оливні світильники. Завісили вікна. І говорили все нове й нове.

В тому самому моменті прийшов Тихоша. Анастас привітався з ним, як із старим знайомим. А Олена спиталася:

— Якже там, боярине, твій Перун? Ще не втік зо страху перед своїм господарем?

Всі весело засміялися. Сміявся й Анастас, бо вже довідався, як Перун буцім-то попалив своїх колеґ.

Олена зауважила, що Тихоша чимсь дуже заклопотаний, і спиталася:

— Чи не сушиш собі голови ще якимсь збитком?

— Маєш, Олено, добре око! Князь вважає мене малощо не за якогось чародія. Покликав до себе й наказав порадити йому, що й як зробити, щоб кияни й люди інших городів пішли хреститися. Випросив я собі часу до завтра. А в моїй голові думок ще мене, ніж у Перуновій.

— А чому князь про це турбується? — спитався Вівіян.

— Князь боїться, що погани тихцем відмовляють людей від хрещення й що вони роблять це не лише в Києві, але й в цілому князівстві.

— Розумно думає Володимир, — обізвався Анастас. — Моя думка, що погани напевне бунтують людей.

— Ось і видумай, — засміявся Тихоша, —чим би то затягнути наших людей.

— Меду доброго викоти! — пожартував Вівіян.

— Князь хоче взяти людей чимсь іншим.

— Важка це справа, — зауважив Анастас, — бо ваші люди ще нічого не чули про християнську віру, не розуміють її. Якби післати до них проповідників, розкрити їм науку Христову, повчити їх, зацікавити, — то самі пішлиб хреститися.

— На це нема часу, — сказав Тихоша. — Треба охрестити враз, поки ще не остигли після бранної перемоги, поки ще не підбунтували їх прихильники небіжчика Славія.

— І це правда, — погодився Анастас. — Але можна робити разом і те й друге.

Тихоша задумався. Вівіян теж мовчав. Олена підвела очі на Тихошу й промовила:

— Моя думка така: ми всі можемо вийти на проповідь і що дня вчити людей і на горах, і на пристані, і всюди, де вони збираються. Нас уже тут четверо. Священик нашої церкви — пятий. Знайдуться й інші християни, що теж візьмуться за цю працю. Тату, я побіжу до священика й покличу його.

Батько не встиг і відповісти, як Олени вже не було.

Довго йшла нарада. І врешті вирішили: завтра ж піти до „грецького дому", до епископа, що прибув із священиками із Корсуня, і в його благословення почати проповідування християнства серед киян. Помочи від самого духовенства годі було сподіватися, бо греки не знали нашої мови й люди все одно не розуміли б їх.

Прислухавшись до голосів господаря дому й Анастаса, священик кинув думку:

— Треба просити князя, щоб сказав наробити хрестиків для тих, що охрестяться.

— Нащо? — спитався Тихоша, — що хоч і охрестився, але не встиг ще познайомитися з християнськими святощами й звичаями.

— Щоб люди на тілі носили. Бо по чому ж будемо пізнавати, хто християнин, а хто ні?

— А з чого роблять такі хрестики? — все питався Тихоша.

— З золота, срібла, міді, заліза, дерева: з липи, груши чи іншого.

В Тихошиній голові гарячково запрацювала цікава думка, але він поки що заховав її. І тим більше, що Анастас кинув нову, ще цікавішу думку:

— Знаєш, Вівіяне, що я надумав? Стати священиком. Я одинокий, вже не вояк і не купець. То що мені більше робити, як не проповідувати віру Христову?

XVIII.

Черговий день був немаловажним днем у житті Києва, навіть цілого князівства.

Вранці Анастас і Вівіян пішли до епископа просити благословення на проповідь у Києві. Епископ агодився, пообіцяв висвятити Анастаса на священика в першу ж неділю, що припадала за два дні, і доручити йому переписувати богослужбові книжки з південно-словянської мови, що їх привіз з собою.

В той саме час Тихоша пішов до князя.

— Що ж тобі твої духи порадили? — спитався князь.

— Порада їх, князю, така: дозволь людям, що хочуть працювати для церкви, вийти на вулиці й майдани та вчити нарід християнської віри. Піде Вівіян з донею Оленою, священик церкви св. Іллі, я, Анастас [illegible] тобі стрілу з написом, і інші. Накажи зараз наробити маленьких хрестиків, щоб можна було носити їх на грудях: золотих для боярів, срібних для купців, з міді для інших громадян, а деревляних для простих людей. Поклич зараз до себе близьких людей і поспитайся їх, хто з них поїде хрестити людей в інші городи. Може поїде твій дядя Добриня? Може боярин Путята, а може й інші? Бо самі посадники цього не зроблять. Але як хто хоче їхати вчити й хрестити інших, то хай сам добре навчиться християнської науки.

Тихоша посміхнувся.

— Але перед охрещенням киян дозволь мені, князю, взяти мого Перуна. На його місці я поставлю щось інше.

— Візьмеш у день хрещення.

— Дякую тобі, великий князю! Більшої нагороди не міг би мені й дати.

— — — — — — — — — —

Київ зажив новим життям.

Зранку до вечера невгавали в городі проповіді про Христа та християнська наука. На всякий випадок Володимир наказав, щоб поблизу проповідників стояли невеличкі відділи дружинників і не допустили до того, щоб їх хто з поган не скривдив.

Золотарі, слюсарі, всякі древоділі безупинно робили хрестики з усякого матеріялу.

Князь усе нараджувався з тими, що мали поїхати на проповідь в інші городи.

Тихоша обдумував, як повинно відбутися хрещення в Києві, і дбав про те, щоб цьому великому святові Руси надати найбільшої урочистости та краси.

Княжі люди ходили по городу й оголошували:

— Хто піде хреститися, буде другом князеві, буде мати ліпше, розумніше життя, а по смерти — царство небесне. Всім охрещеним князь і княгиня будуть роздавати хрестики з золота, срібла й інші. Отже всі йдіть на Дніпро та ведіть своїх дітей.

— — — — — — — — — —

(Кінець буде)

МОСКВА ПРОТИ ФИЛИПОВСЬКОГО.

Російський православний митрополит Венямин в Ню Йорку проголосив указ православного патріярхату з Москви, з дня 9 березня, 1939 року, яким касує „карпаторусску епархію" у Злучених Державах, а стан архиепископа Адама Филиповського вважає незаконним і також касує.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
релігійно-громадський часопис
для народу
„Ш Л Я Х"
що його видає Товариство ім. Петра Могили в Луцьку, на Волині.
„ШЛЯХ" виходить тимчасово один раз на місяць, числить 16 сторін друку й відзначається багатим змістом та ілюстраціями.
Передплата за 12 чисел в рік виносить один долар, або його рівновартість в злотих.
Замовлення й гроші слати на адресу:
"SZLACH",
ul. Luberta 10, Luck na Wolyni.

ДІЙСНО, — ЩО СУД ВИРІШИВ?

Зпід адреси, де міститься адвокатська канцелярія В. Свистуна, вийшли друком інформації та пояснення в справі вироку апеляційного суду. В тих інформаціях, — п. з. „Що суд вирішив?", — наведено аж девять „найважніших рішень", які нібито суд видав, але які вдійсности інформатор виссав з пальця.

Щоби наглядно показати, якими то „інформаціями" хтось пробує годувати цікавих людей — ми наводимо понище дословний зміст вироку апеляційного суду.

Ось він:

IN THE COURT OF APPEAL

Monday, the 13th day of March, A.D. 1939.

The Honourable The Chief Justice of the Province of Manitoba;
The Honourable Mr. Justice Dennistoun,
The Honourable Mr. Justice Trueman,
The Honourable Mr. Justice Robson,
The Honourable Mr. Justice Richards.

BETWEEN:

THE UKRAINIAN GREEK ORTHODOX CHURCH OF CANADA, JOSEPH BOHONOS and GEORGE BUGERA,
(Plaintiffs)
Respondents,

and

THE TRUSTEES OF THE UKRAINIAN GREEK ORTHODOX CATHEDRAL OF ST. MARY THE PROTECTRESS in the City of Winnipeg, in the Province of Manitoba and PETER MAYEWSKY,
(Defendants)
Appellants,
(by original action)

AND BETWEEN:

The said PETER MAYEWSKY, who sues on behalf of himself and all other members of [redacted] UKRAINIAN GREEK ORTHODOX CHURCH OF CANADA, except the individual defendants by counterclaim,
(Plaintiff)
Appellant,

and

The said THE UKRAINIAN GREEK ORTHODOX CHURCH OF CANADA, the said JOSEPH BOHONOS, JOHN THEODOROVICH, SAMUEL W. SAWCHUK, WASYL KUDRYK, DMYTRO F. STRATYCHUK, MIROSLAW STECHISHIN, VLADIMIR SLUZAR, PETER SAMETZ and PETER SVARICH, and all other persons associating and acting with them,
(Defendants)
Respondents
(by counterclaim)

The appeal of the above named Appellants (Defendants) from the decision of judgment of the Honourable Mr. Justice Donovan delivered in the Court of King's Bench on or about the 14th day of November A.D. 1938, whereby the said The Honourable Mr. Justice Donovan ordered that judgment be entered in favour of the Respondents (Plaintiffs) as prayed in their Statement of Claim, together with costs having come up before this Court on the 31st day of January and the first day of February A.D. 1939, whereupon, upon hearing Counsel for the Appellants, as well as Counsel for the Respondents, the Court was pleased to order that the appeal do stand over for judgment and the same having come up this day for judgment:

1. THIS COURT DID ORDER AND ADJUDGE THAT THE APPEAL SHOULD be and the same was allowed and that the said judgment in the Court of King's Bench should be and the same was set aside and that this action should be and the same was dismissed.

2. THIS COURT DID FURTHER ORDER AND ADJUDGE that the above named Appellants (Defendants) do recover from the above named Respondents (Plaintiffs) Joseph Bohonos and George Bugera, and each of them individually, and from the Respondent (Plaintiff) The Ukrainian Greek Orthodox Church of Canada their costs of this action and of this appeal, including the costs of examinations for discovery, forthwith after taxation thereof.

3. THIS COURT DID FURTHER ORDER AND ADJUDGE that the Counterclaim of the Appellant (Plaintiff by Counterclaim) Peter Mayewsky should be and the same was dismissed without costs.

CERTIFIED
"A. J. CHRISTIE"
Dep. Registrar of the Court of Appeal.

Звідки інформатор взяв аж девять рішень апеляційного суду (тай то каже, що це ще не всі, а тільки „найважніші"), — ми ніяк не вгадаємо. Це тайна інформатора, про яку ми мабуть ніколи не довідаємося.

Понище наводимо дрібним друком те, що пише інформатор:

„Суд вирішив, що виключення о. Маєвського є виключно духовна справа, в якій жадні дочасні або маєткові справи не були зачеплені, і тому суд не міг дати заборони проти о. Маєвського і тростів соборної громади, щоби він не міг дальше в ній служити як священик".

Прочитайте вирок апеляційного суду і найдіть, де це сказано?

„Суд рішив, що домініальна корпорація Церкви істнує тільки для дочасних або маєткових цілей Церкви і що тільки ті церковні громади належать до корпорації, які заслали до консисторії спеціяльні резолюції приписані чартером і дістали від консисторії цертифікат приналежности до корпорації, і що всі другі громади істнують самостійно поза корпорацією, хоч вони можуть належати до Церкви як духовної інституції".

Перечитайте ще раз вирок апеляційного суду й скажіть: Є в ньому такі, або подібні рішення, як подає інформатор? — НЕМА!

Каже інформатор, що апеляційний суд також вирішив,

„Що Українська Православна Церква в Канаді як духовна інституція істнує окремо від корпорації і що та Церква має цілу повноту духовної юрисдикції, і що корпорація не має духовної юрисдикції.

Пошукайте у вироку, чи є там таке?

„Що Українська Православна Церква в Канаді є в духовній звязи з Українською Автокефальною Православною Церквою на Україні як з матірною Церквою.

Пошукайте у вирокові, чи є там таке?

„Що о. П. Маєвський є дійсним священиком Української Автокефальної Православної Церкви, а тим самим дійсним священиком Української Православної Церкви в Канаді як духовної інституції, хоч він не є священиком корпорації.

Пошукайте у вирокові, чи є там таке?

„Що соборна громада є автономна або незалежна в духовних справах від корпорації і що вона може тримати о. Маєвського як свого священика так довго, як їй захочеться".

Перечитайте ще раз вирок апеляційного суду й скажіть: Чи не виссав цього всього інформатор з пальця? — ВИССАВ!

Інформатор також „інформує", що нібито "адвокати консисторії самі признали в своїх аргументах, що о. Маєвський був виключений тільки з корпорації і що таке виключення не нарушує його священичого сану в жадній Церкві, тільки в самій корпорації".

Інформатор і в цім місці не міг не перекрутити правди. Бо неправдою є, що адвокати Консисторії признали, що „Маєвський був виключений тільки з корпорації". Натомісць правдою є, що вони признали, що він був виключений з Української Греко-Православної Церкви в Канаді, яка є заінкорпорована. Ми признавали й далі признаємо, що в Канаді є тільки одна Українська Греко-Православна Церква і що вона є заінкорпорована, а що суддя Робсон висловив опінію, що може в Канаді існує дві Українські Греко-Православні Церкви, — одна заінкорпорована, а друга незаінкорпорована, — то це є тільки його власна опінія. Апеляційний суд, як такий, такої опінії не підтримав і такого рішення не дав, а коли інформатор говорить противно, — то говорить неправду.

Що-ж до того, що, — як каже інформатор, — адвокати Консисторії признали, що виключення Маєвського не нарушує його священичого сану в жадній іншій церкві, тільки в Українській Греко-Православній Церкві в Канаді, то воно справді так є, бо всякому звісно, що ні церковний суд, ні Архиепископ нашої Церкви не має власти виключувати священиків якої иншої церкви, подібно, як епископ якої иншої церкви не має права виключувати священиків в нашій Церкві.

Коли б Маєвський, будучи священиком нашої Церкви, був рівночасно тайним священиком якої иншої церкви, пр. жуківської, протестантської, чи ще якої, то він може собі оставати священиком жуківської, чи протестантської, чи ще якої там церкви і по його виключенню з нашої Церкви. Це все, що адвокати Консисторії признали. Це однак не значить, що Маєвський силою того факту остав би дальше священиком Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Ні, він таким священиком перестав бути з часом його виключення і не є ним тепер. Це впрочім дуже ясно й недвозначно вирішив апеляційний суд, відкидаючи контрпозов Маєвського, в якім той між іншим домагався, щоби суд уневажнив його виключення та признав його правним священиком Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Що ж до причини, чому апеляційний суд відкинув інджонкшин проти сторони Маєвського, то вона полягає в тому, що більшість членів апеляційного суду (не всі) уважають, що трости громади не мають нічого до діла з годженням та відправленням священика та що це належить до уряду громади, отже позиваюча сторона повинна була внести позов не проти тростів, але проти уряду громади, чи цілої громади, як такої. Чи такий погляд членів апеляційного суду вірний — покаже будучність.

Що-ж до інших поглядів, чи опіній поодиноких суддів, на які то опінії наш інформатор покликається, то вони є і остають тільки опініями поодиноких суддів і не становлять вироку апеляційного суду. Судді в своїх опініях сильно поріжнилися, вони собі взаїмно навіть в дечім перечуть, — і погодилися (і то мабуть тільки більшість з них, а не всі) — тільки на те, що є подане у вище наведеному вирокові.

Про ріжні опінії поодиноких суддів та про те, як інформатор вибрав з них тільки те, що є корисне для Маєвського, а вилишив все, що є корисне для сторони Церкви, — поговоримо іншим разом.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

[illegible]

Біблійний Хам, син Ноя, увіковічнив свою память тим, що насмівався з рідного батька.

Тепер його іменем називають осібняків, що висмівають своє рідне та взагалі все те, що повинні шанувати.

Виглядає, що між "оборонцями" знаходиться бодай кілька послідувателів біблійного Хама. В своїй боротьбі проти Церкви вони знизуються до звичайного хамства. Висмівають та опльовують те, що повинні шанувати.

Недавно вийшли друком "інформації" про вирок апеляційного суду. Вийшли зпід адреси, де міститься також адвокатська канцелярія В. Свистуна. В тих "інформаціях" стільки крутні та огидного хамства, що читаючи все те, просто дивуєшся, як може людина так низько впасти. За примір може послужити хоч би той факт, як в тих "інформаціях" перекручується, а то прямо фалшується опінію судді Деннистона про становище Архиепископа о. Іоанна Теодоровича в Українській Православній Церкві.

В своїй опінії суддя Деннистон говорить про становище Архиепископа о. Іоанна дословно так:

"He is de facto the bishop and in determining the merits of the present case I accept him as such. The Canadian congregations have accepted him and are in my opinion estopped by acquiescence from disputing his jurisdiction as a bishop.

"His consecration has been the subject of controversy, but in my view it is not necessary for the disposition of this case to question its validity. He is now bishop de facto of the church both in the United States and Canada and acts as such".

Слід пояснити, що вислів **"де факто"** походить з латинської мови й значить те саме, що — **фактично, дійсно, справді.** Англійський словник і енциклопедія Коллинса так цей вислів пояснює: "de facto — from the fact; really". „Українська Загальна Енциклопедія" подає що вислів "де факто" значить — **"фактично, насправді"**. А в "Словнику Чужих Слів" д-ра Зенона Кузелі читаємо: "де факто — **в дійсности, в самій річи**".

Отже в перекладі на українську мову повищий уступ опінії судді Деннистона про становище Архиепископа о. Іоанна звучить так:

"Він є фактичним (дійсним) епископом і вирішуючи основи цеї розправи, я приймаю його за такого. Канадійські громади приняли його і силою своєї згоди не можуть, по моїй думці, оспорювати його юрисдикції, як епископа.

"Його висвята була предметом спору, але на мій погляд не потрібно для вирішення цеї справи ставити під сумнів її важности **Він є тепер фактичним епископом Церкви так в Злучених Державах, як і в Канаді, — і ділає, як такий."**

Отже думка судді Деннистона про становище Архиепископа о. Іоанна Теодоровича зводиться вкоротці до цього: **Він є фактичним, дійсним епископом Української Греко-Православної Церкви в Канаді й громади цеї Церкви не можуть його юрисдикції оспорювати.**

Така думка судді Деннистона, розуміється, дуже не на руку стороні Маєвського. Він-же домагався, щоби суд признав, що о. Архиепископ вже не є більше епископом Української Греко-Православної Церкви в Канаді, а суд не тільки, що **це його домагання відкинув, але в додатку суддя Деннистон виразно заявляє, що Архиепископ о. Іоанн є дійсним епископом та що жадна громада не може його юрисдикції оспорювати.**

Та щоби хоч троха натягнути думку судді на свою користь, "оборонці" **перекручують її в хамський спосіб. Вони подають уступи, яких в його опінії зовсім нема і які не тільки основно змінюють його думку, але також кидають зневагу на особу о. Архиепископа та на цілу Церкву.**

Читаємо в згаданих "інформаціях" про рішення судді Деннистона між іншим:

„На самім вступі він (суддя Деннистон—„В".) подає історію зорганізовання Укр. Автокефальної Православної Церкви з Київським митрополитом на чолі (це неправда, бо суддя Деннистон каже, що з „Київським патріярхом" „В".), незавнсимої від якого небудь патріярха. Пояснює, з якої причини перші епископи тої церкви були висвячені самими священиками, без епископів, і зазначує, що Іоанн Теодорович є одним з таких епископів і нині він являється епископом „де факто" себто епископом, **який не є визнаний другими церквами".** ......

Прочитайте ще раз дійсну опінію судді Деннистона про становище Архиепископа о. Іоанна й скажіть, — **чи не перекрутили її "оборонці"** кажучи, що суддя Деннистон заявив, що Архиепископ о. Іоанн є "епископом, який не є визнаний другими церквами"?

Так, перекрутили!

Зробили це очевидно в тій цілі, щоби зневажити особу о. Архиепископа та цілу Українську Православну Церкву

Як це не хамство, — то що це?

ДЛЯ КОГО І НА ЩО ВОНИ ЗБИРАЮТЬ [illegible]

Пише Свистунове "братство" між іншим таке:

„Розправа в висщім і апеляційнім суді в справі о. Маєвського спричинила для соборної громади вже около два тисячі долярів коштів. Розправа вже тягнеться близько два роки. Соборна громада мусить оплачувати кошти адвокатів Бергмана і Ламонта з котрими працював адв. Свистун, як також кошти багато переводів ріжних документів потрібних для суду і для адвокатів. Це завеликий тягар для самої соборної громади... Тому від імени тої громади і Братства Оборони Рідної Церкви ми кличемо до всіх щирих синів нашої Церкви, ... щоб вони негайно дали свої жертви на кошти розправи".

Читаємо й дивуємось. Як не дивуватись, коли сторона Маєвського хвалиться, що вона виграла процес на цілій лінії та що суд присудив, що позиваюча сторона має заплатити кошти процесу. Коли ж позиваюча сторона має заплатити всі кошти процесу, то чого Свистун, — вибачте, його „братство", — апелює до своїх однодумців, щоби „негайно дали свої жертви на кошти розправи"? На які властиво „кошти розправи" та для кого збирає „братство" гроші? І то вж „около два тисячі оллярів"?

Свистун заявив перед судовим урядником, який отаксовує кошти процесів, що громада **вже заплатила на кошти процесу около $1200.00.** На доказ того він і чеки показував, якими ті гроші були виплачені, — мабуть таки на його руки. Коли-ж громада вже заплатила своїм адвокатам на кошти процесу около $1,200.00, та коли суд признав, що позиваюча строна має заплатити всі признані кошти процесу, — то нам дивно, на які то ще "кошти розправи" збирає, чи пробує збирати гроші Свистунове „братство"?

Чи маємо це так розуміти, що громада заплатила один раз, позиваюча сторона має заплатити другий раз, а Свистунове „братство" — третий раз? Думаємо, що ні, бо чейже ніхто нікому не платить три рази за одну і ту саму роботу, — навіть адвокатам ні. Отже питаємо, на які то властиво "кошти розправи" збирає гроші Свистунове "братство"?

Ця справа нам неясна ще й з такої причини:

Адвокати громади внесли домагання, щоби позиваюча сторона, в додатку до інших коштів, заплатила їм також грубі гроші за переводи ріжних документів, які були ними предложені на суді, та які поробив для них Свистун, рахуючи собі за це по 3 долари за сторінку. Але бачимо, що й Свистунове "братство" апелює за грішми на цю саму ціль, — тобто на "кошти багато переводів ріжних документів потрібних для суду і для адвокатів"

Чи маємо це так розуміти, що Свистун домагається за одну й ту саму роботу, — за переводи документів, подвійної платні, — і від позиваючої сторони і від своєї громади? Думаємо, що ні, — отже ставиться питання: Кому і за які переводи має платити Свистунове "братство" гроші?

Ми думаємо так: Коли суд признав, що позиваюча сторона має заплатити всі кошти процесу, то громада тепер не тільки, що не потребує звертатись до людей за грішми "на кошти розправи", але противно **вона повинна дістати назад від своїх адвокатів ще й ті гроші, які вже на конто коштів заплатила, — отже около $1200.00.** Ми віримо, що адвокати їй ті гроші звернуть, бо не можна припускати, щоби вони хотіли заплати за свою роботу і від позиваючої сторони і від громади, яку заступали. Коли ж так, то дальше остає те саме питання: На які то „кошти розправи" та на які „кошти багато переводів ріжних документів" збирає тепер Свистунове "братство" гроші?

А може ті гроші зовсім не призначені на "кошти розправи"? Може вони призначені на дальшу боротьбу проти Церкви, бо дотеперішня боротьба „братству" не повелася і воно ще Церкви не розвалило? Хай славне „братство" скаже ясно, на яку ціль збирає гроші, щоби йому пізніше не треба було виправдуватись.

МАЄВСЬКОГО ВІДПРАВА НА РАДІЮ.

(Допис)

В неділю 16 квітня Маєвський передавав свою відправу через радіо.

Він називає свою відправу Службою Божою, але по моїй думці то не є ніяка Служба Божа. Дійсну, важну Службу Божу може служити для греко-православного українця лише **правний, законний священик,** що має юрисдикцію від епископа прав. Церкви. Маєвський священиком Української Греко-Православної Церкви в Канаді не є, отже як я можу вважати його відправу за Службу Божу?

Стаючи священиком Української Греко-Православної Церкви в Канаді, **Маєвський зложив на письмі врочисту заяву, що буде чесно й совісно виконувати обовязки священика Української Греко-Православної Церкви в Канаді та що буде повинуватися Епископові й Консисторії нашої Церкви.** Він також заявив, що Антимінс, який він дістав від Архиепископа о. Іоанна через Консисторію, — **а і остає власністю Української Греко-Православної Церкви в Канаді та що він зверне його Консисторії, коли перестане бути її священиком.**

Маєвський так "чесно й совісно" виконував свої обовязки священика Української Греко-Православної Церкви в Канаді, що о. Архиепископ **мусів його суспендувати, а пізніше,** — на рекомендацію церковного суду, — зовсім з Церкви виключити. **Отже Маєвський не є більше священиком Української Греко-Православної Церкви в Канаді.** Як такий, він, — **згідно з його врочистою заявою,** — повинен був звернути Антимінс Консисторії. **Але він його по нинішний день не звернув і вживає його підчас своїх від**[illegible]

Чесні, совісні люди дотримують свого слова. Для них їх слово святе й вони його дотримують, хоч би їм це тяжко приходило. **Чому ж Маєвський не дотримав свого слова? Чому не поступив згідно з тою заявою, яку підписав в часі свого прийняття в склад священиків нашої Церкви? Чому провадив інтриги проти о. Архиепископа й підносив бунт проти Семого Собору й Консисторії? Чому робив тайні, скриті заходи дістати зпід варшавського митрополита нового епископа на Канаду? А коли перестав бути священиком Української Греко-Православної Церкви в Канаді, то чому не звернув Антимінсу?**

На тім Антимінсі він тепер відправляє свою "службу божу". На Антимінсі, до якого не має ні морального, ні законного права. **На Антимінсі, який присвоїв собі, ламаючи своє слово, свою врочисту заяву.** Отже чи можу я вважати його відправу за дійсну, важну Службу Божу? Я кажу, що ні Хай собі говорить що хто хоче, а я думаю, що то не Служба Божа, **але наруга над св. Тайною Евхаристії.**

Пригадуються мені ще ті часи, коли між нашими людьми вешталися пресбітеріянські прічери. Вони висмівали православні обряди й св. Тайни (один з них, кажуть, навіть пса "причащав"), — **а рівночасно відправляли "службу божу" та уділювали інших "тайн" своїм вірним.** Я не думаю, щоби знайшовся хтось такий, що казав би, що "служба божа" такого прічера була дійсна, важна Служба Божа.

Хвалився Маєвський, що на Великдень в Соборі були тисячі людей, а сотки вернулись до дому зза браку місця. Каже пословиця: "Бреши, та мірку май." Хто був в Соборі, той добре знає, скільки "тисяч" людей в нім може зміститися. Коли б Маєвський сказав, що сотки людей були в Соборі, а тисячі вернулись до дому зза браку місця, то я в це міг би скорше повірити. Коли ж він каже, що тисячі були в Соборі, а сотки вернулись до дому, — то це навіть не звичайна перехвалка, але, — вибачте, що скажу, — звичайна брехня!

Хоч би в Соборі на Великдень було справді багато людей, — то це ще нічого не говорить Я хочу знати, — що то за люди? Чого вони в Соборі були? **Де вони були дотепер? Кілько з них є дійсними членами Собору? Скільки з них причинилися до будови Собору своїми жертвами? Скільки з них є членами Української Греко-Православної Церкви в Канаді? Оце я хочу знати.**

Тішиться Маєвський, що в Соборі було багато людей. Тішиться, що Собор, який побудовано за гроші чесних, вірних членів нашої Церкви по цілій Канаді, став тепер прибіжищем для людей, **що нічим до будови Собору не причинилися та що нічого спільного з нашою Церквою не мають.** Тішиться, що Собор, — **який законно належить до тих людей,** що його збудували та що є вірними членами **Української Греко-Православної Церкви в Канаді,** запосіли часово і при його помочі, — **чужі, ворожі нашій Церкві люди.** Тішиться, що Собор, який чесні люди збудували, **як осередок нашої Церкви, — став пристановищем ворогів Церкви.** Має чим тішитися! Будучи на його місці, я не тішився б, а плакав би гірко й молився: "Господи, прости мені гріхи мої!"

Говорив Маєвський, що апеляційний суд видав рішення, що Українську Греко-Православну Церкву в Канаді зобовязують київські канони. Я читав вирок апеляційного суду, але з нього бачу, що Маєвський говорив неправду. Апеляційний суд не видав жадного рішення відносно канонів, а хто говорить, що видав, — той бреше!

Суддя Робсон, який з усіх членів апеляційного суду найприхильніше ставився до Маєвського, в своїй опінії якраз **найрішучіше поставився проти втягання у справу церковних канонів.** Як відомо, не хто інший, а Свистун покликався **в обороні Маєвського на канони, про канони він брошурки писав і переклади цих брошурок наводив в суді, як доказ в користь Маєвського, але суддя** Робсон сказав. "Я думаю, що зовсім чужим для цеї справи було втягання старих церковних канонів і думаю, що не повинноси признавати коштів за цю роботу. Коли б вони навіть мали яку вагу, то цего не доказано."

Маєвський говорив так, немов би він був яким епископом, або головою Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Каже: "Наша Церква росте, наша Церква розвивається, вороги напосілися на неї, але вона їх переможе" ...

Так, пане Маєвський, наша Церква дійсно росте й розвивається. Вона розвивається на перекір всім ворогам, між якими, на мою думку, в першім ряді стоїть Маєвський. **І буде дальше рости й розвиватися, аж доки не переможе всіх ворогів своїх,** — вірним її дітям на радість і втіху, а Маєвському і йому подібним — на смуток!

Член Собору з Вінніпегу.

ЦЕРКОВНА СПРАВА, ЦЕ НАШ ОБОВЯЗОК.

Коли думаю над всім тим, що наша Церква в Канаді переживає, то пригадується мені завсіди моя власна спра[illegible]

Після минулої війни довідався я, що в Болгарії є втікачі з большевицького пекла. А це люди, що мусіли покинути все рідне і шукати захисту в чужих, якже їх не жаліти? Отже 1924 р. спровадив я сюди одного з них — Шугура звався. Близький земляк, бо з недалекого мені Глухова, Чернигівської губернії. Думав я, що поможу чоловікови. Спровадив, одягнув і дав місце для праці.

Бували в мене робітники і передтим і потім, деякі кількома наворотами. Верталися, як свої до свого. А з Шугурою вийшло не так. Ще не довго побув, а вже вийшли клопоти і мені і людям в околиці. Треба було поліції та суду. Попалися в руки його письма і стало видно, що він добре большевизмом підбитий. Стало на тому, що Шугура зник з околиці, що і поліція не могла його знайти. А мене приїзд Шугури і ціла з ним історія коштувала коло 400 доларів.

Ось так співчуваючи землякові я спровадив собі і другим клопіт. Подібну історію мають за собою девчім і клопоти нашої Церкви в Канаді. Ти кому хліба, а він тобі каміння.

Перша наша справа в Канаді було забезпечити себе хлібом, одежею і взагалі тим, що до життя потрібне. А там вже почали дбати про громадські справи, між якими Церква була перша А як кожна громада мала свою церкву, то треба ще було спільної церкви — Собору. Треба було церкви, що була би Матерею громадських церков. Таке буває в усіх культурних людей.

Так повстав Собор в Вінніпегу. І давали гроші на його будову православні з цілої Канади, хто менше, а хто більше. Бо і самим такої святині треба, і щоби чужим сказати: оце наша спільна Святиня!

Ніхто тоді не думав, що можуть знайтися між українцями такі, що захотіли б всеканадійську святиню собі забрати, а тим, що давали гроші, сказати: це не ваше! Бо як міг би звати себе християнином й українцем той, що так робив би? По якому закону була би така робота?

Однакож що вийшло? Знайшлися такі люди, а може і Шугури знайшлися...

Та як би не було, але церковна справа, це наша спільна справа. Така моя, така мого православного сусіда, така кожної православної громади в Канаді. А коли є клопоти, то це клопоти нас усіх. І коли треба праці і жертви, то ми всі повинні прикладати до того свої руки.

Чого ж треба, коли наша церковна справа має клопоти? Я скажу, що коли це наша справа, то ми повинні про ню дбати, як про свою. Оце найважніше, що я хочу сказати. Це не є справа самої Консисторії, або самих священиків, **це справа усіх щирих православних українців і всіх добрих православних громад в Канаді.** Це не справа Бугери, чи Богоноса, **але кожного з нас.**

Доводилося мені колись чути про громадський віз, під яким треба розуміти всяку громадську справу. І як то неоднаково люди до того воза ставляться. Одні дбають про той віз, коли він йде згори і коли його до гори треба підтручувати. І підтручують і на колеса ставлять, коли в лихій годині перекинеться. Бо всяке буває тому, хто довго їде.

А є знов такі, що коли віз згори скоро котиться, то вони радіють та кричать: "Гляньте, як ми їдемо! Це наш віз. Вмємо ми їхати!" А коли треба той же віз під гору тручати, так чуєте: "Я тут ніпричому. Це ніби мій віз і ніби не мій. Я не хочу за нього відповідати. Нехай погонич журиться, це його справа. Пощо мені свою силу витрачувати."

Мені хотілося б, щоби в нас не було отих послідних, що люблять лише згори їхати, а догори їх нема. Я розумію, що коли більше приложимо рук тепер, то і віз наш стане скорше на рівному, а там знов поїде, як треба.

Нині наш церковний віз догори пнеться, отже і по своїй силі прикладаю йому на поміч свою руку. Я посилаю 5 (пять) доларів на потреби нашої нинішної церковної справи. І більше треба би дати, та в нас гаразди не ті, але коли зможу, то ще дам.

І так повинен зробити кожний православний українець. Це ж наша справа і це ж ми свою справу піддержуємо. Хто може більше дати, давай більше, хто менше, давай менше. **Але кожний давай по своїй совісті.** Нехай дають поодинокі люди і нехай громади дають гуртом.

Наша справа чиста і слушна, а за чистою справою треба постояти. Це ж і наш християнський обовязок, тай великий обовязок український. Це ж покаже також, що ми свідомі і культурні люди.

Петро Кравченко.

Кендо, Саск.

БУДЬТЕ МИЛОСЕРНІ.

(Оповідання записане у другій "Книзі царів" — розділ 6-ий).

Може дехто з читачів „Вістника" думав, що статті на тему „Будьте милосерні" вже не будуть більше писані, коли так довго нічо про те не було. Та так не є. Не писалося о тім довго, бо було що інше до писання і тому відложилося на пізнійше. Та тепер зачинаємо далі продовжати про обовязок любови і милосердя для наших ближніх, бо „хто ненавидить брата свого, той в темряві, і в темряві ходить, і не знає, де йде, бо темрява осліпила очі його" (I Ів. II: 11). Так отже зачинаймо далі в імя Боже. Письмо Святе Старого Завіта оповідає нам таку подію, що лучилася за часів пророка Єлисея:

"Одного дня прийшов Єлисей в (околицю, що звалася) Сунам. Там жила багата жечщина і запросила його трапезувати (столуватися) у неї, коли лиш там буде перебувати. Розуміється безплатно. От він (Єлисей) що-разу, як їде було мимо, заверне туди попоїсти. І каже ця женщина раз свому чоловікові: От я постерегаю, що це Божий чоловік, що попри нас проходить — і що він є святий. Змуруймож невеличку світлицю, тай поставмо йому там ліжко, стола, стільчика й каганець, щоб, як зайде коли так і притулився там. Одного дня прийшов Єлисей знов, зайшов у світличку (котру віддали до його розпорядимости) та й відпочивав там. І звелів слузі свойому Гієзеві: „Поклич сюди Сунамійку (нашу господиню). І покликав той її, і прийшла вона до Єлисея. І сказав її Єлисей: Оце ти так дбаєш про мене, — що ж би вчинив я про тебе? Може треба перемовитись (попросити) за тебе з царем, або з гетьманом? Та вона відказала: Ні — я живу собі серед мого люду (мені до них не треба вдаватись за нічим). І радився Єлисей зі своїм служалком: Щож би таке для неї вчинити? Тоді сказав Єлисей до жінки: Через рік, о цім часі держати меш на руках (маленького) синка (свого!). — Вона ж йому сказала: Ой ні, добродію, чоловіче Божий, не говори так! Ти мене тішиш тим, чого я б бажала, — та де ж це вже можливе у мене? (Видно, що вона боліла душею за дитиною, якої не мала, а тепер побільшився той її біль). Незадовго вона пізнала, що зістане матерію, як сказав її святий пророк. Пізніше дійсно уродився її маленький синок, на превелику радість і утіху і то в той сам час, як заповів Єлисей. (Ось так нагородив Господь доброчинність тієї жінки!). І виріс хлопчик (а враз росла утіха його матері).

Одного дня післала матір свого сина до батька, що жав збіжжа з другими женцями, щоб дізнатись, як йде їм робота. Коли там прийшов той хлопчина — нагло занедужав на тяжкий біль голови, так — що батько казав слузі занести його до матері. І знов великий біль для матері! Взяла його на коліна і тримала, щоб з него очей не спустити. Та на нічо це не здалося, бо хлопчик її любий, одинокий таки на її очах умер. (Що за біль для її зраненого серця, це відчують тільки ті матері, що понесли подібну страту). А тут як на те пророка тоді у неї не було. Пішла за ним шукати, не кажучи нічо чоловікові, що сталося, щоб йому болю не завдавати. Пророк Єлисей сидів на горі Кармель, коли побачив з далека свою добродійку-господиню. Та він не знав, де вона й по що їде і що сталося, бо Господь це закрив перед ним. Тому він вислав свого слугу, щоб той спитав: Чи все гаразд у тебе? Чи все гаразд з чоловіком? Чи все гаразд із хлопям? Та вона пішла до самого пророка — упала йому до ніг ридаючи. Слуга пророка, не знаючи що сталося хотів її піднести, але пророк сказав: Лиши її, бо вона тяжко сумна — а Господь потаїв це від мене і не обявив мені.

"Тоді промовила жінка заливаючись сльозами: Пане і добродію мій! І щож мені з того, що ти упросив у Бога для мене сина? Та він умер лежачи на моїх колінах! Ти сам питався, чого б мені треба і ось що я маю? Маю, — ще більш зранене серце, як тоді коли його не було! Тож ради Бога прошу тебе, ходи зі мною побачити, що сталося. А бачивши поклич до Бога! Я вірю, що коли Господь почув твій голос перше, то почує його й тепер. І пішов з нею пророк. Прийшовши, застав мертвого хлопця — як мати казала. Лежав на його ж таки ліжку, де була мати його поклала. Казав, щоб лишили його самого з хлопям, ще й засунув двері, коли вийшли. Коли був вже сам, почав молитись до Господа. Відтак нахилився над хлопятком, і притулив уста свої до його уст — очі свої, до його оченят — і руки свої, до його рученят — та й пригорнувся до його. І огрілось тіло у того мертвого хлопця. І тоді підвівсь, походив по світлиці сюди й туди і знов прийшов та й схиливсь Єлисей над хлопям. І чхнуло (пчихнуло) хлопя сім раз, тай розкрило оченята свої. Тоді звелів слузі свому: Йди і поклич матір дитини. І як увійшла покликана сказав до неї: Ось на! — возьми синка свого. І притиснула вона і упала йому у ноги, тай уклонилась до самого долу. Тоді взяла синка свого і вийшла". Ось така історія записана у Святім Писанні.

Розважмо трохи над нею, бо св. Павло каже, що все тее, що давніше записано, то нам на науку записано (Рим. XV: 4). В тім оповіданні впадає нам в очі жінка, за якою слідами добре було б й нам іти. Таких жінок (і чоловіків) на світі небагато. Вона бачила, що якийсь подорожний часто переходить коло її дому. Не знала вона, що це святий пророк — а дізналась аж пізніше. А пророки Божі звичайно були подорожніми людьми. А кожний подорожний може бути змучений, голодний, спрагнений, бо він в дорозі. Тож вона сама попросила цего подорожного, щоб, коли їде, вступив до її дому спочити й покріпитись. Потому порадившись зі своїм чоловіком, зготовила йому ще й малий куток і дала йому на помешкання. І пророк розгостився у неї, як нині по готелях подорожні перебувають. Але по готелях треба за все платити, а той пророк перебував безплатно. Де нині таке люде роблять, хотьби й які багаті? Та й чоловік тієї жінки був видно добрим чоловіком, бо інший на його місци — коли б жінка казала зладити яку кімнату, сказав би: Е, де там я буду ладити покій для якогось пройдисвіта, що дорогою волочиться! Отже цей муж тієї жінки з таких не був. Як він, так і його жінка ще більше були людьми добрими, гостинними, услужними. Ті люде, подібно як Авраам, були багаті, але бездітні. І їх гостинність і милосердя до подорожних Господь також нагородив, даючи їм сина, чого вони вже зовсім не надіялись. З того бачимо, що така чеснота, як була у тих людей ніколи не зістане без нагороди у Бога, ще на цім світі. Таким людям Бог дає то, що — по людськи судячи — вони його ніколи не осягнуть. Так і ми коли хочемо чого собі упросити у Бога ідім слідами тієї жінки Сунамійки, будьмо милосерними до убогих, подорожних, голодних і всякого рода бідних, то тоді і ми певні будемо на всяку поміч Божу. Над милосерними людьми Господь скоро милосердиться, — і скоро помагає в кожній потребі.

Та зі всіх потреб, які ми тут можемо мати — найбільшою потребою нашою є здоровля. Хто здоровий — той хоть бідний — є щасливий. А противно, хто слабий, хворий — той хоть би був й незнать яким „богатиром" — то однакож таки він нещасливий. Неоден такий хворий сипле грішми на ліки, на лікарів, на всілякі лічничі заведення, а здоровля як не мав, так не має. А ось у тієї Сунамійки син був не тільки хворий, але вже був і умер — але завдяки милосерному серці своєї матері, зістав привернений до життя. Отже ж усім хворим добре є пригадати на слова псальма 41 (або 40 після числення церковної Псалтири). Цей псалом пояснителі псалмів так виясняють: „Щасливий чоловік, який Христа видить в кожнім убогім і біднім, а дізнавшися про такого потребах, подає із щирого милосердя в час конечну йому поміч. Такий чоловік в день своєї біди і нужди знайде поміч у Господа, і невідмінно получить нагороду в день суда. Такого буде Господь Бог хоронити від всякого зла в дочаснім життї, і оживить його по смерти. Господь Бог ущасливить його і тут на цім світі, а також і на другім. Господь не допустить, щоб такий попав тут або в вічності в руки тяжких ворогів, та злих людей, або злого духа. А хотяй лучиться такому на цій землі терпіти покуси, хворобу і смуток, та Господь йому поможе і потішить. Ти сам, о Господи Боже, перестелиш такому ложе болізни його, щоб йому в терпінях його лекше було, а на послід вилічиш його". Отже ж всі хворі і ті, що хотять купити здоровля за гроші, як і ті, що не мають грошей на лічення, хай спробують ліків, що їх радить Боже слово. Багато більше є людей тих, що не мають грошей на лічення, а вони слабі і хворі нераз дуже тяжко. І що ж, чи таки вже гинути? Ні. Сам Господь радить їм лік, лиш треба його взяти. Цим ліком є печаливість про убогих, бідних, калік, бездомних. Хоть грошей у тебе брате і нема, але трохи страви, кусник хліба, якийсь лахман для нуждаря нічліг для якого бездомного, або який цент каліці, для безробітного дати яку роботу, щоб за те дати йому хліба, на це хіба кожного старчить. А поможеш ти бідному в його біді, то тобі Господь поможе у твоїй біді. Того будь певний. Того учить нас оповідання про жінку Сунамійку, а псалом 41 каже то саме. Та ще який радить лік нам Слово Боже (а він вже таки нічо не коштує)? А ось читаймо, слова коротенькі, легко запамятати: „Бійся Господа і остерігайсь лихого". Це вже не вимагає ні хліба, ні страви, ні нічо. А далі там так сказано: "А за це пошле тобі (Господь) у тіло здоровля — і силу в кости твої" (Прип. Сол. 7 і 8). Ось яка гарна наука! — яка коротенька! — а яка поучна! Як легко знати її на память! Ось такого лікування спробуймо в наших слабостях, недомаганнях і хворобах.

Ось того учить нас жінка з Сунами. Вона в своїх терпінях шукала помочі тільки у Господа. А „чоловік Божий" Єлисей у цім її помагав.

Православний з Бразилії.

RESERVE YOUR DESK

Our Day School enrollment is limited to 600 Students and, therefore, early reservations are suggested. As in former years "The Success" College will be selected by those who appreciate thorough instruction and definite employment service.

WE ADMIT ONLY GRADE XI, GRADE XII, AND UNIVERSITY GRADE STUDENTS TO OUR DAY CLASSES.
Our minimum educational admittance standard for Day School is Grade XI. (Supplements Allowed).

EXPERT INSTRUCTORS
We employ 30 Experienced, expert instructors, most of whom are University Graduates.

INDEPENDENT GRADUATION EXAMINATIONS
The Business Educators' Association of Canada, Head Office, London, Ontario, sets and marks the Graduation Examinations of approximately 40 of the outstanding private Commercial Colleges in Canada, including The Success Business College of Winnipeg. The B. E. A. system of independent examinations is a distinct advantage in that it insures uniformity of standards thorough instruction, thorough examinations and freedom from prejudice on the part of officials and teachers of the College.

[redacted]

The opportunity for employment in Civil Service seems to be favorable to "Success Graduates" Out of a total of 192 [redacted] for Winnipeg, on a Dominion Government Civil Service Examination, 106 were "Success-trained" and 86 came from other schools including 7 Business Colleges in Manitoba. Every Civil Service Examination held during the past decade showed a majority of passes for "Success-trained" candidates.

[redacted]

At "The Success" you will find modern office machinery, including Comptometer, Burroughs Calculator, Elliott Fisher and Burroughs Bookkeeping, Dictaphone, Gestetner, Telephone Switchboard. Our 165 new Noiseless Standard and Master Typewriters provide the finest equipment in the City of Winnipeg.

THERE IS EMPLOYMENT FOR SUCCESS GRADUATES
More than 1000 yearly placements of Success applicants is the unexcelled record of our Employment Department. It pays to be able to say, "I am a Success Graduate."

New students may enroll at any time.
Write for our thirty-six page book of information on "Business Opportunities."

PHONE 25 843

SUCCESS

[redacted]

Portage Ave., at Edmonton St., Winnipeg.

[redacted]

(Сондавн, Ман.)

В „Голосі Ізбавителя" (число 12, 1937 р.) читаю:

„Служба Божа це та сама жертва, яку Ісус Христос приніс на хресті із тою ріжницею, що хрестна жертва була кровавою, а жертва, яку приносимо на Службі Божій є безкровна. Вартість її та сама. Як чоловік не міг бути присутним на горі Голгофті, то тепер має щастя бути на тій самій жертві кожний раз на Службі Божій".

А мені виглядає, що воно не так, бо як о. Кацаба серед Служби Божої зачинає ганьбити своїх вірних, — то чи така Служба є рівна з жертвою, яку Христос приніс на Голгофті? Чи о. Кацаба думає в той час о тій жертві і о тім Христі, що в той час коло него під видами хліба і вина, і яку користь приносить вірним його жертва? З православними не сходіться, не послужіть їм, і їх до себе не беріть. Торгувати не їдіть до православних, а про жидів не спімнув, аби до них не йти. У нас є три крамниці, всі три українські. Нема тут нікого з іншої народности, що мав би якусь торговлю. Але о. Кацаба каже на проповіди: ви лише свого повинні підтримувати і купувати лише у свого. Тут чужих нема, отже кого він уважає за чужого, того не сказав. Певно православного, бо є тут один, що має крамницю. Але він хоч православний, то більше ходить до греко-католицької церкви, як деякі греко-католики і здається, що йому його священик не заказував не йти до греко-католицької церкви так, як о. Кацаба своїм вірним заказує: не йдіть, бо то не Христова церква, але чортова. А Христос сказав: де вас два або три збереться во імя Моє, там і я між вами.

Христос учив, — люби свого ближнього, а який приклад дає о. Кацаба, щоби любити ближнього? Є чотири сусіди, два православні, а два греко-католики, але вони не мають сходитися, бо вони вороги. А чому? Бо православні не вірять у папу й не моляться за него. Моляться до того самого Ісуса Христа, Бога і святих; молитви ті самі, Служба і відправа та сама, лише папу не згадують, і за то підуть усі до пекла.

Яке добро зробив греко-католикам папа, що так щиро за него молимося? Чи він де хоч раз став в нашій обороні, як поляки збиткувалися і далі збиткуються над українцями? Хто читав про Івана Гуса та інших, то знає, як Рим збиткувався і кілько спалив на костирах. Недавно вийшла брошурка під заголовком „Котру віру прийняв св. Володимир Великий", написана прот. о. Кудриком, яку я радивби кожному греко-католикови прочитати. Багато часу не стратить, але багато навчиться і про Рим і про те, котру віру прийняв св. Володимир Великий та який вплив міг Рим тоді мати на св. Володимира.

Тут також хочу спімнути, що о. Кацаба говорить, якого Володимира прав. мають. На це скажу, щоби о. Кацаба запросив котрого православного священика і до того ще пару світських з нашої інтелігенції з обох сторін і скликав людей до котрогось Народного Дому дати відчити, а тоді люди будуть видіти, по чиїй стороні правда. А не кидати за плота каменем так, як він кидає. А народних домів у нас є аж два, є де давати відчити. Прошу, о. Кацаба, порозумійтеся з яким православним священиком і дайте оба спільний відчит, покажіться тай докажіть, щоби ми самі побачили, по чиїй стороні буде правда. „Вістник" у числі 2, пише, що на Карпатській Україні відправляли панахиду 3 православні, і 9 греко-католицьких священиків разом коло одного катафельку, і диво велике, що не покусалися. Бо тут у Канаді греко-католики обминають православних так, як яку заразу, але лише деякі, не всі.

А чи греко-католики не є православні, бо я уважаюся за православного, хоч є греко-католиком. В нас у молитвеннику в Службі Божій є „і всіх вас православних християн", і в Старім Краю всі священики так споминали, а тут у Канаді так само споминали яких 15 літ назад. Відтак почали споминати „і всіх правовірних", а тепер лише „і вас усіх", але кого, — чи турків, чи поляків, чи жидів, чи українців того вже нема. Св. Божу уложив святий Іван Золотоустий. Чи може хто будь змінювати „Службу Божу, і викидати „і всіх вас православних християн"? Чи воно за погане, чи ми вже ними тепер не є. І чому не є? Ми ніколи не перехрищувалися.

Статистика населення з 1932 року, у календарі „Золотий Колос" з 1936 року каже, що на цілім світі є 7¼ мільйона греко-католиків а 155 мільйонів православних, з того 50 мільйонів самих українців. Чи усі православні підуть до пекла, лише через те, що не вірять у папу римського, хоч і моляться до того самого Бога, а греко-католики усі до неба, бо вірять у папу? Мені не хочеться вірити, щоби Бог таке зробив, як грекокатолицькі священики вчать. А як би так було, що всі православні підуть до пекла, то і я вже волію бути в пеклі з 50 мільйонами українців, ніж у небі з такими греко-католиками як о. Кацаба, бо ми оба і там не погодилисьб.

Як приїхав о. Кацаба до нас, то страх захотів греко-католицького Народного Дому. Хочя в нас є один, то він хавай таки другого. „Заложимо читальню, я буду відчити давати і дім виплатиться." І найшов доброго чоловіка, що за його намовою і ще може пару людей побудував самий гр. кат. Нар. Дім, бо громада бідна, не годна була. На Вознесення вже був дім готовий. А яку роботу робить? Ніхто навіть не згадав би, кілько відчитів було. Ані одного. Музики, танці і таке інше. Перший день Різдва Христового — представлення і танці. У масний тиждень, у вівторок у вечер представлення, відтак знов танці. В цілий піст по суботам, гра в карти. А тепер великий піст настав знов по суботам гра в карти, бо гуляти не можна. От така в нас народна робота. Як би той чоловік був побудував фабрику масла, або сира швайцарського, то було би добре і для него і для тутейших жителів, за що були би йому вдячні, а тепер що? Роздори, бо в однім домі танець, а в другім шов. В однім маленькім містечку 2 Н. Доми, один коло другого, — і хто це наробив? Греко-католицький священик. І то не лише у нас, але і сусіди наші мають по два Народні Доми. Калієнто 2. Коло Сопівників — 2. Згода — 2. Яка там робота, я цего не знаю. Але у Вайті, від нас далі яких 14 миль, люди годиться в однім Народнім Домі, хоч там також є греко-католики і православні. Хоча мають дві церкви, але до одного Народного Дому сходяться. Здається, що греко-католицькі священики не ідуть там до Народного Дому, але точно не знаю, а православні то знаю, що ідуть. Хто тому винен, що як нас зійдеться два, то є три партії? А чи можемо ми побудувати Україну в таких проводирами, як в одній маленькій кольонії не годні погодитися і належати до одного Народного Дому?

Чи не шкода нашого імени, що ми так гарно називаємося?

Йосиф Петраш, гркатолик.

ПРАВОСЛАВНА НАУКА ПРО ЄДИНСТВО [redacted]

„І буде одно стадо і один Пастир". (Іоан. X-16)

Такими словами означив наш Божественний Учитель І. Христос характер тої релігії, якої Він історичним Основником та Головою. Згідно з цими словами, християнська церква повинна берегти своє единство, з огляду на те, що дістала завдання стати всесвітньою, обняти собою всі народи по заповіту І. Христа, даному апостолам: „Ідіть же, навчайте всі народи" Мт. XXVIII, 19). В тому ж полягає единство Церкви, які принципи цього единства?

По-перше, Церква едина що до свойого початку та підстави. Кажучи про церкву, І. Христос висловив Своїм учням бажання, збудувати одну церкву: „Збудую Церкву Мою" (Мат. XVI, 18); змальовуючи її в притчах, Він казав лише про одно стадо, про один овечий двір, про одне Царство Небесне на землі. Ісус Христос являється й единою підставою церкви. Так, апостол Павло свідчить: „Іншої бо підвалини ніхто не може положити коло тієї, що лежить, котра є Ісус Христос" (Кор. III: 11). По слову Апостола, Ісус Христос „угольний камінь" Церкви (Ефес. II: 20).

Церква едина також по своєму внутрішньому та вовнішньому положінню. Внутрішне единство полягає в тому, що Церква має одну Голову — Ісуса Христа, Який являється джерелом святого життя, має одного Подателя дарів благодати — Святого Духа, через котрого І. Христос єднає з Собою Своє тіло —

Церкву. Сам спаситель вчив про те єднання віруючих з Ним, кажучи: „Я виноград, а ви пароста., без Мене не можете чинити нічого" (Іоана XV, 5).

Зовнішнє церковне єдинство полягає в єдинстві символів, Богослужіння і таїнств, єдинстві правного наступства, ерархії, церковних канонів і т. і. Все тіло церкви поділене на пастирів і паству, або віруючих: пастирі повинні подавати віруючим правдиву, завжди одну і ту саму божественну науку, відправляти таїнства, керувати віруючими при допомозі одних і тих самих божественних законів. А віруючі повинні приймати від пастирів науку й відзивати їх духовній опіці. Тоді поміж пастирями й віруючими повстане єдинство віри, надії та любови, згідно з апостольськими словами: „Одно тіло і один дух... один Господь, одна віра, одно хрещення, один Бог і Отець усіх". (Ефес. IV: 4 6)

Церква єдина також і по своїй меті. Цю мету висловив наш Спаситель в Своїй первосвященичеській молитві, де, звертаючись до Небесного Отця з проханням освятити Своїх учнів, молив Бога й про тих усіх, що увірують в Нього, благав: „Щоб усі були одно: як Ти, Отче, в Мені і Я в Тобі, щоб і Ти, Отче, в Мені одно" (Іоан. XVII, 21). Для виповнення тої мети І. Христос установив для церкви пастирів і вчителів, покликав їх на діло служіння, на збудовання тіла Христового" (Ефес IV, 12), щоб вони приводили віруючих до повного єднання між собою і з Ним, Божественним Головою Церкви.

(Закінчення буде)

ОСТАННЯ НІЧ ЮДИ.

(Докінчення).

І ненависть Юди до Назарянина спалахнула з невимовною силою. Так, по цьому Розпятому завдячує він своїм соромом. Він радів, що зрадив Його, він гидливо сміявся на гадку про страждання, що їх був свідком. Він перераховував рани Його від катування, голки тернового вінця, цвяхи хреста... Далі опанувала ним досада, що такий дорогий для світа Розпятий так дешево проданий ним Синедріонові. — Він варт був принаймні сотку динаріїв — пробуркотів Юда. — Священики безсоромно обдурили мене. — Він підняв з погрозою кулак до неба, що сяло зорями. Потім він відчув, що жага пече його, і пішов де купи дерев, чи не знайде там якого джерела. Вітер стогнав поміж листями. Юда став почувати себе бадьоріше. Але... раптом закричав він диким криком потопаючого на розбитім кораблі, і — впав на коліна, ніби повалений якою невидною рукою. Він пізнав маслину, під якою попередньої ночі, привівши озброєну варту, поцілував в чоло Сина Чоловічеського.

І плазом виліз він із Гефсиманського саду, пішов на кожному кроці потикаючись, почвалав по пустині.

Оддаль дві пальми розкинули своє віття над краями закинутої в полі водозбірні. Була це студня Якова, свята вода якої освячена була словами Христа. Поміж двома пальмами, як марево, випорскуючи молода дівча, у білій одежі, притримуючи рукою на правім плечі глиняний глечик. Юда підняв своє червоне обличча і слабким голосом сказав: Я хочу пити!

Дівчина зарігнула, ніби перед нею стояла яка хижа тварина. — Я хочу пити, — сказав Юда ще раз. — І Пророк, якого ти зрадив, також на хресті крикнув, що хоче пити, — відповіла вона, — а римляни дали Йому на кінчику списа губку змочену оцетом. — Вона спустила глечик у студню і витягла повно чистої води, що краплями грала, як дорогоцінним камінням. Юда мовчав. Він тремтів від одного виду цієї дитини. Він потягнувся засохлими губами до свіжої води. — Во імя любови до Ісуса візьми і пий, — сказала дівчина. І коли він напився, вона знову поставила глечик на плече та спочи[illegible] пішла, спокійно відійшла від студні, осяяна світами блимаючих ясних зірок.

Тоді в похмуру душу Юди ніби пролилась хвиля світла. В його свідомості уся міра повстала його сорому і уся глибина його падіння, совість його дізнала кари смертельної. Покора молодої дівчини відкрила перед ним тайну, якій він не вірив, почуття гірке тяжкої наруги, що спричинив він Господеві і Богові, наповнило його серце.

— Хто ж врешті Отой Розпятий, — сказав він, — що рукою дитини пролив на мою голову бальзам милосердя? О, як я тепер чую, як я знаю що видав кров неповинну! — І він швидко побіг до храму, кинув на помості двору срібняки, що пекли йому руки і читаючись як безсилий страдник та переслідуваний сміхом левитів побіг до студні Якова.

Довго сидів він на крайчику студні. І та сама думка мучила його безнастанку. Він не знаходив втіхи, він страждав без краю. Проти нього, на пригорку, стояла суха шовковиця, — тоді приєчка Господня нежсно пригадалась йому. Раптом побіг він до дерева, скинув на землю свій червоний плащ, розпустив завивки свого тюрбану і... повісився на найгрубшій галузці сухої шовковиці.

Червоний плащ, що лежав під ногами колишнього апостола, виднався широкою кріваваю плямою. Нікаль положився на ньому і проспав до зорі, а коли на світ благословилось, величезний яструб, широко випростувавши крила, високо-високо кружляв над трупом Юди, що гойдався на безлистній сухій шовковиці...

ДИЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

ЕЛОВ КРІК, САСК.

По 1 дол.: В. Ґавк, Т. Борса.

БРЕНДОН, МАН.

А.Федорук	1.00

АРВАККА, МАН.

Збірка в церкві	3.46

ГОДСОН БЕЙ ДЖ., САСК.

Збірка в церкві	2.55

ПАПЛАР ПАРК, МАН.

Д. і М. Лисейчук	3.00

ГАРДЕНТОН, МАН.

Збірка в церкві	6.05

Укр. Греко-Прав. Громада в Стоко Ман., збірка в церкві	4.55
Укр. Гр. Прав. Громада в Гарден-тон (Онуцька)	2.65

СМОКІ ЛЕЙК, АЛТА

По 1 дол.: Павло Мороз, Василь Пітрович

СПЕДЕН, АЛТА.

По 1 дол. В. Стешков, Савенко Леськів

По 50ц. О. Хомчук, С. Леськів

45 ц. М. Ониськів.

По 25ц. Л. Комар, І. Гапон папна М. Леськів, В. Ґордей, Г. Пасецький, В. Сиройд.

20ц. Н. Сиронюк.

5ц.: І. Романчук.

МАЗЕПА, САСК.

По 1 дол. Ганна Деренівська, М. Коженьовський, А. Король, Л. Ковалишин.

По 50ц. Катерина Король.

ДАВФИН, МАН.

Пані Шемелюк	1.00

РОСБОРН, МАН.

По 1 дол. Н. Торський, Г. Гладій, Т. Гладій, Г. Гладій, Н. Карманюк, І. Семенюк, Ф. Бельбас, І. Ковальчук, Г. Сопчус, П. Сторожук.

МЕНЗІ, МАН.

По 1 дол.: І. Петешок, Ю. Карасевич, Н. Друль, О. Грощон, О. Друль.

РІЗДВЯНА ЗБІРКА.

ВАКАВ, САСК.

По 25ц. Іван Юзва, Н. Савіцький, В. Назарук, Л. Михайлюк, В. Лазарович, Ю. Березовський, Г. Гой, Ів. Квасниця (молодший).

ТАРНОПОЛЬ, САСК.

По 25ц. В. Войцеховський, В. Фіцич, В. Бальон, В. Зіп, Ф. Буднік, Жіноче Товариство, В. Савчук, Марія Попіль, В. Романчук, С. Лебедович, В. Стельмащук.

СТ. ДЖУЛІЕН, САСК.

По 25ц.: Ю. Бицкан, Л. Буджак, В. Табачнюк, М. Кулик.

МІЧЕМ, САСК.

Збірка в церкві	2.50

ЕЛЛОВ КРІК, САСК.

Збірка	1.00

ТІДОР, САСК.

С. Савчук	2.00

По 25ц.: І. Гарасимюк, Г. Куліпс.

ВЕСТ БРУК, САСК.

По 25ц.: В. Н. Іссар, В. Денисик, В. Г. Іссар, Г. Ралин, М. Крикливець, В. Чоропіта, В. Квасниця, Н. Гуцул, С. Чоропіта, В. Лисак.

КЕНДІЯК, САСК.

По 50ц. Г. Варениця, Г. Лужецький.

По 25ц. П. Намісник, М. Шиплияк, І. К. Омстюк, В. Фарт, П. Леськів, І. Шипляк, О. Шипляк.

ІНСІНГЕР, САСК.

В. Кошман	.50
Н. Кошман	.35

По 25ц. Д. Кущій, П. Кошман, В. Дверничук, Л. Федорчук, І. Пополик, Л. Дверничук.

ПОДЯКА.

Оцим складається щира подяка повище вичисленим членам української греко-православної церковної громади в Вайті, Ман., які жертвували на Духовний Семинар гроші. По одному кордони жертвували слідуючі: — М. Кидинюк, Н. Болнарчук, М. Болнарчук, Ст. Шкігельський, Н. Федірчук, А. Фігус, П. П. Подольський, Д. Смук, Ф. Струмбіцький, С. Ковваль, М. Прокіпчук, Ів. Лисак, Пилип Подольський, Д. Магайчук.

Щире Спасибі!

Консисторія.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. І. Дмитрова.

КВІТЕНЬ

Нед. 23 — Сірко.
Нед. 30 — Роза.

ТРАВЕНЬ.

Нед. 7 — Вайта.
Нед. 14 — Толстой.
Четвер 18 — Вознесення Господне — Гарденгов (Онуцька).
Нед. 21 — Гарденгон (місто).
Нед. 28 — Перший день Зелених Свят — Вайта (храм).
Понеділок 29 — Другий день Зелених Свят — Толстой (храм).

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. П. Глинського.

Квітень.

23. Неділя — Портедж ла Прейрі.
30. Неділя — Ст. Мартин

Травень.

7. Неділя — Тиндал.
14. Неділя — Селтон.
18. Четвер, Вознесення Господне — Ледвин
21. Неділя — Малантон.
28. Неділя Пресв. Тройці — Брендон (храм).
29. Понед., Зісл. св. Духа. — Поплар Парк (храм).

282 Beacon St., Winnipeg, Man.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1939 РІК.

КВІТЕНЬ.

23 Н. 2. Мирон. Терент., Мак.
24 П. Антипи, Якова
25 В. Василія, Ярослава
26 С. Артемона
27 Ч. Св. Мартина
28 П. Ап. Аристарха
29 С. Мч. Агапії, Ірини і Хіонії

30 Н. 3. Розслабл. Симеона

ТРАВЕНЬ.

1 П. Івана преп.
2 В. Пн. Івана Юрія, еп., Триф.
3 С. Пн. Теодора, Тріхіни, Анас.
4 Ч. Ст. Аквипія та ін., Теодори
5 П. Теодора Сикеот
6 С. Вм. Юрія Переможця

7 Н. 4. Самар. Сави
8 † Єван. Марка
9 В. Св. Василя Амас. Стеф. еп.
10 С. Ап. Симеона
11 Ч. Ап. Язона і Сосипатра
12 П. Мч. 9 в Кізику
13 С. Ап. Якова

14 Н. 4. Сліпорожд. Єремії пр.
15 П. † Бориса і Гліба

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Д. Ф. Стретійчука

[illegible]

23. Неділя — Рорктон.
23. Неділя. — Ешвин (о. Горбай)
30. Неділя — Вехлав.

Адреса: Давфин.

ПОРЯДОК [illegible]

о. І. Гикавого

Квітень.

23. Неділя — Слава.
30. Неділя — Вилінгдон-Кайденс.

Травень.

7. Неділя — Кагени
14. Неділя — Дервент
18. Вознесення Госп. — Прут (храм)
21. Неділя — Мюсідора
28. Сош. св. Духа — Кагвин (храм)
29. Пресв. Тройці — Вилінгдон (храм) і отворення нової церкви.

Адреса:

Andrew, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Гр. Васкліва

Квітень.

23. Неділя Мир. — Смокі Лейк
30. Неділя о розслабленім — Стрий

Свячення пасок:

1. в суботу год. 10 перед полуднем Спеден.
год. 3 попол. — Стрий.
год. 7 веч. — Геймин.
год. 12 в ночі — Давнінг
2 квітня в неділю, год. 4 рано — Беліс.
год. 7 рано зо Сл. Божою — Смокі Лейк.

Адреса:

Smoky Lake, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Т. А. Горбая.

Квітень.

30. Нед. — Ленард.

Адреса — Роблин, Ман.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ. НА 1939 РІК.

Квітень.

23. Неділя Мироносиць Голос 2. Утр. Єван. Марка XVI: 9—20. Літ. Ап. Діяння VI: 1—7. Єван. Марка XV 43—47 і XVI 1—8.

30. Неділя Розслабленого Голос 3. Утр. Єван. Лук. XXIV: 1—12. Літ. Ап. Діяння IX: 32—42. Єван. Івана V: 1—15.

Травень.

6. Субота Юрія Переможця; Утр. Єван. Лук. XII 2—12; Літ. Ап. Діяння XII: 1—11; Єван. Івана XV: 17—27 і XVI: 1—2.

7. Неділя Самарянки Голос 4. Утр. Єван. Ів. XX 1—10. Літ. Ап. Діяння XI: 19—26 і 29—30. Єван. Ів. IV: 5—42

14. Неділя Сліпородженого Гол. 5. Утр. Єван. Івана XX: 11—18. Літ. Ап. Діяння XVI: 16—34. Єван. Івана IX: 1—38.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3036 WINNIPEG, MAN.

РІК XVI. WINNIPEG, MAN., MAY 1st, 1939 ВІННІПЕГ, МАН., 1-го ТРАВНЯ, 1939. ЧИСЛО (317) 9

ПРОЄКТ АВТОНОМІЇ ДЛЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

"Русскій Голос", який виходить в Ужгороді, повідомляє, що проект автономії для Карпатської України (Подкарпатской Руси), що його зложив мадярському урядові Фенцик, бере під увагу територіяльну автономію.

Карпатська Україна творила би "карпаторусске воевідство" з власним воєводою, міністром, соймом і адміністрацією. Крім того Карпатська Україна малаби своїх представників у мадярських закордонних палатах.

ГІТЛЕР ПРО КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ.

Гітлер в своїй недавній промові виправдував окупацію Чехо-Словаччини і Мемеля та свої жадання до Польщі. Обговорюючи обширно справу ліквідації Чехо-Словаччини, він заявив, що при поділі Чехо-Словаччини, крім Судетщини, входили в рахубу питання: польське, мадярське і українське. Польща і Мадярщина дістали те, що їм належалося. Щодо Карпатської України, Німеччина мусіла признати слушність жадання спільного польсько - мадярського кордону.

Гітлер сказав так Сам той факт, що Німеччина не настоювала на незалежности Карпатської України, свідчить, що Німеччина не хоче мати отвертої дороги на схід.

КОНФІСКУЮТЬ ВІСТИ ПРО КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ.

Українській пресі в Польщі далі не можна писати про події в Карпатській Україні. Можна тільки передавати за польською пресою те, що подає будапештське радіо. Всьо інше підлягає польській конфіскаті.

ЗАБОРОНА ПАНАХИДИ В БЕРЛІНІ.

28 березня ц. р. мала бути відправлена в Берліні панахида за поляглих у боротьбі за державну незалежність Карпатської України, після чого всіх присутних запрошували на жалібні сходини. Панахиду в останній хвилині німецька влада заборонила і сходини дозволила лише як закриті збори організації без права дискусії та без права ухвалювати резолюції і з одним лише рефератом очевидця подій у Карпатській Україні п. О. Севрюка. Не зважаючи на те, що численні гості українці і чужинці опинилися перед закритими дверима і мусіли повернутися додому, саля була переповнена вщерть.

ПЕРЕТЯГАЮТЬ НА ЛАТИНСЬКИЙ ОБРЯД.

В підльвівських селах Дмитровичі та Глуховичі, почавши від 16 березня ц. р., поліція з Гаїв ходить по хатах мішаних подруж і там приказує підписувати готові вже протоколи про перехід жінок і дітей на латинський обряд. Це підписування відбувається під натиском, бо застрашена жінка підписує, що їй кажуть. Поліція настроює відповідно чоловіків римо-католиків, які теж вимагають від своїх жінок та дітей переходу на латинство.

ЗАБОРОНА ШЕВЧЕНКІВСЬКИХ СВЯТ

В цілій Буковині й Бесарабії румунська влада не дала дозволу на святкування 125-ліття уродин Тараса Шевченка.

РОЗКРИЛИ МОГИЛУ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА НА ГОРІ БІЛЯ КАНЕВА.

Дня 4 квітня відбулось розкриття гробу Тараса Шевченка, в якому в 1861 році 10 травня поховано тіло поета. Відкриття робилось з участю депутата верховного совіта та наукових працівників, які працюють для оформлення матеріялів музею Шевченка в Каневі.

При огляді було виявлено, що під насипаною могилою стоїть підмогильний горб, викладений з каменя. Камінь укладений на вапняному розчині і має форму прямокутника з зовнішнім уступом. На дні могили складений цегляний гріб на вапняному розчині. В гробі находиться цинкова труна з тлінними останками великого поета. Цинкова труна міститься в сосновій труні, яка по кутах оббита залізом та у двох місцях стягнута залізними поясами.

На криниці соснової труни лежала срібнозелена парча та мідна табличка з віночками навколо. На табличці написано: "Тарас Григоріевич Шевченко, украинский поет. 1861 февраля 26. СПБ".

ЗНОВУ КС. ІЛЬКУФ.

Львівський "Дзєннік Польскі" помістив цілосторінкову реляцію про новий виступ ксьондза Ількова у Ченстохові. Там знову "зебрала сєн лічне млодзєж грецко-кат. з Малопольскі Всходнєй" і ксьондз Ількуф виголосив промову з нечуваними нападами на єрархію греко - католицької церкви та взагалі на українське духовенство. Ксьондз Ількуф "виступає в обороні унії греко-католицької церкви з латинським костелом у Польщі."

НЕ ЗГАДУЮТЬ ЗА АВТОНОМІЮ.

Польська Аґенція Телеграфічна, що пускає в світ ріжні вісти про "вірність українського народу зглядом Польщі", не згадує ні словом про українські домагання автономії, піднесені тепер Українською Парляментарною Репрезентацією у польськім соймі, про що пишуть заграничні кореспонденти.

ЛОВЛЯ ДУШ.

"Діло" доносить: До села Рудки на Кремянеччині недавно приїхали бережецький війт, секретар ґміни і комендант поліційної станиці, скликали до школи православних селян і стали намовляти їх переходити на римо-католицьке, обіцяючи новонаверненим ріжного роду привілеї. На закінчення запропонували охочим змінити обряд залишитися в школі, а решті вийти. Тоді всі як один покинули школу.

Подібну акцію ведуть і в інших місцевостях бережецької ґміни, але поза одиничними випадками місцеве населення ставиться до того неґативно

ЗНИЩИЛИ ХРЕСТ І СПАЛИЛИ ВІНЦІ.

На Великдень уночі з неділі на понеділок невідомі люди витягнули на цвинтарі в Хирові високий березовий хрест зі спільної могили похованих там стрільців Української Галицької Армії і знищили його. На третій день Свят теж невідомі людці спалили вінці, що їх вложено на спільній могилі другого дня Свят.

ПРОТИУКРАЇНСЬКИЙ ТЕРОР В ГАЛИЧИНІ.

Пресова агенція Гавас подає, що найбільша українська політична партія УНДО заявила готовість "сповнити обовязок льояльности супроти Польщі" та вести політику "незалежну від заграничних впливів". В "заплату" за те партія домагається від Польщі "повного культурного розвою українського народу".

Замітне те, що від кількох місяців існує на всіх українських, землях під Польщею польський терор. У багатьох повітах позамикано буквально всі українські товариства. В однім тільки дні позамикано до тюрм сотки українських студентів і студенток в однім тільки Львові. Та про те все нічого не подає Польська Аґенція Телеграфічна. Ні не згадують за те чужинецькі кореспонденти. А українська преса, будучи під польською цензурою, світить білими картками.

ДАЛЬШЕ РОЗВЯЗУЮТЬ УКРАЇНСЬКІ ТОВАРИСТВА.

В четвер 6 квітня ц. р. постерунок поліції з Журавна опечатав домівку читальні Просвіти" в селі Буянів к. Журавна. Рівночасно розвязано в селі читальню і кружок "Сільського Господаря" та забрано все їх діловодство. Це восьма з черги читальня у Журавенщині, розвязана останніми часами.

Дня 7 квітня ц. р. на доручення жидачівського староства постерунок поліції в Руді розвязав найстаршу читальню "Просвіти" в Сулятичах. Домівку опечатано і майно забрано. Молодь відбуває проби церковного хору на площі під голим небом. Це вже девята з черги читальня "Просвіти" в Журавенщині, розвязана в останніх тижнях.

Калуське староство розвязало всі культурно - освітні товариства в Слободі Небилівській та Сівці Калуській з таких мотивів: у Слободі Неб. "закреслення державного герба на поштовій скринці, в Сівці Калуській ушкодження телефонічного ізолятора", що його допустився невідомий псотник.

ЦЕРКВИ В СССР ПЕРЕПОВНЕНІ.

Підчас цьогорічних Великодніх Свят усі церкви в СССР були переповнені вщерть вірними, не зважаючи на репресії, що їх ждуть від кріваваго ҐПУ.

"Комсомольская Правда" нарікає, що комсомольські організації не ведуть як слід протирелігійної акції з чого скористали вірні і розвинули велику релігійну акцію між молоддю. Дійшло до того, що батьки забороняють дітям ходити до комуністичних організацій. Одночасно в церквах видно більше молоді ніж давніше

НОВІ РИМО-КАТОЛИЦЬКІ ПАРОХІЇ.

Польське міністерство освіти признало три нові римо-католицькі парохії та етати парохів у Гринівцях, пов. Станиславів, Ворохті, пов. Надвірна і в Замулинцях, пов. Коломия

СЛІДСТВО ПРОТИ УКРАЇНЦІВ У ШВАЙЦАРІЇ.

Мадярська пресова агенція подала вістку, що швайцарська поліція в Брні почала слідство проти деяких українців, що живуть у Швайцарії.

Володимир Островський.

ПІД ЗНАМЯ ХРЕСТА.

(Повість з часу охрещення Руси-України в 988 р.).

(Докінчення).

До Вівіяна несподівано прийшов Тихоша. На ньому був новенький шолом, така сама нова кільчатка й роскішний плащ із волотою застіжкою. Мав він вигляд урочистий і повжний.

— Вівіяне, — почав розмову, — ти обіцяв мені Олену, як я врятую ґреків у Корсуні від меча й вогню та коли поможу князеві хрестити киян. Я своє слово виконав. У Києві до хрещення все підготовлено. Далі вже — воля князя й діло духовенства. Отже виконай і ти своє слово й віддай мені Олену.

— Олена твоя! — таксамо урочисто відповів Вівіян, — буду гордитися тобою, як зятем. Але наша церква наказує, що вас мусить звінчати священик.

— Добре, батьку!

— Чи згоджуєшся, Олено? — спитався Вівіян.

— Згоджуся тоді, як побачу хрещення киян.

Вирішили, що шлюб відбудеться в самий день хрещення Руси.

Тихоша працював ще з більшою енерґією.

XIX.

Настав нарешті день вічної слави Києва й цілої Руси-України.

З самого ранку дзвонили дзвони в церкві св. Іллі. Кияни, одягнені в чисті сорочки й в найліпші одяги, висипали на вулиці й площі. Сурмачі голосно сурмили в роги, а княжі слуги вигукували:

— Всі йдіть на Дніпро хреститися! Старих богів уже більше не буде. Буде тільки одна віра грецька й один Бог. Хто не піде, то не друг Володимирові, не буде мати ласки в Бога й мудрість грецька не зійде на нього. Отже всі йдіть хреститися!

Доля поганства була вирішена.

Розумніші кияни, завдяки проповідям і перемові Володимира над греками, самі прийшли до думки, що треба приняти грецьку віру — охреститися.

Настав для Тихоши час нанести богам останній удар. Узяв він гурт своїх вірних слуг і дружинників, пішов з ними на гору, де стояв Перун. Там була чимала юрба, що прийшла до Перуна, або попрощатись з ним назавжди, або просити рятунку.

— Люде добрі! — звернувся до них Тихоша. — Це не бог, це дерево. Людські руки його зробили, людські руки можуть знищити його. Як би це був бог і мав якусь силу, то не дався б нам, убив би нас своїми стрілами. Це ж мертве дерево нічого не може нам зробити. Ось дивіться. Хлопці, беріть його! — гукнув.

Вмить ока Перун лежав на землі горілиць і навіть не повів своїм золотим вусом.

— До коня його! хутчій — кричав Тихоша.

Не встигли погане й отямитись від жаху, як здоровенний кінь уже тягнув за собою дерев'яне тілище Перуна, аж підскакувало воно на камінні й глухо стуконіло.

— Перуне, не дайся! — ревіла юрба.

— Перуне, рятуйся!

Темні погани бігли за конем до самого Дніпра й все радили Перунові рятуватися.

— В воду! — гукнув Тихоша.

Хлопці вмить відвязали Перуна від коня й зіпхнули ідола в Дніпро. Хвилі підхопили його й понесли з собою.

— Видибай, боже! — ревіли погани.

— Перуне, рятуйся! Плився до берега, бо втопишся!

Хлопці відпихали Перуна від берега дручками й гнали з водою все далі й далі.

Гойдаючись на хвилях, виплив Перун на середину ріки. Дідусь Дніпро взяв його в свої обійми й поніс на південь.

— Люди добрі! — вигукнув Тихоша.

— Богів уже нема й ніколи не буде. Боги вже вмерли. А прийшов до нас один правдивий Бог — Бог християн. Ідіть зараз хреститися й будете щасливі.

— — — — — — — — — —

Узбіччя гори й цілий беріг заквітчалися ріжнобарвним одягом киян, що прийшли хреститися.

Задзвонили дзвони в церкві св. Іллі. Високо піднісся хрест. Замаріли хоругви. Вийшов із церкви епископ з духовенством. А далі князь з княгинею, бояри й інші поважніші люди Києва та делеґати від ріжних городів Володимирового князівства.

Біля церкви чекали тисячні маси.

Стільки ж народу чекало й на березі Дніпра.

День був дуже теплий. Сонце весь час дивилося на землю своїм вогненим оком і заливало її повінню світла й тепла. Околиці чарували очі зеленими килимами, пересипаними квіттям. Дніпро усміхався теплою блакитною усмішкою. Шоломи, кільчатки, щити, мечі та копія дружинників виблискували на сонці, як хвилі Дніпра.

Величезна процесія поволі посувалася по узбіччі гори до широкої пристані.

Кияни аж сяяли від величі й краси цієї процесії.

Здавалося, що раптом у Києві зявився імператор Візантії з царицею. Бо справді, княжа пара мала надзвичайний вигляд. Володимир був одягнений у червоні чоботи, синій, вишитий сріблом шовковий кафтан, оксамитний багряний плащ, зіпнятий на правому плечі золотою застіжкою, а на голові мав грецького зразку невисоку корону, усипану самоцвітами, з хрестиком на горі. Таксамо багато була одягнена княгиня: мала на собі гарний грецький стрій, а поверх — золотистий з зеленими самоцвітами плащ; а на голові теж золоту корону-вінчик з хрестиком, але значно нижчу й більш штудерної роботи.

Княжі корони були весільним даруньком грецьких імператорів і мали служити символом релігійної єдности Руси й Греції, вічного братерства, згоди й миру.

Дружинники наказали чоловікам стануги правобіч, а жінкам з доньми й дітьми лівобіч підвищень для князя й княгині та для духовенства.

По закінчені водосвяття почалося хрещення киян усіх разом. Перед хрещенням сказав поучення священик церкви св. Іллі. Чоловіки правобіч, а жінки лівобіч почали входити в воду. Всі відразу не могли поміститися при березі, і одні виходили, а другі входили.

Кожному охрещеному князь чи княгиня давали хрестики: боярам золоті, іншим — срібні чи мідні, а простим людям дерев'яні.

Олена з батьком і Анастасом стояла на узбіччі гори, придивлялася до хрещення киян і в очах її виблискували сльози. Кілька разів блиснули вони й в очах Вівіяна.

В той саме час Тихоша з дружинниками й слугами закопував на тому місці, де стояв Перун, нове знамя Руси — знамя хреста.

Величезний дубовий хрест широко простер над Києвом свої рамена й, здавалося, своїм сяйвом видовжував їх на цілу землю.

— — — — — — — — — —

Зараз по закінченні хрещення киян відбувся шлюб Миколи Тихоши з Оленою Попандуклівною в церкві св. Іллі.

На шлюбі були присутні князь з княгинею й багато знатних осіб. По шлюбі князь особисто вручив Тихоші й Олені цінні подарунки й промовив:

— Друже мій, бояряне Тихоше! ти тихо робив велике діло для церкви й народу. Хай за це твоє імя стане голосним навіки. І хай знають усі, що щира праця дає добрі плоди. А ти, Олено за те, що зробила для церкви й мого князівства, візьми в нагороду найдорожчий мій самоцвіт — свого любого Тихошу.

Коли князь з княгинею верталися до свого терему, над Києвом лунало:

— Слава князеві! Слава княгині! Слава Тихоші!

— — — — — — — — — —

За кілька днів Володимир покликав до себе Тихошу й сказав йому:

— Мушу післати привіт і подяку братам моїм у Христі — імператорам ромеїв. Мушу мати й сталого посла в Царгороді, щоб він там дбав за добро наших людей і нашого князівства. Кладу на тебе службу трудну: бути в Царгороді моїм послом, бо розумнішого за тебе знайти в Києві не можу. Візьми жінку свою й зараз їдь до Греції.

Олена з радостю погодилась їхати до Царгороду.

Зате старий вдовець Вівіян посумнів.

— Батьку, і ти їдь з нами! — просила Олена.

— Ні, діти мої! Прилипло моє серце до Києва: тут спочивають кості мого діда й батька, тут спочиває твоя мама, тут спочину й я. Тепер не мила мені непотрібна моя торгівля. Почекайте трошки, поки епископ не висвятить мене на священика. Тоді й поїдете собі з Богом, а я буду служити церкві.

Тихоша з Оленою виїхали до Царгороду.

А священики Вівіян і Анастасій разом з боярами Добринею, Путятою й іншими почали навертати людей київського князівства під знамя Хреста.

К і н е ц ь.

ЗАБОРОНА НАПАДАТИ НА РЕЛІҐІЮ.

У Франції заборонено пресі нападати на релігію й національність.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
релігійно-громадський часопис для народу
„Ш Л Я Х"
що його видає Товариство ім. Петра Могили в Луцьку, на Волині.
„ШЛЯХ" виходить тимчасово один раз на місяць, числить 16 сторін друку й відзначається багатим змістом та ілюстраціями.
Передплата за 12 чисел в рік виносить один долар, або його рівновартість в злотих.
Замовлення й гроші слати на адресу:
"SZLACH",
ul. Lubarta 10, Luck na Wołyni.

ДО ІСТОРІЇ ХРУНІВ.

Хруні, це зрадники народу!

В щоденній поговірці хрунів означують так: за ковбасу та дриглі (студенець, гишки) він батька-матір продасть.

Подібно означує хрунів і Шевченко. Він каже: „За шмат гнилої ковбаси — у вас хоч матір попроси, то отдасьте".

Слово „хрунь" повстало мабуть в Галичині після скасовання панщини (1848 року), коли з одної сторони українська свідомість і сила почннала рости, а з другої польські пани силувалися ту силу нищити. Це виявлялося найвиразніше в часі виборів. Тоді поляки підходили до крайно несвідомих українських селян, або й до свідомих неселян, але безхарактерних, з ґорішкою, з ковбасою, дриглями, з пяткою (5 ринських, подібно, як 5 доларів), з обіцянкою дати пасовиско для худоби, або якусь посаду, і так перетягали їх на свою сторону для своєї роботи. І хто злакомився на панську ковбасу, той ставав зрадником свого народу і прислугувався полякам. Він сам голосував на польських кандидатів (на послів), других намовляв, щоби за поляками голосували, робив доноси на українців, оббріхував їх, словом — вживав всіх способів, щоби власний нарід нищити в користь тих, яких ковбаси покушав.

Тут і на такім підкладі зродилося слово „хрунь".

Саме слово „хрунь" виводить дехто від слова „хруцькати" (рохкати). Кажуть — свиня рохкає, або хрунькає.

Коли слово „хрунь" не надто давне, то саме хрунівство старе, як світ. Завсігди були зрадники власного народу; завсігди були ті, що „для лакомства нещасного" (відомий вислів в Українській Історії) — для матеріяльних користей, для вигод, для полекші, для славолюбства готові були запропастити власний нарід.

Коли б подрібно переглянути нашу історію, кілько було тих, що прислугувалися татарам („татарські люде"), полякам, москалям на лихо власному народові. Це давнійше. А в часах недавних чим було москвофільство в Галичині і на Буковині, як не хрунівством. Москвофіли, це були зроду українці, що прислугувалися всім ворогам українського народу без розбору. В Галичині прихліблювались Відневі (німцям), помагали полякам і піддержували московську політику наперекір українській справі Отже служили трох. На Буковині послугувались румунам і Москві. На Закарпаттю по минувшій великій війні прислугувались нараз чехам, мадярам і московській політиці. З тих нині в памяти Бродій і Феницик.

Москвофільство, це лише оден примір хрунівства. До 1914-го року на Україні під Московщиною був хрунівський рід т. з. „тоже малоросів" (пр. відомий київський Савенко), що признаючись до „Малоросії" (України), тілько й робили, що слали до Петербурга доноси на українство, оббріхували власний нарід і накликали Москву, щоби винищувала всі прояви українського життя. А за те в очах Москви були вони „благонадьожними" і діставали всякі „пасобія" та „падаянія" (дарунки та піддержки). Окремий рід хрунів в ріжних часах плекала Польща.

Нині окрему видну групу хрунів творять „українські" большевики. Це широка група, що існує і на українських землях і всюди по світі, де лише живуть українці.

Хрунівство не обминає і церковної области життя. Хруні помагали заводити унію з Римом. Хруні помагали підпорядковувати українську церкву московщині. Хруні нині вговорюють в український нарід, що він в церковних справах мусить бути залежним від чужих. Хруні стають всякими проповідниками „божого слова", проповідниками Єгови, „евангельської правди" та ще чого...

Коли взяти саме українське життя в Канаді від його тут початків, то вже можна би написати величеньку історію Хрунівства, з довгеньким таки рядком хрунів, що тут орудували, чи й нині орудують своїм хрунівським талантом.

Талантом... Хоч той талан і не від Бога, але все ж талан. І працюють вони завзято! Дав Бог чоловікові і розум, і відвагу, і силу, і завзяття — тілько йди простою дорогою, працюй, і чесним способом здобувай і хліб в маслом, і довіря, і пошану в народу. Тай імя такого записалось би в історії золотими буквами. Також ні! Хрунівська натура не любить чесного хліба і гідної пошани Вона шукає за хлібом заквашеним на брехни, на злочині, на прислузі чужим, на зраді своїх рідних братів. Лише такий хліб хруням смакує. Гідна праця — це для хруня хрін, що вертить в носі, зате така робота, за яку люди в лице плюють, і будуть ще й на гріб плювати — роскіш.

В історії України описуєсь напади печенігів, половців, татар, турків, поляків, Москви... А про своїх зрадників згадуєсь лише принагідно і надто вузко. Це ще надто примітивний спосіб писання історії.

В Історії України повинен бути окремий відділ присвячений сами зрадникам, всяким хруням і взагалі тим „своїм", що власному народові заподівали лихо. Повинні бути їх імена, їх портрети, їх родовід і найважніші та найбільше яскраві вчинки їх злочинної праці і розміри заподіяного лиха.

Такого відділу потрібно на вічну ганьбу всіх тих, що увійдуть в таку історію. Такий відділ показував би молодим синам і дочкам народу до якої чорної нікчемности може зійти чоловік, коли піде за злочинними поривами і злочинним апетитом. А вкінці такий відділ був би зеркалом, яке можна кождого часу поставити перед тим, що починає в сторону хрунівства хилитися. Поставити і сказати: бачиш, між якими можеш опинитися!

Московський уряд приказав був Церкві, щоби вона раз в році проклинала Мазепу — однакож такий проклін був лише додатковим злочином тих, які приказували проклинати. Це злочинці казали проклинати гідного чоловіка і тому такий проклін не має моральної, отже творчої сили. Це вороги України проклинали Україну.

Але коли нарід проклине своїх зрадників, то це буде вчинок великого значіння. Плата по заслузі. Кара за злочин. Наука другим. Виразна межа між злочинцем, а гідним сином народу. Це буде мати творчу силу в життю народу.

В.

БОЛЬШЕВИКИ ВИВЕЗЛИ КІСТЯК КНЯЗЯ ЯРОСЛАВА МУДРОГО.

Большевики відчинили домовину князя Ярослава Мудрого та його жінки Анни. Тепер большевики перевезли їх кістяки до етнографічного музею в Москві.

ВИДІННЯ ДЗВОНАРЯ СОФІЙСЬКОГО СОБОРУ.

(Легенда).

Сумом віяло в столиці України, золотоверхім Києві. Уряд і військa українські покинули місто, не маючи змоги відкинути переважаючу силу червоного ворога.

Тривожно бились серця, смутком вкривались лиця, смерть сновичала вулицями зі своєю страшною косою, готова розпочати криваву роботу.

Вже й нічка своєю мягкою пеленою покрила землю. Місяченько світив ясно, зіроньки, ті небесні дівчатонька, стовпились біля него і поглядали на місто.

Не спалось тої ночі і дзвонареві Софійського Собору, старому Олексієві. Він цілого пів століття був дзвонарем, бачив ріжні дива, але усі вони в порівнанню до того, що тепер творилося, бліднють.

Виліз Олексій на дзвіницю, поглядає на місто і відмовляє молитви. Тихо кругом, вітер ані шеберне.

Нараз побачив Олексій на площі біля памятника Богдана Хмельницького дівчину в білій одежі з віночком на голові, — місяць освітив її лице. Ох!, яке ж то було лице, ніжне, чаруюче, а очі, як ті зорі миготять, а від неї сяйво так і б'є,

Заглядівся Олексій на ту дівчину і з дива не міг отямитися, щоб це була за дівчина.

„Ні, це певно привид" — гадає Олексій, — а може яка свята Діва зійшла з горніх на грішну землю в цю тяжку, люту хвилину".

Не вспів ще Олексій отямитись зі здивовання, як помітив, що фігура Богдана Хмельницького неначе ожила, порушилась, очі засвітились. Ще хвилина і Гетьман зліз з коня і став перед дівчиною, низенько вклонився її і промовив:

„Витаю тебе, ясна Воле наша!"

„Здоров будь Гетьмане!" — відповіла дівчина сумно.

В цю хвилину щось залопотіло в повітрю, зашуміло і біля дівчини-Волі опустилась легенька колесниця, котру везли шість білосніжних лебедів в золотій запряжці.

„Воле наша", — сказав Богдан журливо, — „ти вже покидаєш нас?"

„Ні, Гетьмане, не покидаю", — відповіла Воля, — „але відходжу на час. Коли нарід зеднається, коли від Карпат до Кавказу стане плечем до плеча, тоді я знов верну сюди і щастям та багацтвом засяю по цілій Україні. А тепер прощай, Гетьмане, стій на сторожі, доки я не поверну".

Гетьман поцілував Волю в руку і промовив:

„Прощай, Воле наша, пані наша, незабувай за Україну, козакам тяжко буде лежати в домовинах, коли Україна далі буде в неволі."

„А тепер ходім, Гетьмане, до церкви і помолимось Богу", — сказала Воля.

Пішла Воля легкою ходою до церкви, а за нею Богдан. Двері Собору відчинились самі собою, свічі запалились. Підійшли Воля і Богдан до царських врат, там стали на коліна і горячу молитву творили за всю Україну. З очей Волі скотилась на поміст сльоза, неначе та жертва за людські гріхи.

По молитві вийшли з церкви, вклонився Гетьман Волі і вона, тяжко зітхнувши, сіла в свою срібну колесницю; залопотіли лебеді крильми і повезли

(Докінчення на стор. 7-ій).

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ДЕЩО ПРО АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД ТА ЙОГО РІШЕННЯ В ЦЕРКОВНІЙ СПРАВІ.

Апеляційний суд нових справ не розбирає, ні не вирішує. Він розбирає та вирішує тільки ті справи, що вже були перед тим вирішені в нищім суді.

Коли відбувається розправа в нищім суді, судовий стенограф записує слово в слово все те, що говорять адвокати, суддя й свідки, а судовий клерк відбирає та рекордує документи, які адвокати з обох сторін предкладають. Коли ж пізніще є відклик до вищого суду, то сторона, що такий відклик робить, купує в стенографа точний звіт з розправи в нищім суді й доручує його членам апеляційного суду.

І власне на підставі такого звіту апеляційний суд розбирає та вирішує справу. Він жадних свідків не переслухує, ні не приймає нових доказів, ні документів, а вирішує справу виключно на підставі тих зізнань, доказів і документів, що були предложені в нищім суді. Взагалі завданням апеляційного суду є провірити, чи вирок нищого суду є згідний з законами та з тими фактами, що були в нищім суді предложені.

Апеляційний суд може вирок нищого суду підтримати, або відкинути в цілости, або частинно. Він також може зарядити зовсім нове переслухання в нищім суді, якщо знайшов би, що перше переслухання не було повне, або що суддя не допустив таких зізнань, чи документів, що могли б були кинути нове світло на справу й тим заставити його видати інакше рішення.

Апеляційний суд Манітоби складається з пятьох членів. Коли вони, вирішуючи справу, поріжняться в своїх поглядах, — що впрочім дуже часто буває, — то зобовязує таке рішення, на яке погодяться що найменше три судді.

Щодо рішення апеляційного суду в нашій церковній справі, то судді так сильно в своїх поглядах поріжнилися, що аж трох з них, — Денністон, Трюмен і Робсон, — видали свої окремі писані опінії. Це велике поріжнення, не маємо сумніву, було власне причиною, чому вирок запав такий, — на нашу думку, — неясний, нельогічний та незгідний ні з засадами канадійського права, ні з тими фактами, що судді самі в своїх опініях признали. Так і видно, що остаточний зміст вироку був наслідком старання суддів найти середнє становище.

В результаті такого "середнього становища" ми бачимо от хоч би таку нельогічність:

Маєвський домагався, щоби суд признав, що його виключення зі складу духівництва й членства Української Греко-Православної Церкви в Канаді є нелегальне, недійсне і неважне. Іншими словами він домагався, щоби суд уневажнив рішення церковного суду та признав його законним священиком Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Апеляційний суд **це його домагання відкинув, чим признав, що рішення церковного суду є правосильне та що Маєвський не є більше священиком Української Греко-Православної Церкви в Канаді.** Одначе разом з тим цей суд відмовився видати проти Маєвського заборону, чим дав йому змогу дальше служити в Соборі, в якім, — силою його приналежности до Української Греко-Православної Церкви в Канаді, — має право служити лише правний священик тої Церкви.

Ми вважаємо, що таке рішення апеляційного суду є нельогічне та противне засадам канадійського права.

Або оце:

В нищім суді, перед суддею Донованом, сторона Церкви виграла справу на цілій лінії, а сторона Маєвського програла. Апеляційний суд уневажнив рішення судді Донована щодо заборони проти Маєвського, **але підтримав його рішення, щоби відкинути контрпозов Маєвського.** Отже не можна казати, що в апеляційнім суді одна сторона вповні виграла, а друга вповні програла. Точніше є казати, що обі сторони на половину виграли, а на половину програли.

Коли ж так, то по справедливости **й кошти процесу повинні б платити обі сторони:** сторона Церкви кошти в злуці з інджонкшеном, а сторона Маєвського кошти в злуці з його контрпозовом. **Такий поділ коштів власне пропонував суддя Трюмен,** але більшість суддів пішла проти нього й рішила, щоби сторона Церкви платила всі кошти.

Чи це льогічно й справедливо? По нашій думці — ні!

Або ще оце:

Стаючи священиком Української Греко-Православної Церкви в Канаді, Маєвський дістав від о. Архиєпископа антимінс і **підписав врочисту заяву, що антимінс є і остає власністю Української Греко-Православної Церкви в Канаді та що він зверне його Консисторії, коли перестане бути її священиком.** Маєвський не дотримав слова і хоч перестав бути таким священиком, — антимінсу не звернув.

Обговорюючи справу антимінсу, суддя Денністон звідкись приходить до висновку, що антимінс не представляє собою жадної реальної вартости й тому суд не може примусити Маєвського його звернути. Впрочім, каже суддя Денністон, хай єпископ примусить Маєвського антимінс звернути "**такими болями й карами, якими він, силою свого уряду, може послугуватися**".

Що це має значити? Силою яких "болів" і "кар" може о. Архиєпископ відібрати антимінс від Маєвського? Від того Маєвського, **що не є більше священиком нашої Церкви, що не признає над собою юрисдикції о. Архиєпископа та що не слухав його навіть тоді, коли був священиком нашої Церкви** і мав обовязок його слухати? Отже силою яких "болів" і яких "кар" може о. Архиєпископ тепер заставити Маєвського звернути антимінс? Ми певні, що не "болем" і "карою" бука, як дехто тепер жартує, — бо жадному єпископові його уряд не дає права вживати бука, а противно церковні канони це виразно забороняють. Отже, якими "болями" й "карами" має о. Владика наклонити, чи примусити Маєвського звернути антимінс? Ми не знаємо, бо суддя Денністон нічо про це не говорить.

Але погляньмо, що говорить про цю саму справу другий член апеляційного суду — суддя Трюмен. Він каже:

"Антимінс становить власність, або цивільне право... Та частина інджонкшену (що його видав суддя Донован), яка забороняє оскарженому Маєвському носити або вживати згаданий антимінс і яка йому наказує звернути його оскаржуючій корпорації (Церкві), або її Консисторії, — **остає в силі, бо антимінс є власністю** заінкорпорованої **Церкви і оскаржений Маєвський, приймаючи його, погодився з Консисторією, що зверне його назад** Консисторії, як перестане бути священиком згаданої Церкви. Оскаржуючим (Церкві) приписує право, щоби ця угода була точно виконана".

Отже маєте дві, цілком протилежні опінії про одну й ту саму справу, висловлені двома членами одного й того самого апеляційного суду та оперті на одних і тих самих зізнаннях і документах. Таких примірів можна навести більше, та на цей раз вистане й цього.

Ми вважаємо, що вирок апеляційного суду є хибний і тому треба робити відклик проти нього до найвищого суду в Оттаві.

—x—

ПІД УВАГУ УЧИТЕЛЯМ.

З того, що нам відомо про дотеперішний хід церковного процесу, виходить, що наша сторона виграла, й не виграла. Але беручи під увагу всі дані, приходжу до висновку, що наша сторона є права, а сторона Свистуна й Маєвського ні. Вони воювали, воюють і, як що ми їх не припинємо, будуть дальше воювати безпідставними, видуманими аргументами, які нікому не лицюють, а тим більше духовній особі, за яку себе вважає Маєвський.

Як знаємо з Української Історії, розвій українського національного й культурного життя був, є і певно надалі буде тісно звязаний з християнством і Українською Православною Церквою. Ми отже не можемо позволити, щоби всякі зайди, фарисеї та авантурники паралiжували наше українське життя чи то в Канаді, чи по інших країнах, де живе наш нарід. Мусимо вже раз показати всяким авантурникам, що не позволимо нікому заколочувати наше громадське життя та нищити наші релігійні й культурні здобутки.

Тому, що наша Церква є нам дорога, як рівнож тому, що вороги хочуть її знищити, я, — як один з українських учителів і один з членів Української Греко-Православної Церкви в Канаді, — роблю заклик до всіх українських учителів, що належать до нашої Церкви, щоби стали в її обороні перед наїздниками й напастниками. Я жертвував від себе 11 дол. на оборону Української Греко-Православної Церкви в Канаді й закликую всіх православних учителів, щоби зробили це саме, жертвуючи на цю справу що найменше 10 доларів. Не сміє бути ні одного українського учителя, що належить до Української Греко-Православної Церкви в Канаді, та що не жертвував би бодай 10 доларів на її оборону.

Учителі! Нераз звертають нам увагу, що ми є фундаментом українського національного та просвітного життя. Отже будьмо такими! Спішім на поміч Українській Греко-Православній Церкві в Канаді своїми жертвами та покажім, що не дозволимо нікому нищити нашу Церкву, а разом з нею цілу українську справу!

Памятаймо, що стаючи в обороні Української Греко-Православної Церкви в Канаді, — ми тим самим стаємо в обороні наших релігійних та національно-культурних інтересів!

Василь Савчук, учитель,
Сенді Репидс, Алта.

ДЕЩО ПРО ДЕЩО.

ПОЛІТИКА: ВСЕ БЕРИ, ТІЛЬКИ МЕНЕ НЕ РУШ.

Коли по війні почали вороги заводити в Галичині целібат, греко-католики заворушились. Були протести, писали по газетах, появилося кілька інтересних книжок...

Але все те скоро затихло. Визначний український часопис писав тоді:

— Нам присилають багато матеріялу про целібатну справу і ми дещо містили, а решту лишаємо. Вже нам тая справа обридла...

Обридла!

Себто — лизнули, а воно гірке, отже викинути. Їм давай тільки меду.

Римові і Польщі целібатний похід не обрид — вони йшли, доки не дійшли. З половини дороги не верталися. А греко-католики трошки оборонялися, тай "обридло" їм... І піддалися! Не з конечности, а просто тому, що їм "обридло"...

А те "обридло" є поганим свідоцтвом.

Чехи піддалися німцям, бо оборонятися їм "обридло". Але світ їх поведення не похваляє.

Казав Христос: Хто до кінця витреває, той спасеться. А історична мудрість каже, що: до впертих, до витривалих належить світ. Не до тих, що їм все скоро "обридне".

Маємо в Канаді церковний процес. Не наша вина, та наш клопіт. І є люди, що до того клопоту ставляться розумно, гідно, відважно і витревало. Але є і такі, що кажуть:

Вже нам обридло... Так довго тягнеться...

За багато пишеться і говориться про той процес і про ті справи... Вже нам обридло.

Нехай би вже все пропало, коби тільки не згадувати. Подрімати навіть годі...

Пощо всего того? Чому не жити в згоді...

Точнісько така політика, як чехів. Піддаймося німцям без клопоту, а там спокій голові!

Це політика тих, які всюди поводяться так, що: "Все бери, тільки мене не руш. Моя хата з краю... Коби все таним коштом...

В кого здорова думка і широке розуміння громадської справи, той так не скаже. Бо він діяльний чоловік. **Громадська справа, це його справа,** він для неї працює, він її обороняє, він нею журиться.

Не так з іншими. Лежачи на печі вони деколи навіть заспівають "Ще не вмерла" і "Не пора", але щоби з печі злізти і ділом показати, як то вони "душу тіло положать", того вже нема. Їм це обридло.

Розуміється, що кожна добра справа на світі стоїть лише на діяльних, на рішучих, на завзятих. На тих, що кажуть: Коли ворог має відвагу йти проти мене, то я покажу йому подвійну відвагу! На тих, що їм ніколи не обридне працювати й обороняти справу.

Праця для справи може обриднути лише тому, **хто рад від праці втекти.** Хто зза плота дивиться, або хто справи не розуміє. Але візьмися щиро до праці, вложи обовязок собі на плечі, стань завзято проти ворожої сили, а побачиш, що і витреваліcть знайдеться, й охота буде, і завзяття буде стільки, що ворожа сила не встоїться.

Коли в нас клопоти, є, то лише тому, **що в нас замало громадської рішучости і витревалости. Будь рішучість, а клопотів не було би...**

ГРОШІ, А СПРАВА.

Можна почути між людьми такі міркування:

— Оборона церковної справи з нашої сторони вимагає грошей, та що буде, коли не пійде по нашому і гроші пропадуть?

Таких треба запитати:

— **А невже ж гроші важніші, ніж Церква?** Затримати в кишени долара, чи пять, або й десять — чи це важніше, ніж Церковна Інституція? Тай хіба страта долара, чи й 10-ох, це вже дійсна велика страта? В розумних людей це асекурація. Кожна праця вимагає труду і коштів, але кошт не є стратою. Бувають посушні роки, але фармері не перестають сіяти. Вони знають, що урожай таки прийде і заплатить за посушне літо.

На чехах бачимо, що значить боятись страти. "Війна вимагає грошей і життя, — думали чехи, — отже піддаймося і лиха позбудемося. Не буде страти, не буде кошту"... А вийшло, що чехи самі себе ошукали, бо німці забрали і їх свободу, і зброю, і фабрики, і навіть готові гроші, а невдовзі може вийти, що поженуть їх на війну Берлін обороняти. Не Прагу!

А вдодатку до всего того світ показує на чехів пальцями. Ось що приносить скупість і нерішучість!

І що з того, що чехів було яких 7 мільйонів? Що з їх доброї зброї? Нині і світ і самі німці дивляться на них, як нездарів.

Інша справа з Карпатською Україною. Коли насувала мадярська хмара, українці сказали:

— **Про справу нам ходить і ми за ню даємо навіть життя, а не то гроші!**

І почалася кровава, але славна боротьба з мадярами, на яку з подивом дивився цілий світ. Боротьба, що навіть по перемозі ворога лишається для українців великим історичним здобутком. **Українці показали мадярам і світові, що вони Нарід в цілім значінню слова.**

Наше маленьке Закарпаття — пів мільйона українців — здобуло тисячу разів більше, ніж 7 мільйонів добре озброєних чехів. Світ Закарпаттю співчуває, з їх геройства дивується, український вчинок буде записаний між геройськими вчинками світа, а де запишеться чеський вчинок? **Українські покоління будуть переказувати з роду в рід про оборону Карпатської України,** а що будуть переказувати чехи?

От що значить — ставити громадську справу висше дрібних справ, — висше грошей, висше навіть життя!

Ще малий примір зі спогадів Чикаленка. Оповідає Чикаленко, що його грошеві засоби були цілком вичерпалися і ніяк вже було піддержувати "Ради" (денний часопис в Києві). Серед клопотів заходить він до дуже щирого українця, Жебуньова (коли не милюсь, переказуючи з памяти) і каже:

Нізвідки вже взяти грошей і хіба треба буде припинити видавання "Ради".

Тоді Жебуньов:

— Таке не може статися! Зробімо от що: **я слабую і зібрав 500 рублів, щоби їхати лічитися, та ви вже беріть тих 500 рублів для "Ради", а я вже не поїду. Коли не буде "Ради", то і мені жити не треба.**

Так високо свідомі і гідні люди ставлять справи свого народу! Висше грошей, висше власного життя. Вони не кажуть: "Ой, коби гроші не пропали". **Вони дають гроші на те, щоби справу піддержувати.**

І де є такі люди, там будуть гроші, буде розум, буде праця і буде пошана від чужих. І ворожа сила мусить з такими числиться.

"ОБОРОНА ЦЕРКВИ", ЯК ОДНА З "ОБОРОН".

Український Нарід в Европі (а посередно і всюди по світі) від минувшої війни до нині переживає час страшного лихоліття — неволі, мук, кровавих зусиль, розпуки і святих бажань добитися волі. Всі щирі українські душі захоплені нині думкою про долю Українського Народу; всі щирі руки простягаються, щоби помогти невинно на Хрест розпятій справедливости.

В часі, коли такі страхіття діються, в Канаді є ґрупка ніби таки українців, для яких все те дуриниця. Вони мають на увазі важнішу справу, а то: Кудрик, Савчук та ще кількох подібних хочуть Українську Православну Церкву в Канаді собі забрати, проміняти мабуть на гроші, тай будуть розкошувати — отже згадана ґрупка церкву обороняє. Тому й Оборонцями Рідної Церкви себе величає.

Що ж та "оборона" робить? **Доводить до непотрібного марновання грошей, перекручує правду, зупиняє громадську працю, зневірює загал, орґанізує руїнницьку силу, дає противникам української справи зброю в руки...** Все те зветься "обороною рідної церкви".

Надії це ніщо інше, як плянове і добре обчислене **верчення з середини.** Верчення під поважним кличем "оборони церкви".

Та хіба українці "оборон" вже не бачили? Казимир Великий "обороняв" Галичину! Жигмунт III обороняв українську Церкву, накидуючи унію; Боголюбський "обороняв" Київ; Катерина Запорожську Січ; москалі "обороняли" в 1914 році Шевченкову могилу, не допускаючи до неї українців; від 1917 р. большевики "обороняють" Україну; Бродій з Фенциком "обороняли" Закарпаття, а тепер "обороняють" його мадяри..

Таке і тут. На папери по врочистому: "оборона церкви", а на вулицях по татарськи: **"Я все буду нищити, догори корінем перевертати, шкіру буду дерти".** А на зїзді по хамськи: **"Я вам покажу, я церкву до процесу доведу!"** Ось тут вам дійсна душа і дійсне лице оттої "церковної оборони" й "оборонців".

Плянове, обчислене **верчення з середини, а більше ніщо! Інакше не можна тої "оборони" означити, бо ж вся її робота під ніякі церковні, ані релігійні закони не підходить. Ані під потреби української справи.** Це руїнницька робота! Лишається лише одно вперте питання: **для чиїх саме інтересів і за чиїм поводом і за чиї гроші все те робиться?**

Коли шукати дійсної оборони Церкви, **то вона по стороні Семого Собору, Консисторії, і того загалу, що стоїть по стороні Консисторії.**

Так! Консисторія стояла гідно на сторожі церковної справи ще й тоді, коли не було Свистунових брошур, ані "Рідної Церкви", ані "стампіду". Про те Свистун з Маєвським знав, і тому коли хотіли вони показати себе одинокими оборонцями Церкви, мусіли оббріхувати Консисторію і дурити загал. І "стампід" був на те вла джений, щоби нівечити роботу Консисторії, а свою виставляти.

Що на такім підкладі "оборона" будувалася, це признав опісля сам Свистун в свій "Рідній Церкві". **Іменно признав він, що Консисторія стояла на сторожі церковної справи гідно тоді, коли він закидав їй зрадництво!** Значить — дурив загал і пхав себе на "оборонця" так, як пхалися мадяри на Закарпаття та большевики на Україну.

В. К.

КОРИСТЬ ІЗ СВ. СПОВІДИ.

Час перед Великоднем, Великий Піст це час на покаяння і покуту. Свята Церква накликає вірних до сповнення великого завдання зглядом їхніх душ.

Вона має і форму приписану для виконання того покаяння, якою кожен християнин повинен оказати свій жаль за гріхи. Він має їх визнати, сильно постановити більше їх не повторяти і їх вистерігатися. Тою формою є св. Сповідь.

Після щирого каяття, визнання гріхів і сильної постанови поправитися — слідує св. Причастя, яке повинні приймати всі християни, щоб осягнути важний душевний стан, який наступає тільки після достойного приняття самого Господа Ісуса Христа під видами хліба і вина. До того треба ще додати, що через св. Причастя ми тісно лучимося з Спасителем нашим, на що вказують слова Святого Письма: „Хто їсть Моє тіло і пе Мою кров, в Мені перебуває, а Я в нім". (Ів. VI: 56).

Це і є найбільша вартість із достойного приняття тих святих Тайн Христової Церкви — св. Сповіді і св. Причастя.

Це всім християнам відоме. Однак часами доводиться чути питання: „Що скористаю, коли буду сповідатися і причащатися? В церкві чуємо про обовязок сповіди і причастя. Чуємо заклики. Переконливі просьби. Тільки про користи, які випливають з того, мало говориться".

Щоб відповісти на питання, „що мені за користь з того, коли я висповідаюся і запричащаюся", треба бути свідомим того, хто такі питання ставить. Ставлять їх двоякі люди. Такі, що вірять у науку і св. Євангелію Христа й такі, що не вірять. Перші длятого, щоб бути докладно усвідомленими великої і безсумнівної вартости тих св. Тайн, другі на те, щоб загнати когось, як то говориться, в кут.

От ми знаємо, що одного разу приступив до Ісуса Христа молодий чоловік, який поставив питання, що йому робити, щоб вічне життя наслідити. І дістав відповідь. Докладну й переконливу. Але чи послухав Спасителя? Де там! Він відійшов засумований. Не вдоволила його відповідь. Треба догадуватися, що він жив своїм способом і надалі.

Так і нині є. Ставлять люди питання і дістають відповідь. Тільки не всі ту відповідь приймають, як дороговказ у дальшому житті. Одні радо вслухуються у зміст тої відповідя, а другі скоро її забувають, щоб далі жити своїм способом, не турбуючись справами вічного життя.

А є просто грішні люди, брати евангельського богача, який просив Авраама, щоб післав Лазаря на цей світ для пересторогги, щоб вони жили інакше, а то станеться з ними щось страшне в другому житті. Йому відказав Авраам, що тим людям нічо не поможе. Вони такі закаменілі в своїх серця, що не повірять нікому, навіть тому, хто б з мертвих устав. От такі є люди. Вони постановили жити грішно й не оглядатися на голос Церкви, ні на користи сьогочасні, ні вічні у другому житті. І тому, які б переконливі відповіді не чули, вони все одно в них не повірять. Вони постановили не сповідатися, ні причащатися. Постановили жити без цих святих Тайн, не важучись правилами св. Церкви, чи взагалі законом Господа Бога.

Насамперед мусимо підчеркнути, що коли людина приниимає святі Тайни взагалі, вона не дістає нічого матеріяльного. Не дістає грошей, ні майна, ні чого іншого матеріяльного. Користи з святих Тайн є духові. Вони є більші, чим матеріяльні, хоч їх і не можна діткнутися, важити, міряти чи язиком смакувати.

Користи з святої Сповіді такі:

1. Спокій совісти.

Щирим каяттям і визнанням наших гріхів з сильною, рішучою постановою поправитися, здобуваємо спокій совісти. З практики знаємо, що після кожного гріха в нас неспокійна совість. Вона пригадує нам, що ми поступили негідно зглядом Бога. Ми образили Його. Показалися невдячними. Знехтували Його святу волю.

Наша совість нам це пригадує. Голос її не вмовкає. Він тільки на якийсь час гей слабне на те, щоб із більшою силою відізватися при відповідній нагоді.

Тривога, неспокій, страх опановують наше єство. Коли хочемо знати, що є неспокій совісти, погляньмо на Каїна. Він блукав, шукаючи місця де міг би сховатися і на хвильку не чути докорів совісти за доконаний гріх. Але не знайшов його.

А той великий любимець Бога в старім Завіті, цар Давид, також нам скаже, — що таке неспокійна совість. Він же сльозами жалю звогчував своє ліжко, стараючись заспокоїти свою совість. Вона йому докоряла за поповнений гріх. І вмер він з докорами совісти, яка йому говорила: „Ти видвигнений Богом до великого достоїнства. Ти за молодих літ, за помочию Бога, зискав розголос і славу, став царем, дістав мудрість складати псальми, здібність грати на арфі, і багато інших ласк і добродійств. Але ти зломив Божий Закон. Ти згрішив. Ти невдячний! Ти негідний!"

Великий апостол Христа, св. Петро, теж посвідчить нам, що таке неспокій совісти. Він гірко плакав, коли його совість перше заговорила. А це було тоді, коли він три рази відрікся предоброго свого Учителя, Ісуса Христа, заки півень запіяв. І кожен раз опісля, коли він чув піяння когута він плакав. Плакав, бо совість ставила йому перед очі його трусливість, невдячність зглядом Спасителя, і картала його, бо ж він міг у той час багато гідніше себе поставити.

Перестогогою перед викидами неспокійної совісти буде завсігди судьба другого апостола Юди. Він і не думав, що голос совісти такий голосний і страшний. Він продав Ісуса Христа. Зрадив свого Учителя. Погордив Його ласкою. Знехтував своїм достоїнством за марний гріш. Це все стало йому перед очима тої памятної ночі, коли побачив звязаного Ісуса Христа, окруженого товпою ворогів.

Не мав сили далі жити під ударами тої совісти! Пішов над потік Кедрон... Мотуз і гиляка на час стали йому в пригоді заглушити її. Але що в другім житті?...

Читаємо в часописах, що люди по довгих літах, часто на ложі смерти, признаються до злочинів поповнених в давно минулому. Що їх до того спонукує? Адже ж вони перед брамою вічности. Відходять з поверхні цього світу. Будуть жити в укритті. Але видно голос совісти сильніший над усі міркування. Примушує грішну душу виявити злочин, щоб набути собі спокій.

Нещасний стан людини, якої совість неспокійна. Коли б її не можна заспокоїти, то це була б страшна і жорстока кара Божа. Однак Господь у Своїм милосердю установив святу Тайну Сповіди, Тайну, яка є ліком для душі і запевненням вічного щастя на другому світі, а на землі спокою, мирного, корисного життя.

2. Задоволення із сповненого обовязку.

Люди все відчувають задоволення, коли виповнять свій обовязок. Хоч той обовязок може бути тяжкий, забирає нашу енергію, труд, час та відмовляє нам усяких приємностей, ми по виповненню його відчуваємо вдоволення.

Поставмо себе в положення фармера в часі, коли він покінчив весняну роботу, або жнива. В часі роботи докучали йому різні чинники, і то нераз дуже настирливо. Умучення, спрага, спека, буря, дощ, та тим подібне нераз давалися йому в знаки. Але по скінченню праці, по завершенню сезону він вдоволений, навіть веселий. Душа відчуває радість.

Такий стан душі є у всякого, хто сповнив обовязок. Будь він професіоналіст, робітник, студент, учитель, священик, народний діяч, чи хто хочете. Кожний має перепони і труднощі в виповненню своїх обовязків.. Але кожний буде вдоволений, коли той обовязок виповнить.

Християнин має обовязок приймати св. Тайну Сповіді. Він знає, що обовязаний приймати її часто, а вже що найменше раз у році, головно в часі перед Великоднем. Він застосовується до цего.

Після виповнення свого християнського обовязку, він почувається вдоволений. Де говорять про Сповідь, він радо слухає. Не гнівається, коли в церкві священик накликає до Сповіді. Він ще й заохочує других приступати до св. Сповіді, бо хоче, щоб усякий був щасливий та вдоволений, що сповнив свій святий обовязок зглядом своєї душі.

А радість і вдоволення це користи вартніші за всяке багацтво.

3. Зміцнення любови до Господа Бога.

Коли ми сповідаємося, ми нищимо ті перепони, що відгороджують нас від Бога.

Ми живемо серед людей. Маємо з ними різні стосунки. Але найбільш маємо до діла з нашими родичами. Вони люблять своїх дітий. Діти люблять своїх батьків. Буває часто, що та любов остигає, або, що гірше, зникає. Настають холодні відносини між батьками а дітьми задля якоїсь невдяки з боку дітий, або якогось невластивого поведення, чи якої іншої причини.

Гідні діти це завважують, приходять до родичів, перепрошують, прирікають поправу, готові зробити все, щоб заслужити на батьківську любов і опіку.

Не трудно уявити собі душевний стан дітей. А який приємний, милий настрій, які почування в серцях родичів! Вони все забули. Пригорнули дітей, і роблять все, щоб тим дітям помогти, стати в пригоді.

Є любі, милі звязки з іншими особами в нашому житті. Чи це буде суджений, брат, народній провідник, душпастир, чи хто там. До них ми відчуваємо певні симпатії. Та бувають хвилі охолодження наших почувань. Однак завсігди тепло відносин оживає і збільшується, коли ми каємося за наші переступи, признаємося до вини й готові все зробити, щоб заподіяну шкоду направити.

Подібні відносини панують між Богом, нашим Отцем, і людьми, Його дітьми. Бог любить нас. Обдаровує тисячами добродійств. Благословляє різними ласками. Одним словом — Він наш найбільший Володар і Господь і Отець Небесний. То ж і любов до Нього повинна бути правдива, щира й безгранична.

Є один чинник, що ту любов нівечить. Ним є гріх. Переступ Божих Законів. Його святої волі. Мусить Господь глядіти на грішників, як на блудних синів, і зменшувати блага, які уділяє праведним. У Своїм безграничнім милосердю чекає на каяття грішника, щоб йому на далі бути Отцем. Одна річ зовсім певно привертає Божу Любов до людини після сповнення гріха, а нею є св. Тайна Сповіди. Отже Сповідь навертає грішника, блудного сина до Бога, і отвирає джерело Божої любови і ласки для упавшого. Він вертається на своє місце. Щасливий, задоволений.

о. Є. Г.

(Докінчення буде.)

СКІЛЬКИ ЗІБРАЛИ НА ЕСПАНСЬКУ БОЛЬШЕВІЮ.

Різні американські організації, що помагали червоному еспанському урядові, зібрали в Америці 2 мільйони 356 тисяч доларів. З того вислали до Еспанії один мільйон і 700 тисяч, а поверх пів мільйона зужили на свої адміністраційні цілі.

ПРО ЗАМАХ НА ГІТЛЕРА.

В Берліні ведуть слідство проти галицького жида Лейби Шенкера, що мав готовитись виконати замах на життя Гітлера. Шенкер є американським громадянином. Шенкер мав нібн говорити, що дістане з Америки 1 мільйон доларів, якщо станеться те, що є найбільшим бажанням жидів. А це має бути — смерть Гітлера.

ВИДІННЯ ДЗВОНАРЯ СОФІЙСЬКОГО [illegible].

(Прод. зі стор. 3-ої).

свою паню геть на схід.

Богдан все ще стояв на площі і глядів в слід Волі, від котрої в повітрі стелились ясні смуги. Коли Воля скрилась з очей, Богдан вклонився в сторону церкви, ще раз глянув на Київ і пішов до свого коня. Зручним рухом скочив на него, підняв руку з булавою, як би грозячи нею ворогам і став нерухомим.

Глядів на все Олексій і втирав рясні сльози... Значить. Воля України жиє, вона прийде і щастям та багацтвом засяє по цілій Україні.

Прийди ж, Воле, прийди скоро. Єднайся народе від Карпат до Кавказу як найскоріше.

Дмитро Тягнигоре.

ПРАВОСЛАВНА НАУКА ПРО ЄДНІСТЬ ЦЕРКВИ.

(Докінчення)

Святі Отці й учителі Церкви одноголосно вчили про єдинство Церкви, вказуючи на єдинство, як на її істотну власність. Так св. Климент, еп. Римський, повчаючи своїх віруючих, між якими повстали роздори, писав: „Чи не один в нас Бог і один Христос і один Дух благодаті, і одно звання во Христі? Чомуж ми повстаємо проти власного тіла й забуваємо навіть, що ми одни другому члени?" Святий Іриней, еп. Ліонський, вказує вірующим це єдинство Церкви в незмінним дотримуванні правд віри. Він писав: „Хоч Церква й розсіяна по всьому світі, але так зберігає віру, якби жила в одним домі, — вірує, якби мала одну душу й одне серце; вчить, якби мала одні уста. Хоч у світі багато народів, але сила передання одна й та сама".

Свят. Кипріян, еп. Картагенський, в своїм творі дуже яскраво, при допомозі гарних порівнань, узятих з видимої природи, так означує єдинство: „Церква одна, хоча членів її дуже багато: подібно цьому, як промінів сонця безліч, а світило одне; галузя багато, а дерево спочиває на одним корені; джерело ділиться на багато струмочків, а початок один". Крім зазначених, можна на питання про єдинство Церкви привести ще цілий ряд свідоцтв із творів Отців Церкви.

Не повинен нас застановляти факт існування окремих національних так званих „помісних" церков: вони самостійні лише в своїм церковно-адміністративним керівництві, а в питаннях догматів віри, канонів, ці „помісні" церкви підпорядковуються постановам Вселенського Собору.

Таким чином, Вселенські Собори являються найвищим, найбільш яскравим проявленням зовнішнього єдинства. Церква зберігає єдинство й тоді, коли від неї відпадають деякі частини. Єдинство церкви від цього не страждає; громади, що, впавши в нечуті ереси, перекручують правди віри, відсікаються від здорового організму Єдиної Церкви Православної, що при цьому не тратить свого єдинства й далі сяє світлом благочестя. А частини, що відокремились і завдяки цьому стратили апостольське наступство єрархії, подібно перекопаному струмочку, висихають дарами ласки перебуваючого в Єдиній лише Церкві Святого Духа.

Свящ. Анатолій Чорнобай.

З ЖИТТЯ ЦЕРКОВНОЇ ГРОМАДИ.

(Содборі, Онт.)

Річні збори.

Річні збори української греко-православної парафії св. Володимира в Содборі, Онт., відбулися 1 січня. Предсідник парафії, п. Онищук, отворив збори й попросив присутних вибрати предсідника й секретаря до перепровадження зборів. П. Д. Цибак зістав вибраний предсідником, а панна М. Свистун секретаркою зборів.

По звіті урядників приступлено до вибору заряду на рік 1939. Зістали вибрані слідуючі: Р. Онищук — голова, І. Конічковський — заст. голови, Д. Цибак — касієр, І. Пограничний — секретар рекордовий, п-на М. Свистун — секретарка фінансова, Й. Гаврачинський, П. Довгий і С. Попюк — контрольори, П. Конч — господар, Г. Тимерівський — буфетник, О. Цьотка — старший брат.

Коляда.

Громада висилала минувших Різдвяних Свят колядників на ціль церкви. Коляду зложили слідуючі:

По 5 дол.: Н. Кудчовський, Р. Онищук.

По 2 дол. С. Барк, П. Грещук, Д. Цибак, І. Конічковський, С. Мамчур, П. Довгий, Д. Скакун, І. Непоров, Т. Кінар, О. Пашук.

По $1.25: Д. Даминько.

По 1 дол.: Й. Гаврачинський, К. Чінка, Г. Тимерівський, Д. Щітка, П. Семенчук, С. Яворський, Г. Качмар, Л. Біла, М. Свистун, А. Курик, В. Ткачук, В. Гутченько, Ф. Анака, М. Яремій, О. Радучак, Н. Максимик, Н. Н., Жуковський, П. Романюк, Н. Осарчук, В. Зарубяк, І. Онищук, С. Попюк, Г. Туркевич, І. Ковтаюк, В. Шагай, П. Укучіта, Н. Личич, Ю. Грещин, Я. Кніть, Д. Чайківський, І. Пограничний, Я. Запаринюк, П. Майчас, О. Цьотка.

По 75цт.: С. Тритишніков.

По 50цт.: Н. Борух, М. Бурдейний, І. Шондра, С. Марцинік, І. Ґавалко, П. Луцик, Г. Дмитришин, Й. Тхір, М. Мельник, М. Процюк, Й. Сич, В. Андрієць, М. Маколій, Й. Сваричук, П. Білий, Н. Н.

По 45цт.: С. Леськів.

По 40цт.: А. Дзьорган, Н. Конч.

По 30цт.: А. Бурдейний, Й. Ткачук.

По 25цт.: А. Ягоніца, А. Яніга, І. Паробій, І. Кобилка, І. Щербій, П. Звонкович, А. Кучмей, Н. Невич, І. Чайка, І. Мельник, С. Лапчинський.

Всім жертводавцям заряд складає щиру подяку. Їх жертви є запорукою розвою української православної церкви в Содборі. Хоч правда є тут такі, що зі всеї сили стараються не допустити до того, щоби в Содборі була українська церква, то ми цим не дуже журимося. бо знаємо, що як ні російський царизм, ні польські єзуїти не потрапили на протязі століть знищити Українську Церкву, то не потрафлять того також і тутейші її противники.

Належиться також щира подяка колядникам, що не жалували труду й пішли сповнити обовязок супроти своєї церкви.

За заряд української греко-православної громади в Содборі, Онт.:
І. Пограничний, рек. секр.

РІЗДВЯНА ЗБІРКА.

СМОКІ ЛЕЙК, АЛТА.

25цт.: пані П. Варова.

ВАСЕЛ, АЛТА.

По 15цт.: П. Шевчук, В. Федорак, Тео. Мосійчук, М. Горук, І. Фуштей, Гео. Гавриляк, М. Ільчук

ДИЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

[illegible]

По 1 дол.: П. Курчак, С. Піть, О Прокопець.

ЛЕНАРД, МАН.

75цт.: Георгій Баран.

По 50цт.: Мих. Гринучак, Й. Осецький.

По 25цт.: Н. Вовчук, М. Вончуленко, А. Фаштей, П. Лунгул, В. Столярчук, В. Невістюк, Т. Бульбук.

РОБЛИН, МАН.

По 1 дол.: О. Гаврилюк, С. Новосад, О. Хіць, М. Слюсар, В. Новосад.

По 50цт.: В. Копець, П. Совтис, С. Пронин.

25цт.: Г. Новосад.

СМОКІ ЛЕЙК, АЛТА.

По 1 дол.: С. Попович, Г. Сухолотоцький, В. Лаврук.

ГЕМЛИН, АЛТА.

Ол. Лучак (Гренд Прейрі) 1.00

По 25цт.: М. Лучак, Г. Меляк, І. Рудик, Н. Гуменюк, Н. Денис, М. Труфин, П. Лучак.

По 10цт.: Н. Рвалюк, Л. Штогрей.

По 5цт.: пані Явдоха Штогрей, П. Лучак, М. Ярийчук і Гакман.

„МОЯ ПИСАНКА"

для Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

БРЕНДОН, МАН.

По 50цт.: Д. [illegible]

По 25цт.: С. Мазур, пані Седляк, М. Галайко, І. Касюрак, Н. Федорчук, Анна Мельник, І. Нагуляк, С. Москвин, І. Касюрак, І. Амврогович, пані Чорномаз, В. Ганули, С. Комарниця, М. Бойчка, М. Сосяік.

Дрібні жертви $1.45.

ПЕМБІНА, Н. Д.

По 1 дол.: п-во Н. Клим, Г. Бугера (Дуфрост, Ман.), М. Деминишин.

По 50 цт.: В. Іванищук, І. Пастух.

По 25цт.: пані Бугера, І. Бординюк, пані І. Бординюк.

По 10цт.: Н. Н.

ПАПЛАР ПАРК, МАН.

По 75цт.: Гр. Лисайчук.

По 25цт.: І. Микитюк, В. Олесько, М. Марко, Т. Семенюк, Д. Черніцький, Марія Денисюк, І. Семенюк, Мих. Вусатий.

Дрібна колекта 40ц.

ЙОРКТОН, САСК.

По 1 дол.: О. Кобець, М. Грекук, Ю. Горбай, С. В. Перперовський.

По 50цт.: пані Тегтор (Гейзел Дел), Ю. Букорос.

По 25цт.: п-ні К. Кульчицька, Т. Мінька, В. Думка, Г. Вдовічук, М. Пуріч, І. Когут, Ф. Думка, Т. Ойстрих, Катерина Курилюк, Ст. Когут, Н. Н.

ДОНВЕЛ, МАН.

По 1 дол.: І. Хохолик, Теодозія Хохоляк, Л. Верхолик.

По 50цт.: І. П. Горчинський, М. Цимбалістий.

40цт.: П. Хохолик.

По 25цт.: Г. Коворів, пані Ленько, В. П. Ілюк, П. Кошильчук, В. Коворів.

ВАНТА, МАН.

По 50цт.: Н. Боднарчук.

По 25цт.: П. Похольський, П. П. Подольський, М. Боднарчук, М. Кадиньюк, С. Шмігельський, П. Федірчук, Я. Боднарчук, Агафія Оліїник.

По 10цт.: п-ні С. Тимчук.

ТОЛСТОЙ, МАН.

По 50цт.: Т. Жуковський.

По 25цт.: Н. Кудрик, П. Калугина.

По 15цт.: Ст. Кудрик.

[illegible]

30цт.: М. Кошелавец.

По 25цт.: І. Савка, М. Керелюк, В. Арсеній.

По 10цт.: М. Юречко.

ГАРДЕНТОН, МАН.

По 25цт.: І. Середюк, І. Коваляк, В. Крилатий.

По 20цт.: А. Колибаба.

По 10цт.: Г. Сілзовський, М. Сапач, Н. Бурик, В. Ликун, Т. Ткачик, М. Ткачик, Г. Онисько.

По 5цт.: Р. Недоштальний, М. Загаре.

ФОРТ ФРЕНСЕС, ОНТ.

По 1 дол.: М. Оліїник, І. Франко, (Інтернешенал Фолс).

По 50цт.: Л. Кіцул, Параска Татарин, Я. Мокрицький.

По 40цт.: Домна Осадчук.

По 25цт.: В. Осадчук, В. Андрушко, І. Кушак, П. Федорчук, Марія Настюк, Олена Панина, Катерина Іринюл, С. Гривул, А. Гоменюк, Марія Котик, Н. Кочман, М. Настюк, М. Леманів, П. Ковальчук, Л. Котик, Т. Осадчук, М. Єлянин, Ф. Гринчишин.

20цт.: пані П. Микитюк.

15цт.: М. Королейчук.

По 10цт.: Ю. Ропчак, п-ні Балюк, П. Федорчук, Г. Батюк, Д. Витяк, Марія Табіяська.

По 5цт.: Лова Кушак, Оксана Чорна, П. Квасніцька.

МАЛАНТОН, МАН.

По 1 дол.: С. Колоть, І. Ф. Паламарчук.

По 25цт.: І. Негрич, Т. А. Паламарчук, М. Школьний, П. Гаврилюк, С. Угринюк, Д. Матійтик, В. Ключковський, С. Галагун, І. Гелюк, В. Школьний.

Дрібна збірка 15центів.

ТИНДАЛ, МАН.

По 1 дол.: Н. Тупило, Е. Карпець.

По 50цт.: А. Причун, О. Коць.

По 25цт.: Г. Чирко.

ІСТ СЕЛКІРК, МАН.

По 1 дол.: І. Соломон, О. Мех.

По 50 ц.: А. Созанський, З. Зігель, М. Божисько, Н. Загайко.

По 25цт.: І. Корба, І. Мицак, К. Савчук.

20цт.: Н. П. Вошба.

СЕПТОН, МАН.

По 1 дол.: пані К. Назаревич, П. Мел, А. Сарамага.

П 50цт.: Р. Назаревич, І. Турко, Д. Малько.

30цт.: П. Німчук.

25цт.: О. Німчук.

ЛЕДВИН, МАН.

По 25цт.: О. Григорчук, М. Онисько, Р. Богонос, панна М. Мельничук, пані А. Карпяк, В. Масляничук, В. Лупкий.

Дрібна збірка — 70ц.

ЕЛЛОВ КРІК, САСК.

Я. Новак	1.00
Анна Романів	.25
Збірка в церкві	1.68

КАДВОРТ, САСК.

По 25цт.: І. Казович, Ю. О. Котелко, А. Сорока (Венкувер).

По 20цт.: Н. Колиндрацький.

Дрібна збірка .55

СТ. ДЖУЛІЕН, САСК.

По 25цт.: А. Гаврищ, Д. І. Михайлюк, І. Лідух, І. Кіндрачук.

СЕНДІ ЛЕЙК, МАН.

Н. Лесюк [illegible]

По 1 дол.: Г. Пінюта, П. Колтуцький, О. Дидик, Гр. Маланчук, Т. Мулька, А. Залещук, Ф. Мушій.

75цт. пані Ф. Мушій.

60цт.: С. Доманський.

По 50цт.: Ярослав і Зеноя Мушії — (школярі), Ф. М. Войчишин, М. Кучма, Т. Каим, П. Ярич, Д. Гнатюк, С. Матвійчук.

По 25цт.: Г. Лесюк, З. Демчук, Ю. Пупець, І. Ярема.

ЕНГУСВИЛ, МАН.

По 1 дол.: І. Паробек.

50цт.: С. Вовк.

По 25цт.: П. Гасюк, Параска Балакунець, Н. Марчук, І. Балакунець, Анна Микитюк.

Дрібна колекта .30

МЕНЗІ, МАН.

По 50цт.: І. Пелешок, О. Грошок.

По 30цт.: А. Кісь.

По 25цт.: Ю. Карасевич, [illegible] Друль (Павла), І. Скацеляс, А. Тесарський, А. Друль, П. Цюльмаць, Н. Друль, Ф. Друль, А. Друль.

Дрібна колета .35

ВИСТА, МАН.

По 25цт.: О. Яник, С. Матіешин, Г. Пінь.

10ц. Р. Міщанчук.

РОССБОРН, (місто):

По 25цт.: С. Скоробогач, панна Анна Грегор.

ПРИНС АЛБЕРТ, САСК.

По 1 дол.: П. Кардаш, Др. М. Савіцький.

По 50цт.: В. Романчук, Т. Пазюк, А. Фучко, С. Лущак.

По 25цт.: Ю. Палій, Ю. Бзовий, О. Маруськ, Д. Лазарко інж., Г. Лукащук, пані Глібчук, пані Лукащук, М. Дах, О. Бендас, М. Зюбрак апт., Т. Загаевич, К. Новосад, Т. Бабський.

Дрібна колекта 1.00

ГРОНЛИД, САСК.

По 25цт.: Д. Панчук, С. Щербій, М. Сынтанюк, Т. Боднарчук, В. Романюк, М. В. Щербій, І. Панчук, І. Данилюк, Ю. Клименко, В. Римус, І. Давидюк, П. Химій, І. Ліщинський, о. Т. А. Кисілюк, П. Щербій.

Дрібна колекта $4.35

БРУКСБІЙ, САСК.

По 25цт.: А. Щипиник, Д. Ніжранський, С. Клімашко учит., С. Вос- [illegible]

Дрібна колекта 40ц.

СМОКІ ЛЕЙК, АЛТА.

1 дол.: В. Підручний.

50ц.: П. Мороз, К. Романчук.

26ц.: В. Рацой.

25цт: Н. В. Гавінчук, М. Галіцький, К. Радомський, Н. Цапoвський, Ю. Сухолотоцький, В. Політський, Н. Сухолотоцький, Н. Лотоцький, А. Велечук, П. Варава, Г. Семирга.

По 20цт.: Н. Войценко, І. Войценко.

Дрібна колекта .85

БЕЛІС, АЛТА.

50цт.: П. Репка.

По 25цт.: пані Марія Васлків, І. С. Чернівчан, Огуран, І. М. Ряшка, К. Чорнолюк.

По 15цт.: А. Шевчук, Д. Завадюк.

Дрібна колета 1.55

ДОВНІНГ, АЛТА.

1 дол.: Ф. Стрийський.

По 25цт.: І. Ткачук, Г. М. Верепька, І. Цибулька, М. Шерстинка.

20цт.: О. Онгурян.

Дрібна колекта. 1.20

ГЕМЛИН, АЛТА.

25цт.: Михайло Лучак.

Дрібна колекта $1.40

RESERVE YOUR DESK

Our Day School enrollment is limited to 500 Students and, therefore, early reservations are suggested. As in former years "The Success" College will be selected by those who appreciate thorough instruction and definite employment service.

WE ADMIT ONLY GRADE XI, GRADE XII, AND UNIVERSITY GRADE STUDENTS TO OUR DAY CLASSES.

Our minimum educational admittance standard for Day School is Grade XI. (Supplements Allowed).

[illegible]

We employ 30 Experienced, expert instructors, most of whom are University Graduates.

INDEPENDENT GRADUATION EXAMINATIONS

The Business Educators' Association of Canada, Head Office, London, Ontario, sets and marks the Graduation Examinations of approximately 40 of the outstanding private Commercial Colleges in Canada, including The Success Business College of Winnipeg. The B. E. A. system of independent examinations is a distinct advantage in that it insures uniformity of standards thorough instruction, thorough examinations and freedom from prejudice on the part of officials and teachers of the College.

[illegible]

The opportunity for employment in Civil Service seems to be favorable to "Success Graduates." Out of a total of 192 passes for Winnipeg, on a Dominion Government Civil Service Examination, 106 were "Success-trained" and 86 came from other schools including 7 Business Colleges in Manitoba. Every Civil Service Examination held during the past decade showed a majority of passes for "Success-trained" candidates.

[illegible]

At "The Success" you will find modern office machinery, including Comptometer, Burroughs Calculator, Elliott Fisher and Burroughs Bookkeeping, Dictaphone, Gestetner, Telephone Switchboard. Our 155 new Noiseless Standard and Master Typewriters provide the finest equipment in the City of Winnipeg.

THERE IS EMPLOYMENT FOR SUCCESS GRADUATES

More than 1000 yearly placements of Success applicants is the unexcelled record of our Employment Department. It pays to be able to say, "I am a Success Graduate."

New students may enroll at any time.
Write for our thirty-six page book of information on "Business Opportunities."

[illegible]

SUCCESS

BUSINESS COLLEGE

Portage Ave., at Edmonton St., Winnipeg.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1939 РІК.

ТРАВЕНЬ.

7 Н. 4. Самар. Сави
8 † Еван. Марка
9 В. Св. Василя Амас. Стеф. еп.
10 С. Ап. Симеона
11 Ч. Ап. Язона і Сосипатра
12 П. Мч. 9 в Кізику
13 С. Ап. Якова

14 Н. 4. Сліпородж. Єремії пр.
15 П. † Бориса і Гліба
16 В. † Теодосія печ. мч. Тимот.
17 С. Мч. Пелагії
18 Ч. Вознесення Госп. Вм. Ірини
19 П. Мч. Іова
20 С. Явл. Ч. Хреста

21 Н. 6. Св. Отців. † Ів. Богослова
22 П. Пер. м. св. Миколая
23 В. † Ап. Симона Зилота
24 С. Кирила і Методія печ.
25 Ч. Епіфана еп. Кипр
26 П. М. Гликерії діви
27 С. Зад. Суб. Ісидора, Максима

28 Н. 7. Пресвятої Тройці
29 П. День Св. Духа
30 В. Ап. Андроніка в Юлії
31 С. Теодота М.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. І. Гикавого
Травень.

14 Неділя — Вилінгдон.
18 Вознесіння Госп. — Прут (храм)
18 Вознесіння Г. — Слава.
21 Неділя — Мюсідора.
28. Пресв. Тройці — Калини (храм)
29. День св. Духа — Вилінгдон — (храм)

Червень.

4 Неділя — Дервент.
11. Неділя — Слава.

Адреса: Andrew, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. І. Дмитрова.
ТРАВЕНЬ.

Нед. 14 — Толстой.
Четвер 18 — Вознесення Господне — Гарлентон (Онуцька).
Нед. 21 — Гарлентон (місто).
Нед. 28 — Перший день Зелених Свят — Вайта (храм).
Понеділок 29 — Другий день Зелених Свят — Толстой (храм)

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Гаїцького.
Травень.

14. Неділя — Септон.
18. Четвер, Вознесення Господне — Ледвин.
21. Неділя — Малантон.
28. Неділя, Пресв. Тройці — Брендон (храм).
29. Понед. День св. Духа — Поплар Парк (храм).

252 Beacon St., Winnipeg, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Т. А. Горбая.
Травень.

14 Нед. Сліпорожд. — Роблін, місто, в Англіканській церкві.
18. Четв., Вознес. в Давфинськім окрузі
21. Нед. св. Отців — Шел Велей
28. Пресв. Тройці — Шоптдейл, храм.
29. День св. Духа — Петлюра, храм.

Адреса: — Роблин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. С. П. Симчича
Травень.

14. Неділя — Сенді Лейк.
18 Четвер — Вознес. Г. — Россборн.
21 Нед. — Енгусвил (храм) — о. С. В. Савчук і о. С. П. Симчич.
28 Пресв. Тройці — Виста (храм).
29 День св. Духа — Мензі.

Box 410 — Rossburn, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василіва
Травень.

14 Неділя Сліпор. — Смокі Лейк (похід на цвинтар).
18. Четвер, Вознесення Господне — Смокі Лейк.
21 Неділя, св. Отців — Гленлон.

Адреса: Smoky Lake, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. М. Фика.
Травень.

14 Неділя — Калмар.
18. Вознісеня Г. Н. І. Хр. — Бюфорд.
21. Неділя — Егремонт.
28. Неділя, Зелені Свята — Ревотер. Празник. Всіх запрошується.
29. День св. Духа — Редвей.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ НА 1939 РІК.
Травень.

14. **Неділя Сліпородженого:** Гол. 5. Утр. Єван. Івана XX: 11—18. Літ. Ап. Діяння XVI: 16—34. Єван. Івана IX: 1—38.

18. **Четвер, Вознесення Г. Н. І. Х.** Утр. Єв. Марка XVI: 9—20; Літ. Ап. Діяння І: 1—12; Єван. Луки XXIV: 36—53.

21. **Нед. Св. Отців:** Гол. 6. Утр. Єв. Ів. XXI: 1—14; Літ. Ап. Діяння XX: 16—18; 28—36. Єван. Івана XVII: 1—13.

28. **Пресв. Тройці:** Гол. 7. Утр. Єв. Івана XX: 19—23; Літ. Ап. Діяння II: 1—11; Єван. Івана VII: 37—52 і VIII: 12.

29. **Пон. День св. Духа.** Утр. повседнева, без Єван. і Полієлея: Літ. Ап. Єфес. V: 9—19. Єван. Мат. XVIII. 10—20.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XVI. WINNIPEG, MAN., MAY 15th, 1939 ВІННІПЕҐ, МАН., 15-го ТРАВНЯ, 1939. ЧИСЛО (318) 10

Король ЮРІЙ VI та Королева ЕЛИСАВЕТА.

ІХ СВІТЛІСТЬ КОРОЛЬ ЮРІЙ І КОРОЛЕВА ЕЛИСАВЕТА ПРИБУЛИ ДО КАНАДИ 16 ТРАВНЯ Ц. Р. НА ВІДВІДИНИ.

КАНАДІЙЦІ УКРАЇНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ, РАЗОМ З ІНШИМИ ЛЬОЯЛЬНИМИ ГОРОЖАНАМИ КАНАДИ, ВИТАЮТЬ РАДІСНО ІХ СВІТЛІСТЬ КОРОЛЯ И КОРОЛЕВУ ТА ВИСЛОВЛЮЮТЬ ІМ НЕОБМЕЖЕНУ ЛЬОЯЛЬНІСТЬ.

ОСВІТНИЙ СТАН В ПОЛЬЩІ.

"Дзеннік Польскі" подає фрагменти з сенатської промови проф. Колянковского в дебаті над буджетом міністерства освіти, в якій той виявив, що в Польщі є 5,000,000 неграмотних, 400,000 дітей без початкових шкіл, 5,000 вчителів без праці і великий брак шкіл.

ПОЛЬСЬКА ҐАЗЕТА ПРИЗНАЄ, ЩО УКРАЇНЦІ ХОРОБРО БОРОЛИСЯ.

Виленське „Слово" пише між іншим таке: „Недавно подавали ми вістки про кріваві бої мадярів з „Січчю" в Підкарпатській Україні... Хоч маємо повну симпатію для мадярів, то не можемо не підкреслити, що українці виявили себе противенством чехів і хоробро боролися".

МАРКИ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Карпатська Україна була видала почтові марки з нагоди скликання 1-го свого Сойму, 2 березня, 1939, а вигляд марок такий:

Височиня около цаль і чверть, ширина около цаль і три чверти. На горі написано:

CESKO-SLOVENSKO
КАРПАТСЬКА УКРАЇНА

На середині лівої сторони образок деревляної української дзвіниці, а на правій образок української деревляної церкви.

В квадратах долішних рогів цифри з буквами: „3К", а долом між ними напис: І. СОЙМ 2. ІІІ. 1939.

КАРПАТСЬКА УКРАЇНА — КНИЖКА.

Появилася у Львові книжка п. з. „Карпатська Україна — Географія — Історія — Культура", накладом „Укр. Видав. Інституту (Личаківська 4). Книжка має 160 сторін друку, багато образків. Ціна 6.50 зол. без пересилки.

АРХИЄРЕЙСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ.

Українські Греко-Православні Церковні Громади, що бажають витати в себе цього року Високопреосвященого Архиепископа Іоанна Теодоровича, повинні негайно повідомити про це Консисторію на поншу адресу:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ЦЕРКВА І ЇЇ ПРОТИВНИКИ.

ОГЛЯД ПОДІЙ.

Лад — одно, напасть — друге.

Коли ворожа сила почала робити клопоти Українській Православній Церкві в Канаді, люде, яким того було треба, почали поширювати погляд, що в Українській Православній Церкві в Канаді нема ладу. Мовляв — був би лад, то не було би клопоту, не було би процесу.

Однакож баламутність такого погляду з кождого боку видно.

Лад і клопіт не мусять випливати з одного жерела. Лад може залежати від нас, а клопіт може робити ворожа сила.

Взірцевий фармер може мати клопоти від лихих сусідів.

Шевченка засудила Московщина на заслання не тому, що в життю Шевченка не було ладу.

Коли Фенцики і Бродії на Закарпаттю помагали чужим, а шкодили своїм, а потім на Карпатську Україну напали Мадяри, то не тому, що там не було ладу. Чужі люде, що відвідували Закарпаття, дивувалися, який там гарний лад. А лихо вийшло не від українців.

Мадяри були природно чужі, але Фенцики і Бродії були подвійно чужими. Бо це були яничарі з українців. З українського роду, але вони не були українцями. В них не було української душі, української совісти — отже того, що найважніше. Вони совісно належали до народу хрунів і зрадників.

Таке саме всюди і завсігди. Коли перед війною галицькі, чи буковинські вибори не відбувалися без хрунів, коли на Придніпрянщині були прислужники Москви — т. з. „тоже малороси", то це не доказ, що в українців не було ладу. І „тоже малороси" не були українцями. Це була ворожа українцям сила.

Дві ворожі сил!.

Народ знає дві силі, що можуть заподівати лихо: 1) природно чужа сила, як сила татар, і 2) злочинна сила, що зявляється серед самого народу під іменем яничарів, хрунів, зрадників... І ця послідна остілько поганійша, що може легко маскуватися. Так може вона легковірних людей довго одурювати. Люде кажуть: „Та це ж наш, хоч ніби і не такий, як треба, але наш"... Так дають хруневи місце між собою.

На ділі коли українець стане хрунем, він в одній хвили перестає бути нашим й українцем. В нього нема тоді української совісти, що найважніше. Він від нас відходить, як дезертир від своєї армії, і приєднується до народу хрунів — отже до народних ворогів. І тому показує найбільший нерозум, хто хруня до українського народу зачисляє. Він піддержує хрунівську силу між народом, тай накликає народови сором. Бо числити хрунів до народу, це те, що вязати нарід з хрунями.

Ось через що розумні люде не дозволяють, щоби на їх подвіря могла безкарно вступати нога хруня. На те вони своє подвіря обгороджують.

Коли підчас „баденівських" виборів в Галичині (мабуть 1897 р.) хруні виступали досить зорганізованою силою, а багато щирих українців сиділо по тюрмах, українці ставили таке правило:

„Коли хата хруня горить — не ратуй! Коли хрунь зайде в болото — не витягай! Коли хрунь заслабне — не подай йому води! Коли хрунь простягне до тебе руку — плюнь на ню! Коли зайде на подвіря — витруть його за ворота, але не руками, тільки вилами. Добрий чоловік не повинен голою рукою до хруня діткнутися! Твоє подвіря повинно бути вільне від хрунівського сміття!

Де розумні люде до хрунів так ставляться, там хрунь не багато вдіє. Скаже „Треба обережно, тай нічею, а то заступлять тебе, тай вилами". Але нічею таки полізе.

Звідки пійшов клопіт.

Клопіт в нас повстав не через нас. Бо в нас був, і є лад. Ми хвалилися: „Наш пійде, тай ще когось до нас приведе"... Це показувало, що в нас є лад.

Процес упляновував і процесом грозив Свистун ще 1935 р. А кілько разів принагідно погрожував, що: „Все буду нищити, все догори корінем перевертати" — на те і числа нема. Той Свистун — що як пізнійше виявилося — **вже перед Собором 1935 р. не був з нами, отже не був наш.** Вже тоді, коли добрі люде думали про дальшу працю, Свистун думав про що інше. Люде про працю, а Свистун **„Я починав ще 1931 р., а тепер продовжую... Я вам Церкву до процесу доведу!"** І довів — разом з своїм побратимом Маєвським. Хіба ж треба бути винним, щоби хтось зробив тобі клопіт?

Свистун з Маєвським — хто вони на міру їх роботи?

Коли б були добрими українцями, то не робили би українській справі клопоту. Коли б були гідними православними, то йшли би разом з православним загалом. Коли б були нашими, то з нами працювали би. Коли б були совісними християнами, то не послугувались би неправдою.

Там винні — тут карають.

В Свистуновій „Р. Церкві" за грудень 1938, читаємо:

„Причиною церковної боротьби стало те, що провід нашої Церкви розбив намагання знищити дві найголовніші основи нашої Церкви, а саме — автокефалію, бо намагався порвати звязок з Матірною Київською Церквою, а віддати нашу Церкву під зверхність чужої Церкви (грецької), та всенародню соборноправність, бо без відома вірних шукав чужої зверхности для Церкви і забирає майно церковне на консисторіяльну корпорацію".

Що сказати про наведений вислів? Берімо на увагу ось що:

Свистун провадить галабурду в Канаді. До процесу довів (коли грозив, то і довів!) в Канаді. Церкву „обороняє" в Канаді.

Однакож справа з патріярхом вийшла в Америці і відносилась головно до тамошньої Церкви. Отже ясно, що Свистун повинен був робити галабурду в Америці, до процесу довести в Америці.

Тимчасом вийшло, що ніби Американська Церква в небезпеці, а Свистун кругом канадійської Церкви бігає. Там завинили, а Свистун тутешним шибеницю готує. Як назвати таку роботу?

Коли треба було в Канаді відповідно до американської справи поставитись, то на те був тут Адміністратор з Консисторією, був Собор. **Міг бути і Свистун з Маєвським, коли б були хотіли разом з Консисторією і другими щирими людьми працювати.** Адже до того часу Консисторія запрошувала Маєвського на свої наради, тай Свистуна окремо запросила була до Комісії 14-ох для приготовання матеріялу на Собор (Свистун запрошення не приняв!).

Та як могли йти разом з Консисторією ті, що вже передтим — як опісля виявилося — поза плечима Консисторії, отже способом самозванців, навязували зносини з варшавським митр. Діонізієм?

Становище Консисторії — її лист.

Канадійська Консисторія поставилася до американської справи від самого початку, як була повинна. Важні наради над американською справою мала Консисторія 4-го квітня 1935 р. (на них був і Маєвський!) і там всі члени Консисторії поставились однодушно проти американських заходів і проти залежности нашої канадійської (а посередно й американської) Церкви від патріярха.

Квітня 8-го, 1935, пійшов лист від Консисторії до Епископа, де становище Консисторії, приняте на нарадах 4-го квітня, дуже ясно і різко означено.

Лист Консисторії в „Рід. Церкві".

Згаданий лист Консисторії з 8-го квітня, 1935, передрукував Свистун в „Рід. Церкві", з грудня 1938, **взявши його з судових документів.**

Цей факт для нас дуже важний! Бо Свистун цим листом доказує:

1. **Що Консисторія від самого початку була проти злуки з патріярхом.**

2. **Що Свистун пхався до оборони Церкви цілком самозванчим, непотрібним способом, роблячи так лише клопіт.**

3. **Що Свистун вговорював в людей неправду, коли голосив, що Консисторія хоче злуки з патріярхом, отже нібито хоче занапастити Церкву.**

4. **Що — беручи загалом — його „оборона" була лихом для церковної справи.**

Коли ми давнійше наводили виривки зі згаданого листа, то можна було нам не вірити, але коли нині маємо тойже лист в „Рід. Церкві", то він вже є певним документом. Отже 8-го квітня, 1935 р., писала Консисторія до о. Архиепископа таке:

„Ви вдаєтесь до патріярха в тій вірі, що йому ходить про добро Св. Православія... Коли б патріярхови справді так ходило про Св. Православіє, то чи він не міг був показати цього вже давнійше та заборонити жуківцям в такий нехристіянський та прямо в підлий спосіб нищити й Вас і Українську Церкву. Та він цього не зробив, — і хоч-не-хоч **ми мусимо сумніватися і в його благодатности і в його любові до Св. Православія, як що вона не є під його рукою".**

Чи треба яснійшого становища? **Адже коли Консисторія в щирість патріярха не вірить, то його і не хоче.** Се ж таке ясне!

Ще говорить Консисторія в своїм листі, що коли з американської роботи вийде лихо, то головно для американської Церкви, бо:

„Дякуючи нашому Чартерови та Статутови, ніхто не може змінити принципіяльного становища УГПЦ в Канаді, крім її Собору"...

Значить — **Консисторія розуміє і рада тому, що канадійська Церква має тверду основу, з якої ніщо і ніхто її не зведе.**

Говорячи ж про надходячий Собор, на якім американська справа мала обговорюватись, Консисторія писала в своїм листі:

„Собор наш може сказати про неї (про американську справу) тільки „так", або „ні" — а таке „так" або „ні" може вибрати для канадійської Церкви тільки одну з двох протилежних собі доріг: або виявити перед світом, що вже разом з жуківцями не віримо в благодатність УПЦ (Укр Прав. Церкви) і піти разом з ними під патріярха, або розійтися з Американською Церквою. На середню дорогу мабуть вже не буде місця".

„Так", або „ні". Це значить, що є лише дві можливости: або Собор згодив би ся піти наосліп за американською Церквою (отже наперекір становищу Консисторії), або розійдеться цілком з американською Церквою і Епископом, коли б американська Церква йшла, куди не треба, і з нашої сторони не було би сили її спинити. Це американська Церква мала до вибору.

А що канадійська Консисторія вже заявила своє недовіря до патріярха; коли вона про своє становище повідомила зараз своїх священиків (Обіжник з 9-го квітня, 1935, він є також і в „Р Церкві"), то це була запорука, **що Консисторія лише в таким напрямі могла дальше йти і лише так на Соборі до справи ставитися.** Чого більше хотіти?

А коли справа так стояла, то виходить питання: **перед ким в Канаді Свистун Церкву боронив тай досі боронить?** Чи перед тою Консисторією, що заявилася проти патріярха ще тоді, коли Свистун про американську справу мабуть і не знав? Бо виглядає, що аж Маєвський повідомив про ню Свистуна, побувши на нарадах Консисторії 4 квітня, 1935.

Лист Консисторії і Свистунові помічники.

Коли Свистун передрукував Лист Консисторії в своїй „Р. Церкві", то розумні люде здивувалися. Бо сим Листом Свистун плюнув в лице і собі, і Маєвському, і своїм братчикам, оборонцям та помічникам. Листом Консисторії він сказав: **„Бачите?! Те, що я вам про Консисторію говорив і писав, не було правдою. Я вас дурив! Я зводив вас на манівці! Бо Консисторія не хотіла патріярха!"**

Цікаво би знати, що Свистун думав про своїх братчиків, поміщуючи Лист Консисторії в „Рід. Церкві". Чи питав, що вони про нього скажуть? Та мабуть думав він так:

— Вони неспосібні нічого розуміти! Вони і не довідаються, що такий Лист в „Р. Церкві" є. А коли б і прочитали, то не зрозуміють і дальше будуть йти за мною, як йшли. Це недумаючі люде і тому для мене страху нема...

Коли б Свистун так не думав, то хіба думав ще гірше. Використовуючи людську щирість і необзнакомленість зі справою, і вживаючи людської доброти для руїницької роботи, він не міг з пошаною дивитись на тих, що на осліп йому вірили.

І справді коли б в оборонців була ясна думка, то по появі згаданого Листа в „Р. Церкві" вони сказали би і Свистунови і Маєвському:

— Так? То ви нас дурили? За що ж то ви нас маєте? Пощо ви нас під дурного хату ведете?...

А Маєвському сказали би окремо:

— Хіба ж це по християнськи? **Коли ти був на нарадах Консисторії 4 квітня, 1935, чув, що Консисторія є проти злуки з патріярхом, то чому нам не сказав? Чому мовчав, коли Свистун кричав, що Консисторія хоче Церкву патріярхови віддати?** І хто нині на світі може тобі вірити?...

Зводячи обговорене до коротких висновків, прийдемо ось до чого:

1. Справа з патріярхом почалася в Америці і лише там вона могла про себе рішати сяк, чи так. **Про канадійську Церкву вона не могла рішати нічого.**

2. Провід канадійської Церкви **від початку був проти злуки з патріярхом, і про те дуже добре знав Маєвський, а через него, певна річ, і Свистун,** однакож оба піддержували закид, що Консисторія зрадниця, бо хоче піддатись патріярхови.

3. Коли Консисторія стояла належно на сторожі церковної справи, то не треба було самозванчої оборони, заснованої на неправді.

4. Лист Консисторії з 8-го квітня 1935, показує, що **Свистун з оборонцями шукав напасти й одурював загал, і не тільки не обороняв Церкви, але робив Церкві клопіт.**

5. Згаданий лист каже догадуватись, **що Маєвський і Свистун мають особисті цілі, яких ми точно не знаємо.**

6. **Лист** Консисторії, поміщений в „Рід. Церкві" дав змогу тим, що вірили на слово Свистунови, переконатися, чи він говорив їм правду.

Київська Церква і Свистунова мовчанка.

Розгляньмо наведений вже закид, що церковний провід **„намагався порвати звязок з Матірною Київською Церквою".**

Загально відомий факт, що большевики Київську Церкву знищили ще 1929 року.

Отже — поминувши вже те, що Канадійська Церква повстала незалежно від Київа; що приняла Епископа по власній волі (як адміністративно від Київа незалежна) — то з **яким лицем може робити комусь закид про розрив з Київською Церквою той, хто сам про Київську Церкву по 1930-ім році нічого не знає, отже і людям не каже?**

А власне такий закид робив Свистун з Маєвським, і якраз вони роблячи закид, і намагаючись звязати Канадійську Церкву з Київською, **нічого про Київську Церкву не оповідають.** Накликають до злуки з Київом, але не кажуть, як той Київ виглядає. Думаючим людям це багато говорить.

От послідня „Рід. Церква" з квітня 1939 р., і про Київську Церкву **нема там нічого.**

В „Р Церкві" з грудня 1938 р. — **нічого.**

В. „Р. Церкві" з липня 1938 р. — **нічого.**

В „Р. Церкві" з грудня 1937 р. — **нічого.**

Нічого!... Хоч в сій послідній сказано: **„Боремось, щоб наша рідна Укр. Прав. Церква мала свого митрополита українця в серці України в м. Київі".** Значить: **борються з канадійською Церквою, замість боротися з большевиками,** які Укр. Прав. Церкву знищили, митр. Липківського дали під нагляд чекістів, а митр. Борецького кудись заслали.

Починаючи боротьбу за митрополита в Київі Свистун з Маєвським повинен був подрібно оповісти, в якім стані Київська Церква знаходиться, **однакож він про те мовчить.** А без того годі знати, чи там є Церква і митрополит, чи може нема, і тому Канадійська Церква повинна би його там поставити.

Про стан Київської Церкви треба було людям знати остілько більше, коли в „Рід. Церкві" ще писалося:

„Боремось, щоб наша Українська Православна Церква в Канаді залишилась в дочерній єдности з Матірньою Церквою на Україні і була одною з дієцезій тієїже Церкви".

Виходило би з послідного висказу, що в Київі є вільна, якнайкраще налагоджена Церква, — тільки звяжи себе з нею, тай спокій голові!

Однакож розсудний чоловік мусить сказати:

— **Чому ж Свистун з Маєвським про стан Київської Церкви нічого не говорить? Хто там правлячим Митрополитом? Чи має він там волю робити, що потрібне. Які люде є в управі Київської Церкви — їх імена. Яка є адреса, по якій можна з Київською Церквою порозуміватися. Яка там робота робиться.** Чи тамошня Церква має свою пресу. Яке правне становище, а в **якім розмірі** праці має Київська Церква. **Чи може вона без нагляду чекістів порозуміватися з ким небудь поза Україною...** Отже коли Свистун з Маєвським ведуть боротьбу за належання до Київа, **так чому вони про той Київ нічого нам не кажуть?** А коли не кажуть, то це коли б вже не підозріле, то бодай дуже загадочне!

Є ще „Рід. Церква" з квітня 1937 р., **та і там про Київську Церкву нема нічого!**

Це замітне! В органі Свистуна, що й називається **„Рідна Церква",** про Київську Церкву нема нічого. Є лише крик за належанням до неї. Однакож отта невияснена мовчанка сама собою веде кождого до думки, що Київської Церкви нема.

А кілько всяких других причин подає „Рідна Церква", які вказують, що Церква в Київі не істнує.

От читаємо там, що м. Липківський написав був лист до Свистуна і **большевики той лист забрали.** Значить — Митрополит під наглядом чекістів. Однакож наперекір такому положенню Свистун з Маєвським потішали наш загал, що тільки вибрати тут епископа, а вже м. Липківський пришле для нового епископа лист з благословенням. Це те, що: надійтеся, люде, на поміч того, хто не може собі помогти! **Бо якуж напише Митрополит лист з благословенням, а большевики його заберуть.** Що тоді? Або **скажуть: „Не пиши!"** Тай паперу для писання не дадуть. Чи йти тоді „Канадійській дієцезії" до большевиків з поклонами, пити їх кумис і просити милосердя? **А по рецепті „оборонців" таке виходить.**

Візьмімо вислів Митрополита, що він не бачить можности на виїзд поза большевію; берімо пораду Свистуна, що старання про спроваджения до Канади Митрополита **„треба робити через британський уряд"** — то знов все те приводить до висновку, що в Київі нема Церкви, а бувший Митрополит є — попросту сказавши — **в тюрмі чекістів.**

Це підтверджує самий Маєвський, який в листі до Архиепископа (в 1936 р.) виразно пише, що Митрополит вже через довгі роки не відправляє Служби Божої, бо чекісти не дозволяють.

А вкінци ще оден дуже важний факт: Маєвський збирав в Канаді гроші на поміч м. Липківському! Чому ж? Коли в Київі була Церква, за належання до якої Свистун з „Братвом" так боровся, і якої дієцезією мала бути Церква Канадійська, **то чому та Київська Церква не могла гуртом спромогтися і дати поміч одному старому заслуженому чоловікови, який чейже не мав ніяких великих панських вимог.** Чому? Чи не тому, що її там не було? Коли б же вона і була, але не мала змоги помогти навіть одному чоловікови, то як могла би вона мати силу для своєї дієцезії в Канаді? А коли не мала б, то хіба воно не те саме, що її нема?

(Продовження на стор. 5-ій).

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ЯК КАТОЛИЦИЗМ СПАСАЄ УКРАЇНЦІВ.

Католицька газета „Будучність Нації", що виходить в Йорктоні (орган БУК-а), в 1-го травня, 1939, пише:

„Кождий доброї волі українець, як він ще не втратив національної чести і сумління — повинен не лиш витягнути відповідні внески, але також витягнути **остаточний доказ,** чим для нас є православія — Це руїна нації і одинокий клич повинен бути. Проч з православіям!"

Отже православіє, це „руїна нації" (української!), тому: проч з православієм!

Не те, очевидно, католицизм! Він українську націю підносить, українську силу будує, тому: **Многая літа католицизмови!**

Низше переповідаєсь робота католицизму, нехай же до неї приглянесь „кождий доброї волі українець", дотого ж греко-католик, а тоді побачить, як той католицизм „спасає" український нарід А тоді також побачить, кому кричати „проч!"

„Бійце Русінуф".

Доносять часописи з Европи: Березня 28, ц. р. в полудне у Львові, польські хлопці зі школи святої Магдалини напали на українських малих дівчат, що виходили зі школи СС. Василіянок, кидали камінням і гнали аж до рога вул. Потоцького-Шимоновичів. Одній дівчині важко поранили голову, одній вибили три зуби, багато потовкли Одна польська мати навіть заохочувала „Бійце русінуф" (бийте українців). Директор школи св. Магдалини обіцяв покарати хлопців, однакож другого дня знов був такий же напад. **От католики!**

„Хтось" вибив всі шиби в домі о. Василя Середовича в Туринську.

„Хтось" повибивав шиби в Читальни „Просвіти" в Селиськах, Перемишлянського повіту, і в кооперативі також, 26 березня. В Читальни знищили всю обстанову. Ті самі вертаючи з „виправи" побили молодого громадянина з Селиськ.

В послідних днях березня в Турці невідомі злочинці протягом двох ночей позривали і понищили всі українські написи. Знищили також український герб Льва, що був на українськім будинку.

Зі Скольського їхали до Головецька делегати: Дарія Заяцівна від Союзу Українок і Михайло Куневич з товаришем від Союза Кооператив Поліція в Сколім арештувала їх і випустила, аж коли поїзд відїхав **От католики!**

За „українізацію" призвищ засудив станиславівський окружний суд в Калуші:

о. Бемка на 10 місяців тюрми.
о. Гункевича на 7 місяців.
о. Шкварка на 8 місяців.
о Собчака на 7 місяців. **От католики!**

Припинили діяльність читальні „Просвіти", кружка „Сільського Господаря" і „Сокола" в Тисовій, Перемиського повіту. Також діяльність читальні „Просвіти" в Бушковичах, того повіту

Замкнули „Рідну Школу" і „Союз Українок" в Синевідську Вижньому. А також читальню „Просвіти" розвязали давнище.

В Станиславівщині припинили діяльність „Сокола" і читальню „Просвіти" в Викторові.

Староство в Надвірній розвязало „Луги" в одинадцятьох селах. А заборонили засновувати нові „Луги" в Присліпі і Фентералі коло Пасічної.

Староство з Городка припинило діяльність кружка „Орли" в Городку, бо цей кружок „загрожував публичному ладови". Провини: 1) За табличкою знайшли „Кобзаря" виданого поза Польщею, 2) При кружку створено доріст молоді без дозволу, 3) Вживано забороненої мапи, 4) Вишкіл дорості вів Роман Стець, що був караний за протипольську діяльність (отже не любить Польщі).

Жидачівське староство замкнуло читальню „Просвіти" в Лискові, а товмацьке читальню „Просвіти" в Пшеничниках.

Сокальське староство позамикало такі товариства: читальню „Просвіти" і „Сокіл" в Угринові; читальню „Просвіти", кружок „Рідної Школи" і „Союзу Українок" в Мошкові; читальні „Просвіти" в Ваневі, Себечові та Півщині.

Староство в Перемишлянах припинило 4 українські товариства в Задвірю

В Копичинеччині замкнули читальню „Просвіти" в Перемилові.

В Ходачкові Малім, пов Тернопіль, замкнули Читальню „Просвіти", кружок „Рідної Школи", „Союзу Українок" і „Сільського Господаря".

Перемиське староство замкнуло читальні „Просвіти" в Костевій, Бикові і Новосілках

В Кінгинині, пов. Станиславів, не дозволили на відчит проф О Бойцуна, про діяльність Олеся (поета), ані на Шевченківський концерт.

Позамикали всі українські установи в чотирох селах Перемишлянщини в Янчині, Дусанові, Кереличах-Гульковї і в Подусільній. **От католики!**

Позасуджували на літа.

За участь в збіговиску коло церкви в Краснім (в жовтни 1938), золочівський суд судив тепер 55 молодих українців й українок, а то:

Маріяна Кравчука 4 і пів року тюрми.

Ярослава Ласку на 4 роки, оба з Красного.

Романа Кравчука з Красного й Евгена Лотоцького з Острова на 3 роки і 4 місяці

Мих Сусола з Красного і Мих. Луцишина з Русилова по 3 роки і пів

Олексу Букиду з Красного й Андрія Лугового з Острова на 3 роки

Петра Піха з Красного, Петра Майбу з Острова, Степана Пелещука з Русилова і Теод Кришталького з Куткора по 2 роки

Еву Кук, Ольгу Тиктор, Зофію Майку, з Красного по 1 році.

Івана Макара, Василя Нагірного, Івана Майбу, Миколу Михалюка Розалію Лотоцьку, Дмитра Макара Павла Михайлюка — всі з Острова, по 8 місяців.

Мих. Височанського з Красного на 6 місяців

Інших на вязницю низше 6 місяців.

Збіговисько... Подія, що в Канаді могла би і перед суд не прийти, в католицькій державі кінчиться роками тюрми десятків українців католиків! **От католики!**

Засудили Ром. Коцюмбаса, з Бібрки на 5 літ, а Вас. Потішного, з Купчинець, на 9 місяців тюрми за належання до ОУН. **От католики!**

Всі наведені вісти взяті з часописів, що появились одного тижня (1—7 квітня), однакож це ще не всі. Не подано, кого виселили, кілько було конфіскат українських часописів, кілько україножерчих стать було в польських часописах, кілько протиукраїнських промов поляки виголосили, кілько зневаг впало на українців зі сторони поляків на кожнім кроці ітп. ітп., отже ввиду наведених фактів треба собі все те уявити, а тоді будемо бачити, як то католицизм спасає українців.

Бо поляки — це католицизм!

Польща — це права рука самого папи.

Польський нарід, це вихованок „Католицької Церкви".

Отже польська робота — це робота католицизму!

А та католицька робота готовить загибіль Українському Народові!

Отже — **Многая літа католицизмови?!**

ОТ ВАМ КОНФІСКАТА!

Львівське „Діло" з 1 квітня 1939, ч. 75, дуже добре показує жорстокість польського панування над українцями. Згадане число сконфіскували поляки так, що понад 3 стороні лишилося чистих 1 так дві третини другої сторони чисті, ціла третя сторона чиста, дві третини четвертої сторони чисті, около половина пятої сторони чиста, половина 8-ої чиста.

В ч. 76 „Діло" повідомляє про конфіскату, вичисляючи заголовки стать і слова, від яких починається і якими кінчиться конфіската, і так. 1) Статтю „Проблема була і є та сама від слів „Хочемо" до слів „історичному шляху"; 2) статтю, що починається в наголовку від слів „Трагічні" в цілости з наголовком; 3) статтю, що починається в наголовку від слів „Самоуправні" в цілости з наголовком; 4) статтю п. н. „Україніка із французької преси, від слів „В усіх" до слів „проти мадярів" і від слів „Справа Карпатської" до слів „довідались"; 5) статтю. п. н. „Мадяри готові дати за Пряшівщину автономію Карпатській Україні?" від слів „Партизанські" до слів „проти Мадярщини", 6) за статтю, що починається в наголовку від слів „На вічну" в цілости з наголовком, 7) новинки від слів „У слідчій" до слів „літних ферій".

Отже сконфісковано шість стать, цілком, або вчасти, та часть новинок.

Це показує відносини, серед яких живе під пануванням католицької Польщі Український Нарід. І як пишеться тамошним журналістам, коли не вгадаєш, що ворожа рука схоче перечеркнути.

Додати, що і так обскубаних українських часописів не хочуть допускати до читачів і багато на почтах їх нищать. Щож до Волині і Холмщини, то ще й окремими законами обмежують поширення там української преси.

Свящ. Ф. Квасницький.

ВІЧНО ВАЖНЕ ПИТАННЯ.

Учителю! що мені чинити, щоб життя вічне осягнути?
(Лук. X: 24).

I.

З такими словами звернувся один законник до Господа Ісуса Христа. Як видно з цих слів, чоловік той не задовольнявся звичайними питаннями що до свого матеріяльного життя й добробуту на землі, а шукав чогось іншого — вищого й важнішого. Розум законника був занятий думкою не про земне життя і добробут людини, а про те, як треба жити тепер на землі, щоб осягнути життя вічне. В сучасний же час, що раз то менше стає таких людей, котрі цікавляться питанням про життя вічне. Люди забувають про те, що питання, з яким звернувся колись законник до Ісуса Христа, було важне не тільки для законника, а було є й буде завсіди важне для всіх людей. Сучасні люди так перенялись матеріялізмом, що про своє майбутнє життя загробне цілком не думають.

Коли людина думає і дбає тільки про те, як ліпше й вигідніше збудувати свій дім та будинки, як забезпечити їх від холоду та вогню; як розбагатіти та жити добре, весело й приємно, то в тім людина не проявляє своєї вищости над німими Божими тваринами. Ріжні звірі, птахи, комахи також дбають про те, як вигідніше збудувати свої житла, як забезпечити їх від холоду, і оселюються там, де є більше поживи. Коли ж бракує їм поживи, то переходять, чи перелітають туди, де є більше поживи й тепліше.

Часто приходиться чути, особливо серед молоді, що тепер нам треба більше цікавитися ріжними науками, а особливо такими, котрі вчать нас тому, як збільшити урожайність нашої землі, та як полекшити собі життя і піднести свій добробут Правда, людина має вищі потреби: стремління до науки й знання. Але коли стремління це буде обмежене предметами тільки земного нашого життя і торкатиметься одних сучасних, земних та матеріяльних інтересів чоловіка, то таке стремління до знання й науки також не дає великої переваги чоловікові над звірями, птахами й комахами Усі знання потрібні для щоденного життя й добробуту людини, чоловік змушений добувати собі наукою та практикою на протязі довгих літ життя. Тоді як ріжнім іншим сотворінням Господь Бог дав ці знання в готовій формі, що ми називаємо природним інстинктом.

Щоб відріжнити людину від інших тварин, Господь Бог дав людині не тільки тіло, але й душу, живу-безсмертну. Господь научає нас, що про безсмертну душу нашу ми повинні дбати більше ніж про тлінне тіло. Одного разу Господь Ісус Христос сказав так: „бо що то поможе чоловікові, коли він цілий світ пригорне до себе, а душу свою занапастить? Або який викуп дасть чоловік за душу свою?" (Мрк. VIII: 26-27) В сучасний же час люди цілком не дбають про свою душу, а дбають тільки про те, як би нам і дітям нашим лекше, добре й вигідніше прожити, смачніше зїсти та грішне тіло наше гарніше й модніше прибрати Взагалі люди дбають тільки про багацтва земні тлінні а не дбають про те, щоб зібрати собі багацтва нетлінні в небесах „де ні міль ні ржа не їсть і де злодії не підкопують і не крадуть" (Мат VII: 20). Ми не дбаємо про те, щоб прикрасити себе такими християнськими чеснотами, як віра, надія, любов, лагідність, покора, милосердя і тому подібні. Люди забули про те, що ми тут на землі, як каже ап. Павло: „странники й пришельці" і наша батьківщина не тут на землі, а в царстві Божім. Забули й про те, що своє коротке життя на землі ми повинні провадити так, щоб ним заслужити на життя вічне в царстві Божім. Господь наш Ісус Христос, дбаючи про наше спасіння, показав нам шлях, котрим ми повинні йти до життя вічного. Господь каже нам: „Я є путь і правда і життя" (Ів. XIV: 6), а в іншому місці каже: „Я двері: через Мене коли хто увійде — спасеться" (Іван X: 9). Вказав нам також Господь, що ми повинні робити для того, щоб наслідувати життя вічне. Господь каже нам так „Коли хочеш увійти у життя вічне, виконуй заповіді" (Мат. XIX: 17). Але люди не йдуть тим шляхом, який указав нам Ісус Христос, не виконують заповітів Божих самі і дітей своїх не привчають до того.

Коли люди віддають своїх дітей до школи, то роблять те тільки з примусу для того, щоб полекшити життя дітей, дати їм якийсь фах і тим самим забезпечити їм матеріяльний добробут. Але в школах молодь, в більшости випадків, не осягає повного знання, яке веде до Бога, а тільки трохи де-чому навчиться, а вже уявляє себе розумною й культурною. Молодь не хоче слухати та виконувати заповітів Христа і цілком не дбає про найважніше — спасіння душі. Молодь чваниться своїм розумом і здобутками сучасної культури. Молодь каже, що для неї треба знати тільки сучасні науки і закони природи та тільки ними керуватися у своїм житті. О, молодь! не чванься своїм розумом і здобутками сучасної культури. Приглянься ліпше й ближче до життя німих Божих створінь тоді побачиш і переконаешся, що вони давно уміють робити те, що люди не так давно навчилися робити, завдяки довгій науці, або й таке, чого люди ще й досі не потрафлять зробити. Візьмім хоч би маленьку бджолу. Вона ніде не училася, а потрапить зробити з соку ріжних квіток пожиточний для себе і людей мед; робить вона і віск. Бджола й геометрії не вчилась, а як вона, без лінійки і без циркуля, гарненько й рівненько будує клітки у вощині.

Може, хто з молоді скаже, що, завдяки сучасній науці, інженери уміють будувати великі будинки, на кільканадцять поверхів хмародери. А приглянь-тесь добре до життя мурашок. Як вони без нашої науки давним-давно будували і будують свої багато поверхові муравлища, та як в муравлищах тих усе мудро зроблено.

Може хто скаже, що наука навчила людей будувати греблі, перепиняти річки і заставила воду працювати на користь людини А чи відомо вам, що бобри робили це раніше від людей? Коли треба бобрам достарчити здалека своє улюблене дерево — тополі, то вони перепиняють річки так, щоб вода залляла ту частину ліса, де багато росте тополь, згризають їх і по воді сплавляють до своїх осель. Бобрів називають першими інженерами і від них люди навчилися робити ріжні тами.

Може, молодь скаже мені, що завдяки здобуткам геніяльного розуму людини, чоловік має можливість високо й далеко літати понад землею. А чи знаєте ви, молоді люди, що таке „бабине літо" і чого так багато в осени павутиння літає? Чи відомо вам, що є така порода павуків, котра без помочі науки і давно-давно будувати уміла й тепер будує собі літаки, на котрих, коли їм треба, високо й далеко летять. Коли павукам цим забракне поживи у тім місци, де вони перебувають, то вони видиляють багато слизи, котра загустає і з неї робиться павутина На цій то павутині, як на літакові, павуки летять далеко й шукають собі поживи

Може, скажете мені, що учені люди змалювали цілу землю на мапах і видумали компас? А чоловік, при помочі компасу й мапи, не питаючи нікого дороги, може зайти чи заїхати у найдальші міста і села, хоч ніколи там не був. А приглянься до життя перелетних пташок. Хоч би на бузьків, або маленьких ластівок. Вони географії не учили, не користають зі здобутків сучасної науки, не мають вони ні мап, ані компасів. А що року в осени відлітають від нас за тисячі кільометрів у далекі краї, весною ж знову повертаються до нас назад в наше село і навіть до тих самих господарств, де були в минулім році. Маленька бджола, збіраючи потрібні для меду соки й перчу для воску, часто відлітає за кілька миль від свого вулика. Ні мапи, ні компасу не має вона, одначе, назбиравши того, що було їй потрібне, знову вертає до свого вулика.

Як бачимо, в багатьох випадках німі Божі створіння бувають розумніші від нас людей. Ми люди забуваємо, що наша батьківщина не на землі, а у царстві Божім, де життя вічне. Маючи розум і науку Господа Ісуса Христа, в котрій Він научає нас, що і як повинні ми робити для того, щоб осягнути життя вічне і вернутися назад до своєї батьківщини, люди часто збиваються з правдивого шляху, блукають і гинуть.

(Продовження буде).

ШТУКА ПРАВИЛЬНОГО КАШЛЮ.

І кашляти треба вміти. Італійський лікар Генрічі є думки, що люди не вміють правильно кашляти. Звичайно роблять при кашлі скорий вдих отвертими широкими устами. Тимчасом значіння і вартість кашлю полягає на усуванні з віддихових доріг (легені, бронхи) усяких непотрібних тіл (слизь, бактерії і т. п.), а згаданий вдих заганяє їх ще глибше. Тому перед кашлем треба поволі і глибоко втягнути повітря носом, бо через те легені більше виповняються повітрям і тому кашель ліпше прочищує легені. Таксамо підчас повільного вдиху носом повітря огріваеться, менше дражнить віддихові дороги і слабше побуджує їх до нового нападу кашлю.

КАЖЕ, ЩО НАШІЙ ЦИВІЛІЗАЦІЇ ГРОЗИТЬ ЗНИЩЕННЯ.

В нюйоркській академії медицини — філаделфійський професор-психіятр Едвард Стрекер, дав доклад і в ньому сказав, що нашій цивілізації грозить знищення, а то тому, що теперішня цивілізація в основу поклала собі матерію і матеріяльні вигоди, а цілком занедбує емоційно - духову культуру. Тому, що люди захоплюються матеріяльними вигодами, а занедбують духа, приходять до слова найнижчі людські інстинкти. Професор Стрекер назвав нинішню цивілізацію "дуже хворою".

ЦЕРКВА І Її ПРОТИВНИКИ.

(Продовження зо стор. 3-ої).

Так! Це все показує, що не тільки, що в Києві, чи на Україні нема Церкви, але що порозсипані вірні бувшої Київської Церкви живуть в такім нещаснім положенню, що навіть не можуть дати невеличкої помочи свому недавному Митрополитови.

(Дальше буде).

КОРИСТЬ ІЗ СВ. СПОВІДИ.

(Докінчення)

4. Здобуваємо імя доброго християнина.

Ріжні люди живуть у світі. Вони діляться на ріжні кляси. Одні з них солідні, точні, вартісні, а другі непотріби, недбалюхи. Кожний учитель скаже, що є в нього добрі учні і недбальці. Кожний наставник над робітниками чи підприємець знає, що є солідні, добрі робітники, які виконують завдання свої без нагляду і совісно, а є такі, що працюють як за напасть. Кожний старшина в армії посвідчить, що є хоробрі, вартісні вояки, а є оферми. Всякий народній провідник покаже нам доброго горожанина, патріота своєї країни, але й може вказати на тих, що є більше тягарем, чим поміччю державі. І так дальше. Можемо так розбирати в безконечність.

Таке саме можемо сказати й про християнина. Є добрий, гідний і примірний християнин, але є й такий, що християнство його тільки поверховне, штучне.

І власне той добрий, гідний християнин сповідається. Він вірить, що св. Тайну Сповіді встановив Ісус Христос, найвищий Авторітет Церкви. Як член тої Церкви, християнин має обовязок повинуватися Христові і Його Церкві у всьому. І добрий християнин це робить. Та не тільки сам сповняє все, що наказує Христос через святу Церкву, але й других заохочує, переконує і принукує.

Добрий християнин користає з усіх середників вічного спасення і не занедбує сповідатися. Він чекає того часу, коли може позбутися душевного тягару, коли може поєднатися з Богом, коли може набути блаженного настрою. Він сповідається.

Коли хочемо мати імя добрих християн, — сповідаймося.

5. Даймо гарний примір другим.

Можуть найтися скромні люди, які скажуть: „Та ми живемо собі тихенько, скрито, щоб ніхто нас не чув, ні не бачив". В тім власне і біда, що є такі люди. Горе тому народові, що має таких одиниць. Горе тій церкві, що в її рядах є такі члени.

Світ потребує людей сильних, великих, здібних, діяльних. Люди повинні бути здорово амбітними, повинні мати охоту чимсь відзначитися, щось доброго зробити для свого окруження, для своєї Церкви, чи свого народу.

От Шевченко оповідає, в поемі „Москалева Криниця", про такого Максима, що старався щось доброго зробити для других. Той Максим ніколи не спочивав. В свято і в неділю читав Псалтир за померших тай співав „Із святими..." А потім за здоровля живих тихенько пісню затягав. А в

„будень, він тобі
Все нишпорить по подвірю...
Та взяв якось
Заступ і лопату,
Та й пішов собі у поле
Криницю копати.
„Нехай", каже, „колись люди
Будуть воду пити,
Та за мою грішну душу
Господа молити..."

Так, як той Максим, повинен кожен робити щось доброго для людей, на добрий і гарний спомин та й на примір другим. Так і християнин повинен виконувати свої обовязки для заохоти і приміру другим. Один із тих корисних і великих обовязків, що має здорове й оживляюче значіння і вартість для людей, це св. Сповідь. Ми всі повинні її точно виконувати. Най другі це бачуть. Хай набирають охоти приходити до тої криниці Божого Милосердя і хай черпають у ній ласку освячаючу і хай своїм приміром других до того принукують.

6. Переглядаємо наше життя.

Ми християни мусимо завжди мати перед собою нашу найвищу ціль. Її не сміємо спускати з своїх очей. Йдучи до неї, ми повинні від часу до часу робити перегляд свого життя, бо ж ним, а не чим іншим, ту ціль осягаємо.

Кожний ремісник оглядає час від часу свої знаряди, чистить їх і уздібнює до праці, щоб бути успішним у ній. Кожний фармер, бизнесмен і всякий, хто хоче успішно провадити свою роботу й мати хосен з неї, мусить робити перегляд свого майна, знарядя, своїх сил, щоб знати де, як то кажуть, він стоїть і що має робити на далі.

Ті, що працюють на полі науки, теж те саме роблять. Так воно й повинно бути. Треба знати себе і свої здібности. А хіба християнин від того звільнений в своїм змаганню здобути Царство Боже? Праця коло нашого власного спасення, коло усовершення себе самого, тим більше в наші часи грубого матеріялізму, — власне й потребує більше, як коли, переглядання своїх духовних сил і недомагань.

Свята сповідь якраз до того надається. Належно підготована й переведена, — вона є переглядом нашої душі, її бажань, замислів, її стану. Той стан може бути грішний і це зле, одначе може й праведний, — і це добре. В обох случаях перегляд потрібний. Тому той, що чується без гріха, як і той, що себе вважає грішником, — повинен приступати до святої Сповіді.

Ніхто не може сказати, що йому не потрібно робити перегяду свого життя. То ж ніхто не може сказати, що йому не треба сповідатися. Це є конечний і важний обовязок, що дуже потрібний християнинові для його власного добра і спасення.

7. Складаємо іспит свого християнського стану.

Святу Сповідь можна вважати іспитом, екзамінуванням себе, як християнина. Християнство — це ідея і наука, а не тільки назва. Воно життя. Воно наповнене вчинками, знанням, замислами й почуваннями.

Хто ж нам скаже, що ми на правій дорозі? Звідки нам знати, що ми без гріха, або що наші гріхи тяжкі чи легкі? Чи ми самі в силі зарадити собі в цих справах?

Свята Сповідь дає нам на це відповідь. В ній ми визнаємо свої гріхи, але й дістаємо науку від душпастиря.

Так як студент у школі пише задачу й нею показує своє знання в данім предметі чи в ділянці науки, так і чоловік, коли сповідається, немов здає іспит. Як учитель вказує на слабі, чи добрі сторони студента, так само душпастир вказує при св. Сповіді на недомагання, чи стан людини, як християнина, відповідно до завдань поставлених їй Церквою й Ісусом Христом.

Як не можна сказати, що не треба іспитів в школі, так не можна сказати, що не потрібна в Церкві св. Сповідь.

Вона потрібна й дуже конечна.

Вона є вказівкою для нас, чи ми робимо поступ у своїм релігійнім знанню й житті, чи противно стоїмо на місці, або й гірше.

8. Свята сповідь приносить полекшу для душі.

Кожна людина має моменти в своїм житті, коли її потрібний хтось, перед ким вона розкрила б свою душу, висказала б, що її долягає, й почула слова розради, потіхи.

Тарас Шевченко, будучи на засланні, стрічав отих варнаків, які відбували свою кару, мучилися фізично, а ще більше душевно, бо на душі носили гріхи. І вони йому розказували свої провини. Що їх заставляло говорити про свої вчинки далеко в минулому й далеко від їхніх сторін? Біль душі. Вони розказували для того, щоб облегчити свою душу.

Що примушувало Мазепу, старого гетьмана, державника і політика прийти, як описує Лепкий в трильогії „Мазепа", до його матері, яка була ігуменьою манастиря, і перед нею розкривати свою душу? Нічо інше, як бажання поділитися душевним горем, і почути співчуття тай пораду матері.

Що спонукало Зоню, героїню „Ніоби" О Кобилянської, писати денник, а в ньому на вступі благати матір, бути для неї сповідницею, перед якою вона розкрила б щиро і правдиво свої душевні переживання? Нічо інше тільки те, що людина хоче перед кимсь сповідатися. Хоче почути від когось слово потіхи, розради, надії.

Це саме й християнина спонукує йти до своїх духовних отців, душпастирів, перед ними розкрити душу свою та почути від них слово потіхи, розради, похвали, співчуття.

Багато людей можуть це підтвердити. Вони йдуть до св. Сповіді, щоб облегчити тягар душі. Вони розкривають своє серце. Показують, що їх болить. Вони чують співчуття доброго духовного отця, дістають спасенні поради для дальшого життя, одержують лік на болі душі. Відходять вони відроджені, скріплені, оживлені. Починають нове, щасливе, спокійне життя.

Оце доконує добре й належно переведена св. Сповідь.

Чи може хтось отягатися від неї, бачучи, скільки добра вона приносить людині? Ні! Всякий буде шукати нагоди висповідатися. Буде спішити, щоб приступити до св. Сповіді. Не стануть йому на перешкоді ні холод, ні спека, ні які інші фізичні перешкоди; не стануть їм на перешкоді стид, чи боязнь, чи щось подібне; не відмовлять їх від Сповіди лихі люди, ні пекольний сатана.

Свята Сповідь — це важна Христова Тайна. Треба її приймати й користати з тих добродійств і благословенств, які з неї випливають.

о. Є. Г.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
релігійно-громадський часопис
для народу
„Ш Л Я Х"
що його видає Товариство ім. Петра Могили в Луцьку, на Волині.
„ШЛЯХ" виходить тимчасово один раз на місяць, числить 16 сторін друку й відзначається багатим змістом та ілюстраціями.
Передплата за 12 чисел в рік виносить один долар, або його рівновартність в злотих.
Замовлення й гроші слати на адресу:
"SZLACH",
ul. Lubarta 10, Luck na Wołyni.

З ЖИТТЯ ГРОМАДИ.

(Едмонтон, Алта.)

Минула зима була часом живої праці в нашій парафії. Був піднесений настрій бо громада відчувала велику радість із того, що частина України, так звана Карпатська Україна, стала вільною. Багато наших членів, мабуть усі, зложили свою лепту на поміч тій частині нашої батьківщини.

Різдвяні Свята проминули приємно й радісно. Було тепло й колядники наші розбіглись з колядою по місті. Скілько було втіхи зза тієї коляди! А ще більше користи моральної. До того була й матеріяльна користь.

По Різдвяних Святах наше Жіноче Товариство устроїло святочну вечеру. Це одно з таких підприємств, якого не слід занехувати. Воно залишає по собі приємний спомин та побільшує приязнь поміж парафіянами. До того заохочує сторонніх приступати до церковної громади.

В січні відбулися річні збори громади. Зо звітів уряду і пароха можна було довідатися про поступ парафії під зглядом релігійно-моральним, як теж фінансовим. За рік приєднано кількох нових членів. Участь у Богослуженнях була вдоволяюча. Збільшилося число [illegible] членів. А діти пильніше вчащали на науку Недільної Школи. Парафія мала обороту поверх $3,200.00. Це досить поважна сума. Назагал збори виказали щире відношення членів до церковної праці.

А так відбули ми свій весняний базар, який забирав час, труд і гроші. Був він успішним.

Скоро по базарі наступили Великодні Свята. Припали вони під досить приємний час цього року. Не було ні за зимно, ні за мокро. В квітну неділю повнісенька церква народу. Страстний Тиждень проминув поважно й побожно з усіми відправами й виставлення плащениці.

На Великдень не могли всі вірні вміститись у церкві. Багато стояли на дворі. А дехто з делікатніших мусів йти домів, бо протинав весняний холодний вітер.

Щораз більше людей горнеться до нас. Щораз краще гармонізується наша церковна праця. Все чути збоку, як говорять: Гляніть, яка то красна відправа в православних! А як пишно у церкві! А який чудовий хор у них! Де тих православних так багато назбиралося?

Чуєш таке і тішишся! Це все завдяки щирости і праці нашого православного загалу. Жінки й чоловіки, молодь і старші, всі в нас дорожать церковною працею. Жертвують на всякі потреби церкви. Крім того складають жертви на прикрасу церкви кожного року коло Великодня. І цего року накуплено цвітів. Прикрашено церкву, що ввійти до неї, то аж дух радується. Цего року три пані В. Маланчук, Федьо і П. Мельник занялися збіркою на квіти для прикраси церкви, розуміється за припорученням Жіночого Товариства, і зібрали гарну суму. Жертви зложили:

По 1 дол.: А. Чоботар, Дд. Верхомин, Р. Гоззя, Галя Будник, Микола Гричук, Гриник.

По 75: О. Фіголь і Анна Данильчук.

По 50цт. М. Гринина, Н. Фаращук, А. Федець, Л. Янда, Квасниця, Л. Пронюк, В. Кривко, С. Марусак, І. Сулима, Тимко Гись, Г. Завик, К. Никифорук, А. Челядин, А. Невчас, А. Грипнак, Е. Шпачинська, Мудра, Д. С. Фербей, Романюк, Паланич, Мельник, Павлова, Плавюк, М. Левицька, В. Маланчук, Чумер і А. Данилович.

По 35цт.: І. Германюк.

По 26цт.: Л. Пронюк, Т. Василишин, О. Слюсарчук, Лапіцький, А. Ґрех, Бабляк, Абрамович, Татчин, Заплітний, І. Киріяк, Паранич, М. Шевців, Г. Федьо, М. Михайлишин, А. Шевчишин, Олекша, Лупул, Бабуняк, Скора, Лопатинська, Сінявська, О. Саїк, М. Батюк, І. Зварич, В. Тофан, Н. Демко, Софія Бень, М. Кругляк, А. Янішевська, Гомола, Стратійчук, Юрчак, П. Василишин, А. Ґорецька, Дмитрук, Гайовська, Ласичук, Хавасик, Галюк, Т. Іванців, Лукіянчук, Тимчишин, Лазарович, Чернівчан, К. Фуштей, Михайлюк і М. Ляхман.

По 20цт.: Чернівчан, Рахмунюк, Ф. Кузьо.

По 15цт.: Петруся Воркун.

По 10цт.: Н. Пиря, К. Матейко, Н. Гудинський, Н. Плавюк, Ф. Баламут, В. Михальчук.

Разом $34.95.

Крім того подарували цвіти: А. Велещук, Р. Саїк, Перун і Є. Дмитрук.

Велику працю виконує наша церква. Для неї складаються жертви більші й менші.

Господь Бог кожному нагородить за його діла. То ж на церкву треба жертвувати. Не казати, — я не даю, бо не маю багато. І один цент даний щиро, виконає велику працю. Хоч би як маленький труд, піднесений для Божої слави, не пропаде без сліду. Тим то й найбідніша чи найнемічніша людина може чимсь причинитися до розбудови церковного діла. Тимбільше, — хто багатий, сильний, здоровий, здібний, — не повинен стояти осторонь. До праці всі! Місця є багато. І жертвуймо, що в наших силах. Здобудемо собі в людей признання, а в Бога нагороду.

Член парохії В. С.

ЗВІТ З БАЗАРУ

української православної громади святого Івана в Едмонтоні, Алта.

Наш весняний базар відбувся цего року в днях 23, 24 і 26 березня в парафіяльній салі. Він, як і попередні, пройшов успішно. Міг би бути ще успішнішим, як би всі громадяни розуміли обовязок підтримувати свої установи чи то церковні, чи світські.

Готівкою дарували: Іван Никифорук 5 дол., пані К. Давидюк 2 дол., і пані П. Лукіянчук 1 долар.

Річи дарували: Ю. Токарський, І. Базюк, І. Семків, Анна Папин, М. Кривко, Н. А. Дейрі Пул, І. Майко, Анастазія Галянка, Е. С. Дейрі Пул, Індепендент Голсейл, Пелагія Мельник, пані Квасниця, В. Маланчук, Кепітал Пекерс, Емілія Пронюк, Вудленд Дейрі Лтд., Савт Едмонтон Дейрі, А. Янішевська, Анастазія Тимчишин, Марія Батюк, Марія Лазопа, Марія Саїк, Жін. Товариство при укр. православній церкві в Едмонтоні, Анна Боднар, Анна Бойко, Марія Чабанюк, Павло Мельник, Іванна Чоботар, Оля Рудик, Анна Ґорецька, Калина Юрчак, Марія Фербей, Вол. Гринчак, В. Челядин, Анна Челядин, Анастазія Скрипник, Катерина Никифорук, Е. Верхомин, Анна Чоботар, О. Слюсарчук, Е. Шпачинська, Е. Янда, Ф. Баламут, Марія Гудима, Софія Лупул, М. Стратійчук, Перфект Форівр, А. Невчас, А. Андрусів, М. Грицина, С. Пауш, І. Киріяк, Гом Мит Маркет, А. Савчук, Н. Стефанець, В. Бойцун, П. Василишин, Л. Шарик, Марія Саковська, А. Романюк, Іґа Ґросері, Є. Дмитрук, Віра Лапатинська, Марія Лазарук, А. Вельгуш, Г. Кузик, К. Зварич, С. Зарів, О. Мельник, Анна Данилович, Н. Ласичук.

Подарували перекуску пані: В. Маланчук, Ф. Баламут, О. Слюсарчук, Пел. Мельник і Д. Янда.

Чистого приходу з базару було $216.41.

До успіху базару причинилися в великій мірі вище згадані жертводавці, а крім того й королева нашого базару, панна Рожа Саїк, яка розпродала велике число базарових тикетів.

Цим висказуємо сердечну подяку всім жертводавцям, королеві базару, панні Рожі Саїк, всім, що трудилися кожного вечера коло буфету, бінґа і річей, і всім, що помогли нам словом і ділом. Нехай Господь нагородить їх сторицею. Віримо, що це не останній базар нашої громади та що ще багато разів у будуччині дістанемо поміч, у тій так важній праці від всього нашого свідомого українського загалу.

За заряд Укр. Прав. Громади св. Івана:

Павло Мельник, голова,
Михайло Сташин, секр.

ПРИМІРНІ ХРЕСТИНИ.

(Силвер Плейнс, Ман.)

В неділю, 23 квітня п. р., п-во Іван і Теклія Манчуленки, в Силвер Плейнс, Ман., 25 миль на полудне від Вінніпегу, хрестили свою донечку Еву Анну. Підчас обіду п. А. Керелюк, з Геллок Мін., Зл. Держави, завізвав присутних гостей зложити дрібні жертви на фонд Української Греко-Православної Церкви в Канаді та на поміч раненим воякам Карпатської України. Гості радо відкликнулися на заклик п. Керелюка й жертвували, як слідує:

На фонд Церкви:

1 дол. Антін Керелюк.

По 50цт. Іван Манчуленко, Манолій Манчуленко, Іван Фіщук, п-ні Теклія Манчуленко, Г. Манчуленко, пані Медведюк (Івана), О. Деревенчук, о. С. В. Савчук, Г. Манчуленко (Арнауд).

По 25цт.: пані Медвідюк (Ґеорґія), Іван Манчуленко, Ґ. Медвідюк, Алберт Кран, В. Манчуленко, М. Манчуленко, П. Мічел, С. Міхоцький.

На воякі Карпатської України:

По 1 дол.: Антін Керелюк.

По 50цт.: І. Манчуленко, М. Манчуленко, І. Фіщук, О. Деревенчук, о. С. В. Савчук, Г. Манчуленко (Арнауд).

По 25цт. пані Медвідюк (Ґеорґія), І. Манчуленко, Г. Медвідюк, М. Манчуленко, П. Мічел, Ст. Міхоцький.

Збірку переводили пані Г. Медвідюк, і пп. А. Кирилюк та Манолій Манчуленко.

Жертводавцям щире спасибі.

Гість.

„МОЯ ПИСАНКА".

РОБЛИН, МАН.

1 дол. В. Новосад.

По 50цт.: П. Єрха, С. Новосад.

По 25цт. С. Пронин, М. Слюсар, Г. Новосад, І. Стиба.

15цт.: О. Лукач.

Дрібна колекта .50

ШОРТДЕЙЛ, МАН.

По 25цт.: А. Стефанів, І. Савяк, Р. Перхалюк, І. Якимишин, А. Якимишин.

20цт.: Т. Тверднн.

15цт.: А. Яшнчук.

Дрібна колекта .20

ПЕТЛЮРА, МАН.

По 25цт. П. Шовдра, В. Сталник, М. Мужиловський, М. Сталник, І. Сталник.

20цт.: Н. Мицьо.

Дрібна колекта .55

РАМА, САСК.

По 50цт.: Н. Гладій.

35цт.: П. Котик.

По 25цт.: А. В. Овчар, І. Котик, О. Скорець, К. Семенюк, О. Овчар, М. Ревуцький, Н. Біловус, З. Михайлишин, І. Кравець, Т. Козак, пані І. Котик, пані М. Ревуцька.

По 20цт.: П. В. Данильшин, пані А. Скорець, панна А. Біловус.

По 15цт.: С. Боднарчук, Є. Овчар, пані С. Боднарчук.

Дрібна колекта 1.40

ФОСТОН, САСК.

По 1 дол.: І. Франко, пані П. Мелещак.

50цт.: І. Стронський.

35цт.: М. Запороцький.

По 25цт. Н. Секора, М. Чайковський, А. Чепило, Н. Запороцький, І. Чайковський, М. Фарбер, Г. Мелещак, пані Стронська, пані Н. Кравець, Анна Запороцька, Михаліна Запороцька.

По 20цт.: П. Стронський, В. Стронський.

Дрібна колекта .35

БЮКЕНАН, САСК.

1 дол.: С. Скорець.

По 50цт.: І. Федак, Н. Сипник.

По 25цт.: Н. Мельник, К. Янків, Є. Василів, пані Н. Матвієнко.

10цт.: М. Синишин.

ФОРТ ВИЛЯМ, ОНТ.

По 1 дол.: В. Лисак, І. Нагуляк, І. Іщук, М. Гайовський, К. Верстюк, М. Венгер, П. Андрус, І. Воронкевич, К. Чеховий.

По 50цт.: Н. Івачевський, О. Хома.

По 25цт. Б. Зелінська, М. Данькович, М. Олійник, П. Любий, П. Голота, С. Сторожук, М. Боднарчук, М. Дереніяський, М. Василик, Н. Лисий, І. Віктовий, П. Варгун, І. С.

10цт. Богун.

Безіменних 1.15

ВЕСТ ФОРТ ВИЛЯМ, ОНТ.

По 1 дол.: І. Костюк, П. Чорнобай, В. Ткач.

По 50цт.: В. Мітко, В. Юріїв, К. Сташинський, П. Великий, І. Мимохід.

45цт. К. Паламарчук.

По 25цт.: А. Павлюк, Н. Лисечнук, Н. Юріїв, М. Кохалик, Ярема, Гарбаґевський.

По 10цт.: М. Семенюк, І. Великий.

ЕНДРЮ, АЛТА.
Збірка о. І. Гикавого.

По 1 дол.: О. Гуньки, Д. В. Никифорук.

75цт.: П. Лакуста.

По 25цт.: В. Никифорук, М. Сорохан, О. Матійчук, Т. Лакуста, Г. Гнідан, І. Гнідан, Д. Г. Воробець, І. В. Гуцуляк, С. Сорохан.

По 20цт.: Д. І. Сорохан.

Дрібна колекта .35

ФОНД УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.
(Збірка о. Е. Улини.)
ГУДІВ, САСК.

По 1 дол.: Л. Бойкович, М. Пилипів, В. Мігтан, С. Пилипів.

По 50цт.: Ю. Павлюкович, В. Паньків.

По 25цт.: І. Марчиха, В. Парфенюк, Ф. Мельник, Д. Амброз, Марія Орищак, М. Орищак, Софія Хомько, А. М. Пилипів.

15 цт.: А. Пилипів.

По 10цт.: І. Ю. Любий, В. Пилипів.

АРТУНА, САСК.

По 1 дол.: Н. Бойкович, О. В. Процюк, В. Кривий.

По 50цт.: В. Мандзяк.

По 40цт.: О. Микитюк.

ДЖЕСМИН, САСК.

По 1 дол.: пані Е. Бурянник.

По 25цт.: М. Лутчишин.

ГАББОРД, САСК.

По 1 дол.: Василь і Бурянник.

ФЕНВУД, САСК.

По 50цт.: В. Мазур, М. Пилипів.

По 20 цт.: Т. Огризло, С. Столяр, пані Пристай.

ВРОКСТОН, САСК.

По 1 дол.: Д. Павчук, А. Павчук, С. Сопотюк.

По 50цт.: Д. Гарасим, М. Вонітовий, І. Костур, В. Іващук, А. Шимпані Л. Габора.

По 25цт.: А. Рурак, М. Свенарчук, [illegible] пані Мимко, п-ня Дора Карстюк, Т. Федорук, К. Трофаненко.

Дрібна збірка $1.70

(Збірка о. Ф. Керницького)
ВИММИР, САСК.

По 1 дол.: О. Котик, Іван Шмельський, Гр. Кудрик.

По 50цт.: Йос. Бойчук, Лука Полович, М. Федак, В. Бойчук, Текля Кудрик.

По 25цт.: М. Москалюк, А. Мицко, М. Стрілець, П. Москаль, Ф. Кизоник, П. Сліпець, Ф. Пепегінський, В. Павлюк, Т. Романюк, М. Павлюк, Н. Франко, Н. Тутка, М. Охітва, Франка Федак, Катер. Ксьондзина, І. Бойко (мол.), п-во Піснк, П. Ксьондзина, Анна Полович, Марія Франко, Анна Лесик, Наталка Строньська, П. Чиж, М. Хлібний, Теодора Бойчук, П. Стрілець, Н. Н.

По 20цт.: Г. Загвольський, Марія Кузик.

По 15цт.: пані Мелещак, В. Бойко.

По 10цт.: Кат. Кліщ, Елена Стрілець.

По 5цт.: Марія Кудрик, Оля Кудрик, Анаст. Бойко, З. Сліпець, Савела Шмельська, Б. Кудрик.

УВАГА! УВАГА!

ВІДВІДИНИ КОРОЛЯ Й КОРОЛЕВОЇ В СУ ЛУКАВТ, ОНТ.

Король і Королева Канади відвідають Су Лукавт, Онт., в неділю, 4 червня, 1939.

Українці, що гуртуються при Українськім Народнім Домі в Су Лукавт, Онт., приготовили на цей день таку програму:

1. БОГОСЛУЖЕННЯ, яке відслужить Прот. С. В. Савчук, Адміністратор Української Греко-Православної Церкви в Канаді, — в 10 годині рано.
2. СПІЛЬНИЙ ОБІД — зараз по Богослуженню.
3. ПРИЇЗД КОРОЛІВСЬКОЇ ПАРИ — в 6 год. вечера.
4. ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ І ВИСТУП ТАНКІВ під проводом п. Токарчика — в годині 8.30 веч.
5. ЗАБАВА З МУЗИКОЮ — по концерті.

На це наше Свято запрошуємо українців з сусідних околиць, як Кенора, Драйден, Форт Френсис, Рейні Ривер, Форт Віліям і інші.

ПРИХОДІТЬ ГРОМАДНО

Уряд Українського Народного Дому в Су Лукавт, Онт.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1939 РІК.

ТРАВЕНЬ.

15 П. † Бориса і Гліба
16 В. † Теодосія печ. мч. Тимот.
17 С. Пм. Пелагії
18 Ч. Вознесення Госп. Вм. Ірини
19 П. Пм. Йова
20 С. Зява Ч. Хреста

21 Н. 6. Св. Отців. † Ів. Богослова
22 П. Пер. м. св. Миколая
23 В. † Ап. Симона Зилота
24 С. Кирила і Методія печ.
25 Ч. Епіфана еп. Кипр.
26 П. М. Гликерії діви
27 С. Зад. Суб. Ісидора, Максима

28 Н. 7. Пресвятої Тройці
29 П. День Св. Духа
30 В. Ап. Андроніка в Юнії
31 С. Теодота М.
1 Ч. Св. Патрикія
2 П. Талалея
3 С. Рівноап. Констянтина і Ол.

4 Н. Всіх Святих. Василиска.
5 П. Михайла, Єфрос.
6 В. Симона Див. Микити пер.
7 С. † Найд. гол. Івана Хрест.
8 Ч. Ап. Карпа, вм. Юрія нового
9 П. См. Терапонта
10 С. Микити еп. Халк., Ігнатія

11 Н. 2 по Зісл. св. Д. Теодосії мч.
12 П. Ісакія, Богдана
13 В. Єремії еп.
14 С. Мч. Юстина
15 Ч. † Св. Івана Сучавського

RESERVE YOUR DESK

Our Day School enrollment is limited to 600 Students and, therefore, early reservations are suggested. As in former years "The Success" College will be selected by those who appreciate thorough instruction and definite employment service.

WE ADMIT ONLY GRADE XI, GRADE XII, AND UNIVERSITY GRADE STUDENTS TO OUR DAY CLASSES.

Our minimum educational admittance standard for Day School is Grade XI. (Supplements Allowed).

EXPERT INSTRUCTORS

We employ 30 Experienced, expert instructors, most of whom are University Graduates.

INDEPENDENT GRADUATION EXAMINATIONS

The Business Educators' Association of Canada, Head Office, London, Ontario, sets and marks the Graduation Examinations of approximately 40 of the outstanding private Commercial Colleges in Canada, including The Success Business College of Winnipeg. The B. E. A. system of independent examinations is a distinct advantage in that it insures uniformity of standards thorough instruction, thorough examinations and freedom from prejudice on the part of officials and teachers of the College.

CIVIL SERVICE EXAMINATION RESULTS

The opportunity for employment in Civil Service seems to be favorable to "Success Graduates." Out of a total of 193 passes for Winnipeg, on a Dominion Government Civil Service Examination, 108 were "Success-trained" and 86 came from other schools including 7 Business Colleges in Manitoba. Every Civil Service Examination held during the past decade showed a majority of passes for "Success-trained" candidates.

MODERN OFFICE MACHINES

At "The Success" you will find modern office machinery, including Comptometer, Burroughs Calculator, Elliott Fisher and Burroughs Bookkeeping, Dictaphone, Gestetner, Telephone Switchboard. Our 165 new Noiseless Standard and Master Typewriters provide the finest equipment in the City of Winnipeg.

THERE IS EMPLOYMENT FOR SUCCESS GRADUATES

More than 1000 yearly placements of Success applicants is the unexcelled record of our Employment Department. It pays to be able to say, "I am a Success Graduate."

New students may enroll at any time.
Write for our thirty-six page book of information on "Business Opportunities."

PHONE 25 843

SUCCESS
BUSINESS COLLEGE
Portage Ave., at Edmonton St., Winnipeg.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Запаринюка.
Травень.

28. Нед., Зелені Свята. — Ошава.
29. Пон., Другий день Зелених Свят. — Ватерфорд.

Червень.

4. Нед. — Ошава, Річниця.
11. Нед. — Содбері.
18. Нед. — Ошава.
5-та година попол. Вечірня — Гемилтон.

261 Bloor Str. E., Oshawa.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Т. А. Горбея.
Травень.

21. Нед. св. Отців — Шел Велей.
28. Прес. Тройці—Шортдейл, храм.
29. День св. Духа—Петлюра, храм.

Червень.

4 Нед. — Ґіберт Плейнс.
11 Нед. — Роблін, фарми.
18 Нед. — Шелвелей.
25 Нед. — Ленард.

Адреса: — Роблин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. С. П. Симчича.
Травень.

21 Нед. — Ентусвил (храм) — о. С. В. Савчук і о. С. П. Симчич.
28 Прес. Тройці — Виста (храм).
29 День св. Духа — Менті.

Box 410 — Rossburn, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василика.
Травень.

21. Неділя, св. Отців — Ґлендон. День Матері.
28. Нед. Зісл. св. Духа — Беліс.
29. Пон., Прес. Тройці — Стрий (церк. пікнік).

Адреса: Smoky Lake, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. М. Фоки.
Травень.

21 Неділя — Егремонт.
28 Неділя Зелені Свята — Ренотер. Празник. Всіх запрошується.
29. День св. Духа — Редвей.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. І. Гикавого
Травень.

18. Вознесення Г. — Слава.
21. Неділя — Мюсідора.
28. Прес. Тройці — Катерин (храм)
29. День св. Духа — Виліигдон — (храм).

Червень.

4. Неділя — Дервент.
11. Неділя — Слава.

Адреса: Andrew, Alta

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. І. Дмитрова.
ТРАВЕНЬ.

Нед. 21 — Ґарденток (місто).
Нед. 28 — Перший день Зелених Свят — Вайта (храм) о. С. В. Савчук.
Нед. 28 — Перший день Зелених Свят — Толстой (храм) о. І. Дмитрів.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Глібового.
Травень.

21 Неділя — Малантон.
28. Неділя, Прес. Тройці. — Брендон (храм).
29. Понед. День св. Духа — Поплар Парк (храм).

Червень.

4. Неділя — Тиндал (пікнік).
11. Неділя — Селкон.
18. Неділя — Брендон.
25. Неділя — Поплар Парк.

889 Beacon St. Winnipeg, Man.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ НА 1939 РІК.
Травень.

21. Нед. Св. Отців: Гол. 6. Утр. Єв. Ів. XXI: 1—14; Літ. Ап. Діяння XX: 16—18; 28—36. Єван. Івана XVII: 1—13.

28. Прес. Тройці: Гол. 7. Утр. Єв. Івана XX: 19—23; Літ. Ап. Діяння II: 1—11; Єван. Івана VII: 37—52 і VIII: 12.

29. Пон. День св. Духа. Утр. повседневна, без Єван. і Полієлея: Літ. Ап. Ефес. V: 9—19. Єван. Мат. XVIII: 10—20.

Червень.

4. Неділя всіх Святих: Голос 8. Утр. Єван. Мат. XXVIII: 16—20. Літ. Ап. жид. XI: 33—40 і XII: 1—2. Єв. Мат. X: 32—33; 37—38 і XIX: 27—30.

11. Нед. 2. По Зісл. св. Духа: Голос 1. Утр. Єван. Марк. XVI: 1—8; Літ. Ап. Рим. II: 10—16; Єван. Мат. IV: 18—23.

18. Нед. 3. По Зісл. св. Духа: Гол. 2. Утр. Єван. Марк. XVI: 9—20. Літ. Ап. Рим. V: 1—10. Єван. Мат. VI: 22—33.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

РІК XVI. WINNIPEG, MAN., JUNE 1st, 1939 ВІННІПЕҐ, МАН., 1-го ЧЕРВНЯ, 1939. ЧИСЛО (319) 11

ГОСТИНА КОРОЛІВСЬКОЇ ПАРИ В ВІННІПЕҐУ.

В середу, 24 травня ц. р. в Вінніпеґу гостив король Юрій і королева Елиса-[illegible]

Цілу ніч з вівтірка на середу і в середу до полудня сік дрібний дощ, який багато попсував в плянах приняття Короля й Королевої в найбільшім місті західної Канади. Та хоч який непривітний був день, то вже з вчасного ранку на ріжних, попередно намічених, місцях чекало багато людей, радих за всяку ціну побачити Короля та Королеву. Головно зібралися люди коло сіпіярської стації, здовж Мейн стріту та Портедж евеню.

Надійшла година 10.30, прийшов королівський потяг. І можна уявити собі приємне здивування чекаючих, коли накінець побачили Короля і Королеву в отворенім автомобілі. Пізніше стало відомо, що автомобіль був закритий, коли Король мав в нього всідати, однакож на бажання Королевої дах автомобіля усунено. Так Король з Королевою їздили до самого вечера в відритім автомобілі, не зважаючи до полудня на дощ, а пополудни на холодний вітер, що повівав з півночі. Королівський автомобіль зробив того дня 26 миль дороги. Зразу він поїхав до Сити-голу, де повитав Короля і Королеву мейор з радними, відтак поїхав до будинку леґіслятури, де відбулося привитання королівської пари в імени провінції.

Привитання відбулося на плятформі, збудованій довкола північного входу до будинку леґіслятури. Йому приглядалися тисячі людей, що зібрались на просторій площі перед будинком.

Після того в салі леґіслятури представлено Королеві 156 найвизначніших громадян провінції, в першій мірі послів і міністрів провінції, сенаторів, суддів та інших достойників. Між тими, що були представлені Королеві й Королевій в салі леґіслятури були: п. і пані Н. В. Бачинські, п. і пані В. Лісовські, Йосиф Вавриків і панна Ів. Огризло. Між запрошеними урядом гістьми, що підчас привитання Короля сиділи на плятформі довкола Короля й Королевої, як рівнож були присутні в салі леґіслятури, були також прот. С. В. Савчук і пані Савчукова. Опісля пішли Король і Королева до сусідного дому поручника губернатора на обід, однакож ще перед обідом Король сказав через радіо промову з нагоди „Дня Вікторії"; промова була передана через радіо до всіх частин Британської Імперії, а це значить — майже на цілий світ.

На обіді враз з Королем було 105 гостей, — міністри федеральні та провінціяльні, судді, сенатори, епископи та інші достойники. Між ними був також український католицький епископ В. Ладика. Замітне, що багато з тих, що були представлені Королеві, не були запрошені на обід до губернатора, а враз з тим запрошені на обід були такі, що не були Королеві представлені.

По обіді і відпочинку рушив королівський автомобіль в дальшу дорогу — до Асінібойн Парку, відтак по Портедж, Шербрук і Салтер до Кілдонан Парку і звідтам до Ст. Боніфес та з поворотом до брами форту Ґеррі, де губернатор Гадсон Бейської Компанії зложив королеві символічну данину — дві голови оленів та дві чорні боброві шкіри.

По обох боках вулиць, якими проїздив королівський автомобіль, стояли тисячі народу та витали королівську пару гучними одушевленими окликами.

Король і Королева можуть бути певні, що серця канадійського населення є з ними. Головно миле враження робила Королева. Вона увесь час мило усміхалася і помахувала рукою у відповідь на привітн.

З Вінніпеґу Король і Королева відїхали дальше на захід в 7-мій годині вечера.

ЗА ЩО В ПОЛЬЩІ КАРАЮТЬ СВЯЩЕ-[illegible]

Окружний суд у Чорткові на виїздній сесії у Борщеві розглянув 8 квітня ц. р. справу проти о. Івана Вальницького, пароха в Озерянах і скальського декана за українізацію прізвищ хрещених дітей в 34-ох випадках. По розправі суд засудив о. І. Вальницького за кожний випадок на кару вязниці по 6 місяців. Опісля виміряв спільну кару на 8 місяців вязниці, яку зменшив на основі амнестії до 6 місяців безоглядної вязниці. Засуджений зголосив від цього присуду апеляцію.

КАРА ЗА „УКРАЇНІЗАЦІЮ" ПРІЗВИЩА.

Повітове староство в Самборі на внесок станиці поліції в Ст. Самборі покарало адвоката Калістрата Добрянського карою трьох днів арешту зі заміною на 15 зол. гривни за те, що покараний зголошуючи в міській управі свій приїзд, вписався на мельдунковій карті по українськи і подав своє прізвище, очевидно, як Добрянський. „У мотивах адміністраційна влада подала, що покараний виповнив мельдункову картку в недержавній мові і „впровадив владу у блуд", подаючи себе як Добрянський, хоч повинен називатися „Добжаньскі". Від цього рішення покараний вніс відклик, покликаючися на свою метрику й інші документи та свідоцтва. Слід згадати, що два роки тому адміністраційна влада видала покараному особисті документи та свідоцтва приналежности й громадянства на прізвище Добрянський, а не „Добжаньскі".

ЗМІНЯЮТЬ ІМЕНА ЖИДІВ.

Литовська преса пише, що німецький консулят у Ковні при реєстрації еміґрантів з Мемеля (яке Гітлер недавно прилучив до Німеччини) вписує до паспортів жидам-мужчинам, які мають нежидівські імена — імя „Ізраїль", жінкам — імя „Сара". Число еміґрантів з Мемеля в Литві обчисляють на 10,000 осіб, з того 1,500 жидів.

ДАЛІ ПРИПИНЮЮТЬ ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ УСТАНОВ.

„Діло" з 17 травня подає, що постерунок поліції опечатав у Лісках „Церковний Дім", у якому мали приміщення читальня „Просвіти" і кружок „Союзу Українок". Опечатано також велику салю, в якій відбувалися проби церковного хору і сходини церковного брацтва. Умотивовано це тим, що згадані товариства „ширять серед української молоді націоналістичні і сепаратистичні кличі". А далі, що побито вчителя поляка. Це той, що — стріляв до українського місцевого населення!

МОСКАЛІ БЕРУТЬ ЖІНОК ДО ТЯЖКОЇ ПРАЦІ.

В останньому часі Совіти підготовляють жінок до заступної праці в ріжних ділянках. І так у Донецькому басейні вже обсадили багато становищ жінки, які перейшли спеціяльний вишкіл. Таку саму акцію переводять тепер большевики в найважніших центрах нафтового басейну в Баку, де жінки обсаджують визначні становища. Навіть на полуднево-західнім залізничім шляху жінки виконують у великій мірі заступну службу.

Совітська влада привязує до цеї справи велике значіння, підкреслюючи, що заступна служба жінок уможливить швидко поставити армію на воєнній стопі.

СВЯЩЕНИКИ ПІДДАЮТЬ ПЛЯН БИЗНЕСОВОГО ОЖИВЛЕННЯ.

Сто духовних провідників католицької, протестантської та жидівської церкви в Ню Йорку уложили плян, яким способом можна привернути оживлення в бизнесі та добробут. Це оживлення опиралося б на добрій вірі і співпраці між робітниками, фармерами, професіоналістами, бизнесменами, продукуючими та консументами, при добросовіснім нагляді уряду.

ЕПИСКОП НАРАДІЙ ПОВЕРНУВ ДО КРИЖЕВЦІВ.

Із Загребу, в Югославії, повідомляють, що Діонізій Нярадій, епископ бачванських українців і бувший апостольський адміністратор Карпатської України, вернувся до своєї епархії, до Крижевців.

АРХИЄРЕЙСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ.

Цьогорічні архиєрейські завітання Високопреосвященого Архиепископа Іоанна Теодоровича в Канаді почнуться з кінцем червня.

Українські Греко-Православні Церковні Громади, що бажають витати в себе цього року Впреосв. о. Владику Іоанна, повинні негайно повідомити про це Консисторію на понизшу адресу:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada.
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ЦЕРКВА І її ПРОТИВНИКИ.

ОГЛЯД ПОДІЙ.

(Докінчення).

Є перед нами ще одно важне питання...

Почавши від тої пори, як з Київом чи м. Липківським міг якоюсь ласкою переписуватися на цілому світі лише оден одинокий Маєвський — **то чи розумні люде могли бути певні, що бувший Митрополит є між живими?** Те, що Маєвський хвалився листами м. Липківського, а Свистун ними послугувався, розумним людям не дає ніякої певности. Перш усього питання: **чи це правда, що большевики переписці Маєвського з Митрополитом не перешкаджали?** Друге: **коли б не перешкаджали, то якою ласкою?** Чи не вважали вони Маєвського своїм чоловіком? Навіть пояснення Маєвського, що він адресував до Митрополитової сестри, може задоволити хіба малих дітей. Чекісти чейже не такі дурні, щоби їх можна так легко обійти Тай ще тоді, коли тими листами в Канаді явно-славно послугувалися **і тутешні чекісти про них знають.**

Ще одно... Чи можна бути певним, що листи, якими Свистун з Маєвським послугувалися, були дійсно листами Митрополита, коли зважити, для яких цілей Свистун з Маєвським їх вживали? Чи для таких цілей конче треба дійсних листів Митрополита? Тай тії листи ще вони неоднаково цитували. А хіба оба згадані чого іншого не голосили, що опісля показалося неправдою?

Отже коли ходить вже не про київську Церкву, але бодай про бувшого її Митрополита, якого „оборонці" утожнювали майже з Церквою, то і тут **не маємо певности, що Маєвський з Митрополитом переписувався;** коли б же переписувався, то не знаємо, якою ласкою; загалом же **не маємо ніяких доказів, що Митрополит жив тоді,** коли тут ніби були його листи, або навіть тоді коли Свистун балакав про спровадження м. Липківського сюди. Чи не міг це бути лише спосіб до свого роду „стампіду"?

Багато див та загадок дотепер назбиралося. От хочби таке диво, що **довгий час навіть Свистун з Маєвським про м. Липківського нічого вже тепер не говорять. Ані листів від нього не оголошують, ані вістей про нього не оповідають.** Розкошує він, чи бідує, живий, чи мертвий — про все те нічого від них широкий загал не чує. Наче б тепер він їм цілком неінтересний. Та хіба можливе, щоби щирі душі могли так скоро забути того, кого так глибоко поважали, до кого тільки надій прикладали, **ким так журилися?** А виходить, що таки забули... Забули, що така їх забудьковатість може для людей бути дуже загадочною. От що забули!

Додаймо ще оден факт...

Коли вже по Соборі 1935 р. Свистун з Маєвським провадять боротьбу за належання до Київської Церкви, то вони ж **самі вже перед Собором хотіли тайком спровадити до Канади епископа від варшавського митр. Діонізія, а не від Київської Церкви, за якою опісля так розпадалися.** Чому ж? Хіба для них Київської Церкви не було? (Про ту подію диви „Протокол Семого Собору", 1935. стор. 45 і дальше).

Для думаючого чоловіка всі вище наведені факти, припущення й аргументи мають велику вагу — з уваги на те, що побіч них ділося. А іменно:

1) Коли це для всіх було безсумнівним фактом, що від 1930 р на Україні Українська Православна (Автокефальна) Церква не істнує;

2) Коли саме поведення Свистуна і Маєвського показувало, **що Київська Церква для них не істнує,** то

3) **В той самий час Свистун нахабно агітує за належанням Канадійської Церкви до Київської!** Чому ж? З яких це обрахунків? Чи не на те, щоби Канадійській Церкві заповідати лихо?

В напрямі Ярославського...

Уявімо собі, що наш український православний загал був би такий легковірний і недумаючий, що послухав би Свистуна з Маєвським, послухав би Свистунового „Братства", та соборної вінніпежської громади... Послухав і скликає надзвичайний Собор.

На Соборі Свистун з Маєвським ведуть перед і по їх бажанню та за їх порадою виходить рішення, що Канадійська Православна Церква є частиною, чи дієцезією Київської Церкви (до речі: якої там нема!)

По переведенню такого рішення треба вислати до Київа „радісну вістку", і висилають до... м. Липківського, що є під наглядом чекістів і, по рецепті Маєвського і Свистуна, мабуть править Церквою.

Одного щасливого дня приходить висланий лист до Київа. **Беруть його чекісти, читають, Митрополитови і не показують** (хіба не однаково чи покажуть, чи ні?) **і повідомляють Москву: „Для нас в Канаді є нове поле для праці".**

Москва радіє і справу канадійської „дієцезії" **віддає до переведення Ярославському (Жидови, що є головою безбожницької роботи в большевії).** Тоді Ярославський, під фірмою Української Автокефальної Православної Церкви (якої там нема!) і під іменем митр. Липківського (який про те нічого і не знає!) **присилає до Канади свого агента в ролі епископа, присилає таких же агентів-священників.** А тутешнім большевикам дають знати: **записуйтеся до Церкви!** І записуються. А Свистун хвалиться, що до його Церкви безбожники привертаються. Так твориться замаскований „спільний фронт" і большевицька робота починається. А Свистун з Маєвським радіють та тішать загал: „Тепер ми в злуці з нашою рідною Матірю Церквою в Київі, отже допняли свого". Радіє, без сумніву, і Ярославський...

Чи не страшний образ?! **І дуже можливий, коли б наш православний загал був таким, яким Свистун з Маєвським раді були його бачити.**

Хто знає, чи тут в Канаді в декого не було такого Каїнового пляну. В усякім же разі перед нами стоїть вперше питання — **чому з таким нахабством обвинувачувано Консисторію, що нібито вона відрікається Київської Церкви, та роблено намагання, щоби Канадійську Церкву з Київською вязати — роблено все те тоді, коли Київської Церкви ще від 1930 р. нема.** З якими цілями це роблено?

Та які цілі і пляни в кого не були би, **але українська церковна справа не пішла на манівці.** На своїм здоровім грунті встоялась. І нині видно навіть короткозорим, що послухати було закликів всяких „оборонців" і стрімголов вязати себе з Київом, це **вязати себе з чекістами. Йти під провід Ярославського.**

Коли б же хотів хтось говорити про дійсну оборону Церкви, то нею була **Консисторія з свідомим українським загалом,** що не пішов за покликами самозванців. І якраз отся оборона **охоронила Церкву від того великого лиха, яке готовили її всякі самозванчі „оборонці", прикриваючи свої заміри то Митрополитом, то Київською Церквою.**

В нас є лад.

Коли поставимо собі тепер питання, чи в нашій Українській Православній Церкві в Канаді є лад, хоч і є процес, то відповідь може бути лише одна: **В нас є лад!**

Бо є здоровий розсудок! Бо є обережність! Бо є свідомість ваги великої церковної справи! Бо є відвага ставити опір ворожій силі! Бо є те, до чого ворожий наступ розбивається!

Перший раз наш лад виявився в повній силі на Соборі 1935 року. Тоді, коли Свистун зорганізував був все, що лише міг, щоби перевернути церковну справу догори корінем — **делегати православних громад виявили тільки здорового розуму, тільки обережности, тільки далекоглядної розваги, що хто тодішне напруження пережив, мусів сказати одно: В нас є зрівноважені, думаючі, розумні люде!"**

А розумні люде — це лад!

Коли наш загал не піддався пізнішій агітації Свистуна та Маєвського, **то це знов доказ, що в нас є лад. Коли люде вміють при добрій справі встоятись — то ознака ладу!**

Коли ворожий наступ о наше становище розбиваєсь, то знак — що в нас є лад!

Коли ті, що йдуть проти нас, мусять воювати неправдою — то знак, що в нас є лад!

Коли можемо кождому глянути сміло в очи, то це доказ—що в нас є лад!

Коли б в нас не було ладу, то ворожа сила лишила би нас в спокою. Сказала би: „Нехай! Вони самі своїм безладдям пропадуть!" Однакож вона так не каже, а це свідчить — що в нас є лад!

Чужі руки, чужі люде.

Руки, що силуються нашій Церкві робити клопоти, то цілком чужі руки. Свистун і Маєвський — коли судити по їх роботі — то найчужійші нашій церковній справі люде.

Коли йде бесіда про Свистуна, якого від давна знаємо, то це, в найкращім випадку — чоловік, що любить ходити самопас. Досить пригадати таку подію:

Квітня 29, 1935, пішов з Саскатуну лист до Свистуна з підписом шістьох осіб (Сліпченка, Гнатишина, Буряника, Стечишина, Ґрещука і Данильчука), де кажуть, що Свистунова брошура, яку готовить, може бути шкідливою для нашої загальної справи, отже: **„В виду сего домагаємося, щоби Ви спинили друк і розсилку сего памфлету до слідуючого тижня, коли то кількох нас приїде до Вінніпегу обговорити сю справу на місци".** Таке писали до Свистуна. Домагалися, щоби спинив свою роботу **лише на кілька днів,** поки приїдуть і гуртом справу обміркують, як в культурних людей всюди водиться.

А Свистун? Він відповів на лист листом (його лист з 1-го травня 1935), але листом авантурника, чи самозванчого диктатора, а не нашого громадянина. Каже він в своїм листі:

> „Подивляю Вашу відвагу ставити мені „домагання". По моїй думці, **хоч би Ви були назбирали тисячі підписів, то це само не давало Вам права ставити до мене „домагання"... „Памфлет вже на укінченню й піде між люде".**

Ось вам Свистун! Не громадянин, не співробітник, що працюючи для громадської справи, спільно з усіма нараджується. Ні! Це чоловік, що знає лише себе і вважає себе свого роду фараоном, перед яким все має падати ниць і не сміє на нього очей підвести. Дійсно величезний апетит, а брак всякого розсудку!

„Подивляю Вашу відвагу", — каже він шістьом, забуваючи, що вони могли би цілком правно набрати ще більше відваги і запитати. „А ти, небоже, хто такий, тай відколи?" А ще більше могли би сказати ті тисячі, яких підписам відбирає він право ставити йому домагання. Вони ще більше правно і безцеремонно могли би гукнути:

— Невжеж думаєш, що всі права тобі належаться, а нам ніякі? Чи думаєш, що ми лише на те, щоби за тобою помахувати головами? А що, коли скажемо, що коли хтось з нами не числиться, то і ми з ним числитися не будемо? Де він тоді опиниться? Бо нашим може зватися лише той, що з нами числиться, з нами радиться, з нами наші справи обмірковує...

„Екстериторіяльність" Свистуна (непризнавання для себе законів окруження) давно відома. Свого часу на Зїзді в Саскатуні говорено в очи Свистунови, що він чужий нашій справі чоловік і заходить між нас лише, щоби робити клопіт; що його робота така, за яку деинде на світі чужі люде платять своїм агентам гроші, і Свистун все те вислухав і приняв до відома врочистою мовчанкою. Не обурився. Не заперечив. Не виправдувався. Знак, що погоджувався! Себе ж він знає.

Щож до Маєвського, він тут коротше відомий, отже більше питань можна до нього ставити. Ось одно з тих питань, що люде ставлять дуже поважно: **„Чи на переді „оборони Церкви" йде Свистун, чи Маєвський?"** Або іншими словами: „Чи Свистун потягнув за собою Маєвського, чи Маєвський Свистуна?" Хто чією жертвою? Бо кажуть — тиха вода береги зносить... Та покищо досить нам того, що Свистун з Маєвським, а Маєвський з Свистуном — і разом „Церкву обороняють".

Коли судити по Свистунових листах, по його погрозах, по його роботі поза плечима других, тай по цілім поведенню Свистуна з Маєвським, то це такі чужі нам люде, як Навізівські, Поповичі, Шатульські... Не буде переборщення, коли б сказати, що вони остілько чужі, що — коли б одного дня призналися навіть до вини, публично каялись, і присягою зобовязались нашій Церкві щиро служити, то і тоді обережність казала би не давати їм в нас місця. Бо, памятаючи дотеперішне, чи можна бути певним, що всі врочисті зобовязання завтра не забудуться, а тоді буде нове лихо.

Свистун ніколи не перебирав в способах. Ось на те факт:

В „Рід. Церкві" з грудня 1938, Свистун помістив лист Консисторії з 4 квітня, 1935, яким він показує, **що Консисторія від самого початку американської справи стояла гідно на сторожі Церкви і противилася злуці з патріярхом.**

Минуло від того часу ледво три місяці і Свистун про лист Консисторії забув. Бо ось в „Рід. Церкві" з квітня 1939, вже пише:

> **„Намагання навязати зносини (з патріярхом) не довели до жадного результату, перше з причини сильного протесту проти того Братства Оборони Рідної Церкви і соборної громади з о. Маєвським...**

Отже вам віз і перевіз! Лист, який сам Свистун в „Рід. Церкві" помістив, і який говорить, **що Консисторія була проти патріярха, коли ще не було ані „Братства", ані протестаційної соборної громади, ані Свистунових брошур, ані „Рід. Церкви"** — все те для Свистуна перестало істнувати. І що на таке сказати?

Ще оден вислів з послідної „Р. Церкви":

> „Перед семим собором ціла наша Церква була одностайна щодо своєї звязи з Київом".

Бачите?! **Так чому ж тоді Маєвський з Свистуном** (чи може тільки Маєвський?) **вдавалися потайки за епископом не до Київа, але до тої Варшави, яка навіть не признавала Київської Церкви доброю? Всі до Київа, а вони оба до Варшави!**

Виходить таке: перед Семим Собором **„ціла наша Церква"** була з Київською (якої не було!), а в той же час Свистун з Маєвським стояли поза **„цілою нашою Церквою"** — свого роду „екстра люде" — і тому добивали собі торгу з варшавським Діонізієм. Значить — чужі! Тоді чужі й опісля чужі. Тоді „екстра люде" і нині „екстра люде".

На закінчення.

До всего, що доси говорилося, про що згадувалося, може читач поставити багато нових питань. Чому це і те робилося? Чому робилося так, а не інакше? Як стояла ще ось та, чи друга, чи пята справа?... Оден буде ставити питання цілком щиро, інший щоби обороняти „оборонців", отже щоби сперечатися. І цей послідний може найбільше питань поставити.

Однакож те, що досі сказане, повинно назагал бути зрозуміле і без пояснень. Коли Консисторія ще 4 квітня 1935 р. стала проти злуки з патріярхом, то як можна їй закидати бажання злуки з патріярхом? Коли Консисторія стояла на сторожі церковної справи, то пощо Свистун самозванчо пхався на оборонця? Коли Свистун хотів американською справою клопотатися, то мав на те найбільше можности, коли б був згодився бути в комісії 14-ох. Коли Маєвський був на нарадах Консисторії, чув, що Консисторія є проти злуки з патріярхом, а потім не сказав людям того, що чув — **то чи не піддержував неправду? Коли була Київська Церква, так чому Маєвський і Свистун вдавалися за епископом до Польщі?** І яке право мали вони самозванчо робити заходи коло спровадження епископа? **Чому большевики дозволяли Маєвському переписуватись з м. Липківським,** а не дозволяли Консисторії? Чому Свистун з Маєвським про Київську Церкву нічого подрібно не розказували, коли по 1930 році вона ще була? **Чому про м. Липківського довгий час аж до нині не кажуть нічого?** Тай ще дещо.

Отже все те повинно бути зрозуміле і без додаткових пояснень. Факти самі за себе говорять.

Однакож кілька додаткових пояснень до деяких предвиджуваних питань, можна ще дати в рамцях цего огляду.

Хтось скаже:

Коли Консисторія відразу стала на яснім становищу супроти американської справи, то треба було на Соборі точно все пояснити, а тоді заощадилося б багато клопоту.

Такі питання люде ставлять, не здаючи собі справи в положення, яке тоді було. Перед Собором побіч інших справ була американська справа, що не була наглою справою. Її можна було обговорювати спокійно одного, другого, чи третого дня Собору Однакож від першої хвилі нарад наперед всіх справ висунулася зорганізована Свистунова авантура. Американська справа була важна сама собою, але Свистунова авантура була небезпечна Свистун готов був зробити з Собору посміховище і церковну справу звести на ніщо. **Консисторія вже знала про порозуміння Маєвського з Варшавою.** І ще перед початком нарад Свистун вигукував „Буде файт! Буде файт!" Про спокійне, пляново ведення нарад не було мови, бо вдорозі стояла авантурнича сила І коли Консисторії, та ще декому з близких ціле положення було ясне, то для делегатів все було нове і незрозуміле. Авантура могла виводити їх з рівноваги Отже вся увага мусіла бути звернена головно на те, щоби вдержати зібраних при холодній розвазі.

Серед такого положення не можна було робити, як би хотілося, але як можна. Авантура забирала час, старалась звести увагу присутних на манівці. Вона силувалася йти перебоєм. І коли вдалося вдержати зібраних при холодній розвазі, то це великий здобуток — тут виявлявся зрівноважений здоровий розсудок представників українського загалу. І силою того розсудку американську справу вирішено найкраще, як серед таких відносин можна було вирішити. Це знають ті, що на Соборі були, хто ж не був, може про те довідатись з „Протоколу Семого Собору".

Може хтось сказати:

— Коли ви знали, що Свистун робить клопоти, так чому ви його давно не відсунули, не віддалили...

Такі питання люде ставлять. Але забувають вони, що ані Консисторія, ані навіть трошка ширший гурт не має ніякого права, ні сили когось далеко від людей усувати. А Свистун і так не був з Консисторією, але зате був серед загалу. І там він мав прихильників. Отже коли одні бачили, як і що, то другі не бачили, чи не хотіли бачити, і стояли при тім, що: „Він наш, ми його знаємо"... Словом — навіть тоді, коли Свистунова галабурда була вже дуже видна, він знаходив ще людей, які не хотіли тої авантури бачити. Через те вийшла пр. нікому ніна що непотрібна „угода". Консисторія дуже добре розуміла, що ціла та „угода", то побілювання мурина крейдою, щоби став дійсним білим чоловіком, але другі того не розуміли Та нехай би Консисторія на „угоду" не згодилась, кілько було би нарікань, кілько агітації проти Консисторії, що вона є проти доброї справи, проти згоди. Бо є люде, що мусять аж добре попечися, щоби повірити, що огонь пече. А справ, як „угода", було більше.

Серед щирого загалу були люде короткозорі, легковірні і недосвідчені. Таким здавалося, що тільки би провід забаг, а все зробить. Коли б провід хотів, а можна легко з противниками поєднатися, переконати, навчити, витолкувати, з ворога зробити приятеля... Люде не думали, що як одна сторона може чогось дуже хотіти, так друга може дуже не хотіти і не згодитися

Були такі, що руководилися не тепе-

(Продовження на стор. 6-ій).

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd.
at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba
Subscription per annum
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

„МІНІСТЕРСТВО ДЛЯ БАЛАМУЧЕННЯ".

РЕЛІГІЯ В БОЛЬШЕВІЇ.

Державна машина дуже складна. Є там інституції, про які кождого дня говориться, є такі, що про них згадується рідко, а є такі, про які широкий загал майже не знає.

Відомі такі, як міністерство внутрішних справ, міністерство заграничних справ, міністерство освіти...

Але кожда держава має ще окрему інституцію для державних тайн (для шпіонажі, пропаганди і т. п.), та про неї загал майже нічого не знає. Хіба знає голі імена, як „Тайна служба (Сікрет Сервис), „Евіденційне Бюро" (в бувшій Австро-Угорщині).

Але вже нікому з загалу не прийшло би на гадку, що держава може мати ще окрему інституцію, чи міністерство для **пляннового ширення баламуцтва.** Однакож і таке є.

В „Сетурдей Івнінг Пост", з квітня 1939, в статті „Чому Сталін стріляв своїх генералів", автор ген. Кривицький, читаємо:

„Вже підчас Світової Війни німецький генеральний штаб створив Бюро Баламучення („Бюро оф Мисінформейшин"), відоме як служба для „непоінформовання" („дисінформейшен" сервис). Там експерти приготовляли нібито добрі військові пляни і всякими крутими дорогами давали їх в руки ворога. А ціль того була — збаламутити ворога і збити з дороги. Деколи такі тайні пляни знаходили в полонених, а були ті пляни так приготовані на основі певних фактів Бюром Баламучення, що ті, які їх дістали, брали їх за цінні відомости.

„Такий окремо підступний спосіб шпіонажі і проти-шпіонажі був частею військової служби в деяких европейських урядів до недавніх літ, поки всемогуча тайна поліція взяла в руки цю штуку. Розвій штуки „баламучення" поступав разом зі зростом заходів таких організацій, як ОГПУ (чрезвичайка в Росії) і Гестапо (тайна німецька поліція), що старались поставити своїх шпіонів в противних таборах, замаскувавши їх на вірних — тим же таборам".

Для читача може це бути інтересною новиною, що є окремі державні інституції для баламучення. Що до того є окремо призначені добре вишколені знавці цеї штуки.

Однакож треба розуміти, що так баламутять не тільки підчас війни, але і між війнами, баламутять населення країв, населення цілого світа, кому це потрібне.

Щоденна преса приносить багато вісток, здогадів, підозрінь, правдоподібностей і чуток з політичного світа, які за день два показуються цілком неправдивими. Це робота таких бюр для баламучення. Такими способами хочуть вони настроїти загал сюди, чи туди, викликати в нього прихильність в певним напрямі, або зневіру, застрашити, успокоїти, поставити в непевність...

Зупинімось на вістках з большевії, що відносяться до питання, як там стоїть релігійна справа.

Загалом відомо, що большевики Церкву, як інституцію, знищили. Релігійність зачислили до протидержавних злочинів. Церковні будинки понищили, або перемінили на склади, чи безбожницькі музеї. А релігійних людей жорстоко переслідують.

Однакож час від часу бачимо в небольшевицькій пресі вісти:

„Релігія в Росії стоїть сильно.... Підчас свят церкви були повнісенькі... Народ не зважає на переслідування і йде до церков... Молодіж, комсомольці щораз більше заінтересовуються релігією... Безбожницька робота чується безсильною проти зросту релігійности... Число членів в безбожницьких організаціях постійно маліє...

Небольшевицькі газети найчастійше перебирають такі вісти з газет большевицьких, може навіть радіючи, щоби показати, як большевицька сила слабне. Перебирають, не думаючи, що всі ті вісти можуть бути лише брехливою роботою „Бюра для баламучення".

Який би світ не був, але все ж релігійна справа зачисляєсь в нього до поважних справ. Отже в очах світа нищення релігії належить до великого злочину.

Це большевики знають і тому поширюють брехливі вісти, щоби чорне положення побілити. Вони кажуть світови: „Нема там такого лиха, як думаєш! От підчас свят повні церкви людей, перешкод ніхто їм не робить, а релігійна сила так зростає, що перед нею вже большевиам в небезпеці".

Так викликаєсь поняття, що в большевії не так зле, як говориться, та що з дня на день там йде до ще кращого.

Але не треба й довго думати, щоби зроауміти брехливість таких вістей. Бо коли большевики засудили релігію на знищення, як великого саботажника, контрреволюціонера і буржуазну видумку, то ставляться до неї не менше жорстоко, як до саботажника в фабриці, чи колхозі.

Коли могли понищити церкви по містах — будівлі великої краси, та історичної вартости, святині мільйонів на нікого не оглядаючись, то що сказати про звичайні сільські церкви? Пощо большевики лишали би їх в спокою та дозволяли б людям до них сходитися, наперекір урядови?

Ті, що понищили цілі села, порозбивали родини, постріляли, позасилали, голодом повинищували мільйони, мали б бути безсильними супроти церковних будинків? Аджеж коли з людським життям не церемоняться, то що сказати про будинки?

Це таке просте і безсумнівне!

Маючи це на увазі, треба кожду вістку про силу релігії в Росії, про повні церкви підчас свят і т.п. брати завсігди за плянові большевицькі брехні. Коли знайдеться ще там церква, а в ній богослуження і народ, то хіба така, яку мають для показу чужоземним туристам, отже для обману.

П.

Свящ. Ф. Квасвецький.

ВІЧНО ВАЖНЕ ПИТАННЯ.

„Учителю! що мені чинити, щоб життя вічне осягнути?
(Лук. X. 24).

(Продовження).

II.

Для того, щоб нам осягнути життя вічне, треба твердо триматися своєї святої Православної віри і виконувати те, чому вона нас навчає. Навчає ж вона так, як научав Господь Ісус Христос.

Наш Божественний Учитель Ісус Христос обявив нам що для одержання життя вічного треба мати віру в Нього. Одного разу Ісус Христос сказав Нікодимові так: „Як Мойсей підняв змія в пустині, так треба бути піднятому Синові Чоловічеському, щоб кожний, хто вірує в Нього, не загинув, а мав життя вічне. Бо так Бог полюбив світ, що й Сина Свого Єдинорідного дав, щоб кожний, хто вірує в Нього, не загинув, а мав життя вічне (Ів. III: 14—16). А коли хто не увірує, то „той осуджений буде" (Мат. XVI: 16) і „гнів Божий зостанеться на ньому" (Іоан III: 36).

Господь Ісус Христос учив, що для одержання життя вічного треба любити Господа Бога всім серцем своїм, всею душею своєю, всею силою своєю, і всіми мислями своїми, та ближнього свого, як себе самого (Лук. X: 27). Необхідно є виконувати заповіді Божі, бо без того не можна наслідувати життя вічного (Мат. XIX: 17).

Треба уважно слухати науку Ісуса Христа та йти за Ним усе життя, тоді ніхто не вихопить нас з рук Його (Іоан X: 27-28). Треба бути вірним Ісусу Христу до смерти, тоді дасть нам Господь „вінець життя" (Одкр. Іоана II: 10).

Ісус Христос научає нас, що для одержання життя вічного треба достойно причащатися Його св. Тіла й Крови (Іоанн XI: 54), а хто не буде причащатися, той не буде мати життя вічного (Іоан VI: 53). Необхідно є щиро покаятися в своїх гріхах (Езек. XIX: 21). Треба боротися зі своїми недобрими звичаями і не догоджувати своєму тілу. Хто буде боротися зі своїми гріхами і з тим злом, яке є в нашім оточенні, та, не зважаючи ні на які перешкоди, буде перемагати їх; той нехай памятає слова Господа Бога, сказані устами св. Іоана Богослова: „хто побідить, той наслідить усе і Я буду йому Бог, а він буде Мені сином. А боязким і невірним, і огидним, і душегубцям, і блудникам і чарівникам, і ідольським служителям, і всім ложникам — часть їх в озері палаючому вогнем і сіркою" (Одкр. Іоана XXI: 7—8.

Щоб осягнути життя вічне, то треба дбати не про те, як нам лекше й веселіше прожити, смачно їсти та гарно одягатися, а треба перше всього шукати царства Божого і правди Його (Мат. VI: 31, 33).

Треба памятати, що ці люди, котрі усім серцем своїм привязуються до чого-будь созданого Богом та люблять його більше, ніж Господа Бога, не можуть наслідувати царства Божого, бо недостойні Його (Мат. X: 37).

Св. ап. Павло каже нам, що життя вічне осягнуть тільки люде, котрі за життя свого будуть робити добрі діла, бо в день останнього суда Господь Бог віддасть кожному по ділам його" (Рим. II: 6). Той, хто бажає осягнути життя вічне, повинен придбати і мати в собі ще й такі чесноти, як а) мудрість, б)

неблазність і в) мужність. Мудрість — то є знання того, що нам треба робити а чого ми не повинні робити. Неблазність — то є чистота наших думок, бажань, слів і вчинків, чистота від всього того, що є противне Господу Богу. Мужність — то є терпеливість і витривалість в праці, в бідах і в спокусах.

Зі Св. Письма і з творів св. Отців і учителів Церкви Православної ми бачимо, що необхідно мати людям любов навіть до своїх ворогів. Така християнська любов і всепрощення — то є верх морального звершенства.

Хто бажає осягнути життя вічне, той повинен прикладати усіх зусиль до того, щоб ступнево морально удосконалювати себе. Але треба добре памятати й те, що без лагідности й покори неможливо осягнути морального удосконалення.

Приходиться чути часами від людей, що ми живемо в сучасний час в недобрих обставинах і в оточенні злих та недобрих людей, так що трудно боротися нам зо всіми своїми гріхами й спокусами. Часто буває так, що людина змушена обставинами робити не так, як вимагає від нас наука Ісуса Христа, а так, як роблять інші грішні люде. Часто люде не змушують себе до боротьби з гріхами тільки через те, щоб не наразити себе на насмішки і неприємности з боку свого оточення. Виходить, що люде в таких випадках стидаються і бояться виконувати заповіді Божі. Таким людям треба пригадати, що Господь Бог наш Ісус Христос так сказав: „Хто постидиться Мене і Моїх слів між родом сим прелюбодійним і грішним, того і Син Чоловіческий постидиться, як прийде у славі Отця Свого з Ангелами святими" (Марко VIII: 38). Слова ці нехай будуть пересторогою для всіх слабодухів. Треба бути завсіди відважним визнавцем і оборонцем своєї св. Віри Православної. Не треба боятися не тільки насмішок, неприємностей, побоїв і ріжних мук, але навіть і самої смерти. Того вимагає від нас наш Божественний Учитель Ісус Христос, Котрий каже: „Хто признає Мене перед людьми, і Я признаю його перед Отцем Моїм, що на небесах" Мат. X: 32. Ісус Христос називає щасливими тих людей, котрих будуть проганяти, переслідувати, мучити й навіть убивати за імя Його і каже, що такі люди не повинні сумувати, а повинні радіти і веселитися, бо велика нагорода чекає їх на небесах (Мат. V: 12).

III.

Уявім собі чоловіка, котрий йде дорогою. Дорога нерівна, на ній багато вибоїв, слизько, є болото та баюри. З боку дороги, ровом плине струмок, а вода в нім чиста, як кришталь. Але ось чоловік той спіткнувся і впав у болото. Як вам здається: чи буде чоловік той так і лежати в болоті, чи підведеться, встане, підійде до струмка, умиє лице, руки та одіж від бруду, а тоді піде далі до своєї мети? Напевне встане. Я певний, що кожний з вас, коли б йому довелося спіткнутися, впасти в болото, не лежав би в болоті, а хутко підвівся б, устав, умився, а тоді б уважніше й обережніше продовжував би далі свою путь. Так і в житті духовнім. Йдучи шляхом чеснот до удосконалення, християне іноді, з причини незнання, а частіше по недбайливості та неуважності, грішать і морально падають. В таких випадках не треба тратити надії на своє спасіння і не нарікати, а каятися щиро у своїх гріхах, зі сльозами просити у Бога прощення та прикладати усіх зусиль, щоб поправитись.

Петро Дамаскин так каже: „Коли ти впав — встань; знову впав, знову встань. Зле чоловік робить, коли грішить, але нащо, по нерозумінню, вважати Бога несильним? Невже ж не може спасти душі твоєї Той, Котрий сотворив тебе і для тебе увесь світ? (I—II кн. слово 8).

Добре робить людина, коли очищає своє серце від недобрих своїх привичаєнь. Але ще ліпше робить той, що не дає можливости укоренитися в собі найменшій гріховній привичці, а коли вона тільки зявиться в нашім серці, то зараз нищить її, бо лекше вирвати траву з корінням, ніж велике дерево. Авва Дорофей оповідає, що один побожний старець узяв своїх учнів і пішов у ліс, де росли великі і малі дерева. Показавши на маленьке деревце, старець сказав одному зі своїх учнів вирвати це деревце. Учень легко вирвав деревце одною рукою. Тоді старець показав на більше деревце і сказав його вирвати. Учень схопив деревце обома руками і з великим зусиллям вирвав його. Тоді старець показав на ще більше деревце і казав учневі вирвати його. Учень зі всеї сили хитав і рвав, але вирвати того дерева не міг. До помочи йому старець дав ще одного учня. Обидва учні довго мучилися, поки їм удалося вирвати це деревце. Тоді старець сказав учням, що так буває і з нашими пристрастями; поки вони малі і не встигли добре вкоренитися в нас, тоді легко можемо їх знищити, а коли не звертати на них уваги, то пристрасти вкореняться в нас і чим більше вкореняються, то тим трудніше їх побороти та знищити. Коли через байдужість позволимо якій-небудь пристрасті добре вкоренитися в нас, тоді помимо усіх зусиль, ми не можемо власними силами знищити її, а потребуємо помочи других.

Однако, як би сильно не заволоділа чоловіком якась пристрасть, він не повинен падати духом і сказати собі: „я уже не можу поправитися", а повинен прикладати усіх зусиль, щоб ослабити і знищити цю пристрасть. Треба просити у Бога помочи, і Господь бачучи наші зусилля, поможе нам знищити її. Ісаак Сірин научає нас, щоб ми, коли нас перемагають пристрасті, і морально падаємо не забували про любов Отця свого Небесного до кожного грішника. Коли навіть трапиться людині поповнити багато гріхів, нехай не тратить надії на спасіння, а бореться зі своїми гріхами і нахилає себе до добра. Коли після розкаяння людина знову впаде в гріх, то нехай встає та знову веде боротьбу зі своїм ворогом. Хоч би щоденно йому приходилося покладати підвалини до свого спасіння. Так треба робити ціле своє життя. „Коли навіть що-дня розбиває ворог нашого спасіння збудований нами човен, на котрому ми хочемо осягнути вічного спасіння, то не трать надії, працюй, будуй новий човен, борися та плини далі з надією на Бога. Господь зглянеться над скрухою і працею твоєю, змилується й пошле тобі Свою поміч і дасть силу зустріти, перетерпіти й боротись з розпаленими стрілами ворога нашого спасіння" (Ісаак Сірин, слово 7).

Щасливий той чоловік, що послухає мудрої науки І. Сірина і піде за його мудрою порадою та неухильно буде триматися вказаного Господом Богом шляху. Хоч шлях цей вузький і тернистий, але тільки він один веде до життя вічного. Хто йде ним очищає себе від усього злого, що від плоті й прямує до того, щоб осягнути вічну славу у Бога, — той осягне своєї мети. Життя вічне, блаженства та усиновлення Богові стануть його здобутками і нагородою.

(Докінчення буде).

„СЛУХАТИ І ПРАЦЮВАТИ".

На сегорічних Загальних Зборах Маслосоюзу, у Львові, приняли постанову, якої зміст зводиться до клича: **Слухати і працювати!** До подібного клича зводиться і резолюція Центр. Комітету УНДО.

Львівський тижневик „Неділя" з 30 квітня 1939 присвятив кличеві „Слухати і працювати" окрему статтю. Ось з неї кілька виривків:

„Гасло ясне, прозоре і самозрозуміле. Суть його, на перший погляд, не така то нова. Слухати? Століття неволі навчили нас слухати. Працювати! Та невже хто з народів так тяжко працює, як ми? Правда? Але чи застановлялися ми над тим, **кого ми** продовж століть слухали, для **кого й** ради **чого** ми працювали? Слухали, але рідко коли власних володарів і гетьманів; працювали, але здебільша для ворогів і наїздників. Для власних князів мали ми все в поготівлі „крамоли" (бунти, заворушення), для власних гетьманів — бунти черні...

Дальше „Неділя" наводить слова грецького письменника, Маврикія, що писав про наших предків:

„Вони рідко виступають збитою масою. Коли порізняться між собою, ніколи вже не погодяться, ніколи не тримаються спільного рішення. Кожен з них має свою думку й ніхто не хоче уступити один другому."

Дальше Маврикій каже, що добре ту незгоду використовувати для себе (для греків). І використовували. Говорить „Неділя":

„Раз підмітивши нашу незгідливість, чи то наш вибуялий індивідуалізм (самолюбство), раз ствердивши, як тяжко нам слухати своїх — не трудно було їм привчити нас слухняности для чужих, ворогів і наїздників.

Підходячи до практичного висновку „Неділя" каже:

„Найбільше анархічній голові мусить бути сьогодні ясно, що від нашої внутрішної дисципліни і скоординованости (ладу) залежить наше нинішне і завтрішне. Мусимо під загрозою відповідальности й кари за національну зраду слухати свого національного проводу, підпорядковуватися йому у всьому, малому й великому, особистому й громадському. Остання ухвала Загальних Зборів Маслосоюзу, остання резолюція Центр. Комітету УНДО навчили нас, як це робиться, як цей конечний в сучасну пору послух — організується."

Доси про послух. Дальше про працю:

„Муравлино вперта й дрібязкова, тиха й послідовна, невтомна й фанатична праця в усіх ділянках нашого національного життя, оце безоглядний, конечний і невідхильний імператив (приказ) сучасного моменту".

Пригадуючи, що в нинішнім часі кожний день приносить нам лише лихі вісти, отже легко можна зневіритись, „Неділя" говорить:

„Нам не вільно зневірюватися в ніщо з того, що раз ми приняли за істину, для чого працювали й жертвували собою наші батьки і прадіди."

Бо що раз зроблене, що раз збудоване — положнюється дальше — воно лишається для нас певним набутком, певною силою навіть тоді, коли б ворожа рука йогоназверх знищила. Воно лишається свого роду капіталом в нашому духовому життю. Націнець „Неділя" подає з французької преси такий розумний висказ:

„Вміти жити в обличчу небезпеки це жити так як би небезпеки не було. Загрожують нам? Байдуже! Працюймо всі так, як би нам ніхто й ницо не загрожувало... Треба працювати, рискувати, творити, льокувати капітали, направляти, будувати, розбудовувати. Треба жити й діяти так, як би ми жили в найбільш безпечних і спокійних часах."

Дуже багато сказано в тім, що ми навели. Багато такого, що треба знати українцям на цілому світі. **І про послух для свого проводу, та для своєї громадської справи, і про працю без зневіри.** Всюди в українському життю ще багато анархістичного настрою до своїх святих обовязків; багато нарікань на працю для своєї справи; багато зневіри, коли приходиться до бажаної цілі через каменисту пустиню переходити.

Слухати і працювати! — цей клич повинен стати нашим щоденним кличем, бо кожний день вимагає від нас і свідомого, розумного послуху, і щирої невтомної праці.

ДЕЩО З ГІТЛЕРОВОЇ КНИЖКИ.

Перед кількома літами Гітлер написав і видав книжку п. з. „Майн Кампф" (Моя боротьба). Гітлер виложив там свої думки, як основу до своєї німецької політики. Ось кілька з тих думок:

1. Земля — це добро для кожного народу, що має силу собі її взяти, та змогу її обробляти.

2. Кличем кожного німця має бути: Не вважаємо нашої долі забезпеченою доти, доки наша держава не має змоги на сотні років наділювати кожного німця землею. Та не пустою — десь в кольоніях, а доброю — на Сході Европи, в Росії, та її окраїнних державах.

3. Поміж расами, або народами треба піддержувати різкий розділ — як між паном і слугою. Паном є добра, чиста арийська раса, все ж інше — слуга, бо воно полова.

4. Матірю нинішнього культурного світа є ніхто інший, як Німеччина. Вона дала світови культурне обличча.

5. Перший плуг називався „меч", тому геть з миролюбством. В вічній боротьбі виросло людство, в вічнім мирі воно згине. Всяка людяність (гуманність), це мішанина дурноти та трусливости.

6. Нічого не варта між народом підлизні, плаксії та балакуни. Цінними людьми є лише одиниці твердої віри, жертвенности та мовчазности.

7. Німці не є поліцією для охорони „бідних, малих народів" — вони є вояками власного народу.

8. В Европі є місце тільки на одну сильну державу, а не на дві.

9. Всіми способами, отже і збройною перемогою треба нищити сусідів, які є військовою силою, або мали би змогу нею стати.

Оце кілька Гітлерових „заповідей", що дають напрям його політиці. І вони такі ясні і далекосяглі, що коли би ми поза ними нічого більше з Гітлерових думок не мали, то нам його політика була би зрозуміла — і загально і в відношенню до української справи.

ЦЕРКВА І ЇЇ ПРОТИВНИКИ.

(Продовження зо стор. 3-ої).

рішним, але давним. Вони знали Свистуна колись трошки і вірили, що він цілий такий і завсігди такий. Їм здавалося, що ніхто Свистуна не знає, крім них.

Були такі, що хто голоснійше кричав, тому більше вірили.

Були такі, яким здавалося, що ані Консисторія, ані всі, що з нею, нічого не вміють і не розуміють — зате коли б їм самим віддав все в руки, так вони зробили би все і скоро, і добре, і таним коштом.

Були такі, яким здавалося, що коли б віддати Свистунови в руки Церкву, „Український Голос", „Вістник", „Самостійників", „Інститути", то він оден все поведе якнайкраще. Таких навіть Елевейторна Спілка нічого не навчила. Не думали люде, що громадська справа потребує багато ріжнородних рук, багато голов, багато ріжнородних талантів і фахів. А талан Свистуна лише оден — багато і відважно говорити. Агітатор і то все

Були такі, які не розуміли, що коли є до чогось **вибраний провід**, то треба з ним стояти, з ним радитись, з ним працювати — і заніщо не допускати якого будь **самозванчого проводу**. Бо самозванці всюди і завсігди є руїнницькою силою. Авантурою. Не розуміли, і самозванчий провід висували наперед. Не думали вони, що кожна справа потребує лише **одного проводу**, і тому **вибраних проводів** нема ніколи більше, ніж оден. Зате самозванчих проводів може бути кілько хочете. Кожна невідповідальна група, кожда збаламучена громада може творити і висувати свій провід наперекір вибраному. Кождий авантурник може оголошувати себе провідником. Не знали люде, **що вибраний провід — це лад, самозванчий провід — безладдя.**

Буля такі, які вірили Свистунови, що Консисторія рада перевести запис церковного майна на католицький лад, майже для особистих користей членів Консисторії (що по вислову Свистуна: лакомі на розкоші!), і що найкраще б якось так, щоби ніяк не записувати... І годі було людям витолкувати, що **католицький запис забезпечує майно для чужої українцям справи, а український запис має українську справу на увазі; що не про саме майно ходить, а про роботу, для якої майно вживаєсь; що запис, це забезпечення майна перед авантурниками і т. п.**

Були, а то ще може і нині є, люде, які не бачать, що Свистунова „оборона Церкви" **не тільки нічого не обороне, але спричинює клопоти, зупиняє багато конечної роботи, перекручує правду, ширить брехню, силуєсь зневірювати вагал, доводить до непотрібного марнування грошей, помагає чужим...**

Всякі бували і всякі є ще й нині, а їх існовання найперше відчувають ті, що стоять в проводі справи і на кождім кроці розуміють непотрібні перешкоди. Багато дорогої сили і часу мусить йти на усування перешкод — тої сили, що пішла би на творчу роботу, коли б перешкод не було.

Отсе були би ті додаткові пояснення і завваги, що без сумніву доповнять і заокруглять погляд на справи, про які в попередних розділах говорилося.

Закінчуючи отсей огляд подій треба підчеркнути ще раз, **що ціла справа Української Православної Церкви в Канаді стоїть на твердім грунті.** Клопоти річ хвилева, тай вони мають також додатне значіння: **навчать людей бути більше обережними й далекоглядними; насталять характер, виroблять рішучість, та відвіють зерно від полови. Покажуть кождому його ціну.**

В огни загартовується сталь, в чесній боротьбі підноситься людський характер!

Щож до людей, які справи не розуміють, то їх дуже мало в порівнанню до тих, що розуміють. Це одиниці, а не гурти, ні громади — одиниці поміж широким загалом порозкидані. Отсей огляд подій виснить таким неодну справу, якої вони доси не розуміли, або і не бачили.

В.К.

В ПОЛЬЩІ ЩОРАЗ ТО МЕНШЕ ДІТЕЙ.

Польська преса пише, що життєвий динамізм польського народу слабне. Єзуїт кс. П. Турбак у своїм творі „На цвинтарнім шляху" пише, що плідність поляків наближається до межі задеревіння („скостнення"). Це вже трівожний стан. В 1930 р. було 32.5 уродин на 1000, по 7 роках 24.9. До здеревіння залишається ще 7 пунктів. Дійде до нього мабуть у 25-ліття уродження батьківщини. В містах уже в 1931-2 р. було 21 уродин на 1000. А тепер? Найнижче число уродин в західних воєвідствах, де є 90% поляків. Меншини зростають сильнійше... Упадок числа уродин в Польщі найбільший зі всіх країв Европи.

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ.

Учителі Недільних Шкіл повинні обовязково набути такі книжки для своїх учеників:

„Приятель Дітей", молитовник для молоді	25ц.
Оповідання з життя Ісуса Христа	10ц.
Десять Біблійних Оповідань	10ц.
Азор — оповідання з часів Ісуса Христа, для молоді	10ц.
Українська Православна Церква (коротка історія)	10ц.
Свята Христина	05ц.

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
релігійно-громадський часопис для народу
„Ш Л Я Х"
що його видає Товариство ім. Петра Могили в Луцьку, на Волині.
„ШЛЯХ" виходить тимчасово один раз на місяць, числить 16 сторін друку й відзначається багатим змістом та ілюстраціями.
Передплата за 12 чисел в рік виносить один долар, або його рівновартність в злотих.
Замовлення й гроші слати на адресу:
"SZLACH",
ul. Lubarta 10, Łuck na Wołyni.

ДЕЩО ПРО ВИНДЗОР, ОНТ.

Хоч я живу далеко від Виндзору, бо аж 35 миль, то все таки час від часу їду враз із своєю родиною до церкви, щоб набратись душевного корму, без котрого кожна віруюча людина жити не може. Їду тому так далеко, бо близше нема Української православної церкви. Хоч українська православна громада у Виндзорі не велика, за те є гарні й щирі та розумні люди, в котрими хотілосяб завше бути й працювати разом для рідної справи, а також хочеться слухати розумних та поучаючих проповідей тамошнього пароха Всеч. о. Галицького. Ми можемо бути горді, що маємо таких священиків, як о. Галицький. Це є запорука, що будучність Української Православної Церкви в Канаді є вповні забезпечена.

Два роки тому маленька горстка свідомих одиниць у Виндзорі, при помочи тодішнього пароха о. Лещишина сказала собі, що вже досить того, щоб виплачувати чужі будинки, що вже найвисший час, щоб у Виндзорі стала своя народна святиня. І почали будову з дуже маленьким капіталом, але з сильною постановою та розумінням, що тільки в своїй хаті, своя правда і сила і воля і дім збудували. Та поки розпочали будову, мали трудне питання до розвязання, а саме, — що будувати: дім просвіти, чи церкву? І по довших нарадах прийшли до заключення, щоб будувати церкву з відповідною авдиторією для культурної просвітної праці. І можу ствердити, що з технічного боку дім дуже гарно і практично збудований. План будинку ось такий: з полудневої сторони є збудований престіл із захристією та церковною канцелярією. Коли в неділю, або свято має бути Богослуження, то в ліва, в полудневій стіні двері зносяться в гору (12X14) і ми бачимо престіл із гарно прибраним іконостасом. Цей іконостас збудований за старанням о. Галицького й був в квітну неділю, цього року, посвячений. Люди в часі Богослуження сидять в салі звернені до престола. Після Богослуження двері спадають і закривають престіл враз з іконостасом. Колиж відбувається якесь підприємство, то тільки обертається крісла в салі і люди бачуть тоді в західній стороні будинку чудову сцену з прекрасними декораціями, роботи нашого маляра В. Каспрука. В східній стороні збудовано гарний бальков (галерію), де міститься 150—200 крісел. На галерії відбувається Рідна Школа під проводом здібної й досвідченої учительки, добродійки Г. Галицької. Рівнож під будинком є відповідний салер, де відбуваються сходини членів. Є окреме приміщення на кухню, огрівач (форнис), і т. п. Дім дуже гарно збудований; з надвору ще не зовсім викінчений, але це дрібниця. Коли збудовано дім, відбулося його посвячення та офіційне отворення. Парафія почала гарно розвиватися, почали прибувати члени і виглядало, що все піде як найкраще. Але несподівано о. Лещишин віділхав на парафію до Злучених Держав, виндзорська громада на довший час остве без священика та починає підупадати без духовного провідника. До того ще другий клопіт: Компанії, що давали матеріял на будову будинку, почали натискати за грішми й поставили „лін", а врешті віддали справу до суду. Громада найшлася в критичнім положенню. Вороги, не тільки чужої народности, але й свої рідні почали радіти, що українська православна громада в такому прикрому та, як вони говорили, в безвихідному положенню. Посилали своїх агентів до тих компаній та вносили свої оферти на купно будинку, розуміється за безцін, бо громада вже поважну суму виплатила. Думали сараки, що дурничкою вдасться їм набути такий будинок. Та помилились, бо кількох щирих парафіян хоч потягнули себе до послідного, всеж таки зложили поважну суму гроша і залагодили справу з компаніями. Їм належиться честь і пошана, що вратували народне майно.

З приходом Всеч. о. Галицького в осени м. р. парафія знова віджила й гарно розвивається. Прибувають нові члени, молодь горнеться до своєї рідної церкви. Це все завдяки о. Галицькому, бо він не тільки точно й совісно виконує священичі обовязки, але крім Недільної Школи вчить також співу, приготовляє концерти, представлення, зорганізував молодший відділ СУМК, а також кожного вівторка вечером дає поучаючі виклади на ріжні просвітно-культурні і релігійні теми. Казали мені декотрі члени парафії (бо я самий не мав нагоди чути), що ті виклади такі цікаві й поучаючі, що хотілосяб їх цілу ніч слухати, а не дві-три годині. Честь Вам, отче Галицький, за Вашу невтомну [redacted]

Також хочу згадати, що квітна неділя н. р. лишиться нам присутним на довго в памяти. Це не тільки тому, що нам лозу розлавали, але й тому, що того дня відбулось посвячення новозбудованого іконостасу. Цей іконостас такий гарний і так прекрасно прибраний цвітами, що пищається, як писанка. В цей день церква була заповнена вірними й можна було завважити на лицях всіх присутних радість й вдоволення, що наша церква стає краще з кожним днем. В день Воскресення Христового рівнож церква була заповнена по береги, і хоч великодня відправа почалась в 4-тій годині рано, люди зійшлись ще скорше, щоб бути на час. Це є знак, що наш нарід починає врешті розуміти, що тільки Українська Православна Церква є правдива рідна Церква для українського народу.

Рівнож хочу згадати, що я мав нагоду бути у Дітройт, Зл. Держави і був запрошений до панства Палійків, де робили забаву панству Корлям з нагоди їх 16-літнього подружжя. Забава була дуже гарна, і були на ній дуже гарні люди. В часі забави я заапелював до гостей щоби зложили жертви на виндзорську укр. прав. церкву. Всі щиро віднеслися до мого заклику і жертвували по своїй можности. Щире спасибіг вам, жертводавці, за ваш дар. Жертвували як слідує:

По 1 дол.: Н. Воронюк, пані Воронюк, В. Карлей, М. Римар, Я. Дут-[redacted]

По 50цт.: Н. Дерешюк, В. Палінка, М. Кобилка, Я. Кашуба, М. Кефюк.

По 25цт.: П. Карлей, Г. Івасюк, М. Чесак, І. Думка, М. Марчук, І. Куруляк, Е. Охітва. Разом $9.25.

Зокрема дякую пані Воронюковій за горячих пару слів до присутних з закликом, щоб жертвували на свою рідну церкву.

Емілія Охітва,
Тилбурі, Онт.

ПЕРШИЙ РАЗ В РОБЛИН.

Неділя 14 травня залишиться на довго в памяти роблинських українців. Згаданої неділі відбулося тут перший раз Богослуження в українській мові. Хотяй в Роблин живе лише кільканадцять українських родин, то винаймлена простора англіканська церква була битком набита вірними, що позїздилися з сусідних околиць, щоби взяти участь в Богослуженню, тай своєю присутністю звеличати цей день.

Були гості з Роблин-Зелена, Шелвелей, Шортлейн, Шевлен, Росборн, Едвили, Давфин і Макароф, Саск. Погода була дуже гарна.

На Утрені співали дяки: пп. . Лучак з Роблин-Зелена, і А. Стефанів, з Шевлен. В год. 10.15 рано вже були всі крісла заняті, а як почалася Служба Божа, ціла церква була заповнена. Цікаві англійці, що хотіли познакомитись з нашим обрядом, верталися від дверей до дому за для браку місця в церкві. Точно в 10.30 почалася Служба Божа. По „Благословенне будь царство", залунала радісна пісня Христос Воскрес. Євангелія було про сліпорожденого, а проповідь на тему Євангелії. О. Горбай пояснив, яка є страшна сліпота в порівнанню з іншим каліцтвом.

Дальше о. Горбай зробив порівнання, яким страшним каліцтвом є сліпота душевна і навів кілька примірів з життя. Замітне, що на Богослуженню були не лише православні, але також греко-католики й римо-католики. Всі були задоволені проповідю, й по Богослуженню висловлювалися, що ті священики, що говорять, що лише в католицькій церкві є Бог, говорять неправду. Казали ми переконалися про це, зайшовши на православне Богослуження.

Не раз чуємо, проте, як католицькі священики забороняють своїм вірним ходити до української православної церкви, бояться бідні, щоби їх вірні не почули християнської науки тай не научилися, що то є церква.

При кінци Богослуження о. Горбай згадав, що друга неділя в травні призначена на вшановання Матерей, отже пожелав присутним матерям всего доброго, щастя, здоровля та многих літ. Відспівано многоліття.

Хочеться вірити, що неділя 14-го травня буде тою підвалиною, на котрій збудується нове зорганізоване християнське життя в місточку Роблин.

Присутний.

ПОМОЖІТЬ ДОКІНЧИТИ БУДОВУ [redacted]

(Келгарі, Алта.)

Українці в Келгарі докінчують будову своєї укр. гр. прав. церкви. Вся праця і фінансування будови на плечах фундаторів і будівничого уряду. Видатки доходять $5,000.0 00. Церква є для всіх нас українців, тож ми всі мусимо фінансувати будову. Фундатори фінансують і працюють понад їх сили, а тепер на нас черга, на всіх українців в Келгарі й околиці; бож церква для нас всіх і дітей наших, а не лише для фундаторів. Тож ми всі українці в Келгарі і околиці поможімо грішми й працею докінчити нашу церкву. — Хто не має грошей, повинен помочи роботою. Дехто вже робив по одному або два місяці даром, а тепер черга на тих, що ще не робили й нічого не дали.

Памятаймо, що для нас ніхто нічо не зробить, як ми самі для себе не зробимо.

Члени укр. прав. громади в Келгарі.

„МОЯ ПИСАНКА"
для Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

АРРАН, САСК.

По 25цт.: С. Соломон, А. Бодварчук, П. Кибп, Д. Гринків, В. Д. Чорнейко, Л. Томащук.

Дрібна колекта .45

КОБЗАР, САСК.

25цт Г. Косоловський, Параска Гороxолин.

По 15цт.: Марія Гороxолин, С. Савчук, А. Гороxолин, А. Максимчук.

Дрібна колекта 1.35

ГАРІС, САСК.

По 25цт.: О. Рудачек, Ф. Адамс, Н. Охітва, Г. Охітва, В. Охітва, І. Адамс.

Дрібна колекта .30

СВАН ПЛЕЙН, САСК.

По 1 дол.: Г. Гриців.

По 25цт.: І. Цибак, Марія Цибак, М. Сорочук, І. Щур, С. Кут.

По 20цт.: Н. Предінчук.

Дрібна колекта 1.50

СТІНЕН, САСК.

По 50цт.: Г. Д. Стратійчук, І. Вельгуш.

По 25цт І. В. Анака, Й. Ягольницький, М. І. Анака.

Дрібна колекта 1.15

СОПЮФ, САСК.

Дрібна колекта .35

МЕЙ БРИДЖ, САСК.

По 25 цт.: Й. Ладубець, П. Прихідько, В. Середюк, Н. Гайдамака, П. Плагюк, В. Сич.

Дрібна колекта .75

СТРИЙ, АЛТА.
(Збірка о. Гр. Василіва.)

По 1 дол.: Панна Фіялка Івасюк, — учителька, панна Марія Пелех — учит.

По 25цт.: В. Підлужний.

По 15цт.: Николай Бунда, І. Шиц, Д. Павліс.

По 10цт.: М. Крук, Д. Давидович, З. Тхір, Д. Підлужний, І. Романчук, М. Хімко.

Дрібна колекта .80

МАЗЕПА, САСК.

По 1 дол.: Й. Ортинський, С. А. Деркач.

Безіменно .50

ЕДМОР, САСК.

Дрібна збірка 1.05

ЕДМОНТОН, АЛТА.

В. Симотюк 2.00

По 1 дол.: Н. Шевчинський, Я. Тимчишин, С. Невчас, І. Никифорук, Д. Мацелюх, С. Здріль, Агафія Яні-

шевська, М. Лупул, Др. І. і Ева Верхомин, В. Бойко, В. Тофан, І. Кирік, Н. Демко, Фіялка Сиротюк, В. Кривко, М. Лапіцький, І. Сулима, П. Мельник, В. Чоботар, М. Шевців, Д. Пронюк, Г. Гой, П. Дудра, М. Стечишин, Йосипа Ласичук, Я. Давидюк, Д. Галянка, П. І. Лазарович, С. Романюк, Ольга Фіголь, о. Гринина, А. Батюк, Д. С. Фербей.

По 50цт. Н. Маланчук, Марія і Гр. Сайко, П. Василишин, М. Чабанюк, О. Лукіянчук.

Дрібна збірка в церкві 9.90

З мирування в Провідну Неділю 3.80

ГОНЕРМУН, САСК.

По 25цт. М. Ружніцький, П. Палідвор, М. Горбаль, В. Березовський, П. Ружніцький, В. Креховець, П. Кравець, М. Солтис, І. Ружніцький, Р. Стояновський, С. Палідвор, М. Палідвор, В. Палідвор.

По 20цт. Настя Кравець.

По 15цт. І. Чамбул, П. Григор, п. Слобода, Марія Скиба, О. Григор, П. Мудрий, К. Пихник.

По 10цт.: В. Креховець, М. Павлик, учителька, Г. Креховець, Т. Стецій, Михайлина Павлишин, Ів. Павлишин, Н. Чамбул, А. Давидсибе, І. Слобода, Т. Бучко, С. Горичук, С. Ружніцький, Р. Урбан, Ф. Збиращук, В. Возняк, Паранька Чамбул, В. Богорос, Ф. Григор, І. Кривак, Євдоха Богач, Йоганна Палідвор, Ольга Березовська, Юлія Березовська, Левко Горичук.

Дрібна колекта .60

СЕМБУРГ, САСК.

Іван Кириіцький 1.00

По 50цт.: Іван і Марія Кохан, Г. Паскарук.

По 25цт. В. Возьний, Д. Мазій, В. Чубей, І. Лабюк, Г. Бєовий, В. Семчук, І. Іванчина, Софія Паскарук.

15цт.: Теодор Стойко.

По 10цт.: К. Софрук, Н. Клим, Анна Сорока, Розалія Молдован, Домка Джеман, Зіновія Каліновська, І. Денис, В. Карук, О. Гленка, Єлисавета Лабюк, Паранька Іванчина, Софія Самчук, Т. Воронюк, М. Пужняк, М. Каліновський, Н. Паскарук.

Дрібна колекта 1.50

ГУДІВ, САСК.

По 1 дол.: І. Щурко.

По 25цт.: І. Марчоха, В. Парфенюк, Ф. Мельник, Д. Чабан, В. Савчин, Олена Павлишин, Ю. Гребенюк.

По 15цт.: А. Пилипів.

По 10цт.: І. Ю. Любий, В. Скоробогач.

АЙТУНА, САСК.

По 1 дол.: Н. Бойкович, О. В. Процюк.

По 50цт.: В. Мандзяк, пані Чайка.

ДЖЕСМИН, САСК.

По 1 дол.: пані Е. Буряник.

По 25цт.: М. Дутчишин.

ГАББОРД, САСК.

По 50цт.: І. В. Буряник.

ГРОНЛИД, САСК.

(Церква св. Вознесення.)

По 50цт.: С. Добровольський.

По 25цт.: П. Каштиланич, М. Данильчук, К. Копачівський, П. Бондарчук, Ю. Українець, М. Охітва.

Дрібна збірка .60

ПАЙН РИВЕР, МАН.

По 50 цт.: І. Топоровський.

По 25цт.: Г. Кравчук, П. Кравчук, Ів. Костюк, П. Кравчук, Д. Васильців, Р. Харкевський, Гр. Басараба, М. Кравчук, М. Гикавий, М. Кривицький.

Дрібна збірка .50

ВЕНЛАВ, МАН.

Збірка 2.10

ГАЛИЧ, МАН.

Збірка 1.06

ЕТЕЛБЕРТ, [illegible]

По 50цт.: В. І. Сарчук, П. П. Русин.

ДАВФИН, МАН.

Пані Е. Шемелюк 1.00

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

На поминках, що їх справляли панство Стойки за свого маленького синка, пані Катерина Курилюк зібрала на пресовий фонд „Вістника" $3.00. Жертвували слідуючі:

По 1 дол.: панство Стойки, Катерина Курилюк.

По 50цт. Анна Мушинська, Анна Король, Степан Магаляс, Теодор Татарчук, С. Тимчак.

По 25цт.: Г. Залуський, С. Борух.

Жертводавцям щире спасибі.

о. В. Слюсар.

„ПРИЯТЕЛЬ ДІТЕЙ"

Молитвенник для української молоді.

В гарній полотняній оправі, з золотим хрестом і написю. Коштує з пересилкою 30 цт. Замовлення й гроші слати до

Consistory of the Ukrainian Greek Orthodox Church of Canada,

7 St. Johns Ave., Winnipeg.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. П. Заверинюка.

Червень.

4. Нед. — Ошава, Річниця.
11. Нед. — Содбері
18. Нед. — Ошава.

5-та година попол. Вечірня — Гемилтон.

241 Bloor Str. E., Oshawa.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Т. А. Горбая.

Червень.

4. Нед. — Гіберт Плейнс.
11. Нед. — Роблін, фарми.
18. Нед. — Шелвелей.
25. Нед. — Ленард.

Липень.

2. Неділя — Шелвелей.
7. Пят., Різдво св. І. Хр. — Мерідейл Храм.
9. Нед. — Шортлейк
12. Сер. св. Ап. Петра і Павла — Роблін, фарми. Храм.
16. Нед. — Гренвю.
23. Неділя. — Ленард.
30. Неділя — Гіберт Плейнс.

Адреса: — Роблин, Ман.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1939 РІК.

ЧЕРВНЯ.

1 Ч. Св. Патрикія
2 П. Талалея
3 С. Рівноап. Константина і Ол.

4 Н. Всіх Святих. Василиска.
5 П. Михайла, Єфрос.
6 В. Симона Див. Микити пер.
7 С. † Найд. гол. Івана Хрест.
8 Ч. Ап. Карпа, вм. Юрія нового
9 П. Св. Терапонта
10 С. Микити еп. Халк., Ігнатія

11 Н. 2 по Зісл. св. Д. Теодосії мч.
12 П. Ісаакія. Богдана.
13 В. Еремії ап.
14 С. Мч. Юстина
15 Ч. † См. Івана Сучав[illegible]
16 П. Муч. Лукиліяна
17 С. Митрофана

18 Н. 3. по Зісл. св. Д. Доротея
19 П. Іларіона, Васил.
20 В. Муч. Теодота Анкір.
21 Теодора Страт.
22 Ч. Кирила арх. Алекс.
23 П. Свм. Тимофія
24 С. Ап. Вартоломея

25 Н. 4. по Зісл. св. Д. † Онуфрія
26 П. Акилини м., Триф.
27 В. Пр. Єлисея, Методія патр.
28 С. Пр. Амоса
29 Ч. Тихона еп. Амафун.
30 П. Мч. Мануїла

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. І. Гнидого

Червень.

4. Неділя — Дервент.
11. Неділя — Слава.

Адреса:

Andrew, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. П. Гайдього.

Червень.

4. Неділя — Тиндал (пікнік).
11. Неділя — Септон.
18. Неділя — Брендон.
25. Неділя — Поплар Парк.

253 Beacon St., Winnipeg, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Гр. Василіва

Червень.

4. Неділя — Довнінг
11. Неділя — Смокі Лейк
18. Неділя — Крайгенд.

Адре[illegible]

[illegible]oky Lake, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. М. Фиця.

Червень.

4. Неділя — Карвел
11. Неділя. — Калмер.
18. Неділя — Федора
25. Неділя — Тилор.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ НА 1939 РІК.

Червень.

4. **Неділя всіх Святих:** Голос 8. Утр. Єван. Мат. XXVIII: 16—20. Літ. Ап. жид. XI: 33—40 і XII: 1—2. Єв. Мат. X: 32—33; 37—38 і XIX: 27—30

11. **Нед. 2. По Зісл. св. Духа:** Голос 1. Утр. Єван. Марка XVI. 1—8; Літ. Ап. Рим. 2: 10—16. Єван Мат IV: 18—23.

18. **Нед. 3. По Зісл. св. Духа:** Гол. 2. Утр. Єван. Марк. XVI: 9—20. Літ. Ап. Рим. V: 1—10. Єван. Мат. VI: 22—33.

25. **Нед. 4. по Зісл. св. Духа:** Гол. 3. Утр. Євангелія Луки XXIV: 1—12; Літ. Ап. Римлян VI 18—23; Єван. Матея VIII: 5—13.

Липень.

2. **Нед. 5 по Зісл. св. Духа:** Гол. 4. Утр. Єван Луки XXIV: 12—35; Літ. Ап. Рим. X: 1—10; Єван. Мат VIII: 28—34 і IX: 1

7. **Пятниця, Різдво Івана Хрестителя:** Утр Єван Лук. I: 24—25: 57—68; 76 і 80. Літ Ап. Римлян XIII: 11—14 XIV. 1—4; Єван Лук. I: 1—25; 57—68, 76 і 80.

9. **Нед. 6. по Зісл. св. Духа:** Гол. 5. Утр. Євангелія Луки XXIV: 36—53; Літ. Ап. Рим. XII: 6—14; Єван Мат. IX: 1—8.

RESERVE YOUR DESK

Our Day School enrollment is limited to 300 Students and, therefore, early reservations are suggested. As in former years "The Success" College will be selected by those who appreciate thorough instruction and definite employment service.

WE ADMIT ONLY GRADE XI, GRADE XII, AND UNIVERSITY GRADE STUDENTS TO OUR DAY CLASSES.

Our minimum educational admittance standard for Day School is Grade XI. (Supplements Allowed).

EXPERT INSTRUCTORS

We employ 20 Experienced, expert instructors, most of whom are University Graduates.

INDEPENDENT GRADUATION EXAMINATIONS

The Business Educators' Association of Canada, Head Office, London, Ontario, sets and marks the Graduation Examinations of approximately 40 of the outstanding private Commercial Colleges in Canada, including The Success Business College of Winnipeg. The B. E. A. system of independent examinations is a distinct advantage in that it insures uniformity of standards thorough instruction, thorough examinations and freedom from prejudice on the part of officials and teachers of the College.

CIVIL SERVICE EXAMINATION RESULTS

The opportunity for employment in Civil Service seems to be favorable to "Success Graduates" Out of a total of 192 passes for Winnipeg, on a Dominion Government Civil Service Examination, 106 were "Success-trained" and 86 came from other schools including 7 Business Colleges in Manitoba. Every Civil Service Examination held during the past decade showed a majority of passes for "Success-trained" candidates.

MODERN OFFICE MACHINES

At "The Success" you will find modern office machinery, including Comptometer, Burroughs Calculator, Elliott Fisher and Burroughs Bookkeeping, Dictaphone, Gestetner, Telephone Switchboard. Our 145 new Noiseless Standard and Master Typewriters provide the finest equipment in the City of Winnipeg.

THERE IS EMPLOYMENT FOR SUCCESS GRADUATES

More than 1000 yearly placements of Success applicants is the unexcelled record of our Employment Department. It pays to be able to say, "I am a Success Graduate."

New students may enroll at any time.
Write for our thirty-six page book of information on "Business Opportunities."

PHONE 25 843

SUCCESS

BUSINESS COLLEGE

Portage Ave., at Edmonton St., Winnipeg.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3680 WINNIPEG, MAN.

РІК XVI. WINNIPEG, MAN., JUNE 15th, 1939 ВІННІПЕГ, МАН., 15-го ЧЕРВНЯ, 1939. ЧИСЛО (320) 12

Вже вийшла з друку й продається Ювілейна Книжка Української Греко-Православної Церкви в Канаді п. з. „ВЕЛИКІ РОКОВИНИ"

(Так виглядає окладинка Ювілейної Книжки)

ЮВІЛЕЙНА КНИЖКА СКЛАДАЄТЬСЯ З ТРОХ ЧАСТЕЙ:

Часть I: 950-літній Ювілей Хрещення України.

Часть II: Двадцятилітній Ювілей Української Греко - Православної Церкви в Канаді.

Часть III: Пропамятна Книга Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Книжка містить наукові статті, описи, поезії, спомини, гарний, кольоровий образ св. Володимира Великого та велике число фотографій.

Між іншими в книжці є статті на такі теми:

„Страдальний похід Христа Української Церкви й Народу" — Архиеп. Іоанн Теодорович.

„Св. Рівноапостольний Князь Володимир — Організатор Української Церкви" — Професор О. Лотоцький.

„Володимир Великий — будівничий Української Держави" — Професор Д. Дорошенко.

„Володимир, а римський католицизм". — Прот. В. Кудрик.

„На київських горах" — О. Білоусенко

„Старий Київ" — Гнат Хоткевич.

„Перед двадцяти роками" — прот. С. В. Савчук.

„Перша скиба в Алберті" — о. Д. Ф. Стратійчук.

„Чому я став православним" — о. П. Самець.

„Кругом Української Церкви в Канаді" — Петро Зварич.

Разом є 49 статтів і поезій!

Ціна книжки з пересилкою лише 75 центів.

Наклад невеликий, отже спішіть з [illegible]

Замовлення й гроші висилати на адресу:

[illegible]

[illegible] Winnipeg, Man.

НОВИЙ КАЛЕНДАР ДЛЯ ПРАВОСЛАВНИХ.

Польський уряд уже віддавна форсує заміну старого календаря на новий серед православного й греко-католицького населення. Польська преса доносить, що „на бажання людности" (так звичайно голоситься!) православний архиєпископ Теодосій у Вильні дав благословенство на новий календар, який увійде в ужиття між православними молодецького повіту. Польська Агенція Телеграфічна заповідає, що також і „православне населення Волині домагається" нового календаря.

ЛІТВІНОВ УЖЕ НЕЗДАЛИЙ І ДЛЯ БЕЗБОЖНИКІВ.

На основі рішення ради союзу безбожників виключили з тієї організації бувшого закордонного комісаря Літвінова з жінкою й дітьми без подання причини.

У 1934 р. згадана рада союзу безбожників оголосила Літвінова „почесним безбожником" за „великі заслуги в ширенні безбожництва на міжнародньому терені".

Теперішній комісар закордонних справ Молотов є членом союзу безбожників від кількох років.

АРХИЄРЕЙСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ.

Цьогорічні архиєрейські завітання Високопреосвященого Архиєпископа Іоанна Теодоровича в Канаді почнуться з початком липня.

Українські Греко-Православні Церковні Громади, що бажають витати в себе цього року Впреосв. о. Владику Іоанна, повинні негайно повідомити про це Консисторію на поданшу адресу:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,

7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

С. Антонович.

КОРОТКИЙ ІСТОРИЧНИЙ НАРИС ПОЧАЇВСЬКОЇ ЛАВРИ.

„Все уповання моє
на Тебе, мій пресвітлий раю,
на милосердіє Твоє, —
все уповання моє
на Тебе, Мати, возлагаю..
Достойно-пітая! Благаю,
Царице неба і землі!
Вонми їх стону і пошли
благий конець, о всеблагая!
А я, незлобний, воспою,
як прошвітуть убогі села,
псалмом і тихим і веселим
святую доленьку Твою.
А нині — плач, і скорб, і сльози.
Душі убогої — убогий
остатню лепту подаю."

Т. Шевченко.

I. Почаїв — святиня українського народу.

В релігійному світовідчуванні українського народу Почаївська Лавра (на Волині) від віків займає визначне місце.

Почаїв — це український православний Люрд*).

Перед війною мури почаївських церков вітали мешканців з усіх земель Великої України. Тепер рік-річно тисячі прочан — майже виключно українців — з Волині, Полісся, Холмщини, Підляша й навіть Галичини (де, як відомо, українське населення не православного, а уніяйного обряду) — відвідують цю православну святиню.

Перед чудодійним образом Божої Матері, при її стопі, перед мощами Преподобного Іова складають вони свої радощі й надії, болі й турботи. В молитвах перед рідними святинями знаходять вони рівновагу духа й черпають моральні сили для змагань з труднощами дочасного життя.

Доказом цієї любови є також культ Почаївської Божої Матері глибоко поширений серед українського народу, численні легенди й перекази про її чуда, релігійні канти й псальми, що їх він склав в поривах релігійного натхнення для вшановання Почаївської святині.

Геніяльний Кобзар наш Т. Гр. Шевченко в своїй творчости відмітив також цю особливу пошану й любов до святинь Почаєва, що їх плекає в своїй душі український нарід на всіх просторах своїх земель.

В поемі „Невольник" Т. Шевченко малює трагедію Ярини, що потіхи в своєму горі й підтримки фізичних і моральних сил шукає в прощі до Києва та Почаєва.

Ідуть люди в Київ
та в Почаїв помолитись,
і вона (Ярина) йде з ними.
У Києві великому
всіх святих благала,
у Межигірського Спаса
тричі причащалась.
У Почаєві святому
ридала, молилась,
щоб Степан той,
так доли
їй хоча пристигалась.

Подорожуючи по Україні, як член-співробітник Київської Археографічної Комісії для змалювання стародавніх памяток нашого архітектурного мистецтва, Т. Шевченко був і на Волині, а в осени 1846 р. відвідав також Почаїв.

Свій особистий пієтет до Почаєва наявно задокументував Т. Шевченко чотирьома малюнками (акварелями) Почаївського манастиря. Два з них представляють загальний вигляд манастиря — один — із півдня, другий — із заходу, третій — вид із манастирської тераси на околицю в Галичині з Підкаминням. Четвертий малюнок зображує головну почаївську церкву в середині.

Увагу Т. Шевченка притягувала не тільки своєрідна краса й шляхетність пишного західно-українського рококо — стилю головного Успінського Собору. Бажання змалювати величну будову випливало, можна думати, також із релігійних почувань поета.

Відомо, що Т. Шевченко, як селянський син, виростав у релігійній атмосфері родинного оточення й про Почаїв напевно чув од своїх батьків.

Змальовуючи величний Успінський Собор, Шевченко надав реальних форм споминам із свого дитинства, що було сповнене пошаною до старих українських святинь Києва та Почаєва.

Любив також Почаїв славний український історик Микола Костомарів. Цікавлячись історією Волині, був він у Почаєві на рік раніше від Тараса Шевченка, а саме — підчас великодних свят в 1845 році.

Не дивлячись на ріжні політичні й релігійні впливи, що їх зазнав Почаїв на протязі свого довгого існування, — не заперечений факт, що Почаїв був українською православною святинею й такою лишився й до тепер в свідомости українського народу.

II. Почаївський манастир від часу заложення до 1527 року.

Існує Почаївський манастир вже з першої половини XIII століття, але не має історичних даних, що на їх підставі можна було з певністю сказати, коли та хто основував його. Тому то перші десятки, а навіть століття існування Почаївського манастиря оповиті густою імлою непевности й очікують ще на дослідників.

В рукописній книзі позвів і документів з 1661 року, що переховується до сього часу в лаврському архиві, в т. II на 144 і слідуючій сторінці згадується, що до того часу існувала інша книга під назвою „Памятники Почаївського Манастиря". Ця книга початки оселення ченців на Почаївській горі відносить до 1240 року.

На превеликий жаль у лаврській бібліотеці не має цього високовартісного памятника. Затратився він, як припускають деякі історики Почаївської Лаври, в бурхливі й непевні часи, що випали в історичну минувшину на долю Почаївського манастиря.

Але припущення більшости авторів праць про Почаївський манастир (Архим. Амвросія Лотоцького, А. Хойнацького, Т. Теодоровича й інш.), що на Почаївській горі вже в ті часи була чернеча оселя, — дуже правдоподібне.

В 1240 році, як про це оповідає історія нашого краю, дикі татарські орди хана Батия зруйнували Київ, не пожалувавши також манастирів і церков.

Данило Романович, що був тоді володарем Галичини й Волині, мужньо й хоробро захищав своє князівство від татарської навали. Густо залісені околиці краю, міцні мури кремянецького замку й лицарська постава князя Данила спинили похід татарських орд на Волинь.

Про те, що татарам не вдалося забратися в глибину цього краю й спустошити його, могли чути й київські ченці, які, шукаючи захистного місця для свого аскетичного життя чернечого, знайшли його на Волині, на Почаївській горі, висуненій на далекий захід від Києва.

Околиці Почаєва, тоді ще дуже рідко заселені й вкриті густими непрохідними лісами, найкраще забезпечували від нападів ворога. Цей погляд щодо оселення кількох київських ченців на Почаївській горі є пануючим в історичних нарисах про Почаївський манастир. Оскільки він відповідає дійсности, не можемо твердити за браком точних про це вказівок в історичних документах про початки Почаївського манастиря, про що була вже згадка вище.

Так само не устійнено ще погляду відносно самої назви Почаїв.

Популярною й розповсюдженою є думка, що назву Почаїв дали перші ченці горі, що на ній оселились, на згадку про Київський потік Почайну. Над потоком Почайною, як твердять прихильники цього погляду, був манастир, що його змушені були залишити ченці, втікаючи від татарських орд, які зруйнувавши Київ, знищили також і манастир над Почайною.

Інший дослідник стародавньої історії Почаївського манастиря протоієрей М. Трипольський каже, що слово Почаїв є скороченням слів Поча-Діва, що має значити, що Пресвята Діва почала творити чуда. В живучій поточній мові слово Діва стратило початковий звук д і кінцевий а; так з виразу Поча-Діва витворилась назва Почаїв.

На доказ цього твердження він приводить документ під назвою „Диплoмат", що є фактично актом даровизни маєтку Михайла Центера та його дружини Почаївському манастиреві.

Документ цей споряджено названим власником 11 лютого 1213 року. Початок його, що вказує на назву місцевости Поча-Діва (Почаїв), звучить так:

„Д и п л о м а т".

Во имя Отца, Сина і Святаго Духа, Тройца Єдиносущная і Нероздільная. Се аз раб Владиці моему Господу Богу і Спасу нашему Іс. Хс. троіческій поклоннік Міхаіл Центер Воевода Божією Милостію господар землі власной на горі чуда Пресвятой Діви Марії — Поча-Діва. і супруга Єлена Міхаіла Центер дали і потвердлили сему манастирю... десять волоков с лісом і хотар (хутір) Комната(десять домов с млини на реке і з чотири пасіки с пчели і с весь приход і да поставлят от се да на пред (від сього дня й на майбутне) молебніцн наші клаутери (з грецького — ченці)"..

Уривок з наведеного „Дипльомата" та ще інший документ, як „Monastyr Skit" — історичний нарис Почаївського манастиря написаний польською мовою провіціялом (призвіще нерозбірне) Почаївського Василіянського манастиря 13 липня 1732 року, здавалось би доводять, що назва Почаїв походить від місцевости, де Божа Мати почала творити чуда та що ченці були тут вже перед 1240 роком.

Погляд цей міг би мати історичну вартість при умові, коли б автор, що наводить згадані й інші документи, зазначив джерела, з яких він їх узяв. На жаль, прот. М. Трипольський цього не зробив і тому до наведених документів, керуючись вимогами безсторонньої критичної аналізи, треба поставитись із певним застереженням.

Із тих суперечних відомостей можна все ж таки зробити слідуючий висновок: Почаївський манастир існував вже в першій половині XIII століття під назвою, що збереглася до наших часів.

Жило тут, очевидно, кілька ченців-пустельників в природніх печерах серед скель.

(Дальше буде).

*) Люрд — місто прощ у Франції, у департаменті Горішні Піренеї. Скеля з печерою Божої Матері.

ХРИСТОС — НАШ УЧИТЕЛЬ.

Самаряне і жиди мали між собою велику ненависть. Як одні, так і другі належали до одного народу, напримір так, як українці є одним народом — але одні звуться наддністрянці, а другі наддніпрянці. Не зважаючи на це, що їх праотець Яків, внук Авраамів, був отцем і жидів і самарян і що належали до одного і того самого родового пня, до народу ізраїльського, витворилася між ними така ненависть, що одні других взаїмно обминали, ненавиділи і не сходилися.

Коли прийшов Христос на землю, Він почав учити, що Його учнями будуть тільки ті, що люблятся між собою. Одного разу Він переходив через землю самарійську. Було якраз саме полудне, коли Він змучений ходом сів коло керниці в тіни дерева, щоби трохи спочити, а Його учні пішли купити хліба. Так спочивав Він сам один коло керниці. Був спрагнений, хотів пити, та не було чим води витягнути, а керниця була глибока. Але надійшла жінка самарянка по воду, набрала коновкою чистої, зимної водиці і тоді попросив її Ісус, щоб Йому дала напитися. Вона дала Йому води і Він напився і при цім завелася розмова. Жінка, глянувши на Його ношу, тай чуючи Його мову, зараз пізнала, що Він не є самарянином. Вона сильно здивувалася, бо то річ небувала, щоби який жид пив з посудини самарян. Тому не втерпівши запитала з найбільшою цікавістю Ісуса:

„Чоловіче добрий, скажи будь ласка, як це можна розуміти, Ти ж знаєш добре, що я самарянка, а Ти жидовин, отже як Ти міг пити воду з нашого начиння? Таке між жидами, а самарянами ніколи не було і мабуть не буде скоро!"

На такий запит вона одержала відповідь від Ісуса, що Він є тим обіцяним Месією, що має до Бога привести всіх, як жидів так і самарян і як вони хотять до Бога прийти, то мусять собі руки подати, бо тільки миротворці можуть Бога і небо осягнути. По тій відповіді самарянка знов запитала Ісуса:

„Якже ж до того може прийти, щоб жиди з самарянами зєдналися, коли самаряни кажуть, що Богу поклонятись можна тільки на одній горі — яка знаходиться у їхній землі — коли тимчасом жиди говорять, що поклін Богу мається віддавати тільки в їхньому місті Єрусалимі? Коли так дальше піде, то вони ніколи не зєднаються!"

На то відказав її Христос:

„Жінко, вір мені, що прийде час коли ні на горі цій, ані в Єрусалимі поклонити метесь ви Отцеві... І прийде час — і вже є — що правдиві поклонники поклоняться Отцеві (Богу) духом і правдою; Отець бо таких шукає поклонників. Бог — є Дух і хто поклоняється Йому — духом і правдою мусить поклонятись".

По тій бесіді пішла жінка ця і сказала другим своїм соплемінникам і ті поприходили до Ісуса і попросили Його, щоб побув трохи у них. Ісус вдоволив їхне прохання: Зіставсь у них — їх учив і багато самарян увірувало в Него. Самаряне ж тоді й ствердили таке свідоцтво: „Самі ми Ісуса чули і знаємо, що Він є справді Спас світу, Христос". (Іоана IV).

Застановімось трохи над цим оповіданням про самарян, жидів, Ісуса й про Його науку, то й ми самі витягнемо для себе гарну, чанеслу і важну науку. Поперід усего гляньмо на Христа. Ісус Христос точно заховував всі народні — вітцівські звичаї, обряди і передання, але того звичаю, що Його земляки мали, що самарян, своїх братів обминали, — того Він не заховує. Йде й голосить свою Божу науку однаково як жидам, так і самарянам. Це ж по крові і тілі оден нарід і одного Бога одні діти! І по вірі в Бога одні брати! От і знаємо вже чому тут Христос не йде слідами своїх родимців. Тим своїм чином Христос зносить кордон-мур, що ділить оден нарід на двое, ще й до того нарід Його рідний.

А якже між нами діється? Чи ми йдемо слідами Христа? А може слідами жидів, самарян? Богу дякувати. Церква православна, українська йде тією стежкою, що вказав Христос. Весь нарід український — це її братній нарід, рідний нарід. Всі діти тої ж Церкви йдуть за наказом Христовим: „Йди, і роби ти таксамо!" (Лука X· 37). І це дає їм право казати: Церква Українська Православна — це правдива Христова Церква. До тої Церкви належить мало не 40 (сорок) мільйонів українців. Як бачимо, число дітей тієї Церкви не мале. Головними прінціпами Церкви Української Православної є: **Бог і Вітчина.** Доказом того є хоть би й наш „Вістник", який є речником, органом українців православних в Канаді. Хто перечитає бодай кілька чисел „Вістника", той ствердить ідентичність цего вислову. Тими чеснотами, служення Богу і свому народові визначався і Сам Ісус Христос, будучи чоловіком на землі. Українська Православна Церква йде за Христом одною дорогою, сповняючи завдання свого Божого Учителя.

Ще кілька мільйонів українського народу належить до Церкви католицької, якої найвисшою головою є римський епископ, так званий — папа. Ця Українська Церква зветься греко-католицькою, бо її обряд є грецький, як і всеї Церкви Православної. Греко-католики трохи більше, як перед триста літами належали також до Церкви Православної, але за згодою і радою папи, польське військо узброєне ходило і забирало православні церкви силою, а з церквами і нарід наш, зовсім так, як поляки ще й тепер роблять. Ніхто з нашого народу не хотів покидати своєї рідньої Церкви, яка їх виховала, так як жадна добра дитина не хоче покидати своєї матері. Православні українці — просили своїх гонителів, благали, плакали, на коліна клякали і з сльозами просили, щоб їх лишено в спокою — та нічо не помагало — мусіли свою рідню Матір — Церкву покидати й до чужої, католицької приставати. Хто був твердий, упертий, то такого били, до вязниці саджали, мучили — аж доки не піддався, або не загинув. Були навіть цілі села, громади, що не піддавалися. Таким громадам лишали церкву, але польська влада її замикала, а ключі віддавали жидові-арендареві. А як коли хотіли люди в церкві помолитися, то мусіли перше жидові заплатити і той відчиняв. Жид ділився грішми з польським паном, який дав йому ключі церковні. Тоді жид був разом господарем в коршмі і в церкві.

Ось в такий спосіб перетягнено українців на католицизм. Нинішні греко-католики й не знають, як їхніх дідів-прадідів били, мучили, висмівали, заки їх в католицтво загнали. Їм не вільно навіть оповідати про те, бо цего папа не хоче. Ось так католицька церква людям давала спасення. Так хотів папа і так мусіло бути. І нині ще що папа скаже, то й так має бути. Кілька сот літ тому, як хтось папі був не на руку, то за „благословенням" (росказом папи) такого палили живцем на вогні, доки не згорів на вуголь. Казав папа звати себе „намісником Христа", — то так його й звали. Не дуже багато літ тому наказав звати себе „непомильним" так мусить церква католицька голосити на весь світ: „Наш святий, або святійший папа „непомильний". Заведе папа якесь нове свято, або скаже давніші свята покасувати — то всі католики нове свято святкують, а в старі свята, що їхні батьки-діди святкували урочисто — тепер роблять.

Коли ще згадаємо, що папи давніше одні других скидали, визиляли, убивали, що жили так плюгаво, що нині кожний чесний чоловік тим бридиться, то що сказати про ту папську святість, „непомильність"? Всю цю римську суматоху і ввесь хаос католицької науки — малює нам письмо Боже цілком влучно, коли каже: „Сама марнота сини людські, — сама брехня сини чоловічі" (Пс. 62, стих 9). — Коли складати вину на папу, що кілька мільйонів нашого народу опинилося в католицтві, то треба ще сказати, що в цім є співвинною також і давна Польща, і тую вину вона задержала аж до нині. Про те вже нераз писалося в „Вістнику", що за поділ нашого народу на двое — то б то на православних і католиків винні Рим і Польща, але за науку й догми католицької церкви винен таки сам Рим. Рим винен, що українці греко-католики дивляться на українців православних, як на своїх ворогів. Як жиди й самаряни, одні других здалека обходили, так само тепер обходять з далека українці католики своїх братів по крові й по вірі в Христа, — українців православних.

По наказу Риму греко-католики православних обминають, як жиди самарян, — але поставмо питання: Защо? — Чи за то, що належать до одної нації? Чи за то, що вірують в одного Христа? Чи за то, що одними устами і одним серцем визнають одного Бога? Чи за то, що мають оден спільний обряд? Чи може за то, що Христос казав, щоб брат брата ненавидів? — Ні! Ні! і Ні! Христос хоче, щоб брат брата любив, йому помагав, рятував і разом з ним жив! Ось що каже Господь через псалмопівця: „Глянь, як добре і як любо коли брати жиють в купі! Як (мило пахне) пахуще миро на голові... Як роса Єромська, що на горби Сіона спадає (так милою в очах Божих братня любов). Де вона є, там посилає Господь людям благословення і життя на віки". (Пс. 133).

Чи чуєте, люде, що каже Господь? Так, чуємо! А Рим зі своїми папами що каже? Каже: не люби, не ходи, не поможи, обминай і т. д. Чи це наука християнська? Ні, не християнська — навіть не поганська, бо й погане свої своїх люблять.

Цю римську науку проповідують й бразилійські греко-католицькі духовні, а навіть „Місіонар" що його ми вже знаємо. Ось недавно говорив оден добре мені знакомий греко-католицький „священик" з церковної проповідниці: „Хто не перейшов на календар григоріянський, — то кажу вам тут з того місця: не подайте такому руки, до хати не вступайте, з далека обминайте" і т. д. Ось маєте науку „християнсько"-катол. проповідника! Каже св. Павло: „Коли хто про своїх (одноплемінників) не дбає, той відцурався віри, і гірший від невірного" (І. Тим. V: 8). Ось маємо свідоцтво небесне, що таке наука католицька. Чи такий духовник думає, що він робить? Чи знає, як Господь за таке гнівається? Ось що каже св. Письмо

(Продовження на стор. 6-ій).

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді. Виходить 1-го і 15-го кожного місяця. Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ВІДНОШЕННЯ РИМУ ДО УКРАЇНЦІВ.

Нам вже нераз доводилось звертати увагу на скрайно вороже відношення Риму так до українців взагалі, як і до українців греко-католиків. Сьогодня приходиться занотувати ще один, найновіщий, доказ такого ворожого відношення.

Американська „Свобода", в числі з 5 червня ц. р., помістила надіслану статтю з Риму під заголовком „Ватикан і хрещення Руси-України". Стаття має дату 24 травня, 1939. В ній між іншим читаємо:

„Українська Кольовія в Римі одного і того самого дня одержала дві звістки на одну і ту саму тему: про заборону молоді шкіл Рідної Школи у Львові врочисто відсвяткувати 960-літній ювилей хрещення Руси-України і про вирішення папи відсвяткувати цей самий ювилей дуже врочисто в базиліці св. Петра. Першу звістку подали українські часописи. Другу — італійське радіо. Те останнє зазначило одночасно, що врочиста Служба, що відбуватиметься з цього приводу в неділю, 21 травня, в найбільшій святині католицтва, вперше за її існування, правитиметься словянською мовою і в словянському обряді.

„Контраст між двома звістками, був вражальний. Українці тільки й говорили, що про величне „наше" свято і росли душею...

„Але день 21 травня все це зруйнував до грунту...

„Щож фактично сталося?

„А сталося ось що: В офіційному повідомленні, що зявилося в „Осерваторе Романо" 18 травня 1939 р., було сказано, що „в 950 роковини охрещення св. Володимира, дві папські колегії (семинарії) — рутенська св. Йосафата і російська св. Терези Дитини Христа вирішили..., за вчливою згодою св. Вітця відсвяткувати" і т. д.

„Як бачимо, в цьому офіційному комунікаті українська семинарія св. Йосафата (офіційно називають по старому „рутенська") стоїть на першому місці. І кожному видавалося це цілком природне, бож св. Володимир був великий князь український, а ніяк не „російський" чи московський. Адже сама назва „Росії", як етнічний і політичний термін, зявилася тільки від часів Петра І-го. В теперішньому своєму значінню вона вживається у відношенні до москалів, що до охрещення св. Володимира ніякого відношення не мають. Зрештою і о. Леди, найбільший знавець словянських справ, писав... ще в січні 1939 р.: „Українці католики, безпосередні спадкоємці киян, охрещених від св. Володимира". Кожному отже видавалося ясним, що оці „безпосередні спадкоємці" мали занятн перше місце в урочистому римському святкуванні славного ювилею, а ніхто інший...

„Але сталося цілком інакше. **АНІ ОДНОГО УКРАЇНСЬКОГО ЕПИСКОПА НЕ ПОКЛИКАНО ВЗЯТИ УЧАСТЬ У ЦЬОМУ ЮВИЛЕЮ.** Замісць них провадив **МОСКОВСЬКИЙ ЕПИСКОП ЄВРЕЇНОВ**, що, до речі, став католиком уже за кордоном, на еміграції. Вся Служба, від початку до кінця, відбувалася, щоправда, словянською мовою, але — від початку і до кінця — **такою московсько-нижегородською вимовою**, що аж моторошно робилося... Співав зєднаний хор української і московської колегії, — але і тут **українці мусіли співати московською вимовою.**

„Виникає мимоволі питання: чому це так? Чому чотири мільйони українців католиків були принесені в жертву маленькій купці москалів? Бо кожному відомо, що москалів католиків впрост можна по руках перерахувати. Кожному відомо, що навіть в отій московській колегії, в отому римському „Русикомі" можна знайти представників будьякої нації, **але москалів там майже зовсім нема.** Кожному відомо далі, що навіть ректором цього „Русикума" впродовж довгих років був чех, а тепер від трьох років — француз! Бо трудно знайти москаля, щоб надавався на ролю ректора католицької колегії... Адже той самий, уже згаданий нами о. Леди, писав в „Осерваторе Романо" 21 травня, що „Північна Росія", себто Московія, завжди виявляла свою ворожість до Риму. І все ж таки, святкуючи память **нашого** українського великого князя і святого, Ватикан уважав за найкраще відразу зазначити, **що він ставить вище москалів, як українців**".

Автор статті запитує здивовано: „Чому це так? Чому чотири міліони українців католиків були принесені в жертву маленькій купці москалів?"

Одначе в цім нема нічого дивного. Противно, було б дивно, якби Рим поставився до українців інакше. Рим завжди відносився до українців ворожо, навіть до своїх вірних дітей греко-католиків, і як є з чого дивуватися, то радше з того, що греко-католики ще донині того не зрозуміли й дальше шукають в Римі свого спасіння.

З ЖИТТЯ ПРЕПОДОБНОГО ТЕОДОСІЯ ПЕЧЕРСЬКОГО.

(Передання).

В XI віці по Різдві Христовому, на світанку розросту Києво-Печерської Лаври, широко всюди по Київській Землі рознеслася слава про святого подвижника Теодосія з Печерського Манастиря в Київі. Самий князь Ізяслав високо поважав святого подвижника і по ріжних справах часто його до себе запрошував.

Одного разу князь був досить далеко від Києва в однім з своїх маєтків. Він запросив до себе святого Теодосія. По нараді з ним великий князь не хотів відпустити святого подвижника на таку далечінь пішки і сказав запрягти свій, княжий повіз та підвезти Преподобного до манастиря.

Погонич, якому було доручено відвезти Преподобного був молодий, самопевний, нерозсудний. Він побачив Теодосія в бідній, зношеній одежині ченця і прийняв його за збирача пожертв і не мав до нього великої поваги. Скоро лише виїхали вони з княжого постою, як він звернувся до Преподобного з презирством:

„Дуже тобі там добре та вигідно сидіти на княжім місці. Пора вже й мені відпочити. Не такий вже ти великий пан, щоби я мав тут товктися на коні цілу дорогу".

Погонич в старі часи сидів на коні, який тягнув повіз.

Преподобний нічого не сказав. Він мовчки вийшов з повозу і посадив на своє місце слугу князя. Так вони їхали цілу ніч. Преподобний то сідав на коня, то злазив і йшов пішки. Так ніч минала. Князів слуга в повозі солодко задрімав а потім таки й заснув і так вже не прокидався. Над ранок вже вони доїздять до Києва, до манастиря.

Хто лише зустрічався, пізнавав преподобного, кланявся йому. Навіть великі люде злазили з своїх коней і до землі кланялися Преподобному; ті вельможні люде, що їхали по певним справам до столиці.

Пробудився княжий слуга і як зобачив таке, в жаху вискочив з повозу. Він аж тепер довідався кого він мав везти, бо коли він запитав людей, вони йому сказали: „Та ж то Преподобний Ігумен". Вже він і хотів би просити Преподобного знов сісти до повозу, та було вже пізно. Вони були вже під манастирем і іноки манастиря вийшли йому на зустріч та підходили під його благословення.

Перестрашений вкінець княжий слуга не сподівався нічого, лише суворої княжої кари. Він помилився. Святий Теодосій не оповів нікому про те, як повівся з ним княжий слуга. Він сказав його ласкаво прийняти в манастирі і відпустив його з нагородою.

Так роблять святі. Вони завжди смиренні і незлобні.

ПРИСУДИ НА СВЯЩЕНИКІВ У РАДЕХІВЩИНІ.

Дня 11 і 12 травня ц. р. відбулися в Радехові на виїздній сесії окружного суду в Золочеві три розправи проти греко-католицьких священиків.

О. Микола Данилюк, парох Миколаєва, потягнений до карної відповідальности за те, що в метрикальній книзі уродин змінив родове назвище „Пальковскі" на „Пальковський". — Присуд: 8 місяців вязниці з припиненням кари на 5 літ.

О. Остап Бородайко, парох Дмитрова, потягнений до відповідальности за те, що під загрозою не повінчати Василя Федорчака спонукав його відступити від наміру змінити обряд з греко-католицького на римо-католицький. — Присуд: 6 місяців вязниці з припиненням кари на 5 літ.

О. Ярослав Мурович, парох Нестаннч, потягнений до відповідальности за те, що ведучи метрикальні книги, вписав у метриці уродження назвища кільканадцятьох уроджених, даючи закінчення замісць „скі" — „ський", і замісць „цкі" — „цький". — Присуд: півтора року вязниці без припинення кари.

НАМАГАЛИСЯ СХОПИТИ ПРАВОСЛАВНОГО ЧЕРЦЯ.

Польська преса повідомляє, що до православного монастиря св. Тройці у Вильні дісталися три невідомі напасники, озброєні в револьвери, кинджал та етер і намагалися схопити нововисвяченого черця І. Віду з Пинська.

ЗАБУВАЮТЬ, ЩО ПОДІБНЕ ЗРОБИЛИ З УКРАЇНЦЯМИ.

Польський закон вимагає вже від кількох місяців, щоб на українській землі на всіх українських часописах були також польські написи. А тепер польська преса обурюється, що в Німеччині німецька влада наказала, щоб заголовки польських газет були подавані ще і в німецькім перекладі.

Свящ. Ф. Квасницький.

ВІЧНО ВАЖНЕ ПИТАННЯ.

Учителю! що мені чинити, щоб життя вічне осягнути?
(Лук. X: 24).

(Докінчення).

VI.

Сотні тисяч людей йшли тим шляхом і осягнули життя вічне в царстві Божім. Однако, були і тепер є такі люди, у котрих закрадається непевність, що шлях той є єдиний і правдивий, та чи не [illegible] марно уся праця і зусилля, які [illegible] затратити на те, щоб побороти [illegible] труднощі, які є на цім шляху. Щоб підбадьорити таких людей, у котрих ворог нашого спасіння посіяв непевність, приведу один приклад.

Жив давно колись у пустині один побожний старець. Він зоставив усе, що мав, і пішов у пустиню, щоб там в пості й молитві боротися зі своїми пристрастями, випросити у Бога прощення своїх гріхів та одержати життя вічне в царстві Божім. Під впливом злого духа, у старця зародилася непевність. Йому ввесь час не давала спокою думка про те, чи правдивий шлях до спасіння він вибрав, і чи є надія на те, що вся його праця над собою не пропаде марно, а увінчається успіхом. Думав він і над тим, чи не ліпше буде залишити свій подвиг і вернутися знову до міста та жити весело, годити свому ділу й користати зі свого життя, як то робить більшість людей.

Коли старець був у тяжкому стані душевної боротьби, то явився йому ангел і сказав: „Чого ти сумуєш і пощо такі думки входять в душу твою? Не ти перший і не ти останній йдеш тим шляхом. Багато людей йшло ним і осягнули життя вічне. Іди за мною, і я покажу тобі ріжні шляхи, котрими йдуть люде, а також й те, куди вони ними приходять. Дивися і все добре запамятай". Старець послухав ангела, встав й пішов за ним. Пройшовши трохи за ангелом, старець побачив, що перед його очима відкрилося надзвичайне видіння. З лівого боку від себе старець побачив густий морок, з котрого було чути шум, крики й стогін. Коли старець добре приглянувся, то побачив у тій мряці бурхливу велику річку. На цій річці бушували великі хвилі. Одна хвиля доганяла другу. Старець зі здивованням дивився на це страшне явище. Кожний раз, як надпливала нова хвиля, ангел пояснював старцеві: „дивися, — це хвиля безвірря, а то — безпечности; то — байдужости до віри; це хвиля немилосердя, а ось то — роспусти, то — піятики, то — злодійства то — лінивства, то гордости а то — самопевности, то — непокірливости, то — заздрости, то — хабарництва". І так далі. Кожна хвиля несла на собі дуже багато людей. Хвилі ці то підіймали людей понад річкою, то знову погружали їх в глибину.

Перестрашений старець сказав: „Господи! невже ці люди загинуть і нема їм надії на спасіння?" Ангел же відповів: „дивися далі і побачиш милість і правду Божу". Старець ще раз глянув на річку і побачив, що ця широка і довга річка вся покрита маленькими човниками. На човниках цих сидять юнаки в ясно-білих одежах, а в руках мають ріжні знаряддя для рятунку тих, що топились в річці. Юнаки ці кликали до себе потопаючих, подавали їм руки, палки, дошки, шнури, а часом погружали в воду гаки — може хто зловиться за них. Але рідко хто слухав заклику юнаків, а ще менше уміло користали знаряддями, які подавали їм юнаки до рятунку. Переважаюча більшість нещасних людей з якоюсь дикою насолодою погружувалися в річку, з котрої було чути чад і сморід. Старець дивився далі і побачив, що річка спадає в безодню, а разом з водою спадають в безодню і ці люди, які плили на хвилях. На лицях нещасних видно було жах, а з грудей їх виривалися страшні крики розпачі, стогін і скреготіння зубів. Старець не міг далі дивитися на це, закрив лице руками і гірко заплакав. Ангел став потішати старця і каже йому: „дійсно страшно й тяжко на це дивитися, але хто їм винен? Що можна було зробити більше для їх рятунку? Ти бачиш, з якою впертістю і ожесточінням люди ці не слухають заклику юнаків, відкидають всяку поміч і пливуть до певної своєї загибелі". Заспокоївшись трохи, старець глянув на схід і побачив, що цих людей, котрі, чуючи заклик світлих юнаків, подавали їм руки, чи ловились за якебудь знаряддя до рятунку, юнаки на човнах перевозили на правий беріг річки. Тут їх зустрічали другі такі ж юнаки. Скрізь понад берегом річки було багато гарних будинків і до них юнаки вводили урятованих людей, обмивали їх чистою водою, одягали у чисте убрання, взували, в руки давали палки і, нагодувавши їх, відправляли в дорогу на схід. При тім давали їм наказ не оглядатися назад, іти без впинку і уважно дивитися собі під ноги. Коли на своїм шляху попадеться такий самий будинок, з якого вони оце виходять, то повинні зайти до нього. Там дадуть їм поживи й пораду ті люди, котрим доручені ці будинки.

Старець став уважно приглядатися до того, що було далі на схід, і ось що він зобачив. Недалеко від річки в ріжних напрямках починалися гори. Гори ці щораз ставали вищі, а над ними видно було дуже високу гору. Між горами були глибокі прірви. Одні гори були голі, а інші покриті були корчами та лісом. Скрізь по горах було видно подорожніх людей. Одні з них йшли, а другі лізли на круті гори, інші одпочивали і задумані стояли. Декотрі боролися зі звірями, а інші з гадюками. Одні йшли просто на схід, а другі — кривими стежками. Часто одні другим переходили дорогу. Всі ті люди були змучені від духовного й фізичного напруження та боротьби, і піт заливав їх. Рідко хто з подорожніх ясно бачив дорогу, часами вона якби пропадала, або розбивалась на багато стежок в ріжніх напрямках. В одних місцях дорогу закривав туман і морок, а в інших місцях — переривали глибокі прірви. Місцями на придорожніх нападали ріжні звірі та гадюки, котрі перешкоджували їм продовжувати свою путь. Скрізь по горах видно було гарні будинки, подібні до тих, в котрих приймали урятованих з річки. Коли подорожній заходив до цих будинків, то, хоч як би він не був змучений, виходив з них бадьорим і повним сили. Звірі й гадюки тоді не могли дивитися на тих котрі виходили з будинків, і тікали від них. Після того ніяка перешкода не спиняла подорожніх; вони хутко знаходили дорогу і нею підіймалися все вище та вище; не відчували жадної втоми, а почували себе все сильнішими. Чим вище подорожні підіймалися в гори, тим гарніші ставали вони, і тіла їх ставали світлішими й яснішими. На вершку гір місцевість була рівногладкою. Цих подорожніх, котрі виходили на самий вершок найвищої гори, хутко скривала ясна хмара, і більше їх уже не було видно. Зобачив ще старець, що декотрі подорожні, не дивлячись на те, як вони високо зайшли, поверталися і хутко бігли назад до річки. Одні з них бігли мовчки, а інші кричали, нарікали та лаялися. До кожного з них зо всіх боків кричали ті подорожні, які йшли вперед. З ріжних гір чути було їх крики: „спинись, вернися!" Але ж ті, що повертали, бігли так хутко, як би їх гнала і пхала якась могутня сила. Вони не звертали уваги і ніби не чули криків тих подорожніх, котрі хотіли їх задержати, а бігли вниз і кидалися знову в річку. Дуже мало хто з них спинявся і повертався назад в гори. Переважаюча ж більшість гинула в бурхливій річці. „Щож це таке?" запитав старець. Ангел же відповів йому: „Це наслідок гордости, самопевности й непокірливости". По тих словах ангела видіння зникло з очей старця.

Старець добре запамятав усе те, що бачив і чув від Ангела. Зрозумів він і значення видіння. Старець зрозумів, що річка то є увесь світ, а потопаючі в нім люди — християне, котрі живуть в гріхах; юнаки в білих одежах — то ангели; безодня, в котру спадала річка з людьми, — вічна загибель; гарні будинки на березі річки і в горах — церкви. В церкві, через таїнства хрещення і покаяння (сповіді), навернені грішники обмиваються від гріхів, одержують оправдання і ставляться на путь спасіння. Дорога на гору з ріжними перешкодами, то — ріжна праця над собою, без котрої не можливо очистити серця свого від злих звичаїв та гріхів. Звірі і гади — то вороги нашого спасіння. Світла хмара, яка закрила подорожніх, котрі дійшли до самого вершка найвищої гори, — то блаженне закінчення життя.

Все це видіння учить нас тому, що той, хто приймає участь в церковних молитвах, приймає св. таїнства, керується вказівками св. Церкви та порадами її служителів — священиків, той перемагає усі перешкоди, досягає удосконалення і стає звершеним. Навпаки ж, хто є гордий, самопевний та непокірливий, не хоче слухати св. Церкви і порад пастирів духовних, той, хоч би як високо піднявся на гору морального удосконалення, часто тратить усі духовні здобутки, що раз нижче падає морально, аж поки бурхливе життя, повне недобрих звичаїв, розпусти та ріжніх гріхів, приведе його до вічної загибелі.

Отже охороняймо себе від гордости, самопевности, непокірливости та інших гріхів, котрі ведуть нас до вічної загибелі. Зміцняймо в собі віру в Бога та любов до Його ближних. Виконуймо заповіді Божі та провадьмо побожне життя. Борімось зі всіми своїми недобрими звичаями і не тратьмо надії на милосердя Боже. Збільшуймо і зміцняймо в собі усі християнські чесноти. Частіше приступаймо до св. таїнств сповіді й причастя. Молімось завсіди Богу і просімо помочи Його. Частіше ходімо до церкви. Слухаймо науки й порад пастирів та учителів св. Церкви нашої Православної, бо всього того вимагає Господь Ісус Христос від тих, котрі хочуть наслідувати життя вічне.

Щасливі ж ці люди, котрі підуть шляхом, який вказав нам Господь Ісус Христос. Вони не будуть в житті свому блукати і не загинуть, а в день останнього суду Божого вони почують слова Господа Бога: „прийдіть, благословенні Отця Мого, осягніть царство, що приготовано вам од сотворення світа" (Мат. XXV: 34).

ПРАВДИВЕ БАГАТСТВО.

„Ви ж шукайте тільки царства Божого". (Лук. XII: 31).

Говорити про правдиве багацтво в нинішних часах, часах грубого матеріялізму, — річ не легка. Всякий розуміє під багатством гроші, майно, достатки й т. д. А в дійсности багатим є той, хто „в Бога багатіє", а не в цім світі.

Одного разу Ісус Христос сказав притчу про чоловіка, що мав великі достатки, які прибували йому з усіх сторін. Він плянув, як їх захоронити, як задержати якнайдовше. Він тільки й жив для своїх матеріяльних надбань. У той сам час забув за важнішу справу, забув за душу свою, та за все те, від чого душевне добро залежить.

Ісус Христос виразно говорить, що той чоловік надбав багато матеріяльного добра, одначе воно не має ніякого відношення до духової частини людської істоти, до душі. „Безумний.. те, що наготовив еси, кому буде?" (Лук. XII: 20) Тіло зітліє, зникне. Душа остається, однак для неї ні золото, ні інше майно не має значіння.

Отже правдиво, дійсно багатими є не ті, як звичайно тепер мислиться, що купаються в матеріяльних достатках, але ті, що посідають небесні скарби.

Багатими є в першій мірі ті, що посідають Божу ласку. Ота Божа ласка просвічує розум людини, та побуджує її і помагає творити добрі діла. Противно матеріяльне багатство витворює в людині самолюбство, робить її сліпою та байдужою на людську нужду й горе, викликає в ній страх, трівогу, що майно може вислизнутися з рук, пропасти. Ласка Боба вливає спокій в душу людини, а матеріяльне багацтво навпаки, робить її неспокійною, боязливою.

Ох, коби люди шукали Божої ласки й цінили її після її дійсної вартости!

Той є правдиво багатий, хто є побожний, богобоязливий, хоч і не має матеріяльних достатків, хоч жие у бідній хаті, й одягається в бідну одежу. В другому життї не заважить хата, ні одежа, ні фарма. Там заважить те, як хто шанував Господа Бога, як виконував Його святу волю, як відносився до Його заповідів і установ. Отже побожність, богобоязливість — це правдиві скарби.

Віра — це тоже великий скарб душевний. Вже тут на землі можемо завважити, яку велику вартість представляє людина віруюча. Для нерозумних легкодухів, для молодиків, чи недосвідчених людей — безвірство, це ознака поступу, розуму, чи ще чого там. Але для розумних, статочних, досвідчених людей, — безвірство це глупота. Чи безвірок може доконати чого доброго, тривалого, величного? Його природа принижена, обмежена, тупа. Він живе сучасним. Для нього будуче, вічне життя не існує. Він, хоч би й посідав великі достатки, — нещасливий, жалю гідний.

Віруючий чоловік має поділений час на працю і відпочинок. В нього є будень і свято. Життя його повне руху й затруднення. Спокій і рівновага — це прикмети віруючих людей у часі радощів, як і найбільшого горя.

Хто творить добрі діла — цей тоже багатий. Кожне добре діло записує Господь Бог людині на небесний рахунок. Бідного — запомочи, зажуреного — розрадити, потішити, голодного — накормити, нагого — приодіти — це добрі діла, які не тільки, що приносять поміч і потіху нещасним, але також заважуть на суді Божім, на якому всі колись станемо.

До добрих діл належить також приятельське відношення до тих, з ким живемо. Воно згуртовує людей у церковні та світські товариства, чи організації. Всяка добра будуюча праця в тих організаціях — це добре діло. Сповнювання обовязків чи то урядника, чи звичайного члена — це добре діло. Гармонійне співжиття у церковній громаді або світській організації, — це добре діло.

Хто вміє бути добрим членом у церковних чи добрих світських товариствах, той представляє більшу вартість і значіння, чим багач, який сидить на тисячах, а не вміє погодитись з своїми рідними, не то з чужими. Коли ж хто посідає матеріяльні достатки, а до того ще й небесні скарби, і вміє бути пожиточним і добрим перед Богом та людьми — той направду багатий чоловік.

Ціль людини, — стреміти до духового удосконалення, яке одиноке може дати правдиве щастя. Духове удосконалення — це той обітований край, до якого ми всі звертаємо свій життєвий шлях, як колись Ізраїль до Ханаану. Як Мойсей провадив і учив свій нарід через сорок років, закликаючи його до Ханаану, так і Церква на протязі віків веде нас до обітованого краю, — до духового удосконалення. Як тоді, в часі вандрівки ізраїльтян були Датан і Авірон, що вказували на матеріяльні користи, промовляли до апетиту й жолудка блукаючого народу, так і тепер є ложні пророки, що вказують на те все, що має лише хвилеву, або часову вартість. І є люди, що слухають голосу тих новітніх Авіронів і Датанів і, замісць служити Богові та слухати голосу Його, вони дають перше місце Ваалові й Астарті, тобто матеріяльним вартостям. Звичайно доля їхня така, як тих, що колись слухали ложних пророків.

Минуле наше підтверджує вище сказане. У нас були люди, що жили життям евангельського багача. По них і слід пропав. Зате діла добрі, духові наших предків, збагачених небесними скарбами, здубували нам світле минуле, дали основу під нашу величню народню будівлю.

Не матеріялісти ширили віру Христову на землях України; не матеріялісти будували Божі храми й манастирі, закладали школи, складали закони, писали книги; не матеріялісти боронили рідного краю перед нападами ворогів; не матеріялісти гинули за православну віру й Україну. Не матеріялісти гинули на площах Стамбулу, Варшави, чи Москви. Ні! Це все заслуга тих правдиво багатих людей, багатих духово, що посідали небесні скарби, що були багатими в Божу ласку, віру й добрі діла. Натомісць багаті тільки майном чи достатками захищали своє майно, продавали себе на службу ворогам народу й Бога. Вони ставали поляками, москалями, яничарами, большевиками, — і всім, чим хочете. Все для того, щоб ратувати своє дочасне майно, свою шкуру, для якої вони тільки й жили.

Тільки правдиві християни — це дійсно багаті люди, бо їхне багатство — це небесні скарби. Ті скарби не підпадають знищенню, ні крадежі. Їх навіть смерть не може в чоловіка забрати.

Старайтеся забагатіти небесними скарбами. Збагатившись ними, зможемо хосенно пройти нашу земну вандрівку. Полишимо добру память по собі, — заслужимо собі вдячність наступних поколінь і нагороду в небі. Амінь.

Свящ. о. Є. Грицина.

ХРИСТОС — НАШ УЧИТЕЛЬ.

(Продовження зі стор. 3-ої).

такими проповідниками, що проповідують народній роздор, ненависть, ворогування:

„А тепер оця заповідь іще до вас, священики. Коли не послухаєте і не положите її собі на серце, щоб оддавати славу Імени Мойому, говорить Господь Саваот, так пошлю на вас прокляття, і проклину ваше благословення, ба вже й проклинаю, бо ви не хочете прихиляти до слів Моїх серце ваше... Бо уста священикові мають перестерігати знання і з його уст ждуть люде Закону (Божого); він бо посланець Господа сил небесних... Чи не оден же у всіх нас Отець? (Тому ми й всі брати!). Чи не тойже самий Бог создав нас? Чого ж ломимо віру одно одному? (Католики ломлять віру православних, коли кажуть: У них нема Бога, вони еретики, шизматики, і т. д., або як каже бразилійський „Місіонар": „демони, темні духи, обманники" і таке друге)... А того, хто таке чинить, повигублює Господь... як старого, так і малого, а так само й того, хто приносить жертву Господеві сил небесних" (Мелахія, розділ 2).

Ви католицькі священики, призадумайтесь трохи над цим словом Божим, сказаним через св. Мелахію! Розважте й ви „Місіонарі" бразилійські, куда ви йдете? Чи ви знаєте, що така ваша наука то „здоптана паша, і скалочена вода", як каже пророк Езекиїл? Ви ж, знову, Христові вівці, що вас хочуть кормити такою пашою, відкиньте її геть, щоб вам не згинути. Прийміть чисту науку слова Божого, яку подає Церква Українська Православна. Ми ж всі, православні християни, ходім слідом Христа, що приймав зарівно до себе як жидів, так і самарян, бо Христос наш Учитель (Мат. XXIII: 8).

Православний з Бразилії.

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ.

Учителі Недільних Шкіл повинні обовязково набути такі книжки для своїх учеників:

„Приятель Дітей", молитовник для молоді .... 25ц.
Оповідання з життя Ісуса Христа 10ц.
Десять Біблійних Оповідань ..... 10ц.
Азор — оповідання з часів Ісуса Христа, для молоді .... 10ц.
Українська Православна Церква (коротка історія) .... 10ц.
Свята Христина .... 05ц.

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
релігійно-громадський часопис для народу
„ШЛЯХ"

що його видає Товариство ім. Петра Могили в Луцьку, на Волині.
„ШЛЯХ" виходить тимчасово один раз на місяць, числить 16 сторін друку й відзначається багатим змістом та ілюстраціями.
Передплата за 12 чисел в рік виносить один долар, або його рівновартість у злотих.
Замовлення й гроші слати на адресу:
"SZLACH",
ul. Lubarta 10, Łuck na Wołyni.

ЧОМУ ЧЕХИ НЕ БОРОЛИСЬ ЗА СВОЮ САМОСТІЙНІСТЬ.

В американській „Свободі" (з 8-го червня ц. р.), в статті п. з. „Коли нація пересякає матеріялізмом" між іншим читаємо:

Ще досі ломлять собі люди голову, як то могло так статися, що чехи могли так марно втратити свою державну самостійність.

Аж тепер ціла справа з Чехословаччиною виясняється. Імено можна майже напевно сказати, що бувший президент Чехословаччини (Бенеш) приняв те, що в Мінхені подиктував Гітлер, не тому, немовби його до того приневолили західні держави. Адже відомо, що Бенеш уже знав, що Франція не вирушить на поле бою в обороні Чехословаччини, а проте ще тоді з великим притиском оповістив радіом промову, в якій твердо говорив, що має „свій плян", а тепер знаємо це вже докладно про нього, бо сам Бенеш заговорив про нього в публичнім інтервю, яке з ним мала журналістка Еріка Ман.

Пляни оборони Бенеша пролягав на вірі у військову допомогу від Совєтів. Червона Москва запевнила його, що пришле йому військову поміч навіть тоді, коли б Англія і Франція пальцем не рушила.

Треба признати, що Бенеш старався переконатися ще перед тим про це, який стан червоної армії та яке психічне наставлення в Росії. Він заявив в інтервю:

„На короткий час перед конференцією в Мінхені вислав я військову комісію до Росії: Та комісія вернулася з якнайліпшими інформаціями про духову і військову готовість Росії під кожним оглядом. Звіти про її сили морські, воздушні і сухопутні були цілком вдоволяючі".

Чому отже совєтська Росія не пішла боронити Чехословаччини, на що Бенеш так дуже числив?

Сталося це так тому, що в останній хвилі сама Чехословаччина відмовилася від допомоги большевицької. Наймогутніща в Чехах аграрна партія загрозила Бенешові повстанням, якщо би він таки візвав совєтське військо до Чехословаччини. Так говорить Бенеш у згаданім уже інтервю. Тоді він рішився покинути свій плян та зректися допомоги від Совєтів.

Чи це так дійсно було, певно не знаємо. Та проте і це „вияснення" Бенеша кидає багато світла на дух чеської нації. Виходить, що багаті чеські дідичі і гнади, що мали добре налаженні господарства керувались матеріяльними оглядами. Таким чином рішали не політичні, але соціяльно-економічні спонуки.

Тут ми мусимо собі пригадати, що властиво та чеська аграрна партія була необмеженим паном у Карпатській Україні. Вона [illegible] людей від ноги шарпак українським діячам, вона своїми креатурами обсаджувала там всі важніші урядові становища а навіть менше вижні, як напр. в лісних при камеральних лісах, котрі за якийнебудь кавалок ріллі стріляли до наших селян.

Велику ненависть взагалі до чехів викликувала та партія між українською людністю.

Адже і осланлений мадярон Бродій був нею протегований і премієр чехословацького міністерства Беран його власне покликав на президента міністрів у Карпатській Україні.

А скільки соток тисяч корон всадили чеські аграрії у той бездонний мішок закарпатських кацапів і ві[…] доказали на те, що вони є властиво мадяронами, не могли чеських аграріїв, „затрацених" русофілів, переконати.

Остаточно — комуж має Карпатська Україна завдячувати свою тяжку трагедію, як власне не тим чеським аграрам та їх провідникові Беранові? Таж то він вислав у Карпатську Україну москвофіла генерала Прхалу, щоби там зліквідувати „українство", хоч знали дуже добре, що це буде лише на користь найбільших ворогів словянства — мадярів.

Велику, тяжку вину приняли чехи на своє сумління за таку тяжку зраду своїх словянських братів. Але може вже не далекий час, коли переконаються і самі чехи, що властивим і одиноким їх союзником зможе стати не хто інший, як власне український народ.

А може поляки, ті найближчі їх словянські сусіди?

Які то „сусідоньки", переконались чехи вже хочби зо справи Заольза. Тай відома річ, що безпосередні географічно сусіди ніколи не є певними союзниками. А „русскі братржі" — всеж таки дуже далеко, бо і від Карпатської України аж 750 кільометрів віддалені. Поміж тими „братржіми" і чехами є ще величезне море і то українське, котре скоріше чи пізніше дійде до своєї державної самостійности. Може це і не так скоро ще станеться, але що статися мусить — про те писав навіть такий вшехполяк як Роман Дмовський. А чехи — чи їм то буде дуже мило чи ні — будуть мусіти перед Соборною Україною зробити „прийдіте поклонімся".

З ЖИТТЯ ПАРАФІЇ

(Едмонтон, Алта.)

Що року святкуємо День Матері в місяці травні. В нас той день випадає урочисто. Церква завсіди наповнена людьми.

Приходять люди до церкви, аби віддати пошану матері щирою молитвою до Бога за її здоровля, коли вона жива, а також помолитися за вічний спокій, коли вже померла.

Відповідна проповідь подає людям вказівки, як шанувати матір, та навчає високо цінити саме материнство.

Кожного року відбуваються панахиди на обох цвинтарях, де спочивають вічним сном ті, що вже відійшли від нас. Так і цього року на 14-го травня було багато наших громадян на цвинтарях. Лунали побожні пісні-молитви, молились рідні й знакомі над могилами своїх дорогих, що там спочивають.

Це дуже гарний і побожний звичай, який треба плекати та заохочувати, кого можна, заховувати його.

Бодай не один мент треба зупинитися над могилою дорогої особи. Подумати про минуле, коли ми бачилися, тай про те, що і ми колись так спічнемо, тільки невідомо, де й [illegible]

Треба не забувати за тих, що вже їх нема між живими, щоб і нас не забули, коли ми відійдемо із цього світа.

Відвідування цвинтарів повинно бути обовязкове для нас, як християн. І бодай раз у році ми повинні доложити всіх старань, і відвідати могили без огляду на те, чи є там хтось з рідні похований, чи ні. Там є наші брати й сестри по Христі.

4-го червня відслужено в нашій церкві панахиду по двох великих синах України: Симонові Петлюрі й Ів. Франкові. Перед панахидою сказав відповідне слово о. парох, а там понеслась жалібна пісня до Бога за їх спокій і блаженну память.

Наша Церква високо цінить добрих, заслужених синів та дочок України. Не минає нагоди їх споманути. Кожний побожний українець повинен чимсь причинитися до вшанування памяти великих, славних наших предків. Християнська віра дає багато нагод для того.

В часі згаданої Панахиди був величний і урочистий настрій. Дехто й заплакав.

Ми щасливі, що можемо свобідно й щиро дати волю своїм почуванням. Наші брати на рідних землях не мають такої змоги. Ми отже тимбільше повинні не оминати нагоди, щоби вшанувати память наших великих і заслужених людей.

Парафіянин.

ВИКАЗ КОЛЯД

парафії св. Мих. 110 Дiрвалі вул. Вінніпег.

Колядували: церковний хор, Жіноче Товариство ім. О. Кобилянської, діти Рідної Школи ім. О. Ю. Федьковича і „Маланка"

По 5 дол.: Прот. о. С. В. Савчук, І. Фіщук.
По 4.50: Т. Федорак.
По 4.25: К. Волощук.
По 4 дол.: В. Петрик, Т. Заморняк, Т. Яремко, д-р Ів. Овсяник, Е. Манчуленко.
По $3.50 С. Чорний, А. Павлик, М. Стечишин, Я. Лучик, І. Семенюк.
По 3.25: Я. Комаріцький, І. Рогозінський.
По 3 дол.: М. Паринюк, Г. Медведюк, В. Угринюк, Н. Криштанович, о. Дм. Кирстюк, В. Данилюк, Ногет Готел, М. Андрейчук, П. Микитюк, С. Мазурик, Я. Богонік, О. Горук.
По $2.75. Дм. Палагнюк.
По 2.70: Дм. Чабан.
По 2.60: Т. Ярема.
По 2.50: Т. Горгійчук, В. Канбак, Г. Івасюк, В. Криштанович, І. Китар, С. Міхоцький, Оксана Гамуляк, В. Данчук, Санба і Ференц, І. Давидюк, І. Дмитрук, Т. Данчук.
По 2.25. Дмитро Ковальчук, П. Бацила.
По 2.15: Д. Чухар.
По 2 дол. Д. Манчуленко, І. Магас, М. Фіщук, П. Фіщук, І. Бейко, Н. Стрипатка, Г. Осташек, Н. В. Бачинський, М. Ковальчук, П. Войценко, П. Павчук, С. Палійброда, І. Божик, І. Копичанський, Т. Запаринюк, Дм. Остапович, Ол. Рузан, В. Бачинський, І. Бейко, Т. Шевчко, П. Марофієвич, В. Батицький, Т. Манчуленко, К. Максимюк, Н. Ковалик, Т. Мельничук, І. Гочих, Г. [illegible], В. Маковійчук, Г. Маріян, В. Бутвейний, В. Ігнак, пані Калас.
По $1.85: Ан. Тофан.
По 1.75 К. Костянтинюк, І. [illegible] П. Пизинник, С. Палагнюк.
По 1.50 І. [illegible] І. Гинк, Г. Москалюк, Я. Марко, П. Олійник, [illegible]
[illegible]
пані Пристая, С. Данчук.
По 1.40 А. Тимковський.
По 1.25 Дм. Шарек, пані Лесюк, І. Сорохан, В. Голінатий, Г. Молдован, М. Новак.
По 1.10. І. Карлійчук.
По 1.05 І. Дарія.
По 1 дол. Т. Миронюк, Т. Клевчук, Дм. Дибик, М. Олексієвич, Дм. Балацький, С. Олійник, М. Козловський, О. Шиковський, В. Русняк, Н. Періжок, С. Яворський, М. Магас, Д. Магас, Н. Мірецький, І. Лезун, А. Стойко, П. Олійник, В. Курмей, п. Симчич, С. Шкуш, В. Мокляк, О. Угринюк, Г. Брик, Марія Котик, М. Манчуленко, Г. Божик, М. Галицький, Г. Маковійчук, Н. Марин, Н. Хобзей, С. Пічар, І. Каптій, В. Дарій, І. Тополя, М. Скрипник, Г. Олійник, пані Головач, С. Драбик, п. Свороденський, Алберта Клюб Рум, І. Беднар, п. Тонй, І. Овсяник, Г. Шмиліньский, П. Макаренко, С. Підгорний, Д. Тимчук, Др. Бачинський, п. Копачівський, М. Морус, І. Медведюк, Я. Остапович, п. Відчак, Дм. Трафяк, Гр. Яремко, пані Дора Терновецька, пані В. Паличчук, Дм. Підлубний.
По 95 І. Джурмейн.
По 80цт. Остафій Максим.
По 75цт. Т. Лазарук, М. Войнівський, В. Овсяник, Т. Фіщук, В. Іванюк, І. Гриничук, пані Костинюк, Т. Стисишин, М. Стасишин, Н. Бурдейний.
По 60цт.: І. Завідовський.
По 50цт. Г. Ісарук, К. Пишнюк, Н. Демко, О. Ісарук, Г. Поповин, В. Іванюк, І. Орлеський, Т. Поручник, І. Гаврилюк, С. Ісарук, І. Снежик, Н. Митюк, Н. Захара, С. Маликчук, пані Гловацька, І. Никун, К. Гловацький, В. Семенчук, М. Пастир, п. Саскір, пані Ковалюк, п. Пріят, Н. Деманчук, Т. Ферлей, Ч. Красноперa, Г. Лемний, І. Маріян, п. Заплоцінський, С. Грабец, І. Худяк, І. Мегера, В. Процюк, Г. Манчуленко, С. Пузляк, пані Бегус, І. Вахнюк, Гео. Косован, п. Маломій, п. Прокопчук, п. Фиджалипчук, пані Колтек, Др. Гуцуляк, К. Вишнівський, пані Терновська, п. Андрищук, П. Гуцул, Т. Стасей, М. Овсяник, М. Дуда, А. Сагой, П. Кейпер, Ер. Чаровет, пані Кліс, п. Федорчук, Л. Кіпман, пані Томацька, пані Атаманюк, С. Яловега, Е. Сілінг, Г. Мельничук, пані Вишневецька, І. Івасюк, пані Бурак, Ол. Остапович, В. Разуленчук, В. Мельничук, Марія Козак, пані Бочковська, І. Стасишин, М. Шлемко, пані Мартинюк, п. Редкевич, п. Макух, п. Федоришин.
По 35цт.: Домка Крищук.
По 30цт.: К. Кот, п. Сигида, В. Міценко.
По 25цт.: п-на Весняк, М. Болотенний, І. Нега, Е. Манчуленко, п. Галановський, Р. Шимковський, М. Бейко, п. Гураль, І. Гонта, С. Накурош, п. Орос, І. Джуравель, В. Гончук, К. Личик, Т. Скінтей, пані Палишка, І. Манчуленко, І. Красільний, Н. Козак, п. Скитар, І. Копичанський, В. Порхир, Др. Новак, п. Головайчук, пані Малиш, Н. Костинюк, Н. Коцюбинський, п. Падуро, п. Мітріян, п. Стельмах.
По 20цт.: пані Синсорі, Н. Пиндиляк, п. Хенко.
По 15цт.: Д. Тиладейчук.
По 10цт. Д. Костащук, п. Гусак, Дм. Семенюк, п. Шрах.
По 5цт.: п. Мацелюх, п. Твердовський.

Заряди української греко-православної парафії св. Михаїла, Жіночого Товариства ім. О. Кобилянської і Р. Школи ім. О. Ю. Федьковича складають щиру подяку всім жертводавцям, що приймали в своїх домах наших колядників. Щиру подяку складає всім колядникам, що не жалували свойого труду.

При цій нагоді, заряд парафії в імени цілої громади при Дірвалі вул., складає щиру подяку парафіянам із Стоні Маунтейн за щедру жертву $100.00, котрі передано нам п. Мироником і п. Гаврилюком.

За заряд парафії:

Е. Манчуленко, голова. В. Теслій, секр. фінансовий.

За Жіноче Т-во і Рідну Школу:

А. Семенюк, голова. Д. Крищук, секр. фінансова.

„МОЯ ПИСАНКА".

ВЕГРЕВИЛ, АЛТА.

По 1 дол. Д. Щербанюк, В. Кирилюк, Н. Кирилюк, Р. Тимчук.

По 50цт.: П. Зварич, Е. Засїбіда, Ф. Мураш.

По 25цт.: пані А. Шевчук, П. Татарчук, Ю. Шевчук, Н. Субота, Ф. Подилюк, П. Фодчук, панна А. Романчич, П. Соєнко, А. Зварич, С. Самоїл, П. Мурафа, Ромен, П. Далавран, Ю. Флійчук, пані Ю. Березіцька, пані К. Кирилюк, пані Д. Мирелюк.

По 20цт.: пані Ю. Кирилюк, пані О. Івасюк, пані Ф. Мицак, пані М. Далаврак.

По 10цт.: пані С. Запорожан, пані М. Запорожан, І. Самотюк.

СІЧ-КОЛОНІЯ.

І. Саламандик $1.00

По 25цт.: П. Петрук, Н. Самотюк, С. Григорчук, М. Черняпський, І. Петрук, Н. Саламандик, Т. Воробець, Н. Онищук, Н. Харук, В. Черняпський, Н. Черняпський, пані М. Воробець, панна А. Черняпська.

По 20цт.: В. Харук.

По 10цт.: Н. Черняпський, пані Н. Черняпська.

ПРУТ, АЛТА.

По 25цт.: І. Оранцький, С. Юрчук, В. Лакуста, . Сідар, К. Оранцький, Т. Могилюк, Калинча.

По 15цт. В. Лазарук.

По 10цт. В. Бабчук.

ВИЛЛИНГДОН, АЛТА.

По 25цт.: І. Шевчук, М. Ґардуй, М. С. Шегу, Г. Ревега, І. Ткачук, І. Іванюк, В. Т. Лупул, М. С. Захнявський, А. Скакун, А. Гуменюк.

5ц. М. Гринюк.

Незнані імена 45ц.

ДИЕЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

(Збірка о. Е. С. Уляна)

ВИНЯРД, САСК.

По 1 дол. пп. Антемійчук М., Мочульський П.

Дрібна збірка 2.10

ВИШАРТ, САСК.

По 1 дол. пп. Шевчук Г., Мисак І., Сеньків Т., Попович І.

По 50цт.: Чеберяк К., Климашко Я., Дейлей Я., Молдаван С., Мороз Т.

По 25цт. Скотельник В., Попович М., Бруд О., Мельничук Параска, Мисак Єлисавета, Пилипюк Параска, Чебрик Домка, Стефанишин Катерина.

Дрібна збірка 35цт.

БЕНКЕНД, САСК.

По 50цт.: пп. Базюк М., Гадевич І., Хонько І.

По 25цт.: Семко П. уч., Сирник Л. уч., Копан Л., Назар І., пані Базюк, Куек І., Чорній Н., Гадевич Д., Кіцул С., Кривуль П., Малиновський С., Шевчук Г., Петраш М., Хрупик В., Попюк Я., Тучак С., пані Гадевич Марія.

Дрібна збірка 35 центів.

СЕНЬКІВ, МАН.

Збірка в церкві 4.41

СТЕД, МАН.

Збірка в церкві 5.90

ПРЛЕНТ, САСК.

Іван Фітик 1.00

ГЕФФОРД, САСК.

Іван Походзійо 1.00

Ілія Корпан 1.00

ЕДМОНТОН, АЛТА.

Петро Міськів 1.00

ТЕРНОПОЛЬ, САСК.

По 1 дол. Тео Сенчишин, В. Свячук, О. Ткачук.

ГУДІВ, САСК.

Збірка в церкві 4.35

АЙТУНА, САСК.

Збірка в церкві 1.90

ДЖЕСМИН, САСК.

Н. Н. .26

РИВЕРС, МАН.

Іван Сушко 2.00

ЕНДРЮ, АЛТА.

Збірка о. І. Гикавого (місцевість не подана) 6.00

ВІННІПЕГ, МАН.

И. Богоніс 2.00

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1939 РІК.

ЧЕРВНЯ.

16 П. Муч. Лукиліяна
17 С. Митрофана

18 Н. 2. по Зісл. св. Д. Доротея
19 П. Іляріона, Василь.
20 В. Муч. Теодота Анкір.
21 Теодора Страт.
22 Ч. Кирила арх. Алекс.
23 П. Свм. Тимофія
24 С. Ап. Вартоломея

25 Н. 4. по Зісл. св. Д. † Онуфрія
26 П. Акилини м., Триф.
27 В. Пр. Елисея, Методія патр.
28 С. Пр. Амоса
29 Ч. Тихона еп. Амафун.
30 П. Мч. Мануїла

ЛИПЕНЬ.

1 С. Мч. Леонтія, Ігнатія

2 Н. 5 по З. Юди ап., Зосима
3 П. Методія
4 В. Мч. Юліяна Тарс.
5 С. Евсевія
6 Ч. Мч. Агрипини
7 П. Рідзво Івана Предтечі
8 С. Февронії

9 Н. 6 по З. Давида.
10 П. Самсона
11 В. Кира й Івана
12 С. Ап. Петра і Павла
13 Ч. Собор 12 Апостолів
14 П. Безср. Кузьми і Дамяна
15 С. Пол. риз П. Богор.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. І. Гикавого

Червень.

25. Неділя — Прут-Виллінгдон.

Липень.

2. Неділя — Мюсідора
7. Рідзво Івана Хр. — Сучава-Борівці
9. Нед. — Каглин
12. Петра і Павла — Кеслена-Ендрю
16. Нед. — Слава.
23. Нед. — Виллінгдон-Завале
30. Неділя. — Мюсідора-Прут

Адреса: Andrew, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Гліцького.

Червень.

25. Неділя — Поплар Парк.

Липень.

2. Неділя — Іст Селкірк
7. Пят., Р. Ів. Пр. — Стед (храм)
9. Неділя. — Лейдівуд.
12. Середа. Ап. Петра й Павла — Малантон, (храм) -пікник.
16. Неділя — Тиндал (храм).
23. Неділя — Сентон.
30. Неділя — Поплар Парк.

262 Beacon St., Winnipeg, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василіва

Червень.

25. Неділя — Смокі Лейк (Суминський зїзд).

Липень.

2. Неділя — Спедден — (Суминський зїзд)
7. Рідзво св. Івана Хрестителя — Біг Медов (храм).
9. неділя — Тіріон.
12. Св. Ап. Петра і Павла — Ґлендон, (храм)
16. Неділя — Давкін
23. Неділя — Смокі Лейк.
30. Неділя — Ґрац.

Адреса: — Смокі Лейк, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Д. Ф. Стратійчука

Червень.

25. Неділя — Пайн Ривер. Вечірня в 4 год. — Слейтер.

Липень.

2. Неділя — Еммія
7. Рідзво св. в. Хр. — Гарленд (храм).
7. Рідзво св. І. Хр. — Драй Ривер (храм).
9. Неділя — Ромпар.
9. Неділя — Венлав.
12. Св. П. і П. — Етелберт (храм).
12. Св. Петра і Павла — Косів (хр).
16. Неділя — Давфин.
23. Неділя — Пайн Ривер.
28. Св. Володимира — Велей Ривер.
30. Неділя — Богдан.

Адреса: Давфин.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. М. Фика.

Червень.

25. Неділя — Тилор.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Т. А. Горбая.

Червень.

25. Нед. — Ленвод.

Липень.

2. Неділя — Шелвелей.
7. Пят., Рідзво св. І. Хр. — Мерілейк. Храм
9. Нед. — Шортлейк
12. Сер., св. Ап. Петра і Павла — Роблін, ферми. Храм.
16. Нед. — Ґренвю.
23. Неділя. — Ленард.
30. Неділя — Ґілберт Плейнс.

Адреса: — Роблін, Ман.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ НА 1939 РІК.

Червень.

25. Нед. 4. по Зісл. св. Духа: Гол. 3. Утр. Евангелія Луки XXIV: 1—12; Літ. Ап. Римлян VI 18—23; Еван. Матея VIII 5—13.

Липень.

2. Нед. 5 по Зісл. св. Духа: Гол. 4. Утр. Еван. Луки XXIV: 12—35; Літ. Ап. Рим. X: 1—10; Еван. Мат. VIII: 28—34 і IX: 1.

7. Пятниця, Рідзво Івана Хрестителя: Утр. Еван. Лук. 1: 24—25; 57—68; 76 і 80. Літ. Ап. Римлян XIII: 11—14 XIV: 1—4; Еван. Лук. 1: 1—25; 57—68; 76 і 80.

9. Нед. 6. по Зісл. св. Духа: Гол. 5. Утр. Евангелія Луки XXIV: 36—53; Літ. Ап. Рим. XII: 6—14; Еван. Мат. IX: 1—8.

12. Середа Ап. Петра й Павла. Утренни Еван. Ів. XX: 15—25. Літ. Ап. 2 Кор. XI: 21—33 і XII: 1—9. Ев. Мат. XVI 13—19.

16. Нед. 7 по Зісл. св. Духа: Голос 6. Утр. Еван. Ів. XX. 1—10: Літ. Ап. Рим. XV: 1—7; Еван. Мат. IX 27—35.

23. Нед. 8 по Зісл. св. Духа: Гол. 7. Утр. Еван. Ів. XX: 11—18: Літ. Ап. 1 Кор. I 10—18. Еван. Мат. XIV: 14—22.

28. Пятниця Св. Володимира Вел. Утр. Еван. Івана X 9—16. Літ. Ап. Галат. I 11—19; Еван. Ів. X 1—9.

30. Нед. 9 по Зісл. св. Духа: Гол. 8. Утр. Ев. Ів. XX: 19—31. Літ. Ап. 1 [illegible] III: 9—17; Єв. Мат. XIV: 22—34.

RESERVE YOUR DESK

Our Day School enrollment is limited to 500 Students and, therefore, early reservations are suggested. As in former years "The Success" College will be selected by those who appreciate thorough instruction and definite employment service.

WE ADMIT ONLY GRADE XI, GRADE XII, AND UNIVERSITY GRADE STUDENTS TO OUR DAY CLASSES.

Our minimum educational admittance standard for Day School is Grade XI. (Supplements Allowed).

EXPERT INSTRUCTORS

We employ 20 Experienced, expert instructors, most of whom are University Graduates.

INDEPENDENT GRADUATION EXAMINATIONS

The Business Educators' Association of Canada, Head Office, London, Ontario, sets and marks the Graduation Examinations of approximately 40 of the outstanding private Commercial Colleges in Canada, including The Success Business College of Winnipeg. The B. E. A. system of independent examinations is a distinct advantage in that it insures uniformity of standards thorough instruction, thorough examinations and freedom from prejudice on the part of officials and teachers of the College.

CIVIL SERVICE EXAMINATION RESULTS

The opportunity for employment in Civil Service seems to be favorable to "Success Graduates." Out of a total of 192 passes for Winnipeg, on a Dominion Government Civil Service Examination, 104 were "Success-trained" and 88 came from other schools including 7 Business Colleges in Manitoba. Every Civil Service Examination held during the past decade showed a majority of passes for "Success-trained" candidates.

MODERN OFFICE MACHINES

At "The Success" you will find modern office machinery, including Comptometer, Burroughs Calculator, Elliott Fisher and Burroughs Bookkeeping, Dictaphone, Gestetner, Telephone Switchboard. Our 165 new Noiseless Standard and Master Typewriters provide the finest equipment in the City of Winnipeg.

THERE IS EMPLOYMENT FOR SUCCESS GRADUATES

More than 1000 yearly placements of Success applicants is the unexcelled record of our Employment Department. It pays to be able to say, "I am a Success Graduate."

New students may enroll at any time.
Write for our thirty-six page book of information on "Business Opportunities."

PHONE 25 843

SUCCESS
BUSINESS COLLEGE
Portage Ave., at Edmonton St., Winnipeg.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

РІК XVI. WINNIPEG, MAN. JULY 1st, 1939 ВІННІПЕГ, МАН., 1-го ЛИПНЯ, 1939. ЧИСЛО (321) 13

ПОЛЬЩА ЗАБРАЛА ЗЕМЛІ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ.

В ріжних часах по світовій війні перебрала польська влада від православної церкви землю, яка була в її посіданні. Ця земля мала простір около 60,000 гектарів. Тепер уряд вніс до сойму проект закона, котрим управильнюється табулярну власність цеї землі.

У соймовій комісії москаль Пімонов не мав ніяких застережень проти того проекту. Також не мав ніяких застережень представник волинських угодовців — Косило. З ундівських представників посол Целевич не приїхав, а прибув тільки посол Великанович.

Великанович постави внесення, щоб до проекту закона внести додаток, що за забрану від православної церкви землю належиться відшкодування. Тоді міністер Свєнтославскі відповів на те, що додаток непотрібний, бо митрополит Денис погодився на проект закона без застереження відшкодування. Тоді Великанович своє внесення відкликав і проект закона був принятий комісією.

Після того проект передано на повне засідання сойму і там його ухвалено.

АРХЕОЛЬОГІЧНІ РОЗШУКИ ОЛЕКСАНДРА ЦИНКАЛОВСЬКОГО НА ВОЛИНІ.

До Варшави наспіла вістка, що археолог кремянецького лицею, заслужений український дослідник волинської старовини п. Олександер Цинкаловський, переводив земельні розшуки у селі Бодаки біля Вишнівця на Кремянеччині, закінчені небуденною знахідкою. На полі селянина Сергія Бондара виконав Цинкаловський кілька дуже цінних малих статуеток у дуже доброму стані. На думку археольогів знайдені статуетки походять з епохи майже 2,000 років перед народженням Христа. Знайдено їх у глибині чотирох метрів. Як здається, цінний здобуток нашого археольога захочуть перевезти до одного з варшавських музеїв.

ОО. ВАСИЛІЯНИ ПЕРЕЙШЛИ ДО СЛОВАЧЧИНИ.

Викинені мадярами оо. василіяни перенеслися з Карпатської України на територію Словаччини і перебувають у Межиляборці. Пережили вони в останніх місяцях справжнє пекло і справжню трагедію. З Карпатської України виселено їх зовсім безправно.

У НЮЙОРСЬКІМ ПАРКУ ЗАЦВИЛА НАЙБІЛЬША ЦВІТКА ЗЕМЛІ.

У Ботанічним Городі парку Бронкс розцвилася тропікальна ростина величанська круби, котрої цвіти ботаніки вважають загально найбільшим цвітом на землі. Цвітка в цьому городі має майже 4 стопи в промірі.

Оказ ростини в цьому городі спроваджено з острова Суматри. Перший раз зацвила вона була тут у 1937 році; 9 днів по розцвіті ростина згинула. Кажуть, що вона ніколи в штучнім оточенні не цвите два рази. Обслуга теплярні, де стоїть ця ростина, старається удержати в ній температуру й вогкість таку, яка панує в її родиннім краю.

МОСКОВСЬКА АВТОНОМІЯ ДЛЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

„Діло" пише, що до Варшави надійшла приватним шляхом вістка з Будапешту, що мадярський уряд уже остаточно випрацював підстави автономного управління Карпатської України, та що цей проект буде цілком певно ухвалений мадярським парляментом.

На чолі Карпатської України стоятиме генерал-губернатор, яким буде один з мадярських генералів. При губернаторі співатиме прибічна рада, зложена з тих, кого на це місце призначить Будапешт.

Мадярський уряд введе всюди російську літературну мову як обовязуючу не тільки в школі, але й в адміністрації. Між іншим усі написи на залізницях мають бути російські.

Така зміна курсу мадярської політики наступила так нагло, що вона, як кажуть, мала викликати збентеження навіть серед фенциківців і бродіївців. Варшава здивована з цього поступку, при чому пригадує, що від двох тижнів уся російська преса в Европі била на тривогу, добачуючи за Карпатами відродження українізму. Навіть варшавські політичні кола, як теж і закордонні кореспонденти, не можуть пояснити того непередбаченого мадярського ходу.

НАПАД НА ВУЛИЦІ ЛЬВОВА ЗА... УКРАЇНСЬКУ КРАВАТКУ.

Львівське „Діло" з 17 червня ц. р. доносить: До нашої редакції прийшов . силь Рашик із Рокшич, пов. Перемишль, який приїхав сьогодні до Львова за орудками та оповів пригоду, яка стрінула його на вул. Городецькій у білий день. Коли він йшов з двірця, до нього приступив якийсь мужчина і з грубою вуличною лайкою зірвав йому краватку-гердан та заявив, що він повинен соромитися носити такі „кабанські свинства". Коли ж нападений боронився й почав тікати, напасник дігнав його та вдарив двічі в лице.

ЗАМКНУЛИ „СОКІЛ" У ПЕРЕМИШЛІ.

„Діло" (ч. 136) подає, що польське староство у Перемишлі розвязало руханково-спортове товариство „Сокіл". Як причину подано, що староста набрав переконання, що товариство має між членами особи, що є „ворожо настроєні до польської державности", та що це „може спричинити загрозу безпеки, спокою і публичного ладу".

АРХИЄРЕЙСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ.

Цьогорічні архиєрейські завітання Високопреосвященого Архиєпископа Іоанна Теодоровича в Канаді почнуться в липні.

Українські Греко-Православні Церковні Громади, що бажають витати в себе цього року Впреосв. о. Владику Іоанна, повинні негайно повідомити про це Консисторію на понищу адресу:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

Чи ви вже маєте Ювілейну Книжку

ВЕЛИКІ РОКОВИНИ?

КНИЖКА СКЛАДАЄТЬСЯ З ТРОХ ЧАСТЕЙ:

Часть I: 950-літній Ювілей Хрещення України

Часть II: Двадцятьлітній Ювілей Української Греко-Православної Церкви в Канаді

Часть III. Пропамятна Книга Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Книжка містить наукові статті, описи, поезії, спомини, гарний, кольоровий образ св. Володимира Великого та велике число фотографій.

Ціна книжки з пересилкою лише 75 центів.

Між іншими в книжці є статті на такі теми:

„Страдальний похід Христа Української Церкви й Народу" — Архиєп. Іоанн Теодорович.

„Св. Рівноапостольний Князь Володимир — Організатор Української Церкви" — Професор О. Лотоцький.

„Володимир Великий — будівничий Української Держави" — Професор Д. Дорошенко.

„Володимир, а римський католицизм" — Прот. В. Кудрик.

„На київських горах" — О. Білоусенко.

„Старий Київ" — Гнат Хоткевич.

„Перед двадцяти роками" — прот. С. В. Савчук.

„Перша скиба в Алберті" — о. Д. Ф. Стратійчук.

„Чому я став православним" — о. П. Самець.

„Кругом Української Церкви в Канаді" — Петро Зварич.

Разом є 49 статтів і поезій!

Наклад невеликий, отже спішіть з замовленням.

Замовлення й гроші висилати на адресу:

THE HERALD
Box 3626 Winnipeg, Man.

УРЯДОВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ.

Справа цьогорічних призначень та переміщень священиків буде вирішена на нарадах Консисторії дня 25 липня ц. р.

Священики, що бажають зміни парафії, як рівнож громади, що бажають призначення, або зміни священика, повинні повідомити про це Консисторію найпізніще до дня 25 липня ц. р. Прохання від громад мають бути підписані всіма членами уряду й стверджені парафіяльною печаткою.

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

С. Антонович.

КОРОТНИЙ ІСТОРИЧНИЙ НАРИС ПОЧАЇВСЬКОЇ ЛАВРИ.

(Продовження).

В 1665 році у Львові в друкарні Тимофія Сльозки була надрукована книжка ректора Києво-Могилянської Академії іеромонаха Іоаникія Галятовського „Небо новое з новими звіздами..", що була збіркою народніх переказів і легенд (апокрифів) про чуда різних ікон Богородиці на Україні. В цій книжці подана легенда про чудесне явлення Матері Божої на Почаївській горі під роком 1261. Про це чудо так говорить Іоаникій Галятовський:

„Іоан Босий з села Почаева виділ на скалі стоячую Пречистую Богородицю. Перед нею стоял законнік (чернець), который в скалі мешкал і повідал тому Іоану Босому і хлопятам з села Почаева пасучим овци на горі близко тоей скали, же Пречистая Богородица стояла на тоей скалі, которой там стопа єсть вирита і завше ся в той стопі вода чистая знайдует, которою розмаїтії хоробы улічаются.

На той скалі церков знаменитая мурованая і при церкві манастир знаменитий, муром в коло обведений в землі руской на Волині знайдується, который манастир от села Почаева называется Почаевський".

Легенду цю українська народня творчість вктворила в першій строфі думи про Почаївську Божу Матір:

> Пасли пастирі вівці на горі,
> зобачили Матір Божу на скалі.
> На тій скалі стопку знати,
> де стояла Божа Мати;
> там воду беруть,
> усім вірним дають...

Слід стопи Божої Матері, що про нього оповідає легенда, заховався й досі. Знаходиться він тепер в Головному Успінському Соборі недалеко від входу з правої сторони біля колони та є одною з найстаріших реліквій Лаври.

До 1649 року стопа Божої Матері з її цілющою водою була під відкритим небом. Тепер над стопою знаходиться шкляний кивот та високомистецька плаского різьба в архітектонічнім обрамуванні, виконана за проектом артиста-різьбаря Верховцева в 1861 році.

Згадана плаского різьба, вилита й оздоблена золотом та сріблом, ілюструє описане вище явлення Божої Матері на горі Почаївській. Заслуговує вона на увагу ще й тому, що мотиви й типи образу мають характеристичні етнографічно-українські риси.

З оповідань Іоаникія Галятовського й „Гори Почаєвської" (збірка опису чудес Почаївської Божої Матері) довідуємося, що на місці скромної деревляної церковці згодом стала церква мурована, але коли саме — невідомо; може в XIV або й XV столітті.

Церква ця була, можна думати, збудована на пожертви прочан, бо навіть даючи віру „Дипломатові" Центера, що манастир мав доходи з маєтностей, ним подарованих, — незначних доходів цих не могло вистарчити на будову хоч би й невеликої мурованої церкви.

Подібні засоби могли зібрати запобігливі ченці на протязі довгого часу.

Новозбудована мурована церква, як і попередня деревляна, містилася у підніжжя гори трохи нижче й праворуч від теперішних святих воріт.

Крім наведених скупих відомостей про Почаївський манастир, не знаходимо про нього жадних інших від 1240 року аж по 1527 рік.

Тому, зрозуміла річ, не можемо говорити, як протікало в ньому життя. Можна лише припустити, що ченці почаївські, вірні покликанню служення Богові, своїм аскетичним життям притягували що раз більші маси прочан; слава манастиря росла, а рівночасно ріс і його матеріяльний добробут. Манастир перетрівав віки й дійшов до стану, в якому бачимо його тепер.

До популяризації Почаївської гори не мало причинилась стопа Божої Матері з її чудодійною цілющою водою.

На початку XVI століття паломництво до Почаєва прибрало вже масовий характер.

День „Першої Пречистої" (15. VIII. по ст. стилю) — храмовий празник манастирської церкви Успіння Богородиці — був днем великого одпусту в Почаєві. Підчас одпустів відбувалися також і ярмарки з метою, очевидно, уможливити прохарчування прочанам, бо кілька почаївських хліборобських осель, а може навіть і кільканадцять жидівських крамниць, що в той час (XV—XVI стол.) могли вже бути в Почаєві, не в стані були прохарчувати тої маси людей, що прибували на поклін Горі Почаївській.

Так завдяки манастиреві оживлювалась безлюдна, лісиста околиця. Поволі заселювалось підніжжя почаївської гори*).

Ці міркування про Почаїв, що вже в XVI стол. став осередком релігійного життя західної вітки українського народу знаходять підтвердження в грамоті польського короля Жигимонта І, виданій 20 мая кремянецькому старості Якову Монтовтовичу по просьбі королівського шляхтича Василя Богдановича Гойського — власника маєтку Почаїв.

В цій грамоті король наказує кремянецькому старості, щоб він не посилав свого намісника до маєтку Гойського — Почаєва — на ярмарки в день свята Успіння Богородиці, не брав там ярмарочних данин, не чинив суда й ні до чого не мішався на тій підставі, що цей маєток, який перед тим належав до Кремянецького замку й був в розпорядженні кремянецького старости, ставши власністю Василя Гойського, не підлягав адміністрованню кремянецького старости. Тому то король своєю грамотою забороняв кремянецькому старості в маєтку, що не був власністю Кремянецького замку, чинити суд і розправу та побирати ярмарочну данину.

Грамота ця написана старою українською мовою.

З уваги на її велику історичну вартість наводжу повний її текст:

„Жигимонт, Божію милостію Король Польскі, Великі князь Літовскі, Рускі, Пруські, Замойтскі, (Замойський), Мазовецкі, і інших Старосте Кремянецькому Пану Якубу Монтовтовичу. Біл нам чолом дворанин наш Василей Богданович Гостскі і поведіл, штож дей ти всилаеш наместника своего кремянецького до імения его Почаєва на ярмарок на день Матки Божої Первої і там дей на том іменію его намесник твой в ярмарку некоторії доходи берет і людя судит. І біл нам чолом, абих ми тобі не казали на тот ярмарок до імения его наместніка твоего виселати і доходов брати з ярмарку, і людей судити, іно ачколвек перед тим з того імения его, то будет на замок наш Кремянець брано, гдиж тое имение од замку нашого Кремянецького оддалено, а он в его державі.

Ми з ласки нашої то ему одпустили, і ти би що до того імения его Почаева на ярмарок наместніка свого не висилал і ярмарочних доходов брати і людей судити не веліл, і ні вошто (в ніщо) не вступовал, і дал ему в том покой конечно.

Писан в Кракові, літа Божего нароження тисяча пятсот двадцат семого, месеца мая двадцати день."

В цій грамоті вперше історично мірoдатним актом згадується про Почаївський манастир. Грамота ця свідчить також про те, що Почаїв, як святиня, в часі надання її Гойському, був вже популярним серед української православної людности. Значіння цієї грамоти полягає ще й в тому, що вона є наявним доказом того факту, що королі польські в старій Литовсько-Польській Державі в урядових актах до своїх громадян українського (або, як тоді говорили, — руського) походження й православної віри вживали української мови*)

III. Почаївський манастир від 1527 до 1604 р.

За народніми переказами в кінці XVI століття сталася подія, що ще більше зміцнила славу Почаївського манастиря та піднесла його релігійний авторитет.

Подією цею було перенесення до Почаївського манастиря чудотворної ікони Богородиці з Орлі — замку української дідички Анни Гойської — вдови по Василеві Богдановичу Гойському, судді Луцькому.

Історія цього образа така: в 1559 році подорожував по Волині грецький митрополит Неофіт з метою, можна думати, зібрати від заможніших людей краю пожертви для царгородського патріярха, бо відомо, що грецька православна церква була досить бідна. Патріярхи царгородські іноді посилали свої довірені вищі духовні особи на Україну, доручуючи їм цю досить делікатну місію. Такі подорожі в стародавні часи не були рідкістю на Україні. Можливо, що з цією метою прибув на Волинь митрополит Неофіт, — в дорозі також одвідав Гойську, кілька днів відпочиваючи в родинному замку Гойських — Орлі. Гойська, бувши досить заможною, релігійною й доброю, а до того ще й бездітною, напевно зложила значну пожертву митрополитові. Щоб віддячитись Гойській за її щедрий дар і гостинність, митрополит Неофіт поблагословив Гойську образом Божої Матері й залишив цього образа їй на спомин.

(Дальше буде).

*) Значно пізніше, — бо аж в 1778 році — осели ця за дозволом короля польського. Станіслава Августа на просьбу Іоана Амора графа Тарнавського — власника маєтку Почаїв і околиць — перетворилась в містечко.

*) Пізніше — в році 1569 актом Люблинської Унії Волинь і Київщина, що перед тим належали до Литви, були влучені (інкорпоровані) до Польської Держави. Обом цим землям, що від того часу одержали офіційну назву воєвідств, король польський дав привілеї, які забезпечували охорону віри православної, що її визнавало місцеве населення й право вживання рідної (руської) мови, що й на далі, як і за литовських часів, мала лишитись мовою королівських грамот, державних і судових актів для них земель.

Тим пояснюється, що судові акти, тестаменти й інші документи тих часів громадян Польської Держави православної віри писались в рідній їм мові. (Пам. рус. стар. западн. губ. Вип. VIII, стр. 171 і 172).

Ю. Кр—кий.

ХРЕСТ, ЯК ПРЕДМЕТ РЕЛІГІЙНОГО КУЛЬТУ В ДО-ХРИСТІЯНСЬКІ ЧАСИ.

Деякі місця Святого Письма Старого Заповіту наводять нас на думку, що почитання хреста, як символа добра, спасіння, оборони й перемоги, почалось вже дуже давно, десь за часів еврейського вождя й законодателя Мойсея. Евреї з своєю високою, як на ті часи, духовою й матеріяльною культурою мали великий вплив на інші, в першу чергу сусідні з ними народи. Ті народи багато приняли від евреїв і можливо, що від них вони приняли шанування хреста, як певного релігійного знаку.

Це припущення підтверджують нам всілякі розкопки, що дозволяють хоча частинно представити собі життя давних народів. На багатьох викопаних речах, головно на фігурках та рисунках давніх поганських ідолів, жерців і царів, часто знаходимо знак хреста, найчастіше рівноконечного. В египтян хрест був символом життя, а хрест в руках бога означав, що бог безсмертний і тримає в руках життя цілого світу. Також зустрічаємо хрест на фігурах фараонів.

У фенікійців хрест, подібний до свастики, був символом бога сонця й його обаз знаходять тепер в одкопаних святинях і на монетах.

У греків ще за 2000 літ до Різдва Христа хрест був бойовим знаком. Цей хрест був в соняшному щиті й відкопав його в Микенах славний дослідник старовини Шліман. На фігурах ассирійських царів на грудях бачимо також хрести, подібні до тих, що носять тепер римо-католицькі епископи. В одному з найбагатших у світі музеїв, в Луврі в Парижі, знаходиться статуйка старосумерийського царя Гудеса зо схрещеними на грудях руками, як в жида в часі молитви.

У Вавилоні під кожним важним документом клали знак хреста, як символ благословення справі. Від часів Гаммурабі почали на граничних камінях також робити знаки хреста, а в Ассирії вживали той знак на печатках.

З часів, ближчих до нас, добувають багато памяток, де сполучено знак хреста з кругом — символом бога сонця. Це сполучення двох символів знаменувало також таємне злучення божеської істоти з людською; щасливий той, хто лучить в собі зачала божеські й людські, бо той має двох батьків — небесного й земного, і його голова буде окружена сяйвом небесної слави, створеного з сполучення обох священних символів — хреста й сонця.

У Китаї ще за 3000 літ до Христа хрест, уміщений над кругом, був символом влади; подібне значіння мав також в Індії, Европі, а в Трої при розкопках знайдено такий хрест з сонцем, і від сонця росходяться проміння. Давні історики також свідчать, що був звичай малювати знак хреста на тілі, і хто мав такий знак, того вважали захищеним, спокійним.

У давньому Римі знак хреста мав своє місце в військовій символіці. На військових знаменах — прапорах можна зустріти знак хреста. Хрест був не лише символом релігійним, але й державним — і на монетах і медалях написи клались навхрест. Наприклад, написи на медалях Юлія Цезаря мають форму хреста. З одної сторони медалі є образ Цезаря з підписом "Parens patriae caesar", а з другої — скарбник хрестообразно відбив своє імя "Kloaatius Maridianus. На монетах пізніших імператорів також є знаки хреста. В Галії знаходились поганські вівтарі з знаком креста. Той знак хреста зустрічається також в давній, поганській Британії, Скандинавії, Швайцарії й на наших, славянських землях.

З наведених прикладів видно, що вже в глибокій давнині, задовго до Різдва Христового, поганські народи вже мали знак хреста й надавали йому певний релігійний зміст і значіння та відносились до нього з пошаною. Тепер виникає питання коли й чому почали шанувати й вживати знак хреста, як священний символ?

Багато вчених старалось дати відповідь на це питання, а з багатьох гіпотез (здогадів) найцікавішою й може найбільш влучною являється та, що виводить знак хреста й його пошана від того приладу, яким первісні люди отримували вогонь.

Цей прилад складається з двох частин рівноконечного деревляного хреста, з заглубленням посередині, який прикріплювали кілочками до землі, і той хрест в індусів звався „свастикою". Друга частина приладу, це також два куски дерева, збитих в формі літери „т", званий „прамат". Нижним кінцем того „т" крутили хутко в заглублені хреста, повставало тепло, а потім іскра.

Згідно з наукою індуських священних книг Вед — заглублення свастики було оселею богині Майї, що її вважали за богиню творчої сили. Сином її був Агни — огонь. Він мав двох батьків — небесного Сивистри й земного Твасти, що й винайшов власне той чудесний прилад — свастику. Первісний чоловік знав вартість огню й тому так шанував і обоготворював той прилад, з якого отримував огонь, який в іншому випадку міг отримати лише або з неба — при блискавиці або з вулкану. Той предмет для отримування вогню можна було брати з собою й отримати вогонь в кожній хвилині.

З бігом часу цей прилад для людства стався необхідним, став символом людської незалежности, розуму, плодовитости, самодіяльности, безпеки, взагалі символом творчої сили — життя, й був разом талізманом проти зла.

Згідно з віруваннями — пізніше виник спір між богами й людьми, який закінчався згодою, а в знак союзу боги сполучили свій символ — сонце — з людським — хрестом, й круг хрест злучили в один священий символ.

Така, на думку деяких вчених, історія хреста в дохристіянські часи.

Лише христіянство надало Хрестові значіння правдивого символу страждання й радости Воскресення.

ЗА „УКРАЇНІЗУВАННЯ" ПРІЗВИЩ.

Хвиля метрикальних процесів не минула і Миколаївщини. У днях 5 і 6 червня ц. р. на виїздній сесії окружнього суду зі Стрия відбулися такі процеси в городському суді в Миколаєві над Дністром.

Дня 5 ц. м. ставав перед судом о. Леонід Богдан (2 ім.) Щирба, сотрудник у Демні, проти якого прокуратура у Стрию зложила аж три акти обвинувачення, а саме: 2 за „українізування" прізвищ в метриках та „українізування" прізвищ дітей у виказі предложенім шкільному інспекторові у Стрию та за перероблювання прізвищ на українське.

Дня 6 червня відбулася розправа проти о. Теодора Серанта, пароха у Волі Великій, теж за „українізування" прізвищ.

В обох випадках підсудні боронилися тим, що діяли в найліпшій вір, бо прізвища осіб, що їх подає акт обвинувачення і до того тієї самої родини, приходять у метрикальних книгах з давніх літ у ріжних формах: раз як напр. у Демні „Маційовскі", а другий раз як „Маційовський" і т. п.; знову у Волі Великій „Дембіцкі", „Дембіцький"; „Корецкі"; „Корецький". Тому підсудні, щоб узгіднити й остаточно устійнити як в дійсности звучать прізвища зацікавлених осіб, питали їх самих і на їх домагання списували з ними відповідні протоколи. Щойно на такій основі вписували прізвища в метрикальних книгах. Дня 7 червня ц. р. проголосив суддя присуди і засудив о. Леоніда Богдана Щирбу з припиненням виконання кари на 5 літ; о. Теодора Серанта засудив на кару 6 за всі провини на кару 8 місяців вязниці місяців вязниці теж з припиненням виконання кари на 5 літ.

Окружний суд у Самборі засудив о. Михайла Конюшка, пароха з Розлучі, та о. Івана Дутку, бувшого завідателя парохії Головецько за українізування прізвищ на кару вязниці по 6 місяців.

Далі згаданий суд засудив за такі самі провини на кару вязниці по 6 місяців 1) о. Стефана Козбура, пароха і декана в Ясіні Масьовій, 2) о. Івана Тимчука, пароха і декана в Беньовій, 3) о. Адріяна Левицького, пароха Турки, 4) о. Ілярія Солтикевича, пароха в Ботилці Вижній; 5) о. Івана Солтикевича, сотрудника в Ботилці Вижній. Усім засудженим суд припинив виконання кари.

Суд засудив о. Осипа Бадана на 10 місяців вязниці за те, що відмовився видати метрику гаєвому фірми Годуля, який враз з дітьми хотів перейти з гр.-кат. на римо-католицький обряд. Ці метрики видав підсудний щойно на домагання староства.

Вкінці дня 31 травня ц. р. відповідали перед згаданим судом за „українізування" прізвищ о. Яків Турянський з Лімної, о. Софрон Коліда з Михнівця, о. Микола Козак з Липя, о. Григорій Канда, о. Іван Кобат з Боберки та о. Степан Дримала з Дністрика Дубового. Суд засудив о. Канду, о. Козака й о. Дрималу по 6 місяців, о. Івана Кобата на 10 місяців вязниці з тим, що усім засудженим припинено виконання кари на 5 літ.

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ.

Учителі Недільних Шкіл повинні обовязково набути такі книжки для своїх учеників:

„Приятель Дітей", молитовник для молоді	25ц.
Оповідання з життя Ісуса Христа	10ц.
Десять Біблійних Оповідань	10ц.
Азор — оповідання з часів Ісуса Христа, для молоді	10ц.
Українська Православна Церква (коротка історія)	10ц.
Свята Христина	05ц.

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ХОЧ ВІН І ШЛЬОМКО, АЛЕ ВИДНО СКАЗАВ ПРАВДУ.

Американський журнал „Сетирді Івнінг Повст" помістив недавно ряд статтів з під пера В. Г. Кривіцького, - бувшого совітського генерала й шефа совітської розвідки (шпіонажі) в західній Европі, — що втік з Росії перед розстрілом.

В своїх статтях Кривіцький описує совітський уряд та його закулісову роботу. Між іншими доказує, що Сталін ще від 1934 року пробує прийти з Гітлером до порозуміння, подає дійсну причину [redacted] арештувань і виставових комуністичних процесів та відкриває, чому Сталін казав розстріляти головних совітських ґенералів. Також докладно описує тортури, якими ҐПУ примушує невинних людей признаватися до вини й приписувати собі навіть такі провини, яких вони ніколи не могли поповнити, хочби були й хотіли.

Кривіцький представляє Сталіна, як жорстокого й кровожадного ката, що вимордував сотки тисяч невинного населення, між ними найблищих своїх співробітників і приятелів, заслужених комуністичних діячів, — щоби тільки вдержатись при владі

Статті Кривіцького викликали в цілій Америці велике враження. Американські комуністи цим сильно затривожились і, — очевидно на розказ Москви, — заатакували Кривіцького в своїй і не своїй пресі. Але той їх „атак" вийшов більше, як слабо, і не тільки, що не ослабив доказів і тверджень Кривіцького, а противно ще їх і зміцнив. Бо атакуючи Кривіцького, вони навіть не пробували опрокинути його доказів і тверджень, — очевидно, не могли, — але натомісць видвигнули проти нього закид, що він не називається В. Г. Кривіцький, але Шльомко Ґінсберг, та що походить не з Росії, а з Галичини, в Підволочиск. Це, по думці комуністів, мало доказати, що все, що він пише про Сталіна та його уряд — є неправда

Отже на всі закиди й оскарження Кривіцького проти Сталіна і його уряду американські комуністи не спромоглися на ліпшу відповідь, як тільки те, що Кривіцький не Кривіцький, - а Ґінсберг Не треба й казати, що це викликало між розсудними некомуністами самий тільки сміх і реґіт.

Бо хоч воно й правда, що між порядними людьми так водиться, що вони не цураються своїх імен і їх не змінюють, то цього не можна сказати про комуністів. Бо як тяжко знайти білого крука, так само тяжко знайти комуністичного діяча, що вживав би свого правдивого імени Чи це тому, що вони не хочуть опоганювати комунізмом свого батьківського імени (хоч тяжко повірити, щоби в комуністів було таке почуття родинної гордости), чи з якої іншої причини, — досить того, що всі визначніші комуністичні діячі ховаються за одно, а то й більше прибраних імен.

Чейже не є тайною, що Ленін вдійсности називався Улянов; що Троцький вдійсности називається Бронштайн, а Сталін — Джугасвілі, що Максим Літвінов це ніякий Максим і ніякий Літвінов, а просто собі Маєр Валлах, та що Молотов — це ніякий Молотов, - а Скрябін. Отже що в тім може бути дивного, головно для комуністів, що й Кривіцький не є Кривіцький — а Шльомко Ґінсберг?

Що більше, -- навіть визначніші з американських комуністів, — якраз оті, що нападають на Кривіцького за його прибране імя, - самі відцурались батьківських імен і поховались за прибран. Каже „Сетирді Івнінг Повст", що навіть один з головних редакторів комуністичного урядового органу в Америці, „Ню Мессес" (Нові маси) має прибране імя. Хоч він і називається англійським іменем Джозеф Норт, то його дійсне імя є — Йосько Цайферт. Також перших три співредактори того ж органу мають прибрані імена: Тідор Дрейпер вдійсности називається Теді Дубінський (по нашому це тоже прибране імя, бо воно словянське), Роберт Форсайт вдійсности називається Кайле Кріхтон, а Джозеф Фрімен Йосько Фрідманн Редактор іншого комуністичного часопису, „Комюніст Дейлі Воркер", має також прибране імя. Хоч він і парадує, як Майк Голд, - то вдійсности називається Іцик Ґроніч

Отже кому як кому, а комуністам ніяк не лицює кидати каменем на Кривіцького за те, що він не В Г Кривіцький а Шльомко Ґінсберг Коли ж і кидають, то цим ще не доказують, що він пише про Сталіна неправду. Хіба, що хочуть цим сказати, що всі комуністи, що мають прибрані імена -- це брехуни. Отже і Ленін, і Сталін і всі інші правовірні комуністичні діячі.

Американські комуністи були б краще зробили, якби були Кривіцькому зовсім не відповідали. Бо своєю відповідю доказали, що хоч він і Шльомко, але видно, що сказав про Сталіна правду.

ПОДВИГИ КАТОЛИЦЬКОГО КСЬОНДЗА ПРОТИ УКРАЇНЦІВ.

Польські католицькі власти видумали новий спосіб для нищення української сили в Галичині. Від якогось часу здобув голосну славу польський ксьондз-полковник (отже військова особа) Міодонський, який організує українську ходачкову шляхту, **греко-католиків**, - в „Союз ходачкової шляхти",—та переконує їх, що вони ніякі українці, тільки зукраїнщені поляки, отже повинні назад вернутися до польської національности.

Цей ксьондз Міодонський розїздає по Галичині та взагалі по Польщі й виголошує такі відчити, яких не можна інакше назвати, як маячінням божевільного чоловіка Та виходить, що польські політичні й церковні власти не вибирають в способах боротьби проти украінців і послуговуються навіть такими типами як Міодонський.

В львівськім „Ділі" з 15 червня ц р читаємо про відчит Міодонського в Познані під заголовком „Національна проблема на східних землях та польська державна рація".

Є фактом — говорив кс. Міодонський, — що всі прояви цивілізаційного життя Галичини від віків творять поляки Даремне було б шукати там якихось памятників чи слідів таких памятників української культури, зате на кожному кроці впадають в очі маркантні прояви польської культури. Бо це польська земля, про приналежність якої до польської держави рішили бої в 1919 році „Я не приїхав до вас з „кресів"" - кликав кс Міодонський. — Я приїхав до вас з Польщі!"

Богу дякувати казав о. Міодонський", - що нарешті поляки в Галичині пробудились і перестали будувати угоди з русинами коштом підставового польського національного интересу 15 літ діялось недобре, галицькі поляки, не маючи нізвідки моральної підтримки, не знали, що їм робити Дійшло було вже до того, що польське населення розпачало вистрашене і стероризоване, а рівночасно ширились „Маслосоюзи" та „Просвіти" Ширились тому, бо були в них ідейні й меткі люди Відносини докотились до того, що за 18 років 720,000 моргів землі висунулося з польських рук, переходячи до українців або жидів. Український нарід, підбурюваний „проводирами", зачав відчувати, що нема сильної руки та що вистане в уряді розмовляти „по руску" на те, щоб справа була скріше полагоджена Були навіть такі випадки, що „руска" вчителька била в Ярославі по лиці польські діти та що інспектор у Добромилі в часі державного свята висловив жаль, що нема українських прапорців Роззухвалені українці почали боротьбу на ножі, сірники та сокири й довели до того, що до 1934 р знищили і спалили всі державні тартаки вартости 100,000,000 золотих(!). А польський хлоп мовчав, чекав, як довго ще таке буде Та те все належить нині вже до історії.

Галичина - заявив Міодонський дальше це велика річ Це нафта, збіжжя, ..., ліси, ріки і потоки В надрах галицької землі дрімають великі багацтва. Під Львовом викрито поклади вугілля. Але найважніше — це польський дух населення, яке на тій землі є наче військом. **Це греко-католики, що мають польську душу й польське серце.** Тому треба кожному полякові розуміти, що нема Польщі без Галичини, без її багацтв і залізничих шляхів. Ні пядь тої землі не може попасти до чужих рук і ніхто не сміє мати якихось привілеїв. „Русинів" признаємо братами і кажемо: для льояльних усе, для інших (тобто тих, що вважають себе українцями) — кримінали і Береза. З українцями поляки перестали вже цяцькатись, — казав кс. Міодонський - і уладжують свої відносини до них згідно з польською державною рацією.

Пробудження польської суспільности настало 23 листопада 1935 р. у дні коли створився „Секретаріят Порозумевавчи", який повів послідовну та продуману акцію Боротьба кипить з того часу на трьох відтинках: релігійному, господарсько-економічному та освітньому. На початку становище було жахливе: 500,-000 страчених душ, один костел на 87 кільометрів (одна церква на 27 кільометрів), перемиський греко-католицький єпископ діставав дотацію на утримання 220 питомців, а латинський тільки на 80. Те все змінилося! Українці скаржились уже навіть у Римі 251 греко-католицьких **священиків станиславівської дієцезії було в минулому році покараних.** Між тими священиками — казав кс Міодонський були такі, що замість хреста вішали в церкві „відли українське" або казали малювати портрети „бандитуф Ґонти і

(Продовження на стор. 6-ій).

СПОКІЙ І РАДІСТЬ — ПРИКМЕТИ ХРИСТІЯНИНА.

„Не бійся, мале стадо", сказав одного разу Ісус Христос до Своїх учеників, приготовляючи їх та скріпляючи до тої праці, яка їх чекала, як Його апостолів.

Страх, трівога й непевність це чинники, які відомі людям на протязі віків, які знані й нам, що живемо в модерних часах. Та вони не повинні мати в нас місця, бо ми християни і як такі, повинні відзначатися спокоєм і радощами.

Бути спокійним і радіти тепер, не легко, коли непевні часи, коли не дуже світла будучність перед нами, коли тяжко заробити на щоденний хліб, коли звідусюди чути голоси біди. Одначе спокій і радість серед злиднів щоденного життя, це найвища форма християнської фільософії. Та радість є овочем невинности й чару, а щоби радіти тим овочем, мусимо мати чисте серце перед Богом і любов до наших ближніх. Та радість не міститься в голосному сміху й вигуках. Вона не є наглою, що скоро зникає. Вона є радше сталою полуміню, що випливає з серця наповненого вогнем святого Духа.

Веселий чоловік, а таким повинен бути кожний християнин, не турбується змінами життя, чи випадками. Він підноситься понад противенства. Він є уношуваний на крилах надії й любови.

Правдивий християнин має сонішне світло в своїм серці й розливає його - кругом себе Коли він входить до хати, присутні відчувають теплоту його приявности, а серця їхні повні приємности. Він має на них ясний вплив, як електричне світло Сумний чоловік проганяє світло й кидає на окруження тінь. Що має вартість для людини, коли в її душі є темно й пусто, коли його душа затемнена хмарами суму й розпуки?

Як величним і блискучим був двір царя Ірода! Та що варта була прекрасна музика в його палаті, коли не находила созвуку в його душі. Що варта були чаруючі усміхи та приманчиві фіґури, що пересувалися в балевій салі? Що вартував розкішний бенкет, коли в його серці був неспокій задля незаконного супружжа та невинно пролитої крови святого Івана Предтечі. Як дуже правдивими є слова пророка Ісаії: „Безбожні, як море розбурхане, що не може втихомиритись і води його викидають каламут і болото. Нема спокою безбожним — говорить Бог мій".

Що ж повинно бути основою радощів і спокою християнина? Основою спокою нашого серця не можуть бути дочасні добра. Що не є вічне, не може дати повного вдоволення! Ми не маємо певности в посіданню нашого майна. Воно може на крилах улетіти від нас До того розлучимось з нашим майном у годині смерти. „О смерте, говорить мудрець, як гіркою ти є для чоловіка, що задоволявся багацтвом".

Наше щастя не полягає в нашій силі, ні в місці, яке займаємо, ні в почестях, що нам оказують, без ріжниці, скільки вони заслужені, або як щиро нам уділювані Апостоли вернули вповні веселими до Ісуса Христа з першої місії, бо вони доконали чудес Христос пригадав їм не полягати на силу, що була їм дана. „Не радуйтеся тим, що духи вам коряться, а радуйтеся, що імена ваші записані на небі" (Лук. X: 20). Людська похвала капризна і змінчива. Це знаємо з щоденної практики На наших очах заяснілн були характери на овиді громадського життя, а вже багато з них стали буденними. І память про них загине.

Не треба захоплюватися життевими розривками, бо деякі з них фалшиві і стидні, а всі короткотріваючі. Царство Боже, — це праведне життя, в спокою й радощах святого Духа. Наша слава, як горожан царства Божого, не полягає в приємностях коло стола, але в Божій ласці св. Духа. Соломон посідав велике багацтво: Володів над краєм. Мав усі приємности, яких тільки бажав, — але оставив нам пересторогу: „марнота все!"

Що повинно бути підставою нашого спокою і радощів? На це дає відповідь св. Павло: „Радуйтеся в Господі! Маємо радіти і бути спокійними, бо можемо назвати нашим Отцем Творця всього світу. Маємо тішитися, бо посідаємо християнську віру, бо маємо прекрасне світло св. Евангелії, бо ми є святинями Святого Духа, бо маємо наслідити Боже Царство. Око не бачило, ні ухо не чуло, ні серце не відчуло, що приготовив Господь тим, що люблять його. Мусимо радіти, що одного дня ввійдемо в вічний спокій, коли Бог обітре всяку сльозу з очей і смерти більше не буде, ні смутку, ні крику, ні болю більше не буде".

Маємо бути спокійними й радуватися, бо ми є членами правдивої української і дійсно Христової Церкви Ми є членами тої Церкви, що веде нас до спасения, що освячує нас, що виховує нас на побожних українців. При тім вона дбає щиро про добро всього українського народу Маємо чим радіти, бо належимо до церкви наших славних князів Володимира Великого, Ярослава Мудрого, Ярослава Осмомисла, Володимира Мономаха, короля Данила й інших.

Членами нашої Церкви були славні митрополити, гетьмани та найбільші патріоти й сини нашого народу в минулому й тепер. Коли належимо до Української Православної Церкви, сповняємо обовязок і християнський і народній Це повинно нам давати задоволення і спокій, повинно наповняти нас радощами й ту радість ми повинні поширювати поміж нашим народом. Не сміємо бути самолюбами, але подбати, щоб усі наші брати й сестри відчували той спокій і ту радість, які відчуваємо ми, — члени Української Церкви.

Коли св. Антоній отримав листа, писаного спільно цісарем Консантином і його синами, то його ученики дуже тим тішилися. Раділи честю, що її осягнув достойний отець. Одначе св. Антоній сказав їм таке: „Ви захопилися, бо сам цісар власною рукою написав до мене листа. А не мали б ви радіти багато більше, що Бог писав і говорив до нас через свого Сина і нас навчив бути учасниками Божої правди?"

О це є радісним для нас християн. Ту радість скріпляє ще й те, що ніякий чоловік, ані жадна земська сила не може позбавити нас тих радощів, що нас очікують у будучім житті. Можемо стратити майно і здоровля, місце між людьми й силу. Можемо бути позбавленими земських роскошів, але ніхто не може від нас забрати, проти нашої волі, внутрішної радости серця.

Ніхто не знав так, як Ісус Христос, що є підставою дійсного щастя. Він один може наповнити наше серце правдивою радістю Він і заявляє: „Блаженні ви, коли ганьбитимуть вас і переслідуватимуть і лихословитимуть задля мене Радуйтеся й веселіться, бо ваша нагорода велика на небі" (Мат V· 10-12).

Християни нині більше, як коли, наражені на переслідування тими, що в них нема нічого святого, нема, як вони кажуть, навіть душі. Всякі людці, що зірвала з чемністю, характерністю і взагалі людяністю тим чи иншим способом нападають на християн. А за що? За те тільки, що християни мають щиру віру в те, чого навчає їх свята Церква, за те, що християни мають перед собою ціль, мету; що віруючі люди завсіди спокійні й задоволені.

Всякий індеферент, чи мальконтент, що не має ніякого виховання, береться критикувати справи, про які не має найменшого поняття. Робить це тому, бо не аглибився в суть віри й науки Ісуса Христа.

Недовго перед смертю Ісус Христос довго говорив з апостолами. Тоді виявив їм трудноші, що стоять перед ними і терпіння, що мусять пережити. Але запевнив їх, що в тих терпіннях вони найдуть духову радість. „Се казав я вам, щоби моя радість у вас була й ваша радість стала повною".

Після смерти Спасителя апостоли проповідували на вулицях Єрусалиму. Їх арештували архієрії та заборонили говорити про Ісуса Христа. Апостоли раділи, що терпіли задля Ісуса Христа.

Наше становище повинно бути таке саме.

Досліджуючи життя святого апостола Павла, знаходимо, що пануючою нотою в його характері була духова радість серед терпіння. Його апостольство, - це безнастанні картини трудів і терпінь В листах він те все описує Мимо тих терпінь його серце було повне радощів, бо знав, що кожний удар, кожне терпіння буде поставлене на рахунок остатнього дня.

Він писав, що радіє серед терпінь. Ідім і ми, як апостол, по небесних сходах від горя до терпеливости, а від терпеливости до осуду, або нагороди, від нагороди до надії, а від надії до Царства Божого.

Старайімося, щоби радість і спокій були в наших серцях. Старайімося, щоб наша совість була чиста перед Богом. Плекаймо любов зглядом других. Не надто привязуймо себе до земських справ. Не можемо підноситися до неба, як наші крила звязані тілесними похотями.

Почитаймо Бога веселим серцем. Бог любить веселого давця. Він хоче почитання не невільників, але синів, дітей Своїх.

Студенти радо спішать на вакації домів, до своїх родичів. Як радо розповідають вони про свою роботу і поступ у науці. Радо обєднуються з домашними та споживають родинні страви.

Так робімо й ми кожної неділі, коли збудемося клопотів нашого заняття. Піднесімось понад земські справи, щоб перевести себе до вищих сфер Ідімо радо до Божого дому. Покладімо перед Богом свої бажання й потреби. Прислухуймося Його голосові й будьмо учасниками його небесної учти.

о. Є. Г.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
релігійно-громадський часопис
для народу
„Ш Л Я Х"
що його видає Товариство ім. Петра Могили в Луцьку, на Волині.
Передплата за 12 чисел в рік ви-
Замовлення й гроші слати на адресу:
"SZLACH",
ul. Lubarta 10, Luck na Wolyni.

„ТИ Є ПЕТР . . "

В Йорктоні, Саск., живуть „свої", — тобто римські, не наші, — Редемптористи, чи Спасителі. Вони видають місячник „Голос Спасителя". В числі за грудень (1938) „Голос Спасителя" відповідав якомусь „новоправославному", що писав про правдиву віру Христову, та переконував його, що правдива віра є лише та, що визнає папу римського за намісника Ісуса Христа та за наслідника св. апостола Петра, на якім то нібн Ісус Христос оснував Свою Церкву.

В третім числі „Вістника" (1939) була моя відповідь, що правдива віра є та, що визнає Божество Ісуса Христа, і що власне на вірі, **що Ісус Христос є Син Бога Живого** (Мат. XVI. 16), **оснував Христос Свою Церкву.** Я дальше довів, що претенсії папи є безпідставні, бо св. Петро в Римі ніколи не був, отже папа не є ні намісником Ісуса Христа, ні наслідником св. апостола Петра. Противно папа є хіба намісником римських поганських цісарів, що були заразом найвищими поганськими жрецями (священиками).

Статті в „Вістнику" занимала три четверті сторони. У відповідь на неї „Голос Спасителя" надрукував пашквіль на вісім і пів сторін і самий признається, що прів, злостився і мучився, щоби приперти мене до кута. Та не вдалося. Не відповів ні на один мій аргумент, ні на один доказ. Як „Голос Спасителя" взагалі що доказав своєю статтею, то хіба лише те, що вміє порядно лаятися, накидатись та прозивати.

Ганьбить мене „Голос Спасителя" за те, що я згадав про одного греко-католицького священика (о. Максима Кінаша), який посадив апостола Павла до Тайної Вечері .. Я навів той примір на доказ того, що й „спасителі" з їх „Голосом" можуть помилятися так, як і я, і папа і всі грішні люди на землі. Каже „Голос Спасителя", що я допустився цим зневаги й за таке належалосяб мені „в лице" від звичайного парафіянина. Добре, що не „св. Інквізиція" та „легка кара, без проливу крови", тобто — спалення живцем...

Дальше читаємо в згаданій статті таке: „Редактор „Голосу Спасителя" повторює з **повною свідомістю і відповідальністю, що... слова Петрус і петра не є латинські.** Це є слова взяті з грецької мови". Концедо! Згаджуюсь! Хіба я коли інакше твердив? Але „Голос Спасителя" вовсім не пояснює тих слів. Він лише каже, що в арамейській мові слова „Петрус" і „петра" називаються „Кифа" і „кифа", значить, — те саме. Добре, але чому одно велике „К", а друге мале? Допустивши, що Христос сказав по арамейськи: „Ти Кифа і на цім кифі збудую церков Мою" („Голос Спасителя" друкує це великими буквами), — то цим вчений о. редактор не доказав ще нічого. Яких же доказів треба? От, хочби таких.

1. Де находиться арамейський текст Євангелії св. Матея, під яким числом і т. д.?

2. Чому в грецьких і латинських переводах „Петрос" і „Петрус" писане великими початковими буквами, а „петра" малими?

3. Чи св. Петро сказав від себе особисто, чи в імени всіх Апостолів ті знаменні слова: „Ти єси Христос, Син Бога Живого"?

4. Чи Христос сказав: „Ти Кифа..." до самого апостола Петра, чи до всіх Апостолів?

5. Допустивши, що св. Петро був тим „каменем", чи „скалою", на якій Христос побудував Свою Церкву, — то чи була та „скала-камінь" фізична особа Петра, чи моральна-духова?

6. Коли моральна-духова, то що в св. Петрі було тою скалою, — його розум, чи воля?

Хай „Голос Спасителя" дасть про „намісника" хочби такі докази:

1. Де й коли народився св. апостол Петро?

2. Котрого року покликав його Ісус Христос?

3. Як довго по Вознесінню був св. Петро в Єрусалимі, Антіохії та взагалі в Палестині, Сирії?

4. Котрого року прибув св. Петро до Риму і як довго там жив?

5. Чи самий св. Петро призначив свого „наслідника", чи може вибрали його кардинали так, як тепер вибирають папу?

6. Чи ті „наслідники" поступають так, як поступав св. Петро?

Каже „Голос Спасителя": „Та ж кожда дитина знає під цей час, що св Петро в Римі був і там помер". Моя відповідь. Знати можна тільки те, що ми бачили, чули, пережили, провірили. Коли б редактор „Голосу Спасителя" знав, то інакше б відповідав. Він не збувався б „дитиною", лайкою та накидами, але подав би день, місяць, рік... Але він не знає і викручується „сином".

Каже „Голос Спасителя", що я подав „недокінчене речення". Хай він ще раз перегляне „Вістник", то знайде, що він самий „в розгарі сварки" опустив одно слово „не" і тому реченню вийшло в нього недокінчене. Я сказав, що св Петро був старшим чоловіком „**і не для нього була така далека й важка подорож, як подорож з Єрусалиму до Риму**". Чи це речення недокінчене? Дальше закидує мені „Голос Спасителя", що певно я старий, не хочу подорожувати і т. д., отже не числюся „з Ісусом Христом, Його словами. Та ж Ісус сказав до **всіх Апостолів: „Ідіть у ввесь світ і проповідуйте Євангеліє:"** Чув „Голос Спасителя", що десь дзвонять, але не знав де. Чи не краще було б пристосувати ті слова Христові до „намісника Ісуса Христа"? Він же перший повинен тих слів слухати. Але той „намісник" не тільки, що не подорожує для проповідування слова Христового, він навіть не хоче перейтися пішки з своєї палати до церкви й каже себе нести в позолоченім кріслі.

При кінці своїх заміток в ч. 3 „Вістника" я сказав, що не було ще папи Петра II тому, бо ще не було Пета I. „Голос Спасителя" каже, що це „льогіка звихненого ума", бо „кожда дитина знає, що кождий папа сам собі вибирає імя і мабуть з покори до першого папи ні один не прибрав собі імени Петра".

Покора св. Петра, а „покора" папи! Св. Петро підводить чоловіка, що паде перед ним на коліна (Діяння XX. 25-26) й каже: „Встань, я такий же самий чоловік", як і ти. А „покора" папи? Падають перед ним до самої землі і він не тільки, що не підносить нікого, але ще й наставляє свої пантофлі, щоби їх цілувати! Дійсно треба „звихненого ума", щоби порівнювати покору св. Петра з „покорою" папи! Св. Петра тягали римські власти по судах, тюрмах, а тут „ввесь світ голову хилить перед маєстатом папи". **Покора і маєстат!**

Хвалиться „Голос Спасителя", що мене „сильно притисли до кута" і рівночасно боїться, щоб через те знова хто не зайшов до монастиря, як небіщик Ілаш. Не підсувайте нам Ілаша, римські „спасителі", бо він нашим ніколи не був. Небіщик був таким вірним вашим парафіянином, що ви його день перед йорктонською трагедією сповідали й причащали. А коли хочете знати дійсну причину, чому він допустився такого страшного вчинку, — **причину, ним самим подану,** — то прочитайте його передсмертний лист! Одначе не ручу, що не будете червоніти за декого зо своїх „спасителів". Також не бійтесь, що найдеться між православними „якийсь фанатик, що на славу православної церкви і її священиків готов пролити кров, тим разом вже не бельгійську, а таки свою, рідну-братню". **Не бійтесь. Православна** Церква ніколи не проливала **крови,** — ні бельгійської, ні якої іншої. Робив це давно й тепер робить Рим. Рим розпинав Христа, Рим мучив і убивав Апостолів, та взагалі переслідував перших християн, Рим організував хрестоносні походи, що нищили Православну Церкву на Сході гірше, чим турки-бісурмени. Що більше, — деякі папи самі воювали на чолі своїх військ і так власноручно проливали людську кров. А пригадайте собі св. Інквізицію, пригадайте тридцятьлітну війну, що вигубила за папську „покору" половину населення Німеччини, пригадайте й тоді скажіть, котра церква проливала людську кров? Скажіть, хто проливає кров етіопців, як не вірні діти римської церкви та краяни папи? А хто проливає українську кров в Польщі, як не „дорогі мому серцю" (як їх називав папа Пій XI) поляки, що є також вірні діти римської церкви?

Отже не бійтесь православних фанатиків. Фанатиків між православними не має. Вони є радше між вашими нібито католиками. І не хто інший, а ви самі їх виховуєте. Виховуєте українському народові на шкоду, а Римові, — не Богові, — „на більшу славу".

П. Яковенко.

ПОДВИГИ КАТОЛИЦЬКОГО КСЬОНДЗА ПРОТИ УКРАЇНЦІВ.

(Продовження зі стор. 4-ої).

Залізняка". Тепер ми з ними не баньмось! Могучість та **зріст костела — це могучіст Польщі. При допомозі війська** та громадянства **збудовано вже в Галичині багато костелів і каплиць.** Під цю пору будуємо 200 костелів та 500 „домів людових", одночасно ревиндикуємо людність при помочі священиків, учителів та війська. Змінюється мова й назвища, лишається польська кров. Навіть ті, що говорять ще по „руску", добре розуміють, що „єнзик тен — **то єнзик до відел і до гною, а для справ вальних ест єнзик польскі".**

Дальше Мйодонський говорив таке: „У самій Тернопільщині поляки будують тепер 9 товарових домів і коло 200 крамниць. Де тільки польські господарники покажуться, зникають українські кооперативи. Бо в українців крадуть, а поляки працюють чесно. В західній Польщі не повинні боятись за галицьких поляків. Поляки в Малопольщі сплять спокійно. Бо там Польща. „Хто скаже вам щось інше — казав кс. Мйодонський — що там україна, то **„вальце го в гембе".**

Ось там говорить ксьондз-полковник Мйодонський. Говорить, очевидно за згодою і порозумінням своїх католицьких властей

ПРОЩАЛЬНИЙ ВЕЧЕР.

(Вернон, Б. К.)

Дня 3-го квітня заходами жіночого товариства ім. Доньки України, у Вернон, Б. К., відбулася несподіванка для пані Король, з причини її відїзду до Чіловек. Зібралося поважне число членок і симпатиків згаданого товариства, як також і знайомі пані Король.

Голова жіночого т-ва, пані В. Кучер, пояснила присутним, в якій цілі ми зійшлися і попросила пані Кучарську на господиню того вечера. Пані Кучарська заняла місце господині, подякувала пані Король за її працю в товаристві, і покликала до слова панну Гриценко. Панна Е. Гриценко в своїй промові піднесла заслуги пані Король на організаційнім полі не тільки в Вернон, але і в других місцевостях. Пані Король ніколи не відмовлялася від обовязків, які товариство на неї накладало. Пані Король була взірцевою членкою в нашім товаристві, а поза те була доброю матірю-господинею для своєї родини. При кінці своєї промови панна Е. Гриценко вручила пані Король скромний дарунок на спомин від товариства і побажала доброго успіху на новім місци. Всі присутні відспівали „на многі літа". Пані Король зі слезами в очах дякувала всім за милу несподіванку та оцінку її праці. Обіцяла, що і на далі буде працювати на новім місци, та що не забуде про Вернон. Пані А. Кучарська подякувала всім присутним, що вислухали промов, і подякувала пані Король за її запевнення, що й на далі буде працювати на організаційнім полі. Рівнож пані Кучарська завізвала присутних зложити жертви на часопис „Вістник", котрий є органом нашої Укр. Православної Церкви. Присутні гості зложили дрібними жертвами $1.45, що висилаємо в призначене місце. При цій нагоді кличемо наше жіноцтво ставати в ряди нашої організації. Будемо разом помагати нашим братам і сестрам і тим причинимося до визволення нашої батьківщини.

За зарад Жін. Товариства:
Евгенія Гриценко, секр.

НЕ ВДАЛОСЯ.

(Едмонтон, Алта.)

На днях виїхав звідси на схід жуківський священик Цукорник. Він перебрав спадщину по такім же священику Томкевичу. Її носів він в дуже цікавий спосіб.

На Норт Едмонтон є спора число українців. Там зорганізували вони маленьку парафійку і запросили до себе священика Томкевича, щоб їх обслугував. І він їх обслугував, як знав. Дуже любили його парафіяни за те, що говорив їм за Україну. А тішилися тому, бо той священик був колись кацапським батюшкою. Ну, а коли батюшка російської церкви говорить про Україну, то щось „велика", і це було велике для його парафіян в Норт Едмонтоні.

Його прийняв жуківський єпископ Шпилька під свій покров.

Та не довго він загрів там місця. По нім прийшов священик Цукорник. Той також був висвячений російським єпископом Иоасафом. Походив він трохи, як російський батюшка, а коли побачив, що російська місія в Канаді віддає духа рішила пити десь інде. В пригоді стала йому жуківщина, що є немов кацапщиною, прикритою царгородською „канонічністю". Але як туди дістатися?

Спосіб найшовся. Він заагітувався в націстів за дірігента й учителя. А ті мають велику протекцію в епископа Шпильки. Написали листа, списали петицію, переконали епископа, яка то буде велика парафія, коли прийме о. Цукорника за свого священика, — і той прийняв.

Священик Цукорник почав працю. Пів року, а то й не цілого пів року ходив до української церкви на Богослуження, приглядався ритуалові й на Великдень 1938 року вже сам служив у своїй церкві і святив паски.

На ліво і на право рекоментував себе „канонічним". Однак ніхто не оглядався на ту його „канонічність".

Пробував перенести парафію до центра Едмонтону, переконував націстів, що він їхній учитель і парох, то ж повинні дати йому поперття, а вони заявилися: одні ходили до католицької церкви, другі до української православної, а треті таки ніде.

Не обійшлося без смішної ситуації. Націсти люблять мати свячене. І обовязково запрошують свящ., щоб їм святив паски. На Великдень 1938 року запросили католицького священика Дидика. І той їм посвятив паски, а свящ. Цукорникові не позволили того зробити, хоч був у них учителем і парохом і був присутний.

Довго їшла боротьба в рядах націстів, чи звати свящ. Цукорника „отцем", чи ні. Поділилися, як то звичайно буває, на два табори. Одні вперто титулували його паном, а другі отцем.

Нашій церкві він пробував шкодити. Через непорозуміння чи що інше він їздив кілька опадами на околиці і мав Богослужения там, де веде місійну роботу Укр. Прав. Церква. Так він їздив до Вандерінг Ривер, Візел Крік і Тірієн. Але успіхів не мав. І коли оце виїхав на схід по так короткому часі, то це знак, що його заміри не вдалися, знак, що жуківщина не може мати успіхів серед українського народу. Вона як церква, є для нас чужа. Це ще одна спроба нанести шкоду українському народові на полі релігійнім. На щастя — невдалася спроба.

Сам він всюди підчеркує, що він „націоналіст". Навіть зложив музику під „Марш націоналістів". І як такий повинен цінити понад усе рідну мову. До того й учителював у Рідній Школі. Але в церкві вживає старої церковно-словянщини і молиться не рідною мовою. Такою самою мовою навчав молитов дітей в школі.

Так двоїтися можуть люди лише в модерних часах. Можуть бути „націоналістами" і в той сам час до найсвятішої справи вживати чужої, ба ще й незрозумілої, мови. Можуть бути невіруючими, нехтувати церкву та її науку десятки літ, а на старість підходити до святого престола, і вдягати ризи, та голосити науку. Це навіть похвально, коли хто робить щиро. Хочемо вірити, що такі щирі переміни в житті у декого стаються, але не в усіх.

Ф. Лозфи.

ПРИМІРНЕ ВЕСІЛЛЯ.

(Гудів, Саск.)

На весільній забаві в домі п-ва Ю. Павлишиних, що видавали заміж свою дочку Анну за п. Гр. Муравського з Міоти Саск., зібрано $7.30, з чого половину призначено на пресовий фонд для „Українського Голосу", а половину для „Вістника".

Всім жертводавцям щира спасибі, а молодій парі многих літ!

Гість

ОГОЛОШЕННЯ!

Вже появився збірник співів на „Службі Божій" для Української Православної Церкви в Канаді й Америці, за апробатою їх Преосвященства Архиепископа Іоанна Теодоровича. Зібрав і упорядкував Петро А. Пауш.

В збірнику зібрані найбільш практичні і не тяжкі до вивчення композиції. Замітне в збірнику і те, що хоч композиції приложені на мішаний хор, то більшість із них в разі потреби можна співати в два голоси. — Зміст збірника слідуючий:

Велика ектенія — Кошиць.
Антифони — апопцові
Малі ектенії — Кошиць-Руденко
1-ше Слава Єдинородний — Бортнянський.
2-ге Слава Єдинородний — Вербицький.
Антифон Прийдіть поклонімося — Пауш.
1-ше Святий Боже — Степенко.
2-ге Святий Боже — Бортнянський
1-ше Алилуя — Вербицький.
2-ге Алилуя — Павлович.
Потрійне Господи помилуй — Руденко-Вифаєв.
1-ше Ми що Херувимів — Бортнянський
2-ге Ми що Херувимів — Пауш.
1-ше Щоби Царя — Бортнянський
2-ге Щоби Царя — Пауш.
1-ше Отця і Сина — Вифаєв.
2-ге Отця і Сина — Гречанінов.
1-ше Вірую — Степенко.
2-ге Вірую — Руденко.
Милость Мира, і з духом твоїм. Маємо до Господа — Гречанінов.
1-ше Достойно і справедливо є — Вербицький
2-ге Достойно і справедливо є — Варламов
1-ше Свят. Свят. Свят — Вербицький.
2-ге Свят. Свят. Свят — Бортнянський
1-ше Тебе в піснях оспівано — Вербицький.
2-ге Тебе в піснях оспівано — Степенко.
Достойно є воправді — Бортнянський.
1-ше Отче наш — Бортнянський.
2-ге Отче наш — Степенко.
1-ше Єдин Свят — Києво-Печерська Лавра.
2-ге Єдин Свят — Григорієв
1-ше Хвалітє (причастен) — Пауш.
2-ге Хвалітє (причасний) — Вайнєв.
1-ше Благословен хто йде — Кошиць.
2-ге Благословен хто йде — Степенко.
1-ше Ми бачили світло правдиве — Кошиць.
2-ге Ми бачили світло правдиве — Степенко.
1-ше Нехай будуть уста наші — Пауш.
2-ге Нехай будуть уста наші — Пауш
1-ше Нехай буде імя Господнє — Вербицький
2-ге Нехай буде імя Господнє — Бортнянський.
3-те Нехай буде імя Господнє — Архангельський
Боже Великий Єдиний — Лисенко.
Хресту Твоєму поклоняємося — Кошиць
Многая літа
Усі ми що в Христа хрестилися — Пауш.

Ціна одного збірника три долари, однак коли б котра парохія замовила пять примірників, щоби вможливити возпискування для поодиноких голосів, то усі пять будуть коштувати тільки 12 долярів.

Замовлення враз з грішми слати на адресу: ПЕТРО ПАУШ, 10664—96 th St., Edmonton Alta.

АТЕЇСТИ БЕЗ ОПРАВДАННЯ.

„Щоби не мали вони оправдання". (Римл. 1: 20)

Св. Апостол Павло в посланню до Римлян гостро виступає проти тих, хто не вірить в Бога. Не маючими оправдання зищаються всі ті, так говорив Ап., які пізнаючи світ, не хочуть пізнати Бога. Чи ж не говорить нам світ, всюди, де б ми не знаходилися, що все „від Бога, Ним і до Нього" (Рим. II: 36)?

І дійсно: все, що лише може, переходить цим світом, вказує нам на Творця, який все в життю покликав до існування. Чи міг би існувати дивний механізм всего світу без Творця? Чи може дім стояти без фундаменту? Чи може годинник сам повстати без майстра, який його задумав і зложив? Хто міг би твердити таку нісенітницю? Є однак люде, які готові твердити ще більшу нісенітницю: всесвіт збудувався без Бога, дивний механізм все світу не має Творця. Про таких людей говорить Апостол, що вони не мають оправдання. І дійсно, щоби переконатися в правді слів Апостола, ми розглянемо два питання.

1) Чи дійсно необхідний для будови всесвіту Творець?

2) Як може де-хто відкидати існування Бога?

Один європеєць, що не вірив в Бога, подорожуючи по Африці, одного ранку, застав свого провідника на молитві. Презирливо він запитав його: „Відки ти знаєш, що є Бог?" Араб йому влучно відповів: „Коли я йду через пустиню Сагару, то я вглядаюся в сліди чи то людей, чи звірів і так орієнтуюся. Коли я дивлюся на природу, я бачу сліди Бога".

Відповідь розумна, гарна, достойна думаючого чоловіка.

Телескоп, який дає нам змогу оглядати зорі-світи на великій віддалі, микроскоп, який дає нам змогу вглядатися в найдрібніші організми життя, — вони викликають запити: Хтож Творець усього цього, для чого все це існує, чому воно існує? „Чому", „для чого", такі запити прирождені чоловікови. Його душа жадна пізнання.

„Чому", „для чого" — ці запити родяться в нас інстинктово. Ми їх даємо, майже завжди, перше ніж подумали що про це треба питати. Душа наша постійно шукає висвітлення причинности явлень. Таке шукання причин є лише властиве одному чоловікові. Ми аналізуємо, досліджуємо, вивчаємо поличчя явищ аж поки не доходимо до Первопричини всього до Бога.

Кожна галузь науки відкриває перед нами дивні тайни природи і в них ми бачимо все вснім безконечну мудрість Творця, Бога. „Чим більш ми проникаємо в таємниці

природи, тим більш нас захоплює сайво Бога".

Фізик за допомогою призми розкладає сонішний промінь на основні кольори і так доходить висновків щодо якости, дороги, й джерела світла. Ми не маємо сумнівів в правдивості його висновків.

Туристам геольоґ в горах показує і розповідає з яких шарів складається та, чи інша гора. „А чи Ви були в середині гори, що це знаєте?" запитують його. „Зовсім непотрібно в ню входити", відповідає геольоґ. „Чи ви бачили той струмочок, що он-там виходить з цієї гори? Досить лише заналізувати його воду, щоби знати, з яких шарів і мінералів складається гора".

А хіба природа не дає нам багато більше доказів існування Бога?

Подумайте, що буде розумніш: Чи вірити в Бога, в Творця, чи думати, що всесвіт ось так виник сам з себе? Чи вірити в Бога Творця всесвіту, чи припускати, що всесвіт зо всіма його дивними і гармонійно пов'язаними законами от так випадково сам з себе виник?

Правдиво вказує бельгійський геольоґ д. Омаліюс: „Вірю, що тяжко уявити собі Бога. Єство нематеріяльне і всемогутнє, але ще тяжче зрозуміти існування і дивну доцільність всесвіту без буття цього Всемогутнього Єства".

Треба таки погодитися з твердженням одного французького ученого, який говорить: „Це дурнота приписувати будову світа лише ділянню фізичних сил, залишаючи без уваги діяння Бога. Так же безпідставно булоб приписувати побіду під Маренго лише певним рухам військ і забути про Наполеона, який ними керував".

„Дніпро" Тихімир Тот.

ДЕРЖАВА, ЩО НЕ БОЇТЬСЯ ВІЙНИ.

В Европі є така держава, що зовсім війни не боїться, бо не має ані гармат, ні кулеметів, ні военних літаків. Тою державою є Люксембург, що має тільки 999 квадратових миль площі й около 300 тисяч людей. Люксембург лежить між Францією та Німеччиною. Населення його німецьке. Голова держави, княгиня Шарльота. Ця держава існує, як окрема незалежна ще від 1867 року.

І в суміжній Франції, і в Німеччині, і Бельгії скрізь побачиш військо, гармати, текни, бомбовози, — а переїдь до Люксембургу, то наче попадеш на зовсім іншу планету, бо нема в Люксембургу ніяких приготовань до війни. І власне тому, що Люксембург не озброєний то і спокійний. Не боїться нападу. Слідом ҍ Люксембургом пішла Данія. І Данія не вірить, що може військом оборонитися. Тому військо скасовано і в Данії. Тільки поліція держить там порядок.

МОЯ ПИСАНКА.

ОШАВА, ОНТ.

По 50ц: І. Томв, Л. Кравченко.
По 25ц: І. Ґаць, Д. Кирилюк, О. Балан, А. Неміш, Т. Мельничук, П. Григорук, К. Мельничук.
По 15ц. В. Будз І. Василик.
По 10ц: Н. Цибуляк, Д. Кобильський, Н. Павленчук, Ол. Яремійчук, Т. Павленчук.
5ц. О. Кашул.

ҐЕМИЛТОН. ОНТ.

Волківський М. 1.00
По 25ц.: Калинюк Д. Сусла М.

ФОРТ ВІЛЛІЯМ. ОНТ.

По 1 дол.: Ірина Зрайчук. А. Шелепюк, Тео. Герило.
По 50ц.: О. Дзвінцький.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

Лука Батицький, Рутили, Ман. $1.00

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василів

Липень.
12. Св. Ап. Петра і Павла — Ґлендон, (храм).
16. Неділя — Давинґ.
23. Неділя — Смокі Лейк.
30. Неділя — Ґрац.

Увага В тих громадах, де відбудуться з'їзди і річниця, Служба Божа розпічнеться точно в 9 год. рано.
Адреса: — Смокі Лейк, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Д. Ф. Стратійчук

Липень.
12. Св. П. і П. — Етелберт (храм).
12. Св. Петра і Павла — Косів (хр).
16. Неділя — Давфин.
23. Неділя — Пайн Ривер.
28. Св. Володимира — Велей Ривер.
30. Неділя — Богдан.
Адреса: Давфин.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. М. Фещ.

Липень.
12. Сер., Св. Ап. Петра і Павла — Бюфорд (храм).
16. Нед. — Редвотер. (В суботу в 2 год. катехизація).
23. Нед. — Редвей. В суботу в 2-ій год катехизація.
30. Нед. — Калмар Катехизація після Богослужения.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Т. А. Горбай.

Липень.
12. Сер., св. Ап. Петра і Павла — Робліи, фарми. Храм.
16. Нед. — Ґренвю.
23. Неділя. — Ленард.
30. Неділя — Ґілберт Плейнс.
Адреса: — Роблин. Ман.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1939 РІК.

ЛИПЕНЬ.

1 С. Мч. Леонтія, Ігнатія

2 Н. 5 по З. Юди ап., Зосима
3 П. Методія
4 В. Мч. Юліяна Тарс.
5 С. Євсевія
6 Ч. Мч. Агрипини
7 П. Різдво Івана Предтечі
8 С. Февронії

9 Н. 6 по З. Давида.
10 П. Самсона
11 В. Кира й Івана
12 С. Ап. Петра і Павла
13 Ч. Собор 12 Апостолів
14 П. Безср. Кузьми і Дамяна
15 С. Пол. риз П. Богор.

16 Н. 7 по З. Амат і Мокія
17 П. Андрея Крит
18 В. Сергія Радон., Атанасія ап.
19 С. Уляни діви
20 Ч. Пр. Хоми Малеїна, Акакія
21 П. Вм. Прокопа
22 С. Смч. Панкратія

23 Н. 8 по З. † Антонія печер.
24 П. Ольги княгині України
25 В. Мч. Прокла й Іларія
26 С. Арх. Гавриїла
27 Ч. Ап. Акили, мч. Юста
28 П. Рівноап. кн. Волод. Вел.
29 С. Смч. Атиногена

30 Н. 9 по З. Марини мч.
31 П. Якинта, Еміліяна

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. С. П. Симчича

Липень.
12. Середа, св. Петра і Павла — Січ Ст. Джанс (храм).
16. Неділя — Росборн
23. Неділя — Енґусвил
30. Неділя — Мерс.
Адреса:
Бох 410 — Rossburn, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. І. Дмитрова

Липень.
16. Нед. — Ґавдентон (Онуцки).
23. Неділя. — Роза.
30. Неділя — Сіфтон.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. І. Гнилого

Липень.
12. Петра і Павла — Кесленд-Ендрю
16. Нед. — Слава.
Адреса:
Andrew. Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Гліцького.

Липень.
12. Середа, Ап. Петра й Павла — Малантон, (храм) -пікник.
16. Неділя — Тиндал (храм).
23. Неділя — Селтон.
30. Неділя — Поплар Парк.
182 Beacon St., Winnipeg, Man

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ. НА 1939 РІК.

Липень.

7. Пятниця, Різдво Івана Хрестителя: Утр. Єван. Лук. I. 24—25; 57—68; 76 і 80. Літ. Ап. Римлян XIII: 11—14 XIV: 1—4; Єван Лук І. 1—25; 57—68; 76 і 80.

9. Нед. 6. по Зісл. св. Духа: Гол. 5. Утр. Євангелія Луки XXIV: 36—53; Літ. Ап. Рим. XII 6—14; Єван Мат. IX: 1—8.

12. Середа Ап. Петра й Павла. Утреня Єван. Ів. XX: 15—25. Літ. Ап. 2 Кор. XI: 21—33 і XII. 1—9. Єв. Мат XVI 13—19.

16. Нед. 7 по Зісл. св. Духа: Голос 6. Утр. Єван. Ів. XX: 1—10; Літ. Ап. Рим. XV: 1—7; Єван Мат IX: 27—35.

23. Нед. 8 по Зісл. св. Духа: Гол. 7. Утр. Єван Ів. XX: 11—18; Літ. Ап. 1 Кор. I: 10—18. Єван Мат. XIV: 14—22.

28. Пятниця Св. Володимира Вел. Утр. Єван. Івана X: 9—16. Літ. Ап. Галат I: 11—19; Єван. Ів X 1—9.

30. Нед. 9 по Зісл. св. Духа: Гол. 8 Утр. Єв Ів. XX: 19—31. Літ. Ап. I Кор. III: 9—17; Єв. Мат. XIV: 22—34.

RESERVE YOUR DESK

Our Day School enrollment is limited to 600 Students and therefore, early reservations are suggested. As in former years "The Success" College will be selected by those who appreciate thorough instruction and definite employment service.

WE ADMIT ONLY GRADE XI, GRADE XII, AND UNIVERSITY GRADE STUDENTS TO OUR DAY CLASSES.

Our minimum educational admittance standard for Day School is Grade XI. (Supplements Allowed).

EXPERT INSTRUCTORS

We employ 30 Experienced, expert instructors, most of whom are University Graduates.

INDEPENDENT GRADUATION EXAMINATIONS

The Business Educators' Association of Canada, Head Office, London, Ontario, sets and marks the Graduation Examinations of approximately 40 of the outstanding private Commercial Colleges in Canada, including The Success Business College of Winnipeg. The B. E. A. system of independent examinations is a distinct advantage in that it insures uniformity of standards thorough instruction, thorough examinations and freedom from prejudice on the part of officials and teachers of the College.

CIVIL SERVICE EXAMINATION RESULTS

The opportunity for employment in Civil Service seems to be favorable to "Success Graduates." Out of a total of 192 passes for Winnipeg, on a Dominion Government Civil Service Examination, 106 were "Success-trained" and 86 came from other schools including 7 Business Colleges in Manitoba. Every Civil Service Examination held during the past decade showed a majority of passes for "Success-trained" candidates.

MODERN OFFICE MACHINES

At "The Success" you will find modern office machinery, including Comptometer, Burroughs Calculator, Elliott Fisher and Burroughs Bookkeeping, Dictaphone, Gestetner, Telephone Switchboard. Our 185 new Noiseless Standard and Master Typewriters provide the finest equipment in the City of Winnipeg.

THERE IS EMPLOYMENT FOR SUCCESS GRADUATES

More than 1000 yearly placements of Success applicants is the unexcelled record of our Employment Department. It pays to be able to say, "I am a Success Graduate."

New students may enroll at any time.
Write for our thirty-six page book of information on "Business Opportunities."

PHONE 25 843

SUCCESS
BUSINESS COLLEGE
Portage Ave., at Edmonton St., Winnipeg.

Український Релігійний двотижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

ЧИС XVI. WINNIPEG, MAN., JULY 15th, 1939 ВІННІПЕҐ, МАН., 15-го ЛИПНЯ, 1939. ЧИСЛО (328) 14

ПЯТНАДЦЯТЬ ЛІТ АРХИПАСТИРСЬКОГО СЛУЖІННЯ В КАНАДІ

Високопреосвященний Архиепископ Іоанн Теодорович.

В неділю, 16 липня, ц. р. минуло пятнадцять років від часу, коли Високопреосвященний Архиепископ о Іоанн обняв духовний провід над Українською Греко-Православною Церквою в Канаді.

КОРОТКИЙ ЖИТТЄПИС АРХИЕПИСКОПА О. ІОАННА ТЕОДОРОВИЧА.

З нагоди пятнадцять-літнього ювілею архипастирського служіння в Канаді Високопреосвященого Владики Іоанна, подаємо його короткий життєпис.

Високопреосвященний Архиепископ о. Іоанн Теодорович уродився в місточку Крупець (коло Радивилова), Дубенського повіту, на Волині, 26 вересня, 1887 р.

Скінчивши духовну школу, теперішний о. Владика вступив до духовної семинарії в Житомирі. Революційний рух, що був обняв російську імперію після нещасливої для Росії війни з Японом, пірвав був в свій вир і молодого студента духовної семинарії і за це його в 1906 році, по перемозі реакції, звільнено зі школи. Молодий студент, бажаючи працювати для народу, сів до учительського іспиту й здобув становище учителя. Як учитель, працював пять літ, після чого вступив знов у духовну семинарію і скінчив духовну освіту.

Дня 14 травня, 1914 р. був рукоположений на священика. В три місяці опісля повдовів. На ту саму пору вибухла світова війна. Повдовілий священик поїхав на воєнний фронт і став працювати в Червонім Хресті, як начальник одного з його відділів. На цім становиску захопила його революція 1917 року.

З початком революції о. Теодорович був першим з духовенства, що випустив до війська на фронт відозву, щоби піддержало революцію. Коли відтак в Чернівцях на Буковині заснувався перший військовий Український Клюб, о. Теодорович був одним з його членів

Літом 1917 працював як відпоручник Української Центральної Ради, організуючи на місцях її владу. По заключенню мира з Німеччиною й Австро-Угорщиною, український уряд вислав його в Австро-Угорщину, де з військово-полонених організувалася т. зв. дивізія сірожупанників. Для цеї дивізії були устроєні курси українознавства і наш теперішний о. Владика викладав на них українську історію. З сірою дивізією він і вернув на Україну в початку вересня.

Священик Теодорович перейшов на службу Директорії Української Народньої Республики і був послідовно головним священиком правобережного фронту, - холмської групи, подільської і київської. Отже перебув на фронті цілу боротьбу України за самостійність. Хвиля розвалу української армії застала його хорим на тиф. Від Денікінців чекала його смерть за відозву проти Денікіна, видану під його власним іменем, п. з. „До синів українського народу, козаків, селян і робітників". Будучи хорий, дістав підводу, щоби від денікінців втекти, але підвода через непорозуміння попала якраз в обоз денікінців в Браилові. [illegible] від смерти спасся чистим чудом. [illegible] взяли денікінці за померлого, об[illegible]вали з усего й викинули, як трупа. На те місце надійшли пізніще галичани, які вже були злучилися з Денікіном. Вони найшли його, прилучили до свого обозу, як капеляна, й перевезли у Винницю в шпиталь другого галицького корпусу.

По виході зо шпиталю о. Теодорович [illegible] разів його арештували і ограбили, але о Теодорович остаточно дістався до Кремінця, до епископа Діонізія, і дістав від нього на кілька місяців парафію Метниці, Старо-Константинівського повіту. Звідтам вислав його повітовий з'їзд духівництва як свого делегата на епархіяльний з'їзд в Житомирі, звідки вислано його дальше у Київ для порозуміння з Всеукраїнською Православною Церковною Радою. Рада вислала його з уповажненням орґанізувати Волинь і Поділля для заснования Української Православної Автокефальної Церкви.

По чотирох місяцях його праці, на донос московського духовенства, був арештований большевиками як „петлюрівець" і вкинений до большевицької тюрми в Старо-Константинові. Грозив йому безсумнівний розстріл, від якого спасла його така подія: В 1915 році о. Теодорович переїзджав через Старо-Константинів якраз в хвилю, коли московські салдати зачали там жидівський погром. Священик Теодорович, з хрестом в руках, вийшов проти салдатів і припинив погром. Коли пізніще о Теодорович був заарештований большевиками, старо-константинівські жиди пригадали собі, що він колись вратував їх перед погромом, і вставилися за ним перед большевицькою чекою.

Визволений з большевицької тюрми на 4 дні перед Всеукраїнським Церковним Собором в Києві в 1921 р., о. Теодорович все таки дістався на Собор і брав в його нарадах діяльну участь. Коли рішено обирати ієрархію Української Автокефальної Православної Церкви, о Теодорович був після о. митрополита Василя Липківського вибраний першим кандидатом в епископи. Призначено його на подільську епархію, куди він зараз виїхав та перебував від жовтня 1921 по Різдво 1923 р.

Як першому епископові Української Православної Церкви в згаданій епархії, йому довелося пережити важку боротьбу з московськими епископами. Коли епископ о. Іоанн приїхав на Поділля, за Українською Православною Церквою було там 16—18 парафій, а коли виїхав до Америки, було їх вже звиш 300. Подільський церковний собор вибрав його формально своїм епископом з титулом архиепископа Винниці й Поділля, однакож не довго судилось йому бути на Поділлю після цього Собору.

Американські українці звернулися до Всеукраїнської Православної Церковної Ради з просьбою, щоби послала до Злучених Держав епископа, і Рада призна-

ла подільського та вінницького архиєпископа найвідповіднішим кандидатом для цього. На третій день Різдва 1923 року Впреосв. Архиєпископ о. Іоанн вибрався в подорож і прибув до Ню Йорку 13 лютня 1924 р. В днях 11 й 12 червня, 1924 р. відбувся собор американської Церкви, який прийняв о. Владику Іоанна формально, як епископа для Америки.

Четвертий Собор Української Греко-Православної Церкви в Канаді, що відбувся 16 і 17 липня, 1924 р., в Йорктоні, Саск., прийняв Високопреосвященого архиєпископа о. Іоанна як епископа для Церкви в Канаді.

С. Антонович.

КОРОТКИЙ ІСТОРИЧНИЙ НАРИС ПОЧАЇВСЬКОЇ ЛАВРИ.

(Продовження).

Дідичка помістила образа в своїй замковій каплиці, де він переховувався понад 30 літ. На протязі цього часу згаданий образ оповився славою чудесности. Нарешті після прозріння сліпого від народження брата свого Пилипа Козинського, Анна Гойська, бувши глибоко вражена чудом, уважала, що таку велику святиню недостойна затримувати довше в звичайному людському мешканні, а тому передала образа на вічне переховування до церкви побожних ченців на горі почаївській, яких знала й шанувала за суворе аскетичне життя.

Року 1597, при величезнім здвизі народу з довколишніх сіл та при численій участи духовенства, чудодійного образа перенесли з Орлі на Почаївську Гору.

Цей образ загально відомий під назвою Почаївської Божої Матері. Намальовано його у візантійському стилі на невеличкій липовій дощці. Голова Богородиці схилена до голови Дитини — Ісуса, який спочиває на Її правій руці. В лівій руці Мати Божа тримає покривало, що ним оповиті ноги й спина Христа. Ліва рука Спасителя лежить на плечі Божої Матері, а права — піднесена для благословення. Над головою Богородиці, видніється грецький надпис: МР ΘV, що значить Божа Матір, а над обличчам Христа — ІС ХС — себто — Ісус Христос. Ікона оточена постаттями святих. З лівої сторони зображені — Ілія й Міна, в правої Стефан і Авраам, внизу Параскева, Катерина й Ярина. Імена названих святих у сяйвах (німбах) їх написані по-словянськи.

В дорогоцінній мистецькій оправі в формі сяйва переховується ікона Богородиці й зараз в Успінському Соборі над царськими воротами в іконостасі та є головною святинею Лаври.

Український нарід, що з давен-давна відзначався своєю релігійністю, оточив Її великою пошаною, численні перекази й легенди про чуда Почаївської Божої Матері розійшлись по всіх українських землях і створили авреолю святости й слави довкола Почаївського манастиря.

Перенесення чудотворної ікони сталося роком пізніше після проголошення акту унії православної церкви з римо-католицькою, відомої в історії під назвою Берестейської (1596 р.).

Берестейська унія мала величезне значіння для пізнішого укладу релігійних стосунків на Волині й на інших українських землях, що входили в склад польської держави. Вона давала римсько-католицькому духовенству широкі можливости впливу на формування релігійного життя на цих землях.

Від часу Берестейської унії розпочалась посилена акція навернення людей православної віри на унію.

Рівночасно з перенесенням образа Божої Матері на Гору Почаївську Гойська щедро обдарувала Почаївський манастир. Наділюючи його значними маєтками, хотіла вона, очевидно, в першу чергу забезпечити постійну й гідну опіку над іконою Божої Матері, що Її сама глибоко шанувала.

Можна також припускати, що Гойська, проживаючи недалеко Почаєва, бувала часто в манастирі й бачила матеріяльні труднощі, з якими змагались ченці в щоденному житті. Розуміла вона, що брак матеріяльних засобів перешкоджає їм „примножати славу Божу". Тому й рішила забезпечити манастир на майбутнє, даруючи йому значну земельну посілість.

В своєму фундушевому записові з дня 14 листопада 1597 року подає Гойська мотиви, що ними керувалась, даруючи манастиреві маєток.

„Через те, — каже Гойська, — що в мому маєткові при селі Почаєві з давних давен існує мурована церква в честь Успіння Пречистої Матері Божої, то, щоб при тій церкві було постійне славлення Боже, я рішила збудувати й основувати при ній манастир для життя в ньому восьми ченців, людей добих, життя набожного не іншого ісповідання (визнання) як тільки грецького і двох дяків.

На удержання їх в тому манастирі я надала в користь тої святої Успінської церкви й майбутнього манастиря при ній, і надала на вічні часи, — так, що це не повинно бути ніколи порушене ні мною, ні потомками моїми, що після мене володітимуть тим моїм маєтком Почаєвом, а ні їх потомками — шість чоловік селян (далі заподаються їх імена й прізвища) з їх садибами; до того орного поля з дібровою десять волок на три руки, в кожній руці по 10 різів (участків), опріч того те, що знаходиться коло тієї церкви з полем і сіножатями.

Крім цих десяти волок поля і інших дібр для підтримки тієї церкви, манастиря й ченців, повинна даватися з моїх маєтків, що належать до Орлі, щорічно грошова окрема данина по тридцять кіп литовських грошів (коло 300 срібних рублів). Опріч того на вічні часи щорічно повинна даватися тим ченцям десятина (десята часть) всякого зернового хліба з почаєвського маєтку. Шість панщизняних родин, орну землю, сіножаті й ліс подарувала Гойська Почаївському манастиреві „на віки вічні" з усіма обовязками, роботами, платностями й доходами не лишаючи нічого в свою і своїх спадкоємців користь"*).

Орна земля й ліс на схід від манастиря вздовж обох боків дороги, що веде з Почаїва до Кременця становила досить поважний маєток (понад 200 гект.); ним і досі користується Лавра.

Багатий і щедрий був дар Гойської. Зробити його могла лише релігійна, добра й культурна людина.

Ці прикмети були властивими рисами Гойської — заможної української шляхтянки.

Даровизна Анни Гойської створила тривку матеріяльну підставу існування для Почаївського манастиря. З того власне часу й розпочинається його нове життя.

Маючи матеріяльні засоби, манастир міг, ідучи за вимогами часу, працювати над зміцненням та поширенням своїх моральних та релігійно-виховавчих впливів.

Щоб здійснити ці завдання, треба було мати авторитетного під оглядом моральним ігумена (настоятеля), доброго адміністратора й мудрого та зручного керовника церковно-релігійним життям взагалі, — надходили бо часи унії, що змагалися з православям за впливи.

В цих важких умовах церковно-релігійних відносин треба було мати небуденну силу волі, гарт духа й незломні переконання, щоб не зійти з раз обраного шляху й вміти обороняти предківську віру православну перед небезпекою унії.

Цим справжнім мужем Провидіння для Почаївського манастиря був довголітній його ігумен о. Іов Залізо.

В його особі щасливо були получені всі прикмети здібного керманича.

На протязі майже півстолітнього (прибилзно з 1602 або 1604 до 1651 р.) настоятельства свого о. Іов Залізо високо підніс релігійний і моральний авторитет Почаївського манастиря, упорядкував його внутрішне життя та значно побільшив манастирські маєтки. Слава про о. Іова Залізо рознеслась далеко поза межі Волині.

IV. Життя й діяльність ігумена о. Іова Залізо.

Життя й високовартісна діяльність о. Іова Залізо мали багато цікавих моментів з точки погляду релігійно-церковної та культурно-національної.

Походив о. Залізо з Галицького Покуття з Коломийщини. Народився в українській заможній шляхетській семі. На десятім році життя вступив до Угорницького манастиря (в Галичині). Маючи 12 літ прийняв чернечий постриг із іменем Іова. На 30 році життя був посвячений в ієромонаха, а скоро після цього, коло року 1580, прийняв схиму з іменем Іоана, що його носив до чернечого постригу. Вже в Угорницькому манастирі о. Залізо був прикладом аскетичного „життя черночого й моральної звершености". Чутка про Великого Подвижника дійшла й на Волинь.

Звернув на нього свою увагу князь Константин Острозький, великий оборонець віри православної. Усильно просив він ігумена Угорницького манастиря позволити Іову перейти до княжого Чеснохресного манастиря в Дубні на Волині. Довго не погоджувався на це ігумен, але врешті відпустив о. Іова, поблагословивши на нове служення.

Прибув о. Залізо до Дубна десь коло 1582 року. Тут скоро він був вибраний ігуменом і керував манастирем 20 років.

Було це тоді, коли ширилась унія й намагалась зміцнити свої впливи.

Свою невтомну енергію й надзвичайну працьовитість віддав о. Залізо служенню вірі православній.

Бувши на свій час людиною освіченою, він розумів, що лише релігійне усвідомлення місцевої православної людности може спинити акцію навернення її на унію. З цією метою він утримував при манастирі добрих перекладачів Св. Письма й мистців-переписувачів, користаючи з допомоги Острозького князя Константина.

Книжки ці, перекладані на церковно-словянську мову, ширив о. Залізо серед народу.

(Дальше буде).

* Цей фундушевий запис Гойської написаний також старою українською мовою. Подаю уривками з його тексту в вільному перекладі на сучасну українську мову, зберігаючи будову речень і властивість стилю.

КАТОЛИЦЬКА ЕТИКА „УКРАЇНСЬКИХ ВІСТЕЙ".

Одного вечера, недавно тому, прийшов до мене на розмову мій приятель Микола. Він інтересується громадськими справами, багато читає, отже вечер пройшов нам скоро.

Микола передплачує „Українські Вісти", що реклямують себе „одиноким українським католицьким тижневником у Канаді", бо каже, що хоче знати, що між католиками діється.

В часі нашої розмови Микола питає:

— Чи ви читали ту діточу перехвалку „Українських Вістей", що нібито еп. Ладика був одинокий, що репрезентував канадійських українців на обіді, устроенім в Вінніпегу в честь королівської пари?

— Читав, — кажу.

— Що ж ви на це скажете? — питає дальше Микола.

— Багато можна дечого сказати, — відповідаю. — Перш всього хайби „Українські Вісти" сказали, коли то канадійські українці уповноважили еп. Ладику репрезентувати їх на тім обіді? Коли ж не уповноважили, то ясно, що він не мав права їх репрезентувати і не репрезентував. Як він і репрезентував там кого, то хіба лише греко-католиків, а це далеко не те, що всіх канадійських українців. — Та можна сказати, **що він і греко-католиків там не репрезентував.** Він є урядово знаний, як „роман-католик бишоп", тобто „римо-католицький епископ", і як **такий репрезентував хіба римо-католиків**, не українців греко-католиків. Іншими словами, як що він справді був там в ролі якого репрезентанта, то хіба репрезентанта римо-католицької церкви, не українців.

— Впрочім, це **признають навіть самі „Українські Вісти"**, коли в іншім числі (24) пишуть, що еп. Ладика був „представником **всіх католиків Манітоби**, поза французами". Крім французів в Манітобі є ще католики німці, **поляки**, чехи, **мадяри**, англійці, **індіяни**, італійці та інші. Коли-ж еп. Ладика був „представником всіх католиків Манітоби, поза французами", то ясно, що він представляв не українців, але власне тих „всіх католиків Манітоби, поза французами", — **отже й мадярів, і чехів, і поляків.** — Цим можуть хвалитися хіба лише редактори „Українських Вістей", бо ми певні, що розумніщі з загалу вірних еп. Ладики цим хвалитися не будуть".

— А я над цим і не застановлявся, — каже Микола.

— При нагоді, — кажу, — варто звернути увагу також на католицьку етику „Українських Вістей". Коли вони пишуть про наших українських православних священиків, вони ніколи не дають їм ні належного титулу, ні пошани. Думають, що цим відбирають їм честь та заслуги. А воно виходить якраз противно. Цим вони лише показують, що в них самих нема ні розуміння чести, ні доброго тону в поведенню. Між культурними людьми так водиться, що й найбільшому своєму противникові віддається належну честь і пошану та признається за ним такий титул, який йому в його власній Церкві належиться. Та не так воно в „Українських Вістей". Ось наглядний примір: Пишучи про згаданий вже обід для королівської пари „Українські Вісти" кажуть: „там Савчука не було". Знаєте, про кого це мова? Про о. Савчука, адміністратора Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Виглядає, що перо зломалосяб католицькому писаці, колиб він віддав православному священикові належну шану. Виглядає, що лайнотайп (друкарська машина) „Українських Вістей" потріскалаби на кавалки, якби друкар набрав букву „о" (отець) перед іменем й назвиском українського православного священика. Коли одначе редактори „Українських Вістей", думають, що вони цим зневажають українських священиків, то дуже помиляються. Вони цим зневажають хіба лише себе самих, бо показують, що в них нема ні чемности, ні культурности, ні доброго тону в поведенню.

— Ну, то ви й це запримітили, — каже Микола. — Я собі тепер пригадую, що коли був надрукований в католицькій газеті звіт зо збірки на Народню Лічницю у Львові, то перед іменами й назвисками українських православних священиків, що зложили жертви на Лічницю, бракувало отого звичайного „о". Я тоді пояснював це друкарською похибкою.

— Ні, — кажу, — це не була друкарська похибка, це вам був примір етики тої католицької газети. Пригадую собі, що кільканадцять років тому було в „Вістнику", що колядники від католицької інституції в Вінніпегу прийшли були до о. Савчука з колядою, знаючи дуже добре, хто він є. Він прийняв їх по християнськи й коляду дав, але коли опісля появився звіт з коляди в католицькім органі, імя й назвиско о. Савчука було зовсім пропущене. Це вже навіть не була католицька етика. Це була звичайна безличність з боку католицького органу.

Мій приятель цим дуже заінтересувався і каже:

— Скажіть мені, невже католицька церква наказує своїм священикам так поступати? Невжеж це засади католицької етики?

— Цього я вам не скажу, — відповідаю Миколі. — Я маю книжку про католицьку етику, написану католицьким священиком, о. проф. Леонідом Лужницьким, і видану василіянами в Жовкві, але між етикою „Українських Вістей" і етикою о. Лужницького така ріжниця, як між чорним і білим. Приміром о. Лужницький пише, що ближньому треба бути із „серця прихильним, бо він є Божим образом і будучим нашим товаришом у вічній щасливости". Він пише, що до ближнього треба бути прихильним і треба старатися „причинятися по нашим силам до правдивого (його) щастя" та пригадує, „щоб ми були готові шанувати всі його (ближнього) добра, дані йому Богом та, по нашій можности, причинятися до їх помноження".

Микола аж в долоні сплеснув, тай каже:

— Але-ж „Українські Вісти" зовсім не поступають згідно з наукою католицької етики! Добро й славу православного українського загалу й православних священиків вони „помножують" в противний бік! Виходить, що в католиків є двояка етика!

— Мабуть, що так, — кажу. — На папері одно, а на практиці руге. Для католицького священика православний українець, а тим більше український православний священик, не є ближнім. Що правда, не всі католицькі священики однакові. На честь деяких із них треба сказати, що вони відносяться до православних досить добре, але їх мало. Вони білі круки.

Микола подумав тай каже:

— На скільки я розумію, етика — це наука про мораль, про обичайність, отже про те, що слід, а чого не слід робити. Цікаво мені знати, чи говориться в католицькій етиці також про те, як треба відноситися до ворогів?

— Певно, що говориться, — кажу. — В згаданій етиці о. Лужницького між іншим стоїть виразно написано, що „**ворогові не повинні ми відказувати звичайних знаків чемности**". Колиб отже „Українські Вісти" жили згідно з наукою католицької етики, вони не відмовлялиб українським православним священикам титулу отця, чи священика. Але виходить, що для „Українських Вістей" засади католицької етики не існують, або що вони мають подвійну етику, — одну для себе й для своїх, а другу для православних українців. Щось таке, як кажуть, що жиди мають одні закони для себе, а другі для „гоїв". Тільки з етикою „Українських Вістей" ще гірше, як з жидівськими законами. Бо в жидівських законах мабуть ніде нема сказано, що „гоя" треба любити, а „Українські Вісти" хоч нібн признають, що й ворога треба любити, поводяться з рідним братом гірше, як з найбільшим ворогом.

— Де їм про любов говорити, — каже Микола. — Святий Павло пише, що правдива любов є терплелива й милосерна, що вона не завидує, не величається, ні не надимається; що вона не осоромлює, не сердиться, і не думає лихого; що вона не тішиться неправдою, а правдою. (І Кор. XIII: 4—6). Де „Українським Вістям" та їх редакторам до такої любови...

Ще більше ми говорили на цю тему, аж поки Микола не відійшов до дому, бо рано мусів вставати до роботи.

Д. Степаненко.

МАСОВІ АРЕШТИ УКРАЇНЦІВ У ПОЛЬЩІ.

Варшавський кореспондент часопису „Ди Менчестер Гардіен" подає, що в однім дні арештовано коло ста українців в одній тільки тернопільській окрузі. Приміщено їх покищо в тюрмі в Тернополі. При арештованні не подавано ніяких причин. Тільки, як зазначує кореспондент, півурядові чинники виявляють, що це є в звязку „з німецькою пропагандою серед українців", зокрема з якимсь маніфестом, що його передала радіова стація у Відні. Далі ті самі польські чинники подають, що серед польської людности на українських землях порозкидувано летючки, в яких пишеться, що всі поляки, що живуть на тих землях, будуть з них вигнані, або вигублені, як тільки повстане незалежна українська держава.

ПІДПАЛИЛИ ПОЛЬСЬКУ КОЛОНІЮ У ПЕРЕМИШЛЯНЩИНІ.

Дня 26 червня в ночі 12 невідомих осіб прибули до колонії у Плетеничах, повіт Перемишляни, що її саме тепер будують і підстрілили нічного сторожа С. Індзінька з Плетенич та підпалили новозбудовану стодолу й хату, обливаючи її нафтою. Згоріла до тла стодола, частина хати і будівельний матеріял вартости 7,000 золотих.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
релігійно-громадський часопис
для народу
„Ш Л Я Х"
що його видає Товариство ім. Петра Могили в Луцьку, на Волині.
Передплата за 12 чисел в рік [illegible]
Замовлення й гроші слати на адресу:
"[illegible]",
ul. Lubarta 10, Łuck na Wołyni.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd.
at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ПЯТНАДЦЯТЬ ЛІТ АРХИПАСТИРСЬКОГО СЛУЖІННЯ.

В неділю, 16 липня, минуло пятнадцять років від часу, коли Високопреосвящений Архиепископ о. Іоанн Теодорович обняв духовний провід над Українською Греко-Православною Церквою в Канаді.

Сталось це на Четвертім Соборі Церкви, що відбувся 16 й 17 липня, 1924 р., в Йорктоні, Саск.

Підчинення Української Греко-Православної Церкви в Канаді духовному проводові о. Архиепископа Іоанна відбулося згідно з соборноправним устроєм нашої Церкви, — рішенням церковного Собору. Собор складався з усіх тодішних священиків і делеґатів від церковних громад, і як такий, репрезентував і висловлював волю цілої Церкви.

Уповноважених делеґатів від громад на Соборі було около девятьдесять, а всіх учасників Собору около триста осіб.

Собор розпочався Соборною Службою Божою. В церкві був присутний також о. Владика, але не будучи ще Архипастирем канадійської Церкви, не брав в Службі Божій участи, лише вислухав її стоячи, одітий в мантію. Богослуження відбулося надзвичайно врочисто.

Релігійний настрій, викликаний Соборною Службою Божою, не опускав Собору до самого кінця нарад. Кожний учасник розумів, що Собор має вирішити найважнішу справу нашої Церкви, — справу власного Епископа, — і вже сама свідомість цього наводила на всіх поважний і врочистий настрій.

Були моменти, коли цей настрій підносився до найвищого степени. Як приміром підчас привітного слова о. Владики. Ця Його перша промова своєю щирістю заполонила серця всіх. Більшість учасників плакали з радости, що дочекалися бачити свого рідного Владику, з радости, що дочекалися відродження рідної могучої Православної Церкви на Україні, а також з жалю, що тільки жертв понесла Україна в боротьбі за свою самостійність, котру ще далі треба здобувати.

Другий зворушаючий момент був в злуці з одноголосним рішенням Собору просити о. Архиепископа Іоанна взяти канадійську Церкву під свій духовний провід, як її Архипастир. Це рішення запало в неприсутности о. Владики. Зараз післано по Нього спеціяльну делеґацію, а коли Він зявився, Собор зробив Йому щиру овацію. Священики підходили один по одніи і приймали від Нього благословіння, вже як від свого Архипастиря, а Собор, без попереднього умовлення, відспівав многоліттєвіє, „Достойно є" та український національний гімн.

О. Владика сердечно подякував за честь і довіря виявлені Йому Собором і приобіцяв, що зі всіх своїх сил буде працювати над розвоєм і зміцненням Української Православної Церкви в Канаді, на славу Богу та на добро й спасіння Українського Народу.

Від того менту розпочалось архипастирське служіння Високопреосвященого о. Іоанна Теодоровича в Українській Греко-Православній Церкві в Канаді.

Від тоді проминуло пятнадцять років, — чверть пересічного віку чоловіка. На протязі тих пятнадцять років о. Владика щиро й совісно виконував приречення, дане Ним на Четвертому Соборі. З повним самовідреченням і посвятою ніс Він хрест Свого архипастирського служіння і щиро дбав про добро й розвій канадійської Церкви.

Дорога, яку пройшов Він за цих пятнадцять років як Архиерей Української Православної Церкви, була важка і терниста. На ній доводилось Йому стрічатися з ріжними перешкодами та відбивати многі ворожі наступи. Доводилось зносити наруги й наклепи, незаслужені докори й закиди. Доводилось терпіти удари від чужих і нібито своїх. Ці останні були особливо болючі, бо походили від тих, яких Він прийняв, як рідних, а які опісля Його не лише зрадили, мов юди, але в додатку ще Його й опльовували та безчестили. Все це переніс Він і переносить терпеливо, памятаючи на слова Спасителя: „Прийде час, що всякий, хто вбиває вас, думати ме, що службу приносить Богу" (Ів XVI. 2).

Одначе всі ті труднощі й перешкоди, з якими о. Владика стрічався на дорозі Свого пятнадцять-літнього архипастирського служіння, є нічого в порівнанню з тими успіхами й здобутками, які Церква під Його проводом осягнула. Ті здобутки дійсно великі. Їх ми бачимо не лише в великім числі нових громад і священиків, не лише в числі десяток тисяч нових членів Церкви, але ще більше в зрості та поглибленню релігійної і національної свідомости вірних, в зміцненню та розумінню організаційної дисципліни.

Це здобутки Церкви, як такої. А особисті здобутки о. Владики, — це та любов і пошана, яку має до Нього ціла Церква, це та непохитна лояльність і вірність, з якою відносяться до Нього всі священики й вірні діти Церкви.

З нагоди Його пятнадцять-літнього архипастирського служіння в канадійській Церкві, висловлюємо о. Владиці, Високопреосвященому Архиепископові Іоаннові, як найщирші побажання. Хай Милосердний Господь нагородить Його щастям і здоровлям, хай дасть Йому сили й витревалости продовжати дальше Своє архипастирське служіння та хай збереже Його на многії літа!

„ВЕЛИКІ РОКОВИНИ"

Недавно появилась книжка **„Великі Роковини"**, — видання Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Книжка вийшла в Вінніпеґу. Ціна 75 центів.

Прочитав я її, як то кажуть, за одним махом. Не міг відорватись, поки не прочитав цілу. Вона відзначаєсь підібраним матеріялом і є чи не одинокою того рода книжкою на книжковому ринку.

Книжка „Великі Роковини" ділиться на три части.

Перша частина присвячена найбільш важній та величній події в історії України — охрещенню українського народу в 988 р. по Христі. Саме в 1938 р. минуло 950 літ від того часу й з приводу цього наша Церква обходила минувшого літа 950-літній Ювілей Хрещення України. Ювілей випав як найторжественнище. На завершення ювілею Консисторія власне й видала цю книжку — „Великі Роковини";

Початкову статтю до першої частини ювілейної книжки написав Впреосв. Архиепископ о. Іоанн. Стаття носить заголовок „Страдальний Похід Христа Української Церкви й Народу". Її без зворушення годі прочитати. Впреосв. о. Владика переповів сильно й з чуттям похід нашого народу через віки історії. Страдає наша Церква, страдає її Христос, страдає й весь наш нарід український... Але не падаємо на дусі, бо знаємо, що прийде наше воскресіння...

У першій частині книжки є також статті проф. О. Лотоцького й проф. Д. Дорошенка (послідний вже двома оказами гостив в Канаді й давав в Едмонтоні виклади з українознавства). Ці статті були спеціяльно написані для ювілейної книжки та пояснюють, яке велике значіння має християнство для українського народу. Шановні автори висвітлили ролю св. Володимира Великого в організації Української Церкви та в будові Української Держави.

Є також стаття о. прот. В. Кудрика п. з. „Володимир, а римський католицизм", що вияснює дуже важну справу і є на часі. В ній говориться про те, яку саме віру прийняв св. Володимир Великий, а з ним і весь наш український нарід, — католицьку, чи православну.

Знаходимо тут ще вірші, що прославляють св. Володимира Великого й св. Андрія Первозванного, апостола українського. Знаходимо також прекрасну історичну фантазію п. з. „На Київських Горах" та опис старого Києва. Все це так по майстерськи вложено, що, читаючи його відчуваєш глибоку національну гордість та пошану до всіх творців і працівників на полі Української Церкви.

Гарний кольоровий образ св. Володимира Великого прикрашує цю частину ювілейної книжки.

Друга частина книжки „Великі Роковини" має заголовок „Двадцятьпятьлітній Ювілей Української Греко-Православної Церкви в Канаді". Вона присвячена праці нашої Церкви за перших двацять літ її існування серед канадійських українців.

Є тут статті зпід пера духовних і світських діячів нашої Церкви. Вичислити імена всіх авторів годі, вистане сказати, що зміст статтів у більшости історичний і живий та свіжий. Пишеться у них про все, що відноситься до праці й розвою нашої Церкви на протязі останніх двадцятьох років. Все це дуже цікаве й поучаюче та читається з великим заінтересованням і насолодою. Перечитуючи цю частину ювілейної книжки, відчувається в серці глибоку вдячність Всевишньому, що направив побожних українських патріотів в Канаді на дорогу відродження Української Православної Церкви. Відчувається також бажання склонити голову перед світськими й духовними працівниками Церкви, що з таким завзяттям, посвятою й охотою трудяться для Христа Спасителя й для свого народу.

Між статтями є вмережані вірші, що надають книжці більшої літературної вартости.

Додати треба, що є тут праці досвідчених робітників пера, але є і перші спроби наших нових письменницьких сил, коли так можна виразитися. Всесторонне уріжноманітнює книжку й робить її ще більш цікавою.

Коли дві перші частини ювілейної книжки освітлюють історичний та релігійно-освітний стан Церкви, то останнія

(Продовження на стор. 6-ій).

ПІСНЯ ПРО КАТОЛИЦЬКУ ПОЛІТИКУ Й УКРАЇНЦІВ.

Співається на кугу: „Проч з Православієм!"

Яка користь, брати мої, коли хто каже, що віру має, а діл не має? Чи може віра спасти його? Віра, коли діл не має, мертва сама по собі. Ти віру маєш, а я діла маю. Покажи мені віру твою з діл твоїх, а я тобі покажу з діл моїх віру мою. Як бо тіло без духа мертве, так і віра без діл мертва.
(Собор. Післання ап. Якова, II:14...)

ВСТУП.

Греко-католики, це потомки православних.

Греко-католицька Церква — це Православна Церква, поневолена ворогами.

А католицизм, це чужа і ворожа українцям політика, закрашена релігійною краскою. Для неї греко-католик має бути глиною для виробляння горшків для поляків, італійців, папи..

Та щоби греко-католик був доброю глиною, то треба його на всі боки місити, застрашувати, загудзовувати, відгороджувати від решти українців, не позволяти на самостійну думку і годувати його голою січкою, приправленою трошки українським патріотизмом.

Біда лише, що людська душа жива — і кільки її не нівеч, а вона все таки пнеться і до правди підіймається. І як не відгороджуй, а все таки долетить до неї голос живого життя і принесе тугу за рідною волею.

„Будучність Нації".

Є в Канаді католицька газета „Будучність Нації", видається в Йорктоні, де то є „рутініен роман-католик мишин" (руська римо-католицька місія). В тім Йорктоні, де є Колеґія, на яку чужі хотіли 1921 р. зібрати між українцями в Канаді 350,000 доларів, оголошуючи, що це українська колеґія, бо нібито її подарувало українцям Т-во Поширення Католицької Віри. Оголошували, аж доки думаючі українці справи не провірили і не побачили, що Колеґія не була і не є українською. Те, що католики греко-католикам оголошували, було неправдою!

Отже в тім Йорктоні виходить орган БУК-а „Будучність Нації".

Щоби означити дух згаданої газети, досить пригадати, що на 9-ій стороні, 9-го числа, з 1939 року аж в двох місцях є такі кличі.

1) „Це (православіє) руїна нації і одинокий клич повинен бути в цім напрямі: Проч з православієм!" Та:

2) Відповідь може бути тільки одна: ПРОЧ З АВТОКЕФАЛІЄЮ!

Перший клич звернений проти Української Православної Церкви під Польщею; другий проти Української Православної Церкви в Канаді.

З обома проч!

Та хто з греко-католиків знає, хто і за чиїм поводом проголошує отте „Проч"? Чи це роблять якісь українці греко-католики. Чи може цілком чужі підсувають греко-католикам ненависть до Української Православної Церкви отже до української церковної справи і народу.

З „Б. Нації" бачимо, що її редаґує „колеґія", отже гурт. Та хто в той гурт входить? Чи українці — і які та котрі? Чи француви, бельгійці (білі), поляки. Хто рішає про напрям і спосіб редаґовання? А це важне!

Політика „Буд. Нації" йде в двох напрямах — 1) оплюгавлювати Українську Православну Церкву, та — 2) вихвалювати попід небеса католицизм.

А як способів в такій роботі вживаєсь: натягань, перекручувань та обчислених промовчувань, де ходить про злочини чужої католицької руки. Вживаєсь якраз таких способів, яких ніколи не вживав би:

1) Ані щирий син українського народу;

2) Ані дійсний християнин!

3) Ані чесний поганин.

Православна Церква під Польщею.

В ч. 9 „Б. Нації" є статейка п. з. „Чим для українців є Православна Церква?" Говориться в ній, що:

„Скрізь українці протестували проти ляцького бандитизму, котрий палив, нищив, руйнував наші церкви на Холмщині, над Бугом. Скрізь і всі українці стали в обороні нашого добра. Наші українські католицькі посли в польськім соймі, м. Шептицький, українці католики Канади — і всі прочі чесні українці стали в обороні переслідуваних і винищуваних наших церков..."

Та чомуж всі ті протести проти ляцького бандитизму були даремні? Хто винен за їх неуспіх? „Б. Нації" так це пояснює:

„Але якраз те, що ті церкви тепер найшлися в посіданню православних, мимо всіх наших старань і зусиль, вирішило їх знищення. Якраз православіє стало тим чинником, що довів до упадку ці церкви і оконечно віддав їх на поталу ляхів."

Так лише „Б. Нації" і це вам ні менше, ні більше, а намовлювання греко-католиків, щоби подуріли і повірили, що за рабунок православних церков треба обвинувачувати православіє, а не католиків, які ті церкви порабували. Себто має бути так, що — за твоє жито ще тебе й бито! Православіє винно, а поляки святі люде, божий нарід: „пнедмуже хшесціянства" (охоронний мур християнства...).

Дальше „Буд. Нації" переповідає, що Православна Церква в Польщі втратила по війні 160,000 гектарів землі. Бурення церков принесло українцям окремо 4 міліони польських злотих страти і Православна Церква була би за все те дістала відшкодовання — каже „Буд. Нації" — одначож православний митр. Діонізій з другими епископами зрікся відшкодовання. По таким представленню справи робить „Б. Нації" висновок, що в тім:

„Остаточний доказ, чим для нас є православіє. Це руїна нації і одинокий клич повинен бути в цім напрямі: Проч з православієм!"

Проти чого кричать: „Проч!"

Балачка „Б. Нації" може вдоволити 5-літних дітей, але не дорослих людей. Бо вистарчає переглянути саму „Б. Нації", щоби сказати: „Видно крутню .. Одно розтягають і розмазують, мов на пяті, а друге промовчують, мов би їм завязало".

Берімо отже „Проч з православієм!" — на що такого клича греко-католикам? Свого православія не мають, отже нема на що зубів острити, а кричати їм на Православіє православних українців **було би найбільшою дурнотою; було би страшною безбожністю; було би найчорнішим хрунівством і найогиднішим яничарством.** А до такого намовляє „Б. Нації" греко-католиків. Чи не страшне?! Чи це не робота антихриста?

Адже Православіє, це Церква великої більшости українського народу! І та Церква має пряму Христову науку Апостолів; в ній на Престолі лежить святе Євангеліє, стоїть святий Хрест; на іконостасі є образ Спасителя, образ Богородиці, образ Тайної вечері; там відправляються Богослуження, читається Євангельська Наука, заносяться молитви до Бога...

А католицька „Б. Нації" на все те кричить: Проч! Чи ж не хамство?! Чи не Каїнова душа?! Тай ще українців греко-католиків намовляє, щоби вони також кричали на Церкву „проч". Подумайте!

Та припустімо, що православні українці викинули би Православіє — що вони тоді зискають? От католицькі оціну ни викинули з греко-католицької Церкви „всіх вас православних", а що греко-католики скористали? Нічого! Католики поляки одинаково греко-католиків українців гноблять, судять, проганяють кабанами, майно їх передають мазурам, а й самих греко-католицьких священиків бють, проганяють, судять, карають грішми, саджають до тюрем...

Отже не Православіє, але католицизм точить кров з українського народу, і тому і Божий Закон і здоровий розум приказує українцеви, щоб він кричав: Проч з католицизмом!

Так! Проти бандитів треба кричати: Проч! А Православіє при всіх католицьких злочинах ніпричому. Воно нікому зла не робить. А той, хто робить зло, то це католики. Отже здоровий розум (в кого він є) вчить, що **українцям — греко-католикам і православним — треба поєднатися і стати до боротьби з католицизмом.** Стати разом і гуртом крикнути „Проч!" — в сторону католицизму.

Певна річ, що того боїться „Б. Нації" і тому вговорює в греко-католиків, щоби ненавиділи православіє: Вона предвиджує, що греко-католики можуть порозумітися і зачнуть кричати „проч" проти католицизму і його представників, а не проти нікому нічого невинного Православія.

(Дальше буде).

НЕ МОЖУТЬ ДОБУТИ ДОВІРЯ В НАШОЇ МОЛОДІ.

„Діло" (ч. 146) подає обширний звіт з конференції вчителів історії в середніх школах і ліцеях. Конференція була присвячена головно навчанню історії України в державних і приватних середніх школах. Як відомо, тепер учать польської історії навіть у школах з українською викладовою мовою тільки вчителі поляки. Отже ті вчителі поляки ствердили, що хоч їх місія в українських школах „велика", то в практиці вони не можуть похвалитись великими успіхами: Виховний вплив учителів-поляків на українську молодь майже ніякий, а коли є — то в більшості неґативний. Самі поляки дораджували вчителям-полякам добре вивчити історію українського народу, українську мову, літературу, а тоді доперва буде можливе якесь зближення між ними й українською молоддю.

ВЛАДА ЗАБОРОНИЛА ОСНОВУВАТИ ДИТЯЧІ САДКИ.

Староство в Добромилі заборонило основувати садки при кружках „Р. Ш." в таких місцевостях: Добромиль-Гучок, Трушевичі, Княжпіль, Мігова, Кваснина, Стрвява, Лопушниця і Коростно. Кружок „Р. Ш." Лінське, що вже 7-ий рік в черги організував садок і цього року наладнав взірцеве доживлювання, дістав дозвіл вести садок лише до 30 червня. Крім того ніодно українське товариство не дістало дозволу відкрити і вести садок.

ДУМКИ Й СПОСТЕРЕЖЕННЯ.

Радуйся, хрунівський роде, ти вже маєш свого оборонця!

В „Церковнім Життю", органі о. Пантелеймона Божика в Вінніпегу, в числі за червень, 1939, читаємо таке.

„На стороні 2, з 15 мая читаємо у „Вістнику" таку науку:

„Коли хата хруня горить — не ратуй! Коли хрунь зайде в болото — не витягай! Коли хрунь заслабне — не подай йому води! Коли хрунь простягне до тебе руку — плюнь на нюї Коли зайде на подвіря — витруть його за ворота, але не руками, тільки вилами!"

„Цікаво знати в котрій семинарії свистунівці научились так „високої науки"? А Ісус Христос учив: „Любіть ворогів ваших і благословіть тих, що вас ненавидять". І хтось могби сказати, що свистунівці не виховують людей на добрих християн. Бачите? Величезна пропасть між їх „наукою" і наукою Ісуса Христа".

По думці о. Божика з хрунем треба поводиться не так, як було в „Вістнику", а мабуть так, як поводимося з рідним братом — сватом. Отже треба його любити, шанувати, поважати.

Коли він хрунить, — ти хвали його за це й бери з нього примір. Коли хрунь простягне до тебе руку, — ти її до серця пригорни й любезно поцілуй. Коли хрунь до тебе на подвіря, — ти вийди проти нього з хлібом-сіллю й попроси гарненько до хати. Посади його за столом під образами, постав перед ним ковбаси локоть, тай припрошуй сердечно, як наш, — чи то пак о. Божика „руський" звичай велить:

„Та їджте, вашеці, не давайтеся просити! Ми так довго на вас чекали. Що ви, може загнівались на нас, борони Боже? Ну, та беріть, не отягайтесь. Ось з цього кінця ковбаску починайте. Не бійтеся, це наша рідна, — хрунівська".

Отак, мабуть, по думці о. Божика треба з хрунем поводитися. Любезно й сердечно. Як з рідним братом-сватом.

Та річ в тому, що хрунь не для всякого є братом-сватом.

Питає о. Божик:

„Цікаво знати, в котрій семинарії свистунівці научились так „високої науки?"

Тобто науки, що хруня не треба по головці гладити, не треба з ним сходитися, а як зайде до вас на подвіря — то ви його вилами за ворота.

Про семинарії з о. Божиком не будемо говорити, бо там на цимбалах не грають.

Але думаємо, що в св. Письмо він заглядає. Хай отже поглядає, як Ісус Христос з тогочасними хрунями поводився.

Казав їх може по голові гладити? Де там! Заставши їх в церкві, як торг робили, і „зробивши джгута з мотузків, повигонив усіх з церкви,... а міняйликам порозсипав гроші й столи поперевертав" (Ів. II: 15).

Ось так Ісус Христос поводився з хрунями. Мотузом їх!

Правда, не вилами, а мотузом. Та хіба то не все одно — чим? Хоч вилами, хоч мотузом, а хоч коцюбою. Щоби лише добре боліло!

Нас би зовсім не здивувало, якби о. Божик, — прочитавши в св. Письмі, як то Ісус Христос бив мотузом хрунів, — взяв Його на допит:

„А в котрій Ти семинарії навчився, „так високої науки?" Хіба не знаєш, що хрунів не можна бити? Звісно ж — брат!"

Каже „Церковне Життя":

„Величезна пропасть між їх (тобто нашою) „наукою" і наукою Ісуса Христа".

А ми думаємо, що пропасть між вилами й мотузом не така то й велика. А як ще вживати їх для одної й тої самої ціли, — приміром для вирозумлення хрунів, — то та пропасть вовсім зникає.

Як для о. Божика за мало доказів зо Св. Письма, що хрунів не можна по голові гладити, то справимо його ще до „Католицького Народного Катехизму" о. Шіпраги.

В другій частині того катехизму, на стороні 46, він прочитає:

„Любов вітчини проявляємо тим, що високо цінимо власну народність. Тому грішить той, хто є байдужий зглядом своеї народности або навіть випирається своеї приналежности до неї.

Бачите? Бути „байдужим зглядом своеї народности" або „випиратися своеї приналежности до неї", — тобто хрунити, — це, по науці католицького катехизму, — гріх!

Добре. А тепер хай о. Божик погляне на 307 ст. тоїж другої частини того самого катехизму, а там прочитає ще таке:

„Гріхи чужі, се такі гріхи, яких вправді не допускаємося ми самі, але до яких причиняємося в який небудь спосіб. Чужого гріха допускаєсь отже той, хто наказує якусь злу чинність (зле діло, гріх — „В."), до неї радить, її хвалить, на неї позволяє, спомагає зле діло, боронить його, заохочує до такого діла, мовчить на него, або не карає его".

Так, хто хвалить та боронить чужий гріх, та хто не карає його (мотузом або й вилами, як того справа вимагає), — той сам грішить!

Іншими словами: хто обороняє хруня, хрунівство — той сам хрунить!

Не ми це кажемо, а католицький катехизм!

КОНФІСКУЮТЬ І ПАЛЯТЬ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ НА КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Мадярська шкільна й адміністраційна влада видала розпорядок спалити прилюдно на Карпатській Україні всі українські шкільні книжки й підручники. Тепер іще видано нове розпорядження, яким наказано знищити всі українські книжки. Мадярська жандармерія конфіскує навіть приватні українські бібліотеки та читальні. Мадярська жандармерія... Загарбані книжки вивозять на прилюдне місце і прилюдно їх палять. Ще повідомляють населення спеціяльними оголошеннями, коли і де відбудеться таке прилюдне палення.

ЗНАЙШЛИ СКАРБ З XVI ВІКУ.

Робітники, які працювали при направі гостинця між Сущином, пов. Теребовля і Скоморохами, пов. Тернопіль, знайшли на полі фондації гр. Баворовського 16-літровий глиняний горщик зо срібними монетами з 1600 р. і косу з того часу. — Селяни зо села Слобода на Виленщині викопав на своїм полі 250 срібних монет з XVI і XVII вв. Скарб здепоновано в музею у Глембокім.

„ВЕЛИКІ РОКОВИНИ".

(Продовження зі стор. 4-ої).

ІІ частина ,що носить назву „Пропамятна Книга Української Греко-Православної Церкви в Канаді", освітлює жертвенність нашого побожного українського загалу на потреби своеї Церкви. Сторінка за сторінкою цеї частини книжки заповнена іменами та фотографіями жертводавців на фонд Церкви. Є тут назви місцевостей, імена людей і цифри. Є жертви так високі, як тисяча долярів, є і найдрібніщі..

Ця частина книжки також дуже цікава — й поучаюча. Вона є наче зеркалом, в якому можемо побачити себе й порівнати з другими та витягнути з того науку на будуче. Тут можемо побачити жертвенність нашої громади, околиці чи міста й порівнати з жертвенністю інших околиць, громад чи міст, та поставити собі питання: сповнили ми свій обовязок супроти своеї Церкви гідно, щиро й совісно, чи не сповнили?

Коли подумати, що ці жертви були зложені православними українцями понад те, що вони рівночасно складали на місцеві потреби своїх парафій, чи громад, то,— відложивши всякі міркування на бік,—треба признати, що загал наш жертвенний що йому Церква своя дорога, що,—на загал беручи,—він дає їй таку фінансову поміч, на яку його стати. Це є запорукою, що Церква наша й на будуче може числити на дітей своїх.

Треба додати, що книжка „Великі Роковини також своїм зверхнім виглядом презентується як найкраще, до чого причиняється вінетка, нарисована українським архітектом п. Олександром Ласьком.

За знамените зредагування книжки належиться признання Впр. о. Мітратові Савчукові, адміністраторові нашої Церкви й голові Консисторії.

Книжка „Великі Роковини" повинна знаходитися в бібліотеці кожного свідомого українця, зокрема кожного православного українця, та в бібліотеці кожного товариства, чи організації. Учитель і фармер, робітник і професіоналіст, молодий і старий, — кожний повинен набути цю цінну книжку та її прочитати. В інтересі кожного православного українця є, щоби книжка розійшлася як найскорше. Її треба поширити через закупно для себе самого та для своїх приятелів і знакомих. Діставшись між ширший український загал, книжка зробить велику й спасенну роботу для нашої Церкви й Народу.

о. Єронім Грицина.

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ.

Учителі Недільних Шкіл повинні обовязково набути такі книжки для своїх учеників:

„Приятель Дітей", молитовник для молоді .... 25ц.
Оповідання з життя Ісуса Христа 10ц.
Десять Біблійних Оповідань .... 10ц.
Азор — оповідання з часів Ісуса Христа, для молоді .... 10ц.
Українська Православна Церква (коротка історія) .... 10ц.
Свята Христина .... 60ц.

Гроші й замовлення слати до:
Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man.

ПРАВДИВА ПОБОЖНІСТЬ.

При недавних відвідинах королівської пари в Канаді й Зх. Державах можна було завважити правдиву побожність Короля Юрія і Королевої Єлисавети.

Що плавучи кораблем захопила їх неділя в дорозі. По радіо було передавано, що король і королева були на богослуженні та що навіть королева вибрала деякі пісні для проспівання в часі богослуження.

Їх участь у богослуженнях в Бенф, Портедж ла Прейрі і Гайд Парк (Злуч. Держави) свідчать, що вони ставляться як найкраще до так важної справи. Подивляю це і клоню голову перед великими християнами нинішнього часу.

Коли ж глянути на життя кругом нас, то бачимо щось зовсім відмінне. Люди занедбують недільні богослужения і ходження до церкви вважають за найбільш трудний обовязок, або за зовсім маловажну справу.

От питаю одного чоловіка, чому він не був у церкві в минулу неділю.

— Ох, знаєте, каже він, в суботу я їздив на фарми. Зробив 70 миль дороги, тай змучився. В неділю, знаєте, час на відпочинок.

Інший каже інакше.

— Я тяжко робив цілий тиждень. Прийде неділя, так хочеться поспати довше, як в будень. Зрештою, чи то без мене там не обійдуться?

Сусід казав що іншого.

— Ви будете гніватися на нас (знають мене як такого, що в неділі люблю бути в церкві) за те, що нас не бачили в церкві. Але знаєте, де ми вчора були? Їздили до озера. З нами були знайомі, там ще стрінули того і другого і мали веселий час. Качалися ми на траві і піску, плюскали в воді, жартувалися.... Обпеклися на сонці. А нині я такий змучений, що ну. Здалось би хоч трохи спочити...

Маю іншого приятеля, що такий як попередні. Також не був у церкві.

— Вчера раненько ходив, каже, грати „голфа". Було нас там кілька. Коштує мене більше, як пять долярів, той шпас. Зломив палку. Були ще інші видатки, що коли б усе зчислити, то вийде більше. Та не жалую.

Не похвалював я ні одного з них. Не маю до них не то любови, але й не шаную їх як християн. Ще й жалію їх, що такі мають корисні умовини, тільки занедбують той святий і великий християнський обовязок ходити на богослуження в неділю.

Ходив би чоловік до церкви, то мав би велику пошану серед тих, з якими живе. Дістав би поперття з боку всіх, які що неділі в церкві, бо ті вважали б його за свого. Він же з ними в церкві, належить до них.

Заслужив би собі в Бога благословення, а це вартніше як товариство при озері, як ловля риб, як напитки, їзда на човні, авті, як гра в „голфа", як невластивий і на невластивому місці минулий відпочинок.

Заспокоїв би свої душевні бажання. Бо ті всі—забавки-розривки недільнії, то шукання за чимсь, а його можна найти тільки в церкві, в тихій побожній молитві, або сердечній пісні перед вівтарем Всемогучого Бога.

Над тим застановляюся часто. І приходжу до висновку, що люди часами подібні до малих дітей, хоч самі вже дорослими. Дайте малій дитині ніж чи бритву, вогонь, або що іншого. Не трудно догадатися, що вона з тим зробить, напевно собі пошкодить. Так є з людьми. Має авто, але ним собі шкодить. Заробить гроші, вигідне життя провадить, але зі шкодою для себе. Автом жене в безвісти в той час, коли повинен клячати на молитві. Гроші протринькує на все, що хочете, навіть зі шкодою для себе, а на добру справу нема. Вигідне життя обовязково не скерує життя на добру, побожну дорогу, але на манівці. Та й наслідки того отяжілість, несмак, незадоволення, клопоти. Як би так приглянутися на великих людей, на їхне життя і лад. Багато є чого навчитися.

Добре було б як би всі застановлялися над побожністю наших Володарів і старалися наслідувати їх світлий примір.

Марко П.

АТЕЇСТИ НА МАЮТЬ ВІДПОВІДИ.

Чи можуть безвірники відкидати Бога?

Відповідь на це питання повинна бути рішуча: Лише той відкидає існування Бога, хто засліплений гордощами свого розуму і думає про себе багато більше, ніж має право думати. Такий чоловік не бачить Бога, бо не хоче Його доглянути. Він лише покладається на розум, але це знаряддя наших пізнань досить обмежене. Воно не може взнестися понад фізичність цього світа. В самій же фізичній матерії Бога ми не можемо пізнати. Пізнання Бога вимагає взнестися понад нею, понад все фізичне

Дух Божий досліджений всюди, але оком нашим ми не можемо його бачити Треба застановитися: коли я не бачу Бога, коли мій розум не може його схопити, чи це дає право відкидати Боже існування? При цьому нагадуємо блескучий вираз Гордовія: „Підозріваю, що той, хто вірить в усе — дурний, але не маю також сумніву, що дурний і той, хто вірить лише в те, що досліджує при допомозі розума".

Чи можна все брати так, як воно виглядає для розуму, для наших пізнаючих сенсів? Ми от бачимо кожноденно, що сонце немов обходить навколо землі. Таке враження дають нам сенси, дає нам розум, що покладається на сенси нашого пізнання, а однак ми таки повинні вірити в протилежне, а власне, що не сонце обертається навколо землі, а таки земля і інші планети обертаються навколо сонця.

Також кожноденний розум на підставі спостережень пізнаючих сенсів говорить нам, що земля нерухома, ми не бачимо ,не відчуваємо її руху, одначе наші дальші пізнання говорять нам що вона не стоїть нерухомо на місці, а жене навколо сонця і за ним з хуткістю не-доуми.

Це не всякий може для самого себе дослідити. Це ми приймаємо на віру. Ми віримо висновкам вчених астрономів. Ми багато річей приймаємо на віру, хоч їх нашим розумом не досліджували. Чи були ми свідками ріжних подій з історії Єгипта, Вавилону, Асирії, Китаю, Японії? Відки ми знаємо спосіб життя ріжних народів? Ми знаємо все це, бо ми віримо історикам, етнографам, дослідникам, всяким вченим. Наше знання в його глибинах завжди потребує віри.

Дехто жалується: „Не можу вірити. Так багато таємничого в нашій вірі! Існування Бога ставить передомною питання не-до розвязання. Пресвята Тройця, як її розуміти? Як прийняти Христа, як Богочоловіка? Все зникає, все минається, як же вірити в вічне життя? Всього цього не розумію. Як можно в таке вірити? Як можно такої віри вимагати від людського розуму?" Так говорить безвірник.

Таким людям можна відповісти: Чого ви дивуєтесь, що все що торкається Бога і планів Творця Всесвіту вам незрозуміле, для вас повне таємности? А хіба світ, що нас оточує не таємний також?

Приведемо кілька примірів, що першими попадають нам під руку. Хто з нас знає, що таке „час"? Кожному здається, що знає, але хто міг би його пояснити, дати означення йому?

Безмежний потік часу несеться течією без повороту. Хвилі його несуть і нас. Хто може означити, що таке „час"? Ми от говоримо про минуле, про будуче, але що таке теперішне? Теперішнього часу майже нема: це є мить, яку направду не можемо схопити. Тільки ми її схопили, як вона вже в минулому.

Що ж таке теперішне? Як його розуміти? Поміж двома неоглядними і закутаними невідомістю морями, поміж минулим і будучим стоїть теперішне, як щось, чого схопити і означити ми не можемо, щось, що безперервно переливається з минулого в будуче. Це щось ми й називаємо „часом" Чи ми його дійсно розуміємо, можемо схопити? Де там.

Погляньмо на життя, що нас окружає, воно повне незрозумілих, дивних річей. От Вам кілька прикладів: В Бельгії розводять багато так званих поштових голубів. Одного разу в Брюселю в Бельгії було куплено кілька голубів і їх вивезено в Іспанію. Там їх тримали в клітці пять років. Коли їх випустили з клітки то через кілька годин деякі з них опинилися назад в Брюселю у їх колишнього господаря. Як вони знайшли дорогу через пять років? Це ж треба було перелітіти через височезні гори й пролетіти кількасот миль! Чи наш розум повністю розуміє це?

Другий випадок: В Тихому океані (в Пасифіку) раз зловили морську черепаху. Її відповідно позначили і пустили в море коло берегів Англії, між Англією і Францією в проливі Ла-Манш. Через три роки ту ж саму черепаху зловили в Тихому океані на її старім місці. Темними глибинами моря вона пробула чотири тисячі годин і таки немильно вернулася на її постійне місце. Чи це ми розуміємо. Ми можемо говорити про інстинкт, а чи ми розуміємо, що це таке інстинкт?

Чи треба говорити про безліч річей, які коло нас навколо? Ми ці річи хоч бачимо, але ми їх не розуміємо. Вони для нас таємничі. Сучасна хемія вичислює тепер і користується як мірою так званими „гемами". „Гема" це мільйонова частина одного грама. Жадне око, навіть мікроскоп не може добачити такої часточки. Чи вона існує? Вона існує. Хемія навіть може означити її вагу на особливій аналітичній вазі.

Щоби зявився фіолетовий колір треба 756 біліонів тремтінь етеру на секунду. Чи ми це розуміємо? Чи ми навіть уявляємо собі, що таке біліон? Коли б взяти людські волоски і укладати їх один коло другого, то біліоном волосків можна покрити сто тисяч кільометрів, себ то кілька раз опутати ними всю землю. Етер, щоби дати фіолетовий колір тремтить одну лише секунду 756 біліонів раз. Чи не треба великої віри, щоби в таке повірити?

Чим більше чоловік учиться і думає, тим частіше він приходить до того, що говорить: „Не розумію цього!. Той, хто „все" знає, „все" розуміє лише недоук. Наш розум не все може розуміти. Багато ми таки приймаємо на віру.

Коли так дивитися на світ, то безвірником бути не можна. Коли наш видимий світ має так багато таємного, що ж сказати про Творця цього світа — Бога? Чи ми можемо його розуміти, його нашим розумом охопити? Наша віра має таємничі сторони своїх навчань, вона їх завжди буде мати. Це природно, коли вірою ми наближаємося до Бога, що завжди є Найвища Тайна. Коли б ми могли повністю Бога зрозуміти, пізнати, ми б Бога не мали.

По силі наших пізнань ми поминемо все відноситися в наших розумінних Бога, все ж Бог є Безконечна тайна і цілковито ми Його ніколи не зможемо пізнати.

Закінчити ці кілька думок ми можемо словами американського мислителя Емерсона: „Те, що я бачу з існування Бога, вистарчає мені для всього иного я не бачу, але в чому хочу переконатися".

„[illegible]".

ПРИМІРНІ ХРЕСТИНИ.

В неділю дня 2-го липня 1939 р. по Богослуженню відбулися хрестини в домі панства Івана і Елени Сторожинських в Рідкайні, Саск. Чину св. хрещення їх першого сина доверщив свящ. І. Кусий. Дали йому іме: Іван, Стефан, Йосиф. По обіді, як звичайно, свящ. І. Кусий пояснив кумам і присутним гостям про значіння св. Тайни Хрещення і про обовязки родичів і кумів зглядом виховання укр. молоді в Канаді. — Гр Стефан Сторожинський, дідо новоохрещеного внука з цеї нагоди сказав кілька слів до присутних та між іншим згадав про потребу помочі нашому релігійному часописові, „Вістникові"

Гр. Дмитро Кошовський ген. форман з Бел Плейнс, Саск. як старший кум занявся збіркою, що принесла $5.00.

Зложили по 50ц.: Дмитро Кошовський, Марія Кошовська, Семен Лисейко, Марта Лисейко. Іван Сторожинський, Елена Сторожинська. Семен Добровольський, Марія До-

Бровольська, Стефан Сторожинська.
[illegible]: Григорій Корпан.
[illegible]: пані С. Сторожинська.
[illegible]: Григорій Труфан.

Гість.

[illegible] ХРАМ ГРОБУ ГОСПОДНЬОГО В НІМ.

Церква Божого Гробу знаходиться значно нижче, ніж загальна площа Єрусалиму і, де вже свідчить про дуже давне існування тут цього храму, як, рівнож і про те, що храм відновлювався і будувався по численних руйнуваннях та пожежах на старих фундаментах, а не [illegible] бу[illegible].

Фронтова сторона церкви Божого Гробу збудована з тесаного каміння. При землі знаходяться двоє відвірних, під високими мармуровими склепіннями дверей. Двері праворучні з якихось причин перед дільнома віками було замуровано, так що тепер до церкви входиться лише одними дверима.

По обох боках дверей знаходиться по троє мармурових стовпів, поставлених так, що зліва хосяком звужується до середини. Стовпи ці майстерно підпирають вижлоблене склепіння. Горішний простір склепіння виповнено мармуровими барельєфами з образами воскресення Лазаря, Господнього входу до Єрусалиму та вигнання торгуючих жидів з храму. Капітелі стовпів і оздоби з сплетення вітів свідчать про те, що це праця майстрів старої Візантії, хоч деякі французи твердять, що це робота французьких майстрів XII віку.

Храм Божого Гробу складається з декількох будов, що тісно між собою повязані. Всі вони знаходять ся під одним накриттям і єдиний вхід до них веде через описані вище двері. При вступі до притвору, видно якийсь дивний будівельний витвір, подібний до печі, де зимою гріються і сплять прочани. Трохи далі знаходиться місце, де продаються свічки та всілякі церковні речі. Праворуч від входу знаходиться грецький монастир, що складається з трьох комірчин. Це православна сторона храма. При протилежній стіні знаходиться такий же монастир католицький – це вже католицька сторона храму. Недалечко від входових дверей знаходиться „камінь помазання" це мармурова плита, положена на тім місці, де, за переказами, Йосиф і Никодим, знявши з хреста тіло Спасителя, намазали Його миром. Камінь цей лежить тут від 1810 р. За старих часів бували тут інші камяні плити, що мінялися в залежности від того, кому це місце належало. Самий „камінь помазання" лежить глибоко під цею плитою. По боках плити стоять великі підсвічники. Над плитою висить 8 однакових срібних лампад. Прикраса цей належить тепер грекам.

За цим каменем знаходиться стіна, виповнена образами. Далі, в глубині храма, поміж головними стінами, знаходяться ріжні вівтарі, каплички, присвячені тим чи іншим євангельським подіям або особам.

На невеличкім віддаленню від стіни знаходяться високі стовпи, що підпирають тяжку баню церкви.

Зараз-же за „каменем помазання" підноситься Лобне місце, або Голгофа. На верх Голгофової скелі виходиться сходами, що знаходяться з двох боків скелі. На версі цеї скелі знаходиться дві каплички — православна грецька — в напрямку півночі і католицька — на південь. Каплички ці темні і дуже низькі, бо верх Голгофи в цих місцях сягає досить високо під стелю храма.

Кажуть, що православна каплиця знаходиться там, де стояв хрест Спасителя. Є в ній вівтар без іконостасу, декілька посвічників і 12 гарних великих лямпад. При бічній стороні вівтаря знаходиться отвір, звідки коли присвітити, видно в скелі крізь діру в підлозі ямку, куди мабуть було вставлено хреста, на якому розпято І. Христа.

На підлозі латинської капллички, мармуром визначено місце, де лежав хрест тоді, коли розпинали на нім Спасителя.

(Докінчення буде).

RESERVE YOUR DESK

Our Day School enrollment is limited to 600 Students and, therefore, early reservations are suggested. As in former years "The Success" College will be selected by those who appreciate thorough instruction and definite employment service.

WE ADMIT ONLY GRADE XI, GRADE XII, AND UNIVERSITY GRADE STUDENTS TO OUR DAY CLASSES.

Our minimum educational admittance standard for Day School is Grade XI. (Supplements Allowed).

EXPERT INSTRUCTORS

We employ 30 Experienced, expert instructors, most of whom are University Graduates.

INDEPENDENT GRADUATION EXAMINATIONS

The Business Educators' Association of Canada, Head Office, London, Ontario, sets and marks the Graduation Examinations of approximately 40 of the outstanding private Commercial Colleges in Canada, including The Success Business College of Winnipeg. The B. E. A. system of independent examinations is a distinct advantage in that it insures uniformity of standards thorough instruction, thorough examinations and freedom from prejudice on the part of officials and teachers of the College.

CIVIL SERVICE EXAMINATION RESULTS

The opportunity for employment in Civil Service seems to be favorable to "Success Graduates." Out of a total of 193 passes for Winnipeg, on a Dominion Government Civil Service Examination, 106 were "Success-trained" and 34 came from other schools including 7 Business Colleges in Manitoba. Every Civil Service Examination held during the past decade showed a majority of passes for "Success-trained" candidates.

MODERN OFFICE MACHINES

At "The Success" you will find modern office machinery, including Comptometer, Burroughs Calculator, Elliott Fisher and Burroughs Bookkeeping, Dictaphone, Gestetner, Telephone Switchboard. Our 148 new Noiseless Standard and Master Typewriters provide the finest equipment in the City of Winnipeg.

THERE IS EMPLOYMENT FOR SUCCESS GRADUATES

More than 1000 yearly placements of Success applicants is the unexcelled record of our Employment Department. It pays to be able to say, "I am a Success Graduate."

New students may enroll at any time.
Write for our thirty-six page book of information on "Business Opportunities."

PHONE 25 843

SUCCESS
BUSINESS COLLEGE
Portage Ave., at Edmonton St., Winnipeg.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. С. П. Сличенка [illegible]

Липень.
23. Неділя — Енгусвіл
30. Неділя — Марс.

Адреса:
Box 410 — Rossburn, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Гр. Василіва [illegible]

Липень.
23. Неділя — Смокі Лейк.
30. Неділя — Грац.

Увага. В тих громадах, де відбудуться зїзди і річниця, Служба Божа розпічнеться точно в 9 год. рано.
Адреса — Смокі Лейк, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Д. Ф. Середівського [illegible]

Липень.
23. Неділя — Пайн Ривер.
28. Св. Володимира — Велей Ривер.
30. Неділя — Богдан.
Адреса: Дофин.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. [illegible]

Липень.
23. Нед — Редвей. В суботу о 2-ій год катехизація.
30. Нед — Калмар. Катехизація після Богослуження.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. А. Горбая.

Липень.
23. Неділя — Ленард.
30. Неділя — Плезент Плейнс.

Серпень.
6. Неділя — Зора.
13. Нед — Шел Велей.
19. Суб., Преоб. Г. — Роблін-[illegible]
20. Нед — Шортдейл.
27. Неділя Ленард
28. Пон., Усп. Бог. — Петлюра.
Адреса — Роблин, Ман.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1939 РІК.

ЛИПЕНЬ.

16 Н. 7-ма по З. Ап. і Мокія
17 П. Андрея Крит.
18 В. Сергія Радон., Атанасія [illegible]
19 С. Улити [illegible]
20 Ч. Пр. Хоми Малеїна, Анаста
21 П. Вм. Прокопа
22 С. Свч. Панкратія

23 Н. 8 по З. † Антонія печер.
24 П. Ольги княгині Україн
25 В. Мч. Прокла й Іларія
26 С. Арх. Гавриїла
27 Ч. Ап. Акили, мч. Юста
28 П. Рівноап. кн. Волод. Вел.
29 С. Свч. Атиногена

30 Н. 9 по З. Марини мч.
31 П. Якинта Емілія

СЕРПЕНЬ.

1 В. Пр. Макрини
2 С. † Пр. Ілії

3 Ч. Симона Юрод. Івана стовп.
4 П. Марії Магдалини
5 С. Мч. Трофима
6 Н. 10 по З. † Бор. і Гліба
7 П. † Усп. св. Анни
8 В. Свм. Ермола, Єрмипа
9 С. Пантелеймона

10 Ч. Ап. і дияк. Прохора
11 П. Мч. Калиника
12 С. Ап. Сили, Сильвана
13 Н. 11 по З. Євдокії прав.
14 П. Братів Маковеїв
15 В. Архид. Стефана, Никодима

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. І. Дмитрова

Липень.
23. Неділя. — Рози.
30. Неділя — Рози.

Серпень.
2 Середа — Пророка Ілії — Сірко (храм)
6. Неділя — Толстой.
13. Неділя — Форт. Франсес.
19. Суб., Преобр. Госп. — Толстой.
20. Неділя — Гарднтон (місто).
27. Нед. — Вайта.
28. Пон., Успення Преч. Д. Марії — Гарднтон, місто (храм).

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. І. Гнідого

Липень.
30. Неділя — Віллінгдон. (Зїзд СУМК).

Серпень.
6. Неділя — Кегвен.
13. Неділя — [illegible]
19. Преобр. Госп. — [illegible]
20. Нед. — Прут.
Адреса:
Andrew, Alta

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Гаїйського.

Липень.
23. Неділя — Селтон.
30. Неділя — Поплар Парк.

Серпень.
6. Нед. — Брендон, о. Кирстюк.
13. Неділя — Портедж ля Прейрі.
19. Суб. П. Г. Н. І. Х. — Тиндал
20. Неділя — Селтон.
27. Неділя. — Ледвуд.
28. Пон. У. Пр. Бог — Поплар Парк
252 Beacon St., Winnipeg, Man

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ НА 1939 РІК.

Липень.

23. Нед. 8 по Зісл. св. Духа: Глас 7. Утр. Еван. Ів. XX: 11—18; Літ. Ап. 1 Кор. I: 10—18. Еван. Мат. XIV: 14—22.

28. Пятниця. Св. Володимира Вел. Утр. Еван. Івана X: 9—16. Літ. Ап. Галат I: 11—19; Еван. Ів. X: 1—9.

30. Нед. 9 по Зісл. св. Духа: Глас 8 Утр. Єв. Ів. XX: 19—31 Літ. Ап. I Корі III: 9—17: Єв. Мат. XIV: 22—34.

Серпень.

2. Середа — Пр. Ілії: Утр. Еван. Лук. IV: 22—30. Літ. Ап. Якова V: 10—20. Еван. Лук. 22—30.

6. Нед. 10 по Зісл. св. Духа. Глас 1. Утр. Єв. Ів. XXI: 1—14. Літ. Ап. 1 Кор. IV: 9—16. Еван. Мат. XVII: 14—23.

13. Нед. 11 по Зісл. св. Духа: Голос 2., Утр. Єв. XXI: 15—25. Літ. Ап. Кор. IX: 2—12. Еван. Мат. XVIII: 23—35.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XVI. WINNIPEG, MAN., AUG. 1st, 1939 В ВІННІПЕГ, МАН., 1-го СЕРПНЯ, 1939. ЧИСЛО (323) 15

МАДЯРИЗАЦІЯ ЦЕРКВИ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

В багатьох селах „Карпатського Краю" (так урядово тепер називається Карпатська Україна) священики-москвофіли та мадярофіли почали відправляти Богослуження і виголошувати проповіди тільки мадярською мовою. Внаслідок того українське населення майже зовсім перестало відвідувати церкви. Молодь від першої неділі, коли почула мадярську мову у своїй церкві, демонстраційно перестала брати участь в церковно-релігійному житті.

ХРЕСТ І-го ВІКУ ПО ХРИСТІ ПІД ЛЯВОЮ ВЕЗУВІЯ.

Італійська преса пише, що перед 18 місяцями археологи віднайшли підчас розкопів у Геркуланум християнський хрест. Отже в лютім 1938 року археологи віднайшли відтиски доволі великого (60х45 центиметрів) нерівнораменного латинського хреста на стіні малої кімнати одного з найгарніших будинків та званого дому дво-століття, в якому мешкали багаті патриції і вели вибагливе життя.

В 79 році по Христі страшний вибух Везувія знищив міста Помпеї і Геркуланум і тепер зпід намулу ляви та болота цих міст добувають археологи ріжні памятки. Віднайдений хрест доказує, що в Геркуланум і Помпеях віра Христова вже запустила сильне коріння.

Находка хреста має велике значіння теж для християнської археології, бо дотепер міркували, що хрест ввели до іконографії та літургії в IV столітті.

НАПАД НА ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКУ ЕПИСКОПСЬКУ ПАЛАТУ.

У ночі з 12 на 13 липня пробували бандити ограбити греко-католицьку епископську палату в Перемишлі. Та бандитів завважив сторож і повідомив поліцію, яка зараз прибула. Прийшло до стрілянини. Бандити, а було їх три, відстрілювались і видали 50 стрілів. Одного бандита вбито, другого спіймано, а третій утік.

1,900-ЛІТТЯ ОБРАЗУ МАДОННИ ІЗ САРАГОСИ.

Цього року місто Сарагоса святкувати ме 1,900-ліття чудотворного образу Богоматері дел Пілар.

Організаційний комітет ювілейного свята сподіється великого напливу прочан з Еспанії, Португалії та країв Полудневої Америки. Сарагоса є дуже старе місто і вже за часів цісаря Августа була римською колонією.

Легенда каже, що християнство поширилося з тих часів. Сарагоса є одною з найдавніших християнських громад в Еспанії і вже в 254 році мала епископа.

РЕЛІГІЙНА БОРОТЬБА НА ВОЛИНІ.

Польська преса повідомляє, що в Порицьку, володимирського повіту на Волині, 13 членів „загонової шляхти" перейшло на римо-католицизм.

РЕЛІГІЙНИЙ РУХ В СОВІТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

За комсомольським журналом „Антирелигіозник" подає львівське „Діло" жмут відомостей про релігійних рух в Совітській Україні. Під впливом переслідування релігії в Совітськім Союзі релігійний рух приймає понурі, дикі форми, але існує і розвивається помимо божевільних переслідувань. Ось як представляє „Антирелигіозник" цей рух:

Брак послідовности, який був замітний при заниманні церков, спричинив масовий перехід віруючих у сектанство. У багатьох випадках вірні не відмовляються від аренди церков, але поручають відправу Служб та обрядів „самосвятним попам", у ролі яких часто виступають жінки. В одній церкві Рокитянського району у Київщині, після арештування священика почала відправляти Служби його дружина; вона надягає священичі ризи, править Службу при вівтарі, сповідає та причащає. Від закордонних журналістів, що поверталися на днях із СССР, чули ми також – що часами у деяких випадках обовязки священиків, які зникли, виконують навіть колхозні жінки-селянки, які памятають текст Служби Божої. Найчастіше ролю священиків виконують старші грамотні селяни-чоловіки, що довершують таїнств без рукоположення та служать по хатах.

На Україні, де як відомо — Автокефальну Православну Українську Церкву закрили ще в 1930 р. — діють священики з автокефальними переконаннями; усі вони відправляють Служби Божі українською мовою. Деякі активні церковні приходи, що були автокефальні, прилучилися — як інформує „Антирелигіозник" — до синодальної або тихонівської Церкви. У цих проходах святу Службу Божу відправляють по церковно-словянськи.

Селяни хрестять дітей водою, освяченою священиком. У таких околицях, де його нема, таку воду, принесену тайком здалека, переховують у міхурцях. Новонароджену дитину трикратно купають у звичайній воді, потім покроплять свяченою водою з пузирка і св. обряд уважають довершенним. Розповсюднили по цілій Україні заочні вінчання. Зрозуміло, що формально кожне весілля реєструють у „загсі", себто відповідному совітському уряді. Одначе згодом хтобудь зі свояків молодого або судженого мандрує з двома перстенцями до далекої чинної церкви. Там священик довершує над перстенями чин вінчання. Перстені вертаються до молодих, як вистарчальний доказ їхнього подружнього співжиття та сполуки.

Практика винайшла також обряд заочного похорону. Покійника закопують у землю по совітськи. Але жменю землі з могили заносить до священика і похоронний парастас відправляється [illegible]

В руки большевицьких безбожницьких центральних органів попали випадково записки одного священика з Миколаївської области, що був прихильником обєднання всіх віроісповідань. Думки й погляди того священика, якого назвища – на жаль – не знаємо, популярні скрізь в Україні. Догматичні й обрядові спори вигасають, перестають мати значіння. Дійшло до того, що у проводі деяких зареєстрованих сектанських організацій стоять тепер православні священики. Хуситські цадики, разом з деякими православними священиками моляться за совітську владу та наближують релігію до комунізму.

На підставі короткої згадки в „Антирелігіознику" та на підставі власних інформацій від закордонних журналістів, можемо подати про існування дивної, напівпоганської секти краснодраконців: її приклонники називають большевиків нащадками червоного змія (дракона), що його переміг св. Юрій. Вірування секти спирається на проповідуванні приходу нового погромника драконсько-большевицьких безбожників.

Ще більше дивна є секта чорнохрестовців, що на плечах випалюють собі чорні хрести. Чорнохрестовці (чорнохресники) уважають за гріх брати до рук навіть совітські гроші. Коли залишити в хаті чорнохресника радянський банкнот, — він вимете його віником.

Найбільшою тайною окутана велика секта, якої визнавці називають себе [illegible]: „Ми люди Божі без числа".

Політично є це рух звернений проти совітського панування. „Люди Божі без числа" одягаються у мішки, не признають ані церков, ані ікон. На молитву ідуть гуртами або родинами у степ, а називають свою молитву „перебуванням з Богом і природою".

СУДЯТЬ УКРАЇНСЬКОГО СВЯЩЕНИКА ЩО „УКРАЇНІЗУВАВ" ВЛАСНОГО СИНА.

В суді в Тернополі відбулась розправа проти о. Осипа Гроховського, адміністратора парохії в Козівці, повіт Бережани, обвинуваченого за те, що в книгах уродження в одному випадку написав Богдан Чорний замісць Чорни, у другому Володимир Гроховський (син підсудного) замісць Гроховскі.

На внесок оборонця посла д-ра Степана Барана суд допустив доказ з метрикальних книг, що батько Богдана Чорного є там записаний як Чорний і доказ із грамоти свячення в латинському тексті написано як Гроховський. Суд допустив внесок оборонця і на другій розправі, на якій перевів докази згаданих документів, суд увільнив о. Осипа Гроховського.

АРХИЄРЕЙСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ

В АЛБЕРТІ.

СЕРПЕНЬ:
13 Неділя — Довнінг, Алберта.
19 Преображ Господ — Егрімонт, Алта.
20 Неділя — Редвотер, Алберта
27 Неділя — Калмар, Алберта.
28 Успиння Пр Богор — Бюфорд, Алта.

ВЕРЕСЕНЬ.
3 Неділя — Вілінгдон, Алберта.
10 Неділя — Кейленд, Алберта.
17 Неділя — Едмонтон, Алберта.

С. Антонович.

КОРОТКИЙ ІСТОРИЧНИЙ НАРИС ПОЧАЇВСЬКОЇ ЛАВРИ.

(Продовження).

Сам Іов, як свідчить про це його біограф іеромонах Досіфей, „пісаніем такових упражняшеся".

З посвятою ширячи релігійну освіту серед українського народу, о. Іов виконував велику й корисну національно-усвідомлюючу працю: стримуючи від релігійного розкладу, запобігав також і національній його дезорганізації.

Ця віддана праця о. Залізо помножила його славу, але збільшила також число ворогів.

Тому то після смерти князя Константина Острозького о. Залізо, як каже Досіфей, „тікаючи від людської слави й бажаючи мати славу від единого тайновидця Бога, потайки залишив манастир Дубенський і подався на Гору Почаївську, здавна світлостию чудес многих осіяну".

Одначе послух чернечий примусив скромного й боголюбного аскета до активної участи в житті новообраного місця подвигу, а навіть станути на його чолі.

Небавом в Почаївському манастирі о. Залізо здобув глибоку пошану й незаперечений моральний авторитет серед усієї чернечої братії. Вона вибрала його своїм ігуменом, як найдостойнішого з поміж себе На цьому важкому й відповідальному становищі перебував о. Залізо аж до своєї смерти. „Многотрудне життя своє", як ігумен почаївський, посвятив він манастиреві, справам віри й церкви православної.

Маючи довголітній досвід, що його набув на становищі ігумена Дубенського Чеснохресного манастиря, о. Залізо зреформував манастир Почаївський з Пустельницького на общинний, устійнив порядок щоденного життя братії, кожному ченцеві приділив відповідну працю в церкві й манастирському господарстві; запровадив регулярні й більш урочисті, особливо в свята, богослуження. Взагалі завів в манастирі чин чернечого життя оо. Студитів.

Аскетизм о. Заліза, небуденний розум і щира простота в обходженні зєднували йому людей, викликали у них щирий подив для його високих моральних прикмет й бажання прийти з допомогою манастиреві.

Численна довколишня шляхта українська, що залишилася ще при вірі православній — Ушківські, Долинські, Куликівські, Жабокрицькі, Пузини, Малинські, Сташкевичі, Ясногірські та багато інших на заклик о. Заліза охоче офірували на користь манастиря гроші, землю та інші річі.

Але найбільшими доброчинцями манастиря того часу були Федір і Єва Домашевські, багаті дідичі з Бережець на Кремянеччині, що під впливом о. Заліза на самому вершку Почаївської гори збудували велику муровану церкву на честь св. Тройці в 1649 році, куди була й перенесена чудотворна ікона Божої Матері По правій стороні іконостаса недалеко від вівтаря в стіні була стопа Божої Матері з її цілющою водою.

Церква ця відзначалась великими розмірами і візантійським стилем будови. Модель її бачимо на портреті Фундаторів Домашевських. На скільки модель ця відповідала оригіналові, не можемо судити за браком докладніших даних.

Крім того, що Домашевські збудували велику муровану церкву, тестаментом своїм з дня 20 травня 1649 року подарували вони для Почаївського манастиря 33,000 злотих польських, за що ченці, як говориться в тестаменті, повинні „тепер і напотом в том манастирі будучіе за одпусченіе гріхов наших Пана Бога уставичне просити й набоженства за умерлих звиклое одправовати; також з тої провізії (відсотків) і церков оправовати (ремонтувати) мают і будут повинні".

В тому ж тестаменті Домашевські висловлювали побажання бути похованими в уфундованій ними церкві, що й було виконане.

В ті бурхливі часи релігійної й національної боротьби о. Залізо виявив також небуденну зручність в захисті маєтностей манастиря. З подиву гідною завзятістю дуже важкі справи допроваджував він до доброго висліду. Наприклад, після смерти добродійки Гойської манастир мав дуже багато клопоту й неприємностей з її внуком Фирлеєм Андрієм Фирлей, не зважаючи на фундушевий запис Гойської, хотів усі маєтности подаровані нею повернути в свою користь. До того ще він був протестантом і вороже ставився до православної віри На кожному кроці старався він понизити авторитет манастиря й ченців в очах довколишнього населення. З наказу Фирлея слуги його нападали на манастирські поля й сіножаті, грабували й нищили іх, заорювали межі ітд. Одного разу напали на ченців, що везли воду зі Старого Почаїва, бо манастир, положений на високій горі, води своєї не мав. Вони побили ченців, порозбивали бочки та заборонили надалі користуватись водою зі Старого Почаєва. Тоді о. Залізо звелів копати колодязь на горі. Довго працювали ченці, а найбільше сам о. Іов, поки здобули воду. Викопали в глибину аж 65 локтів. Колодязь забезпечив манастир водою.

Почувши про це, Фирлей ще більше розлютився й напав на манастир з ватагою своїх озброєних людей, пограбував його, а щоб найбільше помститись — забрав з собою до Козина чудотворний образ Божої Матері й переховував його в свому замкові.

Двадцять пять літ провадив о. Залізо з Фирлеєм судовий процес. Не один раз їздив до Луцька та Кремянця до судових і земських урядів, складаючи там відповідні подання та скарги І хоч боротьба з багатим і бундючним шляхтичем була нерівна й важка, о. Залізо своїм розумним і тактовним поведенним із судовими достойниками, солідністю й повною безсторонністю аргументів, цілою своєю гідною й заразом незломною поставою змусив нарешті признати слушність домагань манастиря. Процес був виграний В році 1647 списаний акт замирення, що його підписали обидві сторони. Фирлей змушений був повернути манастиреві „не в уніі состоящому" частину пограбованого майна, відмовився від претенсій до маєтку подарованого манастиреві його бабкою Анною Гойською й повернув найбільшу святиню його - ікону Божої Матері

Віддаючи свої сили й здібности на впорядкування манастирського життя та дбаючи про збільшення й збереження його маєтностей, о. Іов Залізо не занедбував також і релігійно-проповідницької діяльности.

В архиві Почаївської Лаври зберігалась рукописана книжечка чималої вірсімки під назвою „Книга блаженного Іова Заліза Ігумена Почаївського власною рукою його написаная". То збірка власних поучень о. Заліза з виїмками з писань інших осіб, звернених головним чином проти секти социніян, що тоді досить поширилася на Волині. Писав о. Іов просто, наглядно, та зрозуміло церковно словянською мовою.

Професор Київської Духовної Академії М. Петров, що під його редакцією був виданий томик проповідей о Іова в 1855 році під назвою „Пчела Почаевская", вважає, що ці проповіди, хоч і не цілком самостійні, займають почесне місце серед полемічної літератури кінця XVI і першої половини XVII століття.

Своїм змістом проповіді о Заліза належать до напряму найбільш талановитого релігійно-полемічного письменника XVII століття Івана Вишенського, хоч і не дорівнюють вони проповідям останнього, які повні гарячого темпераменту, відзначаються глибоким змістом, живою мовою й мають виразно національно-український характер.

Скромну літературну спадщину о. Заліза можна пояснити тим, що він не був письменником з покликання.

Вдачею та обовязками, що випливали з його становища, це був тип активного церковно-громадського діяча.

Він чутко реагував на всі справи, що вязалися з потребами православної віри і церкви. Коли заходила потреба, не вагався зайняти виразне становище в обороні слушної на його погляд справи.

В 1628 році о Іов їздив до Києва на православний собор, що його скликав київський митрополит Іов Борецький з метою обміркувати справи православної церкви в звязку зі зростаючою унійною акцією.

Всі присутні на соборі ієрархи видали постанову „твердо стояти в православній вірі східній, навіть не думати про відступлення до унії... і до того ж нахиляти ввесь православний народ".

Під цією постановою є підпис о. Іова Заліза „Іоан Залізо, ігумен Почаївський.

З наведених даних про працю о Іова Заліза можемо зробити безсторонній і правдивий висновок, праця та, крім релігійного, мала також і національний характер.

Людські суспільства ділилися тоді не за національними ознаками, як тепер, а за релігійною приналежністю. Голосячи гасла релігійної єности серед одномовної етнічної маси, о. Залізо допомагав витворенню в неї почуття й національної єдности.

Так на протязі віків формувалась національна свідомість за ознаками релігійної й мовної спільноти.

Остаточний процес кристалізації національної свідомости завершився доперва в XIX столітті; але вже в XVI та XVIII ст. релігія була чинником, що охороняв від денаціоналізації.

З цієї точки погляду діяльність усіх манастирів — в тому числі й Почаївського — на українських землях в XVI—XVIII ст мала не тільки релігійне, а й культурно-національне значіння.

Особисто о Залізо був дуже скромною й доброю людиною У вільний час любив він працювати в садку, садив і щеплював дерева, чистив доріжки, посипав їх піском ітд Його старанням огороджено частоколом садок (з півдня, тепер вздовж Радивиловської вулиці), за його вказівками й чинною участю, в західній частині підніжжа гори, викопано саджавки на рибу. Вони були (і є тепер) справжнім добродійством для Почаєва, що не має води.

Після цілоденної важкої праці йшов о. Залізо до далекої печери й там цілими ночами, а іноді днями й тижнями, без їжі й пиття, молився на вколюшках перед образом Божої Матері.

„Коли б — каже ієромонах Досіфей — камінна печера вміла говорити, то вона сповістила б нас про те, як часом на протязі трьох днів, а часом цілий тиждень, сам один, у ній замкнувшись, маючи за їжу одні тільки сльози, молився він про благо світу, що во злі лежить".

Не диво, що зростала слава о. Іова, а з нею побільшувалася кількість ченців у манастирі й помножувалися його матеріяльні достатки, та що манастир в тому часі став осередком релігійного й культурно-національного життя для західно-українських земель.

Помер о. Залізо 1651 р. 28 жовтня ст. ст., від роду 100 літ.

Через вісім літ після смерти — в 1659 році митрополитом київським Балабаном, з участю овруцького архимандрита Йосафата Креховецького, було канонізовано (признано святими) мощі о. Іо-[illegible]

„І тоді — каже Досіфей — багато людей, що мали ріжні недуги, сцілення прийняли".

Мощі преподобного Іова спочивають зараз в природній печері (гроті), куди о. Залізо за життя свого часто приходив, щоб в цілковитій самоті віддатися подвигові й молитвам.

Срібна домовина (рака), що в ній спочивають нетлінні останки, уфундована графинею Орловою Чесменскою Анною (росіянкою) в 1842 р. за проектом художника Верховцева.

Над домовиною підноситься балдахин (намет) з білого карарського мармуру, виконаний значно пізнище (13. XI. 1889) італійським майстром Леопольдом Менціоне.

Під оглядом художнім домовина Преподобного Іова з балдахином над нею дуже вартісна й становить третю з черги реліквію Почаївського манастиря.

Напів темна печера, тьмяний і мерехтливий блиск лямпади, що тут ніколи не вгасає, створюють атмосферу поважного релігійного настрою.

Печера преподобного Іова знаходиться вліво (на схід) од церкви, що прилягає до неї й відома під назвою Печерської.

Діяльність о. Заліза створила славну традицію керування манастирем.

Наступники о. Заліза не вносять вже нічого нового. Вони стараються лише зберегати засади, що їх створив і угрунтував о. Залізо.

СИЛА ВІРИ.

„Коли матимете віру, як зерно гірчиці,... нічого неможливого не буде для вас".

(Мат. XVII: 20).

У наші часи велику вартість приписується матеріяльним добрам. Є люди, що гроші, майно, золото, землю ітп. ставлять на першім місці. Також багато людей цінять дуже високо славу. Знова інші цінять високо популярність. І багаті й славні й популярні вважаються за сильних світа цього.

Але хоч за яких сильних вони можуть себе вважати, вони не є такими аж сильними й могутніми, як їм це видається. Бо майно, і гроші, і слава й популярність мають лише хвилеву, минаючу вартість. Майно — гроші — розходяться, а слава бліде, й нерідко буває, що люди, колись славні, вмирають в неславі. Популярність також змінчива. Бувало нераз, що люди йшли за популярними провідниками, а опісля їх відрікалися, а то й убивали.

В чім же полягає дійсна, правдива, незмінчива сила? На це питання дає відповідь св. Євангелія.

Найбільшою силою це — віра. Віра що гори гріховности перевертає, що брами неба отвирає, що збагачує людей духовними скарбами найціннішими, що робить нас славними перед Богом і Його святими.

Такою є віра християнська. Віра в Бога Всемогучого в Тройці святій Єдиного. Віра в усе те, що Бог обявив, а Церква наша свята Православна до вірування подає. Тільки ця віра, а не інакша, це та сила, велика сила. Така віра, хоч би вона була маленька, як зерно гірчиці, вона доконає великих діл; „Коли матимете віру, як зерно гірчиці, нічого неможливого не буде для вас" — сказав Ісус Христос!

Є чинники, що нашу віру зменшують а то навіть вбивають, але є також середники, якими віра наша зростає.

Гордість і зарозумілість — шкодять вірі. Люди, що опановані гордістю та зарозумілістю, не вірять правдиво в Бога.. Не признають Церкви, ані якогось морального авторітету над собою. Читання безбожних книжок і часописів, приставання з безбожними людьми, — також віру ослаблюють, а то й нерідко вбивають. Тому щирі, розсудні християни оминають все це, бо знають, що воно наносить їм шкоду. Навпаки вони завжди шукають нагоди, щоби віру свою скріпити, піднести. Вони спішать до церкви, беруть участь у Богослуженнях, слухають наук голошених заступниками святих Апостолів, моляться та приймають святі Тайни.

Люди нераз в життю находяться гей на роздорожі. Що їм робити? Якою дорогою поступати? Як провести життя? І завсіди для них провідником є віра. Вона провадить людину через життя так, як той стовп диму й вогню, що провадив ізраїлитян до обіцяної землі, через незнану пустиню.

Християнська Церква нині сильна! А чому? Бо має в своїх рядах силу силенну віруючих людей. Церква Христова пережила переслідування поганського світу. Вона перетрівала віки. Не впала під ударами лютих ворогів. А за той час попадали царства, заникли ріжні кличі, що захоплювали на якийсь час людей. Попадали і пропали вороги її, а що найважніше, Церква виховала великі маси людей і нині християнство надає настрій життю цілого людства в світі. До голосу благородних ідей християнства прислухується весь загал.

Зіпсуття, необичайність, самолюбство та інші гріхи наносять багато лиха. Тому є нині сльози, війни, нужда, голод, холод. Це все є ділом самих людей. Проти зла все виступали й далі виступають віруючі люди. Гордих, зарозумілих, самолюбів, кривдників, напасників і їм подібних, все картали й напоминали добрі, віруючі люди. Вони не боялись наражувати свого життя, вони не минали нагоди виступити проти зла, проти гріха. Без ріжниці, хто це зло творив, будь він володар чи жебрак, — того напоминали, картали. Наводили на праведну дорогу. Приводили до Бога.

Наша історія також знає таких праведних, великих людей, що обороняли наш нарід перед ворогами. Вони не гнулись перед ворожою силою, але в імя правди й Бога все високо підіймали прапор святости і християнства. Згадати б наших церковних діячів від найдавніших часів аж до сьогодні. Вони не тільки, що вчили нарід побожности та скріпляли його в вірі, але також стояли на сторожі народніх прав Ширили освіту, закладали школи, а в часі боротьби не сиділи по тихих кутках, але разом з народом боронили свою рідну землю й святу православну віру. Такими були Мацієвич, Значко Яворський, Петро Могила, князь Острозький та багато інших.

Віра дає найкращих громадян і патріотів. Благословенний нарід, серед якого багато віруючих і побожних людей. Безвірники — це найбільше нещастя для краю й народу.

Треба згадати, що попри безвірків є ще так звані „тоже-християни". Вони вірують у те, що їм вигідне, а що не вигідне відкидають. Дивитеся, живе християнин поруч вас, і Бога признає, і в часі перепису записує себе християнином, — але діла його говорять що іншого.

Так, віра є сила, але віра повна, нероздвоєна, жива. Віра, підтримана добрими ділами. Віруючий чоловік передовсім ходить до церкви й причащаеться, бо він вірить словам Ісуса Христа, Який навчав, що „Хто їсть Моє Тіло і пе Мою Кров, — той житиме повік".

Віруючий чоловік живе під проводом Церкви, бо вірить, що її установив Сам Ісус Христос і дав її власть навчати та вести людей до спасіння.

Колись жив славний арабський письменник Сааді. Він написав книжку, яка по нашому називається „Рожевий Сад". У ній він подає дуже здорові думки Між іншими він дає раду, не слухати ворогів. Це золота рада для всіх тих, що слухають того, що вороги християнства говорять чи пишуть Вороги віри кажуть вирікатися Бога. Не ходити до церкви. Не сповідатися! Не причащатися Не постити. Читати безбожну літературу.

Та ми їх не слухаймо Прислухуймося до голосу Ісуса Христа, до голосу Церкви. Збагачуймо свою віру і скріпляймо її добрими ділами. Тоді для нас буде все можливо, а життя наше на цім світі буде вступом до вічної щасливости. Амінь.

о. Є. Г.

ПРОТИ РЕЛІГІЙНОГО ПЕРЕСЛІДУВАННЯ.

Баптисти на світовімконгресі в Атланта, Джорджія, осудили релігійні переслідування в Росії й Румунії.

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ.

Учителі Недільних Шкіл повинні обовязково набути такі книжки для своїх учеників:

„Приятель Дітей", молитовник для молоді	25ц.
Оповідання з життя Ісуса Христа	10ц.
Десять Біблійних Оповідань	10ц.
Азор — оповідання з часів Ісуса Христа, для молоді	10ц.
Українська Православна Церква (коротка Історія)	10ц.
Свята Христина	05ц.

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada.
7 St. Johns Ave. — Winnipeg. Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd
at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ПІСНЯ ПРО КАТОЛИЦЬКУ ПОЛІТИКУ Й УКРАЇНЦІВ.

(Продовження).

Правду промовчуе.

Нападаючи на Православіе „Будучність Нації" промовчуе або натягае такі важні факти:

1) Що про долю Української Православної Церкви під Польщею рішае той уряд, а не митр. Діонізій. Точно так, як рішае той уряд і про долю греко-католицької Церкви. Діонізія, як адодатку чужого чоловіка (москаля) держить Польща і приказуе, що він мае робити — точно так, як приказуе вона і греко-католицьким епископам. І Діонізій не противиться Польщі таксамо, як не противляться і греко-католицькі епископи.

2) „Б. Нації" промовчуе, що сила, яка заподіває українцям лихо під Польщею — це **католицька сила.** „Лядський бандитизм" про який „Б. Нації" пише, це **бандитизм католицький.** Бо „ляхи", це **поляки католики.** Так би й говорити. І католицизм обвинувачувати, а не Православіе!

3) „Б. Нації" натягае справу, отже хоче звести здоровий розум на манівці, коли виводить справу так, що немовто Діонізій не дбае про добро Православної Церкви під Польщею тому, що він православний. А причина не в Православію! Можна сказати так: Християнська ревність в Діонізія невелика (коли яка є) і він волить жити спокійно, доки живеться. Польська сила завелика і рішучим виступом проти неї він собі пошкодив би. Також і те, що не в його особистому інтересі обороняти чужих йому українців. Але ж таксамо поступають і греко-католицькі епископи в Галичині, з тим додатком, що вони — крім Шептицького — самі з українського роду, тай не обороняють українців греко-католиків. Отже Діонізій не гірший від греко-католицьких епископів.

4) Крутарську роботу „Б. Нації" бачимо ще й в тім, що вона обвинувачуе **слабшого,** що піддається сильнішому, а **не сильнійшого,** що виконуе насильство. Це показуе, що „Б. Нації" стоїть по стороні тих, що насильство роблять. Мовляв — — вівця винна, коли далася вовкам зїсти.

І християнська і людська справедливість каже тягнути до відповідальности злочинця, а не жертву злочину. Убійника, а не вбитого. Рабівника, а не обрабованого. Та інакше виходить в „Б. Нації", а це показуе, що вона руководиться способами **нехристіянськими, нелюдськими і неукраїнськими.** Йде проти Божої і людської справедливости. Мабуть це на 100 процент по католицьки, тільки не по Божому, і не по християнськи.

Осуджувати кривдженого, а не кривдителя, це „бандитський" спосіб, якого вживають на світі всі кривдителі і насильники. Найкращий примір для того дае „бандитська" **католицька Польща.** Польські газети і польські бесідники деньденно сухої нитки на українцях не лишають, закидаючи їм гори провин та злочинів. Мовляв — українці не хочуть мирного співжиття з поляками, крадуть польські душі, захоплюють польську землю в свої руки; не дякують полякам за те добро, що поляки їм робили і роблять, занадто горді, зарозумілі, вперті.. Отже через те: Геть з українцями! Ось вам примір:

В „Дзєннику Польскім" з 15 червня, 1939 р., є стаття „Український неґативізм", де читаемо:

„Ми фактами, яких українці ніколи не визнали за найправдивіший голос в дискусії, дали доказ, що розуміемо українську проблему, що хочемо її позитивної розвязки...

Отже чорне на білім, що поляки до української справи щиро ставилися, однакож вперті українці не хочуть їх розуміти. І починае дальше „Дзеннік Польскі" запитом:

„Що роблять (українці), щоби перекопати до себе поляків? Від початку повстання Польщі з якоюсь дивною, затвердлою впертістю мобілізують проти себе найширшу польську опінію навіть польських низів, що їх називають „польською вулицею".

А головний злочин українців бачить „Дзеннік Польскі" ось в чім:

„Українці видрапались на т. з. автономічну площину, найширшу спірну площину польсько-українську".

Значиться — головний гріх українців в тім, що вони хочуть автономії, себто своїх прав. Отже „Дзеннік Польскі" остерігае українців:

„Як довго українці не зуміють признатися до того, що вони винні... блукатимуть у крузі доразових помислів і невдалих спроб."

Отже бачите! Поляки Богу духа винні, а вся вина за українцями. Вони хочуть автономії для себе — себто того, що найбільше пече поляків. Українці хочуть належних їм прав, отже того, чого поляки не хочуть признати. Коли ж українці такі злочинці, то висновок простий: Проч з українцями!

На такий лад веде справу й „Будучність Нації" (якої нації?), обвинувачуючи українське (!) Православіе, а не поляків-бандитів. Це і показуе, кому на ділі „Б. Нації" служить і яку націю мае вона на увазі.

Греко-католицька Церква під Польщею.

Діонізій чужий українцям чоловік. Московський патріот. Українська доля не його доля, отже чому не йти, куди Польща каже?

Та коли говоримо про Діонізія, то гляньмо і на греко-католицьку Галичину, і на греко-католицьку Церкву з її Діонізіями. Як там? А там же (крім Шептицького) епископи з українського роду.

На Холмщині Польща порабувала церкви, позабирала церковну землю...

А в греко-католицькій Галичині нищать українські школи, українську землю дають мазурам, розвязують українські організації, конфіскують українські ґазети, роблять татарські погроми по українських селах, переслідують свідомих українців, бють, прозивають, судять і до тюрем саджають греко-католицьких священників, прозивають греко-католиків найпоганішими прозвищами...

От вам католицький рай!

Бермо страшні погроми в Галичині 1930 року — як до них католицьке начальство ставилося? Як ставився найвищий католицький Діонізій — папа? Протестував? Кричав? Спиняв? Ні! Хоч греко-католики вдавались до него телеграмою. Сім, чи вісім місяців по погромах греко-католики довідались через десяті руки, що папа буде за битих молитися. Якраз те, чого битим недоставало! Хоч і доси невідомо, чи молився, чи може відложив до других погромів, щоби вже разом... О! Велику поміч мають греко-католики від папи! Тільки жий-тай будь, та в Бога смерти проси — як каже приповідка.

Що українське, а що чуже.

Лише українська справа є **українською справою.** Лише Українська Православна Церква є **Українською Церквою.** Всі інші справи і Церкви, які залізають між українців — **це чужі і ворожі.**

Діонізій чужий. Московське і румунське православіе чуже. Сектанство чуже. **І католицизм точнісько такий же чужий, як всі другі.** І тому справа українського народу вимагае, щоби всіх чужих позбутися, отже і католицизму.

Коли католицизм кричить нині „Проч!" на Православіе, то він кричить **на Українське Православіе.** Не на московське. І не на Діонізія, як москаля. Ні! Адже московське православіе з Діонізієм є для поляків способом для нищення українців. Католицизм тішиться, що мае такого Діонізія. **Отже мусить в душі тішитися і „Будучність Нації".** Діонізій, це вода на католицький млин.

Католицизмови страшне українське Православіе. Він знае, що коли українське Православіе буде мати силу, то католицизм не буде мати місця серед українського життя.

Та коли католицизм кричить на українське Православіе „проч", а себе висуває за спасителя, то пригляньмося до обох сторін — одної з московським Діонізієм, і другої з католицькими Діонізіями.

Діонізій москаль, отже чужий українцям. Однакож і тоді, коли б в нього була сто-процентова щирість для українців, він міг би опиратися **лише на вірних своеі Церкві.** Іншої допомоги не міг би мати.

Інакше стоїть справа з греко-католицьким церковним начальством. Адже воно є частею загальної католицької римської Церкви. **І коли справді католицизм такий святий, як на папері пишеться** — то греко-католицьким епископам повинні би помагати польські епископи й польські духовні **в обороні українців перед польськими насильствами.**

Дальше з греко-католицьким начальством стоїть Рим, стоїть папа, що орудуе цілим католицьким світом, і може настроювати його проти польських насильств, а в обороні кривджених українців. Виходить, що греко-католицькі епископи з Шептицьким мають за собою „широкі плечі" католицького світа, отже велику оборону. А що вони роблять? Чи обороняють греко-католиків перед поляками? Протестують? Кричать? До широкого світа за допомогою відкликаються? Чи в чужоземних католицьких ґазетах пишуть про польські насильства над українцями?

Ні! Але зате помагають полякам вдоволятися на українській шиї. Хіба ж не **чували покликів греко-католицьких епископів до греко-католицького загалу, щоби полякам вірно служив?!** Хіба не мовчать вони, мов води в рот набравши, коли Польща нівечить українське життя? Недармо ж галицькі українські часописи розписувалися про **„глухо-німу політику наших владик".** Згадати целібат, Конкордат, Дженокія, заборони греко-католицьким духовним брати участь в народній роботі, заборони читати навіть католицькі часописи... А Хомишинова хрунівда з Ляхами, а „безполітичність" св. Юра....

Ось такі чорні факти і темні події бачимо на стороні католицькій. А побіч них чи представники католицизму кращі від варшавського Діонізія?

Нічим! Отже лишаеться оден висновок, а то: що **українцям греко-католикам і православним треба єднатися і кричати „проч" проти всіх чужих Діонізіїв.** І проти всіх тих, що чужим Діонізіям служать, а на українську Церкву кричать: „Проч!"

Так! Щоби довідатись, де правда, а де кривда, українець повинен приглянутись до кривд, **які терплять православні,** і до кривд, **які терплять греко-католики** під Польщею. Повинен приглянутись до москаля Діонізія і до українціа Діонізіїв. Він повинен сягнути зором і в дальший католицький світ з папою на верху. Повинен ще окремо придивитись до тої цілої розбишацької сили, від якої терплять українці під Польщею — а побачить, що католицькі Діонізії не кращі від Діонізіїв московських; а дальше — **злочинна сила, яка заподіває українцям лихо під Польщею, це католицька сила, з католицькими Діонізіями в проводі.**

От звідки бандитизм починаеться! От проти кого кричати українцям „Проч"!

Загадка з відшкодованням — 2 і пів мільйона папі.

Каже „Будучність Нації", що Діонізій зрікся відшкодовання, яке мали поляки дати українцям за забрані від українців церковні маетки, і на тім „Будучність Нації" цілу історію вривае, закінчуючи: „Проч з Православіем!" Однакож ціла історія з відшкодованням стоїть трошки не так. Вона багато довша.

„Будучність Нації" покликуесь на „Діло", що воно — то писало, як Діонізій зрікся відшкодовання. Однакож „Б. Нації" **промовчуе,** що „Діло" писало, **що папа продав полякам маетки українських православних церков за ПІВТРЕТЯ МІЛЬЙОНА ЗОЛОТИХ.** Чуже майно полякам продав! І цей додатковий факт важніший від того, що Діонізій зрікся відшкодовання. Цей послідний факт пояснюе, чому Діонізій готовий був зречися.

Про цілу ту продажу „Діло", з 9 липня, 1938, ч. 148, помістило велику статтю, а в ній між іншим писалося:

„Сойм саме ратифікував (потвердив) договір між Польщею та Апостольською Столицею, яким Рим за 2, чи 2½ мільйона золотих відступае польському урядови ніби-то своє право до земель і майна, що колись належали до греко-католицької Церкви та українського населення, яке творило цю Церкву."

Отже за 2½ мільйона золотих папа продав полякам католикам чужі маетки. Коли б же не та папська „продажа", то забирання майна без відшкодовання виглядало би надто на голий розбій. Каже „Діло":

„Можна було їх забрати (маетки), але треба було за них заплатити. Кому? Очевидно тому, **хто фактично та правно був і є власником цих земель.** А ним є одиноко та виключно український нарід і та церковна організація, що її він у даному менті творить, себто Православна Церква."

Виходить, що папа бачив польські труднощі, і як добрий батько, прийшов їм з допомогою. І то за дуже невеличку винагороду. Або простійше: — пристав до „бандитів" —сказавши висловом „Б. Нації", щоби їм помогти і самому щось вторгувати. Полякам користь і папі користь, хоч невелика в порівнанню з тим, що забрали поляки. Тільки ж і півтретя мільйона на дорозі не знайдеш. Тай хіба не однаково, звідки гроші приходять? Говорить же латинська приповідка, що „Пекунія нон олет" — гроші не смердять — хоч би і з поганого місця прийшли. Про все те говорить „Діло" дальше:

„Досі уряд забрав від Православної Церкви округло 73 тисячі га (гектари) землі. Якби вартість одного гектара землі оцінити тільки на тисячу золотих, то це творило би суму 73 мільйонів золотих. Очевидно вигідніше було заплатити 2 і пів мільйона, ніж 73."

Тут вам і розвязка Діонізієвої резиґнації. Виходить, що поляки порадились з папою і вирішили справу так: **замісць давати відшкодовання українцям, тай ще багато більше, вони дадуть трошки охлапів папі, а він дасть їм за те формальний дозвіл на рабовання українських церков.** З того вийдуть такі користи:

Папа буде мати 2 і пів мільйона золотих за рабунок чужого майна.

Поляки будуть мати українські церковні маетки і папський документ на дозвіл рабувати.

Крім того в польській кишени лишаеться 70 мільйонів золотих, які треба було дати українцям, як відшкодовання.

А вкінци — за 2 і пів мільйона золотих папа мусить і дальше піддержувати політику своїх спільників — поляків.

Одні одинокі українці лишаються і без своїх церков і без відшкодовання!

Так Петрів „наслідник" і Христів „заступник" поділився з поляками овочами їхнього рабунку! Чи це не голий розбій на гладкій дорозі?! Чи це не найчорніший бандитизм?! А коли ні, то що?

Певна річ, що супроти такої католицької машини варшавський Діонізій є нічим. З ним ніхто рахуватися не буде. А щоби і тут вийти нібито з чистим лицем, могли поляки сказати Діонізієви: „Заяви, що відшкодовання зрікаешся!" І так вся парада з рабунком скінчилася.

Чи це не страшне? Той, хто оголошуе себе наслідником Апостола і заступником Христа, дае полякам дозвіл забирати чуже майно і за такий дозвіл дістае від рабівників („Б. Нації" каже, „бандитів") 2 і пів мільйона золотих. Хіба ті гроші не нагадують 30 срібних Юди Іскаріота? Нагадують!

Або чи це далеке від того, як папа Алексaндер 6-ий на спілку з своїм сином Цезаром отроював кардиналів, щоби забирати їх майно? Значиться — політика таких Александрів продовжуеться до нинішнього дня.

Так виглядае католицизм на ділах! І так виглядае Діонізієва „резиґнація".

(Дальше буде).

Мгр. А. Дублянський.

ДЕЩО ПРО РІЖНІ ЗАПИСКИ В СТАРИХ ЦЕРКОВНИХ КНИГАХ.

Оглядаючи старі пожовклі картки писаних церковних богослужбових книг з XVI—XVIII ст., як рівнож друкованих з XVII—XVIII ст., — зустрічаемося з цілим рядом ріжних записок на цих книжках. Нема майже старої книжки, щоби на вільних картках її або маргінесах (полях) не було б якоїсь нотатки. Зміст тих записок дуже ріжноманітний. Одні з них відносяться до самої книжки та її власника, другі, що зміст їх цілком припадковий, являються вислідом бажання певної особи виявити думки свої на папері.

Переглянувши тільки частину старих церковних рукописних і друкованих книжок, що знаходяться в бібліотеці „Волинського Товариства Приятелів Науки" в Луцьку, вдалося виписати мені з них цілий ряд цікавих записок. Більшість цих записок писано українською скорописсю XVII й XVIII ст. Подавати їх буду так, як вони виглядають в оригіналі, цебто заховуючи мову, стиль і правопис.

Під оглядом змісту в першу чергу треба виділити записки, що відносяться до подаровання книги певною особою до якоїсь церкви. Жертводавець, коли вмів писати то писав сам, коли ж не вмів, то звертався до когось іншого, щоби той записав день, місяць і рік, коли подаровано книжку, хто подарував, куди, та обовязково додавав прокляття на тих, що хотіли б цю книжку вкрасти. Таку записку писалося звичайно на вільному полі картки в низу, причому на кожній картці було по кілька тільки слів, так що ціла запись розтягувалася на багато сторінок. Робилося це тому, щоби цю запись не було так легко знищити, вириваючи, наприклад якусь картку з книги.

На Євангелії, друкованій в 1635 р. у Львові, що належала колись до Братського манастиря в Луцьку маемо таку запись:

„В лѣто от созданія міра по седмом тысящи... *) а от воплощенія Господа нашого Ісуса Христа 1640 мѣсяця ноеврія двадесяти первого дня. Се азъ Раба Божія Ирина Іановая кравцовая мещанка Бого Спасаемого града Луцка: фрозываемая Цичанка за отпущеніе грѣховъ нас самыхъ и Родичѡвъ нашихъ ндали есмо сію святую Душе Спасательную книгу во Храмъ Воздвиженія Честнаго Хреста Господня: Монастиря Братства Луцкого вѣчне а неотменне. А если бы хто смѣлъ з духовных и свѣтских людей отдалити и на свой пожиток обернути на таковомъ нехай будет клятва святыхъ и Богоносныхъ Отецъ, Христа... онъ Пред нелицемірнымъ Судіею да будет посрамлен и да будет часты его с невѣрными во огнѣ негасимомъ во вѣки вѣком. Аминь."

Записка ця мае вигляд форми старих документів та, хоча писана словянською мовою, мае сліди української мови. Писав її чернець, як свідчить про це другий напис на цій книзі „священно Інок Филаретъ Городелскій подписа зде иже и поежде писа рука власная".

Інші записки мають ще більше слідів

---

*) Точки означають місця вописовані, вимазані, що їх тяжко відчитати. Роки та числа взагалі писалися словянськими літерами. Одначе з огляду на брак відповідних черенків заступаемо їх арабськими.

української мови, хоча автори їх старалися писати словянською мовою. Всі ці записки треба читати тільки з українською вимовою, бо тільки так вони тоді писалися й читалися. Іншої їх вимови взагалі тоді не було.

Цікава, напр., записка збереглася на рукописному Апостолі з XVI ст., що належав колись до церкви в с. Теремно під Луцьком:

„Року 1645... сию книгу рекомую святый Апостол надал рабъ Божій Тимофей Максимович войтович торговицький (себто син війта з Торговиці на Волині) ку церкви святой Пресвятой Рождества на честь и похвалу Господу Богу во Тройцѣ єдиному вѣчными часы. Абы не была отдалена от святой Пречистой. А хто бы ся отважил отдалити любо продати да будет проклят (от) святыхъ отецъ триста и осмдесят..."

На рукописному Октоїху з першої половини XVII ст. знаходимо таку записку:

„Сию книгу глаголемою Шестобникъ отмѣнивъ Рабъ Божій Тимофей Сентюрскій со женою своєю Феодорію и чади своими за отпущеніе грѣховъ своих до храма св. архистратига Михаила до веси Черниці а хтобы могл отдалити от того храма да будет проклят"...

Закляття ці мають ріжну форму. Напримір на рукописній Євангелії — XVI ст. записано: „... хто би мѣлъ сию евангелію от престола и храма святого архистратига Михаила (в селі Більчині) отдалити анафема и анарамати и на страшном судѣ перед правдивим судиею будет терпѣнъ мѣти и отвѣт мѣ дати. Аминь", або на іншій: „...а хто би мѣлъ ен отдалити от той церкви будет зо мною справу мѣти на страшнымъ судѣ Божемъ и будет проклят. Анахтема и марнахма. Дѣялося року 1705, м-цу юлия дня 22. Аминь".

Не бракує заклять жартівливих, як, напр., на рукописному Ірмолоѣ з XVII ст.: „Сей есть Ірмолой церкви Розважкой святых Безсребниковъ... хто би малъ оукрасти то тре роки буди свѣнѣ па[illegible]".

Одначе деякі з тих записів не мають цієї форми закляття. На рукописній Євангелії з XVI ст. читаємо таку запись: „Сия книга глаголемая Евангеліе напрестольное купил рабъ Божій Никифор изъ жоною своею Марею ізъ брат своимъ Стефаномъ... изъ села Козина и надали єи до церкви святой радогощской зусѣми Апаратами, ризами, воздухами, келихъ зусѣмъ сосудом книгами всѣми зусѣмъ достатком що потреба до церкви святой тойже и дзвонами. А котрий священик будет в той церкви отправовати повинен Господа Бога за тихъ рабовъ Божихъ Никифора и Стефана и родичов их Господа Бога благат. Ап. 1660 ...2 дня декавря также и церковъ их коштомъ сооружена бисть".

Цікаво під оглядом мовним писано цілковито українською мовою запись на друкованому „Тріодіоні" з 1734 р.: „Року Божого 1734 за стараніемъ братства сего на той часъ старшимъ брата Василь Самуликъ за нєи далы золотихъ польських 50... Хто ей мав ..от тєи церкви отдалити проклят на вѣку. До мѣста Кунева надана аби не била индей отдана. На той часъ Петръ з Добратина дяковавъ Року 1734. Андрей Крамар паламаровавъ на той часъ".

Варто згадати ще іншу нотатку на церковному співнику написаному в 1741 році, що належав колись до церкви в с. Борохові, луцького повіту і рівнож написаною українською мовою: „Од Раба Божія Василія Червѣнского мѣщанина купивъ чи за золотих 13 на полскую монѣту за власную свою працу синовѣ своему на имя Сомоил, а хто би еи мав оукрасти то будетъ проклят..."

Інші нотатки вже припадкові, не звязані з самою книгою. Зміст їх ріжний. Напр., на „Уставі Церковному" переписаному десь в XVI ст. на одній з чистих карток занотовано певний дар для церкви в селі Смідині ковельського повіту. Запис цей в оригіналі так виглядає: „Року Божія 1624 мсца сентебра дня 18 дѣялося у дому Грица Закотовича паламара церкви смѣдинской. Я Гриц Закотович жи жоною моею даемо сосну... зо пчолами отцу Томѣ Кончискому священику Смѣдинскому за отправу вѣчными часы и не повинен никто... отнимати от него з родичов наших вѣчными часы, а другую сосну дарую за уписъ Субутника отца мого и матки моей... и нихто не повинен на его наступовати поки сосны стоятиме, а хто бы хотѣл муй дар и запис ламати таковый нехай буде проклят на вики и будуся з ним перед судом Божим росправляти, хто би мѣл од церкви Божой отнимати и мой запис нарушати нехай будет анафтема и мариафма и сей вѣк и будущей. Дѣялося у дому моем при людях зацных то есть при стоцеви Супрунови и Иванови Думичи лесничому смѣдинскому и при Марку мѣсяца сентебра дня 18 ... были люде прошоные о подпису Мокій Старый с. Кругеля, Мирко Стец Думич, дяк Федор з Шайна Гриневецкий. Богу нашему слава и хвала. Аминь". Писал цю запись згаданий дяк з с. Шайна Федор Гриневицький, як про те свідчить його підпис під цією записсю.

Деколи занотовувано певні явища природи та історичні події. Напр. „Року Божого 1715 м-ца сентября дня 20 сонце мѣнилося в середу. Тогож року короля Августа короновано". Іноді знову хтось хотів переказати потомкам якусь відомість про себе, про що говорить хочаб така записка: „Лукаш Заславскій оучилъ Ярмолой року 1746 за пана бакаляра Сидора Коростовского". Або також дехто хотів виявити свої думки про іншого. Напр., „Отче Феодоре Опуцкевѣчу покорно прошу васъ теперечка що ви мислите тепер и завше, а я знаю тее добре" (кінець XVIII ст.). Рівнож подібна до неї змістом записка на Тріоді з кінця XVII ст. „Во нереех мосцѣ отче Василию презвитеру суразкий жичу здоровя доброго и счасливого поводження посполу з пано госпожею и з усею фамилию дому Вашого". На цій же книжці є друга нотатка: „Во юности не хотяше труждатеся во старости зело постраждет. Сие списалося року Божаго 1740".

Маємо рівнож на книжках записаних кілька приказок та загадок. „Лучше сороці без огону літати, ніжелі на той книзі брехати"; „Лучше слонцу несияти ніжелі в церкви псалтири нечитати". „Царь безъ войска, мѣсто без ограды, прійшовъ по селѣ нѣмый принѣсъ лист неписаний".

Нарешті не можна не згадати про гарний двовірш, записаний на церковному співнику, що походить з с. Борохова:

„Трость Ти сию в десници исправи Боже,
Да изрядные лѣтери писати возможе".

Всі ці записки на церковних книгах цікаві під оглядом історичним та мовним. Одні з них, переважно ті, що говорять про подаровання книги якоюсь особою до церкви, являються часом, з огляду на брак інших відомостей, цінним джерелом до історії православних церков на Волині та вказують на велику офірність православного населення для своїх церков. Другі що зміст їх хоча не говорить нам багато, цікаві під оглядом мовним, як доказ непереможного впливу української народньої мови на тодішню нашу літературну словянську мову. Більшість записок в XVIII ст. була писана вже взагалі чистою українською мовою.

„Шлях".

Чи ви вже маєте Ювілейну Книжку

ВЕЛИКІ РОКОВИНИ?

КНИЖКА СКЛАДАЄТЬСЯ З ТРОХ ЧАСТЕЙ:

Часть I: 950-літній Ювілей Хрещення України.
Часть II: Двадцятьлітній Ювілей Української Греко-Православної Церкви в Канаді.
Часть III: Пропамятна Книга Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Книжка містить наукові статті, описи, поезії, спомини, гарний, кольоровий образ св. Володимира Великого та велике число фотографій.

Ціна книжки з пересилкою лише 75 центів.

Між іншими в книжці є статті на такі теми:

„Страдальний похід Христа Української Церкви й Народу" — Архиеп. Іоанн Теодорович.
„Св. Рівноапостольний Князь Володимир — Організатор Української Церкви" — Професор О. Лотоцький.
„Володимир Великий — будівничий Української Держави" — Професор Д. Дорошенко.
„Володимир, а римський католицизм" — Прот. В. Кудрик.
„На київських горах" — О. Білоусенко.
„Старий Київ" — Гнат Хоткевич.
„Перед двадцяти роками" — прот. С. В. Савчук.
„Перша скиба в Алберті" — о. Д. Ф. Стратійчук.
„Чому я став православним" — о. П. Самець.
„Кругом Української Церкви в Канаді" — Петро Зварич.

Разом є 49 статтів і поезій!

Наклад невеликий, отже спішіть з замовленням.

Замовлення й гроші висилати на адресу:

[illegible]
Box 3626 Winnipeg, Man.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
релігійно-громадський часопис для народу
„Ш Л Я Х"
що його видає Товариство ім. Петра Могили, в Луцьку, на Волині.
Передплата за 12 чисел в рік ви-
Замовлення й гроші слати на адресу:
"SZLACH",
ul. Laberta 10, Luck na Wolyni.

ЄРУСАЛИМ І ХРАМ ГРОБУ ГОСПОДНЬОГО В НІМ.

(Докінчення).

Поміж обома капличками знаходиться маленький вівтар, де за переказами, Пречиста Діва прийняла на лоно свого вмерлого Сина, знятого з хреста. З католицької каплички можна дивитися до каплички Пресвятої Діви, що вже прибудована зовні на Голгофі. Каплиця ця знаходиться нібито на тім місці, де стояла Богородиця, коли вмирав на Хресті її Син.

Під сходами, що ведуть на Голгофу, знаходиться вівтар Івана Хрестителя. Біля Голгофи стоїть капличка над місцем, де, як передають, поховані кості Праотця Адама, і біля нього Мелхиседек, князь Салимський.

За Голгофою є капличка, де знаходиться вломок гранітового стовпа, до якого був привязаний Христос в пилатовій преторії, де Його мучили і знущались над Ним. За цією капличкою провадять сходи до церкви св. Олени. Тут знаходиться престіл, присвячений с. Олені, що тут часто перебувала, коли робітники шукали Чесний Хрест.

На ліво від головного престолу знаходиться інший престіл, присвячений благоразумному розбійникові. В південнім куті цієї церкви знаходиться в стіні отвір. Через цей отвір можна зійти на те місце, де було знайдено Животворящий Хрест, губку, терновий вінець, цвяхи і таблицю з написом, що була прибита над хрестом. На цім місці, де знайдено Животворящий Хрест, знаходиться грецький вівтар. Складається він з мармурової плити, з вложеним на ній хрестом. Напроти знаходиться католицький престіл з бронзовою постаттю св. О[illegible].

При головній стіні храму Божого Гробу знаходиться рядом каплички, присвячені останнім дням земного життя І. Христа і звязаним з ним подіями. Перша капличка присвячена „діленню риз і метанню жеребів", далі капличка св. сотника Льонгіна, що во своєю сотнею вартував при розпятті Христа і проколов ребро Спасителя, пізніш каплички св. Якова, св. Івана, 40 мучеників, св. Марії Єгипетської, Янгола, св. Магдалини і інші. Ліворуч від простору, зайнятого капличками, „католікон", що сам займає праву сторону в головнім придiлі храму Божого Гробу.

Трохи далі між стовпами, що підтримують баню, знаходиться печера Божого Гробу, до нібн був замкнений Христос перед розпяттям. Середину цілої будови храму Божого Гробу займає капличка Божого Гробу. В цій капличці міститься Божий Гріб. Чотирокутна ця церковця обложена на зовні плитами з жовтавого, з червонистими плямами, мармуру.

Мідяна баня на алябастрових стовпцях, злучених легко склепінням, вінчає цілу будову. Східня сторона оздоблена точеними візантійськими стовпами. По обох сторонах знаходиться багато лампадок, а на стіні за лампадами мозаїчний образ Воскресення Христо[illegible].

Перед входом до Господнього Гробу міститься капличка Янгола, що відвалив камінь од дверей гробу. По середині каплички знаходиться низький стовп, окутий в горі обручем. На верху цього стовпа знаходиться кусок каменя, яким був закритий вхід до Гробу. При вході до самого Божого Гробу вироблені статуї — праворуч янгола, ліворуч — св. Мироносиць. Над входом прикріплено таблицю з написом „Господи, памятай на свого слугу Кальфі Каммелиса, королівського будівничого в Мітіленах 1810 р."

Світло-сіра мармурова плита покриває Господній Гріб, де лежало Пречисте Тіло. На стіні над плитою знаходиться образ Воскресення Христового на золотім тлі. Ціла стеля каплички вкрита всякими золотими лямпадками. Сама капличка Божого Гробу невеличка, довга на 2 метри і 7 центиметрів й широка на 1 метер і 93 центиметри.

Від Божого Гробу невеличким хідником можна зійти до катедрального грецького собору, вівтар якого звернений на схід сонця. По обох сторонах церкви, попід стінами, знаходяться місця для патріярхів єрусалимського і антиохійського. У вівтарі переховується прекрасний образ різьбленої на срібній дошці плащениці, — дар гетьмана Івана Мазепи до Божого Гробу. В особливо важних випадках ця плащениця кладеться у вівтарі на престіл і при літургії служить, як підложжя для Св. Дарів. Середину цієї плащениці займає різьба, що представляє похорон Христа.

В горі над плащеницею тягнеться напис: „Поданієм Ясновельможного Его Милости Пана Іоана Мазепи, Російського Гетьмана". В низу подібний напис латинською мовою: "Sumpti Illustrissimi Domini Joannis Mazepa *).

Решта срібної дошки, вирізблена чудовими орнаментами, творить нібн раму для властивої плащениці. В верху на цій рамі вирізблено нерукотворного Спаса, а по боках чаші й глечики на вино. На спідній рамі знаходиться герб Мазепи — хрест з місяцем та шостикутною зіркою.

*) Майстер, що різбив напис, зробив помилку, замість Мазепа вирізбив Мазефа.

О. Г—вон.

НА ВСЕ БОЖА ВОЛЯ.

(Правдива подія з 1919 р. на Київщині).

Одного загідного, весняного ранку з села Залудівки вирушила ватага озброєних людей.

По зовнішньому вигляду та по ріжноманітному й обшарпаному одягу трудно було б признати їх за військо, коли б не вінтовки за плечима та червоні зірки на їхніх шапках, що вказувало на приналежність цеї ватаги до большевицької армії.

Краще всіх одягнений їхній „старшой", котрий не йшов, а їхав на коні без сідла, але був озброєний до зубів: оперезаний навхрест лентами з набоями, за поясом два револьвери, в руках тримав нагайку. Звали його „товариш Вахрамей". Фактичне призвище його було Варфоломеєв, родом з Калузької губернії, але за кілька років до війни голодний і босий прийшов на Київщину, на заробітки. Рекомендував себе, як „спеціаліст по шікаторной части".

Однак підчас революції у Вахрамея виявились і інші здібности. В списках червоного полку, куди він пристав добровільцем, під його призвищем було одмічено: „весьма способний в деле одноруження контрреволюціонного елемента", і „товариш Вахрамей" виказував свої здібности во всіх сил. Досить сказати, що на протязі двох тижнів імя його було добре знане в околицях Кагарлика, де розташувався штаб його полку і звідкіля він одержував накази по розшуку „контрреволюціонного елемента".

Вахрамея знали старі й малі (в той час їхнім обовязком було боронити своїх домівок, бо молодий і активний елемент розпорошився по ріжних повстанських загонах, або петлюрівській армії, а багато ще не повернулось з фронту) і, як зачують, бувало, що десь поблизу зявився Вахрамей, спасались, хто як міг.

Вахрамей ніколи не повертався до штабу без „трофеїв". Так було і на цей раз.

Кроків на тридцять поперед ватаги двигався гурт арештованих селян з конвоїрами. Серед арештованих виділялась одна постать, яка двигалась позаду всіх, була в довгій одежі, по всьому видно було, що це духовна особа. В дійсности це був місцевий священик, пан-отець А. який мав уже за сімдесять літ і якого заарештували разом з його селянами.

Цілу ніч червоноармійці пиячили в його помешканні, а на ранок його заарештували і забрали білого коня, котрим він їздив по парафії і на якому тепер сидів Вахрамей.

Ще з вечора до пан-отця прибігли сусіди й сказали: „Батюшка, ховайтесь! До нашого села наближається Вахрамей!"

— Пощо я буду ховатись? — спокійно відповів батюшка. — Кому я що заподіяв? Все в руках Господніх. На все воля Божа!

І зараз, ідучи під конвоєм, пан-отець не виявив жадної тривоги, наче нічого надзвичайного не сталося, тільки старечі ноги відмовлялися служити, і він ледве поспішав за арештованими.

В його спокійних очах світилася покірливість своїй долі, яка б вона не була. Фактично він нічого вже не чекав в своєму житті. Майбутнє його не цікавило, і думки мимоволі навертались до минулого. Пригадувались часи, коли він був повний сил і енергії, оточений любимою родиною, а тепер він немічний і самотний, як палець. Погорда його і радість — два сини на початку війни полягли на фронті; залишилась дочка красуня, але в минулому році большевики силоміць забрали її. І невідомо, що з нею сталося. Матушка не витримала і з розпачу померла... Задумані очі пан-отця, здавалось, казали: кому і на віщо я потрібний? Моє життя скінчене.

— Ей, товаріщ! — почувся оклик Вахрамея. Подгоні етого длинноволосаго ч..

Конвойний, виконуючи наказ, наставив багнета на батюшку, але мало цим допоміг, бо старечі ноги пан-отця не дуже слухались, хоч він і напружував свої сили.

Вахрамей нетерпляче рвонув коня, погнався наперед і зо всеї сили заперезав нагайкою п-отця по спині. Чутно було як свиснула нагайка, а на розірваній одежі на плечах зявилась червона смуга... Кроки побитого не збільшились, але помітно було, що п-отець згорбився і ще нижче опустив голову.

— На віщо, товаришу, так бити старого чоловіка? Невже ж ти і Бога не боїшся? — звернувся до Вахрамея його підручний і права рука — Кандиба.

— Какого Бога! Ех ти деревенщіна необразованна! — регочучись відповів Вахрамей. — Да разві Бог єсть? Ти его відел? Всьо попи видумалі! Ти насчот Бога памалківай, а про попов не заїкайся! Попи ето первие врагі народа. Ти знаеш, что сказал Ленін? Всех їх нада знічтожіть! Да что с табой розгаварівать.. Ей, таваріщі, махнітека песню, развеселім твоего попа.

В голові Вахрамея шумів випитий самогон, як і врешті його товаришів, і вони охоче затягнули пісню. Один Кандиба не прийняв участи. Йому було не до пісень. Ось уже цілий рік Кандиба перебуває на послугах у Вахрамея, ревно служить йому в розшуку ворогів революції, але ні разу не відчував такого занепокоїння, як сьогодні. Кандиба був односельчанином арештованих і сам спричинився до їх арешту. Невідомий, внутрішній голос неначе допитував його: за віщо він видав цих вісім чоловік з свого села, або й батюшку? Хіба тільки за те, що вони не похвалювали його вчинків, коли він бешкетував і був зайдиголовою на усе село? А може за те, що батюшка не раз пробирав його в церкві? Але коли Кандиба проґрався і попав в тюрму, а через два роки прийшов до дому і не мав чого їсти, всі відвернулись від нього, — тільки батюшка прислав йому борошна та ще чогось на прожиток... Далі почалась війна. Кандиба пішов на фронт і тільки вчора знов попав в своє село уже з Вахрамеєм... І все через нього, через того Вахрамея. Подавай, каже, йому контрреволюціонерів! Хоч з під землі вирий, а давай!...

Такі думки роїлися в голові Кандиби, і чим більше він думав тим більше непокоїлася душа його.

— Товариш Кандиба! — крикнув Вахрамея. Чаво нос повесіл? Прінімай команду, я я малось освежусь! — При цих словах Вахрамей хльоснув коня нагайкою і погнався наперед.

Сонце підбилося височенько і почало добре припікати. По боках дороги далеко розкинулись неорані лани, густо вкриті буряном, диким горошком та метлицею. Ніде ані душі, ані живої тварини. Тільки коли підійшли до водяного млина з розбитими колесами, зірвалися пара диких качок і сховалися в очереті.

Йшли мовчки. Кандиба не міг відірватися від своїх думок. Йому здавалось, що діло ще можна направити. А що, подумав Кандиба, коли б взяти та звільнити всіх арештованих: нехай собі з Богом! Вахрамея нема, команда в моїх руках. Хлопці мої, бачу після самогону не

сокиї зовсім розварились.. Але що сказати Вахрамеєві? Скажу, що повтікали. Степ широкий, де їх піймаєш. Підніму штучну стрілянину... Але ж батюшка... Цей не втече. Що з ним зробить? Мені його таки шкода. То й що ж далі? Як вернутися до полку?... А може, ну його к бісу той самий полк. Повернусь до свого села!... Щось тяжке стиснуло в грудях, і Кандиба зітхнув: ой, нема мені ні воротя ні життя! Чекай... он, здається під лісом Вахрамей стоїть, дивиться в наш бік і щось мені киває...

Дійсно, під самим лісом на горбку, на білому коні сидів Вахрамей і махнув нагайкою.

Кандиба подав команду звернути з дороги і прямувати до Вахрамея. Люди уже добре притомились, а до Кагарлика залишалось ще кілька верстов

— Сделаем прівал, товарищі — крикнув Вахрамей, коли ватага дотягнулась до лісу. — Погляді, какое нашол удобное место!

Всі відчували потребу відпочити. Підходили і розміщались у холодочку на траві. Один тільки панотець не міг за всіми потрапити і, залишившись позаду в супроводі конвойра, ледве переплітав ногами.

— Да долго-ль будем возіться с етім питлачем! — з нетерплячкою закричав Вахрамей — коли нарешті, панотець доплентався і прасів на землю.

(Докінчення буде).

Свящ. І. Ліхнисевич.

ВІД УПРАВИ Т-ВА „МУЗЕЙ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ" В ПРАЗІ.

29 червня відбулося урочисте Свято відкриття Музею Визвольної Боротьби України у власній домівці.

Тим урочистим актом Товариство „Музей Визвольної Боротьби України" завершило свою давню мрію — забезпечити Музей власним гідним пристановищем, де б зберігалися на вічну память і науку прийдешнім поколінням памятки української визвольної боротьби.

Здійснення тої мрії сталося — ще раз стверджуємо це з почуття глибокої гордости — виключно завдяки щирій жертвенності не одної тисячи українських громадян і громадянок зі всіх кутків земної кулі. Тепер перед Товариством „Музей Визвольної Боротьби України" стоїть нове завдання — забезпечити утримання дому і дальший розвиток Музею.

На великий жаль, придбання дому й адаптація його для потреб Музею вичерпали усі кошти, що їх зібралоТовариство на Український Дім у Празі. Однак Управа Товариства сподівається, що українське громадянство не залишить на півдорозі розпочатого ним великого діла, але й надалі опікуватиметься долею Музею, як величним памятником героїчної боротьби українського народу за свою незалежність.

Отож Управа Товариства „Музей Визвольної Боротьби України" звертається до всіх українських підприємств, установ і організацій, а також до всіх українців і українок в цілому світі — і в першу чергу до тих жертводавців, що своїми пожертвами спричинилися до забезпечення Музею власною домівкою — з гарячим закликом внести з нагоди свята відкриття Музею у власній домівці посильний дар на утримання Українського Дому і Музею Визвольної Боротьби України в Празі.

За управу Товариства:

М. [illegible]чук, секретар. А. Яковлів, голова.

Адреса для надісилання пожертв: Ukrajinské Museum. Praha-Nusle II., Horymirowa ul. 6, Čechy.

ДИЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.
(Збірка о. І. Дмитрова).

ВАЙТА, МАН.

По 1 дол.: Н. Федірчук, М. Фещук, Н. Цесмітрук, П. П. Подольський, М. Кадинюк, А. Фігус, В. Цесмітрук, Ф. Цесмітрук, І. Лисак, П. Бурдей, Н. Боднарчук.

По 25цт.: М. Боднарчук, І. Цесмітрук.

СІРКО, МАН.

Збірка в церкві св. Пророка Іллі $3.95.

СЕПТОН, МАН.

Підчас парастасу в домі п. Сарамаги, на заклик п. Романа Німчука, гості вложили $5.50 на ціль Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

МЕЛВИЛ, САСК.

По 1 дол.: Н. Гудій, К. Вівчар, П. Шкрайбер, П. Вівчар, М. Даців, Я. Вівчар, С. Ю. Вівчар.

По 50цт.: К. Адамовський.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василіва
Серпень.

13. Неділя, візитація — Довфінг.
19. Субота, Преобр. Госп.—Гемлин.
20. Неділя. — Стрій.
27. Неділя. — Смокі Лейк.
28. Пон., Усп. Пр. Бог. — Белис.

Адреса Смокі Лейк, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. М. Фика.
(Серпень.

13. Неділя — Редватер (архиерейська візитація)
19. Преоб. Госп — Егремонт.
20. Неділя — Редвей.
27. Неділя — Калмар (архієрейська візитація).
28. Успення Пр. Бог. — Бюфорд.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Т. А. Горбая.
Серпень.

6. Неділя — Зора.
13. Нед. — Шел Велей.
19. Суб., Преоб. Г. — Роблін-зелена
20. Нед — Шортлейк.
27. Неділя Ленард.
28. Пон., Усп Бог. — Петлюра.

Адреса — Роблин, Ман.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1939 РІК.

СЕРПЕНЬ.

1 В. Пр. Макривин
2 С. † Пр. Іллі
3 Ч. Симона Юрод. Івана стовп.
4 П. Марії Магдалини
5 С. Мч. Трофима

6 Н. 10 по З. † Бор. і Гліба
7 П. † Усп. св. Анни
8 В. Свм Єрмола, Єрмипп
9 С. Пантелеймона
10 Ч. Ап. і діяк. Прохора
11 П. Мч. Калиника
12 С. Ап. Сили, Сильвана

13 Н. 11 по З. Евдокії прав.
14 П. Братів Маковеїв
15 В. Арджд Стефана, Нікодима
16 С. Ісаакія
17 Ч. Мч. 7 отрок ефес.
18 П. Мч. Евсигнія
19 С. Преображення Г. Н. І. Х.

20 Н. 12 по З. Лом. Пульх.
21 П. Емілінна
22 В. † Ап. Матвія, мч. Антонія
23 С. Лаврентія
24 Ч. Мч. Євпла діякона
25 П. Мч. Аникити
26 С. Максима, Іполита

27 Н. 13 по З. Михея, Теодора
28 П. Успення Пресв. Богород.
29 В. Нерукотв. Образа (3 Спас)
30 С. Мирона
31 Ч. Мч. Флора й Лавра, Єрма

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. І. Дмитрова
Серпень.

2. Середа — Пророка Іллі — Сірко (храм).
6. Неділя — Толстой.
13. Неділя — форт фрексес.
19. Суб. Преобр. Госп. — Толстой.
20. Неділя — Гардентон (місто).
27. Нед. — Вайта.
28. Пон., Успення Преч. Д. Марії — Гардентон, місто (храм)

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. І. Гинового
Серпень.

6. Неділя — Каганн.
13. Неділя — Мюсідора.
19. Преобр. Госп. — Сучава-Боріяні
20. Нед. — Прут.

Адреса:

Andrew Alta

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Глінського.
Серпень.

6. Нед. — Брендон, о. Кирстюк.
13. Неділя — Портедж ля Прейрі.
19. Суб. П. Г. Н. І. Х. — Тиндал
20. Неділя — Септон.
27. Неділя. — Ледвик.
28. Пон. У. Пр. Бог. — Поплар Парк

283 Beacon St., Winnipeg, Man

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Д. Ф. Стратійчука
Серпень.

13. Неділя — Етелберт
19. Субота. Преобр. Госп. — Пайн Ривер (храм).
20. Нед. — Валей Ривер.
27. Нед. — Ешвил.
28. Понед., Усп. Пр. Бог. — Богдан (х[illegible].)

Вересень.

3. Неділя — Косів.

Адреса: Дауфин

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ НА 1939 РІК.

Серпень.

6. Нед. 10 по Зісл. св. Духа. Гол. І. Утр. Єв. Ів. XXI: 1—14; Літ. Ап. І. Кор.: І. IV: 9—16. Еван Мат. XVII: 14—23.

13. Нед. 11. по Зісл. св. Духа: Голова 2. Утр. Єв XXI: 15—25. Літ. Ап. Кор. IX. 2—12 Еван Мат XVIII: 23—35.

19. Субота Преображення Г. Н. І. Х. Утр. Еван. Лук. IX: 28—36. Літ. Ап II Петра I. 10—19. Еван. Мат. XVII· 1—9.

20. Неділя 12 по Зісл. св. Духа Гол. 3. Утр. Еван. Мат XXVIII: 16—20. Літ Ап І Коринтян XV: 1—11; Еван. Мат. XIX: 16—26.

RESERVE YOUR DESK

Our Day School enrollment is limited to 600 Students and, therefore, early reservations are suggested. As in former years "The Success" College will be selected by those who appreciate thorough instruction and definite employment service.

WE ADMIT ONLY GRADE XI, GRADE XII, AND UNIVERSITY GRADE STUDENTS TO OUR DAY CLASSES.

Our minimum educational admittance standard for Day School is Grade XI. (Supplements Allowed).

EXPERT INSTRUCTORS

We employ 30 Experienced, expert instructors, most of whom are University Graduates.

INDEPENDENT GRADUATION EXAMINATIONS

The Business Educators' Association of Canada, Head Office, London, Ontario, sets and marks the Graduation Examinations of approximately 40 of the outstanding private Commercial Colleges in Canada, including The Success Business College of Winnipeg. The B. E. A. system of independent examinations is a distinct advantage in that it insures uniformity of standards thorough instruction, thorough examinations and freedom from prejudice on the part of officials and teachers of the College.

CIVIL SERVICE EXAMINATION RESULTS

The opportunity for employment in Civil Service seems to be favorable to "Success Graduates." Out of a total of 192 passes for Winnipeg, on a Dominion Government Civil Service Examination, 106 were "Success-trained" and 86 came from other schools including 7 Business Colleges in Manitoba. Every Civil Service Examination held during the past decade showed a majority of passes for "Success-trained" candidates.

MODERN OFFICE MACHINES

At "The Success" you will find modern office machinery, including Comptometer, Burroughs Calculator, Elliott Fisher and Burroughs Bookkeeping, Dictaphone, Gestetner, Telephone Switchboard. Our 145 new Noiseless Standard and Master Typewriters provide the finest equipment in the City of Winnipeg.

THERE IS EMPLOYMENT FOR SUCCESS GRADUATES

More than 1000 yearly placements of Success applicants is the unexcelled record of our Employment Department. It pays to be able to say, "I am a Success Graduate."

New students may enroll at any time.
Write for our thirty-six page book of information on "Business Opportunities."

PHONE 25 843

SUCCESS.
BUSINESS COLLEGE
Portage Ave., at Edmonton St., Winnipeg.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3636 WINNIPEG, MAN.

РІК XVI. WINNIPEG, MAN., AUG. 15th, 1939 ВІННІПЕГ, МАН., 15-го СЕРПНЯ, 1939. ЧИСЛО (324) 16

НИНІШНИЙ СТАН УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ ПІД ПОЛЬЩЕЮ.

Положення української преси під Польщею дуже важке, головно відколи увійшов в силу новий пресовий закон. Як те положення виглядає перекажемо за „Новим Часом" (стаття „Трудні українські теми"), що дає огляд того положення. Отже:

В послідних місяцях українська преса дуже змінилася. Щораз менше пише вона про справи українські, а щораз більше про світову політику.

Прийшло до того, що українському публіцистови лекше написати трудну статтю про світову політику, ніж легку статтю про українську справу.

Своїх справ є багато, однакож прийшов такий час, що українську пресу редагують поза її редакторами ще і чужі. Її додатково редагує польський „пресовий закон", а вдодатку кожний новий зворот польської політики.

Правда, ще не приказують, що писати, але вже кажуть, чого не писати. Редактор наперед здогадується, за що можуть газету сконфіскувати.

І тому українська преса багато важних українських справ і не доторкається. А загал розуміє, яке тепер положення і тому не дивується, коли нема в українських часописах згадок та описів важних подій, процесів і т. п., які діються серед українського життя.

Тепер таке положення, що коли б навіть висувати нові і гарні теорії, то загал ними не захоплюється. Він знає, що над усім простирається польська рука, яка найкращу працю може зупинити. Плянуй так, чи сяк, туди, чи сюди, а зробити можна лише те, що ворожа сила дозволить.

Відомо також, що без значіння є нині сперечатись з поляками, їм доказувати, чи що, бо вони на українські докази не оглядаються.

Не цікавиться загал статтями, про яку будь українську творчу нову роботу, знаючи, що пляни плянами, а зробиться лише те, що чужі дозволять.

Найбільше інтересується загал міжнародною світовою політикою, бо вірить, що аж великі світові події, велика війна, революція, великі перевороти можуть змінити нинішний стан і дати більше волі українському життю

Ось так в скороченню представляється положення української преси, описане в недавнім львівськім „Новім Часі".

На іншім місци „Новий Час" пояснює, що поммо трудностей українська преса має довіря в українського загалу за те, що вона дає читачам про всякі можливі справи лише чисту правду, оскільки може дати. Неправди вона не голосить. Тому і поважніші поляки читають українські часописи, знаючи, що їм можна в повні вірити. Не так, як польським, що з білого роблять чорне, з кривого просте, видумують, чого нема, словом — проводять лише безоглядну агітацію.

Нам в Канаді, що старокраєвими справами інтересуємось, треба розуміти відносини, серед яких наші брати там живуть, працюють, чи надіються. Треба про них довідуватись і треба самим думати. Треба їх розуміти не тільки з уваги на наше відношення до заморських наших братів, але і з уваги на тутешних політиканів-крикунів, що нападами на старокраєвих „неробів", „варшавське сміття" і т. п. хочуть показати себе великими й одинокими українськими політиками, якими вони не є і не будуть.

ОКРЕМИЙ ПОДАТОК—МАЛОДІТНИМ.

Сербська преса пише, що німецька організація в Югославії „Културфербанд" видала обіжник до своїх членів, де говорить, що в кожній німецькій родині повинно бути найменше четверо дітей. Родина, що буде мати менше дітей, мусить платити окремий податок до каси організації.

І таким способом деякі народи готовляться взяти верх над другими народами. Очевидно це повільний, невидний, для других незрозумілий наступ, але це великий наступ. І ті, що в себе свідомо про великі родини дбають, можуть також свідомо і пляново впливати на чужі їм народи в тім напрямі, щоби число народин там зменшалося. Так роблять ті народи, що раді бути на переді між народами світу.

ВЕЛЛС ХВАЛИТЬ СТАЛІНА.

Г. Г. Веллс, що написав між іншим „Д'Автлайн оф Гістори", написав тепер „Д'Фейт оф Гомо Сапіенс" (Судьба цивілізованого чоловіка), де предвиджує, що людство йде до загибелі. Каже він, що не то Гітлер і Мусоліні сякі такі, але і „Чемберлейн нерозумний, вузкоглядний, в душі боягуз, підступний і без міри зарозумілий".

Та важнійше, що Веллс вважає Сталіна гідним чоловіком. В нього Сталін „не понад міру мудрець, але чесний, сильний і людяний". Про Росію каже Веллс, що вона йде напереді світа „практичним переведенням повної демократичної ідеї".

Веллс відомий своїми писаннями. Але він не від нині відомий також, як прихильник „Сталінової демократії". І до письменників і до вчених треба не раз знак питання ставити

НАСТУП НА УКРАЇНЦІВ В ЧЕХІЇ.

— Німецька влада розвязала ряд українських культурно-освітних організацій в Чехії і Моравії, замкнено Український Соціольогічний Інститут, Союз Українського „Сокола" і „Просвіту".

ЗАГАДКОВА СМЕРТЬ СТУДЕНТА БОГОСЛОВІЯ.

Під Скниловом біля Львова знайшли трупа 25-літнього Дмитра Карпа, питомця Духовної Академії у Львові. Досі не вдалося ствердити, чи він поповнив самогубство, чи згинув від кулі.

УКРАЇНСЬКІ ДРІБНІ НОТАТКИ ЗІ СВІТА.

— У Львові видано ілюстрований „Український Провідник по Львові", з пляном Львова, вулицями і всякими інформаціями. Ціна зол. 1.50.

— В Празі професором української мови й літератури в чеськім університеті назначили д-ра Івана Панькевича (українця), що був перше проф. гімназії в Ужгороді та дир. гімназії в Перечині. Тепер він обняв місце д-ра Ол. Колесси.

— Жнива в Галичині почалися в тижня 2—8 липня, отже перед „Петром".

— Вісти з Европи кажуть, що в совітській Україні горять збіжа на пни. Хтось підпалює. Це діється на широкі розміри.

— Німецький „Націоналцайтунг" помістив статтю „Польська брутальність супроти українців", де вичисляє кривди, українців від поляків. Польські газети дуже обурилися, що можливі де можна на поляків такі брехні видумувати. Українцям під Польшею дуже добре.. хвалять поляки, українців не питаючи

— Червня 28, ц. р. помер в Злучених Державах гр. кат. свящ. Лев Ізидор Сембратович. Після 1918 р. він пішов на українську дипльоматичну службу і приїздив також до Канади, як член місії уряду Петрушевича. Звідти Канада окремо його знає. Опісля душпастирював в Зл. Державах. Родився 16 лютого 1880 року у Львові.

— Мадяри перевели в Карпатській Україні перепис — на свій лад. Були ріжні запити при переписі, але не ставили запиту про народність. Значить — числили лише голови, а не душі. Звичайно — наїздники!

— І в раю є революції... Пише большевицький „Комуніст", що робітники київської міської організації постачання сильно побили провідника стахановщини Островського. — Селяне з Софіївки в Київщині хотіли злінчувати комісію, що розділювала ріллі парцелі. Багато арештовань.

— Українські дозорці зі Львова, зорганізовані в Т-ві „Воля" посвятили свій Дім ім. Митр. Шептицького, що має стати захистом для старців та сиріт дозорців

На учительській конференції в Хусті мадяри заявили, що основною мовою в школах на Закарпаттю має бути мадярська мова. Подібне заявляли і на конференціях в інших місцях. Невдоволення свідомого українського населення зростає.

АРХИЄРЕЙСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ
В АЛБЕРТІ.

СЕРПЕНЬ:

28 Успіння Пр. Богор. — Бюфорд, Алта.

ВЕРЕСЕНЬ.

3 Неділя — Каганн, Алберта.
10 Неділя — Вилингдон, Алберта.
17 Неділя — Едмонтон, Алберта.

С. Антонович.

КОРОТКИЙ ІСТОРИЧНИЙ НАРИС ПОЧАЇВСЬКОЇ ЛАВРИ.

(Продовження).

20—22 липня 1675 року Почаївський манастир із схвильованням пережив облогу турків.

Було це в часи т. зв. збаражської війни, коли король польський Ян Собеський в 1675 році оголосив війну туркам союзникам гетьмана Петра Дорошенка.

Останній, не погоджуючись з Андрусівським договором (1667), що на його підставі Москва забрала Лівобережну, а Польща правобережну Україну розпочав боротьбу за обєднання обох боків Дніпра.

Турки, як союзники Дорошенка, заїняли Камянець на Поділлі, посувались на Галичину та Волинь. Зруйнували Збараж, Вишгородок, Вишневець і підступили до Почаєва.

Три дні тримали турки Почаївський манастир в стані облоги, спалили забудовання у підніжжа гори, пограбували манастирське й людське добро, вбили ієромонаха й диякона з манастирської братії й на третю ніч мали напасти на манастир.

Довколишня людність заховалася також в манастирі, наскільки він міг її вмістити.

З великим страхом збігці й ченці на чолі з ігуменом (за одними даними Феодосієм Левицьким, за другими — Іосафатом Добромирським) очікували цього нападу. Не було сумніву, що турки візьмуть і зруйнують манастир. Огорожа його була деревляна (частокіл), охорони не мав жадної; пара моздірів, що вміщені були на вартових вежах, не мали оборонного значіння перед численним загоном турецьким. Але несподівано над ранком з 22 на 23 липня турки знялися й в панічному безладді залишили Почаїв.

Дивний, незрозумілий відворот турків дав підставу для створення легенди про чудесне визволення манастиря Божою Матірю.

В легенді цій говориться, що преподобний Іов Залізо (вмер в 1651 р). зявився з Богородицею на даху великої церкви Св. Тройці. Мати Божа вертала стріли й кулі, що їх турки пускали на манастир. Вражені чудесним зявленням, як говорить леґенда, турки перелякались і втікли.

Цю легенду про облогу турками Почаївського манастиря народня українська поезія увіковічнила у високопоетичній формою й змістом думі — „Ой зійшла зоря вечеровая". В музичній обробці нашого славного композитора М. Леонтовича дума ця стала архитвором української релігійної лірики й користується широкою популярністю серед нашого народу.

Легенда ця ще більше, ніж легенда про стопу Богородиці на скалі, спричинилася до популяризації Почаївського манастиря.

Від року 1675 (часу нападу турків на Почаїв) до кінця другого десятиліття XVIII віку не сталося нічого такого, щоб ґрунтовно змінило відносини в манастирі.

Життя протікало за давніми традиціями устійненим порядком (чином) без особливих зворушень.

Правда, обороняючи законні права до своїх маєтків, мали ігумени манастиря чимало клопоту з нащадками Гойської — Тарнавськими й Ледуховськими, що, використовуючи своє упривілейоване становище чинили манастиреві багато прикростей. Але остаточно манастир виходив переможцем з досить важких нової ситуацій і зберігав в цілости свої маєтки, що в названий період часу були вже значними.

До Почаївського манастиря належали тоді такі села: Старий Почаїв, Урля, Кімната, Савчиці та присілки Нового Почаєва: Граби, Голендри й Гуменці.

Унія, що тоді наявно зміцнювала свою експанзію на православіє й загортала під свої впливи один за другим православні манастирі на Волині, здавалось, обмине манастир Почаївський.

Думати так — були виразні підстави.

В році 1700 Август II, король польський, підтверджуючи права й фундуші Почаївського манастиря, окремою грамотою, що в оригіналі до сього часу переховується в лаврському архиві, називає манастир цей стародавнім і чудодійним грецького обряду. Цією грамотою польський король забезпечує манастиреві заховання віри східньої церкви православної, що з давніх часів в цьому манастирі постійно й без перешкод панувала й накладає кару в 10,000 червінців на кожного, хто зважиться нарушити цей привілей королівський... „Наказуємо — говориться в грамоті — щоб сія грамота наша на користь названого манастиря, що не в унії знаходиться, належно була шанована й в цілости виконувана всіма особами духовними й світськими а особливо вельможними сенаторами, гетьманами, урядниками коронними й великого князівства Литовського старостами й їх урядниками, котрі в разі потреби повинні давати й свою поміч; також всечесними (велебними) єпископами, архимандритами, ігуменами й іншими, що знаходяться в єднанні з Римською церквою, і то під загрозою кари в десять тисяч червінців, доручаючи всякому урядові й королівському суду безумовне й конечне стягнення половини цієї кари в користь королівської казни нашої, а другу половину признати в користь ушкодженої сторони з осіб, що не виявили б агідно з нашою волею належитого послуху та по своїй зухвалости оперлись явно нашій волі й коронному праву. А для більшої сили й правдивости власноручно підписав цю грамоту і печать коронную приложити Ми до неї наказали. Дана у Варшаві, дня 26 червня року Божого 1700, царствування нашого 3".

На цій грамоті побіч великої коронної печатки підпис: Август Король.

Здавалось, що ця грамота, яка свідчить про велику релігійну толеранцію польського короля, в достаточній мірі забезпечує манастиреві непорушність православної віри, що була найбільшою його святістю на протязі кількох сот літ.

І дійсно, манастир Почаївський після одержання цієї грамоти зоставався ще 20 літ православним...

Але надзвичайно скомпліковані політичні, релігійні й національні відносини, що запанували тоді на Волині та інших українських землях, були сильніші від найщиріших бажань почаївських ченців — твердо стояли при вірі православній.

В 1721 році Почаївський манастир перейшов на унію.

Так закінчився перший майже 500-літній період існування Почаївського манастиря (480 літ), що „стяжав" йому велику славу й широку популярність православної святині серед усього народу українського.

Для повноти уявлення про Почаївський манастир в перший період його існування залишається сказати ще кілька слів про його зовнішній вигляд. Виглядав він більш-менш так. в центрі на горі виріжнялася своїм розміром велика Троїцька церква у візантійському стилі (фундація Домашевських), у підніжжа гори від сходу — нижче теперішніх святих воріт і праворуч — стара невелика мурована церква Успіння.

Крім цих двох головних церков, як свідчать про це деякі історики Лаври, було ще шість маленьких деревляних церковець в честь: Св. Спаса, Благовіщення, Воскресення, Св. Феодора, Побіди Божої Матері, й Миколаївська — що скромно примостились в ріжних напрямках від головної Троїцької церкви. В північно-західній стороні манастиря були розположені братський дім та ріжні господарські будинки.

Манастир був обведений деревляною огорожею з 4 вартовими вежами (з південно-західньої сторони). Сад на південь від манастиря був огороджений частоколом.

При вході до Печерської церкви на стіні з правого боку бачимо великий образ, що ілюструє напад турків на Почаївський манастир. Ілюстрація відповідає в головних рисах поданому описові манастиря.

Але чи дійсно так виглядав в той час манастир на горі Почаївській, твердити не можна — ніде про це не зберіглось докладних даних, як не має також малюнку, що на його підставі можна було б точно відтворити зовнішній вигляд манастиря в кінці XVII і на початку XVIII століть.

V. Уніятський період в житті Почаївського манастиря.

З 1721 року починається новий уніятський період існування Почаївського манастиря.

Не має документальних даних, що стверджували б, як стався перехід Почаївського манастиря на унію. З певністю, однак можна сказати, що зміцнена уніййна акція після собору в Замості (1720) досягла брам і манастиря на Горі Почаївській та знайшла поодиноких прихильників серед його ченців. Маєткові ж непорозуміння й спори з сусідніми дідичами, що під претекстом спадщини (по Гойській) претендували на манастирські маєтки, змушували ігуменів шукати захисту в папського нунція в Варшаві. Цілий ряд щоденних потреб і турбот церковно-релігійного характеру, особливо після ліквідації епископської православної катедри в Луцьку (останній епископ Кирило Шумлянський), ставив манастир перед необхідністю шукати оборони й опертя у луцького уніятського епископа.

І так ступнево, рік за роком, все більше узалежнювався Почаївський манастир від вищої уніятської влади, поки перехід його на унію не став доверешеним фактом.

Попередньо, навязуючи відносини в ріжних справах з уніятською церковною владою, манастир залишався ще православним. Доміро в 1721 році остаточно оформилось відношення його до унії. З того року він, витримавши 125-літню глуху боротьбу з уніятськими впливами (від Берестейської унії в 1596 р.), став вже манастирем уніятським і належав до чину або ордену Св. Василія Великого.

(Дальше буде).

„ВИБРАНИЙ НАРІД".

Про жидів говорять, як про „вибраний нарід". Мовляв — жидів вибрав [redacted] Бог, полишивши на боці всі другі народи.

І жиди про себе говорять, що вони „вибрані".

Але ціла справа з „вибраними" і „невибраними" народами стоїть трошки інакше.

Перед Богом всі народи однакові, а вибір належить до самих людей. Хто себе вибере, той буде „вибраний".

Є в українській літературі „Історія дурної корови" — поема, в якій описана недоля корови. Сама корова була гарна, сильна, молочна, мала дуже ласкаве серце, лише одного їй недоставало — практичного розуму. Хто до неї не прийшов, нікому молока не жаліла. Прийшла свиня, вовк, медвідь, осел, — кождого рада була погодувати. А наслідок був такий, що ті, яких вона молоком обділяла, гуртом порадились і зробили корову своєю невільницею. Тепер вже не питали, чи згодиться вона їх годувати.

І корова вкінци побачила, де вона опинилася, але вже було запізно.

Автор, що писав цю поему, зводить цілу подію до такого висновку:

Не поможе сила неба,
Як дурному конче треба
Замісць сотки — пятьдесять.

Бог принимає того, хто сам себе вибирає. Бог помагає тому, хто просить Божої помочи. Але найщедріша Божа поміч не придасться на ніщо тому, хто нічого не робить.

Коли якийсь чоловік скаже собі твердо: „Я мушу досягнути того і того в моїм життю" — то він вже „вибраний" чоловік. Гляніть на нього, а він хвилі не змарнує, нагоди не пропустить, щоби близше стати до назначеної цілн. Працює, щадить, вчиться, кожну можливість використовує, слідить, розвідує, розпитує, обчисляє, сталить свій розум, піддержує завзяття... Глянувши на нього бачите, що він не такий, як всі другі. Всі на місці стоять, а він йде вперед полишаючи других поза собою.

Те саме з народом. Коли розум народу підросте до потрібної величини, тоді нарід себе „вибирає". Він ставить перед собою великі цілі, бере свідомо на свої плечі великі завдання, вишукує рідповідні способи і вирушає вперед.

Не війною — тільки добре обчисленою, впертою працею. Нею він запопадливо збирає в себе щораз нові засоби розуму, засоби капіталу, засоби народної карности, засоби впертости і віри в свою силу і свою працю — і так випереджує тих своїх сусідів, що дбають лише, щоби пережити від ранку до вечера.

Власна віра і власна праця, це головні прикмети „вибраних" одиниць і „вибраних народів.

Такі не ждуть нагоди — вони шукають за нагодою. Творять нагоду.

Такі не надіються на чужу поміч, думки про неї не допускають. Вони кажуть: Хто сам себі не поможе, то пощо його піддержувати. Вони знають, що чужа поміч тільки деморалізує тих, що поміч беруть.

Такі йдуть своїм шляхом, не оглядаючись на нікого. Їхній шлях, їхня думка, їхня воля певніші для них від чужого.

Такі не хилять голови перед ніким, вважаючи себе не меншими від других.

Такі будують всюди свою стежку, хоч і тернисту, хоч і камінисту в початках, і так вузку, що ледво можна нею протиснутися. На те ж вони живуть, щоби її колись вигладити і поширити.

Це вам „вибрані" люди!

Це вам „вибрані" одиниці й „вибрані" народи!

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
релігійно-громадський часопис
для народу
„Ш Л Я Х"
що його видає Товариство ім. Петра Могили в Луцьку, на Волині.
Передплата за 12 чисел в рік ви-
Замовлення й гроші слати на адресу:
"SZLACH",
ul. Lubarta 10, Luck na Wolyni.

ОБЩЕСТВО КАЧКОВСЬКОГО В ГАЛИЧИНІ.

Українці, що приїхали до Канади з Галичини старшими, памятають, що там було **„Общество ім. Мих. Качковського"**. Дехто з них читав книжочки того ж „Общества", а не без того, що і нині знаходяться ще поміж українцями в Канаді привезені колись книжочки того ж видавництва. І тому на місци буде про те видавництво дещо сказати.

„Общество Качковського" засноване 1874 р. галицькими москвофілами. „Общество", це московська назва „товариства". Ціль „Общества" була видавати книжочки і вмовляти в українців, що вони часть „російского народу", отже русскі, а не українці. Мали засновуватися „Читальні ім. Качковського".

Мова видань „Общества" була мішаниною російсько-українською, з додатком ні сього ні того. Дотого ж видавалися вони давною галицькою „етимольоґією", і це навіть тоді, коли українці вживали вже „фонетики", себто нинішнього правопису.

Додати б, що галичане читали такі москвофільські „русскі" книжочки цілком не по „русски", але по українськи, не знаючи навіть, що деякі букви читаються по „русски" цілком інакше.

„Общ. Качковського" було частиною тої московської політики, що її плекав московський уряд між українцями.

Що книжочки „Качковського" могли бути інтересні, того заперечити годі, але важне, що попри добрім, що там було, йшло також плянове баламучення українців, на шкоду українській, а на користь московській та польській справі.

Зі звіту „Общ. Качковського" за 1937 і 8-рік виходить, що робота його нині дуже невеличка. „Діло" подає дещо з того ж звіту, і так:

Звіт дуже неясний і неповний, очевидно щоби не виявляти стану своєї справи.

Виходить, що в 1937 р. мало „Общество" 548 платних членів, а в 1938 р. 585. Такими членами були й москвофільські читальні й кооперативи, яких в 1936 р. було 208. Це тоді, коли Т-во „Просвіта" у Львові мало в 1938 р. 40 тисяч членів.

З інших цифр виходить, що „Общество" мало ледво кілька сот передплатників на свої книжочки і тому в 1938 р. доплатило до видань 6,350 зол.

В 1937 „Общество" видало 6 книжочок і календар, в 1938 р. 5 книжочок і календар.

Нагляд над москвофільськими читальнями мало 8 філій „Общества" („Просвіта" має 83 філій).

Кілько „Общество" мало всіх читалень, не знати, бо їх число подане лише з деяких повітів. — Перемишль 12 читалень, Броди 13, Жовква 16, Золочів 6, Самбір 5 і тут же бурса для 15 учеників; Сокаль 7 читалень...

Та інтересне ось що: філія в Сяноці проявляла велику москвофільську діяльність, а це тому, що **її інструктором і покровителем був Апостольський Адміністратор гр. кат. Церкви на Лемківщині — о. Яков Медвецький.**

Отже римський вибранець і висланник, який мав в імени Риму управляти гр. кат. Церквою на Лемківщині, **був рівночасно вибранцем і висланником Риму для піддержування москвофільської роботи між українцями греко-католиками.** Так Рим спасає українців!

З усего виходить, що всіх читалень „Общества" в Галичині було коло 140, коли читалень „Просвіти" було в той час 3,235. А перед 1900 р. москвофільських читалень було коло 1000.

Загалом взявши, то робота яничарів, що ворогам українського народу прислугувалися, сходить на ніщо, хоч її піддержує нині католицький Рим і католицька Польща.

НАВІТЬ ТАКИХ ТЯГНУТЬ ДО ПОЛЬСЬКОЇ ШЛЯХТИ.

Як відомо поляки вмовляють в т. з. „шляхту ходачкову", що вона є польською з походження, що українці перетягнули її до себе, і хто такої намови послухає, того орґанізують в „шляхту загродову". Хоч звісно, що та шляхта, то українці.

В „Ділі" з 19 липня 1939 відомий український діяч Кость Левицький, обороняє себе перед насильним зараховуванням себе до польських шляхтичів.

Якийсь Марко Демкович Добжанський — з імени видно, що яничар — написав книжочку про „загродову шляхту", до якої і Костя Левицького зараховує. Між іншим пише він:

„На якій підставі доходить він, (Добж.), що я є нащадком польської шляхти, цього він не вміє сказати, бо як котрийсь із моїх предків перед кількома століттями приймив герб Роґаля, то тим чином він не став з українця поляком, як я не став німцем, коли в 1914 приняв від австрійського цісаря Фр. Йосифа ордер „великого Леопольда"... А мої батьки, діди і прадіди були українцями та мене виховали як українця, і я не був ціле життя іншої національности, як тільки української, отже кождий признає, що перехрещувати мене тепер нащадком польської шляхти є вислідом якогось шовіністичного баламуцтва.

Річ проста, що свідомий українець знає, хто він і вміє за собою постояти, але не кождий мало свідомий може польській агітації і польському напорови опертися.

МЕМОРІЯЛ ЧЕХІВ ДО ГІТЛЕРА.

Президент Гаха виготовив меморіял для доручення Гітлерови, де подає такі кривди чехів від німців:

1. З Судетів хочуть німці переселити 800,000 чехів до Чехії.
2. Німці забрали від чехів 800,000,000 корон.
3. Чеську молодь висилають до примусових робіт до Німеччини.
4. Змушують записувати чеських дітей до німецьких шкіл.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ПІСНЯ ПРО КАТОЛИЦЬКУ ПОЛІТИКУ Й УКРАЇНЦІВ.

(Продовження).

„Ляхи".

Впадає в очи, що „Будучність Нації" майже постійно вживає „ляхи" замісць „поляки". Чомуж? Мабуть тому, щоби мати і „ляхів", і „поляків". „Ляхи", це бандити, тому „Б. Нації" так їх нівечить. А „поляки", це ті добрі католики, яких папа благословить і які українцям нічого не винні.

Та цікаво би знати, від кого папа дістав за українське майно 2½ мільйона золотих (коло 500,000 доларів) — від „ляхів", чи „поляків"?

Але хитровання „Б. Нації" дуже видне. Нібито скрегочучи на „ляхів" зубами „Б. Нації" хоче показати з себе українського патріота. От кілька її заголовків про події в Галичині: **„Навіть за молитовники вже судять ляхи — Ляхи топлять українських дітей — Ляхи далі безкарно переслідують наше духовенство — Ляхи карають 15 разів одного українського священика".**

Для малосвідомого такі заголовки, це патріотизм першої кляси. Але свідомий скаже:

— Це дурення людей! Як можна осуджувати „ляхів", а не осуджувати католицької церкви, якої „ляхи" є частею? Чому не осуджують папи, який „ляхів" не спиняє? Як можна звати „ляхів" бандитами, а не згадати, до якої віри „ляхи" належать? Як можна скреготати на „ляхів" зубами, а не згадати, що папа дав їм дозвіл на рабунок українських церков, діставши від них 2,500,000 золотих? Чому не пояснити, чим той папа кращий від „ляхів"? А вкінци чому „Б. Нації", що так розпадаєсь над українцями, не пригадає українцям, що „бандитські ляхи", то католицька Польща, яку папа вважає за велику праведницю? Чий інтерес каже „Будучности Нації" таке промовчувати — український, чи польський?

А промовчує! І це тоді, коли та сама „Б. Нації" справу Української Православної Церкви до безміри натягає, перекручує, з білого робить чорне, з мухи вола, тай ще вигукує: Проч з Православієм! Чию справу „Б. Нації" заступає?!

Хто і чому проти Православія.

„Буд. Нації" кляне: **„Проч з Православієм!" „Проч з Автокефалією"!**

Свідомий і гідний українець не може бути проти Української Православної Церкви. Бо це історична Церква його Народу. Святе добро богатьох українських поколінь. Божа дорога, якою український нарід йде вже 950 літ.

Проти Української Православної Церкви може бути крайно несвідомий українець, збаламучений чужиним.

Проти Української Православної Церкви може бути яничар, що викинув Образ Божий з своєї душі і пішов на службу неправді.

А вже окремо проти Української Православної Церкви стоять чужі, **які хочуть панувати над українцями.** Вони проти Української Православної Церкви були завсіди, вони є і нині. Бо вони знають, що Українська Православна Церква це одна з великих твердинь Української Самостійности — релігійної і політичної.

До тих чужих належить і римсько-католицька Церква з своєю політикою.

Римський католицизм, як ми його бачимо, це передовсім **політика, а не релігія!** Папство це політично адміністративне питання від початку до кінця. Римська католицька Віра це **головно віра в папу!** Не в Бога! Папа є осередком всего римського католицизму. Не Христос. Не Апостоли. Не Отці Церкви. Не Євангельська наука. Не християнська праведність.

Основні релігійні справи під власть папи цілком не підходять. Христова наука важна і без папи. Таксамо й назва Апостолів. Таксамо найдавніші постанови Церкви. Папа не забрав їх в своє посідання.

Коли Христову науку може мати Римська Церква, то **Православна (Східна) мала її вже тоді, коли Римської Церкви з папами ще на світі не було.** І має донині в найповнішім змісті.

З основних правд Римська Церква нічого більше не має. А коли має пізніші додатки свого виробу, то вона створила їх для скріплення своєї політичної сили. Не для скріплення релігійного життя вірних. Зрештою **що до її вірних, то сама католицька „Б. Нації" зве їх бандитами.** Чи треба більше?

Отже така римська політика, про яку йде мова, є ворогом цілого Українського Народу, і це якраз вона кричить: „Проч з Православієм!"

Чужі політики бачать, що Український Нарід стремить до самостійности в усіх напрямах — отже і в релігійнім. Чуже релігійне панування вілося українцям добре в боки — не менше політичного — отже українці раді і чужих церковних опікунів позбутися.

Це викликає страх в чужих політиків. Страх не за долю українців, але за себе. Українці готові їх покинути. Тому такий крик проти Православія. Вони бачать, що Українське Православіє загороджує їм доступ до українців! **І тому так старанно промовчують імя католицизму там, де він точить українську кров.** І тому так застрашують малосвідомих „Душечку свою згубиш, коли підеш до Української Православної Церкви".

Чи їм про „душечки" ходить.

Щоби плаксивіше було, то кажуть: „душечку". З медом і маком, щоби солодше виходило. Однакож все те падькання над „душечкою" звичайне фарисейство. Бо з усього, що бачать очи, видно, що не про спасения українських „душечок" їм ходить, але про свої власні інтереси. Візьмімо під увагу таке:

Падькають над українськими душами... Однакож не почуєте, щоби ті самі оборонці римського панования падькали, та ахкали, та руки ломали над „душечками" тих поляків католиків, що роблять погроми по українських селах, нищать церкви, забирають українську землю, нищать українські школи, мучать, неволять, бють, убивають, прозивають українців (таки греко-католиків!) хамами кабанами...

Все те злочини, що кличуть до неба о пімсту — це Каїнові злочини. Це чейже тисячу разів більші злочини, ніж те, що українець буде до Української Православної Церкви належати. Це ж таки Церква, а там — братовбивство!

І поляків католиків, що роблять роботу Каїна, є не то сотні тисяч, але мільйони, бо ціла Польща добивається знищення Українського Народу.

Отже коли брати на міру католицького Катехизму, то мільйони польських „душечок" летять в пропасть. Таке виходить. А вслід за тим кілько то повинно бути плачів, та ахкань над недолею тих польських „душечок", коли б католицькій політиці про „душечки" ходило! Не крутились би оборонці католицизму коло звичайного українського Миколи, Петра, Івана, Параски, Катерини, що нічого нікому не винні, але бігли би навипередки туди, де католики виконують Каїнові вчинки і де мільйони католицьких „душечок" готові пропасти. Ставали би на роздорожах, вилізали би на верхи домів і кричали би: „Не робіть погромів, не рабуйте, не мучте, не вбивайте Українського Народу, а то спаде на вас страшна кара Божа!" Папа піднимав би крик на весь світ, опамятуючи мільйони польських душ, що стрімголов летять в пропасть.

Тимчасом же що бачимо? Там, де мільйони поляків роблять бандитську роботу, голови католицизму так поводяться, немов то католикам полякам сам Господь приказав українців мордувати, а українців сотворив на те, щоби поляк мав кого нівечити. Польщу хвалять, як велику праведницю, благословлять, добра її бажають. Довго жий, тай бий українців!.

Про страту польських „душечок" через **насильства над українцями** ви ще не чули. Не згадують про те ані католицькі газети, ні католицькі священики, ні епископи, ні кардинали, ні папа. Там страти „душечки" не буде. І не диво... Через українця „гайдамаку, опришка, кабана"... тай страта душі? Смішно! Але коли звичайний, хочби і неписменний українець, піде до Української Православної Церкви помолитися, так зараз душа пропала... Душечка!

І скажіть, чи не фарисейство!

Може поляк різати українця, майно його рабувати — а страти душі не буде.

Може українець йти до костела, може йти до тих, що прозивають його мудьом, хамом, кабаном; може безпечно йти до тих, що мордують й обрабовують його народ, а таксамо душі своєї не стратить. Але коли б пішов до своєї рідної Церкви, так зараз пропаденіє.

Яким іменем треба називати таку католицьку науку? Чим треба називати тих, що на такий лад українцям проповідують? Християне вони, чи антихристи?!

Поляки — Мадяри — Італійці.

Поляки — католики! Мадяри — католики! Італійці — католики!

Поляки мордують українців. І мадяри мордують. Тай італійці помагають.

От вам католицька спілка!

„Будучність Нації" в 12 ч. 1939 р., дає два образки з Карпатської України. На однім бачимо, як мати українка благає мадярів, щоби не вбивали її синів, а на другім видно три трупи помордованих мадярами українців. І побіч першого образка читаємо: „МАТИ СТРАДНИЦЯ УКРАЇНКА клячить і лебедить молить о життя своїх синів-легінів січовиків, яких захопили мадяри та хочуть вести на розстріл".

Зі слів „Б. Нації" виходить, що вона дуже терпить, та „несхитно вірить", що прийде кара Божа на злочинців. На мадярів, на італійців. Вона знає, що не поможуть благання Матери:

„І поллється тепла кров на українську землю — тепла і свіжа, чиста і неповинна, жертвенна кров за нарід свій, за край свій! І застогне рідна земля — і застогне матір в превеликім болю"...

Правда — патріотизм першої кляси! Але якраз та сама „Б. Нації" не хоче згадати, що ті бандитські мадяри, то католики, і по вірі рідні братя тих, що „Б. Нації" видають. Не хоче згадати, що ті бандити мадяри є частею загальної католицької Церкви! Що вони вихованки католицької науки! Папські діти! Окраса католицизму! І мільйони їх!

Коли б „Б. Нації" так боліла над горем українки-Матери, як на папері пишеться, то вона написала би трошки більше, та сказала би:

„Мамо-українко! Памятай, і ніколи не забудь, **що твоїх синів-легінів помордували мадяри католики!** Не забудь, і внукам та правнукам переказуй! **Католики помордували твоїх невинних синів, католики поневолили твій край, твій нарід!** І памятай, що коли **мадяри-католики** твоїх синів вбивали, то **поляки-католики й італійці-католики** мадярам помагали! Не забудь всего того — і кілько разів ступиш по поневоленій земли, злитій невинною кровю твоїх дітей, так безнастанно повторяй: „Проч з католицизмом! Проч з убійниками католиками!"

Однакож „Б. Нації" так не каже. Вона навіть не згадує, що убійники тих „синів-легінів", це католики.

Мовчить „Б. Нації" і про те, що мадяри, поляки й італійці свої „душечки" занапастять. Про таке нема і згадки.

Багато чого нема..

От коли „Б. Нації" так ревно гукає: Проч з православієм! Проч з Автокефалією! — то ще більше повинна би гукати: **„Проч з польським костелом! Проч з мадярським! Проч з італійським! Проч з поляками, мадярами й італійцями!"**

І не тільки гукати для паради, але вперто домагатися, **щоби папа відлучив від Церкви Польщу, Мадярщину й Італію.** А українцям повинна би сказати: **„Не сходіться з католиками, бо вони невинною кровю українських синів окровавили свої руки! Це не християне, але бандити! Їх діла показують, хто вони такі.**

Однакож таких закликів від „Б. Нації" ви чомусь не чуєте. Для одного одинокого Українського Православія має „Б. Нації" грімке „проч", хоч **Православіє не рабує і не вбиває!** Але для нього є „проч". А для явних вбивників-католиків того „проч" нема! От вам!

Та не диво. **„Б. Нації не є представницею ані української справи, ані науки Христа — як видно з її викрутасів.** Вона є представницею чужої українцям католицької політики — ворожої Українському Народові.

Перед українцями треба скреготати зубами на ляхів, прослезитися, заплакати, солодко українців пожалувати, щоби здобути їх довіря, а поза тим... ми маємо для себе свій розум!

Так! Але й українець має також свій український розум, а той розум каже, що:

1) Карпатську Україну знищили католики — мадяри при допомозі й оплесках католиків-поляків і католиків-італійців.

2) Що Польща бандитськими способами нищить Український Нарід під своїм пануванням.

Це свідомі українці добре знають. А несвідомі довідаються — і це доведе до **„Унії українців з українцями"**, і до такого однодушного „проч", що й „Будучність Нації" остовпіє.

(Дальше буде).

З ЖИТІЙ СВЯТИХ.

Сім молодців в Ефезі сплячих.

Серпня 17-го, н. с. припадає память „Сімох молодців в Ефезі сплячих". Історія тих святих молодців така:

В часі, коли римський цар Декій переслідував християн, жило в Ефезі сімох молодих християн, що звалися: Максиміліян, Малх, Мартиніян, Діонисій, Іван, Серапион і Константин.

Це були часи страшного переслідування. Около 254 р. прибув до Ефезу Декій і на його суд приведено сімох християнських молодців.

Не помагали погрози, не помагали намови. Сімох християн не хотіли за ніщо відректися християнської віри.

Бачучи, що сім молодців гарні на вроду, цар пожалів їх і дав їм трохи часу до надуми, поки знов вернеться до Ефезу.

Опинившися на волі молодці почали думати, як би охоронити своє життя.

В околиці була гора Офлон і її вибрали вони на сховок для себе.

Була там печера. Вхід до неї був вузкий, а дальше вона розширялася і йшла далеко в глибину гори. Оглянувши добре печеру сім молодців перебралися до неї, щоби в молитвах ждати часу, коли переслідування зупиниться.

Коли Декій вернувся до Ефезу, довідався, де сім молодців перебувають. Розуміючи, що вони твердо стоять при своїй постанові, казав він ночею, коли вони сплять, замурувати вхід до печери і так заморити їх голодом.

Так і зробив. Пізною ночею, коли здавалося, що все спочиває, прийшли вислані царем люди і тихенько вхід до печери заложили камінням.

Час плив. Переслідування то збільшались, то слабли, аж вкінці християнський дух переміг поганську силу.

Коло 450 року, за панування царя Теодозія, багатий торговець вівцями, Адолій, закупив гору Офлон. Будуючи вівчарню він побачив каміння, яким був закритий вхід до печери і казав його забрати. Так печера знов отворилася.

Тоді дав Господь, що сім молодців пробудилися, переспавши там коло 200 літ безперервного сну.

Нікому з них і на гадку не приходило, що це вже не ті часи, коли вони заходили до печери. Вони говорили про Декія, нагадували недавні дні, коли їх суджено і коли їх випущено до надуми.

Вечером, почувши голод, вони сказали одному з між себе:

„Іди, брате, до міста і купи нам хліба, та уважай, щоби не попастися в руки ворогів Христа".

Вийшовши з печери молодець зауважив велику зміну. В місті стояли незнані йому церкви, на них були хрести, а люди йдучи схиляли перед ними свої голови на знак пошани.

Все ж не відважився розпитувати про те, що бачить, думаючи, чи це не сон.

Увійшов він до крамниці і казав подати хліба. Коли ж подав він купцеви гроші, той глянув на них і каже:

Це недобрі гроші.

— Чому? — запитав молодець.

— Це старі гроші, з перед 200 літ.

— Адже ж я перед [illegible] купував за них і були добрі, — каже молодець дивуючись.

Здивувався і купець, не розуміючи, кого має перед собою.

Та невдовзі справа вияснилася і до печери прибув епископ з духовенством віддати пошану сімом праведникам.

Оповівши присутним, що вони на власні очи бачили в часі Декія, сім молодців перейшли до вічного щастя. Їх похоронили в тій же печері, де вони дві сотні літ проспали.

Кондак сімом молодцям.

Світових знищимих річей відреклися, а незнищимі річи здобули; наче померли, однакож при життю зосталися і тому по многих літах знов встають. Так і ми — позбувшися всякого сумніву, і згадуючи велику подію, Христа величаймо!

„ДУШПАСТИР" — ОРГАН ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ДІЄЦЕЗІЇ.

В греко-католицьких газетах всюди видніє клич: **„Читайте тільки католицьку пресу".** Виходило би, що в кат. пресі зібране саме зерно і читач з кат. преси більше довідаєсь, ніж з всяких інших прес. На словах так, а на ділах — ні!

От в „Ділі" ч. 162, читаємо про офіціальний орган Мукачівської (Закарпатської) гр. кат. дієцезії, „Душпастиря", таке:

„Коли прийшлось би про сучасне становище в нещасній Карпатській Україні інформуватися тільки з таких органів, як „Душпастир", то вислід був би жахливо сумний. В особах редакторів того органу виступають перед нами наче забальсамовані окази крайньої національної темряви і сервілізму (наймитівства)... Цілий зміст „Душпастиря", його мова, політичне наставлення та культурний рівень свідчать, що в провідних церковних колах Закарпаття ренеґацтво (зрада народу!) в формі мадярофільства знову запанувало — чим вище, тим гидкійше."

Для доказу „Діло" спинюється на статті о. каноніка А. Ільницького і показує, як Ільницький прислугується мадярам, як нерозділько вяже Закарпаття з мадярами, і як вдаряє по „прихвостнях українського сепаратизму", як бунтарях проти мадярської батьківщини. Пише каноніх Ільницький в „Душпастирі":

„Боже Провидіння не покинуло „русинський нарід", він знов має щастя бачити над собою мадярські прапори і називати своїм „батьком-освободителем" адмірала Гортія".

Так вам на ділі виглядає католицька преса! Так виглядає католицький церковний провід для українців! Так виглядають вихованки католицької школи і католицької культури, якою так люблять хвалитися гр. кат. газети в Канаді! Темнота і ренеґацтво!

ДЕСЯТЬ ЧЕСЬКИХ ЗАПОВІДЕЙ.

Між чехами на Волині поширюються летючки з Заповідями для чехів. Ось що там між іншим говориться: 1) Непохитно вірю в права 8 мільйонового чеського народу до самостійного життя, 2) Не вір тому, що пишуть часописи, навіть чеські, бо вони роблять по наказу німців, 3) Не вір, що всі в світі нас покинули, 4) По чеськи не лише говори, але і слухай і думай і обєднуй... Дальше підчеркується конечність боротьби за волю.

„РЕВІНДИКАЦІЯ ПОЧАЇВСЬКОЇ ЛАВРИ"

„Ревіндикація" — це відобрання назад того, що від нас колись хтось забрав.

В „Малім Дзеннику", який видають польські законники в Польщі є стаття. „**Ревіндикація Почаївської Лаври**", де польські законники накликують до „відобрання" Почаївської Лаври і переміни її на костел. („Мали Дзеннік" видають францішкани).

В. Островський пише з того приводу в львівськім „Ділі", ч. 157, де показує, що Почаївська Лавра від свого початку була **православною українською**. Українці її від поляків ніколи не забирали, отже поляки не мають що відбирати.

Звертаючи увагу, що бодай польські законники повинні би памятати 10-ту заповідь: „Не пожадай ніякого добра, що є твого ближнього", Островський каже:

„Тимчасом цей орган римо-католицьких ченців домагається православної Почаївської Лаври і то негайно. Чому? На якій підставі?".

Дальше Островський наводить такий вислів „Малого Дзенніка":

„**З огляду на зміцнення ревіндикаційної акції на Волині потрібно цілої сітки костелів**, значить слушною буде справа заміни власности зрабованих костелів, які сьогодні є церквами".

Отже треба полякам багато костелів на українській земли, тому треба відобрати на костел Почаївську Лавру, яку нібито колись українці забрали від поляків. І до сього ставить Островський різке питання:

„Хто в кого забрав Почаївську Лавру? Невже українці чи москалі (православні) в поляків римо-католиків? Невже Лавра коли небудь хоч **один день, хоч одну годину була римо-католицьким манастирем і належала до поляків?**"

Справа з Лаврою така ясна, що навіть „Мали Дзеннік" признає, що:

„Початок того монастиря губиться в мраці далекої минувшини... Перша історична відомість походить з 1527 р., коли король Жигмонт І. пише до Кремянецького старости, щоби не перешкаджав відбувати ярмарку в свято Успення на Почаївській Горі... В 1713 р. монастир переходить до рук уніятів-василіян".

Навівши оце з „Малого Дзенніка" Островський каже:

„Отже ясно, що Почаївський монастир від самого свого початку був православним і належав до українців. Від 1713 став він уніятським, але **все належав до українського народу**. Від 1831 р. Почаївський монастир під іменем Лаври знову перейшов в руки православних і продовжує бути його (українського народу) добром і найвисшими святощами".

Островський наводить ряд фактів...

В Історії Почаївський монастир згадується вже 1213 р., отже за княжих часів.

З листа Жигмонта І. 1527 р. видно, що Почаїв був власністю українських православних боярів — Гойських.

Анна Гойська подарувала Почаївському монастиреви Чудотворний Образ Божої Матери, перед яким прозрів сліпий з роду її брат — Козинський. Вона дістала образ від грецького митрополита Неофіта. Крім того вона дала монастиреві великі маетки.

Щедро обдаровувала Почаївський монастир українська волинська првославна шляхта — Ушковські, Долинські, Куликовські, Пузини і др. А Федір й Ева Домашевські побудували гарну церкву і перенесли до неї Чудотворний Образ.

Польський король Август II. року 1700, грамотою потвердив всі права і фондації (записи) для Почаївського монастиря, де говориться:

„Наказуемо, щоб сія (тая) грамота наша на користь монастиря, що не в унії знаходиться (!), **належно була шанована й в цілости була виконувана всіми особами духовними і світськими**".

Великим добродієм монастиря був Микола Потоцький (Каньовський). Родина Потоцьких була православна, але спольщилася. А Микола Потоцький вернувся до східного обряду, подубував нинішний Успенський Собор (церкву) 1780 року, став монахом і тут похований.

Можна б допускати — каже Островський, — що коли б „Мали Дзеннік" забув Божі заповіди (не кради і не бажай чужого), то:.

„бодай вшанує накази своїх королів Жигмонта І. й Августа II.; дані як світським, так і духорним особам, а саме: **шанувати права українського народу до Почаївського монастиря**".

Показавши, що поляки не мають до Почаївської Лаври ніякого права, каже Островський: „В наші повоенні часи ми вже нічому не дивуемося". Значиться — не подивуемося одному додатковому рабункови, коли б він вийшов...

Почаївська Лавра, це велика релігійно-культурна вікова святість Українського Народу. Почаїв був відомий по всій Україні зараз побіч Києва. Мільйони українських душ чи то відвідували, чи думками линули кожного року до Почаївської Гори. Чудотворний Образ Почаївської Божої Матери, це велике релігійне і культурне майно цілої України. Кілько історичних споминів вяжеться з тим Образом і з тим святим місцем...

Нині по те велике майно українського народу простягають свої безбожні католицькі руки не тілько звичайні католики поляки, але й католицьке духовенство. Не самі францішкани, але ціла Польща з усіми її ксьондзами й епископами. Бо коли францішкани підготовляють рабівничий напад, то висша католицька власть Польщі мовчить. Мовчить і Рим. Мовчить цілий католицький світ. Мовчать і ті три польські епископи, яких папа готовить на кардиналів.

Католики...

Але з такими католиками стоять рядом й українські греко-католики. Чужа безбожна рука поставила їх в ряд і тулить їх до ворогів українського народу, як горбатого до стіни. Тулить, спасенням потішае, витягаючи рівночасно рабівничі руки по українське добро.

Отже запитати б: Чи до лиця греко-католикам в такій компанії? Чи такий католицизм вірить в яке небудь спасення? Чи такий католицизм е Божою справою? Чи нинішний католицизм, який бачимо, не йде під висловом колишнього папи, Льва Десятого, який казав що „байки про Христа поплачуються"?

Треба би греко-католикам про те подумати!

Чи ви вже маєте Ювілейну Книжку ВЕЛИКІ РОКОВИНИ?

КНИЖКА СКЛАДАЄТЬСЯ З ТРОХ ЧАСТЕЙ:

Часть I: 950-літній Ювілей Хрещення України.

Часть II: Двадцятьлітній Ювілей Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Часть III: Пропамятна Книга Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Книжка містить наукові статті, описи, поезії, спомини, гарний, кольоровий образ св. Володимира Великого та велике число фотографій.

Ціна книжки з пересилкою лише 75 центів.

Між іншими в книжці є статті на такі теми:

„Страдальний похід Христа Української Церкви й Народу" — Архиєп. Іоанн Теодорович.

„Св. Рівноапостольний Князь Володимир — Організатор Української Церкви" — Професор О. Лотоцький.

„Володимир Великий — будівничий Української Держави" — Професор Д. Дорошенко.

„Володимир, а римський католицизм" — Прот. В. Кудрик.

„На київських горах" — О. Білоусенко.

„Старий Київ" — Гнат Хоткевич.

„Перед двадцяти роками" — прот. С. В. Савчук.

„Перша скиба в Алберті" — о. Д. Ф. Стратійчук.

„Чому я став православним" — о. П. Самець.

„Кругом Української Церкви в Канаді" — Петро Зварич.

Разом є 49 статтів і поезій!

Наклад невеликий, отже спішіть з замовленням.

Замовлення й гроші висилати на адресу:

THE HERALD
Box 3666 Winnipeg, Man.

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ.

Учителі Недільних Шкіл повинні обовязково набути такі книжки для своїх учеників:

„Приятель Дітей", молитовник для молоді	25ц.
Оповідання з життя Ісуса Христа	10ц.
Десять Біблійних Оповідань	10ц.
Азор — оповідання з часів Ісуса Христа, для молоді	10ц.
Українська Православна Церква (коротка історія)	10ц.
Свята Христина	05ц.

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man.

НА ВСЕ БОЖА ВОЛЯ.

(Правдива подія з 1919 р. на Київщині).

(Докінчення).

— Ми сейчас найдьом ему прімеявнів. Дайте, товаріщі, лопату! Я вам сейчас покажу, что такое народний трібунал. Ви єщо нікагда не відалі народнаго трібунала, так посмотріте. Я вам покажу во всем правілам.

З цими словами Вахрамей подав панотцеві куцу, заржавілу лопату, якою окопується в бою піхота, і додав: — „Копай, батя, яму, а ми малость перехусім!

— На все Божа воля! — відповів панотець, приймаючи лопату, і почав нею копирсати землю.

Тимчасом товариші повитягали запаси самогону і різних закусок, що награбували, мандруючи по селах, і почали баловати.

— Ти, старик, не торопісь, дай нам позавтракать! — гукнув Вахрамей на панотця, який обливаючись потом, силився вивернути скиби сухої, тернистої землі.

Зігнувшись до самого долу, п-отець продовжував свою роботу. Його стомлене обличча, як і раніш, виявляло повний спокій. Тільки іноді, коли він підіймав голову, щоб витерти рукавом облите потом лице своє, помітно було, як тремтіли його уста. Можна було догадатись, що він шепоче молитви.

— Ти, батя, успокойся с своїм Богом! Пусть подождьот. Успеєш! — знов, насміхаючись, звернувся до нього Вахрамей.

Ватага знов зареготалась.

Добре підпитий Вахрамей почав далі оповідати товаришам про правила народнього трибунала, про те, як треба „знічтожать буржуев", про те, як в царському дворці у Києві всі стіни були розписані кровю ворогів народу і що він сам навіть був головним суддею.

Оповідання було дуже цікаве, і товариші заслухались.

Раптом щось у лісі свиснуло, і почувся шелест. Не встиг Вахрамей з товаришами скочити на ноги, як ватагу оточили незнані, озброєні люди. Це був повстанський загін зеленівців, який в ту пору чатував у лісі.

Вмить ватага була обеззброєна і перед Вахрамеєм, як з під землі, виріс отаман загону, питаючись:

— Ви що тут робите?

— Єто ми так себе... — буркнув трясучись Вахрамей.

— Я питаюся, що ви тут робите! — гукнув отаман, показуючи на постать панотця, котрий продовжував копирсати землю.

— Так себе, значить, для прімера... чтоб показать, — виправдувався Вахрамей.

— Ну, то покажи ж і нам, як воно робиться! — з усмішкою відповів отаман і, звертаючись до панотця, сказав:

— Не турбуйтесь, панотче, ми знайшли вам заступника.

Вахрамей оніменів. Але почувши рішуче слово отамана: „копай", зрозумів, що це не жарти, і взявся за лопату.

Діло відразу пішло жвавіше. Помітно було, що Вахрамей, як „спеціаліст по зікатурной часті", орудує лопатою не зле. В короткий час яма була майже готова.

Тимчасом отаман розставив кілька своїх людей з рушницями напоготові.

Вгледівши їх, Вахрамей раптом кинув лопату і, здійнявши руки до гори, закричав:

— Товаріщі!

— Нема у нас товаришів, — відповіли зеленівці.

— Господа! — ще дужче крикнув Вахрамей.

— Нема у нас господ, — почулася відповідь, і зеленівці зареготались.

Вахрамей весь посинів. Спазми здушили йому горлянку. Нарешті хриплим, здушеним голосом прошепів:

— Братці! Галубчікі любезниє! Прошу вас... дайте... дайте хотя Богу помолітца!..

— Пізно ти згадав про Бога, — озвався отаман і подав команду.

Бахнули рушниці, і Вахрамей, пронизаний кулями, сторчголовою звалився у вириту яму...

СОН БУВШОГО БОЛЬШЕВИКА-КОМУНІСТА.

Микита був за формена на залізничій дорозі. Він мав сталу роботу, як літом так зимою. Кожного місяця заробляв поверх сто доларів, а в додатку мав безплатний білет, отже міг їхати поїздом від моря до моря, куда тільки забажав, цілком за дармо.

Хоч Микита мав добру сталу роботу і добру платню, він був твердий, правдивий большевик-комуніст. До церкви ніколи не ходив, в Бога не вірив, священиків ненавидів. Також не вірив в позагробове життя. Казав: „Чоловік так, як бик, або кінь — згине тай по всьому. Душі не має, бо хто її коли бачив?"

Аж одної місячної ночи, в суботу, заснув Микита дуже твердо й приснився йому дивний сон. А такий виразний, що мов на яві все те бачить. Йому сниться, що він нагло вмер та що душа його вийшла з тіла й дивиться, що довкола неї робиться..

Як Микитова душа вилізла з його мертвого тіла, тоді їй стало дуже дивно, страшно і маркотно. Почала душа думати: „Видна річ, що душа таки є безмертна, бо ось тіло лежить мертве, а я ні.

Большевики-комуністи завсігди і всюди говорили, що людина не має душі. Тепер виходить, що большевики-комуністи брехуни і баламутники. Вони нічого не знають про загробове життя і нічого не знають про безсмертну душу. Видно, що таки правда, що Ісус Христос умер за нас на хресті і третого дня воскрес. Видно, що то правда, що люди, котрі вірують в Господа Бога, Ісуса Христа, і живуть побожно і сповняють Божі заповіди, то Ісус Христос дасть їм вічне життя... Брехали большевики-комуністи, коли казали, що нема нічого, нема ні пекла, ані неба; так як брехали, що людина не має безсмертної душі. І що мені тепер робити?" Розглянулася Микитова душа і зачала йти на якусь гору. Вийшла на гору, на горі трохи сіла відпочивати. Відпочиває і розглядаесь на всі сторони. І бачить душа перед собою дві дорозі. Одна дорога дуже вузка і дуже стрімка і так високо до гори було тою дорогою, що оком не мож було доглянути, куда та стрімка, вузке дорога прямувала. Все таки тою вузкою, стрімкою дорогою йшло до гори багато дітей, йшли дорослі люди і один священик. І бачила Микитова душа другу дорогу, гладку і широку і вона прямувала в долину. Тою дорогою також йшло багато людей. І думае Микитова душа: „Хіба й мені піти тою широкою дорогою. В долину лекше йти, а я й без того вже змучена". Пішла широкою дорогою в долину.

Йде душа йде, аж приходить до величезних спіжевих грубих двирий. На дверях напис:

„Ходіть до середини, товариші і товаришки. Всі дістанете добру і сталу роботу". Душа застукала у міцні двері. Зараз двері отворилися і дався чути сильний грубий голос.

„Ходи до середини, товаришу". — Микитова душа увійшла до середини. Там вона побачила багато рогатих, але були між ними і шуті, а декотрі мали довжезні рила. Майже всі шуті і рилаті були дуже заняті. Вони возили смолу залізними тачками. Рогаті дали й Микитові тачки, щобн возив смолу. Він зразу не хотів возити смолу, бо мовляв, він на земли був за формена в Сіпіра на залізній дорозі, але рогаті відповіли, що це не робить ріжниці, бо він вже не на земли. Ще й рогами його подюгали. Возить сарака Микита смолу залізними тачками тай возить. Змучився, а тут ані на хвильку не дають відпочити. Нараз причуваесь Микиті, що хтось наче до нього каже:

„Роботай, браток, роботай!" Микита поглянув в ту сторону, звідки почув голос і з великого дива аж остовпів. Микита побачив самого Леніна, що сидів собі на якімсь підвищенню і щось попивав. Микита кинув тачки і попрямував до Леніна, щоби попри нього напитися. Але шуті, рогаті, і рилаті зараз завернули його назад до тяжкої неприємної роботи. „Ще не пора", кажуть. „Ти ще не змучився".

Робив Микита далі. Наконець прийшов відпочинок. Принесли рогаті Микитові якоїсь віби горівки. Він покушав і зараз зачав випльовувати, бо то була розведена горіча [illegible]

Побачили це рогаті, залізними кліщами отворили Микитові рота і вилляли повну шклянку гарячої смоли до його рота. „Нехай тебе, кажуть, трохи розігріє, бо зараз будемо тебе в смолі смажити".

„Біднаж ти моя головонько", думае Микитова душа. „Не знати, як би то звідси втечи". Побачив Микита, що він недалеко дверий, якими входили такі, як він. Підглядів хвилинку, коли двері отворилися і одним скоком опинився за дверми, поки вони заперлися. Почала Микитова душа йти назад до гори тою дорогою, котрою прийшла. Це вже була дуже тяжка робота для неї. Душа мусіла багато разів відпочивати, поки вийшла як на гору. Нарешті на силу Микитова душа вийшла. Дивиться, а перед нею нараз Микитів гріб....

В той самий час Микита пробудився. Його був облив зимний піт. Коло себе чув ще запах смоли. Йому було гидко від того найнеприємнішого і найгіршого напитку.

Коли Микита пробудився з неприємного страшного сну, була сама година рано в неділю. Золоте сонце своїми теплими промінями світило на землю з безмежного синього чистого неба. Воно неначе усміхалось до Микити. Микита встав, умився зібрався. Микита любив спати майже кожної неділі до десятої години рано. Але нині після цего страшного незвичайного, дивного і неприємного сну, він немов став зовсім іншим чоловіком. Він зібрався гарно і пішов до церкви на Богослуження.

По Богослуженню Микита вернувся до дому веселіший і щасливіший. Йому було весело і приємно на серци. Микита тепер був певний, що він має безсмертну душу і також був певний, що його душа вже не загине, бо Ісус Христос умер на хресті за всіх людей, а третого дня воскрес і дарував нам життя вічне.

На другий день Микита записався до церковної громади.

Тепер Микита вже більше не хотів ніколи приставати з большевиками. Він казав, що большевики невільники темноти.

Іван Фінк.

ДАР ДЛЯ ЦЕРКВИ.

(Смокі Лейк, Алта.)

Господь поблагословив панство Василіївих з Смокі Лейк дуже гарним синочком. Оце в неділю 16 липня ц. р. відбулося в місцевій церкві торжество уділення йому святої Тайни Хрещення і Миропомазання. Назвали його Володимир. Після того відбулося прийняття для кумів, приятелів і рідних. Було поважне число людей.

З тої нагоди заряджено збірку на діецезіяльний фонд, яка принесла $13.75.

Зложили по 1 дол.: о. Є. Грицина, панство Павлії, панство Підручні, панство Ґавінчуки, Розалія і о. М. Фики, Павло Мороз, Н. Войнарко, Петро Ринка, С. Гавриляк, П. Лазарук.

По 50цт.: А. Тихонюк, О. Кос, М. Ситалюк.

По 45цт.: Іван Черлічан.

По 30цт.: В. Ранов.

По 1.50: Марія і о. Григорій Василіян.

Хай Господь Бог благословить маленького Володимира і подасть йому щастя і здоровля. Хай росте він на потіху своїм батькам і рідним, в всьому народові нашому й Богові на славу.

Панству Василіївим належиться велика подяка за гостину, а гостям за жертви на благородну справу.

Родичам і гостям, і особливо маленькому Володимирові на Многі Літа!

Гість.

„ПРИЯТЕЛЬ ДІТЕЙ"

Молитовник для української молоді.

В гарній полотняній оправі, з золотим хрестом і написю. Коштує з пересилкою **30 цт.** Замовлення й гроші слати до

Consistory of the Ukrainian Greek Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg.

РОЗВЯЗАЛИ УКРАЇНСЬКІ СТУДЕНТСЬКІ Т-ВА.

Сенат львівського університету припинив діяльність на час 6 місяців таких українських студентських товариств: „Вендурист", „Правнича Громада" і „Медична Громада".

ПЕРЕДІСТОРИЧНИЙ КІСТЯК

Канада подарувала 8 серпня американському Смитсонському Інститутові частину кістяка з качко-дзьобого диносавра, що 95 мільйонів літ тому лазив по мочарах в Алберті. Обчислено, що диносавр важив одну тону або трошки більше.

ВЗЯВ ШЛЮБ ЛЕЖАЧИ.

Мільйонер Фред Б Снайт, що вже три роки лежить у такім знаряді, що помагає йому дихати, 10 серпня взяв шлюб у Шікаго з панною Тересою Ларкин. Молодий лежав, а молода стояла біля нього підчас шлюбу. Молодому 29 літ, молодій 25. Снайт спаралізований.

ПРИМІРНІ ХРЕСТИНИ.

В неділю дня 30-го липня 1939 р. по Богослуженню відбулися хрестини в готели в місточку Ватсон, Саск. Чину св. Хрещення першої дочки панства І. Гребенюків з Вотерней, Алта. довершив свящ. Ф. Керніцький. Дано її імя Орися Анна. Пані Ів. Гребенюк прибула на вакації до родичів п-тва Половичів. Пан Л. Полович є свідомий український склепар в Ватсон, Саск. Він вірить, що укр. національна як рівночасно і релігійна справа є і мусить бути першою справою українського життя. Дідо новохрещеної внуки справив надзвичайні хрестини, на котрі запросив приятелів та знакомих. По обіді о. Керніцький пояснив 20-літню працю нашої Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Гром. Іван Шмельський занявся збіркою на згадану ціль, яка принесла $5.65.

Зложили по 50цт.: п-во І. Шмельські, П. Москаль, М. Васеловський, І. Процко, М. Глек, Л. Полович.

По 35цт.: п-во Г. Супрун.

По 25цт.: о. Ф. Керніцький, п-во Ф. Білоус, пані М. Кузик, А. Полович, І. Гребенюк, В. Процко, П. Скочилас, М. Полович.

По 20цт. пані Скочилас.

10цт.. пані Ф. Федяк.

МОЯ ПИСАНКА.

(Збірка о. В. Апонюка.)

Мих. Ободяк, Канора, Саск. $1.15

По 1 дол.. М. Воцітовий — Брокстон, Д Худяк — Канора, І. А. Павчук — Брокстон, С. Вольний — Канора, М. Стратійчук — Канора, Д. Гладій — Канора, В. Гуцал — Стордженс.

По 50цт · Франя Новосад — Канора, Гр. Стратійчук — Канора, Марія Ободяк — Канора, І Ф Стратійчук — Канора, Г. Кащуба — Мікадо, М. Галай — Сторновей, пані К. Павчук — Брокстон, пані К. Процик — Брокстон.

40цт.: Г. Денис, Канора.

35цт.: Марія Глинська.

По 25цт.: Р. Стратійчук — Канора, Й. Дорогой — Канора, П. Кудиба, Канора.

10 цт.. М. Гишка, Брокстон.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. С. П. Симчича

Серпень.

27. Неділя — Енгусвил.
28. Понеділок, Усп. Пр. Богор. — Россбори (храм).

Вересень.

3. Неділя — Ст. Джанс (Січ).
10. Неділя — Сенді Лейк.

Box 410 — Rossburn, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. П. Глинського.

Серпень.

27. Неділя. — Ледвин.
28. Пон. У. Пр. Бог. — Поплар Парк

Вересень.

3 Неділя — Брендон.
10. Неділя. Іст Селкірк.
17 Неділя — Тиндал.
21 Четвер. Різдво Пресв. Богородиці — Селтон (храм).
24 Неділя. — Поплар Парк.
27. Середа. Воздв. Чесного Хреста — Стед.

283 Beacon St., Winnipeg, Man

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. Гр. Веселки

Серпень.

27 Неділя. — Смокі Лейк.
28. Пон., Усп. Пр. Бог. — Белліс.

Адреса: Смокі Лейк, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. Д. Ф. Стратійчука

Серпень.

27 Нед. — Ешвил.
28. Понед., Усп. Пр. Бог. — Богдан (храм.)

Вересень.

3. Неділя — Косів.

Адреса: Дауфин.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. Т. А. Горбая.

Серпень.

27. Неділя Ленард.
28. Пон., Усп. Бог — Петлюра.

Вересень:

3. Нед. — Дрифтінг Ривер.
10. Нед — Роблін Зелена.
17. Нед. — Шортдейл.
21 Четв., Р Бог — Шел Велей.
24 Нед Гілберт Плейнс
27 Сер., Возд Ч Хр. — Ленард

Адреса: — Роблин. Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. І. Дмитрова

Серпень.

27 Нед. — Вайта.
28. Пон., Успения Преч. Д. Марії — Гардентон, місто (храм).

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1939 РІК.

СЕРПЕНЬ.

16 С. Ісаакія
17 Ч. Мч 7 отрок ефес.
18 П. Мч. Евсигнія
19 С. Преображення Г. Н. І. Х.

20 Н.12 по З. Дом. Пульх.
21 П Емілієна
22 В. † Ап. Матвія, мч. Антонія
23 С. Лаврентія
24 Ч Мч Евпла діякона
25 П Мч Аникити
26 С. Максима, Іполита

27 Н. 13 по З. Михея, Теодора
28 П Успення Пресв. Богород.
29 В. Нерукотв. Образа (3 Спас)
30 С. Мирона
31 Ч. Мч. Флора й Лавра, Орел

ВЕРЕСЕНЬ.

1 П. Андрія Стратилата
2 С. Пр. Самійла

3 Н. 14 по З. Тадея ап. і Авр.
4 П. Агатоніка
5 В Віддання Усп. Луппа мч.
6 С. Петра митр. Київського
7 Ч Ап. Вартоломея й Тита
8 П. Мч. Адріяна і Наталії
9 С. Пп Пимена

10 Н. 15 по З. Августина
11 П † Ус г Ів. Хрестителя
12 В. Св Олександра, Івана й Пав.
13 С. Положення пояса Богород.
14 Ч. Семена стовп.
15 П. Маманта

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. І. Гнидкого

Серпень.

27. Неділя — Прут
28. Усп. Пр. Бог. — Слава-Мюсідора

Вересень

3. Неділя — Кагвин
10. Неділя — Вилінгдон.
17 Нед. — Красногора.
21 Різдво Пр. Бог — Борівці.
24 Нед - Прут-Вилінгдон.
27 Возд. Ч. Х. — Мюсідора-Келенд

Адреса:

Andrew, Alta

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. М. Фиша.

(Серпень.

28. Успения Пр. Бог. — Бюфорд.

Вересень.

3 Неділя — Вострін
10. Неділя — Келгарі
17. Неділя — Еґмонт
21. Четвер, Різдво Пр. Богородиці. - Редвотер
24 Неділя — Бюфорд
27 Середа Возд. Чесного Хреста — Калмар.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ НА 1939 РІК.

Серпень.

Літ. Ап І. кор XVI 13—24; Еван. Мат XXI· 33—42.

28 Понеділок Успения Пр. Богородиці: Еван Луи І. 39—49 і 56. Літ. Ап Филип II 5—11, Еван. Лук X: 38—42 і XI 27—28.

ВЕРЕСЕНЬ.

3. Нед. 14 по Зісл. св. Духа. Гол. 5, Утр. Еван. Марка XVI: 9—20. Літ. Ап. 2 кор. IV: 6—15. Еван. Мат. XXII: 35—46.

10. Нед. 15 по Зісл. св. Духа. Гол. 6. Утр Еван. Луки XXIV: 1—12; Літ Ап 2 кор IV —15. Еван Мат. XXI 35—46.

17. Нед. 16 по Зісл. св. Духа: Гол. 7 Утр Еван Луки XXIV: 12—35; Літ. Ап 2 кор VI· 1—10; Еван Матвія XXV 14—30.

21 Четвер· Різдво Пр. Богородиці: Утр Еван Лук І 39—49 і 56. Літ Ап. Филип II 5—11; Еван Лук. X· 38—42 і XI· 27—28

24.. Неділя 17 по Зісл. св. Духа

27. Неділя 18 по Зісл. св. Духа: Гол 4 Утр Еван Марка XVI 1—8; Голос 8. Утр Еван Луи XXIV· 36—53 Літ Ап 2 кор. VI 16—18 і VII· 1 Еван. Мат XV· 21—28.

27 Середа. Воздвиження Чесного Хреста· Утр Еван. Івана XII 28—36; Літ Ап І кор І · 18—24; Еван Івана XIX· 6—11, 13—20, 25—28 і 30—35.

RESERVE YOUR DESK

Our Day School enrollment is limited to 500 Students and, therefore, early reservations are suggested. As in former years "The Success" College will be selected by those who appreciate thorough instruction and definite employment service.

WE ADMIT ONLY GRADE XI, GRADE XII, AND UNIVERSITY GRADE STUDENTS TO OUR DAY CLASSES.

Our minimum educational admittance standard for Day School is Grade XI. (Supplements Allowed).

EXPERT INSTRUCTORS

We employ 30 Experienced, expert instructors, most of whom are University Graduates.

INDEPENDENT GRADUATION EXAMINATIONS

The Business Educators' Association of Canada, Head Office, London, Ontario, sets and marks the Graduation Examinations of approximately 40 of the outstanding private Commercial Colleges in Canada, including The Success Business College of Winnipeg. The B. E. A. system of independent examinations is a distinct advantage in that it insures uniformity of standards thorough instruction, thorough examinations and freedom from prejudice on the part of officials and teachers of the College.

CIVIL SERVICE EXAMINATION RESULTS

The opportunity for employment in Civil Service seems to be favorable to "Success Graduates." Out of a total of 192 passes for Winnipeg, on a Dominion Government Civil Service Examination, 106 were "Success-trained" and 86 came from other schools including 7 Business Colleges in Manitoba. Every Civil Service Examination held during the past decade showed a majority of passes for "Success-trained" candidates.

MODERN OFFICE MACHINES

At "The Success" you will find modern office machinery, including Comptometer, Burroughs Calculator, Elliott Fisher and Burroughs Bookkeeping, Dictaphone, Gestetner, Telephone Switchboard. Our 145 new Noiseless Standard and Master Typewriters provide the finest equipment in the City of Winnipeg.

THERE IS EMPLOYMENT FOR SUCCESS GRADUATES

More than 1000 yearly placements of Success applicants is the unexcelled record of our Employment Department. It pays to be able to say, "I am a Success Graduate."

New students may enroll at any time.
Write for our thirty-six page book of information on "Business Opportunities."

PHONE 25 843

SUCCESS

BUSINESS COLLEGE

Portage Ave., at Edmonton St., Winnipeg.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

РІК XVI. WINNIPEG, MAN., SEPT. 1st, 1939 ВІННІПЕГ, МАН., 1-го ВЕРЕСНЯ, 1939. ЧИСЛО (325) 17

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ І ФРАНЦІЯ ВИПОВІЛИ ВІЙНУ НІМЕЧЧИНІ.

Нова европейська війна зачалася в пятницю 1 вересня в 5.45 годині рано, коли німецькі війська на польській границі рушили вперед проти військ польських.

На вістку, що Гітлер зачав війну проти Польщі, уряди Великої Британії й Франції вислали ультімат до Німеччини. Ультімат був в роді перестороги, що коли Німеччина не заверне своїх військ з Польщі, то Велика Британія й Франція „без вагання виконають своє зобовязання супроти Польщі".

Війну Англії проти Німеччини проголосив премієр Невил Чемберлейн з своєї резиденції, ч. 10 Давнінг стріт, в неділю 3 вересня в 11.15 годині рано (4.15 годині рано на вінніпеґський час).

Скоро розійшлася потрясаюча вістка про війну, король Юрій звернувся через радіо до всіх частин імперії, аби задержували холоднокровність, непохитність і єдність супроти визову світові.

Велика Британія бореться проти „примітивного принципу, що сила робить право," сказав король. „Це є принцип, що позволяє державі в стараннях досягнути силу нехтувати свої договори та світочні зобовязання, позволяє на уживання сили, або погроз проти суверенности і самостійности інших держав. Як би цей принцип мав запанувати в світі, то свобода Британської Спілки Націй була б загрожена. Однакож далеко більше від того, народи світа попали би в ярмо страху і всі надії на мир, безпеченство, справедливість і свободу між народами скінчилися б. Оце є остаточне питання, що стоїть перед нами. В імя всього того, що вважаємо за дороге для себе, в імя ладу і мира в світі ми не сміємо відмовитися від приняття визову".

До хвилі, коли ця новинка іде до друку, нема ще відомостей про боротьбу на західнім фронті, тоб то між військами Франції й Британії і Німеччини. Як виглядає, то кровава боротьба є тільки на східнім фронті, між німцями й поляками. Німецькі війська перейшли польську границю і боротьба провадиться на польській землі. Німці вдерлися в Польщу з півночі, зо Східньої Прусії в напрямі Варшави, з обох сторін Поморя, або „польського коридора", і з полудневого заходу, від Шлеська. Найдальше посунулася німецька армія в напрямі славного польського відпустового міста Ченстохови, бо здобула саму Ченстохову, віддалену около 20 миль від німецької границі.

Німецьке донесення з дня 5 вересня говорить, що німецькі війська розбили цілу сему дивізію польської армії, забираючи в полон дивізійний штаб (команду).

Зрештою німці ширять в Польщі пострах своїми літаками, що кидають бомби. Варшава є предметом майже безнастанних бомбових нападів від самого початку війни. В дійсности німецькі літаки ще в пятницю, 1 вересня, рано злетіли хмарою на Польщу і обкидали бомбами її головніші міста, а головно Варшаву. І вже першого дня війни поляки хвалилися, що зістрілили 16 німецьких літаків. З свого боку німці хваляться, що їх літаки є панами воздуху над Польщею.

Дня 6 вересня німці здобули Краків.

ДО ВІРНИХ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

Від неділі, 3-го вересня, Велика Британія знаходиться в стані війни з Німеччиною.

Канада, як член Британської Спілки Націй, заявила устами свого уряду, що вона буде непохитно стояти при Великій Британії в її війні з Німеччиною.

Православні українці, як і всі інші горожани Канади, чесно й гідно виконають свої горожанські обовязки в цю так важну хвилю для Канади та взагалі для цілої Британської Імперії. Вони відозвуться на поклик свого Короля й Уряду й охотно стануть в обороні інтересів Канадійської Держави та британської Корони. Вони пристосуються до вимог военного часу, заховають спокій, рівновагу й бодрість духа та взагалі виявлять таку горожанську дисципліну й карність, якої сучасна хвиля від них вимагає. А в разі потреби, — вони не завагаються принести навіть найвисшу жертву в обороні свого Краю.

Хай Всемогучий Господь збереже Короля Юрія і військa його, хай осінить мудрістю провідників наших і хай приверне світові бажаний мир і спокій.

Дано в Вінніпеґу, Ман., дня 4-го вересня, 1939.

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ

Прот. С. В. Савчук, голова.

КАНАДА СТОЇТЬ ПРИ ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ.

Канада буде стояти непохитно при Великій Британії у її війні з Німеччиною. Премієр Мекензі Кінг оповістив, що ця країна буде вповні кооперувати з Великою Британією і відкликався до громадян Канади, аби „зєдналися в національнім змаганню".

Нема дому, ані родини в Канаді, яких доля та свобода не була б звязана з боротьбою, що тепер зачинається, сказав премієр у своїй промові через радіо до канадійського народу. Він висловив переконання, що коли в четвер 7 вересня зійдеться парлямент на свою надзвичайну сесію, то одобрить дотеперішні кроки уряду та його пропозицію тісної кооперації з Британією.

FOR CANADA AND BRITISH EMPIRE.

In view of the outbreak of war between Great Britain and Germany and in consequence of His Majesty the King's solemn appeal to all His loyal subjects to stand ready to make every and, if necessary, the supreme sacrifice, in defence and vindication of all those principles and ideals which are vital to and which symbolise not only the British Commonwealth of Nations bu. free, human civilisation as a whole, we desire to make the following statement:

We are not authorised and therefore do not propose to speak on behalf of all Canadian citizens of Ukrainian descent. But on behalf of the Ukrainian Self-Reliance League of Canada we are happy to be able to assure everyone that all those many thousands of Canadian citizens of Ukrainian descent who are members of or are in sympathy with the League and its affiliated organisations in Canada, — viz. Union of Ukrainian Community Centres, Ukrainian Women's Association of Canada, Canadian Ukrainian Youth Association (SUMK), with branches throughout the Dominion of Canada, all those have never, at any time wavered in their loyalty and devotion to the British Crown or to Canada and in their faith in democratic institutions and that, therefore, all of them will without hesitation respond to the earnest appeal of their King and their Government and will faithfully serve and defend the vital interests of Canada and the British Empire side by side with other citizens by all means at their disposal and in every manner which may be demanded of them.

The Ukrainian Self-Reliance League of Canada,
P. J. Lazarowich, President.
J. J. Danylchuk, Secretary.

Dated at Edmonton, Alberta,
Sept. 3rd, 1939.

В Англії повстав комітет, що досліджує справу народин в ріжних краях. В 30 ріжних краях і державах, що досі розсліджені, лише 5 мають більше народин, ніж смертей.

АРХИЄРЕЙСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ

В АЛБЕРТІ.

ВЕРЕСЕНЬ.

10 Неділя — Едмонтон, Алта.
17 Неділя — Келгарі, Алта.

ВИЙШОВ З ДРУКУ Й ПРОДАЄТЬСЯ „ШКІЛЬНИЙ СПІВАННИК"

вложений славним українським композитором К. Стеценком. Співанник містить 38 пісень під нотами й коштує лише 25 центів з пересилкою. Замовлення й гроші (почтовим переказом, або стемплями) слати на адресу: Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada, 7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

С. Антонович.

КОРОТКИЙ ІСТОРИЧНИЙ НАРИС ПОЧАЇВСЬКОЇ ЛАВРИ.

(Продовження).

Організація манастирського життя за правилами цього ордену мала багато спільних рис з відповідними чернечими орденами римсько-католицької церкви (езуїтами), Василіяне визнавали зверхність папи римського й догмати римсько-католицької церкви

З усієї системи церковного життя православної церкви східнього обряду уніяти затримали тільки церковно-слов'янську мову й зовнішню обрядову сторону богослуження.

Василіяне розвинули в Почаїві досить поважну культурну и релігійну працю

Вони організували тут друкарню, в якій було надруковано багато книжок богослужбового, проповідницького, катехичного й господарського змісту в мовах: церковно-слов'янській, українській, польській і латинській.

Для вступаючих до манастиря, т. зв. новіціятів (послушників), була організована в стінах манастиря трьох-річна загально-освітна школа. В ній вчили латини, польської мови, римських клясиків, риторики, філософії, аритметики, математики та інших предметів. Навчання провадилось латинською мовою. Церковно-слов'янська мова не була предметом навчання. Це тим більше дивно, бо ця мова була мовою богослуження унiятів.

По скінченню цієї школи здібніших новіціятів посилали до т. зв. папського алюмнату духовної академії — що існувала при Віленському університеті, для одержання вищої богословської й философської освіти Пізніше з них рекрутувались особи на вищі ієрархичні становища ордену Св. Василія Великого секретарі провінцій, консультори (дорадники), суперіори (настоятелі манастирів), провінціяли (декани, або благочинні) і т. д.

При манастирі існувала також Повітова Школа з трьох і чотирьох-річним курсом навчання В ній вчились діти переважно заможної польської й української довколишньої шляхти, але були у ній учні і з інших повітів Волині та з сусідних воєвідств Польщі. Вчителями в тій школі були переважно вчені ченці-Василіяне, іноді теж (рідко) і світські особи.

Навчання в цій школі провадилось польською мовою.

Відношення українського народу до святинь Почаївського манастиря в часі приналежности його до унії в засаді не змінилося.

Від віків нарід наш уважав стопу Божої матері, її чудодійний образ, мощі преп. Іова (за унії вони були закриті за свої ріди. Так тепер, як давніше, масово приходив він до Почаєва й перед його святинями гориче молився, шукаючи потіхи й покріплення своїх моральних і фізичних сил та складав манастиреві посильні офіри.

За унії засоби манастиря значно зросли в грошах і нових маєтках. Так, напр. за позичку Тарнавському манастир одержав від нього в заставу почаївський маєток; пожертва від М. Потоцького була забезпечена доходами з його маєтків Москалівки, Манжулова й Волиці на Кремянеччині.

Граф Микола Потоцький був найбільшим добродієм Почаївського манастиря того часу й фундатором його головного Успінського собору

Гр. М. Потоцький на Золотім Потоці походив із старого шляхетського роду. Батько його Степан воєвода белзький був католиком і в тій вірі виховав також і сина свого

Правдоподібно, що предки Потоцьких були православними

Деякі вказівки відносно цього знаходимо в посвяті книжки. „Небо новое і новыми звѣздами" - Іоаннікія Галятовського (1665) - - „Аннѣ Могилинцѣ Потоцькой, Господаревнѣ земель Молдавских, Воеводинѣ Краковской і т. д."

Посвята ця вказувала б, що Потоцкі по жіночій лінії походили з роду Молдавських Господарів -- Могил, посвоячених з відомим Петром Могилою — митрполитом київським, а Могили, як відомо, завше були православними

Микола Потоцький був старостою Каневським, але цього становища свого чомусь не любив і охотніше підписувався титулом Воєводич Белзький Посідав він величезні маєтки в Канівському Старостві на Київщині, опріч того на Волині й в Галичині.

Головним місцем його осідку був Бучач.

Ці княжі багацтва давали Потоцькому почуття необмеженої сили й влади над своїми підданими.

Історичні відомости малюють Потоцького в неприхильних і може переяскравлених фарбах. Вони представляють його свавільним, марнотратним і невзначним стриму в задоволенцi своїх бажань, жорстоким в поступованні зі своїми підданими й високомірно призирливим із шляхтою.

Не виключене, що ці риси були властиві його вдачі.

Виняткове становище Потоцького, як магната буйного й свавільного, напевно не мало спричинилося до того, що постать його оповилася серпанком легендарности

Але з поза цього таємничого серпанку визирає й інше обличча Потоцького

П. „Х" (Дунін-Карвицкі) в своїх „Пшеяздках по Волиню" оповідає, що Потоцький був щирим прихильником українського народу, любив його мову, пісню, звичаї; закоханий був у безкраї степи українські й уважав їх за свою батьківщину.

Добросусідські відносини підтримував Потоцький тільки з тими нечисленними представниками польської шляхти, що так само, як і він, не цурались українського народу Особливо шанував він князя Августа Яблоновського із Стебтова, що на Росі між Каневом і Богуславом

Постать цього князя була не менш оригінальною від самого старости канівського

Яблоновський „до тієї міри покохав народні українські звичаї і його стрій що омужичився цілковито Під „згжебнов кошульов" і витертою свиткою годі було пізнати потомка гетьманського роду Мешкав в простій хаті, сам орав плугом і чумакував, поганяючи власноручно мажу, запряжену сивими українськими волами. Ходив особисто зі своїми підданими по сіль у Крим, по рибу на Дін і на Чорноморські лимани, сам розвозив свій крам по околишніх дальших і близьких ярмарках Жив тільки з простолюдям, уживаючи виключно його мови З людьми свого роду, з панами польськими, нікоти не приставав Одного тільки старосту охоче відвідував, приїзджаючи до нього в селянському вбранні, кінно, на гарному верхівці східньої раси, оточений своїми вірними козаками, що його обожнювали".

Лучили їх очевидно спільні уподобання, однакове відношення до свого оточення та захоплення українським народом з його високою побутовою культурою на тлі чарівної природи.

Від постатей цих віє романтикою буйного українського степу

Наведені відомости відслонюють нові, мало знані психічні риси в духовості Потоцького. Вони дають підставу твердити, що Потоцький був своєрідним типом українського хлопомана старої дати.

Коли прийняти під увагу вираз його симпатії до українського народу й моральний перелом, що стався в душі Потоцького в обличчі Почаївської святині*), то можна припустити, що ці два моменти були тими психольогічними мотивами, що викликали в нього постанову збудувати величаву нову церкву на Горі Почаївській.

В той спосіб, можна думати, Потоцький хотів дати доказ пошани до ікони Почаївської Божої Матері, що своєю чудодійною силою ґрунтовно змінила його життя, та задокументувати в матеріяльних формах нерозривну єдність своїх почувань з українським народом.

Бажаючи, очевидно, цілковито духово зблизитися з ним і під оглядом релігійним, Потоцький прийняв також і греко-католицький східній обряд.

В справі задуманої будови Потоцький 11 літ веде листування з суперіором (настоятелем Почаївського манастиря Інатієм Білинським**).

З листування цього видно, як багато уваги, піклування й жертвенности присвятив Потоцький справі будови церкви, виявляючи перед Інатієм Білинським найтаємніше бажання стало оселитись в манастирі й навіть прийняти чернечий постриг.

Нарешті 20 лютого 1771 р., коли вже був виготовлений плян будови й заготовлені необхідні будівельні матеріяли, започатковано будову нової Успінської церкви и головного мурованого будинку, призначеного для мешкань ченців та інших манастирських потреб

В міжчасі будови головного Собору, а саме 8 вересня 1773 року, відбулось коронування ікони Божої Матері

Дозвіл на коронування з великими труднощами й значною допомогою М. Потоцького, виєднав у Папської Ґене-

---

*) Легенда так про це оповідає. Одного разу переїзджав Потоцький біля Почаївського манастиря Знечаька злякались його коні, понесли й перевернули повіз Розлючений граф хотів застрілити свого фурмана. Але той звернувся в сторону манастиря з мольбою до Божої Матері, щоб його спасла. Сталося чудо пістоль не вистрілив, хоч граф намагався стріляти аж тричі Випадок цей справив на Потоцького надзвичайне враження Він дав обітницю перед чудотворним образом Божої Матері присвятити решту життя свого манастиреві й дбати про збільшення його величі й слави Подія ця сталася десь коло року 1759. — „Подружи в Почаїве" трохи інакше оповідає про причини морального переродження Потоцького Раз у свято проїзджав Потоцький коло манастиря Зобачивши кілька порядних повозів. Потоцький зацікавився - - хто б то міг бути й увійшов до церкви Застав якраз на проповідь.

Побожний проповідник з такою щирістю й переконанням говорив про Боже милосердя, що зворушив скамяніле серце Потоцького Кинувся пан Каньовський навхрест перед вівтарем і гаряче каявся в своїх гріхах, давши обітницю Божій Матері поправи, що урочисто й виконав.

Чи один, чи другий з наведених випадків морально сильно вплинув на Потоцького — годі про це щось певного сказати, але було фактом, що Потоцький став зовсім іншим, ніж був до цього часу

**) На протязі цього часу написав Потоцький 39 листів довших і коротших.

ральної Капітули в Римі суперіор манастиря Порфірій Важинський.

Урочисті церковні богослужения з нагоди коронування відбувалися ще в Троїцькому Соборі фундації Домашевських, хоч довкола нього були вже заложені фундаменти під Успінський Собор. Пізніше церква Св. Трійці була знесена.

На урочистости коронування прибуло понад 100,000 мирян і до 1000 духовенства греко-унiятського й католицького з численними процесіями з найдальших закутків західньо-українських земель.

Коронування відбулося в каплиці, специяльно для того побудованій на площі, положеній на схід від манастиря й віддаленій від нього більше одного кільометра.

На місці тієї каплиці три роки пізніше (1776) була збудована невеличка церковця в честь Різдва Пресвятої Богородиці, а площу огороджено муром Тепер місце коронування ікони Божої Матері є чернечим кладовищем

Самого акту коронування довершив єпископ луцький Сильвестер Рудницький, в асисті холмського єпископа Максиміліяна Рила.

Процедура коронування була обставлена дуже урочисто, з метою, очевидно, при допомозі зовнішніх ефектів на довго утривалити в памяті присутніх цю, без сумніву, визначну подію та як найширше її спопуляризувати*).

Урочистости коронування продовжувались 8 днів — з 8 по 15 вересня включно — й були особливо вдатними, бо увесь цей час стояла прекрасна, тепла погода. Чи малі кошти тих урочистостей поніс М. Потоцький.

Він же на свої засоби замовив у Римі дві золоті корони, що були вложені на голови Божої Матері й Христа Почаївської ікони, цей властиво момент був істотним з поміж усіх урочистостей коронування.

Римська католицька церква, на чолі з папою Климентієм XIV, що за його згодою відбулось коронування ікони Почаївської Богородиці, актом коронування визнала чудодійність і святість образу Почаївської Божої Матері, що православна церква була визнала давно вже перед тим (в 1597). Так образ Почаївської Божої Матері став святинею всього християнського світу - - незалежно від поділу його на схід і захід.

Для манастиря акт коронування мав велике значіння так з погляду морального, як теж і матеріяльного

Наявним памятником цієї події є липова алея, що простягнулась од каплиці Олександра Невського до чернечого кладовища.

---

*) Від манастиря до каплиці на полі, де відбувалось коронування, було збудовано пять величавих чотириповерхових тріюмфальних арк з фонтанами зі сходу й заходу Кожна арка мала три прохідні брами. На карнізах арк були приміщені сотні каганців. Арки були оздоблені відповідними до свята написами й гербами. „Дорога по обидва боки від одної арки до другої була заставлена великими образами — ілюстраціями чуд Почаївської Божої Матері Над кожним таким образом виднівся текст із Святого Письма, відповідний до чуда. На хорах кожної арки була приміщена дута оркестра, по боках арк — розставлені гармати й моздірі. Звуки оркестри й гук гармат роздавались при перенесенні ікони Божої Матері через кожну тріюмфальну арку

Вечорами відбувалися ілюмінації, якими керував спеціяльно виписаний Потоцьким із Варшави інженер-піротехнік Готфрид Лейбель

Ракети, що вибухали в повітрі вибагливими фігурами враз з каганцями блимаючими в нічній темряві, — надавали цілому красвидові чарівної принади й таємничости й загострювали цікавість глядача небуденною ефектовністю й вигадливістю помислу. Порядок підчас цих урочистостей тримали полк кавалерії із України під командою графа Гната Стемпковського й сотня піхоти з гарматами з Дубенського замку князя Яна Сангушка.

(Дальше буде).

ЗЛЕ З ДІЛАМИ, ЗЛЕ ЗО СЛОВАМИ, ЗЛЕ З ДУМКАМИ,

АЛЕ НЕ КРАЩЕ Й БЕЗ ДУМКИ.

(Новітна казка).

Під повисшим заголовком появилася в українськім греко-католицькім часописі з Галичини — „Українськім Бескиді" низше подана сатира, де жартом змальовується становище греко-католицького священика Не можна встерегтись, не можна вгадати, за що римо - католики можуть вчепитись. Поставиш хрест — лихо, запишеш в українській метриці не так, як того хочуть, не догадаєшся зробити того, що їм хочеться — суд і кара. Зрештою послухаймо...

Висвятять людину на священика (пише молодий священик) й здається їй, що буде гори перевертати Тимчасом діється навпаки — нею перевертають тепер. .

Тепер і як зчуєшся, як зробиш якийсь злочин (еге-ж!) і не знаєш, коли-то будеш спричинником нового злочину.

Поставиш Хрест коло Церкви, або затягнеш пером на „ий" і зараз мусиш собі усвідомити, що ти поповнив каригідний вчинок. Але що зробиш — хрест стоїть, і як то кажуть, що написано пером, того не витягнеш і волом. Відразу забирайся сидіти, або платити. Про це подбають.

Зле з вчинками, але не краще й зо **словами.**

Вийдеш на проповідальницю і ті слова відміряєш мов лік в аптиці, й до біди вирветься якесь слово, до якого хтось приложить десять слів, а ти чоловіче знову сиди, або плати. Ех, щоб тих слів не було, щоб вже раз вийшли проповіди без слів Може стало б легче, бо де далі — треба буде говорити словами, яких буде трудно вимовити, а може й зрозуміти і знову буде біда.

Тому починаю ставитись ще уважніше до слів, ніж до діл й подаю внесок (не боюся, бо в нас обовязує конституція і є демократія), щоб наші владики видали якісь „мигові" проповіди, які говорилося б „на миги", та які і проходили би таким „мигом", щоб їх не міг зачепити високодостойний параґраф.

Зле з **ділами**, зле зо **словами**, але не краще й з **думками.**

Коли мені стало прикро з вчинками й словами, зустрічув я одного старшого отця і давай скаржитися А він мені на те.

— То нічого! Вас покарали, мовляв - ви таке й таке робили й говорили, але мене покарали, що я хоч так не говорив, але так думав.

І я потішений повернув до хати. Та скоро я мусів побідькатись за Шевченком „Думи мої, думи мої, лихо мені з вами".

Иду й по старій привичці думаю

Нараз стрепенувся! Ану ж якась моя думка вже є каригідна? Треба цьому запобігти До цього починаю ставитись ще уважніше, ніж до слів, і тому ставлю внесок, щоб прислано мені інструмент, що вказував би, коли моя думка стає каригідною. За цей інструмент наперед дякую, а покищо старатисьму не думати.

Ба! Зле з **ділами**, зле зо **словами**, зле з **думками**, але не краще й **без думки.**

Якось кличуть мене перед панів, чому то я тоді й тоді на Службі Божій такої й такої молитви голосно не відмовив.

Правду кажучи ніякими законами я не був обовязаний в цей день її відмовляти. Тепер до міста іду відважно. О, нічого мені не зроблять!

Але ж: діл не було, слів не було і думки не було.

Для певности, як арґумент, взяв зі собою: Конкордат в державній і французькій мові, Епархіяльні Відомости з 1926 р. і Служебник. Розложився з тим усім перед панами й доказую. А мені на те той старший:

— Хоч ви не були обовязані Конкордатом, але насувалася думка, що цю молитву при таких нагодах треба відмовити

І . покарали тому, що мені не насунулася думка.

Іду назад До „бездумя" починаю ставитися ще уважніше, ніж до думок. А може ще що буде? Здається, що ще не всі можливости вичерпані. Не знаю.

Хто мені порадить на цю біду та вгадає, яка буде слідуюча, тому даю нагороду у висоті будучої кари.

ДРІБНА ВСЯЧИНА.

Назва „Америка" була вжита перший раз в книжці „Вступ до опису світа", що появилась в Франції 1507 р. в Сен-Діе.

На виставі собак в Москві дістав собака Джамаль найвисшу нагороду, а то . медаль з портретом Сталіна. Собака заслужився тим, що зловив 100 „контрреволюціонерів", що втікали з большевії Ну. собаці уйде!

В польських тюрмах є 68,000 вязнів. Між ними 42,420 поляків, 10,940 православних і 7,886 греко-католиків.

В Біблії сказано, що давно люди жили по кілька сот літ. Примiром Матусал жив 999 літ. Досліди вчених показали, що був час, коли люди брали місяці за роки, отже вийшло непорозуміння. Матусал, кажуть, жив 999 місяців, отже понад 83 роки Зрештою цар Давид говорить в Псальмі, що вік людей 70 літ, а коли 80, то вже багато терпіння і слабости

Бувший альбанський король Ахмет Зоґу був 9 липня ц. р. у Львові. З Букарешту (з Румунії) приїхав через Снятин до Львова і перебув тут 3 години. Він переїхав самоходом через Львів. З ним подорожує жінка, дитина, 4 сестрі, і др. разом 22 особі З Львова через Варшаву мав їхати до Ґдині, щоби розпочати морську подорож

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
релігійно-громадський часопис для народу
„ШЛЯХ"
що його видає Товариство ім. Петра Могили в Луцьку, на Волині.
Передплата за 12 чисел в рік ви-
Замовлення й гроші слати на адресу:
"SZLACH",
ul. Lubarta 10. Luck na Wolyni.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

„МША СЬВЄНТА, ЧИЛІ ЛІТУРГЯ

ведлуг обжондку грецко-католіцкего".

I.

Коли Українська Православна Церква вводила українську мову в Богослуження, то греко-католицькі верхи рівняли це майже з безбожністю.

Справу української мови в Богослуженнях підносив дехто з греко-католиків, однакож церковне начальство і це вважало свого роду єресю. Церква — мовляв — має бути Христова, а не народна!

Еп. Хомишин говорить в „Вістнику Станиславівської Епархії" в 1925 р. між іншим таке:

1. Це домагання — заводити народню мову в богослуженнях, є може найнебезпечнійшим ударом для нашої Церкви, бо наміряє її позбавити черти надприродної інституції... Тут грозить небезпека витворення чисто національної Церкви, або так званої автокефальної...

В повисшім домаганню грає ролю не оживлення духа релігійного, але — мотив чисто людський. Візьмімо Псалом 136 в переводі Огієнка, де кажеться: „Коли я забуду про Тебе, Земле Рідная, нехай відніметься правиця моя! Нехай прилипне язик мій до піднебіння, коли я не буду згадувати про Тебе, коли я не матиму Краю Рідного над усі радощі свої". (Свята Відправа Вечірня і Рання). Це вправді гарне: почування патріотичне і національне, однак це є помішання святих справ з земськими, це виверпення значіння і змісту псальму, бо в псальмі тім є мова о Єрусалимі Старого Завіту.

Ще там сказано, що щоденна мова змінюється, отже треба би її постійно зміняти в Богослуженнях; що це відбилось би на святости і повазі церкви; що могли би вийти спори і невдоволення.

Тому каже Хомишин: **„забороняється вживати мови народної в прилюднім Богослуженню".**

Так до української мови ставиться греко-католицьке начальство!

II.

В 1932 р. вийшла в Жовкві книжочка п. з. **„МША СВЄНТА чилі ЛІТУРГЯ ведлуг обжондку грецко-католіцкего з текстем старославяньскім і польскім".** Книжочка потверджена львівськими і перемиськими гр. кат. церковними властями."

Є це Служба Божа в двох мовах — староцерковній і польській. Церковний текст починаєсь на 6-ій, а польський на 7-ій, отже оба тексти йдуть поруч.

Пощо ж перекладу церковної Служби Божої на польську мову тоді, коли не можна в Богослуженню вживати мови української?

З Передмови довідуємось, що це перевід для **латинників.** Буває — сказано там що в свята (які?) не можуть вони бути в костелі (чому?), отже пішли би до церкви, але Служби Божої не розуміють, і тому треба їм Служби Божої по польськи. (Це не те, що з українцем — хоч він в костелі нічого не розуміє, але там він може ходити. Хіба українцеви треба розуміти?!). Дословно там пишеться (по польськи):

„Через те признаючи слушність бажання тих, що раді брати участь тільки в Богослуженнях, котрі як слід розуміють, і бажаючи влегчити таке зрозуміння Служби Божої гр. кат. обряду, приступили ми до отсего видання".

Наведене пояснення говорить нам дуже багато.

Перед нами українець і поляк, і відношення до них обох гр. кат. церковного начальства.

Про розум українця — байдуже. Хоч він і цілком неписьменний, хоч мало письменний; хоч староцерковну мову пяте через десяте розуміє, або і того ні, однакож не вільно Богослуження на його рідну, йому зрозумілу мову перекладати. Він не може сказати: „До церкви не піду, бо не розумію"... Йому кажуть: „Розумієш, чи ні, а йди! Зрештою вийшов би для тебе гріх, а для Церкви шкода, коли б ти розумів, що в церкві правиться".

Інакше з „латинником", з поляком Він може до церкви не йти, коли Богослуження не розуміє. Він бажає, щоби розумів і його бажання признають слушним і вдоволяють. Для нього переводять Службу Божу на польську мову. Не кажуть, що через польську мову і поляків може бути небезпека для Церкви. Або що хтось буде невдоволений — розумієсь з між українців. Важне, щоби поляки були вдоволені.

Поляк має право домагатися, щоби в чужій йому Церкві було для нього, як він того хоче, але українець не може домагатися, щоби в його власній Церкві було для нього зрозумілим те, що чує. От воно як!

Звертає на себе увагу вислів про 136-ий псалом, чому в Огієнка він вийшов „людським" а не „божим". Було: „Коли забуду тебе Єрусалиме", а Огієнко перевів „Єрусалиме", на „Земле Рідная". Значить — коли греко-католик буде думати **про жидівські справи,** то це буде по божому, а коли зачне думати **про свою Рідну Землю,** то це вже не буде божа справа.

Але таке толковання греко-католицьких церковних властей — **це також не божа справа!**

Це робота, що має тримати греко-католика українця таким туманом, щоби він не відважився думати про Рідну Землю, Рідний Край, Рідну Історію, ну, і про тих відвічних ворогів, що його самого і його Рідну Землю обрабовують і неволять. Нехай думає лише про жидівський Єрусалим!

Але на справу з „Мшою" треба глянути ще з іншого боку і запитати:

— Для яких це римо-католиків отта „мша" змайстрована? Чи є такі римо-католики, що ще менше розуміють Службу Божу староцерковною мовою, ніж греко-католики? Чи є такі римо-католики, що не можуть йти в свята до костела, але можуть йти до церкви? Які це свята?

Поляки-мазурі між українцями не живуть, а коли живуть кольоністи, то мають свої костели і не потребують йти до української церкви.

Що ж до римо-католиків українців (які звуть себе поляками), що віддавна живуть поруч греко-католиків, так вони мовою і цілою культурою не ріжняться від греко-католиків. По українськи говорять, до церкви віддавна ходили більше, ніж до костела, отже пощо пояснювати їм польською мовою те, що можна пояснити їм їхньою рідною українською?

А ще окреме питання: **Чи греко-кат. Церкві вийде на добре, коли римо-кат. зачнуть до неї ходити?** Адже маємо з послідних по війні літ повно випадків, де рим. кат. заходили до церков, щоби робити галабурду, поводилися непристойно, верещали, робили опісля доноси на священика й вірних, були суди, кримінал...

Отже українська справа вимагає, щоби вступ до церкви рим.-кат. був заборонений! Не тільки для спокою греко-католиків, але і для „публичного спокою", про який польському урядови так ходить.

Коли б греко-католицьке церковне начальство було щиро християнським і щиро українським, то воно не тільки не переводило би Служби Божої на „мшу", але ставало би на сторожі при церковних дверях, щоби заставити римо-католиків що найменше поводитися в церкві по культурному.

Однакож ми знаємо, кому гр. кат. церковне начальство служить. Воно — власне приготовляє все так, щоби римо-кат. могли скорше забрати гр. кат. Церкву в свої руки і перемінити на костел.

Служба Божа греко-католицької Церкви є вже для римо-кат. по польськи, щоби було їм з чим до церкви заходити. Себто — **начальство гр. кат. Церкви отворило церковні двері для римо-кат. і сказало: ось вам наша „мша", по вашому, ходіть до нас! Вже маєте з чим прийти...**

До чого все те веде? З якою цілею таке робиться?

Тепер треба лише, щоби одної неділі посунули до Церкви гуртом „стшельци", мазури-кольоністи, ріжні урядники, тай перевертні з українців і сказали **„Нас багато і хочемо, щоби Служба Божа була половина по староцерковному, а половина по нашому".** А за місяць скажуть: **„Хочемо, щоби в церкві все було державною польською мовою. Вона повинна бути всім зрозуміла, отже шкоди не буде. Служба Божа вже по польськи готова, самі греко-католики дали на її друк згоду, жовківські Василіяне надрукували"...**

Зрештою польські газети вже підносять домагання, щоби до греко-католицької Церкви впровадити польську мову бодай частинно (на початок!). І це вже тим лекше, що греко-католицький провід постарався о Службу Божу в польській мові. Значить — праця в напрямі ліквідації гр. кат. Церкви поступає.

В такім положенню знаходиться нині греко-католицька Церква і греко-католики. Таку роботу виконує нині греко-католицьке начальство!

Переводити Богослуження на українську мову — гріх і шкода, зводження божої справи до людських інтересів.

Але переводити Службу Божу на мову польську — цілком можна. І треба!

Куди такий церковний провід веде греко-католиків з їх Церквою?

„ОТО Ж ПИЛЬНУЙТЕ, БО НЕ ЗНАЄТЕ АНІ ДНЯ, АНІ ГОДИНИ"...

(Мат. XXV: 13).

„Помисли чоловіче на близький час смерти,
Бо не навіки жити, а треба умерти..."
(Пісня о смерти).

Слова Спасителя: „Ото ж пильнуйте, (уважайте), бо не знаєте ані того дня, ані тієї години, в котрій прийде Син чоловічий" (як звичайно себе називав Ісус Христос), ніколи не повинні сходити з нашої памяти. А також оці слова Письма святого: „При всіх своїх ділах памятай на твої послідні річи, (на твої останні дні), а не згрішиш ніколи". (Сирах. VII: 39). Коли б ми жили після цієї рецепти і при кожному ділі уважали на нашу смерть, то наше життя було б „Життя святих"! Однако ж, на жаль, нащо нам треба найбільше памятати — це ми найскорше забуваємо. Тому при кожному ділі нашому просімо Бога словами, які читаємо в „Акафісті": „Ісусе, поможи нам памятати про смерть нашу"! Добре було б нам научитися тих слів на память і ними молитися щоденно рано, в полудне і в вечорі і так як кріпимо своє тіло три рази щодня, так кріпили б ми й свого духа на дорогу посмертну, а певно наша молитва була б вислухана. А нуте, спробуймо так, а Ти, Господи Небесний, допоможи нам у цім ділі.

Є у нашім народі звичай з давендавна, що як хто умре, то люде сходяться як до церкви, і, прийшовши, насамперед моляться за душу померлого. Відтак сідають — дивляться на чоловіка, який що й но скінчив вандрівку свого життя і спочиває мертвий на лаві по трудах, працях, клопотах, борбах, невигодах; розпитують про перебіг смерти небіщика і говорять менше, більше словами псальма 89 (90): „Літа наші є подібні до легко прориваючоїся павутини і число наших літ невелике, ледви коли переходить 70 літ, а як хто сильніший, переживає й 80, але дальше його життя — (як і перейшле) — то труди і біда. Доживши бо тільки літ, ми складаєм зі себе гордість, яка в нашім житті нами поводила, коли видимо себе близькими смерти" (стихи 9 і 10). — Сидячи при помершім звичайно люди говорять яке то те життя людське є нестале, слабе і никле, як скоро люди зі світа забираються і то як старі, так навіть і молоді і знов то саме розказують, що і згаданий псалом говорить: „І забирає Господь людей із цеї землі — неначе їх змітає" (Перек. укр. ст. 5) „А життя чоловіка так скоро улітає, як той сон у ранці — або трава, що прозябає. Вранці вона зеленіє і цвите, а у вечорі вяне і сохне" (Тамже). — Звичайно при помершім читають ще у нас псальми, або співають. Співають ще також ріжні пісні покаянні, о смерти, о марноті життя і другі тим подібні. Тай самого небіщика люди не опускають, аж доки його не загорнуть у гріб. Цей наш родимий звичай є добрий, хосенний і вельми важливий. Він нам нагадує слова Божі вище сказані — як і ось ті: „Є призначено людям раз умерти — а потім суд". (Жид. IX: 27). „І вернешся в землю, з якої взято тебе. Земля бо єси і в землю перемінишся" (I Мойс. III: 18). Звичай той наш ставляє нам перед очі все то, що записано в Божих Писаннях о смерти чоловіка — і хоть дехто не вміє читати, а навчиться того самого, що і письменний чоловік. Тому ми повинні той звичай не занедбувати, а піддержувати його.

Добре є нам також, коли тільки маємо нагоду прийти на цвинтар, розглянутися там, звідатися до наших знакомих, що там спочивають, з котрими ми колись разом жили — і там трохи побути в німій розмові духовій. Це навіть є нашим обовязком, бо і св. Павло каже, що нам треба памятати о умерших, а яке ж було б наше о них памятання, як ми б ніколи їх не звідали у їхній посмертній домівці? Лазаря, — котрого був воскресив з мертвих Христос — як він ще лежав у гробі, відвідували Його сестри і там плакали в тихій з Ним розмові. Коли ж знов Христос лежав у гробі, то Його там звідували жінки Мироносиці, рівнож за ним плачучи. Вони за Христом ходили ще як Він жив і Йому услугували. Вони любили Його, а Він їх; вони йшли за Ним, як Він ніс хрест, а як Він висів на хресті прибитий цьвяхами, то вони під хрестом стояли і разом з Ним терпіли і плакали. Одним словом, вони в Ним були за життя і по смерти. Таке саме було ще і в Старому Завіті — та не тут місце про тее все писати. А ми, — що тое читаємо мали б робити інакше? Ні! І ми кого знали за життя — то повинні знати і по смерти. У нас в Бразилії день 2-го листопада — є днем присвяченим памяти померших. Це розпорядок урядовий. По всіх містах люде того дня перебувають на цвинтарі. І то без ріжниці нації, віри, культу, раси, віку, стану. І це зрозуміле: Смерть є від Бога для всіх людий. Тут ріжниці, поділу нема. (Тільки одві католики бажали б і тут ділитися. Для них доктрина жидів і самарян добра. Байдуже, що Христос її зніс). Тому ізза таких причин і для нас добре є деколи бути на цвинтарі. Це ж майбутня наша домівка.

І нащо ж каже нам Голос Божий памятати повсякчасно о нашій смерти? Нащо маємо бути все готовими на останній наш день? На це відповідає нам таки сам тойже Голос Божий: „Ми бо чужинці і приходні на цій землі перед Богом, як і всі батьки наші; неначе тінь життя наше на землі — і нічого тут нема тревалого" (I Паралип. XXIX: 15). — (Кажуть, що тільки оден „Рим — вічне місто"! Але це неправда, бо „тут нічого нема тревалого". Знаємо, що оден тільки Бог є вічний!). От і знаємо вже! Наші батьки були на цій землі — та вже їх тепер нема. (Під словом „батьки" треба розуміти: діди — прадіди наші і давніші предки). І з нами буде то саме! От 50—80 літ тому в зад нас тут не було, — а за других 50—80 літ знов нас тут не буде. Але хто знає, чи ми ще будемо жили 50—80 літ? Ось у автора тих рядків умер 2-літний синок, — а доня 23-літня теж між померлими! Ось що йно тепер недалеко мене забралася з цего світа 15-літня, а друга 19-літня дівчина, а дальше 27 і 37-літні чоловіки! Ой, як за ними плакала, заводила, голосила їхня рідня! Плакав і я вже кільк разів за своїми — а багато разів за несвоїми! Певно що читачі „Вістника" також може вже за ким плакали! Та не дивота, бо і Авраам, за него ми вже читали, також плакав за своєю подругою Сарою. Про цей плач так нам оповідає перша книга Мойсея (XXIII: 1—2): „Було ж віку Сариного сто і двадцять і сім літ. Це літа життя Сариного. І вмерла Сара в Кіріят-Арбі. Це Геброн в Канаан землі. І прийшов Авраам плакати по Сарі і банькувати. І встав Авраам од мерця свого..." І дальше оповідається, як пішов він приготовляти гріб для „мерця свого", а коли скінчив усю ту роботу, то „після того поховав Авраам Сару, жінку свою" (Тамже ст. 19).

От подібно буде і з нами. Чи ми ще кого будемо ховали — годі знати; але що нас поховають, це знаємо напевно. Але коли це станеться? Господь знає! От тому пару місяців поховано мого ровесника. Був при тім і я. Але яка його смерть була? В переддень своєї смерти працював цілий день. У вечорі пішов ще звідати свойого сина одруженого. Ані він, ані вони не знали, що це вже його остання ніч. Побувши трохи там, пішов до дому спати. Певно, що як положився до ліжка, так незадовго зараз і умер був, бо коли на другий день будили його і питали, чого так довго спить, то побачили тоді, що він вже не жие. Лежав на ліжку на бік, одна рука була під головою і ноги трохи зігнені; отже ж як спав, так у умер. Рано тіло було вже задеревіло. Отже ж умер несподівано і нагло. І ніхто не чув, коли він умирав, хоть ціла його рідня спала в тій самій кімнаті. Аж тоді довідалися о його смерти, як будили і питали: Чого так довго спить? — Про таку саму смерть писали часописи — (не памятаю чи два, чи три роки тому) — що умер оден католицький епископ (також я забув його імя і місцевість). Пішов був до банку в своїх грошевих справах і там нагло умер, не скінчивши свого діла. Знаю ще більше таких прикладків, але певно, що читачі „Вістника" також про таке много знають оповісти, тому нема потреби більше про таке писати. А це, що написане, то пощо? Якраз на те, щоб нам знати, чому то Голос Божий велить нам памятати і на наш час смертний — і памятати пересторогу: „Тому пильнуйте, бо не знаєте ані дня, ані часу..."

Так щож маємо робити, поки жиємо? Наука з неба є ось та: „Щасливий, в кого дорога чесна, хто в Законі Господа ходить! Щасливий, хто свідчення Божі хоронить, (свідчення Божі — це слова Божі), хто цілим серцем Бога шукає; хто кривди не робить й Божими дорогами ходить! А Ти, Боже, велів Заповіді Твої пильно хоронити! Ой коб я вже йшов за Голосом Твоїм, Боже! Ти мені до того допоможи!" Коли уважно перечитаємо, що лише сказані слова Божі, які є вийняті з псальма 119-го, то вже тоді будемо знати, що робити поки жиємо. Але може кому незовсім ясно, як маємо „цілим серцем Бога шукати"? Шукаємо Бога тоді, коли ми кожної неділі і кожного свята ідемо до церкви і там віддаємо Йому поклін, славу і честь! Там у Божім домі ми й каємось гріхів своїх у святій сповіді, — там приймаємо Тіло і Кров Христову — а це запорука нашого спасения, — там учимося, як в „Законі Господа ходити і Його Заповіді пильно хоронити"! Там ще також просимо: Ісусе, поможи нам памятати про смерть нашу. Крім того буде добре, коли послухаєм і цьої поради: „Шануй Господа приносами з майна твого і з первоплодів усього, що Бог зародить". (Прип. Сол. III: 9). А це що таке? — Це значить, що ми повинні з нашого майна час від часу все щось або дати на церкву, або справити до церкви, або дати який небудь другий даток на цілі звязані з церквою. Коли ми таке робимо, то тоді: „Ушановуємо Господа". А памятаймо ще на голос Христа: „Коли справляєш обід або вечерю, не клич приятелів твоїх, ані братів твоїх, ні сусідів багатих, щоб часом і вони тебе не запросили і не було тобі відплати. Ні, коли справляєш гостину запрошуй убогих,

калік, кривих, сліпих, — то будеш блажен (щаслив), бо такі не мають чим віддати тобі, віддасться бо тобі у воскресенні праведних (Лука XIV. 12—13)

Коли підемо за порадою і припорученням оцих слів Божих, тоді робимо добре приготування до нашої смерти і маємо певність, що знаходимось на добрій дорозі до позагробового життя. Тоді наша смерть буде могла називатись: смертю праведних. О такій смерти каже пророк Ісаія таке: „Праведний умирає та й ніхто цього не бере собі до серця. І люди побожні забираються з землі, та ніхто не думає, що це праведник забирається із світа. Праведний і побожний відходить туди, де упокій (спочинок по трудах і заплата Божа за них). Всі, що ходять правою дорогою, спочинуть спокійно на ложах своїх". (Іс. 57: 1—2). Ото ж маємо Боже запевнення, що за добре життя, чекає добра і „спокійна" смерть.

Але є ще одна перешкода, що могла б ударемнити плян доброго відходу зі світа, коли не візьмемо її під увагу. Нам треба покидати цей світ, як його лишав Христос розпятий. Він нім мав умерти, простив ворогам своїм і молився за них: „Отче, прости їм, бо вони не знають, що чинять!" І ми так мусимо робити. Але що ми не знаємо, коли виб'є дванадцята година нашого життя, то вже тепер скажімо за Христом: Отче небесний, прости нашим ворогам, чи вони знають, чи не знають, що чинять. „Отче наш що єси в небі... Прости нам наші провини, як і ми прощаємо нашим виновникам". Кількo разів мовимо „Отче наш", то за кожним разом прощаймо нашим виновникам, то і Господь нам охотно простить.

Коли ж надійде послідна хвилина життя, то по приміру умираючого Христа віддаймо свою душу в руки Божі обмиту щирим каянням гріхів, бо каже нам Слово Боже, що „Дорога перед очима Господа смерть угодників Його". (Пс. 116: 15).

Православний з Бразилії.

НОВИЙ ПАТРІЯРХ РУМУНІЇ.

По смерти румунського патріярха Мирона, православний собор Румунії вибрав новим патріярхом молдавського митрополита Никодима. Вибір перейшов більшістю 406 голосів на 458 загальної кількости, що голосували.

Нововибраний патріярх народився в Молдавії в 1868 році, отже числить тепер 71 років життя. Вищу духовну освіту закінчив в Київській Духовній Академії. Патріярх Никодим написав багато видатних богословських праць.

СТРАШНІ ЗЛОЧИНИ.

Панування большевиків в Еспанії записалося такими цифрами:

Невинно помордованих людей коло 70,000. З того:

Священиків около 17,000.

Число спалених, розбитих, або дико понівечених церков коло 28,000.

Яка руїна майна і життя розтягалася побіч того, нехай докаже уява.

МОСКВА СТАВИТЬ ПАМЯТНИК ЦАРЕВІ.

Українці були знищили памятник цареві Петрові І в Полтаві, який давно поставила була царська влада на памятку перемоги царя в 1709 році над гетьманом Мазепою.

Тепер большевики найшли той памятник в румовищі, відновляють його й поставлять знову на тімсамім місці.

ЯК РОЗУМНІ ЛЮДИ РОБЛЯТЬ!

Є в львівським „Новим Часі" новинка п. з „**Приклад гідний наслідування**", і там оповідаєсь таке:

З кінцем травня ц. р. виходила замуж **Анна Кульба**, дочка Дмитра, з Білої, пов. Чортків (в Галичині) за **Володимира Гевка**, сина Якова. Вона (молода) проти волі своїх батьків відмовила собі приємности весільної забави, яку бажали владити її батьки для рідні і знайомих, **а всі гроші, що мала коштувати забава, віддала на добродійні цілі.** І так:

На Рідну Школи в Чорткові 20 зол.

На фонд будови Рідної Школи тамже 25 зол.

На інвалідів — 10 зол.

На вдови і сироти по інвалідах 10 зол.

На читальню „Просвіти" в Білій — 25 зол.

На захоронку в Білій — 10 зол.

Всіх разом 100 золотих.

Багато думок насуває така подія.

Загально беручи, то і старші не розуміють значіння громадських справ, а не то молоді.

А в старших така думка про молодих, що вони повинні поза працею лише „парубочити", „дівочити", танцювати, вигріцками інтересуватися. На те ж молодий вік... Однакож такий погляд перед потоповий.

Коли молодіж танцює і за витрицками заглядає, то лише тому, що не має чим розумнішим інтересуватися.

Дайте їй багато розумного і поважного, то вона буде **молодими людьми.** Лишіть її для танців, то вона буде **старими дітьми.**

Уявімо собі, яку велику славу і заслугу здобула собі отта Анна Кульба перед цілим українським народом в часі свого весілля. Про ню заговорили далеко і широко. І ми в Канаді про ню знаємо. Вона стала приміром для всіх молодих. В наших очах стоїть вона нині висше тих, що прожили 40, 50, 70 літ і нічого розумного не зробили. Коли б зайшла між нас, ми витали б її, як велику громадянку, велику патріотку.

Та поставмо собі перед очи другий образ. За 100 золотих накуплено напитків, на весіллю було багато пяних, музики грали три дні, люди танцювали, виспівували, кричали, витойкували... І 100 золотих пішло до кишені тих, що продають горівку та пиво. Коршма збогатилася. Чужі скористали. А українці стратили.

Наведений випадок показує, яку силу має розумний нарід. Нехай би кождий молодий і молода подібно поступили, кілько сили додали б вони громадській роботі. І там і в Канаді.

Скажімо, що буде 100 весіл і з кожного прийшло би для громадських потреб 100 золотих (або доларів), то вийшлаби сума 10,000. А візьмімо 1000 таки весіль, себто таких розумних молодих, то було би 100,000 золотих (або доларів).

От кілько нарід може зробити, коли б мав потрібну свідомість! І там і тут. І всюди, де живуть українці.

Що ж до наведеного випадку, то ми повинні окремо поставити собі перед очи отту молоду українку, селянку, що виявила таку велику свідомість, такий великий патріотизм.

Уявити її собі, склонити голову перед нею, побажати їй щасливого життя, і поставити її за взір тутешній нашій молодіжи.

Чи ви вже маєте Ювілейну Книжку
ВЕЛИКІ РОКОВИНИ?

КНИЖКА СКЛАДАЄТІСЯ З ТРОХ ЧАСТЕЙ:

Часть I: 950-літній Ювілей Хрещення України.

Часть II: Двадцятьлітній Ювілей Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Часть III: Пропамятна Книга Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Книжка містить наукові статті, описи, поезії, спомини, гимн, кольоровий образ св. Володимира Великого та велике число фотографій.

Ціна книжки з пересилкою лише 75 центів.

Між іншими в книжці є статті на такі теми:

„Страдальний похід Христа Української Церкви й Народу" — Архиеп. Іоанн Теодорович.

„Св. Рівноапостольний Князь Володимир — Організатор Української Церкви" — Професор О. Лотоцький.

„Володимир Великий — будівничий Української Держави" — Професор Д. Дорошенко.

„Володимир, а римський католицизм" — Прот. В. Кудрик.

„На київських горах" — О. Білоусенко

„Старий Київ" — Гнат Хоткевич.

„Перед двадцяти роками" — прот. С. В. Савчук.

„Перша скиба в Алберті" — о. Д. Ф. Стратійчук.

„Чому я став православним" — о. П. Самець.

„Кругом Української Церкви в Канаді" — Петро Зварич.

Разом є 49 статтів і поезій!

Наклад невеликий, отже спішіть з замовленням.

Замовлення й гроші висилати на адресу:

THE HERALD
Box 3626 Winnipeg, Man.

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ.

Учителі Недільних Шкіл повинні обовязково набути такі книжки для своїх учеників:

„Приятель Дітей", молитовник для молоді .... 25ц.
Оповідання з життя Ісуса Христа 10ц.
Десять Біблійних Оповідань ..... 10ц.
Азор — оповідання з часів Ісуса Христа, для молоді .... 10ц.
Українська Православна Церква (коротка історія) .... 10ц.
Свята Христина .... 05ц.

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada.
7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man.

ЦІКАВИЙ ДОКУМЕНТ ДО ІСТОРІЇ ПРАВОСЛАВНИХ БРАЦТВ.

Велика роля православних брацтв у релігійному житті нашого народу, починаючи з кінця XVI ст., загально відома. Засновані в більших осередках православним духовенством, шляхтою й міщанами, були вони довгий час твердинею віри православної, обєднуючи найбільш вартісні одиниці для праці в християнському дусі над своїми братами. Головним чином проводили вони релігійну та культурну діяльність.

Перші брацтва утворилися в Острозі, Львові та Вильні. За їх прикладом в 1617 р. було засноване також брацтво в Луцьку. Фактична діяльність цього брацтва розпочинається щойно в 1619 р., з моментом одержання грамоти від короля Жигмунта III, де позволялося брацтву провадити освітню й доброчинну діяльність та заспокоювати релігійні потреби православного населення на Волині. Одним з головних перших завдань Луцького Брацтва була будова своєї церкви та будинків, призначених на школу, шпиталь і притулок. Землю під будинки подарував брацтву один з братчиків Юрій кн. Пузина. Більшість братчиків, найбільш заможніші — рівні волинські шляхтичі, мешкаючи поза Луцьком, — зібравшися 1 вересня 1619 р. в луцькому замку, постановила передати догляд і працю над будовою церкви православним міщанам у Луцьку. Таким чином спільним зусиллям православної волинської шляхти і луцьких міщан вкедовзі збудовано в столиці Волині величаву церкву Чесного Хреста та гарний великий будинок, що зберігся біля неї по сьогоднішній день.

Нижче подаємо цей цікавий і повчаючий лист православної волинської шляхти до луцьких міщан, так, як він був написаний колись, змінюючи тільки правопис з старого на новий.

„Ми всі нижей подписание особи релігії Греческое Восточного Православія, обивателі воєводства волинського, котори є ту (в Луцьку) часто биваємо, і справи свої міваємо, где прав і вольностей наших спостерігаємо. А місца на то особливого не маючи, гдеби набоженство своє ведлуг старожитности Продков наших отправовано било, с тих мір поглядаючи на іншіє міста, где брацтво фундації і порядки свої мают, тим трибом і ми ідучи, за благословенієм Патріяршим і за привилеєм Короля его милости, наперед заложивши брацтво милосердія котрое за собою всі добрие учинки тягне, аби хвала Божая в церкви Его отправована била, аби теж шпитальное убоство слушное вихованя міти могли старатися хочемо, То есть упатривши собі на то місце особливое гдеби церков і школу і шпиталь ведлуг преможенія нашого побудувати, фундовати і всякою оздобою опатровати. А іж сами в том місті обецне не мешкаючи і про одлеглость не часто биваючи, полецаємо той дозор і працу вкладаємо на менших Панов братії наших, Панов мещан луцких. Аби вони що до того належние, на місці нашом працу і всякий дозор подиймовали і ряду всякого постерегали і нами ся яко старшими отзивали (на нас покликалися). А ми теж при них яко старшие молодших повинни вспомагати, заступати і боронити на кождом місцу і в кождой справі. На що і руки наші подписуємо і печаті свої прикладаем. Діялося в замку луцком, місяця септемрія, 1-го дня. Літа по народженію Ісуса Христа Сина Божія 1619 го."

Під цим листом підписалася численна православна волинська шляхта, що була членами Луцького Брацтва.

ЩО ПОЛЬЩА ЗАБРАЛА ВІД ДЕРЖАВ.

Від Росії, України й Білоруси Польща забрала крім польських губерній також землі українські й білоруські, разом 101,106 квадратових миль простору.

Від Австрії й Західної Української Республики 30,914 квадратових миль.

Від Німеччини крім польської Познанщини також німецький „коридор" і східну часть Шлеска, разом 17,889 квадратових миль.

Від Литви 10,422 квадратових миль.

Від Чехословаччини 405 квадратових миль.

БОРОТЬБА ЗА ДУШУ МУЗУЛМАНСЬКОЇ МОЛОДІ В СССР.

У республиках тюркменських народів у середущій Азії большевики ведуть інтензивну акцію, щоб усунути молодь, зокрема дівчат, з під впливів магометанської релігії. Большевики усунули більшу скількість учителів зпоміж місцевого населення і на їх місце прислали москалів.

КАРА ГОСПОДНЯ.

Десять років уже минуло, як сталася подія, про яку я хочу оповісти.

Що року, як тільки наближається свято Рівноапостольного Князя Володимира, перед моїми очима виринає жахлива картина Божого попусту.

В той час священствував я на Білорусі. Якось у неділю, як звичайно, оголосив я своїм парафіянам про свято Князя Володимира, що випадало тоді серед тижня. Після Служби Божої церковний староста приносить ключі і питає мене:

— То як же це воно буде, батюшко? —

— А що таке?

— Ви оголосили на четвер свято, але мабуть нічого з того не вийде.

— Як так?

— У нас ніґди його не святкують. А зараз гаряча пора... Жнива. Не прийдуть до церкви.

— Чи прийдуть, чи не прийдуть, а ми мусимо служити, бо свято.

— Тільки я знаю, що нікого не буде. Даремно будемо свічки палити, — доказував староста.

— Не приходиться Вам, старосто, про це турбуватися, коли того вимагає церковний устав.

На тій парафії я перебував перший рік і мене здивувало, що люди навіть не чують про існування такого свята.

— Знаєте що? — кажу старості — побачимо, як там буде, а ви приходьте раніше і подзвоніть.

Настало свято. Був чудовий, тихий, ясноблакитний ранок. Загудів дзвін і мягким, шовковим згуком розлігся по околицям. Довго дзвонив староста. Почекали ще кілька годин; в церкві зібралося трьох: я, дяк і староста. Відслужили молебня, а коли виходили з церкви, чути було як по вулицях скрипіли вози з снопами, а на полях, неначе мурашки, копошилися люди.

Рівно в південь раптом загуркотіло і насунулася чорна страшна хмара. Жовто-бурими краями своїми, немов пазурями, застелила небо і спускалася все нижче та нижче. Піднеслася курява, снопи з солом'яних дахів закружляли в повітрі, затріщали дерева і полився запастий дощ. З ясноблакитного дня зробилась ніч. Блискавка без перерви сліпила очі, а від ударів грому трясласяземля. По короткому часі раптом прояснилося. Я вибіг на двір і відразу помітив на краю села вогонь, окутаний густим димом. Десь підпалило. Даю своєму парубкові ключі від церкви, щоби дзвонив, а сам спішу на пожежу.

Не встиг я добігти і до середини села, як щось неначе підштовхнуло мене вернутися. Вернутися до церкви!

Приходжу. Неначе все в порядку. Тільки висока тополя біля церковної огороди розчахнута на двоє, а пошматовані кусні, як тріски, розкидані по цвинтарі. „Ну, слава Тобі, Господи" — думаю, що не в церкву вдарило". А церква мурована. Хотів я вже вертатися назад, коли знову мені неначе хто шепнув — „а чому б не заглянути до середини . . ."

Парубок на дзвіниці калатає, мало що дзвін не трісне, а я відмикаю церкву. Тільки відчинив двері, глянув і ноги мої підкосилися. З вівтаря клубами валив густий дим. Вбігаю у вівтар і за димом нічого не бачу. Дим розїдає очі, давить горлянку, а вогню не видко. Нарешті намацав я престіл, захопив антимінс, дарохранительницю, виношу, і тільки тоді зауважив, що дим клубиться з під жертівника. Але дим без вогню. Кинувся я туди і дійсно побачив, що на жертівнику з правого боку тліє облачення з старовинної, добротної парчі. Не горить, а тліє і випускає такий густий, давлючий дим... Коли я відчинив вікно щоб випустити дим, над селом простяглася довга, вогнева смуга. Чутно було страшний крик і жіночий лемент. Там зібралося все село. Від крайньої хати вогонь перекинувся на сусідні, на весь куток від краю до краю і злився в огнене море. В огні олинилося біля двадцяти обійсть.

То був страшний і памятний день. Довго, довго люди хитали головами й казали:

„— Не чули ми дзвона, коли закликав нас до церкви, а почули, як скликав нас на нашу біду — пожежу. Покарав нас Господь!"

На другий рік в той день ніхто не пішов на роботу, а в церкві було стільки людей як на Великдень.

Свящ. Іоан Лихнисевич.

У ГОРУ ПІДНЕСІМО СЕРЦЯ!

„Я — путь і правда і життя; ніхто не приходить до Отця, як тільки через Мене" (Іоан. XIV, 6).

Твори природи у своїм стремлінню до осягнення найвищих рівнів звершености доходять, в своїх розвоєвих ступенях, до ріжних удосконалених форм. Людська душа намагається освободитися з матерії та лине до свого праджерела, до Найвищої звершености — Бога. Людина ніколи не вдоволиться матерією. Стремління людської душі до Того, Хто створив її, висказав дуже влучно філософ старохристіянської Церкви, бл. Августин, в словах: „Ти, Господи, створив нас для Себе; неспокійне наше серце, доки не спічне у Тобі" (Confes. I. 1). Глибока криється в цих словах правда, бо зірвання звязку з Богом, який є остаточною ціллю нашого дочасного існування, ніколи не зуміє заспокоїти голоду людської душі. Спокійне життя душі розвивається тільки на животворчому ґрунті стислого звязку з Творцем. Тим чинником, що лучить людську душу з Богом, є молитва.

Всесильний Бог не оставив людину на ласці законів природи; дав їй до помочі силу в молитві, щоби людина не сталась невільником природи. І так, як уложив Творець величанські сили в матерії й світі, як, напр., електричну енергію й силу гравітації (тяготіння), так у молитву вложив Він божественний елемент, який в наслідках свойого впливу діває на Божу всемогучість. Молитва є вічним піднесенням духа до Бога, бо вона виливає з надматеріяльного елементу й линє до Вічної Істоти. Дарма в часі революційних хуртовин виступають проти молитви, несучи хвилеву руїну храмам та релігії, бо, як тільки відплине хвиля революцій, знов виростають під небосхилом купули святинь, а з димом кадильниць несеться в надземські простори пісня віри і любови. І як у хвилях недолі і сліз молитва є чудотворним ліком для душі, так недостача молитви приносить душі завмирання та веде її в залежність од матерії.

Що людська душа є надприродним єством, доказують її стремління до Бога через: 1) любов краси, правди й добра, 2) голос совісти, 3) бажання непереминаючого щастя, та врешті 4) думки над питанням позамогильного існування. Дуже сильну перешкоду до призадуми над остаточною ціллю людини стрічає вона в спокусі. „Тепер, друже, поведу тебе через багна, випроваджу тебе в непереможну тінь, навчу тисячам соромних діл, аж огорне тебе шал, лукавість та тремтіння. Ненасичений! прагнучими устами захочеш пити з обманної й пустої чаші" (Гете, Фавст, т. I). У таких обставинах може освободити людину тільки й тільки Творець, даючи до її розпорядимости непереможну силу в молитві, що веде зболілу душу до Того, про кого говорив ап. Павло у своїй проповіді до атенців: „В Ньому живемо і рухаємось і (в Ньому) ми є" (Діян. Ап. XVII, 28).

Сьогодні болїють на недугу релігійної байдужности численні народи. Потреба їм духовного лікування — молитви. Нехай жмуток

цих кількох скромних думок про молитвенний зв'язок людини з Богом буде порадником для тих, що в журбах щоденного життя дивлять ся безрадним поглядом в темність подій завтрішнього дня.

Свящ. Михайло Тарнавський.

ІЗ ЛИСТА ЗБІГЦЯ З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

В Брні, дня 26 червня 1939.

Вітаю Вас з нового свого осідку в Брні. Коли прийшли мадяри, я остався був у Хусті. Мене зразу були арештували, держали в тюрмі, а далі вивезли до глибини Мадярщини — [illegible], де я пробув 6 тижнів. Моя родина тим часом була з Хусту виселена до Брна. Мій син трохи зазнав темниці і пережив великий страх, що буде розстріляний за те, що був в Січі. Але удалося спастися. Слава Богові, все пережили і тепер знаходимося в помірному спокою.

В мадярській тюрмі і концентраційному таборі мучили нас неймовірними способами, мордували, били пендриками, палицями, деревом та всіма способами до безтями. Зі мною був о. Мадар з села Дубового — священик, якого Ви певно знаєте за православну церкву. Був Федір Ревай, Шерегій, Ворон, Довгаль, Др. Станко, директор горож. школи Л. Бажицький і далі цілі сотки. Учителі і провідника пласту — молодого Блеста розстріляли. Загинуло наших людей в боях й вимордовано понад 1000 людей. Тепер є по мадярських тюрмах около десять тисяч.

Населення на Карп. Україні страшенно засмучене. На Великдень, наприклад: в Рахові і Богдані зовсім не святили пасок, а їли сухий хліб на знак смутку.

В Хусті до нині на цвинтарі стоїть в ночі варта, бо комусь ще хлопці вкривають могили постріляних січовиків!

В Білках селяни поставили на могилі великий хрест і написали „Полягли за Україну".

Інакше — населення стогне, бо не чекало такого панування над собою. Ми тут живемо в таборі, спимо на соломі на підлозі. Грошей українцям чехи не хотять платити. Тому багато наших людей поїхали до Німеччини на будову автостради. Поїхали туди Др. Строцький, Бутовський інж., Орест учит., Біляк Трохи та взагалі всі, що можуть працювати лопатою. Я маю хоре серце і тому не поїхав.

Годують нас тут мізерно: дають суху зелениму і деколи консерви. Їмо горячу страву раз на день, а рано дають горнятко чорної кави. Ані допомоги в безробіттю не хотять дати збігцям з Карпатської України, бо то чужина уже. Словом тяжко перебиваємося тут з бідою. Одначе, духом не падаємо! Чомусь віримо, що скоро дістанемось на Україну!

Здоровлю Вас! Пишіть нам, що у Вас доброго!

---

75 РОКІВ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА.

Дня 22 серпня ц. р. минуло 75 років з дня заснования Міжнародного Червоного Хреста. Наші сучасники вже не можуть собі уявити жадної війни без Червоного Хреста, і не мають майже уяви про наслідки воєнних операцій в ті часи, коли він ще не існував. Санітарні відділи військ звичайно не вистарчали і ранені дуже часто лишалися на полі бою на жахливу смерть, яка іноді приходила лише за кілька днів. Що ж до ранених ворогів, то в тих випадках, коли була можність відібрати своїх, їх здебільшого вінчали на місці.

В 1859 році женевському громадянину Генріху Дюнану довелося бути свідком жахливого стану ранених полишених на побоєвищу Сольверіно в Італії. І три роки потім він видав книжку: „Спогади з Сольферіно", яка зробила величезне враження в цілім світі. Було скликано міжнародню конференцію для гуманізації війни, яка 22 серпня 1864 року підписала відому женевську конвенцію, що накладає на воюючих обовязок дбати під міжнародньою контролею про хорих та ранених. Ця конференція, в якій взяло участь 16 европейських держав, взяла як емблему нової інституції, в подяку за те, що ініціятива цеї величезної організації виходила від громадянина Женеви, федеральний швайцарський прапор, білий хрест на червонім полі, лише змінивши кольори навпаки. По мірі прилучення до конференції не европейських держав вони здебільшого прийняли той самий міжнародній знак, за винятком мусульманських держав, які мають червоний, молодик (місяць), персів, які уживають червоного лева, і японців, що заступили хрест червоним сонцем. Червоний молодик мають також мусульманські совітські республики, які, також як і Совітська Україна, не входять до Міжнародного Комітету, як окремі одиниці, хоч і мають свої національні товариства.

Першу спробу чинности Червоного Хреста було з великим успіхом зроблено в часі франко-пруської війни 1870 року, ця спроба показалась остільки вдалою, що від того часу акцію його було стало поширювано. Протягом трох четвертей століття його існування осягла кількість держав, які приступили до конвенції Червоного Хреста, числа 62, а кількість його членів сорок мільйонів осіб.

Організацією Червоного Хреста керує Інтернаціональний Комітет, який складається виключно з громадян Женеви, запрошуваних ним на засаді кооптації, та з національних комітетів, які мають фактично цілковиту автономію. Роля Інтернаціонального Комітету обмежується здебільшого доглядом за виконанням конвенції, але в часі великої війни, з огляду на те, що майже всі члени Червоного Хреста були в числі воюючих, мусів він приступити до чинної діяльности. Він заснував в Женеві „Агенцію для полонених", персонал якої числив 1,200 осіб і яка зареєструвала по ріжних краях понад пять мільйонів полонених.

За часів української державности і деякий час по захопленні влади большевиками Україна належала до Міжнародного Комітету як окремий член, де її заступав доктор Холодний. Але це заступництво було скасовано одночасно з українськими дипльоматичними місіями (большевицькими). І від того часу вона належить до Національного Товариства СССР, яка заступає одна особа, здебільшого жидівської національности. 75-ліття Червоного Хреста має бути зазначено широкою пропагандою його ідей, а також виданням у всіх державах, які підписали конференцію, пропамятних марок, цілий прибуток з яких буде ужито на збільшення засобів Міжнародного Комітету.

М. Т. (Офінор).

ДАР ДЛЯ ЦЕРКВИ.
(Сентон, Ман.)

В неділю 20 серпня ц. р. п-во Петро і Катерина Мехи хрестили свою донечку Марію-Петрусю. По Богослуженню запросили гостей до себе на обід.

В кінці обіду був зроблений до гостей заклик за жертвою на фонд Укр. Прав Церкви в Канаді, які радо відкликнулися і жертвували, як слідує.

По 1-дол.: п. О. Мех і пані П. Німчук.

По 50цт.: п. М. Турко.

По 25цт: пп.: І. Турко, В. Тупипало, Назаревич, Ф. Мех, П. Мех, пані Мех і пані Назаревич.

П. Петро Мех жертвував на фонд „Вістника" 2 доляри.

Жертводавцям сердечна подяка.

о. П. Гайський.

ПРОСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".
Пані Анастазія Забродська, Лексінг, Міч., Злуч. Дер. $1.00
П-во Петро Мехи, Сентон, Ман. 2.00

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Гайського.
Вересень.

10. Неділя. Іст Селкірк.
17. Неділя — Тиндал.
21. Четвер, Різдво Пресв. Богородиці — Сентон (храм).
24. Неділя. — Поплар Парк.
27. Середа, Воздв. Чесного Хреста — Стед.

282 Beacon St., Winnipeg, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василіва
Вересень.

10. Неділя — Белліс, Алта.
17. Неділя — Смокі Лейк, Алта.
21. Четвер, Різдво Пресв. Богородиці — Гемлин, (храм).
24. Неділя. — Грац, Алта.
27. Середа, Воздв. Ч. Хреста. — Спаден, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. М. [illegible]
Вересень.

10. Неділя — Келгарі
17. Неділя — Ергемонт
21. Четвер, Різдво Пр. Богородиці. — Редвотер
24. Неділя — Бюфорд
27. Середа, Возд. Чесного Хреста — [illegible]

Калмар.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1939 РІК.

ВЕРЕСЕНЬ.

1 П. Андрія Стратилата
2 С. Пр. Самійла

3 Н. 14 по З. Тадея ап. і Авр.
4 П. Агатоніка
5 В. Віддання Усп. Луки мч.
6 С. Петра митр. Київського
7 Ч. Ап. Вартоломея й Тита
8 П. Мч. Адріяна і Наталії
9 С. Пл. Пимена

10 Н. 15 по З. Августина
11 П. † Ус. г. Ів. Хрестителя
12 В. Св. Олександра, Івана й Пав.
13 С. Положення пояса Богород.
14 Ч. Семена стовп.
15 П. Маманта
16 С. Антипа єп.

17 Н. 16 по З. Вавила, Мойсея.
18 П. Захарії і Єлисавети
19 В. Чудо Архист. Мих. в Хон.
20 С. Созонта
21 Ч. Різдво Пресвятої Богородиці
22 П. Богоотців Якима і Анни
23 С. Мч. Минодори

24 Н. 17 по З. Теодори прп.
25 П. Автоно[illegible]
26 В. Оновл. хр. В. муч. Корнилія
27 С. Воздвиж. Чесного Хреста
28 Ч. Вмч. Микити, Порфира
29 П. Евтимії, Віктора
30 С. Мч. Віри, Надії і Любови

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Д. Ф. Стратійчука
Вересень.

10. Неділя — Етелбе[illegible]
17. Неділя — Давфин.
21. Рожд. Пр. Богор. — Ривер(хр)
24. Неділя. — Медовледе
27. Воздв. Ч. Хреста. — Пайн Ривер (храм).

Жовтень.

1. Неділя — Венлав.

Адреса: Давфин.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. С. П. Сенчего
Вересень:

10. Неділя — Сенді Лейк.

Box 410 — Rossburn, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. І. Гушмого
Вересень:

10. Неділя — Виллінгдон.
17. Нед. — Красногора.
21 Різдво Пр. Бог. — Завале.
24. Нед. — Прут. — Слава.
27. Возд. Ч. Х. — Мюсідора-Кей.

Адреса: Andrew, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Т. А. Горбая.
Вересень:

10. Нед. — Роблін Зелена.
17. Нед. — Шортдейл.
21 Четв. Р. Бог. — Шел Велей.
24. Нед. — Гілберт Плейнс.
27 Сер., Возд Ч Хр — Лепард

Адреса — Роблин, Ман.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ НА 1939 РІК.

10. Нед. 15 по Зісл. св. Духа. Гол. 6. Утр. Єван. Луки XXIV: 1—12; Літ. Ап. 2 кор. VI: 6—16 Єван. Матея XXII: 35—46.

17 Нед. 16 по Зісл. св. Духа: Гол. 7. Утр. Єван Луки XXIV: 12—35; Літ. Ап. 2 кор. VI: 1—10; Єван. Матвія XXV: 14—30.

21 Четвер Різдво Пр. Богородиці: Утр Єван Лук. I · 39—49 і 56. Літ. Ап. Филип II 5—11; Єван. Лук. X: 38—42 і XI: 27—28.

24. Неділя 17 по Зісл. св. Духа Голос 8. Утр. Єван. Лук. XXIV: 36 53; Літ. Ап. 2 кор. VI: 16—18 і VII: 1. Єван. Мат. XV: 21—28.

27. Середа. Воздвиження Чесного Хреста: Утр. Єван. Івана XII: 28—36; Літ. Ап. І. кор. I.: 18—24; Єван Івана XIX: 6—11, 13—20, 25—28 і 30—35.

Жовтень.

1 Неділя 18 по Зісл. св. Духа: Голос I. Утр. Єван. Івана XX: 1—10; Літ. Ап. 2 кор. IX: 6—11; Єван. Лук. V 1—11.

8. Нед. 19 по Зісл. св. Духа: Голос 2 Утр Єван. Івана XX· 11—18. Літ. Ап. 2. кор. XI· 31—32 і XII· 1—9· Єван. Лук. VI: 31—36.

„ПРИЯТЕЛЬ ДІТЕЙ"

Молитвенник для української [illegible].

В гарній полотняній оправі, з золотим хрестом і написю. Коштує з пересилкою 30 цт. Замовлення й гроші слати до

Consistory of the Ukrainian Greek Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

Рік XVI. WINNIPEG, MAN., SEPT. 15th, 1939. ВІННІПЕГ, МАН., 15-го ВЕРЕСНЯ, 1939. ЧИСЛО (326) 18

ВІСТИ З ЕВРОПЕЙСЬКОЇ ВІЙНИ.

Росія забрала Західну Україну.

Західна Україна й Західна Білорусь вже вповні окуповані совітськими військами. Сталося це за згодою Німеччини. В додатку до української та білоруської територій німці відступають росіянам також частину чисто польської території на схід від Висли, по саму Варшаву. Роблять це німці на основі військової угоди з Совітською Росією. Москва доносить урядово 25 вересня, що німецькі війська систематично відступають на цілім східнім фронті до умовленої демаркаційної лінії що ділить Польщу між Німеччину й Росію, але дає Росії около три пятих бувшої території Польщі, підчас коли Німеччині дає дві пятих.

Російська влада переводить чистку.

Інформація з військових джерел є, що Росія вислала 110 дивізій війська до Польщі. Враз з тим, як російська армія іде вперед, большевицькі агітатори творять по містах і селах комітети робітників та селян, що захоплюють по містах фабрики та торговельні установи, а по селах землі дідичів та багатших селян, яких називають вже „кулаками".

Донесення з Черновець, дня 20 вересня доносить, що совітська влада зачала вже й „чистку" на окупованій території, включно з розстрілами. Розстріляно „деяких польських провідників", однакож між ними було „багато" українців, що займали відповідальні становища за часів польської влади. Їх порозстрілювано, як „зрадників".

Польська влада тероризувала українців.

Дня 18 вересня прийшла вістка з Риги, що польська влада тероризувала українців. Поляки взяли 80 найвизначніших українських провідників, як заложників. У Львові мали вони знищити багато українського майна. В багатьох місцях „українці були приневолені творити узброєні відділи, аби боронитися від польської поліції в битвах на вулицях".

Цікава річ сталася з Львовом. Хоч окупацію Львова совітськими військами проголошено в Москві урядово ще 20 вересня, то німецька команда проголосила аж 23 вересня, що „Львів піддався німецькій гірській дивізії, яку звільнює російська дивізія на захід від того міста". Це хіба значить, що Москва три дні скорше похвалилася окупацією Львова, чим окупація в дійсности відбулася.

Українці мали короткий час свій власний уряд.

Останні дні панування поляків над українцями в полудневій части Галичини між Львовом і Карпатами були днями жаху, різні і пожеж. Поки що маємо про це відомости тільки з польського боку. Звичайна річ, що як оповідають про це поляки, то всю вину складають на українців, одначе в їх оповіданнях дещо не сходяться, а з того можна робити свої висновки.

Донесення Ассошіейтед Прес з місцевости Березки, що має бути з галицького боку Карпат при угорській границі, датоване 22 вересня, подає цікаву відомість, що українці мали через якийсь час свій уряд, який був взяв в своє посідання Львів, Стрий і Станиславів.

Донесення з Березки між іншим говорить:

„Одержані тут відомости говорять про битви між українцями і польською поліцією, про вбивства поляків та жидів. Знищення, почате німецькими воздушними напасниками, довершено обрабуванням та спаленням цілих сіл.

„Молоді українські терористи, як кажуть, бігали по селах, немов би нахапали зброї та амуніції з воздуха, діставши достаточний засіб крісів та набоїв з таємничих джерел.

„Польські старшини, що втікають за границю до Угорщини, оповідають про те, як втекли від надходячих з противних сторін німецьких та совітських військ, щоби найтися в малих селах, які прямо „стікали кровю" від діяльности тих банд."

Один резервовий польський старшина мав оповідати таке:

„Ми втікали через малі села на схід від Львова тільки дві години перед прибуттям росіян. Між Львовом і Стрием на полудни ми найшли вхід до села Миколаїв загороджений великим написом: „Гайль Гітлер! Гайль Українська Републіка!"

„В тім самім селі ми найшли дику різню расових поляків та жидів — різали однаково чоловіків, жінок і дітей.

„Ми привернули лад, як найлучше могли, вистрілюючи всіх терористів, яких могли найти, поки пустилися в дальшу дорогу. Це була страшна сцена смерти та знищення.

„Вночі, як ми їхали на полудне, ми минули кілька палаючих сіл, очевидно підпалених терористами."

Виходить таке, що українські „терористи" палили свої власні, українські села, а також рабували українське населення, бо польських сіл і польського населення під Карпатами нема. Їм приписується також різанину по тих селах і то таку, що вони „кровю стікали", але не вияснено, кого там мали „українські терористи" різати. Натяк є, що поляків та жидів, але звідки там поляки та жиди в такім числі взялися і що вони там робили?

Одначе „резервовий польський старшина", що втікав на Угорщину через села „на схід від Львова", згадавши про різаню „расових" поляків і жидів в Миколаєві, хвалиться, що з своїми товаришами вистріляв „всіх терористів", яких міг найти, і що це була страшна сцена смерти та знищення. Чи не виглядає це, що якраз він з товаришами творив „банду терористів"? Бо що це за „терористи", що мали „достаточні засоби зброї й амуніції", а можна було їх половити та порозстрілювати без найменшого клопоту польському старшині, що сам спішиться, бо втікає за границю? Якось це зовсім не сходиться.

Гітлер виголосив промову в Данцігу.

У вівторок, 19 вересня, Гітлер виголосив промову в Данцігу. Промова була передана по радіо. Між іншим Гітлер заявив, що Німеччина не бажає війни ні проти Англії, ні проти Німеччини, але коли ті держави таки схочуть воювати з Німеччиною, вона готова. На кожну бомбу, кинену на німецьку територію аліянтами, ми кинемо 500 бомбів на територію наших ворогів, — хвалився Гітлер.

Гітлер також запевняв, що Німеччина й Росія не є ворогами мира, а противно заведуть тривкий мир і спокій в східній Европі.

У відповідь на промову Гітлера уряди Англії й Франції заявили, що ті держави будуть воювати проти Німеччини, аж поки не знищуть гітлеризм, який є загрозою світового мира й порядку.

Румунія інтернувала польський уряд.

Члени польського уряду втікли перед німецькою навалою до Румунії, надіючись виїхати звідтам до Франції, або Англії. Але Румунія рішила цілий польський уряд інтернувати, й не дозволити йому виїхати з Румунії. Між інтернованими є також президент Мосціцький, маршал і міністер війни Сьміґли Ридз і міністер Бек. Румунія зробила це очевидно на домагання Німеччини.

ВБИВСТВО РУМУНСЬКОГО ПРЕМІЄРА.

В четвер, 21 вересня, в Букарешті, погиб від кулі заговірників з Залізної Гвардії румунський премієр Калінеску. Він був сильним противником згаданої румунської націстичної організації Залізна Гвардія та завзятим прихильником економічної і політичної кооперації Румунії з Францією і Великою Британією.

Калінеску їхав своїм автомобілем головною вулицею в Букарешті до королівської палати, коли його застрілено. Доконавши свого, заговірники пігнали до радіо-стації, вдерлися до кімнати оповіщувача і один крикнув до мікрофона: „Премієр Арманд Калінеску застрілений групою Залізних Гвардистів."

Поліція і військо окружили будинок і арештували сім хлопців, що були в середині. Інших двох заговірників забарикувалися в одним замешканім домі й там постріялися. Поарештованих заговірників ще того самого дня розстріляно на тім самім місці, де вони вбили премієра Калінеску. На вулицю вивезено також та викинено трупи двох заговірників, що самі постріялися. Трупи заговірників полишено таки на вулиці, на пострах людям. Коло них поставлено напис: „Така буде доля всіх душогубів і зрадників краю!"

Король Кароль зараз проголосив в державі надзвичайний стан і в протягу кількох годин заприсягнув вже новий уряд під проводом трох генералів.

Як кажуть вісти з Букарешту, новий румунський уряд стратив на другий день ще тисячі людей — членів Залізної Гвардії.

Забитому премієрові справлено великий публичний похорон.

С. Антонович.

КОРОТКИЙ ІСТОРИЧНИЙ НАРИС ПОЧАЇВСЬКОЇ ЛАВРИ.

(Продовження).

По закінченні урочистостей коронування Потоцький цілою істотою віддався справі будови, собору, даючи на цю ціль величезні матеріяльні засоби. Коли б не це надзвичайне заінтересовання Потоцького, невідомо, чи була б закінчена будова Собору й головного мурованого будинку на протязі порівнюючи недовгого часу. Бо 12 літ (з 1771 р. по 1782 р.), що були витрачені на цю будову, котра вимагала великої пильности з уваги на природне положення Почаївської Гори, — це навіть досить короткий час.

Фактично будова собору продовжувалась сім літ. Пять перших років (з 1771 по 1775) пішли на будову фундаментів та підготовчу працю, звязану з забезпеченням стрімких, майже прямовісних узбіч гори з південно-західньої сторони.

Головним будівничим собору був архітект Готфрид Гофман.

В 1775 р. в допомогу Гофманові Потоцький запросив зі Львова другого архітекта Ксаверія Кульчицького, який мав збудувати: муровану стіну од підніжжа гори (вверх) для забезпечення майбутньої головної церкви й усього манастиря, терасу, в головному корпусі — кімнати для новіціятів, ченців, провінціята та суперіора, аптеку, теплу церкву й бібліотеку.

В тому ж 1775 р., коли фундаменти під велику церкву були викінчені, Потоцький викликав зі Львова цісарського архітекта Полієвського, щоб він оглянув фундаменти й дав свою опінію про їх міцність та порадив, які зміни треба зробити в пляні, щоб нова церква відповідала свому призначенню й відзначалася красою. Полієвський порадив для більшої міцности мури фундаментів в тих місцях, де новий мур зеднувався зі старим — особливо, де нині печера преп. Іова, — скріпити анкрами; вздовж муру, що забезпечував узбіччя гори, підставити контрфорси та звязати їх із цим муром анкрами. Полієвський дещо змінив плян нової церкви, надаючи їй більшої величности.

По доповненому плянові Готфрик Гофман збудував Успінський Собор, що є головною окрасою Почаївської Гори.

Своїми розмірами й красою собор цей єдиний з поміж усіх церков не тільки на західньо-українських землях, але в цілому православному світі.

Висота його, рахуючи від фундаменту, виносить 56 метрів, довжина 54, а ширина 40 м.; має він вигляд хреста, але цю хрестову форму його помітно більше з середини, ніж із зовні.

З трьох сторін собор оточує тераса, обведена міцною залізною сіткою. Сітка ця вмурована в камяні стовпи (30 шт.), що на них виміщені ліхтарі, теж витесані з каміня. Ліхтарі ці гармонізують зі стилем собору й творять із ним нерозривну цілість.

Під терасою є ще трьохповерховий будинок. В першому його поверсі (зверху) міститься печерна церква Преп. Іова, в другому — церква в честь Київо-Печерських подвижників Антонія й Теодосія та в третьому — колись були склади книжок, що друкувалися в почаївській друкарні й пивниці; тепер — лише пивниці, здебільшого порожні.

Приглядаючись до Успінського Собору з віддалі й з долини, здається, що він неби органично виріс з велитенського камяного масиву, щоб панувати над усією широкою околицею.

Дві стрункі високі вежі й ще вищою від них кольосальною розмірами банею підносяться вгору у видовжених майже готицьких пропорціях і вражають своєю монументальністю, масивністю й силою.

Але будова ця не пригнічує, не дивлячись на свою монументальність. Навпаки — вона причаровує до себе легкістю ліній, вибагливістю орнаменту коринтських капітелів, високих і струнких колон головної нави та численних пілястрів на зовнішніх стінах. Масивність і сила — щасливо получились з грацією та елегантною вишуканістю цього прекрасного твору Готфрида Гофмана.

Загальне архітектонічне враження від цієї величної будови — життерадісність і безжурна осяйність — характеристичні прикмети стилю рококо, що в йому збудовано Успінський собор.

В 1780 році собор був посвячений для тимчасового користування суперіором манастиря Ієронімом Калитинським, за дозволом епископа Сильвестра Рудницького, в честь Успіння Божої Матері. Разом із собором була посвячена печерна церква преп. Іова, збудована теж Потоцьким в 1774 р.

Ікона Богородиці з Троїцької церкви, що в ній зберігалась увесь час будови, була перенесена до Успінського Собору в 1791 році*). Сталося це тому, що собор в момент його тимчасового посвячення викінчений був в середині лише агрубша. Праця, розпочата пізніше над викінченням його внутрішнього вигляду, продовжувалась кілька літ.

В тому часі було збудовано вівтарний кивот, в якому виміщена була чудодійна ікона, намалювались образи апостолів, пророків, картини та евангельські й біблійні теми та ілюстрації до чуд ікони Почаївської Божої Матері. Після пожару в Успінському Соборі (10. IX. 1869 р.) більшість названих образів була реставрована й зберіглася до сього часу.

Ці образи висять зараз на стінах собору в позолочених великих і овальних рамах і є цінними памятками українського малярства двох останніх десятиліть XVIII століття.

Всю цю іконописну роботу виконав маляр Лука Долинський.

В 1781 р. різчяк по дереву Матвій Полієвський зробив 8 бічних престолів і позолотив їх. Образи на цих престолах були намальовані під мозаїку. Чи цю роботу виконав сам Полієвський, чи якийсь інший маляр, не маємо про це відомостей.

На стінах собору були також фрески роботи маляра Пренятицького. На жаль, підчас згаданого пожару в соборі вони сильно знищились, — потріскали, закоптились і були затинковані. Невідомо, чи збереглись де копії цих праць Пренятицького. Можна думати, що вони цілком пропали для історії українського церковного мистецтва.

Крім згаданих, провадились також і інші роботи в соборі: золотилась різьба й капітелі; омальовувались під мармур колони, пілястри й карнізи, викінчувались статуї чотирьох евангелистів і ангелів, що пізніше були розставлені на підвищеннях кивота та в інших відповідних місцях собору.

Цілковито й в деталях Успінський Собор напевно був викінчений в середині й ізовні на день формального його посвячення, що відбулось аж 30 серпня (ст. ст.) 1822 року.

Приблизне (а може й цілковите) уявлення про тодішній внутрішній вигляд Успінського Собору дає малюнок Тараса Шевченка. Правда, Шевченко змалював головну церкву в середині в 1846 році, але, здається, що своїм виглядом вона мало змінилася за 14 літ від часу передачі манастиря Василіянами православним.

(Дальше буде).

*) Трапезна церква містилася в Голов. Корпусі, що був збудований значно раніше собору; вона посвячена в честь св. Варвари.

ЦІЛЬ НОВОГО КОСТЕЛА.

В Зубрці, пов. Бучач, в Галичині, хотіли будувати польський костел і комітет видав таку відозву:

„В імя Боже й батьківщини (ойчизни) благаємо вас за жертви вашого серця... В біднім і зрущенім Зубрці маємо 11 домів польських кольоністів, 100 осіб місцевих поляків і 150 зрущених. Вибудований костел змiцнить слабих, і зрущених поверне на лоно матери батьківщини".

До повизшого увага: „100 осіб місцевих поляків", це певна річ місцеві римо-католики. А „зрущені", це греко-католики, яких при помочи костела думали спольщити.

ІВАНЄ ПУСТЄ — ЧИ ЩО?

В околиці Іваня Пустого (пов. Борщів, Галичина) є кілька мазурських кольоній. Щоби надати околиці ще більше польський характер, громадська рада рішила звернутися до уряду, щоби перемінив Іване Пусте на Яново Подольське. Однакож делегація з найсвідоміших селян пішла до староства з просьбою залишити давну назву. Там сказали, що: справу розглянуть.. Це було ще перед війною з Німеччиною. А тепер?

ВЕЛИКІ БУРІ І ГРАД НА ВОЛИНІ.

Часописи з Европи доносять про велике лихо, що цего літа навістило Волинь (на північ від Галичини). Були там бурі і град, якого найстарші люде не памятають.

Всього потерпіло на Волині 31,752 господарств, в яких град цілком знищив збіжжа, садки, городи. Розуміється, що крім тих є ще менші, частинні шкоди, які не почислені.

В одному дні буря і град знищили в кількох повітах 10,000 господарств. Буря знищила коло 2000 господарських будинків і хатів. Пропало багато стирт сіна, головно на Волинському Поліссю, де мало орної землі, а багато сіножатей.

І до тих всіх лих прийшло тепер нове лихо.

ВИЙШОВ З ДРУКУ Й ПРОДАЄТЬСЯ

„ШКІЛЬНИЙ СПІВАННИК"

вложений славним українським композитором К. Стеценком.

Співанник містить 38 пісень під нотами й коштує лише 25 центів з пересилкою. Замовлення й гроші (почтовим переказом, або стемплями) слати на адресу:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,

7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

З ІСТОРІЇ СОЛОВОК.

Соловки стали широко відомі від часу, як большевики почали посилати туди своїх противників, однакож Соловецький монастир, що був рівночасно тюрмою, має довгу історію, бо від 1554 року. Туди засилались вороги „білих царів"; а тепер засилаються вороги царя червоного.

Начальником тюрми в перед большевицьких часах був ігумен (настоятель) монастиря. Його відношення до вязнів було таке, як в усіх тюрмах. Вязня обшукували, відбирали все, крім одежі, і замикали в „молчальную келію", отже одиночку. Такі келії були окремо від монастиря.

Вязні ділились на три части, залежно від провин. Перші, що були на покаянню, ходили щодня до церкви. Другі лише деколи виходили на прохід, а літом на роботу. Треті, найбільше винні, могли виходити лише три рази в році — на Різдво, Великдень і Спаса. Вони звались „великими грішниками".

Та вже між великими були ще найбільші, і їх доля була ще важча. Їм закладали на голову залізний обруч з колючками, отже могли вони спати тільки сидячи. Вони скоро вмирали, або божеволіли.

Але були ще 3-метрові ями, обложені цеглою, з дверцями зверху — туди подавалась пожива і посудина для природних потреб. Вязень спав тут на соломі, поміж щурами і мишами. Світа божого до смерти не бачив. Деколи вкидали сюди людей з закованими руками і ногами.

В баштах знов були камінні кімнатки, довгі 2 аршини, широкі півтора, високі 3 (аршин менше ярда). Маленьким віконцем подавали поживу. Тут вязень завсігди мусів бути скорчений і тому одна з башт звалась „Корчагіна".

Першим вязнем був в Соловецькому монастиреві від 1554 р. ігумен Троїцького монастиря за єресь. Шість літ пізніше попав сюди автор „Домостроя" протопоп Сильвестер. З того часу засилають сюди багатьох за релігійні і політичні провини.

Були тут вороги Никонових церковних реформ, а між ними князь Львов. Був Мещеряков — він здавив соловецьке повстання проти Никона, заморив в Соловецьких тюрмах 500 монахів, а потім сам попав сюди на 4 роки за рабунок монастиря. Сиділи тут монахи, архимандрити, розкольники і др.

З архівних записок годі довідатись про дійсну провину. Записували коротко: „за деякі смілі важні слова", „за брехливе донесення на гетьмана Мазепу", „за написання шкідливих зшитків", або просто „за його провину".

Одним з найбільше знаних і важних вязнів Соловецької вязниці був **Петро Іванович Кальнишевський,** останній кошовий отаман Запорожської Січи. Таким вважають його всі історики й тогочасні очевидці.

Сидів він сам оден в окремій келії, виходив на світ лише три рази в році — на Різдво, Великдень і Спаса і просидів так 25 літ. Коли ж нагадати, що посадили його, коли було йому вже 85 літ, то дивуватись треба, що яка то була сильна будова його козацького тіла. Вмер Кальнишевський маючи 112 літ.

Заслали Кальнишевського в Соловецьку тюрму за те, що боронив українські землі, які Катерина хотіла заселювати москалями.

В 1775 році заарештовано Кальнишевського, військового писаря Глоба і суддю Головатого і Запорожське військо оголошено неіснуючим. Тоді писав до Катерини князь Потьомкін: „наказати відправити на вічне увязнення в монастирі: кошового в Соловецький, а інших в сибірські".

А московський церковний Синод писав від себе ігуменові Соловецького монастиря:

„Зазначеного вязня Кальнишевського в манастирі приймати і з манастиря не випускати, й заборонити йому не тільки переписку, але й всякі з посторонними людьми зносини, а вам, настоятелеви, мати уважний догляд, щоби післаний вязень тримався під пильною охороною вартових, що в монастирі знаходяться".

Одному 80-літньому селянинови довелось було бачити Кальнишевського. Казав він, що перед обідом привели Кальнишевського до їдальні під охороною трьох салдатів. Було це, очевидно, одно з трьох згаданих свят.

— Хто тепер царем, як люде живуть та що діється на Україні? — запитав Кальнишевський.

Йому сказали, що царем Олександер Павлович, а люди живуть, як і жили.

Більше говорити не дозволили.

— Від сього чоловіка відійдіть геть! Не можна вам з ним говорити! — крикнув салдат. І монахи казали:

— Архимандрит побачить, то недобре вам буде.

Тут увійшов архимандрит і Кальнишевський підійшов під благословення.

— Ти старий землею пахнеш, — зауважив архимандрит.

Росту Кальнишевський був середнього, старий, мав сиве, посічене волосся, видно, що довго сидів. На ньому був синій сурдут з двома рядами малих олов'яних гудзиків. По московському говорив недобре. Стільки оповідав про нього селянин.

В справозданнях про вязнів Синодови коло імени Кальнишевського було написано:

„При наказі Св. Синода за зрадницьку гордість і руїну російських підданих, тримати безвідлучно з монастиря... Кальнишевський житє своє провадить смиренно і ніяких турбот від нього нема."

З якою повагою ставились до Кальнишевського навіть ті, що його вязнили, видно з того, що архимандрит Олександер, який мав нагляд над Кальнишевським, поставив над ним памятник з написом:

„Тут поховане тіло в Бозі спочившого кошового бувшої колись Запорожської грізної Січи козаків, отамана Петра Кальнишевського, засланого в цей монастир височайшим наказом в 1776 році... Закінчив життя 1803 р. жовтня 23 дня, в суботу, 112 літ від роду, смертю благочестивою, доброю. Блаженні мертві, що вмирають о Господі."

Зі спису для Св. Синоду в 1855 р. видно, що увязнених було тоді 19 чоловіків, головно розкольників, з них 17 у віці від 40 д 88 літ. Десять вязнів сиділо вже від 16 до 43 літ.

Для 88 літнього тоді старця, що просидів 43 роки, й двох 80-літніх, що просиділи оден 37, другий 29 літ, архимандрит не мав доброго слова, щоби дати їм полекші. Про одно з них навіть каже: „не може бути звільнений, хоч би й покаявся".

Таке було в Московщині!

Мимоволі пригадуються наші українські монастирі — при яких були школи, друкарні, бурси, академії і яких робота підносила нарід на висший щебель культурности, які були жерелом світла, що освітлювало не тільки землі українські, і сягало и до Московщини, де несло перші проміні науки і культури.

(За Н. К-ом).

ГАРНА КОМПАНІЯ

або

„Слава Україні" в російській місії.

Буде цікаво декому знати, до якої Церкви належить тепер Т. Д. Волохатюк. Це хоч би тому, що свого часу В. Свистун доказував, що суспенза і виключення Волохатюка з Української Греко-Православної Церкви в Канаді „є цілковито незаконні і нічим неузасаднені і тому недійсні", та що він є дальше „дійсним і законним священиком" і „може сповняти всі священичі услуги і священодійства" Разом з тим Свистун закликав, щоби вірні й громади Української Греко-Православної Церкви в Канаді вдавалися до Волохатюка за духовною обслугою.

Довідуємося з достовірних жерел, що Волохатюк є зареґістрований в метрикальнім уряді в Алберті, як священик "Russo Greek Catholic Orthodox Church", тобто „Русскої Греко-Католицької Православної Церкви". Це є урядова назва російської місії в Канаді, отже виходить, що Свистун так далеко посунувся в своїй боротьбі проти Української Греко-Православної Церкви в Канаді, **що намовляє її вірних вдаватися за духовною обслугою до священика з російської місії.**

Треба додати, що Волохатюк належить до УНО, викрикає разом з іншими унівцями „Слава Україні" та взагалі є неаби яким „націоналістом". Таким самим „націоналістом" є також В. Свистун. Він також належить до УНО й також викрикує „Слава Україні" та „Нація понад все". А разом з тим перший з них є священиком російської місії, а другий захвалює першого вірним Української Православної Церкви.

Гарна компанія: „націоналісти" з УНО — і російська місія!

ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА В КОЛОМИЙЩИНІ.

Читаємо в львівськім „Ділі" з 15 серпня, 1939:

— На днях відбулося посвячення нової православної церкви в Мишині, пов. Коломия, в станиславівській (гр. католицькій) епархії. Посвячення довершив протоерей Г. Павлишин в асисті оо. Ст. Пашкевича з Галича, Прокопа Вальчека з Долішного Кута, Петра Саковича з Коломиї та діякона Петра Швеця.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ

релігійно-громадський часопис для народу

„Ш Л Я Х"

що його видає Товариство ім. Петра Могили в Луцьку, на Волині.

Передплата за 12 чисел в рік ви-

Замовлення й гроші слати на адресу:

"SZLACH",

ul. Lubarta 10, Luck na Walyni.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd.
at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

УКРАЇНЦІ — НЕВМИРУЩИЙ НАРОД.

Ледви минуло 20 років від закінчення великої війни, а вже нині нова — і може також велика війна почалася.

Дехто з народів світу за 20 літ відотхнув — готуючись спокійно до нової війни.

Тільки українцям не було віддиху. Поправді сказавш, то з 1918-им роком проти українців війна в Европі не була скінчилася. Вона йшла без перестанку. Аж до нині.

На ріжних „фронтах". З ріжних сторін. Хто лише міг, то по закінченню війни вже без війни нищив українців. Їх життя, їх майно, їх родини, їх мову, їх школи, їх церкви, їх землю, їх інституції, їх імя... Що лише було можна нищити, те нищили.

Чи зазнав хто тільки лиха на світі, як зазнали його українці в часі історичного свого життя. Половці, печеніги, татари, турки, давна Польща, царська Московщина... Забирали в „ясир", гонили будувати на багнах Петербург... Вішали, втинали голови, саджали на палі...

А прийшли нові часи з новими способами насильства. Зявились чекісти, Соловки, розстріли, вимориювання голодом, рабунок до голого тіла, погроми..

Візьмімо оден „фронт" — більшевицький. Як українців там винищували...

Европейські часописи подавали в своїм часі зміст приказу головного чекіста Дзержинського, зміст, що в 1920 році дістався до рук українських повстанців.

Писав в своїм приказі Дзержинський, що „куркульське" село й українська інтелігенція мріють про самостійну Україну. В тім небезпека для совітів. Отже треба дати українцям відчути тверду руку большевицької влади.

Коротко сказавши, то треба вистрілювати всіх, по кім можна сподіватись, що він в догідній йому хвили стане проти большевиків. Розстрілювати всіх, що визначніші серед населення і мають на нього вплив. А імена розстріляних вивішувати з поясненням, що їх розстріляли за те, що вони збиралися боротись проти большевиків. Треба так розстрілювати, щоби в українців зникла навіть думка про самостійну Україну.

Дзержинський навіть згори призначував кільки треба розстріляти. В Києві, Одесі (округах) приказував розстріляти по 8,000; в Полтаві, Харкові, Катеринославі і Винници по 6,000; в Житомирі і Єлисаветграді по 4,000; в Чернигові і Херсоні по 2,000. Наведені цифри мали губчеки порозділювати на повіти і шукати „винних". І це була звичайна система чекістів при винищуванню українців.

На інших „фронтах" були також всякі Дзержинські, що по змозі нищили і життя, і майно, і волю українців. Від послідної війни аж досі. І тому те, що для инших зветься нині новою війною, для українців є вдійсности лише продовженням минулої.

Однакож помимо всіх тих лих українці вічно живуть. Проголошувала царська Росія, через своїх Валуевих, що „України не було, нема і бути не може", і Росією повторяли її слова всякі інші Валуеви, однакож це не знищило українського народу.

Нині український нарід в ярмі і в крові, але він живе. І хоч які лихоліття він переживає, але про нього світ щорва більше знає і більше говорить. Істнування українців признають нині навіть ті, що вчора його заперечували. Світ згадує українців тоді, коли це для самих українців виходить несподіванкою.

Все те разом взяте показує, що українці безсмертний народ. Давно зник вже дехто з тих, що готовили українцям загибіль, а Україці дальше живуть.

Видно, що Божа Рука призначила українцям в будуччині визначне місце між народами світу.

Може доведеться ще переживати багато лиха, зазнати багато терпінь, але разом з тим набратися багато досвіду, збудувати великий розум, нагромадити велику народну силу, а вже тоді прийде час, про який казав Шевченко, коли то —

Світ правди засвітить,
І помолиться на волі
Невольничі діти.

ЦЕРКВА — ОСЕРЕДОК КУЛЬТУРНОЇ РОБОТИ.

В луцькім „Шляху" є інтересна стаття п. з. **„Культурно-доброчинна діяльність у старі часи на Волині"**, яку переповімо тут в скороченню, наводячи дещо дословно і додаючи свої уваги.

Відродження нашої Православної Церкви повинно полягати не тільки в богослуженнях українською мовою — каже „Шлях" — але, і головним чином — в культурно-доброчинній діяльности.

В давніших часах на Волині, Холмщині і в Галичині при церквах істнували Братства, школи (братські, парафіяльні, манастирські); творилася література (полемічна, підручники, л...), театр (релігійні штуки, т. з. містерії), музика (побожні пісні, коляди); були притулки для старих і немічних, були манастирські пристановища для мандрівників і прочан ітд.

Отже вся та робота робилася коло церков, кругом церков, під їх впливом, або наглядом, а загалом під релігійним впливом і проводом Церкви.

Певна річ, що така робота вимагала грошевих коштів — **отже кошти на таку роботу складав щедро український загал — шляхта, міщане, селяне.** Ось приміри:

Кремянецьке Братство мало Братський Богоявленський монастир, що мав друкарню і шпиталь. Братчики: Григорій Грішник подарував манастиреві 5 битих талярів, чвертку гречки (около бушель), восьмину житної муки й трохи грошей, а Василь Грішник волоку поля. Все те захопили для себе шляхтичі Міндовські й ігумен мав за те з ними суд 1701 року. Дарунок на наші часи малий, але на давні великий.

Лаврентій Древинський зробив запис для Кремянецького Богояв. Манастиря 17 січня 1630 р. (при якім були шпиталі) і в записі говориться:

„Дарую... до шпиталя Луцького кожного року з кожного маетку по 5 золотих, а церковним служителям до скринки братської Чесного Хреста Луцького по 5 зол. польських. А до міського шпиталю Кремянецького українського по мірці жита, змеленого в мойому млині, і по чвертці круп та гороху і по 5 золотих на вічні роди."

Шпиталь був також в Острозі при православній церкві св. Тройці, якому кн. Януш Острожський записав доходи з міста — по 1000 зол. річно.

В місті Степані при церкві св. Тройці була школа й шпиталь, що утримувалися підмогою Острожських.

Ірина Соломирецька заклала в Гощі православний манастир і при нім школу, і в записнім акті з 19 січня 1640 вона між іншим каже:

„Я вважаючи в усі дні життя мого, що добрими й пожиточними вчинками кожний здобувае собі нехибну дорогу до душевного спасення, і будучи останною спадкоемницею дому й родини їх милости панів Гойських, та бажаючи, щоб по тому домі залишилася вічна памятка на хвалу Божу, надумала (я) монастир збудувати в моему дідичному маетку в місті Гощі, що находиться в волинському воевідстві, в повіті луцькому, ченцям (монахам) старожитної релігії чину св. Василія, віри східно-грецької церкви, як і перебувають у послуху святому отцю патріярхови Константинопольському, а не в унії, при мурованій церкві тамже в Гощі, збудованій на передмістю на честь св. Арх. Христового Михайла, щоб там і хвала Божа творилася, й діти шляхоцького й посполитого народу (міщан і селян) всіляких наук вчилися".

Є ще документ з 1623 р., де говориться, що рідні сестри — Варвара Криштофова Гаранова і Кристина княгиня Львова Воронецька з Козирад, передали майно померщого свого брата Братству. Члени Братства стверджують:

„виконуючи тестаментну останю волю названого померлого брата свого, яким він відходячи з сього світу, записав на названу луцьку церкву Воздвиження Чесного Хреста чотириста золотих польських..., з завіщаного маетку Мойниці, через свого приятеля пана Теодора Кузьмича до наших рук віддали й заплатили".

Наводячи такі факти і документи, автор статті, В. Павлович, окремо підчеркує, що нинішні потреби життя такі, як і давні, що Церква і нині повинна би йти в проводі культурної і всякої доброї роботи при допомозі загалу. Каже він:

„Колишня інтелігенція дуже цікавилася вірою, Церквою, культурно-освітною працею та рідною школою — не лише для „шляхотських" дітей, але й для „посполитих" — себто міщан і селян, і щедро жертвувала на ці високі культурні цілі будівельні матеріяли, рільничі продукти й гроші, а не жила тільки для себе; нарешті дуже цікавий погляд Ірини Соломирецької, що лише через своє служення народови та жертовність для нього можна залишити по собі добру память".

Звертае автор увагу і всім, пригадуючи, що давна наша шляхта жила з народом:

„Українська православна шляхта не була так відчужена від народу, як кажуть деякі політичні агітатори: вона будувала для народу не лише церкви й манастирі, але й школи й шпиталі, й жертвувала на ті цілі частину своїх

доходів як за життя так і після смерти „на вічні часи".

А закінчує свою інтересну статтю такою розумною наукою:

„Не може вважати себе добрим членом Церкви й українцем той, хто тільки ходить до церкви, молиться та балакае про Церкву, але той, хто крім того працює під покровом Церкви для рідної культури й жертвуе на ту культурну та доброчинну роботу частину того, що сам має."

ОСЬ ВАМ ЖИВИЙ ПРИМІР!

Щоби читачі „Вістника" могли мати точніше поняття, якими способами „Будучність Нації" атакуе Українську Православну Церкву, ми подаемо дословно і точно цілу статейку з тої ж „Буд. Нації", ч. 17, з 1-го вересня 1939 року. Перечитавши її читач побачить, кілько розуму може дістати з неї БУК, або взагалі українець греко-католик.

Отже стаття „Буд. Нації" виглядає так:

АВТОКЕФАЛЬНІ ДІЛА З АВТОКЕФАЛЬНОЇ ВІРИ — АБО ЯК ВИГЛЯДАЄ „АНТИХРИСТОВА РОБОТА".

Про „звичайні знаки чемности", яких для себе вимагають, а яких для других поручають автокефальні — хто проляв кров і хто викручується сіном, або що на це все каже Гордоній? — і чи це не робота антихриста?

1\. Автокефальний „Вістник" ч. 14 дуже взяв собі до серця католицьку пресу і вже не знае сіромаха кому що відповідати. Бо тільки подумайте, тому десять літ була одна бідненька католицька наша ґазетка, та можна було бити по ній, як в бубон, аж відгомін ішов по Канаді — а нині намножилося тої українсько-католицької преси так, що бідолаха не знае, кому, що і як відповісти І тут, і там, і ще тут — аж віддих запирае „Вістникові". Ось він з того розмаху і не стямився (таки наскоро, без притомности) як зачав від нашої преси вимагати „звичайних знаків чемности" — бо бачте деяким людям конче захотілося, щоби їх називати „отцями" — а **вони отцями не є** в розумінні Христа Спаса, бо не мають правдивих священь. І тому хтось злоститься та хоче „чемности" від другого. Але сам в тім самім таки числі „Вістника" **такою** чемністю говорить — і то дослівно слово в слово: — „Греко-католик **мае бути глиною для вироблювання горшків** для поляків, італійців, папи... Та щоби грекокатолик був доброю глиною, то **треба його на всі боки місити,** застрашувати, загулюкувати, відгороджувати..." — стор. 5

Ось **автокефальна чемність!**

„Глина для вироблювання горшків..."

„Треба його місити, застрашувати, загулюкувати..."

ТАКИМИ СЛОВАМИ автокефальний „Вістник" показуе **свою** „чемність" в сторону українців католиків. А такими словами українці католики НІКОЛИ не відзивалися про автокефальних! Ось плаче, що йому нема чемности, а сам?...

2\. Заявляе бундючо той самий автокефальний „Вістник" ч. 13, стор. 6: „Православна Церква **ніколи не проливала крови...**"

І повчае той самий „Вістник", що: **„Знати можна тільки те, що ми бачили,** пережили, чули, провірили". І тому жадае, щоб йому подати „день, місяць і рік", коли св. Петро був в Римі. — інакше, як він каже, то „Голос Спасителя" не знае і викручується сіном"...

Чи Автокефалія має що спільного з кровю, не нам судити.

Але чому так запекло відпиратися?

З якої причини?

Чи може лист і діло мордерця Ляша не дають спати деяким панам?...

А в справі знання з того, що ми „тільки" бачили, чули... ітд. — то відповімо їм їх таки власною наукою і словами, які вони самі подають в тім самім „Вістнику" ч. 14, стор. 7, як слова Гордонія: „Підозріваю, що той, хто вірить в усе — дурний. Але НЕ МАЮ ТАКОЖ СУМНІВУ, ЩО ДУРНИЙ І ТОЙ, ХТО ВІРИТЬ В ТЕ, ЩО ДОСЛІДЖУЕ ПРИ ДОПОМОЗІ РОЗУМУ."

Ми не любуемося в таких гострих виразах. Це любить сам „Вістник" і беремо для нього відповідь з **його власних слів.** Ось так сам себе назвав...

3\. Яка і чия це робота?

Така, до якої признаеться той сам „Вістник" ч. 14 на стор. 5: „Робота антихриста!" Люде, котрі другим відмовляють чемности і визивають їх останніми словами котрі вимагають, щоби їм подати „день, місяць і рік" того, що було тому 1900 літ, а **негодні самі** погодитися до того між собою, що було тому рік два і ведуть затяжні **за це** процеси до Найвищих Судів нашої Країни котрі на однім місци навчають, що „знати можна тільки те, що ми бачили" - а на другім місци зараз потім кажуть, що така наука то „дурна" — ті люде ведуть чию працю?

Кого дурять, кого отемнюють і для кого?

Хто е батьком лжі з первовіку? І отцем всіх крамол на світі, незгоди і прозивання?

Ось автокефальні діла з автокефальної віри, котрі ясно і незбито свідчать, що та робота, то робота діявольських сил на вічне поневолення нашого народу.

Чи ж може бути інший клич в ту сторону, як тільки той один ПРОЧ З АВТОКЕФАЛІЄЮ!

Так дословно виглядае стаття в 17 ч. „Буд. Нації" — а точно таких стать е там з числа в число. Кожда такого ж стилю і змісту, і кожда обчислена на удар Українській Православній Церкві. Загальну оцінку наведеної статті полишаемо читачам „Вістника", а від себе додамо лише кілька уваг до деяких місць змісту. І так:

Не те важне, що **„нині намножилося тої українсько-католицької преси"** дуже багато а те важне, чи вона що варта. Чи вона гр. католиків просвічуе, чи зводить на манівці. От що важне!

Не велика честь мати від „Б. Нації" титул „отця". На світі треба найперше добрих людей і гідної праці, а не титулів від „Б. Нації"

Каже ще „Б. Нації": **Вони отцями не** е в розумінні Христа, бо не мають правдивих священь". Такий вислів, це вже вершок безбожности! **Бо Христос ніколи про ніякі такі свячення не говорив, як „Б. Нації" розуміє — ні правдиві, ні неправдиві!** І тому покликатись тут на „розуміння Христа", це робити Христа відвічальним за те, чого Христос не говорив. Отже що це?

„Чемність" і „нечемність" мають свое означене місце в життю і ніяк не пристануть, де не їх місце. „Б. Нації" вважае великою „нечемністю" такий вислів в „Вістнику": „Греко-католик **мае бути глиною** для вироблювання горшків для поляків, італійців, папи... Та щоби грекокатолик був доброю глиною, то **треба його на всі боки місити,** застрашувати, загулюкувати, відгороджувати..." На ділі наведений вислів не е ані „чемністю", ні „нечемністю" — **це ствердження факту.** Так, як — **два і два є чотири.** Що чужі хочуть греко-католиків мати глиною і місять їх, де можуть — це факт! Не мило гончарам таке слухати, та це вже їх діло. Але греко-католикам образи нема — їх же остерігаеться: не дайте себе місити!

Ще каже „Б. Нації": „А такими словами українці католики НІКОЛИ не відзивалися про автокефальних". Гай, гай!... А хто ж це віддавна гукае: Проч з Православієм! Проч з Автокефалією! Невже ж такі вигуки, це „чемність"? А кого-то давніше засудили за брехні на православних на 7000 доларів кари? А хіба ж не греко-католицький „Канадійський Українець" признавався публично, що довгі часи ширив брехні про православіе? А хто звав Українську Православну Церкву — **маминою, козацькою, нововидуманою, халдейською, погориліською, германюсівською?...** А може й справді все те не було роботю українців католиків, але тих, що гр. католиків місять і хочуть місити. Коли так, то — рація!

Ще каже „Б. Нації": „(Православні) **негодні самі** погодитися і ведуть затяжні процеси"... Еге ж! Не так, як в католиків, де сама згода... Та будь в католицькій Церкві більший лад, ніж в других, то не було би Інквізиції, не палили би людей, не було би Торквемадів, Лютрів, Кальвінів; не було би опозиції проти папи на Ватиканськім соборі 1870; не прозивали б фраціішкане в своїх ґазетах греко-католиків хамами, мудями, бандитами; не били би римо-католицькі священики греко-католицьких... Тай ще чи одно! Отже де той лад в католицькій Церкві?

Ще каже „Б. Нації": Ми не любуемося в таких гострих виразах". Отже — не любуються! І на доказ того, що в „гострих виразах" не любуються, „Буд. Нації" закінчуе свою статтю християнським привітом: „ПРОЧ З АВТОКЕФАЛІЄЮ!" З щирого серця та великими буквами, щоби далеко було видно.

Звичайно — „отці" з правдивими свяченнями!

П. В.

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ.

Учителі Недільних Шкіл повинні обовязково набути такі книжки для своїх учеників:

„Приятель Дітей", молитовник для молоді .... 25ц.
Оповідання з життя Ісуса Христа 10ц.
Десять Біблійних Оповідань ..... 10ц.
Азор — оповідання з часів Ісуса Христа, для молоді .... 10ц.
Українська Православна Церква (коротка Історія) .... 10ц.
Свята Христина .... 05ц.

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada.
7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man.

Неофіт Кибалюк.

КАМІНЬ СЛІПОМУ.

ОПОВІДАННЯ.

В хорошому зеленому волинському селі стояла біленька хата. Як порцелянова цяцька. Зелений бляшаний дах, віконця ясні, як очи, обведені волошковою (синьою) стрічкою, вишеньки під вікнами, лапаті клени.

Хороша хата, але самітна.

Кругом хати, як дим перед дощем, стелилась заздрість і злоба.

Хату обминали...

Навіть діди з торбами (жебраки) її обминали. Хіба чужий лірник зайде, а тоді з клуні (стодоли), або хати вирветься чоловічий диркучий голос:

— Вже? Музиканти? Дармоїди!

І священик ходячи по селі з молитвою нераз міркував — зайти, чи ні?

Але заходив.

Кремезний чоловік тицьнувши хлопцеви паляницю, а священикови пять грошів, зачиняв двері й злісно скрипів:

— Ще його тут бракувало.

Кремезний чоловік, то Федот Москалюк.

В нього плечі, як тік в стодолі. Руки, як залізні лопати. Праця в них горить. Візьме колоду, покотить ногою, гляне, плюне на руки, та як вдарить сокирою... Лише „ге!" вирветься з грудей і колода, як розтятий огірок, перед ним лежить.

Вірив в свої руки Федот. Здавалось, все ними може зробити, бо зробив і здобув багато. Багатий був. Нічого ніколи не бракувало. Сусіди! Пощо вони йому! Він позичати не потребує. Кпив собі з них. Тільки й приятелів було, що кум Охрим. Він в кума, кум в нього.

І сьогодні разом сидять в кривої Бейли. Розгортають кулаками вуси, вливають килішок по килішкови й мелють челюстами, як жорнами, ковбасу з хлібом.

— Пий, Охриме!

— Ні, досить, вже нікуди.

— Пий! Душа міру знає. Пе, поки не ляже.

— Ну, хіба ще цю останню...

Випив...

— Ех... закректав і махнув рукою, але трудно було зрозуміти, чи бридка, чи смачна до біса.

Вертають до дому. День, як усміхнена дитина. Весняний, соняшний. За містечком річка. Над дорогою садочок. Гень — гень-цвинтар. І він цвите.

Закурили.

Під цвинтаром дід сліпий. Вічно тут сидить. Як чує, що хтось іде, встає.. І тепер підходить.

Коні звільнили. Федот нагнувся, взяв з дороги камінець і поклав коло себе.

Ідуть. Гарно. Бджілка сіла Охримови на плече.

— Подайте, Христа ради, нещасному каліці — почулося. Чорна рука трясеться коло самого воза.

І Федот подав — подав того камінця, що підняв з дороги.

— Бодай же той свого обійстя не побачив, так, як я нічого не бачу, хто сліпому камени дає — сказав дід.

— Ге-ге-ге... — зареготався Федот, — вйо гніді!

І гніді рушили з місця стрілою. А сонце дальше світило. Камінець покотився по дорозі. Дід сів під цвинтарем. А його проклін — куди він подався. Може до Бога, звістити Йому, що сталося. Проклін...

— А він, — каже Федот до кума, — говорить, що худа і дає пятьдесять золотих. Ялівка ж, як золото. Ні! Ще такий не вродився, щоб мене ошукав!

— І не продав йому?

— Ні! Лейзор забрав. Дав сімдесять без двох. Хочу грамофона купити, такого, як в оконома.

— Бай чому б йому не купити? Небо ясне, сонце тепле, садочки цвитуть, а він відчинить вікно, накрутить... Знай наших!

Але тут сталася подія...

Підїздили до Федотового подвіря, як нараз Федот випустив віжки з рук і лапнув Охрима за коліно.

— Що, Охриме, що він сказав, той дід?.. Що він сказав, коли я йому подав...

І Федот посунув руку коло Охримової кишені.

— Що з тобою, Федоте? Може гроші...

— Тпру! — крикув Охрим. Коні стали. — Що з тобою?

— Я не бачу.

— Чого не бачиш?

— Нічого не бачу.

— Але ж мене бачиш.

— І тебе не бачу.

— Свят, свят! Що це таке...

Віхали на подвіря. Федот водив руками, тер очи, стогнав. Вийшла жінка, діти, піднявся лемент, збіглись люде. Ввели до хати.

Посадили коло стола. Потягнув по столі рукою, посунув в право, що це? Це ж плечі малого Михалка.

— Боже, за що то, за що така кара?

Раптом руки опустились. Наче завмер нерухомо.

Що? Може побачив світ? Ні!

Хотів щось говорити, та слово не могло продертись через горло. Руки тряслись. Вкінци продерлось

— Камінь.. камінь!... — загреміло воно і наче покотилось по доліві.

І ніхто не знав, що це за камінь, коли Федот схилив голову на стіл і залився голосним риданням.

Ніхто не знав. Коли ж довідаються, то ахнуть з переляку, та будуть дітям і внукам переказувати страшний гріх гордого чоловіка і страшну кару, що навів на нього Господь праведним своїм судом.

САМООШУКА.

Відоме таке оповідання...

Була багата, мільйонова фірма. І працював в неї довгі літа розумний архітект (будівничий). Мільйони пішли на ріжні будівлі, які під його рукою протягом десятків літ збудувалися.

Одного разу директори фірми кличуть архітекта, дають плян і кажуть:

— Це має бути мешкальний дім. Будуй його так, як би ти собі будував. Роздобудь найкращого і найдорожшого матеріялу, візьми найспосібніших робітників. Не оглядайся на видатки. Збудуй таке, що можна би назвати архитвором людської щирости і дбалости.

Почалася робота. Ніхто посторонний над будовою не наглядав. Все полишено було волі архітекта.

І лиха думка зародилася. Почав архітект думати:

— Пощо мені тільки клопоту! Зверха зроблю добре, а в середині можна як будь.

І вже матеріялу не добирає. Вже не дбає, щоби внутрішня, невидна часть була архитвором. Робітників бере, як попадуться.

Минав час і будівля готова. Одного дня архітект приніс ключі і передав директорам фірми.

Невдовзі по тім голова фірми оголосив, що вляджує гостину в новозбудованім домі. Запросили й архітекта. Він мав бути тут головним гостем, під якого рукою збудовано дім наймождивішої досконалости. Він мав виступати тут творцем архитвору.

Багато було бесід. Багато похвал і подяк архітектови за довголітну працю для фірми. Вкінци з послідною бесідою виступає голова фірми і серед найсердечніших висловів звертаєсь до архітекта:

— Дім, який-ти збудував, це дарунок для тебе від нашої фірми за довголітню твою працю. Ключ, що ти передав, я віддаю тобі, бо це твій дім, і від цеї хвилі ми гості в твоїм домі..

Читачу! Докінчи собі сам оце оповідання і знайди науку для свого життя, яка з оповідання виходить

Чи ви вже маєте Ювілейну Книжку

ВЕЛИКІ РОКОВИНИ?

КНИЖКА СКЛАДАЄТІСЯ З ТРОХ ЧАСТЕЙ:

Часть I: 950-літній Ювілей "Хрещення України.

Часть II: Двадцятьлітній Ювілей Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Часть III: Пропамятна Книга Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Книжка містить наукові статті, описи, поезії, спомини, гарний, кольоровий образ св. Володимира Великого та велике число фотографій.

Ціна книжки з пересилкою лише 75 центів.

Між іншими в книжці є статті на такі теми:

„Страдальний похід Христа Української Церкви й Народу" — Архиеп. Іоанн Теодорович.

„Св. Рівноапостольний Князь Володимир — Організатор Української Церкви" — Професор О. Лотоцький.

„Володимир Великий — будівничий Української Держави" Професор Д. Дорошенко.

„Володимир, а римський католицизм" — Прот. В. Кудрик.

„На київських горах" О. Біхоусенко.

„Старий Київ" — Гнат Хоткевич.

„Перед двадцяти роками" — прот. С. В. Савчук.

„Перша скиба в Алберті" — о. Д. Ф. Стратійчук.

„Чому я став православним" — о. П. Самець.

„Кругом Української Церкви в Канаді" — Петро Зварич

Разом є 49 статтів і поезій!

Наклад невеликий, отже спішіть з замовленням.

Замовлення й гроші висилати на адресу:

THE HERALD

Box 3656 Winnipeg, Man.

ЛІТУРГІЯ СВ. АПОСТОЛА ЯКОВА.

В минулім році була видана на церковно-славянській мові Літургія Апостола Якова. Це найстаріша христіянська літургія, зложена в Єрусалимі святим Яковом „Братом Господнім по тілу". Він був першим епископом Єрусалимської Церкви. Як така, ця Літургія походить з джерела всесвітної Церкви. Вона належить до часів апостолів.

Сербський церковний журнал „Духовна Стража" дає про цю Літургію певні історичні відомості.

Літургія ця найстаріша зо всіх, що в ужиттю в христіянському світі. В найбільшім пошанівку вона у христіян неправославних на Сході: у сирійців-якобітів, у коптів і в несторіян Месопотамії. Але й православні острови Кипра, Єрусалиму і Александрії, вірні старій традиції, також затримали в своїй практиці Літургію св. Якова. Вони її служать не все, лише в день св. Апостола Якова 5 листопада.

В Греції, в Атенах ця літургія також правиться в першу неділю по Різдві до IX віку цей старовинний чин Літургії був широко поширений посеред православних в Палестині, Сирії, на Синаю і в так зв. Великій Греції, яка на півдні Італії. По цім IX. віці, завдяки впливам царгородської церковної практики, Літургія Якова уступила місце Літургії Іоана Золотоустого, що є Літургією Василя Великого в редакції царгородського патріярха.

Літургія Ап. Якова в теперішнім часі не має вповні свого первісного характеру. Її найстаріший, первісний текст був з бігом часу непомітно змінений вставками нових частин і викиненням старих. Це робилося непомітно віками. Обставини і потреби життя в молитві повільно змінювали первісний зміст. Це можна досідити з того, що коли порівнювати молитви Літургії Якова в православнім ужиттю з молитвами тієї ж Літургії в ужиттю інших, передше названих христіянських сект, то одразу видко різність текстів.

Принятий в Православній Церкві текст Літургії Апостола Якова веде свій незмінний початок десь з IX віку. Літургія ця славянським церквам і тому й нашій Церкві не була відома своїм змістом. Ми тільки знали, що така Літургія є. Причина до цього в тому, що коли славянські народи приймали Христову віру од Візантії, (з Царгороду), то там вже була в поширенім ужиттю лише Літургія Іоана Золотоустого. Маси вірних могли забути цю Літургію, але в христіянській літературі час від часу про ню згадувалося. Без сумніву її знав св. Іоан Золотоустий, в часі, коли він був пресвитером в Антіохії. В цім місті Антіохії Літургія Якова була в особливім ужиттю. Власне цю Літургію апостола Якова Іоан Золотоустий взяв, як підставу, як зразок для Літургії його самого складу.

Літургія св. Апостола Якова оригінальна своїми обрядами. Проскомидії вона не має. Є лише звичайне приготовлення хліба й вина, яке має місце перед перенесенням Св. Дарів. Перша частина Літургії ап. Якова зовсім подібна до Літургії Іоана Золотоустого.

Літургія Апостола Якова починається таким виголосом. „Слава Отцю, й Синові, і Свят. Духові, Троїчному і Єдиному Світлу Божества, сущого в Тройці единично і розділяемого нероздільно. Тройця ж Єдина — Вседержитель, Якого славу небеса оповідають, земля-ж Його володіння, а море-Його державу, як і все чуттєве і розумне єство Його величність воїстину ісповідують, бо Йому всяка слава, честь і держава, величність і „великолепіє" нині і на віки вічні. Амінь".

Літургія св. Апостола Якова має три входи. Один на початку: тоді на середину церкви виносять книгу св. Письма і кладуть на тетраводі. Підчас другого входу духівництво після „трисвятого", с. т. Святий Боже (в Літургії Ап. Якова це пізнійша вставка) виходить на середину храму для читання святого Письма. Звичайно читається уступ з Старого Завіту (наші Паремії теперь), потім Св. Евангелію і по тому уступ з Апостольських книг. За третим входом переноситься хліб і вино на престіл. При цьому співається. „Нехай мовчить вака плоть чоловіча..." В той же час читається молитва предложения, що тепер мається в чині Проскомидії „Боже, Боже наш, Ти послав хліб небесний..."

Підчас молитов евхаристичного канону св. Хліб і чаша з вином благословляються кілька разів. Коли виголошується „Прийміть, споживайте...", „Пийте з неї всі...", то вірні співають „Смерть Твою Господи звіщаєм і воскресіння Твоє ісповідуєм."..

Замісць „Тобі співаємо", священство в олтарі співало: „Люди Твої і Церква Твоя молять Тебе", а люди відповідали: Помилуй нас Боже, Отче Вседержителю!"

„Достойно" і других молитв в честь Божої Матері в старіших текстах Літургії Апостола Якова не було. Не було також молитви „Вірую Господи і Ісповідую". Уживалась друга, яка нагадувала припосість сина Божого про Блудного Сина.

Св. Причастя виносилося на Дискосі. Перше давалося Св. Тіло. А потім окремо подавалася з чаші Св. Кров. При причастю священик говорив: „Тіло Христове і Кров Христова — Чаша життя".

Ще до війни цю Літургію Св. Апостола Якова Петроградська Духовна Академія переложила була на російську мову. На славянську богослужбову мову цю Літургію переложено в 1936 році. Її переложив о. Филип (Гардмер). Він її перевів з грецьких служебників.

НАКАЗ ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ.

(Про дивну історію будови Печерської Лаври в Києві.)

Сповнилося пророцтво святого Первозванного Апостола Андрея: на Київських горах засяла Божа благодать. В половині XI віка там, на берегах Дніпра, коло самого тодішнього Києва, (тепер це в самому Києві), преподобні Антоній і Теодосій заснували манастир. Пречиста Діва обрала цей манастир місцем її особливої присутности. Вона там захотіла мати дивну Церкву. Будова цієї церкви оповита дивними знаками благоволення Пречистої Діви до цього місця. В „Патерику Київо-Печерської Лаври" оповідається таке:

Був варязький князь Шимон. Він пізніш став черцем в Києво-Печерськім манастирі з іменем Симона. Ще будучи князем він одного разу мав видиво дивної церкви. До нього промовив голос: церква ця повинна мати ... поясів ширини.

Скоро після ... князь Шимон прибув до Києва, до преподобного Антонія, розказав йому про його видиво і доручив йому для міри свій „золотий пояс", яким він сам підперізувався. Він також дав св. Антонію корону, щоби повісити її над жертівником будучої церкви. Преподобний Антоній перед смертю передав ці річи свойому наступникові, препод. Теодосієві і предсказав, що препод. Теодосій буде будувати цю церкву. Пізніш чернець Симон, бувший князь Шимон багато пожертвував на будову церкви. Як же до самої будови дійшло?

В 1075 році прийшли з Царгороду до Києва, до преподобних Антонія і Теодосія чотири будівничих і запитали: „Де ви хочете будувати церкву?" Преподобні відповіли: „Там, де вкаже нам Господь". Майстри відповіли: „Як же так? Ви ж були в Царгороді, запросили нас до Києва, дали нам так багато золота на будову, а ще не вибрали місця для неї?" Преподобні відповіли „Ми в Царгороді не були і жадного золота вам не давали".

В тім надійшли інші ченці, вся братія манастиря і преподобний Антоній попросив будівничих розповісти, що це все означає. Майстри оповіли таке: „Одного разу, коли ми ще спали в наших домах, ще на сході сонця, до кожного з нас прийшли гарні юнаки з покликом: „Зве вас Цариця до Влахерни". („Влахерна" це церква в околиці Царгороду.) „Там у Влахерні всі ми чотири зустрінулися і там же побачили Царицю, що була окружена воїнами і їй поклонилися. Цариця сказала: „Я хочу на Україні, в Києві збудувати собі церкву. Це вам наказ: візьміть з собою золота на три роки та йдіть її будувати. Я посилаю з вами Антонія й Теодосія, які тут присутні. Антоній поблагословить вас на роботу, а сам відійде на спочинок. Також і Теодосій. Отже візьміть золота на три роки і відходьте в дорогу. Ніхто не в силах винагородити вас, так як я. Я дам вам те, чого око не бачило, чого ухо не чуло і що не приходить на серце чоловікови. Я сама прийду до тієї церкви і там буду жити в ній".

Майстри сказали також: „Владичиця дала нам і святі мощі мучеників. Артемія, Полієвкта, Леонтія, Акакія, Арефи, Якова, і Теодора. Ми маємо положити ці мощі в основу цього храму, цієї церкви. Ми так прийняли від Цариці мощі, золото і все потрібне і запитали її, як велика має бути церква? Вона відповіла: „На міру я послала пояс Сина Мого, по Його повелінню. Виїдіть на відкрите місце і зобачите розміри будучого храму. Ми вийшли. В повітрі ми зобачили церкву, ми запамятали її розміри і форму. Ми знов вернулися до Цариці і запитали: „На чиє ж імя, хочеш Ти збудувати церкву?" Вона відповіла: „Хочу назвати церкву в моє імя". Ми не сміли запитати, яке це імя", але сама Цариця сказала. „Церква буде Богородичною". З тим Цариця доручила нам ікону Успення Богородиці і сказала. „Ікона ця буде моєю Намісницею". Ми низько вклонилися Цариці і вернулися до дому, несучи все нам дане. Потім вибралися в дорогу і прийшли до вас".

Черці вислухали це оповідання і прославили Бога і Його Пречисту Матір за ласку. Преподобний Антоній сказав майстрам, що сам він вже давно з преподобним Теодосієм не виходили куди будь з Києва. Майстрі ж показалися, що вони при багатьох свідках отримали од преподобних гроші, проводили їх до кораблів, осталися ще на місяць дома і от вже десятий день, як вони покинули Царгород.

Преподобний Антоній сказав тоді братії-черцям: „Діти, Христос сподобив нас великої ласки, юнаки, що явилися майстрам, кожному зокрема і спровадили їх до Влахерни були святі ангели. Цариця у Влахерні була сама Пречиста Божа Матір в окруженню вищих сил ангельських. Як вона показали вам нас, про це знає лише один Бог. Благословенний прихід ваш і з вами святої Ікони Пречистої".

Таке то дивне походження найбільшої нашої святині на Україні, Успенської Лаврської Церкви в Києві і Ікони Успення Богородиці. Ікону цю принесли грецькі будівничі з Царгороду на Україну.

Ми не знаємо, хто змалював цю Ікону, але ми знаємо, сама Пречиста Пані держала її в її руках і передала чотиром грецьким майстрам, які збудували церкву Успення в манастирі і останки яких спочивають дотепер в Лаврі.

Цю ікону прийняли на свої руки преподобні Антоній і Теодосій. Перед нею на протязі віків склонювались і її побожно цілували численні святі нашої землі і народу, як і других народів. Віками перед нею тихо-побожно неслися співи „Радуйся обрадованная, во успенії Твоїм нас не оставляющая". Співи ці ще лунатимуть в цім святім місці в будучому. Як була наша земля під особливою опікою і покровом Божої Матері, так буде і в будучому, коли брудна, червоно-кривава хвиля сучасности перекотиться.

„ПРИЯТЕЛЬ ДІТЕЙ"

Молитвеник для української молоді.

В гарній полотняній оправі, з золотим хрестом і написю. Коштує з пересилкою 30 цт. Замовлення й гроші слати до

Consistory of the Ukrainian Greek Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg.

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО
1861—1929.
(До десятиліття роковин його смерти.)

Цього літа минуло десять літ, як на далекій чужині, на еміграції, помер у чеській Празі великий український патріот і високо заслужений діяч на полі національної культури Евген Харлампієвич Чикаленко.

Походив він з старого козацько-шляхецького роду на степовій Україні, на Херсонщині, де в нього був значний маєток в селі Перешорах; пізніше придбав він собі і другий маєток — на Полтавщині, в селі Коновіці Пирятинського повіту.

Господарюючи з молодих літ на селі, він здобув собі голосне імя, як зразковий господар, що зумів поставити на високому ступні всі галузі свого господарства і працю на ріллі, і садівництво, і плекання сіяних трав і скотарство. Продукти його господарства діставали почесні нагороди на виставах, до нього приїздили люди вчитись, імя його раз-у-раз згадувалося в науковій літературі сільського господарства.

Але не це заслужило йому віковому славу, не це записало його імя золотими літерами в історії українського народу, — тільки його многолітня праця на ниві українського національного відродження, праця, якій він віддав усі свої сили, всю свою душу, і на яку обертав він усі доходи з своїх маєтків з свого зразкового господарства, залишаючи для себе і для своєї семі лиш те, що було необхідне для скромного прожитку

Ще за своїх молодих літ, учнем середньої школи в Одесі, а потім в Елисаветграді, перейнявся Чикаленко глибокою любовю до славної української бувальщини, до рідної пісні, до рідного слова. Під впливом двох своїх учителів історика Олексія Андрієвського, заслуженого українського діяча, а особливо — талановитого педагога й палкого українського патріота Леоніда Смоленського, прокинулась в душі молодого хлопця українська національна свідомість.

Спочатку, як то звичайно буває у юнаків, захопила його національна романтика; як він сам оповідає у своїх спомнах, він „цілими днями не міг ні про що думати, як тільки про запорожців у червоних жупанах з оселедцями ,про козацьку Україну з гетьманами, про морські козацькі походи", і ці мрії доводили хлопця до того, що він „часом плакав слізьми над долею України". Але згодом познайомився він з реальним життям, а поширена в тих часах (в половині 1870-х років) революційна пропаганда розкрила йому очі на тяжке становище України під московським пануванням політичний, національний і соціяльний гніт, що доводилося терпіти українському народові під царським самодержавним режімом В Елисаветграді познайомився Чикаленко з місцевою українською (потаємною, звісна річ) „Громадою", до якої належав цілий ряд видатних діячів, і тут остаточно сформувалися його національні погляди.

Скінчивши р. 1881 реальну школу в Елисаветграді, вступив Чикаленко до Харківського університету, після невдалої спроби вступити до університету в Києві В Харкові приєднався він до нелегального гурту студентів українців але російська поліція розкрила той гурт, заарештувала багато його членів, а Чикаленка вислано було до його рідного села, віддавши на пять років під явний догляд поліції, з забороною куди-небудь виїздити.

(Дальше буде.)

CANADA YEAR BOOK 1939.

Домініяльне Бюро Статистики оповістило випуск Canada Year Book на 1939 рік, виданий за дозволом міністра Промислу й торговлі Дост. В. Д. Ойлера Canada Year Book подає урядові статистичні зсумовання відомостей про домінію та доведений до останніх днів звіт про природні багацтва домінії і їх розвій, історію краю, його установи, демографію, ріжні галузи продукції, транспортацію, фінанси, освіту і т. д. Одним словом це зібрана в рамцях одного тому зрозуміла студія соціяльного та господарського стану домінії Це нове видання є наскрізь переглянене і включає в своїх розділах найсвіжіші інформації

Canada Year Book має звиж 1,200 сторін, на яких описані всі фази життя в Канаді, особливо ті, що їх можна міряти статистикою. Статистичне зсумовання поступу Канади є включене у вступах розділів. Воно подає в числах образ подивляючого поступу країни від першого перепису, що був зроблений 68 літ тому, в 1871 році

Звертається увагу на слідуючі важніші прикмети теперішнього видання В II розділі є стаття про відношення Департаменту Публичних Архівів до історичних рекордів Канади, а за ним Бібліографія Канадійської Історії, яку написав д-р Густав Лянто, заст міністра і домініяльний архівіст (стор 34—40). У вступі Розділу VIII, про рільництво, є стаття про Історичне Підложа Канадійського Рільництва, написана заступником міністра рільництва Бартоном (стор 187 -190) Спеціяльна стаття про Шкідливі Лісові Комахи та Контролю над ними, приготована шефом дослідів над лісовими комахами в департаменті рільництва Де Ґрайсом, є доданою прикметою IX Розділу про Ліси (ст. 254—263) Т В Ґриндлі, секретар Канадійської Пшеничної Ради, Вінніпеґ, додав статтю про Початки, Розвій і Працю Канадійської Пшеничної Ради (стор. 569 580). Широка стаття про розвій преси в Канаді враз з статистикою усіх щоденних і головних тижневих часописів та маґазинів є додатком до Розділу XVIII (стор. 737—773).

Додаткове місце, віддане для тих спеціяльних стать, є причиною збільшення загального числа сторін у томі В нім є також около 30 мап та карт. Є три літографовані мапи. В память гостини Короля й Королевої в Канаді поміщено кольорові образки їх, а також образки відслонення Національного Памятника та Королівського Одобрення законів з сесії парляменту 1939.

Особи, що хотіли б дістати цей том, можуть замовляти його в King's Printer, Ottawa, по ціні $1.50, що покриває тільки ціну паперу, друку і оправи Як спеціяльна уступка, обмежене число брошурованих примірників буде вислане священикам, дійсним студентам і учителям, що дістануть примірники по номінальній ціні 50 центів.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Вересня 7-го 1939 помер в Вінніпегу поважний місцевий громадянин Павло Попіль, в 59-ім році життя. Родився в Товстенькім, пов. Гусятин, в Галичині 15 листопада 1880. До Канади прибув 1900 року. Лишив по собі жену, три сини і дві дочці.

Похорон відбувся 9-го вересня при численній участи громадян Похоронне богослуження правив о. Савчук при співучасти о. Кудрика. Крім обох священиків виголосив також прощальну бесіду Т. Д. Ферлей від Укр Нар. Дому і „Взаїмної Помочі".

Покійний був поважним громадянином і на протязі літ інтересувався живо справами місцевого життя Був членом Т-ва Заньковецької, Нар. Дому, належав до основників „Взаїмної Помочі". Його слово мало завсігди місце при вирішуванню поважніших справ місцевого життя. І тому память про нього лишиться довго серед тих, що з ним жили і які його знали

Вічна йому память!

ДІЕЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.
Збірка о. Л. Дячини.

Збірка в церкві, Арран (Кобзар), Саск.	$2.35
Збірка в цер. Сван Плейн, Саск.	2.15
Збір. в цер- Стінен, Саск.	2.10
Пані Анна Кіщук, Норквей Саск.	1.00

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. П. Глинського.
Жовтень.

1. Неділя — Брендон о. С. В. Савчук.
1. Неділя — Ст. Мартин.
8. Неділя — Портедж ля Прейрі.
15. Неділя — Тиндал.
22. Неділя — Селтон.
29. Неділя — Поплар Парк.

352 Beacon St., Winnipeg, Man

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василина
Жовтень.

1 Неділя — Довлінґ
8 Неділя Смокі Лейк, Алта.
9. Пон. День Подяки Смокі Лейк
14 Субота, Покров Пр Богородиці (храм) — Сенді Репідс, Алта.
15 Неділя — Вілов Трейл, Алта
16. Понеділок — Біг Медов, Алта.
17 Вівторок — Адмор. Алта.
18. Середа — Форест, Алта.
22 Неділя — Белис, Алта.
29 Неділя — Смокі Лейк. Алта.

У громадах Сенді Репідс, Вілов Трейл, Біг Медов, Ардмор і Форест, Алта., по відправі відбудеться відчит на релігійну тему

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1939 РІК.

ЖОВТЕНЬ.

1 Н. 18 по З. Евменія
2 П. Трофима, Сав.
3. Вмч. Остапа, Теопистії і дїт.
4 С. Кондрата
5 Ч. Свщ. Фоки Синоп.
6 П. Зачаття Івана Предтечі
7 С. Рівноап. Текл., Коприя

8 Н. 19 по З. Евфрозини, Пафн.
9 П. Пр. св. ап. Івана
10 В. Мч. Калистрата й воїнів
11 С. Харитона
12 Ч Кіріака анахор., мч. Дади
13 П. Григорія Вірменина
14 С. Покров Пр. Богородиці

15 Н. 20 по З. Киприяна, Юст.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

Збірка на прощальній вечері для о. І Дмитрового в Толстой, Ман — Збіркою занявся п. П. Калушка, яка принесла $5.50.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Д. Ф. Стратійчука
Жовтень.

1. Неділя — Венлав
8. Неділя — Етелберт
14. Субота, Покрови — Рорктон
15. Неділя — Давфин
22. Неділя — Пайн Ривер
29. Неділя — Сифтон

Адреса: Давфин.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. С. П. Сивачка
Жовтень.

1. Неділя Менві
Вечірня 4 год. — Сенді Лейк.
8. Неділя — Россбурн
15. Неділя — Сенді Лейк.

Box 410 — Rossburn, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. І. Гнатового

Адреса: Andrew, Alta

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Т. А. Горбая.
Жовтень.

1 Неділя — Роблін місто.
8. Неділя - Дрифтінг Ривер
9. Пон. — Др. Ривер, Поминальне Богослуження і день подяки.
15. Нед. — Роблін-Зелена
22. Нед. — Шел Велей.
29. Неділя Ленард

Адреса: — Роблин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Е. С. Улиха.
Жовтень.

1. Неділя — Толстой
8. Неділя — Вайта
14. Субота, Покров Прсв. Богородиці — Роза
15. Неділя — Сондаун
22 Неділя. — Сельків.
29. Неділя — Форт Френсес.

Адреса: Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. М. Фиця.
Жовтень.

1 Неділя — Редвей
8. Неділя — Еґрімонт
15. Неділя — Федора
22 Неділя. — Редватер
29. Неділя — Калмар

Калмар.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ НА 1939 РІК.

Жовтень.

8.Нед. 19 по Зісл. св. Духа: Голос 2. Утр Еван Івана XX: 11—18. Літ. Ап. 2. кор XI 31—32 і XII: 1—9: Еван Лук. VI: 31—36.

14. Субота. Покрова Пр. Богородиці: Утр. Еван. Лук. I: 39—49 і 56. Літ. Ап. жид. IX: 1—7; Еван. Луки: 38—42.

15. Неділя 20 по Зісл. св. Духа: Голос 3. Утр. Еван. Івана XX· 19—31 Літ Ап Галат I 1119, Еван. Луки VII: 11—16.

22. Неділя 21 по Зісл. св. Духа: Голос 4. Утр Еван Ів. XXI 1—14. Літ. Ап. гал. II: 16—20. Еван. Луки VIII 5—15.

29.Неділя 22 по Зісл. св. Духа: Голос 5. Утр. Еван. XXI: 15—25. Літ. Ап. гал. VI· 11—18; Еван. Луки XVI: 19—31.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE ·HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

РІК XVI. WINNIPEG, MAN., OCT. 1st, 1939 ВІННІПЕГ, МАН., 1-го ЖОВТНЯ, 1939. ЧИСЛО (387) 19

ГІТЛЄР ПРОПОНУЄ МИР.

Аби бсолютно запевнити мир в Европі, Адольф Гітлер запропонував 6-го жовтня в промові у німецькім парляменті конференцію держав та натякнув на можливість обмеження зброєнь.

Він сказав, що конференція не може відбуватися при гуку гармат, що очевидно означає пропозицію перемиря.

Гітлерова програма мира в Европі включає все від розоруження до кольоній та жидів. Ось його становище:

1. Конференція держав.
2. Розоруження, або, коли годі буде до нього допровадити, то хоч угода аби заборонити уживання отруйних газів на війні для зменшення военних страховищ.
3. Розвязка жидівського питання.
4. Можливе приверненння польської держави під зверхністю Німеччини та Росії, але в ній мають бути тільки поляки.
5. Німеччина не ставить тепер домагання кольоній і потреба кольоній не представляє ультіматимного домагання.
6. Німеччина буде респектувати невтральність Данії, Бельгії, Югославії і всіх інших сусідів і бажає тільки сильних господарських взаємин з ними
7. Забезпечення можливе тільки на основі німецько-британської приязни.
8. Коли Британія та Франція бються тільки на те, аби побороти Німеччину, то вони цего не доконають, бо хоч би й старалися, то теперішне положення буде таке саме ще другтих 10 літ.
9. Лінія між інтересами Німеччини й Росії є ясно проведена і нема причини до війни між державами націстів і комуністів так довго, поки вони тримаються своїх власних сфер.

Вісти з Лондону говорять, що уряд Великої Британії візьме Гітлерові мирові пропозиції „під уважний розгляд за порозумінням з урядами доміній та французької републики". При цім додає урядова заява:

„Потрібно є памятати дві річи:

„1. Заледви чи буде принята пропозиція мира, яка в своїх наслідках не увільнить Европи від загрози аґресії.

„2. Чогось більше, чим слів, буде потрібно, аби запанувало довіря до яких будь мирових пропозицій, що їх вробить Німеччина":

З Парижа сказано, що пропозиції Гітлера на привернення мира в Европі є зовсім неможливі до приняття, бо Гітлер пробує диктувати конець війни. Премієр Даладіє сказав, що Франція не погодиться з доконаними фактами, ані не прийме мира, подиктованого Гітлером. Гітлер тільки старається дістати для Росії та Німеччини свобідну руку в східній та середній Европі, але не дає нічого річевого за кольонії та торговельні користи поза свої власні обіцянки — які в минувшині часто ломив що підпише договір на обмеження зброєнь. Зокрема відкидає Франція Гітлерову пропозицію перемиря, основану на принятю російсько-німецького подылу Польщі.

ВІСТИ З ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ.

Про події в Західній Україні під російською окупацією досі нема безпосередних вістей і тому з конечности мусимо послуговуватися вістями, які подає комуністична преса.

Декларація українських лікарів.

В телеграмі з Москви з 3 жовтня говориться, що в Львові відбулося зібрання Товариства Українських Лікарів, після чого лікарі видали декларацію, в якій між иншими говориться:

„Лікарі, котрі кожного дня вислухували потреби трудящого народу в бувшій польській державі, знають краще, чим будь які инші інтелігенти, тяжкі умови його життя, що нарід терпів протягом 20 останніх років.

„Ми закликаємо наших колеґів-лікарів, щоби вони виконували свою працю самовіддано, щоб охороняли життя кожної трудової особи та активно брали участь в заходах за обезпечення здоровля населення Львова і Західної України".

Гості з Києва.

Телеграма з 4-го жовтня, надана в Львові, говорить, що туди приїхали з Києва визначні люди радянської української культури. З цього приводу відбулося велике зібрання львівської інтеліґенції, що його скликала тимчасова міська рада і професійні спілки (юнії). В зібранню взяло участь поверх 1000 інтеліґентів. Головним промовцем від гостей з Києва був О. Корнійчук, один з визначніших письменників і драматургів Радянської України. Від імени львівської інтеліґенції промовляв д-р Кордюк, львівський лікар Промовляли також адвокат Біляк, бувший посол УНДО і д-р. Софія Лісс, полька, проф Гоншинец, також поляк, та багато інших.

Всі промовці висловлювали подяку від імени українців, жидів і поляків Західної України червоній армії, котра, по їх словах, „принесла мир і порядок для тої країни, що ще недавно стогнала в ярмі польських поміщиків і капіталістів".

Комуністичний часопис у Львові.

У Львові почав виходити новий часопис, „Вільна Україна".

„Вільна Україна", ясна річ, пише в „сталінськім дусі" і хвалить блага, що їх нїби принесла червона армія.

Границя Західної України вже точно назначена.

Телеграма Асошіейтед Прес з Москви датована 5-го жовтня, каже, що в Москві оповіщено, що Росія і Німеччина додали до свого нового договору приязни протокол, яким установили точну границю між собою в завойованій та поділеній Польщі.

Телеграма, на жаль, не подає тексту протоколу і тому точна границя лишається тимчасово дальше невідомою. Границя, проголошена 29 вересня, подавала тільки головні зариси: Буг з півночи до Кристинополя, відтак на захід до Сяну і Сяном до Карпат.

Поголоски про вивезення митрополита Шептицького до Росії.

Американський кореспондент подає з Риму, що надійшла відомість зо Львова, що совітська влада вивезла до Росії митр. Андрія Шептицького До цеї вісти, переданої часописом „Ди Ню Йорк Таймс", додається, що „митр. Шептицький був ціле своє життя провідником українського націоналізму". Згадується і за те, що його вивезли були москалі в 1914 р в глиб Росії, як і те, що він 1930 року виступив був проти терористичної акції, але рівночасно скритикував польську владу за переслідування українського народу.

Церкви ще відчинені.

В Західній Україні, як доносять до Ватикану, церкви ще стоять отвором. Тільки заборонено духовенству ходити в священичій ноші Ватикан побоюється, що не треба буде довго ждати, як совітська влада зачне церкви замикати.

РУМУНСЬКИЙ УРЯД „ВІДКРИВ" УКРАЇНЦІВ.

Румунський уряд оповістив 6 жовтня, що признає українській меншині в Румунії ті самі права, що й іншим національним меншинам.

Незадовго після того, як російські війська окупували Галичину, провідники українців в Румунії зажадали своїх прав. Крім цего появилися натяки в світовій пресі, що Росія мабуть зажадає в Румунії звороту Бесарабії та Буковини. Урядово совітський уряд заперечував, що він не ставить домагань, одначе заінтересовані держави в східній Европі вже знають вартість таких заперечень. На всякий случай румунський уряд зачав несподівано „прозрівати". Він нараз відкрив, що в Буковині та Бесарабії є таки українці, а не лише зукраїнщені румуни, як то доказували румунські „вчені" цілих двадцять літ, і зачав несміло робити їм обіцянки. Насамперед приобіцяв українцям дві години науки української мови в школах на цілий тиждень, відтак дві години на день, а пізнише цілком українські школи, а тепер вже — такі самі права, як всім другим національним меншинам

Російська національна меншина (в Бесарабії) мабуть також дістане незадовго права національної меншини, каже телеграма з Букарешту. Вона так само говорить, що Румунія заінтересувалася справою виміни населення, аби усунути національні меншини Вона рахує свою українську національну меншину на 400.000 душ, хоч самі українці кажуть, що їх є 780,000.

УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ СКАНДАЛ.

З Ню Орлінс доносять, що в вересни ц. р. засудили д-ра Джеймса Монро Смита, Сеймура Вайса і Монт Гарта на 30 місяців тюрми і по 1000 дол. кари за кожду з двох справ, де згадані вживали пошти для крадежі Смит був давніше президентом Луизіянського університету. Тепер він був втік і попав в руки властей аж в Браквил, Онт

С. Антонович.

КОРОТКИЙ ІСТОРИЧНИЙ НАРИС ПОЧАЇВСЬКОЇ ЛАВРИ.

(Продовження).

З малюнку Т. Шевченка бачимо „казкову пишність вибагливих, золочених вівтарів, іконостасів, надгробників, акварель віддає величаву перспективу з сильно виведеною й могутньо зарисованою аркою, що відкриває монументальний, освічений світлом простір величавого підбанника й центральної частини церкви"

Потоцькому ще суджено було бачити зреалізованою найдорожчу мрію свого життя. Він прожив ще два роки після тимчасового посвячення Успінської церкви. Помер Потоцький 12 квітня 1782 року. Згідно з його волею, висловленою в тестаменті, списаному ще в 1774 року, поховано Потоцького в новозбудованій церкві по греко-католицькому обряду.

Перед самою смертю Потоцький прийняв черчечий постриг. Набальзамоване тіло його, поверх червоного контуша, оперезаного кованим срібним в дорогих камінних поясом, закутане було черне чою мантією й поховане в склепі в Успінській церкві, що знаходиться коло лівої стіни собору, де зараз намальована притча „про злих виноградарів" і стоїть мармуровий памятник над тлінними останками б. архієпископа волинського Паладія. В цьому ж склепі спочивають фундатори Троїцької церкви — Домашевські; поховані були вони спочатку в збудованій ними церкві; пізніше, коли Троїцька церква була знесена й на її місце повстав Успінський Собор, домовини їх було перенесено до склепу, збудованого вже в новій церкві.

Вхід до склепу тепер закритий камінними плитами, а до 1831 р. був відкритий, і до склепу міг зійти кожний бажаючий.

На підставі даних, що їх посідаємо про кількість забудовань Почаївського манастиря під кінець уніятського періоду, можна відтворити тодішній і зовнішній його вигляд.

І так — в комплексі всіх манастирських будов центральне місце займав тоді (займає і тепер) Успінський Собор з прилягаючим до нього головним корпусом.

На двох вежах і головній копулі собору були чорні семикінцеві хрести — герб Потоцького. Собор був покритий мідною бляхою. В глибині манастирського двору, в незначній віддали від теперішньої теплої церкви (тоді тут містилася друкарня) й праворуч, стояла невисока мурована дзвінниця з напівзамурованими вікнами. На тому самому місці тепер стоїть нова дзвінниця. Нижче й зовсім близько од дзвінниці був будинок Потоцького з балканом на схід, з якого відкривався прекрасний краєвид на околицю. (З 60 до 90-х р. мин. стол. містилася тут Волинська Духовна Консисторія, а з 1911 р. на місці цього будинку стоїть Троїцький Собор).

Напроти будинку Потоцького розположився вигідний архієрейський дім. Од архієрейського дому вверх до тераси простягнулась мурована стіна, підперта зі сторони саду могутніми контрфорсами. Під терасою величезний трьохповерховий бльок. В північній частині подвіря — господарські будинки. Всі будівлі, за виключенням собору, тоді були покриті ґонтами.

Малюнок Т. Шевченка з 1846 р. представляє зовнішній вигляд манастиря з фронтової південної сторони й відповідає поданому описові. В уніятський період не було тільки мурованої стіни, що нею обведено т. зв. архієрейський сад. Її було збудовано пізніше (в 1836).

VI. Почаївський монастир в добі поунійній і до останнього часу.

Із днем 8-го вересня 1831 року, в наслідок змінних політичних обставин, Почаївський монастир, пробувши 110 років в унії, знов став православним.

Від 1833 р. Почаївський монастир носить назву Лаври. З того часу настоятелями Лаври були архієреї — спочатку Варшавський, а після відділення Волині в окрему єпархію — Волинські. Вони носили й носять назву Священно-Архимандритів Лаври.

В цей час настоятелем Лаври є Митрополит Діонисій, Голова Автокефальної Православної Церкви в Польщі.

Настятельство Лаври й загальне управління нею Митрополит Діонисій залишив за собою з метою, очевидно, підкреслити загально-православний характер Почаївської святині.

На місці життям Лаври керували й керують довірені особи епископів, їх намістники, здебільшого архимандрити разом із Духовним собором.

Ставши по унії православною, Почаївська Лавра знайшла дбайливу опіку зі сторони керуючих і зверхніх чинників російського духовенства (Святійшого Синоду), уряду й видатних представників російського громадянства. За їх допомогою й, головним чином, за пожертви прочан, що щорічно сходилися десятками й навіть сотнями тисяч, Лавра поступово провадиться до порядку: ґрунтовно ремонтується, розмальовується в середині її церкви й поволі — рік за роком наближається до свого сучасного вигляду.

В першу чергу перекривається Успінський собор мідяною листовою бляхою, золотяться хрести й бані веж і головна копула, ґонти на всіх будинках замінюються бляхою, помальованою спочатку червоною, а пізніше зеленою фарбою.

В Успінському соборі будується новий 4-х-ярусний іконостас у візантійському стилі, за проектом архитекта проф. Боссе.

32 ікони до іконостасу намалювали на мідяних дошках академики: Лавров, Горбунов і Васильєв. Поставив іконостас в соборі архитект Нестеров*).

Після пожару в Успінському соборі в 1869 році іконостас було відновлено. Фрески — роботи Пренятицького, що були знищені цілковито, або сильно ушкоджені — затинковано, а собор в середині, щоб затерти сліди пожару, побілено.

Доперва з 1874 року розпочалося розмальовання собору за проектом артиста-маляра Васильєва. Під його доглядом собор розмалювали переважно учні Почаївської Художньої Школи, що тоді вже існувала при Лаврі. Всі ікони на головній копулі й склепіннях середньої частини — це здебільшого копії з образів відомого російського художника Васнецова.

З погляду етнографічно-українського заслуговують на увагу образи на обох колах середньої частини собору (знизу). На образах цих, що ілюструють чуда ікони Почаївської Матері Божої, бачимо типи українських селян і шляхти в характеристичних одягах XVI XVIII століть

В період приналежности Лаври до російської православної церкви збудовано в хронольоґічному порядку: святі ворота, муровану огорожу з південно-західної сторони т. зв. архієрейського саду, дзвінницю, що цілковито гармонізує зі стилем собору, свічний завод, мур з північної сторони саду, що коло свічного заводу, будинок, в якому з кінця 90-х років мин. століття містилася друкарня (за дзвінницею), т. зв. білий і ратушевий готелі (останній в місті на ринку), аптеку ліворуч від святих воріт перед архієрейським домом, нічліжний дім для прочан, ряд інших будинків, переважно крамниць для торгівлі священичими предметами й двохповерховий т. зв. червоний готель.

З ініціятиви б. архієпископа Волинського Антонія Храповицького, на місці, де стояв будинок Потоцького, за проектом архитекта Щусева, в рр. 1906-11 збудовано величезний Троїцький собор на згадку про Троїцьку церкву, побудовану Домашевським, що на її місце став новий Успінський собор —фундація Потоцького.

Будова Троїцького собору коштувала 250,000 рублів. Збудований в старомосковському стилі XVII століття, своїм понурим виглядом він різко контрастує з Успінським собором і рештою будівель Лаври. Ці два стилі — то два світогляди.

В нових і старих будинках Лаври було збудовано й відремонтовано кілька церков (тепер є їх усіх 16 із Скитом); утримувано на засоби монастиря й частинно Святійшого Синоду т. зв. второкласну з 3-ох річним курсом навчання школу, що підготовляла учителів для церковно-парафіяльних шкіл, малярську школу, позолотню, робітню іконостасів, друкарню й політурню та інші промислові заклади.

Ці підприємства разом із доходами від ведення власного земельного господарства, давали Лаврі значні матеріяльні засоби. Частина їх видавалась на утримання досить численної братії (до 300 чоловіків разом з послужниками), а друга частина інвестувалась в ріжні нові будови й підприємства.

Перед початком послідної війни Лавра була заможною й добре під оглядом господарськими зорґанізованою інституцією. Пануючою в той час мовою в Лаврі — була мова російська. Напрямні її релігійної та суспільно-виховавчої праці мали виразні велико-російські й централістичні тенденції, про що свідчить тогочасні її видання.

Світова війна, що провадилася на теренах Західньої Волині, зачепила також Почаїв і важко відбилася на господарському житті Лаври. В липні місяці 1915 року Лавра, зі всім своїм рухомим майном та реліквіями, евакувалась в глибоке запілля: до Ніжина, Харкова, ст. Борки Севастопільської залізниці, св. Гори на Харківщині. Чудодійний образ і мощі преп. Іова були перевезені до Житомира.

24 серпня 1915 року Лавру заняли австро-німецькі війська. Із 15 ченців, що лишилися в Лаврі, 13 вивезли австрійці до міста Васерґени на Угорщині до табору полонених, а двох найстарших ченців із Лаври виселено до місточка.

Після наступу Брусілова в місяці травні 1916 року австрійські війська залишили Почаїв. Тоді в Лаврі відновилися богослуження.

(Дальше буде).

*) Іконостас, що був в Успінському соборі за уніятських часів, знаходиться в церкві на чернечому кладовищі.

ПРО ГЕТЬМАНА ІВАНА МАЗЕПУ.

*Український нарід має вже за собою 1000-літну історію, а в ній багато важних подій і багато великих осіб. Згадати б князів і княгиню Ольгу, Володимира Великого, Ярослава Мудрого, Володимира Мономаха, згадати б з релігійного життя — св. Антоній і Теодосій Печерські, Литописець Нестор, митрополит Петро Могила, ще дальше гетьмани — Дорошенко, Сагайдачний, Хмельницький, а між ними широкославний і відомий Іван Мазепа.

Значіння Мазепи було таке велике, що протягом 200 літ визвольний український рух звали „мазепинським", а свідомих українців „мазепинцями", або „Мазепами".

Велике значіння Івана Мазепи в історії України було відоме і широкому світови, через те про Мазепу писали чужі великі письменники — Вольтер Байрон, Словацький, Пушкін, Рилеєв, Віктор Гіґо і др.

Гетьманом став Мазепа в серпни 1687 р., маючи 55 літ. Родився 1632. Мав велику освіту, знав багато мов, а праця при дворах королів і гетьманів виховала його на великого державного мужа, бо там здобув він більше досвіду, ніж мав Хмельницький, чи Дорошенко.

Гетьманував Мазепа в часі, коли Москва крок за кроком відбирала всі автономні права України. Бачив це Мазепа, але знав, що Україна не має потрібної сили. Головне, що не було висшої свідомої кляси, яка могла би провадити за собою широкий загал. Отже що важне — він створив серед козацької старшини відповідну групу, що готова була йому в визвольній роботі помагати.

Дотого ж Мазепа був чоловіком глибоко релігійним і дбав щиро про св. Православну Церкву. За його допомогою повстало на Україні багато церков, монастирів і др. Свою релігійність він виніс з родинного дому, що був глибоко релігійним. Згадати б, що мати Мазепи, Марина, була „сестрою" Луцького Чесно-Хрестного Брацтва а опісля пішла в черниці (до монастиря), де була ігуменією Фльоро-Вознесенського монастиря в Київі. Там підписувалась: „Марія Магдалина Мазепина". Українська історія каже про неї: „Вона була добре освічена людина, і мала чималий вплив на сина свого Івана, як він був гетьманом". Також сестра Мазепи розійшлася з чоловіком (Войнаровським) якраз через те, що він силував її перейти на католицизм, і пішла до монастиря.

Дбав Мазепа і про поширення науки, помагав Київській Могилянській Академії, будував школи, бурси, закладав шпиталі.

Знав Мазепа заміри Петра Великого супроти України, однакож треба було найперше збирати силу, а тоді вже ставати проти ворога.

Щоби мати більше сили, Мазепа порозумівся з шведським королем Карлом XII-им. Про те знали найблизші товариші Мазепи, та знайшлися з між них і такі, що донесли про все цареви — Кочубей та Іскра. Однакож цар їм не повірив.

Війну з Москвою почав Мазепа в осени 1708 року, коли було йому понад 70 років.

Пилип Орлик, що був довіреною особою Мазепи, записав, що великий Гетьман поділився з ним своєю тайною в осени 1707 р. і заприсягнув на Хрест і Євангеліє такими словами:

„Я кличу Всемогучого Бога на свідка і заприсягаюсь, що не ради високих почестей, не для багацтва, або інших цілей, а для вас усіх, що есте під моїм урядом, задля жінок і дітей ваших, для добра матери нашої — бідної України, для користи всього народу українського, для піднесення його прав і вольностей — хочу я за помочею Бога так чинити, щоб ви з жінками вашими і рідний край не загинули ні під москалями, ні під шведами. Коли ж я це роблю ради яких небудь приватних інтересів, то нехай побе мене душею і тілом Бог, в Тройці Святій Єдиний, і безневинно понесені муки Христові."

Отже з наведеного бачимо, що релігійність Мазепи була велика, і що одинокою його думкою було добро Українського Народу.

Що бій під Полтавою в середині літа 1709 не вдався і Мазепова праця пропала, за те не винен був Мазепа, але склад обставин, яких ніхто не міг предвидіти.

Мазепа помер невдовзі по Полтавському погромі, в Бендерах, 22 серпня 1709. Однакож імя його безсмертне — воно завсігди буде жити серед добрих Синів і Дочок Українського Народу.

ДЕСЯТКИ ТИСЯЧ НА ВІДПУСТІ.

(*) Релігійне життя має велику силу. І ту силу знають вороги народу і тому так завзято силуються нищити Церкву того народу, над яким хочуть вповні запанувати.

Ось одна з тих форм, якою релігійне життя виявляється..

В описах одного свята в Почаєві 1938 р. читаємо:

Давно вже Свята Почаївська Лавра не святкувала дня Преподобного Йова Почаївського — 10 вересня, так урочисто й величаво, як в сьому році. На свято прибули всі єрархи (епископи...). Богомолців було 40,000 до 50,000 людей.

Вірні прибули з усіх сторін Волині, Полісся, Холмщини та Підляша. З хрестними ходами прибуло до 70 процесій. Кожна процесія числила прочан сотнями, тоді, коли в попередних роках часто можна було бачити процесії з десятками старших людей.

Наприклад — з Великого Олексиниця, Кремянецького повіту звичайно на день Преподобного Йова до Лаври ходило 40 до 50 прочан, а тепер Велико-Олексинецька прцесія складалась з понад 450 прочан.

Було багато молоді і то з далеких околиць; було досить міської та сельської православної інтеліґенції, що прийшла на велику прощу з своїми меншими братами.

Румунська Церква прислала на Почаївське Свято своїх представників — двох протоєреїв.

Богослуження відбувались не лише в святинях, але й під відкритим небом...

І тому власне, що Почаївська Святиня була таким важним місцем для всего Українського Народу, і давні і недавні вороги українців хотіли забрати її в свої руки, або і знищити. І певно що тепер простягнеться большевицька рука, щоби святе нівечити.

Однакож Божа Справедливість над всім царює. І як волею Божої Справедливости позникало багато з тих, які вже співали похоронні пісні українцям, так позникають і ті, що нині українців нівечать.

ДЕ СТАРА ВІРА.

„Шлях", що виходив в Луцьку на Волині, писав:

Уніятський свящ. В. Гриник в статті „Атлант Зединення" в „Українськім Бескиді", оповідаючи, як уніятський митрополит Йосиф Рутський здобув Видубицький монастир в Києві, пише:

„До цього монастиря післав Рутський кількох василіян з ігуменом о. Антоном Грековичем на чолі, для місійної праці в серці України, щоб через нього привернути (?) віру св. Ольги, Володимира, Антонія, Теодосія, Ярослава, Ізяслава по цілій Україні й Білорусі".

Навіть св. Ольгу й Володимира хочуть зробити уніятами, хоча унію введено тільки в 1596р., себто понад 500 літ пізніше. За життя св. Ольги й Володимира поділу Церкви не було, тай після поділу в нашій Церкві ніяких догматичних змін не введено. Отже Рутський не „привертав" старої віри, а викорінював її.

Нарешті може б о. Гриник згадав літописний запис відповіди князя Володимира латинським делеґатам, що, мовляв — батьки кияни не приняли віри від папи, отже й вони (Володимир зі своїми) не приймуть.

КОРОТКІ НОВИНКИ ЗІ СВІТА.

Злучені Держави. — Жовтня 3-го сенатор Бора говорив в сенаті, що коли б дозволити продажу зброї воюючим, то „війна прийде до нас". Він це сказав: „Стіймо на боці, то не наша війна".

Знов же майор Таттил з Арізони недавно говорив, що: „Ми мусимо піти до війни, бо коли б Німеччина перемогла і забрала фльоту Анґлії та Франції, то була би 15 разів від нас сильніша. Що тоді було би з нашою заморською торговлею? Ми були би безсильні".

Портуґалія. — Портуґалія творить „домашну фльоту" з 12 сильних воєнних кораблів. Укріплюють столицю Лісбону. Видано закон, що уряд може забрати всі матеріяли і кораблі, коли б треба. Президентом Портуґалії є Антоніо Олівейра де Салязар.

Румунія. — Румунія забрала половину польського золота, що було вислане туди, нім польський уряд втік з Варшави. Румуни кажуть, що золотом заплатять кошт удержання тисячі польських втікачів.

Німеччина посилає до Румунії свої вироби, як літаки та зброю, а дістає оливу і хліб. Недавно румуни дістали 11 літаків.

Франція. — Французькі воєнні знавці кажуть, що нині байнет в війні не має ніякого значіння. Він став музейною річею. А коли його можна вживати, то хіба для паради. Нинішна зброя лишила байнет далеко позаду.

Німеччина. — На час війни тільки пять університетів буде в Німеччині відчинено: в Берліні, Липську, Єні, Мінхені і Відни. Славний університет в Гайдельбурґу зачинено.

Силу Німеччини обчисляють на 2,-500,000 вояків.

Думають, що Німеччина в наступі на Францію може заатакувати також Бельгію, Голяндію і Швайцарію.

Югославія винна Німеччині 13,000,-000, отже Німеччина хоче від Югославії на 5 мільйонів вартости збіжжа, мяса і др.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd.
at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50

Адресуйте: — Address
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

РЕЛІГІЙНІСТЬ В ЖИТТЮ ВИЗНАЧНИХ УКРАЇНЦІВ.

(*)Славні часи Гетьманщини і Запорожського козацтва були часами релігійними. Не тільки загал, але передові люде тих часів були щиро релігійними людьми.

Згадати б гетьмана **Петра Конашевича Сагайдачного.** Обороняв він ревно Православну Церкву, та щоби мати для того ще більшу силу, він з цілим військом козацьким записався до Київського Богоявленського Братства. До того ж часу був він братчиком Ставропигійського Братства у Львові.

Релігійним чоловіком був гетьман **Мазепа.** І коли прийшлось йому піднимати війну проти Москви, то складає врочисту присягу, що починаєсь: „Я кличу Всемогучого Бога „на свідка"... Це його заява перед Богом і людьми, що не за свої особисті справи, але за добро Українського народу він починає війну.

В споминах про **Миколу Костомарова** читаємо, що коли перебував він в знакомих на хуторі, то неділями, як не був у церкві, читав собі Утреню і Вечірню. А він же був професором університету. Він же щирий товариш Шевченка.

Другий з Шевченкових товаришів, **Пантелеймон Куліш,** перекладав Біблію на українську мову, переробляв Псальми на віршований лад. Отже релігія була в нього великою справою.

Та більше видна і відома нам, ніж в кого другого, релігійність **Шевченка.** Кілько високо релігійних висловів маємо в його творах, яких нема в нікого другого. Дійсно Шевченко виступає в своїх писаннях більше релігійним чоловіком, ніж мабуть всі другі українські письменники разом.

До великих між великими українцями належить проф. **Михайло Грушевський.** І про нього читаємо в споминах Аполінария Маршинського з тих часів, коли Грушевський був ще студентом:

„Не бував на вечірках, не брав уділу в гуртках той, що незабаром переплигнув через голову всіх гурткових і відразу став одним з перших, чільнійших вождів національного руху — теперішний „батько" М. Грушевський. Вчився, як ніхто. Про його „українство" між нами ходили чутки, коли довідались, що в збірнику „Степ" було надруковане його оповідання, але Грушевський ніднякого з нас не був доступний. **Я здибав його іноді — вертаючись з університету Бібіковським бульваром до дому, бачив, як він завжди побожно здіймав шапку й хрестився перед Володимирським храмом, тоді ще недостроєним.** Мені, як „старому" раціоналістови кидалось це в очи і виставляло Грушевського, так сказати б, не модерним — чи може навпаки, ультра модерним студентом.

Отже не бував на студентських вечірках, де весело промарновується дорогий час, „вчився, як ніхто", а притім був остілько релігійним, що навіть перед недокінченою ще церквою здіймав шапку і побожно хрестився. Отже здержливість, дбалість про науку і релігійність!

Про великого українського композитора, **Миколу Лисенка,** згадує свящ. І. Ліхнякевич в спомині про 1904 рік. Тоді готовились справляти ювілей музичної діяльности великого музика і композитора.

Це було підчас самого концерту, і каже про те Ліхнякевич:

— Зробивши останні розпорядження, Микола Віталієвич направився до виходу і на ходу непомітно перехрестив себе. Його рух не минув наших очей і він обернувшись сказав:

„Знаєте, діти, як не перехрещусь, не почуваю в собі сили".

— Це був мент, якого ніколи не забуду. Як тепер бачу його повні натхнення очи, його молодаве, завжди румяне обличчя, на якому таким контрастом виділювалися сиві вуса. А далі розпочалось те, чого не можна передати на папері. То була чудова гра Миколи Віталієвича на фортепяні.

Інтересний спомин про Лисенка дає ще свящ. Г. Березовський.

Я був — оповідає Березовський — співробітником українського театру славнозвісного Миколи Карповича Садовського. 5-го листопада йшла премієра „Жарт життя". Лисенко бував в сім театрі нераз і завсігди сидів в гардеробі.

Але цего вечера чомусь заглянув в усі куточки. В павзі прийшов на сцену і сів на сходах поставлених для декорації. Потім зайшов до головних співробітниць в жіночій части. Знов зайшов до майстерні маляра Бурачка, дальше спустився під сцену до електричної машинерії. І скрізь про щось розпитував і щось оповідав.

В хвилі, як зайшов до гардероби, орхестра на павзі грала оден його твір. Він почув і каже Садовському:

— Глядіть, як умру, щоб заграли мені жалібний марш, що я написав для песи „Гетьман Дорошенко".

Ніхто не звернув на ті слова особливої уваги.

На другий день рано зібрались ми на пробу, як нам телефонують, що Лисенко закінчив життя.

Почалися приготовання до похорону при тисячах українців. Були гості і з Галичини. Тіло його винесли до Володимирського Собору, а потім на Байковий цвинтар.

Та треба було виконати волю покійного — відограти його марш. Але як? Садовському сказала поліція, щоби не було на похороні промов, ані жадних маніфестацій.

Отже зробили так: Коли похід з труною порівнався з будинком театру Садовського, похід спинився, щоби нібито перемінились ті, що несли труну, а в той час почулася з вікна будинку сумна мельодія похоронного маршу.

Поліція заметушилась, та Садовський сказав, що це орхестра робить пробу до штуки „Гетьман Дорошенко".

На цвинтарі не було промов. А за деревами були заховані жандарми.

Але труну накрили були „червоною китайкою" і за те другого дня поліція покликала Садовського. Та він поліцмайстрови пояснив, що це звичай суто український — релігійний і що китайку привезли з Львова представники галицького громадянства. — Пізніше, через 21 рік поруч з Лисенком поховали і Садовського.

Оце зі спомину Березовського.

Окремо треба додати, що поки домовина з тілом стояла в домі, то над нею читали Псалтир українською мовою, чого до того часу ніхто не чув.

Великі релігійні люди...

Про великих, визначних людий, що до того ж були релігійними, треба сказати, що вони залишаються близькими, залишаються рідними цілому народови й усім його поколінням. Отже лише вони є дійсно великими людьми.

А великі люди, що були безрелігійними, залишаються близькими, рідними, лише малим, випадковим гурткам, чи ґрупам — на лад сектанстських провідників. Кожний лише своїй вузькій секті.

ЄРУСАЛИМ В ІСТОРИЧНИХ ПОДІЯХ.

(*) Палестину забрала Анґлія від турків в 1917 р. Для турків було це великим ударом. Головно ж страта Єрусалиму. Бо це місто мало не тільки політичне значіння, але і велике значіння моральне.

Єрусалим мав велике значіння в історії мусулман (турків), в розвитку їх віри і сили. Страта того, що є предметом пошани цілого народу є болючим ударом в душу народу, що приносить розпуку і зневіру.

Першу історичну згадку про Єрусалим дає Історія, коли цар Давид здобуває Єрусалим від Євусеїв около 1050 р. перед Христом.

Дальше здобуває Єрусалим вавилонський цар Навуходоносор, що забрав жидів в неволю 586 р. перед Христом.

Звідси переходить Єрусалим до персів.

Від персів забирає його Александер Великий.

По Александрови панував там Антіох Епіфаній.

Від Антіоха відобрали Єрусалим Макавеї (жиди).

В послідним столітті перед Христом Римляне здобувають Палестину.

За римського правління жиди зробили повстання і по довгій облозі здобув Єрусалим римський цар Тит 70 р. по Христі. Тод із самім Єрусалимі згинуло 100,000 осіб

За панования римського цісаря Адріяна Єрусалим цілком знищено і в 150 р. перемінено на місто з назвою Елія Капітоліна.

По упадку римської держави Єрусалим забрали перси.

Від персів забрав Єрусалим грецький цар Іраклій.

В 617 р. здобув Єрусалим перший наслідник Магомета, халіф Омар. Потім Єрусалим переходив до ріжних мусулманських династій.

В 1099 р. Єрусалим здобули хрестоносці й оснували там самостійну державу, що існувала до 1187 р.

Того самого року здобув місто єгипетський султан Салядин.

В 1229 р. цісар Фридрих II відзискав на основі умови частину Палестини, але по кільканадцятьох літах переходить Єрусалим знов під панування магометан. Від тоді аж до 1917 р. був Єрусалим в посіданню турків.

А нині знов провадиться боротьба за посідання Палестини, отже й Єрусалиму — боротьба між арабами і жидами.

СВЯТИЙ АПОСТОЛ АНДРЕЙ НА УКРАЇНІ.

(*) Хоч князь Володимир Великий запровадив християнство по всіх українських землях аж 988 р., однакож Христова віра проникала на українські простори багато раньше. Досить згадати, що вже в перших часах християнства була на українськім березі Чорного Моря багата грецька кольонія — Херсонес Таврийський, що в нашім літописі зветься Херсон. Звідси християнська віра до українців поволи діставалась.

Але український літописець подає, що св. Апостол Андрей Первозванний був вже на українській земли — отже той, що ходив ще з самим Спасителем. Про те наш літописець оповідає так:

„Як і казали: Андрій коли учив в Синопії і потім прийшов до Корсуня, побачив, що близько від Корсуня є Дніпровське усте. Він захотів піти в Рим, тому пішов до Дніпровського устя, звідтіля пішов по Дніпру вгору, за якийсь час прийшов і став під горами на березі. На другий день зрання встав і сказав ученикам, що були з ним: „Чи бачите ці гори? От на цих горах засіяє благодать Божа; має бути великий город (місто) і багато церков Бог воздвигнути має".

Зійшов на ці гори благословив їх, поставив хрест, помолився Богу, спустився з сієї гори, де пізніше повстав Київ, і пішов по Дніпру в гору. І прийшов до словян, де тепер Новгород. Бачив тут людей, які їх звичаї, і як миються, і як бються лозою, і обливаються холодною водою, і дивувався їм. Прийшов потім до Варягів і прийшов у Рим".

Український історик Максимович вважає це оповідання цілком правдивим. Він каже, що в давних часах, по татарськім нападі киівляне навіть означували місце, де св. Андрей поставив Хрест, саме там, де поставлено церков св. Андрея Первозванного.

Кождий розумний нарід на світі пригадує собі безнастанно важні події і великих людей з своєї Історії. Це цінности його історично-культурного життя. Так і давно померші події і люде лишаються живими в його Історії і в його уяві і дають йому силу в його сучасному життю.

Про те, як народи хваляться минулим, згадує перший український проповідник Іларіон, сучасник Ярослава Мудрого, в „Похвалі кн. Володимирови". Він каже:

„Славить похвальними голосами римська земля Петра й Павла, що через них увірували в Христа, Сина Божого; Азія, Ефез і Патм Івана Богослова; Індія апостола Тому; Єгипет Марка — всі землі, городи й люде шанують і славлять кожна свойого вчителя, що навчав їх православної віри."

Звідки ж взяв літописець вістку про побут ап. Андрея на Україні? Він каже: „Як і казали" — отже повторяє тільки те, що було вже відоме. Найможливіше, що літописець взяв від греків.

Вже в 3-ім віку християнський письменник, Іполит Портуенський (умер 235), каже, що ап. Андрей проповідував у скитів і тракійців. А скитами називали тоді мешканців України. Подібне говорить другий письменник, Оріґен (195—255). Згадують і другі.

Годі думати, що ап. Андрей лише переходив через Україну, як мандрівник. Апостоли були сівачами Божественної Науки і сіяли її всюди, де стала їх нога. Отже можливе й таке, що вже сам Апостол навернув до християнства когось з наших предків. Коли ж поставив Хрест на українській земли, то освятив ту землю.

Апостола Андрея розпняли десь в околицях Греції на Хресті, що був подібний до букви „Х". Отже українці, щоби безнастанно пригадувати собі і величати ап. Андрея, як Апостола Українського Народу, умістили долішне рамя на хресті скісно — отже це і є **Український Андріевський Хрест.**

Опісля тойже Український Хрест взяли також ті народи, що від українців принимали християнство, отже й Московщина.

ДОБРІ НАУКИ.

Святий Пімен жив в 5-ім віку, як пустинник, на горі Скит, в Лівії. Родом був з Єгипту.

Одного разу молодий пустинник запитав Пімена:

— Що треба робити, щоби зла ворожа сила не мала до мене доступу?

На те відповів Пімен:

— Коли під посудиною горить вогонь і в посудині кипить, тоді від посудини утікають мухи і ніяке друге сотворіння до нього не зблизиться. Коли ж посудина остудиться, тоді все до неї збирається. Так і ти: будь безнастанно занятим — чи то молитвою, чи потрібною працею, а ніяка зла сила до тебе не наблизиться. Коли ж опанує чоловіка лінивство, тоді наближується до нього ворог і робить з ним, що хоче.

Іншний пустинник запитав Пімена, що робити йому, коли небажані думки його находять. І сказав святий муж:

Уяви собі чоловіка, що в одній руці має вогонь, а в другій воду. Коли вогонь надміру розпалюється, чоловік пригашує його водою. Огонь, це людські пристрасти і забаганки, що розпалюються в душі чоловіка. А вода — це щира і сильна молитва, що збере твою увагу і дасть тобі силу і розум погасити твої забаганки.

Ще іншний старший пустинник запитав Пімена, як встоятися перед злими забаганками. Йому відповів Пімен:

— Хіба сокира буде рубати, коли не знайдуться для неї руки? Хіба пила буде різати, коли ніхто її не потягне? Так і ти — здержуй свою руку, а злі забаганки не вдіють самі нічого.

Упадеш — вставай!

Раз запитав хтось пустинника Сісоя:

— Що робити мені, коли впаду в гріх?

— Вставай, — сказав Сісой, — вставай і кайся, а спасешся.

— Але що робити, коли знов впаду?

— Знов вставай.

— Доки ж я буду так падати і вставати? — допитувався дальше чоловік.

— Доти, — відповів Сісой, — доки смерть не покличе тебе. Безнастанно вставай, щоби вона не застала тебе байдужим, або зневіреним.

ЗМІНЯЮТЬСЯ МАПИ.

Обчисляють, що від 1809-го року до недавна на 48 кордонів (державних границь) залишився без зміни тільки один. Від 1905 змінено 20 кордонів. Це було десь до кінця 1938 р. А тепер маємо знов нові зміни.

ПРИВІТ

Архієпископу Іоанну Теодоровичу, з приводу 15-ліття його архидушпастирської праці для Укр. Гр. Прав. Церкви в Канаді.

(Привіт цей був проголошений на ювілейній академії в честь о. Владики в Едмонтоні, дня 10-го серпня).

Привіт Тобі душпастирю великий,
Поклін Тобі, Владико дорогий,
Як сонце ясне миле є для світу,
Так Ти для нас втішитель єдиний.

Бо Ти для нас є злука нерозривна
З часом князів у Київі святім,
Як Володимир Вкраїну охрестивши
Признав Христа спасителем своїм.

Бо Ти є вождь духовий поміж нами,
Ти сієш слово, як сівач пильний,
А слово те приймаєсь в наших серцях
І родить всюда овоч обильний.

І під Твоею все-справною рукою
Росте величня будівля Христа,
Котру ніяка буря не здолає,
Бо вона з волі Божої зросла.

Тож жий між нами душпастирю
наш милий,
Веди у даль паству свою усю,
Щоб довго ще на многа літа співали
Тобі ми всі і ділу Твойому.

На многа літ прожий для нас
Владико,
На многа літ світи для нас, світи,
І в темні дні, в часи лихі, зрадливі
Христову правду для світу все неси.

Ів. Данильчук.

ЯРМАРОК ЖИТТЯ КОРОТКИЙ!

(З проповіди про Сповідь, Леонтія Карповича, нар. 1580, помер 1620 р.).

(*) Чи багато з вас розум свій приспособили та від земних річей віддалили? Чи багато з вас зволили обмити дім свій душевний через сповідь гріхів своїх?

Адже ж коли б котрого з вас було сповіщено, що Цар і Володар сього світа має приїхати до твого дому та в нім замешкати, то чи не готовився б ти до того приняття; чи ти не тільки себе, але й свого дому не приоздобив би якнайкраще?

Так чому ж душевний твій дім такий запущений? Чому тої посудини занедбаної не почистити?

Коли ти на столі, чи на лавці найменшої плями не стерпиш, то чому терпиш її на душі? Чому добровільно позбавляєш себе Божих Дарів?

Чи ж ти не відаєш, що ярмарок життя твого дуже короткий, швидко скінчиться, а ти ще не купив нічого!

І тому єдина сльоза з очей твоїх далеко потрібніша, та більше важить, ніж ріки бистротечні по скінченню ярмарку того.

ВИЙШОВ З ДРУКУ И ПРОДАЄТЬСЯ
„ШКІЛЬНИЙ СПІВАННИК"
вложений славним українським композитором К. Стеценком.
Співанник містить **38 пісень під нотами** й коштує лише **25 центів** з пересилкою.
Замовлення й гроші (почтовим переказом, або стемплями) слати на адресу:
Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

Є. Соколовська-Янчевська.

КНЯЖА ЦЕРКВА

Овручська легенда*).

I.

Беться річка Норинь срібними каскадами у своїх високих скалистих берегах під старим дулібським містом Овручем чи Вручаем, як його раніш, у давнину звали. Збивають хвилі піну високу, немов сердяться на ражкі оли符ні хмари, що густою пеленою нависли над містом... Навіть вітер гульний розігнати їх не може. Шумлять, воркотять джерела між камінням в Ольговій купелі. немов лісню сумну все співають.. мов зажурені, що вже не приходить славна княгиня підкріпитися силою їхньою .. силою цілющою, що їй молодість і красу привертала... Беться річка, дзюрчать джерела... з гуком обривається каміння з скель підмитих.

А далеко за містом курган високий здіймається. Ніби з облаками хоче зрівнятися.. якусь скаргу через них небу оповісти.

Тільки, певно, щоби дух який із кургану не вийшов, на ньому камінь скеля важка тягарем лежить, душить. А на камені напис: „І пришло на Русь три князі... І од сего часу пребивало на Русі превеліцей три князі... І бисть потому всегда на Русь нещастіе тожкю і кровопролитіе веліе"...

Ніхто не знае, хто положив його, тільки давно лежить цей камінь... Вже змуршавів увесь, ззеленів... Тільки цей глибоко вирізблений напис, як тріяне мементо для русичів зостався... такий читкий яскравий зрозумілий.

Давно вже, давно, по смерті великого завойовника Святослава, розділилася велика Русь на три части. знову між трьох князів: Ярополк сів княжити у Киеві, Олег в Овручі, а наймолодший Володимир у Новгороді. Хто знае? Може князі й жили б дружно між собою. як братам належить. але завжди усюди при кожному знайдуться різні юди.. шепотники, клеветники і прочі розбійники.. І тут лиха доля їх принесла. Запалав гнівом раз прибічний воевода Ярополка – Свенельд на Олега, як той ненавмисно підстрелив його сина на полюванню. І задумав помститися на юному Олегові. Тільки, що не випадало воеводі просто змірятися з князем державним, зачав він ткати майстерне мережево павутиння.. хтів засотати у ньому князівську долю. І немов той невтомний шашель, що гризе, підточуе дерево, так воевода Свенельд своею зміїною отрутою точить братне серце Ярополка.

А йди на брата війною.. а чи Ти, князю, не бачиш, як він замишляе Тобі престол київський відібрати... а він Тебе за брата старшого не вважае... Прослухай мудрої ради.. Олегові й не снилося коверзувати проти брата.. Таж любилися вони міцно. І дуже юні ще були, щоб зло в грудях носити. Все більше до Дажбога сміялися, а до злого Дива чи Чорнобога плечами відверталися.

Але крапля по краплі й камінь виждоблюе, а що ж тоді мягке людське серце... дасться як віск уліпитися..

II.

Зібрав Ярополк, князь київський, за намовою воеводи Свенельда дружину і пішов на молодшого брата Олега до Овруча. І навіть послів не висилае, як князь Святослав: „іду на Ти". Ні! Хоче брата застукати несподівано. І лиш в останню хвилину, коли братне військо підступило під Овруч, довідався Олег про цю смутну новину. Спочатку вірити не хтів... але мусів, як почув, що за містом вже витрублюють войовничі роги збірку. Нашвидко, в поспіху збирае Олег дружину й виходить братові назустріч у поле. Він не любить боронитися у замкнутім городі, — волить широкий простір. Та й не хоче, щоби молода княгиня з дітьми зазнала тривоги... хоче її оборонити від нападу ворожого й наказуе дружинникам підпиляти міст на валу оборонним, відрізати дорогу...

А світ увесь насторожився й дивуеться. Дажбог з гніву хмарою оболікся.. Навіть ворони, і ті не крячуть.. хижі звірі нишком притихли... дивуються, що люди до них уподібнилися... не за правду, не за волю, чи з потреби змагаються, а кривду діють.

Чиниться під Овручем над річкою Нориню битва. Довго перекидаються між собою по обидвох сторонах дружинники стрілами, камінними молотками... гостро, завзято, з запалом... немов з найтяжчими ворогами землі рідної бються. Свист стріл мішався зо свистом вітру. До заходу сонця йшла січа, аж дружина старшого брата стала перемагати дружину молодшого... бо ж і не приготована вона була, як слід. Дружинники потроху відступають до брам міста, щоби там боронитися... Даремне силкуеться їх спинити войовничий Олег: — Вернітеся... вернітеся...

Не гукай, князю... Твоя дружина, як переляканa череда, розбігаеться. Олег хоче встоятися сам за свою дружину, але хтось, чи не той же Свенельд, пустив стрілу в коня княжого... Кінь на диби зірвався від болю нестерпучого, і впав враз з князем.. придушуе князя.. Встае, видобуваеться князь й, віддаючи стрільна, простуе мостом до міських стін стримати дружину й відбити напір.. А його юрба як не потисне, не затягне з собою.. й він так як був у досп'хах, скотився до валу. На нього з піднятого мосту дружинники попадали, придушили...

Метушиться, поспішае Ярополк... по питам жене ворогів... братне військо Підстае до міста. Люди, коні йдуть, переходять через трупи і через ще живих людей.. Хтось стогне.. хтось хрипить... хтось молиться... хтось проклинае, потрясаючи в безпамятстві рукою. Вода і в Норині і доокола валу червоніе.. А на замку — тривога. Спостерегла дружина, що десь немае князя їхнього, й пропали у неї рештки завзяття до боротьби... немов соколи підстрілені поспускали крила. От так тільки для слави трохи боронилися, щоб не пішла про них чутка, що вони боягузи. Та далі й віддали місто Ярополкові.

III.

Скінчилася січа. Входить побідником до міста Ярополк. Іде до терему княжого . з братом миритися. Бо лежачого не бють, та й серце братне заговорило. Сумління не дае спокою... гризе, мов той черв точить серце. І прикро, і побіда над братом не тішить.

Де брат мій Олег? — питае дружинників, звівши у трівозі чоло.

Немае... десь згинув.. може, де порубаний лежить, може ранений... — відповідають, переминаючись з ноги на ногу і зглядаючися один на другого, воїни й бояри.

- То ви такі дружинники, що згубили князя свойого? дали йому згинути? — гнівно тупнув ногою Ярополк. — Зараз же мені знайти Олега! живого чи мертвого... — додав сумно і знов загорівся гнівомь — Геть мені з очей! Дружина то зветься!

Пішли дружинники і засоромлені й здивовані.. Вчора воював з братом, сьогодні побиваеться за ним...

Шукають князя цілий день на полі між трупами... гайвороння над ними кряче, з рук здобич вириває.. А князя ніде немае. Вже ген ген над вечір, як сонце за Нориню сідало засмучене, скрівавлене слізьми, старий ратай деревлянський каже дружинникам:

Я видів, як учора ви князя свого з мосту до рову зіпхнули.. Там шукайте... Засмучені дружинники видобувають трупи з ровів. І вже місяць цікаво розглядався, коли вони нарешті з під самого споду видостали князя... зсинілого, скрівавленого... з пазурами впятими й закостенілими на власнім обличчю... А в очах застиг жах людини живцем похованої.

І страх, і жаль, і сором огорнув дружинників... Принесли його звичаем лицарським на щитах до замку. положили у гридниці світлиці на килимі взористому, найдорожчому, що ще князь Святослав дістав у дарунок від грецького царя Цимісхія. Накрили князя плахтою шовковою, що сама княгиня виткала... думала на дорогу здасться, як князь у походи піде .. А тут інша дорога вийшла.

(Дальше буде).

*) Опрацьована на народніх і літописних переказах і переказах поданих Теодоровичем в його історичніх розвідках про Волинь.

Є ВІЧНИЙ БОГ!

Не слухай слів: „Не мае Бога",
Від балачок таких тікай,
Від злих думок до серця твого
Ти двері щільно зачиняй.

Комусь залежить, бач, на тому,
Щоб зруйнувати Божий Храм,
Щоб богу штучному, німому
Ти ніс у жертву фіміям.

Переконайся, як нікчемні
Ті земні, штучнії боги —
У північ сонну і таемну
Ти подивися навкруги:

Чия рука це засвітила
У небі зірок міріяд?
Чия рука все сотворила —
Хто дав усьому рух і лад?

Чи можуть все те сотворити
Ті земні штучнії божки?
Чи можна все те в рух пустити
Накладом людської руки?

Тікай від тих, що так говорять,
Минай облудних їх дорог...
Думки побожні шлях проторять
І скажуть: „Так! Є вічний Бог!"

Пилип Кравчук.

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ.

Учителі Недільних Шкіл повинні обовязково набути такі книжки для своїх учеників:

„Приятель Дітей", молитовник для молоді .... 25ц.
Оповідання з життя Ісуса Христа 10ц.
Десять Біблійних Оповідань ..... 10ц.
Азор — оповідання з часів Ісуса Христа, для молоді .... 10ц.
Українська Православна Церква (коротка історія) .... 10ц.
Свята Христина .... 06ц.

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО
1861—1929.

(До десятилітніх роковин його смерти.)

(Продовження)

Чикаленко, що встиг уже оженитися в Харкові з панною Марією Садиковою, свідомою українкою, осів на селі Перешорах і віддався сільському господарству в маетку свого дядька, по смерти якого став сам власником того маетку. Більш як десять років працював він на господарстві, вживаючи ріжних спроб, як поліпшити господарство на основі тих способів, про які він вичитував з книжок та фахових часописів. Особливу увагу звернув він на боротьбу з посухами, що були справжнім бичем Божим на маловодній і безлісній степовій Україні, і зупинився на особливому способі, що звався „чорний пар". Цей спосіб полягав у тому, що постійним розворушенням ріллі не давано їй випарюватись і губити вохкість. На добре обробленому „чорному пару" і посеред літа земля висихала тільки зверху, а на споді, навіть у велику посуху, держалася ще весняна вода.

Блискучі наслідки цей спосіб дав у велику посуху літом 1892 року, коли скрізь на Херсонщині земля посохла і порепалась, а хліб і трави геть чисто згинули. Тимчасом в маетку Чикаленка, де було заведено „чорний пар", земля зберегла свою вохкість ще з весни. Це зробило глибоке враження на селян. Розголос про „чорний пар" розійшовся по всій околиці, дійшов до сусідніх повітових і губерніальних земств, навіть у Петербург до Міністерства Рільництва, і звідти раз-у-раз приїздили експерти — фахівці оглядати Чикаленкове господарство. Досягши на своїй землі дуже гарних наслідків через уживання „чорного пару", старався Чикаленко впливати й на своїх сусід — селян, щоби вони також того способу вживали. Він впливав на них прикладом свого життя і праці.

Коли скінчився термін явного поліційного догляду, і знято було з Чикаленка заборону виїздити, коли підросли його діти, і треба було їх дати до школи, він переїхав р. 1894 до Одеси, і з того часу почалася його праця на широкому громадському полі. Живучи цілу зиму в місті й виїздячи на село лиш весною, коли починалася праця на ріллі, Чикаленко вступив до Одеської Української Громади і став одним з найактивніших її членів.

Людина у високій мірі скромна, він ніколи сам не висувався наперед, але завжди, коли треба було виконати якесь важне доручення кудись поїхати, а особливо, коли треба було помогти грішми, завжди Чикаленко виступав на першому місці.

В другій половині 90-их років українське життя, прибите реакцією за часів Олександра III, почало помалу розвиватись, але головна увага громадян була звернена на справи культурно-національні, на видання українських книжок та їх поширення. Чикаленко давно вже носився з думкою виложити свій господарський досвід в формі популярних книжок, доступних для найширшої маси читачів. Але російська цензура саме таких книжок українською мовою й не дозволяла. Кілька літ даремне клопотався Чикаленко, щоби дозволено було йому видати популярну книжку про „чорний пар", і тільки аж 1897 року одному урядовцеві-українцеві вдалося переконати міністра рільництва про велику користь праці Чикаленка для сільського господарства, і так в 1897 році в Одесі появилася його перша книжечка „Розмова про сільське хозяйство. Чорний пар, плодозмін, сінна трава".

Ця книжка зробила вилом в системі заборон української популярної літератури. Вона була допущена до бібліотек нижчих сільсько-господарських шкіл, а потім до народніх бібліотек-читалень. За короткий час вона розійшлася, і тоді одно за другим почали виходити нові видання. Слідом за нею пішли інші книжки Чикаленка про худобу, про сінні трави, кукурудзу і буряки, про годівлю коней, про виноград. Вони розходилися в десятках тисячів примірників і витримали по кілька видань. За кілька літ розійшлося їх пів мільйона. Чикаленкові „Розмови про сільське хозяйство" стали улюбленою книгою українського селянина; навіть виселяючися до Сибіру, селяни брали з собою Чикаленкові книжки. Мабуть, крім „Кобзаря" Шевченка, ні одна українська книга не мала такого поширення серед селян, як Чикаленкові „Розмови".

Переймаючись інтересами українського національного руху, з яким він зрісся душею з молодих літ, Чикаленко віддавався йому цілком, усією істотою, і чим далі то все більше. В міру того, як оживлялося в Росії українське культурне життя, виростали і його потреби: багато було справ таких, що вимагали коштів, вимагали матеріальної піддержки і жертв.

Але найзаможніша верства українського суспільства, нащадки колишньої козацької старшини, тепер дворяни-поміщики, давно вже відчужилися від свого народу і за малими винятками не спочували українському національному рухові; вони боялися соціального радикалізму, яким цей рух був забарвлений. Дуже небагато заможних людей з панської верстви підпомагало український рух, от як власник цукроварні на Київщині Василь Симиренко, полтавсько-чернигівський поміщик Василь Тарновський і два-три інших.

Все глибше й глибше переймаючись інтересами українського руху Чикаленко закохувався ним, як він сам казав, „не тільки до глибини душі, але й до глибини кишені". Живши сам з родиною дуже скромно, він знаходив найбільше задоволення, коли міг піддержати ту або іншу важливу для національних інтересів справу.

Він закладае при історичному місячнику „Кіевская Старина" премії за найкраще написану популярну історію України; починае оплачувати українську белетристику в тій самій „Кіевскій Старині", підпомагае ріжні українські видавництва; дае 25,000 карбованців на будову „Академічного Дому" для студентів українців у Львові; підпомагае „Наукове Товариство ім. Шевченка" у Львові; і взагалі не було, можна сказати, в кінці XIX і на початку XX стол. такої української культурної справи, якій би не допомагав матеріально Чикаленко.

Розмах його участи в громадських справах ще збільшився, коли він в 1900 році переселився до Києва, до осередку українського руху. Тут він належав до „Загальної Української Організації", заснованої на нелегальному з'їзді у Києві 1897 році. Він перебрав на себе управу Української Книгарні у Києві, що належала тій організації. Він жертвував гроші й на „Українську Революційну Партію", що повстала в 1900 році, дарма, що та партія виставляла соціялістично революційні гасла, яких він, як великий землевласник, не міг спочувати. Але він волів, щоби навіть соціялістична діяльність на Україні велася в національній українській, а не в чужій московській формі.

В 1905 році почалася в Росії перша революція, і одним з її здобутків було звільнення українського слова з під тиску заборон. Явилася змога організувати українську пресу, як найбільш важливий чинник політичного життя. В створенні української преси Чикаленко взяв як найбільшу участь; можна сказати, що повстання української преси у Києві було головно його заслугою.

Д. Дорошенко.

(Дальше буде.)

„ПРИЯТЕЛЬ ДІТЕЙ"

Молитвенник для української молоді.

В гарній полотняній оправі, з золотим хрестом і написю. Коштуе з пересилкою 30 цт. Замовлення й гроші слати до

Consistory of the Ukrainian Greek Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg.

ОБЕРЕЖНЕ ПОСТУПОВАННЯ.

Гледіть отже, як би вам обережно ходити, не як немудрі, а як мудрі, користаючи добре з часу, бо дні є лукаві. — Еф. V:15.

Повище наведені слова св. Апостола Павла до ефессян дуже на часі в нинішню пору. Бо й справді дні лукаві наступили. По довгих роках ріжних політичних змагань, переговорів, жалів і терорів, — війна таки вибухла. Мимо змагань деяких людей до війни не допустити, — вона таки прийшла. Й заговорили люди до людей гарматами. Ллеться кров, гинуть невинні люди. Одні на побоєвищах, другі по своїх домах від бомбів, інші по шпиталях, та таборах...

Серед отого нещастя, що тріножить і смутить кожного християнина, дійшли до нас відомости, що частину нашої батьківщини, Західну Україну, захопила армія червоної Москви.

Отже села наші й міста залила московська навала. Подібно, як це було в 1914 році, коли царська армія спльондрувала Галичину. Багато свідків тої навали живуть ще нині. Нагадуючи її, кожному з них жах охоплюе душу. Але армія червоних катів, большевиків, багато страшніша за царську. Вона несе знищення не лише українству, як такому, але також релігії, культурі, людській гідности.

Як нам в Канаді відноситися до сучасних подій? Слова Апостола Павла дають нам добру пораду. Мусимо обрежно поступати. Обережно говорити й обережно ділати.

На нас звернені очі других людей. Вони слідять за тим, як ми реагуемо на події, що на днях заіснували.

Слушно замітив один визначний американський проповідник, що ми є живими листами, яких люди читають. Наша мова і наше поведення кажуть їм, хто ми, що робимо, що думаемо.

Отже поступаймо обережно й розумно.

Тепер якраз йдуть балачки про положення наших братів у Західній Україні, на тих землях, що їх кілька днів тому залили большевицькі війська. Дехто може думати: тепер краще українцям, бо всі вони (бодай львина часть їх) опинилися під одним займанцем. Також дехто може думати большевики вже не такі страшні, як були колись, — отже може й добре, що забрали Західну Україну.

Нема ніякої підстави для такого думання. Большевизм був дотепер безпощадним ворогом українства, й нема підстави думати, що від тепер він буде кращий. Він заповнить тюрми українцями з Західної України, як заповнив українцями з Великої України. Буде їх слати на Сибір і Соловки. буде над ними знущатися не менше, як знущався й знущаеться над їх братами на Великій Україні.

Дуже можливо що вскорі будемо одержувати листи від своїх рідних і знакомих з Галичини й Волині, в яких вони будуть хвалити ті гаразди, що їх від приходу большевиків зазнали. Знаемо, якими майстрами від брехонь і пропаганди були та є большевики, отже таким листам дамо відповідну оцінку.

Дотеперішне відношення большевиків до українського народу каже нам думати, що нашим братам в Галичині цілком не всміхаеться краща доля. Одна неволя для них скінчилася, а почалася друга. Одні кайдани з них скинули, щоб наложити другі. Західна Україна входить в новий період історії, що буде записаний кровавим терором, руїною, розбоєм і наругою з боку ворогів. Треба собі лише пригадати, що зробили большевики на східних українських землях, щоби зрозуміти яка доля чекае наших братів в Галичині й на Волині.

На Великій Україні большевики знищили все що було українське. Знищили українську історію, а на її місце поставили свою. Викинули наших князів і гетьманів, а на їх місце поставили таких катів українського народу, як Петра Великого та йому подібних. Замісць українських героїв і діячів кажуть шанувати Марксів, Ленінів та Сталінів. Де ділось українське шкільництво, що так буйно було поширилось в

часі Української Держави? Де університети, середні й нищі школи? Правда, вони там є, але не українські. Вони там є на те, щоби розвивати большевизм, а не українську освіту ширити.

Хтось може вказати на Всеукраїнську Академію Наук. Але то тільки назва українська. В ній працюють жиди й інші чужинці, не щирі, свідомі українці. Працюють не для української самостійної справи, а на її загибіль. Коли члени академії працюють над тим, щоби уподібнити українську мову до московської, та коли випускають матеріали шкідливі для України, — то ніхто не може твердити, що академія українська установа. Колись царська Москва опанувала була Українську Православну Церкву, щоби при її помочі українців московщити, а сьогодня червона Москва опанувала Всеукраїнську Академію Наук, щоби також при її помочи українцям шкодити.

Большевики зруйнували нашу самостійну державу. Вони голосять, що є Українська Радянська Республика, отже ніби самостійна українська держава, але в тім нема ні зерна правди. Яка то самостійна українська республика, що не має ні свого війська, ні самостійного уряду, ні грошей, ні дипльоматичного представництва по чужих державах. У всім вона залежна від Москви! Вона не має в совітськім союзі навіть таких прав, які в Канаді має будь котра провінція! А прецінь ніхто не говорить, що є якась самостійна держава Алберти, чи Манітоби, чи Онтеріо.

Большевизм знищив Українську Православну Церкву. Єпископів, свідомих українців, запроторив на Сибір і Соловки, а деяких порозстрілював. Розстрілав тисячі українських священиків, а ті, що остали при живих, не мають жадних прав. Не мають жадних прав також всі ті світські люди, що вірять в Бога.

Большевизм нищить українську культуру й традицію. Скасував церковні й національні свята що виявляли український характер, українську душу. Знищив українські церкви та інші будівлі історичного значіння. Розкопує могили українських князів та святих мужів, щоби затерти всякі сліди нашої славної минувшини.

Большевизм всякими способами винищує українське населення. Голод, викликаний штучно на Україні, творення жидівських республик на найкращих українських землях, переселювання цілих українських сіл в глиб Московщини, — оце методи, якими червона Москва пробує знищити український нарід, змести його з лиця землі.

Ось такий большевизм в його відношенню до українського народу і його національних цінностей!

Памятаймо, що большевизм це зло, це лютий ворог, проти якого мусимо завзято й безпощадно боротися. Відчуваючи ту кривду, що на протязі 20-ох років терпів наш нарід від большевиків на Великій Україні, а тепер терпітиме ще й на Західній Україні, ми будемо боротися проти большевизму, як проти найлютішого ворога так українського народу, як і нашої канадійської держави.

Боротьба та мусить бути пляннова, достосована до часу й обставин. Слава Богу, ми маємо добрі засоби, якими можемо боротися проти большевизму.

Большевизм — це безбожність. Отже будемо поборювати його перш всього скріпленням віри в Бога. На кожному кроці будемо ту віру виявляти й після неї жити. Будемо уважно ставитися до науки Церкви, заповідей Божих і до релігійних практик.

Будемо побільшувати нашу релігійну освіту. Святе Письмо буде джерелом нашої релігійної освіти й сили. Молитвами й святими Тайнами будемо освячувати себе, щоби скріпити в собі духа витревалости в боротьбі проти неправди й зла, що ними є большевизм. Поза тим будемо читати релігійну та взагалі добру літературу й поширювати її серед наших приятелів і знакомих.

Хай не буде слабодухів, або хитрих малоросів, що будуть відтягатися від боротьби проти большевизму. Коли хтось ще сумнівается, чи большевизм є справді злом, проти якого треба боротися, хай пригадає собі оцю статистику, яку подав в січні 1937 р. один часопис:

Большевики замордували одну царську родину; 28 епископів і архиепископів; 6.775 священиків; 6.575 учителів; 8,800 лікарів; 54,900 військових старшин; 260,000 вояків, 150,000 поліціянтів; 198,000 робітників і 915,000 селян! Тут не включені мільйони жертв штучно викликаного голоду на Україні!

Яка класа або категорія людей тут пропущена? Жадна! Всякий мусить бути приготований на загибіль коли большевизм заводиме краєм. Коли пригадати, що такі тузи, як Троцький, Каменев, Бухарин Тухачевський та їм подібні впали жертвою большевизму, якому вони так вірно служили, — то як хтось може дурити себе, що большевизм йому не загрожує?

Треба большевизм поборювати доти, доки він не буде зметений з лиця землі.

о. Є. Г.

ПРИМІРНЕ ВЕСІЛЛЯ В ВИМЕР, САСК.

Дня 16-го липня ц. р. відбулось вінчання Михайла Романюка з Вимер з Анною Мелещак з Фостон. Вінчання довершив о. Керніцький в Фостон. М. Романюк, це працьовита людина на народній ниві, був через два роки провідником СУМК а тепер вже четвертий рік секретарем Народного Дому. Так само А. Мелещак працьовита дівчина, брала участь у всіх підприємствах та була секретаркою Жіночого Товариства в Фостон.

Хотяй далека віддаль між ними була, то зеднала їх Укр. Православна Церква, до якої вони вчащали на Богослужения й мали нагоду познакомитись і побратись.

З цеї нагоди панство Романюки в неділю 23-го липня справили весільний обід, на котрім було споре число гостей.

При веселій забаві Іван Шмельський забрав слово, пожелав молодятам многих літ та згадав про наш Духовний Семинар, де вчуться кандидати на священиків та потребують нашої помочі.

На ту ціль гості зложили $4.25. Щира подяка гостям за щедрий дар на Духовний Семинар, а молодятам доброго щастя, кріпкого здоровля та многих літ.

Гість.

ДИЕЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД. РОЗА, МАН.

(Збірка о. І. Дмитрова.)

По 1 дол.: М. Чубей Т. Чубей, Н. Чубей.

По 50цт.: М. Жуковський, Н. Ткачук, Т. Голодрига.

По 25цт.: Юлія Жуковська, Н. Клим, Ів. Баран, В. Танчак, Марія Грегоращук, Марія В. Танчак.

По 10цт.: І. Грегоращук, Настазія Манчуленко.

7 цт.: Єлена Ткачук.

ФОРТ ФРЕСЕС, ОНТ.

Збірка в церкві	4.20
М. Короленчук	.50

АРБАККА, МАН.

Збірка в церкві	6.15

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА."

Збірка на весіллю пана Івана Драбинястого з панною Марією Ткачук з Мелвил, Саск. $3.75

Іван Семенців, Смут Рк Фалс, Онт. 1.00

Іван Шебець, Ватерфорд, Онт. .50

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНИЯ
о. І. Гикавого.

ЖОВТЕНЬ.
22. Неділя — Ендрю.
29. — Неділя — Прут-Слава.

ЛИСТОПАД.
5. Неділя — Мусідора.
9. Дмитрія — Катнин—Сучава.
12. Неділя — Вилингдон

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Н. Гацького.

Жовтень.
15. Неділя — Тиндал.
22. Неділя — Септон.
29. Неділя — Поплар Парк.

Листопад.
5. Неділя — Брендон, о. Савчук.
5. Неділя — Тиндал.
12. Неділя — Септон.
19. Неділя. Поплар Парк.
26. Неділя. — Іст Селкірк, храм.
Box [illegible] St., Winnipeg, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Васкаїв

Жовтень.
16. Понеділок — Біг Медов, Алта.
17. Вівторок — Адмор, Алта.
18. Середа — Форсит, Алта.
22. Неділя — Беліс, Алта.
29. Неділя — Смокі Лейк, Алта.

У громадах Сенді Репідс, Віллов Трейл, Біг Медов, Адмор і Форсит, Алта., по відправі відбудеться відчит на релігійну тему.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. С. П. Симчича

Жовтень.
15. Неділя — Сенді Лейк.
22. Неділя — Енгусвил.
29. Неділя. Ст. Джанс (Сіо).

Листопад.
5. Неділя. — Мені.
8. Середа, Вмч. Дмитрія — Мірс.
12. Неділя. — Віста.
19. Неділя — Енгусвил.
21 Вівторок, Собор св. Арх. Михаїла. — Сенді Лейк (храм).
26. Неділя Россборн.
Box 410 — Rossburn, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. В. Апонюка.

Жовтень.
22. Неділя. — Принс Алберт.
29. Неділя. Брукcби.

Листопад.
5. Неділя Гронлид, північна.
Адреса: Gronlid, Sask.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1939 РІК.

ЖОВТЕНЬ.
1 Н. 18 по З. Евменія
2 П. Трофима, Св.
3. Вмч. Остапа, Теопистії і діт.
4 С. Кондрата
5 Ч. Смч. Фоки Синоп.
6 П. Зачаття Івана Предтечі
7 С. Рівноап. Теклі, Копрія

8 Н. 19 по З. Евфрозини, Пафн.
9 П. Пр. св. ап. Івана
10 В. Мч. Каллістрата й вояків
11 С. Харитона
12 Ч. Кіріяка анахор., мч. Дади
13 П. Григорія Вірменина
14 С. Покров Пр. Богородиці

15 Н. 20 по З. Кипріяна, Юст.
16 П. Лонгіна
17 В. Смч. Ієротея еп. Атен.
18 С. Харитини
19 Ч. † Ап. Томи
20 П. Сергія і Вакха
21 С. Пр. Пелагії, Таїси

22 Н. 21 по З. † Якова апост.
23 П [illegible]
24 В. Ап. Пилипа, Теофана еп.
25 С. Прова і Тараха
26 Ч. Мч. Карпа й Папили
27 П. Назарія
28 С. Пр. Євтимії Лукіяна

29 Н. 22 по З. Льонгина сот.
30 П. Андрія, Осії
31 В. † Ап. ев. Луки; мч. Марини

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Ф. Керніцького

Жовтень.
22. Неділя — Бюкенан
29. Неділя Маморині.
Адреса — Рама, Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Д. Ф. Стратійчука

Жовтень
15. Неділя — Давфин
22. Неділя — Пайн Ривер
29. Неділя — Сифтон.
Адреса: Давфин

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Е. С. Улана.

Жовтень.
15. Неділя — Сондави
22. Неділя — Сеньків.
29. Неділя — Форт Френсес.
Адреса, Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. М. Фица.

Жовтень.
15. Неділя — Федора
22. Неділя — Редватер
29. Неділя — Калмар
Калмар.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Т. А. Горбая.

Жовтень.
15. Нед. — Роблін-Зелена.
22. Нед. — Шел Велей.
29. Неділя — Ленард
Адреса — Роблин, Ман.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ НА 1939 РІК.

ЖОВТЕНЬ.

14 Субота. **Покрова Пр. Богородиці:** Утр. Єван. Лук. І: 39—49 і 56. Літ. Ап. жид. IX: 1—7, Єван. Луки 38—42.

15. **Неділя 20 по Зіс. св. Духа:** Голос 3. Утр. Єван. Івана XX: 19—31. Літ. Ап. Галат І: 1119; Єван. Луки VII: 11—16.

22. **Неділя 21 по Зісл. св. Духа:** Голос 4. Утр. Єван. Ів. XXI: 1—14. Літ. Ап. гал. II: 16—20. Єван. Луки VIII: 5—15.

29. **Неділя 22 по Зісл. св. Духа:** Голос 5. Утр. Єван. XXI: 15—25. Літ. Ап. гал. VI: 11—18. Єван. Луки XVI: 19—31.

Листопад.

5. **Нед. 23 по Зісл. св. Духа:** Голос 6. Утр. Єван. Мат. XXVIII: 16—20. Літ. Ап. Єф. II: 4—10; Єван. Лук. VIII: 26—39.

8. Середа, Дмитрія Вмч. Утр. Єв. Мат. X: 16—22. Літ. Ап. 2 Тим. II: 1—10. Єван. Ів. XV: 17—27 і XVI: 1—2.

12. **Нед. 24 по Зісланню св. Духа:** Голос 7. Утр. Єван. Марка XVI: 1—8. Літ. Ап. Єф. II: 14—22; Єван. Лук. VIII: 41—56.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3636 WINNIPEG, MAN.

РІК XVI. WINNIPEG, MAN., OCT. 15th, 1939 "ВІСТНИК", ВІННІПЕГ, МАН., 15-го ЖОВТНЯ, 1939.

ВІСТИ З ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ.

Докладніщих відомостей про те, що диється в Західній Україні під большевицькою окупацією, ще нема, але й ті вісти, що до нас дійшли, говорять, що там діються страшні річи.

„Ліквідація" священиків та епископів.

Большевицький антирелігійний часопис „Безбожник" доносить, що большевицькі війська „зліквідували" велике число католицьких і православних священиків таки зараз, як лише прийшли на землі Західної України та Білоруси. „Безбожник" каже, що священики були на службі польського уряду й занималися шпіонажою, а деякі з них навіть хопили за оружжя й воювали проти червоної армії разом „з капіталістами й польськими офіцирами".

Донесення з Риму говорять, що большевики стратили велике число священиків та що двадцятьох епископів і вищих достойників церкви заслали на Сибір. Як що ця вістка про заслання епископів правдива, то виходить, що большевики заслали всіх християнських епископів, що на Західній Україні були, — отже православних, римо-католицьких і греко-католицьких. Так отже большевики „ліквідують" не лише поодиноких церковних діячів, але цілу християнську церкву, як таку. Тобто повторюють те, що зробили на Великій Україні та взагалі в цілому совітському Союзі.

Вістка про розстріл Шептицького.

Вже давніше було донесення про те, що большевики арештували митрополита Шептицького й вивезли його до Росії, а тепер надійшла вістка про його розстріл.

„Америка", що виходить в Філадельфії, Па., в числі з 19 жовтня, помістила телеграму, надану в Аляссіо, Італії та підписану Яковом Макогоном, такого змісту:

„З найбільшим жалем та особистим смутком одержав підтвердження вістки про розстріл комуністами Екселенції Митрополита графа Шептицького й 17 інших українських лідерів.

„Нехай Господь Бог благословить їх і дозволить щоб їхня найвища жертва й геройська смерть обеднала всіх українців.

„Лиш мале число провідників і один епископ врятовані".

Повища телеграма датована 17 жовтня.

Вже давніше були донесення, що большевицька влада, зараз по занятті совітськими військами Західної України, розстріляла 14 українських провідних діячів, а також 3 українських послів до варшавського сойму. Разом з тим американські кореспонденти доносили, що польські власти, втікаючи до Румунії, наказали інтернувати певне число українських діячів, між якими були один український сенатор і митрополит Шептицький.

Є вісти, що большевики арештували у Львові послів Целевича і Кузьмовича, а також посла Левицького.

Доля політичних вязнів.

Війні завдячує своє визволення з польської тюрми цілий ряд українців, що були засуджені за ріжні терористичні вчинки. З тюрми в Берестю вийшов на волю відомий Степан Бандера, засуджений за підготовку замаху на мін. Перацького. На волю дісталися також засуджені за вбивство Перацького Лебедь та Гнатківська.

Нюйорська „Україна" подає, що перед наступом німецьких військ поляки опорожнили тюрми в Свентому Кшижу і Равічі і всіх українських політичних вязнів відставили до міста Седльце. По дорозі багато вязнів убили, — постріляли їх, або покололи багнетами. Так згинули Мада, Здріль і Кулиніцець. Климишин і Карпинець врятувалися тим, що переходячи лісом, втекли від своїх вартових. Погиб також Мигаль, застрілений підчас перепроваджування з Тарнова до Тарнобжегу.

Багато українців ратуються виїздом за кордон.

Коли німецька армія зачала відступати, лишаючи завойовану часть української Галичини червоній армії, яких три тисячі українців, головно інтелігентів, виїхало до Німеччини. Між ними має бути редактор львівського „Діла" Іван Кедрин (Рудницький), як рівнож редактор „Вістника" — Дмитро Донцов. В Німеччині опинився також адвокат Степан Шухевич, автор цікавих споминів з українсько-большевицької війни.

Є також відомість, що провідник послів УНДО в варшавськім соймі, Василь Мудрий, „виїхав закордон". „Закордон" дістався також провідник Фронту Національної Єдности, Дмитро Паліїв.

Українські емігранти, що були зосереджені коло уряду УНР, виїхали перед наступом німецьких військ на Волинь. Що опісля з ними сталося, невідомо. Маємо відомість, що в половині серпня деякі з них були в Заліщиках. Між ними був також проф. Д. Дорошенко. Можлива річ, що дехто з них дістався до Румунії.

Не було добрих польсько-українських взаємин.

Є відомість, що до самого послідку поляки не зуміли наладнати з українцями добрих взаємин. Вони тероризували українське населення, арештували, побивали, багато молодих українських хлопців розстріляли, обвинувачуючи їх як „терористів". Не диво, що з українського боку були також спроби відплатитися полякам в такий самий спосіб. В деяких місцевостях були поорганізувалися українські ватаги, що ставали до явної боротьби з жандармами, організаціями „стшельців", а навіть з військовими відділами.

Обіцяли український уряд.

В наслідок нездорових польсько-українських відносин, між українцями було розположення прихід німецької, а відтак російської армії витати як спасення. Над витворенням прихильного настрою до німців працювала завзято організація націоналістів, розпускаючи чутки, що враз з німецькою армією приходить до Галичини український уряд під проводом Андрія Мельника. Надії на німецьких спасителів не перешкодили тим самим людям кілька днів пізніше витати червону армію. В Перемишлі, кажуть, українські міщани та інтелігенція витали німців квітами. Про витання червоної армії були вже відомости з російських джерел.

Українці билися завзято.

В польській армії служило багато українців. Українські військові частини були вислані в т. зв. коридор, біля Данцігу і Гдині, а на північ від Бидгоща. Наскільки відомо, ця частина польської армії билася завзято і не відступала навіть тоді, коли німці обійшли її ззаду і відтяли їй відворот. Вона з величезними стратами перебилася опісля через німецькі ряди, аж під Варшаву. Ясна річ, що згинуло дуже багато українців, що служили в польській армії.

Вибори в Західній Україні і Білоруси.

Совітська влада перепровадила в неділю 22 жовтня перші вибори в Західній Україні та Західній Білоруси.

Без уваги на обіцянки совітської влади, вибори не були свобідні і про їх вислід можна було згори сказати, який він буде. Кандидатів могли ставити тільки організації під комуністичною контролею, отже в дійсности вони були поставлені самим урядом. В кожній виборчій окрузі був поставлений тільки один кандидат, отже голосування було тільки пустою формальністю. Одинокий кандидат мусів бути „вибраним", без уваги на те, чи голосував на нього тільки один виборець, чи голосували на нього всі.

ПРОПОВІДНИКИ ПІДПИСАЛИ ЗАЯВУ ПРОТИ ВІЙНИ.

Сімдесять пять проповідників Злученої Церкви Канади видали в Торонто заяву, в якій зізнають, що вони не одобрюють ні теперішньої, ні жадної іншої війни, „як незгідної з християнським духом і ціллями". Між ними є також др. Р. Д. Робертс, бувший модератор Злученої Церкви.

Заява викликала велике обурення й деякі священики Злученої Церкви, так в своїх проповідях, як і заявах до преси, сильно заатакували своїх собратів, що заяву підписали.

Між тим генеральний правник провінції Онтеріо, Гордон Конант, заявив, що він дав розпорядження одному адвокатови, перестудіювати заяву, чи вона не містить в собі чого такого, що противиться 39 параграфови закону відносно оборони Канади. Цей параграф забороняє всякі відозви, що наміряють, або можуть спричинити ненависть до короля, або пошкодити в рекрутованню жовнірів.

Конант заявив, що коли б в заяві знайшлось щось противного згаданому параграфові, він може покликати тих проповідників до судової відповідальности.

С. Антонович.

КОРОТКИЙ ІСТОРИЧНИЙ НАРИС ПОЧАЇВСЬКОЇ ЛАВРИ.

(Продовження).

До монастиря повернулось кілька старших віком ченців.

Доперва з кінцем 1918 року життя в Лаврі стає більш-менш нормальним: вернулись із евакуації та полону ченці, перевезено з Житомира ікону Богородиці й мощі преп. Іова, сяк-так налагодилося господарське життя.

В 1919 році підчас війни Української Народньої Республики з большевиками, останні занявши Лавру, пограбували все цінніше її майно, але офір в людях не було.

8 вересня 1920 року Волинь зайняли польські війська.

Світова війна й звязана з нею евакуація, потім горожанська війна зруйнували господарство Лаври. Частина її підприємств, як наприклад — друкарня, позолотня, іконописна майстерня, малярська школа — відновили свою працю, але не піднялись до передвоенного рівня. Доходи Лаври, — з огляду на наведені причини й в наслідок зменшення кількости прочан, повстали, бо нові політичні кордони на сході, значно зменшилися.

Власна земля й ліс разом до 1000 гектарів, що лишилися за Лаврою після продажі нею частини землі дооколишнім селянам, з уваги на відсутність фахових і кваліфікованих агрономічних сил — не дають тих доходів, що їх могла б мати Лавра при раціональному веденні господарства.

Млин, електрична стація, пасіки та інші підприемства — теж провадяться примітивно.

А між тим — видатки Лаври величезні. Церкви й мешкальні будинки потребують основної направи, особливо коли приняти під увагу повоєнне їх знищення. Правда, під цим оглядом виконана вже значна робота. В останні роки відремонтовано терасу, законсервовано зовнішні стіни Успінського собору, перекрито й помальовано дах головного корпусу, переведено грунтовний ремонт церкви св. Антонія й Теодосія Печерських, архієрейського дому (в середині) й приступлено до направи печерної церкви преп. Іова. Кошти ремонту частинно поносять Лавра й православні епархії, що асигнують із своїх буджетів відповідні суми на ремонт і консервацію церков та інших будівель Лаври.

Від кількох літ Лавра провадить елементарну богословську школу з метою піднести загальну й церковну освіту братії — головним чином послушників, з яких пізніше складатиметься кадр чернечого стану Лаври.

В звязку з виховавчою працею, яку провадить Лавра через свою духовну школу, думаємо, на місці буде зазначити, що не повинна вона засклеплюватися в сухих правилах церковної науки та відмежовуватися від сучасного життя. Нам здається що Лаврі треба більш наблизитися до оточення, пізнати мову й культуру українського народу, серед якого вона живе й працює, та не цуратись їх.

Ці зауваження випливають із щирого бажання найкращого розвитку Лаври.

VII. Почаївська друкарня та її видавнича діяльність.

Цей нарис про Почаївський монастир був би неповний, коли б в ньому не згадати про Почаївську друкарню та її видавничу й культурну діяльність

Першою книжкою, надрукованою в Почаеві в 1618 р., було „Зерцало Богословія" Кирила Транквиліона Ставровецького. Була це перша спроба критики українського догматичного богословія. Книжка ця була цілком самостійним і оригінальним твором. Вартість її полягала в тому, що вона була единою українською книжкою в тому роді на початку XVII століття. І хоч з висновками „Зерцала Богословія" не погоджувалась більшість українських вчених богословів, то всеж таки книжка ця здобула популярність серед читаючих кругів українського громадянства. Видно це бодай з того, що „Зерцало Богословія" мало аж чотири наклади.

Деякі автори, що згадували або писали докладніше про Почаївську друкарню*), висловлюють погляд, що 1618 рік е роком заложення Почаївської друкарні, яка з того часу постійно існувала аж до її ліквідації підчс останньої світової війни 1914 р.

Вони твердять також, що Анна Гойська, уфундувавши монастир, дала кошти на заложення друкарні.

Дослідники старого українського друкарства—проф. Ів. Огієнко й М. Возняк довели неслушність цього погляду.

Вони ствердили, що Кирило Ставровецький свою книжку „Зерцало Богословія" надрукував у власній рухомій друкарні в Почаеві, користаючи з гостинности о. Іова Заліза.

Скінчивши друкования книжки, Ставровецький з друкарнею перейшов до Рахманова (біля Шумська). В тому часі й пізніше не друковано в Почаеві жадних книжок, що дае підставу твердити, що в XVII і в початках XVIII століття Почаїв не мав власної постійної друкарні.

Друкарня в Почаеві була заложена доперва в 1730 р., коли монастир Почаївський був вже перейшов на унію.

В історії українського друкарства Почаївська друкарня займае почесне місце.

Дуже неповний список А. Петрушевича зазначує, що з Почаївської друкарні вийшло 148 книжок церковнословянською та українською мовою, 32 — польською мовою і 7 латинською, а разом 187 книжок. Це таке число видань, до якого не дійшла в ті часи ні одна друкарня в Галичині й на Волині.

„Унійтський період (1721—1831) Почаївської друкарні — це період її найбільшої слави, хоч і служила вона тоді лише частині українського народу.

„Видання Почаївської друкарні того періоду відзначались своїм дуже гарним зовнішним виглядом, мали оригінальні черенки, часом роскішні прикраси.

„Почаївські книжки добре розходилися по Галичині (а часом і поза нею) й тут вони користувалися заслуженою повагою. Багато з них були писані українською мовою. Це надало їм чисто національного характеру й збільшило їхню вагу"**).

Першою книжкою, що вийшла з Почаївської друкарні, був Служебник, „содержащ в себѣ по чину святыя восточныя церкви Літургію, иже в святых Отца нашего Іоана Златоустого и прочая іерейская служенія с службами воскресными, праздничными і общими тилом издадеся". Служебника видано в 1735 році з посвятою Феодосію Любиницькому-Рудницькому, епископові Луцькому, основоположникові й добродієві Почаївської друкарні.

Під цією великою посвятою підписався ієромонах Гедеон Козубський, ігумен Почаївський „с всею о Христе братією". На 3-му листі Служебника вміщено передмову „до священнаго читателя", де його просять: „книгу литургикон, аки новую, новоя типографін діло сладце прийми".

На 5-му листі вміщено гарну вінету. В ній надруковано повну назву служебника, наведену вище.

На зворотній стороні цього листа вміщено ікону Почаївської Божої Матери з датою „Р.Б. 1733".

Книжка старанно оформлена під оглядом мистецьким: має гарні заставки, що їх основним мотивом е виногрона, переповиті листям, художню вінету, кунштовні великі літери й старанно виконані ікони: Почаївської Божої Матері, Іоана Златоустого, Василія Великого й Григорія Двоеслова.

Дереворити до Служебника різьбив Йосиф Гочемський. Під багатьома з них читаемо: „1734 Іосиф".

Йосиф Гочемський та його брат Адам були визначними ритовниками Почаївської друкарні й заслуговують на назву піонірів українського граверства XVIII століття.

Серед різнородних книжок, виданих Почаївською друкарнею, на окрему увагу заслуговує Богогласник, вперше надрукований в 1790 році. Богогласник — це збірка набожних пісень Господських і Богородичних, всім святим, покаянних, про смерть та марність світа. Коли взяти під увагу місце походження й церковно-релігійну діяльність авторів набожних пісень та їх мову, що хоч має значну домішку церковно-словянських слів, але носить теж виразні сліди живої української мови, — то треба признати, що Богогласник належить до творів українського церковно-релігійного письменства.

Пісні Богогласника мають вартісні художні прикмети. З давніх-давен були вони популярні серед українського народу; він залюбки співав їх підчас богослужень, вдома в хвилинах відпочинку, в часі ріжних процесій і прощ.

Заслуговують вони безумовно на те, щоб їх наново спопуляризувати, але це буде можливе лише при умові, що Богогласника видасться українською мовою.

Деякі пісні Богогласника, як: Пречистая Діво Мати Руського Краю, Дивная твоя тайна чистая явися, Ой хто, хто Миколая любить, та багато інших це високо-поетичні твори. Відзначаються вони безпосередністю віри, теплотою й щирістю почуття.

(Дальше буде).

*) Проф. Б. Білецький, жур. Шлях ч. 7—8, 1937 р. — М. Кобрин, Архим. Амвросій Дамаскин і інші.

**) Проф. Ів. Огієнко: Історія Українського друкарства, розділ — Почаївська друкарня.

ВИЙШОВ З ДРУКУ И ПРОДАЄТЬСЯ

„ШКІЛЬНИЙ СПІВАННИК"

вложений славним українським композитором К. Стеценком.

Співанник містить 38 пісень під нотами й коштує лише 25 центів з пересилкою. Замовлення й гроші (почтовим переказом, або стемплями) слати на адресу:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ОБРАЗ ПИЯКА.

(*) Нижче поданий вірш, який подаємо зі скороченнями, написав один з давних українських письменників — Петро Петрович Гулак-Артемовський ще 26 лютого 1828 р., отже перед 111 літами. Родився Гулак 1790 року на Київщині. Був професором харківського університету. Вмер 1866 року.

Вірш, який тут подаємо, мало відомий, хоч як інтересно виводить він перед нами — пяницю.

А пянство було, є і мабуть завсігди буде великим лихом і гріхом людства. Кілько забирае воно людського майна, здоровля, спокійного родинного життя, кілько наносить лиха, сорому, терпіння.

В віршу говориться про давного пияка десь там на Україні, серед тодішних відносин — але хіба між пияками на світі велика ріжниця? Всі вони на себе похожі. В оцім віршу зібрані прикмети не одного пияка, а багатьох, або, інакше сказавши — прикмети пянства взагалі.

На портреті Артемовського в харківському університеті був такий напис:

„Упокоївся тихо о 4¼ години ранку, при благовісті (дзвонах) до церкви, в часі ранішного Богослуження. Батько його був священиком в церкві Покрови і в день Покрови упокоївся, особливо люблячи це свято".

— —

От і допивсь, і дохмеливсь,
Довіку тямить буду!
Ні в рот не брать, ні куштувать
Не хочу аж до суду.

Коли б вона уся до дна
Повитекала в бочках,
Тоді в церквах народ в свитках
Стояв би, і в сорочках.

Ні, Грицьку, ні! Хочби мені
Повіситься на гільці,
Ані під ніс! Нехай їй біс —
Тій гаспидській горілці!

Вона мене з світу зжене...
Коли б той утопився,
Хто Божий дар гнать через жар
У винниці навчився!

Ох-ох! Ох-ох! Зубів щось двох
І ніг не долічуся!
Живіт на сміх з ковальський міх,
Здається ж — і не дмуся.

Ніс, як пістряк, і скрізь синяк,
Бач, пика як набрякла,
Одна нога щось штикульга,
Друга зовсім закаякла.

А їсти щоб! Та хоч у лоб —
Крий Боже, як цураюсь,
Все б дудлив, бач, так от хоч плач —
Щос од води жахаюсь.

Була, була на пів села
Худобонька і гроші,
І зслизало це, проциндрив все,
Зостались тільки воші.

Пустив діток без сорочок
І жінку без запаски,
А сам в шинку на прилавку
Жду Лейбової ласки.

А Лейба тут звернувсь у кут,
До Рухлі щось герготе,
На мене зирк, оком мирк, мирк!
Невіра ще й реготе.

Забрав волів, овець, корів,
Та ще і подрочився,
Загарбав кіз і жита віз,
Бодай ним подавився!

Ой так мені! Так сатані!
Котюзі по заслузі!
Жлоктав живіт, аж лився піт,
Тепер засуха в пузі.

До церкви давів, а пан Охрім
Бувало в шинк мандрує,
У церкві „Свят", у коршмі „гвалт"!
Охрім жидів муштрує.

Було в пости, ще злі дуки
Не бються на вкулачки,
А вже Охрім на глум усім
Пянесенький лізе рачки.

Як в хату піп — Охрим захріп,
Ніяк не пробудився,
Не сповідавсь, не причащавсь,
Сім літ і не хрестився.

Попи й дяки, в Різдво, в святки
З хрестом ідуть з кропилом,
А тутже він — тоб ваш Охрім
Дорогу рие рилом.

На часточки, на свічечки
Шагом не поплатився,
А мисочок, а граматок
Не чув, як і вродився.

Ой так мені, так сатані!
По ділу ця халяндра!
Нехай хутчій, попа мерщій
Покличуть Олександра.

Скажу: допив і дохмеливсь,
До віку тямить буду!
Ні в рот не брать, ні куштувать
Не тільки що... й до суду!...

ПОСЛИ І СЕНАТОРИ В ПОЛЬСЬКІМ СОЙМІ.

(*) Хоч справа українських послів в польськім недавнім соймі належить вже майже до історії, однакож до нашої Української Історії, і тому треба записати собі імена тих, що по своїм силам українські справи до кінця серпня 1939 обороняли.

Були вісти, що немовто чотирох українських послів в Варшаві розстріляно. Та як би не було, а може нам прийдеться скорше, чи пізніше почути щобудь про тих, що живуть і щобудь роблять. Може почуемо від них, що вони бачили, що пережили — і тому їх імена, як представників українського народу, нижче подаемо. (Вибори були в листопаді 1938 р.).

З ГАЛИЧИНИ:

Василь Болюх, окр. Тернопіль.
Др. Степан Біляк, Золочів.
Дмитро Великанович, Бережани.
Володимир Целевич, Бучач.
Др. Степан Баран, Чортків.
Др. Іван Волянський, Станиславів.
Др. Григорій Ганкевич, Коломия.
Зиновій Пеленський, Калуш
Др Павло Лисяк, Стрий.
Др. Роман Перфецький, Сокаль.
Ст. Ярема Навроцький, Перемишль.
Василь Мудрий, Львів.
Др. Степан Витвицький, Дрогобич.
Іларій Тарнавський, Самбір.

З ВОЛИНІ:

Степан Скрипник, Луцьк.
Володимир Онуфрійчук, Ковель.
Олександер Огородник, Сарни.
Микита Бура, Рівне.
Володимир Косідло, Кремянець.

До сенату вибрано українців:

З ВОЛИНІ:

Інж. Сергій Прокопович Тимошенко, голова Волинського Українського Обєднання (ВУО), бувший посол до сойму.

З ГАЛИЧИНИ:

Інж. Микола Творидло.
Адв. Омелян Гординський.
Микола Малицький.

Крім того окремо покликані до сенату — Володимир Децикевич, бувший сенатор зі Львова і проф. універ. в Кракові, Богдан Лепкий, відомий письменник.

КОНФІСКАТА ЦЕРКОВНИХ ЗЕМЕЛЬ В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ.

Большевики сконфіскували землі, що належали до церков і монастирів та, як пише „Безбожник", — „поділили їх між робітників і селян". За конфіскатою церковних земель прийде, треба сподіватися, й конфіската церковних та монастирських будинків, подібно, як це сталося в Росії. Там большевицький уряд забрав в своє посідання всі церковні будинки й деякі з них понищив, а інші перемінив на безбожницькі музеї, шпихлірі й т. п.

Поки що церкви нібн відчинені, але священики мусять вбиратися по цивільному і, як пише білгородський щоденник „Політика", — „відколи там є москалі, від тоді більше не дзвонять дзвони".

ПРО ТАЙНУ ВОЄННУ ЗБРОЮ.

Недавно оден з воєнних стейтських знавців говорив:

„Може бути, що Німеччина має деякі воєнні способи, бо Гітлер казав:— „Прийде час, що вжиємо зброї, проти якої не буде опору".

„Та оскільки мені відомо, світ не має дуже нової, тайної зброї. Правда — винахідники безнастанно предкладають нові винаходи, але з них користи мало. Я скажу, що мало є річей, які мала би одна армія, а про них не знала друга.

Всі держави ставлять нині на колеса свою зброю, і можливо, що Німеччина поставить свої Берти, щоби ними скорше порушувати. Але подібне всі роблять. Та все ж знаю, що Франція має дуже найкращу артилерію.

„Допускають, що Німеччина може мати рід далекосяглих гармат, або ладунок експльозива, що зможе знищити чверть милі в промірі. Та все те припущення, яких завсігди було багато."

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ.

Накінець доходимо до заспокоєння одної з найбільш пекучих потреб які ми, мешканці Канади, відчували. Цею потребою є історія України в англійській мові. Ця історія зачалася вже друкувати. Написав її найбільший з сучасних українських істориків, проф. Дмитро Дорошенко, а на англійську мову переклала її пані Ганна Келлер-Чикаленко, що скінчила університет в Едінбургу і дістала там степень М.А. Вступ до історії написав і переглянув книжку перед друком також відомий історик і вірний приятель українців, професор Джордж В. Симпсон з університету Саскачевану. Одним словом, історія України в англійській мові — це книжка, якої українці ніколи не повстидаються. Це книжка, що повинна бути на почеснім місци в кожній українській хаті.

НЕ ДОЗВОЛЯЮТЬ ОТВИРАТИ ДОМОВИН.

Вищі власти Злученої Церкви Канади видали недавно розпорядження яким забороняють отвирати домовину підчас похорону в церкві.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd.
at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ПАПА ЦІЛКОМ СПІЗНИВСЯ.

(*) Кілька днів перед теперішною війною папа виголосив був бесіду до цілого світа з закликом до задержання мира. І в тій бесіді він сказав:

— Держави, які не засновуються на науці Христа, не встояться.

Такий вислав чути було в його бесіді через радіо, хоч в часописах опісля його не подавали. Бодай в деяких.

Та про який мир папі тепер ходило?

В звичайнім політичнім розумінню мир є тоді, коли держава з державою не воює. Коли не стріляють з гармат і не кидають бомбів з літаків. І для звичайних політиків таке розуміння мира вистарчає.

Але не завсігди дійсним миром є те, що політики миром називають.

Беримо большевію. Для світових політиків вже 20 літ нема в большевії ніякої війни. Большевія вже 20 літ заживає спокою, якого кожда держава бажала би.

Однакож чи справді життя в большевії можна звати мирним? Спокійним? Адже на протязі тих 20 літ мільйони людей перемінено на найчорніших рабів, порозбивано родини, поруйновано села, понищено церкви. Сотки тисяч, чи й мільйони засланих, замучених, порозстрілюваних. Самим голодом мільйони людей винищено...

Але все те для світових політиків не є війною. Це мир. Спокій. Росія пережила 20 літ мирно. І вони раді, щоби й дальше такий мир продовжувався

Були і другі краї поза большевією, де панувало насильство сильніших над слабшими. Навіть в католицьких державах. Де католики католиків мордували...

Нині виходить, що папа розуміє мир лише на міру звичайної світської політики, а не на міру моральну, не на міру релігійну. Не на ту міру, якою він одиноко повинен послугуватися.

Значиться — сидячи на „апостольськім" престолі він не провадить апостольської роботи. Він стоїть в ряді зі звичайними політиками. Отже що в них добре, те в нього добре, що в них зле, те в нього зле.

Звичайному політикові може бути байдуже, чи на світі є правда, чи неправда, воля, чи насильство. Він не мораліст. Коли і можна прикладати до нього міру морали, то все ж лише здалеки. Адже він моралістом себе ніколи не проголошував.

Не те з папою. Він виступає перед світом в ролі апостольського наслідника і Христового заступника. Він повинен бачити зло, де його звичайний політик не бачить. Мирний розбій, мирне насильство повинно бути для папи війною. Де люди людям масово заподівають велику кривду, там вже війна. Де ставлять „под стенку", там війна. Де люди розбігаються по полях і лісах перед розбоєм, там війна.

А все те діялося тоді, коли для звичайного політика був на світі завсігди бажаний спокій.

Папа, як представник релігії, повинен був бачити війну тоді, коли світ її не бачив. І говорити про ню ще тоді. І виступати проти неї. Він же добре знав, що поза декораціями міждержавного мира военні насильства творилися.

Нині видно, що йому було тоді байдуже, чи якась держава стоїть на науці Христа, чи ні. В нього була тоді на державу інша міра.

Коли нинішна війна наближалася, то вже не час було говорити про „Мир Божий". Тут ходило всім лише про такий мир, який тревав 20 літ. І коли папа аж тепер заговорив про мир, то вже лише про той, про який всі говорили. Він не говорив вже про той мир, якого він повинен бути сторожем і голосителем.

Папа виступив з бесідою про мир не в свій час. Його слово тепер не могло вже мати ніякої сили. Бо він спізнився з такою бесідою на цілих 10, 15, 20 літ. Сказавши по книжному — його бесіда була тепер анахронізмом. Не тоді, коли її треба. Не в своїм часі.

Довголітна його мовчанка про конечність дійсного „божого миру" на земли тепер стала огудом проти нього. І тому його слова безслідно прогоміли.

Була в часописах вістка, що коли теперішна війна почалася, то папа почав спати на підлозі. З великого суму, болю, журби...

В моральнім світі такі вчинки можуть мати велику силу. Однакож мусять вони виростати з дійсного морального ґрунту і знов таки — в свій час.

Багато лих заподівали на світі масово люди людям, навіть католики другим католикам, однакож в той же час папи в ту сторону і не дивилися. Українці нераз вдавалися до них за допомогою—бодай за одним голосним словом в їх обороні, однакож глибока мовчанка була відповідю на українські благання... Такі випадки загально відомі.

Хто ж нині може повірити в щирість папської журби?

Хіба можна би сказати, що коли в папи є тепер журба, то скорше за свої папсько-ватиканські інтереси, ніж за долю світа.

Хто політикує на лад світських політиків, той має подібні до їхніх інтереси. І журиться на їхній лад.

Що ж до слів, що — не встоїться держава, яка не стоїть на заповітах Христа — так ті слова відносяться також і до папи...

ДВА ОБРАЗИ ВЕРЕЩАГІНА.

(*) В Ермітажу в Петербурзі можна було бачити два інтересні образи славного російського маляра — Верещагіна. І про ті образи є такий переказ.

Коли Верещагін був ще молодим малярем, побачив раз дуже гарного хлопчика, що саме вийшов зі школи.

Він з хлопцем розговорився і запросив до себе в робітню, щоби йому послужив за взір хлопячої невинности і краси.

Маляр не міг налюбуватися образом, коли той вже був скінчений. Дивлячись на ангельське лице хлопчини він забував журбу. Хіба можна журитись, дивлячись на ангела? І в подорожі брав його з собою.

Багато купців мав він на той образ, однакож не було на світі такої ціни, за яку він свій любий образ продав би. Він казав:

— Це мій добрий ангел, отже як міг би я з ним розлучитися?

Літа пройшли. Багато води потекло до моря ріками і річечками. Багато людей оглядали дорогоцінний образ, десятки, сотки, тисячі...

Та що дальше, то Верещагін починав себе частіше запитувати:

— А що сталося з тим хлопчиком? Чи живе він... А коли живе, то який з нього мущина... Чи такий же гарний, як був тоді, коли я намалював?... Чи пізнав би мене, або я його?..

Верещагін переїхав з Москви, де перше жив, до Петербурга.

Одного дня їде він Невським Проспектом — аж нараз побачив стоячого під муром бродягу. Щось вразило маляра. Бродяг він бачив багато, та хіба бродягою можна заінтересуватися? Хіба жаліти, в кого серце чутливе.. А цей був не такий — він був незвичайно інтересний.

Бродяга був знеможений, мабуть слабий. І коли Верещагін наблизився, бродяга простягнув руку — просив милостині. Однакож мовчки. Благав лише вогкими від сліз очима, немов казав:

Чого тобі більше від мене треба? Хіба мій нещасний вигляд не говорить більше, ніж сказали б мої слова і всі мої благання?

Верещагін почав балачку з нещасним чоловіком. А довідавшися, що він голодний, запросив його на обід. І при столі сказав йому:

— Послужи мені за модель. Я маляр і збираю ріжні типи людей. Я тобі це винагороджу.

Бродяга пішов. Але поки маляр схоплював риси його лиця і цілого його вигляду, бродяга ниче б не інтересувався обстановою робітні. Аж прощаючись, він кинув оком довкруги і нараз спинився на образі хлопчика. Хвилинку він придивлявся, а там залився голосним плачем.

— Що з тобою? — запитав здивований Верещагін, здивований наглим плачем людини, яка, здавалось би, серед найтяжших мук не заплакала би. Бо і які ще муки можуть бути для такого нещасливця, коли всі можливі терпіння він вже на своїх плечах нині носить.

Минула довша хвилина, поки бродяга заговорив.

— Плачу я, побачивши себе самого. Бо оцей хлопець, — і показав він на образ, — це я. Двадцять і кілька літ тому буде, як я був вам моделем для того образа. Який тоді я був... А тепер...

І чоловік знов залився горячими сльозами...

— Тепер, — продовжав він, здержуючи плач, — хто я? Кому я тепер потрібний? Хіба нинішний мій образ може стати побіч оцего колишнього... Я не той з верху, тай душа моя... яка вона нині ..

Верещагін тепер вже окремо заінтересувався чоловіком. Адже це давний його знакомий. Це той, що подарував йому образ ангела.

Коли нещасний чоловік хотів відійти, Верещагін задержав його. Він просив, щоби чоловік оповів йому історію свого життя. І вийшла така історія:

— Я був одинаком в своїх батьків. Мене занадто пестили і я змалку не приготовився до дальшого життя. Знайшов я собі лихе товариство і те повело мене за собою. Був я ще досить молодим, коли батько і мати померли і все майно дісталося мені в руки. Тепер я почав пригорщами розкидати те, що батько й

мати довгі літа збирали. Розкидав і тішився, що розкидаю. Тепер я розумію, як легко молоді люде розкидають те, за чим пізніше будуть дуже пильно шукати. Будуть шукати, очи видивляти, та його вже не знайдуть... А дальше... Поліція, тюрма, Сибір... А тепер я оце під наглядом поліції... Такий кінець моеї історії!

Стиснув Верещагін руку бідоласі та:

— Подякуй Богу, що ми ще раз стрінули один другого. І я дякую. Бо тебе я нераз згадував і рад був довідатися, чи ти живеш. І Господь вволив моему бажанню. Тепер твоїм недостаткам край. Я поділюся з тобою тим, що людям для задоволення життя потрібне.

І він занявся щиро долею нещасного.

Коли в Ермітажі люде оглядали два образи побіч себе — образ хлопця, як ангела, та образ бродяги нещасного, то призадумувалися. Думали:

— От що може статися з дитини-ангела, коли вона піде не тією дорогою, куди слід. Коли замісць до раю, вона з ранних літ вибереться на дорогу, що веде до пекла. І хто тут винен? Хто загалом в таких випадках винен? Не було, видно, дбалої руки, щоби взяла молодого хлопця за руку і перевела через ту зрадливу долину дитинства та молодости, де на кождім кроці тільки блискучих приман, тільки закритих небезпек, тільки отруйних овочів, тільки баламутних стежок, що заводять в пропасть...

Дивилися люде, призадумувалися і розуму набиралися.

ПРИТЧА ПРО СІЯЧА.

(Євангелія від Луки VIII: 5—15).

Притча про сіяча належить до найкращих притч Господа Нашого Ісуса Христа. Її легко запамятати й примінити до нашого життя. Справи, порушен в ній, повторюються всюди, де лише проповідується Слово Боже.

Притча змальовує чотири роди слухачів, яких найдемо в кожнім гурті, що слухає Христової науки. Коли отже слухаємо цеї притчи, памятаймо, що й ми належимо до одного з цих чотирох родів слухачів Слова Божого.

Притча про сіяча подає науку так тим, що слухають Слова Божого, як і тим, що його проповідують. Перших вона навчає, як треба науки слухати, а других попереджує, що не кожний слухач одноково їх науку приймає.

Члени Церкви ставлять вимогу, щоби священики були добрими бесідниками, щоби їх приємно було слухати, щоби вони робили добре враження на слухачів. Але не ставлять вимоги слухачам, — тобто собі самим, щоби науку Церкви гідно приймати та згідно з нею поступати. Це й причина, чому є так багато християн лише з імени, чому так багато з них мало моляться, не приступають в час до Святих Тайн Покаяння й Причастя, не хрестять своїх дітей, пособляють ворогам Бога та Його Святої Церкви.

Не сміємо забувати, що кожна наука, що голосить правдиво Слово Боже, є добра. Коли ж не всі її приймають, не всі пристосовують свого життя до неї, — то за це не винна ні наука, ні ті, що її голосять, але ті, що її слухають.

„Вийшов сіяч сіяти насіння свое", — починається притча

Той сіяч — це Сам Господь Бог, а насіння — це Його Свята Наука. Сіячем також є кожний, хто правдиво проповідує слово Боже.

„І як він сіяв, впало (зерно) край шляху; і попритоптували його, і птаство небесне пожерло його".

Слово Боже падає на неоднаковий ґрунт і неоднакові плоди приносить. Воно часто падає на придорожний ґрунт, — отже на тверде, закаменіле серце. Воно не вкорінюється в свідомість і память слухача, не робить на нього належного враження,—й скоро пропадає. Злий дух ніколи не спочиває. Він безнастанно шукає всякої нагоди, щоби занапастити людську душу. Він не гайнує ні хвилини, щоби перешкодити людям в спасенню, щоби не дозволити Слову Божому закорінитися у їх серцях.

„А інше (зерно) впало на камінь; і посходивши, посохло, бо не мало вогкости".

Серця інших слухачів подібні до каміня, прикритого землею. На голос Слова Божого в них зараз будяться радісні почування, вони стають веселі, щасливі. Одначе ті почування є лише поверхові. Вони не походять з глибини серця, з глибини душі. Отже так скоро, як прийде спокуса, — їх релігійні почування остигають і зерно Слова Божого, посіяне в їх серцях, всихає

Чуття відограє важну ролю в особистому християнстві. Але треба памятати, що є можливим відчувати приємність, або глибоке зворушення під впливом науки з Євангелії, а рівночасно бути полишеним Божої ласки. Нераз бачимо, як одні люди підчас науки в церкві зо зворушення плачуть, інші ж надзвичайно радіють. Та ні сльози одних, ні велика радість других не є ще певним доказом правдивого навернення. Можемо із захопленням слухати улюбленого проповідника Слова Божого, а рівночасно остати подібними до того каменистого поля, що не видає овочу. Отже за мало слухати науки Христової, треба також перемінити наше серце на плідовите поле, щоби та наука в нім вкорінилася, виросла та видала обильний овоч.

„А інше (зерно) впало між терниину; і розвившись тернина з ним, поглушила його".

Серця деяких слухачів науки Слова Божого подібні до землі, що поросла терниною. Слово Боже, посіяне в такому серці, заглушують, мов тернина, дочасні справи, що ними занята увага слухачів. Ці слухачі не противляться науці Христовій, ані її вимогам. Одначе вони дозволяють дочасним справам так захопити їх серця, що вже не мають в них місця для Слова Божого. Любов грошей, самолюбство, гнів, гордість іт.п. — є тою терниною, що приглушує наші кращі почування. Отже будьмо обережні, чуваймо і молімся, інакше тернина земного життя заглушить всяке зерно Слова Божого, що впаде на ниву нашого серця.

„А інше (зерно) впало на землю добру; і зійшовши, дало овощ у сотеро"

Люди, що правильно слухають Слова Божого, і хоронять його, подібні до доброї, врожайної ниви. Насіння святої Євангелії глибоко западає в їх серце та видає добрі результати. Вони не лише слухають науки, але також поступають згідно з нею. Каються, вірують і згідно з своею вірою провадять життя свое. Лише так можна видати багаті життеві плоди й досягнути вічного спасіння.

Слухаючи цеї притчи, зрозуміймо, яка небезпека грозить усім тим, що не слухають належно Божого Слова. Зрозуміймо, що є чотири способи слухання науки, але лише один з них є правильний.

Памятаймо, що є чотири кляси слухачів Слова Божого, й запитаймо, до котрої з них ми належимо.

Молімо Господа, щоби поміг нам правдиво слухати Його святої науки. Хай Слово Христове закоріниться в наших серцях і хай видасть стократні плоди, — Богови на славу, а нам на вічне спасіння. Амінь.

о. Є. Г.

З ЦЕРКОВНОГО СВІТА.

Константинопольська Церква (грецька) має нині 97 епископів, а в тім — патріярх, 4 епископи та 58 правлячих митрополитів. Вісім епископів знаходиться в розпорядженню патріярхату, а 27 не мають епархій.

В Бесарабії ще минулого року церковний Синод привернув в українських церквах церковно-словянську мову. До того часу була в українських церквах накинена румунська мова. Та коли люде почали ставати байдужими до церкви і зачали рости всякі секти, румуни усунули з церков румунську мову. — Подібно і тепер, як були вісти, Румуни дозволили в українських школах вчити 2 годині денно по українськи. Бачать небезпеку для себе, то і дозволяють.

Дві Різдві в році. — Церква Рождества Христового в Вифлеемі належить до грецьких монахів і до римо-католицьких францішканів. Тому там святкується память Різдва Христового два рази в році.

Жертви інквізиції - Католицька Інквізиція лютувала найгірше в Еспанії за часів Торквемади, 1483 1499, в часі панования Фердинанда й Ізабелі. Обчисляють, що до 1808 р. Інквізиція спалила 31,912 живих людей, 17,659 позаочно (їх подоби), а тяжко покарала 291,456 осіб.

Лютрова реформація — Мартин Лютер родився 1483, вмер 1546. Був католицьким монахом і професором. В 1512 він відвідав Рим і тоді його довіря до папи захиталося. Початок його протипапської роботи належить до 1517 р. і вона забрала від папи половину його вірних в Европі.

Не бійся — Висказ „не бійся" приходить в Біблії 365 разів. Він пригадує щоби чоловік нічого не боявся, крім Бога.

Патріярхи — Никейський Собор 325 року признав перше місце тром епископам — Римському, Антіохійському й Александрійському. Собор Халкидонський, 451 р., зачислив ще епископів Єрусалимського та Царгородського. Це були первісні патріярхи. За Римом було те, що це столиця римської держави, Антіохія — колиска християнства між поганами. Александрія — розумова сила Церкви, Єрусалим — місце життя і смерти Христа, а Царгород — друга столиця держави.

Є. Соколовська-Янчевська.

КНЯЖА ЦЕРКВА

Овручська легенда*).

(Продовження).

Прийшла молодесенька, свіжа, як на зорі троянда з росинкою срібною, — княгиня. Діточок рідних, що доперва по року мали, Судислава і Позвізда веде за рученята... Глянула... й зрозуміла. Ластівкою до мужа припаде... слізьми щирими вмиває обличчя князя... Коси буйні спали й короною на голові князя укладаються... А дітоньки стали й зрозуміти не можуть, чому батенько їх не витає як завжди своєю юною, хлопячою посмішкою?... Чому не підкидає їх у забаві до стелі взористої, де вони рученятами зірки діставати хотіли?... Голосить, чайкою кигиче княгиня:

Що зробили з тобою, соколе мій ясний?

Чому не глянуть на світ твої очі прекрасні? Ярополк, що стояв досі, понурив голову, бух на коліна...

Брате мій любий, прости мене... Я ж не хотів смерти твоєї.

Стоять одні й другі дружинники, потупили очі й зрозуміти не можуть: за віщо ж вони бились, змагалися? За віщо стільки людей полягло?

А Свенельд хоче в землю дивитися і того не може... Сором його палить, хоч і радий, що помсти над Олегом доконав... Все до вікна боком обвертається... а там у темряві, в сяйві місячнім йому все ввижається Олег... здається, руку грізно простягає до нього... Чує в собі тягар такий, немов би десь замок завалився на нього, а тут ще й Ярополк докорне грізно:

Порадуйся тепер... Бажання твоє здійснилося... Не може Свенельд тут бути далі... втікає з замку й блукає по полю, мов той Каїн... Авже ж то князь згинув з його причини..

Прощається брат з братом... розважає княгиню

Далі тризну багату, як звичай Дажбогів велить, справив. А за міським валом, там де Олег смерть знайшов, поховав брата й курган високий, як князю подобає, звелів насипати... І виріс курган аж під саме небо, як смуток Ярополка... як кривда Олега...

IV.

Володимир Новгородський наймолодший із братів, тепер 14 років має. Чує, що сталося з братами негода... тільки не знає, як і чому пішов на брата Ярополк... А бояри хотять собі трохи на волі у князівстві погуляти й толкують князю:

Втікай, князю, до варягів... Ярополк і на тебе вже стріли точить, мечі гострить. І не дамо з ним зараз ради, бо в силу велику війшов, як Олегове князівство йому в уділі припало. А і нарід й дружина йдуть завжди за тим, чия сила дужча.

Бентежиться, слухає їхньої ради юний Володимир і їде до войовничих мандрівників-варягів, своїх родичів, у гостину.

Почали самі радити в князівстві бояри та тільки думали про те, як собі влади та багатства більше придбати, а не про нарід, не про князівство. Між собою щораз то незгода, то сварка, то бійки. Скористав з того князь Ярополк й при такій метушні, непорозумінні боярського, загорнув собі й це князівство Три роки, мов сон, пройшли. Живе Володимир між варягами, в походи далекі з ними і водою і землею ходить.. на турнірах лицарських змагається і конем і мечем.

Вельми хоробрий князь Володимир, — дивуються йому варяги, хоч і самі соколами літають, страху перед смертю не мають.

А Володимирові від похвали їхньої тужно робиться, дума змією в чоло віддається:

— То я, князь руський, землі незчисленої, незмірної, маю своїм мечем по чужій землі кутки витирати? Свій нарід кинув, а за чужий побиваюся... Ні! Моє місце з народом і на престолі батька мойого. Та й кров брата Олега ще не помщена... кличе мене, як велить закон кріваний.

Тішилися варяги, що мають лицаря знатного між собою, аж тут одного дня бачуть здивовані, як Володимир з дружиною прибічною в дорогу збирається. Не стримали їх благаннями своїми...

— Добре мені з вами було, і вдячність моя велика. Але кличе мене своя земля до себе.

І попростували до граду Престольного Києва. Радий князь, що знову перед ним міста рідні, знайомі, де дитиною з батьком своїм славним мандрував. По дорозі старі дружинники, що в князівстві зосталися, вітають його, пристають. Та й невдоволених з Ярополка чимало знайшлося. Тільки не тішиться тим Володимир. На чолі думка рядками лягає. А боярам спішно до Києва... там же багацтва неймовірні..

Зачув Ярополк, що брат йде до нього, й посилає послів, хоче договорюватися з братом. І схиляється потрохи до того Володимир... Бо ж завжди то брат... Але знову знайшлися і при Володимирові і при Ярополкові усякі „шепотники, клеветники і прочі розбійники. іже не наслідять царствія небесного". І знову снують своє гидке павутиння... не дають братам віч на віч порозумітися аж поки не розогнилися між ними пристрасті й гнів великий. Сталося так, що той, хто перший підняв меч, від меча згинув

І „прияв Ярополк смерть у теремі своєму від брата Володимира". Сталося нове братнє кровопролиття...

Тільки три роки було князювання Ярополка. Тепер Володимир є единодержавним господарем всієї Руси України від варягів аж до моря Чорного. Тужно одначе йому у своєму теремі. от пірвався у гніві на брата, а може й по добру були б замирилися... А все ті Юди

Та не було часу довго думати... Вже зачули сусіди різні, що на Русі-Україні знов неспокійно, й пильно їм у дорогу туди ладнатися. Тоді промовив князь Володимир до дружини:

Чуємо, що сусіди зазирають на нашу землю... Не дам її на поталу. Здобув я стіл великокняжий волею Дажбога і своєю з вами разом. То нехай же той стіл буде не для мене, я себе віддам для князювання й народу. Підемо разом до всіх сусідів, поки вони до нас прийдуть. Збираймось у похід.

Зрадів нарід на таке мудре речення князя... барсами, левами за ними пішли... Стала Русь-Україна славною, сильною, знакомитою... вороги її зовсім притихли, що й ласки княжої запобігають.

Але тільки що Володимир вертає до княжого терему, як знову ніби десь із попелу вигребуються якісь іскорки... пригадуються минулі події, братні свари, що потягали за собою недолю народа, його руїну.. Бо так підшептував їм ворог Дажбоговий, — злий Див-Чорнобог і слухалися люди його . й земля крівавилася.. Задумав Володимир змагатися з самим Чорнобогом. Тільки яку зброю знайти на нього? Радиться із своїми вірними дружинниками, як перемогти його, якою силою?

— На нього людська жадна сила не поможе... Треба знайти Бога, могутнішого від нього, щоб тримав його у своїм страху, — відповіли мужі старші досвідчені.

— То йдіть, шукайте правдивого Бога...

Пішли дружинники по всім кінцям землі на розшуки, а як вернулися, то казали:

— Були ми й в хозар, і в болгар, але такого могутнього Бога і такої краси, як у греків, ми ще ніде не бачили... Не знали, чи ми на небі, чи на землі... І той Бог має силу більшу від нашого. Нашому можно скільки хоч дивитись у вічі й нічого... а їхній Бог, як гляне на тебе, то здається, всю душу наскрізь бачить... жадна думка від нього не схорониться... А другий раз глянеш, то Він таким незвичайним світом засяє, що людина й глядіти не може... нишь упаде...

Слухає їх Володимир... і хочеться йому того Бога на Русь-Україну спровадити, тільки не випадає такому могутньому князеві просити чого у сусідів... І рішив завоювати собі Бога. Не думав довго, зібрався з дружиною у похід... Не день, не два б'ються тільки греки вже миру просять. Обіцяють князю, що схоче, дати, тільки най не руйнує їхнього царства. Радиться князь з дружиною.

— Сказати їм, що хочемо їхнього Бога? А що як Він з нами не схоче бути і піде знову у грецьку землю? Скажемо, щоб і грецька царівна Анна до нас прийшла й нашою княгинею стала. Тоді і Бог грецький з нами зостанеться.

Не хтіли спочатку греки згодитися, та страх їх огорнув, що Володимир розібе їхню імперію в гніві, й стали укладатися з князем.

З почотом великим, зо свитою священиків, епископів приїхала грецька царівна Анна на Русь-Україну, аж нарід з радости спамататися не міг. Із ними Бог грецький, якого хтів Володимир. Тоді на горах київських у срібних хвилях Дніпра осяяв він Русь Україну проміннями великим, гей-гей більшим від Дажбогового, таким що і в ночі і в пітьмі світить... Буде злого Дива-Чорнобога з землі руської - української проганяти, щоб не нищив сили людської надаремне.

(Дальше буде).

*) Опрацьована на народніх і літописних переказах і переказах поданих Теодоровичем в його історичніх розвідках про Волинь

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ.

Учителі Недільних Шкіл повинні обовязково набути такі книжки для своїх учеників:

„Приятель Дітей", молитовник для молоді .... 25ц.
Оповідання з життя Ісуса Христа 10ц.
Десять Біблійних Оповідань ..... 10ц.
Азор — оповідання з часів Ісуса Христа, для молоді .... 10ц.
Українська Православна Церква (коротка Історія) .... 10ц.
Свята Христина .... 05ц.

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada.
7 St. Johns Ave. — Winnipeg. Man

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО
1861—1929.

(До десятиліття роковин його смерти.)

(Докінчення.)

З початком 1906 року стала виходити у Києві перша щоденна газета в українській мові „Громадська Думка", організована Чикаленком. Не зважаючи на великий успіх серед широких кругів українського громадянства, газета вимагала значних коштів, які покривали Чикаленко, В. Симиренко й почасти В. Леонтович. Та вже в другій половині того ж року, коли по розгоні першої Державної Думи російський уряд почав приборкувати визвольний рух і одбірати назад здобуті тим рухом конституційні свободи, почалася нагінка й на українську пресу. В серпні 1906 року „Громадську Думку" було закрито і частину членів редакції заарештовано. З великими труднощами удалося наладити видання другої газети „Рада", яка виходила аж до вибуху війни літом 1914 року. Уряд раз-у-раз накладав на газету великі грошеві штрафи, садовив у тюрму редакторів, заборонив передплачувати її урядовцям, пошта не доставляла її на провінції передплатникам. Число людей, що зважувались передплачувати таку немилу для російського уряду газету, дуже впало, видання приносило великі дефіцити. Але Чикаленко вважав за питання національної чести, щоб у Києві виходила така щоденна українська газета, і що року докладав до неї великі гроші. Довелося спродувати частину землі, щоб покрити видатки на газету. Витрачав він на неї по 5,000 а то й по 10,000 карбованців що року. Але ці видатки й енергія, затрачувані на організацію й ведення такої нової в початку справи, як щоденна українська газета, не пішли марно. Газета виробила цілу школу українських журналістів, виховала тисячі українських читачів, що звикли до своєї преси і не могли вже без неї обходитись. І ці тисячі зростали з кожним роком. Вироблялася українська газетна мова, і багато видатних українських письменників розпочало свою літературну працю на сторінках „Ради", пройшло в її літературну школу". А треба сказати, що „Рада" подавала багатий матеріял не тільки з політики й біжучого життя, але й з критики й красного письменства і брали в їй участь найкращі українські літературні й наукові сили, такі як С. Єфремов, М. Грушевський, О. Олесь, М. Коцюбинський, В. Самійленко та інші.

Живучи постійно в Київі, Чикаленко подав ініціятиву до створення нової все-української організації на місце колишньої „Загальної Української Організації", що розпалася була за часів першої революції на окремі партії: демократичну, радикальну та інші. Весною 1908 р. відбулися в редакції „Ради" перші збори „Товариства Українських Поступовців", яке за короткий час обхопило всю Україну і мало около 30 своїх філій — „громад"; воно обєднало на платформі конституційно-демократичного ладу й автономії України людей ріжних політичних партій і взяло в свої руки керування цілим українським рухом у Росії. У Києві перебувала головна рада Товариства, яка провадила зносини з російськими політичними партіями, з Державною Думою, підпомагала видання українських часописів та книжок, закладала українські книгарні, взагалі мала догляд за цілою культурно-національною роботою на Україні. Що року, а то й частіше, в хаті Чикаленка відбувався зїзд делегатів окремих громад Товариства з усіх кутків України від Каменця до Кубані. Само собою розуміється, ці зїзди, як і ціла діяльність Товариства, були нелегальні, хоча по суті обсяг діяльности Товариства обхоплював справи зовсім легальні; але щоб не наражувати себе на перешкоди і на переслідування з боку російської адміністрації, організація Товариства Українських Поступовців була захована в таємниці і мала конспіративний характер.

Вибух світової війни 1914 року приніс, як відомо, розгром українського руху як в самій Росії, так і в окупованій якийсь час російським військом Галичині. „Раду" і майже всі інші українські часописи, що виходили в Києві, було закрито Декого з редакторів вислано на Сибір. Сам Чикаленко мусів виїхати аж до Фінляндії й переховуватись, бо поліція скрізь за ним шукала. Тяжко це було для немолодої і хворої людини. Революція 1917 року дала Чикаленкові змогу повернутись на село, до свого маєтку й взятись до улюбленої праці коло землі. Його не тягло грати якусь провідну ролю тоді, як повстав український уряд, спочатку автономної, а потім самостійної України. Він не поділяв крайніх соціялістичних настроїв, які обхопили більшість українського громадянства, і не сподівався добра від політики Центральної Ради. Те, що він бачив у себе на селі — зріст анархії, упадок усякого почуття права і моралі, наповнювали його душу глибоким сумом. Село большевизувалося під впливом соціялістично-революційної агітації з кожним днем, і Чикаленко, хоча в його завжди були як найкращі відносини з селянами, мусів покинути в кінці 1917 року свій маєток і переїхати до Києва, [illegible] пережив він, лежучи хворий, трагічну боротьбу за Київ в січні 1918 р., перший прихід большевиків, поворот Центральної Ради і прихід німців, переворот 29 квітня, який замісць Центральної Ради приніс владу гетьмана Скоропадського. Гетьман робив Чикаленкові пропозицію вступити до уряду, стати навіть головою ради міністрів, але Чикаленко вже не мав сил та здоровля стати до активної політичної діяльности та й не з усім, що робилося за гетьманського правління, він погоджувався. Він тільки погодився стати членом комісії, яка виробляла під проводом міністра рільництва В. Леонтовича, що колись разом з Чикаленком видавав „Раду", — проект земельного закону Цей закон був зложений на підставі примусового викупу великої земельної власности й парцеляції поміж селянами за допомогою банку. Та цьому закону не судилося бути здійсненим. Українська держава впала, і Чикаленко вже в січні 1919 року опинився на еміграції. Почався останній, двадцятилітній період його життя, — найтяжчий період блукання на чужині, без засобів до життя, із зруйнованим здоровлям. Багато прикрого зазнав старий діяч за цей час від своїх земляків, які не зуміли оцінити його великих заслуг і навіть, коли й допомагали йому, то не вміли давати цю помі в гідній формі. Під кінець 1925 року дістав Чикаленко скромну посаду голови Термінольогічної Комісії при Українській Господарській Академії в Подебрадах у Чехії. Яко великий знавець української мови, прислужився він не мало до вироблення наукових термінів у ріжних галузях сільсько-господарської науки Не раз брався він за перо, щоб поділитися з земляками на чужині своїми думками про українську справу та її майбутнє. Тоді ж написав він прегарні спогади про своє життя й про український рух, в якому він брав на протязі 40 років таку живу участь. Ці спомини були видані у Львові в 1925-26 роках, а пізніше, вже по його смерти, там же був виданий в 1931 його „Щоденник", який обіймає десятиліття 1907-1917. Сумні відомості доходили до Чикаленка в рідного краю, де покинув він частину своєї родини: один син помер у большевицькій тюрмі, другий був засланий на Сибір. Змучений тяжкими моральними і матеріяльними обставинами життя, зломлений хворобою й кількома перенесеними операціями (мав він язву в шлунку), помер Чикаленко 20 червня 1929 року в лікарні у Парижі.

Хоч сумний був кінець життя Чикаленка, хоч сумне було становище України, що знов опинилась під московським — в його большевицькій формі пануванням, але він не тратив надії на скоре визволення, не тратив віри в живі сили рідного народу. Він уважав, що за часи революції нарід український виріс і розвинувся, став свідомішим національно, і в цьому бачив він ці поруку, що ниноліття минеться.. і Україна заживе нарешті вільним щасливим життям. Він вірив, що й його власна праця, вложена в діло українського національного відродження, не пішла марно. В передмові до свого „Щоденника" він дуже влучно прирівняв її до тої праці, про яку оповідає прегарна легенда про Печерську дзвіницю: „ота дрібна праця, писав він, нагадує легенду про будування Києво-Печерської дзвінниці: що збудуть майстри за день, те в ночі впірне в землю; і так осідало їхнє мурування кілька років. Аж коли скінчили будувати дзвіницю по плану і поставили хреста, то за одну ніч уся вона раптом вийшла з землі. Оттак було і з українським національним рухом: і діди наші, і батьки, і ми працювали по мірі наших сил, але наслідків тої праці не видно було, вона впірнала в глибину народніх мас. Аж за революції 1917 року ота праця кількох поколінь раптом виявилася на світ, як Києво-Печерська дзвіниця з над землі"

Чикаленко був одним з тих „майстрів", з тих будівничих, що будували зачаровану дзвіницю — відродження українського народу, і за ту його щиру, невсипущу працю український нарід ніколи його не забуде.

Дм. Дорошенко.

АРХИПАСТИРСЬКА ВІЗИТАЦІЯ.

(Лавнінг, Алта.)

Неділя 13 серпня на довго залишиться в памяти як місцевих, так і доокличних людей. В ту неділю відвідав нашу громаду Високопреосвящений о. Владика Іоанн Теодорович

Це вже друга архиерейська візитація від заснування нашої укр. греко-православної громади. Людей було багато. Можна було зауважити вірних аж з Едмонтону, Дервент, Смокі Лейк, Беліс, Спеден та Вілна.

Коло 10 години рано вірні з парохом і хоругвами зустріли Високопреосвященого о. Владику при входовій брамі, де голова парафії, пан Стрийський, привитав Високопреосвященого по нашому прадідному звичаю хлібом і сіллю.

Опісля похід рушив до церкви В церковних дверях наш парох о. Василів привитав о. Владику та попросив владичого благословіння для себе, парафіян і взагалі для цілого нашого народу. Під спів Многоліття о. Архипастиреві всі увійшли до середини церкви.

Підчас св. Служби Божої зібрана молодь співали разом з дяками. Це дає добре свідоцтво й про нашу молодь, яка розуміє вартість релігійного життя.

По Богослуженню відбувся спільний обід таки коло церкви. Обід приготовило місцеве сестрицтво, за що належиться йому велике признання.

По обіді слідували промови. Предсідник п. Гео. Фуштей покликав на першого бесідника голову церковної громади пана Стрийського, який подякував отцю Владиці і всім присутним за участь в цьому святі.

Слідуючим промовцем був наш парох о. Василів, а за ним покликано пана В. Підручного, який застановився над молодю, наказуючи родичам, щоби не легковажили церковного життя, щоби не нарікали одні перед другими, що багато дають на піддтримку церкви, бо ще ніхто не чув і не зможе доказати, щоби хтось через церкву збіднів, та щоби до церковного проводу відносилися з найбільшою пошаною, як це роблять другі народи: англійці, французи і ірляндці.

По короткій, однак ядерній промові пана Шемелюка, принципала школи в Дервент, покликано до промови Впреосв. о. Владику.

Високодостойний гість в своїй промові підніс велике значіння Укр. Прав. Церкви в історії нашого народу та накликав, щоби ми показалися гідними наслідниками наших предків

Свято закінчилось коло семої години відспіванням гимнів „Ще не вмерла" та „Боже короля спаси", почім всі з одушевленням розій-

шилась дома.

Щасливі ті громади, що можуть витати в себе о. Владику як не що року, то бодай що другий рік, бо це вщіплює в них їх релігійного духа та заохочує до дальшої праці.

Гео. Фуштей.

ВЕЛИКЕ ТОРЖЕСТВО.
(Едмонтон, Алта.)

На 10-го вересня ц. р. призначено нам візитацію ВПр. о. Владики Іоанна.

Кожного року відвідини нашого Архипастиря оживляють рух у парохії. Всі ,чоловіки й жінки, молодь, старші й діти стараються в той день найкраще поописатися, вітаючи свого Владику. Так було й цим разом.

Пані заопікувалися малельким дівчатками й приготовили їх сипати квіти підчас процесії перед о. Владикою.

Голова громади й парох привітали Архипастиря теплими словами при вході до церкви.

Хор під проводом п. Лазаровича так гарно співав, що аж душа радувалася.

Людей було багато. Повнісенька церква.

Проповідь Впр. о. Владики зробила велике враження на слухачів

При кінци Служби Божої було відслужено Молебен Подяки Богові з нагоди 15-літ. ювілею архипастирської праці о. Владики на чолі Укр. Прав. Церкви в Канаді.

Наше Жіноче Товариство приготовило дуже смачний обід. Він відбувся зараз по скінчанню Служби Божої.

Того самого дня в вечері в салі Інституту ім. М. Грушевського відбулася Академія на честь Впр. о. Владики Іоанна.

Було вступне слово, головний реферат, співи, деклямації, сольо, дует , музика. До участи були заангажовані діти, молодь і старші. Взагалі Академія випала торжественно. В часі програми були привіти і гратуляції від пароха та Жіночого Товариства, а на кінці слово самого Ювілята.

Цілий той день — це була одна велика праця, зорганізована і згармонізована, як один вдачний іспит парохії з приводу ювілею нашого Архипастиря і з приводу його завітання.

Треба подивляти вишколення і порядок, з яким це все відбулося. Треба радіти, що в нас замітний поступ. Нехай же буде слава Богові, що зволив нам бути членами нашої Церкви й учасниками подібних торжеств. Ми повинні бути горді, що належимо до Української Церкви, що можемо під її проводом і наукою виховувати себе й наше молоде покоління. Учасник.

ПРИМІР ГІДНИЙ ДО НАСЛІДУВАННЯ.
(Вегел, Алта.)

Панство Теодор і Мітрона Мосійчуки в неділю 1 жовтня хрестили свойого сина Петра.

При обіді свящ. Василів кількома словами представив гостям вагу св. Тайни Хрещення, а потім пояснив, яку роботу робить для нашого народу Укр. Греко-Православна Церква в Канаді.

Гості вислухавши промови о. Василіва, зложили свої жертви на фонд Церкви.

По 1 дол.: Панство Н. Гнатюки.

По 50цт.: п-тво Т. і М. Мосейчуки, М. Шулько, Г. Фустей, Г. Мікайло.

По 25цт.: свящ. Гр. Василів, П. Репка, І. Івоник, І. Гавриляк, М. Стефюк, І. Фустей.

15цт. Василина Пасічник.

Всім жертводавцям щире спасибі. Кум.

ПРИМІРНЕ ВЕСІЛЛЯ.

Дня 8-го жовтня відбулось вінчання учителя Стефана Пилипового з Гудів з Ольгою Павлишин з Марлін, Саск. Вінчання відбулося в Гленсин в церкві. Весільний обід відбувся в п. Василя Павлишина. Підчас обіду п. Г. Дмитришин згадав ще про гостей, які не є присутні на цім весіллю і щоб їм не зробити кривди, то ми повинні погостити їх примірно, як свідомі українці. Тими гістьми є „Український Голос" і „Вістник". На заклик П. Дмитришина гості відкликнулись слідуючими жертвами.

По 1 дол.: Від молодих п. Стеф. Пилипів, Ілько Галевич, Олекса Пилипів.

По 50цт.: о. С. Гребенюк, І. Стецик учитель, Ю. Павлишин, А. Павлишин, Оля Козакевич, Г. Дмитришин

По 25цт.: М. Заячковський, Н Гарасим, Н. Пилипів, С. Гаврилів, В. Гаврилів, Марія Галевич, А Дідур, І. Павлишин, І. Гаврилів, Настуня Козакевич, Н. Маник, І. Павлишин, І, Козакевич, О. Дуб, В. Павлишин

10цт.: В. Павлишин.

25цт. від незнаних.

Разом $10.10. Рішено вислати $5 на „Український Голос" а 5 дол на Вістник"

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.
(Роблін, Ман.)

Дня 16-го вересня помер в Робліні, Ман. поважний місцевий громадянин Семен Новосад, в 55 році життя. Родився в Шарпанцях пов. Сокаль в Галичині 15-го лютого 1884. До Канади прибув 1901 р.

Похорон відбувся 18 вересня при численній участи місцевих і довколичних громадян. Похоронне Богослуження правив прот. о. С. В. Савчук з Вінніпеґу при співучасти місцевого пароха о. Горбая і о. Симича з Розборн, Ман. Прощальну бесіду виголосили прот. о. С. В. Савчук і о. Горбай.

Покійний був поважним громадянином і на протязі літ інтересувався живо справами місцевого життя. Був активним членом церковної громади, а також і місцевих культурних товариств. Був шефом Інституту ім. П. Могили у Саскатуні і довголітнім передплатником „Українського Голосу" і „Вістника". Брав активну участь в громадськім життю. Був тростом школи Ґленіден, а також і кілька літ секретарем. Через останніх 11 літ був радним муніципалу Шел Ривер.

Його слово мало завсігди місце при вирішуванні поважних справ місцевого життя.

Що покійного любили і поважали усі мешканці околиці Роблин, свідчить те, що на його похорон прибуло кілька сот людей українського походження а також багато визначніших мешканців англійського походження. Покійний С. Новосад лишив по собі дружину, одного сина Франка і дві дочці пані І. Лукач і добродійку Віру Симчич. Дітям покійний дав вищу освіту. Син має укінчену Рільничу Академію в Манітобі і Мекдоналд університет в Монтреалі, тепер працює у Форедж Департаменті в Оттаві на домініяльній фармі. Дочки учителювали через кілька літ у Манітобі.

Память про С. Новосада лишиться довго серед тих, що з ним жили і знали його.

Хай канадійська земля буде йому легкою. Вічная Память"

Н. Г.

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

ЕНГУСВИЛ, МАН.

По 1 дол.: М. Мушуманський, Д. Собецький, С. Вовк.

По 50цт.: М. Дроздовський.

По 25цт.: Н. Сидорик.

РИВЕРС, МАН.

П. Луцюк 1.00

Збірка о. І. Кусого.

Ріджвайна ,Саск. збірка в церкві 4.00

Мелвил, Саск. збірка в церкві 4.52

Фенвуд, Саск., збірка в церкві 4.00

СТІНЕН, САСК.

По 1 дол.: М. Токарик, Д. Лаврович, Д. Кожушко, В. Н. Грушка, п-на Анна Анака, М. Солтис, Ан Іванів, Мих. Лисогірка.

ҐРАЇЦ, АЛТА.

По 1 дол. Панна Розалія Фарина уч., І. Літепло, Елк Пойнт.

По 50цт. Гр Фарина, Ів. Срібний.

35цт. Г. Франчук.

30цт. Ю. Кармеліта

По 25цт. пані Анна Букса, пані Евдокія Франчук, Іван Голик, Андрей Крупік.

35цт.: дрібними.

РОСБОРН, МАН.

По 1 дол. І. Баранецький, І Одайський, Н. Кірмазенюк, Ф. Бельбас Т. Гладій, К. Корняк, Н. Торський.

50цт.: І. Мамалига.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. І. Гиквого.

ЛИСТОПАД.

5. Неділя — Мусідора.
8. Дмитрія — Кагаин—Сучава.
12. Неділя — Вилингдон.
19. Неділя — Кейленд.
21. Арх. Мих. — Завале. Храм.
26. Неділя — Слава-Прут

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Гайського.

Листопад.

5. Неділя — Бреидон, о. Савчук.
5. Неділя. — Тиндал.
12. Неділя. — Септон.
19. Неділя. — Поплар Парк.
26. Неділя. — Іст Селкірк, храм.

951 Beacon St., Winnipeg, Man

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Гр. Василів

Жовтень.

29. Неділя — Смокі Лейк, Алта. чит на релігійну тему.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. С. П. Симчича

Листопад.

5. Неділя. — Мензі.
8. Середа, Вмч. Дмитрія — Мірс.
12. Неділя. — Виста.
19. Неділя. — Енгусвил.
21. Віторок, Собор св. Арх. Михаїла. — Сенді Лейк (храм).
26. Неділя — Россборн.

Box 410 — Rossburn, Man

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. В. Апонюка.

Жовтень.

29. Неділя. — Бруксби.

[illegible]

5. Неділя. — Гронлид, північна.

Адреса: Gronlid, Sask

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. А. Горбая.

Листопад.

5. Неділя. — Шортдейл.
8. Сер. Вмч. Дмитра — Петлюра
12. Неділя — Гренвю.
19. Неділя. — Шел Велей.
21. Вівт. Соб. св. Мих. Арх. — Роблин фарми.
26. Неділя — Ленард.

Адреса: — Роблин Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Е. С. Улана.

Листопад.

5. Неділя — Вайта
8. Св. Дмитра. — Толстой
12. Неділя — Сірко
19. Неділя — Гардентон
21. Соб. Арх. Мих. — Гардентон, Онуфрія.

Адреса: Толстой, Ман.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1939 РІК.

ЖОВТЕНЬ.

22 Н. 21 по З. † Якова апост.
23 П. Евлампія
24 В. Ап. Пилипа. Теофана еп.
25 С. Прова і Тараха
26 Ч. Мч. Карпа й Папили
27 П. Назарія
28 С. Пр. Євтимії, Лукіяна

29 Н. 22 по З. Лонгина сот.
30 П. Андрія, Осії
31 В. † Ап. ев. Луки; мч. Марина

ЛИСТОПАД.

1 С. Йоіля прор.
2 Ч. Вмч. Артема; пр. Артемія
3 П. Іларіона Вел.
4 С. Мч. Олександра

5 Н. 23 по З. Якова ап. бр. Госп.
6 П. Арети, Атаназія
7 В. Мч. Маркіяна й Мартирія
8 С. Дмитра Вмч.
9 Ч. Мч. Нестора, Капітолини
10 П. Терентія і Неоніли
11 С. Бл. Марії, Анастасії

12 Н. 24 по З. Зеновія і Зеновії
13 П. Стахія, Нар.
14 В. Безсреб. Кузьми й Демяна
15 С. Акиндина
16 Ч. Мч. Акепсима еп.
17 П. Йоаникія Вел.
18 С. Мч. Галактіона

19 Н. 25 по З. Павла еп.
20 П. Єрона, Лазаря
21 В. Собор Архистратига Михаїла
22 С. Онисифора
23 Ч. Ап. Єраста, Олимпа
24 П. Віктора, Стефаніди
25 С. Івана Милостивого

26 Н. 26 по З. † Ів. Золотоустого
27 П. Филипа ап.
27 П. Филипа ап.
28 В. Мч. св. Гурія, Салита
29 С. Ап. Матея
30 Ч. Григорія чуд. еп. Неокес

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Ф. Кериіцького

Листопад.

5. Неділя — Канора місто
8. Середа, Св. Дмитра — Пробот
12. Неділя. — Вимпер
19. Неділя — Фастон
21. Вівторок, Соб. Арх. Михаїла — Рама (храм).
26. Неділя — Мамортині

Адреса — Рама, Саск/

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Л. Ф. Стратійчука

Листопад.

5. Неділя — Косів
8. Св. Дмитра — Гарленд
12. Неділя — Етелберт
19. Неділя — Дауфин
21. Св. Михаїла — Венлав (храм)
26. Неділя — Пайн Ривер

Грудень.

3. Неділя — Ешвил

Адреса: Дауфин

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ НА 1939 РІК.

Листопад.

5. **Нед. 23 по Зісл. св. Духа:** Голос 6 Утр. Єван. Мат. XXVIII: 16—20. Літ. Ап. Еф. II: 4 - 10, Єван. Лук. VIII, 26—39.

8. Середа, Дмитрія Вмч. Утр. Єв. Мат. X: 16—22. Літ. Ап. 2 Тим. II: 1—10. Єван. Ів. XV: 17—27 і XVI: 1—2

12. **Нед. 24 по Зісланню св. Духа:** Голос 7. Утр. Єван. Марка XVI: 1—8. Літ. Ап. Еф. II: 14—22; Єван. Лук. VIII: 41—56.

19. **Нед. 25 по Зісланню св. Духа.** Голос 8 Утр. Єв. Марк. XVI: 9—20. Літ. Ап. Еф. IV: 1—6. Єван. Луки X: 25—37

21. **Вівторок, Арх. Михаїла:** Утр. Єван. Мат. XIII: 24—30 і 36—43. Літ. Ап. жид. II: 2—10. Єван. Луки X: 16—21.

26. **Нед. по Зісл. св. Духа:** Гол. 1. Утр. Єван. Луки XXIV: 1—12. Літ. Ап. Еф. V: 9—19. Єван. Луки XII: 16—21.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3636 WINNIPEG, MAN.

РІК XVI. WINNIPEG, MAN., NOV. 1st, 1939 ВІННІПЕҐ, МАН., 1-го ЛИСТОПАДА, 1939. ЧИСЛО (329) 21

ВІЙНА ВІЙНОЮ, — АЛЕ ПРО ЦЕ ТРЕБА ДБАТИ.

(*) Церква, це одна з найбільших вселюдських, всенародних Інституцій на світі. Адже ж вся людська культура починалася від Релігії — таке признають всі вчені люди.

А Церква кожного Народу зокрема, це найважніша Інституція того ж Народу.

Для Народу Українського його Церква є такою ж великою всенародною Інституцією.

Від встановлення Християнської Православної Церкви між Українським Народом починаєсь Українська Історія. Починаєсь цілком нове, краще культурне життя. Розбиті племена стають Народом. Росте загальна свідомість...

Прапрадіди нинішних українців добре розуміли велике значіння Церкви і тому завсіди так завзято обороняли свою Церкву. Згадати б славне Запорожське козацтво, яке поставило своїм головним завданням: Обороняти Нарід і Віру.

Або згадати славні Церковні Брацтва, в яких звязувалися найкращі українці, щоби обороняти Українську Церкву перед ворожою силою.

Ми в Канаді маємо нашу відроджену Українську Православну Церкву. Ту Церкву, яка завсігди була такою дорогоцінною нашим предкам. Ту Церкву, на яку на протязі сотень літ підносилося багато ворожих рук, щоби її знищити.

Та наша Церква має свого представника, свого післанця, свого учителя, а ним є **„ВІСТНИК"**.

Де не зайде голошене слово, де не зайде православний священик, там може зайти представник Церкви — „Вістник".

Сама вже назва „Вістник" показує, що він має щось членам Церкви звіщати. І що ж?

Багато справ. Багато відомостей. І про саму нашу Церкву: Що вона робить; які має потреби; які труднощі; яких противників; які перед нею задачі, пляни, бажання; що діється по її громадах; що діється деинде по світі.

А ще дальше тойже „Вістник" приносить бесіди про справи моральні, про релігійні питання, про те, що дає читачеви ширший погляд на культурний світ, на культурне життя. Себто дає те, що робить чоловіка кращим і вартнішим. Культурнішим.

Та є люде, що звуть себе членами Української Православної Церкви, а не мають в хаті „Вістника".

Органом „Українського Народного Союза" в Стейтах є „Свобода". І там кожний, хто лише є членом „Союза" мусить бути передплатником „Свободи". Адже ж це орган тої організації, якої він є членом. І що з нього був би за член, коли б він не знав, що в його організації діється!

Таке буває в усіх професійних Спілках й організаціях, які мають свій орган (часопис). **Там кожний член з тижня на тиждень довідується з свого органу, що в його організації діється.** Це і робить його дійсним, вартним членом його організації.

Та яким членом Церкви є той, що не має органу своєї Церкви? Хіба ж він знає, що в його Церкві діється? Він чужий Церкві, а Церква йому! Коли б вона була йому інтересна, він мав би її орган, бо хотів би знати, куди пливе життя його Церкви.

Членом всякої організації є лише той, хто свою організацію добре знає і нею інтересується. Він є діяльним членом — а лише на діяльних членах всяка організація засновується і стоїть.

Через членів, які не мають „Вістника", виходить Церкві лихо. Не знаючи, що в Церкві і церковнім життю діється вони не помагають церковній роботі. Самі не помагають і других відтягають. Чи то своїм примірóм, чи й словом.

Не знаючи, що в Церкві діється, вони даються баламутити кожному ворогови Церкви. Бо найясніша справа, про яку в „Вістнику" пишеться, їм цілком темна. Через свою байдужість вони цілком не знають про те, що вони, як члени Церкви — повинні знати. А не знаючи — спричинюють лихо власній Церкві.

І тому бути передплатником „Вістника" яко церковного органу — **є обовязком кожного члена Української Православної Церкви!**

Це релігійний обовязок! Бо релігійним обовязком церковного члена є — знати безнастанно, що в його Церкві діється.

Це культурний обовязок! Бо хіба покаже себе культурним чоловіком той, хто навіть органу Інституції, до якої себе причисляє, не хоче читати? Хто може його культурним уважати?

Отже тепер задача для свідомих, що є передплатниками „Вістника":

Запитайте себе, як ваша справа з „Вістником" стоїть? — Як з вашою передплатою?

Прочитайте отсю статтю тим з вашої громади, чи окруження, які не є передплатниками „Вістника". Або заставте їх, щоби самі перечитали. Переговоріть ту справу з ними. Вияснíть.

Це з вашої сторони буде велика і свята робота. Громадська робота. І робота релігійна. Бо така робота буде отвирати людям очи; буде підносити їх на висший степень культурности Тай самі так збільшите для себе громаду кращих людей.

Отже не відкладаючи візьміться за діло, як дійсні члени Церкви, сказавши собі: „За Народ і Віру!"

ПРИЛУЧЕННЯ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ ДО СОВІТСЬКОГО СОЮЗА.

Дня 1-го листопада 1939 Верховний Совіт у Москві ухвалив одноголосно „допустити Західну Україну в склад Совітського Союза".

Перебіг цеї події відомий дотепер тільки з контрольованих совітською цензурою звітів американських кореспондентів і з урядового звіту совітської агенції Тасс. Американські кореспонденти стверджують, що совітський уряд відмовив їх проханню мати перекладчиків і стенографістів підчас засідання, на якому виголошувала промови делеґація Західної України і була принята ухвала про „допущення" західноукраїнських земель до СССР.

ХРИСТІЯНСЬКІ ЦЕРКВИ ПІД БОЛЬШЕВИКАМИ.

В наслідок большевицької окупації Західної України й Західної Білоруси під большевиками знайшлося 10 католицьких і пять православних епархій. Вони такі:

Римо-католицькі епархії: Віленська, що числить 534 священиків і 458 парафій. Момська — 285 священиків і 141 і 428 парафій. Разом 2295 священиків і 701 парафій. Львівська — 724 священиків і 701 парафій. Перемиська — 755 священиків і 438 парафій. Луцька — 238 священиків і 138 парафій. Отже разом 3246 священиків і 2577 парафій.

Греко-католицькі епархії: Львівська — 1032 священики й 1328 парафій. Перемиська — 711 священиків і 633 парафій. Станиславівська — 552 священиків 427 парафій. Разом 2295 священиків і 2388 парафій.

Вірменська епархія, львівська, числить 20 священиків і 8 парафій.

Перед розбором Польщі **Православна Церква** числила пять епархій. Ними були: Варшавська (правлячий епископ — митрополит Діонізій), віленська (правлячий епископ — архиепископ Феодосій), поліська (правлячий епископ — архиепископ Александер), волинська (правлячий епископ — архиепископ Олексій та епископи вікарії — Полікарп і Симон). Зо всіх православних епархій варшавська пішла під Німеччину, а решта під большевиків. Точніших відомостей про число священиків і парафій Православної Церкви в Польщі перед німецько-польською війною не маємо.

БОЛЬШЕВИКИ ДАЛЬШЕ АРЕШТУЮТЬ.

Агенція Гаваса в Парижі подає, що совітська влада в Західній Україні далі переводить масові арешти серед українців, звертаючи увагу на тих, що були активними в українському житті.

ХТО ВІДДАСТЬ ЗА ПОЛЬЩУ.

Польща була винна Америці 280 мільйонів долярів. Тепер у Вашинґтоні кажуть, що Америка повинна жадати сплати того довгу від Німеччини й Росії.

С. Антонович.

КОРОТКИЙ ІСТОРИЧНИЙ НАРИС ПОЧАЇВСЬКОЇ ЛАВРИ.

(Продовження).

Дуже зближені до живої української мови також слідуючі почаївські видання: „Сіям слова Божія на ниві сердець чоловіческих сіяного" (1762), „Народовещаніе іді слово к народу кафоліческому" ,1756) та „Науки парохіяльні" (1794). Названі книжки це збірки оригінальних (ченців Почаївського монастиря), або перекладних (з польської) проповідей українською мовою, „щоб вигіднише було з них свойственним язиком руським народ научати". Особливо „Науки парохіяльні" мовою своєю дуже зближені до народньої української мови.

Для ілюстрації наводжу уривок одмієї проповіди з цієї книжки: „Христос Спаситель, право нове установляючи й утверджаючи, старе право видосконалив так, як (ведлуг уваги св. Іоана Золотоустого) маляр на просто покощений і рисованням тилко позначений образ ведлуг своєї штуки фарби розмаїтії наводит, чинит новий образ і діло свое досконалости доводит.

„В старом законі право не витягало того от Ізрийлтянов чиан от жидом, а жебы приязнь альбо люби знак, який поганам оказували, о чим виразне свідчать книги четвертії Мойсейові в главі 25. Але Христос Спаситель новим ласки правом всіх в повшехности, хотяби ворогів і неприятелі,в доброю й порадною милостію приказав любити, виразне мовячи: любіте враги ваша"*).

В році 1788 вийшов з Почаївської друкарні господарський порадник під назвою: „Книжиця для господарства, указующая, як ратовати в хоробах всякую скотину, то есть: коні, воли, вівці, кози, свині, як білити полотно, як боронити пашні од саранчі, як ратоватися од джуми, як губити гусельницю от капусти, як ловити рибу, як губити миші й щурі, як ратовати чоловіка, котрий не в давном времені з ума зійдет".

Перед українською назвою книжки є польська передмова з таким же польським наголовком. Передмова ця дуже характеристична. В ній говориться, що польські лікарські порадники не приносили жадної користи для української людности, або дуже малу, бо вона їх не розуміла.

Тому автор дав друкувати ветеринарний порадник в українській мові, яку вживає громадянство воєвідства Волинського, Київського, Подільського та Брацлавського.

В книжецькі вжито українського письма, яке або вже читає велика частина громадянства, або лекше може його навчитися З уваги на те, що держава може мати великі користи з піднесення хліборобства, автор дає пораду „обивателям і дідичам міст і сіл поручити своїм підданим вправу в українськім читанні замолоду, як ось оця — ратування худоби в хоробах можна подавати до науки".

В цій справі звертається він з гарячим закликом до духовенства, „щоб молодь поспільства дійшла до того, щоб буле в силі читати й виконувати поради". „Ви, чесні парохи грецького обряду, й усі наставники, з любови до ближнього та поручених вашому урядові овечок зволъте поручити церковним дидаскалам (учителям), щоб у парафіяльних школах давано й цієї книжки вживати дітям, зібраним для вправи в читанні книжок друкованих церковнословянською мовою".

„Чей же й до вас, чесні парохи грецького обряду, належить дбати про побільшення добра батьківщини".

Передмова до Почаївського Господарського Порадника з 1788 року вяже його зі шкільними книжками. Те, що автор господарського порадника звертається до настоятелів парафій, щоб вони завели книжечку до читання в парафіяльних школах, доводить, що в них уживались тоді також і світського змісту книжки.

Такою книжкою була „Політика свецкая", що вийшла в Почаїві 1770 року й була в 1790 р. передрукована як додаток до Львівського букваря.

Була це книжечка з правилами доброго тону, коротко зібрана, як назначено в наголовку, з чужих авторів, — а в першій мірі з московських подібних видань.

Це були б головні видання Почаївської друкарні, що їх релігійне й культурне значіння для українського народу не підлягає жадному сумніву.

Решта — були переважно книжки богослужбового змісту церковно-словянською мовою; польські й латинські видання мали значну кількість книжок релігійно-полемічного характеру.

Почаївська друкарня провадила затяжний судовий процес із Львівською Ставропігією, відкликалась до папського нунція у Варшаві й навіть до Риму. Остаточно позбавилась свого конкурента в 1772 р. після першого поділу Польщі, коли Львів відійшов до Австрії, а Почаїв лишився під Польщею.

Час в 1772 до 1793 року був періодом розцвіту Почаївської друкарні: в цьому періоді було надруковано 87 книжок.

Року 1793 відбувся останній поділ Польщі, й Почаїв опинився під пануванням Росії. Повставала небезпека, що російський уряд зліквідує Почаївську друкарню, але цього не сталося, й вона далі, правда з меншим успіхом, працювала до 1831 р.

Православні росіяне, перебравши від уніятів манастир, заволоділи й друкарнею, що не припинила своєї праці, але напрямок її діяльности на протязі певного часу ґрунтовно змінився.

В період підвладности Лаври Росії Почаївська друкарня значно розвинула свою видавничу діяльність. Друкувались в ній переважно книжки богослужбові (мали добрий, читкий шрифт — особливо Минеї) — та з історії Почаївського монастиря.

З 90-ох років минулого століття Лавра друкувала „Волынскія Епархіальныя Вѣдомости" — орган Волинського Єпархіяльного Архієрея, враз з популярним до них додатком Почаєвський Лісток — з метою поширення релігійних і моральних впливів серед української людности в дусі російського історичного православія.

В „Епархіяльных Вѣдомостях" друкувалась праця проф. Волинської Духовної Семинарії Миколи Івановича Теодоровича під назвою „Историко-Статистическое описаніе церквей й приходов Волынской Епархіи", що пізніше вийшла окремим виданням в VII томах. Цей опис приходів і церков Волині, складений на підставі старих клирових відомостей, церковних архивів та історичних документів є цінним матеріялом до історії Волині.

Після російської революції 1905 року Почаївська Лавра видавала політичний тижневик „Почаевскія Извѣстія" й газетку „Волынская земля".

Видання ці були неприхильно й вороже наставлені до українського руху.

Перед початком світової війни в 1914 році Лавра мала дві власні ротаційні машини, відливню літер і цинографію. Друкарня, крім книжок і часописів, видавала у великій кількості ікони, медальони, види Почаївської Лаври і т. д.

Усі видання Лаври приносили їй значний матеріяльний дохід.

В 1915 р. підчас евакувуції майна Почаївської Лаври була вивезена також і друкарня — спочатку до Київа, а потім до Моски.

Так припинила свое існування Почаївська друкарня, що без перерви проіснувала майже 200 років.

VIII. Почаївський монастир в леґенді, побожній пісні й думі українській.

Ікона Почаївської Богородиці зродила серед українського народу цілий ряд леґенд про її чуда. З тих леґенд пізніше повстали збірки, під назвою: „Гора Почаївська". Мали вони кілька видань церковно-словяською мовою. Збірки ці друкувалися в Почаївській друкарні.

До популярности ікони Почаївської Божої Матері у великій мірі, може ще — більш ніж „Гора Почаївська", спричинився цілий ряд пісень, що перевіршовували ріжні оповідання про її чуда. Більшість цих набожних пісень вміщені в Богогласнику.

Найстаршою піснею в честь ікони Почаївської Богородиці є пісня „Весело співайте". Вона була надрукована в „Горі Почаївській" в 1742 році. Пісня ця перевіршовує легенду, популярну в нас і досі, про облогу Почаївського монастиря турками в 1675 р. З усіх набожних пісень в честь Почаївської Богородиці є вона найкращою. Тепер вона в нас майже невідома Наводжу її текст в головних уривках (сама пісня досить довга, має 12 строф):

„Весело співайте, чолом ударяйте,
перед Маткою Христовою глави
возвишайте побідою днесь новою.
Єя же дознала днесь Почаевска скала,
де Мати Божа стояла,
проти врагом многим, аки звірем
срогим полки ангел шиковала.

В час збаражської войни, егда бяху полни
гради всіх бусурманов, фортеці ломлючих,
кров нещадно ллючих з правовірних християнів.

Ох, недоле наша! тягне й сам Баша
с премногими аґаряни, би манастир взяли,
в неволю забрали сущия в нім християни".

(Докінчення буде).

*) М. Возняк: Історія Української літератури т. II, віки XVI — XVIII, частина II, стор. 103—108.

ВИЙШОВ З ДРУКУ Й ПРОДАЄТЬСЯ
„ШКІЛЬНИЙ СПІВАННИК"
вложений славним українським композитором К. Стеценком.
Співанник містить 38 пісень під нотами й коштує лише 25 центів з пересилкою. Замовлення й гроші (почтовим переказом, або стемплями) слати на адресу:
Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

Свящ. В. Кудрик.

ПО ДОРОЗІ ДО МАНІТОБИ.

Ідучи з Саскачевану до Манітоби і побувши тут якийсь час, я мав нагоду почути про справи, які вважав забутими; або справи, які здавались маловажними, але які ходять поміж людьми, як важні справи.

Отже про справи, що звернули мою увагу, я хочу поговорити, зачіпаючи і такі, що безпосередно, чи посередно з головною темою вяжуться.

Всюди кидається в очи, що багато ще є людей, про яких складено приповідку: „Бачить муху на стіні, а стіни не бачить". Не вміють вони ще дошукувати корінця справи. Отже ціль отсего мого писання в головній мірі показати мій погляд на справу, а тоді запитати: „Чи ви, люде, з таких сторін на справу дивилися? Чи ви про справу на подібний лад думали"?

Думаю, що лише таким ладом можна щирого читача навчити ширшого способу думання.

Ще дальше — мое писання дасть засіб потрібного матеріялу в руки тим добрим людям, які готові в кождій хвили стати проти ворожого наступу на наші громадські справи. І хоч дещо з того, що я пишу, їм відоме, однакож знайдеться дещо і нове; а й відоме може тут бути освітлене з иншої сторони.

Ось що мав я на увазі, пишучи отсі спостереження з дороги.

Імя священика без титулу.

Вже давніше з противних гуртів („оборонців" і др.) підношено проти мене закид, що під деякими статтями я підписувався просто „В. Кудрик", не зазначуючи, що я священик. Та думав я, що — згадалося, тай забулося — аж бачу що ні, бо вже в Манітобі я з тим закидом знов стрінувся.

Люди, що робили такі закиди, не були незнайками, але людьми, що свідомо роблять з білого чорне. А вже звичайний загал може справи не розуміти.

На ділі згадана справа так мається, що нема правила, що священик мусить підписувати свое імя конче з титулом священика. Відомі випадки, де священик підписувався лише своїм іменем і призвищем, і ніхто не робив йому за те докору. Згадати хочби колишнього визначного священика Стефана Качалу, а він в своїй книжці: „Політика Полякуф взглендем Русі" (видана 1879 р.) підписався лише „Стефан Качала". Але через те книжка його була важною працею, а він сам буде завсігди згадуватись між великими птріотами Українського Народу.

Відомий письменник священик Гаврііл Костельник деколи підписувався лише „Гавриїл Костельник", або „Г. Костельник". І ніхто доси не робив йому за те докору.

Як письменник підписується, це його справа. Він може мати до того сякі чи такі причини, чи погляди, чи обрахунки.

Коли б священикови не можна писати свого імени без священичого титулу, то не можна би і скорочувати, не можна би вживати ініціялів (заголовкових самих букв), ані підписуватись прибраним іменем, а вкінци не можна би давати людям своєї статі, чи книжки без жадного підпису. Коли ж все те можна, то можна давати саме імя без титулу. Ось так справа мається.

Хто хотів церковного процесу.

Доводилося мені стрічати одиниць, які нібито і православні, і патріоти, і церковна справа, це їх справа, однакож кажуть:

— Нас процес не обходить. Що хотіли, тепер мають. Зачали процес, нехай собі його провадять. Я на процес нічого не даю...

Вдійсности такі люде не є членами Церкви в кращім розумінню. Це папірові члени. Це люде нещирі, скупі й остілько коротковорі, що їм здається, що зможуть і людей і Бога ошукати.

Дійсний член, це член діяльний. Той, **що для справи церковної по силам працює, церковною справою клопочеться, і всюди захищає і піддержує, розуміючи, що це його справа.**

Яким членом держави був би той, хто сказав би: „Я патріот, але коли хотів уряд війни, то нехай провадить. Цента не дам на воєнну справу, тай ще других буду намовляти, щоби нічим до военної справи не причинилися".

Такий не буде патріотом. **На таких не стоїть ніяка держава, ні сила, ні Церква, ні справа. Це хитруни, що шукають способів від обовязків викрутитися.**

Хто хотів процесу? Кажуть — Консисторія! Однакож воно не так! **Процесу хотів Свистун з Маєвським та їх помічники-„оборонці". Свистун же грозив, що доведе Церкву до процесу, отже й довів!** Тай не тільки Церкву... Він же всім, хто уха має, голосив, що все буде догори корінем перевертати. Про те я чув навіть від його помічників.

Отже не **Консисторія, але вороги церковної справи хотіли процесу і довели до процесу.**

Таку думку я посуваю дальше і скажу, що клопоту для нашої Церкви **могла хотіти цілком чужа, неукраїнська рука, з якою „оборонці" можуть жити в дружних відносинах.**

Багато є причин до такого припущення. Хто хвалиться, що буде справу догори корінем перевертати, то чи гріх йому було би жити по дружньому з ворогами тієї-ж справи? Хто **потайки хоче спроваджати єпископа, хто голосить неправду,** кажучи, що Консисторія хотіла віддати Церкву патріярхови і др., і др., і др., то чи диво було би, коли б такі люде йшли впарі з чужою рукою, чи руками?!

Тілько крайно несвідомий чоловік, або свідомий крутар може казати, що Консисторія хотіла процесу. Коли взяти на здоровий розум — то пощо б о. Савчук того процесу хотів? Чи мало йому тої роботи, яку він робить? Чи взагалі процес, то радість?

Беру я себе — як члена Консисторії, — пощо мені процесу? Хіба ж я адвокат і буду мати адвокатську платню? В мене ж чимало всякої роботи, яку я бачу, яку розумію і для якої моїх двох рук замало. Тут треба би десять рук. Отже чи мені ще й процесу забаглося?

Берімо трох других членів Консисторії — нащо їм процесу? Хіба не досить їм своїх справ?

Інакше справа з Свистуном. Про него, коли хто хотів би, мігби сказати: „А хто знає, чи Свистун не думав, що коли вийде процес, то він буде мати заробок. Він жеж адвокат"... Бо в цім випадку є природне місце на таке припущення. Однакож ніякий розумний чоловік не скаже, що Консисторія мала причину до процесу. Та помимо того „оборонці" голосять, що процесу хотіла Консисторія, а недумаючі потакують.

Доводилось мені стрічати чоловіка, що з миною мудрагеля питав:

— А чи треба було того процесу? Ану скажіть! — І моя відповідь була:

— Іди і запитай Свистуна з Маєвським. Це їх справа і їх діло, бо вони до процесу довели, отже вони тобі скажуть. А тоді прийди і мені скажеш...

Загалом попадаються одиниці, які не розуміють, що справа процесу, **то їхня справа цілком не менше, як Консисторії.** Їм здається, що процес, а Церква, а вони, то цілком окремі справи; що Церква має бути для них дуже доброю Церквою, їх вдоволяти, але вони церквою не мають клопотатися.

Для порівнання образок.

Ось вам образок...

Вибрався кудись гурт людий. Купили великий віз, понасідало їх багато, вибрали одного за погонича, дали батіг в руки — і їдуть. Їдуть полями, їдуть степами...

Але крутилися по околиці татари, конокради та рабівники. І довідались вони, що має туди переїздити віз з людьми. Рада в раду і кажуть між собою: „Викопаймо яму в болотистім місци, притрусімо травою, щоби ями не видно, а добича буде наша". Так і зробили.

Аж надїзджає віз. Люде балакають, дехто співає — всі тішаться, що добре їдеться. Тай чим їм клопотатися, коли вибрали собі погонича і його обовязком вважати на коні і на дорогу.

Нараз віз опиняється в ямі, в болоті.

Люди позлізали, дивляться.

— Беріть, люди, — каже погонич, — тручайте, а другі піднимайте, то виїдемо. Адже нас тілько, що коли кожний приложить руки, то піднесемо віз висше себе. Що такий віз...

І знайшлися зараз такі, що лагодяться витягати. Але були і такі, що стали собі на боці, та:

— А хіба то наша справа? Фірман заїхав в болото, нехай фірман витягає!

— Адже подумайте люде, — каже фірман, — що яму хтось навмисне викопав... Гляньте, а самі побачите. Це мусить бути робота татар.

Але дехто і не дивиться туди. Каже фірманови:

— Хочеш дальше їхати, так витягай собі. Це не наша справа. — А фірман знов:

— Як не ваша? Адже віз ваш, коні ваші, такі, як і мої.. Тай справа, за якою їдемо, така ж ваша, як і моя. Чому ж то я оден мав би журитися, як виїхати, а ви ні?

— Адже то твоя вина, — кажуть деякі, — ти чому не вважав. Що нас обходить, що ти заїхав в яму. Роби собі, що хочеш... А ми, панове товариство, позакурюймо собі... Ось сухенький горбок, посідайте! Адже пощо стояти?...

Тут знов фірман:

— Кажу ж вам, люде, що татари зробили на нас засідку. Викопали яму і закрили зверху, що догадатися не можна. Ось тепер добре видно, що це їх робота — гляньте! Ану, сюди! Та думаю, що на тім не кінець... Прийде ніч, а вони набіжать, нас повяжуть, віз витягнуть, коні заберуть і поведуть нас в ясир... Будуть нас продавати, як худобу... Ану, люде!...

Тут деякі з них рухаються, встають, мабуть лагодяться витягати. Зате другі вже й попротягалися на траві — і

(Продовження на стор. 5-ій).

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum!
in Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ПО ЧІМ ПІЗНАТИ НАРІД.

(*) Багато є ознак, по яких розумний чужинець побачить розум і силу якогось народу (який не має держави).

Йому цілком не треба заходити до кождої околиці, заходити до хатів, говорити з поодинокими людьми, придивлятися до їх щоденного життя. Ні!

Він скаже:

— Покажіть мені вашу Церкву. Кільки щирих вірних вона має. Кільки грошей вони складають для тої роботи, що Церковна інституція повинна робити. Які є в вас школи, захоронки, приюти, сиротинці, семинарії, місії, монастирі під проводом вашої Церкви. Чи є в вас, як народу, поважна церковна друкарня, та які книжки і часописи в ній друкуються і кілько. Чи ваші церковні провідники мають остілько відповідне удержання, щоби могли без зайвих клопотів всю свою силу віддати на службу релігійним вашим потребам.

Він скаже:

— Покажіть мені ваші школи, ваші виховавчі інституції. Кілько їх. Якої сили. Кілько в них учителів, кілько керманичів. Покажіть мені тих визначніших людей, що з тих ваших шкіл повиходили.

Він скаже:

— Покажіть мені вашу пресу, ваші часописи і журнали. Кілько їх. Яких напрямів. Якої моральної і розумової вартости і сили. — Покажіть, які розумні люди йдуть в проводі вашої преси, дають напрям, розвивають світогляд читачів. Які видні розумові письменницькі сили в вашій пресі працюють. Кілько читачів ваша преса має.

Він скаже:

— Покажіть мені ваші книжні видавництва. Кілько їх. Кілько книжок для вас друкують і яких. Яких авторів. Якого змісту. Яке число. Кілько книжок в вас річно видається і розходиться.

Він скаже:

— Покажіть мені, яких ви, як нарід, маєте розумних людей між собою, які визначні розуми. Які провідничі особи. Які авторітети в веденню громадських справ.

Він скаже:

— Покажіть мені ваші культурні інституції по громадах. Кілько їх. Яка культурна робота в них робиться.

Він скаже:

— Покажіть мені силу вашої торговлі і промислу.

Він скаже:

— Покажіть мені скількість ваших відомих ремісників, фаховців, промисловців. Кілько їх. Яким капіталом орудують. Їх участь в вашому громадському життю — як вашої громадської сили.

Він скаже:

— Покажіть мені ваші організації. Кілько їх. Якого роду. Кілько між ними спільної праці і згоди, а кілько сутерництва і непорозумінь. Силу їх членства. Зміст їх писаних програм. Важнішу працю, яку вони виконали на протязі літ.

Він скаже:

— Кілько ви маєте остілько багатих інституцій, що вони можуть без труднощей удержувати окремих провідних людей для надзору і ведення важних народних справ.

Він скаже:

— Кілько маєте поважних й остілько багатих інституцій, що вони можуть своїм коштом удержувати окремих провідних людей для праці і нагляду над загальною громадською політикою. І чи ви розумієте, що таких багатих інституцій народна справа потребує? І чи ви, як нарід, дбаєте про піддержання сили таких інституцій.

Він скаже:

— Чи в вас є такі окремі багаті одиниці, щоби рівночасно були високо культурними, високо ідейними людьми, отже силою для громадської справи.

Він скаже:

— Покажіть мені, які цілі ставить перед собою ваш народ, до чого стремить, які ідеали ставить він перед собою, які цінности має на увазі, на яких принципах будує свою роботу.

Він скаже:

Покажіть мені, кілько явних хрунів та авантурників ходить поміж вами безкарно, не відчуваючи ніякого громадського спротиву, ніякої громадської контролі та карности над собою.

Діставши бажані відповіди чужинець буде точно знати, яка якість і сила народу, про який йому ходить.

Бо якість і сила народу виявляється в його інституціях і в його розумних провідничих людях.

Нарід, що не має поважних інституцій і сильних провідників, це лише матеріял, а не будівля. Лише в інституціях виявляється розум і сила народу.

Багацтво незорганізованого загалу це є ніякою силою. Ні розумом. Це хіба принада для грабіжників — татар. Набіжать, порабують і заберуться. Для давних татар і для теперішних. А ті, що вважалися багачами, голі і босі порозбігаються.

Отже Читачу і Читачко! — що ви відповіли би на поставлені запити? А найперше — кілько ви журитесь і причиняєтесь до того, щоби громадські справи стояли, як треба?

ХТО БУВ ПЕТРО МОГИЛА.

(*) Імя Петра Могили стоїть між найпередовіщими іменами в Історії української минувшини.

Імя того великого чоловіка живе і нині там, де провадиться освітно-культурна праця серед Українського Народу.

В Канаді маємо Інститут імени Петра Могили, в Саскатуні, Саск. Існує він понад 20 літ і багато молодих людей — хлопців і дівчат (студентів) вийшло з під його впливу.

На Волині в Луцьку існує Товариство ім. Петра Могили, що має перед собою велику задачу. Видає часопис „Шлях", влаштовує курси для неписьменних і малописьменних, засновує книгарні, видає книжки, головно церковного та богословського змісту, має бібліотеку та збирає до свого архіву книжки та другі рідко бувалі річи з українського життя, щоби безповоротно не затратилися . . . Словом — Т-во є великого культурного значіння для українців*).

Є Т-во ім. Петра Могили і в Галичині з такими ж освітними цілями.

З того видно, що Петро Могила мусів бути великим чоловіком в народнокультурному життю свого часу. За те ж і ставлять його покровителем подібної роботи нині.

Отже треба нам подрібно знати, хто саме був, коли жив і що робив Петро Могила.

Рід Могилів походив з Молдавщини. Саме імя вказує, що це міг бути первісно рід український, може посвоячений з молдаванами.

Петро Могила був потомком молдавського господаря (князя) Симеона. Дочка Симеона, Райна, жінка князя Михайла Вишневецького, була дуже побожна, сильно держалася православної віри і за свій короткий час збудувала три монастирі: Густинсько-Прилуцький, Ладинсько-Підгорський і Мгарсько-Лубенський. Її син Ярема став католиком і був лютим ворогом України.

Петра Могилу малим привезли в Польщу. Вчився він мабуть в православній львівській школі, вчився в Франції. Опісля став служити в польському війську. Та це не було йому до душі.

Їде він до Києва і 1625 р. постригся в черці (в монахи) в Лаврі. Черeз три роки стає архимандритом (настоятелем) Києво-Печерської Лаври.

Тут він починає широку громадянську роботу. Висилає своїм коштом за границю хлопців вчитися, а коли вивчились і вернулися, робить їх учителями в школі, яку задумав зробити кращою, ніж доси була. Та школа була збудована ще за гетьмана Петра Сагайдачного в 1615 р. і подарована Київському Брацтву Гальшкою Гулевичевою.

З тої школи Могила зробив висшу школу, і тут поставив він якраз учителями тих, що вчилися за границею.

В 1632 р. Петра Могилу висвятили на Митрополита Київського.

Для православних Киевлян була це велика втіха, бо Поляки сильно поширювали унію з Римом, а по Могилі Киевляне бачили, що він буде сильним оборонцем православія. Отже зібралися вони, та під проводом Баляска Веремієнка і слюсаря Биховця кинулися до Софійського Собору, що був тоді в руках унітів, забрали його в свої руки; повиганяли унітів і з других церков, які були в їх руках, і так Собор св. Софії став знов митрополичою церквою.

Тут почалася ще ширша праця Могили. Подбав він, щоби виховати сильних борців для Православної Церкви. Хто мав стати священником, мусів побути в Київі рік, щоби зрозумів, при чім він має стояти.

З братської школи зробив Могила висшу школу — Академію, що так і звалась „Могилянська Академія".

Могила написав кілька духовних книжок, що були тоді дуже потрібні. Його „Катехизис", де виложено основи Православної Віри, признали вартним всі патріярхи. Зладив великий Требник.

Коло Академії завів бурсу.

Академія стала сильною твердинею православія—виховувала розумних людей, що знали не менше, як вихованки

шкіл католицьких, заведених Єзуїтами.

Це в загальному та робота, яку робив Могила. І він зробив більше, ніж хто другий і тому його імя не тільки в Історії Української Православної Церкви, але в Історії України загалом таке славне.

Помер Могила в ночи під Новий Рік (ст. ст.) 1647 р., отже 1 січня по церковній рахубі. Було йому 50 літ. Всі свої гроші записав на Братську школу.

Про його похорон Межигірський Літопис каже так:

„Року 1647, місяця січня в перший день в ночи переставився (вмер) митрополит Київський, Галицький і всієї Руси Петро Могила.

„І провадили тіло його з Печерського монастиря до Св. Софії, до церкви катедральної митрополитанської київської за порадою пана Кисіля, каштеляна й воєводи Київського, з причини небезпеки від нових еретиків (унітів), себто від лжехристіян, щоби столичної церкви Св. Софії вони не отримали.

„І стояло тіло його в Св. Софії час немалий, доки епископи, архимандрити та ігумени, як також і священики благочестиві на той преславний похорон зібралися.

„І був той похорон аж на 40 мучеників, 9 березня, на другій неділі св. Посту, у вівторок.

„І проваджено тіло його зо Св. Софії до монастиря Печерського на Службу Божу з великим собором народу християнського.

„І відправивши звичайную і вельми знатну церемонію над тілом, положили в церкві великій Успеня Пресвятої Богородиці в склепі (в льоху).

*) Стаття ця була написана перед захопленням большевиками Західної України. — Ред.

УКРАЇНСЬКА ГРАМАТИКА ДЛЯ ІТАЛІЙЦІВ.

(*) Хоч як обгороджують і закривають українську справу її вороги, то все ж пролазить вона в світ і на ясне сонце бодай невеличкими дірочками. А таки пролазить!

От згадати б, що мовою українською починають чужі люде інтересуватися. І вчаться її. Італійський Східний Інститут в Неаполі видав своїм коштом Граматику Української Мови для італійців. Видно, що як не як, а таки вважають італійці українську мову настільки важною, що кому треба, будуть її вчитися. А для українців є це поширенням ваги української справи.

ОДНАКОЖ І БОЛЬШЕВІЯ НЕ ВІЧНА.

(*) Нині, коли українські землі опинилися в руках большевиків, пригадується, що вони до того часу на Україні і в цілій Росії накоїли. За 20 літ свого панования знищили большевики усіх церков коло 120,000. В самій Москві з 1624 церков зосталося за 20 літ большевицького панования тільки 26. (Про Москву казали, що в ній є „сорок сороков церков" себто 40×40=1600). Це одно вже показує, чим большевизм є на світі — яким страховищем!

Та коли в нас нема сили боротися з таким страхіттям, то одно може нас потішати, а то — що прийде час і большевія пропаде! І вона не вічна!

ПО ДОРОЗІ ДО МАНІТОБИ.

(Продовження зі стор. 3-ої).

балакають, люльки курять. Кажуть:

— Яке нам діло... Нехай собі витягає, коли хоче. Це цілком не наша справа. Чого хотів, те має... Наша річ їхати, а не витягати... А татари—нащо про них і думати! Зрештою, коли тобі татари страшні, то витягай! Хотів клопоту, так маєш! Їдж, чого наварив!

— Алеж люде добрі, — виправдується фірман — я ж лише оден в вас, я такий, як ви всі. Це ж не мій віз і не мої коні, але нас всіх. Тай чому я мав би хотіти клопоту? Пощо мені клопіт здався? Коли вийшов клопіт, то це не моя штука, але поганої татарви! Хіба ж ви не чували про татарські підступи? Хіба ж не знаєте, що татарва тільки й думає, щоби нас на шнурок, тай на базар.

Тут деякі з людей вже обступили віз, рухають, шукають з котрої сторони починати... Та на других гукають, щоби вставали... А ті хроплять.

В той же час татарва здалека заглядає та руки затирає. Та говорить:

— От коби дурні джаври так до вечера проспали, а в опівночі ми їх обскочимо й в ясир заберемо.

Чи не інтересний образець?! Все тут є — і татаре, і клопіт, і розумні та щирі люде, і ті, що їдуть співаючи, доки гладко їдеться, а вийде під гору — вони руки не приложать. Це ті, якими кождий татарин тішиться...

Кому Свистун грозив процесом.

Коли Свистун грозив: **„Я вам покажу, я доведу Церкву до процесу"** — то він казав **„Церкву"**, а не **„Консисторію"**. **Свистун грозив Церкві, а не Консисторії.** Він розумів, що доведе до процесу цілу Церкву — **отже всі українські православні громади, цілий український православний загал в Канаді. Його удар був вимірений проти всіх.**

Його погроза була звернена до цілого загалу. А що православний загал складається з громад, то його погроза, коли ввійти в її дійсний зміст, звучала:

„Я вам покажу!... Вам всім!... І громаді в Давфін, і в Шіго, і в Канорі, і в Толстой, і в Вайті, і в Гефорді, і в Реджайні, і в Саскатуні, і в Едмонтоні, і в Монтреалі, і в Ґлеслин, і в Витков, і в Редвей, і в Веґревил, і в Вакав, і Кридор, і Кендіяк і всюди. Кілько вас в Канаді є, то я вам всім покажу! Ви всі разом творите Церкву, а я доведу Церкву до процесу — отже я всіх вас до процесу доведу! Коли вийде процес, то ви всі мусите давати гроші, щоби вашу церковну справу оборонити! Я доведу до того, що кожда громада мусить видати на оборону Церкви якусь суму грошей... Я всім вам покажу!

На ділі його погроза була звернена до кождого поодинокого члена і членкині Української Православної Церкви в Канаді, до кождої православної одиниці. Він всім їм грозив: „Я вам покажу!"... Це те саме, що плюнути всім в лице і сказати: „Я постараюся, щоби кожде з вас, сяке таке, мусіло дати кількось гроша на оборону Церкви **в тім процесі, до якого я доведу!"**

Лише так може розумний чоловік розуміти і відчути Свистунову погрозу.

Кождий повинен сповнити свій обовязок.

Отже справа церковного процесу зі сторони Церкви, **то справа кождої окремої громади, яка причисляє себе до Української Православної Церкви; то справа кождої православної родини; то справа кождої православної одиниці.**

Процес зі сторони Церкви, **це оборона Церкви перед тими, які голосять, що будуть все нищити і догори корінем перевертати.**

Коли ж Консисторія — себто вибраний Собором уряд — клопочеться процесом, то вона лише сповняє обовязок, якого церковна справа від неї, як від уряду, вимагає.

Як уряд — Консисторія стоїть не на сторожі свого особистого, **але на сторожі загального добра: на сторожі справи кождої Православної Громади в Канаді.**

А що така оборона вимагає грошевих коштів, то зрозуміла річ, що **громади мусять своїми грішми свою справу оборонити.** Як колись своїми руками і своїм життям предки наші обороняли свої родини і своє добро перед татарськими ордами.

Прийде час і появиться виказ — кілько хто клопотався, кілько хто доложив труду при обороні своєї Церкви; кілько котра громада піддержала грішми судову оборону своєї Церкви, кілько піддержали окремі одиниці — священики й світські члени Церкви.

Такий виказ буде термометром, на якім буде видно, як високо стоїть громадська свідомість, як високо стоїть громадське почуття обовязку, як стоїть почуття власної людської і громадської гідности. Себто степень культурности кождої громади, а то і кождої дорослої одиниці зокрема.

Тоді стане видно, кілько кожда громада варта, кілько варта кожний священик, кожний член Церкви.

(Дальше буде).

НЕ ПОЗВОЛИЛИ ГОВОРИТИ.

(*) Греко-католиків всюди і завсігди трактували римо-католики як рабів. Почавши від накинення унії з Римом 1595-6 року і аж доси.

От минувшого року (1938) відбувався в Будапешті, на Мадярщині, „евхаристичний" католицький конгрес, себто великий відпуст.

Були там і представники греко-католиків. Та коли греко-католицький епископ з Галичини, Іван Бучко, хотів зложити привіт українською мовою від галицьких греко-католиків, йому не дозволили говорити.

Таке не першина. Не давали говорити в Римі, в Будапешті, не позволяли в Шікаго на Евхаристичнім Конґресі правити Богослужень, не позволяли там же на концерті співати... Всюди греко-католиків бють, а ті не можуть нахвалитися, що як їм добре від того, що вони католики!

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ.

Учителі Недільних Шкіл повинні обовязково набути такі книжки для своїх учеників:

„Приятель Дітей", молитовник для молоді	25ц.
Оповідання з життя Ісуса Христа	10ц.
Десять Біблійних Оповідань	10ц.
Азор — оповідання з часів Ісуса Христа, для молоді	10ц.
Українська Православна Церква (коротка Історія)	10ц.
Свята Християна	05ц.

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave. — Winnipeg. Man

Є. Соколовська-Янчевська.

КНЯЖА ЦЕРКВА

Овручська легенда*).

(Продовження).

V.

Вже два десятки років від смерти Олегової річка Норинь замерзала й розмерзалася... вже й кров багряна з неї гень далеко в морі Чорному згубилася. Вже на полях, де лежали трупи дружинників княжих, — ліси буйні повиростали. Тихо, спокійно тепер на Русі. Сусіди бояться зачепити її могутність, а князь Володимир не має часу тепер в походи ходити. Русь християнську будує... Всюди, немов гриби по дощу, ростуть школи, де руські діти письма словянського й грецького вчаться; малюють, різблять у золоті майстерно. В небо піднялися й золотяться хрести церков, що стоять в честь Бога Великого, Єдиного.

Їздить невтомний князь по Русі-Україні сам великого будівництва всюди допильновує... А сьогодні приїхав він до Овруча. Стоїть задуманий над річкою Норинню. Вона ліниво вигрівається у привітному сонечку; дзюркотять джерела Ольгової купелі. Ліс шумить зеленим верховіттям; малі пташки перестрибують по камінцям, а великі шугають з шусом у повітрі. Десь чути співи. Знову на чолі у Володимира, як і колись, стягаються думи; мудрі очі глядять перед собою в простір. Тільки сьогодні у князевій задумі немає колишньої жури, пригноблення... спокій розливається по обличчю. Дивиться на замок овруцький, обмірковує, що де треба укріпити, направити.., як правдивий господар... Дивиться на курган Олеговий довго-довго.... Немов книга розгортається перед ним. І враз думка засяліла в очах:

— Збудую тутай в Овручі церкву, щоб була твердинею проти злого Чорнобога.

І сам не зауважив, що думи свої промовляє так голосно, аж Чорнобог між скелями підслуховує й посміхається... Інтригу нову замишляє, хоч і притаївся тимчасом...

А князь задумав, і закипіло у спокійному досі Овручі, немов у казані. Зїхалися майстри премудрі з землі руської і грецької маляри, різбарі, теслі, мулярі. Цілими днями рух іде. Храм бо великий, аж на 30 ліктів довгий, а широкий на 20, стіни міцні роблять до штукатурки домішують вовну, волосся, щоб довго трималася. Зводи, щоби голосна була церква, з величезних горшків глиняних палених виводять; дуб важкий, мочений завапновують; з нього рами роблять й сріблом зверху вкривають.

Тільки що день рано як зійдуться люди до праці, не можуть надивуватися. Якось само собою зявиться трохи свіжо-сцементованого каміння в стінах.

— І хто його положив тут? — питаються.

— А глянь, які на них дивні, довгі борозди.

Один старий деревлянин, войовничий і правдивий, з тих, що вже одною ногою на тому світі стоять і майже бачуть, що там діється, — толкує їм:

— Раз як тільки Дажбог за лісами сховався і останні його проміння у Норині потопилися, вийшов я подивитися, чи часом Чорнобог тутай чого не шкодить. Тільки стемніло, аж тут по дорозі йде 12 мужів дивних і згинаються під тягарем міхів, що на плечах несуть... Хтів я ближче розглянутися, що то за дива, та не міг. Від кожного з них сяйво йшло, стелилося по дорозі, як від Дажбога... Ну, — думаю, — вони хіба самі Дажбоги коло нашого теперішнього Бога. Несміливо підходжу до них, питаю... хто вони.

— Ми будівничі київські, прийшли помогти нашому брату Володимиру в його намірах...

— Тимчасом все живуче поснуло, а вони з міхів дістають каміння червоне, аж горить... і кладуть у стіни камінь за каменем... А він у них в руках стає мягкий, як віск, й одразу зліплюється щільно, тільки на ньому й зостаються довгі борозди від пальців... Питаю:

— Чом ті каміння такі яскраві, червоні?

— Тому, що уся земля руська кровю напоєна так, аж на камінях відбилася. Ми ж вибіраємо тільки ті каміні, де зійшлася кров пролита за правду і други її. Така кров освячена самим Богом, який боротьбу праву благословляє, зо святим Юрієм і Михайлом. І войовників таких святий архистратиг Гаврiїл до брами райської впускає, тоді як слуг Чорнобога ген виганяє мечем своїм. А войовника Володимира, тому що він тепер правді служить, міцно Бог возлюбив і нас до нього післав.

Але чому ж Ви каміння червоні, кріваві кладете, ще й носите їх здалека? Чи мало тут каміння біля Овруча? Он цілі скелі над річкою стоять..

— Наше каміння ми збираємо з цілого краю... Як ті каміння звяжуться між собою цементом у одній церкві, так люди всього краю руського звяжуться духом і будуть одною душею... А кров освячена, лицарська буде боронити їх од Чорнобога.

Як тільки вони це сказали, страшно мені стало, аж волосся на голові піднеслося...

— А ну ж, думаю, Чорнобог на злість прийде? Лиш та думка промайнула мені в голові, а тут зо свистом, гуком прилетів на чорних крилах Чорнобог й сів на найвищу скалу над Норинню. Глянув на святих будівничих, а очі злющі вогнем червоним горять... І давай кігтями скелю розколупувати, брили камінні кидати то на святих, то на церкву... Але святі перехрестяться з спокоєм й далі кладуть своє каміння. А Чорнобогові каміння відвертаються й з свистом у болота падають, аж вода з болот підноситься й під замок підступає. Буря страшна зривається, але нічого святим вдіяти не може... Кляне, злиться Чорнобог і знову з свистом і гуком летить до свойого пекла...

Над ранком кінчають святі будівничі свою працю на землі волинській й вертають до Києва...

Послухали люди оповідання й стали собі в ночі пильнувати святих, зачіпати їх по дорозі. Ті ,як побачили таке збіговисько цікавих тільки видовища, розгнівалися, покидали каміння, й завернулися... Після вже до Овруча не вертали... А церкву ще тільки горі треба було викінчити...

Дійшло це до Володимира. Засмутився князь й торопить швидче кінчати церкву, освятити її хоче, щоб правдою горіла вона. Ось вже й стоїть церква могутня на славу Божу, для науки русичів українців, вібраних Володимиром во-єдино. Вже завтра її освятять. Тішиться Володимир церквою немов мати дитиною малою. З ним бояри і значні дружинники волинські: Меленевські, Шкуратовські, Чопівські, Дашинські, Виговські, Пашинецькі й інші. Всі диву даються новій церкві... вона як та твердиня. — По-обидві сторони з заходу — дві башти великі; як вороги нападуть, то й церква замком оборонним, вартовим буде. А міцна... Стоятиме так довго, як довго Русь буде знати, чия воона, чиїх батьків, памятатиме князя Володимира. А згине на землі, то глибоко з під землі заговорить каміння, щоби люди почули.. щоби душі померлих в час слушний встати могли й своє слово правди сказали... Міркує так Володимир, бо знає, що світ неспокійний і невідомо, які ще лиха прийдуть на землю руську.

Оглядають церкву. Над вівтарем Мати Божа, Святий Миколай. По всій церкві образи прекрасні... святі мов живі дивляться... Над вікнами фрески майстерні, поздовж вікон мистецькі арабески, орнаменти. Вівтар трьома півколами, а в ньому від золота, дорогих камінів аж світиться.. Під вівтарем вхід у склеп по камінним сходам широким. В церкві долівка з плит мармурових, взористо розскладених. Далі стіни деревом обведені, а на ньому мереживо сріблом виведено.

Кажуть бояри захоплені: — Велика вона красою, аж кінця немає... Тільки чи голосна буде? Чи добре спів у ній буде росходитися? Ану, погукаймо, спробуємо. Не знали, що то Чорнобог через рештки їхнього поганського духу хтів вступитися до церкви. Таки добився свойого

Загукали, засвистали бояри радісно, аж луна голосна пішла хвилями й повастрявала в горі муру, де не було вже каміння святого... І залишився там чорнобогий дух ковиряти, підважувати церкву.

Ледви стримав священик бояр, зясовує їм непристойність чину їхнього. Перестрашилися вони, засоромилися, перепрошують.

— Отче, то ми постановляємо платити вічну подать до цієї церкви на відкуплення гріха і за себе, своїх дітей і внуків...

В своїй простоті думали, що гріхи можна грішми відкупити. Записали одначе в книжку церковну ту постанову й назвали подать: „Погуковщина".

Вже щоб більше чого злого не сталося, не чекали завтра, а відразу задзвонили під золотими банями співні дзвони. Відслужилася торжественна, у сяйві великих люстр — паникадил, служба Божа. Тільки чути було, як підчас співу у кутках горішніх щось тихо скиглило...

Тимчасом засвітила над Норинню золотоверха церква Володимирова на славу Руси-України.

(Кінець буде).

РОЗУМНІ ДУМКИ.

(*) Хто не знає, а знає, що не знає, той дальше зайде, ніж той, що думає, що знає, а не знає.

Справжня мудрість народів — це досвід.

Висша людина на маловажне не зважає: чи її хвалять, чи ганять, вона безнастанно йде вперед.

Рідко коли вдається щонебудь людям, які вагаються.

Три четвертини людей займаються важними справами щойно тоді, коли їх до того приневолити. Але тоді буває деколи запізно.

З думок Наполеона.

СВЯТЕ ПИСЬМО І НАУКА.

Святе письмо написали вибранці Божі, — пророки й апостоли, — по натхненню св. Духа.

Святе письмо є зібране в одну книгу, що називається Біблією.

Окремі оповідання з Біблії зі Старого, чи Нового Завіту, не слід би називати історичними, бо історія оповідає нам про минуле, а Біблія описує послідовно від створення і до кінця світа, показує нам дорогу до вічности через новозавітні події — хрест, гріб і триднеēве воскресення Христа; від початку і до кінця Біблії, як ясний промінь світла небесного, ми бачимо особу Божу та Його опіку над світом.

Святе Письмо вже сказало нам своє послідне слово — й ні прибавити, ні убавити від нього нічого не можна.

Св. Письмо не перечить правдивій науці.

Наука є твір розумної душі чоловіка. Основана вона на здогадах. Здогади люди розбирають, повторяють, практично провірюють і, коли здогад достається безпечним — записується нова сторінка науки.

Хоч наука і скорочує досвіди життя нашого, то треба і в ній розбиратися; бо одно тут зостається на непровірених здогадах (гіпотезах), а друге перейшло в бездоганну істину (аксіоми).

Серед наукових гіпотез найбільшої уваги заслугують теорії як повстав світ, що таке життя, звідкіля воно узялося?

Про походження світу існує дві головних теорії — астрономічна і геольогічна.

Астрономічна теорія доказує, що світ повстав з огняної маси. Маса ця носилася в просторах вселенної і мала циліндрову форму; від сильної спеки цей огняний циліндер розріджувався, ростягався більше і більше, поки то з одного, то другого кінця не відривались величезні кулі, а в залежности від розміру і сили вибуху займали собі відповідне становище в небесному океані; менші з них скорше остигали й стали на подобу нашої землі; потім почало зароджуватися життя.

Сучасна наука починає критично відноситься до астрономічної теорії походження світу, бо приходить до висновку, що з всепожираючого вогню могли заховатись тільки жужилиця, доказом чого є падаючі зорі, а по вченому метеори. На горах Хин-Гана, в Манджурії, я бачив метеор за великий як дім в два поверхи; при падінню частина його відкололася і це дає можливість не тільки зовні розглянути його, а і розглянутись, що тут в середині. Однородна темно-сіра жужилиця цего небесного гостя скорше свідчить про то, що як тепер нема, так і колись не було на ньому життя.

Правда, закони повтаряємости явищ всесвіту дають можливість астрономам і на небесному полі дещо зауважити, але субєктивні висновки хоч би і найбільше учених з астрономів треба уважати як гіпотези. Доказом цього застереження є послідне їх відкриття, що навіть на нашому місяцеві є воздух і раз-по-раз появляється зелениня, мабуть паша. До недавна з певностю нас поучували, що місяць мертва планета; тепер нам кажуть, що на нім є повітря і якась рослина. Можемо дочекатися, що астрономи будуть рахувати на місяци худобу, що пасеться на пасовиску. Добавмо до цього, що місяць, по науці астрономії, це найбанща до землі планета, і коли через удосконалені далековиди досі нічого певного про нього не сказано, то оскільком правди в здогадах астрономів в тім, що дальше місяця?

Таке проситься на думку після наукових висновків. А віруючий чоловік ще і друге тут повинен бачити; астрономічна теорія походження світу перечить Св. Письмови, а як так, то треба уважати її як „вітер науки" (Ефес. 4, 14).

(Продовження буде.)

Свящ. Л. Струк.

ДЕСЯТЬ ЗАПОВІДЕЙ ЗДОРОВЛЯ.

Знаний лікар Стівенс подає наступних 10 заповідей здоровля: 1. Зачинені вікна, це відкрита дорога до туберкульози (сухіт). 2. Сильні напої ослаблюють чоловіка. 3. Де бруд, там мухи — де мухи, там повстають недуги. 4. Коли в жовтні забємо одну муху, більше зискаємо, ніж коли б ми в грудні забили тисячу. 5. Ваших легенів не можете купити, тому доповаджуйте до них бодай свіжий воздух. 6. Коли не знаєте що їсти не їджте багато. 7. Не заміняйте ночі за день. Належний сон у властивій порі це не є страта часу. 8. Мягкі середники проти недуг легенів не лічать їх, тільки пищать шлунок. 9. Тютюн підбадьорує на мінуту, ослаблює на годину. 10. Лучі сонця нищать тапети і дивани, але покривають обличчя румянцем здоровля.

НАЙШЛИ ТАЙНИК ДЕСЯТИННОЇ ЦЕРКВИ В КИЄВІ.

В Києві найшли на місці збуреної Десятинної церкви, у глибині 7 метрів, підземний тайник, що був засипаний від давніх літ. Тайник є по середині місця, де стояла Десятинна церква. Як розкопали тайник, найшли там замітні останки з княжих часів. Учені кажуть, що це з 1240 року, коли татари були напали на Київ, а знатні люди сховались були в тайник Десятинної церкви, відки потім пробували втекти, але безуспішно. Найшли там скелети померших, а біля них боеві топори й ріжні срібні речі. Також найшли один золотий перстень і срібні стяжки для жіночих одягів. Були й деревляні лопати, окуті залізом, та інші речі. Знахідку вважають дорогоцінною.

САМОХІД ЛЕОНАРДА ДА ВІНЧІ.

Італійські інжиніри збудували самохід на основі плянів геніяльного Леонарда да Вінчі, що жив у XVI віці і займався справою самоходів ще в тому часі, коли нікому про те не снилося. Самохід, виконаний докладно на основі оригінальних плянів да Вінчі, буде в руху підчас цьогорічної автомобільної виставки в Мілано, в Італії. На одній з недавніх технічних вистав можна було оглядати запальничку, виконану також на основі пляну Леонарда да Вінчі.

ПОКОНУЙ ЗЛО ДОБРОМ.

Один чоловік мав гарного коня. Підглянув це один лиходій тай задумав того коня вкрасти. Одного дня, коли властитель їхав конем дорогою, далеко від села, лиходій положився на дорогу, вдаючи хорого, й коли їздець зближався до нього, він простогнав: — Змилуйся надомною й поможи мені дістатись до села, щоби не згинути мені серед дороги.

Їздець зліз з коня й промовив:

Давай, я посаджу тебе на коня й поволи та обережно завезу до моєї хати. Там знайдеш відпочинок і скоро прийдеш до здоровля.

Та коли лиходій лише дітикнувся кінського хребта, та взяв віжки в свої руки, він вдарив коня сильно поводами й помчався в поле. Відїхавши певну віддаль, він припинив коня, обернувся до милосерного самарянина й засміявся злорадно. Властитель коня кликнув до злодія:

— Прошу тебе про одно. Не оповідай нікому про те, що ти зробив зо мною.

— Чому ні? — спитав лиходій цікаво.

— Бо коли ти про це розголосиш, люди не схочуть помагати одні другим в їх нещастю. Все будуть боятися щоби з ними не сталось те саме, що зо мною.

Ці слова зворушили серце лиходія. Він повернув конем і віддав його властителеві, кажучи:

— Віддаю тобі твого коня назад. Твоя шляхотність і доброта поконали мене та відігнали спокусу.

Ось так нераз можна поконати зло добром.

107 ЛІТ СІРНИКА.

Сірники почали вживати на світі більше менше сто літ тому. Наші прадіди розпалювали вогонь кресалом. Його ще й досі вживають деякі нецивілізовані племена. Перші сірники мали головки зі спеціяльної хемічної маси, що запалювалася не від тертя до шорткости поверхні коробки, але від сіркового квасу, в якому треба було їх мачати. Очевидно, це не було вигідно. В 1832 році появилися в торговлі сірники, дуже подібні до тих, яких уживаємо тепер. Винайшов їх німець Яків Каммерер. Заки він доробився грошей на сірниках, займався виробом ситок, фабрикував капелюхи, а рівночасно був мандрівним купцем. Врешті виїхав до Швайцарії і там заложив фабрику уліпшених фосфорових сірників, що скоро поширились по цілім світі. Хоч маємо електричне світло і безкнотові запальнички — сірники є сьогодні найбільше вживаним предметом загальної потреби. У Польщі, наприклад, спалювали річно приблизно 50 міліярдів сірників!

ПЯТНАДЦЯТЬ ЛІТ ВЛАДИЧОЇ ПРАЦІ.

Вже минуло пятнадцять літ від Четвертого Собору, на якім наш Високопреосвященний Владика о. Іоанн погодився стати на чолі Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Сталося це 16 липня, 1924 року в Йорктоні, Саск.

Здається, що це так недавно було, наче вчера, а то вже пятнадцять літ проминуло. Легко сказати пятнадцять літ, та не легко було нести той величний і відповідальний обовязок, що припав нашому о. Архипастиреві. Важний це обовязок, і важка праця. Але хоч ця праця, „ярмо Христове", мала, як звичайно в життю буває, багато в собі гіркого, то її успіхи й овочі такі великі, що треба забути все, — й радіти тим, що ідея Української Православної Церкви росте й поборює всі трудноці, що стоять на дорозі зросту Божої слави та ублагородження нашого побожного українського народу.

Праця нашого о. Архипастиря включає відвідування, або, як популярно говориться, візитації наших парафій і громад, розкинених на просторі майже цілої Канади. В нашій уяві зявляються заквітчані та як найкраще прибрані церкви, з гарними вітальними брамами. А далі маси побожного народу, процесії, діти з квітками, молоді хлопці на конях. Всі вони в торжественнім настрою витають побожними піснями свого Архипастиря. І вся Архієрейська Служба стоїть живим образом у памяти тих, кому Бог дозволив бути учасником її.

Слово Достойного Архірея, чи то на початку завітання, перед св. Літургією чи по св. Евангелії, чи при закінченні Богослуження, глибоко западало в душі всіх, хто мав щастя слухати його. Слово його, — це релігійна наука для канадійських українців, якої давно не чути на Україні, де панує червоний ворог. Таким словом промовляли колись Владики нашої Церкви ще в добу нашої минулої величі й слави, в добу вільного життя українського народу.

Наслідки тої науки бачимо сьогодні.

Канада засіяна парафіями Української Греко-Православної Церкви. Та зріст її ще не завершився, ні закінчився. З усіх сторін чути голоси: Хочемо мати свою Українську Православну Церкву. Скажіть нам, як маємо зорганізувати парафію. Що маємо виконати, щоб бути в рядах Української Православної Церкви? По всіх місцях, де живуть православні українці, а навіть у громадах других церков, маємо симпатиків, маємо людей, що духом з нами, що ждуть нагоди, щоб прилучитися до нашої Церкви.

Звичайно при обідах, що бувають по архієрейських Богослуженню, о. Архиєпископ говорить промови на народні теми. Ними загріває нас до праці на просвітному полі, ширить свідомість, розбуджує оспалих, підкріпляє знесилених. Це промови, що торкають найглибші і найважніші почуття слухачів. Завдяки тому наш о. Архипастир тішиться любовію серед своїх вірних і пошаною навіть серед братів, що належать до інших церков.

Від часу до часу о. Владика буває з усіми пастирями на духовних конференціях. Обговорює з ними ріжні духовні й теольогічні питання, дає повчання, заохочує до витревалости в праці, щирою порадою гоїть нерівности й болі, що тут то там назрівають, й завсігди вміє

знайти вихід до кращого.

За Архипастирського служіння о. Владики Іоанна в Канаді, тяжка доля постигла нашу Церкву на Україні. Большевики її зруйнували, цілковито знищили церковну адміністрацію, а з тим урвалися всякі звязки з тамошніми духовними діячами. Силою того факту о. Архиепископ Іоан остав одиноким українським православним Архипастирем, що може свобідно виконувати своє архипастирська служіння. Та він не падає на дусі й добро стоїть на чолі Укр. Гр. Православної Церкви в Канаді і Укр. Автокефальної Православної Церкви в Злучених Державах. Обі ці церкви начисляють сотки парафій, мають до двіста тисяч вірних, працюють у ній десятки священиків. Нині ці церкви мають славу й добре імя серед своїх і чужих, навіть серед неприятелів. Львина частина заслуги в тому нашого о. Архипастиря.

В особистому життї Впр. о. Іоанн — це добрий батько, опікун, і порадник. Доброта серця в нього велика. Любить вірних нашої Церкви, як своїх рідних дітей. Прощає ворогам і забуває кривди несслушно йому заподіяні.

Вся праця, труд і бажання Впр. о. Владики Іоанна скеровані в тім напрямі, щоби бачити нашу Церкву в Канаді (як теж і в ЗДА.) світлою, сильною й величною. При нім маємо вірно стояти й помагати йому цілою силою і здібностями нашими.

Колись Мойсей, великий пророк і провідник Ізраїля, знайшовся в тяжкім положенню в дорозі до обіцяної землі. Невигоди, терпіння, ріжні перешкоди, та й нарікання і бунти серед своїх мулили серце старенького провідника. До того ще трапилося, що амаликити напали на ізраїльтян і настала війна. Нарід кинувся до бою. А Мойсей став на високій горі й додавав відваги ізраїльтянам. Він молився за них. Як зносив руки до Бога, ізраїльтяне з більшим завзяттям воювали, коли ж опадали йому руки, опадав і їх бойовий дух. От тоді Арон і Гур підтримували йому руки, а нарід, бачучи це, бив ворога аж до остаточної побіди.

Подібно наш о. Архипастир сьогодні, в часі боротьби з нашими новітними амаликитами, в часі нашої мандрівки до обіцяної землі, небесної батьківщини, стоїть на вивищеному місці й молиться за нас Богові. Нераз руки його можуть знемагати, отже нашим обовязком є йому помагати, підтримувати його руки, бо в цей спосіб і ми здобудемо сили й завзяття виконувати нашу працю.

З нагоди пятнадцятьлітнього ювілею архипастирського служіння о. Владики Іоанна, усвідоммо собі його велику й важку працю, а це заохотить нас до дальших подвигів на ниві нашої святої Української Православної Церкви.

Молімо Господа Бога, щоби дав нашому о. Архипастирю доброго здоровля, сили, витревалости й довгого віку. А зі свого боку віддаймо йому пошану, любов, вірність і послух, як рідні діти своєму батькові. На многі літа, Владико!

б. С. Г.

ПРОЩАЛЬНА ВЕЧЕРА.

(Толстой, Ман.)

Заходом членів української греко-православної церковної громади та жіночого Товариства ім. Св. Ольги у Толстой, Ман. 7 вересня ц. р. відбулася в місцевім Нар. Домі прощальна вечеря в честь Всеч. о. Дмитрова, його жени, та їх доньки Ольги.

По вечері вручено о. Пароху дарунок від членів церковної громади. Також Жіноче Товариство уручило від себе дарунок Добродійці Дмитрів.

По кількох коротких промовах, виголошених місцевими членами та о. Дмитровим і о. Кудриком, заряджено збірку на пресовий фонд „Вістника".

Жертвували слідуючі:

По 50ц.: о. Дмитрів.

По 35ц.: о. В. Кудрик.

По 30ц.: М. Зюлковський.

По 25ц: І. Касіян, В. Фійчук, В. Стефанчук, Д. Подольський, Н. Кудрик, Н. Касіян, Ів. Назаревич, М. Пелешок, Добродійка Дмитрів, пані С. Ткач, Ів. Косован і П. Калушка.

По 20ц. Ольга Дмитрів.

По 15ц · Пані Соколівська і пані Ковальчук.

По 10ц.: пані Ю. Зюлковська, С. Кудрик, і пані М. Назаревич.

По 5ц.: пані Калушка і З. В.

Всім жертводавцям щира подяка

Присутний.

ПРИМІРНЕ ВЕСІЛЛЯ.

В суботу, 7 жовтня, в Риверс, Ман., відбулося вінчання п. Александра Ґерели, з Вінніпеґу, з панною Еленою Мессел, дочкою п-ва Николая й Катерини Месселів. Тайни вінчання уділив прот. С. В. Савчук з Вінніпеґу.

В неділю рано відбулося Богослуження, яке відслужив о. Савчук, а по Богослуженню п-во Месселі запросили до себе на обід весільних гостей. Підчас обіду п. І. Сушко, пожелавши молодятам щастя й здоровля, запропонував, щоби зібрані відзначили це родинне свято збіркою на пресовий фонд „Українського Голосу" й „Вістника". Гості радо відкликнулися на зазив п. Сушка й жертвували, як слідує:

По 1 дол.: І. Сушко, Й. Шелеґа, Ол. Ґерела, пані В. Перила, п-во Фіщуки.

По 50ц.: Н. Мессел, О. Н. Дидик, Леся Мулявка, Т. Мулявка, пані Розалія Мулявка, пані Йосифа Батицька п-на М. Шелеґа, пані Р. Мавр, пані К. Киш, Андрій Мандзюк.

По 25ц.: М. Кучма.

Разом $10.25.

Всім жертводавцям щире спасибі.

Гість.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ.

(Іленд, Алта.)

Хвальна Редакціє:

З цим листом висилаю Вам $1.00 на дальшу передплату „Вістника".

На мої старі літа, впевняю Вас, Ваш релігійний часопис є дійсний корм душі, якому не дорівнає жадний інший часопис. Моїм бажанням є, щоби він знаходився в кожній хаті.

Здоровлю Вас сердечно.

Н. Засідідна.

ПРИМІРНІ ХРЕСТИНИ.

(Мензі, Ман.)

Памятку хрещення Анни Губіцької, що відбулося в домі пана Олекси Друля, присутні вшанували тим, що жертвували $1,75 на фонд Церкви. Тайну хрещення довершив о. С. П. Симчич, місцевий парох.

Жертвували слідуючі: по 50ц. п. Олекса Друль, о. С. Симчич.

По 25ц.: п. Іван Пелешок.

Жертводавцям щира подяка.

Є побажанням, щоби кожні хрестини так примірно відбувалися. Така „вдові[illegible]" має велике значіння.

Присутний.

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

СЕНДІ РЕПІДС, АЛТА.

По 50ц.: Гр. Франчук, Ґрац.

По 25ц.: В. Савчук, І. Бойчук, І. Кіца.

75ц. — дрібна збірка.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

Шабан К. Гіт, Алта. .1.00

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. І. Гикавого.

ЛИСТОПАД.

19. Неділя — Кейленд.
21. Арх. Мих. — Заваля. Храм.
26. Неділя — Снява-Прут.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. П. Ґлівського.

Листопад.

19. Неділя. — Поплар Парк.
26. Неділя. — Іст Селкірк, храм.

Грудень:

3. Неділя — Брендон
10. Неділя — Малантон
17. Неділя — Тиндал

363 Beacon St., Winnipeg, Man

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Гр. Васківа

Листопад.

19. Неділя — Ґлендон.
21. Вівторок, Соб. св. Михаїла — Тріен, (храм).
26. Неділя — Гемлин.

Грудень.

3. Неділя — Давнінг.
4. Введення в храм Пр. Д. — Стрий
10. Неділя — Смокі Лейк
17. Неділя — Спеден
19. Николая Чуд. — Ґрац
22. Св. Анни — Беліс
24. Неділя — Вилно, місто
31. Неділя — Смокі Лейк

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. С. П. Симчича

Листопад.

19. Неділя. — Енгусвил.
21. Вівторок, Собор св. Арх. Михаїла. — Сенді Лейк (храм).
26. Неділя — Россборн

Box 410 — Rossburn, Man

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. В. Апостола.

Листопад.

19. Неділя — Принс Алберт.
21. Вівторок, Соб. св. Михайла — Гоней Мун.
26. Неділя — Північна Ґронлід.

Грудень.

3. Неділя — Ґронлінд. Середня.
4. Понеділок — Введення в храм Пресв. Богор. — Бочкеб.

Адреса: Gronlid, Sask.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Т. А. Горбая.

Листопад.

19. Неділя — Шел Велей.
21. Вівт., Соб. св. Мих. Арх. — Роблин фарми.
26. Неділя — Ленард.

Адреса — Роблин, Ман.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1939 РІК.

ЛИСТОПАД.

1 С. Йоїла прор.
2 Ч. Вмч. Артема; пр. Артема
3 П. Іларіона Вел.
4 С. Мч. Олександра

5 Н. 23 по З. Якова ап. бр. Госп.
6 П. Арети, Атаназія
7 В. Мч. Маркіяна й Мартирія
8 С. Дмитра Вмч.
9 Ч. Мч. Нестора, Капітолини
10 П. Терентія і Неоніли
11 С. Бл. Марії, Анастазії

12 Н. 24 по З. Зеновія і Зеновії
13 П. Стахія, Нар.
14 В. Безсреб. Кузьми й Деміяна
15 С. Акиндина
16 Ч. Мч. Акепсима еп.
17 П. Йоаникія Вел.
18 С. Мч. Галактіона

19 Н. 25 по З. Павла еп.
20 П. Єрона, Лазаря
21 В. Собор Архистратига Михаїла
22 С. Онисифора
23 Ч. Ап. Ераста, Олимпа
24 П. Віктора, Стефаніди
25 С. Івана Милостивого

26 Н. 26 по З. † Ів. Золотоустого
27 П. Филипа ап.
27 П. Филипа ап.
28 В. Мч. св. Гурія, Самона
29 С. Ап. Матея
30 Ч Григорія чуд. еп. Неокес.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Е. С. Улана.

Листопад.

19. Неділя. — Ґардентон
21, Соб. Арх. Мих. — Ґардентон, Онуцька.

Адреса: Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Ф. Кордівського

Листопад.

19. Неділя — Фастон
21. Вівторок, Соб. Арх. Михаїла — Рама (храм).
26. Неділя — Маморниці

Адреса — Рама, Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Д. Ф. Стратійчука

Листопад.

19. Неділя — Давфин
21. Св. Михаїла — Велява (храм)
26. Неділя — Пайн Ривер

Грудень.

3. Неділя — Ешвил

Адреса: Давфин.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ НА 1939 РІК.

Листопад.

12. Нед. 24 по Зісланню св. Духа: Голос 7. Утр. Єван. Марка XVI: 1—8. Літ. Ап. Еф. II: 14—22; Єван Лук. VIII: 41—56.

19. Нед. 25 по Зісланню св. Духа. Голос 8 Утр. Єв. Марк. XVI: 9 20. Літ. Ап. Єф. IV: 1—6. Єван. Луки X: 25—37.

21. Вівторок, Арх. Михаїла: Утр. Єван. Мат. XIII: 24—30 і 36—43. Літ. Ап. жид. II: 2—10. Єван. Луки X: 16—21.

26. Нед. по Зісл. св. Духа: Гол. 1. Утр. Єван. Луки XXIV: 1—12. Літ. Ап. Єф. V: 9—19. Єван Луки XII: 16—21.

Грудень.

3. Нед. 27 по Зісл. св. Духа: Голос 2. Утр. Єван. Лук. XXIV: 12—35. Літ. Ап. Єф. VI: 10—17 Єван Луки XIII: 10—17.

4. Понеділок. Введення Пр. Богор. Утр. Єван. Луки I: 39—49 і 56. Літ. Ап. жид. IX: 1—7; Єван. Луки X: 38—42 і XI: 27—28.

10. Неділя 28 по Зісл. св. Духа: Голос 3. Утр. Єван. Лук. XXIV: 36—53. Літ. Ап. Колоссян II: 12—18. Єван. Лук. XIV: 16—24.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE ·HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

РІК XVI. WINNIPEG, MAN., NOV. 15-th, 1939. ВІННІПЕҐ, МАН., 15-го ЛИСТОПАДА. 1939. ЧИСЛО (330) 22

„ПРАВОСЛАВНИЙ З БРАЗИЛІЇ" ПРО ЮВІЛЕЙНУ КНИЖКУ.

(З листа до о. С. В. Савчука).

На саме св. Преображення отримав я прегарну книжку, під надписом „Великі Роковини". З великою цікавістю отворивши книжку, читаю написане в горі, на першій сторінці, що це в дарі для мене від Вас „на добру память". — Коли ж так за мене Ви памятаете й не забуваете, то найже Господь Бог милостивий таксамо памятає ща вас і хай дарує Вам всякого добра через усе [illegible] . .

Та звернім увагу на книжку „Великі Роковини" насамперед з верху, як вона представляеться очам читача. Як чоловік убраний в святочний день, у велике свято виглядає гарно, весело, мило, — так і ця книжка одягнута в таку ж святочну шату, — ювілейну шату, має вид прегарний, милий, імпонуючий. Вже зверху можна догадатись, що ці „Великі Роковини" — мають значіння великої памяти, радісної памяти великого ювілею і великого свята. Коли тільки перечитається ті два слова „Великі Роковини", а зараз же понизше глянеться на величавий храм — церкву в українському стилі, так вже пізнається, що зміст цеї книжки пригадує, обговорює українське національно-церковне велике свято, зазначене в роках, по боках в горі і в долі: В горі одно свято — а в долині друге. Так отже вже зверхній малюнок оповідає нам про то, про що говориться в книжці. Мудро і гарно змальовано.

Та гляньмо в книжку і читаймо, що там є. Заголовковий листок каже нам, що книжка поділена на три части. Перша з них оповідає про **„Ювілей хрещення Руси-України"**. Вступна стаття — Єрарха і Начальника нашої Церкви, о. Іоанна Теодоровича, Арх. Канад. і Американського, впроваджує нас в огляд подій, які збулися памятного 988 року — коли то охрещено наших пра-прадідів. Ряд дальших статей оповідає нам ясно, і вичерпуючо, як збулося саме хрещення Руси-України. Оповідає нам ще де, як і в якім порядку відбувався цей акт святого Хрещення. Ще дальше розказано, на всіляких історичних фактах, що віра, яку прийняв наш Нарід Український за часів князя Володимира Великого, не була вірою „католицькою", як це голосять римські агенти, — а була тією вірою греко-православною, яку визнає наша Церква, або краще сказати: яку визнає увесь ваш Нарід Український по цілому світу. Тай самі грекокатолики перед звиж триста роками визнавали віру православну, тую, що й ми тепер її визнаємо, — доки їх терором не зневолено в католицизм.

Опис старого Києва, поезії, оповідання-леґенди і гарний образ св. Володимира доповняють тую згадку всіх минулих подій звязаних з принняттям христіянства нашими предками. Коли перечитається тую першу часть книжки, душа і серце наповняється святими почуваннями, бо наші пра-прадіди, „в Христа охрестилися — в Христа одягнулися". „Ми ж знову, їхні діти, по них дістали в спадщині той же сам „одяг Христовий", який тепер носимо. Ми передамо його і нашим дітям, а наші діти своїм дітям і так з рода в рід „буде Христос з нами до кінця світу". Наші предки, прийнявши в своїм хрещенні Ісуса Христа, — одержали від Него „власть статися дітьми Божими" (Іван I: 12) і тую „власть статися Божими дітьми" передали і нам і нашим дітям. Ось того учить нас перша часть книжки „Великі Роковини". Вельми важна отся її наука.

Тепер прийдемо до II-ої части коментованої книжки, яка оповідає нам про **„Двадцять-літній Ювілей Української Греко-Православної Церкви в Канаді"**. Перша стаття написана ясно й красно. Автором її є, як свідчить в горі надпис — Прот. С. В. Савчук. Ця перша стаття „Перед 20 роками", впроваджує нас в огляд цего другого ювілею. На цю тему дальше знаходимо велику множість статтей ріжних авторів. Як першу часть, — так і цю другу читається з такою цікавістю і захватом, — як рівно ж з поученням і поширенням світогляду, — що я вже раз перечитав, **та ще буду читати другий раз.** Статті перемішані відповідними, красними змістом віршами, що те ж неодно нам пригадують і повчають. І що ж каже нам лектура другої части? Каже нам: Наша Церква православна, — бо тільки вона право славить Бога. А право славить Бога той, — хто любить брата свого, — або краще сказати: свій рідний нарід. Це саме каже нам св. Йоан Богослов в своїм першім соборнім посланні (4, 20-21): „Коли хто каже: Люблю Бога, а брата свого ненавидить, той ложник... І заповідь цю маємо від Бога, щоб хто любить Бога, любив і брата свого".

Йдучи по тій заповіді наша Церква працює серед народу свого — і для народу свого. Скріпляє і розвиває його морально, інтелектуально і економічно. Про церкву католицьку вже того не можна сказати. Її наука є така: Коли ти є українцем-католиком, то твоїм братом є той — хто католик, хотьби й поляк, хінець, японець, або чорний африкан. Але твій сусід, такий же, як і ти українець, хоть би він і добрий чоловік був, — але як він є православний, „шизматик", — то він тобі не брат і його з далека обминай. Таку науку чуємо по церквах католицьких в Канаді, Бразилії і всюда по світі. Вона вносить розлад і ворожнечу навіть в родині, на що багато маємо доказів. Така наука не приносить ані Богу хвали, ані ніякому народові добра. А нашому народові така церква з такою наукою — це чиста руїна.

Другі церкви для нашого народу теж ненадаються, нашо також маємо подостатком доказів. Тому одинокий вихід триматися нам прадідної Церкви, задержати нам дальше той „одяг Христовий і синівство Боже", яке передав нам Господь через наших Батьків. Як раз цю роботу почала Українська Православна Церква робити тому двадцять літ в Канаді. Від того часу — й до тепер збирала й збирає своїх дітей під свої охоронні крила, що вже розбігалися на всі боки, як отара овець без пастиря. А зібравши свої діти, показує їм дорогу до любови Бога і свого рідного брата, як того научає вище згаданий св. Іван Богослов. Тому вірні нашої Церкви, по словам св. Письма „сталися дітьми Божими". Хто ще не належить до тієї родини „дітей Божих", хай ще нині до них прилучиться, щоб завтра не було запізно, бо не знаємо „ані дня, ані години", коли покличе нас Господь.

Тепер перейдемо до III-ої части книжки „Великі Роковини". Ця часть носить назву. „Пропамятна книга Української Греко-Православної Церкви в Канаді". Що є в тій „Пропамятній Книзі"? Є тут ціла многота фотографій — на кожній сторінці по дві, по три, або й чотири. Всі фотографії гарні, чисті, ясні. Люде на фотографіях — це священики і міряне. Усі ж люде, як у церкві: Старші, молодші, чоловіки, жінки, деякі в старшім віку, посивілі. Поміж фотографіями є уміщений великий катальог (спис) жертв, які щедро напливали від членів нашої Церкви з усіх закутин широкої Канади, — а навіть зі Злучених Держав, на річ тої ж Церкви. Деякі жертви є досить великі, як ціла тисячка доларів, пів тисячки, сотки, десятки — і так йдуть аж до найдрібніших. Кожний жертвував після змоги, після своїх сил, бо наш нарід всюди є знаний зі своєї жертвенности, коли треба що дати „на боже" або „на божі справи" і тим подібне. Та так воно і повинно бути, бо це ж Божий приказ наданий ще тоді, коли нарід ізраїльський еміґрував (виходив) до землі обіцяної. Цей закон звучить так: "І каже Господь Мойсеєві: Промов до синів Ізраїлевих, **щоб вони приносили мені приноси від всякої людини, що прихиляється серцем своїм (до Бога)..."** (II Мойс. XXV: 1—2). А ми ж тим самим народом Божим, народом еміґруючим і тут на землі і до Землі Обіцяної — в небі, — отже ж той Закон і до нас відноситься. Чого ж нас учить оця III-та часть згаданої книжки? Учить нас, що всі жертводавці, це ті, що сповняючи Божий Закон, „приносили свої приноси", щоб здвигнути у „новім світі" в Канаді свою рідну Церкву Православну і тим заманіфестувати перед всіми народами, що **„Їхні серця дійсно прихиляються до Бога"**, і що вони свою віру в Бога уміють заявляти не тільки самими словами, але і ділами, бо „Яка корисность, брати мої, коли хто каже, що віру має, та діл не має?" (Яків II: 14). А і наше українське потомство читаючи про ті „приноси" учити меться віри батьків своїх, і цінити ме свою Церкву Православну, що учить такої віри — а яка в 1938 р. обходила 20-літній ювілей своїх народин в Канаді.

Книжка "Великі Роковини" повинна бути настільною книжкою в кожній українській хаті.

С. Антонович.

КОРОТКИЙ ІСТОРИЧНИЙ НАРИС ПОЧАЇВСЬКОЇ ЛАВРИ.

(Докінчення).

Далі в пісні оповідається, як присутні в Почаєві вірні ченці моляться й просять помочі у Матері Божої, як почула їх молитви й зявилася над церквою в омофорі, оточена ангелами.

Турки, побачивши це незвичайне явище, перестрашилися й втікли, а монастир і всі вірні, що заховалися в ньому, були врятовані від смерти. Кінчається пісня запитом:

„Ктож в земном троні і в церковній короні
щирим серцем не признает,
же Діва пречиста, Мати Божа іста,
всіх от врагов заступает?
Почаевські мури от турецкой бурі
з землею би ся зрівняли,
аще би не Тою, Дівою Святою,
свою цілість одержали.
Тож плещіте в длані,
поюще вся страни —
Возбранной Воеводі —
церков купно с нами, вірними синами,
хранящи во всякой пригоді".

Легенда про чудесно врятовання Матерією Божою Почаївського монастиря послужила також матеріялом до створення лірницьких дум — „Пасли пастирі вівці на горі" та „Ой зійшла зоря вечеровая". Обидві думи дуже популярні в народі, а особливо остання.

Мало відома в нас також пісня: „Пречистая Діво, Мати Руського Краю", зложена за взором пісні Підкаменецькій Богородиці під тою ж назвою. Не має вона того релігійного патосу, що ним відзначається пісня Підкаменецькій Божій Матері, яка в Галичині ще й досі є чимсь в роді церковно-національного гимну, але сповнена щирого пієтету до ікони Почаївської Богородиці. Почуття це, як відомо, ще міцно живе в душах нашого народу до цієї найбільшої святині нашої.

Подаю теж більш характеристичні її строфи:

Пречистая Діво, Мати Руського Краю,
по істині люблящих Тя, сладостний раю,
Ти Почаїв улюбила і чудами
прославила цілому світу.
Первее виділи Тебе на верху скали
стоящую в столпі огня,
яко признали два иноки,
і присущий Іоан, череду пасущий,
прозвиском Босий.
При образі Твоїм ласки Бог нам дарует,
де на правій лоні Матка Сина пістует
Дай-же, даби ми грішники у Сина,
Ти, по правиці стояти могли.
Церков кафолическую в мирі сохраний,
еретическії полки всегда отганяй,
дай одномишление і друга
люблєніє всім правовірним.

З інших легенд, що лягли в основу пісень про чуда Почаївської Богородиці, варто згадати пісню з 1771 року „Нині прославися скала Почаевская", що описує морове повітря 1770 р.

Пісня ця є до певної міри історичним документом, що стверджує лихоліття на нашій землі. Початок цієї пісні, що в ньому змальоване це страшне лихо на південно-західніх українських землях, звучить так:

„Нині прославися скала Почаевская,
ідеже Божа Мати стопою знак дала.
Єгда Бог за гріхи в мимошедшім житі
казнив тяжким мором всюду і в нашім повіті
Підгіря, Покутя, Подольський Каминець
Околичне на Волині й місто Кременець
Тисящного сімсот сімдесята года.
Бисть казнь сія смертельная морова пригода.
Тогда знаемії од нас удалени,
отці і братія і други в мерзости положени.
Отець боячися сина вдома пияти,
не помогла бідной дщері сердобольна мати.
Бездомнії гладом себе помориша,
многі церкви, манастирі тогда пусті биша,
Напрасно умерших трупія лежаху
і не биша погребаяй, звірія снідаху".

Зосталась тільки єдина надія на Богородицю. Вона врятувала всіх, хто пішов молитися перед Почаївською іконою Божої Матері, або вручив себе її опіці

В Богогласнику, крім названих є ще інші пісні уложені в честь Почаївської Божої Матері. Відзначаються вони теж релігійним почуттям й глибокою любовію до Почаївської Богородиці.

Невідомі автори склали їх в поривах релігійного надхнення. В залежности від їх поетичного хисту маємо більше й менше вдатні поетичні твори.

Ця релігійна поезія, присвячена іконі Почаївської Божої Матері, — є українською. Хоч і вона має значну домішку церковно-словянських слів, але носить також виразні сліди народньої української мови.

Думи ж про Почаївську Божу Матір — „Ой зійшла зоря вечеровая" й „Пасли пастирі", бувши продуктом не індивідуальної а народньої творчости, — цілком українські.

В пісні „Пречиста Діва, Мати Руського Краю" — підкреслення, що ікона Почаївської Матері Божої є святинею руського (українського) краю, дуже характеристичне.

Є воно безсумнівним доказом того, що як український нарід, так і видатніші культурні його представники в минулому — уважали Почаїв святинею українською.

IX. Кінцеві висновки.

На свому довгому історичному шляху Почаївський монастир не жив відокремленим життям. Його доля була тісно звязана з Волинню й іншими землями, що в часі основання Почаївського монастиря (1240 р.) належали до Галицько-Володимирського князівства (до 1336 р.), пізніше до Литовської Держави й нарешті після Люблинської унії увійшли як складові частини, до Польської Річипосполитої

Релігійні політичні й національні зміни й процеси, що відбувались на цих землях підчас їх приналежности до названих держав, доходили до стін Почаївського монастиря: вони викликали в його житті світлі й радісні або важкі моменти, що турбували непевністю завтрішнього дня.

Та не дивлячись на все, Почаївський монастир проіснував близько 700 років (у 1940 році має наступити 700-ліття його існування).

З віддалі семи століть можна безсторонньо оцінити його історичне минуле.

Передовсім звертає на себе увагу той факт, що Почаївський монастир від початків його оснування через хвилеве перебування в унії все був православною святинею.

Його ченці, фундатори й добродії— нарід і шляхта, на чолі з Гойською й Домашевськими — були українцями.

Визнавали вони предківську віру православну, що її запровадив на українських землях голова старої Київської Держави Української князь Володимир Великий.

Про українське походження їх таісповідання ними грецької віри свідчать численні документи: королівські грамоти, фундушеві записи й тестаменти, писані здебільша українською мовою.

Перехід Почаївського монастиря на унію не змінив його істотного характеру. Унія була лише одною з карток його історії.

Гойська, Домашевські, Потоцький, уфундовуючи Почаївський монастир актами своїх добродійств в ріжні часи, що мали на меті піднести велич його святинь, підкреслювали нерозривну єдність монастиря й тяглість традиції на протязі його історичного існування од найдавніших до останніх часів.

— — — — — — — — — —

Від вересня місця 1920 р. розпочався останній період існування Почаївського монастиря, у відродженій польській державі.

Український нарід в добрі й злі часи не переривав своєї дбайливої опіки над монастирем, був і є його найбільшим опікуном, жертводавцем і будівничим.

Мінялися ріжні політичні режіми на протязі століть.

Багато лиха зазнав на протязі своєї історії Почаївський монастир, але лишився тим, чим був від початків свого заснування святинею автохтонного українського населення.

Цеї історичної правди ніщо не затре в свідомості українського народу.

„А ми люди всі, христіяне,
до Бога всі вдаряймо,
Матері Божій Почаївській
поклон всі воздаймо"...

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ

„ВЕЛИКІ РОКОВИНИ"?

Як ще ні, — то замовте ЗАРАЗ, бо наклад ВЖЕ НА ВИЧЕРПАННЮ.

Книжка здобула собі прихильну оцінку навіть поза Канадою, отже хто її собі купить, не пожалує того.

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 75 ЦЕНТІВ.

Гроші й замовлення слати на адресу:

THE HERALD

Box 3636 Winnipeg, Man.

ВИЙШОВ З ДРУКУ Й ПРОДАЄТЬСЯ

„ШКІЛЬНИЙ СПІВАННИК"

зложений славним українським композитором К. Стеценком.

Співанник містить 38 пісень під нотами й коштує лише 25 центів з пересилкою. Замовлення й гроші (почтовим переказом, або стемплями) слати на адресу:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,

7 St. Johns Ave, Winnipeg, Man.

БАЧУТЬ ЧУЖЕ ПІД ЛІСОМ.

Пише редактор католицьких „Українських Вістей", в статті п. наг. „Страшний прояв", що нібито хтось десь виявляв радість задля того, що большевики, занявши Західну Україну, знищуть греко-католицьку церкву. Каже він, що такого злочину допустився хтось що „тепер належить до одної з прав. сект", і твердить, що ненависть в тих людей (православних — замітка моя, о. Є. Г.) така страшна, що деякі з них по діявольськи затирають руки і з задоволенням говорить: „Аж тепер вже не стане греко-католицької церкви".

Зараз під цим слідує в скобках замітка редактора, що в редакції мають на те докази.

Уважаю, що тепер не час бавитися в такі писання. Кожний свідомий українець відчуває грозу моменту На Західну Україну покотилася московсько-азійська навала. Це страшне. Надходять глухі, але жахливі вісти про те, як большевицький звір розправляється на свіжо окупованих землях. Для нас це ясне. Підуть одні на розстріл, другі на заслання, треті до тюрем. Усі нещастя, знущання і кривди, які переживали наші брати над Дніпром, тепер припадуть нашим братам на Західній Україні.

І в такий час редактор католицької газети починає розрахунки з православними на конто того, що нібито хтось, десь, колись сказав необдуману фразу. Чим це пахне?...

Фраза з вулиці, навіть якби вона була висказана, не є провиною всього православного українського загалу. Це повинен тямити редактор католицької газети. Най він докаже, що щось подібне висказують люди, що займають видні становища в православній Церкві або най покаже чорне на білім у „Вістнику", а тоді може говорити. Одначе поки такого нема, він не сміє очернювати православних такими статтями, як „Страшний прояв". В дійсности така писанина католицької преси є страшним проявом, не чим інакшим.

Розумію, що коли людина в розпуці, коли її щось болить, вона шукає співчуття. Це природне. Зовсім природно шукають співчуття наші брати греко-католики у теперішний трагічний час. Вони відчувають біль. **Та не менший біль відчувають і православні українці.** Вони не належуть до обмежених і вузкоглядних людей. Навпаки вони широко глядять на світ. Розуміють положення, що ось заіснувало кілька тижнів тому назад на рідних землях, уболівають над ним та сумують.

Але як ставляться „Українські Вісти"? Вони бачуть тільки греко-католиків і Східню Галичину. В числі 38 з 19 вересня 1939 р. вони помістили наголовок великими буквами: „большевицька армія займає Східню Галичину". А хіба большевики заняли тільки Східну Галичину? Не зайняли Волині? Підляшша? Полісся?... Так, вони окупували цілу Західну Україну! Та католицький редактор бачить большевиків тільки в Східній Галичині, бо тільки там живуть греко-католики!

На большевицьке переслідування виставлені не лише греко-католики, **але також православні.** Треба ж редакторові „Укр. Вістей" знати, що в Західній Україні є мільйони православних українців, бо ж не всіх приєднали до т. зв. „нової унії", яку поширювали поляки при помочи еп. Чарнецького.

Православний загал в Канаді в жалобі. Він бачить велику руїну усього українського народу, не лише греко-католиків. Він бачить грізне положення і православних і католиків — духовенства одної церкви й другої, та всього свідомого українського загалу від найвищих до найнищих, від Сяну, Карпат і Буга поза Припеть і на схід по межі України

Нас православних українців болить, коли бачимо, що греко-католики в Канаді відчувають кривду тільки своїх братів по вірі, а не по національності. Нас болить, коли бачимо, що греко-католики бачуть лише Східну Галичину, а не цілу Україну. Бачуть Львів, а не бачуть Київа. Бачуть лише своїх єпископів, а не бачуть взагалі українських церковних достойників!

Треба редакторові „Укр. Вістей" самому бути більшим християнином і більшим патріотом, а тоді вже показувати на православних, що вони сякі й такі, що нібито хтось з них радів, що вже не буде греко-католицької церкви.

В згаданій статті „Страшний прояв" редактор образливо виражується про Українську Церкву, звучи її „одною з православних сект"! А який це буде проял? Чи не страшний? Так, і страшний, і некультурний, і нехристіянський!

Ще одно хочу пригадати братам греко-католикам. Коли большевики нищили на Україні Православну Церкву, католики раділи. Снували пляни, що на руїнах Православної Церкви виросте католицька. Відомі ж заходи католицьких кругів для поширення своїх впливів на сході Европи.

Радість та була виявом нехристіянського духа. Гірко було православним слухати й читати, як греко-католики раділи, що большевики руйнують Православну Церкву. Скільки тоді було безпідставної критики на адресу Православної Церкви. Казали й писали Православіє сяке й таке. От як би так католики мірялися з большевизмом, тоді було б видно силу православія і силу католицизму! Це були дитячі витуки та перехвалки. В той час православні сумували й боліли, а католики тішились, що вже не стане українського православія.

Ось, що писав „Канадійський Фармер" в ч. 24 з 18-го червня, 1930 р., за підписом якогось Ковдуша: „Найновіщі вісти з України доносять, що віддіп комуністичних саперів висадив на днях у воздух вибуховими матеріялами харківську церкву св. Миколая, що була катедрою харківського митрополита української автокефальної Церкви, бо нібито вона спиняла рух на головній вулиці **Автокефальна Церква в Канаді не спиняє ніякого руху і тому мабуть вона сама поволи але певно розкладається"...**

Там варвари руйнували церкви, найвисшу святість, а тут ковдуші кпили собі з того. Яке це було некультурне, яке низьке й відразливе, яке нехристіянське. І це не був одинокий случай. Їх було багато. Так греко-католики ставилися до руїни Православної Церкви тими самими большевиками, що нині вже те саме роблять з греко-католицькою та православною Церквами в Західній Україні. Коли християнство не змобілізується, забувши на свої розділення, і не поставить рішального опору дикому комунізмові, це саме скоро може статися в західних краях Европи, навіть у самому Римі.

Легко бачити по фарисейськи скалку в оці другого, а не бачити колоди в оці своїм власнім, як це робить редактор „Укр. Вістей". Кому як кому, але католикам треба більше толерантности, зрозуміння й любови до ближнього. Головно тим католикам, яких діди та й прадіди були православні та поклали великі жертви в майні й крові в обороні православія. Їм треба пізнати свого брата й не дивитися на нього через окуляри Риму.

Православні українці розуміють добре вагу Церкви, — яка б вона не була — православна, чи греко-католицька. Тому не радіють з того, що большевики опанували ту частину України, де домінує греко-католицизм. Навпаки глибоко сумують. Бо большевизм спрямований не проти якоїсь одної віри чи церкви, він іде проти самого Бога. Він нищить віру в Бога й насаджує свою власну „віру" безбожницьку.

Католицькі священики ненавидять православних. Вони вмовляють в своїх вірних, що православні так само ненавидять греко-католиків. Та це неправда. Не найдете ні одного случаю, де б православні українці поступали супроти своїх братів греко-католиків так, як поступають католицькі священики супроти православних.

Православні не вміють радіти „по диявольськи", як це пишуть „Укр. Вісти". Я взагалі не розумію, як можна ставити такий вираз на сторінках католицької преси. Він не є ні виразом любови, ні християнства, ні звичайної культурности.

Для канадійських українців повинно бути одно на серці: добро і слава українського народу взагалі, а канадійських українців зокрема Сьогодні більше, як коли, ми повинні обеднатись, щоб захищати нашу славу, нашу віру й нашу будуччину перед руїною, яку несе її большевизм.

о. Є. Г.

З БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ РОБОТИ В ЕСПАНІЇ.

(*) Француська газета „Ілюстрасіон" свого часу обчисляла, що число спалених большевиками костелів в Еспанії можна числити на 20,000. Образи і статуї попалили, або порозбивали, понищили. Значиться - по бажанню голови московських безбожників Омеляна Ярославського (Гугельмана, жида), який сказав на конгресі в Москві 1937 року: „Хочемо всі будинки культу замінити в море полумінн". Розуміесь, крім синагог. („Будинки культу" — це будинки релігійні, церкви, каплиці і т. п.).

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ.

Учителі Недільних Шкіл повинні обовязково набути такі книжки для своїх учеників:

„Приятель Дітей", молитовник для молоді .... 25ц.
Оповідання з життя Ісуса Христа 10ц.
Десять Біблійних Оповідань ..... 10ц.
Азор — оповідання з часів Ісуса Христа, для молоді .... 10ц.
Українська Православна Церква (коротка історія) .... 10ц.
Свята Христина .... 05ц.

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada.

7 St. Johns Ave. — Winnipeg. Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd
t 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ЯК РАТУВАЛИ СЕБЕ УКРАЇНЦІ.

(ІСТОРИЧНІ СПОМИНИ).

(*) В 1876 році царський уряд видав закон (указ), яким заборонялося видавати українські книжки і часописи; заборонялося привозити українські книжки з за границі; заборонялося виставляти театральні штуки українською мовою; заборонялося на концертах співати українські пісні...

Така заборона, з маленькими змінами тяглась цілих 30 літ, бо аж до 1906 року.

Щоби хоч щобудь для своєї справи робити, українці почали видавати в Києві 1882 року місячний журнал — „Киевську Старину". І хоч цей журнал друкувався мовою російською, однакож зміст його був український. Що лише було вартне для української справи, те збирали, згромаджували і занотовували з тою думкою, що коли розвяжуться українцям руки, так призбираний матеріял зараз придасться.

Це була велика українська робота, хоч тоді, коли вона робилася, вона зрозуміла була лише тим, які в відповідь Валуєву стали твердо на тому, що „Україна була, є і мусить бути!" (Російський міністер Валуєв був сказав: „України не було, нема і бути не може"). І працювали в тому напрямі, що Україна є і мусить бути! І „Киевська Старина" видавалась так через 24 роки (1882 — 1906), отже який засіб українського матеріялу — кілько українського життя змальовано, кілько фактів занотовано, кілько обмірковано справ, кілько зібрано розуму українського!

Другою роботою українською була тоді робота поза межами Росії. Українські вчені і письменники (люде думки, розуму) пересилають свої твори до Галичини, до Львова, або й самі туди переселюються, і разом з Галичанами будують українську силу. Тут засновуються поважні українські інституції — Т-во ім. Шевченка 1873 р., що пізніше перетворилось в „Наукове Товариство ім. Шевченка. Там повстає Т-во „Просвіта". Там видаєсь „Літературно-Науковий Вістник". Там друкуються твори письменників з Придніпрянщини. Українська праця починаєсь тоді і на Буковині.

І хоч як маленькою була Галичина з Буковиною проти тої части України, що була під Росією, однакож яка велика робота тут робилася. Це була така робота, що передіставалася через кордон і до Києва, і до Харкова, і до Чигирина, і Чернигова, і до Полтави, і до Катеринодару на Кубанщині. Це було те світло, що коли раз появилося, то світило далеко поза себе. Світило в кожний український закуток — бо це було українське світло. А світла ніяким указом не спиниш.

Ще один примір подібної роботи з чужої історії.

В 70 році по Христі римляне знищили Єрусалим, а жидів порозганяли з Палестини на всі сторони. Заміром римлян було знищити жидів з лиця землі.

Багато жидів перебралося тоді до Месопотамії, де колись був Вавелон. І це була країна, з якої вийшов Авраам.

Перебралось туди і багато жидівських провідників, головно ж рабінів, що були тоді всею розумовою силою жидівського народу.

Знаючи, що заміром римлян було знищити жидів з лиця землі, жидівські провідники сказали: „Ні! Жидівський нарід ніколи не згине! Хоч і на чужині, хоч і на вигнанню! Він буде жити своїм життям, він буде працювати для своєї справи, він буде збирати свою силу, поки вона не згромадить порозсипаного жидівства в оден нарід. Це може тягтися навіть тисячі літ, однакож він всі лиха перебуде і вкінци добеться свого"..

І почали вони запопадливо будувати для жидів Розум. Почали писати науки, поради, приміри, заклики, закони і поширювали їх поміж жидівство. І поширювали в рукописах, бо друку тоді не було. А народ читав, або слухав читаного місцевими провідниками, і набирався нового розуму, відповідного обставинам.

Так писали жидівські мислителі (головно рабіни) свої найкращі думки понад 300 літ. Нині все те зібране разом зветься „Вавилонським Талмудом".

І коли жидівський нарід нині існує, а навіть вибився на видне місце між державами і народами світа, то це завдяки лише тим своїм провідникам, що порозсипані по світі, несли безнастанно перед жидівським народом лямпу власного світла й освічували рідну справу. І їх праця не пішла на марне...

ДНІПРОВІ ГОРИ.

(З нагоди 950-ліття охрещення України написано).

Святий Апостол Первозваний,
Христом на проповідь посланий,
Дніпрові гори оглядав
І своїм учням так сказав:

„На сьому березі крутому
Засяє Божа благодать,
Подвижників велика рать*)
Послужить Імени Святому,
І понесе Христове Слово
Геть-геть далеко звідсіля,
Через ліси, степи й поля,
Що видно тут вам наоколо."

Збулись апостольські слова:
На горах тих столиця стала
Серед могутньої держави.
Її славетний Голова
В Дніпрі обмив гріхи поганські,
Завів звичаї християнські —
Русь-Україну прославив:
Де була постать Перуна,
Там Хрест на березі поставив.

Величним полумям горів
Святий Хрест на Дніпрових горах;
Своїм проміням осіняв
Сусідні землі. На просторах
Північних, Заходу і Сходу
Служив символом для народу.

Во імя Господа Христа
Вони зійшлися й побратались,
Зріднилися і поєднались
Під світлим знаменем Хреста.
Здавалось, рід поганський вимер,
І соньм подвижників спочив
За Боже Діло, що вчинив
Рівноапостол Володимир.

Вже трийцять поколінь минає
Як сталася подія там...
І знов прийшла поганська зграя,
Що не терпить знаку Хреста.
Віками погань крилась, тліла,
Гадючу думку притаїла,
Як міль, так плодилась вона,
І на святі Дніпрові гори
Насунулась, мов сарана;
Господний Хрест там зневажає,
Церкви-святині оскверняє —
Своєму страшному злочину
Не знає жадного припину.

Але щоб вирвати з грудей
Нащадків праведних людей
Сумління й вірування в Бога
Не стало сили... На Одного
Вся людність твердо упова,
Хрести за пазуху хова,
І вірить твердо і чекає:
Що прийде час і знов засяє
Нам сонце правди і добра
На горах сивого Дніпра.

(З „Шляху") Свящ. І. Ліхнякевич.

Пояснення деяких менше відомих слів в повисшім віршу: Подвижник — великий божий робітник; рать — сила, громада; Перун — головний божок давних українців; символ — знак; соньм спочив — збір, гурт засів, щоби робити Боже діло; нащадки — потомки.

ДО ПЕРЕДПЛАТНИКІВ „ВІСТНИКА"!

(*) Коли б придивитися до якости передплатників, то вийшло би кілька їх родів. Оден український часопис в Европи ділить їх так:

1. **Ідеальні передплатники:** вони вдоволені з часопису, вдячні редакторови за його важку працю. Висилають передплату на кілька літ наперед; крім того висилають ще додатково на „Видавничий фонд", себто додаткову підмогу видавництву.

2. **Добрі передплатники:** висилають совісно передплату, не нарікають на часопис і час від часу присилають дописи.

3. **Поміркованi передплатники:** присилають передплату аж тоді, коли їм пригадати; невідомо, чи пильно й уважно часопис читають — мабуть не дуже вважно, бо ніколи дописей не присилають.

4. **Лихі передплатники:** платять дуже пізно, а за те дуже часопис критикують.

5. **Такі передплатники, що їх можна би ворогам побажати.** Вони приймають часопис, але за нього не думають платити. Глянуть в часопис хіба нехотячи, коли в печі підпалюють. Коли пригадувати про передплату, вони кажуть, що вони часопису не хочуть, але не повідомляють, щоби їм не слати.

6. Є ще на світі **такі передплатники, що читають раднійше часописи видавані** чужими, а то й ворожими їм людьми.

7. **А є вкінци передплатники, які все передплачують,** без чого розумні люди обходяться — дурне, погане, шкідливе, тілько часописи не передплачують.

А які передплатники є в вашій околиці? Ану почисліть! І вашим читачам скажіть. А при тім не забудьте згадати **до якого роду передплатників ви належите?**

Свящ. В. Кудрик.

ПО ДОРОЗІ ДО МАНІТОБИ.

(Продовження)

Ще раз справа похорону.

Вже кілька літ минуло від смерти Ізидора Новосада в Мічам, Саск., а ще й досі „оборонці" носяться по Вінніпегу з тою справою.

А дивно! Колись я пояснював цілу справу в Вінніпегу особисто, крім того писав я про ню подрібно в „Вістнику" А ще дальше — оповідали мені, що Вас. Лазарович в Гефорд, Саск. звертав Свистунови увагу, як справа з похороном мається.

Я „оборонців" розумію. Вони поставили собі цілею вговорювати в загал, що люде, які стоять близько церковної справи, то дуже погані люде. А між ними і В. Кудрик, що такого заслуженого чоловіка, як Із. Новосад, не хотів ховати...

Коли ж сплетні дальше розносяться, то знак, що треба ще раз справу пояснити. І так:

Коли пок. Новосад вмер, я був в Гефорді, ховав матір В. Лазаровича. Коли приїхали за мною з Мічам, застали о. Самця, що припадково заїхав до Саскатуну, отже взяли його, а мені навіть не давали знати. Я довідався про похорон аж по похороні. Отже рад би я знати, хто перший видумав, що я не хотів ховати. А хтось видумав. Видно, що є люде, яким і таке потрібне.

І придається! Оповідали мені, що в Глеслин, Саск. Свистун переповідав сплетні за правду і люди кричали „ганьба" в мою сторону. От на що придається! Та не придалося в Геффорді, де В. Лазарович мав Свистунови сказати, що воно цілком не так, бо я мав тоді похорон в Гефорді. А що в В. Лазаровича був телефон, то він знає, що мене навіть не повідомляли. Отже так справа мається! Може бодай тепер дійде до відома заінтересованих.

Треба понаганяти.

Оден вислів чув я з кругів „оборонців", про який хочу тут довше поговорити. Не для своєї оборони, а на те, щоби дати читачам мій ширший погляд на ту справу.

Вислів був такий:

— **Треба нагнати Савчука і Кудрика, а тоді все буде добре.**

Головний "оборонець" голосив такий плян давно — і в Манітобі і Саскачевані. І не диво. „Оборонцям" **хотілось би нагнати, хто стоїть їм в дорозі, а тоді "до гори корінем перевертають".**

Але дивуватися, коли чоловік, що з оборонцями не вяжеся, каже: "А може й добре, коли б Савчука й Кудрика нагнати"... Коли необоронець таке каже, то це показує, що є ще люде, які не знають, котра рука права, котра ліва.

Та йдімо до самого висказу...

Коли я висказ навів, **то в моїм понятті, чи з моєї сторони, він мене цілком не зачіпає!** Людська балачка одно, а справа моя (тай певно о. Савчука) цілком друге.

Беру я себе... Хто мене може "наганяти"? І від чого? І куди нажене? І для якої цілі? І за яку провину? І яким судом та силою? **І що він на тім скористає, а я страчу?**

Кождий розумний чоловік такі питання поставить.

Се справа Собору.

Члени Консисторії, це церковний заряд, вибраний Церковним Собором на пять літ. І коли Собор вибрав членів Консисторії, **то лише Собор може їх усунути.** Таке всюди водиться. В Нар. Домах загальні Збори вибирають заряд і лише вони можуть заряд усунути, коли вважають за потрібне. Парлямент встановляє закони, і лише парлямент може ті закони усунути, чи змінити. Це кождий культурний чоловік розуміє. Лише на такім ладі засновується нормальне життя народів. Без того була би сама анархія (безладдя).

Однакож знаходяться тут то там одиниці, яким здається, що зібралося їх кількох, і наганяють членів Консисторії, а других встановляють, **на Собор не оглядаючись.**

Собор членів Консисторії настановив і лише Собор може їх усунути. **Але не може того зробити на власну руку ані Свистун, ані Маевський, ані Попович ані Навізівський, ані Брацтво Оборони, ані Турфдім...** Так, як Церковний Собор не може рішати про заряд в Турфдомах; як уряд Манітоби не може переіначувати законів Саскачевану.

Церковний Собор, це зібрання найкращих представників всіх громад. Щоби усунути членів Консисторії передчасно, **Собор мусів би перевести над ними суд.** Все одно, чи оскарженими був би Савчук і Кудрик, чи хто він не був би. Розсліджував би справу, як в суді культурних людей. Аж тоді стало би видно, чи оскаржені винні, чи ні.

Та уявімо, що „наганяють" членів Консисторії на той лад, як дехто фантазує. Зійшлося кількох, порадились і рішено.

Другого дня приходить до мене делегація, та:

— Ми такі то, від „оборонців", нас прислали сказати, що ти вже не член Консисторії...

Якого принняття така делегація повинна би сподіватися?

Се було би те саме, що порадився десь гурток людей і повідомляє прем'єра Манітоби: „Ми тебе наганяємо і другого на твоє місце ставимо".

Скажете: Хіба можуть знайтися такі нерозумні люде?! А знаходяться. Бо чим іншим є балачка, що „треба тих, а тих понаганяти" — тоді, коли балакуни не мають до того ніякої сили, ні права.

Фантазії нерозумних людей не мають границь. Їм все можливе. Пригадуєсь, якто вінніпежські соціялісти колись фантазували. Прийшло було навіть до того, що одного з між себе (мабуть Ткачука) посилали до „Сипіяра" повідомити, що вже незадовго переберуть Сипіярську залізничу компанію в свої руки. І той ходив — з вірою, що велике діло робить. Але на фантазіях скінчилося. Як зачуваємо, то Сіпіяру і досі не забрали.

Від чого наганяти?

Коли кажуть, що треба мене „нагнати", то мені смішно робиться. Адже ж уряд Консисторії не є платним і я нічого не стратив би, коли членом Консисторії перестав би бути. Коли про те ходить, то це уряд, до якого я ще доплачую. Отже перестав би бути членом Консисторії, то кривда б мені не вийшла.

Декому мабуть здається, що не був би я членом Консисторії, то не мав би того шкідливого впливу на церковні справи, який маю. Та і тут не так.

Коли я коли небудь міг мати якийсь вплив, то не членством в Консисторії, але працею для громадської справи. І відповідно до сили і вартости моєї праці був мій вплив.

Деякі люде знають мене від 1935 р. Інші від початку процесу. Але є багато людей, які знають мене при громадській роботі десятки літ. І лише їх голос про мене можна брати за важний.

Я не був ніколи самолюбом. Громадська справа була для мене завсігди дуже важною і тому я ніколи не дбав, чи люде знають, кілько я громадської роботи роблю і яким коштом. Досить згадати, що був час, коли друкарі „Українського Голосу", — Блок і Батицький — **докір мені робили, чому я під своїми статтями не підписуюся.** З того — казали вони — виходить шкода самій громадській справі, коли загал не буде знати, хто для нього такі-то статті пише. А коли я деколи не міг на потрібний час прислати матеріялу, то ті самі вдавались до мене листами до Саскатуну з домаганнями: „Пишіть, бо треба бо хто буде писати. Конче треба.." І їх листи є нині в моїх руках. Але про те широкий загал цілком не знав, а навіть не думав.

Та от що треба мати на увазі: Коли згадані вдавалися до мене за матеріялом **тоді Свистун сидів собі в Вінніпегу і цілком не журився, чи видавництво має матеріял, чи ні.** Чи справа помочи потребує. **Ані не журилися кандидати на „оборонців".**

Однакож я, будучи далеко від Вінніпегу, клопотався справою і давав для неї, що лише міг. Через те до мене ще й окремо вдавалися, не як до платного робітника, але того, якому справа і без платні дорога.

Трийцять літ.

Так! За мною стоїть не консисторський уряд (сам собою цілком не впливовий), **але цілих трийцять літ майже безперервної громадської праці.** Добра половина віку пересічного чоловіка.

Взяти точно, то я почав працювати, як редактор „Українського Голосу", в марті 1910, отже дотепер маємо 30 літ.

Скаже хтось, що ставши священиком я вже зійшов з широкої громадської ниви, однакож і тут воно не так.

Робота священика, **це громадська робота.** Бо ж Церква, це важна громадська інституція. Не стало б священиків, а які простори громадського релігійного і культурного життя лишились би без робітників. На те ж большевики винищують священиків, так нищать громадських робітників, отже нищать і громадську роботу.

Однакож і будучи священиком я рівночасно клопотався і всякими іншими справами.

Коли з повстанням Української Православної Церкви стали проти неї і католики, і Російська Місія, і протестанти, і хто лише хотів, то я був тим (побіч о. Савчука), що найбільше відбивали наступи противників. Кілько стать, кілько розшукувань, кілько праці і часу треба було дати, щоби справу захистити. А таке тягнулось літа. А головна праця спадала на о. Савчука і на мене. На нього, як того, що був в проводі і на першім місци ворожий наступ мусів бачити, а на мене, як того, що здавен-давна церковною справою щиро клопотався, а в часі ворожих наступів на нашу Церкву мав же і підготовку до потрібної праці і багато призбираного матеріялу, та досвіду: Шож все те було, як не громадська праця?

(Продовження на стор. 6-ій)

Є. Соколовська-Янчевська.

КНЯЖА ЦЕРКВА

Овруцька легенда*).

VI.

Тільки вмер Володимир, знов розгулявся Чорнобог на Русі, знов люди менше вважали на Бога... Тоді й трикняжіє вернулося... Розлилася кров рікою, стогнав нарід. А сусіди зазіхати оком хижим стали на добра й багацтва наші. Почалася невпинна завирюха, завісти церкву княжу і навіть память по ній — захтіла... з лиця землі стерти задумала. Але воля зла мала силу тільки з вершка, де не було камінів святих. Два рази приходили ордою татари й два рази палили церкву, таранами в ню били. І там, де був відгук посвисту — відлітали каміння. Сама ж церква уся стояла горда й непохитна. Ще більше світилася золотими банями по відновленню. Ще голосніший був спів у ній в часі служби Божої. І боярські діти й внуки на відкуплення платили що раз більшу „погуковщину". Пішла слава про овруцьку незнищиму церкву аж до землі літовської. Розпалився войовничий Гедимін й пішов походом на Овруч. А овручани горді не здаються просто.

Або головами наложимо, або слави землі руській придбаємо... тільки не похилимося... Гнівається Гедимін... звідкіль може, людей збірає, зброю позичає, купує... Сам Чорнобог йому помагає. Покотом лягли трупи овруцьких вояків... Тоді тільки Гедимін увійшов у напів вже зруйнований замок. З гніву, що й сам війська багато витратив, казав замок і укріплення міста дощенту розвалити. А далі до церкви взявся... нерозумний... і що? Знову тільки ту нещасливу горішню частину зруйнував. А ті каміні святих, що в стінах лежали, — ніяк не міг зрушити з місця... хоч чим тільки не довбали цю стіну... якими тільки таранами в ню не валили, — не помогло... Як стояла, так і стоїть...

Пішов з гнівом Гедимін до дому й захорів в дорозі... То кара Божа його досягла...

Ті овручани, що ще залишилися в живих, заходилися відновити наново церкву, та не було їхньої спроможности до стану первісного її довести, бо військо литовське тен дощенту їх ограбувало. Тоді вони в середині церкви збудували невеличку, деревяну, тимчасом, поки на краще стане. Тоді прийшли люди з заходу й спалили ту церкву нову, а Володимирової так і не могли розбити.

Овручани, тільки вони пішли звідси, знову поставили нову церкву в середині старої. — Таки наше зверху.

Сердяться західні люди на непокірливих овручан й прийшли їм силою забрати, коли знівечити її не можна... Стомлені були овручани... Почув про це сам гетьман Богдан, що мав у собі дух князя Володимира...

— Доки земля руська наругу терпіти буде? Церкви свої на потаху давати?

Зібрав військо й з поворотом церкву віддав овручанам. Тішаться нею знову, відбувають... Скрутив трохи за роги Богдан Чорнобога й стала земля руська підноситись угору... коли б не тая смерть Богданова прийшла... А по нім не три князі, а по трое гетьманів нараз бувало.. Ще більше кровію розіллялася наша земля, вогнем горючим степи, міста палилися... І не відомо вже, скільки разів латалася та відвічна церква... аж зневірилися люди... кажуть: — най вже так руїною стоїть... Забули заповіт Володимировий й мов заспокоїлися.... Тільки сліпці й лірники співали іноді під церквою про князя Володимира Сонечка Ясного, про церкву його, про гетьмана Богдана, про славу забуту... Тоді задумувалися люди й віджували в їх памяти дні величі давньої. А тимчасом пішла між людьми поголоска, що в день Св. Володимира в церкву з неба святі сходять тихо, безшелестно... Десь чути, як диво хтось перебирає струни незвичайної музики... аж душа радіє. Злітаються янголи з цвітами райськими пахучими й співають: „Осанна в вишніх". Над олтарем підноситься сяйво ніжне. золото з блакиттю в нім пересипається... Оживає тоді Мати Божа і Св. Миколай... Службу Божу править... У вівтарі зявляється князь Володимир у своїй княжій парчевій загортці, перетиканій дорогими камінями. На чолі в нього задума, жура, а плечі похилені, немов тягар цілого краю на них лежить... І молиться князь, та все тільки одну молитву:

Дай Боже силу русичам, укріпи і змініни їхні душі, аки львині, освіти їх розум, щоби правду у сяйві могли узріти... Віднови їм память часів давніх...

Світиться церква, як давню колись, огнями великими, незвичайними... спів чим раз могутніше, аж хвилі його луну розносять по землі усій українській.

Святі будівничі нараду ведуть...

Та церква усе лиш латається потрошки... то тут, то там... через це не може встоятися у пишноті давній... Треба її від посад наново збивати...

І вже тепер не каміння зносять зо всіх земель русичів, а душі людські, в силі виплекані, вогнем запалені...

І так день в день... аж од величі їхної сили Чорнобог сам втіче з землі руської.

Ростуть, ростуть серця русичів, аж ніяка сила їх не зможе вже...

А церква що раз підноситься угору... Ще славніша, ще могутніша... бо пройшла через горнило вогнене.

І чути, як десь недалеко вже голосно лунає пісня: „гряде князь"...

І широко розкриються брами міста перед ним... Бо, то йде наш князь в духом Володимировим... могутнім...

А побіч нього бояри, дружинники вірні, віддані із усієї землі й співають:

— „Душу, тіло ми положим"...

(Кінець)

ПО ДОРОЗІ ДО МАНІТОБИ.

(Продовження з стор. 5-ої)

А вже від 1935 р. треба було оборонити Церкву перед „оборонцями".

Крім того писав я і про інші справи в "Українськім Голосі" і "Вістнику", багато і без ніякого підпису.

До громадської роботи треба зачислити також **збирання бібліотечних матеріялів — книжок, річників ґазет та журналів і др.** Це для громадської роботи і громадських робітників необхідні річи, як матеріял й інструменти для ремісника.

Такі матеріяли раз зібрані — вони вже є громадським скарбом. Приватна бібліотека, це публічна бібліотека для громадської роботи — нею ж кожний громадський робітник може послугуватися. А таке збирання забирає увагу, час і кошт.

Додам ще окремий примір...

Була в мене книжочка „Унія в Америці", видана гр. кат. священиками в Стейтах 1902 р. Книжочка важна, як історичний документ тих часів, коли гр. кат. духовенство завзято відбивало заступ римської політики на гр. кат. Церкву в Стейтах.

Осип Набарук будучи в Канаді, позичив в мене згадану книжечку і вона до мене вже не вернулась.

Уважав я це великою стратою — не для себе, але для нашої загальної справи, бо такі документи, це важна частина загальної Історії Українського Народу. І до такої історії повинні такі матеріяли увійти.

Щоби ж знов дістати в руки таку книжочку, це покищо було неможливе. Аджеж в 1902 р. надруковано було таких книжочок мабуть небагато, а по десятках літ вони майже всі розгубилися.

Однакож сталося, що така книжочка попалася знов мені в руки ще раз. Отже щоби цінний матеріял не пропав, я зробив три найточніші копії на тайпрайтері. Нині вже маємо оригінал і три копії, отже матеріял не пропаде.

Крім того переписав я пером книжочки: **„Туча йде"...** (до історії ввожения целібату в Галичині); **„Висвітлення"** (Історія Львівського Синоду з 1891 р.); **„За Церкву—Христову Громаду"...** В. Чехівського; і част. книжки **Церковних Канонів** (новою церковною), та ще деякі дрібніші річи. (Всі ті матеріяли дістав я на власність пізніше).

Рад би я знати, чи хто небудь другий в Канаді, збираючи цінні матеріяли переписував їх, коли не міг мати оригіналу. І кілько переписав.

Що ж до моїх матеріялів, які на протязі літ були поміщувані в "Українськім Голосі" і „Вістнику", то між ними є багато такого, що має тревалу вартість. Його можна позбирати й окремо видавати.

На таке і подібне пішло 30 літ життя. І з раз вибраної дороги я ніколи не сходив. Робив, кілько вмів і кілько міг. **Зрештою, нехай в сім місци скажуть про мене ті, котрі мене близше знають!**

Отже коли судитись, то за мною стануть ті 30 літ. Вони окремо скажуть своє слово. Це я говорю тим, що фантазують.

І чи може мене нині хтось від тих 30 літ відогнати? Чи їх від мене відобрати? Чи може ту мою працю, що була вартною, в безвартну перемінити? Або чи скаже хтось, що я свою працю міряв грішми — а не було грошей, то я не працював?

(Дальше буде)

Маємо все на складі повний вибір Церковних Річей найлучшої якости по приступних цінах.

Пишіть по катальог.

WILLIAM GROSS & CO.

322 Main Street, Winnipeg, Man.

ЦІКАВИЙ ДОКУМЕНТ ДО БРАЦТВ.

I.

(*) В українській Історії Церковні Брацтва стоять, як важні інституції з дуже широким змістом. Вони були народною силою, що охороняла політичні права народу; вони клопоталися Українською Православною Церквою; вони засновували й удержували школи, отже ширили просвіту; вони удержували шпиталі; вони друкували книжки, що було тоді великою справою.

Церковні Брацтва повстали тоді, коли по заведенню унії 1595-6 р. давна Польща зачала занадто гнобити українців. Треба було якоїсь зорганізованої сили, яка спиняла би ворожий наступ — отже почали засновуватися Церковні Брацтва.

Важне, що в Брацтвах збиралися найсвідоміші і найзаможніші люде — шляхта, міщане. Тому Брацтва могли робити велику роботу і з їх силою Польща числилася.

Для нас нині давні Церковні Брацтва показують, яку силу може нарід з себе витворити, коли збереться разом, прикладе всю свою можність до праці і буде витревало працювати.

Давні Брацтва з своїми Братчиками немов кличуть до нинішнього покоління:

— Як ми працювали, так і ви працюйте! Проти ворожої сили збирайте свою силу! І як ми Церкву брали за основу праці, так беріть і ви, а робота ваша буде велика...

II.

Перші Брацтва повстали в Острозі, Львові та Вильні. За їх прикладом повстало Брацтво в Луцьку 1617 р. Цілею Луцького Брацтва було провадити освітну й добродійну діяльність та дбати про релігійні справи населення Волині.

Першим завданням Луцького Брацтва була будова своєї церкви та будинків для школи, шпиталю і притулку (приюту).

Землю під будинки подарував один з братчиків, Юрій Пузина (тепер Пузини поляки).

Цікаве, що більшість братчиків мешкала поза Луцьком, а церква і друге мало бути в Луцьку.

Отже ті братчики — рівні волинські православні шляхтичі — зібралися 1 вересня 1619 р. в луцькому замку, і постановили передати догляд над будовою церкви православним міщанам в Луцьку. Так побудовано спільними силами величаву церкву Чесного Хреста, та гарний великий будинок, що стоїть до [illegible]

Ось який інтересний і повчаючий лист виготовила була тоді православна шляхта до луцьких міщан (подаємо нинішньою мовою):

„Ми всі нижче підписані особи, релігії Грецько-Східного Православія, мешканці Волинського Воєводства, котрі тут (в Луцьку) часто буваємо, і справи свої маємо, де і права та вольности наші захищаємо.

„А не маючи окремого місця, де би наше Богослуження на стародавній лад наших предків відправлялося, отже бачучи інші міста, де Брацтва фундації і порядки свої мають, тим ладом йдучи, і ми за Патріаршим благословенням і привилеєм королів [illegible] милости — наперед заложили Брацтво милосердя, котре веде за собою всі добрі вчинки: щоби хвала Божа в церкві відправлялася, та хочемо подбати, щоби шпитальне убожество (діти в приюті) могло мати добре виховання.

„Отже знайшли ми окреме місце, де можна побудувати церкву, школу і шпиталь по нашій силі і їх всякою обставою заосмотрити.

„А ми самі в тім місті не мешкаємо і задля віддалі мало тут буваємо, отже поручаємо нагляд і право вкладаємо на менших Панів братії нашої, на панів міщан луцьких.

„Щоби вони, як до того належні, замісць нас займалися правом і наглядом, і за нас, як старших, покликалися.

„А ми також при них, як старші молодим, повинні помагати, заступати і боронити на кожнім місци і в кожній справі. На те і руками своїми підписуємось і печатки прикладаємо.

„Ділося в Замку Луцькому, місяця вересня, 1-го дня. Року по нарожденню Ісуса Христа Сина Божого 1619-го."

III.

Підписи православної волинської шляхти на повисшім листі.

В нас ще й досі задержалася між людьми хибна думка, що назви, які кінчаться на „ський" і цький", це польські назви. І хто має таку назву, це вже поляк.

На ділі справа має ся інакше. Назви на „ський" і цький" показують місце, з якого хтось походить. І ними найперше означувано до якого села, чи міста шляхтич належав. Був він в Києві — Київський, в Збаражи — Збаразький, в Шептицях — Шептицький, в Жовкві — Жовківський, в Каневі — Каньовський... На подібний лад творено опісля назви на „ський" і цький", що не з місцем, але якоюсь річею вязалися, пр. Цегельський.

Шляхта, яка під висше поданим листом підписалася, це була українська православна шляхта. Та хоч здається, що подані імена самі собою багато не говорять, однакож і говорять вони дещо. Вони показують ту багату українську клясу, що могла і хотіла обороняти справу свого народу. А не стало такої кляси між народом, то і не стало тої сили, якої було дуже потрібно. А ще дальше — самі імена покажуть, які імена українська шляхта мала. Отже підписалися оці:

Димитрій Балабан;

Юрій зі Збаража Воронецький;

Олександер Зубчевський, мостовничий луцький;

Євкиній Курцевич, архимандрит терехмировський;

Єромонах Ісакій;

Григорій Ушак Кулиновський, підсудок кременецький;

Константин Хоронко;

Григорій Пшишка, судия гродський;

Христофор Єловицький, підстолій землі волинської;

Филон Єловицький;

Іван Марковський;

Іван Виговський (пізніше гетьман);

Олександер Пузина (пізніше епископ луцький);

Юрій Пузина;

Лаврентій Древинський, чашник волинський;

Авраам Грабовецький;

Микола Пшишка — Могильницький;

Михайло Гулевич Воютинський, підсудок луцький;

Христофор Кульчицький, скарбник воєвідства черніґівського;

Юрій Кульчицький;

Павел Вишборський;

Павел Друцький-Любецький, судя громадський луцький;

Фома Гулиницький;

Іван Ісайковський;

Яцко Гулевич Воютинський;

Іван Балковський;

Микола Нападовський;

Микола Пшишка — Кулиновський;

Олександер Немирич, з київського воєвідства;

Олександер Волковський;

Семен Гулевич Воютинський;

Іван Гулевич;

Федір Гулевич Воютинський;

Іван Волковський, підчашник;

Григорій Черник, коморник;

Роман Гулевич;

Петро Гулевич;

Григорій Баковецький;

Михайло Мишка Холоневський;

Григорій Жабокрицький;

Адам Сацковський;

Петро Сурин;

Михайло Судимирович Кропівницький;

Павел Шолген;

Богдан Братковський;

Андрій Саватський;

Григорій Сінницький;

Федір Кузьмич.

ЗВІРЯТА МАТЕМАТИКАМИ.

Чи звірята вміють числити? Чи вони можуть відріжнити більшу скількість предметів від одного предмету? Чи вони засовують собі правду з числа своїх дітей, як пр., кури з числа знесених яєць?

Це дуже цікаві питання і наука вже від давна старається знайти на них відповідь та в деяких випадках навіть її знайшла. Отже стверджено, що ворона, яку загально вважають дуже мудрою і спритною птахою, не вміє взагалі числити. За те курка, яку вважають дурною і легкодушною, вміє числити до чотирьох. Коли курці, що сидить на яйцях, а тих яєць є чотири, три або два. взяти одно яйце, то вона негайно запримічує свою страту. Зате, коли з восьми, семи чи шести, яєць забрати два або три, чи навіть чотири яйця, то вона цього взагалі не запримітить.

Домашні коти, вже теж відбули свій „іспит". Отже устійнено, що кітка (самців не іспитували) вміє числити до чотирьох, найвище до пятьох. Коли взяти їй одно з пяти котенят, то вона жаліє, одначе коли має їх шестеро, то вже не запримічує страти одного котенята.

По котах прийшла черга на малпи. Горилль числить тільки до чотирьох, пятьох, найвище до шістьох. Математичні здібности такого звіряти, як малпи, не легко ствердити Але для людини, що вміє орудувати всіми змислами, нема нічого тяжкого. Один вчений порадив собі ось так: Вісім осіб, озброєних тільки у фотоапарати, підійшли близько до горила. Очевидно малпа перестрашилася людей і намагалася втекти. Коли відійшло шість осіб, горилль заспокоївся, бо думав, що всі відійшли. Коли ж за другим разом відійшли тільки чотири особи, горилль запримітив ріжницю між вісьмома особами, що прийшли, та чотирьома, що остались.

А тепер пси й коні, ті наймудріші і найбільш люблені домові звірята. Отже устійнено, що на загал мудрі коники не вміють числити. Трапляються часом між ними „феномени", що їх бачимо іноді в цирку, які при відповідній тресурі доказують іноді „чудес".

Але навагал беручи, то коні і пси здали іспит „недостаточно" з числення. Навіть слони, що мають славу наймудріших чотироніжних звірят не здають собі справи з того, чим властиво ріжниться число „три" від „чотири".

СВЯТЕ ПИСЬМО І НАУКА.

(Продовження.)

Геольоґічна теорія оформлення світу ділить на шість періодів часу.

Перший період. Десь, в просторах безодні і темноти знаходиться рідка мертва гуща. І, мовби, якісь чудодійні дріжджі попадають в цю гущавину і вона начинає бродити, концентруватися, будить заховані в собі сили і покликує їх до життя.

Першим занепокоїася етер, як найпростіший складник річовини, і почав відділюватися від гущі; за ним потягнувся газоподібний фосфор. І предвічну безодню і темноту прорізав світ.

Другий період. Гуща ворушиться, клекоче. бродить, формується; решітки воздуху вибулькують з неї; відділюються углевод, кисень, водень, — підіймаються і лучаться з етером і фосфором. Появляється в повному розумінню воздух, або небо.

Третій період. Виділивши зі себе велику кількість газу, гуща далі міситься, і вкінці з нею станеться то, що станеться зо сметаною, коли ми її безнастанно будемо збивати: відділиться масличка, а гуща виділила з себе воду; ситечко і ріжний бруд залишається в маслі, а в первобитній гущі залишилися клітинки і примітивніші з них ожили, як тільки почули під собою твердий і відповідний ґрунт; неорганічні клітини, очевидно простіші, бо першими ожили і почали множитися; на поверхности суші появилося царство рослин. Старі жиди третій період називали бара.

Четвертий період. Коли від гущі відділився воздух, а сталося то в другий період, то на протязі також трох періодів в воздусі творилися світла небесні, і, можливо на спосіб астрономічних фантазій, вище згаданих. В третій період гуща стала землею і поросла цвітами, могутними паростями і деревами, і в третій же період, а в четвертий від початку видимого світа в воздусі появилися зорі, сонце і місяць.

Пятий період. Появляються живі творіння: в воді — риби, в воздусі — птацтво. Старий Ізраїль цю епоху називав „Яда".

Шестий період. Появляються усі земські сотворіння і послідним зявився чоловік в світ.

Коротенько кажучи, по науці так виходить: астрономи віднайшли основну масу, а геольоги готову гущу і в їх фантастичній уяві, як каже жид: „ну, вже віврове, робиться світ"...

Замовчується тут про походження астрономічного та геольогічного матеріялу, звідки він взявся. Хто установив закон першого руху?

Учені дошукують безкритичної відповіди на ці питання і появу світа приписують електронам та атомам. А думаючих людей більше задоволила би така відповідь учених: „не знаємо, звідки то всьо взялось, бо то є поза межами просторів всесвіту, часу і людського розуму".

По перебігу геольогічної теорії приходиться до висновку, що в ній взагалі нічого нового не сказано бо в Св. Письмі битописьменник раньше написав це саме і коротенько і більше удосконалено.

Дух Божий носився над безоднею.
Господь сотворив світ з нічого. Словом Своїм, сказав — і стало.
Перший день — світ.
Другий день — небо.
Третій день — відділив воду від суші і сотворив рослини.
Четвертий день — сонце, місяць, зорі.
Питий день — риби і птацтво.
Шестий день — усі творіння на землі і чоловіка.

Тіло чоловіка Господь сотворив з землі і вдихнув в нього душу безсмертну, розумну і свобідну.

(Докінчення буде.)

Свящ. Л. Струк.

І МИ ДОЧЕКАЄМОСЯ СВОГО.

(Содборі, Онт.)

Я перечитую кожне число „Вістника" й все нетерпеливо очікую, коли він знов загостить до нас аж за дві неділи. Знаходжу в нім дописи з ріжних місцевостей Канади, де лиш живуть українці, та інтересуються роботою на релігійному полю. І якось приємно робиться на серцю, як читаєш, прим. що десь гарно витали о. Владику Іоанна Теодоровича, наприклад в Едмонтоні. І той щирий добродій, дописувач, тішиться, кілько то народу було на тім святі. А потім на забаві. І який то коли прекрасний хор мали під проводом п. Лазаровича. Такі добрі вісти приємно читати. Або перечитати привіт Архиепископу о. Іоанну, котрий зложив п. Іван Данильчук. Мені думка насувається, коли то ми будемо тут у Содборі витати о. Владику Іоанна. Бо тут у Содборі також є українська православна громада. Вона ще не дуже велика числом, але по моїй думці тверда вірою. І я вірю, що вона ще таки докаже того, на чім стала ще 1938 року. На це є дуже добрі вигляди, бо наша содборська громада вже має куплену площу, котра є в дуже гарнім положенню і май же вже заплачена. В літі громада устроїла ряд пікників. Тепер вже за зиму на пікники, то члени роблять сходини по хатах. Такі сходини вже відбулися в панства Довгих і Жулковських. І ще далі продовжаються по членах.

Тепер громада приготовляється відограти представлення. Це буде наше перше представлення. І я вірю, що воно вдасться, бо в нас є досить свідомих та здібних людей, на примір п. Йосиф Гавраниський, Димитро Цибак, і багато других. Коли б лиш щира воля і невсипуща праця, то всего можна доказати. І ще дочекаємо, що будемо витати нашого о. Владику Іоанна. А тоді не будуть наших малих дітей відганяти від Святого Хреста чужі священики, як то недавно сталося тут у Содборі в церкві, де священик сказав до малих дітей, котрі несли цвіти: Забирайтеся на двір з церкви, тай не дав їм поцілувати хреста. А Ісус Христос кликав малих дітей до Себе й казав, що таких є царство небесне. А що ви, дорогі брати українці, думаете, — чи хочете бути вольні на вільній канадійській землі, чи хочете, щоб далі нам тесали кілля на голові всякі чужі римські та нібн українські священики? Вони нібн навверх українці, але шкідливу роботу для нас робили та дальше роблять і дітей наших від св. хреста відганяють. Чи вже не крайна пора прозріти та пізнати, хто ми і куда нам іти.

Православний.

ДІЕЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД ШОРТДЕЙЛ, МАН.

(Збірка о. Т. Горбая)

По 1 дол. В. Лисак, М. Герман, Г. Клапоущак, Д. Павлюк, В. Малюта, І. Перхалюк, П. Яцюк, М. Бугера, П. Олійник, А. Коляда, В. Барабаш, А. Стефанів І. Якимишин.

Збірка о. В. Апоновича.
(Ліста спізнена).

По 1 дол.: В. Н. Грушка (Сторджис).

По 50цт.: М. Грабчак (Коте), Д. Н. Лазарович (Сторджис).

По 25цт.: А. Грабчак, М. Барабаш, М. Т. Барабаш, М. Галаевський, Н. Филипчук (всі з Коте).

По 20цт.: Анна Грабчак (Коте).

ПЕТЛЮРА, МАН.
(Збірка о. Т. Горбая)

По 1 дол.: П. Стадник, М. Сідлар, М. Бантрох, Н. Стадник.

СТ. ДЖУЛІЄН, САСК.
(Збірка о. І. Майби)

По 1 дол. Ю. Кіндрачук, С. Михайлюк, Ю. В. Михайлюк, Н. Олексин, В. Буджак.

Дрібна колекта $2.90

ЄЛЛОВ КРІК, САСК.
(Збірка о. І. Майби.)

По 1 дол. Л. Мазуревич, Н. Войціховський, Н. Романко, В. Шевчук, І. Сенчина, І. Козак, С. Сенчина, Т. Борса, М. Гриба, А. Гриба, Й. Зін, Н. Дорош, В. Гаук.

Дрібна колекта 7.00

СМАТС, САСК.
(Збірка о. І. Майби)

По 1 дол.: І. Коваль, Г. Малько, Ф. Мантика, В. Попович, Н. Курмей, Ф. Славкий І. Марковський.

По 50цт: І. Щербань, Н. Гриців, С. Бунька.

По 25цт: С. Мигальчук, Ф. Коваль.

МЕНЗІ, МАН.
(Збірка о. С. Симчича)

По 1 дол.: Н. Друль, І. Пелешок, П. Друль, О. Грошок, А. Тесарський, П. Друль.

По 50цт.: А. Кісь.

СІРКО, МАН.
(Збірка о. Е. Уляна)

По 1 дол.: М. Ілюк, Д. Білавчук, О. Білавчук, І. Ілюк, М. Олексюк, панство Т. Білич.

По 50цт.: Гео. Шкрумеда, Д. Олійник.

По 25цт.: І. Чоботар, В. Мельничук, М. Левеник, І. Чоботар, І. Білавчук, Г. Мельничук, М. Заднюк, М. Луцик, К. Мельничук, Т. Гоцуляк, І. Шипіт, О. Чоботар, пані Марія Шипіт, пані Ірінка Чоботар, пані Ілюк, пані Д. Білавчук, І. Шкрумеда.

Дрібна колекта 2.50

СЕЛТОН, МАН.
(Збірка о. П. Гліцького.)

По 1 дол.: Й. Назаревич, П Мех, учитель Д. Назаревич, Мачуга, А. Сарамага.

По 50цт.: пані К. Назаревич.

ПРІЛЕЙТ, САСК.

По 1 дол.: пані Й. Фідик, М. Скоробогач, Ф. Чернецький, О. Файчук, М. Баран, І. Чернецький, О. Скрипець, М. Чернецький, Я. Фідик, А. Паличчук, Н. Доля, І. Фідик, Ф. Скоробогач, К. Крим, Л. Бабіцький.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

З нагоди хрещення донечки Філяки в домі панства Берегулів в Канорі, Саск., дня 5 листопада, 1939, на заклик п. Миколи Стратійчука зложили родичі і шановні куми та гості на Пресовий Фонд „Вістника" $3.10, які переслав п. І. Басараб.

К. Шабан, Гіт, Алта. 1.00

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. І. Гикавого.

ЛИСТОПАД.
26. Неділя — Слава-Прут.

Грудень.
3. Неділя. — Дервент
10. Неділя — Мюсідора
17. Неділя — Кагвин
24 Неділя. — Вилінгдон

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Гліцького.

Листопад.
26. Неділя. — Іст Селкірк, храм.

Грудень:
3. Неділя — Брендон
10. Неділя — Малантон
17. Неділя — Тиндал
19. Вівторок. Св. Миколая — Портедж ля Прейрі, храм
24. Неділя — Селтон.
31. Неділя — Поплар Парк.

Всюди збірка на дієцезіяльний фонд.

362 Beacon St., Winnipeg, Man

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Гр. Василіва

Листо[illegible]
26. Неділя — Гемлин.

Грудень.
3. Неділя — Дванінг.
4. Введення в храм Пр./Д. — Стрий
10. Неділя — Смокі Лейк
17. Неділя — Спеден
19. Николая Чуд. — Грац
22. Пят., Зачаття Пр. Богор. — Белліс
24. Неділя — Вилно, місто
31 Неділя — Смокі Лейк

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. В. Апоновича.

Листопад.
26. Неділя — Північна Гронлід.

Груд[illegible]
3. Неділя — Гронлид. Середня.
4. Понеділок — Введення в храм Пресв. Богор. — Бруксбі.
10. Неділя. — Самбург
17. Неділя. — Гонеймун
19. Вівторок, Миколая Чудтворця Гронлид (північна)
24. Неділя. Прінс Алберт
31. Неділя. — Бруксбі

Адреса: Gronlid, Sask.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. А. Горбая.

Листопад.
26. Неділя — Ленард.

Грудень.
3 Неділя — Гілберт Плейнс.
4. Понед., Введення в храм П. Б. — Дрифтінг Ривер.
10. Нед. — Роблин, фарми.
17 Нед. — Шел Велей
19. Вівт. Ник. Чудотв. — Ленард.
22 Пят. Зачаття Пр. Бог. — Сифтон
24 Нед — Гарленд
31 Неділя — Шортдейл

Адреса — Роблин Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Е. С. Уляна.

Листопад.
26. Неділя. — Сенді Лендс

Грудень.
3. Неділя — Сондави
4. Введен. в Хр. Пр. Бог. — Сірко
10. Неділя. — Толстой
17 Неділя. — Вайта
19. Св. Миколая Чуд. — Арбакка. храм.
24. Неділя. — Форт Френсес
31. Неділя пер. Різдвом. — Роза

Адреса: Толстой, Ман.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1939 РІК.

ЛИСТОПАД.
26 Н. 26 по З. † Ів. Золотоустого
27 П. Филипа ап.
27 П. Филипа ап.
28 В. Мч. св. Гурія, Самона
29 С. Ап. Матея
30 Ч. Григорія чуд. еп. Неокес.

ГРУДЕНЬ.
1 П. Мч. Платона
2 С. Пр. Авдія

3 Н. 27 по З. Григорія, Прок.
4 П. Введення Пр. Богородиці
5 В. Ап. Филипона Архипа
6 С. Амфілохія
7 Ч. Вмч. Катерини
8 П. Климента
9 С. Пр. Алипія стовп.

10 Н. 28 по З. Якова Пал.
11 П Стефана прмч.
12 [illegible] Мч. Парамона і з ним 370
13 С. Андрія прмч.
14 Ч. Пр. Наума; мч. Ананії
15 П. Пр. Авакума
16 С. Пр. Софронії

17 Н. 29 по З. Івана Дамаскина
18 П Сави Освящ. прп.
19 В. Св. Миколая архиеп. Мирл.
20 С Амврозія еп.
21 Ч. Пп Потапія, ап. Состена
22 П. Зач. Анною Пресв. Богор.
23 С. Мч Мини, Ермогена

24 Н. Н. Праотців. Даниїла Ст.
25 П Спиридіона
26 В. Мч Євстратія, Авксентія
27 С Мч Тирса
28 Ч См. Єлевтерія і матері його
29 П Пр. Аггея
30 С. Пр. Данила, Ананії

31 Н. Н. по Різд. Севаст і інч м.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. С. П. Симчича

Листопад.
26. Неділя — Россборн.

Box 410 —, Rossburn, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Ф. Керницького

Листопад.
26. Неділя — Мамориці

Грудень.
3. Неділя — Канора, місто
4. Понеділок, Введ. Пр. Бог. — Сви[illegible]
10. Неділя — Фастон
17 Неділя. — Рама
19. Вівторок, Св. Миколая — Мамориці
22. Пят., Зачаття Пр. Бог. — Церква коло Ривера
24. Неділя. — Дробот
31. Неділя. — Вимиер.

Одреса — Рама, Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Д. Ф. Стратійчука

Листопад.
26. Неділя — Пайн Ривер

Грудень.
3 Неділя — Ешвил

Грудень.
3. Неділя. — Ешвил
4 Понед., Введення Пр. Богор. — Валей Ривер
10. Неділя. — Етелберт
17. Неділя. — Дафин
19. Вівторок, Св. о. Ник. — Богдан
22 Пят Зач. Пр. Бог. — Медовленд
22. Пят., Зач. Пр. Бог. — Сифтон.
24. Неділя. — Пайн Ривер
24. Неділя — Гарленд
31. Неділя. — Венлов.

Адреса Давфин

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ НА 1939 РІК.

Листопад.

26. Нед. по Зісл. св. Духа: Гол. 1. Утр. Єван. Луки XXIV: 1—12. Літ. Ап. Еф. V: 9—19. Єван Луки XII: 16—21.

Грудень.

3. Нед. 27 по Зісл. св. Духа: Голос 2. Утр. Єван. Лук. XXIV: 12—35. Літ. Ап. Еф. VI: 10—17. Єван Луки XIII: 10—17.

4. Понеділок. Введення Пр. Богор. Утр. Єван. Луки І: 39—40 і 56. Літ. Ап. жид. IX: 1—7; Єван. Луки X: 38—42 і XI: 27—28.

10. Неділя 28 по Зісл. св. Духа: Голос 3. Утр. Єван. Лук. XXIV: 36—53. Літ. Ап. Колоссян II: 12—18. Єван. Лук. XIV: 16—24.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

РІК XVI. WINNIPEG, MAN., DEC. 1st, 1939 ВІННІПЕГ, МАН., 1-го ГРУДНЯ, 1939. ЧИСЛО (331) 23

СЛОВО ДО НАШИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ.

В квітні цього року минуло вже 15 років, відколи почав виходити „ВІСТНИК", — перших чотири роки як місячник, а дальше як дво-тижневик.

За тих 15 років ми так мало зверталися до Вас з пригадками про передплату та взагалі про фонди, що не знаємо, чи є другий український часопис, що міг би „Вістникові" під цим оглядом дорівнати. Доказом цього може послужити хочби й той факт, що ми не пригадували Вам про 15-літні роковини „Вістника" й не просили Вас зложити йому з тої нагоди ювілейний дарунок, як це звичайно між людьми водиться.

Ми не докучали Вам частими пригадками про гроші головно з тої причини, що, знаючи Вас, як чесних і свідомих українців та як гідних членів Української Церкви, — ми вірили, що Ви й без пригадок будете точно платити за „Вістник" та ще й сусідів своїх до того будете наклонювати.

Треба сказати, що наша віра була бодай вчасти оправдана. Бо й справді є між Вами такі похвали гідні передплатники, що читають „Вістник" за передплату, а не „післяплату". Вони що року присилають передплату на час, разом з грішми присилають свої щирі побажання, а час від часу ще й на пресовий фонд щось докинуть.

Але є між Вами й такі, що їх гріх передплатниками називати. Вони, правда, читають „Вістник" дуже радо, відказують, як він хоч троха спізниться, запитують, коли він стане тижневиком, — але разом з тим передплати на час не вирівнують і є між ними такі, що вже й по кілька років з нею затягнули. Це не тому, що може не мають на рік одного долара (дійсно бідним людям ми висилаємо „Вістник" безплатно), але тому, що або справою легковажать, або просто не почувають в собі обовязку за часопис платити.

Такі „передплатники" — це не поміч, а тягар для видавництва. Вони не приятелі, а вороги його. Через них видавництво заходить в довг, не може на час часопису видавати, взагалі тяжко йому існувати.

Шановні Довжники-Післяплатники! — Ми віримо, що Ви хочете, щоби „Вістник" ішов до Вас дальше. Віримо, що Ви не допустите до того щоби ми зчеркнули Ваше імя з лісти передплатників, і пришлете свою залеглість за „Вістник" як найскорше. Просимо Вас зробити ЦЕ НАЙДАЛІ ДО КІНЦЯ РОКУ, інакше нам не лишиться нічого іншого, як лише перестати Вам „Вістник" висилати.

Шановні Передплатники! — Ми дякуємо Вам за те, що Ви дотепер присилали свою передплату все на час, і просимо Вас робити так дальше.

Адміністрація „Вістника".

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ ЮВІЛЕЙНУ КНИЖКУ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ ПІД ЗАГОЛОВКОМ „ВЕЛИКІ РОКОВИНИ"?

Книжка „ВЕЛИКІ РОКОВИНИ" присвячена двом історичним подіям з історії Українського Народу — 950-літному ЮВІЛЕЄВІ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ та 20-літному ЮВІЛЕЄВІ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ, — і як така повинна знаходитися в хаті кожного українця, а зокрема КОЖНОГО ПРАВОСЛАВНОГО УКРАЇНЦЯ.

Книжка містить наукові статті, описи, поезії, спомини, гарний кольоровий образ св. Володимира, (образ надається до оправи в рамці) та велике число фотографій канадійських українців. Числить 240 сторін друку.

Між іншим в книжці є дві статті зпід пера славних українських діячів та вчених: Проф. Д. ДОРОШЕНКА, який в 1937 і в 1938 рр. був в Канаді, і який є автором Історії України, що тепер друкується в англійській мові, та проф. О. ЛОТОЦЬКОГО, бувшого міністра ісповідань за часів Української Держави, автора многих наукових праць з української історії, зокрема церковної історії.

Книжка вже на вичерпанню, отже спішіть з замовленням.

Ціна з пересилкою лише 75 центів.

Замовлення й гроші слати на адресу:

The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, Man.

ОДУРЮЮТЬ — ЛЮДЕЙ, ЧИ БОГА?

Про статтю „Українських Вістей".

(*) Ми вже нераз казали і фактами показували, що католицизм завсігди приносив українцям неправду, насильство, темноту і неволю

І за доказами не треба шукати аж по давнійшій Історії. Кождий новий день приносить такі нові і нові факти.

В католицьких едмонтонських „Українських Вістях" з 3 жовтня, 1939, є стаття п. з. „страшний прояв" — **і вона сама може послужити за оден з фактів для висше поданого нашого твердження.**

Стаття починається розглядом положення того українського життя, що з під Польщі перейшло під большевиків — Галичини, Волині і Полісся, і предвиджує ту величезну руїну, яку большевики готовлять українському життю... Отже тут мова цілком людська, цілком українська і цілком християнська.

Але перечислюючи подрібно, що большевизм буде нищити, „Українські Вісти" кажуть:

„Азійська дич вимордовує провідну верству народу й нищить останню твердиню народу — українську греко-католицьку Церкву, **яка на протязі століть була носієм і світочем християнської релігії й української культури.**

Це вже інша мова, ніж злочатку. Вислів, який ми підчеркнули, **це явне перекручування правди і баламучення самих таки греко-католиків.**

Найперше що це таке греко-католицька Церква? Хто збудував її на твердиню для українців?

Греко-католицьку Церкву (униятську) створила давна Польща і накинула її православним українцям. **Це була ні Церква, ні Півцерква.** Історія каже, що гр.-кат. Церкву призначили поляки як „місток" (отже місток, а не твердиня!), **по якім українці мають перейти в польський табор.** Поляк Ліковський в своїй „Берестейській Унії" виразно зазначує, **що головними творцями унії був король Жигмонт III, канцлер Замойський, кардинал Мацейовський** (отже три поляки — державний провід!). **та Потій з Терлецьким** (ніби українці, але один з них польський урядник, другий шляхтич, що „хотів приподобатися королеви"). Так про все те говорять 100-процентові католики в своїх творах: „Берестейська Унія" та „Іпатій Потій".

Греко-католицьку Церкву створили поляки, як **тимчасовий, переходовий твір,** що має зробити для Польщі назначену роботу і зникнути. Хто унію і гр. кат. Церкву створив, той її знищить, коли вона стане йому непотрібна. Це стверджує греко-католицький священик і письменник Гавриїл Костельник, в книжочці „Нова Доба Нашої Церкви". От деякі його вислови:

„Дотепер унія припадком родилась, пригожим припадком жила, а непригожим пропадала. Усе залежало від того, **чи державна власть хотіла мати унію, чи не хотіла. — Ідеольогами (творцями) унії були чужі люде, що отверто, або скрито під унією розуміли міст до цілковитого латинства".**

Отже унія була неволею для Української Православної Церкви Ніяка святість, ніяке добро, але неволя.

Тому греко-католицька Церква, **як цілість** (себто з додатком католицизму) не була силою для українців Силою була вона лише частинно — **оскілько була українською наперекір католицизмови.**

Католицизм (який Українська Православна Церква дістала через унію), **це була та діра в стіні Української Православної Церкви, яку проломила для себе Польща разом з Римом.** А діра не дає будівлі сили Бо діра є на те, щоби побіч правного властителя могли до будівлі залізати вороги і господарити в ній, як в своїм домі.

Питання коли греко-католицька Церква була твердинею? Діло чужих, отже з чужих рук не виходила. Давна Польща назначувала для неї епископів або з поляків, або польських прислужників. Народ був несвідомий, прибитий панщиною. Духовенство убоге, темне і гноблене. За ним поляки кричали по вулицях „Господи помилуй". Польські пани (католики) українські церкви жидам винаймали і звали церкви „синагогами" та „божницями". (Нехай „Українські Вісти" переглянуть хоч би католицьку книжку „В обороні Потієвої Унії"). Отже **як така Церква могла бути українською твердинею?**

Історія каже, що в давній Польщі деякі греко-католицькі церкви були доведені до такого упадку, **що більше подобали на ту стайню, де Христос родився, ніж на церкву.** Отже як можна казати, що Церква в такім нещаснім стані була українською твердинею — носителькою релігії та культури? Це ж був бідак, на якого римо-католики плювали. Якою культурою він міг комусь присвічувати? Яку релігію могло таке убожество кому показувати?

Досить згадати, що греко-католицька Церква за 340 літ свого існовання не виховала ані одного поважного греко-католика українця Зате виховувала хрунів. Щоби діру в стіні більшу провірчували.

Візьмімо послідних 20, 30, 40 літ — чи гр кат. Церква була твердинею? Чим вона виявила свою силу? Чи тим, що приказом Конкордату її епископи присягнули вірну службу ворогам українського народу? Нехай би нині коменданти лінії Мажіно (французької) присягнули вірність німцям, то чи можна би Мажіно звати французькою твердинею? Силою Франції? Чи тим, що католицькі ксьондзи били греко-католицьких священиків в Галичині, а ті не мали сили оборонитися? Чи тим, що не було в Галичині греко-католицького священика, якого римо-католики не тягали б по судах і не карали б по кілька, або й кільканадцять разів? Чи тим, що Рим пофальшував ухвали Львівського Синоду з 1891 р і греко-католики не спромоглися пофальшованого справити? Чи тим, що крутнею і насильством завели целібат, і гр кат. Церква не могла оборонитися? Чи тим, що греко-католики тікали перед погромами римо-католиків 1930 року, як колись перед татарською ордою?

Коли б видавці „Українських Вістей" хотіли переконатися, чи все те правда, нехай переглянуть свої власні річники. або своеї сестри „Будучність Нації" Або галицькі часописи.

Коли греко-католицька Церква під Австрією була набрала суто національного вигляду, то це не сталося завдяки католицизмови, але пригожим обставинам що сприяли розвоєви українського життя **і загороджували доступ головній католицькій силі до греко-католиків.**

Однакож дійсною ТВЕРДИНЕЮ на протязі українського життя була для українців УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА. Вона була носителькою і християнства і культури Вона **виховувала з українців і великих християн і великих українців. І святих і патріотів.** Ольга, Володимир, Ярослав Мудрий, Володимир Мономах, Антоній і Теодозій Печерські, Нестор Літописець, Данило Паломник, Могила, Йов Почаївський, митр. Арсеній Мацієвич, Сагайдачний, Хмельницький, Мазепа.. Всі вони — і багато більше їх — **це вихованки Української Православної Церкви.** А дальше ціле Запорожське Козацтво, що обороняло і народ і віру. А колишні Церковні Брацтва, хочби таки Львівське Ставропигійське... Хто коли на греко-католицькій стороні бачив щось подібне?

Греко-католицька Церква — або точніше: творці греко-католицької Церкви! — виховували для гр. кат. Церкви і греко-католицького загалу самих Кунцевичів, себто польських і римських прислужників. **Йосафат Кунцевич є без сумніву одним з найбільших греко-католиків, тільки ж Рим проголосив його 1923 р. польським святим і спеціяльним заступником Польщі".** От вам католицькі вихованки!

Отже пощо дурити людей, що нібито греко-католицька Церква була твердинею і „на протязі літ була носієм і світочем християнської релігії й української культури". Вона ж такою ніколи не була. Бо на те не була створена. Бо на те не мала вона сили.

II.

Спинившись на хвилину на „націоналістах", що ті радіють, що одного окупанта менше, „Українські Вісти" переходять до Української Православної Церкви, яку звуть „сектою", і кажуть таке:

„Та ще страшнійший прояв замітний в тій групі нашої іміграції, що приїхала з Галичини, покинула тут Церкву й віру, в якій родилась і тепер належить до одної з православних сект. Ненависть в тих людей до української греко-католицької Церкви така страшна, що деякі з них по діявольськи затирають руки і з задоволенням говорять: „Аж тепер вже не стане греко-католицької Церкви". (На це, що тут твердимо, маємо докази)."

За тим йде на подібний лад пояснення, що „ті бідні люди радіють, що кат. Церкві прийде кінець", якраз тому, що „виховувались в ненависти до укр. гр. кат. Церкви, тай ще тому, що: привчились закривати брак релігійности „патріотизмом"...

Наведений уступ з поясненням, **це найбільше безсовісна, нехристіянська і нелюдська мова, яку лише можна собі уявити.** Берімо подрібно .

„Покинула Церкву й віру в якій родилась"... Та невжеж „покинути Церкву й віру, в якій хто родився", це вже безсумнівна ознака злочину? Аджеж нехай до католиків перейде православний, чи протестант, чи жид, чи турок, **то нема міри католицьким радощам з того, що хтось покинув віру в якій родився і до них перейшов.** Якими похвалами таких не обсипають?

Та коли шукати за тими, що дійсно по злочинному покинули віру, в якій родилися, то до них належить найперше Потій, Терлецький, Кунцевич.. Вони то покинули православну віру своїх батьків і перейшли на віру ворогів українського народу. От де дійсні зрадники та відступники від віри, в якій родилися! Віри батьків!

Дальше вся українська шляхта, яку поляки перетягнули до себе, це зрадники і віри і народу. Покинули своїх і перейшли до безбожних ворогів. Однакож на католицьку міру вся та зрадницька шляхта, то окраса католицизму; (Хоч може й рація, що сила католицизму на таких будується!).

Коли покидати віру, в якій хто родився, є безсумнівним злочином, то з яким лицем католицька Церква висилає до Африки й Азії місіонарів, щоби ті намовляли тамошних людей, щоби „покидали віру, в якій родилися" і до католиків переходили?

Чи це не нагадує тої моралі, що: я в нього вкрав — святе діло зробив, він вкрадене відобрав — смертельний гріх?!

„Покинули Церкву й віру, в якій родилися"... Однакож воно не так!

Греко-католицька Церква, це **Українська Православна Церква,** тільки, що поневолена. Таксамо, як поневоленою є Українська Земля, Український Нарід. Її Богослуження, Обряди, цілий вигляд — **це все православне.** Тому донедавна в гр. кат. Церкві проголошували „всіх вас православних" Виходить — і Церква і вірні є православними, хоч на папери називають їх католиками.

На папери... Цілий оттой „католицизм", що має його „поневолена Укр. Православна Церква" (т з. „гр. католицька"), то ворожа політична латка, причеплена Українській Православній Церкві її ворогами. Цілий той „католицизм", то не віра, не релігія, але латка! Або ще краще — діра в стіні Укр. Прав. Церкви, проломана ворогами. **Бо ж унію впроваджували до укр. прав. церков повиважуваними дверми, порозбиваними вікнами, попроломлюваними дахами, при помочі сокир, колів, поліції і війська.** (Нехай „Укр. Вісти перглянуть хочби „Унія в львівській епархії, о. І. Рудовича).

Отже коли греко-католик „переходить" до Української Православної Церкви, то наділі він нігде не переходить. **Він лишається в Церкві, в якій родився, а тільки залатує діру в своїй Церкві, яку вороги пробили.** Відкидає латку, яку вороги причепили. Та вже звісна річ, що вороги зараз вкрик: „Він творить іншу Церкву, творить секту, бо правдива Церква мусить мати діру в стіні, якою б ми до неї залазили.. Він бере церковні ключі в свою кишеню, а ключі від правдивої Церкви мусять бути в нашій кишени"... Однакож розумні люди з такими криками не числяться.

Можуть „Укр. Вісти" сказати: „Рація, що гр. кат. Церква і Православна, то точно-точно та сама Церква. Однакож є і ріжниця.. **В гр. кат. Церкві згадують папу, а в Православній ні!"**

Так, так! Згадують папу.. Але якого папу? Чи не того, що цілі віки стояв з ворогами українського народу? Чи не того, що в 1938 році взяв 2,500,000 злотих за дозвіл нищити українські православні церкви? Себто взяв Юдові срібняки! Так, так! ЗА ПІВТРЕТЯ МІЛЬЙОНА ЗЛОТИХ! За таку суму дав він своїм католикам формальний дозвіл нищити українські православні церкви і забирати їх майно (на суму найменше 73 мільйони золотих вартости).

Коли „Українські Вісти" хотіли б про те більше знати, нехай заглянуть до галицьких українських часописів з 1938 р., **дозволених польською цензурою.** З тих порекомендуємо „Свободу" і „Діло".

Отже питання: Чи не є це великим гріхом такого папу в церкві згадувати, тай ще звати його „святійшим" і спасителем українців? І гріх і нерозум!

Коли ходить про згадування папи, то православні його також згадують... І про те, як папи завсігди помагали ворогам українського народу; і про те, як вони і давно і в найновіших часах долею українських ворогів журяться, а про недолю гр. католиків не згадують; і про те, як папа отті церкви за 2,500,000 продав... Еге! Згадують навіть те, чого католики не згадують. Значиться — — православні про папів більше і краще згадують, ніж самі католики.

(Дальше буде).

ВЕЛИКА МОРАЛЬ В КОБЗАРСЬКИХ ДУМАХ.

(*) Кобзарі, лірники...

Нема їх тутка, але були вони серед українського життя на давних історичних українських землях.

Сотні літ. Ще десь від княжих часів. Хто ж вони були? Як завлялися?

Були між козацтвом всякої вдачі люде. Отже були і з співацькою та музикальною вдачею. Були поетичні натури.

Поки сила була — веселив козак товариство. Співав у церкві. Читав „Життя Святих" для товариства.

Та почав ворог набігати. Церкви нищив, нарід мордував та рабував.

І вибирається козацтво в похід...

Багато слави здобули козаки, стаючи в обороні Церкви і Народу. Европа дивувалася їх геройчному завзяттю і за-для них цілий наш нарід звала Козацьким Народом.

Але багатьом доводилось покласти на полі голови. Багатьох каліками вертались. Без руки, без ноги, без очей...

З таких дехто ставав бандуристом. Не хотів же й тоді дармо часу марнувати, й оспівував те, що бачив, що чув правду і неправду, про кривду людську, про славних Запорожців Співав про кару божу за великі людські провини.

Слухало їх козацтво. Слухали селяне, міщане — всі слухали. І призадумувалися. Розуму вчилися. Старі і молоді. Від того і життя між людьми ставало кращим.

Побіч кобзарів були лірники. Це майже те саме - ріжниця в інструменті. Оден грав на більше складнім інструменті, другий на менше складному. Але спів їх той сам. Слова піесні ті самі. Наука та сама. Прислуга народові та сама.

Можна сказати, що кобзарі та лірники були свого роду місіонарями. Учителями християнських чеснот Голосителями Слова Божого. Вони сіяли те здорове зерно, яке Січ Запорожська обороняла.

От прислухаймось, що в кобзарських піснях-думах говориться про пошану батьків:

Була бідна вдова і вона то:

„Ручками-пучками, а хліб заробляла,
Та все синів годувала —
Їх возростила і грамоти навчила,
Доми їм построїла
І їх подружила".

Але невдячні сини матір прогнали і за те прийшла на них кара божа:

„На чотирнадцятому році
Та стали хуртовини наступати,
То стали вдовиченків побивати:
Що перша хуртовина доми попалила,
А друга хуртовина скотину поморила,
А трета хуртовина у полі і в домі
Та хліб побила".

Аж тоді сини отямились і почали матір перепрошувати. І як тільки мати:

„Стала синів прощати,
Став їх Господь милувати,
Стали люде поважати,
Стали куми-побратими навідцати".

(З думи: Вдова й сини).

Іван Коновченко без материного дозволу йде з корсунським полковником Хвилоном „в охотное військо гуляти... за віру християнську одностайне стати, лицарської слави заживати".

За непослух мати.

„Кляла його і проклинала:
Щоб ти, сину мій, щастя-долі
не мав!"

На другий день злякалася, щоби її нерозумний проклін на синові не справдився:

„Бідна-побідна моя вдовина голово,
Що я свого сина кляла і проклинала,
Щастя його —
Долю козацькую потеряла".

І справді Коновченко під городом Тягинею наложив головою. (З думи: Іван Коновченко).

От ще з іншої думи .

Три брати козаки в степу погибають:

„Бо як в охотное військо
Од отця, од матери одїзджали,
То з отцем і з матірю
І з родом опрощенія не брали".

(З думи: Самарські брати).

В думі про утечу трох братів з Азова говориться: „А будем ми, брате, перед отцем, перед маткою олгати (неправду говорити обманювати), так буде нас Господь Милосерний і видимо і невидимо карати".

А в думі про Олексія Поповича чуємо, що „Отцевська-материна молитва зо дна моря винимає, од великих гріхів душу відкупляє, до царствія небесного приводжає". І тому завсігди „нам годиться тее спамятати, за которими молитвами стали ми хліба-соли поживати".

Такі думи складали кобзарі, що самі неодно пережили, всякого лиха зазнали, багато чули від других, багато на власні очи бачили. Видили правду і кривду; боже благословення і кару божу. Стрічали на віку і великих праведників і великих грішників І тому їх думи були великою наукою для кожного. З щирої козацької душі вони виходили і тому кожда щира душа радо їх до себе приймала.

ВИЙШОВ З ДРУКУ Й ПРОДАЄТЬСЯ

„ШКІЛЬНИЙ СПІВАННИК"

вложений славним українським композитором К. Стеценком.

Співанник містить 38 пісень під нотами й коштує лише 25 центів з пересилкою. Замовлення й гроші (почтовим переказом, або стемплями) слати на адресу:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК

„ДОБРИЙ ПАСТИР"?

В кождій українській православній хаті повинен знаходитися бодай один примірник молитовника — „ДОБРИЙ ПАСТИР".

Ціна молитовника в мягкій шкіряній оправі, з золотим хрестом та написею з пересилкою $2.25

Гроші й замовлення слати до:
THE HERALD
Box 3636 Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd.
1 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ПЕРЕМОГА — АЛЕ НЕ ЗНИЩЕННЯ.

І мертвий не вморе
На дні моря поля,
Не скує душі живої
І слова живого.
Не понесе слави Бога —
Великого Бога.

Т. Шевченко.

(*) Коли сильніший переможе слабший нарід, то переможець може вірити, що він вповні і назавсігди переміг слабшого; а слабшому може здаватися, що він вже ніколи не встане на власні ноги і не освободиться з чужої неволі.

Однакож Історія показує, що і переможці не вічні, і таксамо не вічна неволя поневолених. Рука переможця лише пригашує полумінь, але вона не сягає там, де заховується іскра життя, де тліє жар і — як говорить Шевченко — „часу дожидає". Прийде той бажаний час і знов огонь загориться — цілому світови на диво.

Візьмімо кілька примірів з чужої Історії.

Жидівський нарід почався з одної родини — з родини Авраама. В Біблії говориться, що на приказ Божий вийшов Авраам від свого роду, щоби стати батьком й основателем окремого народу. Це сталося коло 2000 літ перед Христом.

Та вже невдовзі по тім малий жидівський народець (четверте покоління) опинювся в чужій державі — в Египті. Коли число його збільшилося, Египтяне наложили на нього тяжку неволю. Навіть убивали його дітей. Мабуть серед самого жидівського народу не було три дії надії, що він може з неволі сильної держави освободитися.

Однакож чоловік не знає, що Бог для нього приготовляє. Коли сам нарід не бачив нізвідки помочи, зявляється між ним пастух черед — Мойсей — і виводить з неволі на волю.

Берімо іншу подію. Коло 600 літ перед Христом напав на жидівську землю вавилонський цар, Навуходоносор, по довгій облозі здобув Єрусалим, спалив жидівську святиню, а народ перевів до своєї землі, полишаючи в Палестині найубожших.

Тут знов могло жидівському народови здаватися, що це вже кінець його існовання на світі. Однакож так не було. Знайшлися між народом одиниці, що не зневірилися і працювали над висвобоженням своїх братів. Пройшло кількадесять літ, обставини за той час змінилися, і жиди знов вернулися до своєї землі.

Історія знає іншу подію, коли цар Сирії, Антіох Епіфаній напав на Єрусалим около 170 р. перед Христом, убив 40,000, а других тільки продав в неволю. Він забрав з святині всі дорогоцінности на 800 талантів золота. Однакож і таке лихо народу не знищило.

Ще одно лихо треба згадати, а то знищення Єрусалиму в 70 р. по Христі Тоді римляне знищили Єрусалим, спалили святиню В однім Єрусалимі згинуло тоді 100,000 людей. Хто ж остався, тих римляне порозганяли по цілому світі. Та і це жидівського народу не знищило. Держави пропадали, а нарід зостався народом.

Гляньмо на Історі Сербії. Червня 28 ц. р. минуло 550 літ з того часу, як Турки в 1389 р. розбили на Косовому Полю сербське військо короля Лазаря, знищили велику сербську державу, а нарід на довгі віки поневолили.

І могло тоді сербам здаватися, що сербський нарід загине. Але так воно не сталося. Прийшов час і серби освободилися з ярма своїх ворогів.

Отже день 28 червня, або „Відовдан", як серби його зовуть, лишився для сербів назавсігди днем смутку, та разом і надії на воскресення й обеднання всіх сербів в своїй державі.

Та от що треба ще пригадати...

Легковажучи святі національні почування сербського народу, наслідник австрійського престолу, архикнязь Фердинанд, на день 28 червня 1914 р. визначив був велику військову параду в Сараєві, головнім місті сербської Босні. Сербам день суму, а Фердинандови парада. Однакож парада закінчилася для нього смертю з руки Гаврила Принципа. Це стало початком нової війни, в якій серби здобули свою державу. (Версайський договір підписано також 28 червня 1919).

Киньмо тепер оком на кілька подій з Української Історії.

В 12 віку, а саме 1169 р. московський князь Андрій Боголюбський знищив Київ цілком. Кілька днів москвини все рабували і вивозили в Московщину. Місто спалили. Людей помордували. Це було велике лихо для цілої України. Однакож пережилося.

На початку 13-го віку починаються татарські напади. Цілі околиці переміняліся тоді в пустиню. Великими громадами гнали татари українських бранців в свої сторони і продавали, як невільників, по ярмарках Сходу. Інших вбивали. І те пережилося.

Великим лихом для українського народу була перемога Московщини над військом гетьмана Мазепи (1709 р.), а дальше зруйновання Запорожської Січи, головної твердині українського народу. А за тим потягнулися довгі літа нищення всего, що лише українським звалося. Згадати б слова московського міністра Валуєва: „України не було, нема і бути не може", в яких містилася вся жорстока політика москвинів до українців. Згадати Указ з 1876 р., яким заборонено навіть найменшу дрібничку по українськи друкувати.

Однакож український народ і досі живе. Але нема вже давних Валуєвих, нема тих, що укази писали і проголошували. На їх місце є цілком інша порода Валуєвих, але давна порода таки зникла.

Великим лихом було заведення церковної унії з Римом 1595 р. — бо унією Польща розбивала український нарід на дві части і брала під свій вплив душу тої частини народу, яку привязано до унії.

А за унією потягнулися знов самі насильства і знущання над українцями на протязі довгих літ. І могло здаватися тоді, що народ забуде, хто він, забуде своє імя, свою Історію і пропаде. Тільки ж він не пропав. В 19 століттю прийшов розбір Польщі, а з тим почалося відродження українського життя.

Так почавши від печенігів і половців, від татар — вороги українців зявлялися і пропадали та пропадають, а український нарід і дальше живе. Хоч і в кайданах. Хоч і в тюрмі. Хоч і в неволи. Хоч і в голоді, страху і муках. А все ж живе!

Донедавна великий український нарід мучився в чотирох тюрмах. Нині недоля — а може й доля! — збирає його в одну велику тюрму. І тих, що поза великою тюрмою, зосталося небагато.

Ми не знаємо, але Всевідучий знає, що має статися дальше. Може так і треба, щоби українці були зібрані разом.. Хоч і в тюрмі. Бо і тюрма не вічна. Може — коли б зірвалася буря і тюрма розсипалася, українцям лекше буде поскидати з рук кайдани і стати разом за свою волю...

Знаємо, що було колись. Знаємо, що діється тепер. Однакож не знаємо і можемо лише надіятись того доброго, що Бог пішле нам по довгих віках терпіння.

ЗБРОЯ БОЖА.

(*) Найбільша сила, це моральна сила.

Силу рук можна звязати, але сили душі не звяжеш, коли вона не піддасться.

І та моральна сила має свою зброю.

Апостол Павло в Посланню до Ефесян каже:

— На останок браття мої, кріпіться в Господі і в потузі сили Його.

— Одягніться у всю Зброю Божу, щоб змогли ви стояти проти хитрощей діявольських.

— Бо наша боротьба не з тілом і кровю, а з князівствами, і з властями, і з міродержителями тьми віка сего, з піднебесними духами злоби.

— Тому-то прийміть усю Зброю Божу, щоб змогли встояти в день лютий, і, все зробивши, стояти.

— Стійте-ж отсе підперезавшись в панцир Праведности.

— І обувши ноги в Готовість Благовістування Миру (проповідання спокою згоди);

— Над усе ж взявши Щит Віри, котрим здолієте всі розпалені стріли лукавого вгасити;

— І Шолом Спасення візміть, і Меч Духовний, котрий есть Слово Боже.

— Всякою Молитвою і благаннями молячись всякого часу духом, і в сьому пильнуйте в усякому терпінню і благанню за всіх святих... (Еф. 6: 10—18).

З такою зброєю проповідники християнства вирушали до боротьби „з князівствами, з властями", себто з тими, в руках яких була вся фізична сила, якої вживали вони на зло.

І минуло 300 літ і християнство перемогло своїх противників.

Однакож треба тут додати, що для давних християн Духовна Зброя була дійсною моральною зброєю, якою вони орудували на кождім кроці, розуміючи що вони справжні боєвики-борці проти зла, а для збудовання добра. Вони з своєю зброєю ані на хвилину не розлучалися.

Свящ. В. Кудрик.

ПО ДОРОЗІ ДО МАНІТОБИ.

(Продовження).

Робітник свою роботу показує.

Несовісний чоловік може сказати, що я себе самого вихвалюю, перечисляючи свою працю. Однакож причина оцеї моеї бесіди лежить в цілім оттім наступі, що на своїм прапорі виписав **„Все буду догори корінем перевертати!"**

Коли хтось має відвагу голосити, що одинокими вартними громадськими робітниками в Канаді був оден одинокий Свистун, а опісля ще й Маєвський (в „націоналістів" лише вони самі, навіть без Свистуна); що на сторожі української громадської справи в Канаді стоїть лише Свистун з „оборонцями", тоді не можна мовчати!

Ніхто розумній не скаже робітникови: працюй так, щоби ніхто не знав, що це твоя праця. Від робітника вимагають звіту з праці. Кажуть: покажи, що зробив! Бо ж відповідно до заслуги дадуть йому платню, чи признання. Таке зі звичайним робітником, таке з фаховцем, таке з робітником громадським. Чи того потрібно громадській справі, щоби імена громадських робітників йшли в непамять?

Ні! Навіть противно. По смерти тих, що громадською роботою багато інтересувалися, пишуть менші, чи більші їх життеписи. А буває, що хтось сам пише свій життепис (автобіографію) і за те люде йому ще й дякують. А там він перечисляє свою працю.

Це цілком природне, що велика часть праці громадських робітників лишаєсь для загалу невідомою. З ріжних причин, головно ж може тому, що загал не фаховець в таких справах. Все ж таки близші до громадського робтника люди знають його працю досить подрібно.

Та буває, що хтось почне щирого громадського робітника звати нероботою, а якого будь ледаща вихваляти, як великого працівника, тоді вже треба справу і перед ширший загал подрібно ставити.

Вийшла би ціла „чистка".

Люде, які фантазують, що „нагнати" двох, чи пятьох, а вже було би все добро, **не знають, що вони нічого не знають.** Не бачать вони, що справа багато ширша і більше повязана, ніж їм здається. Бо ось зараз питання: А що робити з другими священиками, що думають подібно, як нинішна Консисторія? **Чи і їх наганяти?** А що робити з громадами, що з нинішною Консисторією стоять? **Чи наганяти?** А з одиницями, що думають, як Савчук і Кудрик... **Чи і їх наганяти?** Але де ж тоді кінець такій „чистці"?

Є люде, що так далеко зором не сягають. Справи основно не обдумують. Та в тім і лихо — лихо для громадської справи. Бо вони не тілько не піддержують громадської справи, але шкодять їй. Не розуміючи здорово справи, вони найчастіше піддержують ворожу роботу.

І коли я про отті, на перший погляд дрібничкові справи пишу, то пишу якраз на те, **щоби показати людям їх вузкоглядність.** Побачать, то може будуть обережніші.

А то в фантазіях таких одиниць Свистун і досі є громадською силою. Колись все будував, тепер все перед якодіями оборонне. А „оборонці" йому помагають...

Коли ж Свистун цілі літа про других і писав і говорив, що які то вони, отже гляньмо ще раз і на него.

Що робив...

Прибувши до Канади, Свистун працював якийсь час в „Українськім Голосі" — подібно, як в Елеваторній Спілці. **Про ту роботу ні він, ні оборонці не згадують.**

Але дещо можна згадати. От примірoм **переконував він тоді і мене і других, що Церква річ маловажна.** А це ж була з його сторони руїнницька робота — хоч, що правда, не мав він на нікого впливу.

До тих часів належить випадок, коли зібрав він був ватагу в Вінніпегу і пішов **розбивати Загальні Збори Народного Дому.** А причина? Хотів, щоби в Народнім Домі не було спису членів, бо це — мовляв — Дім тих членів, а не народний. А не було би записаних членів, тоді Народний Дім є власністю всіх українців від Галіфаксу до Венкуверу. Таке „гуляй-поле" для анархістичної орди.

Цей випадок я пригадую тому, що **він був предтечею пізнішої Свистунової подібної роботи.** Тоді хотів він зробити „гуляй-поле" з Народного Дому, а пізніше з Церкви, коли вийшов зі справою запису церков; коли зачав проповідувати, що кожна громада повинна робити, що забажає, **на Собор, на Консисторію і загальну церковну справу не оглядаючись; коли почав анархістів брати в оборону; коли хоче з Маєвським потайки спроваджати епископа з Варшави...** Словом — анархізм на цілій лінії!

Плив час і Свистун ніби ставав поважнішим. Коло 1916 р. бере участь в заснованню Інституту в Саскатуні. Добра робота! В 1918 бере участь в заснованню Української Православної Церкви. Добра робота! Від тоді був видним і передовим, і голосним в гурті тих, що більше громадською роботою клопоталися. І мав щиру їх піддержку. Таке було до 1929-30 р.

Вже в тих послідних роках громадська робота йому не йшла. **То втягався в неї, то резигнував, роблячи клопоти** (хоч дальші його прихильники про ті клопоти не знали)

В листі з 1935 р. до едмонтонців виявляє, **що вже в 1931 р. починав галабурду, але припинив, а вже в 1935 р. відновив і провадить доси.**

Отже кілько в усім тім доброї праці? На протязі якого часу? А кілько тої, що йде під кличем: „Все буду догори корінем перевертати"?

Не любили і відогнали...

Чув я тепер знов давну балачку, що **Свистуна не любили, завидували йому, отже відогнали від громадської роботи.**

Балачки! Але ті, що балакають, не знають, що говорять. Найперше: Від чого нагнали? З яких причин? Чи Свистун з тих, що тільки забажаєш, а вже й віджене́ш? А вкінци — чи нива громадського життя така вузка, що щирому громадському робітникови не лишається місця для праці, коли б його хтось нагнав?

Одна з видних і добрих позицій, які Свистун мав, була його робота в Елеваторній Спілці. **Брав там платню, якої дехто міг завидувати (чи не $225.00 на місяць); в той же час був ректором Інституту в Вінніпегу з окремою платнею ($125.00 на місяць разом з повним удержанням для себе й родини); рівночасно ходив до університету на правничу науку.** Це було більше, ніж два грибі в один борщ.

Однакож **ані Свистун, ані його „оборонці" не кажуть, що хтось старався його з такої позиції тоді „нагнати" і самому на його місци сісти.** А тут могла бути велика причина на завидки. Та не тілько завидували, **але ще й дали 1000 доларів дарунку** (в 1929 р.). Кого так поважали, кому так помагали в Канаді до того часу, або опісля?

Та і тут не кінець. Бо коли вийшла відома історія з Елеваторною Спілкою, **то знова знайшлося кільканадцять, чи більше тисяч доларів на поміч в Свистунових трудноцах.**

Отже як можна казати, що Свистуна не любили і відсували? Адже ж відсував би хтось оден, чи два, чи десять, то він мав би за собою 100, 200, 1000 добрих приятелів й оборонців.

А він не має нині з давних близьких товаришів і прихильників майже нікого. Чому ж таке вийшло? Чи всі гуртом, які Свистуна поважали, дали йому 1000 дол. дарунку, а опісля знов прийшли на поміч з тисячами, могли так гуртом змовитись, стати проти нього і від громадської роботи його пощось відсувати?

Ні! **Це Свистун пішов самопас на власну руку і став якраз проти тих, що йому помагали!** Адже ж пригадати, що коли вже стало видно, що Свистун шукає напасти — то і тоді ще просять Свистуна на наради до Саскатуну, але він відмовляється приїхати; пишуть йому, що самі приїдуть до нього до Вінніпегу, щоби порадитись, а той відповідає, що їх не потребує. Тай ще дивується, де знайшлася в них відвага його „спиняти" — себто втягати його в наради над громадською справою і не давати йому йти самопас.

Отже коли взяти на здоровий розум — то хто кого „наганяв"? Другі Свистуна, чи Свистун других?

Відсувати чоловіка з громадської позиції міг би хтось оден, нехай і при помочи кількох прихильників, але щоби ширший громадський гурт з завидсти, чи лакомства на позицію відсував чоловіка, се немисляме. Адже ж ширший гурт знає, що він на позиції одного чоловіка себе не посадить.

Виходить, **що Свистун попав в громадські робітники випадково.** Так склалося. Коли ж ввійшли йому в дорогу приватні обрахунки, він пішов туди, куди бачимо. Се дійсно його доля, його талан і його фах.

Щоби Свистун так дуже брав собі до серця те, що „хтось його не любить", годі повірити. Не великий він сентименталіст! Може 16-літна дівчина руководитись тим, чи її люблять, чи ні, а Свистун завсігди йшов перебоєм — чи де треба, чи не треба.

Був би тим, що завсігди.

Коли Свистуна нагнали, то для мене цілком незрозуміле, як могли б мене „наганяти" (це я говорю несвідомим!). Ну, повідомили б мене що я вже не є членом Консисторії, я приняв до відома і за десять мінут забув. Бо хіба мені особисто неоднаково, чи я буду членом Консисторії, чи ні? Адже ж не беру за те платні, не ношу окремих відзнак. Більша часть людей в Канаді не знає, що я член Консисторії, а тоді не знала би, що я членом перестав бути. В очах людей я був би тим, що і передше. Хто

мав до мене довіря давніше — мав би і потім; хто давніше відносився до мене недовірчиво — відносився б так і потім

Члени Консисторії, це лише звичайнісенькі урядники, вибрані Собором на пять літ. На дальшім Соборі їх урядовання само собою кінчиться і на їх місце можуть вибрати других.

Ані Адміністратор, ані всі члени Консисторії разом не можуть робити, що лише забажають (бо і нема місця на таку забаганкову роботу), тай не можуть вдоволяти себе тим, що — ось ми диктатори! На ніяке диктаторство нема тут місця. Навіть на конечну й обовязкову роботу не вистарчає часом сил, чи засобів, а це окремо звязує й обмежує.

Свистун може кожного дня видвигати нові пляни; Маєвський може кожної неділі вводити в своїй громаді нові реформи; оба гуртом можуть на власну руку спроваджувати епископів... **Вони ж нікими і нічим незвязані і перед ніким невідвічальні. Свистун Братство заснову́є, Свистун „угоди" робить, Свистун Братство розвязує; Свистун їде нині до „націоналістів", завтра до кого іншого.** Або, як читаємо в Марка Вовчка: Недобре вдома, він їде до Буґа (ріка Буг); недобре коло Буга, він їде за Буг; там недобре, він їде ще дальше; а коли і там недовподоби, він їде аж до тих Палестинів... Йому всюди отворена дорога. Забаг і їде. Він перед ніким не здає рахунку

Не те Адміністратор, не те Консисторія. **Вона звязана Чартером, Статутом, звязана постановами Собору. А в першу чергу Адміністратор звязаний священиками, громадами, обставинами, щоденною працею, як сумою щоденних вимог, які треба задоволяти.** Консисторія не може сказати: „Мене не люблять, тому я пристаю до УНО; або вяжуся в оден культурний, чи який фронт з большевиками; або „буду перевертати все догори корінем, а коли не вдасться, я на тім нічого не трачу"...

Так Консисторія сказати не може. Її ж на те поставлено, **щоби вона так не робила і туди не ходила. А „оборонцям"** вільна воля, **бо їх Собор до нічого не вибрав.** Зрештою вони ж Собору не признають. Найвисша власть, то вони.

Тай таки розум, совість лице... Коли я 30 літ йшов раз вибраною дорогою, з неї не сходив, і ніхто не доказав мені, що моя дорога недобра, то мав би я нині сходити з неї і переходити на Сушкові дороги? Що інше „оборонці". Нарід вандрівний!

Знайшлося б місце.

Нагнали б мене з Консисторії... Та не нагнали б з між людей. Я лишився б між людьми, як і був. Від людей мене не нагнали б, ані людей від мене. Значиться — зміни нема. І вплив, який я міг мати колись, мав би і потім

Коли ходить про письменницьку працю, то писав я щонебудь будучи членом Консисторії, писав би і потім, коли б хотів, чи вважав за потрібне Правда — нова Консисторія могла б не дати мені місця в „Вістнику"—тільки ж сама Консисторія на тім стратила би. Адже ж **я і доси писав не для себе, але для „Вістника"** і для загальної справи Нехай би тоді (мені на злість!) нова Консисторія сама писала! Великий клопіт мені був би!

Не думав я, що я великої слави письменник, але знаю, що є від мене слабші, і тому нема для мене страху. Коли ж слабші пишуть і десь воно таки друкується, то і для мене місце знайшлося б.

Тим, що того можуть не розуміти, скажу, що письменницька робота цілком не є забавкою, при якій час скорше минав би. Це дійсна робота! І коли я писав, чи пишу, **то цілком не тому, що писати „люблю"** (як дехто каже), **а тому, що треба — тому, що справа того вимагає.**

І та справа вимагає, щоби ще більше писати. Є пекучі потреби на багато письменницьких рук. Адже ж в багато справ, про які в нас за браком письменницьких рук цілком не пишеться. Навіть „оборонці", як верхи розумів і сторожі важних громадських справ, не пишуть.

Комбінації „оборонців".

Коли хтось каже, що „Свистуна нагнали", то я цілком не розумію, як мене могли би наганяти. Хіба ж не будучи членом Консисторії я не міг би на Церковнім Соборі, чи Зїзді, чи вічу, чи нарадах говорити того, що було би для загального добра? Хто може таке подумати? Чи не міг би я тоді звати добрих людей добрими, а злих злими, чесних чесними, а хрунів хрунями? Хіба ж членство в Консисторії дає права, яких я тоді не мав би? Ану, нехай над тим подумають ті, яким здається, що „нагнавши" мене з Консисторії велике діло зробили би. А воно було би цілісіньке нищо!

Трошка інші комбінації мають „оборонці". От відомо мені, **як оден з вінніпеґських видніших „оборонців" затирав недавно руки, що як то добре було би, коли б не стало „Українського Голосу".** Значиться — і тут також „оборона". На всі боки. Піддати канадійську Церкву Київській, якої нема; нагнати Консисторію, як зрадницю; позбутися „Українського Голосу"... Словом — **рушницький апетит від початку до кінця.**

Чому вони там не боронять?

Перед нами ще оден многомовний факт, що показує ще з іншої сторони журбу „оборонців" про долю Церкви.

Є в Канаді „Братство Українців Католиків" (БУК) і його органом є „Будучність Нації". Виходить він вже кілька літ і майже в кождім числі на всі можливі лади нападає на Українську Православну Церкву, закінчуючи свої статті викликом: **„Проч з Автокефалією! Проч з Православієм!**

Значиться — є зорганізована сила, яка старається Українську Православну Церкву нищити.

І певна річ, що писанина „Б. Нації" не без наслідків. Вона баламутить гр. католиків і викликає в них зневагу і ненависть до Української Православної Церкви; вона викликає в них бажання нашу Церкву знищити; вона копає пірву між синами одного народу — між православними і греко-католиками; вона робить українців ворогами української справи.

А все те робиться під покровом греко-католицького (чи католицького) епископа Ладики, що є покровителем БУК-а, тай взагалі керманичем Греко-католицької роботи в Канаді. Беручи посередно, то це якраз еп. Ладика кричить Проч з Православієм!

Однакож чи чував хто, щоби Свистун, його Братство, тай ціла сила „оборонців" в Канаді виступала колинебудь проти тих що кричать: Проч з Православієм! Чи обороняли коли небудь „оборонці" перед згаданими явними ворогами Української Православної Церкви?!

Чи чував хто, щоби „оборонці" гукали в сторону ворогів Православія: „Я його знищу! Я шкіру з нього здеру! Я пущу його з торбами! Я їх поганяю".

Ні, ніхто не чув! **„Оборонці" гукають так лише проти тих, що для Української Православної Церкви працюють.**

Чи видали „оборонці" бодай одну брошурку проти згаданих ворогів Православія? (З „Б. Нації" стоять й „Укр. Вісти"). Чи посвятили в „Рідній Церкві" хоч пів сторінки тим, що кричать: Проч з Православієм? **Ні!**

Чи кликали їх на „шов давн"? Ні!

Чи грозили їм процесом? Ні!

Чи виступали проти них з бесідами? Ні!

А чому ні? **Чому то лише Савчук, Кудрик та другі члени Консисторії зрадники і вороги Церкви, а ті, що цілі літа пишуть (тай не тільки пишуть!) проти Української Православної Церкви, тішаться такою ласкою „оборонців"?** Як можна бути з одної сторони таким великим „оборонцем" Церкви, а з другої цілком не дбати, що хтось громи на Церкву кидає і знищення готує? Чи дурнота? Чи може плянове достроювання себе до тої роботи, яку робить „Будучність Нації"?

Коли зведете все те разом, то хоч не хоч, а мусите сказати: Чи часом між „оборонцями", а тими що гукають: „Проч з Православієм!", **нема якогось порозуміння?** Якогось кумівства. Бо як пояснити собі факт, **що „оборонці" цілі літа викочують в Канаді гармати лише проти Консисторії, а словом не писнуть проти тих,** що цілі літа роздувають в гр. кат. загалу ненависть до Української Православної Церкви і православних українців. Як це пояснити? А якось треба — на те ж людям дано спосіб думання. На те ж льоґіка, щоби дошукуватись коріня справи. А коли дошукуєтесь, то на першім кроці стане перед вами питання: „Чи „оборонці" такі великі тумани, чи може робота „Будуч. Нації" їм до смаку і тому вони йдуть з нею плече в плече"?

Нехай над оцим фактом читачі окремо поззадумаються, він вартий того!

(Закінчення буде).

СИЛА МОЛИТВИ.

Коли ти змучений журбою,
Твоє життя хтось затроїв,
Взнесись молитвою до неба,
А там осягнеш, що хотів.

Молитва, віра — це дві силі,
Вони з смирення повстають,
А роблять чуда над чудами
І спокій душам надають.

Ти враз почуєш, коли стане
Тобі весело на душі,
Життя до праці знов потягне
І ціль твоя знов на путі.

Всевишний Бог — Його то сила,
Його невидима рука —
Приймає всіх, котрі молитву
До Нього шлють у небеса.

Є. Голдиевич.

Маємо все на складі повний вибір Церковних Річей найлучшої якости по приступних цінах.
Пишіть по катальоґ.
WILLIAM GROSS & CO.
332 Main Street, Winnipeg, Man.

СВЯТЕ ПИСЬМО І НАУКА.

(Закінчення).

Дух чоловіка стоїть безрадним і безпомічним перед своїм власним твором — наукою, але про то нас запевняють, що наука має ощасливити людство.

Тепер найінтензивніший час всяких новин в области техніки та механіки. Однако світ не тільки не наближується до щастя, а віддаляється від нього; і коли наука в своїх винаходах буде основуватися на матеріялістичних підвалинах і далі занедбувати духове совершенство людей, то щастя хоч і буде висіти над світом, та не дістанши його, людство само знищиться,, згине. Такі приклади в історії вже були і ставалося це тоді, коли цивілізація доходила до свойого вершка, і люде дійсно ставали перед нею безпомічні, бо овочі свойого власного твору вживали не на користь, а на загибель собі.

Що таке життя? Звідкіля воно взялось? Учені люди над цими питаннями давно сушать собі голови і де не загляннете, — чи то в химічній лябораторії, чи в кабінети учених, всюди побачите, як вперто намагаються люди розгадати тайну життя.

Алхимики кажуть, що треба перше видумати „фільософічний камінь"; то такий „камінь", що не тільки усі річи перетворюватиме в золото, але через нього і всяка тайна стане явною. А розуміти це треба так: Алхимики — тайну життя заліщили в суловою.

Інакше справа стоїть у біольоґії. Ціла наука біольоґії про життя має виключне перед собою завдання, — що таке життя? відки воно взялось? Мусово на ці питання відповісти.

Залишаючи подробиці про здобутки біольоґії послухаймо, яка хитра відповідь на перше питання — що таке життя?

Перед вами височезна гора; маківка її снігами і ледом виблискує під сонцем, а там приглянитись, побачите життя; під горою і в долині — всюди повно життя; вода повна життям; але як спуститись в безодню океанів, де панує вічна мряка і темнота, то... і там зустрінете живі творіння без очей, бо очі в темряві їм зовсім не потрібні...

Як починається життя? Життя, як іскра; від незнаної причини загорілася одна, друга, потім третя; роздмухалися, блимнув малюський снопок вогнику, і почало горіти і розгоратись в великий пожар. Перегоріло. Огонь гасне, залишаючи попіл; під попілом ще тліє, іскра за іскрою гаснуть, і на кінці остання іскра моргнула і щезла. Що ж далі сталося? Наступила смерть. Тут відповіди на поставлені питання ми не бачимо; говориться йібито додіка і гладко, та і це не нове.

Докладніше пише Св. Письмо: Куди піду і сховаюся від духа Твого, або перед лицем Твоїм куди втічу? Як би я міг вилізти на небо, Ти там єси; як би міг зійти в найглибшу пропасть землі і там Ти єси; як би я міг дістати крила собі і полетів рано від сходу, та опинився на самім західнім краю моря, та бо й туди мене перенесла би не моя сила, а рука Твоя повела б мене, і держала би мене правиця Твоя (Пс. 138, ст. 7—10). Ученим матеріялістам життя є і завше буде тайною, — Святе ж Письмо каже: не тайна кости наші перед Богом, бо він їх сотворив (також ст. 15). Біольоґи ділять атом і прослідкують його складники, і в цей спосіб думають не тільки сказати своє послідне слово про початки життя, а і творити його. Одним словом, матеріялісти добиваються розвінчати Творця. Чи дійде до того? Бо покищо, після ділення атома зазирає їм в очі тайна смерти.

Ґеольоґія в контакті зо Св. Письмом розказує про походження світу до сотворення чоловіка. А треба було на закінчення добавити: І сотворив Бог чоловіка по образу Свойому, по образу Божому сотворив його; вдихнув Бог в чоловіка душу — безсмертну, розумну і свобідну. (Кн. Мойсея 1, гл. 1 ст. 27). Менше клопоту мали б сучасні матеріялісти.

На кінці ще одно скажу: може коли дійде до того, що роботи будуть мандрувати по світі, але душі живої в них ніхто не вложить.

Тільки в Ньому (Богові) живемо і рухаємось і (в Ньому) ми є (Діян. Ап. 17: 18).

Свящ. Леонтій Струк.
Жандаґа, Парана, Бразилія.

ЧОЛОВІК КОНЕЧНО ПОТРЕБУЄ БОГА.

Є на світі багато людей, які кажуть, що не потребують Бога. Вони бажають вести своє життя свобідно, без ніяких перешкод моральних, чи яких інших. Вони думають, що не малиб тої свободи, колиб позволили Богові керувати їх життям.

Коли Ісус Христос, Син Божий, народився, для Нього не було місця в Єрусалимі, — лише в стайні. Можна сказати, що й в нинішних часах нема місця для Ісуса ні в літературі, ні в театрі, ні в домах. Взагалі нема для Нього місця в нинішнім життю.

Багато людей нині скажуть вам, що вони покинули віру тоді, як стали старшими, та що вони почуваються щасливішими і вільнішими як ті, що ще вірять в Бога. Вони можуть жити добре та вигідно і без Него.

Воно може й правда. Далеко легше є в неділю рано лежати в ліжку, чим на клич дзвона йти до святої церкви. Легше є лягати до ліжка без молитви, чим молитися, особливо тоді, як в кімнаті зимно, або як людина змучена. Далеко легше є читати якусь, новелю, чи інтересне оповідання, чим поучаючу, або релігійно-моральну книжку, Далеко є легше в неділю їхати автом по околиці та приглядатися красі природи, ніж бути присутним в церкві на Богослуженню. Кажу, все це є легше. Але ставиться питання: Хіба ми повинні вибирати в життю лише те, що легше, приємніше, — чи противно те, що добре, корисне?

Багато людей уважають Бога за щось таке, як родичів, або приятелів, або, які інші добродійства в життю. Це звичайно люди, що мало думають, що мають дуже мізерну уяву. Вони не можуть собі уявити, що Бог, це Той, що дав їм все, що вони мають. Не здають собі з того справи, яким мізерним виглядало б їх життя, коли би Бог відняв всі ті добродійства, які Він дав чоловікови.

Або взяти людей, що все говорять про природу та зелені поля. Вони звичайно кажуть, що природа приводить їх до Бога й вони нічого більше не потребують. Багато з них говорить: „Коли я в неділю піду на прохід, я можу там бути близше Бога, ніж в найкращій церкві". Це почасти правда, та ми знаємо, що природа не завжди веде до Бога. Подивіться на поверхню моря. Яка вона принаднична тоді, коли в ній відбивається схід, або захід сонця. Але зовсім інакше виглядає це саме море й та сама поверхня, коли звіється сильний вітер, який нераз розбиває великі, сильні кораблі та нищить людське життя. Нераз серед найкращої природи людське життя може бути найбільше дике. Нераз серед найгарнішого оточення полудневих островів, при вогні сидять людоїди та їдять тіло білих людей.

Отже природа, як бачимо, сама собою не веде ще до Бога. Ми мусимо щось перше додати до природи, щоби пізнати в ній силу Божу. Мусимо додати наше пізнання й віру і аж тоді зможемо Бога там знайти. Природою ми не годні заступати її Сотворителя. Всякі такі спроби провадять до ідолопоклонства. А на останку все таки прийдемо до основної правди, що Бог для чоловіка є необхідний. Конечний. Ніщо з того всего, що Бог сотворив, не може Його заступити.

І так першим кроком по властивій дорозі життя є свідомість, що людина без Бога нічого не варта і що життя людське без Бога не є повне.

Віра в Бога має великий вплив на життя людини. Життя віруючого повніше, більше інтересне, хоч разом з тим нераз тяжке й невигідне. Тяжке тому, бо Бог від нас вимагає лише всего доброго. Та це зовсім слушно, зовсім природно. Бо й той, що наймає робітника, вимагає від него, як найкращої праці.

Нема на світі ділянки в життю людини, яка не потребувала би божої помочи та опіки. Чи то рільник, чи урядник, чи робітник, чи купець, — всі потребують Його Всемогучої помочи. Потребують Його помочі особливо родичі дома, для доброго виховання своїх дітей. Ласка Божа, й присутність Ісуса Христа конечні кожній родині, кожному домови. Все, що Бог сотворив, — створив для Себе. Він хоче, щоби ми прямували дорогою нашого життя, до остаточної нашої мети, — лише під Його проводом. Та теперішний світ відкидає Бога, проганяє Його з Його власного світа. Люди потворили собі своїх власних божків, яким поклоняються. Все це веде не до життя, але до загибелі.

Розумні люди бачать конечність віри й присутности Христа і в нинішних часах. Вони бачать, що замісць надії і мира панує всюди злоба й розпука. Уява майже кожного з нас наповнена страхом і непевністю. Нам потрібно памятати на слова Ісуса: „Небійтеся, ось я з вами". Світ не буде врятований, як Ісус Його не врятує. Кожний з нас повинен пізнати свою немічь, та памятати, що без Бога ми не можемо зробити нічого.

Ми покажемо, що ми правдиві християни лише тоді, коли наші серця будуть віддані нашому Сотворителеви. Бог хоче нас, і любить нас. Він так полюбив нас, що Сина Свого післав на землю, який умер за нас. Скажім, що від нині ми хочемо, щоби Ісус завсіди перебував з нами, через ціле життя наше. Він обіцяв, що буде завжди з нами. Просім, щоб був з нами і провадив нас в цім життю, та запровадив нас до життя вічного о. І. Д.

ДЕЩО З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ГРОМАДИ.

(Ошава, Онт.)

Проминуло літечко і наближується зима, здалосьб дещо написати про нашу роботу через літний та осінний сезон. Бо певно другі околиці подумають, що з нас нічого не робилось через той час. Хотяй час був прикрий, бо Ошава переживала і переживає час безробіття, то все таки старались хоч що то робити, щоби не оставатись по заді.

Через ціле літо майже кожної неділі устроювали пікники на церковній площі. Сегорічні пікники відбувались цілком відмінно від колишніх, — а навіть від сегорічних пікників наших так званих „канолічних" та червоних московських наймитів. В нас пікники відбувались без напитків, — не так, як в других, де барилки та кейси були головною точкою на програмі пікників.

Нераз були в нас на пікнику гості з Торонта, котрим ми дуже вдячні. Ми також вдячні п. Ґадинови, директорови укр. радіо програми з Гамилтону, за оголошення через Радіо і за відвіт на пікнику.

В місяці вересни за стараннями о. пароха Ii. Запаринюка помальовано нашу церковцю, котра своїм відновленим видом прикрасила цю частину міста де замешкують українці. З початком жовтня відбувся базар, до котрого немало причинився о. парох, братство та сестрицтво. Базар випав як найкраще, хотяй в нас безробіття. Ми дуже вдячні тим, які дарували річи, приходили на розігравки вечерами та які щиро працювали через цілий тиждень.

В неділю 8-го жовтня наша громада витала в себе перший раз Високопреосвященого о. Владику Іоанна Теодоровича. Хотяй рано падав дощ, на святі було поважне число членів і нечленів, — а навіть прибули гості з Торонта зо своїм парохом о. Самцем. Коло 10.30 год. рано привитав о. Владику нашим стародавним українським звичаєм хлібом і сілею голова церковної громади п. Петро Григорук. О. парох привитав о. Владику в дверях церкви і попросив о. Владику ввійти в храм Божий та помолитись разом з вірними до Всевишнього за нас грішних, та за наш весь український нарід, який терпить таку тяжку неволю на рідній землі.

Службу Божу відправив о. Владика при асисті нашого о. пароха та о. пароха з Торонта.

По св. Євангелії о. Владика виголосив дуже гарну й поучаючу проповідь, підчас якої майже всім присутним покотились сльози з очей. Проповідь о. Владики залишиться на довго в памяти присутних.

По Богослуженю відбувся в церковній салі обід, який приготувало наше Сестрицтво. В часі обіду говорили о. парох, п. С. Ґаба, гол. церковної громади з Торонта, о. Савиць, п. Мих. Материи, з Торонта, та о. Владика. В своїй промові о. Владика загрів нас до дальшої праці на церковній та народній ниві, доказуючи, що наш нарід тоді буде щасливий, коли буде жити самостійним життям, — так релігійним, як і політичним. Промову о. Владики присутні нагородили гучними оплесками. При кінці п. Петро Григорук, голова церковної громади, подякував о. Владиці за так гарну промову, та всім присутним за участь в так великім нашім святі. Свято закінчено около 6-ої години вечером многоліттєм о. Владиці, всім присутним, та всьому українському народові.

При кінці місяця жовтня приступив наш аматорський гурток до вистав. Відограно вже три представлення і дано оден відчит о. пророком. Тепер приготовляємося до парламентарної дебати, яка відбудеться при кінці листопада. При парохії почалась вже Рідна Школа, яку провадить о. парох. Недільна Школа провадиться що неділі. Робота провадиться як найкраще під проводом о. пароха та свідомих громадян.

Наша громада хоч не велика числом, але сильна духом. Українці з Буковини завзяті, роботящі та щирі. Вони повинні горнутися тільки до нашої Української Греко-Православної Церкви, бо лише наша Церква є незалежна від чужих впливів і контролі і лише вона може дати нам повне душевне задоволення.

Українець з Буковини.

ПО ДІЛАХ ПІЗНАЄТЕ ЇХ...

(Ошава, Онт.)

Час від часу перечитую жуківський орган, якого редактор є добре знаний з його виbриків в Америці перше між католиками, потім між православними українцями, а тепер між жуківцями. В числі за жовтень подає він новинку про вінчання одного американського українського „нациста", що брав шлюб не в церкві, але перед судею, тай каже: „По ділах пізнаєте їх..." Правдиві це слова. Дійсно по ділах можна найкраще пізнати хто такі люди, що вони думають, яка їх дійсна вартість. По ділах також пізнаємо, хто такі жуківці та яка їх вартість.

Донедавна орган жуківців дуже хвалив Гітлера й разом з іншими американськими „націстами" покладав на нього великі надії. Коли ж Гітлер не оправдав їх надій, жуківський орган вже тепер проти нього й каже, що тоталітарні держави не є демократичні. Щоби одначе не зробити „фірерови" надто великої кривди, він каже, що й Велика Британія та Франція не є демократичні держави, отже між ними й Німеччиною нема жадної ріжниці. Написавши таке, редактор спамятався й пригадав собі, що кілька чисел його органу їде до Канади, отже що він робить? Бере й вимазує те місце чорнилом. Отже сам написав і сам сконфіскував. Хто другий таке потрафить?

„По ділах пізнаєте їх", — каже жуківський орган. По ділах пізнаємо, хто такі жуківці. Вони заявляють, що вони сто процентові православні й сто процентові українці. Але де, в чім видно те їх православіє й те українство? Обряд в них греко-католицький, богослуження відправляють не в українській, але в чужій мові, навіть мітра о. Шинькиш не православної, тільки греко-католицької форми. Більшість з їх парафій навіть називаються греко-католицькі, не православні. Ось недавно бачив я лист від одного жуківського священика, що був колись в Канаді та що так пописався, що якби тепер вернувся, то ще скорше витхавби, як перший раз. Отже на тім його листі є печатка його теперішньої парафії в Америці. Якже та парафія називається? Згідно з печаткою, вона називається „Українська Греко-Католицька Церква". Читаєш і дивуєшся, що це: жуківське православіє, чи жуківський католицизм? Так, по ділах пізнаєте їх.... По ділах пізнаємо, хто є жуківці, кому вони служать та яка з них користь і для православія і для українства. Жуківщина в Канаді — це продовження серафимщини, а в Америці, — це продовження драпаківщини, курилівщини та прокопчуківщини. Про це свідчать діла її.

С. М.

ПРИМІРНА ВЕСІЛЬНА ЗАБАВА.

(Ґілберт Плейнс Ман.)

На 10-го листопада 1939 відбулася гарна весільна забава в панства К. Морозів, котрі дружили свого сина Николая з панною Ольгою Іванців з Вінніпегу.

При весільній забаві гості не забули й за свій часопис „Вістник", на котрий жертвували слідуючі:

По 25цт.: Д. П. Демчук, П. Дроздович, Н. Міщук, І. Шинкарський, П. Соломон, К. Мороз, С. Ткучук.

По 20цт.: Дм. Соломон, П. Мороз

По 10цт.: Ю. Бурденюк, Ф. Мороз, С. Мороз. Разом $2.45.

Павло Дроздович.

[illegible]

(Гемилтон, Онт.)

Заходом Жіночого Товариства при українській греко-православній церкві св. Володимира в Гемилтон, Онт. устроено в неділю 26-го листопада ц. р. пущення.

Досить поважне число було присутніх. Були гості з Торонто, Симко та Ст. Кетерінс. Десь коло одинадцятої години вечером позасідали до столів присутні, як одна українська родина до вечері. По вечері промовляли: наш парох о. П. Запаринюк з Ошави і п. Д. Гунькевич. По промовах о. парох закликав присутних до збірки на дієцезіяльний фонд. Зібрано $7.25. Щира подяка жертводавцям, як рівнож гостям, які прибули до нас на пущення.

Присутній.

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

КАДВОРТ, САСК.
(Збірка о. І. Майби.)

По 1 дол.: В. Струган, Ф. Грицюк, Е Вавринюк, Ю. О. Котелко, Н. Цидин, Я. Кіндрачук, Ф. Іванишин, М. Ґринюк, В. Ковбуз, Н. Наконечний, С. Коваленко, Н. Тріщук, П. Грицюк, В. Тріщук, В. Попович, І. Івасюк, П Тріщук, В. Трасковський, І. Грицюк, І. Ю. Котелко.

По 50цт.: пані Матейчук.

РОБЛИН, МАН.
(Збірка о. Т. А. Горбая)

По 1 дол.. Н. Танасюк, Ст. Г. Стиба.

По 75цт.: Гр. Новосад, С. Цайко

По 50цт.: В. Капонь, П. Сонтис, І. Цайко.

ГРЕНДВЮ, МАН.
(Збірка о. Т. А. Горбая)

По 1 дол Д. П. Демчук, А. Слюсарчук, М. К. Губчак.

ТАРНОПОЛЬ, САСК.
(Збірка о. І. Майби.)

По 1 дол.. В. Фащич, Т Кушнерик, Ф Будник, А. Папиш, Вол. Лисиця, Д. Гнатюк, Я. Тетерчак, І. Стельмащук, В. Савчук, Ю Кіндрачук. Г Стельмащук, А. Бартко, В. Войціховський, Н. Мантика, Н. Щигель.

Дрібна збірка 80ц.

ВАКАВ, САСК.
(Збірка о. І. Майби.)

По 1 дол.: І. В. Луцюк, В. Чернявський, Д. Баєр, Д. Луцюк.

95 цт., Д. Чернявський.

Дрібна колекта .16

ДАВФИН, МАН.

По 1 дол.: П. Ковтун, С. Ґара, А. Вавринюк, Др. Потоцький, А. Іваничевський, І. Дух, П. Присунька, М. Магалис, М. Куфлей, О. Клим, Д. Угрин, Ю. Білоус, В. Гродвік, М. Кучер, С. Самець, М. Демчук, Д. Сенчук, Е. Шемелюк, С. Натарусь, М. Подолдворний, Д. Шмельський.

ВОТЕРФОРД, ОНТ.

Збірка підчас Богослужения 2.75

ҐАРДЕНТОН, МАН.
(Збірка о. Є. Уляна)

По 1 дол.: пп. Ковалюк, Онисько, Вахна.

По 50цт.: пп.: Воронюк, Ковалюк, Середюк, Кантимір, Крилатий, Косован, Онисько.

По 25цт пп. Крішка, Загара, Вакарюк, Стефура, Вахна, Фостій, Осадчук, Крилатий, Т. Ткачук Н. Ткачук, Стефура, Дикун, Салач, Танчак, Колибаба, Крилатий, Бурик, Вахна, Салач, Дикун, Крилатий.

Дрібна збірка 1.85

[illegible]
о. П. Гайового.

Грудень:

10. Неділя — Малантон
17. Неділя — Тиндал
19. Вівторок, Св. Миколая — Портедж ла Прейрі, храм.
24. Неділя — Септон.
31. Неділя — Поплар Парк.

Всюди збірка на дієцезіяльний фонд.

368 Beacon St., Winnipeg, Man

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. В. Апоноки.

Грудень.

10. Неділя. — Самбург
17. Неділя. — Гонеймун
19. Вівторок, Миколая Чудотворця Гронлид (північна)
24. Неділя. Принс Алберт
31. Неділя. — Брукебі

Адреса· Gronlid, Sask.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. А. Горбая.

Грудень.

10. Нед. — Роблин, фарми.
17. Нед. — Шел Велей.
19. Вівт. Ник. Чудотв. — Ленард.
22. Пят.. Зачаття Пр. Бог. — Сифтон
24. Нед. — Ґарденд
31. Неділя — Шортдейл.

Адреса· — Роблин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Є. С. Уляна.

Грудень.

10. Неділя — Толстой
17 Неділя — Вайта
19. Св. Миколая Чуд. — Арбакка, храм.
24. Неділя. — Форт Френсес
31 Неділя пер. Різдвом — Роза

Адреса: Толстой. Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Д. Ф. Стретійчука

Грудень.

10. Неділя. — Етелберт
17. Неділя. — Давфин
19. Вівторок, Св. о. Ник. — Богдан
22. Пят. Зач. По. Бог. — Меноплена
22. Пят.. Зач. Пр. Бог. — Сифтон
24. Неділя. — Гайн Ривер
24 Неділя — Ґарленд
31. Неділя. — Венлов.

Адреса: Давфин.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР НА 1939 РІК.

ГРУДЕНЬ.

3 Н. 27 по З. Григорія, Прок.
4 П. Введення Пр. Богородиці
5 В. Ап. Филипона Архипа
6 С. Амфілохія
7 Ч. Вмч Катерини
8 П. Климента
9 С. Пр. Аліпія стовп.

10 Н. 28 по З. Якова Пах.
11 П. Стефана прпмч.
12 В. Мч. Парамона і з ним 370
13 С. Андрія прпмч.
14 Ч. Пр. Наума, мч. Ананії
15 П. Пр. Авакума
16 С. Пр. Софронії

17 Н. 29 по З. Івана Дамаскина
18 П. Сави Освящ. прп.
19 В. Св. Миколая архиеп. Мирл.
20 С. Амврозія еп.
21 Ч. Пп. Потапія, ап. Состена
22 П Зач Анною Пресв. Богор.
23 С. Мч. Мини, Ермогена

24 Н. Н. Праотців. Даниїла Ст.
25 П Спиридіона
26 В. Мч. Евстратія, Авксентія
27 С. Мч Тирса
28 Ч. Сщ Елевтерія і матері його
29 П Пр. Аггея
30 С. Пр. Даниїла, Ананії

31 Н. Н. по Різд. Севаст і інш м.

СІЧЕНЬ — 1940.

1 П. Боніфатія м. преп. Ігнатія
2 В. Свщм. Ігнатія
3 С Уляни мч Петра митр. Київ.
4 Ч. Вмч. Анастасії
5 П. 10 мучеників на Криті
6 С. Навеч. Різдва. Евгенії

7 Н. Різдво Христове
8 П. Собор пр. Богородиці
9 В. Стефана первомч.
10 С. 20 тис. муч. в Никодимії
11 Ч. 14 тис. уб. у Вефл.
12 П. Анисії і Теодори
13 С. Меланії пп.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Гр. Василіва

Грудень.

10. Неділя — Смокі Лейк
17. Неділя — Спеден
19. Николая Чуд. — Грац
22. Пят., Зачаття Пр. Богор. — Беліс
24. Неділя — Вилно, місто
31. Неділя — Смокі Лейк

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. І. Гикавого.

Грудень.

10. Неділя — Мюсідора
17. Неділя — Каганн
24. Неділя. — Вилінгдон

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. С. П. Симчича

Грудень.

17. Неділя — Енгусвил.
19 Вівторок, Николая, Мензі.
24. Неділя. — Сенді Лейк.
31. Неділя. — Россбори.

Box 416 — Rossburn, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Ф. Керницького

Грудень.

10. Неділя — Фистон
17. Неділя. — Рама
19. Вівторок, Св. Миколая — Маморниці
22. Пят., Зачаття Пр. Бог. — Церква коло Ривера
24. Неділя. — Дробот
31. Неділя. — Вимнер.

Адреса — Рама, Саск.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ НА 1939 РІК.

Грудень.

10. Неділя 28 по Зісл. св. Духа: Голос 3. Утр. Єван. Лук. XXIV: 36—53. Літ. Ап. Колоссян II: 12—16. Єван. Лук. XIV: 16—24.

17 Нед. 29 по Зісл. св. Духа: Гол. 4, Утр. Єван. Івана· XX· 1—10. Літ. Ап. Колосян III. 4—11; Єван Луки XVII: 12—19.

19. Вівторок Св. Миколая Чуд.: Утр. Єв. Івана X: 9—16. Літ. Ап. жид. XIII: 17—21. Єван Луки VI: 17—23.

24. Нед. Праотів: Гол. 5. Утр. Єв. Ів. XX: 11—18. Літ. Ап. Кол. III: 4—11. Єван. Луки XIV: 16—24.

31 Нед. перед Різдвом. Гол. 6. Утр. Ів XX 1—10. Літ. Ап. жид. XI: 9—10; 17—23 і 32—40. Єван. Мат. I: 1—25.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

РІК XVI. WINNIPEG, MAN., DEC. 15th, 1939 ВІННІПЕГ, МАН., 15-го ГРУДНЯ, 1939. ЧИСЛО (332) 24

Христос Родився! -- Славіте!

В РІЗДВЯНИЙ ВЕЧІР.

Як засне день і над землею тихо
Розпустить легко крила темна ніч,
На хвилю ними вкриє людське лихо,
Блиснуть ялинки тисячами свіч

В хатах до столу сяде вся родина,
Коли господар вніс вже Дідуха,
І стіл притушено стеблами сіна,
А на столі красується Кутя.

З молитви всі Вечерю починають,
Потім Кутя і інші страви їдуть;
І колядки Різдву усі співають,
Й велике щастя наповняє грудь.

Немов між нами Божая Дитина,
Що в тую ніч родилася колись,
На світ зявилась в тяжкую хвилину, —
Й три царі вклонитися прийшли.

На небі сяють ясно срібні зорі
Свідкуючи вікам, що ангели зійшли
З висот небес безмежного простору
Й дивну новину людям принесли.

Вони й тепер немов співають з нами,
І восхваляють Бога в висоті, —
А мир най буде у кожній родині,
Благословіння людям на землі.

Ю. Критський.

Колядуйте та зложіть коляду від себе на ДУХОВНИЙ СЕМИНАР Української Греко-Православної Церкви в Канаді. — Лісту жертводавців і гроші висилайте на таку адресу:

CONSISTORY OF THE UKRAINIAN GREEK-ORTHODOX CHURCH OF CANADA — 7 St. Johns Ave., — Winnipeg, Man.

ОДУРЮЮТЬ — ЛЮДЕЙ, ЧИ БОГА?

(Продовження)

Належить до одної з православних сект"... Такий вислів, **це хамство!** Навіть тоді, коли б приказ на такий вислів йшов від тих, що українські церкви за 2,500,000 золотих продають, або купують. **Це явне плювання в лице українцям і їхній справі. І християнській справедливости.** Вислів, що Українська Православна Церква, то „секта" може дійсно походити або від тих, що чужі церкви чужим продають, або тих „своїх", що їм море по коліна.

Кажуть: гр. кат. Церква, то дійсна Церква... Тілько ж хто її заснував? Вороги Українського Народу! Як? Насильством! На що? Щоби при її помочи знищити Український Нарід! Це вже викликає питання, чи такий твір є Церквою, чи сектою, чи наскрізь політичним твором?

Візьміть назву „українська греко-католицька", то кілько з тою назвою питань вяжеться. **„Греко" належить до Православного Сходу; „католицька" до** римо-католицького Заходу, що є смертельним ворогом православного Сходу; українська, **це вже новійший додаток, який деколи дають, а деколи обминають**; саму ж назву „гр. католицька" заміняють тепер на „католицька"; зміст й основні закони і права, властиві гр. кат. Церкві, зміняють та нищать, що на ділі є нищенням цілої гр. кат. Церкви, як такої. Отже твір, до якого все отте нещастя відноситься, звуть Церквою і твердинею, а Укр. Прав. Церкву „сектою".

Саме отте „греко-католицька" знічить на практичну міру „наша-ненаша". Де треба слухати і мовчати — наша; **де хотіли б гр. католики щось сказати — не можна, бо не наша.**

Твір ворожої політичної руки — це має бути Церква для українця; а Церква, яку впровадив на Україну святий і великий князь Володимир — секта. Чи українець міг би таке сказати?

А не треба забувати, що в послідних літах почала чужа рука ліквідувати (нищити) отту гр. кат. Церкву дуже поспішно. Зачнімо від Канади — як вона тут стоїть? **Урядово гр. католиків тут вже нема.** І ще дечого нема. А в Европі йшла ліквідація повним ходом також. Отже оттой хвилевий політичний твір, то Церква, а Історична Церква українців, то „секта". Чи українець міг би таке вимовити? Або щирий християнин?

„Ненависть в тих людей до укр. гр. кат. Церкви така страшна"... Оттак роблять з білого чорне! Бо хто і за що може гр. кат. Церкву ненавидіти? Адже ж **це Православна Церква Українського Народу** — тілько що поневолена. Її треба жаліти, з ворожих рук визволяти — і тілько всего. Її треба помічної руки, як побитому в притчі про Милосердного Самарянина.

Але осуджувати треба тих, що насильством через пліт залізають в чужу кошару. Можна осуджувати Жигмонта Третого, Мацейовського, Замойського, Скаргу... Можна осуджувати Потія, Терлецького, Кунцевича і їм подібних. Можна осуджувати тих нинішних, що баламутять українців, чорне звуть білим, криве простим, грішне святим. Можна осуджувати тих, що назвавши себе апостольськими наслідниками, продають за Юдів гріш чужі їм церкви і церковне майно Українського Народу. І тих, що купують...

Але всі вони — від Жигмонта аж до нинішних — всі вони не є не тілько Церквою, або вірою, але навіть не є сектою. Між давними християнами вони цілком не мали би місця. Вони б до давних християн і не признавалися. Це ті, що Христос гонив їх з церкви канчуком.

Ненавидіти гр. кат. Церкву було би і нерозумом і злочином для українця. Він же знає, що гр. кат. Церкву, як **Українську Церкву**, ненавиділи всі дійсні католики, почавши від Жигмонта і до нині. Бо хоч та Українська Церква була позбавлена прав, поневолена, нещасна; хоч до неї причепили латку „католицька", то все ж вона була великим і живим свідком, що Український Нарід мав і має свою власну історичну Церкву, свою велику минувшину, свою власну культуру, свою власну душу, і що в нього є стремління освободитися вповні від чужої залежности. От чим гр. кат. Церква, або Українська Церква взагалі була ненависна і страшна ворогам Українського Народу!

Коли послідними літами було видно, як переводилася ліквідація гр. кат. Церкви в Галичині, то кождому православному українцеви ставало страшно. Адже ж не стане Церкви, так прийде Костел. А це було остілько страшніще, **що до такої ліквідації прикладало руки саме греко-католицьке церковне начальство**, назверх ніби українське. Але таке українське, що „його українські кости чужим мясом обросли". Начальство, що по висловам самих галицьких часописів — провадило „глухо-німу політику".

А ліквідація йшла повним ходом. Римо-католики були вже для гр. кат. Церкви яму викопали і намогильний Хрест витесали. Так! — римо-католики! Не **православні! І не большевики!** Тоді ще большевицької чрезвичайки в Галичині не було. Але роботу ліквідаційної большевицької чрезвичайки сповняли римо-католики.

Щоби „Укр. Вісти" **не сказали**, що це голословна балачка, то ось факти:

— Присяга гр. кат. епископів на вірність ворогам українського народу; назначування гр. кат. епископів за згодою тих же ворогів; назначування гр. кат. священиків на парафії за рекомендацією поліції; побивання гр. кат. духовних ксьондзами; безнастанні тягання гр. кат. духовних по судах, а за тим грошеві, або кримінальні кари; заборона гр. кат. духовним брати участь в громадській роботі; заборона гр. кат. духовним читати навіть українські католицькі часописи; усунення трираменного Хреста; усування іконостасів; викинення „всіх вас православних"; заведення целібату; домагання римо-католиків, щоби заводити в церквах польську мову; крики і галабурди, що їх римо-католики безкарно виробляли в гр. кат. церквах; примушування гр. католиків, щоби ставали римо-католиками...

Таке і подібне— що це, як не стопроцентова ліквідація гр. кат. Церкви? — і то руками не большевиків, але римо-католиків.

Але ті самі римо-католики мали на увазі не тілько знищення гр. кат. Церкви (а таксамо і православної, отже Української Церкви взагалі), **але знищення цілого існовання Українського Народу.** Вони — себто римо-католики — **мали** на цілі переведення цілого „Проекту на знищене Русі", отже повне знищення українців. На доказ берімо знов факти:

— Знищення українських шкіл; переведення українських учителів на мазури; заселювання українських земель мазурами-кольоністами; відсування українців від урядів на українській землі; нищення **Народних Домів, крамниць, кооператив**, та других організацій й інституцій; нищення діточих садків; переслідування, а то і винищування свідоміших українців по місцях, масові погроми; безнастанні насміхи з української мови...

І що це знов, як не безпощадне нищення вже не тілько Церкви, але і цілого Народу? Коли б ні, то чого ще треба?

А над тим усім тойже факт, що попередно, що **все те робили не безбожні большевики, але такі ж безбожні католики.**

До ліквідації гр. кат. Церкви треба ще додати ліквідацію Української Православної Церкви руками тих же самих римо-католиків. Берімо факти...

— Піддержування московської політики в Укр. Прав. Церкві; заведення на Волині і Холмщині нової „ужендової" унії; масове забирання і нищення українських православних церковних будинків — замикали, щоби не можна правити Богослужения, нищили динамітом, палили, розбирали, переміняли на костели, або що друге; забирали церковне майно українських православних громад (сюди входять отті 2,500,000 дані папі за „довіа", і на протязі сімох тижнів знищення 110 українських православних церков і сім каплиць в 1938 р.); погрозами і знущаннями примушували православних українців переходити до костела; силували до вживання польської мови в Богослуженнях і проповідях; карали священиків за відправлювання Богослужень; зупиняли прочан, що йшли на відпусти...

Додати до того ще позацерковні насильства: заборона засновувати українські організації й інституції; розвязування істнуючих; заведення польських шкіл для українців; піддержування хрунівської роботи між українським життям; заборона поширювати українські газети і книжки; записування українців урядово не українцями, але „тутешними"...

Чим є те знов, як не нищенням Укр. Прав. Церкви і цілого життя православної частини українського народу?

І знов силою, що таку ліквідацію переводила, **не була большевицька сила — це була сила католицька!** Це була та сила, яку папи завсігди дуже щедро обсипали своїми похвалами і благословенями.

Греко-католицька Церква була від свого народження призначена на загибель, отже від 1595 року. Коли ж доси не вдалося римо-католикам її знищити, то лише тому, **що вона цілим своїм змістом лишилася Українською Православною Церкою.** Тут треба було такої чужої сили, що могла би безпощадно розторощувати, а не лідвідувати, а такої сили не було. Бо проти неї все ж таки стояла українська сила.

Та в послідних часах римо-католицька сила зросла і почала то ліквідувати, то розторощувати. Бачучи це, православні українці журилися. Адже це вороги Украінську Церкву нищать!

Журилися таксамо, як журяться нині, коли на місце руїнницької католицької сили прийшла така сама сила большевицька. Одна сила несла руїну українському життю і друга несе.

І коли нині православні українці чого бажають, то лише того — щоби Бог поміг українському народові увільнитися і від насильства католиків і від насильства большевиків. Щоби він став повним господарем в своїй Хаті, Церкві, Школі і цілім своїм життю.

В виду того, що доси сказано, повстає перед „Українськими Вістями" **питання:**

— Яка ріжниця для українців, коли їх будуть нищити римо-католики, або большевики? Коли їх церкви будуть зникати під замахом руки римо-католицької, чи большевицької? Коли їхніх священиків будуть переслідувати римо-католики, або чекісти? Коли їхні організації й інституції будуть нищити римо-католики, або червоні? Коли українську землю будуть заселювати мазурами, чи кацапами? Коли погроми будуть робити за папським, або Сталіновим відомом?...

Це трошки делікатне питання, але його таки треба перед „Укр. Вістями" поставити. Коли є яка ріжниця, то вже обовязком „Укр. Вістей" розумно її показати.

Коли б „Укр. Вісти" хотіли бути щирі, то сказали би, що хоч римо-католики нищили українців цілком по большевицьки, то все ж нищили повільнійше. А большевики нищать скорше...

До якоїсь міри воно так. Католики були слабші супроти українців, тому розкладали нищення українців на довший час, а большевики, як сильніші, можуть скорше нищити. В тім одні ріжниця. Але вона пригадує також мазурів, що різали своїх панів, і казали: „Зніми го помаво, бо то бив добри пан" (Ріжмо його поволеньки, бо то був добрий пан).

Та хіба не однаковий удар в душу і тіло українського народу, коли його виконує для нищення українців католик, чи большевик? Берімо римо-католиків: нищать церкви, переслідують священиків, нищать українські організації й інституції, винищують провідних людей, позбавляють українців всіх прав, влаштують погроми над населенням..."

Візьмімо большевиків: нищать церкви, переслідують священиків, нищать українські організації й інституції, винищують провідних людей, позбавляють українців всіх прав, влаштують погроми над населенням... Чи це не подібне?

Ми допускаємо, що дечім ріжниця може бути, однакож нехай ту ріжницю покажуть „Укр. Вісти", поставивши поруч для порівнання руїнницьку роботу римо-католиків і таку ж роботу большевиків.

Римо-католики, як слабші, нищили повільнійше. Нищили частинами. Однакож де могли, то нищили майже так, як і большевики. От примір:

Від 1 червня до 21 липня 1938 року (сім тижнів) знищили римо-католики 110 українських церков і 7 каплиць. Це вже поспішна робота. На тиждень випадає понад 16 і пів знищених українських церков з каплицями. Як на невелику територію, то і Ярославському (голові безбожників в Росії) може подобатись. На рік було би 868 церков знищених руками римо-католиків.

Що „Укр. Вісти" про те думають? Чи це не большевизм? Чи це не робота безбожників?

(Дальше буде).

Маємо все на складі повний вибір Церковних Річей найлучшої якости по приступних цінах.

Пишіть по катальог.

WILLIAM GROSS & CO.

322 Main Street, Winnipeg, Man.

ДІВА ДНЕСЬ ПРЕСУЩЕСТВЕННАГО РАЖДАЄТ..

Історія Кондака на Різдво Христове.

По староцерковному:

Діва днесь Пресущественнаго раждает, і земля вертеп Неприступному приносить, Ангели со Пастирми славословят, волхви же со звіздою путешествуют; нас бо ради родися Отроча младо — превічний Бог!

По українськи:

Сьогодні Діва Предвічного народжує, а земля Недосяжному вертеп підносить, Ангели з Пастирями прославляють, а мудрці з звіздою подорожують, бо ради нас народилось Дитя мале — Віковічний Бог!

(*) Кожному православному християнинови ще з дитячих літ відома ця чудова церковна Пісня, яка віддавна співаєсь в Християнській Церкві на Свято Різдва Христового.

При самій простій формі вислову та пісня, що називається Кондак, містить в собі глибокі думки...

На землю сходить Син Божий, народжуючись від Пресвятої Діви Марії в убогім вертепі; Його прославляють Ангели і Пастухи, що з вірою приймають вістку про народження Спасителя світа. Під проводом чудесної звізди йдуть схілні волхви — мудрці, чи царі, щоб поклонитися Новонародженому.

Так цілий Кондак просякнутий духовною радістю, що народилося Дитя мале — Предвічний Бог.

Кондак „Діва днесь" .. є багатонатхненим твором преподобного Романа (Сладкопівца), якого память Св. Церква згадує 1-го жовтня ст. ст. (14-го нов. ст. ст., в день Покрови).

Преп. Роман не був чоловіком великого становища, ані великих наук. Він був чоловіком великої побожности і праведности.

Був він родом з Сирії, неписьменний. Але з молодих літ визначався чистим, богоугодним життям. Його подвиги — Піст і Молитва звернули на нього увагу патріярха **Евфимія** і той поставив Романа паламарем для церкви Св. Софії в Царгороді.

Бачучи праведне життя Романа патріярх полюбив його і наказав видавати йому таку платню, як членам клиру (духовенству). Це викликало заздрість серед духовних.

Було це перед Святом Різдва Христового, коли Роман виконував свої паламарські обовязки, клирики вивели його на Амвон (підвисшення перед Царськими Дверми) і кажуть:

— Коли ти рівний з нами, то заспівай похвальну пісню Богу, як співаємо ми!

А треба зазначити, що в той час не був ще встановлений порядок вигололошення церковних пісень. Часто духовні під впливом високого настрою та натхнення самі складали пісні й від щирого серця прославляли Бога.

Легко собі уявити, що почував неписьменний Роман. Почуття немочі і сорому викликали в нього гіркі сльози. Після Богослуження, коли остався сам в церкві, він впав на коліна перед образом Богоматери і щиро молився.

Коли прийшов до дому, нічого не ївши заснув. В сні зявилась йому Божа Мати, що дала Романови звиток паперу і казала проковтнути. Коли він це зробив, почув велику втіху і силу, яка його ніколи не покидала.

Прийшов час Всеночного і Роман прийшов до церкви виконувати паламарські обовязки.

Настав час співу Кондака. Роман вийшов на Амвон і в великім піднесенню проспівав: „Діва днесь Предвічного народжує"...

Всі здивувалися, що неписьменний Роман створив таку цінну пісню. І він оповів всім про свій сон.

Від того часу всі поважали Романа, а патріярх поставив його діяконом. Він вмер 510 року по Христі.

Від часу, як Божа Мати Романови в сні явилася, він мав великий дар до творення церковних (богослужбових) пісень. Він зложив багато Тропарів і Кондаків на ріжні свята, що рівні творам великих і вчених Отців Церкви.

За той великий дар Вселенська Церква назвала Романа „Солодкопівцем".

„НАУКА В НЕДІЛЮ ПЕРЕД РІЗДВОМ".

(Понище наводимо уривок з науки (проповіди) українського „казнодія" Леонтія Карповича, який родився в 1580 році, а помер в 1620 р. В науці говориться про передріздвяну сповідь).

Чи багато з вас розум свій приспособили та від земних річей оддалили? Чи багато з вас зволили обмити дім свій душевний через сповід гріхів своїх? Чи багато з вас посудину свою почистили на влиття бальзаму того неоціненого? Адже ж, коли б котрого з вас було сповіщено, що цар і монарх цього світу має приїхати до твого дому та в нім замешкати, то чи би ти не готовився до цього приняття, то чи би ти не тілько дім свій, але й себе самого не приоздобив як найкраще? То чому ж душевний дім твій такий плюгавий? Чому тієї посудини гнилої та заплісніло не почистиш? **Коли** ти на столі чи на лавці найменшої плями не стерпиш, то на душі чого її терпиш? Чого добровільно позбавляєш себе тих Божих дарів? Чи ж ти не віддаєш, що ярмарок життя твого дуже короткий, швидко скінчиться, а ти ще не купив нічого! А тому, випущена тепер з очей сердечних хоч би одна єдина сльоза далеко потрібніша та більше важить, аніж ріки бистротечної по скінченні ярмарку того.

РІЗДВО ХРИСТОВЕ.

На столі медом дише кутя,
А у куті дідух похилився.
На покуттю на сіні незриме Дитя —
Це Христос в моїй хаті родився.

В самому серці зачув я надлюдську любов.
Хтось Величний у нім розгостився.
Хтось Таємний, Чудовий до нього
ввійшов, —
Це Христос в моїм серці родився.

Цілий світ нині радість знайшов.
В небесах Бог — Отець звеселився,
Бо сьогодні у славі приходить Любов —
Божий Син нині в світ народився...

Пилип Кравчук.

ВИЙШОВ З ДРУКУ Й ПРОДАЄТЬСЯ

„ШКІЛЬНИЙ СПІВАННИК"

вложений славним українським композитором К. Стеценком.

Співанник містить **38 пісень під нотами** й коштує лише **25 центів** з пересилкою. Замовлення й гроші (почтовим переказом, або стемплями) слати на адресу:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,

7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd.
210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

РІЗДВО ІСУСА ХРИСТА.

Різдво ж Ісуса Христа було так: Коли Мати Його Марія заручена була з Йосифом, то перше ніж зійтися їм, виявилося, що вона мала в утробі від Духа Святого.

А Йосиф, чоловік її, душа праведна, не хотів її ославити, і наважився тайкома відпустити її.

А як тільки він це надумав, ось Ангел Господень явився йому у сні, та й каже: Йосифе, сину Давидів, не бійся приняти Марію, жону твою, бо, що зародилося у неї, є від Духа Святого.

Породить вона Сина, і даси імя Йому Ісус: бо Він спасе людей Своїх од гріхів їх.

Це ж усе сталося, щоб справдилось сказане Господом через пророка, що каже:

Ось Діва прийме в утробі й породить Сина, і дадуть йому імя Еммануїл, що значить: з нами Бог.

Прокинувшись, Йосиф вчинив так, як звелів йому Ангел Господень, і прийняв свою жону.

І не знав її, поки й породила Сина свого первенця, і дав Йому імя Ісус.

Коли ж Ісус народився у Вифлеємі юдейськім, за царя Ірода, то прийшли з Єрусалиму волхви від сходу-сонця,

Та й кажуть: де народжений Цар юдейський? бо ми бачили звізду Його на сході, і прийшли поклонитися Йому.

Почувши це, цар Ірод стривожився, і ввесь Єрусалим з ним:

Та зібравши всіх первосвященників і книжників людських, питавсь у них їх: де повинно народитися Христу?

Вони сказали йому: у Вифлеємі юдейськім, бо в пророка написано так:

І ти, Вифлеєме, земле Юдина, нічим не менша еси між державами Юдиними: бо з тебе вийде воєвода, що спасе народ Мій Ізраїля.

Тоді Ірод тайкома закликав до себе волхвів і випитував у їх про час, коли звізда зявилась.

І відправляючи їх у Вифлеєм, сказав: підіть і пильно розвідайте про Дитя, і коли знайдете, то дайте мені знати, щоб і мені піти поклонитися Йому.

Вони, вислухавши царя, пішли. І от звізда, що бачили вони на сході, йшла поперед їх, аж поки прийшла й стала над тим місцем, де було Дитя.

Як примітили вони звізду, зрадувались дуже великою радістю.

Увійшли в хату, побачили Дитя з Матірю Його Марією і впавши, поклонились Йому; та відкривши скарби свої, піднесли Йому дари: золото, ладан і смирну.

І прийнявши у сні вістку, щоб не вертатись до Ірода, іншою дорогою пішли до свого краю.

(Мат. І: 18-25 і ІІ: 1-12)

УКРАЇНСЬКІ КОЛЯДКИ Й ЗВЯЗАНІ З НИМИ ОБРЯДИ.

Різдвяний вечір. У хаті прибрано, всюди чистенько, стіл накрито чистою білою скатериною. Як появиться на вечірному небі перша зірка, ціла родина сідає за стіл до Різдвяної вечері. Містичний настрій огортає всіх, так невимовно приємно на душі. Забудеться щоденно сіре життя. А коли хтось почне колядку, мов проснеться людина, мов інший світ розкриється перед нею. Старші линуть думками в минувшину, коли ще були молодими, ходили колядувати; а молоді тішаться, бо це їх свято. Вони підуть колядувати, за це їм будуть давати то гроші, то цукорки, то пиріжки, а все щось смачне. В церкві також на Різдвяних Святах співають колядок.

Колядки існують так давно, як існує український нарід. Тільки раніш вони ріжнилися змістом від сучасних колядок, та їх уживано було в інших обставинах.

Походження колядок — поганське й саме слово „коляда" — чужого, неукраїнського походження.

Давна християнська церква вела боротьбу з поганською вірою та обрядами, особливо з колядою; ця боротьба перейшла на український грунт православного духовенства. Одначе ці звичаї міцно вкорінилися в народне життя. Як церква не боролася з ними, але знищити їх цілком не могла. Отже єдиним виходом з положення було християнізувати ті звичаї, надати їм церковно релігійний характер, кращі з них піднести на ступінь християнських обрядів...

Всі українські колядки, що заховалися од наших часів, під оглядом змісту можна поділити на кілька груп, як: релігійно-історичні, космогонійні, побутові.

Релігійно-історичні колядки оспівують події Нового й Старого Заповіту та церковної історії, але в них акція якби переноситься на український грунт, обставини й тло акції властиві лиш українській природі. Особливо в колядках залюбки оспівується господарське життя:

Ой, наш панонько господаронько,
Ой, вийди ж собі на обороньку.
Ходить Господь Бог на оборонці,
Паруе воли а в три паронькн,
Піде орати в чисте поле.
Святий Петро волика гонить,
Сам Ісус Христос за плугом ходить,
У лівій руці чепіги держить,
Праву рукою Богу ся молить.
Божая мати їстоньки носить,
Їстоньки носить, Свого сина просить
„Ой, ори, Синку, з-дрібна нивочку,
Будеш сіяти яру пшеничку,
Яру пшеничку, златебилицю,
А зберем женців, як дрібен пісок,
Накладем кілок, як на небі звіздок".

В інших колядках оповідається про Різдво Христове та поклоніння трьох царів. Ось, наприклад, в знаній на Волині колядці так говориться:

Ой на Ордані тиха вода стояла,
Там Божа Мати Свого Сина купала,
А в біленькі пелюшечки сповивала,
А з девятого шовку сповивачок
сукала,
А з сребра золота приголовочок
прикладала.
Ой, на схід сонця приїхали три царі—
Стали гадати, чим тее Дитя
обдарувати.
Ой один дарує святим миром
і кадилом,
А другий дарує — Сусом Христом
імя дав,
А третий дарує — золоту квітку
в ручку дав,
Ой, квіто,квіто — ти малее Дитя
із нами
Тую квіту по всьому світу розіслав.

В багатьох колядках говориться про надання імени Ісусові Христові, як ось така:

В Русилимі на престолі
Божа Мати Сина мала,
В пелени го повивала —
В пеленочки з китаєчки,
В срібнозлоті — поясочки.
Ой, зійшлися всі святії,
Взяли книги золотії —
Взяли книги всі читати,
Яке йому імя дати.
Яке дати, — таке дати —
Святим Петром називати.
Мати Божа не злюбила,
Від престолу відступила,
Вся ся земля засмутила.

Так перебирають багато імен, а вкінці:

Яке дали, таке дали
Сусом його називали,
Божа Мати то злюбила
До престола приступила,
Вся ся земля звеселила,
Що назвала Сусом Сина.

В численних космогонійних колядках змальовується початок світа й перші люди та тварини, що були створені найперше, про першу рідню:

А в нашого пан отця
Золотії воротця.
Перед тими ворітьми
Стоять столи застелені,
А за тими столами
Стоять ангели рядами.
Що на небі місця —
да то наш господар,
А на небі вірочки, —
да то его діточки,
А на небі зірка, —
да то его зірка.

Часто в колядках помішані погляди християнські з поганськими, історичні факти. В деяких колядках, особливо пізніших, насвітлюється княжий побут. Деякі колядки зберегли сліди удільної доби дружинної й княжої з натяками про походи Дунаєм, на Царгород, про добування городів і творять перехід до історичного епосу дотатарської доби, й описують історичні події, записані в наших літописах.

Як бачимо, завдяки колядковій поезії, можна увійти в найглибші куточки народного світогляду, який свідчить про глибоку релігійність, ніжність, поетичність і красу душі українського народу. Один з дослідників колядок Сосенко, так говорить: „У різдвяних обрядах, колядках і щедрівках виявляється світогляд українського народу, його стара культура у великій силі, як ідейним змістом свят, так і висловом святочних пісень: в них треба шукати релігійних і культурних основ цілого давнього українського життя".

Тепер ті колядки та звязані з ними звичаї — колядування, звізда, тепер починають зникати, особливо по містах... Не можна позволити, щоби загинули ті колядки, звичаї — ці скарби нашої національно-релігійної традиції, памятки нашої славної минувшини.

Нехай в часі Різдвяних Свят наша молодь, тай всі ми „одним серцем і одними устами" славимо новонародженого Христа рідними колядками і молитвами й так просимо Його:

„Благослови нас, Дитятко Боже,
Даря нас нині ласкою.
Хай жадна сила пекла не зможе
Нас розлучити з Тобою.
Благослови нас, ми ж Твої діти,
Христос родився! Славіте!"

Ю. Критський.

Свящ. В. Кудрик.

ПО ДОРОЗІ ДО МАНІТОБИ.

(Продовження).

Додаткові факти.

Привівши перед очи повисший факт, я пригадую також давніше, чого доси самі „оборонці" не вияснили, а то: Переписка Маєвського з Липківським, **коли ніхто другий не міг з Липківським переписуватися;** посилка грошей з Канади на поміч Липківському тоді, коли (як голосили „оборонці") Київська Церква існувала, отже моглаб одному заслуженому чоловікови помогти і без канадійської помочи; **спроваджування тайком епископа з Варшави;** вговорювання загал, що Консисторія хотіла патріярха, **хоч є і документи і свідки, що Консисторія була проти патріярха (ті документи надрукував опісля сам Свистун в „Рід. Церкві";** а свідки: о. Галицький, що був на нарадах Консисторії 4 квітня 1935 р., і священики, які дістали обіжник з 8-го квітня 1935. Правда — на нарадах Консисторії 4-го квітня був і Маєвський, та він нині між „оборонцями". Все ж і те, що він доси не казав, **що на згаданих нарадах хтось був за патріярхом,** ставить його в ролю нашого свідка, в цім випадку. Хто мовчить, той годиться!).

Висше згадані факти додатково показують, **що робота „оборонців" загадочна,** а загадочність сама вже веде до здогадів і припущень, себто каже людям бути обережними. Отже між тими припущеннями є також одно: **Чи роботою „оборонців" не кермує чужа рука?**

Провідничі сили між народом.

В дуже несвідомого чоловіка, а то й гурта, не існує Нарід, як зорганізована культурна сила. Несвідомий знає лише звичайну череду, а кожна одиниця ходить собі безладно одна поза другу, куди їй забагнеться. Це стан, де ще нема того, що ми звемо розумом та культурою.

Коли ж люде підносяться на культурні щеблі, **то з них творяться зорганізовані групи, встановляється закони, означується лад, якого мають всі берегти.** Там починається ріжнородна громадська праця, яка неможлива серед череди.

Отже кожда така людська група мусить мати **ріжного роду провідників, фаховців, таланів.**

А провідниками народу є не тільки **ті,** що держать в руках прапори і виголошують 5-годинні бесіди — провідниками є всі ті, **що виконують ріжні роди громадсько-культурної праці,** яка дає розум, силу і лучність загальному народному життю.

Провідники, це передовики, це свідоміші, а до тих належать діяльні патріоти, мислителі, політики, організатори, журналісти, письменники, бесідники, всякі фаховці і спеціялісти і ще дехто. Без них люде не будуть народом.

Пійти б між дуже свідомий народ і запитати б, а там вичислили би всіх своїх сильніших і передовіших людей. Сказали би:

— Той і той і той між нашим народом великі розуми; той і той — сильні журналісти; такі і такі — визначні письменники; такі-то стоять в проводі нашої політики; таких-то маємо сильних бесідників, організаторів, фаховців, таланів...

І там сказали б вам, що всі ті люде є добром силою, громадським скарбом народу. Це ті ріжнородні, окремо підготовані, або окремими таланами обдарені люде, які виконують важну громадську роботу. **Вони є тими угольними каменями, на яких будівля народного** культурного життя спочиває.

Гляньмо тепер на інший бік справи...

Коли большевики забирали українське військо, **то винищували офіцерів.** В загальнім громадськім життю **винищували інтелігенцію.** В вужчій громаді **найсвідоміших.** В церковнім — **провід церковний.** В професіях — **фаховців. Так вони ослаблювали силу цілого народу, бо народ без провідничих сил є безсильним.**

Звичайний загал, отже пересічних людей большевики лишали. Вони їм не страшні. Це для них потрібний матеріял.

Подібно робили всі вороги українського народу, ставлячи собі за правило: Знищ свідоміших, а вся провідна сила народу знищена.

Коли ж знов японці хотіли придбати сили для свого народу, вони висилали до Европи на науку своїх студентів (не цілий нарід!), а коли ті з наукою вернулися, то дали силу цілому свому народови. Подібно робили і китайці, оскільки могли.

Розумний нарід не тільки, що знає своїх передових людей, **але він дорожить ними, поважає їх, оцінює їх працю...** А навіть більше — він піддержує їхню працю, допомагає їм. Каже Драгоманів, що — в Західній Европі талани не гинуть, бо там про талановитих людей дбають нераз, як про малу дитину, оцінюючи їх, як скарб громадський.

Але таке буває лише в висококультурних людей. Деж нарід менше-свідомий, там і сам він не розуміє значіння передових, і там вороги народу можуть легко настроювати загал проти передовіших. Досить там демагогам голосно побалакати, пожалувати людей, трошки постраашити, а люде — **без провірювання справи!** готові вже всіх „наганяти", а то й каменувати. Звичайно несвідомі! А ворог може в той час тільки радіти, що нарід сам готов свою силу нищити.

Громадських поважніших інституцій українці мають в Канаді небагато. На нашій стороні є „Український Голос", Інститути, Українська Православна Церква з „Вістником", Союз Самостійників з своїми організаціями... А працю в усіх тих інституціях ведуть одиниці, до такої роботи менше чи більше підготовані.

Оборонці „обороняють" Церкву. Але Церква складається з людей. І в проводі Церкви стоять люди. Отже треба людей нищити. Казав Христос: **Знищ пастирів, а вівці порозбігаються.**

Та на ділі плян „оборонців" багато ширший. Відомо, що огловний „оборонець" має на увазі і декого поза Консисторією. Хто лише близше громадських справ стоїть, того треба „обороняти".

Нинішні події пригадують колишне, що тоді не було зрозумілим.

Було це дальше перед 1935-им роком, коли, як виходило, Свистун був льояльним членом свого гурта. І от за Зїзді в Саскатуні (в Ріджент Гал) виступає він тоді з несподіваною для всіх бесідою. Почав він накидатися на якихсь неозначених „панків", що ті з простих людей сміються, за ніщо їх не мають...

Зараз стало видно, що це вже нова „політика", що починаєсь демагогією (баламученням людей). Бо не казав Свистун, хто це ті „панки", де, що роблять, як їх пізнати. Отже льогічний висновок міг бути тільки оден — що тими „панками" є всі, хто лише не робить звичайної ручної роботи — на поли, в лісі, на залізничій дорозі, чи в фабриці. Розуміється — крім одного одинокого **Свистуна на всю Канаду.**

Пригадуєсь, що пок. І. Грещук, який дуже поважав Свистуна, по тій Свистуновій бесіді каже: „Щось з тим Свистуном стає мені вже непевне"...

І воно було неясне і непевне! З одної сторони Свистун ніби член свого гурта, **а з другого по демагогічному настроює людей проти тих, з якими наверх стоїть при громадській роботі.**

Це не було те, що відвівати зерно від полови. Тут говорилося, що зерна цілком нема — крім одного Свистуна. З бесіди виходило, що всі „панки" — від Атлянтійського до Тихого океану — сама полова. І на тих широких просторах оден одинокий Свистун, як палець, правдиве здорове зерно. **„Тільки в мені правда, тай в Бозі трошки"** — як каже приповідка.

Це була демагогія! І мабуть про цей свій виступ Свистун згадує в листі до едмонтонців, коли каже, що він ще в 1931 р. починав подібне, як в 1935, але тоді припинив. А припинив мабуть тому, що була посуха на матеріял, за який можна би руки зачепити.

З усего того бачимо, що пляни „оборонців" багато ширші, ніж на перший погляд здається. В їхній програмі є все і вся, що лише можна „обороняти", коли б вдалося.

Та тут знов питання: Чи „оборонці" провадять таку свою політику цілком самостійно, **чи може як союзники якоїсь посторонньої сили?**

(Закінчення буде).

НА ПЕРЕШКОДІ.

До Церкви, а до коршми.

„Куди мандруєш ти Авдію?" —
Спитав сусід його Гордій,
У себе стоячи в воротях,
В нових-новісеньких чоботях.

— Іду до церкви я, Гордію,
Подибаю, то ще поспію...
— — — — — —

„Ну, то ходім, бо й я, сказати,
Давно вже давно в церкві не гостив.
Офіри церкві не зложив,
Все ніколи — пильную хати".

Пішли. Спустились у ярок
(Там, кажуть, був колись місток,
А нині є лише ковбаня,
Дощ вчора лив з самого раня)
Тут раптом зупинивсь Гордій
І до Авдія каже: „Стій"!
Овва! Чи бач, яка калюжа?
Громада наша знать байдужа:
До сього часу не взялась,
Містка зробить не спромоглась.
А далі так ми помандруємо,
Одежу й чоботи змарнуємо,
Отже я думаю по тому всьому
Вертаймось, друже, ми до дому".

— Воно то так — Авдій промовив
неохоче —
Зла чоловік собі не хоче,
Назад вернутись можна вмить,
Та що там вдома праазником робить?
Хіба, що з жінкою сваритись,
А як прийде, то може й битись.

„Чекай но! Дай подумать трошка...
Чи не забратись нам до Мошка?...
— — — — — —

— Сказав ти слово не пусте!
Знайди лиш раду сій мороці,
Бо Мошко гень по другім боці.

„То ми роззуємось. Ану, здіймай!
Підем з засученим коліном.
Не першина ж... Або чекай!...
Посунемося попід тином..."
Сказав з захопленням Гордій.
— Хіба, що так, — додав Авдій.

І. Л. (З „Шляху").

ФЛЬОРЕНТІЙСЬКА УНІЯ.

З Церковної Історії.

(*) Представники Риму силуються вговорювати в українців, що вже Володимир Великий був в злуці з папами. Коли ж опісля Східна і Західна Церква розділились, то українці цілий час тужили за Римом і робили заходи, щоби з ним таки зєднатися.

На доказ того пригадують українського короля Данила, що годився признати папу зверхником Української Церкви, то митрополита Ізидора, що згодився на унію на Фльорентийськім Соборі.

Однакож справа з Данилом і з Ізидором була не такою, як представники Риму кажуть. Данило хотів признати папське верховенство не з релігійних переконань, але тому, що папа обіцяв дати йому поміч проти татар. Цілком подібне було і з Ізидором.

Як виглядала фльорентійська унія, який був тоді стан Східної і Західної Церкви, оповімо дальше.

Тяжкі часи переживало християнство перед Фльорентийською Унією. Турки перейшли з Азії до Европи і почали окружати Царгород, що був осередком східного християнства. Вони люто нищили християнське життя.

На Заході папські стремління, щоби папу зробити королем над королями, довели Церкву до страшного занепаду.

Коли вибрали папою француза, Климента 5-го, так він не поїхав до Риму, але лишився в Франції, в місті Авініоні. Там перебували його наслідники до 1387 року, отже 70 літ.

Таке було не на руку італійцям і ті в 1379 вибрали папою італійця, Урбана 6-го і той почав урядувати в Римі. Тоді французи вибрали Климента 7-го і той урядував в Авініоні. Так повстали дві папські столиці — Авініон і Рим, Італія і Франція. В слід за тим одні держави признавали Урбана, другі Климента. Так почалася в римській Церкві „Велика Схизма" (Великий розкол, від 1378 до 1417, отже 40 літ).

Щоби припинити нелад, представники держав на соймі в Франкфурті 1397 умовилися вдатися до обох папів, щоби зреклися папства, однакож жаден з папів на те не згодився.

Тоді римські й авініонські кардинали скликали Собор до міста Пізи 1409 р. в Італії. Вони розуміли, що воля Собору стоїть вище папи і папа мусить Собору послухати.

Однакож оба папи скликали свої Собори і признали Собор в Пізі незакон- [illegible]

Собор в Пізі вибрав свого папу, Александра 5-го і так Римська Церква мала вже трох папів нараз. І кожний з них тільки себе вважав законним і мав за собою деякі держави. Так нелад в Римській Церкві ще збільшався.

Наступник Александра 5-го, Іван 23-ій, скликав Собор до Констанци 1414 р. Цей Собор осудив папу Івана за погане життя, нагнав його і вибрав папою Мартина 5-го, однакож ладу не завів. Аж як два другі папи вмерли і залишився Мартин 5-ий, тоді розкол припинився. Але не на довго.

Коли наступник Мартина 5-го Евген 6-ий, відкрив Собор в Базилеї 1431 р. і коли той Собор вибрав нового папу, Фелікса 5-го, то розкол знов повстав. Одні держави признавали Евгена, другі Фелікса, а Франція, Німеччина і Польща не признавали жадного з них.

До Базилейського Собору були звернулись греки за допомогою проти турків, але Собор нічого не рішив, бо папа його закрив за боротьбу проти папських домагань. Грецькою справою занявся аж Собор відкритий папою Евгеном 1438 р. в місті Феррарі, а потім перенесений до Фльоренції.

Наступ турків приневолив грецького царя Івана 6-го Палеолога звернутись за допомогою до Заходу. А що папи мали колись великий вплив, то він звернувся до папи.

Папа Евген 4-ий погодився дати поміч, коли Східна Церква признає над собою власть папи. І цар під напором обставин на те згодився.

В 1438 р. виїхав до Феррари цар, царгородський патріярх Йосиф, представники других східних патріярхів, грецькі епископи і ще хто. А з Москви приїхав митрополит Ізидор, родом грек і великий грецький патріот. Хоч і в Москві, але він вважався також митрополитом для Української Церкви.

Довго тягнулись переговори в Феррарі, потім в Фльоренції. Грецьке духовенство не хотіло признати власти папи. Патріярх Йосиф не хотів поцілувати папського пантофля (знак підданства). Коли ж опісля згодились признати папську владу, то не хотіли признати деяких наук Римської Церкви. І хоч цар грозив, хоч папа перестав давати удержання грецьким духовним, вони таки на папські вимоги не годились.

Найбільшим противником унії був митр. ефеський, Марко, представник антіохійського патріярха, чоловік великої науки.

Впертість греків і смерть патріярха Йосифа (10 червня 1439) спиняли справу. Аж 5 липня 1439 греки підписали акт унії.

Все ж коли папа побачив, що між підписаними нема імени патр. Йосифа та митр. Марка, сказав, що нічого з того. Та другого дня папа оголосив, що унія заключена.

Отже загроза турків примусила греків до підпису унії. Не внутрішне переконання. Розуміесь, що папа про те не дбав.

Коли ж показалося, що папа помочи не дає, то і цар Іван і його наступник, Константин 9-ий Палеолог вже не дбали про унію. Точно як і наш король Данило. Нема помочи — нема унії! Нема нам — нема тобі! Бо папи вже не мали давної сили і пануючі Заходу їх не слухали. Тому папа не міг заставити пануючих до походу проти турків.

А вже цілком не дбало про унію грецьке духовенство. Вернувшись до дому воно сказало, що підписало акт унії під примусом.

В 1443 зібралися в Єрусалимі патріярхи — Александрійський, Антіохійський та Єрусалимський і відлучили від Церкви всіх прихильників унії. Ще раз зібрались тії ж патріярхи в Царгороді 1450, усунули грецького патріярха Григорія Мамму, що був за унією і поставили Атаназія. А народ і низші духовні казали, що волять слухати турків, ніж латинників.

Подібно поставилося до Фльорентійської унії московське, білоруське й українське населення, якого представником в Фльоренції був митр. Ізидор.

Коли Ізидор збирався до Феррари, московський князь Василь Василевич сказав: „Отці наші не хотіли слухати про зєднання законів грецького й римського, не хочу того і я". А коли Ізидор відіздив, князь сказав:

— Коли конче хочеш, то їдь, але принеси назад наше стародавне православіє, що ми приняли від предка нашого святого Володимира. Памятай про чистоту віри нашої — нового й чужого не приноси: ми не приймемо!

Ізидор обіцяв і виїхав до Феррари 8 вересня 1437 р. з товариством коло 100 осіб, а приїхав там 15 серпня 1438. І зараз там заявився за унією. Він казав: „Краще приняти унію і мати куди вернутися (грекам), ніж не приняти і не мати куди вертатися". Це знов показувало, що було спонукою до унії.

Папа поставив Ізидора кардиналом і папським легатом (представником) для Литви, Польщі й Руси. З Фльоренції Ізидор поїхав до Кракова, де король Володислав приняв його дуже радо. З Кракова почав обїзджати своїх вірних.

В 1440 р. в Холмі проголосив він унію, але народ Холмщини не хотів знати ніякої унії. А священика Спаської Столпевської церкви, Вавилу, що був прихильником Ізидора, нагнали.

Оголошував Ізидор унію і в Київі, але Кияне „побачивши його в кардинальській одежі, вигнали його звідти".

Всюди ставились проти Ізидора. Всі православні епископи, що були під Польщею, признали Ізидора латинським еретиком і не хотіли мати з ним нічого спільного. Навіть латинський епископ Мацей, в Вильні, казав, що не признає ані собору Фльорентійського, ані папи Евгенія 6-го, ані його легата (Ізидора). Не помагало і те, що король обіцяв різні привілеї прихильникам Ізидора.

Подібне було і в Москві. Сюди він приїхав по цілорічнім перебуванню в Польщі.

Коли входив до Москви, перед ним несли латинський хрест. При першому богослуженню не згадував східних патріярхів, але папу і казав прочитати акт унії. Окремо намовляв князя до унії.

Третого дня Ізидора арештували і посадили в Чудовий монастир, звідки по кількох місяцях втік до Риму, де жив, як „російський кардинал".

Такі були наслідки Фльорентійської унії, значиться — ніякі. Ані для греків, ані для українців, ані Москви, ані Польщі. Ані для Риму. Бо самій Римській Церкві треба було тоді лікаря, а не то, щоби вона мала когось з собою вязати та спасати.

Тай сама унійна справа на Флорентійськім Соборі не мала релігійної основи — бо Рим хотів використати чужі клопоти для скріплення своєї політичної сили.

Однакож нині римські політики силуються використовувати справу з Ізидором для доказу, що українці за Ізидора були в унії з Римом. З того приводу цего року (1939) навіть представники гр. кат. Церкви підносили „Фльорентійську унію", як важну для українців справу, якої 500-літний ювілей треба врочисто відсвятковувати. Річ певна, що це робилося під диктатом римської політики, для піднесення поваги Риму, але на шкоду українцям.

Та хіба ж чужих боліла коли голова за українську справу? І не буде. Бо одні одинокі українці на те сотворені, щоби про українську справу дбали.

ДЕ ХРИСТОС РОДИВСЯ...

Наближаються Різдвяні Свята — „перший празник — святое Рождество, а третій то празник — святее Водохреща"... Церква прославлятиме Народження Христа, а опісля — Його хрещення. В колядках і щедрівках, які лунатимуть у церквах, хатах і під вікнами хат — частенько будуть згадуватись: „Вифлеєм, де діва Марія Сина сповила"..., „Йорданська річка", що в ній „тиха вода стояла".

Слід і нам на сторінках нашого часопису згадати про ті, такі дорогі й близькі нам святі місця, думкою переместитися до них — подивитись, що там є тепер і пригадати, які вони були колись.

(Недавно наша релігійно-історична література збогатилась надзвичайно цінною книгою: „По святій Землі" В. Наливайка. З правдивою насолодою читаєш її... Переважно з неї черпаємо матеріял для цієї статті. Можна набути цю книжку в Консисторії Укр. Греко-Православної Церкви.)

Вифлеєм — що значить „місто хліба", в Біблії називається також Єфрафа. Початки його історії сягають ще часів Авраама, одначе більшого значіння набрав Вифлеєм лише тоді, коли в Вифлеємській печері народився Спаситель світу. Був Вифлеєм тоді маленьким юдейським місточком, з нечисленним населенням. Розложився він на довгім горбі, сховався в зелені садків та ріжних дерев, якими також вкриті довколишні гори, 800 м. над рівнем моря. Тепер по тих горах розмістились чепурні будинки, між якими видно багато церков та манастирів.

Вифлеєм має біля вісім тисяч мешканців — арабів, здебільшого християн; мусульманів тут не більше пять-сот, жидів віддавна не має у Вифлеємі. Поміж християнами найбільше православних.

Населення міста займається хліборобством, садівництвом і виноградництвом. Але головне джерело доходів населення Вифлеєму — це виріб та продаж усіляких памяток зо святої землі. За матеріял здебільшого служать великі, майже круглі, білі перламутрові скойки, які сюди спроваджуються з берегів Червоного моря і з яких виробляються всілякі речі на продаж богомольцям і подорожнім. З оливового й кипарисового дерева виробляють фігурки, скриньки, шкатулки з малюнками релігійного змісту на віку.

Тепер Вифлеєм найбільше славний своїми величними церквами, що їх будовано на місці, де колись родився Спаситель, або де подвизалися Ісповідники Христові. Найголовнішою є церква, що збудували над печерою Різдва Христового. Збудували її ще святі Константин та Олена в формі хреста, а потім імператор Юстиніян в 530 р. її перебудував. Церква від тих часів заховалася у своїм первіснім стані й до сьогодні. Воєнні події й заверюхи, такі часті в Палестині, пошкодували храм; землетруси, нерідкі тут, великих шкод церкві не спричинили і вона через цілі віки залишилася непорушеною. До церкви входиться через маленькі двері, що зістались тут з великої брами, яку колись замуровано для лішої оборони перед невірними. Вхід веде до малого, темного притвору, звідкіль двері ведуть до самої церкви Богородиці, чи, як частіше її називають, церкви Христового Різдва. Довгий, пятидільний простір храму з чотирма рядами, по десять у кожнім, мармурових стовпів, захопле кожного своєю могутністю. Стеля над бічними відділами лежить на сволоках, що в свою чергу спочивають на мармурових стовпах, а над середнім відділом майстерно зроблена з кедрового та кипарисового дерева стеля. Середній відділ закінчується півкулястим вівтарем. Вікна уміщені досить високо й в церкві панує таємничий сумерк. Стіни були колись виложені плитами білого мармуру та мозаїкою, одначе їх турки забрали до мечетів.

Підлога була також колись виложена мармуровими плитами, а коли вони знищились, заступлено їх пісковцем. Вівтар, на декілька ступенів вищий від підлоги. Присвячено Св. Різдву; відділений від храму, високим іконостасом. По обох боках головного вівтаря, проти сходів, що з обох сторін ведуть до печери Різдва, знаходяться два вівтарі — один обрізання, другий трьох волхвів. На стінах вівтаря є гарні мозаїки, а особливо заслуговують на увагу мозаїчні записи на стінах церкви про вселенські та деякі місцеві собори та їх постанови. Храм Різдва належить грекам і до деякої міри вірменам, і ті і другі мають при церкві свої манастирі й утримуються вони на їх кошт.

Бокові двері в вівтарі ведуть по пятнадцятьох східцях до просторої й обширної печери Різдва Христового. Біля входу до печери знаходиться в скелі півкуляста вижолобина — це й є місце самого Різдва. На підлозі вижолобини лежить міцно прибита срібна зірка, навколо якої зроблено латинський напис "Hic de virgine Maria Iesus Christus natus est" (Тут від Діви Марії Ісус Христос народився). Над підлогою вижолобини й зіркою звисає 15 прекрасних дорогоцінних лямпад, з яких 6 належить грекам, 5 вірменам і 4 католикам. В середині вижолобини, метр над підлогою, уміщена мармурова плита, до якої й підвішені всі лямпади, а при Службах Божих вона служить за престіл. На цей престіл греки, вірмени й католики поперемінно приносять і розставляють все потрібне для Богослуження, розвішують також свої образи. По закінченню молитов кожна сторона мусить свої річи прибрати й віднести.

Праворуч від тої вижолобини є подібна їй друга вижолобина в стіні. Тут знаходиться ясельчата, куди Мати Божа „положила й сіном притрусила Господнього Сина". Ясла витесані із звичайного місцевого каменя, в формі довшої скриньки, а середина їх виложена білими мармуровими плиточками. Ясельчата також служать за престіл і підчас Служби Божої горить над ними пять лямпад. Біля ясел знаходиться також вівтар поклонення волхвів.

Окрім церкви Різдва Христового є ще в Вифлеємі кілька інших церков, манастирів та капличок. Вифлеєм це одно з найсвятіших місць, туди спішить багато прочан з цілого світу, щоб там помолитися.

Звичайно також прочани не минають і Йордану, що в ньому Христос приняв хрещення, і там купаються в його бистрих водах. В колядці співають, що „на йорданській річці тиха вода стояла".

В дійсности воно є інакше. Ігумен Данило в своїй „Подорожі" пише: „Йордан тече бистро, береги з одного боку круті, з другого — лагідні. Вода в нім каламутна й дуже солодка — не надокучить пити ту воду святу; і здорова та вода, і хто її пє — не болить від неї, ні пакости череву не приносить. Тече дуже лукаво і бистро. Серед самої купелі (де купаються прочани) глибше від чотирьох сажнів, я сам випробував і поміряв побродив на другий бік Йордану та багато походив по березі, тому йордановому з любовю. Багато дерева на березі Йордановому превисокого — до верби подібне, але це не верба. Багато на березі йордановому ліби лози, — але це не наша, а інакша, подібна до „кислятки", і багато тут тростини і звіря багато тут живе: диких свиней без числа багато й пардусів багато. Є і льви по другий бік Йордану, в Камяних горах, тут і родяться".

Минуло 800 літ від часу, як український ігумен Данило виміряв Йордан та оглядав його околиці. Тепер він майже такий самий, лише що не має тепер львів, пардусів, диких свиней, а біля річки тримаються лише шакали, гієни та лисиці. Береги Йордану поросли деревами — вербами та осиками, тростиною, очеретом та підрівниковими кущами, які в деяких місцях закривають приступ до води. Вода в Йордані каламутна, непрозора, білява; тече тихо, але швидко і на поверхні в деяких місцях утворюються вири. Ширина ріки 12-15 метрів, при глубині 6-7 метрів. В одному місці, близько Єрихону, береги дещо низші й тут навіть жиди переходили річку і згідно з легендами тут відбулося хрещення Ісуса Хри- [illegible]

По берегах Йордану видно, що його води мали колись вищий рівень, а при вимитих берегах стоять ще де не-де стовпи землі. Йордан впадає до Мертвого моря. На березі при Йордані живуть люди, що продають в фляшечках Йорданську воду. Звичайно також кожний прочанин старається викупатись в Йордані.

Взагалі, над Йорданом царить спокій, тишина, простори пусті, лише далеко виднієтся Єрихон, манастир Івана Хрестителя та інші манастирі, що були місцями самітнього життя подвижників церкви християнської.

Свящ. Ів. Кровʼякоський.

БЛАГОРОДНЕ ДІЛО.

(Ватерфорд, Онт.)

Кілька літ проминуло, як у нашій місцевости заснувалася укр. прав. громада. Богослуження відбувалося по части в домі, а деколи у Народнім Домі ім. І.Франка, котрий тепер стоїть пусткою через непорозуміння межи одиницями, котрі все хотіли бути провідниками.

Громаду церковну обслугували оо. Лещишин та Галицький, а тепер о. Заплатинюк. Ще згадаю, що Н. Дім був побудований гуртом всіми українцями, а пізніше через особисте непорозуміння між членами та через судову тяганину, Народний Дім став прибіжищем для всіх і вся, — і для комуністів, і для обєднанців, — аж остаточно стоїть запертий, в котрім горобці собі гніздя вють. Щирі і вірні члени українці були примушені відлучитися раз на все.

В місяцю липню цього року відбувся тут окружний сумківський зїзд, з якого частина приходу була місцевими сумківцями призначена на будову церкви. Дня 21 листопада на Архистратига Михаїла з рана Всеч. о. Заплатинюк відслужив Службу Божу, а опісля відбулися збори, на котрих рішено було купити 1 акер землі у відповіднім місці, як площу під будову Рідної Святині.

Слідуючого дня площ куплено і хочеться вірити, що поки ще завитає до нас онтерійська зима, будемо мати свій дім. Думаємо збудувати його так, щоби на верху була заля для Богослужень, а на долині заля для підприємств та національних свят.

Почате благородне діло, нехай Всевишній благословить докінчити, а нам і нашим молодим дітям Сумківцям хай додасть сили до праці.

Працюймо щиро, помагаймо чим хто може, матеріяльно та морально, — і не допустімо до будь яких непорозумінь. Головно в цім часі, коли наші брати на рідних землях страдають під ворожим червоним окупантом, — нам треба єдности й любови.

Недавно стався в цій місцевости трагічний випадок. Один молодий 22-літний хлопець на імя Стефан Скобленюк, оженився і до двох тижнів відійшов на вічний спочинок. — Корчував пні дерев, линва, котрою витягав пні, увірвалася конець її вдарив покійного по животі пірвавши всі внутренности. До двох днів молодий чоловік розстався з цим світом. Хоронив греко-католицький священик.

В день похорону, в 9 годині рано, люди зійшлися, прибув погребник, приїхав і священик. В хаті відправив панахиду і сказав, щоби присутні, їдучи на автах до церкви, не курили. Лякам сказав, щоби співали Святий Боже... поки тіло помершого не положуть в караван, а сам сів на своє авто і поїхав до церкви в місточку Вотерфорд віддаленого 3 милі. Похоронний похід в числі около 40 авт рушив до церкви.

Коли тіло помершого здіймили коло церкви, священик не вийшов хоч на поріг, щоби впровадити тлінні останки до церкви, але преспокійно стояв собі в захристії. По скінченню похоронної відправи зняв ризи і лише в епітрахили став коло порога, постояв, доки тіло не винесли на двір. Проповіді не говорив. Похід рушив на цвинтар, тіло зняли з каравана, положили над гробом, а священика нема, аж гень йде пішою із самого заднього авта. Відспівав панахиду, сказав, що його родичі слабі і він сам слабий і поїхав.

По тім люди багато говорили про цей похорон.

Учасник похорону.

ГІДНИЙ СПОСІБ ВШАНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ПІОНІРА.

(Арбакка, Ман.)

На Свято Архистратига Михаїла, 21 листопада, приятелі й родина п. Михайла Онисська зійшлася, щоби привитати його з нагоди його 80 літних роковин. Шановний ювілят належить до українських піонірів цеї околиці, є знаний, як добрий господар і добрий батько своїх дітей, — і тішиться великою пошаною серед громади, в якій живе. З нагоди цего родинного свята присутні на нім зложили свої жертви на фонд Української ГрекоПравославної Церкви в Канаді на суму $7.25. Жертвували слідуючі:

По 2 дол.: Мих. Онисько.

По 1 дол.: Гео. Онисько, Н. Іхюк, В. Онисько.

По 50цт.: П. Онисько, М. Подольський, С. Онисько.

По 25цт.: Т. Давидюк, пані Н. Іхюк, пані М. Онисько.

Жертводавцям щире спасибі, а Шановному Ювілятови на многі літа.

Н. Іхюк.

ВИСЛІД З БАЗАРУ.

Ч[redacted]

(Вернон, Б. К.)

Базар української греко-православної церкви у Вернов, Б. К., відбувся 18 листопада в Народнім Домі.

Щасливі білети отримали Ф. Стекиа, Вернон; В. Шевчук, Велінґдон, Алта.; п. Тавиров, Вернон; пані Березко, Смокі Лейк, Алта.; пані Г. Бачинська, Ту Гилс, Алта.; Г. Гриценко, Вернон; С. М. Руптащ, Гейрі Гил, Алта.; І. Маковійчук, Едмонтон, Алта.; І. Шипит, Усукос, Б. К.

Комітет базару складає щиру подяку всім тим, що прибули на базар і усім тим, котрі помогли нам розпродувати базарові білети в нашій місцевости та в степових провінціях. Їх імена є записані у рекордовій книзі нашої парафії.

[redacted] Гнамин, рек. секр.

ПРИПОВІДКИ.

*) Бог кожному дає дрібину — одному вгору, другому вдолину.

Най Бог боронить від людської ненависти і від панської ласки.

Хто з Богом — Бог з ним.

Бога взивай і руки прикладай.

З жінкою клопіт, без жінки ще більший.

Лілший жид, ніж жидівський Іванко.

Не той ходить в кожусі, хто його шиє, а той, хто його має.

Який пан, такий крам.

І на печи напасть чоловіка знайде.

Наївшися, напившися, от думаю — женив би ся. А як же я зголоднію, да я тоді жінку дію.

Прийде така неділя, що і в нас буде весілля.

ПОМІЧ ДЛЯ „ВІСТНИКА".

(Поплар Парк, Ман.)

В неділю 26 листопада в Поплар Парк, Ман.а п-ва Лисайчуків відбулося хрещення їх сина Тараса Юрія. Підчас обіду гості зложили на фонд „Вістника" $3.40. Жертводавцям щира подяка.

О. Л. Гайдный.

ПРИМІРНА ЗАБАВА.

(Егремонт, Алта.)

Заходом Сестрицтва при укр. гр. православній церковній громаді ім Івана Хрестителя в Егремонт, 26-го листопада відбулася спільна вечеря в хаті М. Яхімця, на якій були майже всі члени і прихильники Української Православної Громади. По вечері члени забавлялися та дискусували на ріжні теми. По коротких промовах голови товариства і п. К. Радомського заряджено збірку на пресовий фонд „Вістника", — орган Укр. Гр. Прав. Церкви в Канаді.

Жертводавці були слідуючі:

По 25цт.: пп. Г. Хіжак, Г. Бугай, І. Василишка, Т. Плупек, М. Димтрик, М. Гринюка, І. Ядловський, В. Короташ, К. Радомський, Д. М. Яхімець, пані Н. Плупек, пані Яв. Біліда.

По 20цт.: Г. Біліда.

По 15цт.: С. Біліда, Т. Степенко.

По 10цт.: В. Савич, пані Марія Мандзюк, панна Галя Яхімець, пані Ольга Савич, пані Анна Короташ, пані Кат. Василишка, пані Марія Гринюка, пані Кат. Бугай, пані Ф. Слєцюк.

Всім жертводавцям щира подяка.

Присутний.

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

ЕДМОНТОН, АЛТА.

По 1 дол.: Ст. Зарів, Калина Юрчак, П. Василишин, В. Кривко, Анна Пайан, Н. Маланчук, В. Гривнак, І. Дякін, Др. Ф. Говда, Гр. Саїк, Н. Н.

ГАРДЕНТОН, МАН. (Онуцька).

По 1 дол., І. Махній, Н. Рожко, Д. Олійник.

По 50цт.: І. Шевчук.

По 30цт.: пані Анна Мариновська.

По 25цт.: пані Катерина Тимчук, Я. Кузьмінський, Г. Самборський.

По 10цт. Н. Н.

СОНДАВН, МАН.

Збірка підчас Богослуження $2.78

СІЧ-КОЛОМИЯ, АЛТА.

Вкладки від поодиноких членів за 1938. .... 22.00

[redacted]

ПОПЛАР ПАРК, МАН.
(Збірка о. П. Гайдного.)

По 1 дол.: Іван Марко, Д. Генкевич, Д. Чернецький, Т. Вусатий, В. Онисько, І. Денесюк. Д. Лисайчук.

ФРЕЗЕРВУД, МАН.

Пан Копоть 1.00

МАЛАНТОН, МАН.

По 25цт.: І. Михайлюк, Анна Федорк.

ТОЛСТОЙ, МАН.
(Збірка о. Е. С. Улана.)

По 1 дол.: М. Сторожук, В. Костинюк, пані С. Ткач.

По 50цт.: М. Касіян, В. Арсеній, М. Жуковський, Я. Тисарський, Я. Арсеній.

По 25цт.: В. Фійчук, В. Квасніцький, Л. Бачинський, І. Рутковський, А. Косован, Т. Матійчук, А. Барнюк, Т. Пелешок, Ю. Волошиновський, Н. Тофан, І. Касіян. В. Титор, П. Калушка, І. Яремій, Ю. Назаревич, В. Стефанчук, М. Солінник, П. Олійник, І. Дмитрах, В. Касіян, І. Касіян, І. Косован, пані Бурдет, Бачинська.

По 30цт.: пані М. Касіян.

Дрібна збірка .85

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. В. Аполюка.
Грудень.

31. Неділя. — Брукебі

Адреса: Grouild, Sask.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. С. П. Сивчича
Грудень.

31. Неділя. — Россборн.

Box 410 — Rossburn, Man

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Гайдного.
Грудень.

31. Неділя — Поплар Парк.

Січень

7. Неділя, Різдво Христове. — Брендон, о. С. В. Савчук.
7. Неділя, Р. Х. — Іст Селкірк.
8. Понед. Соб. Пр. Бог. — Стед.
9. Понед. Перв. Стефана — Дуфрост.
14 Неділя. — Ледвин.
19. Пятниця, Богоявл. Господне — Тиндал.
21 Неділя — Селтон.
28. Неділя — Поплар Парк.

362 Beacon St., Winnipeg, Man

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. А. Горбая.
Грудень.

31. Неділя — Шортдейл.

Січень.

7 Нед. Різдво Христ. — Ґрендвю.
8 Пон. Собор. Богор. — Гілбрет Плейнс.
9. Вівт. Первомуч. Стефана — Дрифтінг Ривер.
14. Нед Новий Рік — Ленард.
19. Пят. Богоявл. Госп. — Роблін фарми.
21. Нед. — Шортдейл.
28. Нед. — Петлюра.

Адреса — Роблин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Е. С. Улана.
Грудень.

31. Неділя пер. Різдвом. — Роза

Січень

7. Неділя, Різдво Хр. — Толстой
8. Понед., Собор Богор. — Вайта
9. Вівторок, Первомч Стефана — Гардентон, (Онуцька).
14. Неділя, Обр. Госп. — Гардентон. місто
18. Четвер, Навеч. Богоявл. свяч. води. — Толстой, Гардентон
19. Пятниця, Богоявл. — Вайта.
20. Субота, Св. Івана Хр. свяч. води, — Сеньків.
21. Неділя по Богоявленню — Роза
28. Неділя. — Сірко.

Адраса: Толстой, Ман.

Адреса: Давфин.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Гр. Василева
Грудень.

31. Неділя — Смокі Лейк

Січень

7. Неділя, Різдво Г. Н. І. Х. — Смокі Лейк
8. Понед., Собор Пр. Бог. — Довнінг.
9. Вівторок, Св. Првч. Стефана — Стрий
14. Неділя, Новий Рік — Беліс
18. Четвер, Навечеря Богоявлення. — Беліс
19. Пятниця, Богоявлення Господне. — Смокі Лейк
20. Пятниця, Собор св. Івана Хрестителя — Гемани.
21. Неділя, По Просвіщенню — Вестео
28. Неділя, Митаря і Фарисея. — Смокі Лейк.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Ф. Корнійцького
Грудень.

31. Неділя. — Вимиер.

Січень

7. Неділя, Різд Христове. — Рама
8. Понед., Соб. П. Б. — Кизів
9. Вівторок, Стефана первомч. — Канора, місто
14. Неділя. — Фастон
19. Пятниця, Бог. Господне. — Маморний
20. Субота, Собор св. Івана Хрест. — Дробот
21. Неділя. — Свидова.
28. Неділя. — Вимир.

Адреса — Рама, Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Д. Ф. Стратійчука
Грудень.

31. Неділя. — Веклов

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ НА 1939 РІК.

Грудень.

31. Нед. перед Різдвом. Гол. 6 Утр. Ів. XX: 1—10. Літ. Ап. жид. XI: 9—10; 17—23 і 32—40. Еван. Мат. I: 1—25.

СІЧЕНЬ — 1940

6. Субота. **Святий Вечір.** Рано: Літургія св. Івана Золотоустого. Ап. Галат II: 16—20; Еван. Луки XIII: 18—30. Пополудні: Велика Вечірня. Вхід з Євангелією. Пареміï (вісім) з приписаними тропарями й стихами. Ап. Галат III· 15—29. „Промовмо всі", „Сподоби, Господи", „Доповнімо" та одпуст.

7. **Неділя. Різдво Христове.** Велике Повечіря: „З нами Бог". По Славословію Литія. — Рання Відправа (Утреня): Полієлей і Величання. „Від молодости моеї". Еван. Мат. I: 18—25. На 9-тій пісні Канона замісць „Чеснішую Херувимів" — „Величай, душе моя". Літургія св. Василія Великого: Замісць „Святий Боже" — „Усі ті, що в Христа охрестилися". Замісць „Достойно" „Величай, душе моя, в вертепі народженого Царя Христа" Ап. Галат IV· 4—7; Еван. Мат. II: 1—12.

8. Понеділок. **Собор Пресвятої Богородиці.** На Утр. Служба Празника. Літ. Ап. жид. II: 11—18; Еван. Мат. II: 13—23.

9. Вівторок. **Стефана Первомученика.** Утр. Еван. Івана XV: 17—27 і XVI· 1—2; Літ. Ап Діяння VI: 8-15. VII: 1—5 і 47—59. Еван. Мат. XXI: 33—42.

14. **Неділя перед Просвіщенням: Обрізання Г. Н. І. Х.: Св. Василя Вел.** Голос 8. Утр. Єв. Івана XXI: 15—25. **Літ. св. Василя Великого.** По вході Тропар недільний і Празника й Святого; Слава: Кондак Святого. і нині: Празника. Прокімен Неділі перед Просвіщенням і Святого. Аллилуя: Неділі перед Просвіщенням і Празника. Ап. 2 Тим. II: 5—8; Еван. Марка I: 1—8. Ап. Колос. II, 8—12; Еванг. Лук. II: 20—21 і 40—52.

18. Четвер. **Другий Святий Вечір.** Літургія св Василя Великого в Вечірнею (коло 11 год. рано). Вхід з Еван. Пареміï з тропарями по уставу. По послідній Пареміï мала ектенія з виголосом трисвятого. Прокімен: „Господь просвіта моя".. Ап. І. Кор. X: 19—27. Еван Лук. III: 1—8. По Заамвоннiй Молитві — Водосвяття.

19. Пятниця. **Богоявлення Господне** (Йордан). Велике Повечеря з Літією, як на Різдво. Утреня: Полієлей і Величання. „Від молодости моеї". Евангелія: Марка I: 9—11. Замісць „Чеснішую" приспів Празника. Славословіє велике. Літургія св. Івана Золотоустого Замісць „Святий Боже" — „Всі ті, що в Христа охрестилися". Ап. Тим. II: 11—14 і III: 4—7 Еван. Мат. III: 13—17. — По Заамвонній Молитві — Йорданське Водосвяття

Субота. **Собор св. Івана Предтечі.** Утр. Еван. Лук. VII: 17—30. Літ. Ап. Діяння XIX: 1—8. Еван. Івана I: 29—34.

21 **Неділя по Просвіщенню:** Гол. 1. Утр Мат XXVIII 16—20 Літ. Ап. Еф. IV· 7—13. Еван Мат IV 12—17.

28. **Неділя 30 по Зісл. св. Духа:** Гол.: 2 Утр. Еван. Марка XVI: 1—8. Літ. Ап. Кол. III· 12—16. Еван. Лук. XVIII: 18—27.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР
СІЧЕНЬ — 1940.

1 П. Боніфатія м. преп. Ігнатія
2 В. Свщм. Ігнатія
3 С. Уляни мч Петра митр. Київ.
4 Ч. Вмч. Анастасії
5 П. 10 мучеників на Криті
6 С. Навеч. Різдва. Евгенії

7 Н. **Різдво Христове**
8 П. **Собор пр. Богородиці**
9 В. **Стефана первомч.**
10 С. 20 тис. муч. в Никодимії
11 Ч. 14 тис. уб. у Вефл.
12 П. Анисії і Теодори
13 С. Меланії пп.

14 П. Сильвестра, св. Косми
16 В. Малахії пр.
17 С. Собор 70 Апостолів
18 Ч Навеч. Богоявл. Теоп.
19 П. **Богоявлення Господне**
20 С. **Собор св. Івана Хрестителя**

21 Н **Нед. по Просв.** Георгія
22 П. Полієвкта, преп. Евстратія
23 В. Григорія преп. і Дометя
24 С. † Теодосія Великого
25 Ч. Мч. Татіяни
26 П. Ермія мч.
27 С. ОО. в Синаї

28 Н. **Н. 30 по Зісл.** Павла Т.
29 П. Покл. ок. ап. Павла
30 В. † Антонія Вел.
31 С. Атанасія і Кирила Олекс.

Український Релігійний двo-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XVII | WINNIPEG, MAN., JAN. 1st, 1940 | ВІННІПЕГ, МАН., 1-го СІЧНЯ, 1940. | ЧИСЛО (333) 1

ВСЯКІ ШЛЯХИ.

(*) Слово „шлях" означує широку, далеко відому дорогу, якою провадиться головний рух. Так прим. головна дорога, якою їхали колись чумаки, звалася „чумацьким шляхом". („Шлях" тут „гайвей").

В Галичині і на Буковині (а може вчасти і на Волині та Холмщині) слово „шлях" не вживалося. В Галичині вживали „гостинець" — давнійше звичайна головна дорога, а пізніше „гостинець цісарський" або „гостинець мурований" - це вже дорога висипана камінням. Отже „шлях", це галицький головний „гостинець". Знов же під Московщиною висипані камінням дороги звали мабуть „шосами".

Однакож давно слово „шлях" було добре відоме всім українцям. Була і в Галичині пісня:

Через терен — там доріжка була,
Не доріжка, але битий шляшок,
Туди пішов господарський синок...

Однакож справи людського життя мають багато доріг, багато шляхів. Є шляхи, що ведуть до добра, а є, що ведуть до зла. До багацтва й убожества, до розуму і дурноти, до слави і сорому, до волі і неволі, до неба і до пекла.

Ось про такі життеві ріжні шляхи зложено навіть і вірш, який беремо з старокраевого часопису:

Од заграю вам на лірі,
Тай ще заспіваю -
Про шляхи, що є на світі,
Бо їх безліч знаю.

Є шляхи, бач, залізничі,
Польові, шосові,
Є повітряні і водні,
Є автобусові.

Є шляхи ще політичні,
Хатні й господарські,
Соціяльні та клясові,
Ну — і ґешефтярські.

Є шляхи до чести й влади,
Слави й капіталу,
Є до братної кишені,
І — до криміналу.

Ой широко сі шляхи — то
Протоптали люде,
Йде по них народ від віку
Тай іти ще буде.

Та єдиний український
Шлях до Церкви й Бога,
До Народу — се одная
Гідная дорога.

Шляхи, гостинці, це ті напрями, що ними йдуть людські ноги, йде людська думка, людські бажання і людська діяльність. Є шляхи, що йдуть просто, є криві; є вгору, є вдолину; є до світла, є до темряви; є до Бога, є до дідвола.

Читачу і Читачко — подумай над тим! Чи ти маєш перед собою гідні, певні, гарні шляхи, що ведуть лише до добра? А ще — які шляхи готуєте ви для своїх дітей? Які шляхи ви їм показуєте? До яких шляхів привчуєте?

На шляхах є також дороговкази; вони показують, куди, до якого міста, чи місцевости даний шлях веде.

Дороговказом на церковно-релігійнім шляху для православних українців є „Вістник". Він вказує, куда нам треба йти, якої дороги триматися, щоби не зійти наманівці та не згубитися.

Не сміє бути ні одної української православної хати, в якій би не було цього дороговказу — „Вістника"!

УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ В АМЕРИЦІ.

Послідний Український Народний Зїзд в Саскатуні дав ініціятиву до заснования Українського Наукового Інститута в Америці.

Цілею Інститута є плекати й збогачувати українську культуру й науку та причинитися до збогачення загальної культури й науки в Канаді та в Сполучених Державах Америки, а зокрема видавати наукові праці українських вчених в українській та англійській мовах

Зїзд покликав до життя Ініціятивний Комітет Інституту, назначуючи о. С. В. Савчука, як голову, а Мир. Стечишина, Я. В. Арсенича, П. І. Лазаровича й Ю. Стечишина, як членів Комітету.

ЗБЛИЖАЄТЬСЯ ЧАС

ВОСЬМОГО СОБОРУ
УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ

В цім, 1940 році, має відбутися Восьмий Собор Української Греко-Православної Церкви в Канаді, до якого громади та взагалі вірні повинні вже від тепер приготовлятися.

Для цього вони повинні перш всього познакомитися з протоколом послідного (Семого) Собору та з Чартером і Статутом Церкви.

На руках Консисторії є ще малий наклад цих документів, і їх можна набути тепер по зниженій ціні, а то:

Протокол Семого Собору Української Греко-Православної Церкви в Канаді, — (звичайна ціна 40 центів) .... 25 ц.

Чартер і Статут Української Греко - Православної Церкви в Канаді, — (звичайна ціна 25 центів) .... 15 ц.

Замовлення й гроші слати на адресу Консисторії:

CONSISTORY OF THE UKRAINIAN GREEK ORTHODOX CHURCH OF CANADA, 7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ ЮВІЛЕЙНУ КНИЖКУ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ ПІД ЗАГОЛОВКОМ

Великі Роковини?

Книжка „ВЕЛИКІ РОКОВИНИ" присвячена двом історичним подіям з історії Українського Народу — 950-літньому ЮВІЛЕЄВІ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ та 20-літньому ЮВІЛЕЄВІ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ, — і як така повинна знаходитися в хаті кожного українця, а зокрема КОЖНОГО ПРАВОСЛАВНОГО УКРАЇНЦЯ.

Книжка містить наукові статті, описи, поезії, спомини, гарний кольоровий образ св. Володимира, (образ надається до оправи в рамці) та велике число фотографій канадійських українців. Числить 240 сторін друку.

Між іншими в книжці є дві статті зпід пера славних українських діячів та вчених: Проф. Д. ДОРОШЕНКА, який в 1937 і в 1938 рр. був в Канаді, і який є автором історії України, що недавно вийшла в англійській мові, та покійного вже проф. О. ЛОТОЦЬКОГО, автора многих наукових праць з української історії, зокрема церковної історії.

Книжка вже на вичерпанню, отже спішіть з замовленням.

Ціна з пересилкою лише 75 центів.

Замовлення й гроші слати на адресу:

The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, Man.

ОДУРЮЮТЬ — ЛЮДЕЙ, ЧИ БОГА?

(Продовження)

Відношення „Укр. Вістей" до Укр. Прав. Церкви і православних українців є того роду, що викликає питання: **Чи „Укр. Вісти" справді журяться долею і недолею українців, бодай вже греко-католиків?** Чи може болюче їм лише те, що терпить та неукраїнська і протиукраїнська католицька сила, яка дає і яка бере 2,500,000 золотих, торгуючи чужими їй церквами. Бо і справді багато українського церковного майна було лишилося ще незабраного (поза Галичиною і в Галичині), отже можна було ще кілька літ ним торгувати та від українців забирати. І кілька разів по 2,500,000 золотих давати і брати. І багато-мільйонові українські маєтки в римо-католицьких руках згромаджувати.

Український нарід був завсігди цінним матеріялом для римо-католиків. Як і для татар з турками. Українцями римо-католики завсігди збогачувалися. Колись забрали від українців українські багаті родини з величезними маєтками. Українці робили панщину римо-католикам. А вже самого 1938 року дістали римо-католики українського церковного майна найменше на 73 мільйони золотих, а може і багато більше. Отже добрий матеріял! Поплатний! Намолотний! Це з боку римо-католицького!

А з боку українського католицька сила не була ніколи українською силою. Католицька справа не була українською справою. Це була для українців чужа сила, що вважала українців лише матеріялом...

В поясненню, яке ми побіжно згадували, є ще такий вислів:

„У висліді, коли не тільки греко-католицька Церква, але й ціла нація українська опинилась перед смертельним ворогом, вони радіють, бо „католиків не стане".

Балакають собі „Укр. Вісти", як їм їхня політика диктує, однакож українець мусить мати свій розум.

Що українці опинились в руках смертельного ворога, це правда, але треба також мати на увазі, що опинилась в руках того ж ворога не тільки гр. кат. Церква, яку „Укр. Вісти" звуть чомусь — твердинею, **але також Українська Православна Церква, що була завсігди дійсною, і правною, й історичною твердинею українського народу від Володимира і доси.** Навіть тоді, коли чужі (москвини, чи римо-католики) насильством забирали ту твердиню в свої руки і вживали на скріплення своєї сили. Українська Православна Церква, як українська твердиня, стояла завсігди непорушно в Українській Історії, і в українській свідомости, і в українських стремлінних до волі.

Це треба мати на увазі тому, що „Укр. Вісти" того не згадують, вважаючи українською твердинею лише ту часть Української Православної Церкви, яку римо-католики поневолили.

Друга справа, яку треба мати на увазі, це те — що і перед найновішим приходом смертельного большевицького ворога, українці були таксамо в руках іншого смертельного ворога, якою була римо-католицька сила. Отже для українців тільки й ріжниці, що з під гарапника перейшли під кнут.

Коли б „Українські Вісти" були більше українськими, то сказали би, що коли б римо-католицька сила не була смертельним ворогом Української Церкви й народу, **то большевицький ворог мав би нині супроти українців, і супроти римо-католиків, менше сили.** І самі українці не могли би тоді сказати, що з під ринви перейшли на дощ.

Нинішне большевицьке насильство пригадувало би їм кращі часи — недавне братне, християнське співжиття з римо-католиками... Такий спомин ховали б вони в своїх душах, як святу річ, як сонце, яке хмара закрила, але яке колись повинно їм знов засвітити.

А що мають вони тепер споминати? Хіба наругу, переслідування, рабунки, побої, суди, кримінали... Це зі співжиття з римо-католиками. От чим воно страшніше!

Можна би навести чимало висловів з католицьких жерел, де показується, як гр. кат. Церкву зводжено до ліквідації. Хочби проповідь митр. Шептицького 1931 р. з нагоди 300-літних роковин Успенської Церкви в Львові („Вірність традиції"), де він каже, **як цінні образи гр. кат. Церкви нищено і на їх місце ставлено дрантя; гр. кат. обряди переміновано і наближувано ро латинських, або польських; вводжено поволи девчім латину;. фелон гр. кат. Церкви обкроїли, щоби був трохи подібний до латинського...** Згадує Шептицький і ще дещо подібне. Отже що це, як не ліквідація?

Як розуміло гр. кат. Церкву саме гр. кат. духовенство, покаже оцей примір:

Була в Зл. Державах організація гр. кат. духовних, і видала вона в 1902 році книжочку п. з. **„Унія в Америці".** Ось кілька висловів з тої книжочки:

„Однак Русин, котрий на всяких уніях та угодах все виходив, як той на милі, повинен і за те поцілувати в руку Стор. 62.

„Від часів заключення Унії, руська унятська церква не взоосла, але змагла Пропаґанда (папське міністерство в Римі) не видало ані одного розпорядження в користь руської уніятської церкви, не боронила еї, але овшім — відносилась ворожо, чого доказувати не треба. — Стор. 71—72.

„Пропаґанда для розширення віри есть власне міністерством для справ заграничних таких країв, які не суть наскрізь католицькі... Під власть Пропаґанди належать також Уніяти цілого сьвіта, отже і Русини-Уніяти, котрі не будучи в очах кат. політики ще правдивими католиками, повинні мати собі за честь належати до загального розширення віри... — Ст. 71.

„Тимчасом Пропаґанда не ширить віри... Це роблять смертельні священики, а Пропаґанда веде політику, яку також Русини відчувають на своїй шкірі." — Ст. 71.

Так говорить в згаданій книжочці гр. кат. духовенство, від імени якого під змістом книжочки підписані два гр. кат. священики — Константкевич і Бончевський.

Зміст наведеного дається коротко звести до таких ясних тверджень:

1. Як на всяких уніях, так і на унії з Римом українці вийшли, як той на милі.

2. Рим завсігди відносився до гр. кат. Церкви ворожо (від 1595 до 1902 є 307 літ).

3. **В розумінню Риму уніяти (отже гр. католики) не є правдивими католиками, і тому Рим поставив їх до одного ряду з поганами і дав під власть міністерства, що поган навертає.**

4. Політика Риму така, що українці відчувають її на своїй шкірі.

Значиться — коли гр. католики в очах Риму є свого роду **поганами,** то тимсамим і їх Церква (гр. кат. Церква) є свого роду **поганською Церквою.** Що ж поганське, те треба нищити, се ж зрозуміле.

А пригадаймо ще раз, що це все говорять гр. кат. духовні, отже вихованки католицької школи і знавці католицької теольогії. Себто ті, що мусять католицизм з дуже близька знати.

Переповівши, якою твердинею для українців була гр. кат. Церква і як знайшлась безбожна група, яка покинула гр. кат. Церкву, перейшла до православної секти і тепер радіє, що не стане гр. кат. Церкви — „Укр. Вісти" кажуть:

„Яке ж зовсім інше було відношення українців греко-католиків тоді, коли польська бюрократія нищила православні церкви на Волині й Холмщині. Галицька преса осуджувала ті релігійні переслідування, галицькі посли протестували проти тих переслідувань, а голова української греко-католицької церкви Митрополит Шептицький видав окремий пастирський лист в обороні покривдженої православної церкви (тут „церкви" малою буквою! — П. В.), за що Йому (!) грозило навіть видалення з краю".

Гарна на папери бесіда, але

Найперше виходить, що є два католицизми добрий і злий. Божий і безбожний. Оден з них (римо-католицизм) церкви нищить, другий (греко-католицизм) церкви обороняє. Коли ж так, то оба католицизми повинні бути собі завзятими ворогами. Однакож що ми бачимо?

Сам греко-католицизм є твором того католицизму, що церкви нищить. А що важне — греко-католицизм признає своїм добрим батьком і заступником Христа того папу, що свої руки до нищення церков прикладає.

Святий католицизм жие з грішним католицизмом в тісній згоді — оба сходяться, радяться, моляться... Божі слуги і божі вороги щирими товаришами

Я таку дивовижу пояснити? Лише так, що балачка балачкою, а поза нею є лише оден однїський католицизм — **той, що і православні церкви нищить, і гр. католицьку Церкву веде до ліквідації.** А католицизм, який церкви обороняє, існує лише для паради. На ділі він церков ніколи не обороняв. Це обороняло їх що інше, а не католицизм...

А тепер приходимо до іншого, дуже важного питання, а то: **До котрого католицизму належить канадійський греко-католицизм — до того, що церкви нищить, чи до того, що церкви обороняє? До котрого католицизму належать „Українські Вісти", „Будучність Нації", „Голос Спасителя", еп. Ладика?...**

Берімо „Українські Вісти" — їх відношення до Православної Церкви не було ніколи відношенням щирих оборонців.

Берімо „Будучність Нації" — там йдуть безнастанні вигуки „Проч з Автокефалією! Проч з Православієм!"

А властею і над „Укр. Вістями" і над „Буд. Нації" є еп. Ладика, отже за його відомом і призволом такі вигуки йдуть. З того висновок, що канадійський греко-католицизм стоїть мабуть з тими, що православні церкви нищить.

Берімо вислів „Укр. Вістей", що „польська бюрократія нищила церкви"... Не є це точний і повний вислів! Бо сказавши ясно, то це — **римо-католицька бюрократія церкви нищила! Тай не** сама, бо з нею стояв тісно римо-католицький загал, разом з римо-католицькими духовними та єпископами. А що завершує цілу історію, так те — **що з тою римо-католицькою бюрократією стояв і папа, який за знищені церкви взяв від тої ж бюрократії 2,500,000 золотих.** (Про те широко в „Ділі" з 9-го липня, 1938, а його ж перепустила католицька цензура!).

Отже для нас важне, **тай греко-католикам треба би це знати,** що з тою бюрократією стояло і римо-католицьке начальство разом з папою. Значиться — всі вони прикладали свої руки до нищення церков! Це вже таких розмірів злочин, що на нього і назви тяжко знайти. Оден з найбільших, які кличуть до неба о пімсту.

Однакож „Українські Вісти" замісць говорити про дійсну дияволськість тих, що такі злочини роблять, відвертають увагу греко-католиків на православних, що немов то вони по дияволськи руки затирають.

Кажуть „Укр. Вісти", що якто гідно стали в обороні православних церков галицькі греко-католики: преса, посли, Шептицький...

Так! І преса і посли дуже гідно Православну Церкву обороняли. Як найкращі християне і найкращі українці. Осуджували, протестували, обороняли.

Однакож обороняли не так, як „Укр. Вісти" кажуть! Бо **вони обороняли не як греко-католики, чи католики, і не за спонукою католицизму — але наперекір католицизмови!** Вони робили все те, як українці, що обороняють святе добро свого народу **перед безбожним католицизмом!**

Обороняли! А не як тутешна, ніби гр. католицька братія, яка кричить: „Проч з Православієм!"

Обороняли! А тутешні, коли б там були, заохочували би до нищення, вигукуючи: „Проч з Автокефалією! Проч з Православієм!" Бо немислиме, щоби той, який тут кричить на Православну Церкву „проч", там її щиро обороняв.

І тому „Укр. Вісти" не можуть брати на свій рахунок, ані на рахунок гр. католицизму того, що там галицька преса і посли православні церкви обороняли **Це йде на рахунок української протикатолицької справи.**

Протестували! **Але той протест був там і проти папи!** „Діло" з 9-го липня 1938 р. в редакційній статті, присвяченій нищенню церков і 2,500,000 злотих, каже:

„Адже не тільки православні українці, але й увесь православний світ ніколи не забуде того, яку ролю відограв Ватикан (отже папа!) в акції позбавлювання українського православного населення його вікових прав до церковної землі. Це роля спільника(!). завдяки якому ціла справа виглядає так, начеб-то все було в порядку і нікому не сталась ніяка кривда".

В іншім місци говориться тамже, що папа за 2 і пів мільйона золотих **„леґалізував"** нищення церков, отже прикрив злочин плащиком невинности. Тимсамим став він **спільником** злочину, як в висше наведенім виривку ясно говориться, бо „леґалізацією" надав злочинцям імя праведників. **„Леґалізація" була папською згодою на нищення церков.**

Отже галицька преса осуджувала не тільки тих, що церкви нищили, **але й папу.** Тай певно ще не так осуджувала би, коли б не цензура. Отже хто папу осуджує, той не йде по лінії „Укр. Вістей". й „Укр. Вісти" не можуть на нього покликатися, як на католика. Бо от „Укр. Вісти" або „Буд. Нації" за ту „леґалізацію" папи цілком не осуджують. Значиться — „Укр. Вісти" і галицька преса, то два окремі, а то й противні собі світи.

Коли ж говорити про галицьких послів, то слід пригадати, що 6-го липня 1938 р. посол Баран заявив в варшавськім соймі від імени всіх галицьких послів — **„що справа оборони Православної Церкви — це національна справа цілого українського народу".** — („Діло", 9 липня, 1938).

Отже не греко-католицизм (як виводять „Укр. Вісти"), але **національна справа цілого українського народу** заставила галицьких послів обороняти православні церкви перед руйнацією римо-католиків. Греко-католицизм тут ніпричому!

Мимоходом запитати б „Укр. Вістей": Яка, або чия справа заставляє тутешню греко-католицьку пресу до вигуків: „Проч з Автокефалією! Проч з Православієм"? Чи це справа **цілого українського народу?** Чи лише **греко-католиків,** отже частинки цілого народу? Чи може справа тих, **що церкви нищили і 2,500,000 золотих взяли? Чия?!**

Ще одно: Коли галицькі посли так завзято і гідно обороняли Православну Церкву, що аж „Укр. Вістям" подобалося, то чому ті самі „Укр. Вісти" не виявили доси не то дрібки жалю, але хочби поважного заінтересовання до того, що большевики будуть нині також Православну Церкву нищити? Себто ту, яку галицька преса, посли та Шептицький обороняли! Чи для „Укр. Вістей" Українська Православна Церква не є **національною справою цілого українського народу?**

(Дальше буде).

ОБРАЗОК З ЖИТТЯ.

Церковні збори.

(*) Кінчиться рік церковного життя в громаді. Приходить новий рік. Нові пляни. Нова релігійна праця серед громади.

На Річні Церковні Збори зійшлося пятьдесять громадян. Всі люде старші, поважні. Керманичі господарств. Батьки родин. Кілька величавих борід, кілька розкішних лисин додавали поваги цілому зборови.

По вигляді і по поглядах усіх видно, що нова справа є в усіх на умі. Треба ж новий церковний рік чимсь гідним відзначити.

Приходить справа буджету.

— Тепер обміркуйте, панове браття, — каже предсідатель, — як поставимо справу буджету. Яку суму гроша на слідуючий рік на церковну роботу ми призначимо. Почислімо всі предвиджені видатки і відповідно до того назначимо обовязки... Отвираю дискусію на цю тему...

Піднимаєсь один з громадян:

— Чесний зборе, — починає він, — я думаю, що над справою буджету довго розводитись не треба. Я почну від найважнішої справи, а то — що всім нам велика кривда діється. Доси кожний з нас платив по сім доларів річно на церковну справу, а це страшна річ. За десять літ виходить на мене одного 70 доларів, на 20 літ 140, на 50 літ 350, а на 100 літ 700 доларів. Це для нас руїна! Цілого рубця з наших сорочок не зостанеться...

Предсідатель робить увагу, що може б перше обговорити які справи перед громадою стоять і кілько кошту вимагають. Однакож слідуючий бесідник поставив відразу внесок:

— З уваги, що сім доларів на рік, які ми доси платили на церковну справу, це для нас страшна кривда, я ставлю внесок, щоби дальше, з цим роком починаючи кождий з нас платив лише три долари. Це для нас нині найважніша справа...

Дальшу бесіду зупинила буря оплесків. Сорок і пять пар рук плескали з повним завзяттям.

До дальшої дискусії не прийшло, бо оплески більшости в одній хвилі рішили справу.

Стало на тім, що вже кожний член церковної громади мав платити лише по три долари.

Велике вдоволення було видно на лицях усіх, коли зі зборів розходилися. На радощах, що великого діла довершили, багато з громадян потягло зараз на купно...

А пізно-пізно ночею верталися до домів — хто співаючи, хто дрімаючи. Деякі везли з собою 4 доларові ґальони нової горівки. Це за вратовані гроші.

Тепер застановімось подрібно над справою.

Доси кождий платив по 7 доларів, отже 50 членів платили річно 350 дол.

Тепер лише по три, отже 150.

Вкладку зменшили на 4 долари, отже 200 доларів річно.

Коли на подібний лад, як було на зборах, почислити зменшення вкладки, то на 10 літ зменшення виносить 2 000, на 20 літ 4,000, на 50 літ 10,000, а на 100 літ 20,000 доларів.

На ділі виходить, що це не була церковна громада. Бо вона зійшлася не на те, щоби прикладати руки і будувати та піддержувати громадське релігійне життя, але щоби церковну справу нищити. Це вдійсности були нищителі Церкви.

Кождий ішов на збори, щоби з церковної справи щось увірвати і в свою кишеню сховати. Це вдійсности був рабунок громадської справи.

Кождому на зборах ходило не про Церкву, не про церковну роботу, але про 4 долари для себе.

Вислід нарад був такий, що кождий виходив зі зборів багатішим, а церковну справу лишав біднішою, ніж була. Кождий збогатив себе лише на 4 долари, але всі гуртом обрабували церковну справу на 200 доларів.

Оден з пятьох, що не голосували за внеском сказав, йдучи до дому:

Це люде старші віком і виглядом, але з розумом дітей. А старший з розумом дитини, це злочинець.

А другий сказав: Дайте таким в руки Церкву, вони її знищать. Дайте фабрику — знищать. Дайте державу — знищать. Вони вміють лише нищити.

Третий сказав: Дайте їм майно — вони будуть ним нищити свою людську подобу і свою людську гідність.

Четвертий сказав: Коли вони вміють що будувати, то лише — пияцькі доми, картограйські нори, скупарські темні кути і кримінали.

Пятий сказав: Це батьки, що виховують своїх дітей лише на дурнів, пяниць, ледащ і кримінальників.

Лише пятьох було таких на пятьдесять.

Страшний образ! Але подібні образи в нашім, як кажемо — освіченім віці мені доводилося бачити.

(Бервіц С. К., автор „Життя в Ілюстраціях").

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd.
t 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626. WINNIPEG, MAN.

РІЗДВЯНЕ АРХИПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ.

Господь, що народився в Вефлеемі, нехай народиться в серцях всіх нас, віруючих у Нього і світлом, радістю та любовію Своєю нехай осяє жизні наші!
ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

„Хлопятко народилося нам, Син даний нам, власть на раменах Його, а дадуть ймя Йому „Дивний".

Іс. IX: 6

МОЇ ОТЦІ СОПАСТИРІ, БРАТИ І СЕСТРИ, ДІТИ РІДНОЇ ЦЕРКВИ!

Боже благословіння знов приводить нас до великих днів святочних спогадів Ми згадуємо тепер, як 19 віків тому в малому Юдейському місті Вефлеемі народився наш Спаситель.

За вісім віків до тої події надхнений Господом пророк Ісайя говорить нам про це народження: „Хлопятко народилося нам, Син даний нам, власть на раменах Його, а дадуть ймя Йому „Дивний".

Надхнений пророк правдиво говорить: „Хлопятко народилося нам". Воно народилося для кожного і кожної з нас. Воно, це Боже Хлопятко раз народилося в печері Вефлеємській, але народилося для того, щоби потім вже завжди Воно могло народжуватися в серці кожного і кожної з нас.

Все благовістя Євангелії, вся проповідь святих Апостолів звернені до того, щоби „народити в кожному з нас Христа". Він, Нарождений Господь не мав місця у місті Вефлеемі, щоби народитися в хаті. Він народився в печері скотаря. Він положений був уясла, бо не було іншого місця де Його положити. Але Він народився для того, щоби кожне людське серце стало для нього яслами, в які Він міг би бути положеним. Наша віра в Господа, наша любов до Нього, наше бажання жити по Його, Христовому закону, вони ложать Його Самого в наші серця, як в ясла.

Хто народився в печері Вефлеему? Хто був положений в ясла тієї печери? Надхнений пророк ясно відповідає: „Син даний нам".

Чий Син даний нам? По вірі Церкви, яка зросла на науці самого Христа і Його Апостолів, — Син Божий даний нам. Він, Єдинородний Син Божий, Він — Премудрість Отця. Він, Яким, як Словом Отця, всесвіт був сотворений, Він Самий народився,як каже Пророк, „нам", кожному з нас. Він народився не для того лише, щоби ми Йому поклонялися, а для того, щоби Його, цю Божу Премудрість, це Боже Слово, ми приймали в свої серця, Ним Єдиним і по Його закону жили.

Апостол Павел не дарма говорить: „Діти мої, котрими знов мучуся породільними болями, доки Христос сформується (вобразиться) у вас" (Гал. 4: 19). Слово всякої, правдивої проповіди, це намагання породити, сформувати Христа в наших серцях, сформувати Його, як єдину провадючу нас Мудрість життя.

„Власть на раменах Його", говорить далі Пророк Ісайя. І дійсно, лише Йому, Христові, Премудрості Божій, належить всяка влада. Їй, цій владі ми повинні упокорити наші жизні. Тоді наші жизні стануть мирними, щасливими, святими.

Ті, що пізнають Його, ті, що довірять Його проводові свої серця, ті, що приймуть Його в ясла своїх сердець, ті, що намаганнями чистого, правдивого життя породять Його в собі, вони, як каже Пророк Ісайя, дадуть імя Йому „Дивний".

Він дійсно „Дивний" — Бог незбагнений, невідомий, Бог, що родився в яслах у Вефлеемі і раждається в серцю кожного віруючого.

При народженню Його Ангели співали першу, небесну коляду, і сповіщали пастирям, а через них і всім нам, що Бог посилає грішній землі, що в постійнім хвилюванню, неспокою, — мир, що Бог посилає змученим темним людям Своє благоволення.

Це було девятнадцять віків тому

Чому ж досі ще панує неправда поміж людьми? Чому ж досі сильний тисне слабшого? Чому й тепер, як і завжди на протязі тих девятнадцяти віків ллється кров людe вбивають одні других і тішаться з того?

Ми, ученики Христа, повинні розуміти чому це так. Ми повинні дати відповідь на цілий ряд тих болючих запитів „Чому?"

Може неправду вістили ангели? Може вся історія святого Благовістя, святої Євангелії — лише мрія, не маюча під собою жадних підстав?

Ні. Ангели вістили правду. Свята Євангелія подає істину. В цьому й на мить не повинно бути в нас сумніву.

Відповідь на ті болючі: „Чому? Чому?" В тому, що народжений в яслах Христос ще не народився у всіх серцях.

Замісць слідування Божим покликам, божому законові, люде слідують своїм пристрастям, своїм заздростям, своїй ненаситності.

Намість Божого Закону люде поставили свій. Де-які з тих людей таки просто відкидають цей Божий Закон, як такий, що їм до-ні-чого. Це — причини, чому й досі у всій повноті не запанував мир на землі, не явилося у всій силі Боже благоволення до людей

Свято народження Господа, свято великих нам пригадувань.

Ми повинні пригадати, що народжена в яслах Вефлеему в чоловічім тілі Божа Любов, Божа Премудрість повинна народитися в нас, в наших мислях, в наших переконаннях, в наших серцях.

По мірі того, як ця Божа Премудрість буде народжуватися і ширитися в людях, по мірі того, зникатимуть нещастя, війни, насильства.

Нехай же це теперішне свято Народження Господа, свято, яке ми зустрічаємо в особливо смутних обставинах війни світової, поневолення нашого краю червоною, безбожною ордою, нехай те свято піднесе наші надії і пробудить в нас наші обовязки.

Наші надії полягають на тому: Господь Дивний, Всемогутній народився і народжується в серцях людей. Він остаточно доконає тих святих цілей, для яких Він прийшов до нас в людському тілі. Це наша надія.

Наш обовязок: Прийняти Господа в свої серця. Господь в нас має стати ведучою силою, а не наші бажання та пристрасти. Кожне людське серце нехай вірою, покорою, усвідомленням приймає Христа, стає для Нього живими яслами. Для того Господь народився раз у Вифлеемі і постійно, безперервно рождається в Своїх вірних.

Христос Раждається! Славмож Його не лише нашими устами, а цілим нашим життям, всіма нашими почуваннями, помислами і вчинками. Тоді лише свято Різдва Христового стане могутньою силою, якої так потрібно нашому світові. Тоді і мир та благоволення Божі наблизяться до землі і здійсняться в нас усіх.

З ласки Божої, волею Церкви
Архієпископ Американський
і Канадійський

†
Іоанн Теодорович.

ДОБРАНІЧ.

Добраніч, рідні ви мої
В далекім, любім краю,
Оден без вас на чужині
Про вас я споминаю.

Думки мої шлю до зорі,
Вона у вас там сходить,
Стоїть хатинка у ярі,
В світлици мати ходить

В вікні стає, Молитву шле,
Веде розмову тихо,
Благає Господа за мною,
Щоб одвернув все лихо,

Щоб сина їй зберіг й вернув
До рідного він краю —
Добраніч, матінко моя,
Тебе я споминаю!

А батько сів, чоло схилив,
Здається — люльку курить,
Далеко думи він пустив,
Чого ж то він ся журить?

О знаю я той смуток твій,
І думи твої знаю!
Добраніч, батьку, рідний мій!
Добраніч, рідний краю!

Ой знаю я ще про когось,
Про ту одну дівчину —
Шите зложила на столі:
Для братчика хустину.

А в оці блиснула сльоза..
Й тебе я споминаю:
Добраніч, сестронько моя!
Добраніч, рідний краю!

В. Навроцький.

НЕ СЛІД УСЯКОГО ЛЮБИТИ.

Не слід усякого любити без розбору.
Як добрі щепи садівник плекає?
Так, що всі зайві парости втинає,
Щоб добрі соки йшли все вгору, вгору.

Господь сказав: „Яка тобі заслуга,
Коли кохаєш свого брата, друга?
А ви любіте своїх ворогів!"
Подумай добре, що Господь велів!

Не мовив: „Моїх ворогів любіте!"
Оце, брати, ви добре розумійте,
Що ворог божий, ворог правди й волі
Не варт любови вашої ніколи.

І. Франко.

Свящ. В. Кудрик.

ПО ДОРОЗІ ДО МАНІТОБИ.

(Докінчення).

На місце одного нема десять.

Доводилося чути таке: „Наженемо одного, а на його місце маємо зараз десять"... Легко фантазується людям, які справи не розуміють.

Берімо живі і відомі приміри...

Відбуваються Річні Збори Н. Дому й урядовання старого заряду кінчиться. Чи зараз на місце одного, що відходить, є бодай двох-трьох, а не то десять? Деколи й одного годі знайти, отже хоч йди і позичай десь чоловіка.

Причин до такого є багато. Одному невигідно брати на себе уряд, другий вдачею до такого не надається, третій на справі не розуміється, отже вважає себе невідповідним. А загалом люде не дуже раді брати на свої плечі додаткових обовязків.

Подібне буває деколи і в поважніших організаціях та інституціях.

Також великі фірми, компанії, партії і др. нераз довго оглядаються, нім знайдуть відповідного чоловіка для важної і відвічальної позиції

Берімо звичайне життя... Не стане між громадою одного, чи двох діяльних, передових людей, а чи на їх місце є зараз другі?

На місце найзвичайнішого фармерського, але доброго робітника, не знайдете зараз такого самого. І таке буває на всіх щеблях життя.

Не тільки на місце одного Шевченка чи Франка, чи Мазепи, чи Могили нема зараз других таких самих десятьох, але нема їх і на місце звичайнішого, але розумного, досвідченого, чи більше талановитого чоловіка.

Мали колись греки розумного політика Гемістокля, але не знали йому ціни і від себе прогнали. Та легче було прогнати, ніж без нього обійтися Минуло не багато часу, як вже вдалися до нього, щоби назад вертався. Проганяти було кому, але не було тих, що його місце своєю роботою заступили би.

Справа з передовійшими людьми так мається, що їх не завсігди можна згори настановляти, чи вибирати. Вони зявляються нераз несподівано, виховуються поза очима загалу, не звертаючи на себе довгий час уваги. В основі такого виховання може бути вроджений талан, від людей незалежний; можуть бути сприятливі обставини, рівнож від людських рішень незалежні. Сказати б — дуже часто саме Провидіння виховує одинниці, а нарід дістає їх, як вже до великої міри викінчений продукт. Це відноситься не тільки до великих народних діячів, але і до менших і цілком малих.

І тому не можна вибрати когось за Шевченка, чи Хмельницького, чи Мазепу, чи Руданського... Не можна сказати: Нехай зголошуються кандидати на Шевченка, на Франка, Грушевського, бо нам треба...

Однакож коли між розумним загалом завважиться одиниця з визначним таланом, то її можуть допомагати, щоби той талан не пропав, але розвився, набрав сили і став колись в проводі громадської роботи.

Це відноситься до великих талантів. Однакож і малі талани треба виховувати. Краще десь виховавча праця налагоджена, більше виховається сильнійших і більше талановитих людей. Коли ж про вихованя і підготовання перед тим не дбається, то не поможе опісля балачка, що: „На місце одного знайдемо десять"... Така балачка, це пустомельство!

Запис церков.

Лишаєсь ще одна справа, про яку доводилося мені недавно чути, а то — запис церковного майна.

Щоби зробити Консисторію більше злочинною в очах загалу, Свистун почав голосити, що Консисторія записує і рада позаписувати громадські церковні маєтки так, щоби люде потратили до них всі права, а Консисторія орудувала ними, як своєю власністю. Він навіть зводив до того, що між „записом Консисторії", а католицьким, нема ніякої ріжниці.

Що Свистунови про оборону людського майна не ходило, це річ зрозуміла. Не могло ходити просто вже тому, **що громадське церковне майно не було і не є в ніякій небезпеці.** Йому ходило про те, щоби викликати недовіря до Консисторії.

Свого часу я писав в Вістнику широко про справу запису церковного майна, отже тут скажу лише дещо коротко.

Менше свідомі люде повірили Свистунови. Замісць самим вглянути розумно в справу; замісць з розумними людьми обговорити, вони вдоволилися Свистуновим криком і стали на тому, що „Може оно справді так... Може би таки ніяк не записувати"... Значиться — Свистунови вдалося декого збаламутити.

Про ту справу може прийдеться колись ширше писати, а тепер скажу ось що

Ріжниця між нашим записом і католицьким така, як між Шевченком, а тими, що Шевченка в салдати засудили. Католицький запис віддає українське майно на службу католицькій церковній політиці, чужій українцям, а український запис забезпечує церковне майно для релігійної і взагалі культурної праці українського народу. Там для чужих, тут для своїх — от в чім ріжниця!

Коли дехто думає: „А може б ніяк не записувати.. А може б так, що кождий член громади разом з дітьми був би записаний, як властитель церковного майна"..., то це лише людська короткозорість. Бо ану ж діти деяких членів стануть пізніше большевиками, або протестантами — що тоді?

Берімо ще окремо пересічне церковне майно пересічної громади... На ділі те майно не є такими величезними скарбами, що варта кількадесять, або кілька сот тисяч доларів. Церковне майно пересічної громади таке, що свідома і щира громада може таке майно зібрати між собою на протязі короткого часу і не відчула би тягару. Почисліть, кілько кожда громада річно прокурить, або видасть на напитки і др., і байдуже їй, що всі ті гроші йдуть в чужі руки, тай цілком непотрібно. Отже цілий той страх, що Консисторія готова церковне майно забрати, в сотеро більший, ніж ціле те майно.

Дальше — Господарем цілої Церкви є не Консисторія, але Церковний Собор. Отже яким правом Консисторія забирата б людське майно, не зважаючи, що скаже Собор. Вона ж лише вибраний Собором уряд, а не Господар.

Окремо свідомі люде знають, що забирати від громад церковне майно, це було би нищенням Церкви — отже це було би на шкоду цілій Церкві і самій Консисторії. І тому як може розумний чоловік допускати, що Консисторія хотіла би робити на шкоду Церкві? Де таке було вже на світі? Аджеж Консисторія до „оборонців" не належить.

Несвідомі можуть думати, що „без всякого запису буде краще, буде певніше". А свідомі кожду справу списують ясно на папір, і його, як документ, дають для потвердження державним властям. І не бояться. І зле на тім не виходять. Вони ж знають, що де цілому гуртови ходить про спільне майно, де треба означити кожного права й обовязки, де не можна допускати яких будь диких претенсій, там треба все мати ясно поставлене чорне на білім.

Багато є між людьми клопотів, сварок і т. п. якраз через те, що люде брали все на добре слово. Або не дбали. Або боялися на папері означити. Тоді виходить клопіт і їм і другим.

Що до „запису" церковного майна, то він має забезпечувати церковне майно так, **щоби воно не могло перейти на іншу ціль, крім тої, для якої первісно призначено.** Щоби не пішло в руки іншої Церкви, або світської організації, чи особи, яка не згадується в „записі"

Ось в чім головна ціль запису!

Коли станемо на такій основі, то прийдемо до питання: **чим нинішний „запис" не підходить під повисше правило?** Нехай про те розвідаються всі ті, що нинішного „запису" бояться.

На закінчення зверну увагу на оден факт, а то:

Хоч Свистун страшив людей, що теперішний запис недобрий; хоч остерігав людей, щоби їх майно не пропало — **однакож і доси не показав він пляну на новий, кращий, справедливіший запис.** Видно, що він вдоволяється тим, що декого понастрашував.

Це вже одно повинно відкрити очи тим, що повірили, що дотеперішний запис недобрий. Вони повинні були давно зажадати від Свистуна, щоби оголосив плян на новий запис. **Нехай виробить і дасть до рук широкому загалови для розгляду й обмірковання.**

Доки ж того нового пляну нема, доти годі привязувати до Свистунових постархів якого будь значіння.

Не штука сказати: „Не роби так, бо так зле!", але ще треба показати, як повинно бути!

Толстой, 27 жовтня, 1939.

ДО МОЛОДІ.

До вас, завзяті юнаки,
Борці за щастя України,
Кладу найкращії думки,
Мої сподіванки єдині.
— — — — — — —
Бо стоголовий людський кат
Лютує — дужчає що днини...
Не можна тратить і хвилини,
Поки ще стогне рідний брат.
— — — — — — —
Хай кат жене, а ви любіть
Свою окрадену країну,
За неї сили до загину
І навіть душу положіть!

М. Старицький.

ВИЙШОВ З ДРУКУ Й ПРОДАЄТЬСЯ
„ШКІЛЬНИЙ СПІВАННИК"
вложений славним українським композитором К. Стеценком.
Співанник містить 38 пісень під нотами й коштує лише 25 центів з пересилкою. Замовлення й гроші (почтовим переказом, або стемплями) слати на адресу:
Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

СЛІДАМИ СНУ.

Не будьте, як кінь і муа,
Які не мають розуму.
(Псалом 31: 9).

(*) Сон снився мені...

Сиділо двох людей, чоловіків, сусідів, і говорили. А два коні стали оподалік за чоловіками і прислухувалися.

— Послухаймо, про що будуть вони говорити, — сказав кінь до коня.

— Поїду завтра до міста, діло маю, — каже оден з чоловіків.

А в той же час кінь:

— Це бач певно вівса купувати.

— Або сіна, — додав другий кінь.

— А на віче не збираєтесь на другу неділю? — питає сусід.

— Збираюся, — відповів другий.

А кінь до другого:

— Певно про овес та сіно будуть там говорити, бо щось той овес тепер, як полова.

Знов чоловік:

— Коби дощу Господь дав, а жнива добрі були...

— Еге, еге! — каже кінь до коня, — коби дощ, а овес буде...

— В мене, знаєте, важне діло на умі, — каже чоловік, а кінь:

— Певно овес та сіно...

— Син в мене є — продовжує чоловік — а в вашого брата дочка, може б торгу добили ..

— От бачиш — каже кінь до коня — пішле сина овес купувати.

— А може сіно, або навіть конюшину — зробив увагу другий кінь.

— А чи читали ви — питає сусід — якого там знищення наробив град на Волині? Тридцять тисяч господарств знищено... Ціла катастрофа!...

— Еге, еге — похитав головою кінь — ціла, каже, катастрофа! Що там бідні коні будуть робити без вівса!

— І без сіна — додав другий.

А тепер большевицька орда прийшла, знов все нівечить — каже чоловік

А кінь:

— От всі лиха злізаються — чуєш? Перше град понищив овес, потолочив сіно, а тепер орда докінчує. Біда буде!

— Слава Богу, що тут в нас ще сяк так — каже чоловік, а кінь:

— Може й несправедливо ми нарікаємо, бо який овес є, то таки є...

Оттак довго чоловіки говорили про всякі справи, а коні під усім тим розуміли тільки овес, сіно, та конюшину. Чого чоловіки не згадають, а коні все зведуть до вівса.

Та це був сон, бо лише в сні можна чути, як коні балакають.

Однакож доводиться чути і між людьми подібне.

Оден: Коби на тім Божім світі вже трохи легче стало.

Другий: Еге! Дуже тепер тісно за гроші.

Оден: Семен Петрів хату будує...

Другий: Еге, гроші має, то й будує, а нехай збудує без грошей.

Оден: Здаєсь війна буде...

Другий: Знов мільйони гроша підуть з димом.

Оден: Читав я, що українці скликають Всеукраїнський Конгрес, з усіх сторін поїдуть делеґати. Цікаво, що буде.

Другий: Гроші мають, то поїдуть, але нехай він оден з другим без грошей туди поїде!...

Оден: Читав я, що Форд нові фабрики будує. Десятки тисяч робітників дістануть роботу.

Другий: Еге! Напився людської крови, нагарбав грошей, а тепер будує. За людські гроші будує...

Оден: Чикаленко видавав кождого року тисячі на українські громадські справи, а потім лишився без нічого на вигнанню. Все большевики забрали. От до чого прийшло!

Другий: Добре було давати, коли були гроші, але чи дав би, коли б не мав?

Оден: Хто читає, той більше знає...

Другий: Еге, добре тим читати, що гроші мають! Платить, наймає, бо є гроші, а сам читає.

Оден: Головна річ — розум! Нарід без розуму, як без очей...

Другий: Пощо мені розуму, коли в мене нема грошей. Але дай торбину грошей, а побачиш, що в мене є розум...

Оден: Коли б так весь наш нарід тут поєднався, яка б то була велика сила ..

Другий: Еге, добре тим єднатися, що гроші мають. Мають час. Зійдуться, поговорять, випють собі, в карти заграють...

Оден: Не дай дітям майна, але дай добре виховання, а вони все собі здобудуть.

Другий: Та певне! Виховай на адвоката, а він буде мати гроші. Але щоби на адвоката виховати, то грошей треба ..

Це вже не сон, а дійсність.

Як в коней овес, так в вузкоглядних людей гроші є одинокою важною справою на світі. І про що б ви не говорили, вони все зведуть до грошей. Не існують в них ані справи громадські, ані доля народу, ані характерність, ані культура, ані патріотизм, ані жертвенність, ані Богом дані таланти, ані святість — все те не є в них ніякими цінними вартостями потрібними для життя, доки нема грошей. Коли б же були гроші, тоді рівно ж все те друге вважали б за непотрібне, бо гроші заступлять в них всі вартости.

Є люде, в яких одинокою важною справою, про яку можна з ними говорити, є капіталісти і капіталізм. Лише прислухайтесь:

Перший: Край, що має багатих промисловців, багато фабрик, кращий від того, де самі бідаки.

Другий: Еге, хочеть тобі кровопійців? Кожда фабрика, то каторга, побудована капіталістами.

Перший: Таки — хто дбає, той має...

Другий: Еге, оборонця капіталістів! Кажи, що вони тому мають, що дбають...

Перший: Не кайся рано встати, а замолоду вчитися.

Другий: А хто ж то, як не ми встаємо рано, але що з того? А капіталісти сплять до полудня, але мають що їсти, тай пити. Тай вчитися можуть, як їм обридне дармувати.

Перший: Оден розумний а багатий чоловік може бути для громадської справи вартнішим, ніж сто багатих, але несвідомих громад.

Другий: Еге, еге! А чому він оден багатий? Бо від сто громад забрав їх кривавицю. Бо не своєю працею він став багачем та капіталістом.

Перший: В деяких народів багаті люде дають рік річно великі суми на громадську роботу.

Другий: Одною рукою дають, а другою беруть від бідного робітника. О, капіталісти хитре сотворіння! Ніби то — дивіться, як ми даємо! Але чому не скажуть: Дивіться, як ми беремо!?...

Про що ви не згадали, для нього в усім дорога коротка — капітал, капіталізм і на тім все кінчиться.

Точно — овес, сіно, конюшина...

Знайдете такого:

Ви: А що чувати?

Він: Біда! Ой біда! Біда брате!

Ви: Може б дав щось на поміч інвалідам...

Він: Може колись... А то нема тепер. Біда...

Ви: Адже ж ти нову фарму купуєш...

Він: Е, як я купую... Трохи плачу, а решта виплачуй... А тих процентів більше, як що... фарма, тай разом нова біда з нею.

Ви: Може б ґазету пренумерував?...

Він: Е, де мені до ґазети! В мене коби гроші на конечне. Колись було інакше, а тепер тісні часи настали.

Ви: Але ж ти і тоді не мав ґазети...

Він: І тоді якось не сходилося. То на одно, то на друге, тай нема. Все якось не вистарчає.

Ви: Але ж ти недавно купив новий тай дорогий автомобіль, отже не дуже біда.

Він: Е... Хіба мені за свої гроші тай купити не можна? Хіба то лише багачам має все бути?...

І тут вам на той лад, що в вівсом. Там овес, а тут біда, нема, не вистарчає ..

Коні, це коні. В них нема розуму Від них не можна вимагати більше, ніж вони можуть мати. В них нема справ громадських, ні культурних, ні моральних, ні політичних... Овес і сіно, то все, що для них може бути вартним.

Не те чоловік. Він має розум. А розум можна в ріжних напрямах розвивати. Перед ним є всякі справи, всякі можливости. Справи громадські, релігійні, організаційні, ріжнородні події — все те повинно чоловіка інтересувати. Він повинен на всіх тих справах бодай з грубшого розумітися.

З коня не дивно, коли він поза вівсом і сіном нічого більше не розуміє Але диво з чоловіка, коли він стоїть на тих розумових низинах, де стоять безсловесні

РІДНА МОВА.

Мово рідна, слово рідне,
Хто вас забуває,
Той у грудях не серденько,
Тільки камінь має.
Як же мову ту забути,
Котрою учила
Нас всіх ненька говорити —
Ненька наша мила?

Як же мову ту забути!
Таж словами тими
Ми молилися до Бога
Ще дітьми малими.
Тою мовою співали,
При грі розмовляли,
Тою мовою минулість
Нашу розказали.

Ой, шануйте, поважайте
Ріднененьку мову,
І учіться розмовляти
Своїм рідним словом.
Мово рідна, слово рідне,
Хто вас забуває,
Той у грудях не серденько.
Тільки камінь має.

Д. Млака.

Маємо все на складі повний вибір Церковних Річей найлучшої якости по приступних цінах.

Пишіть по катальоґ.

WILLIAM GROSS & CO.
322 Main Street, Winnipeg, Man.

СВ. ПЕРВОМУЧЕНИК І АРХИДІЯКОН СТЕФАН.

(Память св. первомученика й архидіякона Стефана обходимо третого дня Різдвяних Свят, тобто 9-го січня, по новому стилю).

Після вознесення Спасителя Нашого на небо і після віслання Святого Духа на Апостолів, дальшим якби продовженням життя і діяльности Христа на землі являється заснована Ним Церква. Спочатку нечисленна, Церква Христова швидко починає рости в числі й силі. Але зараз же на початку між громадою єрусалимських віруючих виникли суперечки, що могли допровадити до небажаних наслідків. Предметом суперечок була несправедливість жидів в поступованню з вдовами греків (жидів розсіяння, що засвоїли собі грецьку культуру і мову) при щоденній роздачі їжі. Апостоли, бажаючи покінчити з тими суперечками і бажаючи мати більше часу для молитви й науки, скликали громаду учеників і звеліли їм вибрати з поміж себе сім мужів, що користувалися доброю опінією, сповнених Духа Святого та мудрости, які б займалися харчевими справами і дбали про те, щоб ніхто не був покривджений. Вибрали Стефана, Филипа, Прохора, Никанора, Тимона Пармена і Миколая, антиохійця, наверненого з поган. Майже всі вони були з греків (з жидів розсіяння). Після вибору привели їх до Апостолів. Ці, помолившись, положили на них свої руки і тим надали їм частину своєї влади й поваги, — поставили їх дияконами. Стефан, повний віри і сили, був між ними перший і тому його назвали архідияконом. Він був сильний ділом і словом, робив чудеса, вірних зміцнював у вірі, невірних докоряв.

Одного разу виникла суперечк між юдеями, фарисеями, садукеями і грецькими жидами про те, ким був Ісус Христос. Одні говорили що Він був пророк, інші, що облесник ще інші, що був Син Божий. Тоді архідиякон Стефан став на високому місці і почав проповідувати про Христа, який задля наших гріхів прийшов на землю, родився від Діви Святої і Найчистішої, калік уздоровлював, злих духів виганяв терпів за нас. Декотрі з синагоги Лібертинців*) та Киринейців, Александрійців, Киликіян і ін. вступили в диспут з св. Стефаном, але не могли встояти проти премудрости й духа, яким він говорив. І переміг тоді св. Стефан словом істини три частини вселенної: Европу, Азію й Африку. Переміг Европу в особах Лібертинців, що були з Риму, переміг Азію в особах Киликіян, що були з Азії. Переміг Африку в особах Киринейців (Лібія) і Александрійців (Єгипет), що були з Африки. Вони ж, не могучи нічого сказати проти істини, з злости і заздрости намовили деяких людей, що любили говорити неправду, піти до великої архісинагоги жидівської і сказати, що вони чули, як Стефан говорив хулу на Мойсея і на Бога. І таким лукавством підбурили проти нього народ, старшину і книжників, напали на нього, взяли і привели в синедріон на зборище первосвящеників і законників. Поставили і свідків фальшивих. „Ми чули, говорили ці свідки, як він казав, що Ісус Назорей зруйнує місце це і переміннить звичаї, що Мойсей передав нам". Серед цього зборища стояв св. Стефан, як Ангел Божий, сяючий Божественним світлом. Тоді спитав його архієрей: „Чи справді це так?" Стефан в оправдання своє виголосив промову, де виложив історію добродійства Божого до ізраїльського народу, доказав, що він шанує Мойсея і закон, що не говорив жадної хули і на святе місце і словами самих пророків доказав, що Старий Заповіт мусить уступити місце Новому, досконалішому Заповітові. На закінчення своєї промови він докоряє юдеїв в тому, що вони противляться Духові Святому, як батьки їх. „Кого оз пророків, промовив він, не гонили батьки ваші? І повбивали тих, що сповіщали про прихід Праведного Котрого ви тепер зрадниками і вбивцями стались, ви прийняли закон через розпорядки ангелів, та й не хоронили його". Почувши це, запалали серцями своїми і попали в таку лютість, що з злости скреготали зубами. Але св. Стефан не дбав про їх гнів. Він, будучи під діланням Святого Духа, споглянув на небо і побачив славу Божу і Христа, Владику і Господа Свого, що стояв по правиці Бога. Не затаїв св. Стефан цього, що побачив. Ні, навпаки. Він розказав про своє видіння всім, а це тому, щоб вірних зміцнити у вірі, невірні ж щоб засоромились. А також і інші мученики, що будуть після нього, щоб знали, що для мучеників за Христа нема жадних перешкод, лише пряма дорога відкрите небо, готова нагорода. Там, в небі стоїть й очікує його Той, Хто перший започаткував мученицьку смерть, Подвигоположник, сама слава Господня в дверях небесних зустрічає мученика. Тому первомученик й обявляє це, що бачить і якби й інших по собі до цього закликає Юдеї ж не могли дальше слухати промови Стефана. Вони з вереском закричали, позатулювали уха свої і кинулись одностайно на нього Взяли його, вивели поза місто, як раніше Господа, і стали побивати каменями доброго і вірного слугу Господнього. А свідки, що згідно з правом розпочинали каменування, щоб вигіднише їм було кидати камінням, поскидали одежу свою і поклали у ногах молодого хлопця, званого Савлом. Каменували Стефана в Йосафатовій долині, що між Елеоном і Єрусалимом над потоком Кедрським, де було багато каміння. А дальше на горі на камені стояла Пречиста Діва з св. Іоаном Богословом, дивилася на святого первомученика і молилася пильно до Господа, щоби змінцнив його в терпінню і прийняв душу його в руки Свої. О, як солодка була смерть святому первомученикові, коли з небесних висот Ісус, від земної ж гори Мати Божа з улюбленим учеником дивляться на подвиг його! Багато вже каміння посипалося на нього, вже він в крові багровіє, вже тіло знемагає, вже позбавляється фізичних сил, але не нарікає на муки, не проклинає своїх мучителів. Навпакиболіє серцем над вбивниками і більше ніж про себе, молиться за них. Про себе він, стоячи просто, говорить: „Господи Ісусе, прийми дух мій!", а за них і коліна приклонив і голосно закричав, промовляючи: „Господи, не постав їм цього за гріх!" І, сказавши це, спочив у Бозі.

Так закінчив життя добрий подвижник перший мученик за віру Христову. І пішов він у відкрите небо, що перед своєю смертю бачив, пішов до Господа і Царя Слави, щоб оселитись у вічному Його Церстві.

Святий Стефан був поставлений апостолами архідияконом зараз після Пятидесятниці, а потерпів мученицьку смерть в тому ж по вознесенню Господньому році, дня 27-го грудня, маючи заледви трохи більше, як 30 літ. З лиця він був дуже гарний, але душею ще гарніший. Тіло його вбивники залишили на жир хижим звірям і птицям і лежало день і ніч непоховане. Щойно на другу ніч Гамаліїл, славнозвісний жидівський учитель, що пізніше і сам з сином своїм Авелвієм упругав у Христа, післав чесних і вірних людей, що взяли тіло святого мученика, занесли в своє село, що було в двадцяти кілометрах од Єрусалима, а називалось Кафаргамала, і там похоронили з великим плачем.

то б не плакав, каже Золотоустий дивлячися на це лагідне ягня, що його люди жорстокосердні укаменували і теперь лежало мертвим?

Багато літ пізніше благочестива цариця Евдокія, дружина Федосія II*), прибувши до Єрусалиму на тому місці, де святий первомученик Стефан був укаменований, де земля була зрошена його святою кровю, збудувала прекрасну церкву в честь св. первомученика й архідиякона Стефана.

Свящ. Ст. Галюк.

*) Лібертинці — визволені. Помпей багато жидів завів до Риму і там продав у неволю. Пізніше отримали вони свободу, а за Тиберія багато їх потомків вернулося до Єрусалиму, де створили синагогу, звану лібертинською.

*) Цариця Евдокія, дружина імператора візантійського Феодосія II, родилась і виховалась в поганській родині в Атенах. Батько її був представником неоплатонської школи і викладав філософію в Атенах. Донці своїй він дав прекрасне виховання і ґрунтовне знання грецької літератури і мистецтва. Але по смерти батька точка залишилась без засобів до життя. З цієї прикрої ситуації виратувала її тітка, що замешкувала в Константинополі, запросивши її до себе. В Константинополі атенська красавиця зробила велике враження на імп. Феодосія і він задумав з нею одружитись. Атенаїда (це її поганське імя) без труднощів відмовилась від поганського вірування, прийняла святе хрещення й улюблене в той час при дворі імя Евдокії і вийшла заміж за імператора. Вона сталась людяною дуже побожною, подорожувала до святих місць. За щедрі пожертвування на церкви єрусалимське духовенство з вдячности пожертвувало її часть мощів св. Стефана. В 442 р. цариця з причин дворських інтриг залишила двір, їде в Єрусалим і там проживає 18 літ в побожности і доброчинности. Вмерла 460 р і похована в збудованій нею церкві св. Стефана.

„ПРИЯТЕЛЬ ДІТЕЙ"

Молитвеник для українсько' молоді.

В гарній полотняній оправі з золотим хрестом і написю Коштує з пересилкою 30 цт Замовлення й гроші слати до
Consistory of the Ukrainian Greek Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg

ЯК ЦЕ ПОЯСНИТИ!

(Ошава, Онт.)

В нас в Ошаві є дві православні церкві, одна під юрисдикцією о. Владики Іоанна Теодоровича, а другa єпископа Богдана. Цю другу називають жуківською по її першім єпископі о. Жукові.

В неділю 10-го грудня був тут єпископ Богдан в своїй церкві. Думаю, піду подивлюся, може що цікавого почую, бо жуківці оголосили в англійській пресі, що до них приїде не будь хто, а їх єпископ з такими титулами, як Прелат, Ексцеленція, Владичество, голова Укр. Прав. Церкви в Америці і т. д.

Як я прийшов рано до церкви, вже була відправа, дивлюся, а то еп. Богдан і других два священики. Одного знаю, бо місцевий, а другого ні. Я думав, що то Лазар, який недавно, на 8-го листопада давсь пересвятити Богданові.

Лазар вже був раз свячений, якимось єпископом, що був в Торонті, а тепер о. Шпилька другий раз висвятив, отже Лазар тепер аж надто канонічний. Питаю членів, а вони кажуть, що то не Лазар, але грецький священик. Ага, думаю, добре читав у в жуківськім органі, що грецький архиєпископ в Америці призначив грецького священика, щоби їздив з Шпилькою по українських громадах з візитаціями отже він і сюда приїхав. Виходить з того, що панове жуківці не аби як залежать від греків і о. Шпилька по моїй думці не є українським єпископом, а грецьким послухачем для українців.

Виходить, що панове жуківці заміняли римську шлию за грецький хомут, отже з під ринви та на дощ Так колись писав в „Дніпрі" та „Січи" теперішній редактор жуківського органу, який на сто процент канонічний тілько по висвяченню оженився. Але виходить, що в жуківців все можливе.

Своєю проповідю о. Шпилька нагадав мені еп. Будку. Ніякого вражіння не лишив, як достойник церкви.

Концерт випав так, що краще було би, щоби не смішити української пісні.

На концерті головним промовцем був о. Шпилька. Хвалив свою церкву сам, а потім каже: Раз я говорив з рабіном і він дав признання нашій церкві. Дальше о. Шпилька накликав своїх членів, щоби приєднували якнайбільше людей до жуківської церкви. Каже, хто в нашій церкві не є, той не є український патріот. Виходить, що аби бути добрим патріотом, треба підчитати грекам.

Послідним промовцем був місцевий парох. Колись був допис в „Українськім Голосі" про отворення Народного Дому в Домініон, Н. Ш. і хвалив цього священика, як золотоустого промовця та патріота. Ніяк не зрозумію, як міг так дописувач пересолити.

Цих пару слів я написав, щоби читачі знали, як виглядають ті „законні", що мають сукцесію від сирійських суспендованих єпископів, яку ті передали пок. Жукови та яку одідичив о. Шпилька і його священики.

Присутний.

ЯК „РУССКІ" ВІДБУВАЮТЬ МІТИНГ.

(Смокі Лейк, Алта.)

В околиці Смокі Лейк є церква, яку обслугували довгий час батюшки з Росії, а відтак якісь чехо-словаки, і наконець запросили ці „рускі" священика з Буковини, і думалося, що вже буде гаразд. Та де там. Цей священик старався як найліпше обслугувати цю парафію і коли скінчився рік, то священик сказав в церкві, що йому рік скінчився і він хоче знати, як далі має служити, і хотів зробити мітинг, а йому сказали Ви служіть далі і не турбуйтеся і так вислужив оден місяць і другий ба і третий і четвертий, і аж недавно громада скликала мітинг. Але треба знати, що перше зробили гостину в дзвіниці, і не обійшлось без самогону, котрого тут ніколи не бракує. Потім далій робити мітинг. Але замісць приступити до програми зборів, вони розпочали сварку, і так накричалися, на сварилися, що й забули чого зійшлися. Було би всьо гаразд, але тут є три стовпи, перший з них говорить без перестанку, можливо і в ночи, другий кричить на ціле горло, а третий нічого не говорить, лише руками розмахує. І до того дійшло, що предсідник церковний кинув на стіл ключі від церкви і забрався. По нім решта членів один за другим, а священик лишився із двома старшими, що не брали участи в тій сварці і священик не знає, начім він дальше стоїть.

Так „рускі" знають трактувати свого священика. Щирий українець.

ГІДНІ ПОМИНКИ.

(Смокі Лейк Алта.)

В неділю 10 грудня по Богослуженню п-тво Лазарюки зо Смокі Лейк, у своїм домі гідно вшанували річницю смерти свояка, покійного Николая Ярославського, який рік тому відійшов в життя вічне.

При парастасі, який відправив наш парох о. Гр. Василів, було багато людей, які прийшли, щоби своїми молитвами гідно увіковічнити память помершого.

Підчас обіду парох пояснив значіння таких звичаїв, як „Поминки" поміж українським народом і закликав до збірки на нашу Церкву, яка являється сторожем того, що наші предки уважали за найбільшу святість.

Присутні з жертвенністю віднеслись до цеї справи і зложили такі жертви:

По 1 дол.: панство Василь і Марія Лазарюки Николай Цаповський Павло Мороз (фармер).

По 50ц: Василь Підручний. Николай Гавинчук. Николай Лотоцький. Данило Варава.

По 30ц: Стефан Ткач Михайло Олексюк

По 25ц: Петро Перкий ўч. Мих Галіцький Семеон Попович. Георгій Сухолотоцький. Николай Войценко, М. Василинчук, В. Крицул. Іван Лащук, пані Н. Лазарук, Іван Крицул. В. Миронюк. Н. Паламарик Петро Варава

20ц.: Аксентій Тиволюк.

По 10ц: С. Крицул С. Миронюк Г. Попович. 5ц.: В. Семенюк.

Всім жертводавцям щира подяка.

Т. Українськой.

РІЧНІ ЗБОРИ ГРОМАДИ.

(Шортдейл, Ман.)

Церковні Загальні Річні Збори української греко-православної громади в Шортдейл, Ман відбулися в українськім Народнім Домі в неділю, дня 3-го грудня 1939 року.

Заряд церковної громади поновлений на 1940 р. той самий, що був, а то: Матій Бутера — голова, Андрій Коляда — секретар, Василь Барабаш — касієр, Дмитро Павлюк — контрольор, Іван Якимишин — контр., Іван Яловега — старший брат, Петро Петрів — стар. брат, Іван Перхалюк — господар.

А. Коляда, секретар

ЮРІЙ БАБІЦЬКИЙ.

(Посмертна згадка).

По довгій недузі упокоївся дня 2 грудня 1939 р. в шпитали в Саскатуні, Саск., Юрій Бабіцький з Прілейт, Саск. Похорон відбувся дня 5 грудня 1939 р коло Прілейт, Саск., де він пережив останніх 30 літ занимаючись фармерством. Похоронну службу відправив наш парох Всечесний о. Кудрик, при великім здвизі людей, навіть з дальших околиць, як Ітонія і Глиден. Всечесний о. Кудрик сказав гарну прощальну промову з Евангелія, як також про пережите покійним.

Юрій Бабіцький родився 1863 р в Галичині. Був очитаним чоловіком, і брав участь а навіть провід в громадськім життю. Був першим з основників читальні імени Івана Франка в нашій громаді. Був шеповцем Інститута П. Могили в Саскатуні, як також учащав на всенародні зїзди.

Інститут імени П. Могили прислав гарний вінець з написом на його домовину. Був довголітний передплатником „Українського Голосу" і „Вістника". Був членом Укр. Гр. Православної Церкви від її заснування аж до смерти, як також довгі роки був касієром церковної громади. В 1924 р. був вибраний від нашої громади делегатом на Собор Укр. Греко-Православної Церкви котрий відбувся в Йорктоні, Саск. За молодших літ дякував в нашій громаді і то безплатно. Був жертвенний і щирий робітник, робив по своїх силах. З його смертю лишилася прогалина в нашій громаді в просвітній і церковній роботі і є питання, хто з молодших заповнить цю прогалину.

Земля йому пером! М. Баран.

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

ГЕФОРД, САСК.

(Збірка о. С. Гребенюка)

По 1 дол. Я. Корпан, І. Походзіло, І. Габриш, С. Цибак, М. Магус, М. Симчич, І. Корпан, М. Сметанюк, Н. Гавриш, С. Яцьчук, М. Фетиш, П. Никифорук, С. Лазюк, Т. Симчич, І. Семко, Г. Гірчак, В. Григорчук

ВИШАРТ, САСК.

По 2 дол. пані Марія Гавришук, Т. Тверинчук, І. Мельничук, Н. Сте-

ВЖЕ ПОЯВИВСЯ ЗБІРНИК СПІВІВ НА СЛУЖБІ БОЖІЙ

для вжитку

Української Православної Церкви в Америці й Канаді, за апробатою Їх Преосвященства Архієпископа Іоанна Теодоровича. Зібрав, упорядкував і видав Петро А. Пауш.

В збірнику зібрані найбільш практичні і не тяжкі до вивчення композиції. Замітне і те, що хоч композиції виконувані на мішаний хор, то більшість з них в разі потреби можна співати в два голоси.

Ціна одного збірника три доляри, однак коли б котра парохія замовляла пять примірників, щоби заощадити розписування для поодиноких голосів, то усі пять можна дістати за 12 долярів.

Замовлення разом з грішми слати на адресу: Петро А. Пауш,
10804—98 St. Edmonton,
Alta. Canada.

фанишин, Гр. Шевчук.

По 1 дол.: І. Попович, І. Мисак, К. Чабиряк, І. Терновецький.

БОРДЕН, САСК.

Збірка в церкві коло Біликів 12.00

СЕМБОРГ, САСК.

По 1.00 В. Чубей, М. Питращук, Г. Паскарук, Т. Стойко, І. Денисюк, Н. Паскарук, М. Калиновський, Н. Клим, Н. Ковалюк, А. Ганжа, І. Лабюк.

З церковної каси 12.00

ЕТЕЛБЕРТ, МАН.

По 1.00: Ів. Долинський, Ст. Шевчук, пані Масцюк. Гео. Джамин.

По 50 ц.: Пані Гназдовська.

МЕНЗІ, МАН.

Ю. Карасевич 1.00

КОЛЯДА НА ДУХОВНИЙ СЕМИНАР.

ВІННІПЕГ, МАН.

Колядували: Анна Кравчук, Катруся Гарболінська. Зеновія Савчук, Ф. Харовський і Т. Ковалишин.

По 5 дол.: п. Войценко.

По 3 дол.: Др. Закус, п. Й. Богоніс, Др. Овсяник, М. Стечишин, Посол Бачинський, о. С. В Савчук.

По 2 дол. п. Анд. Павлик, п. Бучковський, п. В. Угринюк, п. Ів. Ковальчук, п. Петро Олійник.

По 1.50 п. Батицький.

По 1 дол. п. Завісляк, п. Арсенич, п. С. Саранчук, п. Олійник, о. Ів. Дмитрів, п. Дм. Палагнюк, п. Й. Лучик, п. Запаринюк, п. Яремко, п. Кристанович, п. Ів. Мекдугал, п. Яр. Колтик, п. Фредрик, п. Ів. Гандзюк, п. Гамулка, п. Кузьма, п. Манчуленко, п. С. Чорний.

По 50 ц.: п. Колба, п. С. Палагнюк, п. Д. Марків, п. Константинюк, п. В. Бурдейний, п. Ник. Деминчук, п. Трафик, п. Сорокан, п. Ф. Грабок, п. В. Бойчук.

По 25 ц.: п. Ковальський, п-ні Козак.

ІСТ СЕЛКИРК, МАН.

Колядував Т. Ковалишин.

По 2 дол.: п. О. Мех.

По 1 дол.: п. Ів. Корба, п-ні К. Божиско, п. Анд. Созанський, п. Ів. Яремкевич.

По 50 ц.: п-ні К. Гаврилюк, п. К. Савчук, Александра Савчук, п. Мих. Савчук, п. Анд. Корба, п. Ілько Шастко, Софія Зібел, п. Ів. Мишак.

По 25 ц.: п. Дм. Куташ, п. Назар Загайко.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

Збірка на срібнім весіллю п-тва Мелешків, Редвей, Алта. переведена п. І. Татарином:

По 1 дол. М. Мелешко.

По 50ц.: І. Семенюк, Др. Голубіцький.

По 30ц.: пані П. Козак.

По 25ц.: М. Письменний, о. М. Фик, п-ні А. Кваліук.

Йол Барабаш Бісет, Ман. .50

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Т. А. Горбая.

Січень.

14. Нед. Новий Рік — Ленард.
19. Пят. Богоявл. Госп. — Роблін фарми.
21. Нед. — Шортдейл.
28. Нед. — Петтюра.

Адреса — Роблин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Гр. Василіва

Січень

18. Четвер. Навечеря Богоявлення. — Бе...
19. Пятниця. Богоявлення Господнє. — Смокі Лейк
20. Пятниця. Собор св. Івана Хрестителя — Гемдин.
21. Неділя. По Просвіщенню — Валтер.
28. Неділя. Митаря і Фарисея. — Смокі Лейк

Адреса: Лавфин

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Ф. Керницького

14. Неділя — Фастон
19. Пятниця. Бог. Господнє. — Мамерник
20. Субота. Собор св. Івана Хрест. — Дробот
21. Неділя — Свидова.
28. Неділя — Вимнир.

Адреса — Рама Саск

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР

СІЧЕНЬ — 1940

16 В. Малахій пр.
17 С. Собор 70 Апостолів
18 Ч. Навеч. Богоявл. Теоп.
19 П. Богоявлення Господнє
20 С. Собор св. Івана Хрестителя

21 Н. Нед. по Просв. Георгія
22 П. Полієвкта, преп. Євстратія
23 В. Григорія преп. і Дометія
24 С. † Теодосія Великого
25 Ч. Мч. Татіяни
26 П. Єрміла мч.
27 С. ОО. в Синаї

28 Н. Н. 30 по Зісл. Павла Т.
29 П. Покл. ок. ап. Павла
30 В. † Антонія Вел.
31 С. Атанасія і Кирила Олекс.

ЛЮТЕНЬ

1 Ч. Прп. Макарія
2 П. † Евтимія Великого
3 С. Максима

4 Н. Нед. 31 по Зісл. св. Д. Тимот.
5 П. Климентія, Агафангела
6 В. Ксенії прп.
7 С. † Григорія Богослова
8 Ч. Ксенофонта й ін.
9 П. † Перен. м. Івана Золот.
10 С. Пп. Єфрема

11 Н. Нед. Закхея (32 по З. св Д.)
12 П. Трьох Святителів
13 В. Кира й Івана безсребр.
14 С. Трифона мч
15 Ч. Стрітення Господнє

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. П. Гіцького.

Січень

14 Неділя. — Ледвин.
19. Пятниця, Богоявл. Господня — Тиндал.
21. Неділя — Септон.
28. Неділя — Поплар Парк.

352 Beacon St., Winnipeg, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Е. С. Улана.

Січень

14. Неділя. Обр. Госп. — Гардентон, місто
18. Четвер. Навеч. Богоявл. свяч води. — Толстой, Гардентон
19. Пятниця. Богоявл. — Вайта
20. Субота. Св Івана Хр. свяч. води. — Сеньків.
21. Неділя по Богоявленню — Роза
28. Неділя — Сірко

Адреса: Толстой, Ман.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ

СІЧЕНЬ — 1940

14. Неділя перед Просвіщенням: Обрізання Г. Н. І. Х.: Св. Василя Вел. Голос 8. Утр. Єв. Івана XXI 15—25. Літ. св. Василя Великого. По вході Тропар недільний і Празника й Святого; Слава: Кондак Святого і нині: Празника. Прокімен Неділі перед Просвіщенням і Святого Алилуя: Неділі перед Просвіщенням і Празника. Ап. 2 Тим. II: 5—8. Еван. Марка І: 1—8. Ап. Колос. II. 8—12; Еванг Лук II: 20—21 і 40—52

18. Четвер. Другий Святий Вечір. Літургія св Василя Великого з Вечірнею (коло 11 год. рано). Вхід з Еван. Пареміï з тропарями по уставу. По послідній Пареміï мала ектенія з виголосом трисвятого. Прокімен „Господь просвіта моя".. Ап 1. Кор. Х: 19—27. Еван Лук. III 1—8. По Заамвонній Молитві — Водосвяття.

19. Пятниця. Богоявлення Господне (Йордан). Велике Повечеря з Литією, як на Різдво. Утреня: Полелей і Величання „Від молодости моеї". Євангеліє: Марка І: 9—11 Замісць „Честнішую" приспів Празника. Славословіе велике. Літургія св. Івана Золотоустого Замісць „Святий Боже" — „Всі ті, що в Христа охрестилися". Ап. Тим. II 11—14 і III: 4—7. Еван. Мат. III: 13—17 — По Заамвонній Молитві — Йорданське Водосвяття

Субота Собор св. Івана Предтечі. Утр Еван Лук. VII: 17—30. Літ. Ап. Дії XIX 1—8 Еван Івана 1 29—34

21 Неділя по Просвіщенню: Гол. 1 Утр. Мат XXVIII 16—20. Літ. Ап Еф. IV: 7—13. Еван Мат. IV:12—17

28. Неділя 30 по Зісл. св. Духа: Гол.: 2. Утр. Еван. Марка XVI: 1—8 Літ Ап. Кол. III: 12—16. Еван. Лук XVIII 18—27

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XVII WINNIPEG, MAN., JAN. 15th, 1940 ВІННІПЕГ, МАН., 15-го СІЧНЯ, 1940. ЧИСЛО (334) 2

ОДУРЮЮТЬ — ЛЮДЕЙ, ЧИ БОГА?

(Продовження)

Окремо стоїть справа з Шептицьким. Відношення Шептицького до українських справ десятки літ відоме. Це було того роду відношення, що галицька преса підтягала його під „глухо-німу політику наших владик". Тай хіба св. Юр (Шептицького палата) не був всім відомий з того, що відколи там Шептицький, то св. Юр політикою не інтересувався? Розуміесь — українською політикою! Бо прим. Велеградськими зїздами Шептицький ревно клопотався, а це була політика тих, що церкви нищили.

Та пригляньмося до оборони Шептицького, яку „Українські Вісти" мають на гадці. Це мабуть оборона Пастирським Листом, який 23 серпня 1938 римо-католики сконфіскували і він не появився

Коли ходить про згаданий лист, то треба памятати ось що

Від 1-го червня до 21-го липня, 1938 року римо-католики знищили 110 православних церков і 7 каплиць, отже рівно на протязі сімох тижнів

Соймова сесія, підчас якої українські посли завзято обороняли Українську Православну Церкву, закінчилася при кінці липня

А Пастирський Лист Шептицького мав появитися аж 23 серпня, отже три тижні по закінченню сесії, а місяць по знищенню 110 церков і 7 каплиць. Це те, що бігти з лікарством, коли хорий вже вмер і похований. Велика поміч! А таке, чи подібне, було завсігди. Досить згадати, що вже від 1918 до 1920 римо-католики понад 150 православних церков перемінили на костели — отже не дуже Шептицький такими справами й тоді журився. Тай на протязі дальших літ те саме. Він навіть своєї греко-католицької Церкви не брав в оборону. Згадати хочби целібат — він же сам його заводив! А целібат був ударом в гр. кат. Церкву. І знущання над греко-католицькими духовними

Вернімось ще до листа Шептицького з 23 серпня... А може „Укр. Вісти" мають на гадці який другий лист, так нехай скажуть. Та для нас важне, що Шептицький видав Лист в обороні Православної Церкви — **„за що Йому грозило навіть видалення з краю" — як кажуть „Українські Вісти".**

Задивившись у свою ціль „Укр. Вісти" не подумали, яким чорним показують вони і Шептицького і цілий католицизм разом з папою. Розберімо справу подрібно...

Коли в великій римо-католицькій організації, де були мільйони католицьких вірних, були католицькі священики і епископи — коли там могли бути такі відносини, що й католицькому митрополитови грозило видалення з краю за те тільки, що ставав в обороні покривджених — **то в якім світлі являється католицизм, що з такими погрозами виступає проти митрополита?** Чи це була хочби яка небудь релігія? Ні! Це найбезсоромніша безбожність! Щось таке, що ані на людей, ні на Бога не оглядається. Голий бандитизм. Країна не з тих навіть, що до них треба слати місіонарів, але з тих, що їм треба би карних експедицій.

Слідуючим питанням буде — де в того безбожного католицизму в Польщі така відвага набралася? Він же знав, що поза ним є широкий католицький світ і він може сказати свое тверде слово. Він знав, що в Римі є папа і він може стати в обороні Шептицького.

Еге, знав!... Та знав він і те, що він дав папі 2,500,000 золотих, отже — як „Діло" висловилось — — **папа став до спілки з тими, що церкви нищили.** З тими, що нищили, а не з тими, що обороняли! Папа за гроші признав нищення церков добрим ділом, отже **тимсамим став проти Шептицького, проти преси і послів, які церкви обороняли.** Значиться — вся пекольна сила проти справедливих поєдналася.

Так своїми власними вчинками католицизм розколов себе в очах світа на дві части: на одній стороні став **римо-католицизм з папою,** якого цілею є церкви нищити, на другій **греко-католицизм з Шептицьким,** який церкви перед розбоем римо-католицизму обороняє. На одній стороні злочин, на другій праведність. На одній Юда з срібняками, на другій вірні слуги Христа.

А тепер нове питання: Коли папа взяв за українські церкви 2,500,000 золотих (500,000 доларів), і так — по вислову

(Продовження на стор. 2-ій).

ЗБЛИЖАЄТЬСЯ ЧАС

ВОСЬМОГО СОБОРУ

УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ

В цім, 1940 році, має відбутися Восьмий Собор Української Греко-Православної Церкви в Канаді, до якого громади та взагалі вірні повинні вже від тепер приготовлятися.

Для цього вони повинні перш всього познакомитися з протоколом послідного (Семого) Собору та з Чартером і Статутом Церкви.

На руках Консисторії є ще малий наклад цих документів, і їх можна набути тепер по зниженій ціні, а то:

Протокол Семого Собору Української Греко-Православної Церкви в Канаді, — (звичайна ціна 40 центів) .... 25 ц.

Чартер і Статут Української Греко - Православної Церкви в Канаді, — (звичайна ціна 25 центів) .... 15 ц.

Замовлення й гроші слати на адресу Консисторії:

**CONSISTORY OF THE UKRAINIAN GREEK ORTHODOX CHURCH OF CANADA,
7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man.**

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ ЮВІЛЕЙНУ КНИЖКУ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ ПІД ЗАГОЛОВКОМ

Великі Роковини?

Книжка „ВЕЛИКІ РОКОВИНИ" присвячена двом історичним подіям з історії Українського Народу — 950-літному ЮВІЛЕЄВІ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ та 20-літному ЮВІЛЕЄВІ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ, — і як така повинна знаходитися в хаті кожного українця, а зокрема КОЖНОГО ПРАВОСЛАВНОГО УКРАЇНЦЯ.

Книжка містить наукові статті, описи, поезії, спомини, гарний кольоровий образ св. Володимира, (образ надається до оправи в рамці) та велике число фотографій канадійських українців. Числить 240 сторін друку.

Між іншими в книжці є дві статті зпід пера славних українських діячів та вчених: Проф. Д. ДОРОШЕНКА, який в 1937 і в 1938 рр. був в Канаді, і який є автором Історії України, що недавно вийшла в англійській мові, та покійного вже проф. О. ЛОТОЦЬКОГО, автора многих наукових праць з української історії, зокрема церковної історії.

Книжка вже на вичерпанню, отже спішіть з замовленням.

Ціна з пересилкою лише 75 центів.

Замовлення й гроші слати на адресу:

The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, Man.

ОДУРЮЮТЬ — ЛЮДЕЙ, ЧИ БОГА?

(Продовження зі стор. 1-ої).

„Діла" та здорового розуму — став спільником злочину, то **як може Шептицький з таким папою і його католицизмом вязатися? Як можуть з таким папою вязатися українці греко-католики? Як можуть вязатися „Укр. Вісти" і „Буд. Нації"? Як може еп. Ладика? Як можуть всі вони такого папу вважати заступником Христа і в його імя (папи) проповідувати людям спасення? Хіба грішники ведуть до спасення?**

Хто з злочинцем вяжеться, той сам стає злочинцем і спільником злочину. І Святе Письмо забороняє добрим з лихими вязатися.

— Любий, не повертай за лихим, а за добрим. Хто добре робить — від Бога, хто ж лихе — не бачив Бога. 3 Посл. Ів. Бог. І: 1. — Багато бо марномовців... навчаючи, чого не треба, ради скверного надбання. Тит І: 7—11. — Повелїваємо вам відлучатись від всякого брата, що ходить непорядно. 2 Сол. III: 6. І не приставайте до неплідних діл тьми, а лучше винуйте їх. Еф. V: 11. Не ходіть у жадному ярмі з невірними: яке бо товаришування праведности і беззаконня, і яка спільність з темрявою? Яка згода Христа з Веліялом? Або яка часть вірному з невірним? Тим же вийдіть з між них і відлучіться. 2 Кор. VI: 14—17.

Вислів Св. Письма цілком ясний і льогічний. Яка спілка доброму з лихим? Отже йдучи за такими приказами Св Письма повинні і Шептицький з своїми там, а „Укр. Вісти", „Буд. Нації" і еп Ладика тут відлучитись від тих, що церкви нищать, і від тих, що нищення „легалізують", отже виправдують злочинну роботу. Бо „яка часть вірному з невірним"?

Повинні! Одначе всупереч і Святому Письму, і здоровому розумови, наперекір слушній справі цілого українського народу вони і дальше стоять в одній ряді з тими, що церкви нищили А того, що за 2,500,000 золотих [illegible] нищення церков добрим вчинком, вважають навіть своїм батьком, авторитетом і спасителем. І знов — що це? Ознака релігійности? Ознака віри в Бога? Ознака дбалости про слушне добро українського народу? Ні! Це виглядає на [illegible] спілку з тими, що церкви нищать

Але справа з Шептицьким ще не скінчена

„Укр Вісти" роблять з Шептицького [illegible] дуже велике [illegible] З одної сторони він батько [illegible] З другої боягуз [illegible] церкви оборонити, видав Шептицький Лист, а коли римо-католики [illegible] фіскували, він замовк [illegible] нічого не було. Тай як же заи [illegible] коли римо-католики могли [illegible] вигнати Отже — буду мовчати [illegible] не виганяйте —

Коли треба римським [illegible] Шептицького похвалити [illegible] велетень духа, який великий [illegible] вить мучення

Та коли б справді Шептицький був [illegible] заз би [illegible] своє величність [illegible] мав до того всі можливости [illegible] значного роду, граф митрополит [illegible] мий широкому католицькому світові чоловік науки (з кількома докторатами) тай не без копійки в кишені. А як такого, то і в Римі мусіли його за стіл саджати.

Коли б такий чоловік хотів сказати своє тверде слово в обороні слушної справи, **то виголосив би його перед широким світом, а не перед поліціянтом, що виконує роботу цензора.** Він не оглядався б, щоби цензор йому означував, що і як він, як митрополит, має робити, а чого ні. Сказав би: Або я руководжуся Законом Божим — тоді я митрополит, або слухаю приказу цензора — тоді я чуже поштурковиско.

Коли кардинал Мерсіе виступав проти німців, він йшов наперекір ворожій цензурі. Він кричав на весь широкий світ.

Коли православний митрополит, Арсеній Мацієвич, виступав проти цариці Катерини, то явно в церкві правив „Чин відлучення" цариці від Церкви, цілком не оглядаючись на цензуру.

Коли св. Іван Золотоустий бачив погану роботу цариці Евдокії, то перед загалом осуджував її, як грішницю. Церкву перед нею зачинив і вона з сором мусіла з перед церковних дверей до дому вертатися.

Коли Шевченко осуджував ворогів українського народу, то не вдавався до царських цензорів за дозволом.

Скажуть „Укр. Вісти": „Але які були наслідки?" В відповідь можна б запитати: А які наслідки були би, коли б Мерсіе був оглядався на німців, Мацієвич на царицю Катерину, св. Ів. Золотоустий на царицю Евдоксію, а Шевченко на царську поліцію? Чи там показали б вони, що вони „велетні духа", що вони великі, передові люде? Ні! Вони тоді нічого доброго не зробили би і світ про них, не то тепер, але за їх життя, нічого не знав би.

Вигнали б Шептицького з краю Але хіба це не краще, ніж бути під наглядом цензора? **Виїхавши з краю Шептицький міг поїхати до котрого будь з католицьких країв, або до Риму, а вже звідтам оголошує цілому світови, що лише йому розум і совість диктує. Розкриває перед світом злочини тих, що його прогнали, показує кривду невинних українців... Його слова розворушують католицькі совісти — і невдовзі до його голосу прилучують свої голоси всі кардинали з папою, всі католицькі епископи по всіх сторонах світа, всі католицькі священики, а за ними і вірні. Починається великий крик цілого католицького світа в сторону тих псевдо-католиків, які руйнують церкви і які [redacted] трополита прогнали. Папа грозить відлученням з Церкви злочинцям. Все те піднимає світова преса... А понад весь той широкий голос святого обурення й осуду підноситься особа Шептицького, як не устрашимого борця за Правду Божу, особа дійсного велетня духа.**

[illegible] **Шептицький повинен був післати його до Риму, а Рим оголосити по всіх краях — на осуд** [redacted] **що лихо роблять.**

[illegible] Шептицький В **нього ні жінки, ні дітей, він цілком не** бідак, **тай католицький світ повинен би приняти його, як мученика за правду, і дати йому все, що одному чоловікові для життя і праці треба. І ще не те... Тоді всі українці по світі, навіть православні, сказали би: „Святий чоловік! Великий працівник!" — і допомагали б йому матеріяльно.**

— Гай, гай! — скажуть собі тихенько „Укр. Вісти" — добре тобі оттак фантазувати, а на ділі цілий той наш всесвітній католицизм з папою не такий то святий, як на папери пишеться і несвідомим проповідується. Та що й казати! Гай, гай, тай тілько... Зрештою, перечитай собі передрук з „Голосу Спасителя" про 350,000,000 католиків в 46 числі „Укр. Вістей", а тоді вже й говори. Гай гай...

Новим аргументом „Укр. Вістей" може бути те, що Шептицький старий, слабий, спаралізований, то як йому по вигнанню тинятися. Але такий аргумент був би якраз в користь Шептицького. Бо що може промовляти більше до людської совісти, як живий примір **— як те, що римо-католики навіть хорого митрополита переслідують за те, що ставав в обороні покривджених.** Такий факт без слів всіх переконав би І нехай би тоді до такого живого факту папа додав лише кілька слів як: „От вам живий доказ, які безбожники і бандити оті римо-кат. в Польщі, що хорого митрополита з краю прогнали!" — а більше й чого і не треба би. Тоді цілий світ став би в обороні і Шептицького і українців. І тому, що Шептицького прогнали [illegible] покаятися і заподіяну кривду [illegible] Це була би велика божа робота!

Могли б „Укр Вісти" сказати „Та [illegible] така справа вимагала б [illegible] Шептицького, а він [illegible] Н [illegible] були би [illegible] Коли Шептицький такий вже [illegible] в Галичині не був [illegible] Може [illegible] був дуже [illegible] фізично здорови [illegible] український. [illegible] слабий не робити [illegible] не робить, бо [illegible] А це ніяка поміч [illegible] українській справі Хоч [illegible] не знаємо розмо[illegible] Шептицького, а це була б [illegible]

(Докінчення буде)

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ.

Учителі Недільних Шкіл повинні обовязково набути такі книжки для своїх учеників:

„Приятель Дітей", молитовник для молоді	25ц.
Оповідання з життя Ісуса Христа	10ц
Десять Біблійних Оповідань	10ц
Азор — оповідання з часів Ісуса Христа, для молоді	10ц.
Українська Православна Церква (коротка історія)	10ц.
Свята Христина	05ц.

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada.
7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man

ЗІ СПОМИНІВ ПАЛОМНИКА.

ДО ПОЧАЄВА.

(*) Щоби познакомити молодших наших читачів з релігійним життям українців на рідних землях, а старшим те життя пригадати, ми подаємо тут спомини з паломницької подорожі Діонісія Ренда, що були поміщені в луцьким „Шляху" з 1938 року.

Описує він паломницьку подорож з Холмщини до Почаєва. На північ від східної частини української Галичини маємо Волиньщину, а побіч неї на заході Холмщину. Славне відпустове місце, Почаїв, в Волиньщині, напроти Бродського повіту в Галичині. До Почаєва сходилися відпустовці (паломники, прочане) з дуже далеких сторін, як з сього опису побачимо. Він найкраще нам покаже, чим в українськім життю був Почаїв.

З Галичини за австрійських часів ходили до Почаєва мало. Причин було кілька: Почаїв був в чужій для Австрії державі, отже австрійський урид не сприяв тому. Галичане були греко-католики, а Почаїв був православним, отже противним католицизмови. Сучасна українська народна справа не була за Почаєвом, бо Московщина при помочі Церкви ширила москвофільство.

Розуміесь, що це були, можна сказати, виїмкові причини. Для загальної української справи (не для одних Галичан, чи гр. католиків) Почаїв був великою українською святинею, яку треба було лише відобрати з чужих московських рук (а гр. католиків з рук ворожих католицьких).

Паломничий спомин, який низше містимо (з малими змінами слів, чи поясненнями) має в „Шляху" заголовок: „До Почаєва", отже ним і тут починаємо цей спомин

Цей спомин має для нас тим більше значення, що Почаїв тепер знаходиться під большевиками, отже можна сподіватися, що його постигла така сама доля, як Почаївську Лавру в Києві, — тобто знищення.

ДО ПОЧАЄВА.

Пасли пастирі вівці на горі,
Виділи Матір Божу на скалі,
На тій скалі стопу знати,
Де стояла Божая Мати,
Там воду беруть,
Всім вірним дають.

Як почую „Пасли пастирі" —цю лірницьку думу про Почаївську Божу Матір, то відразу пригадується мені моє паломництво до Почаєва.

Це було в кінци червня 1932 р. Погода була чудова. І ось в таку погоду я хотів автобусом поїхати до Грубешова (повітове місто), щоб полагодити там деякі справи.

Але коли про те довідався мій дядько (те, що вуйко), о. Володимир М.— то відрадив мені їхати автобусом, кажучи, що для мене буде дуже корисним пристати до прочан, що вирушують на днях із **Холму до Почаєва.**

Я цілковито згодився зі своїм дядьком, думаючи, що з Грубешова назад приїду собі. Але не так сталося, як гадалося.

Я пішов із паломниками до самого Почаєва.

І ось після молитви в Церкві (в Холмі) вирушила велика процесія (люде з хоругвами і хрестом), що мала відпровадити за місто прочан. Вийшли за місто і почали прощатися. Хтось плаче — це наречена, що прощається зо своїм будучим чоловіком. Взагалі в багатьох на очах можна зауважити непрошену сльозу. Чути багато щирих побажань.

Врешті лишають прочан самих — процесія вертається. Але який великий контраст (відмінність). З великої процесії зосталося тільки 20 осіб.

Дядько мені пояснює, що до Почаєва далека дорога (щось 225 кільометрів, около 140 тутешніх миль) і тому не кождий може відважитись на таку далеку подорож.

Вирушаємо шосою (широкою дорогою, шутрованою, гостинцем), яка прямує з Холму до Грубешова. По дорозі знайомлюсь із прочанами.

Знайомить мене з якимсь малярем, що хоче лишитися в Почаєві. Далі знайомлюсь з Іваном Тарасовичем (це дяк, що йде до самого Почаєва). Водночас звертаю увагу на високого селянина, що несе великого запрестольного Хреста (великий хрест, який несуть в процесіях). Мені пояснюють, що той селянин був хорий на груди, але не дивлячись за те, він вже другий раз вирушує до Почаєва. Притім о. Володимир зауважив, що Хреста він несе до самого Почаєва і що здоровля його поправилось.

Настрій у всіх, не дивлючись на чудову погоду, не дуже добрий. Напевно через те, що кожний ще думає про своїх близьких — батьків, родин та про свої хатки. Взагалі помітні ще сліди прощання...

Раптово хтось сильним тенором починає співати побожну пісню. Прислухуюсь... „Пасли пастирі". Всі без видимої спонуки зачинають підтягати. Іван Тарасович бігає, поправляє окремі голоси, і в короткому часи полилась в повітрі могутня дума, в якій оспівуються славетні дії Почаївської Гори.

Так минаємо цілий ряд сел та окремих осель. Врешті над вечір зближаємось до Тератина. З сього великого села виходить нам назустріч процесія, голоси наші обеднуються, і ми зі співом входимо до парафіяльної церкви, де відправляється молебен.

В Тератині відбувся перший наш нічліг. Коли ми вийшли з церкви, то місцеві селяне почали наших прочан гостинно запрошувати до себе на нічліг.

Коло церкви лишились Іван Тарасович, та Юрій Кузьмич (це також дяк, що йшов до Почаєва).

Знайомимось близше. Юрій Кузьмич ще молода людина. Колись працював в українській трупі (в театрі), а тепер взявся за дяківство. Має чудового тенора і взагалі все потрібне на те, щоби бути добрим дяком.

Місцевий дяк запрошує нас до себе на нічліг і ми гуртом вирушаємо до його хати. По дорозі якось непомітно відстав від нас Іван Тарасович. Коли ми зогляділись, то вже його не було між нами.

Заходимо до чистенької хати. Знайомимось із дружиною дяка та їх гарною донькою. Починається весела розмова. Нарешті, не дочекавшись Івана Тарасовича, сідаємо до вечері.

Чистенька світлиця, симпатичні господарі і вечера на столі впливають на мене благодійно, робиться легко на душі — так, що навіть забуваю біль в ногах після денної подорожі.

Не дивлячись на те, що на другий день ми мали раненько вирушити в дальшу дорогу, якось не хотілося лягати спати, і тому таки досить пізно опинились ми на свіжому сіні в клуні (в стодолі).

Тілько, що почали дрімати, аж чуємо... хтось скрадається. Питаємо хто йде — мовчить. Врешті пізнаємо Івана Тарасовича.

— Іване Тарасовичу, біймесь Бога, де це ви так барилися?

Іван Тарасович починає хутко роздягатись, та оповідає нам, що опинився серед молоді і не міг стриматись від того, щоб не навчити кількох пісень.

— О, ті молоді так люблять спів, що насилу відкараскався від них. Ось тілько, що скінчив „Рано вранці я вставала", та розпитавшись, де дякове подвіря, я якось потрапив до вас у клуню.

Знова починається гутірка, а про сон забули.

Довідуюся, що Іван Тарасович колись працював на звлізниці урядовцем. Жилось йому добре, і він ніколи не задумувався, хто він такий. До простих селян він ставився з певною погордою. Але настала зміна в його життю і він усвідомив собі, що він українець. Коли я познакомився близше з Іваном Тарасовичем, то побачив, що це людина ідейна, веселої вдачі, і така, мов живе срібло.

Цю ніч ми майже не спали, бо якось не встигли зоглядітись, як почало й світати.

III

Нічого не вдієш — треба вставати.

Ми хутенько зірвались з сіна, і вмившися холодною водою, поспішили до церкви на спільну молитву.

Після молитви наші прочане в супроводі процесії, на чолі якої був місцевий панотець настоятель, вирушили в дальшу дорогу. Відпровадили нас за село, де о. Володимир попращався з прочанами, передаючи нас під опіку о. Гавриїла, що мав нас провадити до Почаєва та взагалі відповідав за всіх прочан.

Прочане після нічного відпочинку рушили жвавою ходою по шосі (гостинци, що тут „гайвей") в напрямку Грубешова.

Погода чудова. Сонечко світить, пташки співають, а навкруги ціле море зелені — Божа благодать, тай годі! Під впливом того всего робиться радісно на душі. Настрій збільшується, бо Юрій Кузьмич почав співати „Пречистая Діво мати нашого краю"... а за ним й усі прочане почали підтягати. Вкінци могутні акорди побожної пісня заповнили ранішну тишу.

Спів скінчився. Прочане починають ділитися враженнями — адже пройшли тілько сіл, бачили багато людей...

Знайомимось з о. Гавриїлом. Його симпатичне обличча, оточене пишною бродою, та добрі лагідні очи притягають до себе і примушують бути отвертим та щирим.

Коли о. Гавриїл довідався про моє призвище, то виявилося, що мій покійний батько був колись його великий приятелем. Дальша розмова допровадила до того, що ми знайшли спільних знайомих, то що...

Врешті наступила тиша — всі якось поділившись враженнями, притихли. Було тілько чути шуршання піску під ногами прочан.

(Кінець буде).

Маємо все на складі повний вибір Церковних Річей найлучшої якости по приступних цінах.
Пишіть по катальог.
WILLIAM GROSS & CO.
322 Main Street, Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd.
210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626. WINNIPEG, MAN.

РОБОТА ВЕЛИКИХ ХРИСТІЯНСЬКИХ ЖІНОК.

(*) Коли нині переглядати „жіночі сторінки" в ріжних українських часописах, то найчастійше пишеться там про все, тільки не те, що „едине на потребу". Не про те, що мало би жінку поставити на висший степень матери-виховательки, жінки сусіди, громадянки, християнки. Ні! Пишесь там найчастіше на такий лад, немов жінка є лише дитиною, забавкою і має лише дітвацькими справами інтересуватися — модою, добиранням модних страв, витріщками, лікатами...

Про те, що жінка має поважні людські обовязки в життю і перед нею стоїть велика праця не згадуесь. І таких жінок в тих „Жіночих сторінках" не згадуесь

А є що згадати.

Християнство від самого початку признавало жінці рівноправність в життю. Воно не відмежувало жінки від важних справ життя, як гіршої, ні! — воно давало місце жінкам всюди, як поважним робітницям і громадянкам.

Повстання християнства було дуже великою справою — нова наука, великі противности, перемога християнства, новий світогляд, нова культура на світі.

І вже від самого початку побіч імен мущин в Християнській Історії маємо імена жінок.

Перша Жінка з Жінок — **Мати Сина Божого.** Як вихователька, як страдниця (терпляча), як та, про яку дбав Син Її в годині своеї смерти і як Цариця і Мати християнства, і Помічниця тих, що з щирою молитвою до неї вдаються.

Християнська справа була від самого початку важкою, небезпечною. Треба було великої відваги, щоби до неї явно признаватися і її піддержувати. Однакож бачимо тут і жінок.

Перші, що пішли до гробу Спасителя, були жінки — **Мироносиці** — Марія Магдалина, та Иоанна та Марія мати Якова і другі з ними. І вони перші звістили Апостолам про Христове воскресення.

Марія Магдалина по Христовім вознесенню проповідувала віру Христову в ріжних краях, навіть в Римі, про що згадує ап. Павло: „Витайте Марію, що трудилась багато для нас" (Рим. 16: 6). В Єфезі помагала в апостольській праці ап. Івану Богослову.

Друга з Мироносиць, св. **Маріямна,** сестра Ап. Пилипа, подорожувала з братом та ап. Вартоломеєм, помагаючи в апостольській праці. По смерти брата пішла в Ликаонію, проповідувала там Слово Боже поганам і там спокійно померла.

Свята **Юнія,** своячка ап. Павла, разом з святим Андроником, що належав до 70-ти Апостолів, багато трудилася на ниві апостольської праці. Про них згадує ап. Павло, як „значних між Апостолами". (Рим. 16: 7).

Свята великомучениця **Ірина** навернула до Христа своїх батьків, царську родину й около 80,000 мешканців міста Магедону

Деякі жінки заслужили собі навіть назву рівноапостольних, як: св. **Марія Магдалина;** св. первомучениця **Текля;** св. цариця **Єлена,** мати царя Константина; св. **Ніна,** просвітительниця Грузинів; київська княгиня **Ольга** і др. Загально взявши, то жінки багато причинились до розширення християнства.

Багато інтересних і повчаючих примірів дає нам Історія Християнства на протязі цілих віків.

— Від кого ти довідався, що Бог единий? — запитав поганин суддя християнського молодця. А молодець каже:

— Того навчила мене моя мати. Коли я був в колисці і ссав її груди, тоді ще я навчився вірити в Христа.

Св. Софія римлянинка так виховала своїх дочок — **Віру, Надію і Любов,** що коли прийшов час переслідувань, вони віддали своє життя за ту правду, що в них защепила добра мати християнинка.

Друга християнська мати, **св. Емілія** лишиться взором великої виховательки. Коли повдовіла, зосталося девятеро дітей і всіх вона виховала на великих християн. Досить згадати, що три її сини були опісля епископами і великими учителями Церкви, а то — св. Василій Великий, Григорій, еп. Нисскій і Петро еп. Севастійський.

Благочестива **Нонна** навернула до християнства свого чоловіка Григорія, що був опісля епископом міста Назіянза. Будучи бездітною просила вона Господа дарувати їй сина, а вона виховае його на службу Богу. Коли її бажання сповнилися і мала сина, вона виховувала його в християнській вірі так, що він став опісля епископом Царгороду і великим учителем Церкви — а це був св. Григорій Богослов.

Які великі християнки і виховательки були давні християнські матері, показує нам одна з великих жінок християнок — **Анфуса** — мати св. Івана Золотоустого. Повдовівши в 20 році свого життя, вже не виходила замуж, щоби краще сина виховати. Особливо дбала, щоби син вивчив Святе Письмо. Тому вже в поганській школі звертав він на себе увагу учителів поган, і ті питали:

„Де християне набирають таких добрих і розумних матерей, що вміють так гарно дітей виховувати?" Виховання матері було таке сильне, що вже молодого хлопця не потягнули за собою ані злі звичаї товаришів, ані забави тодішнього поганського світа, ані наука поганських фільозофів.

Великою християнською материю була **Моніка,** мати св. Августина. Хоч Августин присвоїв перші відомости про християнство, однакож пізніше все те немов забув і віддався найгіршому життю. Однакож матірна молитва і її старання опамятали сина. Він зрозумів своє грішне життя, почав жити праведно і став епископом, та великим учителем Церкви

Ще треба пригадати, що коли великі пізніші святі св. Василій Великий і його товариш Григорій ходили ще до школи, то жили точно так, як навчили їх матері Пише про те св. Григорій:

— Ми знали тільки дві дорозі — до школи і до Церкви.

Це було тоді, коли другі ученики ходили безліч дорогами, що між ними, певна річ не було дороги до Церкви.

Українські Матері! Цих кілька примірів показує вам те широке поле, яке вам Господь призначив для праці і ті овочі, які ваша праця може принести.

Памятайте, щоби ваш Дім був Церквою і Школою, а ви Апостолками й Учительками. А ваші діти вашим релігійним стадом і вашими учениками.

Вчіть їх молитов. Вчіть релігійних обовязків. Вчіть Заповідей Божих. Дбайте, щоби були гідними людьми. Пригадуйте, що ваші добрі слова повинні лишитися в них порадою на ціле їхне життя. І **самі** власним приміром показуйте, що вони повинні рбоити і як поводитися.

Яка мати — такі діти. Які діти, такі будуть з них люде — господарі і господині, батьки і матері, громадяне.

Повинна мати так дітей виховувати, щоби колись могла відважно **стати** перед Богом і сказати: „Ось я і діти, що дав мені Бог!" (Ісаія 8: 18).

ПРО ЗЕЛЕНІ САДКИ . . .

Про зелені садки,
Про пахучі квітки
Ми бувало під кобзу співаєм,
А тепер мовчимо,
Мов сном вічним спимо,
І охоти до співу не маєм.

Коли ж хто лишний раз
Чує співи од нас
В наших співах грізне щось (таїться,
Мов в руїнах сичі
Завивають в ночи
Мов голосить зловістная птиця

Хто кого не злюбив,
Хто кому зло зробив,
Наша кобза про те вимовляє,
Мов ворожу ходу,
Вона чує біду
І журбою нам серце сповиває

Колись прийде той час,
Що подасть правда глас,
І зруйнує лукаву споруду..
А поки до війни --
Ти нам кобзо дзвони,
Та приближуй день Божого (Суду

О, настане страшний!
І мов дзвін голосний
Заговорить наш край велелюд- (ний.
Від кінця до кінця
Стрепенуться серця
І покинуть свій сон безпробуд- (ний

Хто кого не злюбив,
Хто кому зло зробив,
Зрозуміють багаті і вбогі,
І огонь правоти
Осіяе хати
І Церкви, і царські чертоги.

П. Куліш.

СИРОТИНА.

Не той сиротина, кого рід не знає,
У кого хатини й худоби не має.
Не той сиротина, що ходить в десятці
У кого свитина вся латка на латці.
Аби були в його голова та руки,
Любов до народу, волі і науки...
Він не сиротина, він родину має,
Він краю дитина і край його знає.
Він чадо громади — вона його любить,
Як сина кохае, як сина голубить.

Хто ж всім коверзує, зневажа родину,
Свого не шанує, а хвалить чужину;
Хто в краще не вірить, душею не рветь-
Щоб будучність змірить, (ся,
Й живе „як живеться";
Хто правди боїться, ледаща дитина,
Отой то безрідний, отой сиротина.
Тому треба плакать на себе самого,
Бо не привитає Вкраїна такого.

О. Кониський.

НА ВЗІР ДАВНИХ ХРИСТІЯН.

Установа Всенічна.

(*) Давні християни молилися багато більше, ніж нинішні. Одно з Богослужень, що називаесь старою церковною мовою „Всеночне", пригадує нам, що давне Всеночне тревало цілу ніч і були на нім весь час тодішні християне.

Нині давні Богослуження скорочуються. Відповідно до обставин, або деколи і без надто важних причин. Просто для „полекші" людям. Однакож не для полекші християнству. Бо давне християнство з довгими Богослуженнями мало більше сили, ніж має нині. Нам завидно робиться, коли читаємо про силу давної віри, про велику посвяту, чесність і витревалість давних християн.

Нині під „Всеночним" розуміємо Велику Вечірню з Литією, яку можна правити вечером, або ранком. Це вже дуже скорочене Всеночне.

В луцькім „Шляху" з 1938 р. знаходимо опис „Уставової Всеночної", себто на такий повний лад, як приказує Церковний Устав і на якій давні християни цілу ніч перебували

Таке Всеночне, чи Всеночну, відправлено в церкві Духовного семинара в Кремяниці, на Волині, 6—7 листопада 1937 року

Тут ми цей опис передамо. Передаємо на те, що коли на такім Всеночнім нам не доведеться бути, то бодай уявою побудемо з тими, що на такім Всеночнім були. А дальше — треба ж нам знати бодай загально і ті наші релігійні цінности, які має наша церковна тай загально православна скарбниця — ті цінности, про які ми повинні бодай знати і які вяжуть нас православних українців з часами перших християн.

Ось той опис..

Бувають всякі важні моменти, що залишають по собі незатерті враження. Таких є багато, однак одним з найважніших є відправлення **Уставової Всенічної** 6—7 листопада, 1937.

Це вже друга Всенічна, бо першу відправлено 4 роки тому. В цілій Польщі по війні це третя Всенічна (другу відправлено в Дубні) і тому така Всенічна є важним історичним моментом не лише в життю Семинарії, але також і цілої Волині.

Відправлення такої Всенічної вимагає довгого підготовання і тому її не так легко відправити. Підготовання полягає на зорганізованню двох, рівних силами хорів, що чергуються підчас співу; на докладнім перестудійованню Типикону (Уставу) то що.

До Всеночної все було приготовано; на предстоятеля запрошено о. прот. Тучемського. Правив духовник семинарії о. Юркевич, та єродіякон Йов.

В церкві приготовлено два підвисшення для хорів; під стінами поставлено лавки; біля церкви повішено два била (дошки), що колись уживалися замісць дзвонів.

Перед Малою Вечірнею параеклісіярх почав бити в било десь коло пів до 5-ої, перед заходом сонця.

Девяту Годину (Девятий Час) прочитано в притворі, а потім всі ввійшли до церкви. Предстоятель заняв місце на правому крилосі, священик і діякон на лівому, хори заняли місця на підвисшеннях.

Лише перед вівтарними іконами мерехтіли лямпадки і це витворювало містичний (таємничий) молитовний настрій. Підчас Малої Вечірні були в церкві лише учні Семинара та професори.

Після Малої Вечірні предстоятель, духовенство, інспектор і деякі професори спожили разом з учнями спільну трапезу (трапеза — стіл, тут — пожива) в інтернатській трапезній (в їдальни). Підчас трапези читали життя св. мучеників Маркіяна і Мартирія.

Велика Вечірня розпочалася в 6-ій годині. В церкві всі сиділи, а параеклесіярх отримавши благословення від настоятеля, почав дзвонити в било, промовляючи 50-ий Псалом (Помилуй мя Боже). Коли скінчив дзвонити — вернувся до церкви, тоді священик відслонив катапетасму (Завісу Царських Дверей) і параеклесіярх виголосом „Востаніте!" почав Всенічну. Потім священик обкадив усю церкву, параеклесіярх промовив „Благослови Владико" і священик розпочав „Слава Святій" Предстоятель прочитав „Прийдіте поклонімось" і хори почали співали 103-ий псалом.

Псальми співалися антифонно - оден хор починав стих, а другий кінчав.

На „Господи кличу" засвічено більше світла, яке горіло до великого читання.

Людей щораз то прибувало і дійшло до того, що мала шкільна церква не могла вмістити всіх богомольців, що приходили не лише з Кременця, але і з доколичних сіл, і вони мусіли деякий час стояти в притворі.

На Литію предстоятель, священик і хори виходили на середину церкви, а після того почалося велике читання Соборне Послання ап. Якова. Підчас великого читання всі сиділи, а два келарі розносили освячений хліб і вино й роздавали всім присутним. Це нагадувало давні — з перших віків християнства „агапи" — вечері любови.

Шестопсалміе прочитав предстоятель. В церкві панувала тиша і всі вслухувалися в зміст псалмів, а мала кількість світла ще більш додавала молитовного настрою.

Катизми (групи псальмів) читалися вцілости, не опущено ані одного псальма, а поміж поодинокими катизмами читалися уставні читання.

По прочитанню Євангелії в вівтарі священик виніс її на амвон і тримав на грудях, і всі підходили цілувати — предстоятель сам, а хористи і всі присутні по двох.

Всі Ірмоси й Тропарі Канону співалися перемінно — кожний хор по одному. На Катавасії хори виходили на середину церкви

Після третої Пісні Канону погашено знов світло, яке світилося від „Хваліте імя Господа". Засвічено його знову після 8-ої пісні, на „Вемли душе моя Господа" і горіло аж до кінця „Великого Славословія", яке проспівано при закритих Царських Дверях.

По Отпусті Утрені предстоятель, священики і хористи вийшли на середину церкви, де предстоятель прочитав „Оглашеніе Студитове".

Прочитали відправу Першої Години (1-го Часу) і так закінчилась Уставова Всенічна далеко по півночі, бо в 2.30 год.

На Всенічній були присутні всі учні семинаря і всі вистояли до кінця. Окрім учнів було також багато сторонних людей ріжного стану та віку й багато з них було до кінця.

Така Всенічна дала багато як учням семинаря, так і всім присутним. Учням практичні відомости з Уставу, а також змогу вивчитись кілька піснопівів (мельодій) напіву Києво Печерської Лаври, надзвичайно мельодійного та настроєвого.

Окрім того така Всенічна є важним виховавчим чинником — як релігійним так і моральним.

Всі присутні могли справді щиро помолитися і усвідомити собі, як багато, бо цілу ніч молилися колись християни. І не оден мабуть линув думками в минуле, в ті часи, коли такі Всенічні правились кождого дня, а не так, як тепер раз на десятки років.

Всенічна зробила на присутних велике враження і багатьох висловило бажання, щоб таку установу всенічну відправити ще раз, і то в якнайскорішім часі.

Варта було б, щоб такі Всенічні відправлялися частіше, не лише по більших містах, але й по селах, де знайдуться відповідні сприяючі умовини.

Ось такий інтересний опис Уставової Всенічної, себто найповнішого Всенічного Богослуження, подає згаданий часопис, з яким познакомлюємо і наших тутешних православних вірних.

НАПИС НА ЛИЦИ.

(*) Уявляю собі, що я зібрав кругом себе число людей, без вибору, як вони попадаються. І вказуючи на кожде лице зокрема, я запитав би:

— Чий образ і напис витиснений на тім лици?

Образ журби та клопотів — була би найчастіша відповідь.

А тут?

— Образ тяжкої довголітної праці.

- А тут?

Великої несвідомости.

А тут?

Незадоволення.

— А тут?

— Самолюбства.

А тут?

— Довгого терпіння.

- А тут?

— Жорстокости і дикої жадоби.

— А тут?

— Нездержуваних пристрастей

— А тут?

- Статочности і поваги.

— А тут?

— Здорової релігійности і праведности.

— А тут?

— Співчуття і готовости помагати другим.

— А тут?

— Образ великого розуму і здорового розсудку. Образ великої душі. Образ живої совісти. Образ великої свідомости і духової рівноваги

Як мало отих найкращих, духово здорових, високо свідомих і завсігди зрівноважених лиць я знаходжу між людською громадою.

За Бічером.

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК
„ДОБРИЙ ПАСТИР"?

В кождій українській православній хаті повинен знаходитися бодай один примірник молитовника — „ДОБРИЙ ПАСТИР".

Ціна молитовника в міцній шкіряній оправі, з золотим хрестом та написсю з пересилкою $2.25

Гроші й замовлення слати до:

THE HERALD

Box 3626 Winnipeg, Man.

ЗАКОНИ В ЖИТТЮ РОСЛИН.

(*). Коли говоримо, що вчені роблять на світі всякі винаходи, то надії вони лише винаходять ті ріжні закони, які в світі кругом них існують.

А треб знати, що Бог дав кожній окремій матерії, кожній дрібочці властиві їй закони. І тільки тих законів є, що хіба оден Творець світа знає їм число.

Багато ріжних законів виявляється перед нашими очима кожного дня, хоч ми не звертаємо на них уваги, отже не знаємо їх. І треба, щоби хтось звернув нам на них увагу, а тоді ми призадумаємося і кажемо: „От як воно!"

Берімо царство рослин.

Одні рослини на землі, інші на болотах, ще інші в воді.

Одні любять чорнозем, другі глину, треті пісковину.

Одні хочуть багато сонця, другі любять тінистий холодок. Одні горяче, другі поміркованe підсоння.

Такий поділ встановлений очевидно на те, щоби не було замішання і безладдя. Тут кожний рід має призначене для себе місце. А перенесіть на чуже місце, він гине Бо там місце для кого іншого.

Беріть закони цвіту.

Одні рослини цвитуть ледво сніг зліѕе. Інші за ними. Ще інші серед літа. А ще інші в пізну осінь. Так, що ви маєте цвіти рослин ціле літо И одна рослина другій не стає на перешкоді.

Возьміть ви на увагу таке: Одна рослина розпитаєсь перед сходом сонця, інша після сходу, або перед полуднем, ще інша пополудни, або навіть почею. А таке, як омела, росте зимою.

Відповідно до того і кожна в окремий час родить насіння. Одна вже з весною, друга по весні, третя серед літа, ще інша в осени.

Коли б ми встановляли закони для рослин, хіба нам на гадку прийшлоби подібні закони, як вони мають, встановляти?

Дотого ж кожна рослина має інші прикмети — смак, барву, хемічні власности, вигляд, запах. Хіба можна почислити всю ту ріжнородність?

Досить згадати, що лічничих зел знають люди коло 3,500. А лікарська наука вживає коло 500 зел. Певна річ, що люди і нині ще відкривають нові власности рослин і будуть дальше відкривати.

Ботаніки — себто люди, що досліджують роди і прикмети рослин бачать ті ріжні природні закони життя рослин і дивуються. Кажуть, що дуже великим і розумним Господар Світа, коли все так ріжнородно і розумно встановив. Тому майже всі дослідники життя в природі є людьми релігійними.

П. В.

Наймають до телят, а робитя — що велять.

В Бога місця багато.

Чоловік стріляє, а Бог кулі носить і небом вовки вівн.

20-ЛІТНИЙ ЮВІЛЕЙ ВІНЧАННЯ.

(Рама, Саск.)

П-ство О. Скорці з дітьми.

Дня 25-го листопада ц. р. в годині 8-ій вечером, громада вірних приятелів панства Скорців встроїли їм несподіванку з нагоди 20-літнього ювілею їх подружого життя

Панство Скорці були дуже цим здивовані. Жінки скоро приготовили вечерою, котрі привезли з собою. П. Захарій Микитишин, господар цего вечера, засадив шановних ювілятів на почесне місце, та розмістив гостей. Як все було готове, о Ф. Керніцький провів молитву та пожелав ювілятам і їх родині щастя, здоровля і многих літ, та вручив їм срібний дарунок. Промовляли також пп. И. Гладій, Ст. Савчук, Ник. Явний, В. Ґрона, Зах. Микитишин і пані Гладій. Панство Скорці зложили всім щиру подяку і побажали їм многих літ.

Пп. В. Грона і Зах. Микитишин не забули й про нашого щирого приятеля „Вістника" і занялися збіркою на пресовий фонд, котра принесла $5.60

По вечері слідувала забава з музикою до пізної ночі.

Жертвували на фонд „Вістника"

По 75цт.: Н. Н.

По 70цт Олекса Скорець.

По 50цт : Ст. Скорець.

По 30 цт.: Вас. Скорець.

По 25 цт.: И. Гладій, Ст. Савчук, Ів. Котик, В. Данилишин, Павло Котик, А. Бродзяк, Ст. Котик, В. Кузьлюма, М. Крисак, В. Ґрона, З. Микитишин, В. Романюк, П Ковалишин.

По 10цт.: Л. Шевчук.

При цій нагоді думаю не буде від річи згадати троха більше так про самого п. Олексу Скорця, як і про загальну нашу справу.

Робота нашої церкви показал. многим людям дорогу до своєї власної хати. Вона відкрила очі не лише письменним, але і неписьменним Показала нам, хто є наш приятель, а хто ворог. Хто ширить правду, а хто ні, хто є носієм світла для нашого народу, а хто бажав і бажає зробити український нарід темними рабами. Хто робить роздор сєред наших людей, а хто його обеличе Одним словом Укр. Прав. Церква отворила людям очи де є правда, а де лож.

Я позволю собі описати коротку історію одного з найщиріших членів нашої громади, та взірцевого фармера, п. Олекси Скорця. Він так само, як і другі колись не вірив, що українець може хотіти занапастити свого брата українця, але пізнише довідався. що воно на жаль так є. бо побачив на свої власні очі й почув на свої власні уха, як деякі українці ширять ненависть до своїх братів. Це було тоді, як єп. Ладика відвідав греко-католицьку церкву в Рамі, тобто в 1936 році. Його привитав один місцевий парох з орлами на хоругвах. Свідоміші члени вірили, що епископ це якось направить та утвердить вірних в любови до свого. Але помилилися. Як привезли епископа автом, з ним найскорше привитався польський осадник. Епископ похвалив його перед своїми вірними, бо він був його шкільним товаришом А про свого священика, тутешнього пароха ні одним словом не згадав, ні не наказав вірним, щоби його слухали.

Побачили це деякі добрі люди й махнули рукою. Не оден греко-католик, навіть такий, що був в комітеті церковнім, після цеї візитації став членом Укр. Греко-Прав. Церкви

Пан Олекса Скорець від цеї візитації також став членом Української Греко-Православної Церкви Між іншим він пожертвував престіл з кивотом та свічниками до церкви за що йому належиться щира подяка. Він старається всіма силами піддержувати українську справу і николи не жалує ні грошей, ні труду. П. О. Скорець є вже другий рік головою нашої громади. Всі члени бажають йому і його дружині та діточкам щастя, здоровля та сили працювати для українського народу та для рідної Української Греко-Православної Церкви ще многі літа.

Василь.

РІЧНІ ЗБОРИ ЦЕРКОВНОЇ ГРОМАДИ.

(Самбург Саск.)

Загальні річні збори української греко-православної церкви в Самбург відбулися 19-го грудня 1939 року, на свято Николая. Збори відбулися в Народнім Домі і були отворені в 2-ій годині пополудни Збори отворив голова громади п. Іван Дениcюк. Всіх членів присутних на зборах було 15.

Всього приходу за рік 1939 було $562.40, а розходу було $528.20. В касі на слідуючий рік остало $34.20

До заряду на слідуючий рік були вибрані одноголосно слідуючі особи: Голова — Г. Паскарюк, писар — Юрко Петращук, касієр — Николай Паскарюк, заступник голови — Іван Паскарюк, заступник писаря Юрко Джаман, контрольна комісія. Николай Ковалюк. Николай Косован і Іван Палійброда; старші браття: Теодор Стойко, Матей Петращук і Павло Соколюк. Колектор на 1940 р. Олекса Гливка

Громада ухвалила, щоби священик приїздив раз на місяць і також, щоби відсилати одного долара від кожного Богослуження до Консисторії. Наша громада не хоче лишатись позаді, але хоче бути враз з другими громадами.

Юрко Петращук, писар.

ГОЛОС ПЕРЕДПЛАТНИКА.

(Кадворт, Саск.)

В числі 23 „Вістника" з першого грудня 1939 року, на першій стороні появився заклик редакції до передплатників під заголовком „Слово до наших передплатників". Перечитавши той заклик, я пригадав собі, що і я належу до тих, передплатників, чи радше сказати післяплатників, до яких він звернений, отже, щоби не допустити до зчеркнення мойого імени з лісти передплатників, я висилаю свою залеглість, і передплату на рік 1940, а за кару, що рік читав безплатно висилаю 1 долар на пресовий фонд „Вістника"

Тут хочу подати деякі свої завваги про „Вістник", і про глибокі думки, що в ньому подибуємо. Взяти хоч би приміром одну з статів о. Кудрика під заголовком „По дорозі до Манітоби". Цікавий я, чи багато з шановних читачів „Вістника" застановлялися над цею статею? А в ній глибокі думки і варто з ними познакомитися. О. Кудрикові належиться за цю статтю признання.

Або такі статті, як „Одурують людей, чи Бога"?, „Велика мораль в кобзарських думах" та багато інших, — це такий цінний матеріал що його варто в книжку зібрати. Такого в других часописах нема. Шкода лише, що „Вістник" не є тижневником.

Яків Кіндрачук.

ВИКОНУЙМО СВОЇ ЦЕРКОВНІ ОБОВЯЗКИ.

(Гіт, Алта.)

Почуваюсь до милого обовязку вислати від себе одного долара на дієцезіяльний фонд, як членка Укр. Прав. Церкви. Мені приходилось бути на Богослуженню в Едмонтоні і о. Грицина дав проповідь і був заклик у справі дієцезіяльного фонду В Едмонтоні є дуже гарне число парафіян, про що свідчить хочби те, що кілько мені приходилось бути там у церкві, церква була набита вірними так, що аж душа радується. Цікаво, чи всі вони дають на дієцезіяльний фонд.

Є ще багато таких членів, що в них мало знаходиться наш орган „Вістник" Я знаю, що є дуже гарні члени і дуже гарно працюють на користь укр. церковної справи, але є і такі, що нічим не інтересуються Тож дороге членство Укр. Прав Церкви по всій Канаді, не чекаймо аби нас священики аж пригадували бо то наш святий обовязок підтримувати наші церковні справи

Остаюсь усе вірна нашій Церкві.

К. Шабан.

ПУЩЕННЯ.

(Россборн, Ман.)

В суботу 26 листопада, зібралась горстка громадян, в домі пані И Покропивної, всі принесли з собою вечеру, повечеряли і гарно забавлялись. Тоді п. Дмитро Яремій сказав: Ми тутвесело забавляємося, отже пригадаймо собі й нашого приятеля „Вістника", та зложімо йому дарунок. Присутні радо на це згодились й жертвували як слідує:

40 цт.: Ананій Олійник

По 30цт.: Никола Торський, Пе-

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XVII | WINNIPEG, MAN., FEB. 1st, 1940 | ВІННІПЕГ, МАН., 1-го ЛЮТОГО, 1940. | ЧИСЛО (335) 3

ОДУРЮЮТЬ — ЛЮДЕЙ, ЧИ БОГА?

(Докінчення).

Згадуючи погрозу вигнання, „Українські Вісти" роблять з Шептицького боягуза. А що важне — вони виправдують його, як такого. Мовляв — не дивуйтесь люде, що він оттак сів маком, бо бачите ж, яка небезпека йому грозила... З краю могли б його вигнати.. А небезпеки кожний боїться...

Коли б Шептицький мав оттак дуже боятися римо-католицької погрози, то скілько більше повинна була боятися преса і посли, які так відважно ставали в обороні православних церков?! Адже ж редактори і видавці українських газет, і ні гр. кат. посли могли ще скорше опинитися не то на вигнанню, але в Березі Картуській, чи в якій іншій римо-католицькій тюрмі, під римо-католицькими н... боями та всякими найможливішими ...лицькими знущаннями. А це не те ... бути на вигнанню в Ватиканських па..., чи в домі якого католицького ...искола, чи в затишнім гостиннім ... Тюрма, це не вигнання, але тюрма. І ... ні редактор, чи посол в тюрмі, ... опинюесь його родина? Коли жорстокість римо-католиків не о... навіть на митрополита, отже на високе начальство Католицької Церкви, то чи буде вона оглядатись на якогось українського посла, чи редактора, про якого дальший світ і не чув?

А Шептицький цілком не мав чого боятися. Адже ж в його руках моральний авторітет, якого не відбере йому ані цензура, ані поліція, ані вигнання, ані тюрма. І не тільки невідбере, але ще піднесе. Бо про кожде насильство над ним світ зараз довідуеться й осуджуе насильників, а Шептицького ще більше поважае. А що важне — Шептицький, як релігійний авторітет, міг перед світом проголосити насильників людьми безвірними, безбожними, ворогами Божої Правди, отже злочинцями, подібно, як робить тепер з Риму польський кардинал Гльонд проти німців. А проти такого його становища була би безсильна і місцева поліція і цензура і тюрма і вигнання. Це був би той святий огонь, який кожде нове насильство роздувало би якраз проти себе, на свою загибель. **Отже не Шептицький повинен був боятися насильників, але насильники Шептицького.**

Адже ж Шептицький, це оден з верховного католицького начальства. Він же повинен би мати на свою оборону, або властивіше — на допомогу в своїй праведній роботі, і папу, і всіх католицьких епископів в усіх державах, мав би цілий католицький світ. Мав би 350 мільйонів католиків. А певно, що знайшлися б ще і некатолики, які добрій роботі співчували би. Отже коли Шептицький, маючи за собою таку силу, не відважуесь виступити перед широким світом в обороні слушної справи, то — вибачайте! — **але тут вже не видно ані геройства, ані патріотизму, ані українства, ані релігійного митрополичого становища. Це „глухо-німа політика наших владик".**

Берімо на здоровий розум: Коли Шептицький мав на свою оборону папу і 350 мільйонів католиків, і не мав відваги стати мужно проти Каїнових злочинців, то чого вимагати від тих, що на свою оборону не мають нічого і нікого? Йдучи за примірм Шептицького, вони не повинні би і пальцем рухнути в сторону злочинців. Однакож так не було!..

Шептицький мав за собою все, редактори і посли не мали за собою майже нічого. Їх могли римо-католики і розіпняти на хрестах і світ тим не інтересувався б. Не знав би. Коли навіть допустимо, що перед Шептицьким була небезпека вигнання з краю, то перед редакторами і послами була небезпека тисячу разів більша. Бо допомога, яку вони могли мати з поза себе, була тисячу разів менша, ніж та, що мав Шептицький. Та диво, що „Укр. Вісти" так підчеркують небезпеку, перед якою стояв Шептицький, а **цілком промовчують дійсну велику небезпеку, перед якою стояли ті редактори і посли, що православні церкви обороняли.**

Однакож вони обороняли! Вони робили все, що було в їх силі, не зважаючи на небезпеку, що грозила їм і від якого хочете католицького начальства, і від звичайної католицької вулиці. **Ведені загальною справою цілого українського народу вони відважилися кинути осуд і самому папі — що він взявши Юдові гроші від злочинців, сам став спільником злочину.**

Отже редактори і посли показали себе тисячу разів більшими народними робітниками, більшими християнами і патріотами, ніж Шептицький. **І коли говорити про „велитнів духа", то це якраз їм такий титул слушно належиться!**

Наперед знаемо, що хтось може сказати в нашу сторону:

Бачите людоньки, як свої своїх ...! Чужі Шептицького мучать, свої докучують. От вироди! Хіба ж не бути арештували Шептицького москалі? Опісля поляки — то арештували, то словами напатали. А тепер большевики.

На те відповідь коротка.. Ми дивимось на справу обективно (якою вона е) не понижуючи заслужених і не перехвалюючи тих, яких не треба перехвалювати. Ми послугуемось мірою розсудку і логікою. Біле е біле, а чорне чорне.

Московське арештовання не зробило з Шептицького мученика, бо воно було звичайним буденним явищем военного часу. Ніякий важний принцип не був тут зачеплений. Москалі могли сказати навіть своему православному митрополитові: „Военна справа вимагае, щоби ти на час війни забрався в іншу сторону". Таке було і з Шептицьким.

Що до польського арештовання, коли Шептицький вертався до Польщі, то це була наперед уплянована політична комедія, для досягнення певних політичних цілей. Знов же польські напади в пресі, то в парляменті, це також комедія. Коли б не комедія, то невинний Шептицький обороняв би себе, кричав би на весь світ, людей і Бога кликав би на поміч. **Тимчасом же він мовчить, а звичайна безсильна братія бігае та Шептицького обороняе.** Так, немовто він на те тільки і е, щоби було кого обороняти. Щоби робота була.

Щож до большевиків, так ті взяли в свої руки не тільки Шептицького, але й український нарід — греко-католиків і православних. І коли б хотіли, то могли би розстріляти, або заслати на Соловки — і Шептицького, і Діонізія, і відомого любимця римо-католиків ксьондза-хруня Ількова, і послів українських і редакторів, і передових селян...

Але ані Соловки, ані розстріл не зробив би з Ількова мученика, не зробив би з нього християнина й українського патріота. **Кождий засланий, чи й розстріляний лишаесь тим, чим він був до заслання, чи до розстрілу.**

Таким лишився б і Шептицький, і Хомишин, і Лякс, і редактори з послами, і видавці украïножерного „Рицежика Непокаляней" (домініканн)...

Отсе наш погляд на особу, і політику та роботу Шептицького! Коли хтось може справу в іншім світлі показати — просимо! А тоді і ми з нашої сторони скажемо дещо більше.

Гляньмо на такий вислів „Українських Вістей":

„Ненависть в тих людей до української греко-католицької Церкви така страшна, що деякі з них по діявольськи затирають руки і з задоволенням говорять: Аж тепер вже не стане греко-католицької Церкви. (На це, що тут твердимо, маемо докази)".

„Укр. Вісти" багато чого кажуть, тай не доказують, щоби так мабуть свого скорше досягнути. Бо от аж напрошувалося по такім „твердженню" питання: **що хотіли би отті православні сектанти на місце гр. кат. Церкви поставити — чи цілком ніщо, чи костел, чи може ту** Православну Церкву, яку Шептицький обороняв, а проти якої тутешні гр. католики кричать „проч!" Чому „Укр. Вісти" не спромоглися на таке пояснення? А воно доперва показало би якість тих, що руки затирають. А саме те, що хтось затирае руки, не е ще доказом злочину.

До того ж „Українські Вісти" зовсім не доказують, чи справді хто затирае руки.

Про гр. кат. Церкву вже сказано багато, й широко означено її якість. Тут хіба повторимо, що **Греко-Католицька Церква,** то — ні більше, ні менше, але **Українська Православна Церква,** але ворогами поневолена. І тому коли православний українець може чогось бажати для гр. кат. Церкви, то **визволення з неволі.** Так, як бажае визволення української землі, визволення українського

(Продовження на стор. 2-ій).

ОДУРЮЮТЬ — ЛЮДЕЙ, ЧИ БОГА?

(Продовження зі стор. 1-ої).

народу. Себто він бажає, щоби не стало тих, що українців неволять.

Виходить, що „Українські Вісти" навмисно заміняли одно за друге... Замісць сказати: „затирають руки, що не стане тих, які Українську Православну Церкву й український нарід неволять", „Українські Вісти" кажуть: Затирають руки, що не стане гр. кат. Церкви.

Оден вислів, а другий, то небо і пекло. І розумний греко-католик бажає, щоби не стало тих римо-католиків, що церкви руйнують і народ мучать; щоби не мали доступу до українців ті, які за дозвіл руйнувати церкви, платять римо-католицькому начальству мільйони, щоби зникло з лиця землі таке начальство, що за гроші дозволяє церкви нищити Так! Того бажає і православний і греко-католик одинаково.

Але ті, що церкви нищать і народ неволять, не є Церквою. Це вороги Церкви!

Само собою зрозуміле, що „Українських Вістей" мусить боліти серце за своїми — за тими, що по 2,500,000 зол дають, і за тими, що беруть. А що і мають відваги явно боронити їх панування над українцями, то ховаються за греко-католицьку Церкву з тим розрахунком, що хто з українців буде стояти наосліп при гр. кат. Церкві, то мусить стояти і при тих, що церкви нищать, та 2,500,000 золотих дають і беруть. Це нам дуже ясне!

„По діявольськи затирають руки" Таке про православних. Але чи чули ви, щоби „Українські Вісти" сказали, що римо-католики по діявольськи робили погроми; що по діявольськи церкви нищили; що по діявольськи платили 2,-500,000 золотих за дозвіл (легалізацію) нищити церкви; що той, хто гроші взяв також затирав по діявольськи руки.. Чи чував хто таке від „Українських Вістей"?

Та не диво, що такого ніхто не чув. Католицька політика завсігди на такий лад виглядала Винними не були ніколи ті католики, що українців гнобили то українці були винні. А властиво й не українці, а — „наші люде", сказавши високо-патріотичним висловом Шептицького. „Наші люде", „тутешні", русини... Вони то все лихо заподіюють

„По діявольськи"... Хто по діявольськи затирає руки, той рівний діяволови. Отже в такім світлі „Українські Вісти" силуються православних показати! По християнськи! І по українськи! Точно так, як показували українців римо-католицькі домініканн, звучи їх хамами, бандитами, кабанами (в „Рицежику Непокаляней" і др.)

На закінчення ще спинитися на хвилину на отсім вислові „Українських Вістей"

„Хочемо вірити, що цей страшний прояв не є загальною [illegible] між тою групою православних, що не [illegible] згори" Хочемо вірити також, що може люде, які стоять у проводі тої групи, спаматають в час тих своїх членів, що нишком радіють з большевицької окупації Галичини"

Отже „Українські Вісти" не хочуть вірити, що радість з того, що не стане гр кат Церкви, є загальна [illegible] вона „згори" А ми скажемо. Навіть греко-католики радіють, що справедлива рука Божа досягає тих, що церкви нищили А нехай „Українські Вісти" по-[illegible]

ЗІ СПОМИНІВ ПАЛОМНИКА.

ДО ПОЧАЄВА.

(Докінчення).

— А знаєте, Денисе Петровичу, що я вам скажу, — звернувся до мене о. Гавриїл.

—Ні, панотче, — відповів я.

— Отож слухайте: Ви мусите йти з нами аж до самого Почаєва.

— Але ж, панотче, я тільки йду до Грубешова, а крім того це дуже далека дорога, а я до неї не приготувався, маю замало грошенят...

— Це нічого не значить, — відповів о. Гавриїл — бачите, ось за нами їде підвода (віз), ми маємо все, і тому вам нічим турбуватися.

Нашу розмову почули Іван Тарасович та Юрій Кузьмич, і так енергійно почали мене переконувати, що я не маю права відмовлятися від спільного паломництва, що я врешті мусів здатися та дати слово, що коли добре полагоджу свої справи в Грубешові, то піду з прочанами до Почаєва.

Десь під вечір ми вступили до Грубешова, та з побожною піснею на устах увійшли до гарної церковці. Після спільної молитви прочане розійшлися на відпочинок, а я пішов лагодити свої справи.

III.

Так певно завгодно було долі, бо я таки мусів додержати даного слова, і ось ми на світанку вирушили в дальшу подорож.

За Грубешовом ми мали неприємну несподіванку, а власне — придорожні робітники, коли побачили процесію, то не захотіли піднестися з трави а сиділи в шапках з цигарками в зубах. Прочан страшенно обурила така поведінка некультурних бузовірів.

За всю подорож було подібних тільки два випадки. Перший — це недалеко Холму, коли місцеві фанатично настроєні іншовірці (очевидно католики' П. В.) демонстраційно перед нашою процесією не зняли шапок, а другий вище згаданий.

Належить ствердити що нас приймали скрізь із належною пошаною та надзвичайною гостинністю. Але цей неприємний випадок якось хутко забувся бо загальний спів та чудові [illegible] годинно впливали на прочан Тільки

знайомить греко-католиків з [illegible] 2,500,000 золотих [illegible] католики скажуть [illegible] [illegible] „Українським Вістям" [illegible] дибом стане

Що ж до того „згори" то це все [illegible] Загально-українська справа диктує кожному українцеви, як він має до [illegible] ворогів ставитися [illegible] тут не потрібне. Коли к то не [illegible] [illegible] Нема такого „згори", [illegible] Кричи як тебе! [illegible]

Однак нема двох думок про те, [illegible] „згори" [illegible] Українськ Вісти" як вони пишуть [illegible] „згори" пише [illegible] Православием", [illegible] „згори" [illegible] Людина дивиться на все [illegible] мов води в рот [illegible] [illegible] з приказу „згори" може [illegible] [illegible] робитися

Коли б [illegible] то нехай „Українські Вісти" скажуть за яким поводом все те робиться.

панотець Гавриїл був засмучений. Коли я його запитав про причину смутку, він відповів, що йому ніяково, що нас так мало. З його слів я зрозумів, що він надіявся на те, що в Грубешові до наших паломників прилучаться ще декотрі селяне того повіту Внаслідок того панотець Гавриїл попередив нас, що ми повинні тихенько та скромненько проходити через села.

Але така скромність в більшости випадків не вдавалася, бо звичайно кінчилася на тому, що нас або хтось почув, або побачив, отже починав в селі хтось дзвонити. Тоді селяни збиралися та виходили нам назустріч за село.

Якщо це було над вечір, то всіх прочан місцеві селяни ділили поміж себе та забирали на ночліг. Мені особисто підчас цілої подорожі ані разу не прийшлося почути нарікання на селян тих сіл, де ми ночували. А навпаки — прочане завжди підкреслювали своє задоволення за щире та сердечне відношення та гостинність

IV.

Панотець Гавриїл таки добре нами заопікувався, бо після кількаденної подорожі в мене (від непривичення) таки добре боліло ціле тіло, а ноги були такі важкі, немов налиті оловом

Особливо не хотілося рано вставати. А будив він нас дуже рано (десь коло 4-ої години). Вставати так не хотілося, але панотець будив без жадного пардону. Коли він сам вставав, не знаю, бо коли бувало від загальної метушні я прокинуся, то завважую завжди його лагідне обличчя та чую штучно грізне — „вставайте, Денисе Петровичу!"

Встаємо, миємося холодною водою, та без снідання вирушаємо в дальшу дорогу. Так ідемо десь до семої години. В селі [illegible] снідання та відпочинок, а потім знов вирушаємо в дальшу мандрівку. Ідемо так десь до дванадцятої і тоді вибравши догідне місце робимо відпочинок на обід

Перед обідом скидаємо черевики [illegible] та стараємося так лягти, щоби ноги були задерті догори — це добре для втоми ніг і втома скорше [illegible]. Дехто натирає стопи денатуратом та парить кропивою — це, кажуть, [illegible] стопи, та побуджує [illegible] обігу.

Так відпочиваємо десь до 3-ої години [illegible] коли жара спаде, вирушаємо далі

Після обіду йдемо аж до самого вечора. А вечором, коли сядеш на відпочинок [illegible] візьметься така втома [illegible] про їжу, і по можливости скорше [illegible] місця, де б можна заснути Тіло все таке, як колода, а м'язи — немов натягнуті постоянки

Не вспієш лягти, як починаєш хропти. Лежиш, немов камінь, а крізь сон чуєш

Денисе Петровичу, а чого ви так стогнете?

— А хіба я стогну? — відповідаю я, в душі гадаю собі „Добре тобі казати, коли б ти знав як у мене все болить, то не питав би"

Рано треба знов вставати, але коли [illegible] та пройдешся — „розходишся" з годину, то втома моментально зникає

Мене дивували своєю витревалістю [illegible] наші прочане: Для мене [illegible] було незрозуміле, як вони [illegible] можуть так довго йти (середньо денно ми проходили 40—45 кільометрів) Між нами було кілька старших бабусь, а одна мала щось коло 70 літ, і

за цілу дорогу майже ані разу не сіла на підводу (на віз), щоб підїхати.

V.

Після кількаденного ходу ми опинилися під містом Берестечком. По дорозі ми рішили, що мусимо відвідати „Козацькі Могили" — куда ми й попрямували.

Заходимо до старої в опасанням (з огорожею) церковці. Нам пояснюють, що ту церкву нібито збудував гетьман Богдан Хмельницький, і що її звідкілясь пізніше перенесли на „Козацькі Могили".

З тієї церкви підземним ходом проходимо до другої мурованої церкви.

Коли виходимо з темного коридора, то бачимо глибоку урну, за склом, і з боку тієї урни видно багато людських черепів.

По сходах піднимаємося на верх. В верху урна відкрита — також заповнена людськими черепами.

Панотець сказав, що зараз ми помолимося за полеглих воїв (воєвників, борців) — православних. Отець Гавриїл виголошує змістовну проповідь, пізніше зачинається панахида.

Облича прочан надзвичайно скупчені, поважні, а в очах мерехтять сльози. Після Панахиди ми опинилися знов в Богдановій Церкві, де відстояли цілу Службу Божу.

VI.

Відпочивши належно після Служби Божої, ми вирушили бадьорим кроком далі. Настрій в усіх піднятий — кажуть, що вже хутко буде Почаїв.

І ось, памятаю, коли ми вперше здалека зобачили Почаїв, то ставши на вколішки (на коліна, вклякнувши) почали співати: „Під Твою милість"... Після співу всі ще стоять навколішках — уста шепчуть молитву, а очи всіх звернені на Святу Гору. І вимоволі пригадуються слова лірницької думи:

На тій скалі стопу знати,
Де стояла Божая Мати
Там воду беруть,
Всім вірним дають

Кожний з паломників покинув свої господарства й свої злидні, та пройшов [illegible] кільометрів для того, щоб молитвою поділитися на Горі своєю журбою, та напитися цілючої води.

І хоч до Почаєва ще досить далеко бо ще ген тільки на обрію (виднокрузі) зарисовуються контури (головні лінії Святині, але думками всі вже давно і Почаєві. Вся духова істота вже там, тільки тілом тут ще...

Підводимось та поспішаємо дальш

VII.

На пятому дни своєї подорожі над вечір ми опинились у Старому Почаєві

Панотець Гавриїл сказав нам, що ми до Почаєва ввійдемо не головною, а бічною брамою.

Вспинаємось на гору, та через бічну браму несподівано опинюємось на монастирському подвірю. Могутний спів „пастирів" — кажу „могутний", не перебільшуючи, бо хоч нас було й небагато, але ми за дорогу так зіспівалися, що в даному випадку слово „могутній" не буде перебільшенням.

Крім того треба памятати, що настрій у всіх був надзвичайно піднесений. Наш спів зробив враження, бо з усіх усюдів збіглися люди, й можна було почути слова: як гарно співають!

Входимо до головної церкви. На нас приємно вливає холод святині. Підходимо до Вівтаря і стаємо на вколішки (на коліна).

Починається Молебен.

Ноги крутять, а по цілому тілі немов мурахи ходять... а в той же час так легко робиться на душі. Всі дуже щиро моляться до Вседіви Марії, а сльози, мов ті перлини, цюрком збігають по стомлених обличчах паломників.

Прикладаємось до образу Пречистої (прикладатись — цілувати). Вся істота наша відчуває повне задоволення від свідомости, що ми досягнули мети.

Після Молебна розходимося на відпочинок, але панотець Гавриїл майже не відпочивав, бо відстояв ще й цілу Вечірню.

В Почаєві сповідаємося та приймаємо Тіло і Кров Христову. Відстоюємо з приємністю Служби Божі, радо прислухуємось до старих церковних напівів.

Паломники оглядають Святиню, набирають цілющої води до плашечок (фляшочок) — адже ж треба і вдома поділитись з ріднею — купують ріжні памятки: образи хрестики, книжечки, то що. Отець Гавриїл купує для своєї парафії великого образа Почаївської Божої Матери. Взагалі кожний старається набути хоч яку небудь памятку.

Так дуже хутко на спільній молитві та огляданню Почаєва (були й на Скиту) непомітно проходить три дні. На четвертий день раненько ми зібралися перед образом Пречистої, щоби помолитися та попросити Її опіки в поворотній нашій подорожі. Якось тяжко покидати святиню...

Підходжу до образа, щось спирає груди, горло стискається й непрошені сльози починають заливати очи. Тяжко покидати Святу Гору Почаївську. Хотілось би хоч ще трошки побути серед цеї урочистої тиші. Але трудно — треба вертатись, бо кожний має буденні обовязки, які йому нагадують про його існування.

Виходимо з церкви. Спереду селянин з запрестольним Хрестом, дальше великий образ Почаївської Божої Матері, а по боках менші образи (між ними образ Холмської Божої Матері), дальше священик, а позаду решта паломників. З співом жвавою ходою вирушаємо з монастирських мурів та прямуємо до дому.

VIII.

Назад йшли трохи іншою дорогою, а тому багато дечого нового бачили і пережили. Приємно бачити побожність наших селян, які довідавшись, що з Почаєва вертають прочане з образом Божої Матери, стараються хоч трохи задержати вас в селі. Ось на шляху стоїть стіл, а на ньому лежать хліб та сіль — селяне стають на вколішки таким способом, щоби через них перенести образ Почаївської Божої Матері.

Молодиці та дівчата чіпляють до образа ручники. Всі горнуться до образа, мов бджоли до своєї матки.

Так минаємо цілий ряд сіл та осель і врешті наближаємося до Буга (до ріки). Тут задержуємося в селі Заболотцях. Заходимо до гарно прибраної чистенької церкви. Спільна молитва.

Розглядаюсь по місцевих селянах. Всі майже в вишитих сорочках, а вишивки такі гарні, що аж очи беруть в себе. Селяне надзвичайно гостинні Моментально розхоплюють паломників по хатах. І хоч далеко було до вечора, але нас задержали таки досить довго.

Коли ми підійшли до Буга, почало вже сутеніти. Стаємо на пором і зі співом переправляємось на другий бік. Луна від наших голосів далеко розноситься в вогкому надбережному повітрю.

Цю ніч довелось нам почувати в себе на Холмщині, а за короткий час ми опинились у Холмі. Всі за дорогу трохи похудли, а обличча від липневого сонця та вітру почорніли — загоріли. Але всі задоволені, що щасливо прибули назад. Після молитви прощання... Не хочеться розходитись, бо підчас спільної подорожі всі прочане так зблизились між собою, що творили немов спільну родину.

Пройшло добрих кілька літ, але спомини лишились на ціле життя. І хоч після того мені доводилось їздити до Почаєва, але я переконався, що подорож до святих місцевостей мусить відбуватись пішки, бо тільки таким способом людина осягає повну духову ціль. Скільки раз нагадую своє паломництво (а згадую досить часто), то завжди в думках своїх дякую тим, що намовили мене йти на прощу до Святої Гори Почаївської

РІЖНІ ЛЮДИ.

(*) Неділя і передо мною в церкві зібралося дві сотні вірних. Всі вони заповняють неділю матеріялом, який можна щиро назвати релігійним. Однакож коли прийде понеділок, дехто з тих же виходить на вулицю, хапає своїх братів за горло і домагаєсь: „Зараз заплати, що винен, бо я ждати не буду! Це ж Понеділок, і ти забудь, що ми вчера разом молилися, плакали над терпінням Христа і слухали притчі про немилосердного слугу. То було вчера. А нині мені байдуже, що моя нагла вимога може тебе зруйнувати".

Чоловік, що робить приготовання лише для тутешного життя, подібний до капітана корабля, який вибираючись до Европи, забирає з собою лише тільки поживи, щоби виплисти на широке море.

В деяких людей душа така маленька і мізерна, що майже позбавлена всего, що ми душею називаємо. І коли б ангели-хоронителі не були такими бистроозорими, вони б такої душі не добачили.

Не всі люди однаково збудовані. Є такі, що сильні при землі, сильні по середині, але коли прийдете до розумової части чоловіка, то бачите, що вона пропалася, майже зникла. Такі люде подібні до морського маяка (морської тарі), що має сильні основи, сильну будівлю до самого верха, однакож на верху не має лямпи ані світла. Отже вони оба — такий чоловік і такий маяк мають однакову вартість.

Генри В. Бічер.

Маємо все на складі повний вибір Церковних Річей найлучшої якости по приступних цінах.
Пишіть по катальог.
WILLIAM GROSS & CO.
322 Main Street, Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd.
t 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626. WINNIPEG, MAN.

ЗНАЧІННЯ ХРЕСТА В РІЖНИХ ЧАСАХ.

1. Перед народженням Христа.

(*) З того, що віднаходить наука про життя стариних народів, бачиться, що знак Хреста мав в часах передхристіянських поважне значіння. І хоч те значіння не було точно таке, як в християнськім світі, але дуже подібне. В усякім разі був Хрест і тоді знаком чогось великого, поважного.

На фігурках і рисунках давних поганських ідолів (божків), жерців (священиків) і царів часто знаходиться знак Хреста — звичайно рівноконечного.

В египтян Хрест був символом (знаком) життя, а Хрест в руках бога означав, що бог безсмертний і тримає в руках життя цілого світа. Хрест е на фігурках фараонів (египетських давних царів).

В фенікійців був Хрест полібний до свастики, і був знаком бога сонця.

В греків на 2000 літ до Христа хрест був боевим знаком.. Такий Хрест на соняшному щиті відкопав Шліман в Микенах.

На фігурках асирійських царів е на грудях хрести, подібні до тих, що тепер носять римо-кат. епископи.

В Вавилоні під важними документами клали знак Хреста

В Асирії вживали Хреста на печатках.

В Китаю (в Хінах) на 3000 літ до Христа, Хрест уміщений над кругом був знаком влади. Подібне значіння мав Хрест в Індії.

В Трої, в Малій Азії, при розкопах знайшли Хрест з сонцем, і від сонця розходяться проміні.

Давні історики кажуть, що був звичай малювати Хрест на тілі, як охоронну силу.

В давних римлян Хрест був в військових відзнаках — на знаменах, на прапорах. На давних римських монетах е знаки Хреста.

В Галії були вівтарі зі знаком Хреста.

Хрест в ріжних видах знаходять і ще по інших землях

Чому в тих прадавних часах почали люди до знаку Хреста привязувати поважне значіння, брати його за символ (знак) чогось великого і поважного, того вчені нині вдоволяючо не можуть пояснити

2. В християнськім світі.

В християнськім світі Хрест піднісся понад всі давні хрести, коли став на Голгофті. На нім принеслась Велика жертва за гріхи світа і для його спасення. Його скропила Свята Кров Спасителя

Для християн Хрест е знаком богатьох високих понять і богатьох справ

Хрест е знаком перемоги правди над неправдою, добра над злом, життя над смертю.

Він е знаком великої жертви, великої праці, великої посвяти.

Він е знаком надії.

Він е знаком нового життя.

Він е знаком святости.

Він е знаком благословення.

Він е якором надії.

Він е потіхою в смутку.

Він е виявом найблагородніших і найчистіших наших почувань.

Він е знаком сили і відваги в небезпеці.

Він е світлом, що просвічує душі людські.

Він е теплом, до якого прибігають терплячі.

Він е найвисшим завершенням праведного життя.

Він е окрасою благородних душ.

Він е величавим і святим знаком християнина.

Він е прапором християнства.

Він е святим знаком, окропленим кровю і терпіннями Сина Божого.

Добрий християнин не скаже, що може бути для нього за багато знаків Хреста. Ні! Кожний новий знак Хреста е для нього новою потіхою.

Він хреститься встаючи з постелі і лягаючи. І сідаючи і кінчаючи роботу

Він хрестить хліб, який дав йому Бог, починаючи перший кусень з нього крати. (Давний і недавний український звичай).

Він робить знак хреста на поли, яке вперве починае сіяти.

Він лягаючи спати благословить свою постіль Хрестом.

В його хаті е Хрест.

Він носить Хрест на шиї (колись всі християне носили). Хрест на шиї (натільний) носили завсіди наші козаки Запорожці.

Хрести завершують верхи церковних будівель.

Хрести е в церкві чи то окремо, чи на образах, чи на всяких церковних предметах

Хрестом зустрічае Церква чоловіка, коли приходить на світ; Хрест провадить його ціле життя; Хрест веде його на вічний спочинок; Хрест стоїть на його гробі, як свідок, що тут похований християнин.

Та буває ще більше місць і хвилин коли християне, пройняті пошаною до святого знаку, роблять, чи ставлять знак Хреста (Хрест з леду на Йордан, Хрести на дверях при окропленню Йорданською водою і др.).

Хтож підніс Хрест до тої святої висоти, на якій він стоїть?

Сам Христос ще за життя свого ставив Хрест за знак великого і святого обовязку. Він казав:

— Хто не візьме хреста свого і не піде слідом за мною, не е мене достойним. — Мат. 10: 38.

Подбне говорить Христос багатому молодцеви — „Йди слідом за мною, взявши хрест" (Мар. X: 21). Вислів Христа про Хрест, як знак обовязку та посвяти, згадуеться в Евангелях шість разів.

Окремо освятив Христос Хрест, піднісши себе на него.

До Хреста з великою пошаною відносився ап. Павло. Ось деякі його вислови:

— Слово бо про Хрест погибаючим дурощі, нам же, що спасаемось, сила Божа. — І Кор. І: 18.

— Мене ж не доведи (Боже) хвалитися (чим небудь), тільки хрестом Господа нашого Ісуса Христа. — Гал. VI: 14.

— Многі бо ходять, про котрих нераз говорив я вам, тепер же й плачучи говорю, про ворогів Хреста Христового. — Фил. III: 18.

Подбних висловів в ап. Павла е більше, як: Жид. XII: 2; 1 Кор. І: 17; Єфес. II: 16; Галат V: 11; Гал. VI: 12.

Видно, що не припадок, але Божий Суд призначив для знаку Хреста таке високе місце. Він символ (знак) всего в християнстві. Нема місця, де не можна би з повним вдоволенням поставити Хреста. Нема справи, нема річи, на верху якої добрий християнин не хотів би знаку Хреста поставити. Візьміть ви який хочете, релігійний предмет, а він не буде для вас релігійним, доки не побачите на нім знаку хреста.

Таке велике значіння мае Хрест в християнстві.

Коли ж сектанти новіших часів викинули Хрест зі свого життя, то зробили це на перекір Спасителеви, наперекір ап Павлови, наперекір святим і мученикам, наперекір довгим вікам християнського життя. І тим вони на кождім кроці притверджують слова ап. Павла — „про ворогів Хреста Христового".

ПРОРОК МІЖ СВОЇМИ.

(*) Український мудрець, Сковорода був раз в гурті гостей в домі українського поміщика, що Сковороду дуже поважав. Підчас балачки запитав Сковорода:

- Що ви думаете про слова Христ.. що: Жаден пророк не мае чести в своїй стороні.

Всі почали толкувати Христові слова і зводили їх до того, що Христос мав себе на гадці: він всім був занадто знакомий, тому його науку легковажили

Толі Сковорода:

Христос висловив велику і вічну правду на всі часи. Коли я ходив по Західній Европі, то мене принимали з окремою увагою, як чоловіка з далеких сторін. А на своїх місцевих, хоч і кращих і потрібніших їм, ніж я, не зважали. Коли ви самі знайдете в книжці висказ, а під ним зазначено, що це висказ якогось грека, чи німця, чи латиняя, чи француза, чи орієнталя (азійця), то ви зараз уявляете собі, що це мусить бути великий авторітет. А тому ви з пошаною й увагою до такого висказу придивляєтесь. Але нехай би ви почули такий самий висказ від близького вам сусіда, ви не звернете на нього уваги. Те саме з історичними часами. Ви шукаете в історії великих подій, великих осіб, а не бачите, що ті історичні події перед вашими очима творяться. Й історичні особи поперед вашими очима ходять... Значиться — коли правда не одягнена в одежу таемничости, ми не вважаемо її правдою. З того виходить — що наші Пророки ходять поміж нами, а ми їх не бачимо; що наші Мудрці говорять до нас, а ми їх не слухаемо; що наші Провідники кличуть нас за собою, а ми за ними не йдемо; що кругом нас повно Великих Справ, а ми на них не зважаемо; що під нашими ногами повно Цвітів Мудрости, а ми їх не зриваемо; що всюди кругом нас повно Божої Благодати, а ми її не відчуваемо. От як я слова Христові розумію!...

НА ТЕПЕРІШНИЙ ЧАС.

„Місіонар Пресв. Серця Ісуса в Бразилії" — в 9-ім числі з 1939 р., пише між іншим таке:

„Загальне узнання, що всі народи, це діти одного Небесного Отця. — Одна в головних правд св. віри е, що Бог е батьком всіх людей, що ми всі е дітьми цього одного Батька. „Один Ваш Отець, що е в небесах" (Мат. XXIII: 9) говорить Христос до всіх учнів, та вчить їх молитися: „Отче наш"...

„Щож отже виходить із цих ясних слів св. Письма? Виходить, що ми всі люде творимо одну велику родину. Що Отцем цієї родини, не хто інший, а сам Господь Бог, що Господь Бог дбае про нас справді, як добрий Отець. Він створив землю, заплідних її безліччю рослин і овочів на прожиток для своїх дітей... Цими своїми добродійствами дарить Господь всі людей без винятку! Бог дбае про багатих і вбогих, про малих і великих, усі для нього — діти, бо Він, - як каже Книга Премудрости, створив великих і малих і в однаковій мірі Він дбае про всіх...

„На жаль люди забули на цю велику правду. Вони жиють неначе б не були членами одної родини, неначе б кожен мав иншого Отця і Бога... Забувають на цю велику правду, що Бог е наш спільний Отець, а ми всі між собою рівні його діти Як би це були узнавали, то ні не нападали б на свойого брата абісинця, не мордували б тисячі його мущин і не плюндрували б його край.. Як би це узнавали росіяне, століттями не висисали б солодкої крови з України Як би це узнавали інші сусди, не стогнав би їх брат українець в тяжкій неволі і з його грудей, що хвилі не рвався б крик о божу пімсту і справедливість. Взагалі не було б пануючих і поневолених, а всі були б рівні, як діти Одного Небесного Отця Та діявольське насіння скоро дозріває в душах сильних. Навіть ті, що їх недавно аж тричі розбирали, що недавно стогнали під тяжким ярмом неволі і домагалися справедливости, піднісшися з чужою поміччю забувають, що всі народи як діти Божі, е між собою рівні і по діявольськи знущаються над своїми братами. — Тому Намісник Христа (!?) взиває нас до молитви, щоб Святих Дух просвітив всіх, особливо сильних, щоб вони узнали, що всі люди е дітьми Бога і що всі між собою е рівні. Що жадна нація на світі не мае права силою і жорстокістю володіти над другою..."

Так пише „Місіонар" в Бразилії! І добре пише, однако ж не шкодить подати деякі заввагн. Насамперед насуваеться на гадку, що сам „Місіонар" не поступае по своїй науці, бо хоч каже, що всі люди повинні любитися, бо вони діти одного Отця небесного, то сам він відноситься до рідних своїх братв, православних українців, з як найбільшою ненавистю.

А дальше: коли італійці „нападали на свойого брата абісинця, і мордували тисячі його мущин", то знаемо з певних джерел, що **і сам папа разом зі своїми кардиналами помагав матеріяльно у цім нападі і морді.** Самі найвищі „князі Церкви" католицької з своїм головою на чолі, несли поміч у завойованні Абісинії, а разом з тим і помагали у мордах і проливанні крови „брата абісинця"! Коли ж недавно ці самі італійці, найкращі католики і „добрий наріл", як їх назвав папа, напали на Альбанію і її поневолили, де теж не обійшлося без крови і морду, то чому „**Намісник Христа" не обізвався ані словечком:** Гей, родимці мої, не поневолюйте невинного брата, ми ж всі рівні Божі діти! **Папа тоді мовчав мов набрав в рот води!** Припустім, що італійці забули, що чинять, чи й папа тоді забув? Він же ж „непомильний в справах віри"! Тут вже годі сказати чи той папа „мильний, чи непомильний" хіба Місіонар якось тут був би ласкавий пояснити. Чи може папа ще тоді не знав, що „ми всі рівні діти Божі" аж тепер довідався? Ніяк тут не можна вгадати. Одно тільки знаемо, що папа мовчав на гріх своїх земляків, а тим сам був помічником насильства, поневолення і пролиття крови, що було при тім.

Тут ще треба згадати про трагедію Карпатської України. Тут знов мадяри - **теж добрі католики, брутально** напали на наших братів українців, які на великий відсоток були католики враз з о. Волошином на чолі. Тут кров людська плила як вода, а при тім кілько поплило сліз наших сестер, — кілько розстрілів — мордів, — кілько було всяких нужд і горя. Немало натерпілися і страху наші і наші Василіяне, з котрих оден мав бути розстріляний, та якось втік до Бразилії. Кілько натерпівся і сам о. Волошин у своїй скитальщині? **І щож папа?** А він добре знав про всі справи „своїх синів" мадярів. **Він мовчав, як пень, що нічого не чуе, не видить і не знае!** Таж сама католицька наука вчить, що е гріхом „Мовчати на гріх"! Тому і тут папа е співвинним людської крови, мук, розстрілів, мордів, сліз і т. д. І то на підставі самої католицької науки!

В кінці ще згадаймо про наших рідних під Польщею, що вже тепер розплачася. Сам Місіонар досить красно і влучно малюе їх життя коли каже: „Навіть ті, що їх аж тричі розбирали, що недавно стогнали під тяжким ярмом чужої неволі і домагалися справедливости, піднісшися з чужою поміччю, забувають, що всі народи, як діти Божі, е між собою рівні і по діявольськи знущаються над своїми братами". А деж папа був в той час, як католики в Польщі „по діявольськи знущалися над своїми братами?" І тут він добре про все знав! Наші брати навіть просили у него помочі і рятунку! Вони також узнавали себе „уляглими, вірними синами св престола і Намісника Христового!" **Чи той „намісник" хоч одним словечком уймився за „своїми дітьми"?**

Тепер розміркуймо на „простий, хлопський розум": Коли б старші, сильніші діти „знущалися по діявольськи" над молодшими і ті плакали б перед батьком, а батько був би байдужний і глухий на їх плач і не уймився за ними чи добрий, людяний був би такий батько. Ось такий самий той „святий отець!" Навть не то батько, а добрий вітчим коли б його пасерб плакав, що його старший брат бе, то він би став в обороні слабшої дитини. А „намісник Христа" і того не робить! Чи ж добрий той „намісник"?. Навіть не варта за доброго вітчима! Та нема чого дивуватися коли згадаемо слова: „Не вповайте на князів, на синів чоловічих, бо нема у них спасения"! (Пс. 146). А той „намісник" е одним з тих князів і е він син чоловічий.

І закінчуе Місіонар свою бесіду так: „Тому Намісник Христа взиває нас до молитви, щоб Святий Дух просвітив всіх, особливо сильних, щоб вони узнали, що всі люде е дітьми Бога..." За кого ж би нам молитись? **Ми українці мали б молитись,** після ради „Намісника Христа" до недавна за Пілсудського, Мосціцкого, Бека, та других польських князів — а тепер за Сталіна, Гітлера, князів мадярських, румунських. А „брат абісинець", альбанець, знов за Мусолінього і других князів італійських, щоб „Їх просвітив Святий Дух",. Гей, Місіонаре, брате, шкода було б нашої молитви, бо: „Бог гордим противиться, а покірним дае благодать" (І Пет V: 5). І чи ми б молилися, чи ні, то ані Сталін, ані який другий подібний йому кат нас за братів уважати не буде. І виглядае, що „намісник" навіть не знае добре Святого Письма, коли нас хоче збратати з всілякими князями і тиранами, бо ми хочемо повсякчасно бути з Богом, а „гордими Бог противиться". І здавалося б, що він не знае, що „Одинока наша поміч у Господа Бога, що сотворив небо і землю" (Пс. 124: 8), а він каже, щоб ми виглядали ласки у світських можновладців.

Правда, — молитись нам треба, бо Голос Божий в св. Письмі в многих місцях каже нам молитись, а св. Яків каже так: „І моліться один за одного, щоб спаситись вам. Много бо може молитва праведного ревна. Ілля був чоловік подобний нам і як помолився молитвою (коли не було дощу) — то дало небо дощ і земля зростила овоч свій." (Яків V: 16- 18). Мойсей коли помоливсь устими за свій нарід, який Господь вже мав вигубити до ноги, за його тяжкі гріхи, то на Мойсееву молитву простив чие Господь гріхи його, і так цей нарід перeминула кара Божа. А нам же за кого молитись? По примірі Ілії і Мойсея молімось на першому місці **за свій рідний нарід український.** Ми ж всі „кров з крови його й кість з кости його". Тому нам і молитись на него. А о що молитись? Щоб Бог був Покровителем його а тоді буде він щасливий: Щоб Бог заопікувався усім нашим народом — там де він живе на своїй прадідній землі і там, де він розсіяний по всіх континентах і краях світу! А наш нарід, — як каже псалом — „покривджений, закований, поневолений, голодний"! Кілько у него е „вдів, сиріт, бездомних, прохожих, упадаючих, сліпих" і других нещасних! Каже псалом, що Господь Сам Оден мае силу всіх їх порятувати, піднести, накормити, визволити... — „бо Він мае силу і піддержати упадаючих і повалити гнобителів". (II Парал. XXV: 8)

Тому то і молимо Тебе Всемогучий і Вселюбний Господи Боже наш, Боже отців наших по крові, піднеси наш нарід український упадаючий, повали його ворогів і гнобителів, визволи його закованого і звязаного, накорми голодного, просвіти сліпого, прийми під свою могучу охорону всіх наших братів, сестер, вдів, сиріт, бездомних калік. Учини це після Твого святого Слова, яким нас научаеш, що „одинока наша поміч у Господа Бога, що сотворив небо і землю" Ти ж, Господи, казав, що: „Як бідний заголосить до Мене, то Я почую плач його — бо я милосерний" (II Мойс XXII: 27). І хто ж е біднійший між народами в світі, як не наш люд український, коли з його жил висисають вже останню кров? І оце той нарід вже давно підносить свій плач і голосіння, яке чутно по всій землі і яке кличе під саме небо. Тому, Господи, почуй наші голосіння народу Твого, побач ті муки, розстріли, вішання, тюрми, голод, катування, кайдани, оковн, кров, сльози... Нарід наш вже ви-

терпів свій хрест і тепер вже майже в передсмертній агонії. Однако ж Ти, Господи, маєш силу двигнути його, скажи тільки одно слово і він в цей же час стане здоровий і сильний і займе своє місце між другими народами, яке Ти йому дати зволиш, бо „Твоя є земля і вся вселенная є Твоя" (ІІ. Мойс. XIX: 5).

Православний з Бразилії.

Л. Н. Толстой.

ЛЮБОВ ОЖИВЛЮЄ ЖИТТЯ*).

(ВІЛЬНИЙ ПЕРЕВІД).

Знаємо, що ми перейшли від смерти до життя через те, що любимо братів; хто брата не любить, перебуває в смерти.
Перше посл. Івана, III: 14.

(*) Жив швець, Семен, з жінкою Мотрею і дітьми в нанятій хаті в селянина. Не було в них ані своєї хати, ані землі. Жили з того, що шевством можна було заробити.

(Це все ділося в тих часах, коли не було чобіт фабричного виробу; чоботи робили тоді шевці, що жили по селах і містах).

Хліб був дорогий, а заробіток невеликий. Що заробиш, то зїсиш.

Був в шевця оден кожух — і для нього і для жінки, та і той розлітався. Треба було подумати про новий.

Під осінь призбиралось в шевця грошей: кілька карбованців лежить в скрині, а пять карбованців і двадцять шагів люде в селі винні (карбванці — що долари, шаги — що центи)

Одного ранку вийшов швець в село щоби кожух купити. Вдягнув на спід якусь жінчину одежину — холодно ж було — а поверху сукняний кафтан, взяв готові карбованці і пішов

Зайшов до одного селянина, що винен був гроші в дома не застав. Зайшов до другого каже, що грошей не має. Дав всего двадцять шагів. Пішов за кожухом — на виплат не дають. Кажуть: знаємо, як ви віддаєте.

Прийшлось вертати без нічого. Хіба тілько, що хтось дав старі чоботи направляти

Досадно стало чоловікови. Випив горілки за двадцять шагів і пішов до дому без кожуха

Іде, і здається йому, що вже на дворі потепліло. Ніби сили в нього прибуло Іде і говорить до себе

От каже і без кожуха тепло. Випив і добре. Можна без кожуха обійтися Тілько жінка не буде вдоволена І слушно. Ти для нього роби, а він: грошей дома Біда, каже... А мені хіба розкош?

А тут і ніч надходить Починає вже добре сутеніти Перед ним і церкву вже видно, що стоїть на краю села

Глянув швець — щось коло церкви біліється Каміня там нема — думає Підійшов ближче немов чоловік. Ще підійшов справді чоловік, та ще цілком голий

Страшно стало шевцеви Думає

Може хто вбив чоловіка, обдер тут покинув. Краще піду до дому, щоби лиха не напитати

І пішов. Та за хвилину зупинився й оглянувся. Не видно нічого Подумав і назад вертається І бачить, що голий чоловік ворушиться

Задумався швець .. Підійти б, але що? Коли він лихий чоловік, так готов тебе вбити, а добрий — так куди ти голого поведеш? Хіба скидай кафтан, та вбирай голого. А я ж сам бідак...

І побачив себе Семен на роздорожу. На тім роздорожу, де думки твої бються між собою і не знають, куди тебе вести. Почав він до своєї совісти прислухуватися і чує:

— І чого тобі, Семене, боятися? Хіба в тебе достатки великі? Не бійсь, ніхто твого майна не забере. А добре діло треба зробити... Хіба не жаль тобі, Семене, чоловіка?...

— — — — — — — —

Підійшов Семен до чоловіка і бачить: чоловік молодий, в силі віку, та перемерз й ослаб і ледво глянув на Семена. І жаль стало Семенови нещасного.

Скинув він кафтан і каже:

— Ану, чоловіче, одягнись.

Хоче чоловік одягнутись, та не може дуже вже перемерз. Поміг йому Семен Дальше вбрав його в чоботи, ніс з собою для направи. А тоді вже й говорить:

— Тепер ходімо.

Стоїть чоловік, жалібно на Семена дивиться, а з місця не рушаєсь.

Ходи ж, кажу, — говорить Семен я поможу, то зайдемо до моєї хати Ось і палиця тобі, підпирайсь, то буде легче.

Ворушився чоловік і пішли оба.

— Хто ти такий? — питає Семен.

— Я не тутешний.

А як під церквою опинився?

Того не можу сказати.

Мабуть злі люди скривдили?

Ні! Це Бог мене покарав.

Божа воля! Так кудиж ти йдеш?

Мені всюди однаково.

Здивувався Семен, що який це чоловік Беседа щира, мягка, а не хоч про себе нічого сказати. І думає: „Хіба мало чого на світі не буває, чого нам не треба знати" І говорить чоловікови

Зайдеш до моєї хати, то і добре буде. Не журись.

Тут повіяв холодний вітер і чує Семен, що холод починає його пробирати. Йде мовчки і думає:

От як! Думав кожух купити, а вертаюсь додому без кафтана та ще з голим чоловком. Двох нас голих вертається. Що жінка скаже? Шкода ж таки жінки... Але жаль і нещасного чоловіка

— — —

Зварила Мотря вечерю і думає.

— Щоби там хто не ошукав його. Щоби що лихого не сталося... А може Семена з кожухом ось що не видно..

Нараз чує — йде хтось. Відчинила двері, а тут Семен з незнакомим. Увійшли. І бачить Мотря чоловік молодий та знесилений, а на нім Семенів кафтан А голова бе зшапки. Увійшов, став й очей не підводить на нікого І думає Мотря:

— Знать недобрий то чоловік

— Щож, давай нам вечеряти, — каже Семен

Розсердилась Мотря:

Еге, вечеряти каже а хіба не міг ти повечеряти там, де пив? Я по дусі чую. Пішов за кожухом, а прийшов без кафтана, тай якогось волоцюгу привів з собою

Хотів Семен щось толкувати, але Мотря і слухати не хотіла

Пішов за кожухом, а без кафтана прийшов,та й ще з пройдисвітом. І ще маю я вас годувати?

— Та послухай мене — починає Семен, однакож Мотря своє:

— Я і замуж за тебе не хотіла йти, от що! Яке мені з тобою життя? Тілько самі клопоти...

— Чому ж не розпитаєш, як і що...

— Не треба мені питати! Коли б добрий чоловік, оттой, то не був би голий...

І хотіла вже йти з хати, але зупинилась. Немов щось їй шепнуло: „А ти справді не знаєш, що то за чоловік".

— — — — — — — —

— Ну, кажи, де ви зустрілися?

І почав Семен оповідати:

— Йду, а воно вже ніч, і бачу, сидить він під церквою, цілком закостенів. Привів мене до нього Бог, а то замерз би. Бачиш, які діла бувають на світі. Щож робити? Одягнув я його і привів сюди. А ти будь спокійна. Гріх, Мотре! Що ми скажемо перед Богом?

Хотіла Мотря щось різко відповісти, та замовчала. Глянула на незнакомого: сидить, голову понурив, мабуть дуже важке його житт. І знов каже Семен:

— Мотре, Бога ти забула.

Почула Мотря такий собі докір і зачепив він її совість. Глянула на незнакомого спокійніше, ніж доси. Підійшла до печі, виняла вечеру, поставила на столі і каже:

Щож, вечеряйте.

Почали їсти. А Мотря дивиться на незнакомого і жаль їй стало нещасного. Нараз немов то незнакомий повеселів, глянув на Мотрю і мила усмішка показалась на його устах.

Хто ти такий? — запитала вона незнакомого.

Я не тутешний.

Та як же ти тут опинився?

Не можу сказати.

Може хтось тебе обрабував?

Ні! То Бог мене покарав.

Отже ти голий лежав?

Еге ж! Замерзав Побачив мене Семен, зняв з себе кафтан, одягнув. . А тут ти мене нагодувала... Нехай Господь заплатить вас своєю щедрою рукою!

Знайшла Мотря стару Семенову сорочку, знайшла старі штани і каже:

Вберися, тай пора спати.

Не спиться Мотрі. Думає про своє убожество. Прийшов незнаний чоловік і поміг їм зїсти послідний кусок хліба. Чує вона — і Семен не спить.

Семене!

Що Мотре?

Встанемо рано, а хліба нема. Хіба позичу в куми Маланки

— Ну, якось прожиємо.

Полежала ще...

— Видно, що добрий він чоловік, та чомусь не хоче про себе говорити.

Може так і треба.

— Семене!

— А що?

Ми даємо другим, а чи нам хто дасть?

— Ну, нехай на тепер! — відповів Семен — пора пізна і час спати.

Повернувся і заснув.

Продовження буде).

*) В російськім тойже заголовок „Чим люде живі"

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК
„ДОБРИЙ ПАСТИР"?
Ціна молитовника в міцній шкіряній оправі, з золотим хрестом та написсю з пересилкою $2.25
Гроші й замовлення слати до:
THE HERALD
Box 3626 Winnipeg, Man.

ЛИЦАРЕВІ ПРАЦІ.

(Памяті О. Г. Лотоцького).

Серед поколінь українських діячів 19-го та початку 20-го століть було чимало видатних постатів, людей, що кинули великі ідеї, чимало славних письменників, історників, учених, але серед цих діячів треба виділити окрему ґрупу, ґрупу своєрідних українських „енциклопедистів". Національна робота була кольосальна, а виконавців, тих, що оддавали час і сили свої на її реалізацію було замало, особливо в ті часи, коли ця національна праця не приносила жадної користи, а спричинялася часто до великих неприємностей для тих, що їй присвячували своє життя. Для цих людей не було справ великих і малих: були справи корисні, необхідні і ні від чого вони не ухилялися. Виконували чисто громадську працю, конче займалися видавничою справою, були журналістами, педагогами, писали часом — коли треба — дитячі казочки і досконалі твори красного письменства, а часом цілком наукові праці з ріжних галузів знання, особливо ж з сфери історичної філологічної, бо це було тоді найпотрібніше для української справи, розкидали перлини свого таланту по ріжних галузях, не маючи змоги поглибити свою працю в тій з них, яка була найбільш відповідною їх особистій вдачі. Але зато могли вони мати одну велику сатисфакцію: по щасливому виказу того, кому присвячую я ці рядки — „вони створили саме життя". Їм завдячуємо ми, що справа наша стала на порядок денний міжнародного життя, що нарід наш став Нацією

Серед тих „енциклопедистів" в минулому найяскравішими постатями були безперечно Борис Грінченко та Василь Доманицький. До них так само належав О. Г. Лотоцький Але коли життя перших двох перетруджених непосильною працею, рано і трагічно увірвалося, О. Г. Лотоцькому пощастило прожити довший вік і мати за собою коло 50-ти років невсипущої, високо цінної та продуктивної праці. І тепер коли прийшла сумна звістка про те, що 22 жовт. 1939 упокоївся професор Лотоцький, жаль охопив не тільки його друзів і близьких, але все свідоме українське громадянство... Помер він на 70-му році життя, але всі, що бачили його ще місяць два назад знають, що був він повний сил і тої неугасимої енергії, яка була йому і, здається тільки йому одному властивою. Він був типовим „енциклопедистом" в минулому, але в останні роки життя свого, залишаючись завжди многогранним творцем життя, одну сферу своєї творчости міг ґрунтовно поглибити — в сфері історії Православної церкви та церковного права, професором якого він був спершу на Українськім Університеті в Празі, а потім на Богословському факультеті у Варшаві і залишив по собі монументальні твори.

Не можна в цій короткій посмертній статті охопити все це повне праці життя. Олександер Гнатович сам оповів про нього в своїх многоцінних спогадах і прийде час коли буде написано його біографію. Це буде не тільки пошана до одного з найбільших наших діячів, але й високо повчаюча книжка, яка самим змістом своїм, прикладом покійного буде завжди захоплювати, закликати до праці нові покоління...

Близький до Олександра Кониського, перенятий з молоду його запалом до праці національної, проф. Лотоцький був одним з найактивніших членів товариства „ВІК", що скупчувало стільки видатних, тоді молодих українських літературних сил. Але його всеукраїнське значіння виявляється в тій праці, яку десятиліттями проводив він у Петербурзі. Імя його тісно вяжеться з другим незабутнім покійником. П Я. Стебницьким. Вони в двох були справжніми амбасадорами при російськім уряді та громадянстві. І з огляду на те, що кожну національну українську справу треба було переводити через якусь урядову установу, весь тягар цих поневірянь — особливо перед цензурою — падав на цих двох людей, старотерпців. Мусіли вони і в прямому розумінню репрезентувати Україну, пишучи безконечні мемуари, підтримуючи дуже широкі звязки у всіх колах російського громадянства, серед академиків та членів Думи Вони високо розвинули видавничу справу, випускаючи книжки, що постійно зявлялися в ті часи в більш ліберальному, ніж провінція, Петербурзі. Їм належить честь видання першої Української Енциклопедії, що й досі є джерелом пізнання України і яка на жаль вже давно стала великою бібліографічною рідкістю. Петербурська діяльність О. Г-ча набірає особливої ваги під час першої російської революції (1905 р.), коли утворювалися українські фракції перших Дум, видавався журнал, організувався союз поневолених народів і т. д. З самого початку існування Товариства Українських Поступовців — Т. У. П. — покійний був діяльним членом його, постійно підтримуючи звязки з Києвом

Революція 1917-го висуває О Г-ча на чолове місце серед великої та діяльної петербурської української кольонії А далі їде він на Буковину, як її губернатор, де ретельно одстоює українське населення та нашу справу перед російською окупаційною військовою владою. З вересня 1917-го року робиться членом українського уряду, як його державний писар. Пізніше вже в 1918-му році він є міністром культів, потім послом в Царгороді, а вже на еміграції знову стає членом Уряду УНР — в 1927-го року до 1930-го, — є заступником премієра і дуже діяльним, завжди ініціятивним його членом.

На моїх очах переходила також бурхлива праця покійного в Празі, де так буяло від 1922-го року до 1930-го українське наукове, громадське та політичне життя. Тут якості О. Г-ча розвинулися дуже широко. З письменника він робиться професором, лектором, прекрасним промовцем і як завжди організатором: навколо Українського Республиканського Демократичного клюбу, на чолі якого він стояв, точилося все життя кольонії.

Але остання фаза його діяльности звязана з Українським Науковим Інститутом у Варшаві і може в цей період свого життя О. Г. Лотоцький з найбільшою силою виявив [illegible]ної здібности організатора, ученого, письменника. Шеснадцятитомне видання Шевченка, десятки незвичайно цінних наукових праць, надруковані Інститутом під його невсипущим проводом — це найкращий памятник, якого за життя сам собі поставив О. Г. Лотоцький.

По його працездатности та енергії О. Г-ча можна порівняти тільки до професора М. Грушевського. Він умів бути господарем свого часу. Кожний день мав свій програм. На кожне засідання громадське, наукове чи політичне він заготовлював передуманий ним на самоті список питань, що треба обміркувати, намічав силу справ, які треба виконати. Сам він по цьому спискові виконував їх ретельно Дуже гнівався, коли хтось свого обовязку не виконував, дорікав часом гостро своїм товаришам по праці та співробітникам, які його побоювались, хоч і знали, що в кожнім трудній випадку О. Г. по батьківському приходить на допомогу. Але чим більше працював я разом з покійним, тим більше переконувався, що мав він свою рацію, коли так часто ставився з певним недовірям до людей та вимагав від них праці. Мав на те й право...

Один Олександер Гнатович згадується мені при праці, другий в дружніх товариських відносинах. Гостинний, милий, я би сказав теплий в дружбі, він був незамінним співбесідником Наші розмови тягнися безконечно і наговоритись з ним було неможливо. Все звичайно точилося коло української справи, але горизонти Покійного були значно ширші. Це був не тільки письменник, учений, але і справжній державний муж, який придбав свій досвід ще на державній російській службі і широко потім примінював його на службі своїй власній країні. Це був державник, фанатик українського відродження, української незалежности.

Ніколи не тратив він присутности духа, віри в справу, в нашу остаточну перемогу. Серед найгірших матеріяльних обставин, серед злиднів зберігав бадьорий настрій і вмів другим його передати.

А разом з тим в цій до глибини громадській людині було багате життя серця, яке тішило друзів і яке виявлялося особливо яскраво в життю родинному. Не можна пишучи навіть ці короткі сухі рядки (писати про О. Г-ча банальні фрази було б образою для його памяти: за нього найкраще говорить саме його діло) — не можна не згадати цієї інтимної сторони життя його. Рідко хто мав щастя, що він мав у свойому родинному життю, і смерть незабутньої дружини його, Нинфодори Методієвни, була страшним ударом для О. Г-ча. Не можна без зворушення згадувати того ореолу, яким від дня її смерти в 1930-му р. і до самого свого кінця оточував він память дружини своєї. Яка б не була година, чи дощ чи холод, яка б праця не висіла над ним, що дня тягло його на кладовище Волю, далеко за містом... Разом з ним стояли ми ще 1½ року тому назад над цією дорогою йому могилою: обличчя Олександра Гнатовича ставало ясніщим, тут ввик він розмовляти з нею, тут знаходив спокій і рівновагу духу... На тому кладовищі заготовив Олександер Гнатович два місця поруч. І я певен, що перед смертю, один без близьких своїх, серед загальної руїни мав він одну велику втіху, що вмирає близько від Неї. Глибоко віруючий він певен був, що йде до тої, з якою так тісно звязане все многогране життя цього чулого і суворого діяча, цієї людини і громадянина, цього славного Лицаря Праці...

„Тризуб".

Олександер Шульгин.

ПРИМІР ГІДНИЙ НАСЛІДУВАННЯ.

(Вотерфорд, Онт.)

В неділю 7-го січня, в день Різдва Христового, панство І. Даниливичі з Вотерфорд, Онт. хрестили свого маленького синка Петра Евгенія. Чину хрещення доверщив о. П. Запаринюк, наш парох, який доїзджає до нас з Оштави. Підчас вечері побажав о. парох маленькому Петрові Евгенові та його родичам і кумам многих літ і закликав присутних жертвувати на пресовий фонд „Укр. Гол". і „Вістника". Зібрано $3.00. З того призначено на фонд „Вістника" 1.50, а на фонд „У. Голосу" 1.50

Нехай маленький Петро Евген — росте на втіху своїм родичам. Щира подяка всім жертводавцям за їх жертви.

Гість.

ГАРНІ ХРЕСТИНИ.

(Смокі Лейк, Алта.)

В день Різдва Христового молоді родичі, Стефан і Марія Радомські зо Смокі Лейк, хрестили свою донечку Емілію-Галю.

Хрещення було відмінне тим, що зібрані гості були самі молоді, і то головно учителі і учительки. Сам батько охрещеної є учителем в школі Топорівцях, близько Смокі Лейку

На заклик о. Гр. Василіва, гості зложили на Духовний Семинар у Вінніпегу такі жертви:

По 50цт.: Стефан Радомський. О. Цибуляк. П. Семенчук, С. Семенюк, І. Дверечук.

По 25цт: Н. Макаренко. Тарас Кулька.

Всі жертводавцям щира подяка

О. Г.

РІЧНІ ЗБОРИ ЦЕРКОВНОЇ ГРОМАДИ.

(Беліс, Алта.)

Дня 20 січня 1940 року, в Українськім Народнім Домі відбулись річні збори Укр. Греко-Православної Громади в Беліс, Алта.

Заряд церковної громади на 1940 рік вибраний в такому складі:

К. Медвідь — голова, С. Куташ заступник голови, П. Репка — касієр, В. Завадюк — рекордовий секретар, А. Климчук, — фінанс. секретар—С. Куташ, А. Шевчук. В. За-

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XVII WINNIPEG, MAN., FEB. 15th, 1940 ВІННІПЕҐ, МАН., 15-го ЛЮТОГО, 1940. ЧИСЛО (336) 4

СМЕРТЬ ҐУБЕРНАТОРА КАНАДИ, ЛОРДА ТВІДСМЮРА.

В неділю, 11 лютня, в Монтреалі помер ґубернатор Канади, лорд Твідсмюр. Помер в наслідок припадку, який стався з ним у вівторок, 6 лютня. Іменно — він впав в своїм помешканню в урядовім домі в Оттаві і вдарився в голову, від чого дістав потрясення мозку. Лікарі переправадили на нім три операції, — одну в Оттаві, а дві в Монтреалі, в Неврольоґічнім Інституті, — але лікарська штука вже не могла вдержати його при життю.

Смерть лорда Твідсмюра вразила болюче цілу Канаду. За час його ґубернаторського урядовання, він здобув собі таку прихильність серед населення Канади, якою не тішився мабуть жадний його попередник. Він щиро інтересувався життям канадійців і так полюбив Канаду, що, — як писав до одного свого приятеля в Англії яких два тижні перед своєю смертю, — йому тяжко буде Канаду покидати.

Несподівана смерть лорда Твідсмюра вразила болюче також канадійських українців. Вони втратили в нім не лише ґубернатора Канади, але також свого щирого приятеля

Лорд Твідсмюр познакомився близше з канадійськими українцями в 1936 році, відвідуючи українську кольонію Фрейзервуд, Ман. Тоді посол Н. В. Бачинський вручив йому від українців писаний привіт в українській мові та привитав його традиційним українським звичаєм — хлібом і сіллю. У відповідь лорд Твідсмюр виголосив прекрасну промову, в якій між іншим висловив думку, що українці будуть ліпшими канадійцями, коли будуть також добрими українцями. Свою промову закінчив по українськи словами: „Я бажаю вам всім щастя і здоровля". Ця промова має для канадійських українців велике й тривале значіння й ми наводимо її понище в цілости.

Своє заінтересовання українцями та свою приязнь до них лорд Твідсмюр зазначив між іншим тим, що до англійського переводу „Марусі" Григорія Квітки-Основяненка написав дуже гарне вступне слово. Ця книжка що лише вийшла з друку.

Православні українці висловлюють лейді Твідсмюр свої співчуття.

На вістку про смерть лорда Твідсмюра, Прот. С. В. Савчук, адміністратор Української Греко-Православної Церкви в Канаді, вислав до лейді Твідсмюр телеґраму такого змісту:

„В імени Української Греко-Православної Церкви в Канаді висловлюю дуже глибоку і щиру симпатію з Вами у Вашій великій страті. Лорд Твідсмюр став дорогим для всіх канадійських українців і його память остане раз на все дорогою в їх серцях. Нехай Господь буде з Вами і дорогими Вам і нехай потішає Вас у Вашім глубокім смутку".

У відповідь на повищу телеґраму о. Савчук отримав подяку такого змісту:

„Лейді Твідсмюр засилає Вам найсердечнішу подяку за Ваш щирий вислів співчуття."

Православні українці вшановують память покійного ґубернатора.

Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді повідомила священиків, щоби вони в належний спосіб вшанували память покійного лорда Твідсмюра, — відслужили поминальне Богослуження та виголосили посмертну згадку. Православні українці в Вінніпеґу, згуртовані при церкві св. Михаїла, вшанували память покійного ґубернатора в неділю 18 лютня. Того дня прот. С. В. Савчук і о. І. Дмитрів, парох, відслужили Панахиду, а о. Савчук сказав коротке посмертне слово.

ПРОМОВА ЛОРДА ТВІДСМЮРА, ВИГОЛОШЕНА В ФРЕЙЗЕРВУД, МАН. 21-го вересня, 1936.

„Дякую вам найтепліше за спосіб, в який ви мене нині приняли. Я не думаю, що денебудь, де я лише був в Канаді, приймали мене з кращою церемонією, як ваша ескорта, ваша стара національна церемонія вручення мені хліба й соли, і, коли позволите мені сказати, такі гарні і дібрані слова вашої привітної промови. Я здаю собі з того справу, що своє принятя завдячую фактові, що представляю вашого короля і це зробить мені велику приємність, коли передам королеві щирий привіт українського народу в Канаді.

„Я дуже рад бути нині між вами. Я є між людьми, що мають за собою довгу історичну традицію, бо ваш нарід через сотки літ держав полудневосхідну браму Европи перед нападами зо сходу. Я можу добре уявити собі, що ця країна є домом для вас, бо ці широкі степи є так дуже подібні до великих рівнин полудневосхідної Европи, з якої ви прибули. Підчас своєї поїздки по преріях я стрічав багато ваших людей і я рад бачити, що в такім короткім часі ви стали життєвим елементом канадійської нації. Ви відограли свою ролю у Великій Війні. Нині я находжу ваших синів в постійній і не-постійній міліції. Де піду, я чую високі похвали вашої промисловости, витревалости і підприємчивости навіть серед найтрудніших обставин. Ви стали добрими канадійцями

„Кожний британець, а головно кожний скотляндець мусить вірити, що найсильніші народи є ті, що повстали з ріжних расових елементів. Український елемент є дуже цінним причинком до нашої нової Канади. Я бажаю сказати вам одно. Ви приняли обовязки і льояльности з тим, як набули привілеї канадійських громадян, однак я хотів би, щоби ви також памятали свої старі українські традиції — свої гарні ручні роботи, свої народні пісні і танці і свої народні леґенди. Я не вірю, що якийсь нарід може бути сильним, як він не памятає і не удержує стичности з усею своєю минувшиною. Ваші традиції є всі вартісними причинками до нашої канадійської культури, що не може бути відбиткою лише якоїсь одної старої річи — вона мусить бути новою річю, створеною працею всіх елементів, що складаються на націю.

„Ми, скотляндці, вважаємося за добрих горожан нових країв, а це тому, що хоч ми мішаємося добре з іншими і радо приймаємо нову льояльність, то ніколи не забуваємо своїх старих скотляндських звичаїв і завжди памятаємо свій маленький край, з котрого походимо. Це є правда про кожний нарід, що має за собою сильну традицію і так мусить бути з народом, з такою сильною традицією, як ваша. Ви всі будете ліпшими канадійцями, як будете також добрими українцями.

„Я бажаю вам всім щастя і здоровля."

УРЯДОВІ ПОВІДОМЛЕННЯ.

I.

Церковні громади, які ще не повідомили Консисторію про склад своїх урядів на рік 1940, повинні зробити це негайно, подаючи при тім такі інформації:

1. **Імя громади й місцевість.**
2. **Коли річні збори відбулися.**
3. **Імена й адреси членів церковного уряду на рік 1940.**
4. **Імя й адресу урядника, на якого руки Консисторія повинна посилати листи для громади.**

Отці парохи повинні доглянути, щоби обслугувані ними громади подали Консисторії повниці інформації як найскорше. Консисторія має вислати невдовзі обіжники до громад в справі Восьмого Собору, отже до того часу мусить мати докладні відомости про склад уряду кожної громади.

II.

Пригадується тим громадам, що ще не вирівнали своїх зобовязань супроти дієцезіяльного фонду за минувший рік, щоби зробили це найдалі до 20 березня ц. р. Громади на фармах вносять на дієцезіяльний фонд по одному доларови від Богослуження, а міські громади, що мають сталу обслугу, пятьдесять доларів на рік. Рівнож кожна громада є зобовязана доглянути, щоби її члени вносили від себе на дієцезіяльний фонд по одному доларові річно.

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО- ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

ЗАМОВТЕ СОБІ НЕГАЙНО ОЦІ КНИЖКИ:

Великі Роковини .... 75ц.
Протокол Семого Собору Української Греко-Православної Церкви в Канаді .... 25ц.
Чартер і Статут Української Греко-Православної Церкви в Канаді .. 15ц.

Замовлення й гроші слати на адресу Консисторії:

Consistory of the Ukrainian Greek Orthodox Church of Canada.
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ЯК САВЛИ ХРИСТА ПЕРЕСЛІДУЮТЬ.

(*) Перед нами „Канадійський Ранок" з 2-го лютня 1940. Стаття на 3-ій стороні пригадує, що „Ранок" видаесь від 1905 року, отже 35 літ. Ювілейне число — 35 літ безперервної служби"... Довідуємось: Був „Ранок" і був „Канадієць" що [illegible] злучилися в „Канадійський Ранок". Не згадує, що „Ранка" видавали для українців пресбитеріяне, а „Канадийця" методисти. Отже зрозуміло, що 35 [illegible] служба була тим, що газети видавали [illegible] видають.

[illegible] українцям і навіть не християнська й [illegible] бо „Ранок" нераз робив таку [illegible] що виглядало на явне переслідування Христа. Казав же Христос: „Що другим робите те мені, самому робите" (Мат. XXV. 40).

На [illegible] також є стаття „Похорон [illegible]" автор Г. Подорожний. Стаття [illegible] безбожних напастей на українців, тай ще Христом заступається.

Починається стаття так:

„В[illegible] народи мають свої традиції [illegible]. Та від коли 950 літ [illegible] охрестили нашого українця [illegible] найдовше затримав свої традиції. Деякі з тих традиції є добрі [illegible] треба шанувати, але деякі виглядають на поганські й воли нам непотрібні".

[illegible] вже чужим вітром".

[illegible] Охрестили нашого українця". [illegible] було на явищі [illegible] сам [illegible] [illegible] бути [illegible] Т[illegible] взяти на увагу [illegible] нашого [illegible] О[illegible] що в статті [illegible]

[illegible] українським звичаєм є обводити теля три рази кругом домовини з тілом; шле дитину не до школи, а по свячену воду повинен принимати з свого про[illegible] Христа (чому не евангельського [illegible]) [illegible] (А вже!)

Так виглядає в стислій формі зміст Ранкової статті, отже чого не сказано [illegible] те повторюється дальше к[illegible] хочете.

Справа похорону описується подрібно [illegible] Подорожний" [illegible] Ранків „Подорожний" через [illegible] почув, що вмер батько української родини". Зайшов „Подорожний" туди, а там замість читання Євангелії і побожних пісень, хтось читає [illegible] а люди сперечаються за віри, котра [illegible] католицька, православна чи евангельська. Три дні і три ночи дискутували і нарікали— „що ніхто з них гаразд не знає своєї віри, бо ніхто не читає Євангелії, де пишеться про Христа і Його науку". Так дискутували, сварилися, а вкінці „**приходили до заключення — тримаймося віри наших батьків, бо вони нам лишили правдиву віру й традицію**". Сварились і не питали, що їх віра для них робить, „хто їм ту віру дав"... І там три дні і три ночі! Нарисувавши такий образ „Подорожний" каже:

„Правда, що український нарід є релігійний і має церковну традицію, та на жаль живе без Христа, а лиш називається католиком, чи православним".

Читаєте такі дива і питаєте себе: Хто ж це той „Подорожний" — яке його дійсне імя? Коли мав відвагу йти на український похорон, сидіти там три дні і три ночи, їсти три добі хліб бідних людей (до дому чейже не бігав [illegible]), а потім мав відвагу писати в „Ранку" мовою апостола, знавця українських потреб й учителя українського народу — то чому не показує свого лиця? Видно, що це один з тих Ранкових катзнців, що [illegible] горщик ховається.

Дальше, — що це за околиця, де „Подорожний" був? Чейже в „Ранку" можна було [illegible] назвати. Хто це вмер? Чейже мав він якесь людське імя поза тим, що був батьком української родини". Що це за збіговиско було на похороні? Три дні [illegible] сперечаються, сваряться, одні тягнуть за католицизмом, другі за православієм, треті за евангелизмом, а вкінці [illegible] приходять до заключення — тримаймося віри наших батьків". А може й справді розумні люди були [illegible] побачили, що в[illegible] від віри батьків [illegible], то рішили „стіймо при вірі батьків, а сварки не буде".

Та коли зважимо, що „Подорожний" був там в 1939, або вже в 1940 році, в [illegible] українці живуть в тій якійсь околиці мабуть довгенько, може й 30—40 літ, то [illegible] сталося, що вони аж на оттим похороні дискутували над вірами і рішили триматись батьківської віри? Як же досі справа в них стояла? Чи може на кожнім похороні вони таке повторяють? [illegible] й ліпше, що досі жили люде спокійно, мирно, по божому, поки не заплив між них „евангелик" і давай ганити їх віру, а вихвалювати свою. Так почались на похороні суперечки з евангеликом. **Три дні і ночі евангелик там сидів і силувався збаламутити людей, та здоровий людський розум переміг: люде рішили триматися свого!** Мабуть „евангелик" був для людий й виною того, що міг сидіти на похорон три дні і три ночи, поки приглянулися, але питання, чи сидів би він там нині три години, коли люди вже знають, що це за птиця.

Або беріть таке диво: [illegible] людям, що не читаючи Євангелії не знають своєї віри, отнакож чомусь не беруться до читання Євангелії. Знають [illegible] тиха і не [illegible] Справді диваки! А то було б їм тільки попросити „евангелика", щоби їм Євангелію з своїм толкованням перечитав, тай все ясне їм, як на долоні! Ні! Замісь того вони рішають триматися віри батьків. Бузовіри! Пощо ж тоді протестантських проповідників?! За що беруть чеки?...

Не питали, „що їх віра для них робить", та „хто їм ту віру дав" — каже „Подорожний". Та можна догадуватись, що все ж питали вони бодай „Подорожного", **що зробив евангелизм з тих українців, які за ним пішли — в яких сектах вони вже не були? І питали вони мабуть також „Подорожного", хто йому дав ту віру, яку хоче він їм накинути і хто посилає його, щоби на чужім йому похороні сидів три дні і три ночи.**

Інтересний послідуючий наведений висліз, де „Подорожний" понзває, що „український нарід релігійний і має церковну традицію, але живе без Христа", хоч і звесь католиком чи православним.

Здоровий розум каже, що де релігійність, там і Христос. Де тепло, там і жерело тепла мусить бути. Казав же Христос: „Де кількоро зберуться в імя мое, там я є між ними". Христос мав на гадці релігійних людей, бо тілько релігійні в Його імя збираються. **А в евангеликів, як видно, можна бути релігійним, але не мати Христа, ну, а дальше — бути безрелігійним, але мати Христа.** Дуже гнучкий оттой „евангелизм" — куди забаг, туди й повернеш. Самого Христа не допускаєш до релігійного українського народу, коли захочеш.

А традиції... Каже „Подорожний", що українці мають деякі добрі традиції і їх треба шанувати — **тільки знов не каже, котрі саме.** Чому б було такому „евангельському" всезнайкови не потрудитись трошки, тай не вичислити тих добрих „традицій"...

І ще каже: „деякі виглядають на поганські і вони нам не потрібні".

Що вони їм не потрібні, се зрозуміле. Пощо тим, що „Ранка" видають, і тим, що по три дні і ночи на чужім похороні сидять і людей баламутять, українські „традиції"? **І туркам українські традиції непотрібні,** і Буддистам, і Шинтоїстам і большевикам. Звичайна річ!

І не тільки ті „поганські „традиції", те все гуртом. Для Ранкової братії вони всі поганські. **Тай цілий український нарід остілько поганський, що протестанти самого Христа українцям відмовляють, чи Христа до українців не допускають.**

Однакож всі ті українські „традиції" [illegible] потрібні і звуться вони в українській мові не „традиціями", але мають більшим важнішим ще **Українська Церква, з усім, що вона має, і з історією, яка до неї належить.** А Церква це тисячу разів цінніша справа ніж „традиції". Бо Церква є тревалою інституцією, а „традиції" це вандрівка від секти до секти поки дійдеться до повного безвірства. Ми такі випадки знаємо.

Зводити Церкву до „традицій", це [illegible] зводити до „традицій" англійську державу. Таке робив би, хто хотів би англійську державу знищити. А коли „евангелики" звуть Українську Церкву „традиціями", то рівнож на те, щоби її знищити.

(Продовження буде).

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ.

Учителі Недільних Шкіл повинні обовязково набути такі книжки для своїх учеників:

„Приятель Дітей", молитовник для молоді	25ц.
Оповідання з життя Ісуса Христа	10ц.
Десять Біблійних Оповідань	10ц.
Азор — оповідання з часів Ісуса Христа, для молоді	10ц.
Українська Православна Церква (коротка історія)	10ц.
Свята Христина	05ц.

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man

ТУТ А ТАМ.

Подорож учеників на відпуст.

(*) Хто знає українське життя в Европі з недавних і давніших часів, той, порівнавши його з тутешнім, скаже вам, що — там є буденщина, але є і величаві святочні хвилі, святочні дні, а тут — лише сама буденщина.

Цілий устрій життя тут має в собі за багато руху, шуму, біганини, галасу. І ніколи нема від того спочинку. Вічне напруження мозку, очей, ух, нервів... Годі шукати тобі тут за таким днем в році, коли можна б лишити буденні клопоти і перенестись думкою в інший, кращий світ.

А там за морем було не те. В будень праця — навіть важка праця, а прийде неділя — ти вже небуденний чоловік. І ти, і сусід твій, і ціле село чи місто. Святочна тиша, святочна одежа, святочний вигляд на лиці. І рух святочний, звернений в усіх в одну сторону — до церкви. І відчувають тоді всі — і старі дідусі та бабусі, і молоді чоловіки та млодиці, і молодіж, і діти, що це святочний день — день кращих душевних переживань.

Так виглядає життя кождої неділі, кождого свята.

Але були там в році ще більше святочні дні і хвилі — Різдво, Йордан, Новий Рік, Великдень, Зелені свята, храмові празники. Це вже свята із свят, що на окремих картках життевої історії золотими буквами записувалися.

А окремі гарні і святі хвилі переживали ті, що вибиралися до святих місць на прощу (на відпуст). А вибиралися і старі, і молоді, і підлітки.

Відпусти, прощі, або паломництва, це була окрема інституція релігійного життя українців в усіх часах.

За княжих часів, як читаємо в Історії, Данило Паломник, ігумен монастиря, ходив на відпуст до Єрусалиму, поклонитись Гробу Господньому, і потім описав свою подорож.

Козаки Запорожці ходили два рази в році на відпуст до Києві, чи деинде. Там молилися, сповідалися, причащалися.

Подібно і цілий нарід—хто лише міг, хто часу знайшов, то йшов з молитвою і поклоном до святих місць.

Це було для життя, для душі великою животворною справою. Хто вертався з відпусту, то вертався кращим, праведнішим чоловіком, Чутливішим, більше ласкавим, більше смиренним, щирим, до людей і до Бога близшим.

І коли нам тут не доводиться переживати таких хвиль, то бодай думкою, бодай уявою підімо по тих дорогах, куди йшли наші братя-сестри, як летимо уявою за мандрівниками по чужих краях, по далеких землях, читаючи описи їх подорожей.

Дальше поданий опис повинен окремо заінтересувати молодіж — тутешних українських хлопців і дівчат, бо тут власне про паломництво студентів оповідається. Були б вони там, то може і самі так пішли би, коли ж вони тут, так нехай хоч знають, як релігійне життя молоді там виглядало. Отже вам той опис в скороченню...

В Волинській Духовній Семинарії — осередкові православної духовної освіти на Волині — існував гарний давний звичай: щорічно перед закінченням шкільного року, професори, виховителі та учні ходять на прощу (відпуст) до Почаєва, щоби подякувати Богу за Його щедроти, помолитися там, де Мати Божа проявляла свою особливу ласку і де подвизався (трудився) великий оборонець православної ври — Преподобний Йов.

Вирушати в дорогу мали о 7-ій годині рано, але почав падати дощ, що дуже всіх наполохав. Однак ніхто не хотів занехати прощі і що хвиля хтось виглядав, чи не перестає дощ. Вкінци перестав.

Всі рушили під проводом виховителів і священика Юркевича.

Вийшли на гору за лісом, і коли минули ліс, на тлі білих хмар побачили невиразно зарисований образ Почаївської Гори з її святинями.

Мимоволі почали йти скорійше.

Щораз то близше виділася Лаврська дзвіниця — то ховалась за деревами, то виринала висока, мов би до хмар.

В ліску, вже зовсім близько Почаєва, напав усіх великий дощ, але йшов не довго. Нарешті показались перші хати і всі ввійшли до Почаєва.

Коли підійшли до Лаври, настрій в усіх змінився. Зник сміх та жвавість і кожний вже ходив і держав себе поважно. Такий вплив зробило побожне окруження.

В 4-ій пополудні дзвін звістив, що починається Вечірня. Всі пішли до Успенської Церкви і простояли цілу Вечірню.

Коли багато разів буває хтось в Почаєві, то здавалось би, що він все тут знає і воно йому неінтересне. Однакож воно не так. Кожного разу коли ввійдеш під склепіння церков, такий настрій огортає людину, що вона забуває про все, а уста самі починають шептати щиру молитву.

Таке велике враження робить церква своїм виглядом, красою й повагою.

В часі Вечірні всі прикладалися до святощів Почаївської Лаври (цілували).

Коло 6 години Вечірня скінчилася і всі вирушили в Скит (монастир).

Недалеко біля Почаєва, з купи зелених дерев, підносяться білі вершки церкви Скиту. До Скиту з Почаєва треба йти коло 30 хвилин.

Всі спинилися коло чепурної мурованої церковки. Всюди тихо — мов би нікого тут не було. Не чути людського гамору, лиш дерева шумлять.

На Скиту є кілька церков. Всіх їх оглянули. Потім відпочили в тіни дерев і довідалися дещо від одного ченця (монаха) з історії Скиту.

По 7-ій пішли до мешкань, там повечеряли, щоби скорше йти спати.

Другого дня вже в 4-ій годині всі були в Успенському Соборі на Утрени. В часі Канону всі прочане сповідалися.

Після Утрені пішли до Печерної Церкви на ранню Службу Божу, де і причащалися. Біля мощів (тіла) Преподобного Йова був Молебен.

Пообідавши, в 2-ій годині вирушили всі назад до Кремянця, куди прибули під вечір, змучені трохи тілом, але зміцнені духом.

РОЗУМНІ ДУМКИ РОЗУМНИХ ЛЮДИЙ.

ДВОЯКА НАУКА.

(*) Повезіть ви дітей до великого міста і покажіть їм, що найкраще. Великі будівлі. Широкі і повні блеску вікна крамниць для примани покупців. Покажіть театри. Концертові вистави. Пишні строї. Людей, що в будні дні не заняті ніякою корисною працею. Покажіть збори танцюристів. Поведіть їх до цирку і менажерії. До купелевих місць на ріках та озерах. Побувайте з ними по горах...

І коли вернетесь до дому, запитайте себе: Чого ви своїх дітей навчили?

— Вони багато бачили — скажете — вони належать до бувалих.

Так! Але кілько доброго, практичного, потрібного вони звідтам привезли? Кілько такого, що перетворило їх на кращих працівників, на кращих людей, на корисніших громадян? На кращих для вас синів і дочок.

Все, що ви їм показували, промовляло не до їх розуму, але до їх апетиту. І може статися, що одного дня ранком ви будитеся, а ваших дітей нема — вони повтікали до міста. Витрішки, які ви їм показували, потягнули їх за собою. Коли ж і востануться вони з вами, то не будуть вони вам щирі помічники, бо їх уява буде поза вашим домом і поза практичними обовязками життя.

Та поведіть ви своїх дітей іншими дорогами. Заведіть їх в тому ж самому місті найперше до церков, де почують кілька добрих проповідей. Поведіть їх до шпиталів, де побачать терпіння не тілько старих, але й молодих. Покажіть їм похоронну процесію. Заведіть їх до судової салі, де судять молодого злочинця... Пійдіть з ними до фабрики, де виконується розумно зорганізована праця. Виведіть їх на поля, де людські руки заняті корисною роботою. Заведіть їх до гарних цьвітників, які дбалі руки понасаджували. Станьте з ними на хвилину серед людної міської вулиці і заставте їх приглянутись, кілько бачать вони поважних людей, кілько неповажних, а кілько людей з виглядом злочинців...

Коли вернетеся до дому з такої подорожі, то можете сміло похвалитися, що ваші діти здобули багато розуму і привезли до дому багато такого, що кожного дня дасться корисно до життя прикласти.

Такі два образки поставте ви перед собою і вибирайте з них кращий. Уявіть собі першу і другу дорогу, якою йшла ваша думка, і призадумайтесь, котрою маєте вести ваших дітей.

Такі два образки, це два способи виховання. Одно чисто світське, безрелігійне виховання, що має на увазі тільки матеріяльні здобутки і вигоди і розкоші життя, а друге, це виховання моральне, релігійне.

Перше промовляє лише до звичайного апетиту, але не зачіпає глибин душі, а друге звернене впрост до людського серця, до людської совісти, отже тим самим до здорового людського розуму.

Перше дає багато ріжнородних, але непрактичних відомостей, багато пустої уяви, багато порожних ідей, багато апетиту на непотрібне і нерозумне.

Друге показує дійсний зміст життя з його потребами, трудностями й обовязками. З гріхами, чеснотами, з гарними вчинками і болючими [illegible]. Показує розум і нерозум, добро і зло, людську гідність і моральний занепад.

Так! Виховання, яке іпоклало релігійність в свою основу, засіває в душу вихованків здорове зерно на хліб для життя, якого просимо в Молитві Господній: „Хліба нашого щоденного дай нам сьогодня".

Берві́ц.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. t 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address.
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ЩО КАЖУТЬ КАТОЛИКИ ПРО СЕБЕ.

(*) В едмонтонських католицьких „Українських Вістях", ч. 46, 1939, є передрук з католицького „Голосу Спасителя", де читаємо таке:

Боже! Зішли бурю й огонь!

На світі є около тристапятьдесять мільйонів католиків.

Подумайте! 530 мільйонів!!!

Якби ми католики взялись раз поважно до того, щоб поважно виповняти приказ Ісуса про любов ближнього.

Як би ми взялись до того енергійно... мужно.. у свідомости своєі сили

Як би ми виповняли ту заповідь не роблячи ріжниць/між жидом самарянином.. тощо

Тоді... Так' Тоді **мир у світі** був би запевнений..

На світі запанували б нові часи...

А над новими часами горіло б огнем слави імя **Ісус Христос!**

* *

Як би! — Так! Як би!

Чи не мав рації представитель сімміліонової армії безбожників, якого вислано до католицьких країв і народів, щоб розслідити сили католиків? Його звіт був такий:

„Не бійтеся католиків... Вони сплять мертвецьким сном! Легко його (католицизм?) зломити!"

* *

Чи не можна сказати до більшости хрещених українців закиду Спасителя: „Ти маєш імя, наче б ти жив, але ти **мертвий!"**

Так! В тебе є імя **католик,** але в твойому житті твоеї віри ніяк і по нічім **не пізнати.**

Ти жиеш не інакше, як жид, турок, поганин!'

* *

Сучасний стан нас українців-католиків нагадує християн перед приходом Духа Святого.

Які ж були Апостоли, заки зійшов на них Дух Святий?!

Труси!!..

Коли їх учителя спіймано, вони повтікали

Через довгий час збиралися за замкненими дверми... з боязни перед жидами.

— — — — — — — —

Які були вони перед тим, зака зійшов на них Дух Святий?

Самолюби... що шукали тільки своєї **користи.**

(Дальше також говориться, що коли на Апостолів зійшов Дух Святий, вони перетворилися в гідних людей. За тим йде від довгої молитви о поміч Святого Духа, в якій додатково змальовується чорними красками моральний занепад на такий лад: „Все, що вони думають — говорять — дбають — заражене сопухом земської глини").

Ану призадумаймося над сказанним хвилинку...

Є на світі 350 мільйонів католиків. На показ велика сила, але з боку релігійного сили нема. Одної з найважніших заповідей — любови ближнього— не сповняють. Дивляться з погордою на других. Фарисейська гордість панує.

І через те нема добра на світі. Миру (спокою) нема. Ненависть між людьми.

Занепад релігійности такий вже великий, що самі католики признають слушність представникови безбожників, який придивлявся католицизмови в ріжних краях, а потім сказав, що католицизм спить і легко його перемогти.

Таким показують католицизм самі католики.

А тепер запитаймо тих же католиків

Коли з католицизмом так погано, то з яким лицем католики показують пальцем на других? З яким лицем звуть вони православних українців безбожниками, схизматиками, незединеними, відступниками, не маючими Божого Благословення? З яким лицем кричать вони „Проч з Православієм!?"

Чому католики обурюються, коли православні українці показують живими фактами безбожність католицизму, а представникови безбожиків признають слушність? Мабуть він близший католикам, ніж православні українці

Коли в католиків такий занепад, то чому кличуть вони православних, щоби до них приставали? Чи на те, щоби і православних звести на ніщо?

Нащо було унійних заходів, до яких Шептицький прикладав всю свою силу?

З яким лицем можуть католики голосити, що хто не належить до тих 350 мільйонів, які Божих Заповідей не сповняють, той пропащий перед Богом?

А ще дальше — **як можна робити докір греко-католикам, що вони недобрі християни, коли цілих 350 мільйонів не красші? Адже греко-католики можуть сказати: Коли ціле ваше море брудне, то хіба диво, що ми, як одна кропля в вашім морю, також брудні? Де ж нам обмитися?**

Яким правом можуть католики казати православним, що злучившись з католиками православні стануть красшими? Хіба стане хтось красшим, коли притулить себе до поганого?

До того, що сказав представник безбожників про нинішне, ми можемо сказати про давніше покликуючись на досвід та Історію. Українці мали діло з католиками сотні літ. І впродовж тих сотень літ католики звали українців гірше, ніж самарянами — вони звали їх хамами кабанами, мудями, їхні церкви звали синагогами, священиків рабінами... Нарід мучили, переслідували, вбивали.

А що було верхом католицької безбожности, так те, що при всіх тих Каїнових злочинах католики голосили, що вони одні знають Божу Правду; що лише їх одних Господь любить, що хто їм не піддасться, той пропащий перед Богом

Отже питання: З яким лицем можуть католики кричати нині: „Проч з Автокефалією! Проч з Православієм!"

Як можуть вони дорікати кроплі греко-католиків, що ті нічого не варта, коли ціле велике католицьке море повне бруду?

Як можуть вони голосити, що хто не з ними, той не з Богом?

А коли голосять, то цим лише збільшають ту велику безбожність, яка опанувала цілих 350 мільйонів католицького світа.

РОБОТА ЦЕРКВИ — ОБРАЗ ПРОЩЕННЯ.

I.

Релігійне життя дуже змістом багате.

Але тільки для того, хто той зміст подрібно знає, ним жие — отже сам є частиною того змісту.

Релігійний світ має велику творчу ублагороднюючу силу. Нею витворюються великі люди, великі характери. А з тим велика і свята праця. Нею будується кращий лад між людьми — Царство Боже на земли. Нею жорстокі народи стають культурними, великі грішники праведниками.

Однакож все те чуже, невидне і незрозуміле тому, хто не мав щастя виховуватися по релігійному.

Берімо значіння Великого Посту.

Піст — це релігійна встанова, призначена на те, щоби піднести моральну сторону чоловіка, поставити його ноги на стежку праведности і наблизити до Бога

Розумний чоловік не скаже: За мною нема провин... Я вже не маю куди ставати кращим, ніж я є... Бо він знає, що за ним є провини. І через недбалість Через лінивство. Через гордість. Через ненависть. Через неповздержливість, через всякі пристрасти. Зробив зле, чого не було треба; не зробив добра, яке міг зробити. Гідности своєї не шанував Повівся нерозумно...

Отже свята Церква, як добра Мати, час від часу накликає своїх дітей, щоби хто впав — нехай встає, хто згрішив нехай кається, хто заподіяв зло — нехай його направить. Хто забув Бога нехай знов піднимає своє серце до Божого милосердя.

А ніяка з найбільших наукових інституцій на світі такою ублагороднюючою роботою не занимається.

Підготовчі неділі.

Розгляньмо коротко, як підготовляє св. Церков своїх вірних до Великого Посту

Неділя про Закхея. Грішником був Закхей, та Спаситель побачив, що в душі Закхея було місце на любов ближнього. Треба було лише того місця діткнутись, здорове зерно туди кинути. Коли ж Христос діткнувся Закхеевої душі, то з грішника став гідним чоловіком. Отже наука всім: Отворіть свою душу для Христа, запросіть його, як запросив Закхей, а ви станете добрими його учениками.

Неділя про Митаря і Фарисея. Тут св. Церква показує людську гордість. Замісць ставати в покорі перед Богом, фарисей стає гордо, тай ще других зневажає. Хвалячи себе він дальше грішить. І він виходить з церкви з це більшими провинами. Не так Митар. Він пригадав собі свої провини, упокорився і дістав прощення. Тому й св. Церква ставить перед кожним слова молитви: „Покаяння двері відчини мені, Життядавче"

Неділя Блудного Сина. Щоби грішник, що відблукався від Бога, мав відвагу вернутися, св. Церква ставить перед своїх дітей образ Блудного Сина, що важко згрішив проти батька, але коли вернувся, батько радо приняв його.

Неділя про Страшний Суд, це послідна неділя перед Великим Постом — і тут перед нашими очима стає образ цілого нашого життя, з його працею і

з його заплатою. Показує, що — що посіємо, те будемо збирати. А вже головно пригадує нам любов для ближнього. Що добре зробили братови вашому — каже Христос — мені ви зробили, а що зле зробили братови — ви мені зло зробили.

Люби Бога і ближнього — це дві головні заповіди. Корінь усіх других заповідей. Це тепер св. Церква пригадує.

Справа прощення.

Однакож пригадує вона ще одну велику справу, а то — справу прощення. Бо прощенням до брата наша любов до Бога і ближнього виявляється.

Ми просимо прощення в Бога, отже повинні другим прощати.

Господь простив гріхи Закхея і той половину майна дав на винагородження своїх злих вчинків.

Митар просив прощення і Господь схилився до його просьби.

Блудний Син вернувся до батька просити прощення і батько радо простив.

Отже справа прощення, це велика справа. Де люди вміють другим прощати, там обминаєсь багато лиха між людьми. Хто прощає щиро, той себе поправляє і підносить. Де люди прощають собі взаїмно свої провини, там ворожнечу переміняють на дружбу, а ненависть на любов

Хіба ж не велика і не важна Справа Прощення, яку при надходячім Великім Пості св. Церква своїм дітям перед очи ставить!

(Докінчення буде).

ШАНУЙ ДЕНЬ СВЯТИЙ.

Господь Бог наказав день святий шанувати. Однак люди часто забувають на Заповіди Божі. А бувають случаї, що таки умисно винаходять собі роботу на такий день, будь то неділя чи свято, і показують, що вони не зважають на закон Божий

До таких людей належав Томко Фасоля. Він заразився ще в старім краю радикалізмом, а приїхавши до Канади, прилучився до большевицького табору Закинув ходження до церкви. Залишив молитву. А неділя чи яке свято, це були дні, коли він діставав велику охоту щось робити, — і то що найтяжшого.

Бувало жінка спамятує його. Просить у неділю відпочити. Пішов би ти, каже вона, Томцю, до церкви, між людей. А то все берешся до праці в святий день. Щось не добре віщує моє серце. Коли ти робиш у неділю чи свято, на мені тіло терпне. Боюся, щоб Господь Бог не зіслав якої кари на нас.

А він висміював кожен раз таку розмову дружини. Він перестав вірити в Бога, й не боявся Його. Це ще більше смутило його добру жінку

Вона дуже страждала, що її чоловік безвірок. Її смутило те, що вона не може провадити дому так, як давно провадили її батьки. Неділя чи свято не були для неї радісними днями, бо хоч вона святкувала їх, як могла, то не могла погодитися з тим, що її чоловік працював у ті дні. Приходив до хати обпорошений, замазаний, змучений і говорив не про святі справи, а про працю, господарські клопоти.

Але трапився випадок, що перемінив Томка Фасолю цілковито.

Одної неділі забрався він до гиблярської машини. Почав її намащувати та приготовляти до праці. Він мав машину, що пилила дошки, отже спровадив собі ще й прибори до гибльовання. Ту гиблярську частину він прилагодив у неділю до роботи. Мав іще двох помічників, що такої самої масти були, як і він.

Пустили машину, а самі, сміючись, витукували соромницькі слова.

Та це не довго тривало. За якої пів години воздух прорізав страшний вереск. В таких случаях робітники при машині знають, що робити. Піднесли ратунковий лівар. Мотор став. Коло машини побачили Томкового хлопця, літ яких 15, облитого кровю. Прибігли й побачили, що мотор вхопив його праву руку по саму пахву. Метнулись за приборами. Полюзували мутри й ледви живого відсунули від мотора.

Скочив господар на авто й повіз дитину до шпиталю. Мати зомліла. Робітники ходять, як не свої. Нещастя і тільки.

Вістка про це рознеслася по околиці. Збіглися люди, жалують Томчиху. А ще більше жалують молодого хлопця. Він дуже добре вчився у школі. Знав грати на скрипці та взагалі був дуже надійний. А тут права рука в небезпеці. Але всі ще надіються, що може лікар щось порадить. Розважують заплакану матір, як можуть.

Звечоріло. Приїхав Томко з міста Привіз дуже сумну новину, — лікар вже відтяв подрохотану руку їхній дитині.

Заридала бідна мати. Люди заголосили. Тяжко було глядіти на ту сцену. Заплакав і твердий Томко. Не видержав. Дві великі сльози покотилися по його твердім лиці. Картав себе, що не шанував свята. Пощо було йому працювати в неділю? Видно, що Бог його покарав за те.

Та ще не кінець.

За кілька днів поїхав він з жінкою до шпиталю побачити сина. А там довідалися, що мала надія на те, щоб він жив. Вже лиш догаряє. Це була правда. Умер на руках матері таки того самого дня.

Поховали дитину, як велить християнський звичай. Запросили священика, прибули люди в широкої околиці. Все відбулося по закону.

Проминуло кілька тижнів і всі завважили в Томкові велику зміну. Він святкував неділі і свята, як другі люди. Що більше, — ходив до церкви і молився.

Настрій дома в неділі і свята був цілком не такий, як колись, а святочний Перестав читати большевицькі часописи, не хотів бачити „товаришів", що людей деморалізували, бунтували проти Бога.

Трагічний випадок з Томковим сином глибоко записався в памяти й свідомости мешканців околиці. Вони одні других перестерігали, щоби шанувати день святий.

Д. Степанко.

ПЕРЕСЕЛЮЮТЬ УКРАЇНЦІВ НА ДАЛЕКИЙ СХІД.

Донесення з Москви подає, що українців, які покидають ті українські землі, що є під німецькою окупацією, совітський уряд вивозить на Сибір для кольонізаційних цілей. Перша така переселенча партія, що складається з 4,500 українців, буде поселена на Далекому Сході, недалеко берегів Тихого океану На Сибір вивозити муть далі й тих українців, що хотіли б покидати Західну Україну, шукаючи кращих умовин життя.

ДОБРА РОБОТА.

Кожний християнин має обовзок творити добро.

Робимо щось доброго, — тим показуємо себе християнами, такими, що хочемо вихіснувати кожну хвилю, що її Господь нам дає, для доброї справи.

Є багато людей, що не знають, що повинні робити, щоби й себе вдоволити й щоби заслужити собі на добре імя від людей та на нагороду від Бога.

От знаю чоловіка, якого запросили визначні англійці до себе в гостину, і то в неділю на вечеру. Точно в годині 6-ій почалась гостина. Помолились і почали їсти.

По вечері ще поговорили дещо і чверть по семій господарі зголосили, що час іти до церкви на Богослуження, яке починається точно пів до осьмої.

Це вони зробили свідомо й без страху, що образять гостей. Всі без обиняків зібралися і пішли до церкви

Знаю багато моїх приятелів, які нераз опускали Богослуження в неділі Питав їх, чому не були в церкві. На те вони давали пояснення, що в них були гості й вони не могли прийти до церкви.

Мені подобалися ті англійці Видно, що побожні люди. І свідомі та культурні

Розуміють річ. Вміють запросити людей до себе й погостити, але і вміють виконувати свої релігійні обовязки, не оглядаючись на гостей

Це все зробили вони, як не мож краще. Записалися добре в свідомости гостей, яких гостили, й ті гості тепер про них добру славу ширять.

Ану, братя християни православні, гляньмо крутом себе, перечислім наших сусідів і приятелів. Запросім їх до себе і так чемно і гарно їх погостивши, припровадьмо їх до нашої церкви. Хай вони з нами разом Богові помоляться. Приглянуться нашому прекрасному обрядові, послухають наших пісень і молитов, побудуть з нами не тільки в хаті і при столі, застеленім всячиною, але й зеднаються з нами в молитві.

Як би ми так поступали тільки один рік, ми багато доконали б доброї й користної роботи. А скілько то добра ми зробили б, коли б так поступали роками.

Отже не шукаймо аж надто великої нагоди творити добро. Використовуймо такі на око незначні случаї, що приходять нам в життю без великих зусиль, але мають велике значіння і для нас, і для наших ближніх.

Дмитро Степанко.

ВИЙШОВ З ДРУКУ Й ПРОДАЄТЬСЯ
„ШКІЛЬНИЙ СПІВАННИК"
вложений славним українським композитором К. Стеценком.
Співанник містить 38 пісень під нотами й коштує лише 25 центів з пересилкою. Замовлення й гроші (почтовим переказом, або стемплями) слати на адресу:
Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

Л. Н. Толстой.

ЛЮБОВ ОЖИВЛЯЄ ЖИТТЯ.

(ВІЛЬНИЙ ПЕРЕВІД).

(Продовження).

Вчасним ранком встав Семен. Встав і незнакомий. А Мотря пішла зараз по сусідах хліба позичати.

— Щож — починає Семен до незнакомого — якось треба жити. Треба їсти, треба одежі. А що ти робити вмієш?

— Нічого не вмію — відповідає чоловік.

— Нічого! Коби добра воля, а навчишся.

— Люди працюють, отже і я буду.

— Як тебе звати?

— Михайло.

— Ну, Михайле, говорити про себе не хочеш, так це твоє діло. Але працювати мусимо. Жити ж треба. Будеш мені в роботі помагати, то якось проживемо..

— Нехай спасе вас Господь за вашу добру волю. А я вчитися буду. Кажіть, що робити.

Почав Семен робити дратву, почав щетину заправляти.

— Дивись — каже — це не тяжко зробити.

Подивився Михайло і зараз сам зробив таку дратву, як треба.

Що Семен не показав би, Михайло зараз перейме. Третого дня знав майже всю шевську роботу, так, наче б змалку її вчився.

І що за робітник був! Працює безнастанно і їсть небагато. На вулицю не ходить за витріщками заглядати. Найбільше мовчить. А коли говорить, то лише розумно. Не жартує, не сміється.

Тільки й бачили один раз усмішку на його устах, коли першого вечера Мотря вечеру на стіл поставила.

— — — — — — —

День за днем минув і рік. І пішла слава про Семенового робітника. Ніхто так добре чобіт не зробить, як Семенів робітник. Здалека їдуть люди чоботи в Семена замовляти. Почав Семен багатіти.

Одного дня зимою зупинився перед хатою Семена панський візок. Три коні, з дзвінками (як був тоді звичай в багатих людей).

Виглянув Семен в вікно, а той, що приїхав, до дверей вже підходить. Скочив Семен, відчинив двері.

До хати ввійшов чоловік з тих, що Семенова хата ніколи їх і не бачила. По одежі видно, що багач, пан, а високий, а плечистий, а сильний! Головою майже до стелі досягає.

— Хто з вас головний майстер? — питає багач.

— Це я, шановний добродію, — каже Семен.

— Гей, Федю, подай ремінь! — крикнув багач на хлопця.

Приніс хлопець, розвинув. Бачить Семен — ремінь на чоботи.

— Видиш, що це за матеріял? — питає багач Семена.

— Виджу, шановний добродію, — каже Семен, — матеріял дуже добрий.

Надувся багач та:

— Еге, еге! Ти такого матеріялу ще і не бачив. Матеріял німецький. Двадцять карбованців заплатив.

Ніяково стало Семенови.

— Ні, не видав такого матеріялу, — каже.

— Ото ж... А чи можеш ти зробити з нього для мене чоботи?

— Можу, шановний добродію.

— Можеш... Еге! Але памятай, для кого і з чого тії чоботи мають бути. Це мають бути такі чоботи, щоби за рік не викривилися і не попоролися. Коли так зробиш — добре, коли ж ні — то і не починай.

Не знає Семен, що казати. Оглянувся на Михайла. Кивнув Михайло головою, значиться: бери!

— Добре, пане, зроблю, як хочете.

Почав Семен міряти ногу багача. Такої ноги він ще не бачив. Велика, товста. Глянув багач на Михайла:

— Хто це в тебе? — питає.

— Це ми разом працюємо. Він буде вам чоботи робити.

— Уважайже, — каже багач Михайлови — цілий рік мають бути добрі. Щоби не викривлялися і не поролися..

А Михайло на багача і не дивиться, а побіч нього. Наче б на кого іншого приглядався. Дивився він пильно хвилину й усміхнувся. І наче самий став певніший себе.

Що це ти зуби скалиш, — каже багач, — ти вважай, щоби чоботи були на час.

— Добре, добре, точно на час будуть, — відповів Михайло

І багач забрався. Виходячи головою до одвірка вдарився та наговорив Семенови чого доброго, що в нього двері такі низькі.

— — — — — — — —

І каже Семен Михайлови:

— Щоби вдалося добре зробити. А то сердитий чоловік. Тай матеріял дорогий. Щоби не вийшло, як не треба. Це вже ти, Михайле, бери все в руки В тебе очи здорові, тай добре ти все робиш, а вже я тобі поможу.. Ось міра

Взяв Михайло матеріял, розстелив на столі, подумав, взяв ніж і почав краяти.

Глянула найперше Мотря — що це він робить? Мають бути чоботи, а Михайло викроює так, наче б мав шити черевики на померщого. Хотіла щось сказати, та здержалась. „Може панам треба так шити" — подумала.

Покраяв Михайло матеріял і почав шити. І знов бачить Мотря, що Михайло шиє не чоботи, але черевики для померщого, або як там їх звали — „босовики". Та і тепер замовчала. А Семен робив що інше і не бачив, що Михайло робить.

Стали полуднувати, глянув Семен — а то не чоботи, а „босовики".

Ахнув Семен. Що це? Ніколи Михайло не помилися, а тепер таке лихо вийшло. Що ж його робити?

— І що це ти зробив — зачав він казати Михайлови — що ж тепер буде?...

Нараз чують, хтось приїхав верхом Не доказав Семен, що мав казати. За хвилину входить до хати хлопець, що приїздив з багачем.

— Здорові були!

— І ти будь здоров! А що скажеш?

— Наша паня прислала мене..

— В справі чобіт?

— Еге ж. Тілько ж чобіт панови не треба. Нема вже нашого пана.

— Що ти?

— Еге ж Від вас не доїхав до дому, в дорозі помер. Отже прислала мене пані, говорить: скажи, щоби „босовики" на мертвого вшили. Так і скажи, говорить. І ще каже, пожди, поки будуть готові і зараз забери з собою.

Взяв Михайло готові вже „босовики", обтер, вдарив одним до другого, завинув і дав хлопцеві.

— Прощавайте, в добрий час!

— — — — — — — —

Минає час, а Михайло все в Семена. Уже шестий рік. І завсігди такий же. Нігде не ходить, більше мовчить. І ніхто його про нього не питає, а він не каже. Дивний чоловік! Та який гарний робітник.

Одної днини сидить Семен з Михайлом за роботою, а діти по лавці бігають, в вікно заглядають. Нараз крикнули:

— От якась жінка до нас їде з двома дівчатками. Й одна дівчинка кривая.

Почув Михайло, відложив роботу на бік, підійшов до вікна і дивиться. І дивно стало і Семенови і Мотрі, бо Михайло ніколи не любив в вікна заглядати А тепер так пильно дивиться.

Почувся стук в двері.

Просимо, просимо! — сказав Семен і Мотря відчинила двері.

Увійшла жінка з двома дівчатками Однаковісенькі, наче б близнючки, тільки одна має кривеньку ногу

— Це я до вас — каже жінка — черевички для дівчаток вшийте.

Чому ж ні, вшиємо. Це вже твоя робота буде, Михайле

І глянув Семен на Михайла, а той так пильно-пильно на дівчаток дивиться. Чому? Невже ж вони йому знакомі чи що?

Почав Семен ніжки міряти. І каже жінка:

— На отсю ніжку окроме треба зміряти, бо вона каліка, а другі ніжки в обох однакові. Вони ж близнючки.

Що ж це сталося — питає Семен — чи може з роду так?

Ні, це мати була притиснула.

Вмішалася в бесіду Мотря:

Хіба ж це не ваші діти?

— Ні! Я взяла їх за своїх. І ніяка рідня.

— Та все ж ви їх так, наче своїх, жалієте.

— Жалію... Тай як їх не жаліти, вони ж таки мої. Грудьми своїми вигодувала. Була в мене дитина, так Бог до себе покликав, а я їх виховала. Здаєсь, що своєї дитини не любила так, як їх люблю.

— Хто ж була їх мати?

(Докінчення буде).

Маємо все на складі повний вибір Церковних Річей найлучшої якости по приступних цінах.
Пишіть по катальог.
WILLIAM GROSS & CO.
322 Main Street, Winnipeg, Man.

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК „ДОБРИЙ ПАСТИР"?

Ціна молитовника в міцній шкіряній оправі, з золотим хрестом та написсю з пересилкою $2.25

Гроші й замовлення слати до:
THE HERALD
Box [illegible]
Winnipeg, Man.

РІЧНІ ЗБОРИ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО ПРАВОСЛАВНОЇ ГРОМАДИ РІЗДВА ПРЕСВ. БОГОРОДИЦІ В ОШАВІ, ОНТ.

В пятницю, 26-го січня 1940 р., відбулися річні збори нашої парохії. Збори отворив наш парох о. П. Запарнюк молитвою і покликав заряд з минулого року до звіту. Звіт заряду був дуже вдоволяючий. Приходу було за цілий рік близько 2 тисячі доларів.

Громада позбулася бічних довгів, які були затягнені в часі процесу, довгу в банку, заплатила процент від моргеджу, помалювала церкву, купила ризи і дещо більше постарала до церкви, парохіяльної хати та парохіяльної салі. Крім цього за старанням о. пароха громада позбулася податку, який тяжів на громадськім майні, на суму около 500 доларів.

По звіті урядників з 1939 року, приступлено до вибору заряду на рік 1940.

До заряду увійшли: пп. П. Григорук — голова, К. Москалюк — заст. голови, Ст. Ревега — рек. секретар, Н. Цибуляк — фін. секретар, В. Ілащук — касієр, Т. Павленчук — старший брат, Т. Мельничук, А. Неміш, І. Василик, В. Варварук, Карпо Мельничук, Т. Павленчук, Георгій Романчук — трости; Н. Цибуляк — буфетчик, Л. Кравченко — режісер, Г. Василик — гардеробщик, Т. Мельничук і Д. Кирилюк — господарі, Карпо Мельничук, І. Василик, В. Варварук — контрольори.

Дай Боже, щоби наші члени мали і цего року таке довіря до нашого пароха і уряду, як минулого року, а тоді наша громада багато поступить вперед та позбудеться того довгу, який ще тяжить на її майні. Слід згадати, що коляда цего року пішла добре й заколядовано поверх 120 дол. Щира подяка тим, що ходили колядувати, як рівнож тим, що жертвували. Хоч ми не великі так дуже числом, але сильні духом. Ми віруючі, побожні й працьовиті. Ми вірні Христовій Укр. Православній Церкві й свойому проводові. Дай нам Боже сили й охоти до дальшої праці.

Ст. Ревега, секр. зборів.

УЧІМОСЯ, ДУМАЙМО, ЧИТАЙМО.

(Берегін, Саск.)

При цім надсилаю 2 долари, — одного долара як передплату, а другого на пресовий фонд „Вістника". „Вістник" приходить два рази кожного місяця до нашої хати, містить гарні повчаючі статті, стає в обороні нашої Української Греко-Православної Церкви, обороняє український нарід перед різними ворогами, котрі стараються всіми силами нас розбити, навчає нас, що і як маємо робити, щоби досягнути нашої ціли. Хто ж то пише у „Вістнику"? Люди, котрі стоять на сторожі Укр. Гр. Православної Церкви та українського народу, люди, котрі дорожать українською справою, люди, котрі посвятили ціле своє життя для Укр. Церкви та українського народу.

Отже взиваю всіх українців, щоби стали разом під один прапор і кликнули: Нехай живе український нарід і його Церква! Нехай не буде ні одної української хати, деб не було „Вістника", нехай запанує між нами правдива любов Христова, а не папська. Нехай римські агенти пишуть „Страшний Пров" Римови та папі, а не нам українцям, бо ми українці вміємо цінити і шанувати те, що нам лишив Христос, а бридимося тим, чого вчать вороги нашого народу і його Церкви.

Колиб наші брати греко-католики хотіли заглянути не лише там, де їм їх провідники позволяють, але й там, відки їх найбільше відганяють, то скорше пізналиби, де є правда, а де лож. Чому греко-католицькі священики забороняють своїм вірним читати? Бо бояться, щоби вони не пізнали, хто вони, яких батьків, чиї діти.

Іван Франко пише: „Книга — морська глибина, хто в ній пірнув аж до дна, той хоч труду мав досить, дивні скарби виносить". А Т. Шевченко накликає: „Учітеся, брати мої, думайте, читайте, і чужому научайтесь, — свого не цурайтесь" Отже й наші брати греко-католики не повинні боятися книжки, не повинні слухати своїх провідників, які заказують їм читати, але повинні читати якнайбільше той шукати де є правда, а де лож.

С. А. Деркач.

РІЧНІ ЗБОРИ.

(Портедж ля Прейрі, Ман.)

Річні збори укр. греко-православної громади в Портедж ля Прейрі відбулися дня 11-го лютня 1940 під предсідательством священика П. Гліцького. Секретарював П. Кудеравець. Через минувший рік праця провадилася по можливости сил громади, а особливо багато праці поклало Жіноче Церковне Товариство.

До церковного уряду на біжучий рік вибрано головою І. Кушнерика, заст. голови Т. Соцького, касієром Л. Лазорка, а секр. П. Кудеравця. До заряду жіночого товариства увійшли: пані Т. Соцька — голова, пані Р. Руда — касієрка, а пані М. Ковальчук — секретарка. Ухвалено мати богослуження десять разів на рік. На внесок п. І. Цуркана з церковної каси вділено на дієцезіяльний фонд $2.50 і з жіночої каси також $2.50, разом $5.00. Збори закінчено молитвою „Достойно єсть".

П. Кудеравець, секр зборів

ЗВІТ З РІЧНИХ ЗБОРІВ УКР. ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ СВ. ТРОЙЦІ В ПОПЛАР ПАРК, МАН.

Збори відбулись 28 грудня 1939, в 2-ій годині по обіді в Укр. Нар. Домі. На предсідника зборів покликано о. П. Гліцького. Секретарював С. Мисливчук.

По прочитанню протоколу з минулорічних зборів, приступлено до справоздання заряду. Минулорічний заряд дав дуже вдоволяючий звіт, за що присутні члени нагородили його довгими оплесками.

Приступлено до вибору заряду на рік 1940. Заряд вибраний у такім складі: Михайло Марко — голова, Михайло Вусатий — заст. голови, Стефан Мисливчук — секретар, Григорій Лисайчук — скарбник, Іван Марко — господар, Дм. Шпикевич, Іван Керелюк і Іван Денесюк — старші брати, Іван Марко і Михайло Вусатий — контрольори.

По виборі заряду приступлено до обговорювання справ на слідуючий рік. Рішено, щоби богослуження відбувались так, як до тепер, що четверта неділя. Рішено також, що членська вкладка від кожного члена на слідуючий рік буде 5 доларів. Також постановлено мати базар на 4 і 5 травня ц. р. в користь церкви.

Порушено ще кілька менше важних справ, по чім збори закрито.

о. П. Гліцький, предсідник.   Ст. Мисливчук, секретар.

25-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ВІНЧАННЯ

Дня 29 січня ц. р. в 8 годині вечера, громада щирих приятелів п-тва Семена і Вікторії Щербіїв зійшлися до Нар. Дому ім. Ів. Франка в Ґронлид, Саск. та устроїли їм несподіванку. Позаставляли столи до принаття гостей і як було усе готове, післали авто по шановних ювілятів. Коли вони явилися в Нар. Домі, їм причеплено букети, а голова Нар. Дому привитав їх в імени місцевих товариств і присутних гостей. Шановні ювілити подякували за таку несподіванку й за привіт і в супроводі дружбів пп. Гр. Добровольського і В. Романюка та дружок пань А. Яківчук і Т. Клеменко, подались за стіл. Підчас вечері промовляли слідуючі: учитель Гр. Добровольський в імени усіх присутних побажав Шановним Ювілятам з нагоди 25-літного супружого життя щастя й здоровля, щоби в гаразді дожили до 50 літнього ювілею. Зясував їхню працю на народнім і церковнім полі, де вони беруть активну участь Хотяй обтяжені домашньою працею і численною родиною, вони поклали немало труду при будові та утриманню тут першої церкви. Потім те само було в Народним Домом, а тепер є на укінченню нова величава церква, при будові якої вони щиро помагають і роботою і заохотою, а найбільше грішми. По цім подякував шановним ювілятам за їх щирість і працю та побажав їм і їх родині многих літ

П. Гр. Тернопольський, голова Народного Дому вручив шановним ювілятам срібний годинник від членів Народного Дому. Пані Ґурська вручила їм срібну посудину від Жіночого Товариства ім. Кн. Ольги, при котрім пані Щербій є головою. П. В. Щербій промовляв від родини. По нім забрали слово уч. М. Павченський, П. А Химій Г Ва-хняк, Н. Письменний, Н. Кульчицький і А. Сень. Далі вручили від себе дарунки п-тво Глуханюки, панство Савчуки і п. Сигел.

Панство Щербії були тим всім зворушені до глибини душі. Щиро подякували всім присутним за таку несподіванку, котрої вони незабудуть, поки їх життя. Також приобіцяли, що будуть вірно і щиро працювати для добра своєї громади Української Православної Церкви і свого народу. З цеї нагоди вони жертвували на церкву $30.00 і бажали присутним многих літ.

П. Тернопольський попросив гостей, щоби зложили добровільні жертви на народні ціли. Збірка принесла $14.25. З того призначено на місцеву церкву 10 дол., а 4 дол на фонд „Вістника".

Я від себе складаю Пп. Щербіям сердечні побажання, а усім присутним подяку за так примірні сходини, та за жертви.

Гість.

ДРУЖИНА МУЖЕВІ.

(Смокі Лейк, Алта.)

В неділю 28 січня 1940 року, коло 1 год. пополудні, до панства Підручних віхалось багато гостей. Крім місцевих, були й з дальших околиць, як Вилінгдон, Радвей і Ворспайт.

Пан Підручний що лише прийшов з церкви і був несподівано здивований великим числом гостей, головно вілінгдонцями, які повним басом приїхали до спокійного Смокі Лейку й загостили до його хати.

Вірна подруга п. Підручного, знаючи про цей схід, дуже раділа, що її вдалось тайно приготовити несподіванку, свойому дорогому мужові Василеві, з нагоди його 40 літніх уродин.

Тому, що це була якраз обідня пора, пані Підручна приготовила столи і запросила гостей до спільного обіду.

По обіді гості переспівали кілька пісень, почім приступлено до дальшої програми.

Зарядчиками програми були п. Самоїл з Виллінгдону, та інспектор Косташ зо Смокі Лейку.

На самому початку програми, пані Підручна вручила мужеві медівник, на якому горіло 40 свічок, що свідчили, що п. Підручний є вже в половині віку, як сам про це заявив, кажучи, що колись читав святе письмо й там було так сказано. Пані Підручна вручила мужеві також золотий перстень — обручку, через наймолодшу півторарічну донечку — Аврелію.

П. Підручний подякував дружині за цю несподівку й дарунки, почім гості відспівали йому „многії літа".

Зараз покликано кількох пань, що відспівали соля й дуети, в яких вивязались знаменито; пані Фенак з Ворспайт акомпаніювала їм на піяні.

Покликаний до слова парох о. Васкаїв, сказав між іншим, що знає шановного ювілята вже майже через 6 років. Знає його, як щирого й свідомого українця-громадянина, та як практичного агронома, який лишив по собі добрі наслідки праці на господарськім полі в окрузі Вилінгдону, де сьогодні наші хлопці одержавши добре підготовання, виграють високі нагороди за плекання найкращого збіжжа.

Опісля п. Самоїл представив заслуги ювілята в їх околиці та вручив йому на памятку гарне перо.

Інспектор Косташ, як близький почитатель п. Підручного ще з молодих літ, радіє, що знову зійшлися старі други, однак вже не у Вилінгдон, а в Смокі Лейку. Нагородив памяткою від зібраних гостей пакуночком, в якому була електрична бритва.

На кінець покликано самого ювіліята, який сказав, що багато разів мав нагоду бути на таких несподіванках, й нераз думав, що ті, які несподіванки робилися, наперед

про них знали. Але тепер, коли і його це стрінуло, він зрозумів, як людина почуваєсь в наслідок такої несподіванки. На закінчення він ще раз подякував своїй дружині та всім гостям за так милу несподіванку.

По вечері гості дальше весело забавлялися, а при кінці, на заклик о. Василіва, відзначили цей день збіркою на фонд Укр. Православної Церкви, в якій шановний ювілят є активним членом вже майже від 20 років.

Зложили жертви слідуючі:

По 1 дол.: Др. і пані Голубіцькі, з Радвей, свящ. і пані Василіві, п-во В. Підручні, п-во Гр. Костащі, п-во К. Романюки, п-во Н. Феники, Ворспайт, п-тво В. Лупули, Вилінґдон, п-во Ст. Самоїли, Вилінґдон, п-во Ст. Сиски, Вилінґдон, п. Віктор Бджорек, Едмонтон.

По 50цт.: п-во Ст. Гауптмани, п-во В. Рацої, п-во Д. Ґордейчуки, Вилінґдон.

По 25цт.: п-тво В. Лазаруки.

Пізно вечером всі гості в гарному настрові розійшлись до дому, желаючи шановному ювілятові та його родині всего найкращого.

Від себе желаю, щоби Всевишній нагороджував таких щирих працівників, як п. Підручний кріпким здоровлям і давав їм сили й охоти до дальшої праці на українській народній і церковній ниві.

Всім жертводавцям складаю щиру подяку.

Гр. Угринівський

КОЛЯДА.

СУЧАВА, АЛТА.

По 25цт.: пані О. Гуцуляк, Н. Тиховецький, В. Фрунчак, Г. Боконецький, І. Гунчак, Н. Танасюк.

По 20цт. І. Танасюк

Дрібна колекта .20

ЗАВАЛЄ, АЛТА.

По 25цт.: Т. Лакуста, І. Сорохан, Т. Лакуста, М. Никифорук, І. Гиндан, Г. Никифорук, Н. Воробець, С. Цвях, С. Воробець, О. Гуньки.

МЮСІДОРА, АЛТА.

По 1 дол.: В. Мандрусяк.

По 50цт.: А. Ільків, Василина Каланча, Т. Гуменюк.

По 40 цт.: Анна Костюк.

По 25цт.: І. Ільків, Анна Костюк, В. Кольняк, В. Ільків.

Дрібна колекта 1.00

ВИЛЛІҐДОН, АЛТА.

По 50цт.: пані Р. Скакун, К. Скакун, Н. Шевчук, Марія Жуківська, В. Лупул, І. Цимбалюк, В. Сорохан

По 30цт.: Марія Бабюк, Мар. Попович.

По 25 В. Гуцуляк, Марія Корбушевська, І. Ковальчук, І. Ткачук, О. Гаврилюк, І. Іваник, Мар. Котелко.

Дрібна колекта .90

ФАСТОН, САСК.

(Колядував Т. Ковалишин.)

І. Стронський 2.00

Іван Фринко 1.00

По 50цт.: П. Мелещак, В. Пігула, П. Ганкевич, пані Стронська, А. Мелещак, Г. Мелещак, І. Чайковський, М. Чайковський.

По 30цт., Гр. Запоровський.

По 25цт.: Л. Смертюк, П. Стронський, І. Сеник, пані Савчук, О. Савчук, О. Запоровський, пані П. Крижановська, І. Демчук, Й. Сікора, І. Чурило, В. Кобзей, М. Запоровський.

По 20цт.: М. Пержан, пані Н. Гавич.

10цт.: пані Пержан, пані М. Пержан.

ДАВФИН, МАН.

(Колядував Т. Кравчук)

А. Т. Вавринюк 55.00

По 1 дол.: Білоус, П. Ковтун, о. Л. Ф. Стратійчук, І. Юрків, А. Іваневський, В. Гродзік, Огоньок, Іваськів, Прошак, Др. Потоцький.

По 75цт.: Дм. Шмильський.

По 50цт.: Дух. Сінчич, Урбанович, М. Гараїнський, Бураль, С. Гура, Клим. Стоцотельний, пані Шемелюк, Гр. Стратюк, М. Негрич, Шмильський.

По 30цт.: Минський.

По 25цт.: А. Топорівський, Магаляс, А. Гаджоса, Куфлей, Ковальчук, Гарея, пані Садовик, п. Гавриш, Вюн, пані Негрич, Натарас, Лисишин, М. Демчук.

ПАРИ РИВЕР, МАН.

(Колядував Т. Кравчук)

По 1 дол.: Я. П. Цюшик, Гр. Кравчук, М. Топоровський, П. М. Кравчук, П. Кравчук, Мир. Кревецький, Гр. Марко, Гр. Басараба, А. Цюник, М. Русин, пані П. Харовська.

По 50цт.: С. Романюк, Дм. Васильців, А. Соловій.

По 25цт.: П. Цюник.

СМОКІ ЛЕЙК, АЛТА.

(Збірка о. Гр. Василіва.)

По 1 дол.: В. Підручний, В. Фецейко, І. Никифорук, С. Майкел.

По 50цт.: Н. В. Гавінчук, П. Мороз, А. Величук, І. Стогрин, В. Романчук, Ю. Сухолотоцький, С. Раломський, В. Рацой.

По 25цт.: В. Лазарук, А. Тиронюк, К. Раломський, М. Гаіцький, Н. Сухолотоцький, пані Ярославська, пані К. Ю. Сухолотоцька, Н. Войценко.

По 20цт.: Семеон Попович.

По 10цт.: П. Лисак, пані К. Лазарук, пані М. Лазарук, пані Семирко, пані Романчук.

По 5 цт.: Белей.

СТРИП, АЛТА.

По 50цт.: Іван Шнир

По 25цт.: З. Тхір, І. Тхір, Ф. Шнир, пані М. Галько.

По 20цт.: Н. Крук.

По 15цт.: Т. Крокош.

По 10цт.: В. Підручний, С. Романчук, З. Тхір, пані Н. Романчук, пані Т. Королюк, пані К. Пелех, пані М. Химка, пані Анна Романюк.

По 5 цт.: М. Химка, пані М. Белдик.

ВИЛНА, АЛТА.

По 1 дол.: С. Павлюк, Н. Сыхура, Л. Белзик.

БЕЛІС, АЛТА.

По 25цт.: К. Медвідь, А. Шевчук, П. Ринка.

По 20цт.: І. Лукасевич

По 10цт.: П. Завадюк, В. Ропчак, В. Онгуран, І. Репка, І. Харченко, В. Яремчук, пані Медвідь, пані Репка, пані Яремчук, С. Онгуран.

По 5цт.: А. Климчук, В. Завадюк

(Збірка о. Т. А. Горбая.)

Гренлавн	2.41
Гілберт Плейнс	2.61
Дрифтінг Ривер	3.35

Збірка:

Гренлавн	1.00
Гілберт Плейнс	1.00
Дрифтінг Ривер	1.00
Ленард	1.00
Робін фарми	2.85
Шортдейл	2.85

(Збірка о. І. Кусого).

Вроксон, (збірка в церкві)	8.04
Аїтуна, (збірка в церкві)	8.35
Сторновей (збірка в церкві)	10.00
Ріджвайна, (збірка в церкві)	5.40
Н. Шевчук Пенс, Саск.	1.00
А. Пилипів, Фенвуд, Саск.	1.00

ВІННІПЕГ, МАН.

С. Міхоцький 1.00

СЛАВА, АЛТА.

(Збірка о. І. Гиканого)

По 50цт. А. Спковський, М. Пухкий, П. Фолчук, І. К. Грекуляк, П. Тоєка, П. Запарчинюк.

По 25цт.: П. Терновецький, В. Гузлюк, О. Малаховський, М. Гичинюк, А. Загацький, І. Грекуляк, В. Загацький, П. Шпичка, І. Макар, [illegible]чук, М. Вовнітка, Н. Надуляк, В. Запарчинюк, В. Шпичка, І. Шпичка, М. Ігорів.

ДЛЯ ДУХОВНОГО СЕМИНАРЯ В ВІННІПЕГУ.

Минувшого літа й осени українське православне жіноцтво з церковних громад у Веґревил і Січ-Коломия, Алта., перевело збірку річей для Духовного Семинаря в Вінніпегу. Почин до збірки дала добродійка Берецівська.

З громади Січ-Коломия отримано в місяці жовтні, 1939, такі річи

5 подушок (дарували пані: П. Саламандик, М. Чернявська, А. Пухка, Ю. Дідух, А. Костащук).

3 простирала (дарували пані: А. Ґреґораш, М. Салмандик, К. Винничук).

4 парі пошивок (дарували пані: А. Ґреґораш, Д. Онищук, Т. Петрук, М. Харук).

1 обрусик (дарувала пані А. Запаринюк).

3 громади Веґревил отримано з кінцем минувшого року такі річи:

5 подушок (дарували пані К. Керелюк, Евдокія Соколовська, Марія Запорожан, П. Мурафа, Марія Гаврилюк з Роял Парк).

3 парі пошивок (дарували Іван Фарина, пані Анна Винничук, з Роял Парк, пані Д. Мерелюк з Веґревил).

1 ковдрю з пір'я і 5 коців (бленкетів). — Матеріял на ковдру й коці дарували (згідно з виказом, присланим п-ою Г. Романчин) слідуючі: Вовну: пані Залеська (16 ф. пані П. Запорожан (16 ф.), пані В. Запорожан (5 ф.), пані М. Липк... ф.) ... зо Слави, Алта, пані С. Воробець (3 ф.) і пані Лакуста із Заваля, Алта.

Пір'я: пані Ф. Грекуляк, (2) і пані А. Залеська (1 ф.) зо Слави, Алта та пані Ф. Поделюк, (1 ф.) і пані Михайлина Далаврак (2 ф.) з Веґревил, Алта.

Гроші на закупно полотна на пірники й ковдрю та на оплату виткання коців ... [illegible] ... слідуючі: ... Консисторія.

По 2 дол.: Жіноче Т-во у Веґревил.

По 1 дол.: В. Керелюк, П. Зварич, Ю. Флійчук, пані Юлія Березіцька, Анна Грекуляк, пані Марія Музика, Щербачук, пані П. Татарчук, О. Винничук, (Веґревил), С. Склепович, пані Шевчук, пані Калина Зашібіла, В. Костащ (Гейрі Гил).

По 50цт.: пані Марта Никифорук, Параня Зварич, Ісавенко, Василина Кошман, Р. Мищак, Софія Харук, Палагна Тимчук і П. Запорожан

По 25цт.: Гр. Винничук, пані Кагрина Пігірна.

Всім жертводавцям і всім тим, що занималися збіркою, оцим висловлюється щиру подяку.

Консисторія

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. С. П. Сінчича.

Лютень.

Адреса, Box 410. Rossburn, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Т. А. Горбая.

Лютень.

25 Неділя — Гілберт Плейнс

Березень.

3 Неділя — Ленард
10 Неділя — Шел Велей
17 Неділя — Шортдейл
24 Неділя — Робін фарми
31 Неділя — Дрифтінг Ривер

Робін, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Е. С. Улина.

Лютень.

25 Неділя — Толстой

Березень.

3. Неділя. — Сеньків
10. Неділя — Вайта
17. Неділя — Гарденток місто
24 Неділя. — Толстой
31 Неділя. — Сірко

Адреса: Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Д. Стратійчука.

Лютень.

25. Нед. — Пайн Ривер.

Березень.

3. Неділя — Косів.

Адреса: Box 629, Давфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. В. Апонюка.

Лютень.

25. Неділя — Гронлид північна.

Березень.

3. Неділя — Гронлид (Середня)
10. Неділя — Сембург
17. Неділя — Прінс Алберт
24. Неділя — Брукобі
31. Неділя — Гронлид (Північна)

Адреса: Gronlid, Sask.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР

ЛЮТЕНЬ

25 Н. Нед. Блудного Сина
26 П. Мартиніяна, Євлогія
27 В. Авксентія прп.
28 С. Ап. Онисима, Євсевія пуст
29 Ч. Памфила й проч. муч.

[illegible]

1 П. Памфила
2 С. Теодора вмч.

3 Н. мясопустна. Льва п.
4 Архипа, Филимона
5 В. Льва. еп. Кат., Садока
6 С. Тимотея преп.
7 Ч. Муч. що в Євгенії; мч. Мавр
8 П. Полікарпа
9 С. 1 і 2 н. г. Івана Хр.

10 Н. Нед. Сиропустна. Тараса еп.
11 П. Порфирія еп.
12 В. Прокопія, Геласія
13 С. Василія Ісп.
14 Ч. Пм. Евдокії, мч. Нестора
15 П. Теодота.
16 С. Евтропія, Кл.

17 Н. Нед. 1 посту. Гарасима
18 П. Мч. Конона, Іроїди
19 В. 42 муч. з Аморії
20 С. Ефдема П., Вас.
21 Ч. Теофілакта еп.
22 П. 40 муч. в Севастії
23 С. Монграта

24 Н. Нед. 2 посту. Софронія
25 П. Теофана Ісп
26 В. Никифора, Христини
27 С. Хрест. Венедикта
28 Ч. Св. Олександра, мч. Апулія
29 П. Мч. Савина
30 С. Олексія чо. Божого

31 Н. Нед. 3 посту. Кирила єрус

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. П. Гліцького.

Лютень.

25. Неділя — Поплар Парк

Березень.

3. Неділя — Брендон
10. Неділя — Маланток
10. Нед. — Іст Селкірк о. С. В. Савчук.
17. Неділя. — Септон
24. Неділя. — Тиндал
31. Неділя — Поплар Парк

[illegible] St. Winnipeg, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Гр. Василіва

Лютень.

25. Неділя — Смокі Лейк

Адреса: Смокі Лейк, Алта

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Ф. Керніцького

Лютень.

25. Неділя — Виммер.

Березень.

3. Неділя. — Канора місто
10. Неділя — Рама
17. Неділя — Моморниці
24. Неділя — Фастон
31. Неділя — Виммер

Адреса — Рама, Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. І. Гиканого.

Лютень.

25. Неділя — Виллінґдон

Березень.

3. Неділя. — Слава
10. Неділя. — Кейленд
17. Неділя. — Заваля
24. Неділя. — Кагини
31. Неділя — Мюсідора.

Адреса: Andrew, Alta

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ

Лютень

25. Нед. Блудного Сина. Голос 6 Утр. Єван. Лук. XXIV: 36—53. Літ. Ап. 1 Кор. VI: 12—20. Єван. Лук. XV: 11—32

Березень.

3. Нед. Мясопустна: Гол. 7 Утр. Єван. Івана XX: 1—10. Літ. Ап. 1. Кор VIII: 8—13 і IX: 1—2. Єван. Мат. XXV: 31—46.

10. Нед. Сиропустна: Гол. 8 Утр. Єван. Івана XX: 11—18. Літ. Ап. Рим. XIII: 11—14 і XIV: 1—14. Єв. Мат. VI: 14—21.

17. Нед. 1. Посту: Гол. 1 Утр. Єв. Івана XX: 19—31. Літ. Ап. жид. XI: 24—26. 32—40 і XII: 1—2. Єван. Ів. I: 43—51

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

[illegible]
WINNIPEG, MAN.

РІК XVII WINNIPEG, MAN., MARCH 1st, 1940 ВІННІПЕГ, МАН., 1-го БЕРЕЗНЯ, 1940. ЧИСЛО (337) 5

НАШЕ СТАНОВИЩЕ В СПРАВІ УКРАЇНСЬКОГО РЕПРЕЗЕНТАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ.

Вже другий рік ведуться переговори в справі створення українського репрезентаційного комітету в Канаді. Як ті переговори провадилися та чим наразі закінчилися, — український загал вже знає з української тижневої преси, отже ми не вважаємо за потрібне тут над тим розводитися. Але ми вважаємо за потрібне сказати, як ми до справи спільного комітету ставимося, та як ми ролю такого комітету розуміємо.

Православні українці є за створенням українського репрезентаційного комітету. Вони є свідомі того, що теперішний час вимагає спільної акції та спільного слова всіх українських національних угруповань в Канаді. Вони зо свого боку готові на таку спільну акцію зо всіма українськими угрупованнями, про яких горожанську льояльність та про їх українство нема й не може бути сумніву.

Цю спільну акцію ми не розуміємо так, щоби якась одна група говорила від імени всіх інших угруповань в Канаді; ні так, щоби ріжні угруповання злилися, чи обєдналися в одно тіло й стратили свою самостійність та ідентичність, ані врешті так, щоби репрезентаційний комітет становив „єдиний український провід" в Канаді, як дехто дотепер висловлював свою думку. Репрезентаційний комітет має бути ні менше, ні більше, лише тим, що вже й сама його назва говорить: він має бути речником, та має репрезентувати канадійських українців перед канадійським та британським урядами в загальних українських та канадійських справах, в яких зарепрезентовані в комітеті угруповання однодушно погодяться.

Погоджуючися в засаді на створення спільного комітету, ми з великим заінтересованням та тривогою стежили за ходом переговорів. Нам було відомо, що деякі з тих, що брали участь в переговорах (наша Церква не була зарепрезентована), були за тим, щоби до спільного комітету входили також репрезентанти від обох церков, — Греко-Католицької та Української Православної. Наша Церква була б на це погодилася. Коли ж показалося, що Греко-Католицька Церква не хоче бути безпосередньо зарепрезентована в комітеті, ми й проти того нічого не мали, щоби комітет складався лише з представників світських загальних організацій. Ми знали, що до нього увійдуть між іншими також світські члени обох церков і це буде бодай частинною запорукою, що комітет нічого такого не зробить, що могло б вийти на шкоду або компромітацію одній церкві, чи другій.

Тепер, коли переговори бодай на час розбилися й спільного комітету не створено, — ріжні люди знаходять на це ріжні причини, а між ними й таку, що дотикає нас безпосередньо, хоч ми, — як вже було згадано, — найменшої участи в переговорах не брали.

Іменно дійшло до нашого відома, що бодай дехто думає, що головною, як не одинокою причиною, чому не прийшло до створення спільного комітету, — була релігійна полеміка між нашим органом і католицькою пресою. Вперше ми про це довідалися зо статті д-ра Т. Дацкова, що появилася в „Канадійськім Фармери" з 24 січня ц. р. Переповідаючи історію переговорів, др. Дацків між іншим оповідає таке:

„В межичасі гр.-католицькі і укр. православні угруповання замісць залишити, як цего вимагав момент, свої релігійні спори, ще з більшою силою, ніж перед тим, почали на себе у своїх органах нападати... При кінці переговорів БУК через свого представника, **не виявляючи властивих причин**, стає дуба проти СУС, порозумівающися рівночасно з УНО."

Недавно ми почули про це саме від одного греко-католика, що правда, огірченого на о. Кушніра за його неясну ролю в переговорах та за підчинення цілої акції Свистунови та УНО-ві. Він нам сказав:

„Наші священики за ніяку ціну не погодяться на участь православних в спільнім комітеті, бо вони думають використати комітет для боротьби з Православною Церквою. О. Кушнір можливо й тому Свистуна терпить в своїм комітеті, бо думає, що цим шкодить православним".

Такі й подібні вісти заставляють нас тепер забрати голос в цій справі.

На закид, що ми провадимо релігійні спори й тим недопускаємо до створення спільного комітету, скажемо: Ми ніколи не виступали проти Греко-Католицької Церкви, як такої, ні проти її вірних. А як ми що й писали, то не проти греко-католиків, але проти польсько-римської католицької політики, яка, як ми розуміємо, — є такою ворожою до самих греко-католиків і їх церкви, як і до православних та взагалі до цілого українського народу. Дальше — **ми ніколи не нападали, лише відбивали напади проти нас з боку** католицької преси, як „Українських Вістей", „Будучности Нації", „Голосу Ізбавителя".

Перше місце щодо нападів проти православних здобув собі орган БУК-а, — „Будучність Нації", — отже орган одної з організацій, що провадили переговори в справі створення репрезентаційного комітету; під цю пору о. Кушнір являється її головою. Вже не від нині „Будучність Нації" кричить: „Проч з Православієм! Проч з Автокефалією!" В найновіщім числі „Будучности Нації" цей клич з особливим притиском повторюється. Коли „Будучність Нації" уважає, що Українська Православна Церква не має місця на існовання серед українського суспільства й тому всю свою увагу й енергію зуживає на те, щоби її нищити, то хай нам ніхто не дивується, що ми напади „Будучности Нації" так рішуче відбиваємо. Бо наші погляди про Українську Православну Церкву зовсім відмінні від поглядів органу БУК-а.

Пару років тому БУК видав брошуру п. з. „Чорна Рука". В ній було повно не лише крику „Проч з Православієм! Проч з Автокефалією", але й повно всяких безпідставних обвинувачень проти православних, включно з тим, що православні винні за вбивство о. Дельфоржа в Йорктоні.

На цю брошуру ми дали в нашим органі обширну відповідь, але то не був напад з нашого боку на Греко-Католицьку Церкву, чи навіть на БУК-а, **але наша оборона перед їх нападом.**

Недавно тому „Українські Вісти" зробили проти православних огидний та нічим неоправданий закид, що нібм вони радіють з того, що большевики захопили Галичину та що „по діявольськи затирають руки і з задоволенням говорять: Аж тепер вже не стане греко-католицької Церкви".

І на цей закид ми дали „Українським Вістям" відповідь, але й вона не була нападом з нашого боку на греко-католиків, **але нашою обороною перед нападами греко-католицького органу.**

В Мондер вже третій рік виходить орган оо Василіян, „Світло". Він постійно нападає на православних, хоч треба признати, що донедавна робив це в троха культурніший спосіб, як „Будучність Нації". Але ось перед нами найновіше число цього органу (з 1 березня 1940) в якім, на стороні 5, між іншим читаємо таке:

„Православна Церква — це **зіпсуте християнство,** це схизматицька Церква... Православна Церква на Україні була й є **шкідливим й руйнуючим чинником** у житті української нації . . . Отже українці католики не з якогось фанатизму, а з розумних і благородних (!), релігійно-національних спонук не можуть погодитись з православієм **і мусять стреміти до його ліквідації".**

Слід зазначити, що ми дотепер ще ні разу не відповідали „Світлові" на його постійні напади проти Української Православної Церкви. Але коли воно й дальше їх не занерестане, ми будемо остаточно примушені це зробити. Але то не буде напад з нашого боку на греко-католиків, **але оборона нашої віри й нашої Церкви, до якої належить девять десятих українського народу, — оборона перед нападами з боку греко-католицьких священиків.**

Ми не забороняємо „Будучности Нації" кричати: „Проч з Православієм! Проч з Автокефалією!" Ми не забороняємо „Українським Вістям" висувати проти православних українців неоправ-

ЗАМОВТЕ СОБІ НЕГАЙНО ОЦІ КНИЖКИ:

Великі Роковини .... 75ц.
Протокол Семого Собору Української Греко-Православної Церкви в Канаді .... 25ц.
Чартер і Статут Української Греко-Православної Церкви в Канаді .. 15ц.

Замовлення й гроші слати на адресу Консисторії:

Consistory of the Ukrainian Greek Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

даві та нечесні закиди. **Ми не забороняємо і „Світлові" закликати греко-католиків, щоби вони „з благородних, релігійно-національних спонук" пробували враз з большевиками „ліквідувати" українське православіє. Але хай також вони не забороняють нам перед їх нападами себе обороняти.** І цивільний і моральний закон дає повне право нападеному перед напасником себе обороняти. Ми цього права не можемо й не думаємо зречися, хоч би не знати як і о. Кушнір, і „Будучність Нації", і „Українські Вісти", і „Світло" нас переконували, що ми повинні це зробити ради „народньої єдности". **Ми тоді перестанемо себе обороняти, коли вони перестануть на нас нападати.**

Ніхто з розсудних і справедливих людей не може сказати, що таке наше становище стоїть на дорозі до створення спільного репрезентаційного комітету. Наше становище таке, якого від нас вимагає ставлення до нас греко-католицького проводу й преси. Хай вони змінять своє становище супроти нас, хай перестануть заперечувати нам право на існування, хай заперестануть свої безосновні та нехристиянські напади, — а ми їх запевняємо, що в тім моменті заперестануть [illegible] релігійні спори, заперестане полеміка.

Ми отже пропонуємо: **Мирне співжиття обох Церков,** при чім кожна Церква працює в сфері своїх впливів, защеплює в своїх вірних любов до своїх братів по національности та освідомлює їх в на[illegible] культурних стремліннях ці[illegible] українського народу, чи [illegible] кого [illegible]

[illegible] до прийняття [illegible] ді нею були, до створення [illegible] репрезентаційного комітету [illegible]

[illegible] них справах (бо власне про такі справи ходить[illegible] поза тим так за греко-католиками [illegible] за православними лишаєть[illegible] писати [illegible] свої церковні й релігійні справи так, як [illegible] та релігійні інтерес [illegible]

Ми погодимося [illegible] тепер [illegible]

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ.

Учителі Недільних Шкіл повинні обовязково набути такі книжки для своїх учеників:

„Приятель Дітей", молитовник для молоді	25ц
Оповідання з життя Ісуса Христа	10ц
Десять Біблійних Оповідань	10ц
Азор — оповідання з часів Ісуса Христа, для молоді	10ц
Українська Православна Церква (коротка історія)	10ц
Свята Христина	05ц

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada.
7 St. Johns Ave. — Winnipeg. Man

ЯК САВЛИ ХРИСТА ПЕРЕСЛІДУЮТЬ.

(Продовження).

Дальше оповідає „Подорожний", що коли люди так сварилися, тоді заговорив „український евангелик" — очевидно сам „Подорожний":

„Брати, каже він, ми свого нічого не маємо, все, що маємо, од Господа одержали. Він є нашим Провідником і нашим Спасителем. Він й є нашим Священиком. Він усіх нас кличе до Себе, щоб ми від Него вчилися правдивого життя".

Звичайна балачка „евангельських" агітаторів — ховати свої пляни за Христа. І показувати так чорне білим, а біле чорним. Бо запитати б в сім місци „Подорожного":

Коли „евангелики" мають в себе Христа і вчаться від Нього більше правди, ніж „не-евангелики", **то чому „евангельський" світ поділився на тільки сект, що їм і числа нема?** Хіба таке розбиття відповідає самохвальбі „Подорожного", що: „Він (Христос) є нашим Провідником, нашим Священиком, ми від Него вчилися". Адже де таке розбиття, там нема ніякого [illegible] провідника, ні учителя. Оден в одним напрямі провадив би й одного [illegible]. А то що секта, то інша наука, інша правда.

Є оповідання, що захотілося жидкові стати „евангеликом". Пішов до одної секти, охрестився. Але і на другу [illegible] І бачить [illegible] до своєї хрестить, кожда каже, що [illegible] хрещення до [illegible]. Отже він, як практичний чоловік, йде від секти до секти і все [illegible] хреститься. Питають [illegible] так робить, а він: „Коли вони так, то [illegible] хрещення добре [illegible] то десь [illegible] добре натрафлю". От маєте оден „евангельський" провід й [illegible] правд.

Був [illegible] в „Литерер Дайджест" [illegible] Діється в Африці. Ціла тьма місіонарів ріжних „евангельських" сект обступила громадку африканців, і кождий місіонар тримає [illegible] секти [illegible] „Ходіть [illegible] бо [illegible] добро, Божу Правду". Африканці дивляться [illegible] один до другого. Слухай [illegible] Чи треба більше?

[illegible] Христа [illegible] „Ранок". Чи [illegible] фарисейство?

[illegible] евангелик [illegible] люди кричать „Ти зрадник нашого народу [illegible] традиції [illegible] нищити". Вихо[illegible] евангелик" мусів бути [illegible] народних зрадників [illegible] бачили. [illegible] Та коли [illegible] люди кричати „наших традицію хочеш нищити", то [illegible] Бо в його [illegible] найбезбожніше зрадництво [illegible]

[illegible] як могли люди кричати що „нашу традицію хочеш нищити", коли [illegible] слова „традиція" **не вживає!** Тай як вживати, коли навіть шкільний вихованок не знає точно, що можна під традицію підводити, а чого ні. А нарід, коли ходить йому про його справи то він знає **Віру, Церкву, Культуру** (коли б не вислів „культура", то все ж культурні справи в розумінню дуже поважних справ) — **а ніяких „традицій" він не знає.** Він знає дійсні тревалі вартости, а не якісь маловажні звичаї, які можна підводити під „традиції". **Він знає систему — систему релігійну, систему культурну, а система не є „традицією".** Коли хтось заведе в себе господарство і заведе в нім точну господарську систему (лад, плян), то це вже господарство, а не „традиція".

І тому напихати українському життю слово „традиція", як його напихають, це обезцінювати вартости життя, підривати його основи і зводити будівлю життя до руїни. А ще більше, як напихають його „евангелики", де підвівши щось під „традицію", агітують зараз явно, щоби ту „традицію" викинути.

І тому — коли „Подорожний" втовкмачує в голови Ранкових читачів, що люди вживали слово „традиція", якого **вони не могли вживати,** то не диво, що на похороні люди бачили в „евангелику" народного зрадника, а не доброго чоловіка. Хто в Ранку послугуєсь кривдою, то оскілько більше він на похороні мусів послугуватися!

Тай не тільки люди на похороні. Прочитавши в Ранку всю ту його явну кривню, кождий щирий чоловік скаже: [illegible] тай фарисейство!

Чуючи, як люди „традицій" боронять, протестант (тут вже протестант!) каже:

„Я не пробую ваших релігію нищити, але читайте Євангелію і там [illegible] не знайдете, що позаводили ваші церкви. Коли б ви **читали Біблію,** то ви тут би не сварилися".

От вам і нове [illegible]. Не хочу вашої [illegible] нищити — каже протестант, але **все зводить до того, щоби знищити.** [illegible] Біблію на наш про[illegible] лад, то самі себе знищите, і порозлізаєтеся по ріжних сектах, як протестанти порозлізалися... Це ж таке ясне. Отже чи диво, що люди [illegible] народним зрадником? Я [illegible]

Каже [illegible] „евангелик". Там (в Єв[illegible] не знайдете, що позаводили ваші церкви.. Так! **І в протестантів є багато того, чого нема в Євангелії.** Там говориться про одного пастиря [illegible] стадо, а в протестантів кілько [illegible] кілько сект? Там [illegible] двоє чи троє зберуться в імя [illegible] між ними", а протестанти за[illegible] самому Христови йти між [illegible] хоч би вони і в Його імя зі[illegible] Христос говорив про покірного Митаря і гордого Фарисея, а до кого [illegible] Ранкові „евангелики" більше по[illegible] до Митаря чи Фарисея? Чи [illegible] вони „Лише з нами Христос [illegible] такими-такими"? Шукайте в Євангелії за назвами всіх „евангельських" сект, за ріжнородними і суперечними собі їх толкованнями та звичаями, за системою їх організацій, за історією [illegible] сект — **в Євангелії про те нічого не знайдете..** А їх відношення до „неевангеликів" чи дуже евангельське? Або чи [illegible] тай культурне? Берімо за примір хочби „Подорожного"...

[illegible] люде протестантови доказ[illegible] що вони християни, що мають „традиції" (еге, знов „традиції!)... Тоді протестант:

„Так, це правда. Ви маєте все, але **Ісуса не маєте.** Ви думаєте, що маєте свою релігію, а вона з Византії прийшла. Перечитайте історію України і побачите, як то було чужу церковщину накинено нашому народові".

Тут вам вже просто з моста: „Ісуса не маєте!" А ми маємо! Бо ми не такі грішники, як оттой „наш українець"-митар. Де йому до нас! Аж страх, які то ми добрі та святі! Отже не диво, що лише з нами є Христос... А вони прокляті...

Видно, що „евангелики" ніколи не читали притчі про Митаря і Фарисея. Або думають, що українці її не читали. Себто: „Чи вони дурні, чи нас за дурних мають?"

„Думаєте, що маєте свою релігію, а вона з Византії" — каже „евангелик", почуючи „нашого українця". Та вийшло, **що „евангелик" вмовляв в людей явну брехню.** Бо ж всі знають, що українська релігія цілком не з Византії. **Вона від Христа,** а Христос в Византії (в Греції) ніколи не був. І сама Византія дістала релігію від Христа.

Та цікаво **звідки дістали свою релігію протестантські секти?**

Каже протестант, що „чужу церковщину накинено нашому народові". Виходить, **що протестант рад, щоби українці до нині трималися віри і церкви Перуна!** Бо лише це може бути їхня „рідна" церковщина. А всяка друга, яку б принимали, є для них чужою.

Цікаво, яку церковщину проповідував він три дні і три ночі на похороні — рідну українську, чи чужу?

Також питання — яку церковщину дістали протестанти тоді, коли переходили від чогось іншого до протестантизму — свою, чи чужу?

„Накинено"... Історія цілком не каже, що українцям накинено чужу церковщину — **вона каже, що 988 року християнство впроваджено на Україну. І що з християнством прийшла нова, творча, оживляюча сила.** От що вона каже!

(Докінчення буде).

Ів. Власовський.

ПОЕЗІЯ ШЕВЧЕНКА В СВІТЛІ РЕЛІҐІЙНОЇ ДУМКИ.

„Ну, щоб, здавалося, слова . . .
„Слова та голос — більш нічого!
„А серце б'ється, ожива,
„Як їх почує... Знать, од Бога
„І голос той, і ті слова
„Ідуть між люди...

У таких словах передав Шевченко своє враження від журливого тихого співу матроса на вахті, який почув він в один тихий вечір на далекому Аральському морі, на засланні. Що серце від слів та пісні б'ється, ожива, підноситься від грішної землі у світ духовний, ідеальний, — Шевченко пояснює тим, що слово те, спів мають релігійне джерело свого походження на втіху [illegible].. „Знать, от Бога і голос той, і ті слова ідуть між люди".

Воскресну я! — каже Господь у поета в другій поезії:

Воскресну нині ради них
Людей закованих моїх —
Убогих нищих... Возвеличу
Малих отих рабів німих!
Я на сторожі коло їх
Поставлю слово...

Все це є характеристика у Шевченка поетичного слова, творчости взагалі, як чогось божественного по своєму походженню, призначенню і цілі. Наш поет в цім погляді не відійшов від такої поширеної посеред народів християнських і дохристіянських думки, яка прирівнює поета до пророка, його покликання до посланництва, місії пророчої, а слова і натхнення поетичної творчости до віщувань і проповіди Божих пророків. Неначе праведних дітей, — пише Шевченко, —

Господь, люба своїх людей,
Послав на землю їм пророка
Свою любов благовістить,
Святому розуму учить...

І образ самого Шевченка, нашого найбільшого поета, як образ пророка Божого для українського народу, давно вже сяє, як такий, у серцях та думці цілого ряду поколінь української нації.

Та поруч з тим ніколи, можна сказати, не припинялись спроби звести нам Шевченка з цього великого пророчого постументу — Вождя і Учителя свого народу, і звести як раз **во імя релігії, во імя побожности і християнської науки та моралі.** Нема чого дивуватися, коли це роблять люди взагалі ворожі українському відродженню, бо в них ціль буде тут оправдувати негідні засоби; але ж боляче чути та читати слова про Шевченка, як про атеїста чи людину аморальну, у людей, які самі претендують на провід в українському народі і виходять в осуді Шевченка ніби во імя добра для народу і бажання кращої його долі.

Думаю, що не помилюся, коли скажу, що такий погляд знайшов найяскравіший свій вираз востаннє в книжці „Українська проблема" єпископа Станиславівського Григорія Хомишина, що вийшла друком у другій половині 1933 року.

I.

Небагато в тій книжці достойника греко-уніятської церкви присвячено слів Шевченкові, але слів обвинувачування й осуду тяжкого. Ось що написано в розділі під наголовком: „Родовід українського деструктивного націоналізму":

„Демон націоналізму, який в останніх часах захопив під свій вплив майже цілий світ, не пощадив також українського народу і то тим більше, що український націоналізм не вийшов з віри і любови Бога і ближнього, правом Божим приказаної, бо зріс на ґрунті, де ще не всякнув як слід дух **Католицької Церкви.** І тому вже в самім початку і корені український націоналізм був звихнений і затроєний. Найголовніша заслуга національного освідомлення, безперечно, належиться нашому поетові Шевченкові, котрий всею силою своєї душі і таланту відчув лиху долю свого народу. Одначе, цему національному почуттю й освідомленню не надав Шевченко позитивних напрямів, не основував його на позитивних засадах. Він у своїх поезіях защепив ліберальний раціоналізм і то досить плиткий. Він кинув хулу на найвище достоїнство Пр. Діви Марії, як Матері Божої. Він висміяв Церкву взагалі, а в особленности Католицьку Церкву. Він зґльорифікував гайдамацтво, як також ненависть до національних противників і ворогів до тої ступені, що героєм у нього являється гайдамака, батько, що вбиває своїх дітей тому, що вони були вихованками в конвікті католицьких монахів, де він їх сам перед тим помістив. Вкінці Шевченко убрав у поетичну форму материнство покритки. Отже націоналізм Шевченка чужий засадам віри і моралі. А що культ Шевченка став у нас найпопулярніший і загальний, тому з його розумінням націоналізму перещепилися до нас і його звихнені і шкідливі напрями, які в часом витворили у нас тую затроєну атмосферу, яку маємо тепер" (Українська проблема". 1933. стор. 13—15).

Побожна людина, для якої слова „віра, мораль, Церква" не являються тільки словами, прочитавши таке представлення образу і ролі Шевченка в історії нашого народу, повинна глибоко і тяжко задуматися. Адже це князь Церкви каже свому народові, що він у виборі Вождя і Пророка глибоко помилився... В самім ділі — пієтизм до Шевченка, його культу у народі, Шевченкові роковини кожної весни по містах і селах і... пошана, виходить, до батька націоналізму, **чужого здоровим засадам віри і моралі.** То або цей нарід, що ось уже три чверті століття побожно ставиться до такого пророка, сам безбожний і аморальний, або перед нами невірна оцінка творчости і ролі нашого поета, що й раніше виникала на тлі понурого фанатизму чи однобічного світогляду.

Та нашому народові, при загальній його характеристиці, ніхто ще не відмовляв у побожності та ідеальності; навпаки, може наш нарід історія та природа витворили занадто романтичним, занадто ідеалістичним, тому „а пріорі" вже можна б сказати, що український нарід не міг ґльорифікувати і вибрати собі на пророка і вождя особу, чужу здоровим засадам віри і моралі. Не претендуючи на всебічне вичерп[illegible] даної теми, дозволимо собі стати в обороні традиційного відношення народу до Тараса Шевченка і проти його горди[х] зі своїх „святощів" критиків з погляду релігійної думки.

II.

Основною помилкою, а іноді і просто несумлінним засобом, являється давно підмічений факт, що критики Шевченка не беруть **його образу і творчости в цілому,** а вихоплюючи той чи другий твір, чи навіть окремі місця з твору, творять собі Шевченка по свому образу і подобію і проголошують своїм або чужим, як кому буває потрібно. Розуміється, що таке відношення прийнято як засіб у **соціяльно-політичній боротьбі,** не може ніколи бути оправдане з погляду наукового чи й релігійного. І автор книжки „Українська проблема" в його відношенні до Шевченка явився, на нашу думку, більше політиком, аніж учителем-пастирем свого народу, бо замовчав одно, а виразно підкреслив друге, що йому до його лінії пасувало: чому, напр., еп. Хомишин, осуджуючи Шевченка за „Гайдамаків", не згадав зовсім і не поликав задуматися над релігійним патосом і проповіддю всепрощення в поемі Шевченка „Неофіти"?

Особливо ж треба брати **в цілому** образ і творчість такого поета, як Шевченка, бо він є поет-лірик „пар екселенс"; по силі ліризму і ліричного захоплення трудно вказати рівного Шевченкові посеред великих національних поетів. І коли взагалі до поезії трудно підходити з вимогами, які ставимо до богословського чи філософського викладу на релігійні чи етичні теми, то ще більше труднощів, навіть до абсурду, повстане, коли на підставі окремих виразних ліричних поезій будемо встановляти церковно-догматичне „вірую" творця тих поезій.

Природня вдача Шевченка, його особиста доля кріпака і засланця разом з долею його закріпощеного і поневоленого народу, що своєю неправдою ра-

(Продовження на стор. 5-ій).

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd.
210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626. WINNIPEG, MAN.

ДАВНИЙ ОБРЯД ПРОЩЕННЯ

„ПРОЩЕННА НЕДІЛЯ".

Свящ. Анатолій Чернобай, пишучи про приготовання до Великого Посту, пригадує давний Обряд Прощення в Українського Народу, що тепер забувається. Каже він

„Був колись в життю наших дідів-батьків предковічний звичай „дітьми неправедно забутий", звичай, що був у пошані в часи Гетьманів, в козацьку добу — це „Обряд Прощення", від якого и сама неділя (Сиропустна) зветься „Прощенною".

Деякі слабі сліди сього обряду залишились в нашім краю — в катедральних храмах і монастирах дотепер, але він став позбавлений своєї зворушливости, свого глибокого морального змісту. Той обряд мав високо виховавчу силу і в „прощенну неділю" не одна людина, якої душа була повна ненависти, а серце [illegible], топилась в сльозах підчас того обряду, й сердечно прощала всі урази свому ближньому.

В [illegible] часи в Київі, в Софійській катедрі, в цю неділю збиралось на Вечірню все духовенство на чолі з Владикою Митрополитом, приходили всі знатніші люди, військова (козацька) старшина ... прибував обовязково Гетьман.

[illegible] храми не могли тоді вмістити всіх вірних.

Обряд починався після Вечірні. Духовенство і всі вірні, з наготовленими свічками слухали св. Євангелія про все прощення. Після відповідної проповіди Митрополит просив прощення в присутніх в храмі.

Тоді до Митрополита підходило духовенство, просячи прощення й благословення.

Як усе підійшло, приступав до Митрополита Гетьман, просив у нього прощення і потім запалював свою свічку та ставив на свічнику по середині церкви зі словами „Ставлю себе на Суд Божий".

За Гетьманом підходили в такому ж порядку вся старшина й поступіи (просто звичайні).

Після Обряду Прощення хор співав Канон і Стихири Пасхи, якби сим підкреслюючи символічно воскресення любови й всепрощення людської душі.

Пізніше всі розходились з церкви до своєї рідні і знакомих просити прощення.

Оттак в цей день наші прадіди виконували Заповідь Божу готувались через примирення з ближніми доступити [illegible] з Богом в часі подвигів (побожних старань) Великого Посту.

Переповівши так „Обряд Прощення", свящ. Чернобай каже

Шкода, що той величний і глибоко змістовний обряд помалу забуваєтьєя. Тепер його можна побачити в монастирських храмах: вся братія від [illegible] до наймолодшого новика, чернці в монастирях при тихім співі Тропаря „Покаяння відчини мені двері" або „Помічник і покровитель мій" роблять [illegible] другому до ніг, просять взаїмного прощення і з сльовами „Христос посеред нас і є й буде", цілуються в рамена.

Пригадується картина братньої любови на Свяму Пасху (Великдень), лише є та ріжниця, що тоді христіяни обіймаючись витають себе словами „Христос воскрес", а тепер лиш чути смиренні слова: „Прости Отче! Прости Брате!"

Від того може й пішов звичай співати після Вечірні в „Прощенну Неділю" Канон Пасхи з урочистими Стихирами „Пасха священная нам днесь показася"

Загальне примирення вірних дійсно наводить на думку пасхальне напімнення Церкви: „і ненавидящим нас простим все Воскресенням".

ПІСТ ЦЕ ВЕЛИКА СПРАВА.

„А я... надягав волосінну плахту, смиряв постом душу, і молитва моя верталась до груди моєї"
(Пс. 35: 13).

В цих словах псальмопівця виражена ціль Посту: упокорення душі. А за тим слідує побожність, поворот до Небесного нашого Отця, бо слідує охота молитися, розмовляти духом з нашим Творцем.

Піст це означений Церквою час, у якому ми повинні виповняти певні приписи що до тіла й що до душі. Є пости, що тривають один день, а є пости, що тривають довший час. Між останніми найважніший Великий Піст, що попереджує найбільше свято Христової Церкви — Воскресення Ісуса Христа

На час Великого Посту церкви прибирається темними красками; усувається цвіти і все, що надає веселість і блеск. Пісні в тому часі переважають поважними натхненими й настроями, повні смутку розкаяної душі. Молитви зложені так, що ворушать душу та пригинають людину на коліна, до поклонів перед Найвищим Богом

Люди перестають вживати мясних та взагалі масних страв. Дехто старається їсти менше й рідше. Устають забави, голосні сміхи, розривки, жарти. Побожніші навіть вдягають одежу, що відповідає настроєві душі, бувають частіше в церкві, довше моляться, дають щедріші жертви на справи звязані з Церквою, або з народними цілями, моляться за померших

Деякі роблять собі певні постанови та перестають курити, вживати гарячих напоїв, та взагалі запановують над своїми налогами, примхами, звичками.

Воно правда, що добрий христіянин цілий рік старається жити [illegible] побожно, а не тільки в часі посту. [illegible] пость, особливо передвеликодний він використовує для більш докладного, більш совідного, більш [illegible] приготовання себе злучитися з Ісусом Христом у часі Його славного [illegible] Воскресення

Отже піст [illegible] це підготовлення [illegible]

Колись у Старім Завіті Мойсей приготовляв себе постом до [illegible] Заповіді Божих. „І був він там з Господом сорок днів і сорок ночей, хліба не їв і води не пив." (Вихід 34: 28). Це була велика справа, вона вимагала великої застанови, скупчення духа і для неї треба було відповідно приготовитися. Мойсей приготовився строгим постом.

Від певних страв здержувався, отже по нашому — постив, пророк Даниїл, будучи в неволі вавилонській. Виріс він на мудрого й великого чоловіка. Багато добра зробив він серед поган для Божої справи.

Ісус Христос також постив перед Своїм виступом. Він тим дав найкращий примір для нас. Він заохочує нас, немічних і слабодухих, постити й так приготовитися до найбільш величного моменту в нашім житті, до стрічі Спасителя нашого в часі Його Воскресення.

Та чи справді потрібне для нас таке приготовання?

Так, потрібне. Людина мусить підготовлятися до кожної справи, до кожної праці. До виконання найбільш легкого обовязку й до найтяжшого; їздити [illegible], стріляти з рушниці, співати, грати, переганятися, ітд. Тільки нездари не приготовляються до своїх обовязків тому не мають успіхів

Піст — це не тільки підготовчий час. Це час на те, щоби вглянути в себе, побачити свою душу, змірити свої сили, оцінити свою совість. Так як подорожний [illegible] в часі своєї мандрівки [illegible] властивою дорогою, так і христіянин перевіряє свій стан [illegible] побачити, чи йде він дорогою [illegible]

Піст [illegible] добрий час, щоби зробити [illegible] життя

Як [illegible] Христіянське чи поганське? Живемо [illegible] чи для Бога? Дбаємо [illegible] матеріяльне, чи духовне? В [illegible] случаях живуть люди так, як [illegible]. В часі посту треба змінити [illegible] жити [illegible] як ми хочемо, але так [illegible] Заповіди Божі, свята Євангелія [illegible] Церкви [illegible] вказівки [illegible] треба придержуватися в нашім життю.

Піст [illegible]

Він надається найкраще на розмишлювання над нашим душевним станом [illegible] молитву. Утихла музика, замовкли [illegible] стало здоровше, а в [illegible] здорова душа. Тоді [illegible] роздумувати. Христос ходив у [illegible] в тихі місця, — в гаї сади, — [illegible] молився. Перебував на роздумуваннях. Так [illegible] ми з весною, з подихом [illegible] спішим у тихі місця. Там [illegible] хто Бог? У тихій задумі побачимо, який Величний Бог і [illegible] від Нього треба надіятися.

В [illegible] хочеться також бути в церкві. Хочеться слухати величної науки, що походить від самого Ісуса Христа. Хочеться [illegible] побожність повними пригорщами, як з чистого ручаю [illegible] кришталеву воду. Не час на вигоди! Перед нами Велика Пятниця, яка [illegible] страшну смерть, яку пострадав Спаситель з любови до нас, щоб ми мали життя вічне

Піст — це пожиточний для нас час. Проведемо його так, як навчає Церква, він вийде нам на користь, добро. Тіло стане здоровше. Це признають всі розумні лікарі модерних часів. Але й дух наш скріпиться! А в теперішний час нам треба мати сильного духа. З усіх сторін чигає на нас зневіра. У світі неспокій. Ненависть. Пиха й гордість нівечать посів Божого Слова. Чи не подібне, хоч на меншу міру, діялося перед смертію Ісуса Христа на Голгофті? Але дух був бодрий. Христос пострадав тілом, але воскрес третого дня. Те й сьогодні діеться. Матеріяльне може пропасти, провалитися, й воно валиться, але дух сильний. Невдачі, рани, погрози світового життя мусять бути. Та коли мимо того задержимо рівновагу духа, коли мимо того будемо кріпко держати прапор христіянства й Божої Правди, перебудемо всякі трудноші й знайдемо спасіння.

То ж час Великого Посту це не час перебування в епікурейськім парку, при чарці, в веселім товаристві, з безмежними забаганками: це час перебування з Христом у Оливнім городі. На колінах. Окутані темінню ночі. Стривожені. Звернені цілим ествои, цілою своєю душею до Бога, до неба.

Тільки після такого посту можемо ставати до іспиту, як христіяни. Бо Великий піст є також час, коли приступаємо до святої сповіді і причастя. Гідно ми висповідаємося і запричастимося, то й іспит видержаний добре.

Псальмопівець „надягав волосінну плахту; — переодягався. Так і нам треба переодягатися в нашім житті на час посту. Треба змінити життя, переодягнутися в праведність. Тоді станемо близько Бога. Станемо, щоб уже невіддалятися. На це й є Великий Піст.

Є люди, що не признають постів. Таким треба нагадати африканського ватажка дикунів. Йому попалось у руки зеркало. Глянув він у нього тай побачив себе. А тому, що був поганенький собі, не подобалось йому зеркало й він ним тріснув об камінь, і побив на кусочки. Але... це зовсім не змінило його обличча. Він остався таким, як перед тим. Таке саме із тими, що відкидають піст. Він їм показує їхне правдиве обличча, їхню вартість, а вони того не хочуть.

Проведім Великий Пист гідно й добре. Спішім під покров святої Церкви й під її проводом ступаймо хрестною дорогою до Голгофти, а опісля до славного світлого Воскресення.

У цій великій справі нам потрібна Божа ласка. Потрібне осяяння Святого Духа. О ту Божу ласку й осяяння Святого Духа благаймо Господа нашого Ісуса Христа. Провівши гідно Великий Піст, ми зробимо великий поступ, станемо вище, як стояли, а тоді й можемо надіятися нагороди небесної. Амінь.

о. Є. Грицина.

ВАЖНА СПРАВА.

У нас відбулося кілька похоронів, підчас яких переведено збірку на громадські справи. У однім случаю зібрано гроші на Духовний Семинар замісць того, щоб купити вінці.

У другім случаю при поминках зібрано поважну суму теж на ту ціль.

В іншім случаю зібрано гроші на „Український Голос" і „Вістник" місто купувати вінці.

Уважаю цю практику за дуже добрий спосіб пошанувати память померших. Правда, вінці з квітів мають свою вартість при похоронах, і їх касувати зовсім не треба. Однак варто звернути увагу на те, що вінців часом буває так багато, що нема де подіти. Головно це падає в очі на похоронах по містах. Бувають случаї, де самі вінці коштують сотки доларів. І що ж робиться з ними? Їх везуть з тілом на цвинтар. І вкривають могилу. Чи довго вони там сповняють завдання? Дуже коротко. Скоро вони опинюються на купі, десь у куті цвинтаря, коли ж це на фармах то вони так і гниють на гробах.

Інакше справа мається з тими грішми, що їх складається замісць вінців на якусь громадську ціль. Вони сповняють багато кращу роботу, як вінці. Вони увіковічнюють память помершого й причиняються до увіковічнення народної справи.

Життя народу потребує підкріпленя. Те підкриплення приходить із ріжних джерел. Одним із таких джерел є народня жертвенність на громадські справи. Ту жертвенність треба всюди оказувати. То є перша і найважніша справа.

Треба глядіти, щоб гріш не марнувався, але приносив пожиток. І один рід такого доброго зужиткування гроша є складання його на народні цілі замісць вінків при похоронах.

На тім память помершого ані наша пошана до нього нічого не потерпить. Навпаки тим способом ми іще краще шануємо його і зберігаємо блаженну память про нього.

В нас зараз ставлять питання, чи другі люди таке практикують. На це є відповідь, так! Ось недавно читав я в англійській газеті, що відбувся похорон і там замісць вінків зібрано поверх $37.00 на фонд для бідних. В іншім случаю збирали гроші на місійну працю своєї церкви. Або також буває таке, що люди складають гроші на свою власну церкву, замісць вінків.

Всі згадані цілі дуже благородні й високі. І багато вартніші, як найкращі вінки. Вінки зникають за кілька днів, але гроші зложені на добрі справи скріпляють народне життя й увіковічнюють память того, кого хочемо такою жертвою помянути.

В старім краю також складали люди гроші замісць вінків на народні цілі. Бувало читаєш в газеті, що люди складають жертви, місто вінків на могилу помершого, на Просвіту, Рідну Школу, Академічний Дім, Лічницю ітп.

І тут у нас треба таке завести. Декуди вже пороблено перші кроки. І вони варті похвали. Та є люди, що до такого способу ставляться критично, або й негативно. Треба про це говорити й писати і повчити людий, що складання грошей на народні цілі це вищий і кращий і культурніший спосіб поминання померших, чи віддання їм пошани, чим вінці з квітів.

Слід звернути увагу ще на одну річ. Іменно на памятники. Христіяни звичайно ставлять на гробах памятники. Це добре і потрібне. Але й тут варто застосувати практичність. А то бувають случаї, що люди ставлять памятники дуже дорогі, понад свої сили.

Треба ставити скромні памятники на гробах. Ставлення памятників за сотки, ба й тисячі доларів — це марнотратство. Чому? Бо памятники не є вічні. Час їх знищить. Де хто бачив цвинтарі зперед тисячі чи пятьсот літ? Чи хто бачив там памятники? Всі вони знищилися з ходом часу. Коли ж вони мають знищитися, то чи варто на них викидати такі великі суми гроша?

Чи не краще тут знов поступити так, як практичний розум нам говорить? Чи не краще з тих грошей заложити стипендію для студентів? Або уфундувати щось? Прим. зложити фонд пятьсот чи тисячу доларів на Духовний Семинар, Українську Колегію, Науковий Інститут, Видавництво, чи взагалі на наші релігійні та народні потреби!

Оце й памятник, що стоїть віки. Імена тих, які зложили, й тих, що їх тим способом поминано, будуть записані в історії. Не згинуть особливо тому, що люди тепер уже все нотують і ховають у архіви.

Думаю, що є багато наших громадян, що мають свої погляди на ці справи. Добре буде, як вони й від себе щось про це напишуть.

Д. С.

ПОЕЗІЯ ШЕВЧЕНКА В СВІТЛІ РЕЛІГІЙНОЇ ДУМКИ.

(Продовження зі стор. 3-о

зили його пробуджену свідомість, [illegible] яли його гаряче серце, не могли спряяти витворенню в ньому гармонії духа, світлого погляду на світ і спокійного олимпійського відношення до фактів життя. Тому його душа була безконечною гамою настроїв, бурхливим морем чуттьових переживань. На поезію Шевченка треба дивитися перш усього, як на **безпосередню сповідь його серця,** що в словах шукало виразу своїх почувань, полекшення їх, зовсім не задумуючись над тим, — чи будуть ті слова колись друкувати, купувати, читати та холодним розумом критикувати. Вже по повороті з заслання Шевченко в поезії „Муза" сам характеризує свою творчість поетичну, як глибоко внутрішню потребу його душі. Звертаючись до музи, він каже:

Мені ти всюди помагала,
Мене ти всюди доглядала.
В степу, безлюдному степу,
В далекій неволі
Ти сіяла, пишалася
Як квіточка в полі!
Із казарми нечистої
Чистою, святою
Пташечкою вилетіла
І понадомною
Полинула, заспівала,
Ти золотокрила,
Мов живущою водою
Душу окропила.
І я живу, і надо мною
З своєю Божою красою
Гориш ти, зоренько моя,
Моя порадонько святая!

Знаючи, що поезія для Шевченка була такою безпосередньою сповідю його серця, глибокою потребою полекшити душу від бурі почувань, ми зрозуміємо, — чому та поезія уявляє з себе бурхливе море ріжних настроїв, що як хвилі женуть, наздогоняють і змінюють один другий, часто в глибокій протилежності один другого... А перед цим характером поезії Шевченка і губляться ті критики Шевченка, які в його поетичних творіх шукають вислову зрівноваженого світогляду та ще, може, укладеного по певних параграфах давньої схоластики.

(Дальше буде).

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ „ВЕЛИКІ РОКОВИНИ"?

Як ще ні, — то замовте ЗАРАЗ, бо наклад ВЖЕ НА ВИЧЕРПАННЮ. Книжка здобула собі прихильну оцінку навіть поза Канадою, отже хто її собі купить, не пожалує того.
ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 75 ЦЕНТІВ.

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК „ДОБРИЙ ПАСТИР"?

Ціна молитовника в міцній шкіряній оправі, з золотим хрестом та написсю з пересилкою $2.25
Гроші й замовлення слати до:
THE HERALD
Box 3626 Winnipeg, Man.

Л. Н. Толстой.

ЛЮБОВ ОЖИВЛЯЄ ЖИТТЯ.

(ВІЛЬНИЙ ПЕРЕВІД).

(Докінчення).

І почала жінка оповідати.

— Буде тому шість літ, як отті дівчатка зосталися сиротами. Батька похоронили в вівторок, а матір в пятницю. Ми в сусідстві жили. Батько їх працював в лісі. Зрубали дерево і воно впало на нього, так він і згинув. А зараз в пятницю отті дівчатка народилися, а мати їх таки тоді і вмерла. Нікого при ній з чужих і не було.

Мотря журливо похитала головою. А жінка дальше оповідала.

— Прийшла я її відвідати, а вона вже застигла. І як вмирала, так [illegible] дівчинку притиснула [illegible] ногу притиснула, отже тепер вона калика. А там — зібралися люде, похоронили матір і радяться, що з дітьми робити. Між [illegible] мене одної була мала дитина, [illegible], осьмий тиждень йому було. І кажуть мені: „Ти візьми дітей на якийсь час, а там ми обдумаємо, що робити". І я взяла. Нагодувала я ось тую, а про другую і не думала, що вона буде жити. Та і її накормила. Бачу, а воно маленьке, начинає до сили приходити. Так вони коло мене і зосталися.

— То прийшлось вам нараз аж трох годувати — зауважила Мотря. — Важко було.

— Еге, еге!... А вигодувала. Бог помiг. Молода я була і пожива[illegible] було. Бог мені помагав. Їх викормила, а свого на другім рочку поховала. Що ж, Божа воля! І більше дітей в н[ас] не було. Тепер ми вже і трошки доробилися, тай от в ваш[ій] стороні перебралися. І що я без них робила би. Тільки мені і втіхи, що отті мої діточки.

І притиснула одною рукою к[ульгаву] дівчинку, а другою почала сльози втирати.

— Так, так... — потакнула Мотря — без батька-матері проживуть, а без Бога ні.

Поговорили. Почала жінка до відходу збиратися. Попрощалася і пішла. А Михайло мовчки дивився в слід за дівчатками, неначе вони були для нього важною справою, а на його лиці показалася знов свята усмішка.

Підійшов Семен до Михайла і: „Що ти думаєш, Михайле?" — каже. А Михайло встав, скинув фартух, поклонився господареві і господині і говорить:

— Простіть мені. Мені Бог простив, простіть і ви.

Говорить Михайло і по нім видно, що він не звичайний чоловік.

— Бачу я, Михайле, що ти чоловік не простий, — каже Семен, — не можу я тебе задержувати, не можу розпитувати. Та одно мені скажи: чому ти усміхнувся, коли ми перший раз вечеряли і від тоді ти став веселійший. Другий раз усміхнувся ти, коли багатий пан замовляв чоботи, а третий раз тепер, коли була отта жінка з дівчатками. Я це добре памятаю, бо поза тим ти завсіди був такий спокійний і мовчаливий.

І каже Михайло:

— Мене Бог покарав, а коли прощав мені, тоді я ставав веселійший. Мені треба було зрозуміти три Божі вискази, і коли я їх зрозумів, то усмішка звилася на моїм лиці. Це було перший раз при вечері, другий раз, коли багатий чоловік замовляв чоботи, а третій раз нині, коли побачив дівчаток.

— Ще одно скажи мені — каже Семен — за що Бог тебе покарав і які Божі вискази ти зрозумів.

І каже Михайло.

— Покарав мене Бог за те, що був я ангелом на небі і не послухав Бога. Був я ангелом — і послав мене Бог на [землю] забрати душу жінки. Злетів я і [бачу] двох дівчаток народилось і мати [illegible] груди [illegible]. [illegible] Побачила мене жінка і зрозуміла чого я прийшов. З[аплакала] і каже: Ангеле Божий! Чоловіка мого тільки що похоронили, дерево в лісі його вбило. А в мене нема ні сестри, ні тітки, ні никого близкого. І нікому буде моїх дітей виховати. Зостав мене [illegible] дітей, а я їх виховаю і на ноги поставлю. Не можна ж дітям без батька і матері бути".

[illegible] ють Семен з Мотрею і мовчать. [illegible] вони знали, хто в їх хаті перебуває. А Михайло говорив дальше.

— І я послухав матері. Приложив [illegible] груди матері, приложив [illegible] і піднісся на небо. Став я [illegible] Бога [illegible] вбивати [illegible] [illegible] виховати [illegible] [illegible] забери душу матери [illegible] [illegible] Вдарила дитина [illegible] [illegible] Піднісся я [illegible] хотів [illegible] Бога [illegible] [illegible] в землю [illegible]

І [зрозуміли] Семен і М[отря] [illegible]

— Опинився я в полі голий. До того часу не знав я людських недостач — ні холоду, ні голоду. А тепер все те почув. Змерз, почув голод і не знав, що діяти. Та побачив церкву і хотів там заховатися, але двері були зачинені. І заховався я від вітру за церквою. Прийшов вечір і бачу — йде чоловік і говорить сам до себе, як йому своє тіло одягнути, як дітей прокормити. І подумав я: Нещасний він, отже мені не поможе. І чоловік підійшов, глянув на мене і пішов дальше. Дуже непривітним він мені здався. Та бачу за хвилину, що він назад вернувся. І наче не той. Перше смерть виглядала з його лиця, а коли вернувся, я побачив в його лиці Бога. І він одягнув мене, завів до свого дому, а там зустріла нас жінка. Вона була страшніша від чоловіка. В неї був смертний подих. Вона хотіла вигнати мене з хати і я знав, що коли вижене, так умре. Коли ж її чоловік згадав Бога, вона змінилася. А коли подала нам вечеру, це вже була друга жінка, подих її був подихом життя, і я в ній побачив Бога.

І згадав я перший висказ Божий: „пізнаєш, що є в людях". І я пізнав, що в людях є любов. Я зрозумів, що Бог зачав вже відкривати мені свою волю і я тоді перший раз усміхнувся. Та не знав я ще всего...

Почав я з вами жити і прожив рік. Приїздить тоді чоловік і замовляє такі чоботи, щоби рік добре носилися. Глянув я, а побіч нього стоїть вже мій товариш — ангел смерти. Ви не бачили його, але я бачив і знав, що ще перед заходом сонця не стане багатого чоловіка між живими. І подумав я: „готовиться чоловік жити рік, а не знає, що не доживе до вечора". І згадав я другий висказ Бога: „пізнаєш, чого не дано людям". І пізнав я, що людям не дано знати, кілько саме їх життю потрібно... Тоді я знов усміхнувся...

— Та не знав я ще, чим піддержується людське життя. Аж шестого року мого перебування на землі прийшли дівчатка з жінкою, і я пізнав їх та довідався, як вони при життю зосталися. І подумав я: „Просила мати, щоби не забирати її душі, бо хто дітей виховає, аж бачу, що чужа жінка їх виховала". Коли ж жінка заплакала над дівчатками, я побачив в ній Бога і на моїм лиці показалась усмішка. Я зрозумів, що Бог простив мені.

— — — — — —

І перемінилось тіло ангела. Стало ясно-прозоре, неподібне до ніч[ого] на землі. І сказав він:

— Пізнав я, що людське життя [illegible] не клопотами для себе [illegible] клопотами за других, заснованими на любові...

Н[е] знала мати, що потрібне для життя її дітей. Не знав багач, [illegible] [illegible] самому. І ніхто з людей [не] знає, чи йому на вечір треба чобіт, чи „боровиків".

Міг я жити між людьми, як чоловік, не тому, що я дбав про себе, але тому, що знайшлись добрі люде, і [по]могли мені. Тому, що в людей була [любов] до мене. Живуть близнючки [illegible] [illegible] своєю волею, але тому, що [illegible] любов в чужої жінки і [illegible] полюбила їх...

Я зрозумів, що Бог не дав людям знати будучности, щоби вони дбали одні про других. І на те дав їм Бог совість і чутливе серце для помочі тим, хто не може собі помогти.

І заспівав ангел похвальну пісню Богу і велике світло наповнило кімнату. В перестрасі Семен і Марта попадали на землю. Коли ж за хвилину піднялися, не було в кімнаті нікого, крім них з їхніми дітьми.

20-21 листопада, 1939

Маємо все на складі повний вибір Церковних Річей найлучшої якости по приступних цінах.

Пишіть по катальог.

WILLIAM GROSS & CO.
322 Main Street, Winnipeg, Man.

ВИЙШОВ З ДРУКУ Й ПРОДАЄТЬСЯ

„ШКІЛЬНИЙ СПІВАННИК"

вложений славним українським композитором К. Стеценком.

Співанник містить 38 пісень під нотами й коштує лише 25 центів з пересилкою. Замовлення й гроші (почтовим переказом, або стемплями) слати на адресу:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

НОВА ЦЕРКОВНА ГРОМАДА В АЛБЕРТІ.

Яких 15 миль на північ від містечка Вильна, Алта., знаходиться околиця Ту Лейкс. З самої назви околиці бачимо, що є вона положена поміж озерами. Жителі її переважно українці, що заселили цю околицю яких 10 років тому, або й менше.

Земля тут надається під управу збіжжа, помимо того, що околиця є досить гориста, місцями каменниста й лісиста.

Поселенці переважно галичани зі сокальщини, є також кілька родин з Буковини. Донедавна обслуговували цю околицю отці Василіяни, приїжджаючи до каплиці, побудованої місцевими фермерами, яку опісля взяли під католицьку місію.

Як по цілій Канаді, так і тут в Ту Лейкс, наш український загал вже дивиться на світ широко-отвореними очима, багато прагнуть належати до Української Греко-Православної Церкви, що навчає своїх вірних Божого слова рідною мовою, ширить любов і проповідує — єдність.

Щирі одиниці нашої околиці вішли за покликом свойого сумління та зрозуміли, що їм усім, як галичанам так і буковинцям, місце в цій правдивій Христовій церкві. Вони запросили до себе нашого українського священика зо Смокі Лейк о. Василіва, який відправив дня 10 лютня в суботу, в хаті п-ва Дациків св. Службу Божу (заупокійну), посвятив нові будинки, а опісля по парастасі всі гості зо священиком засіли до спільного обіду.

Зараз слідуючого дня, в неділю, в школі відбулось громадське Богослуження, де зійшлось велике число вірних, багато з яких мали нагоду перший раз почути відправу в рідній мові. Видно було в присутніх духовне піднесення та молитовний настрій, викликаний Богослуженням в українській мові.

По св. Літургії священик виголосив відчит на тему „Часи перед і по охрещенню українського народу", в якому представив присутним світлий розвій нашої Церкви аж до заведення Унії, а опісля показав шкідливі наслідки Унії для українського народу. Вкінці пояснив ширше про нашу відроджену Церкву тут в Канаді та її працю для народу.

По відправі була катехизація з молодшими, яких прибуло велике число на Богослуження. Вкінці приступлено до вибору заряду української православної громади на 1940 рік, до якого увійшли слідуючі особи: Семен Дацик — голова, Іван Гук — заступник голови, Іван Біґас — секретар, Василь Штибель — касієр.

Слід зазначити, що в околиці Ту Лейкс праця на народнім полі поступає вперед. Український Народний Дім вже наукінченню, в якому головою є пан Іван Гук, і є надія, що з початком весни, можна буде мати в ньому слідуюче Богослуження. Покищо представлення і концерти відбувають в школі.

Завдяки пані М. Біґас і другим свідомим жінкам, зорганізовано тут Жіноче Товариство, яке вже від кількох місяців працює спільно з централею Союза Українок Канади.

Бракує ще зорганізувати нашу молодь в товариство СУМК, але при Божій помочі та добрій волі родичів, і це добре діло буде зроблене.

Правда, не бракує тут злих одиниць, які бачучі таку світлу працю в цій місцевости, стараються їй шкодити, однак більшість на це не оглядаються і дальше з Богом прямують вперед.

Не забувають і за „Червоний Хрест". Як льояльні горожани Канади, хотять помочи своїми жертвами цій важній справі, й тому вкоротці устроять на цю ціль концерт.

Громада Ту Лейкс може бути примірoм для тих ще заспаних українських околиць, які живуть може й в кращих матеріяльних обставинах, однак нічим не інтересуються. В таких околицях кожного хата з краю, діти виростають не освічені Христовою наукою, а багато з них ще навіть не прийняли святої Тайни Хрещення й Миропомазання, в чому власне винні родичі.

Час таким околицям піти за приміром громади в Ту Лейкс та зрозуміти, яка церква для нас являється дійсною матірю, а не мачохою.

Г. Угриньвський.

НЕСПОДІВАНКА.

(Виллінґдон, Алта.)

10-го лютня ц. р. вечером встроєно п. Іванові Цимбалюкови несподіванку з нагоди його 40 літних уродин. Зійшлися гості далекі й близькі. Посадили панство Цимбалюків за стіл. П. Юрій Шевчук, з Веґривіл, сказав кілька щирих слів і побажав їм многих літ, причім доручив їм гарний годинник як дарунок від присутних гостей. Відтак п. Шевчук почерзі викликав гостей до слова. Першого покликав К. Скакуна, котрий сказав кілька щирих слів про п-во Цимбалюків. Вони є добрими членами укр. прав. церкви у Виллінґдоні, також щирими членами Укр. Нар. Дому. Вони мають 4 діточок від 7 до 13 літ, яким дають гарне виховання і які виґравали перші нагороди за українські танки на фестивалах, за декламації і співи. Минувших різдвяних [свят] їздили залубнями колядувати на Рідну Школу.

Дальше господар покликав п. Николу Шевчука, голову Укр. Нар. Дому в Виллінґдон. Цей сказав до п. Цимбалюка: Де тебе, приятелю було треба, ти там був. Де треба було фінансової помочі, ти дав. Дякую вам обоїм за таку щирість і бажаю вам такої витревалости на других 40 літ. Відтак говорив учитель Рідної Школи п. Михайло Гоменюк. Говорив про значіння Рідної Школи, і підбадьорував до дальшої роботи.

По тім покликано п. Ґ. Ґрия, англійського учителя з Ґейрі Гил. Цей учитель був учителем п. Цимбалюка за молодших літ. Він сказав, що пан Цимбалюк заслужив собі на пошану ще за молодих літ, був добрим учнем, і до цего часу правильно керував своїм життям.

Потім п. К. Скакун взяв слово і попросив пана Н. Андріїщука, щоби перевів збірку на пресовий фонд „Вістника". Гості зложили $4.60, за що належиться їм щира подяка. По кожнім бесіднику п. Цимбалюк щиро дякував своїм гостям за несподіванку.

Я зо свого боку дякую всім тим, що причинилися до несподіванки та тим, що жертвували на пресовий фонд „Вістника", а п-ву Цимбалюкам і їх родині желаю многих літ прожити в щастю та здоровлю.

К. С.

РІЧНІ ЗБОРИ ЦЕРКОВНОЇ ГРОМАДИ.

(Калмар, Алта.)

Загальні річні збори української православної церкви в Калмар, відбулися 17-го грудня 1939 року. Збори відбулися в церковнім будинку і були отворені в 2-ій годині пополудни.

Головою зборів вибрано Ст. Олекшого, секретарем Ю. Васюту. Вислухано звітів членів уряду. Діяльність громади за минувший рік показалась вдоволяючою так від оглядом моральним, як і матеріяльним.

Контрольна комісія провірила майно громади і найшла все впорядку.

Загальний прихід виносив	413.65
Загальний розхід	425.36
Недобір громади	$11.71

Дальше обговорювалось церковні справи й одобрено буджет на 1940 рік. З увагн на те, що все подорожіло, громада рішила підвисшити платню священикові.

Рішено мати 12 Богослужень на рік.

Уряд церковної громади на 1940 рік вибраний в такому складі:

Ст. Олекший — голова, Н. Сич — заступник голови, Ст. Мриґлод секретар, І. Манчак — касієр.

Контрольори: Ю. Васюта, Ів. Захарко.

Почесним гостем і дорадником в зборах був о. М. Фик.

Ст. Олекший, голова
Ст. Мриґлод, секретар.

РІЧНІ ЗБОРИ ЦЕРКОВНОЇ ГРОМАДИ.

(Содборі, Онт.)

Українська греко-православна громада в Содборі, Онт., відбула свої загальні збори в помешканню голови громади п. Р. Онищука. Присутних членів було 19.

Приходу за 1939 рік було $507.66 а розходу $422.27. В касі остало на 1940 рік $85.39.

До уряду на 1940 р. увійшли:

Н. Кудловський — голова; П. Довгий — заст. голови; О. Цьотка касієр; П. Ковч — фін. секретар; І. Пограничний — рек. секретар.

До контрольної комісії увійшли Р. Онищук, П. Непрон і Анаст Непрон.

Слід згадати, що того самого дня зорганізувалося Жіноче Товариство, яке постановило собі побороти хочби які трудності, щоби лише дійти до бажаної цілі, а це — побачити в Содборі українську православну церкву.

З вірою в Бога та в наші власні сили берімось до праці Богові на хвалу, а народові нашому на користь.

І. Пограничний, рек. секр.

КОЛЯДА

на Укр. Греко-Православну Церкву в Келґарі, Алта.

По 3 дол.: А. Орищак, К. Комарницький, О. Комарницький, А. Козак.

По 2 дол.: Н. Бурак, А. І. Шапка, Я. Забовський, Д. Котелко, Я. Курчаба, Др. Ґольницький, І. Світик, П. Білявий, І. А. Пінкерт.

По 1 дол.: пані Николсон і Саинько, Салюк, І. Григорів, Ґ. Ратар, Бзовий, Марусяк, Кобильник, Савчук, С. Нагайовський, Іващук, Куликовський, Балик, Стефанчук, Г. Комарницький, Федор, Ф. Лисак, Т. Харук, С. Шмильський, Н. Дорош, П. Курчаба, С. Лобуш, Островерха, Полевчук, Прокопів, К. Козак, Романчук, М. Данилович, Л. Виличка, А. Кіхасевич, П. Почанський, Н. Ковак, Каспарович, І. Петрук, К. Било, І. Петращук, І. Білик, М. Мигальчин, В. Бояпівський, Ф. Федор, Г. Филипчук, П. Ткачук, Д. Лаба, Паламанюк, Гуменюк, І. Ґабрух Гайґейт, Саск. Я. Журавель, Олдс, Алта.

По 75цт. В. Шадловський, І. Андріящук.

По 70цт. Ф. Лобуш.

По 50цт.: Чикалюк, Вудвуд, П. Я. Курчаба, Шевчук, Костів, Костик, С. Шира, Антонюк, Сеньків, Оровик, Макар, Д. Мельничин, Робурець, М. Василуха, П. Палівода, І. Баган, С. Баган, І. Шапка, пані П. Пилипюк, Н. Полатайко, пані Гунька, пані М. Боска, П. Ґордон, В. Остафійчук, В. Бісюк, А. Овищук, А. Бойко, П. Стодола, С. Данилович, П. Данилович, В. А. Дурмач, Я. Хоманчук.

По 25цт.: пані А. Світяк, В. Середюк, Т. Пипак, Я. І. Музика, Ю. Броцький, Чихінда, Гладій, І. Збрицький, Зарубайко, Макогонюк, Кріль.

Всім жертводавцям і колядникам церковна громада складає щиру подяку. Так само щира подяка належиться тим добродіям, що возили колядників своїми автами, а то п. А. Орищакові, п. Н. Бураковi, п. Д. Котелкові, та п. І. Петращукові.

І. Григорів.

ПРИМІРНЕ ВІНЧАННЯ.

(Винярд, Саск.)

В суботу 3-го лютня ц. р. відбулося вінчання Івана Ахтимійчука, сина Матея і Домни з роду Кереляк з Анастазією Зуляк, дочкою бл. п. Стефана і Анни з роду Ільківських. З нагоди вінчання і щоби віддати честь молодятам, присутні гості при вінчанню зложили оці датки на річ Консисторії нашої Церкви.

По 1 дол.: М. Ахтемійчук.

По 25цт.: М. Остапович, М. Зуляк, І. Зуляк, М. Керелюк, Н. Зуляк, М. Боднар, Н. Боднар, С. А. Пилипюк.

Дрібні датки 43 центи.

Щиру подяку всім тим, що причинились до цеї збірки, висказує оцею дорогою

о. П. Мельничук.

ДАРУНОК „ВІСТНИКОВІ".

(Мічем, Саск.)

На 18-го лютня відбулися хрестини донечки панства П. Залещуків в Мічем, Саск. По довершенні св. Тайни, гості зложили дарунок на наш

Український Релігійний
дво-тижневик
в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XVII | WINNIPEG, MAN., MAR. 15th, 1940 | ВІННІПЕҐ, МАН., 15-го БЕРЕЗНЯ, 1940. | ЧИСЛО (338) 6

„ТРАҐЕДІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ В КАНАДІ"

В „Українських Вістях", в числі з 12 березня, появилася довжезна стаття зпід пера о. д-ра Кушніра п. з. „Українська національна преса — голос публичної опінії".

На вступі статті читаємо:

„Коли хочемо переконатися, яка є внутрішня, моральна сила народу, яка є його життєва здібність, треба розгорнути сторінки його преси.. Ми, Українці в Канаді, маємо не багато нашої української преси. Тут належать: „Українські Вісти", „Будучність Нації", „Світло", „Новий Шлях", „Український Робітник" та „Український Голос".. Тут хоче себе також причисляти „Канад. Фармер", який не заступає жадної української, ідеольоґічної групи а є приватним органом П. Доячека, чеха".

Признаємося, що прочитавши вступ статті о. д-ра Кушніра, ми троха на нього обурилися, що він не причислив нашого органу до української національної преси. Воно правда, що „Вістник" виходить лише два рази на місяць, правда, що він малий своїм форматом, — але він заступає десятки тисяч православних українців, і вже тим самим його не можна збувати мовчанкою навіть такому,як о. др. Кушнір.

Причиною нашого малого обурення було ще й те, що о. др. Кушнір як відомо, кандидує на репрезентанта всіх українців в Канаді, — отже всіх українців без ріжниці їх релігійних та політичних поглядів. І як такий, повинен бути настільки тактовним та настільки хитрим, — як що вже не справедливим, — щоби не збувати мовчанкою органу православних українців, яких хоче й думає репрезентувати перед широким світом.

Але наше обурення на о. др. Кушніра скоро проминуло, — так скоро, як ми лише дочитали його статтю до кінця. Ми побачили, що він вилишив наш орган зо свого списку „української національної преси" не зо злих, але мабуть з добрих мотивів. Бо він пише в своїй статті **не про добру** українську національну пресу, як він її розуміє, але про ту „українську національну пресу", що замісць сіяти між народом зерно пшениці, сіє кукіль. До такої преси, очевидно, ні ми самі, ні о. др. Кушнір нас не зачисляє Спасибі йому.

Навівши примір з чужої національної преси, яка „стоїть як мур" за своїми орґанізаціями, о. др. Кушнір каже:

„Та на жаль не так є у нас з деякою українською, т. зв. національною пресою. Що з того, що вона так гарно називається, що призначена для національного і культурного оформлення українського робітника, чи фармера, патріота державника, чи самостійника, а сама блудить в хаосі думки політичного сектантства що місто пшениці сіє, в так трівожний час для української справи, зерна кукілю?"

Отже не гаразд в нас, по думці о. др. Кушніра, з „т. зв. українською національною пресою". Не гаразд, бо замісць сіяти пшеницю, вона сіє кукіль.

До тої „української національної преси", що сіє кукіль, замісць пшениці, о др. Кушнір зачисляє „Українські Вісти" (на першім місці), „Будучність Нації", „Світло", „Новий Шлях", „Український Робітник" та „Український Голос". Додає, що й „Канадійський Фармер" хоче себе до цеї преси причислити, — але йому тут не місце, бо він є „приватним органом П. Доячека, чеха".

В якій ціли о. др. Кушнір хоче приподобатися п. Доячекові, чехові,—не знаємо, але знаємо, що П. Доячек, чех, може з того лише радіти, що його орган не належить до тої преси, що замісць пшениці сіє кукіль...

Дочитавшись, що українська національна преса сіє кукіль замісць пшениці, перед читачем зараз повстає питання: Де шукати за причиною такого морального занепаду тої преси?

О. др. Кушнір, також ставить таке питання й зараз дає на нього відповідь. Лише послухайте:

„Тепер запитаємо: Як може виглядати українська національна преса тоді, коли її пише чоловік, що є щонайменше релігійно індиферентний або практичний атеїст? І тут лежить ціла траґедія української преси в Канаді, тут причина хаосу і безладдя". (Підчеркнення о. д-ра Кушніра)

Отже маєте віз і перевіз: Українська національна преса в Канаді тому сіє кукіль, бо „її пише чоловік, що є щонайменше релігійно індиферентний або практичний атеїст".

Скажемо відразу, що ми не погоджуємося з виводами о. д-ра Кушніра. Хоч би ми й хотіли погодитися з тим, що українська національна преса тільки й робить, що сіє кукіль, замісць пшениці, ми ніяк не можемо погодитися, що причиною того „сіяння" є „релігійний індиферентизм або практичний атеїзм" редакторів.

Візьмім редактора „Українського Голосу". Ми знаємо його за минувших двадцять років. Він є членом своєї Церкви, вчащає точно на Богослуження, приступає до св. Сповіди, — одним словом є практикуючим православним. Йому ніхто не може закидати ні „релігійного індиферентизму", ні тим більше, „практичного атеїзму".

Або візьмім редактора „Українських Вістей". Ми його особисто не знаємо, але простий розум каже, що редактор католицького орґану повинен бути релігійним чоловіком. Припускаємо, що він таким є та що і його не можна посуджувати за „релігійний індиферентизм", або за „практичний атеїзм".

Дальше візьмім редактора „Світла", — орґану оо. Василіян. Ми маємо про оо. Василіян свою думку, але щоб ми про них не думали, ми ніколи не могли б їх посуджувати за „релігійний індиферентизм", а тимбільше за „практичний атеїзм". Це, по нашій думці, булоб йти за далеко.

Лишаються ще редактори „Українського Робітника", „Будучности Нації" та „Нового Шляху". Наскільки нам відомо, редактор „Українського Робітника" є ґреко-католик. Виносимо це хочби з того, що „Український Робітник" є органом Союза Гетьманців Державників, а ця організація складається майже виключно з гр.-католиків. До неї належать навіть деякі ґреко-католицькі священики. Отже закид о. д-ра Кушніра про „релігійний індиферентизм" та про „практичний атеїзм" не може відноситися до редактора „Українського Робітника".

Це саме, хоч може й з меншою певністю, можна сказати й про редактора „Будучности Нації". Хоча вона й поширює безбожні кличі „Проч з Автокефалією! Проч з Православієм!"—ми ще не хотіли б за це назвати її редактора „релігійним індиферентом", або „практичним атеїстом". Тимбільше, що „Будучність Нації" є орґаном БУК-а, католицької організації, якої головою в цю пору є власне о. др. Кушнір. Також чи не самий о. др. Кушнір є як не редактором, то бодай співробітником „Будучности Нації", отже не думаємо, щоби він мав себе на гадці, коли робив такий закид.

Лишається ще редактор „Нового Шляху". Про нього говорять, що він колись належав до большевицької орґанізації. Але ми віримо, що коли він покинув большевицьку орґанізацію, від тоді також покинув його дурман „релігійного індиферентизму" та „практичного атеїзму", як що він коли на нього слабував. Тимбільше тепер, коли УНО й БУК обєдналися. Отже й проти редактора „Нового Шляху" не повинен би о. др. Кушнір робити такого закиду.

Одначе він його зробив, — і то не лише проти одного якогось редактора, але проти **всіх** редакторів вичисленої ним української національної преси, між ними на першім місци проти редакторів католицьких органів.

Який з цього висновок?

Такий, що о. др. Кушнір в своїй статті **не сказав того, що хотів сказати** й тому вийшла така плутанина, якої він сам тепер мабуть не годен розібрати.

О. др. Кушнір повинен був виразно сказати, про що й **про кого** йому ходить, а не говорити на здогад бураків.

ЗАМОВТЕ СОБІ НЕГАЙНО ОЦІ КНИЖКИ:

Великі Роковини .... **75ц.**
Протокол Семого Собору Української Греко-Православної Церкви в Канаді .... **25ц.**
Чартер і Статут Української Греко-Православної Церкви в Канаді .. **15ц.**

Замовлення й гроші слати на адресу Консисторії:

Consistory of the Ukrainian Greek Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

Ів. Власовський.

ПОЕЗІЯ ШЕВЧЕНКА В СВІТЛІ РЕЛІГІЙНОЇ ДУМКИ.

(Продовження).

Прикладів таких контрастів настроїв, серця поета можна навести в поезії Шевченка дуже багато. І якраз контрастів у сфері почуття релігійного, настроїв, що характеризували б його відношення до Вишньої Сили. Ось, напр., в „Заповіті" Шевченко каже.

Як понесе з України
У синєє море
Кров ворожу, от тоді я
І лани і гори,
Все покину і полину
До самого Бога
Молитися. А до того
Я не знаю Бога!

Як зрадіє безбожник, прочитавши це, і наведе, певно, на доказ атеізму Шевченка. Але ж ось у другому вірші читаємо

Не наша мати, а довелося поважати
То — воля Господа. Годіть.
Смиріteся, молітесь Богу
І згадуйте один другого,
Свою Україну любіть,
Любіть її! Во время люте,
В останню тяжкую минуту
За неї Господа моліть...

„Не знаю Бога" і — „Господа моліть", — і в обох випадках протилежного настрою обєктом являється одне й те саме — доля України

Або ось у „Сні" („Гори мої високі") поет гори проклинає, що віддали неситим і Запорожжа, і село, і монастир святий, скарбницю:

Бодай ніколи не дивиться
На вас, проклятії..

Але ж відразу охоплює його інший настрій. І просить гори:

Ні, ні! Не ви прокляті!
Простіть, високії, мені,
Високії і голубії,
Найкращі в світі, найсвятії!
Простіть! Я Богу помолюсь.

І раптом:

Я так її, я так люблю
Мою Україну убогу,
Що проклену святого Бога,
За неї душу погублю!

А кінчається твір знову ж теплою молитвою до Бога:

Дай же, Боже, коли небудь
Хоч на старість, стати
На тих горах окрадених,
У маленькій хаті;
Хоча серце замучене,
Поточене горем,
Принести і положити
На Дніпрових горах.

Коли бачимо отаку зміну, як море бурхливе, хвильованих настроїв поета то чи ж можна підходити до таких поезій з холодною рефлексією, шукаючи тут льогічного розуміння та послідовного вислову релігійних поглядів?

Так, у „Кобзарі" можемо читати натхнені релігійні гимни („Благословенная в женах" — в „Неофітах", „Радуйся, ниво неполитая", „Мій Боже милий", „Молюся, знову уповаю" — у „Відьмі", „Молитесь, братія, молітесь" — „Все упованіе моє на тебе, мій пресвітлий раю", в „Марії", „Псальми Давидові" і т. д.), місця, що самим біблійним стилем своїм нагадують старозавітніх пророків та християнських піснетворців, і — можемо зустрінути місця, що їх залюбки вихоплюють на доказ атеізму поета чи „націоналізму, чужого здоровим засадам віри і моралі", ловлячи, так мовити, Шевченка на слові, сказанім у піднесеному ліричному настрої гніву чи розпачі, який ще не може свідчити про ідейний підклад у світогляді поета.

Знаю, що фанатики ідеї чи люди певного ригористичного успособлення можуть кинути тоді нашому поетові в нестійності його релігійного почуття та релігійної упокори, які, мовляв, мусіли б стримувати палке серце поета та підпорядкувати шал серця релігійній ідеї. Та на цей докір ми запитаємо: Чи не релігійною людиною був вождь народу жидівського старозавітний пророк Мойсей? Але чи не розбив і він у гніві таблиць десять заповідей, на котрих писав палець Божий? Чи не підніс і він голосу свого проти Бога, що коли Бог не простить гріха народові його, то **нехай викреслить і його з книги Божої,** до котрої Бог його вписав (Ісх. 31: 18; 32: 19, 32)?

А чи святі евангелисти не записали нам, що сам Син Божий Ісус Христос, розпятий на хресті, покликнув великим голосом: „Ілі, Ілі, ліма Савахфані!" що значить: „Боже мій, Боже мій, нащо Ти мене покинув (Матей 27: 46)?" Коли такі слова жалю і докору чуємо з уст Богочоловіка, то чи не знайдемо зрозуміння і виправдання для драматизму релігійних почувань гарячого і великого серця хоч би і геніяльної, а все ж таки людини?

Епископ Хомишин каже, що Шевченко „у своїх поезіях защепив ліберальний раціоналізм"... А нам здається, що якраз сам епископ підійшов з **раціоналістичною** міркою до творчости Шевченка, давши типовий доказ панування раціоналізму в католицькому світогляді. Коли б не "ratio", а "caritas" керувала в оцінці поезії Шевченка, то інший був би й вислід тієї оцінки, бо, як пише св. Апостол Павло, — „любов довго терпить, милосердує; любов не завидує, любов не величається, не надимається, не осоромлює, не шукає свого, не поривається до гніву, не думає лихого, не веселиться неправдою, а веселиться правдою; все покриває, всьому йме віру, на все уповає, все терпить" (І Кор. XIII: 4—7).

III.

Еп. Хомишин, як зрештою й інші критики Шевченка з релігійних поглядів, плямить поета за такі твори, як поеми: „Марія", „Іван Гус", „Гайдамаки".

Не будемо сперечатися, що образ Пречистої Діви в поезії „Марія" надто реалістичний, наближений Шевченком до його Катерин-Оксан, а вся поема перейнята образами і настроями сільського родинного українського життя. Ми не маємо досі докладної аналізи тих впливів, під якими написано було Шевченком поему „Марія", а то можливо й через те, що ця поема була предметом заборони московської цензури. Без сумніву, громадські настрої й філісофські течії, якими жило в ті часи поступове російське громадянство, відбитись мусіли й на творчості Шевченка. Поему „Марія" Шевченко писав після повороту з заслання, у Петербурзі, р. 1859. Після Миколаєвської реакції то були вже початкові роки доби великих реформ, а в царині громадської думки брали верх крайні раціоналістичні течії, свобода розуму, дух критики, незалежність поглядів. Це були часи, коли на арену громадського життя виходив т. зв. „разночинець" з його радикальним демократизмом, позитивизмом у розумінні сущого життя, реалізмом, що хотів, особливо на словах, руйнувати фільозофію, естетику, мораль, а тим з більшим скептицизмом відносився, розуміється, до релігії. Імена Чернишевського — головного представника російського „фейербахизму", Добролюбова, пізніше Писарева, оцих володарів громадської думки кінця пятидесятих і шестидесятих років, досить характеризують той напрям цієї думки, під впливом якого могли повставати твори на релігійні сюжети, що відступають від суворо церковної догми.

Одначе тут ще можна бути дуже й дуже далеко від „хули" на святі образи чи речі... Найбільший російський філософ Волод. Соловйов охарактеризував шестидесятників, ніби жартуючи, але глибоко й правдиво афоризмом: **„Людина походить від мавпи, А ТОМУ положим душу свою за други свої".** Як часто у нас люди, що голосять науку про походження людини біблійну, далекі одначе від християнського, евангельського відношення до тієї людини! І коли прикласти ці міркування до твору Шевченка „Марія", в якому нехай помітні впливи тогочасного ліберального раціоналізму, то хіба ж можна сказати, що Шевченко **хотів** принизити в цьому достоїнство Матері Божої? Хіба ж хто, прочитавши поему „Марія", винесе в серці своєму щоінше, як не апотеоз материнства всесвітнього, як не високий ідеальний образ матері матерей, перед котрим, навіть у стилі акафисту, складав свою хвалу поет?

Все упованіє моє
На тебе, мій пресвітлий раю
На милосердіє твоє,
Все упованіє моє
На тебе, Мати, возлагаю
Святая сило всіх святих,
Непорочная, благая!
Молюся, плачу і ридаю
Воззри, Пречистая, на їх,
Отих окрадених, сліпих,
Невольників; подай їм силу
Твойого мученика Сина,
Щоб хрест, кайдани донесли
До самого, самого краю!
Достойно пітая, Благаю,
Царице неба і землі.
Вонми їх стону і пошли
Благий конець, о всеблагая!
А я незлобний, воспою
Як процвітуть убогі села,
Псалмом і тихим і веселим
Святую доленьку Твою.

А в „Неофітах" чи не з такою ж побожністю ставиться Шевченко до „Благословенної в женах", називаючи її: „Ти **Мати Бога** на землі", „Святая праведная Мати Святого Сина на землі"...

Як відомо, російський поет Пушкін у дні дійсного аморального чаду в його житті (Кишиньов) написав поему „Гавриліяда", в порівнанні з якою „Марія" Шевченка стоїть, як небо чисте над смородом болота, — й одначе нікому в голову не прийшло з приводу „Гавриліяди" признати націоналізм Пушкіна за „чужий здоровим засадам віри і моралі", чи називати його атеістом. Бо не „Гавриліядою", очевидно, встановляють росіяни значення Пушкіна

(Докінчення буде).

— —○— —

Ми живемо за важливого часу, бо ніколи перед людьми не стояло стільки праці. Наше століття — це століття революції в кращому розумінні цього слова... Виробляється найвища ідея громадського устрою й людського удосконалення. Ми не доживемо до жнив, але сіяти з вірою — це велике щастя.

— Чанінг.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ
„ВЕЛИКІ РОКОВИНИ"?

Як ще ні, — то замовте ЗАРАЗ, бо наклад ВЖЕ НА ВИЧЕРПАННЮ.
Книжка здобула собі прихильну оцінку навіть поза Канадою, отже хто її собі купить, не пожалує того.
ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 75 ЦЕНТІВ.
Consistory of Ukrainian Greek Orthodox Church,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ЯК САВЛИ ХРИСТА ПЕРЕСЛІДУЮТЬ.

(Докінчення).

Щож дальше з похороном? Ось що: телефонують за православним священиком, а він хоче 15 доларів за похорон. Всі заметушились — де бідна вдова 15 доларів візьме? Нараз встає „оден гість" з порадою — „що протестантський місіонар ніколи не годиться за платню, може й задармо би поховав". Та люде „він може, [illegible] платню". „Гість" [illegible] бере з каси церковно.".

Ще до [illegible] нують, та дармо. [illegible] платили і поховали [illegible]

[illegible]

Читаєте такі балачки і питаєте: Звідки і куди телефонували? Яке імя того священика? Як ми можемо пересвідчитись, що „Подорожний" правду говорить? Як далеко той священик був — 5, 10, 100 чи 200 миль? Тай чи взагалі він 15 доларів від бідної вдови вимагав? [illegible]

[illegible] світа вже бачив, коли знав що протестантські „місіонарі" дістають правильно чеки і через те можуть дещо задармо робити, поки не потягнуть [illegible]

[illegible]

[illegible] то чому „Подорожний" сидів там три дні і три ночі, тай обідав й обсипав бідну родину [illegible]

справа, це ж не була „евангельська" громада, ні протестантський похорон. Чужий між чужих заліз, тай ще бідних людей три дні і три ночі обідає. А потім цілу громаду дурнями називає. От вам представник „евангелизму"! Тай ще каже, що лише в ним Христос!

Є народне оповідання, що колись циган волочився за Христом і говорив людям, що це Христос за ним ходить. Тай [illegible] Отже [illegible]

[illegible] Яке життя, така і смерть [illegible] „Подорожний" [illegible]

[illegible] „нашого чоловіка, недалеко американської границі" — очевидно ко- [illegible]

[illegible]

шого українця", що той посилає дитину по свячену воду, а не до школи (видно, що і „евангелик" свяченої води боїться!). Упоравшись так з „традиціями", він пригадує, що „нашому народови" треба духової реформи, треба Христа Спасителя... І закінчує статтю закликом: „Прийміть, українці, за свого провідника Ісуса Христа, а тоді відпадуть непотрібні традиції та турботи". . . .

Ц[illegible] все повинна бути міра. Кажуть [illegible] що: „Бреши, та міру знай". Але [illegible] імени Христа до [illegible] крутні і напасти, як бачимо тут в „Ранку", то це вже свідоцтво найбільшої безбожности, на яку може хтось свідомо відважитися. Це вже в ясний день. [illegible] уживати Святого Імени для [illegible] ні на Бога, ані на людей не оглядатися.

Чи може бути більша трагедія?!

—о—

БОГ ЗНАЄ ЧОГО НАМ ТРЕБА.

[illegible] благаєш Бога про шось, а Го[illegible] тобі цього, не сумуй [illegible] від Бога. Бог знає [illegible] тобі потрібне. Так [illegible]

[illegible]

Ісаак Сирський.

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ.

Учителі Недільних Шкіл повинні обовязково набути такі книжки для своїх учеників:

„Приятель Дітей", [illegible]	25c
Оповідання з життя Ісуса Христа	10c
Десять Біблійних Оповідань	10c
Азор — оповідання з часів Ісуса Христа, для молоді	10c
Українська Православна Церква (коротка історія)	10c
Свята Христина	05c

Гроші й замовлення слати до:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada.
7 St. Johns Ave. — Winnipeg, Man.

ВИЙШОВ З ДРУКУ Й ПРОДАЄТЬСЯ

„ШКІЛЬНИЙ СПІВАННИК"

[illegible] славним українським [illegible] К. Стеценком.

[illegible] 35 пісень під нотами [illegible] 25 центів з пересилкою. [illegible] гроші (почтовим переказами) слати на адресу:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

Ів. Власовський.

ПОЕЗІЯ ШЕВЧЕНКА В СВІТЛІ РЕЛІГІЙНОЇ ДУМКИ.

(Продовження).

Прикладів таких контрастів настроїв, серця поета можна навести з поезії Шевченка дуже багато. І якраз контрастів у сфері почуття релігійного, настроїв, що характеризували б його відношення до Вишньої Сили. Ось, напр., в „Заповіті" Шевченко каже:

Як понесе з України
У синєє море
Кров ворожу, от тоді я
І лани і гори,
Все покину і полину
До самого Бога
Молитися. А до того
Я не знаю Бога!

Як зрадіє безбожник, прочитавши це, і наведе, певно, на доказ атеїзму Шевченка. Але ж ось у другому вірші читаємо:

Не наша мати, а довелося поважати
То — воля Господа. Годіть.
Смирітеся, молітесь Богу
І згадуйте один другого,
Свою Україну любіть.
Любіть її! Во время люте.
В останню тяжкую минуту
За неї Господа моліть....

„Не знаю Бога" і — „Господа моліть", — і в обох випадках протилежного настрою обектом являється одне й те саме — доля України.

Або ось у „Сні" („Гори мої високії) поет гори проклинає, що віддали неситим і Запорожжя, і село, і монастир святий, скарбницю:

Бодай ніколи не дивиться
На вас, прокляті...

Але ж відразу охоплює його інший настрій. І просить гори:

Ні, ні! Не ви прокляті..
Простіть, високії, мені,
Високії і голубії,
Найкращі в світі, найсвятії!
Простіть! Я Богу помолюсь

І раптом

Я так її, я так люблю
Мою Україну убогу,
Що прокляну святого Бога,
За неї душу погублю!

А кінчається твір знову ж теплою молитвою до Бога:

Дай же, Боже, коли небудь,
Хоч на старість, стати
На тих горах окраденних,
У маленькій хаті;
Хоча серце замучене,
Поточене горем,
Принести і положити
На Дніпрових горах.

Коли бачимо отаку зміну, як море бурхливе, хвильованих настроїв поета то чи ж можна підходити до таких поезій з холодною рефлексією, шукаючи тут льогічного розуміння та послідовного вислову релігійних поглядів?

Так, у „Кобзарі" можемо читати натхнені релігійні гимни („Благословенная в женах" — в „Неофітах", „Радуйся, ниво неполитая", „Мій Боже милий", „Молюся знову уповаю" — у „Відьмі", „Молитесь, братія, молітесь" — „Все упованіє моє на тебе, мій пресвітлий раю", в „Маріїї", „Псальми Давидові" і т. д.), місця, що самим біблійним стилем своїм нагадують старозавітніх пророків та християнських піснетворців, і — можемо зустрінути місця, що їх залюбки вихоплюють на доказ атеїзму поета чи „націоналізму, чужого здоровим засадам віри і моралі", ловлячи, так мовити, Шевченка на слові сказанім у піднесеному ліричному настрої гніву чи розпачі, який ще не може свідичти про ідейний підклад у світогляді поета.

Знаю, що фанатики ідеї чи люди певного ригористичного успособлення можуть кинути тоді нашому поетові в нестійності його релігійного почуття та релігійної упокори, які, мовляв, мусіли б стримувати палке серце поета та підпорядкувати шал серця релігійній ідеї. Та на цей докір ми запитаємо: Чи не релігійною людиною був вождь народу жидівського старозавітний пророк Мойсей? Але чи не розбив і він у гніві таблиць десять заповідей, на котрих писав палець Божий? Чи не підніс і він голосу свого проти Бога, що коли Бог не простить гріха народові його, то нехай викреслить і його з книги Божої, до котрої Бог його вписав (Іcх. 31: 18; 32: 19, 32)?

А чи святі евангелисти не записали нам, що сам Син Божий Ісус Христос, розпятий на хресті, покликнув великим голосом: „Ілі, Ілі, ліма Савахфані!" що значить: „Боже мій, Боже мій, нащо Ти мене покинув (Матей 27 46)?" Коли такі слова жалю і докору чуємо з уст Богочоловіка, то чи не знайдемо зрозуміння і виправдання для драматизму релігійних почувань гарячого і великого серця хоч би і геніяльної, а все ж таки людини?

Епископ Хомишин каже, що Шевченко „у своїх поезіях защепив ліберальний раціоналізм"... А нам здається, що якраз сам епископ підійшов з раціоналістичною міркою до творчости Шевченка, давши типовий доказ панування раціоналізму в католицькому світогляді. Коли б не "ratio", а "caritas" керувала в оцінці поезії Шевченка, то інший був би й вислід тієї оцінки, бо, як пише св. Апостол Павло, — „любов довго терпить, милосердує; любов не завидує, любов не величається, не надимається, не осоромлює, не шукає свого, не поривається до гніву, не думає лихого, не веселиться неправдою, а веселиться правдою; все покриває, всьому йме віру, на все уповає, все терпить" (І Кор. XIII 4—7).

III.

Еп. Хомишин, як зрештою й інші критики Шевченка з релігійних поглядів, плямить поета за такі твори, як поеми: „Марія", „Іван Гус", „Гайдамаки".

Не будемо сперечатися, що образ Пречистої Діви в поезії „Марія" надто реалістичний, наближений Шевченком до його Катерин-Оксан, а вся поема перейнята образами і настроями сільського родинного українського життя. Ми не маємо досі докладної аналізи тих впливів, під якими написано було Шевченком поему „Марія", а то можливо й через те, що ця поема була предметом заборони московської цензури. Без сумніву, громадські настрої й філософські течії, якими жило в ті часи поступове російське громадянство, відбитись мусіли й на творчості Шевченка. Поему „Марія" Шевченко писав після повороту з заслання, у Петербурзі, р. 1859. Після Миколаєвської реакції то були вже початкові роки доби великих реформ, а в царині громадської думки брали верх крайні раціоналістичні течії, свобода розуму, дух критики, незалежність поглядів. Це були часи, коли на арену громадського життя виходив т. зв. „разночинець" з його радикальним демократизмом, позитивизмом у розумінні явищ життя, реалізмом, що хотів, особливо на словах, руйнувати фільософію, естетику, мораль, а тим з більшим скептицизмом відносився, розуміється, до релігії. Імена Чернишевського — головного представника російського „фейербахизму", Добролюбова, пізніше Писарева, оцих володарів громадської думки кінця пятидесятих і шестидесятих років, досить характеризують той напрям цієї думки, під впливом якого могли повставати твори на релігійні сюжети, що відступають від суворо церковної догми.

Одначе тут ще можна бути дуже й дуже далеко від „хули" на святі образи чи речі... Найбільший російський філософ Волод. Соловйов охарактеризував шестидесятників, ніби жартуючи, але глибоко й правдиво афоризмом: „Людина походить від малпи, А ТОМУ положим душу свою за други свої". Як часто у нас люди, що голосять науку про походження людини біблійну, далекі одначе від християнського, евангельського відношення до тієї людини! І коли прикласти ці міркування до твору Шевченка „Марія", в якому нехай помітні впливи тогочасного ліберального раціоналізму, то хіба ж можна сказати, що Шевченко хотів принизити в ньому достоїнство Матері Божої? Хіба ж хто, прочитавши поему „Марія", винесе в серці своєму щоінше, як не апотеоз материнства всесвітнього, як не високий ідеальний образ матері матерей, перед котрим, навіть у стилі акафисту, складав свою хвалу поет?

Все уповання моє
На тебе, мій пресвітлий раю.
На милосердіє твоє,
Все упованіє моє
На тебе, Мати, возлагаю,
Святая сило всіх святих,
Непорочная, благая!
Молюся, плачу і ридаю
Воззри, Пречистая, на їх,
Отих окраденних, сліпих,
Невольників; подай їм силу
Твойого мученика Сина,
Щоб хрест, кайдани донесли
До самого, само[illegible]
Достойно [illegible]
Царице неба і землі,
Вонми їх стону і пошли
Благий конець, о всеблагая!
А я незлобний, воспою
Як процвітуть убогі села,
Псалмом і тихим і веселим
Святую доленьку Твою.

А в „Неофітах" чи не з такою ж побожністю ставиться Шевченко до „Благословенної в женах", називаючи її: „Ти Мати Бога на землі", „Святая праведная Мати Святого Сина на землі"...

Як відомо, російський поет Пушкін у дні дійсного аморального чаду в його житті (Кишиньов) написав поему „Гавриліяда", в порівнанні з якою „Марія" Шевченка стоїть, як небо чисте над смородом болота, — й одначе нікому в голову не прийшло з приводу „Гавриліяди" признати націоналізм Пушкіна за „чужий здоровим засадам віри і моралі", чи називати його атеїстом. Бо не „Гавриліядою", очевидно, встановляють росіяни значення Пушкіна.

(Докінчення буде).

—о—

Ми живемо за важливого часу, бо ніколи перед людьми не стояло стільки праці. Наше століття — це століття революції в кращому розумінні цього слова... Виробляється найвища ідея громадського устрою й людського удосконалення. Ми не доживемо до жнив, але сіяти з вірою — це велике щастя.

— Чанінг.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ

„ВЕЛИКІ РОКОДИНИ"?

Як ще ні, — то замовте ЗАРАЗ, бо наклад ВЖЕ НА ВИЧЕРПАННЮ.
Книжка здобула собі прихильну оцінку навіть поза Канадою, отже хто її собі купить, не пожалує того.
ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 75 ЦЕНТІВ.
Consistory of Ukrainian Greek Orthodox Church,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd.
210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626. WINNIPEG, MAN.

НЕМА ГРЕКО-КАТОЛИКІВ, Є ЛИШЕ РИМО-КАТОЛИКИ.

Ріджайнський дневник „Лідер Повст" доносить, що тамошній ревізійний суд в справі податків видав 11 березня ц. р. рішення, силою якого греко-католики мають платити податки на римо-католицькі сепаратні школи. Таке рішення запало тому, бо суд знайшов, що греко-католики є в дійсности римо-католики і як такі повинні бути оподатковані на римо-католицькі сепаратні школи.

Справа почалася з того, що Дж. Дж. Глісон, суперінтендент сепаратних шкіл в Ріджайні, вніс домагання до ревізійного суду, щоби той поставив на лісту податковців римо-католицької сепаратної школи — двадцять греко-католиків, які дотепер були податковцями публичної школи. Греко-католики проти цього запротестували, заявляючи, що вони не є римо-католики й не повинні платити податків на римо-католицькі школи.

По переслуханню обох сторін суд видав вище згадане рішення. Згідно з тим рішенням сім податковців, яким доказано членство в місцевій греко-католицькій церкві св. Василія, — мусять на будуче платити податок на римо-католицьку сепаратну школу, а решта, — яким такого членства не доказано, — остають дальше податковцями публичної школи.

В часі судового переслухання суперінтендент Глісон доказував, **що всі члени греко-католицької церкви є членами римо-католицької церкви, чи вони про це знають, чи ні.** Головою греко-католиків є еп. Ладика, який підлягає папі римському та якого зверхником в Канаді є французький кардинал Війнев, отже нема найменшого сумніву, що ці люди є римо-католики, — доказував Глісон. Іншим разом Глісон заявив: Ці **люди не знають, що вони римо-католики, але це справи не змінює** і вони повинні бути оподатковані на римо-католицькі школи.

До помочі Глісонові та взагалі римо-католикам став парох греко-католицької церкви св. Василія в Ріджайні, — о. А. В. Фик. Він зложив заприсяжене зізнання, в якім доказував, **що його церква є римо-католицькою церквою грецького обряду, та що члени греко-католицької церкви є тої самої віри й релігії, що й римо-католики латинського обряду.** Він також зізнав, що головою греко-католицької церкви є папа Пій XII, і хоча греко-католики є проти того, щоби їх називати римо-католиками, — **вони фактично ними є, бо мають ту саму віру і релігію, що й римо-католики.** О. Фик сказав, що майно греко-католицької церкви в Ріджайні є записане на „Руську (рутенську) Греко-Католицьку Церкву", що є дійсним іменем його церкви, бо слово „українська" прийнялося через звичайне вживання.

В виду такого зізнання греко-католицького священика не можна дивуватися, що й суд признав греко-католиків за римо-католиків і присудив їм підтримувати римо-католицькі школи.

Ціла ця справа набрала широкого розголосу не лише в Ріджайні та в провінції, але також в цілій Канаді. Можна сподіватися, що вона буде мати для греко-католицької церкви далекосяглі наслідки.

Ми вже нераз звертали увагу, що греко-католицької церкви, як такої, в Канаді нема. Доказів на це не бракує. В домініяльній статистиці греко-католиків зачислено ще в 1931 році до римо-католиків, що сталося, очевидно, на припоручення римо-католицьких властей. Еп. Ладика називає себе не греко-католицьким, але просто „католицьким" епископом. Священики, що обслугують греко-католиків, також називають себе не греко-католицькими, але просто „католицькими" священиками. Коли ж до цього всього додати тепер ще й оце рішення ріджайнського суду, а головно свідчення о. А. В. Фика, — а дальше додати цілу політику й роботу греко-католицького проводу, — то всякому стане ясно, що в Канаді греко-католицької церкви, як такої, вже дійсно нема.

Ліквідація греко-католицької церкви почалася вже не від нині. Вона проводилася на протязі цілих років, хоча греко-католицький загал нічого про це не знав. Загал греко-католиків ще й тепер вірить, що він має свою українську греко-католицьку церкву, має свого українського греко-католицького епископа, має своїх українських греко-католицьких священиків, — незалежних від римо-католицької церкви та її ворожої для українців політики. Треба думати, що тепер бодай свідоміші з греко-католиків зрозуміють, що вони помилялися та що їх облурювано. Бо в Канаді вже нема ні української греко-католицької церкви, ні українського греко-католицького епископа, ні українських греко-католицьких священиків. В Канаді є лише римо-католицька церква, римо-католицькі епископи, римо-католицькі священики.

Отже нема й українців греко-католиків, є лише українці римо-католики. Так воно дійсно є, без огляду на те, чи греко-католики здають собі з того справу, чи ні,—як заявив на суді в Ріджайні суперінтендент сепаратних римо-католицьких шкіл, Дж. Дж. Глісон.

ЗА ЩО МОЛИТИСЯ.

Не будь нерозсудним в твоїх молитовних проханнях, щоби не прогнівив ти Господа. Будь мудрим в твоїй молитві, щоби сподобився ти добрих дарів від Бога. Проси найдорощого (для душі) у Того, хто має всі скарби і не є ніколи скупим для тебе. Соломон, цар юдейський, наприклад, просив премудрости. Господь подав її йому, а в додатку подав ще й силу й славу царювати, бо Соломон знав чого просити.

Пророк Єлисей просив подвійної пророчої благодати, подвійної зглядом тої, що її мав його учитель пророк Ілія. І Господь не відмовив йому.

Хто нікчемно просить у Господа, Отця всіх подавань, він прогнівляє Його. Так ізраїльтяне не вміли нічого більшого просити у Бога, як лише задоволення похотям, пристрастям їх тіла, і Господь розгнівився на них. Вони просили лише поживи, нічого більшого, і то просили тоді, коли ще пожива була в устах їх і гнів Божий був на них.

Ісаак Сирський.

Свящ. Н. Зелінський.

ЧИ Є БОГ НА СВІТІ?

„Блаженні чистії серцем, бо вони Бога побачуть".
(Мат. V: 8).

Відколи світ світом, не було на землі такого народу, щоб не вірив у Бога, та не визнавав жадної релігії. Але поруч з тим треба признати, що й невірря, безбожництво має за собою поважну давність. Ще три тисячі літ тому назад Св. Цар і Пророк Давид писав: „Безумний говорить у серці своїм: нема Бога" (Псалом 13). З цього видно, що й за тих стародавніх часів були такі безумні, що не признавали Бога.

Безбожники нашиx днів, комуністи, голосять на цілий світ: „Нема Бога; ніхто Бога не бачив; якби Бог існував, то люде могли б Його оглядати; геть релігію, котру видумало духовенство для власної наживи". і т. ін.

Слухаючи отакі „безумні глаголи", і тепер кожний чесний та порядний чоловік скаже словами пророка: „Говорить безумний"... Бож, дійсно, тільки безумна та ще й до останку здеморалізована людина може казати чи писати подібну нісенітницю. Кожний же нормальний, психічно-здоровий чоловік, який не втратив образа і подобія Божого, мусить признати, що Бог є. — Є Пан Творець і Володар всесвіту, „який всюди є й все наповняє", Котрий „усе премудрістю сотворив".

Звідки ж видно, що Бог є? -- спитає хтось.

І людський розум, і природа, і наука, і історія людства, а нарешті й св. Письмо — все вказує на Бога, усе свідчить про Творця, Його Силу й Премудрість.

Запитай власного розуму, звідки узявся світ — небо, земля, море „і все, що в них".

Безбожники-комуністи твердять, що світ сам собою повстав: спочатку нібито в просторі носились якісь атоми, чи там електрони, і все збивались до купи; таким чином появилась матерія, котра потім розбилась на шматки, з яких і повстали земля, сонце й різні планети.. Отак, як попало ліпилося, як хотіло робитися, і сформувався такий чудовний світ.

Чи може тверезий розум повірити в таку байку?

Ніщо в світі не робиться „само собою". Коли б хто сказав, напр. що Почаївська Лавра повстала сама собою, то навіть останній дурень не повірив би. Тим паче не міг повстати „сам собою" світ, де скрізь і во всьому видно обдуманий Надприродним Розумом плян і доцільність. **А звідки ж взялися ті атоми, чи електрони? Хто їх змусив рухатись? Хто установив закони природи?** — Тут, чоловіче, як ти не хитруй своїм людським розумом, а він тебе врешті мусить привести до Того, Хто є Повнотою й Джерелом усякого буття — себто до Бога. Бо Господь тобі й розум такий дав чоловіче, що без Творця ти не можеш уявити собі жадного сотворіння.

Глянь навколо себе. Прислухайся, що каже природа. — Кожна квітка, травка, дерево, кожне живе створіння співає тобі про Творця і Його Премудрість. Піднеси очі до гори — подивись на небо, засіяне зорями. Мов порохном обсипав хто небесне склепіння й воно мигтить тобі з висоти. Коли б змести його, то, здається, сховав би усе в невеличкій торбині, і ще було б місце. А треба знати, що кожна ота зірка — то є цілий світ, в кілька тисяч, а то й міліонів раз більший за твою землю. І всі вони, отi

велетні-зорі, розміру котрих ми собі й уявити не можемо, з шибкістю в кількадесять раз більшою від куді плавають, як і наша земля, в безмежних просторах небесного океану і кожна має свій шлях, з якого поступитися не може.

Як часто хвалимось ми чудесами сучасної техніки: потяг, авто, аероплян, телефон, телеграф, радіо — все це викликає в нас пошану до науки, змушує нас преклонятися перед розумом тих людей, що придумали такі дивні речі. — Чому ж не признати й чому не похилитися з найглибшою пошаною перед тим Найвищим Розумом, що створив всесвіт, в порівнанні з котрим усі дива сучасної техніки є не більше, як дитячі забавки?! Читаючи величню „книгу природи", чому не кликнути враз зі св. пророком: „Дивні діла Твої, Господи, все премудрістю сотворив еси" (Пс. 103)?!

Але ти ще вагаєшся... Сам собі не віриш... Ти хотів би спертися на авторітет науки?... — Слухай же, що кажуть вчені люде — не ті верхоляди, що тільки терлися коло науки, а в її глиб не заглядали, — ті, що самі творять науку й спричиняються до її розвитку.

Ще в древніх віках знаменитий Цицерон написав: „Що Бог існує — це така загально відома правда, що я сумнівався би в здоровому розумі того, хто став би її відкидати".

Славний дослідник природи Чарлс Дарвін, в своїй книжці „Мій світогляд" пише: „Великі уми всіх часів ставили питання: чи є Бог? **І завше приходили до того висновку, що Бог є!** І, дійсно, усі великі, всесвітно прославлені й признані учені, як напр. Декарт, Лейбниц Нютон, Кеплер, Гершель; Дарвін, Велес, Фарадей, Фламаріон і безліч інших були щиро й глибоко віруючими людьми.

Нютон, що відкрив закон всесвітнього притягування, коли говорив що про Бога, завше ставав і здіймав шапку. Пастор, котрий винайшов защіплення проти скаженини, писав: „Я багато вчився, і тому вірую (в Бога), як простий селянин; коли б я став ще більш вченим, — моя віра була б такою ж гарячою, як віра сільської жінки".

Астроном Гершель, який все життя своє присвятив на досліджування небесного склепіння з його світилами, каже: „Усі науки приносять по камінцеві на храм для прославлення Творця і Бога нашого".

Природознавець Лінней, описавши в своїй книжці усі рослини, промовив: „Вічний, Великий, Всемогучий, всюди сущий Бог пройшов біля мене. Я не бачив Його в лице, але Його тінь охопила мою душу і наповнила її побожністю".

Батько науки про електрику — Ампер писав одному приятелеві: „Стережись займатись одною тільки наукою. Одною рукою досліджуй природу, а другою — тримайся за край Божої ризи, як дитина за одежу батька".

Великий географ Риттер каже: „Ми не дармо прийшли в цей світ: тут ми достигаємо для іншого життя, для іншого світа".

Знаменитий історик Мюллер заявляє: „Тільки пізнавши Господа і вивчивши Новий Заповіт, я став розуміти сенс історії". Відомий французький астроном Фламаріон твердить: „Усе видиме не певне, певним є тільки невидиме". Сам Дарвін був остільки релігійним, що 35 літ (до самої смерти) прослужив церковним старостою.

Ще недавно, кілька літ тому назад, один англійський вчений Тембрум розіслав був всім ученим Европи й Америки листи з запитанням: чи вірують вони в Бога й чи знають таких учених, котрі Бога не признають? І всі вони, за винятком чотирьох, відповіли, що в Бога вірують і не знають учених невіруючих. З цього мусимо зробити висновок, що справжня, поважна наука нігди не може противитись вірі й релігії, а навпаки, вона змiцнює у людини віру в Бога і виховує справжнє релігійне почуття.

Нарешті, прочитай історію людства. Вона переконає тебе, що усі народи, які тільки жили на землі, завше вірили в Бога й мали свою релігію. І цей факт загальности релігії теж повинен дати тобі яскравий доказ того, що є Бог; що віра в Бога й релігія не є вигадкою духовенства для використування темних мас — як кажуть безбожники, — а являється конечною життєвою потребою людського єства, — того духовного богоподібного „я", котре завше прямує до джерела свого обуття — Бога. Без віри в Бога життя для „нормальної" людини не має жадної вартости. Доказам того служить положення наших братів під пануванням безбожної влади в Совітах. Там сотні тисяч християн втратили усе, що є найдорожчого тут на землі: свій власний куток, майно, родину, свободу і терпеливо зносять пекельні муки задля того тільки, щоб зберегти свою віру й мати чисте сумління перед Богом.

Коли правда, що Бог є, то чому ж ми Його не бачимо? Чому тоді не всі люди вірують в Бога?.

А як же ж це, чоловіче, ти міг би зобачити Бога? Чим? — Очима? — А шмат речей бачиш ти своїми очима! - Тільки те, що має кольор, обем, або форму. І тут ти грубо помиляєшся, як стверджує, наука. Нічого того, що ти бачиш, чуєш, нюхаєш, в природі нема. Наука вже доказала, що поза твоїм оком, носом, ухом, язиком немає жадних кольорів, звуків, пахощів, ані смаку. Є тільки якесь незрозуміле для нас дрижання ефіру, повітря, котре, вражаючи вищезгадані органи, дає ілюзію кольорів, запахів, звуків і т. п. Наприклад, дивишся ти на квітку. Твоїм очам вона видається червоною. А наука каже, що та квітка має який хоч кольор, тільки не червоний. А скільки ж то в природі є річей матеріяльних, яких ми зовсім не бачимо, напр., повітря, різні мікроорганізми-бактерії, бацили то-що. І такими то недосконалими очима ти хочеш зобачити Бога — свого Творця!

В старовину оден цар захотів бачити Бога. Закликав до себе мудреця і потребував, щоб той показав йому Бога. Мудрець — рад не рад — мусів сповнити волю царя. В оден гарячий день, в саму найбільшу спеку, він вивів його на площу й сказав: „Дивись на сонце". Цар відповів: „Не можу". — „Коли ти не можеш дивитись на сонце", — каже до нього мудрець, — то якжеж ти можеш зобачити Творця сонця — самого Бога?!"

Розуму, думки своєї не можеш бачити, а кричиш: покажи мені Бога! І тільки через те, що Його не бачиш, готовий признати, що Бога нема?!..

Кілька літ назад у Москві був диспут, на котрому в присутности численної публики виступало два професори -- один віруючий, а другий безбожник. Цей останній, доказуючи, що нема Бога, між іншим сказав: „Існує тільки те, що ми бачимо, а чого не бачимо, то зовсім не існує". У відповідь на це, його противник, чоловік віруючий, встав і звернувся до публики з такими словами: „Розуму професора X ми не бачимо, -- значить...", і не докінчив, бо публика сама зрозуміла, який з того слідує висновок, і нагородила промовця рясними оплесками. — От до якого сорому допровадила большевицького „професора" нерозважна віра в свої власні очі!..

Май же розум, чоловіче! — Очі, ухо, ніс Господь тобі дав не для того, щоб ти ними пізнав Його Істоту. Ці органи людського тіла служать навіть не для пізнання явищ видимої природи, а головним чином для збереження твого організму.

Св. Письмо вчить, що „Бога (в Його істоті) ніхто ніде не бачив" (тілесними очима) і бачити не може (Іван I: 10), бо „Бог є Дух" (Іван IV: 24) — себто Істота вищого порядку, надприродня, Котра нічого спільного з матерією не має. — Для пізнання Бога, для відчування Його присутности треба мати відповідні „органи" — не матеріяльні, а чисто духовні. І ми маємо такі „органи". Це наша душа, наш розум, наше серце наше „Я". Вглядаючись уважно тими „органами" в явища видимого світу, ми скрізь бачимо діло рук Божих, проявлення Його Премудрости і Сили, як і каже св. Апостол Павло: „Невидиме Його від сотворення світу — думанням про створене стає видиме і вічна сила Його і Божество" (Римлян: I: 20).

Але чи для того, щоб наші духовні очі могли завше у видимому вбачати невидиме, необхідно в чистоті заховувати своє серце. „Блаженні чистії серцем, сказав Христос, — бо вони Бога побачуть" (Мат. V: 8). Треба берегти наше серце від блуду гріхів і пороків, а особливо від гордости, котра засліплює духовний зір людини. — Тоді — „чистими очима глядіти меш на Божий світ" і „в небесах бачитимеш Бога" і з довірям маленької дитини слухатимеш Слово Боже — Св. Письмо і на кожному місці відчуватимеш присутність Божества настільки, що враз зі св. Давидом заспіваєш: „Куди йти мені перед духом Твоїм, куди втекти мені від лиця Твого? зійшов би я на небо, Ти там еси; спочив би я під землею, Ти там еси. Взяв би я крила в зорі ранньої та й на самому краю моря осівся, і туди б рука Твоя провела мене, правиця Твоя попала!" (Пс. 128: 7—10).

Є Бог на світі!

Єсть і Син Божий — Спаситель мира!

Є й життя вічне і вічне щастя, до котрого провадить хрестний шлях!

Тільки не всі хочуть іти тим шляхом, бо не всі мають „очі — бачити і уха — чути"... Багато намножилось людей сліпих душею, хорих серцем, котрі „дивлячись не бачать і слухаючи не розуміють"..: (Іс. VI: 9—10). Язва гордости, невірря й різних гріхів розїла їхні душі, так що вони втратили всякий звязок зі світом духовним і стали здобичею сатани — „князя світу цього", котрий їхніми руками от вже кільканадцять літ силкується знищити віру на землі, зруйнувати Церкву Христову й запровадити людство до вічної погибелі.

Але... як би не переслідували віруючих людей, скільки б не кричали на цілий світ: „Нема Бога! Смерть Христу! -- на всі ті дикі й блюзнірські вигуки „синів тьми" — „сини світла" завше відповідатимуть з непохитною силою віри: „Нехай встане Бог і розсиплються вороги Його!"

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК „ДОБРИЙ ПАСТИР"?

Ціна молитовника в міцній шкіряній оправі, з золотим хрестом та написсю з пересилкою $2.25

Гроші й замовлення слати до:
THE HERALD
Box 3626 Winnipeg, Man.

СВЯТА СПОВІДЬ.

Святу тайну покаяння, сповідь, обявив Господь Бог дуже давно. Відколи почали жити люди на світі, від тоді вони й грішили. А скоро сповнили гріх, їх накликав Бог до покаяння і покути. Люди слухали голосу Божого, молилися і благали, щоб їм прощав гріхи. Щоби гріхи надолужити, вони приносили жертву Богові, — покутували.

Зразу люди поодиноко каялися й покутували.

Пізніше священики приносили жертву Богові за гріхи цілого народу. Це практикували ізраїлитяни в Старім Завіті.

В Новім Завіті Христос закликав людей до каяття й покути, а також дав власть Церкві відпускати гріхи тим, що каються.

Він сказав до апостолів: „Істинно кажу вам: Що звяжете на землі, буде звязане на небі, а що розвяжете на землі, буде розвязане на небі". (Мат. XVIII; 18). Це було при нагоді того, коли Христос пояснював, що прийшов на землю „шукати й спасати те, що погибло". Тепер ту роботу виконує наша Церква. Погибшими є грішники. Їх шукає Церква, голосячи Боже Слово, і спасає їх через св. сповідь.

Ще виразніше припоручив Христос св. сповідь словами сказаними до св Апостолів: „Прийміть Духа Святого; кому гріхи відпустите, відпустяться їм, а кому задержите, задержаться. (Іван XX 22, 23). Тут уже ясно видно, що апостоли мають власть відпускати й задержувати гріхи. Цю саму власть мають також їх наслідники.

Про потребу покаяння й покути виявив Христос в розмові з Нікодимом. Той вірив у Ісуса Христа й приходив ночію на розмову до Нього. Йому сказав Спаситель: „Коли хто не родиться з висоти, не може бачити Царства Божого" (Ів. III: 3). Нікодим розумів це фізично, але йому вияснив Христос, що треба, щоб святий Дух осінив і освятив людину, тоді вона може осягнути вічну щасливість у Царстві Небесному. Цього доступає людина тоді, коли очищується з гріхів, каючися і сповідаючись та покутуючи.

Хто грішний, мусить переміниться, переродитися. Мусить каятися за гріхи та відбути покуту. Цего не можна обминути. Ані великими жертвами на добрі справи, ані доброю працею не можна змити з душі гріховної плями. Це можна зробити лише через щире покаяння, через сповідь. Тоді всякі діла милосердя і доброти мають свою окрему вартість. Людина грішна не може гріхів окупити, їх затерти. Вона мусить з них висповідатися перед Богом у відповідній формі, приписаній Церквою.

Церква навчає своїх членів, що кожного року треба бодай раз сповідатися. Можна сповідатися частіше, більше чим один раз. Хто ж не сповідається в році ані один раз, той додатково грішить. До гріхів своїх додає ще один. „А коли Церкви (людина) не послухає, нехай буде.. як поганин... (Мат. XVIII: 17) — каже Ісус Христос.

На жаль є велике число християн, що не сповідаються, але мають себе за членів Церкви. Щоби бути дійсним членом Церкви, треба вповні приймати її науку та жити згідно з нею, — отже й згідно з наукою про сповідь.

Декуди прийнявся погляд, що вистане заплатити вкладку до парафії і чоловік уже став членом Церкви. Він тим способом став членом згромадження, пристав до майна, як воно яке є. Але дійсним членом Вселенської, Апостольської, Христової Церкви є лише той, хто охрещений, хто вірує у все, що Бог обявив, і що подає до вірування сама Церква. Вкладка потрібна, щоб провадити адміністрацію громади, але ще більше потрібні діла віри, щоби плекати Христового Духа й ширити Боже Царство. Одним з таких конечних і потрібних діл — це св. сповідь.

Нема двох думок, — сповідь потрібна кожному християнинові.

Сповідь помагає тим, що людина доступає відпущення заподіяних гріхів і вічних кар. Силою св. сповіди Дух святий вертає до нашого серця і привертає нам освячуючу ласку, яка дає нам силу поборювати зло.

Коли хто питає, що помагає св. сповідь, той хай пригадає собі, що помогло блудному синові каяття і поворот до свого дому, до батька. Помогло й то дуже багато. Він видобувся з великого приниження, нужди й упадку. Він вернувся під рідну стріху, в окруження любих йому осіб. Він відзискав батьківську любов і прихильність. Його стан після покаяння був о ціле небо кращий, як тоді, коли блукав в чужім краю.

Як не сповідаємося, не каємося, — ми находимося, мов блудний син, на чужині серед гріховного [illegible], серед душевного опущення, нужди. Власне в тім є користь з св. сповіди, що вона повертає нас з стану грішника в стан правдивого члена Божої Родини, з чужини приводить [illegible] своїх, у батьківщину, замість гріховної поживи дає нам [illegible] найчистіших і найбільш поживних, яка впроваджує нас у небесні простори, в дім Отця нашого небесного. Ось в чому велика користь з св. сповіди. Хто гідно відбуде св. сповідь, [illegible] питатися, яка з неї корист. Він сам відчує її та пізнає, що вона корисніша за всі скарби світа.

На дорозі до св. сповіди стоять ріжні перепони. Одні не приступають до сповіди зо встиду. Цей [illegible] шкідливий. Вони стидаються [illegible] людини, щоби їх люди не мали [illegible], але не стидаються грішити.

Зрештою, кого маємо стидатися? Безбожників? Коли хто [illegible] безбожника і пристосовує [illegible] життя [illegible] нього, той сам безбожник. [illegible] стидатися Бога, що ми [illegible] закони Його, що ми глухі на [illegible] поклики Церкви, й старатися чим скорше з [illegible] стану позбутися, гідно [illegible].

Інші не сповідаються, бо їм не позволяє дух гордости. Але іншого способу немає. Треба признатися до гріха, його визнати і просити прощення у Бога так, як митар. Його поставив Христос за взір всім каянникам. Хто ж гордий, не доступить Божої ласки й буде осуджений. Хто гордий, той мусить упокоритися перед Богом.

А ще є люди, що закаменіли в своїх гріхах. Вони грішні, однак не відчувають того. Кажуть, що не мають гріха. Навіть позірно чуються вдоволеними таким станом.

Закаменілість у гріхах — це вже само собою важкий гріх. Це стан грішний, але не безнадійний. Із найгіршого стану можна видобутися, тільки треба того хотіти.

Взагалі треба усвідомити собі, що сповідь потрібна всім людям, що її установив Ісус Христос, що її припоручає свята наша Церква, що нема нічого, щоби могло її заступити. Нехтування св. сповіди нам тільки шкодить, нас обезцінює, тримає „на чужині", далеко від Бога.

Великий Піст треба використати на те, щоб поправити наш духовний стан. Треба його провести так, щоби побачити, якими довжниками ми є перед Богом і Церквою. Треба нам конче пройти дорогу каяття і покути; щиро висповідатися і злучитися з Христом у св. Причастю.

о. Є. Г.

МОЛИТВА.

Молитва — твій труд для Бога. Нехай в серцю твойому будуть лише чисті і святі чуття та думи. З таким серцем звернись до Бога і Він захоронить твій розум від усього зла.

Старайся увійти у внутрішню клітину" твою і зобачиш світлицю небесну (Під словами „внутрішня клітина" треба розуміти нашу душу саму в собі зо всім, що вона придбала). Занури свою думу в самого себе і в душі своїй знайдеш ті ступені, якими зможеш вознестися до неба.

Перша ознака затемнення душі — це нехіть до розмови з Богом, до молитви. Коли душа лишає свій звязок з Богом, тоді вона стає легкою здобиччю диявола [illegible] зла.

Приносьте Богові прохання твої, памятаючи про величність Божу, щоби ти став достойним Божого благоволення. Ангели і Архангели Божі дивлят на тебе в часі молитви і коли ти [illegible] не тілесного, а вищого, того, що потрібно душі, вони дивуються і радіють, що ти [illegible] земний (з землі), а вмієш залишити перед Богом своє тіло, оставити землю і линути до небесного. І навпаки, ці Ангели і Архангели сумують, коли бачать, що ти — образ і подібність Бога, забуваючи про це, просиш лише того, що потрібне тілу, того, що притягає тебе до землі.

Не треба у Бога просити того, що Бог Сам подає нам по Свойому Провидінню і без наших прохань, та й не лише нам, що знаємо Його, а й всьому сущому. Не говоріть лишнього, коли молитеся. Так моляться погани, що не знають правдивого Бога. Тілесного шукають невірні, ви ж коли молитеся, не турбуйтеся тоді, що будете їсти, чи пити, хіба про це не знає Отець ваш, що ви цього потребуєте?

Ісаак Сирський.

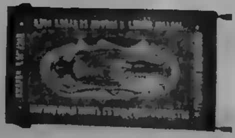

ЦЕРКОВНІ РІЧІ.

Плащениці, Ризи, Хоругви, Фани, Чаші, Павуки, Кивоти, Ліхтарі, Кадильниці, Дзвони, Вугля, Ладан, Свічки та всі потреби до наших церков.

Пишіть в рідній мові по наш гуртовий катальог.

WILLIAM GROSS & CO.

322 Main Street, Winnipeg, Man.

ЗВІТ З БАЗАРУ,

що відбувся 2—3 березня, 1940, в Вінніпегу на Українську Греко-Православну Церкву в Канаді.

ГОТІВКОЮ НА БАЗАР ЖЕРТВУ-[illegible]

Форт Вілліям, Онт.

По 2 дол.: Жіноче Товариство ім. Ольги Бесарабової при „Просвіті".

По 1 дол.: пані Венгер, пані Текля Лиса, пані Лиса (молод.), п. Ткач.

Збірка в церкві	5.43
Збірка в церкві Вест Форт Вілліям, Онт.	10.00
Свящ. І. Дмитрів, Вінніпег	5.00
Жін. Тов. в Елтікейн, Саск.	5.00
Жін. Тов. ім. Ольги Кобилянської при церкві св. Михаїла, Вінніпег.	2.00
Укр. Прав. Сестрицтво, Росборн, Ман.	2.00
Жіноче Тов. в Мензі, Ман.	2.00
Пані О. Залещук, Сенді Лейк, Ман.	1.00
Добр. С. Стратійчук, Давфин, Ман.	1.00
Добр. Ольга Савчук, Вінніпег	1.00

Дріб (кури) на колесо щастя дарували такі члени церковної громади в Сенді Лейк, Ман.

І. Гнатюк (4), З. Демчук (1), п. Матвійчук (1), П Ярич (2), С. Доманський (4), С. Грегораш (1), А. Прокопчук (2), В. Яковенко (4), С Бас (4), М. Левандовський (2), Ф Мушій (2), С. Сторожук (2), Ю Чайковський (1), А. Грегораш (1) М Мудрий (1), А. Василенко (2).

Кошти збирання й пересилки дробу до Вінніпегу оплатила громада в Сенді Лейк, Ман.

РІЧИ ДАРУВАЛИ:

Вегревил, Алта.

Пані Юстина Керелюк, доріжка пані Марія Зварич, пошивки; добродійка Ю. Березіцька, вишивані пошивки; пані Татарчук, обрусик пані Никифорук, верх на подушку пані Ксеня Керелюк, ручник.

Беліс, Алта.

Пані Анна Репка, вишивані пошивки. Жін. Тов. ім. О. Пчілки, вишивані пошивки.

Смокі Лейк, Алта.

Жін. Тов. ім. Ольги Кобилянської вишивані ручники, добродійка Марія Василів, вишивані пошивки.

Добр. Олена Гикавий, Ендрю Алта., плетений настільник; Жін. Тов. при Укр. Гр. Прав. Церкві За[illegible], Алта., пара великих ручників.

Пані Ф Бойко, Іленд, Алта., вишиван. верх на под.; пані Єлисавета Делецой, Гейрі Гия, Алта., настільник; добродійка Марія Гринина Едмонтон, вишиваний пальок.

Пані Анна Орлецька, Кейленд, Алта. плетений з вовни верх на подушку на крісло.

Виммер, Саск.

Пані Ф. Мамчур, верх на под.; п. Марія Шмигальська, верх на подушку; пані Кліш, верх на подушку; пані Ксьондзина, верх на подушку; пані Марія Франко, вишивані пошивки; пані Катерина Сліпець, вишиваний фартушок; пані Александра Уніловська, обрусик; пані Деренюк, вишиваний фартушок; пані Текля Кудрик, вишиваний обрусик, пані Деренюк, вишиваний верх на подушку; пані Михайлина Токарська, вишивану доріжку; пані Катерина Мамчур, доріжку.

Ватсон, Саск.

Пані Евдокія Бойко, вишивану доріжку; пані Павлина Глек, ручник; пані Кузик, настільник; пані Сопрун, пальок; пані Полович, бофей сет.

Йорктон, Саск.

Пані Настя Стечишин, ручник, пані Антонія Ягольницька, вишиваний обрус; добр. Юстина Мельничук, доріжку.

Добродійка Ф. Керпіцька, Рама, Саск. подушку на крісло.

Добродійка М. Дячина, Арран, Саск., плетену доріжку на радіо.

Мензі, Ман.

Жіноче Товариство, верх на подушку, пару ручників, 2 настільники й обрусик.

Жіноче Товариство, Давфин, Ман — вишивану доріжку.

Роблін, Ман.

Добродійка Розалія Горбай, вишивані пошивки; пані Марія Новосад, ручники; пані Анастазія Хома ручники; пані Анна Воробець, фартушок.

Сенді Лейк, Ман.

Пані Марія Мушій, фартушок і вишиваний ручник; пані Розалія Мулявка, ручники.

Пані Марія Олійник, Шевлин, Ман. — ручник.

Пані С. Ткач, Толстой, Ман [illegible]ручку.

Жіноче Товариство „Доньки України", Монтреал, Кве., вовняний коц (бленкет).

ВІННІПЕГ, МАН.

Добродійка Гліцька, вовняну ковдру; пані О. Богоніс, плетений кафтаник; пані Козак, два вишивані образці й дві вишивані хусточки; пані Колтек, подушку на кр.; пані Лучик, 5ф. цукру й пачку коржиків п. Маріян, 5ф. цукру; пані Бочковська, подушку на кр.; п. Гамчака чайник; п. Палагнюк, 5ф. цукру; пані Даниллюк, 10 ф. цукру; пані Стечишин, доріжку; пані Войценко 2 збірки предметів для першої помочі.

Парафія св. Михаїла відпустила безплатно салю на базар.

Всім жертводавцям щира подяка.

Комітет.

З ЖИТТЯ ГРОМАДИ.

(Едмонтон, Алта.)

Цього року Різдво Христове в нас пройшло торжественно і в побожнім настрою. У церкві було велике число народу. Прийшли всі члени з своїми домашніми, але й було багато гостей, таких, що в більші свята відчувають потребу побути в церкві.

Співав гарно хор. Особливо колядки проспівані хором, як все, кожного піднесли на дусі.

По обіді розбіглися колядники з колядою. На похвалу заслугує наша молодь. Вона охотно трудилася збираючи коляду на церкву.

Також ходили колядники і від інших організацій. Від таких, що варто було їм дати коляду, але те ж і від таких, що колядували не тому, щоб звеличати Новонародженого Спасителя, але тому, щоб зібрати гроші.

Найгірше на тім виходять такі люди, що всюди і нігде не належать. От вони мусіли дати коляду багатьом партіям, а число їх доходило до шести або й більше.

На новий рік відбулася в нас святочна гостина. Це був обід, приготований нашим Жіночим Товариством. Зараз по Службі Божій зійшлися наші парафіяни до салі на обід.

При тім були промови. Говорили: о. парох, Павло Мельник, голова парохії, О. Лукіянчук, ректор Інституту ім. М. Грушевського, І. Данильчук секретар Централі СУС і пані Федьо, заступниця голови Жіночого Товариства.

В промовах порушувано актуальні справи. Настрій був піднесений і приємний.

Побажати б, щоб на будуче не занехувати таких підприємств. Вони дуже потрібні для кожної організації, а тим більше для церковної, в якій має витворюватися дух любови і братерства.

Хто був учасником того свята вийшов задоволений.

Наша громада відбула свої річні збори на 21-го січня, в неділю, в 2-ій годині пополудні. Людей на зборах було багато. Це потішаюче явище. Значить — наша церковна справа інтересує багатьох.

Полагоджено деякі формальности, що звичайно призначені для зборів. Але й введено новість. Ухвалено дати членські права вдовам, а зглядно самітним жінкам за 40 відсотків висоти членської вкладки.

Як звичайно, не вичерпано всіх справ. Для обговорення їх ще будуть скликані збори громади.

Поза тим мали свої підприємства у салі коло церкви наша молодь, що згуртована в СУМК-у і Жіноче Товариство.

На що треба звертати увагу членам громади? Поперед усього конечно перенятися релігійністю. Всьо робити, чого вимагає від нас наша віра і Церква. Всякому відомо, що до кожного діла треба щирости, але треба й завзяття. Без того всяка робота змиршавіє й забуряниться. А церковна робота це не тільки побудовання будинку та його прикраса, але також праця над своєю душею і її спасенням.

Треба також подбати, щоби число наших членів зросло. Є багато симпатиків, охочих стати членами церкви, тільки треба до них підійти, треба їх втягнути у наш гурт та там витворити такий настрій щоби вони чулися, як серед своїх рідних.

Обсерватор.

ВІДВІДИНИ.

(Гронлід, Саск.)

Дня 25 лютня ц. р. Жіноче Тов ім. княгині Ольги устроїло відвідини в домі отця і добродійки Апонюків, щоби пожелати їм та їх новонародженій донечці Наталі, всього доброго. Пані А. Яківчук зложила від Товариства невеличкий дарунок маленькій Наталі та в своїх щирих словах побажала щастя та потіхи для родичів та їх донечки. Опісля присутні засіли за стіл до перекуски та веселої бесіди.

На заклик пані А Яківчук і пані Т. Гурської присутні зложили 2 долари на „Вістник" а $1.60 на „У Голос" та побажали „Вістникові" незадовго стати тижневиком. Жертви зложили слідуючі особи:

По 50цт.: о. В. Апонюк, Добродійка А Апонюк.

По 25цт.: П. Химій, П. Химій, В. Яківчук, А. Яківчук, Т. Гурська, А. В. Тетрів, Д. Панчук, Т. Ткачук.

По 15цт.: І. Іванусь, П. Биць.

По 10цт.: І. Письменний, Х. Щербій, В. Щербій.

По 5цт.: Т. Халус, С. Ніронський.

НЕСПОДІВАНКА.

(Віллінгдон, Алта.)

Дня 29 лютого 1940 минало п. К. Скакунові з Виллінгдону 40 років. Про цей день його близькі приятелі вже наперед знали і потайки приготовлялись встроїти йому несподіванку. У вечер того дня покликано п. Скакуна і його дружину до дому п. В. Лупула. Повна хата гостей вже чекали на них і як ввійшли до хати, привитали обоїх ріжними желаннями.

Пан Н. Шевчук, як господар забави, покликував декотрих з гостей до слова Говорив о. Гикавий, М. Гуменюк, уч. рідної школи, п. Цимбалюк, В. Лупул та І. Сидор з Прут. Всі бесідники висказували свої признання панству Скакунам за їх невтомну працю в користь загалу. Три роки назад п. Скакун жив в околиці Прут і там у великій мірі завдяки його побудовано церкву. Відколи в Виллінгдоні обоє вони щиро і завзято працюють далі в товаристві Нар. Дому і в церковній громаді, так що цього року на річних зборах вибрано п. Скакуна за голову.

Пан Скакун, дякуючи гостям за їх вислови і желання та дарунки від зібраних і родичів його, приобіцяв, що по силах своїх, буде і надалі робити все, що можливе для добра українського життя в Виллінгдоні та в околиці.

Дай Боже, щоб п. Скакун і дружина прожили ще 40 років таких активних, як прожили досі.

При кінці забави п. М. Гуменюк згадав про нашого учителя духовного „Вістника" та попросив гостей зложити жертви на його пресовий фонд. Гості зложили $3.38, з чого п. К. Скакун дав від себе одного долара.

Присутній.

ПОСТУП ВПЕРЕД.

(Ватерфорд, Онт.)

Від кількох літ почали із західних степових провінцій напливати українці в полудневo східню часть провінції Онтеріо та поселюватися в околиці Ватерфорд. Хоча тут і перед тим було поважне число родин українського походження, то їх всіх не можна зачисляти до свідомих так з поглядів релігійних, як і суто національних Чому? Тому, що комунізм та звичайна недбалість запустили тут раньше своє коріння й люди збайдужіли до всего, що підносить людину до Бога, до любови всего, що своє рідне.

Правда, були тут і ще є люди релігійні, обряду греко-католицького, що шанують свою-несвою церкву в місточку. Та, що з того, коли то „вшистко єдно", — служать двом богам. Як це розуміти? А ось як: Церква заінкорпорована на Рим, на церкві римський хрест, на хорах „орган", Богослужебні книжки в двох мовах — латинській та старословянській, ціла обстановка в церкві римська. Одної неділі служить греко-кат. священик, а другої латинський. Та й тоді, коли служить греко-кат. священик, початок кожної Служби Божої старо-словян

сідній а найбідніші — латинські. Дехто на таке обуриться, а дехто каже, що то все одно. Щодо проповідей, то не було ще мабуть ані одної, щоби не було докладів на інші церкви.

Як послідними роками почало більше наших українців сюда переселюватися із заходу, почала й робота поступати вперед. Хотяй тут і перед тим була горстка свідомих одиниць, а то як пп.: Борейко, Загульський, Дмитрусь, Литвин, Шебель, і ін. — то їх було за мало, щоби релігійно-народню роботу попровадити належно вперед.

Дня 31-го грудня 1939, відбулися перші загальні збори Укр. Гр. Православної Церкви, підчас котрих вписалося 14 членів і вибрано заряд на 1940 рік, як слідує:

Ант. Завальський — голова, С. Жигальський — рек. секр., К. Федірчук — касієр, Д. Іванків — фін. секр.

До контрольної комісії вибрані панове: В. Сторощук, М. Щербань і Шебель. Старший брат п. Литвин.

По виборі заряду, п. Шебель зробив внесок, щоби кожний член платив вступного 5 дол., а місячна вкладка щоби виносила 50ц. П. Іванків вніс, щоби вписове виносило лиш одного долара. Внесок п. Шебеля перейшов більшістю голосів.

Сподіємося, що в скорому час до нашої громади пристане більше членів, а то з тим, що тепер є нашими ширшими прихильниками, але через непорозуміння ізза Нар. Дім ім. Івана Франка —, непорозуміння з [illegible] та комуністами, через які були примушені тягатися по судах. — стоять поки що на боці, хоч відносяться до нас дуже прихильно.

Після зборів до цього часу ми мали вже кілька підприємств в користь церкви, а між тим малесенький базар, котрий відбувся 2-го березня. Та також наша молода організація СУМК спомагає фінансово [illegible]

Площу під церкву вже куплено. Грошей на початок не маємо так багато, але в Бога надія, [illegible] вскорі приступимо до будови дому Божого. Треба лише щоби кожний член в міру своїх сил жертвував на будову церкви. Є члени, що щедро досить бідні, але є й такі, що як то кажуть, вже годні потрясти кишенею. Отже треба, щоби кожний дав в міру своїх сил. Хто з нас годен займо більше, бідніші — займо менше, але всі займо по своїй змозі. Більше дам, більше мені буде честь від людей та заслуга в Бога. Хоча бідніший дасть тепер менше то пізніше додасть, адже ж ми все одно цеї весни не докінчимо будови.

Отже до діла всі і не тримаймося тої засади, що мовляв, — кожний має жертвувати однаково. Хай не буде між нами так, як говориться в приповідці, бідний дав би та не має звідки, а багач має звідки та не хоче дати.

Покажімо любов до своєї Церкви та постараймося щоби ми ще цього літа могли відбувати свої Богослуження в своїй церковці на славу Богові, на добро нам самим і нашим дітям та цілому українському народові.

І. Данилевич.

ВМЕР СПИРИДОН ЧЕРКАСЕНКО.

З Праги повідомляють про смерть С. Черкасенка, визначного українського драматурга, поета і культурного діяча, який майже двадцять років жив та працював на території колишньої Чехословаччини. С. Черкасенко народився в селянській родині на Херсонщині і призначав себе на діяльність вчителя, але його було звільнено за українство негайно ж по вступі на службу, [illegible] переїхся до Київа, де віддався цілком літературній та політичній праці як визначний член української соціял-демократичної партії. Протягом приблизно двадцяти років брав він живу участь в літературнім та культурнім житті українського Київа і відзначився як автор цілої низки театральних п'єс [illegible] Про [illegible] тирса шелестіла" [illegible] Казка старого млина" [illegible] які [illegible] в репертуарі кожного українського театру. Заслуговує [illegible] на заувагу педагогом С. Черкасенко [illegible] для дітей [illegible] С. Русовою та заснував [illegible] Світло" яке назавжди залишилось [illegible] в українській [illegible] літературі. В часі [illegible] працює в Міністерстві [illegible] з Русовою. Стешенком та [illegible] на еміграції [illegible] Відні [illegible] на Підкарпатті де грає велику ролю в місцевім українськім культурнім житті.

Памятником цього періоду [illegible] для дитячого театру [illegible] писав, як прозові [illegible] діяльність [illegible] чеського уряду і Черкасенка було виділено з Підк. Руси [illegible] без права в поворот. [illegible] перебував під Прагою [illegible] вийшла ще низка творів [illegible] вмер [illegible] кількох місяців [illegible]

М. Є. (Офінор).

ПОМЕРЛА СОФІЯ РУСОВА.

В Празі впокоїлась на віки проф. Софія Русова, широко знана [illegible] українському громадянству [illegible] письменниця, добродійка [illegible] діячка. Численні [illegible] життя. Не вважаючи на ви[сокий] вік Покійної смерть її зробила надзвичайно пригноблююче вражіння на українську кольонію [illegible] бо ім'я її було тісно злучене з цілим українським рухом відродження протягом останніх 60 років. Народжена в чужинецькій [родині] (батько шве[д], мати фр[анцуженка]) С. Русова виросла та виховалась на Україні, яка зробилась для неї батьківщиною. Вона цілком віддалася праці на українській народній ниві, і не перестала її до кінця свого життя. Українська кольонія в Празі урядила своїй найстаршій та найславнішій громадянці величавий похорон.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Е. С. Улика.

[illegible]

24. Неділя. — Толстой
31. Неділя. — Сірко
Адреса: Толстой, Ман.

ДІЄЦЕЗИЯЛЬНИЙ ФОНД.
МЕЛВИЛ, САСК.
Збірка свящ. І. Кусого

По 1 дол.: К. Вівчар, Я. Вівчар, [illegible] Вівчар, Ст. Вівчар, М. Дашь, Н. Гудій, К. Адамовський, П. Шарабер, [illegible] Федук, Бірмінтем, Саск. 1.00

КАЛМАР, АЛТА.
Збірка о. М. Фина.

По 1.50 В. Карашівський учит. [illegible] С. Мригол, Ю. Васю[к] [illegible] С. Оленичий, І. Пирч, І. Захарко, Н. Сич.
По 50цт.: М. Боркун, І. Манчак.
По 25цт.: П. Сікора, І. Осмак, О. Сидорук.
[По] 15цт.: [illegible] Фиович, Р. Щурко, Марія Фиович.
По 10цт.: Фенка Щурко.

ВЕГРЕВИЛ, АЛТА.
[illegible] $20.00

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. А. Горбая.

Березень.
1. Неділя — Дрифтінг Ривер
Квітень.
7. Нед. Благов. [illegible] Ве[чірня], [illegible] сповідь
14 Нед. — Ленард. Веч. сповідь
[illegible] Лазарева субота — Шортдейл, Веч. сповідь дітей і старших
21 Нед. квітна — Петлинга. Веч. сповідь.
25 [Ч]етвер Страсний [illegible]
[26] Вел. П'ятниця. Винесення Плащаниці [illegible] — [illegible]
26 Винесення Плащаниці 2 год. пополудні — Рибна [illegible]
27 С[убота] [illegible] Веч. сповідь дітей і старших
СВЯЧЕННЯ ПАСОК
27 Субота 12 год. в пол. [illegible]
27 Суб. 2 год. [illegible] — Дрифтінг Ривер
27 Суб. 4 [illegible] Гренджо
27 Суб. 6 [illegible] — [illegible]
27 Суб. [illegible] — Рибна [illegible]
28 Нед. [illegible] — Ленард [illegible]
[illegible] Нед. [illegible] — Шортдейл [illegible]
28 Нед. [illegible] — Рибна [illegible]
29 П[онеділок] [illegible] Гренджо
[illegible] Дрифтінг Ривер
Адреса — Рибна, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. В. Апонюка.

Березень.
1 Неділя — [illegible] (Північна)
Квітень.
7 Неділя — Самбург
14 Неділя — Гонеймун.
21 Неділя — Кадет
Адреса: Ground, Sask.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Ф. Керницького
Березень.

1 Неділя — Віммер
Адреса — Рама, Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Д. Ф. Стратійчука
Березень.

1. Неділя. — Ешвил
Квітень.
7 Неділя — Венлав
14 Неділя — Етелберт
Адреса — Ізабела, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. С. П. Сивчича.
Березень.

31 Неділя. — Мензі.
Квітень.
7. Неділя. Благовіщення — Сенді Лейк.
14. Неділя. — Виста.

По громадах: Россборн, Мензі, Сенді Лейк, Виста сповідь відбувається в суботу від 3 год. пополудні перед недільним Богослуженням.
Box 410, Rossburn, Man.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

В. Ленько, Су Лукавт, Онт. .50

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР
Квітень.

1 П. Лазарева субота. Хриз. і Д.
2 В. Івана мч. Сергія
3 С. Якова ісп.
4 Ч. Василія священич.
5 П. Пп. Нікона
6 С. Пр. Захарії
7 Н. Нед. 4 посту. Благ. Пр. Б.
8 П. Собор Арх. Гавриїла
9 В. Св. Матрони Сол. преп. Іоа.
10 С. Покл. Преп. Стефана, Ірев.
11 Ч. Марка, Кирила, [illegible]
12 П. Івана Л.
13 С. Іпатія
14 Н. Нед. 5 посту. Марії Єгип.
15 П. Пп. Тита, Амфіяна
16 В. Ірірина, Никити
17 С. Йосифа
18 Ч. Мч. Агатопода й Теодула
19 П. Євтихія арх.
20 С. Юрія еписк.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Глацького.
Березень.

31 Неділя — Поплар Парк
Квітень.
7. Неділя. — Брендон.
14. Неділя. — Іст Селкірк
21. Неділя цвітна. — Ледв
252 Beacon St., Winnipeg, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Гр. Василіва
Березень.

31 Неділя — Беліс (Веч. [illegible])
Квітень.
7 Неділя. Бл. Пр. Д. М. — [illegible] нінг (суб. вечером веч. [illegible]) Неділя пополудні. Вечірня [illegible] — Гемлин
[illegible] Собор Арх. Гавр. — Гемлин
[illegible] Субота — Смокі Лейк [illegible] нище в 4 год. попол. веч. спо[відь] [illegible] шкільних дітей)
14 Неділя — Смокі Лейк (в [illegible] вечером сповідь старших)
Адреса: Смокі Лейк, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. І. Гикавого.
Березень.

31 Неділя — Мюсідора
Квітень.
7 Неділя — Слава.
8 Понеділок. — Красногора
10 Середа. поклонн — Кейлен
14 Неділя — Боршів
21 Неділя — Виллінгдон
25 Стр. Четвер — Пето
26 Вел. Пят., Винесення Плащаниці
12 год. пополудні — Сучава
3 год. попол. — Кагвин
6 год. попол. — Борівці
8 год. вечер. — Кейлени
27 Субота, свячення пасок
6 год. веч. — Дервент
7 год. веч. — Слава
8.30 год. вечер — Красногора
10 год. в ночі — Мюсідора
11.30 г. в ночі — Кейлени
28 Неділя Пасхи — 1-a год. рано — Пругт,
2.30 рано — Виллінгдон
3.30 рано — Борівці
4.30 рано — Кагвин
6 год. рано — Ендрю
7 год. рано — Завале.
8 год. рано — Сучава
29 Понед. Велик. — Слава
Адреса Andrew, Alta.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ
Березень.

31. Нед. 3. Посту (хрестопоклонна): Голос 3. Єван. Ів. XXI 15—25. Літ. Ап. жид. IV: 14—16 і V: 1—6. Єван. Марк. VIII: 34—38 і IX: 1.

Квітень.

7. Нед. 4 Посту: Благовіщення Пр. Богородиці: Голос 4. Утр. Єв. Мат. XXIII: 16—20. Літ. Ап. жид. VI: 13—20 і жид. II: 11—18. Єван. Марка IX: 17—31 і Луки I: 24—38.

10. Середа Поклонн.

14. Нед. 5 Посту: Голос 5. Утр. Єван. Марка XVI: 1—8. Літ. Ап. жид. IX: 11—14. Єван. Марка X: 32—45.

21. Нед. Цвітна. Голос 6. Утр. Єван. Мат. XXI: 1—11 і 15—17. На Утрені перед Каноном благословення лози. Літ. св. Івана Золот. Ап. Филип. IV: 4—9. Єван. Ів. XII: 1—18.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

РІК XVII WINNIPEG, MAN., APRIL 1st, 1940 ВІННІПЕГ, МАН., 1-го КВІТНЯ, 1940. ЧИСЛО (339) 7

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

Парижський „Тризуб", в числі з 15 лютня ц. р. в статті п. з. „Стогне земля" між іншим пише:

До нашої редакції надійшов цілком виключний матеріял про те, що діється на Україні. На привеликий жаль обставини не дозволяють нам подати докладніше, де саме наш кореспондент зміг зустрінути десятки наших людей, які вирвалися з большевицького пекла. Люде ці не звязані один з одним. В усякому разі кожний з них, оповідаючи про Україну, не знав, що говорив і як говорив інший. Тим більше цікаво, що все ними сказане вражає жорстокою одноманітністю, дивною однодушністю...

Це крик землі: — „Більше не можемо, рятуйте! Україна гине! Брат брата боїться, ніхто один одному не вірить. По всій землі люде залякані страшним, нечуваним терором"...

І з кожного слова тих з них, що нарешті змогли сказати правду, тхне лютою, запеклою ненавистю до червоної Москви. Співбесідники нашого кореспондента — це більше люде молоді — від 20-ти до 30-ти років. Рідко, хто має за тридцять. Отже це все вихованці комуністичної школи, всіх їх навчали комуністичній премудрости, палкій любови, до „батька народів" Сталіна, пошані до совітської влади, зневазі до України та ненависти до церкви. Але жадного сліду тої науки у них не можна відчути. Це ті ж наші хлопці, як і 20 років тому назад, але більш розвинені і до того цілком національно свідомі. Дехто говорить майстерно українською мовою, инші, менш освічені, ті, що до того довший час вешталися, шукаючи шматка хліба по Московщині, мову собі попсували, але національне чуття їх від того не зменшилося.

— „Питаєте, як виглядає село. Ви б заплакали, коли б побачили, що вони з ним зробили, як вони його понищили.." Всі, з ким довелося говорити нашому кореспондентові, колхозів люто ненавидять. Мрія кожного, — своя земля, власне господарство. То є клич не тільки селян, а може ще більше робітників, бо це саме той елемент, що не схотів коритися новій панщині та волів йти до міста, на фабрику: там все ж вільніше...

Кожний запитував нашого кореспондента, чи чули за кордоном про страшний голод на Україні року 1933... Видно, що це подія, яка справила на людність найбільше вражіння та викликала у них запеклу ненависть до влади, яка цей голод фактично утворила. — „Села вміраяли до щенту. Люде падали мертві з несили", — говорили вони з жахом...

Але не тільки голод винищив людей: сотки тисяч, мільйони людей з України заслано на північ. Багато їх є у Карелії, багато й по інших північних кутках поневіряється. Один з найбільш освічених співбесідників нашого кореспондента, що до того побував разом з окупаційним військом у Галичині та на Волині, говорив, що на його думку, на вісім мільйонів населення цих земель, припадає більше людей середнього віку, як на Великій Україні з її 32-ма мільйонами. — „Там ви знайдете багато жінок, старих людей, дітей та ще молодь. Люде ж зрілого віку позникали.. Але почекайте, доберуться вони й до Галичини", — додав він похмуро...

— „Що з церквою? На селах церкви позачинені. Там улаштовано клюби то що, але в містах церкви ще існують. Питаєте, чи вірує молодь. Так, віруємо і молимося Богу, тільки нишком про себе, й хреста не робимо, бо за те кара прийти може"... І це повторюють десятки молодих людей з ріжних місцевостей України, не знаючи один, що про те мав говорити другий.

Один з співбесідників нашого кореспондента був „політруком" в армії, але при першій оказії з совітського раю утік... Фігура досить комична, але хитрувата і недурна з природи, говорить досить плутаною українською мовою, бо за довго серед москалів жив. Кінчив три кляси семилітки.

„Ну, а чому ж вас „політруком" зробили?"

— „Щоб других наставляв, бо все ж я грамотніший від інших. Але я теж колись у большевицькій вязниці сидів, ще як молодим парубком був, до школи ходив. Коло мене піп жив, а у нього дочка була. Я до неї залицявся. Піп якось зустрів мене та й питає: ну, а чого ж вас там у школі вчать? Я й говорю йому, що мовляв про закони природи учать. — Так то воно так, але ж скрізь і у всьому господар мусить бути, отже і в природі Господар є... А я до школи та й запитав учителя: а як же воно без господаря у тій природі бути може? Мене й посадили на пятнадцять день до вязниці. А у Бога таки вірую, всі вірують.." От тобі й „політрук", от тобі й комуністична наука...

Хлопці все більше палкі, національно свідомі, але попалися нашому кореспондентові двоє досить освічених людей, але більш млявих і російської мови вони не цурались. Люде бувалі, і Росію знають і Сибір. Вважають себе українцями, але національним вогнем начеб то не горять, отже в деяких відношеннях це більше обективні свідки: — „Чи є, на вашу думку, національна свідомість на Україні?" — „Про це жадного сумніву бути не може". — „А в Росії? — „Там немає". — „Але ж про це принаймні за кордоном росіяне стільки пишуть?" — „Але це нічим не відчувається у москалів. Немає у них тої стародавньої погорди, тої традиції, що у наших людей. Ні, національне почуття у масах їхніх не відчувається. Питаєте про „совітський патріотизм"? — Це чиста вигадка! Цього патріотизму віде ви не знайдете. Це існує тільки на папері".

Цікаві думки оцих несподіваних свідків про армію: всі, як один, твердять, що за Москву ніхто з наших людей битись не хоче, що люде тільки під загрозою кулеметів в спину за зброю беруться. А коли наш кореспондент запитував їх: — „А деж та славетна большевицька армія, яку стільки вихвалювали?" — всі одповідали в одно: — „Не вірте їм, не вірте ні одному большевицькому слову. У них все на папері, тільки на папері. Вони завжди брешуть і брешуть". А в голосі цих змучених людей почувалася запекла злоба, страшна ненависть та ніде не видане призирство до „влади"...

Битись за Москву, за „советское отечество" ніхто з них не хоче. Але не подумайте, що перед вами „пацифісти"... І кожний з них на запит, чи пішов би він битись за Україну, руба одповідає: „Так!" — одповідає з запалом, з переконанням.

— „Всі б пішли битись, всі б повстали, аби тільки знали, що за нами хоч якась сила стоїть".

Але сили тої вони ще на Україні не бачать. Коли довідалися, що десь на заході існує уряд український, що він з часів Петлюри — (О, Його не забули на Україні!) — змагається боронити Україну, що українська еміграція дбає за наше визволення, радість їх була велика...

— „Скажіть же їм, скажіть урядові, щоб рятували Україну, бо гине вона, гинуть люде... І з Галичиною буде те саме, що з нами вже трапилося"...

...Стогне земля, але земля вже й прокидається, вже весна підводиться і от от заговорить. І коли заговорить — настане грізний час для її катів... І воскресне вона многострадальна з мертвих...

УКРАЇНСЬКЕ ДЕРЖАВНЕ СВЯТО В ПАРИЖУ.

В неділю 21 січня в Українській Православній Церкві в Парижу по службі Божій відбувся урочистий молебен з нагоди свята 22 січня.

Церква була переповнена. Українська кольонія була рясно представлена в цей день.

Були присутні й запрошені на свято чужинці. Французька делегація з двома прапорами (французької федерації і інвалідів і її секції), белгійська з своїм прапором. Крім того делегація португальська, італійська та вірних наших приятелів: грузин і азербейджанців.

Перед початком молебна прот. Іл. Бриндзан виголосив відповідну промову.

По молебні, що пройшов надзвичайно урочисто, відспівано „Многії літа" українському народові.

ЗАМОВТЕ СОБІ НЕГАЙНО ОЦІ КНИЖКИ:

Великі Роковини .... 75ц.
Протокол Семого Собору Української Греко-Православної Церкви в Канаді .... 25ц.
Чартер і Статут Української Греко-Православної Церкви в Канаді .. 15ц.

Замовлення й гроші слати на адресу Консисторії:

Consistory of the Ukrainian Greek Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

МОСКОВСЬКА ГНИЛИЗНА.

Що творилося в Москві і по всіх землях під її урядуванням, для нас всіх було тайною. Совіти відокремили себе муром од цілого світу. Через той мур нічого не могло передістатися. Совіти і життя під ними все це для решти світу було таємницею. Про це по ріжному говорили. Одні хвалили, другі ганьбили. Це залежно від того, що кому показували, а ще більш в залежності від того, хто сам сприяв комунізму, чи ні. Відвідувачі „Інтуристу" хвалили, бо їх спеціяльні агенти водили тільки туди, куди можна було повести і показували, що лише було наготовлено спеціяльно „на показ", для обдурювання світової опінії. Хто міг передістатися до населення поза „Інтуристом", поза його агентами, писали про страшні річі. Їм не завжди вірили. Совіти до недавного часу так і лишилися таємницею. Дещо очі світові розкрили знамениті і криваві московські процеси, на яких, як зрадників судили [illegible] найбільших достойників „Совітщини". Світ [illegible] думати [illegible] з Совітами, [illegible] там зрадник на зрадникови сидить і [illegible] керування краєм армією флотою все вono зрадник. Але світ ще вірив в [illegible] Совітів [illegible] 170 мільйонів [illegible] невичерпані багатства на землі і в землі, повна централізація промисловости [illegible] це мусить бути страшна сила. Так Совіти покривають [illegible] частину світового заселеного людьми простору [illegible] не сила?

На переднім війни [illegible] Совітів виставила Велика Британія [illegible] коло [illegible] Це ж сила!

[illegible] таємниця стала спадати. Ми тепер бачимо [illegible] вона все [illegible]

[illegible]

З Парижу подають, що в [illegible] совітських військ, що стоять [illegible] почалися [illegible] шло до того, що совітська команда за-

боронила продавати старшині совітський одяг, з побоювання, щоби офіцери не передягалися й масово не тікали через Карпати. Часто трапляється, що совітські офіцери тікають разом з втікачами поляками, що тікають на захід, щоби дістатися до Франції і вступити до польського війська. В летовищі в Тернополі разом з поляками втікли і два російських офіцери на совітському літаку. Те ж червоний патріотизм! І дійсно, за кого віддавати життя? За тих злодіїв, що обікрали і збіднили цілу країну, за тих горлорізів, що мільйонами винищили населення, можливо застрілили батька, матір, братів, сестер. Цих збігців офіцерів ми розуміємо.

„Шикаго Трибюн" доносить, що совітський режим допровадив до того, що всі мужчини в Совітах змаріли і змаліли на рості за 22 роки совітського панування на яких 8 цалів. Царська армія складалася з високих і сильно збудованих людей. Большевицька армія виглядає недогодованою і слабою. З дивізії в три тисячі людей, що вдерлася до Естонії — 21 згинуло від виснаження на військових харчах. Естонці мусіли направляти танки і другі машини, як [illegible] на добрих естонських дорогах. Найбільшою карою для вояка естонська [illegible] бути в [illegible] Росії. Червоноармійці не можуть з дива вийти, що в Естонії можна все купити [illegible] вояк прийшов до крамниці [illegible] переконувати купця [illegible] вже знищені [illegible]

[illegible]

(Далі [illegible])

ЯК ПОВСТАЛИ ДРУКОВАНІ КНИЖКИ

[illegible]

[illegible] ставок, щоб надрукувати книжку. Багато зазнав він труднощів, багато вклав праці та часу на це діло. Черенки, що відбивали на папері літери, не були у Гутенберга металеві, як тепер, а були вирізані на маленьких кусниках дерева. Ці кусники (черенки) уявляли кожний окрему літеру (букву), з них треба було складати слова. Щоби не розпалися ці черенки, їх зпочатку приміщували на окремих дошках, намащували черенки чорною або червоною фарбою та відтискали на папері. Згодом друкарська техніка поліпшувалася. Швидко додумалися, що краще виливати з олова окремі черенки, ніж вирізувати їх з дерева. Металеві черенки виходили гарніші, менше вимагали часу для виробу, довше трималися і дешевше коштували.

Друкування книжок затрудняло працею досить люду. Опріч головного керівника друкарнею, були ще такі фаховці: словолитник, що виробляв черенки, складач, що складав з черенків слова, справщик (коректор), що звіряв складені слова з книгою, або з рукописом, з яких друкувалася книга, та виправляв помилки; листоправитель (метранпаж), що вирівнював та шикував набраний складачем текст та розміщував його по окремих сторінках; фальцівник, що ламав та [illegible] відповідний спосіб складав вже надруковані аркуші паперу. Крім [illegible] осіб були ще другорядні [illegible], що виконували ріжну підготовчу працю.

Перші книжки були надруковані в Німеччині, потім в Італії, Франції, Еспанії, Голяндії, а згодом в Чехії, Польщі, Білорусі, Україні та Москві.

Першою надрукованою книгою було Святе Письмо, потім інші церковні [illegible] книги. Вслід за книгами [illegible] змісту стали друкувати книжки для звичайного читання: збірники [illegible] оповідань про давнину, оповідання про [illegible] дива, казки [illegible] Тоді ж вийшли перші [illegible] разом з медичними книгами стали виходити наукові книжки [illegible] правничі підручники [illegible], постанови влади [illegible] про державні [illegible] Поруч з книгами наукового змісту виходили твори стародавніх письменників (грецьких та римських) і [illegible]

[illegible] та велика кількість [illegible] слова, що одразу стало [illegible] для широкого загалу [illegible] книга швидко стала [illegible] Через книжки [illegible] думки в ріжній живій мові [illegible] національної свідомости й [illegible]

[illegible] писалося в церковній [illegible] (латинській або словянській) в писаних книгах та було в ужитку дуже обмеженого кола людей, тепер доставалося до широких верств громадянства, [illegible] стало стремити до найбільш діяльної участи в життю.

ВИЙШОВ З ДРУКУ Й ПРОДАЄТЬСЯ

„ШКІЛЬНИЙ СПІВАННИК"

зложений славним українським композитором К. Стеценком.

Співанник містить 38 пісень під нотами й коштує лише 25 центів з пересилкою. Замовлення й гроші (почтовим переказом або стемплями) слати на адресу:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

Ів. Власовський.

ПОЕЗІЯ ШЕВЧЕНКА В СВІТЛІ РЕЛІГІЙНОЇ ДУМКИ.

(Докінчення).

Виходячи з погляду, що земні керовники Церкви Христової є безгрішними чи непомильними, можна, розуміється, назвати поему „Іван Гус" плюгавою лайкою і напастю на Католицьку Церкву, як назвав її еп. Хомишин, але ж хто християнство в історії не ототожнює з християнством Христовим, хто знає, скільки було зловживань іменем Христовим і використання Церкви Його зовсім не в цілях, з якими Він, Господь, заснував Церкву Свою, той зрозуміє Шевченка і не буде нарікати на нього, читаючи в його „Кавказі":

За кого ж Ти розпинався,
Христе, Сине Божий?
За нас добрих, чи за слово
Істини? Чи може
Щоб ми з Тебе насміялись?
Воно ж так і сталось!
Храми, каплиці і ікони,
І ставники, і мірри дим,
І перед образом Твоїм
Неутомленнії поклони...

Знаю, що останніх чотири рядки дуже люблять наводити ріжні евангелики на доказ, мовляв, того, що Шевченко відкидав церковну обрядність та був, значить, евангеликом, чи реформованим, чи там штундистом і т. п. І знову тут зусилля малих людей стягнути Всенародного Генія до свого сектанського подвір'я. Шевченко, розуміється, не міг признати правди за таким християнством, яке релігію зводило б тільки до одніеї зовнішньої обрядовости; це, і тільки це, розумів він у наведених вище словах. Але ж зовсім не означає це відкинення обрядности. Треба брати всього Шевченка, прочитати, напр., „Іржавець", де ікона Божої Матері „й досі плаче та за козаками", поему „Наймичка", поему „Відьма" та др. багато розкинених місць, з яких видно, як тепло Шевченко ставиться до щирої віри людей, до обрядових звичаїв, прадідніх у нашім народі, до тих „свічечок", „сорокоустів", подорожів на „прощу" до Києва і т. п., відкинувши що, ріжні сектанти вже поводяться, як отой евангельський фарисей, який дякує Богові, що він не такий, як оті прості люди, бо вже не визнає храмів, ікон, свічок.

Шевченко, кажуть, ґльорифікував гайдамаків... Художня картина не є ще ґльорифікація. Ми не маємо права у всякому поетичному творі з життя історичного чи сучасного бачити вираз світогляду самого поета. А тим більше, коли, як в даному разі, маємо ясний погляд поета, висловлений не в ліричному захопленні чи творчому піднесенні, а в спокійній прозаїчній передмові (властиво, „післямові") до написаних „Гайдамаків":

„Слава Богу, — каже Шевченко, — що минуло... А надто, як згадаєш, що ми одної матері діти, що всі ми словяни. Серце болить, а розказувать треба; нехай бачать сини і внуки, що батьки їх помилялись, нехай братаються знову з своїми ворогами"...

Чи це ґльорифікація гайдамацтва? І чи не чуємо в цих словах відголосу великих ідей пізнішого („Гайдамаки" написано року 1841) Кирило-Методіївського Братства, до котрого належав і Шевченко?

А що до цього Братства, то думаю, що правдиві ісповідники релігійної істини і Христової науки і в сучасні нам дні дорого б дали за те, щоб і в сучасному нам житті бачити таке глибоке перейманія релігійною думкою та релігійним настроєм, як у Кирило-методіївців, що вибрали своїм гаслом евангельське: „І урозумієте істину, і істина визволить вас", та уложили програму перебудови політично-суспільного життя на основах християнської релігії і засобами, згідними з „евангельськими правилами любови, кротости і терпіння".

І біблійний часто дух поезії Шевченка, — а біблія була завжди улюбленою для нього книгою до читання, — біблійний часто стиль його творів, стиль псальмів і пророків, у тісному звязку стоїть з світоглядом і настроями Кирило-методіївців.

Перед цією Шевченківською „релігійною фразеологією", як вони називають, безрадні стають навіть автори большевицьких підручників української літератури і, старачючись пояснити біблійний дух і стиль у поезії Шевченка „стилічною традицією, дуже міцною в селянському оточенні" (О. Дорошкевич. „Підручник історії української літератури". Київ — Друк 1927, стор. 108), не сміють одначе зачислити Шевченка в свої ряди „безбожницького фронту" і пишуть: „Деяку неясність викликає відношення Шевченка до релігії" (тамже). Та для тих, хто не в Марксо-ленінську систему хоче втиснути Шевченка, як рівнож для тих, хто не з погляду понурої психольогії „Великого Інквизитора" хоче розглядати творчість нашого найбільшого поета і Вождя, — немає тут ніяких неясностей...

IV

Особиста доля Шевченка, до 25-го року життя кріпака, а через 9 років вільного життя знову політичного засланця на протязі 10 літ, була остільки жорстокою, що не було б навіть чому дивуватися, коли б така доля викликала в ньому зневіру, а до людей ненависть. Але ж не тим духом овіяні поезії Шевченка. Не треба тільки вихоплювати окремі місця чи навіть окремі твори; нема що ліричні настрої поета брати як скрізь вираз його світогляду; треба сумлінно брати враження від цілого „Кобзаря" та інших творів Шевченка; треба це своє сумлінне, але все ж субективне, враження перевірити голосами інших людей, які в ряді поколінь виховувались на музі Шевченка, або, як люди сторонні, студіювали його творчість та її вплив на людей.

А ці голоси кажуть, що Шевченко, який безмежно любив свій народ, свою Україну —

Єднав, — одначе, — словян всіх до купи
У семю велику,
Благав Бога, щоб влилися
Словянські ріки,
Щоб братами люде стали
Во віки і віки...

Ті голоси нащадків так звертаються до Шевченка:

В піснях, що ти покинув нам,
Дав образ ти душі святої;
Вона була величній храм
Любови до семї людської.

І голоси людей сторонніх кажуть: „Коли б Шевченко був написав лише баляди, політичні сатири і народні пісні, був би вже, безумовно, першим поетом України. Але через його звеслу ідеальність, його правдиво людський спосіб думання поширилося його літературне значення далеко поза національно-язикові границі і запевнило йому певне і тривке місце у світовій літературі. Бо Тарас Шевченко був не лише національним поетом, але також універсальним духом, світильником людськости" (Д-р Альфред Єнзен: „Тарас Шевченко". ст. 88).

Знаменитий історик Микола Костомарів, він же головний ідеольоґ Кирило-Методіївського Братства, так писав у своїх спогадах року 1876:

„В розмовах Шевченка не помічав я цеї неохоти супроти гнобителів, яка продерається подекуди в його поетичних творах; навпаки, він дихав любовю і тугою за тим, щоб вирівняти усі національні і соціяльні непорозуміння і мріяв про загальну свободу і братання усіх народів".

Невжеж можна нехтувати цей хор свідків, що їх безліч можна поставити? Невже можна нехтувати свідоцтва поколінь, твердячи про родовід „звихненого і затроєного націоналізму" від Шевченка?

Як бачимо, універсальний дух Шевченка стоїть високо-високо понад отим партикуляризмом, з погляду якого силкуються переоцінку дати все-українському признаному Вождеві. Імя Шевченка давно вже є іменем, що обєднує цілий український нарід, а Шевченкові роковини — всенародним українським святом. І тому всякі спроби звести, во імя ніби „віри і моралі", Шевченка з того високого постументу, на який нація поставила свого Вожда, замісць того, щоби виясняти народові його можливі, як і у кожної, навіть геніяльної людини хиби чи недокладності, — свідчать тільки про недостачу у власному серці тієї любови до свого народу, про котру каже Апостол Павло: „Правду кажу во Христі, не обманюю, як свідчить мені й совість моя Духом Святим, що великий мені смуток, і безустанний жаль серцю мойому, бо я сам бажав би бути відлученим від Христа за братів моїх, рідних мені по плоти" (Рим. IX: 1—3).

Тарас Шевченко, беручи під увагу і поетичне слово його, й усе многостраждальне життя його, з повним правом міг би повторити у відповідь своїм „релігійним" суддям оці слова Великого Апостола народів.

І не Шевченка принижують оті сучасні писання, що не знають уже, на кого скласти вину за теперішній розклад в українському народі, а нас самих. Бо то ми мало проймаємося настроями та ідеями нашого Геніяльного Кобзаря... І світ для українського народу засвітить, коли наша молодь, наші поети, політики, вчені, громадські діячі будуть слідувати основним заповітам, національному і вселюдському ідеалам Шевченка, коли Шевченкова традиція, Шевченків релігійний патос любови для свого народу й усього людства буде жити в нашім народі, коли з кожним роком все більше ми матимемо моральне право, перевіряючи себе в Шевченкові роковини, сказати словами ж Шевченка:

... Жива
Душа поетова святая,
Жива у святих своїх речах;
І ми, читая, оживаєм
І чуєм Бога в небесах

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ

„ВЕЛИКІ РОКОВИНИ"?

Як ще ні, — то замовте ЗАРАЗ, бо наклад ВЖЕ НА ВИЧЕРПАННЮ. Книжка здобула собі прихильну оцінку навіть поза Канадою, отже хто її собі купить, не пожалує того.

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 75 ЦЕНТІВ.

Consistory of Ukrainian Greek Orthodox Church,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd.
210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

„ГОЛОС НАРОДУ — ГОЛОС БОГА".

Писав колись французький письменник Мопасан, що нічим не можна так легко людей опанувати, як добре підібраною фразою, чи кличем. Про це добре знають між іншим досвідчені політики. Навіть в Канаді не один уряд був вибраний, або повалений не так силою своєї програми, чи роботи, як радше силою добре підібраних кличів та фраз, якими одна чи друга сторона підчас виборчої кампанії апелювала до виборців.

Так, гарні фрази, добре підібрані кличі промовляють до людей багато сильніше, чим промова до здорового розуму, до розсудку. В тім не було б нічого злого, якби силою таких кличів послугувалися лише чесні, совісні люди, для чесних, добрих цілей. Та лихо в тім, що силу приманчивих кличів також використовують примірòм демагоги для своїх самолюбних, нечесних та для загалу шкідливих цілей.

Силою гарних приманчивих кличів большевики опанували український нарід. Силою гарних приманчивих кличів Гітлер став диктатором Німеччини. Силою гарних приманчивих кличів не один злодій, брехун, авантурник здобуває собі серед некритичного загалу довір'я, пошану, відповідальне становище.

До таких гарних, приманчивих кличів належить також старий та добре випробований клич: „Голос народа — голос Бога".

Клич цей на перший погляд і розумний, і правдивий, — а понад все — приманчивий!

Бо що може більше апелювати до людей, як те, що їх голос — це голос Бога, що їх воля — це воля Божа. Отже чого б нарід лише не захотів, — це вже тим самим і добре, і корисне, й справедливе. Й ніхто не сміє проти того виступати. Бо: „Голос народу — голос Бога"!

Одначе голос народу не є і не може бути голосом Бога. І воля народу не є і не може бути волею Божою. Бо нема нікого, яко Бог. І ніхто не може накидати Богові ні свого голосу, ні своєї волі. Найбільше, що нарід може, то почути голос Божий, пізнати волю Його й поступати згідно з нею, — але ніколи її заступати, чи змінювати

За те дуже часто „голос народу" може бути й буває не голосом Бога. — а голосом диявола.

Коли жидівська юрба в один голос ревіла „Распни, распни Його!", — це не був голос Бога, — ще був голос диявола.

Коли в часі переслідувань християн римська поганська товпа в один голос домагалася смерти святих мучеників — їх голос не був голосом Бога, — а голосом диявола.

Коли в полудневих стейтах Злучених Держав Америки збирається пять а то й десять тисячна товпа та в один голос домагається злінчовання негра, — це не є голос Бога, — це голос диявола.

Коли розагітована товпа нападає на безборонних людей, убиває, палить, грабує, — як це звичайно водиться в часах розрухів, — голос тої товпи також не є голосом Бога, а голосом — диявола

Та фальш цього кличу не завжди проявляється в такій грубій та разячій формі, як це наведено в повищих примірах. Можна навести багато інших примірів, не таких разячих та очевидних, в яких „голос народу" не лише, що не є голосом Бога, але навіть не є голосом самого народу.

От захочеться якому демагогови чи авантурникови осягнути чогось від загалу для себе, для своїх власних цілей, для своєї власної користи. Що він робить, — може каже виразно, про що йому ходить? Де там. В такий спосіб він не осягнув би нічого. Він отже ховається за „народ". На вічах, в пресі, в приватних розмовах,—ви й тільки від нього почуєте, що „народ" хоче цего або того; що „народ" домагається одного або другого; що „народ" мусить мати це або те.

На ділі ж народ нічого не хоче, нічого не домагається. Він зразу навіть не розуміє, про що демагогови ходить.. Та це його не спиняє. Він дальше робить своє, дальше говорить, пише, виступає в імени „народу". А коли вже зверне на себе, своїми виступами, увагу бодай малого числа людей, — тоді давай співати оту приманчиву для „народу" пісеньку. „Голос народа — голос Бога!" Затягне її один раз, другий, — а там дивіть, дехто з „народу" вже й собі за ним підтягає, хоч на ділі не знає, про що ходить та чого властиво отой „голос народу" домагається. — Та це властиво не буде ні дійсний голос народу, ні тимбільше голос Бога; це в найкращому випадкові голос демагога, чи авантурника, який сховався за „народ", щоби так досягнути своїх самолюбних, нечесних цілей

Ні, голос народу не є і не може бути голосом Бога. В найліпшому випадку голос народу—може бути лише згідний з волею Божою, — а ніколи не може бути голосом Самого Бога

БЛАГОВІЩЕННЯ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ.

Наблизився час появи в світ Христа Спасителя. Приходила хвиля сповнення кари, що її нарік Господь по гріхі перших людей в раю до змія-спокусника словами: „Положу ворогування між тобою й жінкою і між насінням твоїм і насінням її" (Битія III. 14) Сповнились всі пророцтва про час появи Месії і не тільки юдеї, які були знавцями пророчих книг і берегли в своїм народі обітницю про Месію, але навіть погані за пізнані з книгами святих пророків нетерпеливо чекали появи великого Візвільника з небес. Над людством зависав той передрозсвітний час, коли сонце ще не зійшло, але відблиск його проміння вже розганяє темряву й кличе заснувше життя до пробудження

В той час у невеличкім Галилейськім місті Назареті жила Св. Діва Марія з чка преведних Якима й Анни Жила під опікою свого далекого свояка — старця Йосифа. А дісталась під цю опіку з такої причини: Коли стала повнолітньою й по закону Мойсеєвому не могла довше перебувати при храмі, а батьки її в той час вже були померли, то священики хотіли її одружити. Тоді Св. Діва їм відкрила, що Вона віддана своїми родичами на службу Богові й обіцяла назавжди схороняти своє дівство.

Священики боялись порушити волю Божу й щиро молилися, щоби Господь Бог призначив гідного чоловіка, якому під видом супружества можна було би віддати Св. Діву, щоби він опікувався нею. І ось з волі Божої, підчас свята освячення храму, було обявлено священикам, щоби Пресв. Діва була доручена під опіку Йосифові.

Змінила Свята Діва Місце свого замешкання, але спосіб життя, до якого Вона навикла в храмі Єрусалимськім, зістався без зміни. Як і перше Вона перебувала завжди в думках про Бога, в молитві, читанню св. Письма.

Читаючи раз книги пророків, Св. Діва застановлялась уважно над тим місцем, де сказано: „Ось невинна Діва почне в утробі тай породить Сина, й дадуть імя Йому Еммануїл, що значить: з нами Бог" (Ісая VII: 14). Вона роздумувала, якою щасливою буде ця Діва, котра стане матірю Месії, Спасителя, і бажала собі бути в неї слугою. В цю мить зявився її архангел Гавриїл і привитав її словами

„Радуйся, благодатная! Господь з Тобою! Благословенна Ти між женами!

Цей привіт здивував Святу Діву. Про яку радість оповідає вістник неба, думала Вона, — про радість між женами? Хіба ж не знає він про зложену нею обітницю дівоцтва? Але архангел обяснив її про все: „Не бійся, Маріє, бо Ти знайшла ласку в Бога; і ось породиш Сина і даш Йому імя Ісус. Він величний буде і Сином Всевишнього назоветься І царюватиме над домом Якова во віки й царству Його не буде кінця".

Зрозуміла Свята Діва, що це про неї писав пророк Ісаія, що це Вона має стати Матірю Еммануїла, — одно лише неясне для неї: „Як же це станеться, коли Я мужа не знаю?" — Важко було на це питання дати відповідь, доступну для людського розуму, бо тут мала довершитися велика тайна, — одначе й тут архангел дав пояснення в доступній формі: „Дух Святий найде на Тебе й сила Вишнього окрие Тебе; тим-то і Святе, що народиться, наречеться Сином Божим" (Лук. І: 28—35).

Оттак Пречиста Діва, яка, будучи смиренною, мріяла лише про те, щоби бути останньою служницею в Матери Божої, стала Сама вмістилищем „Невмістимого", доступила гідности родити всіх святих Святійшее Слово". Покірно прийняла Діва Марія цю добру вістку й віддала Себе волі Божій.

Чому християни назвали подію появи архангела Гавриїла Пречистій Діві Марії — Благовіщенням? Тому, що Архангел приніс добру вістку не тільки для Святої Приснодіви, але для нас усіх, для цілого людства. То була та добра вістка, що до нас грішних зійшов на землю Єдинородний Син Божий, принял тіло людське, став подібним до нас у всьому, крім гріху; то була вістка, що Син Божий просвітив нас світлом правди, показав шлях до вічного життя, перебрав на Себе гріхи людства, загладив їх Своїми страждannями, зійшов до гробу й воскресінням своїм знищив для нас страх смерти; зіслав нам Святого Духа, а з Ним всю повноту благодатних ласк через святі тайни. То була ця добра вістка, що через народження Сина Божого від Діви, ми з противників зробились близькими й своїми Богу, — з вигнанців раю й „пришельців землі" знов стали насліднинками неба й вічного щастя.

Ось, чому Церква наша так врочисто обходить свято Благовіщення Пречистої Діви Марії. Хоча день свята й припадає найчастіше підчас Великого Посту, але урочистість Богослуження не зміняється, — навпаки в цей день змягчується піст, всеночне починається великим повечерієм, як на свято Різдва Христового або Водохреща й співається „З нами Бог", а на Утрені величаємо Богородицю словами: „Архангельським голосом витаємо Тебе, Пречиста: Радуйся, Благодатна, Господь з Тобою". А зміст значіння самого Благовіщення міститься в оцім Тропарі, що співається на Службі Божій:

„Сьогодні **початок нашого спасіння й виявлення предвічної таємниці:** Син Божий стає Сином Діви, і Гавриїл промилість благовістить. Тому й ми з ним кличмо до Богородиці: Радуйся, ласки повная, Господь з Тобою."

БЛАГОРОЗУМНИЙ РОЗБІЙНИК

Коли всі відреклися й відцуралися розпятого на хресті Спасителя, в той саме страшний час розбійник, — якого Церква наша в своїх піснях називає „благоразумним", — навертається на шлях віри у Христа.

Коли страшна кара навіть в найближчих учнях Христових підірвала надію на Нього, як на Месію, в той власне час розбійник визнає Його Месією. Коли в серцях тих, що близько знали Христа, зникла надія на царство Месії, тоді то саме і молить розбійник Господа помянути його в цьому Царстві. Таким чином, в ділі сподівання Христа той розбійник став на чолі цілої людськости, і трудно серед людей найти йому рівного. Бо він своєю горячою вірою затьмив усіх учнів Христових, які покинули Господа в день Його тяжких мук „страха ради юдейського". Він затьмив св Апостола Петра, що тричі відрікся від свого Божественного Вчителя. Він затьмив також Йосифа приснопамятного з Никодимом, які віддали належну пошану Господеві в годину Його погребіння Він затьмив усю людськість, бо першим перед усіма вступає в пресвітле Царство Христа.

Всім нам є відомо, що чим вища нагорода, якої душа собі бажає, тим, щоб її здобути, мусимо затратити для того й багато сил. Отже виникає питання, якою ціною благорозумний розбійник здобув собі ту високу нагороду, яку дарував йому Господь в словах: „Нині будеш зі мною в раю".

Щоб дати відповідь на це питання, треба зрозуміти увесь тягар тієї фізичної муки, яку терпів благорозумний розбійник. Він же висів на хресті. Смертельно боліли рани на руках і ногах Огнем пекельним горіло все тіло... Розривалися жили, тріщали суставы й кости... Крапля за краплею точилася з ран гаряча кров на сиру землю. І щож? Той чоловік забуває про себе в ту тяжку годину життя ради Христа. Той чоловік виявляє таке величезне терпіння в своїх страждannях, що не знаходимо міри, якою можна було б виміряти всю велич і красу того страждання. В цьому подвигові страждання виявилась богоподібна душа благорозумного розбійника, не вважаючи на весь кошмар його минулого життя, заплямованого слізьми та кровю страчених ним людей.

Такої богоподібної душі ми не бачимо в розбійникові, який висів по другому боці Христа. Той другий розбійник не знайшов в собі сили забути свої страждання ради Господа. Бо коли благорозумний розбійник поглянув на Господа очима, повними сліз, співчуття та співстраждання, той другий, безумний розбійник, проклинаючи своїх розпинателів, глузував також і з Христа, коли казав Йому: „Зійди з хреста Сам, тай мене визволь від муки". Терпіння в муках не було в того богохульника.

Ах, як бракує, тої терпеливости й нам грішним в житті нашому! Ослабіли, мізерними та нікчемними стали душі наші, і не підвищитись нам до рівня тієї духової краси благорозумного розбійника, що так яскраво виявилась в його терпінню. На всяку невдачу, на всякі іспити, які посилає нам Господь, часто для врозуміння нашого, ми уміємо реагувати лише скаргами, прокльонами, стонами та нарікання і на людей, що нас оточують, і, — страшно сказати, на Самого Господа.

Але крім подвига терпіння, благорозумний розбійник показав нам і приклад високої християнської покори перед Вищою Правдою Божою. „Ми страждаємо справедливо, бо достойну кару за наші діла приймаємо, а Сей ніякого зла не вчинив" — говорить благорозумний розбійник до свого приятеля, коли той насмівався над Господом. І вслід за тим, — звертаючись до Спасителя, молить Його: „Помяни мене, Господи як прийдеш у Царство Твоє" (Лук. XXIII 41- -42).

Здавалосяб, що людина, яка лише насилувала та вбивала людей, якої руки замочені людською кровію — що в такої людини не могло бути навіть тіни приниження, чи покори перед Правдою Божою. Але ж фактично було інакше; благорозумний розбійник показвв нам, що він не вгасив в собі іскри покори, в останню хвилю свого життя, — зрозумівши всю глибину свого падіння, - стає твердою стопою на шлях християнського смирення. Він не вимагає, він не просить у Христа, що висить поруч, чуда, він не думає про те, щоб зійти з хреста, а лише в повній покорі й молитовно визнає: „Згадай мене, Господи, коли прийдеш у Царство Своє".

Ставиться перед нами питання: Хто, і де, і коли вложив в уста того розбійника ту чудову, до краю сповнену покори, скорбот і туги, — молитву, яку ніхто з християн ось вже девятнадцять віків забути не в силах, і яка, помимо нашої волі, змушує нашу правицю покладати на себе святого хреста кожний раз, коли ми її чуємо? — Ту чудову молитву в устах розбійника породила його надзвичайно велика покора перед лицем Вищої Божої Правди, що в постаті Господа Ісуса Христа вмірала на хресті

Але ж як часто знову нам, яким бракує терпіння, не хватає і цієї покори в дні нашого лихоліття. Не маючи охоти аналізувати свої гріхи й помилки, ми, зате, завжди готові осуджувати та насміхатися з тих, в кому бачимо хоч маленьку частину християнського смирення і покори перед волею Божою. Всі осуджуємо кожного і кожний посуджує всіх. Не про власні гріхи думаємо, а шукаємо їх у других людей.

Благорозумний розбійник дав доказ всьому світові, що людина може впасти в безодню самого крайнього гріха, але він також доказав на своєму прикладі, що для людини не виключається можливість повернутись на шлях, що веде у чертоги світлого Царства Христового. Він навчив нас, що поміж безоднею гріха людського й поміж висотою Божественної благости є стежка, щоб від одної перейти до другої. Він доказав нам, що гаряче й щире слово каяття, одна коротенька щира молитва в покорі можуть вирвати людину з безодні гріха та вернути в оселю Царства Божого, яке було дароване благорозумному розбійникові в передсмертних словах Спасителя: „Нині будеш зі Мною в раю".

Дорогі брати й сестри! Будемо зберігати в своїх душах ту історичну Голгофту. Будемо памятати про ті три хрести та про розпятих на них.

Нехай перед нашими духовними очима завжди стоїть хрест з розпятим на ньому Господом. Він тяжко страждав невинно. Все нижче та нижче схиляється Його голова. Але що це? Здрігнувся Він увесь. „Звершилось" — промовляють Його уста останнє слово. На груди впала голова. Замкнулись очі. Вся природа здрігнулась від того злочину, що його вчинили люди над Сином Божим. Тяжко здрігнула усім своїм лоном та заридала грішна земля, і від тих ридань навіть скелі й каміння порозпадались, а, що спало сном смерти, покійники вийшли зі своїх домовин.

А ось і другий хрест, на якому висить безумний розбійник. Обличча його темне, чорне. Очі палають ненавистю та злобою. На чолі — печать гріха. Страшна йому смерть, бо недаром каже св. Письмо: „Смерть грішників люта".

А ось і третій хрест! На ньому висить благорозумний розбійник, той предивний сповідник Христа. Обличча його ясне. В очах сяє щастя. Він увесь світиться радістю близького блаженства. В ньому не шукайте страху смерти. Всі фізичні муки зблідли, бо в серці відчувається одна солодка мелодія пречудесного голосу Господнього: „Нині будеш зо Мною в раю". Прийди ж скорше, смерте, думає він собі, бо Господь кличе мене в Своє Царство.

Так, співайте ж нам свої жалібні та сумні пісні церковні про ту далеку Голгофту. Нехай вся журба живих струн перелється в наші холодні та черстві душі.

А тобі, сестро та брате християнине, коли життя тебе і зсушить і змучить, коли тратиш віру у зміст та значення Голгофської жертви, коли в твойому серці згасає високий дар неба — любов, — тобі нагадую слова одного поета:

„Сюди, в цей Божий храм, прийди.
Зігнувши коліна, з гарячими сльозами
Хреста підніжжа обійми.
Примирившся тут ти із небесами,
З самим собою та з людьми".

„Слава ж страстям і довготерпінню Твоєму, Господи". Амінь.

Прот. Ф. Ковалевський.

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК „ДОБРИЙ ПАСТИР"?
Ціна молитовника в міцній шкіряній оправі, з золотим хрестом та написсю з пересилкою $2.25
Гроші й замовлення слати до:
[illegible]
Box 3626 Winnipeg, Man.

ЧАС ВСЕ ЗМІНЮЄ.

Час вияснює мрачні сторінки минувшини і заставляє нас до нової творчої праці, дає змогу пізнати колишні помилки, а тим самим дає нагоду оминати їх в будучому. Час змінює обставини, вдачу, напрям, — прикриває одні справи порохом, а другі відгребує. Час вводить людей в зневіру, але й дає надію.

Все те робота часу, Богом призначеного

Сам Господь наш Ісус Христос сказав: „Прийде час, що почують голос Сина Божого" (Йоан V: 25, 28, 29).

Час, — то існовання світу і всього того, що на нім; він ставить тверду дійсність нинішнього дня поперед нас, незалежно від нашої волі.

З тою дійсністю мусять годитися не тільки одиниці, але й народи, держави, цілий світ, бо часу ні подій стримати не наша сила. З бігом часу в життю людини різно буває. Раз здорова, відтак хора; раз весела, то знова сумна ітд. Те саме й з цілим світом. Ріжниця лише в тім, що в людини коротший, а народу довший вік. Однак як одиниця, так і нарід жиє з надією на кращу будучність

Гляньмо в минувшину, а вона мов зеркало покаже нам дійсне лице світа й роботу часу

Чого то вже не було на нім, могучого — кволого, величавого — поганого, веселого й сумного, — все те пішло, проминуло, і де по чім сліду найти трудно.

Були сильні й могучі народи, — держави, імператори, полководці; були пануючі й поневолені. Були славні багацтвом і будівлями міста й краї; були люди науки, світової слави, а були й тирани. Одним словом були часи й люде добрі й злі і як одні так і другі перейшли в історію.

Возмім хочби минувший рік, 1939 Скільки то великих, світового значіння змін запало на протязі лише цього одного року. І так: Закарпатську Україну проголошено незалежною республикою. здавалося, що той клаптик української землі теперішньому культурному світові не стоїть на перешкоді, тай мирови цілком не загрожує. Але були три сусіди нещасної української держави, що готовилися в той сам час волю молодої держави в її власній крові втопити.

Одна, з заходу, з своїм генералом вносила замішання і збройно почала розвал її з середини. Викопавши гріб, сама в нього впала, скорше від своєї жертви

Друга, з півночі, звернула всю свою увагу і їдь на знищення малої республики. Нетямлячи себе в злости до українців, забула про забезпечення своїх власних границь на заході і дуже коротко радіючи с упадку Закарпатської України, завалилася сама, не тільки собі, а цілому світови на диво

Третя, з полудня, з дикою навалою доконала нещасну і упившися невинною кровію, висить на німецьким шнурку, ожидаючи своєї черги — часу

Мимо волі приходить тут на нагадку пословиця „Хто під ким яму копає, той сам в ню впаде"

Рік тому здавалося, що світ, переконавшися, що минувша світова війна нічого й нікому доброго не принесла скоро до війни не поверне

Однак як на глум всім миролюбним заходам спалахнув в цілій повноті воєнний пожар, і знищивши Західну Україну, Чехію, Польщу й Альбанію, піддержуваний гормано-московськими вихром, сунеться на захід.

Це все діється на наших очах в наші дні. Що це всьо значить?

Це значить, що все, що діється, діється не по нашій волі, не по волі сильних чи мудрих світа сього. Найбільші розуми тут безрадні. Найздібніші політичні проводирі безсильні, а всякі трактати-договори безвартісні. Бачимо й те, що наші обчислення, пляни й предсказання, — хоч дуже на вигляд точні й можливі до здійснення, — заводять, бо одно стихійне почеркнення і всі старання йдуть в нівець; особливо тоді, коли вони є проти найвищої волі, — Волі Божої.

Все тут наведене утверджує нас в непохитній вірі в Божу поміч і в надії на краще завтра. Завтра цілком інакше може бути від сьогоднішнього дня. Для нас українців найболючішим є неволя наших братів і рідної землі. Неволя, що століття треває бо і як були коли які пробліски волі, то лише хвилево, хіба лише на те, щоб опісля ще більше давили нашу душу і тіснили тіло нові кайдани. Але на нашій землі вже не раз закопувала ворожа рука граничні стовпи, відділяючи брата від брата; повівали на ній вже ріжні ворожі прапори; що раз то інші урядовці заводили лади на свій спосіб, закріплюючи своє панування, але встоятися не могли. Мимо того всього ми на далі українцями осталися і земля наша не інакше, а Україною і сьогодня зветься.

Де ті половці, татари, Чингисхани, Тамерляни, Ягайли, Романови, Габсбурги й Пілсудскі? Їх нема й слід по них загинув Прийшов на це час!

То чому ж падати духом, чому ж тратити надію, коли новітні наїздники залізли на нашу землю? Вони ж так само, як і колишні наїздники, прийшли на те, щоб за якийсь час і слух про них загинув!

В книзі пророка Даниїла (розд. 5) читаємо про царя Валтасаря і грізні слова на стіні „Мене Текел Перес", які предсказували кінець його царюванню Чи з нашими наїздниками інакше буде? Ні, так само Божа рука впише суд!

Вони ж сплюндрувавши землю і упившися кровію невинного нашого люду, простягли також свої руки на нищення храмів Бога живого Бенькетують на румовищах наших святинь, і ве[...] закон Божий і людський [...] то чи безкарно їм те минеться? Ні, ще раз ні!

Вони як розбійники, вдерлися в чужу хату, мордують власників [...] чи ж готові [...] нього протесту ніхто не чує! Чує Бог і знають люди, — але ще не прийшов час!

На наших очах вже стався суд Божий над тими, що почали нівечити наші храми Божі Кайдани для українців вже брязчать на їхніх руках!

Скаже хтось А от большевія тільки росне Так, але не забуваймо, що чим більший злочинець, то тим довше треває над ним суд, заки кінцевий вирок западе. Прийде час, — і він вже не далеко!

По хмарних днях, — сонячних, по дошкульній зимі гарної весни надіємося. Так і по днях горя — втіхи, а по роках неволі — свободи, нам надіятися треба!

Чиж можна народові нашому, що вірить в Христа, сумніватися Його обітниці? Він жеж сказав: „Щасливі плачучі, бо ті утішаться"! Сумнів може бути лише тоді, коли віра впадає.

Споминаючи минуле, набираємо переконання, що все в світі змінливе — переходове і в тім находимо пільгу в теперішнім горю, кріпшаючи в надії, що правда Божа побідить і прийде час - розплати й волі!

о. Є. С. Улян.

ПСАЛОМ 136-ий ПО УКРАЇНСЬКИ.

(За Ст. Руданським).

(*)З під неба вільного в неволю,
На рік чужії береги,
Гонили нас із України
Тяжкії наші вороги.

Там кобзи наші і бандури
На вербах висіли чужих;
Ми голі плакали й ридали,
А плач наш — радістю для них

Вони на сльози не дивились
І насмівались без жалю:
„Візміте кобзи й для відради
Заграйте пісню нам свою".

Та як нам грати, як співати
Забувши славу вільних днів?
Ні! Не дамо своєї пісні
На сміх безбожних ворогів!

Розбийтесь гусли дорогії,
Порвіться струни всі враз,
Як я рукою на чужині
Дітнуся тільки тут до вас!

Най всохне та рука лукава,
Що рідні струни колихне,
Нехай язик мій онімie,
Як рідну пісню тут почне!

А Ти, о Боже!... Тебе просять
Твої терплячії сини:
Поглянь на нас ласкавим оком
І день нещасний спомяни...

Той день страшний, як ворог (лютий
Невинні душі побивав,
Як руйнував Твої святині
І над руїнами кричав:

Вбивайте Нарід Український!
Нівечте Бога і людей!
Ведіть в неволю всіх молодших.
А ріжте старших і дітей!

Щасливий, хто вам дасть відплату
Хто ваші діти розпове —
І зо сміхом, узявши в руки —
Об перший камінь розібе!

ЦЕРКОВНІ РІЧІ.

Плащеницi, Ризи, Хоругви, Фани, Чаші, Павуки, Кивоти, Ліхтарі, Кадильниці, Дзвони, Вугля, Ладан, Свічки та всі потреби до наших церков.

Пишіть в рідній мові по наш гуртовий катальог.

WILLIAM GROSS & CO.

322 Main Street, Winnipeg, Man.

НАШОМУ КАМІНЯРЕВИ „ВІСТНИКОВІ".

(Мелвил, Саск.)

Жіноче Товариство ім. Ольги Кобилянської в Мелвил, Саск., в порозумінню з членами Укр. Прав. Церкви, устроїло 7 березня ц. р. велику несподіванку для панства Якова і Марії Вівчарів з нагоди їхнього 20 літного ювилею подружжя.

В осьмій годині вечером того дня приятелі шановних ювілятів ввійшли громадно в їх дім, дійсно несподівано для них, та принесли з собою перекуску й дарунки. На цю несподіванку був також запрошений наш парох о. І. Кусий. Коли вже всі були на своїх місцях, заряд церковної громади і заряд жіночого товариства припоручили о. І. Кусому вручити шановним ювілятам дарунки і в їх імени подякувати обоїм за щиру працю для добра церкви, а пані Марії Вівчар за активну працю в жіночім товаристві, та пожелати їм всього найкращого в їх дальшім подружім життю Вручаючи їм дарунок від церковної грамади, свящ. І. Кусий сказав Прийміть цей скромний дарунок від членів нашої церкви, як признання за вашу щиру працю, бо від оснований нашої церкви, по нинішний день ви обоє не жаліли ні грошей, ні труду, щоби підтримати її в її потребах. А особливо ви, пані Вівчар. Кілько відбулося всяких підприємств, базарів, ви збирали гроші і річи, всюди були на першім місци, де треба було приложити рук до праці. Вручаючи дарунок від жіночого товариства, свящ. І Кусий сказав. Від дня основання жіночого товариства 1924 року, ви пані Вівчар не оминули одних зборів, одних сходин читання, ані чайних вечірків, брали участь в співі і концертах. А що вже кілька літ ви є в заряді жіночого товариства це показує, що жіноче товариство цінить вашу працю і ваші заслуги для товариства. Між Сумківцями ви є членкою надзірної ради і провадите Неділну Школу. За це вам велика подяка від нас усіх. В імени церковної громади, жіночого товариства і відділу молоді, що гуртується при нашій церкві я складаю вам щиру подяку. Нехай Всевишний Бог кріпить ваші сили і дасть вам обоїм діждатись, срібного, золотого і діямантового ювилею.

Всі присутні встали з своїх місць і заспівали хором, многая літа.

По перекусці гр. Кость Вівчар попросив свящ. І. Кусого, щоби сказав кілька слів в справі пресового фонду „Вістника". Свящ. І Кусий між іншим сказав: На цім гарнім зібранню ми не повинні забути нашого каменяра, нашого просвітителя „Вістника". Він лупає скалу темноти та показує нам і всім незрячим братам, якою дорогою ми повинні йти, щоби досягнути вічного щастя. Незабуваймо про него Збіркою занявся гр. Кость Вівчар.

Жертви зложили:

І. Шміт (англ.) $1.00

По 50цт.: свящ. І. Кусий, Я. Вівчар, К. Адамовський, М. Стайко. С Вівчар.

По 25цт.: К. Вівчар, Тетяна Вівчар, К. Адамовський, М. Стайко. Анна Стайко, Н. Палах, Марія Адамовська.

По 15цт.: О. Федорняк, С. Лукасевич, А. Скигар, Н. Гудій, М. Даців, Теодозія Вівчар.

По 10цт.: О. Козубський, Юлія Козубська, Марія Даців, Василина Гудій, Василина Скигар, Ірина Лукасевич, пані Федорняк.

Разом $6.85.

Гість.

РІЧНІ ЗБОРИ УКР. ПРАВ. ГРОМАДИ СВ. ВОЛОД. В ТОРОНТО.

Рік за роком ми в Торонто, в нашій парафії, йдемо все до кращого, як на полі церковнім, так і громадсько-культурнім. З нашою громадою поважно числяться інші кола й народности цего міста. Також всякі підприємства, — обіди, свята тощо, виходять врочисто-святочно, й багато приходить на них нашого громадянства. Хоч в нас справа ще не є на сто процент добра під кожним зглядом, ми прямуємо до кращого та виховуємо наше молоде покоління в тім напрямі, щоби воно заняло наші місця, як добрі громадяни цего краю та свідомі члени свого народу

Річні збори відбулись на 28 січня ц. р. при участи 70 членів громади. Предсідником зборів був вибранний Ів. Гуменюк, а секретарями Мих. Білий і пані Пульхерія Мошук. Збори почались молитвою, яку провів о. Самець.

Покликаний до звіту голова громади, Ст. Габа, говорив, що він працював по своїх силах і що громада постепенно зростає.

Заст. голови, Віктор Мошук не говорив багато, але зате він працює багато на сцені.

Рекордовий секр. Мих. Деренюк, подав перебіг праці за цілий рік. Зі звіту виходить, що громада мала 9 місячних зборів, одні надзвичайні 40 засідань церковного уряду Засідання відбуваються майже що тижня, бо при церковнім будинку існують ріжні організації і тому накопичується багато справ.

Було 13 принять, на яких між інш. були такі визначні гості з поза Торонто як: Мих. Голинський, Марія Сокіл, Антін Рудницький, Вол Кедровський, Впреосв. о. Владика Теодорович, в його 55 літ. уродин пані Лепка, ген. Вол. Сікевич, і п. Ткачук. Рівнож було час від часу число менше визначних людей майже з цілої Канади.

Було двоє принять для дітей Рідної і Недільної Школи, 2 базарі, 23 представлення, 13 концертів і 7 відчитів.

Важніші концерти було в честь Тараса Шевченка, Лесі Українки, День Матері, С. Петлюри і Коновальця. Рівнож свято Державности та з'їзд Сх Канади і візитація о. Владики.

Також виїздили два рази громадно з церковним хором та священиком до Ошави, а раз до Ватерфорду. Громада брала участь в поході до Ситі Гал, який почався з нашого церковного будинку, де бувші укр. вояки зложили вінець невідомому канадійському Воякові

Зо звіту фінансового, який відчитав Никола Сакалюк, виходить, що громада в 1939 р. мала $7,840.16 приходу, а поверх $7,000.00 розходу, так, що остало до переносу на 1940 р. $235.02. Касієр Мих. Материн підтвердив, що їх рахунки вповні годяться.

Від старших братів говорив Іля Манаїл. А від контрольної комісії Петро Шевчук і Калина Сакалюк, що внесли уступаючому урядови вотум довіря за його солідну працю.

Господарем в громаді був п. С. Олійник, який вложив чи мало праці в списанню та упорядкованню річей в церковнім будинку. Він подає свій звіт в подробицях.

Від тростів говорив адв. Тео. Гуменюк, і Юрій Гуменюк. Дальше говорив о. Самець. Між інш. розказував про свою працю в громаді, та подякував старшому братові п. Атанасієви Мительському за його працю коло престола та уч. Н. Ш., студ. на торонтонському університеті, Ользі Олійник. Також згадав про Рідну Школу. Завдяки енергії шкільного комітету і уч. пані Шевчук провадиться досить успішно Рідна Школа.

Від Тов. Кобзар говорив Дм Кримко. Між іншим сказав, що того року сценерії і гардероби придбано на суму около 2,000.00 дол.

Пані Емілія Деренюк говорила від жіночого товариства, сказала, що жінки досить активні в церковній праці та що за 1939 р. вплинуло до їх каси 991.56 дол. Гроші в більшій части передано до громади для удержання церковного будинку.

Від Р. Ш. говорив Мих. Білий, як голова цеї орг. Сказав, що Р. Ш. гарно розвивається і що тепер в школі є 42 дітей і постепенно зростає.

До уряду громади на 1940 р. увійшли слідуючі особи: Семен Олійник — голова, Мих. Білий заст голови, Мих. Деренюк — рек. секретар, Мих. Материн — скарбник, Никола Сакалюк — фін. секретар, Стефан Христинич — господар.

Старші брати: Атанасій Мительський і п. Ковалишин. До контрольної комісії увійшли: Іван Гуменюк, Калина Сакалюк і Никола Залізко

Трости: Тео. Гуменюк, Віктор Мошук і Дм. Кримко.

Голова президії, Іван Гуменюк, при кінци зборів подякував всім членам-кам за їх добре і взірцеве поведення та витревалість.

Цей звіт показує і говорить сам за себе, яка робота зробилась в нашій громаді за минувший рік.

Мих. Деренюк.

ТРЕБА МІРУ МАТИ.

(Ошава, Онт.)

Якось припадково попало мені число жуківського органу з лютого н. р. Звернув я увагу на допис з Ошави, в якім описана візитація еп. Шпильки.

Каже дописувач, що коли вийшла процесія проти еп. Шпильки, то він з балькону поблагословив нарід. Виглядалоб, що жуківська церква в Ошаві має балькон, як катедра св. Юра в Львові, або св. Петра в Римі. Ніякого балькону нема, є лише звичайні сходи з надвору до помешкання, отже з якого балькону міг еп. благословити людей, ніяк не розберу.

Пише також дописувач, що жуківці мають найбільшу салю на цілу Ошаву. Хіба дописувач не був в греко-кат. сали, або в місті в англійській сали, коли таке писав.

Про тутейшу жуківську громаду треба сказати, що вона звільнилася з римського ярма, та надів грецьку шлею. Доказом цього може бути такий факт, що грецький священик з Торонта був на їх візитації. Чомуж не взяли свого о. Лазара, який тоді був не далеко від Ошави? Мабуть тому, що грецького мусіли взяти, а свого ні. Я цікавий знати, чому жуківський священик витав свого епископа ключем, а не святим хрестом? Чи не знав, чи то по католицьки хотів витати? Бо в цілій Вселенській Православній Церкві витається святим хрестом, а не ключами. Коли цього не знав жуківський священик, то епископ повинен знати та його повчити. А то щось за бугато в жуківській церкві католицького: і ризи і Служба Божа без просфорів і дзвіночки і ключами витають. Може ще й „годзінки" та шкаплєри позаводять. Не дурно то й назва їх була в перших початках Греко-Католицька Православна Церква. Трохи православного, трохи католицького...

Згадує дописувач про дзвін, що подарований. Не знати кому вірити, чи англійській пресі „Торонто Дейлі Стар" і „Ошава Тайм", що писали, що дзвін вирентовано і на жадання міської ради будь коли мають право забрати, чи дописувачеві.

Згадує ще дописувач, що настоятель (тобто їх парох) згадав ту хвилю, як прощав свого владику тому три роки, як був діяконом з другими богословами в Празі, та як еп Шпилька виїзджав до Америки. Не знаю, як це розуміти. „Настоятель" раз каже, що був в Станиславові на теольогії, а другий раз, що в Празі. Ставиться питання, хто і де поставив його в діякона?

Дальше пише, що головний промовець, еп. Шпилька, говорив про розвій його церкви. Цікаво знати, чи він зачинав родовід від тих, що їх святили суспендовані сирійські „архиреї", які на другий день поженилися та поїхали на медові місяці? Значить утвердили жуківську канонічність, якою тепер хвалиться.

Ошавець.

ПРИМІРНІ ХРЕСТИНИ.

(Ріджайна, Саск.)

Ще одні примірні хрестини відбулися 10 березня в панства Михайла і Анни Базилевичів, що хрестили свого синка, котрому дано імя Орест. Тайну хрещення довершив Всечесний о. Кусий.

По смачнім обіді гості гарно забавлялися, та не забули також і за поміч свому релігійному часописови „Вістникові". Слідуючі зложили свої жертви:

Панство Базилевичі $1.00

По 25цт.: Н. Марчук, пані О. Марчук, Г. Корман, С. Оришко, В. Мудрей, Ф. Титенич, пані П. Анклевич, пані А. Кут, І. Проць. — Разом $3.25.

Всім жертводавцям щира подяка.

Ф. Титенич.

ЩЕ ОДЕН ДОКАЗ.

(Велло, Ман.)

В одній місцевости дочка членів укр. греко-православної церкви залюбилася в хлопцеві греко-католикові. Через те саме родичі дівчини, нічого нікому не кажучи, пішли у тій самій місцевости до греко-католицької церкви. Мати дівчини, бажаючи приподобатися греко-католикам, приступила до сповіди. Думаєте, що ксьондз висповідав її? Де там, ні! Відправив. А на проповіди накинувся на батьків дівчини, згадуючи їх по імени, та сказав, що як вони бажають стати греко-католиками, то мусять перше писати до католицького епископа, а потім до папи римського о позволення. Мусять також взяти новий „шлюб" у греко-католицького свя

Уявіть собі, як почували себе ці люди, коли очі католиків були звернені у їх сторону. Люди ці вже в старшому віці. Вийшли з церкви як вибиті, як би їх хто жаром обсипав. Але й жалувати їх не можна; чого бажали, те й осягнули. Тепер і гріх перед Богом і сором перед людьми, а все те через рідну дитину, та через майбутнього зятя

Треба мати на увазі, що провід греко-католицької церкви забороняє своїм вірним сходитися з православними, забороняє брати в куми греко-православних, не дозволяє греко-католикам дружитися з православними українцями. Це оден доказ, як католицький церковний провід відноситься до українців Можуть греко-католики сходитися кумитися, та дружитися з французами, з поляками та з іншими чужинцями, але не можуть з братами по крові, українцями, лише тому, що ті не вірять в папу римського

Хай це буде наукою для всіх легковірних і хай не йдуть там, де ними погорджують.

Д—ч.

ПРОЩАЛЬНА ВЕЧЕРЯ.

(Толстой, Ман.)

В неділю 17 березня б. р. в салі Нар. Дому, заходом Укр. Прав. Громади, Жіночого Товариства і Нар. Дому, устроена була прощальна вечеря для родини п-ства Тесарських, котрі переносяться на сталий осідок до Керік, Ман.

Після вечері забрали слово пп.: Петро Калушка, Михайло Жуковський від церковної громади, добр. М. Уляк, гол. і п. Ю. Жуковська від жіночого товариства, а п. Іван Косован від Народного Дому.

Промовці підносячи заслуги п-тва Тесарських, як на церковнім так і на народнім поли, з сумом висловлювалися, що тратить родину солідних і активних членів громади й тому складали їм щирі желання найкращих успіхів на новім місци

При кінци забрав слово парох о. Е. С. Уляк. Попрощавши панство Тесарських, вручив їм дарунок від вище згаданих товариств і на спомин завізвав присутних до збірки на пресовий фонд „Вістника". Зложили, як слідує:

Панство Тесарські 1.50

По 25цт.: о. Уляк, пп.: Микола Кудрик, Іван Назаревич, Михайло Жуковський, Петро Калушка, М. Сторожук, пані: Клавдія Долинчук, Зофія Сторожук. Дрібна збірка 1.85. — Разом $5.35.

Панству Тесарським і всім жертводавцям щира подяка.

Гість.

ПРИМІРНЕ ПУЩЕННЯ.

(Кадворт, Саск.)

З нагоди пущення переведено збірку на пресовий фонд „Вістника", що принесли $3.20. Слідуючі жертвували:

1 дол.. Евген Вавринюк

По 25цт.: Я. Кіндрачук, В. Кіндрачук, В. Струтан, В. Струтан (мол.) С. Струтан, Ф. Іванишин, пані Ф. Іванишин.

По 15цт.. В. Сопотик, пані В. Со[illegible]

По 10цт.: пані Я. Кіндрачук.

5цт.: панна В. Струтан

Е. Вавринюк

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Д. Ф. Стратійчука
Квітень.

14. Неділя — Драй Ривер.
15. Понед. — Сифтон. Слу. Божа Сповідь.
16. Вівторок — Гарленд. Сл. Божа. Сповідь
17. Середа — Слейтер. Сл. Божа. Сповідь
19. Пят. — Валей Ривер. Сл. Божа Сповідь
21. Неділя Квітна — Косів.
23. Вівторок. — Роркток. Сл. Божа Сповідь.
24. Середа Медовленде Сл. Божа. Сповідь.
25. Страст. Четвер — Давфин.
27 Субота. — Ренвер. Сл. Божа Сповідь, свячення пасок.
27. Субота, свяч. пасок по полудни В год. 3-ій Слейтер. Год. 4 — Гарленд. Год. 5.30 — Богдан Год. 7 — Сифтон.
28. Великдень, Воскр. Утреня і свячення пасок год. 12.10 — Давфин Год. 1.30 Косів, Год. 3 — Ешвил, год. 4 — Валей Ривер, год. 5.30 Вейл и, год. 7 — Драй Ривер; год. 9 — Пайн Ривер, Сл. Божа і свячення пасок; в год. 5 пополудни Давфин, Вечірня
29. Понед. Вел. — Валей Ривер
30. Вівторок Вел. — Драй Ривер

Травень.

5. Том. Неділя — Ешвил
12. Еед. Мир. — Давфин. (храм)

Адреса — Давфин Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Е. С. Уляка.
Квітень.

7 Неділя — Роза, сповідь.
14 Неділя — Арбакка
21 Неділя Квітна — Гардентон Онуцька
25. Вел. Четв. — Толстой, рано Сл. Божа в вечір Страсти.
26. Вел. Пятниця Винес. плащениці год. 1. попол. — Вайта 3 год. пополудни — Толстой
27. Вел. Субота свяч. пасок: год. 9 рано — Роза. 11 год. рано Сенькiв 2 год. пополудни — Сонтави 4 год пополудни — Сірко 6 год пополудни Арбакка
28. Воскр. Христове Свяч. пасок і Воскр. Утреня 2 год. по півночі — Вайта 4 год рано — Гардентон м 6 год рано — Онуцька. 8 год. рано — Толстой С. Б.
29. Світл. Понд. — Вайта
30. Світл. Вівторок — Гардентон м

Травень.

5. Неділя Томина — ф. Френсес
12 Нед. Мир. — Сенькiв

Адреса Толстой, Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Гільного.
Квітень.

7. Неділя. — Брендон.
14. Неділя. — Іст Селкірк
21 Неділя цвітна. — Ледвин.

[illegible] Winnipeg, Man

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. С. П. Симчича.
Квітень.

14 Неділя. — Виста.

Box 410, Rossburn, Man

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Гр. Василіва
Квітень.

13. Субота. — Смокі Лейк (в пятницю в 4 год. попол. вел. сповідь шкільних дітей).
14. Неділя — Смокі Лейк (в суботу вечером сповідь старших).

Адреса: Смокі Лейк, Алта.

20. Субота Лазарева — Ту Лейкс.
21. Неділя Квітна — Глендон
22. Понеділок. — Сенді Репідс.
23. Вівторок — Біг Медов.
24 Середа — Ардмор
25 Вел. Четвер. Крайгенд 8 год. вечером Страсти — Беліс.
26. Вел. Пят. (винесення плащениці) Смокі Лейк 10 год рано 8 год. вечером Канон „Плач Богородиці" Спеден, (катехизація дітей).
27 Вел. Субота — Спеден. 12 год. в ночі — Полуношниця — Гемлін
28. Воскресіння Христове — Смокі Лейк. — 2 год. попол. Вечірня — Беліс
29 Світл. Пон. — Ланнінг 2 год попол., Вечірня — Стрий
30 Світ. Вівторок — Тірлен 3 год. попол., Вечірня — Глендон (місто в Укр. Нар. Домі) [illegible] великодня сповідь.

Свячення пасок: Вел. Пятниця 3 год. попол. — Тірлен 4 год. попол. — Глендон 5 год попол. — Флет Лейк

Вел. Субота 1 год. попол. — Спеден 3 год. попол. Бонн Лейк 3 год попол. Ту Лейкс 6 год. веч. Вастейо 9 год. вечером — Стрий

Вел. Неділя 1 год. по півночі Гемлін 2 год. по півночі — Ланнінг [illegible] Беліс 7 год. рано — Смокі Лейк 9 год. рано Ворепайт.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. А. Горбея.
Квітень.

14 Нед. — Ленард. Вел. сповідь.
20 Лазарева субота. — Шортдейл. Вел. сповідь дітей і старших
21 Нед. квітна — Петлюра, Вел. сповідь.
25 Четвер, Страсти Госп. — Шортдейл
26 Вел. Пятниця Винесення Плащениці 11 год. — Шортдейл
26. Винесення Плащениці 2 год. по полудні — Роблін (фарми)
27 Субота — Гілберт Плейнс Вел. сповідь дітей і старших.

СВЯЧЕННЯ ПАСОК.

27 Субота 12 год. в пол. — Гілберт Плейнс
27 Суб. 2 год. попол. — Дрифтінг Ривер
27 Суб. 4 год. попол.. Гренвю
27 Суб. 6 год. попол. — Петлюра.
27 Суб. 8 год. веч. — Роблін (місто)
28. Нед. г. 3 в ночи — Ленард. Воскресне Утреня.
28. Нед. 5 г. р. — Шортдейл. Воскресне Утреня
28. Нед. [illegible] р. Роблін (фарми) Воскр. Утреня Служба Божа.
29. Понеділок — Гренвю
30. [illegible] Дрифтінг Ривер

Адреса — Роблін Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. І. Гикавого.
Квітень.

10. Середа, поклонн. — Кейленд.
14 Неділя — Борщів.
21. Неділя — Виллінгдон.
25. Стр. Четвер — Пено.
26 Вел. Пят.. Винесення Плащениці 12 год. пополудні — Сучава. 3 год. попол. — Катаин 6 год. [illegible] — Борівці. 8 год. вечер. — Кейленд.
27 Субота свячення пасок 6 год. веч. — Дервент. 7 год. веч. Слава. 8.30 год. вечер. — Красногора 10 год. в ночі Мюсідора 11 [illegible] — Кейленд
28 Неділя Пасхи — 1-а год. рано [illegible] 6.30 рано — Виллінгдон. 7.30 рано — Борівці. 1.30 рано — Катаин 6 год. рано — Ендрю. 7 год. рано — Завале 8 год. рано — Сучава.
29 Понел. Велик. — Слава.

Адреса Andrew, Alta.

[illegible] КАЛЕНДАР
Квітень.

9 В. Св. Матрони Сол. преп. Іоа.
10 С. Помл. Преп. Стефана, Ірф.
11 Ч. Марка, Кирила, преп. Йони
12 П. Івана Л.
13 С. Іпатія

14 Н. Нед. 5 посту. Марії Єгип.
15 П. Пп. Тита, Амфіяна
16 В. Іриння, Никити
17 С. Йосифа
18 Ч. Мч. Агатопода й Теодула
19 П. Євтихія арх.
20 С. Юрія епиок.

21 Н. Нед. Цвітна. Іродіона ап.
22 П. Євпсихія мч.
23 В. Терентія, Максима
24 С. Антипи, Якова
25 Ч Вел. Четвер. Василія, Яросл.
26 П. Вел. Пятниця. Артемона
27 С. Вел. Субота. Св. Мартина

28 Н. Воскресення Христове
29 П. Світ. Понеділок. Мч. Агапії
30 В. Світл. Вівторок. Симеона

Травень.

1 С. Івана прел.
2 Ч. Пп. Івана, Юрія еп., Триф
3 П Теодора, Тріхіни, Анс
4 С. Ст. Ануарія та ін., Теодори

5 1. Нед. Томина. Теодора
6. П. Вм. Юрія Переможця
7 В. Стратилата, Сави
8 С. † Еван. Марка
9 Ч. См. Васиня Амас. Стеф. еп
10 П. Ап. Симеона
11 С. Ап. Язова і Сосипатра

12 Н. 2. Нед. Мироносиць. Мч 9
13 П. Ап. Якова
14 В. Макарія. Єремії пр
15 С. † Бориса і Гліба

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. В. Апонюка.
Квітень.

14. Неділя — Гонеймун.
21. Неділя — Кадет.
25. Вел. Четвер — Північ. Гронлид 7 год. вечером Страсти
26. Вел. Пятниця — Гронлид Пів 4 год. попол. свячення пасок 6 год. попол. Гронлид середня. 8 год. вечером Брукобі.
28. Великдень 12 год в ночі (на неділю) — Сембург 3 год. рано Гонеймун 9 год. рано Прінс Алберт
29. Світл. Понеділок — Сембург
30. Світл Вівторок — Брук[illegible]

Адреса: Gronlid, Sask

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ
Квітень.

10. Середа Поклони.

14. Нед. 5 Посту: Голос 5. Утр Еван. Марка XVI: 1—8. Літ. Ап. Жид IX 11 14. Еван. Марк. X 32—[illegible].

21. Нед. Цвітна. Голос 6. Утр Еван. Мат. XXI: 1—11 і 15—17. На Утрені перед Каноном благословення лози. Літ. св. Івана Золот. Ап. Филипіян. IV: 4—9. Еван. Ів. XII. 1—18.

25. Великий Четвер: Літ. Вас. Великого з Вечірнею. Ап. І. Кор. XI: 24—12. Еван. Мат. XXVI. 2 20 Ів. XIII: 3—17; Мат. XXVI: 21—39. Лук. XXII: 42—45. Мат. XXVI 40 75 і XXVIII: 1—2 Вечером Страсти.

26. Велика Пятниця: Царські часи. Літургія не правиться. Вечірня в 2-ій годині. Винесення плащениці.

27. Велика Субота: Літургія св. Василя з Вечірнею. Ап. Рим. VI: 3—11. Еван. Мат. XXVIII: 1—20.

28. Воскресення Христове: Воскресна Утреня. Літургія св. Івана Золотоустого Ап. Діяння І: 1—8, Еван. Івана І. 1—17. Вечірня в повних ризах.

29 Світлий Понеділок: Служба, як у неділю пасхи. Ап. Діяння І: 12—17 і 21—26. Еван. Івана І. 18—28

30 Світлий Вівторок: Служба, як у неділю. Ап. Діяння II: 14—21; Ев. Луки XXIV. 12—35

Травень.

5. Неділя Томина. Утр. Еван Мат. XXVIII: 16—20 Літ. Ап. Діяння V: 12—20 Еван. Івана XX: 19—31

12. Неділя Мироносиць: Голос 2. Утр. Еван. Марка XVI: 9—20: Літ. Ап. Діяння VI: 1—7. Еван. Марка 43—47 і XVI: 1—8.

Український Релігійний [illegible] в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

РІК XVII WINNIPEG, MAN., APRIL 15th, 1940 ВІННІПЕГ, МАН., 15-го КВІТНЯ, 1940. ЧИСЛО (340) 8

ХРИСТОС ВОСКРЕС! — НАПРАВДУ ВОСКРЕС!

В МАЛЕНЬКІЙ ЦЕРКОВЦІ.

В маленькій церковці сьогодні
мої шляхи на перехресті:
душа — мов в темряві безодні,
і хрест свій тяжко далі нести.

І враз — Воскрес!.. Воскрес, як завжди,
як буде воскресать во віки!
Єдине джерело любови й правди,
життя і радости, надії й втіхи.

О, скільки-ж то крізь душу проплило
сумнівів, гордощів, зневіри до небес!
І знову, як давно, схиляється чоло
і знов молюсь — Христос воскрес!

Бо хто ж, Ісусе, як не Ти,
хто все простить і зрозуміє?
Хто зможе хрест свій донести
і не спіткнутись, мій Месіє?

В маленькій церковці сьогодні
моє життя на перехресті . . .
Десь зникла темрява безодні,
душа співа — Христос анесті!*)

Неофіт Кибалюк.

*) „Анесті" — по грецькому — воскрес

СПІВЧУВАЄМО З ГРЕКО-КАТОЛИКАМИ

В едмонтовських „Українських Вістях", в числі з 9 квітня ц. р., появився комунікат так званого „Репрезентаційного Комітету Українців Канади". В комунікаті між іншим говориться, що „першим делегатом Репрезентаційного Комітету до Лондону для представлення української справи в Британії і на форумі демократичних держав призначено Адвоката Василя Свистуна з Вінніпегу".

Як відомо, цей комітет, помимо його шумної назви складається з представників лише двох організацій: з Братства Українців Католиків (БУК) і з Українського Національного Обєднання (УНО). Як такий, він не репрезентує і не має права ні репрезентувати, ні говорити від всіх українців в Канаді. Тим самим і „адвокат Василь Свистун з Вінніпегу", як делегат зв. „Репрезентаційного Комітету" не є і не може вважатися репрезентантом українців в Канаді. Як що він і поїде до Лондону, то буде там репрезентувати хіба лише дві згадані організації, а більше нікого.

Приходиться сказати, що на греко-католиків впало таке нещастя, яке їм ніколи й не снилося: їх буде репрезентувати „в Британії і на форумі демократичних держав" отой „адвокат Василь Свистун з Вінніпегу", якого вони дотепер вважали за свого найбільшого ворога.

Повідомляючи греко-католиків про призначення Василя Свистуна їх репрезентантом „в Британії і на форумі демократичних держав", о. В. Кушнір, канцлер греко-католицької дієцезії в Канаді та президент так званого „Репрезентаційного Комітету Українців Канади" не обмежився до самого лише факту такого призначення. Н... він вдодатку видав Свистунові таке свідоцтво моральности, якого може позавидувати навіть найбільше заслужений та практикуючий греко-католик. Ми взагалі не знаємо, чи вже був коли такий греко-католик в Канаді, що удостоївся б від свого начальства такого славословія, яке тепер о. Кушнір, канцлер греко-кат. дієцезії, виголошує на адресу п. Свистуна. Ось, що він пише про нього в своїм комунікаті:

„Репрезентаційний Комітет не мав особливої потреби робити ширшого представлення особи п. В. Свистуна українському загалові. Ми є свідомі того, що вибір п. В. Свистуна в члени делегації зустрінуть всі Українці в Канаді і поза нею з великим вдоволенням.

Імя, особа і праця п. Свистуна є широко знані всіми Українцями, як і прочими горожанами Канади, які інтересуються життям Українців в Канаді, як також українськими справами в Европі. В його особі втілюється активний дух шукання національної правди сучасного покоління української нації. Його незломно сильний характер, серіозний і зважно обгрунтований підхід до справи щасливо лучаться з виразною агресивністю в обороні свого становища.... Ця агресивність і витревалість пана Свистуна в консервативним середовищі часто називається „впертістю". Одначе треба підкреслити, що в прогресивнім думаючім і діючім п. Свистун може бути прикладом організаційної дисципліни й карности".

Прочитавши повище славословіє Свистунові, ми очам своїм не повірили. Не вже це той самий Свистун, якого ми знаємо? Той, що „підтинав крила" еп. Будці? Той, що його греко-католицькі священики проклинали, як антихриста? Той, що ним греко-католицькі родичі дітей своїх страшили? Той, що його призвищем греко-католики пробували опоганити Українську Православну Церкву, прозиваючи її „свистунівщиною"?

Не може бути, — думаємо, — і читаємо це раз. Прочитавши уважно другий раз, ми упевнилися, що це дійсно той самий Свистун, якого ми знаємо. В комунікаті-ж виразно стоїть: „Адвокат Василь Свистун з Вінніпегу". Отже не Василь Свистун, кравець, якого ми знаємо; не Василь Свистун, фармер в Саскачевані, про якого ми чули; не Василь Свистун з Манітоби, якого автобусом ми нераз їхали. Ні, не „адвокат Василь Свистун з Вінніпегу", — наш давній знакомий! Дивні діла Твої, Господи, й невідомі стежки Твої!

Приходиться вірити, що якась велика, дійсно надприродна сила криється в уряді греко-католицького канцлера. Бо тільки подумайте: за одним почерком пера о. Кушнір зробив „адвоката Василя Свистуна з Вінніпегу", — отже того самого, який „підтинав крила" еп. Будці, яким греко-католики дітей своїх страшили та якого призвищем пробували опоганити Українську Православну Церкву, — не лише репрезентантом греко-католиків, але вдодатку якимсь надчоловіком, що втілює в собі „активний дух шукання національної правди". Отак вдихнувши в його толуб, — вибачте, в його „особу" — „активний дух шукання національної правди" — о. Кушнір, канцлер гр. кат. дієцезії, поставив Свистуна перед греко-католиків і каже: Ось, — ваш репрезентант! Не бійтеся, підходіть ближче. Від нього вже інакшим духом заносить. Слава Свистунові! Бо нема духів, понад його дух..

Коли б ми хотіли з греко-католиків добре посміятися і так бодай вчасти відплатитися за ті кривди, яких ми від них зазнали, ми могли б їм тепер сказати: Так вам треба. Той Свистун, на якого ви так кричали, від якого відхрещувалися, мов від злого духа, яким ви нас били навіть після того, як він перестав нашим бути, — отой самий Свистун буде представляти „в Британії і на форумі демократичних держав" і вас самих, і ваших священиків, і вашого епископа, — отже цілу вашу Церкву!

Ми могли б греко-католикам сказати: Цілий час ви чванилися своєю силою. Чванилися, що вас є в Канаді поверх 300 тисяч та що маєте 350 громад; чванилися, що маєте 92 священики та що всі вони покінчали найвищі школи; чванилися, що за вами і Рим і весь католицький світ стоїть, отже неаби яку силу представляєте. Еге, багато ви чим чванилися. Але коли прийшло до вибору репрезентанта, — ви не мали кого споміж себе вибрати й вибрали „адвоката Василя Свистуна з Вінніпегу". Так вам треба! Бог буком не бє!

Ми могли б піти навіть дальше. Ми могли б тепер свистати за греко-католиками так, як вони колись за нами свистали. Ми могли б прозивати їх „свистунівцями", як вони нас прозивали. Так, ми могли б тепер багато чого греко-католикам сказати, коли б хотіли відплачуватися їм їх власною монетою.

Та ми цього не хочемо робити. Ми знаємо, скільки нас Свистун коштував і грішми й нервами. Знаємо, скільки він лиха накоїв нашій Церкві та скільки ми сорому через нього мусіли перенести. Ми віримо, що це саме чекає греко-католиків. Але радіти з цього не хочемо.

Ми завжди відносилися до греко-католиків, як до рідних братів (не говоримо про їх чуже начальство), і співчували з ними в їх нещастю. Тимбільше в нещастю, яке відбивалося на всіх українцях. Ми співчуваємо з ними й тепер та желаємо їм якнайскорше того нещастя позбутися.

ТАКІ Є ВІСТИ.

Від довшого часу йдуть в Канаді заходи, щоби обеднати всі українські організації в одну силу, створивши одно спільне тіло — Всеукраїнську Раду, чи що. Та тяжко до того довести. Коли давніше в Вінніпегу стояли вже разом Самостійники, Гетьманці і представники греко-католиків (БУК), то опісля БУК звязався з УНОм в Саскатуні. І нині маємо дві групі 1) Самостійники з Гетьманцями, і 2) БУК з УНОм.

Злука БУКа з УНОм окремо звернула на себе увагу. Й остільки більше, коли мати на увазі неясне, а то й загадочне поведення представників БУКа в давнішім гурті з Самостійниками й Гетьманцями.

Нині від людей, що стоять близше католицької „внутрішної" політики, чуємо таке:

— Головною ціллю поєднання БУКа з УНОм є знищення Української Православної Церкви і самостійників...

Що на програмі БУКа було завсігди знищення Української Православної Церкви, як ціль, це відоме. Адже не на вітер виписує „Будучність Нації" (орган БУКа): „Проч з Православієм!" Зрозуміле, що з чим „проч", те треба знищити.

Політика Унівців також відома — в відношенню до Церкви і до Самостійників.

Нині новим було би хіба те, що під покришкою всеукраїнської праці такі сили обеднуються.

ЗАМОВТЕ СОБІ НЕГАЙНО ОЦІ КНИЖКИ:

Великі Роковини .... 75ц.
Протокол Семого Собору Української Греко-Православної Церкви в Канаді .... 25ц.
Чартер і Статут Української Греко-Православної Церкви в Канаді .. 15ц.

Замовлення й гроші слати на адресу Консисторії:

Consistory of the Ukrainian Greek Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ
„ВЕЛИКІ РОКОВИНИ"?

Як ще ні, — то замовте ЗАРАЗ, бо наклад ВЖЕ НА ВИЧЕРПАННЮ. Книжка здобула собі прихильну оцінку навіть поза Канадою, отже хто її собі купить, не пожалує того.
ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 75 ЦЕНТІВ.
Consistory of Ukrainian Greek Orthodox Church,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ВИЙШОВ З ДРУКУ И ПРОДАЄТЬСЯ
„ШКІЛЬНИЙ СПІВАННИК"

вложений славним українським композитором К. Стеценком.

Співанник містить 38 пісень під нотами й коштує лише 25 центів з пересилкою. Замовлення й гроші (почтовим переказом, або стемплями) слати на адресу:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

МАТЕРИНСЬКИЙ СВІТ.

(*) Мати-Україно, чи ти знаєш, які твої обовязки супроти дітей? Які можности є перед тобою і чого ти можеш ними досягнути?

„Виховати", а „вигодувати" дитину, це дві окремі справі. Звірі вигодовують, але не виховуються своїх дітей.

Розумна мати в родині — це місіонарка. Це апостолка. Це учителька. Більша від усіх. Бо нім хто другий почне її дітей вчити, то вона вже вчить. Вона вчить і тоді, коли другі вчать. Вона може на своїх дітей впливати і тоді, коли другі перестали її дітей вчити.

Читаємо в старокраєвім „Шляху" (Луцьк, 1938):

— Жінки багато праці поклали для розповсюдження Христової віри. Їх проповідь про Христа дуже необхідна й тепер... Кому ж будемо проповідувати віру Христову? — спитають нас. Відповідь проста та ясна: своїм дітям! Власна родина — найліпше місце для їх проповіди. (Діти, це ті погане, що їх християнська мати має до християнства навертати).

— Багато добра може зробити для своїх дітей ревна мати-християнка! Може защепити в серці малої дитини Страх Божий, любов до ближнього, послух, та інші християнські чесноти і звичаї.

Правдива мати християнка може й повинна навчити своїх дітей вірити, любити й надіятись на Бога, працювати й берегти батькову працю, словом — жити по Заповідям Божим і закону людському.

— Кожна мати, як корить своїх дітей тілесно, повинна памятати про їх духовну поживу. Якщо виросте син віруючим і чесним, то він буде Бога боятись, а батьків любити й шанувати, і в старости доглядати.

— Ото ж не чекай мати християнко, аж дитина навчиться в церкві чи школі. Вчи молитви, скоро дитина почне вимовляти слова. Призвичаюй змалку до церкви, а коли ні, то опісля дитина поводиться в Божім Домі, як дике звірятко. Нагинай дитину до доброго, вказуй всюди, що добре, що зле, що гарне, що погане; викорінюй впертість; вчи пошанования старших і чужої власности.

— Дехто каже: Молоде — дурне, а прийде до розуму — само подобріє. Нерозумна то мова, бо чим горнець накипів, тим буде його чути...

— Треба давати добрий примір своїм життям. Що діти в хаті бачать і чують, тим заповняють своє серце...

(Свящ. Анат. Чернобай).

Знаємо, що з усіх стейтських президентів тільки 11 походили з багатших родин. А решта з родин, що бідували. З тих послідних Джексон і Лінкольн мали таких матерей, що їм належаться величаві памятники від Злучених Держав.

(„Суксес").

Коли я був студентом в Пристоні голова іспитової ради сказав: Нехай встануть ті, що їх матері моляться. Нас встало около 150. Ми стояли, як живі свідки гідности наших матерей. Моя повдовіла мати була одною з найлучших, яку коли Бог дав одинакови синови. Коли б всі матері були, як вона, то „Домашна Церква" була би великою силою для Громадської Церкви. —

(Теодор Л. Кайлер).

Відомий випадок: Вишукували молодих людей на відвічальне становище. Коли взяли на увагу одного, хтось сказав: „Становище, на яке треба нам когось поставити, вимагає такту, довірря, характеру і витревалостя. А проти чоловіка, якого маємо на увазі, є те, що за його батьком були деякі прогріхи, отже беручи його сина, ми ставили б себе в непевне". Тоді сказав хтось другий: „Що до батька, так це правда. Однакож його мати належить до найкрасших. Добра християнка; примірна і в дома і поза домом; головним її старанням є — виховати дітей на чесних людей"... Після того ніхто вже не противився. Опісля показалося, що вибраний чоловік був гідним сином своєї матері. — (Куртон).

Великий англійський письменник і мислитель, Томас Карлайл, говорить:

— Моя щира мати передала мені неоцінені скарби. Вона вчила менше словами, зате багато ділами — гідним поведенням і відданістю для християнської віри, як вона її розуміла.. Моя мати, з правдивим жіночим серцем, і здоровим, хоч і невченим розумом, була в найкращім розумінню релігійною. Я бачив, як та, яку я вважав для себе найвисшою і найдорозшою на землі, в найбільшій покорі схиляється перед ще Висшим, що на небі. Такі річи, головно в вашім дитинстві, досягають найдальших глибин вашої душі.

Французький цісар Наполеон І одного разу, на якімсь родиннім зібранню, простягнув був свою руку до своєї матері для поцілунку. Мати глянула і нагло відскочила.

— Хіба ж я не є твоїм цісарем? — запитав Наполеон.

— А хіба ж я не є твоєю матірю? — відповіла мати своїм запитом.

Тоді Наполеон схилився, поцілував руку своєї матері та сказав:

— Моїй матері належиться найбільша пошана!

Це все нехай буде наукою для наших українських матерей.

Багато подібних примірів можна знайти і в звичайнім життю і в літературі. І в нинішнім життю і в часах давних християн. І в всесвітній Історії.

Українська Мати! Памятай, що ти Місіонарка, Апостолка й Учителька! По своїм силам, по своїй вмілости, а з повною щирістю виконуй свої обовязки, а ти зробиш все, що ти повинна зробити.

І діти твої будуть згадувати тебе, як свою Велику Матір! І Бог запише тебе між своїх найкращих дочок!

ХАРАКТЕРНІСТЬ В ЖИТТЮ.

(*) Характер... Що це таке характер?

Назва „характер" грецька — там „характір", з притиском на „тір". І там значить воно: різьба, те, що вирізане глибоко, вирізблене так, що не можна його зтерти.

Нині під характером розуміємо ті тревалі гарні прикмети чоловіка, які становлять його якість і його вартість.

Добрий, гідний, наскрізь чесний чоловік, це чоловік характерний. Про такого сказано:

— Оден добрий чоловік, що поселиться в якімсь місті, або громаді, дорозший, ніж сад, що місто дістало би в дарунку, дорозший, ніж бібліотека. Оден добрий чоловік дорозший, ніж тисяча вчених, але недобрих людей. Добрий чоловік не освічує кожного дрібного місця на березі моря, але він стоїть, як великий маяк (морський ліхтар) і кидає світло на цілі милі кругом, щоби керманичі кораблів могли знаходити дорогу до пристані. (Дімс).

Оповідає Тарас Шевченко з тих часів, коли був на засланню:

— По прибутю до кріпости зауважив я між салдатами цілком не салдатську фігуру. Хід, вираз лиця, а навіть шапка чабанка — все те нагадувало мого зем-[illegible]

— Запитую, що це за чоловік? Мені кажуть, що це Андрій, шпитальний послугач, хахол. Того мені і треба. Його лице показалось мені більше строгим, ніж в моїх земляків, тому я наближався до нього поволи, довідавшись від унтер офіцера Ігнатева і капітана Балагурова, що Андрій Обеременко — примірно чесний і тверезий чоловік.

— Завсігди строгий, холодний його вигляд нагадував чоловіка холодного, рівнодушного. Однакож це була маска. Він пристрасно любив малих дітей, це певний знак мягкого і люблячого серця.

— Незалежно від його простого, благородного характеру, я полюбив його за те, що він на протязі 20-літнього салдатського огидного життя не піддався і не понизив своєї національної і людської гідности. З кожної сторони він зостався вірним своїй прекрасній національности. А така прикмета ублагороднює навіть неблагородного чоловіка.

— Коли на довголітнім темнім моїм засланню зявились в мене ясні хвилини, то за ті солодкі хвилини я мушу подякувати мойому простому благородному другови, Андрієви Обеременкови.

Ось яку цінність має характерний чоловік!

Читаємо в Євангелію Івана (І: 43-51) про те, як Христос збирав учеників. Покликав Він Филипа, кажучи: Йди слідом за мною! Тоді Филип йде до Натанаїла, що був йому близким, і приводить до Ісуса.

— Побачив Ісус Натанаїла йдучого до Него й каже: „Ось справді ізраильтянин, в якого душі нема облуди!"

Це сказав Христос про характер чоловіка! Душа чиста, як кришталь. Не здурить, не обманить, не ошукає тебе. Це не те, що чоловік має, а те — чим є чоловік самий собою.

— Характер є найбільше творчою силою в світі — каже Смайлс. — Люде дійсної гідности на кождім становищу в життю — люде діяльні, люде сильних постанов, люде примірної чесноти — мають за собою пошану цілого людства. Хоч не хоч, а треба таким людям вірити, спускатись на них і їх наслідувати. Вони підтримують все добре, яке є на світі, і без них світ був би безвартний для життя.

Наука не є характером. Талан не є характером. Коли Валтер Скат чув, як хтось вихвляв вчених та серед висшої кляси вихованих людей, як одиноко вартних, то сказав:

— Нехай Господь хоронить нас від такого! Світ був би дуже убогим, коли б так воно було! Читав я багато книжок, бачив багато визначних людей і говорив з ними, однакож запевняю вас, що з уст людей простих, з уст невчених чоловіків і жінок, в хвилях, де треба геройзму і посвяти, посеред труднощей і небезпек, або в принагідних бесідах про товаришів і сусідів — чув я такі величаві вислови, що подібні є хиба в Біблії.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd.
210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba
Subscription per annum
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626. WINNIPEG, MAN.

ВЕЛИКОДНЄ АРХИПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ.

Господь наш Ісус Христос, що з мертвих воскрес, що всіма нами провадить в нашим переході до вічности, нехай буде зо всіма Вами!

„Пасха наша — Христос, заколена за нас"
I Кор. V: 7

МОЇ ВО ХРИСТІ ОТЦІ-СОПАСТИРІ І ДІТИ РІДНОЇ ЦЕРКВИ!

Милосердний Господь [illegible] нам в теперішн[illegible] вічності в [illegible] воскресення. Ми [illegible] обставину за особливе Б[illegible] вення.

Хоч війна, [illegible] знищення, вбивств, [illegible] ними море [illegible]

[illegible] ми самі перебуваєм [illegible] ми не рвуться [illegible] доми не горять в [illegible] нас з рідних [illegible]

Співболіваючи з не[illegible] нашими [illegible] щастями і стражданнями людства [illegible] споднього Воскресення [illegible] тешнього пере[illegible]

Ми [illegible] Однак, це [illegible] Але будуче і знов [illegible] ади [illegible] ще життя[illegible]

Свято Воскресення [illegible] дає нам запевнення [illegible] Воно нам говорить [illegible] є вічне життя [illegible] ми тепер живем [illegible] жити в нім завжди [illegible] в [illegible] одягнувся в [illegible] помер у стражданнях [illegible] воскрес на третій день [illegible] наявно показав нам [illegible] ти, все життя [illegible] вічності, що нам належить [illegible] ми у Бога і з Богом [illegible] ма. Зникнення [illegible] ючи, ми називаємо смерть [illegible] реліз в [illegible] належать [illegible] тому [illegible]

Свято Воскресення Господнього [illegible] даючи нам вказівки [illegible] запевнення, коли вдуматись в це свято, є також святом пробудження в вічність. Чоловік, коли спить, він снить сни. Доки він спить, сни його здаються йому дійсними, реальними. Врешті чоловік пробуджується. Сни його одлітають. Чоловік бачить марноту, недійсність своїх снів. Він їх скоро забуває. Він входить в життя даного йому дня.

Проти вічности, що нас чекає, наше теперішнє життя — сон нашої душі, а [illegible] такого сна — всі наші теперішні події, що нам здаються так важними. Коли прийде час скинути одежі тіла — душа пробудиться до іншого життя і в нім вона зобачить Бога, що її чекає, зобачить Воскресшого Господа, Сина Божого, що віруючу душу підводить до Отця, буде [illegible] відчувати сили Духа Святого, що вели нас в [illegible] і ведуть нас в життю будучім. Про таке, власне, пробудження говорить нам свято Господнього Воскресення. Смерти нема, є лише пробудження. Для віруючого в Бога, в Сина Його — Христа Господа, в дари Духа Святого — таке пробудження буде особливо нарядним і солодким.

„[illegible] Пасха наша — Христос, заколена за нас". Так написав Апостол Павел християнам в Коринті. „Пасха" в старозавітн[illegible] перехід. Для старо[illegible] [illegible] це був перехід з не[illegible] [illegible] обітовану землю. В но[illegible] [illegible] християнському значінню [illegible] „перехід" [illegible] [illegible] у диявола, носія всякого [illegible] гріха, [illegible] смерти в [illegible] нам вічність світла, радости, [illegible] і добра.

[illegible] Коринтським христ[illegible] [illegible] Апостол Павел вмовляє [illegible] [illegible] переходу. [illegible]

[illegible] Агнця [illegible]

[illegible] Воскресення [illegible]

[illegible] вона для Вас [illegible]

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

З [illegible] Божої [illegible] Церкви
Архиєпископ Американський і Канадійський
Іоанн Теодорович.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Коли ж Христос не воскрес, то марна проповідь наша, марна ж і віра наша!
(I Кор. XV: 14)

Цими словами св. Апостол Павло в посланні до коринтської громади християн запевняє нас, що Воскресення Христове — єдина підстава, як апостольської проповіди, так і нашої віри. Це головна подія, що лежить в основі християнства. Без дійсности Воскресення Христового був би незрозумілий [illegible] ток і поширення християнства; без Воскресення Христового — проповідь Апостолів не мала б значіння. Як що Христос не воскрес, то все наше християнство спочиває на омані. Тому то вороги християнства від першого дня Воскресення Христового ведуть боротьбу, видумують різні вигадки щодо цього основного факту християнства, розуміючи, що якби вони доказали неправдивість цієї події, — то цим самим повалили б християнство.

Але доказати цього вороги християнства не зможуть ніколи, бо про чудо Воскресення свідчить Сам Син Божий, свідчать очевидці — св. Апостоли, свідчить вся історія християнства кровю святих мучеників та ісповідників.

Наш Божественний Спаситель ще на початку своєї високої діяльности на[illegible] [illegible] евангельські за[illegible] [illegible] чудами Свою науку [illegible] в Христа, признали Його [illegible] Месією, [illegible] однаке ця віра їх була [illegible] [illegible] недовіряток, що при схопленні Ісуса Христа сторожею Синедріону [illegible] [illegible] Його, розбіглися. (Мат. XXVI: 56). Минуло кілька днів, [illegible] на хресті [illegible] Учителя [illegible] фарисеї, наситивши [illegible] смертним засудом. Трем[illegible] [illegible] зачинившись „за[illegible] перед жидами" в одним з [illegible] [illegible] страху жахлив[illegible] [illegible] учнів Галилейського Пророка [illegible] готує мстивий Каяфа.

[illegible] ми бачимо? Ці залякані, [illegible] [illegible] добровільно за[illegible] [illegible] кількох днях свій сховок [illegible] проповідь і голосять свій заповіт Свойого Вчителя. Чим по[illegible]? Що вдихнуло в них таку відвагу? Без сумніву Воскресення їхнього Вчителя. Апостол Петро, який ще так недавно відрікався трикратно від Христа, теперь [illegible] Воскресшого уздоровляє [illegible] дверии Єрусалимського храму [illegible] кривого від уродження. Нарід [illegible] бачучи чудо, — начальники [illegible] Апостолів, а останні [illegible] голосять перед членами Синедріону: Князі людські і старці Ізраїля [illegible] знане буде всім вам і всему [illegible] ізраїльському, що в імя Ісуса Назорея, Котрого ви розпяли, Котрого Бог воскресив з мертвих, — Ним цей (калика), стоїть перед вами здоровий" (Діян. IV: 9—10). І пізніше істина про Воскресшого Спасителя відважно проповідувалася Апостолами.

Христос Воскрес... Уявім на хвилю противне, припустімо, що проповідь про Воскресшого виникла з хоробливої [illegible] з самооомани Апостолів. Тоді [illegible] людей, що тисячами навертались до Христа, завдяки словам Апостолів, — [illegible] мучеників, засвідчена їх кровію, віра [illegible] християнського світа на протязі двадцяти віків, — була б марною [illegible]. Ми не мали б що очікувати [illegible] Воскресшого Христа. Спаситель нас [illegible] що Він — Істина. Він обіцяв нам життя вічне, що мало перемогти смерть.

Але чи бувби Ісус Христос — Істиною, якби заповівши Своє воскресіння, не встав із гробу? Яким чином Христос міг би дати нам вічнее життя, не здобувши перемоги над смертю власного тіла? Ми віримо в Ісуса Христа, як нашого Спасителя, приймаємо Його спасенну науку з повною вірою; але коли б Христос не воскрес, — тоді Він був би для нас великим Мудрцем, був би геніяльним Учителем моралі, був би Вождем нас соціяльно покривджених, — але не був би Сином Божим! Віра в Ісуса Христа, Який зістався в гробі, була б даремна, — як даремною була би проповідь Апостолів.

Одначе, як знаємо з Євангелії, Апостоли не кинулися на першу вістку про Воскресшого, — навпаки, вони не вірили один другому, не вірили спочатку навіть власним очам. Коли ж запевнились і увірували, то вже ніякі погрози не могли їх залякати. Апостоли бачили свого Вчителя вставшим з гробу, розмовляли з Ним, доторкувались до Нього, — отже ніхто не міг замкнути їх уст, не міг присилувати їм мовчати про Воскресшого Христа: „Чи праведно перед Богом слухати вас більш, ніж Бога, судіть. Не можна бо нам того, що виділи й чули, не говорити" (Діяння IV: 19-20) Радість Воскресення, певність чудесної події Апостоли старались передати всьому світові.

Воскресення Христове — факт історичний, а віра в Переможця смерти розповсюдилась по цілім майже світі. Ця віра вдохновляла Апостолів, як рівнож їх наступників, до голошення Євангелії, додавала їм відваги йти на муки, класти в жертву за Христа своє життя. Все пройшло, а чудо, що довершила проповідь Апостолів про Воскресшого Христа й нині перед нами: це — християнська релігія, поширена по всьому світі, серед усіх народів, якої, по слову Воскресшого Спасителя, навіть „ворота пекельні не осилять" (Мат. XVI 18).

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

ВЕЛИКДЕНЬ ПІД ЧЕРВОНИМ ОКУПАНТОМ.

І роздягнувши Христа, накинули на Його плащ червоний і сплівши вінок з тернини колючої, наложили на голову Йому і плюючи на Нього, брали тростину, та били по голові Його, врешті — повели Його на розпяття.

За щож така наруга, муки, смерть?

Бо не любив брехні, а голосив правду, бо терпів за гноблених, а картав гнобителів, — тих, що вяжуть тяжкі оберемки і кладуть людям на плечі, тих, що люблять перші місця на бенкетах і витання на торгах, що забирають доми від вдовиць і зачиняють царство Боже перед людьми.

Розпяли Його, бо казав: Горе вам лицеміри, фарисеї, ви подібні гробам побіленим, що зверха дуже гарно виглядають, а в середині повні смороду і гнилі.

Замучили, бо голосив велику, святу заповідь: Люби ближнього твого, як себе самого.

А коли третого дня Марія Магдалина прийшла до гробу, застала гріб порожній — Він воскрес.

Мучили і не замучили, катували і не закатували ні Його, ні Його науки.

Слова правди святої ніхто не убє, не закує в кайдани, не заморцує. І хотяй сто разів будуть вороги нас катувати за правду, сто раз на ново оживати будемо, воскресати до все нового життя. І тисячу раз краще завзяття запанує в серцях наших, горячіше заграє кров у жилах наших і свідомійші свого великого „я" устанемо і скажемо: Ми нарід!

Сотками літ стогне наш нарід у ворожих кайданах. Мордували нас всякі дикі орди: хозари, половці, печеніги, турки і татари. Знущались над нами „побожні християне" поляки та москалі, нищили наше народне життя, добро наше, гай не знищили. І не знищать! За нами ж правда стоїть.

І червоний кат добре це знає. Він знає, що не довго йому жили з нашого народу тягнути і кров його пити, бо чаша народного горя уже в щерть переповнилась. Дні, кроваво-жорстокого його панування над українським народом — вже кінчаться. Тому він ще бодай в останніх передсмертніх судорогах старається запустити свої кігті криваві в душу братів і сестер наших, щоб до решти убити в них ті святі почування гідности національної. А щоб той плян диявольський йому вповні удався, він уста їм замикає. Та не замкне їх! По словам Шевченка: Не скує душі живої, ні слова живого.

А ті, що пішли на услуги ворогам нашого народу і стали, як каже Христос, „побіленими гробами, в середині ж повні смороду й нечистоти" — мусять уступити перед правдою і дістануть належну відплату по ділам їх.

Не застрахає нас ніщо в нашій святій боротьбі за кращу долю народу нашого, за волю нашої безталанної Матері — Україна, не влють зневіри в душі наші Юди Іскарйоти, не знищать нас лайдаки-посіпаки — ми воскресіемо, як вільний нарід!

І коли понесуться звуки „Христос Воскрес", то будьмо памятні того, що наближаємось до дня відродження, до дня нашого народного воскресіння, яке пророкував наш народний Пророк Шевченко: Встане Україна, світ правди засвітить, і помоляться на волі, невольничі діти.

Марія Адамовська.

ІЛЬКІВЩИНА ТАМ, А ТУТ...

Ільків. Хомишин...

Що сказалиб ми про наших братів за морем, коли б вони вибрали Ількова, або Хомишина своїми представниками і післали їх в світ, щоби вони там добивалися права на самостійне життя Українського Народу?

Сказали б ми, що або хруні хрунів висилають, або тим, що висилають, третої клепки бракує. Бо добрі люде висилали би добрих людей, а не хрунів.

Хто ж це Ільків з Хомишином? І чим вони перед українцями прогрішилися?

Ільків — з роду українець. Греко-католицький священик-целебс опісля ксьондз Ількуф. Вся його робота оберталася головно кругом Церкви і церковних справ — тут він хрунив. Згадати б, що як посол до польського сойму, Ільків просив польський уряд, щоби поміг заводити целібат. Правда — помагав також жонатому греко-католицькому духовенству, закликав уряд, щоби не дуже обтяжували гр. кат. жонатих духовних податками, поки їх не заміниться целебсами. Очернював та оббріхував гр. кат. духовенство. І багато такого.

А Хомишин... І той лише на церковнім поли „працював". Цілі книги можна написати про його хрунівську роботу. Згадати: переслідував священиків; насильством заводив целібат; заводив новий календар, а коли не вдалося, то сам почав святкувати разом з поляками; заборонив священикам брати участь в громадській роботі; звав жінок священиків „плювачками"; вязався з жидами (всякими Ляксами) на сором і матеріяльну шкоду Церкви:

В нас в Канаді є „політики", а то й цілі групи, які сказали б:

— Щож — справи Ількова та Хомишина не є народними справами. Бо Церква не є народною справою. І тому нас цілком не обходить, що там Ільків з Хомишином на церковнім ґрунті виробляли. Нас обходить тільки те, що вони українці, тай, як видно, активні люде.

Не так розуміли справу наші браття за морем. **В них церковна справа була суто народною справою, і тому в них церковний хрунь був таким же хрунем, як і політичний хрунь, як виборчий хрунь, як який будь донощик та конфі[illegible]**

Там казали:

— Коли хтось нищить Церкву свого народу, то він буде нищити і все інше. Хто хрунь супроти Церкви, той є хрунем і супроти тих, що до Церкви ходять — отже супроти народу. Хто помагає ворогам — нищучи Церкву народу, той буде їм помагати — нищучи все друге.

Значиться — дуже розумні люде ті наші браття за морем!

Не було там ані одної групи людей, ані одної національної організації, яка згодилася б висилати кудись Ількова, або Хомишина, щоби вони там заступали якісь всеукраїнські справи. А коли б така група, чи організація знайшлася, то цілий нарід сказав би: „Хрунівська група! Хрунівська організація!"

А в Канаді?...

З того, що деколи читаєте і чуєте, виходить, що тут є люде і групи, які з вискоком висилали б Ількова з Хомишином куди небудь, як репрезентантів народу, тай ще закликали б народ, щоби давав гроші на їх висилку. Сказали би:

— Що Ільків з Хомишином нищили Церкву, це нас не обходить, тай вас не радимо тим клопотатись. Церква дурниця! Хтось може нищити Церкву, однакож поза тим він може бути найкращим українцем і гідним довіря вашим представником. Отже давайте гроші!...

Ільків з Хомишином можуть завидувати, що вони не в Канаді... А були би, то оден, чи другий був би для деяких тутешніх „політиків" та груп потрібним чоловіком — таким, що його й до самого Лондону, як представника, можна би висилати.

Висилали би і не подумали б, що там можуть сказати таким репрезентантам:

— Поки будемо мати з вами діло, ми хочемо знати, чи ви люде гідні довіря. Чи з вами можна про важні справи говорити, як з людьми наскрізь совісними і характерними. Хто ви, де були, що робили, чим занималися? Чи ви були гідними членами свого народу? Чи ви свого народу не дурили, не баламутили, не ошукували? Чи за вами не росли золоті верби?... Ану покажіть „Свідоцтво Моральности"!!

Не подумали б, що нарід може окремо таке „Свідоцтво Моральности" в погоню за Ільковим, чи Хомишином вислати....

Не подумали би...

А.Б.

УКРАЇНСЬКІ ВЕЛИКОДНІ ЗВИЧАЇ

Наближається найбільш радісне свято — Великдень.

Воно навіває багато милих споминів для тих, що мали нагоду проводити Великдень на рідніх землях, серед української природи, нашим рідним звичаєм. А що є багато українців, для яких цікаво знати, як в старім краю наш нарід святкував великодні свята, то й пишу цих кілька рядків.

Вже цвітна неділя розпочинає час дуже важний, якого осередком є самий Великдень.

В цю неділю святять по церквах лозу, або, як подекуди називають, шутку. Люди радісно витаються, бючи лозою одне одного, та приговорюючи: „Лоза бе не я бю, за тиждень Великдень".

Через цілий слідуючий тиждень, що називається Страстним Тижднем, можна замітити велике оживлення в житті нашого народу. В господарствах робляться всякі порядки. А в хатах трудяться господині, чистять обстанову і все проче, а при кінці тижня печуть та наварюють усілячини на свята. Розуміється, що багато часу посвячують на писання писанок. При тому дбають про те, щоб усяке мало як найкращу, звичайно нову одіж на Великдень.

У четвер перед Великоднем відправляють по церквах Страсти, підчас яких читається дванадцять Евангелій. По прочитанню кожної святої Евангелії дзвонять у дзвони, тільки по дванадцятій калатають у калатала, бо дзвони мовкнуть на знак великої жалоби, що Христа засуджено на розпяття. Те калатання після дзвонення робить якесь особливше вражіння. Калатал уживають замісць дзвонів аж до неділі.

У Великодну Пятницю відбувається винесення плащениці. Звичайно це відбувається з полудня. До того часу багато побожних українців чекають без їди. По зложенню плащениці серед церкви, або в приготованому до того гробі, люди підходять до плащениці з особлившою святістю, на колінах. Церкви тоді бувають відповідно прикрашені і роблять на відвідувачів таємне, маєстатичне вражіння. Більшість людей відвідують церкви вечорами; горіючі світла й тиша роблять незатерте вражіння.

Найвищою точкою великодного часу є великодня утреня, яку відправляють або зараз по півночі, під Великдень, або до схід сонця. Обхід кругом церкви, співи та й світанок глибоко записуються в свідомості учасників.

По обході слідує сама відправа коло дверий. Всі чекають з запертим духом того менту, коли священик проголосить вперше Христос Воскрес! У ту хвилю зриваються дзвони на дзвіниці й вихром несуть гомін радощів по степах рідної землі. Декуди до того прилучується гук із моздірів і рушниць, щоб задокументувати, що Христос воскрес!

Дальше відправа йде в церкві, ясно освітленій і прибраній надзвичайно гарно. Священство в той час сіяє в прекрасних ризах. Воскресні пісні промовляють до глибини душі. Більше чутливі люди плачуть з радощів. Цілу воскресну відправу співають всі присутні люди в церкві, а це творить таку музику, яку годі описати словами; вона ніколи не затирається в памяти того, хто її чув хоч один раз.

По Богослуженню святять паски, мясо, сир, масло й писанки. По тім поздоровляються всі загально, забуваючи одні одним всі упередження, чи ворожнечу. Дійсно Христовий дух володіє в той час народом.

Свячене їдять звичайно найблизша рідня разом. З найдальших закутин зізджаються на те свято для того, щоб разом спільно спожити свячене. Весняний настрій, гомін дзвонів, що не агаває через всі три дні свят у всіх церквах, приявність усіх рідних творять у душі людини оту радість Великодня, якої не можна забути ніколи, коли її хто хоч раз переживав.

Великодний Понеділок звуть обливаним, бо у той день відвідують своїх приятелів і поливають водою та частуються писанками чи крашанками. При тім і гостяться весело і щиро.

Молодь виводить гаївок коло церкви, або на майдані. Там сміхи, радість і вдоволення сяють на лицях усіх. Та й старші виходять і з боку приглядаються забавам і слухають пісень, що їх колись самі співали.

Через усі три дні радість і веселість в всіх замітна. Рідно люди забавляються часто відвідуючи рідних та знакомих. Через цілий світлий тиждень, до провідної неділі, панує святочний настрій. Подекуди обходять у четвер рахманський великдень. Тоді кидають лушпину з свяченого яйця на воду, щоби вона доплила до рахманів і дала їм знати, що в нас був Великдень. Кажуть, що це практикували давно тому, щоби повідомити невольників-козаків у Туреччині про наш Великдень.

У свята, або в провідну неділю (Томину неділю) йдуть на цвинтар, де відправляють на гробах парастаси, чи панахиди. Зелень на цвинтарях і співи парастасів і подув весни та спів пташок наповнюють кожного життєвими радощами.

Після такого переживання усі з новою енергією, новою вірою вертають до своїх занять. Радість Великодня лишає по собі незатерте вражіння.

Для українців Великдень, — це свято свят! Наш український нарід побожний і щиро святкує перемогу Спасителя над смертю. Крім того Великдень побуджує великі сподівання та леліє надію на краще майбутнє. Він радісний для тих, що живуть під кормигою займанців, для тих, що бе їх недоля, злидні й політична неволя.

Святкуючи Великдень у найкращих настроях, кожен український патріот переноситься в душі у той час, коли воскресне воля, велич і світлість українського народу. Кожен твердо вірить, що по муках, стражданнях і Голгофті України прийде для неї Воскресення День!

о. Є. Грицина.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

В радість крівавої помсти поринув
Єрусалимський синедріон...
Нелюдяних суддів, що Месію судили,
Глибокий обгортав ще сон.

Намісник Юдеї давно вже забув,
Що кров неповинну віддав на поталу
Злобі фарисеїв і займитів римських, —
Думка від злочину того далеко літала...

По присуд неправний теж вже забули
Легіони поганської Роми,
Вони вже забули, що про смерть на Голгофі
Вістку подали всесвітові громи.

Забули вони вже, що не стерпіли
Злочину такого забуті могили,
Й що сонце померхло від людської злоби.
Що хмари голгофські хрести оповили.

Ясніли вже крила темної ночі,
Запалив світанок вже ранню зорю,
Як Правда понесла побідную пісню
Христова Воскресения Дню.

Хрести на Голгофі тінь суму кидали
На погрузлий в гріхах Єрусалим,
А над могилою Воскресшого Бога
Побідний співали ангели гимн.

Співали ті ангельські хори вселенній
Неземних, чарівних пісень,
Про те, що воскрес Бог, і нас у могилах
Світлий зустріне Воскресення День

М. Тарнавський.

ДО СТАРОЇ МОЄЇ НЕНЬКИ.

Завтра рано, моя мамо,
До тебе у хату
Прийдуть діти і унуки
Святом привитати.

І почнеш ти своїх кревних
Щиро цілувати,
Великому і малому
Крашанки давати.

І зостанеться єдина
Крашанка на столі,
Та без слів тобі промовить.
„Син твій у неволі!"

У неволі, між чужими,
У чужому краю,
Сумуючи самотою,
Свято зустрічає.

Дарма, мамо! Дарма, нене!
Не печали душу,
У неволи злу недолю
Пережити мушу.

Переживши раз неволю —
Не піймають в другу,
Перебули пригодоньку,
Перебудем тугу.

Не печалься, моя, нене,
У груди не бийся,
Сподівайся на красшеє,
До кінця кріпися.

Хоч і гинуть твої діти...
Все ростуть унуки,
Як виростуть — розкуються
Невольникам руки.

О. Кониський.

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК
„ДОБРИЙ ПАСТИР"?
Ціна молитовника в міцній шкіряній оправі, з золотим хрестом та написсю з пересилкою $2.25
Гроші й замовлення слати до:
THE HERALD
[redacted] Winnipeg, Man.

ЦЕРКОВНІ РІЧИ.
Плащениці, Ризи, Хоругви, Фани, Чаші, Павуки, Кивоти, Ліхтарі, Кадильниці, Дзвони, Вугля, Ладан, Свічки та всі потреби до наших церков.
Пишіть в рідній мові по наш гуртовий катальоґ.
WILLIAM GROSS & CO.
322 Main Street, Winnipeg, Man.

НА НАШІЙ НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛИ.

Під повищим заголовком „Вістник Гр. Кат. Церкви в Франції" описує сучасне положення на Західній Україні. Дещо з того наводимо [redacted]:

Коли у вересні московсько-большевицькі війська окупували Західню Україну — багато наших людей на еміграції вірили у рікші брехливі вістки, поширювані самими большевиками. В тих вістках подавалося, що большевики принесли українцям національне визволення, що тепер там українська мова в установах і школах, що селяни дістають за дурно панську землю, а робітники стають господарями і т. п.

Багато людей думали, що може справді нашому народові на західних землях буде тепер краще житися. Помалу, від чужинців, що виїздили або переїздили через наші землі після московської окупації та від наших людей, які втікали з „червоного раю" — збирається все більше вісток про те, як живуть наші люди, що діється на нашій не своїй землі.

Галичина та Волинь офіційно приєднані вже до Української Совітської Республики і так само як вона — поділені вже на области та райони. Урядово заявлено вже, що нема від тепер Східної та Західної України, а є одна Радянська Україна. Тимчасом старий кордон на Збручі охороняється червоними москалями так само суворо, як і колись. Ніхто не сміє без спеціяльного дозволу ҐПУ переходити з одної частини „республики" до другої. В оба боки відкритий він лише для большевицьких урядовців і війська. Навіть галицькі та волинські наші комуністи, що їздили на поклон до Москви — відбували свою подорож під чуйною „опікою" ҐПУ. Наші люди, які, по волі чи по неволі, виїзджають на Схід — назад вже не вертаються. Тай не диво. Бо як би робітник, що „контрактувався" на Урал або до Донбасу, міг свобідно вернутися — почав би оповідати, що він бачив в „раю". А цього нові пани наших земель зовсім собі не бажають.

Та тепер не треба вже тих оповідань. Наші люди вже на власні очі бачать і на власній шкурі відчувають московсько-большевицьке „щастя".

Червоні москалі зпочатку говорили багато гарних слів для українських селян і робітників, ставили наших людей до місцевих урядів, створили навіть місцеву мілїцію, якій давали зброю.

Як загосподарились — почали показувати свої правдиві заміри. Мілїцію розброїли і замінили своєю поліцією, якої навезли велике число. Багато бувших мілїціянтів українців поперестрілювали та післали на висилку.

В містах і селах арештували всіх видатніших українських патріотів які працювали в читальнях та кооперативах. В першу чергу ҐПУ вишукувало і арештувало особи, які провадили українську політичну роботу за часів Польщі. Незалежно від того, чи був то націоналіст, чи ундівець, чи радикал. Большевики всіх українських патріотів називають „буржуазними націоналістами".

Арештованих засуджують або на довгорічну тюрму, або на заслання, але всіх однаково вивозять до центральної та північної Росії. Люди, які вирвалися за кордон оповідають, що в Галичині та на Волині дотепер розстріляно понад вісімсот і вислано більш десяти тисяч українських патріотів.

Оповідають, що в кінці грудня почали викликати до міст хлопців із сіл нібито на якусь реєстрацію. Покликання діставали хлопці найбільш свідомі національно, які вели в селах українську національну працю. Ніхто з них до дому не вернувся. Коли рідня їздила питатися — їм відповідали: „Не турбуйтеся! Вони поїхали на Велику Україну. Там їм буде добре..." Та згодом виявилося, що їх в ночі розстрілювали і закопували в відлюдних місцях.

Щоби очистити Західні землі від активного елементу — окупанти зарядили мобілізацію. Але змобілізованих українців не беруть до червоної армії і не дають їм зброї. Їх вивозять до Сибіру та Туркестану і там уживають їх до державних робіт.

Наші землі „чистять" не тільки від свідомих патріотів. ҐПУ забрало з усіх музеїв, бібліотек і читалень образи та книжки з національним змістом. Що дороже, як твори мистецтва, вивезено до Москви, а книжки спалено. Національні образи, книжки, прапори — забирають також з приватних домів. Забирають навіть вишивки та різьблені тарелі з тризубами та національними написами. По цвинтарях — позбивали з хрестів і памятників на стрілецьких могилах тризуби та патріотичні написи. Святкування українських національних свят — стало державним злочином. Коли українці, як що-року, почали у Львові сходитися до св. Юра, на Службу Божу з нагоди 22 січня — свята Української Державности ҐПУ розігнало юрбу з кулеметів, забиваючи кількадесять осіб.

Большевики тільки на початку дурили українців, що будуть мати свою владу. Помалу вийшло так, що кого б і як би українці не вибрали на „виборах" — то в якомусь комітеті чи раді — вони не численніші від поляків чи жидів. Ще я до того перекручується так, що виходить, що поляк або жид вибраний українцями і значить заступає їх інтереси, а українець має говорити в імени польських та жидівських „працюючих". Це дуже хитро-мудра політика. Большевики кажуть, що національної ріжниці тепер нема. Всі мають спільний інтерес. І коли б якийсь українець-делегат хотів провести якийсь внесок в обороні чисто українських інтересів — то „братні" делегати загулюкають його як „контр-революціонера", „сепаратиста", „буржуазного націоналіста" і т. п.

На урядників до установ, влада теж воліє приймати поляків і жидів, бо вони для неї менш небезпечні, як національно свідома українська інтелігенція.

Таблиці й написи в урядах і установах — вивішені в трох мовах: московській, польській та в українській. Часом поданий ще й жидівський напис. Подання найкраще подавати в московській мові, щоби мати надію на полагодження. На подання в польській мові, як урядник її знає, дивиться прихильно. На подання в українській мові дивляться підозріло і замісць полагодження справи можна попасти на допит: чи ти часом не „буржуазний націоналіст" або „сепаратист".

В школах вводить всюди обовязкове навчання московської мови. Де тільки вдасться відкривають школи чисто московські. Для цього вистарчить щоби кілька нових „хрунів" написали заяву, що вони в імени всього населення бажають, щоби їх діти вчилися „мовою братнього народу російського — мовою великого Сталіна".

Земля — це найболючіше питання нашого хліборобського населення на Західних Землях. На зїзді делегатів у Львові — навіть ухвалили постанову про відібрання всіх панських і церковних земель в „користь працюючих". Потім делегати вже з газет довідалися, що вони ухвалили, що вся земля взагалі — [redacted] „державі працюючих", отже є державною власністю. Держава може робити з нею, що їй за[redacted]

Окупанти розпочали вже на Західних Землях так звану „хлібозаготівлю" — примусове забирання у селян запасу збіжжа по державній ціні. На цьому тлі дійшло недавно до великого заворушення в околицях Чорткова. Підчас пацифікації було застрілених кількасот селян.

Побачивши велике привязання народу до церкви і віри — московські большевики не відважилися відразу нищити релігію на Західних Землях. Зрештою і на Великій Україні взялися вони до ґрунтовного нищення аж на девятому році окупації. У Львові тихцем оповідають, що москалі, по приході, хотіли розстріляти Митрополита Шептицького. Але від цього їх стримали місцеві комуністи — жиди і поляки, які самі Митрополита ненавиділи, але боялися, що це викличе велике заворушення серед віруючих мас. Отож окупанти лише ограбували митрополичу касу і приставили до Митрополита варту з ҐПУ. Щоб допекти чимось — вселили до митрополичої палати жидів — збігців з Польщі.

Священикам відібрано запомоги та доходи церковної землі, але сам нарол оточує їх матеріяльною опікою і не дає їм загинути. Багато священиків арештовано і вивезено, але більшість церков дальше сповнюе свою місію. Навіть жовніри окупантської армії — приходять крадькома на Служби Божі.

По селах розїзджають комуністи — протирелігійні агітатори, які закликають населення, щоби виганяти священиків і робили з церков „потрібні установи". Та народ всюди стає в обороні священиків і храмів Божих. Церкви завжди переповнені. Народ молиться і жертвує на релігійні цілі ще більше ніж до приходу большевиків. Лише там, де стероризоване віруюче населення не знайшло в собі сили, щоби оперетися провокаціям місцевих большевиків — комуністів — зайшли випадки осквернення Божих домів. Так в Дрогобичі, на домагання місцевих комуністів, переважно жидів і поляків — з греко-католицької церкви зробили військову стайню. Так само в Новому-Селі зробили з церкви кіно.

„Безбожники" в імени влади виступають на зібраннях, кричучи, що Бога нема, що релігія — це обман. Але український народ свідоміщий і культурніщий між того котіли бо... окупанти — вступає з ними в суперечки і закидає питаннями, на які пропагандисти безбожництва не мають що відповісти.

ПОВЧАЮЧИЙ ВІДЧИТ.

(Tasia, Sask.)

Дня 21 березня 1940 року вечером, на просьбу православних українців, загостив до Українського Народного Дому Просвіти ім. Т. Шевченка, Всечесний о. Ф. Керніцький і дав відчит на тему „Історія Української Церкви". Відчит почався від до девятої години. Предсідником відчиту був п. Я. Линник, а секретарем п. І. Дорошенко. Погода не дуже була сприяюча, бо було досить зимно. Однак публики, як на таку погоду, було досить. Публика гарно і взірцево заховувалася підчас відчиту. Можна було бачити по публиці, що була дуже захоплена відчитом, бо був дуже добре опрацьований. О. Керніцький говорив у відчиті не лише про часи від початку християнства до сьогодні, але згадав також і перед християнські часи на Україні. Сказав, що є переказ, що святий Апостол Андрей Первозванний з своїми учениками пустився човном горі рікою Дніпра і приплив до того місця, де находиться нині місто Київ. Вийшовши з човна, поблагословив ту землю і своїми пророчими словами сказав, що на цій землі буде жити великий і могучий нарід і що на цім місци буде великий город (місто) а на цих горах засіяє ласка Божа, що пізніше і сповнилося, коли то 988 року св. Володимир, а за ним весь український нарід приймив християнство. Згадав шановний бесідник про всі собори, які відбулися на сході, згадав, як тодішній папа відносився до соборів і пояснив, коли зайшов роскол між східною і західною церквами. За що цих дві церкві розійшлися було також згадано. Згадав шановний бесідник про ганебну унію Потія і Терлецького з Римом. Одним словом можна сказати, що був дальший перебіг історії Української Церкви від початку християнства, аж до сьогодні. Та не буду переповідати всього відчиту, бо це забрало би багато місця. Не забув шановний бесідник і за Українську Греко-Православну Церкву в Канаді. Згадав її початки аж до сьогодні. Згадав, якої місії священики обслуговували українців галичан аж до приїзду епископа Никити Будки і які наслідки були з того. Була згадка про Тайні Правила Руської Церкви, видані для „руських" священиків. Не забув о. Керніцький і за українців з Буковини. Згадав, хто їх обслуговував і які з того наслідки були. Сказав, що як одних так і другіх українців довели до такого чужі опікуни, що аж відцуралися самих себе, тобто свого національного імени. Жила тоді між українцями в Канаді не велика група свідомих українців, котрі приглядалися тій ганебній роботі чужих опікунів, і питали себе, які наслідки з неї роботи будуть. Чи будуть наші брати і сестри знати і чи зможуть переказати свому поколінню, котрого народу вони є сини і доньки? Не могли довше дивитися на таку роботу чужих опікунів і постановили пробити цему вінець, що і зробили, склікуючи 1918 року церковні за-

ради до Саскатуну, на котрих найшлося 150 делегатів з ріжних сторін [redacted] і постановили відновити свою рідну церкву, що і зробили. Цей перший собор увінчався успіхом, бо коли на першім Соборі було 150 делегатів, то нині є около 100 тисяч вірних цеї Церкви і велике число прихильників і симпатиків і числить вона поверх 200 гро-[redacted]

Цих пару слів, що тут слідують, це є заваги мої власні, цебто автора цего допису. Отже згадуючи не злим тихим словом тих 150 делегатів на першім Соборі в Саскатуні 1918 року, нам православним українцям лишається хіба склонити свої голови перед ними і подякувати їм за їх так велику роботу. А за тих, що їх нестало між живими, помолитися Богу, щоби їх душам дав вічний спокій. Питання заходить, як тим першим делегатам, що ще живуть між нами, дякувати? Може словом? Ні. А може гріпшми їм платити? Також ні. Тоді буде правдива подяка від нас, коли ми будемо любити і шанувати започатковане ними діло, тобто Українську Греко-Православну Церкву. Коли будемо любити і шанити нашу Українську Греко-Православну Церкву понад все, то ми тим не лише подякуємо згаданим делегатам, але заразом і сповнимо першу і найбільшу заповідь Христову, а це любити Бога цілим серцем й свого ближнього як самого себе. Наша Церква якраз того вчить: Любити Бога, любити свій український нарід.

Тепер повертаюся до теми. Коли о. Керніцький скінчив свій відчит, публика нагородила його довгими оплесками, а предсідник п. Ф. Линюк подякував йому за так гарний і поучаючий відчит. По відчиті слідували питання, на які о. Керніцький давав відповідь на підставі Історії України Аркаса і на підставі Історії України Д. Дорошенка в англійській мові. По питаннях слідували збори української греко-православної громади. Та поки я опишу перехід зборів, хочу дещо згадати про попередні роки, що тут ділося на нашій кольонії. Тут є гарна українська греко-кат. церква, бодай її так називають. Збудована 1928 року. І є Народний Дім Просвіти ім. Т. Шевченка. Народний Дім є майже викінчений, побудований 1934 року і належить до С. У. Н. Д. Є тут площа під український греко-православний цвинтар посвячений 13 жовтня 1935 року о. Д. Кирстюком. Думаю, що о. Кирстюк читаючи цих кілька слів буде радіти, що започаткована ним робота не пропала. Ми, православні українці з кольонії Тазін, дякуємо на оцім місци о. Кирстюкови за його працю. Ми маємо надію в Бога, що о. Кирстюк в короткім часі візьме участь в посвяченню нашої новозбудованої церкви на посвяченій ним площі, бо так він нам прообіцяв, чого дай Боже як найскорше діждати.

Ця маленька група православних українців постановила по відчиті зорганізуватися в громаду, під іменем святого Володимира й Ольги, що і зроблено. О. Керніцький був почесним предсідником зборів. По зборах показалося, що наша громада збагатилася 3 новими членами. Не велика наша громада, але надійна, бо в ній гуртуються самі молоді і середного віку люди.

До заряду на 1940 рік увійшли: пп. Ф. Линюк — голова, І. Дорошенко — скарбник, Д. Єрема — фінансовий секретар, І. Грицюк і Я. Гондзьола — контрольори, К. Гондзьола — старший брат.

По закінченню зборів відспівано „Ще не вмерла Україна" і „Боже короля хорони". Пізною порою розходилася публика домів гуртками. Можна було чути похвальні слова в сторону о. Керніцького за так гарний відчит, як також слова нагани в сторону Риму за те, що наших братів і сестер так ворожо настроює до українського народу.

Ми, православні українці з кольонії Тазін на оцім місци дякуємо о. Керніцькому за так гарний і поучаючий відчит, бо з нього хто хотів, то багато навчився. Цей вечір на довго лишиться в памяти учасників відчиту.

К. Гондзьола.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Д. Ф. Стратійчука
Квітень.

21. Неділя Квітна — Косів.
23. Вівторок. — Роркtов, Сл. Божа Сповідь.
24. Середа. — Медовленде. Сл. Божа. Сповідь.
25. Страст. Четвер — Давфин.
27 Субота. — Ренвер. Сл. Божа. Сповідь, свячення пасок.
27. Субота, свяч. пасок по полудни
В год. 1-ій Слейтер.
Год. 4 — Ґарленд.
Год. 5.30 — Богдан.
Год. 7 — Сифтон.
28. Великдень, Воскр. Утреня і свячення пасок год. 12.10 — Давфин. Год. 1.30 — Косів. Год. 3 — Ешвил, год. 4 — Валей Ривер, год. 5.30 — Венлав, год. 7 — Драй Ривер; год. 9 — Пайн Ривер. Сл. Божа і свячення пасок; в год. 5 пополудни Давфин. Вечірня.
29. Понед. Вел. — Валей Ривер.
30. Вівторок Вел. — Драй Ривер.

Травень.

5. Том. Неділя — Ешвил.
12. Нед. Мир. — Давфин (края)
Адреса — Давфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Е. С. Улана.
Квітень.

26. Вел. Пятниця. Винес. плащениці: год. 1. попол. — Вайта.
3 год. пополудни — Толстой.
27. Вел. Субота, свяч. пасок: год. 9 рано — Роза.
11 год. рано — Сеньків.
2 год. пополудни — Сонд вн
4 год. пополудни — Сірко.
6 год. пополудни — Арбакка.
28. Воскр. Христове. Свяч. пасок і Воскр. Утреня:
2 год. по півночі — Вайта.
4 год. рано — Гарднетон м.
6 год. рано — Онуцька.
8 год. рано — Толстой С. Б.
29. Світл. Понд. — Вайта.
30. Світл. Вівторок — Гарднетон м.

Травень.

5. Неділя Томина — Ф. Френсес.
12. Нед. Мир. — Сеньків.
Адреса: Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. І. Гикавого.
Квітень.

21. Неділя — Виллінгдон.
25. Стр. Четвер — Пено.
26. Вел. Пят., Винесення Плащениці
12 год. пополудні — Сучава.
3 год. попол. — Кагвин.
6 год. попол. — Борівці.
8 год. вечер — Кейленд.
27. Субота, свячення пасок:
6 год. веч. — Червент.
7 год. веч. — Слава.
8.30 год. вечер — Красногора.
10 год. в ночі — Мюсідора.
11.30 г. в ночі — Кейленд.
28. Неділя Пасхи — 1-я год. рано — Прут;
2.30 рано — Виллінгдон.
3.30 рано — Борівці.
4.30 рано — Кагвин.
6 год. рано — Енярю.
7 год. рано — Завале.
8 год. рано — Сучава.
29. Понед. Велик. — Слава.
Адреса Andrew, Alta

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Гр. Васюти
Квітень.

21. Неділя Квітна — Ґлендон.
22. Понеділок. — Сенді Репілс.
23. Вівторок. — Біг Медов.
24. Середа. — Ардмор.
25. Вел. Четвер. — Крайгенд.
8 год. вечером Страсти — Беліс.
26. Вел. Пят. (винесення плащениці) — Смокі Лейк 10 год. рано.
8 год. вечером, Канон „Плач Богородиці". — Спеден. (катехизація дітей).
27. Вел. Субота — Спеден. 12 год. в ночі — Полуношниця — Гем-[illegible]
28. Воскресіння Христове — Смокі Лейк. — 2 год. попол. Вечірня — Беліс.
29. Світл. Пон. — Давнінг
2 год. попол., Вечірня — Стрий.
30. Світ. Вівторок — Тірієн.
3 год. попол., Вечірня — Ґлендон (місто в Укр. Нар. Домі.)
Всюди великодня сповідь.
Свячення пасок: Вел. Пятниця:
3 год. попол. — Тірієн.
4 год. попол. — Ґлендон.
5 год. попол. — Флет Лейк.
Велика Субота
2 год. попол. — Спеден.
3 год. попол. Бойн Лейк.
4 год. попол. — Ту Лейкс.
6 год. веч. — Вастейо
9 год. вечером — Стрий.
Великдень:
1 год. попівночі — Гемлин.
2 год. по півночі — Давнінг.
5 год. рано — Беліс
7 год. рано — Смокі Лейк.
9 год. рано — Ворспайт

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. А. Горбая.
Квітень.

21. Нед. квітна — Петлюра. Вел. сповідь
25. Четвер, Страсти Госп. — Шортдейл
26. Вел. Пятниця, Винесення Плащениці 11 год. — Шортдейл
26. Винесення Плащениці 2 год. по полудні — Роблін (фарми).
27. Субота — Ґілберт Плейнс. Вел. сповідь дітей і старших.

СВЯЧЕННЯ ПАСОК.

27. Субота, 12 год. в пол. — Ґілберт Плейнс.
27. Суб. 2 год. попол. — Дрифтінг Ривер.
27. Суб. 4 год. попол., Ґрендвю
27. Суб. 6 г. попол. — Петлюра.
27. Суб. 8 г. веч. — Роблін (місто)
28. Нед. г. 3 в ночи — Ленард. Воскресне Утреня.
28. Нед., 5 г. р. — Шортдейл. Воскресне Утреня.
28. Нед. 7 г. р. — Роблін (фарми) Воскр. Утреня, Служба Божа.
29. Понеділок — Ґрендвю
30. Вівт. — Дрифтінг Ривер.
Адреса — Роблин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Ґ'ліцького.
Квітень.

21. Неділя квітна. — Ледвин.
25. Вел. Четвер — Малантон.
28. Великдень:
Брендон, 1.00 год. попівночі о. С. В. Савчук.
Септон — 12 год. ночі
Тиндал — 5 година рано,
Іст Селкірк 7.30 рано.
Поплар Парк 9.30 рано.
Портедж ля Прейрі 10 год. рано.
29. Світ. Понеділок — Септон.

Травень.

5. Неділя — Стед
152 Beacon St., Winnipeg, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. С. П. Сивчича.
Квітень.

25. Вел. Четвер, Страсти. — Сенді Лейк.
26. Вел. Пятниця. Винесення плащениці. — Россборн 3 год. попол.
28. Воскр. Христове. Воскресна Утреня 4 год. рано — Сенді Лейк
28. Воскр. Христове. Служба Божа 8 год. рано — Мензі.
29. Світл. Понеділок — Виста
30. Світл. Вівторок — Ст. Джанс (Січ)

Травень.

5. Неділя Томина — Россборн. світьне свячене.
12. Неділя Мирон. — Сенді Лейк
19. Неділя. Розслаб — Ст. Джанс (Січ)
Box 410 Rossburn, Man.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР
ТРАВЕНЬ.

1 С. Івана прец.
2 Ч. Пп. Івана, Юрія еп., Триф.
3 П. Теодора, Трікіни, Анас.
4 С. Ст. Ануарія та ін., Теодори

5 Н. 1. Нед. Томина. Теодора
6 П. Вм. Юрія Переможця
7 В. Стратилата, Сави
8 С. † Еван. Марка
9 Ч. Сщ. Василя Амас. Стеф. еп.
10 П. Ап. Симеона
11 С. Ап. Якова і Соcипатра

12 Н. 2. Нед. Мироносиць. Мч. 9
13 П. Ап. Якова
14 В. Макарія, Еремії пр.
15 С. † Бориса і Гліба
16 Ч. † Теодосія печ. мч. Тимот.
17 П. Пм. Пелагії
18 С. Преп. Михея, Вм. Ірини

19 Н. 3. Нед. Розсл. Пм. Йова
20 П. Завл. Ч. Хреста
21 В. † Ів. Богослова, Арсенія
22 С. Пер. м. св. Миколая
23 Ч. † Ап. Симона Зилота
24 П. Кирила і Методія печ.
25 С. Епіфанія еп. Кипр.

ТОРОНТО.
ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
КВІТЕНЬ.

25 Вел. Четвер — Страсти—7.30 веч.
26 Вел. Пятниця—4 год. пополудні Винесення Плащениці.
27 Вел. Субота — Свячення Пасок по хатах.
28 Воскресіння Христове — 6 год. рано Воскресна Утреня 7.30 рано Служба Божа. 4 год. попол. Вечірня
29 Свят. Понеділок — 9.30 ранна Вілправа.
10.30 Служба Божа.
Українська Православна Громада 404 Bathurst

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. В. Апонюка.
Квітень.

21 Неділя — Кадет.
25. Вел. Четвер — Північ. Ґронлид 7 год. вечером Страсти.
26. Вел. Пятниця — Ґронлид Пів 4 год. попол. свячення пасок
6 год. попол Ґронлид середня
8 год. вечером Брукебі.
28. Великдень 12 год в ночі — (на неділю) — Сембург
3 год. рано Гонеймун.
9 год. рано Пріне Алберт
29. Світл. Понеділок — Сембург
30. Світл. Вівторок — Брукебі
Адреса: Gronlid, Sask.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ
Квітень.

25 **Великий Четвер:** Літ. Вас. Великого з Вечірнею. Ап. І. Кор. XI: 24—2. Еван. Мат. XXVI: 2—20; Ів. XIII: 3—17; Мат. XXVI: 21—39; Лук. XXII: 42—45. Мат. XXVI: 40—75 і XXVIII: 1—2. Вечером Страсти.

26. **Велика Пятниця:** Царські часи. Літургія не правиться. Вечірня в 2-ій годині. Винесення плащениці.

27. **Велика Субота:** Літургія св. Василя з Вечірнею. Ап. Рим. VI: 3—11. Еван. Мат. XXVIII: 1—20.

28. **Воскресення Христове:** Воскресна Утреня. Літургія св. Івана Золотоустого. Ап. Діяння І: 1—8. Еван. Івана І: 1—17. Вечірня в повних ризах.

29. **Світлий Понеділок:** Служба, як у неділю пасхи. Ап. Діяння І: 12—17 і 21—26. Еван. Івана І: 18—28.

30. **Світлий Вівторок:** Служба як у неділю. Ап. Діяння II: 14—21; Єв. Луки XXIV: 12—35.

Травень.

5. **Неділя Томина.** Утр. Еван. Мат. XXVIII: 16—20. Літ. Ап. Діяння V: 12—20. Еван. Івана XX: 19—31.

12. **Неділя Мироносиць:** Голос 2. Утр. Еван. Марка XVI: 9—20. Літ. Ап. Діяння VI: 1—7. Еван. Марка 43—47 і XVI: 1—8.

19. **Нед. Розслабленого:** Голос 3. Утр. Еван. Луки XXIV: 1—12. Літ. Ап. Діяння IX: 32—42. Єв. Івана V: 1—15.

26. **Неділя Самарянки:** Голос 4. Утр. Івана XX: 1—10. Літ. Ап. Діяння XI: 19—26 і 29—30. Еван. Ів. IV: 5—42.

Український Релігійний [redacted] в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XVII WINNIPEG, MAN., MAY 1st, 1940 ВИННІПЕГ, МАН., 1-го ТРАВНЯ, 1940 ЧИСЛО (341) 9

ФІНЛЯНДІЯ І РОСІЙСЬКИЙ ПРОЛЕТАРІЯТ.

(*) Після того, як фінляндці „помирилися" з большевиками, забравшися з своєї рідної землі, в Ню Йорк Таймсі появилася сатирична (насмішлива) стаття п. з. „Пролетаріят диктує в червоній Росії", і як, і звідси ми дещо перекажемо. І так:

В Росії є Диктатура Пролетаріяту. Це значить, що нарід там все має, все провадить і все робить. В спокою, чи війні нарід є господарем.

Берімо просто — що російський пролетаріят зробив для Фінляндії і як. Російський нарід не нападав на Фінляндію ніхто не нападав. Молотов говорив 1-го грудня, що Фінляндія напала на Росію — отже на російський пролетаріят. Тоді на приказ пролетаріяту російська армія заатакувала Фінляндію.

Та не думайте, що заатакували фінський нарід. Ні! За одну ніч виріс новий фінляндський уряд під проводом якогось Куусінена, фінця, що вже 20 літ працює в Москві для большевиків. Зараз з Москви повідомили про той уряд, кажучи, що радіо-станція з Теріокі це донесла. Дарма, що в Теріокі нема радіо-станції. Та це маловажне.

І зараз Москва, що є під диктатурою російського пролетаріяту від Мінська до Владивостоку, оголошує, що признає фінський „народний уряд". Хто ж проти того уряду — невільник капіталізму, хто ж за ним — того треба висвободити.

Радіо з Москви закликало фінців, щоби не воювали з своїми освободителями, а „Червона Звізда" писала, що фінці раді привитати російську армію. Хоч не писала про те, як вони її витали.

Коли Росію з Ліги Націй нагнали, Молотов заперечив, що Росія воює з Фінляндією; казав, що для нього існує тільки фінський „народний уряд". І з тим урядом робили договори — він годився дати Москві все, чого вона забажає.

Російський пролетаріят три місяці силувався освободжувати фінський пролетаріят. Згинуло коло 200,000 того братолюбного російського пролетаріяту.

Але російський пролетаріят, який сидів вдома, не багато знав, що він робить. Через шість перших тижнів, коли фінці не давали себе висвободжувати, з Петербурга повідомляли день за днем: Нема нічого нового! Ґазети про ніщо не писали. Як же зачали фінців перемагати, то і вісти ставали довші. Вже і про „ворога" заговорили.

Цензура була найстрогіша. Що в 3-ій пополудні оголосили через радіо, лише те знав світ і пролетаріят. Через те большевицькі представники по світі не знали, що казати. Були в клопоті.

От 7-го березня „Н. Й. Таймс" подав вістку з Штокгольму, що Москва дає фінцям мирові предложення. Тут зараз комуністичний „Дейлі Воркер", великим на шість колюмн заголовком оголосив, що це брехня і дурення людей. Видно, що „пролетаріят" ще його не повідомив.

В понеділок 11-го „Дейлі Воркер" згадав про виїзд фінської делегації до Москви. В вівторок було три цілі друку про переговори. А в середу вже був заголовок на 8 колюмн про мир. А про те, що звав „Н. Й. Таймса" брехуном, ані згадки.

Дива! Пять днів пролетаріят Росії диктував фінцям, а з Москви не вийшла ані вісточка. Пролетаріят обмінювався там думками способом „телепатії". І якось сталося, що замісць висвободжувати, то російський пролетаріят ще забрав фінську землю, на той лад, як і Петро Великий. Видно, що пролетаріят приказав Сталінови й Молотову, щоби забрали від фінців Виборг і залізницю до Ботні.

Та не знати, що російський пролетаріят зробив з Куусіненом. Він же зробив угоду з Москвою. Бо про нього ані слова. І не знати, чи нині журиться російський пролетаріят фінським пролетаріятом.

Що за дивний той Російський Пролетаріят, коли він диктує — не будучи там, де диктують!

ПОМЕРЛА СЕЛЬМА ЛЯГЕРЛЕФ.

Березня 16-го, 1940, померла шведська письменниця, Сельма Лягерлеф, визначна письменниця не тільки між шведськими, але і між письменниками світа. Родилася 20-го листопада 1858. Якийсь час учителювала в дівочій школі, а позатим давала час на письменницьку роботу. За письменницькі праці дістала Нагороду Нобля, а також дали їй почетний титул Доктора Фільозофії на університеті в Упсалі.

Про її писання каже шведський композитор Альфвен: „Коли читаете її книжки, то вам здається, що сидите в шведській катедрі. Не знаете, чи це дійсність, що бачите, чи сон. Ви є дійсно на святім місци".

Основою для писання стало для Сельми те, що вона чула і чого наслухалась малою в дома і кругом між селянським життям. Всякі оповідання, про добро і лихо, про героїв, про всякі випадки, дива і фантазії, про які оповідав народ. Все те вражало і захоплювало молоду душу і приготовляло її на велику письменницю. Вона жила змалку дуже тісно з культурним життям свого народу, пізнала до глибини ту культуру, зрозуміла й належно оцінила його зміст і так вийшла приготованою на велику письменницю шведського народу.

В 1928 р., коли святкували 70 ліття її життя, Сельма передала письменницькому товариству 10,000 корон, започатковуючи фонд, з якого давали б пенсію шведським письменникам.

Дещо з писань Сельми Лягерлеф було переложено і на українську мову.

ТЮРМИ ЗАВАЛЕНІ АРЕШТОВАНИМИ.

Совіти продовжають на західних українських землях масові арешти. Особливо багато арештованих є у Львові, звідки їх вивозять в глиб Росії. Зо Станиславова доносять, що там є тисячі арештованих, а між ними дуже багато українців.

ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА ПІД НІМЕЧ-[redacted]

Релігійний відділ при Міністерстві Інформацій в Лондоні подає слідуючі відомости про Православну Церкву на тих областях бувшої Польщі, що тепер знаходяться під Німеччиною:

Німецький уряд проголосив Православну Церкву в Польщі за неістнуючу. Православне духівництво й загал вірних бувшої Православної Церкви в Польщі, що знаходяться тепер під Німеччиною, дістали наказ визнавати своїм головним епископом німця Ляде, бувшого лютеранина, який перейшов на православіє і прибрав собі імя Серафима. Епископ Серафим носить титул Архиепископа Берлінського. Йому підлягають православні не лише в Німеччині, але також в Чехії і Словаччині. — Митрополит Варшавський Дионізій та інші православні епископи Православної Церкви Польщі є під доглядом німецької поліції, — ґештапо. Німецький уряд грозить, що православні, які не схочуть признати архиепископа Ляде, будуть виселені до Совітів. Епископ ґроденський Сава, який підчас розбору Польщі втік до Литви, запротестував проти акції архиепископа Ляде, називаючи її страшним злочином не лише проти Православної Церкви в Польщі, але взагалі проти православія.

РЕЛІГІЙНІ ВІДНОСИНИ В СОВІТСЬКІЙ РОСІЇ.

В норвежськім часопису „Веко-Постен", в числі з 22 лютня ц. р., професор Олаф Мое пише про релігійні відносини в совітській Росії, як слідує:

Хоча християнство зникло з публичного життя в Росії, — воно процвітає в підземеллю, — так би мовити в „катакомбах". Глибока релігійність населення виказала несподівану живучість та віру, яка видала вже тисячі мучеників.

Ліга безбожників, яка донедавна числила 5 мільйонів членів, тепер начислює лише два мільйони. Ліга безнастанно жалується, що її члени не виказують належного протирелігійного запалу, в наслідок чого релігійна „забобонність" сильно зростає. Провідник безбожників, Ярославський, недавно признав, що в Совітах існує не менше, як 30 тисяч релігійних стоваришень, які числять що найменше 600 тисяч членів. В переписі населення в 1937 р. кожний горожанин Совітів був зобовязаний заявити своє відношення до релігії. Одначе при оголошенню висліду перепису ця рубрика була пропущена, з чого треба вносити, що вислід не був для уряду вдоволяючим. На всякий випадок ця рубрика була зовсім пропущена в переписі з 1939 р.

Священики, перебрані за робітників та селян переходять з одної місцевости до другої, служать тайком Богослужения та довершують св. Тайни. Релігійне оживлення завважується не лише між старшим населенням, але навіть між молодшими членами комуністичної партії, що ясно виходить з частих заяв комуністичних провідників.

У ВІДПОВІДЬ ТИМ, ЩО КРИЧАТЬ „ПРОЧ"!

У „Вістнику", в числі 18 з минулого року, мали ми нагоду читати статейку передруковану з журналу католицького „Будучність Нації". Пишучий ці рядки не читав ще згаданого католицького часопису й тому трохи зацікавився: Що там пише та „Будучність Нації"? У відповідь на цю статейку „Вістник" (ч. 18. стор 5) „додав лише кілька уваг до деяких місць змісту". Автор же цего письма додає ще й від себе „кілька уваг до деяких місць змісту", щоб відповідь була трохи повніша. „Будучність Нації" що „**не любується в гострих виразах**", закінчує свою бесіду виразом: „**ПРОЧ З АВТОКЕФАЛІЄЮ!**" і уважає цей вираз за досить мягкий, мягенький, здрібнілий [illegible] Коли ж так, то нащо ж це „**Проч**" надруковане великими буквами? Та й саме це слово „**Проч**", як мені здається — а певно й всі потакнуть, не виключаючи розумних католиків — не є таке мягоньке, делікатне — а противно досить гостре, рзке, провокаційне а то й страшне! А „Будучність Нації" (дальше будемо писати в скороченні „Б. Н.") як нам отвідає „Вістник", дуже любується в тім „проч"! Автори цего „проч" хиба недовидають [illegible] недочувають, не мають достаточного [illegible] льогики, або мають який [illegible] брак. Та поки дійдемо до того „проч" то по дорозі треба нам трохи спинитись над „глиною для виробловання горшків", а там дальше над чим [illegible], аж тоді розважимо ось те „проч", чи воно мягке, чи гостре.

Накидається „Б. Н." на „Вістник" за те, що він сказав, що [illegible] католик **має бути глиною для виробу горшків** для поляків [illegible] Отже глина для „Б. Н." якась нечемна, не мягка [illegible] (розділ 3 стих 19) [illegible] нам таке „І рече Господь Бог [illegible] **Ти є земля—і в землю перемінишся**". Отже земля, чи глина то все одно [illegible] скаже [illegible] що інше [illegible] тільки земля. Це потверджує нам праведний Йов [illegible] (розд. 33, стих 6) „**Я є утворений з глини**". Та ходімо ще дальше. Святий пророк Ісая знов говорить таке: „О Господи [illegible] Ти наш Отець [illegible] а ми глина і Ти Творець наш — **а всі ми діло руки Твоеї**". (Іс. 64, 8). А знов псалом 10, стих 17 і 18 говорить то саме: „Господи, Ти почув бажання смиренних, покріпив серце їх і прихилив ухо Твоє [illegible] б судити правду сиротині і пригнобленому, щоб **чоловік, що із землі взявся**, не лякався більше". Та хіба буде досить тих доказів, щоб знати, що чоловік утворений (а також і редактори „Б. Н.") не з золота, срібла, або хотьби вже й з міди а таки з простої „глини, що з неї роблять горшки і яку треба мєсити". І чогож тут злоститися і притуватися, що „Вістник" так висловився?

Далі пише „Б. Н." ось таке: „...деяким конче захотілося, щоби їх називати „отцями" — **а вони отцями не є** в розумінні Христа Спаса, бо не мають правдивих священь". Тепер же слухайте, редактори від „Б. Н.", що ми, автокефальні, Вам на це відповімо: „В розумінні Христа Спаса" **ніякий католицький священик абсолютно не є „отець"**, хоть би мав не тільки одно „правдиве свячення", але й цілу копу!!! — А то чому, може спитає „Б. Н."? — Відповідаємо: Тому, бо „Христос Спас" сказав і приказав так: „**Не називайтеся отцями (тут) на землі: Один бо (тільки)** у вас Отець, що **на небесах**" (Мат. 23, 9). „**А ви всі брати між собою**" (Тамже, стих 8). **Навіть католицький „Святійший Отець" в Римі не є в „розумінні Христа Спаса" отцем; є він тільки братом. Сам Ісус Христос зволив себе називати нашим „більшим братом", а всі ми вірні Христові поклонники „менші брати Його" або „найменші". — Святий же Іван Богослов в своїм першім посланні каже (ІІІ: 2): „Любі, ми тепер діти Божі"... Отже ж ясно, що** [illegible] **Бог є нашим „Отцем"**, [illegible] братя і сестри. Подібно і говорить книга Йова [illegible] Як всі разом [illegible] веселилися, то всі сини Божі викликували з радощів". Під [illegible] сини Божі треба розуміти всіх людей, що вірують в Бога [illegible] Ісус Христ [illegible] всі „сини Божі" [illegible] братами [illegible] в тім предметі [illegible] „**Господи! Тільки Ти Отець наш;** [illegible] бо Авраам нас не відав [illegible] Ти, Господь Отець наш [illegible] Ім'я Твоє [illegible] наш".

[illegible] що вже хиба [illegible] доказав [illegible] „Б. Н." [illegible] Христа Спаса" є тільки [illegible] „Б. Н." [illegible] Стовом Божим [illegible] „Б. Н." [illegible]

Той же [illegible] Іван Богослов [illegible] ми всі діти Божі [illegible] „**Діточки мої,** [illegible] **в ролі отця. Він тут є духовним отцем,** а ми його дух [illegible] [illegible] Тимотея [illegible] **і „сином".** Коли ж він [illegible] називає „**сином**", [illegible] **духовним,** [illegible] на тих словах Письма Свя[того] [illegible] **ми також можемо називати наших священників „отцями духовними", котрі нам також голосять Слово Боже і мають то саме післанництво, що і святі Апостоли.** І як що священик голосить правдиво Божу науку, та ще й стверджує и своїм добрим життям, то **тоді він може правдиво називатись духовним „отцем", хоч він автокефальний.** Коли ж [illegible] таки з його власних [illegible] може він [illegible] духовним „отцем" — хоть би він отримав своє свячення з рук самого папи. Цю гадку стверджує нам таки само Письмо Святе, [illegible] в посланиях до Тимотея, до Тита і в інших місцях говориться [illegible] що священик повинен старатися о велику святість, повздержність і добре знання Божого Закону і добре ведення своїх духовних „діточок". Але про „свячення" не каже нам нічого голос Божий. А тимчасом „Б. Н." дивиться тільки на „свячення", а більше її нічо [illegible] Ось і тут погляд „Б. Н." розходиться з Правом Божим досить далеко, бо думає не так, як треба.

Тепер перейдім до слова: „Проч з Автокефалією"! — Шож то є Автокефалія? „Б. Н." каже, що то „Віра Автокефальна". Та це трохи не так. **Це Церква Автокефальна — а не віра! Віра** яку визнає Церква Автокефальна — є та віра, **яка всецілo і всесторонньо опирається на Письмі Святім. Це правдива віра християнська, яку голосив Ісус Христос і проповідували Його Апостоли. Вона** ріжниться від віри католицької лише тим, що не узнає за ніякі доґми всіякі додатки, які ввела церква римська по сімох вселенських Соборах, і **які не мають ніякої підстави в Божих Писаннях.**

І певно, що „Б. Н." добре знає, що віра нашої Церкви є християнська — так чому ж вона каже, що це „Віра Автокефальна"? Хіба тільки нате, **щоб несвідомий нарід баламутити,** щоб хтось незнаний думав, що то якась нова, незнана досі нікому,—ота „віра автокефальна"! І скажіть, люде добрі, на таку [illegible] „Б. Н.": Нащо чисту воду каламутити? Кому треба каламутної води? Треба її хіба одинокій „Б. Н.", а більше нікому!

А що ж то значить „Церква Автокефальна"? То значить, що наша Церква Українська Православна, — є **самостійна, самоуправна, незалежна від чужих зверхників,** бо не підлягає ані папі, ані чужим [illegible] ніяком [illegible] людей: вона [illegible] **Єдиному Господу Богу небесному.** Писано бо: „Господу Б[огу] [illegible] і Йому Одно[му] [illegible]" (Мат 4: 10) Відмовляючи [illegible] „Отче наш" [illegible] автокефальні бо [illegible] в [illegible] молитві без никого [illegible] кланяються Б[огу] [illegible] без жадного людського [illegible] Так научає і Сам Христос: „І [illegible] вже і тій час і єсть, що [illegible] поклоняться Отцю (Богу) **духом і правдою;** Отець-(Небесний) тільки таких поклонників шукає [illegible] 23) Ось так робить і наша [illegible] Церква, поклоняючись [illegible] духом і правдою", бо [illegible] Господь шукає. А тимчасом [illegible] саджає кого [illegible] це й чол[овік] [illegible] папу [illegible] Та так [illegible] „духом", **не є** [illegible] в многих місцях Письма [illegible] що тільки „Єдиному [illegible] **слава, поклін і честь"**, а не так [illegible] папі; та що ж робити, **коли учителі** католицькі — хоть читають Письмо Святе, але того не видять, не чують, не розуміют. Варто б їм пригадати слова пророка Єремії (17:5) „Проклята людина, що вповає на людей і робить тіло [illegible] Вона буде як билина в степу [illegible] на сухих місцях в пустині, [illegible] солоній, безлюдній. Благословен [illegible] що вповає на Господа, що [illegible] надією Господь".

Православний з Бразилії.

(Докінчення буде).

ЗАМОВТЕ СОБІ НЕГАЙНО ОЦІ КНИЖКИ:

Великі Роковини .... **75ц.**
Протокол Семого Собору Української Греко-Православної Церкви в Канаді .... **25ц.**
Чартер і Статут Української Греко-Православної Церкви в Канаді .. **15ц.**

Замовлення й гроші слати на адресу Консисторії:

Consistory of the Ukrainian Greek Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ЗАМІСЦЬ ВІНЦІВ — НА ЦЕРКВУ.

(Голос до дискусії).

Дуже мені подобалася стаття п. Д. С. в 5 числі „Вістника" з 1-го березня ц. р під заг. „Важна справа", в якій він дуже гарно представив ушановання померших в той спосіб, щоби замісць нагробних вінців, родина і приятелі небіщика складали жертви-датки на народні ціля. Цей звичай вже давно заведено було в старім краю і практиковано загально, та на жаль тут в Канаді до цего часу загал наш цим звичаєм не перенявся.

Річ є в тім, що тілько частина нашого загалу розуміє і відчуває потребу жертв на народні цілі і їх радо при кожній нагоді складає. Більшість українського загалу є чужа і зимна до жертвовання на загальні народні цілі, хоч при тім не є це люди аж надто скупі на інші видатки, як прим. збірку на якогось нещасливця, що погорів, на презент для якогось ювілята або на похоронний вінець для сусіди, чи приятеля або на дарунок для новоженців. Тоді він не пожалує й пару доларів викинути, бо це уже більше модний спеціяльний обовязок

Особливо мода приносити вінці для померших вже аж надто добре принялася і вкорінилася між нашими людьми Ми не тільки живцем перебрали від англійців, але їх навіть перевисшили, бо я бачив вже такі похорони, що число вінців сягало до сотки і вартувало від 300 до 500 доларів.

Я сам дуже люблю цвіти і тих людий, що цінять цвіти, і рад їх бачити при кожній оказії, не тільки на похоронах. Але коли собі подумаю, кілько то труду забирає ті чудові цвіти виплекати і їх в букет чи в вінець артистично зложити, а потім коли застановлюся, кілько то треба заплатити грішми за той люксус і що це має тільки хвилеву вартість і приємність, то зараз мені й жаль зробиться за тими цвітами і за тими грішми, що їх так нерозумно змарновано. Бо цвіти в квітнику довго чарували б око любителів, а гроші, викинені за них з мусу, чи обовязку принесли б немало користи. А тимчасом невмолима мода нищить одно і друге.

Пять літ тому назад при похороні моеї Матері в Едмонтоні, що відбувся при участи епископа і двох священиків, мені прийшла щаслива гадка до голови, щоби використати цей похорон для народної ціли, бо сподівався великого числа вінців від родини і знакомих та приятелів. На мою пропозицію, щоби замісць вінців на домовину — складали жертви на Духовний Семінар в Вінніпеґу, мої сестри дуже зареаґували, доказуючи, що це і сміх і ганьба таке заводити; люди будуть осуджувати і сміятися, що я навіть на похороні своеї Матери хочу зробити патріотичний бизнес. Далі казали, що я не маю права вимагати, щоби ті, які хочуть прислужитися померший Матері вінцем давали долари на Семинар, про який вони може навіть не знають і він не умер, а жие, і йому не треба вінця. Однак я цим не збентежився, а таки поставив на своїм, і то в цей спосіб. Зайшов до склепу, де продають цвіти, і за гуртову ціну накупив за 6 доларів тільки цвітів, що нас двох ледви винесли і цими цвітами так умаїв довкола домовину, що мило було побачити цей артистичний образ. Місця для вінців вільного майже не стало, за те під стіною вкінци домовини я примістив чорну таблицю, довкола окрашену цвітами з наголовком: Замісць вінців для померщої — зложили на Духовний Семинар У. П. Ц. слідуючі: (дальше ішли імена осіб і датки). Зібрано $65.00 готівкою, але помимо того було кільканадцять вінців від осіб, що не знали про мою моду, або від тих, що були її противні. Похорон відбувся взірцево без найменшого оґірчення і критики, а погребник анґлієць дуже хвалив систему.

Я сподівався, що це буде приміром для других і ця мода вкорінится, але дуже завівся в своїх міркованнях. Минали роки, але ніхто не відважився до такої „профанації", як це уважають наші люди. Аж минулої зими підчас похорону покійного Пронюка в Едмонтоні, нагадали собі добрі люди про збірку, хоч вже й запізно, бо кілька днів по похороні, та коли вже сотки видано на вінці. дещо зібрано на „У. Г." і на „Вістник", та це вже було натягання.

Щоби використати похорон і видатки на вінці на корисні народні ціли, я придумав такий спосіб, що можна дуже легко і успішно ввести в життя по наших громадах. Заряд церковної громади, порадившись як слід, повинен закупити бодай за 100 доларів вінців, зі штучних артистичних цвітів, що називаються „айс бакс флаверс". Цвіти ці роблені з делікатної ґумової мов шовк тканини і такі досконалі мов правдиві, що трудно ріжницю завважати. Їх можна набути по великих містах за гуртову ціну, що значить половину ціни і переховувати в картонових скринках в церкві. Коли хто з членів громади умре, тоді ці вінці перевозить паламар чи старший брат разом з потрібними церковними річами, як хрест, хоругви, свічники то що до хати померщого. Сюди приходять люди відвідати помершого („зі свічкою") і хто хоче і може купує вінець, який е вже під руками і не треба по него телефонувати і їхати пізніше на стацію відбирати (а не раз прийде вінок по похороні). Вінки розпродані не тільки сповняють свою декоративну задачу, але приносять чималий дохід до церкви, бо їх продається по 4—6 долярів, а ці гроші списується на прилюдний аркуш паперу, кілько від кого, і передається церковному касієрови даної громади на потреби церковні. По скінченню похорону, старший брат (без жадного спротиву зі сторони родини небіщика, але о цім треба порозумітися наперед, поки вінці привезеться до хати) має право і обовязок забрати всі продані з церкви вінці разом з церковними річами назад до церкви для ужитку при слідуючім похороні і т. д.

Яка ж була б з цего користь і кому? Всім, а найбільше церковній касі, бо кожний похорон приніс би 50—100 дол чистого доходу і це було б чи не найповажніше джерело доходу, більше, як чайні вечірки, базарі чи що інше. Честь вінцями небіщикові віддали б як найкраще, приятелі й родина мали б ту сатисфакцію, що солідно сповнили свій обовязок, бо за свої гроші осягнули подвійну користь: і вінець слави і поміч фінансову церкві. Ніхто при тім не скупивби і не викручувавбися від родинного, чи дружного обовязку, бо вінці є під руками, лиш бери і клади на домовину, а навіть хоч нема ґотівки, то заплатиться пізніше, а не заплатить, — не велика страта, хоч на це ніхто не зважибися.

Одно, що треба собі при цім заздалегідь освідомити, то факт, що ці вінці треба би забирати з цвинтаря по кожнім похороні, а це виглядало б „чіп", — або на фарисейство. Не один сказав би: „Як я за свої гроші купив вінок братови на гріб, то він там має й вогнити, а не на те, аби той самий вінок міг часом мому ворогови принести гонор, якби він помер". Можливо прийшлосяб й таке почути, — чому ні? Та ті, що таке сказали б, вінців певно не фундують, а ті, що склонні фундувати, освідомились би в той спосіб, що вони часово вирентовують вінок для даної оказії, і опісля й раді були б з того, що їх гріш не змарнувався, а пішов на церковну справу. Вінці, полишені на сирій могилі, в кілька днів, перетворюються в купу мерви, і перестають бути прикрасою могили. Дальше, — ми не є такими, як колись були погани, що жертвували небіжчикам все, що вони любили й мали за життя, то закопуючи річи в могилу, то лишаючи на ній. Завертаємо до церкви свічки, хрест, хоругви, — то чому ж за одним заходом не забрати гарні незнищені вінці, які свій обовязок сповнили так само, як і учасники похорону? На гробі оставити лише ті, що з живих цвітів хтось приніс би.

Так само церковний уряд, особливо по містах може мати на складі чудові дорогі букети штучних цвітів на підставках, чи в гарних кошиках для декорації церкви підчас вінчання, а ця мода дуже заімпонувала б нашим молодятам і вони не жалували б дати 5 доларів на церкву „за цвіти" як би на те була ухвала, бо ми знаємо, що новоженці не дуже числяться з грішми, а розкидають на ріжні марниці, як строї, фотографії, цвіти, музики й напитки.

Петро Зварич.

Веґревил, Алта.

„ҐАНЕБНЕ ВИДОВИЩЕ".

Під таким заголовком „Кетолик Геральд" помістив повідомлення про те, як словацька влада приймала совітського посла.

„Ті словаки католики — пише „Кетолик Ґералд", — які дюто нападали на празьку владу за те, що вона під „большевицьким впливом, плазують перед большевиками з часу, як Гітлер підписав союз з Сталіном. Недавне прийняття совітського заступника в Братиславі було ганебним видовищем. Президент Словаччини, **католицький священик,** говорив про Совіти, як про „доброго приятеля" й доводив подібність обох народів та потребу їх співпраці в усіх галузях."

ВИВОЗЯТЬ УКРАЇНЦІВ НА УРАЛЬ.

Советська „Правда" доносить: До Алапаевська на працю в Зиряньскій шахті в цих днях прибула велика ґрупа безробітних із західних областей України. Це не перші переселенці до Свердловської области з бувшої Польщі. Переселенців із західних областей України можна зустрінути й у Свердловську; і в Нипськім Тагілі, і в Серові, і в Первомайську. Вони працюють на Верх-Ісецькому заводі, в Перво Уральськім Новотрубнім, при вугольних і мідних працях та в лісах.

АНГЛІЙСЬКА КНИЖКА ПРО КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ.

В Лондоні вийшла англійська книжка про Карпатську Україну під назвою „Ододенна Республика". Написав її англійський письменник М. Вінч. В книжці розповідається про стан Карпатщини протягом шести місяців до 15-го березня, 1939.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd.
210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box [illegible] WINNIPEG, MAN.

ПРИГОТОВЛЯЙМОСЯ ДО СОБОРУ.

I.

Цього року має відбутися Восьмий Собор Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Згідно з Статутом Церкви, Собори відбуваються кожних пять років, від 1935 року почавши. Собор скликує Консисторія. Вона проголошує його бодай один місяць наперед в церковнім органі, як також повідомляє звичайними листами священиків, громади та взагалі всіх тих, яким прислугує право брати участь в Соборі.

Основну програму Собору приготовляє Консисторія, але Собор має право обговорювати й рішати і такі питання, які можуть в ході нарад стати перед Собором.

Хоча місця й дати Собору Консисторія ще не проголосила, вона вже розіслала до громад листи з відповідними поясненнями й припорученнями відносно Собору. Обовязком кожної громади є ті припоручення докладно й на час виконати.

II.

До складу Собору входять крім духівництва, головного уряду Братства та членів сталих комісій, створених Собором, також делеґати від поодиноких громад **в пропорції одного делеґата на кожних 25 дійсних членів громади, або більшу половину того** (глядіть параграф 7 Статута Української Греко-Православної Церкви в Канаді). Це значить, що громада, яка числить 37 членів, або менше, має право вислати на Собор одного (1) делеґата. Громада, що числить від 38 до 62 членів має право вислати на Собор двох (2) делеґатів. Громада, що числить від 63 до 87 членів, має право вислати трох (3) делеґатів. Громада, що числить від 88 до 112 членів, може вислати чотирох (4) делеґатів і т. д.

Само собою зрозуміле, що на участь в Соборі мають право лише **повноправні** громади Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Тобто громади, що визнають науку й догми Церкви, приймають обслугу лише від її законних священиків, підчиняються її Проводові та поступають згідно з постановами її Чартету, Статута і Собору, як найвищого правлячого і законодатного органу Церкви.

III.

Делеґатів на Собор вибирають надзвичайні збори повноправних членів громади. Збори також вибирають по одному заступникові для кожного делеґата. Вразі, коли б делеґат не міг з будь яких причин на Собор поїхати, на його місце іде його заступник.

З огляду на те, що наради Собору можуть продовжатися від трох до чотирох днів, та що кожний делеґат мусить бути присутний на всіх засіданнях Собору, — тільки таких членів треба в делеґати вибирати, й тільки такі члени повинні вибір принимати, які зможуть бути весь час присутні на Соборі.

IV.

Кошти подорожі делеґатів на Собор оплачують самі громади.

Послідного Собору (1935) на кошти подорожі делеґатів був зроблений розмет, то є, — загальну суму коштів всіх делеґатів розділено по рівній части на кожного делеґата так, що кошти делеґата, приміром з Монтреалу, були такі самі, як кошти делеґата з Йорктону, або таки з самого Саскатуну, місця Собору.

Вважаємо, що так само повинно бути й цього Собору. Правда, громади, що знаходяться близько місця Собору, можуть сказати, що такий плян для них несправедливий, бо їх тапше винесе покрити кошти тільки своїх делеґатів, чим платити розмет. Але вони повинні дивитися на справу з ширшого погляду. Громади Української Греко-Православної Церкви в Канаді є порозкидані на просторі між Монтреалом і Венкувером. На всеканадійськім Соборі повинні бути представники від всіх громад, а не лише від тих, що близько місця Собору. Коли ж на кошти подорожі делеґатів не буде розмету, тоді зовсім певно багато дальших громад не будуть на Соборі зарепрезентовані, бо їх фінансовий стан на те не позволить.

Питання про розмет буде вирішене через референдум, то є, — через голосовання членів кожної громади, подібно, як це було в 1935 році. Віримо, що загал членства заявиться за розметом і так дасть спромогу навіть найменшим та найдальшим громадам вислати на Собор своїх делеґатів

V.

Одною з важніших точок на програмі Восьмого Собору буде питання зміни й доповнення Статута Церкви. Теперішний Статут, ухвалений Шестим Собором (1930) та змінений і доповнений Семим Собором (1935) говорить про зміну Статута, як слідує:

„52. Зміни точок статута можна робити тільки на Соборах більшістю складу Собору. Але зміни точок статута, що відносяться до інкорпораційного акту, як також зміни й доповнення до інкорпораційного акту можна робити тільки на Соборах за згодою трох четвертих складу Собору. Проекти зміни точок статута, що відносяться до інкорпораційного акту та зміни й доповнення інкорпораційного акту може вносити громада, місія та парафія на руки Консисторії, або сама Консисторія, при чому кожний такий проект мусить бути проголошений в церковнім органі що найменше один місяць перед Собором. Ухвали, зміни й доповнення до інкорпораційного акту стають важними, коли дістануть санкцію парляменту Канади.

а) Проект зміни статута може вносити громада, парафія та місія на руки Консисторії, або Консисторія, при чому кожний проект зміни статута має бути проголошений наперед в церковнім органі".

Громади, що бажають внести проекти зміни Статута, повинні застосуватися до вимог повищої точки Статута.

VI.

На Соборі будуть обговорені й вирішені важні справи так адміністраційного, як і духовно-релігійного характеру. Й тому обовязком кожної громади є вислати на Собор свого делеґата, чи делеґатів.

Головною причиною, чому деякі громади в минувшині не висилали своїх делеґатів на Собор, — було питання коштів подорожі делеґата. Менші громади, а тимбільше такі, що знаходилися далеко від місця Собору, не були в силі видати кількадесять долярів на подорож делеґата. Та з приняттям системи розмету ця причина усувається. Наскільки собі пригадуємо, кошти подорожі одного делеґата на послідний Собор не виносили більше, як 15—20 долярів, а це така мала сума, на яку стати навіть найменшу громаду. Навіть коли б в церковній касі не було покладних грошей громада може роздобути фондів на висилку делеґата чи то через переведення між своїми членами спеціяльної збірки, чи через устроєння якогось підприємства, — як спільного обіду, пікніку, концерту тощо. Щоби лише було бажання й охота, а головно, — розуміння справи, — а гроші знайдуться.

Церковні громади вже від тепер повинні приготовлятися до Собору, назначуючи своїх делеґатів та взагалі виконуючи припоручення, які вони в цій справі від Консисторії отримали.

ДО БЕЗБОЖНИКА.

Подивлюсь я в глиб далеку
Тай думаю: „Боже!
Як Ти створив світ великий
Любо та пригоже!

Ти в великому просторі
Віки-вічні сяєш,
День і ніч Свою Премудрість
Усім виявляєш.

В день над нами сонце сяє
В широкім просторі,
В ночі світить місяць блідий
Та ясні зорі.

Зірок в небі міріяди
Призначення мають:
Зайде сонце — займаються,
Зійде — потухають.

Так ділялось віки-вічні
І буде робитись,
Бо без Тебе, — Ти мій Боже,
Не може змінитись!

Сиві хмари — величезні,
Високі, як гори,
Пливуть собі й купаються,
Як би в синім морі.

Там гуркотить десь далеко,
Блискавка мигає,
Потім хмара, як ніч темна,
З боку налягає.

Сіє дощик, як з решета,
Де хмара сягає,
Та по листях ніби шепче,
Шелесть підіймає.

Пройдуть хмари в даль глибоку,
Полинуть без впину,
Знов сонечко нас голубить,
Як мати дитину.

Так ділялось віки-вічні
І буде робитись,
Бо без Тебе, — Ти мій Боже,
Не може змінитись.

Нам здається, це не чудо,
Бо так світ існує!
А поміркуй, безбожнику,
Хто це всім керує?

Нам відомо, з чого хмари,
Що місяць, що вбрі,
Та закону ми не змінни
Без Божої волі.

Як ти можеш, скажи сонцю,
Щоб зійшло з заходу,
Пройшло небо по півночі
Тай сіло зі всходу!

І. Загуменний.

„НЕВІРСТВО ТОМИ".

(За архиеп. Олексієм).

„Невірство Томи"! — Ось два слова, над якими треба добре звдуматися, щоб їх зрозуміти. Найбільше відносяться до тих слів просто, нероздумуючи, і тому св. Тома, якого память обходимо першої неділі по Великодні, представляється невіруючим в тому сенсі, в якому ми звичайно уявляємо собі невіруючого чоловіка. І як часто нам приходиться чути: „ех ти, Томо невірний"! А між тим, яке неправдиве таке розуміння невірства св. Апостола Томи.

Бож він не тільки вірив, але і глибоко вірив, як може ні один з інших апостолів. Це ж бо він говорив другим Апостолам: „Ходімо і ми, щоб умерти з Ним". (Іван XI: 16). Другі Апостоли відмовляли Господа від подорожі до Юдеї: „тільки, що шукали тебе камінням забити юдеї, і ти знов ідеш туди" (Іван XI: 8), а св. Тома вже тоді, перед воскресенням Лазаря, розумів спасительну силу страждань і смерти Господа свого і сам готовий був вмерти з Ним.

До болів хотів Тома й воскресення Христового, коли відійшов від учеників Христових цілий тиждень не показувався їм. Але Апостоли „не знали ще писання, що Господь мав воскреснути із мертвих" (Ів. XX: 9), і тому-то св. Тома, при всіх муках своїх переживань, ніяк не міг, без доказів, збагнути правди воскресіння.

І хіба тільки він? А св. Апостол Петро, який пішов від гробу „дивуючись тому, що сталося!" А всі ученики, що побачивши Воскресшого, „полякались і перестрашились, бо думали, що духа бачуть" (Лука XXIV: 12, 37). Св. Тома вірив у воскресення Христове, але для того, щоб потім правда воскресення стала його життям, не роздільним від Христа: „Господь мій і Бог мій!" (Іван XX: 28), він хотів наочного увірення в своїй вірі.

І Господь дав йому те увірення: „дай палець твій... дай руку твою в ребра, і не будь невірний, а вірний" (Івана XX: 27). Але радість увірення була для Томи звязана з докором від Господа: „ти увірував, бо побачив Мене; блажені ті, що не бачили і увірували" (Іван XX: 29). І цей докір, як і увірення, відносилися не тільки до св. Томи, але і до других Апостолів, і до всіх віруючих до скінчення віку, бо Господь завжди хоче від нас, щоб ми жили і ходили перед Ним вірою, як і св. Павло так влучно говорить: „вірою ходимо, а не видінням" (II Кор. V: 7).

Для більшости людей дійсність є тільки у видимому, бо їх мудрість зводиться тільки до пізнання видимого; їх обовязок — діяти у видимому; їх щастя — в насолоді видимим. Ми так привязані до видимого, що наше життя найчастіше незгідне з іменем християнина, яке ми носимо.

А невидиме? Невидимий мир нічого не значить для більшости сучасних людей, і тому вони часто не тільки не покладають на невидимий мир, а обходять його з призирством і байдужністю.

А між тим, все найбільш велике на землі і корисне для людства являється ділом тих людей, що жили вірою. Це були люди сумління, обовязку і справедливости, котрим завдячує найбільш культура християнська, бо тільки народи, просвічені світлом Євангелії, оставляють за собою найбільш глибокі борозни на дорові до ліпшої будучини.

В тих часах, коли Христос в постаті чоловіка жив на землі, світ знаходився в такому становищі, до якого він і нині стремить. І тоді вірили тільки в предмети видимі, а не мали й поняття про Провидіння Боже, про правдиві чесноти, про будуче вічне життя. З історії знаємо, що то були часи найбільш соромного падіння моральности і повного пониження людської гідности. І коли світ тоді не загинув в свому нечестію, то це зробили ті віруючі люди, що протиставили теперішньому будуче і не забули свого небесного призначення.

Але і в наших часах люди завжди готові вернутись до того нечестя і варварства, в якому застало їх християнство. Люди чогось уявили собі, що християнство ворожо відноситься до усього земного, й тому рвуться визволитися від впливів християнської науки. Тимчасом християнська наука не відкидає земних благ і радощів, а тільки радить людям не привязуватися до них до тої міри, щоб забути те, що потрібне для одержання благ вічних. Бо ж і земні интереси і привязаности не можуть бути для християнина ціллю його життя, а [illegible] життя на землі є лише підготов[illegible] до вічности, дорога до сталого міста вічного життя. Отже питання про вічність не тільки не легковажить цінности земного життя, а навпаки надає тому життю правдиве значіння.

Коли б ми мали задоволятися тільки [illegible] світом, коли б ця земля була единою [illegible] батьківщиною, то життя не [illegible] сенсу. Але досить тільки відкрити перед нами вічність і сказати нам, що життя на землі — це тільки подорож, дорога вперед [illegible] вічна отчизна. [illegible] свідомість нашої немочі [illegible] них терпінь. Якже щасливими повинні [illegible] „ходять вірою", і жи[illegible] в Церкві, збудованій Христом, [illegible] ворота адові не одолять" (Мат XVI 18)!

На великий жаль, далеко не всі розуміють те [illegible] в вірі і життя в Церкві, [illegible] з віруючих церковних людей. В [illegible] вони всі не[illegible] уть знамя Христове, але в житті час[illegible] о як часто, — відступають від нього, бо хотіли б віру замінити „видінням". Зі слів Господа до св. Томи бачимо, що Бог хоче бути принятим від нас вірою, а віра втратила б своє право на [illegible]ення, коли б перемогою логічно-розумових висновків вона уступила місце очевидности. Міркування промовляють до нашого розуму, а Бог хоче, щоб ми віддали Йому себе свобідно через віру. Люди хочуть, поставивши релігію нарівні з людським розумінням, зробити її ділом людським, а віра у захопленні прагне Божественного, безконечного, тайного, чого не можна втиснути в людські формули, і дає віруючим радість і насолоду вдихати в себе атмосферу небесну, і відчувати солодку потребу в тому, що над нами панує і нас незмірно перевисшує.

Знаходяться інші, що домагаються, щоби їх віру підтверджувати чудесами. Кажуть: Коли Бог є, то чому Він чудесами не виявить Себе не лише віруючим, але навіть безвіркам! Чому б Йому не скористати з Своєї всемогучости й не прийти на поміч істині! — Але ж досить нам тільки пригадати ті євангельські [illegible], коли самі чудеса не навертали [illegible] людських до Христа: „хоч Він і стільки чудес сотворив перед ними, вони не вірували в Нього" (Іван XII: 37), і спокуса ця для серця нашого слабне.

Ми починаємо бачити, як ті, що слухали св. Апостолів, часто без чудес наверталися тисячами, як про те читаємо в „Діяннях" св. Апостолів; ми починаємо розуміти правдиве значіння чудес для младенців у вірі; ми навчаємося, що Господь хоче від вірних Своїх, щоб вони мали найкраще знамя, яке свідчилоб про силу Божу більше від чудес, — то є любов: „з того і знатимуть усі, що ви Мої ученики, коли матимете любов між собою" (Івана XIII: 35). А коли так, то [illegible] зрозумілим стає для нас і те, що Господь і нині, як на Хресті Голгофському (Мат. XXVII: 42) не відкриє небес і не дасть нашому невіруючому і злобноненависному поколінню іншого чуда, крім чуда хрестного. Бож той, хто байдуже [illegible]ниться до хреста і страждань, хто не бачить в ньому Божого милосердя без[illegible]ечного, — той не переконається, коли б навіть сама смерть предстала перед ним.

Бережімось, щоб не втратити нам ві[illegible] одинока дає нам правдиву від[illegible] про наше життя й призначення. [illegible] в серцях наших віру в Бога, віру в Його Сина Єдинородного, що [illegible] за нас на Хресті, та віру в життя вічне з Отцем, і Сином, і Святим Духом. Амінь.

НЕДОЛЯ МОНАСТИРІВ В ГАЛИЧИНІ.

Один український чернець з чину св. [illegible], перебуваючи на вигнанні у Словаччині, розповідає про трагічну долю [illegible]ецтва в цю пору:

З усіх монастирів, що зостались під большевиками монахів вигнано, а поміщено там жидів.

В Крехівському монастирі, де було 70 монахів-студитів, є тепер 300 большевиків. Монахів, що були працівниками [illegible] видавцями часописів, большевики вигнали, а друкарню забрали для своїх [illegible].

ОЙ ПОЛЯ . . .

Ой поля ви, поля, Мати — Рідна Земля!
Скільки крови і сліз по вас вітер розніс!
В[illegible] розносив кругом, і Дніпром і Дністром,
В Чорне Море котив, Босфор кровю поїв —
Од Карпат за Кубань, поза Сейм, за Есмань,
По траві, по степах, у горах у ярах.
І на листю в лісах, блищить наче роса
Наша рідна сльоза, наша тяжка лиха —
І блищить і горить, жалем серце гнітить:
Та сльоза гаряче живу душу пече.
Сивий діду — Дніпро! Свої води давно
Ти вже морю оддав, собі сліз ти набрав.
І у Дністер, і в Прут з гір не води течуть;
То не повінь була, що поля залита;
Не водою з[illegible]лись дніпровою наш Низ —
То із народних сліз береги розійшлись...

Олекс. Кониський.

ВИЙШОВ З ДРУКУ Й ПРОДАЄТЬСЯ
„ШКІЛЬНИЙ СПІВАННИК"
вложений славним українським композитором К. Стеценком.
Співанник містить 38 пісень під нотами й коштує лише 25 центів з пересилкою. Замовлення й гроші (почтовим переказом, або стемплями) слати на адресу:
Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

З ЧУЖОГО СВІТА — В БУРМІ.

(*)Коли Українцям познакомлятися з життям яких народів, то в першій мірі тих, яких положення подібне до українського.

Знати, як живе який будь державний нарід — це для українців менше важне. Бо за народом державним стоїть всяка готова сила, що вдоволяє і захищає його інтереси. Українцям оглядатися не на багацького сина, який має, чого захоче, їм оглядатися на сироту, на бездомного, на безрідного, що живучи в світі — не пропадає. Знакомство з таким може показати їм неодну вартну річ.

Інтересний опис з життя жидів в Бурмі подавав свого часу жидівський магазин „Б'най Б'ріт", отже важніше з нього маємо тут..

Бурма, це одна з провінцій британської Індії, в Азії.

Жидів в Бурмі мало, около 1000 мешканців. З того більшість живе в місті Рангуні. Зайшли вони сюди перед яких 70 літами. Крім кількох, що на державній службі, всі майже торговці. Тут найкраще вони зорганізовані — бо мають і синагогу (свою церкву), засновану перед 45 літами, мають жидівську школу засновану перед 22 літами (це було в часі, коли був надрукований згаданий опис). Школа має державне признання і державну поміч, а провадить її Трост синагоги.

Жиди тут в загальному строго „ортодоксальні", себто правовірні, сильно держаться своєї релігії. В кожду суботу зачиняють свої крамниці (склепи, по англ. „стори"), і святкують строго всі другі свята. На Великодні Свята (Пасха) замикають все на цілий тиждень.

З іншими народами — Бурмезцями гіндусами, китайцями й європейцями живуть в згоді. Всі ті народи відносяться до них добре.

Деякі з жидів багатші, але більшість до багатих цілком не належить. Є й дійсні бідаки.

Коли засновували синагогу, громада жидів в Рангуні була невелика. Уряд дав землю під будову, а кілька родин будували. Нині це велика інституція — має 5 тростів, що орудують майном синагоги і провадять школу, признану урядом нарівні з другими державними школами.

Мають рабина, що приїхав з Англії, і його помічника (хазана, дяка). Рабин провадить богослуження в суботи і свята і деколи говорить проповіди. Помічник читає молитви кождого дня в тижни, бо в синагозі є богослуження кождого ранку й вечора. В суботу приходить до синагоги коло 100 осіб, а кожного дня пересічно 30.

В цілій Бурмі одинока синагога є лише в Рангуні, однакож бувають святочні богослуження і в других місцях, де живуть жиди — туди окремо для богослуження висилають з Рангуну „тойру" („закон").

Вчать в згаданій жидівській школі учителька і два учителі. Наука відбуваєсь по англійськи, а поза тим кождого дня пів години відбуваєсь наука в старо-жидівській мові. Однакож більшість родин беруть ще окремих учителів до дому, що вчать їх дітей по старожидівськи, перед, або по шкільних годинах.

Синагога в Рангуні має коло 60,000 рупій річного доходу (рупія коло 40 до 50 центів). З того платять податок за будинок, вдержують синагогу, школу, і помагають бідним жидам в місті, вдовам, слабим.

Трости синагоги дбають також про приготовання „маци" (святочні коржики) для своєї громади, а то і для дальших. Хто бере „мацу", той платить за ню, або і ні, залежно від можности. Ніяких вимог не ставлять.

Синагога (церковний заряд) висилає раз в році чоловіка, щоби накупив погрібної пшениці. Ту пшеницю держать цілий рік в посудинах, поблизу синагоги, нім її вживають. Коли треба, мелять в млині, який має синагога, і починають печи „мацу" коло три тижні перед святами.

Громадське жидівське життя в Бурмі тихе, невидне. Воно обмежуєсь головно до родин, до домів. А в домах простота, про непотрібне не дбають.

Більшість вбираєсь по європейськи, однакож деякі мають довгі білі одяги і такі ж шапки.

Звичайно тамошні жиди вміють говорити по англійськи, арабськи, гіндустанськи і бурманськи (треба додати ще і мову жидівську).

Страви приготовляють головно на східний, азійський лад. Куряче мясо їдять найбільше, вчасти тому, що овечого мяса нема де купити. Воно продається, однакож нема „кошерної" різні, а „некошерного" купувати не хочуть. Однакож деколи купують вівці і рабін [illegible] на жидівський лад, тоді їдять.

Майже в кождім жидівськім домі і в крамницях в Рангуні є скринка, де вкидають гроші на жидівські потреби. (Назначені до того люди отвирають в означений час ті скринки і вибирають [illegible])

Сіоністичний (політичний) рух тут не має великої сили. Деколи заїзджають представники сіоністичної організації збирати гроші.

Звязки жидів з Бурми з дальшим світом не дуже сильні. Коли ж заходить яке питання, щодо Мойсеєвого Закону, взагалі релігійні питання, то вдаються за розвязкою до релігійних властей в Єрусалимі, в Багдаді, або навіть в Англії.

З поданого опису ми бачимо не політичне, але релігійно-культурне, інакше сказавши — строго національне життя невеликої горстки жидів в Бурмі, головно ж в місті Рангуні.

Такий опис не тільки що інтересний, але може він багато чого доброго сказати.

Важне для нас знати життя тих людей, що живуть серед подібних обставин, як ми. Як вони живуть, чим клопочуться, з чого беруть основу для свого культурного існовання...

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК

„ДОБРИЙ ПАСТИР"?

Ціна молитовника в міцній шкіряній оправі, з золотим хрестом та написсю з пересилкою $2.28

Гроші й замовлення слати до:

[redacted]

[redacted] Winnipeg, Man.

ВІДБИРАЮТЬ ДУХОВЕНСТВУ МЕТРИКИ.

На Білорусі, що її прилучено по розвалі Польщі до Совітів, відібрано церквам, а зглядно духовенству, право виставляти метрики уродин, подруж і смертей. Це буде належати до цивільної влади. Метрики, виставлені давніше церковними установами, остають надалі важними.

СПРАВА РОЗВОДУ В ЕПИ-[redacted]

(*) Епископальна Церква в Стейтах від кількох літ має на увазі справу розводів. Для розгляду цеї справи назначено 1937 р. Комісію Супружжа і Розводу, в 1938 р. вибрано ще додатковий Комітет. Цей послідний має передати свою працю Комісії, а вже та передасть весь матеріял Загальній Конвенції, що буде 1940 року.

Ось тільки заходів, щоби справу супружжа і розводу розумно і корисно розвязати.

Щоби зрозуміти стан життя загалу, вислали були до 99 епископів запити такого змісту:

— Просимо нас повідомити, чи духовенство вашої дієцезії поучує якось тих, що мають вінчатися. Чи мають вони призначених до помочі жінок, які б давали промови дівчатам. Чи поручається відповідні книжки до читання. Які способи в цім напрямі вважає ваше духовенство успішними.

Для приміру комітет подає в своїм звіті, що один з епископів відповів, що шеста часть його священиків багато в таким напрямі робить, дві третих мають деколи відповідні сходини і балачки з молодими людьми та поручають книжки, решта не роблять нікого. Це показує стан життя з тої сторони, про яку ходило, і показує, що треба дальше робити.

Комітет, що розглядав справу, ставить такі Основні Правила:

— Комітет розуміє, що християнське супруже є злукою на ціле життя. А щоби християнський закон мав безнастанно силу в життю, то треба з ним безнастанно знакомитись і розумно до життя прикладати. Нинішна зміна становища жінки, поширення міського впливу, ослаблювання домашних звязків — все те веде родинне життя до занепаду. А що життєві відносини зміняються, отже треба відповідно до того Божий Закон до життя прикладати.

Що до вінчання розведених, то Комітет розуміє, що треба кожний випадок зокрема пильно розглянути, маючи основний Божий Закон на увазі. Священика не можна примусити до повінчання розведених, коли він уважає, що він не повинен.

Вкінци комітет висловлює думку, що Церква не повинна відмовляти причастя тим, що розвівшися знов повінчалися. Бо це значило би, що їх вже виключаєся з церковної громади, а це була би найбільша кара.

Ось тільки відомо з дотеперішного звіту комітету, що розглядав поручені йому справи. Інтересно воно і нам знати, як інші люди до важних питань ставляться, та що в них є важними питаннями життя.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ

[redacted]

Як ще ні, — то замовте ЗАРАЗ, бо наклад ВЖЕ НА ВИЧЕРПАННЮ.

Книжка здобула собі прихильну оцінку навіть поза Канадою, отже хто її собі купить, не пожалує того.

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 75 ЦЕНТІВ.

Consistory of Ukrainian Greek Orthodox Church,

7 St. Johns Ave, Winnipeg, Man.

ЄРУСАЛИМ І ХРАМ ГРОБУ ГОСПОДНЬОГО В НІМ.

1914 р. Палестину здобула Англія. Святе місто Єрусалим, що кілька віків було під владою турків, перейшло, як і ціла Палестина, під протекторат Англії. З того часу доля Єрусалиму з огляду морального покращала, натомісць погіршилася з огляду матеріяльного.

По війні прочан стало прибувати до Святої Землі щораз менше і менше, а особливо в останні роки з приводу неспокою й неладу, що там панував в наслідок ворожнечі між жидами й арабами.

Християнські держави по війні не дуже охочо допомагали Святій Землі. Храм св. Гробу зубожів. До того ще великі шкоди для цього храму приніс недавній землетрус, коли зрушився головний купол.

Місто Єрусалим лежить 790 метр над рівнем моря. Розложене воно на горах Сіон та Моріа. Долину, що за старих часів була поміж цими двома горами, тепер засипано і не залишилось навіть від неї сліду. Сучасний Єрусалим складається з старого історичного міста та новозбудованих передмість, що оточують старе місто.

Історичний Єрусалим, огороджений старими 12-ти метровими високими камяними мурами, робить враження якоїсь міцної твердині. В 1539 році отоманський султан Соліман наказав зміцнити ці мури й взагалі привести їх до порядку. З внутрішньої сторони мурів, метрів на півтора два від горішнього краю пробігає стежка, що веться вздовж них довкола цілого міста. В давні часи мешканці Єрусалиму з цих місць обстрілювали ворога, а тепер місця ці служать туристам як вигідні пункти, звідки добре можна оглядати ціле місто.

До міста ведуть 10 брам, з них 3 брами замуровано. Одна з замурованих брам, якою можна зійти до Йосафатової долини, називається брамою св. Стефана, де по переданню було вбито св. первомученика Стефана. На цій самій стороні міста знаходиться замурована т. зв. „Золота брама". За старими переказами цією брамою Ісус Христос у вербну неділю вїхав на осляти до Єрусалиму. Мусульмани боячись, щоб цією брамою не вїхав християнський князь, як переможець, замурували вхід.

Брама ця цікава своєю архітектурою. Своїми стовпами, арками високої художньої роботи, двома півкулистими банями — вона робить враження правдивого мистецького твору.

Знавці твердять, що архітектура Золотої Брами має виразний характер візантійської творчости.

Всі брами лучать старе місто Єрусалиму з новими вже передмістя-[redacted]

Старе місто складається з чотирьох дільниць: християнської, вірменської, мусульманської і жидівської. Найбільша з них мусульманська, що займає приблизно половину міста. В цій дільниці знаходиться гора Моріа, де знаходиться Омарова мечеть. Є також в цій мусульманській дільниці багато церков, манастирів і гостиниць для [redacted]

Другою по величині — дільниця християнська. На границі між мусульманською й християнською дільницею знаходиться храм Божого Гробу, звідки розходяться на три сторони християнські церкви та установи: єрусалимський патріярхат, грецький манастир, церква св. Івана Христителя. Маріонитський манастир, ріжні сирійські і коптицькі установи; трохи далі знаходиться латинський патріярхат, костел св. Сильвестра, францішканський манастир, манастир мексиканських сестер, румунський консулят, грецький та інші.

Вірменська й жидівська дільниці невеличкі. В вірменській дільниці знаходиться вірменський патріярхат, вірменський манастир з церквою св. Якова. В жидівській дільниці знаходиться біля десяти синагог, шпиталь і багато старовинних будинків. Будинки ці досить цікаві. Побудовані з великого тесаного каменя, без жадного скріплюючого матеріялу; Виглядають вони, як міцні, пристосовані до оборони будови. З вулиці видно тільки високі голі стіни, низькі міцні двері в товстих камяних одвірках, зрідка маленькі загратовані віконця. Правдоподібно, доми ці заховались з дуже старої доби.

Щодня в Єрусалимі розноситься гудіння дзвонів. Дзвонять тут не тільки рано, але дзвонять часом цілий день, багато, довго, всілякими способами. Бють в била, клепала у всі і в кінці в один дзвін. Дзвонять тут так всі християни.

На найбільшу увагу заслутовує в Єрусалимі храм Божого Гробу. Здавалося б, храм цей повинен бути надзвичайної краси, особливої, нечуваної величности, могутности, як багато визначних церков і взагалі святинь в Европі та Азії. Одначе храм цей не має цієї зовнішньої окраси, але всетаки визначається своїми особливостями, що роблять його першим та найбільш шанованим з усіх церков світу, бо в нім знаходиться печера, де три дні перебувало тіло Спасителя. Жадна інша церква не залишає по собі такого особливого, зворушуючого враження, як храм Божого Гробу.

(Кінець буде).

ХРИСТІЯНСЬКА РОДИНА.

Коли молоді по шлюбі починають звивати своє власне гніздо, воно згодом розширюється. Твориться родина, бо приходять діти. Так виникає окремий дім, окреме господарство. В такому окремому домі завжди батько й мати своїм життям, своїми поглядами, своїм поступованням витворюють певну атмосферу. В цій атмосфері виховуються їх діти. Вони будуть такими, якими їх та атмосфера виховає.

В вихованню дітей, про яке в нас часто і багато пишуть, головну вагу мають не ті, чи інші навчання, які дітям час від часу подаються, а та загальна атмосфера, яку батьки утворили в своїй родині і якою згодом переймаються діти і її ще більш підсилюють.

Така загальна родинна атмосфера складається з тих настроїв, думок, почувань, які кожен член родини приносить в спільну хату, в спільне життя. Та родинна загальна атмосфера може бути будуючою, виховавчою, може бути також руйнуючою, такою, що нищить характери будучих доросли. Як рослина, коли ще молода, незатвердла, чутливо проймає всякі впливи і гнеться, куди лише її нагинають, так і людська істота в діточому, молоде чому віці, дуже чутлива на всякі сторонні впливи і формує себе беручи все, що мається в таких впливах. Родинна атмосфера є атмосферою зросту і формації будучих дорослих характерів. Що мається в тій домашній атмосфері, те знайде завжди і в характерах дорослих дітей.

Коли так велика вага загальної атмосфери в родині, то нам треба зупинитися над тим, якою ж така родинна атмосфера повинна бути? Іншими словами, що повинні вносити, перше всього батьки в склад такої родинної атмосфери, щоби вона стала здоровим середовищем, в якому б нормально і на їх радість виростали б їх діти?

Любов — головна підстава життя родини.

Як започатковується родина, що її започатковує, коли говорити про нормальний початок родини? Родину започатковує любов хлопця і дівчини, далі, молодого й молодої ще далі мужа жени, і нарешті, батька й матері. Любов переходить через це все. В любові хлопця до дівчини, а дівчини до хлопця, в любові, що приводить до Богом благословенного шлюбу, в такій любові ми повинні бачити, як би джерело, з якого починає бути течія, що далі стане великою і могутньою рікою. Ця течія з бігом життя все буде ширшати, розпливатися в ширші береги, бо любов хлопця й дівчини перейде в любов супружу, в безліч інтересів спільного життя, а далі в любов до їх спільних дітей, в безліч інтересів тих дітей, їх виховання, їх доведення до пуття. Всюди і у всьому має жити і всім керувати та ж сама любов, що вибилася з джерела любови хлопця і дівчини. В цю ріку любови батьків увілляються згодом струмочки любови дітей, кожного з них. Любов та збагатиться, стане для родини все і всіх обіймаючою. Любов, чиста любов, що має підстави не лише фізичного потягнення, а й поваги, вірности, жадости одного до другого, ніжности всього того, така любов — головна підстава розвитку родинного життя. Вона дасть відповідну атмосферу родинному життю, в якій нормально зможуть виростати діти родини.

Що таке родинна любов? Способи її виховання.

Під родинною любовю можна і треба розуміти дві річи. Перше, це буде любов одного члена родини до другого: Батька до матері, батька й матері до дітей, дітей — до батьків дітей — одних до других: братів до сестер. Друге, що не менше важне, це любов їх всіх до родини, до рідного гнізда, любов до того осередку їх життя, з якого мають походити всі їх радості, в якому трапляються їх печалі, в якому започатковувалося життя всіх дітей родини.

Перша річ такої родинної любови: любов одних членів родини до других виявляється і плекається в кожноденнім, кожночаснім, так мовити, в біжучім життю. Чим більш ласкавих, теплих слів чують діти від батьків в їх дітоцтві, тим більше батько й мати почують тепла і любови од своїх дітей в старості. Багато є людей, які думають, що привітність, ласкавість, веселість, чемність, все це для чужих людей, для гостей, а дома можна без того обійтися. Правдива, не вимушена привітність, кожночасна ласкавість, настрої веселости і бадьорости, призвичаєння чемности — все це може і повинно виховуватися лише в родині і не для чужих, не на показ, а таки для домашнього і повсякчасного вжитку. Тоді лише все це стане природним, не натягненим лише на час, стане характерним для кожної і кожного з дітей. Так витворюються ті щасливі персональності, яких всюди люблять і які всюди знайдуть собі місце в життю і дорогу до будучого. Родина, коли це батьки розуміють, може дати суспільству такі персональності, світлі, щасливі, завжди бадьорі. І родина та суспільність пізніш будуть щасливі мати такі персональності і вони будуть щасливі всюди, і в родині, і в суспільстві. Вони будуть немов би живі осередки світла, що ллється з їх очей, що показується в кожному їх слові, в кожнім поводженню.

Друга річ родинної любови: любов до дому, до родини, як до цілого повинна виховуватися, свідомо виховуватися батьками, коли вони розуміють вагу такого виховання. Пізніш і діти зрозуміють вагу такої любови і будуть її підтримувати. Як виховувати таку любов? Дім, родина мають бути інтимним, с. т. близьким для всіх членів спільним невеличким світом, що має свої радості, свої свята. Для виховання такої любови до дому треба ніжно памятати про радості, які лише дім, спільне гніздо можуть всім дати. Батько й мати ніколи не повинні забувати дня народження, дня хрестин своєї дитини, кожної з них. Цей день треба ніжно, певною увагою, певним святом означити. Не треба бути багатими, щоби мати свято уродин. Можно це устроїти дуже скромно, по засобам, але цей день народин кожної дитини, день батька й матері повинні бути святочними днями в родині. Річ не в витратах, а в тій уважливості, в тій ніжности, яку ми в таке родинне свято для кожного члена родини вкладаємо. Їх ніколи не треба забувати. Далі, такі наші свята: як Різдво, Новий Рік, Великдень, Свята Тройця і інші дають нагоду особливо тісного згорнення всіх членів родини в їх родинному крузі. В нашім народі Різдво і Новий Рік особливо для того придатні. Воскресіть в своїм ужиттю всі ці цінності, які нам передали батьки і діди, зустрічайте ці свята по своєму, по прадідньому українському звичаю, це зміцнить любов до свого гнізда у всіх дітей.

Християнська родина повинна свідомо виховувати світлі, щасливі при всяких обставинах персональності. Християнська родина повинна тісно вязати їх в єдине любовю до дому, до родини, як гнізда. Все це можливе. До того треба тільки підходити з повним розумінням і з ніжністю та уважністю правдивої любови. Вислідн будуть світлі й щасливі.

ЗНУЩАННЯ З КОСТЕЙ ЯРОСЛАВА МУДРОГО.

Українська совітська преса оголошує з великим захопленням справоздання проф. Рохліна, [illegible] слідження костей знайдених в саркофагу Ярослава Мудрого в Києві. Як відомо, минулого з комісарів намагалося відкрити саркофаг і [illegible] Петербургу, при чім совітська преса [illegible] [illegible]

КІРКЛЕНД ЛЕЙК, ОНТ.

С. Юсипчук 5.00
М. Грошок 5.00
М. Борисьович 2.00
Г. Черевака 1.00

ТИМИНС, ОНТ.

[illegible] 5.00
[illegible] 2.00

ШУМЕЙКЕР, ОНТ.

[illegible]
І. Сірук 1.00
50ц. В. Макарчук.

ТОРОНТО, ОНТ.

[illegible]

ВЕСТ ФОРТ ВИЛЛЯМ, ОНТ.

По 1 дол.: С. Гуйван, А. Шелепюк, [illegible] В. Ткач, І. Костюк, Ф. [illegible] П. Бабюк. [illegible] А. Лисеньчук, [illegible] І. Гайовський, [illegible] Дзвиницький, [illegible] М. Горбачевський, С. Ю[illegible] Мамоліз, [illegible] Д. Глуханюк, [illegible] Пономарчук, [illegible] Захарій [illegible] Симанюк, Н. Юрик, М. Ка[illegible], М. Андрейчук, Н. Бучма, [illegible] Савчинський, Ложин[illegible]

[illegible] збірки на пи[illegible] Укр. Гр. Прав. Церкви в [illegible] по хатах [illegible] Гірдучна, Оля [illegible] в Вест [illegible] Марія Ко[illegible] [illegible] Церкви [illegible] о. Т. Кисілюк, парох.

ДУФРОСТ, МАН.

[illegible]

ПЕРЕЗВАННЯ ФОНД.

[illegible]

ЗБІРКА НА УКР. ГР. ПРАВ. ЦЕРКВУ В КАНАДІ.

Округ о. І. Майби.

[illegible]

БРЕНТОН, МАН.

[illegible] Сосняк [illegible] 70ц

ПЕМБІНА, Н. Д.

[illegible] Пастух О. [illegible] Пастух [illegible] 40ц

ДЛЯ „ВІСТНИКА".

[illegible]

В. Н. Грушка.

ДАР НА СЕМИНАР.

ВИММЕР, САСК.

[illegible] О. Бесс[illegible] Охітва [illegible] пошев[illegible]

ЗБІРКА НА РЕЛІГІЙНИЙ ФОНД УКР. ГР. ПР. ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

[illegible]

ФОРТ ВИЛЛЯМ, ОНТ.

[illegible]

-СМУТ РОК-ФАВЛС, ОНТ.

І. Микитюк [illegible]
П. Семенків [illegible]
По 2 дол.: І. Ламрук, С. [illegible]
Н. Слободзян [illegible]
[illegible] А. Панчук
По 50ц: П. Гнатенко, К. Пан[illegible]
[illegible] К. Гаматенко

ВИДАВНИЧИЙ ФОНД „ВІСТНИКА"

[illegible] Саск. 1.00

[illegible] БОГОСЛУЖЕНЬ

[illegible] о. Стратій[illegible]

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР

ТРАВЕНЬ.

1 С. Івана прев.
2 Ч. Пп. Івана, Юрія еп., Триф.
3 П. Теодора, Тріхіни, Анас.
4 С. Ст. Ануарія та ін., Теодора

5 1. Нед. Томина. Теодора
6 П. Вм. Юрія Переможця
7 В. Стратилата, Сави
8 С. † Еван. Марка
9 Ч. Св. Василя Амас. Стеф. еп.
10 П. Ап. Симеона
11 С. Ап. Язова і Сосипатра

12 Н. 2. Нед. Мироносиць. Мч. 9
13 П. Ап. Якова
14 В. Макарія, Еремії пр.
15 С. † Бориса і Гліба
16 Ч. † Теодосія печ. мч. Тимот.
17 П. Мм. Пелагії
18 С. Преп. Михея, Вм. Ірини

19 Н. 3. Нед. Розсл. Пм. Йова
20 П. Знвл. Ч. Хреста
21 В. † Ів. Богослова, Арсенія
22 С. Пер. м. св. Миколая
23 Ч. † Ап. Симона Зилота
24 П. Кирила і Методія печ.
25 С. Епіфана еп. Кипр.

26 Н. 4 Неділя Самарянки. Мч. Глик
27 П. [illegible]дора Максима
28 В. Преп. Ісаї, Пахомія
29 С. Преп. Федора, Єфрема
30 Ч. Ап. Андроніка й Юли
31 П. Теодота М.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Гр. Василіва
Травень.

12 Нед. Мироносиць — Гемлин
19. Нед. Розслабленого — Смоки Лейк
Адреса: Смоки Лейк, Алта

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Гаївського.
Травень.

5 Неділя — Стед
12 Неділя — Ст. Мартин
19 Неділя — Тиндал
26 Неділя — Поплар Парк
Червень.
2 Неділя — Портедж ля Прері
6. Четвер Вознесення Хр. — Сел[illegible]
252 Beacon St. Winnipeg, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. С. П. Сивчича.
[illegible]

5. Неділя Томина — Россбурн спільне свячене.
12. Неділя Мироно. — Сенді Лей.
19. Неділя, Розслаб. — Ст. Дамс (Січ)
Box 410 Rossburn Man

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Д. Ф. Стратійчука

5. Том. Неділя — Енвил
12 Нед. Мир. — Давфин (храм)
Адреса — Давфин, Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Е. С. Уляна.
Травень

5. Неділя Томина — Ф. Френсес
12. Нед. Мир. — Сеньків.
Адреса: Толстой, Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. І. Гикавого.

Адреса: Andrew, Alta

[redacted]

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. В. Аноппова.

Адреса: Gronlid, Sask

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ

Травень.

5. Неділя Томина. Утр. Єван. Мат. XXVIII: 16—20. Літ. Ап. Діяння V: 12—20. Єван. Івана XX: 19—31.

12. Неділя Мироносиць: Голос 2. Утр. Єван. Марка XVI: 9—20. Літ. Ап. Діяння VI: 1—7. Єван. Марка 43—47 і XVI: 1—8.

19. Нед. Розслабленого: Голос 3. Утр. Єван. Луки XXIV: 1—12. Літ. Ап. Діяння IX: 32—42. Єв. Івана V: 1—15.

26. Неділя Самарянки: Голос 4. Утр. Івана XX: 1—10. Літ. Ап. Діяння XI: 19—26 і 29—30. Єван. Ів. IV: 5—42.

Український Релігійний [redacted] в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XVII WINNIPEG, MAN., MAY 15th, 1940 ВИННІПЕГ, МАН., 15-го ТРАВНЯ, 1940. ЧИСЛО (342) 10

ВИЛІЗЛО ШИЛО З МІШКА.

Вже перед кількома роками, коли наші **явні** клопоти зо Свистуном лише почалися, **ми догадувалися, що за тими клопотами мабуть криється „чужа рука"**. До таких здогадів нас спонукували між іншим такі факти:

1. Хоча Свистун почав свою явну боротьбу проти проводу Церкви аж в 1935 році, він вдійсности хотів її почати, — як сам до того в однім листі признався, **ще в 1931 році,** отже тоді, коли ще в нас не було ні питання „тез", ні київських канонів, ні „запису" церков, ні радія, — ні взагалі нічого з того, що він опісля висував, як ніби причини його авантури.

2. Хоча церковний процес почався аж в 1937 році, Свистун вже **два роки перед тим,** — отже тоді, коли нікому і не снився ніякий процес, — публично погрожував на саскатунськім зїзді, **що він доведе Церкву до процесу.**

3. Більше, як рік перед процесом, Свистун вдавався до **римо-католицького архиєпископа** за порадою в одній справі канонічного характеру, й опісля **послугувався тою порадою** в боротьбі проти нашої Церкви.

4. Ще в 1935 році він розписував листи до церковних громад, щоби „не давали нічого на дієцезіяльний фонд, чи на який інший фонд" Церкви, — очевидно в тій цілі, щоби паралїжувати роботу Церкви та взагалі її шкодити

5. В своїх усних і писаних нападах на Церкву та її провід, а вокрема на особу о. Архиепископа Іоанна, Свистун знижувався до такого хамства, на яке, по нашій думці, мігби собі позволити хіба лише крайно лютий ворог Церкви, а ніколи її вірний

6. Він нераз похвалявся, що все буде нищити, догори корінем перевертати, бо він нічого не має до страти.

Все це, кажемо, заставляло нас думати, що Свистунові вдійсности не ходило ні про „тези", ні про патріярха, ні про радіо, ні про київські канони, бо всього цього тоді ще не було, коли він до боротьби приготовлявся, — а ходило йому мабуть едине про те, щоби Церкві шкодити та її нищити. Це нас також заставляло думати, що Свистун перестав бути вірним Церкви ще перед тим, поки почав явну боротьбу проти неї, та що за тою боротьбою стояла, а може нею і керувала „чужа рука".

З ходом часу ми запримічували все нові факти, які підтримували нас в наших здогадах. Не входячи в подробиці скажемо, що ще минувшої осени в Вінніпегу почали кружляти вісти, що Свистун навязує з католиками та що навіть має до них переходити. По Новім Році ці вісти почали прибирати що-раз докладніщі форми, а з кінцем березня вже досить ясно говорилося, що Свистун має формально перейти на католицизм та що навіть має соборну громаду повести за собою.

Говорилося також, що о. Кушнір вже писав про це до о. Жана, французького монаха, який свого часу сильно поборював наші заходи отримати на провінцію Квебек чартер для нашої Церкви, при чім представляв нас, як комуністів. Що більше, говорилося, що о. Кушнір вже навіть засягав поради в цій справі від вищих католицьких властей, а між ними також від самого папського делегата в Оттаві.

Дехто вірив цим поголоскам, а дехто ні. Ті, що не вірили, казали, що католики не дадуться зловити на Свистунову вудку. Що еп. Ладика і його духівництво ніколи не забудуть Свистунові тої пакости, яку він заподіяв їх церкві. Що врешті і світські греко-католики ніколи не погодяться мати в своїх рядах чоловіка, перед яким їх духовні власти на протязі двадцяти років остерігали, мов перед яким антихристом. Цей послідний аргумент нам доводилося чути на власні вуха таки від самих греко-католиків так у Вінніпегу, як і на кольонії

Але дуже скоро показалося, що говорення про Свистунів перехід до католиків є мабуть чимсь більше, як лише самим говоренням. В „Українських Вістях", **органі еп. Ладики,** в числі з 9 квітня, появився комунікат, підписаний о. Кушніром, **канцлером греко-католицької церкви,** про призначення Свистуна делегатом до Лондону. В комунікаті о. Кушнір вихвалював Свистуна в такий спосіб, в який можна вихвалювати **лише свого певного, випробованого і довіреного чоловіка.** Заявивши, що в особі Свистуна „втілюється активний дух шукання національної правди", о. Кушнір величає його за **„його незломно сильний характер"**, за його **„серіозний і завжди обгрунтований підхід до справи"**, та за його **„агресивність і витревалість"**, а на закінчення підкреслює, що **„п. Свистун може бути прикладом організаційної дисципліни й карности".**

Повторяємо, — це такі похвали, які даються лише своїм, а до того випробованим і високо заслуженим людям. Одначе якраз таких похвал удостоївся від канцлера греко-католицької церкви отой Василь Свистун, який є знаний між греко-католиками не за що інше, а за те, що підтинав крила еп. Будці. Чим це пояснити? Чи хіба тим, що може католицька церква уважає великою заслугою те, як хтось підтинає крила її епископам?

По появі комунікату о. Кушніра, — в Вінніпегу почали ще певніше та голосніше говорити про Свистунів формальний перехід до католиків. Навіть почали обчислювати, скільки соборчан і котрі перейдуть за ним до католиків, а кілько останугь при православію. Це тому, бо фактом є, що Свистунові впливи в громаді сильно ослабли і він, як кажуть, може тепер числити хіба лише на членів своєї родини, бо громада, як така, вже переконалася, що він, як то кажуть, завів її під дурного хату

Спілка між Свистуном і канцлером греко-католицької церкви видається бодай для світських греко-католиків такою неймовірною та неприродною, що вони пробують пояснювати її на ріжні лади. Спитайте одних, то вони вам скажуть, — притишеним, конспіративним голосом, — що о. Кушнір тому зо Свистуном зєднався, щоби його знищити! Ка[illegible] Кушнір обіцяв Свистунові Лондон, — і Свистун цим дуже тішиться. Кушнір вихвалює його попід небеса, — і Свистун росте, як на дріжджах. Але прийде догідна хвиля, Кушнір його покине й Свистун буде до решти і раз на завжди скомпромітований не лише між православними, але й між греко-католиками. Побачите...

Спитайте других, то вони вам скажуть, — також притишеним, конспіративним голосом, — таке: Ні еп. Ладика, ні духівництво, ні тим більше загал греко-католиків не одобрюють того, що Кушнір робить. Він все це робить на власну руку і відповідальність та проти волі епископа. Ніхто з католиків Свистуна не хоче. А якби він до нас і прийшов, то мусів би перше відбути кількарічну покуту, а не відразу до Лондону їхати, як наш представник. Ви побачите, що з тої спілки між Кушніром і Свистуном нічого не буде. Що більше, через неї Кушнір може вилетіти з Вінніпегу та опинитися як не в Сидней, Н.Ш., то в найкращім випадку — в Торонто Побачите.

Але таке говорення та здогади з боку світських греко-католиків не мають жадної розумної підстави. Було б найбільшим дітвацтвом думати, що о. Кушнір заключив спілку зо Свистуном без відома, або проти волі епископа. Бо тоді треба б також думати, що о. Кушнір проти волі епископа виїхав на обїздку східної Канади, в цїли збирання грошей на подорож Свистунові до Лондону, а епископ проти своєї власної волі призначив на його місце заступника на парафію, поки він не поверне з обїздки.

Рівно ж нема найменшої розумної підстави думати, що о. Кушнір лише для того злучився зо Свистуном, щоби його знищити.

Противно є всяка підстава думати, що спілка між о. Кушніром і Свистуном наступила **за попередною згодою і одобренням католицьких властей,** та, щобільше, — є всяка підстава думати, що Свистунові звязки з католиками є **далеко ширші та багато давніші,** як та його спілка з отцем канцлером.

Ці здогади находять остаточно потвердження в статті о. Пелеха, яка кілька днів тому появилася в „Новім Шляху" (в числі з 13 травня) п. заг. „Спокою й праці треба". Стаття довга, займає майже повних три-шпальті, і ми не можемо цим разом над нею ширше зупинитися. Вистане сказати, що головний зміст статті зводиться до того, що призначення Свистуна делегатом до Лондону **є згідне з інтересами й політикою католицької церкви** і як таке, заслугує на повну піддержку так духівництва, як і загалу вірних греко-католицької церкви. Понище наводимо кілька важніших уступів зо статті, які аж надто ясно показують, яке є відношення Свистуна до католицької церкви, а тим самим, яке є його відношення до Української Православної Церкви. По нашій думці, статтю о. Пелеха вповні підтверджує наші дав-

[illegible] здогади, що Свистун фактично давно вже перестав бути вірним нашої Церкви [illegible] 10 років тому, [illegible]

[illegible] наради комітету о. Кушніра в справі призначення делегата [illegible] Пелех в своїй статті пише:

[illegible] з відношенням нашої церкви і ролі католицьких організацій [illegible] одноголосного [illegible] чадається [illegible]

„Приблизно 10 років тому [illegible] залишив їх [illegible] і перестав брати участь в роботі проти нашої святої церкви, [illegible] вірні священство нашої церкви [illegible] проти [illegible] п. Свистуна? [illegible] і нашої церкви [illegible]

[redacted]

[illegible] або проти п. В. Свистуна."

[illegible] Але [illegible] не робить. [illegible] але і прощати тим, які перестали бути противниками" [illegible]

[illegible] що є для нас далеко вигіднішим мати п. Свистуна з нами, чим проти нас. [illegible]

[illegible] перестала [illegible]

[illegible] роботі п. Свистуна [illegible] що п. Свистун нічим не пробує шкодити нашій церкві" [illegible] вже почав свою помилку поправляти і [illegible] перестав робити проти католицької церкви, о. Пелех апелює до розуму й серця греко-католицьких священиків та загалу вірних, щоби підтримували спілку о. Кушніра зо Свистуном, такими словами

„Проте апелюю до всіх Впр. отців і парохіян памятати, що згода о. д-ра Кушніра на призначення п. В. Свистуна делегатом РКУК з повижче поданих мотивів, є **перед Господом Богом, перед вірними нашої дорогої католицької церкви** і перед цілою українською нацією найсильнішим доказом, що о. д-р Кушнір у своїй національній праці керується мотивами високої безсторонності. Впр. Отці і вірні нашої церкви мусять собі здавати справу, що нашим дійсним противником є лише ті, які під цю пору активно діють проти нас, як то роблять [illegible] та Кудрик. **Ті, що колись діяли проти нас, а зараз перестали те робити,** належать до „бувших" противників, **які нам не шкодять."**

Як бачимо статтю о. Пелеха пояснює [illegible] що д теперь нашому [illegible] Свистуновим „оборон[illegible] до недавна неясним. Вона [illegible] в якій дійсно ролі [illegible] виступав тоді [illegible] Архиєпископа Іоанна [illegible] пять років потім, як, по [illegible] Пелеха, **він вже був відійшов від нашої Церкви;** в якій ролі він виступ[illegible] в 1935 році, в якій [illegible] „Рідну Церкву" та [illegible] в якій ролі [illegible] громаду про[illegible] та врешті, — [illegible] виступає [illegible] явно [illegible] державою.

Так [illegible] прояснилося. Вилізло шило з мішка.

КАМІННИЙ ХРЕСТ.

(В [illegible] легенда.)

[illegible]
[illegible] небо з землею,
[illegible]
[illegible] вкрита [illegible]
[illegible] недавно [illegible]
[illegible] —
[illegible] лити,
[illegible] дивитись.
[illegible] —
[illegible] молитву,
[illegible]
[illegible] в битву,
[illegible] —
[illegible]
[illegible] —
[illegible]
[illegible] горі
[illegible] величаво;
[illegible]
[illegible] тебе вічная славо?

[illegible]
[illegible] ріка.
[illegible] час
[illegible] свіжа
[illegible]
[illegible] дуже
[illegible] хрест [illegible]
[illegible] друже

[illegible] розказував дід,
— [illegible]
Один [illegible]
[illegible]
Був [illegible] в землі
[illegible]
[illegible]
[illegible] очі
Був скупий та лукавий собі
і байдужий до всього;
Лиш кохався у людській біді,
що сягнула й по нього.

Нагадав собі раз чарівницю одну,
Яка знялась з лихими;
І над вечір подався в долину лісну
Із думками страшними.
Відгадала стара, чого треба було, —
Таємницю відкрила;
Богача, що хотів закупити село,
Страшних вчинків учила.

„Коли хочеш, щоби в полюванні
велось,
Мусиш мати завзяття;
В великодную ніч, як ідуть на
„воскрес",
Стріль три рази в Розпяття.
Чи на полі в той час, ори ниву свою,
Доки сонечко зійде;
Тоді все, що захочеш, в господу твою
На бажаннячко прийде."

Та спокуслива ціль так манила його,
Як невільника воля;
Коби скорше прийшла ота світлая
ніч, —
Він візьметься до поля.
І нарешті діждав: коли вірні ішли
Всі до Церкви святої,
Запряг звечора він свої сірі воли
До роботи страшної.
Темна ніч і ріллі непроглядні були
Наче дно домовини;
І тоді рипів плуг і тягнули воли,
Аж тріщали їм спини.
І згадав ті слова, що сказала стара,
Що не слід оглядатись:
„Тоді може тебе засудити пора
Тристо років каратись."
У той час дивний світ*) темну ніч
запалив, —
Задзвонили всі дзвони;
Розкололась земля і орач полетів
У підземні загони.
Як ствилась земля, на тім місці
страшним
Хрест камінний [redacted]
І по нинішній день залишився таким,
Хоч століттями вкрився
Відтоді Божий гнів на наш край
загостив
І вся наша країна
Уже кілька століть тяжке лихо
терпить
За поганого сина
В Великодную ніч, в одну пору що
рік,
Зпід хреста він гукає:
„Гей, сіренькі воли, доорали ми —
Скоро сонце засяє".
Тоді чорна рілля, що поорана ним,
Тихо плаче сльозами
За що ж ми за цей вчинок страшний
Несем кару віками?

Михайло Романюк.

*) Світ — світло.

ЗАМОВТЕ СОБІ НЕГАЙНО ОЦІ КНИЖКИ:

Великі Роковини .... 75ц.
Протокол Сємого Собору Української Греко-Православної Церкви в Канаді .... 25ц.
Чартер і Статут Української Греко-Православної Церкви в Канаді .. 15ц.

Замовлення й гроші слати на адресу Консисторії:

Consistory of the Ukrainian Greek Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

СКАСОВАННЯ ПАНЩИНИ В ГАЛИЧИНІ.

Дня 15 травня ц. р. минуло 92 роки від скасовання панщини в Галичині.

Панщина, — це такий громадський лад, силою якого земля належала до панів, а не до селян, що її обробляли. Пани могли землю від селянина не лише відобрати, але навіть продати її разом з селянином іншому панові. Вони могли накладати на селян всякі податки та примушувати їх відробляти на панських землях так звану „панщину". Зразу робили селяни 14 днів панщини на рік, далі робили вже два або й три дні на тиждень, а пізніше панщина так збільшилася, що селяни мало не цілий тиждень мусіли робити на панських ланах, а не для себе.. При тім всім селяни мусіли зносити всякі кривди від панів, на котрі не було суду, ні права. У всяких справах селянина судив його пан, котрий міг засудити свого підданого навіть на смерть. З часом дійшло до того, що селянин не тільки що не мав жадного права до землі, але навіть не мав права без згоди свого пана перенестися з одного грунту, чи села до другого.

Після розбору Польщі в 1772 році, Галичина перейшла під панування Австрії. В 1782 р. австрійський цісар Йосиф II обмежив панщину на українських землях під його пануванням і селянам стало троха лекше. Вони вправді ще й дальше оставали панськими підданими, підлягали їх судови, робили панщину (найбільше три дні в тижни) та платили данину, але вже не були привязані до грунту і могли після своєї волі переноситися до іншого села. Їм також було вільно посилати свої діти до шкіл або ремесла, а що більше, могли на кривди, заподіяні їм панами, вносити скарги до цісарських судів.

Цілковите скасування панщини наступило 15 травня, 1848 р. Др. К. Левицький, в своїй книжці п. з. „Історія Політичної Думки Галицьких Українців 1848-1914", пише про скасування панщини таке.

Рік 1948, званий роком „весни народів", визначився живими поривами і рухами на европейськім континенті, що захопили були також австрійську монархію. Причинами цих рухів були ось такі обставини і події: загальне змагання до усунення державного абсолютизму (примусового правління), пробудження національної ідеї і боротьба націй за здійснення їх правно-державних аспірацій.'

Революційний рух проявився був також у Відні, так званою мартовою революцією, що покінчилася цісарською проклямацією з 15 марта 1848, яка прирекла сповнити бажання „вірних" народів, та опісля патентом з 15 мая 1848 р. розпоряджено вибір конституційного сойму державного з 383 членів, котрий вже в дні 22 липня 1848 року у Відні зібрався.

В Галичині було в тім памятнім році так, що польська інтеліґенція (головно шляхта) рвалася іти за духом часу, щоби відновити свою польську державу, а наша руська інтеліґенція (переважно духовна) ішла льояльним шляхом на зустріч Австрії, — сподіючись, що таким способом унеможливить зреалізування польських намірів та сим часом позискає умови до піднесення і розвитку своєї нації в Австрії. Натомісць маси нашого селянського народу, що досі гнулись під ярмом шляхотської польської панщини, діждались свого визволення, бо несподівано, патентом австрійського цісаря Фердинанда з 17 квітня 1848 р. проголошено прилюдно:

„Ми приказуем, — всякий род панщини или роботизни і другії подданчії повинности так ґрунтовних господарів (кметів), як і халупників і комірників мають перестати з дня 15 мая 1848 года"...

Ось так скасовано у нас панщину, та в вдяки за те станули по наших громадах сільських хрести з написом: „В память даної свободи 3 (15) мая 1848", і наш нарід десятками літ святкував роковини знесення панщини-неволі, котрої вже й старші люди сьогодня не памятають, а переказують за оповіданнями очевидців...

Поляки (польська шляхта) не були вдоволенні з цього, що австрійське правительство знесло панщину та пятнувало той акт, як інтриґу Австрії, покликуючи ся на те, що вони вже передше постановили дарувати панщину. З боку Австрії був це акт самооборони, щоби приєднати собі нарід хліборобський і не допустити його до участи в польських повстаннях. Відносний патент підписав цісар Фердинанд з міністром внутрішних справ Францом бароном Пілерсдорфом, що прийшов був до керми в Австрії по державнім канцлері кн. Меттерніхови...

Таким чином рік 1848 в Австрії приніс нашому народові дві важні передумови: отворив перші двері до конституційного життя, та покінчив тяжкий процес панщини в Галичині, що тягнувся в Австрії від р. 1772, визволенням переважної частини нашого населення зпід ярма неволі, так, що весь наш нарід в Галичині дійшов до волі і слова.

Іван Франко, в поемі „Панські жарти", ось так описує Великдень 1848 р., тобто перший Великдень по скасуванню панщини:

Великдень! Боже мій великий!
Ще як світ світом, не було
Для нас Великодня такого!
Від-досвіта шум, гамір, крики,
Мов муравлисько, все село
Людьми кишить. Всі до одного
До церкви пруть. Як перший раз
„Христос Воскрес" заспівали,
То всі, мов діти, заридали,
Аж плач той церквою потряс...
Так бачилось, що вік ми ждали,
Аж дотерпілись, достраждали,
Що Він воскрес—посеред нас.
І якось так зробилось нам
У душах легко, ясно, тихо,
Що, бачилось, готов був всякий
Цілій землі і небесам
Кричать, співать: минуло лихо!
Найзлійші вороги прощались,
Всі обіймались, цілувались,
А дзвони дзвонять, не стають!
А молодь бігає мов пяна,
Кричить що-сили в кождий кут:
„Нема вже панщини, ні пана!
Ми вольні, вольні, вольні всі!"
Ба й дітвора, що в старших баче,
Й собі вигукує, неначе
Перепелята по вівсі
А як скінчилась божа хвала,
На цвинтар вийшов весь народ,
І як було нас стілько сот, —
Відразу ниць на землю впала
Ціла громада й заспівала
Величній той, хвалебний гимн:
„Тебе, о, Господи, хвалим!"
Мов ґрім зарокотіли зраня
Слова високі, звуки втішні, —
Але кінець святої пісні
Покрили голосні ридання!
Дарма і силуваться, діти,
Щоб розказать хоч щось-не-щось,
Що в той день славний довелось
Мені на власні очі здріти.
Народ мов безумів з утіх:
Старі скакали, мов хлопята...
Той пару коників своїх
Цілує кожного мов брата,
Та приговорює, пестить.
А там гуртом сільські дівчата
Всі скиндячки з голов здіймають,
І бють поклони, і складають
Перед іконою. Кричить
Усякий на витання друга:
„Христос Воскрес, а панщину
Чорт взяв!" А там старий дідуга,
В селі найстарший чоловік,
На давнюю, ледви замітну
Могилку аж грудьми приник,
І обіймає дернину,
Й кричить що-сили: „Тату, тату!
Ми вольні! Тату, озовись!
Таж ти цілих сто літ ту кляту
Неволю двигав, і вмирати
Не хтів, а волі ждав! Дивись,
Ми вольні! Бідний, ти дождати
Не міг,—аж нам той промінь блис!
Вже моїх внуків пан в палату
Так, як мене, не забере!
Возьміть мене до себе, тату!
Ваш син свобідним вже умре!"

Минулась давня панщина, — панування польських панів над українськими селянами. Але ще не минулася новітня і тяжча панщина, — панування червоних катів над цілим українським народом. Та прийде час, що і вона минеться. Прийде час, коли український нарід, скинувши червоне ярмо, проголосить на весь світ: „Ми вольні! Ми більше не рабі!"

САД ХРИСТА-ДИТИНИ.

У Христа-Дитини
Пишний був садок,
В ньому пребагато
Ростив Він квіток

Та найбільш троянди
У садку плекав,
Бо вінки з них плести
Він собі бажав.

Коли ж наступила
Квітнення пора,
Запросив дітей Він
До Свого двора.

Всіх їх щиро бавив,
Угощав, вітав,
При кінці троянди
Їм пороздавав.

„З чого будеш плести
Ти собі вінок?
У Твоїм садочку
Більш нема квіток."

„Я також для себе
Дещо залишив:
Всі оці колючки..."
Христос відповів.

З колючок тих, Йому
Виплели вінок,
Щоб в краплинах крови
Велично цвіло,
Ніби у троядах
Божеське чоло!

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК „ДОБРИЙ ПАСТИР"?

Ціна молитовника в мішній шкіряній оправі, з золотим хрестом та написсю з пересилкою $2.26

Гроші й замовлення слати до:

[redacted]

Box 3696 Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Реліґійний часопис для Українців в Канаді
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ЯК СТОЇТЬ СПРАВА З ЦЕРКОВНИМ ПРОЦЕСОМ.

Нас часто запитують, як стоїть справа з церковним процесом, а саме — чи вже відбулася арґументація перед найвищим судом Канади та чи суд вже видав своє рішення, а як ще ні, то коли його можна сподіватися.

Арґументація в оттавськім суді відбулася в днях 7 -9 лютня, 1940, й продовжалася через повних два дні з половиною. Сторону Церкви заступав адвокат Гіп. Адвокат Арсенич не міг до Оттави поїхати, бо лежав тоді хорий в шпиталі

Арґументації обох сторін слухало пять суддів, які виявили в справі велике заінтересовання. При кінці переслухання предсідник суду оповістив, що справа є вельми важна та вимагає з боку суддів докладного перестудіовання всіх документів та провірення доказів і арґументів, тому суд своє рішення зарезервовує, — то значить, видасть вирок пізніше.

До цеї пори вироку ще не було. Сподіємося його перед початком літних судових вакацій, але не є виключене, що суд може його проголосити аж в осени, тобто з отворенням осінної судової сесії. Так скоро, як вирок буде проголошений, ми сповістимо про це наших читачів, без огляду на те, в чию користь він буде даний.

ЛЬОҐІКА КАТОЛИЦЬКОГО ПРОФЕСОРА.

В Злучених Державах перебуває професор Микола Чубатий, що приїхав туда недовго перед розвалом Польщі. Професор Чубатий — католик, отже американські греко-католицькі власти заанґажували його до поборювання його професорським авторітетом українського православія. Він робить це в той спосіб, що пише „історичні" розвідки й статті та друкує їх в католицькій пресі.

Яку історичну вартість уявляють собою „історичні" розвідки шановного професора, можна побачити хоч би з того, що він „доказує", що св. Володимир Великий та весь український нарід прийняв католицьку віру! А якою правдомовністю і безсторонністю послугується пан професор, можна побачити з того, що він утотожнює українське православя з московським православям і навіть не загнюнувшись, записує все лихо, зроблене українцям Москвою і московським православям, — на совість Української Православної Церкви!

Стільки про історичну правдомовність та безсторонність шановного професора. Щож, приміром, про його льоґіку? Вона в нього тоже дуже дивно виглядає. В „Українських Вістях", з 16 квітня, ц. р. подибуємо його статтю п. з. „Українські католики та православні", в якій між іншим читаємо:

„Деколи можна стрінутися з неоправданим закидом, що українці католики відносяться з неприхильністю до укрїнців некатоликів. Такий закид неоправданий хочби з тої причини, що це противиться основній заповіді християнства — любити ближніх а навіть ворогів."

Ну, чи не дивна льоґіка? То неправда, що католики ненавидять православних, „бо це противиться основній заповіді християнства". Отже, неправда, що католики (таки наші, канадійські) кричать „Проч з Православієм", бо такий клич „противиться основній заповіді християнства — любити ближніх, а навіть ворогів" Також неправда, що мондерські оо. Василіяни пишуть, що „українці католики не можуть погодитися з православієм і мусять стреміти до його ліквідації", — бо таке писання „противиться основній заповіді християнства — любити ближніх а навіть ворогів"

Або ще таке:

Забив католик чоловіка (і таке лучається), призвався до цього на суді і його повісили. Ви розповідаєте про це шановному професорові Чубатому, а він давай до вас з своєю льоґікою: То неправда, що католик забив чоловіка, а то „хочби з тої причини, що це противиться основній заповіді християнства, яка каже — не вбивай!"

Або ще й таке:

Ви (до шановного професора): Дехто закидує, що українці католики крадуть. Що ви про це, пане професоре?

А пан професор: „Такий закид неоправданий хочби з тої причини, що це противиться основній заповіді християнства, яка наказує — не кради!"

Так арґументувати може хіба лише український католицький професор.

ЗОЛОТІ ДУМКИ.

Не забуваймо про смерть, бо вона за нас не забуде.

Тільки та людина, що несе тягар, — знає вагу цього тягару.

Вистерігаймось неправди, бо неправда є початком всякого гріха.

Той буде плакати, що з плачу сміється.

Боятись треба більше живих людей, як мертвих.

Пекло переповнене людьми, які добре хотіли, — але зле робили.

Хто не уважає на малий гріх, той легко поповнить тяжкий гріх.

Лекше є побороти чужу силу, як власну слабість,

ЗОЛОТІ СЛОВА.

Християнине! Коли хочеш, щоби Господь Бог наділював тебе добродійствами, то маєш бути щедрий добродійствами для твоїх ближніх. Хочеш, щоби Господь Бог був для тебе терпеливий, будь терпеливим для твоїх ближніх. Хочеш, щоби Господь Бог був для тебе милосерний, будь милосерним для твоїх ближніх.

— Св. Григорій

В життю християнина не дивімся на початок життя, але на кінець його і витревалість. Св. Апостол Павло зле почав жити, але добре скінчив. Апостол Юда, противно, зачав добре своє життя, але зле скінчив його.

— Св. Євронії

Говори з твоїм ближнім так, щоби твоєї бесіди міг слухати Господь Бог і не мав причини гніватися на тебе.

З поганської мудрости.

ПОМЕР Д-Р ОСИП НАЗАРУК.

Відомий український журналіст д-р Осип Назарук помер в Кракові 31 березня, 1940 р., проживши 56 літ.

До Кракова приїхав д-р Назарук недовго перед своєю смертю. Покійний дістав удар серця і нагло помер. Д-р Назарук довший час був хорий на цукровицю й серце.

Д-р Осип Назарук був широко відомий серед українського громадянства так в Европі, як і в Америці. Уроджений в Бучачі 31 серпня, 1883 року, він ходив там і до ґімназії, одначе прогнаний за роботу в тайнім студентськім кружку, докінчив ґімназію приватними іспитами в Золочеві Університетські студії перейшов у Львові і Відні.

Незвичайно рухливий і темпераментальний, він перейшов небувалу еволюцію від одних світоглядових скрайностей до других. Свою громадську діяльність зачав ще в Бучачі, як співредактор соціял-демократичного часопису „Двірська Служба", видаваного д-ром Андрейом Мозлером (жид), хоч перед тим клонився до анархізму. У Відні перехилився в сторону радикальної партії і потім кілька літ був редактором її органу „Громадського Голосу". Відтак став співробітником національно-демократичного „Діла". З вибухом війни вступив до Українських Січових Стрільців, але помимо цего був інтернований на Угорщині, де перебув знущання мадярів над собою. Увільнений з табору за інтервенцією послів до парляменту у Відні, вернув до УСС і працював переважно в пресовій кватирі. В 1918 році був висланий Національною Радою Західної України до гетьмана Скоропадського в Києві, аби дістати від нього допомогу проти поляків. Одначе в Києві він входить в порозуміння з противниками Скоропадського і бере участь в повстанню проти нього. Після цего стає міністром в уряді Петлюри. По переході уряду Петрушевича за Збруч, єднається з тим урядом і, як редактор органу УГА „Стрілець", веде безпощадну боротьбу з попередними своїми товаришами праці з УНР. Разом з Петрушевичем переїздить при кінці 1919 р. до Відня, і, як один з його найвірніших співробітників, редаґував його орган „Український Прапор". Від уряду Петрушевича був висланий в 1921 р. до Канади для добуття фондів для нього. До того часу він все ще рахував себе членом радикальної партії. Перебуваючи в Винніпеґу, дістав лист від ідеольоґа гетьманського руху В. Липинського, з просьбою о допомогу. Післав йому допомогу і це дало причину до теплої переписки між ними, наслідком якої Назарук переходить в табор гетьманців-монархістів. Переїхав до Шікаґо редаґувати „Січ", відтак зірвав з своїм давнішим вільнодумством, з атеїста став католиком і згодом став редактором католицького органу „Америка". В 1926 р. вернув до Львова, де зєднався цілковито з католицьким рухом під проводом еп. Хомишина та став редактором його органу „Нова Зоря", який редаґував до самої війни.

НАРОДНІЙ ГУМОР ПІД СОВІТАМИ.

Мимо великого пригноблення, яке тепер панує на Західній Україні, народній гумор там не завмер. Наприклад, коли совітська влада наказує декорувати доми червоними прапорами, українські селяни, які колись під примусом польської влади купували червоно-білі польські прапори, віддирають з них білу частину й кажуть: „Богу дякувати одна половина (біла) вже щезла. Шезне ще й друга (червона)!

У ВІДПОВІДЬ ТИМ, ЩО КРИЧАТЬ „ПРОЧ"!

(Докінчення).

Тепер возьмемо само слово: „Проч". Як свідчить „Вістник", то „Б. Н." вже давніше піднесла цей оклик проти автокефальних православних християн-українців. А хтось там ще давніше кричав „проч". Бачимо, отже, що писаки католицькі полюбили дуже те „проч". А щоби крик був ще голоснішим, то друкують його великими буквами: „Проч з автокефалією"! А хто ж то ті християне автокефальні? Письмо Боже каже, що то „Сини Божі" (Йов 38: 7). „Діти Боже" (1. Ів. III: 2). „Власність Божа", „Наслідя Боже" і другими подібними назвами їх називає.

Православні автокефальні моляться в Акафисті: „Ісусе, Сину Божий, помилуй нас"! А св. Іван Богослов в першім посланні (IV: 15) каже: „Коли хто визнає, що Ісус Син Божий, **то в ньому пробуває Бог і він є в Бозі"**. Ось ми прийшли „по нитці до клубка": Хто кричить до „дітей Божих" **„ПРОЧ", то він до Самого Бога підносить той крик „проч"!** І зовсім природно: Коли б хто сказав вашим дітям „проч", чи не буде го боліти вас самих, їхніх батьків? Буде боліти і то навіть дуже! Коли ж католицька „Б. Н." кричить до „дітей Божих" **„Проч"**, то таксамо, якби сказала „проч Боже", — „проч Христе"! Це стверджує таки Сам Христос: „Направду кажу вам: Що ви вчинили одному з братів моїх найменших — то мені самому вчинили" (Мат. XXV: 40). А тут вчинено не одньому братові — але многим.

З тих слів Христових знаємо, що „Б. Н." крикнувши „Проч з Автокефалією" **кричить до самого Христа Спаса:** „Проч Христе"! Однако ж „Б. Н." може кричати скілько хоче „Проч з Автокефалією", може тим кличем „бити як в бубон, щоб аж відгомін йшов по Канаді", то нам не страшно, бо каже Господь через пророка Ісаію (41: 10): „Не бійся (мій народе), бо Я з тобою: не лякайся, бо Я — Бог твій (стережу тебе); Я додам тобі сили, буду помагати і піддержу тебе вірною правицею Моєю. Ось стидом і соромом покриються всі отті, що проти тебе лютують, — в ніщо обернуться і погибнуть супротивники твої. Будеш їх шукати, і не знайдеш їх, тих ворогів твоїх; ті, що проти тебе ярились, манною ізчезнуть (мана — привид). Я бо — Господь Бог Твій (з тобою): Я держу тебе за руку-правицю; Я говорю тобі: Не лякайся, Я помагаю тобі..." Ось, бачите — чого ж лякатись, що якась католицька „глина", порошинка підносить голову і кричить „проч"! Кричи, кілько хочеш — нам з Богом не страшно!

Зі слів, що лише сказаних, легко пізнати, що отте: „Проч" **є кличем безбожним, злим, нехристіянським, провокуючим, авантурничим.** Бо коли б друга сторона — хотячи відбити мечем меч зареаґувала своїм „проч", то до чого тоді дійшло би? Дійшло би до зудару, вогню і боротьби! І ця боротьба, що її спричинила би „Б. Н." без жадного сумніву була би „робота діявольських сил" — нащо притакне чоловік зовсім безсторонний. Але та „віра автокефальна", як каже „Б. Н.", не відповіла і не буде відповідати своїм „проч", бо вона є: „рід вибраний, царське священство, **нарід святий**, люде на придбання, щоб звіщали чесноти покликавшого (Ісуса Христа) із темряви у дивне своє світло... це **народ Божий...**" (І Пет. II: 9—10) і тим вона покаже, що є о много вищою від віри католицької, якої овочем є „Б. Н."

Члени Церкви автокефальної памятають слова Апостола Петра: „Коли добре робите, і страждаючи терпите, то це угодно перед Богом. Ви і на то покликані, бо і Христос страждав за вас і оставив вам приклад, щоб ви йшли слідом за Його стопами. І Він (Христос) не зробив гріха, ані не знайдено підступу в устах Його — і Він злословлений не злословив і страждаючи не грозив, а передав (Судді) судячому праведно" (І Петра II: 9—10). Ото ж підемо за „стопами Христа", за Його прикладом, бо „Він злословлений не злословив і терплячи не грозив". Тому і нам так годиться робити, як Христос робив. Інакше ні!

Коментуючи отже „проч", добре нам буде оглянути його з усіх боків. Сказати „проч", значить тілько, що випровісти комусь місце, виганяти когось, або то саме, що сказати: Забирайся звідти! Іди геть! Не маєш тут місця! Але так сказати може хтось, що має якусь десь власть, авторитетну силу, наприклад: господар може сказати „проч" в своїй хаті, якомусь небажаному осібнякові; так може сказати голова якого товариства добродійного, коли там закрадається якийсь нелад, зло і непорядок. Так може сказати власть крайова, державна, що чуває над добром своїх горожан.

А хто ж має власть у Христовій, Божій Церкві, між „Дітьми Божими", „Народом Божим", „Народом святим", „Родом вибраним", „Власністю Божою"? На то відповідає Сам Христос: „Дана Мені всяка власть на небі і на землі..." (Мат. XXVIII: 18). А ще в Старому Завіті Бог Всемогучий сказав подібно ж. „Так говорить Господь, Творець твій... Той, що утворив тебе Ізраїлю: Не лякайся, бо Я тебе визволив з неволі і дав тобі імя: **Ти мій!** Чи ти через води йти меш, — Я з тобою; чи через ріки, ти не потонеш; чи підеш через вогонь, — не попечешся і полумя не попалить тебе. Я бо Твій Господь, Святий Ізраїлів — Спаситель твій... Дорогий в очах ти в Мене, многоцінний і любий Мені... Від сходу сонця приведу твоє насіння і позбираю тебе від заходу. Півночі скажу: Оддай їх; а полудню: Не вдержуй; приведи сини Мої з далека й дочки Мої від окраїн землі..." (Ісаія 43: 1—6).

Ось бачимо, що ми всі Господні діти: сини і доньки. І каже Господь „Ти Мій дорогий і любий" а про Себе говорить Господь „Я бо твій, — **Я твій** Спаситель". Або інакше: „Я твій — а ти Мій". Така сама звязь є між батьками і дітьми. Одні другим також можуть сказати: „Ми ваші, а ви наші". Та поставмо ще питання: А яке ж має право до власности Божої, який там католицький писака, що кричить: „проч"? Де взяла право „Б. Н." кричати „проч до „Божої власности"? А чи знають ті крикуни сього „проч", що „якою міркою мірите, такою міркою і вам відміриться"? Чи знають вони, що за отте „проч" може й вони приспішили собі вирок Божий і на них сповняться слова: „ті, що проти тебе лютують, — в ніщо обернуться і погибнуть, — будеш їх шукати і не знайдеш їх" (Іс. XLI: 11 і 12).

Кидають каменем на Українську ПравославнуЦеркву крикуни „Проч з Автокефалією", а чи знають вони слово сказане Христом: „Хто з вас без гріха, нехай перший кине камінь". (Йоан VIII: 7)? Та хіба досить маємо доказів, щоб знати, що тілько Христос, Найвищий Суддя живих і мертвих може сказати „проч" — а не якась глина, нині вона є, а завтра в ніщо обернеться, бо тільки Христос „має всяку власть на небі і на землі".

Випадає нам ще взяти під увагу слова, які пише „Б. Н." на самому початку в своїй статті, що її обговорюємо: „І чи це не робота антихриста"? Ось тут бачимо, чим „Б. Н." має охоту назвати „автокефальних", — „антихристами"! Хто ж між людьми може заслугувати на назву „антихрист"? І хто є дійсно антихрист? Це пояснює нам св. Іван Богослов: **„Хто не визнає Христа (Богом), що прийшов у тілі (на цей світ), то той зводитель і антихрист".** (II. Ів. I: 7). Зводителем у раю був діявол, що звів наших пра-родичів Адама і Еву; отже ж ця назва є його.

Але св. Іван каже, що і між людьми знайдеться неоден — а много — що є зводитель і антихрист, але пояснює зараз хто він є. Той, „хто не визнає Ісуса Христа!" Ми ж члени Церкви нашої Української Православної всі в „Ісуса Христа охрестилися — і в Него одягнулися"! — **тому антихристами ми не є!** Ми що дня Христові покланяємось і звемо Його своїм Царем і Богом, то ж ця страшна назва не є наша. Ми — як вже сказано — хочемо йти „за стопами Христа", а послідователі Христа не є антихристами. От це свідоцтво маємо самого св. Івана, котрого Христос любив. Вкінці ми й не підносимо крику „проч" проти Церкви Христової, — що є противне Духові Божому— то й тому також не заслугуємо на назву: антихрист!

Церква Христова за всі часи свого істнування мала запеклих ворогів і страшних гонителів, які раді б її стерти з лиця землі і вони також все видвигали оклик: проч! У наших часах є їх також всюди досить, а найбільше їх тепер розмножилось у колишній російській імперії і на наших землях українських, де що йно осадовились вони в Галичині, і по всіх західніх землях України і там вони також вже піднесли проти Церкви Божої той зловіщий крик: проч! Та хто ж би був міг сподіватися, що до того **товариства „діявольських сил"** прилучиться сьогодня і „Будучність Нації" в Канаді і разом з ними підійме канонаду: проч! Це вже не до поняття! Бо той журнал нібито щиро-релігійний, християнський, ще й до того католицький! А католицизм — після їх теорії „единоспасаючий"! (Це найгрубша лож, бо „Я двері вівцям" сказав Христос). Але щож? „Чого не надійся, того сподійся". На наших очах всякі вороги Церкви Христової, як ріжні безбожники, атеїсти, комуністи, антихристи і другі їм подібні, — всі разом підносять оклик в сторону Христової пастви і кричать: проч! — А до них долучується „Б. Н." і разом з ними гукає і собі проч! Вороги Божої Церкви всякого покрою і „Будучність Нації" мають один боевий знак, одно боеве гасло і оден боевий клич, — Проч!

Православний з Бразилії.

ВИЙШОВ З ДРУКУ Й ПРОДАЄТЬСЯ
„ШКІЛЬНИЙ СПІВАННИК"
вложений славним українським композитором К. Стеценком.
Співанник містить 36 пісень під нотами й коштує лише 25 центів з пересилкою. Замовлення й гроші (почтовим переказом, або стемпами) слати на адресу:
Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ІВАН ФРАНКО.

(В річницю його смерти 28 травня, 1916).

Іван Франко, син селянина-хлібороба, побачив світ 15 серпня 1856 р. в селі Нагуєвичах, дрогобицького повіту, на галицькому Підгірі. Батько — Яків, людина заможня, родом із поукраїнщених німців, дуже запопадистий і роботящий, попри хліборобство, заробляв на життя й ковальством. Від нього у спадщині, здається, одержав Франко ту подивну роботящість, що нею визначався ціле своє життя. Мати Франка походила з роду Кульчицьких, із ходачкової шляхти.

До сільської школи ходив Франко в сусідньому селі, в Ясениці Сільній. Там жив його дядько, Павло Кульчицький, людина письменна, що помагав йому вчитися, й за ті два роки перебування в Ясениці Франко вивчився читати й писати по українськи, по польськи й по німецьки та навчився співати до Служби Божої.

Восьмилітнім хлопцем бачимо Франка у Дрогобичі в німецькій нормальній школі (те саме, що народня школа, лише в місті). Того ж таки року помер його батько, й мати вийшла заміж за Гриня Гаврилюка, людину гарну, яку Франко ціле своє життя згадував як найкраще. За його допомогою й заходами Франко скінчив нормальну школу й перейшов до дрогобицької гімназії.

Про дитячі роки Франка та про те, яке було його навчання у школі, ми маємо багато згадок у його оповіданнях, а то й цілі новелі присвячені тим часам, (як пр. „Гринцева шкільна наука", „Олівець", „Борис", „Гірчичне зерно" та інші). І те, як його нагинали, щоб був, як „усі люди" („Малий Мирон"), і те, як своєрідні педагоги безкарно знущалася над мужицькими дітьми, — все те кидало на його вразливу душу перше насіння: обурення, погорди і ненависти до всякого насильства, з якого виріс опісля гарячий протест проти всякої тиранії. А домашнє життя: кузня батька, в якій ніколи не погасав вогонь, столярська майстерня родича, в якого стояв на кватирі, — і одне і друге доставляло йому безліч усе нових і нових вражінь.

Ще в низчій гімназії почав Франко складати віршики, писати оповідання і збирати народні пісні, в яких кохався до безтями. У вищій гімназії кинувся Франко до читання; читав багато, та без вибору, що запопав із німецької, польської і французької літератури, головно белетристику; тоді ж почав складати свою бібліотечку. Від свого учителя Івана Верхратського, одержав Франко до прочитання Шевченкового „Кобзаря", який зробив на нього таке вражіння, що він незабаром вивчив його цілого напамять. Тоді ж він познакомився з творами інших українських письменників, як Стороженка, Руданського, Марковичку, Куліша, Мирного.

В 1875 р. Франко скінчив гімназію і в осени того року подався на університет до Львова. Тут став членом „Академічного Кружка" й почав містити в його журналі „Друг" свої вірші, а також почав друкувати свою першу повість „Петрії й Довбущуки". Перші віршеві спроби Франка вийшли окремою книжечкою в 1876 році.

У Львові наскочив Франко в „Академічнім Кружку" на великі суперечки між молоддю про те, хто ми та якою мовою треба нам писати, — ці суперечки були для нього незрозумілі, і він в них не брав участи, але все таки під їх впливом доводилося йому безнастанно хитатись поміж двома напрямками, що тоді панували в Галичині: поміж москвофільським і народнім (українським).

Саме під той час на галицьку молодь, студентство, звернув свою увагу Драгоманів. В своїх листах до журналу „Друг" він доказував, що одинокий спосіб дати українському народові европейську культуру, — це розвинути народню, українську мову й користуватися нею в письменстві. Листи Драгоманова були звернені проти москвофілів, які захвалювали московську мову та старалися нею писати, хоча її не знали.

Листи Драгоманова зробили велике вражіння на Франка й він почав листуватися з ним. Це листування тягнулося аж до смерти Драгоманова.

Тимчасом у липні 1877 р., як „цегла на вулиці на голову", спав на Франка арешт, а з ним заарештовано загалом цілу редакцію „Друга". [illegible] зносини з Драгомановим, котрого галицька поліція вважала головою якоїсь таємної міжнародньої соціялістичної організації.

В тюрмі Франко просидів девять місяців. Ці місяці для Франка були страшною тортурою. „Мене", пише він, „трактовано, як звичайного злодія, посаджено між самих злодіїв та волоцюг, котрих бувало в одній камері зо мною по 12—18, перекидувано з камери до камери при ненастанних ревізіях і придирках (це, бач, за те, [illegible] я писав", [illegible] записував на випадково роздобутих карточках паперу олівцем пісні та приповідки з уст союзників, або й свої вірші), а кілька тижнів я просидів у такій камері, що мала тільки одно вікно, а містила 12 людей, з котрих 8 спало на тапчані, а 4 під тапчаном для браку місця".

Але не так сама тюрма добивала Франка, як те, як після тюрми віднеслося до нього залякане громадянство, яке, замісць співчуття для поета кинулося [illegible] нього, за його політичні та соціяльні погляди, свій [illegible] „Мене", пише Франко, „викинено з „Просвіти", заборонено ходити на „Бесіду" [illegible] люди (з старших), котрі хотіли мати зо мною якенебудь діло, видались зо мною тільки в секреті, що мене дуже принижувало".

Перед Франком стануло дві дороги: або розкаятися в своїх „прогріхах" і стати „порядним" членом то[го] громадянства, яка його проскрибувала (вилучувала) зпоміж себе, або „стати добровільно в ряди проскрибованих та витручених і, не оглядаючись, іти шукати для себе такого самого товариства".

Франко вибрав те друге [illegible] і ось зараз з початком 1878 р., при грошевій допомозі Драгоманова, він [і] Павлик видають журнал „Громадський Друг", який одначе через цензуру перестав того року виходити. Не кидаючи університетських студій, Франко основує видавництво „Дрібна Бібліотека", якої до 1881 р. вийшло 14 книжочок, що містили побіч творів Франка, переклади деяких европейських учених і письменників.

На початку 1880 р. Франко був другий раз арештований. Підчас цього арешту він, як сам пише, пережив чи не найтяжчі хвилини свого життя. По виході з тюрми він прожив в Коломиї „страшний тиждень", написав повістку „На дні", — „за останні гроші вистав[ся] до Львова, опісля жив три дні трьома центами, найденими над Прутом на піску, а коли й тих не стало, заперся у своїй кімнаті в готелю й лежав півтора дня, в горячці й голоді, ждучи смерти, безсильний і знеохочений до життя". (З листа Франка до Драгоманова).

Осенею того року Франко вернувся до Львова й знов записався на університет. Цей 1880 рік, був для Франка богатий поетичною діяльністю. Тоді повстали майже всі його „Веснянки", „Скорбні пісні", „Нічні думи", декілька сонетів, три-чотири сатири. Багато матеріялу дала Франкови тюрма, в якій довелося йому провести весну.

В Львові Франкови було важко вдержатися й через те зимою 1881 він виїхав до Нагуєвичів, де, — живучи під доглядом жандарма, багато писав. Жилося тоді Франкові загалом погано, в ньому відбувалася страшна душевна боротьба й цей чорний настрій відбився в його тодішній віршовій творчости.

З початком 1883 р. Франко приїхав до Львова і став тут співробітником „Діла". З весною знов кидає Львів, іде на село та занимається політичною й економічною історією Галичини та іншими писаннями. Три роки пізніше Франко виїхав до Києва й там оженився з Ольгою Хоружинською. За гроші, що одержав від Киян, Франко, повернувши до Галичини, заснував „Наукову Бібліотеку", яка згодом перемінилася в „Літературно-Наукову Бібліотеку", та видала 15 книжечок.

З ходом часу, знайшовшися з сімею у скрутному матеріяльному становищі, Франко задля шматка хліба подався в „найми до сусідів", як він назвав той період від 1887—1897, коли то був співробітником польського часопису. Одначе не можна сказати, що й тоді Франко нічого не писав, чи не видавав по українськи. В тім часі він написав, чи видав між іншим „Панські жарти", „Смерть Каїна", „Тюремні сонети" (підчас третього його арешту), „До світла" та інші, помагав у виданню збірників та альманахів, писав поеми для дітей („Лис Микита", „Пригоди Дон Кіхота", „Абу Касимові капці", „Коваль Басім" та інші), написав [illegible] найкращу драму „Украдене щастя" та видав багато інших праць.

В 1892—1894 Франко виїхав до Відня на студії і одержав ступінь доктора філософії. Робились старання, щоби Франка призначили професором львівського університету, але міністерство відмовилось це зробити задля його політичного минулого.

Під кінець 1897 р. Франко став редактором „Літературно Наукового Вістника" й пробув ним аж до 1907, коли то „Вістника" перенесено до Київа.

(Докінчення буде).

УКРАЇНСЬКА ПОЕЗІЯ ПІД СОВІТАМИ.

Оце є примір, як процвитає українська гумористична поезія під совітами:

„У Росії харашо:
Їсти-пити нема що;
Ні теляти, ні свині —
Тільки Сталін на стіні...

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ „ВЕЛИКІ РОКОВИНИ"?

Як ще ні, — то замовте ЗАРАЗ, бо наклад ВЖЕ НА ВИЧЕРПАННЮ. Книжка здобула собі прихильну оцінку навіть поза Канадою, отже хто її собі купить, не пожалує того.

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 75 ЦЕНТІВ.

Consistory of Ukrainian Greek Orthodox Church,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ЄРУСАЛИМ І ХРАМ ГРОБУ ГОСПОДНЬОГО В НІМ.

(Продовження)

Церква Божого Гробу знаходиться значно нижче, ніж загальна площина Єрусалиму і це вже свідчить про дуже давнє існування тут цього храму, як рівнож і про те, що храм відновлювався і будувався по численних руйнуваннях та пожежах на старих фундаментах, а не на румовищах, як околишні будови.

Фронтова сторона церкви Божого Гробу вибудована з тесаного каміння. При землі знаходиться двоє вхідних, під високими мармуровими склепіннями дверей. Двері праворучні з якихось причин перед кількома віками було замуровано, так що тепер до церкви входиться лише одними дверима.

По обох боках дверей знаходиться по трох мармурових стовпів, поставлених так, що вхід косяком звужується до середини. Стовпи ці майстерно підпирають виглиблене склепіння. Горішній простір склепіння виповнено мармуровими барелефами з образами воскресення Лазаря, Господнього входу до Єрусалиму та вигнання торгуючих жидів з храму. Капітелі стовпів і оздоби в сплетених вітів свідчать про те, що це праця майстрів старої Візантії, хоч деякі французи твердять, що це робота французьких майстрів XII віку.

Храм Божого Гробу складається з декількох будов, що тісно між собою повязані. Всі вони знаходяться під одним накриттям і єдиний вхід до них веде через описані вище двері. При вступі до притвору, видно якийсь дивний будівельний витвір, подібний до печері, де зимою гріються і сплять прочани. Трохи далі знаходиться місце, де продаються свічки та всякі церковні речі. Праворуч від входу знаходиться грецький монастир, що складається з трьох комірчин. Це православна сторона храму. При протилежній стіні знаходиться такий же монастир католицький — це вже католицька сторона храму. Недалечко від виходових дверей знаходиться „камінь помазання": це мармурова плита, положена на тім місці, де, за переказами, Йосиф і Никодим, знявши з хреста Тіло Спасителя, намазали його миром. Камінь цей лежить тут від 1810 р. За старих часів бували тут інші камяні плити, що мінялися в залежності від того, кому це місце належало. Самий „камінь помазання" лежить глибоко під цею плитою. По боках плити стоять великі підсвічники. Над плитою вісить 8 однакових срібних лямпад. Придiл цей належить тепер Грекам.

За цим каменем знаходиться стіна, виповнена образами. Далі, в глубині храму, попід головними стінами, знаходиться ріжні вівтарі, каплички, присвячені тим чи іншим евангельським подіям або особам.

На невеличкім віддаленню від стіни знаходяться височезні стовпи, що піддержують тяжку баню церкви.

Заразже за „каменем помазання" підноситься Лобне місце, або Голгофта. На верх Голгофтової скелі виходиться сходами, що знаходяться з двох боків скелі. На версі цеї скелі знаходиться дві каплички: — православна грецька — в напрямку півночі і католицька — на південь. Каплички ці темні і дуже низькі, бо верх Голгофти в цих місцях сягає досить високо під стелю храму.

Кажуть, що православна каплиця знаходиться там, де стояв хрест Спасителя. Є в ній вівтар без іконостасу, декілька підсвічників і 12 гарних лямпад. При бічній стороні вівтаря знаходиться отвір, звідки коли присвітити, видно в скелі крізь діру в підлозі ямку, куди ніби було вставлено хреста, на якому розпято І. Христа.

На підлозі латинської каплички, мармуром визначено місце, де лежав хрест тоді, коли розпинали на нім Спасителя.

Поміж обома капличками знаходиться маленький вівтар, де за переказами Пречиста Діва приняла на лоно свого змерлого Сина, знятого з хреста. З католицької каплички можна дивитися до каплички Пресвятої Діви, що вже прибудована збоку на Голгофі. Капличка ця знаходиться ніби-то на тім місці де стояла Богородиця коли вмирав на хресті її Син.

Під сходами, що ведуть на Голгофу знаходиться вівтар Івана Хрестителя. Біля Голгофи стоїть капличка над місцем, де як передають поховані кості Праотця Адама а біля нього Мелхиседек, князь Салимський.

За Голгофою є капличка, де знаходиться зломок гранітового стовпа, до якого був привязаний Христос в пилатовій преторії, де Його мучили і знущались над Ним. За цею капличкою провадять сходи до церкви св. Олени. Тут знаходиться престіл присвячений св. Олені, що тут часто перебувала, коли робітники шукали Чесний Хрест.

На право від головного престолу [illegible] престіл присвячений благоразумному розбійникові. В південнім куті цієї церкви [illegible] в стіні отвір. Через цей отвір можна зійти на те місце, де було знайдено Животворящий Хрест, [illegible] терновий вінець, цвяхи і таблицю з написом, що була прибита над хрестом. На цім місці, де знайдено Животворящий Хрест, знаходиться грецький вівтар. Складається він з мармурової плити, з вложеним на ній хрестом. Напроти знаходиться католицький престіл з бронзовою постаттю св. Олени.

При головній стіні храму Божого Гробу знаходяться рядом каплички присвячені останнім дням земного життя І. Христа і звязаним з ним подіями. Перша капличка присвячена діленню риз і металю жеребів", далі капличка св. сотника Лонгіна, що зо своєю сотнею вартував при розпятті Христа і проколов ребро Спасителя, [illegible] каплички св. Якова, св. Івана, 40 мучеників, св. Марії Єгипетської, Янгола св. Магдалини і інші. Ліворуч від престолу „[illegible]" каплички, знаходиться грецький катедральний собор „католікон", що сам займає праву сторону в головнім приділі храму Божого Гробу.

Трохи далі між стовпами, що підтримують баню, знаходиться печера Божого Гробу, де ніби був замкнений Христос перед розпяттям. Середину цілої будови храму Божого Гробу займає капличка Божого Гробу. В цій каплиці міститься Божий Гріб. Чотирокутна ця церковця обложена на зовні плитами з жовтавого, з червонистими плямами, мармуру.

Мідна баня на алябастрових стовпцях, злучених легко склепінням, вінчає цілу будову. Вхідна сторона оздоблена точеними візантійськими стовпами. По обох сторонах знаходиться багато лямпадок, а на стіні за лямпадами мозаїчний образ Воскресення Христового.

Перед входом до Господнього Гробу міститься капличка Янгола, що відвалив камінь од дверей гроба. По середині каплички знаходиться низький стовп, окутий в горі обручем. На вершку цього стовпа знаходиться кусок каменя, яким був закритий вхід до Гробу. При вході до самого Божого Гробу вироблені статуї — праворуч янгола, ліворуч [illegible] св. Мироносиць. Над входом прикріплено таблицю з написом „Господи, памятай на свого слугу Кальфі Камнелюса, королівського будівничого в Мітеленах 1810 р."

Світло-сіра мармурова плита покриває Господній Гріб, де лежало Пречисте Тіло. На стіні над плитою знаходиться образ Воскресення Христового на золотім тлі. Ціла стеля каплички вкрита всякими золотими лямпадками. Сама капличка Божого Гробу невеличка, довга на 2 метри і 7 центиметрів й широка на 1 метер 93 центиметри.

Від Божого Гробу невеличким хідником можна зійти до катедрального грецького собору, вівтар якого звернений на схід сонця. По обох сторонах церкви, попід стінами, знаходяться місця для патріярхів єрусалимського і антиохійського. У вівтарі переховується прекрасний образ різьбленої на срібній дошці плащаниці, — дар гетьмана Івана Мазепи до Божого Гробу. В особливо важних випадках ця плащаниця кладеться у вівтарі на престіл і при літургії служить, як підложжя для Св. Дарів. Середину цеї плащаниці займає різьба, що представляє похорон Христа.

В горі над плащаницею тягнеться напис „Подаянієм Ясновельможного Его Милости Пана Іона Мазепи, Російського Гетьмана". В низу подібний напис латинською мовою:

Sumpt Illustrissimi Domini Joannis Mazefa *)

Решта срібної дошки вирізблена чудовими орнаментами, творить якби раму для властивої плащаниці. В верху на цій рамі вирізьблено нерукотворного Спаса, а по боках чаші й глечики на вино. На спідній рамі знаходиться герб Мазепи — хрест з місяцем та шестикутною звіздою.

*) Майстер, що різбив напис, зробив помилку, замісць Мазепа вирізбив Мазефа.

ЗБІРКА НА СПЛАТУ ДОВГУ НА ЦЕРКВІ В МЕЛВИЛ, САСК.

Збірка по церквах:

Айтуна, Саск.	10.05
Ріджайна, Саск.	9.20
Феявуд.	7.02
Гудів (коло Пилиповик)	6.25
Гудів (місто)	6.10
Вишард, Саск.	5.25
Ріджайна, Саск.	5.25
Інсінгер (коло Куцих)	4.20
Вест Брук	3.10
Дробот, Саск.	4.95
Коло Льорн	1.85
Шіго (коло Купровських)	6.25
Василь Грещук, Дейзлед, Алта.	$10.00

ЕДМОНТОН, АЛТА.

Пан Мойсей, 2.00

По 1 дол.: Д. Фербей, В. Челядин, Д. Мельник, Г. Челядин, В. Чоботар, Й. Янішевський, Л. Лахман, Др. Ф. Говда, С. Романюк, П. Гайовський, М. Лупул, Т. Ганочко, І. Никифорук.

По 50цт.: Др. І. Верхомин, В. Гринвак.

По 25цт.: В. Бойцун, З. Палагнич, П. Дудра, П. Василишин, пані П. Скора.

ІННІСФРІ, АЛТА.

По 1 дол.: І. Богайчук, І. Ількін.

РАДВЕЙ, АЛТА.

По 1 дол.: М. Мелешко, І. Татарин, Н. Козюк.

По 50цт.: І. Сулима.

МИРНАМ, АЛТА.

П. Чапельський 3.00

По 1 дол.: В. Костишин.

По 50цт.: Я. Волошин.

По 40цт.: Д. Малинюк.

ЛУЖАН, АЛТА.

По 1 дол.: А. Боханецький, Н. Панасюк.

ВИЛІНГДОН, АЛТА.

Ф. Магера 1.00

По 50цт.: М. Шимко, В. Калинич, В. Лупул, С. Самоїл.

ВЕГРЕВИЛ, АЛТА.

М. Черняхський 1.00

КАЛМАР, АЛТА.

С. Мриглод 1.00
С. Олексний .50

КЕЛҐАРІ, АЛТА.

А. Оришак 1.00
М. Котелко .25

КОЛЛЕНД, АЛТА.

М. Кіндракевич 1.00
пані Марта Сливінська .50

ЧИПМАН, АЛТА.

Никола Лідух .50
Іван Котик .25

СМОКІ ЛЕЙК, АЛТА.

По 1 дол.: Г. Фарина, С. Костинюк.
Н. Ґавінчук .25

Н. Малицький, Рокі Робс.	.25
Л. Яремчук, Динант	.50
М. С. Фербей, Федора.	.50
В. Савчук, Давнівт	1.00
Т. Стухляк, Ст. Майкл.	1.00
В. Панчишин, Мондир	1.00
М. Винничук, Роял Парк	.50
Г. Панас, Спеден	.50
В. Танасюк, Сібл Біч.	.50
С. Пелех, Стрий	40
П. Лучак, Гилин	1.00
В. Тилявський, Венкувер.	1.00
О. Гарапюк, Вернон	.50
В. Тарновецький, Форт Френсес.	1.00
П. Комісарчук, Форт Френсес	1.00
[illegible] Сеніл Лейк	1.00
Г. Сидята, Бисет, Ман	1.00
В. Гаврищ, Бисет, Ман	1.00
В. Барабаш, Бисет, Ман	1.00
М. Гаврилюк, Оакборн	1.00
П. Барбацюк, Карморент	1.00

САСКАТУН, САСК.

По 1 дол.: М. Бойкович, Др. Л. Строган, Г. Слінченко, Н. Рак.

По 50цт.: Ів. Даниільчук, Ів. Баер, Ів. Горчинський.

По 25цт.: Ів. Черненький, М. Натірний.

ЙОРКТОН, САСК.

Др. Логин 1.25

По 1 дол.: І. Шпка, Г. Мірка, М. Фредик.

СМАІЛ, САСК.

І. Кінар .50
І. Магус .25
С. Кондра, Вонда .50
К. Кінар, Абердін 1.00

Ю. Мельник, Бруно, .50
Д. Ганькевич, Дийфо, 1.00
Я. Кіцуа, Бенкенд 1.00

ІНСІНГЕР, САСК.

По 1 дол.: І. Молдован, Ів. Остапович, Г. Побережник, Д. Цибульський, Л. Терновецький, В. Куцій, І. Крептул, пані Цецилія Хриптул.

По 50цт.: В. Сочинський, В. Кирилюк, О. Січовий, М. Линюк.

По 25цт.: Д. Павчук, Д. Федусяк, Д. Ґревул.

По 10цт.: І. Ісеар.

РІДЖАЙНА, САСК.

По 1 дол.: П. Задурорич, О. Войтків, П. Демчук, В. Яковега.

По 50цт.: І. Самаманчук, Д. Гаврилюк, панна Анна Швець.

По 25цт.: Г. Гр. Труфан.

АЛВЕНА, САСК.

По 1 дол.: І. Кіндрачук, Т. Грицюк, І. Магус.

По 50цт.: В. Будзяк, Т. Гавриш, М. Клапоущак

По 30цт М. Мищишин

ТІДОР, САСК.

По 1 дол. Анна Вельгуш Ів Гараснюк, Т Остапович Л Білокрилий.

По 25цт. І. Білокрилий, Г Дарійчук, п Бравн

ШЕГО, САСК.

По 1 дол І Мороз, Л. Середа, І Маріяш

По 50цт О Гуменюк, М. Волковський Г Генерега.

КЕНДІЯК, САСК.

По 1 дол. М Шпинюк, В Хумік

По 55цт Г Лужецький.

ДЖСМИН, САСК.

По 2 дол.. А. Іванців, Ю. Спільчак.

ТАРНОПОЛЬ, САСК.

По 1.50. В. Фіцич.

По 1 дол.: В. Савчук. В. Войцихівський.

П. Балз, Крейк, Саск.: 5.00
Л. Кошовський, Бел Плейнс 4.00

АЙТУНА, САСК.

По 1 дол.: В. Мундзяк, Н. Бойкович. М. Коваль.

По 50цт.: М. Скрипець.

СТ. ДЖУЛІЄН, САСК.

По 50цт.: В. Кіндрачук. Ю. Процюк.

З. Драган, Криндор, Саск. .50
П. Іванов, Лебрет, Саск. 1.00
С. Комар, Гендон, Саск. 1.00
В. Король, Беньгор, Саск. 1.00
І. Бардинюк, Горлиц, Саск. 1.00
С. Литвинчук, Горлиц, Саск. 1.00
Н. Шевчук, Ґренфел, Саск. 1.00
Й. Симчак, Ґренфел, 1.00
В. Мартинюк, Вест Бенд, Саск. 1.00
Б. Собкович, Кийва, Саск. 1.00
Г. Ковалюк, Сембург, Саск. 1.00
М. Гавриш, Ст. Босвел, Саск. 1.00
В. Тріщук, Пеллі, Саск. .50
П. Щпнянюк, Брукебі, Саск. .50
П. Бурак, Стар Ситі, Саск 25
С. Середа, Біґгар, Саск .50
Іван Кривяк, Бигґар, .50
М. Трач, Клийтонвил, Саск. .50
В. Кіндрачук, Витков, Саск. .50
Н. Гавриш, Мічем, Саск. .25
Г. Дарійчук Спрінгсайд, Саск. .25
В. Наконечний, Приюпайн Плейн. .25

ВАКАВ, САСК.

По 2 дол.: В. Насарук, В. Чепюк,
По 1 дол.: І. Коховяк.

КОЛЯДА З ВАКАВ, САСК.

По 1 дол.: В. Никифорук, Д. М. Урин, В. Конзик, пані А. Борнхайло.

По 55цт Г. Дубик

По 50цт.: Н. Янців, пані І. Голіната, В. Шеремета, Д. Сісецький, В. М. Цалинюк, Ф. Никифорук, О. Сиройка, І. С. Михайлюк, П. Митнук, І. Квасниця, В. П. Голінатий, Г. Гой.

По 25цт.: Г. Костик.

По 20цт.: Г. Березовський.

По 10цт.: С. Михайлюк.

Разом $110.40

Заряд Укр. Гр. Прав. Церкви св. Покрова Преч. Богородиці в Мелвил, Саск. оцим складає сердечну подяку гр. Григорієві Ференюкови і другим колядникам: Івановй Березовському, Івановй Михайлюкови Гринюкови, що потрудились і виГринюкови, що потрудились і вішли колядувати на поміч нашій церкві і також всім жертводавцям, що зложили свої лепти на так благородну ціль. Нехай Господь дарить усіх Вас щастям і здоровлям та добрим поводженням.

Свящ. І. Кусий, парох,
Мих. Даців, — голова,
Ст. Ю. Вінчар, секретар.

МОЯ ПИСАНКА.
ПОРЕДЖ ЛЯ ПРЕЙРІ, МАН.

По 1 дол.: Петро Касіян.

По 50цт пані Ф Лебинська, М Кеп

По 25цт І Куплерек Т Лазорко, Ю Гринькін, пані Анна Соцька, пані Анеля Руда Ф Соцький.

ВЕГРЕВИЛ, АЛТА.

По 50цт Зварич В Кирилюк, п Гарасим п Музика

По 30цт П Байдала

По 25цт пп Шевчук А Зварич А. Винничук, П Мураф, Фоґчук пані Музика, пані добр Березіцькі пані Мерезюк

По 15цт.: Г. Винничук.

По 10цт.: пп. Грекуляк, І. Шовкоплес, Сельвонегор, Флійчук.

Не подали імен .60

СІЧ—КОЛОМИЯ, АЛТА.

По 1 дол.: пані Г. Винничук.

По 25цт.: Т. Воробець, М. Симотюк, В. Пилипобен, Г. Онищук, М. Чернявський, пані В. Саламандик, В. Г. Врук, пані Т. Тетрук, Н. Саламандик, І. Воробець, В. Чернявський, С.Грегораш

По 20цт.: В. Харук, І. Воробець

По 10цт.: А. Яремій, пані Косташ, М. Харук.

По 5цт: пані М. Чернявська, пані В. Гаврилюк, пані Н. Чернявська.

ІНЛЕНД, АЛТА.

По 1 дол.: П. Засійбіда.

По 50цт.. Ф. Бойко, І. Засійбіда.

По 35цт.: пані Н. Байдала

По 25цт.: С. Бартман, Мир. Гошко, І. Смук.

АРРАН, САСК.

По 25цт.: Й. Пасека, С. Савчук, Я. Нагнибіда, І. Пернаровський

По 20цт.: В. С. Чорнейко.

По 10цт.: Й. Срільчук, Ю. Майструк, А. Пайнгрес, А. Булега

АРРАН (Кобзар), САСК.

По 25цт.: А. Горохолин, В. Горохолин.

По 10цт: В. Ф., І. Крочак, Р Грицай, В. Несторук, Василина Жабінська, Параска Горохолин, Анна Максимчук, Емілія Максимчук, Г. Косоловський.

СТОРДЖИС, САСК.

По 50цт.: пані І. Кінащук.

По 25цт.: пані: В. Грушка, Маруся Бартко, В. Іванів, Д. Лазарович, Солтис, Лисогірка, Бабюк; панни Стефанія Грушка, Стефанія Іванів

По 10цт.: Ілько Лупів.

СТІНЕН, САСК.

По 25цт.: Марія Цуркан, М. Василинчук, М. Андрушко, А. Анака, Г. Л. Стратійчук, М. І. Анака, Н. Анака, Й. Ягелніцький, П. Цуркан, Р. Березюк, В. Куруляк.

По 10цт.: І. Бойко, М. Данилюк, П. Анака.

По 5цт.: П. Мірка.

ГАРС, САСК.

По 25цт.: С. Яремко.

По 20цт.: Г. Королюк.

По 10цт.: І. Балаховський, О. Рудачик, п-на Л. Королюк, М. Курковський, І. Онищук, В. Булавка, Т. Годороку.

По 5цт.: І. Прокіпчук, Т. Рудачик.

НОРКВЕЙ, САСК.

По 1 дол.: Іван Киба.

По 25цт.: Т. Кіндрацький.

По 10цт.: Н. Охітва.

П 5цт.: П. Охітва, Анна Охітва.

МЕЙБРИДЖ, САСК.

По 15цт.: І. Кузьмин, Н. Прихідько.

По 10цт.: В. Сич.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. І. Гикавого.
Травень:

26. Неділя. — Кейленд.

Червень.

2 Нед. — Завале.
6 Нед. Возн Госп. — Сучава-Мюстора.
9 Неділя — Слава
16 Нед., Пресв. Тройці — Катвин (Храм).
17 Понед., День св. Духа — Виллиґдон (храм)

Адреса — Andrew Alta

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. В. Апонюка.
Травень:

26. Неділя — Принс Алберт

Червень.

2. Неділя — Гронлид півнична
6 Четвер Возн Госп — Гронлид середня (храм).
9. Неділя — Кадет
16. Неділя, Пресв. Тройці — Сембург (храм).
17. Пон. Св. Духа — Гонеймун.
18. Віт. 3 день З. Свят. — Шіпман.

Адреса: Gronlid, Sask.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Гр. Василіва
Травень.

26 Нед. Самар. — Ворспайт

Червень.

2 Неділя Сліпор — Спедден (похід на цвинтар)
6. Четв., Вознес. Госп. — Смокі Лейк. (храм).
9. Неділя, св. Отців — Двайнінг.
15. Субота, св. Ів. Сучавського — Беліс (похід по полях).

Адреса: Смокі Лейк, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Ф. Керницького
Травень:

26. Неділя — Канора.

Червень.

2 Неділя — Тязів
6. Четвер, Возн Госп. — Винмер (храм)
9 Неділя — Рама
16. Нед., Пресв. Тройці — Дробот.
17 Пон., День св. Духа. — Свидова
23 Неділя. — Фастон
30 Неділя — Канора.

Адреса — Рама, Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. А. Горбая
Травень.

26. Нед. — Роблин (фарми).

Червень.

2 неділя — Грендвю.
6. Четв., Вознес. Госп. — Дрифтінг Ривер.
9. Неділя. — Етелберт.
15. Неділя, Пресв. Тройці — Всеношне і Утреня год. 7 рано. — Ленард (храм).
16. Нед. Пресв. Тройці год. 11. Сл Божа — Шортдейл (храм).
17. Пон. День св. Духа — Петлюра (храм)
23. Нед. — Роблин, фарми.
30. Нед. — Гілберт Плейнс.

Липень.

7. Нед., Р. І. Хр. — Дрифтінг Ривер. (храм)
7 Нед. Р. І. Хр. — Шел Велей (храм) о. Симчич.

Адреса — Роблин, Ман.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР
ТРАВЕНЬ.

26 Н. 4 Неділя Самарянки. Мч. Глик.
27 П. Ізидора, Максима.
28 В. Преп. Ісаї, Пахомія
29 С. Преп. Федора, Єфрема
30 Ч. Ап. Андроніка й Юнії
31 П. Теодота М.

ЧЕРВЕНЬ.

1 С. См. Патрикія

2 Н. 5. Нед. Сліпородженого
3 П. Рівноап. Константина і Ол.
4 В. Миркели, Василиска
5 С. Михайла, Єфрос.
6 Ч. Вознесення Христове
7 П. † Найд. гол. Івана Хрест.
8 С. Ап. Карпа, вм. Юрія нового

9 Н. 6. Нед. св. Отців. См. Тер.
10 П. Микити еп. Халк., Ігнатія
11 В. Блаж. Йована, Теодосії мц.
12 С. Ісаакія, Богдана
13 Ч. Єремії ап.
14 П. Мч. Юстина
15 С. Зад. Суб. † См. Івана Суч.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Д. Ф. Стратійчука
Травень:

26. Неділя — Пайн Ривер.

Червень.

2 Неділя — Слейтер
6 Четвер Вознес Г. Ельвуд (хр.)
9 Неділя — Косів

Адреса — Давфин, Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Е. С. Улина.
Травень:

26. Нед. — Толстой.

Червень.

2 Нед. — Гардентн місто

Адреса Толстой Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Глушкого.
Травень.

26. Неділя. — Поплар Парк

Червень.

2. Неділя — Портедж ля Прейрі
6. Четвер, Вознесення Хр. — Селтон.

252 Beacon St., Winnipeg, Man

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. С. П. Симчича.
Травень:

26 Неділя — Виста

Червень.

2 Нед — Россборн
6. Четв., Вознес. Госп. — Сенд Лейк.
9. Неділя — Енгусвил — (храм)
16. Нед., Зел Свята — Виста (храм)
17. Зел. понеділок — Мензі.
23. Неділя — Ст. Джанс (Січ)

Box 410. Rossburn, Man.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ

Травень.

26. **Неділя Самарянки:** Голос 4 Утр. Івана XX: 1—10. Літ. Ап. Діяння XI 19—26 і 29—30. Еван Ів. IV: 5—42.

Червень.

2. **Нед. Сліпородженого.** Гол. 5 Утр. Іван. XX: 11—18 Літ. Ап. Діяння XVI: 16—34 Єв Іван. IX. 1—38
6. **Четв. Вознесення:** Утр. Еван Марка XVI: 9—20. Літ. Ап Діяння I: 1—12 Еван. Лук. XXIV 36- 53.
9 **Нед. Св. Отців:** Гол. 6. Утр. Еван Ів. XXI: 1—14. Літ. Ап. Діяння XX: 16—18; 28—36. Еван. Івана XVII: 1—13.
16. **Пресв. Тройці** (1-й день Зелених Свят): Гол. 7. Утр. Еван. Ів. XX: 19-23. Літ. Ап. Діяння II. 1—11 Еван. Івана VII: 37—52 і VIII: 12— Після Літ. Вечірня і читання Молитов з колінопреклоненням, лицем до народу.
17. **Пон., День Св. Духа** (2-й день Зел. Свят) Піснопіння ті самі, що в день Пресв. Тройці Утр. повседневна без Еван. і Полієлея. Славословіє велике. Літ. Ап. Єфес V: 9- 19; Еван. Мат. XVIII: 10—20.
23. **Нед. Всіх Святих:** Гол 8 Утр Єв. Мат. XXVIII: 16—20. Літ. Ап. Жид.: XI: 33—40 і XII: 1—2. Еван. Мат. X: 32—33, 37—38 і XIX: 27—30.
30. **Нед. 2 по Зісл. Св. Духа:** Гол. 1. Ут. Еван. Марка XVI: 1—8; Літ. Ап. Рим. II: 10—16; Еван. Мат. IV: 18—23.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

РІК XVII WINNIPEG, MAN., JUNE 1st, 1940 ВИННІПЕГ, МАН., 1-го ЧЕРВНЯ, 1940. ЧИСЛО (343) 11

ВЖЕ Є ДРУГИЙ ДЕЛЕҐАТ ДО ЛОНДОНУ.

Недавно тому, на відчитах в Монтреалі й Виндзорі, о. Кушнір проголосив, що В. Свистун не є одиноким делеґатом, якого РКУК (так називається в скороченню комітет о. Кушніра) думає вислати до Лондону „для представлення української справи в Британії і на форумі демократичних держав". З ним має їхати другий делеґат РКУК-а, — французький монах о. Жан.

З певних жерел довідуємося, що РКУК ще з початком лютня намітив пояснити своєї делеґації, та о. Кушнір мусів не проголосив всіх делеґатів відразу, але проголошує їх по одному, щоб не мовити мізерними датами. В лютні проголосив В. Свистуна, в травні Жана, в червні мабуть проголосить ще одного делеґата, в липні четвертого, і кожного місяця, аж поки не проголосить всіх тих, що мають охоту їхати до Лондону „для представлення української справи". Кажуть, що о. Кушнір тому так робить, бо боїться, що українці не витримали б удару, коли б відразу довідалися, хто їх має „в Британії і на форумі демократичних держав" репрезентувати. Він очевидно десь чув, що навіть найсильніша отрута не пошкодить людини, коли її подавати зрідка та малими дозами.

— — —

Отже о. Жан є другим делеґатом РКУК-а. Про першого делеґата, В. Свистуна, о. Кушнір проголосив, що в нім „втілюється активний дух шукання національної правди". Наскільки нам відомо, о. Кушнір ще не подав до публичного відома, які духи сидять в другім делеґаті — о. Жанові. Але ми й без того знаємо бодай про один дух, який сидить в ньому та з яким ми мали нагоду ознакомитися ще в 1931 році.

Це дух ненависти до православних українців.

— — — — — —

Коли Українська Греко-Прав. Церква в Канаді подалася в 1931 р. о чартер на провінцію Квебек, о. Жан повів сильну аґітацію за тим, щоби уряд чартеру її не дав. Він між іншим ходив до адвоката нашої Церкви в Монтреалі та переконував його, що він повинен від справи відтягнутися, бо наша Церква — большевицька! Коли адвокат заперечив, що це неправда, та що о. Жан не має найменших доказів, що ми большевики, — о. Жан заявив по езуїтськи: Як вони не большевики явні, то тайні (його точні слова, переказані нам адвокатом, були: If they are not bolshevicks on the table, then they are bolshevicks under the table) Коли й цей „доказ" не переконав адвоката, о. Жан почав йому грозити „файтом". У відповідь адвокат відчинив йому двері... „Файт" дійсно був завзятий, але для о. Жана не успішний. Ми чартер таки отримали.

Ось з таким духом о. Жана ми познакомлені ще з 1931 року.

— — —

О. Жан — французький, римо-католицький монах. Чим, де й коли він так українській справі прислужився, що аж удостоївся представляти українців „в Британії і на форумі демократичних держав"? Що спільного він має, чи може мати з відбудовою української держави та взагалі з українською справою?

Про це о. Кушнір ще не дав пояснення.

— — —

Підчас послідньої війни ми на власні вуха чули, як чужі місіонарі, редемптористи, говорили українським греко-католикам: „Пощо вам України? Україна вам неба не дасть. Тримайтеся католицької віри, а більше вам нічого не треба."

Чи є яка розумна підстава думати, що о. Жан, чужий українцям і по вірі і по народности, має інакші погляди на українську справу, як мали редемптористи двадцять років тому? Нема найменшої! Ми віримо, що як о. Жан і думає про Україну, то лише як про можливе поле для католицької місійної роботи. Ми віримо, що як о. Жан і хотів би бачити самостійну українську державу, то лише таку, яка, по його думці, „давала б українцям небо", отже таку, в якій католицька церква була б державною церквою. А що це немислиме, то віримо, що о. Жан погодився б найскорше на те, щоби як найбільше українців підчинити якійсь чужій католицькій державі, бо тоді він та йому подібні мали б вільну руку „давати їм небо", — ширити між ними католицизм.

— — — — — — —

А може о. Жан є справді за самостійною українською державою, без огляду на те, яке в ній буде становище католицької церкви? Не віримо. Французький римо-католицький монах так думати не може. Навіть українські католицькі монахи так не думають.

Мондерські оо. Василіяни — українці. Вони кажуть, що хочуть української держави. Але якої? Католицької, не інакшої. Їх орган, „Світло", в числі з 1 березня, 1940, в рубриці п. а. „Релігійні запити й закиди" пише між іншим таке:

„Православна Церква — **це зіпсуте християнство,** це схизматицька церква. **Православна Церква на Україні була й є шкідливим й руйнуючим чинником у житті української нації..** Отже українці католики не з якогось фанатизму, а з розумних і благородних, релігійно-національних спонук не можуть погодитися з православієм **і МУСЯТЬ СТРЕМІТИ ДО ЙОГО ЛІКВІДАЦІЇ".**

Коли оо. Василіяни „не можуть погодитися з православієм і мусять стреміти до його ліквідації", бо „Православна Церква на Україні була й є шкідливим й руйнуючим чинником у житті української нації", — то ясно, що вони є за такою українською державою, **в якій можна б свобідно ліквідацію Православної Церкви переводити.** Такою державою може бути лише **безбожна, або католицька держава.**

Не припускаємо, щоби оо. Василіяни були за безбожною українською державою, отже вони є за католицькою українською державою. **За такою, що ліквідувала б православіє.**

Способи ліквідації православія в католицькій державі нам відомі з недавної української минувшини. Руйновання, замикання та відбирання православних церков, продаж українських церковних земель ворогам; арештування та наложення грошевих кар на православних священиків за виконування священичих обовязків, виселювання цілих сіл православної людности, — оце деякі з тих способів, якими католицькі державні власти послугувалися при ліквідації православія.

— — —

Показується, що не інакшої, як тільки католицької України, хоче також о. Кушнір, голова КРУК-а. Англійський часопис „Виндзор Дейлі Стар" доносить, що о. Кушнір заявив перед його репортером, що він є за такою Україною, що була б буферною державою між Німеччиною і Росією та обєднувала б чотири мільйони українців, які донедавна були під Польщею.

Під Польщею було не чотири, але около сім мільйонів українців. Коли о. Кушнір є за створенням української буферної держави, яка обєднувала б українців, що були донедавна під Польщею, то чому говорить лише про чотири мільйони українців, а не про сім? — Бо він хоче лише католицької, хоч би і як маленької української держави й тому не бере в рахубу православних українців з Волині.

Коли оо. Василіяни та о. Кушнір, — по народности українці, — мріють лише про католицьку українську державу, то чого інакшого можемо сподіватися від о. Жана, по народности француза?

— —

Ми певні того, що більшість свідомих українців греко-католиків так само, як і православні українці є за такою Україною, що обєднувала б всі укрїнські землі, та в якій була б повна релігійна свобода, подібно, як це є тут в Канаді. **Отже за такою Україною, в якій і православні і католики мали б повну свободу покланятися Богові так, як їх розум і їх совість їм наказує.**

Що не про таку Україну думає о. Кушнір видно так з того, що він робив і робить все можливе, щоби не допустити до створення дійсного українського репрезентаційного комітету, — отже такого, в якім були б і православні українці зарепрезентовані, — як і з того, яких делеґатів до Лондону він тепер назначує.

КІЛЬКА ЗАУВАГ З ПРИВОДУ СВИСТУНОВОЇ ВІДПОВІДИ.

В „Новім Шляху", в числі з 20 травня, появилася „Відповідь В. Свистуна на атаки „Українського Голосу", „Канадійського Фармера" й „Вістника".

Відповідь довга-предовга, майже на цілу сторону друку, але зміст її можна переповісти кількома словами. Щоби доказати, що він гідний репрезентувати греко-католиків „в Британії і на форумі демократичних держав", Свистун заявляє, що він вже „через десять літ не брав найменшої участи в міжцерковній боротьбі в Канаді", хвалить греко-католицьку церкву й митр. Шептицького та бе поклони перед греко-католицькими священиками, кажучи, що багато з них „в патріотичній українській роботі навіть далеко перегнали деяких православних священиків".

Читаючи Свистунову відповідь, нам пригадалася сповідь Лиса Микити перед когутом; який то він добрий, щирий, побожний: і мяса більше не їсть, і молитва стала його одинокою потіхою, і на прощу ходить.. Подібно сповідається Свистун перед греко-католиками. Він проти греко-католицької церкви ніколи не був і не є, вважав її та дальше вважає українською національною церквою, з православними розійшовся лише через те, що вони не роблять такої патріотичної роботи, як роблять греко-католики, та через те, що вони греко-католиків атакують. А при кінці бється побожно в груди і, немов у відповідь на запит сповідника, чи „кається і обіцяє", прирікає, що „постарається вже за те, щоб при укладанні конституції вільної української держави (він при тім буде) інтереси греко-католицької церкви були так само твердо захищені, як інтереси церкви православної".

Мабуть Свистун не багато думає про розум греко-католиків, коли думає в такий спосіб виторгувати від них поїздку до Лондону.

Про греко-католицьких священиків Свистун в своїй сповіди говорить:

„Нині маємо в Канаді багато греко-католицьких священиків, які в патріотичній українській роботі навіть далеко перегнали деяких православних священиків".

Запевняємо так самого п. Свистуна, як і греко-католиків, що ми можемо тільки радіти з того, що в них є вже такі гарні священики, що навіть Свистун їх вихваляє. Бо розмірно недавно тому Свистун мав зовсім инакших думок так про греко-католицьких священиків, як і про їх епископа. Вони так низько стояли в його очах, що він з огидою відносився не лише до них самих, але навіть до тих передових греко-католиків, що з ними тримали. Ось, що він писав колись в одним своїм листі:

„Розважте, Добродію, тільки глупу політику д. Жеребка супроти Будки і Ко. Таж він прямо по лиці від них дістав, але завсігди так кокетував з ними, хиба що раз тільки спромігся на розумну відповідь в справі бурси Кошка. Сей доброгій (Жеребко) аж так далеко потрафить знизитися, що вистоює в попівських сінях годинами, щоби тільки попи були ласкаві запросити його на „архиерейський" обід. А се мало місце в Гефорд, Саск. підчас епископської місії. Цей поступок доб. Жеребка сильно обурив укр. учителів і других, які дивилися на се дуроватe плазунство п. Жеребка з великою огидою. Деж таки, бійтеся Бога, щоби так пан В. А., надія Канадійської України, редактор „радикального" У. Г., знижався аж тільки, щоби тільки попоїсти з преглупою малпою в роді того орангутана о. Черепоньки etc. А се все вказує на брак ясно виточеної лінії в поступованню п. Жеребка". (Всі підчеркнення п. Свистуна).

Ми також можемо лише радіти з того, що греко-католики аж тепер вибрали п. Свистуна своїм представником до Лондону, коли він аж до тої міри змінив свої погляди на ролю і значіння церкви в державі, що навіть обіцює твердо захищати її інтереси „при укладуванні конституції вільної української Держави". Бо розмірно недавно тому він мав зовсім відмінні погляди на церкву та її місце у „вільній українській Державі". Які ті погляди були, видно з оцього уступу з його вище згаданого листа.

„Я й багато других віримо, що тепер найвідповідніший час вдарити вже на клерикалізм, який закльовується між нами. Сему пособить і ся обставина, що цілий переворот на Україні відбувається за почином і роботою людей антиклерикальних... Обставини канадійські показують, що тут мусить повстати дві партії, народна, або радикальна і попівська. До згоди з попами рішучо не прийде, бо всі попи се низько думаючі (ту Свистун ужив таких огидних слів, що їх не можна друкувати). Еп. самому здається бракує принаймі одної клепки.—Боротьба мусить йти, хочби тому, що вже зачалася".

Мимоходом кажучи, тоді, коли Свистун висловлював повищі погляди, в Канаді ще не було ні Української Греко-Православної Церкви, ні українських православних священиків.

Сповідається Свистун, що його найбільше „вжалило" те, що ми написали, що „він вже перестав [illegible] бути", а „Укр Голос" написав, що „ми щасливі, що можемо рішуче сказати, що пан Свистун не належить до нас". До [illegible] висловів „Вістника" й „Укр Голосу" п. Свистун робить таку замітку:

„Коли вірити Вістнику й У. Г., то я мавби бути виключений з Української Православної Церкви навіть і без комедії церковного суду".

На це скажемо:

Юди апостоли не виключували зпоміж себе, — він сам себе виключив, продаючи Христа за 30 срібняків. Потія й Терлецького православні не виключували зпоміж себе, — вони самі себе виключили, пішовши до Риму. Славного кардинала Меннінґа англикани не виключували зпоміж себе, — він сам себе виключив, перейшовши на римо католицизм. Менше славного о. Божика православні не виключували зпоміж себе, — він сам себе виключив, перейшовши до греко-католиків. Пана Свистуна ми не виключували зпоміж себе, — він сам себе виключив..

Ще сповідається п. Свистун:

„В 1921 році, в часі найбільшого розгару міжцерковної боротьби в Канаді, як кандидат на посла до парляменту мав я довше побачення з Преосв. епископом Никитою Будкою, в Канорі, Саск., і він вважав за відповідне запевнити мене, що не заборонить українцям греко-католикам дати мені якнайкращу піддержку в виборах".

Цим Свистун пробує доказати, що коли тодішний провід греко-католицької церкви не заказував своїм вірним давати йому поперття при виборах, то й теперішний провід тої церкви не повинен заказувати своїм вірним поширати Свистуна тепер.

Та для нас ходження Свистуна до еп. Будки, про якого Свистун говорив, що йому бракувало „принаймі одної клепки" — доказує зовсім що іншого. Для нас воно доказує, що мабуть нема нічого такого, чого Свистун не зробив би, щоби лише досягнути своєї цілі...

Ще й так сповідається Свистун.

„Знає це багато визначних членів СУС і Прав. Церкви, що я настоював на те, щоб навіть в бувшому [illegible] товаристві „Могиляне" [illegible] се не тільки для православних, але й для католиків".

Так, ми це знаємо. Але знаємо також і те, що п. Свистун забув висповідатися з одної маленької подробиці. Іменно що греко-католики в „Могилянах" мали бути для того, щоб, [illegible] між греко-католиками робилися. Отже мали бути „пятою колоною". На це други не погодилися.

ДОСТОЄВСЬКИЙ — ПОХОДЖЕННЯ — РЕЛІГІЙНІСТЬ.

(*) Як багато російських письменників, так і Федор Достоєвський походив з українського роду.

Далекий предок Ф. Достоєвського Степан, перебрався з Минськой губернії на Україну, оженився з українкою, став священиком, а повдовівши став єпископом. Нащадком Степана був Андрій, а син Андрія, Михайло, перебрався до Москви і став основником російського роду Достоєвських. Михайло був батьком Федора.

Михайло оженився з українкою, якраз тому, що була українського типу. Москалів не любив, звав варварами.

Не любив москалів і Федор, і як студент, не мешкав з студентами кацапами, бо вони були простацькі в поведінню. В день спали, в ночи грали в карти. Товаришем Федора був українець Григорович.

Коли 1840 р. викрито революційну змову проти царя, арештовано і Федора, як спільника змовників. За те пів Федор чотири роки в тюрмі в Омську на Сибірі. Там дістав він від когось дарунок, Біблію, з якою не розставався ціле життя. Він майже знав її на память.

Живучи в тюрмі з усякими злочинцями побачив життя до самих глибин. Пізнав, що між тюремниками були люде і з золотим серцем. Почав цінити простий нарід. І став тоді монархістом та оборонцем православія.

Відтепер накликає він інтелігенцію, щоби збилизилася до народу. Загалом такі переживання дали йому багато досвіду та матеріялу для писання.

Вийшовши з тюрми служив в війську й оженився з вдовою по капітані. Була вона поганою жінкою, що віддалася лише задля зиску.

Достоєвський був вже відомий, як письменник, коли жінка вмерла. Поховав її, вернувшися з Німеччини. Через всякі причини попав в фінансові труднощі. Хотів ратувати себе письменницькою працею, почав писати повість „Грач", писав день і ніч, та очи ослабли і лікар заборонив писати. Йому порадили взяти стенографа. Він шукав і знайшов панну Анну Сніткину, що стала опісля його жінкою. Це була незвичайно гідна жінка і дуже поважала письменника. Була вона українського роду, її предки Снітки перезвалися на Сніткіних. Коли вона познакомилась з Достоєвським, мала 19 літ, а він 44. І хоровитий, та дуже перемучений. Однакож вона цінила його, як гідного чоловіка і письменника, і тому прийшла йому з допомогою. Вона 14 літ стенографувала його писання.

Вмер Достоєвський 1881 року, маючи 60 літ.

Перед смертю казав жінці отворити навгад Біблію і перечитати, що попаде перед очи. І жінка перечитала, стримуючи сльози:

Та Іван не допустив Його кажучи: Мені самому треба в Тебе хреститись, і Ти йдеш до мене. А Ісус сказав: Не здержуй мене, бо годиться нам чинити всяку правду.

Коли Достоєвський почув ті слова, подумав і каже:

— Ти чула? Не здержуй мене! Моя хвиля прийшла, мушу вмерти.

Потім висповідався, запричащався, і просив жінку, щоби прочитала дітям про „марнотратного сина". Опісля сказав:

Мої діти!. Ніколи не забудьте того, що ви тепер почули. Майте повну віру в Бога і ніколи не тратьте надії.. Люблю вас дуже, але моя любов є нічим супроти безмежної любови Бога.. І Його діти, покоріться перед Ним, як перед своїм батьком, просіть Його прощення, а Він буде радуватися вашим жалем, як радувався наверненням марнотратного сина..

Дочка Ф. Достоєвського, що описує рід Достоєвських, і зазначує українське походження, каже:

Одно покоління побожних українців, що вважали духовний стан найвищим і найгіднішим для людини, дало родови Достоєвських любов до Бога, тугу зближення до Нього. У таких думках виховав мій дід Михайло свою молоду жінку, своїх синів і дочок.

Похорон Достоєвського був, наче царський похорон. З писань Достоєвського переложено дещо на українську мову.

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК

„ДОБРИЙ ПАСТИР"?

Ціна молитовника в міцній шкіряній оправі, з золотим хрестом та написсю з пересилкою $2.25

Гроші й замовлення слати до:

THE HERALD

Box 3626 Winnipeg, Man.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ

„ВЕЛИКІ РОКОВИНИ"?

Як ще ні, — то замовте ЗАРАЗ, бо наклад ВЖЕ НА ВИЧЕРПАННЮ.

Книжка здобула собі прихильну оцінку навіть поза Канадою, отже хто її собі купить, не пожалує того.

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 75 ЦЕНТІВ.

Consistory of Ukrainian Greek Orthodox Church,

7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

СИЛА СИМВОЛІКИ В ЖИТТЮ.

(*) Часто приходить в писанім слові, або в бесіді, слово „символ". Та не завсігди його як слід розуміють. А ще менше зрозумілі закони символіки в широкім життю.

Символ — це грецьке слово (сімвольон, сімбольон), і первісно означувало дві частині чи дві половині одної речі. Ось примір: Два добрі приятелі хотіли врочисто заключити між собою вічне побратимство. Таке побратимство, що оден за другого має навіть життя дати. Таке, що десятки літ розлуки не повинно його ослабити. А такі побратимства були колись і в греків, і в болгар, та других народів. В болгар є до нині побратимства і посестричества.

Отже при заключуванню такого побратимства, побратими переламували якусь річ і нею ділилися. Міг це бути перстень, могла бути камінна табличка, чи що. І коли по десятках літ такі побратими побачилися, вони прикладали розломані части докупи, щоби запевнитись, що це дійсно ті самі побратими.

Отже ті дві частині розломленої річи були також знаками, чи „символами", що пригадували обовязки побратимства.

Нині „символ" має також подібне значіння — символ нагадує нам якусь іншу важну справу. Це знак іншої великої справи. Берімо приміри:

Хрест — це символ, отже знак терпіння і перемоги життя над смертию, правди над неправдою, добра над злом. Це символ християнства.

Церковні хоругви, це символи (знаки) християнської організації, якої ціллею є боротися зі злом.

Релігійні образи є символами, себто знаками Божества, або пригадками, чи фотографіями праведників, їх гідної праці, їх заслуг, їх чеснот.

Релігійне життя має найбільше символів, отже речей, чи знаків, що пригадують інші великі справи, великі цілі, великі поняття і стремління. Тут є символ (знаки) добра і зла, життя і смерти, гідности і неслави, святости і гріха. В релігійних обрядах і церемоніях повно символіки.

І всі ті символи є необхідні для життя. Як необхідна є посудина для води. Води треба життю, а не посудини, але без посудини води не вдержиш.

І письмо є символом звуків, слів і думок. Воно є знаком, що людські думки пригадує і передає. Про думки ходить, але їх можна лише письмом утревалити.

Ціла людська культура повна символів. Людська мова, то символ думок і понять. Рахункові знаки є символами чисел. Ноти є символами звуків.

Державні чи народні герби, прапори, барви — це символи великих державних, чи народних справ.

Військові чи інші уніформи, це символи стану чи уряду, що пригадують обовязки та справи, до яких вони відносяться.

Символічні знаки мають нераз велику силу над людьми. Такий вічний закон життя. Можна сказати, що в символах втілюються для життя великі життеві справи і закони.

Чорні римські орли провадили колись римське військо аж до Карпат. Турецький півмісяць вів турків на підбій цілої Европи. Козацький клич: „За Нарід і Вру" був символом цілої української справи. Синьо-жовтий український прапор, це символ, отже знак, що обєднує десятки мільйонів Українського Народу для спільного життя і праці.

Оскілько більша справа, остілько важніщий символ. Кругом державних прапорів провадилися найбільше завзяті бої — і хто здобував прапори, здобував поле бою.

Першим завданням переможця є — усунути в забраних землях їхні символи, отже прапори, герби, краски, памятники, як документи, що нагадують права переможених. І на місце усунених ворог ставить свої прапори, герби, краски, памятники, себто символи своєї волі і власти.

Розумні люди кажуть, що:

— Національні символи, форми, краски, прапори, це гордість і святість народу, бо це знаки переказані предками, освячені їхніми змаганнями, працею і кровю цілого ряду поколінь — отже в тих символах міститься живучість і сила народу.

Не диво, що большевики від самих початків оголосили безпощадну війну синьо-жовтому прапорови і тризубови, як знакам української самостійности. І на їх місце поставили свій серп і молот, звізду і червону краску.

Подібно поступали всі вороги українського народу. Всі символи, всі знаки українського життя вони винищували силою, або намовляли українців, щоби ті самі своїх символів відрікалися. Відречіться сього і того, змініть це і те, впровадьте до свого життя чужі символи, чужі форми, чужі звичаї, як красші — кажуть вороги, розуміючи, що позбуваючись своїх форм, своїх символів, нарід стратить своє власне лице і ту силу, яка за тими символами криється.

Та розумні люди це розуміють.

ГОСПОДНЯ ЗЕМЛЯ.

(Старовинний переказ).

Є легенда, що після Вознесення Господь у своїх небесних горницях часто стоїть біля віконця, яке виходить до маленької землі. Навколо блиск: стіни сяють світом, [illegible] пухкі, легкі, хмарові, зверху на стелі згромадилися найясніші миготливі зорі; за віконцями блакить безкрая, і тихо коливаються там в ній малі планети, немов ті золоті яблока. Ясно та весело в горницях Господніх: мов пташки на весні ранком, літають ангели з біленькими, як в голубків, крильцями, і співають так тихесенько та солодко, ніби меди куряться в пінтених квітучих пелюстках. Там святі перебувають, зібрані з всесвіту, та кружляють у таночках мов зоряне мережево.

Повітря кришталеве чисте, як кришталь гірського джерела, пахне троянда-ми та фіялками... А Господь ходить по горницях, ходить та дивись, і підійде до того віконця, що виходить до маленької землі. Довго дивиться туди, і даремно в цей час повівають на Його своїми білими крилами ангели, куряться пахощі, світять зоряні вогники. Тихо оповие Його велика скорбота і велика туга..

Потім оглянеться і тихо погляне на своїх святих. І скаже: „Нехай вийдуть сюди ті, що прийшли з землі". Вийдуть апостоли, мученики, святителі [illegible] в білій промінястій одежі. І Господь шукає в них те, що пізнав на землі: велику скорботу й велику тугу, але лиця святих блажені, як сяйво сонця, нічого не залишилось в них земного. І похилить го-

(Продовження на стор. 6-ій).

„ВІСТНИК"
[illegible]
HERALD
[illegible]
The HERALD Box [illegible] WINNIPEG, MAN.

СИЛА ТА БЕЗСИЛІСТЬ НАРОДУ.

[illegible]

Головними видимими [illegible]:

1. Малий розвиток рідної Історії.
2. Брак історичних легенд.

[illegible]

А побіч того позірного [illegible] Голгофти, в тихих [illegible] готовилася дальше воєнна [illegible] вих виступів. Хто до [illegible]

Н. минуло багато часу [illegible] Европа спалахнула [illegible] Мало держав [illegible] Европа, де не назнють [illegible] ревуть гармати. І де люди [illegible] бн, що можуть [illegible] А вже кілька [illegible] також в Азії.

Була в Европі 30-літня [illegible] (1618-[illegible]). Багато людей тоді [illegible] культурно[illegible] в дословн[illegible] Український Народ [illegible] війна [illegible] першого дня [illegible]

[illegible]

І НЕСИТИЙ НЕ ВИОРЕ...

I.

[illegible] Муз [illegible]

[illegible] на українські [illegible] на кожнім [illegible] [illegible] земель чужим.

[illegible] як не в [illegible] [illegible]ство, де терпіння, де кров, де страх, де рабунок, де смерть [illegible] там [illegible] Український [illegible] ще не [illegible] Зн[illegible] вже 26 [illegible] гірких пережива[illegible] зневіри. Легко [illegible] Легко скинути [illegible] вязки і сказати Все [illegible]

II.

Як що не вмре — не о[illegible]"

[illegible] і смутки людського життя. Бо з дрібних частин і хвилин життя складається [illegible] не можна попадати в зне[illegible] чому треба думкою сягати поза межі нинішнього — до часу, коли [illegible] освободяться руки поневолених й зв'язані уста зможуть заговорити — [illegible] Досить давне нагадати... Печеніги, турки, татари, Москва, Польща... [illegible]

[illegible] на хрестах. Між тими мільйонами був, і є нині також український народ.

вже не розпинав України? Одначож не знищив.

Виходить, що велика руїницька сила є хвилевою — це вогонь, який мусить загаснути, коли не стане свіжого матеріялу. Бо вогонь не живе своїми здобутками, але чужими. Він палахкотить тим матеріялом, який сила творчої руки виплекала. Не стане матеріялу — він гасне.

А нарід — це творча сила. Народна душа, народна свідомість, народна культура, це те невглибиме джерело живучої води, якого ніяка сила не закриє і не знищить. Зброя — це мертва річ, що нищить здобутки Муз, але самих Муз не досягає. Насильник втомившись лягає спочивати, а коли він спить, Музи починають свою творчу культурну працю для відродження понівеченого життя.

Хто бачив пожар степу... Хто бачив пожар лісу... Яка жорстока сила нищення! А коли вогонь вигасне, то яка безмежна руїна! Не осталося нічого, чим могло б порадуватися наше око, що повеселило би нашу душу...

Але минає час і животворча сила виходить до праці на пожарище. Вона усуває непотрібне, розбуджує заховане в землі, засіває нове зерно, і розбудовує на руїнах нове життя. Глянете за час і вже гарна, повна життя околиця.

Таке і з народами. Пропадають тільки витревалі. Загибають тільки байдужі. Не надіються тільки короткозорі. [illegible] 1930 р. писав Волод. Островський, відомий письменник і громадський діяч на Волині.

Те, що нині вмерло, завтра мусить воскреснути. Тому нема підстав до зневіри й розпуки.

Скільки вмерло наших попередників, синів Українського Народу, від Святославового Переяславця до Кут і Липи, від степів Чорного Моря до незнаних козацьких могил в ріжних країнах [illegible].

Скільки загинуло на Сибірі, у вязницях, у прибалтійських багнах, у чека, таборах і під „стенками".

Та хіба ж не відчуваємо воскресіння їхнього великого духа в наступних поколіннях? Хіба не спостерігаємо, як з невидних джерел, з могил наших героїв витікає нова сила й розливається по душах малих сих, нищих духом.

Нродний дух відкидає камінь від гробу і зриває з нього чужі печати...

Така мова, то продовження Шевченкового вислову, що „І неситий не виоре на дні моря поля, не скує душі живої і слова живого"...

Така мова, то мова тих Муз, що на час війни лише затихають, але ніколи не зрікаються животворчої мови.

Скаже зневірений:

— Були князі — нема їх. Були гетьмани — нема їх. Була Січ — нема її. Був Шевченко — нема його. Були українські надбання — нема їх...

Та чи справді нема їх? Вони є в Українській Історії, в українській свідомости, в журбі і бажаннях української душі. Ось де вони!

Не будь їх тоді тілом, коли були, то не було би їх нині духом. Не було би того, що було після них і що є нині та буде завтра.

Ось в чім людська надія!

ВОЗНЕСЕННЯ ГОСПОДНЄ.

(З проповіди архиєп. Олексія).

Закінчилися радісні дні, коли ми споминали, як Господь наш на протязі сорока днів являвся ученикам Своїм і послідувателям Його Божественної науки і вчив їх про правди Царства Божого, яке має свій початок „внутр нас" (Лук. XVII: 21), а кінець в житті вічному в Небі. А нині ми знову у святочному настрої, бо нам те Небо не тільки показане, але й відкрито, бо ж з нашим естеством чоловічим вознісся Господь на Небо і сів поправиці Бога Отця (Мар. XVI: 19), і не тільки Сам вознісся, але і нас учинив громадянами неба, про що і говорить св. Апостол: „наше жительство на небесах" (Филип. III: 20), стверджуючи Своїм обявленим словом, що будуче життя, вічність стала для нас дійсністю, що небо стало для нас батьківщиною, а на землі ми тільки подорожні й захожі.

Багато високих умів роздумувало над тим, яке то буде небо, і кращі з них розуміли його, не без згоди в св. Евангелії (Лук. XVII 21), як стан духовний, внутрішний, як спілнота з Богом. Але сама св. Евангелія навчає нас, що небо не тільки стан, але й місце. Наше будуче є життя, [illegible] життя дійсне й повне, життя не тільки духа, а й тіла, яке воскресне (I Кор. XV: 44, 53; Іван V 29), — а тіло потребує для себе місця. Ось чому Господь наш, коли говорить про небо, то представляє його нам в постатті дому: „в дому Отця Мойого обителі многі суть" (Ів. XIV: 2), показуючи нам, що цей дім відкритий для всіх, що усі запрошені до нього, що Сам Отець Небесний приймає, ідучи назустріч, в ньому усякого, навіть блудного сина, коли розкаяться, і що кожний з нас може мати в тому небесному домі свою оселю.

Тут, — на землі, [illegible] дім є притулок, місце спокою, святиня, в тому домі ми ховаємося від бурі, вітру, дощу, холоду, людської ненависти, зависти, клевети, в домі ми живемо в атмосфері вірної любови і спокою, але часто і страждаємо, плачемо, на колінах виливаємо свої тяжкі страждання, та випрошуємо собі полекші.

Добре тим, що мають доми на землі. Але і їм їх доми пригадують, що не мають вони постійної батьківщини на землі, що прийде смерть і забере їх з їхнього дому, — і це змушує їх підіймати очі на дім Отчий, на нерушимій скелі вічности. Ось, що для нас небо. Воно є дім, в якому ми знайдемо повне життя, повне задоволення наших прагнень і потреб нашої душі, яких на землі задовольнити ми не в силах...

Ми — громадяне неба. Там ми найдемо в славі тих, котрих земля не була достойна (Жид. XI· 38), там ми зобачимо усіх свідків і мучеників правди, святителів, преподобних, які віками світили людству і підтримували віруючих в боротьбі з плоттю, оманами світу і силами лукавого. Там ми знайдемо усіх наших близьких — померлих; один за другим вони раніш від нас відбули до батьківщини, а ми їх проводили з сумом і жалем до порога вічности. Але прийде час, і ми знову знайдемо їх, і більше вже не буде розлуки. Там ми зобачимо й Того, Котрий покорив вірних Своїх назавжди, і Котрого царство благодатне вже майже двадцять століть проголошено на землі і вміщає в собі усіх бажаючих спасіння, хоч грішний світ не перестав і не перестане до кінця времен сміхом адським сміятись над надіями вірних. Ми зобачимо Його в давній величі, але разом з тим і оповсаного тою любовю, в якій Він не повстидається і братами Своїми нас назвати, і сповниться Його чудова молитва: „Отче, Моє бажання, щоби ті, котрих Ти мені дав, були зі Мною там, де Я буду" (Ів. XVII: 24).

Ми — громадяне небес, і коли наша батьківщина на небі, — то тут, — на землі, — ми подорожні і перехожі. Як такі, ми повинні пройти землю в свойому життю на землі, але це не значить, що ми мусіли б гордувати землею й недбало ставитися до всього, що з нею звязане. Розуміється, земля не є і не може бути ціллю християнина, щоби їй цілком віддатися, але вона є місцем діяльности його, де підготовляється його вічна будучність, а теперішне життя наше є першим актом життя вічного, бо ж все в нас, з землею звязане, має свою цінність і значіння. В наших тілах ми повинні вбачати храми Духа Святого, в наших здібностях ми вбачаємо Богом дані нам таланти, в нашій праці — закон Божий; в наших відносинах до менших братів ми служимо Самому Христу, так, що ніхто не може сказати, що Евангелія принижує наше земне життя, хоч, правда, вона й навчає нас погорджувати насолодами грішними, боятися самолюбства, низьких пристрастей, не годити тілові, користолюбію, і усім тим журбам, що заглушують в нас віру. Але Евангелія не тільки не принижує земного життя, а в його світлі те життя має тільки незрівняну велич, бо ж Евангелія відкриває нам вічність...

Нині, в день Вознесення Господнього, ми якби стоїмо у ніг Того, хто переміг смерть, володіє життям вічним і позоставив нам — смертним — Свою стопу на горі Еленській, як запоруку Його, по слову двох ангелів, другого пришестя, і уважно слухаємо голосу тих-же ангелів: „Пощо ви стоїте і дивитеся на небо?" (Діян. I: 11). І як же щасливі ті з нас, що могли б достойно відповісти: „Ми, по милості Божій, зійшли на висоти віри і вже бачимо вершини нашої землі обітованої. Ми відчуваємо, що нас чекають там близькі й любі наші, котрі ще так недавно здалека, разом з нами, співглядали ті вершини. Вони відійшли раніш і увійшли до батьківщини; вони відпочивають вже від трудів своїх і тепер, певно, не захотіли б вернутися до нас, бо їх ніщо більше не звязує з тим земним життям, та й щоб вони тут робили?"

Але нам, — що живемо на землі, — ще до якогось часу треба покинути висоти віри і спуститися в долину життя, взяти в руки посох мандрівний в і пуститися в тернисту дорогу. І хоч та дорога часто буде коштувати нас в цій долині плачу гірких сліз, тільки ж ми, після вознесення на небо Господа нашого, певні в тому, що йдемо тою дорогою, як громадяне небес, з живою надією на будуче життя, яке одне тільки дає сенс життю теперішньому, земному і примиряє нас з ним. Амінь.

ВИЙШОВ З ДРУКУ Й ПРОДАЄТЬСЯ
„ШКІЛЬНИЙ СПІВАННИК"
вложений славним українським композитором К. Стеценком.
Співанник містить 38 пісень під нотами й коштує лише 25 центів з пересилкою.
Замовлення й гроші (почтовим переказом, або стемплями) слати на адресу:
Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ІВАН ФРАНКО.

(Докінчення).

В році 1898 Франкові вадили скромний ювілей його двадцятьлітньої літературної і громадської діяльности. На тім святі Франко виголосив дуже цікаву промову, в якій між іншим заявив, що він не вважав себе ніколи „ані таким великим талантом, ані жадним героем, ні таким взірцевим характером, щоби його особа могла загріти всіх до себе", а вважав себе тільки звичайним „пекарем, що пече хліб для домашнього вжитку", або муляром, що цементом і облімками заповнюе в будівлі всякі люки й шпари. У іншій промові з нагоди ювілею він вказав на ту велику нашу національну недостачу: що в нас, мовляв, було й е за мало людей і до найпростіщої роботи.

Від часу цього ювілею потекло життя Франка вже в більшім порозумінню з громадою. Його дальші писання визначаються вже зрівноваженням, спокоем. Головніщі в його праць в цім періоді такі: В 1900 році надрукував прекрасну повість „Перехрестні стежки", в 1904 р. „Хома з серцем і Хома без серця", а в 1905 вийшов у світ „Мойсей", — найвище слово, що Франко дав у поезії, найсильніща й найкраща з мистецького боку річ, яка появилася в нас від смерти Шевченка. В тих роках Франко також розвинув незвичайно широку наукову діяльність.

Коло 1908 року заскочила його недуга, яка в корінї підкопала його здоровля. Почалася боротьба з недугою, яка серед невідрадних домашніх умов і несприятливих обставин тяглася ще цілих вісім років.. Це була тим більша трагедія, що Франко в тому часі, після довгої важкої боротьби за елементарне існування, міг, нарешті, ві сімею зажити сяким-таким людським життям.

В наслідок недуги Франко втратив владу в обидвох руках, але він і тоді не кидае роботи: пише, перекладае, видае В писаню допомагае йому зпочатку син Андрій, а після його смерти (1913) Франко сам собі рисуе букви на зразок друкованих...

У 1913 р. Західна Україна святкувала сороклітній ювілей літертурної діяльности Франка. Ювілейні свята відбувалися не тільки у Львові, а і скрізь по провінції, і в деяких із них брав участь сам Франко, викликуючи велике захоплення між громадою. З нагоди ювілею Наукове Товариство ім. Шевченка визначило поетові постійну платню на вдержання; у Львові відбулася велика академія в честь Франка, а ювілейний комітет зібрав до 30,000 австрійських корон на ювілейний дар поетові, який дуже йому став у пригоді в часи московської окупації Галичини і в останньому році недуги. Крім того, з нагоди ювілею мав вийти 1914 р. й літературно-науковий збірник у честь Франка (через вибух війни збірник цей появився аж 1916 р. п. з. „Привіт Іванові Франкові в сороклітгя його письменської праці 1874—1914").

Московську окупацію довелося Франкові перебути серед важких недостатків (до російських часописів часто доходили звістки зі Львова, що Франко голодуе), та все-таки він роботи не кидае: пише вірші, в яких малюеться тодішній його настрій, і що найважніше, видае друком у перекладі збірник своїх статів із часу 1886—1890, що їх тоді поміщував у чужій пресі, п. з. „В наймах у сусідів", — статтів, які для українського читача досі були недоступні, а які ще й досі не втратили свого значіння.

Та здоровля чим раз гіршало. Опущений, самий (донька перед війною виїхала на Україну, сини на війні, дружина в лікарні) — Франко що раз більше занепадае і тратить сили. В осени 1915 було знати, що кінець не забариться... Та все таки зиму перебув він ще під дбайливим оком д-ра Овчарського й Комітету Українських Січових Стрільців у львівській стрілецький станиці — а на весну 1916 р. перенісся до своеї хати. Там же дня 9 березня зладив свій заповіт, записуючи весь свій маеток і авторські права своїм дітям, а бібліотеку, рукописи, листування, записки — Науковому Товариству ім. Шевченка. У квітні й травні в поета не стало вже змоги ходити; він або сидів, або лежав — і в неділю 28 травня в 4 год. зполудня замкнув на віки очі, до останньої хвилини зберігаючи повну память.

Ціла галицька преса, українська й польська, заговорила про смерть Франка, українські часописи вийшли з чорними обвідками; забилакали про Франка й великі віденські часописи, подаючи го більші, то менші огляди діяльности поета; подали сумну вістку й більші берлінські газети; вявилися згадки й по російських часописах; в білоруських, болгарських, чеських журналах та часописах появилися то більші, то менші статті.

Звістка про смерть Франка відбилася сумним відгомоном по цілій Україні; крізь околи докотилася вона й до Кіїва, добилася і скрізь туди, куди взагалі позакидало наших людей военне лихоліття. Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові одержало силу-силенну спочутливих телеграм, а там за военною лінією, в Кіїві, заяви співчуття приймала дочка покійного й сімя дружини.

Похороном зайнялося Наукове Товариство ім. Шевченка. Воно взяло на себе кошти похорону й запорядило все, щоб він випав як найвеличавіше. Похоронний обряд назначено на 31 травня 1916 р. на 5 год. зполудня, та далеко вже до того часу ціла вулиця перед хатою була запруджена гістьми жалоби українська молодь із усіх львівських шкіл із учителями, українські організації, Українські Січові Стрільці, представники провінції... Не було тільки, як би треба було, селянства. Як не сама війна, то гострі закони военного часу не пустили селян в остатне віддати пошану великому свойому Вчителеві.

Домовину з дому й на Личаківському кладовищі несли на своїх плечах Січові Стрільці, співали багато ріжних хорів. Була восьма година, як похід спинився перед воротами кладовища. Вкладено тіло до гробниці. Гробницю геть до чиста вкрили вінки. По похоронній відправі почалися жалібні промови. Говорили представники від Наукового Товариства ім. Шевченка, від української студентської молоді, від Волині, від української жіноцтва, від молодих письменників і артистів...

Нахилявся до спочинку чудовий весняний день, доходила десята година. З погідного неба тисячами дивилися зорі, як над свіжою могилою свойого Мойсея сумуе ця закутина великої української землі..

Учасники почали розходитися, несучи в душах гострий біль і невимовний смуток... Смерть Франка серед страшної военної завірюхи навівала непевність і страх за долю Рідного Краю. Почувалося, що зарано він нас покинув

(За Василем Верниволею).

ГОСПОДНЯ ЗЕМЛЯ.

(Продовження зі стор. 3-ої).

лову Господь, і знову тихо ходить по Своїх горницях та й знову підійде до заповітного віконця. Звідсіля видно, як в блакиті безкрайій, між великих та малих золотих яблучків, блимае крапка, немов крапелька. Вона майже непомітна, іноді здаеться, що її зовсім на світі нема...

За нею, за маленькою краплинкою, за нашою землицею, що згубилась посеред всесвіту, сумуе у своїх ясних горницях Господь...

Є легенда, що в роковини Свого Воскресіння Господь сходить на землю. Ангели співають і літають, зорі точаться вогнями, а Він незримо — тихо відчинить двері своїх горниць та йде на свою маленьку сумну землю.

І коли торкнеться землі, тихо благословить її. Зорі, що оточують землю, як Божі лямпади, запалахнуть ясніше, мов підлили в них горючої оливи... Повітря стае запашніше, а в полях під кущами раптом розпускаються чудові весняні квітки...

Нечутно, як вітрець, ходить Господь по землі у Світлу Пасхальну Ніч. Сліди ніг Його вмить поростають квітами, і далеко-далеко від тіни Його ясної йдуть небесні ніжні пахощі.

Тихо ще на полях. Гомонять струмочки, блимають зорі, мов очі немовлят, що рано відійшли від грішної землі. Чутно, як виростають в землі весняні тугі трави, як річки піднімаються в своїх берегах... У тихий час перед Світлою північчю нечутно ходить Господь по маленькій землі... І ось — задзвонила земля! З невеличких дзвіниць понеслись угору дзвіночки — срібляні, прозорі, немов булькотіння снігового струмочка, і вся земля заховалась у срібній дзвінкій хмаронці. І все покращало: зорі запалали, як сонце, повітря напів біле і тихо від краю до краю — розпустилися квітки.

А Господь стоїть і тихо, через сльози, благословляе маленьку святочну землю, і недовірлива усмішка спочила на Його устах. А чим більше палають вогні, наростае спів, гудуть дзвони, тим сумнішае недовірлива усмішка Господа, і сльози все сильніше течуть по лиці у велику Пасхальну ніч.

Є легенда, що роса по лісах і степах в ранок Великодний, — то ясні сльози Господа, що плакав над землею у Воскресну Ніч... Від тої роси зачинаються конвалії сріблисті, ніжні квітки... І хто зірве їх, зірве смуток і тугу по щастю маленький образок маленької сумної землі.

ЗАМОВТЕ СОБІ НЕГАЙНО ОЦІ КНИЖКИ:

Великі Роковини .... 75ц.

Протокол Семого Собору Української Греко-Православної Церкви в Канаді .... 25ц.

Чартер і Статут Української Греко-Православної Церкви в Канаді .. 15ц.

Замовлення й гроші слати на адресу Консисторії:

Consistory of the Ukrainian Greek Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА В ФІНЛЯНДІЇ.

Через віки, в тринадцятого століття аж по 1809-й рік про долю Фінляндії йшла боротьба поміж Швецією і Росією. Східна, ближча до Росії сторона Фінляндії була відорвана від .решти і придучена до Росії в часах царя Петра І. Але віра православна ширилася поміж фінами ще давно перед тим. Вона там започаткувалася ще перед 14-им століттям. Піонірам в сіянню православної віри поміж фінами став славний монастир Валаамський, що ще перед 14-м віком був заснований на одному з островів озера Ладоги святими Сергієм і Германом. В 16-му віці св. Трифон, апостол Лапландії побудував монастир в Петсамо на березі Арктичного океану, там де тепер сходяться границі Норвегії та Фінляндії і де недавно, як і на Ладожському озері були кріваві бої поміж большевиками і фінами. На Ладожському острові до теперішних часів був ще один монастир Коновецький і жіноний монастир в місті Линтулі. Ці право[illegible] монастирі сіяли православ[illegible]ру поміж фінами і лаппами.

Фінляндія стала від Росії незалежною з 1919 року. Головою Православної Церкви в Фінляндії був Архіепископ Герман, який жи[illegible] Гелсинках, в столиці держави. Був [illegible]е один епископ Александер Ви[illegible]борський. Церква ця не так велика. Вона до-недавна начисляла [illegible] тридцяти парохій, добре устроених і числила коло 70.000 вірних. Треба знати, що головна ре[illegible] фінів е лютеранство. Право[illegible]вна церква мала свій семинар в [illegible]вальі. Всі ці місця, як і Валаамський старезний монастир тепер о[illegible]ися в руках московських [illegible]ників.

Православна віра була в Фінляндії в пошанівку і держава підтримувала церкву православну нарівні з лютеранською. Яка будуча доля тієї церкви — невідомо. Особливо шкода, що Валаамський монастир що був положений на острові Ладожського озера і славився живописністю і старовинними святощами, рукописами, іконами тепер буде зруйнований руками червоних безбожників.

Валаамський монастир на далекій Півночі, як Почаївська Лавра на Західньому Півдні були ще не зрушеними фортецами православного чернецтва до недавних часів. Яка їх доля в будучому, один Бог знае. Нам українцям повинна бути на серці особливо важна втрата цінностей Почаївської Лаври, які в будучому могли послужити в часах відродження на наших землях християнства в його віковому славному ісповіданню, яке нарід дотримав через віки до наших днів.

СПІВПРАЦЯ РОДИЧІВ З ЦЕР-[illegible]

„Дитина — це рід людський, це ціла людська суспільність", так пише славний педагог Лупан Лоц, епископ Орлеанський в своїм творі „Про Освіту". І дійсно, як ми виховаємо одиниці, такою буде ціла суспільність людська, бо ціла суспільність складаеться з одиниць. А ці одиниці мусять бути виховані від дитячих літ, щоби в старшому віці вони вже мали готовий фундамент, на якому мае будуватися їхне пізніше життя.

Садівник щепить деревину молоду, з якої мае вирости гарне овочеве дерево, мае родити здорові і смачні овочі та дати корнсть чи заплату за його працю. Огородник насаджуе рослини, з яких виростають чудові квіти, які дають красу та запах, ароматом яких наповнюються груди многих людей та приносять корнсть чи заплату за його труд.

Як садівник деревину, огородник квітки нащіплюють, догаддають, плекають, так і родичі мусять подбати про нащіплення доброго виховання своїх дітей. А головно в сьогоднішніх часах, коли вороги релігії взагалі, а нашої церкви та народу зокрема, не дармують, а щ дними жменями розкидають між наш нарід, між нашу молодь зерно зінсуття, невірства. Сьогодні більше, як коли ми мусимо звернути увагу на виховання української ди[illegible]

Першою школою, що мае дати фундамент під дальше морально-християнське життя е „Домашне Огнище" де учителями являються родичі. Тому: рано, коли встають повинні молитися. Діти беруть примір і будуть чинити це саме. Родичі, коли відходять на спочинок з молитвою, тоді і діти просять провести їм молитву, щоб з Богом йти до постелі. Родичі спішать до церкви, діти ідуть з ними. Родичі стримні від сварки, проклонів, уживання поганих слів — діти соромляться цих річей і чинять, як родичі. Родичі беруть і читають релігійні книжки, часописи, журнали і діти вчитуються в них та черпають релігійне знання. Домашне огнище ведене християнськими родичами як належить, стае християнською інституцією, де плекаються нові християнські молоді душі.

Другою школою е церква — храми Божі, де учителями е священики. В храмі Божім кожна дитина мае научитися заповідей, що мають стати основою її життя. Практичні духові вправи, богослуження, зацементовують в молодій душі дитини ці всі заповоді і роблять вже молоду дитину непохитною в її Христовій вірі.

Тому родичі, що бажають бачити своїх дітей моральними, релігійними, бажають мати з них радість і підпору на старші літа, повинни кооперувати з церквою та висилати своїх дітей до неї. Коли родичі бажають, щоби молоде покоління надальше зістало українським, то мусять висилати дітей до українських церков, де вони здобувають не тільки знання релігійне, але і національне. Діти, які перейшли чужі церкви, забувають свій нпрід та дуже часто ще й висміюють свое рідне гніздо, з якого самі вийшли. Чому? Бо родичі не подбали, щоб їх дитина не приставала з чужими, а дуже часто і самі критикували при дітях, як свою церкву, так своїх провідників, не думаючи над тим, що самі вщеплюють трутину в душу дитини, яка ці річи слухала. Давайте дитині тільки добрі, релігійні науки та співпрацюйте з церквою, бо тільки в цей спосіб можете захоронити своїх дітей від зіпсуття, кримінаду, нещастя. Тільки тоді можете бути певні, що дитина ваша буде вірна Богові та українському народові.

о. О. Мишин.

„Дніпро".

ІСТОРІЯ І ДІЯЛЬНІСТЬ ЦЕРКОВНОЇ ГРОМАДИ В МЕЛВИЛ, САСК.

По відродженню Української Греко-Православної Церкви в Канаді 1918 р., по всяких місцевостях почали організуватись українські гр.-православні церковні громади.

Члени теперішньої укр. греко-православної громади в Мелвил, хотай були членами греко-католицької церкви, рішили зорганізувати громаду, котра мала входити в склад Української Греко-Православної Церкви в Канаді і побудувати дім молитви. Ця думка була переведена в життя в 1919 році, коли то о. Дмитро Кирстюк з Тідор, Саск., мав перше Богослуження в цім містечку.

В роках 1920—1921 відвідав громаду свящ. Стратійчук, а в 1923 р. загостив свящ. С. Гребенюк і зачав менше-більше стало обслугувати нашу парафію. Церкви своеї ще не було, отже Богослуження відбувалися по хатах. Свящ. Гребенюк не був тої вдачі, щоби чекав на готове Він зараз взявся до роботи. Отже збирав людей до купи, помагав, радив, робив. Підчас його побуту зорганізувалось Жіноче Товариство ім. Ольги Кобилянської в 1924році. Цему товариству припала головна роля в відбудові життя релігійного, а тим більше в збиранню фондів для будови церковного будинку. Коли почалася будова церкви в 1929 році, це товариство жертвувало готівкою $1.000.00 на церкву, а $787.20 на майстра. В роках від 1925 до 1929 Богослуження відбувалися у винайменій церкві, від 5 до 6 разів річно. До 1926 року громаду обслугував свящ. С. Гребенюк, отже на протязі 4 років.

Відтак був наданий свящ. Самець. Він вложив багато щирої праці в цій громаді на протязі півтора року З кінцем 1928-го року прибув свящ. П. Галицький. Під його проводом зорганізовано гарний хор, котрий містився в Укр. Народнім Домі.

Квітня 2-го, 1928 року відбулись збори в справі будови церкви. Тут вже треба не лише моральної підтримки, але й матеріяльної — грошевої. Зголосилось 15 членів, що дадуть по 25 доларів, а як потреба буде вимагати, то й більше.

Літом 1929 р. розпочато роботу при будові церкви. Вибрано Будівничий Комітет, до котрого входили: І. Кобичук, голова, Вас. Сеник секретар рекордовий. Яків Вівчар касіер, прочі члени помагали при міщанню цименту та при іншій тяжкій роботі. Ними були пп.: Мих. Даців, К. Вівчар, Н. Квас, П. Вівчар. Вас. Федорків (сини), Ол Козубський, Н. Темрик, Ів. Сафронюк К. Адамовський, Н. Юзик, В. П. Шкрайбер.

Члени помимо того, що роблять при залізничій дорозі, вечерами до пізної пори роблять також при будові церкви. З фермів п. Мих. Горчук дав 12 коней, сам в робітником возить шутер, камінь і скрепами зрівнюе площу. П. Вас. Пилат працював парою коней, поміщаючи свою домашню роботу. З охотою робить все що може. При цій роботі панувала охота і завзяття.

З надвору церква вже збудована, але в середині ще не викінчена. В неділю, 6 жовтня 1929 посвячено угольний камінь. Запрошено на цей день церковний хор з Канори. Людей зїхалось багато і з далеких околиць.

Жіноцтво приладило обід, котрий відбувся в Народнім Домі. Гості і члени мов одна рідня духом і добром зедналі. Вечером хор з Канори дав гарний концерт.

Церковний будинок був в части побудований п., Т. Павличенком, але не був докінчений, отже дальша робота спадала на здібного майстра громадянина В. П. Шкрайбера. Він викінчив баню і церкву в середині, аж до послідної дошки.

З роком 1930 прибув до нас свящ. Улян. Він обслугував громаду до 1933 року. Робота ішла вперед. Року 1933 по свящ. Уляні прийшов свящ. П. Мельничук, але мав лише 2 відправі. Того самого року пізною осінню надано нам свящ. І. Кусого. Церква ще не була докінчена.

Перед о. Кусим стояла велика задача і робота, котрої він не злякавсь. Відізвавсь до громади і завізвав всіх до тяжкої та спільної праці. На будинку тяжіли довги: Компанії за дошки $1,549.20, а прочих довгів $274.90 Ситуація була тяжка зі згляду того, що члени одні без роботи і е на допомозі, а другі хотяй в роботі, то платня їх не висока. Але кожний дае кілько може.

В неділю 19-го липня, 1936 мав в нас Богослужения о. Савчук. Цего самого року, 20-го вересня, була візитація Преосв. о. Архіепископа Іоанна. Відбувся величавий обід, цим разом вже в Читальни „Просвіти".

В недовгім часі по візитації одержала громада від пані Катерини Скоробогач, з Ґудів, Саск. жертву в сумі 100 дол. з просьбою, щоб ці гроші були вжиті на дошки для вибивання стін в середині церкви. Просьба її була вповні виконана.

Робота свящ. Кусого зачала давати плоди і 19 жовтня 1936 заплачено $227.00 на довг за дошки. Під осінь мали зробити базар, та зачинаються тяжкі часи — посуха, недостача і безробіття. Це не зниохочуе о. Кусого. Підгане членів за більші датки, та тягар спадае на кількох, бо одні зовсім не годні, а другі мало що. Жіноче Товариство постарало ризи і чашу.

Знова мелвилська громада удаесь з просьбою до сусідних місточок, Бирмінгем, Фенвуд і Ґудів за помочею. Поміч прийшла. З глибокою подякою відноситься наші члени до фармерів з Бирмінгем і Фенвуд і Ґудів.

Дня 19-го травня 1937 заплачено на довг $370.00. Опріч суми заплаченої за дошки, члени додатково сплачують бічний довг в сумі $274.90

Свящ. Кусий кожного разу, коли мае Богослуження, провадить з діть-

ми катехизацію, а крім цего кожного року підчас літних вакацій провадить Недільну Школу оден тиждень і приготовляє дітей до святої сповіди два рази на рік.

О. Кусий вдається до людей, йому знаних, за помочею, для нашої громади і 18-го жовтня 1937 платить $200.00 на довг.

Рік 1938 був з усіх років найтяжчий для цеї парохії. Всі члени промишляють, щоби якось роздобути грошей. Справляють чайні вечерки та устроюють інші підприємства.

Дня 18 травня виплачено $250.00 на довг. Ще $250.00 і довг буде сплачений.

В серпні 1938 оден з членів старає матеріялу для викінчення церкви в середині.Цей раз викінчено сходи і хори на верху.

В грудні 1938 відбувсь базар і приніс $135.00. Цими грішми, разом зо збіркою від фармерів та лентами, вазбираними о. Кусим, дня 21 січня 1939 року заплачено решту довгу, що тяжів на церковнім будинку. Гроші вплатив свящ. Кусий в присутности церковного комітету і Жіночого заряду. Менеджер компанії подякував і сказав: „такий священик, як о. Кусий, має велике значіння. Я завважав, що він працює для добра парохії і всіх членів. Околиці, що він обслуговує мають причину бути горді, що мають так щирого провідника".

Помимо того, що довг був сплачений, робота йшла далі. О. Кусий попросив членів зложити гроші на фарбу і літом 1939 р. церква [illegible] середині була вимальована.

Цего літа думаємо пофарбувати церкву ще й з надвору. А чи вдасться? Сумніву не повинно бути. Ці люди мають доброго і щирого проводира, якого маємо ми в особі о. Кусого. там трудностей нема.

Виказ жертв місцевих (готівкою, купном і відробленням).

Жіноче Тв. О. Кобилянської	$1787 20
Кость Вівчар	187 00
Яків Вівчар	207 00
Василь Сеник	105 60
Никола Квас	76 00
Мих. Грегорчук	95 00
Ів. Кобилюк	100 00
Павло Вівчар	75.00
Михайло Даців	90 00
Ол. Козубський	15 00
Никола Гудій	21 55
Іван Кущина	15 35
Антон Стягар	16 00
Василь Федорків	50 00
Пані Катерина Скоробогач	100 00
Ст. Ю. Вівчар	67 20
В. П. Шкрайбер	255 80
Ів. Костишин	5 00
Василь Пилат	15 00

Ст. Ю. Вівчар, секр. рек.

МОЯ ПИСАНКА.

ТИНДАЛ, МАН.

По 1 дол.: Е. Карпець, Н. Тупило.
По 50ц. О. Коць.
По 25цт.: В. Луговий.

СЕЛКІРК, МАН.

Загальна збірка $3.50

СЕПТОН, МАН.

По 1 дол.: П. Срамага.
По 50цт.: Кат. Назаревич, П. Назаревич.

СТЕД, МАН.

По 50цт.: І. Лутчишин.
По 25цт.: І. Муля, І. Лизун, П. [illegible]

Далик, Д. Білан, І. Посик, І. Гаврилюк, С. Романчук, А. Мудровська, П. Салюк.

По 20цт.: М. Посик.

По 10цт. О. Кульбаба, М. Кульбаба, М. Уманчук, М. Посик, В. Вахал, А. Кульбаба, Н. Зяньник, А. Шмирський.

По 5цт.: Далик.

II.

ГРОМАДА ЮВНІНҐ, АЛТА.

По 1 дол. Пані Марія Романчук, учителька.

По 25цт.: Ф. Стрийський, С. Магас, М. Шерстинка, І. Дребіт, І. Цибулька, П. Королюк, пані Марія Буяр, М. Осадчук, Р. Бойчук.

По 20цт.: І. Баланецький.

15цт.: І. [illegible], І. Фрускол, М. Буяр.

По 10цт.: А. [illegible], М. [illegible]рюк, М. Зотек, І. Горгей, А. Меленко, С. Федорук, М. Вончудяк, пані А. Дребіт, І. Рибальський.

По 5цт.: В. М[illegible], М. Репчук, І. Тацук, пані [illegible], М. Белзик.

ГРОМАДА СПЕДДЕН, АЛТА.

По 50цт.: С. Леськів.

По 25цт.: Н. Сиронюк, С. Леськів, О. Хрипун, М. Леськів, О. Гордей, Д. Писецький, пані І. Крук, пані А. Стельмащук, пані Софія Стельмащук, Д. Комарчук [illegible] рук.

По 10цт.: М. К[illegible]ський, Д. Леськів, [illegible] Остапів, В. Гая, А. Остапів.

По 5цт.: пані Н. Гордей, П. [illegible] Стельмащук.

ГРОМАДА СМОКІ ЛЕЙК, АЛТА.

По 1 дол.: В. Н. Нарушний.

По 50цт.: Ю. Сохоцький [illegible]

По 25цт.: Н. [illegible], Н. [illegible] Гавінчук, А. Велечук.

По 10цт.: Н. [illegible] вич.

ГРОМАДА БЕЛІС, АЛБЕРТА.

По 25цт.: І. Лукашевич, І. С. Червінчан, пані М. [illegible], І. Репь, А. Шевчук.

15цт.: пані [illegible]

По 10цт.: [illegible] Медвідь, В. Ропчан.

ГРОМАДА ТІРІЄН, АЛТА.

По 25ц. [illegible] Лутовий, Н. Т[illegible], Пр[illegible]

По 20цт. [illegible]

По 10цт. [illegible]

По 5цт.: Т. Гиппка.

ГРОМАДА ГЛЕНДОН, АЛБЕРТА.

По 50цт.: пані [illegible]

По 20цт.: пані [illegible]

По 10цт.: Гр. Сп[illegible], А. Кондракевич, Іван Гнипка.

10цт. дрібна збірка.

III.

ЕНҐЛФІЛД, САСК.

По 25цт. М. М[illegible], І. Магус, В. Магус.

По 10цт.: П. Прокопець.

По 5цт.: Аделя Магус.

СТ. ҐРЕҐОР, САСК.

По 25цт.: І. Сятинський.

По 10цт.: П. Сятинський.

ВАТСОН, САСК.

По 50цт.: Л. Попович.

По 25цт. Н. Франко, Ол. Кузик, Н. Мамчур.

КВИЛ ЛЕЙК, САСК.

По 1 дол.: В. Н. Корнелл.

По 25цт.: П. Чиж, М. Чиж.

Пані Терновецька, Келвінгтон 25

Яким Рудий, Клейр 10

БЮКЕНАН, САСК.

По 25цт. В. Скорець.

По 10цт. М. Синишин.

Гавночка Марія Данилюк, Шавора, Саск. 25цт.

ВАДІНА, САСК.

По 1 дол. Н. Керелюк.

По 25цт.: А. Керелюк, панна Ст. Прибильська.

По 10цт.: М. Прибильський, Анна Прибильська, Ю. Керелюк, пані Прибильська.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Гаївського.
Червень.

2. Неділя — Портедж ля Прейрі.
6. Четвер, Вознесення Хр. — Септон.
9. Неділя — Маланитоба.
16. Неділя, Пресв. Тройці. — Брендон (храм).
17. Понед., Зісл. Св. Духа — Поплар Парк (храм).
23. Неділя — Тиндал (пікник).
30. Неділя — Селкірк.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. І. Гикавого.
Червень.

2. Неділя [illegible]
6. Четв. [illegible] Госп. — Сучава-Мю[illegible]
9. [illegible] Стар[illegible]
16. Неділя Пресв. Тройці — Каґвин (храм).
17. Понед., День св. Духа — Вілінґв. (храм).
23. Неділя — Дервент.
30. Неділя — Вілінґтон-Завале.

Липень.

7. Нед., Різдво І. Хр. — Сучава.
12. Петра і Павла — Кейленд Ендрю.
14. Неділя — Борівці.

Адреса: Andrew, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. В. Апонюка.
Червень.

2. Неділя — Ґронлид північна.
6. Четвер, Возн. Госп. — Ґронлид середня (храм).
9. Неділя — Кадет.
16. Неділя Пресв. Тройці — Сембург (храм).
17. Пон. Св. Духа — Гонеймун.
18. Вівт. 3 день З. Свят — Шіпман.

Адреса: Gronlid, Sask.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Гр. Василіва
Червень.

2. Неділя Сплор. — Спедден (похід на цвинтар).
6. Четв., Вознес. Госп. — Смокі Лейк, (храм).
9. Неділя, св. Отців — Давнінґ.
15. Субота [illegible] Із Сучавського — [illegible] (похід по полях).

Адреса: [illegible] Смокі Лейк, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Ф. Керницького
Червень.

2. Неділя — Тязів.
6. Четвер. Возн. Госп. — Вишмер.
9. Неділя [illegible] Рама.
16. Неділя Пресв. Тройці — Дробот.
17. Пон. День св. Духа — Свидова.
23. Неділя — Фастон.
30. Неділя — Канора.

Адреса — Рама Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. А. Горбая
Червень.

2. Неділя — Ґрендвю.
6. Четв. Вознес. Госп. — Трифтінг Ривер.
9. Неділя — Ґілберт.
16. Неділя, Пресв. Тройці — Всенощне і Утреня год. 7 рано. — Лен[illegible] (храм).
16. Нед. Пресв. Тройці год. 11. Служба Божа — Шортдейл (храм).
17. Пон., День св. Духа — Петлюра (храм).
23. Неділя — Р[illegible] фарм.
30. Неділя — Ґілберт Плейнс.

Липень.

7. Нед., Р. І. Хр. — Дрифтінг Ривер. (храм)
7. Нед. Р. І. Хр. — Шел[illegible] Вечер (храм) о. Симчич.

Адреса — Роблин, Ман.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР
ЧЕРВЕНЬ.

1 С. Св. Патрикія
2 Н. 5. Нед. Сліпородженого
3 П. Рівноап. Константина і Ол.
4 В. Миркели, Василиска
5 С. Михаїла, Єфрос.
6 Ч. Вознесення Христове
7 П. † Найд. гол. Івана Хрест.
8 С. Ап. Карпа, вм. Юрія нового
9 Н. 6. Нед. св. Отців. См. Тар.
10 П. Микити еп. Халк., Ігнатія
11 В. Блаж. Йоана, Теодосії мч.
12 С. Іcвакія, Богдана
13 Ч. Еремії ап.
14 П. Мч. Юстина
15 С. Зад. Суб. † См. Івана Суч.
16 Н. 7. Пресв. Тройці. Муч. Лук.
17 П. Зісл. св. Духа. Митрофана
18 В. Блаж. Константина, Дорот.
19 С. Іларіона, Васил.
20 Ч. Муч. Теодота Анкір.
21 П. Теодора Страт.
22 С. Кирила арх. Алекс.
23 Н. Нед. всіх Святих.
24 П. Ап. Вартоломея
25 В. † Онуфрія, Петра Афон.
26 С. Акилини м., Триф.
27 Ч. Пр. Елисея, Методія патр.
28 П. Пр. Амоса
29 С. Тихона еп. Ам[illegible]
30 Н. 2. по Зісл. св. Д. [illegible]

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Д. Ф. Стратійчука
Червень.

2. Неділя — Слейтер
6. Четвер, Вознес. І. Ешвил, (храм)
9. Неділя — Косів

Червень.

2. Неділя. — Слейтер.
6. Четв., Вознес. Госп. — Ешвил (храм).
9. Неділя. — Косів.
16. Нед., Пресв. Тройц. Сифтон (храм).
17. Понд., Св Духа — Валей Ривер (храм).
23. Неділя. — Давфин.
30. Неділя. — Пайн Ривер

Адреса: — Давфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Е. С. Уляна.
Червень.

2. Нед. — Ґарденти місто.

Адреса: Толотой Ман
252 Beacon St., Winnipeg Man

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. С. П. Симчича.
Червень.

2. Нед. — Россборн
6. Четв., Вознес. Госп. — Сенді Лейк.
9. Неділя — Енґусвил — (храм)
16. Нед. Зел Свята — Бюста (храм)
17. Зел. понеділок — Мензі.
23. Неділя — Ст. Джанс (Сн)

Box 410, Rossburn, Man.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ
Червень.

2. Нед. Сліпородженого. Гол. 5. Утр. Іван. XX. 11—18. Літ. Ап. Діяння XVI: 16—34 Єв. Іван. IX: 1—38.

6. Четв. Вознесення: Утр. Єван. Марка XVI: 9—20. Літ. Ап. Діяння I: 1—12. Єван. Лук. XXIV: [illegible] 53.

9. Нед. Св. Отців: Гол. 6. Утр. Єван. Ів. XXI: 1—14. Літ. Ап. Діяння XX: 16—18; 28—36. Єван. Івана XVII: 1—13.

16. Пресв. Тройці (1-й день Зелених Свят): Гол. 7. Утр. Єван. Ів. XX 19-23. Літ. Ап. Діяння II: 1—11. Єван. Івана VII. 37—52 і VIII: 12. Після Літ. Вечірня і читання Молитов з коліноприклоненням лицем до народу.

17. Пон. День Св. Духа (2-й день Зел. Свят) Піснопіння ті самі що в день Пресв. Тройці. Утр. повседневна без Еван. і Потеч. Славословіє велике. Літ. Ап. Ефес V: 9—19; Єван. Мат. XVIII: 10—20.

23. Нед. Всіх Святих: Гол. 8 Утр. Єв. Мат. XXVIII: 16—20. Літ. Ап. Жид. XI: 33—40 і XII: 1—2. Єван. Мат. X: 32—33, 37—38 і XIX: 27—30.

30. Нед. 2 по Зісл. Св. Духа: Гол. 1 Утр. Єван. Марка XVI: 1—8; Літ. Ап. Рим: II: 10—16; Єван. Мат. IV: 18—23.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

РІК XVII WINNIPEG, MAN., JUNE 15th, 1940 ВИННІПЕҐ, МАН., 15-го ЧЕРВНЯ, 1940. ЧИСЛО (344) 12

ВОСЬМИЙ СОБОР
Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

I.

АРХИПАСТИРСЬКЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ НА СКЛИКАННЯ СОБОРУ.

Наспів час в життю нашої Церкви, коли згідно з її соборноправним устроєм ми всі, Пастирі і Делегати Собору зїдемося 4—5 серпня цього 1940-го року в м. Саскатуні, щоби провести далі соборною, спільною думою Пастирів і Дітей Церкви всі ті заходи, які мають послужити для дальшого розвою, дальшої розбудови та розквіту життя нашої Церкви. **Боже благословення нехай буде над працею підготовання Церкви до Собору, щоби цей Восьмий Собор Української Греко-Православної Церкви в Канаді міг успішно полагодити всі ці справи, які Боже провидіння поставило перед нами в нашім церковнім і народнім життю.**

†

Архиепископ Канадійський і Американський

ЮАНН ТЕОДОРОВИЧ.

II.

Оцим повідомляється всіх заінтересованих, що згідно з Чартером і Статутом Української Греко-Православної Церкви в Канаді **ВОСЬМИЙ СОБОР цеї Церкви відбудеться в днях 4—5 серпня, 1940, в місті Саскатуні, Саск.** Згідно з 7 точкою Статута Української Греко-Православної Церкви в Канаді в Соборі візьмуть участь Високопреосвященний Архиепископ Іоанн Теодорович і духівництво, делегати від поодиноких громад і місій, члени Консисторії, члени Головного Уряду Українського Греко-Православного Братства в Канаді, члени дієцезіяльної Контрольної Комісії та члени Церковної Судової Комісії.

В виду цього припоручається всім повноправним громадам і місіям Української Греко-Православної Церкви в Канаді вислати на Собор своїх представників, згідно з інструкціями, висланими кожній громаді й місії.

(УВАГА: Згідно з точкою 7 б) Статута Української Греко-Православної Церкви в Канаді, кожна громада й місія має право вислати на Собор **одного делегата на кожних своїх 25 дійсних членів або більшу половину того.** Це значить, що громада, чи місія, що числить 37 дійсних членів, або менше, має право вислати на Собор одного (1) делегата. Громада, що числить від 38 до 62 членів має право вислати на Собор двох (2) делегатів. Громада, що числить від 63 до 87 членів, має право вислати трох (3) делегатів. Громада, що числить від 88 до 112 членів може вислати чотирох (4) делегатів і т. д.).

Всі делегати на Собор мусять бути в Саскатуні вже в неділю рано, 4 серпня, й бути присутними на Архиерейській Службі Божій, яку відслужить Високопреосвященний Архиепископ о. Іоанн в асисті всіх присутних священиків (Перед Службою Божою відбудеться сповідь священиків і світських делегатів).

Наради Собору відбудуться **в салі Інституту ім. Петра Могили.** Делегати мусять бути присутні на всіх нарадах Собору від його початку до закінчення.

Згідно з вислідом голосовання, яке вже відбулося по громадах, **на кошти подорожі делегатів на Собор буде зроблений розмет, то є,** — загальну суму коштів всіх делегатів буде розділено по рівній части на кожного делегата так, що кошти кожного делегата будуть виносити однакову суму без огляду на те, в якій віддали від Саскатуну його громада знаходиться. Розмет буде зроблений **тільки на кошти подорожі,** тобто на кошти залізничих білетів та евентуально на кошти їзди автом, а не також на кошти харчів та помешкання.

З огляду на багато важних справ, які на Соборі мусять бути обговорені та вирішені, може бракнути часу на звіти поодиноких делегатів, отже рекомендується делегатам **принести з собою короткий писемний звіт** про стан релігійно-громадського життя в їх громадах. Такі писемні звіти ввійдуть до рекордів Собору.

ЗАГАЛЬНА ПРОГРАМА СОБОРУ БУДЕ ПРОГОЛОШЕНА В СЛІДУЮЧІМ ЧИСЛІ ЦЕРКОВНОГО ОРГАНУ.

■

Крім коштів подорожі делегатів на Собор, що їх громади плачують самі, в злуці з Собором будуть загальні кошти, які мають бути покриті з загального фонду Церкви. **На покриття таких коштів кожна громада повинна зложити від себе добровільну жертву,** висилаючи її до Консисторії ще перед Собором, або передаючи свойому делегатові, щоби зложив її на Соборі.

Обовязком кожної громади є **вирівнати перед Собором свою залеглість** на дієцезіяльний фонд, висилаючи гроші до Консисторії.

Громади та місії, які ще не прислали до Консисторії звіту про вибір делегатів на Восьмий Собор, повинні зробити це найдалі до першого (1) липня, 1940.

IV.

На правну участь в Соборі, — тобто на участь в дискусіях, голосованню й т. п., — мають право лише повноправні делегати та взагалі учасники Собору, — одначе **присутними на Соборі можуть бути також гості, — вірні Української Греко-Православної Церкви в Канаді.** На Соборі буде обговорено багато важних питань, отже вірні Церкви повинні взяти як найчисельнішу участь в Соборі, як гості.

V.

З огляду на те, що всі священики є обовязані бути присутними на Соборі від його початку до закінчення, в неділю, 4-го серпня, Богослужень по парафіях не буде.

Дано в Вінніпегу, Ман., дня 11 червня, Р. Б. 1940.

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ:

Прот. С. В. Савчук, — голова.
Прот. В. Кудрик, — заст. голови.
Свящ. Д. Ф. Стратійчук, — секретар.
Мир. Стечишин, — заст. секретаря.
Й. Богоніс, — касієр.

ПРИГОТОВЛЯЙТЕСЯ ДО ВОСЬМОГО СОБОРУ, 4—5 СЕРПНЯ, 1940, В САСКАТУНІ, САСК.

ПОМАГАЙМО КАНАДІ У ВІЙНІ.

Нім приступили до формального заснування Українського Центрального Комітету, його осн[illegible] наперед виготовили і ухвалили статут, в якім мету Комітету [illegible] вили цими словами:

"Український Центральний Комітет має [illegible] тих українських угруповань, які до нього належ[illegible] ком для обміни думок і [illegible]ження можли[illegible] праці для добра українського на[illegible] в К[illegible] ропі,

"удержувати між ними [illegible] вважати мать за спільні для себе,

"виробляти спільність думки, [illegible] групові упередження, плекати духа толеранції, усувати самовільні вчинки в громадськім та загально-національнім життю, виробляти та вдержувати громадську та національну карність;

"перед урядом і громадянством Канади служити за авто[illegible]рітетне представництво згаданих угруповань, як громадян Канади;

"служити в Канаді та перед урядом Великої Британії за речника бажань та аспірацій українського народу;

"у всякий інший спосіб нести моральну та матеріяльну допомогу для українського народу."

Поза те в окремім параграфі статут поставив, як основну вимогу для кожної організації, що приступає до Українського Центрального Комітету, щоби вона підписала слідуючу заяву:

"В беззастережній лояльности до Канади і до Британської Імперії ми, нище підписані українсько-канадські організації, оцим годимося створити спільний Український Центральний Комітет для слідуючих цілей:

"1. Помагати [illegible] рі[illegible] до [illegible] ного її закінчення,

"2. П[illegible] канадійські інституції, основані на демократичн[illegible],

"3. При[illegible] перемоги демократії над німець[illegible] тирою, аби уможливити в централь[illegible] ни [illegible] полевolених народів, а зокрема заснування само[illegible] української держави."

Пр[illegible] уголиної діяльности. Україн[illegible] вважає за відпо[illegible] на повинні свої цілі і покласти на [illegible] Український Центральний Комітет [illegible] з становища канадійського гром[illegible]

[illegible] Канада враз з ин[illegible] тільки тоді мо[illegible] в центральній Европі освобо[illegible] поневолених народів, а зокрема заснування самостійної української держави", коли переможуть у війні, а вони не можуть інакше дійти до перемоги, як тоді, коли всі громадяни, а між ними й громадяни українського походження, будуть ч[illegible] ві помагати і тим "причиняться до перемоги демокра[тії] над німецькою диктатурою." Як поставляться громадяни іншого походження, це не діло Українського Ц[illegible] ту, бо він [illegible]

[illegible]

[illegible] Ще ніколи не було такого випадку в історії світа, щоби можна було виграти війну [illegible] Канадійські громадяни українського походження дуже добре це розуміли досі, коли уряд Канади закликав молодих [illegible] вписуватися [illegible] признану хвалу тим, що перевершили своєю участю в армії [illegible] українського населення в Канаді. Потрібно цей добрий рекорд українцям на дальше задержати; як можливо, то треба його й перевищити. Обовязком українців, як добрих громадян, є недопустити до того, щоби колись міг хтось сказати, що через таких, як українці, потрібно було в Канаді конскрипцію, або примусову військову службу [illegible] лити.

Друга прислуга, яку Кан[illegible] в теп[ерішню] хвилю, це [illegible] і військо, вона збирає [illegible] волі. Хто не може нічого дати, від того не вимагається. Взагалі не вимагається, щоби хто небудь давав. Канадійський уряд просить, щоби громадяни позичали на війну свої ощадности. Уряд просить, щоби громадяни купували бонди воєнних позичок, що будуть час від часу виставлені на ринок. Уряд просить, [illegible] менше заможні купували бодай щадничі цертифікати [illegible] $8, $16 і $80. Ще менше заможних просить, [illegible] ли так звані щадничі стемплі, які опісля можна бу[illegible]вати за щадничі цертифікати. Таким робом навіть найубожші можуть причинитися до забезпечення держави [illegible] в потрібні на війну гроші. Український Центральний [Коміте]т від себе додає просьбу, щоби громадяни українського походження додавали до державних фондів, скільки [illegible] них сили.

І ще є одна потреба, якої ніколи не можна забувати [illegible] як коли, а підчас війни спеціяльно отвирається широке поле для діяльности милосерної інституції, що називається Товариством Червоного Хреста. Червоний Хрест має спеціяльне завдання збирати ранених на побоєвищах і давати їм першу допомогу. Червоний Хрест взагалі має за завдання [оп]іку над раненими вояками. Червоний Хрест дає також всяку іншу допомогу, потреба якої являється підчас війни, прим. посередничити при пересиланню допомоги полоненим. Коли є українці в канадійській армії, то є не тільки можливість, але й певність, що сотки, або й тисячі з них будуть потребувати допомоги від Червоного Хреста. Отже як знаємо посилати своїх братів та синів на війну, так будьмо приготовані й помагати їм тоді, коли допомога буде їм найбільше потрібна. Помагаймо Червоному Хрестові, аби він міг їм помагати.

Одним словом канадійські громадяни українського походження повинні всіми силами піддержувати усі воєнні зусилля Канади. Піддержуючи Канаду, ми найкраще докажемо, що нам належиться, аби й вона а через ню і Велика Британія помогли нашим братам в Европі, коли покажеться [illegible] него нагода та можливість.

Враз з тим відкликається Український Центральний Комітет до свого громадянства також за допомогою [illegible] [дос]ягнення своєї власної роботи. Комітет зможе лише ст[ільки] зробити, наскільки його фінансові засоби позволять. [illegible] піддержка для Комітету буде також мірилом щирости, [па]тріотизму та свідомости нашого громадянства. Комітет у[кла]дає плани своєї праці з тим, що його члени будуть віддавати свій час і працю за дармо. Та це не вистарчає. Хоч [б]и як комітет остерігався видатків, то видатки таки [illegible] бути. Потрібно буде отворити канцелярію, а це означа[є] [illegible] ити адміністрації, — напр. поштові стемплі і т. д. Від [часу] до часу треба буде комусь з комітету виїхати поза Вин[ніпег] чи десь до західної, чи до східної Канади. Своїм кош[том] хто в громадських справах їздити не може, як він [не] багатий.

[illegible] Комітетові фондів і на більш громадські [illegible] потреби. Нема сумніву, що до нього будуть звертатися за допомогою українські збігці по нейтральних державах Европи. Буде сором, як Центральний Комітет буде приневолений відмовляти допомоги, бо наше громадянство на це грошей не дає. Потрібно буде Комітетові грошей і на такі випадки, як прим. негайна допомога для Червоного Хреста, або по[ї]здка делегата, чи делегатів до Оттави, або й до Лондону. Коли в теперішню пору потреби делегатів не видно, то [illegible] [illegible] і що вона не в[illegible] [illegible] як би прогавити [illegible] [illegible] вважаємо, що пр[illegible] [illegible] само собою зрозумі[ло] [illegible] і свідомого українсько[го] [громадянства] [illegible] добрі цілі памятало також про те, що Центральний Комітет потребує фондів на свою роботу і що на цю роботу потрібно не центів, а доларів і то не десяток, а тисячів. Нехай же цей наш голос не буде голосом "вопіющого в пустині".

За УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ:

Я. В. Арсенич, голова; Т. Д. Ферлей, заступник голови; Т. Дацків, секретар; Георгій Маріян, касієр; С. Хвалібога, фінансовий секретар; М. Стечишин, П. Барицький, Тома Кобзей, д-р М. Мандрика, члени Екзекутиви.

[illegible] Комітету: Іван Соломон, А. Загарійчук, М. Кащак, О. Г. Гикавий, посли Н. В. Бачинський і И. Ваврик[ів].

Адреса Комітету:
UKRAINIAN CENTRAL COMMITTEE
Box 3588 Postal Station B.
Winnipeg, Man.

ІСТОРІЯ ЕВХАРИСТИЧНОГО КУЛЬТУ.

(За митр. Д. Валединським).

Центральне й головне місце в Божественнім будівництві нашого спасіння займає Жертва Любови Сина Божого, Ісуса Христа, на Голгофі, а в нашім життю вдячний спомин про цю Голгофську Жертву, цебто Свята Евхаристія. Ще з апостольських часів коло Святої Евхаристії був скупчений Християнський Культ, за заповітом Спасителя, так, що Християнський Культ і Культ Св. Евхаристії — це, в istoті, одне й те саме. В Християнському Культі все так збудоване, що одне в ньому попереджує Св. Евхаристію, а друге — супроводить її, а третє — йде за нею.

Евхаристія — це останнє слово Християнства. Ціла істота Християнства міститься в тому, щоби освятити нас і [з]єднати до божественного життя. Власне в Евхаристії й відбувається це обоготворююче єднання: „Боже Тіло й обоготворює мене й годує: обоготворює [д]уха, а розум дивно годує".

Святі Отці й учителі Церкви [illegible] [пр]ояснити значіння цього обоготво[рююч]ого єднання ріжними порівнаннями, [якими] ми визнавали безсилість цих спроб. Василь Великий порівнює таємниче [єд]нання людини з Богом, у Святім Причасті до розпаленого заліза, що приймає [в]якості огня, не гублячи власної при[ро]ди; Кирил Єрусалимський порівнює єднання до частин воску, що злиті в [одн]е ціле; Іван Золотоустий до потра[ви], що перетворюється в тіло того, хто її [спож]ває, тощо. Але ці ж Отці й Учи[телі] [з]вічать, що зрозуміти все Божест[во] в Евхаристії — на це не вистачить [illegible] тільки людських, але й ангельських [сил].

Основою для встановлення Таїнства [Евха]ристії являються ті місця Св. Письма, [д]е описується Тайна Вечеря. Опис [Вечер]і Ісуса Христа знаходиться в [чоти]рох місцях Св. Письма Нового Заповіту, а саме: 1) В Евангелії від Матвія [XXV]I 26-28), 2) від Марка XIV: 22-24, [3) від] Луки XXII: 19-20, і 4) в Першім [посланн]ю Ап. Павла до Коринтян XI [23-25]. Подаємо ті місця в українськім [перекла]ді:

Від Матвія XXVI:26-28.

[2]6. Коли вони їли, взяв Ісус хліб, і [поблагословивши, переломив, і давав у[чен]икам, і казав: „Прийміть, споживайте: це є тіло Моє".

27. І взявши чашу й хвалу віддавши, [дав] їм, кажучи:

28. „Пийте з неї всі, бо це кров Моя Нового Заповіту, що проливається за багатьох на відпущення гріхів".

Від Марка XIV: 22-24:

[22] І коли вони їли, взявши Ісус хліб і поблагословивши, переломив і дав їм і сказав: „Прийміть, споживайте, це Тіло Моє".

23. І взявши чашу, віддавши хвалу, [д]ав їм, — і пили з неї всі.

24. І сказав їм: „Це Кров Моя Нового Заповіту, що за многих проливаєт[ьс]я".

Від Луки XXII: 19-20:

19. І взявши хліб, хвалу віддавши, переломив, і дав їм, кажучи: „Це Тіло Моє, що дається за вас — робіть це на мій спомин".

20. Також й чашу по вечері, кажучи: „Ця чаша — Новий Заповіт у Моїй Крові, що за вас проливається".

І Коринтян XI: 23-25:

23. Я взяв від Господа, що й передав вам, бо Господь Ісус тієї ночі, коли був виданий, узяв хліб,

24. подяку віддав, переломив, і сказав: „Прийміть, споживайте: це Тіло Моє, що за вас ламається, — робіть це на Мій спомин".

25. Також й чашу по вечері, кажучи: „Ця чаша — Новий Заповіт у Моїй Крові, — робіть це, коли тільки пете, на Мій спомин".

Як бачимо, текст Евангелій та Апостола Павла описують першу Евхаристію майже однаковими виразами, хоч у них бачимо вільну інтерпретацію, яка свідчить про те, що текст посвяти, переданий устно, був відомий скрізь у Церкві Християнській.

Аналізуючи вище подані тексти, можна зазначити пять дій, що їх на Тайній Вечері виконав Ісус Христос, а саме:

1. Спаситель узяв у руки перше хліб, а потім чашу з вином (змішаним з водою),

2. **Подякував** і **поблагословив** хліб і вино,

3. **переломив** хліб,

4. подав і сказав: „Прийміть, споживайте"...

5. остання дія — законоположення: „Робіть це на Мій спомин".

Перші чотири частині чи дії Евхаристичної Жертви — це основа, що з неї повстало Таїнство Евхаристії, а пізніш розвинулась Християнська Літургія (Служба Божа). Остання, пята, стала побудливим життєвим імпульсом у розвитку Евхаристичного Канона, що, в міру віддалення від Апостольських часів, все збільшувався, але зберігаючи недоторканою свою істотну частину, свою Апостольську основу й до нинішних днів.

Важливість і значення Таїнства Евхаристії зазначив Сам Спаситель, ще до виконання його на Тайній Вечері. В бесідах до народу Він виясняв був значіння Свого Тіла й Своєї Крови в цій Тайні, кажучи: „Поправді, поправді кажу вам, хто вірує в Мене, має життя вічне. Я хліб життя. Батьки ваші їли манну в пустині й померли. А хліб що сходить із неба, такий, що не вмре, хто споживає його. Я хліб живий, що з неба зійшов: хто споживає цей хліб, житиме повіки; а [хліб], що Я дам, це Тіло Моє, що його Я [дам за] життя світу... Поправді, поправді кажу вам: **коли не споживатимете тіла Сина людського й не питимете Крови Його, не матимете в собі життя.** Хто споживає Моє Тіло та пе Мою Кров, той має життя вічне, й Я **воскрешу його останнього дня.** Бо Тіло Моє справді є пожива, і Кров Моя справді є життя. Хто споживає Моє Тіло і пе Мою Кров, перебуває в Мені й Я в ньому. Як післав Мене живий Отець, і Я живу Отцем, так **і той, хто споживає Мене, житиме Мною.** Хто споживає цей хліб, житиме повіки" (Іван VI: 47-58).

Таїнство, що встановив його Спаситель, із Його волі стало основою релігійного життя християн перших віків, і стало головним єднальним кільцем у стародавній християнській громаді. Перша доба Культа Евхаристії, доба Апостольська, джерелами висвітлена дуже мало. Як Діяння Апостольські, так і Наука дванадцяти Апостолів, підтверджуючи існування самого Культу, подають дуже короткі й поверховні відомости. Але треба підкреслити, що в формуванню й витворенню Евхаристичного Культу, без сумніву, виявляється вплив юдейських обрядів. Вплив цей, певно, просяк до початкової Єрусалимської Церкви, де за доби від Святої Пятидесятниці й до виходу Святих Апостолів на благовістя склалися власне історичні основи Евхаристичного Культу, і де головний контингент (збір, склад) вірних, а докладніше — всі вірні були з юдеїв. А християни-юдеї, звичайно, вважали Християнський Культ та його перші обряди за продовження культу юдейського. І без сумніву, вилучення християн із синагог у Єрусалимі, Дамаску, Антіохії Писидійській та інших містах сталося по остаточній організації первісного Евхаристичного Культу.

Безпосередню вказівку на виконання Господньої Вечері знаходимо не раз в Діяннях Апостольських. Так, наприклад, уже в другому розділі читаємо: „І вони завжди перебували в **науці Апостолів, у спільноті й переломленню хліба,** і в молитвах. І кожного дня однодушно перебували в храмі, і, **переломлюючи по домах хліб,** приймали споживу з радістю й простотою серця" (II: 42, 46). Із тих таки Діянь Апостольських відомо, що Вечеря Господня, чи переломлення хліба, або благословення відбувалося в Єрусалимі, в домі Марії, матері Івана, названого Марком, і в Коринті в Тита, в Ефесі в школі Тиранна, в Троаді і т. д.

(Дальше буде).

РІК БЕЗ САМОСУДУ.

(*) В Злучених Державах віддавна бувають випадки самосуду, який там звуть лінчом. А лінч відбувається так, що гурт, чи збіговиско, ловить чоловіка, якого вважає злочинцем, і робить йому смерть, звичайно вішають.

Перше всего такий спосіб карання винних дуже нерозумний. Бо тут не відбувається суд, де справу подрібно розбирають, де дошукуються причин злочину. Тут нема суду, де оскаржений може доказати, що він не винний або не так, як би здавалося. Коли ж товпа карає чоловіка, то може статись і таке, що цілком невинного, або мало винного можуть покарати смертию.

Минувший рік, від травня 8-го 1939 до травня 8-го 1940, не мав в Стейтах ані одного випадку такого самосуду. Року 1938-го було три випадки.

Записки про лінчовання товпою ведуться від 1882 року. Найбільше жорстоким був 1892 рік, коли товпа злінчувала 231 осіб.

Лінчовання належать загалом до полудневих сторін Злучених Держав. Повстало воно там, коли почали пусті околиці заселюватись і появилося багато крадежей коний і худоби.

Поважні заходи припинити такі самосуди почалися аж по минувшій війні. Тоді повстала Комісія Міжнародної Кооперації, якої твором був Відділ Жіночої Праці. І власне цей Відділ зробив те, що самосудів щораз менше.

В 1929 р. було лише 10 самосудів. В 1930 р. було, що правда, 21, зате рік минулий не мав вже ані одного самосуду.

Згаданий Відділ Жіночої Праці, це велика жіноча організація, що мала свої комітети в 13 провінціях (стейтах), головно там, де живуть білі побіч муринів. Отже та жіноча праця була звернена в першій мірі на освідомлювання загалу; дальше ж жінки бували посередниками, де виходив клопіт, та ще деякими способами. Отже це окремо жіноча заслуга, що Злучені Держави могли вже похвалитися роком, в якім не було самосуду.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ВИКОНУЙМО СВОЇ ГОРОЖАНСЬКІ ОБОВЯЗКИ.

На 2-ій стороні цього числа містимо відозву Українського Центрального Комітету. В ній комітет звертає увагу на свої цілі та закликує українську загал в Канаді до совісного виконування своїх горожанських обовязків.

Ми вповні погоджуємося до змісту відозви й не маємо сумніву, що вона висловлює сентимент і погляди всіх вірних Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Ми зокрема погоджуємося з заявою комітету, що совісне виконування горожанських обовязків треба вважати від цієї пори за найважніше діло канадійських громадян українського походження.

Подавляючу більшість вірних Української Православної Церкви в Канаді становлять уроджені Канади. Для них Канада не є лише [illegible], вона є для них [illegible] значінню того слова. [illegible] нашої Церкви становлять канадійських горожани, які хоч не родилися в Канаді, то в ній виросли й [illegible] зжилися, в ній запустили своє [illegible] коріння, — й поза нею не мають і не знають для себе іншої держави.

Ми не маємо найменшого сумніву, що не лише молодше з православних українців, для яких Канада є їх рідним краєм, але й ті старші з них, для яких вона є прибраною вітчиною, є свідомі своїх горожанських обовязків і зроблять все, що буде в їх силах, щоби ті обовязки як найкраще виконати. Дотеперішний рекорд українців у воєнних зусиллях Канади, [illegible] вписку молодих українців до армії як і під оглядом пожертв на фонд Червоного Хреста та інших патріотичних установ, — є найкращою запорукою цього.

Але треба памятати, що воєнні зусилля Канади ще лише почалися. Треба памятати, що ті зусилля мусять значно побільшитися, — головно тепер, коли Канада находиться в війні не тільки з Німеччиною, але також з Італією. Треба врешті памятати, що й ми, як горожани Канади, мусимо побільшити наші індивідуальні зусилля й дати нашому краєві таку поміч, на яку нас тільки стати.

Ми певні, що православні українці будуть дальше гідно й совісно виконувати свої горожанські обовязки та взагалі доложать всіх зусиль, щоби причинити скору, й світлу побіду Канади й Британської Імперії над ворогом.

ПАМЯТЬ СВ. ОТЦІВ ПЕРШОГО СОБОРУ.

„Життя ж вічне це те, щоб пізнали Тебе, єдиного Бога правдивого, та Ісуса Христа, що послав Ти Його."
(Ів. XVII, 3)

Наведеними словами Ісус Христос засвідчив, що вічне життя й вічне блаженство залежить від пізнання Єдиного Бога і Єдинородного Сина Його. Н[illegible] жаль треба сказати, що між християнами [illegible] істоти віри. Люди в більшості [illegible] Бог [illegible] потреба, [illegible] можності й волі [illegible] пізнання. А між тим все [illegible] життя вічне [illegible] в тому, що [illegible] Бога.

[illegible] Бога є Сам Єдинородний Син Божий, що [illegible] Своїх [illegible] Христа. [illegible] (Ів. X, 7-9).

[illegible] Церкви [illegible] Ісус Христос уподобляє [illegible] Ісуса Христа. [illegible] до благодатного й рятівного [illegible]

[illegible]

[illegible] стінську науку змінити та знівечити.

Кожного року Церква згадує, в неділю по Вознесенню, память святих Отців, які брали участь в нарадах першого Всесвітнього (Вселенського) Собору, що відбувся в місті Нікеї, в 325 році по Христі. Собор той був скликаний власне для того, щоби осудити фальшиву науку Арія про природу Ісуса Христа, Сина Божого. Іменно Арій вчив, що Ісус Христос, не є одного й того самого єства з Отцем, але є Його створінням, отже є менший від Отця і обмежений в Своїм пізнанню. Іншими словами — Арій відкидав Божественну природу Ісуса Христа.

Перший Всесвітній Собор був скликаний цісарем Константином Великим і на нім явилося 318 єпископів. Цей Собор можна б назвати зібранням мучеників, бо на многих присутніх можна було бачити знаки мук, понесених за Христа в часі переслідувань християн за панування цісаря Діоклетіяна.

Собор розглянув фальшиву науку Арія, осудив її на підставі Святого Письма й Святого Передання та вложив перших сім уступів правдивого „Символу Віри", тобто до [illegible] царства ж Його не буде кінця". [illegible] „Символу Віри" [illegible] Духа Святого, [illegible] вложив [illegible] Всесвітній Собор, що відбувся [illegible] 381 року).

Рішення Першого Всесвітнього [illegible] єпископи, [illegible] сторонників, [illegible]

Рішення Першого Собору [illegible]

[illegible]

В [illegible] всіх [illegible] кожний [illegible] Святі Отці, що утвердили [illegible] нехай будуть нашими дотепними наставниками в тому, як ми повинні слухати в дітях віри і християнського життя тільки законних пастирів Церкви, що ні на йоту не змінити правдивої віри і правдивого навчання слова істини й спасіння.

Рідная віра, — то наше щастя
Скарб неоцінений наших батьків,
Нам ти відкрила двері спасіння,
Нас берегла вже десяток віків!

Рідная віра — то наші благання,
У ній уся наша душа,
В ній наша радість і наші страждання,
Й сила від всякого зла.

Рідная віра — то наші змагання
Правди, любови, добра,
Це світлеє сонце, це наше єднання,
Для нас наша віра — це наше життя!

ДЕНЬ СВЯТОЇ ТРОЙЦІ.

В пятидесятий день по Воскресінню Христовому св. Церква наша, споминаючи зіслання Святого Духа, зєдинює з тим споминном і свято Святої Живоначальної Тройці. Таке зєднання двох свят основане на тому, що як зіслання Святого Духа на Апостолів, тоді найбільш прояви[illegible] ся таїна Святої Тройці [illegible] обявлення Єдиного Бога, в Тройці славимого, що [illegible] любовію Бога Отця, Благодаттю Сина Божого і Причастям Духа Святого.

Розум людський [illegible] до таїни Святої Тройці [illegible] ця таїна [illegible] Божої, яка вище [illegible] розуміння людського. „Божого [illegible] тільки Дух Божий" [illegible] в посланню до Коринтян (I, 11). [illegible]

[illegible]

І так образ Св. Тройці [illegible]

Подивімся на сонце, від Бога [illegible] Св. Тройці [illegible] три [illegible] Пресвятої Тройці: Отець, Син і Дух Святий. [illegible]

[illegible] світло просвітив. А тепло сонця, яке від його круга разом з світлом походить, є подобою Бога Духа, Котрий від Отця походить предвічно. І як сонце, хоч складається з круга, сяйва і тепла, не розділяється на три сонця, так і Пресвята Тройця, хоч має три лиця (особи) — Отця, Сина і Святого Духа, однак Божеством не розділяється на три Боги, але є тільки Один Бог."

На християнському Заході особливо [illegible] в ділі наближення до розуміння таїни Св. Тройці блаженний Августин. Але і він знав, що для чоловіка [illegible] вповні збагнути троїчність Божу [illegible] в своїх творах [illegible] треба мати [illegible]

[illegible]

[illegible] ниці вступило в силу.

Смирімося розумом своїм перед невідомою тайною тією, а Господь не відкине нас. Слава Отцю і Синові і Святому Духові, Тройці єдиносущній і неподільній, Яка дала нам ісповідання спасительне про Саму Себе. Благодать Господа нашого Ісуса Христа і любов Бога і Отця, і сильність Святого Духа нехай буде зо всіма нами. Амінь.

НАУКА ПРО ПОХОДЖЕННЯ СВ. ДУХА.

Православна Церква вчить, що третя Особа Пресвятої Тройці, — Дух Святий, — походить від Отця. Вона основує цю науку на словах Самого Господа нашого Ісуса Христа, який сказав до Апостолів: „Коли ж прийде Утішитель, що Я пошлю вам **од Отця**, Дух Правди, **Який від Отця виходить**, Той посвідчить за Мене" (Ів. XV, 26).

На підставі цих слів, св. Отці другого Всесвітнього (Вселенського) Собору, що відбувся в Царгороді в 381 році, доповнюючи Символ Віри, що був вложений першим Всесвітнім Собором, в Нікеї 325 року, додали до нього догму, то є незмінну правду, що Дух Святий „від Отця походить". Ми отже говоримо в православнім Символі Віри: „І в Духа Святого, Господа, оживляючого, що **від Отця походить**, що Йому з Отцем і Сином однаковий поклін і однакова слава, що говорив через пророків". Другий Всесвітній Собор також проголосив анафему, то є виключення з Церкви всіх тих, що важилися б будь що до Символа Віри додавати, або віднимати.

Західна, то є римська Церква визнавала цю правдиву науку про походження Святого Духа аж до девятого віку. Однак вже в 809 р., помісцевий Собор в Ахені додав до Символа Віри слова „і Сина", т. к., що повище наведений уступ Символа Віри звучав: „І в Духа Святого, Господа, оживляючого, що від Отця і **Сина** походить".

Ця мильна наука про походження Святого Духа появилася найперше в Іспанії, на Толетанськім соборі в 589 р., і звідси перейшла до Франції. Одначе вона не скоро приймалася Західною Церквою. Приміром папа Лев III не погоджувався на неї і для більшого утвердження правдивого і незмінного вірування приказав вирізати на двох срібних таблицях цілий Символ Віри, без додаткових слів „і Сина", — тобто так, як він був ухвалений Вселенськими Соборами. Зробив він це для того, щоби раз на завжди затвердити, що Західна Церква, так, як і Східна, визнає нікейсько-царгородський Символ Віри. Також папа Іван VIII (872—882) не погоджувався на зміну Символа Віри й в листі до царгородського патріярха Фотія писав, що всі ті, що такої зміни хочуть, — це „наслідники Юди"!

Східна Церква, на Соборах 867, 879 рр., осудила всяку зміну Символа Віри, як противну науці Вселенської Церкви, але Західна Церква помимо того, в році 1014, за панування папи Венедикта VIII, додала до свого Символа Віри слова „і Сина" і затримала їх аж досі.

Таким чином Вселенська Православна Церква, опираючись на науці Самого Сина Божого Ісуса Христа, вчить про походження Святого Духа одно, а Римська Церква — друге.

о. Є. Уляи.

О. Білоусенко*).

БАТЬКІВ ГРІХ.

(ОПОВІДАННЯ).

I.

Була північ. Скрізь у селі було тихо-тихо; все заспокоїлось. І пишний місяць, і ясні зорі лили на землю з високого неба той спокійний, мягкий світ, що од його стає на душі якось тепліше, на серці любіше.

Село розкинулось по вилогах крутої балки. Біленькі хатки визирали при сяйві місяця так мило, наче соромливо було їм зовсім виявитись з темних зелених садків.

У селі погасили вже світло і темні вікна хатинок здалеку виділялись, наче чиїсь замислені з журби очі. Тільки в одній хаті видився ще світ і знати було, що не все ще на селі поснуло. Мабуть щось добре щось перешкодило господарям тієї хати одпочивать у такий час, коли все живе спить мицно, набираючись сили на нову денну працю.

У тій хаті блимав на комині каганець і кидав смуги світу на всю хатню обстанову. З того, що хата була велика та простора, знати було, що будував її чоловік небогатий і не для себе самого, тут могла б знайти пристановисько чимала сімя. Але ж не помітно було, щоб у хаті порядкувала коли рука справжньої господині. В хаті було дуже неохайно: стіни давно не мазані, долівка порита, комин закурений, припічок обвалений, стіл, лави, полиці, і мисник не помиті. Хатній непорядок здавався ще більшим від неясного блимання каганця.

На лаві, головою до образів, лежав укритий до пояса кожухом немолодий вже чоловік. Обличчя його було біле, аж жовте, і зморщене, особливо на чолі тих зморщок було багато. Під густими та чорними бровами, як дві вуглинки, світились очі, що наче глибоко запали під лоба. **Дивились вони якось гостро і неспокійно, перебігаючи з одної речі на другу. Біля столу сидів високий білявий парубок** з широким приємним обличчям. Він схилив голову на руку і дивився в одне місце перед собою, але помітно було, що він нічого не бачить, що йому все байдуже, окрім власних думок, що зграями сновигали в голові його.

Хворий важко дихав і час від часу пильно, скоро поглядав на парубка. Він кілька разів відводив свою голову з подушки, розплющував свої білі губи, укриті смагою, намірявся щось промовити, але знов падав на подушку, зітхав тихо і знов починав свої неспокійні, гострі пекучі думи. Знати було, що ці вагання дуже мордують хворого. Чим далі, тим більш ставав він неспокійний, тим твар його все більше вкривала смертельна туга, і він все важче дихав, наче на груди йому накладено було цілі гори каміння.

Нарешті він наважився. Різко підвів він голову, якось боязко подивився на парубка і, зібравшись з духом, промовив ледве чутно:

— Сину!

— Чого, тату? — здригнувся парубок: батьків поклик вирвав його від думок.

Він глянув на батька й помітив, що той надзвичайно блідий і чимсь тяжко збентежений.

— Що з вами, тату? Чого ви так зблідли? Чи не треба вам чого?

— Ні, сину, — от-от зовсім буде нічого не треба, — якось не вимовив, а [illegible] вистогнав старий.

— Слухай, сину, — почав він знову: нема мені сили довше терпити. Уся душа переболіла, живого місця в ній немає. Пекельні думки [illegible] мені серце і не можу їх ні вгамувати [illegible] в собі... Та й [illegible] їх вже [illegible] скоро вже, дуже скоро, [illegible] перед Ним [illegible] Скоро скоро! Як же тяжко! [illegible] перед Ним, я, великий грішник, душогубець?

І знов старий замовк, важко дихаючи. Очі в нього [illegible] [illegible] на ту подію, яка [illegible] перед ними і [illegible] мучила старого. Син, [illegible] на свому місці, [illegible] на батька, [illegible] В хаті стояла [illegible] важке, хутке дихання хворого.

— Так, Карпе, так, сину, — [illegible] знов хворий, — [illegible] душогубець. Ти не знаєш, що я... я вбив Панаса Гриценка!..

[illegible]

[illegible] може хоч ти замолиш, спокутуєш тяжкий батьків гріх.

[illegible] й одружились одна після одного. Невдовзі після того батьки наші й повмерли, разом з холерної пошести. За [illegible]

[illegible] був спорожнів для мене, якось холодно і сумно стало жити. І [illegible]

[illegible]

Я був би [illegible]

[illegible] я не гадував, [illegible] ся [illegible] більше надбати тих грошей! От і засіла тут у мені одна тяжка [illegible] З початку я навіть [illegible] одурити Панаса Гриценка [illegible] рища, щоб заробити його [illegible] [illegible] живали [illegible] не [illegible] [illegible] тихе щастя.

— Панас був завше щирий до мене — щиріший ніж я до нього, — тим і одурити його було легко. Заходивсь я коло нього. Саме тоді наш пан наобрав [illegible] реструдував свій грунт, небагато [illegible] було того грунту, [illegible] десятин двісті [illegible] чимсь то він і наглядів собі в [illegible] посесію. От і підступився я до Панаса з цим ділом, чи не купити б нам [illegible] землю? Землі у нас було обмаль [illegible] тільки наші більш промінювали [illegible] копійчину надбали. То я кажу Панасові, що краще б нам [illegible] [illegible] пеневний хліб, — [illegible] те бракувало. [illegible] [illegible] до нього, — візьмимось до [illegible] Панасові моя думка подобалась [illegible] сам думав про це [illegible] [illegible] мені.

— Ти, Юхреме, [illegible] ти й до батьківського [illegible] [illegible] то тобі [illegible] [illegible] [illegible] знаю, що ти не захочеш [illegible] ти.

— Аж якось [illegible] [illegible] Оh, Боже, [illegible] [illegible] [illegible] мене. Ти [illegible]

[illegible] прикрі спогади [illegible] знати було, [illegible]

[illegible] годом хворий, — купив у пана землю, а контракт з паном зробив на себе... Ніхто в селі й не довідався, що я купив землю та ще [illegible]

[illegible]

— Коли покінчив я все діло, приходить до мене Панас, — радий такий [illegible] [illegible] свою землю [illegible]

— [illegible], як ти будеш, [illegible] що захочу, то й [illegible]

— Як то? — здивувавсь Панас. — Та ж ми купували її в спілку?

— Хто це бачив? — промовив [illegible] я лишень знаю, що гроші [illegible] я та й бумагу в нього взяв [illegible] себе.

— Як? — скрикнув тут Панас. — То [illegible] отсе мене скривдити? А де ж [illegible] Де правда? А суд і громада?

Я якось несамовито засміявся [illegible] такий дивний і навіть страшний, що я сам не пізнав його: то був не сміх, а регіт самого сатани...

— Чудний ти, Панасе, — сказав я йому [illegible] наче дитину; аж смішно [illegible] Хіба ж ти не знаєш, що суд [illegible] тільки за тим тягнуть, в кого [illegible] а в тебе ж тепер нічого [illegible] Та мені й нічого боятись [illegible] громади, бо в мене бумага [illegible] вона [illegible] Тебе ж засміють ще [illegible]

Панас [illegible] сів, а грузно впав на лаву і [illegible] голову на груди, важко дихаючи. [illegible] він так кілька хвилинок [illegible] і [illegible] й підвів свої очі на мене. Від [illegible] блід, очі посоловіли...

(Дальше буде).

*) Проф. О Лотоцький, помер в [illegible]ті, 1939.

ПРОЩАЛЬНИЙ ВЕЧІР.

(Рама, Саск.)

Укр. Православна Громада в Рама, Саск., дня 25 жовтня, 1940, устроїла прощальний вечір у честь абсольвента теольогії п. І. Ковалюка, який цеї весни покінчив теольогічний курс в Українськім Православним Семинарі в Винніпегу.

На цей вечір прибуло поважне число громадян з парафії св. Михаїла в Рама, як також були присутні [illegible] Рами.

Господарем вечірка був п. Василь Грона. Він вважав щоби всі присутні були вповні задоволені з цего вечірка, котрий зачався [illegible] [illegible] пам'яти членів нашої громади. Наша церковна громада св. Михаїла може тим похвалитися, що [illegible] [illegible] молодших членів, [illegible] [illegible] може стати робітником [illegible] винограднику.

По перекусці господар [illegible] [illegible] присутніх [illegible] [illegible] В. Овчаря до слова. [illegible] перелова в своїй промові [illegible] нашого абсольвента для [illegible] громади. Згадав що він [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] Шаховський [illegible] [illegible] батові.

[illegible], [illegible] також говорили: [illegible] О. Скорець [illegible] Товариства [illegible] [illegible] Ф. Бурлак [illegible] [illegible] [illegible] в материнськім серцю, як бачити свою дитину на такім становищу. Така мати сповнила свій обовязок, перше супроти Бога, а друге [illegible]

Від молоді говорив п. Петро Кравець, котрий побажав шан. абсольвентові [illegible] найкращого успіху в [illegible] за правду.

[illegible] закінчено до слова [illegible] [illegible] пароха церкви св. Михаїла в Рамі, Саск. О. Ф. Кернцького, [illegible] [illegible] про життя студентів [illegible] Семинарі та про їх науку. Сказав, що світ не приймає правди [illegible] отвореними руками. Той [illegible] помиляється, хто думає, що [illegible] життєвий шлях буде рожами [illegible] Навпаки, треба переступати [illegible] колючки та зносити рани [illegible] Однак хто понесе свій хрест до кінця, той удержить славу [illegible], бо тільки до таких світ [illegible] При кінці своєї промови о. Ф. Кернцький побажав шан. абсольвентові найкращих успіхів в його праці та вручив золоту чашу, як дарунок на памятку від присутніх гостей.

Шановний абсольвент подякував присутним за гарний дарунок [illegible] [illegible] своє велике здивовання та вдоволення з цеї несподіванки.

На закінчення господар попросив всіх присутніх заспівати абсольвентові „На многі літа".

Всі присутні забавлялися до пізної ночі.

Присутний.

„МОЯ ПИСАНКА".
ГЛЕН ЕЛДЕР, САСК.

По 25цт.: панна Марія Костинюк, М. Чипирис, А. Федорчук.

По 20цт. М. Темник.

По [illegible] [illegible] С. [illegible]

Не [illegible] 65

ВИННІПЕГ, МАН.

Георгій [illegible]	$6.00
П. В. [illegible]ський ([illegible])	5.00
П. [illegible]	3.00
Тео Підлубний	2.00

По 1 дол.: Антін і Олена Кирилюки (Теттон, Ман.), Мих. Кирилюк (Теттон, Ман.), [illegible] Оліфяк, [illegible] Михайло [illegible]

П. 50цт. Марія [illegible]

По 25цт. [illegible] М. [illegible] [illegible] Марія Скакун.

По 15цт. [illegible]

По 10цт. М. [illegible]

[illegible] 70

ВИММЕР, САСК.

По 1 дол. [illegible] Стрілець, Г. Ку[illegible] Коваль[illegible]

По 50цт. [illegible]

[illegible] М. Охота

[illegible]

ФОСТОН, САСК.

По 50цт.: Іван Стронський.

По 26цт.: В. Янюк, П. Мелещак, В. Пагула, Ст. Сітко, Н. Запоровський, М. Пробитський, А. Чур[illegible], І. Фр[illegible]ко, Д. [illegible]мко, М. Форгір, А. [illegible], П. [illegible], М. [illegible]

[illegible] пані А. Кравець.

По 15цт. [illegible]

По 10цт. [illegible] Смертюк, [illegible] Смертюк, [illegible] Яковський.

По 5цт. Марія С[illegible]

РАМА, САСК.

По 50цт. [illegible] Сінчук, Н. Н.

По 25цт.: О. Скорець, Ф. Бурлаков, Т. Козак, В. Грона, В. Романюк, А. В. О[illegible], М. Крисаь, Ю. [illegible], П. Гладій, П. [illegible], Конюк, П. Ленюк.

По 10цт. В. Михайлишин, Ю. Ва[illegible], [illegible] Калиновський.

ІНСІНГЕР, САСК.

По 1 дол. І. Хрипчук.

По 25цт. [illegible] Федорчук, П. [illegible]

ЕМСТЕРДЕМ, САСК.

По 50цт. пані М. Котик.

По 25цт. пані П. Котик, П. Котик.

IV.
МАЗЕПА, САСК.

По 1 дол. С. А. Теркач.

По 50цт.: Д. Стефюк, Ф. Остафій.

По 25цт.: А. Климчук, А. Тимрик, Н. Малинський, А. І. Ягольницький, Н. Стефюк, П. Ягольницький, М. Остапович, Т. Тимрик, М. Король.

По 20цт.: М. Охітва.

По 10цт. Марія Юрків, С. Маковський, А. Петерія, пані В. Ко[illegible], Н. Н.

НАРКЕРВІЮ, САСК.

По 25цт.: Параска Білокриза, П. Звоздецький, П. Чабрик, Г. Воронюк, С. Вологанюк, В. Хреатут.

По 10цт. В. Звоздецький, В. Во[illegible]зовцник, І. Никоряк, І. Копан, Настуня Яцишин, Т. Білокрилий.

По 5цт. Н. Ковальчук, А. Фісюк.

НАД РІКОЮ.

По 10цт.: Н. Франко, В. Франко, С. [illegible], Гаврилюк, С. Король.

По 5цт. М. Кошман, О. Гаврилюк, С. Кузик.

КОЛО КУПРОВСЬКИХ.

По 25цт. І. Сорохан, Довгопіс.

КОЛО ЛЬОРИ.

По 25цт. П. Буманський, В. М. Ісар.

По 5цт. Ф. Рипей.

КОЛО КУЦИХ.

По 25цт. [illegible] Федорук, П. Кошман.

По [illegible] С. Половик.

По 10цт. В. Кошман, Н. Половик.

РОБЛИН (ФАРМИ), МАН.

Пані Юлія Новосад	.45
[illegible]	.30

По 25цт. М. Кулик, П. Ірха, Ів. [illegible], О. Гаврилюк, Ів. Лебе[illegible], І. Мидан, С. І. Стиба, А. [illegible], П. Чопяк, П. Климе[illegible], І. Хома, О. [illegible], М. Слюзар, Н. [illegible], П. Чернецький, Вол. Сер[illegible]чук, П. Галушак.

По 10цт. М. Вихопень, М. Родник, В. Шульган, М. Хома, І. Сор[illegible]

По [illegible] П. Солтис.

ЕТЕЛБЕРТ, МАН.

По 1 дол.: Н. А. Григорчук, М. Н. Григорчук, М. Пелехатий, К. Мас[illegible], І. Пелехатий.

По 50цт. Н. Котовий, Н. Писманець, П. Мозга, Н. Н. (Гарленд), І. Ко[illegible]чук.

По [illegible] Ю. Карпяк.

По 25цт. В. Бурдейний, В. Бігоус, О. [illegible], А. Гаврилюк, І. Бурдейний, П. Бурдейний, І. Малиник, М. [illegible], П. Мерко.

По 10цт. С. Бурдейний.

ДРИБТИНГ РИВЕР, МАН.

[illegible] (Грендвю)	1.00
[illegible] (Грендвю)	25

ФОРТ ВИЛЛЯМ, ОНТ.

([illegible] місто)

[illegible]	1.00
Марія Р[illegible]	50

По 25цт. Н. Богоніс, Я. Виретюк, [illegible] Готота, В. Лисак, Марія Андрейчук, Марія Багрій.

По 10цт. М. Семенюк.

По 5цт. М. Рудик.

ЗБІРКА о. Н. МОРОЗА.
Гемтон, Саск.

По 25цт. Ф. Крепякевич, В. Крепякевич, В. Козьмич, В. Филипчук, М. [illegible], О. Козьмич, М. [illegible], І. [illegible], М. Ше[illegible], Н. К[illegible], Р. Крепякевич, П. Д. Савчук, М. Козьмич, Г. Шевчук.

По 10цт. І. Филипчук, Р. Кащищ, Н. Н.

Брокстон, Саск.

По 1 дол. І. А. Павчук, М. Вен[illegible], І. [illegible]

По 50цт. А. Шимко.

По 25цт. М. Онуленко, В. Василичук, Н. [illegible], Н. Трофименко, Н. Нурич.

По 20цт. А. Трофименко.

По 15цт. [illegible]

По 10цт. С. Федорук, А. Генрик, Марія [illegible], Марія [illegible], Ю. Трофименко, Г. Гарасим, Г. Нурич, І. Нурич, А. Бурак, А. Шуравський, А. Боднар, Н. Н.

Сторновей, Саск.

По 25цт. Михайлина Вітоник, М. А. Вітоник, І. Вітоник, М. Ґалай.

Порктон, Саск.

Пані Н. К. Мороз	1.00
О. Стечишин	.10

Інсінгер, Саск.

По 25цт. Дмитро Василович.

По 20цт.: Н. Молдован.

По 10цт. М. Середюк, І. Криклинець, І. М. Козак.

Безіменно	.50

ЗБІРКА о. Е. С. УЛЯНА.
Роза, Ман.

По 50цт. А. Чубей, П. Чубей.

По 25цт. М. Чубей, М. Курик, Іван [illegible], Іван Когут, П. Клим, Василь Стефура, Тодір Голодрига, Анна Голодрига, Валентина Чубей, Марія Чубей.

Сеньків, Ман.

По 25цт. І. Саламандик.

Сондави, Ман.

По 25цт. Н. Ілюк, А. А. Бордун, Н. Левенець.

По 10цт. Анастасія Ілюк, пані А. [illegible] Гушуляк.

По 5цт. В. Верстюк, М. Соколюк.

Сірко, Ман.

По 40цт. Д. Білавчук.

По 25цт. Гео Чоботар.

По 20цт. Т. Тесарський уч.

По 15цт. П. Пікта, Е. Білавчук.

По 10цт. О. Чоботар, Т. Мельничук, І. Настяк, М. А. Чоботар, К. Мельничук, І. Бордун, Анна Бордун, Юрій Шкрумеда, М. Григорчук, М. Д. Шипіт, В. Мельничук, В. [illegible], І. А. Чоботар, П. А. Чоботар.

По 5цт. М. Шипіт, Д. Олійник, Г. Гушуляк, П. Паличук, П. Шкрумеда, І. [illegible] Ф. Гушуляк.

Вайта, Ман.

По 50цт. В. Смук.

По 20цт. Н. Н. Подольський.

По 10цт. Т. [illegible]ський, Г. Олійник, П. Онисько, Е. Тимчук, М. Тимчук.

По 5цт. А. Калинюк.

Арбакл, Ман.

По 50цт. Г. Ілюк.

По 30цт. Г. Косован.

По 25цт. В. Домитрак, М. Онисько.

По 10цт. Дмитро Бугера.

Ґардентон, Ман.

По 25цт. Т. Ткачик.

По 10цт. І. Онисько, В. І. Крінка, І. Загара, Сідорський, А. Колибаба, В. Крилатий, І. Божик.

По 5цт. І. М. Загара, Марія Махній.

Толстой, Ман.

По 1 дол. М. Жуковський, В. Арсеній з Менесно.

По 25цт. М. Сторожук, В. Тигор, Іван Косован.

Форт Френсес, Онт.

По 1 дол.: Г. Дрозда, М. і Т. Олійник, Анна Крутяк, Явдоха Сузжак.

По 50цт. О. Кришка, Д. Котик.

По 25цт. М. Настюк, Г. Куцак, І. [illegible], В. Осачук, Василина Мигайчук, Ф. [illegible], Домка Осачук, Марія Кришка.

10цт. І. Радюк, В. Фечук, І. Мекренько, Параска Осачук.

ВИНДЗОР, ОНТ.

По 1 дол. П-во П. Цебинь, Я. Гайда, п-то Гавриляки.

По 50цт К. Силка.

По 25цт.: В. Ґурґула, Ольга Оxiтва (Тимбурі), Н. Н.; О. Л., В. Бодюк, С. О. Калин, Олена Венгер.

По 10цт.: Ева Котик, К. Пилипчак, Р. Шптковський.

З розіграння писанки $2.45

ОШАВА, ОНТ.

Збірка в церкві 4.00

ВАТЕРФОРД, ОНТ.

Збірка 2.85

СЕНДІ ЛЕЙК, МАН.

По 1 дол.: Д. О. Дидик, А. Василенко, І. Ярема, А. Залещук, Розалія Мулявка, Т. Мулявка, Г. Шнюта (ул), М. Шнидрук, В. Чорнописький, П. Колтуцький.

ЕНГУСВИЛ, МАН.

По 25цт.: Г. Коблюк, К. Сакалюк, Гафія Гасюк, М. Карасевич, М. Грабар, Н. Галак, М. Дроздовський, Н. Яцюк, Д. Сабецький.

ВИЛЛІНГДОН, АЛТА.

По 1 дол.: Др. Вас. Д. Куценбевич

По 50цт: пані Софія Бідняк.

По 25цт: Ксеіян Скакун, А. Скакун, пані Марія Радиш, пані Н. Бабюк, І. Федорак, І. Андрієць, І. Федорак, В. Чоґак, Н. Кощман, Ю. Радиш, Д. Гордей, Ю. Ревега, О. Юрчук, С. Басараба, М. С. Жуківський, І. Буга, Н. С. Шевчук, Н. Буга, Н. Бабюк

По 10цт.: Ф. Шевчук, І. Федорак, С. Івасюк, О. Шушко, Марі Джонстон, Іван Шапка.

Дрібна збірка 2.10

КАГВИН, АЛТА.

По 30цт.: Гр. Меґаей.

По 25цт.: Вас. Н. Гунька, пані О. Гусяк.

По 10цт.: П. Мельник, Н. Г. Бідняк, І. Бідняк, І. Малючак, пані Соф. Жиківська, пані Анас. Бідняк.

Дрібна збірка .20

ЗБІРКА о. П. МЕЛЬНИЧУКА.
Йорктон, Саск.

По 1 дол. Д. Смукович.

По 50цт.: С. Ґулька.

По 35цт. пані І. А. Яголвніць.

По 25цт.: Ф. Думка, Г. Букорос, пані Христя Сліпченко, Г. Владійчук, Н. Кадеішук, пані Юстина Мельничук.

По 10цт.: пані Антоніна Яголвницька, пані І. Кирилюк.

Донвел, Саск.

По 1 дол.: п-во В. Ременди

По 25цт.: І. Хохолік.

По 10цт.: Е. Сохут, В. В. Ременда

По 5цт.: Н. Н.

РЕДВОТЕР, АЛТА.

По 1 дол.: Ф. Хаба, Й. Пасічний.

По 50цт.: В. Школьний, С. Хаба, І. Василик, Т. Мерун, М. Попіль, Н. Боднарчук, М. Мерун, пані Н. Зінюк, А. Савка.

По 30цт.: М. Салищин, пані І. Гунчак.

По 25цт.: І. Садовнік, В. Кановський, І. Федорак, М. Крайчий, Ф. Школьна, С. Садовнік, пані В. Пасічна, М. Крайчий, І. Крайчий, С. Федорак, Н. Крайчий, О. Пасічний, М. Сахман.

По 20цт.: А. Савка, В. Мальований

По 15цт.: М. Мерун.

По 10цт.: О. Вінтобик, М. Попіль, Е. Василик, Е. Мельник, М. Попіль, А. Зінюк, Е. Крайчий, М. Савка.

По 5цт.: Т. Хаба.

Разом 11.75

Редвей, Алта.

По 1 дол.: І. Семенюк.

По 50цт.: П. Чорний, К. Самиця, С. Самиця, А. Крекотин, Д. Венгер, пані Н. Голобіцька, М. Мелешко, О. Харанюк

По 30цт А. Сумка.

По 25цт.: А. Квашук, Ю. Слободян, В. Кругляк, М. Коваль, Г. Данилович, В. Сумка, М. Семенюк, Г. Грисук, А. Калось, М. Боечко, пані І. Мармин, М. Снайчук, Л. Снайчук, А. Боечко, пані Н. Кук, М. Кругляк, С. Копаць, Л. Мулик, Н. Хлипавка, С. Середа, А. Рудик, Т. Лопушинський, Н. Козьнюк, М. Коваль, М. Шульський, А. Карпюк, Г. Павлюк, Г. Сумиш, Е. Квашук

По 20цт: В. Литвин, пані І. Деделюк, І. Мармин, А. Коваль.

По 10цт.: А. Письмий, Н. Н., Ю. Грицун, А. Шульський, Ф. Тимчук, А. Мулик, пані Попіль, В. Шевчук, М. Слободян, пані Г. Павлюк, П. Бирко, Е. Мелешко, Н. Безбородка, пані Й. Ангел.

По 5цт. А. Ангел, М. Сулимо і Овчар. — Разом $4.90.

Тудор, Алта.

По 50цт.: М. Довгань, А. Остафійчук, П. Довгань.

По 25цт: К. Білик, А. Шевчук, В. Павлюк, К. Остафійчук, Д. Шостак, П. Фецуляк, М. Білик, І. Окас, М. Кирилюк, А. Шевчук, пані К. Довгань, М. Фецуляк, П. Григоряк, Д. Бартко, В. Шевчук.

По 20цт.: Пані М. Білак.

По 15цт.: пані Ю. Почій, Г. Боднарчук.

По 10цт: А. Дудка, В. Вариниця, А. Бісон, С. Загало, М. Динько. Разом $6.25.

ЕДМОНТОН, АЛТА.

По 2 дол.: Др. І. Верхомин, В. Симотюк і І. Криса.

По 1.50: пані Д. Янда.

По 1 дол.: о. Є. Грицина, І. Кирівк, В. Пуцентело (Ст. Алберт, Ата), В. Челядин, В. Багнюк, пані П. Гаврилюк, пані П. Скора, І. Сорохан, Василь Свистун, Д. С. Фербей, М. Сидор, М. Гомола, В. Чоботар, В. Крявко, Павло Мельник, Н. Шпачинський, пані Теодозія Грипнак, В. Тофан, З. Паранич, Я. Давидюк, Я. Ласичук, І. Стечишин, С. Здріль, В. Масцюк, Др. Ф. Говда, П. Міськів, Гр. Сайк, М. Романюк, Я. Гимчишин, В. Никифорук, пані Е. Плавюк, Л. Мацелюк, І. Никифорук і П. Пауш.

По 50цт.: пані Е. Шпачинська, пані Петрик, пані П. Лупул, Н. Маланчук, А. Батюк, О. Тимчук, П. Василишин, І. Палащук, Г. Кочерський, пані М. Тодорук, пані А. Яйцьєвська, пані М. Левицька, і пані М. Сидор.

Збірка в церкві в Томуну неділю 9.00

Разом $57.00

ЕТЕЛБЕРТ, МАН.

Ю. Джаман 1.00

ВАЛЕЙ РИВЕР, МАН.

Н. Стасюк 1.00

Н. Стороженко .50

По 25цт.: М. Гуцуляк, І. Стороженко, М. Станько, П. Яцюк.

По 10цт.: М. Керелюк, К. Бойко, М. Гунька.

СИФТОН, МАН.

По 25цт.: І. Стецик, Н. Бажило, А. Орішко, А. Кучер, Д. Стандрик

По 20цт.: В. Мостовий.

ҐАРЛЕНД, МАН

По 25цт.: І. С. Шевчук.

По 10цт.: А. Карпяк, Т. Гикавий, П. Юрій, І. Р. Шевчук, М. Фик.

ВЕНЛАВ, МАН.

По 1 дол.: П. Мусій, С. Мусій.

По 50цт. К. Притула, Т. Притула.

По 25цт. І. Слюсук, Д. Міщук, І. Воробець, Т. Греблюк.

ПАЙН РИВЕР, МАН.

Збірка в церкві 5.84

ВЕҐРЕВИЛ, АЛТА.

Н. Ісаєнко .25

НА ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД:
Едмонтон, Алта.

По 1 дол.: А. Батюк і С. Невчас

Стінен, Саск.

І. В. Анака 1.00

Елк Пойнт, Алта.

Григорій Фарина 1.00

НА ДУХОВНИЙ СЕМИНАР:

П-тво Анна і В. Челядин зложили 5 доларів з нагоди їхньої річниці 25-ліття супружого життя.

АДРЕСА о. Т. КИСІЛЮКА.

Повідомляється всіх заінтересованих, що адреса о. Т. Кисілюка є як слідує:

Rev. T. Kisiluk
718 Wiley St., Fort William, Ont.

ПІД СОВІТАМИ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ.

Західна Україна поволі набирає загального вигляду „совітського раю". Все стає нужденним і сірим. Що-то коли й мають в що краще зодітися, боються. Все „обсовітилося". Приватні крамниці і склади зовсім зникли. Перед державними склепами довгі „хвости". Це люди стоять годинами, щоби дочекатися кусника хліба, який їм ще можна купити. Часто, по годинах чекання виходить з крамниці „завідуючий" і проголошує: „Сьогодня хліба не буде, бо будемо пекти лише для війська". Польські гроші, золото, вийнято з обігу.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Д. Ф. Стратійчука
Червень.

23. Неділя. — Давфин.
30. Неділя. — Пайн Ривер
Адреса: — Давфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. С. П. Симчича.
Червень.

Неділя — [illegible] (Сіо)
[illegible] Rossburn, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. І. Гикавого.
Червень.

23 Неділя — Дервент.
30 Неділя — Вилінгдон-Завале.

Липень.

7 Нед., Різдво І. Хр. — Сучава.
12 Петра і Павла — Кейленд -Бияро
14 Неділя — Борівці.
Адреса: [illegible] Andrew, Alta.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Гр. Василіва
Червень.

23 Неділя — Смокі Лейк.
30 Неділя — Крейґенд.

Липень.

7 Неділя Різдво Ів. Хрест. — Біг Медов (храм)
12 Пятниця, св. Петра і Павла — Ґлендон (храм).
14 Неділя — Довнінг
21 Неділя — Смокі Лейк.
28 Неділя — Беллє.
Адреса: Смокі Лейк, Алта.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР

ЧЕРВЕНЬ.

19 С. Ларіона, Васил.
20 Ч. Муч. Теодота Анкір.
21 П. Теодора Страт.
22 С. Кирила арх. Алекс.

23 Н. **Нед. всіх Святих.**
24 П. Ап. Вартоломея
25 В. † Онуфрія, Петра Афон.
26 С. Акилини м., Триф.
27 Ч. Пр. Єлисея, Методія патр.
28 П. Пр. Амоса
29 С. Тихона еп. Амафун.

30 Н. **2. по Зісл. св. Д.** Мч. Мануїла

ЛИПЕНЬ.

1 П. Мч. Леонтія, Ігнатія
2 В. Юди ап., Зосима
3 С. Методія
4 Ч. Мч. Юліяна Тарс.
5 П. Євсевія
6 С. Мч. Агрипини

7 Н. **3 по Зісл. св. Духа. Р. Ів. Пр.**
8 П. Февронії
9 В. Преп. Давида Солунського
10 С. Самсона
11 Ч. Кира й Івана
12 П. Ап. Петра і Павла
13 С. Собор 12 Апостолів

14 Н. 4 по Зісл. св. Духа. [illegible]
15 П. [illegible]

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Гаївського
Червень.

23. Неділя. — Тиндал (пікнік)
30. Неділя. — Селкірк

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. В. Апонюка.
Червень.

23. Неділя — Бруксбі
30. Неділя. — Прінс Алберт

Липень.

7. Неділя. — Гронлид (середа)
12. Пятниця. Св. Петра [illegible] Бруксбі (храм)
14. Неділя — Гоцвілл [illegible]
Адреса: Gronlid, Sask.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Ф. Кериївського
Червень.

23. Неділя. — Фастон
30. Неділя — Канора

Липень.

7 Нед. Р. Ів. Хр. — Бюкенен (храм)
12 Пят., Петра і Павла — Дробот
14. Нед. — Рама
21 Нед. — Маморніні
28. Нед. Рів. Ки. Вол. [illegible]
Адреса [illegible]

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. А. Горбая
Червень.

23 Нед. — Роблин. фарми.
30 Нед. — Ґілберт Плейнс

Липень.

7. Нед. Р. І. Хр. — Дрифтінг Ривер. (храм)
7 Нед. Р. І. Хр. — Шел Велей (храм) о. Симчич.
Адреса: — Роблин, Ман.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ
Червень.

23 **Нед. Всіх Святих:** Гол. 8. Утр. Єв. Мат. XXVIII 16-20. Літ. Ап. Жид. XI: 33-40 і XII: 1-2. Єван. Мат. X: 32-33. 37—38 і XIX: 27-30.

30 **Нед. 2 по Зісл. Св. Духа:** Гол. 1. Ут. Еван. Марка XVI 1—8. Літ. Ап. Рим. II: 10—16; Єван. Мат. IV 18—23.

Липень.

7. **Нед. 3 по Зісл. св. Духа. Різдво св. Івана Хрестителя.** Гол. 2. Утр. Єван. Марка XVI: 9-20. Літ. Ап. Рим. V: 1-10, і Рим. XIII: 11-14 і XIV: 1-4. Єван. Мат. VI: 22-33 і Лук. I: 1-25; 57—68; 76 і 80.

12 **Пятниця Ап. Петра і Павла.** Утр. Єван. Івана XXI: 15—25. Літ. Ап. 2 Коринтян XI: 21-33 і XII: 1-9. Єван. Мат. XVI: 13—19.

14 **Нед. 4. по Зісл. св. Духа.** Гол. 3. Утр. Єван. Лук. XXIV: 1—12. Літ. Ап. Рим. VI: 18-23. Єван. Мат. VIII: 5—13.

21 Нед. 5 по Зісл. св. Духа. Гол. 4. Ут. Єван. Лук. XXIV: 12-35. Літ. Ап. Рим. X: 1-10. Єван. Мат. VIII: 28-34 і IX: 1.

28. **Нед. 6. по Зісл. св. Духа. Св. Волод. Великого.** Голос 5. Утр. Єв. Лук. XXIV: 36-53. Літ. Ап. Рим. XII: 6-14 і Галат. I: 11—19. Єван. Мат. IX: 1—8, і Івана X: 1—9.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XVII WINNIPEG, MAN., JULY 1st, 1940 ВИННІПЕГ, МАН., 1-го ЛИПНЯ, 1940. ЧИСЛО (345) 13

ВОСЬМИЙ СОБОР
Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

I.
АРХИПАСТИРСЬКЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ НА СКЛИКАННЯ СОБОРУ.

Наспів час в життю нашої Церкви, коли згідно з її соборноправним устроєм ми всі, Пастирі і Делеґати Собору зїдемося 4—5 серпня цього 1940-го року в м. Саскатуні, щоби провести далі соборною, спільною думою Пастирів і Дітей Церкви всі ті заходи, які мають послужити для дальшого розвою, дальшої розбудови та розквіту життя нашої Церкви. **Боже благословення нехай буде над працею підготовання Церкви до Собору, щоби цей Восьмий Собор Української Греко-Православної Церкви в Канаді міг успішно полагодити всі ці справи, які Боже провидіння поставило перед нами в нашім церковнім і народнім життю.**

Архієпископ Канадійський і Американський
ІОАНН ТЕОДОРОВИЧ.

II.

Оцим повідомляється всіх заінтересованих, що згідно з Чартером і Статутом Української Греко-Православної Церкви в Канаді **ВОСЬМИЙ СОБОР цеї Церкви відбудеться в днях 4—5 серпня, 1940, в місті Саскатуні, Саск.** Згідно з 7 точкою Статута Української Греко-Православної Церкви в Канаді в Соборі візьмуть участь Високопреосвященний Архиепископ Іоанн Теодорович і духівництво, делеґати від поодиноких громад і місій, члени Консисторії, члени Головного Уряду Українського Греко-Православного Брацтва в Канаді, члени дієцезіяльної Контрольної Комісії та члени Церковної Судової Комісії.

(УВАГА: Згідно з точкою 7 б) Статута Української Греко-Православної Церкви в Канаді, кожна громада й місія має право вислати на Собор **одного делеґата на кожних своїх 25 дійсних членів або більшу половину того.** Це значить, що громада, чи місія, що числить 37 дійсних членів, або менше, має право вислати на Собор одного (1) делеґата. Громада, що числить від 38 до 62 членів **має право вислати на Собор двох (2) делеґатів.** Громада, що числить від 63 до 87 членів, має право вислати трох (3) делеґатів. Громада, що числить від 88 до 112 членів, може вислати чотирох (4) делеґатів і т. д.).

Всі делеґати на Собор мусять бути в Саскатуні вже в неділю рано, 4 серпня, й бути присутними на Архиерейській Службі Божій. (Перед Службою Божою відбудеться сповідь священиків і світських делеґатів).

Наради Собору відбудуться в **салі Інституту ім. Петра Могили.** Делеґати мусять бути присутні на всіх нарадах Собору від його початку до закінчення.

Згідно з вислідом голосовання, яке вже відбулося по громадах, **на кошти подорожі делеґатів на Собор буде зроблений розмет.** Розмет буде зроблений **тільки на кошти подорожі,** тобто на кошти залізничих білетів та евентуально на кошти їзди автом, а не також на кошти харчів та помешкання.

Крім коштів подорожі делеґатів на Собор, що їх громади оплачують самі, в злуці з Собором будуть загальні кошти, які мають бути покриті з загального фонду Церкви. **На покриття таких коштів кожна громада повинна зложити від себе добровільну жертву,** висилаючи її до Консисторії ще перед Собором, або передаючи свойому делеґатові, щоби зложив її на Соборі.

Загальну програму Собору подається понизше, а подрібний зміст і порядок нарад Собору буде проголошений на першій сесії Собору

ПРОГРАМА СОБОРУ:

1. Архиерейська Служба Божа, в неділю, 4-го серпня, в годині 10-ій рано (перед С. Б. сповідь священиків і світських делеґатів).
2. Вибір президії і покликання секретарів Собору.
3. Реґістрація делеґатів, провірення їх повновластей та видання їм леґітимацій.
4. Вибір ріжних комісій.
5. Владича промова Преосв. Архиепископа о. Іоанна.
6. Звіт з морального та матеріяльного стану дієцезії.
7. Звіт головного уряду Українського Греко-Православного Брацтва в Канаді.
8. Звіти комісій.
9. Звіти парафій.
10. Релігійні й обрядові справи.
11. Пастирські й ділові справи.
12. Питання епископату.
13. Проекти змін і доповнення Статута.
14. Вибір членів Консисторії та інших урядів і комісій.
15. Принятя резолюцій.

На правну участь в Соборі, — тобто на участь в дискусіях, голосованню й т. п., — мають право лише повноправні делеґати та взагалі учасники Собору, — одначе **присутними на Соборі можуть бути також гості, — вірні Української Греко-Православної Церкви в Канаді.** На Соборі буде обговорено багато важних питань, отже вірні Церкви повинні взяти як найчисельнішу участь в Соборі, як гості.

III.

З огляду на те, що всі священики є обовязані бути присутними на Соборі від його початку до закінчення, в неділю, 4-го серпня, Богослужень по парафіях не буде.

Дано в Вінніпеґу, Ман., дня 11 чревня, Р. Б. 1940.

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ:

Прот. С. В. Савчук, — голова.
Прот. В. Кудрик, — заст. голови.
Свящ. Д. Ф. Стратійчук, — секретар.
Мир. Стечишин, — заст. секретаря.
Й. Богоніс, — касієр.

ЗМІНИ Й ПЕРЕМІЩЕННЯ СВЯЩЕНИКІВ.

Оцим повідомляється всіх заінтересованих, що питання цьогорічних змін і переміщень священиків буде вирішене на засіданню Консисторії, яке відбудетья в Саскатуні, Саск., безпосередньо по Восьмім Соборі. Всякі листи в цій справі повинні бути отримані Консисторією не пізніше, як в суботу, 27-го липня ц. р.

Вінніпеґ, Ман., 25 червня, 1940.

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

ПРОЄКТИ ЗМІН І ДОПОВНЕНЬ СТАТУТА УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

Згідно з 52 параграфом Статута Української Греко-Православної Церкви в Канаді проголошується понище проекти змін і доповнень згаданого Статута на Восьмім Соборі Української Греко-Православної Церкви в Канаді, що відбудеться 4—5 серпня, 1940, в Саскатуні, Саск.

Сторона 14—16: Параграфи 2, 3, 4 і 5 викинути, а на їх місце вставити:

2) В склад Української Греко-Православної Церкви в Канаді входять всі громади, місії й парафії, які визнають її науку й догми і були засновані, або прилучилися до неї перед отриманням інкорпораційного акту, як і ті, що зорганізувалися на основах Української Греко-Православної Церкви в Канаді після отримання інкорпораційного акту.

3) Громади, місії та парафії Української Греко-Православної Церкви в Канаді поступають згідно з постановами її Чартеру, Статута й Соборів, підчиняються розпорядженням її Епископа й Консисторії та приймають духовну обслугу від її священиків, згідно з вимогами цього Статута.

4) Українська релігійна громада, яка бажає вступити в склад Української Греко-Православної Церкви в Канаді повинна зложити на руки Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді відповідну заяву своєї приналежности до Української Греко-Православної Церкви в Канаді та дістати від неї посвідку (грамоту) такої приналежности.

5) В склад Української Греко-Православної Церкви в Канаді крім громад, місій та парафій також входять поодинокі родини або особи, які живуть в місцевостях, де нема таких громад, місій чи парафій і які визнають науку Української Греко-Православної Церкви в Канаді, підчиняються її проводові та поступають згідно з постановами Чартеру, Статута й Собрів Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

6) Коли громада, місія чи парафія, або її уряд попаде в ересь, або коли в громаді, місії чи парафії повстане розкол, чи взагалі безладдя, яке може загрожувати нормальному існуванню такої громади, місії чи парафії, Консисторія може назначити трох тростісів, щоби завідували громадою, місією чи парафією, поки в ній не буде привернений нормальний стан.

III. Статут і майно громади.

7) Статут громади, місії чи парафії не може входити в розріз з Чартером, Статутом та ухвалами Соборів Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Вразі суперечности між постановами статута громади, місії чи парафії, а провізіями Чартеру і Статута та ухвалами Соборів Української Греко-Православної Церкви в Канаді, обовязують провізії Чартеру й Статута та ухвали Соборів.

а) Кожна громада, місія й парафія є обовязана предложити Консисторії копію і всяку зміну свого статута.

8) Майно громади, місії чи парафії остає власністю й під контролею громади, місії чи парафії для вжитку її членів, як складової части Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

а) Церковним майном громади, місії чи парафії управляє її уряд.

9) Кожна громада, місія й парафія обовязана подавати Консисторії кожного року по своїх річних Загальних Зборах, або на жадання Консисторії загальний звіт зі своєї діяльности та взагалі подавати такі інформації про її стан, про які Консисторія може час від часу її запитати.

IV. Парох.

10) Пароха призначує і змінює Консисторія на бажання, за порозумінням, або згодою громади, місії чи парафії, одначе остаточне рішення прислугує Консисторії.

11) Про питання обрядів, Богослужень і духовної дисципліни в громаді рішає парох.

12) Парох є дорадником громади, місії чи парафії у всіх церковних справах і як такий має право бути присутним на всіх нарадах і зборах громади, місії, чи парафії та на засіданнях її уряду і має на них право голосу, з виїмком в справах, які дотикають його особисто.

Сторона 28: Параграф 42 викинути.

Сторона 29: По параграфі 48 вставити оці нові параграфи:

49) Священики й діякони Українськоі Греко-Православної Церкви в Канаді у всіх справах, що відносяться до їх душпастирських обовязків, підлягають Епископові й Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді згідно з її канонами й практикою та згідно з постановами її Чартеру, Статута й Соборів.

50) Парох є обовязаний силою свого становища наглядати за церковною дисципліною в громаді, місії чи парафії, дбати, щоби громада, місія чи парафія була в тіснім звязку з Церквою та взагалі наглядати, щоби моральне життя громади, місії чи парафії не západало.

51) Парох є обовязаний по своїй силі помагати громаді, місії чи парафії у всіх громадсько-церковних справах, від яких залежить позвій та добро громади, місії чи парафії.

52) Парох провадить метрики Хрещення, Вінчання і Похоронів згідно з розпорядженням Консисторії.

Сторона 30: До 50 параграфу додати такий підпараграф:

а) У виїмкових случаях і за спеціяльним рішенням Епископа й Консисторії кандидат на священика може бути рукоположений перед скінченням 24 року життя, але під ніяким услівям перед скінченням 21 року життя.

Змінити числа параграфів та уступів в статуті відповідно до запропонованих змін і додатків.

Проекти змін і доповнень Зразкового Статута церковної громади.

Сторона 32: По параграфі 2 вставити:

3) Ця громада (місія чи парафія) визнає науку й догми Української Греко-Православної Церкви в Канаді, поступає згідно з постановами її Чартеру, Статута й Соборів, підчиняється розпорядженням її Епископа й Консисторії та приймає духовну обслугу лише від її священослужителів.

Сторона 33: Параграф 8 викинути й на його місце вставити новий:

8) В разі, коли б ця громада (місія чи парафія) або її уряд попала в ересь, або колиб в громаді повстав розкол, чи взагалі безладдя, яке моглоб загрожувати її нормальному існуванню, Консисторія може назначити трох тростісів, щоби завідували громадою до часу, поки в ній не буде привернений нормальний стан

Сторона 38: Параграф 19 змінити, щоби звучав, як слідує:

19) Ця громада (місія чи парафія) подає Консисторії кожного року по своїх річних Загальних Зборах, або на жадання Консисторії загальний звіт зі своєї діяльности та взагалі подає такі інформації про свій стан, про які Консисторія може час від часу її запитати.

Параграф 20 викинути.

Сторона 39: Параграфи 23 і 24 викинути, а на їх місце вставити:

23) Парохом цеї громади (місії чи парафії) може бути лише правний священик Української Греко-Православної Церкви в Канаді, призначений Консисторією на бажання, за порозумінням або за згодою громади, одначе остаточне рішення в справі пароха прислугує Консисторії.

Параграф 25 змінити, як слідує:

24) Про питання обрядів, Богослужень і духовної дисципліни в громаді (місії чи парафії) рішає парох.

В параграфі 26, по слові „громади", в четвертій стрічці, вставити слова: „та на засіданнях її уряду".

В параграфі 27, по слові „громади", в третій стрічці, викинути решту слів параграфу й на їх місце вложити слова: „дбати, щоби громада була в тіснім звязку з Церквою та взагалі наглядати, щоби моральне життя громади не занепадало".

Змінити числа параграфів та уступів в Зразковім Статуті відповідно до запропонованих змін і доповнень.

Дано в Вінніпегу, Ман.,
дня 26 червня, Р.Б. 1940.

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

ПОМАГАЙМО КАНАДІ, КУПУЮЧИ ЩАДНИЧІ ЦЕРТИФІКАТИ.

Щоби провадити війну успішно, Канада потребує грошей. Уряд Канади знайшов спосіб, в який навіть найбідніші з горожан можуть причинитися своїми грішми до успішного ведення війни. Именно вони можуть купувати щадничі цертифікати, які продаються по 4, 8, 16 і 80 долярів один. За ці цертифікати уряд Канади, по впливі сім і пів років, буде виплачувати їх власникам по 5, 10, 20 і 100 долярів. Хто отже купить щадничий цертифікат, той фактично позичає Канаді гроші, які, по означенім часі, уряд Канади зверне йому з процентом.

Коли кого не стати на те, щоби відразу купити хочби найменший цертифікат, тобто за 4 долари, той може купувати щадничі стемплі, й опісля вимінювати їх за цертифікати. Один стемпель коштує 25 центів, а шіснадцять стемплів можна виміняти за чотири доларовий цертифікат.

ЩЕ КІЛЬКА ЗАВВАГ З ПРИВОДУ СВИСТУНОВОЇ СПОВІДИ.

В своїй сповіди перед греко-католиками, що появилася в 41 ч. „Нового Шляху" В. Свистун нагадує тих ісповідників, що сповідаються не зо своїх гріхів, але з чужих. Вони, приступаючи до священика, говорять: „Нічим я, отче, не згрішив, — ні словом, ні ділом, ні думкою. І молюся, і пощу, і до церкви ходжу, і на Боже даю. Але мій сусід Іван, — о, то вам, отче, грішник. До церкви не ходить, жінку бе, з сусідами свариться, навіть мені не дає спокою. Не знаю, як його свята земляця по собі носить. Ох, гріхи, наші, гріхи..."

Подібно сповідається Свистун перед греко-католиками. Я, каже, ніколи нічого проти католиків не мав, завжди признавав їм „право горожанства", вважав греко-католицьку церкву за національну, перед виборами ходив до еп. Будки з поклонами. Та не те православні. Вони католицької церкви не признають, до еп. Будки, ні до еп. Ладики з поклонами не ходили, до ніг їм не падали. Ой, грішні вони, грішні. Кальвіни, — тай тільки.

Як пригадуєте собі, — в подібний спосіб сповідався евангельський фарисей — з гріхів митаря!

Сповідаючись з чужих гріхів п. Свистун каже:

„Та боротьба (міжцерковна) провадилась і ще до нині провадиться на сторінках часописів, а перед у ній веде, **як атакуюча сторона,** ніхто інший, тільки той самий Вістник" (цебто ми, щоби ви знали).

Ми нічого не маємо проти того, щоби Свистун облегчував свою совість, сповіддю з чужих гріхів. Ми навіть не маємо нічого проти того, щоби він „сповідався" з наших гріхів, — як що це приносить йому полекшу. Але ми не можемо погодитися на те, щоби він приписував нам такі гріхи, яких ми на совісти не маємо. А він це робить, коли каже, що „Вістник" є „атакуючою стороною" в „міжцерковній боротьбі", яка „провадиться на сторінках часописів". Робити таке твердження, — це вже навіть не фарисейство; це звичайнісенька собі лож.

Бо всякому відомо, — то є всякому, кому дурман подорожі до Лондону не закрутив голову, — що в тій „міжцерковній боротьбі" ми католиків не атакуємо, **лише їх атаки відбиваємо.** Ті атаки вперто й постійно появлялися й появляються в цілій католицькій пресі, - а передовсім в „Будучности Нації", — отже в органі БУК-а, який призначив Свистуна репрезентантом греко-католиків. „Будучність Нації" від самої своєї появи підняла клич „Проч з Православієм! Проч з Автокефалією", і не запестала його до нині. Від якогось часу до помочі її став орган Василіян, „Світло", — яке проповідує, що православіе „це зіпсуте християнство", що православіе—„це нещастя українського народу", що Православна Церква „була і є шкідливим чинником в життю української нації", — отже треба так ціле православіе, як і Українську Православну Церкву ліквідувати!

Про ці атаки католицької преси проти православія взагалі, а проти Української Православної Церкви зокрема знають всі православні і всі католики, — не знає лише, виходить, В. Свистун. Відколи о. Кушнір зробив його католицьким репрезентантом, він поводиться супроти католиків так, як та залюблена дівчина, що недобачує в своїм нареченім навіть найбільших його хиб. Свистун тепер бачить, чує і говорить лише те, що, по його думці, може йому устелити дорогу до Лондону.

Коли Свистун не так давно тому „обороняв" у своїх брошурах та в „Нерідній Церкві" Українську Православну Церкву в той спосіб, що паплюжив її епископа, священиків та взагалі весь її провід, — дехто запитував, чому він не скаже бодай одного слова в обороні Української Православної Церкви проти тих, що кричать „Проч з Православієм! Проч з Автокефалією!"

Тепер вже ясно чому. Бо він, — по словам о. Пелеха, — ще від 1930 р. залишив православних та **заперестав бути противником католицької церкви.** Отже як йому протестувати проти крику „Проч!", який підносять проти Української Православної Церкви його союзники?

Ще не забулося, як колись о. Божик, будучи кацапським батюшкою, видавав газету „Буковину", якої одинокою цілею було поборювати Українську Православну Церкву. Люди, що знали письменницькі „здібности" о. Божика та його фінансові засоби, дивувалися, — хто редагує для нього „Буковину", та хто дає на її видання гроші? Пізніше виявилося, що „Буковина" виходила за католицькі гроші та що редагував її редактор „Канадійського Русина". Отже о. Божик, вдаючи з себе православного священика, був в дійсности на службі ворогів православія.

Православних українців інтересувало тай ще інтересує, за чиї гроші Свистун видавав свої брошури й „Нерідну Церкву", та взагалі хто фінансував його „оборону". Віримо, що колись дістанемо на це ясну відповідь, так, як дістали про о. Божика та про його „Буковину". А тепер можемо лише догадуватися.

Заявляє Свистун:

„Ніколи не проповідував я того, що було й ще є головною засадою редактора Вістника, іменно, що „хто не православний, той не українець".

Наскільки редактор „Вістника" про себе знає, — а він чейже знає про себе більше, як знає про нього п. Свистун, — в нього ніколи не було й тепер не є головною засадою, що „хто не православний ,той не українець". Натомісць редактор „Вістника" добре знає, що головною засадою п. В. Свистуна в його, — як він гумористично називає, — „дотеперішній громадській діяльности в Канаді" було й ще є, що „хто це з нами, той проти нас",

Ще зовсім недавно тому, — бодай не так давно, щоби вже забулося, — п. Свистун керувався цею засадою також в своїх відносинах до греко-католиків. Він говорив: Хто не з нами, той проти нас, а хто проти нас, — того треба бити. Греко-католики не з нами, — отже треба їх бити.

І п. Свистун їх бив, — ох, як бив! Коли пригадати, що він еп. Будці „підтинав крила", то можна сказати, що він так бив греко-католиків, що вж піря з них летіло.

За це вони тепер зробили його своїм представником. Це мабуть згідно з евангельською засадою, що „достойний робітник заплати своєї".

Щоби ще більше підхлібитись греко-католикам і доказати, що він вповні заслугує бути їх репрезентантом, п. Свистун робить таку заяву:

„Закид зо сторони православних, що греко-католицька церква в Галичині нині є помостом до латинізації, рішучо не має підстави, бо якраз за польської окупації Західно-Українських Земель греко-католицька церква показала свою велику відпорність на польські атаки. По своїй роботі серед українців вона була більшою остоєю українства проти польської загарбницької політики, як православна церква під проводом Митрополита Діонізія, яка на зах. українських землях до останніх часів вела дуже невиразну українську лінію і в дійсності її провід був дуже добрим уруддям в руках так русотяпів, як і поляків."

Затягнувши луб на лице, п. Свистун пробує викликати поняття, що православна церква в бувшій Польщі була українською церквою, а митрополит Діонізій був українським митрополитом, і вслід за тим закидує, що ця нібито українська православна церква в Польщі, під проводом нібито українського митрополита Діонізія — „вела дуже невиразну українську лінію і в дійсности її провід був дуже добрим орудям в руках так русотяпів, як і поляків".

Негарно п. Свистун поступає, пробуючи викликати поняття, немов би православна церква в Польщі була українською церквою, та немов би митрополит Діонізій був українським митрополитом. Бо хоча чи не девятьдесять відсотків загалу вірних православної церкви в Польщі становили українці, — фактом є, що провід тої церкви був чужий (московський) і підтримувався чужою державною владою (польською), і як такий ніколи не вважався православними українцями за свій український церковний провід. Противно православні українці, — так світські, як і духовні, — з ним не погоджувалися і проти його політики та проти нього самого завзято бролися, — так завзято, як лише в даних обставинах було можливо.

Ця боротьба приносила бажані наслідки й на короткий час перед окупацією Польщі було всякому ясно, — а в першій мірі польській владі, — що в розмірно короткому часі православна церква в Польщі **стане дійсною Українською Церквою і як така буде великою українською силою.** Щоби не допустити до цього, польська влада в 1938 р. наказала руйнувати православні церкви, арештувати й виселювати православних священиків та взагалі переслідувати православне населення.

Коли б справді так було, як Свистун пише, іменно, що греко-католицька церква „була більшою остоєю українства проти польської загарбницької політики, як православна церква під проводом Митрополита Діонізія", — то ясно, що польські власти були б нищили греко-католицьку церкву, не православну. Вони ж нищили православну церкву, чим наглядно показали, що вважали її, навіть під проводом такого польонофіла, яким був митрополит Діонізій, — за багато більшу небезпеку для себе, чим церкву греко-католицьку.

Це зрозуміле всякому, — не зрозуміле лише п. Свистунові. А може й зрозуміле, — та він мусить співати тоґо пісеньку, на чиїм возі їде.. Тимбільше, що тим возом сподіється заїхати до Лондону.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

КАРТКА З ЦЕРКОВНОЇ ІСТОРІЇ.

Вселенські Собори — Неділя св. Отців — Никейський Собор — Подвійне значіння Никейського Собору — Собор законодателів — Собор мучеників.

(*) Вселенські Собори, це були Парламенти християнства. І перших Сім Вселенських Соборів належать до цілого християнства. Опісля Римська Церква мала свої окремі Собори, які є лише Соборами Римської Церкви.

Сім перших Соборів були:
Перший в Никеї — 325 року
Другий в Царгороді — 381 р.
Третий в Ефесі — 431 р.
Четвертий в Халкидоні — 451 р.
Пятий в Царгороді — 553 р.
Шестий в Царгороді — 680 р.
Семий в Никеї — 787 р.

Отже сім перших Соборів відбувалися на Сході, скликувані заходами Сходу, і перепроваджувалися мовою грецькою. На Рим ті Собори не дуже оглядалися, а деколи рішали проти папів. Рим з папами стояв майже 800 літ позаді широкої християнської роботи. Участь Риму в перших сімох Соборах була майже ніякова. Всіх епископів, що були на 7-ох Соборах, числять понад 2000, а між тими римських було ледво кількох.

Перший Собор Никейський.

Неділя перед Зеленими Святами призначена памяти учасників першого Никейського Собору — і звесь вона „Неділею Святих Отців". Чим же цей перший Собор так визначився в християнським життю, що його поставлено до ряду християнських свят?...

Никейський Перший Собор був 325 року, і почався в травни, або червни. Було на нім 318 епископів з ріжних сторін тодішного християнського світа. А від Риму було на нім лише двох священиків. Місто Никея в Малій Азії, в провінції Бітинії.

Головною причиною скликання Собору був виступ Арія з своєю наукою, противною науці православної Церкви. Арій був священиком в Африці напротн Греції. Будучи талановитим і впертим, він розбив церковну єдність.

Тоді скликано Собор до Никеї, де осуджено Арія з його наукою. На цім Соборі був і св. Отець Николай, і він то вдарив Арія, бачучи його впертість.

Побіч осуду Арія, та ще інших справ, Никейський Собор постановив ще дві важні справи, а то:

Означив Символ віри — себто головні основи християнської Церкви, та —

Встановив час святковання Великодня.

Цим цей Собор поклав основи, на яких дальше робота християнської церкви основувалася — законні основи.

Коли рішено скликати Собор, то царський уряд порозсилав листи по цілій державі до представників уряду, щоби давали поміч епископам, які мають їхати на Собор. Кожний епископ їхав коштом держави і міг взяти з собою двох священиків і три особі прислуги.

Подорож, як на ті часи, відбувалася досить скоро. Римська держава мала добрі дороги і на них почтову кінну систему. Так приміром, на шляху між Царгородом в Греції, а Бордом в Франції було 200 почтових стацій, де переміняли коні і повози, а було там також 91 заїздних домів, оден від другого пів дня їзди. Дороги були побудовані для подорожовання, добре вимощені і прості, оскілько було можливе, як стріла.

Епископи їхали або возами, або верхом на конях, чи ослах, як був тоді звичай

Всіх зібраних в Никеї епископів, священиків і прислути, було коло 2000 осіб.

Назагал зі Сходу було 310 епископів, а з Заходу лише 8. Собор закінчився перед кінцем серпня, отже тревав коло трох місяців.

Окреме значіння Никейського Собору високо релігійне, високо моральне.

Переслідування християн тревало майже 300 літ. Доперва Константин, приняwши християнство, положив кінець переслідуванню і взяв християнство в оборону.

Отже цей Собор відріжняєсь від пізніших Соборів тим, що тут зійшлося багато тих, які самі перетерпіли багато переслідувань. Собор був величним святом перемоги християнства над поганством, і на те свято зійшлося багато тих що докінчували боротьбу з поганським світом, і прийшли сюди, як переможці Як вояки, що вертають з побідної війни, несучи відзначення і добичу.

Тут відзначеннями були перебуті муки, сліди ран на тілі, сліди терпіння на лици.

Одні з зібраних могли оповісти, як вони за імя Христове працювали на вигнанню при тяжкій роботі в копальнях і каменоломах; другі, як погане відобрали від них все майно; треті, як мучили їх голодом; четверті, кілько побоїв вони зазнали. Одні могли показати поломані ребра, другі зломану ногу, або руку.

Був тут епископ Неокесарійський, Павло, якому розпеченим залізом попалили руки. Був Тиваїдський епископ Парфнутий, якому мучителів викололи праве око і поломали коліно лівої ноги. Це було зібрання мучеників.

Коли б ми нині могли заглянути до будинку, де було те святе зібрання, ми побачили би по зібраних, як виглядало тодішнє християнство. Побачили б ту велику віру, яка палала в тодішних християнських душах. Кожда рана, кождий знак від мук, кожде каліцтво, і кожде лице, на якім виписані були знаки терпінь — це були живі свідоцтва тодішньої великої віри. Там був немов збір вояків, що закінчили війну перемогою, і замісць штучних відзнак за геройства, несуть на показ ті живі рани які дістали обороняючи святу справу

А війна поганства з християнством була мабуть найбільшою війною, яку знав світ — вона тревала коло 300 літ, поки закінчилася перемогою християнства.

На найбільше почетних місцях сажали на Соборі тих, що найбільше мук витерпіли. Сам цар схиляв низко голову перед рядом мучеників.

Свята Православна Церква встановила память тих святих Отців на те, щоби пізніші християни, згадуючи данне, питали себе: А яка нині наша віра? А в якім ряді нас посадили би? А які знаки, які свідоцтва нашого християнства ми нині носимо на собі — на нашім поведенню, на нашім життю? І питаючи так себе, щоби ми підносили себе до кращого.

ЯК РИМЛЯНИ НИЩИЛИ ЄРУСАЛИМ.

(Біблійна картина).

В часі, коли жив Христос Спаситель, Єрусалим був дуже багатим і величавим містом. Був столицею Палестини, але що важніше — тут знаходився храм, себто величава церковна будівля, головна Святиня всего жидівського народу. Були по селах і місточках малі церковці-школи, та їх значіння було вузко місцеве. А церква в Єрусалимі була спільною для всього народу, і відповідна до того була її велич і багацтво. Послухаймо, що кажуть тодішні письменники, головно жидівський історик, Йосиф Флавій.

На горбі, на долішнім місци, серед широкої площі пишався величавий Храм (церква). Досить було глянути, щоби чоловік забував усе поза собою і переносив всю свою уяву в інший світ.

Сходило сонце і блистів Храм золотом, а що золотом не було крите, біло наче сніг. На шпилях даху були золоті шпиці, щоби „птиці не сідали".

Перед Храму на сто ліктів широкий і високий. Входова брама висока на 70 ліктів, без дверий. Кругом площа звана „святилище". Вона обведена муром, в якім було 10 брам, а 9 з них покриті золотом і сріблом.

З середини попід муром галерії (піддаша) на високих Коринтійських колюмнах з білого мармору. Стеля над галеріями з різбленого кедрового дерева.

Площа поділена на части і тут перегороди та стовпи з написами, грецькими і римськими, це осторога для чужинців, щоби поза перегороду не вступали. Мур грубий, обороний і злучений на півночі з кріпостею Антонія. Чотири високі нарожні башти при кріпости. Словом — сильна твердиня.

Ще більше величава була внутрішна часть церкви. Дорогоцінні прикраси, золоті вироби, величаві богослуження.

На захід звідси друга часть міста, т. з. „горішне" місто, віддалене від першого яром і муром. А ціле місто обведене потрійним муром.

Третий, новий, мур збудований з величезних каменів, по 20 ліктів довгих, 10 широких. Над ним з північної сторони 90 башт, 200 ліктів одна від другої. Також на двох других мурах підносяться башти. З північно-західної сторони три башті, а найвисща з них башта Фазаіла, 90 ліктів висока. Другі менші, але що до сили і краси, то не було їм подібний в світі — каже Й. Флавій.

Ці три башті побудував Ірод Великий на память дорогих осіб — брата Фазаіла, приятеля Гіпіка і жінки Маріямни. Башти знадвору були з мармору і виглядали ніби з одноцілого каменя викуті

Коли пізніше Тит здобув Єрусалим й оглядав ці башти, то сказав:

— Видно, що нам Бог помагає, коли самі жиди покинули ці башти. Бо що можуть людські руки, або военні машини проти таких башт!

Недалеко башт двір Ірода з садами, доріжками, рядами дерев, цвітниками. А понад тим літають хмари голубів, для

яких були збудовані окремі голубники.

Читаємо в Євангелію, що коли апостоли показували Христови церковну будівлю, стоячи в притворі храму, сказав Христос:

— Прийдуть дні, в котрих не зостанеться з того, що бачите, камінь на камени. — Лука 21: 6.

Коли ж сидів Ісус на Оливній горі, звідки було видно храм і ціле місто й ученики питали, коли все те знищиться, сказав Ісус:

— Коли побачите Єрусалим окружений військом, знайте, що приблизилось його спустошення (Лука 21: 20). Коли почуєте про війни й военні вісти, не трівожтесь, бо це мусить статися. Та це ще не все: бо повстане нарід на нарід, царство на царство (Мар. 13: 8). Та перед тим усім наложать на вас руки, будуть вас переслідувати... й убють деяких з вас... (Лука 21; Мар. 13). Уважайте, щоби хто не звів вас. Многі прийдуть в моїм імени, кажучи: „Це я". і многих зведуть. (Мар. 13: 3—5) Коли тоді скаже вам хто: Це тут Христос, ... там — не вірте. (Мат. 24: 23).

І сталося, як Спаситель говорив.

Около 30 літ по тім предсказанню явився між жидами якийсь Тевда, що звав себе пророком і месією. Він зібрав багато приклонників, зорганізував силу, але римський намісник Фад розбив її і Тевдови втяв голову.

Це був час бунтів і повстань жидів проти римського панowання. Було багато тих, що настроювали нарід до боротьби за волю. Одні готовили збройні групи проти наїздників, другі вбивали іншими способами поодинюко не тілько римлян, але і своїх, які служили римлянам.

Окремо переслідували тоді жиди християн. Стефана діякона вбили, Павла апостола мало не вбили, повбивали деяких других. Вбивали учеників Христа, який колись сказав:

Єрусалиме, Єрусалиме, що повбивав єси пророків і покаменував посланих до тебе! Кілько разів хотів я зібрати дітей твоїх, як курка збирає курят під крила, а ви не схотіли. Ото ж оставляється дім ваш пустий! (Мат. 23: 27—28).

Римські намісники часто змінялись і кождий новий був гірший від попередника. Се спричинювало тут і там повстання проти римлян. Знов же нежидівське населення робило погроми на жидів в ріжних сторонах. В Кесарії мало згинути 20,000, були погроми і в Аскалоні, Тирі і др. місцях. Були і в далекій Александрії.

Римляне в забраній землі поводились жорстоко і зневажливо. Згадати подію, що була за намісника Вентідія Кумана. В галерії храму (церкви) на свято Пасхи були римські вояки для береження ладу. І саме підчас приношення жертви оден з вояків підніс плащ і зневажливо обернувся до святого місця. Обурені жиди звернулись зі скаргою до намісника, а той вжив війська, і те повбивало на храмовій площі і в місті кільканадцять тисяч жидів. Отже таке викликало нові бунти. Вдодатку намісники рабували, що побачили. Це і довело до формальної війни проти римлян в цілім краю. Так прийшов час, про який казав Спаситель:

— Коли побачите Єрусалим окружений військами, то знайте, що наблизилось його спустошення (Лука XXI: 20).

Було це 70 р. по Христі, весною. Римський полководець Тит поставив 4 легіони війська на північно-західній части міста.

По пробних наступах Тит поставив кругом міста невисокий мур, і поставив сторожів, щоби з міста не можна було виходити за поживою. А в місті голод.

Повставали в місті ватаги голодних, що нападали на доми і шукали за поживою. Дійшло до того, що жінки видирали поживу в мужів, діти в родичів, матері в дітей. Багато з міста тікало до римлян.

З початку Тит втікачів приймав, а потім розпинав на хрестах, на пострах тим, що в місті. Кругом міста ліс хрестів. Дерева на хрести не ставало.

Втікачі проковтували золоті монети, та коли римляне довідались, то одної ночи вирізали понад 2000 втікачів і шукали за золотом.

Люди з голоду гинули по дорогах, на верхах плоских домів. Всюди повно трупів. Хто не вмер, то вже опух. Не було кому померших хоронити. Ніхто не плакав, ні не стогнав, голод нищив всяке чуття. Таке було з тими, що не воювали, та і вояків голод досягав.

До голоду прийшло ще одно лихо — повстало в місті три партії, що себе винищували і нищили нагромаджену поживу. Коли римляне спочивали, то в місті йшла війна між населенням, а коли римляне наступали, тоді всі вже спільно відпирали наступ римлян.

Тит здобув два мури і ставив тарани до муру кругом „святилища". А голод косив людей в місті. Люди шукали по смітниках, щоби знайти яку поживу. Був випадок, що якась Марія, дочка Елеазара, вбила свою дитину, спекла і зїла.

Дібравшись до храму, казав Тит підпалити дальшу огорожу і піддаша, а храм хотів пощадити. Казав, що це було би вже надто велике варварство нищити таку величаву будівлю. Та серед кровавої боротьби вояки підпалили храм. А коли храм горів, вбивали всіх, не зважаючи ні на вік, ні становище — вбивали дітей, старців, священиків, жінок... Чути було — тріскіт вогню перемішаний з криками убиваних.

Таке було в цілім місті. Вояки вбивали на вулицях, кого запопали, а доми палили з тими, які там схоронилися.

Коли в 8-ий день місяця Юлюля (вересня) зійшло над Єрусалимом сонце, то застало лише дотліваючі руїни

Потім казав Тит все порозкидати, зрівнати з землею, лиш три башті лишив для спомину, яке це було сильне місто.

А дальше... В полон пішло 97,000 жидів. Багато післано до копалень в Єгипті. Часть продано на торгах. Часть забрав Тит з собою, як гладіяторів (борців), щоби в цирках вбивали себе, і так тішили своїх переможців.

Подібне ділялося тоді і поза Єрусалимом. В Кесарії мало згинути коло 2000. До Риму відослав Тит окремо 700 вибраних мужчин, щоби ними звеличувати свій візд, як переможця. В самім Єрусалимі згинуло 100,000.

Це було трашне, широке знищення людського життя і людської культури. Знищення тих надбань, що витворили і згромадили спокійні часи.

Так справдились слова Христа. І деякі з апостолів ще були дожили до того кровавого часу.

Страшний образ! І його пригадують нам нині події часу теперішного. Історія повторюється. Що ділялось тоді в Єрусалимі й околицях, діється нині на широких просторах Европи.

А ще окремо та давна подія пригадує нам переживання Українського Народу — і давні, а ще живійше ті переживання, що почалися з минувшою війною і тягнуться безперервно до нині. Кілько народу повбивано; кілько голодом виморено; кілько перемінено на рабів і позасилано в далекі сторони; кілько святинь понищено і збезчещено... Надбання віків перемінено в руїну.

Таке було, таке є... Однакож над усім панує оден вічний Божий закон — що все на світі відроджується, оживає і продовжує життєву працю. Хто остається, той є зерном на продовження того життя, яке дика сила назверх руйнує. Він має бути апостолом тої правди і тої справи, яку дика сила нищить. Його працею — працею таких збудується нове життя. І про таких казав син Божий „Хто видержить до кінця, той спасеться". (Мат. X: 22).

ЗАНЕПАД РЕЛІГІЙНОСТИ В ЧУЖИХ.

(*) Протестанти клопочуться нині занепадом релігійности в своїх громадах. Це показуєсь занепадом релігійних недільних шкіл.

На річній конференції Злученої Церкви (Юнайтед Чорч) в Ріджайні, Саск. 31 травня, про цю справу багато говорили. Стверджено, що занепад недільних релігійних шкіл в Саскачевані, і зменшення числа учеників дійшов до „застрашаючих розмірів".

Від 1932 р. доси число недільних шкіл зменшилося о 149 шкіл, або 15 процент. А загально беручи, то трета часть громад не мають недільної школи. А число учеників недільних шкіл зменшилося о 30 процент, себто около трету часть.

Причиною занепаду вважають родинну байдужність. „Коли не доведеться до того, щоби родини посилали дітей до недільної школи, то можна на все махнути рукою"—казав оден учасник. „Причина лиха не в грошах, але в домах", — казав свящ. Бал.

Оден делегат доказував, що причина лиха в тім, що багато батьків полишають кільканадцять літніх хлопців опіці материй, а самі ними не клопочуться. Матері ж не можуть дати собі ради без помочі батьків.

Треба загалом розуміти, що причин для такого багато — зі сторони батьків, і матерей, і сусідів, і громади, і школи, і преси, і вулиці... Та важне, що лихо росте і невидно поважної сили, яка стала би проти нього.

Та для нас, українців, повинна бути наука, на яку вказує приповідка: „Від чужого злого вчімся свого."

ЗАМОВТЕ СОБІ НЕГАЙНО ОЦІ КНИЖКИ:

Великі Роковини .... 75ц.
Протокол Семого Собору Української Греко-Православної Церкви в Канаді .... 25ц.
Чартер і Статут Української Греко-Православної Церкви в Канаді .. 15ц.

Замовлення й гроші слати на адресу Консисторії:

Consistory of the Ukrainian Greek Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

О. Білоусенко.

БАТЬКІВ ГРІХ.

(Продовження).

— Юхреме, я знаю, се ти шуткуєш, — промовив він, — але кинь жарти та заспокой мене. Ти знаєш, що як би справді скоїлось те, що ти говорив, то став би я навіки злидарем та й жінку з дітьми пустив би по світу з торбами. Кинь лишень жарти та справді обміркуймо діло.

— І на що він згадав про своїх жінку та дітей? Люта заздрість знов обхопила мою душу, і я мовив до нього з ненавистю:

— Слухай, Панасе! Ти знаєш, що я й змалку не охочий був до жартів; не стану жартувати й тепер. Кажу тобі ще раз і в останнє, що земля моя, і тобі до неї жадного діла немає. Коли хочеш сміштись перед людьми, то позивайся, але тобі ж гірше буде.

— З цим словом я вийшов з хати. Я ні про що не думав, і біль на душі не вгамувався, а якось затерп. Але ж з того ще тяжче було.

— Так перегодом вийшов з хати і Панас. Я був на току і бачив, як він, схиливши голову на груди, споквола поплентався до дому. В серці я не почував жалю до нього, душа в мене якось задерев'яніла.

— І справді, не позивався Панас зо мною. Був він чоловік не дурний і відразу побачив, що в суді він мусить програти справу. Затаїв він глибоко в собі свій клопіт і нікому не росказував про нього, навіть жінці. Тільки ходив смутний та темний, як та ніч осіння. Твердий та самолюбний був він чоловік, того й таївся.

— Приходив він двічі до мене; але я йому все давав одну відповідь... Мені навіть любо було бачити його темний, змарнілий вид, прочувати його нещастя...

— Рік той був дуже родючий. Попросив я в громади запомоги, почастував добре людей, — то й помогли мені й зорати, й засіяти, та зожати; усякий старався запомогти такому багатиреві, яким я тоді був.

— З того урожаю Панас став ще смутнійшим, ще темнійшим. Люди дивувалися на нього; казали, що його обікрадено, — того й сумує, — бо й справді почали виявлятися Панасові злидні. Скілька разів помічав я, що він, ніби ненароком, заходив до моєї ниви та пильно-пильно вглядавсь в неї. Після того вертався він до дому ще сумнійший.

— Другого дня після Спаса заходивсь я звозити хліб. З вечора ще оповістив я громаду. Більшість обіцялись запомогти.

— Хліб звезли. Стирта була величезна, всі милувались на неї.

— В той день Панаса в селі не було. Один стиртник розказав мені, що звечора ще Панас питав його, — чи не знає він якого адвоката у місті, — і цим дуже здивував його, а зранку, ще вдосвіта, запріг конята у віз та й поїхав, мабуть до міста.

— У вечорі того ж таки дня, коли я випроважав з току останні підводи, — бачу, — іде поважно Панас і скоса позирає на мою стирту. Очі його хижо світились і ще гірше заблищали, коли зустрілись з моїм поглядом; я ж ще й злосливо усміхнувся до нього. Видима річ була, що він їздив до міста шукати правди в адвоката, але, нічого не вдіявши, вертався із тим до дому.

— Ранком, коли я встав і вийшов на подвіря, — зараз почув великий галас з Панасового обістя. На душі у мене захололо... Проз мій двір ішла звідтіля молодиця і сама, без мого навіть запитання, викрикнула мені, що Панас сеї ночі у себе в клуні повісився...

— Тут у мене підкосились ноги і я впав на присьпу. В грудях щось ніби обірвалось, в голові ж все так прояснілo... Я тільки тепер зобачив всю страшну лиходійність свого вчинку і зобачив так ясно, що аж злякався...

Як скрізь сон памятаю, що наїздили лікарі, різали Панасове тіло, а далі поховали.

— Страшно стало мені після того. На души лежала така величезна вага, що я й собі думав наложити на себе руки. Але щось мене одвертало од того. Мені якось незвичайно хотілось дивитись на сімю загубленого мною Панаса, хоч вся душа перевертала́сь у мене з того. Через ту сімю бідолашну і сам я не повісився.

Господарство моє після того не велося. Все з моїх рук розсипалося, бо думки мої не там були. І я потроху почав убожіти.

— Тим часом сімя Панасова підростала. Хлопець Петро був одноліток з тобою і навіть ви щиро товаришували, а з Оксаною ти таки злюбився...

Сину мій, дитино моя! Як би ти бачив, що діялося у серці в мене, як тяжко карався, коли бачив, що покривджені мною діти платять за те любовю моїй дитині! О, як би ви знали! Скільки разів хотів я хоч чим небудь запомогти бідолашній сімі, але не відважився на це, бо на тих грошах була кров їх батька...

Нарешті, рік тому буде, їхавши в ліс по дрова, я застудився і заліг на сю саму лаву. З того часу не було мені ніякої розваги. Давно вже не знав я сну і спокою. Ніч жахала мене своєю темрявою та своїми темними думками. І які тільки думки не зазирали до мене!

Чую, що скоро, дуже скоро життя моє порветься, як лежача нитка. Тяжко, надто тяжко заховати разом з собою у домовину і свій страшний гріх. Сповідаюсь тобі, сину мій рідний! Не жахайся ж мене, душегубця, не відкаснись від мене, єдина моя дитино, єдина утіхо! Скільки разів хотів я тобі все розкрити, але кожен раз жахало мене, що ти відкаснешся від мене, проклянеш свого батька, коли довідаєшся про се. Прости ж мене, мій сину, прости свого грішного, неприкаяного батька! Молись за мене, спокутуй гріх мій тяжкий!..

Старий заридав. Карпо, теж ридаючи, кинувся прожогом батькові на груди і цілував його смаглі губи, заплакані очі та гаряче чоло. Хворий стискав сина своїми худими, знесиленими руками. Каганець, як і перше, блимав на комині; в хату через вікно заглянув перший промінь ранньої зорі...

Через пів години Карпо побіг по батюшку. Довго батюшка говорив щось зтиха з старим Юхремом; зпочатку вид батюшків був строгий та суворий, потім все мякшав; нарешті, коли давав він хворому хреста цілувати, сльоза викотилась з очей батюшчиних і впала старому на груди. Юхрем вхопив батюшчину руку і з плачем цілував її та мочив рясними слізьми...

Минуло так кілька хвилин. Хворий ніби заспокоївся і тихим, ледве чутним голосом промовив до сина:

— Поклич, сину... тих...

Карпо знав, про кого говорить батько, і кинувся з хати чинити його волю.

Але сімя Панасова, увійшовши до хати, застала одне лиш тепле ще тіло Юхремове; душа його була вже далеко од суду людського...

Через пів години залунав по селу перший дзвін по грішній душі Юхремовій.

II.

Поховавши батька, Карпо як не той став. Засмутився, обличчя його осунулос, ні з чим не заходить, — аж ніби здичів. Вже на що був він щирий до Петра Гриценка, а й від нього ухилявся; на що вже він кохав Оксану, та й з тою вже не бачився відай з батьківського похорону. Ніхто не міг в тямки взяти, що воно есть таке.

— Батькова вдача! — балакали люди. — І той почав був так замислюватись, аж поки зовсім від людей не відбився. Так і з цим буде; на те виходить.

Ображався й Петро на свого товариша, ображалась і його мати

— Це, мабуть, після батькової спадщини запишався та й не хоче [illegible] на нас злидарів. І як-то, Господи, те багатирство людей мінить! — каже було стара Грициха.

Але більш за всіх ображалась на Карпа Оксана.

— Ні! — думала вона: — не запанів він, не запишався, — він не такий. Певно, розлюбив мене... якась друга впала йому на серце... За що ж, за що це? Хіба ж я його не любила? Карпе, Карпе! Чи ж не гріх тобі так кривдити мене?

А Карпові і без того було клопоту. Ні на мить не забував він тієї хвилини, коли батько простягав до нього руки та просив його спокутувати гріх

Що ж мені робити? — думав Карпо. — Невже ж так, як і було, сваритись з Петром та ще й побратись з Оксаною? Мій батько звів зо світу Панаса, а я поберусь з його дитиною. Чи ж можу я це зробити? Чи ж не прибільшу я тим батькового гріха? А батько ж молив-благав спокутувати його. Що ж мені в світі Божому робити? — заходився бідний парубок. В ченці йти, замолювати гріх батьків? Та й який же з мене чернець, коли я не годен ні писати, ні читати? А Оксана? Хіба ж я можу її покинути? Так я ж її люблю більш, ніж свою душу. І тепер що то вона думає вже про мене!... Зовсім не та стала, ясочка моя, — де й щебетливість її поділась; тільки так докірливо та сумно дивиться, як доведеться часом зустрінутись. Ох, коли б вона знала!

Довго нудьгував так парубок і не знав, що діяти в світі. Починав молитись, та почував, що не відмолити йому батькового гріха тяжкого. Наважавсь уже йти до Гриценків і все їм розказати, але кожен раз зупинявся на сьому.

Ну, що ж, — думав він, — нехай вони й простять мене, нехай забудуть батькову кривду; але кривда ця перед старим Панасом так і зостанеться кривдою не спокутованою. А як не простять та до того ще й проклянуть душогубця? Що ж тоді? Як же я тоді виконаю заповіт батьків? І знову зявлявся йому батько з пильним, боязним поглядом, затуманеними слізьми, з простягнутими до нього руками, з благанням на сьмажних, зблідлих устах... І знов заходило парубкові в голову, що йому робити?

(Дальше буде).

ПРО ПАСХАЛІЮ ПРАВОСЛАВНУ І РИМО-КАТОЛИЦЬКУ.

Під словом „пасхалія" ми розуміємо тут спосіб визначення святкування Великодніх свят і всіх тих свят, що звязані з так званим „Великоднім Циклем". В цей „Великодній Цикль" входять неділі приготовання до Великого Посту, Великий Піст і неділі по Великодню аж до свята Зшестя Святого Духа, як у нас кажуть до „Зелених Свят". В осередку цього Циклю стоїть свято Великодня, свято Господнього Воскресення. По тій причині цілий цей період в кожному році називається „Великоднім Циклем". В часі цього „Великоднього Циклю" Церква бере свої гимни, свої молитви з особливих богослужбових книг, з „Тріодей" Пісної і Великодньої.

В нашім часі часто підноситься питання, чому ми святкуємо Великдень і всі свята цього „Великоднього Циклю" не разом з римо-католиками і протестантами. Часто також підноситься міркування про те, чи не добре булоб перейти на „пасхалію" римо-католицьку. Хоч цю „пасхалію" мають в ужиттю і іcповіданния протестантські, ми однак її називаємо римо-католицькою, бо вона первісно, як це пізніш ми побачимо була прийнята римо-католицькою церквою, а вже від неї заховалася в тих протестантських ісповіданнях, які в часі Реформації (в 16-17 віках) відорвалися од римо-католицької церкви.

Римо-католицька „пасхалія" звязана з прийняттям так званого григоріянського календаря. Наша православна „пасхалія" має своєю базою календар юліянський. Хоч ріжниця межи цими календарями є 13 днів, однак „пасхалія", то є спосіб встановлення часу Великоднього Циклю" кожнорічно розходиться чи сходиться в певних роках на досить великий протяг часу, часом буває ріжниця в цілих пять тижнів. Цього року ми мали таку довшу ріжницю. Буває однак і такий рік що ці „Великодні Циклі" — православний і римо-католицький сходяться на один і той же час.

Основних церковних постанов про день святкування Великодня і разом з тим про визначення часу Великоднього Циклю" мається дві: а) Семе Апостольське Правило і б) Постанова І-го Вселенського Собору 325-го року. Окрім цього Православна Церква прийняла також за правило не святкувати християнської Пасхи перед юдейською (жидівською), а завжди по ній.

Семе Апостольське Правило говорить так: „Коли хто, епископ, пресвитер, чи диякон буде святкувати святий день Пасхи перше весінього рівноденства з юдеями нехай буде виключений з священного стану".

Приведене правило, отже, вимагає, щоби християнська Пасха святкувалася не перше весінього рівноденства. Воно також забороняє святкувати нашу Пасху разом з пасхою юдейською. Правило це, однак, точно не говорить, колиж власне після весінього рівноденства треба святкувати Пасху, в якім дні по цьому рівноденстві.

Щоби виконати це Семе Апостольське Правило треба: а) вміти визначити в кожнім році день, на який падає весінне рівноденство; б) вміти визначити час святкування юдейської Пасхи. Таке визначення дає нам лише знати, коли НЕ МОЖНО святкувати свята християнської Пасхи. Підстав, коли ж можно, коли треба святкувати наш день Пасхи цего Семе Апостольське Правило не дає.

З огляду на неповність Семого Апостольського Правила, справа з святкуванням дня християнської Пасхи була піднесена на вказаному Першому Вселенському Соборі 325 року. Питання про одночасне всюди святкування Пасхи тоді хвилювало Церкву. І Церква і перший християнський імператор хотіли, щоби це найбільше християнське свято отримало певний визначений час для свого святкування, щоби урочистість цього свята була повсемісна.

Точних постанов Собору, його протоколу тепер не можно знайти. Ми не можемо вказати на якусь точну ухвалу, яка була в цім питанню засвоєна цим Вселенським Собором. Проф. Болотов, відомий дослідник життя первісної Церкви думає, що жадного канона (точно встановленого правила) Собор по цьому питанню не лишив. „Саме більше, що могли вони (члени Собору) зробити, це постанова незаписана, неоформлена, маюча характер товариської умови" (Болотов. Лекції по історії Древньої Церкви, т. II, стр. 436. СПБ. 1910)

В чому могла бути така „товариська умова", про це ми знаємо лише побічно з трьох джерел, що до нас дійшли: 1) Послання Никейського Собору до Александрійської Церкви. 2) Послання імператора Константина, організатора і учасника Собору до Церков про Никейський Собор і 3) Деякі зауваги Св. Анастазія, учасника Собору, в його листах

Вглянення в ці джерела приводить нас до таких висновків, що до рішення І-го Вселенського Собору про час святкування Пасхи.

1) Собор потвердив Семе Апостольське Правило про несвяткування Пасхи разом з жидами.

2) Собор постановив святкувати християнську Пасху в неділю, а не в який будь день на тижні, як у жидів.

3) Собор постановив святкувати християнську Пасху в першу неділю (воскресний день по суботі), що прийде по весняному повно-місяччу.

4) Ще тоді Собор не ухвалив певної „пасхалії", але порадив святкувати Великдень разом з Александрійською Церквою. Це по тій причині, що в Александрії в тім часі особливо високо стояла християнська наука, а з світських наук астрономія.

При всіх цих ухвалах, лишалося ще питання, який час повного місяця (повномісяччa) вважати за перший весняний? Це питання в свою чергу було звязано з точним визначенням дня весняного рівноденства. Це тому, бо таке повномісяччa весняне мало або припадати на весняне рівноденство, або бути по ньому. В ті часи людям ще було тяжко точно визначати день весняного рівноденства. Такий день весняного рівноденства в ріжні часи визначали по ріжному: римський календар при Юлії Цезарі вважав що рівноденство припадає на 25-го березня; „Апостольські постанови" (лише так зв. документ) вважали що рівноденство припадає на 22-го березня; Анатолій Лаодикійський це рівноденство ставив на 19-го березня, а Александрійські астрономи визначали день весняного рівноденства 21-го березня. З огляду на такі ріжниці визначення дня рівноденства вже в слідуючому році по Никейському Соборі в 326-му, Східні Церкви святкували Пасху 3-го квітня, а церкви Західні (ті що тепер під Римом) 10 квітня. Ця ріжниця траплялася і пізніше.

Ми переходимо тепер до постанови: не святкувати Пасху раніш жидівської. Це правило ніколи не було точно сформовано на жадному соборі. Воно до нас перейшло, як передання, що основане було на Семому Апостольському Правилі, однак, такі авторітетні каноністи, як Зонар і Вальсамон, признають цю постанову як обовязкову. Зонар, з приводу 7 Апост. Правила пише „Вся заповідь цього правила мається в тому, щоби християне не святкували Пасху разом з юдеями, в один і той же день з ними. Їх свято повинно бути перед нашою Пасхою". Вальсамон так про це говорить „Апостоли не хочуть, щоби ми святкували нашу Пасху одночасно з юдеями а тому постановляють, щоби Пасха Господня святкувалася по Старозавітній Пасці юдеїв".

Щоби виконати це правило християнські пасхалісти (авторітети, що визначають час кожнорічної пасхалії) повинні знати, як рахують час жиди. Жиди, як і другі східні народи ведуть рахунок часу по календарю місячному по „місячницям". Кожна місячниця, с. т. період, в якому переходять всі місячні зміни у них рівна: 29 днів 12 год. 44 хвил. і 3 з половиною секунди. Ця їх місячниця дуже короткий протяг часу, а тому для числень вживають як одиницю період, що має 235 таких місячниць. Цей період містить в собі 19 років по 12-13 місяців в кожному році. Таких 19 жидівських місячних років дуже близько підходять до 19-ти років по юліянському календарю. На 19 років юліянський календар має всього 6 днів більше.

Як ми вже сказали, ми не будемо спинятися на складній системі вичислювання днів святкування Великодня кожного року. Ми лише скажемо, що по принятому порядку, православна пасхалія вимагає святкувати Великдень в перший воскресний день після весняного повномісяччa, яке має бути 21-го березня (юліянський стиль), або близько після цього дня. Дата 21-го березня (по юліянському календарю) взята тому, бо цей день 21-го березня був днем весняного рівноденства в році Никейського І-го Вселенського Собору с. т. в 325 році по Христі. Все, що стосується православної пасхалії, традиційно підтримує звязок з умовинами, що були в тім році Першого Вселенського Собору. Це весняне повномісяччa, що припадає на або після 21-го березня називається в Пасхалії Великодним Повномісяччам і в перший воскресний день (неділю) по ньому святкується православний Великдень.

Згідно з таким порядком найраніше Великодне Повномісяччa буває 21-го березня, а найпізніше 18 квітня по юліянському календарю. Відси виходить, що найраніший Великдень може бути 28-го березня, а найпізніший 25-го квітня.

Щоби знати, як ці дати перевести на сучасний світський і латинський календар (григоріянський) треба до цих дат додати тринадцять днів і відповідне число буде днем по календарю григоріянському.

Дні Великодня рік за роком йдуть в певному визначеному порядку. Так вони йдуть в певному періоді. Коли цей період скінчиться, то дні Великодня знов припадають в роках на ті самі дати, вже в новому періоді. Такий період досить довгий. Він складається з 532-ох років. Чому таке число?

Круг місячний повтаряється через кожних 19 років. Це значить, що зміни місяця (новомісяччa, [illegible] чверть, друга і третя чверть, повномісяччa), а також часи весняного, осіннього і других повномісяч через 19 років повторюється в тих самі дати.

Круг сонця повторюється через 28 років. Це значить, що через це число років, через цей період, сонце в позиції до землі в кожнім дні буде якраз те саме, яким воно було перед 28 роками.

Пасхалія в вичислюванню дня Великодня має приймати під увагу всі змінності, всі комбінації, які виходять з взаємовпливу кругів місячного і сонячного. Коли взяти 19 разів по 28 то таких комбінацій було 532. З цього виходить, що в цьому році (як і в кожному), ми маємо Великдень в той самий день як його мали перед 532-ма роками. Період в 532 роки в пасхалії називається „Великий Індіктіон". Доволі мати перед собою такий „Індіктіон" і ми можемо без всяких вичислень знати наперед на столітти в якому році, на який день припадає Великдень.

Що нам дає православна пасхалія? Які її додатні сторони? Православна пасхалія нам забезпечує: 1) Згідно з 7-м Апостольским Правилом православна пасхалія не допускає, щоби християнський Великдень прийшов разом з жидівською Пасхою. 2) Згідно з тим же Апостольським Правилом наша пасхалія встановляє Великдень завжди по весняним рівноденню. 3) Вона встановляє Великдень завжди на воскресний день (день по суботі). 4) Православна пасхалія опреділює непомильно час святкування жидівської Пасхи (згідно з жидівськи численням по рокам „місячним") Таке опреділення для нашої пасхалії потрібне, щоби визначити, коли не можно мати нашого свята Великодня

Римо-католицька (григоріянська) пасхалія була зложена особливою комісією, що була скликана папою Григорієм XIII для виправлення юліянського календаря. Ця комісія закінчила свою роботу в 1582-му році. Комісія ця складалася окрім достойників і авторітетів римо-католицької церкви також з відомих тоді математиків і астрономів. По закінченню роботи названої комісії, її висновки були введені в названім році в життя. Так західні християни отримали в тім часі новий календар (григоріянський), який в нашім часі числить вперед 13 днів, коли рівняти цей календар з церковним православним календарем юліянським. Хоч реформа була властиво запо-

чаткована римо-католицькими авторітетами, але цей календар тепер в ужиттю і протестантських ісповідань, бо вони відірвалися не від якоїсь іншої, а таки від римо-католицької церкви і затримали ухвалений нею календар.

Римо-католицька пасхалія старалася захоронити стрій юліянської пасхалії. Вона так само рахується з численням на місячні і на соняшні роки, на круги місячні і соняшні. Так же само, як і православна пасхалія, римо-католицька признає необхідним святкувати Великдень на перше весняне рівнодення і в перший воскресний день по першому весняному повномісячу. Цим вона сходиться з пасхалією православною. Є, однак, і ріжниці.

Ріжниці такі: Неподібно до пасхалії православної пасхалія римо-католицька відкидає правило, щоби не святкувати християнський Великдень раніш юдейської пасхи. Вона признає можливим святкувати християнський Великдень перед жидівською пасхою.

Друга відміна в тому, що днем весняного рівнодення римо-католицька пасхалія признає 21-го березня по календарю Григоріянському, як ми кажемо: „по новому стилю" В часах папи Григорія XIII ріжниця поміж новим і старим стилями була десять днів. Ця ріжниця в нашім часі зросла до 13 днів.

Вичислюваний по римо-католицькій пасхалії день християнського Великодня часом припадає на день жидівської пасхи. Це означає, що ця римо-католицька пасхалія приводить до порушення 7-го Апост Правила, яке православна пасхалія затримує недоторканим

Через те, що григоріянський стиль випереджує стиль юліянський на тринадцять днів то й визначення весняного повномісячча завжди по григоріянському стилю раніше, ніж по стилю юліянському. По тій причині Великдень по григоріянському стилю може часом бути одночасним з Великоднем по юліянському стилю,але найчастіш григоріянський Великдень буває раніш юліянського (православного), при тому часом раніш на кілька тижнів

Ми не будемо входити в оцінку пасхалії православної і римо-католицької. Це питання для специялістів. Ми однак загально кажемо, що коли православна пасхалія стоїть строго на грунті дотримання канонів і постанов Вселенських і Помісних Соборів, а також давної практики церкви, то римо-католицька пасхалія пішла дорогою пристосовання до пізніших вислідів астрономів і математиків. Треба однак вказати, що й ті пізніші вислїди астрономічних вичислень не дають нашому часу дійсно точного календаря. В нашому часі все більш чуються голоси за виробленням зовсім нового календаря. Ця справа вже підносилася кілька разів, але все відкладалася. В звязку з новим календарем Вселенська Православна Церква буде стояти перед потребою знайти нові підвалини для своєї пасхалії. Ця справа, однак, віддалена. Світ живе тепер іншими і більш пекучими інтересами і справа календарна зійшла з черги близьких, невідкладних

„Дніпро".

МОЯ ПИСАНКА.
ЗБІРКА О. В. АПОНЮКА.
Гронлид, Саск.

По 1 дол.: П. Климашко, Я. Антонишин, М. Охітва, М. Погорецький.
По 50цт.: П-во Савчуки, Г. Вахник.
По 25цт.: пані В. Щербій, С. Щербій, Ю. Добровольський, П Болнарчук, Н. Антонишин, І. Іванусь, пані Марія Яремій.
По 10цт.: С. Хвлус, М. Петріа, В Н. Щербій, п-на П. Щербій.

Бруксбі, Саск.
По 1 дол Д Нівранський
По 25цт.: І. Наташак, П. Ціпивник Я Бурлейний К. Копачівський В Панчук, Д. Кантимір.

Калина, Саск.
По 1 дол Ів н Лабюк.
По 25цт.: Т. Воронюк.
Не подали імен 50

Семборг, Саск.
По 1 дол.: Т. Керніцький
По 50цт Г Паскарук
По 25цт.: Т Стойко Н Козм В Чубей, Н. Паскарук, Дора Джаман пані Е. Лабюк, І. Паскарук

Стронг Пайн, Саск.
По 1 дол. І Палброда В Гованьюк.
По 50цт : М. Юсипенко
По 25цт.: О. Абинко
По 5цт.: Н. Косован.

ЗБІРКА о. КУСОГО.
Гудів, Саск.

По 1 дол : Ю. Павлишин С Любовіцький І Дмик
По 50цт.: Теодор Мячув
По 35цт.: Василь Савчин.
По 25цт.: І. Любий, А..М Пилипів, І. Н. Кушлай, Ф. Богай
Збірка в церкві 6.75

Айтуна, Саск.
Збірка в церкві 8.80

Рідкайна, Саск.
Збірка в церкві 6.55

Фенвуд, Саск.
Збірка в церкві 6.40

Вішард Саск.
Збірка в церкві 4.90

Мелвил, Саск.
Збірка в церкві 2.75

Кендіан, Саск.
Збірка в церкві 1.50

СПРАВКА.

У виказі збірок на спплату довгу на церкві в Мелвил, Саск., проголошено, що Василь Грещук, Лейзленд, Алта., зложив 10.00; мало бути Василь Грицюк, Лейзленд, Алта що на оцім місци справляється.

Свящ. І. Кусий.

РЕЛІГІЙНИЙ ФОНД.

Пані Марта Мандрик, Торонто	$1.00
В. Тулевітрів, Гемилтон,	1.00
В. Сусла, Гемилтон	1.00

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".
І
(Роблін. Ман.)

З нагоди хрещення своїх діточок. Мирослава й Райин, п-во Мостові, коло Роблін, Ман. жертвували на пресовий фонд „Вістника" $1.30. Тайну хрещення довершив о. Т. А. Горбай.

II.
Пембіна, Н. Дак.

На спільній вечері в домі п-на Н. Климів зібрано на пресовий фонд „Вістника" $1.60. Збірку перевів п. Кропельніцький.

НА ПОМІЧ „ВІСТНИКОВІ".

(Монтреал, Кве.)

Дня 29 квітня 1940 р. відбулися хрестини в домі п-тва Теодора і Анни Мушинських, в Монтреалі, Кве. При обіді п. Семен Тимчак сказав кілька щирих слів про наших гостей, котрих нема між нами, а ними є „Український Голос" і „Вістник". На заклик п. С. Тимчака гості зложили такі жертви: по 1 дол.: Анна і Теодор Мушинські Василь і Анастазія Колісники, Петро Іванов: по 75ц.: Михайло і Паранька Щепанюки. По 50цт.: Семен і Марія Тимчаки, Ст. і Анна Стойки. Петро Заяць, Павло і Анна Осадчуки, Катерина Королюк. По 25цт.: Михайло Вонс. — Разом 6.50. Гроші розділено так: 4 дол. на „Український Голос" а 2.50 на „Вістник"

Присутня.

СУД ЗАТВЕРДИВ РІШЕННЯ ПРО НЕДОПУЩЕННЯ ПРОФЕСОРА.

Ню Йорк. — Апеляційний суд затвердив одноголосно вирок судді Найвищого Суду. МекГічена, який не допустив Бертранда Росела до обняття становища професора в Сіті Каледж. Міська Рада Вищої Освіти назначила Росела професором фільософії з початком року, але проти цього внесли спротив деякі батьки, закидаючи Роселові пропаганду вільної любови у своїх книжках. Справу вирішив Найвищий Суд, а коли професор вніс апеляцію, суд апеляційний відкинув її, кажучи, що не він має право вносити апеляцію, а міський адвокат. Тимчасом міський адвокат такої апеляції не вніс.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. В. Апонюка.
Липень.

7. Неділя. — Гронлид (середня)
12. Пятниця., Св. Петра і Павла — Бруксбі (храм).
14. Неділя. — Гонеймун (храм).
Адреса: Gronlid. Sask.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Д. Ф. Стратійчука
Липень.

7 Неділя, Св. Ів. Хр. — Драй Ривер (храм).
12 Пятниця Св Петра і Павла — Ретвер
14 Неділя — Косів (храм).
Адреса: — Давфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. І. Гикавого.
Липень.

7. Нед., Різдво І. Хр. — Сучава.
12. Петра і Павла — Кейленд —Ендрю.
14. Неділя — Борівці.
Адреса: Andrew, Alta

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Гр. Василіва
Липень.

7 Неділя Різдво Ів. Хтест. — Віг Медов (храм)
12 Пятниця, св. Петра і Павла — Глендон (храм).
14 Неділя — Довнінг
21. Неділя — Смокі Лейк.
28. Неділя — Белліс.
Адреса: Смокі Лейк, Алта.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР
ЛИПЕНЬ.

1 П. Мч. Леонтія, Ігнатія
2 В. Юди ап., Зосима
3 С. Метолія
4 Ч. Мч. Юліяна Тарс.
5 П. Евсевія
6 С. Мч. Агрипини

7 Н. 3 по Зісл. св. Духа. Р. Ів. Пр.
8 П. Февронії
9 В. Преп. Давида Солунського
10 С. Самсона
11 Ч. Кира й Івана
12 П. Ап. Петра і Павла
13 С. Собор 12 Апостолів

14 Н. 4 по Зісл. св. Духа. Б. К. і Д.
15 П. Пол. риз Пр. Богородиці
16 В. Анатолія і Мокія
17 С. Андрея кріт.
18 Ч. Сергія Радон., Атанасія аф.
19 П. Уляни діви
20 С. Пр. Хоми Малеїна, Акакія

21 Н. 5 по Зісл. св. Д. Вм Прокопа
22 П. Смч Панкратія
23 В. † Антонія Печерського
24 С. Ольги княгині України
25 Ч. Мч. Прокла й Іларія
26. П. Арх. Гавриїла
27 С. Ап. Акіли, мч. Юста

28 Н. 6 по Зісл. св. Д. Рів. кн. Вол.
29 П. Смч. Атиногена
30 В. Марини мч., Леоніда
31 С. Якинта, Еміліяна

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Гайського.
Липень.

7. Неділя, Р. І. Х. — Стед (храм)
12. Пятниця, Петра і Павла — Тиндал, (храм).
14. Неділя — Малантон (храм).
21. Неділя — Брендон
28. Неділя. — Поплар Парк

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Ф. Керницького
Липень.

7. Нед., Р. Ів. Хр. — Бюкенан (хр)
12. Пят., Петра і Павла — Дробот
14 Нед. — Рама.
21 Нед. — Маморниці
28. Нед. Рів Кн. Вол. — Тезів (храм)
Адреса — Рама. Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. А. Горбая
Липень.

7. Нед., Р. І. Хр. — Дрифтінг Ривер (храм).
7. Нед., Р. І. Х. — Шел Велей (хр.) о. Симчич.
12. Пят., св. Ап. П. і Павла — Роблин, (храм), фарми
12 Пят. св. Ап. П. і Павла — Етелберт (храм) о. Савчук
14 Неділя — Ленард.
14 Нед — Шортдейл, о. Савчук
21 Нед. — Роблин (місто).
28. Нед., св. Вол. — Гілберт Плейнс (храм).
Адреса — Роблин. Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Е. С. Уляна.
Липень.

7. Неділя — Гардентон — місто.
12. Пятниця, Ап. Петра і Павла — Сондави.
14. Неділя — Толстой.
21. Неділя — Вайта.
Адреса: — Толстой. Ман.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ
Липень.

7. Нед. 3 по Зісл. св. Духа. Різдво св. Івана Хрестителя. Гол 2. Утр. Еван. Марка XVI: 9—20 Літ. Ап. Рим. V: 1—10; і Рим. XIII: 11—14 і XIV: 1—4; Еван. Мат. VI: 22—33 і Лук. І: 1—25; 57—68; 76 і 80.

12. Пятниця Ап. Петра і Павла. Утр. Еван. Івана XXI: 15—25. Літ. Ап. 2 Коринтян XI: 21—33 і XII: 1—9. Еван. Мат. XVI: 13—19.

14 Нед. 4. по Зісл. св. Духа. Гол. 3. Утр. Еван. Лук. XXIV: 1—12; Літ. Ап. Рим. VI: 18—23; Еван. Мат. VIII: 5—13.

21. Нед. 5 по Зісл. св. Духа. Гол. 4. Ут. Еван. Лук. XXIV: 12—35; Літ. Ап. Рим. X: 1—10; Еван. Мат. VIII: 28—34 і IX: 1.

28. Нед. 6. по Зісл. св. Духа. Св. Волод. Великого. Голос 5. Утр. Е. Лук. XXIV: 36—53; Літ Ап. Рим. XII: 6—14 і галат І: 11—19 Еван Мат. IX: 1—8. і Івана X: 1—9.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE ·HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XVII WINNIPEG, MAN., JULY 15th, 1940 ВИННІПЕГ, МАН., 15-го ЛИПНЯ, 1940. ЧИСЛО (346) 14

ОТТАВСЬКИЙ СУД ВИДАВ РІШЕННЯ ПРОТИ ЦЕРКВИ.

Найвищий суд Канади більшістю голосів відкинув відклик Української Греко-Православної Церкви в Канаді проти рішення манітобського апеляційного суду в справі Собору св. Покрови в Вінніпегу.

Члени найвищого суду цілковито поділилися в думках про цю справу, так що не було ані двох суддів, які би підписали одну і ту саму опінію. Як було пять суддів, що переслухували справу, так чотири з них написали чотири ріжні опінії, з яких деякі є цілком суперечні, а пятий обмежився до того, що написав тільки свій окремий висновок без умотивовання його і це мабуть треба розуміти, що він не погоджувався в цілости з думками своїх товаришів. Одначе у своїх висновках три судді менше-більше погодилися в тім, щоби відклик відкинути з коштами. Як рішення більшости, воно є обовязуюче.

Ми отримали 9 липня писані опінії таких суддів: О. С. Крокет (презбитеріянин), Г. Дейвіс (англиканин), Петрик Кервин (римо-католик) і А. Б. Годсон (презбитеріянин). Т. Ринфре (римо-католик) писаної опінії не видав.

Згадані чотири перші судді в деяких точках погоджуються з собою, а в інших ні, отже остаточний вирок не запав одноголосним рішенням всіх суддів, але силою більшости, — трох суддів проти двох.

Писані опінії суддів займають около 10 сторін друку. Щоби докладно познайомитися з їх змістом, треба багато більше часу, чим нам лишається перед відданням цеї статті до друку, отже передвідаємо з них лише головніше.

Суддя Крокет: Каже, що позиваюча сторона основує своє домагання на двох твердженнях: 1. Що громада св. Покрови в Вінніпегу є частиною Української Греко-Православної Церкви в Канаді, заінкорпорованої в 1929 р., та що Маєвський був священиком тої Церкви. 2. Що Маєвський був виключений з рядів духівництва тої Церкви. Коли перше з цих тверджень, — каже суддя, — не є вірне, то позиваюча сторона не годна справи виграти, бо цивільний суд не може втручуватися в чисто церковні чи духовні справи, як що маєткові або цивільні права не є нарушені. Суддя Крокет вважає, що для першого твердження нема жадної легальної підстави, бо громада не ухвалила резолюції, що вона належить до Церкви, як того вимагає 6 параграф чартеру тої Церкви, отже Церква не має до громади жадного права. Цей суддя тоже висловлює опінію, що деякі точки чартеру предвиджують продовження незаінкорпорованої Церкви.

Щодо антимінсу, то суддя Крокет вважає, що він не представляє жадної грошевої вартости й суд не був би оправданим примушувати Маєвського віддати його Церкві.

Суддя Дейвіс: В справі антимінсу говорить: **„Антимінс без сумніву є і завжди був власністю Церкви й повинен бути їй звернений".** Про Маєвського каже, **що нема сумніву, що він був принятий в ряди духівництва заінкорпорованої Церкви й був з неї опісля виключений.** Його виключення наступило по розслідженню Церковною Судовою Комісією оскаржень проти нього. **Оскарження, каже Дейвис, були серіозного характеру, — як непослух та підкопання авторітету й становища Архиепископа. Нема жадного закиду, продовжає Дейвіс, проти Судової Комісії, що вона поступила супроти Маєвського нечесно або що виявила брак доброї віри. Про оскарження та про час і місце їх розбирання Маєвський був належно повідомлений. Він мав право відклику (до Собору), але не скористав з нього.** В виду цього, заключує Дейвіс, цивільний суд не може квестіонувати рішення Церковного Суду, щоби виключити Маєвського з Церкви, й **Церкві належиться інджонкшен проти Маєвського, щоби він не міг діяти як священик заінкорпорованої Церкви.**

Про громаду, суддя Дейвіс висловлює опінію, що хоча вона в многих випадках поводилася, як частина заінкорпорованої Церкви, то нема достаточного доказу, що вона брала участь в поданню за чартером. Вона рівнож не ухвалила резолюції про приналежність до Церкви, й тому Церква не має легального права перешкаджати її в справі богослужень з теперішним її парохом.

Суддя Дейвіс рівнож висловлює опінію, що є ріжниця між заінкорпорованою і незаінкорпорованою Українською Греко-Православною Церквою в Канаді. Зо свого боку він запропонував таке рішення:

1) Дати наказ Маєвському звернути антимінс.

2) Видати інджонкшен проти нього, забороняючи йому, як священикові заінкорпорованої Церкви урядувати, або служити богослуження

3) Щодо інших справ в позові, — відклик відкинути

Суддя Кервин: Цей суддя видав найдовшу опінію, входячи в історію Української Греко-Православної Церкви в Канаді та громади св. Покрови в Вінніпегу. Висловлює погляд, що парлямент Канади, даючи чартер Церкві, не мав наміри дати їй контролю над майном громад, що до неї належать. Він рівнож каже, що не може погодитися з твердженням, що незаінкорпорована Церква увійшла силою чартеру в заінкорпоровану Церкву і тому приймає за факт існування двох церков, заінкорпорованої і незаінкорпорованої. Висловлює опінію, що Маєвський ніколи не був священиком заінкорпорованої Церкви.

Про антимінс Кервін каже, що Маєвський дістав його від незаінкорпорованої церкви і зобовязаний віддати його Консисторії незаінкорпорованої Церкви, врazi, коли б перестав бути її священиком Так Консисторію, як і архиепископа Іоанна вважає суддя Кервин консисторією та архиепископом незаінкорпорованої Церкви.

Про громаду висловлює опінію, що її майно стоїть записане на тростів, отже якби навіть погодитися, що громада належить до заінкорпорованої Церкви, то це не дає тій Церкві духовної юрисдикції над громадою. Позиваюча сторона не може мати правних претенсій до тростів громади, бо вони, не маючи права завідувати справами громади, не мають нічого спільного з наниманням або відправлюванням священика й тому не можна їх позивати за те, що Маєвський служить в Соборі.

Суддя Годсон: Вважає, що тростіси громади не мають права втручуватися в справу вибору й утримання пароха Собору, ні в фінансові справи громади, з вcase таких, що повстають в злуці з реальністю. Громада, як така, не є запізвана, а що тростіси громади не мають права Маєвського відправити, ні не мають права громади перед судом заступати, — позов проти них повинен відпасти.

Дальше знаходить, що громада не ухвалювала резолюції про свою приналежність до заінкорпорованої Церкви, й хоча представники громади у многих случаях нараджувалися з урядниками та представниками Церкви, не знаходить, нічого на оправдання твердження, що громада прилучилася будь коли до заінкорпорованої Церкви, або що вона підлягає її дочасній, чи духовній контролі.

Про антимінс суддя Годсон каже: **Антимінс був вручений Маєвському заінкорпорованою Церквою і остає її власністю.** Маєвський не підчиняється цій Церкві й тому повинен їй антимінс віддати. Самий факт, що антимінс представляє малу грошеву вартість, не вистарчає для того, щоби відобрати судові право видати рішення в користь позиваючої сторони.

Відношення до себе опінії поодиноких суддів.

Як бачимо, судді не в кожній справі погоджуються з собою. Вони погоджуються лише в тому, що Соборна громада не належить до Української Греко-Православної Церкви в Канаді, отже не потребує оглядатися ні на Епископа, ні на Консисторію чи Собор тої Церкви, а тим самим може тримати собі такого священика, якого хоче.

Три судді висловили погляд, що є Церква заінкорпорована й Церква незаінкорпорована Два кажуть, що антимінс належить до заінкорпорованої Церкви, а один каже, що він належить до незаінкорпорованої церкви; два є за тим, щоби примусити Маєвського антимінс звернути, а один, що поминає питання, до кого він належить, заявляє, що антимінс не представляє грошевої вартости й тому суд не повинен видавати такого рішення.

Судді ріжняться також в деяких інших справах, — отже ставиться питання, що саме вирішує оттавський суд. Щоби на це питання мати ясну відповідь, треба застановитись над тим, о що ходило, що вирішили два низші суди, і що вирішив оттавський суд.

Історія процесу.

Тут не від речи буде подати коротку історію справи.

Дня 17 березня 1937 Церковна Судова Комісія Української Греко-Православ-

ної Церкви в Канаді, розглянувши оскарження проти П. Маєвського, пароха парафії св. Покрови в Вінніпеґу, — знайшла Маєвського винним і рішила виключити його з рядів духівництва Церкви. О. Архиепископ це рішення підтвердив і з тою хвилею Маєвський перестав бути нашим священиком.

Консисторія повідомила про цей факт парафію св. Покрови та запропонувала їй порозумітися з Консисторією в справі призначення для неї повноправного священика Церкви. Парафія не відповідала на це й тримала Маєвського дальше. В виду того двох членів Собору п. Й. Богоніс і п. Г. Буґера, внесли до суду просьбу, щоб він заборонив тростам парафії держати дальше Маєвського як священика в Соборі, як рівнож проти самого Маєвського, щоби не служив в Соборі. Зо свого боку Церква внесла просьбу до суду, щоби він заборонив Маєвському подавати себе за священика нашої Церкви та щоби наказав йому звернути антимінс, згідно з заявою, яку підписав, коли став її священиком.

У відповідь Маєвський вніс контр-позов, в якім домагався: 1) Щоби суд признав його повноправним священиком Української Греко-Православної Церкви в Канаді. 2) Щоби признав незаконним і неважним його виключення з Церкви. 3) Щоби проголосив, що Архиепископ о. Іоанн, члени Консисторії, члени Судової Комісії та всі ті, що з ними тримають, виступили з Церкви і не є більше її членами та не мають в ній жадних прав. 4) Щоби суд натомісць признав, що Маєвський та всі ті, що з ним тримають, становлять Українську Греко-Православну Церкву в Канаді. 5) Щоби суд признав йому $50,000 (пятьдесять тисяч долярів) відшкодовання.

Перша розправа.

Перша судова розправа відбулася 8, 9 і 14 листопада, 1938, в суді Королівської Лави в Вінніпеґу. Суддя Донован, вислухавши справу, рішив в користь позиваючої сторони, як слідує:

1) Заборонив Маєвському відправляти в Соборі.

2) Видав заборону проти уряду Собору, щоби він не дозволяв Маєвському служити в Соборі.

3) Наказав Маєвському звернути антимінс Консисторії.

4) Відкинув контр-позов Маєвського.

5) Присудив кошти позиваючій стороні.

Відклик до апеляційного суду.

Маєвський і громада внесли відклик до манітобського апеляційного суду. Переслухання відбулося 31 січня й 1 лютня, 1939, а вирок був виданий 13 березня. Своїм вироком манітобський апеляційний суд

1) Уневажнив вирок судді Донована, щодо заборони проти Маєвського й уряду парафії.

2) **Відкинув контр-позов Маєвського.**

Відклик до Оттави.

Проти рішення манітобського апеляційного суду позиваюча сторона внесла відклик до найвищого суду Канади. Справа в цім суді відбулася 7—9 лютня, 1940, й переслухувало її пять суддів, які видали рішення, подане на вступі цеї статті.

Апеляційний суд Манітоби **уневажнив вирок нищого суду щодо інджонкшену** (отже й антимінсу) проти Маєвського та проти громади, **але підтримав рішення нищого суду щодо котр-позову, — значить і він контр-позов Маєвського відкинув.**

Оттавський суд підтримав вирок апеляційного манітобського суду, — отже також уневажнив інджонкшен проти Маєвського, й проти громади, — та **відкинув контр-позов Маєвського.**

Опінії оттавських суддів, наскільки вони не відносяться до інджонкшенів та контр-позову Маєвського, остають дальше тільки їх опініями, а суд вирішив лише те, що вінніпеґська громада не належить до Української Греко-Православної Церкви в Канаді, та що Маєвський не мусить звернути антимінсу. **Треба також памятати, що ні апеляційний суд Манітоби, ні найвищий суд Канади не уневажнив церковного суду над Маєвським і не признав Маєвського священиком нашої Церкви.**

На чім оттавський суд основує своє рішення.

Своє рішення в справі вінніпеґської соборної громади оттавський суд основує на тім факті, що в протоколах цеї громади не записано, чи **громада коли ухвалила резолюцію про свою приналежність до Української Греко-Православної Церкви в Канаді.** Коли б брати **букву закону,** то можна погодитися, що рішення суду є справедливе. Шеста точка Чартеру каже, що коли громада хоче належати до Церкви, вона має ухвалити відповідну резолюцію і вислати до Консисторії. Нема доказу, що вінніпеґська громада це зробила, отже вона, каже суд, до Церкви не належить.

Так виходить справа, коли брати букву закону. Ця буква закону не бере під увагу того, що громада була **зорганізована як катедральна парафія** Української Греко-Православної Церкви в Канаді, як **осідок Епископа** тої Церкви.

Ця буква закону не бере також того під увагу, що громада, голосом її делеґатів на Соборі, **подавалася о чартер** для Церкви, **давала гроші на його кошти,** ухвалювала загальний Статут Церкви, оснований на Чартері, **та навіть в 1935 р. пропонувала зміни Чартеру.**

Ні того, що громада зібрала так перед отриманням, як і по отриманню Чартеру, **тисячі долярів від вірних Української Греко-Православної Церкви в Канаді на будову Собору, заявляючи врочисто, що Собор є і має оставати власністю цілої Церкви, а не лише його вінніпеґських членів.**

Ні того, що від самого її зорґанізування аж до весни 1937 року громаду обслугували **лише священики** Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Ні врешті того, що в першій точці свого статута, ухваленого в 1933 році, громада виразно **заявляє,** що при Соборі **„є осідок епископа** Української Греко-Православної Церкви в Канаді, і Собор **є катедральною церквою епископа** в Канаді" та що **„парафія входить в склад Української Греко-Православної Церкви в Канаді, признає її догми і обряди і підчиняється її проводові".**

Все це **для букви закону не має значіння.** Буква закону — **мертва й непорушна:** або щось підходить під неї, або ні. Підходить — добре, не підходить — зле!

Ось примір: В однім більшім місті в Манітобі зловили чоловіка, що робив горівку й суддя засудив його на шість місяців арешту, бо це була вже його третя провина. Але той зробив відклик до вищого суду й той його увільнив. На якій підставі? Бо в оскарженню краєвий адвокат забув спеціяльно зазначити, що те місце в якім того приловили при робленню горівки та в якім його судили, знаходиться в Манітобі!

І самий оскаржений, і адвокати і свідки і судді всі докладно знали, що те місто знаходиться в Манітобі; але цього було замало. Буква закону вимагає, щоби в оскарженню було спеціяльно зазначено, **в якій провінції** оскаржений допустився злочину, а що цього не було сказано, — оскаржений вийшов на волю.

Подібно **буква закону** рішила, що вінніпеґська громада не належить до Української Греко-Православної Церкви в Канаді, — помимо того, **що громада сама не раз, але сотки разів, при сто ріжних нагодах свою приналежність до цеї Церкви заявляла.**

Отак рішає буква закону.

Але є інший закон, — **закон моральний. Він ділає інакше,** як буква закону. Буква закону сказала, що хоч чоловік робив горівку, він невинен. Але моральний закон не так говорить. Він каже: Ні, він винен. Винен **перед** своєю совістю, винен **перед Богом,** винен **перед всіма людьми,** які про його провину знають.

Буква закону вирішила, що вінніпеґська громада до Української Греко-Православної Церкви не належить, бо в протоколах не найдено доказу, що вона ухвалила відповідну **резолюцію.**

Буква закону вирішила, що громада не дурила людей, коли збирала тисячі долярів на будову Собору, заявляючи, що він є і має остати власністю цілої Церкви, а не лише вінніпеґських його членів.

Буква закону вирішила, що члени, вінніпеґські і позавінніпеґські, які давали на Собор гроші в вірою, що він належить і буде належати до Української Греко-Православної Церкви, та які не можуть погодитися з тим, щоби в нім служив чоловік, що не є священиком цеї Церкви, — не мають до того Собору жадного права.

Буква закону рішила, що антимінс — **це маловажна справа;** що він не представляє грошевої вартости й тому суд не може присилувати Маєвського його Церкві віддати.

От таке вирішила буква закону. Інакше представляється справа з точки християнського морального закону, так як ми той закон розуміємо. Цей закон по нашій думці каже:

Собор св. Покрови в Вінніпеґу був побудований за гроші членів Укр. Гр. Прав. Церкви в Канаді з цілої Канади й вони **мають до нього моральне** право, без огляду на те, чи вінніпеґські члени ухвалили про це резолюцію, чи ні.

Вінніпеґські члени Собору збирали на нього гроші з цілої Канади під кличем, що він має бути осідком Епископа та власністю Церкви, — коли ж тепер це заперечують, — є винні перед християнським моральним законом.

Згідно з наукою Церкви антимінс має для нас велике значіння, дарма, що суд не признає для нього грошевої вартости. Так само не представляє для нікого другого грошевої вартости метрика, пашпорт, чи який інший особистий документ, але з того ще не виходить, що хтось другий може собі його взяти і не віддати.

Може буква закону оправдувати Маєвського, який не хоче антимінсу, який до нього не належить, звернути, — але ми вважаємо, що він є винен перед християнським моральним законом.

Оттак ми розуміємо цю справу в світлі морального християнського закону й такого розуміння будемо дальше держатися, байдуже, що про це говорить буква закону. Коли можна суддям одну й ту саму справу ріжно розуміти, то можна й нам мати про неї свою власну думку.

Хто програв, а хто виграв і що.

Церква.

Церква програла: 1) будинок Собору (людей що мають його тепер в своїм посіданню, в рахубу не беремо), на який вірні Церкви жертвували десятки тисяч долярів тяжко запрацьованого гроша.

2. Антимінс, який представляє релігійну вартість, як не рахувати його грошевої вартости.

3. Кошти процесу.

Церква виграла: 1. Вона позбулася бунтівничого елементу, який на протязі 5 років (провідники його значно довше) наносили їй неспокій, клопіт і сором.

2. Ненарушення рішення церковного суду, бо світські суди ненарушили вироку Церковної Судової Комісії ні не уневажнили виключення Маєвського, чим признали, що Церква має право й силу провадити свої релігійні та дисциплінарно-адміністративні справи згідно з своїм Статутом і ухвалами Соборів.

3. Оттавські судді в своїх опініях поробили деякі завваги, що поможуть Церкві на будуче забезпечитися перед такими й подібними клопотами, які вона мала з Свистуном, Маєвським та вінніпеґською громадою.

Громада.

Громада виграла: 1. Будинок Собору, на який вірні Церкви з цілої Канади зложили десятки тисяч долярів, та до якого тепер не мають права. Зрештою до будинку Собору вона була б мала право сяк чи так, бо ніхто її й не позивав.

2. Право тримати Маєвського своїм парохом (як що це можна за виграну вважати).

Громада програла: 1. Єдність з Українською Греко-Православною Церквою в Канаді. Замісць бути серцем, осередком тої Церкви, вона стала дикою, незалежною релігійною громадою.

2. Програла духовну обслугу священиків та архипастирську опіку Архиепископа Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Маєвський.

Виграв: 1. Право служити дальше в Соборі.

2. Право затримати собі антимінс, про який підписав заяву, що він являється власністю Церкви та що він його Церкві зверне, коли вона цього зажадає.

Програв: 1. Єдність з Церквою та з її духівництвом і архипастирем.

2. Він програв все те, чого домагався в контр-позові, а чого йому суд не признав, і так:

а. Суд не признав, що він є повноправним священиком нашої Церкви.

б. Суд не признав, що його виключення не є законне.

в. Суд не признав, що Архиепископ, члени Консисторії і члени Судової Комісії не є більше членами Церкви та не мають в ній прав.

г. Суд не признав, що Маєвський та ті, що тримають з ним, становлять Церкву.

г. Суд не присудив, щоби Церква заплатила йому $50,000.00 відшкодовання.

У всім цім Маєвський програв.

Оттак по нашій думці представляється в загальному вислід судового процесу.

ВОСЬМИЙ СОБОР

Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

I.

АРХИПАСТИРСЬКЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ НА СКЛИКАННЯ СОБОРУ.

Наспів час в життю нашої Церкви, коли згідно з її соборноправним устроєм ми всі, Пастирі і Делеґати Собору зійдемося 4—5 серпня цього 1940-го року в м. Саскатуні, щоби провести далі соборною, спільною думою Пастирів і Дітей Церкви всі ті заходи, які мають послужити для дальшого розвою, дальшої розбудови та розквіту життя нашої Церкви. **Боже благословення нехай буде над працею підготовання Церкви до Собору, щоби цей Восьмий Собор Української Греко-Православної Церкви в Канаді міг успішно полагодити всі ці справи, які Боже провидіння поставило перед нами в нашім церковнім і народнім життю.**

Архієпископ Канадійський і Американський

ІОАНН ТЕОДОРОВИЧ.

II.

Оцим повідомляється всіх заінтересованих, що згідно з Чартером і Статутом Української Греко-Православної Церкви в Канаді **ВОСЬМИЙ СОБОР цеї Церкви відбудеться в днях 4—5 серпня, 1940, в місті Саскатуні, Саск.** Згідно з 7 точкою Статута Української Греко-Православної Церкви в Канаді в Соборі візьмуть участь Високопреосвященний Архиепископ Іоанн Теодорович і духівництво, делеґати від поодиноких громад і місій, члени Консисторії, члени Головного Уряду Українського Греко-Православного Братства в Канаді, члени дієцезіяльної Контрольної Комісії та члени Церковної Судової Комісії.

(УВАГА: Згідно з точкою 7 б) Статута Української Греко-Православної Церкви в Канаді, кожна громада й місія **має право вислати на Собор одного делеґата на кожних своїх 25 дійсних членів або більшу половину того.** Це значить, що громада, чи місія, що числить 37 дійсних членів, або менше, має право вислати на Собор одного (1) делеґата. Громада, що числить від 38 до 62 членів має право вислати на Собор двох (2) делеґатів. Громада, що числить від 63 до 87 членів, має право вислати трох (3) делеґатів. Громада, що числить від 88 до 112 членів, може вислати чотирох (4) делеґатів і т. д.).

Всі делеґати на Собор **мусять бути в Саскатуні вже в неділю рано, 4 серпня, й бути присутними на Архиерейській Службі Божій.** (Перед Службою Божою відбудеться сповідь священиків і світських делеґатів).

Наради Собору відбудуться в салі Інституту ім. Петра Могили. Делеґати мусять бути присутні на всіх нарадах Собору від його початку до закінчення.

Згідно з вислідом голосовання, яке вже відбулося по громадах, **на кошти подорожі делеґатів на Собор буде зроблений розмет.** Розмет буде зроблений **тільки на кошти подорожі,** тобто на кошти залізничих білетів та евентуально на кошти їзди автом, а не також на кошти харчів та помешкання.

Крім коштів подорожі делеґатів на Собор, що їх громади оплачують самі, в злуці з Собором будуть загальні кошти, які мають бути покриті з загального фонду Церкви. **На покриття таких коштів кожна громада повинна зложити від себе добровільну жертву,** висилаючи її до Консисторії ще перед Собором, або передаючи свойому делеґатові, щоби вложив її на Соборі.

Загальну програму Собору подається понище, а подрібний зміст і порядок нарад Собору буде проголошений на першій сесії Собору.

ПРОГРАМА СОБОРУ:

1. Архиерейська Служба Божа, в неділю, 4-го серпня, в годині 10-ій рано (перед С. Б. сповідь священиків і світських делеґатів).
2. Вибір президії і покликання секретарів Собору.
3. Реєстрація делеґатів, провірення їх повновластей та видання їм леґітимацій.
4. Вибір ріжних комісій.
5. Владича промова Преосв. Архиепископа о. Іоанна.
6. Звіт з морального та матеріяльного стану дієцезії.
7. Звіт головного уряду Українського Греко-Православного Братства в Канаді.
8. Звіти комісій.
9. Звіти парафій.
10. Релігійні й обрядові справи.
11. Пастирські й ділові справи.
12. Питання епископату.
13. Проекти змін і доповнення Статута.
14. Вибір членів Консисторії та інших урядів і комісій.
15. Приняття резолюцій.

На правну участь в Соборі, — тобто на участь в дискусіях, голосованню й т. п., — мають право лише повноправні делеґати та взагалі учасники Собору, — одначе **присутними на Соборі можуть бути також гості, — вірні Української Греко-Православної Церкви в Канаді.** На Соборі буде обговорено багато важних питань, отже вірні Церкви повинні взяти як найчисельнішу участь в Соборі, як гості.

III.

З огляду на те, що всі священики є обовязані бути присутними на Соборі від його початку до закінчення, в неділю, 4-го серпня, Богослужень по парафіях не буде.

Дано в Вінніпеґу, Ман., дня 11 червня, Р. Б. 1940.

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ:

Прот. С. В. Савчук, — голова.
Прот. В. Кудрик, — заст. голови.
Свящ. Д. Ф. Стратійчук, — секретар.
Мир. Стечишин, — заст. секретаря.
Й. Богоніс, — касієр.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semi-monthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626. WINNIPEG, MAN.

ЯКУ ВІРУ ПРИНЯВ СВ. ВОЛОДИМИР ВЕЛИКИЙ.

[illegible]

...йці приняли католицьку віру від болгар, не тільки йде в суперец історичним фактам, але перечить і пересічному поняттю, бо от, недавно ще називали себе уніяти греко-католиками, а чому не болгаро-католиками? Дивно, дуже дивно, що ті, що такі твердження висувають, навіть не знають, що ціла Болгарія з своїм королем включно, є не католицькою, а православною!

Важне й це, чому було треба заводити унію, коли після католицької науки Україна відразу приняла католицьку віру. Цей факт незбито доказує, — що ми не католицтво, а православіє приняли.

Чому треба було [illegible] терором заводити між українцями унію? Чому [illegible] людина [illegible] стільки просвічених і ревних оборонців віри, ставила так завзятий опір унії?

Тому, бо Рим і унія українському народові були чужі і він без них мав свою віру і не бажав її за римську проміняти.

Католицькі духовники товмачать [illegible]

На стор. 11, в стихирі першого голосу стоїть: „Утверди Православную Церков Твою Христе"...

На стор. 15, в богородичні (догматику) третого голосу: „Тим же Мати, Діво Владичице, Того моли, спастися душам нашим православно Богородицу"...

На стор. 28, в третьому литійному прошенню: „...і братям нашим зді лежащим і повсюду православним".

На стор. 48, в семій пісни канона: „Христе сердца просвіти... православно поющих Тя"...

На стор. 94, на великім вході: „Все православное воїнство" ... дальше „всіх вас православних християн"...

На стор. 117, в девятій пісні покаянного канона: „Яко Богоневістную Матер православно величаем"...

На стор. 126-127 в неділю першу посту: „Неділя перва Поста в нюже православіе возпоминается"..., в стихири на „Слава" надруковано: „Се [illegible] яко прекрасною утварію [illegible] православную віру [illegible]

На стор 294 в службі [illegible] Отців що в Нікеї Богоно[illegible] хвалим ізложит[illegible] православних поборников" [illegible]

[illegible]

кров предків до своєї рідньої української православної Церкви.

Дарма перекручувати історію і висувати те, чого не було ніколи; дарма також силуватися доказати, що св. Володимир Великий приняв віру католицьку — Римську; бо цьому ніхто не повірить.

о. Є. С. Улян.

о. Є. Г.

ДЕ ПРАВДА.

Як із рога обильности посипає проф. М. Чубатий статтями в американській католицькій пресі, в яких „доказує", що католицизм — це одинока спасенна віра для українського народу, а православіє для нас чуже, московське.

Едмонтонські „Українські Вісти", з великою втіхою передруковують згадані статті. Не дивно. Це ж появився „авторітет", якого давно не мали католики на американськім континенті, — ще від часів д-ра Сушка, — і за яким зітхали, як колись праведники Старого Завіту за Месією. Аж тепер православним українцям буде „капут". Так собі думають і того бажають певні католики, головно ті, що залюбки читають статті пана професора. Вони міркують: Він, як професор, повинен говорити правду. Отже, коли воно правда, що православіє московське, не українське, то нема й Української Православної Церкви, — є тільки Московська Православна Церква. Тепер лише треба, щоб й православні українців в це повірили, а тоді не стане ні українського православія, ні Української Православної Церкви. Що ж тоді мали б зробити з собою православні українці? Вони, як патріоти й свідомі українці? Католики мають на це готову відповідь: Вони, як патріоти й свідомі громадяни, мусять кинути „московське" православіє і приняти „український католицизм".

Отже коротко і ясно...

Біда тільки, що православні українці не вірять католицькому професорові. Вони знають, що Українська Православна Церква є одинокою і дійсною Церквою українського народу. Вони знають, що професор пише не як український патріот, ані як безсторонний історик, але як католик. Вони знають, що він більше католик, як християнин, що для нього авторітет папи важніший, як авторітет Христової науки; що для нього блищий католик індіянин, поляк, москаль, китаець, німець, чи айриш, чим православний українець, — по народности, по крові й походженню його рідний брат.

Православні українці не дивуються, коли чують вигуки з боку католиків „проч з православієм"! Також не дивуються, коли їх професор пише, що православіє є тільки московське! Бо вони знають, що вірні католицької церкви - від звичайного робітника й фармера аж до найбільше вченого професора мабуть мусять писати й говорити не те, що їх розум каже, але те, що їм згори наказують.

Кожний сподіється, що професор повинен писати правду, та що український професор повинен писати обективно про такі справи, як віра й релігія українського народу! Та цього не можна сказати про проф. Чубатого. З його писань виринає тенденційність, а то й перекручування фактів. Пощо він це робить? Мабуть на те, щоб утвердити католиків, що вони на правій дорозі. Видно, що в рядах католиків є хитання, сумніви, непевність, й тому пан професор мусить так писати. Інакше собі годі пояснити його писанину під гучними, кричучими наголовками.

I.

Беремо статтю: „Польща, Москва та унія на Україні перед 500 роками". Пише в ній проф. Чубатий між іншим таке:

„...Це (флорентійська унія) була перша поважна проба вчинена доброю волею східної та західної Церкви засипати прірву церковного роздору. До міста Флоренції прибув тоді візантійський цісар та царгородський патріярх і там прийшло до замирення розділених Церков."

Що це була проба, то правда. Тільки не добровільна. Бо не було доброї волі ні з одної ні з другої сторони. Папи хочуть верховодити над всім християнством, отже від коли настав розрив між обома Церквами, вони змагали й змагають підчинити собі Православний Світ. В такім змаганню папи не керуються доброю волею, але якось іншою. У 15 в. мав „добру волю" опанувати православну Церкву мав папа Евген IV. Подібну „добру волю" мають сьогодні німці, коли пробують підчинити собі цілу Европу, а далі цілий світ. Ніхто розумний з такою „доброю волею" не погодиться.

Але й по стороні східної Церкви не було доброї волі. Перш всього треба тямити, що до унії з Римом напирав цісар Іван VIII Палеольог. Він хотів унії не з релігійних мотивів, а тому, що находився під загрозою навали турків. Він сподівався, що як обі Церкви помиряться, папа дасть йому поміч проти турків, бо,—як звісно в середних віках папи мали силу і впливи. Отже не з мотивів замирення Церков, не з мотивів релігійних, але з чисто політичних напирав цісар до унії. Хіба це можна назвати доброю волею?

Треба сказати, що папа Евген мав дуже „добру волю" допровадити до унії, бо навіть власні кораблі вислав за греками до Царгороду. Греки приїхали. Між ними був цісар, патріярх, митрополити, архієпископи та інші духовні, як також світські люди. Історія твердить, що всіх було 700 душ. Був серед них і митрополит Києва-Москви — Ізидор.

Почали нараджуватися у Флоренції. Як би дійсно була добра воля з обох сторін, ті наради були б скоро закінчилися. Та воно було інакше, й тому учасники переговорів радилися, сперечалися й не могли прийти до якогось заключення.

Спершу нараджувалися католики з православними разом, але такі наради не давали успіхів. Потім почали відбувати окремі наради, але й вони до нічого не доводили. А час минав. Патріярх захворів. З Царгороду надходили недобрі вісти. Цар нетерпеливився і налягав зо всіх сил, щоб заключити унію за всяку ціну. Та нічого не помагало, бо між православними повстало роздвоєння. Все це показує, що з боку православних не було ні доброї волі, ні тим більше бажання заключити з Римом унію.

Дальше історія твердить, що цісар докучав хворому патріярхові Йосифові, щоб погодився на унію, доказуючи, яка то велика користь вийде з неї Греції, яка зараз дістане поміч від папи. Патріярх остаточно перед своєю смертю погодився на науку католицької церкви про походження св Духа від Отця і Сина, — але ясно, що як його згода не походила з доброї волі, ні з бажання унії, але була подиктована політичними обставинами.

Ідім дальше. Не всі визначні ерархи погодилися на крок патріярха. Тоді переговори веде сам цісар. По довших торгах цісар і його сторонники погодилися на унію, зложено навіть грамоту, та ба, — не всі захотіли її підписати. Але скоро знайшовся спосіб, в який цісар і папа побудили „добру волю", всіх противників унії, і вони так гарненько підписали, що краще й не треба. Щож це за спосіб? Цісар загрозив зо свого боку противникам унії ріжними карами, а папа зо свого боку відмовився дати їм утримання і відставити їх домів. Річ в тім, що папа прирік узяти на себе кошти подорожі й утримання учасників того собору, коли ж його учасники відмовлялися підписати грамоту так дуже потрібну папі, він їм сказав без обиняків: „не підпишете, — не дістанете їсти, ані не відставлю вас домів"! Отже вони тоді „добровільно" підписали акт унії. Не треба й казати, що папа був вдоволений. Західна церква здобула грамоту унії і доказ, що „святійший" отець дбає про всіх християн та, — головно, — є головою всього християнства.

Та не раділи православні, — навіть ті, що зразу були за унією. Поведення папи відкрило їм очі. Вже в дорозі вони стидалися самі себе, що пристали за унію.

А дома їх назвали зрадниками, апостатами (відступниками) і еретиками. Деяких достойників прогнано й вони втікли до папи. Тут, що правда, їх принято з отвертими раменами й наділено титулами кардиналів.

Ось як виглядала та „добра воля" обох Церков, про яку говорить проф. Чубатий.

Далі проф. Чубатий робить таке заключення.

„Коли би не скорий упадок Царгороду, мабуть нині не було би незединаних греків..."

Можливо, що цісар був би примусив Церкву визнати унію. Папі лише треба було тільки підтримати цісаря, треба було вислати йому поміч, на яку він надіявся. Та біда, що папи взагалі були сильні лише там, де тої сили не треба було показувати. Де ж її треба було показати, там її не було. Так, як завівся на папі візантійський цісар Іван VIII, — так само завівся, надіючися на поміч папи, наш король Данило.

Пишеться в згаданій статті ще й таке:

„Для нас інтересна Флорентійська Унія ще тим, що на тім соборі був теж наш київський митрополит Ізидор і відзначився там як дуже ревний співробітник коло діла зеднання цілої Христової Церкви під проводом папи, дарма що він був уроджений греком..."

Коли воно таке інтересне для католиків, то певне, що буде інтересне й для нас, православних, що на тім соборі був Ізидор, митрополит Київський і Московський. Перш за все інтересне, хто він був і яку ролю відограв за час своєї діяльности. Про нього згадує проф. Біднов в „Українській Загальній Енциклопедії", у розділі „Православна Церква". Там кажеться про нього, що він був причиною того, що київську митрополію розділено на дві части: київську і московську. До того часу київська митрополія обнимала весь простір на сході Европи.

„Приводом до цього розподілу митрополії, — пише Біднов, — послужила поява на київській митрополії грека Ізидора прихильника унії з Римом, настановленого патріярхом Йосифом, однодумцем грецького імператора Івана VIII Палеольога, який загрожений турками, думав рятуватися при допомозі папи і годився на унію з Римом. Митрополит Ізидор брав участь у соборі у Флоренції й повернувся до Москви з титулом кардинала".

(Дальше буде).

О. Вілоусенко.

БАТЬКІВ ГРІХ.

(Продовження).

III.

Тим часом сталося на селі нечуване диво.

Одного ранку череданк вигнав у поле скотину. За самою царинною вгледів коло дороги якийсь білий клунок. Це його зацікавило і він підійшов подивитися.

Череданк мимохіть здригнувся від того, що побачив там. В рові лежала [illegible]

[illegible]

IV.

Саме в той час Карпа не було в селі. Він ходив до сусіднього монастиря до одного ченця, що славився своїм святим життям та давав пораду усім, „стражущим і обремененим". Що казав чернець Карпові, зосталось невідомим, але до дому вертався він вже не такий хмурний, як вийшов; в очах його світилась вже тепер надія. Коли почув він про ту подію, що сталась на селі без нього, то мов наче темні хмари було облягли його високе чоло. Але, поміркувавши трохи, він радісно усміхнувся і пішов до волости.

У волості саме в той час відбувався суд. Карпо став серед громади і вичікував, поки суд скінчиться. Він ні про що не думав, тільки серце його не то радісно, не то поволі тріпотіло в грудях. він пригадав, що так само билось серце у його, коли ходив він „до [illegible]".

Скінчився нарешті суд. Карпо виступав наперед.

[illegible]

— А тобі, звичайне, чого треба?

[illegible]

про душегубство, про Петра та Карпа.

Більшість ґори й мости вернула на Карпа, — як звичайно: на кого Бог, на того й люди. Було докладно пригадано, що він коли зробив, що сказав, як він навіть коли подивився, як усміхнувся; і по всьому тому довели сільські цокотухи, що він завжди був і вішальник, і харцига, і душогуб, мало не з того ще часу, коли він у матері грудей шукав...

Не дурно він щось темне завше на думці мав та від людей ухилявся, — балакали на селі — З цего добра не буває: Як раз наскочить на лиху думку. Дивно навіть, чому ніхто ще раніш не подумав на нього.

— Їй же Богу, — цвіркотала Супониха, відома на все село цокотуха, — їй же Богу, як ішла я отсе вулицею ще за тиждень до того, та як здибаюсь з ним, та як гляне він на мене, наче хтось так і скрикнув над вухом: та він душогуб! Та так я злякалася, та так мені страшно стало, що й не тямлю, як я [illegible] зосталася, як я на тому ж місці не вмерла!

— Ну, ти, цьвіркушко! Не все те мели, що під камінь попадає, — [illegible] її селяни. Але все ж мало хто [illegible] виправдувати Карпа.

(Докінчення буде).

СПІВ СОЛОВІЯ.

(*) Починало лише днїти.
Блїдий місяць ще сіяв
А в [illegible] вже соловейко
[illegible] щебетав
[illegible]
[illegible] вітер зашумів.
Мов хотівби заглушити
[illegible]

[illegible]

[illegible] Бога з небесах.

Н. І. Я.

ЗАМОВТЕ СОБІ НЕГАЙНО ОЦІ КНИЖКИ:

[illegible]

[illegible] of the Ukrainian Greek Orthodox Church of Canada.

[illegible] St. Johns Ave. Winnipeg, Man.

ДЕЩО З ОШАВИ, ОНТ.

Давненько писалося про роботу нашої громади до „Вістника". В нашій громаді робота поступає вперед. Цего року на Великодні Свята за старанням нашого сестрицтва наша церковця була дуже гарно прибрана, що здаєсь ніколи ще так не була. За старанням дружини о. пароха вишито дуже гарні рушники на всі образи. За старанням пані Муравської куплено гарні штучні цвіти і дивани (хідники) до святого вівтаря і від входових дверей до тетрапода. Гріб Божий був гарно прибраний вишитими обрусами, живими цвітами та електричним світлом. На Великдень церква була переповнена вірними, свячення пасок відбулося на церковній площі, бо день був дуже гарний. Через всі дні свят відправлялися Богослуження, а діточки гарненько забавлялись вечерами зі старшими.

В неділю Томину відбулось спільне свячене; по Богослуженню засіли члени і прихильники парохії до столів в церковній салі, як одна українська родина.

На 12-го травня наше сестрицтво устроїло обід в честь матерей, на котрім було поважне число членів і членок. Підчас обіду дала реферат про значіння матері пані Муравська, заступниця голови, а також переведено збірку на нашу церкву.

На 19-го травня відбувся гарний концерт музичної школи під проводом учит. Дзікевича. На музику учащає 20 дітей. Концерт випав дуже гарно. На концерті було звиж 200 присутних. Школа при нашій парохії продовжається далі. На 26. наша громада з своїм парохом брала участь в другій річниці набуття церковного будинку парафією в Торонто.

В четвер 30-го травня відбувся концерт в салі вищої школи (Каледж авдіторіюм) спільними силами українців в Ошаві, як релігійних так і просвітних організацій, на якім було звиж 170 доларів чистого приходу, які передано на Червоний Хрест. Наша громада брала участь в концерті і розпродувала тикети.

На 9-го червня громада святкувала 2-гу річницю свого існовання. Богослуження відправив парох о. П. Запаринюк і виголосив дуже гарну проповідь підчас якої неодному потекли сльози. По Богослуженню відправлено молебень і панахиду, а в першій годині відбувся спільний обід і промови гостей. Від громади говорив наш староста церковний, п. Петро Григорук, від Сестрицтва пані Клим, о. П. Запаринюк, о. П. Самець з Торонта, від СГД п. Бойко, від відділу Українського Робітничого Союза п. Гарасимчук, а від Української Греко-Православної Громади в Торонто п. Матерня.

По промовах переведено збірку; зібрано поважну суму на нашу церкву. Цей день залишиться довго в памяти нашої громади. Щиро дякуємо гостям з Торонто і місцевим, що прийшли звеличати це свято. Вечером відбувся концерт під проводом п. Дзікевича, на якім таксамо було поважне число присутних.

На Зелені Свята наша громада зі своїм священиком відвідала цвинтар. Похід від церкви рушив около 3-ої години. Через цілий час походу співали дякі пісні, а коли прийшли на цвинтар (громада наша одинока в українців, що має свій цвинтар) під хрестом відправлено мале водосвяття і панахиду за полеглих борців українських та британської імперії, а потім відправлено панахиди на гроб.

На 23-го відбувся перший пікник на церковній площі. Хотяй день не був дуже гарний, то все відбулося як найкраще. На пікніку було досить людей і громада досить добре скористала з матеріяльної сторони. Пікніком заряджували голова церковної громади п. П. Григорук та наш парох.

В нашій громаді від тепер будуть відбуватись що неділі пікники на своїй церковній площі, коло церковної салі. Пікники тверезі не так, як в деяких других організацій. Отце робота в нас за два місяці під проводом нашого пароха. Думаємо, що невдовзі помалюємо ще і церковцю свою в середині.

Громадяни наші зрозуміли тепер свою ціль і роботу, яка не є подиктована ані греками, ні Римом, ні Москвою. Тому вайрцево вона провадиться.

Секретар С. Р.

ПРИМІРНІ ХРЕСТИНИ.

(Арбакка, Ман.)

В неділю 23-го червня б. р. при участи многих гостей відбулися в домі панства Георгія і пані Ілюків хрестини їхньої доньки Василини Королини. Після гостини парох о. Е. С. Улян забрав відповідне слово. Складаючи гратуляції родині Ілюків, особливо дідуневи новоохрещеної внучки, Николаєві Ілюкові з Сондави, Ман., що ревно від ряду літ працює для добра нашої церкви і що ту любов до неї вповні передав своїм дітям.

Згадав про присутних гостей, як також неприсутних член'в церковної громади, що витревало стоять при обряді своїх предків, а вкінци завізвав присутних до жертви на наш церковний часопис „Вістник"

Гості віднеслися щиро й жертвували, як слідує:

По 1 дол., Микола Ілюк; по 50цт Георгій Ілюк, пані Виві Ілюк; по 25 цт.: Антін Прічун з Тиндал, Ман., Манолій Ковалюк, Марія Ковалюк з Гардентон, Ман., Теодосій Стефюк, Дмитро Середюк, Ція Ілюк Данило Подольський, Софія Ткач з Толстой, Ман., Домка Ковалюк, Марія А. Ковалюк, Михайло Ковалюк; по 15цт : Андрій Ковалюк.

Всім жертводавцям щира подяка, що не лише словами, але й ділом вміють піддержати свою рідну справу

В виказаній жертві на бажання гостей є включена однорічна передплата Вістника для п. Георгія Ілюка, Арбакка, Ман.

Гість.

ГАЛИЧИНА ПІД СОВІТАМИ.

Німецько-польська війна, яка хоч і тривала так коротко, все ж таки принесла досить поважну руйнацію як міст, так і деяких сел. Пострадали від бомбардування німців Львів, (зруйновано залізничний двірець), Жовква, Рава-Руська.. Церква Монастиря оо. Василіян, біля Жовкви дістала девять горматних. стрілів.

Щодо політичних реформ заведених большевиками, то вони нічим не відріжняються від тих, що існують в Совітах. Так, всі уряди адміністративного характеру скасовані. Скрізь влада перейшла до совітів. Склад вибраних совітів, як сельських, так повітових і вищих, утворено з осіб, кандидатуру яких виставили большевики з Великої України та Москви. Творяться вони з трьох категорій з тих українців та поляків, що мали комуністичне наставлення раніше, з елементу, що має злочинне минуле, та з жидівського елементу.

При кожному совіті є комісар, що фактично вирішує всі справи.

Треба сказати, що населення Галичини, всіх націй, крім жидівської, має досить ворожий настрій взагалі до всіх адміністративно-політичних реформ. Воно, це населення, як польське, так і українське, зовсім по другому уявляло собі стан під большевиками. Воно думало, що большевики не будуть так глибоко втручатися в життя та самоурядування населення

В політично-адміністративному відношенню ситуація Галичини не є усталена: вона має певну автономію, але не відомо, чи вона буде творити автономну область на тлі Совітської України чи ні. Скоріше цього вона буде творити звичайну область, як скажемо, Винниця, Дніпропетровська та інші.

Щодо соціяльних реформ то вони покищо виявилися в тому, що панська земля роздана громадам, з тим нібито, щоб вона була поділена між селянами. Поділу фактичного ще не переведено. Чи будуть утворені колгоспи чи ні, — не відомо. Кажуть, що по вимовах совітських вожаків, Галичина ще не дійшла до такої форми життя

Совітська влада наказала фабрикантам пустити їхні фабрики в рух. Коли вони поставили питання на яких саме умовах вони мають це зробити, то їм було сказано, що такі умови будуть усталені потім, а що фабрики мають негайно працювати. Отже фабрики поки що працюють, нібито остаючись власністю їхніх господарів, але в той же час безпосередня адміністрація фабрик та керування ними знаходиться в руках фабричних комітетів та призначених комісарів

Великі торговельні підприємства конфісковано. Крамарів виселено. З рештою, майже всі товари з крамниць забрано совітською владою, так що фактично торговля індивідуальна знищена, а державна ще не пологоджена

На селян впали ріжні реквізиції та податки, як збіжжям, так і річами. Так що в деяких повітах, як Дрогобич та сусідні, були селянські повстання.

Про економічний стан можна потвердити, що він тяжкий. Бракує соли, гасу, тютюну, взуття, сірників. Білого хліба не має. В горах голод. Фабрики працюють з перебоями і то з за браку сирівців і безсистемности в керуванню. Панує безробіття. Оплата праці не відповідає цінам на предмети першої необхідности. Значна частина української інтелігенції зразу ж була призначена на посади вчителів. Але і стан самої школи і вчителів жалюгідний

Фактично вся адміністрація знаходиться в руках совітських комісарів, так-що все населення Галичини і навіть та його частина, що користається ласкою большевиків, є лише слухняним знарядям в руках большевиків. Там, де радники ріжних комітетів стараються змягчити розпорядження влади, або терор, що ведеться проти українського національного елементу, таких українців жде кара, побої, висилка.

Таким чином, хоч в ріжних совітах і мається добрий відсоток українського елементу, але він не відіграє жадної ролі. Большевики знають національну наставку всього українського населення в Галичині, знають, що це населення чекало від них зовсім іншого поступовання та поводження, а тому ставляться з однаковим недовірям як до українського національного елементу, так і до тих українців, що називають себе комуністами. Отже, „визволивши" Галичину, большевики дивляться на кожного українця, як на ворога.

Тих українців, що грали ролю в національному русі, і що залишилися в Галичині, спіткала зла доля. Багато з них заарештовано, виселено невідомо куди, або розстріляно. Самі большевики оголосили, що вони нищать шкідливий українському народові український елемент. Під такий елемент ввійшли всі активні національні українські сили.

Щодо церкви, то вона зразу ж бала відокремлена від держави, себто утримання церкви та клеру переходило на парохії. Там, де громади знаходили, що вони можуть перейняти на себе утримання церкви та клеру, церкви продовжували функціонувати. Де селяни не могли, або не хотіли того зробити, церкви закривалися.

Пан отців большевики спочатку залишили в спокою, але потім, після доносів злого елементу, багато пан-отців було заарештовано і вислано.

Отже, в більшости сел відбуваються Служби Божі. В дзвони дзвонити заборонено. Сказано селянам хоронити померлих без участи панотців, залишати дітей нехрещеними та таке подібне. Отже, в цьому відношенню хоч і не було прямого терору проти церкви, але все ж таки внесено хаос, що має на меті знищити церкви та вбиття віри в Бога.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БАТЬКІВ ЗА ДІТЕЙ ПЕРЕД БОГОМ.

Перше ніж діти стали дітьми своїх батьків, вони вже були дітьми Єдиного і Вічного всіх нас Отця — Бога. Коли це ясно розуміється, то й батько, й мати призвичаються ро-

зуміти, що Бог доручив їм Його дітей, щоби вони, батьки не занапастили для Бога цих дітей. В наший мірі ми приносимо дітей „до хресту". Що не означає? Це означає, що ми розуміємо, що наші діти ... Божа власність і присвячуємо їх Богові, ставимо під догляд Бога, під Божий закон. Охрещення дитини, що довершується в церкві, накладає на батьків обовязок привести до Христа цих, що в імя Його охрещені. В серці дитини має бути батьками пробуджена любов до Бога, знання про Бога, про прихід на землю Сина Божого, про Духа Святого, який Його святими впливами веде нас через ціле життя. Батько й мати ... родина є це джерело з якого витікає життя дитини. Ми знаємо, що коли джерело з якого тече вода нечисте, отруйне то й вся вода, що з нього тече, буде затроєна. Батько й мати мають подбати, щоби родина їх була чистим джерелом, з якого потече в будучність чисте життя всіх їх дітей.

Виховання Волі і Розвиток Розуму.

Батьки часто думають, що саме головне, що треба дати дітям, це — освіта. Вони думають, треба розвинути розум дітей, наповнити цей розум певними знаннями, певними уміннями, щоби діти потім дали собі раду в життю. Так, це є важне. Але, ще більше важне ніж розвиток розуму дитини, сформовання волі дитини. Воля дитини може сформуватися так, що буде більш нахилена до зла, а менше ... й так, що буде більше скильна до добра, до милосердя, до жалости, до дружности, прихильности і всього такого гарного, хорошого. В дітських літах це воля людини непомітно формується. Треба в дитини завважати всі нахили до злого і [illegible]

[illegible]

Про Треба Карати Дитину

[illegible]

гнані таким законом є воля батьків. Коли є переступ цієї волі, дитина має бути гравчена, що переступ закону веде до кари. Кара повинна бути ... діти, які виросли під рукою батьків, що вміли їх привчити до певного закону, якого переступати не можна, ... виростають кращими, ніж діти пещені, які не знають жадного закону, діти своєвільні.

Однак з покаранням дітей не завжди справа стоїть так, як слід. Батьки часто карають дітей не тому, що вони переступили певний закон, а тому що батьки стали „роздратовані". Так часто карається дитину за пусту річ, зроблену без наміру.

Кара впливає на дитину, коли дитина розуміє, що тут не привозить ... Карати треба без злости, без крику. Ціль кари не причинити біль, не застрахати, а довести до свідомости дитини, що переступлення закону несуть необхідні наслідки кари. Часто буде, що батьки покаравши дитину, ще довго після того гніваються на неї ... Не можна ... Таке поведення може ... бути сумнівною, або навпаки ... твердне в своїм непослуху ... [illegible] на себе кару. В свойому дітей ... [illegible]

НА ДИЕЦЕЗІАЛЬНИЙ ФОНД.

РОБЛИН, МАН.

[illegible]

ВЕЛЛИ РИВЕР, МАН.

[illegible] 55.55

БРИДОР, САСК.

[illegible]

МАРЛИН, САСК.

[illegible]

ГЛЕСЛИН, САСК.

[illegible]

РИВЕРС, МАН.

[illegible]

ГЕМИЛТОН, ОНТ.

Збірка о. П. Заторинського.

[illegible]

ПЕТЛАРА, МАН.

[illegible]

ДЖЕЙМЕН, САСК.

[illegible]

МОЯ ПИСАНКА

СЕНДІ ЛЕЙК, МАН.

Збірка о. С. П. Симчича.

По 50ц.: С. Доманський, Ф. Мулий, Петро Ярич, Н. Гошуляк, Мих. Кучма, Степан Сторожук, Григорій Маланчук, Д. Гнатюк.

По 25ц.: А. Матвійчук, З. Демчук, В. Яковенко, Тимофій Клим, Василь Лукіянчук, Іван Десятник, Софроній Грегораш.

По 10ц.: Л. Лободовська, В. Ярема.

СІЧ, МАН.

По 25ц.: М. І. Мануляк, Дмитко Процак, Іван Процак, Іван Мануляк, Д. Патриляк (Вінніпег), Г. Т. Сторожук, М. Мельничук (уч., М. Мазутек.

По 10ц.: Василь Гнатів, М. Щительський, С. Мануляк, А. Сітко.

МЕНЗІ, МАН.

[illegible] Олекса Грошок.

По 30ц.: Н. Зюбрак, М. Тисарський.

По 25ц.: Петро Цюцьмаць, Олекса Друль, Іван Ф. Друль, Ю. Карасевич, Никола Друль, Іван Петель, ... Друль, Іван Кись, Іван Скацелес ... Антон Тесарський.

ВИСТА, МАН.

[illegible] С. Матійшин.

[illegible] Грицько Піць.

Не подавши ... 1.45

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

Ребко Дмитро, Селкірк, Ман. 50

Батицький Дмит., Рейстра, Ман. 1.00

ПЕРША АРХИЄРЕЙСЬКА ВІЗИТАЦІЯ

[illegible]

... В. Громяк ...

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

[illegible]

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

[illegible]

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

[illegible]

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР

ЛИПЕНЬ.

14 Н. 4 по Зісл. св. Духа. Б. К. і Д.
15 П. Пол. риз Пр. Богородиці
16 В. Анатолія і Мокія
17 С. Андрея крит.
18 Ч. Сергія Радон., Атанасія аф.
19 П. Уляни діви.
20 С. Пр. Хоми Малеїна, Акакія

21 Н. 5 по Зісл. св. Д. Вм. Прокопа
22 П. Смч. Панкратія
23 В. † Антонія Печерського
24 С. Ольги княгині України
25 Ч. Мч. Прокла й Іларія
26 П. Арх. Гавриїла
27 С. Ап. Акили, мч. Юста

28 Н. 6 по Зісл. св. Д. Рів. кн. Вол.
29 П. Смч. Атиногена
30 В. Марини мч., Леоніда
31 С. [illegible]ита, Еміліана

СЕРПЕНЬ

1 Ч. Пр. Макрини
2 П. † Пр. Ілії
3 С. Симона Юрод., Івана стовп.

4 Н. 7 по Зісл. св. Д. Марі. Маг.
5 П. Мч. Трофима
6 В. † Бориса і Гліба
7 С. † Усп. св. Анни
8 Ч. Смч. Ермолая, Ермипа
9 П. Пантелеймона
10 С. Ап. [illegible] Прохора

11 Н. 8 по Зісл. св. Д. Мч. [illegible]
12 П. Ап. Сили, Сильвана
13 В. Евдокії прав., Евдокима
14 С. Братів Маковеїв
15 Ч. Архид. Стефана, Ник.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. В. Апонюка.

Липень.

12. Пятниця. Св. Петра і Павла — Брукбі (храм).
14 Неділя — Гонеймун [illegible]

Адреса: Gronlid, Sask.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Д. Ф. Стратійчука

Липень.

12 Пятниця Св. Петра і Павла — Ренвер
14 Неділя — Кэзв (храм)

Адреса — Давфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. П. Глінського

Липень.

[illegible] Неділя — Брендон
[illegible] Неділя — [illegible]

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Ф. Керанського

Липень.

[illegible] Нед. — Каморині.
[illegible] Нед. [illegible] — [illegible]

Адреса — [illegible]

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ

Липень.

21 Нед. 5 по Зісл. св. Духа. [illegible] Еван. Лук. XXIV, 12—[illegible] Ап. Рим. X, 1—10. Еван. Мат. [illegible] 28—34 і IX, 1.

28. Нед. 6 по Зісл. св. Духа. Св. Волод. Великого. [illegible]

Серпень.

4 Неділя 7 по Зісл. св. Духа. [illegible]

[illegible] Неділя 8 по Зісл. св. Духа [illegible]

[illegible] Нед. 9 по Зісл. св. Духа [illegible]

[illegible] Преображення. [illegible]

[illegible] Нед. 10 по Зісл. св. Духа [illegible]

[illegible] Успення Пресв. Богородиці. [illegible]

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК

THE HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

РІК XVII WINNIPEG, MAN., AUG. 1st, 1940 ВИННІПЕГ, МАН., 1-го СЕРПНЯ, 1940. ЧИСЛО (317) 15

БОРОТЬБА ЗА УКРАЇНСЬКІ ДУШІ.

Після того, як наш процес з Маєвським і його громадою закінчився, Свистун видав „Рідну Церкву", присвячену справі процесу. Здавалось би, що коли його сторона процес виграла, то досить про нього написати в „Новім Шляху", „Укр. Вістях" та „Будучности Н. ...", тай кінець. Адже ж справа сама за себе найкраще говорить. Нощо ще [illegible] цяткових, тай таки коштовних розго[illegible].

[illegible] видає, що немовто Свистун ... є в своїй виграній твердого ґрунту, ... мірі ґрунту морального. Адже ж ... має за собою довголітню історію ... так процес би закінчився, а та ... історія всюди говорить своє рішуче слово. Дальше те, що жаден суд ... не сказав, що за нами ... провини, які Свистунова сторона кидала. Моральних провин нам не ... ено. Те, що суд брав під увагу і ... були справи чисто технічного характеру — точности, чи неточности Чартеру чи Статута і відповідні толкування змісту.

... же для нас лишається важним те, ... рший суд був цілком за нами, а в других двох судах поодинокі судді ... мірі ставали також по нашій ... .

Це показує найперше, що наше ... оновище мусіло мати досить твердий ... коли ... так сказати ... були таки за нами. Це ... Свистуна до ви[дання] „Рідної Церкви".

Поза тим може бути й інша причина: надходячий наш Собор, це одно, а друге — дальші Свистунові пляни для „оборони" Церкви. Отже треба нагинати ... яди-заголову наперед, туди, куди ... а (не заголови).

До подрібнішого розгляду змісту „Рідної Церкви" покищо не забираємо. Тепер на те нема часу, коли приготування до Собору забирають багато ... й уваги. І тому тепер обмежимося лише до поради, щоби ті, яких справа процесу, тай взагалі церковна справа щиро клопоче, не багато ваги привязували до великого крику з противної сторони. Великий крик сам собою є доказом, що до нього треба ставитися обережно. Слушна справа, здорова справа, розумна справа не потребує багато кричати.

І процес, і причини, що до процесу довели, і „Рідна Церква", й агітація всіми можливими способами, і крики та галаси, все те лише показує, що в Канаді йде **велика і завзята боротьба за українські душі.** Йде війна в буквальнім розумінню слова. Постійні вигуки деяких газет, що **„Проч з православієм!"** — не є собі словами на вітер. За ними йде вперта, обчислена дійсна робота, щоби те православіє знищити. І до такого погляду є тверді основи. І ті постійні вигуки. І перекручування Церковної Історії, яке в деяких газетах бачимо. І ще процес з 1925 р., тай пізніше „Спростовання (1928), де „Канадійський Українець" признавався, що **„наші твердження... приписуючі брак доброї волі і скриті цілі людям звязаним з цею Церквою, були і є неправдиві..."** Це була робота на знищення православних. А коли почалася ціла довга авантура, що довела до процесу, то доходили до нас вислови вінніпегських поляків, що: **когось вся та робота (авантура) великі гроші коштує".** Крім того в наших руках є чорне на білім, **що навіть з поїздкою до Лондону вяжуться пляни вимірені на нищення Української Православної Церкви.** Рівнож відомо нам, що ще в березни 1940, серед певних кругів обговорювалися пляни, чи не вдалося б перетягнути парафії Маєвського з будинком (Собором) до католиків.

Хто все те буде мати на увазі, тому поява „Рідної Церкви" буде зрозумілою.

Що війна за українські душі в Канаді провадиться, це ... давно. Очевидно на таку роботу самий арх. Ляж[...] ... він видав був 100,000 доларів, як проголошували католицькі часописи. На якусь роботу видають і ті чеки, за які було досі тільки подяк в „Кетолик Рекордері". Та це лише те, що подане до публичного відома.

На одній стороні є старання, щоби українська душа лишилася українською, ... другій йде робота, щоби ту українську душу загулюкати, збаламутити і по..., щоби десь обертала колесо в чужім млині ... як біблійний Самсон. Бо та українська душа, то жерело всякого добра. Як Донецький басейн. Як плодородні землі України, за якими всі чужі ... побиваються. Хто ті землі забере, тому дадуть вони і хліб і гроші, і політичну силу. Така то українська земля і така саме та українська душа.

І за ню в Канаді йде вже десятки літ завзята боротьба, завзята війна.

ВАТИКАН ХВАЛИТЬ ПЕТЕНА.

Ватиканський часопис „Осерваторе Романо" виступив з похвалами для голови нової французької держави, „доброго маршала" Філіпа Петена, і дипльомати вважають це за признаку більшої прихильности Ватикану до тотальних держав.

МОСКВА ПЕРЕВОДИТЬ БОЛЬШЕВИЗАЦІЮ БУКОВИНИ.

Москва довго не ждала з большевизацією північної української Буковини. В Чернівцях формують органи совітської влади. В усіх 250 селах краю організують сільські совіти. Разом 5,000 людей беруть участь в тій акції.

Дня 10 липня був у Чернівцях з'їзд сільських совітів, який вирішив про розподіл поміщицьких земель і про спис збіжжа та інших засобів поживи.

ЧОТИРИ ТИЖНІ ТЮРМИ ЗА ДЗВОНЕННЯ ЦЕРКОВНИМИ ДЗВОНАМИ.

В місцевости Олд Болінґброк в Анґлії засуджено 15 липня на 4 тижні тюрми священика Ож. С. Ґрейґема за те, що 16 червня дав наказ, щоб дзвонити підчас відправи в неділю, хоч вже був виданий розпорядок, що церковними дзвонами можна дзвонити тільки тоді, колиб ворог зробив наїзд на Британію.

ЕВРОПА ПЕРЕД МАРЕВОМ СТРАШНОГО ГОЛОДУ.

З усіх сторін Европи надходять відомости, що заповідають страшний голод вже цеї надходячої зими. В деяких околицях Европи вже тепер такі страшні умовини, що якщо не прийде якийсь ... рятунок, Европі грозить велика катастрофа. Представники А. Ч. Хреста оцінюють, що життя 35 мільйонів населення Европи стоїть перед маревом голоду.

Американський Червоний Хрест, як та ож Департамент Стейту подають сумарично умовини, що були створені в поодиноких краях, заторкнених европейською війною.

У Франції знищено численні господарства, а всі майже коні, що були уживані в господарці були зареквіровані військом. Збіжжа через війну не зібрано як слід і не вимолочено. Також французький імпорт таких товарів, як риж, кава, ..., гума й інше, цілком упав, як ... можна дістати також оливи, овочів та дерева. Червоний Хрест повідомляє, що бракує вже молока й цукру в окупованій німцями Франції.

В Данії ситуація також грізна. Всі запаси збіжжа та поживи були знищені, а майже 15—20% худоби було зареквіровано.

В Бельгії два мільйони людей без потрібного забезпечення та поживи. Війна знищила всі фарми та багато худоби.

В Норвегії всі запаси вичерпані, бракує молока й мяса та омасти. Це саме ... про бувшу Польщу. Жнива в 1939 р. були знищені, а готові запаси забрали німецька або російська армія. Німеччина забирає свині й корови, а Росія все, що можна взяти.

В Голяндії дещо ліпші умовини, однак далеко від того, щоб могли гарантувати, що не вибухне голод.

Московсько-фінляндська війна дуже вичерпала Фінляндію, й Американський Червоний Хрест констатує, що країна потребує безнастанної помочі.

... держави, Болгарія та Югославія, як також Мадярщина й Румунія, ... можуть то вивозять до Німеччини ... Італії, а скоро в них самих забракне харчів.

Італія напів-вистарчальна країна, також зачеплена війною та бльокадою.

„ВІНИСТКО ЄДНО".

Вінніпегські англійські часописи з 22 липня ц. р. подали новинку, що в Кукс Крік, 20 миль на північ від Виннипегу було отворення новозбудованої гр. кат. церкви. І читаємо там, що був також польський ксьондз Віхович з костела Св. Духа у Виннипегу, та ще й промову говорив.

На місци буде занотувати ще один факт: нову церкву будують греко-католики в Саскатуні, Саск. І минувшого року на закладанню угольного каміня не було еп. Ладики, але зате були французи, чи таки їх епископ. Нехай гр. католики привикають.

ПАЛЕЦЬ БОЖИЙ.

(*) Хто вважно пригладався до життя, той завважить багато випадків, де видно Палець Божий в людськім життю.

В життю кождого чоловіка були хвилі, коли він сам відчував, що воля Божа для нього рішае. Про багато подібних випадків чуємо від людей, а про деякі читаємо в часописах і книжках.

Низше маємо кілька випадків, про які недавними часами писалося в часописах, або з життя пригадуються.

Зневажав святу ікону.

Свого часу „Недьля" писала про таку подію:

В селі Посадові коло Лащева, пов. Томашів, Холмщина, з давних давен була деревляна православна церковця. Коли ж вона від старости почала валитись, якийсь заможний чоловік побудував нову камяну церкву і по смерти був тут похований.

В 1921 р. римо-католики забрали [illegible] церкву, щоби перемінити на [illegible]

З того приводу ксьондз Ан[illegible] ловонс, з села Ріпліна, вд[illegible] з своїми людьми з окол[illegible] чали ни[illegible] Притим стався [illegible]

Оден з тих [illegible]

[illegible]

10-го грудня [illegible] довл тойже к[illegible] кву розбир[illegible]

[illegible] виступати. Бачучи завзятість жінок, Біловонс забрався, залишивши церкву нерозібраною.

[illegible] користуют [illegible]

[illegible] гріхи батька к[illegible]

Проклони.

[illegible] вислів [illegible]

[illegible] ввікали в мене такий несподіваний [illegible]

[illegible] закляв. В тій хвили я почув, що я занімів.

„Стрічаю сусіда, він щось питае, а я лише головою махнув. Не міг я заговорити і до мами, і тому написав: „Мамо, я на полю страшно проклинав і Бог мене покарав. Я німий. Завезіть мене до шпиталю".

„Другого дня мене повезли. Дорогою я молився, головно до Матері Божої, бо в проклонах я Її імени вживав. В селі Довгім ночували ми в свояків. В ночи я мало спав, більшу часть ночи молився.

„І рано я почав говорити. Був я німий 48 годин. На все те можу присягнути."

Своє оповідання закінчив селянин просьбою, щоби священик все оповів в церкві на науку людям.

Відомий інший випадок, що вяжеться з проклонами.

В селі Цеброві, повіт Тернопіль, в Галичині, в 1880-их роках був великий пожар, згоріло було 32 чи 36 господарств. Пожар був серед [illegible] в ночі і [illegible]

[illegible] і розі головно [illegible] отже [illegible] о руху і гамору. От [illegible] аж доки [illegible]

[illegible] в хаті тій провадяться страшні проклони".

Що там були великі проклони, про [illegible]

Не гасіть духа.

[illegible]

а божевільну знов привезли до села.

І думаючі люде застановляються: Чи це не кара за те, що батько не позволяв своїй дочці стати робітницею на широкій громадській ниві. Виходить, що коли дівчина виявила тільки щирости для громадської справи, то в неї був вроджений талан на велику громадську робітницю. Може якраз Боже Провидіння призначило її для провідного місця в життю народу. Але, як видно, батько так далеко не дивився і гасив те світло що мало світити багатьом. За те ж — як людська думка допускае — прийшла йому кара.

Подружна справа.

Багато інтересних, а між ними багато сумних історій буває в життю подружному. Кілько силувань, щоби дочка віддавалася за того, кого вибирае сама мати, чи батько, кілько через те зм[illegible] нованого життя, нарікань, [illegible] то й чого страшнішого:

Авторови цих образків відомий такий випадок...

В селі Воробіївці (говорять [illegible] ка), пов. Тернопіль, бу[illegible] синів. Господар Петро Пет[illegible] Параня, і пятеро дітей — чот[illegible] син Микола.

Родина була багата, було мабуть коло 70, або 80 моргів поля, а це [illegible] галицьких відносин велик[illegible] Таких між господарями ма[illegible]

Що до сина Миколи, то б[illegible] пець найбільше примірний [illegible] ком неподібний до ба[illegible] [illegible] ний, вирозумілий, всім [illegible]

[illegible] ком убогу дівчину [illegible] В її батька було ш[illegible] оден морг [illegible] отже [illegible] гатим.

Через те в Петрусиків [illegible] тя. На всі відрад[illegible] відповідав спокійно й обл[illegible] дадуть йому майна — він [illegible] буде.. А коли б одружився з тою, якої собі не вибрав, то вона була б [illegible] ймичкою"...

[illegible] их відносин М[illegible] [illegible] ь року. Н[illegible] [illegible] ія батька і лікарів [illegible] умер [illegible] ко було жалів батька-матері, кілько [illegible] і, кілько цілого села, це була би [illegible] історія

[illegible] ось що: Згадан[illegible] [illegible] віддалася оп[illegible] [illegible] ної хати коло Петр[illegible] [illegible] виништо так, що хоч не [illegible] сткою, то стала їх [illegible]

Каже народна мудрість, що [illegible] ичує, кому з ким дру[illegible] [illegible] дним випадку виходило би, [illegible] призначив убогу дівчину на [illegible] тих. Коли ж так, то могла [illegible] [illegible] ащою жінкою [illegible] ові і найгіднішою нев[illegible] свекрусі та свекрови. Та не [illegible]

Згадуючи отсю болючу іс[illegible] раз думаю: Хто знає... Мож[illegible] Провидіння рішило, щоби т[illegible] бути невісткою, була оп[illegible] Коли не найблизшою, то все [illegible] кою.

За зраду Православної Віри.

Трохи давніше подавали старокраєві сописи таку історію:

На хуторі біля Берестечка на Волині жив багатий господар Володимир С[illegible] [illegible] Наймолодший його син, Антін, закохався в дочці крамара, Нухима Бе[illegible] сона — Рахилі. І жидівочка кохала Антона та згодилася вийти за него заміж [illegible] коли той перейде на жидівську віру.

Антін готовий був на все, однакож його мати і чути не хотіла про те, щоби син лишав Православну Церкву і переходив до жидівської.

Бачучи постанову матері, Антін задушив матір рушником підчас сну, по кількох днях виїхав з села і в сусіднім місточку перейшов на жида.

Звідси поїхав до Рахилі — та довідався, що вона вже вийшла замуж за якогось крамара.

Два злочини лягли на душу Антона — відступство від своєї Церкви та убивство матері, а за тим ще невдача в тім, чого злочинами хотів досягнути. Отже Антін пішов на поліцію і признався до злочину...

Виходить: Від Законів Божих не втечеш. І коли здається тобі, що вони далеко поза тобою зосталися, і тебе не досягнуть, вони появляються перед тобою і заступають тобі дорогу, як батько заступае дорогу дитині, що втікае з під його нагляду — заступае з прутом і жене наперед себе куди треба.

К.

ДВІ ВУЛИЦІ.

Звичайна вулиця, це публична дорога поміж хатами

„моральна вулиця", це та дорога через людське життя, якою йде анархія, свавілля, безконтрольність, дурнота, погань і злочин. І та „моральна [вулиця] хоче нераз так себе поширити, силуєсь взяти в посідання звичайну вулицю — цебто публичну дорогу поміж домами. Так, щоби ніхто не переходив дорогою, не відчувши присутности моральної вулиці

І хоч який нині всюди попуск і розгул, то все ж тої моральної вулиці буває так багато, що люди час від часу [змушені] ставаються й потроха зі звичайної вулиці вимітати

Читаємо в часописах час від часу, що в [тім] чи другім місті міська рада заборонює на вулицях міста крики, свисти [і т. п.], що людям докучає. І ось тепер один часопис пише про подібне, і вичисляе, що новий міський закон має на [увазі]. Читаємо там, що:

Забороняє вживати радія, грамофонів або чого другого подібного, так, що [г]олос розходився по вулицях міста

Забороняє вживати радія, чи дзвонення, чи трублення, чи метафонів для роблення на вулицях оголошень.

Забороняє автомобілеві трублення, [крі]м конечних випадків.

Забороняє на вулицях крики, які виглядають деколи ніби на якісь співи.

Окремо закон має на увазі також [тих], що переходять через вулиці не оглядаючись, чи хтось іде, немов кажуть: „Ану спробуй мене вдарити!"

Таких і подібних законів треба, щоби спинювати людську дурноту і людську злочинність. Такого закону треба [бул]о всюди, коли в моду ввійшло було наслідування ослячого гі-гікання, т. з. „йоделінг". З одної сторони це була [звич]айна дурнота і погань, а з другого докучування загалови. Та мабуть ніде не спромоглися люди на заборону такого ослячого гі-гікання.

Крики і верески, де би вони не були, [ц]е ознака нерозуму. Розумні люди люблять спокій і потребують спокою. Розум росте і розвивається лише серед [сп]окійного простору.

Над моральною вулицею треба завсіди нагляду. Треба нагляду над дурнотою, над злочинністю. Треба би більше контролі, ніж є, над танцями, над всякими збіговисками, над театрами (це нераз дуже брудна вулиця!), над діточими чередами по містах, що волочаться вулицями, на поведення молодіжи взагалі.

Та поки такої контролі нема, то думаючі люде повинні бути самі контролею в своїм домі і кругом дому, та взагалі там, де їх сила простягається.

ПЕРВІСНІ ВІДНОСИНИ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ РУСИ-УКРАЇНИ ДО РИМУ.

Православна Церква Руси-України вже на перших початках свого життя, як і пізніш, все ставилася з терпимістю до людей інших християнських поглядів. Такими в ті часи були латинники, що підлягали проводу Римського папи. Латинники в первісних часах нашої Церкви могли свобідно исповідувати свою віру. Їм ніхто на землях князівської держави Руси-України не перешкоджав. Латинники це були закордонні купці і їх челядь. Київ в ті часи провадив дуже оживлену торговлю з Заходом Европи і кольонії таких закордонних купців і їх [illegible] були досить великі. Ці закордонні, захожі люди мали свої храми в самім Києві, коло Києва і навіть далеко на півночі в тодішній князівській державі в містах Новгороді і Ладозі, в містах поза землями України.

Другий митрополит Київський Лев згадує про латинників т. є. римо-католиків, але згадує так, що цілковито виключає думку, яку тепер нам хочуть навязати, а власне, що первісна наша Київська Церква була в звязках з Римом. Митрополит виказує римо-католикам їх блуди. Він говорить про незаконність ужиття для Євхаристії опрісноків, він виказує неправдивість суботнього посту. Цей митрополит вказує, що римо-католики незаконно правлять Святу Літургію через всі дні Великого Посту, виказує неконечність введення у римо-католиків безженства священиків (целібату), вказує також на неправославність науки про походження Св. Духа і од Сина (Бога Сина).

Терпимість, уникання особливої ворожости Православної Церкви князівської Руси-України особливо яскраво виявили себе в часах довершення розподілу Церков, с. т. відходу римо-католицької Церкви від єднання зо Вселенським Православієм

В 1053 р. кардинал Гумберт, нестримний, запальний посол римського папи до константинопольського патріярха, з тої причини, що патріярх не дозволив латинникам відправляти Службу Божу (Св. Літургію) в Константинополю на опрісноках, зложив віллучення од Церкви патріярху Михаїлу Керулларію і Леву, архієпископу Болгарії та положив це відлучення на олтар Святої Софії, патріяршої катедри в Константинополю. Патріях Михаїл Керулларій, також вдачі гострої, поспішив перекласти цю грамоту на грецьку мову з латинської і її подав до всенародного відома разом з анатемою на своїх самозванчих і непокликаних суддів. Ця грамота Гумберта дійшла і до Києва.

Згідно з обставинами тих часів і з загальним духом нашої Церкви її пастирі попереджали своїх духовних дітей проти самовільства західньої римо-католицької Церкви, але особливої ворожнечі до церкви Заходу Християнства не було.

В роках 1080-1089 митрополит Іоанн, не даючи дозволу на спільне богослуження з римо-католиками, як з такими, що правлять Св. Евхаристію на опрісноках, все ж пояснював, що „при потребі, задля любови Христової їсти з ними не забороняється", Митрополит Іоанн IV написав до римського папи листа, в якому висловлюється так:

„Не знаю, як виникли спокуси та перешкоди на божественному путі і чому вони не виправлюються? Не можу доволі надивуватися, який злий дух, злобний та ненависний, який ворог правди та однодумности відчужує братню вашу любов від цілого християнського стада, піддаючи вам думку, що ми не християне. Ми ж спочатку все вважали вас за християн, хоч ви і не у всій чистоті захороняєте християнську віру і у многому від нас відмінюєтеся". (Цей лист митрополита Іоанна до папи надрукований в збірці памяток XII віку, а тако ж в збірці Герберштейна. Історія Руської Церкви, Филарета Гумилевського, архієпископа Чернигівського, стор. 67).

Як бачимо з того листа, лист цей хоч свідчить про мягкість, про терпимітсь нашої Церкви тих часів щодо римо-католиків, **однак виразно говорить, що наша Церква не поділяв облуд римо-католиків на чолі з римським папою і ті облуди осуджує.**

Не таке було ставлення Риму. Ще з початків IX віку римські папи все намагалися присвоїти собі позицію немов би голови цілої Церкви. В тім власне часі гнів Божий, як видно, карав Західню Церкву за такі гріховні намагання підневолити собі всю Церкву. На папському престолі в тім часі засідають люде все більш негідні, які все більш понижують достойність Христової Церкви. Це був час особливого упадку моралі і побожности в римо-католицькій Церкві. Це ми говоримо не від себе: Кардинал тієї ж римо-кат. Церкви Бароній так говорить про пап X віку „Здичілі люде, відразні по їх життю, загибельні" (гоминес монстрозі, віте турпіссімі, пердітіссімі). Про папу Боніфатія, сучасника нашого князя Володимира і охрещення нашого народу так говорить західній сучасник: „Жахливий диковид Боніфатій перейшов всіх своїм безчестям, облитий кровію свого попередника Бенедикта IX, він в 983 році повернувся і загубив папу Іоанна XIV, який томився в зловонній вязниці (Арнулфус, епскоп Аврелянський). Коли цей папа Боніфатій помер від удару, то нарід був так обурений його злочинами, що відмовив йому християнського похорону. Такі то тоді були папи!

Папські заходи втягнути нашу землю під владу папства сягають часів княгині Ольги. Заходи ці робилися через тодішнього німецького імператора Оттона і польського короля Болеслава. Цей польський король видав свою дочку за сина Володимира Святополка. Тоді ж до Києва по заходам Оттона і Болеслава прибув і латинський біскуп Рейнберг. Цей латинський епископ скоро настроїв Святополка проти його отця Володимира і перетягнув його на латинську віру. За таке Володимир посадив Рейберга до вязниці, де той і помер. Був посаджений до вязниці і Святополк з жінкою, але їх князь Володимир пізніш випустив, але оставив без наслідства. Пізніші кроваві діла цього Святополка відомі. Нарід прозвав його Святополком Окаянним. В боротьбі за Київський престіл проти князя Ярослава Святополк загинув, навіть невідомо де, в утечі. З його смертю зникли на той час намагання латинників всякими інтригами проламати з середини нашу первісну Русько-Українську Православну Церкву.

(„Дніпро").

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum.
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

А ЗА ЩО БОГ КАРАЄ КАТОЛИКІВ?

(*) В мондерськім католицькім „Світлі" з 15 липня 1940, пишеться про те, що православна консисторія програла процес і з такої нагоди виводить „Світло" таку науку:

„Оттаке то діється між нашими православними. 22 роки тому відорвалися вони від католицької Церкви й створили свою самостійну соборну церкву. Тепер від тої церкви відпав її головний будівничий адв. Василь Свистун, а соборна громада... стала собі незалежна... Крім того довгі роки велись сварки, а судові процеси потягнули тисячі долярів. Ось так мститься на православних їх гріх відступства від католицької Церкви й до такого то безголовя довело їх те українське православне соборноправство"

Ні більше, ні менше, а Бог православних карає, бо від католицизму відступили. Коли б не відступ[illegible] ло би в них все добро, лад[illegible] усі гаразди.

Та коли знають католики за що Бог карає православних, то ще красше повинні би знати, за що карає католиків.

Були в католицькій Церкві часи, що було по двох і трох папів нараз, значиться — був великий нелад. Щоби доказати, що він правдивий папа, кождий кождого проклинав.

За якісь католицькі гріхи покинув Лютер католицьку Церкву і розбив і[illegible] двоє. Тоді стратила вона половин[illegible] них.

За якісь католицькі гріхи не допом[illegible] Бог католикам вдержати в своїх ру[illegible] Єрусалиму.

За якісь гріхи стратив папа світськ[illegible] державу 1870 року, тай доси не віднискав.

За якісь католицькі гріхи німці розбили католицьку Польщу.

За якісь також мабуть гріхи покарані і греко-католики в Галичині, що забрали їх большевики. Тих мабуть за те, що відступили від прадідного православія і пішли до католицизму. Подвійний гріх!

Та коли католики вважають наш процес карою Божою за відступство від католицизму, то за що був Бог покарав процесом католиків 1925 року? Тай ще які!... Суд засудив їх на 7,000 долярів кари за те, що голосили неправду про православних. А нам тепер [illegible] закиду не зробив. Тай в [illegible] поглядах ріжнилися, а в католицьким процесі всі одноголосно вину за католиками признали.

За якісь також гріхи покарав Бог католиків і в 1928 році, коли то орган еп. Будки „Канадійський Українець" містив „Спростовання", в якім признався, що те, що католики голосили про православних „давно і тепер", є неправдою. А те „Спростовання" загнало „Канадійського Українця" до гробу.

А врешті за якісь мабуть смертельні гріхи навернувся тай привернувся тепер Свистун до католицизму. **І наслідки вже видні — деякі передовійші католики поважно заклопотані, кажуть — хоч до православних переходи.** Бо багато дечого сподіються..

Подібного можна католикам пригадати більше — і тому мабуть красше зробили би католики, коли б менше шукали за православними гріхами, а відмолювали свої католицькі.

ТІЛЬКО НЕ ПО УКРАЇНСЬКИ.

В „Світлі", що видають Василіяне в Мондер, є оголошення Молитвеника „Да прийдет царствіє Твоє". В оголошенню головним заголовком молитвеника є англійський заголовок. А про зміст молитвеника говориться:

„Щоденні молитви. Служба Божа, [illegible] молебні до Пр. Серця Ісуса і [illegible] (в[illegible]), [illegible] й сугплікація [illegible] по церковному й по англійськи. Молит[illegible] [illegible] в При[illegible] Дорога є по англійськи."

[illegible] ще за тим йде пояснення, що **„Цей молитвеник призначений головно для тих українців, що вміють тільки по англійськи читати, а також для чужинців, що цікавляться нашим обрядом".**

Отже цікава комбінація змісту, а головно те, що в молитв[illegible] ма української м[illegible] [illegible] англійська, [illegible] Укрінець повинен [illegible] чужими мовами.

[illegible] є увагу те, що молитв[illegible] [illegible] для тих українців, **що вміють тільки по англійськи читати. Отже цікаво би знати, пощо їм „церковної"** (старо-болгарської) **мови в молитвенику?** Коли вони не вміють читати по [illegible] українськи, то нащо їм старо[illegible]

Т[illegible] взяти на увагу ціду католиць[illegible] [illegible] в відношен[illegible] греко-ка[illegible] [illegible] таке: [illegible] молитвеник був **українсько-англійський,** [illegible] що по українськи [illegible] з молитвеника [illegible]нського письма навчитися. Коли ж [illegible]обіч англійського є стара церковщина, [illegible]о вже по українськи вчитися не буде. Про те католицькій політиці ходить.

І [illegible]гди ходило. І всюди ходило. Вже перед 30 літами греко-католицький свящ. Крупа захвалював молитвеники писані латинкою, розуміесь на польський спосіб (польским правописом). В Галичині недавними часами видали Службу Божу по „церковному" й по польськи, щоби поляк міг добре розуміти „церковну" Службу Божу. Тілько саму українську мову в українській церкві в богослуженнях для українців оминалося. І будь українче греко-католику мудрий!

Ще згадати, що перед кільканадцяти[illegible] видали були в Галичині Службу Божу навіть в трьох мовах [illegible] — в церковній, польській [illegible] Окремо Великодну утреню були [illegible] по церковному і польськи. Нех [illegible] лив поляк точно знає, що в церкв[illegible] вається, а тоді й українцеви греко-католикови скаже.

Т[illegible] католицька політика завсігди просвічувала українців.

ЧУЖІ РОЗУМНІ ВИСКАЗИ.

(*) Найнезначніший навіть чоловік є правителем свого дому.

Не місце дає повагу чоловікові, але чоловік місцеви.

Лучше знимати шкіри з загинувшої худоби і так заробляти собі на життя, хочби треба це робити на людних вулицях, ніж дармувати і жебрати помочи.

Твій товариш має товариша, і товариш твого товариша має також товариша, отже будь обережним.

Гостинність є частею Богослуження.

Вчи язик говорити: „Я не знаю".

Найбільшою помочею для бідного є — дати йому змогу заробити собі на прожиток.

Два гроші в торбині роблять більше брязкоту, ніж сотня.

Що було вжите для святих [illegible], не повинно бути вживане для [illegible] чайних.

Де сильна любов, там двоє [illegible] вигідно на малім стільчику; пізні[illegible] же бути їм затісно на широкім [illegible]

Говорити про дім — то говорити про жінку.

Свідомість божої присутности є першою основою релігії.

Коли твої товариші назвуть тебе ослом, подбай про уздечку, щоби себе придержати.

Коли твоя жінка низенька, [illegible]ся, щоби вчути її пораду.

Про що дитина говорить на дво[illegible] того вона навчилася в хаті.

Сей світ є вступом до другого світа.

Працюючому позволяєсь скорочувати молитви.

Коли чоловік при праци, то ніхто на світі не має права вимагати від нього поклону

Життя є проминаючою тінею. Як тінь дерева?. Ні. Це тінь летючого птаха — він відлітає,і вже нема ані його ні тіни

Людські привички зпочатку тонкі як нитки павутини; пізніше стають грубі, як найгрубші шнури.

Коли б не горів в життю вогонь бажань, то ніхто не будував би хати, не женився б, не виховував би дітей, і [illegible]галі не робив би нічого.

Молитва є великою зброєю і дала перемогу в багатьох битвах, де її вж[illegible]

Коли праведні вмирають, то вони живуть, бо живуть їх приміри.

Біда краєві, що стратив провідника; біда кораблеві, в якого не стало капітана.

Розум обгороджений мовчанкою.

Цивілізація пропала би без закону.

Кого люди люблять, того Бог любить.

Обминай побожного дурня.

На долинах шукай жінки; на височинах товариша.

Не дивуйся, коли хтось сказав недобре серед гніву.

Коли зробиш злочин два рази, то він перестає здаватись тобі злочином.

Чому впала держава? Тому, що молодіж в ній була зле вихована.

Мудрець сказав слузі: Купи для мене, що є найлучше. Слуга купив язик. Опісля каже: Купи тепер що найгірше. І знов слуга язик купив. Тоді мудрець: Чому оба рази купив ти те саме? І сказав слуга: Язик, це джерело добра і зла. Нема нічого кращого понад добрий язик, і нічого гіршого понад злий.

о. Є. Г.

ДЕ ПРАВДА.

(Продовження).

Отже митрополит Ісидор, — уроджений грек. Його боліло, що його батьківщина Візантія, та імператор у небезпеці Тому він і сприяв плянам цісаря і патріярха Йосифа в справі унії. Але з цього ще не можна вносити, що унії хотів український нарід, його духовенство,вірні. Противно — всі вони були **проти унії.** Тим самим і Флорентійська унія не має для нас якогось специфічного значіння, нею можуть захоплюватися хіба лише католики так, як захоплюються Берестейською унією. Одна і друга **була форсована чужими і чужі прикладали до них свої руки,** плянуючи користь для себе, а не для українців.

Дальше інтересне для нас те, як поставилися до Ізидора Москва та Польща, коли він повернув з флорентійської наради.

Проф. Біднов пише, що митрополит Ізидор — „зустрівши тут (у Москві) сильний **опір, мусів тікати,** деякий час перебував у Литві й Польщі, **хоч і тут не стрічав прихильників, не вважаючи на підтрим світської влади та латинського духовенства. Унія не мала успіхів ні у греків, ні серед українського населення Литви та Польщі..."**

А проф. Чубатий, перекручує історичні факти й пише, що „тоді перший раз показалося, що православія — то віра правдиво московська, що Польща є ворогом унії, та **що унія є немов природною формою релігійного життя українського народу".**

Тому, що москалі митр. Ізидора нелюбили за його прихильність до унії та вкинули до вязниці, проф. Чубатий робить висновок, що тільки москалі м[illegible]чуть бути православними. Щоби ж доказати, що пізніша, Берестейська унія не була польським твором, проф. Чубатий говорить, що Польща Ізидора також приняла й він мусів вертати до Риму. Це дуже натягнене паном професором! Український історик, проф. Біднов, якого слова ми навели повище, противно каже що Ізидора **підтримувала світська польська влада і латинське духовенство.** Це підтверджують і інші історики, які своїм знанням і авторітетом стоять о ціле небо вище, як проф. Чубатий

Знайшов професор важний доказ, що греко-католицизм для українців одинока віра, бо католицького митрополита витали в Києві як найприхильніше! Хто витав? А „князь Олелько з отвертими раменами", що сидів тоді в Києві і забрав від православних „св. Софію, катедральний храм із всіми маетками" і віддав Ізидорові.

Згадує автор князя Олелька, але не пояснює, яку власть той князь мав. Тропіка нисше подає, що „таксамо приняли митрополита уніята другі українські підручні князі, волинські та пинські..." Виходить, що Олелько був підручним князем, а не володарем, як Святослав, Володимир Великий і інші.

Не забуваймо, що Флорентійська унія припадає на той час, коли наші землі були під литовським володінням. Що гірше — це вже було литовсько-польське володіння. Майже сорок літ до цієї унії Польща і Литва з нашими українськими землями зеднались в одну державу актом т. зв. Кревської Унії 1385 р. А тоді „на початку XV в. на Україні зісталися тільки менші князівства, як от Ратенське, Пинське, Чорторийське, Стародубівське, Острозьке. Це були вже не ті майже самостійні князівства-держави, а тільки великі маетки. Як на маетки були вони незвичайно великі... але не мали політичного значіння" (Історія України М. Грушевського).

Отже хоч Олелько і другі князі витали Ізидора, то не як українські володарі, що виявляли волю населення. Це були князі без власти. Витали його одні з чемности, другі з прихильности, але цього не можна класти на рахунок усього православного загалу, ані на рахунок володаря землі.

Це треба додати, що князі і бояри перші пішли в католицький табор, коли опинилися в католицькій польській державі. Коли прийшло до тої нещасної Берестейської унії, то лиш жмінка нашої української вищої верстви осталася вірна православію. І не тому, що православіє московське! Ні! Але тому, що „вихрестивши нехрещену Литву на католицтво, Ягайло видав грамоту, заявляючи, що на будуче **всякі права матимуть тільки бояри католицької віри.** Заходився сотворити привілегіовану верству панську, з ріжними правами, **але ці права признавав тільки католикам.** Тільки католики могли засідати в раді княжій, займати вищі уряди в державі і бути допущені до важніших справ державних. Значить князі і бояри православні, навіть князі з литовської династії, що пообживалися в білоруських і українських землях і злилися з тутешною суспільністю, не могли тепер брати участи в політичнім життю — коли не хотіли кидати православної віри" (М. Грушевський: Історія України ст. 151).

Чи можна дивуватись, що наші князі пани витали Ізидора, коли той вернув з флорентійського собору, як католик? Вони вже похилились були в католицький бік, з огляду на політичні обставини, що тоді панували в литовсько-польській державі, отже не дивно, що Ізидора витали!

Та що бачимо пізніше? Ізидор помандрував до Риму, **бо не мав місця серед православного загалу,** а наші п[illegible] князі, бояри „задля лакімства нен[illegible]го" перейшли в католицький табор.

Як виглядала б наша справа сьогодні, як би ті всі князі, власники великих маєтностей, були остали на своїм рідним ґрунті, не кидали віри православної і з народом стали одностайне за віру і батьківщину? Не треба бути аж надто ясновидючим, щоб зрозуміти, що сьогодні карта Европи мала б інший вигляд. А так минулося.

Лихом було те, що одні кидали православіє і пішли в обійми католицтва без жодних застережень, а другі з застереженнями, за посередництвом греко-католицизму. Одно й друге вийшло тільки на шкоду України.

На рахунок нещастя треба приписати і те, що на [illegible] відповідальних позиціях, як митрополичий престіл, засідали чужинці, як ось цей Ізидор. Він шукав для себе гонорів, почестий, тому й спішив з легким серцем на собор католиків. Долею Церкви та будучністю українського народу, він зовсім не журився.

Треба отже сказати, що для українців так Флорентійська унія, як і особа митрополита Ізидора не є жадними цінностями. Радше це сумна подія й особа яких не варто й згадувати.

Затримання православія на Україні було потрібне для добра самого українського народу. Поширення католицтва було потрібне для ворогів українського народу [illegible]. Що то ворогів з півночі москалів, та хоч вони самі були православні, Українську Православну Церкву не скоро вдалося їм опанувати. Це були часи, коли Церква шукала захисту в пануючих кругах. Так було в цілій Европі. Та в нас прийшов час неволі. Ми стратили своїх володарів, а ще гірше, — вищі верстви. І не під силу було Українській Церкві боротися з двома ворогами. Вона боролася завзято, й хоч вороги-сусіди підкосили її силу, вони її не знищили. Церкви й віри знищити не можна.

Православіє це одинока правдива віра українського народу. Нікому не вдасться православної віри зогидити, ані обезцінити тої великої ролі, яку Українська Православна Церква відограла в минулому та відограє тепер в життю українського народу.

II.

З цілою рішучістю треба заперечити твердження проф. Чубатого, що православіє то „віра правдиво московська, та що унія є немов природною формою релігійного життя українського народу"!

Перед нами книжечка п. з. „За український Львів". Автором її Микола Голубець. Видана у Львові 1927 р., накладом „Нового Часу". Автор описує боротьбу українців княжого міста Львова за своє обличча. Вони хотіли затримати Львів українським містом. Звели велику боротьбу за свої права, за український стан посідання. Та боротьба не закінчилася досі.

Пише Голубець, що Україна стратила культурне своє становище, яке вона займала в відношенню до Литви, коли наступила злука Литви і Польщі. Україна почала загибати. „Поставлена в тяжкі умови ледви терпимої „менчости", почала... Русь переводитися". (Передмова стор. 4). У католицькій Литовсько-польській державі українці вважалися меншістю. А почин тому ганебному процесові дали „верхи"... Отже початок упадку України дали верхи, от такі князі Олельки і їм подібні, що витали Ізидора, коли той повернувся з флорентійського собору.

Всі ті, що переходили на католицизм, ослаблювали українську справу.

Отворилися очі загалові аж як стали заводити Берестейську унію. „Проти її постанов стануло ледви не все українське й білоруське громадянство з Острожськими, Хоткевичами на чолі, які грозили, що „нікому не дадуть першенствувати над їхньою славою і благородністю"... (Тамже).

Чи можна вірити, що все українське громадянство боролося б проти унії, якби греко-католицизм був „природною формою релігійного життя українського народу", як це пробує доказувати Чубатий? Греко-католицизм був накинений нашому народові і проти нього нарід боровся, як проти хвороби, зарази. І слушно! Скільки лиха пережив наш нарід від коли ту нещасну унію нам накинено! Брат стає проти брата. Через віки губиться українська сила, яку можна б використати для кращих цілий, а не для ослаблювання свого власного організму.

Ні, український нарід унії не бажав, проти неї боровся. Довго боровся.

(Дальше буде).

ВИЙШОВ З ДРУКУ Й ПРОДАЄТЬСЯ
„ШКІЛЬНИЙ СПІВАННИК"
вложений славним українським композитором К. Стеценком.
Співанник містить 38 пісень під нотами й коштує лише 25 центів з пересилкою. Замовлення й гроші (почтовим переказом, або стемплями) слати на адресу:
Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

О. Білоусенко.

БАТЬКІВ ГРІХ.

(Докінчення).

Днів через кілька після того, як Карпа одвезли було до міста, село збентежилось та загомоніло ще більше. А діло й справді варто того було.

В сусіднім селі з рік уже, як жив якийсь пройдисвіт. Про нього було лиш відомо, що звав себе Сидором. Прийшов він на село не знати звідки, жив потиженно, то в того, то в другого господаря, помагав де — в чому по господарству, — але поміч з нього була невелика; був він велике ледащо і більше мокнув у шинку, — чи не купить хто чарки, були такі, що й купували, кому він догожав жартами, бо на це він був здатний.

От всі й стали помічати, що цей самий Сидір щось дуже став грішми роскошувати; всі дивом дивували, — звідки б у цього пройдисвіта такі гроші повелися? Але ж ось коли вже відомо стало, що Карпо приняв душогубство на себе, Сидір, сидючи в шинку в компанії і будучи добре під чаркою, розбалакавсь потроху. Сказав він між іншим і те, що на світі багато є дурнів, що беруть на себе чужу вину; що йому, Сидорові, і життя на світі через таких дурнів.

Ці слова здивували декого і навели на думку про недавнє душогубство. Скоро компанія й розійшлася, та все ж з думкою, чи на австріяцькі часом гроші кружляє Сидір.

Один з компанійців здибавсь, як на те, з сільським старостою і сказав йому про свою думку. Старості теж почало здаватись, що недавнє душогубство не обійшлось без Сидора. Зайшли за соцьким, десяцьким, підібрали ще кілька чоловік та й пішли усі юрбою до шинку.

Сидір лежав тут таки, коло шинку, упершись головою в присьбу. Місяць просто світив на його. Він був зовсім пяний, без шапки; волосся його було роскудлане, борода заросла сивою щетиною, голова безсило схилилась на груди. Сидір мугикав собі щось під ніс; громада підійшла і прислухалась до того мугикання.

— Бо дурний... їй—Богу, дурний... зовсім дурний! — говорив пяний. — Коли хоч, лізь собі не тільки в острог, а й у саме пекло! [illegible] Сидір [illegible] На що лізе? Потому [illegible] дурний! Я не полізу. Я за дурного випю! Ге-ге-ге! — зареготався пяний.

Громада переглянулась. Староста виступив наперед і промовив до пяного:

— Слухай-но, ти, чоловіче Божий! Скажи нам по правді: [illegible] відкіля ти береш гроші на пропой?

Пяний мовчав і лиш несамовито дививсь на людей.

— Ну ж бо! Кажи, — гукнув уже староста, — де береш грошей?

— Які гроші? — запитав пяний, і в очах у нього засвітився переляк. — В мене нема грошей!

— Ну, то покажи нам свої кишені, а там ми вже самі побачимо, що в тебе є, — сказав староста.

— В мене нема кишенів! — перелякався зовсім пяний.

Серед громади почувся сміх.

— Та що з ним розмовляти. Бач як нажлоктався! Беріть — но його та роздивимось, чи є в нього справді кишені. Та подайте світла!

Винесли з шинку світла, придержали Сидора, і староста почав вивертати його кишені. Сидір і не пручався, він тільки кулився, як спійманий заяць.

В кишенях в нього знайшли окрім пачки махорки, сірників та цигарового паперу, якусь ще ганчірку, у котрій було щось завязано. Розвязали вузлик і знайшли там 13 рублів дрібними бумажками та 25 рублів — одною біленькою; там таки був і якийсь поштемпельований папір, подібний на гроші.

— Де не ти, чоловіче, набрав стільки грошей? — спитав староста [illegible].

— Н-не знаю... ледве одповів той.

Забрали Сидора у холодну, поставили варту і на рано дали знати у місто.

Такі незвичайні гроші у голодранця Сидора, а особливо австріяцький пашпорт, що знайдено у нього разом з грішми, ясно показували діло. Сидір признався у душогубстві.

VI.

Пройшло ще кілька день. В селі почали вже заспокоюватись. Був ранок чудового осіннього дня, коли холоду ще немає, але почувається в повітрі лишень [illegible] бадьора свіжість. Сонечко високенько вже підбилося і, ніби прощаючись на довгий час, замислено дивилось на чудові шати ранньої осени: на садки, що вкрились щиро золотими фарбами, на пожовклі ниви та городи.

Була саме неділя. В церкві відправа на дорозі стояла чимала юрба людей відійшла вже, але люди не розходилися до дому. Коло церкви, на цвинтарі та чоловіків і жінок, що поглядали вздовж дороги.

— Що це його так довго нема? — сказав один немолодий вже чоловік, з сивим довгим волоссям і в смушевій шапці. — Невже ж збрехав Омелько? Самому ж мені він і казав, що був учора у місті, бачив Карпа [illegible], що повернеться сьогодні зранку [illegible].

— Та ще ж не дуже й [illegible] дорога до міста не близька [illegible] пішого чоловіка, — озвавсь другий господар.

— Глянь-но! Он-де щось маячить в долині! Чи не він це? — вигукнуло враз кілька голосів, і всі почали вдивлятись в те місце, де щось маячіло [illegible].

То й справді був Карпо [illegible] відавшись, що він попав в острог, [illegible] виручати свого товариша, [illegible] тепер зустрічати його, як його випущено з острогу.

Коли в тій постаті, що наближалась, признали Карпа, — громада [illegible] лась та загула, — як бджоли [illegible] всі тепер висипали на дорогу.

— Ну, Петре, — почав той самий добродій з сивими вусами [illegible] старою попереду, бо діло це найближче до вас йдеться. [illegible] звернувся він до старої Грицихи. — Та й ти, молода, держись вже купи, — промовив він до Оксани. [illegible] вожена Оксана зачервонілася з тих слів, але проте стала поруч з матірю й братом попереду громади.

Карпо тим часом з слізьми на очах, без шапки, наближався до громади, що приємно гуділа до нього та махала шапками.

— Ну й молодець ти, Карпе! — сказав йому, коли він наблизився, той самий старий чоловік, що найбільше порядкував тут. — Козак, їй-Богу, козак! Не побоявся кари та людського поговору, а в огонь пішов за товариша!

— Карпе! Як мені на тебе дивитися? Чим тобі я можу віддячити за все те, що ти приняв через мене? — промовив Петро.

— Голубчику ти наш, соколе мій! голосила Петрова мати.

Карпо глянув на всіх і на мить закрив очі. Видно було, що він наважився щось сказати, та не міг рішитися. Далі він обвів всіх очима і почав:

— Люди добрі! Ви зробили мені таку велику учту, вийшли мене зустрінути; ви дякуєте мені за те, що я вчинив цьому чоловікові. Але як би ви знали, яка на мені лежить кривда перед цим самим чоловіком, ви певно не робили б цього. Та, щоб уже не було, викладу перед вами усе, покаюсь перед вами у тяжкому вчинкові мого батька. Знайте, люди добрі, що я син того самого чоловіка, який так тяжко скривдив Петрового батька, що довів його до наглої смерти. Мій батько взяв у небіжчика Панаса гроші, щоби купити з ним на спілку землю, та й не дав йому ні [illegible] ні грошей. Петрів батько не міг [illegible] піти кривди й тяжкого убожества та й повісився. Тепер бачите, хто з нас перед ким у кривді... Петре, голубе мій! І ви, тітко! Простіть мене, простіть мого грішного батька, нехай душа його не карається на тім світі! — заридав Карпо й упав навколішки перед сімею небіжчика Панаса.

Громада була приголомшена цими словами і понуро мовчала, дивлячись в землю. Петро теж був тяжко здивований і не міг вимовити й слова. Нарешті провів він рукою по обличчю і сказав:

— Встань Карпе! Велику кривду вчинив нам твій батько, але най йому Господь Милосердний простить [illegible] як і ми прощаємо. Ми зквитовалися з тобою: твій батько скривдив нас, а ти визволив нас із тяжкого, несподіваного лиха. Забудьмо ж старе лихо та й [illegible] туймося, любий товаришу!

І Карпо з Петром міцно та щиро обнялися. В обох сльози котилися з очей, і обидва вони разом з тим радісно усміхалися.

А на них теж радісно дивилося з височости ясне сонце й лило своє тепле любовне проміння, ніби Боже благословенство на їх згоду...

Стара Грициха теж обійняла Карпа й поцілувала його в голову.

— Най йому Бог простить, — казала вона, — а ми кривди не памятаємо.

— А ти що, чорноброва, стоїш та не опрощаєшся разом з родиною? — зауважив знову старий добродій на Оксану, що стояла тепер перед Карпом, не сміючи й очей підвести з землі. — Та й ти, Карпе, — каже він далі до Карпа, — і козак, здається, а тут таким роззявою поводишся! Що тут довго балакати, знаєм ми, що ви наче пара голубків любитеся. Так бери ж її тут перед громадою та й запрошуй на весілля! Най грішні душі батьків ваших, — царство їм небесне! — радіють, дивлячися на вашу любов та згоду!

— Оксано! — ледве промовив Карпо, беручи її за руку.

Вона тільки глянула на нього, — але Боже мій! що то був за погляд! Який рай щирої любови світився у тім погляді!

Карпо пригорнув свою милу і поцілував її. Вона ж нічого не тямила, що

ЗАМОВТЕ СОБІ НЕГАЙНО ОЦІ КНИЖКИ:

Великі Роковини .... 75ц.
Протокол Семого Собору Української Греко-Православної Церкви в Канаді .... 25ц.
Чартер і Статут Української Греко-Православної Церкви в Канаді . 15ц.

Замовлення й гроші слати на адресу Консисторії:
Consistory of the Ukrainian Greek Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

він її любить...

— От, це так, це по моєму! — говорив знову старий господар. — І діло християнське зробили, і молодих спарували. Шкода лишень, що рушників тут немає. Та вже чи так, чи інак, а я ваш староста, — це ви памятайте. Дам ще лиха закаблукам на вашому весіллі! А тепер час, громадо, й до дому. Обід уже десь встиг замерзнути у печі.

І громада з голосними розмовами та подекуди з веселим сміхом посунула до дому. Всі почували себе хороше, як почуває себе чоловік, що коли й не сам спричинився до доброго діла, то хоч його бачив.

Скоро всі розійшлись по хатах, щиро прощаючися з Карпом та Гриценками, наче з рідними. Карпо ж, перва річ, завернув до своєї нової родини.

Тої ж осени було весілля Карпа з Оксаною.

Весілля було гучне. Все село обіцяло бути, — тим то господарі піклувались, щоб усього було доволі та щоб все було, як слід.

Баба Супониха й коровай місила; вона всім ділом провадила і її дзвінкий голос так і розтинався по хаті, не вгаваючи ні на хвилинку. Вибравши час, вона звернулася до Оксани:

— Ти знаєш, любко, я завжди так думала, що ви поберетеся з Карпом та щасливі будете. Та й що то за людина, отой твій Карпо, що за хороша і як я його завжди любила, — наче рідного сина! Тим то, любко, мои, щаслива доля випадає тобі!

На цей раз, може у перше на своїм віку, баба Супониха сказала правду: побравшися, Карпо з Оксаною жили справді красно, любо та щасливо.

І в кожне свято з того часу можна було помітити у церкві молодих чоловіка в жінкою. Ніхто так щиро не молився, як вони.

То Карпо з Оксаною замолювали гріхи батьків своїх.

„БАБИН КОПЕЦЬ".

Історична легенда з життя Холмщини.

I.

Прозорим шклом вдягнулася керни[illegible]

Придивляються в ній: журавлі[illegible] прибережні, зігнувшись похило над водою, навіть і красуні-зірки, [illegible] зірки! Чепурухи вони. [illegible] ні річки, ні [illegible] потічка не [illegible] тягнути в нього на свою вроду.

[illegible] всім як та вдовиця Мокрина з передмістя Червеня *).

А може й ні. Більшої чепурухи [illegible] вдову Мокрину кажуть люде, не [illegible] на передмісті — й в самому Червені не було. Як побачить у мі[illegible] гарно одягнену чи-то боярову, [illegible] чи-то тивонишку, [illegible] то так задивиться [illegible] або гриба розсипле [illegible] що їх принесла на про[illegible].

Душу б віддала [illegible] хоч раз [illegible] вдягнутися.

— Ой мамо, мамо! Гріх вам, [illegible] з болем каже Гануся [illegible] Мокрини, — не молоді вже [illegible]

— [illegible] жінка повинна чепуритися до самої смерти. Та й як [illegible]

Мокрина глянула на себе в [illegible] що в мисці стояла.

— Тобі заздрість, [illegible] більше задивляються, ніж на тебе [illegible] чоловіків мала! Як [illegible] то й третього матиму. Швидче, ніж [illegible]

— А тата вже забули?

— А що мені оставив твій тато, щоб я памятала його? Жебрачку зробив. Сорочки біленької [illegible] намиста не маю, а очіпок — образа Божа, сміх людям. Хата — наче хлів. Ні одної миски поливаної. Бідна я сирітка, краще б і не знала була твого тата.

Мокрина заплакала. Серце мало не тріснуло в неї з жалю, що не має в що причепуритися.

Ще тяжче було Ганусі чути таке про небіжчика батька.

— На мене не зважаєте, то хоч би про Петруся згадали. Син уже в князя дружинником служить, а ви ще про таке думаєте! Сором йому робите!

— Мовчи! Душу продам, а вдягнуся, бо для жінки одяг — то все...

II

Гануся хоч і вважала його за брата, але любила його якось не так, як люблять братів. Бо Петрусь й не був для неї рідним братом, він син мачухи, від іншого батька.

Гануся й не розуміла свого почуття [illegible] молоденького стрункого [illegible]. О, ті блакитні, як небо [illegible] те ніжне, як лен, волосся! Щось ворушать вони в її серці. І бігає вона до міста, щоб хоч невеличком глянути на його. А Петрусь як побачить її, маком спалахне [illegible] у саму душу ллють їй тепло й світло.

— [illegible] сумний.

— Як там моя мамуся живе? [illegible] — Чи все чепуриться?

— Вже менше, — втішає його. — Але чого ти такий сумний?

— Хмара насувається — татари [illegible]. В ночі від Буга на[illegible] [illegible] ранішими вістями Тата[illegible] [illegible] силенна. Йдуть на нас Червень [illegible]

— Боженьку мій! — [illegible] над степом, про[illegible] [illegible] — що буде з тобою?

[illegible], всміхається спокійно.

— Дружина княжеві вірна [illegible]. Червень [illegible] Нема тих зубів, щоб їх перегризли. І нема того порога, якого б моя стріла [illegible]

[illegible] Ганусю ці молодечі хоробрі слова.

Як плакуча берізка над водою [illegible] похилилася.

— А зо мною що буде?

— [illegible] Петрусь.

— Бог — наш захистник. Тікайте з мамою до ліса Тишовецького: він вірна охорона, скриє в [illegible] своїх від ворожого ока. Але чуєш [illegible] сурми сурмлять. Прощавай!

Притиснув її до грудей, а уста [illegible] [illegible] хотіла [illegible] хвилю вмерти разом з ним!

[illegible] опопліть[illegible]!

— [illegible] йому треба до бою, а їй тікати.

III

То не чорна хмара облягла Червень, не грома гремлять, то татарська орда хоче здобути столицю Червенської землі. Гомін війська лісовий шум заглушує. Геть аж до Буга й далі заграва кріваниться: горять оселі, а мирні селяни по багнах та лісах ховаються. Від очей смерти блідо тремтять. Богомолять [illegible] спасения благають.

Міцно стоїть Червень. Дзвонять дзвони, людей до бою скликають. Дружина зі стін хмари стріл нагане, татарів в голос висміює. Дютують горожани. Хоч сам себе якси від люті! Та й те не поможе.

Нічого нема — Червень неприступний. Стіни міцні, а військо хоробре.

— Коли хто нас не навчить, як до Червня ввійти, — каже вождь татарів, — даремна наша праця. — Отже наказую, схопити кого з мешканців землі цеї і питати, як до Червеня ввійти, золота, срібла, дорогих тканин не шкодувати!

Розсипалися татари по околицях. Людей у полях, у гаях хапають, питають, багацтва обіцяють, а решту — вбивають, бо зрадників нема.

IV.

Гануся з мачохою Мокриною в лісі ховаються. В мохові сплять, не виходячись. Останні крихти доїдають та запивають водою, що крадькома носять з керниці у полі.

Пішла по воду Гануся. Пішла й попалася голубка в кігті яструба: схопили її татари. Просять до міста шлях вказати, золота, срібла, красних тканин дають.

Про Петруся згадала, що там на стінах бється, про жінок та бідних діточок, що їх нераз у місті бачила.

Як камінь мовчить. Розярилися татари за русяві коси схопили, по землі поволокли, нагаями біле тіло посікли. Один шаблюкою замахнувся.

— Петрусю! — скрикнула з жахом.

І впала на землю, уквітчана, як рожами, власною кровю.

Почула Мокрина імя сина. Гадала, що з міста прийшов і вибігла з ліса.

Схопили її татари. Просять навчити, як Червень взяти. Щедрі дарунки показують.

На золото, срібло глянула — очі загорілися. Скільки б то вбрання з нього можна купити! А як побачила шовкові тканини — в мізку помороочилося.

— Давайте! навчу вас, як Червень здобути. На Тишовецьке поле з Червеня голуби прилітають. Намочіть гороху в горілці та посипте по полю. Голуби зїдять і оп'яніють. Візьміть їх, причепіть їм запалене огнило та пустіть. Полетять вони до міста та підпалять його. Давайте ж, давайте мені швидче й золота й срібла, давайте тканин шовкових, я хочу причепуритись, нарешті я буду, як ті боярові тивунові, попаді.

Ті не встигли скінчити.

— Зрадники не варті життя, — рубіть її!

І зарубали, щоб і їх не зрадила.

V.

Горить Червень. Темравиться йога стада. Смерть вже простягла над ним свою холодну руку. Від диму люде задихаються. Ворота відчиняють, у поле тікають в божевільному жахові. Татари всіх рубають, а кого не сятне шаблюка, догонить гостра стіла.

Дружинники з князем грудьми ворота загородили й всі полягли.

— Ганусю! — скрикнув Петро й теж ліг трупом поперек воріт.

Від Червеня — тільки попіл та каміння лишилося.

— А деж та баба, що помогла нам цю твердиню здобути? — питається вождь татарський.

— Ми вбили її, як зрадницю.

Замислився вождь.

— За шмаття жінка чоловіка зрадить, невинність і чесноту продасть, рідний нарід у неволю заведе. Шмаття, прикраси!.. Яка ваша сила!

Вождь татарський раптом зблід.

— Але й я маю жінку. І вона, значить, може й мене й всіх нас зрадити. О, прокляття! Це була „оканна баба". Увіковічнити її злочин! Насипте над нею великий копець. Нехай він на вічні часи жінок лякає, від зради остерігає.

І насипали копець-могилу.

VI

Останки валів Червеня ще й досі холмщанам про славну столицю нагадують.

Досі „Бабин копець" стоїть.

І досі живе в народі лиха память про бабу-чепуриху, оканну бабу зрадницю.

*) Твердять дослідники, що місто Червень стояло там, де тепер є село Чермно на Томашівщині. Побіля села Чермна зберігся „Бабин копець" з яким звязують легенду про зраду якоїсь баби.

В ЮГОСЛАВІЇ АРЕШТУЮТЬ УКРАЇНЦІВ.

Після ратифікування Югославією торговельної умови з Росією, югославянська влада почала арештувати українців.

Черновецький часопис „Нова Рада" подав, що в Загребі арештовано бувшого голову Української Громади інженіра Бласькевича з жінкою, теперішнього голову Громади д-ра Кекла, Андрієвського, Войтанівського.

У Білгороді арештований Левко Богунець („Ліга українських фашистів") [illegible]о, Кравчук, бувший секретар о. д-ра Волошина Романюк, голова Громади Мороз і голова Союзу Нового Покоління Бендаренко.

Інженіра Бласькевича і його дружину випущено вже на волю. З москалів не арештовано нікого.

ДАЄС ПРОСЛІДЖУЄ КОМУНІСТИЧНІ ВПЛИВИ В КОЛЕГІЯХ.

Бомонт (Тексас). — Комітет Дайєса переслухав шерифа повіту Ель Пасо про впливи комуністів у стейтових колегіях і інших установах.

Свідок перечислив студентів і професорів, що є комуністами. За його свідоцтвом більшість дружин бейзболових і футболових це комуністичні симпатики.

Після нього зізнавав один студент, котрий заявив, що комуністи добули вплив у великому числі студентських організацій.

ПІСНЯ ПРО ЧУДО НА ПОЧАЇВСЬКІЙ ГОРІ.

В липні цього року минуло 265 років з того часу, як турки облягли були Почаїв і як заступництвом Божої Матери він був вратований. Про цю подію нарід склав пісню, яку нижче подаємо. Цю пісню український нарід співав на широких просторах українських земель, звеличуючи свою Велику Заступницю.

Пасли пастирі вівці на горі,
Бачили Божу Матір на скалі,
На тій скалі стопу знати,
Де стояла Божа Мати.
Там воду беруть,
Всім вірним дають.

О Пречистая Діво Маріє
Де в Почаєві ікона Твоя,
Чуда Твої над чудами
Показала-сь над турками,
Бо Твоя сила всіх побідила

З града Збаража в Почаїв
(прийшли
Много народа христіян знайшли,
І зачали наступати,
Щоби в полон всіх забрати
Раду складають,
Всі ся зноволяють.

В вівторок рано браму обступили
Чернцю святому голову зтяли,
А він її підніває,
Перед образ приступає,
В жертву приносить,
Помочи просить.

А в монастирі плачуть-ридають,
Руки підносять, хрестом падають
Змилуй же ся Діво Мати
І не дай нам загибати
[illegible]

За оден день бо з турецької землі
Вернутись в Почаїв черцеві
[illegible]
П Матір Божу стал благати:
Дай нам силу відогнати
Злих бісурманів, магометанів!

Божая Мати всім ся явила
І омофором вірних покрила
[illegible]
Не візьмуть вас бісурмани
У свої руки [illegible]

А [illegible]
Стан умоляти всім владикую
Дай нам, Мати, помічь нині
Не лишай сеї святині
Наша Царице і Владичице!

[illegible]
На горбу стріли ся вони пускають,
[illegible]

Всі ся погибли [illegible]

З того ся турки всі злякали,
[illegible]

Поступає все за нами,
Не йде землею, но облаками.

А христіяне так їм сказали.
То Мати Божа, з Нею ж Ангели.
Її образ в монастирі,
Славний, чудний в божій силі,
Котрую має і всім являє.

Всі утікати тепер почали,
В страху великім всі закричали:
Перед нами сила неба.
Утікати скоро треба!
Недоля наша — любітий бліца!

Всі бісурмани з місця рушають,
З коней падають, карки ламають
З Почаїва утікають,
Невільників оставляють,
Марії сила їх поразила

О Мати Божа, наша Царице,
Перед Тобою падем на лице:
Помагай нам, [illegible]
[illegible]

ПО ВЛЯЮТЬ [illegible]

[illegible]

ЗВІТ З ШІСТЬ МІСЯЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТИ ГРОМАДИ.

[illegible]

П. Стрільчук, секретар.

[illegible] «ВІСТНИКА»

[illegible]

від себе на церковну роботу в Содборі по сто доларів і купили площу під будову церкви ще в 1938 році. А ними добродими є п. Роман Онищук, — сто доларів; панство Іван і Анна Конячковські — сто доларів, панство Петро і Катерина [illegible] — сто доларів.

В недовзі почнеться кампанія за будовою української греко-православної церкви в Содборі, то ще не один буде мати нагоду стати в ряди [illegible] фундаторів, доброділів і кінторів і віти [illegible] згадання і добрих наших громадян.

[illegible] громади заликує [illegible] щиро до праці [illegible] як найскорше по[illegible] й дім божий. Також за[illegible] наших прихильників і [illegible] би ставали з ними в ряди та чинно помагали у [illegible].

Александер Цьотка, секр.

МІСІЯ.

Місія в Українській Греко-Православній Церкві св. Тройці, в Арран, Саск. відбудеться в днях 18-го і 19 серпня 1940 року, до участи в якій запрошується Всеч. о. Прот. С. В. Савчука, з Вінніпегу, та Всеч. о. Прот. В. Кудрика із Саскатуну. Порядок місії такий:

18-го серпня, неділя:

9.00 год. рано: Утреня і сповідь дітей і старших.

10.30 год. рано: Служба Божа і місійна проповідь.

1.00. год пополудні, спільний обід в Народнім Домі, по нім відбудеться програма хорових пісень.

Під час програми буде виголошений [illegible] реферат та короткі [illegible]

[illegible] попол. катехизація дітей

[illegible] — Вечірня — [illegible] Всенічне

[illegible] серпня, понеділок.

ПРЕОБРАЖІННЯ ГОСПОДА НАШОГО ІСУСА ХРИСТА.

9.00 год. рано: Утреня — сповідь.

[illegible] Служба Божа. [illegible] свята і св. Причастя [illegible] Мале Водосвяття. [illegible] обід

[illegible] — перекуска [illegible] де також будуть [illegible] прощальні промови.

[illegible]

[illegible]

Ч. Клюка [illegible]

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР

СЕРПЕНЬ

1 Ч. Пр. Макрини
2 П. † Пр. Іллі
3 С. Симона Юрод. Івана стовп.

4 Н. 7 по Зісл. св. Д. Марії Маг.
5 П. Мч Трофима
6 В. † Бориса і Гліба
7 С. † Усп. св. Анни
8 Ч. Свщ. Єрмола, Єрмипа
9 П. Пантелеймона
10 С. Ап. і діак. Прохора

11 Н. 8 по Зісл. св. Д. Мч Кален.
12 П. Ап. Сили, Сильвана
13 В. Евдокія прав. Евдокима
14 С. Братів Маковеїв
15 Ч. Архид. Стефана, Нікодима
16 П. Ісаакія
17 С. Мч. 7 отрок ефес.

18 Н. 9 по Зісл. св. Д. Мч Евсиг.
19 П. Преображення Г.Н.І.Х.
20 В. Дометея, Пульхерії
21 С. Емліяна
22 Ч. † Ап. Матвія, мч. Антонія
23 П. Лаврентія
24 С. Мч. Евпла діакона

25 Н. 10 по Зісл. св. Д. Мч Анік.
26 П. Максима, Іполита
27 В. Михея, Теодора
28 С. Успення Пресв. Богород.
29 Ч. Нерукотв. Образа (3 Спас)
30 П. Мирона
31 С. Мч. Флора й Лавра. Євен

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. Д. Ф. Стратійчука

Серпень.
[illegible] Неділя — Роркетон
Серпень.
11 Нед. — Гарленд (о. 4
[illegible] Нед. — Венлав
[illegible] Нед. — Ґавфин
19 Преобр. Госп. — Пайн Ривер (храм)
[illegible] — Ешвил
[illegible] Б. — Богдан (храм)
[illegible] — Ґавфин [illegible]

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. Т. А. Горбая

Серпень.
[illegible] Нед. — Етелберт
[illegible] — Гредаю
19 Повед. П. Г. — Дриф[illegible]
Гед. Шел Велей.
[illegible] Сер. — Роблін фарми.
Вересень
1. Нед. Шортдейл
[illegible] — Роблин [illegible]

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. Е. С. Уліна.

[illegible] Неділя — Сеньків.
Серпень.
[illegible]
[illegible] — Толстой
[illegible] — Роза
[illegible]
Адреса: — Толстой, М[illegible]

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ

Серпень.
[illegible] Неділя 7 по Зісл. св. Духа: [illegible] Івана XX: 1—10 [illegible] Рим. XV: 1—7 Еван. Матв. [illegible]

Неділя 8 по Зісл. св. Духа [illegible] Евап. Ів. XX: [illegible]

[illegible] Нед. 9 по Зісл. св. Духа: [illegible] Ів. XX: [illegible] XIV: 22—34

[illegible] Преображення. [illegible]

25 Нед. 10 по Зісл. св. Духа. [illegible] Утр. Еван. Ів. XXI: 1—14 [illegible] IV: 9—16. Еван. Мат. XVII [illegible]

[illegible] Сер. Успення Пресв. Богородиці. [illegible] X: 38—42 і XI: 27—28.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

РІК XVII WINNIPEG, MAN., AUG. 15th, 1940 ВИННІПЕГ, МАН., 15-го СЕРПНЯ, 1940. ЧИСЛО (348) 16

ПРОМОВА

ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНОГО АРХІЕПИСКОПА ІОАННА ТЕОДОРОВИЧА ПРИ ВІДКРИТТЮ ВОСЬМОГО СОБОРУ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ, 4-го СЕРПНЯ, 1940, В САСКАТУНІ, САСК.

МОЇ ОТЦІ СОПАСТИРІ, БРАТИ І СЕСТРИ, ЧЛЕНИ СОБОРУ І ГОСТІ ЙОГО!

По вірі нашій Господь Сам провадить життям Своєї Церкви. Ми віримо, що Він в ній постійно перебуває і силою Духа Святого провадить її життям, вказує їй в кожнім часі, в кожнім віці ті вищі взнеслі цілі, які непомітно, але певно вводять в життя людей закони Царства Божого, ведуть людей на ті святі і чисті верховини духа, з яких зору нашому повніш відкриваються Божі для нас наміри. Ми так віримо, бо Син Божий відходячи з землі, на яку Він завитав в тілі Богочоловіка, прощаючись востаннє з своїми апостолами, сказав їм: „І ото з вами Я повсякчасно, аж до кінця віку. Амінь" (Мат 28: 20). Він з нами силою Духа Святого, Якого Він од Отця подав Своїй Церкві в день Святої Пятидесятниці, в цей день сшестя Святого Духа на Апостолів, а через них, в святих тайнах Церкви, на всіх вірних в ній, на всіх її членів. Це післання Духа Святого, Син Божий прирік Своїм учелникам ще за часу Свого життя з ними, ще перед Своїми спасенними для нас стражданнями, коли на Тайній Вечері Він сказав Своїм Апостолам: „І вблагаю Отця Я, — і Утішителя іншого дасть Вам, щоби з вами повік пробував, Духа Правди... Утішитель же, Дух Святий, що Його Отець вишле в імя Моє, Той навчить вас усього і пригадає вам все, що Я вам говорив" (Іоан. 14: 16-17, 26).

Отже, життям Церкви провадить Сам Господь, силою Духа Святого. Ми всі тут, мої Отці, Брати і Сестри, не по своїй волі, ні від кого незалежній, а по волі нашій, яка завжди провадиться Духом Святим, коли та воля скерована на добро.

Од нас, Отці, Брати і Сестри, залежить, щоби в нашім думанню, в нашім поступованню явила себе та свята і чиста воля Духа Святого. Що треба для того?

Святі Апостоли вказали нам своїм поступованням в подібних обставинах, що для цього треба робити. Коли вони збиралися, щоби спільним розумом вершити доручене їм діло Боже, то у всьому їх ставленню до справ, які вони мали розвязувати, виявлялася, передовсім не самопевність гордого, незалежного, часом навіть впертого розуму, а дбання про те, щоби наблизити до себе, відчути в собі надхнення Духа Святого. Всі їх зібрання, всі їх спільні наради перейняті молитовним чуттям. Цим чуттям вони шукали в собі вказань Духа Святого. Так було, коли Апостоли зібралися по Вознесенню Сина Божого для того, щоби вибрати апостола на місце відпавшого Юди. Так було, коли вони обирали перших дияконів. Так було в громаді Антіохійській, в громаді перших христіян Антіохії, коли вони радилися і по вказанню Духа Святого послали на апостольську працю Апостолів Павла і Варнаву, так нарешті було на Апостольському Соборі, що відбувся в Єрусалимі під головуванням апостола Якова, першого епископа Церкви Єрусалимської. Всюди апостольське ставлення до питань, які треба було розвязувати, було ставленням тихим, любовним до братів, терпеливим до братньої думки, а понад все молитовним: Вони вірили в присутність в них і посеред них Духа Святого і від Нього чекали святих надхнень, святих вказань. Це святий приклад, що його нам лишили Апостоли, як треба ставитися до справ діла Божого, до тих самих справ, які тепер стоять перед нами. Тихе, молитовне ставлення до справи, це перша ознака правдиво християнського Собору, яким повинен стати і цей наш Собор.

Друга ознака: соборність думки, або іншими словами братерськість доходження до кращого розуміння справи. Апостоли, хоч мали особливі, од Самого Сина Божого доручення, однаково, самі не робили нічого не радючись вірних. Вони подавали свої думи вірним на зібраннях і робили по спільній нараді з ними Так напр., при обранню перших дияконів Апостоли промовили до громади вірних Єрусалимської Церкви і як пише книга Діянь Апостолів „Вподобалось слово це громаді", громада вірних дала згоду, апробувала думку апостолів і так було рішено поставити перших дияконів.

Наша Свята Українська Православна Церква відновила цей апостольський звичай: вона радиться з своїми вірними і вірить, що й в них пробудиться повів, чистий святий повів надхнень Духа Святого і цим діянням Духа Святого у всіх нас, коли ми будемо приступати до цього Божого діла молитовно, з чистою думкою, з забуттям наших особистих уразі та бажань почислитися, бажань комусь прикрість вчинити, на комусь помститися Все таке мусить од нас відойти, коли ми хочемо прохати Найсвятішого Проводу Духа Святого. Ми повинні забути про самих себе, про свої особисті міркування, а думати лише, що потрібне для кращого успіху Божого діла. Довірря нашої Святої Української Православної Церкви до думи її дітей, віра в те, що всіма нами буде провадити Сам Дух Святий це є друга ознака соборного діяння, яку ми беремо таки од самих Апостолів. Це є особливо дорога ознака життя нашої Святої Церкви. Треба, щоби ми таку святу ознаку не опоганили своїми гріховними пристрастями, що походять з інших джерел, а не од Духа Святого.

Святіші Собори Церкви в віках її життя завжди намагалися бути такими, як я їх накреслив. Я на них тепер не можу спинятися, для цього нема часу і нема потреби.

Я спиню Вашу думку лише на тому факті, що соборність діяння Церкви, цеб то жива участь всіх вірних в її життю, була завжди особливо дорогою ознакою Церкви нашого Українського народу. Доки наша Церква не підпала під чужі впливи і провід, чи-то Московський, чи-то Римський, історія її, це історія не декретів, не бул, які видає римський папа, не указів, що їх надсилала Москва, а історія Соборів, історія зворушливої любови, опіки над Церквою цілої нації, цілого суспільства. Доволі пригадати Собори при поставленню Митрополита Іларіона, Митрополита Клима Смолятича, славну оборону Церкви перед унією, оборону, якою провадив головно князь Константин Острожський, трохи пізніш, захист віри і Церкви, що так мужно і зворушливо виявився в історії віднови православної Єрархії за часів гетьмана Петра Конашевича Сагайдачного і під опікою Війська Запорожського, далі собори протесту проти віддачи Церкви під Москву і інші славні дії, а все це були широкі громадські рухи. Доволі також пригадати славну історію українських братств 16—17 віків, щоби зрозуміти, що дух соборности завжди був особливо живим в нашій Церкві. Цей дух себе постійно виявлював в тих, чи інших формах, згідно з обставинами віку. Отже нема нічого дивного, що наша Церква, яка стремить вільно виявити в собі дух віри, дух релігійного діяння нашого народу, стала Церквою народо-соборноправною, широко-демократичною.

Ми, Мої Отці Сопастирі, Брати і Сестри, Члени Собору несемо в своїм діянню традиції святих апостольських часів і традиції вікових дій нашого християнського і православного народу. Ми повинні усвідомити собі, що ми повинні стати гідними понести далі в наш час ці святі, ці вікові цінности і передати їх чистими, несплямленими нашим нащадкам. Як світла і зворушливо чиста наша християнська минувшина, так чистою повинна бути наша сучасність, за яку ми відповідаємо і яку маємо передати нашим дітям.

Вказаного од нас вимагає особливо наш сучасний час. Рідна Церква в тяжкім поневоленню, в придушенню. Ми одні лише її вільний голос. Невже ми дозволимо, щоби і цей одинокий вільний голос нашої Матері Церкви, що його ми можемо подати, був голосом інтриганів, демагогів, крикунів, голосом вулиці, а не святої, чистої, перейнятою любовію, веденої Духом Святим нашої відданости Ділу Божому, традиціям нашого святого минулого. Од нас самих залежить взнести високо святу хоругву нашої Церкви, це знамено, що його нам доручив Сам Бог, подавши нам діло Своє, діло нашого спасення. Рідна Церква недаремно довірила свою долю думі її вірних дітей. Вона певна, що дума її дітей, буде думою любови, вірности, думою надхненою від Духа Святого і що цією ду-

мою дали подвигнеться життя нашої Церкви.

Щоби наша дума такою святою, чистою, Божою могла стати, треба не лише молитовности, не лише соборности, не лише вірности нашому славному минулому, для того треба також і святого, вглибленого розуміння.

Приступаючи до соборного діяння, до соборного вглянення в потреби нашої Церкви, до соборного рішення її проблем, до соборного задоволення її потреб, ми маємо зрозуміти, що є Церква, що вона в собі хоронить, чого Господь од нас для Його Церкви сподіється.

Коли будівничі будують дім, вони дуже часто забувають, яке остаточне високе призначення може бути для цього дому, хто в ньому може жити, або яка висока інституція може в ньому міститися. Одні з будівничих думають лише про дерево, про стовби, про дошки, далі вони не йдуть. Інші думають про [illegible] мінь, про цеглу, про підлоги, про п[illegible] Знов інші, про вікна, про стелю, п[illegible] краси стін. По них приходять т[illegible] що будуть думати про меблі [illegible] про картини, про всякі [illegible] про лямпи і таке інше. В[illegible] все ж ще не доходять до пов[illegible] домлення знач[illegible] кий з них думає про своє, бли[illegible]

І Церква є в певному се[illegible] найвищого призначен[illegible] про це забуваємо. В[illegible] будівничі, що лише здвн[illegible] шої будівлі. Церква на[illegible] починає формув[illegible] буть ті, що ложимо [illegible] стовпи, поза нашу [illegible] но нічого далі не хо[illegible] треба вглибитися і дал[illegible] Церкви з причини [illegible] руйник в зй[illegible] з [illegible] духовних підва[illegible] гальні, адвокатські сім[illegible] заплуталося хоч би в таких питаннях, чи корпорація, заінкорпороване тіло, незаінкорпороване тіло і т. [illegible] [illegible] ній фазі життя Церкви і потрібне але вмійно дивитися поза не[illegible]

Церква оби[illegible] живе в нас [illegible] хоч би на[illegible] чи некорпораці[illegible] ваймо, як немудрі [illegible] но Церква діло Бож[illegible] [illegible] того, свято і достойно твоїм життям [illegible] шої Церкви [illegible]

[illegible] нами володі[illegible] Духа Христа. [illegible] Дух Божо, Любови, нехай в нас затихнуть наші пристрасті, приляже наш гнів, чи наші негодовання [illegible] тя. Тоді [illegible] і життя Церкви розквіте тихим і шкалливим розростом, при якому все потрібне [illegible]

[illegible] достойного і святого [illegible] [illegible] ж ізні [illegible] кання! Нехай [illegible] [illegible] нам стежки з[illegible] [illegible] же благословіння нехай буть [illegible] нам [illegible]

РЕЗОЛЮЦІЇ,

УХВАЛЕНІ ВОСЬМИМ СОБОРОМ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ, 4—5 СЕРПНЯ, 1940, В САСКАТУНІ, САСК.

I. Касіян Скажун—Петро Ковтун:

Собор стверджує, що Британська Імперія взагалі, а Канада зокрема, є одною з немногих держав, що забезпечує повну свободу віри своїм горожанам, і тому оцей Собор закликає вірних нашої Церкви, щоби вони тепер, як і все попередно, обороняли основні принціпи Британської Імперії, а особливо в цей час, щоби зробили все можливе для успішного ведення цеї війни аж до світлої перемоги.

Собор зокрема з[illegible]кликає вірних нашої Церкви дати всяку можливу поміч [illegible] ції Канадійського Червоного [illegible] що її плянується перевести в ко[illegible] (Одноголосно)

II. Т. Гуменюк—о. І. Дмитрів:

[illegible] всіх свяще[illegible] Церкви, [illegible] разом [illegible] Церкв [illegible] з приємністю [illegible] на[illegible] Цер[illegible] (Одного[illegible])

II[illegible] В. Гавінчук

[illegible] звітів відносно [illegible] им о[illegible] справі [illegible] Церкви, [illegible] світськими [illegible] духовним членам Церкви, що дотепер несли фінансову поміч для ведення цего [illegible] громади, [illegible] священиків і членів, щоби дальш[illegible] дати жертви на покриття ко[illegible] в цего!

[illegible]

[illegible] стверджує, що [illegible]

[illegible] є можливим, коли та громада поступить згідно з вимогами конституції нашої Церкви (Одноголосно)

[illegible] — п. В. Гавінчук:

З огляду на невиразність [illegible]

[illegible] Церквою. [illegible] (Одноголо[illegible])

[illegible] життю Церкви, Собор уважає за відповідне ствердити, що повсякчасним розумінням Церкви було і є, що заінкорпороване тіло Церкви обіймає собою всю повноту церковного життя, себто справи духовні і дочасні. (Одноголосно).

VII. І. В. Коропатніцький—С. Б. Микитюк:

Собор підчеркує потребу фондів для Консисторії, щоби вона могла правильно провадити свою роботу; ці фонди вона може дістати тільки від громад і вірних Церкви; кожна громада є обовязана платити на дієцезіяльний фонд одного доляра від Богослуження і збирати по одному долярови річно від кожної родини, що належить до громади. (Одноголосно).

VIII. І. Сушко — О. Дидик:

Дати право Консисторії, скоро відносини будуть на це позволяти, взяти до канцелярії одного священика або світського помічника до кан[illegible] роботи до помочі о. Адмі[illegible] щоби о. Адміністратор мав б[illegible] ного часу від [illegible] ти контроли [illegible] нок, громади в адміністраційних [illegible] ковних справах (Одноголос[illegible])

IX. Дм. Думка — о. П. Зап[illegible]

Собор, реалізуючи велику вагу архипастирських візитацій для діла духового піднесення життя Церкви і усвідомлення Церквою її високого покликання уважає за потрібне поставити [illegible] візитаціями на тривкий ґрунт певного порядку, щоби вся Церква користала з них [illegible] жадна парафія не була полишена. — Собор ухвалює доручити Ко[illegible]сторії виробляти кожного року плян архипастирських візитацій і цей плян подавати до відома Церкви. (Одноголос[illegible])

X. Т. Гуменюк — о. Гребенюк

Соб[illegible] [illegible] Українок Канади за його співпрацю в [illegible] ських справах. (Одноголосно)

ДОЛЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Мадярський премєр, Телекі, предложив до затвердження парляменту два законопроекти, з яких один обіймає економічні справи Карпатської Ук[illegible], а другий бере в оборону національні меншини.

На основі другого законопроекту не вільно буде в Мадярщині обиджати мадярських громадян іншої народности. [illegible] зломання цього розпорядку грозить кара від пів до року вязниці.

Карпатська Україна дістане дещо окреме законодавство і з неї буде створене окреме воєвідство. Мешканці Карпатської України, про яких говориться [illegible] „[illegible]", дістануть свої окремі права, на основі яких вони зможуть розвивати своє національне життя, але з тим застереженням, що це не буде підривати „національної безпеки" Мадяр[illegible]

ЧИ МАЄТЕ МОЛИТОВНИК

„ДОБРИЙ ПАСТИР"?

Ціна молитовника в міцній шкіряній оправі, з золотим хрестом та написсю з пересилкою $2.25

Гроші й замовлення слати до:

THE HERALD

[illegible] в Box 3626 Winnipeg, Man.

МОЇ ВРАЖІННЯ З СОБОРУ.

Поки будуть подрібні звіти з нарад Собору, я хочу осьтут висказати побіжно свої вражіння та висновки з того, що бачив, чув і пережив.

Серед тих, яких церковна справа найбільше інтересує, стояло довгий час питання: Як відбудеться надходячий Собор? Чи спокійно? Чи делеґати будуть розважні, розсудні? Які будуть гості? А ще дальше — як поставляться до Собору „оборонці Церкви".

В Вінніпеґу і поза ним ходили балачки, що на Собор їде Свистун (як делеґат) з Маєвським та ще інші два делеґати з громади Маєвського. І будуть робити крики. Себто поїдуть ті, які процесом добивалися, що їх громада не є звязана з нашою Церквою, бо не дала формальної заяви (резолюції на письмі), що вона до нашої Церкви належить. Були балачки, що Свистун і Маєвський будуть шу[illegible] и „згоди" і т. п.

Окремо Свистун в „Рід. Церкві" проголошував приїзд „делеґатів" з громади Маєвського.

Все те разом викликувало ряд окремих питань. Адже ж це не є Собор громади Маєвського. Чого їхати на Собор тим, **які процесом добивалися, що вони окрема, самостійна громада, — що вони до нашої Церкви не належать?** А „згода" **якої згоди можуть хотіти ті, що цілі літа робили незгоду?** Були і другі подібні міркування.

Оголошено було в „Вістнику, що можуть на Соборі бути гості з членів наших церковних громад. Себто — не всі, хто лише забажає прийти. Бо Собор не є публичним вічем — це наради Церковної Інституції, наради Церкви. Відповідно до того при записуванню гостей були запити, хто є парохом гостя. Хто не признавав своїм парохом священика нашої Церкви, тому не місце на Соборі. Він чужий Соборови чоловік. Це ж зрозуміле... Коли б люде не з наших громад мали право бути на нашім Соборі, то вони мали би також право висилати на наш Собор своїх делеґатів. І тоді треба би принимати делеґатів від жуківців, від росс. місії, від баптистів, від большевиків...

Всіх делеґатів і гостей було записаних 332, отже поважне число. Це вже були чи то представники, чи члени тої Церкви, якої відбувався Собор.

В дальшім ході реґістрації прийшов і Свистун зі своїми. Точно взявши, то були: Свистун (з жінкою) як делеґат, два инші делеґати, Маєвський і ще оден, також в якійсь ролі чоловік (Кізюк). Разом шестеро осіб.

Свистун ще перед Собором висував нову формулу, що є дві Церкві—заінкорпорована і незаінкорпорована, отже ті шість, це мабуть представники „незаінкорпорованої церкви". І тепер виходив такий рахунок: на одній стороні 332 особі, на другій 6. Від громад тої „незаінкорпорованої церкви" з поза Вінніпеґу **ніяких делеґатів, ні гостей побіч згаданої шістки не було видно.**

Це все впадало в очи делеґатам Собору і гостям. Оповідали, що оден з Свистунових делеґатів мав навіть сказати одному з делеґатів Собору: „Мені лице дерлося... Ми думали, що Свистун має тут за собою велику силу"

Свистун почав добиватися вступу. А всіх тих, що з тими шістьма стояли, було ще двоє-троє місцевих. Між тими був прим. проф. Павличенко з жінкою. Його поява була інтересна тим, що в Саскатуні вважають його членом гр. кат. церкви, тай ще таким, що на будову гр. кат. церкви і др. дав послідними часами понад півсотні долярів. Отже в якій ролі він тут прийшов? Тай ще разом з Свистуном.

Свистуна з Маєвським, і їх гурта, як цілком чужих Соборови людей, не впустили. Подібно, як не впустили кількох осіб, які взагалі до ніякої церковної громади не належать.

Постоявши перед порогом около дві годині, або й довше, „незаінкор. церква" забралася.

А наради Собору йшли, не звертаючи уваги, що жменя чужих людей стоїть перед порогом. **Ніхто з зібраних не підніс ані одного голосу за тим, щоби Маєвського з Свистуном впустити,** навіть противно — бачучи, хто це вступу добивається, всі були раді, що їх на Собор не впущено.

Наради першого дня пішли якнайкраще. Спокійно, зрівноважено. Ані одного слова протесту, ані одного терпкого слова. Делеґати здавали звіти, говорили привіти, однак ані оден не сказав, що прим. Консисторія винна за справу процесу, або що друге. І не тільки те, бо прим. делеґат з Сенді Лейк передав від своєї громади признання для Консисторії в справі процесу — себто, що Консисторія сповнила св[illegible] обовязок, обороняючи добро Церкви. Опісля Собор одноголосно ухвалив резолюцію, даючи признання Консисторії та тим, що її помагали за те, як вони захищали інтереси Церкви.

Другого дня коло 8-ої години рано пішла по будинку Інституту вістка, що Маєвський є в будинку. Не впустили вчора одними дверми, так він тепер увійшов другими, поки зраня при дверях не було сторожі. Однакож не загрів довго місця його безцеремонно висунули за двері.

І знов ніхто не обізвався в його обороні. Ані тепер, ані до кінця Собору Кождий на власні очи бачив і розумів, який це чоловік, коли одні двері перед ним зачиняють, а він другими лізе. Не можна дверми, так лізе через пліт — сказати б словами Євангелії.

Цілий другий день пішов таксамо спокійно та гідно, як Собор повинен відбуватися. Не було й одного нещирого слова, не було слова виміреного на оборону „незаінкорпорованих", всі раділи, що не впущено галабурди до салі нарад. За доказ вдоволення й однодушности можна взяти те, що як першого, так і другого дня саля була заповнена. І то до самої півночи, коли Собор закінчився.

І підчас нарад і в приватних балачках зібраних чулося свідомість перемоги Божої Справи над злою силою. І щире вдоволення з такої перемоги. Справи широко обговорювано, хто хотів, висловлював свою думку, чи думку своєї громади — спокійно, розважно, безпристрастно. А вже найкраще свідоцтво того, як Собор відбувався можуть послужити два такі факти: вибрано поновно бувшого адміністратора і попередню Консисторію (крім одного члена, на якого місце вибрано другого), а що найважніше, то гуртом принято резолюцію, **що кожда громада повинна формально заявитись, що стає частиною нашої Церкві,** і так загородити ворожій силі доступ до релігійного життя громад і цілої Церкви.

Хто слідив за ходом нарад і настроєм зібраних, може сказати лише одно — вони були вдоволені і поїхали до дому вдоволеними. Чути було вислови в бесідах: „Зла сила довго з нами воювала, і ніби нас перемогла, але ми перемогли її одного короткого дня".

Про делеґатів з Семого Собору (1935) всі висловлювались, що делеґати виявили були великий розум, велику рівновагу, гідну щирість, та розуміння справи. Таке саме треба сказати і тепер. Було видно, що делеґати вповні відповіли тому великому завданню, для якого їхні громади їх посилали.

З поведення „незаінкорпорованих" було всякому зрозуміло, для якої цілі вони на Собор пхаються. Це розуміли учасники Собору загалом і дали належну відповідь. Їх, як чужих і добре відомих одиниць, на Собор не допущено.

В балачках поза нарадами чути було багато інтересного. „Нам треба було нагнати від себе лиху силу ще 1935 року — каже хтось — тоді не було би того клопоту, що доси був". „Треба не мати лиця, щоби пхатися там, де не просять" — каже інший. „Ось тепер вони найкраще показують, хто вони такі" — каже третій. Так казав і десятий і сотий.

Так на загал виглядав Собор в світлі тих зверхних переживань, які бачив і поділяв кождий учасник Собору. Про інше інтересне, що потрібно виринало підчас нарад, треба би писати окремо. А нині досить того, що стало всім видно і зрозуміло, де була та си[illegible]а, що кілька літ робила нелад в Церкві. Коли ж такій силі загороджено доступ, то і робота Церкви йде так, як загальна церковна справа вимагає і як Закон Божий велить.

В. К.

ЙДЕ ЧОРНИЙ ГОЛОД В ЕВРОПІ.

Представник Американського Червоного Хреста в Лісбоні, Портуґалія, Джан Малоні, заявив, що вже в листопаді, цего року коло 35 мільйонів европейського населення знайдеться в страшнім голоді. Малоні доказував цифрами, що европейське хліборобство в наслідок війни дуже занепало. До того причинилась також невідповідна погода. Деякі краї, як ось Норвеґія, Данія, Голяндія, Бельгія, та інші, діставали половину своїх харчів з заморських країв. Тепер вони відтяті від заморських довозів і вони стоять перед поважною загрозою голоду.

Швайцарський уряд просив своє населення, щоб воно не подавало своїм жовнірам до пиття ферментуючого яблочника або інших алькоголічних напитків, але щоби угощало їх овочами, чаєм, молоком, або водою з соком.

ЗАМОВТЕ СОБІ НЕГАЙНО ОЦІ КНИЖКИ:

Великі Роковини .... 75ц.
Протокол Семого Собору Української Греко-Православної Церкви в Канаді .... 25ц.
Чартер і Статут Української Греко-Православної Церкви в Канаді .. 15ц.
Замовлення й гроші слати на адресу Консисторії:
Consistory of the Ukrainian Greek Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ВОСЬМИЙ СОБОР ЦЕРКВИ.

Восьмий Собор Української Греко-Православної Церкви в Канаді відбувся в неділю й понеділок, 4 і 5 серпня ц. р., в Саскатуні, Саск.

Наради Собору попередила архиерейська Служба Божа, яку відслужив Високопреосвящений Архиепископ о. Іоанн Теодорович в місцевій церкві. Підчас Служби Божої о. Владика поставив о. діякона Михайла Боднарчука в сан ієрея, а бр. Тому Ковалишина в сан діякона (сан ієрея він приняв в середу, 7 серпня). Оба молоді священики є канадійського уроджения й виховання. Теольогічну освіту побирали в Духовнім Семинарі в Виннипеґу.

Наради Собору відбувалися в салі Інституту ім. Петра Могили. Почалися в неділю пополудні, після спільного обіду, влаштованого місцевим Жіночим Товариством. Слід зазначити, що Жіноче Товариство взагалі занялося прохарчуванням гостей і делегатів, чим заощадило їм багато часу, грошей і труду, бо інакше вони були б примушені ходити на обіди до ресторанів в місті. За труд, який воно на себе взяло, саскатунському Жіночому Товариству належиться признання й подяка.

Перед отворенням першої сесії Собору, зглядно перед спільним обідом, відбулася реґістрація делегатів і гостей. Всіх повноправних делеґатів на Собор було 90, а гостей 232.

Собор відкрив о. Архиепископ Іоанн, як почесний голова та перший дорадник Собору. По відспіванню молитви „Царю Небесний" та канадійського національного гимну „Боже короля спаси", приступлено до вибору президії Собору. До неї увійшли: Всеч. о. В. Слюзар, — як голова, та Всеч. о. С. Гребенюк, посол Н. В. Бачинський і адвокат Т. Гуменюк, голова Головного Уряду Братства, як заступники голови. Вибрано також потрібні комісії.

По виборі президії і комісій, о. Владика виголосив гарну, багату змістом промову, яку містимо на іншому місці цього числа. По промові о. Владики почалися властиві наради Собору, — привіти й звіти делеґатів, звіти урядників Консисторії й Братства, голосовання над змінами Статута, ухвалення резолюцій (містимо їх на іншому місці цього числа), дискусії на порушені теми та остаточно вибір ріжних урядів.

На адміністратора Церкви й голову Консисторії поновно вибрано о. С. В. Савчука. Він просив, щоби Собор його звільнив від дальшого несення цих обовязків, а натомісць дозволив приняти пропозицію, яку зробила йому ще минувшої весни едмонтонська парафія та дирекція Інст. ім. М. Грушевського — іменно бути парохом Едмонтону і рівночасно настоятелем Інституту. Така зміна, доводив о. Савчук, була б корисна і для нього особисто і для Церкви. Для нього зміна обовязків і зміна поля діяльности була б найкращим відпочинком, брак якого він давно відчуває, — а новий адміністратор і голова Консисторії міг би повести справи Церкви з більшою енерґією та успіхом. Собор не погодився з виводами о. Савчука й однодушно ухвалив, щоби він дальше залишився на позиції адміністратора й голови Консисторії. На других членів консисторії вибрано: о. Прот. В. Кудрика, о. І. Дмитрова, бр. Й. Богоноса й бр. Мир. Стечишина.

До головного Уряду Братства увійшли: Теодор Гуменюк, Торонто, М. Материн, Торонто, А. Гукало, Монтреал, В. Фастрига, Гемилтон, і Осип Лисий, Виндзор. Склад Церковної Судової Комісії остав той самий, а до Контрольної Комісії вибрано: о. П. Мельничука, В. Буряника з Саскатуну та В. Данилюка з Вінніпеґу.

Щодо настрою на Соборі, то він був як найкращий. Дійсно можна сказати, що це був найуспішніший Собор з усіх, які дотепер наша Церква мала. Наради й дискусії провадилися спокійно, серйозно, розважно. Делеґати були свідомі свеї великої відповідальности так перед своїми громадами, як і цілою Церквою і весь свій час та увагу присвячували справам, що були на програмі Собору. Не лише делеґати, але й гості приходили точно на всі сесії Собору й оставали на них до кінця. Навіть підчас послідної сесії, що затягнулася аж до півночі, — саля нарад була зповнена по береги.

До гарного, просто врочистого настрою Собору причинився безсумніву той факт, що на ньому були лише дійсні члени Церкви, — отже ті, яким добро, честь і слава їх Церкви лежить на серці. Не було там ні чужих, яких справи нашої церкви нічого не обходять, ні таких, що хоч клопочуться нашою Церквою, то лише з такого боку, щоби її найбільше пошкодити. Не було врешті й вінніпеґських „оборонців Церкви", бо хоч Свистун з Маєвським до Саскатуну приїхали ще й „делеґатів" своїх привезли, їх на Собор не пустили. Сказали: Ви на протязі пятьох років словом і ділом доказували, що до нашої Церкви не належите, ви врешті судовою дорогою добилися того, щоби до нашої Церкви не належати, — отже з яким лицем та яким правом хочете брати участь в Соборі? Це Собор Української Греко-Православної Церкви в Канаді, ... на ньому можуть бути лише делеґати від громад і вірні тої Церкви, ... отже для вас на нім немісця. І не пустили...

Поза все інше цей Собор, ... подібно, як Семий Собор 1935 року, — дав наглядний доказ, що загал вірних Української Греко-Православної Церкви в Канаді це щирі, свідомі і Церкві своїй відані люди, яких вже ніяка ворожа сила не годна збаламутити, ні за собою потягнути. Це люди, які докладно знають, хто вони, до чого стремлять та як треба свою Церкву перед ворогом захищати.

Про делеґатів на Восьмий Собор треба сказати, що вони своїм розумним і поважним поведенням принесли честь і славу не лише самим собі, але також громадам, яких репрезентували та взагалі цілій Українській Православній Церкві, якої волю на Соборі виявляли.

Збірка на Соборі, — від громад, делеґатів і гостей, — принесла $632.05.

Восьмий Собор дав як найкраще свідоцтво про єдність в Українській Греко-Православній Церкві в Канаді, належно осудив тих, які дотепер робили, чи пробували робити в Церкві роздор і дав почин до нової творчої праці, яка, ми певні, принесе Церкві спокій, розріст і нову силу.

В гору піднесімо серця!

НЕХАЙ і ДРУГІ ТАКЕ ЗРОБЛЯТЬ.

Даю 25 долярів.

Це було 1934 року, я жив тоді в Саскатуні, Саск. Мав бути тоді Зїзд, а що Свистун не хотів слухати передовиших, то вже рядовики мали до него писати і запрошувати на зїзд. Бо ще не було всім зрозуміле, що поза тим крилося.

І ті рядовики писали. Писав і я ... аж два листи, один з Саскатуну, а другий з Канори. Думав, що коли добра справа вимагає, то треба.

Але вже невдовзі показалося, що ті запрошення тілько отворили двері Свистунови до боротьби з громадською справою. Це стало таки зараз видно під час його промови на Зїзді. І як тоді почалося, то йде до нині.

З того запрошення Свистуна на Зїзд вийшло зло, отже зло треба направляти. Пришиєш ґудзик не так, як треба, отже відривай і пришивай наново.

Таке роблю і я. Вимагає того і совість і справа.

Отже посилаю 5 (пять) долярів на кошти церковного суду, а ще маю вислати 20 долярів, отже разом 25. Це роблю, щоби залатати ту шкоду, що вийшла з тих листів, які люде тоді до Свистуна писали. Хоч писали в добрій вірі, але шкода є шкодою. Коли б тоді оттих листів з запрошенням не було, то може не було би того лиха, що потім вийшло.

Та лист написати, то саме собою не велике діло. Три центи коштує. Але громадська справа вимагає дійсної роботи, що більше варта, ніж три центи.

Отже я даю від себе 25 долярів і кажу, **що кождий з тих, які 1934 р. листи до Свистуна писали, повинні дати таксамо.** Коли ми тоді про справу дбали, то повинні нині показати, що таксамо про справу дбаємо. І повинні направити ту шкоду, що зробилася. Коли так зробимо, тоді цілий наш загал побачить, що ми люде і вмемо за свою справу дбати.

Хто ж піде за моїм покликом, нехай дає зараз і публично заявить, що він робить і чому робить.

Іван Пограничний.

ЛИТВА ЗРИВАЄ КОНКОРДАТ.

Литва повідомила Ватикан, що відкликає конкордат, заключений з Ватиканом по довгих літах напруження і незгоди.

Більшість населення Литви є католицьке. В ній було 1,200 католицьких священиків і 224 церков.

ЧАСОПИСИ ЗІДАЮЦЬ ЛІСИ.

По таких країнах, як Зєдинені Держави, Англія, Франція та інші держави виходять такі часописи, що друкуються нараз в кількох мільйонах примірників.

Оттакі часописи то просто пожирають ліси. Обчислено, що такий часопис, що виходить мільйон примірників, щодня зїдає по 30 акрів ліса. За рік піде на такий часопис 15 секцій або 6х фармів ліса.

о. Є. Г.

ДЕ ПРАВДА.

(Продовження).

Далі пише Голубець: „Протягом розмірно недовгого часу вірним предківській вірі (тобто православію,—о. Є. Г.) і народности осталося позбавлене всіх людських прав селянство, та горстка міщанства, що розкинуте по центрах України, взяло на себе обовязки оборонця покинутого „верхами" національного прапора". (Тамже, ст. 5).

Отже, хто боровся за національний прапор? Греко-католики? Ні! Боролося „селянство та горстка міщанства" — **вірні православній, предківській вірі.** Тяжко читати й слухати бесід новомодних істориків, які говорять, що предківська віра українців — католицька. Що католицизм має якісь заслуги для України! Най ті історики покажуть місце в історії, де католицизм боровся за національний прапор нашого народу. Не покажуть, бо такого в історії не було.

Голубець, описуючи боротьбу за український Львів, підчеркує, що „міщанство, починає тепер (тобто тоді, коли верхи пішли до унії, — о. Є. Г.) боротьбу важку і завзяту, з дня на день, з години на годину, за кожен шматок землі, за кожен шматок урядового перґаміну" (Тамже стор. 5).

Львівські православні українці, (не католики), вели завзяту боротьбу за національні права. Не злякались, що треба боротись з сильним ворогом. Що той ворог має засоби і не перебирає в средствах. І були вони стратеґи не гірші від нинішних. Вони боронили кожного шматочка землі, кожного привілею, чи зарядження урядових кол. Отже були свідомі і розуміли, що ворогові не можна уступити ніде. Все своє національне майно й життя обороняли гідно!

Боротьбу вони вели „на всі фронти з ворожим урядом, з безличністю непрошених гостей, з амбіцією ображених ґієрархів і в кінці з підлістю ренеґатів". (Там же ст. 5).

Чи треба ще пояснювати, з ким боролись свідомі православні наші предки, міщане львівські? Багато ворогів було перед ними. І польський уряд. І всяк зайди, що випирали їх, уроженців княжого Львова. І ображені епископи, що посунули в унію. Також всякі перевертні, що стали католиками, яких автор зве, без обиняків — ренеґатами. Слово ренеґат означає, як подає Українська Енциклопедія, перевертня, перекинчика, того, що вирікся своєї віри, свого народу.

Отже не досить того, що православні українці міста Львова мусіли боротись з ляшнею, вони ще мусіли боротись із ренеґатами, тобто з уніятами, що скріпляли ворога.

А нині Чубатий, якого прадіди були певно православними, не вагається кидати каменем на православіє, на ідейні змагання своїх предків, на святість українського народу.

Дальше описує автор історію Львова. Ним заволоділи поляки. Зараз взялися до ополячування його мешканців. Говорить Голубець: „Український в своїй основі, ...Львів польщів з дня на день, а в парі з тим гіршало становище загалу українців, **які привязання до рідної віри, мови й традиції ставили вище успіхів і здобутків, які запевнювала їм зрада і ренеґатство".** (Стор. 17). Українські мешканці Львова високо цінили свою рідну православну віру. Та тепер уже нова теорія появилася. Католики проповідують, що рідна віра українців була католицька та висміюють православних, які слушно і правильно звуть православну віру й Церкву своєю рідною.

Голубець пояснює, яка була рідна віра львівських українців в часі, коли то вони високо підняли український прапор і боролися хоробро за національні права. Він каже, що польський король „Казимир в перших роках своєї влади над українською землею, навчений досвідом двох кривавих повстань, не почував себе надто певно і пробував іти на уступки українському населенню, що найменше не провокуючи його найніжніших почувань, яких воплоченням була **прадідна, православна віра".** (Там же ст. 18. Підчеркнення моє. — о. Є. Г.).

Отже, львівські українці були православні, високо цінили свою віру й Церкву та навіть життя своє віддавали за неї. Зате їхні „правнуки погані" ту віру сьогодні опльовують, безчестять, висмівають, на велику радість і втіху ворогам українського народу.

Казимир скоро змінив тактику і насильно почав пакостити православним українцям. Його наслідник поступав так само. Відбирали українцям їх церкви та переміновали на костели. Українці болюче відчували цю кривду.

„Коли уявимо собі, — пише Голубець, — що **католицька віра в очах українського православного населення стояла на рівні з поганським „богомерзким служенієм",** то зрозуміємо, як сильно відчували наші предки цю кривду, скільки жовчі влилося в їхні серци й... від такої безцеремонної профанації їхніх святощів. Тепер ролі помінялися — православні церкви прозвано божницями та синаґоґами, а православну віру зрівнано вправах з жидівською" (Там же ст. 19).

Треба сказати, що не тільки мешканці Львова вважали католицтво „богомерзким служенієм". Так думав весь український загал. А нині новітні католицькі авторітети мають сміливість твердити, що православіє московське, а католицизм це наша „рідна віра". Слуги Риму інакше писати не можуть. Одначе кожний здороводумаючий українець повірить скорше М. Голубцеві, ніж проф. Чубатому.

Не новина це, що католицькі ксьондзи в Канаді прозивали православних згірдливими назвами. Вважали великим осквернениям стрічатися з православними. Це вони переняли від опікунів католицтва з 16-го століття. Траґізм є в тому, що тодішні опікуни були поляки, або українські ренеґати, перевертні. А нині такий Чубатий зве себе українським патріотом, а в той самий час виконує працю ворогів і переверетнів українського народу.

А ось перший ренеґат, — перший ніж в українське серце, перший чорний чин — це перехід на католицтво одного зміж українців у Львові: „...щойно під 1426 р., занотували міські акти першого з ренеґатів, яким був якийсь Стецько, що ради міського права „перехрестився" на Андрея і став католиком" (Там же ст. 20). Ось, що говорить історія. Українець, що став католиком — це ренеґат. Такі ренеґати, перевертні почали розкладову роботу серед нашого народу. Це сьогодні Чубатий та йому подібні звуть „патріотичною" роботою. Що більше, поручають католицизм усьому українському народові, а православних українців мають за щось гіршого. Зрозуміло, що це витворює нездоровий фермент серед одного народу. Кому він потрібний, не трудно відгадати. Але певне, що непотрібний українській справі.

Католики громили православних українців. Перший погром занотовує історія таки у Львові. „В 1463 р. якийсь шляхтич Щенсни, набравши ріжної голоти нібі для „хрестоносного" походу проти турків, виладував свій „хрестоносний" запал на українських передміщанах." (Там же).

Як 1919 р. збиралися католики з заходу, браття по вірі наших українських католиків, під проводом Галера іти на большевиків, а кинулися на Галичину, так колись їхні предки ішли „на турків", але тому що було за далеко, громили безборонних православних українців.

Наступ ворогів на Україну йшов під гаслом навертання еретиків чи схизматиків на католицизм. „Коли зважимо, що так Казимир, як і його наслідники, захопивши українські землі, оправдували свою завойовницьку політику бажанням „навернути" еретичну Україну на лоно католицької Церкви, та що за цю свою „культурну місію" одержували не тільки похвали, але й матеріяльну допомогу папського престола, то зрозуміємо, що й оборона українців пішла в першу чергу по лінії оборони прадідної віри, а кожний наступ і обмеження останньої, вважалося рівночасно обмеженням прав і свобід української національности. Боротьба українців за права віри, була рівночасно боротьба за права нації і тим тільки пояснюється завзятість, яку виявили в цій боротьбі українці...." (там же ст. 22—23).

Зрозуміло, чого хотіли вороги, навертаючи колись українців на католицизм. Але чого хочуть нині українці греко-католики, сповняючи ту саму роботу, тяжко відгадати. За свою „культурну місію" вороги одержували похвали і матеріяльну поміч від папи, отже не диво, що її виконували завзято. При тім вони поширювали стан посідання. Але до чого зміряють греко-католики, виконуючи подібну роботу? Чи вони сліпі? Чи може так переняті духом католицизму, що не тямлять, що роблять?

Польський король Володислав Опольський скасував галицьку православну митрополію і на її місце встановив католицьку, каже Голубець. Коли ж ішла боротьба з українцями, то пощо було касувати православну митрополію? Відповідь ясна: українці вважали православіє своєю національною вірою, й тому проти православія був звернений удар збоку ворогів. Ввиду цього твердження Чубатого, що православіє українцям чуже, чи московське — не значить нічого.

Православних українців звали „схизматиками" вороги. Як же воно болюче, коли вже свої, рідні брати, таке саме торочать. Чого доброго, — ще б посміли переслідувати, як би була сила. Вороги мали в цім свою ціль. Яку ж ціль мають греко-католики? Чи тільки вислужитися папі?

(Дальше буде).

ВИЙШОВ З ДРУКУ И ПРОДАЄТЬСЯ
„ШКІЛЬНИЙ СПІВАННИК"
вложений славним українським композитором К. Стеценком.
Співанник містить 38 пісень під нотами й коштує лише 25 центів з пересилкою. Замовлення й гроші (почтовим переказом або стемплями) слати на адресу:
Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada.
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ІСТОРІЯ ЕВХАРИСТИЧНОГО КУЛЬТУ.

(За митр. Д. Валединськии).

(Продовження*).

Розповідаючи про Тайну Евхаристії за апостольських часів, треба згадати про один із проявів літургічного життя перших християн, а саме так звані „Вечері Любови", по грецькому „Агапа", що тісно звязана з Апостольською Літургією. Поскільки Евхаристія була виконанням заповіту Ісуса Христа, постільки „Агапа" була споминном останньої Христової Вечері, за час Його земного життя. Назви „Агапа", „Вечеря Любови", — усталилась пізніше, — вже в II віці, а за Апостольських часів вона звалася „спільнота", хоч терміну цього вперше вжито в соборнім Листі (посланию) апостола Юди (вірш 12). Про Агапу свідчать Апостольські Дії (II: 42-46) та перший Лист до Коринтян XI: 18-34. Докладного опису, звичайно, нема, але з тексту Дій Апостольських VI: 2, можна вивести, що на Агапах прислуговували самі Апостоли. Щодо часу, коли саме справляли Агапу, то в цім питанню серед учених нема згоди: одні, грунтуючись на Діях Апостольських XX: 7—11, думають, що Апостольська Літургія починалася Агапою ввечері, — інші — що Агапа й Евхаристія за Апостольських час[illegible]

Текст [illegible] дає більші подробиці про збори для переломлення хліба в [illegible] час [illegible] Подаємо цей текст [illegible]

[illegible] дня, бесідував з ними й говорив до півночі. У кімнаті, де ми зібралися, було досить світильників. Підчас довгої Павлової бесіди, один юнак, на імя Евтихій, [illegible] заснув і, хитнувшись сонний, упав додолу з третього поверху, і був піднятий мертвий. Зійшовши Павле, упав на нього й, обнявши його, сказав: „Не турбуйтеся, бо душа його [illegible]". Увійшовши й переломивши хліб і споживши, бесідував довго [illegible], потім відійшов".

Без сумніву, — тут мова про Агапу що відбувалася в неділю ввечері, мала науки (бесіди) Апостола й закінчилася Св. Евхаристією.

Наука XII Апостолів, один із найдавніших творів християнської церковної письменности, давністю подібна до Дій, — це те-ж, як уже сказано, цінне джерело Апостольського Культу Евхаристії. Зміст цього памятника, 16 невеликих розділів, не ввесь, звичайно, присвячений Таинству Св. Евхаристії. Але т[illegible] які короткі розділи, а саме IX, X і XIV зовсім вистарчають [illegible] щоб мати уяву про Апостольську Літургію. Розділ IX та X присвячені Евхаристії, а XIV — дневі Господньому, цебто неділі. Ось необхідні тексти дотичних розділів:

Розділ IX: А що до Евхаристії, то дякуйте так:

Перше щодо чаші: „Дякуємо Тобі, Отче наш, за святий виноград Давида, слуги Твого, що його (виноград) Ти виявив нам через Ісуса, Отрока Твого. Тобі слава навіки".

А щодо переломлюваного хліба: „Дякуємо Тобі, Отче наш, за життя й знання, що Ти подав його нам через Ісуса, Отрока Свого. Тобі слава навіки! Як цей розломлюваний хліб розсіяний був (зернами) на пагорках і зєднаний докупи, так нехай буде зєднана Твоя Церква від кінців землі в Царство Твоє, бо Твоя слава й сила через Ісуса Христа навіки".

Розділ X: По споживті дякуємо так: „Дякуємо Тобі, Отче Святий, за Твоє святе імя, яке Ти оселив у серцях наших, і за знання, і за віру, і за безсмертя, що Ти їх виявив нам через Ісуса, Отрока Твого. Тобі слава навіки! Ти, Владико Вседержителю, все створив ради імени Свого; споживу ж і пиття Ти дав людям для насолоди, щоб вони дякували Тобі; а нам милостиво подай духовну споживу й напиток і життя вічне через Отрока Свого. Насамперед дякуємо Тобі, бо Ти всемогучий. Тобі слава навіки! Помяни, Господи, Церкву Свою, визволи її від усякого зла й удоскональ її в любові Твоїй, і збери її освячену, від чотирох вітрів у Царство Твоє, що Ти приготовив їй, бо Твоя сила й слава навіки! Нехай прийде ласка й минеться цей світ! Осанна Синові Давидовому! Хто святий — нехай приступить сюди, а хто ні — нехай покається. Маран афа! Амінь!"

Розділ XIV: „Господнього дня, зібравшись разом, переломіть хліб і дякуйте, визнавши перше гріхи свої (тобто висповідавшись), щоб жертва ваша була чиста. Кожний же, що має спір із другом своїм, нехай не приходить разом із вами, аж поки не помириться, щоб не занечищена була ваша жертва; бо так каже слово Господнє: на всякому місці й [illegible] часу треба приносити Мені жертву чисту; бо Я Цар великий, говорить Господь, і імя Моє славне в народів".

З [illegible] тих текстів можна зро[illegible] [illegible] Евхаристії поширений вже вдячними молитвами; 2) до Евхаристії допускались тільки вір[ні]. 3) Евхаристія відбувалась навмисне по неділях, а також і в будні; 4) [illegible] „по споживті" не можуть бути дослівно віднесені до Евхаристії, а не дає змогу допускати, що часто перед Евхаристією була Агапа, чи Вечеря Любови; 5) Перед Св. Причастям була сповідь.

Розділ XV дає важливе пояснення, а [illegible] літургічних збор[ів] [illegible] ли Епископи й диякони.

„Наука XII Апостолів" має значення не тільки як джерело, що освітлює розвиток літургічного життя давньої християнської громади, але й як памятник, що виявляє розвиток самого Культа Св. Евхаристії, віддає у вдячних молитвах і характеризує стосунок вірних до Св. Причастя, до цього „Святого Святих", що дякують „і за знання і за віру, і безсмертя... духовну споживу й напиток у життя вічне". Таким чином, у памятці I-го віку в усій силі своїй виявляється [illegible] Тіла й Крови Спасителя [illegible] Ісуса Христа.

Для вивчення джерел розвитку Культа Евхаристії особливу цінність має книга „Про Церковну Єрархію" Св. Отця нашого Діонисія Ареопагіта. Про Таинство Евхаристії розповідає III розділ цієї книги, що має заголовок „Про те що робиться на зборах". Таинство Евхаристії Св. Діонисій зве тут „збори" [illegible] „єднання", бо воно збирає і [illegible] [illegible] удосконалюючим і внутрішнім чином, зводить їх у злуці з Богом і [illegible] Автор поділив цей розділ на три частині: перша подає вступні замітки про Таинство, друга важливі [illegible] для вияснення значення Культа Евхаристії, стосунку до нього вірних [illegible], як показує підзаголовок „споглядальності", цебто вияснення символіки Таинства.

З перших трох рядків III-го розділу видно глибоку побожну пошану автора до Таинства Евхаристії. Св. Діонисій уважає, що „було б недозволеним, поминувши його (Таинство Евхаристії), писати хвалити перше нього щобудь інше з речей, що стосуються Евхаристії, бо воно — „Таинство над Таинствами" повна досконалість, що дає право на участь у інших священноначальних символах, воно один із боготначальних звершальних дарів цього (Таинства)."

Зо змісту другої частини III-го розділу видно, що Таїнство Евхаристії виконувалось у присутності тільки вірних, хоч Богослуження починалось при участі не тільки вірних, але й тих, що готувались до хрещення (оглашені) та „одержимих демонами", — тобто біснуватих і опалюваних тяжкими недостачами та пожадливостями, як блудників, замилуваних до видовищ і т. ін., які, по перечитанню іерархом початкової молитви, по кадженню та по відчитанню святих книг, — мусіли виходити з храму. Тут ми вже бачимо поділ Богослужения на Літургію оглашених і Літургію вірних, що зовсім ясно виявився в II і III віці. За Св. Діонисієм Літургія оглашених складалася з таких частин: 1. початк[ова мо]литва, 2. кадження, 3. спів п[illegible] славословія і 4. читання Свящ[енного Писання].

Друга частина Літургії, Літур[гія вір]них, складалася з таких дій: 1 [illegible] священно-служительського чину (перші диякони) разом із іереями" принос[ять] „на божественний жертівник" священний хліб та чашу благословення, 2. виголошення вірними символу віри, 3. [illegible] молитва іерарха, 4. побажання всім спокою, 5. поцілунок спокою, 6. читання священних помянників, 7. вмивання рук, 8. хвала святим ділам Божим, 9. [illegible] подія найбожественніших Тайн, 10. [illegible] иття Св. Дарів, 11 причастя (священнослужителів і вірних) і 13. загальна подяка.

Як бачимо, чин Св. Евхаристії, пода[ний] тут, дуже розвинений у порівнанні [з] інших памятників I віку.

Прагнення розвивати Культ Евхаристії, а головно упорядковувати його, помітно виявляється вже на початку II віку. Підтвердженням на це служать слова Св. Климента Римського в його I-ім Листі до Коринтян: „Бувши в цьому переконані, й уходячи до глибин божественного знання, ми повинні в переконанні в порядку виконувати все, що Господь наказав виконувати в окреслений час. Він наказав, щоб жертви й священні дії виконувались не випадково й не без порядку, але в окреслені часи й години..., щоб все робилось свято й доброугодно".

Безпосередніх і прямих вказівок на порядок виконання Евхаристії в Апостольських Мужів майже нема, тільки Св. Ігнат Богоносець у Листі до Смирнян підкреслює: „Тільки та Евхаристія мусить уважатись правдивою, що її виконує Епископ, або той, кому він сам передасть це... Без Епископа не можна ані хрестити, ані робити Вечерю Любови". А в Листі до Ефесян вговорює „частіш збиратися для Евхаристії й славлення Бога", для „переломлення одного хліба, цього ліку безсмертя, що не тільки береже від смерти, але й подає вічне життя в Ісусі Христі". Автор же Листа до Діогнета коротко зазначає, що християни „мають трапезу загальну, але не просту".

(Дальше буде).

*) Гл. „Вістник" з 15 червня, 1940

НАЦІОНАЛЬНІ Й РЕЛІГІЙНІ ЦІННОСТИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

Холмський образ Божої Матері.

Найдорощим релігійним скарбом холмського народу є чудотворний образ Божої Матері. Образ цей походження візантійського, про що свідчить характер малюнку. Уніятський епископ Суша, опираючись на народньому переказі, твердить, що цей образ намалював евангелист Лука. Дійсно, коли порівняти цей образ з образом евангелиста Луки, опис якого подає церковний історик Никифір, то побачимо, що він як барвами фарб, так і самим матеріялом нічим не ріжниться. Обличча Божої Матері смугляве, суворе, задумливе. Очі Божої Матері звернені на Дитину Христа, якого вона держить на правій руці. Взавшишки образ 1¼ арш., взавширшки біля 1 аршин. Одіж потемніла од [illegible]

Образ намальовано на полотні, [наклеє]ним на трьох збитих кипарисових дошках. Все свідчить за те, що образ мальовано до 3 Вселенського Собору.

Цей образ завжди тішився величезною пошаною серед народу Холмщини, Підляша та Волині. Через те, що в „Помянникові" Холмського собору записані майже всі [illegible] роди князів, бояр та інших людей, то нема нічого дивного, що давні часи образ Пречистої був [багa]то оздоблений. На ньому була срібна, а може і золота оправа, про що свідчать рештки, які залишились на боках образа і до сього часу. Багаті оклади приваблювали грабіжників, від рук яких на ньому є багато слідів ушкоджень.

Образ Холмської Божої Матері відограв велику ролю не тільки в церковному житті Холмщини, але й в житті політичному. Коли Холмщина підпала під володіння унії (1596 р.) латинники хотіли використати його в своїх цілях. З цею метою, з дозволу папи римського Климента XII, була улаштована урочиста коронація Пречистої в Холмі. З Риму були для цеї мети прислані дві золоті корони на голови Пречистої та Ісуса Христа. До цеї урочистости уніяти готовились кілька літ.

Цей образ вславився багатьома чудами. В XIII в., підчас нападу татар на Холм, дві холмські княжни, бачучи безліч татарських полчищ, звернулися до Пречистої з молитвою, щоб Вона оборонила місто від знищення, та дали обітницю обновити на свій кошт соборну церкву, в якій знаходився образ, поступити в черниці, та офірувати все своє життя на службу Богові. На очах татар холмщане винесли образ на городські вали, та почали обносити його зі співом навкруги гори. Татарам привиділося, що Холм стоїть на високій горі яка доходить до хмар. Вони побоялися робити напад на місто й відступили. Згадку про цю подію знаходимо в Іпатському літописові під 1259 р. В 1261 р. татари знов напали на Холм, але і на цей раз його не взяли. Одного разу татари все ж такі несподівано напали на місто. Зруйнували його, а образ зрабували. Зняли вони дорогі оправи з образа та ушкодили його в кількох місцях, сліди на образі помітні і тепер. Підчас цього рабунку — є переказ — виновники посліпли. Після цього образ біля ста літ залишився в руїнах, в наслідок чого ще більше потерпів. Його було знайдено та урочисто принесено до катедрального собору й поставлено в іконостасі з правого боку царських врат. Тут була зроблена метальова сітка, в якій ставили звичайно свічки. Дим та копіть також невічили образ. В XVII в. уніятський епископ Мефодій Терлецький зняв сітку, а в XVIII в. сам образ переніс у вівтар та поставив на стіну за престолом, де вона находилася до війни, поки не була поміщена над царськими дверима в рамах за [illegible]

У наших батьків був звичай приносити та [прив]ішувати до чудотворних образів золоті та срібні зображення частин людського тіла, про вилікування яких вони просять Бога. Таких зображень при холмському образі було так багато, що як пише Суша, з них вилили срібну чашу та срібну визолочену оправу на сам образ.

В XVII в. підчас козацьких війн поляки заволоділи образом Пречистої та урочисто перенесли його в свій табор. Спочатку поляки мали успіх, а далі потерпіли поразку при Жовтих Водах, під Корсунем та Збаражом. В Зборові було заключено мир поміж Богданом Хмельницьким гетьманом українським, та королем Казимиром IV. По цьому мирові всі бувші православні церкви переходили знову до православних. Коли уніяти довідалися що від них заберуть собор, а разом з тим і образ, то крадькома винесли його з собору та сховали в шафі в одного багатого міщанина [illegible] мішками з зерном та споnками. Все це робилося з тою метою, щоб при нагоді вивезти його до Польщі!

В 1650 р. до Холма приїхав київський митрополит Сильвестер Косів з метою повернення церков. Міщани зустріли його урочисто. Образ та інші церковні річі були знайдені та повернені соборові.

Розпочалась нова козацька війна. Король Ян-Казимир універсалом на[каз]ав забрати образ у православних, щоб він не достався до рук козаків [illegible] Служби Божої [illegible] до образа піби молитися. В цей мент вони прочитали королівський універсал та наказали Суші взяти образ з церкви. Протести православних не помогли. Образ цьогож же дня було одвезено до Любліна, а звідти Суша відвіз його в військовий табор. В цей час Суша побував з образом на Волині, в Бересті, Сосновиці (Володавського повіту), Колемчицях (Холмського повіту), Пересоловичах (Грубашівського повіту), Тишівцях, Томашеві, Раві Руській, Магерові, Жовкві, Буську, Добротворах.

В 1652 р. образ привезено з Варшави до Холма, де його зустріли з великою шаною. Після святиню знов забрали з Холма, і лише в 1654 р. повернули до Холма з образом Якій Суша та підканцлер Лев Сапіга. — Підчас нових війн з угрянами шведами та козаками Суша знову ховався з образом по селах і лише по заключенню мира в 1662 р. образ був принесений до Холма, де він знаходився аже до світової війни, тобто до 1915 р.

Уніятський епископ Якій Суша записав у свойому „Фінікс" до 700 чудес, які відбулися біля образа.

В 1915 р. в червні місяці образ Пречистої з Холма був вивезений до Росії. Яка доля його там постигла — не знати.

ВІДНОСИНИ МІЖ ПРАВОСЛАВНОЮ ЦЕРКВОЮ РУСИ-УКРАЇНИ Й РИМОМ.

В часах князя Данила галицька земля була під навалою татарів і князь Данило шукав всяких способів скинути ненависне татарське ярмо. Він дав знати папі, що бажав би з ним зблизитися. Князь думав, що папа, як не як, християнський епископ, маючи вплив на заході, дасть йому, Данилові „помічну руку проти невірних татар. Коли Данило вірив в добре християнське серце папи, він на тому завівся. Папа мав на цілі використати нагоду і підпорядкувати Галичину і Волинь під папський престіл, перетягнути на латинську віру. Папі зовсім не йшло про скривалену од татар нашу землю, а про нагоду поширити свою владу.

Коли лише папа довідався, що князь Данило шукає зближення з ним, зараз посипалися замісць помочі князеві, всякі папські булли. Всі вони мали на цілі завести на нашій землі латинське ісповідання. Так напр. в 1246 році папа Інокентій повідомляючи князя, що бере його і його землю під свою опіку, одночасно другою буллою (декретом, розпорядженням) вже признача князеві, чого князь зовсім не просив, — домініканських проповідників. В тім же році до „руського короля Івана", хоч цей князь (син князя Василька) не був володіючим князем, с. т. не стояв на [чол]і державного керування, був відправлений папою пруський (німецький) архіепископ з правом „руйнувати і розсівати, а при тому насаджувати і будувати". Що треба було „руйнувати і розсівати" було очевидним, а то православну віру нашого народу. „Насаджувати і будувати", цей німець мав латинську віру.

Знов через три місяці цього ж року папа прислав князю Данилу дивну буллу з „дозволом" віднімати землі у князів, що не визнають латинської віри. Це значить, папа свідомо підюджував князя Данила до братовбивчої війни „на славу Риму". В тім же часі окремою буллою папа дав свій „милостивий" дозвіл і далі правити Службу Божу, як вона від віків правилася на квасному хлібі, дав „дозвіл" і далі тримати наші віковічні православні звичаї. Це все, чого князь Данило менше всього сподівався. Замісць реальної допомоги князь отримував лише булли, ціль яких була непомітно взяти під свій розказ нашу від віків православну Українську Церкву. Для папи було головним щоби Церква наша привичаїлася отримувати розкази з Риму, а коли виховаєтьcя таке призначення тоді в будучому можна зробити все, що лише буде потрібним, щоби Церкву златинщити.

Наступ папства горячково розвивався все далі. Трохи пізніше папа дає уповноваження пруському архіепископові привести до поєднання з римською церквою „улюбленого нашого сина — руського короля". В листі до пруського архіепископа папа все ж пише, що він не дуже то вірить „улюбленому сину руському королеві" і наказує вимагати, щоби король Данило і всі його вельможі зложили присягу вірности папі.

Такий „наступ" зарозумілого папства тягнувся через три роки. Нарешті в 1249 році терпіння князя Данила дійшло до кінця. Він вигнав папського (німецького) архієпископа зо всіма його латинськими ксьондзами. Через три роки угорський король Бела якось помирив Данила з папою. Папа тоді прислав Данилові корону і скипетр (царський посох, ознака влади). Князь Данило знов почав чекати допомоги з заходу. Допомога не приходила і князь Данило порвав зносини з Римом.

Щасливіш для Риму і його інтриг обернулися справи далеко пізніш, коли вимірся рід князів галицьких і Галичина та Волинь в утисках від Литви та татар піддалася під владу Казимира короля польського. Вони піддали себе під владу цього латинського і польського короля поставивши умовою, щоби король не утискав свободи їх православної віри. Як треба було сподіватися, цей польський і римо-католицького ісповідання король і не думав дотримувати даного приречення. Скоро посипалися утиски. Як пише літописець в 1349-му році ляхи на Волині „много зла християнам сотвориша, церкви святия претвориша на латинськое богомерзкое служеніе". Як видно з цих слів літописця, почалася знайома нам і тепер історія, — історія відривання церков, пересвячування їх на римо-католицькі „косцьоли". На цей час це тягнулося не довго. Вже в слідуючому році литовський князь Любарт повиганяв з Волині латинство. Все ж в руках Казимира лишився Львів.

При наступникові Казимира насильства над православними ще збільшилися. В 1375 році вже всюди були насаджені латинські епископи, але вони не мали людей і довго всі вони (окрім львівського) були лише титулярні, себ то носили імя епископів, але церков не мали. Коло 1380 року у Львові була запроваджена „свята римська інквізиція" с. т. терор муками і смертю всім, що поборювали латинство і кого безбоязно можна було схопити. Коли віра православна все ж і в ті часи затрималася, то це дійсно треба вважати Божим благословенням і виказом особливої твердости віри нашого народу.

Скоро по тому наступили часи Ягайла і Ядвиги, коли папство розвинуло отвертий кріавий похід проти православної віри на наших землях. Це роки 1388—1390. Молодій польській королеві Ядвізі латинські епископи прирекли царство Боже, коли вона віддасть свою руку Ягайлові. Ягайло був литовський князь і православний. За польську корону і за руку Ядвиги він зрадив православній вірі і став ревним римо-католиком. Почалися підсилені гонення на православних. Вони пізнім ніколи не спинялися але особливо лютими вони були перші два роки 1388-1390. Ягайло дав присягу силою вводити латинську віру на всіх просторах Литви і Руси-України. На початках він забив двох своїх найблищих вельмож, що не хотіли відкинути православної віри. Всюди почалися за-

ходи примусово запроваджувати латинство. Лише збройна боротьба литовських князів Витовта в Литві і пізніше Свидригайла на Волині стримали і до певної міри змягчили це гонення, хоч цілковито його не викорінили.

„Дніпро".

РЕЛІГІЙНІСТЬ ВИДАТНИХ УЧЕНИХ ЛЮДЕЙ.

Кеплер († 1630 р.) свій твір про гармонію світа закінчив словами: „Дякую Тобі Творче й Володарю, що Ти сподобив мене радости захоплюватися ділами рук Твоїх. Я голошу людям славу чинів Твоїх, оскільки мій обмежений дух міг збагнути Твою безмежність. Це я сказав — [illegible] Тебе, [illegible] власного вславлення, не ласкаво збач мені".

Ньютон [illegible] який відкрив [illegible] Боже [illegible]

Коперник [illegible]

Бойль [illegible] землі [illegible] природознавець [illegible] і пізнання [illegible] Землі"

Лейбніц [illegible] філософ [illegible] смерть [illegible] радість життя"

Ліннеєй [illegible] сказав [illegible]

Агассіц — [illegible] знав свою [illegible] мок Творця [illegible]

Фон Баер, [illegible] вець, сказав: [illegible] сил веде нас [illegible] снови й [illegible] відрізнити [illegible] ства на [illegible] потреба людськости"

Фехнер [illegible] пісні про живу силу віри [illegible] клад: „В Бозі заспокоюється [illegible] моя. Через те [illegible] живе й я живу. Бо тільки він мені життя. Я не можу існувати, як що Він не [illegible] мені".

Квенштедт († 1889 р.), ге[illegible] говорив про книгу „Буття": „В цій книзі так багато істинного, що ми осмілюємося ще в наші часи твердити: Мойсей був великим геольогом усіх часів".

Геер († 1883 р.), геольог, заявив: „Чим глибше проникаємо в пізнання природи, тим ширше стає наше переконання, що тільки віра в Всемогутнього й Всемудрого Творця може розвязати загадку, якою для нас є зовнішня природа й людське життя".

Ляйєль († 1875 р.), геольог, сказав одного разу: „В якомуб напрямку ми не захотіли доконати наших дослідів, всюди ми відкриваємо ясні докази Творчого духовного первістка, або Його опіки, сили й мудрости".

Лібих, князь німецьких хеміків, відкрито заявляв про віру: „В тому полягає дійсно велике достоїнство й вивищеність природознавства, що воно служить істиному християнові".

Гершель († 1822 р.) геніяльний астроном, казав: „Чим більше поширюється поле науки, тим численніше стають докази існування творчої і всемогутньої мудрости".

Медлер, астроном, писав: „Дійсний природознавець не може не визнавати Бога: природній і божественний закон є тем саме"

Риттер, географ, пише: „Світ всюди є наповнений славою Творця".

Роберт Майер, що відкрив єдність сил, звернути в Інсбруці до природників з такими словами: „Істинна фільософія має право й не може бути нічим іншим як пропедевтикою в християнській релігії".

Хуфеланд, німецький медик, залишив своїм дітям заповіт: „Живіть у Богові й все робіть в імя Його. Невпинно майте Його в своїх думках і серцях. Моліться і працюйте, а все решту віддайте Провидінню яке опікується вами".

Йосиф Гіртль († 1894 р.), в акто[illegible] сказав: „Згасіть це небесне світло віри — і самовбивство нашої душі зробить вас з найкращого пана світу нічим іншим, як [illegible] піль".

Таким самим гноєм землі й є ті [illegible] відважуються твердити [illegible] Творця, баччи По[illegible]

ЗБІРКА ПІДЧАС ВОСЬМОГО СОБОРУ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

Громади зарахован (назви громад подані по місцевостям).

[illegible] Метали Саск. Вентав[illegible] Мян [illegible] Саск., Веґревил, Алта., Марлин Саск. Федора, Алта.

По 2.75: Арран-Кобзар, Саск.

По 2.15 Ибстон, Саск.

По 2 дол.: Белліс, Алта., Єллов Крік, Саск., Мічем, Саск.

По 1 дол.: Вишарт, Саск., Арран, Саск.

Особисті жертви учасників Собору:

По 11 дол.: В. Малюта, Шортдейл, Ман.

По 10 дол.: В. Чоботар, Едмонтон, Алта. В. Нюнин, Годжсон, Ман., Др. Ю. Драґан, Саскатун, Саск., Жіноче Товариство, Саскатун, Саск.

По 5 дол.: І. Пограничний, Порт Колборн, Онт. (прислав жертву поч[тою]). Н. Гавінчук, Смокі Лейк, Алта., Ганна Романчич, Едмонтон, Алта., І. Сушко, Риверс, Ман., адвокат А. Орищак, Келгарі, Алта., п-во Н. Ілюкн, Сондави, Ман., О. Дидик, Сенді Лейк, Ман., С. Мисак, Саскатун, Саск., В. Гаук, Єллов Крік, Саск., п-во Мекдерміки, Саскатун, Саск.

По 3 дол.: І. П. Світик, Келгарі, Алта., Евген Вавринюк, Кадворт, Саск., о. П. Самець, Торонто, Онт.

По 2 дол.: п-во П. Ґуменюки, Винніпеґ, М. Кульчицький, п-ні С. Грещук, В. Бурянин, п. Гладинюк, Ф. Сенчина, В. Фіщич, І. Бурянин, П. Ткачук, п-ні Марія Козак, В. Мандзяк М. Яхимець, Д. Янда, Ґ. Паскарук.

По 1 дол.: І. Данильчук, І. Ґорчинський, Гр. Стратійчук, Ю. Токарик, Л. Томащук, Ю. Стечишин, О. Гаврилюк, В. Лазарук, А. Гукало, Зеновія Вусович, п-ні Анастазія Світик (для Світик (хлопець), Бра[illegible] Конколь І Василик, Н. Гевнюк, Гео. Фаштей, Н. Малицький, Т. Крав[ч]ук, А. Свекарчук, М. Баран, В. Савчук, М. Фербей, [illegible] Скакун, Аксиня Кароль, Ф. Калин, П. Никифорук, Г. [Д]имитришин, А. Никифорук, Н. Кром, В. Катеринич, М. Шаранчук, І. Касюрак, Т. Сеньків, І. Лабюк, п-ні Анна Гулька, Д. Міщук, Г. Левченко, п-на К. Пукіш, К. П. Федейко, п-ні Р. Федейко, С. Б. Микитюк, М. Дуика, п-на Лабач, Зеновій Драґан, п-ні Меланія Драґан, Кон. Вівчар, Вол. Білич, Ю. Кравченко, п-ні Ольга Савчук.

По 50цт.: Н. Пакуляк, п-ні Стася Порайко, Н. Іванчук, п-ні Анна Деннис, І. Козакевич.

П. Петро Кравченко, Кендо, Саск. — 30 бушлів пшениці.

ДЛЯ „ВІСТНИКА".

(Венкувер, Б. К.)

[illegible] липня 1940 р. заходом се[illegible] при нашій громаді, було [влашт]овано день уродин для голо[ви] [Ц]кр. прав. церкви, гр. В. Пелеха. [illegible] гарне число гостей, щоби [illegible] ювилятові. О. Д. Кирстюк вручив йому гарний да[рунок] [illegible] нашої громади, котрий [illegible] йому на довший спо[мин] [illegible] шановні гості не за[були] [illegible] релігійний орган, і на заклик громадянина В. Гарасимчука зложили $8.25 на пресовий фонд „Вістника".

[Жертви] зложили слідуючі особи:

Гром. В. Пелех 2.00

По 1 дол.: Гео. Зайчук, пані Олена Гузар.

По 50цт.: о. Д. Кирстюк, пані Т. Гарасимчук, А. Сорока, пані М. Шульга, гр. П. Гарасимчук, В. Бажук, Н. Гузар, С. Синявський, С. Лобай.

Усім жертводавцям щире спасибі.

Гість.

СПРАВКА.

В виказі великодної збірки о. В. Апонюка з Гронлид, Саск., пропущено імя п. Прокопа Біщя, 25цт., що на оцім місці справляється.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. І. Гиквого.

Серпень.

25 Неділя. — Заваль.

28 Усп. Пр. Б. — Мюсідора (храм)

28 УПБ.. — Слава (храм).

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Гр. Василіва.

Серпень.

25 Неділя — Смокі Лейк.

28. Середа УПБ. — Ту Лейкс. посвячення цвинтаря. Смокі Лейк, Алта.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР

СЕРПЕНЬ

15 Ч. Архид. Стефана, Нікодима

16 П. Ісаакія

17 С. Мч. 7 отрок ефес.

18 Н. 9 по Зіся. св. Д. Мч. Васил.

19 П. Преображення Г.Н.І.Х.

20 В. Дометея, Пульхерії

21 С. Еміліяна

22 Ч. † Ап. Матвія, мч. Антонія

23 П. Лаврентія

24 С. Мч. Євпла діякона

25 Н. 10 по Зіся. св. Д. Мч. Анис.

26 П. Максима, Іполита

27 В. Михея, Теодора

28 С. Успення Пресв. Богород.

29 Ч. Нерукотв. Образа (3 Спас)

30 П. Мирона

31 С. Мч. Флора й Лавра, Єрем.

ВЕРЕСЕНЬ.

1 Н. 11 по Зісл. св. Д. Андрія

2 П. Пр. Самійла

3 В. Тадея ап. і Аврамія

4 С. Агатоніка

5 Ч. Віддання Усп. Луп. мч.

6 П. Петра митр. Київського

7 С. Ап. Вартоломея й Тита

8 Н. 12 по Зісл. св. Д. Мч. Анд.

9 П. Пр. Пимена

10 В. Обріт. мощ. Іоана, Август

11 С. † Ус. г. Ів. Хрестителя

12 Ч. Св. Олександра, Івана й Павла

13 П. Положення пояса Богород.

14 С. Семена стовп.

15 Н. 13 по Зісл. св. Д. Мамантa.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Д. Ф. Стратійчука

Серпень.

18. Нед. — Давфин

19. Преобр. Госп. — Пайн Ривер (храм).

25. Нед. — Ешвил

28. Усп. Пр. Б. — Боґдан (храм)

Адреса: — Давфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Т. А. Горбая

Серпень.

18 Нед. — Ґредвю.

19 Понед. П. Г. — Дрифтінґ ривер.

25. Нед. Шел Велей.

28. Сер. — Роблін фарми.

Вересень

1. Нед. Шортдейл

Адреса: — Роблин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Е. С. Уляна.

Серпень.

18. Неділя — Толстой.

19. П. Г. І. Хр. — Роза.

25 Неділя — Вайта.

28. Усп. Пр. Богор. — Ґардентон місто.

Адреса: — Толстой, Ман.

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ

Серпень.

18. **Нед. 9 по Зісл. св. Духа:** Гол. 8. Утр. Єван. Ів. XX: 19—31; Літ. Ап. 1 Кор. III: 9—17. Еван Матея XIV: 22—34.

19. Пон. **Преображення.** Утр. Лук. IX: 28—36. Літ. Ап. П. Петра І: 10—19. Еван. Мат. XVII: 1—9.

25. **Нед. 10 по Зісл. св. Духа.** Гол. 1. Утр. Еван. Ів. XXI: 1—14. Літ. Ап. І. Корин. IV: 9—16. Еван. Мат. XVII: 14—23.

28. Сер. **Успення Пресв. Богородиці.** Утр. Еван. Лук. І: 39—49 і 56. Літ. Ап. Филип. II. 5—11; Еван Лук. X: 38—42 і XI: 27—28.

Вересень.

1. **Неділя 11 по Зісл. св. Духа:** Гол. 2. Утр. Еван. Івана XXI: 15—25. Літ. Ап. 1 Кор. IX: 2—12. Еван. Мат. XVIII: 23—35.

8. **Неділя 12 по Зісл. св. Духа:** Гол. 3. Утр. Еван. Мат. XXVIII: 16—20. Літ. Ап. І Кор. XV: 1—11; Ев. Мат. XIX: 16—26.

15. **Нед. 13 по Зісл. св. Духа:** Голос 4. Утр. Єв. Марка XVI: 1—8. Літ. Ап. 1 Кор. XXVI: 13—24; Еван Мат. XXI: 33—42.

Український Релігійний два-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

РІК XVII WINNIPEG, MAN., SEPT. 1st, 1940 ВИННІПЕГ, МАН., 1-го ВЕРЕСНЯ, 1940 ЧИСЛО (349) 17

УРЯДОВІ ПОВІДОМЛЕННЯ.

І. ДЕНЬ МОЛИТВИ.

Дост. Л. Мекензі Кинґ, премієр Канади, проголосив неділю 8 вересня національним днем молитви для цілої Канади. В виду того припоручається Всеч. Отцям Духовним відслужити згаданого дня Молебен за перемогу Британської Імперії у війні та за скоре привернення світові бажаного миру й спокою. Рівнож припоручається Їм виголосити відповідну науку, наклинкуючи вірних дальше чесно й совісно виконувати свої горожанські обовязки та взагалі робити все можливе для успішного ведення війни аж до світлої перемоги.

ІІ. РОЗМІЩЕННЯ СВЯЩЕНИКІВ.

З початком місяця вересня ц. р. входить в силу таке розміщення священиків:

Свящ. Д. Кирстюк — Бритиш Колюмбія. Осідок: Венкувер, Б. К.

Свящ. П. Мельничук — місто Едмонтон, Алта.

Свящ. М. Фик — округ Редвей. Осідок: Редвей, Саск.

Свящ. Г. О. Василів — округ Смокі Лейк. Осідок: Смокі Лейк, Алта.

Свящ. Л. Березіцький — округ Веґревил-Коломия-Січ. Осідок: Веґревил, Алта.

Свящ. С. П. Симчич — округ Виллингдон-Сучава. Осідок: Ендрю, Алта.

Свящ. І. Майба — округ Ґеффорд. Осідок: Норт Бетлфорд, Саск.

Свящ. В. Апонюк — округ Ґронлид-Принс Алберт. Осідок: Ґронлид, Саск.

Свящ. С. Гребенюк — місто Саскатун, Саск.

Свящ. Є. Грицина — округ Ст. Джуліен-Вакав. Осідок: Вакав, Саск.

Свящ. І. Кусий — округ Ґудів-Айтуна. Осідок: Ґудів, Саск.

Свящ. Н. Мороз — округ Шіго-Тідор-Йорктон. Осідок: Йорктон, Саск.

Свящ. Л. Дячина — округ Рама. Осідок: Рама, Саск.

Свящ. Ф. Керніцький — округ Канора. Осідок: Канора, Саск.

Свящ. М. Боднарчук — округ Арран. Осідок: Арран, Саск.

Свящ. Т. А. Горбай — округ Роблін. Осідок: Роблін, Ман.

Свящ. Д. Ф. Стратійчук — округ Давфин. Осідок: Давфин, Ман.

Свящ. Т. Ковалишин — округ Сенді Лейк-Россборн. Осідок: Россборн, Ман.

Свящ. П. Ґліцький — під-вінніпеґський округ. Осідок: Винніпеґ, Ман.

Свящ. І. Дмитрів — місто Виннипеґ, Ман.

Свящ. Є. Улян — округ Толстой-Вайта. Осідок: Толстой, Ман.

Свящ. Т. Кисілюк — Вест Форт Вілям-Форт Виллям. Осідок: Форт Виллям, Онт.

Свящ. А. Сарматюк — місто Содбöрі, Онт.

Свящ. П. Самець — місто Торонто, Онт.

Свящ. П. Запаринюк — округ Ошава. Осідок: Ошава, Онт.

Свящ. І. Гикавий — округ Гемилтон. Осідок: Гемилтон, Онт.

Свящ. П. Галицький — місто Виндзор, Онт.

Свящ. В. Слюзар — місто Монтреал, Кве.

ІІІ. ВІДПУСТКА ДЛЯ о. В. КУДРИКА.

За згодою Впреосв. Архиепископа о. Іоанна, Консисторія рішила звільнити Всеч. о. Прот. В. Кудрика, на його власне бажання, від душпастирських обовязків на протязі слідуючого року. Він замешкає дальше в Саскатуні та присвятить свій час письменницькій праці.

IV. ЛИСТ З ОТТАВИ.

Листом з 9 серпня ц. р. Консисторія повідомила Департамент Военних Услуг в Оттаві про зміст резолюції, ухваленої Восьмим Собором нашої Церкви, в справі війни. У відповідь Консисторія отримала від згаданого департаменту лист такого змісту:

CANADA
DEPARTMENT OF NATIONAL WAR SERVICES

Ottawa, August 13, 1940

Rev. S. W. Sawchuk,
President of the Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. John's Avenue,
Winnipeg, Man.

Dear Rev. Sawchuk, —

I am in receipt of your letter of August 9, addressed to Hon. Mr. J. G. Gardiner, who is away in the west at the moment. I am, therefore, taking it upon myself to answer for him. His mail is piling up these days to such an extent that if some of it is not attended to it will get so far ahead that it will be impossible to deal with it.

I know I speak for Mr. Gardiner, and I am sure I speak for the whole government of Canada when I extend to the members of your church, through you, the deep appreciation of the government for the sentiments expressed in the resolution which your letter qoutes. It is most satisfying to the government of this country to realize that those who have come to us from other lands across the sea realize the fundamental issues involved in this war and are so definite in their desire to see victory for the forces of the Empire and of Canada.

With every good wish,
Yours very truly,
T. C. DAVIS,
Associate Deputy Minister.

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ,

Прот. С. В. Савчук, голова.

СІДАЙТЕ, ПРОШУ.

(*) Був раз, жив раз Гриць Курмейчик. Чоловік, хоч до рани клади. Влетить комар до хати, він обережно візьме, обдує, винесе на двір, пустить, та: Нехай собі здоров жиє! І воно нещасне жити хоче. Щож — міркує він дальше — своєї хати не має, тож до чужої летить. Словом — такий чоловік, що готов комареви хату будувати.

А мав він сусіда, Петра, що — як Гринь був дуже добрий, так Петро був дуже злий. Не те, що комара не жалує, але чоловіка в калабаню трутить, щоби потішитись. Тай ще не те...

Кілько він Гриневи напакостив, то і міри нема. Позичить грошей і пропало. Ще й ганьбить Гриня, коли той допоминаєсь. Між людьми дурнем прозиває. Свої свині серед білого дня на Гринів город пускає. Собаку Гриневу вбив, щоби показати, який з нього стрілець. В очи Гриневи через його грядки їде, тай ще посвистує, а потім допоминається, щоби Гринь винагородив ту шкоду, яку він нібито на Петровім городі зробив. Словом — жива напасть.

А Гринь... Чув він кривду, серце боліло, але... З жінкою пошепки поговорить, що Петро злий чоловік, тай тілько. Тай ще наказує: Нікому не кажи! А здибле Петра, вклониться, поздоровить. Ще й поза очи не скаже інакше, як „пан Петро". І поза очи паном величає. Словом — золотий Гринь чоловік. Аж шкода, що мусить на нашій грішній землі жити. Рай для таких, а не наш грішний світ.

Аж раз ні з сього ні з того набив Петро Гриня, що той два тижні ходив, як змокла курка. А за що? Бо десь Гринева жінка сказала, що Петрів когут захрип. Каже: І жінку твою набю!

Дуже заболіло Гриня — аж душа заболіла. І вже Петра обминає, а коли нікуди обминути, то перейде, понурявши голову, мов світ на нього валиться.

Завважив це Петро. І їде він до Гриня до хати. Побачив його Гринь через вікно та оторопів. Втік би, та нема куди. Що йому діяти? Але вроджена доброта перемогла і він обережно відчинив двері, вклонився та: Прошу, прошу до хати!

Ввійшов Петро, не сказавши навіть „добрийдень", а Гринь: Сідайте прошу, сідайте тай кажіть що доброго!.., І починає Петро:

— Щось то ви сусідо на мене злі, а воно не добре. Ми ж християне. До церкви божої належимо...

— Та вже ж, та вже ж, що належимо, — каже Гринь.

— Еге! Отже не треба, щоби ви на мене гнівались..

— Еге, еге, та воно не треба, — каже Гринь загикуючись, — я не гніваюсь.

— Та хіба я не бачу? Шапки не скидаєте, бачу ж я...

— Ні, ні, та я може не завважив, може...

— Я прийшов з вами помиритись, поєднатись, дружну угоду зробити (Петро був письменний, то по письменному)... Угоду, чуєте? Таке братерське опрощення, чуєте?

— Еге, еге, та чую, але . Але я щось не знаю, бо ви вже . теє . не гнівайтесь, дуже вас прошу, вже ніби сім таких упрошень ми мали тілько не гнівайтесь, а ви все теє...

— То що — ви мені не вірите? А ви ж християнин!

— Та вірю, вірю, але теє . сім разів вже ви зо мною таке робили, але .. Ну, та я вам вірю, я на вас не гніваюсь, ая, я люблю вас, як рідного брата

І поєднались. А за місяць Петро не тілько що Гриня знов набив, але й його жінку, Палагну А за тиждень по тім знов „опрощення" робили і Гринь на те, як завсіди годився. І так з року на рік.

Скаже хтось Гарна казка, однакож таких Гринів і таких Петрів дуже мало на світі .

Та чи справді мало? Придивіться добре, і страшно вам стане, що їх так багато Особливо Гринів

Бо Гринь, то отта вузькоглядність і нерішучість, що під нею чоловік ще здалека згинає шию перед кождим таким Петром

А Петро - це вся та напасть, те нахабство, що залазить і на поле і на подвірря, і до хати, і до Церкви добродушних Гринів і розпаношується, як при своїм столі. А вони не тільки, що лиха не зупиняють, але ще й двері відчиняють, та „Просимо, сідайте, тай кажіть щось доброго".

Почне чоловік в громаді явно хрунити і нівечить, що лише може, плюгавить кого хоче та як тюде до нього станягься Роблять добру міну, чемно поздоровляють, а зайде до хати, так „Прошу, сідайте, тай кажіть щось доброго"

Пійде чоловік на службу ворогови громади працює за Юдин гріш, всі те знають, але кожда хата в громаді для нього відчинена І всюди: Прошу, сідайте, тай кажіть щось доброго"

Покине чоловік свій нарід, свою Церкву і йде до чужих сектантів, однакож для нього двері відчинені в тих, яких покинув і яких тепер нівечить Зайде і зараз чує Сідайте, прошу, тай кажіть щось доброго".

Іде агент ворожої секти, щоби при помочи грамофона нівечити Церкву тих, до яких вийшов, нівечити їх святощі, нівечити їх духовенство, баламутити їх та їх дітей, баламутити громаду, - та кілько з тих Курмелчиків, що впускають до хати, і „Сідайте, просимо, тай кажіть щось доброго" А відходить, так. „Заїдіть ще колись, не забувайте".

Несе хтось до хати ворожі книжки, газети, летючки і що хочете, та замісць поставитись до нього, як ставляться свідомі люде, Гринь впускає такого, та Сідайте, прошу, та кажіть щось доброго. А може ви ще й необідали, голодні

Словом - яке лихо, яке хрунівство, яка напасть, який ворог, яка нікчемність не прийшла би, так зараз відчиняють двері, та „Прошу, сідайте, тай кажіть щось доброго"

Отже чи дивуватись, що тілько лиха всюди розпаношуєсь, розтаборюєсь і робить, що хоче І коли те лихо ходить з піднесеною головою, то Гринь зігнув голову, і не має відваги в гору глянути Тілько потихо постогне та шепче жінці: „Нікому не кажи, бо ще буде гірше Не треба було зачіпати".

Та не так треба робити. Проти лиха треба ставати опором. Бурян виполювати Хруня та ворога і на подвірря не впускати Дивитись на хруня згори тай ще в каблуку його згинати, а не казати „Сідайте, тай може ви голодні".

СТАТУТ

УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ,

змінений та доповнений Восьмим Собором тої-ж Церкви, що відбувся в днях 4—5 серпня, 1940, в Саскатуні, Саск.

І. Назва.

1. Назва Церкви: „Українська Греко-Православна Церква в Канаді", котру також можна називати „Українська Православна Церква в Канаді"

а) Українська Греко - Православна Церква в Канаді находиться в духовній звязи з Українською Автокефальною Православною Церквою через свого епископа або епископів

ІІ. Склад.

2) В склад Української Греко-Православної Церкви в Канаді входять всі громади, місії й парафії, які визнають її науку й догми і були засновані, або прилучилися до неї перед отриманням інкорпораційного акту, як і ті, що зорганізувалися на основах Української Греко-Православної Церкви в Канаді після отримання інкорпораційного акту.

3 Громади, місії та парафії Української Греко-Православної Церкви в Канаді поступають згідно з постановами її Чартеру, Статута й Соборів, підчиняються розпорядженням її Епископа й Консисторії та приймають духовну обслугу від її священиків, згідно з вимогами цього Статута

4) Українська релігійна громада, яка бажає вступити в склад Української Греко-Православної Церкви в Канаді має зложити на руки Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді відповідну заяву своєї приналежности до Української Греко Православної Церкви в Канаді та дістати від неї посвідку (грамоту) такої приналежности

5) В склад Української Греко-Православної Церкви в Канаді крім громад, місій та парафій також входять поодинокі родини або особи, які живуть в місцевостях, де нема таких громад, місій чи парафій, і які визнають науку Української Греко-Православної Церкви в Канаді, підчиняються її проводові та поступають згідно з постановами Чартеру, Статута й Соборів Української Греко-Православної Церкви в Канаді

6) Коли громада, місія чи парафія, або її уряд попаде в єресь, або коли в громаді, місії чи парафії повстане розкол, чи взагалі безладдя, яке може загрожувати нормальному існуванню такої громади, місії чи парафії, Консисторія може назначити трох тростісів, з членів громади, щоби завідували громадою, місією чи парафією, поки в ній не буде привернений нормальний стан

III. Статут і майно громади.

7) Статут громади, місії чи парафії не може входити в розріз з Чартером, Статутом та ухвалами Соборів Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Вразі суперечности між постановами статута громади, місії чи парафії, а провізіями Чартеру і Статута та ухвалами Соборів Української Греко Православної Церкви в Канаді, обовязують провізії Чартеру й Статута та ухвали Соборів.

а) Кожна громада, місія й парафія є обовязана предложити Консисторії копію і всяку зміну свого статута.

8) Майно громади, місії чи парафії остає власністю й під контролею громади, місії чи парафії для вжитку її членів, як складової части Української Греко-Православної Церкви в Канаді

а) Церковним майном громади, місії чи парафії управляє її уряд.

9) Кожна громада, місія й парафія обовязана подавати Консисторії кождого року по своїх річних Загальних Зборах, або на жадання Консисторії, загальний звіт зі своєї діяльности [illegible] подавати такі інформації про [illegible] які Консисторія може час від часу запитати.

IV. Парох.

10) Пароха призначує і змінює Консисторія на бажання, за порозумінням або згодою громади, місії [illegible] остаточне рішення [illegible] Консисторії.

11) Про питання обрядів, [illegible] і духовної дисципліни [illegible] рішає парох з тим, що на випадок незгоди рішає Консисторія, або [illegible]

12) Парох є дорадником [illegible] місії чи парафії у всіх церковних справах і як такий має право бути [illegible] ним на всіх нарадах і зборах [illegible] місії, чи парафії та на засіданнях [illegible] ду і має право доражувати, як [illegible] парафії.

V. Правлячий Орган.

13) Найвищим правлячим [illegible] чатним органом Української Греко-Православної Церкви в Канаді є її Собор, [illegible] який відбувається що пять [illegible] або в міру потреби згідно з вимогами чартеру і цього статута, і який діє в межах догм, науки і основних обрядів Вселенської Православної Христової Апостольської Соборної Церкви

VI. Собор.

14) До складу Собору Української Греко-Православної Церкви в Канаді входять:

а) Духовенство Української Греко Православної Церкви в Канаді всіх степенів, з вийнятком осіб, які знаходяться під церковною суспензою.

б) Делегати поодиноких громад й місій в пропорції одного делегата на кожних 25 дійсних членів, або більшу половину того. Коли в громаді або місії є менше як 25 членів, їм все одно прислугує право одного делегата Коли при громаді або місії існує Братство, число делегатів припадаюче на таку громаду, або місію, ділиться пропорціонально між громаду або місію і Братство

в) Члени Консисторії, члени головного уряду Українського Греко Православного Братства в Канаді, члени сталих комісій створених Собором і редактор офіціяльного органу Української Греко-Православної Церкви в Канаді

(Продовження на стор. 7-ій)

Треба знати, хто ми, хто не ми. Що наше що чуже Хто з нами, хто проти нас Хто свій, хто ворог Хто добрий, хто хрунь Хто наш громадянин, а хто служить ворогови за Юдин гріш. І для добрих повинні ми бути добрі, але для лихої сили в нас не повинно бути милосердя, ані пощади.

Коли таке настане, тоді будуть плисти літа за літами — один рік, другий, пятий, десятий, а в громаді не буде ані одного хруня, на диво сусідним громадам Ворожий агент не зайде туди й води напитися, бо не дадуть. Словом — буде там і добро і слава!

о. Є. Г.

ДЕ ПРАВДА.

(Продовження).

Бувало, що польські королі опаматувалися і давали православним полекші От король Баторий видав привілей 20 травня, 1572 р., який говорив, „що львівські українці православної віри мають право до всіх почестей і гідностей у місті". (Там же ст. 29).

Це був польський король, римо католик. А все ж прийшов час, коли він застановився над тим, де заведе його та його край таке брутальне трактування православних. І видав привілей Але наш католик не має пощади для православних Він кричить. проч з православієм! Видуває. православіє, - це московська віра! Так його навчили чужі Він не читає своєї історії, не вдумується в [illegible] славних наших предків, не розважає, скільки терпінь і крови вони пролили за те православіє. Тепер його лише [illegible] Плювати на нього? Не зробимо [illegible]. Це між іншим була б наруга над [illegible] жертвами і посвятою наших [illegible] Таке можуть робити хіба Ка[illegible]

Греко-католики можуть забути [illegible] католикам кривди, заподіяні ними [illegible] давніх і давніших часах. Але православні не забудуть Нагадати хоч би [illegible] навечерия Різдва Христового, в серед [illegible] 24 грудня 1583 р після старого календаря, 8 січня 1584 р. після григоріянського календаря, коли по православних церквах Львова почалась вечірня, зорганізував [illegible] львівський архієпископ Ян Соликовскі [illegible] напад на українські церкви Це [illegible] своїм брат архієпископа Войтек Соликовскі, „що з узброєною львівською батярнею вломився до церков: Успенської, св. Миколаївської і св. Юрської, розігнав вірних, відриваючи духовників від престолів, а церкви позамикав і запечатав". (Там же ст. 32

От, кого проф Чубатий [illegible] приятели греко-католикам за браття [illegible] Тих, що з оружжям вдиралися до наших церков, безчестили наші святощі, розганяли вірних і духовенство Та [illegible] це мабуть тяжко зрозуміти таким, що захоплювався Хомишиними, Кунцевичами, Рутськими і їм подібними Вони втопили б у ложці води кожного православного українця. А спитати б, дякуючи вони так ненавидять православних? Чи це Христова ідея? Запевне ні! Це ідея наших ворогів

Завважити можна, що деякі українці католики чваняться, що вони з Римом Що належуть до католицького світа. А там папа, кардинали, митрополити, сила.. До них можна б пристосувати слова Т. Шевченка:

„..Чого ж в чванитеся, ви,
Сини сердешної України?
Що добре ходите в ярмі..
(Посланіе).

Що ж таке унія?

Твердить Голубець, що унія була **маскою польонізації.** А Голубець — це греко-католик Його книжка друкувалася у Львові Видав її „Новий Час", не православний „Вістник". Отже йому греко-католики мусять вити віри Що ж він каже? Каже, що треба було реформувати ставропигійське брацтво „згідно з новими завданнями, які ждали нашу установу в боротьбі **з надвигаючою унією, що була тільки маскою польонізації"** (ст 35). Ту реформу переводив антіохійський патріярх Йоаким. Іще в іншім місці Голубець говорить, що львівський владика був видимим головою, князем української церкви і нації, а Ставропігія була його парляментом, силою чого „припинено наступ унії, **яка була тільки замаскованою польонізацією..."** (стор 41) Одначе, по словам проф Чубатого, це „природна форма релігійного життя українського народу". Хто в це повірить? Хіба той, хто забуває факти, минуле, і бажає нищити Українську Православну Церкву.

III.

Тепер стало модним толкувати, що католицька віра це рідна віра українського народу Кажуть, що навіть Володимир Великий прийняв католицьку віру Деякі непросвічені люди вірять, що так воно є Кажуть, що Українська Церква була в злуці з Римом

Як так, то **пощо пізніше завели унію?** Для моди, чи забавки? **На що заводити католицизм для католиків?**

Унія з Римом є найкращим доказом, що православіє — це наша прадідна віра. Що Українська Церква була від самих початків православна Але давня Польща хотіла опанувати український нарід і видумала унію. Думала. треба зробити мешканців української землі з поляками конфесійно, а там все піде гладко, Український нарід, перейшовши на унію, з часом спольщиться, отже не буде більше для Польщі загрозою, ані не треба буде боятися утратити українські землі молоком і медом текучі. Що не всі українці спольщилися — це не є заслуга унії, це заслуга самого українського народу та його Української Церкви.

Фактом є, що унія була корисною для Польщі, не для України І заводили її Польщею, насиллям та іншими способами, якими розпоряджала держава Обрядом насильного заведення унії служить боротьба за Львів

Українці боронилися завзято. Львів вів перед, бо там находилася Ставропигія. І хоч осягнула Польща свою ціль, - унія побідила православних, це вийшло їй на шкоду, вона внутрі ослабла.

„Коли ж вона (унія) врешті решт прийшла і затикнула свій побідоносний прапор навіть в гранітних мурах Ставропігії, то те, яким на унії так залежало поляки могли уже тільки ствердити повний розклад своєї державности, а в парі з тим упадок свого винищуючого розмаху. Важко заперечити, що дріжджем, яке від першої хвилі розсаджувало ту державність, деморалізувало її хабарями і компромітувало в очах близьких і дальших сусідів, був у першу чергу зглядно невдоволений український елемент з львівською Ставропігією на чолі". (ст. 41).

Становище українців погіршилося за панування короля Жигмонта III того, що був співтворцем унії:

„Становище українців взагалі, а львівських з осібна помітно погіршилося На голови останніх посипалися зловживання й репресії, які досі наче держано в запасі. В першу чергу усунено з львівського магістрату усіх православних, хоч як їх там не багато було й як не скромні становища вони занимали" (ст 42).

Тодішні „християни" не терпіли, коли в їхній державі будувалися християнські православні церкви:

„Будова успенської церкви, яка тоді рушила з місця, була теж одною з ділянок, на яких виладовувалася ворожа нетерпимість. Магістрат робив все, щоби будову припинити, а коли вже не було можна змести підіймаючихся мурів, то хоч повищити їх кошти до найдальших границь.

„Тому то магістрат не дозволив українцям ломати каміня у поблизьких каміноломах, а на матеріял, привожений з краю, наложив високе мито; львівським купцям заборонив продавати українцям потрібне на будову залізо, а коли всі ті шикани не помагали, а церковні мури росли з дня на день, з години на годину, то магістрат не тільки не карав, але з очевидним вдоволенням дивився на вибрики львівської батярні, що псувала на будові рущтовання і знаряддя, з нічною загодою затоджувала свої фізіольогічні потреби на тому місці церкви, яке було призначене для вівтаря " (ст 42).

Читаємо тепер про безбожних большевиків що то вони виробляють з церквами Божими домами. Та в поданій цитаті говориться, не про большевиків, а про християн „західної культури" Гарні християни, гарна західна культура!

А католицькі монахи, ті найревніші католики, чого вони не робили? Для „слави Божої" поборювали православіє, шкодили Христовій справі Ось, як поводилися:

„Рука в руку з магістратом ішли сусідуючі з успенською церквою домінікани, які постаралися про **заборону українцям дзвонити в дзвони** тоді, як в їхньому костелі правилася служба. А що хитрі білоризці придумували собі ріжні служби у всяку пору дня то українським дзвонам доводилося більше всього мовчати". (ст. 43).

Це католицька любов до ближнього. Чого то не допускалися католики, щоб дошкулити православним.

„Рівночасно підчинено українське духовенство владі магістрату, який зі свого боку наложив на нього ряд тяжких і упокорюючих даний Коли ж Ставропігія отворила при церкві школу, то була вона заєдно тереном нападів і погромів, устроєних школярами-католиками, які били нашу дітвору до крови, забирали і дерли її книжки та одіж.

„Вибрики католицьких школярів ішли по лінії „високої політики" так магістрату, як і всього польського громадянства й тому тішилися безкарністю".

Та на тім не кінець:

„Ворожий наступ йшов усіми шляхами міського життя, не оминаючи ремісничих цехів, з яких викинуто православних, а в парі з тим заборонено майстрам визволяти своїх православних учнів. Православні, яких нужда попхала на службу в католиків, були предметом постійних упокорень і знущань. Їх примушувано святкувати католицькі свята й закидати свої, силою зганяно їх до костелів, а коли в православних був піст, то католики силою примушували своїх православних скоромитись, напихаючи їм у рот мяса Було то в тім часі страшне й варварське насилування людської совісти, але воно проходило безкарно, бо такий дух запанував так у горі, як і вдолині.

„Нерідко католики нападали на доми православних, нищили їх і грабили, а українців, які противилися новому календарові, арештували й серед побоїв і насміхів гнали до вязниць" (ст 45).

(Дальше буде).

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ПРО МОЖЛИВІСТЬ ЗЛУКИ ДВОХ УКРАЇНСЬКИХ ПРАВОСЛАВНИХ ЦЕРКОВ В АМЕРИЦІ.

Від якогось часу в деякій американській українській пресі почали появлятися голоси в справі злуки двох українських православних Церков в Зединених Державах — Української Автокефальної і так званої жуківської. Поннще наводимо дослівно статтю, що появилася в „Дніпрі" з 15 серпня ц. р. під заголовком „Про можливість злуки". Автором статті є Високопр. Архиєп. о. Іоанн Теодорович.

Не так давно знов почали в нашій пресі зявлятися міркування про потребу злуки двох Українських Православних Церков в Америці, Церков, що до сього часу живуть життям окремим.

Коли ті міркування почали шириться, ми вважаємо, що на часі щиро і одверто висловити, що ми про такі міркування можемо думати. Це треба зробити, щоби в цю справу внести ясність.

На самім початку ми повинні вказати: міркування про злуку обох Церков можуть бути щирими, одвертими, ясними, можуть також бути нещирими, підступними, такими, щоби ними з середини ламати нашу Церкву, вносити в ню непевність, підривати авторитет її духовного проводу.

Ми пізніш зробимо оцінку тих заходів про злуку Церков, які ми можемо добачити в нашім церковнім життю. Ми тоді висловимо погляд на ті заходи себто скажемо, чи ми находимо їх щирими, одвертими, ясними, такими, що на них ми можемо вдержуватися і доходити певних висновів.

Передовсім, ми повинні вияснити, в якій позиції ми стоїмо в справі такої можливої злуки.

Наш минулий Собор (1936-го року) займався особливо такою справою злуки. Він нам лишив певні вказівки, директиви. Коли ми Церква живуча законним, канонічним життям, ми повинні притримуватися встановлених в нашій Церкві законів, канонів. Ми цього особливо повинні притримуватися, бо наші церковні закони (канони) виносяться, ухвалюються не яким будь чужим нам головою чи то з Риму, чи з Москви, чи з Царгороду, а таки нами самими згідно з нашим народоправним (соборним) ладом керування в Церкві.

Згаданий минулий собор лишив нам такі директиви: **Ми не можемо єднатися з другою Українською Православною Церквою так довго, доки вона хоче перебувати під чужою нам грецькою зверхністю.** Це зрозуміло. Наша Церква є автокефальна, себ то незалежна від інших чужих нам Церков. Вона не хоче втратити цієї незалежности. Вона числить себе відродженою і визволеною від чужих залежностей Церквою Українського народу. Знов йти під чужу зверхність, це значить перекреслювати всі труди і жертви, якими нам дісталася наша церковна незалежність, наша автокефалія.

Згаданий минулий собор остаточно затвердив триматися тієї дороги, на яку нашу Церкву поставив Київський Всеукраїнський Православний Собор 1921 року. Наша Церква знаходиться під духовним проводом Архипастиря поставленого на тому Соборі 1921 року в Святій Київській Софії. Вже кілька Соборів відбулося тут на американській землі в нашій Церкві. Собори ті були і в Злучених Державах і в Канаді. **Всі вони затвердили цей лад нашої Церкви признаючи його для нашої Церкви канонічним.** Для нашої Церкви лад ухвалений на наших Соборах є канонічним ладом. Єрархія (священство) признані на цих Соборах є єрархією, священством благодатним. Це є друга позиція нашої Церкви в міркуваннях про можливість злуки.

Дальзгідно з рішеннями Першого Всеукраїнського Православного Церковного Собору 1921-го року наша Церква і тут і в Канаді ввела українську мову в наші богослуження, зробила живу мову нашого народу мовою його молитов, мовою його молитовних слівів підчас тих богослужень. **Це є дороге придбання нашої Церкви. Наша Церква від того придбання ніколи не відмовиться.** Це третя позиція нашої Церкви в міркуваннях про можливість злуки.

Знов далі, Церква наша не лише Автокефальна, себ то абсолютно незалежна від чужих, не лише Українська (на ділі, в праці, а не лише по назві), **вона також народно-соборноправна.** Регулярно вона скликає свої Собори і на них в широкий демократичний с. т. народоправний спосіб вирішує всі свої справи. Це знов дорога ознака життя нашої Церкви, **з якою вона не захоче розлучитися.** Це четверта позиція нашої Церкви в міркуваннях про можливість злуки.

Вияснивши так наші позиції, ми кажемо, як ми розуміємо заходи, кроки, що могли б вести до міркувань про можливість злуки.

Передумовою таких переговорів має бути взаємна повага, взаємне признання що кожна Церква й переконання дорогі і справа має вестися в атмосфері дружного обміну думок.

Тепер наше ставлення до можливости злуки. Ми щиро хочемо такої злуки. Ми зробимо все можливе, щоби до неї прийти, коли ми побачимо чесні і одверті кроки в напрямку уможливлення такої злуки. **Це однак не значить, що ми продамо волю нашої Церкви, продамо її український, дійсно український характер, продамо її народоправність.** Особливо, як ми на початку підкреслюємо, це не значить, що ми погодимося признати себе неблагодатними і за ціну злуки погодимося на якісь нові свячення, досвячення, пересвячення.

Також, будучи Церквою Автокефальною, ми завжди раді увійти в братні зносини з представниками інших православних Церков, але це не значить, що ми благаємо якихось „признань." Нам признання, яких треба просити, непотрібні.

Це є наші позиції. Вони завжди такими були. Коли я, як Архиєпископ нашої Церкви звертався з меморандумом до Царгородського Патріярха, я ставив справу на такий ґрунт. Я повідомив Патріярха про перехід подій в нашій Церкві, про наше теперішне положення і запитував його, чи в так поданих обставинах він зможе подати нам помічну руку, бо ми втратили контакт з рідним осередком життя нашої Церкви в Києві. Зміна на Патріяршому Престолі тоді не дала змоги скоро відповісти. Неспокої, що їх демагоги робили в життю нашої Церкви пять літ тому, примусили мене повідомити Патріяршого представника тут, що коли я не отримаю відповіди до певного часу, далі я в відповіді не зацікавлений. Відповідь на час не прийшла і так зносини обірвалися.

Тепер про кроки другої Церкви, яка немов би шукає з нами зближення і часто говорить нашим людям про злуку.

До сього часу кроки ці носили все характер нещирости, бажання не стільки міркувати про злуку, скільки посіяти незгоду, недовірря в нашій Церкві і ламати її з середини.

До цієї Церкви прибув її новий єпископ. Я хтів з ним зобачитися. В наших розмовах по телефону, я його щиро до себе запрохував. Я мав право сподіватися, що він зложить мені візиту. Я вже тут працюю 16 років. Він прибув недавно і я мав всі підстави такої візити сподіватися. Він її не зложив. Я не входжу в міркування, чому це так. Це можливо привело б до певних гірких заключень, які я не хочу тепер робити.

Намість того, представники згаданої Церкви всюди людям говорять про злуку, але обминають порушити цю справу зо мною, чи взагалі з проводом нашої Церкви. Вони вважають за краще говорити про це людям, які не завжди в курсі справ, щоби доводити їх до таких висновків, коли (мовляв) „попи не хочуть миритися, ми їх помиримо". Я не знаю, як назвати таку тактику. У всякому разі це не спосіб чесний і одвертий. Так не доходять до злуки.

Далі, використовується кожне наше утруднення, щоби, коли можливо, відорвати од нас парохію, розложити нас з середини. Нашим людям говориться, що Автокефальна Церква є церква неблагодатна, її єпископ є неправний і таке інше. Не так давно, коли було потрібно змінити священика в Майнерзвіли, певно там були намагання цю парохію од нас одірвати. Чи це дорога до злуки?

Ми привикли до того, що священики, яким у нас вже нема місця або яких ми таки звільняємо все находять місце в тій іншій Церкві. Ми нічого не маємо проти, коли ця Церква думає, що священики ці є придатні для неї робітники, але недавно сталося, що священика звільненого з нашої Церкви, якого я поставляв в сан священства цей новий єпископ іншої Церкви взявся пересвячувати. Звичайно, це на релігійнім сумлінню як єпископа, що пересвячує, так і священика, що вважає за можливе для себе таке пересвячення. Я в справу під цим поглядом не вважаю можливим вмішуватися, але, коли ця друга Церква допускається цілого ряду таких і подібних вчинків і то послідовно, з місяця на місяць, то намагання відорвати парохію, то агітація проти благодатности нашої єрархії, то пересвячення священика мною поставленого, а при тому людям, що часто не знають всього, говорить що „ми за злукою", і при тому старанно оминається дійсно поважно вглянути в можливість злуки, такий спосіб поступовання в наших очах зовсім не виглядає на спосіб чесний, одвертий і щирий.

В імени нашої Церкви я знов і підкреслюючи повторю: Ми щиро боліємо, що нема єдиної Церкви і ми живемо в розділенню. Ми дійсно хочемо злуки і молимось про ню, але ми не підемо на те, щоби купувати можливість такої злуки віддаванням, продажом наших святих переконань і тих цінностей, які ми ввели в життя нашої Церкви.

Коли буде потрібно, до цієї справи ми повернемося.

УСПІННЯ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ.

З усіх свят на честь Божої Матері з найбільшою урочистістю святкується її свято Успіння. Це свято попереджується дво-тижневим постом, встановленим на честь Богородиці. А в піснях успенських, коли порівняти їх з піснями других Богородичних свят, найбільш виділяється особлива урочистість, бо в тих піснях не тільки висловлюється всесвітня радість земна, але й небесна. „Твоє Успіння, — співається в одній зі стихир празника, — славлять — сили і херувими, і страшнії серафими; радуються земнородній, припадають царі, з архенгелами й ангелами".

Чому ж така радість? Яка причина величання свята Успіння в порівнанню з другими Богородичними святами? А та, що інші свята на честь Богоматері, як Різдво її, Введення в храм, Благовіщення, Стрітення, — служать для споминів окремих подій в її життю, а в Успінню всім відкрилося, що Присноділва Марія є царицею неба й землі, і тоді сповнилося пророцтво Самої Божої Матері: „Вчинив Мені величча Сильний". (Лук. 1. 49). Смиренна в житті, в Успінню Пресвята Діва покрита була Божественною славою, скромна в земнім житті, скромна до того, що не допускала жадної участи в чудних ділах Свого Сина, Богоматір в Успінню своєму була покрита небесною славою, і її боголіпна слава засіяла чудесами. Очевидно, Божа Мати повинна була прийти до слави скорботною дорогою, звичайною для всіх смертних, а в хвилину її кончини раптовно осяяло храмину, де спочивала Присноділва, світло Божественної слави, і явився Сам Господь Ісус Христос, в оточенню безплотних сил і святих, щоб зустрінути і прийняти її душу з того її тіла, від котрого Він Сам прийняв тіло людське.

За життя Богоматір любила самітність і простоту, а на час її кончини прибули з ріжних сторін посланництва св. Апостоли в дім св. Іоанна Богослова, в якому перебувала і Успіння прийняла Богородиця, і який може ніколи раніш не вміщав в собі стільки гостей, скільки людей перебувало в смертного одра Присноділви.

За життя Свого Богоматір, по смиренню Свойому, скривала в Собі чудотворну силу. Хоч би чудо на весіллю в Кані галилейській свідчить, що була в Неї та сила, бож Вона знала, як сотворить її Божественний Син Своє перше на людях чудо. А безсмертний гріб її вже був джерелом сцілень для віруючих і грізних чудес для невіруючих. Коли ж уявимо собі ще, що за Успінням Богоматері послідувало зараз же і її воскресіння, то зрозуміємо всю силу пісень церковних: „в рождестві Діва — й по смерти — жива", що в Успінні Богоматері сталося „чудо в чудесі". О, справді, дивне чудо! „Джерело життя в гріб кладеться і сходами до небес гріб буває". І якже людям не святкувати врочисто цього великого, сумного ніби по назві, а радісного по суті празника!

Але святкувати тільки — за мало! Кожному з нас треба у гроба Богоматері задуматися над самим собою і побажати, щоб і наш власний гріб був сходами до неба. Ріжні люди живуть ріжно: одні з них тільки й думають про насолоди життя і бояться пропустити хоч один випадок до тих насолод, а другі, не захоплюючись нічим, перебувають в труді, скромности, а часто в невигодах і стражданнях. Як ті, — так і другі, по людськи судячи, можуть рахувати себе розумними і досвідченими, так що могли б сказати, що вміють жити добре, або миритися з життям. Але по суду християнському, тільки той є правдиво мудрий, хто отримає добру непостидну смерть, бо християнська смерть є вінцем життя, смерть християнина служить залогом блаженної вічности; а також дверима заспокоєння повного життя, якого надаремне шукав би хто на землі. І коли кожне діло вінчається кінцем, то якже треба нам подбати, щоб подвиг земного життя належно оздобити християнською смертю! Не дармо ж один подвижник, св. Евагрій, дає таку пораду. „Памятай завжди про твою смерть, і не буде гріха в душі твоїй".

Св. Давид молився, щоби йому було сказано кончину його: „Скажи мені, Господи, кінець мій і міру днів моїх, яка вона"! Але не тому молився так Давид, що був привязаний до нинішнього суєтного життя, а щоби бачучи скороминулість людського життя, менше привязуватися до землі, а частіш підіймати очі свої до живучого на небі і кликати: „Душа моя жадає Бога, живого Бога; коли ж прийду і явлюся перед лицем Божим" (Пс. 41. 3).

Таким же почуттям була наповнена душа Богоматері, бо і Вона не боялася смерти, а бажала відійти від тіла і вознестися до Господа. Богородиця не боялася смерти. Вона молилася про неї і була сповіщена про час смертний, бо Вона була повна дарів духовних і добродійства: в бідах спокійна, в нуждах не проймалася скорботами, на тих, хто згірчив її, не гнівалася, до бідних була милосердною, всюди терпелива, любила Бога понад усе і служила Йому чистотою, смиренням, стриманністю, надією на промисл Божий і постійною молитвою. Таке життя наближало її до неба, і не дивно, що душа її прагнула туди і що гріб її явився „сходами до небес".

Отже, коли и ми хочемо, щоб наш гріб був нашими сходами до неба, то й нам треба посильно наслідувати життя і добродітельність Пресвятої Богородиці, які вона зоставила нам в наслідця. Так, в наслідця, бо ж сьогодні день її Успіння, а при чиїй небудь смерти ми звичайно перш за все розпитуємо не про те, як жив покійник, а про те, що після нього зосталося. Правда, з того, чим ми найбільш цікавимося в життю, після Богоматері осталося не багато: тільки пояс і дві одежини, та і те Вона завіщала двом бідним вдовицям. За те для духовного життя людства після Владичиці неба і землі позосталося величезне, невичерпане ніколи наслідця, безмірне сокровище. Спадщина, Нею позоставлена, — це вічний приклад її життя і добродітелей, а сокровище, з якого християни завжди користали й будуть користати, — це сила її молитов.

Особливо цінна для нас та молитва Богородиці, про яку говориться в пісні церковній „з молитвами Твоїми збавлені від смерти душі наші". Коли ми дійсно хочемо, щоб наш власний гріб був сходами до неба, то як втішним повинно бути для нас, що і на тих сходах помагає нам Своїми молитвами Богородиця. Вона Сама пройшла дорогу від землі до неба й так молилась в мінуті смерти. „Благословенно славне імя Твоє, Боже мій! Ти знаєш, що я возлюбила Тебе всім серцем моїм, прийми ж дух мій з миром і охорони мене від лукавих духів". І коли Пречиста Діва молилася про мирний вихід з землі і тіла і про охорону її від духів лукавих, коли Вона — безгрішна — боялася зустрічи з князем власти темної по дорозі в небесні оселі, то як нам — грішним — треба молитися в час смертний, як боятися лукавих духів, як надіятись на всесильну поміч Богоматері!

А ми в більшости своїй не тільки не готуємося до нашої смерти, як слід, а живемо так, ніби все скінчиться тільки теперішним земним життям, ніби нічого для нас нема за гробом. Тому ніч смерти часто несподівано насувається на нас, що проводимо ліниво безтурботне, суєтне, гріховне життя. Пощо ж спить душа наша? Кінець для кожного з нас наближається, і треба піднестися нам духом, щоб пощадив нас Христос Бог і дарував нам кінець мирний і непостидний. Пресвята Богородиця молилася в час смертний перед Сином Своїм, а нам треба навчитися молитися перед Нею, нашою Матірю і Заступницею, яка звідала всю тяготу і скорботи земного життя.

ВІРА БАТЬКІВ.

Рідная віра — то знайдене щастя,
Скарб неоцінений наших батьків!
Нам одкриваєш ти двері спасіння,
Нас берегла ти від віку віків.

Рідная віра — то наші благання!
В ній уся наша душа:
В ній наша радість і наші страждання,
В ній України краса!

Рідная віра — то наші змагання
Правди, Любови, Добра!
Світлеє сонце — це Віра Святая,
Хрест України і Волі Зоря.

ЗАМОВТЕ СОБІ НЕГАЙНО ОЦІ КНИЖКИ:

Великі Роковини .... 75ц.
Протокол Семого Собору Української Греко-Православної Церкви в Канаді .... 25ц.
Чартер і Статут Української Греко-Православної Церкви в Канаді .. 15ц.

Замовлення й гроші слати на адресу Консисторії:

Consistory of the Ukrainian Greek Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ВИЙШОВ З ДРУКУ И ПРОДАЄТЬСЯ

ШКІЛЬНИЙ СПІВАННИК"

вложений славним українським композитором К. Стеценком.

Співанник містить 38 пісень під нотами й коштує лише 25 центів з пересилкою. Замовлення й гроші (почтовим переказом, або стемплями) слати на адресу:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ІСТОРІЯ ЕВХАРИСТИЧНОГО КУЛЬТУ.

(За митр. Д. Валединським).

(Продовження*).

Як вже було сказано, з початку II-го віку маємо дуже важний документ поганського походження, що подає деякі відомост про богослужбове життя перших християн, а саме—лист Віфинського проконсула Плінія Секунда до імператора Траяна (111—114 рр.). Виконуючи Траянове доручення розслідити, чи життя християн не має чого протизаконного, Пліній доносить імператорові:

„Вони — християни — кленуться, що вся провина їхня чи помилка в тому, що вони мають звичай сходитися певного дня вдосвіта й співати поперемінно один з одним пісню Христові, ніби Богові. Виконавши це, вони звичайно розходились, а потім знову збирались, щоб прийняти пожву, звичайну, правда, й невинну".

З коротких відомостей Плінія можна вивести, що християни мали подвійні збори: ранні чи досвітні зо співом пісень і, зокрема, пісні Христові, як Богові, та денні чи — як звичайно думають — вечірні, що відбувалися для прийняття поживи. Беручи на увагу апольогетами засвідчений факт, що виконання Агапи й Евхаристії давало поганам привід обвинувачувати християн, ніби вони на своїх вечерях забирають дітей і впиваються їхньою кров'ю, — зовсім правдивим буде бачити в виразі: „для прийняття звичайної й невинної поживи" виправдування від таких обвинувачень християн, а також вказівку на Агапу й Евхаристію, що за нею йшла; зазначається при тім уживання на Агапах скромної пісної поживи, що в II та III вв. звалася „невинною". „Певний день" належало б розуміти, як вказівку на неділю.

Плініїв лист уважається за останне свідоцтво про виконання Евхаристії вечері, письменники дальших віків свідчать уже про перенесення її на ранок та виконання її на досвітніх зборах.

Поскільки короткі відомости про Евхаристію Апостольських Мужів і Плінія, постільки докладно оповідає про Таїнство св. мученик Юстин, його перша апольогія (оборона християн) це одне з найважніших і докладніших джерел розвитку Евхаристичного Культу.

В цій своїй апольогії св. Юстин дає не тільки опис самого порядку Евхаристії, але й виясненя значення й вважливости цього Таїнства, оповідаючи: „Ми приймаємо це (Евхаристію) не як звичайний хліб чи звичайне пиття, але, як і втілений за словом Божим Ісус Христос, Спаситель наш, мав тіло й кров для спасіння нашого, так, за нашою наукою, й ця Евхаристична пожива, що від неї через перетворення годується наше тіло й кров, молитвою слова, що від Нього, є й тіло й кров Того втіленого Ісуса".

Апольогія Св. Юстина дає можність зазначити вже відому переміну стосунку Евхаристії й Агапи, яка повстала в другій половині II віку, а саме. 1. Юстин не згадує вже про трапезу, характерну рису Агапи, 2. говорить про християнську добродійність, цебто про поміч бідним від багатих, а це вважається за вказівку на Агапу, що на той час мала вже чисто благодійний характер.

В описі Евхаристії Св. Юстин цитує місця з Луки XXII: 19—20 і Матвія XXVI: 28, а по тім оповідає: „В так званий День Сонця бувають у нас збори до одного місця всіх мешканців міст і сіл, і читаються, скільки час позволить, спомини Апостолів і писання Пророків. Згодом, коли читець перестане, Предстоятель навчає й закликає наслідувати тим гарним речам По тім всі разом устаємо й молимось. А коли скінчимо молитву, тоді приносять хліб і вино та воду, і Предстоятель також посилає (говорить) молитву й подяку, скільки може, а народ радісно відповідає: амінь. Нарешті, йде роздача й розподіл усім того, що стало Евхаристією, а відсутнім посилають її через дияконів".

Із Юстинового опису бачимо, що порядок Евхаристії в другій половині II-го віку розвинувся майже в повну Літургію, що складалася з таких частин: 1. збори вірних, 2. читання Євангелії, 3. читання пророцтв, 4. наука Предстоятеля чи проповідь, 5. загальна молитва, 6. принесення дарів: хліба, вина й води, 7. евхаристична молитва, 8. переломлення й причастя. Без сумніву, головною річчю недільних зборів була власне Евхаристія.

На кінець II-го віку припадають вістки про Евхаристію Св. Іринея Ліонського, що в своїм творі: „Проти єресей" коротко згадує й про Таїнство, кажучи: „Як земний хліб, по приклинканні над ним Бога, не є вже звичайний хліб, але Евхаристія, що складається з двох річей, — земного й небесного; так і тіла наші, приймаючи Евхаристію, вже не тлінні, маючи надію воскресення". Але цей Іринеїв текст для досліданя евхаристичних джерел має велике значіння, бо вказує на існування еніклези, цебто прикликання Святого Духа, що на кінець II-го віку увійшло вже до складу чину Евхаристії. Підтвердженням цього служить і вказівка Св. Іринея на те, що гностик Марк, „удаючи, ніби виконує Евхаристію над чашами, наповненими вином, і, занадто довго розтягаючи слово прикликання, робить те, що вони здаються багряними й червоними, чому й думають, ніби до його чаші, силою його прикликання, Найвища Благодать проливає свою кров". У цім таки творі Св. Іринея є вказівка на читання Святого Письма під час чину Евхаристії, на виголошення проповіді й спів пісень, — цебто на існування тих самих елементів чину, що їх згадує й Св. Юстин.

Відомости про Евхаристію в Тертулліяна і Св. Климента Олександрійського мають так само уривковий характер, хоч трохи повніші, як у Св. Іринея Ліонського. У першого знаходимо їх у творах: „Апологетик", „Про молитву", „Про піст", „про душу" й ін., у другого — в „Строматах" і „Педагозі".

Дуже цінні відомости подає Тертулліян про склад Агапів, зазначаючи їхню вілносну розкіш та, головне, на їхній порядок і виконання: Агапи відбувалися в ночі при запалених світильниках, з миттям рук, співом пісень, з виголошенням проповідей і молитвами. Про час виконання Евхаристії Тертулліян пише: „Таїнство Евхаристії, що його наказав нам Господь за Вечерею, ми споживаємо на зборах удосвіта". У іншій своїй праці Тертулліян вказує на Христові слова встановлення на Тайній Вечері, по молитві й благословенні, кажучи: „Узяв хліб і поділив учням і створив його Своїм Тілом, проказуючи: Це є Тіло Моє".

Богослуження за Тертулліяном складалося з двох головних частин: 1. Богослуження для тих, що готувалися до хрещення („оглашенні") й каялися, і 2. Богослуження для вірних. Перше в складі своїм мало: читання Св. Письма, гомілія (наука), моління (прохання), а друге: молитви, поцілунок спокою, возношення хліба й вина при виголошенні: „Догори піднесімо серця", трисвяте, освячення, молитви за спочилих, Господня молитва („Отче наш") й Причастя.

Треба зазначити ще одну подробицю: за час Тертулліяна вірні приймали Св. Евхаристію натще. Про це можна думати з цих слів Тертулліянових, звернених до християнки, що вийшла заміж за поганина: „Чоловік твій не знатиме, що споживаєш тайно натще, а коли б і побачив хліб, то й так не знатиме, чим він є в істоті".

Розвиток чину Евхаристії в Климента Александрійського зазначений не так докладно, як у Тертулліяна, проте головніші його частини в „Строматах" та в „Педагозі" бачимо дуже виразно. Увесь чин за Климентом складався з тих таки основних частин, як і в Тертулліяна, а саме: читання Св. Писання, проповідь, моління (прохання), поцілунок спокою, возношення хліба й вина, посвячення, переломлення й Причастя.

Аналіза чину Св. Евхаристії кінця II-го й початку III-го віку дає можливість виводити, що тоді розвиток Евхаристичного чину й цілої Літургії йшов по всіх частинах християнського світу загальною колією: Літургію правили тоді майже однаково й у Африці, і в Римі, і в Олександрії, і в Сирії; скрізь Літургія складалася з трьох основних частин: підготовна чи проскомидія, повчальна (пізніш її названо Літургія оглашених) і, накінець евхаристична (або Літургія вірних).

Треба ще зазначити особливий стосунок Св. Климента Олександрійського до Агапи, бо її стан на початку III віку був сильно захитаний. У своїх творах Св. Климент дає досить повний огляд зовнішнього боку чину Вечері Любови, бажаючи виправдати цю найдавнішу постольську установу від нападів і обвинувачень у ніби нечемній поведінці деяких християн на Агапах, у присвоєнні „гулянкам, що пахнуть смаженим лоєм та супами", назви Вечері Любови чи Агапи. Тоді, певне, почався вже занепад Агапи, і часто „задиркуваті" прикривали цим іменем свої непристойні гульбища. Осуджуючи це явище, Св. Климент у своїм „Педагозі" подає вияснення глибокого внутрішнього значення Агапи, кажучи: це — прекрасна спасенна установа Логоса. Агапи справді небесна пожива, пир Слова. Радість вечірньої любови, через участь у них багатьох, впливають на любов оживляюче, вони — передчуття вічної радости. Що власне так треба брати уділ в Агапах, видно ще з того, що при цьому ми приймаємо поживу Христову". В другім місці Св Климент розповідає про „виспівування й прославлення Бога" за Вечерею Любови. Варто звернути увагу на вище подані слова: „Ми приймаємо поживу Христову"; деякі вчені думають, що Агапа ще за часів Климента зеднувалась із Евхаристією. На мою думку, дуже сумнівно, щоб „Святе Святих", Евхаристія, про занепад якої ніде й ніколи історія нічого не знає, була ще тоді зеднана з Вечерею Любови, що переживала тоді свою кризу (це підтверджує й Климент, що пильнував затримати цей занепад, і дальша історі, що стверджує остаточну крізу Агапи в IV і на початку V віку).

(Дальше буде).

СТАТУТ.

(Продовження зі стор. 2-ої).

15) Собор скликає Консисторія через кожних пять років від 1935 року почавши; в разі потреби Консисторія скликає Надзвичайний Собор по власній волі або на домагання одної третини всіх парафій.

а) Місце і день кожного Собору вирішує Консисторія.

б) Скликання Собору Консисторія проголошує бодай один місяць наперед в церковнім органі, а також повідомляє звичайними листами священиків, громади, парафії, місії, Братства та всіх тих, яким прислугує право брати участь в Соборі; крім цего Консисторія може проголошувати скликання Собору в будь який інший спосіб, який буде уважати за відповідний.

в) Надзвичайний Собор Консисторія може скликати в спосіб означений в §15 б) цього статута, а в разі наглої конечности, може скликати Собор найскорше за 2 тижні, повідомляючи регістрованими листами всі громади, парафії і місії і всіх тих, які силою цього статута мають право брати участь в Соборі

г) Основну програму Собору приготовляє Консисторія, але Собор має право обговорювати і рішати й такі питання, які можуть в ході нарад стати перед Собором.

г) Надзвичайний Собор обговорює і вирішує тільки ті справи, для яких був скликаний.

д) Наради Собору попереджує Архиєрейська або Соборна Служба Божа.

е) Правлячий Епископ Української Греко-Православної Церкви в Канаді, коли присутний, силою свого становища являється почесним головою і першим дорадником Собору.

16) Президія Собору складається з таких членів:

а) Голови — який мусить бути духовною особою.

б) Трьох заступників голови: двох з них — одного світського і одного духовного — вибирається, а голова Головного Уряду Братства є третим заступником голови Собору без вибору, однакож в разі неприсутности голови Братства, на його місце одного світського члена вибирається.

17) Для ведення записок з нарад Собору голова президії Собору покликує секретарів — світських і духовних на рівні.

18) Правосильність Собору не є залежна від числа присутних членів Собору.

19) Голосовання на Соборі відбувається явно за піднесенням рук чи повстанням з місць; в окремих випадках, коли більшість членів Собору за цим заявиться, голосовання може відбутися тайно.

(Далі буде)

ТУРЕЦЬКА КАЗКА.

В далекій, турецькій країні жила собі стара-старезна жінка. Ціле своє життя тяжко працювала та щадила ірко запрацьований гріш для одинокого сина, Салядина. Та він ледащо не вмів оцінити ні її журби, ні праці для нього. Важко запрацьований гріш своєї мами прогайнував з вітрогонами такими самими як він сам, та своє здоровля й щастя топив у багні.

Салядин...

Від своєї нещасної матері все видурював гроші і нові одяги. І вона не відмовляла, як довго сама мала. Що мама голодувала і жила в останній нужді, коли він жив у розкошах та достатках, цього він не бачив.

Та всьому кінець. Прогайнував вкінці та пропив останній гріш і тоді щойно показав він свою дійсну, злу вдачу. Проклинав та лаяв маму, виганяв її стару до праці щоб тільки заробила йому гріш. А коли це не помагало, хапав канчук яким на Сході бють ослів, та немилосерно катував маму. І так було з дня на день.

Без нарікання терпіла бідна жінка довго, довго. Аж коли вже жорстоке та нелюдське поведення сина загрожувало її життю, пішла до мудрого каді (судді) та з плачем розказала йому про свою біду. Коли покінчила, покивав розумний суддя головою і спитав: „Ти кажеш, що син твій малим ще хлопчиною був добрий, а хтож звів його на манівці вже мужчиною?" А жінка плаче та каже: „Напиток, одинокий напиток, мій пане!"

Тоді каже суддя: „Добре, злочинця не мине кара. Але покараю і тих, що його тягнули до чарки. А цьому, що перший подав йому чарку напитку, скажу відтяти праву руку!"

Зблідла стара жінка і почала цілим тілом дрожати. Питає суддя що їй, а вона відповідає: „О каді, ти отворив мені очі. Моя права рука впаде перед твоїм праведним судейським столом. Вона це, синові, як ще був малою дитиною, в засліпленій любові подала чарку з напитком. Все зло, яке я божевільна йому дала, пімстилось стократно на мені самій!"

Глибоко зворушений безмежним болем матері сказав каді: „Відійди. Не мені тебе судити! Сам Аллах моїми устами тебе покарав!"

ВІДВІДИНИ о. С. В. САВЧУКА.

(Арран, Саск.)

В днях 18—19 серпня ц. р. в нашій громаді витав Всеч. о. С. В. Савчук, адміністратор Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Приїхав, щоби взяти участь в дво-дневній місії, яку зарядив наш парох о. Л. Дячина, в порозумінню з громадою. Всеч. о. Савчук був першим українським православним священиком, який почав в цім окрузі роботу Української Греко-Православної Церкви, що сталося 20 років тому. Багато в наших членів, як рівнож членів сусідних українських православних громад, не бачили його ще від того часу й тепер прийшли, щоби знову послухати його науки та відновити знакомство. О. Савчук приїхав потягом з Вінніпегу до Свон Ривер, а звідтам привіз його своїм автом п. Сенчук.

В неділю рано громада наша привитала о. Савчука щиро-сердечно вийшовши проти нього до церковної брами з процесією та хлібом і сілю. Хліб-сіль підніс наш старенький громадянин і дяк п. Рубашевський який дякував о. Савчуку 20 років тому та який був одним з тих кількох наших піонірів в цій місцевости, що вже в самих початках відродження нашої Церкви стали вірними її членами. Грои Рубашевський виголосив коротку, але зворушлючу привітальну промову, за яку о. Савчук йому щиро подякував. В дверях церкви привітав о. Савчука наш о. парох, висловлюючи радість громади, що може витати в себе свого першого пароха та заслуженого робітника на ниві Української Православної Церкви. Увійшовши до церкви о. Савчук подякував громаді за таке щире принятття, висловив радість, що зерно Рідної Церкви, посіяне в цій місцевости двадцять років тому, принесло дотепер такі гарні плоди та висказав надію, що нива Рідної Церкви буде й надалі приносити такі обильні плоди, як дотепер. По тім продовжувалася Утреня, а о. Савчук переводив сповідь.

Службу Божу служив о. Савчук з нашим парохом о. Дячиною, а співав хор під управою пані Добродійки Дячини. Хор пописався дуже гарно. Проповідь виголосив о. Савчук на тему Євангелії, — про силу віри, підчеркуючи, що одна віра поможе нам побороти всякі трудноші так в особистім, як і народнім життю.

По Богослуженню відбувся спільний обід в Народнім Домі. Обід був приготований нашим жіноцтвом і випав якнайкраще. Гостей було так багато, що треба було пять разів засаджувати їх до столів. Були гості з таких подальших околиць, як Сторджис, Стінен, Гаєс, Норквей, Свон Плейн, Мейридж Сопофф, Кемсек, Беніто та інших.

По обіді відбулися промови З огляду на пізний час та з огляду на те, що всі хотіли почути промови о. Савчука, промов багато не було. Говорили лише такі: п. Соломон, голова арранської громади, п. Д. Бобюк з Норквей, та о. Л. Дячина. По них говорив о. Савчук. Говорив так цікаво, що всі присутні булиб слухали його хочби й до півночі. Але що була пізна пора, о. Савчук заявив, що скорочує свою промову й решту буде говорити на другий день. Я не годен переповісти цілої промови о. Савчука, скажу тільки, що він порушив багато важних справ і то в такий інтересний спосіб, що його наука затримається надовго в памяти слухачів. Перш всего звернув увагу на наші обовязки, як горожан Канади, та закликав, щоби всі чесно й совісно стали в обороні нашої канадійської держави. Дав також деякі пояснення про реєстрацію, яка мала початися наступного дня. Потім говорив на тему церковну, при чім пояснив між іншим справу духовної злуки поодиноких церковних громад з цілою Церквою, пояснив, що таке соборноправний устрій в нашій Церкві та як він у практиці виглядає (приміром, що голос в церковних справах мають не лише священики, але й світські члени Церкви, які є зарепрезентовані на церковних Соборах своїми делегатами), пояснив, які права й силу має Консисторія та хто її вибирає — та багато іншого такого, про що дотепер не всім членам було відомо. Свою промову о. Савчук закінчив десь коло шестої години пополудни.

На другий день, в празник Преображення Господа Нашого Ісуса Христа, знова відбулося Богослуження в нашій церкві з проповідю о. Савчука. По Богослуженню відбулося мале водосвяття, посвячення овочів та обхід довкола церкви з процесією та з читанням Св. Євангелії. По Богослуженню відбулася спільна перекуска в Народнім Домі, а по ній знова говорив о. Савчук. Цим разом він говорив про те, від чого залежить розвій та успіх організацій, так церковних, як і світських. Вказав на деякі хиби, через які наші організації калікують та дав пораду, як можна і як треба ті хиби усувати. Ця промова о. Савчука була не менше інтересна й поучаюча, як вчорашна, й всі присутні слухали її з великим зацікавленням.

Перед закінченням о. Савчук дав признання громаді за її дотеперішний успіх та подякував тим першим піонірам в цій місцевости, що не падали на дусі, але твердо трималися своєї Церкви й так причинилися до того, що нинішнього дня в арранськім окрузі є кільканадцять українських православних церковних громад, які гарно розвиваються та перед якими усміхається світла будучність. Деяких з тих піонірів, знаних йому особисто о. Савчук назвав поіменно, а то: пп. Сенчину, С. Савчука, Пасеку, Федчуна, Рубашевського та інших.

О. Савчук відїхав до Вінніпегу ще того самого вечера, всідаючи на потяг в Кемсеку, куда відвіз його п. Боднарчук своїм автом. По дорозі о. Савчук, в товаристві о. Дячини, пані добродійки й п-ва Боднарчуків, завідів нову українську православну церкву, що знаходиться яких сім миль на полудне від Аррану (так звана Кобзар-Арран), як рівнож відвідав п-тво Федчунів, на яких фармі згадана церква побудована, та яких о. Савчук знає ще зперед двадцяти років.

Гостина о. Савчука в Аррані останеться на довго в памяти тутешніх православних українців.

Православний з Аррану.

МОЇ ВРАЖІННЯ З СОБОРУ.

В послідніи числі „Вістника" читав я статтю п. з. „Мої враження з Собору", підписану буквами В. К. Отож хочу і про свої враження написати.

Це був перший Собор, на якім я був присутний. Я вже був на багатьох народних зїздах в Едмонтоні й на кількох зїздах в Саскатуні, й хоч вони всі дуже гарно відбувалися і я багато на них дечого навчився, то мушу сказати, що ані один зїзд мені так не вподобався, як цей Собор в Саскатуні. Я багато наслухався про Собор в 1935 році, —

знав я, що про нього писали й говорили всім нам знані авантурники, чув, що на нім було багато спорів і неоправданих наклепів з боку авантурників на о. Владику та інших членів нашого церковного проводу, — отже через довгий час вагався, чи їхати на Восьмий Собор, чи не їхати. Думав собі, що як і цей Собор буде такий, як послідний, то краще сидіти дома. Але сьогодня я дуже тішуся, що поїхав і заявляю, що я постановив собі бути від тепер на кожнім Соборі так довго, доки Бог дасть мені віку і доки мені здоровля позволить. Як не поїду, як делегат, то поїду як гість, бо на цім Соборі скористали не лише делегати, але й гості.

Перше, що мене дуже міло вразило, то архиерейська Служба Божа й висвята нових священиків. Я ще ніколи перед тим не бачив, як нових священиків висвячують. Це було дуже гарно. А коли молодий священик присягав на вірність Церкві, я не витримав і заплакав, так мене це зворушило. І другі плакали. Ми бачили молодого чоловіка який посвячує свое життя не для вигоди, не для роскоші, не для багацтва, — але для тяжкої, дуже часто невдячної праці на ниві церковній. Він відрікається всього того, що для звичайних людей є найбільшим щастям, і віддає себе на службу Церкві й свому народові. Дійсно честь і слава належиться тим молодим людям, що вибирають собі таку тяжку дорогу в життю. Також честь і слава їх родичам. Вони повинні бути щасливі, що їх сини посвячуються на службу Богові і свойому народові.

Друге, що мені дуже вподобалося, то таки самі учасники Собору — гості й делегати. Були там чоловіки й жінки, навіть хлопці й дівчата, але всі поважні, статочні, привітні. Було видно, що всі вони розуміють велику вагу такого зібрання і не хотіли ні одним словом нарушити його поваги. Я перебував в Інституті і мав нагоду познакомитися з ріжними людьми з ріжних сторін Канади. Треба сказати, що делегати й гості навіть поза нарадами Собору поводилися поважно й статочно. Чи то на коритарях Інституту, чи по кімнатах, чи на хідниках коло Інституту, куда учасники виходили прохолодитися, — всюди було чути гарну, поважну розмову на поважні теми. Я чув, як колись один католицький священик в Алберті висміював нашу Церкву кажучи, що нею рядять кравці і шевці. Цим він хотів висміяти соборний устрій нашої Церкви, силою якого в церковних справах мають голос також і світські члени Церкви, — отже ніби „кравці і шевці". Та коли я був на цім Соборі, то подумав собі: Знаю я не одного католицького священика, що ці наші „кравці і шевці" своїм розумом, своєю повагою і любовою до свого рідного, — загналиб його далеко в кут. Бо хоч не всі вони посідають великі школи, та всі люблять свою Церкву, всі дорожать нею — а це важнише, як висока наука без доброго релігійного виховання.

Ще скажу, що чув я про Семий Собор, що ніби на нім мали голос лише адвокати. Так говорили знані нам „оборонці". І на Восьмім Соборі було поважне число адвокатів. Я нарахував їх щось шість або сім. Я дивився, як вони поводяться і як відносяться до других людей, і з великою приємністю можу сказати, що я не завважав з їх боку ні гордости, ні зарозумілости, ні легковажного відношення до других делегатів. Противно, вони поводилися, як і всі інші учасники Собору, — поважно, щиро, приязньно. Президія Собору, яка дуже розумно провадила нарадами, трактувала всіх делегатів однаково і не дивилася, хто просить о голос, — священик, адвокат, фармер, чи робітник, — але кожному давала слово за порядком. Як я видів, то всі делегати мали рівне право і ніхто себе не пробував виносити понад других. Таки ... скажу, що ми повинні тішитися ..., що наші адвокати, — та й не тільки адвокати, але й лікарі, учителі, посли (приміром п. посол Бачинський був членом президії Собору) беруть таку живу участь в життю Церкви. Дай Боже, щоби ми мали як найбільше всякої інтелігенції в нашій Церкві, бо Церква є для всіх, а не лише для одної, чи другої класи.

Мені було дуже цікаво, як Собор поставиться до зміни календаря. Я багато начитався за зміною і проти зміни календаря в „Українськім Голосі" і боявся, що на Соборі може вийти через це непорозуміння, або бодай довга дискусія. Я був і є проти зміни і всі ті писання за зміною мене не переконали. Я чув, що католицькі священики в Алберті переводили по громадах голосовання за зміною календаря, кажучи, що мусять це робити, щоби православні їх не випередили. Та послідний Собор показав, що наш загал про зміну календаря навіть не думає. Я певний, що кожний делегат, що їхав на Собор, мав від своєї громади наказ, як він мае в справі календаря стояти. І видно, що той наказ був проти зміни календаря, бо ніхто з делегатів не тільки, що не завивися за зміною календаря але навіть не підносив, щоби над цею справою дискусувати. Противно, бодай в кількох писаних і устних звітах делегатів було сказано, що їх громади є рішуче проти зміни календаря. Я дуже тішуся, що ця справа так закінчилася.

На кінець повинен сказати, що мене також втішило те, як учасники Собору віднеслися до тих, що приїхали з думкою робити на Соборі заколот. Вони віднеслися до них, як до чужих, які не мали права на Соборі бути й на розмову з якими шкода час тратити. Як хочуть брати участь в Соборі, хай стануть членами Церкви, як інші громади.

Я дуже тішуся, що мені Бог дозволив бути на цім Соборі і вже від тепер думаю, що при Божій помочі треба буде і на Девятий Собор поїхати та ще й родину взяти з собою. Бо такий Собор, як цей, — це велика школа, в якій можна багато доброго навчитися.

Делегат з Алберти.

НАЙСТАРША РЕПУБЛИКА НА СВІТІ.

Одним з найгарніших країв в Европі є Швайцарія, що жие традицією віддавна улюбленої свободи. Швайцарія існує вже 649 літ. Швайцарська федерація є від теперішню хвилю найстаршою республикою на світі.

Дня 1 серпня 1291 р. мешканці кантону Урі, Унтервалден і Швиц основали Вічну Лігу для оборони перед утиском і наїздом. Згадана ліга була завязком швайцарської федерації. У кілька літ опісля Габсбурги виступили з військом проти Ліги, одначе були побиті під Моргантен, в 1315 р. Ступнево склад Ліги збільшався: прилучився кантон Люцерни в 1331 р. і Цюріх в 1315 р.; опісля прилучилися ще кантони Гларус і Цуг в 1352 р. та місто Берн. Ліга боролася побідоносно з Карлом Смілим, котрий згинув у битві під Нанці, а цісар Максиміліян признав на підставі договору в Базилеї в 1499 р. независимість кантонів, котрих в тім часі було уже 13. Число це помножилося до 1798 р. то є до хвилі повстання т. зв. Гельвецької Републики.

Вічне перемиря.

У 16-ім століттю швайцарці заключили з Францією вічне перемиря в 1516 р., котре тривало аж до вибуху французької революції. У тім століттю Швайцарія чистинно, т. є майже половина її кантонів, приймае католицизм. Релігійна війна, закінчена поразкою ісповідників віри Кальвіна і Цвінглія під Каппель, поділила Швайцарію на 2 ворожі табори, протестантський і католицький, потвердила одначе свободу совісти.

Релігійні сварки.

Внутрішні релігійні і політичні сварки тривали майже через двіста літ. Послідний раз два ворожі табори змірилися зо собою збройно під Вілльмерген в 1712 році, де протестанти осягнули побіду. Французька Революція досягнула своїми впливами і до Швайцарії. У 1798 р. повстала Гельвецька Република, замісць давнішої Швайцарської федерації. Але вже в 1803 р. Наполеон зорганізував нову федерацію, що складалася з 19 кантонів. У році 1815 число кантонів виносило вже 22 (теперішне число кантонів). Віденський Конгрес признав Швайцарську Федерацію і проголосив її вічну невтральність і ненарушимість її території.

Край туристики.

Нинішна Швайцарія, це край взірцевої туристики. Все є тут приготоване на приняття чужинців, все є так обдумане, щоби їхній побут у тім ґарнім краю зробити милим і вигідним. Розвинута сіть звязкових залізниць і цілий ряд приватних залізниць що спинаються в країну ледів і скал, гірських залізниць, роблять доступним для туристів відвідування закутків чарівного альпейського краю.

Величані, широкі асфальтові дороги ведуть серпентинами (закрутами) в найбільше віддалені околиці, викликуючи подив смілістю і інжинірською технікою.

Чесність Швайцарців.

Чесність у Швайцарії є майже не до увірення. Можна все лишити без надзору на залізничім двірці, в поїзді або в публичнім льокалі і бути певним, що ніхто цього не рушить. З другої сторони і швайцарці мають безоглядне довіря до своїх гостей, а також панує тут велика чемність.

Берно є лиш номінально столицею Швайцарії, бо ціле наукове, гандльове, спортове, і міжнародне життя купчиться у симпатичній столиці Цюріху. Це становище дае йому передовсім центральне положення в точці, де збігаються найважніші залізничі лінії. Цюріх є визначним місцем науки, вищих наукових і виховних заведень, є тут між іншими величавий університет, політехніка, астрономічна обсерваторія і ріжні наукові інституції.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР

ВЕРЕСЕНЬ.

1 Н. 11 по Зісл. св. Д. Андрія
2 П Пр. Самійла
3 В. Тадея ап. і Аврамія
4 С Агатоніка
5 Ч. Віддання Усп. Лупи мч.
6 П. Петра митр. Київського
7 С. Ап Вартоломея й Тита

8 Н. 12 по Зісл. св. Д. Мч. Анд.
9 П. Пп Пимена
10 В. Обріт. мощ. Іоана, Август.
11 С. † Ус. г. Ів. Хрестителя
12 Ч. Св. Олександра, Івана й Павла
13 П Положення пояса Богород.
14 С. Семена стовп.
15 Н. 13 по Зісл. св. Д. Мамента.

16 П. Антипа еп.
17 В. Вавила, Мойсея
18 С. Захарії і Єлисавети
19 Ч. Чудо Архистр. Мих. в Хон.
20 П. Созонта
21 С. Різдво Пресвятої Богородиці

ДІЕЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

Громада в Монтреалі, Кве., від поодиноких членів 24.00
Громада в Торонто, Онт., від поодиноких членів.

КЕПОН, АЛТА.

По 1 дол.: С. Боднарчук, Ф. Древняк, С. Лупуляк, М. Кулик, Я. Кулик, С. Кулик, А. Кулик, В. Пелешок, М. Голойда, В. Клим, В. Дяткевич, пані Параска Дяткевич

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. Д. Ф. Стратійчука

Вересень.

8. Неділя — Венлав
15. Неділя — Драй Ривер
15. Неділя — Сифтон (о. Гикавий)
21. Суб., Різдво П. Богор. — Ренвер. (храм)
22. Неділя — Слейтер
27. Пятниця, Воздв. Ч. Хр. — Пайп Ривер (храм).

Адреса. — Давфин, Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. Т. А. Горбая

Вересень.

8. Нед. — Етелберт.
15. Неділя — Петлюра
21. Субота, Р. Пр. Бог. — Дрифтінг Ривер
22. Нед. — Гілберт Плейнс
27. Пят. В. Чес. Хреста — Шортдейл
29. Нед. — Роблин, фарми

Адреса — Роблин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. П. Гліцького

Вересень

8. Неділя — Ст. Мартин.
15. Неділя — Іст Селкірк
21. Субота, Р. Пр. Бог. — Септон (храм)
22. Неділя — Тиндал
27. Пятниця, Воздв. Ч. Хреста. — Пилар Парк
28. Неділя — Портедж ля Прейрі

Адреса 263 Дороті Ст. Винніпег

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ

Вересень.

8. **Неділя 12 по Зісл. св. Духа:** Гол. 3 Утр. Еван. Мат. XXVIII 16—20 Літ. Ап. I Кор. XV: 1—11; Єв. Мат. XIX: 16—26.

15. **Нед. 13 по Зісл. св. Духа:** Голос 4. Утр. Єв. Марка XVI: 1—8. Літ. Ап. I Кор. XVI: 13—24; Еван. Мат. XXI: 33—42.

21. **Субота, Різдво Пресвятої Богородиці:** Утр. Єв. Лук. I: 39—49 і 56 Літ. Ап. Филип. II: 5—11, Еван. Лук. X: 38—42 і XI: 27—28.

22. **Нед. 14 по Зісл. св. Духа:** голос 5 Утр. Еван. Марка XVI: 9—20. Літ. Ап. 2 Кор. I: 20—24 і II: 1—4. Еван. Мат. XXII: 1—14.

27. Пятниця, Воздвиження Чесного Хреста. Утр. Еван. Ів. XII: 28—36. Літ. Ап. I Кор. I: 18—24. Еван. Івана XIX. 6—11, 13—20, 25—28, 30—35.

29. Нед. 15 по Зісл. св. Духа: Гол. 6. Утр. Еван. Лук. XXIV: 1—12. Літ Ап. 2 Кор. IV: 6—15. Еван. Матея XXII: 35—46.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XVII WINNIPEG, MAN., SEPT. 15th, 1940 ВИННІПЕГ, МАН., 15-го ВЕРЕСНЯ, 1940. ЧИСЛО (350) 18

КАЛЕНДАРНА ПРОБЛЕМА У БРАЗИЛІЇ.

До нас українців бразилійських сими ... ями доходить чимраз більше вістей, що ось то мовляв тепер всюди наші люде покидають „старий, перестарілий юліянський календар" — як старі зношені лахи, що їх скидаемо і викидаемо десь ... а приймають „новий, григоріянський" і після него святкують наші свята церковні. Акцію зміни календара силуються поширювати католицькі провідні круги українські — і як де їм вдасться започаткувати, невимовно тим тішаться і радіють. Тішаться більше, як молода дівчина гарним, новим „модним" убранням! Ось недавно писала українська католицька преса у Бразилії, що наші українці приймають „новий григоріянський календар" в Зединених Державах Америки, в Канаді, в Аргентині, та ще там десь. І то не тільки самі католики, але й православні. Як бразильська „Праця" так і „Місіонар" хвалять таку ініціятиву ... кажуть, що вони „поступили розумно", „зробили добре". В останній хвилі довідуемось, що в Канаді в „Українськім Голосі" також йде жива дискусія на цю тему. Коли так, то і ми тут докинемо деяке слово.

У нас в Бразилії провід гр. кат. церкви вже святкуе по новому стилю ще від року 1938 і потягнув за собою певну часть людей. Друга ж часть людей святкуе як давніше святкували з діда, прадіда, по старому. Тепер тут є так: **Одна кольонія святкуе, а друга робить буденну роботу, одна хата святкуе, а друга робить; оден чоловік працює на своїм ґрунті, а зараз найблизший його сусід святкуе. Навіть в одній хаті члени родини сваряться і спречаються за то саме.** З родинама то саме.. Один жонатий брат зі своєю ріднею працює, а другий святкуе — або батько святкуе, а син жонатий на своїм ґрунті робить і так всі брати, сестри, родичі і діти. А люди звичайно собі говорять, що одні зісталися русинами, українцями, як були, а другі поробилися поляками, бо разом з ними святкують.

Однакож ліпше буде розповісти всьо „з кінця", як прийшло до того інциденту, роздору і хаосу між нашим спокійним, робучим народом на еміґрації в Бразилії.

Як перед еміґрацією, ще колись в Галичині так і тут в Бразилії наш нарід святкував свої церковні свята як звичайно в свій час; навіть не приходило йому до голови переходити на „польський календар". (Наші люде не мали звичаю говорити юліянський, григоріянський календар", а казали звичайно український, або й руський, а другий польський, бо поляки його придержувалися). Нічо не казали навіть самі священики. І так було цілі десятки років. Навіть як відправляли „майове набоженство" то зачинали по новому стилю 14 мая. Оден тільки о. Михальчук в кольонії Антоньо Олінто зачинав відправляти 1 мая н. ст. (Той перший „поступив розумно". Всі прочі ще, як видно, були „нерозумні"). Аж десь раз написала „Праця" статтю під заголовком: „Що пишуть в Америці?" Здивувались автори цього письма, коли перечитали той заголовок, бо „Праця", як звичайно у неї було, нічо ніколи не писала про українців в „Америці" (в Зединених Державах) про їхне життя, так, якби їх там не було. Так давай читати, що там таке є в Америці, — певно, щось нове, важне сталося! Стаття була передрукована з якогось католицького часопису — („Праця" писала з якого, та вже забулося) — що захвалював григоріянський календар і радив українцям його прийняти, а як? Писано було там, що найліпше було б списати тих, що схотіли б святкувати по новому стилю і подати то до вищих католицьких властей церковних, і справа буде полагоджена. Але ніхто тим писанням не захоплювався. Кожний, що перечитав, казав: Видно, що „Праця" вже не має що писати! Кому з українців треба „польського календара" і нащо? Отже ж всі поставилися до такої проблеми неґативно. Та не так думали наші гр. кат. священики (православних у нас ще тоді не було). Їм така порада дуже сподобалася і припала до серця, хоть може не всім. То ж почали проект поданий американською газетою реалізувати. Василіянський монастир на кольонії Ірасима вислав своїх мужів довіря по хатах кольоністів-українців збирати підписи. Висланники не мали щастя, бо ніхто не хотів підписатися на „польський календар", а в одній хаті ще були би дістали „підпис" на своїй шкірі, коли б були чимскорше не винеслися. Знеохочені таким неповодженням вернулись висланники василіянські з нічим до дому з заявою: „Хоть би пішли за підписами й самі „вотці", то нічого не вскурають". І по других кольоніях цей плян не знайшов прихильників. Тому гр. кат. „вотці" були змушені закинути з болем серця акцію збирання підписів і сидіти тихо.

І знов якийсь час було тихо. Аж несподівано в кольонії Антоньо Олінто в церкві з амвона знов понісся клич о. Михальчука, що всі „русини" цеї кольонії мають зачинати святкувати разом з поляками. По цілій кольонії (що числить 350—400 українських родин) зчинився крик, рейвах, погрози, що й самому „вотцьови" небезпечно було в хаті сидіти і десь все виїзджав. Ця справа зайняла місце аж на сторінках „Українського Хлібороба", де її обговорювалося неґативно. Зівсюди оточений неприятливою, а то й небезпечною атмосферою, зневолений „вотец" мусів соромно скапітулювати. Василіянська „Праця" на той час мовчала, бо де ж її було симпатизувати з чоловіком, на якого дивилися оо. Василіяне скоса, що хоче бути першим; це ж їм (Василіянам) належалась пенздія в латинізації, а не якомусь там Михальчукові. І поволи календарна справа перегомоніла і знов якийсь час було тихо. Але гр. кат. духовники видно, що днями мріяли про календар, а ночами снили, бо по тім час від часу появлялися статті в „Праці", що ліпше було би, коли б всі українці святкували разом з другими народами, а десь ніби там малий гурток наших людей, що мешкав між чужими і зле їм було святкувати по старому, то святкують вже тепер по новому стилю. Такі статті писав о. Ананевич, ревний латинізатор, що — як він сам казав — свое свячення отримав з рук еп. Хомишина, а тепер був виїхав до Зединених Держав.

Але такі голоси в „Праці" були „голосом вопіючого в пустині", бо кожний, що таке читав, казав: Як можна україн-

УРЯДОВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ.

З благословіння Високопреосвященого Архиепископа о. Іоанна Теодоровича припоручається Всечесним Отцям Духовним включати до Потрійної Ектенії на Святій Літургії, аж до закінчення війни, слідуючі додаткові прохання:

Ще молимось за боголюбивого і всесвітлійшого короля нашого Юрія і за народи й держави Британської Імперії, під його покровом перебуваючі і тепер в тяжкій напасті од ворогів сущі; подай йому, Всемогучий Господи, Твою Мудрість і Могутність, осіни його Твоїм всемогутнім покровом, і подай йому перемогу над ворогами, щоби народи Твої, милосердний Господи, могли й далі під покровом його, в спокою і в тихості провадити життя їх і чинити волю Твою.

Ще молимось, милосердний Господи, подай мудрість совіту і твердість ділання, витревалість в нещастях високим провідникам народів і держав Британської Імперії, щоби скоро осягнена була перемога над ворогами нашими і щоби мир та спокій між народами настав.

Ще молимось, всеблагий Господи, подай мужність воїнам нашим, подай їм хоробрість та жертвенність самозабуття в боях з ворогами, врозуми і настав военачальників наших і подай війську нашому славну перемогу над супротивниками.

Ще молимось, чоловіколюбче Господи, змилосердися над народами нашими, охорони їх од напасти ворожої, захисти життя і домівки їх, дай їм в терпінню витревалість, щоби ними подолані стали супротивники.

Ще молимось, Господи Боже наш, захорони народи й держави нашої Британської Імперії, припини міжусобиці, дай всім однодумність, вірність, посвяту і виведи всіх нас з цих тяжких іспитів і подай замирення і спокій всім людям Твоїм.

Консисторія.

АРХИЄРЕЙСЬКІ ВІДВІДИНИ

Високопреосвященого Архиепископа о. Іоанна Теодоровича:

15 вересня, неділя, — Венкувер, Б. К.
22 вересня, неділя — Вернон, Б. К.
29 вересня, неділя — Давфин, Ман.
6 жовтня, неділя — Брендон, Ман.
13 жовтня, неділя — Ст. Мартин, Ман.
20 жовтня, неділя — Винніпег, Ман.
27 жовтня, неділя — Торонто, Онт.

Консисторія.

цям брати під ноги і доптати то, що наші батьки, діди і прадіди мали за добре і святе і йо[illegible] і цінили — а таким був у них наш церковний календар. І коли маємо від Бога наказ шанувати своїх батьків, то і то, що вони шанували, і нам шанувати також треба. І яка була б пошана нашим батькам тоді, коли би ми висміювали, поганили всі молодьні традиції, — а між ними і наш церковний календар?

Така була опінія всього загалу українського в Бразилії. Але представники гр. кат. церкви думали якраз противежно. Як пізніше показалося, вони так бажали „польського" календаря, як [illegible]

[illegible] зрену життя українс[illegible] появилася одна стаття [illegible] га, де казал[illegible]

[illegible]

Братства і Сестрицтва, потверджує їх резолюції, апробує релігійні підручники та взагалі релігійні видання; [illegible] в питаннях подружжя відносно посвячення в рамцях державних законів; звільняє від зложених обітів, крім обіту монашества; відзначує, на рекомендацію Собору або Консисторії, у відповідний спосіб особи — світські і духовні — за їх особливі заслуги для Церкви.

22. Кандидата на Епископа Української Греко-Православної Церкви в Канаді вибирає Звичайний або Надзвичайний Собор тої-ж Церкви.

[illegible]

VIII. Адміністратор.

[illegible]

постійної слабости або усунення члена Консисторії, на його місце оставші члени Консисторії покликають нового члена до докінчення речинця в[illegible]шого члена Консисторії.

31. На документах Консисторія уживає печатки з написом „Українська Греко-Православна Церква в Канаді" в українській і англійській мовах.

32. Протоколи засідання Консисторії підписують пресідник і секретар засідання Консисторії.

33. Листування Консисторії [illegible] голова Консисторії або її сек[illegible] припоручення голови Консист[illegible] ж листування як рівнож [illegible] голова і секрет[illegible]

34. [illegible] Консисторії [illegible] Консисторії.

35. У всіх справах, котрі [illegible] з вимогами чартеру і цього статуту, в область ділання Еп[illegible] звертається [illegible]

[illegible]

X. Духовні Конференції й Обласні Зїзди.

[illegible]

СТАТУТ

УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ,

змінений та доповнений Восьмим Собором тої-ж Церкви, що відбувся в днях 4—5 серпня, 1940, в Саскатуні, Сас.

VII. Епископ.

[illegible]

IX. Консисторія.

[illegible]

XI. Церковна Судова Комісія

[illegible]

(Дальше буде)

ЯК ЛЮДИ ЛИХО РОБЛЯТЬ.

ЖИТТЯ В ОБРАЗКАХ.

Понад річкою село. Хати рядами по обох боках вулиць, а коло хатів садки та городи. Гарно!

А поміж всіми хатами зупиняється ваше око на двох найкрасших хатах, що стоять в сусідстві коло себе. Тут живуть два заможні господарі — Панас, та Пилип. В одного і другого по два сини жонаті, і по дві невістці в кожній хаті.

І Панас і Пилип держали синів при собі.

Поки не затісно, живімо разом — казали вони — бо от і пчоли збивають в клубок, щоби було їм тепліше та безпечніше.

Надходив святий роковий день — Великдень. Свято із Свят! Господині по цілому селі вимітають порохи і білять [illegible] для зустрічі Великодня. Заводять [illegible] і в хатах і коморах. Великдень без [illegible] не був би Великоднем.

Пішла Панасова невістка, Мотря, робити лад в коморі. Пообмітати порохи, [illegible]мітати сміття, що назбиралося хто [illegible] звідки. Адже навмисне ніхто його сюди не наносив. Однакож і порох [illegible]ття назбируються і в найкрасших ха[illegible] найчистіших коморах.

І[illegible] не приклала Мотря обох рук. Чи що занадто молодою і не дуже [illegible] ще була, чи перетомлена іншою [illegible]ботою. Позамітала гарно насередині, [illegible] закутків, що були позаставлювані [illegible]иною, і не заглядала.

Пішла за чимсь до комори друга невістка, Марія, тай ненароком заглянула в один куток. Бачить — не замітано. За[illegible] в другий — те саме. І призаду[illegible]

Чому це Мотря з кутів сміття не позамітала? Що з нею? Я так не зробила би! Та не те... От коли б свекруха [illegible], то не мовчала би. Вона такого не любить...

Подумавши так вона взяла помело, кутки повимітала і сміття винесла обережно куди треба. І каже до себе:

Не зробила Мотря ладу, так я зробила. Щастя, що я туди заглянула!..

І поплило життя в Панасовій хаті дальше як і до того часу.

Не надто дбалою була також Пилипова невістка — Оксана. Прийшлось і її робити лад в коморі, тай за нею зосталися також кути невиметені. Точно таке, як і в Панаса.

Сталося також, що пішла за чимсь до комори старша Пилипова невістка Одарка, тай якосьто побачила сміття по кутках. Розгледіла добре, сплеснула в долоні тай на весь голос:

— Ось так! Така з тебе невістка! Така господиня! Така жінка чоловікови! Хліб їсти вмієш, а до роботи нема! Прометеш на середині, щоби люди бачили, а по кутах миші танцюють. Ось я тобі покажу!

І взялася до роботи. Повимітала, повишкрябувала, тай ще з подвіря доклала, щоби більше було, і вже така рада, що є що людям показати. Позбирала все і серед подвіря на купку висипала.

— Нехай всі бачать, нехай всі знають! — каже.

Пішла дорогою сусіда і покликала її Одарка, та:

— Гляньте, дядино, яка з нашої Оксани господиня! Пів дня чистила комору, тай ще тільки сміття за нею я понамітала...

Викликала з хати свекра та свекруху, всім показувала.

Покликала вона і Панасову невістку, Марію, тай почала розказувати — бо вона знала, якою дбалою та роботящою Марія була. Подивилась і Марія, так каже:

— Гріх ти, Оксано, робиш, тай тілько! І за тобою деколи можна сміття назбирати і за мною. І ти всего не доглянеш і я не догляну. Я на твойому місци мовчки все позбирала би, вине[illegible] б, куди слід і всьому кінець. Тай сама за те забула би.

Дуже розсудна була Марія, та її слова не подобались Одарці.

І Панасова хата і Пилипова однаковісенькі — білі, чепурні. І садки в обох однакові. І Панас з Пилипом господарі дуже статочні. І жінки їх поважні господині. І сини обохо без догани. В Панаса одна невістка більше дба[illegible], а друга менше, а таке саме і в Пилипа. І комори точно такі, і сміття в обох коморах по кутках однаково було зосталося...

Одна лише була ріжниця в обох ха[illegible]тах[illegible] що Марія була розсудною молодицею, а Одарка нерозсудною. Тільки ріжниці. Та які великі були того наслідки!

Прийшов Великдень і в Панасовій хаті було велике Боже Свято. Дякуючи Богу, що дозволив дожити до Великодня, всі гуртом спішили до Храму Божого. Ішли разом, як жили разом. Мотря несла Свячене, завязане в чистеньке біле полотно. А по дорозі каже Марія:

Дай, я буду [illegible] нести, а то втомишся. Я сильніша за тебе.

Жалувала Марія Мотрю. А Мотря дякувала в душі Марії за щире слово.

Не так було в хаті Пилипа. Сміття, що Одарка винесла на подвірря, розлетілося по сусідах. Переносилося на чужі подвіря, заходило до хатів, розсипалося по селі. Порох з кутів, що повимітала Одарка, поправляючи за Оксаною, летів з вітром і запорошував святочні настрої людей. Ішли осуди, балачки, насміхи...

І ціла хата Пилипа була запорошена. Цілі свята плакала Оксана і не було для неї великого Свята. Плакала й Одарка, коли нелад в хаті почався. Сварилися чоловіки обох невісток. Лаяла всіх свекруха. Дорікав всім свекор. Содомою і Гоморою віяло кругом — і в хаті, і надворі, і в душах цілої Пилипової родини. Замісць Дзвона Великоднього дзвеніла в одній душі розпука, в другій ненависть, а в усіх душах разом болюче невдоволення. Не було в Пилиповій хаті Святого Великодня.

Є розумна наша приповідка: „Коли люде не мають клопоту, то собі зроблять". І справді багато людського лиха повстає лише з людського нерозуму. Недумаючі люди роблять лихо там, де розумні без лиха обходяться.

Бачили ми два образки...

Не було ніякої слушної причини до того, що в Пилиповій хаті сталося. Зосталося по кутках сміття, але воно нікому лиха не заподівало. Подібне ж було і в Панасовій коморі, тай без лиха обійшлося. Сміття можна мовчки вимести, мовчки винести і мовчки за нього забути. Так зробила Марія.

Не те з Одаркою. Не поступила вона обережно. Не змовчала. Не подумала, що робить. Не застановилася, які будуть наслідки її вчинку. Запалювала огонь не поміркувавши, що з нього повстане великий пожар.

Сестро Українко! Чи ти ще молода дівчина при батькови-матери. Чи замужна молодиця. Чи невістка в свекрухи. Чи мати дітям, господиня і сусіда між сусідами. Чи сама свекрухою для невісток. Чим ти не є — завсігди дбай, щоби за твоєю роботою приходив гарний, спокійний святий Великдень, а не ворожнеча і невдоволення.

Нім зробиш що — перше застановись. Чого не треба на світ витягати, те закрий мовчанкою. Великий робітник в життю той, хто вміє розумно стерпіти, хто вміє розважно змовчати, хто вміє закрити те, що нікому непотрібне.

Памятай, що навіть дійсне зло є лише малим злом, доки хтось необережний не витягнув його на вулицю. Аж там набирає воно розмірів великого зла. Коли б не те, то полежало б воно в тіснім закутку і пропало би.

Йди за приміром розумної Марії!

Прот. В. Кудрик.

ПЯТА КОЛЮМНА І СОБОР.

(*) Нині „пятою колюмною" називають людей, що потайки приготовляються, щоби робити між загалом замішання і так ослаблювати силу тої країни, в якій живуть, а помагати її ворогам.

Назву „пята колюмна" введено підчас теперішної війни, коли показалося, що і Німеччина і большевицька Росія має в чужих їй державах — в Англії, Франції і др. — тайно підготованих своїх людей, які є на те, щоби нищити місцеву силу і так помагати тим чужим, що їх до того підготовили.

„Пята колюмна" не тим страшна, що вона велика. Вона є досить малою в порівнанню з загалом, серед якого вона знаходиться. Страшна вона тим, що замаскована. Тим, що вона показує одно, а робить друге. Тим, що вона може робити заколот серед загалу, коли загал того цілком не сподіється і не знає, з котрої сторони стерегтися.

Щоби зробити заколот, на те не треба багато людей. Один очайдух, оден авантурник може зробити заколот серед великої громади. І для нього буде вже великий здобуток, коли зробив заколот. Коли викликав в загалу непевність. Коли поставив загал в неясне положення. Коли розбив увагу загалу, або відвів від великої цили і приверну увагу до дурниці. Коли вивів загал з рівноваги.

„Пята колюмна", це замаскована, підступна сила. Небезпечною вона буває підчас війни, однакож може вона робити руїнницьку роботу і в мирних часах. Може розбивати силу народу взагалі. Залізаючи в життя гарно замаскованою, вона може розверчувати силу з середини, не звертаючи на себе уваги довгий час.

Коли недавний Церковний Собор відбувався дуже гідно, то це треба завдячувати в великій мірі тому, що не було на нім „пятої колюмни". Не було тих, які могли б і хотіли б робити замішання.

ЗАМОВТЕ СОБІ НЕГАЙНО ОЦІ КНИЖКИ:

Великі Роковини .... 75ц.
Протокол Семого Собору Української Греко-Православної Церкви в Канаді .... 25ц.
Чартер і Статут Української Греко-Православної Церкви в Канаді .. 15ц.

Замовлення й гроші слати на адресу Консисторії:

Consistory of the Ukrainian Greek Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ВЧИТИСЯ, ЧИ НАСЛІДУВАТИ.

(*) Між словами „вчитися" і „наслідувати" в нас не робиться ріжниці, однакож ріжниця є велика.

„Вчися", це те, що „всіх слухай, а свій розум май". До всіх прислухуйся, до всего придивися, про все розпитай, все зрозумій, а тоді набутим розумом будуй свое власне господарство. Руданський в"віршу „Наука" малює нам образок, де розумний батько посилає сина в світ на оглядини. Йди, придивися до всего — каже він — зрозумій все, а тоді вертайся на батьківське поле і збирайся до самостійної праці.

„Наслідуй других", „дострoюйся до других", це асиміляція. Лишай свое і бери чуже. Міняй свое за чуже. Перебирай чужі способи життя, чужі способи думання, чужі цілі, чужі ідеали. Переробляй себе так, щоби ти перестав собою бути. Самого себе відрікайся. Тойже Руданський в тімже віршу показує як нерозумна мати рада, щоби син до панів себе доcтроював, щоби простелив себе перед ними, як „рядниночку", а тоді їх ласкою і він панським життям заживе і „з полем батьківським розпрощається". Тай не тільки з полем, але з своїм родом, з своїм народом.

Були серед Українського Народу одиниці, що доcтроювалися до других асимілювалися. Такими були багаті українські родини, як Острожські, Шептицькі, Вишневецькі, Чорторийські, Гірські, Заславські, Збаразькі, Козловські, Сангушки, Сапіги, Шумлянські, Жовківські, Бавoровські, Дідошицькі і других немало. Вони дострoювалися до поляків, перебирали їх мову, їх віру, їх звичаї і поволи перестали бути собою. Інші так переходили до москалів, до румунів, до мадярів.

Наша історія каже, що робили вони це „для лакомства нещасного". Лакомилися на польську ласку, на вигіднійше життя, на дружбу з чужою шляхтою. Продавали себе за вигоди.

Коли український нарід нині на світі живе, то якраз тому, що вперто зберігав свою окремішність. Дорожив своею культурою — своею мовою, своею Церквою. Не перебирав ні від татарів, ані від турків. Ні від румунів, ні мадярів.

А зберігати свое не було ніколи легко. Воно не приносило вигод. Воно вимагало додаткової праці, спричинювало терпіння, викликало переслідування. Великий податок треба було платити, щоби могти бути собою — податок грішми, податок майном, податок життям, податок вигодами, податок спокоем, податок кровю і податок життям.

Цілі покоління платили такий податок розуміючи, що так зберігають вони більшу цінність, а то — самих себе, як нарід.

Прот. В. Кудрик.

ГЕРАКЛЬ НА РОЗДОРОЖУ.

Оповідаєсь в старинній грецькій історії про великого героя — Геракля. Був він сином Зевса й Алькмени, і як божий потомок, був великим між людьми.

Не молодим був Геракль, як почав вже призадумуватися над поважними справами життя. От є багаті люди, що не працюють, живуть в розкошах. А є інші, що ціле життя запряжені до важкої праці. Та хоч встає завидність, коли дивишся на богачів, то все ж їх не поважаєш. А кілько між убогими тих, що мусиш перед ними схилити голову. Так думав Геракль.

Одного дня йшов він полем про ті ж справи думаючи. Йшов, поки не зупинився на роздорожу. Дорога, якою йшов, на двое розходиться.

— Це якраз мое роздороже — сказав він. — Куди мені тепер йти? На право, чи на ліво?

Ще він думав, як з правої сторони наближаєсь до нього незнакома жінка. Молода, гарна на вроду, одягнена в найкращу одежу та золото. А було це Афродита, богиня любови та краси. Наблизившись до Геракля, каже вона:

— Не знаєш ти, гарний молодче, куди тобі тепер звернутись — на право, чи на ліво. Та я поможу тобі. Ти молодий і життя перед тобою довге і широке, як те поле, що бачиш. Кінця йому не видно. А там, де йому ніби край, починаєсь небесна блакить. Це країна богів, країна вічних розкошей. Туди товбі дорога. Я звідтам прийшла і знов туди вертаюся. Ходи зі мною. Ходи в країну щастя. Зо мною не зазнаєш ніякого горя. Труду не буде ніякого, бо други будуть на тебе працювати. Журби не буде. День за днем будеш жити в розкошах, та радощах.

Ще вона говорила, як дорогою, що вела на ліво, наблизилась друга жінка. Молода, але смирна, поважна і задумчива. Одежа на ній проста, без прикрас. А була це Атена, богиня розуму. І сказала вона Гераклеви:

— Я прийшла остерегти тебе. Ти ще молодий і віком і досвідом, і легко можеш повірити солодкій бесіді, за якою нема ані гідности, ані добра. Та, яка говорить з тобою, хоче звести тебе на манівці. Вона оповідає тобі про неробство і розкоші — але хіба ними виховуються великі люди? Хіба туди дорога до безсмертних висот? Коли підеш з нею, то ані в людей не заживеш слави, ані до богів себе не наблизиш. Безславно пропаде твое життя. І тому йди за мною. В моїй стороні прийдеться тобі багато працювати. Будуть важкі дні, будуть недоспані ночі; нераз прийдеться тобі важкий тягар на свої плечі класти. Однакож душа твоя буде чиста. Совість твоя буде спокійна. Ніхто з гідних людей не згадає тебе лихим словом. Всі будуть ставити тебе. Прийдеться тобі багато працювати, розкошей не буде, але буде спокій в твоїй душі. Я кличу тебе на дорогу безнастанної великої праці, а та дорога заведе тебе на верхи високої гори, де живуть безсмертні. Отже ходи за мною!

І Геракль пішов за Атеною — дорогою великої праці і великих здобутків.

— ——

В такім стані, як був тоді Геракль, знаходиться час-від-часу весь людський рід — одиниці, гурти і народи. Поки життя поступає одним шляхом, так нема журби, куди йти. Одна дорога не ставить нічого до вибору. Однакож кождий шлях в якомусь місци ділиться на нові шляхи. І тут стає перед життям питання: куди йти — на право, чи на ліво? Куди красше? Куди певніше? Куди буде більше здобутків? Куди більше вигод? Куди менше трудів?

На кождім такім роздорожу життя зявляється з одної сторони Афродита, з другої Атена, і каже перша:

— Ходи за мною, в мене гарно! Буде легке життя, будуть великі здобутки, буде повага, буде достаток. Одягну тебе так, як чужі поважні люде одягаються — цілком не будеш подібний до себе нинішнього. Імя дам тобі нове, красше від того, що маєш. Заведу тебе в товариство, з яким ти доси незнакомий. Будеш проживати в новім світі, де за все, що пережив дотепер, забудеш. Забудеш свою убогу матір, свого невченого батька, своїх простих братів та сестер, свій поневолений і погорджений народ. На їх місце я дам тобі красшу матір, красшого батька, красших братів і сестер, дам тобі новий, славний нарід. Ти будеш звати їх „прибраними". При їх повазі і ти щастя та поваги [illegible]ся. Праці буде мало, здобутки будуть великі, клопотів не буде ніяких...

Таке завсігди і всюди говорить Афродита. Але побіч неї в [illegible] з'являється Атена і каже:

— Не йди за Афродитою! [illegible] заведе тебе в чужу сторону, в чужий світ. Йди за мною. Моя дорога, це продовження твоеї рідної дороги, якою [illegible]чав ти йти від колиски. Вона тобі [illegible] знакома тобі. І вона поведе тебе [illegible] через твої рідні сторони. Туди, де живуть твої брати і сестри. Там будеш між своїми і зі своїми. Ти знаєш [illegible] би їх життя, тобі відома їх праця. Вони споминають те, що і ти споминаєш; вони бажають і надіються того, чого ти надієшся. Вони тобі не „прибрані", а „рідні". Одна з тобою кров, одна [illegible]. Вони пізнають тебе. Вони будуть кликати тебе іменем, яке дала тобі твоя рідна мати. Вони заведуть тебе до Святині, де побачиш статуї твого діда, прадіда і всіх твоїх славних предків, що жили на протязі віків. І книга велика лежить в тій Святини — це Історія Твого Народу. В ній записані [illegible] всіх гідних твоїх братів і сестер. [illegible] в тій Святини молилися, там [illegible]ги і свое імя. Ось куди тебе я кличу! Не до розкошей нерозумних, не до зисків незаслужених, але до розумної гідної і витревалої праці. Нею піднесеш свою особисту гідність, нею збудуєш свое власне господарство, нею здобудеш собі місце представника свого народу перед чужими — нею заслужиш собі повагу в людей і благословення Неба!

— ——

Коли оглянутись на півсотню літ життя українців на цій землі, то які богині їх на свої дороги не закликали! Якими принадами не заманювали! Яких обіцянок не давали! Яких користей не приказували, щоби за ними повести українця в чужу йому сторону, в чужий світ, між чужих йому людей, до чужих святинь, на приношення жертв чужим богам.

Але мало було тих, що пішли за чужим покликом. Хто ж пішов — то що він нині має? Не здобув він там ані великого майна, ані не набув незвичайного розуму, ані дійсної поваги в людей, ані кращого товариства, ані не збудував розумного і гідного свого особистого господарства. До своїх дорога йому загороджена, а між чужими він чужий. Його доля, то доля евангельського Блудного Сина, що покинув рідних батьківматір і батьківське добро в чужій стороні промарнував. Тяжко між чужими бути, а ще тяжше до своїх вернутися. Такою була би і доля Геракля, коли б був пішов за покликом Афродити.

Та він за нею не пішов. Зате пішов за розумною Атеною. За покликом здорового родуму. За вказівками здорового життя. На дорозі, яку він вибрав, виконав він двадцять славних праць і записав свое імя між безсмертними.

Українче! Українко! Коли опинишся на роздорожу, згадай Геракля. І коли підійде до тебе з солодкими словами гарна Афродита, ти зверни твое ухо в другу сторону і прислухайся, що говорить Атена. Її бесіда різка, її слова тверді. Вона говорить словами розуму, словами розсудку, словами совісти. Завсіди йди за її порадою, а не за покликами Афродити!

——«»——

о. Є. Г.

ДЕ ПРАВДА.

(Продовження).

[illegible]аїнців, — тому, що були православні [illegible] називали зрадниками [illegible].

Не оглядалися побожні католи[illegible] королівські привілеї з 1592 р. Тай король не настоював на виконан[illegible] доручень, бо не був приятелем православних.

[illegible] в такий чорний день нашої справи виступає Ставропігія, право[illegible] львівське брацтво, до боротьби з католицизмом і насуваючоюся [illegible]. [illegible] хмарою лихоліття. Во[illegible] [illegible]легатів до короля і центр[illegible] до сойму і соймиків. При тім треба було давати хабарі. Це висилювало [illegible] брацтво, але й громадян[illegible] в нім зорганізоване.

В постулятах-просьбах своїх брац[illegible] порівнювало життя в католицькій [illegible] з египетською неволею.

[illegible] делегатах справа не обмежи[illegible] Брацтво мусіло давати гроші. Оно [illegible]ковували себе, як могли, щоб бо[illegible] [illegible] і свої національні права [illegible] хотіли, щоб силою їх гнали в католицтво. І платили хабарі навіть короле[illegible].

„Конець кінців вічні поїздки і [illegible]ні хабарі заставили короля в 1604 р. [illegible]ти львівському магістратові, що [illegible] аж до покінчення польсько-[illegible]ського спору не гнобив львівських українців, не шкодив їм в торговлі й ремеслах, не безчестив їх релігійних святощів і не гнав силою в нетри католицизму". (ст. 60)

У католицькій державі кожний поводився як хотів. Король наказує львівському магістратові не гнобити православних, але міська влада робить свое. І дальше пакостили православним, дальше шкодили і не давали жити.

1608 року львовяни, під проводом пароха Воскресенської церкви о. Андрія, знову беруться енергічно боронити своїх прав. Скликають наради. Вибирають делегатів до Варшави. Складають гроші.

Делегатам дають поручення, чого домагатися в короля. Із тих домагань виходить, що наші брати були в розпучі.

„Делегати мали домагатися в короля, щоби він привернув українцям Львова права, якими користувалися поляки; коли це буде неможливе, то хай король зрівнає українців з вірменами, а коли й цього посли не дібються, то хай на долю львівських українців припаде зрівнання бодай... з жидами; а якби, борони Боже, й це виявилося неможливим, то хай король позволить львівським українцям виселитись у Волощину..." (стор. 51)

Вручено королеві меморандум. В нім домагалися справедливости і порятунку. Та король, як звичайно в тодішній Польщі, приймав до відома просьби і скарги, але нічого з тим не робив. А може декотрі й старався поліпшити долю своїх підданих, та шляхта робила свое. Вона була зухвала й розумила в своїм поступованні й тому навіть є приповідка, що „шляхціц на загродзє рувни воєводзє", значить, мав власть як воєвода, королівський заступник.

Львовянам помагав „львівський владика Єремія Тисаровський, який осібним пастирським листом звернувся до усього світа православних, закликаючи його до помочі львівським українцям." (ст. 51)

На зазив владики відгукнулися молдаво-волоський митрополит Мардарій і олександрійський патріярх Лукаріс. І наш земляк з Атону Іван Вишенський [illegible] заохоти православним у боротьбі проти наступаючого католицтва. Не мало він їх підтримав на дусі.

Не довіряли православні українці і [illegible].

[illegible] (отже по заве[illegible] Є.Г.), коли до Львова [illegible] достойники [illegible] митрополит Веніямин Рут[illegible] володимирський владика Ілля Моржковський.

[illegible] оглянути славну вже тоді брацьку друкарню, яка в час будови успенської церкви поміщувалася в забудованнях онуфріївського монастиря. Та ледви уніятські достойники [illegible] переступили пороги монастиря, православні, [illegible] за цілість своеї друкарні, вдарили на гвалт. Гомін дзвонів скликав в одну мить мало весь православний Львів на монастирське подвіря. Усі кинулись на гостей і їх прислугу і тільки скорій орієнтації завдячили уніятські владики свое здоровля а може й життя. Така була завзятість православних проти уніятів, які в їхніх очах були гірші ворога, були просто-напросто — зрадниками, ренегатами." (ст. 53–54)

Що православні так повелися з уніятами, це нічо дивного. Уніяти вдиралися силою до православних церков. Забирали [illegible] церковні православні маєтки. Могли це робити, бо мали забезпечену поміч католицької Польщі. А це зайвий доказ, що Україна була православною і не визнавала Риму.

Польщі грозила небезпека. Турки насували. Треба було помочі. Треба було помочі козаків та взагалі цілого українського населення.

В польськім соймі 1620 р. виголосив Лаврентій Деревенський промову, в якій [illegible] кривди терпить наш нарід. Отже як той нарід може боронити таку державу, своїми грудьми спиняти ворога?

„Хто ж не бачить, — говорив він, — скільки кривд, скільки безпримірних насильства терпить український народ? Що діється у Львові? Хто православний і не хилиться до унії, тому не вільно в місті жити, не вільно йому займатися торговлею, варити і подавати горячі напитки. Коли ж хто осмілившись жити в місті, помре, то не вільно його хоронити після церковного обряду, не вільно йти з святими Тайнами до хорого. А чейже українці мають тепер боронити цілости польської держави." (ст. 55).

Поляки в небезпеці. Подаються під грозою хвилі. Роблять обіцянки православним. До Сагайдачного висилають патріярха, щоб той намовив його боронити їх. Та польські низи робили свое:

„Не вважаючи на небезпеку, в якій находилася їх держава, з дивною заїлістю кинулися на українців. В цілому краю як і у Львові почалася нова хвиля переслідувань, арештів і крівавих екзекуцій над українцями, яким приписувано цецорський погром. Дійшло до того, що українці устами православного київського митрополита Борецького заявили, що коли в наслідок цих переслідувань прийде до домашної війни, то кров і вина спаде на поляків і уніятів." (ст. 56).

З цего видно, де тоді стояли уніяти, предки теперішних поборників православія в Канаді й Америці.

Польща хотіла хитрим способом знищити Православну Церкву, скликати православних і уніятів на спільний собор і створити „автокефальну церкву", але „на щастя хитро придумана інтрига завела на цілій лінії" — як каже Голубець. Православні, шануючи себе, не приїхали на собор. Тоді уніяти внесли скаргу до польського суду на православних за те, що ті не приїхали. Не виявили стільки розуму і свідомости, скільки мали українські кураки, що висмівали їх та „викрикували за ними по вулицях, прозиваючи їх поганами й запроданцями... Завзятих кухарок покарано тюрмою на замку, але це зовсім не причинилося до поширення унії." (ст. 59).

За це, за цю невдачу того пляну чи інтриги, потерпіла Ставропігія.

(Докінчення буде).

——«»——

СОБОР І ЗМІНА ЦЕРКОВНОГО КАЛЄНДАРА.

(*) В „Українськім Голосі" довгий час обговорювалася справа Церковного Календаря — чи змінити його, чи ні. Люде, які доказували потребу зміни Церковного Календаря, підготовляли календарне питання для надходячого Собору, щоби той, як найвисший авторітет Української Православної Церкви, календарну справу вирішив.

Та сталося так, що на Соборі календарна справа навіть не підносилася для обговорення.

Вже з того, що писалося в „Українськім Голосі", було видно, що загал є проти зміни. Те саме ще сильніше зазначилося на Соборі, коли делегати при звітах зазначували, що: „Наша громада є проти зміни Церковного Календаря". Ніхто оден не сказав, що його громада є за зміною, отже так календарна справа вирішалася самими заявами делегатів. Після того не було вже місця на піднoшення цеї справи для обговорення. З статей в „Українськім Голосі", а вже головно з заяв делегатів стало видно, що загал вважає свій Церковний Календар великою культурно-церковною цінністю і радий ту цінність зберігати.

Окремо треба занотувати, що в „Світлі" (видають Василіяни в Мондер, Атла.) передруковувалися ті статті з „Українського Голосу", які були за зміною календаря, але не було згадки про статті, які були проти зміни. З того читачі „Світла" могли розуміти, що проти зміни не було в „Українськім Голосі" нікого. Тимчасом справа стояла цілком не так. А як стояла — показалося на Соборі.

ІСТОРІЯ ЕВХАРИСТИЧНОГО КУЛЬТУ.

(За митр. Д. Валединським).

(Докінчення).

В III віці чин Евхаристії мало ріжнився від практики II-го віку. Як і Ориген, представник Олександрійської школи, так і Св. Кипріян Картагенський, представник північної Африки, в численних своїх творах зазначують ті ж основні моменти чину, що відомі нам і з творів письменників II віку. Той сам поділ Богослуження на підготовне (проскомидію), провчальне (для оглашенних — читання Св. Письма, навчання, моління) і евхаристичне.

Ориген подає нам деякі деталі про Агапи, що мають уже головно поминальний характер: „Коли чинимо память їх (упокоених), закликаємо вірних; при цьому нагадуємо бідних і немаючих, вдів і сиріт, так щоб наше свято було на спомин та впокоєння душ".

Св. Кипріян-Картагенський подає зовсім ясну вказівку на відокремлення Евхаристії від Агапи і перенесення першої на ранок. Виступаючи проти звичаю деяких єретиків (напр. евіонитів, маркіонитів, енкратитів і ін.), а саме — проти вживання для Евхаристії самої тільки води, Св. Кипріян дає таке вияснення цього питання: „Дехто, певне, спокушається тією думкою, що хоч ранком і приноситься сама вода, про те ввечері, коли приходимо на трапезу, ми приносимо розбавлену чашу. Але на час вечері ми не можемо скликати всього народу, щоби виконати правдиве Тайнство в приявности цілого братства. Правда, Господь не ранком, але по вечері подав змішану чашу. То чи вжеж і ми повинні святкувати Вечерю Господню по вечері і давати розбавлену чашу приявним на зборах? За Христом треба принести жертву ввечері, щоб самим часом показати й захід, і вечір світу. А ми святкуємо Воскресення Господнє в ранці".

У тім самім листі до Цельсія Св. Кипріян підкреслює необхідність конечно зберігати обряд Тайної Вечері, а, головне, повторення Спасителевих слів при установленні св. Евхаристії: „Напередодні Своїх мук узявши Він чашу, поблагословив і дав Своїм учням, кажучи: Пийте з неї всі. Це Кров Моя, Нового Заповіту, що проливається за багатьох для визволення з гріхів". У тім же листі Св. Кипріян свідчить про існування осібної молитви, що її читає Предстоятель по освяченню Дарів, а в ній ясно давався спомин про муки і Спасителеву смерть. Молитва ця названа „анамніса".

У листі до Доната, розділ 16, дається опис Агапи, що (як підтверджують і Тертулліян, і Клемент Олександрійський) супроводилась співом псальмів. Із творів Св. Кипріяна можна вивести повну уяву про порядок чину Евхаристії, що складалася з читання Св. Письма, моління, посвячення, анамніси, молитви за впокоєних і Господньої і, нарешті Причастя.

Закінчивши огляд письменників III віку, перейдімо ще, накінець, до осібної групи творів відомих авторів, творів церковно-канонічного характеру, а саме: „Апостольських Постанов", „З віту Господа Нашого Ісуса Христа" і ін. подібних. На жаль, не маємо тут місця докладно подавати численні дані про Евхаристію й Агапу, що їх мають ці цінні твори III віку (остаточного погляду на час їх повстання ще нема). Обмежуємось тільки короткими замітками

Агапу описують: „Завіт", „Канони Іполіта" й „Канони Єгипетські". Найкоротший опис подає перший памятник, що має декілька сторонніх заміток із термінами не завжди зрозумілими для нашого часу, але добре відомими тогочасникам. Як „Завіт" так і „Апостольські Правила" дають досить докладний малюнок чину Евхаристії, що розвинувся на кінець III віку вже дуже широко. Опис самих обрядів, священнодій — досить короткий, але тексти молитов подані повністю, а своїм розміром вони дуже широкі, що свідчать про їхню давність. У цих творах невідомих авторів знаходимо дані не тільки про саму Евхаристію, але й про цілу Літургію, що складалася з низки священнодій, які ішли в повній послідовності та порядку. Найкоротший чин Літургії подають „Єгипетські Постанови". Крім елементів Літургії, згаданих вище, знаходимо там епіклезу, цебто прикликання Святого Духа на Дари, благословення елея й сира, возношення Дарів, вдячні молитви по Причасті, благословення й відпуст. Найдокладніший і найповніший чин подають „Апостольські Постанови" та „Завіти". У цих памятках маємо вже ектенії (єпископська та діяконська), перелік діл Господніх чи т. зв. префація. Звичайно центральне місце займає епіклеза, що в „Завіті" звернена до Пресвятої Тройці.

Подаємо тут ці епіклези. Ось із „Апостольських Постанов":

„Згадуючи Його муки й смерть, і з мертвих повстання, і на небо вшестя, і будучий Його другий прихід, коли прийде Він із славою і силою судити живих та мертвих і подати кожному по ділах Його, приносимо Тобі, Цареві й Богові як Він установив, хліб цей і чашу цю, дякуючи Тобі, що Ти вчинив нас достойними стати перед Тобою і святу дію чинити Тобі, і молимо Тебе, щоб милостиво споглянув на ці Дари, що перед Тобою, Найщасливіщий Боже, вподобав їх на честь Христа Свого і послав на жертву цю Духа Свого Святого, свідка мук Господа Ісуса, щоб Він показав хліб цей Тілом Христа Твого й чашу цю — Кровю Христа Твого, щоб причасники цього зміцнилися в благочесті, одержали визволення з гріхів, позбавилися диявола й лести його, наповнились Духа Святого, стали достойні Христа Твого, отримали життя вічне, бо Він примирив Тебе, Владико й Вседержителю. Ще молимось, Господи, й про Святу Церкву Твою, що від краю до краю, що Ти зібрав її дорогоцінною Кровю Христа Твого, щоб Ти зберіг її міцною й непорушною до кінця віку, і про ціле єпископство, що правильно навчає слово правди. Ще молимо Тебе й за мене найменшого, що приношу Тобі, і за все священство та дияконів і за цілий клир, щоб Ти, умудривши, всіх наповнив Духа Святого".

Епіклеза з „Завіту".

„Приносимо Тобі цю подяку, Споконвічна Тройце, Господи Ісусе Христе, Господи Отче, що перед Тобою всякий твір і вся природа дрижить, утікаючи в себе, Духу Святий, ми принесли це пиття й цю поживу Святости Твоєї, зроби так, щоб воно було нам не на осуд, не на осуження чи на знищення, але на спасіння й підтримку нашого духа. Так, Боже, дай нам, щоб ~~через~~ імя Твоє відбігала кожна думка про невгодні Тобі речі. Господи, зроби, щоб кожна погордлива думка могла бути вигнана із нас Твоїм іменем, записаним в середині завіси Твоїх небесних Святинь, іменем що почувши пекло, ад обезумів, ... (темнота) розірвана, духи вигнані, дракон розбитий, невіря викинене, непослух поборений, злоба здавлена, заздрість бездільна (не працює) пиха осуджена, скупість викорінена, чванливість викинена, пиха принижена, усякий корінь зла знищений. Тому дай, Господи, очам нашим бачити Тебе, згадуючи Тебе й служачи Тобі, маючи свою долю в Тобі одному Сину й Слово Боже, що Йому все підлягле. Підтримай до кінця тих, що мають Дари пророчі, зміцни тих, хто має Дари сцілення, зроби сміливими тих, хто має силу мов, навчи тих, хто працює в слові навчання. Піклуйся про тих, хто завжди виконує волю Твою, вдовам і убогим і сиротам допоможи. Памятай про тих, хто спочив у вірі і подай нам насліддя з Святими Твоїми, обдаруй нас силою бути Тобі вгодними, як вони вгодні Тобі. Наставляй народ у праведності й освяти всіх нас. Але дай, Боже, щоб всі, хто бере участь і приймає їх святих (Тайн) Твоїх, могли бути одне з Тобою, так, щоб вони могли бути наповнені Духом Святим для закріплення віри в правді, так, щоб вони могли завжди приносити Тобі й Твоєму укоханому Сину Ісусові Христові хвалу, що через неї Тобі слава й сила з Духом Тв[illegible] на віки віків".

Ми обмежились тут наведенням основних евхаристичних молитов, [illegible] тільки двох найхарактерніших [illegible] „Заповіту" й „Апостольських Постанов". Більш-менш подібні дані про Евхаристію знаходяться й по інших таких творах, наприклад, у „Канонах Іполіта" [illegible] повного тексту [illegible] вказівка на принесення дияконом [illegible] і положення на них рук єпископ[illegible] світерів із виголошенням відповідної молитви; те саме й у „Єгипетськім Церковнім Уставі". „Ефіопський Церковний Устав" подає Евхаристичний Канон дуже повно.

Ось такі письменні свідчення про центральний культ християнства, культ Святе-Святих Церкви, — про Евхаристію, найбільший скарб віри, що протягом багатьох віків і до нашого часу заховується в своїм основнім, незміннім вигляді.

УЧАСТЬ УКАЇНЦІВ В ТОРОНТОНСЬКІЙ ВИСТАВІ.

Канадійська Національна Вистава в Торонто відбулася цього року так само, як і в минулих роках.

Особливо величавий був день 29-го серпня, присвячений музиці. Запрошено дуже багато ріжнонаціональних хорів, між ними й хор товариства Український Народний Дім в Торонто. Хор співав під орудою свого постійного дірігента П. Юндака. Репертуар вибрано такий, щоби гідно репрезентував Українську пісню та рівночасно підходив під смак чужої публики, яка щорічно на виставовім майдані слухає української пісні з великим одушевленням.

ВИЙШОВ З ДРУКУ Й ПРОДАЄТЬСЯ

„ШКІЛЬНИЙ СПІВАННИК"

вложений славним українським композитором К. Стеценком.

Співанник містить 38 пісень під нотами й коштує лише 25 центів з пересилкою. Замовлення й гроші (почтовим переказом, або стемплями) слати на адресу:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,

7 St. Johns Ave., Winnipeg. Man

ДЕЩО З СЕНДІ ЛЕЙК, МАН.

Тому, що від якогось часу не було в „Вістнику" допису з Сенді Лейк, хтось міг би подумати, що церковне життя в нас завмерло. На ділі так воно не є. В нас робота на полі церковнім йде звичайним, по нашим силам витиченим руслом. І тому хочу поділитись з шановними читачами „Вістника" з деякими нашими місцевими справами, як рівнож зі споминами з останнього, Восьмого Собору нашої Укр. Греко-Православної Церкви в Канаді, котрий відбувся в днях 4—5 серпня 1940 в місті Саскатуні і на якім я репрезентував громаду в Сенді Лейк, Ман.

1. Прощання о. Симчича.

Богослуження, що відбулось в нас 28 серпня, було останнім Богослуженням о. Симчича в нашій громаді. Після розпорядку Консисторії, [illegible] може на його власне бажання о. Симчич відійшов від нас, з нашого округа, аж до Алберти. З цеї нагоди по Богослуженню, ми всі що були присутні в церкві, зібралися в Українськім Народнім Домі [illegible] хоч і не дуже то приготовані, [illegible] нашого о. Симчича та побажати йому та його рідні якнайкращого успіху на його новій парафії. По короткій, але зворушаючій промові, яку виголосив оден з членів громади, вручено о. Симчичеві два маленькі дарунки — один [illegible] цього, другий для його [illegible]. Не менш зворушаючо і о. Симчич подякував за них. Дарунки [illegible] були маленькі, але як було [illegible] промовцем, були щирі. І хотіли ще раз ось тут побажати [illegible] цеї нашої громади й Сенді Лейк як найкращого здоровля і успіху о. Симчичові і його рідні в новій околиці.

2. Наша церква.

[illegible] від якогось часу маємо [illegible] вакінчену з надвору і до [illegible] міри з середини. Щоби однак церква дійсно була і виглядала [illegible] церква східного обряду, а не як костьол, ми цего року справили [illegible] іконостас. Іконостас чудовий побудований таки нашим місцевим майстром п. Іваном Бурбою. [illegible] потягнув за собою багато грошей, які ми мусіли в більшості стягнути самі з себе в роді добровільних даток. Ми, як громада були би дуже щасливі, колиб поблизькі громади в Манітобі прибули до нас на храм, на св. Михаїла, що припадає в листопаді, та подивились на цей іконостас, бо до тої пори, я певний, він буде і помальований.

3. Спомини з Восьмого Собору.

Як оден з многих делегатів на Соборі цего року, не можу не поділитись з загалом зі споминами та вражіннями, які я виніс зі згадуваного Собору. На жаль мої письменницькі сили — за слабі, щоби я міг переказати те, що там було, тим, що там не були. Собор цей був повний поваги, святости і розуміння всего, [illegible] тільки своє рідне. Не обійшлося, правда, і без маленького інциденту. Іменно оден з наших колишніх членів мусів бути недопущений до будинку Інституту, в якім відбувався Собор, в так званий „хлопський спосіб", однак з непрошеними, а до того впертими гістьми мабуть лише в такий спосіб можна поводитися. Промова о. Владики була повна науки. (Вона була поміщена в „Вістнику"). Звіт Консисторії і о. адміністратора Савчука, був точний і щирий. Промови гостей добре обдумані, як примірои промова п. посла Бачинського, яка була також дуже зворушаюча. Всі вискази та суґестії поодиноких делегатів, були висказами всіх тих громад, порозкиданих по цілій Канаді, яких вони репрезентували. Дай Боже, щоб я прожив так довго, щоб міг бути ще не на однім а на кількох таких Соборах.

4. Бувша соборна громада в Вінніпегу.

Не від річи буде тут згадати і про ту громаду котрої много членів я дуже добре знаю, і котра була причиною того всього клопоту, та тих всіх коштів процесу, котрі маємо сплатити (ми їх обовязково сплатимо). Це є бувша наша соборна громада в Вінніпегу. Я не раз обговорював церковні справи з поодинокими її членами [illegible] і ніколи жадний з них не сказав мені [illegible] вони ще не мають грамоти, силою якої вони входилиб в склад Укр. Гр. Православної Церкви в Канаді. Я все був того переконання, що соборна громада повинна перша мати таку грамоту та послужити за примір всім іншим громадам.

Знаєте шановні читачі як то вінніпегська громада св. Покрови виглядає для мене? Ось я: Виглядає вона мов той господар, що зайхав [illegible] Канади вже тому кільканадцять років жив тут спокійно, доробився майна та взагалі користає з вигод цего краю, [illegible] не вибрав горожанських паперів. Ми [illegible] тодішні господарі, що заїхали сюда о много літ пізнійше вже давно отримали канадійські папери й стали дійсними горожанами, а він, той старий господар, ще й до нині є емігрантом.

Ми всі отут далеко від Вінніпегу є переконані, що як через канадійські [illegible] до великого британського народу [illegible] і громада церковна через свою грамоту, входить в склад Укр. Гр.-Православної Церкви в Канаді. Я переконаний, що бодай декотрі з членів вінніпегської громади вже нині знають що так воно є, і жалують, що не подбали для своєї громади про горожанські папери.

5. Покриття коштів процесу.

Майже всі делегати жертвували на покриття коштів процесу від себе і від громад. Я рівнож, як оден з многих делегатів жертвував дещо від себе і нашої громади. (Мені відомо, що всі священики також жертвували поважніші суми деякі з них навіть по $100.00). Заки подам лісту жертв з нашої громади, я хотівби звапелювати до всіх наших церковних громад, як і до поодиноких членів в тій самій справі. Громади Укр. Гр.-Прав. Церкви і всі члени її станьмо як оден, сповнімо свій святий обовязок зложім свою лепту на сплату довгу, котрий понесимо через наших таки рідних братів по крові і кости і по релігії. Одна громада нехай вступає в добрі сліди другої.

Я в імени своєї громади жертвував на сплату довгу в день Собору 5 доларів.

Коли я дав звіт з Собору громада ухвалила ще додаткових 10 доларів.

Сестрицтво дарувало	5.00
Д. О. Дидик (в часі Собору)	5.00
Д. О. Дидик підчас збірки дома	1.00
Т. Мулявка	1.00
О. Залещук	1.00
Ф. Муляй	1.00
[illegible] М. Муляй	.50
[illegible] Розалія Мулявка	.50
[illegible] П. Залещук	.50
С. Доманський	.50
Н. Лесюк	.50
[illegible]	.50
Н. Ярич	.50

Разом наша громада зложила $[illegible].50

Д. О. Дидик,
делегат з Сенді Лейк, Ман.

ВСЕГО ПО ТРОХА.

(Ошава, Онт.)

Чисто не надівано попали мені до рук два числа жуківського „Вістника Америки за місяць липень і серпень. За липень більша половина по англійськи, — отже жуківці зробили оден крок вперед, чого не зробили ще в нас протестанти, ні католики. Як так піде дали то буде гарний овоч для українського народу. [illegible] тім числі є допис з Ошави, підписаний „Присутним", який багато дечого пересолив. Примірои каже, [illegible] академії" (чи дописуватель знає, що таке академія?) було [illegible] три сотки людей. Деж ті присутні змістились в тій „маш-рум" залі, як її тут називають, бо в ній всього около 120 крісел. Про дириґента вже колись згадувано. З ним таке як в приповідці: Чоловік хоче бути війтом і жінка й діти хочуть — але біда, що він не вміє писати.

При кінці редакція згадує, що другого допису не буде містити на ті напади, які нібі були зроблені в [illegible] „Вістнику" проти тутешньої жуківської громади.

Так [illegible] „Вістнику" не було [illegible] то була правда. Бо хіба то не правда, що жуківський священик [illegible] Гр. Православних Церков? І що вийшло з того? Хто брав гроші за потвердження слюбу, який [illegible] жуківський священик? Не наш священик, ні не наш [illegible] Кому тепер за це лице червоніє? Хто оправдувався в церкві перед людьми — що не винен але єпископ? — Не наш священик.

В другому числі, з серпня, є допис з одної американської парафії. Я аж за голову взявся, коли прочитав які там титули жуківські в би то православні священики носять: о. канцлер, о. совітник, о. декан. Видно, що жуківська церква в Америці складається зі самої саржі. Так, як колись церква Серафима й [illegible] в Канаді і Курилова і Прокопчукова в Америці. До того [illegible] католицької їх православна церква це знає.

В тім самім числі пише редакція про українське православіє в Холмщині. Але не обійшлося, щоби редактор це додав і своїх 3 центи. Згадує про Серафима архиєпископа берлінського, — але не згадує, хто він є і від кого залежить, — від Гітлера чи від грецького патріярха? Треба було також пояснити, чи не тому то самому Серафимові Гітлер дав сто тисяч марок на будову катедри в Берліні.

Дальше пише жуківський редактор про кандидатів на українського єпископа та каже що всі вони проти такої Автокефалії, яка є в Канаді і Америці. Звідки це редактор знає чи не виссав він цього з пальця, як не одно вже виссав?

Дальше на запит відповідає редактор якомусь М. П—. з Ню Йорку, що знавці церковного права, учені професори не годились з Українською Автокефальною Церквою і не признавали її єпископів законними. Таке можуть говорити вороги українського народу і його церкви — а не щирі українці.

Я спитаю жуківського редактора, кого визнав царгородський патріярх Василий III?

Православний Українець.

ШКОЛА ПОБОЖНОСТИ.

Славна по всьому світі Києво-Печерська Лавра сонмом угодників Божих і святинями своїми. Із книги званої Києво-Печерський Патерик, що оповідає про життя й подвиги святих Печерських, подаємо слідуюче.

Жив у Лаврі монах, на імя Арефа. Він був сином багатих батьків і мав досить велике майно, але був таким скупієм, що ніколи ломаного шага не подав убогому, а все своє майно переховував у себе в келії. Але лихі люди якось довідались, що в келії монаха Арефи заховано багато золота й срібла. В глуху, темну ніч закрались злодії до келії монаха, приголомшили його, ударивши дрючком, а коли Арефа упав непритомний, то почали розшукувати його добро.

Без тями пролежав Арефа до ранку, коли монахи прийшли до нього, дивуючись, що він не був на утреній відправі. Знайшли його непритомним і з глибокою раною на голові. Після довгих старань ледви прийшов він до памяти, та зараз запитав, чи цілі його гроші. Виявилося, що злодії забрали геть все, що в Арефи було приховано.

Розпука заволоділа Арефою. З підозрою почав він дивитись на кожного, намагаючись знайти злодія, й нерозумні думки зароїлися в його хорій голові. На його прохання ігумен звелів перешукати всі келії, і много тяжких хвилин довелося через його підозріння перетерпіти усім монахам в монастирі.

І раз несподівано, серед ночі почув монах, що був у келії хорого, що Арефа плаче у сні. Тихенько підійшов він до постелі тай помітив, що хорий уже при памяти, а уста його тихо проказують молитву

— Господи прости! Господи прости! твердив у сні Арефа. — Твоє це, і я не шкодую за ним.

Цілу ніч хорий проспав без маячіння, а на ранок попросив до себе в келію ігумена і всю братію монахів. Коли ціла келія заповнилася прибувшими, Арефа смиренно став просити вибачення у всіх за те, що так ображав братію своїми неймовірними підозріннями, й сказав:

— Господь просвітив мій грішний розум. Нині бачив я дивне видіння. Бачив я ангелів і бісів, що сперечалися за мою душу. З радістю хвалилися біси, що загинула моя душа ізза сребролюбства. З докором дивилися на мене святі ангели Божі й казали: „Покайся Арефо, поки ще є час!" І от я просив Господа простити мій великий гріх, і дав обіцянку, що від нині стану безсрібленником. Коли тільки я дав цю свою обітницю, то я побачив радість ангелів, що її почули і засмучене галасування бісів. Я хочу спасти свою душу. Прошу молитов ваших за мене, щоб Бог допоміг мені

виповнити свою обітницю.

Від того дня Арефа швидко почав одужувати й скоро зовсім був здоровий.

СУМНІВ.

Ніколи людина не тратить віри в Бога і Його опіку над нами несподівано. В одній хвилі. Завжди біс сіє своє зле насіння в душі людськи й малопомітними підшептами, що згодом вкоріняться тай дадуть свою отрую, як злий плод попередніх думок. Лише міцна віра охороняє нас і вона проганяє всякі підшепти сумнівів.

В одній церкві у Царгороді тільки що скінчилася Служба Божа. Двері храму Божого відчинилися і натовп людей, мов хвилі морські, понеслися на вулицю.

Серед інших вийшов з церкви якийсь розкішно одягнений молодик. Він [illegible] вулицею, видимо заглиблений в тяжку задумливість. В памяти його ще повторювалися слова проповіди священика, котрі міцно захопили його, бо священик торкнувся того, що дуже турбувало хлопця.

— Коли апостол Петро пішов по морю на зустріч Ісусові Христові, але завагався, усумнився й почав потапати, то Христос лагідно напімнув його за сумнів. Так і нас — згадує молодець слова священика — сумніви доводять до загибелі через недостачу віри". А далі цілою низкою життєвих прикладів проповідник пояснив свою першу думку; казав, що колиб була у нас віра міцнішою, то й більше добрих діл доконалиб ми. Коли б [illegible] казав, ми отверто вірили, [illegible] милостиню вбогим, ми не [illegible] подаємо, а Самому Христові то ми завжди з охотою творилиб милостиню.

— Я знаю, — думає молодець, що Христос на небі, як же Він може приймати кусень хліба, котрий подам я ось би цьому жебракові що бачу тепер?

Ця думка показалася юнакові остільки [illegible], що він [illegible] оміхнувся і [illegible].

Над головою каліки, що витягнув руку з жалісним проханням допомоги, юнак побачив вид Христа. Юнак стояв і не рушався.

Аж ось із воріт поблизького дому вибігла босонога дівчинка, підбігла до прошака й подала йому кусень хліба. І юнак побачив як незримий для всіх інших Христос простяг свою десницю, ніби приймаючи подання і поблагословив дівчинку.

Зник сумнів у юнака. Другого дня стояв він перед ігуменом манастиря й говорив:

— Я все своє майно [illegible] бідним. Прийми мене, отче, в свій манастир ходити за хорими та вбогими.

НА КОШТИ СУДОВОГО ПРОЦЕСУ.

Я, нище підписаний, був делегатом від нашої церковної громади в Прілейт, Саск. на Семім Соборі Укр. Греко-Православної Церкви в Канаді в 1935 р., як також був делегатом на Восьмім Соборі згаданої Церкви в 1940 р.

Я добре обзнакомлений з судовими клопотами нашої Церкви, що їх наробив В. Свистун з П. Маєвським. Яко вірний син і член Церкви, я розумію добре, що два члени нашої Церкви, брат Богоніс і брат Бугера, які чесно й вірно боронили перед судом її інтересів, не повинні самі поносити всіх коштів процесу на них повинні зложитися всі члени Церкви і я зним. Я перевів малу збірку на цю ціль в сумі $4.75, які засилаю до Консисторії, а імена жертводавців подаю понизше. Складаю всім жертводавцям щиру подяку. Цим разом не маю часу багато писати, бо занятий при роботі. Лише хочу сказати, що по моїй думці бувша наша вінніпеґська громада [illegible] собі тепер на таку саму назву, як колись серафимці. Яких 35 до 40 літ тому в [illegible] Ман., серафимців і макаріянців кликали індепендентами. (Як фармер їхав волами попри серефимця, то до своїх волів кликав: „герап, індипендит"). Ще собі пригадую, що як Макарій будував свою катедру в Винніпеґу, він збирав стару бляху по „бек лайнах" і латав діри в катедрі, яку сам будував. А В. Свистун з Маєвським [illegible] від Макарого [illegible] забрати катедру судовою дорогою від всіх членів Укр. Греко-Прав. Церкви в Канаді. Та це не дивно, бо В. Свистун адвокат, а до того добру практику дістав і в бурсі в Саскатуні і в елеваторній спілці.

Лista жертводавців на кошти судового процесу:

По 50ц.: М. Баран пані М. Баран, К. Крим, М. Скоробогач, Ів. Чернецький, Ів. Фіник, М. Кучар, А. [illegible].

По 25ц.: Ф. Чернецький, Ф. Скоробогач, Ів. Райчиба.

Михайло Баран, Лідер, Саск.

ЯК СОНЦЕ ДОДАЄ СИЛИ ЛЮДИНІ.

Сонце не тільки світить людині та нагріває її. Сонце й сили додає людям. У яснім соняшнім світлі знаходиться і ультра-фіолетне проміння, що шкідливе очам, але помічне тілові загально. Таке проміння шкодить очам, коли глядиш прямо на сонце. Та цього людина не робить. Повіки охороняють очі від шкідливого фіолетного проміння. Та оте саме проміння здоровля й силу приносить людині, коли соняшне світло світить на значну частину людського тіла прямо на шкіру.

Ультра-фіолетне проміння [illegible] доставляє тілові живлин (вітамінів) класи Д. Коли тіло має подостатком оших живлин, то і кости кріпшають і тіло набирає такої сили що може вживати отой кальцій (вапень), що знаходиться в поживі. А досліди німецьких вчених та американського наукового дослідника [illegible] Роєра С. Перкинса доказали, що тільки ті атлети, змагуни [illegible] й більше витревалости та сили [illegible] у тілі подостатком кальцію й фосфору, та що більше [illegible] свого життя живуть надворі, на сонці.

Та коли б людина мала в собі й [illegible] засоби кальцію, але живе тільки в хаті й рідко коли показується на сонце, то користи з таких засобів кальцію не було б. Коли ж неможливо часто бувати на сонці то треба бодай пити потроши трану („код ліверойл"), що має в собі [illegible] класи Д. Ці живлини знаходяться в таких поживах що мають і живлину А, тобто в молоці, маслі, сметані, в ростучих олієх та густих товщах, в яйцях та в свіжій городині.

НА ДУХОВНИЙ СЕМИНАР.

(Веґревіл, Алта.)

В неділю 25 серпня ц. р. п-во Д. М. Подеалюки з Кейленд, Алта., де вони учителюють, хрестили свою донечку Валерію. Хрестини відбулися в домі дідуся й бабуні новохрещеної. Тайну хрещення довершив нище підписаний.

По обіді, на якім було багато визначних гостей, — приятелів і знакомих п-ва Подеалюків, нище підписаний забрав голос і завізвав присутних зложити свої жертви на Духовний Семинар, який за час свого існовання виховав під проводом о. протоерея Савчука сім священиків. Гості [illegible] радо на заклик і жертвували, як слідує:

По 1 дол.: о. Л. Березіцький, Ф. Подеалюк, Г. Засійбіда, В. Підручний, Ф. Музика, В. Кіндрачук, П. [illegible], М. Вигера, М. Подеалюк, І. Бойда.

По 50ц.: В. Зарубій, М. Шемелюк. — Разом $11.00.

Щира подяка всім жертводавцям та зокрема п. В. Підручному, агрономові з Смокі Лейк який помагав при збірці записуючи імена жертводавців. А ново-охрещеній Валерії, її родичам та дідусеві й бабуні нехай Господь Бог сотворить многая літ.

Свящ. Л. Березіцький.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

Збірка о. Єронима Грицини при [illegible] в Укр. Прав. Церкві св. Івана в Едмонтоні в день св. Рівноапостольного князя Володимира $1.80.

Ілія Порайко, Ендрю, Алта 30

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. С. Симчича.

ВЕРЕСЕНЬ.

21 Р[illegible] — Сучава
22 Неділя — [illegible]
27 П[illegible] Ч. Хр. — Завале
29 Н[illegible]

Жовтень.

6 Неділя — Кавал

Адреса: Ендрю, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Ф. Керніцького

ВЕРЕСЕНЬ.

21. Субота, Різд. Пр. Бог. — Доввел
22 Неділя — Врокстон
27 Пятниця, Воздв. Чес. Хреста — С[illegible]
29 Неділя — Мазепа

Жовтень.

6 Неділя — Канора

Адр.: Скр. 116, Канора, Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Д. Ф. Стратійчука

ВЕРЕСЕНЬ.

21 Суб., Різдво П. Б. — Ревнер (хр.)
22 Неділя — Слейтер
27 Пят. Чесн. Хр. — Пайн Ривер (храм)
29 Нед. — Давфин (візитація Впреосвященого Архиеп. о. Іоанна)

Жовтень.

6 Нед. — Косів
13 Нед. — Венлав
14 Пон., Покров П. Б. — Роркстон (храм).

Адреса — Давфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. М. Боднарчука.

ВЕРЕСЕНЬ.

22 Неділя — Еван Плейн.
27 Пят. [illegible] Ч. Х. — Гайс.
29 Неділя — Арран місто.

Жовтень.

6 Неділя — Сторджис
13 Неділя — Арран, місто.
14 Пон. Покрова — Гайс
20 Неділя — Груд (коло Год. Бей)
27 Неділя — Годсон Бей Дж.

Адреса — Арран, Саск.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР

ВЕРЕСЕНЬ.

16 П. Антима еп.
17 В. Вавила, Мойсея
18 С. Захари і Елисавети
19 Ч. Чудо Архистр. Мих. в Хон.
20 П. Созонта
21 С. Різдво Пресвятої Богородиці

22 Н. 14 по Зісл. св. Д. Якима і Ан.
23 П. Мч. Минодори
24 В. Теодори прп., Дмитрія
25 С. Автонома
26 Ч. Оновл. хр. В., мч. Корнилія
27 П. Воздвиж. Чесного Хреста
28 С. Вмч. Микити, Порфира

29 Н. 15 по Зісл. св. Д. [illegible]
30 П. Мч. Віри, Надії і Любови

ЖОВТЕНЬ.

1 В. Евменія, Кастора
2 С. Трофима, Сав.
3 Ч. Вмч. Остапа, [illegible]
4 П. Кондрата
5 С. Смч. Фоки Синоп

6 Н. 16 по Зісл. св. Д. [illegible]
7 П. Рівноап. Текл. [illegible]
8 В. Евфросини [illegible]
9 С. Пр. св. ап. Івана
10 Ч. Мч. Калистрата й вояків
11 П. Харитона
12 С. Киріяка [illegible]

13 Н. 17 по Зісл. св. Д. [illegible]
14 П. Покров Пр. Богородиці
15 В. Киприяна, Юстини

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Гр. Василіва.

ВЕРЕСЕНЬ.

21 Субота, Різдво Пр. Богородиці — Гемлин (храм)
22 Неділя — Смокі Лейк [illegible]

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Е. С. [illegible]

Вересень.

21 Субота, Р. П. Б. — [illegible]
22 Неділя — Гардентон
27 Пятниця, Чес. Хр. — [illegible]
29 Неділя — Роза

Адреса — [illegible]

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Т. А. Горбая

Вересень.

21 Субота, Р. Пр. Бог. — [illegible] Ривер
22 Нед. — Гіберт [illegible]
27 Пят., В. Чес. Хреста — [illegible]
29 Нед. — Роблин [illegible]

Адреса — Роблин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. П. Ґлібського

Вересень.

21. Субота, Р. Пр. Бог. — Сектон (храм).
22 Неділя — Тиндал
27 Пятниця, Воздв. Ч. Хреста — Попляр Парк
29 Неділя — Портедж ля Прейрі

Адреса: 263 Дороті Ст., Винніпеґ

УСТАВ ЦЕРКОВНИЙ

21. Субота, Різдво Пресвятої Богородиці: Утр. Єв. Лук. I: 39—49 і 56. Літ. Ап. Филип. II: 5—11, Єван. Лук. X: 38—42 і XI: 27—28.

22. Нед. 14 по Зісл. св. Духа: голос 5. Утр. Єван. Марка XVI: 9—20. Літ. Ап. 2 Кор. I: 20—24 і II: 1—4. Єван. Мат. XXII: 1—14.

27. Пятниця Воздвиження Чесного Хреста. Утр. Єван. Ів. XII: 28—36. Літ. Ап. I Кор. I: 18—21. Єван. Івана XIX: 6—11, 13—20, 25—28, 30—35.

29. Нед. 15 по Зісл. св. Духа. Гол. 6. Утр. Єван. Лук. XXIV: [illegible]—12. Літ. Ап. 2 Кор. IV: 6—15. Єван. Матея XXII: 35—46.

Жовтень.

6. Нед. 16 по Зісл. св. Духа: Гол. 7. Утр. Єван. Лук. XXIV: 12—35. Ап. 2 Кор. VI: 1—10. Єван. Мат. XXV: 14—30.

13. Нед. 17 по Зісл. св. Духа: Гол. 8. Утр. Єван. Лук. XXIV: 36—53. Літ. Ап. 2 Кор. [illegible]. Єван. Мат. XV: 21—28.

14. Пон. Покров Пр. Богородиці: Єван. Лук. I: 39—49 і 56. Літ. Ап. жид. IX: 1—7. Єван. Лук. X: 38—42 і XI: 27—28.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

РІК XVII WINNIPEG, MAN., OCT. 1st, 1940 ВИННІПЕҐ, МАН., 1-го ЖОВТНЯ, 1940. ЧИСЛО (351) 19

ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ЦЕРКВИ І ЗАПИС МАЙНА.

Маємо читальню. Члени читальні розуміють, що вона є на те, аби люди читали, вчилися, думали. Тому вони не дуже то звертають увагу на те, щоби з читальні користали самі тільки члени, які своїми грішми та своєю працею її удержують. В дійсности вони навіть раді, як бачуть в читальни не-членів. Вони розуміють, що чоловік ще не освідомився і тому членом читальні не став. Або може чоловік убогий, не має звідки заплатити членської вкладки. Отже нехай приходить, нехай читає, нехай прислухується, а з часом і він буде членом.

Одначе часом члени читальні заводяться. Не-член користає з читальні, скільки може, але членом не тільки не стає, хоч може ним стати, а ще й зачинає собі розбирати. Він пробує в читальни розказувати, хоче рахунки читальни провадити, хоче навіть членів з неї виганяти. Що йому тоді члени читальні кажуть? Кажуть йому: Засі! Хочеш мати в читальні право, то вперед стань в ній членом. Плати на ню, працюй для неї так само, як ми платимо і працюємо, то будеш в ній мати таке саме право, як ми маємо. Але як ти не хочеш бути в читальні членом, не хочеш на ню платити, ані в ній працювати, а тільки приходиш до неї на сварку та кирию, то геть з неї! Не маєш права в ню навіть ногою вступити!

Право є для членів. Члени є господарями читальні, а не-член є в читальні лише гостем, якого можуть члени впустити, або й перед яким можуть двері замкнути.

Таке є право членів і не-членів не лише в читальни, а в кожній організації.

В Канаді церква є в очах закона такою самою організацією, як читальня, народний дім, освітне, забавове, чи запомогове товариство. В Старім Краю було інакше, бо там церква була під опікою держави. В Канаді (і так само в Зединених Державах) є свобода віри. Можеш собі вірувати, в що хочеш, держава про те не дбає і ані нагороджувати, ані карати тебе за це не буде. Так само держава не удержує жадної церкви, ані нічим не причиняється до її удержання. Коли люди якоїсь віри хочуть собі церкву збудувати, чи удержувати, то це їх справа. Держава в те не мішається, вона їм в тім ані не помагає, ані не шкодить: вона лише настільки в церквах заинтересована, щоби в них люди не билися і щоби взагалі закона не переступали.

В очах канадійського закона церква є лише організацією і всі державні закони відносяться до церков лише так само, як відносяться до других організацій. Коли ж для держави церква є лише організацією, то церква обовязана так само забезпечуватися, як всяка світська організація. Церква потребує і інкорпоруватися так само, як всяка інша організація, і статут ухвалювати собі так само, як всяка інша організація, і вимагати від своїх членів, щоби виконували свої обовязки так само, як мусять виконувати їх члени світських організацій. Церква в Канаді так само, як і світська організація, вимагає, щоби права мав той, хто виконує свої обовязки.

Є люди, що приходять до церкви. Ніхто їх не питає, чи вони приходять помолитися, чи тільки подивитися. Як довго вони в церкві заховуються пристойно, ніхто їх не виганяє. Однакож не кожний, хто приходить до церкви, має в ній право, не кожний вважається членом церкви. Хто не є членом організації, той не має в ній голосу, не має права. Хто не є членом церкви, того можна навіть недопустити, аби він до неї подивився.

Православні церкви звичайно не замикають вступу до церкви людям, що не є членами церкви. Тим то по церквах звичайно буває більше людей, чим є членів. Не-членів допускається до того, щоби вони у церквах і молилися і сповідалися і причащалися і шлюб брали. Взагалі не-члени церкви користають звичайно з церкви так само, як і члени. А все таки це не дає не-членам жадного права в церкві. Вони не мають права голосу в церковних справах, коли не є формально членами церковної організації. Може комусь це подобатися, або й не подобатися, але закон признає в організації право лише тим, що належуть до організації. Хто до організації не належить, він не має в ній права, не має й голосу. Іншими словами, православний, що приходить до церкви кожної неділі, сповідається і причащається, але до церковної організації, то б то до церковної громади не належить, бо не вписувався до неї і вкладок не платить, ані других членських обовязків не виконує, не має в цій церковній громаді більше прав, чим чоловік, що приходить до читальні, але не є в ній членом. Він не має права говорити, який в церкві має бути священик, чи дяк, чи старший брат, не має права рішати про порядки в церкві, не має права ставити й вимоги до священика, чи до церковного уряду. Аби ці права дістати, він мусить насамперед стати членом церковної організації і мусить виконувати обовязки, які з тим членством є звязані.

Що відноситься до членства в малій, місцевій організації, те саме відноситься до членства в організаціях великих, що розтягаються на цілий край. Як не має права в народнім домі той, що не є членом народного дому, так само не має права прим. в Союзі Українських Народних Домів той народний дім, що не належить до Союза Українських Народних Домів. І дальше, як місцевій церковній громаді, чи парафії, має право і голос тільки той, хто є членом громади, чи парафії, **так само в ширшій церковній організації право і голос прислугують лише тим громадам, що належуть до загальної церковної організації. Котра громада до загальної церковної організації не належить і не хоче належати, то вона не може й мати права та голосу в тій організації.**

Як всяка інша організація, Українська Греко-Православна Церква з початку основувалася лише на добрій волі, на спільнім бажанні людей, що однаково думали. Одначе добра воля і спільне бажання в очах закона не має значіння. Угода, зроблена між двома особами, але без свідків і без списання документу тай без підписів, не є угодою. Аби Українська Греко-Православна Церква могла існувати законно, як державою признане зорганізоване тіло, вона мусіла заінкорпоруватися. А одна з точок інкорпораційного акту каже, що кожна місцева церковна громада, яка хоче належати до Української Греко-Православної Церкви, обовязана формально приступити до неї, ухвалюючи резолюцію про своє приступлення.

На цю точку інкорпораційного акту не зверталося великої уваги, рахуючи, що раз якась громада підчиняється епископові і консисторії Української Греко-Православної Церкви та приймає її священиків, то це вже достаточний доказ її приступлення до Української Греко-Православної Церкви і про її звязок з церковною організацією нема що більше сумніватися. Показалося, що це була помилка. У недавно виданім рішенню в справі Маєвського та тростів соборної громади в Винніпеґу найвищий суд Канади став на тім, що ця громада до Української Греко-Православної Церкви в Канаді не належала і не належить, і тому вона для неї чужа. Чому? Бо вона не підписала резолюції про свою при-

АРХИЄРЕЙСЬКІ ВІДВІДИНИ

Високопреосвященого Архиепископа о. Іоанна Теодоровича:

6 жовтня, неділя — Брендон, Ман.
13 жовтня, неділя — Ст. Мартин, Ман.
20 жовтня, неділя — Винніпеґ, Ман.
22 жовтня, вівторок — Фт. Виліям.
23 жовтня, середа — В. Фт. Виліям.
27 жовтня, неділя — Торонто, Онт.

Консисторія.

МІСІЙНІ ВІДВІДИНИ ГРОМАД.

Прот. С. В. Савчук, адміністратор Української Греко-Православної Церкви в Канаді, відвідає в місійних цілях такі громади:

ЖОВТЕНЬ:

20 неділя — Бюфорд, Алта. (рано й пополудні).
20 неділя — Калмар, Алта. (вечером).
21 понеділок — Редвей, Алта.
22 вівторок — Редвотер, Алта.
23 середа — Федора, Алта.
24 четвер — Еґремонт, Алта.
25 пятниця — Тудор, Алта.
26 субота — Васетна, Алта.
27 неділя — Смокі Лейк, Алта.
28 понеділок — Беліс, Алта.
29 вівторок — Давнінґ, Алта.
30 середа — Стрий, Алта.
31 четвер — Гемлин, Алта.

ЛИСТОПАД:

1 пятниця — Спеден, Алта.
3 неділя — Ґлендон, Алта.

Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

належність до церкви. Найвищий суд Канади рішив це помимо доказу, що церковний будинок цеї громади був збудований жертвами членів церкви по всій Канаді, а в перщій точці її статута стоїть, що вона має бути осідком епископа цеї церкви.

Рішення найвищого суду Канади е пригадкою, що постанови інкорпораційного акту не можна легковажити. Як акт вимагає, щоби кожна громада ухвалила резолюцію про свою духовну приналежність до церкви, то кожна громада, яка ще цего не зробила, повинна вимагану законом резолюцію ухвалити. В дійсности це е одинокий спосіб забезпечення її прав в Українській Греко-Православній Церкві. Найвищий суд Канади каже: Як довго яка українська православна громада не ухвалила на своїх зборах, що вона належить до Української Греко-Православної Церкви, як законом признаної організації, так довго вона до неї не належить, вона для неї чужа. Вона е так само, як той чоловік, що до церкви приходить, але до церковної громади не належить. Хоч вона нині й е в звязи з епископом та консисторією Української Греко-Православної Церкви і має від неї священика, то перший ліпший кирянник за місяць, за рік, чи за десять може її так само відорвати від церкви, як відірвано від неї Православний Собор в Виннілегу.

Оце була причина, що заставила Осьмий Собор Української Греко-Православної Церкви в Саскатуні 5 серпня одноголосно ухвалити поновний зазив до всіх місцевих громад УГПЦ, аби при найблищій нагоді ухвалили резолюції про свою духовну приналежність до цеї Церкви. Проти такої резолюції може бути хіба той, хто не хоче до УГПЦ належати, тоб то ворог Української Греко-Православної Церкви. Проти цеї резолюції е хіба той, що плянуе перетягнути свою місцеву церкву до церкви російської, католицької, протестантської, чи якої іншої.

А чи не е така резолюція записом церковного майна на корпорацію? спитаете. Ні!

Що таке запис чи перепис майна — чейже всякому відомо. Скажім, що батько хоче записати синові свою фарму, — як він це робить? Як він лише каже: „Даю тобі цю фарму", то це не вистарчае. Він йде до адвоката і підписує „тренсфер", то е документ, яким переписує фарму на сина; потім він самий або адвокат регіструе той тренсфер в Ленд Тайтлс Офісі і зложуе належну оплату; в Ленд Тайтлс Офісі записують імя сина, як нового властителя фарми, і видають синові на землю „тайтел". — Оце е запис чи перепис землі одною особою на другу. Як довго фарма не буде переписана в Ленд-Тайтлс Офісі на сина, вона належить до батька. А без тренсферу переписати фарми з батька на сина не можна.

В подібний спосіб переводиться також запис майна одною організацією на другу, — приміром майна церковної громади на загальну церковну корпорацію. Коли б яка громада хотіла записати свое майно на церковну корпорацію, вона мусіла б перш всього ухвалити це на своїх зборах (в деяких випадках навіть дістати на це згоду суду), уряд громади мусів би підписати тренсфер і зарегіструвати його в Ленд Тайтлс Офісі, — і аж тоді запис майна на корпорацію був би доверщений. В такий чи подібний спосіб переводили запис свого майна на епископську корпорацію греко-католицькі громади.

Звязь між поодинокими українськими православними громадами і цілою Українською Греко-Православною Церквою в Канаді — е **звязь духовна, не маєткова.** Згідно з 8 параграфом Статута Української Греко-Православної Церкви в Канаді, майно громад остае **власністю** і під контролею громади і ним **управляе сама громада** через свій уряд. Резолюція про духовну звязь громади з Церквою нічим права власности громади не змінює ані не нарушує. Десятки українських православних громад, які вже в один чи другий час ухвалили резолюцію про свою духовну звязь з Церквою і отримали від Консисторії посвідку (грамоту) такої звязи, — остають дальше власниками свого майна і **воно дальше стоїть на них записане,** як стояло. Хто хоче про це переконатися, той потребуе тільки піти до Ленд-Тайтлс Офісу і там розвідати. Отже хто говорить, що резолюція про духовну єдність громади з цілою Церквою е записом церковного майна на корпорацію, — той або не розуміе, що говорить, або свідомо людей баламутить.

СТАТУТ

УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ,

змінений та доповнений Восьмим Собором тоі-ж Церкви, що відбувся в днях 4—5 серпня, 1940, в Саскатуні, Саск.

(Продовження).

43. Скарги звязані з церковним життям виливають на руки Консисторії, яка, розглянувши їх, передає Церковній Судовій Комісії, або полагоджує сама.

44 На випадок скарги проти члена Консисторії або Церковної Судової Комісії, такий член не бере участи в тих нарадах Консисторії або Церковної Судової Комісії, на яких його справа розглядається.

XII. Контрольна Комісія.

45. Для контролі фінансових справ Консисторії і Головного Уряду Братства Собор вибирае Контрольну Комісію з трьох члнів — двох світських і одного духовного — на протяг 5 років.

а) На випадок смерти, уступлення або усунення члена Контрольної Комісії оставші члени Контрольної Комісії назначують нового контрольора на часякий прислугував його попередникові

б) На випадок уступлення або усунення цілої Контрольної Комісії, Консисторія на їх місце призначує інших людей

46 Контрольна Комісія переглядає рахунки Консисторії і Головного Уряду Братства бодай раз до року, подає свої завваги і поради, виготовляє річний звіт, який Конситорія висилає Епископові, священикам, громадам, місіям та парафіям, а головний уряд Братства відділам Братства.

а) Контрольна Комісія наймає чартерованого екавитанта, аби він провірив річні рахунки Консисторії і дав свій звіт впрост Контрольній Комісії. Те саме право прислугує Контрольній Комісії супроти головного уряду Братства і його рахунків.

б) Коли б Контрольна Комісія не могла або відмовилась виконувати свої обовязки, тоді Консисторія й головний уряд Братства разом, або з окрема, повинні поручити провірення своїх річних рахунків чартерованому екавитантові.

XIII. Священослужителі.

47. Кандидатів на діяконів та священиків приниме Консисторія, засягаючи інформації про дотичну особу від священиків і взагалі від тих, які їх знають.

48 Перед рукоположенням кандидат піддається іспитові з загальної і теольогічної освіти, який то іспит перепроваджуе Іспитова Комісія, що складається з Епископа зглядно Адміністратора, як голови і двох духовних членів, яких назначуе Консисторія.

49. Коли кандидат відповів бажаним вимогам Іспитової Комісії, яка про вислід іспиту повідомляе Консисторію, та коли нема ніяких інших перешкод, Консисторія припоручає Епископові рукоположити кандидата.

50. Епископові в справах рукоположення кандидата належить право відмови (вето) рукоположення, без подання причин, які йому одному можуть бути звісні, і за що він відповідає перед Богом і своею совістю.

51. Перед рукоположенням кандидат складає на руки Епископа присягу вірности Українській Греко-Православній Церкві в Канаді, як рівнож підписує відповідну заяву, предложену Консисторією, силою котрої то заяви між іншим Антимінс остається власністю Епископа і коли священик перестае бути священиком Української Греко-Православної Церкви в Канаді, мусить Антимінс звернути Епископові на руки Консисторії.

52. На случай переходу священика з якої другої православної Церкви до Української Греко-Православної Церкви в Канаді, кандидат має предложити свідоцтво рукоположення, має підчинитися іспитові, згідно з §48 цього статута, і має скласти присягу та підписати заяву, як вимагає §51 цього статута

53. Приймаючи священика з якої другої православної Церкви, Консисторія і Епископ поступають в справі його приняття згідно з параграфами 47, 48, 49, 50, 51.

54. На случай переходу католицького священика до Української Греко-Православної Церкви в Канаді, з ним поступається, згідно з параграфами 52 і 53 з додатком, що він в церкві, підчас Богослуження, визнае православний Символ Віри.

55. Священики й діякони Української Греко-Православної Церкви в Канаді у всіх справах, що відносяться до їх душпастирських обовязків, підлягають Епископові й Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді згідно з її канонами й практикою та згідно з постановами її Чартеру, Статута й Соборів.

56. Парох е обовязаний силою свого становища наглядати за церковною дисципліною в громаді, місії чи парафії, дбати, щоби громада, місія чи парафія була в тіснім звязку з Церквою та взагалі наглядати, щоби моральне життя громади, місії чи парафії не занепадало, а розвивалося.

57. Парох е обовязаний по своїй силі опікуватися громадсько-церковними справами громади, місії чи парафії від яких залежить розвій та добро громади, місії чи парафії.

58. Парох провадить метрики Хрещення, Вінчання і Похоронів згідно з розпорядженням Консисторії.

59. Епископ, ані Адміністратор не може на власну руку дозволити на священнослужіння в юрисдикції Української Греко-Православної Церкви в Канаді священикам, неодобреними Консисторією Української греко - Православної Церкви в Канаді.

60. Кандидат на священика не може

бути рукоположений перед скінченням 24 року життя.

а) У виїмкових случаях і за спеціяльним рішенням Епископа й Консисторії кандидат на священика може бути рукоположений перед скінченням 24 року життя, але під ніяким услівям перед скінченням 21 року життя.

61. Епископом не може стати ніхто, не маючи скінчених 35 років життя.

XIV. Зміна Статута.

62. Зміни точок статута можна робити тільки на Соборах більшістю складу Собору. Але зміни точок статута, що відносяться до інкорпораційного акту, як також зміни й доповнення до інкорпораційного акту можна робити тільки на Соборах за згодою трох четвертих складу Собору. Проекти зміни точок статута, що відносяться до інкорпораційного акту та зміни й доповнення інкорпораційного акту може вносити громада, місія та парафія на руки Консисторії, або сама Консисторія, при чому кожний такий проект мусить бути проголошений в церковнім органі що найменше один місяць перед Собором. Ухвали, зміни й доповнення до інкорпораційного акту стають важними, коли дістануть санкцію парляменту Канади.

а) Проект зміни статута може вносити громада, парафія та місія на руки Консисторії або сама Консисторія, при чому кожний проект зміни статута має бути проголошений наперед в церковнім органі.

XV. Фонди.

63 В ціли ведення своеї роботи, Консисторія збирає фонди від громад, парафій та місій і від поодиноких членів, після пляну принятого Собором

в) Урядник, або член-Консисторії, який відповідає за фонди, повинен бути забондований.

ЗРАЗКОВИЙ СТАТУТ ЦЕРКОВНОЇ ГРОМАДИ.

Кожна громада, чи місія при ухвалюванню свого статута, може покористовуватися лонишим зразком статута. Остаточно принятий статут громадою чи місією повинен годитися з цілями й засадами та змістом Чартеру й Статута Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Всяка незгідність між статутом громади чи місії та згаданими цілями, засадами та змістом Чартеру й Статута Української Греко-Православної Церкви в Канаді, робить дотичну точку неважною. Згідно з параграфом 7 Статута Української Греко-Православної Церкви в Канаді, кожна громада й місія є обовязана предложити Консисторії копію і всяку зміну свого статута.

1. Ця церковна громада (чи місія) носить імя ....

(Тут подати храмове свято церкви).

(Докінчення буде).

МОВА ГИНЕ — ТО І НАРІД ГИНЕ.

Недавно писалося в поважнім українськім часописі, що мова не е рішаючою для істновання народу. Мовляв — нарід може свою мову стратити, однакож народом не перестане бути. І за взір такого народу ставлено там жидів, що нібито свою стару мову стратили, але жидами бути не перестали. Подібні вислови про мову в нас нераз повторяються — як вислови нібито безсумнівної і дуже ясної правди, якої лише вперті нехочуть розуміти.

Однакож такий погляд остільки невірний і баламутний, оскілько поверховний. Дрібочку віри правди береться за цілу правду і тут ціла похибка.

Жиди своеї старої мови ані не стратили, ані не думають тратити. Одно, що в них вийшло, так те, що вони свою стару мову лишили для найважніших справ, а буденні справи почали полагоджувати іншими мовами. Жиди стали „многомовним народом" — „поліґльотами". До своеї старої мови додали ще інші мови і це декого баламутить.

Стара жидівська мова лишилася в жидів святою їх власністю на завсігди. Великим народним їхнім добром. Важною частию їх культури. Ідеалом між мовами світа. Адже ж старою жидівською мовою написані Закони жидівського народу. Нею написані їхні молитви, їхні богослуження. Нею пишуться нині поважні книжки. А поза всім тим знати добре стару жидівську мову було завсігди, і е нині, горячим бажанням кожного жида.

Отже замісць казати, що жиди свою мову стратили, треба би поставити питання: Котрий нарід на світі так дорожить своею мовою, як жиди своею? Зрештою послухаймо, що кажуть самі жиди про себе. Ось виривки зі статті рабіна, Я. С. Мінкіна, п. з. „Еврейська мова і будучність жида".

Пригадуе Мінкін, що жид Цаменгоф видумав штучну мову „есперанто", однакож народи, як — німці, французи, англійці, італійці і др. не міняють своїх мов на „есперанто".

— Чому ж ні? питае Мінкін. — Чи наосліп свою мову обороняють? Чи фанатики? Чи вперті? Ні! Це інстинкт тих народів, зроджений на історичним досвіді та фактах, викликає в них почування, що нарід не може зречися мови, як не може зречися життя; що мовне самовбивство так неможливе, як і національне; що мова народу е ключем до його найглибшого особистого змісту; що в життю народу е окремий „Мовний Внутрішний Остров"...

— Мова не-е чимсь таким, що його можна легко позбуватися, що можна заміняти, або вимінювати за другу мову. Це ж найдорозша власність народу. Це Святе Святих (найсвятійше), що показуе характер, вдачу, якість народу, до якого мова належить. Я уявляю собі нарід без своеї землі, без свого правительства, але як довго сягае історія, не було народу, що жив би без своеї мови. Першою ознакою занепаду народу е занепад його мови(!). Ніякий нарід відомий історії, не лишився при життю, коли його мова загинула.

Такий загальний погляд Мінкіна на значіння мови в життю кожного народу. Щож до жидівської старої мови, то каже він:

Ріжно пояснюють причини, що вдержали жидів при життю, однакож забувають еврейську мову Коли жид стояв тисячі літ на сторожі еврейської мови, дбаючи, щоби не сталося їй лихо, то це тому, що він інстинктом відчував, що коли зникне еврейська мова, то і він зникне...

До жидів залізали чужі мови; між жидами являвся нераз сліпий апетит на чужі мови, щоби ними заступити свою власну. Такі приміри Мінкін перечислює. Богато місця в жидівськім життю була здобула мова арамейська. Дальше грецька. Ще дальше арабська, німецька. Однакож все те не зачепило самого коріння жидівського життя.

Користи, які мали жиди з чужих мов, були лише позірні, хвилеві. Чужа мова не давала ніколи тревалої сили жидівству. Ось що говорить Мінкін про жидів в Александрії, які приняли були цілком грецьку мову:

Якийсь час жиди в Александрії стояли високо і навіть створили велику свою літературу, але їх успіх був короткий. Грецька мова вела також до грецьких ідеалів і грецьких способів життя. Вони писали гарні поеми і створили фільозофію на взір грецької, однакож це не причинялось до скріплення жидівської сили. Йосиф Флавій (історик) став відступником від жидівства; Фільо (фільозоф) пропав для жидівства. Те саме сталося на сході з жидами, що приняли мову арабську...

Каже Мінкін, що всюди жиди, які принимали чужу мову за свою, на місце еврейської, пропадали. Нігде не встоялись. Це показало жидам силу рідної мови і зродило новітний рух в тім напрямі, щоби стару жидівську мову ввводити щораз більше в широке щоденне життя між жидівством цілого світу. Були примiром „поступові" жиди, що викинули з молитов і богослужень стару жидівську мову, однакож побачивши лихі того наслідки, наново до старої мови вернулися. І тому нині це тільки в Палестині, але і в „Голюсі" (краіні гоїв) „ми вчимо наших дітей мови нашої віри і народу" — каже Мінкін — цебто своеї давної мови.

Про нерозуміння важности мови для життя народу читаемо в згаданій статті:

— Є потрійність, від якої не втіче здорове народне життя, а тою потрійністю е: нарід, земля і мова. Про дві перші річи нема спору, зате про потребу спільної мови для народу йшли довгі спори. Доперва в недавних часах починають розуміти тісну звязь між мовою і народом. Та ще й нині е ті, які баламутно вірять, що слова е нічим, що бесіда е дурницею, що мова е собі порожним звуком, річею для вигоди; що між мовою і життям народу нема духових, історичних чи психольогічних звязків; що нещастя, яке опадає на мову, не шкодить народові. Коротко сказавши, що народи, як й одиниці, можуть так легко відкидати свої мови, як відкидають одежу з минулого року. — (Б. Бріт).

Таке говорять про себе самі жиди, а вони чейже знають, що говорять. А це цілком не те, що собі нераз дехто здалека про жидів уявляе.

Тут додати б ще одно: Коли б жиди стратили свою стару мову, як декому здається, то статили б ще скорше свое жидівське письмо. Стратили б свою календарну рахубу. Тимчасом же не тілько в книжках, але і на крамницях (склепах, „сторах") бачимо нині написи жидівськими письмом, хоч вже майже 2000 літ, як жиди з Палестини розійшлися. Жиди вживають для себе свого жидівського календаря — рік 1940 е в жидівськім календарі 5701 роком. Новорічні бажання висловляють жиди в великій мірі своею старою мовою. Все те е найголоснішим свідоцтвом, що погляд, що немовто жиди стратили свою мову, однакож лишилися народом, е крайно баламутний. Бо ані жиди своеї мови не лишили, ані, по їх думці, нарід, що стратив свою мову, не може лишитися народом. Хто стратив свою мову, той мусить пропасти.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ЗНАМЕННЕ ЯВИЩЕ.

(*) Справою Української Православної Церкви в Канаді клопочуться не тільки православні українці, але також і їхні противники. Говорять і пишуть вони про православних українців, про їх роботу, їх Церкву, кидаючи на все темну тінь і підмальовуючи все чорною краскою.

І тому впадає в очи, що в часописах противних Українській Православній Церкві нема до нині (коли це пишеться) згадки про Собор Української Православної Церкви, що відбувся в Саскатуні 4 і 5 серпня 1940 Минуло два місяці по Соборі і не знайдете в них натяку на те, що відбувся такий то Собор, ані згадки для занотовання події, як події, ані газетних віркувань з приводу Собору. Нема нічого в тих газетах, які навіть з нічого роблять щось, щоби про православних українців щось сказати.

Мабуть чи не одинокою згадкою про Собор була стаття Свистуна (отже не редакційна!) п. з. „Відозва до світських членів й громад Української Громади в Канаді", що появилася 2-го вересня, 1940 в „Новім Шляху", отже несповна місяць по Соборі

Де ж причина такої мовчанки? Чи Собор був таким неінтересним і маловажним, без якого будь значіння хоч би вже для самих православних українців, що і згадувати шкода? Адже ж згадуються нераз в тихже часописах багато менші справи.

Певна річ, що православним українцям не про те ходить, щоби про їх Собор хтось згадував. Досить їм того, що згадують їх поза Собором. Для православних Українців така мовчанка на стороні противників є якраз дуже голосною бесідою в користь Собору і в користь Української Православної Церкви.

Православні розуміють дуже добре, що коли б Собор був справді маловажним, то противники не мовчали би. Розбирали б все до ниточки, цілого рубця не лишили би.

Мовчанка є власне доказом, що Собор відбувся великою перемогою над тими, які заподівали Українській Православній Церкві лихо. І та перемога була для противників така несподівана і така болюча, що вважали за найкраще нічого не згадувати.

Є в журналістів „журналістичний обовязок", який каже занотовувати біжучі події, однакож Собор відбувся для декого так несмачно, що і журналістичний обовязок злегковажили. Думали:

— Згадай лише двома словами, що такий то Собор відбувся, а читач зачне зараз допитуватись: Як відбувся? Що там було доброго, що злого? Як що вийшло, як закінчилося? Оскільки дійсними є ті оповідання, що там когось не впустили, що когось за двері висунули? Чому таке було?...

Нищо инше, а лише такі міркування заставили декого до повної мовчанки! Але це є найкрасшим доказом, що Собор відбувся не так, як бажалося б було противникам Української Православної Церкви.

Зрозуміле само собою, що коли б „пята колюмна" могла була розложитися з своєю роботою на Соборі відповідно своїм плянам, так ті, що нині мовчать, були би зробили з Собору велику подію на свій лад. Сухого рубця на Соборі й Українській Православній Церкві були би не зоставили.

Коли ж „пятої колюмни" на Соборі не було, так всі сумно мовчать. А навіть від одинокої покищо Свистунової статті в „Новім Шляху", від початку до кінця віє духом крайного безсилля. Говорить — і не договорює. Каже — і не доказує. Хоче показати добру міну, а на лици видно біль

Але це справа тих, що не бажають добра Українській Православній Церкві. А вірні Української Православної Церкви можуть остільки більше самі говорити і радіти, що їхня свята справа перемогла ворожу грішну силу.

РОБОТА НАЙНИЩИХ НАТУР.

(*) Треба мимоходом занотувати дійсний маленький факт. Ходить нині поміж українським загалом історійка, що зачіпає девчому українське громадське життя. Головне в тій історійці ось що.. Питає хтось оден другого:

Чому ви звязалися з таким-то чоловіком? Адже ж всім відомо, хто він такий..

На те другий:

Бачите, може бути така брудна робота, що ніхто з поважнищих не хоче знизитися до її виконання. Отже до такої роботи береться людей, що згодяться її виконати...

Наведена відповідь багато чого пояснює..

Робота ката цілком законна, оправдана і поплатна, всеж таки мало людей згодилося б катами бути. Однакож знаходяться одиниці, що їм катівство до вподоби. Одним воно страшне, другим звичайне.

Що в людськім роді є „виродки", це відома справа. Є вроджені злочинці найбільше ріжнородних якостей. Налагодьте життеві справи якнайкрасше, а за вами вже стоїть виродок, що тільки міркує, якби їх попсувати.

Юда Іскаріот був одним з таких. Коли Спаситель проповідував Боже Царство, коли давав здоровля тілу і душі людей, то Юді не про те ходило. Бажання грошевих зисків — от що стояло перед очима Юди. Вузко особиста справа. І тому ходячи з Христом він мав власну торбину, в яку збирав гроші, як видно для себе самого. І тому Євангеліє зве його злодієм. Коли ж прийшла нагода поважнішу суму зробити, то не побоявся видати на смерть свого власного Учителя і добродія.

Є такі души! Є такі натури! Для них чесно зароблений хліб є гіркий. Їм солодке лише те, що злочином набуте і тому вони на кожнім кроці шукають лише злочинного заняття.

Коли на початку 4-го віку християнська Церква стала вже була на твердий грунт, зявляється Арій і той твердий, здоровий грунт підкопує. І то навіть не для великих зисків, а так ... щоби збудоване нищити.

Унію з Римом накинено в Галичині аж 1700 року, а зробв це еп. Шумлянський при допомозі польської збройної сили. Та важне ось що. **Шумлянський особисто став унійтом ще 1677 року,** зложивши перед польським королем Яном III відповідну про те заяву в Варшаві. **Однакож український православний загал нічого про те не знав і вважав Шумлянського своїм православним епископом.** Так дурив Шумлянський вірних Православної Церкви цілих 23 ... отже майже чверть століття. З ... потайки нараджувався, що з українцями робити, зажирав польської ласки, а перед православними виступав як православний. І така двоволична робота тягнулася від 1677 до 1700 року

Цей історичний випадок нехай буде також відповідю тим, які говорять

Коли когось вважалося добрим чоловіком 10 чи 15 літ, то чому опісля казати, що він злий?...

Справа з Шумлянським свідчить, що може хтось показувати себе добрим цілих 23 роки, однакож може він цілі ті 23 роки людей ошукувати. Доперва час якість такої роботи розкриває.

Коли згадалося Шумлянського, на місци буде підчеркнути, що це справді була натура з найнизших, коли могла цілі 23 роки спокійно дволичити. І мабуть полякам не скоро було би вдалося другу таку витревалу натуру знайти Справді сильна натура!

Подібну натуру нагадує також еп. Хомишин. Коли ворогам Українського Народу треба було вдарити українське життя в Галичині, то до першого удару вживали Хомишина. Для такої цілі він мабуть одинокий з усіх найбільше надавався. Чого ніхто не відважився би починати, те Хомишин починав; коли ж він стежку протоптав, тоді вже йшов нею і Шептицький і Коциловський і другі.

Щоби розбивати українську силу в Галичині і на Буковині, царський уряд вишукував найбільше злочинні натури між галицьким і буковинським загалом, вишукував виродків, брав їх на свою службу, платив їм і заставляв до праці. А тою працею для них було: нищити Український Нарід, отже і рідних їм батьків, братів, сестер... І вони нищили — всі ті Дудикевичі, Бендасюки і другі. Чого совісний чоловік не зробив би за ніякі скарби світа, те москвофіли робили нераз і за яку небудь „хапатню".

Подібні низкі натури наймалися всюди на хрунівську службу — нераз двом, або тром господарям. Відомо ж, що галицькі москвофіли служили нараз і Росії і полякам; закарпатські і Росії і мадярам, буковинські і Росії і румунам.

Коли большевики прийшли до влади, то окрему увагу звернули на злочинну силу, яка їм може придатися. Повпускали злочинців з тюрем, як добрих, і поставили їх на урядові громадські становища. І це була якраз та найчорнійша і найбільше злочинна сила, що нищила все добре, все гідне і святе, яке ставало в дорозі большевицьким політикам. Вбити рідного батька, зарізати рідну матір, дати на розстріл брата чи сестру — все та злочинна сила зробить, щоби прислужитись тій руці, яка її годує.

Маленька подія, приведена натяком на самім початку, пригадала події з загальної та нашої, давної і недавної, заморської і тутешньої Історі. Світської і церковної.

Завсігди ... сюди.. За морем, чи тут ... коли воро... сила готовить похід проти української справи — буденної чи церковної — то посилає вперед найнизші натури, вишукані на моральних низинах життя. Натури, що готові найсвятійші річи ногами топтати.

І між злочинцями є степені. Є аристократи, що лише упляновують злочинну роботу, але своїх рук до її виконання не прикладають. Для виконання волі вишукують таких, що їм байдуже, чи їх руки будуть з кровію, чи їх імена запишуться між злочинцями.

Та і такі низкі натури виступають в масках, доки вдається, як ніби передові громадяне, як патріоти, як христіяне. Як виступав Шумлянський цілих 23 роки.

Одно певне — що серед широковідомого і далекоглядного загалу такі замасковані натури довго не вкриються. Їх скоро віднайдуть. Їх скоро пізнають і поставлять там, де таким місце.

о. Є. Г.

ДЕ ПРАВДА.

(Докінчення).

За те, що православні не прийшли на спільний собор з унітами, потерпіла Ставропігія:

„Між іншими розчарований у своїх сподіваннях король, підчинив братську Успенську церкву владі магістрату, який одержав право іменування пароха до Успенської церкви. (Ще гірше як в поганськім краю. — о. Є.Г.). Ходило про це, щоби до огнища українства й православія **впустити закаптуреного уніята, скажім по нинішному — „угодовця-хлібоїда"**. Одначе братство напружило всі свої сили й не допустило до цього". (ст. 59).

„Христовий намісник" висловив і свій голос у тій справі. Коли король Владислав поставився прихильно до українців, проти того протестували католики і **уніяти** (такі вірні були Польщі), а навіть папський нунцій. Король присяг на якісь „пакта конвента", якими гарантовано певні права і привілеї православним українцям, але для папи Урбана III ті „пакта" були „образою Бога, католицької релігії, папського престола та унії".

Католики кажуть, що папа святий, що він іде дорогою Христа, ніколи нікому не робить кривди. А тут, як видно, папа похваляв зло, годився на зле, ще й суворо критикував польського короля, коли той хотів дати якісь права своїм підданим.

Католики шкодили православним матеріяльно.

„Коли в 1642 р. зїхав до Львова король, то на 20-ох українських домовласників у мурах міста назначив магістрат аж 2000 золотих податку на приняття короля" (стор. 61).

Це були величезні гроші на тодішні часи але католицького магістрату не гризла совість, бо що там для нього схизматики.

До кого ті православні не вдавалися о поміч! Навіть просили латинського арцибіскупа, найбільшого свого ворога!

„.. коли у Львові приходив до влади новий латинський арцибіскуп, то вони післали йому гроші, рибу і хліб" — аби в разі потреби мати приятеля для себе.

Зближалася для Польщі нова небезпека, ... виступ Хмельницького. Цю бурю урядові кола відчували наперед, і сойм знов хотів прихилити собі українців Отже ухвалили полекші:

„На ділі ж одначе стало все по старому. Як перше так і тепер **не позволяли православним священикам йти публично з св. Дарами, зачинювано православні церкви, жидам продавано церковну утвар, понижувано православну віру і переслідувано священиків"** (стор. 62).

Все це ділялося в католицькій державі

Православні стояли з Хмельницьким, отже обороняли українську справу.

Коли козацькі війська стали під мурами міста Львова, на „оброньцуф" напав страх. Вони самі облягли мури й башти міста, а жидів поставили на башту Успенської церкви. Українців боялися „Навіть зняли з церкви залізне било, яке служило тимчасово замісць „дзвона", щоб часом ним не скликали православні українці до зброї проти своїх опікунів.

Православні українці тяжко потерпіли після відступу Хмельницького з під Львова. З них здирали гроші легально і грабіжом Опісля почалися арешти й кари на палях, відрубувано їм голови або топлено в воді.

Цього не переживали уніяти, які вислугувалися ворогові, ставали на чужий грунт, лишали своє.

Пізніше „король Собескі, який у справах унії ішов слідами Жигмонта III заявив устами свого повновласника у Львові 1694 р. (майже сто літ після заведення унії ... о. Є. Г.), що хоч український нарід відзначається вірністю й хоробрістю, але тим не менше через свою віру не може бути допущений до вищих становищ по містах і містечках". І тому, король, обіцюючи всі блага того світа тим, хто зрадить прадідну віру, **заклинкав всіх українців приняти унію"**. (стор 72).

„... король, що ніби повинен був стати в обороні права й законности, сказав всое тверде слово. За зраду — добро й почести, без того ... загибіль". (там же).

Кажуть наші брати католики, що їхня віра і прадідна і рідна! Повище доказує щось відмінне. Унію заводили вороги нашого народу.

Хоч унію вже давно заведено між наш нарід, вона не скоро запускала своє коріння. Ще в 1694 р. були православні українці навіть у Львові; в осередку найбільшого натиску з боку тих, що їм унія була потрібна. А що вже говорити про села. Симпатії до православія не вивітріли за сотки літ у Галичині. Вони зреалізувалися тут на американськім континенті під видом Української Православної Церкви.

Українці католики закидають православним українцям москвофільство, бо, мовляв, православіе може бути тільки московське. Та це неправда. Українське православіе як давніше, так і в новіших часах було головною опорою української справи. Не вина наша, ні нашого православія, що російська політика опанувала Церкву і нею послугувалася. Однак коли обставини змінилися Українська Церква робить все можливе, щоби бути, як колись за Київської Держави, за часів великої світлости України, жерелом душевного та національного спасіння українського народу.

Уніяти помагали нищити православіе:

„...Далі падає львівська Русь, а сили опускають її з хвилею, коли на владичому престолі засів зразу тихий, а відтак явний уніят, поплечник Собеского — Йосиф Шумлянський..."

„Шумлянський приняв унію явно 1701 р. Він напав з віськом гетьмана Яблоновського на Успенську Церкву й відправивши в ній уніятську службу, уставив у ній владичий престіл."

Ось, які діла мають за собою українські „патріоти-католики". З ворожим військом нападають на українську святиню, знущаються гірш бісурменів над своїми братами по крові та над їх вірою. Православні українці пішли зо скаргою до Варшави. Шукали оборони не перед чужими, а таки пере своїми рідними братами. Бо ті брати поводились супроти православних гірш яничарів.

„Братська депутація у Варшаві, вимогла від короля ряд прихильних православію декретів, виборола собі незалежність від владики, який мусів уступити з Успенської Церкви, але це вже не спинило загального упадку **православія, що в ті часи було рівнозначне з українською національністю.** (стор. 73).

Трошки пізніше шведи, що опанували Польщу, розграбили майно Ставропігії. І ту нагоду використав той же Шумлянський. „Тепер уже наступали на братцтво не поляки — **але їх орудля Шумлянський"** (там же).

Отже уніяти були оруддям ворогів, на те, щоб нищити українську силу. Коли це говорять православні, панове католики обурюються. Та правди не закриєш. Це лише католик про своїх; пише на підставі історичних даних. І йому, чейже, треба вірити.

Аж у 1708 році Ставропігія перейшла на унію. Але цей перехід не був самовільний. Під натиском обставин українці змінили віру, щоби в цей спосіб себе ратувати. Але це їх не спасло. Довгі роки ще мучилися під владою-ярмом ворога. Аж перехід під Австрію 1772 р. облегчив частинно долю українців. Одначе унія далі осталася тим, для чого її створено.

Уніятські священики говорили проповіді по польськи. Вони також вживали польської мови в своїх домах. Аж Маркіян Шашкевич започаткував зворот на цій лінії.

Велике число уніятських священиків були і нині є москвофілами. Пригадати б Лемківщину, або еп. Стойку на Закарпатті.

Це тільки дещо. Можна б навести багато більше.

Висновок з того всього, що до тепер сказано, такий: не можна говорити, що католицька віра, є наша прадідна віра. А вже звичайною видумкою є говорити, що католицизм є рідною вірою українського народу. Український нарід приняв православну віру 988 року за часів князя Володимира. Отже тоді, коли приняв христіянство.. Так отже православна віра е нашою рідною вірою, а не католицька. За православну віру український нарід поклав великі жертви, в ній виховався, нею дорожить і буде дорожити.

КАЛЕНДАРНА ПРОБЛЄМА У БРАЗИЛІЇ.

(Докінчення).

У Прудентополіс, де найбільше є наших людей, оо Василіяне зробили збори і давай намовляти людей за зміною календаря, і коли нарід противився, то референт сказав ось що між іншим „**Чи ви хочете, щоб вас за чуб тягнути!!!** В тім часі по всіх церквах греко-католики вже **проповідували**, що неділи лише **календар! — В сповідальницях також календар! — В приватних розговорах календар! — І хто тільки пішов за чим до „вотца", то відповідь була одна: календар!** На згаданих зборах у Прудентополіс заповіджено людям згори, що наступні свята Різдвяні, а потім Новий Рік вже будеться святкувато по новому стилю а там далі таксамо і всі свята в році Це зарядження проводу гр. кат Церкви в Бразилії зараз оголошено було в „Праці" і в „Місіонарі" бразильськім.

Оден промовець на цих зборах заявив, що коли вже так мусить бути, то **„з болем серця"** вже так будуть зачинати святкувати. Але не багато таких було, що годились „з болем серця" переходити на другий календар.

На насильство гр кат духовників зареагував „Український Хлібороб". Він з початку радив, щоб скликати збори, які ухвалять, як мається святкувати Але „Праця" (орган опінії гр. кат. проводу) на це не погодилася, бо знала згори, що ухвала зборів вийшла би на її некористь В „Укр Хліборобі" далі було писано, що **зміни календаря українцям в Бразилії зовсім не треба, разом святкувати вони з другими не будуть, бо тут святкуються тільки свята офіційні**, вс. ж народи, які замешкують Бразилію є ріжних націй і мають свої ріжні свята а Українці — крім Різдва, Великодня і ще деяких свят - мають свої свята, яких ніхто з мешканців Бразилії не святкує. Було ще писано, що нам брати григоріянський календар не треба „хоть його придержуються всі культурні народи", ще й тому, бо т. народи вже самі покинули б свій календар, коли б мали який догідніший, ліпший, що вже давно проектується і до чого ще колись дійде Тому **яка ж честь буде Українському Народові брати то, що другі будуть викидати?** Це ж було б ще більше наше пониження в очах других На ті і інші раціональні виводи провід гр кат мовчав, а свою роботу робив далі. В „Праці" і в „Місіонар." оголошено, що „за дозволом і благословенням властей церковних зачнемо всі разом святкувати"!

На таке грубе насильство гр кат проводу нарід відповів протестами Протестували в **„Укр. Хліборобі"**, мущини і жінки, хлопці й дівчата, старі й молоді, багатші й бідніші Кілько є українських кольоній у Бразилії, тілько було протестів! Через довгі тижні і місяці мав що друкувати „Укр Хлібороб", але й мали що слухати наші „отцове"! При них лишилися тільки дяки, піддячі, старші браття, „ранителі й ранительки" й ще деякі немногі, хоч і вони тільки з „болем серця" приставали „на польське", як ще й досі говорять.

По кольоніях, де нарід тримався непохитно свого давного календаря, було оголошено з проповідниць церковних такі розпорядки: **„Хто не схоче уперто прийняти григоріянського календаря, той не має чого йти ні до сповіди, ні до хресту, ні до шлюбу — а навіть на цвинтарі такого не поховається, бо коли хтось не послухає священика, то священик і його не буде слухати".** Декуди знов було голошено. **„Такий наказ тепер вийшов від самого святійшого Отця, а його хто не послухав би, то не буде спасенний".** А ще де інде було сказано таке **„Хата від хати буде ще ходити поліція і питати, хто приняв „новий календар" — а хто ні, та біда буде такому, що його не прийме".** (Тут треба сказати, що Бразилія дає кожному свободу, щодо віри, переконань, традицій, чи календара і т. д).

Ось такими методами впроваджували в наш нарід „новий" календар. Не всі піддалися під такий примус, але деякі улягли і пішли в табор гр кат проводу. Вони свій перехід на другий календар мотивували: „Без хресту, без сповіди, без шлюбу не можна нам жити, як поганам". Другі ж знов задержали свій предківський, давний календар, а що в таборі гр кат не мали місця, **то пішли під прапор Церкви православної, яка вже тут давніш відродилась.**

І так гр кат. духовники **розбили наш нарід в Бразилії на дві половини:** одні з одним календарем - а другі з другим **Зараз вслід за тим дуалізмом (роздвоєнням) ввійшла в наш нарід сварня, незгода, ненависть, роздор, боротьба — а навіть десь то тут, то там приходило до пролиття крови.**

Тепер було б на місці поставити ось такі питання: Чи треба такого ще конфлікту в нашім народі? Чи мало в нас ще всіляких контрастів, роздорів, сварні на тлі партійнім, релігійнім, на тлі співжиття з другими і всіляких інших „іже ність числа", — та ще. треба календар григоріянський впихати, вбивати в наш нарід — **як клин в колоду, щоб і розбити?** Чи не ліпше було б замісць того нарід свій годити, мирити, успокоювати, гоїти його рани, помагати йому фізично, психічно, сіяти зерно всякого добра і т. д.? Наш нарід, де б він не був чи в Бразилії, чи в Канаді, чи по всіх окраїнах світу потребує лише одного **Спокійно на хліб працювати, і спокійно хліб їсти!** А календара нашо? Як комусь одному, другому, що живе між чужими недогідно святкувати по старому, хай святкує по новому стилю, а других най лишає в спокою!

Разом святкувати ніде в світі не можна зі всіма, **бо так як ріжні є мови, нації, так ріжні вони мають календарі, свята, віри, традиції...** Так було - і так буде до кінця світа „Наш календар старий, перестарілий", кажуть деякі. Жидівський календар є дійсно старий, бо вони його рахують від початку світа, а чому вони його не закинуть? Ось тому жиди, жидами були і будуть. Чи ж як чоловік є старий, то треба його добивати, щоб загинув? Кажуть ще „Всі народи культурні мають другий календар". Відповідь: Ті „всі народи культурні" вже давно кинули б той свій календар - як чоловік кидає в кут нездалі „шкраби" (обувя) і коли тільки появиться новий запроектований, майбутній, вони його кинуть. А нам українцям яке діло брати то, що другі мають викидати?

Так отже бачимо, що нема найменшої потреби приймати реформований календар, коли над ним має ся збути ще одна реформа.

Не мати мемо ніякої користи, коли приймемо григоріянський календар ще й тому, бо між нашими людьми з того повстануть замішання, незгоди, свари, ворожнеча, розгорячення темпераменту так як до того прийшло за почином гр. кат. проводу по наших кольоніях у Бразилії, а **з такого можуть мати користь і утіху хіба наші вороги.** Ми таку роботу зіставимо вже для „святої католицької церкви".

Ми ж православні українці говорім, пишім, робім усе то, „що правдиве, що чесне, що чисте, що праведне, що любе, що похвальне..." (Филип. IV: 8).

На цім ми могли б про календарну проблєму скінчити. Однак треба ще доповнити ось чим: Коли у Бразилії посіщав українців епископ Бучко, то і він до календарної справи приложив рук, бо на деяких кольоніях зачав брати згори всіх тих, що не прийняли ще й досі „нового календаря", а твердо тримаються старого, прадідного. Цим своїм чином вони виповідають послух властям церковним і улеглість їхньому авторитетові.

По других державах Полудневої Америки, де тільки був еп. Бучко, так враз із цим між нашим народом всюди зараз загомоніла справа календарна коли до цього часу було там тихо, та ніхто про календар і не думав, так як у нас в Бразилії давніше. Добре тут на закінчення сказати, всім тим католицьким „апостолам календарним", що ми знаємо добре, що Христос дав припоручення своїм Апостолам. „Ідіть і навчайте всі народи і хрестіть їх " (Мат. XXVIII· 19), але де є в Євангелії сказано: Ідіть і навчайте народи хронольогії, астрономії і всіх календарних справ, — того ми не знаємо.

За многих-многих підписуються:

Петро Паль
Іван Гичка.

С Катаріна, Бразилія.

МУССОЛІНІ Й КОРОЛЬ ІТАЛІЇ НЕ КАТОЛИКИ.

Католицький місячник „Де Криcчен Демократ", що виходить в Англії та що його видають Єзуїти, писав недавно між іншим таке:

Виповідження війни Англії Італією було великим потрясенням і для католиків і для не-католиків Чому папа допустив до цього? На це можемо лише відповісти, що папа не є володарем Італії та що Італія не є вповні католицькою державою. Що більше, Муссоліні й король Італії, як ми розуміємо, не є католиками, помимо того, що один з наших таки католицьких часописів висловив свого часу такий абсурд: „Муссоліні є добрим католиком, не в чисто релігійним змислі, але по своїй природі и крові". Яке є становище папи в цій справі, - не знаємо.

ВИЙШОВ З ДРУКУ Й ПРОДАЄТЬСЯ

ШКІЛЬНИЙ СПІВАННИК"

вложений славним українським композитором К. Стеценком.

Співанник містить 38 пісень під нотами й коштує лише 25 центів з пересилкою. Замовлення й гроші (почтовим переказом, або стемплями) слати на адресу:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ПРОЩАЛЬНИМ ВЕЧЕРОМ о. ГИКАВОМУ.

(Виллінгдон, Алта.)

В суботу вечером, 7-го вересня в Укр. Нар. Домі встроємо прощальний вечерок отцю і добродійці Гикавим, які виїхали на парафію в Онтеріо Зійшлися гості, вірні Укр Гр Прав. Церкви, з фармів і мисточка Виллінгдону. Отця Гикавого запрошено, як вже все було приготоване Коли він прийшов, запрошено його й пані добродійку та гостей до стола. Після перекуски почалася наша програма.

Пан К Скакун, голова церкви в Виллінгдоні, перший подякував присутним гостям, що помимо цілотижневої праці (головно на фармах) вони прибули на цей вечерок, аби віддати честь і подяку нашому відходячому працівникови на церковному полю, отцю Гикавому. Далі покликано п. Николу Шевчука, голову Народного Дому Він щирими словами висказав признання і подяку о. Гикавому за його працю Слідуючий говорив п Ф. Матера агроном з Виллінгдону. Говорив не лише на адресу о Гикавого але також дав дуже влучні вказівки що тичиться до дальшого на[illegible] на церковно культурнім по[illegible] Третій говорив п В. Лупул Ви[illegible] щирі побажання о. Гикавому і бажав успіху на новій парафії [illegible] пані Ропчан Вона [illegible] подякувала о. Гикавому [illegible] що при Рідній Школі і науку релігії, яку він там провадив. Далі говорив провідник СУМК з Виллінгдон, пан Дмитро Цимбалюк. Говорив від імени СУМК і бажав отцеві щастя, здоровля і витревалости [illegible] новім місці. По нім говорив [illegible] Гоменюк учитель [illegible] Рідної Школи у Виллінгдоні [illegible] Гоменюк говорив довше [illegible] про вагу виховання наших [illegible] Його промова була інтересна [illegible] Він також побажав о [illegible] щасливої подорожі і гарних [illegible] на новому місці Пані [illegible] голова жіночого товариства в Виллінгдоні, також щирими [illegible] попрощала о Гикавого й [illegible] за його кількалітню працю [illegible] та побажала йому добра на будуче Пан Іван Цимбалюк говорив від комітету Рідної Школи [illegible] себе і своїх дітей та тих всіх дітей, котрих о. Гикавий вчив [illegible] зворушенням дякував о Гикавому за таку щиру працю, яку він в нашій громаді провадив.

Кожний бесідник говорив щиро і все підчеркував, яку корисну працю о Гикавий в нас провадив.

Тепер пан Гоменюк вручив о. і пані Гикавим дарунок від всіх присутних гостей на памятку.

Отець Гикавий щиро подякував всім присутним гостям за таку несподіванку і говорив довше, подаючи нам деякі завваги на будуче та напоминаючи нас дальше міцно і вірно працювати на церковному полю

На закінчення пан К. Скакун сказав пару слів від імени церковної громади в Виллінгдоні Подякував панотцеві за його обслугу, за велику поміч при будові церковного будинку. Ми приймали раду отця Гикавого і будували церкву по тих планах, які він нам подавав

Майстром-будівничим був пан Многолітній Ми отже маємо гарний церковний будинок, один з найкращих в Алберті. Свою промову п. Касіян закінчив так:

„Я бажаю отцю Гикавому щасливої подорожі і витревалости в праці на церковній ниві Як були які непорозуміння між нами, я в імени громади прошу Вас, отче, вибачити Добро беріть зі собою, а зло лишайте. Бажаю Вам многих літ". - Всі присутні відспівали о Гикавому й пані добродійці многолітствіє.

Того вечера зібрано на пресовий фонд „Вістника" $1.25 за що гостям щир одякую.

Присутний.

ПРОТОКОЛ ЗБОРІВ В СПРАВІ ЗАСНОВАННЯ УКР. ПРАВОСЛАВНОЇ ГРОМАДИ.

(Ню Торонто, Онт.)

Оцим подаємо до відома українському загалови що на Ню Торонто зорганізувалася українська православна громада якої було потрібно тут вже роки а це тому що на Ню Торонто живе [illegible] число українців з Буковини яка є православної віри На превеликий жаль є тут порушення із Західної України греко-католицького ісповідання які не бажали би видіти на Ню Торонто української православної церкви помимо того, що таке поважне число українців мешкає тут уже довгі роки Але знайшлося свідоме число українців які раніше [illegible] і цими одиницями і не [illegible] себе дали водити за ніс Гриндза будувати свою українську православну церкву, яка служила і далі служить українському народови, а не Римови, як це робить греко-католицька церква.

Організаційні збори відбулися 6 вересня 1940. в годині 9 вечера, під числом 254 Шеста вулиця Збори відбулися заходом ініціативного церковного комітету, що складався з трох осіб, а то Степана Іовганика голови Василя Лаврина секретаря і Івана Мороза скарбника. Присутні Степан Іовганик, Іван Мороз, Степан Гридзин Параска Чвенчук Томка Присняк Евдокія Гладук Анна Маврок Николай Макаренько, Іван Гнащук, Юрій Коваль. Володимир Сиротюк Василь Лаврин Сава Коропецький Томка Коваль

Предсідником зборів був Степан Іовганик а секретарем Василь Лаврин На зборах був також адвокат Т Гуменюк від української православної громади в Торонто Він був запрошений пояснити важнійші справи в звязку з організованням церковної громади По вислуханню його пояснень та по дискусіях приступлено до внесків та ухвал як слідує На внесок С Гриндзина й І Мороза ухвалено одноголосно, щоби завести спис членів та що вкладки мають бути по 25ц. місячно від чоловіків. а по 15ц місячно від жінок починаючи з місяця вересня 1940 року По цім відбулася збірка вкладок

На внесення Лаврина і Мороза вибрано постійний заряд церковної громади з пятьох людей Николай Макаренько — голова Степан Іовганик заступник голови Степан Гридзин секретар Іван Гнащук скарбник, Сава Коропецький господар.

Новоизбраний заряд взяв на себе обовязок між іншим продовжувати постійно впис членів до громади і скликати слідуючі збори на 15 вересня ц. р. в 9 годині вечер.

На ті збори ново-вибраний заряд має запросити одного зо священиків Української Православної Церкви

На внесок Гридзина і Лаврина ухвалено одноголосно, що новозаснована церковна громада на Ню Торонто входить в склад та стає частиною Української Греко-Православної Церкви в Канаді, заінкорпорована. В тій цілі має ново-вибраний заряд внести на руки Консисторії згаданої Церкви аплікацію та дістати відповідне свідоцтво, щодо такої приналежности.

Принагідно деякі присутні на зборах набули собі „Вістник", орган Укр Греко-Православної Церкви щоби бути обзнакомленим з послідним розміщенням священиків статутом та іншими справами Церкви

На закінчення ново-вибраний заряд зложив п. адв. Гуменюкови, за його щирий труд, сердечну подяку Уряд рівнож складає щиру подяку новоступившим членам, що взялися до такої важної та потрібної для всіх нас справи.

Збори закрито в годині 10.15 ночі.

Степан Гридзин, секр

В БУВШІЙ ПОЛЬЩІ ТЕПЕР.

Минувшого місяця Гітлер проголосив прилучення до Німеччини майже цілої Польщі окупованої німецькими військами

Доси Польща іcнувала під Німеччиною під назвою „Генерального губернаторства". Під тим зглядом вона ріжнилася від Данцігу та провінції Познань і Лодзь, які прилучені були безпосередно до Німеччини Столицею генерального губернаторства" був Краків До нього належала й Варшава „Генеральне губернаторство" мало 42,500 квадратових миль простору з населенням около 13 000 000 душ З того 11 000 000 були поляки а решта жиди німці та українці Через прилучення генерального губернаторства" дісталася безпосередно під панування Німеччини частина української етнографічної території що належала до Польщі, а саме Холмщина Ярославщина та Лемківщина

Недавно в часописі Нюйоркер було надруковано статтю Віргінії Сінкс яка описує теперішний стан речей в Польщі Статтю пише полька і тому стаття можливо має особливо тенденційний польський характер але знаючи німців, на що вони спосібні ми не маємо підстави не вірити авторці

Нищення яке німці заподівають в Західній Польщі тій що прилягала до кордонів Німеччини дійсно плянове і тоталітарне Всі фабрики стори готелі ресторани, приватні земельні маєтки, всі вони без виключення перейшли тепер до німецьких рук На початку зими німці виcтрілили сотки передових людей в бизнесі і професіях. Пізніш вони повиганяли населення з цілого ряду сіл щоби зробити місце для німців які прибували з прибалтійських країн Латвії Естонії Литви

Німці що займають тепер колись польські доми і господарства, мусіли платити державі за набуте Держава ж попросту виганяла колишних господарів нічого їм не даючи Тим чином держава отримала не малий прибуток.

Жінка одного польського професора розказує, що німецьке „Гестапо" (німецька тайна поліція) за пів години наказала їй вибратися з її помешкання. Ця жінка професора на другий день насмілила повернутися, щоби взяти дещо з одежі для дитини, яку вона забула. Двері їй одчинила вже німецька жінка. Коли полька сказала їй, про що їй ходить, німка відповіла, „Все, що тут є, належить нам, бо ми за це все заплатили в Берліні." Жінка професора сказала. „Ми не отримали жадних грошей" Тоді сама німка розплакалася „Ми це не знали", сказала вона, „Заходь і забери, що тобі потрібно".

Поляки, що ще лишилися в тій частині Польщі що прилучена до Німеччини, не сміють говорити польською мовою Польські школи всі закриті. Священики можуть проповідувати лише в німецькій мові.

В корінній Польщі поляків німці лишили в порівнюючим спокою. Дідичі там можуть володіти своєю землею при умові, що певний визначний відсоток мають віддати німцям Коли дідич не добре господарить, або німці не задоволені з нього, в його маєток дають німецького нагладача, який бере господарство в свої руки і платить власникові мізерну платню.

Навіть в тій корінній Польщі стори можуть продавати полякам лише тоді коли перейшли всі німецькі покупці. Люди не бачать мяса місяцями Мило коштує на наші гроші коло 2 дол. за кусок Нема за що купити нового одіння і нема як поправляти. Шпулька ниток коштує 1 долар. Черевики — 60 дол. пара. Люди почали носити черевики деревляні. Хто має гроші в банку може витягнути лише 10 дол тижнево, але банки так хутко замикаються що не кожного тижня можна витягнути.

Німці повивозили з Польщі картини, килими, церковні прикраси, старі манускрипти і взагалі всяке цінне урядження, як напр прилади лабораторій

Поляки при зустрічі з німецьким начальством повинні скидати капелюхи і входити в публичні будинки через бокові двері Доля жидів ще тяжча Їх зігнали в обгороджені поза містами „гетто". В такі „гетто" навіть почту не доставляють Поляки мають відробляти німцям шість місяців примусової праці, а жиди два роки. Без дозволу німецького шлюбного бюра поляки не можуть брати шлюбу.

ПРИГОДА ДВОХ ПУСТИННИКІВ.

В давніх часах кругом золотоверхого города Київа, в гірських печерах над берегами могутнього Дніпра, жило багато ченців пустинників Там вони спокійно проживали і Господу Богу молилися за своїх братів, православних козаків.

Одного разу, один чернець вибрався в дорогу по чарівних й безмежних українських степах В часі подорожі, стрінувся він із другим ченцем пустинником

Ідуть вони у двох багатими українськими степами і розмовляють про світлу будучність вільної української землі Серед степу недалеко від дороги що провадила до срібнистої ріки подибали померлого чумака Від степової спеки його тіло вже розкладалося і кругом наповняло воздух невиносимим со-

пухом гниючого трупа. Як віддаляли бинще, пустинник-київлянин не міг цього знести, вийняв з раси платину і заткав носа.

Побачив це другий пустинник і запитав. чому ти брате, затикаєш носа? На це чернець-київлянин відповів: тому бо не можу знести сопуху гниючого трупа. На тому їхня розмова й покінчилася. Викопали гріб, похоронили померщого, помолились за спокій його душі і пішли далі.

Пройшли вже не малий шмат дороги у степу, як назустріч їх виїхав на арабському коневі, молодий здоровий татарин, в багатій одежі. Перший пустинник-київлянин глядів на молодого татарського лицаря з великим вдоволенням. За те другий пустинник відвернувся в інший бік, вийняв зі своєї раси платину і заткав свого носа.

Як вже татарський їздець від них віддалився, тоді пустинник-київлянин промовив: Чому ти, брате, будучи коло мерлого трупа не чув немилого сопуху і не затикав свого носа, а перед тим молодим татарським лицарем ти відвернувся і затикав носа?

В тому річ така, — відповів його товариш подорожі: Той молодий гарний татарин, своїми грішними ділами, багато більше чутний своєю душею перед Господом Богом і св. Ангелами як той гниючий труп в степу, котрого ми похоронили.

ІСТОРИЧНІСТЬ БІБЛІЙНОГО ПОТОПУ.

Біблійне оповідання про потоп (1 Кн. Мойсея. 6—9) признають православні вчені богослови історичним. себто твердять. що потоп дійсно залив колись землю та винищив усе людство, крім Ноя. Що правда, не всі вони є одної думки відносно території того катаклізму — і одні твердять, що потоп обмежувався тільки до Вавилонії.

Що до історичности цього факту то як одні, так і другі не ріжняться своїми поглядами. Але для всіх, кому історичний характер біблійного оповідання про потоп зявляється сумнівним, немалою будуть несподіванкою недавні відкриття на Близькому Сході. Доконала їх америкaно-англійська експедиція під проводом Л. Вуллі. Праця цієї наукової експедиції в повні підтвердила історичність потопової катастрофи в вавилонській країні.

Що торкається назви „всесвітнього" потопу, то відповідаю на це буде обставина, що мабуть для мешканців старинної Вавилонії їхня країна становила в їхніх поняттях „всесвіт". Вже перед 68 роками віднайдено в бібліотеці Асурбаніпала в Ніневії кусні старої поеми про Гільгамеша. На одинацятій таблиці цієї поеми займає оповідання про винищення людського роду водами потопу. Порівнюючи вавилонські та біблійні тексти оповідання про потоп, знайде уважний читач велику їх подібність. Причина тої подібности лежить в тім, що всі тексти, які біблійні так вавилонські, походять з того самого джерела основуючися на однім первісним оповіданню. Слід тут підкреслити, що память про потоп переховувалася в пізнішій традиції дуже довго. Згідно з сумерійською традицією не всі міста та люди згинули з лиця землі під напором потопових хвиль. Сумерійці, що жили в південній Вавилонії ще біля 4,000 років перед Христом, оставили для історії докази свого існування в численних предметах; можна перш завше зачислити королівські могили, віднайдені в Ур. В памяті цього народу факт потопу ніколи не вигасав. На особлившу увагу заслуговує один з текстів Асурбаніпала, де автор розказує, що він читав „передпотопове каміння". В ряді найсильніших доказів історичности потопу стоять результати наукових розкопок в південній Вавилонії, а головно рослідження міст Ур. Вище згаданий професор Вуллі погоджується за фактом потопу в долині Тигру та Евфрату.

Коли мав місце потоповий катаклізм?

На це питання важко дати точну відповідь. У місті Ур віднайдено таблицю з написами з часів перед Саргоном, що панував у 26 віці перед Христом. На тій основі деякі вчені подають як дату потопу, 28 вік, а навіть пізніше перед Христом а інші автори в результаті своїх обчислень на основі перепроваджених археольогічних дослідів подають, як час потопу, рік 3800. Тому, що батьківщиною Авраама була халдейська місцевість Ур, — дуже можливо, що старозаповітний патріярх покинув на Божий зазив це місто та забрав з собою і заховав у памяті традицію своїх одноплемінників. Ті отже традиції, очищені під впливом Божого обявління з многобожих понять та поглядів, передавано з уст до уст, а опісля закріплено їх на письмі в Святій Біблії

ПОДЯКА.

Цею дорогою складаємо щиру подяку українській православній парафії св Івана і Жіночому Товариству при укр. прав. церкві в Едмонтоні за уряджения нам прощального вечірка і вручення цінного й незабутнього дару.

Зокрема дякуємо сердечно Зарядам обох організацій, як теж учасникам того вечерка, що прощали нас так мило і сердечно у салі, а також приватно і на дариці при відїзді з Едмонтону

Особливо хочемо висловити велику подяку шановним промовцям які своїми щирими і заохочуючими словами відпроваджували нас із місця семилітньої праці в Едмонтоні і підбадьорували нас до труда на новому місці.

Не можемо забути й діточок Недільної Школи, що також нас обдарували окремим дарунком, за що дякуємо з глибини душі.

Всіх Вас нехай благословить Господь Бог!

Свящ. о. Єроній, Марія, Олександер і Одарка Грицини.

ПРИМІРНЕ ВЕСІЛЛЯ.

В день Успіння Пресв. Богородиці в Роблін, Ман. відбулося вінчання п. Юрія Шевчука з Алберти з панною Каролею Горбай (дочкою о Горбая). Тайну шлюбу довершив о С П Симчич

При весільній вечері присутні гості, на заклик о. Симчича, зложили $12.00 на пресовий фонд „Вістника" й „Укр. Голосу". Жертвували слідуючі: по 2 дол.: панство В. і М. Новосади, п-тво Ю. Шевчуки (моголата); по 1 дол.: о. Т. Горбай пані Т Лукач, Іван Хома, о С. П. Симчич, Михайло Гуменюк (Виннiпег, Алта.), Степан Шевчук (Алберта), панна Кароля Ковальчук; по 50цт.: Добродійка Горбай, Петро Горбай.

Жертводавцям щира подяка, а молодятам многих літ.

Гість.

БРЕНДОН.

Архиерейська візитація Високопреосвященого Архиепископа о. Іоанна укр. православної церкви в Брендон, Ман., відбудеться в неділю 6 жовтня 1940 року.

ПОРЯДОК СВЯТА:

В год. 8.30 рано, Рання відправа.

В 10 год. святочне привитання о. Владики.

В год. 10.30 Служба Божа.

По Службі Божій, освячення води і обхід церкви а після того спільний обід в Народнім Домі. По обіді промови. Всіх членів і прихожан, а також українців з Сурис, Риверс, Сенді Лейк і других поблизьких околиць просимо прийти і звеличати своєю присутністю наш цей урочистий день.

Д. Шапка, голова, І. Касюрак, секретар.

о. П. Ґаїцький, парох.

ВЕЧІР.

Нагулялося по небу
Весняному сонце,
Заграє надобраніч
У низьке віконце.
І проміннячком угору
Огняним стріляє;
Хрест на церкві розтопленим
Золотом сіяє.
Стало темно по садочках,
Тихо пил сідає,
І село у прохолоді
Ніби оживає

П. Куліш.

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

Сестриитво при церкві в Поплар Парк, Ман.	$10.00
Збірка о. Василіва в Норад, Алта.	2.00
Збірка в церкві Арбакка, Ман. 22 вересня	10.25

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

А. Забродська, Ленсінг, Міч.	$1.00
Й. Семенців, Смут Рак Фалс, Онт.	1.00
Ів. Шебець, Вотерфорд, Онт	1.00

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Е. С. Уляна.
Жовтень.

6. Неділя — Вайта.
13. Неділя — Толстой.
20 Неділя — Ґардентон
27 Неділя — Сірко
Адреса — Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Є. Грицини.
Жовтень.

6. Неділя — Єлов Крік
13. Неділя — Вакав
14. Понеділок Покров Пр. Богородиці — Ст. Джулієн — Храм
20 Неділя — Мічем
27 Неділя — Смайс
Адреса — Вакав. Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Гр. Василіва.
Жовтень.

6. Неділя Ловнінг
12 Субота Ла Корей.
13. Неділя — Бівер Дем
14 Пон св. Покрова — Сенді Ревіс (храм)
20. Неділя Грац
27 Неділя Смокі Лейк
Адреса Смокі Лейк. Алта

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Ф. Керніцького
Жовтень.

6 Неділя — Канора.
Адреса Скр 146, Канора. Саск.

Церковний Календар.
ЖОВТЕНЬ.

1 В. Евменія, Кастора
2 С. Трофима, Сав.
3 Ч. Вмч. Остапа, Тепистії і діт
4 П. Кондрата
5 С. Сщм Фоки Синоп.

6 Н. 16 по Зісл. св. Д. Зач. І. Пр.
7 П. Рівноап. Теклі, Коврія
8 В. Евфрозини, Панфутія
9 С Пр св ап. Івана
10 Ч Мч Калистрата й вояків
11 П. Харитона
12 С Киріяка анахор., мч Дади

13 Н. 17 по Зісл. св. Д. Григорія
14 П. Покров Пр. Богородиці
15 В Кипріяна, Юстини
16 С. Діонісія
17 Ч. Сщм. Ієротея еп. Атен.
18. П. Харитини
19 С. † Ап. Томи

20. Н. 18 по Зісл. св. Духа. Сергія
21 П. Пр. Пелагії. Таїси
22 В. Якова ап., Андроника
23 С. Евлампія
24 Ч. Ап. Пилипа. Теофана еп.
25 П Прова і Тараха.
26 С. Мч. Карпа й Папили

27 Н. 19 по Зісл. св. Д. Назарія
28 П. Пр. Єтимія, Лукіяна
29 В. Льонтина сот., Леонтія
30 С. Андрія Осії
31 Ч. † Ап. ев. Луки; мч Марина

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. С. Симчича.
Ж[illegible]

6. Неділя — Кагвін
Адреса: Ендрю, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. А. Горбая
Жовтень.

6. Неділя — Шортдейл
13. Неділя — Етелберт
14. Понеділок Покров Бог. — Шелвлеей
20. Нед. — Ленард
27. Нед. Роблин, фарми
Адреса — Роблин Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Д. Ф. Стратійчука
Жовтень.

6. Нед. — Косів
13. Нед. — Венлав
14. Пон., Покров П. Б. — Роркток (храм).
Адреса: — Давфин. Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. М. Боднарчука.
Жовтень.

6. Неділя. — Сторджис.
13. Неділя — Арран. місто.
14. Пон., Покрови — Гайс.
20 Неділя — Ервуд (коло Гол. Бей)
27. Неділя — Годсон Бей Дж
Адреса: — Арран. Саск

Устав Церковний.
Жовтень.

6 Нед. 16 по Зісл. св. Духа: Гол. 7 Утр. Єван. Лук. XXIV:12—35. Ап. 2 Кор. VI: 1—10. Єван. Мат. XXV: 14—30.

13. Нед. 17 по Зісл. св. Духа: Гол 8 Утр. Єван. Лук. XXIV: 36—53. Літ. Ап. 2 Кор VI: 16—18 і VII: 1. Єван. Мат. XV:21—28.

14. Пон. Покров Пр. Богородиці: Єван. Лук. І: 39—49 і 56. Літ Ап. жид. IX: 1—7. Єван. Лук. X: 38—42 і XI: 27—28.

20 Нед. 18 по Зісл. св. Духа Гол 1 Утр. Єван. Ів. XX: 1—10. Літ. Ап. 2 Кор. IX: 6—11; Єв. Лук. V: 1—11

27. Нед. 19. по Зісл. св. Духа Гол. 2. Утр Єван. Ів. XX: 11—18. Літ. Ап. 2 Кор. XI: 31—32 и XII: 1—9. Єван. Луки VI: 31—36.

Листопад.

3. Нед 20 По Зісл св Духа: Гол. 3. Утр Єван Ів XX: 19—31 Літ Ап. Гал І. 11—19 Єван Луки VII: 11—16.

8. Пятниця Дмитра Вмч. Єв Мат X: 16—22 Ап 2 Тим II: 1—10. Єван. Ів. XV 17—27 і XVI 1—2

10 Нед. 21по Зісл. св. Духа: Гол 4 Утр Єван Ів XXI 1—14 Ап Гал II: 16—20 Єван Луки VIII 5—15

17 Нед. 22 По Зісл. св. Духа. Голос 5. Утр. Єван Ів. XXI 15—25. Літ Ап Гал VI: 11—18 Єван Лук. XVI: 19—31

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XVII WINNIPEG, MAN., OCT. 15th, 1940 ВИННІПЕҐ, МАН., 15-го ЖОВТНЯ, 1940. ЧИСЛО (352) 20

ЗАХІДНІ СЛОВЯНЕ Й ІРЛЯНДЦІ.

(*) Чим західні словяне можуть бути подібні до ірляндців? Адже ж одні і другі, це найчужіші собі люде. Та все ж історія знає дещо спільного.

Берімо словян. До них належать нині українці, москвини, білорусини, поляки, чехи, словаки, словінці, сербо-хорвати і болгари.

Коли вернутись понад 1000 літ назад, то всі тодішні словяни мали дуже слабо розвинену культуру. Ані мови їх не були розвиті для книжного вжитку, ані не мали вони якогось свого словянського письма, як це вже мали инші народи.

І в девятім віці по Христі Боже Провидіння післало двох братів — Кирила і Методия — як великих робітників, на Словянську Ниву. (Кирило — це чернече імя, перше звався він Константин, родився в Солуні, в Греції, коло 826, або 827 року).

До того часу панувала думка, що Богослуження може бути лише мовою жидівською, грецькою, або латинською. Байдуже, чи якийсь нарід котру з тих мов розуміє. А думку таку виводили з того, що напис на Хресті був лише в трьох мовах — жидівській, грецькій і латинській. Тому і звали цю думку опісля „триязичною ересю пилатників".

Кирило і Методій були греки, але знали і болгарську мову, отже словянську. І бачили, що словянська нива надто широка і можна багато божої праці на ній зробити. Отже взяли ся вони до великої задачі...

Приладили вони Азбуку відповідну словянським мовам і почали перекладати Богослуження з мови грецької на словянську, на тодішну болгарську. Як видно нині, то при перекладах мали вони на увазі по можности також інші словянські мови, а передовсім українську. Бо каже історія, що в 860 і 861 р. Константин навчився в Херсоні від „русина" (киянина) „сили річи", цебто київського наголосу та вимови.

Прилагодивши, що треба, оба брати вибралися в словянський світ, а саме до Моравії. Там князем був Ростислав і він просив грецького царя, щоби прислав туди Кирила, про якого слава аж туди долетіла.

Праця обох братів була дуже успішною. Чуючи Богослуження зрозумілою мовою, народ принимав христіянство, разом з Східним Обрядом, який мала грецька Церква. Так отже Моравія, Чехія та сусідні словянські сторони, приняли були христіянство зі Сходу, з грецьким обрядом і словянською мовою. Навіть в Польщі ще надовго були залишилися сліди тої роботи, що робив Кирило і Методій.

Але праця їх була надто важкою. Західна римська Церква ненавиділа праці обох братів. Вона рада була поширювати христіянство з римським обрядом і латинською мовою. Отже римські епископи та пануючі переслідували Кирила і Методія і нищили їх роботу не перебираючи в способах. Хоч тоді ще була нібн єдність між Заходом і Сходом — а на ділі єдности не було, коли Захід нищив і роботу і робітників Східної Церкви.

Як не стало в живих обох братів, представники Римської Церкви цілком знищили те, що святі брати зробили. Знищили Богослуження словянською мовою, знищили Східний Обряд, і накинули латинський. І папи не тільки тому не противились, але піддержували таку нехристіянську руйницьку роботу. А вкінці в 1000 році постановив папа Іван XII, що ані в Моравії, ані в Чехії не можуть бути інші епископи крім латинських.

Не оглядалася Римська Церква на те, що нарід не хотів латинських священиків, латинського обряду і мови, і довго римським заходам опирався. Бо відомо, що ще в 11-ім віку в Чехії правилася Служба Божа по словянськи, а в Кракові (в Польщі) правилось Богослуження по словянськи ще 1389 року. Однакож напір Риму був за сильний, щоби добра праця Кирила і Методія могла встоятись. Святе діло Кирила і Методія Рим таки знищив.

Перейдімо тепер до Ірляндії.

Історія допускає, що самий апостол Павло міг бути якийсь час в Ірляндії, перебуваючи на Заході Европи. Загалом початки христіянства в себе вяжуть ірляндці з апостольськими часами, хоч поважної сили набрало тут христіянство аж в 5-ім віку.

Христіянство прийшло до Ірляндії не від Римської Церкви, але зі Сходу. Самі ірляндці стояли на тому, що вони приняли христіянство від апостола Івана, якого вони і до нині поважають, як свого Апостола. Дальше і те, що давні церковні обряди, звичаї і святкування Великодня були в Ірляндії такі, як мала Східна Церква. Отже ірляндці належали первісно до Східної Церкви.

Каже історія, що ірляндці були тоді і великі христіяне і загальна наука стояла в них дуже високо. З Европи приїзджали люде на науку до ірляндських шкіл. А ірляндські місіонарі їздили по краях західної Европи — до Франції, Швайцарії, Німеччини, Каринтії, Італії, понад Дунай, та до Африки. Їх місіонарі знали богато мов і вчені були в усіх інших науках. Загалом тоді Ірляндія належала до найбільше освічених і культурних сторін світа.

І проти тих культурних і щиро релігійних ірляндців виступила Римська Церква вже з початком 7-го віку (603 року). Тоді звернулася вона до них з домаганням, щоби піддалися римському епископові (Кентерберському), Августинові, та щоби приняли звичаї Римської Церкви. Те саме домагання повторено 664 року на синоді (малий церковний собор) Витбі, де прозивано ірляндців варварами (дикунами), а їхніх святих простаками. Так почався напір, який за 60 літ примусив ірляндців полишити звичаї Східної Церкви і приняти звичаї та святкування Великодня Церкви Римської. Сталося те саме, що з Західними словянами — Східну Церкву Рим силою знищив і поставив свою — латинську.

І це знов було тоді, коли Схід і Захід нібито творили одну Церкву. Коли була „свята єдність". А на ділі ніякої єдности не було, бо Римська Церква ненавиділа Церкву Східну і нищила її безпощадно, де лише могла. А де таке робиться, то чи треба аж формального розколу між Церквами? І чи можна тоді казати, що це через свою гордість Східна Церква відлучилася від Західної? Хто від кого серед таких відносин відпадає?

Напір Риму на Східну Ірляндську Церкву йшов в парі з наступом армії на Ірляндію — армії, що рабувала не тільки нарід, але й церкви і монастирі. Отже не силою слова, не релігійною наукою, але звичайною фізичною силою примусив Рим ірляндців, що відреклися своєї Східної Церкви.

Однакож сліди минулого таки полишилися серед кельтів (ірляндців і з ними споріднених народів). Скотляндці святкують по давному календарю додаткове „мале Різдво" на спомин того, що колись воно було в них „велике" й одиноке. А на однім острові коло Ірляндії святкують люде і до нині Різдво лише по східному календарю.

Ось таке говорить нам Історія! Показує вона нам, — як далеко сягали впливи Східної Церкви, і як сильними і

АРХИЄРЕЙСЬКІ ВІДВІДИНИ

Високопреосвященого Архиепископа
о. Іоанна Теодоровича:

20 жовтня, неділя — Винніпеґ, Ман.
22 жовтня, вівторок — Фт. Виліям.
23 жовтня, середа — В. Фт. Виліям.
27 жовтня, неділя — Торонто, Онт.

Консисторія.

МІСІЙНІ ВІДВІДИНИ ГРОМАД.

Прот. С. В. Савчук, адміністратор Української Греко-Православної Церкви в Канаді, відвідає в місійних цілях такі громади

ЖОВТЕНЬ:

20 неділя — Бюфорд, Алта. (рано й пополудні).
20 неділя — Калмар, Алта. (вечером)
21 понеділок — Редвей, Алта.
22 вівторок — Редвотер, Алта.
23 середа — Федора, Алта.
24 четвер — Егремонт, Алта.
25 пятниця — Тудор, Алта.
26 субота — Васетна, Алта.
27 неділя — Смокі Лейк, Алта.
28 понеділок — Беліс, Алта.
29 вівторок — Давиінг, Алта.
30 середа — Стрий, Алта.
31 четвер — Гемлин, Алта.

ЛИСТОПАД:

1 пятниця — Спеден, Алта.
3 неділя — Глендон, Алта.
6 середа — Завале, Алта.
7 четвер — Сучава, Алта.
8 пятниця -Дмитра — Кагвін, Алта
9 субота — Борщів, Алта.
10 неділя — Ендрю, Алта.
11 понеділок — Виллінгдон, Алта.
12 вівторок — Кейленд, Алта.
13 середа — Мюсідора, Алта.
14 четвер — Красногора, Алта.
16 субота — Дервент, Алта.
17 неділя — Слава, Алта.

Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

здоровими вони були, коли до нині сліди їх залишилися, хоч як їх ворожа сила винищувала. А дальше — що сама Римська Церква не тільки не дбала про єдність зі Східною, не заховувала єдности, але нищила Східну Церкву, не перебираючи в способах. І це було ще перед формальним „розколом".

СТАТУТ

УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ,

змінений та доповнений Восьмим Собором тої-ж Церкви, що відбувся в днях 4—5 серпня, 1940, в Саскатуні, Саск.

(Докінчення).

2. Ця громада (місія чи парафія) входить в склад Української Греко-Православної Церкви в Канаді і підчиняється її проводови своєю ухвалою, копію якої, відповідно підписану (стверджену), громада (місія чи парафія) відсилає до Консисторії, однак майно цеї громади (місії чи парафії) остає власністю і під контролею громади (місії чи парафії) для цілей і вжитку її членів, як складової части Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

3. Ця громада (місія чи парафія) визнає науку й догми Української Греко-Православної Церкви в Канаді, поступає згідно з постановами її Чартеру, Статута й Соборів, підчиняється розпорядженням її Єпископа й Консисторії та приймає духовну обслугу лише від її священослужителів.

4. Повноправним членом церковної громади може бути кожда особа української народности, якій скінчилося 18 років життя і яка визнає науку Української Греко-Православної Церкви в Канаді, підчиняється її проводові, платить членські вкладки та виконує всі інші членські обовязки, які громада на своїх членів накладає.

5. Член, який жие незгідно з наукою Української Греко-Православної Церкви в Канаді, або не сповняє своїх членських обовязків, або в будь який спосіб ділає на шкоду громади, перестає бути членом громади і тратить всі членські права.

6. Церковним майном громади управляє уряд вибраний громадою на річних Загальних Зборах, який складається що найменше з таких урядників:

а) Предсідника, б) секретаря, в) касієра, г) господаря, ґ) трьох контрольорів.

7. Для догляду за порядком в церкві та для прислугування в часі Богослужень громада вибирає старших братів та старших сестриць, які в справах грошевих відповідають перед урядом громади та перед Загальними Зборами громади.

а) Старшими братами може бути хтось з урядників громади, з виїмком членів Контрольної Комісії.

8. На випадок смерти, резиґнації або усунення члена або членів церковного уряду на опорожнене місце Надзвичайні (або Звичайні) Збори членів громади вибирають нових членів.

9. В разі, коли б ця громада (місія чи парафія) або її уряд попала в єресь, або колиб в громаді повстав розкол, чи взагалі безладдя, яке моглоб загрожувати її нормальному існованню, Консисторія може назначити трьох тростісів, з членів громади, щоби завідували громадою до часу, поки в ній не буде приверненй нормальний стан.

10. Загальні Збори громади можуть бути Річні або Надзвичайні.

11. Річні Загальні Збори відбуваються кожного року в певний означений час і є важні, коли на них явиться бодай половина членів громади.

а) Коли на Річних Загальних Зборах не явиться бодай половина членів громади, то збори відкладаються на 14 днів пізніше, і тоді є правосильні без уваги на число присутних членів.

12. Наради Річних Загальних Зборів включають між іншими такі справи:

а) Звіт урядників, пароха і контрольної Комісії.

б) Загальний маєтковий звіт господаря.

в) Назначення буджету на слідуючий рік та назначення членських вкладок

г) Інші церковні справи

ґ) Вибір нового уряду.

13. Надзвичайні Загальні Збори громади відбуваються, коли для того є конечна потреба.

а) Такі збори може скликати уряд громади за підписом голови і секретаря уряду, з власної волі, або на писемне домагання Контрольної Комісії, або на таке саме домагання що найменше одної третини всіх членів громади.

б) Коли б уряд відмовився скликати Надзвичайні Загальні Збори на домагання Контрольної Комісії або членів громади, тоді такі Збори скликує сама Контрольна Комісія з власної волі, або також на домагання одної третини членів громади.

в) У виїмкових випадках Надзвичайні Загальні Збори громади може також скликати Консисторія, проголошуючи їх у відповідний спосіб, згідне з §14 б.)

г) На Надзвичайних Загальних Зборах можна обговорювати та вирішувати тільки такі справи, для яких Збори були скликані

14. Загальні Річні Збори скликується в такий спосіб:

а) Річні Загальні Збори проголошує уряд за підписом голови і секретаря або і всіх членів уряду бодай один місяць наперед через оголошення в церкві священиком, коли це можливе, і через розвішення писемних оголошень у відповідних місцях, а також коли уважає за відповідне, через оголошення в церковнім органі.

б) Надзвичайні Загальні Збори скликується що найменше 14 днів наперед через оголошення в церкві священиком, коли це можливе, і через розвішення писемних оголошень, або через листовне повідомлення кожного члена, подаючи в кожнім випадку для якої справи Збори скликається.

15. Загальні Збори отвирає голова церковного уряду, або його заступник, або хтось інший з членів уряду і закликає, щоби Збори вибрали президію для переведення Зборів, яка складається з предсідника Зборів і його заступника.

а) Предсідник Зборів покликає одного або більше, в міру потреби, секретарів для ведення записок Зборів.

б) Наради Загальних Зборів починаються і замикаються молитвою.

16. Голосовання на Загальних Зборах відбувається явним або тайним способом, відповідно до бажання більшости присутних членів на Зборах.

17. Церковний уряд має в міру потреби відбувати свої засідання для полагодження біжучих справ, для виконання припоручень Зборів та взагалі для піддержання діяльности в громаді.

18. Обовязком уряду громади є:

а) Завідувати фінансовими справами громади:

б) Умовлятися зі священиком щодо духовної обслуги громади та виплачувати йому удержання.

в) Бути посередником між громадою і Консисторією Української Греко-Православної Церкви в Канаді та дбати, щоби громада виконувала припоручення вищої управи Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

19. Обовязки поодиноких членів уряду є такі:

а) Голова уряду скликає і перепроваджує засідання уряду, отворяє Загальні Збори, підписує документи в імени громади та взагалі наглядає над справами громади.

б) Заступник голови уряду заступає голову в його неприсутности.

в) Секретар провадить записки та кореспонденцію уряду, як рівнож підписує з головою уряду важніші документи громади, при чому зберігає всю одержану кореспонденцію та копії висланих листів та документів.

г) Заступник секретаря заступає секретаря в його неприсутности.

ґ) Касієр відбирає і згідно з постановами уряду або громади виплачує гроші на рахунок громади, веде точний рахунок з приходів і розходів та взагалі наглядає над фінансовими справами громади.

д) Господар має зробити і постійно продовжати подрібний спис церковного майна громади, як: землі, будинків, обстанови, книг, риз, образів, Богослужбової посудини і т. ін., і має здавати звіт зі стану церковного майна на Річних Зборах, а також коли громада або уряд громади цього від нього зажадає.

е) Контрольна Комісія контролює громадські книжки і дає фінансовий звіт з приходів і розходів громади що найменше раз в рік, а іменно на Річних Загальних Зборах.

20) Ця громада (місія чи парафія) подає Консисторії кожного року по своїх річних Загальних Зборах, або на жадання Консисторії загальний звіт зі своєї діяльности та взагалі подає такі інформації про свій стан, про які Консисторія може час від часу її запитати.

21. Всякі документи церковної громади знаходяться в руках голови церковного уряду, який хоронить їх по змозі в огнетревалій касі, предкладає їх урядові або Зборам, коли ті цього забажають, та передає їх свому наслідникові зараз по його виборі.

Фонди громади.

22. В ціли ведення своєї роботи, громади, парафії та місії збирають фонди в формі членських вкладок, добровільних жертв і колект та доходів з підприємств і завідують ними згідно з вимогами цього статута та ухвалами Загальних Зборів.

Парох.

23. Парохом цеї громади (місії чи парафії) може бути лише правний священик Української Греко-Православної Церкви в Канаді, призначений Консисторією на бажання, за порозумінням або за згодою громади, одначе остаточне рішення в справі пароха прислугує Консисторії.

24. Про питання обрядів, Богослужень і духовної дисципліни в громаді (місії чи парафії) рішає парох з тим, що на випадок незгоди рішає Консисторія або Епископ.

25. Парох є дорадником громади (місії чи парафії) у всіх церковних справах і як такий має право бути присутний на всіх нарадах і зборах громади та на засіданнях її уряду і має право дораджувати, як пастир парафії.

26. Парох є обовязаний силою свого становища наглядати за церковною дисципліною в громаді (місії чи парафії), дбати, щоби громада була в тіснім звязку з Церквою та взагалі наглядати, щоби моральне життя громади не занепадало, а розвивалося.

27. Парох є обовязаний по своїй силі помагати громаді у всіх громадських справах, від яких залежить розвій та добро громади.

28. Парох провадить метрики Хрещення, Вінчання і Похоронів, вживаючи при тому метрикальних книг, набутих громадою від Консисторії.

Зміна Статута.

29. Зміни статута церковної громади (місії чи парафії) можна робити тільки на річних Загальних Зборах громади (місії чи парафії) за згодою більшости членів присутніх на таких зборах та згідно з засадами Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

„ЛЮДИ ЗАХІДНОЇ КУЛЬТУРИ"

Доказує проф. М. Чубатий в „Українських Вістях", в статті п. з. „Католицтво та громадянська мораль", що католицизм має додатний вплив на виховання людини, натомісць православіє зле її виховує. Покликується він на дослідників европейської культури, але не подає їх імен. Мабуть тому, що то самі католицькі авторітети, отже знає, що покликуватися йому на них, це те саме, що циганові свідчитися своїми дітьми.

Показує проф. Чубатий на французів, які то вони культурні, і наводить такий факт: Він бачив, як соціялісти-радикали стягу Блюма-Деладіє витали на двірці в Парижу представника папи. Або те, що людина західної культури любить свободу, „одначе саме для добра тої свободи сама себе добровільно обмежує, шанує свій леґально установлений провід, поважає якісь авторітети. Вона поступає отверто, не зносить інтриги, а свої переконання, які не зміняє легко, вміє боронити".

З цього проф. Чубатий робить висновок, що „все те благородні впливи католицької церкви, що навчила тої громадянської карности не тільки нинішні католицькі народи, але також і ті, що в 16-м столітті відпали до протестантизму".

Та я скажу, що хоча соціялісти-радикали витали папського представника в Парижу, це ще не свідчить про високу культуру ні одних ні других. Соціялісти-радикали, це запеклі вороги церкви і релігії взагалі. Коли ж з одної сторони вони поборюють релігію і церкву, а з другої витають прдеставника тої церкви, то це свідчить хіба про їх хитрість в політиці та про їх дволичність, а не про добре, моральне виховання.

Коли папський висланник позволяє себе витати запеклим ворогам Бога й церкви, це теж не ознака доброго виховання, а радше ознака честилюбства та моральної вбогости.

Пише проф. Чубатий, що „люди західної культури" люблять свободу. Тільки як вони ту свободу розуміють? Французи так її розуміють, що французька нація нині вимирає. Розпуста і розперезаність — оце прикмети французької свободи. Вони самі це признають після недавної поразки. А яка свобода є в Еспанії, Німеччині, Італії? Можна сказати, що католицька церква не мала благодатного впливу на виховання людей в тих країнах, а навпаки злий, відемний.

Бо яка в них свобода? Диктатура, терор, концентраційні табори. Мільйони населення — отих ніби свободолюбних людей західної культури, — підчинили свою думку й волю диктаторам та йдуть за ними наосліп, мов вівці! Борони нас Боже від такого свободолюбства.

А пошана авторітету? Католицька церква, як і всяка інша церква, вчить людей про пошану до Бога й світської влади. Помимо того революції, переводи, мордя, грабунки, сваволя і тим подібні переступки були і є серед католиків не менше, як не більше, як серед некатоликів. Були вони і внутрі самої католицької церкви. Були в західній Европі навіть скорше, чим у східній. Католики не шанують навіть свого власного католицького церковного авторітету. Мусоліні католик. А чи слухає він папи? А в минулому — дуже оглядалися володарі, навіть ревні католики, на волю папи?

Або ще й те. Італія, — це осідок католицького авторітету і осередок католицької церкви. Там же найбільше святих католицької церкви повстало. Італія дає найбільше кардиналів і тих, що на папський престіл вибиваються. А який моральний та релігійний уровень італійського народу? В часі послідної війни Італія була союзницею повнівірних держав і їх потім зрадила. Так само вона поступила в теперішній війні. Була союзницею аліянтів і їх тоже зрадила. Чи й це проф. Чубатий записує на рахунок „благородного виховного впливу" католицької церкви? Як так, то ми з ним погоджуємося і радіємо, що вона не має такого впливу на інші народи.

Щоби зогидити православних, проф. Чубатий ставить перед наші очі москаля, як мешканця східної Европи, і вихованця православної Церкви.

Ми погоджуємося, що москаль некультурний, брудний, дикун і т. д. Ми не будемо його боронити. Але не можна закривати того, що Православна Церква мала вплив не тільки на москаля. Вона поширена в східній Европі та в усіх чотирох патріярхатах через довгі віки. Самого москаля виховувала вона розмірно короткий час, коли зважити, що християнство прийнялося в Московщині ще пізніше, як на Україні. Однак коли й брати москаля під увагу, то чим саме він гірший від нинішнього німця, італійця чи іспанця? В Росії були царі, а на заході кайзері й королі, що не далеко втікали одні від других. Нині „дикі" москалі слухають диктатора Сталіна, а німці і італійці та іспанці, — отже „люде західної культури" — слухають диктаторів Гітлера, Мусолінія, Франка . . . Яка ріжниця?

Православна Церква повела боротьбу з безбожним большевизмом і веде її взято по нинішний день. Головний удар спав на неї тоді, коли за її плечима католицький захід міг спокійно розбудовуватися. Як колись Православіє було заборолом перед іслямом (магометанством), так сьогодні воно хоронить Европу і світ перед большевизмом. В боротьбі тій Православна Церква понесла великі удари й страти, але вона не впала, не скапітулювала. Вона показала свою боєздатність і отвертість краще, як це робили при подібних випадках панове з „західною культурою". Це повинно збудити пошану до неї кожного правдивого християнина, а не тільки українця греко-католика. Коли ж в проф. Чубатого це побуджує лише насміх та погорду до православія, то винно за це не православіє, а отой „благородний виховний вплив" католицької Церкви, під яким він виховався. Та це, думаю, чести йому не приносить.

Коли ж брати під увагу православних українців, то не бракувало і не бракує в нас людей з високою культурою. Пригадати б хоч би те, як наші православні брати відносилися до галицьких українців ще за першої війни. Як поставились вони навіть до митр. Шептицького. Були між ними люди типу Чикаленка, Петлюри, Лотоцького. А взяти пересічного православного селянина чи робітника, — люди добрі, благородні, моральні, віруючі, добросердні. Їх змалювали дуже влучно такі наші письменники, як М. Вовчок чи Квітка Основяненко та інші. А вони ж вихованці Православної Церкви.

Правда, були між ними соціялісти-революціонери... Та хіба в Галичині, під впливом католицької церкви, не було натомісць наших „руских хлопів радикалів", не було явних хрунів-запроданців, — Твердохлібів та Ількових?

Розвальні елементи були серед православних українців, як були й серед греко-католиків. Але чесні, совісні люди не будуть через те ганити чи висмівати цілий нарід чи його Церкву.

Ганить проф. Чубатий православних українців за те, що не признають комітету БУК—УНО. На це ми маємо добрі причини. Але при чім тут католицтво і його мораль? При чім тут культура сходу чи заходу? При чім тут англійське джентельменство або московське варварство? Тим більше, що не лише православні, але навіть велике число греко-католиків, прим. гетьманці, не признають цього комітету. Хіба через це вони вже перестають бути „людьми західної культури"?

Головна ціль писанини проф. Чубатого — піднести католицтво, а зогидити православіє і зганити православних українців для більшої слави Риму. Чи так чесно робити, хай відповість йому його власна совість, як що він її має.

о. Є. Г.

ДУШІ ДОБРИХ ЛЮДЕЙ.

(„Лежав при відчиненім вікні").

Лежав при відчиненім вікні і зорі заглядали йому в душу.

Пригадав собі, як дитиною малою питався мами, що це таке зорі. А мати казала йому:

— Зорі, це душі добрих померших людей. Як така душа стане перед Господом Богом, ціла біла і ясна, як сніг, то Господь питається її. „Яке маєш бажання?"

— Ніякого — відповідає душа — лиш тужу за своїми.

— За своїми?

— За тими, що лишилися на світі.

І погладить Бог душу по схиленій головці та каже:

„Дам тобі свічку таку ясну, що тисячі літ світить. Як настане вечір погідний, то вийдеш з нею на небо і будеш дивитися вдолину до своїх. Вона тобі всю дорогу від неба аж до землі освітить".

І виходять душі зі своїми свічками на небо і дивляться на нас. І як ми за вечерою сидимо, і як балакаємо з собою, як хрестиками уставки до сорочок вишиваємо, і як читаємо гарні книжки. І коли ми в мирі й гаразді говоримо з собою, коли ми добрим словом згадуємо про них, то вони тішаться і свічки дрожать в їх руках. А як ми не по правді живемо на божому світі, і коли ми забули про них, то свічки вилітають їм із рук. О, бачиш, як полетіла одна, друга, третя, о!...

Лежав при відчиненім вікні і зорі заглядали йому в душу.

Богдан Лепкий.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

НАУКА ЧИ ПОЛІТИКА?

Часописи подають вістку, що 10 вересня ц. р. Айнштайн виголосив бесіду на конференції в „Жидівськім Теольогічнім Семинарі" в Ню Йорку, і переказують, що він там сказав. А висловив він там пораду „учителям релігії", отже релігійним провідникам, **щоби ті закинули науку про те, що Бог існує, як особа, якої треба боятися, або на неї надіятися.** Релігійну віру треба замінити науковими, отже чисто розумовими відомостями — казав Айнштайн.

Коли взяти на здоровий розум і практичну міру, то Айнштайн радив „учителям релігії", щоби ті з своєї релігійної науки викинули цілком науку про Бога.

Людський розум і практичне життя не може собі уявляти Бога інакше, як особу — як означене жерело розуму, творчої сили, вічного закону, судейського авторітету, що судить людські вчинки і відповідно до того готує їм заплату. Лише на поняттю про Бога, як особу, збудована релігійна наука, релігійні закони і ціла морально-релігійна культура людства.

Радити, щоби люди позбулися поняття про Бога, як особу, це радити, щоби люди взагалі викинули думку про Бога — щоби стали безбожниками, атеїстами. Коли б же такими стали, то першим їх ділом було би нищити все те, що на науці про Бога (як особу) збудувалося і створилося. Треба би нищити церковні будинки, релігійні книжки, релігійний лад життя, релігійні закони, принципи, поняття, примiри, релігійну міру на добро і зло, на правду і неправду. Словом — треба би нищити релігію точно на такий лад, як нищать нині большевики в Росії.

Годі припускати, що Айнштайн не предвиджував, до яких наслідків його порада веде. І якраз через те встає питання: Чи він говорив лише в інтересі науки для науки, не оглядаючись на потреби життя; чи думав, що говорить для добра життя, в першій мірі жидівського життя; чи може говорив не як вчений, але як політик?

Не те найперше важне, що Айнштайн говорив, але те, що він говорив на жидівській конференції в релігійнім жидівськім семинарі (Айнштайн — відомий вчений, жид). Кому він там говорив? На що говорив? Кому треба було його бесіди?

Відомо, що жиди не допускають в себе руїнницької фільозофії. Вони люде занадто розумні, практичні і досвідчені. В їх же Законі сказано: „Коли хтось між вами зачне проповідувати іншу віру, вбийте його!" Жиди стоять твердо на тому, що: „Не забувай, що ТОРА (релігійний Закон) є немов сонце, більшим світлом, а наука, як місяць, меншим світлом", а ще дальше: „Коли бачиш, що наукова теорія підриває твою віру в Бога і в Боже обявлення, йди за більшим світлом, а не за меншим". Отже жиди, які стоять на таких принципах, не дозволили б, щоби хтось вносив в їх життя баламутство.

Також і сам Айнштайн не відважився б підривати віри в Бога серед свого народу. Не нищив би авторітету „Тори" (тойри). Бо Айнштайн не тільки чоловік науки, але також жидівський патріот.

Свого часу часописи повідомляли, що коли Айнштайн грав на скрипці підчас якогось жидівського концерту, то вбрався був в ярмурку. А ярмурка не має нічого спільного з наукою. Це шапочка, без якої можна любісько обійтися, а ще більше представникови науки. Коли ж він ярмурку вбирав, то вбирав, як чоловік Віри, як ученик „Тори", як патріот свого народу. Значиться — є в життю важні річи, які цілком не потребують наукового признання. І не боються наукового осуду.

Коли дивитись з такого становища, то встає питання: Чи Айнштайн говорив перед жидами для жидів? Чи може говорив він між жидами до християн і для християн? Цебто — чи говорив він, як мислитель, чи як політик?

З того, як бесіду Айнштайна англійські часописи подають, виходить, що його бесіда мала на увазі не наукові, але якісь інші цілі...

К. П.

ДУМКИ Й СПОСТЕРЕЖЕННЯ.

Пишуть „Українські Вісти" в числі з 3-го вересня:

„Наші Українські Католики в Бразилії і в Аргентині, вже через кілька років обходять свята рівночасно з другими народами світа: то є, вони обходять Різдво не на 7 січня, але на 25 грудня. Новий рік припадає в них не на 14 січня, але на 1-го січня".

Так пишуть „Українські Вісти", але не так вдійсности справа мається. Бо хоч Василіяни в Бразилії календар змінили, то не всі їх вірні ту зміну приняли. Велике число греко-католиків — як не більшість, придержуються старого календаря і святкують Різдво на 7 січня а Новий рік на 14 січня. Ось що пишуть про це самі бразилійські католики:

„А нас в Бразилії провід гр. кат. церкви вже святкує по новому стилю ще від року 1938 і потягнув за собою певну **часть** людей. Друга ж часть людей **святкує як давніше** святкувати з діда-прадіда, по старому. Тепер тут є так: Одна колонія святкує, а друга робить будении роботу; одна хата святкує, а друга робить, один чоловік працює на свом ґрунті, а зараз найблищий його сусід святкує. Навіть в одній хаті члени родини сваряться і сперечаються за то саме: один жонатий брат зі своєю рідньою працює, а другий святкує, — або батько святкує, а син жонатий на своїм ґрунті робить. Так всі брати, сестри, родичі, діти" (Гл. „Вістник" з 15 вересня ц. р.).

Ось так бразилійські греко-католики „обходять свята рівночасно з другими народами світа".

— — — —

Заявляє василіянський орган „Світло", в числі з 1-го жовтня:

„Думаючі люди й без нашого писання вже добре розуміють, що старий календар це шкідливий для нас пережиток".

Як старий календар це „шкідливий пережиток", то новий календар мав би бути корисним здобутком. Інакше не було б рації календар міняти. Тільки ми бачимо, яким „корисним здобутком" показалась зміна календаря для бразилійських українців. Вона розбила їх на два ворожі табори, внесла сварню й незгоду в громади й родини, спричинила, як нам пишуть, навіть пролиття крови.

Хай нас Бог боронить від таких „корисних здобутків" в Канаді!

— — — —

Заявляє „Світло", що думаючі люди вже добре розуміють, що старий календар це „шкідливий пережиток".

Так для кого ж тоді „Світло" передруковувало статті з „Українського Голосу" за зміною календаря? Невже між загалом греко-католиків ще так багато недумаючих, що „Світло" аж статтями з „Українського Голосу" вчило їх думати?

— — — —

Виходить, що й між греко-католицьким духівництвом ще мало людей думаючих. Так мало, що навіть не було кому видумати католицьких аргументів за зміною календаря в католицькій церкві. Це й примусило „Світло" передруковувати статті з „Українського Голосу". Між ними була також стаття православного священика. „Світло" її передрукувало очевидно для того, щоби навчити греко-католицьких [illegible] думати. Каже „Світло", що [illegible] за зміною були річеві, розумні й варт було їх передруковувати". А такі статті й кожня навчили б думати...

— — — —

„Думаючі люди вже добре розуміють, що старий календар це шкідливий пережиток" — твердить василіянське „Світло". Коли зважити, що греко-католики, світські й духовні з єпископом включно, — тримаються дальше того „шкідливого пережитку", то висновок хіба такий, що нема ще між ними думаючих. Мабуть не багато помогли їм статті з „Українського Голосу".

— — — —

Написав о. П. Божик в „Українських Вістях" про те, що він бачив у східній Канаді. Бачив ріжні дива, а між ними свого сина. Пише:

„На купу людей, яка чекала на приїзних, кидав я очима, чи не побачу свого сина. Так. Молодий о. В. Божик був якраз серед тої товпи... Я його скоро пізнав. Він був прилично одітий, з піднесеним чолом, середного росту, худощавий".

Як бачимо, у східній Канаді повно всякого дива. Перше диво: батько скоро пізнав сина, хоч його не бачив може зо три місяці. Друге диво: Син прилично одітий. Трете диво: Син з піднесеним чолом, середного росту, худощавий. Якби ще був додав, який в сина волос, тоді було б всякому ясно, як східна Канада виглядає.

— — — —

В „Дніпрі" появився опис „Двадцятьлітнього ювілею парафії в Нортгемтон, Па." До опису додана гуртова фотографія 10 священиків і трох світських гостей. Девять священиків знаємо, — десятого, ні. Хто він? Звідки? Де на парафії? Глядимо під фотографією, але підписів там нема. Читаємо опис свята й подибуємо таке:

„Одних священиків було на Святі з парохом десятеро як не видно на фотографії. Не будемо тут перечисляти імена їх... Взагалі засада дописувача така, аби не перечисляти імен, бо з того міг би вийти не один клопіт".

Точно, як в тій сміховинці про бабусю, що принесла лист на почту. Дає його почтареві тай відходить, а він поглянув на лист тай кличе:

— Почекайте, бабусю, ви не заадресували листа.

А бабуся обернулась, підсміхнулася хитро, тай каже:

— Нема дурних. Пощо кому знати, до кого я пишу?

— — — —

Коли судити по описі, ювілейне свято в Нортгемтон, Па., випало як найкраще. Все ж таки ми хотіли б знати, хто той десятий священик...

— — — —

Доносить англійська преса, що якась пані Лерош, недалеко від міста Квебеку, застрілила невідомого жебрака, що не хотів уступитися з її подвіря. Вона мала потім заявити:

„Я стрілила, але не хотіла його вбити. Я перше відмовила три рази „Аве Марія" (Богородице Діво), і аж тоді взяла рушницю й стрілила".

Нема то, як почнати кожне діло молитвою.

Ол. Луговий.

ПРАВДА ПРО ЕПИСКОПА ДІОНИЗІЯ ЖАБОКРИЦЬКОГО.

Тому пару тижнів в українській католицькій пресі розвівся проф. п. Чубатий над долею Луцького єпископа 1700 років Дмитра-Діонизія Жабокрицького, що вмер на засланні в Росії за свої уніяцькі переконання. При тім проф. Чубатий дещо небажане для наших католиків „забув", — як бачиться, навмисне, через що виходить баламутство. Говорячи про єпископа Жабокрицького, треба було згадати, чим він був раніше, та що довело його до приняття унії, а пізніше до заслання.

Щоби справа була зрозумілою, належить зазначити, що у 1680—1700 рр. православні владики — Львівський Йосиф Шумлянський, Луцький Атаназій Шумлянський (брат Йосифа), наречений Перемиський, Іннокентій Винницький, наречений Холмський Варлаам Шептицький та кілька архимандритів і братчиків львівського брацтва (духовні за ціну надання вищих становищ і маєтків, а братчики за ціну надання шляхетства) згодилися перейти на унію. Шумлянський домагався від папського нунція, щоби від уніятського митрополита Киприяна Жоховського були відобрані маєтности Київської митрополії, що знаходилися у межах Польщі, і були віддані йому, як львівському єпископові, та щоби папа визначив йому від себе щомісячну грошеву пенсію. Винницький годився приняти унію за ціну скинення з Перемишльської катедри уніята, єпископа Івана Малаховського. Силвестр Тваровський, Лисянський ігумен, годився на унію за надання йому дуже багатої Овруцької архимандрії. Ці переговори вів Йосиф Шумлянський ще у 1677 році. На зїзді 24 січня 1680 року у Люблині викрилося, що православні навіть не підозрівали про пляни Шумлянського, тож зїзд з соромом розїхався, а папський нунцій заборонив католикам і уніятам розпочинати з православними суперечки за віру. Зокрема, Шумлянський та Винницький поставили проти себе уніятського митрополита Жоховського і єпископа Малаховського, які відносилися до бажань Шумлянського і його спільника ворожо. Та вони якось порозумілися і вже на початку 1681 року у Варшаві прийняли таємно унію, до якої трохи пізніше таємно прилучився і Атанавій Шумлянський, єпископ Луцький.

По договору 1687 р. з Росією, польський уряд зобовязався не нарушувати православних епархій Луцької, Галицької, Перемиської, Львівської і Білоруської. Три з них, Львівська і Галицька під орудою Йосифа Шумлянського і Перемиська під орудою Інокентія Винницького, уже були в руках тайних уніятів, а й Луцька, по виборі луцького єпископа князя Гедеона Святополк-Четвертинського, київським митрополитом — дісталася таємному уніяту, рідному братові Йосифа, Атаназію Шумлянському. Таким чином зіставалася лише одна православна епархія, Білоруська, в управі єпископа князя Сильвестра Святополк-Четвертинського.

Шумлянський, видаючи себе далі за православного, прохав і Царгородського патріярха і російський уряд заборонити православному митрополитові мішатися в управу православної церкви в межах Польщі. Рівночасно безоглядно усував, підтримуваний польською владою, значніших духовних, що мали опінію „твердих православних". Опанувавши ще й Камянець-Подільську епархію у році 1697, Шумлянський вже отверто признався до унії, а в 1701 році врочисто відновив унію у Варшаві, присягнувши і за свої три епархії. Брат його Атаназій умер ще у 1694 році, прилюдного відновлення унії так і не діждавшися.

У 1695 році православне духівництво і шляхта Луцької епархії одноголосно обрало єпископом луцьким мірського пана, Жабокрицького, відомого з своєї вчености і щирости до православія. Нещастя цього єпископа було в тому, що він одружений був колись з удовою, отже не міг бути „канонічним" єпископом. Але після вибору, король Ян III (Собеский), сподіючись ласкою прихилити Жабокрицького до унії, поздоровив його з саном єпископа і затвердив Луцьким владикою. Прихильність короля Жабокрицький використав на те, щоб відібрати православні церкви і монастирі віддані попередно уніятам, або захоплені Шумлянським. Потому відкинув пропозиції відносно унії. Король Август II відобрав назад ті церкви й монастирі, та що був до католицтва обоятним, надав Жабокрицькому у заміну управу всіма православними монастирями і церквами у королівських маєтностях. Як рівнож прохав дозволу патріярха висвятити Жабокрицького у Києві єпископом Луцьким. Київський митрополит знав про гарні прикмети Жабокрицького, і щиро йому співчував (митрополитом був тоді знаний борець за самостійність Української Православної Церкви, Варлаам Ясинський, наступник Гедеона Четвертинського), та без дозволу московського патріярха нарушити канонічну постанову не зважувався. Щиро чи не щиро, не зважився нарушити канонів і сам патріярх, але віддав справу на розгляд Вселенського Царгородського патріярха, який через тогочасні політичні відносини з турками також нічого не міг вдіяти. А тимчасом Шумлянський злорадно докоряв Жабокрицькому за нібито самозванство, порушення канонічних постанов, вихвалював, підбехтував шляхтичів католиків і уніятів Луцької епархії, щоб не підлягали нареченому єпископові, взагалі усякими неправдами змагав до знищення православної Луцької епархії. У скрайній біді Жабокрицький звернувся був до Сочавського єпископа у Молдавщині, але той ще раніше пристав до Шумлянського. Тоді Луцький владика вишукав православного єпископа, Йосифа Стойка, владику Марамарошського (у Мадярщині), який його висвятив, однак того висвячення не визнали за правне ні уніяти, ні православні (посвячення лише одним, а не собором єпископів).

Жабокрицький, не знайшовши ніде підмоги, переслідуваний і урядом і всесильною католицькою шляхтою та єпископами-уніятами — втратив надію перебороти перепони та в 1702 році приняв унію. І сталося чудо... Ті самі пани, що наказували священикам не слухати „неканонічного" єпископа, тепер гостро наказували його слухати. Питання одруження з удовою, так голосно підняте Шумлянським, раптом зникло, наче б ніколи його і не було. Король віддав під його управу не лише усі церкви й монастирі у королівщинах по цілій Польщі, але по смерти Шумлянського усі добра уніятських митрополитів Київських. Влада Жабокрицького в краю була заведена наказом военної влади, універсалом гетьмана Сенявського.

Православних, що покладали надії на його твердість і щирість до православія, перехід Жабокрицького на унію безперечно дуже вразив. В скорому часі Волинь заняли росіяне (з гетьманом Мазепою) і Жабокрицький, боячись переслідувань, виїхав на Угорщину. Найблищі своякі Жабокрицького, його пасерб, Микола Гулевич та небіж, Юрій Жабокрицький звернулися до російської влади з жалобою на нього. Росіяне, не бажаючи самовільно орудувати у союзній державі, запропонували самим жалібникам арештувати єпископа. Ця нагода трапилося, коли єпископ Жабокрицький у 1708 році вернувся у Луччину, однак до арешту не дійшло. Жабокрицький сховався у таборі гетьмана Сенявського, а його рідня засеквеструвала його майно. Але в почятку слідуючого року віддано Жабокрицького російській владі, вона його заслала й він там помер.

Так виглядає у правдивому, безсторонному освітленні справа Жабокрицького, Луцького владики. В переслідуваннях його і засланні не стільки завинили православні, як уніяти, головно ініціятор другої унії, уніятський владика Йосиф Шумлянський, що за матеріяльні користи зрадив православіє. Цього наші католики не напишуть, як не напишуть і про те, що наступник єпископа Жабокрицького, єпископ Кирило Шумлянський, син уніята Атаназія Шумлянського і небіж Йосифа, гаряче рекомендований і урядом і уніятськими владиками, по своїому виборі, 16 червня 1710 року, не поїхав на посвячення до уніятського митрополита Ін. Винницького, але до Києва, до православного митрополита, наразившись на оскарження державної зради (йому було заборонено їхати у Київ, закордон). Повернувшись по висвяченні у Луцьк, він єпископом не був визнаний, втратив усе майно і, переслідуваний, ледви з життям утік через рік до Києва, та з далеку підтримував і скріплював православіє у Луцькій епархії. Видно, що Кирило Шумлянський гидував підступствами свого батька і дядька, коли не завагався утратити всю, як тоді казали, „фортуну" за свою вірність православію.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ
„ВЕЛИКІ РОКОВИНИ"?
ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 75 ЦЕНТІВ.
Consistory of Ukrainian Greek Orthodox Church,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

А. Чайковський.

ЗУСТРІЧ ВЛАДИКИ.

(Уривок з оповідання „Побратими").

На кануні св. Апостолів Петра і Павла 1590 р. замітний був із самого ранка на перемиськім шляху в Новім Самборі довкруги церкви св. Апостола Филипа незвичайний рух.

Ця церква стояла край високого берега серед хат, де жили православні. Тоді, на підставі королівського розпорядку, не вільно було в середині городських мурів ставити православних церков. Цього дня зїздилися православні з усіх сторін і уставлялися на площі недалеко церкви. Ціла площа заставлена возами ріжного рода. Вози з плетеними полукішками, з полукішками із липової кори, або дощинок, з кованими, або босими колесами. Вози запряжені кіньми або волами. Поміж ними роїлось від людей у ріжних одягах. Одні поприїздили з жінками на возах, другі на конях, або поприходили пішки. Народу і не злічиш, в полотняних свитах та у синіх шляхоцьких копотах, в чоботях або постолах. Жінки повбирані святочно, аж мерещило в очах від ріжних кольорів — начеб того макового цвіту натикав.

Найбільше було шляхоцьких капот. Ціла самбірська земля від ріки Верешиці, Дністра і Стрия аж до карпатських гір мала тут своїх заступників. Народ стояв купками і гуторив усюди на одну тему, сьогодня мав приїхати до Нового Самбора перемиський владика Стецько Брилинський із спаського монастиря, де він у той час, не почуваючи себе безпечним на владичому престолі в Перемишлі, перебрався жити.

Владика заповів свій приїзд на це велике свято, щоб відвідати свою паству та підтримати у людей православного духа.

В самбірщині, що належала до королівщини, було найбільше малоземельної української шляхти, а вони, мимо переслідувань православної церкви, найзавзятіше її держалися, не дали себе нічим відстрашити.

Не було закутини на цілій Україні, де би жило стільки тої шляхти, що тут. Шляхта жила в збитих однощиних громадах, почувала в собі силу, держачись разом, була мимо свого вбожества бадьора і вона одна була сильною опорою благочестя. Цілі села були густо заселені шляхтою, що виводила свої шляхоцькі клейноди ще від князя Льва, дорожила ними і хоч як намагався польський уряд взяти їх у підданство, стояла твердо за свої вольности і за православну церкву.

Як лише розійшлася вістка, що приїде їх владика, — такий самий шляхтич, як і вони, — то по цілій околиці мов запалив: з усіх сторін нагтивала шляхоцька братія.

На площі було дуже гамітно. Говорено про переслідування православної церкви, про відступство великої шляхти. Міркували про те, чому владика не жиє в Перемишлі. Тут і там давалися чути голоси погрози. Один бадьорий шляхтич у синій капоті з шаблюкою при боці на ремені, вигукував завзято і піддавав думку, щоби шляхта силою ввела владику на його перемиський престіл і держала гонорову сторожу біля його особи, коли би латинство хотіло йому яке лихо заподіяти.

— Силою постоїмо, панове браття, за нашим правом — і тих собачих синів на шаблях рознесемо.

Заповідалася пречудна літня днина. Сонце вже високо піднялося та стало добре припікати.

О. Атанас, монах із спаського монастиря, що був при церкві св. Филипа парохом, а заразом в одній особі завідував церковною школою, від ранку був на ногах і всюди робив порядок.

Усі сподівалися приїзду владики зараня, тепер стали нетерпеливитися, чому його досі нема. Дехто завважав, чи не приключилася дорогому гостеви яка пригода по дорозі.

— Якаж тут може бути пригода? Владику супроводжають Бережницькі та Бачинські. Шляхта певна, не допустять.

— То добра шляхта і певні люди, то правда, — говорив пан Сілецький Яким, — але не завадило б, якби ми так, зібравшись у гурток, виїхали на конях на зустріч — було би то і гарно і почесно і владиці було би це мило, що ми його шануємо.

— І не гаючись, треба так зробити, — обізвався старий Грицько Жмайло, або Цьмайло з Кульчиць. — Ану, панове браття, на коні тай з Богом. Я їду з вами.

— Добре так, — гукали скрізь, — веди нас ти, пане Грицьку.

Шляхта стала розходитися до коней. Дехто мав готового коня на поготівлі, инші випрягали з возів, а дехто позичав коня у сусіда.

Грицько Жмайло Кульчицький був собою замітний чоловяга. Середнього росту, кремезний і плечистий дідуган, з білим, як молоко, волоссям, з довгими сивими вусами. Одягнений був у капоту з синього сукна, густо позаду збирану, в сивій смушковій шапці із синім дном. Був оперезаний цвітистим поясом, до якого припнята була здоровенна крива шаблюка.

Найстарші люди говорили, що йому минуло вже сто років. Лице у його було румяне і здорове. Не вадило йому, що мав дві борозди на лиці і чолі в[ід] шаблі. На світ дивився весело сивими очима.

Тимчасом шляхта гуртувалась на вільній площі.

Внук Грицька привів йому кремезного коня. Старий вискочив справно на сідло, поправився, оглянув гурток, виїхав на перед гурту і скомандував:

— Чирками! — Відтак оглянувся на церкву, здіймив шапку і перехрестився тричі.

— Во імя Господнє! Вперед!

Усі зробили те саме, впорядкувалися і рушили за Грицьком. Як минули вже хати перемиського передмістя, вони розділилися по обі боки дороги і їхали незамітно поміж придорожні верби.

Старий Грицько виняв з кишені люльку, набив тютюном і викресав огню. Він був вдоволений, веселий і усміхався під вусом, не говорячи ні слова.

Проїхали так, гуторячи поміж собою, з годину, аж помітили з другої сторони ватагу людей, що проти них їхала.

— Це певно владика! — заговорили всі майже в один голос.

Так воно і було. Серединою дороги їхала коляска. Видно було золотий хрест владичий, від якого відбивалися яркі проміні сонця.

— Ну-те, панове браття, ушикуймося на дорозі, як слід, і так підїдьмо достойно і з повагою, — говорив один зі шляхти.

— Тихо там! — гукнув Грицько до своїх, — критися і шаблю на поготові.

Зараз усі завважали, що під лозами на Дністром коїться щось незвичайне. Щораз більше людей виїздило з лозів і станули рядком. Почот владичий зближався що раз. Здається, що ніхто з них не міг бачити, що над Дністром діялося. Навпаки Грицько бачив і одних і других. Його ватага, їдучи, крилась між вербами і ніхто ані з дороги, ані від лозів не міг її завважати.

Ті, що супроводжали владику, вважали себе безпечними. Весело гуторили, а для увеселення владики заводили герці, перебігалися, підкидали в гору шапки і їх відтак ловили в повітрі. Із того вийшло замішання в цілому гурті, аж наблизилися до того місця, де стояла підозріла громада під верболозами.

В ту хвилю громада заревіла нелюдськими голосами: Ала-гу! і мов яструби кинулися з шаблями, списами і ломаками на владичу дружину. Набіг був несподіваний. Шляхта, що супроводжала владику, не воліла впорядкуватися до оборони, як на них напали з усіх боків і стали бити.

Тепер Грицько виїхав на серед дороги і, добуваючи шаблю, гукнув:

— То не жарти, пани браття! На дорогу! Шаблі в руки і скоком! В імя Боже!

Старий наче відмолоднів. Стиснув коня і почвалував передом, а шляхта лавою за ним.

Прискакали в саму пору.

(Дальше буде).

ВІДНОСИНИ В РОСІЇ.

*) Большевицька Росія, це країна, що від самого свого повстання відгороджувалась від решти світа до тої міри, щоби світ не знав, що там робиться.

А відколи почалася теперішня війна, так Росія ще більше заострила свою цензуру над цілим своїм життям.

Світова преса доносить, що кореспонденти великих часописей ріжних країв, які перебувають в Росії, не можуть подавати ніяких вістей про те, що в Росії дієтся. Не можуть подавати того, що пишуть большевицькі газети для тамошніх читачів. Не можна висилати тих газет, та оголошень, що большевицький уряд в газетах поміщує.

І через те великі світові видавництва, що мали в Росії своїх кореспондентів, відбирають їх до дому. Пощо удержувати їх там, коли вони не можуть подати своїм видавництвам ніяких вістей.

Тепер ті кореспонденти, виїхавши з Росії, оповідають багато такого, що перше не оповідали. Так приміром кореспондент Нюйорського „Таймса" оповідає, як тяжко було йому з Росії виїхати. Большевики робили йому всякі перепони. Переглядали всі папери, всі нотатки, всі записки.

Оповідає він, що коли при виїзді продавав та роздавав хатні річи, як горшки і взагалі хатну посуду, мило, нитки до шиття, а навіть ґудзики, то за всім тим просто дерлися. І то не прості люде, але всякі урядовці. І їм всего того бракує, а щож говорити о простім народі!

За тим дерлися навіть представники чужих держав — амбасадори та їх помічники, що мали гроші із за границі. Але таких річей в нинішній Росії тяжко за заграничні гроші дістати.

Що діється на долинах життя в большевицькій Росії, годі собі навіть уявити. Такого убожества досі на світі не було.

Коли таке читається, то насувається вам багато думок. І коли та большевицька Росія повстала, і чому, і чиєю підмогою. І що буде, коли її військова та бюрократична сила ще більше зросте і зорганізується. А вона ж має коло 180 мильйонів невільників, отже тільки людської робучої сили. Тільки матеріялу.

Багато чого можна думати!

АННА ЯРОСЛАВНА — КОРОЛЕВА ФРАНЦІЇ.

Французький король Генрик, утративши в 1044 році свою жінку Матильду, дочку імператора Генрика II, яка не лишила йому мужеських потомків, довго вагався з вибором другої жінки. Трудність найти жінку непосвоячену в заборонені ступні, збільшилася для нього задля першого подружжя, яке посвоячувало його майже з усіми володарями Германії.

Даремне шукав Генрик протягом кількох літ способу погодити перешкоди канонічних вимогів з бажанням укріпити молоду капетинську династію новим подружжям. І ось він почув похвали для красоти одної молодої княгині, якої батько панував на другому кінці Европи, десь у сусідстві Византії. Віддалення того краю й його відокремлення, що чинили його чимось таємничим і майже невідомим [illegible] Заходу [illegible] королеві на його думку всяк[ої] певности, що дочка того пану [illegible] може мати з ним ніякого ступня споріднення, ні безпосереднього ні посереднього.

[illegible] була зрештою з усякого [illegible] гідна стати подругою внука Гугона Капета.

Вона була дочкою Ярослава Володимировича, великого князя України, якого Рамбо називає руським Карлом Великим, а якого побіда над королем польським Болеславом [illegible] його імя аж до границь [illegible] Европи. Її дід, Володимир [illegible] піднявся був на високий [illegible] могутности і запровадив [illegible] християнство [illegible] її мати Інгегерда [illegible] Олафа, короля Норвегії [illegible] Скотконунг [illegible] Її тітка по батькові [illegible] Добронігва, а у хрещенні Марія [illegible] в 1043 році вийшла до Кракова за Казимира І. і вступила на престіл Польщі, пробувши якийсь час у Франції монахинею в Клюні.

Із братів Анни старший оженився з [illegible] Гаролда, останнього короля Англії із саксонської раси, [illegible] із сумного кінця якому [illegible] під ударами Вілгелма Завойовника. Третій брат оженився з графинею фон Штадт, сестрою [illegible] епископа Тревірського. Нарешті четвертий брат [illegible] Константина XII. Мономаха, імператора Византії. Щодо дочок Ярослава, то старша вийшла за Гаролда, короля Норвегії, а молодша за Андрія угорського короля. Ці ріжнородні подружжя, що розтягалися від византійського двора аж до Англії, чинили молоду княгиню Анну, середущу дочку Ярослава, гідною засісти на французькім престолі.

Зрештою не було причин сумніватися про могутність і багацтво Русі з що найменше великого князівства київського, яке в пору що про неї говоримо, було головою і серцем усієї Руси.

Будоб великою помилкою думати, що досі не находимо у французьких літописях ніякої згадки про Русь, що цей край був тоді стороною на-пів варварською, поділеною на незалежні племена, ворожі одні проти одних, які вказує нам історія ще в 8-ім століттї. Навпаки вів [illegible] Русь заняла визначне місце на Сході.

В часі Ярослава князівство, якого столицею був Київ, було вже монархією суцільною, просторішою і може й могутнішою від королівства Франції. Руські племена одержали від греків початки цивілізації. Їхні полки нераз відносили славні побіди аж під брамами Царгороду і збагачувались добичами з Византії, яка мусіла окупляти у них мир. Коли не ходили в походи проти византійського імператора на власний рахунок, то винаймались йому за добру плату для його воєнних походів, наречі [illegible] коли не було нагоди воювати ані з імператором, ні проти нього, вели зисковну торговлю із византійськими купцями.

Саме місто Київ було збірнищем купців голяндських, угорських, німецьких, скандинавських, що містилися в окремих дільницях міста. Грецькі мистці оздобляли всякими пишнотами київські палати й чотириста київських церков. Один [illegible] Адам Бременський [illegible]

Коли Франція з початку XI століття мала ідеал дальший, огнище цивілізації численний, й здавалося [illegible] то [illegible] королеву із Руси, особливо, коли та королева, як це без сумніву було з дочкою Ярослава, мала своєму мужеві принести в посазі показну суму золотих дукатів, битих у Византії.

Принявши постанову просити руки дочки Ярослава, король Генрик [illegible] Готіє Савейра (Мудрого або Вченого) [illegible] Мео і Госселена де Шалиньї [illegible] Вернувшися [illegible] 1048 року [illegible] 1049 р[оку] [illegible] Реймсі 14 травня [illegible] в день Зелених Свят.

Анна Русинка, роджена 1024 року мала тоді 25 літ.

Ке де Сент-Емур.

ДИВНІ ФРАНЦУЗЬКІ ЗВИЧАЇ

[illegible] ріжниці між [illegible] народами [illegible] живуть [illegible] сусід[ст]ві [illegible] можна [illegible] два культурні народи [illegible] що ріжняться між собою.

Ось напр. кілька звичаїв французьких [illegible] чемности. Запросити когось до себе, до своєї родини, на обід чи на якесь свято річ у нас буденна. В тім випадку не робимо ніяких ріжниць між своїми земляками й чужинцями. Не те у Франції. Пересічний француз, бажаючи виявити чужоземцеві свою призьнь, запросить його дуже радо до свого бюра і виявить йому щиру свою ввічливість і чемність. Дуже радо запросить його теж на обід до ресторану, — але, борони Боже, не запросить його до свого дому. Треба вже виїмкового [illegible] щоб запросити його до дому на обід і представити своїй дружині. Домашнє огнище пересічного французького міщанина, це таке „святая святих", що вступ [illegible] мають тільки свояки і найблизші окруження.

Це відокремлення домашнього огнища доходить до таких меж, що навіть свояки не складають собі візит без спеціяльного запрошення. Якщож уже хтось успів здобути собі довіря родини й статися близьким знайомим, пані дому прийме його, не вяжучись — у шлафроку чи в піжамі.

Засади чемности.

Одною з головних засад чемности француза є це відповідати на всі листи. Ніодин лист не може залишитися без відповіди. Правдивий француз потвердить теж завжди відбір кожної посилки. Чужинці знають дуже добре, як трудно по французьки закінчити лист. Кінцеві формулки чемностей іноді довші, як сам зміст листу.

Дуже цікаве відношення французів до жінок. Як відомо Франція це одинокий край в культурній Европі, де жінки не мають виборчого права. Але й де інде — культ жінки в мистецтві, в літературі і т. д. не є більший, як у Франції. Тількиж — хто хотів би бачити цей „культ" теж у приватнім житті — грубо помилився би. Мужчини з засади не уступають жінкам місця в метро [чи в] автобусі. Виїмок роблять тільки [для] старих жінок, з якими поводяться таксамо, як зі старшими мужчинами. У каварні — мужчина ніколи не встають з місця, коли підходить до столика жінка, хіба що це конечне, щоб зробити їй місце при столі. Якщо хтось підходить до столика, при котрім сидить ціле товариство й бажає розмовитися тільки з одною особою, то перешіптується з нею аж любо не звертаючи [illegible] уваги. Як відомо в [illegible] поведінка булаб крайно нечемна.

[illegible] „доброго тону" належить у Франції [illegible] поганими руками [illegible] і тьоками в [illegible] де Франція є постійним [illegible] французька ніколи не пудрується й не малює собі уст публично.

Дуже характеристичне явище це факт, що француз входить чи то [illegible] лікаря чи дентиста в [illegible] Вшляпі не у Франції [illegible] незнаний. Пальто кидають на крісло фотель, поруччя або просто на підлогу. І тимто виясняється дивний для нас факт [illegible] плащі, — мужеський чи жіночий, куплений у Франції не має звичайно як у нас, вшитої при ковнірі петлі!

Вітаючись із групою знайомих француз з правила подає руку наперед усім мужчинам щойно відтак [illegible]

КОЖЕН НА СВОЄМУ СТАНОВИЩІ.

Невдоволення буває часто причиною утечі від обовязків. Жаль до громадянства за те, що воно нібито не доцінює чиєїсь праці, та що хтось через те грає у громадянстві підрядну ролю, переходить у деяких випадках у так званий „інфеpіоріті комплекс", тобто у почуття якоїсь нижчости. Тоді буває що людина замісць народнім робітником, стає народнім шкідником. Коли по громадах є ідейні громадяни що хочуть займатися такими [illegible] то не треба називати [illegible] змістом. Коли ж нема то таким вічно невдоволеним годі помогти. Колиб вони були нормальні люди, то відчувалиб як отцеї генерал, що то його хотіли понизити і в часі святочного обіду, не посадили його на відповідне місце. Та генерал знайшов вихід, кажучи: „Тут сидить генерал і йому належиться пошана, а не місце!"

Не кожна людина може мати рангу „генерала", але проте може виконувати дуже добре роботу, яка їй припаде. Про таку роботу нераз кажуть, що це „низька" робота. Та на ділі в громадянській праці нема „низької роботи". Коли один з будущих президентів Америки став комісарем доріг у своїому повіті, то, як кажуть, сповняв цей обовязок так совісно й талановито, якби це був уряд президента. Таких прикладів багато, а всі вони вказують, що серіозний чоловік не зважає на почести, а на доцільність праці, яку він може виконати.

Саме перед кількома днями помер Джан Кенеді в Нортгемтон, Масс. Свого часу при виборах до місцевої шкільної ради він переміг Калвина Кулиджа, закидуючи йому, що він бездітний. Кулидж був тоді справді бездітний, бо щойно по шлюбі. Та Кулидж не взяв собі програ до серця, а далі займався громадськими ділами, аж поки через припадок, не став президентом. Його противник, Джан Кенеді, не шукав за почестями, а залишився на становищі члена шкільної ради і там виказав справжній талант. Потім бував вибраний на інші „підрядні" становища й на кожному вивязувався знаменито із своїх обовязків. Можливо, що якби був використав нагоду, яка йому трапилася при перемозі над Кулиджом міг бути вибранцем долі і теж „припадково" дістатися на „високу" позицію. Та доля має свої химери і припадкове щастя не кожному служить. За те, що людина здобуде своєю пильною працею, є цінне не лише для нього самого але й для оточення. Цінне тому, бо пригадує людям на нижчих становищах, що служити батьківщині може не лише ґенерал, президент, міністер, начальник якогось бюра, але й звичайний вояк, міністеріяльний урядовець, механік у фабриці, писар у бюрі, секретар організації. Кожен має свою ділянку, яка в даному моменті може бути така важна як напр. становище машиніста на залізничому потязі в часі наближаючої катастрофи. Притомність ума такого машиніста може врятувати залізничий потяг, котрим їде президент держави на важний міжнародній зїзд.

При міркуваннях про віднову народнього життя по наших громадах варт і на це памятати. С.

„Свобода".

КАТОЛИЦЬКИЙ ЕПИСКОП ПРО „СПРАВЕДЛИВУ ВІЙНУ" НАЦИСТІВ.

Звернув на себе загальну увагу пастирський лист о. д-ра Ф. Рарковського, що є католицьким полевим епископом німецької армії. В тім листі, що є призначений в першу чергу для німецьких вояків-католиків, епископ підкреслює, що Німеччина веде „справедливу війну" та хвалить німецьких вояків за те, що „заховуються на полі бою по християнськи". Далі епископ пише, що німецький нарід знає хто з держав „завинив перед Богом й історією" за теперішнє великанське воєнне змагання. Він теж знає, що веде справедливу війну". Далі каже епископ, що „фірер дякував Бо-

голі за те, що цей висухав його благання за благословіння доброї й справедливої нашої справи".

Хай Бог боронить від таких „християнських" епископів та взагалі духовних провідників весь мир хрещений.

ПОСВЯЧЕННЯ УГОЛЬНОГО КАМЕНЯ.

(Сондави Ман.)

В неділю 29 вересня ц. р. в Сондави, Ман., відбулося велике свято, — посвячення угольного каменя під українську православну церкву св. Петра й Павла. Богослуження тої неділі служив і чину посвячення довершив Всеч. о. С. В. Савчук адміністратор Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Церква на Сондави побудована цього літа. Вона з надвору вже викінчена й помальована й виглядає так гарно, як писанка. В середині церква ще не викінчена, але при Божій помочі та жертвенности членів громада сподіється зробити це слідуючого року.

На це свято зїхалися гості з таких місцевостей як Сірко, Сентденис, Вайта, Арбакка, Толстой та Тюфрост. Церква була заповнена по береги. По Службі Божій відбулося під церквою водосвяття й посвячення угольного каменя. [illegible] камені вложено грамоту [illegible] громади та [illegible] фундаторів і жертводавців [illegible] жили свої жертви [illegible] ровиннам каменя [illegible] жертводавців.

[illegible]

Гість

ПРАЗНИК УКР. ГР.-ПРАВОСЛАВНОЇ ГРОМАДИ В ОШАВА, ОНТ.

В неділю [illegible] 22 [illegible] громада святкувала [illegible] [illegible]

На Богослуженню було поважне число місцевих і позамісцевих гостей. По Богослуженню відбувся спільний обід, котрий приготовило наше сестрицтво. По обіді були промови місцевих і позамісцевих бесідників, між якими був також п. Харчина з Порт Колборн. Господарем вечері був наш церковний голова п. Петро Григорук. Збірка з обіду принесла гарну суму — як допомогу на прикрасу нашої святині. Вечером відбувся концерт, на який прийшло поважне число гостей так, що саля була переповнена, а багато мусіло вертатись домів задля браку місця. На концерті було поверх 200 осіб. Концерт випав дуже гарно за що належиться щира подяка учителеви музики п. Ізиковичові. Точки концерту були знаменито приготовані про що свідчить хочби те, що публика нагороджувала виконавців програми такими довгими оплесками, що ті [illegible] [illegible] нашe храмове свято.

Тепер іде вже підготовка до базару, який має відбутися в [illegible] жовтня [illegible] будови нашої церковної салі. [illegible] громада веде свою роботу під проводом свого пароха.

Православний

ДОБРЕ ДІЛО.

(М[illegible])

В суботу 21-го вересня в [illegible] [illegible] мав [illegible] [illegible] [illegible] Олекса [illegible] [illegible] [illegible] ювілей свого по[illegible] життя.

[illegible]

А що повіт цей дав Україні безсмертного Франка, то сина Грого[illegible] [illegible] елемент.

[illegible] щоби вмістити братів-сусідів [illegible]

гостювання, пронеслось грімке „многолітя" ювілятам та щирий привіт і побажання виголошене їх парохом з нагоди їх золотого шлюбу. Опісля відбувся гарний обід, після якого п. Корпач і я, ще раз піднесли тоаст за щастя і здоровля і многі літа ювілятів, а потім гості приступали до зложення дарунків „на посаг" для молодих.

Панство Пилипові сказали, що вони всьо даровання віддають своїм дорогим гостям, які в той час лежали в них на полиці, а то „Українському Голосові" і „Вістникові".

Дарували слідуючі:

Олекса Пилипів 60

По 50ц: пані Настя Пилипів, М. Кузьмецький, пані Марія Кузьмецька, В. Павлишин, пані Настя Павлишин, І. Пилипів, І. Галевіч, Г. Дмитришин, С. Гаврилів, пані Катерина Гаврилів, Никола Корпач, пані Марія Галевіч.

По 25ц: пані Руся Пилипів, пані Катерина Калітков, Н. Гарасим, пані Юлія Гарасим, І. Гаврилів, пані [illegible] пані [illegible] пані Катерина Павлишин, І. Чи[illegible] В. Зайчковський.

По 10ц: [illegible] Зайчковська.

Разом 59.45

Отже [illegible] святкували мої дорогі [illegible] ювілей свого товариша сусіда й піонїра.

[illegible] добре діло нашій пресі.

Не [illegible] Ви мої брати і сестри [illegible] серед подібних [illegible] за „Добре діло"

Свящ. Іван Майб.

СПРОСТОВАННЯ

(Арран Саск.)

[illegible] Всеч. о. С. В. Савчука" що появився в 17 числі „Вістника" [illegible] про піонїрів та організаторів української православної церковної громади в Арран [illegible] служачих сьогодні громади, а саме п. Стефана Савченка, що в о[illegible] [illegible] Савченко є [illegible] [illegible] громади та [illegible] участь в [illegible] українським громадським життю [illegible] належиться по[illegible] признання.

Православний з Аррана.

НА ЦЕНТРАЛЬНИЙ ФОНД.

СІРКО, МАН.

[illegible] Тесо[illegible]ський [illegible] [illegible] Чоботар [illegible] Г. Шкурка.

По 25ц: О. Білавчук, Д. Олійник, Т. [illegible], К. Мельничук.

РИВЕРС, МАН.

[illegible] $5.00

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Г. С. Улина.

Жовтень.

[illegible]

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Є. Грицини.

Жовтень.

[illegible] Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Гр. Василіва.

Жовтень.

[illegible] Лейк.

[illegible] Свонд Лейк, Алта.

Церковний Календар.

ЖОВТЕНЬ.

16 С. Діонисія
17 Ч. Свщ. Іеротея еп. Атен.
18 П. Харитини
19 С. † Ап. Томи

20 Н. 18 по Зісл. св. Духа, Сергія
21 П. Пр. Палагії Таїси
22 В. Якова ап., Андроника
23 С. Евлампія
24 Ч. Ап. Пилипа, Теофана еп.
25 П. Прова і Тараха.
26 С. Мч. Карпа й Папили

27 Н. 19 по Зісл. св. Д. Назарія
28 П. Пр. Євтимія, Лукіяна
29 В. Лонгина сот., Леонтія
30 С. Андрія, Осії
31 Ч. † Ап. ев. Луки; мч. Марина

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. С. Симчича.

Жовтень.

20. Неділя — Борівці
27. Неділя — Виллінгдон.

Листопад.

3. Неділя — Стява

Адреса: Бакс 81 Ендрю, Алта.
Адреса: Ендрю, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Т. А. Горбая

Жовтень.

20 Нед. Ленард
27 Нед. Робліи фарма

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. М. Боднарчука.

Жовтень.

20 Неділя — Ериндейл (коло Гос Бей)
27 Неділя — Гол[illegible] Бей [illegible]

Адреса — Арран [illegible]

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. П. Гаїцького

Жовтень.

20 Неділя — [illegible]
27 Неділя — Стед

Листопад.

3 Неділя — Малантон
10 Неділя — Септон
17 Неділя — Тиндал

Адреса 263 [illegible] Ст. Вінніпег

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Ф. Керніцького

Жовтень.

20 Неділя — Мелов
27 Неділя — Сторновей

Листопад.

3 Неділя — Канора
8. Пятниця, Дмитра Вмч. — Мазепа
10. Неділя — Врокстон
17 Неділя — Данвел
21 Четвер Арх. Мих. — Сторновей
24 Неділя — Свалтоп

Адреса Скр. 146, Канора Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Т. Ковалишина.

Жовтень.

20 Неділя — Виста
27 Неділя — Сенді Лейк

Листопад.

3 Неділя — Мензі
8 Пятниця Дмитра — Жовкани коло Шерo. Саск.
10 Неділя — Коло Лібори Саск.
17 Неділя — Січ

Адреса — Октборн Ман.

Устав Церковний.

Жовтень.

20 Нед. 18 по Зісл. св. Духа Гол. 1 Утр. Єван. Ів. XX. 1—10 Літ. Ап. 2 Кор. IX. 6—11 Єв. Луки V. 1—11

27. Нед. 19 по Зісл. св. Духа Гол. 2 Утр. Єван. Ів. XX. 11—18 Літ. Ап. 2 Кор. XI. 31—32 и XII. 1—9. Єван. Луки VI. 31—36

Листопад.

3 Нед. 20 по Зісл. св. Духа: Гол. 3 Утр. Єван. Ів. XX. 19—31 Літ. Ап. Гал. I. 11—19 Єван. Луки VII. 11—16

8 Пятниця Дмитра Вмч. Єв. Мат. X. 16—22 Ап. 2 Тим. II. 1—10 Єван. Ів. XV. 17—27, XVI. 1—2

10 Нед. 21ое Зісл. св. Духа: Гол. 4 Утр. Єван. Ів. XXI. 1—14 Ап. Гал. II. 16—20 Єван. Луки VIII. 5—15

17 Нед. 22 По Зісл. св. Духа. Голос 5 Утр. Єван. Ів. XXI. 15—25 Літ. Ап. Гал. VI: 11—18. Єван. Лук. XVI: 19—31.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

РІК XVII WINNIPEG, MAN., NOV. 1st, 1940 ВИННІПЕГ, МАН., 1-го ЛИСТОПАДА, 1940. ЧИСЛО (353) 21

БУДУЧНІСТЬ СОБОРНОГО БУДИНКУ.

I.

Ціла авантура проти Української Православної Церкви в Канаді тягнулася без перерви цілих пять літ. І певна річ, що зробила українському життю трохи шкоди. Декого збаламутила, деяких людей поріжнила, спиняла до якоїсь міри розвій церковного життя, довела до грошевих коштів...

Ворожа сила вживала на протиакцію [illegible] способів. Брала на себе [illegible] маски одинокого оборонця Української Православної Церкви, одинокого контрольора церковних робіт, одинокого знавця церковних Канонів, одинокого любителя згоди, одинокого найвисшого церковного авторитету, одинокої на світі праведної [illegible] при всіх добрих людей.

Вона [illegible] небезпеку там, де небезпеки не було, вона „обороняла" там, де ніяка оборона не була потрібна, вона [illegible] злочини там, де їх [illegible], вона малювала чорним [illegible] біле; вона страшила там, де [illegible] було боятися.

В[illegible] довела до церковного процесу, [illegible] доказували державному [illegible] другого.

[illegible] процесу з Церквою [illegible] громаду в Вінніпегу [illegible] вона навіть „Братство Оборони Рідної Церкви" [illegible]

Розуміється, що ціла „оборона" „Братства", чи вінніпежської громади [illegible] до того, що громада мала давати гроші, а властиві „оборонці" [illegible] гроші, будуть „обороняти", як [illegible] хочуть і що хочуть. І громада [illegible] давала, не вглядаючи сама в справу і не дошукуючись, що вона обороняє, нащо, пощо, перед ким і для кого.

Процес „оборонців" з Церквою закінчився тим, що суд відкинув всі напасти, які „оборонці" проти проводу Церкви ставили, вирішуючи лише одно: що громада, яка давала гроші на „оборону", до Української Православної Церкви не належить. То і все!

А дала вона на ту „оборону", як дехто з громади каже — коло 3000 долярів своїх грошей. Крім того довела Церкву до грошевого кошту, що рівнож ту [illegible] так, що Свистунова адвокатська оборона дістала, завдяки громаді Маєвського, около 6000 долярів. Такі здобутки має перед собою „Братство Оборони Рідної Церкви", [illegible] громада при соборнім будинку. Значиться [illegible] хтось на „обороні" заробив!

Находив Осьмий Собор Української Православної Церкви в Канаді. „Оборонці" цілком голосно плянували повести свою роботу так, щоби Собор використати на продовження авантури. Вговорили навіть громаду, щоби слала своїх делегатів на той Собор, з яким вона ніякої звязи не має. І громада вислала.

Та сталося, що Собор чужих йому висланників до себе не допустив. Замкнув двері і вони з перед порога до дому вернулися.

А Собор без „оборонців" відбувся якнайкраще. І ні оден голос не піднявся на Соборі за тим, що треба було „оборонців" на Собор допустити. Всі раділи, що нема „оборонців", і всі відчували перемогу слушної справи над ворожою силою.

Громада коштом коло 3000 своїх, а [illegible] чужих грошей добилася того, що [illegible] до Української Православної Церкви не належить. Це одно.

А друге — добилася того, що будинок, на який складали гроші українці широкої Канади, як на Катедральну Церкву, став тепер будинком одної одинокої [illegible] громади, а [illegible] „оборонці" [illegible] Церкви, то виходить, що вже тоді хтось загал світом [illegible] „Давайте гроші, це ж на [illegible]", а сам думав „Побачимо, що воно буде!"

І [illegible] доброго [illegible], такий „здобуток" [illegible] здобутком, але [illegible] Ані здобутком для громади [illegible] страшною [illegible] справи.

В[illegible] дивитися [illegible]. Але що буде [illegible]? Який буде дальший крок громади? Яка буде дальша доля Соборного будинка, „вратованого" від Української Православної Церкви і фундаторів?

Те, що там є Маєвський, або якийсь його наслідник, що богослуження править [illegible] слухають, не є ще кінцем історії. Позад всім [illegible] Що „оборонці" думають з соборним будинком дальше зробити? Хоб[illegible] не хвалятьcя „оборонці", що: „Зробимо з соборного будинка це і те". Отже в які дальші [illegible] соборний будинок перейти? [illegible] „вратований"?

В моїм розумінню [illegible] соборний будинок стоїть перед поважною небезпекою. Як бачу [illegible] то він може перейти в приватні руки навіть одної одинокої особи, яка зможе його продати, чи розібрати, чи передати, кому схоче, як своє особисте майно. Ціла та „оборона", яку громада піддержувала, поставила соборний будинок в дійсно небезпечне положення.

Аджеж властителем будинка є нині громада — готов сказати хтось — вона не дасть з рук того, що має.

Дав би Бог!... Але коли громада давала гроші на „оборону", не розуміючи справи, то чи зможе нині зрозуміти небезпеку, яка перед нею стоїть? А коли б бачила, то чи буде вона мати відвагу або вмілість, стати проти тої руки, яка робила би заходи, щоби будинок собі забрати. Чи зрозуміє ті хитрі способи, яких може погана сила вживати, щоби стати властителем будинку?

А хитрих способів може бути багато. Рук, які можуть тими способами орудувати, може бути більше. Напір може йти з кількох сторін... На таке треба би стати громаді дуже твердо на своім власнім ґрунті, не йти на ніякі компромиси з поганою силою і робити самостійно і рішучо те, що подиктує здоровий розсудок і тверезий обрахунок.

Так! Недавно Свистун писав в „Новім Шляху" про небезпеку з „запису церковного майна", а я на отсім місци окремо хочу звернути увагу членів громади, що — по моїй думці — перед нею стоїть дійсна велика небезпека, що до того соборного бундинку, який її грішми хтось „обороняв" від Української Православної Церкви і фундаторів.

„Оборона" не помагала добрій справі, але шкодила. Заходами „оборонців" соборне майно перейшло з більших і сильніших рук в менші і слабші руки. З широкого простору в тісний кут. З високого щебля на низший. З рівного на похиле, звідки дуже легко сунутися дальше в пропасть.

Страх є, що громада, яка давала гроші нібито на оборону перед якоюсь далекою фантастичною небезпекою, не зможе оборонити соборного будинку перед близькою, „внутрішньою" небезпекою. Перед тою, яка кождого дня поперед очи ходить.

II.

Соборний будинок в Вінніпегу не забудеться і тоді, коли б він зник з лиця землі. За ним лишилась би Історія на спомин і науку дальшим поколінням. Отже остільки більше мусить він інтересувати нас тепер.

Треба покласти натиск на те, що головна причина нинішньої небезпеки для будинку не в тій руці, яка могла би по будинок сягати, але в короткозорости і нерішучости громади при соборнім будинку.

Через короткозорість громада ще 1935 р. примістила в себе горщик, в якім авантура цілий час варилася. А треба було спромогтися громаді на самостійну думку; треба було оглянутися, що други люди думають і роблять; треба було розпитати ту сторону, проти якої авантура робилася. Не треба було

МІСІЙНІ ВІДВІДИНИ ГРОМАД.

Прот. С. В. Савчук, адміністратор Української Греко-Православної Церкви в Канаді, відвідає в місійних цілях такі громади:

ЛИСТОПАД:

1	пятниця	Спедел, Алта
3	неділя	Гленден, Алта
6	середа	Завале, Алта
7	четвер	Сучава, Алта
8	пятниця	Дмитра — Калвін, Алта
9	субота	Борщів, Алта
10	неділя	Ендрю, Алта
11	понеділок	Вілингдон, Алта
12	вівторок	Кевленд, Алта
13	середа	Мюсідора, Алта
14	четвер	Красногора, Алта
16	субота	Дервент, Алта
17	неділя	Стява, Алта

Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

вдоволятися тим, що хтось чуда-дива про всякі небезпеки їй оповідав.

Поруч з тим не було рішучости навіть в тім, що громада бачила і розуміла. Виходили на світ вісти, що деколи громада бодай інстинктовно відчувала, що не так воно щось, як балакуни говорять і роблять — і тоді піднимав дехто про те питання. Однакож від напором крикунів здорове слово замовкало. Загалом ніхто з громади не відважився цілої авантурничої справи самостійно прослідити і відповідно до неї достави тися.

Так було! І довголітний досвід повинен би нині стати громаді в пригоді.

Способів, яких лиха сила може вжити, щоби соборне майно собі забрати, може бути багато і деякі можна вині предвиджувати.

Може лиха сила страшити громаду, що без її помочи громада пропаде. А що в страху великі очі, то громада готова сказати: Коли [illegible] будь з нами до [illegible] [illegible] нас, ведіть нас." І так лиха сила заволодіє собі майно між громадою, доки не буде треба.

[illegible] між громадою лиха сила [illegible] з середини. Щоби [illegible] правильних членів тої влади [illegible] громади [illegible] вона [illegible] робити [illegible]. Того треба [illegible] [illegible] що **випадково на богослуження приходять і ніби наверх творять громаду, але ніяких прав до соборного майна не можуть мати нарівні з старшими.**

[illegible]

соборний будинок не є ще цілком тропащий для загальної народно-церковної справи. [illegible]

[illegible]

могла би привернути соборному будинкови те велике значіння, яке йому відібрано.

[illegible]

ще, щоби вони дошукалися як слід корінія дотеперішнього лиха, а тоді не дадуть в себе місця лихій силі, а тимсамим ціла справа полагоджена.

Говорю я про небезпеку соборного будинка ще й тому, що це мій громадський обовязок. Бути може, що це вийде на добро, а коли б навіть не вийшло, то моя совість чиста.

Небезпека. Але може хтось сказати, що небезпеки нема, що я небезпеку видумую. Таким я скажу: **Заявіть публично, що небезпеки нема!** Що справа в громаді стоїть добре. Що лиха сила не має тихих замірів і не веде до того, що [illegible]. Що громада має для соборного будинка почетниших ролю, ніж була йому першено призначена.

Може зробити ще хтось увагу. Коли є небезпека, то чи не краще б звернути увагу членам громади потихо, щоби не дати тихим силам плянів, яких вона може не мати.

Я думаю, що не треба говорити потихо [illegible] дехто, [illegible] повинен би [illegible]. Ти відомо, [illegible] давно не те[illegible] [illegible] вони [illegible] вийшло [illegible]

[illegible]

Громада нині є тою головною силою, що може рішити справу сяк, чи так. [illegible]

[illegible]

Свящ. В. Кудрик.

ЩО КАЖУТЬ ПОЛЯКИ.

[illegible]

БОЛЬШЕВИКИ КАСУЮТЬ ВІЛЬНІ ШКОЛИ.

[illegible]

З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.

„Частувати" і „поштувати".

Українська гостинна мова знає два слові: „частувати" і „поштувати". Першого слова вживають всюди, другого рідше, та обох вживають в тім значінню, що хтось давав гостям напитки, відносив їм чарку з напитком.

Частувати походить від „честь" — честь робити, честь давати. Поштувати" походить від „почесть", почот, пошана, повага" — російське почтение".

Кажуть: „Ми тілько и хати [illegible] вій нас частувати вишнівкою". Або „Так поштував гостей, аж всі дивувались" — себто дав багато пити. [illegible] но „поштувати" вживаєсь в сербській мові в ширшим значінню, як взагалі когось поважати.

„Карий" і „ладний".

Слово „карий" приходить в українській мові тіпше в двох висловах: „карі очи" і „карі коні". „Карий" [illegible] „чорний". В болгарській мові [illegible] рий" широко вживаєсь [illegible] чорного.

„Ладний" вживаєсь в [illegible] мові на означення гарної [illegible] жерела, де вода красна [illegible] в долгих жерелах, і про [illegible] кать, що „Там ладна [illegible] таку воду вважати пом[illegible] та доброю для пчіл.

„Перун" і „мара".

В простонах вживаю [illegible] слова Перун (або [illegible]) бив. Перун в давних [illegible] жок огню та грому. [illegible] ві людей громом вбив [illegible]

[illegible]

Зигарок-Годинник

[illegible]

слово і його треба всюди вживати.

ТРУДНОЩІ КАТОЛИЦЬКИХ МІСІЙ.

Римська Церква пров[illegible] [illegible] [illegible] **до себе християн, які стоять поза нею.**

Перед нинішною війною [illegible] [illegible] В 1935 [illegible]

Нині Европи не [illegible] [illegible] **від кождого дорослого католика, побіч ще окремих збірок.**

ПРИМІРИ ДОБРОДІЙНОЇ ПРАЦІ.

(*) Великою частею релігійности є доброчинність. Помагати потребуючим, це найсвятійша робота яку може чоловік робити.

В притчи про Милосерного Самарянина бачимо людей двох відмінних якостей: одних, що роблять другим зло, других, що роблять добро. Перші — це розбишаки, що побили й обрабували чоловіка і ледво живого лишили при дорозі, другий — це Милосерний Самарянин, що взяв побитого на свого осла, завіз до гостинниці, доглядав, і не жалував грошей, щоби нещасному помогти.

Розбишаки, це ті, що нагромаджували майно, заподіваючи людям лихо.

Милосердний Самарянин, це чоловік, який працював, щоби в потребі другим [illegible].

[illegible] здобували гроші злочинами, Самарянин творив вчинки, [illegible] де його благословили.

[illegible] Франклін „Коли не можеш ви[illegible] сам на добру працю, то [illegible] маленькими сумами велике [illegible] робити.

[illegible] Історя оповідає таке [illegible] бідний, але дуже правед[illegible] [illegible] собі за [illegible] маленьке добро кому[illegible]

[illegible] добро людям [illegible], коли сам був найубожшим. [illegible] табаки до шохли [illegible] розтягає табакирку і „частує"

[illegible] одного разу [illegible] багач [illegible] [illegible] праведник.

[illegible] брате! Согрішив я перед Богом [illegible] тобою! Забув я, куди я іду, а ти [illegible] мені. А за те, що ти почастував [illegible], я тебе почастую.

І вийняв мошонку з червінцями, та каже:

„Бери! Коли потрібно, вживай для себе, а де треба — помагай другим! І не забудь мене в своїх молитвах.

Яка була ревність між християнами [illegible] віків в несенню помочі другим, бачимо з **оповідання св. Григорія про Нольського епископа Павлина.**

В 5 і 6 віку німецьке племя Вандалів нищило західну Европу. Король Вандалів забирав всюди невільників, щоб мати з них робітників, чи діставати за них викуп і збогачуватись.

Отже раз приходить до епископа Павлина вдова і просить, щоби Павлин викупив її одинокого сина, забраного в неволю. Однакож епископ Павлин був вже роздав все майно, яке мав, на викуп невільників. Що більше може він дати?

Ужеж ще зостався я сам — подумав він і сказав вдові, що дасть себе в заміну за її сина.

І хоч вдова не хотіла з тим згодитися, Павлин виконав, що постановив. Він поїхав до Африки, де жив король Вандалів, і просив наставника над невільниками, щоби взяв його на місце вдовиного сина.

— А що ж вмієш ти робити? — запитав наставник.

— Розуміюсь на веденню городу — відповів епископ.

Так став Павлин огородником королівського зятя.

Щира праця і гарне поведення Павлина звернуло зараз увагу нового властителя. Він заінтересувався своїм невільником, почав з ним щораз більше розмовляти, а там познакомив його з королем.

Коли король побачив на власні очи цего праведного чоловіка, поговорив з ним, довідався про його добрі вчинки, він не тілько, що пустив його на волю, але випустив всіх невільників забраних з земель Павлина. Крім того дав йому [illegible] кукурудзи на поміч людям його діецезії.

От які добрі вчинки змягчують навіть жорстокі серця і приготовляють ґрунт для дальшого добра.

Про цего епископа Павлина треба сказати, що походив він з багатого роду [illegible] в спадку велике майно, яке все віддав на поміч бідним і викуп невільників.

ДРІБНІ ВІСТИ.

Югославський уряд розвязав Словянську організацію, яка довгі літа словом і ділом стояла в обороні тих словян, що були під пануванням Італії. Думають, що це зроблено під натиском Італії.

Югославський уряд забрав майно [illegible] В[illegible], який при кінці минувшої війни хотів захопити царську Росію. Майно оцінюють на около 100,000,000 (сто мільйонів) динарів, а динар буде [illegible] одна третя цента (2.35).

Большевики покликали коло мільйон хлопців до державних робіт в віці від 14 до 17 літ. Їх [illegible] до роботи в фабриках і т. др.

В Болгарії розвязують товариства, які мали піддержку з заграниці, як масонські, ротарі клюби і т. д. Окремі закони є проти жидів. Жид не може бути державним урядником, служити в армії, або посідати землю. Не можуть бути горожанами, видавати газет (для болгар), проводити театрів і т. д. Строгі закони появились проти жидів і в Франції, а один з тих, що на жидівських крамницях, чи робітнях **має бути напис: „Жидівське підприємство".**

В еспанського амбасадора Месії при папськім дворі народилась дочка. Кардинал Маліоне мав дитину охрестити, та [illegible] не хотів. [illegible] мало бути те, що еспанський міністер Сунер не відвідав папи, коли приїздив до Риму.

ЩЕПЛЕННЯ ПРОТИ ІНФЛЮЕНЦИ.

Слабість, що її звуть інфлюенца, або в англійськім скороченню „флю", це властиво цілий ряд дуже близьких собі слабостей, або одна слабість в ріжних формах. Ще 1933 р. найшли бацилль інфлюенци, що назвали його бацилем інфлюенци А. Та думають, що він не спричиняє всіх родів інфлюенци, що кождий рід слабости має свого бацилля. Але не вдалося ще інших бацилів інфлюенци віднайти. Та нині вже вживають до якоїсь міри щеплення проти **інфлюенци і кажуть, що це охороняє чоловіка від слабости довгий час.**

МОЛИТВА І ПРАЦЯ.

(*) В історії пустинножителів перших віків християнства читаємо, що хоч вони відокремляли себе від світа, щоби могли служити Богу цілою душею, однакож не занедбували обовязку звичайної праці.

Раз запитали Агатона, що більше — чи тілесна праця, чи старання про душу. І відповів Агатон:

— Чоловік, це дерево: тілесна праця, то листки, старання про душу, то овоч. Але овоч потребує листків, щоби охороняли його і прикрашували дерево.

Інший пустинник плів мати. Коли дальші братя відвідали його, він вказав на купу мат кажучи:

— Я недавно повиплітав всі ті мати. І хоч я всіх їх не потребую, я плів їх, щоби Бог на суді не сказав: „Чому не працював ти своїми руками, які дав я тобі для праці?"

До одного пустинника прийшли сусідні монахи і він запитав, до чого вони прикладають свої руки.

— Ми не працюємо — сказали вони — ми по наказу апостольському безнастанно молимося.

— А чи їсте?

— Їмо.

— Хто ж за вас молиться, коли їсте?

І вони не знали, що сказати. А він питав:

— Чи ніколи не спите?

— Спимо.

— Коли ж ви спите, хто за вас молиться?

І знов не знали, що сказати. Тоді каже пустинник:

— Простіть, братя, що я показую вам, що ви не робите так, як про це говорите. Зате я покажу вам, що я і працюю і безнастанно молюся. Ось вам: цілий ранок я сиджу і мочу пальмове листя на шнури і в той час говорю: Боже! Праця, це те, що ти призначив людям. Дай мені силу, щоби я міг працювати ревно, а ти Сплентелю мій обмий всі мої гріхи Твоєю любовю." Коли ж праця скінчена, я продаю її. Часть гроша беру на прожиток, а решту віддаю убогим. І вони приймають їх дякуючи Богу. Отже так я і молитвою і працею безнастанно молюся.

Праця — розумна, обдумана праця, це боже благословення. Вона дає здоровля тілу і силу розумови. Вона вчить; вона відтягає від ледачого життя, вона здобуває досвід; вона все будує; вона і оре, і жне, і меле, і пече, і на стіл подає; вона шиє одежу, вона будує будівлі, вона обводить муром людські садиби, щоби лихий чоловік не дістався на чуже йому подвіря; вона обмиває твоє лице, вона ублагороднює душу.

Та кілько є на світі людей, які всего того не розуміють і думають, що праця є лихом і що неробство принесло би їм більше щастя, ніж праця.

ТРОХ НА СМЕРТЬ ЗА ВИНО.

В Києві недавно большевики засудили трох урядовців з винного, чи горілчаного тросту на смерть. Вони крали вино і продавали по таншій ціні і так заробили 50,000 рублів, отже мабуть кількасот долярів на наш рахунок.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ
„ВЕЛИКІ РОКОВИНИ"?
ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 75 ЦЕНТІВ.
Consistory of Ukrainian Greek Orthodox Church,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave, Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

УВАГИ ДО УВАГ.

Писалося в „Вістнику", що неприхильні нам ґазети про Собор не згадували, та це була помилка. Згадало василіянське „Світло" з Мондер, тай ще з своїми увагами. З такими, що на місці буде і нам свої уваги до них додати.

„Світло" бере вісти про Собор з „У. Г.", вихоплює, що йому потрібне і їх по свому освітлює. От підчеркує, що не стало відзнак на Соборі і тому чіпляли паперові; що гості хотіли бачити, чи не повториться „весілля", як на попередньому Соборі; що православні „хвалять-ся" цим і тим; як на Соборі обідали і др. Спинившись на заклику давати гроші на покриття судових коштів, каже „Світло":

„Питання тепер тільки, чи люди, що надивились і наслухались про православні сварки й програний процес, так скоро послухають собору й схочуть іти в ярмо Консисторії, чи може послухають В. Свистуна, що радить громадам таких резолюцій не робити"...

Дальше занотовує, що епископ, який не має „важних свячень", висвятив на священика „якогось там Боднарчука", тай питає, чи зможуть „автокефальники" полатати ті щілини, що в їх церкві поробились...

— —

Щож... Показало „Світло", яке його відношення до Української Православної Церкви. І це добре знати!

Редактором львівської „Ниви" був довгий час греко-католицький священик — Костельник. І коли почали були деякі католики тішитись, **що Православні ніколи не скличуть Вселенського Собору, бо з ними нема сили Святого Духа,** то Костельник написав:

— Пощо плести нісенітниці! От і з соціялістами нема сили Св. Духа, а вони вже нераз скликали всесвітні конгреси!

„Світло" так не сказало би.

Факт мовчанки деяких ґазет свідчив, що Собор відбувся не по їх бажанню. Коли ж „Світло" згадало Собор на такий лад, як згадало, то сказало лише, що воно також Собором невдоволене. А православним того і треба.

Уваги „Світла" такі, що коли додати до них уваги з нашої сторони, то і „Світло" може дечого навчитися. Отжеж...

Не стало шовкових відзнак і чіпляли папірові... Значиться: було кому чіпляти. А свого часу гр. католики скликали до Вінніпеґу всеукраїнсько-канадійський Зїзд, однакож цілком ніхто не приїхав і тому ніякого зїзду не було. Були відзнаки, але не було кому чіплятн.

Так! За католиками бували більші невдачі, ніж паперові відзнаки. От пр. еп. Будка почав був збирати 350,000 дол. на йорктонську колеґію, а не зібрав майже нічого.

— —

Люди надивились і наслухались про православні сварки... Та воно не такі „Православних сварок" не було. А клопоти силувались православним робити ті, що вже 10 літ стоять близько з католиками. Вони були такі православні, як Лютер католиком, коли робив „католицькі сварки" в римській церкві.

А процес... Грішить „Світло" тай тілько. Православні програли процес через **технічні причини**, а католики („Кан. Українець") були програли тому, що їм доказано, **що вони писали неправду про православних.** Православні заплатили **кошти**, а католики були засуджені **на кару 7000 доларів.** От як!

Сумніваєсь „Світло", чи люди схочуть іти в **ярмо Консисторії,** чи може послухають Свистуна...

Казав Апостол, що „кожда власть від Бога", отже мусить бути „від Бога" і та Консисторія, що її православні для ведення церковних справ собі вибрали. А власть, це провідна рука, це сторож ладу. Що батько-мати в родині. Що учитель в школі. Що заряд Н. Дому, чи Брацтва Миколая, чи якої кооперативи...

Але грішна думка ввійшла в „трость скорописца", себто в перо редактора „Світла" і він починає баламутити читачів. Він підсуває баламутну думку, що вірні Української Православної Церкви одно, а Консисторія — друге. Що та Консисторія вірним чужа, далека, ворожа, і що вона хоче ярмо на людей закладати. Себто та Консисторія, яка є не чим іншим, лише зарядом, який вірні вибрали для ведення церковних справ.

Для нас перше питання: чому самі католики в себе не йдуть проти свого епископа, проти своїх зарядів? Бодай проти тих зарядів, яких самі не вибирали. Чому не виступають греко-католики проти того Риму, що їм не тільки чужий, але й ворожий. Бо чи прим. обороняв він їх братів в Галичині підчас погромів 1930 р.? „Світло" повинно би дати католикам ту пораду, яку дає православним. Від своїх нехай починає.

Уявімо собі, що приходить редактор „Світла" до Народного Дому, чи Брацтва Миколая, чи до римських кардиналів, які вибрали папу і, наче який „свідок Єгови", намовляє: „Не слухайте того проводу, який ви собі вибрали. Це ваш ворог він хоче на вас ярмо закласти. Нищте його, гоніть від себе!" Що розумні люде на таке сказали би? Сказали би таке, що мусів би такий порадник скоренько давати ногам знати.

А таку пораду дає „Світло" православним. Не слухайте Консисторії, яку ви вибрали! — каже воно. Кого ж тоді слухати? „Світло" підсуває Свистуна. Того, якого католики не можуть нахвалитися, як дуже гідного чоловіка. Та коли до такого йде, то нехай перші католики піддадуть себе під провід Свистуна. Вони ж йому все простили, в нім „втілюється активний дух національної правди", сильний характер... Так про нього писав Кушнір. Отже нехай перші католики поставлять його в себе явно-славно на провідне місце, а тоді нехай захвалюють православним. А без того Свистун для православних не є „властею від Бога".

— —

Епископ без важних свячень висвятив „якогось" Боднарчука...

Були колись в Українськім Голосі статті п з „Самосвяти і чужосвяти", отже нехай „Світло" їх роздобуде, а багато про ті „важні свячення" довідаєсь. Статті писались на замовлення „Канад. Українця".

Окремо нині пригадаємо слова Христа: „Щоби бачили ваші добрі діла"... Діла, а не свячення!

Коли б „важні свячення" були верхом усього, тоді Юда христопродавець був би для „Світла" „важним" апостолом. Слова: „Що звяжете"... були сказані і до Юди, і Христос формально їх не відтягнув. Значиться — за Юдою є „важні свичення". А що він Христа зрадив, це ніби маловажне.

Діла висші від свячень! Коли папа продав за 2,500,000 дол. чужі йому українські церкви і передав чужим українське церковне майно вартости понад 70 мільйонів золотих, то де тоді притулити його свячення? Адже він кривдитель народу! Такий грішний вчинок нищить не тілько „свячення", але саме імя християнина. Як вчинок Юди знищив його апостольство.

Висвятив „якогось Боднарчука"... Точно на той лад, що: говорив хтось про якогось Шевченка, з якоїсь України, що написав якогось Кобзаря. На такий лад можна би сказати: Якісь французи висвятили на епископа якогось Ладику; або що якесь „Світло" хвалить якогось Свистуна... Як так, то всюди так!

Це були би уваги до уваг „Світла".

ВМЕР КОЗАК.

Вмер козак — юнак бездольний,
Кинув білий світ,
Та зоставив братам вільним
Щирий заповіт:
Коли схочуть вас на муки
Вислать на чужину,
Не давайтесь живцем в руки,
Бийтесь до загину!
Бо стократно красше вмерти
З руки махамета,
А ніж ждати в тузі смерти
В північних заметах.
Смерть за волі оборону
Буде вчинком мести
Вість про неї пійде в люде
Й викличе протести.
І западе в живі серця
За правду обида,
До жорстоких діл катівських
Зявиться огида.
І научить глухих чути,
А сліпих прозріти,
Тоді скинуть із рук пута
України діти.
Коли ж дасись живцем в руки
На тяжке заслання,
Оддасись на тяжкі муки
Й безвістне конання,
І умреш ти в самотині —
Сам оден умреш ти,
Позабутий на Вкраїні,
Змучений до решти,
І не знатиме громада,
Що ти згинув марно,
Кати тільки будуть раді,
Що вбили безкарно.
І про злочин над тобою
Хіба по столітку
Крадькома історик скаже
Катам на взамітку.

Василь Мова*)

*) Василь Мова (Лиманський) родився 1842 р. на Чорноморю. Учителював в Катеринодарі на Кубанщині, потім був суддею. Вмер 1891. Лишив багато віршів, споминів, оповідань і др. матеріялів, по ріжних виданнях порозкиданих.

Ол. Луговий.

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА Й РИМ У XI—XIII ВІКАХ.

В попередних числах „Дніпра", у статтях „Як виглядала залежність Царгородського патріярха від Риму" та „Католицтво Володимира Великого", навів я знані історичні факти з джерел православних й католицьких — висновком яких є найбільш авторітетний факт непідлеглости Вселенських патріярхів Римові, а зокрема прийняття Володимиром Великим православної віри. Своїх розумувань я майже у тих статтях не вживав, лише ті факти зсумував. Згадав також про праці наших митрополитів Леона, Юрія, Іоанна II проти католицького світу, та й дещо про реакцію католиків на ті праці (Климент III). У цій статті даю огляд відносин Православної України з Римом, чи підвладними римському папі католицькими державами у перших трьох віках православія в Україні.

Вибір на митрополичу катедру св. Іляріона, першого митрополита українця, не зіпсував відносин між Україною і Царгородом, як пишуть це сучасні католики, а навпаки, ті відносини направив бо зіпсувалися вони за митрополита Теопемпта (1035-1049) внаслідок походу Володимира Ярославича на Царгород і виколення очей полоненим українським воїнам греками у 1043 році.

По виборі митр. Іляріона післано за благословенням до патріярха Михайла Керулярія і він радо Іляріона поблагословив. Тоді ж Ярослав і одружив свого сина Всеволода з дочкою цісаря Константина Мономаха, Анною, бо наприкінці 1052 року у Всеволода вже родився син, пізніший славний Володимир Мономах.

Отже, відносини з Царгородом через вибір митрополита Іляріона направилися, а й Іларіон, як найбільший письменник нашої давнини, в писаннях та молитві за русько-україньську державу стільки висловлює гіркої і небажаної для католиків правди, що вони раді Богові подякувати б, аби тих праць зовсім не було. Це ж можна сказати і про діяльність дальших митрополитів, обох Ефремів, Іоана II, Миколая, Никифора I і II, Климента Смолятича, Кирила I і II, відомих своїми протикатолицькими працями.

Було правда кілька митрополитів, що керували українською церквою короткий час, по року, два, був митрополит Михайло II, що через княжі міжусобиці вибрався до Царгороду, а митрополію доручив епископу Онопрію Чернигівському, а останній митрополит перед зруйнованням Київа, Йосиф I, не міг розвинути своєї діяльности, але згинув з воїнами під руїнами Десятинної церкви. Всі наші митрополити, і греки і українці, не зіставляють найменших сумнівів щодо вірности православній вірі.

Не можна, що правда, того сказати про наших деяких князів, якими руководили політичні бажання, а по друге, і подружні звязки. Скажу загально, що від половини XI до кінця XII століття було 15 подруж наших князів з грецькими царівнами і грецьких царевичів з нашими княжнами. Але були подружжа і з католицькими володіючими домами, з яких Україні не то що не було хісна, але принесли вони величезні шкоди й руїну бо дружилися переважно з сусідними володарями, польськими і мадярськими Як чулися наші княжни, що віддалися за католика і на католицтво не хотіли переходити — наведу два приклади — подружне життя сестри і дочки Володимира Мономаха. Євпраксія Всеволодівна у 1089 році вийшла замуж за цісаря Німецького Гайнриха IV. Вже через пять літ змушена була від чоловіка втікати, до герцогині Матильди Тосканської. У 1095 році вдалася за поміччу папи Урбана II і католицьких соборів в Констанці і Піяченці. Собори і папа розглянули скарги Євпраксії, та що вона до католицтва не схилялася, то помогти відмовились. Нещасна цісарева десять літ без засобів тулялася по Західній Европі і аж у 1106 році вернулася в Україну, постриглася у черниці в монастирі своєї сестри Анни Всеволодовни й через два роки закінчила своє повне нужди й поневірок життя. Дочка Володимира Мономаха й королівни англійської Гіди (у православії Єлисавети), Євтимія, у 1119 році вийшла заміж за угорського короля Коломана (Старого), любимця папи. Через рік, у 1120 році Коломан відослав її назад у Київ, мовляв, через подружну невірність, а в дійсности за вірність королеви Євтимії православію, бо в Західній Европі уже в той час запанувала широко розпуста не лише по королівських дворах, але й серед вищого духівництва, (про це писали наші митрополити Юрій і Іоан II, та Теодозій Печерський), а наші князі та княжни виховувалися у високих моральних засадах і попавші навіть у розпусну Европу своїх засад не позбувалися. У Київі Євтимія того ж 1120 року породила сина Бориса, якого ревний католик Коломан не хотів визнати за свого. Слідуючого 1121 року Євтимія постриглася у черниці і ще 18 літ провела у монастирі виховуючи сина. (Борис умер також черцем у 1154 році). Ось так відносилися правовірні католицькі володарі до своїх жінок „схизматичок", коли вони того „схизматицтва" не хотіли зрадити.

Вдалося папам у більшій чи меншій мірі приєднати до католицтва князів Святополка Окаянного та Ізяслава (хоч відколи він став у останнє великим князем, то й скінчилися відтоді його усякі взаємини з Римом), чи там Ярополка Ізяславича — то щож. Святополка Окаянного най собі здорові тримають і ним тішаться, а Ізяслав і Ярополк — це католики надто сумнівні, особливо, коли пригадаємо, що такий, по проф. Чубатому великий католик, як преп. Теодозій Печерський, називав католиків недовірками й беззаконними, та й писав до того ж Ізяслава: „Коли побачиш когобудь у нужді й біді, хай то буде жид, магометанин, католик чи поганин — всякого порятуй і від біди вибав. А віри немає іншої, кращої, як віра наша, єдина честна і свята, віра православна. Хто живе у цій вірі, може звільнитися від гріхів й уникнути вічних мук... В іншій вірі „латинській (католицькій), армянській, сараценській (магометанській), чи іншій — не побачить життя вічного ні уділу зо святими". З цього післання видно, що Ізяслав Ярославич вагався і запитав преп. Теодозія поради, після чого залишив усякі звязки з Римом.

Вдавалися, правдоподібно, папи і до Володиміра Мономаха. Інакше годі зрозуміти, з якої причини Мономах запитував митрополита Никифора, чому католиків від православної церкви відлучено.

Рим одначе ніколи не покидав думки про приєднання України до католицтва. Не мавши успіху з безпосередних взаємин — хопився зброї. Вже не раз згадуваний папа Інокентій III проголосив прощення гріхів кожному, хто піде відбивати для римського престолу поганську Лівонію від „схизматиків-русичів", й тим причинився до утворення страшного ордену Хрестоносців. Коли мадяри по міжусобицях в Галичині, після смерти Ярослава Осмомисла, Галичину заняли, віру православну почали суворо переслідувати, то папа з свого боку скоріше ущасливив православне галицьке населення двома католицькими біскупами, правда, вже на другий рік галичанами прогнаними. (Це однак залишило наслідки, бо католицькі мадярські королі стали вживати титулу „Король Галичини" і цей пустий титул служив „історичним правом" для Австрії у 18-му столітті Галичину ревіндикувати, як край, приналежний короні св. Стефана Мадярського). Посилав послів папа Іннокентій і до нашого князя Романа,—проголошував королем і обіцявся підбити багато земель „мечем Петровим". Роман, обурений на католиків за спустошення католиками Царгороду і грецької імперії свого тестя, папським послам відповів зневажливо; вийняв свій меч і запитався: „Чи такий меч Петрів у папи. Як такий самий, то папа може брати ім міста і роздаровувати другим. Але діяти так суперечить слову Божому, бо мати такий меч і ним воювати заборонив Господь Петрові. Я маю меч від Бога мені даний і поки він при мені, не потребую купувати міст інакше, як кровю, по прикладу батьків і дідів моїх, що розширили землю українську". І слідуючого року бачимо князя Романа у війні з католицькою Польщею, поки перешкодила йому смерть. У свойому посланні до князів, архипастирів, клиру і усього народу руського—той же папа писав,—признавшись, що передше Україна прийняла „схизматицьку" віру і обговоривши, що поза католицтвом і Римом нема спасіння, — погрожував: „Тепер грецька імперія і грецька церква покірно схилилася перед апостольським римським престолом і уклінно приймає від нього накази, то невжеж не буде недоцільним, коли частина (українська церква) не піде за цілістю (царгородською церквою). Тож, щоб вам уникнути тимчасової муки (погроза походом Хрестоносців) і вічної муки, посилаємо вам свого кардинала-пресвитера Виталіса, щоб він вернув дочку (українську церкву) до матері (римського папи) і наказуємо слухняно коритися йому, слухати його порад і наставлень"... Наслідки цього посольства були не кращі від посольства до Романа, тай Виталіс на Україну не доїхав.

В Галичині цей же папа використав міжусобиці після Романової смерти тим, що спонукав короля Андрія мадярського Галичину захопити, хоч безперечно, Андрій і сам був не від того. Він у 1214 році вже писав папі' „Хай знає ваша святість, що бояре і народ галицький, нам підвладні, уклінно просять нас дати їм за царя сина нашого, Коломана, обіцюючи завжди бути св. римській церкві слухняними, з умовою, щоб дозволено їм було не відступати від своїх обрядів. А щоб так корисні для нас і для вас наміри галичан з часом не змінилися, — а це з багатьох причин може трапитися, — прохаємо вашу святість прислати нам посла вашого і наказати гранському арцибіскупу, щоб він коронував сина нашого на царство й прийняв святу присягу на вірність римському престолу і вірі"..

Ясно, що „святість" посла прислала

і арцибіскупові гранському наказала коронувати Коломана у Галичі. Після коронації у Галич прибули католицький біскуп з ксьондзами, православний епископ і духівництво прогнані, церкви переміновано у костели, а православних змушувано приймати католицтво тортурами. Мстислав Удатний мадярів прогнав, то й католицтво з Галичини само забралося. Коли ж по його смерти мадяри знов зайняли Галичину, то в Галич прибув уже арцибіскуп (1230 р.), а папа заложив Галицьку латинську архидієцезію. Зліквідував її Данило Романович увійшовши у силу.

Зверталися до наших князів і папи Гонорій III та Григорій IX, все з тою ж поміччу „меча Петрового", та наші літописі не занотували ні одного случаю, щоб хто навіть під тортурами православія зрадив. Відчужуючись католицтва наші прадіди не чужалися самих католиків, та й взагалі ніякої віри не переслідували. Та давня їхня терпимість відбивалася на Україні усі віки, відбивається і на нас тепер.

Взаємини з Римом короля Данила Романовича настільки скомпліковані, що мусять вияснюватись у окремій, наступній статті. Тут, на закінчення, приходиться лише ствердити, що від часу прийняття православної віри з Царгороду Володимиром Великим, заходи Риму не повелися і православа в Україні аж до татарського періоду зберіглося у своїй первісній чистоті, подекуди у звичаях, набувши питомо українських національних примет. У Західній Україні у часах міжусобиць бояр католицтво впроваджувалося з сусідних Мадярщини й Польщі і вщеплювалося безоглядними, ні в якій іншій церкві невживаними засобами, з християнськими правдами нічого спільного не маючи. В Галичині у XII і XIII віках стало нормальним таке явище: Коли князь невисоко духово був вищий над боярством, то в перших же місяцях його панування підіймалися заворушення, католицький наїзд з боку Польщі й Мадярщини, одночасно впроваджувався і католицизм з біскупами й прелатами. Коли ж Галицько-Володимирський престіл займали видатні індивідуальности, як Ярослав Осмомисл, Роман, Мстислав Удатний, Данило, чи його брат Василько — то й католицизм зовсім зникав, а його достойники швиденько забиралися туда, звідки у Західну Україну прибули.

Татари, що першу чверть століття свого панування на Україні православія хоч і не переслідували (поки не прийняли магометанства), одначе спонукали кращих наших князів шукати порятунку у Західній католицькій Европі і тим самим є головною, хоч і посередною причиною дальших взаємин наших князів з Римом, взаємин для католицтва невдатних, та все ж таких, що при розвиненій фантазії українських католицьких письменників чи істориків дають їм матеріял до натягувань історичних фактів на католицьке копито.

В ЄГИПТІ ЗАХОВУЮТЬ ЦІННІ РІЧИ.

Війна, що почалася на вузьких просторах поширюється щораз дальше. А війна, як війна, нищить людське життя і нищить дорогоцінні скарби людської культури.

В Єгипті, де війна також ведеться, позабирано з бібліотек старинні рукописи та книги, числом коло 180,000 і заховано в сховку, приладженім серед широкої пустині. Троха давніше подібно заховали річи, які знайшли в гробах давних фараонів — Тутанхамена і других.

А. Чайковський.

ЗУСТРІЧ ВЛАДИКИ.

(Уривок з оповідання „Побратими").

(Продовження).

Багато Бережницьких та Бачинських лежало на землі побитих і покровавлених. Їх коні, позадиравши хвости, налякані розбігалися на всі сторони. Якийсь замараний голодранець простягнув руку до сивої владичої голови, як у тій хвилі прискочив Грицько і одним ударом відрубав йому руку. Кров жбухнула на владичу одежу. Жмайлова дружина рубала завзято, куди попало. Отямились і Бережницькі та Бачинські і собі стали відбиватися. Боротьба тревала коротко. Напасники, бачучи перемогу, почали втікати в лози. За ними пустилися наздогін, ловили та вязали мотузками.

Грицько став перепитувати бранців, хто вони, і хто їх на такий злочин підбив. Вони признались, що їх згуртував якийсь ксьондз із Самбора; обіцяв заплатити по золотому і дати коня, а вся здобича буде їх.

Була тут всіляка збиранина: були татари, волохи і голота самбірська.

Грицько видав короткий засуд: усіх на гиляку! Він вказав на якогось кремезного татарина і приказав: повішай усіх, а тебе пустять на чотири вітри.

— Ти, Прокопе, тут останеш, — каже до свого внука. — Останеш тут з кількома шляхтичами і допильнуєш, щоби так було зроблено, як присудив — я! Грицько Жмайло Кульчицький.

Татарин зараз засукав рукави і брався по одному вішати на вербі.

Грицько скомандував:

Рушай у город!

- Пане Грицьку! — гукала шляхта, владика вас кличе до себе.

Грицько зміркував, що ізза горяча не привитався з владикою і стало йому ніяково. Зблизився до владичої коляски, як винуватець, зліз з коня, зняв шапку і взяв владику за руку, щоби поцілувати.

— Не слід тобі, пане брате, цілувати мене в руку, ти мій спаситель, а і віком від мене старший. — Владика поцілував його в голову і обняв рукою за шию.

— Либонь, що старший, та все ж ваша милість великий достойник нашої церкви, а я вірний син тої церкви.

— Спасибі тобі, брате, з цілого серця, спасибі і вам усім, мої діти, що виручили з нещастя. Сідай, пане Грицьку, біля мене. Маєш до того повне право. Скільки тобі літ?

— Пішло вже на сотню другий ваша милість, — говорив весело Грицько сідаючи до коляски. Може був би на те не важився, та владика таки на силу його втягнув.

— Благословення Господнє на тебе і твій цілий рід, — говорив владика, благословлючи його хрестом, — велика у тебе сімя?

— Славити Господа Небесного і злічити не можна. Я вже і правнуками величаюся.

— Сини мої любі, — говорив владика, звертаючись до шляхти, що густо обступила коляску, — ви одинока підпора нашої благочестивої віри і церкви.

Він устав у колясці і благословив довкруги хрестом.

Грицькови було пильно приїхати в город, де всі нетерпеливо вижидали, тож сказав:

— Преосвященний Отче, — нам пора. Народу много вижидає вашу милість, як спасителя.

Владика призволив і Грицько дав знак, щоби рушали.

— Пане брате, — каже владика, — ти дуже жорстоко поступив із тими людьми

— На те вони заслужили, таке воєнне право.

— Не по християнськи...

— Вони теж не по християнськи поступали собі.

— А на мою просьбу, ти б помилував їх? Заберіть собі їх добичу воєнну, тай годі.

— Просьба вашої милости для мене приказ. — Грицько встав і велів візникови станути, — відтак каже до одного із шляхти:

— Скоч до Прокопа зараз, скажи, що на приказ їх милости я їм усім дарую життя, але по 25 київ мусить дістати, тай годі! А на добичу воєнну я не числю, ваша милосте, — каже [illegible] ючись до владики, — стільки тої добичі, що кіт наплакав, то голота...

Поїхали далі.

Бог тебе напутив, мій брате, що ти в саму пору прибув на поміч.

- Воно нічого без божої помочі і божого напучення не робиться, — каже Грицько, знімаючи шапку і хрестячись побожно, — але я заздалегідь розвідав що коїться. Нині вранці їхав я з моїми Кульчичанами у город повитати вашу милість... Уже під самим городом, зараз біля замку, дивлюсь, а там за валами шикуються якісь люди на конях. Вони мене не бачили, як я обережно до них наблизився. Було мені це підозри[illegible] — сам не знаю, чому. Така збиранина... голодранці. Відтак побачили мене, т[illegible] нічого — не зачіпають, навіть не звернули на мене уваги, а далі всі шкірьом потягли на цей бік по Дністрови. Мене наче промінь божий освітив: еге, гадаю, звідтам надїде владика [illegible] на його повитання їдуть? [illegible] чогось недоброго і лише [illegible] мотав... Та, видко, Дух Святий не лише мене освітив, бо ось я йно готовивсь скликати шляхту, як одна випередив мене, висказуючи побоювання що до безпеки вашої милости... І всьо в пору, в добрий час склалося.

Ти, пане брате, бувалий [illegible]

Бував по божому світу, з ко[illegible]ми волочився, два сини там поклали голови — ми татарву шарпали — а я таки на старости літ вернув у рідне село, свої кости тут зложити, коли мене Господь покличе.

Дуже я тобі вдячний, що ти помилував тих людей, стільки було би душегубства задля моєї особи. Не подумав ти, що їх краще під суд віддати... в Самборі ж обовязує магдебурське право...

— Під суд? під право? Ваша милости! Судили би їх ті, що їх післали і певно випустили, а так бодай будуть мати памятку, наша шляхта має тверду руку. Не зараз їм захочеться гільтайства і сваволі..

Як наблизились до города, Грицько зліз із коляски, сів на свого коня і поїхав передом. Він гукав по дорозі:

Народе православний, завертайте на місце! Порядок! Ви за мною шляхта, ставайте недалеко городського валу та пильно назирайте на голоту, яка на валах зібралась, — а то може опять напасти на нас і наробити нам бешкету. Він показав на городські вали, де справді аж роїлося від усякої збиранини, що тут згуртувалася.

Владича коляска могла лише поволи проїхати серед безчисленної товпи на перемиськім шляху. Люди витали свого владику, вигукуючи, а він золотим владичим хрестом благословив народ.

(Докінчення буде).

ПЕРШЕ УКРАЇНСЬКЕ БОГОСЛУЖЕННЯ В ОКОЛИЦІ ЛЕТБРИДЖ.

(Колдейл, Алта.).

Живу я в цій забутій околиці 15 років. Рівнож живе тут досить поважне число українців. На жаль така тут околиця, що за цих кільканадцять років я не бачив жадної интелігенції, котраби хоч переїхала через нашу місцевість. Аж цего року на 25 вересня лучився нам щасливий день.

На схід від Едмонтону у Вегревил, Алберта, живе на парафії о. Л. Березіцький. Це є 450 миль від Летбридж. А має о. Березіцький дві сестрі коло Летбридж коло містечка Колдейл і кількох односельчан, тож загостив до мене, яко свого шваґра.

По короткій гостині поїхали ми до другої сестри. В розмові о. Березіцький запитав мене, чи позволив би я, щоби в моїм домі можна відправити Службу Божу, на що я радо згодився. Отже ми вертаючи від сестри поїхали по знакомих фармерських сусідах. Також я дав запрошення до своїх гостей, що найчастіше гостять в цих околицях, це пан Світик з Келгарі і пани Макулович і Кругляк з Едмонтону. Хотяй п. Світик мав у своїй церкви Келгарі на 29 відправу, не відмовив нашій просьбі і прибули оба з [illegible]ловичом, за що їм щира подяка. Прибуло поважне число людей, котрих ми запросили. Я вірю що і більше мож було приєднати не через брак місця не мож було [illegible] кувати.

Службу Божу о. Березіцький почав около 10 години. Кожний вислухав з увагою свою рідну мову, котрою правилась Служба Божа. По Службі Божій о. Березіцький відправив панахиду по моїм покійнім сину котрий упокоївся в Бозі цего року 10 червня.

По відправі мали ми спільний обід. Я подякував о. Березіцькому що загостив у мій дім, подякував [illegible]ям, що не гордили моїм домом і загостили до мене. Я чувся дуже щасливим, що вперше в цій околиці Летбридж мав честь бачити свого православного священика і чути Службу Божу у своїй рідній мові. Після мене забрав слово о. п[illegible] С[illegible]ик, котрий обговорив час теперішний, котрий ми переживаємо і захотів, щоби і ми не лишались по заді з помочею, якої цей край від [illegible] не потребує. Не забув також і за Рідний Край, так що кожному закрутились сльози в очах. Після п. Світика забрав слово п. Макулович та обговорив часи минувші, котрі переживали наші предки, а закінчив часами, котрі ми переживаємо. По закінченню кожний з гостей був так підбадьорений, що кожний хотів висказати свої думки. Не всилі я сказати, що хто говорив, бо не в силі всього списати, тимбільше що моя голова не якогось кореспондента а фармера. Тай задовго було би оповідати, хто і що говорив.

Вернусь ще до жінок. П. Світик попросив, що може котра з жінок хоче щось сказати. На це встала пані Анна Шалоган, подякувала за вітання і з жалем сказала кілька слів, що в цій околиці так все спить, що нема кому повести діла, як по інших околицях. Опісля пані Березіцька, дружина о. Березіцького, дала пояснення нашим жінкам, як у них існує жіноче товариство у Вегревил, Алта., як вечерами плетуть светри на Червоний Хрест і такі інші поучення. Всі гості обсипали конець промови оплесками.

На кінці о. Березіцький розяснив гостям життя наших предків, як і наших братів, котрі живуть і за це в якім положенню находиться наш край, в котрім живемо. Рівнож розяснив, як працює духовний семинар для добра нашого укр. народу та попросив гостей: Хто що може і чия воля, може дати лепту як на Червоний Хрест, так і на духовний семинар. Гості з охотою згодились і зложили жертви на духовний семинар і на Червоний Хрест, а опісля казали розділити на двоє.

Жертвували слідуючі:

Филип і Паўліна Згурські $3.00

По 2 дол. п-тво: Кручкевіч, Шалаган, Меґадин; по $1.50 п-тво Боднарук, п. Дацишин.

По 1 дол.: о. Лука Березіцький, Семен Згурський, І. П. Світик з Келгарі, п. Макулович з Едмонтону, Кушнерук п-тво Петранич, М. Батицький, Стефан Ількiв, Григорій Кутний, п-тво Королик, п. Боднарук.

По 75ц.: п-тво Тимбурські

По 50ц. Евген Ластівецький, Григорій Грицак.

По 25ц.: Василь Меґадин

Всего разом жертвували 25 дол. З того пан Світик зложив у Летбридж на Червоний Хрест $12.50, а 12.50 о. Березіцький віслав на духовний семинар.

Дорогі гості, котрі були в моїм [illegible] ні 29 вересня нехай цей день буде памятний в наших серцях. Дай Боже, щоби в короткім часі у нашій околиці була наша греко-православна громада, і щоби ми тут виховали свої діти як виховали наші родичі нас.

Филип Згурський.

АРХИЕР. ВІЗИТАЦІЯ В ВІННІПЕГУ.

Жовтня 20-го ц. р. було в укр. православній громаді на [illegible] велике Свято. Церква присвячена Архистратигови Михайлови. Отже цего то дня витав в згаданій церкві Впр. Архиєпископ Іоан Теодорович.

В передодень цего свята заводилося на непогоду, почав ([illegible]) дощ, однакож в день свята погода була гарна.

Народу було багато — і місцевих та багато з недалеких, а то й дальших околиць. Так прим. були гості [illegible] з Мінесоти.

Архиерейська Служба Божа правилась при участи місцевого пароха о. Дмитрова та [illegible] Кудрика, що саме приїхав до Вінніпегу з Саскатуну.

По Службі Божій було водосвяття, та обхід кругом церкви з читанням Евангелій.

Після Богослуження всі зібрані зібрались в церковній салі на спільний обід. Тут рівнож були бесіди — о. Владики, о. Кудрика, ред. Стечишина та других.

Після обіду о. Владика мав окрему бесіду з дітьми.

Всі громадяни кажуть, що це була найвеличавіша візитація в цій громаді з усіх, які до тепер тут були.

СТІЙМО НА СВОЇМ ПРАВОСЛАВНІМ ҐРУНТІ.

Низше подана стаття написана перед нинішною війною на Волині, щоби пригадати тамошним православним українцям їхні обовязки. Зокрема вона зачіпає справу нової „Ужендової унії", яку вороги заводили на землях Волині, Холмщини, Полісся і Підляша. „Ужендова унія" стояла близше костела, ніж гр.-кат. унія — там вона була під безпосередною контролею римо-католиків.

Заклик, що був піднятий за морем, зачіпає і нас. Це ж там говорять наші браття про справу, що є спільною їм і нам. Ґрунт, про який там ходило, розтягається і до нас. Коли ж там ворог забрав в руки наш ґрунт, то на нас спадає ще більший обовязок стояти твердо на тій части ґрунту, що в наших руках лишився.

І тут є всякі „унії", до яких слабодухи відходять — „унії" релігійні і безрелігійні. І тут є повно баламутів, що зводять менше досвідчених на манівці, отже цей заклик, піднятий за морем, повинні ми і до тутешнього нашого життя прикласти. З такою думкою передруковуємо цю статейку.

(Ред. В.)

Для нашої святої української православної віри — віри наших дідів-прадідів настали люті часи

Починаючи з безбожників і нехристів і кінчаючи християнами інших ісповідань, — всі повстали проти віри православної, а особливо римо католики. Вони вживають ріжноманітних засобів, щоб звести наш український нарід із стародавнього шляху правдивої віри, якою віруючи й спасалися не тільки св. Апостоли, мученики, вселенські учителі, але й наші рідні подвижники св. Антоній і Феодосій Київо-Печерські, Йов Почаївський, Афанасій Берестейський і багато інших угодників Божих землі української.

Католики в свойому блуді й несвідомости називають нас „схизматиками", а навіть поганами, й до нас, неначе до яких язичників, посилають своїх місіонарів, щоб навернути нас, як вони кажуть до віри правдивої, а властиво — зробити нас відступниками від своєї віри, зрадниками рідної Матері-Церкви.

Люди що заблудять, завжди намагаються звести з правильного шляху й інших. Така вже людська натура.

Але римо-католицькі езуїти знають, що не легко відірвати православних від їхньої віри, церкви, обрядів і Служби Божої, які українці люблять понад усе на світі. Отже езуїти вигадали хитру пастку — нову віру, яку називають католицтвом східного обряду" („ужена унія).

В цій новій вірі римо-католики дають православним усе те, що вони й без них завжди мали й мають: Причастя під двома видами, ксьондзів жонатих і стародавній священичий одяг, бороди, вуса, як у православних священиків; але залишають стару словянську мову в Службі Божій, щоб українці не знали, що вони є українцями. Крім цього ці ксьондзи, щоб притягти православних селян, дешевше хрестять, хоронять, вінчають, бо їм за це платять з Риму спеціяльну місіонарську платню. Ці ксьондзи мають право відчиняти, як хочуть, зачинені православні церкви й відправляти в них служби. Їм це можна..

З якою ж метою вони все це роблять і що з цього вийшло б, колиб православні українці пішли за ними?

Римо-католики кажуть, що вони хочуть, щоб усі християни обєдналися в одно стадо Христове, в одну християнську церкву на землі, на чолі з єдиним пастирем Христовим.

Але це не відповідає дійсности.

Свого часу в Стокгольмі (в Швеції) відбувся зїзд представників усіх християнських вірувань цілого світу, щоб у спільній нараді найти шлях обєднання всіх християнських народів у любові й спільній думці. Але римо-католики на цей зїзд не поїхали. Не дух христової науки, а страшна гордість і пиха керує Римом. Римський папа тому й відділився з своєю церквою в XI століттї від церкви вселенської, що захотів бути вище всіх. Гордість дійшла до того, що вони називають себе намісниками Христовими. Христу залишають владу на небі, а собі присвоюють цю владу на землі. Папа хоче захопити частину влади у Бога, єдиного Господаря неба й землі. І за це римо-католики називають його святим!

Ми, православні, віруємо, що головою церкви є Христос і ніколи не дійдемо до такої дурниці, щоб грішну людину вважати за Божого намісника. Не треба нам пап, бо ми маємо Христа. Від самого початку християнства й дотепер правдиві християни — Його одного визнавали за єдиного Голову Церкви, при цій вірі й думці залишимося й ми.

Всі обіцянки римо-католиків залишити нам і східній обряд і церкви й Службу Божу ми добре знаємо з історії. Переманивши до себе малодухих православних, езуїти швидко переробилиб церкви на костели, захоплюючи їх силою, як і тепер роблять; ввели б латинську службу, замінили б наші співи своїми співами та органами, скасували б наші чудові обряди, впровадили б тиху „мшу", дзвіночки й т. д. — і від прадідівської православної церкви нічого б не залишилося

В останньому часі деякі нетверді в вірі священики, монахи, дяки й миряне попереходили в цю нову віру — „католицтво східнього обряду." І що ж вони там найшли? Пустку духовну, від якої почали тікати з жахом Не пройшло кількох місяців, як відступники почали в сльозах благати церковну владу прийняти їх назад до святої Матері Православної Церкви. Досить згадати, що вернулися три монахи — Ніфонт, Федір й Ананія; вернулося багато й інших, побачивши, що там де пішли, нема того, що в своїй прадідній Православній Церкві — в Церкві, що поставив для українського життя св. Володимир.

Памятаймо, що наше українське життя набере здоровля і сили лише на своїм рідним ґрунті; що збудується наша сила лише на історичних основах, черпаючи воду з прадідних наших джерел. Лише на такім ґрунті всі українці зрозуміють себе і зєднаються для спільної праці — для тутешнього і небесного

БРИТИЙСЬКИЙ ІЗРАЇЛЬ.

Є на світі релігійні секти, а є і такі, що мають ніби релігійний одяг, але можна їх скорше називати розкладовими творами замаскованої політики.

Є організація, що звесь „Федерація Британського Ізраїля" (Бритиш Ізраель Федерейшин). Це ні би секта, а ніби і не секта, але якийсь рух, якийсь світогляд, побудований на жидівській історії.

Головні засади тої Федерації такі:

1. Ізраїль (жиди), це вибраний Богом нарід.

2. Правдивим Ізраїлем не є жиди, але англійський нарід.

3. Англійський нарід, як Богом вибраний Ізраїль має перемогти поганський світ і заведе на землі 1000 літ щасливого життя, себто Царство Боже на землі.

Хто саме дав початок до такої Федерації і її роботи, годі довідатись. А до Федерації втягають людей ріжних сект і становищ. В першу ж чергу Федерація має на увазі англійців.

Головна теорія Федерації крутиться кругом „пропавших поколінь" Ізраїля.

В 10 віку перед Христом, по смерти Соломона, жидівська держава поділилась на дві царстві. Одно обнимало покоління Юди і Вениямина, що звалось Юдове царство, а друге, що обнимало всі решта поколінь звалось Царство Ізраїльське. При кінци 8-го віку перед Христом асирійці злобули Ізраїльське Царство багато жидів повиводили і на їх місце попасилали асирійців. Оставші жиди в Ізраїльськім Царстві помішалися з асирійцями і так повстали самаряни. Словом — 10 жидівських поколінь затратилося.

Організація Британського Ізраїля рисує теорію, що англійці це потомки загублених десятьох жидівських племен. І хоч така теорія не має ніяких історичних доказів, хоч не має розумних основ, одинакож є люде, що такою теорією захоплюються і вірять в те, що вона проповідує.

Для розумних людей така теорія є в першій мірі нісенітницею. А дальше — можна в ній добачити руку чужої політичної справи. Настроївши в відповідним напрямі людей зможе політична рука для своєї справи їх використовувати.

ЧУЖОМОВНІ РАДІО-ПРОГРАМИ В АМЕРИЦІ.

Федеральна Комунікаційна Комісія у Вашингтоні звертає пильну увагу на яку сотню радіо стацій, з яких говорить не англійська мова а між ними є й українська.

Ці стації приміщені звичайно в промислових осередках, де багато чужинних робітників, одначе ні одна стація не вживає виключно чужинецької мови. Урядовці, що прислухуються до чужомовних програм, заявляють, що федеральний уряд не хоче їх припинити. Навпаки твердять вони, що уряд хоче вжити ці радіо-програми на те, щоб чужинецький елемент втримати в солідарности.

Лише в Шікаґо заборонено досі одну радіо-програму, тому що в ній були впливи німецького Бунду.

Щоб точніше слідити чужинецькі радіо-програми Федеральна Комісія поробила всякі приготування до їх рекордування на плитах та до перекладу на англійську мову.

ВИРІКСЯ СВОГО СИНА.

Професор каліфорнійського університету, Самуїл Честер Мей, зробив заяву, що виркається свого сина і позбавляє його частини того майна, що мав би син дістати. Причиною до того було, що син вавися явно за комунізмом. Син, Кенет Мей, є нишим учителем в університеті.

Професор оголосив своє рішення коли син став провідником большевицької агітації, отже публично показав свою тісну звязь з комунізмом. Старий батько сказав:

— Це одинокий гідний крок, що відповідає моїм особистим поглядам і моєму становищу!

Кілька подібних випадків були відомі з українського життя в старім краю, де батько вирікався сина хруня, де хруня, чи яничара вирікалася публично ціла родина.

Такі факти є добрим свідоцтвом про нарід, між яким вони зявляються. Вони показують, що між народом є люде з незвичайно здоровим розумом, який вміє гідно і рішучо стати проти злочину. А дальше — такі випадки є гідним приміром для других, а пострахом для безхарактерних одиниць. Отже такі факти є силою, що стоїть на сторожі інтересів здорового життя.

ПІСНЯ МАТЕРІ.

Місяць ясненький
Промінь тихесенький
Кинув до нас,
Спи ж ти, малесенький
Пізній бо час.
Любо ти спати меш,
Поки не знати меш,
Що то печаль,
Хутко приймати меш,
Лихо та жаль.
Туга даремна!
Доля таємная
Тебе чека.
Ясна чи темна?
Хто зна яка!
Тяжка годинонько!
Гірка хвилинонько!
Лихо не спить...
Леле дитинонько!
Жить — сльози лить.
Сором хилиться,
Долі кориться!
Час твій прийде
З долею битися
Сой пропаде
Місяць ясненький
Промінь тихенький
Кинув до нас...
Спи ж ти, малесенький
Поки є час.

Леся Українка.

ЧОГО ЦЕ?..

Чого це, мій краю,
Я гірко скучаю,
Бува як покину тебе?
І сам я не знаю,
Чом сльози роняю —
Щось давить, щось мучить мене

І тут же є люди,
Тай сонечко всюди —
Всіх гріє, всіх вабить воно...
Та тяжко у грудях,
Хоч я і на людях,
А моя на [illegible]

Так пташка буває
У клітці скучає,
Хоч клітка ота й золота,
А все виглядає,
До дверець літає
Про волю у сонця пита

Гр. Кернеренко.

МОЛИСЯ БОГУ!

Молися Богу за Вкраїну ....
Молися сину мій!
Щоб Бог підняв її з руїни
Щоб дав Він волю їй.
Щоб сонце правди і свободи
Над нею сяло день і ніч;
Щоб всякі свари і незгоди
По вік втікали від неї пріч!
Щоб не крівавими руками
Обняти міг би брата брат,
А чистими любви сльозами,
Щоб змив свою офіру кат.
Молись дитино моя мила,
Покіль душа твоя свята!
Моя душа в грісі струхліла.
Мої осквернені уста.
Не смію я благать Благого....
Покль себе я осквернив.
Молись, проси, благай у Його,
Щоб гнів на милість Він
(змінив.

С. Бердяєв.

ПОДЯКА.

(Гемилтон, Онт.)

Велику несподіванку і радість вчинили мені і моїй дружині громади у Валлінгдоні, Кегвині і Завалю, коли на спільних обідах нас прощали на нову парафію, обдаровуючи нас цінними річами. Вони довго остануть в нас і будуть пригадувати час, який ми пережили разом на служінню Богу і на Його Славу.

Рівнож подяка від нас громаді на Сучаві за їх щирий дарунок, врučений нам перед самим відїздом.

Щира дяка громадам в Прут і в Кейленд за дарунки дані нам по приїзді моєї дружини з манітобської санаторії до дому. Річи були для нас в той час дуже потрібні, отже остільки цінішими вони для нас стали.

Щиру подяку складаємо і старенькій пані Бичик з Кадрон за її цінний дарунок нам.

Всі дари і теплі слова желань ми прийняли з сердечною подякою і не забудемо їх поки нашого життя. Вони все будуть заохочувати нас до витревалої народної праці.

А всім, що виявили нам свою щирість нехай Господь нагородить щастям, [illegible] і довгим віком.

о. І. Гикавий і дружина.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Ф. Керніцького

Листопад.

3 Неділя — Канора
8 Пятниця, Дмитра Вмч. — Мазепа
10 Неділя — Врокстон.
17 Неділя — Даннел
21 Четвер Арх. Мих. — Сторновей
24 Неділя — Свидова
Адреса Скр 146. Канора, Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Т. А. Горбая

Листопад

3 Неділя — Дрифтинг Ривер
8. Вмч Дмитра — Петаюра
10. Нед. — Етелберт
17. Нед. — Шортдейл
21 Арх. Михаїла — Роблин, (фарми)
24 Неділя — Шелвелей

Грудень.

1 Неділя — Ленард

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Е. С. Уляна.

Листопад

3 Неділя — Форт Френсес.
8 Вел. Муч. Дмитра — Толстой
10. Неділя — Вайта
17 Неділя — Сеньків
21 Арх. Михайла — Онищиних
24 Неділя — Гардентон
Адреса. — Толстой, Ман.

Церковний Календар.

1 П. Йоіля прор
2 С. Вмч. Артема, пр. Артема
3 Н. 20 по Зісл. св. Д. Іларіона
4 П. Мч. Олександра
5 В. Якова ап. брата Госп.
6 С. Арети, Атаназія
7 Ч. Мч. Маркіяна й Мартирія
8 П. Дмитра Вмч.
9 С. Мч. Нестора, Капітолини
10 Н. 21. по Зісл. св. Д. Терентія
11 П. Бл. Марії, Анастазії
12 В. Зеновія і Зеновії
13 С. Стахія, Нар.
14 Ч. Безсреб. Кузьми й Демяна
15 П. Акинлина
16 С. Мч. Акепсина еп.
17 Н. 22 по Зісл. св. Д. Поапнія
18 П. Мч. Галактіона
19 В. Павла еп., Варлаама
20 С. Ерона, Лазаря
21 Ч. Собор Архистр. Михаїла
22 П. Онисифора
23 С. Ап. Ераста, Олимпа
24 Н. 23 по Зісл. св. Духа. Віктора
25 П. Івана Милостивого
26 В. † Івана Золот., Антоніна
27 С. Филипа ап.
28 Ч. Мч. св. Гурія, Салина
29 П. Ап. Матея
30 С. Григорія чуд. еп. Неокес.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. С. Симчича.

Листопад.

3. Неділя — Слава
Адреса: Бакс 81 Ендрю, Алта.
Адреса: Ендрю, Алта

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Д. Ф. Стратійчука.

Листопад

3. Неділя — Драй Ривер
8. Св. Дмитра — Валей Ривер
10 Неділя — Ешвил
17 Неділя — Дауфин
21. Св. Михаїла — Венлав (храм)
24. Неділя — Пайн Ривер.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. М. Боднарчука.

Листопад

5. Неділя — Стенен
8. Вмч. Дмитра — Арран, (Козар.)
10. Неділя — Глен Елдер
17 Неділя — Арран (місто)
21. Арх. Михайла — Прері Ривер (храм).
24 Неділя — Сторджис
Адреса — Арран Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Т. Ковалишина.

Листопад.

3. Неділя — Мензі
8. Пятниця, Дмитра — Жучкани, коло Шіго, Саск.
10. Неділя — Коло Льори, Саск.
17. Неділя — Січ
Адреса — Охборн, Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. П. Гліцького

Листопад.

3 Неділя — Малантон
10 Неділя — Септон.
17 Неділя — Тиндал
Адреса 263 Дороті Ст. Вінніпег

Устав Церковний.

Листопад.

3 Нед. 20 по Зісл. св. Духа: Гол. 3. Утр. Еван. Ів. XX: 19—31. Літ. Ап. Гал. I: 11—19. Еван. Луки VII: 11—16.

8 Пятниця Дмитра Вмч. Єв. Мат X: 16—22 Ап 2 Тим II 1 10 Еван Ів XV 17 - 27 XVI: 1 2

10 Нед. 21 по Зісл. св. Духа: Гол. 4 Утр Еван Ів XXI 1—14 Ап Гал. II: 16—20 Еван Луки VIII 5 15

17 Нед. 22 По Зісл. св. Духа. Голос 5. Утр. Еван Ів XXI 15 25; Літ Ап Гал. VI: 11—18 Еван Лук. XVI 19—31

21. Четвер — Собор Архистратига Михаїла. Утр Еван Мат XIII: 24—30 і 36—43 Літ Ап жид II: 2—10; Еван Луки X: 16—21

24 Неділя 23 по Зісл. св. Духа: Голос 6 Утр Еван Матея XXVIII: 16—20 Літ Ап. Еф II: 4 10; Еван. Луки VIII 26 39.

Грудень.

1 Неділя 24 по Зісл. св. Духа: Голос 7 Утр Еван Марка XV 1—8 Літ Ап. Ефес. II: 14—22; Еван. Лук. VIII: 41—56.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

РІК XVII WINNIPEG, MAN., NOV. 15th, 1940 ВИННІПЕГ, МАН., 15 ЛИСТОПАДА, 1940. ЧИСЛО (354) 22

РЕЛІГІЙНЕ ПОЛОЖЕННЯ В БОЛЬШЕВІЇ.

Часопис „Родіна", що виходить в Софії, в Болгарії, подає вісти про релігійний стан в большевії. До Софії мав приїхати хтось з большевії й оповідав:

„Релігійних стремлінь большевики не знищили. В послідних літах релігійний настрій набирає більше сили. Насильство над релігією підносить силу релігії.

„Релігійність зростає навіть між комуністами. Церкви всюди понищені. Вони стоять лише там, де є чужі консуляти; там їх зоставлено на показ, щоби доказувати, що релігії не переслідується.

„Можна бачити дивне явище — люде стоять годинами на тім місци, де давніше стояла церква. Навіть партійні комуністи. Чи моляться, годі знати. Одні стоять в глибокій задумі, інші щось розважають.

„В Одесі зосталася всего одна церква, [illegible] священики, але [illegible] хто лише мі[illegible] спромогти [illegible]", то носив до церкви святити.

„Старші закидають нам (молодшим), що не ходимо до церкви (очевидно, де церква є). Це правда, ходимо мало. Коли б мене, чи кого побачили кілька разів в церкві, то стратимо роботу. І це ще найлекша кара. А що тоді? Ще між [illegible] героїв святих".

[illegible] оповідав, що вінчання перед [illegible] урядом (ЗАГС [illegible]) звуть „собачим весіллям". І таке супруже звичайно по кількох місяцях [illegible]ться. На жінку, що раз [illegible] знов вінчалася в ЗАГС, [illegible] неважливо. Самі комуністи волять вінчатися в церкв..

Друге жерело вістей „Анти-Релігіоз[illegible]", отирелігійна газета з большевії [illegible] до скріплення релігійних переслідувань. Якийсь Ієкринський каже там, що нарід в Карелії відправляє [illegible] без священиків (Карелія на схід від Фінляндії. Отже хоч не стало священиків, то нарід продовжає релігійне життя самий.

Головніше, що там видно, то те, що перед в Богослуженнях ведуть жінки. Та виходить, що це та часть богослужения, яка в Православний Церкві належить до вірних, отже відправляєсь серед церкви, а не при вівтарі. Все ж таки і це є Богослуженням. Коли ж треба винести з Вівтаря Хрест на середину церкви, то виносить найстарший чоловік. Це очевидно там, де ще є церква. Карельці, це часть фінляндців і мають Православну Церкву.

—=(†)=—

ПЕРЕШУКУЮТЬ БІБЛІОТЕКИ.

В завойованій Франції німецькі власти перешукують бібліотеки, і книгарні і забирають книжки, в яких може бути протинімецький зміст. Окрему увагу звертають на літературу католицьку, на католицькі школи, їх бібліотеки, монастирі і мешкання католицьких достойників. Забрали також велику бібліотеку „Жидівського Союзу", та всі масонські бібліотеки.

І СЛАБІ ПОМАГАЮТЬ ГОЛОДНИМ.

Вже кілька літ воює Японія з Китаєм (Хінами). Китайці борються по геройськи даючи все, що мають — майно і життя. Бо свобода народу, це найдорожче, що треба захищати; а неволя, це найстрашніше лихо, в яке можна людям впасти.

Місіонар Свіней доносить з Нгай Мун, з полудневого Китаю, що там є кольонія прокажених, отже хорих на майже невилічиму слабість. Є там 240 прокажених. Живуть відокремлені, щоби не заражувати других.

Та хоч самі нещасні, але журяться вони також недолею свого народу. Коли довідалися, що побіч кількалітної війни з Японією в декотрих сторонах ще й риж не вродився і нарід голодує, то наложили на себе одноденний піст, щоби поживу, яку вони мали дістати, післати голодним їх братам.

Яка це велика жертва!

—=(†)=—

КОНВЕНЦІЯ ЕПИСКОПАЛІВ.

В Канзас Сити, в Злучених Державах [illegible] конвенція Протестантської Епископальної Церкви і про ню подають часописі такі вісти:

Конвенція ухвалила буджет — суму 2,535,847 доларів на слідуючий рік для ведення церковної роботи. Сюди не входять місцеві громадські видатки, як будова церков, удержання священиків і т. п. Згаданою сумою має орудувати правління [illegible] Церкви на загальні [illegible] на піддержування місійної роботи поза Америкою. Ухвалили також дати 300,000 доларів на поміч місійній роботі Англиканської Церкви в Англії, як своєї матірньої Церкви.

Що до церкви Англиканської (в Англії), то її річний видаток на місійну роботу її 12-ох місійних товариств виносить 1,000,000 фунтів, або коло 5,000,000 доларів.

Обговорювано справу злуки з пресвітеріянами і доведено до деякого збли[illegible].

Окремо застановлялись над питанням [illegible] розведених, переглядаючи звіт [illegible] до того вибрано. комісії Справ [illegible] вибрано нову комісію з 15 осіб: 5 епископів, 5 священиків і 5 світських, [illegible] мають цю справу [illegible] обдумати.

—=(†)=—

„47,000,000 ЧОРЧИЛІВ".

Була недавно в „Н. Й. Таймс" інтересна редакторська замітка з висше поданим заголовком і такого змісту:

„Що мається діяти з таким поганим народом, як Британці? Вони не поводяться, як повинні. Замісць розсипатися під довгим терором, вони бороняться тай приготовляють дальшу оборону. Замісць робити бунт проти своїх провідників, вони відбиваються і шлють бомби аж до Берліна і північної Італії.

„Це таке небувале, що часопис графа Чіяна „Телеграф" запитує: Чи це правда, що 47,000,000 британців є 47,000,000-ми Чорчилів, готових скорше вмерти, ніж піддатися".

Інтересна увага! Українці повинні її також затямити.

„КОМІТЕТ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ".

Вкінци сталося те, до чого роблено заходи від давна і що було бажанням загалу — створено одно репрезентаційне тіло для цілого українського загалу в Канаді, а ним є „Комітет Українців Канади".

Доси було два Комітети: 1) Український Центральний Комітет, та 2) Репрезентаційний Комітет Українців Канади (РКУК). З них повстав тепер „Комітет Українців Канади", як репрезентаційне тіло таких організацій: Союз Українців Самостійників (СУС); Союз Гетьманців Державників (СГД); Союз Українських Організацій (СУО); Брацтво Українців Католиків (БУК) та Українське Національне Обєднання (УНО).

До створення „Комітету Українців Канади" прийшло 7-го листопада, по дводневних переговорах представників обох попередних комітетів і їхніх союзних організацій. Коли цілий склад Комітету буде відповідно налагоджений, тоді поведе він роботу, яка потрібна і яка можлива.

—=(†)=—

ПОВОРОТ ДО РЕЛІГІЇ В ФРАНЦІЇ.

Після того, що французи пережили в послідних часах, французам стає щораз більше зрозумілим, що лихо, яке на них спало, було овочем їх безрелігійности. Франція, беручи назагал, була безрелігійною країною.

Нинішний уряд Франції покасував вже деякі закони, що були вимірені проти церкви, а також порозвязував масонські товариства „Великого Сходу", що робили протирелігійну роботу.

Звернено також увагу на пянство, що дуже поширилося і робляться заходи, щоби його бодай обмежити.

Уряд взяв в свої руки справу платні робітників, з наміром завести таке, щоби кождий робітник дістав платню відповідно до величини родини.

Отже починають відбудову Франції з морально-релігійної сторони життя.

—(†)—

ТЕОДОР СВИСТУН З КАТОЛИКАМИ.

В Стейтах є брат тутешного Свистуна, Теодор Свистун. Колись він був в Канаді.

В філадельфійській католицькій „Америці" з 24 жовтня, 1940 р. читаємо, що в Філаделфії католики нараджувались в справі „Українського Каледжа". Почетним головою комітету вибрали еп. Бучка, дальше ще кого, а до Контрольної Комісії: „п-ню Олену Штогрин, п. Василя Коцюбинського, п. Теодора Свистуна, п. Дмитра Гайового і д-ра Володимира Галана".

Знаючи, що тутешного Свистуна брат, Теодор Свистун там знаходиться, думаємо, що це він опинився в католиків. Відомо; що Теодор Свистун в Америці належав до Української Православної Церкви, робив їй там клопоти, а тепер, як бачимо, в католицькім таборі. Вістку цю подаємо для занотовання.

ЗАГАДОЧНА МІСІОНАРСЬКА РОБОТА.

В 86 ч. „Нового Шляху" бачимо таке оголошення:

„**БОГОСЛУЖЕННЯ в Українській Православній Церкві** на Сопоф, Саск. в неділю 27 жовтня відправить о. Т. Д. Волохатюк, місіонар Українського Православного Собору св. Покрови в Винніпеґу. Пополудні — виклад про церковне положення. Запрошуємо всіх доокoличних українців. За заряд Цер. Громади В. Сметанюк, секр. В. Балан, голова."

Не минуло багато часу, бо вже в 89 числі „Н. Шляху" читаємо:

В „Новім Шляху" ч. 86 було подане оголошення про відправу Богослужения в колонії Сопоф, Саск., в якому було зазначено, що о. Г. Волохатюк є місіонарем Українського Прав. Собору св. Покрови в Винніпеґу.

Заявляємо, що Соборна парохія св. Покрови в Винніпеґу не має місіонаря й нікого не уповажнювала до місійної праці від імені Собору.

За Заряд Собору:
Л. Грабовецький, голова,
М. Палюк, секретар.

Поїздка місіонаря, це важна справа. Хтось його посилає, він чиюсь справу заступає, він для когось працює. Він чийсь висланник. І поставлення когось місіонарем проголошуєсь загалови, або бодай тим, яких він має відвідувати. Коли б же приїхав без того, то його або не приймають, як непевного, або кажуть показати документи.

Як же справа стоїть з Волохатюком? Місіонар він, чи ні? А коли місіонар, то чий?

Недавно був Волохатюк в Винніпеґу і, як оповідають, мав навіть правити, чи з Маєвським, чи сам. Та важне, що був він тут, бачився з Маєвським і його громадою. Чи його приїзд був випадковий, чи як, про те не знаємо.

Та коли поїхав звідси, зараз читаємо в „Н. Шляху" оголошення з Сопоф, Саск., що Волохатюк є місіонарем „Собору св. Покрови" і буде мати в них Богослуження та буде пояснити церковне положення. І тут вже починається безконечна загадка.

Зараз стало питання: Хто назначив Волохатюка місіонарем? Чи громада? Чи Маєвський? Чи Свистун? І хто повідомив громаду в Сопоф про його місіонарство?

Нині заряд громади Маєвського оголошує, що вона не має місіонаря і Волохатюка до місійної поїздки не уповажнювала.

І тут виринає нове питання: Коли не уповажнювала громада, то чи не уповажнив хтось, не питаючи громади? Або чи сам Волохатюк не поставив себе місіонарем, заступаючись громадою Маєвського без її відома? І як знав Волохатюк, що громада в Сопоф хоче його „місійних" відвідин? Як він з громадою в Сопоф порозумівся?

Коли поставите собі все те перед очи, то виходить, що мабуть хтось використовує громаду Маєвського якраз на те, щоби широкий загал баламутити. Це заставляє нас сказати дещо більше, що може придатися і громаді Маєвського і що може заставити загал до обережности.

Берімо найперше громаду з Сопоф, бо вона є сама собою ще окремим питанням... Треба згадати, що громада з Сопоф вислала була делеґата на Собор до Саскатуну, але що до того часу вона вязалася з Маєвським, то її делеґата Собор за делеґата не приняв. Однакож дав йому місце між гостями. А як гість він бачив і чув все, що на Соборі робилося. Позатим окремо дістaвав він ті пояснення, яких хотів.

Здавалось би, що коли він вернеться і все оповість, то громада прийме його слова з повним довірям, як свого висланника. І тоді громаді стане ясним церковне положення тої Церкви, про яку громаді тоді ходило.

Коли ж недавно тая ж громада оголосила, що Волохатюк буде виясньовати церковне положення, то видно, що громада стоїть нині там, де стояла давно. Чого не розуміла колись, того не розуміє нині. Куди хилилася колись, туди нині йде. А загалом виглядає, що громаді цілком не ходить про дійсну церковну справу. Бо замість шукати вияснень там, де добрі люди шукають, вона шукає там, де бачимо...

Кажемо — громада... Хоч бути може, що в громаді в Сопоф є люди, що можуть на справу здорово дивитися.

Берімо тепер справу Волохатюка...

Колись Волохатюк був священиком Укр. Прав. Церкви в Канаді та вже багато літ ним не є. Були відомости, що був він зареґістрований в Алберті, як священик Російської Церкви. Також відомо, що будучи поза Укр. Прав. Церквою, він звертався час час від часу до деяких громад Укр. Прав. Церкви, щоби принимали його з Богослуженням. Розуміється, що звичайно з таких випросин мало користи було, бо громади не вважали себе африканцями, до яких можуть всякі самозванчі вандрівні місіонарі заїзджати.

Вкінци довідуємось, що Волохатюк приїхав до Вінніпеґу, а зараз невдовзі громада з Сопоф оголошує його місіонарем. Вслід за тим вінніпежська громада Волохатюка своїм місіонарем не признає. Чи не загадочне положення і для загалу, а вже окремо для громади в Сопоф? Більше загадочне, ніж „церковне положення", про яке громаді в Сопоф ходило.

Окремо треба розглянути справу „Собору", бо видно, що бодай громаді в Сопоф вона незрозуміла.

Був час, коли в Винніпеґу була церква, що звалась: „Український Православний Собор". І це не був порожний титул — це була дійсність. Ця церква звалась „Собором" тому, що була Церквою Епископською — його Катедрою (катедральна церква). І як така — вона будувалася коштом цілого українського загалу в Канаді, як власність цілого загалу і для його загальних потреб.

Таке було! Але такого нема нині! „Оборонці" добилися того, що собор перестав бути собором. Власність цілого загалу стала власністю одної одинокої громади Маєвського — а тимсамим вся „соборність" скінчилася. Се вже не епископська церква. Давний собор має нині тільки соборности, як і церква в Сопоф. Тільки соборности і тільки авторітету. Це ж будинок одної одинокої громади, яка навіть з епископом та Укр. Прав. Церквою не звязана.

І коли така одна громада могла б висилати своїх „місіонарів", то чому не може таких самих „місіонарів" висилати громада з Сопоф? Це ж однакові громади і церкви.

І тому вязати місіонарство Волохатюка з неіснуючим нині „Укр. Прав. Собором в Винніпеґу", як ніби провідним осередком Укр. Прав. Церкви (бо і якої?), це свідоме, або несвідоме, але все ж таки баламучення загалу! Це галабурда!

Волохатюк міг би бути місіонарем самозванцем (на власну руку). Або місіонарем Церкви Російської. Або жуківської. Або католицької. Або навіть цілої громади Маєвського, але не „Укр. Прав. Собору". Бо це давна назва того, що було, а чого нема нині. Нині є будинок одної громади, що сама покищо не знає на чім і при чім стоїть. А одна громада ніколи „Соборів" не мала, їх не потребувала і місіонарів не висилала.

Справа з „місіонарством" Волохатюка повинна бути наукою і для громади в Сопоф і для кого небудь з тих, що подібно, як громада в Сопоф, до церковної справи ставиться. Ця справа повинна вияснити їм „церковне положення" взагалі.

Громада в Сопоф хотіла, щоби Волохатюк пояснив їй „церковне положення". Та якої церкви, чи церков? Чи тої, до якої належить Волохатюк? Чи тих, до яких він не належить?

На світі буває таке, що хто сам до якоїсь Церкви належить, то і без спеціяльних місіонарів знає положення своєї Церкви. Він і другим те положення вияснює. Він міг би вияснити його і Волохатюкови. А громада з Сопоф, як видно, хоче знати положення тої Церкви, до якої сама не належить.

Хто, приміром належить до Української Православної Церкви, той не потребує про Укр. Прав. Церкву довідуватись від вандрівних місіонарів. Бо він читає орган Церкви — „Вістник" — отже в нім слідить за ходом церковного життя. Дальше він сходиться з провідними людьми своєї Церкви, а в потребі вдаєсь до них за поясненнями і так йому положення його Церкви завсігди відоме. А це тому, що він сам є діяльною частиною своєї Церкви і до якоїсь міри також творцем церковного положення. Це загальне правило в відношенню осіб, чи громад до своєї церкви. І громада в Сопоф повинна це запамятати.

А тепер ще слово про „Новий Шлях", оскільки він місійній роботі помагає.

В 86 ч. „Н. Шляху" читаємо про Волохатюка, як місіонаря Собору, а зараз в 87 ч. бачимо також оголошення саскатунських баптистів, де запрошують всіх до „Дому Євангелії" на торжественне зібрання і концерт та виклади св. Письма, що мають продовжуватися. Вступ завжди безплатний і вільний..

Не будемо розбирати питання про баптистів, але не можна обминути питання про релігійне „Вірую" самого „Нового Шляху" та його церковну політику. Яку Віру, чи Церкву вважає він своєю, яку чужою; яку готов він піддержувати, якої ні і чому: яка Церква, по його думці, повинна бути Церквою українського народу, а яка ні...

Це важні питання, а ще більше для часопису, як „Н. Шлях", що рад весь провід цілого українського життя взяти в свої одинокі руки. Як такий, він мусить мати ясний погляд і на релігійні та церковні справи і сміло його перед загалом ставити.

З того, що бачимо, виходить, що „Н. Шлях" для церковних справ є тим, що заїздний дім для перехожих і переїзджих. Хто навинесь — заходи! Заплати, переночуй, і забирайся!... Або руководиться він того роду політикою, що: Ласкаве теля дві корові ссе". Може в коровячім роді воно й добре, однакож така політика в поважних людей не практикується.

—=(†)=—

ЛІКАРЮ, ВИЛІКУЙ ПЕРШЕ СЕБЕ.

Василіянське „Світло" помістило недавно статтю п. з. „Хаос між православними в Америці".

І там каже воно, що колись Православна Церква жила „буйним християнським життям, видала великих Отців Церкви і святих, та створила прекрасний східний обряд"... але це було тоді, коли була злучена з Римом. Та як патріярхи Фотій і Керулярій завели „схизму", відтоді та Церква вже не Православна. Лише „любить називати себе „православною"...

Зате в католицькій церкві „видно життя, розвій, лад і працю; між православними є тільки мертвеччина, сварки, ґризня, занепад і хаос".

Дуже клопочесь „Світло" Укр. Прав. Церквою, тай чому би ні! Не було б цеї Церкви, а тоді рай і для „Світла" і василіян і римських політиків.

„Світло" покликаєсь на „Українську Зорю" зі Зединених Держав, але мабуть вони одно другим свідчаться.

Кажуть вони обоє, що в Укр. Прав. Церкві в Америці „брак авторітету і карности". Та це те, що бачити чуже під лісом, от що!

Річ звичайна, що можуть бути і в православних прояви непослуху і непошани авторітету. Таке на світі буває. Кажуть: „І між святими зайде суперечка". Люде ж людьми. Дотого ж в Америці й Канаді до подібного є пригожий ґрунт.

Та коли б католики з такого боку були хоч дрібку красші, так собі говори і пиши. Твоя рація! Тимчасом що в католиків діється?!

Запитати б: як ставилися в Канаді до авторітету гр. кат. духовні: Заклинський, Крохмальний, Гудима, Василевич? Навіть Красіцький. З великою пошаною?

А чи між гр. кат. василіянами, редемптористами і світськими духовними бувала велика згода? Ні! хоч і як закривають все те, а воно таки на світ виходить.

Коли в католиків все добре, так чому еп. Будка поїхав до Галичини? Чи тому, що в католиків лад? Чи тому, що дуже його поважали — хочби самі василіяни? А де є лад, там епископ остае в дієцезії до смерти.

Також еп. Бучко чому покинув Бразилію? Певно, що через католицький нелад.

А чи не був це хаос в католицькій церкві в Зединених Державах, коли були там гр. кат. священики: Ардан, Стефанович, Бончевський і др., що також не дуже на католицький авторітет оглядалися. От нехай би „Світло прочитало спомини гр. кат. свящ. Пристая, а він про ту католицьку „пошану" авторітету гарно говорить.

А в Европі.... Робота Хомишина йде наперекір роботі Шептицького Одні католики в Польщі руйнують церкви, другі протестують. В часі великої війни французькі епископи хочуть зірвати з папою... А чи все те є ознакою ладу?

„Світло" та „Укр. Зоря" кажуть, що склад священства в обох Православних Церквах в Зединених Державах є „компромітуючим для української іміграції".

Та і тут дещо не так. Бо в Америці є тільки одна Українська Православна Церква з архиепископом Іоанном, а друга, що зве себе також Українською Православною, залежна від греків. „Української Православної" назви вживає вона, щоби держатись на поверхни життя. Та коли вона такою є, як є, то за те винен католицький нелад. Було таке, що гр. кат. духовні в Зед. Державах не хотіли слухати католицького авторітету, відірвалися і так ця Церква повстала. Католицький нелад цю Церкву створив, а тепер на ню пальцем показує.

Що ж до Української Православної Церкви, то знаю її священиків, які ревно працюють на Христовій ниві. Серед недостатків і невигод працюють з повною посвятою.

Правда, були в рядах священиків Української Православної Церкви і такі, що не відповідали свому становищу, і їх Церква позбулася. Так, як позбуваєсь і Церква католицька, тих, що не відповідають її вимогам. Отже коли таких „Світло" має на увазі в Укр. Прав. Церкві, то нехай гляне і на своїх.

Покликаються католики на якихсь світських людей, що клопочуться положенням Укр. Прав. Церкви — та що це за одні? Звідки вони? Треба би зблизка їх знати. А то готово вийти, що все те говориться для застрашування католицького загалу, щоби не йшов до Української Церкви. То і все.

Та василіяне великодушні! Вони радять православним, як лихо направити, отже кажуть, щоби православні переходили до католицької церкви. А вже „тоді оживе правдиве релігійне життя і буде лад й корисна праця для загального добра українського народу. Але така балачка, це очернювання других, щоби самим білійшими виглядати. Мовляв -- там все зле, в нас все добре. А на ділі воно не так. Вже самий спосіб їх відношення до Православних Церков не виявляє ані любови, ані релігійного розположення.

Заклинають: вертайтесь... Та від чого і до чого вертатись? Ще можна казати тим, що прийшли до православія з греко-католицизму, але ж предки греко-католиків були православні! Тай унію накинули чужі силою. Отже для них православіє є історичним ґрунтом. Хто ж не був греко-католиком ніколи, то що про нього казати? Тай пощо „вертатись" взагалі?

Кажуть, що лише в римській церкві є спасення, але це лише політична балачка. Спасення засновуєсь на добрих ділах, а чим католики кращі, ніж православні? Хіба, католики частіше причащаються, але поза тим видно, що вони від православних ані розумніші, ані чесніші, ані лучші. Це тут кругом нас. А що сказати про дальших?! Від кого українці католики терпіли сотні літ, як не від католиків? Це вам лад і святість. І спасення!

Коли що шкодить Православній Церкві, то не православіє, але католицизм. Той католицизм, що докладає старань, щоб Православній Церкві шкодити. Та робота, яку роблять католики під кличем: „Проч з Православієм!" А це не є роботою самарянина, що обмиває й обвиває рани. Це робота тих, що зоставили раненого."

Ще одно: накликає „Світло" своїх, щоби молилися за православних, каже — „просити Божої ласки та з любовію вказувати їм правий шлях католицької віри й Церкви".

Ну, молитись католики можуть, це православним не зашкодить. Вони ж, коли б молилися, то хіба будуть знати, за що моляться? Вони ж ані себе, ані православних не розуміють. Сами не знають, де правий шлях. Ті, що там на верхах, ведуть політику, чужу українцям, і диктують: Перше кричіть: Проч з православієм!, а потім великодушно моліться за православних. Що це? Християнство? Лад? Любов? Розум? Чи може фарисейство!

о. Є. Г.

—=(†)=—

СПРАВА ВТІКАЧІВ.

В часі минувшої війни, тай довго по війні справа „втікачів не вважалася важною. Світ втікачами мало інтересувався. Відомі були навіть випадки, що деякі держави видавали большевицьких втікачів назад большевикам в руки, отже на муки і розстріл.

Справа охорони втікачів або по англійськи „рефюджів", набрала сили аж в послідних кількох літах. Довгий час не було числа англійської газети, де би справа втікачів не підносилася. Перші втікачі були з Німеччини, дальше з Австрії, з Чехословаччини, з Польщі і других країв.

Між втікачами окремо висувають всяких вчених, професорів, адвокатів, лікарів і др.

Та коли з одної сторони йдуть заходи, щоби таким втікачам дати місце в Канаді та Зединених Державах, то видно також спротив. Дехто каже, що місцеві вчені не мають подостатком поля для праці, а коли прийдуть ще втікачі, тоді багато місцевих вчених лишаться цілком без роботи. В недавнім Н. Й. Таймсі пише професор фільозофії:

„Бачу, що др. Джансон дістав 500,000 доларів на спровадження втікачів. Гляньмо, які трудноші виходять. Каже Джансон, що ніхто з американських вчених не стратить роботи, та все ж де сяде втікач вчений, там не сяде американець.

„Для втікача вченого призначуєсь 5,000 дол. при вступі, та питання, коли таку велику суму платили американському інструкторови, чи професорови?

„Каже Джансон, що для повного забезпечення таких втікачів треба 1,000,000 доларів, але хіба не досить було би, коли б їх сюди впустити і нехай би шукали собі заняття, як всі люде шукають?

„Говорять: це була би нова сила в нашім розумовім життю. Але чому не давати місця молодим вченим американцям, щоби були новою силою?

„Кажуть ще, що треба европейських вчених затримати для наукової роботи. Кажуть таке про вчених, які все ж таки вчасти відвічальні за світову катастрофу. Та коли так, то чому найперше не подбати, щоби кождий американець мав відповідну його науці роботу і не мусів ставати звичайним писарем, чи шукати заняття в фабриці? Правда, кожда робота, вартна, але пощо витрачувати силу і кошти на здобуття великої науки, коли маю братись до роботи, яка великої науки не потребує?"

Журба про втікачів, це окреме явище в европейсько-американській суспільній політиці.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ
„ВЕЛИКІ РОКОВИНИ"?
ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 75 ЦЕНТІВ.
Consistory of Ukrainian Greek Orthodox Church,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік. — За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ЩО ВИ ПРО „ВІСТНИК" ДУМАЛИ?

I.

(*) Коли б запитати багатьох читачів „Вістника", що вони про „Вістник" думали, то розумні річи ми почули би.

— Я думав — сказав би оден — що коби так „Вістник" виходив хоч кождого тижня.

Я думав, що треба би, щоби „Вістник" мав хоч 16 сторін — сказав би другий

Я думав, що якто гарно було би, коли б в кождім числі „Вістника" були гарні образки — і чисто релігійні, і з нашого культурного життя, і зі світа — сказав би третий.

— Я думав, що треба би містити релігійні пісні, тай ще з нотами — сказав би знавець нот.

— Я думала, що повинні бути науки матерям для виховання дітей — сказала би мати.

— Я думав, що треба збільшити „Вістник" і мати окремий відділ для дітей і молоді...

— Я думала, що добре би мати в „Вістнику" жіночу сторінку...

Я думав, що варта би писати про церковні обряди, та подавати рисунки церков та церковних річей, церковної обстанови

— Я думав.. Я думала .

Багато чого почув би. Та мабуть найменше було би тих, які застановлялися, чого треба, щоби „Вістник" був таким, як вони хочуть. А ще менше тих, що доводили би думку до краю і шукали би способів, як „Вістник" зробити таким, як бажалось би

Коли б „Вістник" міг бути таким, як красші люде думають, то він був би справді великим добром для кождого дому, для кождої родини Великим культурним майном. І міг би бути Та щоби він таким був, то треба того, чого треба! От що!

Треба засобів! Просто сказавши: треба грошей, щоби було за що наняти рук до праці. Треба грошей, щоби було за що виробляти образки, рисунки Треба заставити людей, щоби приготовляли ріжнородний матеріял і за роботу людям заплатити.

„Вістник", це така будівля, як церква, як хата, як фарма, як фабрика.

Щоби мати велику церкву, гарно помальовану, з дорогими прикрасами, з добрим хором — мусить громада приклсти труду, щирости, завзяття, витревалости, а при всім тім грошей.

Щоби мати простору хату з гарними меблями і вигодами — треба грошей. Адже ж дармо ніхто матеріялу не дасть, будівничий дермо не збудує, меблів ніхто не подарує.

Щоби фарму провадити на ширші розміри, треба відповідної машинерії і потрібну скількість рук. А щоби все те мати — треба грошей.

Таке з культурними встановами, таке з економічними. Всюди треба грошей!

Щож це таке ті гроші? Є люде, яким здаесь, що гроші є великим лихом, напастею. Тому, що є на світі гроші, то — лиш давай їх і давай і давай!... А не було би їх, так нічого не даєш. Маєш спокій.

Гроші не є напастею. Ані лихом. Гроші, це праця. Дає хтось 10 доларів на громадську справу, це дав він праці на вартість 10 доларів. При будові церкви, чи народного дому дехто з членів дає лише працю, помагає при будові. Це те саме, що дав би гроші. А дав би гроші, то за них треба наняти робітника, отже наняти робучі руки.

Коли ж чоловік не хоче дати на щось грошей, то це він не хоче дати частини праці. Не хоче приложити своїх рук.

Коли не було на світі грошей, або було їх мало, то і тоді чоловік давав — хто час і працю рук, хто кількось овець, чи коней, чи коров, чи меду, чи шкір, чи риби, чи збіжжа, щоби громадські будівли будувати, інституції вдержувати, громадську роботу провадити.

Це треба памятати, коли говориться про гроші.

А тепер ще питання: чи має український загал тілько зайвих грошей, щоби зробити „Вістник" таким, як треба?

Відповідь може бути одна: Має! І більше має!

Коли б побіч грошей, які загал має, які пропускає на неконечне, на непотрібне, а то й на шкідливе, коли б побіч них загал мав відповідну широку свідомість, то був би і великий „Вістник", і велике церковне „Видавництво книжок", і багато всякої розумної, культурної роботи

Саме те, що „Вістника" не читає багато з тих, що повинні читати, показує людську несвідомість.

І те, що читачі „Вістника" не дбають, щоби їх сусіди і знакомі „Вістник" читали — показує нерозуміння справи.

Коли на сходинах, при балачках, на всяких зборах не підноситься справа „Вістника", як одинокого церковного органу, то це ознака великої вузкоглядности

Отже не брак грошей, але брак ясної думки, брак розуміння справи є головною недостачею в нашій роботі. Була би потрібна свідомість, а грошей було би. Всі давали би багато, і ніхто не збіднів би, і життя всіх користало би з роботи, яка тоді робилась би.

Як до того довести, поговоримо другим разом.

—=(†)=—

ПАПА БОЇТЬСЯ.

З Риму доносять, що Англія дала папі запевнення, що на папські церкви і будинки в Римі не буде кидати бомб. Папа підносив свою справу так, що там є дорогоцінні скарби культури

Були поголоски, що папа забереться з Риму, опісля появились вісти, що папа з Риму не забирається. Зате береться до будови для себе сховку.

До будови такого сховку мають вжити 90 тон сталі Сховок буде опалюватися, буде мати свою власну електрику, спальню, бібліотеку, кухню і каплицю. Сховок буде щільно замикатися, щоби гази туди не дісталися.

Мабуть на будову сховку підуть ті 2,500,000 золотих, що папа дістав за знищені українські церкви 1938 року.

ДОКУМЕНТИ З ГАЛИЧИНИ.

Що діється нині в Галичині, на Буковині та Волині під владою большевиків, мало знаємо. Прокрадеться загадковою мовою писаний листок, кілька замітних натяків, а промовчування того, що всюди для людей найінтереснійше — це те, що до нас деколи дістається і з чого мусимо додумуватись, що там діється

Дісталася нам недавно в руки копія метрики присланої сюди з Галичини, з „Тарнопольської Области", і вона також одну сторінку тамошнього життя відкриває. Передаючи її зміст пропускаємо імена і назви, зазначуючи їх буквами, також пропускаємо дні і місяці Це на те, щоби не давати в руки готового матеріялу для окремого переслідування осіб чи родин, які можуть тамошні большевики з поданою тут метрикою вязати. А вони мають тих, що їм доносять.

Метрика виглядає так:

Виписк од...... (число)
З Метричної Книги .... року.
Гром. Н. Н. Н-ич (призвище, імя та по батькови).
Уродився .. числа січня місяця, .. року
Місце народження с. Н.. . . [illegible] . .
(назва району).
Батько Н. Н. Н-ич.
Мать Н. Н. Н-на.
Дата (день і місяць) 1940
З зв. Рай. Бюро ЗАГС
(Рабінович)
Н-го РАЙОНУ
Вірність підпису гром. Рабіновича
(Тут дуже нікчемно зладжена печатка)
Стверджується
СЕЛИЩНА РАДА
ТАРНОПОЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТИ
Секретар
Н. . .
День і місяць, 1940.

Це зміст і вигляд метрики. Тай ще виписана (машинкою і рукою) на найгіршім папері, якого тут не вживають ані до писання, ані до друковання

А тепер пригляньмося змістови метрики.

З боку мови маємо московське „мать" замісць „мати, матір". А те московське „мать" в українців вживається в дуже неповажних висловах. Однакож большевики прикращують ним українські метрики.

Маємо: такого числа місяця — це московський спосіб числення.

Маємо „селищна рада" — це диволяд. Від слова „село" повинно бути „сельська", або „сільська", а „селищна" може походити від „селище" (нове, мале село), однакож слова „селище" на означення села тепер майже не вживається.

Ще дальше введення імен по батькови — як Петрович, Івановна — отже необхідна навіть в щоденному життю москвичів форма.

Побіч того ще „Тарнопольської области", так само неукраїнський вислів. По українськи „тернопільської".

Та одно, що найважніше — нема в метриці зазначено справи хрещення, отже релігійної приналежности властителя метрики. Нема того, що важне для особи, якій метрика видається; що важне може бути для його родини і родинних звязків, а то й національної приналежности до якоїсь міри. Чи хтось греко-католик, чи римо-католик, це покищо в українців трохи заважує.

Це посліднє показує, з яким завзяттям большевицький уряд старається нищити релігію, певна річ — християнську! Навіть в таких ніби незначних випадках. Хоче хтось виписки з старого документу, коли родився, коли хрестився; хоче виписки з документу, що був зладжений, коли большевиків на світі не було — і большевицький уряд цілком пропускає ті історичні відомости, що належать до релігійної приналежности чоловіка.

З того видно, яку велику вагу привязують большевики до знищення релігії.

Коли таке діється при видаванню метрик, то можна собі уявити, як ті самі большевики ставляться до церков, до священиків, і взагалі до релігійного життя людей. Питання, чи церкви там ще повідчинювані, чи є ще священики? Чи неділі і свята святкуються. В усякім разі метрики вже в руках большевиків. Вже вороги християнства видають християнам метрики. І з якими підписами!

Тільки говорить нам видана большевиками метрика! А говорить вона дуже багато.

—=(†)=—

ОСЬМИЙ СОБОР

Української Православної Церкви в Канаді, що відбувся в Саскатуні, Саск., 4—5 серпня, 1940.

УВАГА: Звіт з Осьмого Церковного Собору, який починаємо тепер містити в „Вістникови", є загальним витягом з секретарських записок, що провадилися підчас нарад Собору, Що звіт подаесь пізнійше, ніж можна би було, на те склалося більше причин, головно ж те, що попри инші конечні справи, приготовання матеріялу треба було відкладати на пізнійше.

Редакція „Вістника".

Перший день Собору — Неділя серпня 4-го, 1940.

Собор почався Святим Днем — Неділею. Почався Архиерейською Службою Божою, яку відправив Високопреосвященний наш Владика, Іоанн Теодорович в саскатунській православній церкві.

Однакож ще раньше Службу Божу відправив також о. Самець, на якій всі священики сповідалися і причащалися. Після неї почалась Служба Божа Архиерейська, на якій діякон Боднарчук був рукоположений в сан священика, а богослов Ковалишин в сан діякона.

З церкви делегати й гості вдалися до Інституту ім. Петра Могили на обід, приготований місцевим Відділом Союзу Українок. Тут же — в Інституті — мав після обіду починатися і провадитися Собор.

На реґістрацію делегатів і гостей була призначена Бібліотечна Саля Інституту, і тут реґіструвався кождий, хто входив, подаючи своє імя, назву громади, та імя свого священика. Реґістраторами були священики: Майба, Улян, Киселюк, Фик та Запаринюк.

Хто зареґіструвався, йшов обідати, а тимчасом реґістрація йшла дальше, бо ще свіжі люде приходили.

Тут на місци занотувати оден важний випадок, що з Собором вяжеться.

Підчас реґістрації, коли інші вже обідали, прийшли перед двері Інституту як ніби делегати від громади Маєвського з Виннінегу: Свистун (з жінкою), Кінаш і Рій, а крім них Маєвський і Кизюк. Та сталося, що їх, як чужих нашій Церкві людей, на Собор не впущено і вони забралися звідки прийшли.

Треба ще окремо підчеркнути, що Собор відбувався під строгим правилом, що люди, які до Української Православної Церкви не належать, не можуть бути на Собор допущені. Якраз це правило причинилось до того, що Собор відбувся якнайкрасше — так, як Церковні Собори повинні відбуватися

Після обіду о 3-ій годині пополудні о. Владика відкрив Осьмий Собор Української Православної Церкви в Канаді, при молитві: „Царю небесний".

До президії Собору вибрані:

о. Волод. Слюзар, предсідатель.

о. С. Гребенюк, пп. Н. В. Бачинський і Тео. Гуменюк, заступники.

Після вибору предсідатель дякує і взиває зібраних, щоби цілий час нарад руководилися холодним розсудком і кооперували з президією. Ми пережили багато клопотів і турбот — казав він — однакож подібно, як на минувшім Соборі, де розум делегатів переміг пересони, так і тепер здоровий розум повинен повести нашу церковну справу вперед Спокій і рівновага має йти в супроводі наших нарад. Для кождого буде нагода висказати свою думку. Голосувати можуть лише делегати, а не гості. Не треба робити овацій (оплесків то що). Присутними можуть бути лише делегати громад і вірні нашої Церкви.

Дальше присутні слухають промови о. Владики (вона вже була надрукована в „Вістнику" 15 серпня, 1940).

Предсідатель: Думаю, що більше батьківського напімнення, як дав о. Владика, не може бути. Він руководився лише добром Церкви.

Дальше вибрано дві Комісії:

До Верифікаційної вибрані: оо. Улян, Фик, та пп. Гукало, Ґавінчук і Весоловський.

До Резолюційної: пп. Микитюк, Сем. Михайлюк, о. Кудрик, о. Дмитрів, Мир. Стечишин, Гуменюк і Мих. Стечишин.

Предсідатель звертаєсь до присутних між гостями нечленів Церкви, щоби опустили салю. І ті забралися.

Звіт Адміністратора, о. Савчука з морального і матеріяльного стану життя за послідних пять літ.

Зазначує о. Савчук, що він жалує, що дехто мусить з салі нарад вийти, однакож тут рішне правило, що на Соборі можуть бути тільки самі вірні нашої Церкви. Того вимагає добро Церкви.

За пять літ наша Церква перебула дуже багато — говорив він — та годі буде входити в усі подробиці. Бачу багато делегатів з 1935 року. Я, тай всі бажаємо, щоби цей наш Собор був відмінний від минулого, і я вірю, що він таким буде .Непорозуміння закінчилося. Соборна парафія в Вінніпегу добилася, чого хотіла, а то: вона не входить нині в склад Української Православної Церкви в Канаді. Громада здобула право до майна і на тім скінчилося. Та хоч Свистун, як міг, підривав авторітет Церкви; говорив, що за ним є то 11, то 7, то 13 священиків, казав, що Церква валиться — та наділі наша Церква зросла в силі і в парохіях і в епархії (духовенстві). Побіч о. Владики маємо нині 28 священиків, одного діякона, одного теольога до висвяти й одного студента на 3-ім році науки Маємо 203 церковних громад, а то:

В Алберті 55 громад і 5 священиків.

В Саскачевані 81 громад і 9 священ.

В Манітобі 53 громад і 8 священиків, та одного священика, як Адміністратора.

В Онтеріо 9 громад і 4 священики.

В Квебеку 3 громади і 1 священика.

В Б. Коломбії 3 громади і 1 свящ.

В Зед. Державах 1 громада і 1 свящ.

В 1935 р було 25 священиків, а з них двох виїхали опісля до Зед. Держав. Громад було 181. Від того часу набули ми 7 священиків й одного діякона. В діецезії збудовано около 50 церков. На протязі пять літ стратили ми три громаді: Виннілег, Сопоф і Редфілд, зате створилося для нашої Церкви багато нових округів. Головно в Бр. Коломбії і Піс Ривер. Треба нам зараз 5 нових священиків, а ми маємо трох...

Дальше о. Адміністратор апелює до делегатів Собору, щоби помагали знайти добрих кандидатів на священиків, бо з Старого Краю не дістанемо нікого. Делегати повинні стати в своїх громадах міс'іонарами церковної справи. Перед нами велика задача. Треба створити для Церкви сильний грунт, щоби його ніхто не порушив.

Два обовязки є нині перед нами — церковний і горожанський. Живемо в країні волі, отже тут наш горожанський обовязок. Тимбільше тепер, коли наша країна в війні. Отже в розумінню обовязку повинна показатись наша горожанська свідомість.

Другий обовязок для нашої Церкви. Мусимо подбати, щоби наша Церква стояла якнайкрасше і могла щедро давати своїм вірним все, що для гідного і здорового життя потрібне.

Поставивши собі перед очи ці наші задачі, стіймо при них витревало, а успіх для нас буде певний.

Після того назначено Розметову Комісію: о. Мельничук, пп. Ковтун, Сліпченко, Фуштей і Зварич.

Звіт п. Т. Гуменюка, голови Церковного Брацтва. — Каже, що справа Брацтва за послідних пять літ не пішла далеко вперед. Були до того ріжні причини, а з тих є і ті обставини, які Церква переживала. Дальше каже, які мали би бути цілі Брацтва, а то: дбати про належне матеріяльне забезпечення священиків; протиставитись того роду поголоскам, що прим. 11 чи 15 священиків готові від нашої Церкви відійти; дбати про Рідні Школи, церковні хори; окрему увагу треба би звернути на молодь в східних парохіях; школа дяківства.

До церковної праці навязує свої спомини та переживання. Бачить багато тих, які пригадують йому Собор з 1935 року. Тоді посадив він оріхові дерева, що за 5 літ виросли по 9 стіп. Так вся людська праця росте, коли люди її зачнуть і вперто її провадять...

Тепер покликано делегатів до звітів зі стану церковного життя їхніх громад. По кількох звітах передвечірна сесія закінчилася дуже інтересною промовою п. Микитюка, а дальше його закликом до складання жертв на Церковний Фонд. За тим починаєсь збірка і тягнеться до вечері. (Тут приходить вечера).

(Дальше буде).

—=(†)=—

МАЙНО ГЕНРІ ФОРДА.

З промислових компаній в Стейтах „Форд Мотор Компані" належить до найпередовіших. А цікаве, що велике майно є в руках лише трьох осіб—Генрі Форда, його сина Едселя та його жінки Клари. Майно Форда обчисляють на 624,975,000 доларів, отже понад пів біліона. Промислову господарку Форда вважають найкрасшою також що до господарки.

Майно деяких інших промислових фірм, яких властителями є родини, таке:

Ду Понт — 573,690,000 доларів.
Рокефелер — 396,583,000 дол.
Мелон — 390,000,000 дол.
МекКормик — 111,120,000 дол.
Гартфорд — 105,702,000 дол.
Гаркнес — 104,890,000 дол.
Дюк — 89,455,000 дол.
Пю — 75,628,000 дол.

А. Чайковський.

ЗУСТРІЧ ВЛАДИКИ.

(Уривок з оповідання „Побратими").

(Докінчення).

У церкві вдарили в усі дзвони. О. Атанас ішов на зустріч владиці з хоругвами.

Владика, вже сивий старець, з довгою бородою, зліз із коляски, надяг владичі ризи і так вільною ногою цілий почот завернув до церкви.

Під церквою стояли школярі церковної школи під проводом своїх учителів. Ця школа містилася біля церкви. Ходили до неї не лише діти тутешніх православних, але також доокличної шляхти з поблизьких сіл.

Вступили в церкву, владика відправив молебень, а відтак, звертаючись до людей, подякував братям-шляхті, що не допустила зневажити благочестивої віри її ворогам, де дала знущатися над його сивою головою, та просив їх, щоби завсігди, коли для цього зайде потреба, постояли за православну церкву.

— Ви, брати шляхта, остали тут одинокою опорою батьківської віри, ви одинока її защита. Наша прадідна віра переживає тепер тяжкі часи.. Рим напосівся її знищити. Наші вельможі цураються її і переходять на латинство, бо у тім бачать свою користь Не велика нам користь із такої пастви, що з легким серцем покидають свою віру, та все ж таки — ніде правди діти — одна підпора за другою паде, а цілий тягар оборони спадає на ваші плечі. Кажу, на ваші шляхецькі плечі, бо друга половина її визнавців — хлопство — не має своєї волі і нічого нам помогти не може. Не даймо ворогови благочестя торжествувати. Чи обіцяєте мені, мої дорогі діти, що не покинете нашої бідної матері, що останете її вірними до послідної хвилі життя, що видержите в благочестю?

Не обіцяємо, а присягнемо всі на на те, — гукнув старий Грицько, що стояв між першими.

— Присягаємо всі, — гукнув народ і шляхта стала витягати в гору свої шаблі.

Владика сказав: „Амінь" — і благословив народ хрестом. В його очах блистіли сльози. — Відтак каже:

Народе православний! В особі цього старця обнімаю вас усіх, а за вашу готовість і твердість благословлю вас оцим хрестом — його посвятив ерусалимський патріярх на гробі Спасителя, благословлю вас, вашу сімю, ваші хати і поля..

Владика виняв малесенький хрест, поцілував його з пошаною і благословив народ.

— Амінь! — гукнули всі. Народ став плакати та обнімати друг-друга. Всі почували себе тут рівними, дітьми одної церкви.

Стали виходити. Народ висипався на майдан, мов пчола з улія під рійку Владику повели під руки два найстарші люди к школі.

В школі привитав його о. Атанас відповідною промовою, а школярі відспівали кант, скомпонований на те свято одним учителем.

Владика засів на почетнім місці і зараз розпочався екзамент. Особливо звернув на себе увагу старший уже хлопчина. Він відповідав, дуже гарно, хоч голос у його дрожав із зворушення.

— Як тебе звуть, люба дитино? — питає владика.

— Марко Жмайло Кульчицький.

— Це мій правнук, — каже старий Грицько, ясніючи з радости.

— Благословення Господне! Його би, пане Грицьку, послати до вищої школи на науку — нам треба людей вчених.

— Раяли мені це панове вчителі і я про те думав, раяли до котрого ліцею Єзуїтів, та я не можу цього зробити, боюся, щоби з його не вийшов перевертень, на ганьбу нашого народу.

— Чого ж до Єзуїтів? Хіба ж в нас нема православних шкіл? От школа Братства Ставропігійського... Або школа князя Острожського в Острозі... Не всі ще вельможі нас покинули.

— Чував я про це, та не під силу мені.

— Не журися, славний прадіде. Моє письмо до князя їх милости, вистарчить, що його возьмуть не іно до школи, але і до бурси. Ти лише одежину приладь — і вишли.

Старий Грицько страх як зрадів. Він давно мріяв про те, щоби хтось з його численної родини вийшов у світ між людей, став вченим чоловіком... славним. Старий дивився на Марка як в образок.

Та розмова велася зтиха. А підчас того ішов екзамен далі.

Владика прикликав до себе Марка і погладив його по головці.

Маєш, дитино, охоту до науки, то твій прадід пішле тебе до школи вищої, геть далеко звідсілля — підеш?

Марко мняв шапчину в руці, спустив очі в низ і каже:

Поїхав би, якби поїхав зі мною Петро.

— Хто це Петро? — питає Владика.

Я! — встає такий самий хлопець у шляхоцькій одежині, — Петро Конашевич.

— Ходи сюди, дитинко.

Петро підійшов до владики, а той став його сам випитувати. Відповіди були напричуд гарні.

— Чий ти, синку?

Грицько відповів за його:

— Це сирота. Батько поляг, як ми відбивалися від татар у Кульчицях, маму вбили теж. Трилітнього сироту узяв по присуду громади мій унук Степан Жмайло, батько оцього Марка. Хлопчатка так полюбилися, що оден без другого жити не може. Як я казав Марка віддати в школу, так ані дай Боже без Петра. Я їх обох віддав. Разом вчаться, та мій рід любить його, як свою дитину.

— Де любов, там і благословення боже, — каже владика, — добре дітоньки! Я подбаю, що вас обох приймуть... Підійдіть сюди блище.

Хлопці приступили до владичої руки. Оба були однакового росту. Владика придивлявся пильно Петрови, дивився в його розумні очі та гладив по головці.

— Слухайте діти! Підете в світ, при пильности вийдете на великих людей. Не забувайте ж ніколи звідкіля ви вийшли. Останьте до смерти вірними синами православної церкви, не забувайте на рідну стріху, на наш бідний народ. Я вже старий і більше вас не побачу на цьому світі. Поводіться так, щоб я міг на тому світі вами радіти. Тямте, що моя душа на тому світі зорити ме за вашими ділами. — А ось вам на спомин від вашого архієрея.

Владика виняв і дав їм по хрестикови та позавішував на шиї.

— Ніколи з цим скарбом не розставайтеся, він виратує вас із дна моря, — я благословлю вас у далеку дорогу. Жийте на славу нашої церкви, на славу святої Руси

Хлопці були такі врадувані, що не знали, що з ними робиться.

Аж старий Грицько нагадав їм, що треба поцілувати владичу руку, та спровив їх на місце. Таке відзначення для Кульчичан розійшлось блискавкою між народом. Люди товпились під вікнами школи, ставали на пальці, щоби понад голови других побачити таке чудо-диво, щоби побачити цих хлопців, яких бачили все.

Тимчасом пригода, яка скоїлася вранці з напастю на владику, донеслась у город. Котрийсь із гільтаїв дібрався туди і оповідав, прибільшуючи страхіття. Шляхти було там скілька тисяч, усіх напасників перевішали, а тепер лагодяться напасти на город і всіх перерізати. У страха великі очі. Кожний, оповідаючи далі, прибільшував. Донеслось до городської старшини, і всі дуже налякалися. Позамикано всі ворота. Цехмистри скликали свої цехи і роздавали збрую. На валах і мурах города появилися уоружені люди. Народ молився по костелах, благаючи божої помочі.

Православні, бачучи це, думали, що із города нападуть на них. Запанувало велике подразнення. Шляхта стала готовитись до оборони. Кожний хапав, що в руки попало. Як не було шаблі, то відпинали люшні від возів. Треба було вибирати ватажка. Всі шукали за Грицьком, бо лише він міг завести порядок.

Шляхта не втерпіла й викликала Грицька зі школи. Стали йому розповідати один наперед другого. З того вчинився під школою великий галас.

— Та-бо говори один, бо нічого не розумію..

Вислухавши уважно, каже:

- На те вони не зважаться. То якась сплетня. Коли б так справді було, то хтось із наших остерігби нас, таж там живуть і наші люди, треба справу провірити. Підождіть на мене, лише спокійно, не робіть галасу, не треба турбувати владику.

Він пішов прямо під городські ворота і, вимахуючи шапкою, каже:

— А що там, панове, так заворушились, чи татарів вижидаєте?

Ніхто не знав йому відповісти.

— Отворіть ворота і впустіть мене до города, а то до завтра не розмовимось.

Сторожа на валах стала нараджуватися і порішила, що не буде ніякої небезпеки, як одного чоловіка між себе пустять.

Отворили ворота і Грицько пішов. Шляхта за ним клякала:

— Не йдіть, Грицьку, то якась зрада.

- Але він на те не зважав, пішов прямо до ратуша, де зібрались райці радити над обороною города.

Усі дуже здивувались, побачивши його тут. Всі знали добре старого Грицька Жмайла задля його віку й розуму.

— Що у вас, панове, твориться? На війну готуєтесь?

— То ви нам війну готуєте, а ми лише обороняти себе будемо.

— Свят, Господи! А вам що у голову набрило? Хиба ж витання свого владики, то війна?

— Шляхта хоче на город напасти, — обзивається один, — за те, що якісь гільтаї вашого біскупа зневажили.

— Хіба ж то ви тих гільтаїв на наших післали? За те, що вони поважились, дістали так прочуханку, що їм відхочеться, скількох навіть повисло на гіляці і на тім досить. От, розумні ви голови. Тому, що вам таке доніс, дайте киями, не лякайте народа даремне, бо справді готово прийти до якої бучі.

— Поручаєте нам за безпеку города? — питає бургомистр.

— То смішне, ну, але для вашого спокою я вам поручаю. Грицько Жмайло вміє додержати слова.

Грицько подав бургомистрови руку

А ви поручаєте, що городські гільтаї не будуть нас зачіпати?

— Поручаю.

— Отож — по тім слові бувайте здорові, а як сонце зайде, йдіть спокійно спати.

Він вийшов із ратуша, бурмочучи під носом:

— Оцапіли!

Опісля так у городі, як і на площі біля церкви всі заспокоїлися.

Тут до пізної ночі гомоніло, як в улию.

ПОМАГАЮТЬ ФІНЛЯНДІЇ.

По війні з большевією в Фінляндії велика нужда, отже хто може, дав їм поміч. Єдинені Держави позичили фінцям 30 мільйонів доларів. Крім того допомоговий фонд, що виносить доси 6 мільйонів доларів, дістав з Америки 3,430,000 долярів.

Побіч Стейтів допомагає Швеція, що недавно дала фінцям 1,500,000 долярів. Однакож коли почислити цілу поміч, що Швеція доси Фінляндії дала, то буде її коло 120,000,000. Очевидно сюди входить і та поміч, що давала вона в часі війни з большевією. Кождий шведський мешканець дав пересічно доси 20 долярів на поміч Фінляндії.

ЛІК НА ПРОКАЗУ.

Доси не було певного ліку на проказу. Тепер лікарям вдалося знайти таке, що може бути добрим ліком. Вправді доси робляться лише проби, однакож виглядає, що є успіхи.

Ліком є корінь рослини, що має в собі лічничу силу. Доси робили проби на малпах, які заражували проказою, а дальше і на людях. Коли мішати до поживи згаданого коріня, то ознаки прокази, які зникають не скорше, як за місяці, або навіть літа, тепер зникають по кількох тижнях. Лише в рідких випадках не зникають, та і тут лікарі догадуються, яка того причина. Взагалі виходить, що лічення прокази недалеке. А це було би великим щастям для людства.

ПОТРЕБА ДОБРОГО ЦЕРКОВНОГО СПІВУ.

Багато церков по околицях і містечках недомагають через те, що бракує в них добре вишколених дяків, та бодай малого хору. А відомо, що без доброго співу, наші гарні форми богослужения багато тратять на своїй питомій красі та приманчивости. Без цего, навіть вірні члени не мають в церкві того піднесения, що мали-б в противнім разі. Тимбільше, без гарного співу в церкві не можна сподіватися, щоб можна притягати багато нових вірних, бо гарний спів взагалі всіх і всюди притягне.

Тому в цю пору, коли наша Церква вже збулася свистунівського процесу, можна, і вірю, що конче треба звернути увагу на те, щоб постаратись до кожної церкви бодай одного достаточно вишколеного дяка, який вмівби і сам співати, і який потрафивби притягати других до себе та до співу.

Зробити це можна без великих трудів Коли-б в кожнім з наших визначних центрів (Едмонтон, Саскатун, Вінніпег) зарядити курси дяківства та церковного співу в вигідний зимовий час, то при помочі реклями та заохоти з боку священиків з кожної громади можна-б дістати одного або двох надійних курсантів для науки Коли-б вибрати самих лише здібних та охочих, то вірю, що за пару місяців можна було-б сподіватися добрих успіхів.

Розуміесь, входить тут питання фінансування цего так важного підприємства. Та кошти можна-б покрити заряджуючи збірки в даних громадах, а частину від самих курсантів, бо зрештою, вони дістають вишкіл. Можна знайти і другі способи фінансування.

Про справу цю не розписуюсь саме тепер багато, бо ходить о те щоб нашому загалови Укр. Прав Церкви піддати гадку та звернути увагу на важну потребу Коли буде зацікавлення, то і способи знайдуться.

Ів. Данильчук.

БЛАГОРОДНЕ ДІЛО.

На днях мав я нагоду відвідати хорих в санаторії. І багато там бачив я нещасних, що довгі місяці ба й роки приковані до постелі вичікують спасенної хвилі, коли то лікарі скажуть їм, що вже вони здорові й можуть вернути до своїх хат, і своєї рідні.

Є там люди всіх народностей, які живуть у поблизьких околицях. Очевидно є й українці.

Говорив я з ними. Побув якийсь час, щоб розрадити їх та скоротити нудний час і монотонність серед якої мусять перебувати,

Щось там таке я завважив, що мене дуже зворушило і про це не можу забути Я бачив там хорих що стараються виконувати ручні роботи, навіть дуже гарні, щоб не дармувати та заняти себе, щоб забути своє горе, ну і зневірство і хоробу, яка їх туди запроторила.

Одна пацієнтка вишила красний рушник. Показує його нам і заявляє, що його приготовила до церкви. Інша те ж щось приготовляла, але що не викінчила того, то й не хотіла зраджувати свого заміру.

Побалакали ми. Старався їх я потішати як міг. Час минув і ми опустили заведення. Їдучи дорогою роздумував я над тим, що бачив там. Я дуже високо ціню привязання до своєї церкви і розуміння обовязків тих нещасних, що поза свої терпіння і невигоди, ще находять час і спосіб на те, щоб зробити добре, благородне діло. Приготовляють дарунок до церкви і то великий, визначний дарунок

Це християнські душі!

Господь за них не забуде. Допоможе їм виздоровіти, потішити їхніх рідних і працювати на славу Господу Богові.

А я думав про те, коли слабі і нещасливі знаходять силу і спосіб чинити добре діло, то оскільки ми здорові, сильні, бадьорі повинні більше пам'ятати про такі справи!

Найблизшої неділі при святій Проскомидії я поставив частицю за здоровля тих що там коротають свої дні і при Службі Божій молився за те, щоб Господь їх потішив здоровлям і поворотом чимскорішим до своїх рідних, що їх так нетерпеливо очікують

Священик.

ВІЗИТАЦІЯ ВПР. АРХИЕПИСКОПА ІОАНА В БРЕНДОНІ, МАН.

День 6-го жовтня залишиться на завсігди в історії брендонської української прав. громади, як велике свято, бо тоді наш Владика, Впр. Іоан відвідав нашу громаду.

Думалося, що візитація не вдасться через дощ, що падав через три дні передтим однакож неділя, себто день візитації був гарний. Гості прибули з дальших околиць, Сенді Лейк, Риверс, Сурис.

Також здавалося, що побіч о Владики будемо мати лише місцевого пароха, о. Л. Гліцького, бо о. Савчук не зможе прибути, але каже приповідка: „За сиротою Бог з калитою". Таке і з нами. Всевишній хотів, щоби наше свято було величавіше і дав нам, чого не надіялися. Сталося так, що в канорщині випали дощі й о. Савчук не міг бути в Канорі на отворенню Нар. Дому (там відложили), отже приїхав до нас на свято візитації.

Порядок був такий: в 9-ій годині почалась Утреня, правив о. Гліцький. Підчас Утрені прийшов до церкви о. Адміністратор і відправив Проскомидію. Після Утрені і Проскомидії зустріч Владики з хоругвами і співом: „На многі літа" В брамі привитав Владику голова церковної громади, п. Д. Шапка українським звичаєм — хлібом і солею. Дальше, в церковних дверах привитав Владику о. Гліцький. Затим увійшов Владика в церков і заніс коротку молитву до Бога перед Святим Престолом. По молитві короткий привіт зібраним у церкві.

Коли о. Владика одягався в архиєрейські одежі, хор співав пісні.

Служба Божа почалась в 10.30. Хору в нас нема, бо нема дириґента співалось лише на два голоси, однакож спів вийшов дуже гарно. Окрема подяка п. Мусієви з Сенді Лейк, що своїм гарним голосом допоміг нам багато.

Проповідь о. Владики засновувалась на евангельській притчі про таланти. Чув я вже багато разів проповідь про таланти, але не чув такої як цим разом. Важне, що поставив о. Владика, так те, що Бог кожному чоловікови дав талан, але від чоловіка залежить, як він талан вживає. Коли вживає добре, по божому, то ще більше талантів здобуде, коли ні, то стратить, що має. Для нікого і нічого такий незданий. Загалом проповідь була дуже цінна!

По Службі Божій було Водосвяття на дворі й обхід з читанням Євангелій. Все закінчилося цілованням хреста і роздаванням просфори.

Дальше спільний обід, приготований нашим жіноцтвом. Було три стали для гостей. При вході о. Владики на обід привитали його Многоліттям, а Він після того поблагословив страви

По обіді почалися промови. Перший говорив п. посол Бачинський що прибув до нас на це свято, за що на оцім місці йому щира подяка! Говорив досить довго про те як треба помагати державі, в якій живемо, для побіди над її ворогами. Давав багато приміpів. Всі нагородили його щирими оплесками.

Другим бесідником був о. Савчук, що на свій лад додав дещо до попередної теми. Дальше говорив о Савчук про значіння такого свята, на яке ми зібралися разом з о. Владикою. Ще дальше переповів хід Осьмого Собору в Саскатуні, та церковного процесу, яким вінніпегська громада при соборнім будинку в Вінніпегу відлучила себе від Української Православної Церкви. Були довгі оплески.

Ще говорив п. Сушко з Риверс, та о. Гліцький — оба про свято.

Послідним бесідником був о. Владика. Говорив головно про значіння Церкви для укр. народу. Сказав, що всі старання ворогів, щоби знищити Українську Церкву, були даремні, бо український нарід завсігди твердо держався своєї Церкви. Говорив о. Владика 45 мінут. та здобув багато щирої подяки від присутних.

По всім тім предсідник (підписаний) подякував бесідникам, підніс для всіх них Многоліття, відспівано „Достойно", „Ще не вмерла" й „Ґад сейв да Кінг".

Так свято закінчилося і присутні розійшлись, несучи в душах ті святі почування, що дістали на спільних молитвах і спільних бесідах, маючи між собою свого Архипастиря.

І. Касюрак.

ДОБРЕ ДІЛО.

(Глеслин, Саск.)

Чи не цікаво читачам нашого „Вістника" довідатися, що дїється в нашій околиці? Наш „Вістник" є в першу чергу на те, щоб давати нам релігійно-моральний провід і виховання, стояти на сторожі Нашої Церкви і культури, і подавати відомости з життя і поступу, та розвою нашої Церкви і справи. Також головно в дописях давати звідомлення про поступ, життя і народну роботу в кожній православній громаді.

В житті нашої парафії Пресв. Тройці зайшла цего року зміна нашого душпастиря. Іменно наша Консисторія рішила дати нам нового священика, о. Івана Майбу. Попередний наш душпастир Всеч. о. Степан Гребенюк перебрався в Саскатун, а до нас на відправу приїхав в дни 22 вересня, новий наш священик о. Іван Майба

По торжественній відправі в церкві, підчас якої дуже гарно співав місцевий хор, переважно з Сумівців, під проводом нашого щирого працівника й учителя п. Гуцуляка, парафіяне на годину ще затрималися в Народнім Домі, щоб краще обзнакомитись з своїм новим о. парохом

Пан Михайло Кульчицький, делегат громади на 8-ий Церковний Собор, давав звіт з своєї участи на

Соборі. Свою бесіду пан Кульчицький передав громаді в дуже приступний і зрозумілий спосіб, отже всі з вдоволенням приймали його звіт і подякували, що він так щиро громаду заступав і втішаючі відомості про успіх нашої справи з Собору громаді приніс.

Дальше, коротку бесіду мав наш новий священик, головно клав натиск на релігійне виховання дітей. Парафіяне зобовязалися на всі Богослуження приходити з всім своїм домом, щоб головно діти полюбили наші Богослуження, вчилися співати наших церковних пісень, були на катехізації і пізнавали правди нашої віри і наші обряди, і щоби могли стати так добрими парафіянами нашої св. Церкви, як сьогодні ми старші піонірн.

Зокрема заряд громади мав нараду з священиком і вирішено, щоб Богослужения відбувалися в кожну останню неділю місяця. В той спосіб парафіяне знають наперед, коли в них припадає Богослуження і відпадає клопіт з оголошуванням церковних відправ.

Жіноче Т-во, що істнує при церкві, рішило постаратись про Великодні священичі ризи, хоч цего року вже подбало про хоругви, чашу і кадильницю.

На 17-го жовтня відбулося наше українське весілля, в домі нашого парафіянина-патріота, Ілька Галевича. Його донечка, Рузя, віддавалася за п. Васила Лідуау. Обоє молодята свідомі і очитані українці, члени місцевого Сумку і церковного хору, тож не диво, що на їх велике торжество зійшлось багато гостей, а головно їх молодих товаришів.

В церкві в 10-ій год. рано відбулася Служба Божа за здоровля родини і молодят, підчас якої молодята сповідались і причащались, а опісля о. Іван Майба їх звінчав. Підчас кінцевого „Многоліття" всі гості з великим одушевленням бажали молодятам прожити довгі і многі літа.

Підчас весільного обіду, що відбувся в домі батька молодої, пан Микола Корпач, наш щирий громадянин, забрав слово, щоб ми, при такім торжестві не поминули доброго діла, і крім молодят обдарували тих наших гостей, які духом між нами присутні — Український Голос і „Вістник". Збіркою занявся, весільний дружба, молодий, Сумківець, п. Михайло Гавриків; син Степана.

Збірка винесла $13.45, які передано нашому душпастирю з дорученням вислати гроші в Редакцію і дати молодятам ювілейну передплату „Укр. Голосу".

Наші парафіяни в Ґлесліи, переважно з Дрогобицького повіту, ніколи не оминають нагоди при всяких торжествах жертвувати на „добре діло".

Тим ми сповняємо не тільки обовязок піддержувати матеріяльно наші громадські інституції, але й бажалиб дати добрий примір, щоб нашими слідами йшли всі наші православні брати, і щоб в цей спосіб росло „добре діло".

Ми навіть пропонуємо Хвальним Редакціям „У. Г". і „Вістника", в кожному своєму числі, мати заголовок „Добре Діло" і щиро бажаємо, щоб місце це кожного тижня не було порожним, а все заповненим дарами на „Добре Діло".

Оттаку то гарну-культурну роботу провадимо ми під опікою і проводом, нашої Матері — Православної Церкви.

Парафіянин.

ПРОЩАЛЬНИЙ ОБІД.
(Кагвия, Алта.)

Вересня 1-го відбувся в нас прощальний обід для о. Гикавого, що відходив від нас. Прибув декто і з подальше.

Перший на обіді говорив голова парафії, п. Мельник. Побажав о. Гикавому успіху на новім місци, висказав вдоволення, що имемо вже тут вихованих священиків, та вручив о. Гикавому і його дружині дарунок від громади. Дякуючи за него о. Гикавий сказав, що він без дарунків рад щиро працювати для свого народу, однакож цей дарунок ще скріпить його постанову. Він буде йому постійною пригад-

Тут ще поважна піонірка, пані Бідник, вручила дарунок о. Гикавому від себе — ковдру. Для потреби тай на спомин. О. Гикавий сердечно дякував.

Слідуючий говорив п. Многолітний, поважний громадянин. Він поклав натиск на те, що ми повинні наших провідників шанувати, бо нарід без провідників не має ніякої сили.

Тут говорив п. Мельник, учитель з Келров, і пригадав, що ніхто не совершенний і тому ми повинні брати в рахунок найперше те, що чоловік доброго зробив.

Дальше говорив п. Орищак, адвокат з Келґарі. Він підніс справу виховання нашої молоді. Діти, це головна наша журба — казав він — і тому вся увага на виховання молоді повинна бути звернена. Треба виховати її такою, щоби дорожила чим ми дорожимо. Головно ж справа мови. Нема жида, що не вмів би по жидівськи, або його дитина — це для нас взір. Не повинно бути в нас дитини, що не знала би добре своеї мови. Це не зашкодить цілком науці чужих мов, які також треба знати.

Ще оворили п. Складан з Вилинґдон, пп. учителі: Гуменюк, Мельник і Семенюк.

Після того на заклик п. Многолітного зібрано на фонд „Вістника" 2 дол. Многоліттям і гимном закінчено це свято.

П. Мельник, голова,
Ів. Рахміструк, секретар

ВЕСІЛЛЯ І ЗБІРКА НА „ВІСТНИК".
(Стед, Ман.)

Гарне весілля відбулося в домі п-ва Адамчуків в Стед. Ман., 19 жовтня. Побиралися: Стефан, син п-ва Адамчуків та Ольга, дочка п-ва Лизунів. Вінчав о. Гліцький. Весілля було гарне, примірне.

При пообідній забаві не забули і на щирі громадські справи і зложили на „Вістник":

По 50цт · І Гаврилюк.
По 25цт · С Залеський, І. Лизун
Л Юсик, С. Заклюк.
По 20цт · М Далих
По 10цт · М. Шадій В. Шадій
По 5цт · А. Вохел Т Лісовський,
С Юсишин, І. Хрущ, В. Вахел,
П. Лісовський. — Разом 2.20

В. Залеський.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

Буряник Іван, Джесмин, Саск. .50
Барабаш Володимир, Бисет, Ман. .50
Деркач С. А., Вергін, Саск. 1.00
Войванко Томко, Едмонтон. .40

Збірка на весілаю в п-тва Н. Іванчуків з нагоди вінчання їх дочки Розалії з п. В. Никифоруком
Приставв о. Майба 1.93

Збірка на ювілею в п-тва Пилиповин в Марлин, Саск., яку прислав о. І. Майба.

Збірка в день уродин начальника ген. управи С.Т.У.В. хоружного С. Магаляса і стрільця Ів. Білоніжки, Монтреал; збірку зараджено на зазив пані Слюзар. Прислав п. Г. Залуський 4.00

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Е. С. Улана.
Листопад

21. Арх Михайла — Онишкив
24. Неділя — Ґардентон
Адреса: — Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Ф. Керницького
Листопад.

21. Четвер, Арх. Мих. — Сторновей
24 Неділя — Свидова.
Адреса: Скр. 146, Канора, Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Т. Ковалишина.
Листопад.

21. Св. Михаїла — Сенді Лейк (хр.)
24. Неділя — Росборн.

Грудень.

1. Неділя — Виста
4. Введення — Гичевня
8. Неділя — Мейз.
Адреса: — Окборн, Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. М. Боднарчука.
Листопад

21. Арх. Михайла — Прері Ривер (храм).
24. Неділя —Сторджие
Адреса: — Арран, Саск

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. В. Апонюка
Листопад.

21. Четвер, св. Михайла — Ґронлид середня
24. Неділя — Сембург
Адреса Ґронлид, Саск

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П Гліцького
Листопад.

21 Четвер. Арх. Михаїла — Поплар Парк.
24. Неділя — Іст Селкірк

Грудень.

1. Неділя — Брендон
8. Неділя — Лелвин
15. Неділя — Септон
Адреса: 263 Дороті Ст. Winnipeg.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василіва
Листопад.

21. Четв Арх. Михаїла — Тірієн (храм).
24. Неділя. — Ворспайт

Грудень.

1 Неділя — Довнінг.
4 Середа, Введення Пр. Бор. — Гемлин
8 Неділя Смокі Лейк
15 Неділя — Следен
19. Четв., Св. Николая Чуд. — Строй
22 Неділя Белліс
29 Неділя Смокі Лейк
Адреса: Смокі Лейк, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Д. Ф. Стратійчука.
Листопад

21. Св. Михаїла — Венлав (храм)
24. Неділя — Пайн Ривер.

Грудень.

1 Неділя. — Косів
4. Середа, Введ. Пр. Д. М. — Сифтон.
8 Неділя Рекнвер
15 Нед. — Давфин
19. Четв., Св. Ник. — Ешвил
22. Нед., Св. Анни — Медовлендс (храм).
29. Неділя. — Пайн Ривер.
Адреса: Давфин, Ман.

Церковний Календар.

15. П. Акиндина
16 С. Мч. Акепсина еп.

17 Н. 22 по Зісл. св. Д. Иоаникія
18 П. Мч. Галактіона
19 В. Павла еп., Варлаама
20 С. Єрона, Лазаря
21 Ч. Собор Архистр. Михаїла
22 П. Онисифора
23 С Ап. Єраста, Олимпа

24 Н. 23 по Зісл. св. Духа. Віктора
25 П. Івана Милостивого
26 В. † Івана Золот., Антоніна
27 С Филипа ап.
28 Ч. Мч. св. Гурія, Салина
29 П. Ап. Матея
30 С. Григорія чуд. еп. Неокес.

ГРУДЕНЬ.

1 Н. 24 по З. св. Д. Мч. Платона
2 П. Пр. Авдія
3 В. Григорія, Прокла
4 С. Введення Пр. Богородиці
5 Ч. Ап. Филимона, Архипа
6 П. Амфілохія
7 С. Вмч. Катерини

8 Н. 25 по Зісл. св. Д. Климента
9 П. Пр. Аліпія стовп.
10 В. Якова, Паладія
11 С. Стефана преподоб.
12 Ч. Мч. Парамона і з ним 370
13 П. Андрія Первозв.
14 С. Пр. Наума; мч. Ананії

15 Н. 26 по З. св. Д. Пр. Авакума

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Є. Грицини.
Листопад.

17. Неділя — Ст. Джулієн
21 Четвер, св. Михаїла. — Вакав
24. Неділя — Мічем

Грудень.

1. Неділя — Єлов Кріқ.
4. Середа, Введення в Храм ПДМ — Ст. Джулієн
8 Неділя — Вакав
15. Неділя — Тернопіль.
Адреса: Бакс 155, Вакав, Саск

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. А. Горбая
Листопад

17. Нед. — Шортдейл
21. Арх. Михаїла — Роблин, (фарми)
24. Неділя — Шелвелей

Грудень

1. Неділя — Ленард
4. Середа, Введ. П. Б. — Роблин.
8. Неділя — Етелберт
15. Неділя —Гілберт Плейнс
19 Четв., — Дрифтінґ Ривер.
22. Неділя. — Шортдейл
29. Неділя — Шел Велей

Устав Церковний.

Листопад.

17. Нед. 22 По Зісл. св. Духа. Голос 5. Утр. Єван. Ів. XXI: 15—25; Літ. Ап Гал VI: 11—18. Єван Лук XVI 19—31

21 Четвер — Собор Архистратига Михаїла. Утр. Єван Мат XIII: 24—30 і 36—43 Літ Ап жид II: 2—10; Єван Луки X: 16—21

24. Неділя 23 по Зісл. св. Духа: Голос 6 Утр Єван Матея XXVIII: 16—20 Літ Ап. Єф. II: 4—10; Єван Луки VIII 26—39.

Грудень.

1 Неділя 24 по Зісл. св. Духа: Голос 7 Утр Єван. Марка XVI: 1—8 Літ Ап Єфес II: 14—22; Єван Лук VIII 41—56.

4. Середа, Введення Пр. Богор. Утр. Єв. Луки I: 39—40 і 56. Літ Ап. Жид. IX: 1—7. Єван Луки X: 38—42 і XI: 27—28.

8. Нед. 25 по Зісл. св. Духа: Гол 8. Утр Єв. Марка XVI: 9—20. Літ Ап. Єфес. IV: 1—6. Єван. Луки X: 25—37.

15. Неділя 26 по Зісл. св. Духа. Гол 1 Утр. Єв. Луки XXIV: 1—12 Літ Ап Єф. V: 9—19; Єван Луки XII: 16—21

19 Четвер Св. о. Миколая. Утр Єван Івана X 9—16 Літ Ап Жид XIII: 17—21 Єван Луки VI: 17—23

22. Нед. 27 по Зісл. св. Духа. Голос 2, Утр. Єв. Луки XXIV: 12—35; Літ. Ап. Єф. VI: 10—17; Єв. Луки XIII: 10—17.

29 Неділя Праотців. Голос 3. Утр. Єв. Івана XX: 11—18. Літ. Ап. Колосян III: 4—11; Єв. Луки XIV: 16—24.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XVII WINNIPEG, MAN., DEC. 1st, 1940 ВИННІПЕГ, МАН., 1-го ГРУДНЯ, 1940 ЧИСЛО (355) 23

ДРІБНІ ВІСТИ.

Румунський уряд при кінци жовтня взяв в руки майно Арістида Бляика, найбагатшого в Румунії жида банкира, що був приятелем Короля. Окремо поведено розшукування проти бувших премієрів і міністрів, що дуже розбогатіли.

Нейвил Чемберлейн, недавний британський премієр, помер 9-го листопада, проживши 71 літ

Ф. Д. Розевелта вибрано знов президентом Зединених Держав, 5-го листопада в вівторок.

Великий землетрус був в Румунії 10 листопада. Мало загинути до 2000 людей, ранених було 3 до 4 тисячі.

Англія видає денно 9,000,000 фунтів (около 45 мільйонів доларів), а з того 7,500,000 йде на провадження війни. Це гроши перевисшає видатки минувшої війни

В Такома, Ваш. буря знищила недавно міст, що коштував 6,400,000 доларів. Він впав до води 190 стіп глибоко. Його будова закінчилась минувшого липня. Людських жертв не було.

Листопада 8-го в Бразилії вдарились два літаки. Згинуло 19 осіб, а між тими міністер з Куби та норвежський консуль.

Землетрус, що був недавно в Румунії, розтягався і до Одеси, Киева, та Москви. На Україні наробив шкоди, хоч подробиці невідомі. Було його чути і в Болгарії, в Югославії, Греції і Туреччині.

Шпіонажа. – В Лондоні засудили Таййлора Кента, бувшого писаря стейтської амбасади в Лондоні, на 7 літ тюрми. Він пересилав документи Німеччині З ним засудили Анну Волкову, дочку бувшого російського адмірала, на 10 літ. Їх судили при замкнених дверах і закритих вікнах.

В Царгороді (Істанбулі) турки арештували 78 шпіонів, що походили з турків, німців і других народів.

Переіменовання вулиць в Парижу. – Французький часопис „Парі Соар" радить позмінювати всі назви вулиць в Парижу, взяті від імен масонів. Радить також змінити вулицю Вилсона. Таким ладом переміняли б назву доброї половини вулиць Парижа. І площа Сари Бернгардт дістала би назву давного французького короля або когось подібного.

—(†)—

НА МІСЦЕ ЕП. НЯРАДІЯ.

На місце померщого греко-католицького крижевацького еп. Нярадія висувають нині три особі, як кандидатів на нового епископа, а то:

Іван Вишошевич, василіянин з Загребу. Є він хорватом.

Степан Сакач, езуїт, що з латинського обряду перейшов до греко-католицького.

Янко Шімрак, хорват, бувший духовник загребського семинара.

ДРІБНІ УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ.

Петро Саксаганський (Тобилевич)) помер в Киеві 17-го вересня, 1940, маючи 82 роки. Це славний наш артист.

Володимир Сальський, генерал, помер в Варшаві. Займав важні становища в українськім уряді. В 1919—20 рр. був військовим міністром УНР.

Проф. Іван Огієнко став ченцем (монахом) 7-го жовтня 1940. Його заява про те має дату 6-го жовтня, 1940.

„Комітет Українців Канади" створено 7-го листопада 1940. В нім лучаться доси існуючі комітети: Український Центральний Комітет, та Репрезентаційний Комітет Українців Канади (РКУК).

„Господарський Вістник" зачав недавно виходити в Сяноці, як місячник. Видає його філія „Сільський Господар" та лемківський „Союз Кооператив" в Сяноці.

Ректором „Українського Вільного Університету в Празі є на 1940-41 р. О Мицик.

(†)—

ГРЕЦЬКИЙ ЕПИСКОП НА ВІЙНІ.

Пишуть часописи про 70-літного грецького Епископа, Спірідона, що бере участь в війні проти Італії.

Кореспонденти описують його так:

Виглядає, як патріярх, з горбатим носом, з сивою бородою, в довгій чорній рясі, що нагадує Старий Завіт. Поважають його не тільки православні греки, але також і магометани. Є він цілий час між військом. І говорив він кореспондентам:

„Наші гірські мешканці люде смирні, але страшні, коли зачеплені. Побіч чоловіків воюють і жінки — доносять амуніцію, котять камені з гори на італійців, запалюють вогні, щоби показати, де ворог. За те Італійці палять села, вирізують худобу. Бог покарає Мусолінія, що зневажив Страстну Пятницю нападаючи на Альбанію, та за напад на Грецію".

Італійці обіцяли нагороду тому, хто вбив би Спирідона, та:

„Ніхто не злакомився — казав епископ — і я жию. Мені 70 літ, але ще держуся. Та до думки про смерть я привик. Мене ранили турки, коли мав я 14 літ, а тепер це вже пята війна для мене — війна в обороні Бога і Греції".

БІБЛІЯ В РІЖНИХ МОВАХ.

Біблія належить до книжок, що має найбільше переводів. Ціла Біблія переложена нині на 183 мові, а вцілости або частями переложена на 1,018 мов. Переводчиками були головно місіонарі.

ВІДЛОЖЕННЯ БАЗАРУ.

Оцим повідомляється всіх заінтересованих, що Базар, який мав відбутися 29—30. листопада,. 1940, в Виннілегу, Ман, відложується до 13—14 ГРУДНЯ, 1940.

Комітет Базару.

КАЛЄНДАР І ГРЕКО-КАТОЛИКИ.

Календарна справа довго не давала людям спокою. Довго то чужа рука, то людська короткозорість намовляла українців, щоби заміняли свій Церковний Календар за чужий.

Нині в православних українців календарна справа рішена. Православні громади через своїх делеґатів на минувшім Соборі заявили одноголосно, що ніяк на заміну Церковного Календаря не погодяться. **Ані оден голос не був за зміною.**

Не те на боці греко-католиків. Там йде агітація за тим, щоби греко-католики покинули свій календар і святкували разом з поляками.

Васкліянське „Світло" з 15-го листопада пише:

„І якщо б свистунівська верхівка в своїй злобі й упертости не ставила перешкод й своєю агітацією проти нового календаря не бунтувала б православних людей, то напевне православні ще скорше від католиків приняли б новий календар".

Наведене показує, як католицьких політиків болить те, що на православнім боці є „бунтарі", які не допускають до календарної зміни. І це спонукує нас про календарну справу дещо сказати.

Український Церковний Календар не є дрібною справою окремих церков, чи громад, чи родин, чи осіб — **це велика загально українська справа.**

Коли в історичнім життю українців приходила справа календаря до рішення, то завсіди дивились на ню зі становища всенародного. І завсігди бачили, що календарна зміна принесе лихо цілому народові. **І тому проти календарної зміни ставали рішучо не тільки православні, але і греко-католики.**

Справою всенародного значіння вважали Церковний Календар всі найкращі сини Українського Народу — **православні і греко-католики.**

Знов же вороги вперто вговорювали в українців, що український Церковний Календар є не тільки маловажною справою, але ще такою поганою, що конче треба змінити його на чужий. Тай ще які **великі користи** обіцювали зі зміни такого **маловажного календаря.** Просто за цента купуєш 100,000 доларів. Вигода з кождого боку, світ кланяється, діти слухають, ангели радуються... А на ділі всі ті захвалювання були безбожною фарисейською облудою.

Українці — і православні і греко-католики — не були дітьми. Вони мали розум, мали багато досвіду. І тому знали, що як в усіх справах, так і в календарній католицька верхівка хоче заподіяти їм лихо. І тому йшли за своїм здоровим розумом і за вимогами цілої всенародної своєї справи, а не ворожими порадами.

Коли каже „Світло", що „свистунівська верхівка" бунтує православних, то запитати б: **а хто бунтував греко-католиків в Галичині, що противились зміні церковного календаря? Там православ-**

них не було! От прим. гр. кат. священик **Степан Качала** дуже противився календарній зміні, але ж він був і гр. кат. священиком, і великим українським патріотом, і діячем, і письменником. Розуміється, що католицька верхівка звала його там також бунтівником. В неї кождий гідний українець є бунтівником.

Коли Хомишинови не вдалося примусити греко-католиків до прийняття польського календаря, то сам оден почав з поляками святкувати. Звичайно — хрунь! Для ворогів це також здобуток.

Можна розбити скалу відразу, а можна розбивати її потрохи. Католицька верхівка може також тут вжити методи „душехватства" і потрохи, частинами перетягати греко-католиків в чужу загороду. Коли не можна всіх гуртом намовити до зміни календаря, то можна намовляти окремі громади, родини, або й особи. Хто би не був — переходи до чужого календаря! — з тим обрахунком, що коли одних потягнуть, то другі за ними підуть.

Православні до календарного питання ясно і рішучо вже поставились. Тепер треба поставитись греко-католикам. Поставитись так, як ставились греко-католики в Старім Краю. Як **ставився Степан Качала.** Не як Хомишин.

Чужа рука хоче, щоби коли не православний українець, то бодай греко-католик засідав до коляди разом з тими правдивими католиками (і культурними!), які сотні літ вважали греко-католиків худобою. **З тими, які прозивали греко-католиків мудями, хамами, кабанами; які церкви звали синагогами і винаймали їх жидам.**

Балачка: „змініть календар, в станете культурними", це отруйна пігулка, засолоджена цукром.

Культурним є лише той, що своє має, своє поважає, своє шанує, свого береже. А хто свого відрікається і бере чуже, на того культурні люде дивляться, як на нікчемного!

— (†) —

БАЛАМУТЯТЬ ГРОМАДУ І ЗАГАЛ.

В „Н. Шляху", ч. 94, 1940, є звіт праці в громаді Маєвського в Вінніпегу, п. з. „Праця в соборі", з підписом „Парохіянин". І є в тім звіті кілька місць, що лише баламутять людей, отже хочемо звернути на них увагу. Говориться там:

„Найважнішою справою в цей час було закінчення судового процесу, що тягнувся повних три роки. Як відомо Найвисший суд в Оттаві видав рішення в користь Соборної громади з тим, що противна сторона мала заплатити всі кошта судові і звернути Соборній громаді 2,750 дол."

З наведеного читач зрозуміє, що „Соборна громада" щось велике процесом виграла, а вдодатку до того ще й 2,750 дол. дістала. Тимчасом справа стоїть ось як:

Вирок Церк. Суду над Маєвським остався ненарушеним.

Скарги, які Маєвський робив проти противної сторони (в тім і 50,000 дол., яких Маєвський домагався) суд відкинув. А цілий здобуток громади ось в чім.

1. Що вона перестала належати до Української Православної Церкви.

2. Що люде, які давали гроші на соборний будинок, не мають до нього права.

3. Що бувший соборний будинок перестав бути собором і став лише будинком одної одинокої громади, яка процесувалася.

4. Що дала Свистунови з Лямонтом 4,935 дол., отже 5,000 без трошки.

5. Що довела до кошту противну сторону і до якоїсь міри спиняла розвій церковного життя.

Це здобутки громади! Не кождий хотів би ними хвалитися, бо це ніякі здобутки.

Не були ніяким здобутком і ті 2,750 дол., які громада Маєвського дістала, бо їх громада дала Свистунови. Це Свистунів здобуток.

В згаданім звіті читаємо, що:

„Гроші ці (2,750 дол.) стали причиною до непорозуміння між Соборною громадою а її адвокатами (пп. Лямонтом і Свистуном), які заявили свої претенсії до повної тої суми помимо того, що одержали вже були з каси Собору значну суму грошей (2,495).. Заряд Собору не бажаючи дальше тягатись по судах, і знаючи, що з адвокатами правуватись дуже тяжка річ, рішився віддати виграні гроші адвокатам з тим, що вони зложили парохії 300 доларів."

Отже чорне на білім, що громада виграла від противної сторони 2,450 дол. (2,750 менше 300) **для Свистуна і Лямонта. Тай ще мала з ними клопіт.**

Наша ж думка така, що це обмірковані пляни Маєвського, **що громада заплатила тих 2,750 дол. адвокатам і дістала 300 дол. для потіхи.**

Також баламутний висказ, що суд видав рішення **„що противна сторона мала заплатити всі кошта судові".** Справа стоїть трохи інакше. Всі кошта судові на стороні громади Маєвського виносять суму 4,935 дол. (майже 5000), а на те противна сторона дала лише 2,750, отже трошки більше, ніж половину. А меншу половину заплатила сама громада Маєвського і **тих грошей ніхто їй не звернув.** Отже не всі кошта!

Мабуть також не помилимося, коли скажемо, що громада Маєвського мала ще судові видатки поза сумою, яку подає звіт. Про те самі передові „соборчане" говорять.

Є в звіті таке інтересне речення:

„Громада була тієї думки, що як одержить зворот своїх коштів, збудує за ці гроші малу залю для молоді, або побудує дзвіницю"..

Це щось скидаєсь на таке, що громада процесувалася, щоби так роздобути гроші на „залю" і дзвіницю.

Цікаво, що Маєвський думав робити з 50,000 дол., яких домагався від Консисторії?

Є в згаданім звіті таке місце:

„Крім судових коштів було піднято в нім місяці й питання про перехід Соборної парохії, як катедри архиєпископа під безпосередній покров його."

В наведенім повно баламутства. Виходило би, що з громадою Маєвського все в ладі, вона примірно належить до Укр. Прав. Церкви, стоїть в ряді других громад її церковний будинок є катедрою Епископа, та ось тепер хоче зробити зміну в приналежности — замісць стояти в гурті всіх громад, вона хоче наблизити себе до Епископа так, що перейде під безпоседний його покров. Так зрозуміє читач те, що в звіті говориться.

А на ділі справа мається так, **що громада Маєвського стоїть одинцем поза Укр. Прав. Церквою і Епископом, та її церковний будинок не є катедрою архиєпископа.** Це собі найзвичайніша громада, яка стоїть одинцем. І що вона могла би робити, то піднимати заходи, щоби стати частею Укр. Прав Церкви.

А те, що йти „під безпосередній покров" Епископа, це що найменше безглуздя. На такий лад можна би сказати: „Я такий великий патріот, що не признаю ніяких державних законів, ні суду, ні поліції, ні податкового уряду, не буду виповняти їх приказів бо я хочу безпосередно до самого короля належати. Буду лише його приказів слухати, йому податок платити, до нього з усіми справами вдаватися". Про чоловіка, що хотів би такої „ектериторіяльности", сказали би, що він або крутар, або слабий. Те саме і в справі церковній.

Перечисляє звіт ріжнородну працю в громаді Маєвського і каже:

„Соборна громада вірить, що своєю творчою працею, яку вона проваджить і переводить (хоч на справу церк процесу можуть різно задивлятись) — одержить своє центральне місце у всій церкві, якого її позбавлено, бо з прийняттям о. Сарматюка ідеольогічні різниці між проводом церкви й Соборною громадою вже майже кінцево зникли, хиба ще залишиться справа корпорації церковного майна. Але це справа кожної громади зокрема, як вона схоче до неї поставитися".

Знов баламуцтво. Громада Маєвського такою роботою, як концерти, хори, базарі здобуде хіба гроші, як здобувала на протязі трохлітного процесу. А **центральне місце в Церкві треба** іншою **працею здобувати.**

Баламуцтво і те, що хтось центрального місця громаду позбавив. Аджеж це **вона процесувалась, щоби доказати, що вона до Укр. Прав. Церкви не належить.** Вона процесом добилася того, що стала одинцем; що її церква не є соборною, що до її церкви не мають права ті, що давали гроші. Того хотіла і те має. Процес же виграла.

Щож до о. Сарматюка та „ідеольогічних різниць", які майже зникли, так це балачка для балачки — це таке, що його ні пришити, ні прилатати. Бо в цілім процесі о. Сарматюк не мав ніякого місця, ані не мали „ідеольогічні різниці", що з його особою можуть вязатися. Особу о. Сарматюка висунено в звіті для баламуцтва.

Що ж до справи „Корпорації церковного майна", яку звіт згадує, то справа знов стоїть так, що питання про корпорацію церковного майна цілком не входило в процес. Ні Консисторія, ні Церква не ставила претенсій до церковного майна громади Маєвського. Громада розійшлася з церквою не на маєтковім підкладі, але на Маєвськім, Церква його виключила, а громада на перекір Церкві його тримала і процесувалася, аби доказати що вона має право Маєвського держати, бо до Української Греко-Православної Церкви вона не належить. На тім вона й виграла. Отже громада пішла проти Церкви і тим себе з Церкви виключила.

ЩО ПИШЕ ВОЛОХАТЮК.

В минувшім „Вістнику" писалося про загадочне місіонарство Волохатюка, а нині маємо вже новий матеріял. З одної громади в Саскачевані прислали Волохатюків недавний лист, який низше подаємо. Волохатюк писав до громади і впрошувався з богослуженням, громада дала йому терпку відповідь—і тоді Волохатюк написав такого листа:

„У відповідь на Вашого листа з 24-го м. м., в якому нас, що стоїмо за маєткову незалежність громад, яка є основою духової незалежности Церкви*), називаєте шайкою, скажу словами Христа: „Прости їм Отче, не знають бо, що роблять".

„Вам розходиться о „зверхність", яка в супереч законам нашого свобідного краю старалася наложити ярмо своє громаді, яку один апеляційний суддя похвалив за те, що не дає вирвати собі релігійної волі. Апостоли відповіли фарисеям: „Більше треба коритися Богу, ніж людям". (Діян. 5: 29).

„Осуджуєте мене за те, що обличаю наших фарисеїв, як Христос обличав жидівських, які не мали проти нього іншого аргументу, як: „Хіба хто з князів увірував в Нього, або з фарисеїв?" Краще буде, коли підете за прикладом Никодима, що сказав, хоч був одним з фарисеїв. „Чи закон наш судить чоловіка, коли не вислухає його перше, і не знає, що робить?" (Іван VII: 48, 51).

„Христос не завів „царства світу сього" з поганським пануванням (гл. Мат. XX: 25-28), а заповів „Не звіться наставниками; один бо в вас наставник, Христос" (XXIII: 10) та: „Ви други мої, коли робите все, що заповідаю Вам" (Івана XV: 14).

„Правдивими ж другами Христа, правдивою сіллю землі і правдивим світлом світа (гл. Мат V 13 16), є тільки ті, хто може сказати за апостолом Павлом: „Чого ви і навчились, і приняли, і чували, і видали мен. (?) те чиніть, то Бог миру буде з Вами" (Филип IV 9). Бо „коли ваша правда не переважить письменників та фарисеїв, то не ввійдете в царство небесне" (Мат. V: 20).

„Закінчу словами ап. Павла: „Духа не вгашуйте" (1 Сол. V: 19), бо „правдиві поклонники поклоняться Отцеві духом і правдою" сказав Христос, а „зрозумієте правду, і правда визволить Вас" (Івана IV: 23; VIII: 32).

„Благодать Господа і Спаса нашого, Ісуса Христа і любов Бога і Отця, і причастя Святого Духа нехай буде з Вами!

*) „Зверхність", маючи в руках заледви четвертину громад, пробувала піддати Церкву „патріярхові нового Риму". Свої „Зельмани".

о. Т. Д. Волохатюк.

Наведений лист підносить ще раз питання про загадочність Волохатюкової роботи.

Хто саме Волохатюк? З ким звязаний? З якою Церквою, чи з ніякою? З якою групою, з якими людьми взагалі?

Як з одної сторони виходило би, що Волохатюк ходить самопас, так знов же наведений лист показує, що він звязаний з якоюсь групою. Бо пише він виразно: „нас, що стоїмо за маєткову незалежність громад.. називаєте шайкою" — а те „нас" веде до висновку, **що Волохатюк стоїть з тим гуртом, який позбавив православних українців права до того соборного будинка, на який вони давали гроші.** Це потверджує і дальша Волохатюкова мова про „зверхність", яка хотіла піддати Церкву „патріярхові нового Риму". Значиться — Волохатюк стоїть з тими, які ширили брехні, що нібито Консисторія хоче Церкву патріярхови віддати.

(Пригадаємо, що найвисшою „зверхністю", яка могла б рішати про церковні звязки, **є лише Церковний Собор,** отже ціла Церква, а не Консисторія, ні Епископ).

Окремо звертають на себе увагу біблійні цитати, що самі займають трету часть Волохатюкового листа. Чого б не забаг Волохатюк, так зараз є готовий для нього біблійний цитат. З того виходить, що Волохатюк і Святе Письмо, то майже одно і те саме. Чого би Волохатюк не оказав, так ви те саме в Святім Письмі знайдете. А що говорить Св. Письмо, те і Волохатюк говорить. Приймаєте в себе Волохатюка, так ви Святе Письмо в себе приймаєте.

І ще не те! Волохатюк рівнає себе з самим Христом, бо каже: „Осуджуєте мене, що обличаю наших фарисеїв, як Христос обличав жидівських". Значиться: Я такий, як Христос. Христос колись, а я нині обличаю..

Правда — Христос говорив фарисеям в очи, а Волохатюк говорить лише поза очи, обминаючи здалека „фарисеїв", але ж так вигідніше і безпечніше. Розумний „обличитель"!

Про подібних, як Волохатюк, писав колись Драгоманів кажучи, що такий: „примазує до пророчих слів свої, святить словами пророка кожду свою думку".

Радить Волохатюк йти за висказом Никодима, і найперше вислухати чоловіка, а потім його судити. Цебто — перше Волохатюка впустіть до себе, послухайте, а потім судіть.

Та що буде, коли до тої самої громади почнуть зголошуватися місіонарі від „Свідків Єгови", від „Студентів Біблії", від кождої християнської і нехристіянської секти і кождий скаже: Перше впустіть мене до себе, послухайте, а потім судіть. Чи має громада всіх їх до себе впускати і вислухувати?

Вернімось ще до цитатів... Біблійні цитати (вискази) для добрих і розумних людей є дуже важними. Однакож ними послугуються також і нерозумні, а вже найбільше погані люде. Вони кождий свій висказ цитатом підтверджують, щоби закрити свої лихі заміри. І ось тому якраз Волохатюків лист нагадує дуже писання руселістів, еговістів, тай взагалі сектантських агітаторів, що йдуть чужих їм людей баламутити. Замісць сказати: „Нас посилають ось ті, нам платять ось ті, ми працюємо для ось тих", то вони закриваються балачкою про Слово Боже, Єгову, евангельські правди..

Хто не знає цитатів, так не знає, але хто знає, той знайде цитат і для Волохатюка. Ось каже ап. Павло:

„Тим достерегайте (оберігайте) себе і все стадо, в котрому вас Дух Святий настановив епископами, щоб пасти церкву божу... Я бо знаю, що після виходу мого прийдуть вовки хижі між вас, що не щадять стада. І з вас самих встануть люди, говорячи баламутне, щоб потягти учеників за собою". (Діян. XX: 28-30).

Отже каже Апостол, що між тими, які приходять, можуть бути і вовки, і радить вовків не впускати. Тай наперекір Волохатюкови Апостол говорить, як **наставник,** і говорить **про епископів, як наставників.** Нагадати б також, що Волохатюк покликаєсь на ап. Павла, як **на наставника.** Отже питання, до кого звертає Волохатюк слова: „Не звіться наставниками?".

Забувши для себе слова: „Не звіться наставниками", **Волохатюк сам обібрався також за наставника.** Бо „обличитель", це той, що стоїть висше других, розкриває чужі гріхи, і дбає, щоби людське життя було гідне і здорове. Провідник.

В Святім Письмі є ще такий вислів: „Хто не входить дверима в кошару, а перелазить деинде, той злодій і розбійник" (Іван X: 1).

А якими дорогами силуєсь Волохатюк заходити до громад? Ворітьми, чи поза ворота? Чи йде він до них, як відомий, як той, що „вівці йдуть за ним, бо знають голос його?" (Іван X: 4).

Берімо живий примір: Оголошують недавно сопівці: **Волохатюк є місіонарем вінніпежського собору,** а вслід за тим „соборна громада" заперечує і каже: **Це неправда, бо Волохатюк не є місіонарем собору!** Це показує, що навіть перед близькими Волохатюк закриває, хто він такий. І як такого впускати?

Та вже до послідних меж посунена неперебірчивість Волохатюка в його апостольскім благословенню, яким лист закінчує. Взяв він те благословення дословно від ап. Павла (2 Кор. XIII: 14) і благословить ним нарід тай навіть не згадує, звідки взяв. Хоч ніби і рація: коли він в „обличительстві" рівний самому Христови, то як йому на якогось там апостола оглядатися? Це ж було би самопониження!

Тільки сказав нам Волохатюків лист. Не будь його, а дехто не повірив би, що Волохатюк є тим, чим він є. Хотів других „обличати", та обличив себе самого.

ЗБИВАЮТЬ КОСТИ ЦЬВЯХАМИ.

Хірург, др. Арнолд Грисволд, в Стейтах оголосив недавно, що нині починають вживати нового способу при лагодженню поломаних костей. Спосіб простий: складають зломані кости і збивають сталевими, до того приготованими цьвяхами. Бють просто через тіло, так, що цвях переходить через кість і на другу сторону тіла, вистаючи там около 1 цаль. Цьвях вбивають відразу через тіло, отже воно тісно стискає цьвях і не допускає зараження. Кругом, де цьвяхи, загіпсовують. Коли кости зростуться, цьвяхи витягають.

Та важне при тім ось що: коли при поломаних костях, в клубах треба було давніше лежати бодай шість тижнів, тепер чоловік може вже ходити по 48 годинах. Де при зломанню ноги треба було лежати 15 днів, тепер може вийти зі шпиталю за 36 годин. Де давніше треба було лежати 36 днів, тепер можна вийти зі шпиталю за 8 днів. Або й таке, що коли треба було лежати сім тижнів, тепер встає за сім днів.

Коли понабивають в кости цьвяхів, тоді (коли це нога) дають нозі залізну пяту на залізних штабах, і чоловік ходить, а в той час кости зростаються. Такий спосіб випробували в еспанській війні.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ
„ВЕЛИКІ РОКОВИНИ"?
ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 75 ЦЕНТІВ.
Consistory of Ukrainian Greek Orthodox Church,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave, Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ЩО ВИ ПРО „ВІСТНИК" ДУМАЛИ?.

II.
ОВОЧІ НЕСВІДОМОСТИ.

(*) Чи думали ви, яке значіння мало би поширення „Вістника" і як його поширити?... Та поки пошукаємо розвязки, гляньмо ще трошки дальше.

Українські газетні видавництва завсіди біди́ли через мале число передплатників. Видавництва книжок були слабосилі, бо мало книжок розходилося. Таке в Европі, таке тут.

Серед дуже свідомого загалу книжки і часописи, то необхідна річ. Там вважали би нещастям, коли б хтось повідбирав книжки і заборонив мати в хаті часописи.

Не те серед несвідомих. Там книжку і ґазету вважають непотрібом. Коли ж треба за ню заплатити, то вважають нещастям. Кажуть. „Десь давно ґазет і книжок ніхто не знав, але на світі лучше було, між нині".

Не розуміючи сили розуму, такі люде розуму не хочуть, розуму не купують, за розумом не питають і не піддержать тої роботи, що дає людям розум.

От чому серед несвідомого загалу нема часописів, нема книжок. І чому там видавництва такі ж убогі і безсилі, як убога і безсила свідомість загалу.

Однакож на тім лихо не кінчиться. Серед несвідомого загалу тяжко всяку громадську роботу робити. З несвідомістю йде скупість, йде духове лінивство, йде байдужість до всякої громадської праці. Бо несвідомість, це короткозорість, а короткозорий поза собою нічого і нікого далеко не бачить.

Несвідомий стоїть на роздорожу. Хто йде, то несвідомого скубне. Його кождий збаламутить, настрашить і потягне, куди не треба. Несвідомість, це таке страшне каліцтво, що над ним і милосердитись не поможе.

Примір покидає чоловік своїх і чвалає до баптистів, чи суботників, чи руселистів, чи безбожників большевиків. Чи свідомий туди пішов би? А несвідомий йде!

Берімо недавну авантуру проти Церкви — хто її піддержував? Чи свідомі? Чи ті, що читали „Вістник" і розсудно слідили за ходом церковного життя? Ні! Авантуру піддержували головно ті, які „Вістника" не читали і яким церковна справа була незрозумілою.

Не диво, що для таких важнійшим був голос галабурдника, ніж голос „Вістника", ніж голос Консисторії, ніж голос Собору, ніж голос Зїзду.

Але на тім не скінчилося. Вся та людська несвідомість заплатила тисячі доларів кари за те, що вона несвідомість. Сама заплатила і другим, тай загальній церковній справі багато лиха заподіяла.

З того бачимо, що несвідомий є не тілько своїм власним лихом, але також лихом для загалу. Через несвідомих терпить загал, через них терпить цілий нарід.

Часописи (органи) організацій.

Поважні, сильні організації на світі мають свої часописи, що є „органами", цебто представниками цілої справи і цілої роботи тих організацій. Робітничі організації мають свої органи, запомогові організації мають свої наукові свої, народно-політичні свої. **І хто став членом котрої з тих організацій, той мусить обовязково брати і читати орган (часопис) тої організації.** Аджеж йому, як членови організації, треба знати, що організація робить, як робить, хто в ній що робить, чому робить і для якої цілі робить.

Там не позволять на таке, що хтось буде числити себе членом, але не схоче передплачувати органу організації, не схоче його читати і не схоче знати, що в організації робиться. **Бо бути членом, це брати діяльну участь в життю організації, зрозуміти склад організації, її цілі, її роботу.**

Те саме розумне правило обовязує також і членів Церкви — отже тої великої, Божої Організації.

Коли б же сказати, що в усіх других організаціях таке правило має місце, а в церковній ні, то виходило би, що в усіх організаціях член мусить бути свідомим членом, а в церковній не можна того вимагати. Та хто міг би такого погляду боронити!

Церковний член, добром Церкви і здоровим розсудком, обовязаний мати орган Церкви (в нас „Вістник"), читати його, а через нього слідити за ходом церковного життя і церковної роботи. Так обовязаний, як обовязаний член Українського Народного Союза читати „Свободу", або член організації „Бнай Брит" читати „Бнай Бріт", чи „Нешенал Джуїш Монтли".

Обовязаний — бо тілько так може бути поважним і дійсним, вартним членом організації.

Як поширювати „Вістник".

Способів для поширення „Вістника" може бути багато. Кожний чоловік може видумати свій власний спосіб.

Але кождий спосіб вимагає уваги, впертости, труду, жертви. Вимагає праці!

Поширювання „Вістника", це частина поважної громадської роботи. Бо з поширенням „Вістника" скріпиться свідомість людей, а з тим набере більше сили загальна громадська праця. А того якраз треба.

Зі способів можна згадати такі:

Збирати передплатників для „Вістника" при особистих стрічах — сусідських, випадкових, де можна звести балачку на значіння „Вістника".

Підносити справу „Вістника", як церковного органу, на Церковних Громадських Зборах, вияснюючи його значіння для церковної справи, місцевої і загальної.

Підносити справу „Вістника" на відчитах та всяких инших зібраннях. Всюди пригадувати, кілько лиха виходить громадській справі через те, що люде не знають, що в церковному життю діється.

Побіч же того люде тратять особисто, бо не читаючи „Вістника", не дістають тої релігійної, моральної і взагалі культурної науки, яка поширила би їх свідомість.

Та може бути ще оден спосіб...

При великих Святах люде дають собі дарунки. Дають також дарунки Церкві (окремі Різдвяні збірки по церквах). Отже ладом святочних дарунків можна поширювати і „Вістник".

От маєте ви на увазі чоловіка, що і не злий і не туман, але „Вістника" не читає. Отже даєте йому святочний дарунок — посилаєте за него для него передплату на „Вістник". Посилаєте і долара на цілий рік, або 50 ц. на пів року. Або долара ділите на двоє і посилаєте для двох на пів року.

Це була би дуже розумна, дуже культурна жертва для загальної справи. Для скріплення церковної сили. Для поширення свідомости. Для втягнення дальших людей в діяльне життя.

Треба вірити, що хто буде читати „Вістник" пів року, то схоче читати дальше і вже сам зашле долара на передплату. Тай вам подякує. Подякує так, що сам зашле для когось передплату, як ви для нього заслали. Це була дійсна велика робота. Ви здобули чоловіка, а він поможе других здобувати.

Таким способом можна довести до того, що „Вістник" стане тижневиком, буде мати найкращий зміст, що навіть люде з поза нашої Церкви схочуть його читати. А що важне — наша загальна церковна справа здобуде більше простору і сили.

ПРОФ. ІВАН ОГІЄНКО.

Амер. „Свобода", ч. 262, подає, що проф. І. Огієнко помістив в українській пресі таку заяву:

„Відходячи від світського стану й стаючи ченцем, звертаюсь до всіх з гарячим проханням пробачити мені всі мої провини, вільні й невільні, як я кому заподіяв був чи то словом, чи то ділом, чи то думкою.

„Завтра перестану бути Іваном Огієнком, а стану смиренним ченцем, горливим богомольцем за кращу долю українського народу, а тому вдруге і втрете уклінно прошу всіх ласкаво пробачити мені все, в чому я прогрішився, коли перед ним.

„Року Божого 1940, жовтня 6-го дня

Проф. д-р Іван Огієнко."

Це все, чого з „Свободи" довідуємось.

Проф. І. Огієнко, довголітний громадський робітник. Родився 2-го січня, 1882 в місточку Брусилові, Радомиського повіту на Київщині, син селянської родини.

Українська громадська праця Огієнка починається 1905 р., коли повіяло для українців легчим духом.

Від 1917 р. пішла Огієнкова праця в ще ширших розмірах, окремо ж в напрямі відродження Української Православної Церкви.

В 1918 р. стає він професором Українського Державного Університету в Києві, а невдовзі ректором Українського Університету в Камінці.

В 1919 стає міністром віроісповідань і тут приготовляє основи під будову Української Православної Церкви. Сюди входить українська вимова староцерковного тексту, дальше українська мова в Богослуженнях і церковнім діловодстві, тай закони для церковного устрою.

Опинившись поза межами Рідного краю він клопочесь приладжуванням та виданням книжок присвячених церковним питанням. Дальше переводить на українську мову і видає Службу Божу, Вечірню, Утреню та ще дещо. Побіч того приготовляє підручники для української мови (словарі, граматичні підручники, розвідки) та видає часопис „Рідна Мова".

Це побіжний пре[е]гляд громадської праці Огієнка, що робилася на протязі 35 років.

І в 35-ті роковини громадської праці Огієнка приходить нова подія — подія історичного значіння, і може навіть великої ваги для нинішного тай дальшого життя українського народу. Дотого ж подія занадто чужа і мало зрозуміла нинішньому вікови.

Вчений чоловік, професор університету, довголітний народний працівник стає монахом, а що замітне — перед відходом в монашество просить публично прощення провин.

Що як що, а це послідне таке чуже нинішньому вікови. Не було би воно дивом перед сотнями літ, коли князі та багата шляхта, перенята занадто релігійним духом, засновували монастирі і дехто з них покидав світ і ставав монахом чи монахинею. Таке можливе було і в часах козацьких, але нині...

Правда, звичайним людям поступок Огієнка буде і нині цілком зрозумілим, вони скажуть.

Видно, що дійсно релігійним чоловіком був Огієнко — таким, яким повинен бути кожний вчений і невчений чоловік.

Зате перша вістка про монашество та просьбу прощення якраз вченійшим людям зрозумілою не буде. Нинішні школи загалом, а з ними і їхні вихованки стоять занадто далеко від релігійного світа, отже не розуміють того релігійного змісту, без якого людське життя є завсіди занадто буденним і порожним. Та частина життя, що в людей релігійних заповнена святими справами та почуваннями, в нинішних більше освічених людей є порожнечею, є пустинею. І то нераз пустинею протирелігійною.

„Міг Шевченко згадувати Бога; міг нанимати Панахиду по Кухаренкови; міг молитися — але ж він не належав до вчених людей... Міг Костомарів читати в неділі і свята Утреню та Вечірню; міг Куліш переводити та переспівувати Біблію, але це давнійші часи. Може це тоді було в моді, тай наука тоді ще....

Таке пояснення серед нинішного вченійшого світа є типовим. А дехто закінчить його жалем на той лад, що:

— Розумний чоловік диваком став і занапастив себе. Не стало одного великого громадського робітника.

Може дехто толкувати, що лихоліття привело чоловіка до крайности. Більше далекоглядні скажуть, що мабуть Огієнко так шукає лише карієри — беручи поняття карієри в найнизшім вуличнім розумінню: матеріяльне забезпечення, хліб та вигоди.

А щоби подумати, що дійсна глибока релігійність і журба про релігійне тай загальне добро Українського Народу, могла покликати Огієнка на монашу ниву для дальшої праці, про те багатьох і і не подумає, і не повірить.

Та треба вірити. Коли чоловік щиро клопотався релігійними справами десятки літ, то мусіли в його працю входити поважні питання про велике значіння, конечности і можливости якнайширшої релігійної праці для добра Українського Народу.

Хто знає... Може це якраз Боже Провидіння посилає свого довголітного робітника, щоби він ставав провідником тої праці, якій під цей час бракує сильного провідника...

„Свобода" з 18-го листопада приносить додаткові вісти і про Огієнка і ще дещо. Читаємо тамже:

„Ворожі чинники на Холмщині шукають всіх можливих способів, щоб у своїй злобі ширити заколот.

„Вони заздро дивляться на передачу Холмського Собора, **затвердження кандидатури** проф. Огієнка на Архиепископа Холмсько - Підляської Епархії... Ті шовіністичні недобитки, ендецькі та кацапські ширять тепер серед нашого селянства неймовірні поголоски"...

Отже довідуємось, що Холмский Собор (катедральна церква) переданий українцям. Доси був він в руках неукраїнських. Друге, що для нас важне — що Огієнка затверджено кандидатом на становище Архиепископа. Це вже пояснює нам його відхід в монашество.

І з того, що знаємо, лишаєсь нам сказати: коли за Огієнком є 35 літ української громадської праці, а з того велика часть праці для Церкви, то виходить цілком природним, що такому чоловікові і бути в проводі Церкви. Його довголітна праця говорить за ним голоснійше, ніж що інше може говорити.

Такий наш погляд нині. Може недалекий час принесе дальші вісти про те, про що нині лише тільки знаємо.

СІОНІСТИ ЗБИРАЮТЬ СИЛУ.

В Ню Йорку жидівська Сіоністична Організація з 25 груднем починає рух, щоби здобути 150,000 нових членів для організації — заявив голова організації, Кавфман. Очевидно цей рух обіймає цілу Америку. Ціль його — скріпити ряди сіонізму для „Жидівського Національного Дому в Палестині". Кавфман сказав: „Час тепер дуже важний. Кождa унція нашої сили, вся можність, яку маємо, повинна бути вжита для жидівської справи. Прийшов час, коли американське жидівство мусить зрозуміти, що Палестина і жидівська будучність там же, є справою не тільки сіоністів, але кождого жида в Америці". Так жиди побіч жидівсько-американської політики великий натиск кладуть на свою жидівсько-палестинську політику.

ЧАСИ ПЕРЕСЛІДУВАННЬ ХРИСТИЯН.

Загальне переслідування християн почалося за царя Нерона, а тягнулось до Деоклетіяна. Ряд царів, що переслідували християн і час їх панування такий:

1. Нерон панував від 64 до 68 року по Христі.
2. Доміціян 81—96.
3. Траян 105—107.
4. Марко Авреляй 166—180.
6. Септімій 202—211.
6. Максиміян 235—238.
7. Декій 250—253.
8. Валеріян 257—260.
9. Авреляй 275.
10. Діоклетіян 303—305.

Першим християнським царем був Константин Великий, що панував від 274 до 337. Він переміг Максентія 312 року, коли показався йому на небі Хрест з написом: „Цим знаком переможеш".

ІСТОРІЙКА НА ЗАЛІЗНИЦІ.

КАРТОГРАЙСТВО.

Зимою 1870 р. їхав я до Шікаго. В Ошкош увійшла до поїзду групка делегатів, що їхали до Медисон. Були це люди освічені, адвокати, два бувші, а один теперішній суддя. Був між ними голова „Християнської Організації Молодих Мужчин". Їхали на соймову сесію, що починалася.

Перебравши найновіші новини, почала групка оглядатись за способом, як заповнити дальший час. Хтось згадав карти і зараз зявився стіл і все, що потрібне.

Мені стало дивно, коли побачив я, як християне, знавці і творці законів, провідники серед загалу, що повинні бути на кожнім кроці примірoм для молодших, засідають перед очима всіх до картограйства.

Грали не в гроші, але в цигаретн, та хіба не однаково? Від малого йдеться до великого.

Думав я і багато важних питань пересувалось в голові. Важке почуття налягало на душу. Однакож грачі заняті були грою до тої міри, що цілком не думали, хто кругом них є і що може хто про них думати.

Нараз один з грачів встав, кажучи, що змучився. Тоді оставші звертаються до судді, щоби сідав на опорожнене місце.

Бачу — судді не було це до смаку. Мабуть розум, чи совість казали, що це низше його гідности. Він отягався. Та коли зачали налягати, він мов знехотя згодився. І гра йшла дальше.

Ненароком глянув я в сторону і моя увага спинилась на старенькій жінці. Вона, як видно, була також грачами заінтересована. Неспокій зявлявся на старечім лици, в її очах, в її руках. Наче щось пригадувала, дивлячись на грачів. Опісля встала, пішла напитися води...

Коли вертала на [illegible]це, лице її наче прояснилося. Постоявши хвильку вона підійшла до гуртка так, що грачі на неї глянули, наче з допитом, чого їй треба.

Помовчавши хвильку жінка заговорила:

— Чи пізнаєте мене, пане суддя?

— Ні, матусю, — каже суддя чемно — де ж могли ми бачитися?

— Моє імя Смит, — каже жінка, — а ми бачилися в Ошкош. Там тягнувся суд три дні — ви судили мого сина за... за рабунок, і засудили на десять літ тюрми. Він вмер там минувшого місяця.

Бесіда і поведення жінки звернуло увагу подорожних і вони почали збиратися кругом неї. І нім вспів суддя щобудь сказати, жінка продовжувала:

— Ви засудили його! А він був колись добрим хлопцем. Гарно працював на фармі, а коли батько заслаб і вмер, він став одинокою нашою підпорою. Щиро працював. Всі хвалили його, як доброго хлопця. І таке було, доки не почав він вчащати до міста, а там знайшов зле товариство і з ним взявся до карт і до пиятики. Тоді зачав занедбувати працю. Став сварливий, не можна було йому вгодити. Зачав вертатись до дому над ранком, а тоді спав до полудня. Господарство занепадало. Коли ж раз пяний їхав, пустив коні з рук, вони зачали втікати й один пробився на кіл...

Жінка втерла очи хусточкою і продовжала, набираючи щораз більшого запалу:

— Я мусіла продати фарму і ми пе-

ребралися до місточка. Син почав працювати при будові домів, але яка це була праця. Він ставав щораз більше опущенни — все, про що він думав, то карти і пиятика. Всі мої старання, щоби спинити його, були даремні. А одного дня він забрав ще і ті гроші, що я заховала й пішов в світ за очи. Тоді я сама давала собі раду, тяжко бідуючи. Так не було його чотири, чи пять літ, аж поки не побачила я його на суді...

Жінка ревно розплакалась. І не було в цілім вагоні особи, щоби не втирала сліз. Запанувавши над собою жінка продовжувала:

— Я все попродала, щоби його ратувати. Наняла адвоката — ось якраз того добродія! — і показала на адвоката, що не належав до гурта грачів — і він щиро обороняв. Але даремно. Ви, пане судде, засудили його на десять літ. А він, мій син, казав мені, що перед рабунком вони пили і грали в карти, так, як ви тут граете. В карти грали! Пане судде!... Може ви не знаете, як молоді хлопці дивляться на таких як ви, на старших... І тому я думаю, що коли б ті, що більше знають і більше вчені, не давали молодим таких примірів, то мій син був би поважним чоловіком. І я нині так не бідила би...

Жінка знов розплакалася і сіла в лавку, закривши очи руками. Карти з перед грачів давно зникли. А в цілім вагоні була тишина, ніби перед проголошенням великої справи.

Признаюсь, що в цілім життю не чув я такої зворушаючої проповіди. Отта старенька жінка за часочок показала всім не тільки свое убожество, але жерело причин, що дали їй багато довголітних терпінь.

Коли я глянув на грачів, то їх вигляд був багато гірший від вигляду кримінальників.

З старою жінкою була невелика її внучка, і та бачучи, як її бабуня плаче, старалась її заспокоїти:

— Не плачте, бабуню, не плачте...

(„Золоте Колосся").

———=(†)=———

ВІСТКА З ПІД БОЛЬШЕВІІ.

Бразилійська „Праця" з кінця вересня 1940 р. містить лист з Галичини, де між іншим читаемо:

„Працюемо в колгоспі. Ми так „ніц не майонци, а вшистко посядайонци". Гарно жити в радяньскім Союзі.. Все в нас радяньске, але й ми радяньскі.

„Хочу, щоб наша родина відфотографувалась, як вертае з колгоспу. Легко на плечах, легко в жолудку. Вільні, мов птахи, а кормимось красою природи.

„Нам нічого не присилайте, бо і так не будемо мати жадної користи. Надіемось, що нас вивезуть, бо вже кілька разів були спаковані."

———

Американська „Свобода" дістала вісти про загальний стан життя на Холмщині, під німецьким забором. Говориться, що вороги пускають поміж населенням найстрашніші поголоски, щоби українців баламутити і застрашувати Кажуть, що коли українець не назве себе полякам, або росіянином, то його кудись зашлють, або тут арештують. А пережиті злидні і загальна несвідомість захитуе наріл.

Видно також, що німці хочуть, щоби робилося, що робиться. Коли б допустили українців до громадських урядів, то можна це спинити. Та не допускають.

ОСЬМИЙ СОБОР

Української Православної Церкви в Канаді, що відбувся в Саскатуні, Саск., 4—5 серпня, 1940.

(Продовження).

Вечірне засідання першого дня Собору.

Після вечері засідання почалося знов в год. 8.30.

Перш усього докінчуесь ще збірка на Церковний Фонд, а там продовжуються звіти делегатів.

Щоби не розбивати уваги читачів, ми звіти делегатів з першого дня Собору подаемо тут разом, переказуючи з них те найважніше, що делегати сказали. Треба ще згадати, що дехто з делегатів говорив довше, але дехто говорив досить коротко, отже окремо їх бесіди не подаемо. Це були звичайні привіти та кілька слів про свою громаду, отже такі короткі бесіди пропускаемо.

Звіти делегатів.

1. П. Кравчук з Пайн Ривер, Ман. — Громада мае 30 членів. Дієцез. Фонд платять всі члени, що може бути приміром для тих громад, де про плачення Дієц. Фонду менше дбають. Священикови в нас кривди нема. Відправ 12 в році.

2. Іван Татарин, в Радвей, Алта. — Стан громади гарний. Важніше те, що громада побудувала для священика вигідну хату.

3. Тут о. Кудрик читае два листи, які прийшли на його руки від колишнього члена саскатунської громади, п. Івана Пограничного, що в часі Собору жив в Порт Колборн, Онт. Оден лист з заявою, що Пограничний обіцяе дати 25 дол., як винагороду за те, що колись вірив, що з Свистуном можна договоритись і писав до нього листи. Другий лист з привітом для Собору та 5 долярами, як необхідним живим доказом щирого привіту Тут Предсідатель передае секретарям обовязок подякувати в імени Собору п. Пограничному.

4. Петро Рибка, з Беліс, Алта. — Членів громада в Беліс мае 15. Діяльність ріжна. Громада переказуе, що вона е проти зміни Церковного Календаря.

5. Д. Фуштей, з Давнінг, Алта. — Членів і симпатиків мае громада 40. Громада заявляесь рішучо проти зміни Календаря.

6. Василь Черрявський, з Січ-Коломия, Алта. — Членів в громаді е 30 Діяльність добра. (Говорив коротко).

7. Д. О. Дидик, Сенді Лейк, Ман — Починае пригадкою, що обовязком всіх відноситись з пошаною і довірям до священиків й о. Владики, як до провідників. Дбати про спокій в Церкві. — Лад в його громаді гарний. Громада справляе новий Іконостас. Громада стоїть за тим, щоби справи про зміну Церковного Календаря не брати навіть на програму нарад.

Щож до церковного процесу, то громада вповні одобрюе кроки, які взяла Консисторія стаючи в обороні церковної справи Консисторія робила те, чого вимагало її становище і що повинна вона була робити.

8. Василь Данилюк, з парохії св. Михайла, Винніпег, Ман. — Громада зорганізувалась 1918 р., як русько-православна. Нині стоїть твердо з Українською Православною Церквою. Є Рідна і Недільна Школа, Т-во ім. Юрія Федьковича і Запом. Братство з 250 молодших та 180 старших членів Є Жіноче Товариство, що робить багато вартної роботи в громаді.

9. С. Микитюк, Фенвуд, Саск.—Членів в громаді е 30. При церкві е СУМК і Жіноче Товариство. Громада е на 100 процент проти зміни Календаря і на 100 процент мае довіря до роботи Консисторії. Він сам е одним з перших членів Української Греко - Православної Церкви і належав до перших делегатів на Перший Собор Церкви 1918 р. Радіе, що на Соборі бачить тільки щирих, розумних людей. Признае, що провідники Церкви були вірні церковній справі, та радіе гарним числом священиків.

Окремо підчеркуе, що праця священиків, то праця каменярів. Згадуе про о. Кудрика і других. Це провідники і їм треба помічної руки. А люде нераз того не розуміють і платять невдячністю. Це тяжко терпіти тому, хто щиро працюе. — Багато з нас зроблено, але ще більше треба зробити. От хочби релігійне виховання дітей. Буває, що наші діти — не наші. При кождій церкві треба Недільної Школи.

Треба би помогти нашим братам в Піс Ривер. Мусимо всі підложити свое плече — і дати Церкві фондів на ту роботу, яка перед нею стоїть. Чужі не давали і не дадуть. Кожна дошка, кождий цьвях в нашій церкві наші. Зате і ключ від церкви в нашій кишени Його треба передати дітям, вихованши їх відповідно.

10. П. Зварич, з Вегревил, Алта. — Приемно йому поділитись з зібраними на Соборі тим, що він належить до громади, яка точно платить Дієцезіяльний Фонд. Громада мае церкву і хату для священика. Каже, що в звітах треба би подавати передовсім статистичний матеріял,

11. Т. Гуменюк, з Торонто, Онт. — Громада 1935 р. купила площу за 7,000 долярів, а церкву за 19,000. Мае ще довг. Вкладки членів громади по 50 центів місячно від мущин, а 25 центів від жінок Зупиняесь на ворожих заходах, призначених на шкоду нашій Церкві. Дае від Торонта 15 дол. на Дієц. Фонд.

(Дальше буде).

———=(†)=———

ПОМЕР ДР. КОПАЧУК.

В Бриджвил, Па., в Стейтах, помер 8 листопада ц. р. др. Микола Копачук, як греко-католицький священик, маючи 57 літ.

Багато канадійських українців памятае покійного. Приїхав він з Буковини до Канади при кінци червня 1920, як кандидат на Адміністратора Української Православної Церкви Коли ж адміністраторство в Канаді показалось для нього неможливим, він 1921 р. виїхав до Стейтів до тамошної Української Православної Церкви.

В 1928 р., 11 квітня був принятий до греко-католицької церкви в Стейтах, в якій був до смерти. Лишилася по нім вдова. Похорон відбувся в Питсбургу, Па., в четвер 14 листопада, 1940.

ВИЙШОВ З ДРУКУ И ПРОДАЕТЬСЯ

„ШКІЛЬНИЙ СПІВАННИК"

вложений славним українським композитором К. Стеценком.

Співанник містить 88 пісень під нотами й коштуе лише 25 центів з пересилкою. Замовлення й гроші (почтовим переказом, або стемплями) слати на адресу: Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada, 7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ВСЕГО ПОТРОХА.

(Ошава, Онт.)

Наша українська греко-прав. громада Різдва Пресвятої Богородиці устроїла базар від 1-го жовтня до 5-го. Вечерами відбувались розігравки, де поважне число громадян брало участь. Базар випав дуже успішно. За це належиться щира подяка нашому зарядови церковної громади та пароховн.

Щира подяка належиться громадянам, що ходили збирати річи, як панам К. Мельничукови і Василикови, та паним Юстині Мех та пані Романчук. Щира подяка тим, що річи дарували, та що помогли, щоб базар випав якнайкраще.

За старанням нашого о. пароха докінчено нашу церковну салю, яку зачато будувати тому десять літ На докінчення зібрав о. парох поважну суму в членів та прихильників нашої української греко-православної громади. Пізніше будуть оголошені жертводавці, як докінчимо збірку. За доброю волею і охотою можна все зробити Так добра воля й охота до праці в нашій церковній громаді відродилась. Українці буковинці в Ошаві показали що можуть зробити

В неділю дня 27-го жовтня наша громада мала честь витати в себе другий раз Високопреосв. о. Владику, единого Архиепископа Української Православної Церкви в Канаді і Америці

По пятій годині пополудни вийшла процесія на зустріч о. Владиці до церковної брами, прикрашеної зеленю та канадійським й українським прапорами. В брамі голова церковної громади п. П. Григорук привитав о. Владику нашим українським звичаем — хлібом і сілю В дверях привитав св. хрестом о. парох. Зараз почалась Вечірня, в якій о. Владиці асистували о. Самець з Торонта, о. Гикавий парох Гемилтону, та наш парох о. Заларинюк. В часі Вечірні о. Владика сказав проповідь, яка на довго лишиться в памяти вірних.

По скінченню Вечірні о парох подякував о. Владиці і позамісцевим парохам, і відспівано многоліття о. Владиці, всему українському народові, та попросив присутних до церковної салі на перекуску, приготовану нашим сестрицтвом По перекусці були промови. Господарем був голова п. П. Григорук. Говорили о. Гикавий, о. Самець, місцевий парох, о. Владика та п. Мех Між присутними були і гості з Ню Торонта, де вже е наша новозорганізована громада і де наш парох доїзджае. Цей вечер залишиться довго в нашій памяти.

Проповідь о. Владики в церкві загріла до дальшої релігійної праці. Промова в салі скріпила нас і додала віри в свої власні сили, щоби самим працювати, а не чекати, щоби дали милостиню як жебракови — або Москва, або Рим, чи Берлін чи ще хто.

Парохіянин.

ПРИМІРНІ ХРЕСТИНИ

В неділю 3-го листопада 1940 р по Богослуженню відбулися хрестини в домі п-тва Григорія і Марії Кашубів в Мікадо, Саск.

Тайни хрещення Методієви Кашубі доверишв священик Ф. Керніцкий. Він пояснив, які обовязки мають родичі і хресні батьки та матері в вихованню української молоді, на загальнім, а зокрема на релігійнім полю. На закінчення закликав присутних, щоби зложили жертви на духовний семинар. Панна Іванна Козак, місцева учителька занялася збіркою, яка принесла 6 доларів.

Зложили по 1 дол.: Гр. Кашуба, Роман Шкварок, Петро Вознов, Йосиф Дорогой, панна Іванна Козак.

По 50цт.: пані Гуцуляк і пані Михалко.

Присутний.

ДОБРЕ ДІЛО.

(Гефорд, Саск.)

В Понеділок 11 листопада, вдовиця і діти по бл. памяти Юрку Вережаку, обходили річницю смерти покійного мужа й батька.

В місцевій укр. прав. церкві відбулась Заупокійна Служба Божа і Парастас, а відтак поминальний обід, в хаті пані Вережак. Зібралась гарна громадка сусідів, приятелів і фамілії та односельчан небіщика, як також всі діти. Після побідного „Вічная Память", о. Іван Майба пригадав, що пора Богоугодне Діло для небіщика, яке ми вчинили, щоб і для живучих при цій нагоді незабувати ми щось доброго вчинити Зібрано на Укр Прав Духовний Семинар 6 доларів, а зложили такі

По 1 дол.: Мих. Вережак (найстарший син), С. Цибак.

По 50цт.: Н. Вережак, М. Магус (учитель), Д. Корпан, П. Никифорук.

По 25цт.: вдовиця і господиня дому, Ф Вережак (син), Н. Гавриш, І. Токарик, М. Сичич, І. Походзіло, Ілько Корпан, пані Ганя Сичич.— Разом 6 доларів.

Треба радіти з такого поступовання православних українців, що при ріжних нагодах не забувають за громадські потреби і чинять Богоугодне Діло

свящ. Іван Майба.

ЧОГО НИНІ ТРЕБА.

(Ніагара Фалс, Онт.)

Колись був мій допис в „Вістнику" з приводу Свистунової авантури супроти Самостійників та Української Прав. Церкви Нині хочу дещо повторити, а дещо додати до того, що було давніше сказано.

В 1934 р. не хотів Свистун приїхати на Зїзд до Саскатуну. Стояв він на тім, що передовіші його легковажуть, але він приїхав би, коли б знав, що широкий загал його хоче.

Справа пішла дальше так, що рядовики почали писати до нього листи. Багато мабуть було тих, що не жаліли чорнила і паперу і писали, сподіючись з того великої благодати. Справа того вимагае — а коли вимагае, то треба, щоби кождий закочував рукави і брався до роботи. Багато було добродушних людей

І Свистун використав їх добродушність і приїхав. І що привозить? Починае ганьбити цілий провід ганьбить інтелігенцію, а жалуе фармерів і робітників, словом — товариш!

Ну, але при кінци зїзду все закінчуеться згодою, тай ще з церемоніями. А люди бачать, тішаться сльози радости з очей капають.

Коло мене сиділа Свистунова. І пригадую, що дивлячись на ту згоду з церемоніями, вона каже: „то ще не кінець, то доперва починаеться". Видно вона знала, що говорила, а мені було дивно, як вона може таке говорити. Та вже в 1935 р. показалося, що вона знала дальший хід історії.

В 1935 р. Свистун приїздить, хоч і не просять, як року попереднього. Приїздить, починае авантуру, яка тягнеться цілі літа. Він то доводить Церкву до процесу, до грошевих коштів, баламутить загал.

Нераз я думав, що дорогу до такої роботи приготовили Свистунови ті листи, що „рядовики" писали до нього 1934 року. Йому тоді здавалося, що вся маса народу е на сліпо за ним, отже можна авантуру робити. Добродушні, довірчиві люди причинилися 1934 р. до того, що Свистун пізніше робив.

Та коли тоді люди вважали за потрібне писати листи, то повинні би нині також стати твердо при справі і показати, що і нині вміемо за справою постояти і для справи працювати.

Перш усього ті, що тоді писали листи (тай ті, що потакували!), повинні признатися до гріха і сказати: Хоч не свідомо, але до лиха ми причинилися! А признавшись — заподіяну шкоду винагородити.

Я свій обовязок вчасти вже сповнив. Коли я сказав, собі, що маю дати 25 доларів на покриття судових коштів, то доти не мав спокою, доки тих 25 доларів не дав. Я сповнив свій обовязок, щоби мати спокійну совість перед Богом і нашою Церквою. Тай лише так ми покажемо, що ми гідні сини Церкви і свого народу.

За моїм приміром повинні піти другі. Повинні піти ті, що тоді листи писали, або за ними потакували. Повинні показати себе щирими, діяльними людьми і гідними членами Церкви

Коли б ми всі такими були, то ніяка злочинна сила не відважилась би до нас лізти, знаючи що для неї не буде в нас місця. А наша справа буде стояти так гарно, що самі здивуемося.

Ану подумайте! Та не тільки подумайте, але до думки приложіть те, що конче треба приложити. І то не відкладаючи.

Іван Пограничний.

ДАРУНКИ ГРОМАДСЬКИМ ІНСТИТУЦІЯМ.

Колюмбійський університет дістав недавно 38 грошевих дарунків на суму 87,642 долари. З того пані Розет, вдова, подарувала 25,000, студентський комітет зібрав 14,528, Фундація Келога 10,000 доларів. Дальші менші суми подавали головно поодинокі особи: Вся та сума мае бути вжита головно на провадження дослідів в области медицини, права і взагалі людського життя

На „добровільні шпиталі" зібрано недавно в Ню Йорку велику суму Пані Пейсо дарувала 50,000. Інші дарунки е від кількох тисяч до 100 дол. на особу. Таку збірку хочуть довести до 1,589,289 дол. як „Злучений Шпитальний Фонд"

Гарвардський університет дістав недавно в дарунку Бібліотеку й Архівну збірку від Р. В. Блиса, бувшого амерпк. амбасадора в Аргентині. Бібліотека і Збірка містяться в двох будинках, які рівнож Блис подарував з ширшим земельним майном. Бібліотеку і Збірку він громадив цілі довгі літа, а тепер передав як культурне майно університетови.

Так розумні люди дбають про свої громадські інституції.

ОБРАЗЕЦЬ ЗМЕНШЕННЯ НАРОДИН.

В ріжних краях і між багатьома народами число народин постійно зменшаесь. Коли число народин занадто зменшиться, то це веде нарід до вимертя. Штучне зменшення народин, це самовбивство народу

Ось образок такого самовбивства:

В Пітсбургу в Зл. Державах, від 1930 р. дотепер, стратило учительську роботу 446 учителів публичних міських шкіл через те, що число школярів зменшаеться. Крім того число принципалів шкіл, та інших шкільних урядовців також стали непотрібними.

Закон каже, що учитель може вчити найменше 32 дітей, коли-ж число дітей зменшиться, тоді їх прилучують до других, а учитель відходить.

Щодо Пітсбургу, то число народин в цім місті було в 1915 р. 27.09 на тисячу, а в 1939 р. було лише 14.3.

ВЕСІЛЛЯ—ЗБІРКА—ЦЕРКВА.

(Ґлен Елдер, Саск.)

В неділю 10-го листопада було Богослуження в Укр. Нар. Домі в Ґлен Елдер, Саск. Громадян і гостей було поважне число, а Богослуження правив о. М. Боднарчук.

По Богослуженню о. Боднарчук повінчав Григорія Костинюка і Павліну Федорчух.

Підчас весільної забави, що була по вінчанню, о. Боднарчук підніс таку справу: забава гарна річ, а ще гарнішою буде, коли гості не забудуть за важні справи нашого ширшого церковного життя в Канаді, а до таких належить справа православного Духовного Семинаря і голос о. Боднарчука не був голосом покликуючого в пустини, бо присутні зараз відповіли жертвами. Дали —

По 1 дол.: В. Тацюк, Г. Федорчук.

По 65цт.: Семен Костинюк.

По 50цт.: П. В. Ойструк (Райн), Григорій Костинюк, Д. Митренко, пані М. Митренко, А. Маковський.

По 35цт.: о. М. Боднарчук.

По 25цт.: Василь Охітва, В. Ковалишин (Райн), Петро Охітва, Андрій Король, Г. Анана, М. Джаман, М. В. Король (Донвел), І. В. Ковалишин. — Разом зложено на Духовний Семинар $7.50.

Отже щира подяка всім жертводавцям, а молодій парі здоровля та щастя на довгі і довгі роки!

Крім того треба сказати ще дещо. Хоч цего року мороз ушкодив тут збіжжа, всеж громада в Ґлен Елдер обговорюе справу будови церкви. Мають вже площу і трохи матеріялу. При добрій волі і Божій Помочи щирі люди все зроблять

Присутний.

БРАЗИЛІЯ ПРОТИ ГРАЧІВ.

В Бразилії дуже поширилась гра в гроші, так, що місячно люди програють коло 2,000,000 доларів. Уряд завзявся гру спинити і поарештував тих, що гри владжували і провадили. Арештували багато „банкирів", яких вважають міліонерами, та сотні їх агентів. Гра належить до роду льотерії. Появилась безіменна пересторога, що коли гру припинить, то 30,000 людей стратить роботу. От чим люди захоплюються!

НА ДУХОВНИЙ СЕМИНАР.
(Збірка о. І. Майби.)

Збірки на похорони бл. п. Ст. Дирбавки, Борден, Саск. $5.00
Збірки на поминках по бл. п. Ю. Верещаконі, Геффорд, Саск. 6.00
Разом 11.00

ДІЕЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.
КАЛМАР, АЛТА.

По 1 дол. Ст. Мриглод, М. Воркун, Вас. Фіцович, Н. Сич, Юр. Васюта, Ст. Олексюк, І. Храпко, Ів. Захарко, Ів. Фіцович, Ів. Осьмак, Ів. Манчак.

РЕДВОТЕР, АЛТА.

По 1 дол.: І. Крайчий, Н. Крайчий, І. Василюк, О. Пасічняк, І. Садовник, М. Попіль, Т. Мирун, В. Школьний, С. Хаба, Н. Боднарчук, П. Пасічник, М. Солижин.

ФЕДОРА, АЛТА.

По 1 дол.: П. Крищук, М. С. Фербей, Н. Ожінко, І. Воевідка, Н. Бойко, П. Кузик, І. Гунька, А. Варварук, Ст. Ожінко, П. Ожінка, М. Ожінка.

ЕҐРЕМОНТ, АЛТА.

По 1 дол.: П. Мандзюк, М. Яхімець, М. Гринюка, Т. Плюпек, М. Дмитрик, М. Лукасевич, Т. Степенко, Г. Бугай, І. Васнлинка, М. Мандзюк.

ТОРГИЛД, АЛТА.

По 1 дол.: П. Фіцуляк, П. Ловгань, А. Остафійчук, М. Біляк, В. Шевчук.

По 55цт. В. Варенниця.

По 25цт. Катерина Біляк.

СМОКІ ЛЕЙК, АЛТА.

По 2 дол.: Н. В. Ґавінчук, В. Підручний.

По 1.00 дол. С. Попович, Н. Дідух, (Чіпман), М. Ґаліцький, І. Мілер, К. Романюк, С. Ткач, В. Лазарук, П. Рапой, Г. Костащ, Ф. Гутей, Г. Сухолотоцький.

По 50цт. Т. Лазарук, А. Тивонюк, Н. Сухолотоцький.

По 25цт. Талійчук, П. Варава, Мороз, Каповський, А. Величук, П. Ярема.

БЕЛІС, АЛТА.

По 1 дол.: П. Репка, К. Медвідь, А. Шевчук, Ірина Червінчан.

По 50цт.: С. Андрук, С. Кутащ.

По 25цт. А. Климчук, І. Теплімнюк, П. Климюк, С. Уруган.

По 15 цт. В. Яремчук.

По 10цт.: п-ні Уруган.

ДАВНІНҐ, АЛТА.

По 1 дол. П. Буер, Ф. Стрийський, Гаврило і Єлисавета Баланенькі, Марія Буер.

По 50цт. Т. Шеретинка, Ст. Матас, Анна Меленька, В. Чоботюк, Іван Ткачук.

По 30цт.: С. Гордей, Евдокія Грибінська.

По 25цт. Л. Белзик, Ангеліна Стрийська, Н. Белзик, М. Меленька, М. Попович.

По 10цт.: Марія Белзик.

СТРИЙ, АЛТА.

По 1 дол.: Підлужний, П. Королюк, І. Шлик, Л. Підлужний, Р. Бойчук, Д. Панас, М. Хінко, І. Тхір, І. Романчук, Н. Бунда, Ф. Шин, З. Тхір.

ҐЕМЛИН, АЛТА.

По 1 дол. Дм. Щербань, П. Лучак, Г. Лучак, Т. Стефюк, М. Труфин, Н. Кусяк, О. Лучак.

По 50цт.: І. Гуменюк, І. Рудик, Н. Вілк, Н. Равлюк, С. Іванюк, І. Дарій.

По 45цт.: Д. Налій.

По 25цт.: Г. Лучак, Д. Штогра.

По 10цт.: Катерина Королюк.

СПЕДДЕН, АЛТА.

По 2 дол.: Саверко Леськів.

По 1 дол.: Н. Сіропик, М. Крохош, А. Ґаляс, Д. Комгир, Ст. Леськів, пані Катерина Гнатів, п-на Марія Леськів, В. Гордей, Н. Музика, В. Корчинський, І. Пахолек, І. Романчук.

По 50цт.: А. Матвійчук, Д. Леськів, В. Меда, О. Хрипун.

По 35цт.: В. Сироїд.

По 25цт. О. Остапів.

ҐЛЕНДОН, АЛТА.

По 1.50: Петро Луклан.

По 1 дол.: І. Воляньський, А. Кіндракевич, О. Стасик, Д. Мицак, С. Кирстюк, Н. Костинюк, І. Горячка, Д. Кочан, Н. Мицак, В. Костура, Г. Спасюк, О. Боднар, М. Луговий, М. Ґрекул, Г. Особа.

По 50цт. Н. Ткачук, І. Гиппа, Д. Прощюк, І. Ошуст, О. Особа, Т. Гипка, Н. Фліпчук, пані Евгенія Луклан, І. Залицький, П. Матис.

По 25цт. пані Софія Спасюк.

По 10цт.: (Діти): Маруся Процюк, Софія Процюк.

По 05 цт.: (Дитина): Ольга Ткачук.

ОСЕТНА, АЛТА.

По 2 дол.: Г. Вірук.

По 1 дол.: Н. Деґодь, А. Ванечко, Н. Захарко, І. Чорней, Н. Павелчук, П. Нінчук, П. Петрик, Ю. Козуб, І. Дмитренко, П. Мутяк, А. Швець.

СУЧАВА, АЛТА.

По 1 дол.: Г. Танасіюк, М. Саїк, А. Боханецький, Н. Танасюк, Т. Савчук.

По 50цт.: Н. Боханецький, Г. Павлюк, М. Томаш, В. В. Фрунчак.

По 25цт.: пані Анна Гоцман, І. Гунчак, пані Фрозина Фрунчак.

По 15цт. Ольга і Володимир Боханецькі (діти).

По 10цт.: пані Фрозина Фрунчак (молодша).

КАҐВІН, АЛТА.

По 1 дол.: пані Анаст. Бідняк, І. Рамиструк, Андрій Андрук, В. Сорохан, П. Мельник.

БОРІВЦІ (коло Виллінґдон) АЛТА.

По 1 дол.: Г. Ковальчук, Г. Шевчук, С. Шевчук, В. Шевчук, пані Марія Федюк, І. Жукінський, пані Анна Шевчук.

По 25цт.: Елена Федюк.

(Дальше буде)

ЦЕРКОВНІ ГРОМАДИ!

Замовляйте
Членські книжечки
для вписування членських вкладок й добровільних жертв.

Ціна одної книжечки 10цт.
25 книж. за $2.25
50 книж. за 3.75
100 книж. за 7.00

Замовлення висилайте разом з грішми до:
THE HERALD
Box 3626, Winnipeg, Man.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.
(Редберрі Парк, Саск.)

На 7 листопада упокоївся Степан Дирбавка, православний українець з Редберрі Парк, Саск. Смерть захопила його несподівано в Ст. Павл Госпітал, в Саскатуні, де він перед трома днями перебрався до свого сина найстаршого Леся.

В день св. Великомуч. Дмитра його діти перевезли його тлінні останки з Саскатуну в Редберрі Парк (12 миль на північ від Борден, Саск.) Похорон відбувся в неділю 10-го листопада на кладовищі укр. прав. церкви в Редберрі Парк (коло Вілтків). Хоч погода випала дуже тяжка, бо сильний вітер з морозом і снігом, всеж на похорон зїхались всі його діти й сусіди і приятелі. Підчас похорону зложили присутні в місто вінців на могилу покійника 5 дол. на наш Духовний Семинар. Після поминального Богослуження і похорону, відбувся обід в хаті небіщика, після якого зібрані причинились і до нашого Базару...

Покійний прожив 83 р., а 40 в Канаді. Залишив 6 дочок і три сини. Найстарша, пані Яремович мешкає на фармі в сусідстві Парани, замужна за п. Сліпчуком, коло Пр. Алберт. Софія, замужна за п. П. Василишиним, в Алберті. Решта дочок фармують в сусідстві. Найстарший син Лесь в Саскатуні. Саск. Онуфрій є державним лікарем в стейті Вашингтон в З. Державах. Дмитро на батьківщині.

Походив з місточка Городенки в Галичині. Залишив спомин ощадного господаря і доброго батька. Інтересувався релігійними книжками, любив помагати в церковнім співі.

Вічна Йому память!

Присутній.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

Юрко Фіцич, Давфин, Ман. .25
Іван Ярема, Стратклейр, Ман. .50

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. А. Горбая
Грудень.

1. Неділя. — Лепард.
4. Середа, Пр. Д. М. — Ролбин (фарми).
8. Неділя — Етелберт
15. Неділя — Ґиберт Плейнс
19. Четв., Св. Мик. Чуд. — Дрифтінг Ривер
22. Неділя — Шелвелеф.
29. Неділя — Шортдейл

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. М. Боднарчука.

1. Нед. — Сван Плейн.
4. Середа Введення Прсв. Богородиці — Гайс.
8. Неділя — Арран (місто)
15. Неділя — Шерідон
19. Четвер, Св. Миколая — Стінен.
22. Неділя — Ди Па, Ман
29. Нед. — Годсон Бей Дж. (місто)

Адреса — Арран, Саск. Скринка 65

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Ґлїцького
Грудень.

1. Неділя — Брендон
8. Неділя — Ледвин
15. Неділя — Септон
19. Четв. Св. Миколая — Тиндал
22. Неділя. — Портедж ля Прейрі
29. Неділя. — Поплар Парк

Адреса: 263 Дороті Ст. Вінніпеґ.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василіва
Грудень.

1. Неділя — Довинґ.
4. Середа. Введення Пр. Бор. — Ґемлин
8. Неділя Смокі Лейк
15. Неділя — Спеден
19. Четв. Св. Николая Чуд. — Стрий
22. Неділя — Беліс
29. Неділя — Смокі Лейк

Адреса: Смокі Лейк, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Д. Ф. Стратійчука.
Грудень.

1. Неділя — Косів
4. Середа Введ. Пр. Д. М. — Сифтон.
8. Неділя Ренвер
15. Нед. — Давфин
19. Четв., Св. Ник. — Ешвил
22. Нед., Св. Анни — Медовлендс (храм).
29. Неділя — Пайн Ривер.

Адреса, Давфин, Ман.

Церковний Календар.
ГРУДЕНЬ.

1 Н. 24 по З. св. Д. Мч. Платона
2 П. Пр. Авдія
3 В. Григорія, Прокла
4 С. Введення Пр. Богородиці
5 Ч. Ап. Филимона, Архипа
6 П. Амфілохія
7 С. Вмч. Катерини

8 Н. 25 по Зісл. св. Д. Климента
9 П. Пр. Алїпія стовп.
10 В. Якова, Паладія
11 С. Стефана препмуч
12 Ч. Мч. Пайрмона і з ним 370
13 П. Андрія Первозв.
14 С. Пр. Наума; мч. Ананії

15 Н. 26 по З. св. Д. Пр. Авакума
16 П. Пр. Софронії
17 В. Івана Дамаскина
18 С. Сави Освя. прп
19 Ч. Св. Миколая архиеп. Мирл.
20 П. Амвросія еп.
21 С. Пп. Потапія; ап. Состена

22 Н. 27 по З. С. св. Д. Зач. Анною
23 П. Мч. Мини, Єрмогена
24 В. Преп. Нікона, Данила Ст.
25 С. Спиридіона
26 Ч. Мч. Євстратія, Авксентія
27 П. Мч. Тирса
28 С. Сщ. Елевтерія і матері його

29 Н. 28 Нед. Праотців. Пр. Агея
30 П. Пр. Даниїла, Ананії
31 В. Севастіяна і ін. муч.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Є. Грицини.
Грудень.

1. Неділя — Елон Крік
4. Середа Введення в Храм П.Д.М. — Ст. Джулієн
8. Неділя — Вакав
15. Неділя — Тернопіль.
19. Четвер, Николая Чудотворця — Вакав
22. Неділя Св. Анни — Кадворт.
29. Неділя — Смате

Адреса: Бакс 155. Вакав, Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Т. Ковалишина.
Грудень.

1. Неділя — Виста
4. Введення — Енгусвил
8. Неділя — Мензі

Адреса: — Онборн Ман.

Устав Церковний.
Грудень.

1 **Неділя 24 по Зісл. св. Духа:** Голос 7. Утр. Еван. Марка XVI: 1—8. Літ. Ап. Ефес. II: 14—22, Еван. Лук. VIII: 41—56.

4 Середа, **Введення Пр. Богор.** Утр. Ев. Луки I: 39—40 і 56. Літ. Ап. жид. IX: 1—7. Еван. Луки X: 38—42 і XI: 27—28.

8 **Нед. 25 по Зісл. св. Духа:** Гол. 8. Утр. Ев. Марка XVI: 9—20. Літ. Ап. Ефес. IV: 1—6. Еван. Луки X: 25—37.

15. **Неділя 26 по Зісл. св. Духа.** Гол. 1. Утр. Єв. Луки XXIV: 1—12. Літ. Ап. Еф. V: 9—19: Еван. Луки XII: 16—21.

19 Четвер **Св. о. Миколая.** Утр. Еван. Івана X: 9—16. Літ. Ап. Жид. XIII: 17—21. Еван. Луки VI: 17—23.

22. **Нед. 27 по Зісл. св. Духа.** Голос 2. Утр. Єв. Луки XXIV: 12—35. Літ. Ап. Еф. VI: 10—17: Єв. Луки XIII: 10—17.

29 Неділя Праотців. Голос 3. Утр. Єв. Івана XX: 11—18. Літ. Ап. Колосян III: 4—11: Єв. Луки XIV: 16—24.

Січень 1941.

5. **Нед. Отців.** Гол. 4. Єв. Ів. XX: 19—31. Літ. Ап. жид. XI: 9—10 і 17—40, Мат. I: 1—25.

6. Понеділок **Святий Вечір:** Літ. Василя Великого з Вечірнею. Ап. жид. I: 1—12. Єв. Лука II: 1—20.

7. Вівторок. **Різдво Христове:** Всенічна починаєсь Великим Повечерієм. Утр. Єв. Мат. I: 18—25: Літ. св. Ів. Золотоустого. Ап. Галат. IV: 4—7; Еван. Мат. II: 1—12.

8. Середа **Собор Пр. Богородиці.** На Утр. Служба Празника. Літ. Ап. Євр. II: 11—19: Єв. Мат. II: 13—23.

9 Четвер **Стефана Первомученика:** Утр. Еван. Ів. XV: 17—27 і XVI: 1—2: Літ. Ап. Дїян. VI: 8—15 і VII: 1—5, 47—59, **Еван. Мат. XXI: 33—42.**

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

Рік XVII WINNIPEG, MAN., DEC. 15th, 1940 ВИННІПЕҐ, МАН., 15-го ГРУДНЯ, 1940. ЧИСЛО (356) 24

ПОДАРУВАВ ФАРМУ НА ЦІЛЬ ЦЕРКВИ.

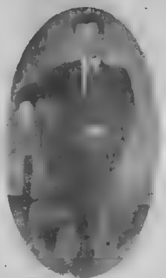

П. Яків Момотюк.

[illegible] Консисторія Української Православної Церкви [illegible] Яків Момотюк, [illegible] ться три милі від місточка Ґвайт [illegible] місцевости знаній, як Сопоф. [illegible] церкви [illegible]

П. Яків Момотюк [illegible] Буковині [illegible] Батько [illegible] дому Куппр. [illegible] довші роки займався фармерством, [illegible] що й він взявся до торговлі, отворивши маленький склеп таки на своїй фармі. Пізніше перенісся до [illegible] де тепер [illegible] крамарством.

П. Момотюк завжди був [illegible] громадським життям та [illegible] справами Церкви. [illegible] школи, муніципальних інтересів, [illegible] політикою і через довгі роки був [illegible] на політичні конвенції [illegible] національний [illegible] урядником.

П. Момотюк є тихої, спокійної вдачі, не пхається наперед, не любить [illegible], але совісно виконує обовязки [illegible] на нього [illegible] є найкращим свідоцтвом [illegible]. Він не голосними [illegible] словами, але ділом [illegible] свою любов до Церкви, свою [illegible] і жертвенність.

[illegible] його за примір всьому українському православному загалові в Канаді.

Честь Йому і Слава!

ПРОТИ ШИРЕННЯ БАЛАМУЦТВА.

Мондерське василіянське „Світло" в [illegible] багато баламутного понаписувало [illegible] Поза видавці, це [illegible] католицько, отже чужої [illegible]. „Світло", це орган [illegible] українськи.

[illegible] коли „Світло" зачинає важні справи українського народу, то звичайно [illegible] чорним [illegible] білим і [illegible] баламутство.

[illegible] треба виступити [illegible] і Божа і людська [illegible].

„Світло" з 15 листопада 1940 говорить, що Огієнко стає монахом і робить [illegible] від себе таку увагу:

„Можливо, що його вступлення в [illegible] є тільки підготовкою до епископського достоїнства. Огієнко є [illegible] людиною, вченим у мовознавстві, але без богословського образовання. Коли б це було правда, що він має бути епископом, то це кидає дуже некорисне світло на православну Церкву. Виходило б таке, що [illegible] світська людина, без [illegible] богословського образовання, може дуже скоро стати навіть епископом. І що такий епископ варта?"

[illegible] що „Світло" [illegible] Українська Православну Церкву і настроїти проти неї греко-католиків. Воно ширить баламуцтво. Бо подумаймо:

[illegible] Огієнко [illegible] чоловік і [illegible] Церкві, то [illegible] знання в нього [illegible] А коли треба би йому більше, [illegible] набудеться всякі інші на[illegible].

[illegible] Церква потрібує найперше ро[illegible] людей, а не виключно [illegible] Б. сама теольогія не [illegible] розумом, ані праведністю, ані релігією.

В перших віках Церква росла не [illegible] теольогами, але праведника[illegible] (1452-1498) „Колись [illegible] епископи [illegible] теольогії [illegible]

[illegible] що вар[illegible] теольогії, коли він напосить со[illegible] Церкви і лихо греко-католикам.

„Ке[illegible] Реджистер" [illegible] свого часу [illegible] для священичого [illegible] 1) Найвищий степень, коли священик вирішує справи без книжок, 2) [illegible] може вирішити з книжками, 3) [illegible] дати собі раду. Розумне [illegible] можна прикласти і до [illegible] державного мужа, отже і до Огієнка.

[illegible] „Світло" знає наперед, що Огієнко був би безвартним епископом. Або, що він в теольогії окремо вже не підготовлявся. Або що він взагалі не дав би собі ради дуже добре бодай при помочи книжок.

А „Світло" говорить дуже авторітетно, коли каже: „**це кидає некористне світло на православну Церкву. Виходить, що в православних світська людина, без основного богословського образовання, може дуже скоро стати навіть епископом. І що такий епископ варта?"**

Такий різкий висказ „Світла" мимовoлі спонукує до питання: **А як подібна справа стоїть в католиків?**

Берімо Потія, який заводив „унію" [illegible] яке богословське підготовання він мав? З того, що знаємо, видно, **що головні його кваліфікації були в тім, що прислугувався ворогам Українського Народу. В тім була вся теольогія і всі кваліфікації на митрополита.** І для католицької Церкви вони вистарчали.

Берімо факти: родився він 1541 р., змінив віру **кілька разів,** і це не є свідоцтвом великої теольогії. Був жонатий і повдовів при кінці 1592 р., коли мав 51 рік, і ще думав женитися. Але вже 4-го марта 1593 р. король дає йому епископські маєтки. Марта 31-го 1593 р. Потій стає монахом, а десь кілька днів потім епископом.

Отже які теольогічні науки міг Потій мати? Він же до того часу був польським урядовцем, а не теольогом. Одначе в католиків він майже апостол. А чому? Тому, що вірно служив Польщі і Римови тай нівечив українців.

А яка була його християнська праведність, **показує еп. Ліковський в книжці „Берестейська Унія"** — він каже, що Потій так прозивав православних **великі лотри, неспокійна сволоч, лихий хлопський народ, зрадливі, вигнанці, котрі поздихали в прокляттю, Наливайківська орда, галайстра..** (стор. 222). От вам католицький теольоґ, тай митрополит. І все те, диво з див! не кидає некорисного світла на католицьку Церкву. А то „Світло" згадало би.

Візьмімо Терлецького, Потієвого спільника. **Якась теольогія в нього була, він же був зпершу протопопом, але що з того тим?** Каже історія, що був галабурдником, робив збройні напади на других, рабував чужі маєтки, **втопив священика Добрянського...**

І такого „теольоґа" вжила Польща і Рим для заводження „унії". Хоч, як каже католицька книжка „Ігнатій Потій", Терлецькому ходило не про унію, але про особисті користи, він хотів приподобатися королеви (ст. 41).

Такі відомости, тай більше їх, знаходиться в католицьких книжках: „Ігнатій Потій", о. І. Савицького, та „Берестейська Унія", Ліковського. Та вже в світлі наведених фактів можна сказати дуже сміло: **„це якраз кидає дуже некорисне світло на католицьку Церкву!** І на монтерське „Світло".

А що Огієнко з світського чоловіка мав би стати епископом, так не диво. Всі епископи на світі походять з світських людей. Навіть Апостоли.

Ще кілька додаткових питань „Світлови":

(Продовження на стор. 2).

Що з того, що папа Лев X мав теольогічне образовання, коли в Бога не вірив й оповідання про Христа звав байками. На що кому здалась теольогія папи Александра VI, коли він до спілки з своїм незаконним сином, Цезаром, отроював кардиналів і забирав їх маєтки. Яку теольогію мав папа Венедикт IX, що став папою маючи 10 літ. Або Іван XII, що став папою маючи літ 18. А папа Павло II, славний з такої католицької праці: влаштовував великі забави, влаштовував також перегони буйволів, ослів, старих людей і жидів. Або Інокентій X, який правив католицькою Церквою, а ним правила Донна Олимпія... Таке і подібне переказує про папів Історія.

Святу роботу „Світло" зробило би, коли б найперше оповіло греко-католикам про такі чисто католицькі справи. Раз, що вони інтересні, а друге — греко-католики побачили би, які їх спасителі. А вже пізніше могло б „Світло" і про других говорити.

В тім же 22 ч. „Світла" є ще інші справи, які рівнож треба буде розглянути, та це буде пізніше.

——=(†)=——

ЧИ ГР. КАТ. ЦЕРКВА НЕ ЙДЕ ДО ЛІКВІДАЦІЇ.

Зміна Церковного Календаря.

Ще 1921 р. гр. кат. священик Боский писав в „Норт Вест Ревю", що: **наша ціль в Канаді перевести всіх греко-католиків на римо-католицизм. Однакож треба це робити обережно, щоби греко-католики не повтікали до Православної Церкви.**

Певна річ, що Боский знав пляни католицького начальства.

Греко-католицька Церква засуджена на знищення від початку. Вона відразу була такою „Українською Церквою", як той український віз і коні, якими їздить чужий, принявши українця за наймита.

„Українські Вісти" в послідних числах подають: „Ось та і та гр. кат. громада вже рішила приняти новий календар"... Бачимо також пояснення, що громада по якімсь часі може до старого календаря вернутися. Значить: Переходіть, не бійтеся!

Зміна календаря, це оден додатковий крок в напрямі ліквідації гр. кат. Церкви. Це крок, що дальше наближає гр католиків до костела.

Того може не розуміти гр. кат. загал. Може якась його часть того не розуміти і не диво. Католицькі провідники стараються відгороджувати греко-католиків від світа точно так, як своє населення відгородили большевики. А хто відгороджений, той поняття не має, що на світі діється. Як там люди живуть. І що з ними самими хто виробляє.

Відгородженому можна говорити несотворені річи, можна видумувати неіснуюче, немислиме, неможливе. Можна страшити. Можна баламутити.

Перетягання поодиноких громад до чужого календаря, це звичайний спосіб „душехватства". Коли в Старім Краю не можна було потягнути цілого села до костела, то тягнули поодиноко. Чоловіка, жінку, дитину, панського робітника, урядовця... І потішали: Не бійся! Коли не буде добре, вернешся".

Таку саму „потіху" дають „Тайні Правила" еп. Будки, видані в Канаді, де сказано, що: хоч ти на 100 процент візмеш все римо-католицьке, однакож ти обряду не змінив. А колись можеш до свого вернутися.

Та все те баламуцтво. Коли хтось не має сили при своїм встоятись, то не буде в нього сили назад вернутися. Піде до чужих, зживеться, звикне, отже там застанеться. І для своїх пропав. Те, що всюди. Пішов до большевиків, до баптистів, чи суботників — там застається. Отже потіха, що „можеш вернутися", це потіха для людей з діточим розумом. А надії це ошука!

———

Греко-католиків відгороджують, щоби не бачили, що діється. Та хто не відгороджений, той бачить, що чужі з гр. кат. церквою роблять. От хочби:

Викинули вже трираменний український Хрест і впровадили італійський. Нехай українець не має свого.

Впровадили до гр. кат. церков італійські фани, щоби в церкві було те, що має костел.

Викидають Іконостаси. Введено навіть постанову, що на Іконостас треба аж окремого дозволу

Викинули „всіх вас православних".

Знищили право гр. кат. Церкви мати жонате духовенство і завели целібат, щоби було так, як в костелі.

А тепер способом „душехватства", позбавляють греко-кат. Церкву її власного Календаря і кажуть святкувати разом з поляками.

Чи всі ті зміни і реформи не є ліквідацією (нищенням) гр. кат. Церкви? Коли ні, то чим вони є? І до чого ведуть?

———

Ще оден факт: **всі ті зміни в гр. кат. Церкві робили завсігди чужі,** напихаючи їх то силою то крутарством. **А свідомі гр. католики завсігди тому противились.**

Згадати Іконостас. Вже еп. Пелеш, перед 60 літами в своїй „Історії Унії з Римом" каже, що римська політика має на цілн знищення Іконостасів. І Пелеш є проти того.

А яку нехристіянську, брудну історію має за собою целібат. Аджеж Рим свідомо пофальшував ухвали Львівського Синоду з 1891 р. про целібатну справу. А на Синоді папський архиепископ Чіяска потішав гр кат. духовних: **„Не журіться, нежонатий замість одної жінки буде мати тисячу".** (Про те писали гр. кат. священики в „Висвітленях" і деинде). А коли вже заводили целібат в Галичині, то кілько брехні, крутарства і насильства було зі сторони агентів Риму. Знов же з другої сторони з яким завзяттям і гідністю противився целібатови цілий гр. кат. загал і все гр. кат. духовенство (крім небагатьох мазепунів і хрунів).

Те саме було з календарем. Поляки і римські агенти, виховані з греко-католиків, нераз силувались, щоби до гр. кат. Церкви ввести польський календар, але завсіди свідомий гр. кат. загал і духовенство тому противилися.

Та чого не можна було зробити там, те хочуть зробити тут. Думають, що тут греко-католики не придивляться, до чого їх ведуть.

Але і сліпому видно, що це продовжується та робота, про яку писав Боский робота перетягання до римо-католицизму.

Чи не час, щоби греко-католики над тим застановилися? Поки не запізно.

ПЕРЕДСВЯТОЧНІ МІРКУВАННЯ.

Культура.

Святочні обряди та звичаї, це дорогоцінний зміст народної Культури. Це Культура! А культура це те, що з безформного людського матеріялу творить нарід — дає йому спільний народний вигляд, дає імя, дає спільний зміст його світоглядови, веде шляхом спільних переживань — дає єдність і спільну Історію.

Нарід, що злегковажить свою Культуру, з народу переходить в мертвий матеріял і пропадає.

„Забобони".

Стрінете нераз одиницю, що Культуру народу зве „забобонами". Окремо ж релігійну культуру, святочну культуру. Каже: „Пощо на Різдво в хаті сіна, або соломи? Пощо конче куті, чи риби, чи 12 страв, чи свічки? Пощо рано йти на Різдво до церкви? Аджеж це все „забобони".

Так говорить або крайна несвідомість, або мудрагельство. Порожнеча хоче всюди порожнечу заводити.

Культура для розумних, це моральне майно народу. Через культурні форми виявляється наша душа, наші красші настрої і почування. Культурні форми, це символи (знаки) наших святощей, наших ідеалів. Культура — це кровна часть нас самих.

Святочні звичаї й обряди вяжуть з тою минувшиною, що її нам перед... З нашими предками. З їхніми переживаннями. Водять нас в світ Історії і нашої, і ще дальшої загально-християнської. А разом з тим вяжуть нас тісніше з Богом.

Люде не можуть жити самими ідеями (думками); ідеї мусять мати видимі форми, що втілюють ті ідеї і надають тим ідеям тревалість.

Святочний порох.

Оповідають, що хтось на Різдвяні Свята не вносив сіна — бо з сіном порох до хати наноситься.

Яка вузкоглядність! Поза порохом вона нічого більше на світі не бачить

Спаситель світа міг лежати в яслах на сіні і не боявся пороху. Він дав себе навіть на Хрест розпяти. Але вузкоглядні про те не думають. Не думають навіть ті, які повинні бажати, щоби Господь дав їм подостатком сіна для господарських потреб

Для гідних людей святочний порох є святістю. Вони з щирою душею можуть сказати:

— Слава Богу, що дозволив дожити до того святочного пороху, що з сіном вноситься! Коби дозволив Він і в слідуючим році до такого пороху дожити!

Танці між святами.

Церква має Закон, що між Різдвом і Йорданом її вірні не повинні мати забав з танцями. Однакож між молодю бувають такі, що конче добиваються танців. І вишукують найнизші приміри для свого оправдання, кажуть: „Ми чули, що в старім краю танцювали... В нашій околиці танцювали.. В сусідній танцювали.. Англійці танцюють"...

Все вони чули і знають, але не хочуть ані чути, ані знати, що Церква каже, що совіст каже, що розумні люди кажуть і роблять. От що!

Бачать лише чуже.

Є люде, які так в чуже задивляться, що свого не бачать. Тільки про чужих думають, що себе забудуть — і живуть тоді лише чужим розумом. Такі кажуть:

— Чув я, що сусід мав на Різдво індика, — отже з того виходить, що і я мушу обовязково індика мати!

І вже на свій стіл ставить не те, що ставили його предки, що ставить цілий його народ, але те, що він в сусіда через вікно бачив. Рідна мати і батько перестають бути для нього авторітетом, його авторітетом є вже сусід. Батьківський син не йде вже за батьком, але за сусідом. Варта б підслухати, що той сусід з своїми про свого індика на чужім столі говорить.

Релігійні люде самі з собою.

Оклик священика: „Двері, двері!" був давно звернений до дверника, щоби не впускав тих, що не є добрими членами церковної громади.

Доступ до релігійних святих річей повинні мати виключно лише ті, що тим святим річам кланяються. Для того є заповідь Христа: „Не кидайте святого собакам". Також каже Апостол: „З невірними не сходіться". Це зводиться до того:

Святі річи є лише для вас святими. Лише ви їх розумієте, лише ви їх поважаєте, лише вони вам дорогі. Отже таких річей не показуйте тим, для яких вони чужі і незрозумілі, щоби їх не нівечили. Як не руками, то словом, або миною.

Це відноситься до всіх релігійних справ, отже і до свят, а з того правило:

— Святкуй виключно зі своїми і між ними. Не давай в себе місця тим, які не поважають твоїх святощей!

Свято — се окреме пошановання того, що в тебе є святим, отже побіч тебе ... ані сидіти той, хто твоїх святощей не шанує.

В розумних людей свята не є ані вибриками, ані так собі „традицією", ані публичним видовищем. Це великої ваги справа ... їх строго приватна справа виключно для їх життя. І тому чужий чоловік не повинен навіть вропшуватись в ваше „Святая Святих", щоби з вами святкувати. Як і ви не повинні вропшуватись на Свята до французів, чи італійців, чи англійців, чи магометан, чи жидів ... ані ... чужих вам вір і церков.

Святкуйте лише з собою і своїми ... Святкуйте лише з собою і своїми святкуйте.

До свят треба прибратися.

Кожда справа вийде гарною, коли приложите до неї праці. Те саме і з Святами

Для них треба прибрати хату. Приготовити стіл з святочною стравою Подбати про святочну одежу.

Але що найважніше — до свят треба приготовити свою добру волю. Свою совість. Свою душу. Приготовити свою думку. Треба хотіти гідно святкувати і віддати для такого святковання себе цілого.

Лише тоді свята будуть Святами! І лише тоді Бог буде між тими, що святкують!

Поважають того, хто своє поважає.

Коли бачите, що хтось гідно поважає свого батька-матір, то і ви його поважаєте. Коли бачите, що хтось строго береже своїх релігійних Законів, ви вважаєте його гідним чоловіком. Коли бачите, що хтось глибоко клониться перед тим, що в нього святе, то і ви дивитесь на нього з глибокою пошаною.

Те саме правило є в життю всіх людей. Отже коли вони побачать, що в вашім життю є почуття пошани для того, що ваше, вони будуть вас поважати.

І тому святкуючи на нікого з чужих не оглядайтеся. Це ж не їх справа! І чужі на вас з своїми святкованнями не оглядаються — бо це не ваша справа!

Оглядайтеся лише на себе, на свої обовязки, на свою совість, на Закон своєї Церкви і своєї Культури. Оглядайтесь на свого Творця, щоби гідно перед Ним себе поставити — а все решта приложиться вам!

СИНЬКІВСЬКІ РІЗДВЯНІ СВЯТА В КАНАДІ.

Синьків, пов. Заліщики в Галичині, коло Дністра, коло Буковини.

Старий край я не надто памятаю, але тут наша родина святкувала Різдвяні Свята точнісько так, як в Старім Краю. Отже розкажу про тутешне.

Страви і печива, що на Святий Вечір приготовлялися, були в нас такі:

1. Кутя з маком та цукром, або медом.
2. Риба сушена, або шулак. Була завсігди двояка — студенець і тепла.
3. Борщ з фасолею і підпеньками.
4. Голубці гречані, з кукурузяної муки, або рижу.
5. Три роди пирогів — з капусти, сливок і риби.
6. Губи (підпеньки чи інші) з чосником
7. Капуста, звичайна густа
8. Фасоля густа з олієм і чосником.
9. „Бурачки", квашені буряки зварені і дрібно посічені, з запражкою, олієм і чосником.
10. Сливки. Юшку з сливок називали „вар".
11. Сушениці (сушені яблока).
12. Балабушки з квашеного тіста. Коли готові, мастять їх „саламахою" („саламаха" — товчений чосник з олієм. Олій ще присмажують з цебулею, а чосник ... дрібку води)
13. Паляниця, з разової житної муки. Це середної величини бохонець хліба. Розправлюють тісто, кладуть цебулю з олієм і кропом, тісто зводить докупи, щоби все закрити і печуть. То святочний хліб для Святого Вечера.
14. Колачі — з пшеничної білої муки, круглі, або подовгасті Круглі важніші і вони лежали на столі цілі свята. Їх плели в чотири „пелюстки", або в шість. Спосіб в шість досить штучний: сплітаєсь „пелюстки" окремо по дві разом, потім два сплети сплітаєсь знов разом, а по них третий сплет. То все лежить поздовж. Тоді кінці втинаєсь склом, цілий сплет згинаєсь і зводиться кінці докупи, щоби повстав круглий колач. Кінці мають до себе так пристати, щоби тяжко кінця дошукатися Тоді ще сплітаєсь дві пелюстки, та обводиться ними цілий колач На Святий Вечір їдять звичайно Паланиці і Балабухи

Подовгасті Колачі плели в три пелюстки і вони звались Качки. Їх на стіл не клали

15. Малесенькі пиріжки з риби, що їх кидають до борщу

——

До Вечері всі постять. З появою першої зорі вносять до хати сіно і розстелюють по всій землі, на столі і лавках. Стіл накривають скатертю і на рогах стола під сіно кладуть чосник. Кладуть три колачі, а на верхнім ставлять свічку з пчільного воску своєї роботи.

Хто вносить сіно, той бажає всім домашним: „Щоби цей Святий Вечір щасливо опровадили"..

На стіл ставлять кутю, рибу, пироги. Другі страви пізніше доносять. Під стіл ставлять „грань" (розжарене вугля) і сиплять ладану.

До того часу всі миються, вбираються по святочному, всі разом на колінах моляться і сідають до Вечері.

Найперше господар дому бажає з Святами здоровля та до других Свят дочекати і кушає куті три рази. За ним тою ж ложкою кушають другі. Дальше кождий їсть своєю ложкою.

За кутею — риба, пироги, борщ, а там інші страви. Підчас Вечері не пють води, щоби в жнива не хотілося пити.

Посеред Вечері колядують, звичайно „Бог предвічний, а там „Вселенная веселися" і „В яслах лежить". По вечері ще колядують. Кутю лишають на столі для душ, що прийдуть.

Дальше діти несуть „вечеру" до свояків, або знакомих, а прийшовши кажуть: „Просять вас дядя (тато), мама і ми вас просимо на святу вечеру".

Свічка на столі горить до кінця вечері. А звичайна лямпа горить до раня. До церкви виходять з дому рано коло 3-4 години. Це вже Різдво!

———

Вернувши з церкви — обідають. Найперше кушають знов куті, а другі страви мастять вже „скоромним". Наївшись ще колядують.

Потім старші сидять в дома або збираються йти з церковними колядниками, а молодіж вечером також йде з колядою. (В Старім Краю в нас жінки і дівчата цілком не ходили колядувати).

Старші колядники колядують під вікном. Та найбільше колядували стародавних, де є приспівка „Гой, дай Боже". До колядників виходить Господар з двома колачами для почести і — або лише дає коляду (гроші), або запрошує до хати. Колачі лишаються в хаті. Це окремі колачі для витання колядників. В хаті ще раз колядують і „пляшуть до господині". Двох, беручи один другого за підбоки, виконують рід танцю, наближаючись до господині, то відступаючи. Притім співають відповідну обрядову для того пісню. В той час господиня стоїть тримаючи в руках мужеську шапку (мабуть одного з тих, що пляшуть), до якої вкинули гріш. Вона шапки довго не дає, щоб довше плясали — щоби собі заробили.

Подібно пляшуть хлопці дівчатам, з тою ріжницею, що мають з собою музику. Однакож поза „плясанєм" інших танців не танцюють.

Другого дня Свят палять дідуха. А сіно на столі лежить до кінця Свят. Палять перед сходом сонця, при участи всіх домашних, звичайно крім господині. Через вогонь скачуть.

Третого дня забирають сіно зі стола і дають худобі. А чосник ховають, як лікарство людям, або худобі.

М. з С.

——=(+)=——

КІЛЬКО ДНІВ В КОТРІМ МІСЯЦИ.

Мало є людей, які знали би напамять кілько днів має кожний місяць. Англійці мають до того шкільну формулу, однакож український спосіб багато лекший. Ось просто так:

Місяці: 1, 3, 5, 7 — 8, 10, 12 мають по 31 днів. Всі другі крім лютого по 30 днів.

Отже по 31 днів мають непаристі до 7-го (1, 3, 5, 7), а паристі від 8-го (8-10 і 12).

Пригляньтеся цему правилу добре, а зараз без труду його запамятаєте. І памятайте, що це український спосіб.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ЩО ВИ ПРО „ВІСТНИК" ДУМАЛИ?

III.

Культурний дарунок.

Пригадується, що коли 1910 року почав виходити „Український Голос", то аж до початку минувшої війни (1914), багато „Укрїнського Голосу" висилалося до Галичини і Буковини.

Але ніхто зза моря не присилав сюди передплати. Це тутешні українці галичане і буковинці передплачували „Український Голос" для своїх близьких в Старім Краю. Хто батькови, хто братови, хто доброму товаришеви і знакомому, хто місцевій читальни, чи іншій організації, яка була йому близькою.

Це з одної сторони були дарунки, гай ще дуже культурні дарунки. Такі, що з тижня в тиждень на протязі року пригадували того, хто дарунок дав. Це був Дарунок, яким ціле село могло інтересуватися, згадувати того, від кого дарунок приходив. І родинні звязки через той дарунок скріплялися. Кожде нове число „Українського Голосу", це був з тижня в тиждень немче [illegible] від сина, чи брата, чи знакомого. Це був післанець з далекого краю.

Побіч того такий дарунок виконував і велику громадську працю. Українці читали, як їх браття за морем живуть, що роблять, що думають, що в них зле, що добре. Отже „Український Голос" був посередником між далекими українськими групами.

І так той, що звідси за море „Український Голос" посилав, мав в Старім Краю свого заступника і в родиннім життю і на громадській ниві.. Він сам жив тут, він міг не бути ані письменником, ані бесідником, ані політиком, однакож міг сказати: „На своє місце я післав заступника і він там мою роботу робить".

Чи застановлялись ви коли над подібним?

Нині того самого способу сьогодні українці повинні вжити для поширення „Вістника" і для тої великої справи якої „Вістник" є органом.

Люди найчастіше дають такі дарунки, що поза одну особу не сягають. Дістав хтось дарунок, оглянув, положив і за хвильку забув. І вся сила дарунку скінчилася.

Та уявіть собі, що ви застали для двох українців передплату на „Вістник" по 1 дол., або бодай по 50 центів. Зробили так ви, зробив ще хтось, і ще хтось. Подарували ви „Вістник" в таку околицю, де його може ще ніхто не бачив. Дали ви „Вістник" в руки чоловікови, який ним тішиться, вам подякує, тай сам кращим громадянином стане. Вашим однодумцем, помічником в вашій громадській роботі.

Заходите ви до нього за час, а він вам хвалиться, що „Вістник" гарна річ. Значиться — ви для громадської справи здобули чоловіка.

Не можна казати: Коли хтось за себе не дбає, чому я мав би тим журитися? Журитися треба, бо так можете людей здобувати. Це великий здобуток, вартий 50 центів, чи 1 долара. Це те, що своїми грішми висилати місіонаря для навертання людей. Здобути чоловіка, це здобути робітника, здобути помічника, здобути однодумця, здобути силу.

І поступ і занепад.

Є ще одна сторона справи, яку треба мати на увазі... Чуємо всюди багато похвал і самопохвал: Ми піднеслися, підносимося, йдемо в гору... А взагалі чи так воно? Підносимося в числі ремісників (чи фаховців), які нераз поза грішми і ремеслом світа божого не бачать, а для української справи є цілком чужими людьми. Загал підноситься в автомобілях, троках, тректорах, комбайнах, домашних меблях, радіях, саксофонах, але це лише одностороннє піднесення. Питання: як стоїть моральна сторона, релігійна сторона? Взагалі культурна сторона життя.

Лихо в тім, що оскільки більше люде вчаться ремесел для особистого здобування грошей, оскільки обкладають себе фабричними виробами, оскілько більше занепадають культурно. Занепадають морально. Занепадає здоровий розсудок, занепадає релігійність, занепадає почуття власної гідности.

От де лихо!

І тому треба подбати, щоби „Вістник" став сильним часописом для праці коло культурного піднесення життя. Щоби ж він таким був, то мусить мати багато читачів, багато передплатників, багато засобів, а тоді зможе частіше виходити, бути більшим в обемі [illegible] гроше[в]у можність дістати руки і голови, що будуть коло нього працювати.

Тут ваша задача починаєсь. Вас, що „Вістник" читаєте і розумієте його вартість. І з ними Святами ви подбайте, щоби свою задачу оскілько можна виконати:

1. Поширюйте „Вістник" між вашим окруженням, в вашій громаді, в вашій організації.

2. Давайте „Вістник" в дарунку знакомим та взагалі тим красшим людям, які „Вістника" не мають.

3. Збирайте передплату від других, свою посилайте, тай взагалі дбайте, щоби „Вістник" став великим часописом.

Це велика задача! Велика справа!

(†)

МОЛИТВА.

Боже Милий, Боже Правий!
Ти, що в силі зважди й в славі!
Вислухай молитву нашу
І пошли нам долю кращу!
Про одне наша молитва
Прагнемо ми правди світла;
Дай в життю нам кращий шлях
І розвій всі кривди в прах!
Вислухай оці благання,
Вдоволь[н]и наші прохання
Де панує злоба й пиха,
Най любов цвіте лиш тиха...

Микола Омельянець.

Тисячі зовнішних голосів кличуть вас кудись в бік, але тільки один внутрішний слабий голос совісти може бути нашим надійним провідником.

Л. Малор

ІВАН ОГІЄНКО — АРХІЕПИСКОП ІЛАРІОН.

Американська „Свобода", ч. 278, з 29-го листопада, 1940, подає знов більше вістей про Огієнка, цим разом вже й те, що Огієнко мав стати Холмсько-Підляським Архиепископом 20 жовтня і перемінив світське імя Іван на чернече Іларіон. Каже „Свобода":

Українська Церковна Рада у Варшаві подає:

Тихий Яблочинський монастир пережив важні хвилі. В вівторок 8-го жовтня, ц. р. приїхав до монастиря Діонізій, Митрополит Правосл. Церкви, [illegible] проф. Огієнко, обраний на Архієпископа Холмського і Підляського.

Другого дня в середу 9-го жовтня, свято Ап. Івана Богослова, в [illegible] сти всеї братії Яблочинського монастиря, рано підчас Богослуження відбувся святочний чин постриження проф. Огієнка в ченці.

Хто бачив цей повен суму [illegible] не забуде його до смерти. Перестав [illegible] нувати всім відомий Іван Огієнко [illegible] став смирений чернець Іл[аріон] [illegible] імя ти, брате?" (яке імя тобі, бр[ате] [illegible] запитували) — і підходила братія одна по одному на кіни й цілувала [illegible] чі. А повний схвилювання [Огі]єнко відповідав: „Смирений [illegible] брате".

Проф. Огієно вибрав собі імя Іларіон на память Митр. Київського Іларіона, що по довгій боротьбі, року 1051 був у нас першим митрополитом з українців.

На постриженню був і старш[ий] [illegible] Огієнка, Анатоль Огієнко.

Опісля з церковним співом [illegible] нового ченця, одягненого в повний чернечий одяг з клобуком (чернечою шапкою), до його чернечої келії.

В четвер 10-го жовтня чернець Іларіон був висвячений в еродіякона, а в пятницю 11-го жовтня в єромонаха. [illegible] службі Божій єромонах Іларіон був возведений в стан архимандрита. Всі посвячення виконував митр. Ді[онізій].

Одночасно Українська Церковна Рада повідомила українське громадянство, що 20-го жовтня ц. р. відбудеться в Холмі хиротонія (поставлення) архимандрита Іларіона на Холмсько-Підляського єпископа.

Це тільки подає „Свобода" про самого Огієнка. Дальше бачимо там ще такі вісти:

Митр. Діонізій затверджений як зверхник Православної Церкви під забором німців. Обнявши провід Церкви Діонізій заявив;

„Добро й розвиток Православної Церкви в Ген. губ-тві, що складаєсь майже виключно з вірних української національности, вимагає поділу цілої Церкви на три діецезії: **Варшавсько-Радомську** (українсько-російську), **Холмсько-Шляську** (українську), **Краківсько-Лемківську** (українську), з окремими епископами українцями. Те саме добро Церкви вимагає, щоби висвятити на Холмського єпископа професора богословського відділу, д-ра Івана Огієнка, відомого діяча на церковній і культурній ділянці для добра українського народу".

БУРЛИВЕ РІЗДВО У ЛЬВОВІ.

Історична Згадка.

Як жилося Українському Народові з католицьким світом, покаже вам оця історична згадка про Різдво в Львові 1583 року. Окремо ж покаже вона, як католики силувалися накинути Українській Церкві свій календар. Статтю, яку нижше даємо, написав український історик, І. Крипякевич, по вірі галицький греко-католик.

Було це при кінци 16-го віку, в жорстокі часи, коли наш [illegible] твердою боротьбою міг здобути право на істнування. Русь-Україна наша гірко відчувала тоді, що живе не на своїй землі; приходили на прадідів [illegible] такі несподівані біди й насильства, [що] нині хіба ми їх не переживаємо.

Папа Григорій XIII [illegible] оголосив 1582 року славну реформу [illegible] ні булі рознесли по цілім [illegible] приказ заводити [illegible] численния [illegible] Польщі. А найбільше [illegible] в цім ділі львівський ар[хиєпископ] [illegible]

Це був чоловік меткий [illegible] привести до нового [illegible] свое стадо, ал[е] [illegible] Русі, бажав показати в ці[л]ій [illegible] силу. Але Русини [illegible] вівтаря приняти [illegible] Соліковський рішив [illegible] силою насильно. [illegible] було в саме Навеч[ерие] [illegible] (на Святий Веч[ір]) [illegible] українській Церкві [illegible] дзвонено в усі дзвони [illegible] виходити до Служби Божої [illegible] було богато. Нараз в церковних [illegible] повстав [illegible] гамір: до церкви [illegible] крикам [illegible]

Були світські [illegible] слуги, були і ду[ховні] [illegible] Наперед ішов [illegible] Соліковський, брат [illegible] офіц[іал] [illegible] Якуб Вишинський, кс. Вацлав Ва[illegible], кс. Бартломей Грошко [illegible] відомі люди.

Старенький піп вийшов напере[д] [illegible] напасникам [illegible] кинулася до нього, відорвала від дверий і силою вивела на двір [illegible] боронити церкви. Напасники [illegible] безкарно, замкнули двері на ключ [illegible] дверях прибили печать арцибіскупа.

Це був початок. Уоружена товпа пішла на передмістя — передовсім до монастиря св. Юра, де була столиця [illegible] владики. Тут вже розпочалось [бо]гослуження: попи Сава і Іван з дяками, по звичаю, на середині церкви відправляли святочні молитви. Слуги арцибіскупа з своїми проводирями (ксьондзами) і тут увійшли „гвалтом і моцою" в церкву, почали шарпати [illegible] ті вірних з духовними „випхали і вируцали" (повикидали) на двір і знов запечатали двері арцибіскупською печаттю, „заказуючи і грозячи їм від го[р]лом, щоби церкви не відмикали і Служби Божої не відправляли".

Здобувши два найважніші місця [з]ічіла товпа гуляла безтямно по всіх передмісцях (по всіх церквах). З під св. Юра пішли до церкви Благовіщення, що стояла тоді на нинішній Казимирівській вулиці. (І як каже дословно старий літопис):

„Там застали, як піп Гавриїл, старий літами, службу Пана Бога відправляв і вже був по посвяченню Тіла і Крови Господньої [illegible] там гвалтом і моцою від вівтаря і від оних святощей, Сакраменту посвяченого відорвали, і шарпаючи, зволокли з нього фелони, або убрання ерейські... Гвалтом з церкви вивели і випхали, Служби Божої не хотячи позволити скінчити, [illegible] людей інших вибили з церкви [illegible] і убогих людей вигнали".

На дверях церкви зависла печать арцибіскупа.

В церкві св. Миколая застали попа Якова, [illegible] вже сакрамент ломав і по[illegible] мав", — вдерлися „гур[том]" до церкви і попови дали кулаком в очі, хопили його за шию, відорвали від вівтаря, зволікли з риз, а народ шаблями [ви]гнали з церкви...

В церкві св. Онуфрія застали черців [illegible]

В церкві Богоявлення чомусь не нападали тільки чекали, аж піп Семен скінчить [illegible] дякам вийти [illegible] печаттю арцибіскупа і заборонили відривати печаті, правити Служ[би] [illegible]

[illegible] відправляла львівська Русь Різдво [illegible] 1583 [illegible] Цілі свята і ще три [дні] по тім всі львівські церкви були [illegible]

[illegible] історія: Коли король поба[чив] [illegible] православні готуються [illegible] з поляками, настрашився [illegible] наказав українцям слушність [illegible] свідомість і рішучість в наших предків! Проти них панувала сила, а вони не піддаються.

Зі сторони другої яка велика католицька безбожність. З самого Бога сміялися [illegible] поводилися [illegible] те оповідає Історія, а вона [illegible] що далекі [illegible] потомками [illegible] нагадають. Обовязки пригадують [illegible] вони кажуть [illegible]

Працюйте, як ми працювали [illegible] ми обороняли. Ворог [illegible], що робить. Але і ми знали [illegible]

Це відноситься в цей час головно до того Календаря який вони обороняли. І тому хто святкує, як святкували предки той продовжує їх роботу і стоїть в [ря]ді з ними. Хто святкує так, як хотів Соліковський, той стоїть в ряді Соліковських. Він вже робить напад на Українську Церкву.

[illegible] Святкуйте [illegible] з ними, не з Соліковськими!

(†)

КУДИ ИДУТЬ ГРОШІ.

Недавно подавали часописи, що горілчана компанія Г. В. Гудергайм, мала [illegible] (до 31 серпня, 1940) чистого заробку 6 мільйонів, 65 тисяч і 664 долари. [illegible] Читайте, що з її горівчаних виробів кількось мільйонів дістав уряд. Понятим же є це і други горівчаної компанії, що мають також подібні доходи. Отже бачимо, які „величезні" суми грошей люде пропивають, замісць [illegible] щось красше. Дотого ж кілько всякого лиха і сорому вийшло на тих одних напитках, що в році одна Гудергайм Компанія виробила. Не дуже то люде розумом руководяться.

ГАЛИЧАНИ КОЛО АРХАНГЕЛЬСЬКА.

(Лист до Кнади).

Дістався нам в руки лист від жінки, яку большевики з Галичини заслали в околиці Архангельська, отже в околицю Соловок. З котрих якраз сторін Галичини, імена і друге зі звісних причин пропускаємо. Лист звучить так:

„Давно я збиралася повідомити Вас, де ми знаходимося. Нас забрали з дому в лютім, їхали ми сюди 20 днів. Заїхали до области Архангельської. Живемо в бараках. Поводження гірке, бо тут дуже остре повітря. Літа лише 4 місяці.

Нас забрали, але нам нічого не вільно було брати зі собою, лише убрання, бо малисьмо тільки дві годині часу. Мешкаємо в бараках в лісах над річкою. Є тут багато мазурів кольоністів.

Зарібки такі, що заледво купимо хліба.

Маю до тебе дуже велику просьбу, може б ти післала нам пару рублів. Дуже нам доможеш і вратуєш нам життя.

Ми чули, що хто має родину за границею, то може та родина робити старання і забрати когось звідси. То ж прошу дуже, може б ти забрала хоч мої діти, бо шкода, щоби молодий цвіт так вянув.

Не пишу більше, бо не знаю, чи той лист зайде. Живемо між лісами над Білим Морем.

Будь здорова.

Наведений лист показує, як большевики розганяють украінців з тих земель, які недавно забрали. Не позволяють навіть забрати того, що найконечнише.

(†)

ЛЕТИТЬ КОМЕТА.

Астрономи кажуть, що в далеких просторах бачать комету, що летить до сонця 13 миль на секунду. Голим оком буде можна її бачити трохи пізніще. В половині січня буде вона мабуть дуже видною.

ВЕЛИКИЙ ОБІД.

Жиди в Ню Йорку мали недавно обід, владжений федерацією жидівських добродійних товариств. На обіді було 1,500, гостей і кождий з гостей заплатив за обід 50 доларів. Зібрано 75,000 дол. Таких обідів має бути 38.

ДРІБНІ ВІСТИ.

Премієр Англії, Винстон Чорчил мав 30 листопада 66 літ.

В Франції арештували Л. Тореса, що є братом большевицького провідника Тореса, який втік (він обороняв Шварцбарта). Також арештували інших коло 100, що ширили большевизм.

З кінцем листопада Калінін говорив в Москві перед студентами, що Росія є ворогами обступленою твердинею. І хоч та твердиня обнимає одну шесту світа, то все ж 5 шестих є в руках непримиримих ворогів.

В Німеччині є нині 2,000,000 полонених французів. Їх держать, як робучу силу. Також 30,000 полонених французів є в Швайцарії. Франція готовить 110,000 пакунків з дарунками для полонених в Німеччині.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ „ВЕЛИКІ РОКОВИНИ"?
ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 75 ЦЕНТІВ.
Consistory of Ukrainian Greek Orthodox Church,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ДРІБНІ УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ.

Американські часописи подають дрібні вісти про життя на Підляшу.

Біла Підляшська. — Курс для учителів з повіту був в селі Добринка. Прибуло 22 учителі, селяни дали їм приміщення і харчі даром. На закінчення був здвиг молоді, понад 1000 осіб.

Володава. — Відкрито торговельну школу, зголосилося 311 учеників. Подібна школа є в Ярославі.

Ярослав. — Відбувся курс вишколу сільської молоді. Було 52 курсантів.

Белзчина. — В Гатовичах були „обжинки", на яких були селяне і селянки в національних строях з Воряжч, Хороброва, Ульвівка, Никович, Городиля.

Гнатковичі. — В читальни є Кооператива. В Дитячому Садку було сього року 30—35 дітей.

— (†) —

ЧУТКИ З БЕСАРАБІЇ.

З Букарешту доносять, що в Бесарабії вибухли недавно повстання між 4 мильйонами населення. Причиною недостача поживи і великі ціни, брак опалу та медицин. Мало бути багато вбитих і ранених.

Хоч большевицькі представники в Букарешті заперечали правдивість тих вістей, однакож большевики перервали телеграфічне і телефонічне получення між большевією і Румунією.

— (†) —

ВКРАВ ЧАШУ.

В Принстон, Н. Дж. недавно вкрадено з каплиці, при Колегії св. Йосифа чашу вартости 3000 доларів. Злодія зловили, є ним Кароль Кінйи. Він і поломав і частину вже заставив в Бостоні за 75 доларів. Чаша була срібна, виклана золотом і мала 18 діямантів. Одна жінка, що читала опис чаші, пізнала заставлену частину і дала знати поліції. Коли Кінйи прийшов з рештою, його арештували.

— — —

МОЖЕ ЗА 1000 ЛІТ.

Дайсова Комісія в Стейтах допитувала недавно провідника німецької організації в Стейтах, Кунце, і часописи подають такий образець з допиту:

— Чи ти вважаєш себе американцем?

— Так, — каже Кунце.

— Чому звеш себе німецьким американцем?

— Я расово німець, а політично американець.

— Як довго треба, щоби ти став цілим американцем?

— Може тисячу літ, — відповів Кунце.

— — (†) — —

БЕСІДА ЄРУСАЛИМСЬКОГО ПАТРІЯРХА.

Єрусалимський патріярх, Тимотей, виголосив недавно бесіду, звернену до православного світа. Він сказав:

„Нині, коли страшне нещастя впало на нас (греків), прийшов напад чужих, коли свобода і слава Християнської Церкви загрожена, Церква підносить голос. Стіймо твердо і нехай страх Божий буде в нас. Ми, православні, мусимо бути готовими обороняти наші вівтарі і доми, свободу наших країв і Православну віру, нашу Святу Церкву.

„Відкиньмо спільно кожду чужу навуку, покажімо себе гідними християнської цивілізації і докажімо вчинками що ідеалів наших батьків ми не понівечили"...

ОСЬМИЙ СОБОР

Української Православної Церкви в Канаді, що відбувся в Саскатуні, Саск., 4—5 серпня, 1940.

(Продовження).

12. Ів. Нагуляк, Форт Вілям, Онт. Громада пересилає привіт Соборови і бажає успіху. Бажає, щоби в Церкви був лад і послух.

Наша громада стоїть твердо і непохитно за цілість Церкви, в усім піддержує її провід, осуджує всяких ворохобників та церковних авантурників.

Вона подыляє судовий вирок, яким всі наші бувші авантурники виділилися поза рамці церковного життя і тим позбавили себе права в нашій Церкві.

Громада наша іствує третий рік від часу, як прийшло до поділу між двома фракціями. Ми лишили церковний будинок з майном і зорганізували нову громаду. Доси справлено найконечніші речі і є добрі вигляди на дальше. Громада не велика, але гуртує в собі найкращих, що свідомо несуть обовязок, який на себе взяли. А відпали ті, яким з нами не було по дорозі, і тепер знаємо, на кого числити.

Утримуємо священика з братньою громадою в Вест Форт Вілям. Богослуження в нас кождої другої неділі.

Винаймаємо церковний будинок в греків, але думаємо про будову свого. Греки приходять на наші Богослуження. Віримо в красну будучність, коли решта наших братів позбудеться чужого ярма.

13. Сушко, Брендон, Ман. — Громада зорганізована 1922 р.; церкву збудовано 1921. Дієцезальний фонд платить. Є в громаді дияльне Жіноче Товариство.

14. О. Гаврилюк з Робліи, Ман. — Життя громади гарно розвивається. Є дияльне Жіноче Товариство і СУМК. Щодо права священика недавно [illegible] [illegible] і неправославних [illegible].

15. Касіян Скакун, з Вилгидон, Алта. — Громада будує в місті нову церкву.

16. М. Стечишин, Йорктон, Саск. — Нинішний Собор є дійсним і рівним таким, примірним Собором. Уявляю собі, що так то великі давні церковні собори відбувалися.

Щодо йорктонської громади, то вона є мабуть одинока того роду, вимовлявйшая в Канаді (говорить трошки з гумором). Священиків було в нас багато, а коли дальше так піде, то не буде в нашого священика, який з нас не був би. Однакож кождий скаже про нашу громаду лише добре слово. Довгами не журимося. Жіноче наше Товариство, хоч дуже ріжнородне, однакож спільно працює і церковних справ широ підтержує. Це можна другим дати за примір.

Щож до нашої загальної справи, то вона росте і ми з нею. В початках ми противилися чужій корпорації, та це було природне. Вона була чужа і для чужих, а ми почивали свое будувати. Чужа корпорація привязувала до чужих.

Коли ж ми проти чужої виступали, то це не значило, що нам не треба нашої корпорації. Чуже для чужого добре, але треба нам нашого для нашого добра.

За тих понад 20 літ ми на церковнім полі зробили більше, ніж могли сподіватися. Це знак, що наша робота має добру основу. Однакож нас жде багато дальшої нової роботи.

Тут якраз бесіда п. Стечишина висунула потребу для подрібнішого обговорення справи.

Справу пояснив о. Савчук, будучи тим, який мусить цею справою більше клопотатися і найкраще її розуміти. Він показав всякими примірами і розумними висновками, що оклику „Консисторія хоче запису вашого майна" вжили „оборонці", щоби баламутити загал. Бож Консисторія є лише церковним урядником, а не якимсь окремим позацерковним тілом, що хоче і може Церкву для себе використовувати. Особистої користи Консисторія не може мати, хочби хто як записував майно, чи не записував. Урядника поставили, а за час його усувають і ставлять другого, як в усяких інших організаціях. Отже лише дуже недумаючих людей можна страшити тим урядником, якого вони самі вибрали і якого можуть усунути.

Розвивáєсь подрібна дискусія, ставляться запити, даються пояснення, о. Савчук показує „Грамоту", читає її зміст та дає другим, щоби переглянули.

Так справа „формальної злуки" з маленькою церквою стає ясною і всі годяться з тим, що така злука є справою організаційної конечности. Дальше доходять знов звіти делегатів.

17. М. Фербей, Федора, Алта. — Громада нечисленна. Церкви ще не має. Є в них дуже дияльне Жіноче Товариство.

18. Якимець, з Ермонт, Алта. — Що до Дієцезияльного Фонду, то не стоїть він так як повинен би. Дехто його [illegible] не розуміе, або запедбує. Є там дияльне Жіноче Товариство, що помагає в церковній роботі.

19. Н. Лазарович, Едмонтон, Алта. — Громада має 58 членів, а до церкви ходить около 250 людей. Жіноче Товариство є дуже дияльне. [illegible] церкви 960 доларів. Цементово церкви варта 12 000 доларів. Священикови [illegible] около 80 дол. місячно [illegible] і треби [illegible].

20. Свинарчук з Канора, Саск. — Читає звіт і головно цифрами показує церковний стан своєї громади.

21. Ванзлик, Редвотер, Алта. — Громада невелика, 18 членів, але є також прихильники, що з часом можуть стати дійсними членами нашої церковної громади. Справа Дієцезального Фонду іде дуже добре.

На тім виголошення звітів перервано. Тут о. Савчук прочитав імена тих, що зложили жертви і так недільна сесія закінчується.

Додати б ще треба, що і при самих звітах і поміж ними порушувано багато важних справ, а деякі з них обговорювано навіть дуже подрібно, так, що прислухи дістати ясний погляд на багато тих справ, з яких складається наше загальне церковне життя.

(Дальше буде).

ВИЙШОВ З ДРУКУ Й ПРОДАЄТЬСЯ
„ШКІЛЬНИЙ СПІВАННИК"
зложений славним українським композитором К. Стеценком.
Співанник містить 38 пісень під нотами й коштує лише 25 центів з пересилкою. Замовлення й гроші (почтовим переказом, або стемплями) слати на адресу:
Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ДОБРЕ ДІЛО.

(Глеслин, Саск.)

В неділю, 24-го листопада п. п. Василь і Анна Данилові хрестили свого сина Юрка. По нашому звичаю родичі малого православного українця, з нагоди його хрещення устроїли памятну вечеру, що на ній мали взяти участь куми, родина, приятелі і сусіди. Та ще підчас Богослуження в церкві на дворі знялася снігова буря і участь на хрестинах дуже ограничилася. Присутніми були майже тільки найблизші сусіди і мама пані Данилів, Анна Федишин з своїми молодшими доньками. Та всеж, хоч мала [illegible] [illegible] відзначити [illegible] добрим ділом. Сусід п. Данилів Никола Корпач, не міг промовчати [illegible] [illegible]

Вістник" $3.45 [illegible]

По 25ц. Никола Корпач [illegible] Анна Федишин [illegible] Маланюк, Катерина [illegible] Бойко, М. Бойко і [illegible] [illegible] о. Іван Майба [illegible] Марія Корпач.

По 20ц. [illegible] на Федишин.

По 10ц. [illegible] Федишин, панна Ольга Федишин [illegible] [illegible] Володимир Бойко [illegible] Федишин.

По вечері відспівано [illegible] новоохрещеному родичам Богу і бабуни. Потім гості [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] і інтересуються і враз піддержують.

Честь Вам, Шановні Господарі [illegible] розумієте вагу преси і [illegible] [illegible] редакторові даєте [illegible] [illegible] праці!

Не сказав би також цього [illegible] не дав публично признання п. Николі Корпачеві, який при всякій нагоді апелює за жертви на добрі ціли. Дай Боже в кождій громаді таких завзятих і щирих робітників! Гість.

РІЧНІ ЗБОРИ.

(Глеслин, Саск.)

В неділю, 24 листопада, мали я чергову відправу в укр. православній церкві в Глеслин, Саск. Тут довідався я, що громада на той день назначила Загальні Річні Збори. Днина заповідалася гарна, хоч морозна, отже на Богослуження зїхалися всі парафіяне [illegible] й по 8—10 миль саньми.

Зараз по відправі наше жіноцтво вгостило в Народнім Домі всіх присутних кавою з „канапками" (сендвичами) і тортами, а під ту пору голова громади, п. Іван Данилів відкрив збори.

На предсідника одноголосно вибрано місцевого учителя, члена парафії і диригента церковного хору п. Михайла Гавриловича, сина Степана, молодого і взірцевого Суміків-ця. В дальшу чергу покликано на програму мене, як свого духовного пастиря і я почав поради відспіванням молитви „Царю небесний". В кількох словах я мовив, для як важности, ми мої парафіяне сьогодня зібралися. Побажав доброго успіху в гарній роботі на слідуючий рік, [illegible] від зрілости і розумного ставлення себе до справи, для якої вони зібралися. Я питав з очей своїх парафіян [illegible] зацікавлення [illegible] [illegible] [illegible] не дивно [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ніхто не спереч[ав]ся, не робив гармідеру [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] церковних урядників [illegible] [illegible] [illegible] контроль [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] $15.00. Вироблено також точний річний буджет так, що громада не матиме [illegible] рік клопоту з фінансованням [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] кооператив[ний] [illegible] проект.

[illegible] сказав, що мені перший [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] секретар п. Антон Лисько [illegible] касієр п. Семен [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] почесна роля старших братчиків, себто услугувати при престолі, дбати про порядок в церкві [illegible] [illegible] в руках їх синів.

В [illegible] вечера [illegible] [illegible] [illegible] молитвою „Достойно є" і народним гимном „Ще [не вмерла Україна]" [illegible] „Боже великий єдиний [illegible]".

Коли я потім [illegible] [illegible] [illegible] своєї парафії [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Церкви [illegible] [illegible] Глеслин наша справа стоїть добре, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] свідомости [illegible] [illegible] і праця може послужити за примір [illegible] [illegible] [illegible] примірами [illegible].

Нехай Господь благословить [illegible] [illegible] [illegible] парафіяне [illegible] щирість, яка є в ваших серцях для нашої святої Української Православної Церкви!

Свящ. Іван Майба.

МІСІЙНІ ВІДВІДИНИ о. АДМІНІСТРАТОРА.

(Смокі Лейк — Глендон, Алта.)

Моя околиця була дуже рада, коли довідалися, що зможе витати в себе рідко видного гостя, Адміністратора Церкви, о. Савчука.

„Перші місійні відвідини мали бути в Смокі Лейк 27 жовтня в неділю, і Жіноче Т-во та церковний уряд заздалегідь робили потрібні приготовання для цего свята.

Та [illegible] в день відвідин почав падати дрібний дощик, що не переставав цілий день. Однакож це [illegible] людей не спинило. Люди зійшлися численно перед 10 год. рано.

Отця Адміністратора стрінули з хлібом-сіллю та привітом, як дорогого гостя. За тим була Служба Божа, підчас якої о. Савчук виголосив глибокого змісту проповідь. По Службі Божій спільний обід в Н. Домі і за ним святочна програма, що [illegible] закінчилась вечером.

В понеділок рано вже був сніг і ми їхали до Беліс. Думали виїхати вечером та не [illegible] через болото. [illegible] ми автом за дві години. Громада тут не велика але [illegible] релігійна, отже зійшлися, щоби помолитися і почути науки нашого [illegible] провідника. По Сл. Божій були сходини з спільним обідом в Н. Домі.

Жовтня 29-го були відвідини в [illegible]. Хоч дороги болотнисті, а [illegible] 10 миль, всеж найширші люди зібралися. Побіч Богослуження і проповіди був ще відчит о. Савчука. Жінки [illegible] спасибі їм! — [illegible] про обід.

В середу 30 жовтня були відвідини в Стрию. Тут головно [illegible] [illegible] є і працівники. Громада [illegible], [illegible] [illegible] провод та [illegible] [illegible] [illegible] хто ті другі, отже кілька літ обслугують її наші священики. Побудували Н. Дім і думають будувати церкву. Громада [illegible]. Тут привитав о. Адміністратора хлібом-сіллю голова церковної громади, п. Коротюк, що походить з Польщі. Він мав також [illegible] показати сумлінним, як [illegible] поважних людей [illegible] [illegible] стрічати. По Богослуженню був обід, а дальше обговорювано всякі справи. Храмовим празником вибрано Зелені Свята.

В четвер 31-го жовтня відвідини [illegible]. На Богослуженню були всі члени. Голова громади п. Щербан привитав в дверах о. Савчука [illegible] [illegible], що громада черговий раз вітає в себе голову Консисторії. По обіді була бесіда о. Савчука на тему: „Чому ми належимо до Української Церкви і [illegible] її завдання". Закінчено молитвою „Достойно".

Пятниця 1-го листопада я Спедден. Тут Богослуження правиться ще в Нар. Домі, отже правив й о. Савчук. Замітне, що прибули на Богослуження і деякі брати греко-католики [illegible] [illegible] помагали [illegible] в обіді. А [illegible] православний дяк не міг прийти, то зараз попросив [illegible] [illegible] співав. Гарний взірець того, що повинно би [illegible]. Хіба ж не до того самого Сотворителя засилають молитви і [illegible] і греко-католики? По обіді о. Савчук виголосив [illegible], де обговорив поважні справи.

Неділя, 3-го листопада, відвідини в Глендон. О. Савчук тут перший раз і громада рада, що завітав. Тому, що церква від місточка 5 миль, зaряд приготовив Н. Дім в Глендон на Богослуження. Тут легче людям зійтися. Погода зимна, непривітна, однакож коло 9-ої рано було вже багато народу. Коло 10-ї прибув о. Адміністратор, присутні з парохом зустріли його, а п. Спасюк привитав хлібом-сіллю і щирим привітом. Підчас Богослуження саля була виповнена народом. По Службі Божій Панахида за тих, що згли в обороні свободи. Дальше обід і дальша програма, де говорив о. Савчук і другі. Предсідник п. Боянський покликав до слова п. Кирстюка з Ст. Павл, а потім говорив о. Савчук. Він обговорив воєнні справи і наше відношення до них, дальше справи церковні — та наші здобутки і потреби нашу цілоповагання, які повинен кождий член Церкви розуміти і сумлінно до них ставитися. Зачепив і справу будови церкви в місточку.

Так тягнулось до вечера і тому жінки приготовили ще вечеру. І по вечері були ще балачки. Всі були раді з такого свята. І вірю, що не одно добре зерно запало в душу людей, що в будучині принесе великі користи.

Нині коли буваю поміж моїми громадянами, бачу гарні наслідки цих відвідин. Люде вдоволені, згадують, толкують. А того якраз треба нашій справі.

Крім заінтересовання треба згадати ще саме важніше діло, а то, що кождий з наших членів жертвував на справу Церкви по своїй можности.

Такі відвідини важні ще й тим, що вірні стають близше свого провода, вчаться його розуміти, а з сторони другої й сам о. Адміністратор може краще зрозуміти стан громад, їх сильні і слабі сторони та відповідно до того вести дальшу церковну роботу.

Закінчуючи складаю о. Адміністраторови щиру подяку від себе і своїх громад і щоби Господь допоміг Йому зробити багато добра на тій ниві, на якій вже 20 літ працює.

Свящ. Григорій Василів.

НА РЕЛІГІЙНИЙ ФОНД В ЧАСІ РОДИННОЇ ЗАБАВИ.

(Мічем, Саск.)

I.

Панство Василина і Степан Залещуки охрестили свого маленького Мирослава Терка в неділю 24 листопада н. р. З тієї нагоди вони запросили близшу рідню й кумів на обід-гостину. При тім парох о. Грицина висловив радість всіх присутних, що родина панства Залещуків [illegible] і що Христова Церква придбала ще одного члена для своєї громади. Побажав всего доброго новоохрещеному, а також родичам, кумам і присутним та попросив о жертви на Релігійний Фонд нашої Церкви.

Гості радо прихилилися до взивання і зложили $2.60.

По 25ц. зложили: о. Грицина, І. Залещук, П. Залещук, пані Павлина Олексин, Т. Залещук, М. Олексин, пані Василина С. Залещук, С. Залещук, пані Марія В. Залещук, пані Михайлина П. Залещук.

По 10ц. панна Віра Залещук.

[illegible]

ДИЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.
ЕЛЛОВ КРІК, САСК.

[illegible]

АЛЬБЕНА, САСК.

[illegible]

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

[illegible]

в чинтари. Хотів висповідатися, але не було під боком священика. Та зайшов сільський католицький [illegible] до того, що той зробив хрестик [illegible] заявив, що хоче бути похований як католик.

Коли ж зорган[illegible] поправило, отже [illegible] міг сам за себе рі[illegible] родину й оповь[illegible] тягнено до като[illegible] що коли вмре [illegible] ти український православний священик на українськім цвинтарі.

Похорон відбувся 27-го листопада в Стрию, на чім була вся родина і ціла громада. Лишив 81 літню праруру, Мотрю, та дочки: Марію, Настю, Катерину і Евдокію та 25 внуків. Добрий батько лишив і зятів добрих, бо з них: Ілько Тафр є церковним касієром, Ілько Романчук секретарем, а ще один [illegible].

Похоронну Сл. Божу правив [illegible] священик Василів. При нагоді похорону зібрано замість вінка на домовину $2.25 на пресовий фонд „Вістника".

Спи щирий громадянине, добрий муже і батьку! — Вічна тобі память!

Г. О.

ЦЕРКОВНІ ГРОМАДИ!

Замовляйте
Членські книжечки

для вписування членських вкладок й добровільних жертв.

Ціна одної книжечки — 10ц.
25 книж. за — $2.25 [sic]
50 книж. за — $2.25
100 книж. за — 7.00

Замовлення висилайте разом з грішми до:

THE HERALD
Box 3626, Winnipeg, Man.

[illegible]

НА КОШТИ ПРОЦЕСУ.

I.

1 Пограничний Навгара Фалс, Онт., збирав на кошти церковного [illegible] процесу двадцять товарів. Передає він жертвував на цю ціль [illegible] по 5 дол., отже разом $25.00.

II.

[illegible]

III.

Гемилтон, Онт.

(Зібрав о. [illegible] Запаринюка)

[illegible] Шебець — 5.00
Пані Шебець — 2.00

По 1 дол.: пані Суста, пп. Іваненько, Кульпока, Баран, Олексюк, Воляківський, Фарбатюк.

По 50цт.: пп. Стасюк, Ясенівський.

ГУЦУЛЬСЬКА КОЛЯДА.

Славен єс Боже по всему світу
Гей дай Боже (повтор. дальше).
Є по всіх церквах, по монастирях
По монастирях, по людських (домах
[illegible]

І ви є славні, нам [illegible]
Нам [illegible]
Єй ви славні в нашій громаді,
В нашій громаді, тай у порядї!
Ой бо є славна наша газдиня,
Ой славна, пишна паня Параска
Ой бо в нас славні ваші діточки
Ваші діточки [illegible] пуговички.

Це колядників добре гостять, тай діти вже великі, то згадують в коляді імя кожного. А буває, що хтось з домашних замовляє ще окрему коляду й окремо платить за ню колядникам.

ГУЦУЛЬСЬКЕ ВІНЧОВАНЕ ҐАЗДІ.

Дай же вам, Боже,
що в поли врожай,
Пі-а в току буйно, в пасіці раїно,

[illegible]

РЕДЖАЙН, САСК.

[illegible]

ДАВФИН, МАН.

[illegible]

[illegible] жито на худобочку,
худобочку на роговую,
[illegible] і на дрібную

[illegible]

Само світаним всей Різдвяним
Вигтак приїдемо тай Зеленими

[illegible]

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Е. С. Уляна
Грудень.

19. Св. Миколая. — Арбакка (храм)
22. Неділя — Райни Ривер
29. Неділя — Пембіна

Адреса — Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. А. Горбая
Грудень.

15. Неділя — Гіберт Плейнс
19. Четв., Св. Мик. Чуд. — Дрифтінг Ривер
22. Неділя — [illegible]
29. Неділя — [illegible]

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. М. Бойнарчука.

[illegible]

Скринка 65

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Гаїцького
Грудень.

15. Неділя — Сектон
19. Четв., Св. Миколая — Тиндал
22. Неділя — Портедж ля Прейрі
29. Неділя — Поплар Парк.

Адреса 263 Дороті Ст., Вінніпеґ.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василіва
Грудень.

[illegible] Спеден
[illegible] Св. Николая Чуд. — [illegible] Ґрифі
22. Неділя — Белїс
29. Неділя — Смокі Лейк

Адреса: Смокі Лейк, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Д. Ф. Стратійчука.
Грудень.

19. Четв., Св. Ник. — Ешвил
22. Нед., Св. Анни — Медовленде (храм).
29. Неділя — Пайн Ривер.

Січень.

5. Неділя — Косіо
7. Різдво Христове — Давфин
8. Соб. Пр. Богор. — Ешвил
9. Св. Степана — Трай Ривер
12. Неділя — Венлан
14. Новий Рік — Вейлі Ривер
19. Йордан — Пайн Ривер
20. Соб. св. Івана — Ренвер
26. Неділя — Ропктон

Адреса: Давфин, Ман.

Церковний Календар.

ГРУДЕНЬ.

15 Н [illegible] по З. [illegible] Д. Пр. Авакума
16 [illegible] Пр. Софронії
17 В. Івана Дамаскина
18 С. Сави Освя. прп.
19 Ч. Св. Миколая архиеп. Мирл.
20 П. Амврозія еп.
21 С. Пп. Потапія, ап. Состена
22 Н 27 по З. С. св. Д. Зач. Анною
23 П. Мч. Мини, Єрмогена
24 В. Преп. Нікова, Даниїла Ст.
[illegible]
[illegible] Мч. Євстратія, Авксентія
[illegible] Мч. Тирса
[illegible] С. Св. Єлевтерія і матері його
[illegible] Н 28 Нед. Праотців. Пр. Агея
[illegible] Пр. [illegible] Ананії
[illegible]

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Є. Грицини.
Грудень.

[illegible] Четвер. Николая Чудотворця
[illegible] Неділя, Св. Анни. — Кадворт
[illegible] Неділя — Смітс.

Січень.

[illegible] — Еллов Крік.
[illegible] Різдво Христове, [illegible]

[illegible]

[illegible] 175 Рак[illegible], Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Т. Ковалишина.
Грудень.

[illegible]

Січень.

[illegible] — Собор Бож. Матері [illegible]

Адреса: Сенді Лейк, Ман.

ЗМІНА АДРЕСИ:

Повідомляю всіх заінтересованих про зміну моеї адреси, котра тепер є СЕНДІ ЛЕЙК, Ман.

о. Т. Ковалишин.

Устав Церковний.

Грудень.

[illegible] Утр. Єв. Луки XXIV: 1—1[illegible] [illegible] V: 9—19; Єван. Луки [illegible] 21
[illegible] Св. о. Миколая. Утр. [illegible]
22 Нед. 27 по Зіслан. св. Духа. Г. [illegible] Утр. Єв. Луки XXIV: 12—35 [illegible] 10—17; Єв. Луки XIII: 10—17
29 Неділя Праотців. Голос 3. Утр. Єв. Івана XX: 11—18. Літ. Ап. Колосян III: 4—11; Єв. Луки XIV: 16—24

Січень 1941.

5. Нед. Отців. Гол. 4. Єв. Ів. XX: 19—31. Літ. Ап. Євр. XI: 9—10 і 17—40; Мат. I: 1—25.
6. Понеділок Святвечір: Літ. Василія Великого з Вечірнею. Ап. Євр. I: 1—12. Єв. Лука II: 1—20.
7. Вівторок Різдво Христове: [illegible] Великим Повечерям. Утр. Єв. Мт. I: 18—25. Літ. св. Ів. Золотоустого. Ап. Галат. IV: 4—7; Єван. Мат. II: 1—12.
8. Середа Собор Пр. Богородиці. На Утр. Служба Празника. Літ. Ап. Євр. II: 11—19; Єв. Мат. II: 13—23.
9. Четвер Стефана Первомученика: Утр. Єв. Ів. X: 17—27 і XVI [illegible] Ап. Діян. VI: 8—15 і VII: 1—5, 47—59; Єв. Мат. XXI: 33—42.
12. Неділя по Різдві: Гол. 5. Утр. Ів. XXI: 1—14. Літ. Ап. Галат. I: 11—19. Єван. Мат. II: 13—23.
14. Вівторок Новий Рік. Обріз. Г. Н. І. Х. Св. Василя В. Всеношне. Утр. Ів. X: 9—16. Літ. Вас. Вел. Ап. Колосян II: 8—12 [illegible] VIII: 3—6. Єван. Луки II: 20—21, 40—52. Лук. VI: 17—23.
19. Неділя Богоявлення: Повечеря велике з всеношним. Утр. Єван. Марка I: 9—11. Літ. Вас. Великого. Ап. Тим. II: 11—14, III: 4—7. Єван. Мат. III: 13—17. Водосвяття

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XVII — WINNIPEG, MAN., DEC. 15th, 1940 — ВИННІПЕГ, МАН., 15-го ГРУДНЯ, 1940. — ЧИСЛО (356) 24

ПОДАРУВАВ ФАРМУ НА ЦІЛЬ ЦЕРКВИ.

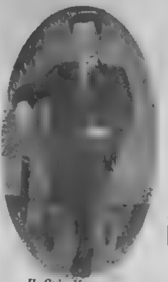

П. Яків Момотюк.

Недавно тому Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді отримала несподівану вістку, що п. Яків **Момотюк,** з Гвайтбіч, Саск. (колишня почта Софоф) дарує на ціль Української Греко-Православної Церкви в Канаді свою фарму, а скоро по тім Консисторія отримала і контракт на фарму, вироблений на імя Церкви. Фарма знаходиться три милі від місточка Гвайтбіч, в місцевости знаній, як Сопоф, Саск., зараз через дорогу від Народного Дому і церкви. Фарма числить 161 акер землі, є частинно вироблена і є на ній будинки.

П. Яків Момотюк родився 21 жовтня, 1891, в селі Бурдаківці, повіт Борщів, Галичина. Батько його Петро, а мати Тереса з дому Кушнір.

Через довші роки занимався фермеруванням, але що є самотний, це йому докучило й він взявся до торговлі, отворивши маленький склеп таки на своїй фармі. Пізніше перенісся до місточка Гвайтбіч, де тепер перебуває, занимаючись склепарством.

П. Момотюк завжди брав живу участь в громадськім життю та інтересувався справами Церкви, Народного Дому, школи, муніципалу. Інтересувався також політикою і через довгі роки був делегатом на політичні конвенції. При послідній національній регістрації був урядником.

П. Момотюк є тихої, спокійної вдачі. Не висувається наперед, не добивається почестей, але совісно виконує обовязки які життя на нього наложує. Його княжий дар є найкращим свідоцтвом його характеру. Він не голосними заявами, не високопарними словами, але **ділом** показав **свою любов** до Церкви, свою свідомість і жертвенність.

Ставимо його за примір всьому українському православному загалові в Канаді.

Честь Йому і Слава!

ПРОТИ ШИРЕННЯ БАЛАМУЦТВА.

Мондерське василіянське „Світло" в 22 ч. ц. р. багато баламутного понаписувало. Та не диво. Його видавці, це представники католицької, отже чужої українцям політики. „Світло", це орган чужих, що видаєсь по українськи.

І тому коли „Світло" зачіпае важні справи українського народу, то звичайно біле показує чорним, а чорне білим і так ширить баламуцтво.

Та проти баламуцтва треба виступити. Того домагаєсь і Божа і людська справедливість.

„Світло" з 15 листопада 1940 говорить, що Огієнко стає монахом і робить воно від себе таку увагу:

„Можливо, що його вступлення в монахи є тільки підготовкою до епископського достоїнства. Огієнко є світською людиною, вченим у мовознавстві, але без богословського образовання. Коли б це було правда, що він має бути епископом, то це кидає дуже некорисне світло на православну Церкву. Виходило б таке, що в православних світська людина, без основного богословського образовання може дуже скоро стати навіть епископом. І що такий епископ варта?"

Наведене ясно показує, що „Світло" силуєсь обезцінити Українську Православну Церкву і настроїти проти неї греко-католиків. Воно ширить баламуцтво. Бо подумаймо:

Коли Огієнко вчений чоловік і цілі літа інтересувався Церквою, то кількось якогось теольогічного знання в нього таки є. А коли треба би йому більше, то здобуде, як здобуваєсь всякі інші науки.

Т[illegible] Церква потребує найперше ро[illegible] них і гідних людей, а не виключно великих теольогів. Бо сама теольогія не є ані розумом, ані праведністю, ані релігією.

В перших віках Церква росла не шкільними теольогами, але праведниками. А теольоги не завсігди підносили Церкву. Згадати слова Савонаролі (католицький монах, 1452-1498): „Колись були чаші деревляні, а епископи золоті, а нині чаші золоті, а епископи деревляні". Себто колишні (менші теольоги) були вартнійшими людьми.

А нині візьмімо Хомишина — що варта його теольогія, коли він наносить сором Церкві і лихо греко-католикам.

„Кетолик Реджістер" так свого часу означував кваліфікації для священичого стану: 1) Найвисший степень, коли священик вирішує справи без книжок, 2) Коли зможе вирішити з книжками, 3) Коли взагалі дасть собі раду. Розумне означення! І його можна прикласти і до папи, і до державного мужа, отже і до Огієнка.

Цікаво, звідки „Світло" знає наперед, що Огієнко був би безвартним епископом. Або, що він в теольогії окремо вже не підготовлявся. Або що він взагалі не дав би собі ради дуже добре бодай при помочи книжок.

А „Світло" говорить дуже авторітетно, коли каже: „**це кидає некористне світло на православну Церкву. Виходить, що в православних світська людина, без основного богословського образовання, може дуже скоро стати навіть епископом. І що такий епископ варта?"**

Такий різкий висказ „Світла" мимоволі спонукує до питаня: **А як подібна справа стоїть в католиків?**

Берімо Потія, який заводив „унію" — яке богословське підготовання він мав? З того, що знаємо, видно, **що головні його кваліфікації були в тім, що прислугувався ворогам Українського Народу.** В тім була вся теольогія і всі кваліфікації на митрополита. І для католицької Церкви вони вистарчали.

Берімо факти: родився він 1541 р. **зміняв віру кілька разів, і це не є свідоцтвом великої теольогії.** Був жонатий і повдовів при кінці 1592 р., коли мав 51 рік. І ще думав женитися. Але вже 4-го марта 1593 р. король дає йому епископські маєтки. Марта 31-го 1593 р. Потій стає монахом, а десь кілька днів потім епископом.

Отже які теольогічні науки міг Потій **мати? Він же до того часу був польським урядовцем, а не теольогом.** Однакож в католиків він майже апостол. А чому? Тому, що вірно служив Польщі і Римови тай нівечив українців.

А яка була його християнська праведність, показує еп. Ліковський в книжці „Берестейська Унія" — він каже, що Потій так прозивав православних: **великі лотри, неспокійна сволоч, лихий хлопський народ, зрадливі, вигнанці, котрі поздихали в прокляттю, Наливайківська орда, галайстра..** (стор. 222). От вам католицький теольог, тай митрополит. І все те, диво з див! — не кидає некорисного світла на католицьку Церкву. А то „Світло" згадало би.

Візьмімо Терлецького, Потієвого спільника. Якась теольогія в нього була, він же був зершу протопопом, але що поза тим? Каже історія, що був галабурдником, робив збройні напади на других, рабував чужі маєтки, **втопив священика Добрянського..**

І такого „теольога" вжила Польща і Рим для заводження „унії". Хоч, як каже католицька книжка „Іпатій Потій", Терлецькому ходило не про унію, але про особисті користи, він хотів приподобатись королеви (ст. 44).

Такі відомости, тай більше їх, знаходяться в католицьких книжках: „Іпатій Потій", о. І. Савицького, та „Берестейська Унія", Ліковського. Та вже в світлі наведених фактів можна сказати дуже сміло: „**це якраз кидає дуже некорисне світло на католицьку Церкву!** І на мондерське „Світло".

А що Огієнко з світського чоловіка мав би стати епископом, так не диво. Всі епископи на світі походять з світських людей. Навіть Апостоли.

Ще кілька додаткових питань „Світлови":

(Продовження на стор. 2).

Що з того, що папа Лев X мав теольогічне образовання, коли в Бога не вірив й оповідання про Христа звав байками. На що кому здалась теольогія папи Александра VI, коли він до спілки з своїм незаконним сином, Цезаром, отроював кардиналів і забирав їх маєтки. Яку теольогію мав папа Венедикт IX, що став папою маючи 10 літ. Або Іван XII, що став папою маючи літ 18. А папа Павло II, славний з такої католицької праці: владжував великі забави, владжував також перегони буйволів, ослів, старих людей і жидів. Або Інокентій X, який правив католицькою Церквою, а ним правила Донна Олимпия. Таке і подібне переказує про папів Історія.

Святу роботу „Світло" зробило би, коли б найперше оповіло греко-католикам про такі чисто католицькі справи. Раз, що вони інтересні, а друге — греко-католики побачили би, які їх спасителі. А вже пізніше могло б „Світло" і про других говорити.

В тім же 22 ч. „Світла" є ще інші справи, які рівнож треба буде розглянути, та це буде пізніще.

—=(†)=—

ЧИ ГР. КАТ. ЦЕРКВА НЕ ЙДЕ ДО ЛІКВІДАЦІЇ.

Зміна Церковного Календаря.

Ще 1921 р. гр. кат. священик Боский писав в „Норт Вест Ревю", що **наша ціль в Канаді перевести всіх греко-католиків на римо-католицизм. Однакож треба це робити обережно, щоби греко-католики не повтікали до Православної Церкви.**

Певна річ, що Боский знав пляни католицького начальства.

Греко-католицька Церква засуджена на знищення від початку. Вона відразу була такою „Українською Церквою", як той український віз і коні, якими їздить **чужий, принявши українця за наймита.**

— — —

„Українські Вісти" в послідних числах подають: „Ось та і та гр. кат. громада вже рішила приняти новий календар". Бачимо також пояснення, що громада по якімсь часі може до старого календаря вернутися. Значить: Переходіть, не бійтеся!

Зміна календаря, це оден додатковий крок в напрямі ліквідації гр. кат. Церкви. Це крок, що дальше наближає гр. католиків до костела.

Того може не розуміти гр. кат. загал. Може якась його часть того не розуміти. І не диво. Католицькі провідники стараються відгороджувати греко-католиків від світа точно так, як свое населення відгородили большевики. А хто відгороджений, той поняття не має, що на світі діється. Як там люди живуть. І що з ним самим хто виробляє.

Відгородженому можна говорити несотворені річи, можна видумувати неістнуюче, немисливе, неможливе. Можна страшити. Можна баламутити.

— — —

Перетягання поодиноких громад до чужого календаря, це звичайний спосіб „душехватства". Коли в Старім Краю не можна було потягнути цілого села до костела, то тягнули поодиноко. Чоловіка, жінку, дитину, панського робітника, урядовця. І потішали: Не бійся! Коли не буде добре, вернешся".

Таку саму „потіху" дають „Тайні Правила" еп. Будки, видані в Канаді, де **сказано, що: хоч ти на 100 процент** візмеш все римо-католицьке, однакож ти обряду не змінив. А колись можеш до свого вернутися.

Та все те баламуцтво. Коли хтось не має сили при своїм встоятиcь, то не буде в нього сили назад вернутися. Піде до чужих, вжиеться, звикне, отже там зостанеться. І для своїх пропав. Те, що всюди. Пішов до большевиків, до баптистів, чи суботників — там зостається. Отже потіха, що „можеш вернутися", це потіха для людей з діточим розумом. А на ділі це опука!

———

Греко-католиків відгороджують, щоби не бачили, що діється. Та хто не відгороджений, той бачить, що чужі з гр. кат. церквою роблять. От хочби:

Викинули вже трираменний український Хрест і впровадили италійський. Нехай українець не має свого.

Впровадили до гр. кат. церков италійські фани, щоби в церкві було те, що має костел.

Викидають Іконостаси. Введено навіть постанову, що на Іконостас треба аж окремого дозволу.

Викинули „всіх вас православних".

Знищили право гр. кат. Церкви мати жонате духовенство і завели целібат, щоби було так, як в костелі.

А тепер способом „душехватства", позбавляють греко-кат. Церкву її власного Календаря і кажуть святкувати разом з поляками.

Чи всі ті зміни і реформи не є ліквідацією (нищенням) гр. кат. Церкви? Коли ні, то чим вони є? І до чого ведуть?

———

Ще оден факт: всі ті зміни в гр. кат. **Церкві робили завсігди чужі,** впихаючи їх то силою то хитрацтвом. А **свідомі гр. католики завсігди тому противились.**

Згадати Іконостас. Вже еп. Пелеш, перед 60 літами в своїй „Історії Унії з Римом" каже, що римська політика має на ціли знищення Іконостасів. І Пелеш є проти того.

А яку нехристіянську, брудну історію має за собою целібат. Аджеж Рим свідомо пофальшував ухвали Львівського Синоду з 1891 р. про целібатну справу. А на Синоді папський архиепископ Чіяска потішав гр. кат. духовних: **„Не журіться, нежонатий замість одної жінки буде мати тисячу".** (Про це писали гр. кат. священики в „Висвітленях" і інде). А коли вже заводили целібат в Галичині, то кілько брехні, крутарства і насильства було зі сторони агентів Риму. Знов же з другої сторони з яким завзяттям і гідністю противився целібатови цілий гр. кат. загал і все гр. кат. духовенство (крім небагатьох легкодухів і хрунів).

Те саме було з календарем. Поляки і римські агенти, виховані з греко-католиків, нераз силувались, щоби до гр. кат. Церкви ввести польський календар, але завсіди свідомий гр. кат. загал і духовенство тому противилися.

Та чого не можна було зробити там, те хочуть зробити тут. Думають, що тут греко-католики не придивляться, до чого їх ведуть.

Але і сліпому видно, що це продовжаєсь та робота, про яку писав Боский — робота перетягання до римо-католицизму.

Чи не час, щоби греко-католики над тим застановилися? Поки не запізно.

ПЕРЕДСВЯТОЧНІ МІРКУВАННЯ.

Культура.

Святочні обряди та звичаї, це дорогоцінний зміст народної Культури. Це Культура! А культура це те, що з безформного людського матеріялу творить нарід — дає йому спільний народній вигляд, дає імя, дає спільний зміст його світоглядови, веде шляхом спільних переживань — дає єдність і спільну Історію.

Нарід, що злегковажить свою культуру, з народу переходить в мертвий матеріял і пропадає.

„Забобони".

Стрінете нераз одиницю, що культуру народу зве „забобонами". Окремо ж религійну культуру, святочну культуру. Каже: „Пощо на Різдво в хаті сіна або соломи? Пощо конче куті, чи риби чи 12 страв, чи свічки? Пощо раніше іти на Різдво до церкви? Аджеж це все „забобони".

Так говорить або крайна несвідомість, або мудрагельство. Порожнеча хоче всюди порожнечу заводити.

Культура для розумних, це моральне майно народу. Через культурні форми виявляється наша душа, наші красні настрої і почування. Культурні форми це символи (знаки) наших світоглядів [illegible] ідеалів. Культура — це [illegible] часть нас самих.

Святочні звичаї й обряди вяжуть нас з тою минувшиною, що їх нам передала. З нашими предками. З їхніми переживаннями. Водять нас в світ Історії — і нашої, і ще дальшої [illegible]. А разом з тим вяжуть [illegible] з Богом.

Люди не можуть жити самими ідеями (думками), ідеї мусять мати видимі форми, що втілюють ті ідеї [illegible] тим ідеям тревалість.

Святочний порох.

Оповідають, що хтось на Різдвяні Свята не вносив сіна — бо з сіном порох до хати наноситься.

Яка високоглядність! Поза порохом вона нічого більше на світі не бачить.

Спаситель світа міг лежати в яслах на сіні і не боявся пороху. Він дав себе навіть на Хрест розпяти. Але вузкоглядні про те не думають. Не думають навіть ті, які повинні бажати, щоби Господь дав їм подостатком сіна для господарських потреб.

Для гідних людей святочний порох є святістю. Вони з щирою душею можуть сказати:

— Слава Богу, що дозволив дожити до того святочного пороху, що з сіном вноситься! Коби дозволив Він і в слідуючім році до такого пороху дожити!

Танці між святами.

Церква має Закон, що між Різдвом і Постом її вірні не повинні мати забав з танцями. Однакож між молодю бувають такі, що конче добиваються танців. І вишукують найнизші приміри для свого оправдання, кажуть: „Ми чули, що в старім краю танцювали... В нашій околиці танцювали... В сусідній танцювали... Англійці танцюють"...

Все вони чули і знають, але не хочуть ані чути, ані знати, що Церква каже, що совість каже, що розумні люди кажуть і роблять. От що!

Бачать лише чуже.

Є люде, які так в чуже задивляться, що свого не бачать. Тільки про чужих думають, що себе забудуть — і живуть тоді лише чужим розумом. Такі кажуть:

— Чув я, що сусід мав на Різдво індика, — отже з того виходить, що і я мушу обовязково індика мати!

І вже на свій стіл ставить не те, що ставили його предки, що ставить цілий його народ, але те, що він в сусіда через вікно бачив. Рідна мати і батько перестають бути для нього авторитетом, його авторитетом є вже сусід. Батьківськими не йде вже за батьком, але за сусідом. Варта б підслухати, що той сусід з своїми про свого індика на чужім столі говорить.

Релігійні люди самі з собою.

Оклик священика „Двері, двері"... був давно звернений до дверника, щоби не впускав тих, що не є добрими членами церковної громади.

Доступ до релігійних святих річей повинні мати виключно лише ті, що тим святим річам кланяються. Для того є заповідь Христа: „Не кидайте святого собакам". Також каже Апостол: „З невірними не сходіться". Це зводиться до того:

Святі річи є лише для вас святими. Бо лише ви їх розумієте, лише ви їх поважаєте, лише вони вам дорогі. Отже [illegible] річей не показуйте тим, для яких вони чужі і незрозумілі, щоби їх не нівечили. Як не руками, то словом, або думкою.

Це відноситься до всіх релігійних справ, отже і до свят, а з того правило:

Святкуй виключно з своїми [illegible]. Не давай в себе місця тим, які не поважають твоїх святощів!

Свято — се окреме пошанування того, що в тебе є святим, отже побіч тебе не сміє стояти, ані сидіти той, хто твоїх святощей не шанує.

В розумних людей свят [illegible] [illegible], ані так собі [illegible] [illegible] звичним відношенням. Це [illegible] справа [illegible] їх [illegible] справа виключно для їх життя. І тому кожний чоловік не повинен навіть впрошуватись в ваше „Святая Святих", щоби з вами святкувати. Як і ви не повинні впрошуватись на Свята до французів, чи італійців, чи англійців, чи магометан, чи жидів і взагалі чужих вам вір і церков.

Святкуйте лише з своїми, а [illegible] нехай лише з собою [illegible] святкують.

До свят треба прибратися.

Кожда справа вийде гарною, коли приложите до неї праці. Те саме і з Святами.

Для них треба прибрати хату. Приготовити стіл з святочною стравою. Подбати про святочну одежу.

Але що найважніше — до свят треба приготовити свою добру волю. Свою совість. Свою душу. Приготовити свою думку. Треба хотіти гідно святкувати і віддати для такого святковання себе цілого.

Лише тоді свята будуть Святами! І лише тоді Бог буде між тими, що святкують!

Поважають того, хто свое поважає.

Коли бачите, що хтось гідно поважає свого батька-матір, то і ви його поважаєте. Коли бачите, що хтось строго береже своїх релігійних Законів, ви вважаєте його гідним чоловіком. Коли бачите, що хтось глибоко клониться перед тим, що в нього святе, то і ви дивитесь на нього з глибокою пошаною.

Те саме правило є в життю всіх людей. Отже коли вони побачать, що в вашім життю є почуття пошани для того, що ваше, вони будуть вас поважати.

СИНЬКІВСЬКІ РІЗДВЯНІ СВЯТА В КАНАДІ.

Синьків, пов. Заліщики в Галичині, коло Дністра, коло Буковини.

Старий край я не надто памятаю, але тут наша родина святкувала Різдвяні Свята точнісько так, як в Старім Краю. Отже розкажу про тутешне.

Страви і печива, що на Святий Вечір приготовлялися, були в нас такі:

1. Кутя з маком та цукром, або медом.
2. Риба сушена, або шупак. Була завсіди двояка — студенець і тепла.
3. Борщ з фасолею і вушеньками.
4. Голубці гречані, і кукурузяної муки, або рижу.
5. Три роди пирогів — з капусти, сливок і риби.
6. Гриби (підпеньки чи інші) з часником.
7. Капуста, звичайна густа.
8. Фасоля густа з олієм і часником.
9. „Бурячки", квашені буряки зварені, дрібно посічені, з заправкою, олієм і часником.
10. Сливки. Юшку з сливок називали „вар".
11. Сушениці (сушені яблока).
12. Пампушки з квашеного тіста. Коли готові, мастять їх „саламахою" („саламаха" — товчений часник з олієм. Оліями [illegible] примаживають з цибулею, а часник товчуть з дрібкою води).
13. Паляниця, з разової житної муки. Це середної величини бохонець хліба. Розправляють тісто, кладуть цибулю з олієм і кропом, тісто зводять докупи, щоби все закрити і печуть. То святочний хліб для Святого Вечера.
14. Колачі — з пшеничної білої муки, круглі, або подовгасті. Круглі важніші і вони лежали на столі цілі свята. Їх плели в чотири „пелюстки", або в шість. Спосіб в шість досить штучний: сплітаєсь „пелюстки" окремо по дві разом, потім два сплети сплітаєсь знов разом, а по них третій сплет. То все лежить поздовж. Тоді кінці втинаєсь скісно, цілий сплет згинаєсь і зводиться кінці докупи, щоби повстав круглий колач. Кінці мають до себе так пристати, щоби тяжко кінця дошукатися. Тоді ще сплітаєсь дві пелюстки, та обводиться ними цілий колач. На Святий Вечір їдять звичайно Паланиці і Балабухи.

Подовгасті Колачі плели в три пелюстки і вони звались Качки. Їх на стіл не клали.

15. Малесенькі пиріжки з риби, що їх кидають до борщу.

———

До Вечері всі постять. З появою першої зорі вносять до хати сіно і розстелюють по всій земли, на столі і лавках. Стіл накривають скатертю і на рогах стола під сіно кладуть часник. Кладуть три колачі, а на верхнім ставлять свічку з пчільного воску своєї роботи.

Хто вносить сіно, той бажає всім домашним „Щоби цей Святий Вечір щасливо опровадили"...

На стіл ставлять кутю, рибу, пироги. Другі страви пізніше доносять. Під стіл ставлять „грань" (розжарене вугля) і сиплять ладану.

До того часу всі миються, вбираються по святочному, всі разом на колінах моляться і сідають до Вечері.

Найперше господар дому бажає з Святами здоровля та до других Свят дочекати і кушає куті три рази. За ним тою ж ложкою кушають другі. Дальше кождий їсть своєю ложкою.

За кутею — риба, пироги, борщ, а там інші страви. Підчас Вечері не пють води, щоби в жнива не хотілося пити.

Посеред Вечері колядують, звичайно „Бог предвічний", а там „Вселенная веселися" і „В яслах лежить". По вечері не колядують. Кутю лишають на столі для душ, що прийдуть.

Дальше діти несуть „вечеру" до свояків, або знакомих, а прийшовши кажуть: „Просять вас дядя (тато), мама і ми вас просимо на святу вечеру".

Свічка на столі горить до кінця вечері. А звичайна лямпа горить до рана. До церкви виходять з дому рано коло 3—4 години. Це вже Різдво!

———

Вернувши з церкви — обідають. Найперше кушають знов куті, а другі страви мастять вже „скоромним". Наївшись ще колядують.

Потім старші сидять в домі або збираються йти з церковними колядниками, а молодіж вечером також йде колядою. (В Старім Краю в нас жінки і дівчата цілком не ходили колядувати).

Старші колядники колядують під вікном. Та найбільше колядували стародавних, де є приспівка: „Гой, дай Боже". До колядників виходить Господар з двома колачами для почести і — або лише дає коляду (гроші), або запрошує до хати. Колачі лишаються в хаті. Це окремі колачі для витання колядників. В хаті ще раз колядують і „пляшуть до господині". Двох, беручи один другого за підбоки, виконують рід танцю, наближаючись до господині, то відступаючи. Притім співають відповідну обрядову для того пісню. В той час господиня стоїть тримаючи в руках мужеську шапку (мабуть одного з тих, що пляшуть), до якої вкинено гріш. Вона шапки довго не дає, щоб довше плясали — щоби собі заробили.

Подібно пляшуть хлопці дівчатам, з тою ріжницею, що мають з собою музику. Однакож поза „плясанем" інших танців не танцюють.

Другого дня Свят палять дідуха. А сіно на столі лежить до кінця Свят. Палять перед сходом сонця, при участи всіх домашних, звичайно крім господині. Через вогонь скачуть.

Третого дня забирають сіно зі стола і дають худобі. А часник ховають, як лікарство людям, або худобі.

М. з С.

———

І тому святкуючи на нікого з чужих не оглядайтеся. Це ж не їх справа! І чужі на вас з своїми святкованнями не оглядаються — бо це не ваша справа!

Оглядайтеся лише на себе, на свої обовязки, на свою совість, на Закон своєї Церкви і своєї Культури. Оглядайтесь на свого Творця, щоби гідно перед Ним себе поставити — а все решта приложиться вам!

—=(†)=—

КІЛЬКО ДНІВ В КОТРІМ МІСЯЦИ.

Мало є людей, які знали би напамять кілько днів має кожний місяць. Англійці мають до того шкільну формулу, однакож український спосіб багато лекший. Ось просто так:

Місяці: 1, 3, 5, 7 — 8, 10, 12 мають по 31 днів. Всі другі крім лютого по 30 днів.

Отже по 31 днів мають непаристі до 7-го (1, 3, 5, 7), а паристі від 8-го (8-10 і 12).

Пригляньтеся цему правилу добре, а зараз без труду його запамятаєте. І памятайте, що це український спосіб.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ЩО ВИ ПРО „ВІСТНИК" ДУМАЛИ?

III.

Культурний дарунок.

Пригадується, що коли 1910 року почав виходити „Український Голос", то аж до початку минувшої війни (1914), багато „Укрїнського Голосу" висилалося до Галичини і Буковини.

Але ніхто зза моря не присилав сюди передплати. Це тутешні українці галичане і буковинці — передплачували „Український Голос" для своїх близьких в Старім Краю. Хто батькови, хто братови, хто доброму товаришеви і знакомому, хто місцевій читальни, чи иншій організації, яка була йому близькою.

Це з одної сторони були дарунки тай ще **дуже культурні дарунки.** Так, що з тижня в тиждень на протязі року пригадувати того, хто дарунок дав. Це був дарунок, яким ціле село могло інтересуватися, згадувати того, від кого дарунок приходив. І родинні звязки через той дарунок скріплялися. Кожде нове число „Українського Голосу", це був з тижня в тиждень неначе дійсний лист від сина, чи брата, чи знакомого. Це був післанець з далекого краю.

Побіч того такий дарунок виконував велику громадську працю. Українці читали, як їх браття за морем живуть, що роблять, що думають, що в них зле, що добре. Отже „Український Голос" був посередником між далекими українськими групами.

І так той, що звідси за море „Український Голос" посилав, мав в Старім Краю свого заступника і в родиннім життю і на громадській ниві. Він сам жив тут, він міг не бути ані письменником, ані бесідником, ані політиком, однакож міг сказати: „На своє місце я післав заступника і він там мою роботу робить".

Чи застановлялись ви коли над подібним?

Ниніі того самого способу свідомі українці повинні **вжити для поширення** „Вістника" і для тої великої справи якої „Вістник" є органом.

Люди найчастіше дають такі дарунки, що поза одну особу не сягають. Дістав хтось дарунок, оглянув, положив і за хвильку забув. І вся сила дарунку скінчилася.

Та уявіть собі, що ви застали для двох українців **передплату на „Вістник"**, по 1 дол., або бодай по 50 центів. Зробити так ви, зробив ще хтось, і ще хтось. Подарували ви „Вістник" в таку околицю, де його може ще нихто не бачив. Дали ви „Вістник" в руки чоловікови, який ним тішиться, вам подякує, тай сам країщим **громадянином стане.** Вашим однодумцем, **помічником в вашій громадській роботі.**

Заходите ви до нього за час, а він вам хвалиться, що „Вістник" гарна річ. Значиться — ви для громадської справи здобули чоловіка.

Не можна казати: Коли хтось за себе не дбає, чому я мав би тим журитися? Журитися треба, бо так можете людей здобувати. Це великий здобуток, вартий 50 центів, чи 1 долара. Це те, що своїми грішми висилати місіонаря для навертання людей. Здобути чоловіка, **це здобути робітника, здобути помічника, здобути однодумця, здобути силу.**

І поступ і занепад.

Є ще одна сторона справи, яку треба мати на увазі. Чуємо нераз багато похвал і самопохвал. Ми підносимося, підносимося, йдемо в гору. А чи загал чи так воно? Підносимося в числі реміснків (чи фаховців), які нераз поза грішми і ремеслом світа божого не бачать, а для української справи є цілком чужими людьми. Загал підноситься в автомобілях, троках, тракторах, комбайнах, домашних меблях, радіях, саксофонах, але це лише одностороннє піднесення. Питання як стоїть моральна сторона, релігійна сторона? Взагалі культурна сторона життя.

Лихо в тім, що оскілько більше поте [illegible] ремесел для особистого здобування грошей, оскілько обкладають себе фабричними виробами, з тілько більше занепадають культурно. Занепадають морально. Занепадає здоровий розсудок, занепадає релігійність, занепадає почуття власної гідности.

От де лихо!

І тому треба подбати, щоби „Вістник" став сильним часописом для праці коло культурного піднесення життя. Щоби ж він таким був, то мусить мати багато читачів, багато передплатників, багато засобів, а тоді зможе частіше виходити, бути більшим в обєм, тай мати грошеву можність подати руки і голови, що будуть коло нього працювати.

Тут ваша задача починаєсь. [illegible] вас, що „Вістник" читаєте і розумієте його вартість. І з цими Святами ви подбайте, щоби свою задачу [illegible] можн. виконати:

1. Поширюйте „Вістник" між вашим окруженням, в вашій громаді, в вашій організації.

2. Давайте „Вістник" в дарунку знакомим та взагалі тим красним людям, які „Вістника" не мають.

3. Збирайте передплату від других, свою посилайте, тай взагалі дбайте, що би „Вістник" став великим часописом.

Це велика задача! Велика справа!

(†)

МОЛИТВА.

Боже Милий, Боже Правий!
Ти, що в силі звжди й в славі!
Вислухай молитву нашу
І пошли нам долю кращу!
Про одне наша молитва
Прагнемо ми правди світла,
Дай в життю нам кращий шлях
І розвій всі кривди в прах!
Вислухай оці благання,
Вдоволи наші прохання:
Де панує злоба й лиха,
Най любов цвіте нині тиха

Микола Омельянець.

Тисячі зовнішних голосів кличуть нас кудись в бік, але тілько один внутрішний слабий голос совісти може бути нашим надійним провідником.

Л. Малор

ІВАН ОГІЄНКО — АРХІЕПИСКОП ІЛАРІОН.

Американська „Свобода", ч. 278, з 29-го листопада, 1940, подає знов більше вістей про Огієнка, цим разом вже в те, що Огієнко мав стати Холмсько-Підляським **Архиепископом 20 жовтня і перемінив світське імя Іван на чернече Іларіон. Каже Свобода"**

Українська Церковна Рада у Варшаві подає:

Тихий Яблочинський монастир **пережив важні хвилі.** В вівторок 8-го жовтня, ц. р. приїхав до монастиря Дионізій Митрополит Правосл. Церкви, а з ним і проф. Огієнко, обраний на Архієпископа Холмського і Підляського.

Другого дня в середу 9-го жовтня, на свято Ап. Івана Богослова, в присутности всеї братії Яблочинського монастиря, рано відчас Богослуження [illegible] святочний чин пострижения проф. Огієнка в ченці.

Хто бачив цей повен суму чин, той не забуде його до смерти. Перестав [illegible] існувати всім відомий Іван Огієнко [illegible] став смиренний чернець Іларіон. „Как [illegible] ти, брате?" (яке імя тобі, брате [illegible] запитували) [illegible] відходили брати один по одному на клин й цілували [illegible] ... А повний схвилювання проф. Огієнко відповідав: „Смиренний Іларіон, брате".

Проф. Огієнко вибрав собі імя Іларіона [illegible] Митр. Київського Іларіона [illegible] боротьби, року 1051 був [illegible] митрополитом з українців [illegible]. Не [illegible] був і старший [illegible] Огієнка, Анатоль Огієнко.

[illegible] з церковним співом [illegible], одягненого в повний [illegible] з клобуком (чернечою [illegible]), до його чернечої келії.

В [illegible] 10-го жовтня чернець Іларіон був висвячений в єродиякона, а [illegible] 11-го жовтня в єромонаха, а [illegible] єромонах Іларіон був [illegible] в стан архимандрита. Все [illegible] виконував митр. Дионізій.

Одночасно Українська Церковна Рада повідомила українське громадянство [illegible] 20-го жовтня ц. р. відбудеться в Холмі [illegible] (поставлення) архимандрита Іларіона на Холмсько-Підляського епископа.

Це тілько подає „Свобода" про самого Огієнка. Дальше бачимо там ще такі вісти:

Митр. Дионізій затверджений як зверхник Православної Церкви під забором німців. Обіймаючи провід Церкви Дионізій [illegible]:

„Добро й розвиток Православної Церкви в Ген. губ-тві, що складаєсь майже виключно з вірних української національности, вимагає поділу цілої Церкви на три єпархії: **Варшавсько-Радомську** (українсько-російську), **Холмсько-Підляську** (українську), **Краківсько-Лемківську** (українську), з окремими епископами українцями. Те саме добро Церкви вимагає, щоби висвятити на Холмського єпископа професора" богословського відділу, д-ра Івана Огієнка, відомого діяча на церковній і культурній ділянці для добра українського народу".

БУРЛИВЕ РІЗДВО У ЛЬВОВІ.

Історична Згадка.

Як жилося Українському Народови з католицьким світом, докаже нам отся історична згадка про Різдво в Львові 1583 року. Окремо ж покаже вона, як католики силкувалися накинути Українській Церкві свій календар. Статтю, яку низше даємо, написав український історик, І. Крипякевич, по вірі галицький греко-католик.

Було це при кінці 16-го віку, в жорстокі часи, коли наш чоловік тільки твердою боротьбою міг здобути собі право на істновання. Русь-Україна наша гірко відчувала тоді, що живе не на своїй землі; приходили на прадідів наших такі несподівані біди й насильства, що нині хіба ми їх не пережили би.

Папа Григорій XIII проголосив 1582 року славну реформу календаря. [illegible]

[illegible] календарну реформу почали [illegible] і Польщі. А найбільше енер[illegible]

[illegible]

Це був початок [illegible] і передмістя [illegible] Юра, де була [illegible]. Тут вже розводи [illegible] Іван [illegible], да середині церкви [illegible] святочні молитви [illegible] з своїми проводирями [illegible] церкви шарпати [illegible] з духовними „випхати [illegible]" (повикидати) [illegible] в двері архибіскупського [illegible] і грозячи [illegible] щоби церкви не [illegible] Божої не випрaвляли".

Зобувши два найважніші [illegible] тоді тутила бездушно по [illegible] (по всіх церквах [illegible]) Юр[illegible] до церкви Благовіщення [illegible] тоді на нинішній Кривоно[illegible] (І як каже дословно старий літопис):

„Там застали, як піп Гавриїл, старий літами, службу Пана Бога відправляв і вже був по посвяченню Тіла і Крови Господньої. Там гвалтом і моцою від вівтаря і від оних святощей, Сакраменту посвяченого відорвали, і шарпаючи, зволокли з нього фелоня, або убрання єрейські. Гвалтом з церкви вивели і випхали. Служби Божої не хотячи дозволити скінчити, дяків і людей даних вибили з церкви, так і убогих людей вигнали".

На дверях церкви зависла печать арцибіскупа.

В церкві св. Миколая застали попа Якова, „коли вже сакрамент ломав і помивати його мав", — вдерлися „гурмом" до церкви і попови дали кулаком в очи, хопили його за шию, відорвали від вівтаря, зволікли з риз, а народ шаблями виперли з церкви...

В церкві св. Онуфрія застали черців на службах, казали вийти їм „проч" [illegible]

[illegible]

Ц[illegible] Русь [illegible] 1583 [illegible]

[illegible]

(†)

КУДИ ПЛУТЬ ГРОШІ.

[illegible] часописи, що [illegible] Гугенгайм, мала [illegible] 31 [illegible] 1940 чистого за[illegible] 661 [illegible] виробів [illegible] бачимо, як [illegible] замість [illegible] на щось краще. **Дотого ж кількo всякого лиха і сорому вийшло на тих одних напитках, що в роції одна Гуґенгайм Компанія виробила. Не дуже то люде розумом руководяться.**

ГАЛИЧАНИ КОЛО АРХАНГЕЛЬСЬКА.

(Лист до Кнади).

Дістався нам в руки лист від жінки, **яку большевики з Галичини заслали в околиці Архангельська, отже в околицю Соловок. З котрих якраз сторін Галичини,** імена і друге зі звісних причин пропускаємо. Лист звучить так:

„Давно я збиралася повідомити Вас, де ми знаходимося. Нас забрали з дому в лютім, їхали ми сюди 20 днів. Заїхали до області Архангельської. Живемо в бараках. Поводження гірке, бо тут дуже остре повітря. Літа лише 4 місяці.

Нас забрали, але нам нічого не вільно було брати зі собою, лише убрання, бо мали сьмо тілько дві години часу. Мешкаємо в бараках в лісах над рікою. Є тут багато мазурів кольоністів.

Зарібки такі, що заледво купимо хліба.

Маю до тебе дуже велику просьбу, може б ти післала нам пару рублів. Дуже нам допоможеш і вратуєш нам життя.

Ми чули, що хто має родину за границею, то може та родина робити старання і забрати когось звідси. То ж прошу дуже, може б ти забрала хоч мої діти, бо шкода, щоби молодий цвіт так минув.

Не пишу більше, бо не знаю, чи той лист зайде. Живемо між лісами над Білим Морем.

Будь здорова.

Наведений лист показує, як большевики розганяють українців з тих земель, які недавно забрали. Не позволяють навіть забрати того, що найконечніше.

(†)

ЛЕТИТЬ КОМЕТА.

Астрономи кажуть, що в далеких просторах бачать комету, що летить до землі 13 миль на секунду. Голим оком буде можна й бачити трохи пізніше. В половині січня буде вона мабуть дуже видною.

ВЕЛИКИЙ ОБІД.

Жиди в Ню Йорку мали недавно обід, влаштований федерацією жидівських доброчинних товариств. **На обіді було 1,500, гостей і кождий з гостей заплатив за обід 50 доларів.** Зібрано 75,000 дол. Таких обідів має бути 38.

ДРІБНІ ВІСТИ.

Премієр Англії, Винстон Черчил мав 30 листопада 66 літ.

В Франції арештували Л. Тореса, що є братом большевицького провідника Тореса, який втік (він обороняв Шампаньї). Також арештували інших коло 100, що дружать большевикам.

3 кінцем листопада Калінін говорив в Москві перед студентами, що Росія є [illegible] обезпеченою твердинею. І хоч та твердиня обіймає одну шесту світа, то все ж 5 шестих є в руках непримиримих ворогів.

В Німеччині є нині 2,000,000 полонених французів. Їх держать, як робучих. Також 30,000 полонених французів є в Швайцарії. Франція готовить 110,000 пакунків з дарунками для полонених в Німеччині.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ „ВЕЛИКІ РОКОВИНИ"?
ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 75 ЦЕНТІВ.
Consistory of Ukrainian Greek Orthodox Church,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ДРІБНІ УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ.

Американські часописи подають дрібні вісти про життя на Підляшу

Біла Підляшська — Курс для учителів з повіту був в сели Добринка. Прибуло 22 учителі, селяни дали їм приміщення і харчі даром. На закінчення був здвиг молоді, понад 1000 осіб.

Володава — Відкрито торговельну школу, зголосилося 311 учеників. Подібна школа є в Ярославі.

Ярослав — Відбувся курс вишколу сільської молоді. Було 52 курсантів.

Белзчина — В Гатовичах були „обжинки", на яких були селяне і селянки в національних строях з: Воряжу, Хороброва, Ульвівка, Нинович, Городиц.

Гнатковичі — В читальни є Кооператива. В Дитячому Садку було сього року 30 35 дітей.

—(†)—

ЧУТКИ З БЕСАРАБІЇ.

З Букарешту доносять, що в Бесарабії вибухли недавно повстання між 4 мільйонами населення. Причиною недостача поживи і великі ціни, брак опалу та медицин. Мало бути багато вбитих і ранених.

Хоч большевицькі представники в Букарешті заперечали правдивість тих вістей, однакож большевики перервали телеграфічне і телефонічне получення між большевією і Румунією.

—(†)—

ВКРАВ ЧАШУ.

В Принстон, Н. Дж. недавно вкрадено з каплиці, при Колегії св. Йосифа чашу вартости 3000 доларів. Злодія зловили, є ним Кароль Клайн. Він з поломав і частину вже заставив в Бостон за 75 доларів. Чаша була срібна, виложена золотом і мала 18 діямантів. Одна жінка, що читала оцінє чаші, а взяла заставлену частину і дала знати поліції. Коли Клайн прийшов з рештою, його арештували.

МОЖЕ ЗА 1000 ЛІТ.

Дайсова Комісія в Стейтах допитувала недавно провідника німецької організації в Стейтах, Кунце і часописи подають такий образець з допиту.

— Чи ти вважаєш себе американцем?

— Так — каже Кунце.

— Чому звеш себе німецьким американцем?

— Я расово німець, а політично американець.

— Як довго треба, щоби ти став цілим американцем?

— Може тисячу літ — відповів Кунце.

—(†)—

БЕСІДА ЄРУСАЛИМСЬКОГО ПАТРІЯРХА.

Єрусалимський патріярх, Тимотей, виголосив недавно бесіду, звернену до православного світа. Він сказав:

„Нині, коли страшне нещастя впало на нас (греків), прийшов нап. з чужих коли свобода і слава Християнської Церкви загрожена, Церква підносить голос. Стіймо твердо і нехай страх Божий буде в нас. Ми, православні, мусимо бути готовими обороняти наші вівтарі і доми, свободу наших країв і Православну віру, нашу Святу Церкву.

„Відкиньмо спільно кожду чужу науку, покажімо себе гідними християнської цивілізації і докажімо вчинками, що ідеалів наших батьків ми не понівечили"...

ОСЬМИЙ СОБОР

Української Православної Церкви в Канаді, що відбувся в Саскатуні, Саск., 4—5 серпня, 1940.

(Продовження).

12. Ів. Нагуляк, Форт Вілім, Онт. — Громада пересилає привіт Соборови і бажає успіху. Бажає, щоби в Церкви був лад і послух.

Наша громада стоїть твердо і непохитно за цілість Церкви, в усім піддержує її провід, осуджує всяких ворохобників та церковних авантурників.

Вона поділяє судовий вирок, яким всі наші бувші авантурники виділилися поза рамці церковного життя і тим позбавили себе права в нашій Церкві.

Громада наша істнує третий рік від часу, як прийшло до поділу між двома фракціями. Ми лишили церковний будинок з майном і зорганізували нову громаду. Доси справлено найконечніші річи і є добрі виглядли на дальше. Громада не велика, але гуртує в собі найкращих, що свідомо несуть обовязок, який на себе взяли. А відпали ті, яким з нами не було по дорозі, і тепер знаємо, на кого числити.

Утримуємо священика з братньою громадою в Вест Форт Вілім. Богослужения в нас кожде друге свято.

Винаймаємо церковний будинок в греків, але думаємо про будову свого. Греки приходять на наші Богослужения. Віримо в кращу будучність, коли решта наших братів позбудесь чужого ярма.

13. Синко, Брендон, Ман. — Громада зорганізована 1922 р.; церкву збудувала 1924. Децезальний фонд платить. Є в громаді діяльне Жіноче Товариство.

14. О. Гавришок, з Робин, Ман. — Життя громади гарно розвивається. Є діяльне Жіноче Товариство і СУМК. Щира праця священика кладе основи [illegible] і неправославних Українців.

15. Касіян Скакун, з Виллингдон, Алта. — Громада будує в місті нову церкву.

16. М. Стечишин, Йорктон, Саск. — Нинішний Собор є дійсним церковним тихим, примірним Собором. Уявляю собі, що так тихо і величаво наші церковні собори відбуватися.

Щодо йорктонської громади, то вона є мабуть одинока того роду і найцікавіша в Канаді (говорить тролиш з гумором). Священиків було в нас багато, а коли дали не так ціле, то не було нашого священика, який в нас не був би. Одиакож кождий скаже про нашу громаду лише добре слово. Довгами не журимося. Жіноче наше Товариство, хоч дуже різнородне, однакож сильно правдиве і церковну справу щиро піддержує. Це можна другим дати за примір.

Щож до нашої загальної справи, то вона росте і ми з нею. В початках ми противились чужій корпорації, та не було природно. Вона була чужа і для чужих, а ми почали своє будувати. Чужа корпорація призвичаювала до чужих.

Коли ж ми проти чужої виступали, то це не значить, що нам не треба нашої корпорації. Чуже для чужого добре, але треба нам нашого для нашого добра.

За тих понад 20 літ ми на церковнім грунті зробили більше, ніж могли сподіватися. Це знак, що наша робота має добру основу. Однакож нас жде багато дальшої нової роботи.

Тут якраз бесіда п. Стечишина висунула потребу для подрібнішого обговорення справи.

Справу пояснив о. Савчук, будучи тим, який мусить цею справою більше клопотатися і найкраще її розуміти. Він показав всякими примірами і розсудними висновками, що окличу: „Консисторія хоче запису вашого майна" вжили „оборонці", щоби баламутити загал. Бож Консисторія є лише церковним урядником, а не якимсь окремим позацерковним тілом, що хоче і може Церкву для себе використовувати. Особистої користи Консисторія не може мати, хочби хто як записував майно, чи не записував. Урядника поставили, а за що його усувають і ставлять другого, як в усяких інших організаціях. Отже лише дуже недумаючих людей можна страшити тим урядником, якого вони самі вибрали і якого можуть усунути.

Розвивається подрібна дискусія, ставиться запити, даються пояснення, о. Савчук показує „Грамоту", читає її зміст та дає другим, щоби перечитали.

Так справа „формальної злуки" громади з Церквою стає ясною і всі годяться з тим, що така злука є справою [illegible] конечности. Дальше [illegible] звіти делегатів.

17. М. Фербей, Федора, Алта. — [illegible] Церкви ще не ма[illegible] [illegible] діяльне Жіноче Товариство.

18. Яхмець, з Едмонт, Алта. — Що до Децезального Фонду, то не сто[illegible] так як повинен би. Дехто його не розуміє або занедбує. Є тут [illegible] Жіноче Товариство, що [illegible] церковній роботі.

19. П. Лазорович, Едмонтон, Алта. — Громада має 58 членів, а до церкви [illegible] ходить около 250 людей. Жіноче Товариство тут дуже діяльне, воно дало [illegible] року на церкву 960 доларів. Наша церква варта 12,000 доларів. [illegible] Священикови платять місячно 80 дол. [illegible] додаткові доходи з треб і дають хату.

20. Свинпрук з Канора, Саск. — Читає звіт і точно цифрами показує, де, коли [illegible] своєї громади.

21. В. Сидик, Редвотер, Алта. — Громада мала, невелика, 18 членів, але є [illegible] дрихи люди, що з часом можуть стати дійсними членами нашої церковної громади. Справа Децезального Фонду стоїть дуже добре.

На цім висолошення звітів перервано. Тут о. Савчук прочитав імена тих, що зложили жертви і так недільна сесія закінчується.

Додати б ще треба, що і при самих звітах і поміж ними порушувано багато важних справ, а деякі з них обговорювано навіть дуже подрібно, так, що присутні дістали ясний погляд на багато тих справ, з яких складається наше загальне церковне життя.

(Дальше буде).

ВИЙШОВ З ДРУКУ Й ПРОДАЄТЬСЯ

ШКІЛЬНИЙ СПІВАННИК"

вложений славним українським композитором К. Стеценком.

Співанник містить **38 пісень під нотами** й коштує лише **25 центів з пересилкою**. Замовлення й гроші (почтовим переказом, або стемплями) слати на адресу:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,

7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ДОБРЕ ДІЛО.

(Глеслин, Саск.)

В неділю, 24-го листопада п-во Василь і Анна Данилові хрестили своє сина Юрка. По нашому звичаю родичі малого православного українця, з нагоди його хрещення зготовили памятну вечеру, що в ній мали взяти участь куми, родина і приятелі і сусіди. Та ще підчас Богослужения в церкві, на дворі знялася сниговія і участь на хрестинах [illegible] ограничилася. Присутними були майже тільки найблищі сусіди і мама пані Данилів, Анна Феденяк з своїми молодшими доньками. Тим не менше, хоч мали гости [illegible] хрестинам Сусід п. Данилова [illegible] не обдарувати [illegible] [illegible] маленькому Юркови [illegible] [illegible] Юркови [illegible] [illegible] $1.45 [illegible]

[illegible]

[illegible]

ця. В дальшу чергу покликаю на [illegible] молитви „Царю небесний" [illegible] [illegible] Шуріни [illegible]

[illegible]

... Бог Божий й кожний громадянин [illegible] завзятих і щирих робітників.

Петь.

РІЧНІ ЗБОРИ.

(Глеслин, Саск.)

В неділю, 24 листопада [illegible] вечером [illegible] в укр. православній церкві в Глеслин, Саск. Тут [illegible] громада на той день назначила Загальні Річні Збори. [illegible] хоч морози, отже на Богослужения зібрались всі парафіяне. [illegible] 10 [illegible] сльми.

[illegible] в Народнім Домі всіх присутніх [illegible] „канапками" [illegible] тортами, а від до третьої [illegible] громади, п. Іван [illegible] відкрив збори.

[illegible] одноголосно [illegible] місцевого учителя члена парафії і диригента церковного хору п. Max [illegible] Гаврилова сина Степана [illegible] і вірщеного Сумків-

[illegible]

[illegible] і святої Української Православної Церкви!

Свящ. Іван Майба.

МІСІЙНІ ВІДВІДИНИ о. АДМІНІСТРАТОРА.

(Смокі Лейк — Глендон, Алта.)

Моя околиця була дуже рада коли довідалася, що зможе витати в себе рідко витаного гостя, Адміністратора Церкви о. Савчука.

Перші місійні відвідини мали бути в Смокі Лейк 27 жовтня в неділю, і Жіноче Т-во та церковний [illegible] робили потрібні [illegible] для цего свята.

[illegible] день відвідин по[illegible] дрібний дощик, що не [illegible] день. Однакож не [illegible] не [illegible] Люди зійшлися [illegible] перед 10 год. рано.

Отця Адміністратор, стрінули з хлібом-сіллю та привітом, як дорогого гостя. За тим була Служба [illegible] о. Савчук виголосив [illegible] проповідь. [illegible] Служби Божій спільний обід в [illegible] [illegible] святочна програма [illegible] вечером.

[illegible]

[illegible] Богослужения [illegible]

Неділя 3-го листопада відвідини в Глендоні. О. Савчук тут перший раз і громада рада, що завитав. Тому, що церква від місточка 5 миль, заряд приготовив Н. Дім в Глендон на Богослужения. Тут легче людям зійтися. Погода зимна, неприївітна, однакож коло 9-ої рано було вже багато народу. Коло 10-ї прибув о. Адміністратор, присутні з народом дострічали його, а п. Спасюк привитав хлібом-сілею і щирим [illegible] словом. Підчас Богослужения са[illegible] була виповнена народом. По Сл[illegible] Божій Панахида за тих, що [illegible] в обороні свободи. Дальше обід і дальша програма, де говорив о. Савчук і другі. Предсідник п. Волнаський покликав до слова п. Керетюка з Ст. Пол, а потім говорив о. Савчук. Він обговорив нинішні воєнні справи і наше відношення до них, дальше справи церковні — та наші здобутки і потреби, наші недомагання, які повинен кожний член Церкви розуміти і сумлінно до них ставитися. Також і справа будови церкви в місточку.

Так тягнулось до вечера і тому жінки приготовили ще вечеру і по вечері були ще балачки. Всі були раді з такого свята і вірю, що не одно добре зерно запало в душу людей, що в будучині принесе великі користи.

Нині коли буваю поміж моїми громадянами, бачу гарні наслідки цих відвідин. Люди вдоволені, згадують, толкують. А того якраз треба нашій справі.

Крім заінтересовання треба згадати ще саме важнише діло, а то що кожний з наших членів жертвував на справи Церкви по своїй можности.

Такі відвідини важні ще й тим, що вірні стають близше свого провідника, вчаться його розуміти, а з сторони другої й сам о. Адміністратор може краще зрозуміти стан громад, їх сильні і слабі сторони та відповідно до того вести дальше церковні роботи.

Закінчуючи складаю о. Адміністраторови щиру подяку від себе і своїх громад і щоби Господь допоміг йому зробити багато добра на тій ниві на якій вже 20 літ працює.

Свящ. Григорій Василів.

—⟡—

НА РЕЛІГІЙНИЙ ФОНД В ЧАСІ РОДИННОЇ ЗАБАВИ.

(Мічем, Саск.)

I.

Панство Василина і Степан Залещуки охрестили свого маленького Мирослава Тараса в неділю 24 листопада ц. р. З тієї нагоди вони запросили близьку рідню й кумів на обід. [illegible] При тім парох о. Гринишин висловив радість всіх присутніх [illegible] родини панства Залещуків [illegible] і що Христова Церква [illegible] ще одного члена [illegible] громади. Побажав всего [illegible] новоохрещеному а також [illegible] кумам і присутним та [illegible] жертву на Релігійний Фонд нашої Церкви.

Гости радо прихилилися до заклику і зложили $2.60.

По 25ц. зложили: о. Гришина, І. Залещук, П. Залещук, пані Павлина Олексин, Д. Залещук, М. Олексин, пані Василина С. Залещук, С. Залещук, пані Марія В. Залещук, пані Михайлина П. Залещук.

По 10ц.: панна Віра Залещук

Всім жертводавцям щира подяка. А новоохрещений Мирослав Тарас хай здоров буде і живе на втіху родичам, на славу Церкві і Народу.

II.

25-го листопада відбулося родинне свято в домі панства Ольги й Михайла Козаків. Вони хрестили свою донечку Тересу-Христину і на таке свято запросили близшу родину.

Це була радісна хвиля для родичів і їхніх рідних. І її вони відзначили жертвою на Релігійний Фонд нашої Церкви.

Зложили $2.85.

По 1 дол. Лука Новосад.

Дрібними жертвами $1.85.

Честь і слава жертводавцям за щедрі жертви.

Маленька Тереса-Христина най буде здоровенька тай тішить своїх родичів своїм миленьким усміхом і росте велика. Гість.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

(Стрий, Алта.)

Листопада 25 ц. р. заснув вічним сном найстарший віком з членів укр. прав. громади в Стрию, Николай Крук, проживши 8[illegible] літ.

До Канади прибув перед 31 роками з Яструбич пов. Сокаль, в Галичині. Належав до наших піонірів поселенців в цій околиці і до засновників гр. кат. церкви.

Був чоловіком неписьменним, але думаючим. Знав минувшину нашого народу, слідив за сучасним і коли відновилась наша Укр. Прав. Церква, він з родиною входить в її члени.

Та сталася свого роду історія, коли недавно, нині вже покійний, був в шпиталі. Хотів висповідатися, але це було під пору священика. Та зайшов священик католицький і — волею неволею — довів слабого до того, що той зробив хрестик на заяві, що хоче бути похований як католик.

Коли ж хорому покращало, отже міг сам за себе рішати, покликав родину й оповів про те, як його тягнено до католицизму і заявив, що коли вмре його має похоронити український православний священик на українськім цвинтарі.

Похорон відбувся 27-го листопада в Стрию, на якім була вся родина і ціла громада. Лишив 81 літню подругу, Мотрю, та дочки: Марію, Настю, Катерину і Евдокію, та 25 внуків. Добрий батько дістав і зятів добрих, бо, з них; Ілько Тлір є церковним касієром, Ілько Романчук секретарем, а ще оден дяком.

Похоронну Сл. Божу правив укр. прав. священик Василів. При нагоді похорону зібрано замісць вінка на домовину, $2.25 на пресовий фонд „Вістника".

„Спи, щирий громадянине, добрий мужу і батьку і — Вічна тобі память" Г. О.

ЦЕРКОВНІ ГРОМАДИ!

Замовляйте
Членські книжечки
для вписування членських вкладок й добровільних жертв.

Ціна одної книжечки	10цт
25 книж. за	$2.25
50 книж. за	3.75
100 книж. за	7.00

Замовлення висилайте разом з грішми до:
THE HERALD
Box 3626, Winnipeg, Man.

ДІЕЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.
ЕЛЛОВ КРІК, САСК.

По 1 дол.: Н. Войцихівський, М. Вербний, В. Гаук, Н. Дорош, В. Бартко, Ю. Кіндрачук (ст.), І. Дорош, Й. Зін, Н. Войціхівський, Ф. Войцихівський, М. Гриба. Анна Романів, О. Бартко.

Дрібними жертвами в церкві $2.95

АЛЬВЕНА, САСК.

Федір Гаврищ 1.00

Збірка о. Є. Грицини.

В. С. Михайлюк, Карпентер, Саск. 1.00

М. Романко, Еллов Крік, Саск. 1.00

В. Стефанюк, Алвена, Саск. 50

ГЛЕСЛИН, САСК.

По 1 дол.: В. Гаврилів, І. Голевич, І. Данилів, А. Лисько, І. Козакевич, О. Васович, О. Дуб, І. Зубяк, О. Бойко, М. Тимофійчук, С. Гаврилів, М. Динейко, Л. Пилат, Н. Гуцуляк.

По 50цт.: Н. Корпач

По 25цт.: Ю. Павлів.

РЕДФІЛД, САСК.

Олекса Заболотний 1.00

ПРІЛЕЙТ, САСК.

По 1 дол.: К. Криш, П. Скоробогач, Л. Товстий, Ф. Чернецький, М. Баран, А. Файчук, М. Чернецький, О. Скрипець, А. Паличчук, І. Філик, пані Й. Філик, І. М. Райчиба, Ф. Скоробогач, І. Чернецький, І. Т. Райчиба, М. Т. Скоробогач

ДАВФИН, МАН.

По 1 дол.: П. Коцтун, М. Потоцький, А. Ваврищук, В. Гродзік, А. Івченський, Н. Дух, С. Самець, Ю. Білоус, Д. Огрин, М. Магаляс, М. Чемчук, Л. Єремa, Л. Шмельський, П. Пресунька, Н. Головик, М. Куфлей, О. Клим, пані Єрина Шеметюк, М. Подворний, М. Васишинин, Г. Галик, С. Натарас, Н. Юрків, М. Купчер

НА КОШТИ ПРОЦЕСУ.

I.

І. Пограничний, Ниагара Фалс, Онт., зложив на кошти церковного судового процесу двадцять долярів. Передше він жертвував на цю саму ціль 5 дол., отже разом $25.00.

II.

Никола Іванчук, Витків, Саск. $5.00

III.

Гемилтон, Онт.

(Збірка о. П. Запарнюка)

І. Шебець 5.00

Пані Шебець 2.00

По 1 дол.: пані Сусла, пп. Іванець, Кульпака, Баран, Олексюк, Волківський, Фарбатюк.

По 50цт.: пп. Стасюк, Ясенівський

ГУЦУЛЬСЬКА КОЛЯДА.

Славен ес Боже по всему світу.
Гей дай Боже (повтор дальше)
Є по всіх церквах, по монастирях
По монастирях, по людських (домах

І ви є славні, наш господарю,
Наш господарьо, пане Дмитрику
Бо ви славні в нашій громаді,
В нашій громаді, тай у пораді!
Ой бо є славна ваша газдиня,
Ой славна, пишна паня Параска
Ой бо в вас славні ваші діточки
Ваші діточки, єк пуголички.

Де колядників добре гостеть, тай дітн вже великі, то згадують в коляді ім'я кожного. А буває, що хтось з домашних замовляє ще окрему коляду й окремо платить за ню колядникам

ГУЦУЛЬСЬКЕ ВІНЧОВАНЕ ГАЗДІ.

Дай же вам, Боже,
що в поли врожай,
Й-в току буйно, в пасіці ройно,
По дворі збрийно, в коморі повно
Й-в в домі склянно на челядочку,
По дворі шесте на худобочку,
На худобочку на роговую,
На роговую, тай ще дрибную.
Най же вам буде Бих на дорозі,
На кождім броду, на перевозі.
Ми вас вінчуєм шестем, здоровем,
Сими светками всеї Різдвенними,
Виттак прийдешими тай Зеленими
Ой за сим словом будже нам здоров,

Ой не сам з собов, а пи газдинев
Ой из газдинев тай з діточками,
Ой всіх пословy, в вашім дому
Все рик вид року, тожма до віку.

При цих словах бере береза (провідник) дзвінки, дзвонить і каже: „Вінчуємо вас шестем, здоровем, сими сетками и прийдешим роком. Тай вам, Боже, щесте, здорове, та много літа!"

А газда відповідає:

„Декуємо, декуємо. Дай, Боже, и вам здорове, абисте дожили ще и на [illegible]!"

*) В повищім поданії слова так, як їх гуцули вимовляють. Головне, що впадає в очи, так те, що де паше загальне „і", там в гуцулів „и". Ось кілька примірів: ройно — рійно (багато роїв), склянно — склінно, дрибную — дрібную, рик — рік, Бих — Бог, Біг і др. [illegible] в х, де нема їх в загальній укр[аїн]ській мові

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Е. С. Улвна
Грудень.

19. Св. Миколая. — [illegible] (храм)
22. Неділя. — Рейні Ривер
[illegible] Неділя — [illegible]
Адреса: [illegible]

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. А. Горбая
Грудень.

15 Неділя. — Гілберт Плейнс
19. Четв., Св. Мик. Чуд. — Дрифвінг Ривер
22 Неділя — Шелвелей.
29 Неділя. — Шортдейл

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. М. Бойнарчука.

15. Неділя — Шерідан
19. Четвер Св. Миколая — Стюен
22. Неділя — [illegible] Ман
29. Неділя — [illegible] (місто)
Адреса: [illegible] Саск
Скринка 65

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Гліцького
Грудень.

15 Неділя — Септон
19 Четв., Св. Миколая — Тинтит
22 Неділя — [illegible] Прейрі
29 Неділя — Поплар Парк.
Адреса 263 Дороті Ст. Віннінег

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василіва
Грудень.

15 Неділя — Следен
19 Четв. Св. Николая Чуд. — Стрий
22 Неділя — Белє
29 Неділя — Смокі Лейк
Адреса: Смокі Лейк, Алта

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Д. Ф. Стратійчука.
Грудень.

19 Четв. Св. Ник. — Енвил
22 Нед. Св. Анни — Медовленд (храм)
29 Неділя — Пайн Ривер
Січень.
5 Неділя — Косів
7 Вівторок Христове — Дафин
8 Соб. Пр. Б. — [illegible]
9 Св. Стеф. — [illegible] Ривер
12 Неділя — [illegible]
14 [illegible] — Ветей Ривер
19 [illegible] — [illegible] Ривер
20 [illegible] — Ривер
26 Неділя — [illegible]
Адреса: Дафин Ман

Церковний Календар.
ГРУДЕНЬ.

15 Н 26 по З. св. Д. Пр. Авакума
16 П Пр. Софронії
17 В. Івана Дамаскина
18 С. Сави Осв. прп.
19 Ч. **Св. Миколая архиеп. Мира.**
20 П. Амвросія еп.
21 С. Пп. Поталія; ап. Состена

22 Н **27 по З. С. св. Д.** Зач. Анною
23 П Мч. Мини, Ермогена
24 В. Преп. Нікона, Данила Ст.
25 С. Спиридіона
26 Ч Мч. Евстратія Авксентія
27 П Мч. Тирса
28 С. См. Елевтерія і матері його

29 Н. **28 Нед. Праотців.** Пр. Агея
30 П. Пр. Даниїла, Ананії
31 В. Севастіяна і ін. муч.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Є. Грицини.
Грудень.

19. Четвер. Николая Чудотворця — [illegible]
22. Неділя, Св. Анни. — Калворт
29. Неділя. — Сматс.

Січень.

5. Неділя. — Еллов Крік.
7. Вівторок. Різдво Христове, год. 5 рано Вакав
Год. 11 св. Літургія — Сматс.
8. Середа. Собор Пр. Богородиці Ст. Джулієн
9. Четвер, Св. Первомученика [illegible] Терпінн
12 Неділя — Калворт
14 [illegible] Новий Рік [illegible]
Адреса: Бокс 155, Вакав Саск

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Т. Ковалишина.
Грудень.

19 Св. Николая — Сти
29 Неділя — Росборн.

Січень.

5 Неділя — [illegible]
7 [illegible] — Різдво — Виста
8 [illegible] — Собор Бож. Матері [illegible]
Адреса: Сенді Лейк, Ман.

ЗМІНА АДРЕСИ:

Повідомляю всіх заінтересованих про зміну моєї адреси, котра тепер є СЕНДІ ЛЕЙК, Ман.

о. Т. Ковалишин

Устав Церковний.
Грудень.

Гол. 1. Утр. Єв. Луки XXIV: 1—12 Літ. Ап. Еф. V: 9—19; Еван. Луки XII: 16—21.

19. Четвер Св. о. Миколая. Утр Еван. Івана X: 9—16. Літ. Ап. Жид. XIII: 17—21. Еван. Луки VI: 17—23.

22. Нед. 27 по Зіcл. св. Духа. Голос 2. Утр. Єв. Луки XXIV: 12—35; Літ. Ап. Еф. VI: 10—17; Єв. Луки XIII: 10—17.

29 Неділя Праотців. Голос 3. Утр Єв. Івана XX: 11—18. Літ. Ап. Колосян III: 4—11. Єв. Луки XIV: 16—24.

Січень 1941.

5 Нед. Отців. [illegible] 4. Єв. Ів. XX: 19—31. Літ. Ап. жид. XI: 9—10 і 17—23. Мат. I: 1—25.

6. Понеділок Святвечір Вечір: Літургія Великого з Вечірнею. Ап. Жид. I: 1—12. Єв. Луки II: 1—20.

7 Вівторок **Різдво Христове:** Всенощна начинаєсь Великим Повечерием. Утр. Єв. Мат. I: 18—25; Літ. св. Ів. Золотоустого. Ап. Галат IV: 4—7; Еван. Мат. II: 1—12.

8. Середа **Собор Пр. Богородиці.** На Утр. Служба Пр[illegible] Літ. Ап. Гал. I: 11—19. Єв. Мат. II: 13—23.

9 Четвер **Стефана Первомученика:** Утр. Еван. Ів. XV: 17—27 і XVI: 1—2. Літ. Ап. Діян. VI: 8—15 і VII: 1—5, 47—50. Еван. Мат. XXI: 33—42.

12 **Неділя по Різдві:** Гол. 5. Утр. [illegible] Літ. Ап. Галат I: 11—19. Єв. Мат. II: 13—23.

14 Вівторок **Новий Рік Обрізання Г. Н. І. Х. Св. Василія В.** Всенощне. Утр. Ів. X: 9—16. Літ. Вас. Вел. Ап. Колосян II: 8—12 і жид. VIII: 3—6. Еван. Луки II: 20—21, 40—52. Лук. VI: 17—23.

19 **Неділя Богоявлення:** Повечеря велике з всенощним. Утр. Еван. Марка I: 9—11. Літ. Вас. Великого Ап. Тим. II: 11—14, III: 4—7. Еван. Мат. III: 13—17. Водосвяття

Український Релігійний
дво-тижневик
в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XVIII WINNIPEG, MAN., JAN. 1st, 1941 ВИННІПЕҐ, МАН., 1-го СІЧНЯ, 1941. ЧИСЛО (357) 1

Христос Народився!

Славіть Його!

Величай, душе моя, в вертепі народженого Царя Христа.

Таїнство бачу я дивне і преславне: небом—вертеп, престолом херувимским — Діву, оселю ясла, що в них положився неосяжний Бог, Його же, оспівуючи, величаємо

Ірмос — Пісня 9.

НЕ БУЛО БЕЗРЕЛІГІЙНИХ НАРОДІВ.

(*) Багато було і є рук на світі, що ширить безбожність. І вживають до того ріжних способів. Покликаються на Науку, то на поодиноких вчених; то вишукують ще які будь інші способи, щоби підривати релігійність людей.

Ширителі безрелігійности є двоякі: одні роблять це з дурноти, заразившись мудрагельством. Другі — це політики, і їх робота обчислена на те, що коли підорвуть релігійність в чужого їм народу, то легче над ним запанують. Бо занепад релігійний, це найбільший занепад людської сили.

Та коли подивимось по світі, то побачимо, що відколи світ, а ще не було безрелігійного народу. Історія такого не знає.

Були безрелігійні одиниці, гурти, організації. Був ширший загал з слабою релігійністю, але Народу, що був би відомим, сильним Народом, ще не було. Чому ж так?

Життя засноване на вічних і дуже строгих законах і правдах. Ми можемо їх не розуміти, але вони існують і виконують своє завдання.

Вічною Правдою є — що Релігія є великою Системою, яка обнимає багато важних життєвих справ. Тут входить поняття про Бога, про призначення чоловіка, про добро і зло, правду і неправду, Божий Закон, людські обовязки, приміри праведности і святости; взнеслі цили й ідеали, до яких люди повинні стреміти; гідна праця, заснована на релігійних основах; релігійні переживання і настрої, що підносять й ублагороднюють людське життя — оце той багатий зміст Релігії. Отже Релігія, це Велике Моральне Господарство людського життя.

Другою, незаперечною Правдою є, що безбожність і безрелігійність є браком всего того, що має Релігія. Браком всякої творчої системи, браком творчих законів, браком ублагороднюючих способів. Безрелігійність це дика сила, яка хоче знищити Релігійну Будівлю і на її місце завести порожнечу і безладдя.

Безрелігійність нічого не будує. Вона лише нищить. Каже вона: Це і те не так; цего і того не треба; це і те треба викинути; без того можна обійтися, а те, і друге, і пяте, і десяте сяке і таке... Отже від початку до кінця лише руїнницька робота.

Система, лад, закони, обовязки — це велика справа. Без них не можливе сильне і здорове життя.

Армія лише тому сильна, що звязана одною системою, одними для всіх законами, одним спільним ладом. А в тім ладі є для всіх спільні обовязки, спільна праця, спільні цили, спільні вартости. А бувають армії великі, навіть мільйонові

Та всюди побіч армії є дезертири. І вони для армії точнісько те, що безбожники для релігійного життя. Одні і другі, це втікачі від обовязків і від тої цілої життєвої системи, що дає лад і силу. Одні і другі, це руїнницька рука.

І тому можуть бути великі релігійні Народи і можуть бути великі здисципліновані Армії, — але не може повстати великий і сильний нарід з безбожників, ані велика і сильна армія з дезертирів. Бувають безрелігійні гурти, але вони нігде не стали навіть тревалою громадою. Можуть бути дезертирські відділи, що нападають для рабунку на села і міста, але вони ніколи не стануть здоровою армією. Бо одні і другі, це люди, що ходять самопас.

Безбожники, це втікачі від Божого Закону і моральних обовязків; військові дезертири, це втікачі від обовязків горожанських.

Коли великий Нарід стає безрелігійним, він перетворюється на купу людського сміття. Коли Армія злегковажить військову карність, точність і почуття обовязку, вона перетворюєсь в купу бандитів.

Український Нарід жив на роздорожу, куди переходили ріжні мандрівні народи, йдучи з Азії до Европи. А його плодородна земля ще більше притягала тих, для кого рабунок є ремеслом. Однакож нарід український не пропав. Спільна для Народу Церква, спільна Релігія вязала його в одно велике духове тіло, в одну культурну силу, якої не могло ніщо знищити.

Українці були завсігди народом глибоко релігійним. Навіть Січове Козацтво — отже військова сила — було засноване на сильних релігійних, а то майже чернечих основах. Тому таку велику силу мало наше козацтво!

І найбільші люди з між українського народу, це ті, що були людьми релігійними. Вони є великі для цілого Народу — не для груп, не для організацій, — і їх імена для цілого Народу безсмертні.

Берімо Великого з Великих — Шевченка. Нема в нього майже вірша, де не було би згадки про Бога. Закликаючи нарід до оборони народних прав, він каже:

Борітеся, поборете,
Вам Бог помагає!

Коли ж говорить Шевченко про злих людей, то каже:

Правдою торгують,
І Господа зневажають...

А вже який великий і святий Заповіт дає нам Шевченко, що ним обнимає він всі справи Українського Народу, де говорить:

Смирітеся, молітесь Богу
І згадуйте один одного,
Свою Україну любіть...
Любіть її во время люте,
В останню тяжкую минуту
За неї Господа молітъ.

Такою теплою, такою сильною, такою гідною мовою не заговорить ніколи безрелігійний і безбожний чоловік.

Це все памятайте ви — Батьки-Матері, виховуючи своїх дітей і провадячи свій Дім. Памятайте ви діти, памятай молодіже, готуючись до поважного життя. Памятайте і ви громадяне — провідники і працівники на громадській ниві

Памятайте і бережіть те, що є необхідним духовим хлібом і духовою водою для життя не лиш вашого, але для життя цілого Народу.

МОЇ СВЯТОЧНІ СПОМИНИ.

Святами, що стоять висше всіх других Свят в моїм життю, є — Різдво, Новий Рік, Йордан, Великдень і Зелені Свята.

Кожде з них має в Історії Мого Життя окремий розділ, який я з року на рік обовязково перечитую і новим матеріялом доповняю.

Приходять звичайні Неділі і переходять. Їх багато є в році. Приходять інші з Свят і таксамо малий спомин лишають.

Але як тільки Пилипівка починаєсь, а вже пробуджується в душі давне-давне святочне почуття — те почуття, що повстало в мене, коли був я ще малою дитиною. Приходить і пригадує, що наближається велика хвиля і я повинен до неї готовитися.

І я готовлюся. Нині оден, завтра другий, позавтра третий спомин про те, що було десятки літ назад. Рідне подвіря, хата з загатою, купи снігу кругом. А вечерами — тато, мама, ми — діти. І з сусідів хтось зайде, балакає. Та ніхто не дармує. Хто пряде, хто що іншого робить. Чоловіки такими вечерами плетуть „пліть" на капелюхи, роблять рукавиці, мотузки крутять на коловороті, шлиї роблять, уздечки. І вже коляди потрохи співають, молодших підучують.

І пригадується мені один такий вечір: скручую солому в скрутелики і кладу до грубки — вечера вариться. І разом собі потихо колядую: „Предвічний родился пред літи". Мабуть ніколи ніяка коляда не зворушувала мене так сильно, як тоді коло тих скрутеликів. А я малий був — може коло 7 літ усего.

Та з яким вже святим настроєм зустрічається Святий Вечер, себто перший день Свят. Бо хоч того дня ще всі працюють, але кругом і в душі вже Свято.

А вечером... Дідух вносять, сіно... А з дідухом вноситься мороз... Зимний дідух розстелюємо, на стіл кладемо сіно і на лавки.

„Дідухом" називали солому, що на землю стелили. Приносять велику вязку, що ледво через двері протиснеться, і розстелюємо по всій земли, аж до порога. Всюди грубо її — 4—5 цалів. На ній і спимо. І так любо по ній ходити

Перед вечерою миємось, молимось і починаємо вечеряти. На стелю кидають трошки куті, щоби в літі рій зловився. Страв багато — 12, а звичайно і більше, коли все почислити. Кутя перша, друга риба... Колись риба була в християн символом (знаком) Христа. А там другі страви. По вечері колядуємо І з тих коляд деякі ставив я на перше місце. Там вони і досі стоять в моїй душі, хоч я ніколи не чув їх в церкві (прим. „Дар нині", „Небо і земля нині ликовствує", „Веселая світу новина"). Вони нині в мене такі цінні, як колись.

А ще дальше — веземо „вечеру" до бабуні, та „на Долину" до діда і бабуні. І ще до декого. А там знов — і дарують нам щось, і колядуємо ...

Таким небуденним ладом проходять Свята. Важне ще — „дідуха" палимо другого дня Свят в садку і через вогонь скачемо. А перевеслами з дідуха яблінки обвивають.

Все те таке величаве, святочне, Боже...

І тому нині кождого Святого Вечера (і Великодня) я обовязково посвячую кількось часу, щоби минуле пригадати. І рідню, і знакомих, і всі давні переживання. Перебираю всі подробиці, нагадую давних людей, церкву, коляди, всі тодішні настрої... Все минуле, все забуте приводжу до життя.

А побіч того нагадую вже і тутешних добрих людей, яких я знав, з якими стрічався по всіх околицях в Канаді. Згадую обовязково, згадую щиро, згадую подрібно, щоби всіх нагадати. Без того Різдво не було би для мене Різдвом.

На такий лад дай мені Боже святкувати і цего року! І як тільки прийде Святий Вечір — я згадаю і давне, і давних, і далеких за морем, а разом згадаю і всіх вас тут близьких, всіх знакомих добрих людей.

А поки святого Різдва дочекаємо, я вже нині засилаю Всім моє щире:

Христос народився! В. К.

СВЯТОЧНІ ПОЯСНЕННЯ.

Царі чи Мудрці — Говориться раз, що до Христа прийшли були три Царі, а раз, що три Мудрці.

В давнині царі занимались не тільки політикою і правлінням держави, але і науками, роздумуваннями, справами релігійними, були письменниками. От цар Давид складав релігійні Псальми; Соломон розумні приповідки; Савська цариця відвідувала Соломона, щоби почути його мудрість; римський цар Марко Аврелій писав моралістичні фільозофічні думки.

Багато давних царів мали славу мудрців. Отже пояснення: Царі були мудрцями, а ті самі мудрці були царями.

„В яслах лежить" — Коляду „В яслах лежить" дехто з українців відсував з між українських коляд, як нібн взяту від поляків. Це тому, що поляки мають: „В жлобе лежи". Однакож це поляки взяли цю коляду від українців. За українством коляди є те, що коли взяти „В яслах лежить" з давних записок, то з першої букви кожного стиха виходить імя „Василій" („В яслах" — В, „А Іосиф" — А, „Собралися" — С і т. д.). Отже „Василій" був автором. А в польськім вже того нема.

Кутя — В давнину зерно пшениці вважали знаком (символом) вічного життя. Зерно кидаємо в землю і воно приносить нове зерно. А пшениця є хлібом для життя. Отже кутя пригадує вічне життя, яке Христос приніс людям. Вона також пригадує, що Христос є „хлібом життя".

Риба — Риба, це давний знак Христа. В часах переслідування християн небезпечно було малювати образи Христа, або писати Його імя, отже християни вживали знаку риби, що пригадувала Христа. Коли по грецьки написати „риба" (ІХТІС), то поодинокими буквами того слова починаються в грецькій мові: „Ісус Христос Божий Син Спаситель". Отже так рисунок риби пригадував Христа. Нам нині риба пригадує і Христа і ті давні часи, коли знак риби введено на пригадку Христа.

Дванадцять страв — приготовляєсь на згадку, що народився той, який мав 12 Апостолів. Позатим же Різдвяна Вечера, це вечера в память Христа, що як гість зійшов на землю. Отже Вечера в память такого Великого Гостя повинна бути величава. Аджеж для звичайних гостей приготовляємо красшу вечеру.

Солома і Сіно — пригадують місце, де Христос родився.

Досвітне Богослуження — Троє свят є в році, яких Богослуження правиться в ночи, або дуже рано — на Різдво, Йордан і Великдень. — Що до Різдва, то — пастухи йшли до Христа ночею, три мудрці також йшли за звіздою ночею, отже і пізніші, тай нинішні християни йдуть на Богослуження ночею, або дуже вчасним ранком — йдуть з тими, що йшли перед 2000 літами при світлі зір Христови поклонитися.

„Христос народився" — Підчас Різдвяних Свят вживається в українців поздоровлення „Христос народився", (Христос раждається), а відповідають „Славіте", або „Славіть Його". Очевидно пастухи звіщали другим пастухам, а мудрці другим людям, що Христос народився, отже на той лад введено і нинішне поздоровлення. Тай є це слова першого різдвяного Ірмоса (на Каноні): „Христос народився, славіте, Христос з небес — „оглядайте" (старо-церковне: „Христос раждается, славіте, Христос с небес, срящите").

Нема точного правила, коли саме треба починати поздоровляти словами „Христос народився", однакож розумно буде починати від Святої Вечері і продовжати до передодня Йорданського Святого Вечера. Дехто вносячи сіно, чи „дідух" до хати каже: „Христос народився" (Христос раждається) і так всюди повинно би бути.

Також колядують довго ще по Різдві, бо Різдво, Новий Рік і Йордан, це вважається за один Різдвяний ряд Свят

Свічка - Каганець — Вечеряють звичайно при свічці, або і трох, в кого є трисвічник. Буває, що вечеряють при каганці. І справді лише свічка, або каганець може надати Святій Вечері дійсного святочного змісту.

Коли Христос народився, то світили зорі, а в Коляді співаємо, що „Полнота місячная била" — була повня місяця. Це було світло величавійше над усі людські світла.

Знов же свічка, або каганець вяже нас також з давними часами, з давними християнами, коли свічка, або каганець були одинокими способами до освічування. Воно вяже нас з нашими предками, що рівнож при свічці, або каганци Святу Вечеру їли. Воно переносить нас в давні часи, вяже сучасне з давно минулим.

Всякі звичаї — Багато ще є всяких звичаїв, що входять в різдвяне домашне святковання. Кладуть часник під сіно на стіл, під стіл кладуть деякі господарські прибори, в куті ставлять сніп, палять дідуха і др. Точне значіння деяких тих звичаїв нині забулося і їх приймається нині просто тому, що це „наші звичаї". Однакож можна і нині додумуватись, яке значіння вкладали наші предки в ті звичаї. Для них хата пригадувала будиночок, де Христос родився, стіл пригадував ясла. Вони уявляли, що між ними є присутний Син Божий. Отже перед него клали свої справи, свої потреби, свою працю, своє господарство і просили в Христа благословення.

Коли ж знайдесь звичай, якого значіння тяжко пояснити, то все ж і він повинен бути важний для нас тому, що „він наш". Коли він є лише святочною нашою декорацією (прикрасою) і памяткою минулого, — то й тоді треба його берегти, як нашу гарну річ! Святочну річ! Часть нашої Святочної Культури!

„Забобони" — Лише люди лініві, нерозумні, мудрагелі, яничарі, або наші вороги можуть казати, що наші святочні звичаї є забобонами.

Гідний, розумний українець того не скаже. І тим якраз він показує свій здоровий розум. К. П.

—(†)—

ОКРУШКИ З СТОЛА.

Кожна інтернаціональна ідея є бомбою, що переміняє все, на що впаде, в купу румовища. На таке переміняє вона одиницю, переміняє родину, переміняє організацію, переміняє Церкву, переміняє громаду, переміняє нарід, переміняє людський розум. Вона каже: не будь, чим ти є, бо це особисте, національне, вузке, ограничене, але ставай безмежним, широким інтернаціональним румовищем! — І справді румовище є безмежне й інтернаціональне.

Маємо 20-ий вік. Машини і технічні науки належать нині точно до 20-го віку, але багато з тих, що ті машини бачать, їх роблять і ними орудують, належать точно до людей передпотопових.

Демократія гарна річ. Біда лише, що люди не знають, що це точно демократія, і деколи найбільше недемократичні речи звуть демократією.

Найважніше, чого людям треба, то — розум. Однакож ви ще не бачили чоловіка, який нарікав би, що в нього нема подостатком здорового розуму.

Казав давний великий італійський патріот і мислитель, Мацціні: „Історія показує, що коли якийсь нарід підносився релігійно, то й в усіх других справах підносився, а коли занепадав релігійно, то в усіх інших справах занепадав". — А нині в Канаді є українські патріоти, які говорять про будову Української Держави, однакож працюють, щоби релігійний занепад між українцями поширити.

Колись Козаки-Запорожці питали тих, що приходили на Січ: „Чи ти православний? Ану перехрестись!"

Та запитайте ви неодного нинішнього козака-борця: „До якої Церкви належиш?", то він обурюється, каже: „Яке кому діло до того, до якої Церкви я належу, чи не належу?"

Часи змінилися, тай козаки стали мудрійші. Колись: „За нарід і віру!", а нині: „Зажурились Галичанки". Сказано — нині красше!

„Народ може мати багато вір і церков" — декламують деякі люди.

І правду кажуть. Нарід може мати багато вір, багато церков, багато сварливих партій, багато хрунів, багато наїздників, словом — всего багато.

Але те „багато" є нещастям для народу. Добро народу вимагає, щоби він мав одну Церкву, один політичний розум, один розумний провід, а побіч того ані одного хруня, ані одного наїздника.

Співають: „Душу-тіло ми положим" навіть ті, що пальцем не хочуть громадської праці піддержати, а про душу не думають, чи її мають.

Почуєте ви деколи такий вислів: „Воно не зашкодить в Канаді знати свою мову і своє письмо".

Це страшний вислів! Страшний з уваги на тих, що так говорять. Коли би на їх лад ви хотіли щобудь більше говорити, то мусіли б сказати:

— Воно не зашкодить, коли хто має розум. Не зашкодить, коли хто свого батька-матір поважає. Не зашкодить, коли голодний наїсться. Не зашкодить, коли фармері мають в літі подостатком дощу. Не зашкодить, коли чоловік здоровий. Не зашкодить, коли вас зуб не болить. Не зашкодить, коли маєте здорові очи...

„Не зашкодить" — значиться „і не поможе". Не зашкодить, коли чоловік знає своє і не зашкодить, коли не знає. Не зашкодить, коли чоловік здоровий, але не зашкодить і коли слабий...

Чи не страшно, коли чоловік на такий лад почне думати?!

ВИЙШОВ З ДРУКУ Й ПРОДАЄТЬСЯ
„ШКІЛЬНИЙ СПІВАННИК"
вложений славним українським композитором К. Стеценком.
Співанник містить 30 пісень під нотами й коштує лише 25 центів з пересилкою. Замовлення й гроші (почтовим переказом, або стемплями) слати на адресу:
Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada.
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

СЛАВА БОГУ — МИР ЛЮДЯМ!

Початок людського роду губиться в темряві віків. Одному Богу ті давні події відомі.

З ними прийшли віки історичні зі своїм змістом. Заявлялись і проминули цивілізації Асирії, Вавилону, Персії, Халдеї, Єгипту.

Був славний грецький народ, а серед нього Гомер, Аристофан, Софокль, Геродот, Плятон, Аристотель, Сократ, та інші славні одиниці, відомі нині вченим людям.

Були воевники: Александер, Ганнібаль, Цезар... Та лише згадки про них зосталися.

Але не було того найважнішого, незнищимого, якого прагнула людська душа, за чим тужила людська совість.

Думаючі люде тих давних часів бачили, що людське життя не має твердих основ. Ні означеного напряму, ні певного закону, що був би висшим від людських законів, ні ясної і спільної для всіх цілн.

Всюди панувало насильство сильних, всюди терпіли слабші, а що важнійше — без вигляду на красше.

Та одно впадае нам нині в очи — що тодішне людство мало велику і ясну віру, що мусить зявитися на світі хтось більший і мудрійший від усіх, що досн були, і він покаже людям красший шлях життя. Жиди звали такого Месією, інші звали по свойому, але всі мали на гадці те саме. І всі бажали його, як земля суха бажае води.

Бачимо в Евангелію, як мудрці з далеких сторін прибувають, щоби привитати ще більшого від себе Мудрия. Незмірно радіе Симеон, взявши Христа на руки, бо очи його побачили те, чого він так виглядав. І пастухи кланяються Христові, як тому великому, що несе мир на землю. Кличе Филип Натанаїла і каже: Ми знайшли того, про кого писав Мойсей і пророки... Таку ж думку висловлюе самарянка при керници, коли каже: „Знаю, що Месія прийде, званий Христос. Як прийде, він звістить нам все".

Все те показуе, якою сильною була в людей думка, що мусить на світі великий учитель зявитися.

З такою думкою минала одна тисяча літ — і Христа не було. Проходила друга — і Христа не було. Третя і четверта плила — і Христа не було.

Аж вкінци сталося, що післав Бог ангела Гавриїла до діви, званої Марією, і той звістив: „Радуйся благодатная, бо знайшла еси ласку в Бога: вродиш сина і назвеш його Христос". А дальше: „вродила Вона Сина свого первородного, сповила і положила в яслах".

Так по тисячах літ прийшов Той, кого всі так виглядали — Христос. Прийшов і приніс заповідь любови для людей. А любов принесе їм мир.

І добрі люде слухали науки Христа і принимали її. І мир Божий був в них. Красшими ставали їх душі, їх доми і родини; красшими ставали їх громади, їх праця, їх життя. Вони стали творцями нової, християнської культури, нового ладу.

Однакож сам Христос знав, що не всі підуть за його проводом. Деякі станути проти нього. Та Христос прийшов, щоби навчити людей, як з лихою силою боротися.

Каже Святе Евангеліе: „На світі був, і світ ним настав, і світ його не пізнав. У свое прийшов і свої не приняли Його. Котрі ж приняли Його, дав їм власть дітьми Божими статися, що вірують в імя Його. — Іван І: 10-12.

Хто пішов за Христом — той пішов дорогою спасення; хто не пішов — не пішов собі на погибель.

Христос прийшов, як світло для світа — та хіба світло не мало би світити, коли кругом велика темрява? Світло е для тих, що люблять світло, а хто в темряву влюбився — вволиться йому воля його.

Це вже 952 роки, як Українськии Наріd привитав вперве народженого Христа. І він шукав Його тоді — шукав і знайшов. Шукав, як шукали мудрці, йдучи за звіздою і випитуючи. Тепер Його мудрці, висланi князем Володимиром, ходили, питали і знайшли.

А коли знайши, то нова Божа Зоря засіяла над Українською Землею. З тим, що „убого народився", прийшла до Українського Народу нова правда, нова красша культура. На висший степень піднялося життя, народ обеднався, прийшла нова сила, нова праця. Прийшло те, що і нині освічуе та надією огріває нашу душу.

А коли чорні хмари зависли нині над Українським Народом, то це лише те, що убійство дітей в Вифлеемі, що розпяття Христа. Хіба воно спинило ту святу роботу, що Христос почав? Чи загасило ту Зорю, що над світом засіяла?

Нагадаймо все те, коли засядемо з своіми близькими до Святої Вечері. Вернімось уявою до тої святої ночи, коли засвітнлося нове світло над Вифлеемом. Воно не тільно не згасло там, але впродовж віків поширювалось й освічувало щораз більше сердець, щораз більше краіи і народів.

Вифлеемська Зоря, що зявилася над землею перед майже 2000 літами, провадила вже за собою багато людських поколінь. Вона і в це наше Велике Свято світить над нашим життям, над нашою хатою, над нашим Святочним Столом, над нашою Святою Вечерою. Вона світить над цілим Українським Народом.

Вона світить над всіми тими, що в християнській покорі глядять на неї і ревно йдуть за її проводом.

З такими думками і почуваннями засідаймо ми до Святої Вечері. Святочне сіно нехай пригадае нам народженого Христа, а святочна свічка те світло, що тоді над Вифлеемом показалося. З такими почуваннями святкуймо, а Народжений Христос дасть нам і цілому нашому Народові свое небесне благословення!

Христос народився!

БОГ В УКРАЇНСЬКИХ ПРИПОВІДКАХ.

Слово „Бог" приходить в українських Приповідках багато разів в ріжних висловах. В „Етнографічнім Збірнику" виданім Т-м Шевченка у Львові 1901 р., е подано 385 Приповідок, в яких вживається слово „Бог". Звідтам беремо деякі.

Щобись його Богом звав, то не послухае. — Значиться — хочби просив найпокірнійше.

А бодай вас Бог мав! — Подяка за якусь похвалу. Значить: Коби так було, як ви кажете.

Ані до Бога, ані до людей. — Про чоловіка нездару.

Ані суди Боже! — Значить ся — тяжко чогось добитися, тяжко щось зробити.

Без Бога ані до порога. — Без божої помочі нічого не зробиш.

Бог батько і Пречиста Мати не дасть загибати. — Так висловлюють надію на божу поміч.

Бог Богом, а люди людьми. Значиться — не слухають Бога.

Бог до вроди розуму не привязав. — Може бути хтось гарний, але нерозумний.

Бог не дитина слухати дурного галатина. — Бог не послухае дурної бесіди, примірои проклону

Бог не напасть. Він, що рішае, то для добра.

Більше Бог мае ніж роздав. — Не зневірюйсь, Бог тобі дасть.

Бога взивай, а руки прикладай. — Разом і молись Богу і працюй.

Бога не здуриш. — Здуриш чоловіка, а Бога ні, Він за зло тебе покарае.

Бога не треба вчити. — Він знае, що робить, хоч би не так, як хочемо.

Бог би з тебе говорив. — Коли скаже хтось другому радісну вістку.

Бог довго чекае, але не дарує. — Колись таки покарае.

Бог не карае прутом. — Він мае ріжні способи кари.

Бог не спить. — Він все бачить.

Бог не трубить, коли губить. — Не дае знати, коли буде карати.

Богу духа винен. — Безвинний. Не винен в тім, що йому закидали.

Боже борони, та відверни. — Коли сподіються лиха, пр. граду, зливи.

Боже поможи, а ти небоже не лежи. До божої помочи треба праці.

В Бога день краде. — Говорять про неробу.

Від Бога гріх, від людей сміх. — Робить і проти Бога і проти людей.

Дай Боже здорово сходити і на друге заробити. Коли вбирають нову одежу.

Карае Бог старі кости за гріхи в молодости. За погане життя.

Шануючи Бога тай вас грешних. — Коли мусить хтось сказати не дуже гарне слово.

Як Бог дае, то не продае. — Дае дармо.

Як Бог дасть, то в вікно подасть. — Дасть несподівано..

—(†)—

Совість то свідомість божеського начала, що в нас живе. — Руссо.

Не роби того, що ганить твоя совість: не кажи того, що не відповідае правді. Роби так, — і ти виконаеш все завдання твого життя. — Марк Аврелій.

РІЗДВО ІСУСА ХРИСТА.

Евангельське оповідання.

Сталося тими днями вийшов приказ від кесаря Августа переписати всіх людей. Пішов же Йосиф з Марією з Галилеї, з города Назарета, в Юдею в город, що зветься Вифлеем.

Як же були вони там, вродила Марія сина і положила в ясла, бо не було їм місця в гостинници.

А пастухи в тій стороні стерегли отари свої. І зявився їм Ангел і слава Господня освітила їх. І каже Ангел:

— Не бійтесь! Ось бо звіщаю вам радість велику, що буде всім людям. Бо народився нині Спаситель, що є Христос Господь, в городі Давидовому. І це буде вам ознака: знайдете дитинку сповиту, що лежить в яслах.

І зараз зявилось багато Ангелів, що хвалили Бога і казали: Слава Богу на небі, а на земли спокій і між людьми благоволення.

Коли відійшли від них Ангели, сказали пастухи: „Ходіть в Вифлеем і побачимо те, що Господь обявив нам".

І пішли та знайшли Марію, Йосифа і дитинку в яслах. Побачивши ж, дивувались і розказували другим, коли вернулись, і прославляли Бога. — За Матеем, Гол. 2.

Як же народивсь Ісус у Вифлеемі, прийшли мудрці зі Сходу в Єрусалим і питали: „Де народився цар жидівський, бо ми бачили його Зорю на сході і прийшли поклонитися йому".

Почув це Ірод і настрашився, а з ним і цілий Єрусалим. І зібрав він архиереїв і письменників та питав де мае Христос народитися. Вони ж кажуть: „В Вифлеемі, бо так казали пророки".

Закликав тоді Ірод мудрців і каже: „Ідіть і розпитайтесь добре про ту дитину та дайте мені звістку, щоби і я пішов та поклонився".

Коли мудрці вийшли, знов побачили Зорю і вона йшла перед ними. Вона завела їх там, де був Ісус. Ввійшовши вони побачили дитину з Марією і Йосифом, та поклонились і дали дари: ЗОЛОТО, ЛАДАН і МИРО.

До Ірода вже не верталися, бо Ангел в сні сказав їм, щоби до Ірода не заходили.

Зявився також Ангел Йосифови і сказав: „Бери дитину і матір та йди до Єгипту, бо Ірод шукае дитини, щоби вбити її". І Йосиф тієї ж ночі пішов в Єгипет.

Коли ж Ірод побачив, що мудрці його ошукали, післав вояків і казав вбивати всіх дітей (хлопців) від двох літ віку і низше, думаючи, що так убе Христа.

Так справдилось те, що казав Пророк Єремія:

— Чути в Рамі голосіння і плач і тяжке наріканння: Рахиля плаче за дітьми своїми і не дае розважити себе, бо їх нема вже.

За Матеем, гол. 2.

ПОЯСНЕННЯ:

Город, це те саме, що „місто". Натиск мае бути на „го". „Город" від того, що давні міста були обгороджені частоколом, землянними валами, або муром.

Отара — череда, гурма овець.

Вифлеем назнвали „Городом Давида", бо звідтам походив цар Давид.

Три мудрці, або три царі, що прийшли поклонитися Ісусу. Вживаєсь „мудрці" і вживаєсь „царі".

Рама — місточко в околицях Вифлеему.

Ірод (Великий) був жорстоким жидівським царем, але залежним від Римлян. За нього народився Христос. Його син Ірод Антипа вбив Івана Хрестителя.

Архиереї — жидівські старші духовні, знавці Святого Письма.

Золото — як дар, могло бути грішми, або золоті вироби.

Ладан, це пахуча живиця, що кидаесь на жар, щоби розходився пахучий запах.

Миро, це пахуча дорога олива. В часах Христа всюди дуже цінили і запах ладану і мира.

Рахиля — імя жінки' тут треба розуміти всіх жінок-матерей, яких діти Ірод повбивав.

—(†)—

РІЗДВЯНІ СВЯТА В ЦЕБРОВІ.

Цебрів (натиск на „ів"), село в Тернопільщині, в Галичині. Тут життя більше подібне до життя Волині. Сіють багато гречки, мало кукурузи, сіють просо, кулеші не люблять.

Святовечірні страви в Цеброві такі:

Кутя — з маком та цукром, або медом.

Риба — їли застиглу, „судака".

Оселедці — смажені, дуже смачні. Але це було лише в декого.

Голубці (натиск на „ці") — гречані, випечені, що аж червоні. Тоді смачні.

Капуста — досить густа, з останків листків, з яких робили голубці.

Буряки — квашені, кружальцями країли і варили, тому мали окремий смак.

Підпеньки — самі, або з чим другим.

Пироги (вареники) — 1) з поперчених й олієм помащених барабоkь, 2) з капусти (це найповажніші і найздоровші), 3) зі сливок. Були і печені зі сливок та капусти, невеличкі.

Варені сливки — їли, ющку окремо пили.

Сушеня — варені сушені яблока.

Пампушки — смажені на олію.

Медівник — коли був мід.

Книші — це печиво. Книш, як звичайний круглий бохонець хліба. Коли тісто покладуть на лопату, то на верху зроблять пальцями глибокий ровець кругом середини тіста, як перстень, в ровець накидають цибулі з олієм підгортають тісто, щоби ровець зтулився і саджають в піч. В печі тісто, що обведене рівцем, виростае в шишку і це е „душа" книшова.

Колачі — купували в місті довгі, з скісними перерізами на верху, або плетені. Тут розуміли, що колач мае бути тише подовгастий. Колачі з чим другим посилали як „вечеру" до батька-матері, або до недавних кумів.

Цілий день перед Святим Вечером всі постили (старші). Страви на Святий Вечір їли лише з олієм. Алькоголічних напитків мабуть ніхто не мав на Свята в цілому селі.

Цілу землю в хаті вистелювали грубо соломою, це „дідух". В куті ставили сніп. Ладану, ані свічок не було.

Різдвяні Свята були строго Родинними Святами. Без діла одні до других не ходили Родина святкувала найбільше сама з собою. Хіба що ходили колядники, отже десьнедесь гостилися, а також парубки вечером колядували дівчатам окремих давних колядок. Другого дня, коли спалять дідуха, ходили „полазники", себто близький хтось зайде на хвилю з святочним поздоровленням.

Давно ходили з „шопкою" (вертепом), в якім були рухомі ляльки — Ірод, Смерть, Багач і др.

„Плясань" не було. Парубки колядували під вікном, дівчина виносила „коляду" і то все.

Таке було колись. А нині там може і церкви на Різдво не відчинять. А люди... Може дехто з них буде святкувати на Соловках, на Сибірі, в тюрмі, або в передчасній могилі.

Повторяється гірше, ніж при народженню Христа. Тоді Ірод вбивав лише одну верству дітей, а нинішні Іроди нищать цілий народ.

Та треба вірити, що прийде час і Бог покарае тих, що Божий народ нівечать — тяжко покарае!

УКРАЇНСЬКА СВЯТОЧНА ЛЕГЕНДА.

Лютий ворог Українського Народу — діявол — прикований в пеклі до грубого залізного стовпа сталевим ланцюхом.

І гризе він той ланцюх день і ніч, без віддиху, без спочинку. І тільки в нього думки, щоби ланцюх розірвати, на світ видістатись та український нарід знищити.

Бо треба знати, що кождий народ, що живе на світі, мае в пеклі свого лютого ворога. А що вже ворог Народу Українського лютіший за всіх!

І коли він так гризе і гризе, то ланцюх день за днем стае тонший і тонший. День до Різдва, а він вже такий тонкий, що от-от і розірветься.

Надходить Святий Вечір, надходить Різдво. Надходять Великі Свята для Українського Народу.

І виглядае діявол Святого Різдва так нетерпеливо, як виглядають його і праведні християни — бо тоді сила діявола мае рішатися.

На саме Різдво приходять душі з нашого світа, і зараз починае їх діявол випитувати:

— Чи ще дальше українці святкують Різдво так, як святкували?

— Святкують — відповідають душі.

— Кутю варять?

— Варять.

— Варять.

— Дванадцять страв готовлять?

— Готовлять.

— Дідух приносять?

— Приносять.

— І колядують?

— Колядують.

— І чи до церкви так рано йдуть, як їх батьки, діди та прадіди ходили?

— Йдуть.

— А ще одно важне — чи дітей своїх ведуть за собою і привчують, щоби діти все те робили, що роблять батьки й матері?

— А вже ж, що все те роблять.

— Та чи е бодай дехто, що не робить того, про що я вас питаю?

— Таких дуже мало. Ось тільки, кілько нас тут бачиш.

Чуючи таке діявол попадае в розпуку і ланцюх стае знов такий грубий і сильний, ніби доперва зроблений. Звертаесь тоді діявол до душ:

— Коли ви там помагали мені освободжуватися, то мусите і тут помагати... Старайтесь перевернути отой залізний стовп, до якого я прикований.

І зараз ледачі українські душі обступають стовп і силуються його захитати. Так лиха сила працює до Великодня.

Наука з оповідання: Діявол, це всі

лихі сили, що безнастанно готові народ нищити і вести його до загибелі.

Ланцюх, що тримає лихі сили на привязі, це Українська Церква і звязана з нею ціла культура народу — всі обряди, всі звичаї, які народ має.

Залізний стовп, це народна свідомість і почуття обовязку берегти заподадливо все, що входить в зміст Церкви і цілої народної культури.

А душі, що силуються зрушити залізний стовп, це душі тих, що тут на земли легковажили Церкву, легковажили Свята, легковажили святочні обряди і звичаї, тай давали лихий примір другим.

Такі тут за життя гризуть вже ланцюх, на якім діявол привязаний. Вони силуються зрушити залізний стовп, до якого ворожа сила припнята. Вони і по смерти будуть на послугах діявола.

ЯК ЖИЛИ І СВЯТКУВАЛИ ДВА СУСІДИ.

Жили побіч себе два сусіди — Гнат і Михайло. Ровесники що до віку, в обох родинах було по пятеро дітей — в Гната три сини і дві дочці, а в Михайла два сини і три дочці. Тай заможні були однаково.

Були такими, що можна би, одного за другого заміняти без корисни і без страти.

Однакож коли б заглянути в моральну сторону життя одного і другого, то ріжниця була дуже велика. Це були два чужі і далекі собі сусіди.

Гнат був розумним, дуже свідомим, розважним, широко думаючим чоловіком. Слова лишнього не скаже, в кожду справу, яка стає перед ним, обережно вдумаєсь. Для всіх щирий, для всіх привітний. А понад все те був він [illegible] рим християнином — дійсним робітником Божим на земли. І якраз з його релігійности виростала вся його культурність, всі гарні прикмети його [illegible] му і душі. Душа в нього була гарна, отже і лице привітне і погляд ласкавий.

Не таким був Михайло. Понурий, замкнений в собі, наче б вічно носив ненависть до цілого світа. Все його [illegible] вдоволяло. Християнином був, бо мусів бути — малим же його охрестили. Та живучи між християнським загалом мусів бодай поверховно до християн з[a]строюватися. Ніякої культурности в його життю не було видно. Одно, що мав він безнастанно на увазі, то гроші [illegible] зиски. Для них він не то людей, а[le] й Бога готов був перехитрити.

Ще одна ріжниця була між двома сусідами. Гнат був примірно тверезим чоловіком. Не те з Михайлом. Він [любив] пити любив, головно ж, коли пив чуж[e]. І тому не було такої поганої пори, такого раннього досвітку, чи пізної ночи, щоби він відмовився поїхати в гостину. Ані дощ, ані мряка, ані мороз [illegible] не спиняли його, коли [illegible] буде „дурниця".

Яким був Гнат, така була ціла його родина — і жінка, і сини та дочки. Те саме і з Михайловим домом. І сини і дочки Михайлові були такі ж, як і він. Лише Михайлиха була не зла жінка і тому її доля була незавидна.

Надходили українські Різдвяні Свята. В Гната вже з початком Пилипівки ввійшов до хати святочний настрій. Всі про Свята згадують, а вечорами колядують — менших дітей коляд вивчують.

А діти тільки про Свята й думають, допитуються та числять, кілько ще днів треба ждати.

А вже в день Святого Вечера було на цілім Гнатовім господарстві дійсне Свято. Що хто робив, чи на дворі, чи в хаті, то наче на нім написано було: „Це вже святочне, це вже для Свят!" Поважний святочний настрій був в душі кожного. Адже ж всі постять, всі Святої Вечері, як дорогого гостя, дожидають.

І кожде з Гнатової родини наперед бачить Святу Вечеру — таку, як була минулого року. Бачить, як він, подрімавши, чи ні, до церкви збирається. І як по дорозі зустрічає знакомих — як це було перед роком. Бачить серед ночи по святочному освічену церкву і вже чує величаве: „З нами Бог, розумійте язици" (З нами Бог розумійте народи). А дальше ціла церква одним хором заспівала: „Бог предвічний". Все на той лад, як минулих Свят було.

З такими думками і почуваннями діждала Гнатова родина Святої Вечері. Поважно вечеряли, весело колядували. І до церкви всі прийшли перші. І в церкві Гнатова родина була між тими, що співали: „З нами Бог". І її найкрасше було чути, коли заспівали „Бог предвічний".

Гнатова родина була одною з найщасливіщих християнських родин в цілій околиці цілі Свята.

Не так було в Михайловім домі. Гадки про Свята не було тут цілу Пилипівку. Сам Михайло був чоловіком „діла" — в справи релігійні до „діла" в нього не належали. Праця, зиск, інтерес, здобуток, гроші — це було одиноке, про що Михайло любив думати. Все решта безвартні річи.

Прийшов день Святого вечера і приніс Михайлови невдоволення. Ходячи по подвірю він бурмотав:

От тобі й маєш! Вибралися гарні дни, дорога вбита, рівна, до ліса б тільки їхати.. А тут тобі Свята. Хіба це справедливо? Хіба Бог того хоче? Ні! Він хоче, щоби я тратив? А що, як по Святах почнеться така заметіль, що з хати не виходи! Чи не міг би я собі [illegible] посвяткувати і спокійно Богу помолитися? А тепер все тобі наперекір, і ти молися!...

Так Михайло бурмотав до себе, він і перед синами говорив те саме. Він і на жінку був лихий, що за багато до свят [illegible] ється — ніби на те, щоби йому [illegible] сть робити.

Так Михайло пережив день, так сідав до Вечері і так вечеряв. Одного сина цілком [illegible] не було — поїхав до міста на хвилину, тай цілком на Вечеру не вернувся. Знайшов собі товариство і [illegible] Свята забув. За дім забув. За себе забув.

І колядувати не було з ким. Син вернувся з міста аж по півночи. Другий син [illegible] по вечері кудись пішов. За ним [illegible] старша дочка, дівчина. Понура [була] Свята Вечера, понуро було і по вечері, понуро було в хаті, понуро в душі. Не [illegible] Народженого Христа в Михайловім дом[і]. Не було навіть цілої родини при Святій Вечері.

[illegible] раньком... Почала Михайлиха будити Михайла:

Вставай! Вже люде давно до церкви йдуть та їдуть.

Пробурмотав щось Михайло і перевернувся на другий бік. Жінка знов будить, пригадує, що така хвиля буває лише раз в році.

— Еге, раз в році — підхоплює Михайло, а ти хотіла би певно кождого тижня такого. Ех, видумки! Хіба Богу неоднаково, чи вдосвіта, чи вдень Йому помолитися? Коби молитва була щира, от як! А то не досипляй, здоровля нищ — кому це потрібне і на що?

З Михайлової родини крім него і жінки ніхто в церкві не був. Оден син не хотів вставати, другий пішов по вечері і десь заночував. Не було і дочки. А двох менших і не будили.

Тепер перенесись читачу і читачко 20 літ вперед від того Святого Різдва, що ми бачили. Гнат і Михайло вже не ті, що були. Гнат лисий, Михайло сивий. І діти їх порозходилися. Тільки ж Гнат з жінкою живе при синови, а Михайло живе лише з жінкою, отже самі. Бо Михайло з дітьми, а вони з ним не можуть погодитися.

Сини Гнатові також, як і він — поважні, розумні, релігійні господарі. Перші в громаді, перші в церкві, перші при кожній гідній справі. Люде про них далеко знають, всі їх поважають.

Такі ж і Гнатові дочки. Ще дівчатами були вони приміром для других. Гідні дочки гідного батька-матері! Нині з них поважні господині, взірцеві матері, що ведуть свої доми по божому і по людяному.

А як прийде Святий Вечір, так всі вони — сини з жінками, дочки з чоловіками, а всі з усіми дітьми збираються до Гната на Вечеру. Повечерявши вдома вони хочуть ще і з своїм батьком-матірю вечеряти. Кілько тоді споминів, кілько радости!

А що бачимо в Михайловій хаті на Святий Вечір? Вечеряє він сам з жінкою. Вечеряють мовчки, бо про що мають говорити? Нікого не сподіются. Хіба ж ті, що і давно з ними не вечеряли, можуть тепер про них памятати? І що вони доброго сказали би батькови-матері? Що доброго згадали би? Оден син сидів за крадіж в тюрмі, другий при суперечці вдарив батька по голові. Оба нині пяниці — ні Богу, ні людям.

Такі ж і дочки. Які дівчатами були, таких і чоловіків собі познаходили. Живуть між громадою, але не з громадою.

Вечеряє Михайло з жінкою і мовчить. Може в думці ворушиться щось давне, але пощо його словами згадувати.

Нараз Михайло наче здрігнувся. Чи несподівана думка зявилася, чи прис[ни]лося йому щось. Поклав ложку на стіл, підійшов до вікна і почав в нього вдивлятися. А там звертаєсь до жінки:

— Бачиш — каже — працював я довгі літа, шукав щастя, та не знайшов. А знаєш, чому? Бо шукав його не там, де треба було за ним шукати.

Жінка глянула і бачить: Михайло плаче.

— Що з тобою? — запитала вона стревожена. Михайло махнув рукою:

— Нішо! Це я так... Щось нагадав. Це ось бачу, що Гнатові діти вже на Вечеру до Гната віздажаються. Еге ж.... Жили ми не так, як треба, тай помремо не так, як повинні би!

Більше того вечера не було бесіди в Михайловій хаті. Так мовчки і спати полягали. Мовчки, і безсонна ніч їм в безконечність продовжалася.

В. К.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ „ВЕЛИКІ РОКОВИНИ"?
ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 75 ЦЕНТІВ.
Consistory of Ukrainian Greek Orthodox Church,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

НОВИЙ СПОСІБ ДУШЕХВАТСТВА.

(Вилна, Алта.)

Було це 20 листопада 1940. В місцевому шпиталі лежав тяжко хорий 85-літний громадянин Николай Крук, по вірі православний, що походив з свідомої албертійської околиці Стрий.

Коли приїхав до Канади, став одним з тих, що зорганізували греко-католицьку громаду на Стрию. Не жалував він ні грошей, ні труду і радів, як вже був свій цвинтар і [redacted]

Але його радість скоро розвіялась, бо побачив, що то не та церква, яку він лишив в Яструбичах недалеко Сокаля. Не ті священики, з якими він був зжився, взагалі не ті порядки в церкві, які були у старому краю.

Тому він полишив греко-католицьку церкву і разом з родиною перейшов до Української Православної Церкви, тобто вернув до віри своїх батьків.

Тішився любовю своєї родини, та симпатією цілої церковної громади. Всі його поважали і раділи, що мають між собою одного з найстарших односельчан, бо всі в громаді молодші віком. Однак старість взяє своє. Родина, побачивши, що сили його вже опускають, а до того вчепився кашель, — відвезла його до шпиталю у Вилні.

Там до нього зайшов греко-католицький священик, василіянин, заявляючи, що він український священик та що хоче його висповідати. Про цю якраз „сповідь" я хочу дещо більше написати, щоби наш загал знав, як католицькі священики православних сповідають. Свідком цеї „сповіди" був п. Павло Королюк, також зо Стрия, що в тім самім часі лежав хорий в тій самій кімнаті.

Католицький ксьондз почав „сповідь" з того, що перед напів непритомним старцем взявся опоганювати православну віру, православних священників, Українську Православну Церкву, Консисторію та о. Архиєпископа Іоанна. Потім почав страшити, а там взяв листок паперу і написав таку заяву: „Я згоджуюся, щоби мене похоронили на католицькім цвинтарі та рівночасно стаю католиком". Потім вложив олівце в напів задеревілу руку хорого і зробив під заявою хрестик. Мабуть велика була радість в серці священика, що таким легким способом „вратував" одну душу для своєї церкви, але його радість не довго тревала.

Хорому трохи полекшало й п. Королюк оповідає, що сумно було на нього дивитися, коли він довідався, що його в такий нікчемний, нехристіянський спосіб хотіли відлучити від Української Православної Церкви. Хорий цілу ніч не спав і тяжко мучився думкою, що то з ним зробили. Він звеню повторяв: „Нехочу вмирати католиком. Що він з мене зробив? Не хочу, щоби мене хоронили на католицькім цвинтарі".

Милосердний Господь додав йому сили діждатися на другий день своїх дітей. Розповів їм все. — а раньше висповідався перед ними з вчорашньої „сповіди" й просив їх, щоби вони ту заяву, яку від нього вимушено, знищили. Коли ж довідався, що це не можливо, бо заяву взяв з собою священик, він сказав покликати двох чужих свідків, розповів їм, як з ним появився греко-католицький священик, і заявив перед ними, що він відходить зо світа, як вірний син Греко-Православної Церкви та що його мають похоронити на українськім православнім цвинтарі в Стрию. В недовзі по [illegible] помер.

Заходить питання: Про що саме ходило тому греко-католицькому священикові? Чейже він знав, що хорий від ряду літ був членом Гр. Православної Церкви і ніколи й ніде, — ні словом, ні ділом не дав до зрозуміння, що думає, або бажає вернутися назад до греко-католицької церкви. Одинока відповідь, яку я на це питання можу знайти, є така: Він хотів в той спосіб нанести тяжкий удар так дружині, як і цілій рідні покійного, яка щиро держиться віри своїх предків. Але чи це по християнськи? Чи по людськи? Чи може по католицьки?

І ще одно питання: Коли той священик дійсно вірив, що він сповідає хорого, — чому не уділив йому Святої Тайни причастя? Він цього не зробив, отже ставиться питання, чому? Чи тому, що він самий не вважав тої сповіди за дійсну сповідь, а лише за комедію, чи може в той спосіб хотів пімститися на хорому, безсильному чоловікові за те, що той вернувся до віри своїх предків? І знова питання: Чи це по християнськи? Чи по людськи?

Я не мавби нічого проти того, якби греко-католицькі душехвати пробували переконувати та перетягати православних до себе тоді, коли вони ще здорові та годні дати їм належну відповідь, але я рішуче протестую проти того, щоби вони непокоїли та переслідували хорих і вмираючих, бо це що найменше не по людськи.

Впрочім, чув я, що греко-католицькі отці чваняться, що вони кінчили високі теольогічні студії в Мондер. Як що так, то вони певно вчилися також „Пастирського Богословя", в якім є окремий розділ про „Душпастирство над старцями", — тобто, про те, як священик має поводитися зо старими людьми, що знаходяться на смертній постелі. Але там нічого не говориться про такий передсмертний „еґріемент", який той священик вимусив від пок. Крука.

Треба сказати, що цей нелюдський вчинок василіянського душехвата обурив не лише родину покійного та православних українців, але взагалі всіх, хто про нього чув. Навіть свідоміші греко-католики, що справи краще розуміють і ширше глядять на світ Божий, почали над цим застановлятися.

Повинен ще додати, що й п. Королюкови, що був свідком тої славної „сповіди", дещо дісталося від того душехвата. Коли вже на 25 листопада, пок. Н. Крук відійшов у вічність, той священик прийшов знова до шпиталю, до тої кімнати, де лежав п. Королюк, і почав перед ним жалуватися, що на нього сильно відказують за його поступок з покійним Круком. Коли п. Королюк і від себе додав, що так не чесно було робити, огірчений василіянин спитав, звідки п. Королюк походить. Той відповів, що з під Киева, цебто з Великої України. „О, то ви католик, бо там католики" — каже василіянин. П. Королюк виїхав зо старого краю вже дорослим чоловіком, але за ніяких католиків там не чув, отже каже: „Отче, чи ви спите, чи ви в горячці? Які там католики були?" — Тоді василіянин питає остро: „То ви православний?" „Так", — відповів п. Королюк, „я православний". „То конай!" „Крикнув отець духовний і з тими словами опустив кімнату.

Бувший греко-католик.

ЖЕРТВА НА ДОБРУ ЦІЛЬ.

(Вастейо, Алта.)

Здається мені, що з нашої околиці ще не було допису у „Вістникові". Околиця Вастейо заселена самими українцями, переважно з Буковини.

Всі вони є немов собі рідні, бо походять майже з одної місцевости. Однак не всі однаково дивляться на загальну українську справу. Бо є тут ще й такі, що й тепер ще не можуть зрозуміти, що вони не є ніякі „руські", але українці, бо родилися українцями і говорять українською мовою. За що їх несвідомість винні російські батюшки, які на протязі довгих років годували їх ненавистю до всього, що є українське. Вйнці гурток свідоміщих пірвав всякі звязки з російською церквою і місцевою руською громадою, та побудував собі три і пів милі на захід від руської церкви Український Народній Дім, який служить нам тепер для всяких освітніх сходин, та для Богослужень. При нім також гуртується СУМК.

До української православної громади належить помимо сім родин, які час від часу спроваджують священика о. Гр. Василіва зо Смокі Лейк. Кожна родина в нашій громаді передплачує „Український Голос", а дехто й „Вістник". Є пожаданим, щоби ці два часописи були в кожній нашій хаті, бо вони дійсно є тими каменярами, що лупають скалу темноти та провадять нас до світла.

До української православної громади належать також панство Д. Захаруки. Вони в неділю, 10 листопада, 1940 року, хрестили свого синка Лаврентія Евгена. Чину св. Тайни Хрещення уділив о. Гр. Василів, а хресними родичами були: Василь Шапка, панна Марія Фарус, Вилінґдон, Василь Підручний, Смокі Лейк, пані Марія Шапка, Крембрук, Б. К., Андрій Шевчук, Белліс, пані Верона Ропчан і пані Марина Шапка, місцеві.

По охрещенню відбулася вечеря, підчас якої о. Василів кількома щирими словами завізвав гостей незабувати про свої обовязки супроти Рідної Церкви та піддержувати її морально й матеріяльно. Гості відізвались щиро на заклик о. Василіва й зложили на фонд Укр. Прав. Церкви $8.25. Жертвували:

По 1 дол.: Г. Шапка, В. Підручний, Л. Репка, М. Бакун і Д. Захарук.

По 50цт.: П Черніжчан, С. Ропчан, І. Вакарук, Г. Шапка, А. Шевчук, В. Шапка.

По 25цт.: В. Масіч.

Ми повинні старатися, щоби при всякій нагоді, як хрестини, весілля і т. п. зложити якусь жертву на добру ціль та оголосити збірку в нашій пресі. Це буде так признанням і подякою для жертводавців, як і заохотою для других робити так само.

На прикінці я ще хіба подякую п-ву Захарукам, та вище згаданим жертводавцям, як рівнож побажаю, щоби вони мали потіху зо свойого синка, а малому Лаврентієві Евгенові, побажаю, щоби він ріс на радість своїм родичам, на славу нашому народові та на добро батьківщині, в якій побачив світ.

Гість.

CANADA YEAR BOOK 1940.

Домініяльне Статистичне Бюро оповістило, що вийшло з друку видання Canada Year Book на 1940 р., надруковане за одобренням міністра торговлі й промислу, Дост. Дж. А. МекКіннона. Canada Year Book є щорічним статистичним оглядом краю і включає всесторонній перегляд природних багацтв домінії та її розвою, історію краю, його установ, його демографію, ріжні галузи продукції, торговлі, транспортації, фінансів, освіти і т. д., одним словом легкий до опанування огляд соціяльних та економічних відносин в домінії, наскільки його можна змістити в один том. Нове видання наскрізь переглянено і воно включає у всіх своїх розділах самі найновіщі доступні інформації.

Canada Year Book на 1940 р. обіймає 1,200 сторін і дає огляд усіх сторін життя в краю, головно ті, що їх можна змірити статистикою. Вона дає в числах образ замітного поступу, який зробила ця країна, від коли відбувся перший перепис в домінії в 1871 році, шістьдесять вісім літ тому.

В книжці поданий спеціяльний перегляд военних подій аж до 8 липня, 1940. Розділ XIII, що давніше говорив про розвій водної сили, перероблено і розширено так, щоб обіймав всяку силу, в який би спосіб вона не повстала, та її використання. Багато перемін та переробок зроблено в розділі VIII — про рільництво, де появилися спеціяльні додатки: Закони про рільничі ринки на стор. 181—185, Огляд провінціяльних рільничих колегій та шкіл на стор. 190—198, Спеціяльні типи фермерства в степових провінціях на стор. 230—234. Розділ про валюту і банки включає на ст. 888—892 потрібну статтю про Канадійську Королівську Монетарню, а поле асекурації — розділ XXIII — поширено поясненням, як асекурація впливає на зрівноваження міжнародніх довгів. Тому що розділ III — про уряд і конституцію — був вже пійшов до друку, то інформації про число голосів у загальних виборах 26 березня, 1940, подано в додатку III. Відомости, подані 8 липня премієром Кінгом про реорганізацію домініяльного кабінету, поставлено як додаток VII. Стиснений зміст приворучень комісії Сірол є поданий в додатку V.

Люди, що хочуть цеї книжки, можуть набути її в King's Printers, Ottawa, як довго наклад буде вистарчати, за $1.50, що покриває тільки ціну паперу, друку та оправи. Обмежене число примірників зарезервовано для священиків, студентів та вчителів; вони оправлені в папір і їх можна дістати по номінальній ціні 50 ц.

УСПІШНІ ЗБОРИ ГРОМАДИ.

(Гефорд, Саск.)

Дня 8 грудня 1940 відбулися річні збори Української Греко-Православної Прафії Зіслання св. Духа в Гефорд, Саск. Можна сказати, що ці збори належать до найважніших, які в нас дотепер відбулися, бо усунули застій та непорозуміння, які можна було від якогось часу в громаді завважати. На зборах виявлялося таке братерство, щирість і жертвенність для святої церкви, що присутні на зборах члени зложили на потреби своєї церкви суму $207.00 і на фонд дієцезіяльний $41.00. Всі члени зложили свою річну вкладку, давали жертви на довг і кожний дав одного доляра від себе на фонд дієцезії. Всі чули, що підчас нарад спливало Боже благословення на святе діло, бо таку велику користь і матеріяльну і духову добула наша парафія. От, що можна зробити, коли між нами мир і згода, то й Панбіг витає між нами.

Між ріжними точками програми зборів замітним було хіба те, що на 1941 рік обрано новий заряд парафії. Голову громади, п. Івана Семка, дуже поважного, чесного і примірного батька і господаря, збори знов вибрали своїм головним провідником і робітником. Касієр, п. Федько Каша і рекордовий секретар п. Михайло Симчич вже довгі роки послужили своїм трудом громаді і просили, щоб їм вже дати трошка спочинку, тому вони поновно уряду не приймуть. Громада взяла під увагу їх резиґнацію і місце касієра забрав п. Никола Гаврищ, а секретаря, молодий надійний п. Іван Пискливець. Також обрано нових господарів і старших братів в церкві. А тому, що наша парафія має дві церкві, в місті і коло Пискливця, то вибрано й осібно господарів і старших братів до обслуги, в кожній церкві з окрема. До міської церкви обрано п. Петра Лазаровича і Івана Походзілу на господарів, а п. Федя Калина і п. Кучеру на старших братів. Коло Пискливця назначено п. Василя Гарбуза на господаря а панів Василя Симчича і Леся Котелку, як старших братів.

З черги важніші резолюції ось такі:

а) Як найскорше збутися довгу який ще на церковному будинку тяжить.

б) Богослужень в році має бути 19. В міській церкві 15 разів, а на фармах коло Пискливця 4.

в) Священикові платити за Богослужения кождоразово 15 дол.

г) Подбати про величніше прикрашення церкви в середині.

ґ) Точно всі члени сповняти мають свій обовязок супроти дієцезії.

Під конець нарад, наш о. парох забрав коротке слово, вказав, яка свята хвиля нині в життю громади, що де згода, єдність, братерство, там гарна робота і Боже благословіння і заохотив всіх ще до кращої праці для будуччини. Для наших потомків на гарний провід всім нам на честь, а Богу на більшу славу.

От що значить братерство, згода. Розійшлись, але й вміли поєднатись і то так, що і варто про це знати всім православним українцям в Канаді.

Михайло Магус, секр. зборів

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

ЕНДРЮ, АЛТА.

По 1 дол.: С. Лесик, Г. Боробець, Н. Радомський, Т. Томашевський, В. Цебрик, П. І. Андрюк, В. Гамелюк, Н. Гунька, І. Порайко, К. Сирощук, В. Лесик, С. Чоляк, Р. Братків, І. Филипчук, Н. Макаренко, М. Гриніс, Д. Жуликовський.

По 50цт.: І. Огродюк, Н. Фрунчак.

По 25цт.: Дм. Лопатка.

ВИЛІНГДОН, АЛТА.

По 2 дол.: Ф. Магера.

По 1 д.: К. Скакун, І. Цимбалюк, Н. Бабюк, І. Симотюк, В. Каланча, А. Орищак (Кеддгарі), В. Лупул, Ю. Біднях, О. Скакун, В. І. Сорохан, Н. Шевчук, пані Єлена Павлюк.

КЕРЛЕНД, АЛТА.

По 1 дол.: Дм. Орленький.

По 50цт.: П. Данилюк, В. А. Аричук.

МЮСІДОРА, АЛТА.

По 1 дол.: С. Кривяк, Ф. Ільков, А. Ільков, І. Ільков, М. Мандрусяк, В. Колісняк, В. О. Мандрусяк, С. Сорохан, В. Ільков, А. Колісняк, І. Каланча, Ф. Гуменюк.

По 50цт. М. Лещишин, А. Великопольський.

По 25цт.: І. Дроних.

СЛАВА, АЛТА.

По 2 дол.: Ф. Ільков, Н. Беднарський.

По 1 дол.: В. Саковський, Ст. Скалепович, І. Г. Брисько, Г. Яцейко, П. Тарновецький, В. Грекуляк, В. Запаринюк, п-на Наталка Зваріч, п-на Маруся Фодчук, і В. Мельник, І. Запаринюк, П. Запаринюк, А. Саковський, В. Шийка, М. Ільков, Калина Гиманик, М. Пухкий, І. Грекуляк, І. Гудзюк, В. Гудзюк, В. Катишин, І. Шипчка.

По 50цт.: М. Липка, В. Залесь-кий, І. Грекуляк.

По 25цт.: пані Марія Грекуляк, Н. Запаринюк.

СТ. ДЖУЛІЄН, САСК.

По 1 дол.: Ф. Новосельський, М. Тріщук, І. Ріпак, Д. Буковиний, П. Місюра, Ф. Човганюк, С. Михайлюк, М. Пігач, Ю. В. Михайлюк, М. Кулик, Д. Калинка, І. Кіндрачук, В. Булджак, Д. Коритняк, А. Романчич, О. Буджак.

Дрібні датки 15

ВАКАВ, САСК.

По 1 дол.: І. Михайлюк, Д. Луцюк, В. Носарук, Г. Т. Луцюк, І. Печарський, Т. Борихайло.

По 25цт.: Г. Сарчук.

Дрібні датки .45

ГЕФФОРД, САСК.

По 1 дол.: С. Цибак, М. Сметанюк, І. Карплюк, Н. Гаврищ, П. Лазарович, Г. Бартко, Л. Котелко, І. Походзіло, І. Семко, М. Безмулько, В. Яківчук, І. Корпан, В. Лозинчук, І. Габриш, Л. Никифорук, Т. Симчич, Н. Щербань, М. Лазарович, Яківчук, І. Пискливець, С. Лесик, Д. Бойчук, Д. Корпан, В. Гарбуз, Н. Щербань, М. Гульчак, Ф. Самборський, М. Симчич, М. Сулатицький, Ю. Когут, М. Мигас, П. Никифорук, Ф. Калин, пані В. Сулатицька, С. Трефик, Н. Савасій, М. Завчковський, пані Ф. Тарчук.

По 50цт.: В. І. Ткачук, пані Анна Когут.

Дрібна збірка в церкві 2.06

ВИТКІВ, САСК.

По 1 дол.: П. Заяць, Н. Іванчук, Н. Горбай, В. Сорока, П. Войтюк, В. Свистун, М. Калин, М. Шпак, і С. Свистун, Жін. Тов. Ольги Кобилянської, В. Срайко.

Дрібна колекта 1.05

ЕЛТІКЕРН, САСК.

По 1 дол.: Н. Гнидий, Н. Турченяк, Д. Бицкал, С. Проців, Е. Проців, Ю. Бицкал, С. Топоровський, Варвара Маник, М. Савчук, Анна Москалик, Р. Никифорук.

По 50цт.: Н. Давидович.

По 25цт.: І. Тотоєскул, І. Гнидий.

По 10цт.: П. Боднар.

МЕНЗІ, МАН.

По 1 дол.: Н. Друль, Ю. Карасевич, І. Грошок.

По 50цт.: П. Цюцюмон, П. Друль, Ф. Войтович, І. Ф. Друль, Катерина Тесарська.

По 30цт.: М. Роздоба.

По 25цт.: Ст. Кісь, П. Данилюк, Марія Чвалюк, Марія М. Друль, Наталя Пелешок, І. Скоцеляс, Анна Друль.

По 15цт.: А. Ковальчук.

По 10цт.: В. Друль.

Дрібна збірка .60

ТАРНОПОЛЬ, САСК.

По 1 дол.: Ф. Сенчина, В. Савчук, Т. Кушнерик, В. Фіцич, П. Башуцький (учит.), В. В. Савчук.

Дрібна збірка 1.05

ПОРЯДОК РІЗДВЯНИХ БОГОСЛУЖЕНЬ

в громаді св. Михаїла 110 Дізраелі вулиці в Винніпеґу.

Січень.

6. Понеділок. Навечеря Різдва Христового, в год. 10-ій Служба Божа Василя Великого з вечірнею. Вечером в год. 9-ій Повечеря Велике з Литією.
7. Вівторок. Різдво Христове — Рано в год. 8-ій Утреня, по Утрені Служба Божа. Пополудни в год. 7-ій Вечірня.
8. Середа. Собор Пресв. Богородиці. — Рано в год. 9-ій Утреня і Служба Божа. Пополудни: Вечірня в год. 5-ій.
9. Четвер. Архидиякона Стефана — Рано в год. 10 Служба Божа. Пополудни в год. 7-ій Вечірня.

о. І. Дмитрів, парох

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Гр. Василіва

Січень.

5 Неділя — Белс
7 Різдво — Іонвиг
8 Собор Пресв. Бог. — Смокі Лейк
9 Степана муч. — Гленден
12 Неділя — Сент Ренице
14 Новий Рік — Спедден
18 Навеч. Богоявлення — Беліс
19 Богоявлення Госп. — Смокі Лейк
20. Собор св. Ів. Хр. — Гемлин
26 Неділя — Вастейо

Адреса: Смокі Лейк, Алта

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Є. Грицини.

Січень.

5 Неділя — Єлов Крік
7 Вівторок. Різдво Христове год. 5 рано Вакав. Год. 11 св. Літургія — Смагс
8 Середа. Собор Пр. Богородиці — Ст. Жулієн
9 Четвер, Св. Первомученика Стефана — Термопіля
12 Неділя — Кадворт.
14 Вівторок. Новий Рік. — Мічем
18 Субота Навеч Бог. — Сматс.
19 Нед. Богоявл. Госп. — Вакав.
20 Пон. Собор св. Ів. Хрестителя — Ст. Жулієн
26 Неділя — Єлов Крік.

Адреса: Бокс 155, Вакав, Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. М. Боднарчука.

Січень.

5 Неділя — Мейбридж
7 Вівт. Різдво — Арран (місто)
8 Середа. Соб. Б. Матері — Кобзар
9 Четв. Діякона Стефана — Дербей Ман.
12 Нед. — Глен Елдер
14 Вівт., св. Вас. Новий Рік. — Свая Плейн
19. Нед. Йордан — Годсон Бей Дж.
20. Пон. Св. Ів. Хрест. — Ервуд
26. Неділя — Флин Флон

Адреса — Арран, Саск. Скринка 65

Церковний Календар.

СІЧЕНЬ 1941

1 С. Боніфатія м., преп. Ігнатія
2 Ч. Свщм. Ігнатія Бог.
3 П. Уляни мч. Петра митр. Київ.
4 С. Вмч. Анастасії

5 Н. **29 Нед. перед Різд. Отців**
6 П. Навеч. Різдва. Евгенії
7 В. **Різдво Христове**
8 С. **Собор Пресв. Богородиці**
9 Ч. **Стефана первомуч.**
10 П. 20 тис. муч. в Никодимії
11 С. 14 тис. убитих у Вефлиємі

12 Н. **Нед. по Різдві, Анисії і Теод.**
13 П. Меланії пп.
14 В. **Новий Рік. Обріз. Г.Н.І.Хр.**
15 С. Сильвестра, св. Косми

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Т. А. Горбая

Січень.

5. Неділя — Петнюра
7. Вівт., Різдво Хр. — Ґрендвю
8. Сер., Соб. Богор. — Дрифтінг Ривер
9. Четв., Первмч. Стефана — Робсин (фарми)
12. Неділя — Ленард.
14. Вівт. Новий Рік. — Шелвелей
19. Нед. Богоявлення. Елтзберт
26. Неділя — Ш ридейт

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. С. П. Симчича.

Січень.

5. Неділя — Каґвін
7. Вівт. Різдво — Сучава
8. Середа. Соб. Бог. — Завале
9. Четв., Степана — Борівці
12. Неділя — Виллінгдон

Адреса: Ендрю, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Д. Ф. Стратійчука.

Січень.

5. Неділя. — Косів
7. Різдво Христове — Іпфин
8. Соб. Пр. Богор. — Ґранит
9. Св. Степана — Трой Ривер
12. Неділя — Вентюв
14. Новий Рік — Ролей Ривер
19. Йордан — Пайн Ривер
20. Соб. св. Івана — Ренвер
26. Неділя — Роркетон

Адреса: Дафин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. П. Гаїцького

Січень.

5. Неділя — Селтон.
7. Вівт. Р. Хр. — Поплар Парк
7. Вівт. Р. Хр. — Брендон, о. С. В. Савчук.
8. Середа Соб. Пр. Бог. — Портедж ла Прейр.
12. Неділя. — Тиндал
19. Неділя. Йордан — Іст Селкирк
26. Неділя — Поплар Парк

Адреса: 263 Борот. Ст. Вінніпег

Устав Церковний.

Січень 1941.

5. **Нед. Отців.** Гол. 4. Єв. Ів. XX 19—31. Літ. Ап. жид. XI 9—10 і 17—40. Мат. I 1—25.

6. Понеділок **Святий Вечір:** Літ. Василя Великого з Вечірнею. Ап. жид. I: 1—12. Єв. Лука II: 1—20.

7. Вівторок. **Різдво Христове:** Всенічна починаєсь Великим Повечерієм. Утр. Єв. Мат. I: 18—25. Літ. св. Ів. Золотоустого. Ап. Галат. IV: 4—7; Єван. Мат. II: 1—12.

8. Середа **Собор Пр. Богородиці.** На Утр. Служба Празника. Літ. Ап. Гал. I: 11—19; Єв. Мат. II: 13—23.

9. Четвер **Стефана Первомученика:** Утр. Єван. Ів. XV: 17—27 і XVI: 1—2. Літ. Ап. Діян. VI: 8—15 і VII: 1—5, 47—59. Єван. Мат. XXI: 33—42.

12. **Неділя по Різдві:** Гол. 5. Утр. Ів. XXI 1—14. Літ. Ап. Галат. I: 11—19. Єван. Матея II: 13—23.

14. Вівторок **Новий Рік Обріз. Г. Н. І. Х. Св. Василя В.** Всенощне. Утр. Ів. X: 9—16. Літ. Вас. Вел. Ап. Колосян II: 8—12 і жид. VIII: 3—6. Єван. Лук. II: 20—21, 40—52. Лук. VI: 17—23.

19. **Неділя Богоявлення:** Повечеря велике з всенощним. Утр. Єван. Марка I: 9—11. Літ. Вас. Великого. Ап. Тим. II: 11—14, III: 4—7. Єван. Мат. III: 13—17. Водосвяття.

26. **Неділя по Просвіченню** Гол. 6. Утр. Єв. Мат. XXVIII. 16—20. Літ. Ап. Єф. IV: 7—8. Єван. Мат. IV: 12—17.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

РІК XVIII WINNIPEG, MAN., JAN. 15th, 1941 ВИННІПЕҐ, МАН., 15-го СІЧНЯ, 1941. ЧИСЛО (358) 2

ВІСТИ З ДІЄЦЕЗІЇ.

В послідних часах 12 громад Української Греко-Православної Церкви в Канаді ухвалили резолюції про їх духовну звязь з Церквою і отримали від Консисторії Грамоту Принятття, згідно з вимогами Чартеру Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Ними є:

1) Громада в Ватерфорд, Онт.

2) Громада св. Петра й Павла, Роза, Ман.

3) Громада Пресв. Тройці, Канора, Саск. (місто).

4) Громада св. Володимира, Альвена, Саск.

5) Громада Пресв. Тройці, Калмар, Алта

6) Громада св. Вознесення, Редвей, Алта

7) Громада в Редвотер, Алта.

8) Громада св. Івана, Еґремонт, Алта.

9) Громада Зіслання Святого Духа, Стрий, Алта.

10) Громада св. Івана Сучавського, Ендрю (Сучава), Алта.

11) Громад св. Володимира, Содбури, Онт

12, Громада св. Юрія, Форт Франсес, Онт

Громада в Редфілд, Саск. приєдналася до Церкви.

Українська греко-православна громада св. Володимира в Редфілд, Саск., яка ще від літа 1935 р. була поза єдністю з Церквою, приєдналися знова до Церкви та увійшла формально в склад її громад. На надзвичайних зборах, що відбулися 29 грудня, 1940, громада ухвалила відповідні резолюції та прислала їх до Консисторії. В одній з них громада „висловлює своє бажання бути знова в духовній злуці з Українською Греко-Православною Церквою в Канаді та принимати духовну обслугу лише від її законних священослужителів, і заявляє, що вона визнає догми й науку згаданої Церкви та на будуче буде поступати згідно з постановами Церкви, її Статута й Соборів"

Інша резолюція, відповідаючи вимогам 8 параграфу загального Статута Укр. Гр. Прав. Церкви в Канаді, звучить так:

„Майно Української Греко-Православної Громади св. Володимира Великого в Редфілд, Саск., остає власністю і під кнтролею цеї громади для цілей і вжитку її членів, як парафії Укр. Греко-Православної Церкви в Канаді."

Нова громада в Онтерії.

В місті Брентфорд, Онт. зорганізувалася нова громада Укр. Греко-Православної Церкви, в Канаді, яку обслугує о. І. Гикавий з Гемилтону, Онт. До уряду громади увійшли: Петро Немировський, голова; Ст. Кришталь, рек. секр.; Мих. Козак, касієр; Вас. Кисілюк, фін. секр.; пп. Цибульский, І. Томин і Молюк — контрольори.

Громади з Рос. Місії просять о приняття.

В послідних трох тижнях Консисторія отримала прохання від 12 громад з Російської Місії в Саскачевані й Альберті, приняти їх в склад Укр. Греко-Православної Церкви в Канаді та призначити їм парохів. Формальности в злуці з цею справою ще не покінчені.

ГРОМАДА СВ. ПОКРОВИ В ВИННІПЕҐУ НЕ В ЗЛУЦІ З ЦЕРКВОЮ.

Нам звертають увагу, що в неділю, 12 січня ц. р. була передана через радіо відправа з „Українського Православного Собору св. Покрови в Винніпеґу" та що при кінці відправи був зроблений заклик до православних українців, щоби складали пожертви на той Собор так, як вони це робили давніше.

В злуці з цим закликом нас запитують, яке є тепер відношення громади св. Покрови в Винніпеґу до Української Греко-Православної Церкви в Канаді, бо з заклику виходило, неначе б вона була в добрих відносинах з Церквою та що на цій підставі вона й звертається до українського православного загалу за пожертвами.

Ні самої відправи, ні заклику за пожертвами ми на радіо не слухали, отже не знаємо, на скільки вірно нам зміст того заклику переслано. Щоби одначе не ширилося баламутство, ми вважаємо за відповідне пояснити, що громада св. Покрови в Винніпеґу остає дальше поза орґанізацією Української Греко-Православної Церкви в Канаді, вона не має з нею нічого спільного, і тим самим не має підстави звертатись до її вірних за пожертвами. Хто ж жертвує гроші, або в який інший спосіб підтримує цю громаду, повинен знати, що він спомагає орґанізацію, яка не має нічого спільного з Українською Греко-Православною Церквою в Канаді, а противно є для неї, що найменше чужою.

ПОЇЗДКА О. С. В. САВЧУКА НА СХІД.

В половині лютня ц. р. о. С. В. Савчук, адміністратор Української Греко-Православної Церкви в Канаді, виїде до Онтерії в ціли відвідин українських православних громад в тій провінції. Між іншим о. Савчук має в пляні виголосити в кожній місцевости, яку відвідає, публичний виклад на тему: „Українці в громадськім життю Канади".

Місцевости, в яких нема зорганізованих українських православних громад, але які бажали б мати в себе о. Савчука з викладом, повинні порозумітися про це, найдалі до 10 лютня, з найблищим до них українським православним священиком, або, ще краще написати прямо до о. Савчука на поницу адресу:

Rev. S. W. Sawchuk
7 St. Johns Ave. Winnipeg, Man.

ЗМІНА КАЛЄНДАРЯ — ЦЕ РОЗБИВАННЯ НАРОДУ.

В греко-католицьких громадах йде нині аґітація за зміною Церковного Календаря. Ведуть її явно деякі священики (поки що не всі) та католицька преса, — головно мондерське „Світло". Разом з тим приходять до нас вісти, яких способів вживають деякі католицькі священики при аґітації за зміною календаря.

В одній околиці в Алберті говорено людям, що в Едмонтоні православні вже нараджувалися з греко-католиками, щоби разом починати заводити в себе латинський календар.

В іншім місци оповідають, як в деяких православних громадах на Сході вже вводиться латинський календар.

Десь говорили, що вже всі православні в Канаді рішились перейти на латинський календар, отже греко-католики повинні переходити також, щоби позаді не лишитися.

Українець з фармів недавно запитував листом редакцію, чи це правда, що по цілій Канаді мається святкувати Різдво по латинським календарі, він каже:

„Тут недалеко є церква до якої доїздить що місяця гр. кат. священик. Він 24-го листопада оголосив в церкві, щоби Різдво Христове святкувати 25-го грудня, разом з поляками, бо тут поляки мають костел. Тому прошу відповіди, чи по цілій Канаді, де живуть українці, проголошено Різдво на 25 грудня, а не 7-го січня, як наші предки і ми святкували. Бо нам незрозуміло, що така зміна зайшла."

Все те показує, якими способами провадиться аґітація за зміною календаря серед греко-католиків.

Мондерське „Світло" незадоволяється аґітацією за латинським календарем серед самих греко-католиків, воно також православних накликає, щоби йшли за примір ом тих греко-католиків, що вже перейшли на латинський календар і помогли їм „зробити зі старим календарем порядок і зложити його там, де йому місце, — до архіву". Воно ще пише:

„А до православних наших братів є одна просьба: ...натискайте на свій провід, щоб він також подався і поготився на зміну календаря, що так пекуче потрібна в наших часах (кому? — „В"). Так причинитесь до переведення в життя одної дуже важної реформи, що дуже скріпить наш нарід у теперішних важких часах" (число з 23 грудня, 1940).

Нині поставимо перед очи лише одну причину, яка є проти зміни Церковного Календаря, а то — **що така зміна не скріплює народу, як твердить „Світло", а противно розбиває, вносить замішання і розбуджує ненависть між людьми.**

Свого часу ми читали в „Українськім Голосі" про наслідки зміни календаря на Буковині. А вже таки недавно широко описувалася в „Вістнику" календарна зміна в Бразилії. І всюди те саме: календарна зміна розбиває народ!

Те саме календарна зміна внесла би і в наше тутешнє життя.

В звичайних, менше важних справах меншість йде за більшістю. Це тому, що в малих справах нема ані дійсної великої страти, ані поважної небезпеки. Це в тих справах, що не змінюють ладу самого людського життя. Згодитись за більшістю, щоби Петро був головою Народного Дому, чи котрого дня мають бути збори, чи концерт, чи якою фарбою що помалювати, це дрібничкові справи. І в них більшість рішає.

Але в життю є справи, де більшість не рішає, бо корінь тих справ не в поверховних формах громадської роботи, але в принципах життя одиниць, чи родин, а [illegible] культурного життевого ладу.

В таких справах не рішає більшість, але принцип. Берімо примір: Більшість може заявитись, що переходить на віру мормонів, чи м[illegible] не зобовязує меншости [illegible] церковний будинок перемінити [illegible] на готель, однакож [illegible] меншістю, коли вона скаже: "Ми [illegible] вались".

До таких принципових справ [illegible] Церковний Календар [illegible]

[illegible]

[illegible] мах між обома групами [illegible] новим календарем [illegible]

І поза Святами це вже будуть далекі собі люди і в Народнім Домі і всюди. Всюди будуть ставати [illegible] ді два принципи, два противні собі лади, два напрями.

Перейдімо тепер до родинного життя. Син прийме латинський календар, батько [illegible] вони вже стали чужими людьми. Батько не піде на свята до сина, ні син до батька. Один святкує, другий тоді працює.

Може бути і таке, що чоловік і жінка поріжняться через календарну зміну. Сусіди з сусідами, товариші з товаришами. І при кождій стрічі кожна сторона подумає: „Сякий такий, сяка така!" А від думки прийде до суперечки. І люди поріжняться, рідні стануть ворогами.

Лише такі можуть бути наслідки календарної зміни. Це ті благодати, що їх календарні реформатори можуть народові дати. Це ті благодати, які захвалює мондерське „Світло" та до яких заманює також православних.

ДЕ СИЛА, А ДЕ СЛАБІСТЬ ГРОМАДИ.

Сила кождої громади залежна від степеня загальної громадської свідомости. Коли громада культурнійша, більше читає, більше сходиться на поважні сходини, більше поважно справи обговорює, то її загальна сила висша.

Однакож не завсіди громада є одноцільною щодо матеріялу, з якого складається. Деколи серед громади може бути ще окрема частинка красшого матеріялу, ніж усі (провідники), але деколи може бути [illegible] частина багато гірша (хруні), ніж решта громади.

Гарно здорову громаду можна нарисувати так:

Всі люди в ній [illegible] ради для громадської роботи працювати. Нема в ній мудрагелів [illegible] Нема [illegible] тих, що люблять вихвалятися для почестей. Нема образливих, [illegible]

[illegible]

Доперва коли не стане в громаді тих кількох людей, що були в проводі, громада завважує їх недостачу. Тоді стає [illegible], **що сила громади залежить завсігди від її провідників.** Є вони — громада сильна, не стане їх — громада слабосила. Це ми можемо назвати **Законом Про Провідників.**

Розумні люди і народи знають вагу провідничих сил. Вони за ними шукають, вони їх виховують, вони їх піддержують, помагають їм стати якнайсильнішими. Вони знають, що без провідничих сил вони будуть безсилі.

Аджеж провідничі сили має кожда зорганізована людська встанова (інституція). Має родина, має Церква, має школа, має громадська організація, має торговельна фірма, має фабрика, має військо, має держава. Має і мусить мати.

Значіння провідників показуєсь найвиразніше в трудних відносинах, в неяснім положенню. Тоді коли сама людська фізична сила не вистарчає, коли гроші не вистарчають — коли поза всім тим треба найперше великого, ясного провідного розуму.

Те саме бачимо в світі звіринним. Пчоли виховують матку, як голову їх громади. Птахи при відлеті мають провідників. Звірі, що на других гуртом нападають, та гуртом боронаться, мають провідників.

Провідники, це найперше вроджені талани, а дальше талани розвиті вихованням. Що очи, уха, мозок серце для тіла, те провідники для громади, для народу. І як чоловік не знає дійсної вартости ока, або уха, так можуть люди не знати дійсного значіння провідників, доки їх не стратять.

Розумні люди цінять своїх провідників, як цінять свої очи та свої уха.

За[illegible] нерозумні провідників ненавидять. Як розпущені діти ненавидять [illegible] що хочуть їх вчити, провадити та від лихого здержувати.

Як добрі провідники громаду [illegible] вперед, так злі провідники [illegible] в [illegible]

[illegible] коли в ній заявиться [illegible] чоловік. А [illegible] два хруні, мудрагелі [illegible] природи злочинні вдачі [illegible] такою вдачею не може ж[illegible] Коли встає рано, [illegible] А яке б то [illegible]

[illegible] працюють [illegible] зайде, то [illegible] збаламутити [illegible]

[illegible] Можуть цілу добру [illegible] під дурного хату". І [illegible] пізніший час громада побачить, де опинилася, то злочинці ще й насміються: „А ваші голови де були — скажуть вони — ваш розум де був?... Ви нас слухали?"

[illegible] коли серед громади заявиться [illegible] злочинна натура, то розумна громада безпощадно таку силу припиняє. Скаже: „Або рота не отворяй, або забирайся в світ за очи, коли не хочеш більшого лиха собі напитати".

Для злочинців не можна мати милосердя.

Це ті справи, що треба мати на увазі, коли ходить про громадське життя.

ЗАМОВТЕ СОБІ НЕГАЙНО ОЦІ КНИЖКИ:

Великі Роковини .... 75ц.
Протокол Семого Собору Української Греко-Православної Церкви в Канаді .... 25ц.
Чартер і Статут Української Греко-Православної Церкви в Канаді .. 15ц.

Замовлення й гроші слати на адрес Консисторії:
Consistory of the Ukrainian Greek Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ВОНИ ПЕРШІ І ВОНИ ПОСЛІДНІ.

Кілько буде всіх українців на світі? Кажуть, що 40, що 45 мільйонів. А може і 50, коли дочислити б тих, про яких чужі українцям статисти не згадують.

Є на світі люде, які не вважають українців народом. Відмовляють їм права на таку назву. Кажуть: Щоби бути народом, треба мати державу. А були й такі, які казали, що: українців не було, нема і не буде.

Однакож українці є. І не те важне, чи чужі признають українців народом, але те, чи самі українці себе народом признають. Лише українське слово для укаїнської справи є рішаючим.

Минувша війна поставила була українську справу на видне місце. Хоч була ще в ярмі, але вже світ почав їй приглядатися. Вона таки є! — казав він. Прозорливці ворожили їй недалеку і гарну будучність.

Нинішна війна поставила українську справу в хвилеве забуття. Коли боротьба йде між сильними, то вся увага світа на сильних звернена. Бо на военній вазі важиться готова сила, а не та, що колись виросте.

З народів, що не мають держави, але світ про них говорить, як про нарід, це жиди. Одні говорять про них прихильно, другі неприхильно, та всі вважають їх остілько важними, що мусять про них говорити.

Жиди заважують на вазі світа великою свідомістю своєї справи. Великою посвятою для неї.

Жиди заважують на вазі світа майном. Можна не бачити убогого жида, але світ мусить бачити багатого, а ще більше міліонера. Він був силою перед війною, він сила в війні. Дальше — жиди мають людей на державних і політичних становищах в усіх краях. Мають сильну пресу, що день денно світови про жидівську справу говорить. І самі протижидівські рухи роблять жидівську справу голосною.

Нинішна війна з самого початку поставила українську справу в важке положення. Наділі нинішна війна — це війна і проти українців. Обчислена, вимірена війна!

Знищення, яке робить війна по широких просторах світа, засягнуло українців найперше.

Прийшло до того, що нині не тілько світ про українців не думає (хіба йому до того!), але й самі українці не знають, що про себе думати. Не тілько від світа, але й самі від себе вони непроходимим муром повідгороджувані.

Нинішний час можна змалювати словами колишніх козаків-невольників, що співали:

Ой нема, нема ні вітру, ні хвилі
Із нашої України —
Чи там раду радять, щоб на турка
Не чуємо на чужині! (стати?

Та не диво, що світ не думає про Україну. В нього свое лихо. Однакож є таки на світі хтось, що може і повинен українською справою клопотатися — а таким є самі українці.

Україна, це не сама Українська Земля понад Дніпром і Дністром. Україна — це Нарід. І той, що на історичній українській землі, і той, що розсипаний по всіх сторонах світа. Україна — це кожде щире українське серце, щира українська душа; кожда українська родина і громада.

Несповна 2000 літ, як жиди розійшлися з Палестини. Громадами, громадками. І були часи, що по містах багатьох країв не можна було жити їм побіч з другими людьми — для них були призначені окремі частини міста, де вони мусіли жити лише самі з собою. Така частина звалась „ґето", або „ґетто".

Головне населення ґета було невчене, небогате, а деколи й дуже убоге. Однакож ґето було для жидівської справи великою силою, саме тим — що жидівство в ґетах держалося дуже сильно своєї віри, своєї синагоґи (церкви), своїх народних звичаїв і цілої жидівської культури. „Ґета" були острівцями та оазами жидівського життя. Там задержувалось жидівське життя непопсованим, і таким передавалося з покоління в покоління. Це були колиски, де в час найбільшого для жидів лихоліття, колисалася і доглядалася будуча жидівська сила. По ріжних краях, далеко від рідної Палестини.

Українська справа нераз і не два переживала страшне лихоліття. Лежала вона потоптана на земли, коли по Українській Земли перейшла Батиева орда. Українській справі домовину тесала давна Польща. Українську справу розпинали Петро і Катерина московські. Про ню голосили Валуеви, що: України не було, нема і не буде.. Нераз над Українським Народом шаліла буря, заподівала багато лиха, а там втихала — і тоді українське життя знов піднималося, росло і набирало сили.

Таке було колись, таке і нині. Буря не вічна, а життя живого народу вічне. Його можна понівечити й ослабити, але не можна вбити.

Маючи все те на увазі українці не можуть зневірюватися. Коли всі перестануть про них думати, нехай українці ще живійше і твердше про себе думають. Коли всі українську справу накриють мовчанкою, нехай тоді українці про свою справу ще завзятіше говорять.

Коли світ не схоче слухати, нехай говорять самі собі. В своїх родинах, в своїх домах, в своїх хатах. Аджеж українська хата для щирого українця більша, ніж цілий чужий широкий світ. Батько-мати нехай говорить дітям, дід внукови, сусід сусідови. Того буде досить. Нехай говорять витревало, а прийде час, що знов до того голосу зачне широкий світ прислухуватися.

Світ може дбати про українську справу, коли захоче, а українець ні! — він мусить за ню дбати завсігди. Бути при ній першим і послідним.

Лише таким повинно бути відношення гідного українця до української справи!

—=(†)=—

ТРЕБА БІЛЬШЕ РІШУЧОСТИ.

Коли на Соборі в Саскатуні минулого року поставлено рішучий опір тим, які пхалися на Собор для роблення галабурди, то не тілько Собор відбувся спокійно, але і ціла церковна справа стала на твердий ґрунт. Одна хвиля рішучости зробила велике добре діло.

Сила, що пхалася на Собор, також була вперта. Однакож коли побачила, що проти її впертости стала така рішучість, що не жартує, то зрозуміла, що красше для неї не викликати всіх вовків з ліса. З того нехай буде наука загалови.

Серед широкого загалу є багато добрих людей. Найбільше є всюди добрих, тихих, чесних людей. Ціла громада може складатися з самих добрих людей.

Та одна є біда — що тим добрим людям бракує нераз рішучости. Це такі добрі, що перед кождим вступляться, перед кождим змовчать, кождому зроблять дорогу, кождого приймуть. Як той Гринь, про якого писалося, що й лютому ворогови відчиняє двері, та: „Прошу сідайте і кажіть щось доброго... Тай може ви ще не обідали".

Добрим бути, це ще не все. І Христос проповідував смиріність, терпеливість, любов, однакож коли бачив непоправних грішників, що збезчещували церкву, то буком гонив їх з церкви.

Щоби доброта була вартна, вона мусить бути і свідома і рішуча. Візміть чоловіка, що має золоте серце — але не хоче нічого читати, ні думати, ні знати; не вміє і не хоче проти зла стати — яка користь з його доброго серця?

Колись Козаки-Запорожці були добрі люди, богобойні, побожні. Але були і завзяті. Коли ставав перед ним ворог, то козак життя свого не жалував, мук не боявся, і йшов завзято проти лихої сили. Тому козацтва вороги боялися. Тому безсмертна слава за козаками зосталася. За їх відвагу, за їх завзяття!

Сотні літ ворожі орди нападали на українську землю і нищили українське життя. Це було в Европі.

Нині тут те саме продовжується.

Берімо яку будь українську громаду, які турки, які татари, які яничари, які хруні, які печеніги та половці до неї вже не заходили! Які чужі „місіонарі" з своїм крамом серед неї не розкладалися! До яких груп, партій, вір і безвір не тягнули!

Є дві силі, що роблять лихо. Одна — це „чужа рука", це чужа політика, яка посилає своїх висланників, щоби баламутили загал.

Друга сила — це місцеві одиниці, що немов для хрунівської роботи народилися. З природи злочинні натури. Вони можуть не мати з хрунівської роботи ніякої користи, однакож без хрунівства жити не можуть. Зявиться висланник „чужої руки" в громаді, вони вже кругом него. Заїде „місіонар" чужої церковної, чи якої хочете політики, щоби розбивати громаду, вони відразу стають його апостолами. Хто не зачав би руїнницької роботи, вони перші прикладають до неї руки.

Тай ще з яким завзяттям! Не сплять, ходять, бігають, агітують, намовляють, переконують, затягають до себе, дають власні гроші, роздають ворожі картки і газети, поширюють брехні, яких ворожа сила достарчає... І це роблять вони найчастіше тому, що до того тягне їх злочинна жилка.

Певна річ, що з таких рекрутуються і продажні хруні. Коли є охота робити зло дармо, то ще більша буде, коли хтось заплатить.

Таких місцевих злочинних осіб може бути дві, або три, а вже ціла громада „добрих людей" журиться:

— От напасть! От божа кара! От нелюди! І нащо їм таке робити! Сорому не мають. І хто знає, якого лиха вони нароблять! От біда!...

Журяться люди і показують свій не-

(Продовження на стор. 4-ій).

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го [illegible]
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 213—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN

АРХИПАСТИРСЬКЕ РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ.

[illegible]

...землі між народами і Боже благоволення? Невже це все лише пустотня мрія?

Ні. Великі Божі обітування, як здійснялися віками, так здійсняються і в наші [illegible] Світло Боже, як сяло, так сяє й [illegible] і Божі обітниці, і Боже [illegible] займатися таки нами самими [illegible] силами. Вони не мають до нас [illegible] спосіб понад нас, [illegible] Бог дав [illegible] ми ж маємо [illegible] світлом [illegible]

...рішні хвилювання, теперішня борня всіх проти всіх. Народжений Господь — „Отець Будучого Віку". Він в Ним визначений час принесе повністю мир та любов на землю. Вони прийдуть таки через самих людей, які все повніш будуть приймати слово Господнє і заплановувати своїм життям Його Небесне Свято.

Нехай же перша коляда Христова, коляда проспівана Йому самими Ангелами, нехай та коляда знайде повний вірний [illegible] відклик в наших душах і так нехай задзвонять наші сучасні коляди [illegible] прославлення Народженого Господа.

Він — „Отець Будучого Віку". Він — [illegible] єдина надія.

[illegible] згине в свій час [illegible] між людьми

Щасливі й мирні народи в спокою [illegible] дорогами

[illegible] з ними поступатиме і наш о[illegible] вільний та щасливий на[illegible]

[illegible] бути тепер, в наші [illegible] А з нею, з та[illegible] наші [illegible] прославлення [illegible] „Отця Буду[illegible]

[illegible] Ісус Христу, Народ[illegible]

[illegible] благословенням і волею Церкви

[illegible] Американський [illegible] Канадійський

Іоанн Теодорович.

ТРЕБА БІЛЬШЕ РІШУЧОСТИ.

([illegible] з стор. 3-ої).

[illegible] дві-три місцеві хруні [illegible] громади. Адже нехай би [illegible] мади пальцем по[illegible] так той присів би [illegible] пальцем, а завтра ку[illegible] з громади гля[illegible] злочинцеві, [illegible] своїх очей [illegible] коли б кождий [illegible] ноги [illegible] зараз побачила [illegible] А вже коли б оден [illegible] а зараз [illegible] кож[illegible] чи мовчати, чи [illegible] збиратися" [illegible] коли б в [illegible] рішучість! [illegible] мала би відваги [illegible]

[illegible] прикладом для [illegible] За [illegible] рахувались [illegible]

[illegible] то вона [illegible] не подумає! [illegible] Чому не по[illegible] до тої сили, [illegible] справі ли[illegible] громада нарікає. [illegible] роботи не [illegible]

[illegible] свідомости, але [illegible] більше рішучо[illegible] проти зла не [illegible] поможе тим. [illegible]

[illegible] треба пам'ята[illegible] громади мати на ува[illegible]

СВ. ІЛАРІОН, МИТРОПОЛИТ КИЇВСЬКИЙ, 1051—1068.

МОЛИТВА ЗА ЗЕМЛЮ РУСЬКО-УКРАЇНСЬКУ.

Владико Господи, Боже наш, Високий і Славний Чоловіколюбче, відплачуючий за труди славою і честю і творичий нас сучасниками Свойого Царства.

Як добрий, помяни нас убогих Твоїх — імя бо Твоє Чоловіколюбець. Коли і добрих діл не маємо, але задля Твоєї ласки спаси нас; ми бо люди Твої і вівці пасовищ Твоїх, і отара, яку тільки почав Ти пасти, відорвавши нас від погибельного ідолослуження.

Пастирю Добрий, що положив душу свою за вівці, не зоставляй нас, коли ми ще блудимо; не відкидай нас, коли ще грішимо перед Тобою, як новонаймиті слуги, що не у всьому вміють догодити панові свойому.

Не полишай нас тому, що мало нас, але скажи нам: Не бійся малий мій народе, бо добра бажаючий Отець ваш дасть вам царство.

Багатий ласками і добрий щедрістю, Ти обіцявся приймати тих, що каються і ждеш навернення грішних. Не пригадуй великих гріхів наших, прийми нас, що звертаємось до Тебе, уневаж записки гріхів наших, втихомир гнів Твій на нас за те, що прогнівили ми Тебе, Чоловіколюбче. Ти наш Господь і Твоя є влада — жити нам, чи вмерти.

Злагідни гнів Твій, о Милосерний, який належиться нам за діла наші. Відведи від нас спокуси, бо ж земний порох і нікчемність ми, і не входь в суд з слугами Твоїми. Твої ми люди — Тебе шукаємо, хочемо бути Тобі любими і до Тебе звертаємось: згрішили ми, зло заподіяли; не береглися і не творили ми, так, як Ти заповідав нам. Бо ми діти землі і земному кланяємось і неправду діємо перед лицем Твоєї слави. Прихотям тіла віддаємося, коримося гріхови й клопотам життєвим. Втікаємо від свого Владики — убогі без добрих діл, злочинні задля неправедного життя. Плачемо, благаємо, і молимо, і каємося у своїх злих ділах, і просимо: щоб Ти страх свій післав у серця наші. Молимо, щоб на Страшному Суді помилував нас.

І тепер нас спаси, благослови, глянь на нас, прибудь до нас, змилосердися і змилуйся. Твоє ми творіння і діло рук Твоїх. Коли Ти на гріхи наші будеш глядіти, Господи, Господи, хто встоїться перед Тобою? Коли відплатиш кожному за діла його, то хто спасеться? Від Тебе походить очищення, від Тебе ласка і рятунок, і душі наші в руках Твоїх, а життя наше в волі Твоїй.

Доки будеш глядіти на нас ласкаво, доти в добрі житимемо; а коли з гнівом глядітимеш на нас — згинемо, як роса ранішна, не встоїмось, як порох перед вітром.

І тепер малими себе почуваючи, ласки Твоєї просимо: Помилуй нас Боже по ласці Твоїй великій. Все добре від Тебе до нас приходить, а все неправедне від нас до Тебе.

Всі ми ухиляємося від доброго і праведного — нема ні одного із нас, щоб про вічне дбав і за вічне змагався, але всі про земне життя дбаємо.

Змаліла бо праведність на земли не перед Тобою, опікуном нашим, але між нами, що Тебе не шукаємо. І тому страхаємося, щоб не заподіяв з нами так, як заподіяв Ти з Єрусалимом за те, що залишив Тебе і не пішов вказаним Тобою шляхом.

Потерпи нам, Боже, ще і це, Довготерпеливий, уменши полумінь гніву Твого. Ти сам справляєш людей Твоїх на Твої правди і навчаєш нас творити Волю Твою, бо Ти Бог наш, а ми люди Твої, частина Тебе Самого і Твоє наслідя.

Не здіймаємо рук наших до Бога чужого, не йдемо за фальшивими пророками, ані навчання єретичного не додержуємося. До Тебе правдивого Бога прохання засилаємо, до Тебе живучого на небесах очі зводимо, до Тебе руки наші здіймаємо: Визволь нас від напасти, будь милосерний для нас, кличучи нас грішників до покаяння, і на Страшному Суді від стояння по Твоїй правиці не відлучи нас, але до участи праведних Твоїх і нас зачисли.

І доки стоїть світ, охорони нас від влади чужинців, і нехай не упосліджуються люди Твої, як люди засуджені на страту; і паства Твоя нехай не буде зайшлою по землях чужих, щоб не сказали чужі народи: Де ж є Бог їх!

Не допускай на нас, народ Твій, туги, голоду, напрасної смерти, огню, потопу, щоб не стратили надій малодушні на ласку Твою.

Мало карай, а багато милуй, не посилай ран, а милосердно лікуй, малим вражай, а великим звесели — бо не зможе єство наше довго носити на собі гніву Твого, як стебло не витримає огню.

Будь ласкавий і змилосердися над народом Твоїм: від війн охорони, спокій затверди, держави і народи втихомир і благовірного князя нашого Ярослава Володимировича й державу його від нападу чужих племен охорони. Боярів врозуми, міста наші розшири, Церкву Твою Православну розшир і звелич; наслідя Твоє охорони, чоловіка, жінку і дитину спасай і порятуй; тих, що в роботі, в полоні, у вязницях, в подорожах, в плаваннях, в засланнях, голодних і жаждучих і нагих — всіх їх помилуй, всіх потішай, всіх звесели, радість дай їм духовну і тілесну.

Молитвами Пречистої Твоєї Матері і всіх святих небесних сил, і Предтечи Твого Хрестителя Іоана, апостолів, пророків, мучеників, преподобних і всіх святих. Змилосердися над нами, щоб ласкою Твоєю охоронені в єдинстві віри, вкупі, і в утіхах радісно прославимо Тебе, Господа нашого Ісуса Христа, з Отцем і Пресвятим Духом, Тройцю нероздільну, единобожественну, царствуючу на небесах і на земли, — ангелам і людям, видимому і невидимому творінню — тепер і завжди і на віки вічні. Амінь.

(Дослівний переклад з старо-української мови зладив Ол. Луговий).

ЗАВВАГА Перекладача: — Великий письменник нашої давнини, святий митрополит Київський Іларіон, перший наш митрополит-українець і другий з українців-єрархів Української Православної Церкви (першим був преп. Лука Жидята, епископ Новгородський, 1035—1059), був учнем Київської школи, заснованої Володимиром Великим. До вибору у митрополити займав становище старшого священика в селі Берестові під Києвом. Визначався як талановитий письменник-проповідник, високо освічена і глибоко релігійна людина. До нас дійшли його твори: „Слово о Законі і Благодаті", „Похвала Кагану нашому Володимиру", „Приречення Православній Вірі" (на жаль лише уривки) та „Молитва за землю русько-українську" (у цілости). Обраний у митрополити зо священиків, 6 вересня 1051 року.

У творах митрополита Іларіона високий патріотичний настрій, багацтво зворотів і порівнань, а попри те глибоке чуття і щирість ставлять його на чоло нашої давної літератури, — я сказав би, —нарівні з другим генієм України нових часів, Шевченком. У молитві, св. Іларіон наче б відчував майбутність Українського Народу, тож просить Бога,—„Доки стоїть світ охорони нас (український нарід) від влади чужинців, щоб (український народ) не упосліджувався, наче засуджений на страту і щоб не був приблудою по чужих землях".

Зокрема, митрополит Іларіон молиться за розвій Православної Української Церкви і держави, (гідна відповідь з перед 900 літ українським католицьким історикам, що і самого св. Іларіона хочуть зачислити до католиків). Зазначу, що молитва Іларіона і його Приречення віри (при хиротонії у митрополити), так високо цінилися, що ще у 16 віці українські митрополити виголошували те Приречення при висвяті, а Молитва вживалася аж до зліквідовання Української Православної Церкви (1685 року) у всіх значніщих Богослужбах.

Більшість істориків Церкви схиляється до думки, що св. Іларіон займав митрополичу катедру до 1054 року, а після нього наступив митрополит Єфрем. Але в давних каталогах Київських митрополитів існує дуже правдоподібний здогад, що Іларіон і Єфрем це одна особа, бож Іларіон — це світське імя нашого першого митрополита, а перед висвяченням у митрополити св. Антоній Печерський постриг його у черці. При постригу й досі у православних звичайно дається нове імя. Отже, дуже можливо, що св. Іларіон прийняв чернецьке імя Єфрема, і під цим імям керував православною Українською Церквою коло 20 літ, до року 1068, коли то через старість пішов на спокій і через три роки вмер.

За здогадом промовляє те, що митрополит Єфрем I був з походження українцем (як, зрештою і митрополит Єфрем II). Знов же і в грецьких істориків не згадується, щоб кого будь з Києва у ті часи у Царгород для висвячення посилали, хоч говориться ясно, що патріярх Михайло Керулярій Іларіона у митрополити благословив. Рік прибуття з Царгороду наступного нашого митрополита, Юрія, точно не установлений (хитається між 1063—68 роками). Отже багато данних промовляє за тим, що Іларіон і Єфрем I — це одна особа. Докладно відомо, що св. Іларіон посвятив церкву й монастир св. Юрія в Києві. Память його у давнину святкувалася 21 жовтня, та в пізніших часах його стали змішувати з єромонахом Іларіоном Великим, його сучасником.

Ол. Луговий.

ВИЙШОВ З ДРУКУ Й ПРОДАЄТЬСЯ
ШКІЛЬНИЙ СПІВАННИК"
вложений славним українським композитором К. Стеценком.
Співанник містить 38 пісень під нотами й коштує лише 25 центів з пересилкою. Замовлення й гроші (почтовим переказом, або стемплями) слати на адресу:
Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ВИСКАЗИ З ПРОПОВІДЕЙ.

Багато більших англійських часописів подають загальний зміст проповідей визначніших міських священиків і сильніші вислови наводять дослівно. Тут подаємо деякі з таких:

— Релігія, що колись була стовпом хмари в день, а вогненним стовпом в ночі; що колись йшла наперед історії і провадила народи; стала ніби амбулянсовим відділом, що тягнеться позаді боротьби, щоби дбати про слабих і ранених. — Свящ. Ф. М. Талестон.

— Питають: Чому Бог не зупиняє війни? Це не Божа [illegible] — Свящ. МакМален

[illegible]

всесвітній мир, треба, щоби Христос Цар запанував в серці кожного чоловіка. Христос мусить також запанувати в Домі — родина мусить наново віддати себе Йому, щоби людський рід міг вратуватися від занепаду. Атмосфера Дому мусить бути атмосферою Христа, в якій перебуває любов і посвята. Новий суспільний лад мусить зявитися з того ладу, що панує в родині. — Свящ. Кінг.

Свящ. Сизо сказав, що є люди, які є лише в неділю християнами і божими людьми. Каже він:

— Багатьох каже: Неділю дам Богу, а решта до мене належить. А на ділі все що маємо мусить бути піддане Богу. Не можна казати: Та гора належить до Бога, ця долина до мене.

[illegible]

ОБРАЗКИ З ЖИТТЯ.

[illegible]

вони мають природну красу, якої тяжко наслідувати.

Той сам Крез при іншій нагоді запитав Сольона:

— Чи ти бачив щасливих людей?

— Бачив — каже Сольон. Знав одного шевця, що був щасливим чоловіком. Нині він покійний.

— А ще кого?

— Знав одного щасливого господаря. Також вже вмер.

— А ще кого?

— Купця одного знав. Не багатий був, але щасливий. Часто його згадую.

— А хіба мене не вважаєш ти щасливим? — питає Крез. — Я цар і хто багацтвом мені дорівнює?

— Ні — відповів Сольон — про тебе я того сказати не можу. Ті, яких я згадував, були щасливими ціле життя. [illegible] але вистрчало їм завсігди на [illegible] потреби життя. З родиною жили в згоді, зі знакомими також. [illegible] чесних людей. [illegible]

[illegible]

РІЧНІ ЗБОРИ.

(Гемилтон, Онт.)

Дня першого січня, 1941 р. відбулися річні збори укр. гр. прав. церкви в Гемилтоні при участи членів і ново-прибувшого пароха о. Ів. Гикавого.

Збори отворив по звичаю нашому П. Мельник, голова громади і зарядив вибір президії.

П. Ів. Попович, вже як голова президії, перевів збори точка за точкою по черзі.

Зо звіту старого заряду подано між іншим оце: — Через послідних два роки, аж до місяця вересня, м. р., нашу громаду обслугував (раз в місяць або менше) щиро і совісно, як дійсний душпастир і патріот, о. Петро Запарник з Ошави, Онт. Дай Боже нашій Церкві якнайбільше таких енергійних священиків, як він.

На прохання нашої громади Світла Консисторія надала нам вже сталого священика в особі о. Ів. Гикавого, котрий прибув до нас щасливо з дружиною з Алберти в місяці вересні, м. р. Того часу громада наша устроїла Богослуження, получене з спільним обідом в честь обох священиків.

Від самого початку о. Ів. Гикавий почав свою працю в громаді щиро і совісно.

Богослуження відбуваються три неділі в місяць, а четвертої неділі священик виїзджає на кольонію. Треба замітити, що в початках праця о. Гикавого в Гемилтоні досить трудна. Деякі люди, навіть близькі громаді, є троха байдужні. До інших трудно підступити, бо ворожа сила через довгі літа ширила свою шкідливу роботу серед податливих наших людей.

За старанням о. Гикавого відбувся досить успішно базар в користь громади. Як попередно, так і тепер наші Суміківці були живо заняті цим базаром. Замітними на базарі були ось такі працівники: Геленка Волковська, Стефка Свистун, Фр. Волковський, Анна Руда, Марія Перетятко, Мир. Лазарович, Марія і Юрчик Фастрига, Розалія Стасюк, Василь Фарбатюк, С. Волковський і, як звичайно, старші зарядові та члени. Замітним було також те, що члени греко-католицької церкви приходили і брали участь майже через цілий час базару.

На цім місци громада зложує щиру подяку всім жертводавцям, працівникам і прихильникам за піддержку цего базару, і взагалі за поперття нашої церковної справи в Гемилтоні та околиці.

До заряду громади на слідуючий рік увійшли такі члени: Отець Ів. Гикавий — почесний голова, Петро Мельник — голова (і старший брат), Петро Фарбатюк — місто-голова, В. Фастрига — рек. секр. Марія Будник — фін. писарка, Василь Ткач — касієр, Мих. Волковський і Андрій Баран — господарі, Іван Попович, П. Завадівський і пані Волковська — контрольна комісія.

На закінчення цего звіту необхідним є згадати і зложити щиру подяку п. М. Ясенівському, як дякові. Він вже майже три роки служить громаді безплатно, за що йому належиться щира подяка.

Василь Фастрига, рек. писар.

ПІДСЛУХАНА РОЗМОВА.

(Ошава, Онт.)

Здибалося двох сусідів, та почали розмову про рішні справи. Говорили про свої роботи, то про „пейди", тай дійшли аж до своїх організацій, яка робота в них робиться, та як збирають гроші на їх підтримання.

Оден розказував, як то тяжко приходиться збирати фонди на організаційні справи, бо хоч тепер люди більше роблять і більше грошей заробляють, то члени чогось скупіші стають. Однак якось помало йде: був в нас базар, пішов не згірше, бо зібрано яких 200 доларів. Але все не так, як колись, бо хоч мали на базарі гарні річи, — люди не так жертвували, як передше. Не знаю, яких би то вже способів вживати, щоби людей заохочувати. Може ви, сусідо, сказалиб мені як в вашій організації роблять? Чому ні, сусідо, скажу, виж мені як рідний брат. Чому ви скорше не спитали, я був би вам давно раду дав. Дивіться, в нас інакше. Хоч нас називають сяк і так, ми на то не дивимося, й робимо так, щоби нам добре. Вільно, чи не вільно, ми на те не зважаємо, щоби лише забавитись і заробити. Знаєте, сусідо, я вам скажу, як ми це робимо, але не смієте нікому писнути, — бо як довідаються пани з міста, то можуть нас мати на оці.

Знаєте, сусідо, бінго, колесо щастя та тикети вже вийшли з моди, ніхто не хоче вже ні грати, ні купувати, отже ми робимо інакше. В нас є всякі комірки, отже дістанемо десь тої „доброї" і так трактуємо оден одного, а як чужі прийдуть, тягнемо і їх, бо на те гроші дадуть. Друге, маємо машину, що приграє до-танцю,колиж зійдуться танцювати, — ми тоді „крепа" заводимо, а на те ласі і старі і молоді.

І так все вторгуємо пару доларів хоч воно ніби не вільно і поліція слідить, то ми робимо так, що ніхто не знає. Дехто каже що це не гарно, та я думаю, що на добру справу грати в „крепа" гріху нема. Чи як ви думаєте?

Подякував я йому за пораду тай думаю: піду до них, подивлюся і скажу зарядови нашої громади, може би й ми пустились на таку „народну" роботу. Як раз надходив їх базар отже я пішов, приглянувся добре і побачив, що там справді так „крепа" ріжуть, що аж куриться. І не тільки цивілі, але навіть їх провідник духовний програв пару доларів „на добру справу". Заохочували й бічних щоби грали. Дальше бачу, кличуть „загрітися"...

Покрутився я, подумав добре сплюнув на бік, тай вийшов з салі. Подумав я добре, тай рішив нічого не говорити нашому урядові про „нові способи" збирання фондів „на добру справу". Думаю, що таки краще триматися старих способів — представлень, концертів, товариських забав та звичайних збірок, а не пива, горілки та „крепа".

Старий член.

ПРИМІРНИЙ ТОВ. ВЕЧЕРОК.

(Редвотер, Алта.)

Дня 19-го грудня 1940 року, в день св. Николая, члени укр. прав. громади в Редвотер зібрались, щоби устроїти несподіванку, в день його іменин, п. Николі Крайчому та його жені Марії. Вечером кілька авт заїхало на подвірря п. Крайчого і около 20 людей увійшли до його хати. Зараз жінки застелили стіл, а п. В. Школьний попросив п-во Крайчих до стола і сказав кілька слів, в якій ціли ми прийшли, а то щоб віддати йому честь в день його іменин, бо він на це заслужив, як щирий член вище згаданої громади. Відтак п. В. Школьний побажав йому щастя і здоровля і многих літ. Відтак слідувала вечеря, котру жінки зі собою принесли. По вечери слідували розмови на ріжні теми аж до пізна в ночи. При кінци п. В. Школьний сказав пару слів про українську пресу і Рідну Церкву, а п. І. Садовник закликав, щоби присутні при такій нагоді по змозі жертвували на добру ціль. Слідуючі особи жертвували по 1 дол.: І. Садовик, Н. Крайчий, В. Пасічняк.

По 50цт.: В. Школьний, І. Василик, О. Пасічняк, І. Крайчий, С. Кравець, М. Солижин, Т. Доба.

По 25цт.: С. Доба і пані Е. Школьна. Разом $7.00. Гроші розділено так: на український гр. православний семинар 3 дол., прес. фонд „Вістника" 2 дол., прес. фонд „У. Голосу" 2 долярі.

На закінчення пан Н. Крайчий щиро подякував присутним за несподіванку, а присутні нагородили його і родину, як рівнож і його старенького 86 літного батька, многолітствієм.

Щира подяка жертводавцям за так гарне діло.

І. Василик.

ВПЕРТІСТЬ ПРОТИ ПРАВОСЛАВНИХ

Коли читати католицькі „Укр. Вісти" з Едмонтону, то майже завсіди є щось, щоби показати православних гіршими.

От візьмімо 50 ч. „Укр. Вістей", там є багато дечого проти православних, як в статті „Два образи".

Оповідається там, що католицька церква, то старий образ, красший, а православна — новий образ, гірший. Та яка та правосл. церква взагалі до нічого, як вона розбиває ся на секти. А католицька мовляв ні.

Та чи так воно? Чи католицька церква не розбивалася більше ніж православна? Коли добре придивитися на старий образ, то чи не гірший він від „нового" православного?

Невдоволені „Укр. Вісти", що „Кан. Фармер" написав, що гр. католицькі парохії в Алберті будуть святкувати разом з латинниками. Це для „У. Вістей" болюче, бо нагадує поляків, як це „Укр. Вісти" самі згадують, що міг таке „Кан Фармер" думати. І питають, чи баптисти, методисти, англікане і др. також латинники?

Та чого „У. Вістям" боятися поляків, коли ж вони дуже добрі католики? Ними вони повинні хвалитися, за взір греко-католикам ставити, як добрих християн і культурних людей.

Нарікають „У. Вісти", що „інформатор" в „Кан. Фармері" писав так нібм йому ходить про те, щоби наші українці стояли позаді. І кажуть „Укр. Вісти": „Коли цілий культурний світ прияв новий григоріянський календар, то чому.... це латинський?"

Коли ходить про культурний світ, то треба і григоріянський календар звати „культурним", однакож чомусь не звуть.

От в тім же числі „У. Вістей" є поданий розділ греко-католикам святкувати свята „по новому стилю", а не „по культурному стилю". Бо коли всі культурні прийняли григо. календар, то і він став культурним, або вони стали культурними від культурного календаря. А то „народи культурні", а календар „нового стилю". І так не знати, чи він також культурний, чи ні.

А варто би знати!

Г. А. П.

РІЧНІ ЗБОРИ ЦЕРКОВНОЇ ГРОМАДИ.

(Калмар, Алта.)

Свої тринадцяті з ряду річні збори, укр. прав. громада в Калмар, Алта, відбула 1-го грудня, 1940.

Збори відбулися в церкві, в год. 2-ій пополудни. Збори отворив голова громади п. С. Олекшій. Предсідником зборів був п. Ів. Захарко, а секретарем Ю. Васюта.

Звіти поодиноких членів заряду і звіт контрольної комісії вислухано і принято одноголосно. За їх щиру працю для громади, збори ухвалили урядникам вотум довіря.

Членський буджет принято той самий, що був минувшого року.

Богослуження мають відбуватися кожного місяця, а кождоразова нагорода священикови $15.00.

Збори однодушно вибрали на дальший речинець урядників громади в старім складі, лише з одною зміною. Це є доказом, що в громаді є гармонія, згода і добрий провід.

Ст. Олекшій, голова,
Ст. Мриглод, секретар.

ЗПІД БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ОКУПАЦІЇ.

Не так давно тому монтреальський часопис „Ді Монтреал Дейлі Стар" подав був вісти про відносини на Західній Україні й Білоруси, які він отримав від якогось білороса, що недавно прибув до Ню Йорку. З Білорусі виїхав він ще в липні м. р. Каже, що життєва стопа мешканців Зах. України і Білоруси під большевицько-московським пануванням значно погіршилася. Москалі не вірять німцям і тому не хочуть мати близько своєї німецької границі непевних елементів. Це спричиняє, що виарештовують над німецькою границею мешкаючих українців і білорусинів, хоч їхні предки жили тут багато століть, і висилають їх на Сибір, де тисячі з них гинуть з холоду і голоду.

Найбільше депортували большевики українців, білорусинів, а також поляків в середині минулої зими, в часі великих морозів, яких у тих сторонах не було від сотки літ. Цей білорос оповідає, що сам бачив, як одного дня привезено на станцію в Берестю Литовськім 400 чоловіками, отвертими трохами людей яких большевицька влада висилала на Сибір. Між тими жертвами большевицької жорстокости були інтелігенти, крамарі, лучше маючіся селяне, залізничі робітники та жінки польських офіцирів, що втекли зпід німецької окупації. Переважна часть з них одержала повідомлення про їхню висилку на Сибір за години перед виїздом. Розуміється, що з тої причини могли вони забрати зо собою лиш те, що можна було нести в руках. На їхнє

місця прийшли поселенці з глибокої Росії, яких большевицька влада заслала на прикордонні землі також без нічого.

З тої місцевости, де жив згаданий біларус виселено на Сибір без мічого половину населення, а на їхне місце спроваджено корінних москі[illegible]

Масові депортації не практиковані в теперішних часах в якій культурній, хоч „буржуазно-капіталістичній" державі викликують жах між населенням сел і міст, як колишні середньовічні походи татар і інших азіатських дикунів. Щоб уникнути цього переселення, населення піддається з покорою всім розпорядкам большевицько-московської влади. Депортовані присилають часом листи з дороги. У них говориться, що в часі подорожі багато депортованих в дорозі вмирає. Багато з них померли в перших тижнях по прибуттю на Сибір, де зима була дуже гостра, до якої переселенці не привикли.

Як кажуть достовірні джерела московські большевики мали депортувати зо Західної України і Білоруси понад 100 тисяч осіб на Сибір. Переважну більшість тих „визволених" большевиками нещасливців заслано до Семіпалатинська в східнім, найхолоднішім Сибірі. 75 відсотків дітей депортованих виселенців померли на засланню з холоду й недокормлювання

Полишившеся населення дуже терпить від дорожнечі всіх середників пожив, яких ціна зростає з дня на день. За існування Польщі звичайний робітник заробляв від 4 до 10 золотих на день. Московські большевики платять ту саму платню, але рублями. Рубель рівняється одному золотому. Одначе за Польщі фунт чорного хліба коштував 9 грошів, а за большевицького панування коштує 85 грошів (копійок), а білий хліб підскочив з 20 польських грошів за фунт на 4 рублі і 80 коп. Фунт цукру коштує тепер 5 разів стільки, що за Польщі й до того тяжко його дістати.

НОВА ЦЕРКВА.

(Вотерфорд, Онт.)

В той час, коли рука азіятського безбожника руйнує нашу святиню на рідній землі, в Вотерфорд, Онт. силами вірних повстала довго очікувана нова церква

Довго очікувана тому, що було тут трьох людей, а то п. Шебель п. Литвин і п. Федорчук, що через довший час підготовляли ґрунт для зорганізовання та побудовання церкви.

Дня 24 грудня 1940 року в східно-полудневій части цеї провінції на укр. греко-православній церкві поставлено перший три-раменний хрест. Того дня вірні відчули велику радість і глибоке душевне задоволення.

Нашу парохію обслугоує о. Гикавий з Гемилтону. Є вигляди, що в Брентфорді затвердне нова парохія, яка дасть більше заняття нашому пароховї.

Будова церкви вичерпала громадський грошевий засіб, і на укінчення будови братство пішло з колядою. Кромі одного господаря, який соромливо висловився про нашу церкву, всі братство з колядою щиро приймали. Коляда принесла поважну суму грошей. Імена жертводавців о. Гикавий виголосив на Богослуженню.

Д. [illegible]

ЯК КАТОЛИЦЬКИЙ ЕПИСКОП ПЕРЕВОДИВ ПРИСЯГУ ГРОМАДИ

До католицької громади в м. К прибув єпископ Бучко на візитацію. Підчас проповіди єпископ звернувся до громадян і просив їх аби вони заприсягнули бути вірними до своєї католицької церкви, церковних обрядів, та щоб не переходили до православної церкви. Епископ просив сказати слово, що „будемо" (значит: вірними), але просив сказати так голосно, аби стеля тріснула. Та на заклик єпископа люди мовчали, очевидно налякались. Епископ знов просить сказати голосно те саме „будемо". Декілька голосів зі страхом сказали „будемо", але так тихо, що стеля не тріснула. Далі єпископ просить аби всі присутні піднесли руку до гори і заприсягнули. Та громадяни так налякалися, що ніхто не підніс рук. Епископ знова каже: „брати і сестри, не лякайтеся, я присягаю вас не від горівки, а щоб ви були вірними до своєї католицької церкви" І пара десяток піднесли руки. Але єпископ цим незадоволений, а тому втрете звертається і благає, аби всі до одного піднесли руки до гори і заприсягнули. На цей раз трохи більше піднесло рук.

Цей вчинок еп. Бучка пригнобяв багатьох католиків

Для якої ж ціли єпископ приводив католиків до присяги? Річ в тім що найстарший еп. Б. вже приводив цю громаду до такої самої присяги раніш. А приводив тому, бо велике число громадян залишило католицьку церкву і створили рідну Православну Церкву, та щороку споре число приєднується до нашої церкви і це явнише їх лякає. Вони застрашені, що найкращі громадяни залишили римську церкву і створили свою рідну. Присутній.

(Дніпро).

МОРАЛЬНА ДЕПРЕСІЯ.

В більшости християне мало думають про виправлення свого життя, і не хотять іти за прикладом святих угодників Божих, а наслідки з того сумні, бо кожну країну доводить до моральної депресії.

В Зединених Державах ця депресія йде з повною руйнуючою силою. Сенатор Каппер одного часу сказав таке

„Майже кожний старається знищити другого"

В Зединених Державах щотижня кінчає життя самогубством 450 душ. На протязі року число душогубств доходить до 10.000 душ

В минулому році було замкнено 8.000 церков, і 60.000 церков не набули ні одного нового віруючого.

В такій культурній країні, як Зединені Держави, пропало без вісти 60,000 душ.

Один письменник подає, що в Зед. Державах є поверх 500.000 молодих злочинців і пояснює, що особливо молодь стоїть на 1-ім місці по нарушенню Божественних і людських законів. Утримання цих злочинців доходить до 6 міл. дол на рік. Злочинці знаходяться у віці між 19 і 21 роками. В Америці 17 мільйонів хлопців і дівчат шкільчого віку не одержують ніякого релігійного виховання

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

КРИДОР, САСК.

По 1 дол.: В. Гуднюк, П. Парчевський, Я. Корпан, В. Ференц, І. Газельбавер, Л. Ворона, Й. Возніца, Текля Корпан. Василина Газельбавер, З. Драган, А. Марко, В. Мартінович, А. Воробець, П. Тварипський, Т. Мельник, К. Федейко, С Цвина.

По 50цт.: Меланія Драган.

Дрібна збірка $1.13

КАДВОРТ, САСК.
(Збірка о. Є. Грицини)

По 1 дол.: В. Струган, Б. Кіндрачук, В. Попович, І. Грицюк, В. Табачнюк, Ю. Котелко, В. Колендрицький, В. Трансконський, Н. Цалин, І Козовик, С Коваленко, В. С. Ковбуз, Н. Трішук, Н. Наконечний, І. Бицкал, П. Тріщук.

По 25цт.: Параска Кіндрачук.

СІЧ, МАН.
(Збірка о. Т. Ковалишина)

По 50цт.: пані Марія Пропан, пані Анна Мануляк.

По 25цт.: І. Мануляк, І. Сторожук, В. Гнатів, пані Настя Мануляк, пані Текля Цетульська, пані Юлія Гнатів

По 10цт · П. Курчаба

СЕМБОРҐ, САСК.

По 1 дол. А. Гливка, І. Лабюк Г. Паскарук, Т. Воронюк, Н Паскарук, В. Чубей, Я Олексів, Н Калиновський, М Старчук, Т Стойко, І. Дяниснюк.

СМАТС, САСК.
(Збірка о. Є. Грицини)

По 1 дол.: М. Кінар Г. Малько, І. Коваль, І. Щербань, Н. Кінар, І Кінар, Ф. Коваль, В. Попович, М. Щербань, І Кєюндзина, Н. Кінар, Ф. Мантика, Н. Малько, П. Дептух, П. Гришів, В. Щербань, І. Д. Байда.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Е. С. Улина.
Січень.

26. Неділя. — Форт Френсес.
Адреса: — Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. Ковалишина.
Січень.

26. Неділя. — Виста.

Лютень.

2. Неділя — Менаі
9. Неділя — Сенді Лейк
15. Субота, Стрітення. — Россборн
16. Неділя — Еигуевил
23. Неділя — Січ

Адреса: — Сенді Лейк

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василіва
Січень.

18. Навеч. Богоявлення. — Белис
19. Богоявлення Госп. — Смокі Лейк
20 Собор св. Ів. Хр. — Гемлин
26. Неділя — Вастейо

Адреса: Смокі Лейк, Алта

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Є. Грицини.
Січень.

18. Субота, Навеч. Бог. — Смате
19. Нед., Богоявл. Госп. — Вакав.
20. Пон Соб. св. Ів. Хрестителя — Ст. Джулиен
26. Неділя. — Єлов Крік.

Лютень.

2. Неділя. — Вакав.
9. Неділя. — Ст. Джулієн
12. Середа. Трьох Святителів. — Тернопіль.
15. Субота. Стрітення Господнє — Смате
16. Неділя. — Кадворт
23. Неділя — Вакав

Адреса: Бакс 155, Вакав, Саск

Церковний Календар.

СІЧЕНЬ 1941

16 Ч. Малахії пр.
17 П. Собор 70 Апостолів
18 С. Навеч. Богоявл. Теоп.

19 Н. Богоявлення Господнє
20 П. † Собор св. Івана Хрест.
21 В. Преп. Григорія Печерського
22 С. Поліевкта, преп. Євстратія
23 Ч. Григорія преп. і Доментія
24 П. † Теодосія Великого
25 С. Мч. Татіяни

26 Н. Нед. по Богоявл. Єрміла м.
27 П. ОО. в Синаї
28 В. Павла Т., Йоана Кищника
29 С. Покл. ок. ап. Павла
30 Ч. † Антонія Вел.
31 П. Атанасія і Кирила Олекс.

ЛЮТЕНЬ.

1 С. Прп. Макарія

2 Н. 32 Нед. по З. св. Д., Закхея
3 П. Максима
4 В. Пр. Анастазія, Тимотея
5 С. Климентія. Агафангела
6 Ч. Ксенії прп
7 П. † Григорія Богослова
8 С. Ксенофорта й ін.

9 Н. Неділя Митаря і Фарисея
10 П. Пп. Єфрема
11 В. Преп. Лаврентія, мч. Романа
12 С. Трьох Святителів
13 Ч. Кира й Івана безсребр.
14 П. Трифона мч.
15 С. Стрітення Господнє

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. М. Боднарчука.
Січень.

19. Нед. Йордан — Годсон Бей Дж
20. Пон. Св. Ів. Хрест. — Ервуд
26. Неділя — Флин Флон

Лютень

2. Неділя — Шеррідон.
9. Неділя. — Арран (місто)
12. Середа. Трьох Святих — Стинен
15. Субота. Стрітення. — Гайс
16. Неділя — Норквей (місто).
23. Неділя. — Сторджис

Адреса: — Арран. Саск. Скринка 65

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. А. Горбая
Січень.

19. Нед., Богоявлення. Етелберт
26. Неділя. — Шортдейл

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Д. Ф. Стретійчука.
Січень.

19 Йордан — Пайн Ривер
20. Соб. св. Івана. — Рейвер
26. Неділя — Роркток

Адреса: Давфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Ґліцького
Січень.

26. Неділя. — Дуфрост

Лютень.

2. Неділя. — Брендон
9. Неділя. — Поплар Парк
15. Суб., Стр. Господнє. — Селтон
16. Неділя — Тиндал
23. Неділя Іст Селкірк

Адреса: 263 Тороті Ст. Вінніпег

Устав Церковний.

Січень 1941.

19 **Неділя Богоявлення:** Повечеря велике з всенощним Утр. Еван Марка І: 9—11. Літ. Вас. Великого Ап Тим II: 11—14. III: 4—7. Еван. Мат III: 13—17 Водосвяття.

26 **Неділя по Просвіченню** Гол. 6 Утр. Єв. Мат. XXVIII: 16—20. Літ. Ап Єф. IV: 7—8. Еван Мат. IV: 12—17

Лютень.

2 **Нед. 32 по Зісл. Св. Духа** (Закхея) Гол. 7 Утреня Єв. Марка XVI 1—8. Літ Ап. 1 Тим. IV: 9—15; Еван Луки XIX: 1—10.

9. **Неділя Митаря і Фарисея:** Гол 8. Еван Утреня Марк. XVI. 9—20 Літ Ап. 2 Тим. III: 10—15; Єв. Лук XVIII 10 14

12. **Середа Трьох Святих:** Утр Еван Івана X: 9—16 Літ. Ап. жид. XIII: 17—21. Мат. V: 14—19.

15. Субота. **Стрітення Господнє:** Утр Еван Лук. II: 25—32 Літ. Ап жид. VII 7 17 Єва Лук. II: 22—40

16 **Нед. Блудного Сина:** Голос 1 Утр. Еван. Луки XXIV: 1—12. Літ Ап. 1 Коринтян VI: 12—20 Еван. Луки XV: 11—32.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

РІК XVIII WINNIPEG, MAN., FEB. 1st, 1941 ВИННІПЕГ, МАН., 1-го ЛЮТОГО, 1941. ЧИСЛО (359) 3

ВІСТИ З ДІЄЦЕЗІЇ.

Громади ухвалили резолюції.

Консисторія на днях отримала резолюції про духовну злуку з Українською Греко-Православною Церквою в Канаді від таких громад:

1. Громада св. Юрія, Давфин, Ман. Резолюція ухвалена на зборах, що відбулися 15 грудня, 1940. Зборами проводив п. Гнат Галик, а секретарювала пані Марія Юрків.

2. Громада св. о. Николая, Годсон Бей Джонкшин, Саск. — Збори відбулися 29 грудня, 1940. Предсідником зборів був п. Василь Саранчук, а секретарем п. Іван Кудляк.

Нова громада.

В Дорбен, Ман., на схід від Арран, Саск., зорґанізувалася нова українська православна громада. Організаційні збори відбулися третього дня Різдвяних Свят, 9 січня, по Богослуженню, яке відслужив Всеч. о. М. Боднарчук з Арран. На разі вписалося 11 членів. До уряду нової громади увійшли такі:

М. А. Гелаш — голова, Гр. Бабій — секретар, П. Осадчук — касієр, Н. Саврук і П. Мерко — старші брати, А. Яровий і п. Ганущак — контрольори.

Два Ювілеї.

З кінцем грудня, 1940, православні українці обходили два ювілеї: 30-літний Ювілей громадської діяльности Прот. В. Кудрика та Ювілей 20 літ священичої праці Прот. С. В. Савчука. Оба ювілеї були докладно й обширно описані в „Українськім Голосі", отже тут ограничаємося лише до короткої згадки про них.

Ювілейне приняття для о. Кудрика відбулося вечером, 27 грудня, в салі Інституту ім. П. Могили в Саскатуні. На приняттю, крім місцевих громадян, було також велике число делегатів та учасників зїзду, який саме того дня закінчився. Предсідником вечері був о. С. Гребенюк. Ювілейні промови виголосили адв. Ю. Стечишин, адв. Д. Янда, адв. Я. В. Арсенич, о. Кусий, п. Г. Сліпченко п. П. Кравченко та о. С. В. Савчук. Предсідник вечері вручив о. Кудрикові дар від українського православного громадянства, а п. Івась Грещук від саскатунського відділу СУМК. О. Кудрик у відповідь виголосив гарну промову, в якій щиро подякував за таку милу несподіванку для нього, як також порушив при тім, в питомий йому спосіб, деякі важні питання нашого сучасного життя.

Ювілейне приняття для о. Савчука відбулося у вівторок вечір, 31 грудня, в салі української православної громади св. Михаїла в Винніпегу. Підготовпням до ювілею занявся заснований в Винніпегу комітет, який порозумівався в цій справі з священиками Української Православної Церкви та видніщими громадянами по всіх усюдах Канади, отже до ювілею о. Савчука причинився фактично весь український православний загал в Канаді. До ювілейного комітету входили: о. І. Дмитрів, пані Ольга Войценко, пані Юлія Бачинська, о. П. Ґліцький, посол Н. В. Бачинський, доб-ка Наталя Ґліцька і редактор М. Стечишин.

Господарем ювілейного приняття був посол Н. В. Бачинський. Крім нього промови того вечора виголосили: Мир. Стечишин, о. Дмитрів, Я. В. Арсенич, пані Юлія Бачинська (вручила дар пані Савчуковій від манітобських жінок), о. Ґліцький (вручив дар-готівку о. Савчукові), доб-ка Наталя Ґліцька (вручила букет живих цвітів), пані Ольга Войценко (вручила килим від жіноцтва в Сучаві, Ендрю і Виллингдоні, Алта), о. Уляш, п. Ю. Буґера, п. В. Данилюк і пані А. Лучик.

На закінчення господар уділив слова пані Савчуковій та шановному о. Ювілятові, які висловили щиру подяку всім присутнім та взагалі всім тим, що причинилися до цього свята.

ЩЕ РАЗ — ХТО ВОЛОХАТЮК?

Від якогось часу Волохатюк, як вже відомо, став свого роду вандрівним священиком. Оголошував себе місіонарем Укр. Прав. Собору з Винніпеґу, а коли винніпеґська громада заявила, що вона не признає Волохатюка своїм місіонарем, то він почав оголошувати себе **„українським автокефальним православним священиком"**. От в „Новім Шляху" з 13-го січня, 1941 р. є поміщене оголошення Волохатюка, що починаєсь:

„БОГОСЛУЖЕННЯ укр. автокефал. правосл. священика о. Т. Д. Волохатюка"...

Отже питання, яким саме „укр. авток. прав. священиком" Волохатюк є? Чи звязаний з якоюсь Церквою тої ж назви, чи може самозванчим, то є — незвязаним з ніким, отже безцерковним „укр. автокефальним правосл. священиком".

Волохатюк був священиком Укр. Прав. Церкви в Канаді до кінця серпня 1932 року. А вже в „Вістнику" з 1-го вересня 1932 р. появилось таке повідомлення Консисторії:

„Подається до відома усім парафіям і членам Української Греко-Православної Церкви, що свящ. Т. Д. Волохатюк, послідними часами парох в Прілейт, Саск., є тепер суспендований і йому заборонено виконувати священодійства".

А в „Вістнику" з 15-го жовтня 1932 р. було друге урядове повідомлення Консисторії такого змісту:

„Повідомляється всіх заінтересованих, що о. Т. Д. Волохатюк зістав виключений зі складу духівництва Української Греко-Православної Церкви в Канаді, і як такий, не може дальше виконувати обовязків священика згаданої Церкви. Виключення Волохатюка увійшло в силу дня 15 жовтня, 1932, і наступило внаслідок переведення над ним Церковного Суду згідно з Статутом Української Греко-Православної Церкви в Канаді".

Від того часу до нині Волохатюк стоїть поза Укр. Прав. Церквою в Канаді. Додати б, що від часу виключення він ніколи не звертався до проводу Укр. Прав. Церкви в Канаді за тим, щоби його знов принятн, ані не робив відкликку до Собору, щоб Собор розглянув рішення Церковного Суду, і коли найде рішення неслушним, щоби його уневажнив. **Волохатюк згодився з тим, що сталося.**

Від тоді до тепер до нашого відома не дійшла вістка, що яка будь Церква в Канаді формально приняла Волохатюка за свого священика. З того можна робити висновок, що він не є священиком ніякої Церкви взагалі.

Коли ж він священствує, то хіба на самозванчий лад. На такий лад, на який може священствувати, кому забагнеться, коби лише знайти людей, які б його, як священика, до себе принимали.

Але на тім справа з Волохатюком не кінчиться. Кожний думаючий чоловік мусить запитати:

„Коли Волохатюк рад сповняти обовязки священика, то **чому доси не увійшов в склад священиків якоїсь одної Церкви?** Аджеж тоді він йшов би сміло між людей — і не потребував би дурити людей, що він „місіонар Укр. Прав. Собору в Винніпегу", тай дожитися того, що опісля громада з Винніпегу оголошує: „Ні, це неправда, бо Волохатюк не є нашим місіонарем!"

Священствувати на власну руку тоді, коли кругом є зорганізовані Церкви — це самозванство. А самозванство є розкладовою, руїнницькою роботою. Це деморалізація загалу.

Самозванець є чоловіком, що не належить до зорганізованого життя, але залізає в зорганізоване життя і так життя деморалізує.

Самозванець, це індивідуаліст — себ то чоловік, який не хоче на нікого оглядатися, ані з ніким числитися. Він йде самопас. Визначний французький історик, Гізо, каже в своїй „Історії Европейської Цивілізації", що **„Коли індивідуаліст входить в зорганізовану громаду, то лише на те, щоби її нищити".**

ПОЇЗДКА О. С. В. САВЧУКА НА СХІД.

В половині лютня ц. р. о. С. В. Савчук, адміністратор Української Греко-Православної Церкви в Канаді, виїде до Онтерії в ціли відвідин українських православних громад в тій провінції. Між іншим о. Савчук має в пляні виголосити в кожній місцевости, яку відвідає, публичний виклад на тему: „Українці в громадськім життю Канади".

Місцевости, в яких нема зорґанізованих українських православних громад, але які бажали б мати в себе о. Савчука з викладом, повинні порозумітися про це, найдалі до 10 лютня, з найблищим до них українським православним священиком, або, ще краще написати прямо до о. Савчука на понищу адресу:

Rev. S. W. Sawchuk
7 St. Johns Ave. Winnipeg, Man.

Берімо приміри самозванства: Приходить самозванець до церковної громади і каже: „Хочу мати в вас Богослуження". „А який же ти священик" — питає громада. — „Оттак собі вандрівний, український, княжо-володимирський, автокефальний, київо-печерський — так я себе зву". І громада почувши такі титули, дає йому місце в своїй церкві, не дбаючи, що він перелетний птах. Де така громада опинюєсь? З ким вона себе звязує? Яка запорука її будучности? Адже самозванець священик, це вандрівна людина — нині тут, завтра там. Він не має ніяких обовязків поза тим, що йому вигіднійше. Він не є перед ніким відвічальний. Нині тут, а завтра іде тисячу миль дальше і там лишаєсь — і чи не опинюєсь тоді громада „під дурного хатою?" До кого тоді і з яким лицем її вдаватись за священиком?

Або такий примір: Є муніципал і має свого секретаря-касієра. Але виїздить він кудись на два тижні, і тоді заходить до муніципалу „вандрівний муніципальний секретар", та каже: „Поки нема вашого секретаря, то мене прийміть на тиждень. Я також секретар". І нерозумні люди його приймають. А він зараз оголошує, що буде збирати податки, тай ще з поважним опустом. І люди, не думаючи, що роблять, несуть гроші і дають вандрівному секретареві, тай тішаться, що мають великий опуст.

Що з таким муніципалом сталось би?

Подібних примірів можна би навести багато і всі вони ведуть до одного: що **свідомі люди розуміють конечність ладу в життю, дбають про лад і не впустять до себе того, хто ходить самопас, отже поза всякии ладом і проти всякого ладу.**

Але є ще оден бік справи для розумних людей.

Відомо, що Волохатюк, це любимець того самозванчого „оборонця Церкви", який цілі літа Укр. Прав. Церкву нищив, тай явно хвалився, що все догори коренем переверне. Отже питання, чи Волохатюк не є нині свідомим інструментом, чи спільником в роботі того ж „оборонця?" Чи не продовжує він з обчисленням тої роботи, яку „оборонець" робив явно цілі літа?

Був час, що „оборонець" багато сліз вилив над кривдами, які нібито Консисторія заподіяла Волохатюкови. **Це тоді, коли сам Волохатюк про свої кривди не згадував.** Отже вже тоді можна було бачити, що якась спілка вяжеться. І для якоїсь цілі вяжеться. Близкої, або й далекої.

Все те ставить перед українським загалом вперте питання: Хто такий Волохатюк? І чому він робить так, як робить?

В. К.

ЗАМОВТЕ СОБІ НЕГАЙНО ОЦІ КНИЖКИ:

Великі Роковини .. .. .. 75ц.
Протокол Семого Собору Української Греко-Православної Церкви в Канаді .... 25ц.
Чартер і Статут Української Греко-Православної Церкви в Канаді .. 15ц.
Замовлення й гроші слати на адресу Консисторії:
Consistory of the Ukrainian Greek Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ПІЗНАЙТЕ ПРАВДУ І ПРАВДА ВИЗВОЛИТЬ ВАС.

В Америці живе проф. М. Чубатий, який широко розписується в католицькій пресі про православних і православіє, розуміється з католицького погляду. Його статті передруковують також едмонтонські „Українські Вісти". В одній своїй статті п. з. „Дружне слово до православних проф. Чубатий між іншим накинувся на Ол. Лутового за його розвідки з історії Української Православної Церкви, закидаючи, що він послуговується московськими жерелами й тому представляє католицьку церкву та взагалі католицизм і його відношення до української справи в неправдивім світлі. У відповідь Луговий помістив в „Дніпрі" з 1 січня, 1941 статтю під повищим заголовком, в якій між іншим говорить:

У одному признаю стовідсоткову слушність проф. Чубатому Погано, коли отаке московське зеркало вбереться в українські рамки. Та вілай так само погано коли італійсько-польське зеркало вбереться в українські рамки. Погано, коли історичні факти підносяться у московському сосі. Але так само погано, коли історичні факти змішані з італійськими макаронами і польськими клюцками й підносяться українцям наче те Великодне свячене поросятко, з квіткою езуїтського фарисейства замісць традиційної петрушки чи хріну.

Проф. Чубатий приписує мені користання московськими джерелами. Про джерела говоритиму далі. А тут спитаю: А чи ті Шмурли, Мурли, Тавби, на яких проф. Чубатий залюбки покликається не є московськими істориками? Чи то лише професорський привілей послуговуватись московськими істориками? А не професорові Лутовому не вільно?

Я, пане професоре, послуговуюся у своїх статтях ріжними джерелами. Українськими православними і українськими католицькими. Московськими православними і польськими католицькими Бо мушу знати, як хто дивиться на якийсь історичний факт. Послуговуюся і Вашою працею, пане професоре. І скажу, що раніше Ви писали не так, як пишете тепер. Про причини здогадуюся

У відповід на Ваше „Слово" пічну з реверендів (священиків), що то повідступали від Святійшого Отця (до речі, Бог Святий, а папа Святійший, отже папа по католицькому є святійшим від самого Бога). Так повідступали, бо порозуміли куди веде українців Рим чи [illegible]. Що Ви скажете про тих, що відступили від Православія і найшли роботу в греко-католицькій церкві? Чи вони не є відступниками від своєї батьківської віри? Я знаю кілька таких отців. Пригадаю о. василіянина, що посилає на індіянську резерву з жовто-блакитною „фецою" (шматою) чи гражами (тризубом) канадійських українців. Знаю отця, що виписував акафісти [illegible] „Русских Народах", [illegible] „Обман" і тепер є у лоні католицької церкви. Або й недавно помершиій о Копачук, що все шукав „висшої і [illegible]" роботи поміж православними, а далі й загнався у лоно католицької церкви. (Про нього беру з православних і католицьких джерел тих [illegible], коли о. Копачук був православним, але оба джерела пишуть про него однозгідно. Це Вістник з вересня 1925 і Церков українців в Канаді з 1927 року).

Отже, запитаю Вас, пане професоре, як назвати тих реверендистів? Як назвати Терлецького, що за кілька літ мав лише у Луцькому гродському суді поверх 70 справ і то гидких. Як назвати Потія, що родився православним, пішов до кальвиністів, далі назад до православних, а потім до Риму. І ось що виписував на „схизматиків" — українців (може в тому і на прапрадідів проф. Чубатого) — „лотри, зволоч, лихий хлопський наріd, орда, галайстра, дати їм детини, щоб аж пішла у пяти, нерозумна худоба) й багато ще інших лахудрячих слівець. А про екзарха патріяршого Никифора—пише „здех на Мальборку". (Був він замкнений польським урядом). Джерела? Я повинен був з того почати, вибачте... Джерело „московське". Це сторінки 222 і 223 Берестейської Унії католицького епископа-суфрагана Едварда Ліковського на стороні 128 Ювилейної книжки у честь Потія

Нарікає на мене професор Чубатий що я осуджую деяких наших князів, а хвалю митрополитів греків за московськими історикамиі. Егеж! Я, бачите руководився „московськими" історикамиі Миколою Голубцем, що написав Велику Історію України та й вийшла та історія України у Львові у 1925 році Божому. Але як мені не осуджувати прим Ізяслава Ярославича і Святополка II, чи внуки Ярослава Ярополковича. Ваше католицьке серце, зрозуміло, болить за них. Але .. Чи я маю хвалити Ізяслава за наведення на Київ поляків, ограбовання Києва — (навіть папі Гільдебранту навіз київських дарунків стільки, що н того аж в голові замакітрилося), київську масакру, осліплення соток киян спалення Києва... (Подивіться в Голубцеву Велику Історію України стор 160 166) Чи хвалити Ярополка-Петра (того самого, що їздив до папи), який вислужував у Польщі (свій до свого!) та наводив по прикладу батька поляків на Україну. Чи маю хвалити другого сина Святополка II Ізяславича, що спекулював на голоді (1055- 6 років), спекулював на спілку з жидами, злочинно осліпив Василька Теребовельського руками Давида Ігоревича, а опісля жадав волости Василька для себе (на зїзді князів у Витичеві 1100 року). Джерела: Таж сама Історія України, стор. 172-178 А як Святополк помер, то кияне вперше приятелів Святополкових — жидів навіть погромили (16-20 квітня 1113 року)

(Докінчення буде).

— (†) —

МОРАЛЬНИЙ ЗАНЕПАД ВЕДЕ ДО НЕВОЛІ.

Правдива сила поодинокого чоловіка тай цілих народів є не в грошевім майні, але в майні моральнім. В моральній свідомости, в моральній дисципліні, в моральних обовязках, в здоровім моральнім життю

Давна Римська Держава була величезною державою, сонце в ній не заходило, однакож не встоялась. А головною причиною її упадку був моральний занепад При матеріяльнім добробуті люди почали сходити на дрантя. Розкоші, забави, витівки стали головною справою життя і від того почався занепад Коли на таких наперла дика сила півдиків, вони не встоялись.

Нині свій політичний упадок бачить Франція в власнім моральнім занепаді

При моральнім занепаді не може бути великий і здоровий розум. Або одно, або друге.

За послідних 50 літ матеріяльний (господарський; грошевий) добробут в багатьох краях дуже піднісся, а разом з тим почала занепадати мораль. Коли є гроші, то пощо стриму, та чому собі не позволити, як забагнеться!

Нинішна війна примушує людей над моральним занепадом застановитися. І застановляються — говорять і пишуть про те щораз більше.

Часописи пишуть, що танці опановують нині католицьку Ірляндію. Недавно ірляндський суддя, Гоф, сказав:

— Виглядає, що цілий край дуріє за танцями... Я не розумію, чому танці мають бути одиноким способом для збирання грошей. Чому не можуть бути до того більше культурні способи, як концерти і представлення. А те, що є, показує, що цілий край опинився в дуже лихім стані. (Він мав на гадці тих, що при помочи танців збирають гроші).

Той сам суддя каже, що хто дуріє за танцями і підчас танців, той буде дурним і після танців. З танцями йде в парі також пиятика і дике поведення всюди.

Оден з часописів, що послідними часами над подібними справами застановлялися, каже

Горді держави, що в послідних місяцях низько впали, розуміють нині, що причиною їх упадку було те, що цілий нарід шукав надміру лише втіх і розкошей. А коли прийшла катастрофа, тоді запізно було лихо направляти...

Історичний досвід показує нам такий круговорот людського життя.

1. Нарід в неволи. Він стогне, плаче, молиться. Відчуває на собі кривду й осуджує кривдителів, як самолюбів і немилосердних, що дбають лише про себе самих, а більше про нікого.

2. Минають сотні літ, нарід вибиваєтьcя з чужого ярма і заживає самостійним життям — поважним, статочним, розумним. Ніхто не марнує тоді на пусте ані гроша, ані часу; сама навіть молодіж веде себе статочно, взірцево, приготовляючись на поважних громадян.

3. За довший час статочність робить людей багатими і тут знов починаєсь занепад — найперше моральний занепад. Старі поважні піоніри минаються, а їх сини та внуки не знають вже того, що переживали їх батьки і діди. Воля і майно здаються їм такими вічними і тревалими, як воздух, або світло сонця. Багацтво і легке життя тягне людей до забав і безкористного марновання часу і сили. Родичі дають дітям щораз більше розпуску. Розум маліє, апетит на вигідне і розкішне життя росте. Цілий загал вертається до того діточого віку, коли необмежена свобода вважається найбільшим щастям; коли не терпиться навіть найрозумнішого стриму.

4. Кінець такого стану буває завсіди дуже сумний. Здеморалізований і розумово ослаблений нарід знов попадає в ту неволю, з якої великими зусиллями видобувся. І знов треба йому соток, або і тисяч літ, щоби наново на волю вибитися.

Такими нерозумними стежками ходить людська короткозорість!

— (†) —

ЗАЧАВ ПРО ОБРАЗИ, А СКІНЧИВ ПРО ГАРБУЗИ.

Якийсь о. П. описує в католицьких „Українських Вістях" подію, яка нібито сталася в одній церкві, де люди хотіли заміститн старий образ новим.

До оповідання о. П. подає таке пояснення: „Ті два образи представляють католицьку і православну Церкву". А опісля виводить таке: „Деякі українці розагітовані несовісними людьми, незадоволені з католицької церкви, хвалять православну, для якої ухвалюють на вічах статути, та вічевим способом надають тон поступовання і „догми".

З того не трудно зрозуміти, о що ходить тому о. П. Зачав про образи, а закінчив напастию на Українську Православну Церкву.

По розумінню о. П., коли навіть хто незадоволений католицькою церквою, чи її роботою, він помимо того повинен її підтримувати, не кидати не йти до Православної Церкви. Після нього, це зле, коли хто невдоволений з католицької церкви йде до Православної

Тимчасом воно природно й розумно є покинути католицизм, коли він не по нутру людині, й вернути до святої Православної Церкви. Українська Православна Церква — це інституція Христова. Вона правдиво навчає вірних Христових Правд, голосить св. Євангелію. З українським народом вона, Українська Православна Церква, переживала дні величі і слави, як теж дні руїни і поневолення і завжди була для нього тою зорею, що вказувала шлях-дорогу до Спасителя нашого Ісуса Христа, до Бога

Коли люди хвалять Православну Церкву, то тільки тому, що є за що її хвалити. Вона має за собою величну минувшину. Не можна її закинути того, що можна закинути іншим церквам.

Може о. П. критикувати Українську Православну Церкву за її устрій. Але критикувати дуже легко. Та тільки треба перше подивитись кругом себе і на себе, та й на ту католицьку церкву. Хіба католицька церква має ідеальний устрій? Хіба порядки й адміністрація католицької церкви совершенні? Всякий, що трошки знає відносини і життя католицької церкви, скаже — ні!

Вже те, що католицька церква тратить постійно своїх вірних, вказує на те, що в ній є багато місця на поправу. Що католицизм не задоволяє душевних потреб людей. Коли ті люди, особливо українці, знаходять собі місце в своїй Українській Церкві, то тим лише треба радіти.

О. П. підносить закиди проти Православної Церкви, що вона поділена на багато церков, мовляв є ерусалимська, царгородська, александрійська ітд. — що на Україні Православна Церква розбилася аж на 32 групи; що вона розбилася в Канаді й Америці на шість груп; що в ній нема єдности; що не можливо скликати вселенського православного собору; що вона не має голови.

Правда, що Православна Церква ділиться на ряд національних церков. Такий устрій для неї добрий. Та варто глянути на католицьку церкву. Вона нібито одна, але на ділі розбита, поділена і єдности в ній не дуже можна побачити. Тільки пригадати, яка єдність панує між католиками українцями, а другими католиками, пр. поляками. Польські католики завжди неволили українських. Уважали себе висшими, кращими! Вішали, грабували, палили і громили українців католиків. От мені єдність!

А може краще стоїть справа між іншими католиками? Ні! Французькі католики діляться від айриських, німецькі від еспанських, італійські від чеських ітд.

В Едмонтоні, там де виходять „Українські Вісти", є на 96 вулиці два католицьк костели, — один проти другого, через дорогу. Один французький, другий айриський. Був час, коли був лише французький костел, до якого ходили також айриші, але з часом айриші побудували собі свій власний костел, через дорогу. Ось така єдність серед католиків.

В Тернопол, Саск., є католицький польський костел, але католики французи не хочуть іти до нього мимо того, що в нім священик не промовить ні одного слова по польськи. Чому католик француз не іде до польського костела? Бо він має свій французький костел! Чому кардинал Мунделяйн в Шікаго не допустив католиків українців до участи в Евхаристичному Конгресі 1926 р.? Бо нема єдности серед католиків. Таких прикладів можна б навести більше.

Твердити, що Православна Церква на Україні розбита на певне число груп, це не аби яка відвага. Звідтам нема жадних відомостей. До того,—щоб там не робилося, того не можна підносити, як закид проти Православної Церкви. Колись митр. Шептицький висвятив був еп. Боцяна не так, як того вимагали приписи чи канони католицької церкви. Але ніхто не квестіонував ні того акту консекрації, ні самої католицької церкви. Чому? Бо це були ненормальні часи й обставини. В ненормальних обставинах ріжне може статися. Ненормальні обставини для релігії, віри й Церкви нині істнують на Україні, але ніхто чесний не буде за них винувати Православну Церкву.

Коли говорити про поділ Православної Церкви в Канаді і в Америці, то вона поділена трохи більше, ніж на шість груп. Бо є тут Українська Православна Церква, і російська, і грецька, і сирійська, і румунська, і болгарська, і сербська, і антіохійська, і може ще які. Та це все національний поділ. В тім нема жадного зла. Одначе важне, що в усіх є одна віра, одні догми, одна наука. Може бути якась ріжниця в системі, адміністрації, в устрою, але це не розбиває Церкви, як такої.

Коли й не можливо скликати Вселенського Православного Собру, то це не понижує Православія. Такі обставини. Всякий розумний це розуміє. І голову Православна Церква має. Ним є — Ісус Христос.

Спитати б того о. П., чому то він так заваято атакує Православіє? Чи католики, покидаючи католицизм, ідуть тільки до Православної Церкви? Хіба католики не стають атеїстами? А скільки їх стали большевиками? А спитати б біблійників, протестантських сектантів ріжної маски, — де вони були давніше? Майже всі вони в один голос скажуть, що були колись католиками!

Коли хто навернувся до православія, він став на добрий грунт. Став на кращий грунт, чим був передтим! Але коли він став безбожником або байбелником, або большевиком, він пропав не лише для Церкви, але й для народу. О. П. повинен глянути в той бік. Подивитися, яка шкода для віри й Церкви там робиться. Коли б енергія, зужита католиками на поборювання православія була обернена ними на поборювання безбожництва, сектанства, большевизму, — вона принесла б католицьким борцям честь і славу. Боротьба проти Православія тої чести й слави їм не приносить.

Українська Православна Церква живе і буде жити. Її не знищить ніяка сила, не годна її знищити й католицька церква.

о. Є. Г.

„ВІСТНИК"
[illegible]

МОЛИТВА — ВЕЛИКА СПРАВА.

[illegible]

[illegible] трудностей той буде човен [illegible] коли повне його обійме — (Стара мудрість)

Відомо, що [illegible] люде в хвили великої небезпеки молиться. Моряки безбожники молять [illegible], коли корабель стоїть на березі [illegible]. На основі таких спостережень [illegible] зложили приповідку: „Хто не [illegible] молитися, нехай їде на море [illegible]".

—(†)—

ЩО ТАКЕ „ПРОПАГАНДА".

[illegible]

Каже „Кетолик Реджістер", що головною справою католицької Церкви є пропаганда. Коли це брати в загальнім розумінню, тоді воно добре сказано. Але коли брати католицьку пропаганду між українцями, то провірюючи її (по вказівкам Апостола), українці нераз бачили, що католицькі пропагатори покривають цукром пігулку, яка не має вийти українцям на здоровля.

Що прим. сказати про захвалювання католицизму, як жерела всякого добра, коли всім відомо, що українці терпіли від католиків сотні літ, як від дикунів і варвар. Таке саме з голошенням, що Володимир Великий приняв „католицьку віру", або що Кунцевич є святим, тай ще українським. Або що без папи нема спасення... Все те є пропагандою, обчисленою на шкоду українському народови. Це шкідлива пігулка покрита цукром.

І тому, за пригадкою „Кетолик Реджистера", повинні українці дуже обережно до католицької пропаганди ставитися.

З того наука любителям спокою!

Коли світ наш так сотворений, що всюди повно закликів, вговорювань і переконувань - звернених нераз проти нас, або нашої справи, проти нашої роботи; коли пропаганда є необхідною справою життя, то як можна серед всего того мовчати, мов би нічого не було. Як можна не противитись тому, що працює для нашого лиха. І як можна самому не працювати бодай для оборони своєї справи.

Хіба буде батько мовчати, коли побачить, що сусід баламутить його дітей? Чи не скаже нічого господар, коли побачить, що ворожа рука засіває бурян на його поли? Мовчанкою він показав би лише свою нікчемність і нерозум.

Не може мовчати і добрий, свідомий громадянин, коли бачить, що ворожий пропагандист засіває брехливі думки між його народом і зводить нарід на манівці.

Обовязком чоловіка є праця! А до праці належать також — стояти на сторожі доброї справи, її захищати, обороняти, за ню боротися відважно з ворожою силою. А побіч того вести витревало свою пропаганду — поширюючи те що розумне, гідне і справедливе.

—(†)—

ПРЕПОДОБНИЙ ЙОВ ПОЧАЇВСЬКИЙ.

(Припадає 28 жовтня по церковному календарі, коли і Параскеви-Пятниці; а 10 листопада по горож. календарі).

В пісни „Пасли пастирі", присвяченій чудам Почаївської Божої Матері, говориться:

А Йов Желізо пред Марією
Став на воздуха всім видимою —
Просить Паві Монархині:
Не опускай той Святині,
Яко Цариця і Владичиця.

Йов Желізо, це великий Святий українського народу. Як Почаїв, де жив Йов, був завсіди святим місцем, відомим по цілій Україні.

Преподобний Йов був родом з Галичини, з Покутя, син православних родичів. Родився коло 1551 р. й охрещений Іваном.

Тоді ще всі українці були православні, бо унію створили поляки аж 1595 р.

Хлопець виховувався дуже релігійно і вже в 10-ім році життя вступив до Угорницького Монастиря. Поводився він тут так примірно, що в 12 році життя малого Івана простригли вже в черці (в монахи)). Коли ж мав не менше 30 літ, то поставили його священиком. Стаючи ж монахом він приняв імя Йова.

Життя Йова було таке святе, таке примірне, що слава про нього рознеслася широко по всій Галичині й Волині. На Йова звернув увагу великий оборонець Православної Віри — князь Константин Острожський.

Острожський хотів завести один спільний лад і взірцеве життя в монастирях, що були в його маєтностях і до такої роботи вибрав Йова. Так перейшов Йов з Угорницького до Дубенського Чеснохрестного Монастиря, де став ігуменом (настоятелем, провідником). І був тут понад 20 літ, отже був ще й тоді, коли Польща почала заводити унію.

Будучи в Дубні дбав преподобний Йов не тільки про справи монастиря, але і про справи цілої Православної Церкви. Він бачив лихо, яке несла унія, і старався лихо спиняти. Дбав про піднесення релігійної свідомости народу, про поширення книжок, зібрав чисельне братцво, що займалося приготованням книжок і др. Подібну роботу робив тоді і князь Острожський в місті Острозі, що рівнож мав братцво з людей вчених і дбав про друковання і поширення книжок.

Коло 1604 р. покинув Йов Дубенський Монастир і пішов на Почаївську Гору, що віддавна славилась чудами. Був тоді в Почаїві монастир заснований ще в 12 віку київськими монахами, що втікали від татар. І скоро став Йов тут ігуменом. Монастир був дуже вбогий. Святе життя Йова і праведня його робота заставляла богатих людей, що щедро давали монастиреви великі жертви.

На місце деревляної церкви Уопеня Богородиці, Йов збудував камінну в імя Святої Тройці і сюди перенесли чудотворний образ Божої Матері.

Трудностей мав преп. Йов богато. Напади татар 1607 р., про які в пісни співається, дальше робота протестантів, що була тоді сильною, однакож дбайлість Йова все поборювала. Збільшувалося число братії (монахів), більше доброї роботи робилося.

В Почаїві застав Йов друкарню, отже почав тут працювати над видаванням книг. І якраз найбільше значіння мала надрукована тут книжка Кирила Транквиліона-Ставровецького „Зерцало Богословія". Вона помагала боротись з латинською пропагандою.

Дбаючи про Православну Віру, Йов, хоч був старцем, поїхав ще до Київа на Собор 1628 р., скликаний з приводу переходу архіепископа Мелетія Смотрицького на унію.

Преподобний Йов був дуже трудолюбивий. По цілих днях працював, а ночі віддавав на молитву. Від великої праці почали боліти його ноги, понапухали, рани на них поробилися. Але він все переносив терпеливо. Дожив до 100 літ, а вмер 1651 р.

Коли Почаївський Монастир в 1720 році забрали уніяти, тоді граф Потоцький вдавався до папи, щоби той оголосив Йова святим. Та коли папа довідався, що Йов був щирим православним і ворогом латинства, то Потоцькому відмовив. Отже так Йов лишився тим, чим був. І лишився для тих, для добра яких працював.

МОЛОДІЖ — ШКОЛА — ВИХОВАННЯ.

Бувають люди, яким здається, що післати дитину до школи, тай ще висшої, це найповніше осягнення батька-матері. А перейти успішно шкільні науки, це найвисше щастя і здобуток студента. Однакож думаючі люди бачать, що нинішні школи не все дають, чого людям треба. І не завсігди виховують так, як би можна хотіти.

Католицький священик, Ванті, з Онтаріо, говорив 17-го листопада м. р. через радіо і між іншим сказав:

„Яке буде добро, як будемо мати ціле покоління добре в школах вихованих хлопців і дівчат, які позатим будуть зарозумілі, ошуканчі, неморальні, непослушні, не будуть поважати батьків, ані не будуть щирими для держави?

Що з того, що навчимо наших хлопців і дівчат читати, коли ціле їх читання буде про злочини і сексуальні новелі, безбожна література і брудна преса?

Що з того, що навчимо їх писати, коли вони будуть підписами фальшувати чеки, й обкрадати ближніх? Навчимо будувати хмародери, коли в них будуть творитися найпоганіші вчинки. Будувати вязниці для поправи злочинців, а в той час видумувати нові інструменти для вбивства.

„Яке добро, коли виховаємо покоління сильних, здорових, високих чоловіків і жінок, що можуть скочити сто стіп, можуть бачити через цегляні стіни, можуть бомбардувати атоми, прослідкувати звізди, літати, танцювати, пити і йти викрутасами через життя, але те покоління буде загарбувати, ошукувати, сваритись, нападати, мордувати.

„Хто по релігійному вихований, отже має релігійні основи, той може скорше поправитись, коли зробить зло, але як може поправлятись той, хто ніяких добрих принципів не має? Як можна сподіватись, що молодіж буде гідна, коли її вчать, що чоловік, це лише висшого степеня малпа?..."

Знов же епископ Меннінг (з Протестантської Епископальної Церкви), говорив в Ню Йорку 30 грудня м. р. на конференції студентів, де між іншим сказав:

„Переживаємо непевні часи і тому треба нам знати, де стоїмо, в що віримо і чому? Бувають люди з таким „широко отвореним розумом", що живуть в порожнечі. І хваляться тим широко отвореним розумом, однакож їх розум замкнений для релігії. Він релігії до себе не допускає.

„Хто каже, що прим. не можна вірити в народження Христа, як вчить релігія, той не має першої головної релігійної основи. Не тяжко вірити, хто таку основу має".

Взагалі Меннінг клав натиск на те, що розум треба заповнити не релігійною порожнечею, але вартними, живими, творчими принципами. І не тими запереченнями, що: „я не вірю" і в це, і в те, і в третє, і в десяте—бо заперечення, це порожнеча. Треба свій розум заповнити тим гідним, живим, творчим, ублагороднюючим, яке було би нашою дійсною вірою.

ОСЬМИЙ СОБОР

Української Греко-Православної Церкви в Канаді, що відбувся в Саскатуні, Саск. 4—5 серпня, 1940.

(Продовження).

ДРУГИЙ ДЕНЬ НАРАД.

Наради другого дня Собору, в понеділок, 5 серпня, почалися в 9.15 год. рано відспіванням Царю Небесний.

П. Зварич дав звіт з праці розметової комісії, * після того слідували дальші звіти делегатів.

22. Свящ. П. Галицький, від громади в Виндзорі, Онт. - Громада побудувала будинок, який служить за церкву і Народний Дім. Вівтар церкви відгороджений від салі Народного Дому руховою стіною. Будинок коштує $16,000.-00. На будинкові є ще малий довг, затягнений в приватних людей. Довг сплачується місячними ратами. Громада числить 42 члени та около 30-40 прихильників. На початку свого існування громада мала великі трудноці, була велика опозиція з боку інших релігійних і нерелігійних організацій, але завдяки своїй добрій роботі та витревалости, громада вже здобула собі в місті право горожанства і має добрі вигляди на дальший зріст і розвій.

23. Посол Н. В. Бачинський, голова Комітету Оборони Собору св. Покрови в Виннінегу. Висловлює свою радість із-за того, що може бути на Соборі. Перший день нарад Собору вже доказав, що Собор складається з гідних і розсудних людей, які дорожать своєю Церквою та які поважно ставляться до всіх її справ. Наша справа стоїть дуже добре. По бурі наступ.е спокійна погода. Нема де правди діти, що на початках до нашої Церкви приставали також люди, яким ходило не так про Церкву, як таку, а радше про їх особисті ціли й амбіції. Були й такі, що приставали з патріотизму, а деякі з моди. Одначе від самих початків існовання нашої Церкви величезну більшість її вірних становили люди, для яких Українська Православна Церква не була лише виразом українського патріотизму, чи моди, але виразом глибокої віри та релігійности. Церква постепенно очищувала себе від чужих і ворожих її елементів, — чужих і ворожих по їх намірах і поглядах на церковну справу. ... вона остаточно перевела болючу операцію, якою позбулася бунтарів і кириниників, і сьогодня стоїть так сильно, як ще ніколи. Правда, ... ми процес програли. Ми програли те каміння, з якого будинок Собору св. Покрови побудований, та на яке вірні з цілої Канади складали свої тяжко запрацьовані гроші. Страта будинку Собору для нас болюча, бо кожний камінь в його стінах це молитва вірних з цілої Канади. Але ми разом з тим виграли багато більше, чим програли: Ми позбулися бунтівничого елементу та його проводу, ми знаємо, де ми стоїмо та що нам дальше робити, ми знаємо, як на будуче нам охоронятися перед вовками в овечих шкірах та взагалі перед тими, що на Євангеліє присягають, а нехристіянське діло роблять.

24) Свящ. П. Запаринюк з Ошави, Онт. — Обслугує громаду в Ошаві та доїзджає до Гемилтону, а також до інших місцевостей, наскільки час йому на те позволяє. Життя на сході для людей розкішне, хоч з організаційного боку слабше, як на заході. Люди інтересуються більше матеріяльними справ... Громада в Ошаві числить 30 членів, ... кож має понад 20 прихожан, що хоч формальними членами громади не є, користають з її обслуги. Моральний стан громади добрий. Є в громаді Недільна Школа, Рідна школа та мандолінова оркестра. Молодь інтересується церковними та загальними громадськими справами. Постепенно перебирає роботу від старших. До Гемилтону лише доїзджає, і то зрідка, отже зробити там багато не міг. В Гемилтоні повинен бути сталий парох, який міг би обслугувати також Ватерфорд та другі доокотичні місцевости. Сталий парох повинен бути також в Содбурі.

25. Андрій Гукало, Монтреал, Кве. Монтреальська громада була зорганізована в 1925 році. На початках громада мала великі клопоти з боку ворожих православію людей. Було багато клопоту з виєднанням для громади чартеру. Ця справа була корисно для громади поладнана аж після того, як Українська Греко-Православна Церква дістала домініяльний чартер і опісля зареґіструвала його також в провінції Квебеку. В 1928 році громада купила церкву за $18,000.00. Церква гарна й весела. Направа й перебудова церкви коштувала около 8 тисяч долярів. Наша громада обслугує около 1000 людей. При церкві міститься Братство, Жіноче Товариство, СУМК, Союз Бувших Вояків, Взаїмна Поміч, Недільна Школа й Рідна Школа. Дальше пояснює систему збирання фондів та членських вкладок при помочі коверток. Дає признання пароховi за його щиру працю й висловлює бажання громади, щоби він остався в них дальше.

26. П. Кульчицький з Глеслин, Саск. — Передає від громади щирий привіт і побажання Соборові та заявляє, що громада стоїть добре.

27. Іван Коропатніцький, Шіго, Саск. Громада в Шіго існує ще від 1924 року. Матеріяльна кріза відбилася шкідливо на життю громади, але тепер справи направляються. Висловлює погляд, що зачасті зміни та переміщення священиків відбиваються шкідливо на життю громади, хоч люди часто того не розуміють і нераз хотіли б як найчастіших змін. Часті зміни священиків відбувалися також в Шіго, і це, по його думці, не принесло користи, але шкоди громаді.

Предсідник запитує чи є ще делегати, що хотіли б зложити устний привіт. Деякі зголошуються, але пп. Сліпченко й Лазарович вносять, щоби припинити перервати й зреферувати справу церковного процесу.

О. Савчук обширно реферує цю справу та пояснює рішення найвисшого суду Канади. Воно зводиться до цього: Виннінеґська громада не ухвалила резолюції про свою приналежність до Української Греко-Православної Церкви в Канаді, як цього вимагає чартер Церкви, отже вона до Церкви не належить і може тримати собі такого священика, якого захоче. Щодо Антимінсу, то суд став на тому, що Антимінс не має грошевої вартости й тому суд не може в цю справу вмішуватися, тобто не може видати рішення, щоби Маєвський віддав Антимінс Церкві.—О. Савчук згадує також про намагання Свистуна доказати, що ніби то оттавський суд вирішив, що є дві Українські Греко-Православні Церкви в Канаді. Нема двох церков, ... заявив о. Савчук, так, як нема двох Свистунів.

По рефераті о. Савчука вив'язалася ширша дискусія, в якій брали участь оці: П. Лазарович з Едмонтону, Г. Сліпченко з Саскатуну, В. Веселовський з Ріджайни, І. Сушко з Риверс (делегат від громади в Брендоні), Гр. Стратійчук з Канори, М. Нагірний з Саскатуну, о. Гребенюк, посол Бачинський з Виннінеґу, Т. Гуменюк з Торонта, Мих. Яхімець з Егремонт, адвокат А. Орищак з Келгарі, І. Світик з Келгарі, о. Кудрик, В. Щербій з Гронлид, Саск., О. Гаврилюк з Роблін, Ман., Н. Ілюк з Арбакка, Ман. Почин до цеї дискусії дали пп. Лазарович і Сліпченко, пропонуючи, щоби кожна громада, яка ще не заявила формально своєї духовної приналежности до Української Греко-Православної Церкви в Канаді, зробила це най дальше до шість місяців, ухвалюючи відповідну резолюцію та висилаючи її до Консисторії. Всі ті, що брали участь в дискусії, погоджувалися з цею пропозицією, доказуючи, що лише в цей спосіб громади можуть забезпечити себе, щоби їх майно раз на завжди остало власністю тих, що його збудували, тобто повноправних членів громади, та щоби ніяка ворожа сила не могла звести членів громади на манівці. Свої аргументи бесідники підтримували конкретними примірами з життя також інших церков. В. Щербій з Гронлид, Саск., піддає гадку, щоби додати поправку до Статута, що майно громади є власністю громади. О. Савчук звертає йому увагу, що власне таке застереження в Статуті є, іменно в точці 5, яка говорить: „Майно кожної громади, місії чи парафії остає власністю і під кит... громади, місії чи парафії для вжитку її членів, як складової части Української Греко-Православної Церкви в Канаді". Це п. Щербія вдоволяє. На внесення пп. Лазарука й Світика дискусію над внеском замкнено і віддано внесок під голосовання. Внесок, ... щоби громади, які ще не заявили формально своєї приналежности до Української Греко-Православної Церкви в Канаді, зробили це най дальше до шість місяців, — перейшов одноголосно. Предсідник припоручив резолюційній комісії, щоби виготовила резолюцію по думці цеї ухвали, та щоби віддала її ще раз під голосовання Соборові, разом з іншими резолюціями. На цім ранішня сесія закінчилася.

(Дальше буде).

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ

„ВЕЛИКІ РОКОВИНИ"?

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 75 ЦЕНТІВ.

Consistory of Ukrainian Greek Orthodox Church,

7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ВИЙШОВ З ДРУКУ Й ПРОДАЄТЬСЯ

„ШКІЛЬНИЙ СПІВАННИК"

вложений славним українським композитором К. Стеценком.

Співанник містить 38 пісень під нотами й коштує лише 25 центів з пересилкою. Замовлення й гроші (почтовим переказом, або стемплями) слати на адресу:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,

7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ГУМОР.

Прийшов пяний до священика, а той:

— Ех, ти знов підхмелився.

— Ні, — борониться пяний, — я горілки й на очі не бачу від довшого часу.

— Не бачиш... Тай мене не бачиш. Та коли так, то перейди по оцій дошці.

— По дошці перейти? Та хібаж я дитина, щоби по одній дошці ходити? Я вам по всіх перейду.

———

Здибає чорт бабу на кладці над глибокою водою і питає:

— Хто ліпший, який будь святий, чи я?

— Святі добрі, тай ви не злі, пане чорте, не во гнів вам, що так вас називаю. Тільки вас лихі люди дуже на язики взяли.

———

Гриць: Пише газета, що багато людей потонулося на самій середині моря.

Петро: Так їм треба. Будуть мати науку на другий раз. Най на глибоке не лізуть!

———

Вмер колись якийсь російський чиновник - велика риба. А був на похороні інший урядовець, що йому деколи немов третої клепки не доставало в голові. І добився він того, що дозволили йому сказати кілька слів при кінці похорону. І почав він по вченому:

Що це лежить? Тіло. А чого воно лежить? Бо ... благородь вмерли. Ох смерти ... смерти сухоребреє, трястя твоїй матери! Недармо тебе латинці називали „морс", бо як морснеш кого, то аж ноги задре!

———

Хвалився циган:

- Мав я коня, от коня! Я давав йому на день кварту вівса і він жив. Давав потім півкварти і він жив. Давав потім чверть чварти і він жив. А потім ще менше і він таки жив. І ще був би жив, коли б не здох.

———

Вертає чоловік з ярмарку, куди ходив полотно продавати, тай каже до жінки:

— Жінко, але ж ярмарок був, що ярмарок. Такого я ще не бачив. Так злодії полотна крали, що до полудня всі покрали.

Лишенько, - каже жінка, — а в тебе вкрали?

— Го-го, — каже чоловік, — не такий я дурний, як другі. Як побачив я, що робиться, то злодія на десять кроків до себе не допускаю. Так цілий день. — І аж під вечер в мене вкрали.

———

Сидів чоловік три дні на празнику — всіх гостей пересидів. Четвертого дня встав тай до дітей:

— А подайте но, діти, води, нехай вмию трохи лице.

А діти:

—А хіба ви маєте лице?

— А вжеж, що мию.

— Ага, — а тато казали, що колиб ви мали лице, то так довго на празнику не сиділиб.

———

Приходить чоловік пізно в ночи до дому, а жінка питає з просоня?

— Котра ґодина?

— Одинадцята, — каже чоловік.

Тут годинник вдарив третю годину.

— Так ти правду говориш? — каже жінка. — Кажеш одинадцята година, а то вже третя по півночі.

Тоді чоловік:

— І на що оце світ переходить, коли жінка більше вірить годинникові, ніж чоловікові!

ЦЕРКОВНІ ГРОМАДИ!

Замовляйте

Членські книжечки

для вписування членських вкладок й добровільних жертв

Ціна одної книжечки	10цт
25 книж. за	$2.25
50 книж. за	3.75
100 книж. за	7.00

Замовлення висилайте разом з грошми до

THE HERALD

Box 3825, Winnipeg, Man.

КОЛЯДА.

ЗБІРКА о. Т. М. КИСІЛЮКА.

Форт Виліям, Онт.

По 1 дол.: Павло Андрус, Катерина Найдиш.

По 50цт.: А. Підручний, В. Микуляк, І. Ландяк, І. Нагуляк, І. Ілюк, пані Зелинська.

По 35цт.: Ф. Данкович, М. Боднарчук, С. Чура.

По 30цт.: П. Здебяк, І. Бабяк, Н. Явний, Кембрейн Кафе (грек).

По 25цт.: С. Пуляк, Г. Майданюк, С. Сторожук, К. Чехова, М. Василик, Я. Верстюк, М. Антонишин, І. Зелинська, І. Виктовий, Григ. Ко..., П. Кіблей, М. Олійник, І. Галицький, І. Шурґіт, Микита Лисий, П. Любий, Йосиф Лисий, М. Черевівський, П. Панулос (грек), Димитрекополос (грек), М. Петраш.

Вест Форт Виліям, Онт.

По 50цт.: Іван Костюк, А. Кухарчин, Олекса Шелепюк, Прокіп Антонюк, Амросій Павлюк, Гриць Войченко, Дмитро Божко, Семен Семенишин.

По 35цт.: Сава Сафроняк.

По 30цт.: Олексій Андрейчук, Текля Чернишевська.

По 25цт.: І. Глуханюк, В. Ткач, І. Бичовський, Ф. Євчук, В. Станішевський, Д. Р. Зуб, М. Горбачевський, В. Лисак, І. Жабюк, Гафія Станішевська, Катерина Рицик, Я. Соловій, І. Гайовський, Н. Юрків, М. Кохалик, І. Мимохід, Стеф. Гуйвал, Анна Стасів, пані Тиран, П. Чорнобай, Укр. Прав. Церква, О. Шевчук.

По 15цт.: пані Рудик.

По 10цт.: пані Зрайчук.

ЗБІРКА о. Д. Ф. СТРАТІЙЧУКА.

Пайн Ривер, Ман.

По 1 дол.: П. Кравчук.

По 50цт.: Ант. Цюник, М. Криведький, М. Русин, М. Топоровський.

По 35цт.: П. Харжевська.

По 30цт.: І. Костюк.

По 25цт.: Я. Цюник, П. Цюник, Я. К. Цюник, А. Ловбуш, Г. Марко, Г. Кравчук, В. Маюк, В. Цюник, П. Кравчук, Г. Басараба, А. Гарболінський, В. Румак, А. Костюк, С. Яцентюк, В. Цюник, В. Долінський, П. Василюк, Л. Васильців, П. Возьний, С. Лилик, А. Соловій.

Косів, Ман.

По 55цт.: П. Самець.

По 50цт.: С. Симчич, С. Негрич, А. Михайлюк, А. Галіберда, В. Лазарук, І. Слижук, Д. Романчич, Анна Геник.

По 25цт.: М. Симчич, М. Фіцич, Ю. Фіцич, С. Палямар.

15цт.: І. Фіцич.

Вендал, Ман.

40цт.: Д. Міщук.

30цт.: п. Воробець.

По 25цт.: І. Притула, А. Притула, А. Мусій, Слижук, Савчук, Граблюк, П. Мусій, Савчук, Слижук, В. Притула, Р. Притула, Баран.

15цт.: Дрибет.

10цт.: Мерко.

Дафин, Ман.

По 1 дол.: П. Ковтун, Анна Слижук, Т. Кошовський.

50цт.: пані Карпяк.

30цт.: М. Трендак.

По 25цт.: І. Головчик, пані Маковська, Е. Ковальчук, Ю. Бурда, М. Подворний.

Ешвил, Ман.

Церковна громада	2.75

ЗБІРКА о. Л. ГЛІЦЬКОГО.

Тиндал, Ман.

По 1 дол.: Я. Карпець, Л. Сабот.

По 50цт.: Д. Вівчаряк, К. Гнатюк, П. Кашлай.

По 25цт.: М. Гнатюк, С. Причун, М. Данильчук, В. Луговий, Г. Дробко, І. Сторожук, Н. Причун, В. Гонько.

По 30цт.: І. Мамчур.

По 20цт.: Настя Чирко.

15цт.: Н. Тупило.

Іст Селкірк, Ман.

По 1 дол.: І. Соломон, А. Созанський, О. Мех.

По 50цт.: К. Савчук, Н. Загайко, пані М. Корба.

По 25цт.: І. Венгер, І. Калинський, М. Божиско, І. Яремкевич, пані К. Колодзінська, Н. Сольник, пані С. Чарна, М. Арсеній, І. Юркевич, пані К. Романиця, Вас. Колодзінський, М. Кацюба, С. Солник, І. Менак, П. Ошба.

По 30цт.: О. Шастко.

По 15цт.: пані П. Баран.

ЗБІРКА о. М. ФИКА.

Бюфорд, Алта.

По 1 дол.: пані П. Лійка.

По 50цт.: Г. Медицький, пані Ф. Синечка.

По 35цт.: Т. Дзюба.

По 25цт.: Ф. Адамець, І. Марійка, І. Патек, М. Медицький, М. Терлецький, І. Хариш, І. Каліта, Н. Марусяк, М. Бабяк, П. Попик, Я. Мельничук, Н. Федан, пані К. Гаркуляк, пані М. Хруник, С. Хариш, А. Хруник, пані І. Марійка.

По 20цт.: М. Бедрий.

По 15цт.: А. Бланарович, М. Шевчук.

Торгилд, Алта.

По 35цт.: А. Остафійчук, В. Вариниця, В. Шевчук, П. Фещуляк, М. Войненко, К. Білак, Громада св. Петра і Павла.

По 25цт.: Т. Довгань.

Васетна, Алта.

По 50цт.: Н. Козюк, П. Німчук, А. Ковуб, пані Г. Вірун.

40цт.: Л. Швець.

По 35цт.: пані А. Швець, П. Муляк, Н. Зепик, І. Чорний, пані Захарко, Н. Леґодь, І. Ванечко.

По 30цт.: А. Гарасимів, Г. Р..., Я. Зепик, І. Якимець, І. Чорний.

По 25цт.: М. Вірун, Н. Стогран, О. Антонюк, Ф. Герцула, В. Скішко, І. Зепик, І. Петрик, пані Літерська, А. Тимтерко, Н. Безбородка.

Брудергайм, Алта.

По 50цт.: А. Захарко, В. Рутар.

По 35цт.: П. Сірник, М. Онучко.

Келгарі, Алта.

1 долар: І. Бзовий.

50цт.: І. Світик.

40цт.: Г. Филипчук.

По 35цт.: В. Комар, І. Антонюк, В. Бісюк, Ф. Марусяк, А. Онищук, Л. Николсон, Г. Комор, І. Махогоник, П. Мірко, Г. Марменюк, П. Палламанюк, А. Ткачук, М. Філь, М. Данилевич, І. Петращук, Ф. Федор, А. Бойко.

30цт.: І. Ковак.

По 25цт.: Й. Курчаба, П. Касперович.

ЗБІРКА о. Т. КОВАЛИШИНА.

Сенді Лейк, Ман.

По 1 дол.: З. Демчук.

По 50цт.: Т. Мулявка, П. Колтуцький, пані І. Залещук.

40цт.: Ф. Муцій.

По 25цт.: П. Ярич, М. Кучма, Д. Гнатюк, М. Лівандовський, С. Ярема, А. Василенко, М. Григораш, пані Ристифанюк, А. Матвійчук.

По 20цт.: Любка Лебедовська.

5цт.: пані Гнатюк.

45цт.: Н. Н.

Росборн, Ман.

По 25цт.: І. Баранецький, С. Баранецький, П. Машуманський, І. Микитюк, Т. Стрілецький, Н. Кармазинюк, І. Скамаровський, Ів. Семенюк, Н. Бельбас.

По 10цт.: Т. Солтис.

Енгусвил, Ман.

По 1 дол.: Ів. Сторожук уч.

По 50цт.: М. Гнатюк, М. Дзюба, І. Сенько, І. Балакунець, Д. Мазуркевич, І. Калинюк, М. Марчук, С. Вовк, М. Дроздовський.

По 25цт.: К. Сокалюк, пані Н. Бельбас, М. Ґалинт, П. Гасюк, М. Сабецький, П. Вовк, В. Цюцьмаць, В. Вовк, Н. Галак.

Виста, Ман.

По 50цт.: М. Матіещин, С. Курчаба, Г. Піць, М. Піць.

По 25цт.: Ол. Яник, П. Старенький, Д. Вовк, Н. Зюбрак, С. Матіешин, Йос. Войчишин, пані Білінська, церковна громада, С. Слободецький, пані М. Іванишин.

Мензі, Ман.

По 50цт.: О. Друль, пані Н. П. Друль.

40цт.: І. Пелешок.

По 25цт.: Юрій Карасевич, А. Тесарський, пані К. Тесарська, пані К. Роздеба, Н. Друль, П. Друль.

СІЧ, МАН.

50цт.: М. Мануляк.

По 25цт.: пані Докія Процак, М. Свистун, Н. Швалюк, Анастазія Мануляк, І. Сторожук.

По 20цт.: Анна Мануляк, О. Яник, П. Сиркін.

По 15цт.: В. Гнатів, Марія Процак.

ЗБІРКА о. Л. БЕРЕЗІЦЬКОГО.

Вегревіл, Алта	$3.00
Січ-Коломия, Алта	3.37
Прут, Алта	3.95
Інленд, Алта.	75

ЗБІРКА о. І. ГИКАВОГО

Гемилтон, Онт.

По 50цт.: В. Фастрига, о. І. Гикавий.

По 25цт.: П. Мельник, Дрозда, Яремко, Завадівський, С. Ґадан, І. Калинюк, Ю. Стецик.

Бренфорд, Онт.

По 25цт.: І. Кузьма, П. Немировський, С. Кришталь, М. Козак, І. Мосюк, В. Кисілюк, Д. Лупик.

Ватерфорд, Онт.

По 15цт.: М. Залуцька, С. Жиґальський, Перетятко, Завальський, Тофан, Литвин, Іваників, Яремій, Щербань, Федорчук.

ЗБІРКА о. Г. О. ВАСИЛІВА.

Ґлендон-Тірін, Алта.

50цт. П. Луклан.
35цт.: пані Софія Спасюк.
30цт.: М. Луговий.
По 25цт. В. Коштура, Г. Максимюк, І. Отуст, І. Залєський, П. Проциік, І. Клячук, Д. Минак, І. Волинський, А. Вихопень, пані Горячка пані С. Волянська, І. Боровець, О. Боднар, Л. Кочан, Г. Паладійчук Т. Гнишка, Н. Ткачук, О. Стасюк.
По 10цт.: пані Ілюк, П. Лебедь.

Спеден, Алта.

50цт. С. Леськів.
35цт.: И. Стельмащук.
По 25цт. О. Матвійчук, Ґвакс, Д. Комгир, В. Музика, пан Галія Стриладка, С. Хомяк, С. Леськів, пані К. Гнатів, пані В. Ґордей, пані М. Ґой, Г. Пясецький, О. Слободян.
20цт.: І. Баран.
По 15цт.. пані М. Ганчурак, Н. Фиць, пані К. Романчук, І. Лобай.
По 10цт.: З. Крук, І. Романчук, Н. Романчук, В. Ґордей, Л. Хомяк, І. Пахолек, М. Крокош, пані О. Ониськів, пані Хр. Ткачук, В. П. Сироїд

Стрий, Алта.

По 25цт.: С. Романчук, М. Химко, Ф. Шиш, Т. Крокош, В. Кліщчук, І. Сак, С. Ґолько, І. Шиш, І. Тхір, В. Давідович, М. Теленко, І. Романчук, П. Королюк, пані Марія Ґолько, Д. Панас, Нар. Дім, пані Настя Шиш Николай Тхір, пані М. Тілужна.
10цт.: Н. Теленко.

Смокі Лейк, Алта.

1 долар: п. Т. Димтрів.
По 25цт.: пані К. Сухолотоцька Н. Сухолотоцький, Т. Лазарук, В. Лазарук, пані М. Рацой, С. Семенюк Н. В. Ґавінчук, М. Галіцький, П. Мороз
20цт.: пані Простибіг.
15цт.: пані Белей.
По 10цт.: І. Стогрин, Н. Цаповський, пані Міляр, В. Міляр, пані Галіцька.
По 5цт.. П. Палійчук, Ю. Проціньский.

Довніґ, Алта.

1 дол.: панна Марія Романчук (учителька).
По 25цт.: Ф. Стрийський, М. Шерстинка, М. Ільчук, пані А. Меленка, К. Соробей, Ґ. Фуштей, М. Белзик С. Ґордей.

Беліс, Алта.

По 25цт.: І. С. Чернівчан, пані А. Яремчук, Л. С. Чернівчан, П. Репка, І. Репка, Д. Репка, В. Яремчук, С. Куташ, пані С. Онгурян, А. Шевчук, Народний Дім, Д. Завадюк.

Сенді Ренікс, Алта.

25цт.: — О. Івасюк (уч).
По 20цт.: В. Карасюк, О. Федчук, С. Троцьків, І. Бойчук, І. Кіца, М. Ґурин.

КОЛЯДА НА СЕМИНАР.

П. Г. Войценко, Вінніпеґ,	3.00
Т. Яремко, Вінніпеґ	2.00
П. Г. Олійник, Вінніпеґ	2.00
О. Назаревич, Карловрі, Ман.	2.00
Т. Актимічук, Винярд, Саск.	1.00
П. Мочульський, Винярд, Саск.	.75
І. Сушко, Риверс, Ман.	1.00

(Іпленд, Алта.)

На Духовний Семинар, на Богослуженню в хаті панства Довганюків, Інленд, Алта., жертвували слідуючі:
По 1 дол.: М. Бойдала.
По 50цт.: П. Запорожан, М. Никифорук, Р. Політило, В. Бесараба
По 30цт.: Я. Ґошко, І. Самотюк
По 25цт.: С. Бартман, І. Орфіна, Ф. Васілецький, М. Кузик, А. Ґошко, І. Смук, Катерина Запорожан, Локія Запорожан, П. Жук, В. Гаврилюк, П. Гунька, В. Довганюк, М. Ілащук, М. Довганюк, Н. Н.

о. Л. Березіцький.

ПРИМІР ГІДНИЙ ДО НАСЛІДУВАННЯ.

(Веґревіл, Алта.)

Тут відбулося вінчання учителя Мирослава Подіялюка, з Веґревіл, Алта., з учителькою Василиною Шимко, з Мирнам, Алта. Тайну вінчання довершив нище підписаний. На принаттю, яке відбулося в домі п-тва Подіялюків, гості не забули також за наш Духовний Семинар і зложили на нього свої жертви. В переведенню збірки поміг нище підписаному п. агроном В. Піаручний зі Смокі Лейк, Алта., який ніколи не промине нагоди, щоби не причинитися до загального діла.

Жертвували слідуючі:
По 1 дол.: В. Піаручний, М. Подіялюк, Ф. Шимко, В. Кіндрачук, М. Подіялюк, П. Іфуодий, П. Згурський, І. Подіялюк, Петруня Подіялюк, М. Шимко.
По 75цт.: В. Зарубій.
По 50цт.: М. Івасюк, Ґ. Шевчук.
По 45цт.: І. Слемко.
По 25цт.: Я. Гойдук, І. Шимко.
Всім жертводавцям щира подяка.

о. Л. Березіцький.

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

КОСІВ, МАН.

По 1 дол.: Д. Романчич, Н. Фіцич Н. Слижук, Ст. Слижук, М. Склепович, П. Самець, М. Симчич, А. І. Ґеник, Л. Михайлюк, П. Ільницький Н. Маловський, Ю. Фіцич, С. І. Ґеник, В. Лазарук.

ВИТКІВ, САСК.

(Збірка о. І. Майби)

По 1 дол.: І. Луцик, Я. Нікіфорук, М. Ничик, І. Ґоян.

СЕНДІ ЛЕЙК, МАН.

Пані Марія Яковенко (1939-40) 2.00

ПЕМБІНА, Н. Д.

По 1 дол.: І. Бордиюк, В. Іванишин, В. Загарія, І. Пастух, Н. Клим, М. Демяншин

ПАЙН РИВЕР МАН.

Поодинокі члени громади зложили членські вкладки на дієцезіяльний Фонд за 1940 р. $23.00 а за 1941 р. $28.00, отже разом $51.00

ТАРНОПОЛЬ, САСК.

(Збірка о. Є. Грицини)

По 1 дол.: Г. Стельмащук, О. Ткачук.

РОЗА, МАН.

(Збірка о. Е. С. Уляна)

По 1 дол.: М. Чубей, Т. Чубей, Н. Чубей, Т. Голодрига.
По 50цт.: М. Клим, І. Чубей.
По 30цт.: А. Чубей, М. Чубей.
По 25цт.: Д. Чубей, пані Олена Чубей, М. Кварик.
Дрібна збірка 40ц.

ВИТКІВ, САСК.

(Збірка о. І. Майби)

По 1 дол.: І. Луцик, Я. Никифорук, М. Ничик, Ф. Андрущак, М. Кіндрачук, Л. Іванчук, О. Цебринський, І. Ґоян, А. Кіндрачук.

ГЕФОРД, САСК.

(Збірка о. І. Майби)

По 1 дол.: І. П. Токарчук, В. Гузіек (Спірс), Ф. Каралаш (Ричард), П. Маліцький (Ричард), М. Гавриш (Алвена), П. Кіндрачук (Лак Лейк).
По 50цт.: І. Іванчук (Ричард)

РОССБОРН, МАН.

(Збірка о. Т. Ковалишина)

По 1 дол.: А. Калинюк, Н. Торський, Н. Кармазинюк, С. Бараневський, І. Баранецький, Г. Гладій, Т. Гладій, П. Сторожук, І. Танасічук, І. Семенюк, Н. Бельбас.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

Весиль Фастюк'я, Гемилтон, Онт.	.50
Г. Кукрик, Вимер, Саск.	.50
Пані К. Шабан, Гіт, Алта.	.50

НОВА ГРОМАДА.

(Дорбен, Ман.)

На третій день Різдвяних Свят, в четвер 9 січня, 1941 р., в нас відбулося перше українське православне Богослуження, котре відслужив Всеч. о. Михайло Боднарчук з Арран, Саск. Богослуження відбулося в найменій церкві. По Богослуженню п. П. Осадчук запросив всіх присутних до себе до хати на обід. По обіді о. Боднарчук піддав гадку, щоби ми зорганізували тут в себе на Дорбен українську греко-православну церковну громаду, що ми, по короткій дискусії, і зробили. Предсідником організаційних зборів був Всеч. о. М. Боднарчук, а секретарем п. Григорій Бабій. На разі вписалося одинадцять членів. Віримо, що з часом буде більше. Вибрано також церковний заряд на біжучий рік, до якого увійшли: М. А. Гелаш — голова; Григорій Бабій — секретар; п. Осадчук — касієр; Н. Саврук, і П. Мерко — старші брати. А. Яровий і п. Ганущак — контрольори.

При кінці зборів переведено збірку на Червоний Хрест, яка принесла $1.85. Ці гроші вислано до Комітету Українців Канади, з просьбою, передати їх Червоному Хрестови в Виннипегу.

Щира подяка належиться Всеч. о. М. Боднарчукові, що не жалував труду і загостив до нас з Богослуженням та поміг зорганізувати громаду. Рівнож щира подяка належиться п. Павлові Осадчукові, що запросив до себе учасників Богослуження та взагалі причинився не мало до діла зорганізовання нашої молоденької громади.

Григорій, Бабій, секретар.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василіва
Лютень.

2. Неділя. — Довніґ
9. Неділя. — Смокі Лейк
12. Трьох Святих. — Беліс
13. Четвер — Стрий
15. Стрітення Госп. — Бойн Лейк
16. Неділя — Спеден
23. Неділя — Довніґ

Адреса: Смокі Лейк, Алта

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. М. Боднарчука.
Лютень

2. Неділя — Шеррідон.
9. Неділя — Арран (місто)
12. Середа, Трьох Святих — Стінен
15. Субота, Стрітення — Гайс
16. Неділя — Норквей (місто).
23. Неділя. — Сторджис

Адреса — Арран, Саск. Скринка 65

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. Ковалишина.
Лютень.

2. Неділя — Менәі
9. Неділя — Сенді Лейк
15. Субота, Стрітення. — Россборн
16. Неділя — Енґусвил
23. Неділя — Січ

Адреса — Сенді Лейк

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Є. Грицини.
Лютень.

2. Неділя. — Вакав.
9. Неділя. — Ст. Джулієн
12. Середа, Трьох Святителів. — Тернопіль.
15. Субота, Стрітення Господнє — Смате
16. Неділя — Кадворт
23. Неділя — Вакав

Адреса: Бакс 155 Вакав Саск

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. А. Горбая
Лютень.

2. Неділя — Роблін, фарми
9. Неділя — Етелберт
12. Сер., Трьох Свят. — Петлюра.
15. Суб., Стріт. Госп. — Дрифтінг Ривер.
16. Неділя. — Ґілберт Плейнс
23. Неділя. — Ленард.

Церковний Календар.

ЛЮТЕНЬ.

1 С. Прп. Макарія

2 Н. **32 Нед. по З. св. Д., Закхея**
3 П. Максима
4 В. Пр. Анастасія, Тимотея
5 С. Климентія, Агафангела
6 Ч. Ксенії прп.
7 П. † Григорія Богослова
8 С. Ксенофорта й ін.

9 Н. **Неділя Митаря і Фарисея**
10 П. Пп. Єфрема
11 В. Преп. Лаврентія, мч. Романа
12 С. **Трьох Святителів**
13 Ч. Кира й Івана безсребр.
14 П. Трифона мч.
15 С. **Стрітення Господнє**

16 Н. **Нед. Блуд. Сина. Сим. і Анни**
17 П. Ісидора
18 В. Св. Федосія Черн., мч. Аг.
19 С. Вукола, Юліяна
20 Ч. Партенія і Луки
21 П. Вм. Теодора Страт.
22 С. Мч. Никифора

23 Н. **Нед. Мясопустна.** Харлам.
24 П. Власія, Вігілія
25 В. Св. Мелетія Ант., св. Антонія
26 С. Мартіяна Євлогія
27 Ч. Авксентія прп.
28. П. Ап. Онисима, Євсевія пуст.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Е. С. Уляна
Лютень.

2. Неділя. — Пембіна
9. Неділя. — Толстой.
12. Трьох Святих. — Сірко
15. Стріт. Господнє — Арбакка
16. Неділя — Вайта.
23. Неділя — Ґардентон.

Адреса — Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. С. Симчича.
Лютень.

2. Неділя — Кагвин
9. Неділя — Мюсідора
12. Середа Трьох Святих — Сучава
15. Субота Стріт. Госп. — Слава
16. Неділя — Мирнам
23. Неділя — Виллінґдон

Адреса Бакс 81 Ендрю, Алта

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Д. Ф. Стратійчука.
Лютень.

2. Неділя — Боґдан
9. Неділя. — Ґарленд
12. Трьох Святих. — Венлав
15. Стріт. Госп. — Косів
16. Неділя — Давфин
23. Неділя — Пайн Ривер

Адреса: Давфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Ґлінського
Лютень.

2. Неділя. — Брендон
9. Неділя. — Поплар Парк
15. Суб., Стр. Господнє. — Селтон
16. Неділя — Тиндал
23. Неділя. Іст Селкірк

Адреса: 263 Дороті Ст. Вінніпеґ.

Устав Церковний.

Лютень.

2. **Нед. 32 по Зісл. Св. Духа** (Закхея) Гол. 7. Утреня Єв. Марка XVI: 1—8. Літ. Ап. 1 Тим. IV: 9—15; Еван. Луки XIX: 1—10.

9. **Неділя Митаря і Фарисея:** Гол. 8. Еван. Утрення Марк. XVI: 9—20. Літ. Ап. 2 Тим. III: 10—15; Єв. Лук. XVIII: 10—14.

12. Середа **Трьох Святих:** Утр. Еван. Івана X: 9—16. Літ. Ап. жид. XIII: 17—21. Мат. V: 14—19.

15. Субота **Стрітення Господнє:** Утр. Еван. Лук. II: 25—32. Літ. Ап. жид. VII: 7—17. Єв. Лук. II: 22—40.

16. **Нед. Блудного Сина:** Голос 1. Утр. Еван. Луки XXIV: 1—12. Літ. Ап. 1 Коринтян VI: 12—20. Еван. Лук. XV: 11—32.

23. **Неділя Мясопустна.** Голос 2. Утр. Еван. Лук. XXIV: 12—35. Літ. Ап. 1 Коринт. VIII: 8—13 і IX: 1—12. Еван. Мат. XXV: 31—46.

Березень.

2. **Нед. Сиропустна.** Голос 3. Утр. Еван. Лук. XXIV: 36—53. Літ. Ап. Рим. XIII: 11—14 і XIV: 1—4. Еван. Мат. VI: 14—21.

9. **Нед. 1 Посту.** Голос 4. Утр. Єв. Івана XX: 1—10. Літ. Ап. жид. XI: 24—26, 32—40 і XII: 1—2. Еван. І: 43—51.

Український Релігійний [illegible] в Канаді	**ВІСТНИК** THE HERALD	THE HERALD Box 3696 WINNIPEG, MAN.

РІК XVIII WINNIPEG, MAN., FEB. 15th, 1941 ВИННІПЕҐ, МАН., 15-го ЛЮТОГО, 1941. ЧИСЛО (360) 4

ПРОМЕТЕЇЗМ В ТВОРЧОСТИ ШЕВЧЕНКА.

Провидіння послало Шевченка в найбільш критичну добу існування українського народу.

Абсолютизм російського царату на протязі більше, ніж двох століть остаточно прибрав Україну до рук. Знищено всі прояви українського автономізму на полі політичних, культурних і соціяльних відносин. Заможні українські верстви й інтелігенція — з невеликими винятками — перейшла до табору пануючих... Лишилася животіти тільки темна українська селянська маса в страшних умовах кріпацького життя, визискувана й поневіряна сильними мира цього, без духовної опіки, без теплого, щирого та підбадьоруючого слова.

Політичні й культурні умови життя стали особливо нестерпимими за Миколи І, коли після невдалих спроб повстання декабристів (1825) на всіх просторах російської держави запанувала страшна чорна реакція, коли за клясичним виразом Т. Шевченка „від молдаванина до фіна на всіх язиках все мовчало, бо благоденствувало" (Кавказ). Здавалось, що для українського народу настав час цілковитого духовного та фізичного упадку й знищення.

І власне серед гнилизни цього морального зіпсуття в Росії, серед страшного обскурантизму, тоді, як

> Заснула Вкраїна,
> Буряном укрилась, цвіллю зацвіла,
> В калюжі, в болоті серце погноїла
> І в дупло холодне гадюк напустила.
> (Чигирин), —

ось тоді роздались віщі слова Шевченкової Музи, що „лились наче наш Дніпро широкий, в серце падали глибоко й огнем пекли холодні душі".

> В саму дванадцяту годину
> страшних отих пекольних кар
> прийшов з піснями на німу руїну
> Тарас Кобзар.
> Бунтар явився з віщими словами
> з вогнем життя від сонящних орбіт,
> і над Дніпра святого берегами
> із чорнозему зріс воскресний міт.

Разом з Шевченковою поезією в душах українського народу ожила барвна історія України з її гетьманами, зі змаганнями за волю, з її іноді вибуялою свободою, але також привабливою й чарівною, особливо, коли порівнювалось яскраве минуле, — може по декуди й видеалізоване, — з сучасністю важкою і безпросвітною.

І Шевченко зразу після появи в друкові невеличкого „Кобзаря" (1840) стає найбільш популярною постаттю на Україні.

В його поезіях український нарід півсвідомо відчував визволення й виявлення на зовні тої велитенської духової енергії, що завсігди жила в його душі й ждала тільки сприятливої хвилі, щоби виявити себе.

II.

Але не тільки ремінісценціями (споминами) минулого живе Шевченко. Повернувшись на Україну з далекого й чужого йому Петербургу до рідного Києва, де мав жити й працювати, Т. Шевченко, відвідавши свою рідню, що була в кріпацькій неволі, подорожуючи по Україні, бачив страшне фізичне й духове поневолення свого народу.

Тоді муза його запалилась надлюдським гнівом протесту проти соціяльного й політичного гнету, що його створила на Україні політична система московської деспотії.

Перебуваючи на Україні три літа (1843—1845), творить Шевченко в цей час найкращі свої поезії — Кавказ, Сон, Посланіє, Єретик або Іван Гус, Заповіт і інші. В цих творах своїх Шевченко з нечуваною відвагою ганьбить московських царів за їх захланність і централізм та висуває гасла волі, братерства й любови.

> І на оновленій землі
> врага не буде, супостата,
> а буде брат, і буде мати,
> і будуть люди на землі.

В „Посланії" він закликає усіх словян, „щоб стали добрими братами і синами сонця правди". Але Шевченко висловлюється не тільки за людським співжиттям словян. Він співчуває також хоробрим синам Кавказьких гір, що боронять свою волю, й кличе до них:

> Борітеся — поборете!
> Вам Бог помагає;
> За вас сила, за вас — воля
> І правда святая.

Від братерського співжиття словян, від признання права на вільне життя іншим народам, що їх загарбала ненаситна Москва, підіймається поет до вселюдської любови:

> А всім нам вкупі на землі —
> (звертається він до Бога),
> Єдиномисліє подай,
> І братолюбіє пошли.
> (Молитва).

Отак то, маючи перед очима образ вільної України, уявляє вже собі Шевченко вищі політично-суспільні організації у збратанні всіх словян, а далі — у збратанні всього людства.

Протест проти насильста гнобителів, могучо-дужа любов до найменшого обездоленого брата, незломна віра в те,

ВІСТИ З ДІЄЦЕЗІЇ.

НОВІ ЦЕРКВИ.

1. СОДБУРИ, ОНТ. — Українська греко-православна громада св. Володимира в Содбурі, Онт. побудувала спід церкви (перший поверх). Розмір будинку: Довжина 70 стіп; ширина 40 стіп, височина (в середині) 15 стіп. Стіни з цегли. Перше Богослуження в новій салі відбулося 5-го січня ц. р. Громада приготовляється до урочистого отворення й посвячення будинку на весні. Будинок коштує около $9000.00.

2) ВИММЕР, САСК. — Місцева українська греко-православна громада побудувала нову церкву. Дотепер церкви там не було й Богослуження відбувалися в народнім домі. Довгу на новім будинку нема.

ПОЇЗДКА О. С. В. САВЧУКА.

Прот. С. В. САВЧУК відвідає такі [redacted]

19 лютня, середа, — Форт Виллям, Онт., відчит в салі „Просвіти" на Оґден вулиці, в годині 8-ій вечора.
20 лютня, четвер, — Вест Форт Виллям, відчит в салі української православної церкви в 8-ій годині вечора.
23 лютня, неділя, — Содборі, Онт., рано Богослуження, вечером відчит в салі української православної церкви.
25 лютня, вівторок, — Еспанола, Онт., відчит в годині 8-ій вечора.
3 березня, неділя, — Торонто (програма дня буде проголошена місцевим парохом).

Місцевости, які бажають мати в себе о. Савчука з відчитом, але які ще його про це не повідомили, повинні написати до нього до Торонта на таку адресу:

Rev. S. W. SAWCHUK,
9 Rosebery Ave. Toronto, Ont.

Поможіть Канаді Виграти Війну!

Купуйте Воєнно-Щадничі Цертифікати.

що:

Встане правда, встане воля,
А тоді:
Оживуть степи, озера,
І не верстовії,
А вольнії, широкії,
Скрізь шляхи святії
Простеляться; і не найдуть
Шляхів тих владики.
А раби тими шляхами,
Без гвалту і крику,
Позіходяться докупи,
Раді та веселі,
І пустиню опанують
Веселії села.
(Радуйся, ниво неполитая).

Оця любов і незломна віра Шевченка висловлені в глибоко-художній формі, дають право назвати його не тільки найбільшим українським поетом, але вводять його до пантеону великих поетів світової слави, що мають загальнолюдське значіння.

III.

Дослідники творчости Шевченка приписують кристалізацію його світогляду впливу Кирило Методієвських братчиків, що, як відомо ставили своїм завданням перебудову Росії на всеслов'янську федерацію, в якій Україна була б вільною і самостійною республикою. Не заперечуючи можливости впливу на Шевченка ідеольогії Кирило-Методіївського Братства, треба думати, що Шевченко, обдарований геніяльною інтуіцією поета, відчув і оформував у своїй творчости ідеали Братства далеко яскравіще й радикальніще, ніж його чолові представники — Костомарів і Куліш. Федералістичне товариство для Шевченка могло бути тільки підходом для розмаху й вияву його головної ідеї, якою була — „своя хата", а в ній „своя правда, і сила, і воля", — отже самостійна українська держава.

IV.

Яке враження робив Шевченко своєю особистістю й поетичною творчістю на сучасників, найкраще свідчат про це їх власні признання. Молодий студент Кенджицький згадує, як у році 1846 познайомився з дуже веселим товаришем-малярем і поетом в одній особі, тобто з Шевченком. Був то мужчина середнього росту, кремязний, з вузькими й затисненими устами, з' худорлявим подовгастим лицем, з дуже великим високим чолом і чорноволосий. Очі мав надзвичайно великі, темно-сірі, бистрі, блискучі, повні оживлення, сяяло з них розумом. — Не диво, що хто знав Шевченка, не міг опертися його непереможному впливові.

Як тогочасне громадянство українське приймало поезії Шевченка, про це свідчать голоси найближчих його приятелів — Костомарова та Куліша.

Коли Шевченко прочитав Костомарову й гуртку молоді свої нові поетичні твори, Костомарів слухав їх зачарований, як сам оповідає, але разом з тим його обгорнув і страх.

„Я бачив, — згадує він, — що Шевченкова муза розірвала завісу життя народнього. І страшно, і солодко, і боляче було зазирнути туди."

Куліш, згадуючи про ці часи, оповідає: „Усі ми були зачаровані Шевченковими творами. Мова його впливала на всіх нас і на Костомарова страшенно. Тарасова муза була тоді в розцвіті. Україну і її народність любив щиро, але ще більшу прихильність мав до селянства. Заповідною думкою його було визволення народу від кріпацтва. Мрією його було братерство всіх народів".

Про Шевченка писав його добрий знайомий Яків Ґордон — поляк — „самостійна Україна була ціллю його мрій".

В своїй творчости Шевчнко стало звертається до цього питання й непереможно вірить, що

Встане Україна,
І розвіє тьму неволі,
Світ правди засвітить,
І помоляться на волі
Невольничі діти.
(Суботів).

Рідну мову уважав Шевченко одним із найголовніших засобів, що допоможе засвоїти в найлекшій формі европейську культуру і тим способом допровадить український нарід до сподіваної волі.

Воскресну нині, ради їх,
Людей закованих моїх,
Убогих нищих. Возвеличу
Милих оттих рабів німих!
Я на сторожі коло їх
Поставлю **слово.**
(Прочитавши XI псалом).

V.

Так Шевченко вже в молодих літах (маючи всього 33 роки), будучи в повному розцвіті творчих сил, оформив думки свої про минуле, сучасне й майбутнє свого народу, ставлячи проблему соціяльної правди — справедливости й національно-політичної волі краєугольним каменем своїх і всього українського народу змагань.

Коли взяти під увагу незаперечену й признану вже тоді своїми й чужими геніяльність Шевченкового таланту, силу його художнього вислову, широко-гуманний світогляд і яскраво виявлену нехіть до московської політичної орієнтації, — пригадайте його негативне відношення до Богдана Хмельницького за Переяславську угоду, — то для нас стане зрозумілим просто незвичайний вплив його творчости не тільки на сучасників, але й на всі наступні покоління українського народу.

Без перебільшення можна сказати, що Шевченко створив основи відродження української нації. Безперечна заслуга його поезій полягає в тому, що „трупи встали й очі розкрили".

Роля його в процесі формування національного світогляду — величанська, титанічна. Силу його духа відчуваємо ми на собі всі, незалежно від освітнього рівня, соціяльного становища, політичних переконань.

Тому то весь український нарід „Кобзаря" його уважає своїм національним Євангелієм, а постать самого поета оточує щирою, з глибин сердець своїх випливаючою любовою й пошаною.

Своєю творчістю Шевченко затамував сильний похід московської культурно-національної асиміляції на Україну і перший поклав міцні підвалини політичному відродженню українського народу.

В цьому відношенні роля Тараса Шевченка є единою й зпоміж усіх поетів людства.

VI.

Не диво, що московський абсолютизм нечувано жорстоко покарав Шевченка за його діяльність.

Доклад шефа жандармерів графа Орлова Миколі I про Кирило-Методіївських братчиків правильно оцінив значіння Шевченка для національного відродження українського народу. За те його властиво й було найтяжче покарано. Про Шевченка Орлов писав:

„Його віршами могли посіятися в Малоросії і зміцнитися думки про неправдивий добробут часів Гетьманщини та побажання повернути його зараз і зробити Україну незалежною державою. Завдяки безмірній сміливости — Шевченка треба визнати одним з найбільших злочинців."

Дальша доля Шевченка усім добре відома: 11 літ важкої каторги із забороною писати й малювати.

Яких нелюдських мук і пониження мусів зазнати Шевченко в характері рядового салдата! Про це сам Шевченко так говорить:

„Коли б я навіть був кровожадним убійником, то не можна б було видумати для мене тяжчої кари. Трибунал під проводом самого сатани не видав би такого нелюдського засуду, як той, що виконано на мені. Поганський Август заслав Овідія Назона до диких ґотів, але не заборнив йому писати, або малювати. Христіянський цар Микола заборонив мені одно й друге."

Ця неволя знищила Шевченка фізично, але не зломила духово.

„Мені здається, — каже він, — немов би я ще й тепер був той сам, що перед 10 роками, і ані один день не змінився в мому внутрішньому образі. Чи добре так? Певно! І я дякую Богові з глибини моеї душі, що страшний досвід не був в силі доторкнутися залізними кігтями мого переконання, моеї молодечої віри."

Ця незломність молодечої віри, не вважаючи на знищене особисте життя, робить особливо цінною постать Шевченка. В ньому ми відчуваємо, за висловом Карлайла, подих героїзму.

Шевченко є втіленням самовідречення задля одної ідеї, що ним заволоділа цілковито:

Мені однаково, чи буду
Я жить в Україні, чи ні,
Чи хто згадае, чи забуде
Мене в снігу на чужині —
Однаковісенько мені!...
Та не однаково мені,
Як Україну злії люди
Присплять лукаві, і в огні
Її окрадену збудять...
Ох, не однаково мені!

З невимовної туги за рідним краєм, що відчувається з кожної стрічки нечисленних поезій, писаних крадькома Шевченком на засланні, з субєктивних його лірик, ми відчуваємо живу людину, що тяжко карається й нищить життя своє, але знає, за що.

Тарас Шевченко стратив життя своє во імя одної ідеї, що неподільно заволоділа його душею на ціле коротке життя його (прожив всього 47 років). Але увесь український народ в муках його особистого життя й натхнення і пророчих візіях його творчости віднайшов себе, як нація.

Завдяки творчости Шевченка „оті раби німі" усвідомили своє життєве призначення й невпинно здійснюють його, не зважаючи на те, що шлях до заповідженої поетом волі веде через Голгофту терпінь.

В цій невсипучій свіжости й животворчій силі поетичної спадщини Шевченкового генія захована його невмиручість, його прометеїзм.

Народ Ожив! Світає волі день!
І хоч співця в кайданах вбив замучив [цар,
то вже ніхто воскресних тих пісень
в душі не збе, що їх лишив Кобзар.

ПІЗНАЙТЕ ПРАВДУ І ПРАВДА ВИЗВОЛИТЬ ВАС.

(Докінчення).

Чи я маю осуджувати грека, митрополита Київського Миколая (1096-104), який мирив князів у Любечі, умовляв князів не руйнувати України (після осліплення Василька), а на зїзді у Витичеві разом з Володимиром Мономахом виступив проти ганебного жадання Святополка віддати йому волость каліки-Василька? Читайте, пане професоре, оту „московську" історію Миколи Голубця... На вказаних повище сторінках і це знайдете. Там є згадки про ролю митрополита, а тим митрополитом якраз був грек-Миколай. І я був би більш радий, коли б Миколай був українцем і відограв таку славну ролю... Але... Мусить висвітлюватись для меншого брата тільки правда.

Чи маю я хвалити Ярослава Ярополковича, що наводив в Україну поляків і мадярів?... Може ті князі для Вас і великі володарі, бож впертою стежечкою все тналися до католицької Польщі, наводили правовірних католиків поляків і мадярів проти „схизматика" Мономаха чи Всеволода і Святослава. Я хилю в пошані голову перед нашими князями-велитнями, хилю голову і перед греком-Миколаєм, київським митроплитом. Честь їм! Але нечесть усім тим князям, що католицькими руками Україну руйнували, нечесть і тим професорам, що їх за те вихвалюють.

Перейду тепер до свого вислову „навіть росіяне не завинили стільки у засланні епископа Жабокрицького, як завинив владика Шумлянський". Писав це, і тепер потверджую і підкреслю: **Навіть Росіяне...** Чому? Та тому, просто, що російський уряд самий не арештував владики Жабокрицького, арештувала православна луцька шляхта і ... її домагання московський уряд Жабокрицького заслав. Джерела?... Ох, ті джерела московські"!... Вони мені печінки ріжуть, а не так мені, як проф. Чубатому Та бачите, православні і ви, греко-католики... У цьому закиді, проф. Чубатий попав пальцем в небо

Я не вірю, щоб проф Чубатий нічого не чув про одного чоловіка, що звався Володимир Бенедиктович Антонович (католицького роду). Той чоловяга, Антонович, був собі професором Київського університету. Тай написав багато історичних праць по історії України. „Дурні" православні „хахли" і католики — „бойки та гуцули чи подоляне" з Галичини, не спитавшися у проф. Чубатого, назвали Антоновича **Великим Українським Істориком.** Між іншими працями, оцей „московський" історик написав „Нарис становища Православної Церкви в Україні у XVII і XVIII віках". Ту книжку у Росії не можна було видати, тож видало Літературно-наукове товариство ім. Шевченка у Львові. (У тому самому Львові, звідки і п. проф. Чубатий приїхав). А я в порівнанні з професором ще навіть дуже молодий, тож і дурний — не розчолопав, що — по професорськи це джерело є московське, та й давай з нього писати про Жабокрицького!... Коли хоче проф. Чубатий ту працю істрика Антоновича перестудіювати, радо послужу! Але з умовою, що чесно, без єзуїтсько-католицьких підступів напише про ту працю ПРАВДУ (Наводити сторінки не хочу, бо праця велика).

„Зацний рицеж" польського короля, Йосиф Шумлянський, був моральним справником нагінок на Жабокрицького і тому йому приписую найбільше вини. А від уменшення вини росіян, до оправдувань Петра I (ворога України) так само далеко, як п. професорові далеко до Антоновича.

Я маю більше підстав від професора ненавидіти московські уряди а особливо Петра Великого: Знаю ціну московським історикам, думаю, що навіть від проф. Чубатого краще. Що більше. Я не одобрюю наших істориків, чи політиків, що вічно говорять, наче б москалі у 1169 році зруйнували Київ, **бо самої Московщини ще тоді не було..** А цим твердженням наші історики дають атут москалям: — Дивіться, мовляв, які ми „русске" старі... Уже у 1169 році Хахляндію воювали!...

„Знамение, що пише православний, з табору, що патріярхів не визнає", чи як там, пише проф. Чубатий на мою адресу. Еге ж... Знамение!... А знаєте, чому, пане професоре? Тому, що знаю ціну і Римові і Царгородові. Вірю у союз православних церков, але не в залежність. Патріярхів ми, православні, визнаємо за патріярхів. А коли вони до нас байдужі, то й Бог з ними. Існування нашої Православної Церкви вони не заперечили, не заявили, що вона не православна. **Наша Православна Церква Апостола Андрія Первозванного,** отже **Церква Первозвана, перша** з усіх. А чи ж тому, що так проф. Чубатому хочеться, то я, православний українець, маю йти до замків російської синодальної (не православної), ворожої мені церкви? Слухати там російських теревенів від батюшки, епископи якого діставали „Апостольську сукцесію" від обер-прокуратора „святійшого" (так як і папа, святійшого від Святого Бога) синоду, часом від лютеранина, як прим. обер прокурор Вольдемар Карлович Саблер? Гнівайтеся чи ві, пане професоре, але свідомі українці того не зроблять, як також не навернуться і до італійського Риму.

Всею своєю істотою я вірю, що прийде незадовго час, і на наших землях повстане велика, вільна і ні від кого незалежна Держава Українська. **В єдиній Україні буде і одна Українська Національна Првославна Церква під кермою Українського Патріярха, а головством Самого Спасителя Христа.** Тоді патріярхи Східні самі попросять українського Патріярха братського союзу і визнають його рівним собі. Так колись Володимир Великий не хотів понижуватись перед греками і довів до того, що греки просили його приняти христіянство. Його слідами йде Українська Православна Церква. У тій Українській Державі спаде московська-царе-славна облуда з душ українців православних. У тій державі спаде і римська католицька облуда з душ українців-католиків. Спаде і з Вашої душі, пане професоре. А тоді я простягну Вам свою, як Ви тепер пишете, московську руку, і щиро, по братерськи, привитаю Ваше прилучення до Православної віри наших прапрадідів, православних українців-галичан.

Ол. Луговий.

НЕМА ЗМІНИ.

Багато людей, по моїй думці, мильно розуміють цілі і завдання Комітету Українців Канади (КУК). В загальних українських і канадійських громадських справах наші головніші ґрупи поєдналися, вилучивши із себе комітет, до якого входять чільніші наші громадяни, й вони представляють нас українців у Канаді перед канадійськими властями, а коли б зайшла потреба, то й перед ріжними чинниками у світі.

Зате в наших релігійних справах стан остає такий самий, як був. Що більше, Комітет Українців Канади вовсім не обіймає церков, — ні Православної, ні Католицької, ні якої іншої. Церкви виконують свою працю, як давніше. Кожна для себе і про себе.

Чому я це пишу? Тому, бо ось у Ваках холнди католики колядувати на католицьку церкву. Заходили і до православних. Просили о коляду на католицьку церкву, заявляючи, що вже настала єдність між українським загалом, тому то вони вже йдуть і до православних колядувати. Це натяк на те, що є Комітет Українців Канади. Але хоч згаданий комітет існує, православні ходять і мають ходити до своєї церкви, а католики до своеї. Православні обовязані підтримувати свою церкву, а католики свою. Православні хай тямлять, що відношення католиків до православних у релігійних справах ні трошки не змінилося, ні злагідніло. Католики далі змагають до того, щоби знищити Українську Православну Церкву, бо це завдання положене на них самим папою.

Часом православні, як більш толерантні — то є такі, що терплять інаковірующих, — захоплюються тим, що десь там католики, — вірні або їх духовні — відносяться прихильно до православних. Та це не значить, що вони змінили свої погляди про Православну Церкву. Вони можуть говорити з православними, шанувати як христіян, як братів українців, і за це їм честь, але не можна вірити, щоби вони шанували, чи одобрювали Українську Православну Церкву, як таку.

Ми православні мусимо робити все, що є в нашій силі, щоб піднести і скріпити нашу Церкву і наше релігійне життя. Католицька церква підлягає чужому Римови, який завсігди буде проти Української Православної Церкви. Православна ж наша Церква мусить високо нести прапор Христа і українства серед нашого загалу й не сміє його схиляти.

Тож берімся до праці. Жертвуймо час і труд і гроші на цілі нашої Церкви. Скріпляймо наші ряди. Приєднуймо заблудших і тих, що на бездоріжжі!

Становище Української Православної Церкви остає незмінне в відношенню до католицизму, чи якого іншого віроісповідання.

о. Є. Г.

ЗАМОВТЕ СОБІ НЕГАЙНО ОЦІ КНИЖКИ:

Великі Роковини .... **75ц.**
Протокол Семого Собору Української Греко-Православної Церкви в Канаді .... **25ц.**
Чартер і Статут Української Греко-Православної Церкви в Канаді .. **15ц.**
Замовлення й гроші слати на адресу Консисторії:

Consistory of the Ukrainian Greek Orthodox Church of Canada.
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

СТО ЛІТ ВІД ПОЯВИ „КОБЗАРЯ"

Коли читаємо Шевченкового „Кобзаря", то і на гадку не приходить нам запитати: „А коли то „Кобзар" вперве на світ звився?" Нам здаєсь, що це десь оттак недавно, як ми недавні.

Однакож воно не так. Від часу, як перший раз звився на світ „Кобзар", вже минуло 100 років. Бо „Кобзар" появився вперве 1840 року.

Певна річ, що це був доперва початок того великого твору, який ми нині звемо „Повний Шевченків Кобзар". Тоді були надруковані такі вірші: 1. Заспів, 2. Перебендя, 3. Катерина, 4. Тополя, 5. Нащо мені чорні брови, 6. До Основяненка, 7. Іван Підкова і 8. Тарасова ніч. Всего вісім віршів.

Однакож це були такі вірші, що їм подібних до того часу ніхто не бачив. Хто з українців їх читав, то перероджувався в нового чоловіка. Ті українці, що були вже відцуралися українства, плакали, читаючи того першого „Кобзаря".

Досить сказати, що поява того першого невеличкого „Кобзаря" зробила вже тоді з Шевченка великого поета і здобула всіх пошану й увагу.

Тей не помилилися. Бо вже слідуючого по тім року, 1841-го, Шевченко видає „Гайдамаків", отже продовження „Кобзаря" — знов таке велике, сильне і славне.

Шевченко вийшов на волю на весні 1838 р., коли йому було 24 роки. Добрі його приятелі роздобули 2500 рублів і викупили його з крепацтва. І тоді (а може і до того часу) Шевченко почав писати вірші.

Писав і складав, не думаючи, що це дорогоцінні твори. Та коли раз малював він портрет багатого пана, Петра Мартоса, той побачив його вірші і взяв до дому кажучи, що їх перегляне. В дома їх перечитав, та ще й другим показав. І всі стали на тім, що це цінна річ і треба їх надрукувати.

Коли Мартос згадав про те Шевченкові, той не хотів згодитися, каже: „Люде будуть з мене сміятися". Однакож згодився, і так 1840 р. появилася книжочка з заголовком „Кобзар".

Сталося те, що нераз бувало на світі — що великі люде не знали, що вони великі.

Та вже тепер всі почали дивитися на Шевченка, як на чоловіка, що своїми великими думками перевисшав навіть тих, що були людьми високо вченими.

Поезії, що були в першім „Кобзарі", мають дату 1838 року. Це були перші Шевченкові поезії, отже написані перед 100 літами. А послідну свою поезію написав Шевченко кілька днів перед смертію на весні 1861 р., отже перед 80 літами. Цілого „Кобзаря" написав Шевченко на протяві 23 літ.

Ще кілька важніших дат з Шевченкового життя.

Родився він 9 березня н. с. 1814, а вмер 10 березня н. с. 1861.

Шевченкова мати вмерла 1823 р., а батько 1825 р.

В 1829 р. Енгельгардт бере Шевченка до двірської служби, а в 1831 р. приїздить з Енгельгардтом до Петербурга.

На весні 1838 р. стає вільним, а 1840 появляється його „Кобзар".

На весні 1847 р. Шевченка арештують, коли йому було 33 роки і дають на заслання.

В 1857 р. вертає з заслання, коли йому було 43 роки.

Вмер 10-го березня н. с. 1861 р. в Петербурзі, а звідтам перевезли його тіло на Україну і поховали на горі коло Канева, над Дніпром —

Щоб лани широкополі,
І Дніпро і кручі
Були видні, було чути,
Як реве Ревучий.

—(†)—

ЯК У ЛЬВОВІ СВЯТКУВАЛИ ЧЕТВЕРТІ РОКОВИНИ СМЕРТИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА.

В 1863-65 рр. виходив у Львові літературно-політичний місячник „Мета". З нього (в числі з 28 лютня, старого стилю, 1865) довідуємося про те, як львівські українці святкували четверту річницю смерти Тараса Шевченка. В програму свята мало входити поминальне богослуження (панахида) і концерт, але що салі на концерт не було, то аранжери свята ограничилися лише до панахиди, яка відбулася в православній церкві. Ось, як „Мета" описує це свято (мови не змінюємо):

„Невеличкий сей дім божий був на сю ціль одповідно приоздоблений. Перед іконостасом стояв обвитий барвінковими вінками тетрапод, а на нім, ведля нашого святого обряду, коливо, себто варена пшениця з медом, вино і хліб, з застромленими горіючими свічками — увображуючи душу і тіло покійника.

Понад тетраподом красувався у лавровому вінку великий мальований портрет Тараса, а узверх нього взносився чорний, грецький хрест, побідне знамя віри Христової, яко знамя побіди ідеї народньої — ідеї Тараса.

„Тетрапод обставлений був рісно свічами і квітами, а по обох боках стояли дві транспарентні піраміди. На одній у споду була вображена ліра в лавровім вінку, на другій трупій череп на зеленій траві, понад котрим взносився грецький хрест. Понад сими символами світліли різнобарвні написі на пірамідах, вказуючись гарно в темноті, яка станула від заслонених вікон святині. На першій був напись: „Во вік тобі слава за твою пісню! Доки Дніпро гудітиме, доки Карпати зеленітимуть, не забудем тебе батьку: рідні діти України", а на другій: „Во вік тобі слава за твою надію! І внуки розкажуть унукам, чим ти для нас був, Тарасе, орле сизий!"

„Підчас богослуження співав у крилосі хор академиків, котрому вторувала набожна громада, а всі голоси злилися в один могучий хор, співаючи „вічную память".

„Підчас парастасу роздавано поміж набожних літографовані портрети покійного, а по парастасі приступали всі до тетраподу, вкушали колива, діставали з рук священика просфору, уривали листочок з лаврового вінка і розходились додому.

„Богослуження скінчилося в 1 год. зполудня. Церква, мимо непогідного дня була переповнена народом. Була то сама інтелігенція всякого стану, полу і росту — надія і будучність народу. Військовий стан був заступлений підофіцерами з одного баталіону галицького полку. Ентузіястична молодіж гімназіяльна була вся, мимо запрету оповіщеного їй зі сторони гимназіяльних катехитів".

СВЯТИЙ ДИМИТРІЙ МИРОТОЧЕЦЬ.

(26 жовтня по церк. кал.; 8 листоп. по горож. кал.).

Коли читаємо про християн з тих перших століть, коли поганський світ переслідував християн, то впадає нам в очи ось що:

Перше — що не зважаючи на велику небезпеку, християне потайки держалися сильно Христової науки.

Друге — що самі тихенько в своїх родинах виховували своїх дітей на ревних християн.

Трете — що між великими праведниками, а то й мучениками з тих часів було багато молодих людей — молодих мужчин і дівчат. Це показує, як дбало християне тоді дітей виховували і як сильна віра була в душах тодішних християн.

Четверте — що ревними християнами тоді були не тільки звичайні люде, але і люди вчені, і люди на високих державних становищах.

Батько св. Димитрія був начальником міста Солуня, в північній Греції. Родичі зоставили Димитрію велике майно, але що важнійше — дали йому глибоке християнське виховання.

Родичі Димитрія померли скоро і цар Максиміян поставив Димитрія на батькове місце. І приказав йому переслідувати християн.

Та чи міг щирий християнин сповняти приказ земного царя та йти проти Царя Небесного?!

Ставши начальником міста св. Димитрій почав явно визнавати християнську віру і других до християнства заохочувати.

Знав св. Димитрій, що з ним може статися, коли цар довідається, і почав приготовлятися. Він зробив лад з своїм майном — приказав своєму вірному слузі, щоби все майно роздав бідним людям.

Коли цар почув, що Димитрій християнин, не хотів вірити. Та щоби переконатись, вступив до Солуня, коли вертав з війни.

Св Димитрій сміло заявив цареві, що: „Я християнин!" Не помагали царські намови, не помагали погрози, і тоді св. Димитрія посадили до темниці.

Цар Максиміян возив з собою великого силача, що звався Лій. Виходив той силач між нарід і [illegible]

Коли між вами є християне, то ходіть зі мною боротися! Коли це правда, що ваш Бог правдивий, то він вам поможе і ви мене поборете. Коли ж я вас поборю, то це покаже, що ваш Бог неправдивий!

Боротьба відбувалася на підвисшенню. Коли Лій кого переміг, то кидав

його на списи (копії, піки), що були вдолині, і там чоловік гинув.

А був в Солуні дуже ревний молодий християнин, Нестор. Журив його насміх силача над християнами і він постановив з силачем поборотися. Нестор не був сильний тілом, зате сильна була в нього віра. Та найперше пішов він до вязниці і просив Димитрія, щоби його поблагословив.

Коли перебули оба на спільній молитві, сказав Димитрій:

— Гідний молодче! Ти йдеш обороняти гідність імени нашого Спасителя і Господня сила буде з тобою. Ти переможеш гордого і невірного Лія. Однакож знай, що опісля мусиш віддати своє життя за Христа.

На площі серед міста зібралося багато народу. І як тільки Лій почав кликати, щоби християни зголошувалися з ним до боротьби, зараз зголосився Нестор. І людям здавалося, що в одній хвилі Нестор опиниться на списах, однакож інакше сталося. Почалася боротьба і на диво всіх Лій полетів на списи. І тоді почулися голоси з товпи:

— Великий Бог християнський!

Сором почули погане, а між ними і цар. Коли ж він довідався, що це Димитрій благословив Нестора, то казав Димитрія зараз вбити.

Раннім досвітком прийшли до вязниці царські висланники і застали Димитрія на колінах, як молився. І закололи його списами. Це сталося 26 жовтня по церковному календару (8-го листопада по нинішньому горожанському) 306 року по Христі.

Таксамо казав цар убити Нестора та слугу Димитрія, який роздавав майно свого пана.

Коли невдовзі настав час свободи для християн, то християне побудували над гробом св. Димитрія церков, де опісля було багато чудів. Приходили слабі з усіх сторін і коли щиро молилися, то ставали здоровими

А був в дальшій околиці один багатий чоловік, на імя Леонтій, що довгі літа слабував і лікарі не могли йому помогти. Та почув він про чудесні оздоровлення на гробі св. Димитрія і приїхав сюди за помочею. І не дармо, бо після щирої молитви він став здоровим. За те побудував він велику церкву в память св. Димитрія. Коли ж відкрили гріб св. Димитрія, то побачили, що його тіло не зіпсулося і з нього витікало пахуче миро (пахучий олій). Від того назвали св. Димитрія „мироточцем", або „мироточивим".

На Україні память св. Димитрія від перших часів була в великій пошані. Вже Нестор літописець оповідає, що князь Олег пішов проти Царгороду і переміг його. Тоді — як пише Нестор:

— Убояша ся Греци і рекоша: ність се Олег, но св. Димитрій послан на ни от Бога. (Настрашилися Греки і сказали: це не Олег, але св. Димитрій післаний на нас від Бога).

Українські князі і військо піддавало себе опіці св. Димитрія. Знаємо з літописів (історичних записок), що 1198 р. привезли з Солуня до князя Всеволода Юрієвича Володимирського образ св. Димитрія. Був він в великій почести в Володимирі. Також багато церков в Українській Землі є присвячених св. Димитрію.

ЯК ВХОДИТИ ДО ЦЕРКВИ.

На початку Служби Божої, у великій ектенії, є таке прохання: „За святий храм цей, і за тих, що з вірою, побожністю та страхом Божим входять до нього, Господу помолімось". Це прохання виясняє, як ми повинні входити до церкви.

Хто вірує в Бога, в навчання Ісуса Христа, в Церкву, як установу Спасителя нашого, той знає, що переступаючи поріг Божого дому, церкви — він ступає на святе місце. Він це виявляє своїм поведенням. Він перш всього відкриває свою голову, і то ще перед дверми церкви. Жінки в інший спосіб виявляють свою пошану до Божого дому: Вони не входять до церкви простоволосі, бо є така постанова ще з давендавна, щоб жінки „з покритою" головою стояли в церкві.

Ввійшовши до церкви, треба зараз побожно перехреститися і відмовити коротку молитву, — клячучи, чи стоячи.

Помолившись, треба підійти наперед, де є образ і хрест на аналою (відповіднім столику), перехреститись два рази, віддати поклін, перехреститись третий раз і відійти на місце, на якому бажаємо перебути в церкві аж до кінця Богослуження.

Нераз можна замітити брак поваги і побожности та страху Божого в тих, що входять до церкви. Буває, що чоловіки входять до середини церкви з шапкою на голові, і аж переступивши поріг церкви, шапку скидають. Чи бояться зимна? Чи не думають, де ввійшли? Припускати треба і одно і друге! Але і одно й друге не на місці. Бачимо людей на вулицях без капелюхів і шапок навіть у часі гострого зимна. Коли ж вони можуть бути з відкритою головою цілі години на дворі, то і ті, що входять до церкви, можуть мати відкриту голову на одну хвилину перед дверима церкви. Не гарно, не лицює скидати шапку аж у церкві; поріг Божого Дому треба переступати без капелюха, чи шапки на голові.

Ще слово про жіночу моду. Нині жіноцтво пишається ріжними фризурами волосся, та модним одягом. Молодші жінки та старші дівчата, щоби повеличатися своїм волоссям, готові стояти в церкві з непокритою головою, — без капелюха, чи хустки. Так не слід робити. Треба завжди бути свідомими того, що приходимо до церкви тільки для одної цілі: величати Бога, молитися, — а не також величатися своїм одягом.

Бувають випадки, що люди входять до церкви, як до якого звичайного будинку, бо під ту пору, кажуть, нема нікого в церкві. Це практикує нераз церковна обслуга, чи робітники, що роблять порядки в церкві.

Треба памятати, що церква є домом Божим так в будень, як і в неділю, так тоді, коли в ній є люди і священик, як також тоді, коли нема нікого. Віра, побожність і страх Божий мусять нам завжди товаришити, коли переступаємо поріг Божого дому, будь це у будень чи свято, в день чи в ночі, тоді, коли нас бачуть люди, як і тоді, коли не слідять за нами ніяке око.

Недавно я був свідком одної сцени, яка вразила мене дуже неприємно. Мені треба було зайти до церкви. Був це будний день, і було холодно. Я мусів просити старшого брата, щоб отворив церкву.

Ввійшовши до церкви я помолився, поцілував образ і хрест, пішов до захристії, взяв річ, якої мені було треба і подався до дверий. Як же я здивувався, коли побачив старшого брата в шапці серед церкви. Звернув я йому увагу, що не годиться так робити, а він давай викручуватися: то зимно в голову, то у церкві нема людей, то шапка „не дільно", щоб у ній не можна бути в церкві, то знов вояки не скидали шапок, коли стояли коло Божого Гробу ще за австрійських часів.

Та всі ті викрути не помогли йому закрити ні його браку культурности, ні браку побожности, ні його дійсного характеру.

Нам дуже треба вважати на себе, на наше поведення на кожному кроці. Нас бачуть наші діти і беруть з нас примір. Нас бачуть люди і після того, що і як ми робимо, нас судять. Та понад все — нас бачить Боже всевидюче око!

Хай вже наш самий вхід до церкви показує, — що ми християни, що любимо Бога і Його святиню, до якої входимо молитися.

о. Є. Гр.

—(†)—

43 ПСАЛОМ ДАВИДОВА.

Боже! Нашими ушима
Чули Твою славу.
І діди нам розказують
Про давні кроваві
Тії літа, як рукою
Твердою своєю
Розвязав Ти наші руки
І покрив землею
Трупи ворожі, і силу
Твою возхвалили
Твої люди і в покої,
В добрі оддочили,
Славя Господа.

А нині
Покрив-еси знову
Срамотою свої люди,
І вороги нові
Розкрадають, як овець, нас
І жеруть...

Без плати
І без ціни оддав-еси
Ворогам проклятим;
Покинув нас на сміх людям,
В наругу сусідам,
Покинув нас, яко в притчу
Нерозумним людям.
І кивають, сміючися,
На нас головами;
І всякий день перед нами —
Стид наш перед нами.
Окрадені, замучені,
В путах умираєм,
Не молимось чужим богам,
А Тебе благаєм:
Поможи нам, ізбави нас
Вражої наруги!
Поборив Ти першу силу,
Побори і другу,
Ще лютійшу.

Встань же, Боже —
Вскую будеш спати,
Од сліз наших одвертатись,
Скорби забувати?
Смирилася душа наша,
Тяжко жить в оковах!
Встань же, Боже, — поможи нам,
Встань на ката знову!

Тарас Шевченко.

ОСЬМИЙ СОБОР

Української Греко-Православної Церкви в Канаді, що відбувся в Саскатуні, Саск. 4—5 серпня, 1940.

(Продовження).

Пообідня сесія другого дня нарад Собору почалася в годинні 2.30. Продовжувалися звіти делегатів.

28). В. Веселовський, Ріджайна, Саск. — Парафія числить 64 члени. Моральний і матеріяльний стан добрий. Довгу немає. Громада зложила $50.00 на церковний судовий процес. Вороги раділи, що Церква має клопоти й навіть спроваджували з Виннипегу одного з „оборонців". Він їм не поміг, а нам не пошкодив. Противно, члени наші пізналися на ворожій роботі та щиро обєдналися довкола своєї Церкви та її проводу. — Церковним хором управляє пані Е. Козяр. Громада багато завдячує щирій праці Жіночого Товариства та свого пароха.

29). Н. Горбай, Витків, Саск. — Громада зорганізована вже кільканадцять років тому. Першим її священиком був о. С. Гребенюк, потім о. Мельничук, о. Улян, а тепер знова о. Гребенюк. Церковний будинок побудований в 1933 р. Моральний і матеріяльний стан громади добрий.

30). П. Ковтун, Давфин, Ман. — Давфинська громада стоїть добре. Церква нова, гарно викінчена. Громада по змозі виконує свої належитости супроти Церкви. Вважає, що було б добре завести одностайність в церковних обрядах, а то в одній громаді роблять так, а в другій інакше. Було б також добре заводити в церквах лавки, щоби всі сиділи, а не так, як тепер, що є лише кілька крісел для старих і немічних. Де є лавки по церквах, там люди — головно молодь — не вистоює підчас Богослужження під церквою, або сидить по автомобілях, як декуди доводилося бачити. В давфинській церкві є гарні, вигідні лавки, з чого ціла громада задоволена. Піддає також гадку, що церковна організація повинна щось подумати про забезпечення для священиків на старість та в часі слабости. Так роблять другі церкви.

31). В. Гаух, Єллов Крік, Саск. — Громада належить до новіщих, але вже має гарну церкву,—знадвору зовсім викінчену, а з середини частинно. В скорі думає викінчити і з середини. Підносить питання забав з танцями між Різдвом і Йорданом та на великодному тижні. Каже, що йому відомі випадки, де греко-католики справляли в тих часах забави з танцями й православні підносили запити, чи і нам можна. Церковні власти, по його думці, повинні видати про це пояснення та розпорядження.

32). О. Бендас, Принс Алберт, Саск. — Громада заснувалася сім років тому. Недавно набула салю, яка є найкраща в місті. Громада здобула недавно нових членів і є вигляди, що буде постійно зростати. Передає Соборові щирий привіт і лбажання від членів громади.

Крім виголошених привітів, були зложені писані привіти й звіти від таких громад:

В Алберті: Келгарі, Смокі Лейк, Кегвін, Васетна. В Саскачевані: Гронлід (північна), Гронлід (полуднева), Айтуна, Мазепа, Вакав, Гефforд, Мічем, Винарт, Прілейт, Семборг, Мелвил. В Манітобі: Сірко, Косів, Венло, Вайта, Дуфрост, Флин Флон. В Онтеріо: Ватерфорд, Форт Франсес. В Зединених Державах: Пембіна Н. Д.

По привітах виязалася дискусія про те, як вороги стараються шкодити нашій Церкві, та як при тому послуговуються навіть найогиднішими брехнями. Дискусію почав п. Т. Гуменюк з Торонта, кажучи, що в дорозі на Собор він стрінув на потязі одного, знаного йому греко-католицького священика, який запевняв його, що Свистун і Маєвський мають за собою 11 наших священиків. В дискусії брали участь крім п. Гуменюка П. Зварич, о. Гребенюк, о. Стратійчук, о. Кудрик, о. Самець, о. Василів, о. Галицький, о. Гикавий та інші. Деякі з них наводять конкретні приміри, як ворожа сила воює проти Церкви та її священиків і вірних всякими сплетнями. Приміром заявляє о. Гикавий: Свистун передомною хвалився, що мій брат тримає з ним. Тимчасом фактом є, що це неправда, та що мій брат з ним навіть не бачився. Свящ. Гребенюк пропонує, щоби священики підписали заяву, якою раз на завжди вбили б всякі сплетні та показали б „оборонців" перед світом такими, якими вони є. Священики погодилися на цю пропозицію і ухвалили та підписали таку заяву:

„Моє становище:

„Я стою і буду стояти твердо на грунті нашої Української Греко-Православної справи, при нашій Церкві, при нашім церковнім авторітеті, Впреосв. о. Владиці, при нашій Консисторії, при становищі нашого Собору, і готов завсігди обороняти витревало добро нашої Церкви".

Дальше приступлено до ухвалення резолюцій. Ухвалено такі:

I. Васіян Скакун—Петро Ковтун:

Собор стверджує, що Британська Імперія взагалі, а Канада зокрема, є одною з немногих держав, що забезпечує повну свободу віри своїм горожанам, і тому оцей Собор закликає вірних нашої Церкви, щоби вони тепер, як і все попередно, обороняли основні прінціпи Британської Імперії, а особливо в цей час, щоби зробили все можливе для успішного ведення цеї війни аж до світлої перемоги.

Собор зокрема закликає вірних нашої Церкви дати всяку можливу поміч в кампанії Канадійського Червоного Хреста, що її плянується перевести в короткім часі. (Одноголосно).

II. Т. Гуменюк—о. І. Дмитрів:

Собор, вислухавши заяви всіх священиків нашої Церкви, що вони всі разом і кожний з них поодиноко стоять льояльно і непохитно при своїй Церкві, Епископі та Консисторії, з приємністю приймає ці заяви та рівночасно напятновує, як злобні і фальшиві, поголоски поширювані ворогами нашої Церкви, що ставлять під сумнів становище наших священиків. (Одноголосно).

III. Т. Гуменюк—Н. В. Гавінчук:

Собор, вислухавши звітів відносно церковного судового процесу, одним одобрює всі кроки, пороблені в цій справі льояльними членами парафії св. Покрови в Виннипегу та проводом нашої Церкви, висловлює признання всім тим світським і духовним членам Церкви, що дотепер несли фінансову поміч для ведення цего процесу, та закликає всі наші громади, священиків і членів, щоби дальше складали жертви на покриття коштів цего процесу. (Одноголосно).

IV. І. Сушко—І. Світик:

Собор, вислухавши звітів про відношення парафії св. Покрови в Виннипегу до Української Греко-Православної Церкви в Канаді, з жалем стверджує, що згадана церковна громада своїм поведенням вийшла зо складу Української Греко-Православної Церкви в Канаді, одначе Собор уважає, що поворот згаданої громади до єдности з нашою Церквою є можливий, коли та громада поступить згідно з вимогами конституції нашої Церкви. (Одноголосно).

V. П. І. Лазарович—Н. В. Гавінчук:

З огляду на невиразність леґального становища певної части парафій нашої Церкви; з огляду на інтереси тих парафій, а також з огляду на баламутне ширення штучного поділу в Церкві, Собор уважає за потрібне, щоби кожна громада подбала в найскоршому часі духовно звязати себе з цілою Церквою, ухвалюючи відповідну резолюцію, і тим забезпечити характер своєї парафії для будучих поколінь членів її. (Одноголосно).

VI. Теодоро Сеньків—В. Чоботар:

В звязку з сучасним положенням в життю Церкви, Собор уважає за відповідне ствердити, що повсякчасним розумінням Церкви було і є, що заінкорпороване тіло Церкви обіймає собою всю повноту церковного життя, себто справи духовні і дочасні. (Одноголосно).

VII. І. В. Коропатніцький—С. Б. Микитюк:

Собор підчеркує потребу фондів для Консисторії, щоби вона могла правильно провадити свою роботу; ці фонди вона може дістати тільки від громад і вірних Церкви; кожна громада є обовязана платити на дієцезіяльний фонд одного долара від Богослуження і збирати по одному доларові річно від кожної родини, що належить до громади. (Одноголосно).

VIII. І. Сушко—О. Дидик:

Дати право Консисторії, скоро відносини будуть на це позволяти, взяти до канцелярії одного священика, або світського помічника до канцелярійної роботи до помочі о. Адміністраторові, щоби о. Адміністратор мав більше вільного часу відвідувати кольонії та поодинокі громади в адміністраційних та духовних справах. (Одноголосно).

IX. Дм. Думка—о. П. Запаринюк:

Собор, реалізуючи велику вагу архипастирських візитацій для діла духовного піднесення життя Церкви і усвідомлення Церквою її високого покликання, вважає за потрібне поставити справу з візитаціями на трівкий ґрунт певного порядку, щоби вся Церква користала з них і жадна парафія не булі полишена. — Собор ухвалює доручити Консисторії виробляти кожного року плян архипастирських візитацій і цей плян подавати до відома Церкви. (Одноголосно).

X. Т. Гуменюк—о. Гребенюк:

Собор висловлює признання Союзові Українок Канади за його співпрацю в церковних справах. (Одноголосно).

(Дальше буде).

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ
„ВЕЛИКІ РОКОВИНИ"?
ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 75 ЦЕНТІВ.
Consistory of Ukrainian Greek Orthodox Church.
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ВЕСІЛЬНІ ДЗВОНИ.

(Вимнер, Саск.)

В неділю, 26 січня, відбулось вінчання Міська Стрільця з Марією Козар. Чину шлюбу довершив Всечесніший о. Дячина. З причини сильної заверюхи, не могли молоді прибути на пору до церкви отже вінчання відбулось в хаті молодого Петра Стрільця, в семій годині вечір.

По шлюбі, як звичайно, відбулась вечера, а підчас вечері о. Дячина сказав кілька теплих слів, пожелав молодятам гарного успіху в супружім життю і многих літ, та заразом згадав про нашу пресу, котру порівнив з сівачем, котрий сіє добре зерно на ниві, яка приносить великі плоди.

До тих сівачів належать „Вістник" і „Укр. Голос", котрі сіють між українським народом світло культури, та вчать нас чиї ми діти, ким, за що закуті. Вони показують, котра наша церква та накликують, щоб ми не кланялися чужим божкам але вірно служили нашій церкві і свойому народові.

Щира дяка гостям, котрі зложили $2.00 на „Вістник" і „Укр. Голос", а молодятам щирої любови, успіхів в життю та многих літ.

Гість.

ЗАГАЛЬНІ РІЧНІ ЗБОРИ.

(Семборг, Саск.)

Загальні річні збори української ґреко-православної громади в Семборг вібулися на Николая, 19-го грудня, в Українськім Народнім Домі, в 1-ій годині по полудни. Збори були отворені головою громади, п. Георгієм Паскарюком, а предсідником зборів був одноголосно назначений п. Іван Лабюк. Писарем на зборах був п. Юрко Петращук. Всіх членів присутних було 21. Фінансовий звіт з цілого року був прочитаний і одноголосно принятий. Приходу було $327.55, а розходу було $296.91. В касі на біжучий рік осталось $30.64. Новий заряд складається, як слідує: — голова — п. Георгій Паскарюк; заст. голови — п. Николай Ковалюк; писар — п. Юрко Петращук; касієр — п. Николай Паскарюк; контрольна комісія: п. Дмитро Старчук, п. Яків Олексій і п. Михайло Каліновський; колектор — п. Олекса Глинка, старші брати — п. Теодор Стойко, п. Николай Клим і п. Іван Денисюк. Доглядач цвинтаря: — п. Теодоро Стойко. При остатку було ухвалено кілька внесків, почім збори були замкнені.

Юрко Петращук.

ШЛЮБНИЙ ЮВИЛЕЙ.

(Монтреаля, Кве.)

Дня 26 січня б. р., в салі української православної церкви св. Софії в Монтреалі, відбулося урочисте вшановання двадцять-пяти літнього подружого життя панства Степані і Марії Ґайдичуків. Вшанованя відбулося при участи піонірів монтреальської православної громади та всіх активних сил, що працюють тепер в товариствах, згуртованих при Рідній Церкві. Ініціятором цієї справи було жіноче т-во „Доньки України" в котрому, від заснування, є членкою пані Марія Ґайдичук, яка прикладає в ньому багато своєї праці.

Це вшанування мало характер несподіванки для шановних ювілятів.

В 8 год. вечера обширна парафіяльна саля була вставлена столами, на котрих було приготовано перекуски. Пан Іван Мудрий, найближчий співпрацівник і приятель панства Ґайдичуків, привіз на свойому самоході цілу родину шановних ювілятів. По зустрічі присутні проспівали ювілятам многоліття та засіли за столи.

Господар вечера, пан Корнило Редкевич, на честь шановних ювілятів оголосив тост, після котрого став покликати представників організацій до слова.

Від заряду братства говорив пан Дмитро Мокринський, який висловив вдоволення з приводу добрих наслідків місцевої української православної громади, до котрої пан С. Ґайдичук приступив першим, де продовжує до цього часу працю як один з активніших її членів.

Пан Теодор Зальоцкий, як представник „Запорозької Січі", вказує ту працю, котру шановний ювілят приклав в культурно-просвітній організації „Запорізька Січ" і бажав йому сил і витревалости у дальшій праці.

Як першому голові „Рідної Школи" привіт склав теперішній учитель С. Магаляс, котрий вказав причини корисної праці шановного ювілята, що послужили до піднесення „Рідної Школи" в поважну виховну українську інституцію.

Від жіночого т-ва „Доньки України" промовляла пані Теофіля Дяковська голова цього товариства яка пригадала враження з минулого і побажала ювілятам витревалости й сил. За нею промовляла господиня вечера пані Ревуцька, котра обдарувала ювілята великим срібним підносом в імени жіночого товариства.

Опісля промовляли пан М. Юрійчук, показуючи взірцеву непохитність в праці ювілятів, а за ним п. М. Цитульський і п. В. Пушкар. В межичасі промов проспівано було кілька коляд і пісень, як „Бог предвічний народився", „Нова радість", та інші. В закінченню промовляв Всеч. о. В. Слюзар, парох цієї громади, який переповів враження з минулої праці над здвигненням цієї святині і громади та означив вагу праці, котру разом з ним приклали ювілянти. На закінчення побажав їм та їхній гарно вихованій донечці Ганусі щастя й здоровля та дочекатися онуків. Після цього всі разом відспівали ювілятам „Многії літа".

За таку приємну несподіванку пані М. Ґайдичук висловила щиру подяку, а за нею дякував і пан С. Ґайдичук, який обдарував рідну церкву 25 доларами, а „Вістник" 5 доларами. До ювілятів долучилися присутні і зложили на контр сплачення довгу, який тяжить на церкві, $70.75. Жертвували: панство І. Мудрі 25 дол. По 1 дол.: о. В. Слюзар, п. Ю. Война, п. Попіль, п. Ревуцька, п. К. Редкевич, п. С. Решетило, п. Ф. Зальоцкий, п. П. Віланський, п. С. Магаляс, п. Цитульський, п. М. Юрійчук, п. П. Німий, п. Т. Гайдичук, п. М. Житинський, п. С. Король, п. В. Янцький, п. Д. Мокринський. По 50цт.: п. П. Русин, п. І. Якович, п. Левчук, п. Т. Дяковська, п. Бурко, п. А. Бурко, п. Марчин. По 25цт.: п. В. Пушкар. Зібрана сума передана була по призначенню.

Слід зазначити, що настрій в часі цього принаття був незвичайно приємний. Всі радо витали шановних ювілятів; висловлювали щирі і братерські побажання, та тішилися з єдности і незборної сили цієї свідомої громади. Це правді була не громада, а одна велика родина, що зєднала в собі членів із усіх областей Соборної Матері України, що по братерськи і в згоді обєдналися під покровом Рідної Церкви.

Вслухуючись до промов, які висловили різні промовці та слідкуючи за братерським і правдиво християнським взаємновідношенням всіх зібраних, не можна було не признати величезного благодатного впливу рідної матері церкви на своїх синів і дочок. Переборовши тяжкі трудноці в початках організаційної праці і дочекавшись ідеальної єдности і співжиття, можна сміливо сказати, що у дальшій своїй діяльности рідна церква у Монтреалі буде вже прямувати скорим кроком до наміченої мети. Маючи таких взірцевих громадян, які так красно вшанували родину шановного панства С. і М. Ґайдичуків, цих перших піонірів православної громади, ця громада високо здвигне український релігійний та національний прапор та покладе в основу добробуту свого народу твердий камінь, котрого не в стані будуть здолати жадні сили. Як ювілятам і всім громадянам цієї парафії взагалі, так і їх пароховні Всеч. о. В. Слюзареві бажаю сил і витревалости в дальшій праці та щасливих і довгих літ!

Присутній.

ПОДЯКА ЗА НЕСПОДІВАНКУ.

(Кендік, Саск.)

Оцим почуваємося до милого обовязку подякувати тим, що встроїли несподіванку для нас обоїх, а особливо для моєї жени Олени Лесько бо якраз 2-го лютня, вона обходила 58-мі роковини свого життя. На велике наше здивування до нас згаданого дня прибула фамілія близша і дальша і сусіди. П. І. Процик пояснив, в якій цілі вони зїхалися, і побажав моїй жені ще много літ прожити. Відтак улаштували перекуску, яку зі собою привезли. Господарем був п. М. Пастух. Промовляли: І. Процик, М. Пастух, С. Чорній. По промовах пані Теодозія Процик вручила спільний дарунок і побажала многих літ для ювілятки, а при тім завізвала присутних, щоби жертвували дещо на пресовий фонд „Вістника", який стоїть на сторожі У. Гр. Прав. Церкви в Канаді. Загальна збірка принесла $2.10

При тім зложили по одному доларови на передплату „Вістника" пані Теодозія Процик, Стефан Чорній і Павло Лесько.

Складаємо сердечну подяку всім тим, що устроїли нам несподіванку і тим, що жертвували на „Вістник" Нехай Всевишній їм за це винагородить.

Павло і Олена Лесько.

ПОСВЯЧЕННЯ ДЗВОНА.

(Брендон, Ман.)

В неділю, 2 лютня ц. р., в нас відбулося небувале ще тут свято, — іменно посвячення дзвона для української православної церкви Зіслання Св. Духа. Дзвін подарували для церкви п-во Іван і Анна Гудими, члени парафії. Чину посвячення довершив о. С. В. Савчук з Виннипегу, при асисті місцевого пароха о. П. Гіцького. При кінці посвячення о. Савчук виголосив гарну промову, в якій пояснив значіння дзвона та подякував п-ву Гудимам за такий цінний дар для церкви. Підчас многоліття для жертводавців, перший раз подзвонено новим дзвоном.

Треба вірити, що й другі члени громади підуть за приміром п-тва Гудимів та що в скорім часі наша церква буде заосмотрена у всі потрібні річи та прибори.

Член громади.

НІЯК НЕ РОЗБЕРЕШ.

(Смокі Лейк, Алта.)

Попало мені під руки 4 число едмонтонських „Українських Вістей". На 5-ій стороні того числа, в рубриці „Порядки Богослужень", знаходжу велике диво. Свято „Стрітення Господнє", мондерські Василіяне вже мабуть викинули, бо в їх порядку богослужень цего свята вже нема. Чи не тому, що римо-католики цього свята не мають?

Правда, „Трьох Святих" ще оголосили і то по старому стилю, але відправа має відбутися лише в одній громаді на Лерешт. Виглядає, немовби в католицькій місії бракувало священиків. Та ні, бо зараз у неділю по Трьох Святих є проголошені богослуження аж у сімох громадах. Видно, що тут щось не теє.

Найдивніше для мене в цьому порядкові мондерських Василіян є те, що вони проголосили неділю 16 лютня мясопустною, а неділю 23-го лютня сиропустною. Я заглянув аж до кількох календарів, але вони всі немов змовилися і подають мясопустну неділю на 23 лютня, сиропустну на 2 березня. Чекай, думаю, погляну ще й на латинський бік в календарі. Поглянув і бачу, що мондерські Василіяне мабуть не зробили помилки, бо латинський календар точнісенько так подає, як вони оголошують, з тою лише ріжницею, що неділю 23-го лютня називає „запустною", а Василіяне „сиропустною", але це одно й те саме.

Також в календарі латинськім не знайшов ні Стрітення, ні Трьох Святих, але зате знайшов „Трох Круліа". Чи не якраз тому мондерські Василіяни ще оголосили богослуження на Трьох Святих? Мовляв: і тих три і тих три — отже бодай трошки „вшистко єдно".

Порядок в інших греко-католицьких церковних округах незмінений і нема вже зазначено, по новому чи

ЦЕРКОВНІ ГРОМАДИ!
Замовляйте
Членські книжечки
для вписування членських вкладок й добровільних жертв.

Ціна одної книжечки	10цт.
25 книж. за	$2.25
50 книж. за	3.75
100 книж. за	7.00

Замовлення висилайте разом з грішми до
THE HERALD
Box 3626, Winnipeg, Man.

старому" стилеві. Звичайно правдиве перемагає вибрики тих, які носилися тай ще носяться з думкою покасувати українські свята і тим відвертати з сердець своїх вірних їх святі, віковічні надбання.

Виглядає, що покищо лише мондерські Василіяне отверто і вперто стремлять до латинізації греко-католицької церкви, не зважаючи на бажання своїх вірних. Та нема сумніву, що за мондерськими Василіянами підуть і другі, як що загал греко-католиків не поставить рішучого спротиву. Тут добачується таку саму тактику, якої римські власти придержувались при заведенню целібату. Почав перший Хомишин, а Шептицький і Коциловський були ніби проти целібату. Але коли целібат вже був заведений в дієцезії Хомишина, його зараз заведи також в дієцезії львівській і перемиській. **Г. О.**

РІЧНІ ЗБОРИ ЦЕРКОВНОЇ ГРОМАДИ.

(Ендрю, Алта.)

Церковні Річні Збори парохії св. Петра і Павла в Ендрю, Алберта, відбулися 22 грудня 1940. Тому, що не був зимний день, членів не було присутних аж дуже багато. Всеж такі збори відбулися в поважнім настрою. На зборах був присутний місцевий священик о. Симчич і в своїй коротській промові висказав велике вдоволення з успіху, якого до тепер досягнено при будові церкви, а так само завзивав членів до дальшої праці з подвійною енергією. Наша парохія ще молода. Церковцю двигнули не маленьку. Заледво стягнися по одній дошці, але Богу дякувати довгу не маємо ніякого. В склад комітету на слідуючий рік входять: Іван Филипчук — голова, Павло Андрук — заст. голови, Іва Порайко — рекордовий секретар, П. Белеховський — касієр, Н. Радомський, Г. Сіроник, М. Кальоппас — контрольори.

І. Филипчук, голова, І. Порайко, рек. секретар.

КОЛЯДА НА ЦЕРКВУ.

(Витків, Саск.)

По 2 дол.: П. Войтюк.

По 1 дол.: І Капінка, М. Калин, Я. Чіляк, С. Гарбуз, В. Ковальчук, В. Софока, Т. Козакевич, А. Кіндрачук, Л. Іванчук, М. Пилипик, М. Ничик, І. Ковальські, М. Ковальські, М. Кіндрачук, П. Котик, В. Никифорук, Н. Іванчук, М. Шпак, І. Свистун, В. Свистун, Ф. Андрущак, С. Свистун, В. Решітник, О. Олексюк, П. Лимеза, М. Багрій, Я. Гони, В. Срайко, Г. Багрій, Н. Горбай, О. Саранчук, І Гони, Д. Волошин, С. Гарах.

По 75ц.: П. Войтюк.

По 70ц.: П. Никифорук.

По 50ц.: пані Кісак, А. Л. Дубник, Ф. Мартинюк, Ф. Войтович, П. Костюк, Я. Когут, П. Вериньский, М. Саранчук, Ф. Багрій, К. Коверчук, П. Петерсон, С. Король, пані Лунчак, Л. Палічук, С. Маркевич, Л. Хомицький, Г. Старицький, М. Мишко, Е. Кравчук.

По 40ц.: В. Данилюк.

По 30ц.: П. Мартинюк.

По 25ц.: Ф. Заяць, С. Ступка, О. Цебринський, К. Дунчак.

На Червоний Хрест.

По 1 дол.: В. Когут, Я. Никифорук, І. Лунчак.

По 50центів: Ф. Токарчук, С. Маршалюк, Ф. Андрущак, М. Суберляк, А. Л. Дубник, Квон Тип.Я Сілевич, І. Багрій, Н. Бузик, П. Хома.

По 25ц.: О. Цебринський, І. Свистун, П. Бузак.

На Народний Дім.

По 1 дол.: І. Куна.

По 50ц.: П. Багрій.

По 40ц.: І. Іванчук.

По 25ц.: К. Барткевич.

На Вдовицю.

По 50ц.: пані Т. Михайловська, В. Олексюк.

П. Войтюк.

КОЛЯДА.

ЗБІРКА о. Н. МОРОЗА.

Вестбрук	$5.00
Парпервю	3.75
Йорктон	3.00
Шіго	3.60
Коло Пасічника	3.25
Коло Кушик	1.50
Ємор	1.25

ЗБІРКА о. Т. А. ГОРБАЯ.

Грейдвю	5.25
Дрифтінг Ривер	4.60
Роблин	4.25
Ленард	4.75
Шел Вей	2.00

ЗБІРКА о. П. ГЛІЦЬКОГО.

Дуфрост, Ман.

По 1 дол.: Гр. Бугера.

По 25ц.: М. Дирбавка, Л. Дишник, В. Волошин, І. Бугера, О. Ткачук, В. Касіян, панна Слотюк, Катерина Дирбавка, Н. Ткачук.

По 10ц.: п. Бияна.

Бронсон, Ман.

По 50ц.: Марія Шнігельська, І. Гудима.

По 25ц.: С. Комарчук, І. Костюрак, Настя Негуляк, пані Суляк, М. Данкевич, пані Павляк, пані Павчук, П. Перполаб, Ст. Мазур, Д. Шинка, Вас. Ганусяк, Юр. Касюрак.

ЗБІРКА о. Є. УЛЯНА:

Загальна збірка по громадах 18.40

ЗБІРКА о. П. МЕЛЬНИЧУКА.

Загальна збірка в Едмонтоні 8.20

ЗБІРКА о. М. БОДНАРЧУКА.

Загальна збірка в громадах Арран, Арран-Кобзар, Дербен, Свон Плейн, Глен Елдер, Мейрид, Гайс, Годсон Бей Джолікшин, Флин Флон і Ервуд 33.00

ЗБІРКА о. Л. ДЯЧИНИ.

Загальні збірки в окрузі Рама, Саск. 25.00

ЗБІРКА о. П. САМЦЯ.

В Торонто, Онт. 12.25

ЗБІРКА о. Є. ГРИЦИНИ.

Частинна збірка 10.50

ЗБІРКА о. Н. МОРОЗА.

Вест Бруук, Саск.

Народний Дім. 1.00

По 25ц.: Ге Віндзяк, Н. Віндзяк, І. Маціук, М. Крилявець, М. Кіцул, Ів. Кіцул, Ів. Половик, Д. Половик, Л. Саїн, В. Денесюк, В. Чорпіта, В. Н. Іср, В. Г. Іср, Г. Радиш, пані Ленюк, пані Віндзяк.

Коло Жучкана.

По 50ц.: пані І. Воронюк.

По 25ц.: Н. Лобко, Я. Фенюк, І. Некоряк, О. Жучкан, пані В. Процан, В. Білокриний, В. Хрипгуля, В. Николайчук, Т. Білокриний.

Йорктон, Саск. 3.00

Шіго Саск. 3.00

Ексмор, Саск.

По 25ц.: Д. Остапович, Параска Томашевська, С. Михайлюк, Н. Фостей, громада.

Коло Кушик.

По 25ц.: М. Пелехатий, П. Кошман, В. Кошман, І. Кошман, І. С. Походжук, Н. Кошман.

Коло Пасічника.

По 25ц.: І. Чорней, І. Сандал, Ів. Пасічник, Ів. Пасічник, А. Сандал, пані Пасічник, М. Пасічник, М. Копан, В. Копан, Ів. Чорней, К. Семенюк, І. Кармазинюк, В. Звоздецький.

ДИЕЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

ГОНИ, САСК.

По 1 дол.: М. Канашевич, С. Гуменний, П. Канашевич, В. Гуменний, М. Бойчук, С. Паламар, Я. Бойчук, М. Гонда, М. Бойчук.

По 50ц.: І. Мисик, К. Бойчук.

ШОРТДЕЙЛ, МАН.

(Збірка о. Т. Горбая)

По 1 дол.: А. Стефанів, А. Кочинка, В. Малюта, І. Перхалюк.

МЕЙЗІ, МАН.

(Збірка о. Т. Ковалишина)

По 1 дол.: Павло Друль.

По 75ц.: О. Друль, І. Кісь.

По 50ц.: П. Цюцман.

ВЕЙЛАВ МАН.

По 1 дол.: Л. Міщук, С. Мусій, П. Мусій, Т. Граблюк, І. Воробець, В. Притула, К. Притула, А. Притула, П. Батрин, І. Слижук.

ДРОБОТ, САСК.

Ст. Кінащук. 1.00

ҐЛЕСЛИН, САСК.

(Збірка о. І. Майби.)

По 1 дол.: С. Піцько, І. Федунич.

МАРЛИН, САСК.

(Збірка о. І. Майби)

По 1 дол.: В. Павлишин, І. Павлишин, Н. Малик, В. Зайчковський, О. Пилипів.

По 50ц.: С. Бандурка, А. Дідур.

По 35ц.: Н. Гарасимів, Настя Пилипів.

По 25ц.: М. Шевчук.

ГЕФОРД, САСК.

(Збірка о. І. Майби)

По 1 дол.: А. Вачинський, С. Галасюк, Ю. Бредик, О. Максюта, Н. Д. Вінтоник.

По 5ц.: Д. Вінтоник.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василіва

Лютень.

16. Неділя. — Спеден
23. Неділя. — Смокі Лейк.

Березень.

2. Неділя Сиропустна. — Довнінг.
9. Неділя. — Веліс. Вел. Сповідь

Адреса: Смокі Лейк, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. М. Боднарчука.

Лютень

16. Неділя — Нокпей (місто).
23. Неділя. — Сторджис

Березень.

2. Неділя — Арран (Кобзар)
9. Неділя — Арран (Місто)
16. Нед. — Стінен (фарми)
23. Неділя — Пелі (місто)
30. Неділя — Арран (місто)

Адреса: — Арран, Саск. Скринка 63

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. Ковалишина.

Лютень.

16. Неділя — Енгусвил
23. Неділя — Січ

Адреса — Сенді Лейк.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Є. Грицини.

Лютень.

16. Неділя — Кадворт
23. Неділя. — Вакав

Адреса: Бокс 155. Вакав, Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. А. Горбая

Лютень.

16. Неділя — Гілберт Плейнс
23. Неділя. — Ленард.

Березень.

Неділя — Шелвелей.
9. Неділя. — Етелберт
16. Нед — Роблин, фарми Великодна Сповідь.
23. Нед. — Ленард Вел. Сповідь.
30. Нед. — Шервдейл, Вел. Спов.

Адреса: — Роблін, Ман.

Церковний Календар.

ЛЮТЕНЬ.

16 Н. Нед. Блуд. Сина. Сим. і Анни
17 П. Ісидора
18 В. Св. Федосія Черн., мч. Аг.
19 С. Вукола, Юліяни
20 Ч. Партенія і Луки
21 П. Вм. Теодора Страт.
22 С. Мч. Никифора

---

23 Н. Нед. Мясопустна. Харлам.
24 П. Власія, Віргія
25 В. Св. Мелетія Ант., св. Антонія
26 С. Мартініяна, Евлогія
27 Ч. Авксентія прп.
28. П. Ап. Онисима, Євсевія пуст.

БЕРЕЗЕНЬ.

1. С. Памфила

---

2 Н. Неділя Сиропустна. Теод.
3 П. Св. Флавіяна, Льва папи
4 В. Архипа, Филимона
5 С. Льва, еп. Кат., Садока
6 Ч. Тимотея прп.
7 П. Муч. що в Евгенії; мч. Мавр.
8 С. Полікарпа

---

9 Н. Нед. 1 посту. Найд. г. Ів. Хр.
10 П. Св. Тараса, арх. Цареоф.
11 В. Порфирія еп.
12 С. Прокопія, Гелясія
13 Ч. Василія ісп.
14. П. Пм. Евдокії, мч. Нестора
15 С. Теодота

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Е. С. Уханя

[illegible]

16. Неділя. — Вайта.
23. Неділя — Гарднтон.

Адреса: — Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

[illegible]

16. Неділя. — Мирнам
23. Неділя — Виллінгдон

Адреса: Бокс 61 Ендрю, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Д. Ф. Стратійчука.

[illegible]

16. Неділя. — Дауфин
23. Неділя. — Пайн Ривер

[illegible]

2 Нед. — Ешвил
9. Нед. — Драй Ривер
16. Нед. — Дауфин
23. Нед. — Пайн Ривер
30. Нед. — Косів.

Всюди сповідь і св. Причастя.

Адреса: Дауфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Глицького

[illegible]

16. Неділя — Тиндал
23. Неділя. Іст Селкірк

Березень.

2. Неділя — Брендон.
9. Неділя — Поплар Парк
16. Неділя Септон
23. Неділя — Тиндал
30. Неділя. — Іст Селкірк.

Неділями Великого посту відбудеться великодна сповідь.

Адреса. 792 Логан Аве., Вінніпег.

Устав Церковний.

Лютень.

16. Нед. Блудного Сина: Голос 1. Утр. Еван. Луки XXIV: 1—12. Літ. Ап. І. Коринтян VI: 12—20. Еван. Луки XV: 11—32.

23. Неділя Мясопустна, Голос 2. Утр. Еван Лук. XXIV: 12—35. Літ. Ап. І Коринт VIII: 8—13 і IX: 1—12. Еван. Мат XXV: 31—46.

Березень.

2. Нед. Сиропустна. Голос 3. Утр. Еван. Лук. XXIV: 36—53 Літ. Ап. Рим XIII: 11—14 і XIV: 1—4. Еван. Мат VI: 14—21.

9. Нед. 1 Посту. Голос 4. Утр. Єв. Івана XX: 1—10. Літ. Ап. жид. XI: 24—26. 32—40 і XII: 1—2. Еван. I: 43—51

16. Нед. 2 Посту: Голос 5. Утр. Еван Ів XX: 11—18. Літ. Ап. жид. I: 10—14 і II: 1—3. Еван. Марка II: 1—12.

23. Нед. 3 Посту: Голос 6. Утр. Еван Івана XX: 19—31. Літ. Ап жид IV: 14—16 і V: 1—6. Єв. Марка VIII: 34—38 і IX. 1.

30 Нед. 4 Посту. Голос 7. Утр. Еван. Ів. XXI: 1—14 Літ. Ап. жид. VI: 13—20 Еван. Марка IX: 17—31

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3636 WINNIPEG, MAN.

РІК XVIII WINNIPEG, MAN. MAR. 1st, 1941 ВИННІПЕГ, МАН., 1-го БЕРЕЗНЯ, 1941. ЧИСЛО (361) 5

НОВИЙ КАЛЕНДАР І СТАРА КАТОЛИЦЬКА ПОЛІТИКА.

Багато пише про новий календар мондерське „Світло", прозиваючи православних „чемпіонами назадництва" і др. Це заставляє і нас щось сказати. До того ж і питання про календар ще не вичерпані, та й з писань „Світла" видно трохи темряви, на яку треба вказати. І ще дещо, яке і православним і греко-католикам придасться.

„Світло" чуло поговірку: „Коли мід, то ложкою", отже приклало її і до календаря. В нього новий календар, то всемогуча чудесна сила. Хочеш жити в розкошах і повазі людей — приймай новий календар! Послухаймо, що „Світло" пише:

„В Бразилії приняли українці новий календар і святкують свої свята в новому стилю спокійно і радісно. Це неподобається гурткови православних, що люблять в каламутній воді рибку ловити й тому вписують всякі небилиці на бразилійських Василіян та що новий календар завів роздори. Ні, роздорів нема. Тільки православні горлають про роздор"... — „Світло", ч. 20, 1940.

Отже в Бразилії було **спокійно і радісно.** А в Канаді то й людською мовою оповісти годі, які були радощі — **тішились навіть англійці й поляки.** Ось вам чорне на білому, коли не вірите:

„Цьогорічні різдвяні свята є для українців в Канаді історичні. Це перший раз біля 50 українських кольоній в Канаді... святкувало великі й радісні свята Різдва Христового не 7 січня, а 25 грудня разом з усім християнським світом . ...зрівнались у святкованні свят разом із другими культурними народами.

„Як звідомляють нас (себто „Світло") із різних сторін, свята випали величаво й радісно... Церкви були повні вірних, головно молоді. Навіть англійці й поляки приходили на богослуження до наших церков. Багато осіб приступило до св. Причастя. В ночи й день греміли коляди вдоволення й щастя огортало всіх. Раділи великим таїнством приходу Спасителя на світ і раділи також тою свідомістю, що святкують велике християнське свято разом із спільним Батьком християнства Св. Отцем та всіми християнами...

„Цьогорічні різдвяні свята зробили велике враження навіть на православних і тих католиків, що були проти зміни календаря. Вони стали розброєні.

„Чимало з них казали: „Як воно гарно! Це добре. Це не є польське". Деякі навіть з противників стали приклонниками нового календаря...

„Цьогорічні різдвяні свята показали в практиці, як то гарно й добре, триматись в церковнім життю григоріянського календаря".—„Світло" ч. 1, 1941

А тепер застановімся... **50 греко-кат. кольоній зрівнались з культурними народами** — що це? Невжеж доси стояли вони з дикунами? Тай як легко — по рецепті „Світла" — зрівнатись з культурними: прийми новий календар і досить. Все ж незрозуміле, що ті 50 кольоній святкували неділю 52 рази в році разом з „культурними" і культурности не набралися, а тепер за одним махом так переродилися. Очевидно неписьменні зачали в одній хвили книги читати, нерозумні виходять з розумними промовами, хто не вмів грати на грамофоні, тепер грає на скрипці... Чи як? В чім та нинішна культурність?

Берімо таку загадку: **Різдво можна святкувати з „культурними", але що з тими святами, яких „культурні" не мають?** Хіба деякі свята святкувати з культурними, а решта таки з своїми рідними „некультурними". І тоді допера вийде дійсна некультурність в повній наготі! Буде світ мав на кого пальцем показувати.

Або таке: **церкви були повні, навіть англійці і поляки до церков поприходили...** Як це розуміти? Невже ж при „старім календарі гр. кат. церкви були на Різдво порожні — і треба було аж таких витрищків, як новий календар, щоби людей притягнути? Коли так, то на друге Різдво знов будуть порожні, бо календар не буде вже ніякою новиною. Треба буде вже хіба „мшу" заводити.

Цікаво — **чого і за чим йшли до українських церков англійці?** Чи хотіли побачити дивовижу — якто некультурні гр. католики будуть культурний календар принимати? Чи як некультурні будуть на культурних перероджуватися? Чи може хотіли спробувати, якто по новому календару буде „Бог предвічний" колядуватися? Просто диво, що англієць зривався серед ночи і чвалав на українське різдвяне Богослуження. Може й українців по дорозі будив. Очевидно хтось мусів пустити поголоску, що там буде щось в роді цирку, або менажерії, себто щось не таке, як попереднього Різдва. В додатку ж — англійці мають звичай йти до своїх церков аж перед полуднем, через те ще більше диво

Що поляки були в церквах — це вже „що іннего", але культурний українець не відважиться тим хвалитися. „Чужа Рука" могла вже наперед позамовляти поляків, бо: **„коли гр. католиків мало прийде, то церква буде порожна, сором буде, а коли будуть поляки, то все ж буде можна сказати: „Людей було багато!"** Це зрозуміле. Це ж і польський інтерес!

Або таке: **Багато осіб приступило до Причастя...** Що спільного має календар з Причастям? Тай ще на Різдво. І невжеж гр. католики при старім календарі не хотіли причащатися?

В ночи й день греміли коляди... Виходить, що попереднього Різдва гр. католики вже не колядували, або от щось мимрили. А тепер віддиху не було — зів чоловік що, або й ні, тай давай колядувати. І колядує від ранку до вечера, а від вечера до ранку — спання його не береться. Яку то силу дає той календар! Не колядує, а гремить!

Раділи, що святкують з Батьком папою... Очевидно пригадали собі, що в 1930 р. були в Галичині погроми. Тоді гр. католики вислали до Батька папи телеграму: „Тут погроми, католики нас бють, поможи!" І папа на телеграму навіть не відповів. Отже через те було тепер так мило з Батьком папою святкувати. Майже що рідний!

Враження зробив новий календар велике — каже „Світло" — **противники роззброєні...** Але як він те враження робив? Ревів дуже, чи свистав, чи ходором по церкві ходив? Адже ж Богослуження йшло звичайним старим ладом, а люди... Можна вгадати, як було: подивились — і тих, і тих, і тих в церкві нема, тай гріх люди чули на душі. Совість їх з болю і сорому плакала. Таке було враження!

Щож до православних і тих гр. католиків, що нового календаря не хочуть, то вони до церкви не йшли, отже як той календар робив на них враження і їх обезброював? Бігав за ними, чи як?

А коли загалом новий календар зробив враження на православних і греко-католиків — то болюче враження. Навіть на тих, що в церкві були. Кожний розумів, що діється щось недобре; що рука чужої сили над українцями розпростовує пальці, щоби їх взяти в свої стиски. Таке було враження!

Однакож матеріял, який дає нам „Світло" про календар, сим не вичерпується. Є там його ще більше, а є й такий, з якого ясно видно, що греко-католики через календар плачуть. Видно, що календар греко-католиків розбиває. Видно, що якраз приниманя нового календаря є ознакою некультурности. Тай ще дещо, але про те вже поговоримо другим разом.

На нині досить того, що сказано — **а з него буквально виходить, що не Різдво гр. католики святкували, але новий календар.**

Прийдеться ще зачепити справу самих Василіян, найперше бразилійських.

Поможіть Канаді Виграти Війну!

Купуйте Воєнно-Щадничі Цертифікати.

тай ще декого, що до того ланцюха належить.

З того, що нині ми переглянули, видно, що справа з новим календарем цілком не виглядає так, як „Світло" величає. Вже отте нахабне прихвалювання, присолоджування, натягання, приплїскування є для розумних людей знаком, що треба бути обережними. Передовсім же це осторога для гр. кат. загалу, щоби на ослїп не вірив засолодженим словам старої, від давна відомої і гіркої католицької політики про новий календар.

—— (†)——

ВОЛОХАТЮК — КОРПОРАЦІЯ ЛЮДЕ.

Редакція „Вістника" дістала з Годсон Бей Джонкшин, Саск., почтову картку, яку написав до тамошнього українця в Г. Б. Дж. відомий „місіонар" Волохатюк. Картка вислана з Пайн Ривер, Ман. в датою 20 грудня, 1940 і в ній читаємо:

„Про Вас й українську православну громаду розповіли мені ... (імена пропускаємо — Ред. „Вістника").

„Стоячи з Брацтвом Оборони Рідної Церкви, я обслугую громади, які стоять за правдиву Українську Автокефальну Православну Церкву і не дають запроторити свого майна під консисторіяльну Корпорацію"..

Хоч справа з Волохатюком не нова, все ж Волохатюкова картка висуває дещо нове.

В жовтни 1940 р. було в „Новім Шляху" оголошення, що Волохатюк є „місіонарем" Укр. Прав. Собору в Вінніпегу". Невдовзі по тім появилося в „Н. Шляху" спростовання вининіпежських „соборчан", де кажуть, що Волохатюк не є „місіонарем Собору". Лишалось тоді питання: Чим дальше Волохатюк буде?

Нині зі змісту Волохатюкової картки виходить, що Волохатюк стоїть з **„Брацтвом Оборони Рідної Церкви"**. Однакож і це нічого не пояснює...

Було колись щось таке в Канаді, як ніби „Брацтво Оборони Рідної Церкви" (робило авантуру), але воно давно вже померло. І коли Волохатюк нині його собі пригадав і з ним вяжеться, то вяже себе з померлиним. Живі його відпекуються, так він з покійниками.

Каже Волохатюк, що він обслугує громади, які „не дають запроторити свого майна під консисторіяльну корпорацію". Тількиж він говорить явну неправду!

Консисторія не має ніякої корпорації. Вона не може мати ніякої корпорації. А це просто тому, що Консисторія, це лише вибраний Собором заряд для управи Церквою. Консисторія, це урядник — урядник не має ніякої корпорації

Волохатюк це знає.. Це ж знає навіть неписьменний, але думаючий чоловік. І коли Волохатюк говорить про „Консисторіяльну Корпорацію", то лише на те, щоби баламутити людей. Це головна ціль його „місіонарства".

Корпорація, **це ціла Церква.** Адже в Чартері сказано, що: **„Всі громади, парафії, місії Української Православної Церкви в Канаді... установляються корпорацією публичною і політичною під іменем Українська Греко-Православна Церква в Канаді".**

„Корпорація" — це урядом признана встанова, чи спілка, чи організація, чи інституція.

Яку будь ширшу роботу може робити або одна особа, або гурт осіб разом (збірна особа). Коли люди створять організацію, то вдаються до уряду, поясняють, що хочуть робити і як, уряд це розглядає, і коли не бачить нічого злого, признає таку організацію законною — і в такий спосіб організація стає корпорацією

Коли ж Волохатюк говорить про „Консисторіяльну Корпорацію", то говорить про те, чого нема. Консисторія, як заряд Церкви, не має ніякої корпорації. Отже Волохатюк баламутить загал — а баламучення, це злочинна робота!

Може ще хтось запитати: „Яка ріжниця між корпорацією Укр. Пр. Церкви та Церкви греко-католицької? Ріжниць є дві: 1) Католицьку корпорацію творить особа епископа, а не церковні громади; там громади не мають голосу, і 2) Католицька корпорація забезпечує церковну роботу не для добра українського народу, а тільки для добра загальної католицької Церкви на світі, якої осередком є Рим з папою.

Ще слово про Волохатюкову місію... Коли Волохатюк до громад впрошується/ листи до людей висилає, їхнім оборонцем себе величає, а люди його листи передають в руки тим, яких Волохатюк осуджує, то ясно, що люди Волохатюкови не вірять.

Окремо згадати про громаду в Годсон Бей Джонкшин: не тільки не послухала Волохатюка, але звязалася формально з Укр. Прав. Церквою і дістала вже Грамоту приналежности.

——(†)——

ЛИСТ З БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ НЕВОЛІ.

„Вістник" дістав до поміщення лист присланий з Галичини, що є нині під большевицьким пануванням. Від кого, до кого і з котрих саме сторін — це пропускаємо зі зрозумілих причин. Та це і так маловажне супроти самого змісту, що даємо без скорочень. Лист звучить:

Дорогий Товаришу!

Лист від тебе отримав, котрий мене дуже втішив, бо я не думав, що буду з тобою розписуватися. Коло нас велика зміна, так, що ми ніколи не сподівались. Ми зістали вільні на своїй земли, за котру нам на вільно було сказати, що то наша. Нас визволила — червона армія з під польських ляхів і буржуїв, котрі нас так гнобили.

Я ходив на війну 1-го вересня (1939). Я мав їти до Лодзі і так, що я заїхав до Кракова на 3-го вересня і дальше не годен вже був їхати, бо німці були під Краковом; і в той час, як я був в місті, німці знищили з літаків стацію і трохи міста так чисто, що ми мусіли тікати на схід пішки аж до Львова.

Кільканадцять тисяч резерви та незличимі маси ляшні та війська, котре в перших боях опустило фронт та в неладі ночами утікали, і я з ними, бо в день не мав права чоловік іти дорогами, бо зістав убитий з літака. Я був в усіх містах від Кракова до Львова, то кожда стація колійова і тори колійові були знищені.

Яка тепер війна страшна напроти тої, що ти був в ній, то там читаєш і ви ліпше знаєте про теперішну війну, як ми, бо ви на воли. Коло нас битви не було, тільки стація Красне збомбардована. Знаєш, німці в трох днях знищили цілу Польщу так, що армія не мала жадного получення телефоном, ні телеграфом, бо він все пірвав з літаків. З нашого села пішло на першу мобілізацію 30 чоловіків, але всі жиють, тільки одна трета в полоні в німця.

Щоб ти знав, як та ляшня втікала, аж за Львів, а звідси, від Збруча, наш любимий товариш, Молотов червоною армією як їх навернув, то мала частина їх втікла до Румунії та Угорщини.

В нас тепер бідний народ дістав наділ поміщицької землі. Мазурів в нас нема. Де були мазури кольоністи, прийшли українці з за Сяну. Книг табулярних в нас нема. По судах військо кватирує. В нас всі рівні. Шлюби, хто жениться, бере в комітеті на селі, а не в церкві.

В нас дуже брак лахів і ременю, так, що за чоботи треба дати 500 рублів, а корець пшениці 27 рублів. В нас нема ні одного склепу приватного, тільки все кооперація. Якби ти мав що з старих лахів, бо мій син вже не має сподень, та і я... Адреса стара до мене... Писав би більше, але доміркуйся...

Най жие вожд цілого світу — товариш Сталін.

Як бачимо, лист трошечки маскований. Всі зістали вільні..., а дальше: „ви ліпше знаєте, бо ви на воли". Товариш Молотов, товариш Сталін... Землю роздали, але... „книг табулярних в нас нема", отже нема тих книг, де записуєсь, чия земля. Значиться — земля не належить до людей. Вони роблять на ній лише, як невільники. Шлюби в комітеті — отже церкви позамикані, або цілком понищені. Цікаво також, які то українці прийшли на місце кольоністів мазурів.

Але оден висказ відкриває нам очи на ціле страшне матеріяльне положення, в якім українці під ярмом большевиків знаходяться.. Сказано, що „ні одного склепу приватного нема, тільки все кооперація". Але питання: Чия це кооперація? Хто її властителі? Селяни, чи правляча Москва? І що в тих кооперативних склепах (крамницях) можна дістати? І за що? Сказано ж: **„дуже брак лахів і ременю, за чоботи треба дати 500 рублів, а корець пшениці 27 рублів".** Значиться — що коли чоловік буде пшеницю продавати, то це така продажа, як і дармо /пшеницю дати. Продай нам, але ми тобі за ню нічого не дамо.

Страшне положення!

Перед минувшою війною, та і по ній, за корець пшениці (корець приблизно 4 бушлі) можна було купити дві парі чобіт, а то й більше. Нині ж в большевицькім раю треба дати за пару чобіт 18¼ корця пшениці, або коло 74 бушлі. Треба тілько, що за ню перед большевицьким наїздом можна було купити коло 40 пар чобіт.

Або таке: Кооперативи є, а лахів нема, чобіт нема... Щож в тих кооперативах є? Штанів нема.. А коли на пару чобіт треба 18¼ корців пшениці, то і грошей нема. Тай чобіт же треба кільком особам в хаті, то кілько тої пшениці треба на самі чоботи! А дальше штани. А там ще що. Видно, що такі буржуазні видумки, як чоботя і штани продаються в большевії на вагу дорогих каменів.

Багато сказано! Все сказано! Коли чоловік не має штанів і чобіт, то він вже голий і босий в повнім значінню вислову.

Однакож головне лихо ще не в тім, що чоловік не має чобіт і штанів. І не в тім, що такий стан є ділом Сталінів, яким такий стан потрібний. Корінь лиха в тім, що широкий і вільний світ цілих 20 літ не хотів такого стану бачити, ні про нього говорити. От де лихо!

ЩО ТАКЕ КУЛЬТУРА?

Говоримо про культурні й некультурні народи; про культурного і некультурного чоловіка; про культуру грецьку, англійську, українську і т. і. Що ж таке культура?

Слово „культура", що походить із латинської мови, означає „плекання", наприклад рослин; обрібку, наприклад ріллі (агрікультура); вироблення більшої сили тіла відповідними вправами поодиноких його членів і **сила духа або розуму** освітою для кориснішої праці й таке інше. Тому культура загально означає **ріжнородні надбання людства корисних йому здобутків із давнішої й сучасної матеріяльної, суспільно-господарської й розумової (духової) творчости.** Тож культура — це збірка, мов чисельна сума вислідів творчої праці людини над розвитком її тілесної справности та її духових (розумових) сил для здобуття влади над самим собою, іншими людьми й над природою. Заразом культура є відповідне становище людини до дійсности й супроти людей, що беруть участь в життю й намагаються сповнити або й сповняють свої мрії (ідеали) витворюванням нового життєвого стану, й інші їх наслідують. Тому культурою називають деякі побут і стан освіти. Найвлучніш може назвав культуру Іван Франко — **поступом.**

Вселюдська культура в кожного народу з ріжних причин набирає його **народню закраску,** і тому кожний нарід має своєрідну народню, то є **національну культуру.** То ж є народні культури. українська, російська, англійська і т. ін., трохи відмінні між собою, не тільки з мовних і релігійних, але й з інших причин, особливо з громадських (політичних). Такі народні культури — це збірки досягнень поодиноких народів у проявах духа їх творчости.

Зо слова „культура" витворено слово „культурність"; що означає стосування до загальної вселюдської культури, і тому такого, що до неї стосується, називаємо культурним, цебто освіченим. Натомісць „культ" означує віддавання почести Богові й святим та памяти деяких національно дуже заслужених людий, наприклад культ Тараса Шевченка, Івана Франка, М. Грушевського й інших.

Як уже вище сказано, є потрійна культура в широкому значінню, щодо її напрямків:

1) **Матеріяльна культура** в своєму розвитку доказує, що первісним харчем були деякі рослини та овочі, а з винаходом вогню також мясо та після освоєння (приручення) деяких звірів, як наприклад, коров, овець та кіз і коней також їх молоко, масло, сир. До матеріяльної культури належить також ствердження, коли та як люди видумали посуд, одежу, зброю, доми, пальні знаряддя, плекання рослин, обрібку металів, ремесло, торговлю, мореплавбу, промисл і т. ін.

2) **Суспільно-господарська культура** показує в своєму розвитку, як люди гуртувалися й гуртуються (організуються для кориснішого й безпечнішого співжиття в ріжні спілки, як суспільства, а саме: у сімї (родини), роди, племена, народи, нації як самостійні народи, громади, волості, повіти, краї й держави з ріжноманітними формами правління, як уряду й судівництва, та правами. Накінець, як гуртувалися люди в ріжнородні спілки: господарські, торговельні й промислові та в громадянські (політичні) угруповання (партії), як то повстали стани: купецький, шляхетський, невільничий, кріпацький (панщизняний), ремісничий, військовий і т. п., і пізніш витворилися кляси капіталістів, фабрикантів і робітників та їх організації.

3) **Розумова (духова) культура** людства виказує розвиток людських праумов, як вони поділилися на племенні говори і по-своєму споріднені обєднувалися потім у живі мови та як літературні (письменні) мови повстали на основі одного з говорів у кожній мові; далі, — як видумали люди письмо й знаки письменні та числа. Розумова культур[illegible] також показує, як розвивалася віра [illegible] й Богочоловіка, і чому віра розв[illegible]улася в ріжні віроісповідання (релігії) з ріжними культами й обрядами, і як повстали: фільозофія, етика, література та ріжноманітні науки й мистецтва, як наприклад будівельні, різбарські, малярські і т. ін.

Як що означимо культуру, як збір вислідів, осягнених людьми у творчій їх праці для здійснення їхніх мрій (ідеалів): правди як справедливости, добра й краси, то відповідно до розуміння тих ідеалів у сучасності є в Европі кілька культур. Найважніщі з них: традиційна (переказана) та християнська з намаганням панувати над собою й визволення себе зпід злого впливу та стати Богові милим.

Натомісць матеріялістичний погляд на культуру відкидає ввесь надприродний духовий світ, а вказує тільки на земні добра, як на єдину ціль людських прагнень на основі розуму. Тому матеріялісти хвалять науки, у літературі й мистецтві стосуються до потреб тіла і його жадоби розкоші і мріють про знищення релігійности (як прим. комуністи) й заступлення релігійної моралі тільки карним законом та власною волею людини, щоб сумління й закони приказували їй, поминаючи Божу правду, як справедливість.

Л. Морґан поділив культуру на три ось такі ступені:

1) **Дикість** — то довгий час, коли люди жили насамперед дикими овочами й корінцями, а після винаходу огню через тертя також вареними стравами. В стані дикости видумали люди луки з стрілами, камінні сокири й молоти та деревляні хати, та зайнялися риболовством і мисливством для здобуття харчу, й зачали будувати деревляні хати, хоч ще жили, як кочевики.

2) **Варварство** — зачалося від винаходу ганчарства. Обіймає воно час присвоєння деяких звірів і птахів. За тієї доби винайдено залізо й зачато виробляти з нього ножі, лопати, серпи, лемеші до деревляних плугів, мечі і т. ін. Через скотопаство й початки рільництва зачали люди покидати кочівництво й поселюватися на постійне житло, будувати міста, човни, вітрильні кораблі і т. ін. та стали для господарських цілей лучитися в споріднені роди. По думці Л. Морґана греки біля 600 років до Христа проживали ще як варвари, а германці до Різдва Христового були варварами.

3) **Цивілізація** — як найвищий ступінь розвитку культури й суспільности під громадянським поглядом — зачалася від витвору приватної земельної власности, невільничого стану й використування праці невільників, виробу металевих грошей і введення грошевої господарки замісць вимінної (коли то одну річ вимінювали за другу, бо грошей ще не було). На цю добу припадає високий розвиток ремесл при помочі невільників і початок утворення племінних держав для вдержання спокою серед суспільности з огляду на противенства між станами й клясами, що тоді витворювались, та для забезпеки суспільности в державі назовні перед ворогами. В добі цивілізації одномовні племенні удільні держави обєднувалися добровільно чи недобровільно в однороди національно. Племена, споріднені з собою тільки самою духовою культурою, особливо ж живою мовою й вірою, хоч не завжди сполучені вузлами одної держави, почувалися — через спогади своєї колишньої спільної державної минувшини — аж за доби цивілізації одною спільнотою, народом, мов одним великим родом, що в своїй більшости був і кровно споріднений. Почуття приналежности до так спорідненого народу називається **народністю** без огляду на те, чи приналежна е високо освічена чи мало освічена людина, цеб то простолюдин.

Коли так витворений народ, як більшостевий на суцільній великій земній области, ще й витворив для себе на основі одного з своїх живих племінних говорів (діялектів) одну спільну всенародню літературну (книжкову) мову й спільне письменство (літературу) такою мовою та намагається мати або вдержати свою народню державу або хоч краєву самоуправу в деяких справах, — то такий народ, — з огляду на владу або домагання влади, — називається з латинська **нацією,** тобто самостійним народом у суспільно-господарськім культурнім значінні. Почуття приналежности до такого народу, як нації, зветься **національністю,** й національним стає все, що причиняється до викликання почуття національности.

В. О. Бережанський.

——«»——

ПОСТУП ЧИ НЕ ПОСТУП.

Обожателям „поступу" здається нераз, що нинішний вік неподібний до давних віків. Що нині на світі не такий малий розум і справедливість на світі, як була колись. Та не все воно так, як говориться.

Професор Гарвардського університету, Сорокін, переглянув 902 великих воєн та 1615 менших збройних заворушень, що були на протязі послідних 2,500 літ, і каже, що не бачить, щоби люди нині менше вживали способів насильства, ніж колись.

Пересічний чоловік в 13-ім віку мав 6,500 більше можливостей вмерти спокійною смертю, ніж його потомок в 20-ім віку. І тому віра нинішного загалу, що війни зникнуть та всякі способи міжнародного насильства минуться, не має ніякої основи.

——(†)——

КАЛІНІН І РОЗЕВЕЛТ.

Коли Розевелта вибрано знов президентом Стейтів, то від большевиків прийшли також поздоровлення. Предсідатель Верховної Ради, Калінін, прислав Розевелтові таке:

„З нагоди Вашого поставлення на становище президента, прошу приняти від мене щире поздоровлення і найкращі бажання для особистого щастя і для добробуту американського народу". — А Розевелт відповів:

„Я одержав з глибоким вдоволенням сердечні побажання від Вашої Ексцеленції з приводу мого поставлення на становище президента Зединених Держав, і рад, що можу відповісти Вам такими ж побажаннями".

„В І С Т Н И К"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., W'nnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ТАРАС ШЕВЧЕНКО.

1814 — 1861.

Люди нераз так засилані сучасними дрібненькими подіями, що не мають часу про Велике Минуле пригадати. Були великі події в Історії Народу, були великі люди, було те, що пригадане дало би нам нову силу, нову думку, стало би дороговказом на бездорожжу — а ми так мало до нього звертаємось.

От приходить час, коли память Шевченка споминають. Він в нашій уяві на виднійшім місци, ніж інші великі українці, а все ж оглянешся, а ти і про нього в році мало згадував. Мало нагадував те, що він казав. І наче гріх чуєш на душі. Совість каже: Треба частіше згадувати! На те ж Боже Провидіння післало його Українському Народові...

Та не в усім і ми винні. Не все можемо, чого хочемо. Тоді — роби бодай те що щиро можеш зробити.

Хто був Шевченко — це загально відоме. Родився перед 127 літами (1814), вмер перед 80 літами (1861). Перший його „Кобзар" появився в 1840 році, отже перед сотнею літ. „Гайдамаки" появились зараз 1841 року. Це так загально.

Вже з появою перших його віршів 1840 р. розумні люди добачили в нім великого поета. А „Гайдамаки" ще більше показали його поетичну велич.

До Галичини занесла Шевченкові поезії вперве Гребінкова книжка „Ластівка" в 1842 р. І тоді пише Маркіян Шашкевич до Михайла Козловського:

„Рідні любезненькі! Несе ся воздухами до вас, мої миленькії, шпарка Ластівка, ой ластівка ж то ластівка! — такої ніхто ще з роду не бачив. Бо не то іно, що гарно виспівує та щебече, та так, мов промовляє, а то ще і на зиму не ховається, і все, все снується, і все літає, і все виспівує, що забудеш і біду і горе і смуток і журбу і здається тобі, що завсігди весна. От така то летить до вас ластівка!"

Отже в тій Ластівці співав Шевченко. І була там така дописка:

„Порадував нас торік Шевченко Кобзарем, а тепер написав знов Гайдамаки. Гарна штука, дуже гарна, така смачна. мовляв, як у Спасівку та в жаркий день після обіда-кавун — і їсиш і ще хочеться — і читаєш і не одірвешся"...

Ширше познакомилися в Галичині з Шевченком аж кілька літ пізніше.

Яків Головацький в критиці „Ластівки" говорить 1845 року: „В віршах на перше місце виходить Т. Шевченко. В його „Вітре буйний", „Причинна", а головно „На вічну память Котляревському" показується незвичайно глибокі почування і дар гарного народнього вислову та буйної уяви".

Першу вістку про смерть Шевченка занесли до Галичини польські газети. Львівський „Глос" пише про Шевченкову смерть 22 березня 1861 р, де найвисше ставить „Гайдамаки". Невдовзі помістило про Шевченка довшу статтю українське „Слово".

Від 1862 р. почали галицькі українці щорічно обходити святочно день смерти Шевченка. У Львові правили заупокойне Богослуження в церкві православній, де сходилися студенти і старші греко-католики, хоч гр. кат. верхи тому противилися.

Коли буковинські українці довідалися про Шевченка, нема в нас під руками вістей. Та досить згадати, що Федькович так захоплювався Шевченком, що навіть в свої вірші вплітав вислови з „Кобзаря".

Тепер кілька слів про те, як до Шевченка ставилися російські більші вчені і письменники.

Белінський, російський критик, поставився до Шевченка неприхильно. — Але ж він так ставився і до цілого українського народу — не вважав українців народом, не признавав української мови.

Більше симпатично відносився до Шевченка другий критик, Добролюбов. І він не дуже українців любив, але все ж казав, що: „Ніхто не відмовиться признати народну поезію України — і якраз до тої поезії треба віднести вірші Шевченка"...

Найкрасше заговорив про Шевченка Чернишевський. Він навіть каже, що великороси несправедливо відносяться до українського письменства. Про Шевченка він говорить:

Маючи такого поета, як Шевченко, українська література не потребує нічиєї ласки — та крім Шевченка пишуть українською мовою люди, що були б окрасою літератури навіть багатшої, ніж великоруська."

Пригадати ще треба, що поза віршами клопотався Шевченко і другими справами. І так мав він в пляні постаратись о цілий ряд наукових підручників, а то: **Букваря, Аритметики, Етнографії й Географії та Історії України.**

І почав він з Букваря, який назвав „Буквар южноруський". Появився він в Петербурзі 1861 року, а друкувався в грудни 1860.

І вже будучи хорим, розсилає Шевченко той Буквар по Україні. В Полтаву 1000 примірників, в Київ 1000 і др., щоби звідтам розсилати поміж людей.

Зміст Букваря інтересний тим, що в нім є матеріял релігійний і світський.

Це ті щирі спомини про Великого Сина України, що ми ділимось ними з читачами, шануючи Його Велику Память!

РОЗПОРЯДЖЕННЯ АРХИЕП.

[redacted]

Американські часописи подають, що недавно Архієпископ Холмсько-Підляської Епархії, Іларіон (проф. Огієнко) видав таке розпорядження:

„Урядовою мовою всіх парохій Епархії є мова українська. Рекомендується духовенству в усіх розмовах зі своїми вірними вживати виключно української мови. Конче необхідно, щоби родина священника, чи іншого священо- й церковно-служителя була мовним зразком (приміром) для своїх вірних і вже тим навчала їх любити і шанувати свою українську мову.

„Акти горожанського стану писати українською мовою. Всі Богослужби відправляти в Епархії по церковно-словянських текстах з українською вимовою, цебто по старо-українськи. Вимова російська не допускається. — Години (Часи), Апостол й Євангелію можна скрізь читати живою мовою українською. Де того бажає парохія, благословляється правити Служби Божі й живою українською мовою."

До цего треба додати кілька пояснень. Українська свідомість в Холмщині і Підляшу не була велика. Дотого ж доки висша церковна власть була московська, то піддержувала московський дух і староцерковну мову з вимовою російською. І деякі священики були коли не москвини, то вихованки московської школи і прихильні московщині.

От через що говориться, що старословянський текст треба читати вимовою українською, а де парохія бажає, там все відправляти по українськи. Для менше свідомих громад треба довшого часу, поки їх свідомість остільно пошириться, що вони самі схочуть Богослуження в українській мові.

Але те, що робиться, є великою українською роботою. Доки були в церковнім проводі чужі українцям люди, то чужу справу піддержували коштом українського життя, а став в проводі українець, так своє для своїх будує.

Це нехай буде окремо й відповідь тим грекокатолицьким часописам, які нераз писали: „Бачите, що там Православна Церква виробляє! Бачите, яку неукраїнську роботу вона робить!" Казали, але не доказували, що неукраїнську роботу між українцям робили якраз неукраїнці. І вони таку саму роботу роблять всюди — навіть між українцями греко-католиками!

ПАПА ГОВОРИТЬ ПРОТИ СЕБЕ.

Певна річ, що в нинішній війні папський голос не багато заважує на одній, чи другій стороні. Однакож досить часто читаємо в часописах, що папа таке і таке сказав з приводу теперішньої війни. Очевидно папа пригадує себе так, що він на світі є.

Ось недавно ліонський архиепископ і кардинал Жерліє говорив в Ліоні (Франція), що папа певний, що світ йде до нового ладу, який буде засновуватись на пятьох перемогах, а то:

Перемога над ненавистю, насильством і брехнею. Друга над недовірям народу до народу. Трета над думкою, що сила може творити право. Четверта над економічними нерівностями. Пята — перемога духа над самолюбством.

Дав би Бог, щоби прийшов якнайкрасший лад, однакож ще недавно папа був тим, що сам піддержував насильство і неправду. Бо ніколи не забудеться, що папа в 1938 р. за 2½ міл. зол. дав дозвіл нищити українські православні церкви (знищено 110 церков) і забирати рабунком від українців церковне майно (на понад 70 мільйонів золотих). Це була дуже голосна подія. Вона була навіть порушена в Оттаві і в урядових кругах.

Отже коли б красший лад мав прийти, то папа мусів би звернути українцям бодай тих 2,500,000 золотих, коли вже не 70,000,000. А без винагородження кривди не буде з боку папи покаяння, з боку українців прощення, а в світі не буде кращого ладу.

БАТЬКИ Й ДІТИ.

„І ви, батьки, не роздразнюйте дітей своїх, а зрощуйте їх у науці та напоминанню Господньому".

(Еф. 6: 4).

Таке наставлення подає Святий Апостол батькам, що до їх дітей.

В цьому апостольському навчанню ми знаходимо дві заповіди: „батьки, не роздразнюйте дітей своїх" і „зрощуйте їх у науці та напоминанню Господньому".

Без сумніву, в вихованню дітей повинна бути дисципліна. Дисципліна не в тому, щоби дитина знала, що їй в кожному випадку можуть це, або інше заборонити, або за це або інше на ню накричати. Така дисципліна недобра. Вона зовсім погана, коли за одні і тіж річі часом хвалять, часом ганять. Це часто залежить від настрою батьків, чи вони в добрім гуморі, чи в поганім. Така дисципліна погана тому, що дитина наперед не знає, що її може чекати, а тому все пробує, зо всім ризикує. Коли часом погану річ переочиться, це дає дитині сміливість пробувати таке і ще більше другим разом.

Дисципліна в вихованню дитини має полягати на певному порядку. Дитина скоро зрозуміє, що певні річи заборонені. У дітей є природне чуття справедливости. Коли кара слідує за те, що було заборонене і дитина про це знала, дитина приймає кару без злоби, без гніву, хоч і з плачем. Цілком інше, коли дитину карають за таке, що дитина вважала своїм правом, або про що вона не знала, що цього не можна. В душі дитини наростає тоді чуття кривди і вона не мириться з карою. Вона тоді довго носить в душі чуття гніву на батьків.

Коли дисципліна полягає на порядку, дитина скоро призвичаюється до того порядку. Вона так витворює в собі певні призвичаєння, корисні призвичаєння, як наприклад, все, що треба, робити, нічого не опускати, все робити на час, не ламати порядку, бо з того виходить лихо. Така дисципліна навчає дитину все так, а не інакше робити, бо того вимагає порядок життя, а не лише воля батьків.

Коли дитина нічого не знає про потрібний порядок життя, а лише бачить над собою волю батьків, така дитина робиться відсталою в своїм розвитку, боязкою, бо кожен раз боїться кари, нерішучою, бо ніколи не знає що можна, а що ні. З самого ж початку, коли лише пробуджується в дитині розум, їй треба не лише наказувати, але й пояснити, чому цего і того не можна робити. Дитину треба привчати бути самостійною в певнім, їй дозволенім крузі. Так дитина призвичаюється ставати на свої ноги, покладатися на свій осуд.

Дуже багато є в нас родин, в яких певного порядку родинного життя не встановлено. Все залежить від гумору, від настрою матері чи батька. Те, що мати одного дня дозволює, те саме другого дня, тому, що вона розсерджена, забороняється. Дитина вже не бачить перед собою певного порядку. Вона скоро навчиться приглядатися: „чи мама сьогодні добра" і тоді підходити до матері зо всякими просьбами. Це розвиває згодом в дитині хитрість. Дитина привчається, що то треба „придобритися", коли хочеш свого досягнути. В характер дитини входить лукавство, нещирість. Дитина часто на зверх показує те, чого в неї нема, бо то треба „придобритися".

Кари за свідоме порушення порядку потрібні. Але кара повинна бути вимірена спокійно, без крику, без галасу, але так, що дитина розуміє потребу такої кари, свою провину. Як часто ми караємо дітей не тому, що вони багато провинилися, а тому що в тім часі ми мали якийсь свій клопіт, були подерновані, розлощені.

Тут треба зробити важну заувагу. У дітей високо розвинене чуття чести. Коли дитину треба покарати, то це має бути лише поміж дитиною і батьками. Дитини ніколи не треба виставляти на посміх, на сором перед її братами, сестрами, а то навіть перед чужими. Це дитина завжди особливо болюче приймає.

Коли кара вимірена і дитину покарано, це має покінчити всі дальші рахунки. Батьки більш не повинні сердитися, а привернути дитині свою любов. Особливо болюче дитина відчуває, коли її покарано і ще після того до неї ласкаво не говорять.

Кара не повинна ніколи бути жорстока. Карати дитину із злостю, з внутрішним задоволенням (а це часто буває) особливо шкідливо. Це в дитині витворить озлоблення і бажання помсти. Дитина таку кару буде памятати роками, навіть, часом, коли дійде до дорослого віку. Вона тоді випомяне таку кару батькам.

Це все що ми подавали відноситься до апостольського навчання: „батьки, не роздразнюйте своїх дітей".

Коли ми говорили про певний порядок, про дисципліну, що їх треба піддтримувати, то підвалинами такого життевого порядку має бути „наука Господня", „напоминання Господнє" про які говорить Святий Апостол. Коли батьки свою волю положать на грунт волі Божої і будуть говорити дітям, що так хоче Бог, діти їх скорше послухають. Авторітет батьків тоді буде спиратися на авторітет Божого Закону, але для того треба, щоби батьки були вірні тому Божому Законові, і положили його як підвалину цілого родинного життя. Коли цей Божий Закон буде реальним в життю батьків, він стане реальним і в життю дітей.

„Дніпро".

ТАКА ПОВИННА БУТИ УКРАЇНСЬНА МАТИ!

В 1937 р., 19 травня, померла жінка проф. Огієнка (теперішнього Архиепископа) — Домініка. В посмертних споминах читаємо багато про неї, як тую, що була не тільки доброю жінкою в звичайнім розумінню, але також великою помічницею своєму чоловікові в його громадській праці.

А що найважніше, що загально народні справи дуже її клопотали. Доля Українського Народу — це була її доля. Терпіння народу — це були її терпіння.

Як далеко йшли ті її клопоти про справу свого Народу, показує її передсмертне завіщання, в якім вона говорить:

„Синам моїм женитися з чужинками, а доньці моїй виходити замуж за чужинця — свого благословення я рішуче не даю".

А в іншому місци того ж завіщання говорить вона:

„Завіщаю всім своїм дітям — Анатолю, Юрію та Лесі ціле своє життя добре і ясно памятати про своє українське походження та про свої національні обовязки до своєї обездоленої батьківщини — України."

Коли читаємо, що підчас минувшої війни українки були вояками в українській армії, то вважаємо їх коли не героїнями, то патріотками найвисшого степеня, однакож згадана Домініка Огієнкова не стоїть нижше їх. Там несподіваний вихор українського визвольного руху потягнув живі, щирі душі за собою, а тут в часі спокійного, пригноблюючого життя мати-українка стоїть цілий час на сторожі справ свого народу.

Вона знає, що її діти, це частина її народу, отже діти народу, його робітники, його борці... І тямить вона дальше, що або лихоліття, або звичайна нерозвага може повести їх на бездорожжа, отже вмираючи лишає окремий заповіт, де їм іхні обовязки пригадує.... Будете стояти з своїм народом, будете гідними українцями, будете щиро працювати для свого народу — маєте моє материнське благословення. Не будете такими — не благословлю вас!...

Не можна уявити собі висшого степеня гідности української жінки і матері. Це вже найвисший степень.

Таких жінок, таких матерей треба українському народові! Тоді і діти будуть такі ж, як їх матери.

Поважний, розумний приказ батька-матері має велику силу над дітьми.

Був в Канаді давніше українець-лікар П., і він оповідав про себе так:

Коли я їхав до Канади молодим хлопцем, батько наказував мені: „Одного від тебе вимагаю: щоби ти бодай раз в році, на Великдень, був в церкві, коли б не бував більше. Це моє найважніше бажання — чи сповниш його?" І я відповів батькови, що сповню.

— Минули від того часу літа — продовжав лікар — а батькові слова в мене завсіди на памяти. Ходжу я до церкви в році більше, чи менше, але коли надходить Великдень, я твердо памятаю, що в церкві мушу бути, бо це не тільки моя справа, але і батькова. Я мушу вчинити батькову волю.

Таких треба нам батьків, таких матерей. Тоді і діти будуть такі, як батьки і матері схочуть. Тоді цілий нарід буде таким, як повинен бути.

МАДЯРИ ГАРНО ГОВОРЯТЬ.

З Будапешту доносять, що мадяри видали закон, що в школах „меншостей" може бути мова меншостей, коли батьки того схочуть. Цим нібито мадяри хочуть тісніше заязати населення Мадярщини.

Це зачіпає українську справу. Під Мадярщиною є український нарід — на полудне від Карпат — в Карпатській Україні. Йому треба українських шкіл. І не як мадярської ласки, але того, що їхне і для них. Однакож не можна повірити мадярським словам. Гарні слова нічого не коштують, а вже головно, коли хтось говорить ними світови про справи, якими світ не інтересується. Такі слова гомоніли нераз з Москви, Варшави, Будапешту, Букарешту, але це були слова без діл. Таке і нині. Коли б мадяри допускали в українських школах іншу мову, то певно, що лише хіба російську, як було завсігди. Коли не чужу мадярську, то чужу московську, коби лише не українську.

ОСЬМИЙ СОБОР

(Продовження).

Окреме місце на Соборі припадає на обговорення таких змін в Статуті, які в ході церковного життя показались потрібними. Кожну зміну пояснювано, велась над нею дискусія, а тоді зібрані про ню рішали. Зміни ці маємо низше, як окрему частину в загальним освіті Осьмого Собору.

ПРОЄКТИ ЗМІН І ДОПОВНЕНЬ СТАТУТА.

Сторона 14—16: Параграфи 2, 3, 4 і 5 викинути, а на їх місце вставити:

о. Л. Дячина — Іван Лабюк:

2) В склад Українсько. Греко-Православної Церкви в Канаді входять всі громади, місії й парафії, які визнають її науку й догми і були засновані, або прилучилися до неї перед отриманням інкорпораційного акту, як і ті, що зорганізувалися на основах Української Греко-Православної Церкви в Канаді після отримання інкорпораційного акту.

о. Л. Березіцький — Вас. Савчук:

3) Громади, місії та парафії Української Греко-Православної Церкви в Канаді поступають згідно з постановами її Чатеру, Статута й Соборів, підчиняються розпорядженням її Епископа й Консисторії та приймають духовну обслугу від її священиків, згідно з вимогами цього Сттатута.

о. П. Гліцький — Теодор Сеньків:

4) Українська релігійна громада, яка бажає вступити в склад Української Греко-Православної Церкви в Канаді має зложити на руки Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді відповідну заяву своєї приналежности до Української Греко-Православної Церкви в Канаді та дістати від неї посвідку (грамоту) такої приналежности.

Гео. Фуштей — Вас Гаук:

5) В склад Української Греко-Православної Церкви в Канаді крім громад, місій та парафій також входять поодинокі родини або особи, які живуть в місцевостях, де нема таких громад, місій чи парафій і які визнають науку Української Греко-Православної Церкви в Канаді, підчиняються її проводові та поступають згідно з постановами Чартеру, Статута й Соборів Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Григ. Стратійчук — П. І. Лазарович:

6) Коли громада, місія, чи парафія, або її уряд попаде в ересь, або коли в громаді, місії чи парафії повстане розкол, чи взагалі безладдя, яке може загрожувати нормальному існованню такої громади, місії чи парафії, Консисторія може назначити трьох тростісів з членів громади, щоби завідували громадою, місією чи парафією, поки в ній не буде приверненний нормальний стан.

Вас. Гаук — А. Гукало

III. Статут і майно громади.

7) Статут громади, місії чи парафії не може входити в розріз з Чартером, Статутом та ухвалами Соборів Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Вразі суперечности між постановами статута громади, місії чи парафії, а провізіями Чартеру і Статута та ухвалами Соборів Української Греко-Православної Церкви в Канаді, обовязують провізії Чартеру й Статута та ухвали Соборів.

а) Кожна громада, місія й парафія є обовязана предложити Консисторії копію і всяку зміну свого статута

Іван Світик — Вас Весоловський:

8) Майно громади, місії чи парафії остає власністю й під контролею громади, місії чи парафії для вжитку її членів, як складової части Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

а) Церковним майном громади, місії чи парафії управляє її уряд.

Андрій Гукало — Іван Світик:

9) Кожна громада, місія й парафія обовязана подавати Консисторії кожного року по своїх річних Загальних Зборах, або на жадання Консисторії загальний звіт з своєї діяльности та взагалі подавати такі інформації про її стан, про які Консисторія може час від часу її запитати.

Василь Гаук — Петро Ковтун:

10) Пароха призначує і змінює Консисторія на бажання, за порозумінням, або згодою громади, місії чи парафії, інакше остаточне рішення прислугує Консисторії

Мих. Яхимець — Георгій Фуштей:

11) Про питання обрядів, Богослужень і духовної дисципліни в громаді рішає парох з тим, що на випадок незгоди, рішає Консисторія або Епископ.

Григ. Стратійчук — Мих Яхимець

12) Парох є дорадником громади, місії чи парафії у всіх церковних справах і як такий має право бути присутним на всіх нарадах і зборах громади, місії, чи парафії та на засіданнях її уряду і має право доражувати, як пастир парафії.

Петро Лазарович — о І Дмитрів:

Сторона 28: Параграф 42 викинути

Сторона 29: По параграфі 48 вставити оці нові параграфи:

о Н. Мельничук — А Свенарчук:

49) Священики й діякони Української Греко-Православної Церкви в Канаді у всіх справах, що відносяться до їх душпастирських обовязків, підлягають Епископові й Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді згідно з її канонами й практикою та згідно з постановами її Чартеру, Статута й Соборів.

о. Е. Улян — Іван Лабюк:

50) Парох є обовязаний силою свого становища наглядати за церковною дисципліною в громаді, місії чи парафії; дбати, щоби громада, місія чи парафія була в тіснім звязку з Церквою та взагалі наглядати, щоби моральне життя громади, місії чи парафії не занепадало, а розвивалося.

о. В. Апонюк — Теодор Сеньків:

51) Парох є обовязаний по своїй силі опікуватись громадсько-церковними справами громади, місії чи парафії, від яких залежить розвій та добро громади, місії чи парафії.

о П Гліцький — А. Гукало:

52) Парох проводить метрики Хрещення, Вінчання і Похоронів згідно з розпорядженням Консисторії.

о. Дмитрів — А. Гукало:

Сторона 30: До 50 параграфу додати такий параграф:

а) У виїмкових случаях і за спеціяльним рішенням Епископа й Консисторії кандидат на священика може бути рукоположений перед скінченням 24 року життя, але під ніяким услівям перед скінченням 21 року життя.

Проєкти змін і доповнень Зразкового Статута церковної Громади.

о. П. Запаринюк — Мих. Яхимець:

Сторона 32: По параграфі 2 вставити:

3) Ця громада (місія чи парафія) визнає науку й догми Української Греко-Православної Церкви в Канаді, поступає згідно з постановами її Чартеру, Статута й Соборів, підчиняється розпорядженням її Епископа й Консисторії та приймає духовну обслугу лише від її священослужителів.

Вас. Гаук — Іван Лабюк:

Сторона 33: Параграф 8 викинути й на його місце вставити новий:

8) В разі, коли б ця громада (місія чи парафія) або її уряд попала в ересь, або коли б в громаді, повстав розкол, чи взагалі безладдя, яке могло б загрожувати її нормальному існованню, Консисторія може назначити трьох тростісів, з членів громади, щоби завідували громадою до часу, поки в ній не буде приверненний нормальний стан.

Мих. Яхимець — Гр. Сліпченко:

Сторона 38: Параграф 19 змінити, щоби звучав, як слідує:

19) Ця громада (місія чи парафія) має подавати Консисторії кожного року по своїх річних Загальних Зборах, або на жадання Консисторії загальний звіт зі своєї діяльности та взагалі подає такі інформації про свій стан, про які Консисторія може час від часу її запитати.

П. І. Лазарович — В. Весоловський:

Параграф 20 викинути.

о. П. Самець — Андрій Гукало:

Сторона 39: Параграфи 23 і 24 викинути, а на їх місце вставити:

23) Парохом цеї громади (місії чи парафії) може бути лише правний священик Української Греко-Православної Церкви в Канаді, призначений Консисторією на бажання, за порозумінням або за згодою громади, одначе остаточне рішення в справі пароха прислугує Консисторії.

о. П. Гліцький — о. Л. Березіцький:

Параграф 25 змінити, як слідує:

24) Про питання обрядів, Богослужень і духовної дисципліни в громаді (місії чи парафії) рішає парох з тим, що на випадок незгоди рішає Консисторія або Епископ.

о. Д. Ф. Стратійчук — К. Скакун:

В параграфі 26, по слові „громади", в четвертій стрічці, вставити слова: „та на засіданнях її уряду і має право дораджувати, як пастир парафії".

Гр Сліпченко — Петро Ковтун:

В Параграфі 27, по слові „громаді", в третій стрічці, викинути решту слів параграфу й на їх місце вложити слова: „дбати, щоби громада була в тіснім звязку з Церквою та взагалі наглядати, щоби моральне життя громади не занепадало, а розвивалося.

(Дальше буде).

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ „ВЕЛИКІ РОКОВИНИ"?

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 75 ЦЕНТІВ.

Consistory of Ukrainian Greek Orthodox Church,

7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ЗВІТ З БАЗАРУ НА УКРАЇНСЬКУ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНУ ЦЕРКВУ В КАНАДІ.

Розігравка річей базару на Українську Греко-Православну Церкву в Канаді відбулася дня 12 лютня, 1941, в Вінніпегу.

Річи на базар дарували:

Пані А. Ягольніцька, Йорктон, — ручники; добр. Улян, Толстой, — подушку; пані Бугера, Дуфрост, — простирало; Українська Книгарня, Едмонтон — образ; пані Стронська, Фосстон — простирало; пані Верхомин, Едмонтон — настільник; пані Чоботар, Едмонтон — обрусик; Жіноче Товариство, Едмонтон — доріжка; Ст. Когут, Йорктон — панчохи; пані Е. Яндя, Едмонтон — скринку листового паперу; пані Анастазія Кадещук, Йорктон — буфет сет; Жіноче Товариство, Едмонтон — вишивані пошивки; пані А. Панасюк, Курокі — скарф; пані А. Лесик, Ватсон — обрус, пані А Полович, Ватсон — фартушок; Жіноче Товариство, Едмонтон — обрус; добр Дячина, Рама, — верх на подушку, добродійка Мельничук, Едмонтон — доріжка; пані Ревуцька, Рама — настільник, пані Анастазія Стечишин, Йорктон — вишивані подушки; добр Савчук, Вінніпег — панчохи і одного долара готівкою; пані М. Козак, Вінніпег — вишивану хусточку; добр. Дмитрів, Вінніпег — подушку; пані Найас, Вінніпег — доріжку.

Добродійка Мороз, з Йорктону, подарувала образ намальований нею самою олійними фарбами, вартости $25.00 та висловила бажання, щоби на нього була устроєна розігравка, незалежно від цього базару, яка принеслаб що найменше суму вартости образа. Це буде зроблене пізніще.

Річи на базарі виграли:

В. Бойчук, Форт Вилям (килим), Ю. Волошиновський, Толстой (ручники); І Дорош, Стінен (подушку), Михайло Г. (підпис нечиткий), 12016 Стр Брендон (тайстру); В. Зарубій, Вегревіл (простирало); Марійка Тома, Ошава (образ); М. Батюк, Едмонтон (простирало); Д. Солимос, Вакав (настільник), І. Середа, Ст. Джулієн (ручник); І. М. Федорчук, Роблін (доріжку); В. Сарук, Міт Парк (панчохи); Й. Бойчук, Виммер (листовий папір); Д Білоголовка Вест Фт. Вилям (буфет сет); С. Мандрик, Вест Форт Вилям (скарф); П. Василишин, Едмонтон (обрус); П. Герман, Гофорд (фартушок); В. Данилюк (обрус); Г. Марін, Вінніпег (верх на подушку); Доця Гаврисишин, Вінніпег (доріжку); Вас. Габа, Торонто (обрус); Г. Прокопишин, Винтроп (вишивані пошивки), В. Н. Кералюк, Івсінгер (вовняний коц); А. Галис, Спеден (виш ручник); Вас В. (підпис нечиткий), Сенді Репидс, Алта. (вишивані пошивки); В. Яремчук, Белліс (доріжка); С Редкевич, Монтреал (сентер піс), пані Библов, Найнат (буфей сет); Г Мороз, Вишарт (панчохи); І. Н. Друль, Мензі (долара готівкою); М. Тоноровський, Пайн Ривер (вишивану хусточку); п. Сорока, Венкувер (подушку); А Д. Старичук, Канора (доріжку)

Всім тим, що причинилися до базару — щира подяка. **Комітет.**

ЦЕРКОВНІ ГРОМАДИ!

Замовляйте Членські книжечки для вписування членських вкладок й добровільних жертв.

Ціна одної книжечки ... 10ц
25 книж. за ... $2 25
50 книж. за ... 3 75
100 книж. за ... 7 00

Замовлення висилайте разом з грішми до:

THE HERALD

Box 3626, Winnipeg, Man.

СВЯТКОВАННЯ РІЗДВА УКРАЇНЦІВ МІЖ ЧУЖИМИ.

(Остров Ямайка)

Редакція „Вістника" дістала лист від українського вояка, що в часі свят був на острові Ямайці (по анг. Джамайка) і пише він між іншим:

„Думаю, що нема щирійшого на світі, як дістати вістку від своїх українців, що стоять при своїх звичаях, як прим Різдво, Великодні Свята які ми так поважно заховуємо. Хоч не в своїй рідній країні, але всеж є та щира любов між нами, що повинна бути завсігди; з тим ми хоч і не вповні, але все таки дотримуємо того, чого наші прадіди дотримували"

Нас тут українців є маленьке число. Ми просили нашу старшину щоби звільнила нас від служби на наше Різдво і Новий Рік. Отже ми зійшлися разом і співали наших рідних колядок. Так ми це робили, що другі вояки дивилися на нас дуже поважно

„Тут на цім острові нема церкви греко-православної, а є одна англіканська лише в місті Кінгстоні, всі решта римо-католицькі, і нам не було на місци йти туди.

„Та не було куті з медом і оріхами ані пирогів — і того ми найбільше жалували. На Новий Рік ніхто не ходив засівати, отже все те ми дуже відчували"

„Ще одно — що треба було святкувати наші зимові свята на горячім острові Тут кожного дня дуже тепло, часом буває 110 висше зера. Та ми вже до тутешного клімату трохи привикли.

„Вправи робимо кожного дня, крім неділі. І хоч горячо, але загалом беручи — ми всі здорові".

„Можна би ще дещо, але на тім закінчу, побажавши вам всего найкращого"..

Автор висше поданого листа, це українець з Вінніпегу, для якого і тут наші справи були дорогі. Такий де би не пішов, лишаєсь тим гідним українцем і гідним чоловіком, на яких кожна добра справа стоїть.

ПО РІЧНИХ ЦЕРКОВНИХ ЗБОРАХ.

(Портедж ля Прейрі, Ман.)

Загальні Збори Укр. Прав. Церкви і Жіночого Т-ва О. Кобилянської відбулися 9-го лютого в домі п. Кушнарика, при участи хоч не всіх, але вистарчаючого числа громадян.

Збори отворив п Кушнярик, предсідником був п. Гаевський, секретарем п. Цуркан.

Збори пішли звичайним ходом — звіти з роботи в 1940 році. Уступаючому зарядови дали щире признання за його працю

До заряду на 1941 рік вибрані:

Голова — І. Кушнярик, а його заступник — І. Рудий. Скарбник, Д. Лазорко. Секретар — І. А. Цуркан. Контрольори — М. Гакман, Ю. Грицьків і П. Кударевич. Старші братта — Н. Касіян і П. Гаевський. До обслуги в церкві, господар і паламар Йосиф Солтис.

Треба додати, що при номінаціях не було противних внесків, отже всіх вибрано одноголосно. Це показує щирість і добру волю громади,

Жіноче Т-во не багато має членок, але є щира праця для нашої церкви. До заряду Жіночого Товариства вибрані на 1941 рік:

Голова — пані Цуркан, скарбниця — пані Руда секретарка — пані Ковальчук

Опісля обговорювано справу перетягання церкви на відповідніше місце, та справу календаря, беручи на увагу заходи чужої руки.

Також говорено, що добре, колиб священик мешкав в Портедж ля Прейрі За тим є хочби справа молоді, що нині не має провідного авторітету, отже за багато блукає. Священик зі старшими, які ще живуть, міґби багато зробити. Старші і так не вічні От С Братковський і Д Лазорко хорі і їх відсутність вже нині відчувається не тільки як членів, але і довголітних дяквкалів (дяків) Мусимо нині про завтрішне думати і до звтрішного готовитись, щоби будучність не сказала, що ми були байдужі і не дбали про справу. Та вже як на 9-го березня будбн тут священик, то це ще краще обговоримо

І. А. Цуркан.

ЗВІТ

з Річних Зборів Української Православної Громади ім. св. Великого князя Володимира, в Торонто, Онт.

В неділю, 26 січня 1941, в салі церковного будинку під ч. 404 Беторст Стр заряджено Річні Збори Громади Відкрито збори відспіванням „Царю Небесний". Більшістю голосів обрано предсідником гром Нестора Грабовського На секретарів гром М Яремія і Ом Охітву

Відтак в год. 3-ій пополудни в присутности 40 повноправних членів покликано заряд скласти звіти зо своєї праці. Голова громади, гр. С. Олійник, в свойому звіті підчеркнув, що 1940 рік позначився поліпшенням праці громади Церковну салю помальовано й удекоровано заведено лад, що дає значні прибутки Впродовж року прибуло значне число нових членів. Вкінці гр. Олійник дякує громаді за кооперацію і співпрацю.

Заступник голови, гр. М. Білий зазначує, що його звіт одноагідний во звітом головн. Відтак дає звіт гр. М. Деренюк, рекордовий секретар. Після відчитання протоколу попередних річних зборів додає що за рік відбулося звиж сотки ріжних імпрез, святочних концертів та принять визначніщих українців. Зборів і засідань заряду впродовж року відбулося 54

Фінансовий звіт складає фін секретар гр Н. Сакалюк. Загальних приходів впродовж року громада мала $9 986.40 Розходи сходяться з приходами, за виїмком стану каси, у якій є $868.08 готівкою на день 26 січня. Впродовж року громада виплатила коло півтори тисячі [illegible] не числячи процентів

Скарбник, гр. М. Материн відчитав звіт приходів і розходів по місячно та ствердив, що його записи одноагідні з книжками фінансового секретаря.

Наступними складали звітн гром. Д. Кримко і В. Мошук від тростів. Про духовний стан церкви і громади обширно промовляв парох, о. П. Самець. Від Рідної Школи дав звіт гром. Вол. Лах, учитель і дірігент. До школи вчащає 75 дітей, поділені на 4 групи..

Далі складали звіти старшний брат гр. О Мегельський, Н. Никорчук, і заряди організацій, що гуртуються при Православній Громаді. Д. Кримко і І. Федусь від Т-ва Кобзар, М. Білий від Рідної Школи, пані О. Мандзюк від Жіночого Товариства.

Опісля контрольна комісія у складі гр. І. Гуменюка, М. Залізка і пані К. Сакалюк висловила признання урядникам за працю і внесла признання довіря уступаючому зарядові Внесок перейшов більшістю голосів

В годині 5.30 приступлено до вибору нового заряду Обрано гр. С. Олійника — головою громади, гр М. Білого — заступником, гр. Ол. В Овруцького — Швабе (Ол. Лугового), рекордовим секретарем — гр Н. Грабовського — фінансовим секретарем, гр. М. Материна — скарбником, гр М Деренюка — членом заряду доглядачем, гр. О. Охітву господарем. У склад контрольної комісії обрані гр. І Гуменюк, К Сакалюк і М Залізко Тростами гр. Н Сакалюка, Д. Гуньковича і В Мошука.

Після обрання заряду на 1941 рік підняті були питання відносно деяких недомагань громадського життя 1940 року, на які голова громади гром С Олійник дав вичерпуючі і вдоволяючі пояснення.

Збори закінчено у 7 год вечером відспіванням „Достойно є" і „Ще не вмерла Україна".

Н. Грабовський, гол. зборів.

Ом. Охітва і М. Яремій секр.

За згідність з протоколом

о. П. Самець.

ЩЕ ОДНО ВЕСІЛЛЯ.

Вечером, в день Стрітення, відбулося в укр. прав. церкві, в Едмонтоні, вінчання Івана Миданського з Лямонт, Алта., з Розалією, дочкою Андрія і Марії Батюків з Едмонтону Гром А Батюк є одним з найстарших членів нашої парафії, довголітним членом заряду, і членом заряду місцевого відділу „Взаїмної Помочі" Пані Батюк через довгі роки щиро сповняє свої обовязки в жіночім товаристві. Ось через те було так велике число їх приятелів в церкві при вінчанню їх дочки і на весільній вечері в церковній салі.

Весільним господарем був краян п. Батюків з місточка Стоянова, Радехівського повіту,п Василь Челядин П Челядин це також поважаний громадянин Едмонтону. Молодий віком, але вже вибився на становище управителя торговельної інституції „Індепендент Голсейл". П Челядин це один з тих кількох членів нашої громади, що на церкву дали по $500.00, або більше. П. Челядин в бесіді підносив заслуги п Батюків і панни молодої що все брала участь в молодечих організаціях як і в церковнім хорі.

Дружба Шпачинський, син нашого церковного касіера пригадав декілька веселих пригод з життя панни молодої. (П. Шпачинський кінчить медицину цеї весни). Другий дружба Осімик, з Мондер, подав короткий, дуже похвальний життепис свого „князя". Дружками були: Емілія Чоботар і Марія Челядин.

Гром Василь Чоботар, в своїй бесіді пригадав часи, коли то він посвоячився з паниством Батюками і яку ролю при тім відограла панна молода, коли їй було всего три роки. Молодий бизнесмен, п. Данило Пронюк похваляв щирість приятелів молодої і її родичів. Приятелі охотно шукали по своїх кишенях, коли він і пані Емілія Пронюк, збирали на весільні подарунки. При кінци своєї промови вручив молодятам лісту даруючих.

Наш парох о. Мельничук, підніс справу „Вістника". „Здалосиб, щоб ціла Канада знала" — говорив він — „як едмонтонська громада шанує своїх добрих і щирих членів і що громада має таких членів, що варто пошанівку. Нехай же з нашою громадою православні українці Канади тішаться, нехай і „Вістник" радіє, бо ми і йому пішлемо весільний дарунок..." Зібрано для „Вістника" $20.30.

Щеб додати свої поміченя. Дуже добре і гарно і гладонько всяку оказію вдається перевести, коли зробиться наперед добрий плян. В цій справі йшло все після пляну. Молоді прибули до церкви на час, що рідко буває. Столи вже готові ждали на гостей і як тільки шлюб скінчився, гості просто до салі і до столів пішли. Коло головного стола застали гості картки зі своїми іменами, де хто мав засідати. Живі квіти прикрашали столи, букети майстерно уложені. Лісту бесідників і порядок, що за чим, хто за ким, вручено господареви вечері готову. Замішання ніякого не було. За все це належиться щира подяка від нас, гостей (бо пан Батюк свою подяку висказав підчас вечері), п. Чоботареви, цьому майстру від декорацій, чи то в церквах, чи поза церквами.

Також сподобалося мені ще одно. Дарунків від поодиноких осіб було мало. Не знаю чия то була думка про купно спільних дарунків, але та думка дійсно заслугує на примір другим. П. Данило Пронюк і пані Емілія Пронюк зібрали „дарунки" готівкою і закупили умеблювання для молодят. Меблі модерні і послужать довгі літа. Це краще, як було тоді, коли добрі люде нанесуть начиння-черепя, багато однакових, або подібних річей, що ні продати, ні проміняти.

Шкода, що наближається піст і не чути ніде подібного весілля. Мабуть прийдетьсяноситися з оскомою аж до Повеликодня...

На многі літа Молодятам, Службі, Господарям, Родині і мені трішки попри ті гості, що там були, де і я!

Парафіянин.

ДИВОГЛЯДИ.

Гроші часто перевертають людям у голові, дуже часто доводять їх до переситу й нудьги. В таких випадках люде що мають стільки грошей, що не знають, що з ними робити, видумують ріжні, дивоглядні способи, щоб розвидувати гроші.

Деякі дбають про те, щоб їх гроші по смерти перейшли у відповідні руки, інші дбають про те, щоб наслідникам було найтяжче дірватися легких грошей і т. д.

Одна мадярка записала велике майно на опіку своїм голубам. Вона лишила для них величавий город, спеціяльна служба мала пильно дбати, щоб голубам нічого не бракувало. Подібний запис зробила одна англійська пані. Вона записала ціле своє майно, на оснуванни парку в якім найшлиб захист птахи. В цьому парку окрема служба розсипувала б для птахів поживу, а крім того старалася б про чистоту в гніздах і скринках. Свояки цієї пані внесли до суду скаргу, домагаючись уневажнення завіщання. Суд признав їм слушність і зредукував запис на корисність птахів до невеликої суми.

Отже замало мати гроші, треба ще мати й розум, щоби знати грішми орудувати.

Померший шеф одного з найбільших реклямових бюр в Америці, Стон, не міг навіть у завіщанні позбутися реклямових привичок. Він поручив своїм спадкоємцям, щоб за його похороном несли реклямові плякати (оголошення). В похоронім поході мали взяти участь реклямові вози фірми помершого Стона. Навіть на домовині мали наліпити реклямові плякати.

Один багатий голяндський учений записав своякам тільки меблі і бібліотеку, нічого не згадуючи про завіщання і про решту свого майна. Розчаровані свояки зреклися бібліотеки, не бажаючи навіть брати до хати нудних, наукових книжок. Але один зі спадкоємців, молодий студент заінтересувався бібліотекою. Він забрав до хати кілька грубих томів і почав їх переглядати. І ось — на свою найбільшу радість — він побачив між картками банкноти. Що картка, то банкнот. Взяв другий том — те саме. Приніс дальші томи — в кожнім гроші. Він тоді з найбільшим запалом забрався до „студій" над цілою бібліотекою. Але нанещастя для нього довідалися про те його свояки і останні томи „перестудіювали" спільно.

Завіщання на мільйонові суми, писані на машинах, на хустинках до носа і т. д. трапляються дуже часто. Але одинокий у своїм роді є запис багатого промисловця з Лос Анджелес, Германа Стакмана. По його смерти перешукали цілий дім, але не найшли завіщання. Щойно припадково один з домашніх слуг запримітив, що небіжчик писав на... шаблях драбини, що вела на стрих. Згідно з тим записом — ціле майно промисловця переходило на власність сусідки померщого, Олени Ґудс.

КОЛЯДА НА ДУХ. СЕМИНАР

Укр. Прав. Гром. св. Михаїла Вінніпеґ.

По 1дол.: Мирослав Стечишин, Йосиф Богонс, Іван Семенюк, Василь Таский, О. Гамулка, о. І. Дмитрів, Йосиф Магер, Гр. Романюк, Дмитро Палагнюк, Емнуїл Манчуленко, Ольга Івачевська.

По 75шт.: Я. С. Колтек

По 50шт., В. Батицький, В. Бурлейний, Оля Саранчук, Єлена Білокрила, Василь Маковійчук, Іван Лавилюк

По 25шт.: Анд. Демковський, Юстина Чарнецька, Танас Данчек, Ф. Паламарчук, В. Ілюк, Василина Загара, Юр. Божик, Іван Божик, В. Понич, Юр. Манчуленко, А. Трафяк, Іван Гахман, Юр. Ґрапко, М. Манчуленко, С. О. Радомський, Семеон Мазурик, Іван Гайдей, Марія Дарій.

По 20шт.: Маранда Божик, Гаврило Пилипець.

КОЛЯДА.

СТОРДЖИС, САСК.

По 1 дол.: В. Н. Грушка, А. Іванів, М. Лисогірка, М. Солтис.

НА ПРЕС. ФОНД „ВІСТНИКА".

(Йорктон, Саск.)

На обіді в паниства Ю. Владийчуків, в Йорктон, Саск., п. І. Когут зробив заклик, щоби гості зложили дрібні жертви на пресовий фонд органу Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Жертвували слідуючі:

По 50шт.: Ст. Ґуляка.

По 25шт.: Ю. Владійчук, Д. Віндзяк, І. Когут, пані Д. Віндзяк, пані Н. Кадищук, Н. Кадищук, пані Н. Мороз, М. Житарюк, Ф. Думка

По 20шт. П. Ягольницький.

По 15шт.: пані С. Крикливець.

По 10шт.: пані П. Ягольніцька, пані І. Когут.

Жертводавцям щира подяка.

	Гість.
Л. Худик, Брукебій, Саск.	1.00

Збірка о. о. Ф. Керницького.

Мазепа	38.00
Свидова (на Могилах)	5.00
Канора	4.50
Сторновей	3.50
Борджис	3.00

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

СЕНЬКІВ, МАН.

(Збірка о. Е. Улина)

По 1 дол.: Тийко Чубей

По 50шт.: Марія Тофан, Іван Баран.

По 25шт.: Марія Бех, Марія Чубей, С. Танчак, І. Івачук, І. Пупеза, П. Чубей, Дж. Лакуста, А. Чубей, І. Шевчук.

Дрібна колекта 40ц.

ПАМЯТАЙТЕ ПРО

1. Дієцезіяльний Фонд.
2. Фонд Семинарії.
3. Передплату „Вістника".
4. Нових передплатників.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

Пані М. І. Войцховська, Тарнополь, Саск.	.50
Йосиф Дарогой, Канора, Саск.	.50

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. М. Боднарчука.

Березень.

2. Неділя — Арран (Кобзар)
9. Неділя — Арран (Місто)
16. Нед. — Стінен (фарми)
23. Неділя — Пелі (місто)
30. Неділя — Арран (місто)

Адреса — Арран, Саск. Скринка 65

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Т. Ковалишина.

Березень

8. Субота. — Виста. Вел. сповідь.
9. Неділя. — Виста
15. Суб. — Сенді Лейк. В. сповідь.
16. Неділя. Сенді Лейк.
22. Суб. — Менві, Вел. сповідь.
23. Неділя — Менві
29. Суб. — Россборн, Вел. спов.
30. Неділя. — Россборн.

Адреса: — Сенді Лейк.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Є. Гриши.

Березень

9. Неділя — Тернопіль. Великодня сповідь починається в суботу в 3-ій годині по обіді.
16. Неділя — Вакав
23. Неділя. — Смітс. Сповідь у суботу по обіді.
29. Субота. — Кадворт. Сповідь в год. 8 рано.
30. Неділя — Кадворт.

Адреса: Бакс 155, Вакав, Саск.

Церковний Календар.

БЕРЕЗЕНЬ.

1. С. Памфила

2 Н. Неділя Сиропустна. Теод.
3 П. Св. Флавіяна, Льва папи
4 В. Архипа, Филимона
5 С. Льва, еп. Кат., Садока
6 Ч. Тимотея прес.
7 П. Муч. що в Евгенії; мч. Маврикія
8 С. Полікарпа

9 Н. Нед. 1 посту. Найд. г. Ів. Хр.
10 П. Св. Тараса, арх. Царгор.
11 В. Порфирія еп.
12 С. Прокопія, Гелесія
13 Ч. Василія ісп.
14 П. Пм. Евдокії, мч. Нестора
15 С. Теодота

16. Н. Нед. 2 посту. Евтропія
17 П. Герасима Лік., мч. Павла
18 В. Мч. Конона, Іроїди
19 С. 42 муч. з Аморії
20 Ч. Єфрема П., Вас.
21 П. Теофілакта еп.
22 С. † 40 муч. в Севастії

23. Н. Нед. 3 посту. Кондрата
24 П. Софронія патр. Єрус.
25 В. Теофана ісп.
26 С. Никифора, Христини
27 Ч. Хрест Венедикта
28 П. Св. Олександри, мч. Апулія
29 С. Мч. Савина

30 Н. Нед. 4 посту. Олексія ч. Б.
31 П. Кирила єрус., мч. Трофима

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Е. С. Улина

16. Неділя. — Вайта.
23. Неділя — Ґарлептон.

Березень

9. Неділя — Сірко
16. Неділя — Пембіна.

Адреса: - Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Т. А. Горбая

Березень.

Неділя. — Шелвелей.
9. Неділя. — Етелберт
16. Нед. — Роблин, фарми Великодна Сповідь.
23. Нед. — Ленарх Вел. Сповідь.
30. Нед. — Шортдейл. Вел. Спов.

Адреса: — Роблін, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Д. Ф. Стратійчука.

Березень.

2. Нед. — Еннвил
9. Нед. — Драй Ривер
16. Нед. — Давфин
23. Нед. — Пайн Ривер
30. Нед. — Косів.

Всюди сповідь і св. Причастя.

Адреса: Давфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. П. Гаїйського

Березень.

2. Неділя — Брендон.
9. Неділя — Поплар Парк
16. Неділя — Селкон
23. Неділя — Тиндал
30. Неділя. — Іст Селкірк.

Неділями Великого посту відбудеться великодна сповідь.

Адреса: 792 Логан Аве., Вінніпег.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Гр. Василіва

Березень.

2. Неділя Сироп. — Довінґ.
9. Неділя. — Беліс. Вел. Сповідь

Адреса: Смокі Лейк. Алта.

Устав Церковний.

Березень.

2. Нед. Сиропустна. Голос 4. Утр. Єван. Лук. XXIV 36—53. Лів. Ап. Рим. XIII: 11—14 і XIV: 1—4. Єван. Мат. VI: 14—21.

9. Нед. 1 Посту. Голос 5 Утр. Єв. Івана XX: 1—10. Літ. Ап. жид. XI: 24—26. 32—40 і XII: 1—2. Єван. I: 43—51.

16. Нед. 2 Посту. Голос 6 Утр. Єван. Ів. XX: 11—18; Літ. Ап. жид. I: 10—14 і II: 1—3. Єван. Марка II: 1—12.

23. Нед. 3 Посту. Голос 7 Утр. Єван. Івана XX: 19—31. Літ. Ап. жид. IV: 14—16 і V: 1—6. Єв. Марка VIII: 34—38 і IX: 1.

30. Нед. 4 Посту. Голос 8. Утр. Єван. Ів. XXI: 1—14 Літ. Ап. жид. VI: 13—20 Єван. Марка IX: 17—31

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

РІК XVIII WINNIPEG, MAN., MAR. 15th, 1941 ВИННІПЕГ, МАН., 15-го БЕРЕЗНЯ, 1941. ЧИСЛО (362) 6

ВІСТИ З ДІЄЦЕЗІЇ.

Громада ухвалила резолюцію.

Українська Греко-Православна Церква св. Чесного й Жив. Хреста в Пайн Ривер, Ман., ухвалила резолюцію про духовну єдність з Церквою і отримала Грамоту Прийняття. Збори, на яких резолюція була ухвалена, відбулися 12 січня, 1941. Предсідником зборів був п. Гр. Кравчук, а секретарем п. Михайло Гикавий.

СВЯЩЕНИКИ В НІМЕЦЬКИХ ТЮРМАХ.

Католицькі часописи подають вісти, що нині в німецьких тюрмах є 1.100 католицьких священиків. Окремо підчеркують: з того цілого числа 75 процент, це польські священики.

Дальше кажуть, що німці видали закон, яким обмежують відправлювання Богослуження, щоби лишалося більше часу для воєнної праці.

АВСТРАЛІЯ ПРОТИ БІБЛІЙНИКІВ.

Законом Народної Забезпеки австралійський уряд признав незаконними такі організації: Свідки Єгови, Вартова Башта і Трактатне Товариство, Міжнародне Товариство Студентів Біблії і Видавниче Товариство Потіха (Консолейшин).

Їх майно уряд забрав і рішив, що; хто би друкував, ширив літературу, або проповідував через радіо науку „Свідків Єгови", буде строго караний.

Представник уряду, Гюз, сказав, що хоч уряд звертав біблійникам увагу, вони і дальше деморалізували загал. „Вони є між нами — казав Гюз — але вони не є частею нас. І ми поступили з ними, як треба — так як і в Канаді та Новій Зеляндії".

ЗА СТРОГИМ СВЯТКОВАННЯМ НЕДІЛІ.

Ґенеральний прокуратор стейту Делавер приверную до практичного життя „синій закон" з перед 200 літ, який тепер легковажили. Отже на основі того закону мається святкувати неділю дуже строго. І зараз першої неділі поліція вважала, щоби:

Ніхто не їхав трамваєм (стріткарою) ні автомобілем (найнятим).

Щоби ніхто не розносив ні купував часописів.

Щоби не танцював, ані грав в карти.

Щоби не грав на музичних інструментах за гроші.

Автомобілем можна в неділю їхати, але газоліни купити не можна.

Реставрації й аптики замкнені.

ОСЬМИЙ СОБОР.

ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД ОСЬМОГО СОБОРУ.

І Собор з 1935 і з 1940 р. подібні були до себе тим, що побіч їх властивих програм мусіло стояти питання про ту силу, що стараєсь Церков нищити Природна річ, що найбільша частина ваги такого питання лежала на церковнім проводі; дальше на тих, що взагалі церковними справами зблизка інтересувалися. Всі вони знали, що від вирішення такого питання буде залежати вирішування багатьох інших справ.

Але і свідоміша часть широкого загалу досить вірно уявляла собі ціле положення. Це показалося зараз на Соборі 1935 р., де майже всі делегати показали здоровий розум і дуже розсудну тактику в хвилях, що могли захитати рівновагу багатьох.

В 1935 р. ворожа сила заломилася на листі проф. Огієнка, з якого виявилося, що двох людей на власну руку, тайком хочуть спровадити з Европи сюди епископа, не повідомляючи про те ані Епископа, якого тутешна Церква має, ані Консисторії, ані загалу вірних. Це було таке, як потайки спроваджати нового короля до краю, в якім править давно назначений король. Його спроваджували би для викликання революції.

Коли ж тоді справу полагодилося так, що і винні вийшли не найгірше, то здавалося, всему лиху кінець. Однакож вже в осени 1935 р. чуємо погрозу: „Я вам покажу, я доведу Церкву до процесу!" І за час вже був процес.

Але процесом „оборонці" здобули лише те, що суд признав бувшу соборну вінніпежську громаду незалежною від нашої Церкви. А домагання 50,000 доларів; закиди, що Епископ, Консисторія і ще дехто перестали бути, чим були; доказування, що Церковний Суд над Маєвським був несправедливий — все те державний суд відкинув.

Однакож було відомим, що серед загалу є одиниці, яким і дальше здавалося, що в Консисторії нема доброї волі — а була б, то з ворожою силою можна жити по братерськи. І свідомість, що такі одиниці можуть бути, заважувала в якійсь мірі на приготованнях до Собору 1940 року.

Протицерковна сила думала вжити надходячого Собору до дальшої авантури. Довгий час з гурта „оборонців" чути було: „Поїдемо на Собор, будемо робити крики, розібємо Собор..."

Такі „обіцянки" викликали питання: Як поставитись на Соборі до тих, що хотіли б Собор розбивати?

Тут з помочею доброму ділу прийшло Боже Провидіння. Його присудом звляються „оборонці" перед порогом Собору, сказати б — в цілій своїй авантурничій наготі, і цілком безцеремонно лхаються на Собор. Не помагають толковання, що це Собор не їх, ані тої Церкви, до якої „оборонці" належать. Ті, що цілі літа шкодили Церкві, перед очима всіх пхаються в двері, щоби робити на Соборі галабурду.

Тут доперва могли невірні Томи на власні очи побачити, як „оборонці" виглядають, як поводяться, яких вживають способів, і чи можна з ними ідеально-культурними способами прийти до порозуміння.

Терпець людям почав вриватися. І коли авантурнича сила пробувала переобоем дістатися до реґістраційної салі, проти неї люди вжили своєї сили, (на яку оден з „оборонців" скаржився, як на „чинну зневагу"), як одинокого способу, який людям лишався.

І тут нове відкриття: показалося, що одиноким авторітетом, на який лиха сила оглядається і з яким числиться, то „чинна зневага". Не боїться вона ані докорів, ані осуду, ані насміху, не боїться ані людей, ані Бога, а „чинної зневаги" таки боїться. І всім стало видно, що коли б такого простого способу було вжито давно, то не було би тільки довгих клопотів.

„Чинна зневага" поділала так переконуючо, що лиха сила не тільки перестала бундючитися, але — зміркувавши, що люде додумалися, чого треба — до дому забирається, полишаючи Собор в спокою.

І над Собором в одній хвилі повіяло новим благодійним духом. Кождий відчув, що те, яке перед його очима сталося, треба вважати найконечнійшим здобутком для церковної справи, та найбільше влучним і корисним рішенням, яке на Соборі — і лише на Соборі могло вийти. Дотого ж перемогти в одній хвилі лихо, яке безкарно гуляло пять літ, робить таку перемогу ще більшою.

Одна хвиля перемоги дала людям багато сили, багато досвіду. Оглядаючись на минуле, люде казали: „Чому не було вжити такого способу давно?"

Отся перша перемога, що вийшла на вступі до Осьмого Собору була дуже великим здобутком того ж Собору.

Дуже важною прикметою, що характеризувала Осьмий Собор, було ясне розуміння в учасників Собору тих подій, що відбувалися на протязі послідних пять літ, а з яких послідною подією був церковний процес.

„Оборонці" пять літ старалися вговорити в загал, що Консисторія є ворогом і Церкви і народу і що церковний процес був її ділом. Однакож на Соборі стало видно, що люди дивляться на справу своїм здоровим розумом. По пять

Поможіть Канаді Виграти Війну!

Купуйте Воєнно-Щадничі Цертифікати.

...лтній аґітації „обороців“ виходить делегат зі житом і між иншим каже: **„Наша громада розуміє, що Консисторія стояла гідно на сторожі церковної справи й належно її обороняла, і що церковний процес був ділом тих рук, що від минувшого Собору дотепер Церкві шкодили“.**

Коли ж від деяких громад такої окремої заяви і не було, то все ж було видно однозгідність усіх в такім погляді — аджеж за цілий час нарад не піднісся ані один голос з осудом Консисторії.

Коли ж прийшло на чергу обговорювання церковного процесу і судових коштів, то всі делеґати згодилися з тим **— Що процес був ділом ворожої сили, що Церква не могла його обминути, і що сплачування судових коштів є обовязком всіх православних громад, отже цілого українського православного загалу.**

Третою важною справою, що на Соборі вирішилася, було однозгідне становище Собору, **що кожда українська православна громада повинна формально злучитися з Церквою, як її духовна складова частина і дістати Грамоту Приналежности.**

Про цю справу писалося багато, однакож найкраще зробиться, коли заінтересовані зійдуться і вичерпуючо обговорять справу. Отже Собор був якраз тим місцем, де така справа могла належно розбиратися і рішатися.

Справа формальної приналежности громади до Церкви була важна не тільки сама собою, але ще і тим, що „оборонці“ вживали її пять літ за зброю. Нею вони осуджували Консисторію, нею страшили і баламутили загал. Доперва процес виявив практичне значіння формального належання громади до Церкви. **Тільки тому, що громада при бувшім соборі в Виннипегу не була формально з Церквою звязана, „оборонці“ могли вжити її на шкодження Церкві, тай самій тійже громаді наробили багато лиха.**

Отже вирішення цеї справи на Соборі належить до важних вирішень.

Ще одною справою, що займала увагу всего нашого православного загалу довгий час і мала на Соборі вирішитися, була справа зміни Церковного Календаря. Цю справу висунула „чужа рука“ і треба було й православним українцям якось до неї поставитися.

Вже з перших привітів делеґатів стало видно, що всі громади стоять на одній ясній становищі — **всі вони рішучо противляться календарній зміні.** Багато делеґатів робило окремий натиск на те, що громада пильно їм наказувала, щоби рішучо ставали на Соборі в обороні Українського Церковного Календаря. Дехто з делеґатів заявляв навіть, що коли б не календарна справа, то можливе, що був би він на Собор не приїхав, такою важною для його громади є справа календаря.

Спротив календарній зміні був такий сильний і загальний при самих звітах делеґатів, що календарної справи не ставлено вже на окреме обговорення. Справа без того була вирішена. Ані один голос не обізвався за зміною.

Яке значіння має для українців церковний календар і хто такої зміни хоче, показується дуже виразно нині. Якраз ті, що безнастанно підносили кличі: „Проч з Православієм! Проч з Автокефалією!“; ті, що Кунцевича і других ворогів українського народу звуть добродіями українців, докладають нині всіх зусиль, щоби намовити греко-католиків до зміни Церковного Календаря.

А розумні люде знають, що ворог не ділить себе на ворога і приятеля — він ворог до найменшої дрібки. І тому, що він дораджує і захвалює своїй жертві, обчислене завсігди на заподіяння лиха.

Отже коли Собор поставився рішучо й однодушно проти календарної зміни, то виявив здоровий розсудок і свідомість принципу в важних питаннях.

Так виглядав в найважніших рисах Осьмий Собор Української Православної Церкви в Канаді, що відбувся 1940 року. Коли взяти на увагу велике значіння самих чотирох згаданих справ, що на Соборі вирішилися, то Собор виконав велику задачу. Він усунув перешкоди, що стояли перед церковною справою цілі літа і поклав основи, на яких дальше церковне і релігійне життя українців має розвиватися.

Оба послідні наші Собори збиралися під боєвими прапорами. На однім Соборі (1935 р.) ворог був присутний, на другім (1940 р.) стояв за порогом. Отже природне, що вся увага мусіла бути звернена найперше на відпертя ворожої сили. Через те деякі справи не могли прийти на чергу нарад ані одного, ані навіть ще другого Собору так, як би хотілося.

Та оба Собори зробили те, що найважніше: перший задав сильний удар ворожій силі, а другий докінчив так, що ворог перед очима зібраних на Соборі делеґатів та гостей, забрався зі становища, яке займав цілих пять літ. Це була велика перемога!

А вже тепер, при набутім досвіді, добрій волі і здоровім розсудку православного загалу, треба продовжати ту працю, якої потребує релігійна справа українського народу.. Цілей є багато, справ багато — але треба вірити, що і добрих українських сердець є багато, і здорових розумів, і доброї волі є також багато. А святому ділу і Господня рука поможе.

—(†)—

ЯК „САВЛИ“ ШУКАЮТЬ НАПАСТЕЙ.

В василіянськім „Світлі“ з 1-го березня ц. р. є вістка, що митр. Діонізій правив Службу Божу і Молебен по українськи. Здавалось би — Діонізій ніякого гріха не вчинив. Аджеж за його благословенням видалась вже давно Служба Божа, Утреня і Вечірня українською мовою. І вже там Діонізій каже, що треба вірити, що Господь вислухає молитов Українського Народу в мові українській.

За українську мову „Світло“ напало на Діонізія по вуличному. Каже воно: „Діонізій тяжкий москаль і русифікатор українців, вміє маскуватись, як йому треба. Передше примилювався полякам, а тепер німцям, а навіть українцям. От бачите. який то безхребетний і облудний найвисший православний ерарх, якому підлягає український архіепископ Іларіон Огієнко.

Що не кажіть, а це вулична мова! Вулична політика! Нехристіянська! І неукраїнська!

Що Діонізій правив по українськи, це ніякий гріх. Це здобуток для українців. Вже хочби те, що буде добрий примір для тих парафій, що ще не рішились на введення української мови в Богослужения. Треба би побажати, щоби Діонізій всюди лише по українськи правив, а це українській справі лише на добро вийде.

Але такого „Світло“ не хоче. Тай певно не про самого Діонізія йому ходило, але про те, щоби понизити Українську Православну Церкву та еп. Іларіона Огієнка. Бо каже: **От бачите, який то безхребетний і облудний найвисший православний ерарх, якому підлягає український архіепископ Іларіон Огієнко. Отже „Світло“ замахнулося** проти Діонізія, щоби вдарити і Церкву, яка такого „ерарха“ має і еп. Іларіона, який такому „ерархови“ підлягає.

Читаєте такі напасти і пригадуються слова Христа: „Савле, Савле, чому мене переслідуєш!“

Українська Церква має таких ерархів і таких Іларіонів Огієнків... А яких має греко-католицька, не згадуючи навіть про Рим?

От еп. Хомишин. Правда — по українськи він не правив, але по українськи й не жив. Товаришував з Ляксами, прислугувався чужим, шкодив своїм.

От Медвецький, Апост. Адміністратор Лемківщини — піддержував москвофілство між українцями. Прислуга!

От ксьондз Ількуф...

От тайні заходи греко-католицьких ерархів в Галичині за заведенням целібату і їх „глухо-німа політика“, як її звали галицькі греко-католики.

От колишній еп. Шумлянський, що десятки літ дурив православних, що він православний, а насправді був католиком і прислужником ворогів українського народу.

От жовківські Василіяне, які писали: „Не замовкнуть Володимирі, Ярослави, Ягайли“... як заступники українців перед Богом, хоч Ягайли тільки й робили, що мучили українців

От мондерські Василіяне пишуть в „Світлі“, що Кунцевич є українським святим, **хоч папа оголосив цілому світови, що Кунцевич святий польський.**

Нема то, як в католиків.

В тім же „Світлі“ є образець папи з таким підписом:

„Христовий Намісник і видимий голова католицької церкви, верховний сторож віри й непомильний керманич душ і великий миротворець“.

Таких титул показує, що якого то „ерарха“ має католицька Церква. Самому Христови таких широких титулів не виписують.

Але ми знаємо, що до папських титулів можна додати дещо більше титулів, примиром: **„Це той що 1938 р. за дозвіл нищити українські церкви дістав 2,500,00 золотих. Це той, що підчас погромів 1930 року навіть словом на благання українців не відповів. Це той, що 1925 р. української делеґації не приняв, хоч приймав делеґацію українцям ворожу“...**

Це все католицькі ерархи! Але до багатьох з них можна слово в слово прикласти те, що „Світло“ про Діонізія пише — і те, що вони чужі українцям, і те, що старались українців винародовити, і маскувалися, і їх облуду, і безхребетність...

От воно як!

Ще питання: **Що було би, коли б папа, як італієць, одне слово проговорив колись по українськи, а не то щоби правив цілу Службу Божу? Чи „Світло“ хвалило би його, чи назвало би облудником і безхребетником?**

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ З ЕВРОПИ.

Знов українець епископом.

Американська „Свобода“ подає:

Українська Церковна Рада в Варшаві проголосила, що 26 січня відбулося в православному соборі в Варшаві поставлення архимандрита Паладія (Відибіди—Руденка) на епископа. Поставляли митр. Діонізій, архієп. Іларіон (Огієнко) і помічник еп. Іларіона — еп. Тимотей.

Еп. Палладій родом з Поділя, вчився в Камянці Подільськім та в Києві. За часів Української Народної Републики був віцеміністром фінансів. На іміґрації став священиком і працював на Волині. Потім вступив до монастиря. Як архимандрит, працював в консисторії й обслугував православних українців в Варшаві. На епископа висували його давно, та польський уряд ставив перешкоди.

Музей Лемківщини.

„Народне Слово“ подає вісти про „Музей Лемківщини“ в Сяноці. Його засновано там 1931 р. і був він тоді в домі місцевого пароха Константиновича.

Нині міститься в княжім замку в Сяноці, де займає кільканадцять кімнат.

Найважніша часть музею, то збірки церковні.. Є тут старинні чаші — ще деревляні, дальше залізні, мосяжні і золоті. Старинні церковні книжки — Служебники, Требники, писані ще руками невтомних монахів, піонірів української церковної культури. Старинні фелони — шовкові, золотом ткані. Релігійні образи з 15, 16 і 17-их століть — великої мистецької вартости.

Хоч Лемківщина була далеким закутком українського життя, вона зберегла найкращі взірці загально-українського мистецтва.

В дальших відділах Музею є: рукописні книжки, збірки актів, ріжні Хрести, старинні печатки, вишивки, одежа. Є моделі будівництва і деревляних та інших виробів, є знахідки з давних віків.

Помер Медвецький.

Рим трохи давніше відділив був Лемківщину від решти греко-католицької Галичини і призначив для неї окремого „Апостольського адміністратора“, а ним був свящ. Я. Медвецький. Мабуть найважніше що про нього галицька преса писала, так те, що він ревно піддержував на Лемківщині москвофільство. Очевидно для такої роботи його призначено. Тай Лемківщину відділено на те, щоби українців розбивати.

Тепер Медвецький вмер. Походив з Бучаччини. Родився 1880 р.

Українські часописи.

В „Югославії є українські часописи: „Руски Новини“ в бачванськім діялекті (українсько-сербськім). Це для українців, що давно виміґрували туди. Також виходить 3 рази в місяць „Рідне Слово“ літературною українською мовою. Обі видаються в Керестурі. — Ще є журнал „Думка“, вчасти укр. літ. мовою, а вчасти бачванським діялектом.

Також в Словаччині виходить тижневик „Народне Слово“.

Українська мова в Церкві.

Недавно в православному соборі в Варшаві, митр. Діонізій відслужив Службу Божу в українській мові, а також Молебен за добро українського народу — відслужив при співучасти українського духовенства.

Певна річ, що це буде мати великий вплив на ті українські громади, які ще не рішилися на Богослуження в українській мові, привикнувши до староцерковної з московським виговором.

—(†)—

ЗНАЧІННЯ ПРЕСИ.

Недавно звернула нашу увагу новинка про те, як дехто з людей на світі розуміє значіння часопису, як великого суспільного чинника. Новинка оповідає, що:

В Дубюк, Айова (Зед. Держави) К. Т. Мулиґан дав передплату на католицьку газету „Витнес“ (орґан диецезії) для цілої парафії, що складаєсь з 173 родин. Дав він це, як дарунок для тих родин. В заяві про те він між иншим сказав:

„Я зауважив, що продавці автомобілів звязані наче в одну тісну родину. Те саме є з фабрикантами чи иншими промисловцями. Чим же вони себе звязують? Кожда промислова ґрупа має свій орґан (часопис), що освідомляє всіх в одним напрямі, ставить спільні цілі і дає способи. І хто між ними такий орґан легковажив би, давно б зійшов на нищо.

„Чому подібне не мало би мати місця і в Церкві? „Витнес“ має наблизити, тісно звязати й освятити тих, що будуть його читати.

„Я оцею передплатою хочу помогти своїм співпарафіянам, щоби вони зрозуміли силу католицької преси в їх життю“.

Наведена новинка пригадає нашим читачам, як перед минувшими Рідвяними Святами ми писали, щоби читачі „Вістника“ висилали передплату на „Вістник“ як дарунок для тих, що „Вістника“ не мають. Річну, або піврічну передплату. Ми розуміли, що не конче це мусять бути близькі товариші, але взагалі такі знакомі люде, що „Вістник“ звязав би їх тіснійше з нашою Церквою і загальною нашою справою.

Такий малокоштовний спосіб був би великою працею широкого громадського значіння. Пожертвувавши долара чоловік освідомляв би несвідому родину, а то і дві, чи три. Він так поширював би свою справу; він здобував би нових людей, нових членів, нових однодумців і співпрацівників.

Коли чуємо жалі, що „Вістника“ не читають всі ті, що повинні, і всі ті, що добре було би, коли б його читали, то порада тут проста: Коли є багато надійного простору для поширення „Вістника“, так кождий з читачів нехай закочує рукави і „Вістник“ поширює. Нехай здобуває те поле, що лежить облогом, а то його здобуде хто другий.

Багато читачів не думають, що „Вістник“, це орґан Української Православної Церкви, що це її представник. І коли Церкву вони вважають своєю і нею клопочуться, то повинні вважати „Вістник“ своїм і про нього дбати. І коли церковна громада рада дістати нових членів, то треба памятати, що тих членів можна дістати піславши до них такого свого представника, як „Вістник“. Він поговорить, він розкаже, він покаже, він розтолкує, а тоді і громада і Церква взагалі дістане нових членів.

Цю справу повинен кождий з читачів поставити собі перед очи, передумати, зрозуміти і перевести в діло. Це буде велика і свята праця — гідна праця Великого Посту.

ЗАКОН ВОСКРЕСЕННЯ.

Каже св. Іван Золотоустий:

„Коли розбираємо дім, щоби його перебудувати, або поправити, то кажемо мешканцям, щоби з нього забиралися і подальше себе держали. Вони мусять перебратися до іншого місця. Та коли ми роботу скінчили і дім знов пригожий до життя, ми закликаємо їх сюди, як до красшого дому, ніж був передтим.

Так і Господь — коли розбирає будинок, який звемо тілом, закликає душу до себе, щоби перебула з ним в місци призначенім їй в Його Царстві. Якже нова, красша будова буде готова, велика, славна, незнищима, тоді поверне він знов душу до того місця, звідки він був її на якийсь час забрав.

Господь наповнив цілий світ образками Воскресення. Чим є ніч, як не смертю дня? А чим є ранок, як не воскресенням з тіней ночі? Чим є зима, як не смертю року? В сухих листях ти видиш образки смерти. Однакож приходить весна і кругом саме Воскресення. Глянь на дрібне зерно, воно мертве, його кидають в землю, наче до гробу — а за час зявляється жива рослина. Вона росте, розпростирає листя, цвите, пахне, овочі приносить — все те є Воскресенням. Так і з завмерлих гусениць виходять живі мотилі, що манять всіх своєю красою. Це і є Воскресення. — Р. Ватсон.

Місіонар, Мофат говорив між дикунами проповідь про воскресення. Слухав тої проповіди ватажок дикунів, Макаба, і питає:

— Що це за мова! Невжеж мертві встануть?

— Так, всі встануть — відповів місіонар.

— А батько мій встане?

— Встане.

— А погибші в битві встануть?

— Встануть.

— А всі ті, що їх поїли льви, тигри, крокодилі — чи встануть?

— Так, всі встануть і прийдуть на суд.

Звертаєсь тоді Макаба до вояків:

— Чи чули ваші уха таке? Може ти коли чув? — звертаєсь до старця, що вважався мудрецем.

— Ніколи не чув — відповідає запитаний.

Тоді Макаба до місіонаря:

— Я поважаю тебе, але я не хочу воскресення.

— Чому ж ні?

— Бо я повбивав тисячі, отже мали б вони воскреснути? — сказав Макаба.

Це показує, якою великою справою є воскресення. Злі його бояться, добрі його бажають.

Коли б ми зібрали з цілої землі коло шість стіп грубу поверхню, то побачили б образ смерти. Повідкривались би цвинтарі з гробами, стали б видні ті, що спочивають в могилах. Всюди кости, всюди знищення. І ти сказав би: Чи все те знов вернеться до життя? Чи ті кости оживуть? Так! В одній хвилі, в мигу ока, коли затрубить труба, мертві воскреснуть.

Вічний так говорить: Вони повстають! Глянь! Порозсипані кости, вони голі — але вже появляється на них тіло. Вони ще непорушні. Але з чотирох сторін світа прийде по них й вони оживуть і ніхто оден мертвим не зостанеться. — Теодосій.

„В І С Т Н И К"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

СПРОБИ РЕЛІГІЙНОГО ВІДРОДЖЕННЯ.

Чуемо нині багато про конечність релігійного відродження. Кажуть: Життя релігійно занепало і треба його піднести. Про те заговорили представники Франції, коли Франція піддалася. Про те часто говорить папа. Про те підносяться голоси в Канаді і Стейтах серед англійського світа.

Навіть тоді, коли приходить загальний релігійний занепад, є люди, є одиниці, що безнастанно стоять на сторожі релігійности. Як вміють, так стоять — але стоять. Можуть це бути люди звичайні — пересічні батьки-матері; можуть бути звичайні громадяни; можуть бути такі між вченійшими, між тими, що на громадських становищах. Це вроджені апостоли релігійности. Свічники засвічені Божою рукою. Вони релігійними лишаються, коли б всі стали безрелігійними. Вони журяться релігійним занепадом тоді, коли цілий загал не оглядається на релігійність. Такі були завсігди, є і будуть завсігди, тому дальше не про них буде мова.

Бесіда нині про тих, яким релігія була вчера байдужою, які вважали її непотрібною, а нині прилучуються до гурта, який говорить про конечність релігійного відродження. Що таких до нового кроку спонукує?

Таких спонукує мабуть не так глибоко критичний розум, не так совість, не так щира воля, не глибокі почування душі, але страх перед надтягаючим лихом. Бачать, що над світом поширюесь военний пожар; бачать, що кругом збільшуесь злочинність; бачать, що людей опановує самолюбство, безідейність, неперебірчивість; бачать, що кругом згромаджується щораз більше зловіщого матеріялу. Все те заставляє їх до питання: як спинити лихо? — й одним зі способів вважають „релігійне відродження".

Голоси за релігійним відродженням спільні Канаді і Стейтам. Бо занепад релігійности тут і там однаковий.

І за ознаку руху, що стремить до такого відродження, можна брати те, що десь вже заводять науку релігії в школах, де її доси не було; десь владжуються лекції для освідомлювання загалу, головно студентів, про значіння релігії в життю...

Та покищо справи на твердий ґрунт не поставлено. Ще нема ясної думки, що робити і нащо. Ті, що забираються до роботи, до неї не підготовані, а посторонні руки роблять перешкоди. І все разом нагадує ще того плугатора, що бере за плуг, але назад оглядається. Всюда ще видне роздвоєння думки.

Зле без релігії, але не можна осуджувати релігійної байдужости. Треба вчити дітей релігії, але не треба силувати їх до релігійної науки. Треба йти рано до церкви але не можна будити того, хто хоче в неділю до полудня спати. Як в приказці: „Тяжко нести і жаль покинути". Захвалюється потрібне, але всіми небажане лікарство, щоби ним лічити всіми бажану і любу слабість.

В Ню Йорку почато науку релігії в школах і за кілька днів вийшов клопіт. Виходить, що декто з шкільного начальства настрашився, що релігійна робота готова набрати сили...

Сталося ось що: Прихильники релігійної праці наробили відзнак (ґузичків) для тих дітей, що ходять на науку релігії і це стало причиною клопоту. Хоч відзнаки були дуже невинні. На червонім підкладі білий знак питання („?") і то все. Ніякого напису, ніяких букв, ніякого клича.. Такий знак могли би носити діти християн, турків, жидів, будистів, без образи для себе. В чім же клопіт?

Шкільні власти сказали, що діти, які на науку релігії не ходять, будуть питати тих, що ходять, що це за відзнаки. Діти, які мають ґузички, скажуть: „Це знак, що ми ходимо на науку релігії" — отже сказали шкільні власти: це буде навертання безрелігійних до релігії, а того в школі допустити не можна. Школа не на те.

Крім ґузичків завдили також картки до записування тих, що на науку релігії ходять, отже і того — кажуть — допустити не можна. З того приводу пишуть нюйорські часописи прим. таке:

„Найбільше отверта заява вийшла від пані Іванни Линдлоф, предсідательки комітету, що: не можна допустити, щоби студентів примушувати ходити на релігійну науку".

А дальше:

„Пригадуючи, що постанови шкільної ради не дозволяють навертання когось на свою віру (прозелитизм), Линдлоф сказала, що вживання ґузичків і реґістраційних карток майже загрожуючо веде то того ж (до навертання)."

За тим ґузички і реґістраційні картки усунено. Це показує, на якім ховзкім ґрунті стоїть покищо „релігійне відродження".

Причин, що утрудняють заходи коло релігійного піднесення, є більше.

Перша — що про релігійне відродження говорять люди далекі дійсній релігійности. Вони ані релігійних глибин не розуміють ані релігійними обовязками твердо не зобовязуються. Це релігійні аматори.

Друга — що до релігійного піднесення закликають такі (головно в Европі), яких безбожна робота була донедавна відома цілому світові. Отже нині таким ніхто не вірить.

Трета — що є люди, яких ціллю є поширювати безрелігійність між загалом. І такі всюди не без впливу — бо є вони на всяких висших становищах, — в політиці, в урядах, всюди. Такі з розмислом противляться релігійній роботі і беруть безрелігійність в оборону — покликаючись то на свободу совісти, то демократію, то букву закону, то вислови науки. Їм безрелігійність потрібна. Бо знають вони, що безрелігійний загал буде завсігди недумаючим, нерозумним, розпущеним, байдужим, отже добрим матеріялом до використовування.

Все ж треба дивуватись, що прихильники релігійної праці зреклися тих добрих способів, якими думали надати тій же праці більше сили. Зреклися, щоби — як виходить — вдоволити тих, які хочуть мати безрелігійний загал перед себою.

Ось серед таких відносин піднимається нині справа релігійного відродження.

ВСТАНОВА ПОСТУ.

Всі ширше розвиті релігії на світі мають пости, а це показує, що в життю є для посту покладені вічні закони, себто — що піст є Божою Встановою.

Піст йде в парі з молитвою. При молитві звертаєсь наша увага до Бога, при пості більше на нас самих.

Коли якийсь нарід починає піст легковажити, то се ознака морального занепаду.

В Старім Завіті піст встановлено на день покути. Пізніще встановлено загальні пости в часах великого народного нещастя, або морального занепаду. Підчас вавилонської неволі встановлено 4 пости та піст Естери. В понеділок і четвер постили на спомин, що Мойсей дістав Заповіди в четвер, а приніс до народу в понеділок.

В Новім Завіті першим постом був піст Ісуса Христа в пустині.

Дальше Христос говорить про піст, як обовязуюче правило, каже: „Коли постиш, не роби сумного вигляду". В іншім місці говорить, що лиха сила перемагаєсь „Молитвою і Постом".

Іван Хреститель живився „сараною і диким медом" і „не пив вина ні міцного напитку", отже був постником.

Постили й Апостоли. Читаємо в Діяннях:

„Як же служили Господеви й постили, каже Дух Святий: Відлучіть мені Варнаву та Савла"... Та: „Рукоположивши ж їм пресвитерів (священиків)... і помолившись з постом, передали їх Господеви... — 14: 23.

Так бачимо, що Молитва і Піст йшли в парі з великими справами життя — з покаянням, з моральним піднесенням, з подіями всенародного значіння, сумними, або поважними. Піст був в основі великої праці одиниць.

Подрібно можна про піст сказати:

Постом упокорюємо себе перед Богом. Свідомі своїх провин, ми постом, як жертвою, просимо в Бога прощення і постановляємо бути гідними людьми.

В пості відриваємо свою увагу від буденщини і вдивляємось в себе, щоби побачити, які ми, а які повинні бути.

Постом окріпляємо нашу волю. Обмежуючи забаганки, ми вчимося панувати над собою, вчимося здержливости.

Тай наше тіло перебувши піст, стає здоровше.

Великий Піст є найважнішим з усіх постів нашої Церкви. Перші шість тижнів на спомин 40-денного посту Христа в пустини, а послідний тиждень на спомин Христових страстей — муки і смерти.

Великий Піст більше, ніж другі пости призначений на те, щоби піднести людий до гіднійшого життя.

Український нарід заховував Великий Піст строго і поважно завсігди. Він не вмів означити його по вченому, але розумів так, як диктувала совість і життя — і добре розумів.

Є час, коли можна більше собі дозволити. Але таким ладом можна би за далеко зайти. Отже приходив піст, а з ним здержливість. І життя прибирало вигляд статочний, примірний. Затихали веселі співи і сміхи й увага зверталася на поважні моральні справи. Це давало життю нову силу і нове поважне вдоволення.

Піст українського народу можна означити такими формами:

Перше — гідна пошана посту, як християнської чесноти, як окремої жертви Богу. Легкодушний вислів про піст уважався б зневагою Того, що сам постив 40 днів.

Друге — здержливість від мясних, а то й молочних страв по силі і можливости.

Трете — молитва з поклонами.

Четверте — вупинення забав, танців, весіль.

Пяте — обовязкова передвеликодна сповідь.

Шесте — покаянний зміст церковних богослужень.

Семе — особисті постні постанови, прим. не курити, не пити острих напоїв, виконати окреме добре діло.. От прим. матері повинні би при нагоді посту навчити дітей нових молитов, говорити більше про Бога, вчити свого письма, заставляти до свого читання...

Загально про піст треба сказати: Хто більше зробить, той висше піднесе себе морально і наблизить до праведности і до Бога. І для такого Великдень буде величавійшим днем радости.

—=(†)=—

ТЕМНА СТОРОНА НОВОГО КАЛЄНДАРА.

Довідавшись, як „Світло" новий календар величало, гляньмо тепер на другий бік календарної справи. Містить „Світло" лист з Арґентини і там читаємо.

„В нас в Арґентині сумно та лячно. Не маємо свого орґану. Давніше приходив „Місіонар" з Бразилії, а нині його замкнули.

„В нас вже нового стилю календар. Поручили перевести Прео. Візитатор Апос. Єп. Бучко. Молоді радо приняли, а старі плачуть, бо то „наше". Що за глупота! Найбільше кричать ще такі самі, як ваші свистуни". — „Світло", ч. 3, 1941.

Отже сумно й лячно. Греко-католики на приказ еп. Бучка календар приняли, але це не помагає. Бразилійські католики цілком їх не поважають. Тай з календарем не гаразд — молоді приймають, старі плачуть, кричать. Календар розбиває греко-католиків.

Та в „Світлі" є ще лист з Бразилії (там також є вже новий календар), де читаємо:

„Переслідують (в Бразилії) усе, що наше, забороняють вчитися по українськи, священикам не вільно проповідувати по українськи і таке інше. А найгірше те, що замкнули всі українські католицькі газети, як „Праця", „Місіонар"; „Самоосвітник", що їх видавали оо. Василіяне в Прудентополіс. Наші брати тужать за рідною католицькою пресою". — „Світло", ч. 3, 1941.

Тепер питання: Де ж здобутки греко-католиків, що приняли новий календар? Греко-католики зрівнялися з „культурними", а ті їх буком по голові. Гарне зрівнання!

А може бразилійці не культурні... Та як би ні! **Бразилія така ж католицька країна, як прим. Польща, такі костели, школи, ксьондзи, епископи і того ж мають папу.**

І так католицька Бразилія переслідує греко-католиків — забороняє українську мову, українські проповіди, українську науку, українські ґазети. Так, наче б в Бога не вірила. Наче б не знала, що греко-католики мають її календар. Наче б до культурних не належала. Це гуртом показує, що:

1. Католицизм всюди є ворогом українців.

2. Папа однаково не помагає греко-католикам — чи в Европі, чи в Бразилії.

3. Хто хоче з новим календарем здобути „культурність", той показує свою передпотопову некультурність.

Культурні люди на світі не беруть нічого від того, хто їх переслідує, вони його проклинають. На той лад, як в Псальмі:

„Не забудь, Господи, дня Єрусалиму синам Едомським (вавилонським), що кричали: „Руйнуйте, до нащадку його руйнуйте!" О, дочко Вавилону, окаянна (проклята)! Щасливий, хто відплатить тобі, що ти заподіяла нам. Щасливий, хто вхопить дітей твоїх і розібе їх до каміня!"

Хіба нині англійці до Німеччини себе тулять, як до культурних? Бомби на них кидають!

Тимчасом же в Бразилії й Арґентині — римо-католики греко-католиків переслідують, а греко-католики календар римо-католиків приймають. Де розум? Де лице?

А ще страшніше, що до такої некультурности заставляє греко-католиків їхне церковне начальство. Так наче б воно потайки змовилось з тими, що греко-католиків переслідують.

„Коли „Світло" каже, що люде в Канаді гукали: „Це не є польське", то запитати б: А яке? Бразилійське? Мадярське? **Бо й мадяри католики і також українців переслідують. — Виходить, що навіть самих римо-католиків новий календар не зробив ще культурними.**

Чому ж там греко-католики такі несвідомі?

Одинокими провідниками й учителями греко-католиків в Полудневій Америці за всі літа були одинокі Василіяне. І що ж вони робили?

Видавали ґазету „Працю", яка повинна була зватися „Василіянське Неробство", або „Глум над українцями".

„Працю" до канадійських редакцій присилали, але чи бачили ви коли вісти про життя бразилійських чи арґентинських українців, взяті з „Праці"? Ні! „Праця" про життя тамошніх українців нічого не писала. Ані нам, ані тамошним своїм греко-католикам. Не писала, як вони живуть, що роблять, що думають, що треба би робити, словом — не писала нічого! Головне, що в „Праці" було, то найбільше буденні старокраєві вісти. Отже користь читачам була та, що читати не забули.

Видавали „Місіонаря" на лад катехизму для малих дітей. Люди вчилися побожности для дому і для життя сусідського, це гідна справа для дому, але поза тим лишалися крайно темними.

Словом — **Василіяни тримали греко-католиків в темноті** — тай чи не на те, щоби римо-католики могли їх легче переслідувати... Бо темний не то оборонитись, але не вміє навіть кричати, він лише тихенько плаче.

Греко-католицькі Василіяне, це робітники Риму, отже й роблять, чого Рим хоче і що приказує. А Римови треба, щоби українець був темний.

Можна сказати, що бразилійці як нині, а Василіяни десятки літ переслідували греко-католиків, **бо чи треба більшого переслідування, як тримати когось в темноті?!**

Це про бразилійських. А решта? Хіба ж всіх їх не реформували ті самі Єзуїти?

Ще про поляків, що в Канаді були на Різдво 25го грудня в церквах.

Питання: За чим вони туди йшли?

Нема сумніву, що їх „Чужа Рука" наперед запросила, сказала: Прийдіть, щоби церкви не були порожні, бо те руське хлопство готове нас збойкотувати".

Дальше — поляки хотіли наглядно показати греко-католикам: „Відзіце! — тераз ми і ви, то вшистко єдно". Тай хотіли подивитися на свій здобуток.

Жорстокий образ: **Часть греко-католиків відриваєсь від своїх, які нового календаря не хочуть, і зараз входить в спілку з поляками.**

Видно, що „Світло" боялося, щоби греко-католики того не настрашилися, тому пришпилило до свого писання латочку: „Це не польське".

Виходить правило: **Приймаєш новий календар, то разом приймаєш поляків і других подібних. А з своїми розходиш-[illegible]**

Церковний календар, це справа цілої Церкви, отже й цілого народу. Це не є справа одиниць і парафій, як „чужа рука" виводить. Календарна справа зачіпає цілий народ. Коли б ні, то католицькі агітатори не зачіпали б православних і не прозивали б їх сякими і такими.

І тому нам треба мати точні відомости, як справа з календарем в греко-католиків стоїть. Отже треба, щоби читачі надсилали нам відомости, де і як греко-католики до календарної справи підчас Різдва ставились, де святкували, як, кількo їх, де противились, як і др. Це треба мати нам в руках, щоби цілу справу красше розуміти і самим греко-католикам показати.

Крім того нехай православні українці познакомляють греко-католиків з тим, що про календар в „Віснику" пишеться.

—=(†)=—

ВСЯЧИНА.

В Джерзі Ситі, Н. Дж., Амелія Брунгерс, вмираючи зоставила 3000 доларів для свого 9-літнього собаки, щоби мав чим дожити віку.

В Філаделфії, Па., зроблено мікроскоп, що побільшує дрібні річи 100,000 разів. Це найсильніший мікроскоп, який до тепер зроблено.

Провадження коломбійського університету потребує річно около 15,000,000 доларів.

Населення Парижа числить нині 4,248,000 душ. Перед цею війною числило 4,500,000.

В Стейтах в минувшім році кожного дня гинуло пересічно 7, а ранених було 259 осіб в автомобілевих випадках.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ „ВЕЛИКІ РОКОВИНИ"?
ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 75 ЦЕНТІВ.
Consistory of Ukrainian Greek Orthodox Church,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ПАМЯТАЙ ДЕНЬ СВЯТИЙ СВЯТИТИ!

Чи ми застановляємося, що то є і на що є день святий? День святий Бог установив для своєї слави, та добра кожного з нас. Читаємо в Святім Письмі Старого Завіту: „І благословив Бог день семий і назвав його святим: Того дня спочив від усіх діл своїх". — І кн. Мойсея.

Отже бачимо, що день святий, установив Сам Сотворитель Світа. В тім дни має зупинитись всяка тяжка буденна праця, а весь час повинен бути зужитий на звеличення Божого Імени, та для освячення нашої душі.

Читаємо в Святім Письмі, що старозавітні дуже точно виповняли все, що відносилося до гідного святковання тодішнього їх дня святочного—суботи. В пятницю приготовлювано навіть їду на суботу. Саму суботу святкували дуже гідно. Цілий день переводили на молитві і побожних роздумуваннях та бесідах.

За зневаження святочного дня, закон велів карати смертю.

Новозавітний День Святий — Неділю, святкували дуже гідно перші християни. Неділя була в них днем, що наближав їх до Бога, днем великої радости. В тім дни відбувалися спільні Богослуження, де звеличували Воскресшого Христа, та святих мучеників. Таке святковання давало першим християнам силу, яка викликала подив, в цілім поганськім світі.

Наші діди, та батьки, так само святкували день святий дуже побожно. Вже в суботу вечером, чуючи дзвін, кожний думав, що треба кінчити буденну роботу і приготовлятися до свята.

В неділю рано всі, від старих аж до дітей спішили врочисто до церкви. Багатьох йшло не їівши цілком нічого. По полудні збирався на вечірню, головно молодіж, після якої священик учив катехизму.

А нині? І нині добрі люди святкують гідно. Та побіч гідних є і такі, що для них день святий не має ніякого значіння. Це зрештою не є явищем тілько наших часів — давні строгі закони про святкування доказують, що завсігди були люде, що день святий легковажи- [redacted]

Такі завсігди знаходять виправдання, чому вони не святкують, як треба. Одні знаходять до того всякі перешкоди, другі просто тому, що, мовляв, яка з того користь?

Всі такі, це люди для будних днів — матеріялісти. Моральні справи життя таких не обходять. Для них важне лише грошеві зиски, або моральна безобовязковість і дешеве пропускання часу на нічім важнім. Вони моральним життям не хочуть жити. Замісць підноситися морально, вони щораз спускаються низше і низше.. Та що важнише — вони навіть не застановляються, куди це їх та їхніх дітей заведе.

Святкувати гідно, це велика гідність чоловіка. Він себе до Бога наближає. Викликав в своїй души гідні почування. Він пригадує собі свої обовязки. А ще дальше — коли разом з своєю громадою і з своїм народом він стає гідно на молитву перед Богом — він великий громадянин. Добрий Син, добра Дочка свого народу. Він може відважно цілому світови глянути в очи.

Не святкувати гідно святого дня, це великий занепад цілого життя. Кожний з нас знав людей, що їм день святий був байдужний, а Церква не була в них важною. Де вони нині? Де їх діти? Чи числяться вони нині до поважних людей? До поважних громадян? Вони нині ані для людей, ані для Бога.

Отже — від чужого злого вчімся свого! Д.

НЕ — ХТО ЗНАЄ, АЛЕ ХТО СПОВНЯЄ ЗАКОН.

Казав Христос, що не ті праведні, що знають Закон Божий, але ті, що виконують його.

Казав св. Василій Великий, що є християне, які не читають Святої Євангелії, бо неписьменні, в їх домі не лежить Євангелія на столі, однакож вона є в їхнім серци. Там вони її хоронять, там вони до її слів прислухуються і живуть по її вказівкам. Вони є великими християнами.

Багато є оповідань з життя людей, яких дехто вважає менше культурними від себе.

Гекервельдер оповідає про Індіян таке:

Мешкав я близко індіян і жив близко з ними. Одного разу бачу, що індіянин кудись вибирається і підпирає двері, щоби не відчинилися.

— Куди їдеш і коли повернешся? — питаю.

— Іду з жінкою до міста — каже той — і за три дні буду назад.

— А що з хатою — питаю — на кого лишаеш?

— На кого ж лишати — каже він — що їй станеться?

— Адже ж ти маєш там шкіри (він був ловець), може хтось покрасти.

— Хто ж покраде?

— А індіяни.

— Ні! — сказав він. — Індіянин на таке не відважиться. Коли не зайде до хати білий чоловік, то за індіян я не боюся.

Відомий такий випадок:

Купець їхав з Тобольська, в Росії, до Березова і заночував в хаті остяка (татарське племя). Коли рано відїхав, на дорозі спостеріг, що згубив калитку, в якій було коло сто рублів.

Невдовзі 14-літний син остяка побачив на дорозі калитку, і не беручи її, повідомив про ню батька. І батько каже:

— Хтось загубив. Це чужа річ. Йди посунь з дороги на бік і накрий. Коли властитель вернеться, треба буде віддати.

За якийсь час вертається купець тією ж дорогою і знов в остяка ночує. І при нагоді оповідає про свою згубу. Тоді каже Остяк:

— Добре, що ти завернув сюди і згадав про згубу. Твої гроші тебе дожидають.

Взяв він сина і пішли на місце, де гроші були заховані і каже:

— Бери, це ті гроші, що ти загубив.

Кирмен, що довго подорожував по Азії, оповідає, що в Тегерані зайшов до крамниці. Однакож не було нікого, хоч двері не були зачинені. За ним увійшла жінка, підійшла до звоїв полотна, розглянула, відміряла кількось, положила гроші на столі і звернулась до дверий, щоби вийти.

Кирмен думав зпочатку, що це властителька, опісля ж запитав:

— Чи це твоя крамниця?

— Ні — відповіла жінка — це такого то чоловіка.

— А щож це ти робила?

— Купувала полотно — відповіла жінка.

— Купувала без властителя?

Жінка видивилась та:

— А яка ріжниця, чи без властителя, чи з ним? Це його полотно і я хочу купити, отже купую. Беру полотно, а йому лишаю гроші. Хіба не однаково, чи властитель є, чи нема? Прийде, то по трошах побачить, що я купила.

І кінчить Кирмен оповідання про цю подію:

— Пригадались мені слова Христа: Навіть в ізраїли не знайшов я такої великої віри.

---(†)---

25 ДОЛАРІВ ЗАДЛЯ 5 ЦЕНТІВ.

В Брукліні, листонош, Л. Позмер, знайшов на вулиці 5 центів. І як закон приказує — заніс ті гроші до почтових властей. Там написав протокол, як і де знайшов, а цілий протокол числив 250 слів. Звідси післали Позмера до поліції. Тут виготовляв потрійний звіт в трох окремих канцеляріях.

Поліція передала справу ще другій поліційній стації, до якої належить та часть міста, де гроші були знайдені — і там знов треба було виготовляти потрійні звіти.

Обчисляють, що вся та робота, ходження, писанина і др., коштувала 25 доларів. А Позмер вдодатку дав своїх 10 центів на переїзд, доручуючи знахідку. Розуміесь, що коли в шістьох місяцях ніхто не зголоситься і не докаже, що це він ті гроші загубив, так їх дадуть Позмерови — дадуть йому 5 центів.

Історійка цікава з одної сторони — вона показує точність державної правлячої машинерії. Дурниця, на яку не варта глянути, але і її трактують, як і великої ваги справу.

Така точність може видатися неймовірною людям, які привикли все робити: якбудь, на око, на ухо, на добре слово, на те, що воно буде памятатися, що якось то воно буде... і тому нічого широко не плянують і не записують. А навіть бояться записувати, щоби їх хто не ошукав.

Можуть знайтися одиниці, яким здається, що навіть Церква не повинна би мати ані Чартеру (не повинна бути заінкорпорована), ані Статута, ані ніяких постанов, ані формальностей, ані законів. Як ще далеко стоять такі люде від розумного, добре зорганізованого громадського життя.

ЗАМОВТЕ СОБІ НЕГАЙНО ОЦІ КНИЖКИ:

Великі Роковини .... 75ц.

Протокол Семого Собору Української Греко-Православної Церкви в Канаді .... 25ц.

Чартер і Статут Української Греко-Православної Церкви в Канаді .. 15ц.

Замовлення й гроші слати на адресу Консисторії:

Consistory of the Ukrainian Greek Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ЗАГАЛЬНІ РІЧНІ ЗБОРИ.
(Сенді Лейк, Ман.)

Хвальна Редакціє Вістника:

Прошу помістити перебіг зборів Укр Гр. Православної Громади в Сенді Лейк, що відбулись 9-го лютого 1941, щоби кожний член міг мати звіт і вибір зарябу на рік 1941 і щоби другі громади бачили, що в нас робиться.

Збори отворив голова церковної громади п. Н. Лесюк молитвою Царю Небесний.

Звіт фінансовий такий:

Приходи за рік до зборів:

Коляда з року 1940	136.66
Коляда з року 1941	95.80
Базар з 1940 року	138.97
Базар з 1941 року	130.45
Членські вкладки, з тацн і другі	237.70
Жертви на іконостас	54.00
[redacted]	$793.58

Розходи за той самий час:

Виплата священикови та інші	245.35
Кошти іконостасу	200.00
Заплачений довг	279.05
В руках касієра	69.18
[redacted]	793.58

Склад нового зарябу:

Голова — О. Залещук; заст. Анд. Прокопчук; касієр — П. Колтуньский; заступник — Т. Мулявка; писар фінансовий — Ф. Муцій, рекордовий секр. — О. Дідик. контрольори — А. Ґреґораш, пані Анна Сторожук, М. Левандовський.

Братчики: О. Залещук, І. Ярема, Л. Гнатюк.

Господар — А. Ґреґораш; заст С. Сторожук.

Дяк — Анд. Прокопчук.

У дискусійній частині зборів головною справою було обговорення мальовання іконостасу Рішено шукати маляра.

Збори закінчено молитвою.

Онуфрій Дідик, писар.

ЯК МАГОМЕТАНЕ ВМИРАЮТЬ.

Побіч країв, де живуть магометане, є великі піскові пустині. І нераз доводиться людям через ті пустині переїзджати — в справі торговлі, в справі зарібку, а може дехто, щоби світа повидати.

Але дорога через пустиню небезпечна. Тому люде збираються гуртами для такої їзди і гурт такий зветься „каравана". Колись гуртами їхали наші чумаки по сіль та по рибу.

Небезпек в пустини є кілька Бувають там великі бурі і тоді ціла каравана зупиняєсь, люде завиваються та ховаються за верблюдів і ждуть, поки буря не утихне. Були випадки, що буря цілу каравану піском на смерть засипає.

Коли буря довго тревае, то може забракнути людям води, отже можуть зі спраги погинути.

В пустини треба бути дуже обережним, щоби не заблудити

А ще одна є трудність, а то — коли чоловік в пустини заслабне, то нема нічого з того, що є поза пустинею. Пустиня є лише для здорових і сильних людей. А для слабого нема там ані лікаря, ані місця для спочинку, ані вигоди, ані воза, на якім моглиб другі його везти. Там всі їдуть на верблюдах, або йдуть пішки Отже кожний там, коли вибираєсь в подорож через пустиню, готовий на те, що коли заслабне, його зоставлять і він має згинути А коли заслабне другий, то він його зоставить. Такий строгий закон пустині. Там кожний мусить дбати, щоби своє життя якнайскорше через пустиню перевезти.

Найбільше, а може головно через пустиню, як от Сагара, подорожують магометане.

Магометане люде дуже релігійні і тому чи в добрі, чи в трудностях дуже по релігійному поводяться.

Коли магометанин вибираєсь в подорож через пустиню, то перше всього бере з собою похоронне покривало — себто полотно, яким померших обвивають. Він памятає, що воно може йому на кожнім місци придатися.

І буває, що коли він заслабне і його лишають серед пустині, він це приймає, як неминучу конечність. Адже ж він вмерти мусить, це він не був би. Такий закон божий.

Зоставшись сам, він оскілько може, копає для себе в піску рів, обвиваєсь похоронним полотном і лягає, дожидаючи смерти Про решту він не журиться — він знає, що звієсь вітер і накриє піском його тіло.

Але він вірить також, що коли він вмер, як правовірний магометанин повинен вмирати, з надією на Бога і обвинувши своє тіло в похоронну одежу, то прийде час, що Божий Ангел затрубить і він тоді встане на Суд Божий.

В магометан є віра, що Бог ще при народженню написав на чолі чоловіка, коли він має вмерти. І тому коли підчас воєн хтось вказував магометанинови на небезпеку, то він часто замісць відповідати словами, показав на чоло, себто — тут написано, що зі мною має статися.

БЕЗЛАДДЯ І БРУД В БОЛЬШЕВІЇ.

З жадної буржуазної країни на світі нема таких в'стей, як з большевії!

З Москви доносять, що на комуністичній конференції в Москві, 15 лютого ц. р., говорив головний секретар Центрального Комітету Комуністичної партії, Георгій Маленькоф.

Він нарікав, що є забагато всяких неробів урядовців; що начальники не наглядають над справами, для яких вони поставлені; що нема потрібної контролі над промислом, тому промисловий рух йде нáято поволи; що в торговельній фльоті нема ладу, а вже головно широко розводився над „царством бруду".

Казав він, що в промислі вугляним, оливнім і ткацькім панує великий бруд. І це на широких просторах — на Уралі, над Доном, в Харкові, Ярославі, Сталінграді, Дніпропетровську. І бруд той таки де поступиться — в робітнях, на стаціях, в портах, в залізничих будинках. Значиться — всюди. І як лік на таке лихо, Маленькоф радив позміняти урядовців — себто зробити те, що большевики робять, відколи вони.

15-го лютого почався в Москві 18-ий партійний конгрес і на нім, як подають вісти з Москви, дуже величаво витали представників з прибалтійських країв та з „забраної Польщі" і Бесарабії. Значиться — і наним була велика честь! Та певна річ, на чести скінчилося

ОБРАЗЕЦЬ МОЛОДИХ ЗЛО- [redacted]

Нарікання, що злочинність зростає між молодшим поколінням, чуються щоденно Кримінальна статистика, дає для нарікань матеріял. Однакож не бачать люди способу, як би злочинність зупинити. Або не хочуть бачити. Ось образець, як вже підлітки до злочину беруться.

Два 14-літні хлопці, Е. Джонс і В. Гонтер, з Петерсон, Н. Дж., Зл. Держави, вкрали в Помптон Лейк автомобіль і покрали дещо з гаражу Однакож тут не пішло добре і вони переночували в собачій буді. Рано вкрали трох що розвозив молоко і заїхали до Фейр Лови, 5 миль від міста. Там ховалися в ровах За час побачили поліційний автомобіль і вкрали його. Там був револьвер і набої Вони заїхали до Іко Лейк, де через два дні обкрадали доми і забрали 5 крісів, дві звичайні рушниці і коло 500 набоїв.

Хлопців побачив хтось, як несли кріси, дав знати до поліції і тепер вийшла ціла історія. Хлопці заховалися в однім будинку і почали відстрілюватися. Таке тягнулося від 9.30 вечером до 1.30 по півночи. Та не ранили нікого. А поліція стріляла на пострах вгору. Хлопці кричали: „Коли хочете нас взяти, то ходіть сюди!"

Вкінці вдалося поліції вкинути дві газові бомбі до будинка і так хлопців зловили.

Перший з хлопців син будівничого, другого вітчим має щось в роді коршми. В школі оба хлопці були пересічними добрими учениками..

Це оден з багатьох нинішних подібних образців. Де ж причина лиха? Причина ось де:

Дім перестав нині бути місцем [redacted]

Дітей виховує школа, якій байдуже моральне виховання, а за школою безконтрольна вулиця.

Діти не мають виховання релігійного.

Серед таких відносин виховуються нинішні злочинці. А головне лихо в тім, що нема поважних заходів, щоби такі відносини змінити

ВСЯКІ ВІСТИ ЗІ СВІТА.

—Греки оголошують, що до 25 лютого взяли в полон в Альбанії 20,000 італійців, а всіх разом зробили неспосібними до війни 105,000. Італійці стратили 130 літаків, 130 гармат, 700 машинових крісів і др.

— Франція перед війною, чи на початку війни вислала до Зл. Держав свого золота вартости 60,000,000,000 франків (60 більйонів), а до Дакару в Африці 40 більйонів. Це все посилала Франція, щоби його забезпечити на випадок війни.

— В італійській фльоті є традиція, що коли воєнний корабель тоне, то його комендант також повинен втонути. Хоч би всі поза ним вирятувалися і він мав найкращу нагоду вратувати своє життя. Папа недавно підніс цю справу і заявив, що така жертва непотрібна, однакож коменданти італійської фльоти заклик папи легковажили

— Китайський уряд побіч японців має клопоти зі своїми комуністами. Мали вони перше пять свою армію, яку опісля розвязано та клопіт не скінчився. Тепер уряд Чінг Кай Шека звернувся окремо до комуністів, щоби стали з урядом. Провідниками комуністів є Чу Тее і Мао Тсе Тунг.

— Одного дня вмерли два брати, 28 лютого. Оден брат. Др. Л. МкДугал вмер в Оттаві, а другий, Алекс МкДугал, майор, вмер того ж дня в Торонті.

— Австралійський уряд нагромаджує запаси поживи, що вистарчали би на три місяці для 7 мільйонів австралійського населення. Це забезпека на випадок, коли б наступили трудноші комунікації.

— Жиди в Зл. Державах збирають 12 мільйонів дол. для своєї палестинської справи.

— В Франції комуністи робять підпольну роботу, розкидають картки з всякими закликами і др. Поліція арештує багатьох, знаходить тайні друкарні, зброю.

- Показується, що рослини з водою втягають і металі, які є в воді розпущені. Так можна дошукуватись, де є в земли який металь і в якій кількости Є рослина, що нагромаджує в себе золото остільки, що в тоні тої рослини може бути 4½ унції золота Коли числити по 35 дол на унцію, то в тоні буде золота на $157.50.

В Ню Йорку 70-літний Адам Руш дістав несподівано спадок по своїм братови — 6,500 дол готівкою та ще окреме майно. До того часу бідував, а в послідних літах жебрав. Не був жонатий і ніколи не думав женитися. Коли ж дістав спадок, зараз 60-літна вдова з Джерзі Сіти прислала лист, що готова за нього віддатися а тоді: заведуть господарство будуть мати землі кілька акрів, корову, кури, свиню... Щасте за щастем

З НАГОДИ 35-ЛІТ ПОДРУЖЖЯ.
(Суняенд, Алта.)

В неділю 9-го лютого ц. р. вляджена тут була родинна забава з нагоди 35-літного подружого життя п. Николови Ластівкови і його дружині.

В першій годині по полудни згаданої неділі зібралося чимало громадян і громадянок до сусіда, п. Анд. Кошмана, а годину пізніше всі вдалися до п-ва Ластівок. Доматори (господарі дому) були зворушені до сліз, побачивши тілько гостей

А дальша історія — уявіть собі! Жінки взялися застеляти столи, понаставляли сього того, посадили „молодят" за стіл, тоді гості повсідали. Дальше оден, молодший брат, вручив п-ву Ластівкам дарунок від зібраних. Пан доматор гарно подякував і попросив розгоститися.

Відтак господар стола, себто староста, попросив до слова п. Многолітного. А тут вже були і „Многі літа", і бесіда, і „Де згода в родині", були „Многі літа" і гостям. Ну, а побіч всього того гості їли і забавлялися, як при таких хвилях бу- [redacted]

Дальше п. Многолітний згадав про „Вістник", отже гості зложили $1.56, а доматор дав 75ц., отже разом $2.26 — це в рахунок передплати.

З тим закінчу та побажаю п-тву Ластівкам ще довгих-довгих і щасливих літ!

Гість.

РІЧНІ ЗБОРИ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ГРОМАДИ В ОШАВА, ОНТ.

В понеділок дня 20 січня ц. р. відбулися в 8-ій годині вечером в парохіяльній сали української гр. православної громади Різдва Пресвятої Богородиці річні збори, де зійшлося поважне число членів.

Збори отворив молитвою Царю.

Небесний голова парохії Петро Григорук.

До перепровадження зборів вибрано нашого парока о. Петра Заприннюка, а на секретаря Н. Меха. Тоді покликано до звіту урядників.

Цего року звіт був дуже а дуже вдоволяючий як заряду, так і о. пароха. Було приходу близько 2,000 доларів також скінчено будову церковної салі, помальовано церковцю в середині — та заплачено процент і віддано трохи довгу По звіті урядників признано „вотум довіря" урядникам за 1940 рік через повстання з місць.

Потім вибрано заряд на рік 1941. До заряду увійшли: П. Григорук, голова; К. Москалюк, заст. голови; С. Ревеґа, секр. рек.; Н. Мех, секр. фін.; В. Іващук, касієр; В. Варнарук, К Мельничук і І. Василик, контрольори; Т. Павленчук, старший брат; Дмитро Керелюк і І. Василик до роздачі світла; за тростів громади. Т. Павленчук, Т. Мельничук, В. Варварук, К Мельничук, Леон Кравченко, І. Василик і А. Неміш За буфетчика вибрано Д Керелюка, а гардеробщика І Василика

На зборах вписалось три нові родині в члени парохії Наша громада гарно розвивається помимо того, що любить нам шкодити наші сусіди „жукіпці". Наша справа тому добре стоїть, що ніхто не закине нам некультурних, нехристіянських способів в провадженню нашої громадсько-церковної справи Робимо щиро, поступаємо чесно, як лише можемо. І на зборах рішено багато добрих справ в користь парохії. Збори закінчено молитвою „Достойно".

о. П. Заприннюк, предс. зборів
Н. Мех, секр. зборів.

НЕСПОДІВАНКА НА ТЯЗОВІ.

Лютого 12-го, на Трох Святих, в місцевім Н. Домі відправив Богослуження в українськ'й мові о. Да- [illegible]

Тогож дня вечером поважне число гостей устроїли несподіванку для панства Р і М Линюків. Господарем забави був п. Якимишин Він сказав кілька щирих слів і вручив п-ву Линюкам скромний дарунок від гостей.

Дальше говорив п Родяк і о. Лячина Якраз о Лячина сказав кілька добірних сл в на адресу п-тва Линюків, побажав їм многих літ і гості врочисто відспівали Многоліття Дальше згадав о. Лячина, що є ще в Канаді два поважні добродії, про які треба памятати, а ними є „Український Голос" і „Вістник", отже і їх пошануймо. Збіркою на пресовий фонд занявся самий о Лячина і зібрав $4.65. Рішено розділити по половині, по 2.30, а 5ц на пересилку.

По цім гості допізна забавлялися Щира подяка жертводавцям При цій нагоді варта би згадати дещо про п Р Линюка, якому зробили гостину.

П Линюка родичі прибули до Канади десь в піонірські часи, і поселилися в Саскачевані на кольонії Тязів. Кольонія носить імя Тязів тому, що є переважаюче число поселенців з села Тязова, пов. Станиславів. Сам п. Р. Линюк родився вже на канадійській землі. Публичну школу покінчив тут на кольонії Коли тутешню школу скінчив, родичі постановили дати молоденького хлопця до Йорктону до школи зв. Юніятом. По році батьки відобрали молоденького студента до дому через брак засобів. Отже п Линюк підростав „до людей" таки тут на кольонії Тязів.

Вартоби згадати, що п Линюка родичі католики П Линюк є членом Т-ва ім Т. Шевченка. Коли наше Т-во зорганізувалося, то п. Линюка вибрали головою аматорського кружка. Тут він щиро працював, приготовляв представлення А як приготовив, то постарався, щоби поїхати з ним і на другі кольонії з представленням, щоби так роздобути грошей на будову Нар. Дому. Коли наше Т-во застановлялося, де має належати то п Линюк старався, прилучитися до С. У. Н. Д., що ми і зробили. Це ділося за молодих літ п. Линюка. Слід би згадати, що не багато находиться таких хлопців, яким був п. Линюк, щоби так інтересувався товариським життям, як він інтересувався. Як би ми мали багато такої молоді, то стоялиби багато висше.

Коли оповідаєсь, то треба і те згадати, що п. Линюк женився 1936 р. з католицькою дівчиною. Взагалі обставини були дуже тяжкі, напір зі сторони католицької був великий, одиакож він вмів встоятись на своїм ґрунті. Велася довго боротьба за те, щоби він брав шлюб в католицькій церкві, та закінчилося так, що шлюб давав йому укр. православний священик Фик, на Дроботі.

Через два роки був п. Линюк головою нашого товариства, а вже є другий рік головою нашої Укр. Прав. Громади Наша громада за його урядовання збогатилася цего року кількома членами.

Громада наша не велика, бо числить всего 9 членів, та є надія, що в короткім часі буде більше Але не в тім річ, кілько нас є, а в тім, що в нас є самопошана одних до других. Є добра кооперація і згода між членами тай за цим слідує порядок.

Ми церковного будинку ще не маємо, лише одно-акрову площу під цвинтар. Однак ми супроти Консисторії так поводимося, як би і та громада, що має викінчену церкву Ми разом з цим дописом висилаємо на руки Консисторії по одному доларові від члена, як членські вкладки на 1941 рік, і так само по одному дол. від кожного Богослуження за 1940 р. Наші члени свідомі цего, що як наша Консисторія буде багата, то і ми разом з нею будемо багаті.

Наша громада була вибрала делегата на собор серпня 1940 р., але що собор запізнився, а тут минувшого літа була посуха, то часпіло і сіно, і майже разом жнива з сіном, тому делегат не був на Соборі.

Сам п. Линюк є тихої, доброї вдачі, щирий, любить рідну церкву, цінить організації, що є разом з Союзом Українців Самостійників, і щедро їх піддержує. Так само передплачує „У Г" і „Вістник"

За його стараниям на куртині Н Дому виписано „Хай живе Союз Українських Народних Домів!" Це мовляв на те, що хто увійде, нехай бачить хто ми такі:

П-тво Линюки мають тут невелику крамницю мішаних товарів, і в тім — щасти їм Боже!

К. Ґонзальоп.

НАДІЙМОСЯ НА БОГА.

Я бачив каліку,
Як Богу молився,
Знесилений горем,
Низенько схилився.

Коли ж підняв очи —
Там радість світилась,
Начеб вся недоля
В пропасть провалилась.

Бо щира молитва,
Це щастя для нього,
Він нею говорить
До Бога самого.

Глибокая віра,
Ця Божая Сила
Надію безмежну
В душі запалила.

Ту іскру святую
Віра в нім тримає
І нести важкого
Хреста помагає.

А чув я, як люде
Бажаючи щастя,
Кругом всюди бачать
Самее нещастя.

А щастя у них же!
Та вони не знають:
Най долю каліки
З своєю зрівнають.

Оттоді зобачать,
Яка у них доля:
Є тілесна сила,
Та слабая воля.

Най глянуть на себе,
То дійсність проснеться,
І в той час щаслива
Доля усміхнеться.

І. З.

ПАМЯТАЙТЕ ПРО

1. Дієцезіяльний Фонд.
2. Фонд Семинаря.
3. Передплату „Вістника".
4. Нових передплатників.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. М. Боднарчука.
Березень.
23. Неділя — Пелі (місто)
30. Неділя — Арран (місто)
Адреса: — Арран, Саск
Скринка 65

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. Ковалишина.
22. Суб — Мензі Вел. сповідь.
[illegible] Неділя — Мензі
29. Суб. — Россборн. Вел. спов.
30. Неділя. — Россборн.
Квітень.
5 Субота. Січ. (Сповідь).
6. Неділя. — Січ
7. Понед., Благовіщення, — Виста
12. Субота — Евгусвил, Вел. Спов.
13. Квітна Неділя. — Евгусвил
Адреса: — Сенді Лейк

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Є. Гришини.
Березень
23. Неділя. — Смагс. Сповідь у суботу по обіді.
29. Субота — Кадворт. Сповідь в год. 8 рано
30. Неділя — Кадворт
Адреса: Бакс 155 Вакав. Саск

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. С. Симчича.
Березень
23. Неділя. — Слава.
28. Четвер. — Каґвін
30. Неділя. — Веллінґдон.
31 Понеділок. — Борівці.
Квітень.
3 Четвер — Завале.
6 Неділя. — Мирнам
7. Понеділок. Благовіщення П. Д. М Мюсідора.
11 Неділя — Кейлена.
Сповідь і св причастя відбудеться як проголошено.
Адреса: Поч. скр. 81. Ендрю, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Р. С. Уліна
Березень
23. Неділя. Вайта. Св. Сповідь і катехізація для дітей.
Адреса: — Толстой, Ман

Церковний Календар.

БЕРЕЗЕНЬ.
16. Н Нед. 2 посту. Евтропія
17 П. Герасима Іор., мч. Павла
18 В. Мч. Конона, Іроїди
19. С. 42 муч. з Аморії
20 Ч Єфрема П., Вас.
21 П. Теофілякта еп
22 С. † 40 муч в Севастії

23. Н. Нед. 3 посту. Кондрата
24 П. Софронія патр. Єрус.
25 В. Теофана ісп
26 С Никифора, Христини
27 Ч. Хрест Венедикта
28 П. Св. Олександра, мч Апулія
29 С. Мч Савина

30 Н. Нед 4 посту. Олексія ч. Б.
31 П. Кирила єрус., мч. Трофима

КВІТЕНЬ
1 В. Лазарева субота. Хрис. і Д.
2 С. Поклони. Івана мч. Сергія
3 Ч Якова ісп.
4 П. Василія священич.

5 Н. Нед. 5 посту. Пр Захарії
7. П Благовіщення Пресв. Богор.
8 В. Собор Арх Гавриїла
9 С. Св Матрони Сол. прп. Івана
10. Ч. Преп. Стефана, Іларіона
11 П Марка, Кирила, преп. Йони
12 С. Івана Безмол.

13 Н. Нед. Цвітна. Іпатія
14 П. Преп. Геронтія, Марії Єгип.
15 В. Пр. Тита, Амфіяна

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Гіацького
Березень.
23 Неділя — Тиндел
30. Неділя. — Іст Селкірк.
Неділями Великого посту відбудеться великодна сповідь.
Адреса: 792 Логан Ave., Віннінег.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. А. Горбая
Березень.
23 Нед. — Ленард Вел. Сповідь.
30. Нед. — Шортдейл, Вел. Спов.
Адреса: — Роблін, Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Д. Ф. Стратійчука.
Березень.
23. Нед. — Пайн Ривер
30. Нед. — Косів.
Всюди сповідь і св. Причастя.
Адреса: Лавфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василюка
Березень.
Березень
23. Неділя. — Гемлин.
28. Пятниця (Сповідь шкл. дітей) — Смокі Лейк.
29. Суб. — Смокі Лейк (вечером сповідь старших).
30. Неділя. — Смокі Лейк
Квітень.
6. Неділя. — Ґлендон
7. Пон., Б. Пр. Д М. — Тірієн
12. Субота. — Ту Лейкс
13. Квітна Неділя — Довниґ
13. Квіт. Неділя. — Вечірня по полудни — Стрий
14. Пон., Марії Єгип. — Стрий
15. Вівторок — Сенді Репідс
16. Середа. — Біґ Медов
Всюди Сповідь великодня

Устав Церковний.

Березень.
23. Нед. 3 Посту. Голос 7 Утр. Єван. Івана XX: 19—31. Літ. Ап жид IV 14—16 і V: 1—6. Єв Марка VIII: 34—38 і IX: 1.
30. Нед. 4 Посту. Голос 8. Утр. Єван Ів XXI 1—14 Літ Ап. жид. VI: 13—20 Єван Марка IX: 17—31
Квітень.
2 Середа. — Поклони.
6. Нед. 5 Посту. Гол. 1. Утр. Єв. Лук. 8: 28—36; Літ. Василія Вел. Ап жид. IX: 11—14. Єв. Марка 10: 32—45.
7 Понеділок. Благовіщення Пресв. Богородиці. Утр. Єв. Луки 1: 39—49 і 56 Ап жид. II: 11—18. Єв. Луки 1: 24—38.
13. Нед. Цвітна. Всеночне, Утр. Єв. Мат. XXI: 1—11 і 15—17. Посвячення лози. Літ. Ів. Зол. Ап. Филип. IV: 4—9. Єв. Ів. 12: 1—18.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN

РІК XVIII WINNIPEG, MAN., APRIL 1st, 1941 ВИННІПЕҐ, МАН., 1-го КВІТНЯ, 1941. ЧИСЛО (363) 7

ДБАЛІСТЬ АРХ. ІЛАРІОНА.

Католицька „Америка" з Філаделфії, Па., переповідає, яку церковно-громадську роботу Архієпископ Іларіон (Огієнко) робить, а між тим наводить „Америка" таке місце з обіжника виданого архієпископом Іларіоном.

„Щоб добре служити Церкві і свому українському народови, кожний священо- й церковно-служитель повинен належито знати мову, історію й літературу свого народу, а тому треба подбати про знання українознавства. Всі повинні читати і передплачувати українську пресу, працювати в культурно-освітних установах, і збільшити по церквах проповіди на церковно-національні теми."

Наказав арх. Іларіон відновити урочисте святкування свята апостола Андрея Первозванного, на 13-го грудня.

Зняв він також клятву московських епископів, яку вони кинули на гетьмана Івана Мазепу за те, що виступив проти царя війною.

Дальша праця арх. Іларіона, як подає Америка (ч. 30) між іншим така:

Арх. Іларіон звернув пильну увагу на церковно-релігійне і національне виховання віруючих в своїй епархії.

Він дбає, щоби в неділі і свята не владжувати до 1 години по полудні нічого такого, що відтягало б людей від церкви.

Робить заходи, щоби релігія в школах для православних українських дітий була обовязковою. І щоби діти в неділі і свята обовязково ходили до церкви з своїми учителями на Богослуження.

Звертає увагу духовенству, щоби обережно провадило справу з богослужебною мовою. Там ще церковна мова з російською вимовою має багато місця, та її каже вживати лише з українською вимовою. На Холмщині з тим нема труднощей, але на Підляшу ще роблять трохи клопоту москвофіли.

В 1915 р. вивезено до Росії чудотворні образи з Холмщини та Підляша: Холмський Божої Матері і Яблочинський св. Онуфрія Великого. Арх. Іларіон робить заходи, щоби їх назад дістати.

Він робить ще заходи, щоби перевезти з Варшави до Холму, до Академії, митрополичу Бібліотеку й Музей.

Він благословив відкрити при Яблочинськім монастирі дяківську школу.

Робить заходи коло заснования притулку в Холмі для старців і бездомних

Невловзі вийде епархіяльний орган „Український Православний Вістник", а також Український Православний Календар.

Вісти, що подала „Америка" пригадують католицьких провідників.. Еп. Хомишин забороняв священикам брати участь в громадській роботі, а Апостольський Адміністратор Лемківщини, Медвецький, забороняв греко-католицьким священикам читати навіть католицькі газети.

ТАКИМ НЕ МОЖНА ВІРИТИ.

З. Москви нераз виходять вісти: в Росії релігійний рух набирає сили, на Різдво, чи Великдень церкви були повні і т. п.

Ось тепер прийшла з Москви телеграма до „Нового Русского Слова" в Ню Йорку, що в Москві було величаве свято з нагоди 40-ліття рос. митрополита Сергія. В церкві були тисячі людей, а Сергій дістав багато дарунків — хрестів, образів.

Таким вістям не можна вірити, їх большевики висилають в світ, щоби показати, що в большевії не переслідують релігії.

ЩО З МИТР. ШЕПТИЦЬКИМ.

Були доси всякі вісти про Шептицького, навіть такі, що він не живе. „Америка", ч. 32, 1941, подає точнійші вісти й оповідає, що член Провидіння, студент теольоґії в Станиславові, Богдан Олесь, 27-го січня 1941, гостив в Шептицького у Львові.

Вірні в околиці привозять Шептицькому всякі продукти і тим він живе. Не має ніяких звязків навіть з Римом. Через Олеся передав благословення всім українцям та заклик до щирої праці в користь українського народу.

Олесь, американський уроженець, виїхав був 1936 р на науку до Станиславова Від осени 1939 до цего року був під большевицьким забором. Подорож його з Росії до Філаделфії в Стейтах тревала 6 тижнів і коштувала 800 дол.

ОДИНОКА ЦЕРКВА В МОСКВІ.

Свого часу Стейти зробили з большевією угоду, що представники Стейтів можуть мати в Москві свою церкву. І така церква є там від семи літ.

Послідними часами ту церкву кілька разів ограблено і большевицький уряд цілком не дбав про її охорону. Тепер представник Стейтів звернувся до большевицького уряду, щоби він охорони цеї церкви не легковажив.

Це церква католицька і представник Стейтів, Булит, каже, що це одинока католицька церква в цілій большевії.

Найпевніше, що з інших церков і тільки не лишилося.

ДЛЯ ГРЕЦІЇ 4,500,000 ДОЛ.

В Зединених Державах зложили доси на поміч Греції 4 і пів мільйона доларів. На ціли мають зібрати 10 мільйонів. Голова товариства, що ці гроші збирає, говорить, що 90 процент з зібраних досі грошей зложили самі греки. Решта були всякі збірки. Таки свої про своє дбають.

ТОПИТЬСЯ ПОЧТА.

Від початку цеї війни до кінця лютого цего року затопилося 8 кораблів з американською почтою. Так пропало 14,501 мішків з почтою, а в кождім мішку було коло 2,500 листів. Отже пропало коло 36 мільйонів листів.

ПОМЕР ОДИН З „ВОСТОЧНИКІВ".

В „Українськім Голосі" минувшого року, коли писалося богато про календарну справу, на стороні противній новому календарови переповідалось, що про новий календар писав в „Ниві" гр. католицький священик Садовський.

Тепер наспіли до Америки вісти, що Володимир Домет Садовський помер у Львові 10 грудня, 1940 року, проживши 70 літ. Це був той Садовський, про якого, при календарній справі згадувалося.

Покійний був гідним священиком і гідним українцем. Це була дуже поважна культурна сила серед гр. кат. духовенства.

Був він ще з тих старших поважних священиків, що не хотіли кланятися чужим богам. Він хотів, щоби греко-католицька церква стояла на своїм власнім ґрунті, а не на позиченім. І тому працював завзято, щоби привернути українському церковному обрядови його властивий вигляд, і щоби повикидати з нього те, що до нього введено з обряду латинського.

Греко-католицьке духовенство ділилося в послідних літах на дві далекі собі і майже ворожі групі. Старші священики стояли на своїм ґрунті, а молодші, виховані під римськими впливами, раді були зробити з церкви костел і між ними вдійсности велася свого роду війна.

Садовський власне започаткував був рух за тим, щоби усунути з церкви все чуже; він став основником групи священиків „восточників" (восток —схід: восточник — той, що хоче чистим зберегти східний обряд). І ті „восточники" поставили собі цілею привернути греко-католицькій Церкві її давні права і звичаї.

Управу церкви Преображення у Львові перебрав покійний в 1921 р., вернувши з російського полону. Від 1924 р. був головою Т-ва св Ап. Павла. Уряд це товариство розвязав за те, що воно вислало меморіял до Ліги Націй з протестом проти руйновання і відбирання православних церков на Холмщині.

Садовський мав велику бібліотеку, з якої користали і чужинці. До його дому сходилися часто українські громадські діячі, щоби обговорювати церковно-народні справи.

ЩО В ЧЕХІЇ.

Втікачі з Чехії оповідають, що чехи мають свої тайні організації і йдуть за їх проводом. Вони видають тайну газету „В бой". За її поширення арештували вже 2000 осіб.

Березня 15-го було два роки, як німці забрали Чехію. Того дня всі міста в Чехії були мов вимерлі. Чехи не виходили з хат, ресторани були порожні, таксамо крамниці. Це показує, що в чехів є одна думка, воля і праця.

„НЕЩАСНИХ ТРИНАДЦЯТЬ ДНІВ".

Пише „Світло", ч. 6, 1941:

„Новий Календар поширюється. Помимо ворожої агітації справа зміни календаря поволі поступає. Свідоміші кольонії одна за другою переводять збори й по нарадах просять Преосв. Владику, щоб позволили їм викинути тих нещасних (!) 13 днів різниці між старим і новим календарем".

Видно, що „Світло" опускає з тону. Підчас Різдва новий календар не знав стриму: все кричало: „Як це добре! Це не польське!" Він противників обеззброював. А нині: „справа поволі поступає, свідоміші просять Владику"

Та що з менше свідомими? Їх же календарна справа також зачіпає, як не солодко, то гірко Яке їх положення? І що буде, коли вони чужого календаря не приймуть?

Наділі греко-католицька Церква вже розколюєсь, коли одні громади є за новим, другі за своїм давним календарем.

Може прийти, що буде дві Церкві: Греко-Католицька і Ново-Календарна. **Вірні першої Церкви будуть святкувати з своїм народом, і так, як їх предки святкували; другі будуть святкувати з чужими** — з бразилійцями, поляками, мадярами (з „культурними"). Це буде таке, як розбиття сербів на сербів і хорватів. Комусь того треба!

Цікавий також висказ **„тих нещасних 13 днів".** Для кого ті дні нещасні? Бо не для греко-католиків. Доси ж нікого з них через тих 13 днів голова не боліла, журби не було. Життя було цілком нормальне

Та видно, що комусь ті 13 днів спати не дають. Очевидно тим, що сотні літ силкувалися накинути новий календар українцям, однакож не вдавалося. Для архибіскупа Соліковського були ті дні нещасні. Для еп. Хомишина Коли не вдалося Хомишинови насильством завести до Церкви чужого календаря, **то з жалю бодай сам почав святкувати з ворогами українського народу.**

„Нещасними" ті 13 днів були для польського політика, Яна Бобжинського. Він же 1931 р. видав до греко-католиків „Отвертий лист", в якім намовляє їх, **щоби змінили Церковний Календар, українську Азбуку і вигляд церков.** Отже аж три „нещасні" справі.

Але ті самі справи для православних і греко-католиків **були святими.**

В 1882 р. якийсь А. З. видав в Кракові брошуру „Політика нервув", де радить, щоби українці змінили Календар й Азбуку. Тоді греко-католицький священик, Степан Качала, помістив в „Ділі" статтю (1883 р.), де каже:

„Стремління поляків замінити старий календар новим веде до латинізації і польонізації руснинів. Нам грозить руїна і длятого треба відноситися дуже уважно й осторожно до питання про переміну календаря, а особливо тим, **що дорожать моральною самостійністю свойого народу.**"

Отже говорить Качала, що **чужий календар позбавить українців моральної самостійности.** Зробить їх залежними від чужих.

А Качала був великим розумом свого часу і великим народним працівником.

Ті 13 днів не були „нещасними" для греко-католицького священика Садовського (недавно вмер). Він в львівській „Ниві" розбирав справу календаря і з боку чисто технічного і з боку українського І виводить, що з боку технічного є прямо неможливість (хіба змінити якбудь), а з української сторони новий календар принесе лихо Каже Садовський, що папа Григорій 13-ий предкладав патріярхам новий календар, але ті дали відмовну відповідь, бо:

„Патріярхи добре знали, що як **тільки появився новий календар, то езуїти приступили в Польщі негайно до його пропаганди серед уніятів і православних, думаючи цим способом легче переводити не лише католізацію, але й польонізацію."**

В Галичині нераз чужа рука висувала справу нового календаря, однакож греко-католицькі духовні і загал знали, чим це пахне, тому нового календаря не принимали. Нині чужа рука тут пробує цілм досягнути.

З того, що доси відоме, видно, що справа з новим календарем і в Канаді не стоїть найкрасше. Мало свідомі греко-католицькі громади на новий календар менше більше годяться, а свідоміщші противляться. Деякі досить рівко.

А час покаже, як дальше буде.

Про те, як справа календарна стояла на греко-католицькій стороні минувшого Різдва, і як стоїть нині, читачі „Вістника" повинні повідомляти редакцію „Вістника" точно і подрібно. Такий матеріял треба мати в руках.

Також нехай читачі „Вістника" познакомлюють греко-католиків про те, що в „Вістнику" пишеться.

З ЩОДЕННОГО ЖИТТЯ.

Що це культура.

Всі усталені форми життя, всі способи життя, які нарід має, творять його культурне майно. Всі звичаї; все, що нарід протягом віків для себе гарного витворив — все те є його культурою.

Культура творить з людий народи. По культурі пізнаємо, хто гіндус, хто жид, хто француз, хто українець, хто грек

Коли нарід стратить свою культуру, він переміняєсь в невязаний матеріял, і як нарід, він пропадає.

А культуру нарід тратить малими частинами. Занедбає одно, заміняє за чуже щось друге, попереіначує третє, і так крок за кроком нарід тратить свій грунт. Коли ж багато стратить, тоді годі встоятись на тім вузкім, що лишається.

Імена.

Кождий нарід має засіб імен, які з покоління в покоління передає новонародженим дітям. Ті імена також творять часть його культури. Це його „іменне" майно, що має за собою минувшину, має традицію, що приладжене до його смаку і звичаю. І свідомий нарід дбає, щоби між нього не залізали імена чужих культур.

Наша іменна культура має наші славянські імена (Володимир і подібне), імена взяті передовсім від греків (голов но імена святих) і біблійні імена. І здавалось би, що всіх тих імен досить до вибору.

Та дехто шукає імен цілком чужих — старо германських, французьких і др., або видумує собі дешеві сентиментальні назви, що до нашої культури цілком не пристають. Для декого Мигі, Пигі, Гаролд, Кнудсен, Кай Шек здаються багато красшими, ніж Катерина, Павло, Стефан. Тай Катерину перехрещують на Кейду, Стефана на Штіфа

Та що важне: журяться, яке імя дати, але звичайно байдуже їм, щоби сина чи дочку на гідних людей виховати. І мають тоді в хаті Гаролда, Джека, але не мають нічого більше.

„Ви" і „Ти".

Дуже цінною прикметою української культури є обовязок, що діти повинні батька і матір кликати через „Ви". А то і дальших — дідуня, бабуню, дядьків (вуйків), дядин, тіток. Тай ще навіть поза очи говорити про них „Вони"—мої тато, дідунь, бабуня, дядько...

Такою культурною прикметою можна сміло хвалитися перед цілим світом.

Теперішний модний звичай, щоби діти кликали батька-матір через „Ти", не є український. Це звичай або чужої культури, або навіть чужої некультурности Від „Ти" пів кроку до того, щоби батько сина, а син батька кликали „товаришами".

Для декого форма „він, вона" про батька й матір здається вже занадто „середновічною", отже починає вживати модерної форми: „мій старий, моя стара". А від того вже тілько чверть кроку до „мій старцун".

„Ю" не „Ти".

Дехто уявляє собі, що англійське „Ю", це „Ти", отже й каже: „От всі англійці кличуть себе через „Ти".

А воно не так! Англійське „Ю", це вдійсности „Ви". Але коли англійці викинули з загального уживаня „Ти" („дав") і почали і людей і звірів кликати через „Ю", так те „ю" стало таким, що ані „Ви", ані „Ти". Стало тим, як на когось пальцем показати.

Молоде подруже про себе.

В українців є звичай, що молодий чоловік говорить жартом про свою молоденьку жінку „моя стара", а жінка про чоловіка „мій старий". Хоч вони недавно побралися.

Такий звичай, це рівнож ознака примірної культурности. В приватнім вузкім життю ті люди звуть себе, як їм до вподоби, але перед громадою вони поважні люди, як всі. Громаді непотрібні їх приватні настрої. Вони тут найперше громадяне. Отже те „мій старий", „моя стара", має тут не буквальне, а тільки культурне значіння. І так люде це розуміють.

Жаргон.

Жаргон, це мішанина слів взятих з ріжних мов.

Жаргон є ознакою недбальства. Набирає хтось чужих слів і тиче їх в свою мову, а свої викидає. Свою мову чужими словами засмічує.

Дуже свідомі люди дбають, щоби говорити одною чистою мовою, без чужих домішок.

Чиста мова здобуває пошану у всіх. Жаргон не здобуває пошани в нікого.

ЯК ПІДДЕРЖУЮТЬ СВОЇ ІНСТИТУЦІЇ.

Медична колегія при університеті в Ню Йорку існує вже 100 літ і з тої нагоди дають їй дарунки. Від минувшого липня дістала вона грішми і записаним їй майном 198,415 долярів. Дарунки були від організацій і поодиноких осіб, які розуміють значіння тої роботи, що така колегія робить.

ПРАВОСЛАВНИМ І ГРЕКО-КАТОЛИКАМ.

КАЖУТЬ, ЩОБИ ГРЕКО-КАТОЛИКИ СХОДИЛИСЯ З ПРАВОСЛАВНИМИ.

Греко-католицькі провідники закликають греко-католиків, щоби сходилися з православними. В „Світлі", що видають Василияне в Мондер, Алта. в ч. 22, 1940 р. читаємо, що католики всюда стремлять до єдности. В тім напрямі повинні греко-католики працювати. Найперше мають вони за православних молитися, а дальше робити ось що:

„1. Давати самому добрий примір.

„2. Обходитись з некатоликами приязно, не накидатись, не ображати їх, не злоститись, а спокійно й річево їм показувати, де блуд, а де правда. Не хотіти їх за одним махом навернути.

„3. Запрошувати їх (православних і др.) до наших церков на богослуження, проповіди, давати читати їм католицькі книжки й часописи. Тут треба католикам памятати, що відступники від нас відійшли й до нас мають вернутися."

Так „Світло" накликає греко-католиків, щоби сходилися з православними. Бо лише так прийде до єдности.

Цілком розумна і гідна порада! Православні від давна своїм таке дораджували. Не бійтеся греко-католиків, зайдіть і до їх церкви, і на їх місію, і книжки їх читайте попри свої, і католицькі газети І їм свої давайте. Православні від давна багато дечого передруковували в своїх газетах і книжках з газет і книжок греко-католицьких і ще будуть передруковувати. Це на те, щоби познакомляти православних з католицьким світом, і також щоби греко-католик знаходив в православнім друкованім слові свій власний матеріял.

Однакож „Світло" на півдороги зупинилось. До кінця не доводить доброї справи. Бо пише воно дальше:

„Тому вони (себто православні і другі) можуть ходити до наших церков, читати наші книжки, бо це їх (православних і др.) не наражає на небезпеку утрати правди, а тільки фальшу. Знову католикам не вільно ходити на православні богослужения, проповіди, ані читати їх пресу, бо тим вони наражають себе якраз на утрату правди й упадок у фальш. Це саме є причина, чому католики не можуть таксамо поступати, як повинні поступати православні і другі сектанти."

Коли брати на такий лад, як дальше „Світло" греко-католикам радить, то 1) „Світло" саме справи не розуміє, 2) ображає греко-католиків, ставлячи їх в ролю нерозумних дітей. Розберімо справу подрібно.

Коли греко-католики будуть запрошувати православних до своїх церков і на проповіди, то запросять і до хати, чи дебудь на свої сходини. Зачнуть вони православному відкривати католицькі правди і так вийде обостороння балачка. Будуть вони говорити своє, буде православний своє говорити. От прим. скажуть вони православному, що Кунцевич є українським святим. А православний запитає: „Чому ж папа 1923 року оголосив католицькому світови, що Кунцевич специяльний заступник Польщі?" Скажуть греко-католики, що папа дуже праведний чоловік і сердечно любить українців, а православний скаже „Ну, люде добрі, але ж папа в 1938 р. взяв 2,500,000 золотих польських за дозвіл нищити українські православні церкви... Хиба праведники так роблять?"

Взагалі мусить вийти обостороння балачка. Чи коло церкви, чи в хаті. Бо годі допускати, що католики будуть лише говорити і свої правди православному викладати, — а православний буде лише мовчати і головою помахувати. Обі сторони мусять балакати, як всюди в людськім роді буває.

Те саме з книжками й часописами. Скаже католик: „От вам „Світло", „Чорна рука", „Яку віру приняв Володимир Великий" — перечитайте їх уважно". А православний: „Добре, добре, дякую! Візьму і пречитаю. А знов я вам дам „Вістник", „Чужа рука", „Діла Чорної руки" та „Великі роковини", де є стаття про те, яку віру приняв Володимир Великий., Перечитайте їх"...

Щоби люди до себе наблизилися, то неминуче треба між ними виміна думок — треба, щоби вони балакали між собою і себе добре зрозуміли. І нигде між розумними людьми на світі не було такого, щоби одна сторона лише говорила, а друга лише мовчала.

Друга справа... Коли греко-католики мають навертати православних, то їм треба бути людьми дуже розумним й відважними. Нерозумний нікого не навчить, ані не переконає.

„Світло" ж показує греко-католиків якимись дуже темними людьми, яких і за поріг не можна без нагляду випустити. Бо каже воно: **„Католикам не вільно ходити на православні богослужения, проповіди, ані читати їх пресу, бо тим наражають. вони себе на утрату правди"...**

Аж годі „Світлови" вірити, що греко-католики такі непорадні й ограничені. Тілько зайшов до православних, так зараз правду стратив. Наче дитина. Адже ж коли греко-католик здалека може навертати православних, то ще більше їх наверне, коли між них зайде, поговорить на всі лади, почує їх проповідей, перечитає їх газети і книжки, щоби побачити, де в них блуд і фальш.

Що до нас, то ми є за тим, щоби православні з греко-католиками сходилися, говорили, обмінювалися книжками і часописами. Щоби спільно дошукувалися, де правда, а де кривда.

Знов же про греко-католиків гадаємо, що вони дорослі люде. І Бог дав їм розум, щоби самі за себе думали, щоби розбирали де зло, а де добро і самі за себе відповідали. А як такі, вони не згодяться, щоби їх хтось замикав в огорожу, як ніби таких, що вийде за поріг і вже заблудило.

Ми в дальших числах „Вістника" зачнемо містити статті п. з. **„Православним і греко-католикам"**, де будемо обговорювати справи, що обходять і православних і греко-католиків. Це дасть і тему і матеріял до обостороннього обговорювання. Таким ладом обі стороні себе зрозуміють і наближаться до себе.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ

„ВЕЛИКІ РОКОВИНИ"?

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 75 ЦЕНТІВ.

Consistory of Ukrainian Greek Orthodox Church.

7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ЗАМАСКОВАНА БОЛЬШЕВИЦЬКА РОБОТА.

Всюди знайдете одиниць, що явно, або тайно ворогують проти Церкви.

Ось чув я: Є чоловік серед громади, назвім його „А". Багатий, жадібний майна, до церкви не ходить, на нищо гроша не дасть.

На питання, чому до церкви не ходить, має таке пояснення:

В його селі вмер небагатий чоловік. На трумну позичили грошей в шинкаря в коршмі. Священик хотів за похорон 10 корон і знов треба було в шинкаря позичити. Це все так вразило совість того „А", що він доси не може на церкву ласкаво подивитися і всюди проти церкви людей настроює.

З того впадає в очи дві справі: — 1) Вихвалювання шинкаря, як, певна річ, представника кляси милосерних людий, і 2) понижування священика, як представника немилосерної священичої кляси і Церкви.

Як же вдійсности справа стояла в Старім Краю з шинкарями? Це були ті, що розпиячували людей й обдирали їх оскілько вдалося. Люди розпиячившись, несли до коршми послідну сорочку, кривдили власну родину, занедбували господарку і пиячили. А коли шинкар і позичив грошей, то на те, щоби подвійно і потрійно відобрати Такою була ціла кляса „милосерних" шинкарів.

Це все бачили священики і привертали людей до гідности, наводили на розум. Кликали, щоби люди оминали коршми, і шинкарів. Закликали до примірного життя, до праці, до ощадности, до пошанівку себе.

І багато зробили. Люди їх слухали. Однакож були і такі, що більше слухали шинкаря, а священика ненавиділи. Шинкар в них був добрий, ласкавий милосерний Йому можна було поскаржитись, він вмів пожалувати, поратувати. Такі люди творили клясу, що „підпалювала шинкарям в грубі" як про ню висловлювались. Отже тих сини перші стали на послуги большевикам, коли большевики явилися. Свої до своїх. Таких і тут до „своїх" тягне.

Такі і тут бачать священика, що він недобрий, але шинкар гідний чоловік. Наука священика, його напоминання, його слушні докори не варта нічого, а „милосерний" вчинок шинкаря передається з роду в рід. Розумієсь, що той же шинкар дав на борг і горівки на похорон

Що міг бути випадок, де вимоги священика були за великі, це можливе, але того ще не можна переносити ані на всіх священиків, ані на Церкву І в такім випадку треба брати під увагу обі сторони Бували люди, що коршмаря дуже щедро підтримували, їх щедрістю коршмар богатів. Коли ж прийшлося мати діло з священиком, то... біда, нема..

Отже тут на таких шинкарських обожателів треба дивитися, як на явних, або замаскованих большевицьких прислужників. І трактувати їх так, як тих же трактується.

о. Є. Г.

ЗВЕРТАЮТЬ ЦЕРКОВНЕ МАЙНО.

В Віші, в Франції, проголосили закон про те, що церковне майно, яке було колись від Церкви забране, має бути назад звернене. Так все йде круговоротом — перше закон, щоби забирати, потім щоби віддавати.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum.
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3629, WINNIPEG, MAN.

ТРЕБА ВЕЛИКИХ ПРОВІДНИКІВ.

Коли б Український Нарід зрозумів значіння великих провідників, він до молитов, які говорить, і до бажань, які висловлює, додав би ще таку молитву:

Господи! Пішли Народові нашому великих мудрців і сильних провідників, щоби відкрили його очи, вказали праву стежку і вивели з неволі на волю і з мук великих до тихого життя.

Значіння провідників таке велике, що — коли нарід не має провідників, так з вільного стане поневоленим, з великого стане малим. А коли появляться вони — тоді сплячі прокидаються, зневірені запалюються вірою, байдужі піднимаються, сліпі прозрівають і в усіх зявляється сила, що гасить ворожий огонь і розриває залізні пута, що тяжіли на руках поколінь.

Яке значіння мають розумні провідники для народу, бачимо з пророцтва Ісаії, де говорить Господь грішному народові:

„Знайте, що Господь сил небесних одніме всяку підпору, всяку піддержку хлібову і всяке підкріплення водою, відніме хороброго воєводу й воїна (вояка), суддю й пророка, прозорливого й старця (розумного старця), пятьдесятника й князя, й дорадника й справного ремісника та бесідника великого.

„А дам їм хлопців за старшину й діти панувати будуть над ними. І одно одного буде в народі притісняти — кожний ближнього свого. Гордо виступить хлопець проти старшого, а нерозумний нарід проти значних. — Гнобителі народу мого — недоростки й жіноцтво правлять ним. — Ісаія III: 1—5, 12.

Отже бачимо, що коли не стане хліба і води, то ще не все лихо. Хліба можна десь роздобути, можна випросити. Те саме з водою — можна з дальших сторін довозити, можна самому в водне місце перенестися. Це ще не ціла кара для лихого народу.

Ціла кара буде аж тоді, **коли забракне серед народу дійсних, сильних, великих провідників.** І то провідників в усіх напрямах життя.

Велике лихо прийде тоді, коли не буде відважного воєводи і таких же вояків. Коли не буде розумних і справедливих судіїв. Коли не буде пророка, щоби стояв на сторожі релігійно-морального життя народу. Коли не буде людей далеко-глядних, досвідчених. Коли не буде гідного князя і військових начальників. Коли не буде добрих дорадників для тих, що є провідниками. Коли не буде добрих бесідників. Коли не буде справних ремісників і винахідників...

Коли таких провідничих сил не стане між народом, тоді люди без знання, без таланту, без досвіду — люди з хлопчим розумом стають в проводі народного життя. І замість провадити розумно, вони роблять лише нелад і лихо. Під їх проводом виходить незгода, насильство і глузовання з того, що треба би берегти і шанувати. Силу, яка має зберігатися, вони розбивають. Святе вони нівечать.

Коли яка громада є сильна, то кількома сильнішими одиницями, що є серед громади. Коли нарід сильний, то тими сильними провідними людьми, що серед нього зявляються.

Українська Історія показує нам богато образків, яку велику силу мали великі провідні одиниці, або інституції, в яких краща провідна сила народу збиралася.

Коли панщина зачала щораз більше притісняти український нарід; коли польська шляхта почала нівечити Церкву Українського Народу, тоді засновуються славні Церковні Братства, що ставлять собі ціллю обороняти права українців. В Братствах збираються найсвідоміші і найщиріші люде, звязують себе в одну силу і роблять велику народну роботу. Вони засновують школи, друкарні, шпиталі чи приюти для старців і калік. Вони мали для себе свій власний суд і судили ним не тільки братчиків, але наглядав він і над справами ширшого українського життя. І всю таку роботу робили вони тим, що кождий з братчиків складав до братської каси.

Братства ті були вдісности парляментами українського народу. Шляхта і королі ненавиділи їх, але мусіли з ними поважно рахуватися.

Візьмімо таку провідну особу, як київський митрополит Петро Могила (митрополитом був від 1632 до 1647). Коли тодішна Польща щораз більше поневолювала Україну, а зокрема Українську Православну Церкву, тоді засідає на митрополичім київськім престолі Могила і своїм розумом, своєю відвагою і витревалістю вливає багато творчої сили в слабе українське життя. Він відбирає забраний уніятами Собор св. Софії в Києві, отже осередок української церковної справи. Він засновує високі школи, яких доси не мали українці. Він пише книжки, яких тоді українцям було дуже треба. Він виховує розумних людей, яких до того часу українці не мали. Отже час, коли Могила був митрополитом, творить красшу картку Історії України.

Можна знайти багато примірів і в Церковній і звичайній Історії, де оден сильний чоловік підносив з упадку справу засуджену на загибіль. А є також приміри, де люди з малим розумом і слабим характером брали в руки великі справи і зводили їх на нівщо. Це було те прокляття, про яке в пророка Ісаії говориться.

Висновок з усего того: нарід повинен мати на увазі провідничу силу і дбати, щоби вона постійно виховувалася. Він повинен піддержувати з повною свідомістю обовязку і Церкву і всі другі інституції, які мають виховавче і провідниче значіння. Будуть вони сильні, будуть вони мати засоби виконувати свої задачі, то їх робота принесе силу і благословення цілому народові.

ЯК МУЧИЛИ КАТОЛИЦЬКОГО СВЯЩЕНИКА.

Хто мучив?

В мондерськім василіянськім „Світлі", ч. 5, 1941, є лист з Бразилії, п. заг. „Грудка на могилу бл. п. о. Петра Процькова".

В Дорізоні, в Бразилії, вмер греко-католицький священик Процьків.. Був дуже ревним, примірним, побожним. Збудував примірну парохію. Говориться в листі дословно так:

„Сам покійний живе тихо, всегда молитва на устах, наче аскет. Здоровля був малого, але і того не лікував, бо часу було замало".

Значиться — надміру щирий, працьовитий і побожний. Такого кождий повинен би пошанувати. Та ось що дальше в листі говориться:

„В послідних часах прибула в Бразилію націоналізація (переслідування небразилійців — Віст.), так, що уряд заказав говорити проповіди по українськи. Певно, що був донос, тому покійного завізвали на поліцію в Куритибу. Там його держали два тижні перед святами Різдва. На свята пустили домів за цей злочин (!), що до своїх вірних промовив своєю рідною мовою, але по святах мав вертати."

Дальша історія така, що Процьків по новім році вибираєсь знов до тюрми, але на стації заслаб і невдовзі вмер. Зїхалися священики, поховали...

А що дальше? Скажете: „Та звісно, що „Світло" всипало бобу бразилійським католикам, що греко-католицького священика за українську мову мучили, а може й життя вкоротили. І може навіть закликає тутешніх греко-католиків, щоби протестували та слали до папи домагання, щоби спинив таку роботу свого католицького стада"..

Ні, не так! **„Світло" бразилійцям лихого слова не сказало, ані до протестів не накликає, ані до папи не каже вдаватися.** Переслідувати українців — це для римо-католиків хліб насущний. Звичайна добра річ! Богоугодна!

„Світло" знає, кого вдарити. Бразилійські католики греко-католицького священика мучать, і з того приводу „Світло" пише:

„Таких священиків (як покійний) Гр. Кат. Церква має багато. Їх любім і слухаймо, а всяких пройдисвітів попів і сектанських агітаторів гонім геть від себе!"

Отже замість сказати: „Таких католиків, як бразилійці — гоніть від себе!", то „Світло" бразилійців не зачіпає, але бесіду зводить на цілком кого другого.

Ясно, як на долоні! Тому, що бразилійські католики мучили греко-католицького священка, канадійські греко-католики повинні гонити попів пройдисвітів і сектанських агітаторів. Добре бразилійцям. Най знають Котюзі по заслузі!

Така василіянська політика!

—(†)—

НЕМА КУДИ ВИГАНЯТИ.

Нині в Стейтах є 8000 осіб, про яких сказано, що їх мається депортувати (вигнати, вивезти), однакож їх не виганяють. Нема куди. І генеральний прокуратор Джексон недавно сказав в Вашингтоні, що Америка мусить змінити закон про депортацію. Нині на світі така анархія (безладдя), що нема куди виганяти.

СПОКІЙ СОВІСТИ НАЙБІЛЬШЕ ЩАСТЯ.

Цілий вік чоловік думає про тілесні потреби, для них працює, але тревалого щастя не знаходить.

Купить землю, дістане роботу, здобуде диплому — це радість хвилева. За час все стає буденним і чоловік шукає чогось другого.

Але чоловік складаєсь з части тілесної і духової. І ними обома він повинен би однаково щиро клопотатися.

І якраз душа чоловіка, це дійсна і властива людина. Коли хочемо означити вартість чоловіка, як чоловіка, то кажемо, що він добрий, гідний, або злий — отже маємо на увазі його духову вартість. Тілом такий чоловік може бути несильний, не красавець, навіть каліка, але коли душа в нього гарна, коли серце щире, то він вартний чоловік.

Тіло, це одежа для душі. Минає час й одежа зношуєсь, старієсь і пропадає, але гарна душа людська ніколи не старієсь. Тіло ми хоронимо, однакож не охоронимо від старости, від зморщків, а душа чоловіка вічно може бути молодою, гарною і дорогою. Бо вона безсмертна. Тіло розпадеться, а вона буде жити вічно.

Тіло домагаєсь задоволення. Хоче поживи, відпочинку, захисту, тепла. Але ж і душа має вимоги і вона домагаєсь своєю мовою — мовою Совісти. Совість, це мова душі. Це сторож душевної части чоловіка.

І то впертий сторож. Коли чоловік чесно жиє, Совість хвалить чоловіка. Коли ж жиє не так, як треба, Совість не дає спокою — дорікає, осуджує, мучить недоброго чоловіка. І втічи від того голосу не можна; і сперечатися з Совістю годі. Чоловік мусить її вислухувати, хоч не слухав би нікого другого.

Буває, що чоловік зробить великий злочин і сховаєсь перед людьми. Але не перед Совістю. Минають літа, а Совість не перестає говорити, і примушує чоловіка, щоби виявив злу роботу — чи ще за здоровля, чи аж на смертній постели.

З того бачимо, що вдоволена Совість, це найбільше добро. Більше, ніж тілесна сила, ніж звичайне майно.

Щоби ж Совість була вдоволена, чоловік повинен слухати її голосу і йти за її вказівками.

Люди голос Совісти заглушують на хвилю — але не більше. Вони її ніколи не переможуть.

Свята Церква встановила час Посту на те, щоби ми окремо звернули увагу на свою душевну сторону і щоби окремо запитали своєї Совісти, що вона може про нас сказати.

І хто прислухуєсь, то почує, що Піст важна справа. Але не тільки тим, щоби чоловік не їв таких-то страв. Щоби не робив гучних забав. Совість доторкнеться самої вашої душі. Чи там є гнів, чи там є байдужість, чи там є сліпа впертість; чи в тебе є проклони, лакімство, скупість. Вона скаже: „Переглянь собі чоловіче Заповіди Божі, Заповіди Церковні, переглянь гріхи й обовязки".

Берімо молитву... Чи не буває, що ми комубудь з людей більше дякуємо за дрібну услугу, ніж Богу за все, що нам дає.

Берімо Церкву... Чи ставились ми до неї, як гідні християне повинні ставитись?

Чи піддаємо себе на кождім кроці волі Божій, як свому Небесному Отцеві і Творцеви?

Піст, це час праці коло піднесення нашої душі. Подібно, як праця рільника. Бачить він, що багато буряну починає рости на його землі, отже береєсь до праці і виполює. Коли ж виполе — тоді втіха йому. І користь буде тоді з його засіву.

Кождий пригадає собі, який щасливий він був дитиною — як гарно було йому в церкві, які святі були для нього Свята, яка гарна була Молитва. Нині не те. І не тому, що чоловік старший, але тому, що багато буряну розрослося в життю і нашу душу придавлює і заглушує.

Коли тіло заслабне, чоловік шукає лікаря. Те саме повинно бути, коли душа наша ослабла. Вона повинна вдаватися зараз до Того Великого Лікаря, який казав: „Прийдіть до мене струджені і пригноблені, а я дам вам спокій". Вдаватися до того, що казав: „Відпускаються тобі гріхи твої, йди в мирі і не гріши більше". До того, що казав: „Візьміть ярмо моє на себе і навчіться від мене... а знайдете відпочинок душам вашим".

Поступаючи за тим святим покликом, ми дійсно здобудемо спокій совісти і святий, Божий спокій завитає до сердець наших.

о. Е. С. Улян.

—(†)—

БРАЗИЛІЙЦІ А УКРАЇНЦІ.

Українці почали виїздити до Полудневої Америки (до Бразилії й Аргентини) скорше, ніж до Америки Північної.

Життя їх там не було завидне. Неприродний клімат, великі ліси, докучливі комахи... Тай уряд не дуже дбав там, щоби імігрантам допомагати. Полишені були самі собі.

А люди, що самі собі полишені, мусять дуже працювати. І для прожитку і для будуччини.

Нині довідуємось: **Бразилія українців переслідує. Переслідує своїх власних горожан. Переслідує за те, що вони культурою українці. Забороняє їх мову навіть в проповідях, забороняє видавання українських газет.**

Яким же законом? Не Законом Божим. Не Законом Справедливости. Не Законом Любови Ближнього. Не Законом: „Не роби другому, що тобі не миле". Ні! Це все роблять бразилійці (до того ж католики!) Законом звичайного Насильства сильнішого над слабшим. Законом безбожности.

Українці, що там живуть, є, певна річ, тамошними горожанами. Адже ж нині більшість з них вже тамошні уроженці. Та це нічого не помагає. Тому, що ти культурою українець, я тебе ненавиджу і переслідую!

Бразилійці не можуть сказати, що українці влізли до Бразилії ночею, без відома бразилійців. Ні! Українців туди закликали, як потрібних.

Бразилійці не робили українцям ласки, коли їх туди запрошували і допускали. І коли українці туди їхали, то не за дарунками. Ані бразилійці не готовили для них дарунків. Тут рішали грошеві обрахунки. Все склалося так:

В бразилійців була земля, були ліси, але не було рук до роботи. В українців же не було подостатком землі, **але були здорові до роботи руки. А робучі сильні руки, це капітал, це гроші!** .....

Отже все склалося на основі законів кооперації. **Одна сторона дала матеріял,** дала невикористані природні богацтва; **друга стоорна (українська) дала капітал в формі робучих рук, в формі праці.**

Так вийшла природна кооперативна спілка на такім заложенню: „Ми маємо одну вартість, ви маєте другу — отже зложімо їх докупи, а тоді буде користь і нам і вам, як членам спілки".

Склалося таке, як всюди на світі буває. Оден край має великі природні богацтва, але не має капіталу (грошей, щоби наняти руки до праці). В другім краю є люди з капіталом. І вони ідуть до першого краю та кажуть: „В вас природні богацтва, в нас гроші — зробімо спілку. Будемо своїми грішми ваші природні богацтва на користь переробляти і так заробите і ви і ми".

Складаєсь тоді спілка, списуються услівя...

Коли спілці українців з бразилійцями чогось недоставало, то хіба списаних по правничому условій. Але хоч їх нема, однакож лишаєсь Вічний Закон Справедливости. Його може не признавати насильник, доки в нього сила, але той Вічний Закон спонукує покривджених осуджувати кривдителя і ставати проти нього. Бо Закон Справедливости старший, ніж закони людські.

За українцями стоїть Закон Справедливости. Вони, як одна сторона спілки — додержали умови. Коли б же ні, то бразилійці були б їх давно за те посуджували, а того ми не чули. Українці вживали свого капіталу — рук, праці — і на свій прожиток, і певна річ, на загальне збогачення краю. Вони не були тягарем державі. Вони піддержували державу.

Нині українців там переслідують. За яку вину? За те, що українець має своє культурне майно — свою мову, свою культуру, своє імя. Та невжеж це провина?

Коли бразилійський романіст католик вважає для себе слушною справою і Божою роботою переслідувати греко-католиків за те, що мають відмінну культуру, то чи не мусить кривджений вважати свого кривдителя поганином і грішником? — як говорив Христос.

Ще одно: Коли папа підчас теперішної війни нераз згадував, що причиною війни є безбожність, що повинен повстати новий лад, справедливіший, то першим його обовязком звернути бразилійцям увагу, щоби не кривдили українців. Це був би початок нового, справедливого ладу. Це було би живе діло — а не порожні слова!

ЗАМОВТЕ СОБІ НЕГАЙНО ОЦІ КНИЖКИ:

Великі Роковини .... 75ц.
Протокол Семого Собору Української Греко-Православної Церкви в Канаді .... 25ц.
Чартер і Статут Української Греко-Православної Церкви в Канаді .. 15ц.
Замовлення й гроші слати на адрес Консисторії:
Consistory of the Ukrainian Greek Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ПУСТИННИК ТА АНГЕЛ.

Жив в пустини, далеко від людей, пустинник. В пості, в молитві, в побожних думках проживає.

І приснився йому раз сон: зявляється йому Ангел і каже:

Ходи зо мною, я відкрию тобі те, чого ані ти, ані люде не розуміють.

І сниться йому, що прийшли до великого міста Йдуть, а проти них гурт гарних-прегарних дівчат. Як рожі, що доперва розцвитаються. За ними такий же гурт хлопців — парубки вже, гарні, що не списати. І думає пустинник:

— І в Святім Письмі говориться, що люди на Образ Божий сотворені. Оце той образ.

Ненароком глянув він на Ангела, а той затулив лице рукою й відвернувся. Дивно йому стало, але не говорив нічого.

Вийшли з міста, приходять до села. Вечоріло і заночували в богатого господаря Той їх приняв радо, каже. Гріх подорожних не переночувати". Нагодував і спати поклав в перини.

А як вечеряли, бачать в золотій мисочці на столі лежить дорогий камінь, діямент, великий, як куряче яйце Блимиться, прямо світить на всю хату. І подумав пустинник:

Господь і таку красу сотворив на втіху добрим людям. Цей господар варт такої втіхи!

Не спиться пустинникови, - думає, передумує. То молитву говорить Аж бачить він, що Ангел встав, підійшов до колиски і задушив дитину, що там спала. Опісля забрав діямент і сховав, та каже до пустинника:

Час нам в дальшу дорогу! Ходи! Ми вже своє діло зробили.

Встав пустинник і йде та думає:

— А може то не Ангел. Хіба ж Ангели таке роблять? " Але нічого не казав.

Йдуть дальше і бачать — хлопець вудкою рибу ловить Підійшов Ангел до того хлопця, трутив його в воду і хлопець утопився.

І вже страшно стає пустинникови, думає:

— Це не Ангел. І як би з ним розвязатися! Не введи мене, Господи, у спокусу!

Виходять вони на широкий степ. Простору тільки, що й оком тяжко обняти А на степу трава, як шовк, поперетикана цвітами. І каже собі пустинник:

— Які величні діла Твої, Господи, Ти все премудростею сотворив еси.

Нараз зупинились Глянув Ангел в сторону і подався туди, а пустинник за ним І бачать мертвий чоловік лежить, а коло нього неживий кінь Чоловік, видно, старий, лисий, борода довга, біла, як сніг Жаль стало пустинникови і чоловіка і коня, думає:

Хто знає, що з ними сталося Може лиха пригода, а може розбишаки. І нікому по християнськи чоловіка похоронити, ні Хреста поставити, ні „Со святими" заспівати.

Думає, жаліє, тай не дивиться, бо ніяково дивитись тіло вже розкладається Мабуть кілька днів лежить воно тут

Коли оглянувся він і бачить. Ангел став над тілом і так пильно в нього вдивляється. А там нагнувся, поцілував померлого в чоло Опісля підійшов до коня і поклав свою руку на його голову Відтак звертаєсь до пустинника: „Ходімо!" — каже.

Вийшли на шлях і питає Ангел:

— Як тобі подобалась подорож зо мною?

— Подорож подобалась — каже пустинник — але твої грішні діла не подобались.

— Щож я грішного зробив? — питає Ангел

- Дуже багато... От вбив ти дитину і забрав дорогу річ господареві, що нас так радо приняв. Ти не пошанував Божого Образа в хлопцях і дівчатах, ти від них відвернувся. А там хлопця втопив. А тут на мертве тіло приглядався, наче на гарну річ, тай ще поцілунком обдарував. Що добре, те в тебе зле, а що зле, те в тебе добре.

Тоді каже Ангел.

Ти не знаєш Мудрости Божої. Господар зробив добре діло і воно записане в Божій Книзі. Але з тої дитини був би розбишака великий, наробив би людям багато лиха, а батькови жалю і сорому. А діямент я кинув в воду. Без нього чоловік буде щасливий, а через нього зазнав би він багато терпіння

А хлопці й дівчата, що вони винні?

В тебе невинні, а в Бога винні, бо Бог бачить їхні душі. Це розпущені і розледащілі сини і дочки своїх батьків Людей не соромляться і на Бога не оглядаються. Їх душі і їх совісти давно померли і гниють та затроюють все кругом себе Я мусів від них відвертатися

А яка вина хлопця, що ти втопив?

- Вини не було, але він дожив би до такого терпіння, що в Бога смерти на себе просив би І людям було би з ним велике горе. А нині він щасливий

А чиє це було мертве тіло в степу, що його так пошанував? - допитується вже пустинник.

Це було тіло святого чоловіка. В людей він праведником звався, в Бога святим. Жив не між людьми, але для людий. З малку сирота, зазнав багато лиха, то й розумів чуже лихо І життя своє посвятив на те, щоби людське життя облегчати. Безбатченки-сироти коло нього виростали. Бездольних приймав З голодними послідним кусєм хліба ділився Сам терпів, щоби другим лекше було.

— А кінь?

Це довголітній товариш і помічник того святого в праведній його роботі Разом жили, разом трудилися, разом померли. Старець помер, бо час прийшов вмерти, а кінь згинув з жалю за своїм господарем. Стояв над ним голодний і серед зеленої трави згинув з голоду і розпуки І тому там, де ти бачив мертве тіло, я бачив самі дорогі вчинки, дорожші від золота, блискучіші від дорогих каменів і більше запашні, ніж всі рожі на світі.

Задумався тоді пустинник:

Тепер бачу каже він що не розумів я Присудів Божих. Я дивився на все моїми земними очима і мірав малою людською мірою. Тепер буду я в моїх осудах більше обережним

Нараз Ангел зник, а пустинник пробудився. І від того часу всім, хто приходив до нього, оповідав, як Господь відкрив йому в сні свої правди.

В.

—(†)—

НЕ ХОЧУТЬ ПОЛЬСЬКИХ КСЬОНДЗІВ.

Польські ґазети пишуть, що польських ксьондзів, які повтікали з Польщі, не хочуть приймати американські римо-католицькі єпископи. Не хочуть ними клопотатися. Навіть тоді, коли б в Америці знайшлося для них місце.

ВІД СМЕРТИ ЕП. ОРТИНСЬКОГО 25 ЛІТ.

Першим гр. кат. епископом в Стейтах був Стефан Сотер Ортинський. Приїхав до Америки 27 серпня 1907 р., а вмер 1916, отже доси від його смерти 25 літ

Рим призначив Ортинського до Америки не з доброї волі. Плян Риму був, щоби піддати греко-католиків епископам римо-католицьким, айришам. Коли ж гр кат. священики піддатися не хотіли, то рим. кат. епископи їх переслідували, а то й наганяли, як свящ. Івана Волянського. Це довело до того, що 1902 р. гр. кат. священики підняли клич: „Проч з Римом". Рим настрашився і призначив Ортинського як епископа для греко-католиків в Америці.

Але Ортинський не був самостійним епископом в повнім розумінню, він був тимчасовий епископ, або помічник дійсного епископа.

В Америці він заснував чин Василіянок 1911, дав почин до заснування „Провидіння" і видавання „Америки". Був добрим бесідником, та гр. кат. духовні не дуже були ним вдоволені.

Родився 1866 в Ортиничах, пов. Самбір, був ігуменом в Михайлівці, повіт Борщів. В Америці жив 9 літ.

—(†)—

ЩО КАЖУТЬ ПОЛЯКИ ПРО УНІЮ З РИМОМ.

Польський „Час", що виходить в Винніпеґу містить в числі з 25 березня, 1941, статтю: „Унія Берестейська чи уґода Гадяцька".

Згадуючи про заведення унії з Римом між українцями, „Час" говорить:

„Гадка привернення вірних східної Церкви на католицизм була дійсно звязана з політичним інтересом Польщі, але сама форма її здійснення була витвором Риму, або скорше його виконавців, Єзуїтів."

Отже як з наведеного бачимо, то було дві чужі руці, що розбили Українську Православну Церкву, звязавши відорвану частину з Римом.

Одною рукою були політичні інтереси Польщі отже навіть разверх інтереси не релігійні.

Другою рукою був далекий українцям Рим, що хотів поширити свою територію коштом українського народу. І якраз інструментом, що виконував пляни Риму — а тимсамим і Польщі — були Єзуїти.

Значиться - греко-католицизм є чужим твором — твором спілки: Польща-Рим. І коли поляки самі таке говорять, то вони знають, що говорять! Вони свою роботу розуміють.

—(†)—

БУДЖЕТ МОСКВИ.

В часописах появилася вістка, що буджет Москви на 1941 рік виносить 216 більйонів рублів, а прибутки обчислено на 222 більйони рублів.

Цікаво, як Москва може свій буджет на зрозумілу людям мову обчислювати. Хіба так, що, коли від 180 мільйонів невільників заберемо все, що лише можна в них буде забрати і продамо чужим краям, то дістанемо тільки чужих грошей, чи тільки чужих річей. Цеб то, що такий буджет можна означувати лише в відношенню до заграниці. В самім внутрішнім життю большевицької Росії сякий чи такий буджет не має ніякого значіння Невільник сяк чи так мусить однаково працювати і за працю дістане „прожиточний мінімум". То і все. Дістане, кілько йому дадуть, всеодно, чи буджет малий, чи великий.

Іларіон Завадюк.

В середу рано, дня 12 березня, 1941 р, сумний похід їхав містом Саскатун, коли українські самостійницькі організації і другі громадяни випроваджали на вічний супочинок учителя Іларіона Завадюка.

Покійний родився в селі Мамаївцях, черновецького повіту, в Буковині року 1884. Там він учителював в народній школі та занимався музикою До Канади прибув в році 1924 Учителював по рідних школах в Беліс, Федора, Карвел, Келґарі, Едмонтон та остаточно в Саскатуні, де вчив музики та співу в Інституті ім П. Могили та Нар Домі Всюди він відзначався як учитель української мови, музики та співу і цим здобув велике число приятелів Сам він, перейшовши важку школу дисципліни, вимагав точности і порядку від других. Музика захоплювала його Він збирав пісні, виправляв та і сам багато чого написав. Багато пісень записав та спопуляризував.

Останніх пару літ знемагав Задуха мучила його. Порада лікарів виїхати в сухіший клімат йому не придалася через брак матеріяльних засобів. Остаточно, дня 9-го березня, будучи на вечері в п Б. Панчука, де кількох сумківців, можна сказати, його вихованків, справляло йому приняття, він дістав послідний напад своєї недуги і за кільканадцять хвиль його не стало між живими.

Похорону довершив о. Ст. Гребенюк при співучасти численних друзів та прихильників покійного та його родини і представників організацій. Поминальний обід відбувся в домі панства П. Ткачуків, зараз після похорону

Як вже було згадано, найбільшим зацікавленням покійного була пісня Він же і зібрав повний альбом пісень та все мріяв, щоб їх видати для "мира цего" Смерть заскочила його скорше, як хто міг сподіватися, та гурт його знакомих має на увазі, щоб ця праця його не пропала, а щоб підприняти кроки до видання її і цим хоч по смерті постаратись о тревалий памятник для того, що все своє життя віддав для молоді і для поширення між нею української свідомости і любови до музики, пісні і до всего, що краще в життю

Рідна Батьківщина все була йому в памяти Вже в березні, пару днів перед смертю, котру він мабуть передчував, пишучи свої спомини та денник і згадуючи про свою малу донечку Ярусю, він записав такі слова: "Я думаю, що вона буде такою українкою, як лиш можу собі уявити, — а впрочім, Бог знає, як ще може бути Ярусе, одно памятай і не забудь на ці слова:

"Чи щастям дише в Тебе (грудь,
Чи сумно йдуть хвилини;
Ніколи в світі не забудь,
Що Ти дочка Вкраїни!"

Нехай же Тобі, учителю, буде легкою ця канадійська земля, на котрій Ти майже двадцять літ працював безінтересовно і з посвятою Духом своїм вітай над нашою нещасною Буковиною, в котрій Ти родився, та занеси свої і наші постійні молитви до престола Всевишнього, щоб Він вже скоро поміг визволити цілу нашу страдальну Батьківщину і щоб тоді Твої численні учні могли з більшою радістю співати Твої пісні, навіяні любовю до України та вірою в будучність.

Саскатун, Саск., 12 3. 41.

Іван Данильчук.

Згідно з бажанням покійного, товариства Саскатуну не ставили багато квітів на могилу, але зложили свої вінці в память покійного на Українську Православну Церкву в Канаді, яку то суму переслано на руки Консисторії

Жертви зложили:

Інститут П Могили	$5.31
Жін Товариство	5.00
Укр. Православна Церква	5.00
Ген. Управа СУМК	5.00
Відділ СУМК ч 1	5.00
Союз Українок	5.00
П-ство Павло Ткачук	3.00
І Горчинський	.50
П-ство Ів. Данильчук	1.00
Родина пок. І. Завадюка	5.00
Разом	$39.81
Видано на квіти, ленти та пересилку	17.81
Вислано на Укр. Прав Церкву	22.00

ПОДЯКА.

Оцим маю обовязок щиро подякувати вп. громадянам Саскатуну, як Б. Панчукові, п-тву Ткачукам, Сліпченкам, Мисакам Марусі Присецькій, Мальці Сленецькій Отцю духовному Ст. Гребенюку та всім тим що в часі похорону мого дорогого мужа були для мене потіхою та поміччю. Також дякую тим, що від часу слабости мого мужа приїздили щоб його розрадити та потішити Дякую цілій Православній Громаді за похоронну обслугу, а всім організаціям та приватним особам за зложення вінків на могилу покійного Іларіона Завадюка.

Катерина Завадюк і Родина.

ДОБРІ І ЗЛІ СТОРОНИ РАДІЯ.

Мало є нині хатів, де не було би радія Найубожший на радіо має гроші. Каже „Хочеться світових вістей почути, музики, тай діти дуже радія забагають!...

Радіо є інтересним винаходом Але на ділі радіо не є такою пекучою необхідною річею, що хата без радія не варта нічого Або що розумний чоловік без радія не може обійтися, або що без радія не можна бути розумним і щасливим

Появлялися вже в часописах думки людей, що слідили за впливом радія на життя, всі вони стоять на тім, що попри добрі сторони радіо має мабуть ще більше злих сторін.

Радіо відтягає людей від читання Чоловік почує заголовки світових і краєвих вістей і думає, що він вже знає все, що йому треба І пощо йому тоді читати часописи?

І хоч з тих вістей лише заголовки, то всеж в людей виробляєсь хоробливий апетит на нові і нові вісти Що хвиля чоловік їх слухав би, а коли нема — стає невдоволеним. Дарма, що він ані політик ані дипльомат, ані взагалі не має ніякого практичного інтересу знати зараз якібудь вісти Довідатись про них раз на тиждень було би для него вистарчаюче.

Радіо вносить в життя багато крику а крик спиняє розвій думки Бо щоби людський розум ріс, щоби думки могли розвиватися і набирати сили, то треба їм простору треба спокою.

Радіо багатьох людей доводить до того, що без крику жити їм тоді Пускають радіо до безміри і серед його крику говорять між собою Виходять далеко поза хату і лишають в хаті отворене радіо, щоби кричало Можна вже знайти аж таке диво, що цілу ніч радія не зачиняють сплять, а воно кричить І байдуже їм, чи то гарний спів, чи джез, чи теревені, чи дике виття, чи свисти та скреготи. Коби крик, а решта байдуже.

Ті, що подорожували по Росії, кажуть, що там всюди повно крику то верески агітаторів на зборах, то поуставлювані мегафони, що кричать безнастанно. Большевицькі політики стараються криками спинювати зріст людської думки і розвій розуму

Щож до дітей, то радіо є для них безконтрольною вулицею в хаті. Пускають радіо поза всі заставки і слухають. Слухають найгіршого, найбільше безвартного, карикатурного низького Словом — найнизша вулиця І вже ніщо друге їх не інтересує, ніщо друге не чіпляється — ані читання, ані робота, ані думка.

Які користи є з радія не можна лишити без обговорення Пісні користи не шкодять Але нам треба мати на увазі те що шкодить

Треба памятати що радіо в хаті не є ще ознакою культурности Декоти може бути навіть противно. Відомий випадок, де професор університету сказав що в його хаті нема радія і він за ніщо не поставив би його в своїй хаті. Йому крик непотрібний

К. П.

ПОПУСК - А ДЕМОКРАТІЯ.

Чуємо нераз висновки „Тут Америка" в тім розумінню, що тут нема, не може бути, і майже не треба ані релігії, ані ніякого морального стриму, ні морального ладу в життю Все, що забаг — роби!, це в понятті декого „Канада" й „Америка".

Але розумні англійці інакше Канаду й Америку розуміють Ось що каже один з них Бонел:

„Демократія, що любить лише розкоші і не хоче ніякої дисципліни, ніколи не зрівняється з добре здисциплінованою недемократією"

Бонел вказував, що велика часть нинішнього загалу дбає лише, щоби мати „гуд тайм"; думає лише про спорт і забави; і не хоче мати в нічому стриму — і це якраз підкопує всю снагу життя загалу. І коли таке діється, то фальшиві психольоги (знавці людської вдачі, вчені в тій области) вважають гріхом і злочином всякий стрим в людськім життю Обороняють розпуск ...І коли нарід має встоятись казав Бонел — то мусимо привернути до життя ті чесноти з яких мудрагелі вже 20 літ сміються, а то — самоконтролю, ощадність, роботячість і віддане себе на службу і славу Бога

„Демократія повинна людям показати, якими повинні вони бути, щоби бути гідними демократії Хто хоче свободи, то повинен бути її гідним Від того залежить сяка, чи така будучність народу"

„Слаба сторона деяких англійських церков я тім що забагато клопочуться тим що до них не належить. Подібні до аптики що має всего потрошки а нічого багато

„Вони справляють забави, дають трошки християнської науки, зачіпають справи політичні, мають чайні сходини; влаштовують пікники - а все те забирає багато часу й уваги, на справи нерелігійні і не дає місця ні сили широкій релігійній роботі" — Дод

Новий лад на світі не може повстати самими політичними змінами конче ще треба, щоби моральна сторона людського життя перемінилася Побіч війни, про яку говоримо всюди нині йде війна між матеріялізмом (тілесними потребами) і спіритуалізмом (духовою стороною життя) Перкінс.

МОЇ МІРКУВАННЯ ПРО ДІЕЦ. ФОНД.

Від Осьмого Собору нашої Церкви, мені як певно і всім читачам „Вістника", впало в очи що справа Дієцезіяльного Фонду нашої Церкви дістала значно ліпшу піддержку від вірних Церкви, ніж це було попередними роками В декотрих числах „Вістника" так гарно впливали збірки від членів по громадах що після них можна внести не тільки поправлення фінансового положення нашої Дієцезії але й оживлення духовного-релігійного життя

Бо й справді Собор відбувся з такою святістю і гідністю, що делегати парафій понесли між свої громади віру що наша Церква це жива звязь і кооперація між громадами з Консисторією й о Архиєпископом

В додатку нові громади прибувають і потреба нових священиків та розширення церковної роботи все те є найкращою запорукою що ворожі наклепи і затії тільки скріпили церковне життя а там і Церкву

На Соборі, одною з найважніших

справ була широко обговорена справа фінансовання потреб цілої дієцезії. Щоби Церква наша могла виконувати своє завдання вповні і задоволяти найконечніші вимоги релігійно-морального виховання своїх вірних, себто поза удержання централі, її офісу і дієцезії, будинку, друкувати молитвенники, катехизм, місійні видавництва, підручник для Недільних Шкіл, в додатку краще поставити видавництво „Вістника" і семинар, потрібно церкві що року добути бодай $10,000.00.

Якраз ця нагода, що делегати вповні довідалися про потреби в нашій церковній роботі, а навіть про наші недостачі, вплинули на поліпшення Дієцезіяльного Фонду нашої Церкви.

Я все з великою приємністю перечитував оголошені збірки на Дієцезіяльний Фонд в кожному числі „Вістника" і радів, як майже всі числа, представляли повну вкладку по 1 дол. на рік від кожного члена.

Радів я головно тому, що бачив що вже прийшов час, що вірні діти нашої Церкви стали на ту дорогу, що самі добудемо, то те будемо мати.

Коли ж під кінець року, православні українці якнайщиріше виявляли своєю любовою визначних працівників і провідників нашої Церкви, а то: о. прот. Кудрика і о. Адміністратора, я побачив, що ми добули твердий і певний грунт на якому наше церковне життя запевнене і жадної перешкоди йому не боятися.

Для доброго приміру всіх православних українців в Канаді, згадаю, як цего 1940 р. поставилися діти нашої Церкви і мойого місіонарського округа — Норт Бетлфорд, Саск.

Поодиноко мої члени, складаючи від себе по одному доларови на дієцезіяльний фонд на рік, вложили $160.00. 7 доларів зібрано дрібною колектою. В додатку громади по 1 дол. від кожного Богослужения вложать $70.00. — Разом на потреби цілої Церкви з мого округа $237.00.

В нашій Церкві є 28 місійних округів і як всі вони поставляться подібно, то на рік на загальні потреби Церкви буде $7,636.00, а це вже приблизна сума якої потреба, щоб наша вся робота могла як слід проводитися.

Покликуючись на мої парафії я не чванюсь сам і не ради хвальби моїх вірних, а тільки хочу приблизно числами показати, що любовою ширістю і свідомістю, ми підемо вперед. Хай кожний сповнить свою пайку, свій обовязок, а велика робота буде зроблена.

Маючи більше фондів, ціла наша церковно-релігійна робота, вийде в ширші рямці, покрпе більше поля, а в той спосіб буде заплата всім, що до тої великої цілм вкладали свою частицю.

З щирою любовою до всіх читачів „Вістника",

свящ. Іван Майба.

Дієцезіяльний Фонд.

(Збірка о. Е. Уяна)

По 1 дол.: Микола Терновецький

По 50цт.: Г. Дрозда, Марія Табінська, Параска Мігайчук, Г. Підзуб-[illegible]

По 25цт.: Т. Гричанюк, Софія Куцак, М. Демянів, І. Андрушко, С. Баран, М. Олійник, Параска Паряна, П. Квасніцька, Марія Мазур (Рейни Ривер), Ліна Плаксій, Домка Библяв, Г. Федик, І. Басараба, В. Осачук, Г. Бадюк, Домка Пухарська, Л. Настюк, Д. Йотик.

Дрібна колекта 1.70

МАЗЕПА, САСК.

По 1 дол.: М. Ортинський, А. Король, М. Король, П. Ягольницький, Т. Ягольницький, А. І. Ягольницький.

САСКАТУН, САСК.

Василь Буряник $5.00

ВЕГРЕВИЛ, АЛТА.

(Прислав п. А. Зварич.)

Від членів і за Богослужения $50.00

СМОКИ ЛЕЙК, АЛТА.

(Прислав п. Н. Гавінчук)

Від членів і за Богослужения $30.00

РОРКТОН, МАН.

(Прислав п. Вас. Перепелюк)

60цт: Вас. Перепелюк.

По 50цт: Ник. Гуцуляк, Петро Гупуляк.

По 35цт.: Й. Талпаш, М. Білецький, А. Іванчиско, Вол. Тур.

По 25цт: Б. Талпаш, Ів. Карплюк, П. Кендзерський, А. Білецький, Р. Скляр, І. Марчук, Мар. Білецький, Н. Будинський.

ЕТЕЛБЕРТ, МАН.

(Прислав М. П. Бурдений)

Від церковної громади 15.00

КАДВОРТ, САСК.

(Прислав п. В. Табчнюк)

За Богослужения 10.00

Збірка о. Т. Ковалишина.

Ів. Ковальчук, Росборн, Ман. 1.00

Ів. Скоморовський, " " 1.00

В. Мацйовський, Січ Ман. 1.00

Ів. Манилюк Січ, Ман. .50

Вас Гнатів, Січ, Ман. .50

СПРАВКА.

В справі Базару на дохід Укр Греко-Прав. Церкви, який відбувся 12 лютня 1941.

В звіті з висше згаданого Базару пропущено через недогляд дар Жіночого Т-ва при Укр. Прав. Церкві в Роблін, Ман. (на фармах). Даром цим були кури, які вони прислали на Базар.

Через те, що кури отримано довший час перед розігравкою, їх розпродано і гроші долучено до загальної суми, яку приніс Базар. Кошт пересилки покрив о. Т. А Горбай.

Жертводавцям щира подяка.

Комітет.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. Ковалишина.
Квітень.

5. Субота. Січ. (Сповідь).
6. Неділя. — Січ
7. Понед., Благовіщення. — Виста
12. Субота — Енгусвия, Вел. Спов.
13. Квітна Неділя. — Енгусвиа

Адреса: — Сенді Лейк.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Е. С. Уяна
Квітень

6. Неділя — Роза
7. Благовіщення — Сеньків

Всюди в суботу Сл. Божа для дітей. Сповідь і св. Причастя. техізація для дітей.

Адреса: — Толстой, Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. М. Боднарчука.
[illegible]

2. Середа, Поклони — Норквей м.
6. Неділя. — Сван Плейн
7. Пон., Благовищення — Гйен Ердер
13. Неділя цвітна — Стінен (місто)
18. Вел Пятниця — Арран (місто)
19. Вел Субота — Арран (Кобзар)
20. Неділя Воскресения Христове — Арран (місто).
21. Понеділок — Арран (Кобзар)
22. Вівторок — Дербен, Ман.

Адреса: — Арран Саск
Скринка 65

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Гліцького
[illegible]

6. Неділя. — Брендон, сповідь дітей і старших 7 год. веч. суб-
7. Понед. Благов. — Поплар Парк
13. Неділя цвітна — Ледвнг
17. Вел. Четвер — Малантон
19. Вел. Субота, свячення пасок в такім порядку:
12 год. полудне — Септон
2 год. пополудни — Тиндал.
20. Великдень — Поплар Парк
21. Світл. Пон. — Тиндал
22. Світл. Вівторок — Септон
19. Вел. Суб. — свячення пасок 12 год. полудне — Портедж ля Прейрі о. С. В. Савчук.
20. Великдень 12 ночи — Брендон о. С. В. Савчук.
20. Великдень 10 год. рано Іст Селкірк о. С. В. Савчук.
27. Неділя — Дуфрост

Адреса: 792 Логан Аве., Вінніпег.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. А. Горбая
Квітень

5. Субота. — Гренд Вю, вел. Спов
6. Нед. — Гілберт Плейнс, В. С.
7. Пон., Благов. — Дрифтінг Ривер, Вел. Сповідь.
13. Нед. Цвіт. — Роблін (фарми) Великодна Сповідь.
17. Вел. Четв., Вел. Спов., вечером Страсти Госп. — Етелберт
18. Вел. Пят. Вечірня, винесення Плащениці 2 год. попол. — Шортдейл
6 година — Роблін (фарми)
19. Вел. суб. Свячення пасок
9 година рано — Етелберт
12 год. — Гілберт Плейнс
2 год. — Дрифтінг Ривер
4 год. — Грендвю
6. год. попол Петлюра
8 год. веч. — Роблін (місто)
20. Воскресения 12 год. в ночи — Ленард
2 год. — Шелвелей
5 год. — Роблін (фарми)
8 год. — Шортдейл Сл. Божа
21. Світ. Пон. — Етелберт
22. Світ. Вівт. — Петлюра
26. Суб. Проводи. — Дрифтінг Ривер
27. Неділя. — Грендвю.

Адреса: — Роблін, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Д. Ф. Стратійчука.
[illegible]

6. Неділя — Венлав (сповідь)
7. Понед. Б. П. Б. — Рорктон (Сп.)
9. Сер. — Богдан (Сповідь)
10. Четв. — Гарденд (сповідь)
11. Пят. — Свейтер (сповідь)
13. Нед. — Велей Ривер (сповідь)
14. Пон — Ешвил (сповідь)

Адреса: Давфин, Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Є. Грицини.
Квітень

5. субота — Єлов Крік год. 8 рано великодна сповідь для дітей і молоді
6. Неділя. Єлов Крік
7. Понеділок. Благовіщення — Тернопіль
12. Лазарева Субота. — Мічем, год. 8 рано сповідь для дітей і мол
13. Нед'ля. — Мічем
16. Страстна середа — Вакав, год. 8 рано вел. сповідь.

Свячення пасок: Вел. Субота: — Мічем, год. 10 рано
Смитс год. 4 пополудни.
Алвена, год. 6 пополудни

20. Нед., Великдень — Кадворт. год. 12 в ночі
Вакав година 4. рано.
Тернопіль год. 6 рано.
Єлов Крік. год. 10 рано.
21. Світл. Понеділок. — Вакав
22. Світл Вівторок. — Смитс
27. Неділя Томина. — Алвена

Адреса: Бакс 155, Вакав, Саск

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. С. Симчича.
[illegible]

3. Четвер. — Завале.
6. Неділя. — Мирнам.
7. Понеділок, Благовіщення П. Д. М. — Мюсідора.
13. Неділя. — Кейленд.

Сповідь і св. причастя відбудеться як проголошено.

Адреса: Поч. скр. 81, Ендрю, Алта

Церковний Календар.

КВІТЕНЬ

1 В. Лазарева субота. Хриз. і Д.
2 С. Поклони. Івана мч. Сергія
3 Ч Якова Ісп.
4 П. Василія священич.

5 Н. Нед. 5 посту. Пр. Захарії
7 П. Благовіщення Пресв. Богор.
8 В. Собор Арх. Гавриїла
9 С. Св. Матрони Сол. прп. Івана
10 Ч. Преп. Стефана, Ізаріона
11 П. Марка, Кирила, преп. Йони
12 С Івана Безмол.

13 Н. Нед. Цвітна. Іпатія
14 П. Преп. Геронтія, Марії Єгип.
15 В. Пр. Тита, Амфіяна
16 С. Ізірика, Никити
17 Ч. Вел. Четвер. Йосифа
18 П.Вел. Пятниця. Мч. Агатоп.
19 С. Вел. Субота, Євтидія арх.

20 Н. Воскресения Христове
21 П. Світ. Понеділок. Іродіона
22 В. Світ. Вівторок. Євпсихія мч.
23 С. Терентія, Максима
24 Ч. Антипи, Якова
25 П. Св. Василія Парія.
26 С Артемона

27 Н. 1 Нед. Томина. Св. Мартина
28 П. Св. Аристарха Пуда й Троф
29 В Мч. Агапії, Хіонії, Ірини
30 С Симеона еп Перського

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василіва
Квітень.

6. Неділя. — Гленкон
7. Пон. Б. Пр. Д. М. — Тірієн
12. Субота — Ту Лейкс
13. Квітна Неділя — Довнінг
13. Квітна Неділя. — Вечірня по полудни — Стрий
14. Пон.. Марії Єгип. — Стрий
15. Вівторок. — Сенді Репідс
16. Середа. — Біг Медов

Всюди Сповідь великодня

Устав Церковний.

[illegible]

2. Середа. — Поклони.

6. Нед. 5 Посту. Гол. І. Утр. Єв Лук. В: 28—36; Літ. Василія Вел. Ап. жид. IX: 11—14. Єв. Марка 10: 32—45. Ісус каже, що з ним станеться. Яків та Іван: Хочемо сидіти побіч Тебе

7. Понеділок. Благовіщення Пресв. Богородиці. Утр. Єв. Луки І: 39—49 і 56. Ап. жид. II: 11—18. Єв. Луки І: 24—38.

13. Нед. Цвітна. Всеночне. Утр. Єв. Мат. XXI: 1—11 і 15—17. Посвячення лози. Літ. Ів. Зол. Ап. Филип IV: 4—9. Єв. Ів. 12: 1—18. Ісус віздить до Єрусалиму. Марія помазує ноги Ісуса

17. Вел. Четвер. Літ. Вас. Великого з Вечірнею. Ап. І Кор., XI: 23—32 Єван Мат XXVI: 2—20; Ів XIII: 3—17; Мат XXVI: 21—39; Лука XX 42 45. Мат. XXVI: 40—75 і XXVII: 1 2. Вечером Страсти.

18. Вел. Пятниця. Царські Часи. Літургія не правиться. По полудни Вечірня і Винесення Плащениці.

19. Вел. Субота. Літ. св. Василя Великого, з Вечірнею. Ап. Рим. VI: 3—11. Єван. Мат. XXVIII: 1—20 — Ісус являється жінкам і другим.

20 ВЕЛИКДЕНЬ. Великодна Утреня. Літ. св. Ів. Золотоустого. Діяння І: 1—8. Івана І: 1—17. — Вечірня в усіх ризах. — Христос СЛОВО

21 Великодний Понеділок. Служба як на Великдень. Діян. І: 12—17 21—26 Єван Івана І: 18—28. — Питають Івана: Чи ти Христос?

23. Великодний Вівторок. Служба як на Великдень. Діян. II: 14—21. Єв. Луки XXIV: 12—35. Ісус на дорозі до Еммауса.

ЄВАНГЕЛІЇ НА СТРАСТЯХ.

1 Іван 13: 31 до 18: 1.
2 Іван 18: 1—28
3. Матей 26: 57—75.
4. Іван 18: 28—19: 16
5 Матей 27. 3—32
6 Марко 15: 16—32
7 Матей 27: 34—54
8 Лука 23 32 49
9 Іван 19: 25—37
10 Марко 15: 43—47
11 Іван 19 38—42
12. Матей 27: 62—66

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3696
WINNIPEG, MAN.

РІК XVIII WINNIPEG, MAN., APRIL 15th, 1941 ВИННІПЕГ, МАН., 15-го КВІТНЯ, 1941. ЧИСЛО (364) 8

ХРИСТОС ВОСКРЕС! — ВО ІСТИНУ ВОСКРЕС!

Воскресения Твоє Христе Спасе, Ангели оспівують на небі, і нас на землі вчини достойними чистим серцем Тебе славити!

Христос воскрес із мертвих смертю смерть подолав, і тим, що у гробах, життя дарував!

Воскрес Ісус із гробу, як і пророкував і подав нам життя вічнеє і ласку великую!

Христос воскрес із мертвих смертю смерть подолав, і тим, що у гробах, життя дарував!

ЄВАНГЕЛІЯ НА ВЕЛИКДЕНЬ (Св. Івана, І: 1-17).

У почині було Слово, й Слово було в Бога, й Бог було Слово.

Воно було в почині у Бога.

Все Ним сталося; і без Него не сталося нішо, що сталося.

У Йому життя було: й життя було світлом людям.

І світло у темряві світить, і темрява Його не обняла.

Був чоловік посланий від Бога, імя йому Іван.

Цей прийшов на свідкування, щоб свідкувати про світло, щоб усі вірували через него.

Не був він світло, а щоб свідкувати про світло.

Було світло правдиве, що просвічує кожного чоловіка, що приходить на світ

На світі був, і світ Ним настав, і світ Його не пізнав.

У своє прийшов, і свої не прийняли Його.

Котрі ж прийняли Його, дав їм власть дітьми Божими статися, що вірують в імя Його:

Що не від крові, ні від хотіння тілесного, ні від хотіння мужеського, а від Бога родилися.

І Слово тілом сталося, і пробувало між нами (й бачили ми славу Його, славу, яко Єдинородного від Отця), повне благодати і правди.

Іван свідкує про Него, й покликував, говорячи: Це той, про кого казав я: За мною грядущий поперед мене був; бо перш мене був.

І з повноти Його ми всі прийняли й благодать за благодать.

Бо закон через Мойсея даний був; благодать і правда через Ісуса Христа сталася.

ВЕЛИКА ХРИСТІЯНСЬКА СВІДОМІСТЬ.

Приходить час Великодня і кожда громада рада би мати бодай посвячену Паску, коли вже не буде на самий Великдень в них священика.

А Богослуження на Великдень кожда громада хотіла би мати — хоч це неможливе. На те треба, щоби кожда громада мала лише для себе одної священика. Та де можливе, то священик відвідує по черзі кілька церков, править Великодну Утреню, а вже в послідній церкві править Службу Божу.

І хоч святять Паски в Страстну Суботу, Пятницю, або й Четвер, то все ж знайдуться громади, що будуть святкувати Великдень без посвяченої Паски. Не по своїй вині, ані не по вині священиків, а просто тому, що годі.

Думка про такі громади пригадала мені подію з понад 30, або трошки менше, ніж 40 літ. І той давний спомин я передам їм — і на добру науку, і щоби пригадати їм, що вони не такі позабуті, як може декому здаватися. Щоби запевнити їх, що є їх брати, які про них памятають і посилають їм з Великим Святом щире „Христос воскрес!"

Було це в перших літах мого приїзду до Канади, перед несповна 40 літами. Околиця, де я приїхав, звалась О., нині Т

Української Православної Церкви тоді не було, а була греко-католицька. Тай та від нинішної греко-католицької богато ріжнилася. Слово „католик, католицизм" було мало значучим іменем. Тоді кождий греко-католик сміло говорив: „О, таж ми всі були колись православними". Греко-католики тоді православія не цурались.

Церкви по околицях скоро будувалися. Всадовились люде, оглянулися, забезпечили себе трошки і церкву будують.

Та хоч були церкви, то священиків було дуже мало. Не то на Великдень, але минав рік, другий, а може й третий, що священик в околицю не заїздив. Отже в найконечніиших справах люде вдавалися до ріжних чужих священиків, оскільки могли.

В тих часах кожда майже околиця мала дяка, або і двох. Не було священиків, але були дяки. І в околици, про яку говорю, дяки правили Богослужения (Утреню або й Вечірню) кожної неділі і свята. І всі люди на такі Богослуження приходили мабуть навіть щиріше і дбаліше, ніж йдуть нині на Богослужения, коли є священик. Тоді було так, як повинно би і нині бути.

І в околици, в якій я жив, дяки правили кождої неділі і свята. А на Різдво чи Великдень правили раньше, так як наш предківський звичай велить.

Паски люде пекли, баби, перепі (пасочки) — писанки писали (як тоді вміли), або галунки красили, але до церкви святити не несли. Священика ж там не буде, отже не буде кому посвятити.

Та був в тій околиці оден чоловік, Михайло С., чоловік неписьменний, не дуже бувалий, але — як нині я розумію — з великою християнською свідомістю. Чоловік, що в релігійним питанню руководився своїм здоровим розсудком більше, ніж ціла громада.

Як я сказав — люди не несли до церкви паски, бо хто посвятить?. А Михайло ніс Як бачу його нині — несе завязану в біле полотно велику миску, чи яку там посудину до церкви. Люди їдуть і не везуть нічого, а він пішки йде і несе. Приніс, поставив в церкві, вислухав Великодну Утреню, а там бере своє „свячене" і несе до дому.

Людям це впадало в очи, говорили про те, ставились до Михайлового поступовання поважно, однакож не знайшовся ніхто, що Михайла наслідував би. І коли нині я це пригадую, то дивно мені, що як то тяжко людям піти навіть за найкрасшим приміром.

Знов же, що до Михайла, то яка велика була в нього християнська свідомість, яка велика віра, яке велике почуття обовязку! Роби ти, чого ціла громада не робить; робити перед очима цілої громади те, що може бути навіть докором громаі, що можуть брати на сміх — це велика християнська свідомість. Така, як була в перших віках християнства.

Нераз пригадував я цю подію, пригадував мого знакомого Михайла і завсігди в почуттям великої пошани. Це такий вчинок, що сам собою кождому з нас каже: „І ти так роби! Роби так, то люде будуть до тебе з пошаною ставитися!"

Тай не тільки це. Я твердо вірю, що Михайло оден з цілої громади мав дійсне свячене. Дорозше, красше, величавійше, ніж другі.

Бо уявімо собі: не було священика, однакож Михайло уявляв собі, що там, де люди на молитву зібралися, де співають „Христос воскрес" — там є присутний Той, чие Воскресення люди прославляють. І він, Михайло, приносить Святий Великодний Хліб, Паску, ставить його на святім місци, де Христове Воскресення так врочисто спомнається; ставить з тою вірою, що воскресший Христос поблагословить його хліб. Хіба не заслужив він того, щоби Син Божий простягнув свою руку над принесеним хлібом?

Це з боку глибокої християнської віри. А з боку народного який рівнож великий вчинок! Яке почуття народного обовязку! Коли Михайлів батько, і дід, і прадід, і прапрадід несли на Великдень Паску до церкви, то він — їх потомок — мав би занехати їх великий звичай?

Зберіть ви разом все те, а стане вам ясно — і велика християнська свідомість чоловіка, і та наука, що з його поведення випливає. А та наука велика і коротка: „Робіть і ви таксамо!" Робіть, а зрозумієте, який великий, який святий, який величавий вчинок ви творите! І перед Богом і перед своїм народом!

Передав я вам оцей гарний спомин на добрий примір, тим, що не зможуть мати свяченого, на науку, і також щоби згадати і мого гідного знакомого. Приймить це від мене, як святочну писанку, а з нею щире братне

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

В. К.

КАРАЮТЬ БУКАМИ.

В Стейтах в декотрих місцях карають буками. Недавно в тюрмі в Вилминґтон, Дел. шістьох вязнів дістали разом 240 буків, кождий по 40. Давніше давали одному нераз навіть по 200. За битими було багато рабунків і крадіжей. Ріжні ріжно пічас биття поводилися, а один 27-літний, Чешір, не дуже буками клопотався.

СВЯТА І ТАНЦІ.

Як тільки надходять Різдвяні, або Великодні Свята, зараз на чергу приходить питання про танці.

Ще свята не минулися, а молоді вже рвуться заводити танці. Кажуть:

— От анґлійці завсігди танцюють, навіть в Великодну пятницю.

— От старші кажуть, що в їх селі в старім краю в Свята танцювали.

— От в Канаді вже було таке, що в тій і тій околиці на саме Різдво, на самий Великдень танцювали.

— От десьтам хтос в день свою матір поховав, а вечером так витанцьовував, аж відгомони йшли...

Отже для таких неважне слово батька-матері, не важний закон Церкви, не важний голос здорового розуму, не важне почуття власної гідности — ніщо з того не важне, але дуже важним є те, що чужі люди танцюють і важним є те, ще крайно темні українці танцювали чи в старім краю, чи тут.

Танці не є ознакою культурности. Не є ознакою розуму. Танцювати можна і без голови, коби ноги здорові.

По тім, кілько молодіж якого народу танцює, можна судити про його розум і культурність взагалі. Порожнійша голова — більше танців. Аджеж треба чимсь порожнечу заповнити.

Дійсно розумний, дійсно культурний молодий чоловік навіть в мясниці не рветься за танцями. Він вільний час старається заповнити розумними справами. Він вважає себе громадянином, отже й поводиться як громадянин, а не як хлопчисько зі збіговиска

Закон Православної Церкви каже, **що танці не повинні бути від початку Пилипівки до Йорляну і від Неділі Мясопустної до Неділі Провідної (Томиної) включно.** Значиться — і в Томину неділю танці ще не повинні бути.

І за тим стоїть також здоровий розум, стоїть поклик культурности, стоїть почуття власної гідности, як українців і як православних. І як поважних синів і дочок своїх батьків /

Що ж до тих, які десьтам танцювали, коли не були повинні — то це вони кидали під ноги свою особисту гідність і свої святощі і нівечили їх своїми ногами. Самі себе нівечили. Так їх треба розуміти!

РИМСЬКА ЦЕРКВА — ІТАЛІЙСЬКА.

Християнство починалося на Сході. Там жив Христос, там найбільше праці поклали Апостоли. Там клалися перші основи християнства. Там відбувалося перших сім Вселенських Соборів. А Римська Церква повстала пізнійше, дочка Східної Церкви. Ще в 3-ім віку в Римі правилося Богослужения грецькою мовою.

Нині Римська Церква оббирається за провідницю для цілого християнства наділі є вона лише Італійською Церквою.

Папа і кардинали, то провідна сила Римської Церкви — отже хто ті кардинали? Хто папа?

Папа Італієць.

З 54 кардиналів 30 є італійці, а решта 24 з інших народів. Французів є 5; німців 3; Еспанія і Стейти мають по 2; а дальше бельґієць, поляк (Ґльонд), чех, анґлієць, ірляндець, мадяр, португалець; сирієць, канадієць, бразилієць й арґентинець.

Значиться — провід Римської Церкви в руках групи 31 італійців.

ПРАВОСЛАВНИМ І ГРЕКО-КАТОЛИКАМ.

Коли кажемо „греко-католикам", то маємо на гадці всіх греко-католиків. **Бо вони є природною частею всего українського народу, співластителями Української Історії, Культури, Церкви.** Бо греко-католицька Церква це та Українська Православна Церква, яку **завів Володимир Великий на Україні. Тільки поневолена чужими.**

Ріжниця між греко-католицькою, а православною Церквою не в **Церкві, а в папі.** Але ж папа не є ані Церквою, ані Релігією, ані Божою постановою, ані справою українського народу. Христос папів не постановляв.

Про папство не згадує ап. Павло. Папства не признавали перші Вселенські Собори, не признавали святі, як Золотоустий, Августин і другі. Сам ап. Петро про своє папство не згадував. Визначні католики, як прим. еп. Штросмаєр, не признавали папства Божою встановою. Тай папи не поводяться, як Петрові наслідники і Христові заступники.

Отже, яке папство, така з ним „унія". Греко-католицизм заводили чужі. Греко-католицизм, це твір чужої політичної руки, як про те ясно писав 1926 року грекокатолицький священик Г. Костельник (у Львові) в книжочці: „Нова доба нашої Церкви".

Це ми зачіпаємо тут мимоходом, але подрібнійше про те і подібне може читач довідатися з книжки „Чужа рука".

„Унія" була клином, що розбивала українців. Заводили „унію" і зараз намовляли греко-католиків: „Ненавидь православного українця, бо він твій ворог". І така намова йде до нині.

Коли чуємо: „Проч з Православієм! Проч з Автокефалією! Не сходіться з православними, не читайте їх книжок і ґазет, не слухайте їх проповідей!... то це не що інше, як: **„Пусьціць Русіна на Русіна".**

Православний українець ворог... Але ті самі не кажуть: Не сходись з мадяром, поляком, французом, бразилійцем... Це все товариші! „Світло" навіть хвалиться, що на новокалендарне Різдво в церквах були поляки. Рідні!

Засадою давної римської політики було: „Поділи — а тоді запануєш". Отже й „унія" була тим клином, що ділила українців і ділить, щоби чужі скорше запанували.

Для розумного греко-католика і православного може бути лише такий висновок: **Хто веде до того, щоби українець українця ненавидів, а з чужими єднався — той є ворогом цілого українського народу!**

В „Будучности Нації", ч. 7, 1941, в статті „Потреба одного авторитету", говориться, що коли в важних справах треба всім українцям стати разом, то виходить шарпанина. А це тому, що нема одного для всіх авторітету. Каже „Будучність Нації":

.. **„Коли б ми мали один, всіми признаний, загально поважаний і неоспірний авторитет в Канаді** — того не було б.

(Він) видав би рішучий осуд в спірних справах, одним казав би усунутись, іншим змовчати..."

Розумна думка! Треба одного авторитету, **та треба й одного загалу!** А щоби він був, то треба накликати: Українці, сходіться, радьтеся, порозумівайтеся, не вважайте себе ворогами, а те дасть вам одну силу, один провід, один авторітет...

„Будучність Нації" такий авторітет вже має, бо каже:

„Такий авторитет в нас був і є! **Таким авторітетом для нашого народу був і є український католицький епископ Канади,** що нераз сказав своє рішуче слово. Але—! Не треба було того авторитету підривати, не треба його понижати"...

Це вже неясна мова. Про українського **„епископа Канади"** ми не чули. Є прим. еп. Ладика, тільки ж він є мабуть **„епископом Абидосу".** А знаємо, що оден Абидос (місто) є в Малій Азії, а другий був в Єгипті, отже еп. Ладика є епископом Азії, чи Африки.

І для українців він є тут лише епископом далекого Абидосу. Отже епископом, якого чужі українцям „абидосці" поставили епископом і призначили, щоби був в Канаді помічником дійсного (але невидимого) епископа, або прямим робітником „абидосців".

Зрозуміле, що еп. Абидосу не може бути авторитетом для українського народу. Він може знати українську мову, може походити з української родини — **але від авторітету більше вимагається. Він мусить на 100 процент належати до тих, які мали би вважати його своїм авторитетом.**

А тут.., Чужі назвали Ладику „епископом Абидосу", чужі його поставили, чужі дають йому прикази, чужі вимагають від нього звітів з роботи між українцями... Отже хто є авторитетом: еп. Абидосу, чи ті, від яких він залежний?

Це в такім випадку, коли б „Будучність Нації" мала на гадці еп. Ладику.

Таке було і з еп. Будкою. Він був **епископом Патари,** отже також міста в Малій Азії.

Тай ані еп. Ладика, ані еп. Будка великих рішучих слів не сказали. Отже годі вгадати, хто це той **„епископ Канади",** який мав би бути авторитетом для всіх канадійських українців.

Коли бесіда про оден авторитет і лад, то його треба найперше католицькій церкві. В ній нема ані авторитету, ані ладу. От приміри:

Папа оголосив 1923 р., що Йосафат Кунцевич є спеціяльним заступником Польщі, **отже польським святим.** Тому і „Йосафатову свічку" папа післав полякам, а не українцям. — Знов же греко-католицький провід голосить українцям, **що Кунцевич є рідним українським святим.** Отже чия правда? Коли папа правий, треба би за ним потакувати. Коли ж ні, тоді треба голосити: „Бачите! Папа забирає нам рідного святого і дає полякам". А то ані папа з тими, ні ті з папою не сперечаються. А ти українче будь з того мудрий!

Недавно „Світло" і „Будучність Нації" накинулись на митр. Діонизія, що правив по українськи. А знов „Українські Вісти" (також католицький часопис) кажуть, що **„лучше пізно, ніж ніколи",** цебто, що Діонізій зробив добре діло, хоч і пізно. Чи така розбіжність серед греко-католицького проводу є ознакою в них ладу?

Епископ Будка був надрукував тайні „Правила", як священики мають провадити греко-католиків до костела, а в голос говорилося що друге — чи це доказ, що тоді українці мали авторітет?

Хотів еп. Будка зібрати між українцями 350,000 доларів для колеґії в Йорктоні, на тій основі, що це українська колеґія, а потім виявилося, що це на 100 процент власність чужих. Чи це ознака авторитету й ладу?

Писав „Канадійський Українець", що православні українці сякі-такі, а пізнійше („Спростовання", 30,-го травня 1928) признався, що писав проти православних неправду. Чи така робота веде до одного авторітету і ладу?

Пише „Будучність Нації": „Проч з Православієм! Проч з Автокефалією!" — чи це веде до ладу?

В 1930 році римо-католики роблять погроми по греко-католицьких селах; греко-католики тікають, як перед татарами — чи це показує, що в католицизмі є оден авторитет і лад?

Цілком недавно католицька Мадярщина вистрілювала греко-католиків за те, що хотіли бути господарями в своїй хаті.— чи це той лад й авторитет, який „Будучність Нації" має на гадці?

В Бразилії римо-католики переслідують нині греко-католиків..

І так довгим-довгим ланцюхом. Вздовж безавторитетність і нелад навіть між тими, що другим закидають нелад і безавторитетність. Таким можна сказати:

Покажіть, що в вас є лад; дайте відчути українському життю, що в вас є лад, а тоді буде і авторитет і лад!

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В ЕВРОПІ.

(За америк. часописами).

В Холмі істнує українська ґімназія. Директором є М. Бідик, катехитом о. Барщевський. Трудноші є з удержанням незаможних учеників. Арх. Іларіон оголосив, що для двох найкрасших учеників є призначена стипендія (грошева поміч) — „Стипендія архиепископа Іларіона".

Назад в руки українців переходять православні церкви, що доси були в чужім посіданню. Недавно перейшли церкви назад в українські руки в таких селах: Горишів - Польський, Вербовичі, Сіллище, Спас, Депутятичі-Руські, також Віща й Замок Білгорайського повіту.

Українська свідомість росте і поширюється навіть в селах, що майже відорвані від українського світа. В пов. Янів-Люблинський є православна парохія Отроч, та греко-католицька парохія Дубрівка — нині тут провадиться українська робота, Є чотири селі в Люблинському повіті, висунені між поляків, і там є українські кооперативи, є й інші товариства. Тай по інших, доси приспаних селах, українство оживає.

В Грубешові на Холмщині 26 і 27 грудня 1940, відбулася конференція духовенства, дяків і церковних старостів (старших братів). Були виголошені реферати, по них були дискусії. Зібрані також сповідалися і причащалися.

В Холмі має повстати Українська Духовна Академія.

В селі Дмитровичах, окруженім польським елементом, будують Церкву, завдяки праці о. Білинського з Заміхова. Українців тут одна трета населення. Село бідне, але зі зростом свідомости росте праця.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

АРХИПАСТИРСЬКЕ ВЕЛИКОДНЄ ПОСЛАННЯ.

Відвічна Істина Божа зявилася в тілі Богочоловіка, жила поміж людьми, вчила їх, вознеслася на хрест страждань і померла, але на третий день воскресла. Слава Воскресенію Її.

Христос Воскрес!

Мої Отці Сопастирі і діти Рідної Церкви!

Стрічаємо ми цього року Воскресіння Господнє в обставинах незвичайних. Людство в кривавих війнах, в новому божевіллю самонищення. Яке особливе для нас значіння набуває свято Воскресіння Господнього в цих так жахливих обставинах?

Треба вглибитися в те, чим є в дійсності Воскресший Господь і перед нами розкривається глибше розуміння теперішних часів і глибше розуміння Воскресення Господнього.

Воскресший Господь лише на короткий час явився й пожив з людьми в образі, в тілі Богочоловіка Ісуса Христа. Повсякчасно і предвічно Він — Слово Боже, що ним сотворений і живе світ, те Світло Боже, що просвічує кожного чоловіка йдучого в світ, щоби пожити в ньому. Благовісти про це, благовістя від Іоана якраз на Великдень читається в наших Церквах. Це є благовістя про Христа, як про Слово, що ним сотворений всесвіт, як про Світло нашого глибинного, духовного життя.

Перед своїм вознесенням Господь сказав Апостолам, а через них і нам: „Ось Я з вами по всі дні до кінця світу, Амінь" (Мтв. 28: 20). Він з нами як Світло, що просвічує нас. Будучи так з нами Він ділить з нами долю нашого життя.

Людство нині в жахливій борні. Численні народи поневолені. Життя й свобода їх подоптані. Поміж ними, поміж тими поневоленими і так подоптаними народами, один з найбільш нещасних — наш Український нарід. Це Христос в людстві, в тих народах, в нашому Українському народі, в кожнім і в кожній з нас переживає своє чергове розпяття.

В тілі Богочоловіка Христос пережив розпяття на хресті з дерева. На цему хресті тілом Богочоловіка Він помер. Тим же тілом чоловіка, Він, будучи невмерущим Богом, воскрес.

В розумінню предвічному, в розумінню всюдисущости, Христос, як Слово Життя, Христос, як Світло вічної Премудрости розпинається особливо болюче в теперішнім часі кривавих війн, цього божевілля самонищення. Це Він — Христос допчеться, поневолюється, опльовується, переносить побиття, кривавиться в сучасному скривавленню життя людства.

Але Христос воскрес. Вічна Сила Божого Слова, Вічне Сяйво Божої Премудрости і в життю людства не можуть бути остаточно знищені. Вони будуть мати Своє славне воскресення.

Святкуючи тепер, в так важних обставинах Воскресения Христа, піднесімось до вищого розуміння Христа в життю людства, в нашім життю. Будемо вірити: Вічна Істина — Христос, Вічна Любов — Христос дочекаються Свого Воскресения в життю людства, в життю нашого народу, в життю кожного і кожної з нас.

Коли воскресне так Христос в нашім життю, в життю народів, тоді висушаться слези подоптаних, поневолених, перестане плисти кров божевільно, в засліпленню злоби пролята.

Всюди тоді, і в нашому народі, знов залунають радісні пісні прославлення Воскресшої Правди і Любови. Христос воскрес після розпяття. „Третий День Воскресіння" мусів мати перед цим муки розпяття. І Христос в людстві не може уникнути тих мук розпяття. Надто велика гріховність людства. Надто жахливий розгін злоби його. На хресті тієї злоби і гріховности тепер розпинається Христос, але вірмо: прийде час Він воскресне. Нехай така віра осяє нашу теперішню радість спомину й святкування Христа, що воскрес в тілі Богочоловіка. Будемо жити такою вірою, а в ній знайдемо силу пережити теперішні часи розпяття і дочекатися славного Воскресення Господа таки в життю нашому, в життю націй і народів, в життю Українського народу.

Христос Воскрес! Він назавжди вмерти не може. Він завжди невмерущий, бо він Вічний Бог. Він невмерущий і в нас. Вірмо в це і нехай радість свята Воскресіння Господнього, радість Великодня буде глибшою і повнішою в нас!

З ласки Божої волею Церкви
Архіепископ Американський
і Канадійський

ЮАНН ТЕОДОРОВИЧ.

—(†)—

ВЕЛИКДЕНЬ ОСНОВА ПОДВИЖНИХ СВЯТ.

ПРИНЦИП САМОСТІЙНОСТИ.

Східна Церква має двоякі свята — „Подвижні" і „Неподвижні", цебто рухомі і нерухомі. Подвижні бувають раз скорше, раз пізніше; неподвижні бувають завсігди в оден час.

Головним Подвижним Святом є Великдень. Від Великодня залежить, коли починається Великий Піст, коли буде Вознесения і Зелені Свята.

Христове Воскресения належить до найважніших подій в життю Христа. Коли Христос воскрес, то дав доказ, що він Син Божий. Каже ап. Павло, що Коли б Христос не воскрес, то даремна була би вся наша наука.

Тому, що Христос воскрес в неділю, встановлено Неділю днем святим, з окремою постановою, що кожда неділя має бути посвячена памяти Христового Воскресения. Звідси неділя по церковному називаєсь „Воскресения". І тому на Утрені кожної неділі читається Воскресні Євангелії.

Але неділя, коли Христос воскрес, мусіла стати головним Святом Христового Воскресения. А що Христос вмер в часі жидівських свят Пасхи, то виходило, що треба би святкувати Христове Воскресения разом з жидами.

Однакож християне стали на тім, що вони инші, ніж жиди. Що християнство, це вже новий світ і новий лад, і тому він мусить все своє мати.

Відповідно до жидівської календарної рахуби жидівська Пасха буває раз скорше, раз пізніше. Отже, щоби не зійтися з жидами в святкованню Великодня, християни встановили такий календарний лад, що Великдень пересуваючись, з жидівськими святами не зійдеться. Так в цім місци відгородили вони себе раз на завсігди від старого ладу.

Нині нам видно, що основники християнства дуже подрібно розуміли, яка велика сила міститься **в принципі** (в законі, в основі) **окремішности і самостійности.**

Коли розділюєсь гурт, який не повинен би ділитися, то виходить ослаблення; коли ж різко віддіюєсь те, що оправдане відділюватись; що повинно завсігди бути окремим; що повинно самостійно рости своєю силою — то різко відділившись, воно створює твердий грунт для свого існовання.

Тому достроювания себе до других, це нерозуміння закону самостійности. Бо самостійність не знає такого, як достроюватись до когось. Тільки раби достроюються до бажань своїх панів. Отже коли самостійний починає до других достроюватись, то знак, що він зрікається самостійности. Він переходить під чуже панування.

Церковна Історія каже, що ап. Павло був тим, що раз на завсігди відділив християнство від жидівства. Він поставив на другорядне місце жидівські найважніїші справи, а на їх місце поставив справи нові — і тоді стало ясно і жидам і всім, що християнство ніяк не йде впарі з жидівством, отже є самостійною будівлею.

Розуміючи силу закону самостійности, християни почали в усім відділятися від других і ставити ціле своє життя на самостійний грунт. Почали будувати свій самостійний світ, не оглядаючись на нікого.

І так ап. Павло виголошує: Обрізання ніщо і необрізання ніщо, але хоронення Заповідей Божих. Це рівналося повному легковаженню того, що в жидів належало до найважніїших справ.

Християни починають святкувати свій власний семий день — Неділю, отже так встановляють свій власний календар, свої власні святковання.

Апостол Яков складає найважніїше Богослуження для нової самостійної Християнської Церкви — першу Службу Божу, показуючи тим, що Християнська Церква, як самостійна, мусить мати свої окремі самостійні Богослуження.

А вкінци своє найважніїше свято — Великдень — християни так відокремляють, що не тільки принимають для нього інший зміст, ніж мала жидівська Пасха, але пильно дбають, щоби не святкувати його разом з другими, але самостійно.

Не будь того розуміння закону самостійности, яке перші християни мали, а християнство було би скоренько загубилося в жидівськім та поганськім світі.

А треба окремо підчеркнути, що християнство також різко відокремлялося і від поганства. Через те погани християн переслідували. Хотіли примусити християн, щоби ті до поганського ладу достроювались. Але своєї самостійности християни не зрікалися. І тому пропало поганство, а християнство встоялося.

Значіння самостійности не розуміють нині ті, що годяться змінити свій церковний календар, а в ним і Церкву, щоби так до чужих достроюватися і так здобути вигоди і полекші.

Шукання вигод не є принципом — це порожнеча. Брак всякого принципу. Це хід по лінії найменшого опору, що міняє принципи за вигоди.

Принцип не знає шукання вигод. Він заставляє до праці, до жертви, до витревалости, до самовідречення. Накладає обовязки. Отже лише принцип має все те, чим все велике будується, чим великих цілей досягається. Христос проповідував принципи, а не вигоди.

Християни відокремлюючись відразу напотикались на невигоди. Але вони знали, що верх труднощей треба поставити велику працю, а труднощі переможеться. Треба взяти Хрест і витревало нести, щоби дійти до Слави.

Великдень — це якраз свято перемоги принципу над порожнечею. Правди над неправдою. Праці над неробством. Витревалости над податливістю. Самостійности на рабством.

—(†)—

ОБХІД З ПЛАЩЕНИЦЕЮ.

Дуже величавим і важний є обряд обношення Плащениці кругом церкви в Страстну (Велику) Пятницю і покладення її посередині церкви для почитання вірними.

Плащениця, це образ, на якім намальований Христос в гробі. А краями образа написано:

„Благопристойний Иосиф з Хреста зняв Пречисте Тіло Твоє, плащеницею чистою обвив і пахощами у гробі новім покривши, положив."

Саме слово „плащениця", це те саме, що плат, або полотно, яким обвивали померших.

Щоби зрозуміти значіння і величність того обряду, поставмо собі перед очи похорон поважного члена родини, або поважного громадянина. Як поважно такий похорон відбувається: в домі, де тіло померщого лежить, ставлять Хрест, світять свічки, вкривають тіло помершого гарним покривалом, читається Псалтир... А люди приходять, відвідують. Коли ж час брати тіло до церкви і на цвинтар, то всі, хто може, відпроваджають його, несучи домовину коли не цілу дорогу, то бодай частину. Це „послідна прислуга", послідна пошана для помершого. І з пошаною дивляться навіть посторонні люди на такий похоронний похід.

А тепер перенесімось в час перед майже 2000-ми літ. Якою великою журбою була прибита тоді Мати Ісусова, Марія, а з нею Апостоли та всі тодішні християне, цілий час, від Оливного Городу аж до смерти на Хресті. А потім з якою дбалістю вони знимали з Хреста Святе Тіло свого Спасителя, обвивали, намащували пахощами і несли до гробу. Який це мусів бути величавий похід! Які святі почування були тоді в кождій души! Певно, що не було тоді ані одної особи з вірних, що не брала би участи в похороні.

А щоби ту велику хвилю безнастанно зображати перед дальшими поколіннями вірних, Свята Церква встановила обряд Плащениці — Похоронний Обряд на спомин Похорону нашого Спасителя.

І щира християнська душа розуміє гідно цей обряд, як велику святу справу. Це ж память смерти Того, що добровільно вмер за добро кождого і кождої з нас, за добро всіх людей. І розуміючи йде разом з вірними за Плащеницею, пригадуючи ті великі події, що перед 2000 літами діялися.

Загальний Обряд Плащениці такий: Після Вечірні в пятницю виносять Плащеницю. Святий образ бере чотирох людей й обносять три рази кругом церкви, з хоругвами, Хрестом і піснями. Опісля кладуть на приладженім посередині церкви столі. Кругом обставляють свічками і лямпами. А вірні з поклонами цілують Святу Ікону.

Де це можливе, там церкви не зачиняють ні в день, ні в ночи, аж до Великодня. Тоді по черзі міняються ті, що день і ніч сторожать коло Плащениці. А люде приходять, з молитвою відвідують Плащеницю — кому можливе, то і два рази в день. Так, як відвідували б тіло дуже близької їм особи з рідні, або [illegible].

На Великдень рано Плащеницю забирають і кладуть на престіл. І тут є два звичаї: оден, що відразу Плащеницю ховають і тоді обходять церкву без Плащениці, а другий, що обходять з Плащеницею, а тоді заносять на престіл. Про ті два звичаї бували спори — декто каже, що ніяково нести Плащеницю при співі „Христос Воскрес". Однакож обхід з Плащеницею на Великдень красший, величавіїший і близший людській души. Й не суперечить воскресенню. Коли при співі „Христос Воскрес" може Плащениця бути на Престолі, то чому не можна її обносити?

Якраз таке обношення є величавим зачінченням Похоронного Обряду, над яким воскресшою силою підноситься вже пісня про Воскресения. Немов говорить: „Той, Якого похоронний образ ми несемо, вже воскрес!"

Отже обряд з обношенням Плащениці на Великдень величавіїший і релігійним змістом богатіїший.

ПРО ЗНАЧІННЯ АРТОСА.

Між обрядами Великодних Свят є оден обряд — благословення і роздавання Артоса.

Обряд цей такий: на Великдень при кінци Служби Божої, священик кладе на аналої (столі серед церкви) окремо на те приготований хліб, поблагословивши його окремою молитвою і покропивши свяченою водою. На хлібі може бути зроблений Хрест, або покладений образець Христового Воскресения. Хліб той лежить там цілий тиждень, а в суботу, або аж в Томину неділю з молитвою його священик знов забирає. Відтак його „роздроблюють" і по Службі Божій священик роздає його вірним.

Хліб той звуть „Артос". В мові грецькій „артос" означає квашений хліб, особливо пшеничний.

Цей обряд встановлений на спомин кількох подій, що були в послідних днях перебування Спасителя на земли. І так:

Сидячи при Тайній Вечері Господь наш навчав учеників і передав їм святе Таїнство Тіла і Крови своєї під видом хліба і вина, наказуючи: „Робіть це на мій спомин"

Першого дня по Воскресенню зявляється Христос ученикам в дорозі до Еммаусу, а коли сів з ними до вечері, поблагословив хліб, і подав їм — і в тій хвили ученики пізнали свого Учителя.

Вечером, коли ученики були зібрані, входить Христос через замкнені двері, показує рани, каже дати собі хліба — і їсть, доводячи так, що він тілом воскрес.

Було також, що явився Христос коло Тиверіядського озера і подавав хліб ученикам.

Всі ті спомини були дуже дорогими для Апостолів і вони пильно зберігали спомини про все те ось як:

Коли збиралися на загальну вечеру, то лишали одно місце порожне і перед ним клали на столі хліб. Це було найповажніше місце. Вони уявляли собі, що сам Господь невидимо між ними перебуває і благословить їх „трапезу" — їх стіл, їх страви, їх самих.

І тому Свята Церква наслідуючи Апостолів, встановила цей святий звичай, пригадуючи ним слова Христа: „Де двоє, або троє зберуться в імя моє, там і я є поміж ними".

Отже бачучи і споживаючи Артос, ми повинні побожно переноситися думками в ті далекі часи і місця, де жив Спаситель, де жили Апостоли, і де діялися великі чуда і великі справи. А разом з тим нагадаймо і предків своїх, що з великою обережністю і пошаною брали дрібку Артосу з рук священика, частинку споживали, а частинку ховали, як святу річ, до другого святого Великодня. Нагадаймо цілий наш нарід, що на протязі 1000 літ з великою пошаною ставився до цего обряду. Це все зяже нас тісніше з нашим Спасителем, з Його учениками, з давними християнами, і з нашою великою родиною — з Українським Народом.

Молитва на Благословення Артоса.
(Скорочена).

Боже, ти казав слугам своїм, щоби приготовили Агнця, коли виводив Ти їх з Єгипту, а він був прообразом того Агнця, що вмер на Хресті — Ісуса Хри[illegible]

Смиренно нині молимось, глянь Господи на хліб цей і благослови † і освяти † його, бо ми на спомин славного Воскресения Сина Твого, Ісуса Христа, в цей величний день Пасхи Його приносимо.

А нас, що його принесли, і тих, що цілують його і будуть споживати, причисли до учасників Твого благословення. Всяку недугу від нас віджени і здоровля подай. Бо Ти жерело благословення і Тобі славу приносимо:

При окропленню водою:

Благословляється й освящається цей Артос окропленням цеї священої води — во імя Отця † і Сина † і Святого Духа † Амінь.

Молитва на роздроблення Артоса.
(Скорочена).

Господи Ісусе Христе Боже наш, що накормив нас в ці пресвітлі дні духовною поживою з ласки спасительного Твого Воскресения, поблагослови Хліб цей, як благословив Ти пять хлібів в пустинни, щоби ті, що споживають його, стали гідними тілесного і душевного благословення і здоровля. Бо Ти єси освячення наше і Тобі славу приносимо:

—(†)—

НЕ МІГ ПЕРЕЖИТИ ВІЙНИ.

Бувший банкир з Ню Рошел, Н. Й., Г. В. Гарріс, літ 61, не міг пережити подій, що відбуваються нині на світі і відобрав собі життя. Він прислухувався до вістей, що оголошували через радіо, і вистрілом поклав кінець свому життю. В картці, що полишив, говорить: „Треба сталевого чоловіка, щоби все те пережив".

НА ВЕЛИКДЕНЬ — НА ВОЛЮ.

Волинська околиця. З одної сторони місточко, з другої село Бородяївка, а там видно ще одно село. І в тій околиці українські повстанці заводять завзятий бій з большевицькою навалою.

Є вбиті, є ранені. Але поза тим є важніші справи. От гукає отаман:

— Брати! Бємося за волю, за жінок, за дітей, за нарід наш, за нашу Віру Православну!

Стало видно, що в неназваному селі горить церква. І влітає тоді до Бородяївки повстанець і гукає:

— Бийте в давони! Збирайтеся нам на поміч. А коли ні, то знищать вас і церкву вашу спалять, як ось там!...

А в Бородяївці був большевицький агітатор, Гризун і вже збаламутив богатьох.

— Треба запитати Гризуна — гукає хтось.

І запитали, а Гризун:

— Страху нема! Большевики нам товариші. Ми повинні їм дати поміч.

— Ограблять вас — каже повстанець — церкву спалять, або на коршму перевернуть...

— Нехай — каже Гризун — і коршма не зла.

Виступив наперед старий Охрим:

— Господь тебе покарає, безбожнику!...

Хотів повстанець ще щось толкувати, як Гризун виняв револьвер і вкоротив повстанцеви життя. Люде ахнули і на тім скінчилося.

Минуло кількось літ з того часу. Надходила весна, але не для людей. В природі весна, а в людськім життю грабунки, бійки, стогін, лемент.

Большевики заводили колхози, забирали від людей все: землю, худобу, муку... Самих людей повертали в рабів.

Хто спротивлявся, того переслідували, а то і вбивали. А люде оборонялись, як вміли. Дехто навіть палив свое добро, щоби не дати розбишакам.

Таке було кругом, було і в Бородяївці. Плакали жінки, плакали навіть чоловіки, таке велике було тоді горе.

— От послухали Гризуна, а тепер мають! Проклятий той Гризун! — казав дід Охрим. І всі за Охримом тепер потакували.

В Бородяївці був Гризун головою „комнезаму" (комітету незаможних), а це більша сила, ніж царська. Робив, що забаг, бо вірний був большевицькому начальству.

Церкви тоді ще були, де були, але священиків переслідували. І Гризун прогнав священика з Бородяївки, забравши його майно і розділивши — одно між незаможних, друге для себе. Однакож позволив громаді знайти другого священика. І знайшли — з того села, де церква згоріла. Був це вже старенький дідусь, сам один.

— Тільки ти попе не роби контрреволюції! — гримнув Гризун на священика.

— Мій обовязок потішати людей і молитися за них — відповів священик.

— Але за мене ти не молись, чуєш!

— А за жінку і дітей твоїх також ні? — запитав священик.

— Ні! І вони без твоеї молитви обійдуться.

Змовчав священик. Нехай! Може час отворить очи Гризунови.

Одного дня приїхав в село старший комісар за ділом. І нагледів жінку Гризуна. Гарна на вроду була жінка. І каже:

— Твою жінку арештую, вона контрреволюціонерка.

Протестував Гризун, просила жінка, не помогло. Комісар забрав її і невдовзі повінчався з нею на большевицький лад.

Так відчув Гризун перший удар большевицької руки. Передумуючи все те, заходить він до священика. Чого ж? Так собі. Гірше не буде. І священик приняв його ввічливо, чаем напоїв та каже:

— Пришли дітей сюди, буду їх доглядати. Треба ж їм когось...

Мовчав Гризун, а дітей другого дня прислав. А діти раді — полюбили священика, як найріднішого. І Гризун заходить сюди наче до свого дому — привітно так. Тільки в балачку не заходив. Мовчав.

Минуло ще там кілько часу, як знов зявляеться тойже комісар і забирае з собою дітей Гризунових. А Гризуна годі і в дома не було.

Тепер почав Гризун заходити до священика ще частіше. Не щоб говорити, але щоби послухати. А священик говорив про зло, про добро, про правду і кривду, про Справедливість Божу, про ціль людського життя...

Найшли на село большевицькі збірщики податків, а наділі рабівники. І забирали, що було. Без прожитку людей зоставили. Тай Гризунового господарства не обминули.

Не досить того... Хтось зробив донос, що Гризун з попами водиться, отже його арештують і вивозять. Куди? Ніхто не знав.

А люди ходять наче тіни. Одна одинока — Церква і віра в Бога їх надію піддержує.

Аж одної неділі ранком зявляеться в селі відділ безбожників. Входять до церкви, священика вбивають, а людий примушують до підпису заяви, що вони хочуть мати театр, а не церкву.

Це так чергувалися події одні по других. Але вернімось до часу, як большевики хотіли в Бородяївці колхоз заснувати.

Старий Охрим перший голосно опротивився:

— Я сімдесять літ працюю, а тепер злодіям віддавати... Ні! Не дам! Убють — нехай! Не даймо! Беріть в руки, що хто мае і гонімо!...

Розпука дала людям силу. Почався бій і большевики повтікали. Та все ж і кількох селян згинуло.

Надходив вечір, надходила ніч. Нараз поза селом появляеться большевицьке військо. Заклекотіли кулемети, бухнула гармата. Бородяївка в полуміни, горить.

І почали люди ратувати свое життя. Хапали, що можна і тікали в ліс, розгублюючи по дорозі і те, що несли.

Ліс починав добре зеленіти. Співали пташки. Землю починала вкривати молода трава.

А людям не до того. Днями ховаються, а ночами прямують туди... на захід, до кордону. А там... Може і на волю видістануться.

— Мабуть воно вже недалечко — каже хтось — мабуть от-от... Та кільки то ми вже в дорозі?

Хтось каже, що півтора тижня, хтось що два. Хіба ж вони числили? Тай як числити, коли кождий день роком вдається. Одно добре, що ночи теплі і зорі миготять.

Дехто починае думати, чи вони не заблудили. Бо де ж той кордон? І безнадія починае закрадатися до людських душ.

— Боже великий! Почуй нашу молитву і виведи нас на добрий шлях! — промовив хтось з громадки.

— Амінь! — відповів хтось з поза дерев недалечко.

Затихли люде. Чи це голос Божий, чи людський. Нараз чують:

— Не бійтеся, люди добрі! — і почала людська подоба до них наближатися. Чоловік обдертий, виспажений, зарослий.

— Мабуть втікаете, — сказав, — отже я вам поможу. Покажу стежку через кордон. Та з котрих ви сторін?

— З Бородяївки — кажуть.

Чоловік здрігнувся.

— З Бородяївки? А що там чувати?

І почали оповідати: большевики священика вбили, заводили колхоз, село большевики спалили, трохи людей повбивали...

Не дослухав чоловік — впав руками на землю та:

— Господи, прости мені окаянному! О, великий я грішник!

А втікачі хоч і дивувалися та думали: „Такі часи, що всяке тепер буває".

За хвилинку чоловік піднявся.

— Ходіть — каже — щоби перед досвітком бути коло кордону.

Йдуть. Чоловік мовчить, а в людей одна думка: Коби скорше. Нарешті обзиваеться чоловік:

— Бачите!? — І показав рукою.

— Що там? Пожежа? — питають люде

— Ні, це вже по другій стороні кордону. Там Великдень. Церква освічена. Там „Христос воскрес" співають.

Люди немов скаменіли. Врешті отямились. Кинулися одні другим в обійми, і тільки чути „Христос воскрес!", „Воістину воскрес!" Похристосувались і з незнакомим, а він:

— Онтам... Поступайте тихо, мовчки, позгинайтесь.

— Ось і кордон! — каже врешті незнакомий — ви вже на волі.

— А ви не йдете з нами?

— Ні! Я не гідний того. Я покутую.

— А хто ж ви? — питають люди, — щоби хоч знали, за кого Бога молити.

Чоловік завагався...

— Я.. я... Гризун...

Селяни аж ніби відскочили. Хіба може це Гризун бути? І співчуття до нещасного чоловіка наповнило душу кожного. Мовчанку перервав Гризун:

— Йдіть і моліться за мене, а я лишаюся, щоб переводити людей, аж доки і по цім боці „Христос воскрес" не заспівають.

Не можна було часу гаяти і втікачі пустилися в напрямі освіченої церкви.

Пройшло небогато часу і втікачі були вже в селі. А наблизившись до церкви вони з радости заплакали. А з церкви лилося величаве:

Христос воскрес!

(За В. С.).

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ
[illegible]
ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 75 ЦЕНТІВ.
Consistory of Ukrainian Greek Orthodox Church,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

НАЩО ЦЕРКВІ ГРОШІ.

Увагу мою звернув допис о. Майби в 7 ч. „Вістника", де він застановляеться над Діецезіяльним Фондом. Там він порушив кілька важних справ, а то 1) що коли б всі парохії точно виповняли свої обовязання супроти Консисторії, то річно прийшлоби на фонд Консисторії, коло 8,000 доларів, і 2) що Консисторія повинна би мати кожного року в руках яких 10,000 доларів, а тоді вся церковна робота була би добре налагоджена.

Нині я хочу додати дещо до того, що о. Майба сказав. А була ще окрема причина, що мені самому зробила цілу справу ясніщою.

Чув я недавно, що оден католицький монаший чин хоче купити за розмірно невеличку ціну великий будинок, з друкарнею і добірним владженням. Коли я почув, то запитав себе: „А чому би то наша Консисторія не мала подібного купити? Нераз же буває нагода купити конче потрібне за досить низку ціну. Нераз може Консисторія довідатись, що десь вартна „дурничка" є на продаж, — отже влазесь туди і купує"...

Легко сказати, але до купна треба грошей. Скажімо, що хтось буде продавати дім, якого будова коштувала 50,000 доларів за 5,000 доларів, отже так, як дармо дістати, але за що купити, коли в руках Консисторії нема й 1000 дол., нема й 500 доларів.

Отже хто повинен би таке купити, а не купить, то це те саме, що він тільки майна стратив. Бо те, що він мав дістати, пійшло в чужі руки.

В цім випадку стратила би Консисторія... Але чи тільки Консисторія, себто тих кілька людей, з яких Консисторія складається? Ні! Ті люде особисто нічого не стратили би. Це стратила би ціла Церква, всі церковні громади разом. Бо майно, яким орудує Консисторія, то спільне майно всіх громад разом взятих.

А ще дальше, коли б такої „дурниці" не дісталося тільки тому, що не було на те гроша, тоді тратить ціла церковна робота.

Це вам примір для вияснення справи.

Я розумію, що кожна інституція повинна мати відповідний капітал а тоді вона зможе вдоволяючо робити ту роботу, до якої вона призначена. Вона може наняти до праці людей, яких треба, вона постарається приборів, які їй потрібні, вона пішле свого представника, де буде треба його післати, вона використає „дурничку", коли навинеться їй під руки якась дурничка...Вона тоді на всяку можливість приготована.

Колись читав я в англійських газетах, що якийсь англійський округ плянував, щоби дістати для себе епископа, себто хотіли створити свою діецезію. І щож вони роблять? Чи шукають кандидата на епископа? Ні! Вони, як розумні люде, знають, що діецезія, якої епископ буде головою, це велика інституція — а кожна інституція повинна мати відповідний фонд. Отже нім шукати епископа, ті люде почали шукати фондів, коли не милюсь, то мабуть 60 чи 80 тисяч Сказали собі, що тільки грошей мають зібрати, а вже аж тоді подбають, щоби епископа дістати.

Епископ, це свого роду робітник, отже нім робітник прийде, то треба постаратися, щоби він мав все те, що до роботи потрібне. А голіруч найкрасший майстер нічого не зробить.

Приходить мені на гадку ще одна справа... Церква католицька, церкви протестантські провадять місійну роботу в Азії, в Африці. Посилають туди місіонарів, дають їм гроші на їзду, на прожиток, на закладання місійних осередків — каплиць, шкіл, шпиталів, на друковання там потрібних книжок, чи що. Все те забирае велику суму гроша.

Звідки ж ті гроші приходять? Їх збирають між вірними тих церков. Буває просто таке, що на соборах, синодах, чи конвенціях роблять постанову, що кожна громада, відповідно до числа і сили, має дати тільки а тільки на місійну роботу. А що в громад є потрібна свідомість, то громади наложений на них обовязок точно виконують. І тому там широка робота робиться.

Отже там не тільки дбають відповідно про місцеві і діецезіяльні справи, але також і додатково про поширеня своеї церковної роботи в далекій Азії, та Африці.

Там місії, а в нас? Може нам про африканські місії не треба думати, але про українські місії треба.

Нині війна, але вона не вічна Колись скінчиться. І як тільки скінчиться, то зараз наша Церква повинна би вислати до Европи не то одного, але двох-трох людей, як свого роду місіонарів нашої церковної справи. Щоби розвідатись для нас, як там церковна справа стоїть. Щоби поінформувати там наших братів, що ми тут робимо, що думаемо. Щоби спільно там порадитись, порозумітися...

Я певний, що як тільки війна скінчиться, а зараз ріжні чужі церкви будуть слати між українців своїх місіонарів, своїх агентів, своїх агітаторів. І що було би, коли б вони повисилали, а самі українці від себе до своїх нікого не вислали?

Коли ж перед нами така велика справа стоїть, то ясне, як сонце, що церковний провід повинен на те мати гроші. І то не тоді збирати коли вже треба — він повинен мати в руках наперед потрібну поважну суму. Прийшла потреба і вже робота робиться.

Коли ж потрібної суми нема, тоді — чужі висланники давно поїхали, а українці доперва гроші збирають. Тамті роботу зробили і до дому вертаються, а українці доперва шифкарти купують

Досвідчені люде збирають гроші наперед, як приготовання на всяку можливу, предвиджену і непредвиджену конечність Хоч вони і не мають такої мудрої приповідки, як ми, що: „Не тогди коня сідлати, як на него сідати"

Це я згадав деякі справи, що при читанню допису о. Майби мені прийшли на гадку. Він згадував місцеві потреби, а я вийшов трошки дальше. Та і про тутешне ще додам, чого він не згадав.

В моїм розумінню Церква повинна мати свою власну добірну друкарню. Церква повинна мати добірну бібліотеку та музей — себто відповідний для того будинок, а в нім ту дійсну бібліотеку і музей Церква повинна мати фонди на піддержування постійного місіонаря, що відвідував би і найбільше невідомі закутки, де живуть українці. Церква повинна мати фонди на те, щоби Адміністратор був Адміністратором в повнім слова значінню, отже щоби мав бодай секретаря-помічника в тій роботі, яку Адміністратор робить.

Це тих кілька додаткових справ, що я вважав за потрібне додати.

А тепер питання: Чи нас стати на те все? Чи ми можемо тільки грошей зложити? Так!

Колиб всі справу розуміли, то легко можна. Нехай кожний дав би — що найменше долара, хто два, хто пять, хто десять, а може дехто і 25 і 50, так, як видають на інші неконечні справи, а можна світ здивувати, що ми тільки сили маемо

Ану подумаймо і почислімо!

Читач.

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В ТОРОНТО.

Ця відозва відноситься також до нашого українського громадянства північного, західного та східного міста Торонта.

Оцею дорогою подаесь до відома, що Запомогове Братство і Сестрицтво імени св. Володимира при Українській Православній Церкві в Торонто закупило 12 акрову площу для майбутнього українського цвинтаря. Площа положена в дуже гарній і високій місцевости в 6-ох милях віддалі від укр. прав. церковног обудинку по вулиці Бетгорст на північ. Без допомоги українського громадянства Братство не в силах закуплену площу заплатити, тому просить негайної помочі в українського громадянства в Торонто.

Братство вважає, що наш український цвинтар необхідний кожному українцеві і українці — бож кожний і кожна з нас раньше чи пізніше умерти мусить. Здаесь, що уже досить нам українцям розсівати нашими померлими братами та сестрами по чужих цвинтарях. Дехто скаже: А чи не однаково умершому дебудь лежати? Братство уважає, що не однаково померлому (ій) українцеві(ці) дебудь лежати. Тому не однаково, бо ми українці, маемо де в чім предвічні традиції, котрі вяжуть нас живих з мертвими. Візьмім за примір хочби свято Зіслання Св. Духа (Зелені Свята). Пригадаймо собі, як наші батьки та знакомі в Зелені Свята спішили на гроби їм дорогих, молились і нас заставляли. Як Братство та Сестрицтво з світлом та патерицями, а наша молодь з хоругвами віддавали шану гробам померлих знакомих Як сідоглавий священик засилав щирі молитви до Всевишнього за душі погибших, а хор співав жалібні пісні та „Вічная Память". На чужих загальних цвинтарях в Канаді цих традицій не можна повторяти але коли ми, українці спроможемося і заплатимо повище згадану площу, то все те, про що тут пишеться, можна буде повторити та нашим дітям та внукам, тут родженим, можна буде те все представити, щоби колись, як нас не стане, вони могли наслідувати своїх батьків.

До Вас, громадяни(ки), хто бажає, щоби українці не хоронилися по чужих цвинтарях, кличемо: поможіть Братству і Сестрицтву закупити згадану площу, висилаючи свої жертви і купуючи лоти на вічне ложе. Кожна, хоч як дрібна, жертва з вдячністю буде принята і записана. А коли купно довершиться, то всіх жертводавців і покупців лотів і їхні імена будуть видніти на сторінках української преси і в книжках Братства будуть вічними.

Тих, що бажалиб набути собі лоти на гроби, дуже радо приймаемо і заразом проголошуемо, що даемо нагоду кожному аж до 1-го травня 1941 року набути лот в таких цінах: $10.00, 15.00, 20.00 і 25 доларів за лот. Родині лоти будуть мати знижку, тож використайте нагоду і спішіть з закупном, бо опісля ціна буде піднесена далеко вище. Це є офіціяльна заява Братства до всіх українських просвітних і запомогових організацій в Торонто. Щоб не було нарікань, що якась собі група сама про себе робить се та те, не повідомивши ширшого загалу, приходіть ставайте співпрацівниками в так важному ділі. По ширші інформації пишіть або особисто вдавайтесь до:

Ukrainian Benefit Brotherhood
of St. Vladimir,
404 Bathurst St., Toronto, Ont.

або до поодиноких урядників, а то братів: М. Білий, голова, М. Протас, скарбник, Е. Охітва рек. секретар і Н. Фукшанський, фін. писар.

З нагоди Воскресення Христового, заряд Братства св. Володимира в Торонто бажає в першу чергу своїм членам і членкам здоровля і веселих свят, як рівнож своїм симпатикам, свящ. П. Самцеві, диригентові п. В. Лахові, хористам, господарям церковного будинку і всім прочим організаціям, котрі льокуються при Укр. Прав. Церкві св. Володимира Великого в Торонто. Рівнож гостям, котрі учащають до церкви, Братство бажає щастя, здоровля, довгого віку та добробуту. Заразом Братство просить усіх українців на Великдень до церкви і на гаївки.

Дай Боже дочекати, щоб цего року з Воскресенням Господним і воскресла наша Нонька Україна.

Христос Воскрес!

подав Н. Фукшанський фін. сек.

ВЕЛИКДЕНЬ.

Дивнко свята і велика,
Як на тебе спогадаю,
То душі стає солодко,
Якби була в Світлім раю.
Хоч уже мій волос білий,
Морщки личко вже укрили,
Хоч сердечні сни-надії
Марним цвітом перецвили:
Як „Христос воскрес" у церкві
Священики заспівають,
В мое серце всі надії
Й золотаві сни вертають
І писанки мене й нині
Тішать, як малу дитину,
З діточками коло церкви
Цокаюся божу днину.
Боже Свято! Білий волос
Через тебе знов чорніє,
А зморщене старе личко
Як в дитини червоніє.
Знов з тобою повертають
Красні літа молодії,
А в серденько золотаві
Сни солодкі і надії.
Коби кожної то днини
„Христос воскрес" заспівати —
Волос знову почорнів би,
Білого би не видати.

Іздор Воробкевич.

НА ВЕЛИКДЕНЬ.

На Великдень раненько,
Дзвонять дзвони гарненько,
Голосять чудо чудес,
Що: Христос з гробу Воскрес!
На знак той святий,
В нас усі: старий, малий,
В ранню годину тую
Спішать в церкву святую.
Та не голіруч ідуть,
Бо святити всі несуть:
Пасхи і перепічки
Набіл, яйця, писанки,
Є і шинка, ковбаса,
Ще й печене порося.
А у церкві, мов в раю:
Дим кадильний йде в гору,
З грудей людських несесь спів,
Перед Господній Престіл.
Всі щасливі, кілько їх,
З очей радість бесь у всіх,
Христос Воскрес! — жиче гень.
Цеж ж найбільший Святий День!
По відправі же святій,
Люди з церкви, мов пчіл рій,
До домів усі спішать,
Щоб свячене споживать.
Засідають вже за стіл —
Кілько щирих тоді слів!
Зичать щастя, многих літ,
Щоб діждати ще на рік.
По обіді всі знову,
Йдуть на площу церковну,
Там співають пісеньок
І виводять гаївок.
О, величні почуття!
Вся журба йде в забуття,
І бабуся й сивий дід,
Пускаються в хоровід,
Виводячи гаїлок,
Бавлять своїх внучаток.
Як сонечко схилиесь,
І за обрій ховась,
Всі бадьорі йдуть домів,
Й затихае життя спів.
Завтра ж знов святочний день
День молитви і пісень.
Великодні Свята в нас —
Найсвятійших для всіх час,
Й тим ще красші святі дні,
Що бувають на весні.

Марія Адамовська.

Вінок на Могилу

Іларіонові Завадюкові.

Ой чогож ти, берізонько, зігнулась?
І чому ж ти, осичино, здрігнулась?
Чому вітер легесенько сумує? —
Ніби лихо тихо тужно віщує.

Ой зігнулась я тихенько у сумі,
Похиливсь головоньки в задумі,
Бо ми нині прощаємо одного,
Що любив нас і цінив нас премного.

Ой здрігнулась я тихенько в покорі,
Мов від хвилі човен-лодка на морі
Бо це бодрий козарлюга відходить,
Та з собою Музу-пісню відводить.

Ой я тихо-тихесенько сумую,
Бо велику тугу-страту я чую;
Днесь відходить у світ другий
[redacted]
Полюбитель краси, пісні кремезний.

Ой прощай-же, козарлюго, про-
(щай-же,
Своїм духом в Буковині вітай-же
Нехай зелень все не вяне з Тобою
Най віщіае Твого духа красою.

Не сумуйте, брати-друзі, сьогодня,
Бо не воля така була Господня.
В своїй пісні брат наш буде співати
І між нами своїм духом вітати.

Дніпренко.

ПРАВОСЛАВНИМ НЕ ВІЛЬНО ПАЛИТИ ПОМЕРШИХ.

Читаємо, що там, то там якийсь звичайно письменник, чи професор чи мислитель хотів, щоби його тіло спалили, коли він умре. І в деяких більших містах є на те окремі заведення, т. з Крематорії.

Перед кількома літами цею справою занявся Синод Грецької Церкви і рішив, що палення тіл померших, це давній поганський звичай, який християнські церкви відкинули.

Сказано в Святім Письмі, що з землі ти повстав і назад до землі вернешся — отже хоронення тіл в землю відповідає буквально висказови Святого Письма. Тай самій людській натурі воно вповні відповідає. Вмер хтось, отже [redacted] його тіло там, де йому місце.

А палення противне людській природі. І тому за паленням є лише дуже рідкі одиниці, що думають занадто відмінно, ніж широкий загал думає і відчуває.

СИЛА ВОЛІ.

В Нотр Дейм, Інд. студентом університету є Джан Моріссон, цілком сліпий. Моріссон стратив зір, коли мав шість літ, одначож в школі належав до групи 12-ох, що були найкрасшими студентами на 1000.

Було трох студентів, що читали для Моріссона шкільні підручники, а крім того він сам дещо читав з книжок писаних для сліпих. Рівнож нотував собі таким же письмом. Навчився також писати на тайпрайтері. Нині він студіює на університеті.

От що може сила волі і уперта праця! А кілько тих, що зі здоровими очима, тай нічого не вчаться.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. А. [redacted]
Квітень

17. Вел. Четв., Вел. Спов., вечером Страсти Госп. — Етелберт
18. Вел. Пят Вечірня, винесення Плащениці 2 год. попол. — Шортдейл
6 година — Роблін (фарми)
19. Вел. суб. Свячення пасок
9 година рано — Етелберт
12 год. — Гілберт Плейнс
2 год. — Дрифтінг Ривер
4 год. — Ґрендвю
6. год. попол. Петлюра
8 год. веч. — Роблін (місто)
20. Воскресення 12 год. в ночи — 2 год. — Шелвелей Ленард.
5 год. — Роблін (фарми)
8 год. — Шортдейл Сл. Божа.
21. Світ. Пон. — Етелберт
22. Світ. Вівт. — Петлюра
26. Суб. Проводи. — Дрифтінг Ривер.
27. Неділя. — Ґрендвю.

Адреса: — Роблін, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василіва
Квітень.

18. Велика Пятниця — Смокі Лейк
20. Воскресення Г.І.Х. — Смокі Лейк
20. По полудні Вечірня — Беліс
21 Світл. Понеділок — Гемлин
21. попол. Вечірня. — Гамлин
22. Світл. Вівторок — Давнінг
27. Неділя Томина — Ґрац

СВЯЧЕННЯ ПАСОК:
18. В. Пят. пополудні — Ґлендон і Тріен
19. Велика Субота:
11 год. перед пол. — Спеден
1 год. пополудни — Бойн Лейк
4 год. пополудни — Вилна
6 год. веч — Вастейо
8 год. веч. — Стрий
12 год. в ночі — Гемлин
20. Великдень·
2 год. в ночі — Довнінг
4 год. рано — Беліс
8 год. рано — Смокі Лейк
9.30 год. рано — Ворспайт

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Гаївського
Квітень

17. Вел. Четвер — Малантон
19 Вел Субота, свячення пасок в такім порядку:
12 год. полудне — Септон
2 год. пополудни — Тиндал.
20. Великдень — Поплар Парк.
21. Світл. Пон. — Тиндал
22. Світл. Вівторок — Септон
19. Вел. Суб. — свячення пасок 12 год. полудне — Портедж ля Прейрі о. С. В. Савчук.
20. Великдень 12 ночи — Брендон о. С. В. Савчук.
20. Великдень 10 год. рано Ііст Селкірк о. С. В. Савчук.
27. Неділя — Дуфрост

Адреса: 792 Логан Аве., Вінніпег.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Е. С. Улана
[redacted]

17. Вел. Четвер, Страсти — Толстой
18. Вел. Пятниця 2 год. пополудни винос плащениці. — Толстой

СВЯЧЕННЯ ПАСХИ:
19. Вел. Субота година 9 рано — Роза
година 11 рано — Сеньків
година 5 пополудни — Сірко
20. Воскр. Христова Воскресна Утреня і свяч. пасок год. 4 рано — Толстой.
Год. 6 рано — Ґарднтон місто.
Служба Божа і свяч. пасок 8 година рано. — Вайта.
21. Світл Понеділок — Толстой
27. Неділя Томи. — Форт Френсес, Онт

Адреса: — Толстой, Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Є. Грицини.
Квітень

16. Страстна середа — Вакав, год. 8 рано вел. сповідь.
Свячення пасок Вел. Субота: — Мічем, год. 10 рано
Смитс год. 4 пополудни.
Алвена, год. 6 пополудни.
20. Неділя, Великдень:
Год. 12 в ночі. — Ст. Джуліен
Год. 3 рано. — Кадворт.
Година 5 рано. — Вакав.
Год. 8 рано — Тернопіль.
Год. 10 рано. Єлов Крік.
21 Св[illegible] Понеділок — Вакав
22 Світл. Вівторок. — Смитс
27. Неділя Томина — Алвена

Адреса: Давфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Д. Ф. Стратійчука.
[redacted]

17. Стр. Четвер — Ророктон (спов.)
19. Вел. Субота свячення пасок·
10 год. рано — Слейтер
12 год. пол. — Гарленд
2 год. попол. — Богдан
4 год. попол. Венлав
5 год. попол. — Сифтон
20. Великдень 12 год. в ночі — Пайн Ривер.
2 год. досвіта — Драй Ривер
4 год. рано — Валей Ривер
6 год. рано — Ешвил
8 год. рано — Косів
10 год. рано — Давфин Сл. Божа
21. Світл. Понеділок — Венлав
22. Світл. Вівторок — Драй Ривер
27 Неділя — Пайн Ривер.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. М. Бодпарчука.
Квітень

18. Велика Пятниця — Арран
19. Велика Субота — Арран Кобзар
20. Неділя, Воскресення Христове — Арран (місто).
21. Понеділок — Арран (Кобзар)
22. Вівторок — Дербен, Ман.
27. Нед. — Годсон Бей Дж. (місто·

Травень.

4. Неділя — Стінен (фарми). річниця громади, обід.
6. Св. Юрія — Прісвил (місто)
11. Неділя — Флин Флон, річниця громади і обід.
18. Неділя — Шеррідон, Ман.
25. Неділя — Норквей (місто
29. Вознесення Госп., празник — Арран, Кобзар

Адреса: — Арран, Саск.
Скринка 65

Церковний Календар.

КВІТЕНЬ

16 С Ізірика, Никити
17 Ч. Вел. Четвер. Йосифа
18 П.Вел. Пятниця. Мч Агатоп.
19 С. Вел. Субота, Євтихія арх.

20. Н. Воскресення Христове
21 П. Світ. Понеділок. Іродіона
22 В. Світ. Вівторок. Євпсихія мч.
23 С. Теренгія, Максима
24 Ч. Антипи, Якова
25 П. Св. Василія Парій.
26 С. Артемона

27 Н 1 Нед. Томина. Св. Мартина
28. П. Св. Аристарха, Пуда й Троф.
29 В. Мч. Агапії, Хіонії, Ірини
30 С. Симеона еп. Перського

[redacted]

1 Ч. Івана преп.
2 П. Пп. Івана, Юрія еп., Триф.
3 С. Пп. Теодора, Тріхіни, Анас.

4 Н. Нед. 2. Мироносиць
5 П. Теодора, Віталія
6 В. Вм. Юрія Переможця
7. С. Стратилата, Сави
8 Ч. † Еван. Марка
9 П. Сщ. Василя Амас. Стеф. еп.
10 С. Ап. Симеона

11 Н. 3 Нед. Розслабленого
12 П. Св. 9 муч у Кизиці
13 В. Ап. Якова
14 С. Макарія, Єремії пр.
15 Ч. † Бориса і Гліба

Устав Церковний.

17. **Вел. Четвер.** Літ. Вас. Великого з Вечірнею. Ап. І Кор., XI: 23—32, Еван. Мат. XXVI: 2—20; Ів. XIII: 3—17; Мат. XXVI: 21—39; Лука XX: 42—45; Мат. XXVI; 40—75 і XXVIII: 1—2. **Вечером Страсти.**

ЕВАНГЕЛІЇ НА СТРАСТЯХ.

1. Іван 13. 31 до 18: 1.
2. Іван 18: 1—28
3. Матей 26: 57—75.
4. Іван 18: 28—19: 16
5. Матей 27, 3—32
6. Марко 15. 16—32
7. Матей 27: 34—54
8. Лука 23: 32—49
9. Іван 19; 25—37
10. Марко 15: 43—47
11. Іван 19: 38—42
12. Матей 27: 62—66

18. **Вел. Пятниця.** Царські Часи Літургія не правиться. По полудни Вечірня і Винесення Плащениці.

19. **Вел. Субота.** Літ. св. Василя Великого, з Вечірнею. Ап. Рим. VI: 3—11. Еван. Мат. XXVIII: 1—20 — Ісус являється жінкам і другим.

20 **ВЕЛИКДЕНЬ.** Великодна Утреня. Літ. св. Ів. Золотоустого. Діяння І: 1—8. Івана І: 1—17. — Вечірня в усіх ризах. — Христос СЛОВО.

21. **Великодний Понеділок.** Служба як на Великдень. Діян. І: 12—17, 21—26. Еван. Івана І: 18—28. — Питають Івана: Чи ти Христос?

23. **Великодний Вівторок.** Служба як на Великдень. Діян. II: 14—21. Єв. Луки XXIV: 12—35.
Ісус на дорозі до Еммауса.

27. **Неділя Томина (Провідна).** Мат. Єв. XXVIII: 16—20. Літ. Діяння V: 12—20. Єв. Івана XX: 19—31. Ісус являється Томі. Підчас мировання роздається Артос.

Травень.

4. **Неділя Мироносиць.** Голос 2. Утр. Єв. Мар. XVI: 9—20. Літ. Діяння VI: 1—7. Еван. Мар. 43—47 і XVI: 1—8. Жінки-Мироносиці йдуть до гробу.

6. **Вівторок, Юрія.** Утр. Єв. Луки XII: 2—12: Літ. Діян. X І: 1—11 Ів. XV: 17—16: 2. Любіть один одного.

11. **Нед. Розслабленого.** Голос 3. Утр. Єв. Луки XXIV: 1—12. Літ. Діяння IX: 32—42. Єв. Івана V: 1—15. Овча купіль

18. **Нед. Самарянки.** Гол. 4. Утр. Єв. Івана XX: 1—10. Літ. Діяння XI: 19—26, 29—30. Івана IV: 5—42. Ісус говорить з Самарянкою.

25. **Нед. Сліпородженого.** Гол. 5 Утр. Єв. Івана XX: 11—18. Літ. Діяння XVI: 16—34 Івана IX: 1—38. Ісус кладе болото на очи й оздоровлює.

29. **Вознесення (четвер).** Утр. Єв. Марко XVI: 9—20. Літ. Діяння 1: 1—12. Луки XXIV: 36—53.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XVIII WINNIPEG, MAN., MAY 1st, 1941 ВИННІПЕГ, МАН., 1-го ТРАВНЯ, 1941. ЧИСЛО (365) 9

ВІСТИ З ДІЄЦЕЗІЇ.

Дальший спис громад, які ухвалили резолюції.

Консисторія, на своїх нарадах 16 квітня ц. р., постановила видати Грамоти Приняття слідуючим громадам, які надіслали до Консисторії резолюції про духовну єдність з Церквою:

1. **Церква Рождества Пресвятої Богородиці в Інсінгер, Саск.** Давніше належала до російської місії. Збори, на яких громада ухвалила приєднатися до Української Греко-Православної Церкви в Канаді, відбулися 13 лютня ц. р. Предсідником зборів був п. М. Українець, а секретарем п. В. Галик.

2. **Громада Св. Тройці в Шіго, Саск.** (в місті). Збори відбулися 16 лютня ц. р. Предсідником зборів був п. Андрій Савчук, секретарем п. Ф. І. Кіндрачук.

3. **Громада св. Івана Сучавського в Белліс, Алта.** (Донедавна ця громада носила назву св. Димитрія). Резолюцію ухвалено на зборах, що відбулися 12 квітня ц. р. Предсідник Зборів — п. Сидор Куташ, секретар — п. Андрій Климчук.

4. **Громада Пресв. Тройці в Тарнополь, Саск.** Резолюцію ухвалено на річних зборах 19 грудня, 1940. Предсідником зборів був п. Василь Фіцич, секретарем п. Гриць Вацук.

5. **Громада св. Івана Сучавського, Інсінгер, Саск.** Резолюція була ухвалена на Надзвичайних Загальних Зборах, що відбулися 14 березня ц. р. Зборами проводив п. Дмитро Федорчук; секретарював п. Дмитро Куций.

6. **Церква св. Духа в Саскатуні, Саск.** Збори відбулися 7 березня ц. р. Предсідником зборів був п. Г. В. Сліпченко, секретарем п. І. П. Ґорчинський.

7. **Укр. Гр. Прав. Громада св. Михаїла в Венло, Ман.** Резолюцію громада ухвалила на надзвичайних зборах 23 березня ц. р. Зборами проводив п. Ілько Воробець, а секретарював п. Д. Міщук.

8. **Церква св. Петра й Павла в Бюфорд, Алта.** Збори відбулися 22 грудня, 1940. Предсідником зборів був п. Николя Фаращук, а секретарем п. Григорій Медицький.

9. **Церква Сошествія Св. Духа в Рі-джайні, Саск.** Громада ухвалила резолюцію на зборах 13 квітня ц. р. Предсідником зборів був п. Василь Веселовський, секретарем п. Николай Масиппик.

10. **Громада св. Димитрія в Ню Торонто, Онт.** Громада лише недавно зорганізувалася. Збори, на яких ухвалено резолюцію про єдність з Українською Греко-Православною Церквою в Канаді відбулися 16 березня, ц. р. Предсідником зборів був п. Д. Міхулюк, а секретарем п. С. Довганик.

Поїздка о. Савчука на схід.

На протязі двох місяців, — від половини лютня до половини квітня, — о. С. В. Савчук відвідував українські православні громади в східній Канаді. Відвідав 16 місцевостей. Поза Богослуження та наради з урядами й членами церковних громад, мав всюди один або два відчити. Мав чимало розмов з репортерами англійської преси та виголосив три промові в англійській мові, — одну в Содбурі, другу через радіо в Руан, Кве., а третю вКівоніс Клоб в Тимминс, Онт. Так розмови з репортерами, як і англійські промови були обширно описані в англійській пресі. На спеціяльну згадку заслугують два часописи в Тиммисі, які навели повні уступи з промови о. Савчука, підчеркуючи, що канадійські українці як найкраще виконують свої горожанські обовязки та беруть повну участь у воєнних змаганнях Канади.

В часі відсутности о. Савчука його заступав в Консисторії о. Прот. В. Кудрик.

(†)

УКРАЇНСЬКІ ПОСЛИ В МАНІТОБІ.

Дня 22 квітня ц. р. відбулися вибори до манітобської леґіслятури. Вони були відмінні від попередних виборів тим, що головну ріжницю між кандидатами становила не їх партійна приналежність, а те, хто з них був за коаліційним урядом Брекена, а хто проти. Є вигляди, що в новій леґіслятурі уряд Брекена буде мати за собою не менше, як 51 послів на всіх 55.

Вибори ці замітні ще й тим, що в них вибрано більше українських послів, чим будь коли попередно.

В Винніпеґу вийшли:

Стефан Кравчик, принципал школи в Бруклендс.

В. А. Кардаш, бувший член комуністичної партії, якого піддержували головно люди, що давніше також належали до тої партії.

З поза Винніпеґу зістали вибрані такі:

Н. В. Бачинський, з округа Фішер.
Н. А. Григорчук, з округа Етелберт.
И. Вавриків, з округа Ґімлі.
І. Р. Соломон, з округа Емерсон.
Н. І. Стрик, з округа Ст. Клементс.

ШЕСТИЙ СОБОР АМЕРИКАНСЬКОЇ ЦЕРКВИ.

З „Життя Молоді", що виходить як додаток до „Дніпра", органу Української Православної Церкви в Злучених Державах Америки, довідуємося, що Шестий Собор згаданої Церкви відбудеться цього літа — в днях 4—6 липня, — в Філаделфії, Па.

Собор почнеться Архиєрейською Службою Божою, яку відслужить Високопреосвященний Архиепископ о. Іоанн Теодорович в катедрі св. Володимира, в годині 10.00 рано. Наради Собору почнуться в 3-ій годині пополудні.

ДО ІСТОРІЇ НОВОГО ДУШЕХВАТСТВА.

В „Вістнику" з 1 січня ц. р. був допис п. з. „Новий спосіб душехватства". Оповідалося в нім про те, як греко-католицький священик, василіянин, сповідав 85-літнього Николая Крука, православного, що лежав смертельно хорий у шпиталі на Вильні, Алта., та як підсунув йому до підпису заяву, що він нібм бажає бути похоронений на католицькім цвинтарі. Згадувалось також про те, що хоч священик висповідав хорого, то не уділив йому св. Причастя. Свідком цеї події був п. Павло Королюк, що лежав хорий в тій самій кімнаті, що й пок. Крук.

Допис не подобався мондерському „Світлові" й воно, в числі з 15 лютня, дало на нього відповідь п. з. „Не свідчи ложно на ближнього свого!" Ця відповідь так подобалася едмонтонським „Українським Вістям", що вони її передрукували в числі з 4 березня.

В своїй відповіди „Світло" називає „Вістник" — „церковним смітником", а згаданий допис — разячою та безличною брехнею. На доказ цього „Світло" наводить лист, який, як каже, „написав сам священик, що обслугував хорого перед його смертю". Імени священика „Світло" не виявляє, та нам відомо, що ним був о. М. Вінцентайло.

У відповідь „Світлові" дві дочки покійного Н. Крука та п. Павло Королюк, свідок події, прислали до поміщення у „Вістнику" свої заяви, як рівнож оригінал мнимої заяви Николая Крука, яку написав і дав покійному до підпису о. Вінцентайло, та в якій покійний нібн висказував бажання, щоби його похоронити на католицькім цвинтарі. Прислали також **дійсну заяву** пок. Крука, в якій він висловив своє бажання бути похороненим на православнім цвинтарі.

Понизше передруковуємо важніші уступи з листа о. Вінцентайли та наводимо в цілости документи, що їх отримали від дочок покійного та п. Королюка. А читачі хай вже самі розберуть, хто в цім випадку свідчить ложно на ближнього свого.

З листа о. Вінцентайла.

...Приходить до мене п. Максим Кучер і каже підіть до шпиталю отче, бо Никола Крук хоч висповідатися в католицького священика... Я сейчас поспішив до шпиталю. Приходжу і.. бачу перед собою отверту кімнату, а в ній на ліжку старенького чоловіка, що питається другого, чи це може український католицький священик? Так, відповів запитаний — це український католицький священик.. Прийшов я до нього й поздоровив по християнськи й запитав його: ...„То ви хочете св. Сповіді?" ..Хочу, отче"... Тепер я сказав сестрам забрати хорого Королюка з кімнати, бо старий Крук хоче сповідатися.. По сповіді привезли назад Королюка до кімнати Крука... Коли я видів, що старий Крук ще так здорово говорить і при добрій памяті, не давав св. Причастя,

бо шпитальний священик був у дома й я сказав старому, що він прийме св. Причастя завтра раненько, бо священик є в шпиталі. Опісля (хорий) зачав жалуватися, що він перший старався про католицький цвинтар на Стрию й що він не може бути там похований, бо церковні трости його не приймуть. Потішав я старого скільки міг і обіцяв, що ніхто з тростів його не викине й що я не відмовлюсь його поховати, наколи його діти й родина цего схочуть. Старий розжалобився і закликав: Мої діти... пішли ріжними дорогами й не знати чи вони мені це схочуть зробити. Тоді я порадив йому, щоб свою просьбу до дітей заявив на письмі... Хорий дуже радо згодився, бо того хотів і я по українськи виписав послідну заяву на просьбу Крука отсими словами: „Я Никола Крук, так як бажав висповідатися в католицького священика й вмерти в своїй рідній святій католицькій вірі, так і хочу бути похований священиком католицьким, в церкві і на цвинтарі католицьким у Стрию"... (Мимоходом кажучи, „Світло" дуже ложно свідчить про зміст заяви, приготованої о. Вінцентайлом: заява була зовсім не така, як „Світло" каже, а така, як ми наводимо понизше за оригіналом. — В.). „Старенький Никола не вміючи писати подав свої власноручні хрестики... Це письмо Королюк підписав як свідок-очевидець цілої події... По обіді (на другий день) прийшли дочки й внуки до старого і почали дуже над ним сваритися; одні хотіли, щоб старий був похований по католицьки... а другі хотіли, щоб по сектуяцьки... Відтак ті, що були противні послідній заяві Крука пішли до Королюка й зачали сварити його пощо він підписав. Королюк казав: „Люди, дайте старому спокійно вмерти, він того хотів, не бороніть йому!".. При відвідинах і розмові з Королюком він мені сказав: „Отче, шкода нашої роботи, що ми робили Крукови заяву і що я підписався, бо прийшли другі й то всьо зруйнували й зробили по свойому, не дали старому належно вмерти"... Я ще запитався, хто буде його ховати. А він відповів: Василіян або Ценецка. Я сказав: Можуть його ховати й еретики, добре, що щасливо помер. Коли я це сказав Королюк обурився і став завзято боронити їх, що вони є важними священиками й злостився на мене і т. д. Це мабуть і причина, що він опісля цілу справу подав другим невірно. На тім скінчилось моє терпіння".

Заява Павла Королюка.

Стрий, Алта., 21 марця, 1941.

Це неправда є, що старий Крук питаєсь другого, чи то католицький священик. Неправдою є, що він (священик) казав старому Крукови, що прийме св. Причастія від шпитального священика. Неправда є, що я казав католицькому священикови, що шкода нашої роботи, бо прийшли другі і всьо зруйнували і не дали старому належно вмерти. Неправда є і не було жадної бесіди, хто буде ховав; за ніякого Ценецку не було згадки. І ще одно, як старого хотів сповідати, то спитав, де ви сповідалися вторік. Старий сказав, що сповідався в свого священика, в українського православного, а католицький священик сказав, що ви в своїх ворогів сповідалися.

А вже в понеділок старого не було в шпиталі, вже помер, і прийшов о. Вінцентайло і застав мене і спитався чи старого дуже мучили, я сказав, що старого ніхто не мучив. І він зачав називати сектуями і я сказав, отче, не свистіть, наше священство добре і чесне, маємо добрий провід, а він каже, хто вашого священика висвячував, а я сказав Епископ Іоан Теодорович. А він сказав, хто вашого епископа висвячував, а я сказав, его висвятили на Великій Україні. А він спитав мене, де я родився, а я ему сказав на Великій Україні. Він мені каже — ви родився католиком, а я ему сказав, мій дід і прадід були православними так само і я православний. А він тогди мені каже конай, а я кажу не знаю, хто борше і сказав, отче, ідіть собі, щоб я вас не бачив. І я питав, яке ваше імя, отче, а він не хотів сказати. І він мене зробив ще гірше слабим, що я хотів телефонувати за доктором, але доктора не було в дома, був в Едмонтоні.

Павло Королюк.

Заява дочки пок. Крука.

Стрий, Алберта, мар. 21.

На відповідь допису „Не свідчи ложно на ближного свого". Греко-католицький священик прийшов до хорого Крука, непрошений родиною Крука, але післаний паном Кучером, католиком. Ся допись каже, що прийшли дочки і унуки і сварилися над хорим. Се неправда, бо не було ніякої сварки між родиною хорого. Рівнож неправда, що пан Королюк казав родині Крука, щоб дали хорому спокійно вмерти.

Сестриці французки, котрі заявляють, що чули згадану сварку між родиною Крука, не розуміють української мови, то як можуть знати, що вони говорили.

Коли тато хотіли, щоб той тестамент знищити, то сестриці не хотіли віддати його.

Коли я прийшла до шпиталю, то тато сказали: „Діти, не ховайте мене на католицькім цвинтарі. Вони хочуть мною викупити свою неславу. Се був той самий, з котрим я в своїй хаті сварився і він прийшов помститися на мені". Однак се не був той самий священик, котрий з ними вперед сварився.

Тоді ми закликали свідків і перед свідками тато заявили, що вони бажають, щоби похоронити їх на Греко-Православнім цвинтарі на Стрию..

Катерина Тхір

(дочка пок. Крука).

Заява другої дочки пок. Крука.

Я як прийшла до шпиталю їх відвідати, вони сказали, ей дитино, що вони зо мною зробили, він, замість мене сповідати, то мучив мене чотири години з якимсь підписом і не знаю, що він зо мною зробив, бо я не памятаю. І казав, що мають мене поховати в приході церкви. І вони з плачем кажуть, поховайте мене, діти, там де я належав і де я доси належу. І ще сказали, вони хочуть мною викупитися, свій католицизм викупити. І вони конче хотіли той папір (агрімент) дістати назад від шпитальних сестриць і при своїх очах той підпис знищити, однак на разі сестриці не хотіли віддати, аж по смерти і то певно тоді, коли лікар повернув з Едмонтону і вчув цю сумну поведінку цього католицького священика.

[illegible] Цар

(дочка бл. пам. Крука).

Заява, яку написав о. Вінцентайло і підсунув пок. Крукови до підпису.

(Подаємо без жадних змін, залишаючи також латинське „т", замісць українського, так, як в оригіналі).

†

Послідний тестамент **Николая Крука** щоби его поховати в церкві католецькі і на цвинтарі католецьким на Стрий через священника католецького. На знак своєї послідної прозьби подає власноручні хрестики перед двома свідками.

× × ×

Свідки: о. М. Вінцентайло
P. Koroluk

Послідна заява пок. Крука.

Вільна, Алта., лист. 23, 1940

Я Никола × Крук бажаю аби мене поховати на Греко-Православнім Цвинтари в Стрий, Алта.

Свідки: John Zotek, Downing, Alta.
Текля Королюк.

—(†)—

ЗНАЧІННЯ ДЕЯКИХ СЛІВ І СПРАВ.

ПАСХА — виводять від грецького „пасхін" — терпіти, та від старо-жидівського „пасах" — перейти, освободити. Отже загальне розуміння слова „пасха" нині пригадує нам, що Христос через терпіння освободив нас і перевів від смерти до вічного життя. В нас „Паска" (хліб) пригадує воскресшого Спасителя.

ВЕЛИКДЕНЬ — це Величавий, Славний, Світлий день — День Воскресения. Москвини звуть Великдень „Пасха", а поляки „Вельканоц" — отже велика ніч.

АРТОС — грецьке слово, з квашеного тіста красший пшеничний хліб. Нині це хліб, який кладесь на Великдень на аналою і він нагадує Христа Спасителя.

АНАЛОЙ — або аналогій, аналогіон (з грецького), стіл по середині церкви де кладуться образи до цілування, Євангеліє, Хрест.

ІКОНА — грецьке „ікон", релігійний, святий образ. В українців загально було в звичаю звати релігійні образи „іконами", а слово „образ" в деяких сторонах введено пізнійше.

ІКОНОСТАС — стіна між серединою церкви, а Вівтарем, прикрашена іконами (образами).

ІКОНОПИСЕЦЬ — маляр релігійних образів.

ІКОНОБОРСЬКА ЄРЕСЬ — боротьба проти почитання святих ікон, яку почав був грецький цар Лев III Ісаврійський на початку 8-го віку.

ЖІНКИ МИРОНОСИЦІ — жінки, що в неділю рано йшли до гробу Христа і несли миро, щобн ним намастити тіло Ісуса.

НОВИЙ ЄРУСАЛИМ — Новий Завіт, нова християнська наука, нове християнське життя, яке прийшло з Христовим Воскресенням.

АГНЕЦЬ — або Агнець Божий, так називають Христа. Він йшов на муки спокійно, як йде ягнятко на заріз.

СЛОВО — Великодне Євангеліє починається словами: „На початку було Слово і було воно в Бога, і Бог був Словом". Тут під „Словом" розуміється Христа, що перед прияттям людського тіла був таким, як слово, як думка, як розум, якого очима бачити не можна.

„ХРИСТОС ВОСКРЕС!" — як великодне поздоровлення, началося з того, що коли жінки довідались, що Христос воскрес, то пішли повідомити про те Апостолів, і та перша звістка починалася словами: „Христос воскрес". В нас уживають поздоровлення „Христос воскрес!" аж до дня перед Вознесенням. А поздоровлений відповідає: „Воістину воскрес!"

ПРАВОСЛАВНИМ І ГРЕКО-КАТОЛИКАМ.

„Щоб усі були одно".

В „Світлі", ч. 22, 1940, є довга стаття „Щоб усі були одно". Говориться там, що всі християнські церкви повинні зєднатися під проводом папи, бо нібито Христос постановив папів. А тоді буде лад і добро.

Зі статті виходить, що лише в католицькій церкві є і може бути лад, бо там є один провід, а в других ладу нема, бо нема одного папського проводу. От дещо з висловів „Світла":

„Лиш одну церков Христос установив... Установив одну верховну владу св. Петра й його наслідників, римських папів... Така має бути одність й лиш у такій Церкві перебуває Христос...

„ І як би то гарно й добре було, коли б християни розуміли й шанували ту волю Христа (папство) та дбали про ту одність...

„Некатолки накидаються на Рим і закидають йому гордість, жадобу панування і т. д. Та не слушно...

„Сектанство й схизма розбили релігійну одність також в українськім народі. Схизматицьке православя, що його на Україні насадила Греція (!), а піддержувала віками Москва, спричинило много лиха для українського народу...

Бажанням Христа було: „Щоб усі були одно", однакож Христос не розумів, і не казав, що та „одність" має бути в римськім папі. Це перше! А друге — **Католицька Церква кождого дня дає нові докази, що в ній самій нема одности і ладу, хоч є папа.**

Берімо „Світло"... Воно перше ширить нелад, коли каже, що Христос поставив Петра і його наслідників старшими. Христос Петра старшим не постановляв. І тому ап. Павло не вважав Петра старшим; не вважали папів старшими і святі, як Іван Золотоустий, Киприян, Гієронім, Августин і другі. Католицький епископ Штросмаєр в присутности 800 католицьких епископів на папськім Соборі 1870 р. говорив, що ані Христос не поставив папів, ані нема доказу, що Петро був в Римі. **Отже „Світло" виступає навіть проти ап. Павла, проти св. Івана Золотоустого, Августина, проти Штросмаєра.** А це вже нелад! Розумний чоловік мусить запитати: „Кому вірити — „Світлови", чи ап. Павлови і другим?" (Про папство багато відомостей можна знайти в книжці „Чужа рука" — диви оголошення в „Вістнику").

Гарно було би — каже „Світло" — коли б християни шанували волю Христа... (про папів). Та біда, що такої волі Христос не виявив. А те, що „Світло" вважає волею Христа, це лише політичні натягання Риму.

Та Христос виявив волю свою ось як: **„Заповідь нову даю вам — щоб ви любили оден одного. По тім пізнають всі, що ви мої ученики".** — Іван 13: 34-35.

На любові має засновуватися одність і лад. Та чи є самій католицькій Церкві є любов? От католики робили страшні погроми по українських католицьких селах; забирали землю від українців; нищили їх школи, переслідували, звали мудями, кабанами; позбавляли українців католиків їхніх прав. А дальше — католицька Мадярщина, католицька Бразилія... Чи є там любов?

Берімо нинішну календарну справу хочби в Виннінегу: Напроти себе дві католицькі церкві — Велика (василіянська) і Мала. А квітня 13-го з одної виносять вже паски, а з другої лозу. Чи треба більшого неладу? Це ж ціла анархія!

Пише „Світло", що папі закидають гордість і жадобу власти... На те пригадаймо оден факт: **1938 р. папа взяв 2,500,000 золотих польських і за те позволив нищити українські православні церкви.** (Знищено за сім тижнів 110 церков!). Чи це доказ, що папі незвісна гордість і жадоба? І чи це показує, що папа є наслідником Петра і заступником Христа? Хіба Христос, чи Петро так робили?

От коли б „Світло" історію з тими 2,500,000 золотими пояснило, а справа з папством багато би вияснилося.

Та вже несподіванкою є такий вислів „Світла": **Схизматицьке православя, що його на Україні насадила Греція...** Доси католицький провід голосив, що Володимир приняв католицьку віру, бо мовляв — Греки признавали папу. Тут же „Світло" вважає ціле православіє на Україні від початку „схизматицьким", отже і Володимира вважає „схизматиком". Бо „насаджування" зачалося 988 р., а розкол між Сходом і Заходом вийшов аж 1054 р. (66 літ пізнійше), коли православіє на Україні було вже „насаджене". А про якийсь окремий напад греків на Україну по 1054 р. історія нічого не говорить. Виходить, що балачка католицьких верхів, що Володимир був католиком і що українці від початку приняли католицьку віру — є звичайними видумками для баламучення людей.

Та коли чуємо, що православіє нaробило багато лиха українцям, то що сказати про католицизм? Робив він добро? Чи не католицькі пани поклали були на українців панщину? Чи не католицизм розбив українців унією на двоє? Чи не католицизм нищив українців сотні літ? Чи це було добро, коли навіть за греко-католицькими духовними кричали римо-католики по вулицях „Господи помилуй" і на всі лади їх зневажали? Коли на протязі сотень літ звали українців мудями, кабанами і др. Чи все те було добром для українців?

Ще одну справу зачіпає „Світло в згаданій статті, а то справу Йосафата Кунцевича. В самій статті читаємо:

„Великим подвижником унії українського народу з католицькою Церквою був наш рідний святий священомученик Йосафат. Для тої ідеї, щоб усі були одно, він працював...

— Окремо ще на 1-ій стороні „Світло пише:

Св. Йосафат — це наш рідний, український святий... перед Богом могутний Заступник і Покровитель нашої Церкви й нашого народу."

Отже чорне на білім, що Кунцевич **є рідним українським святим і заступником та покровителем українців.**

Але є також друге чорне на білім. В 1923 р. 20 грудня, „Кетолик Реджістер" писав, що папа оголосив католицькому світови, **що Кунцевич є спеціяльним заступником Польщі.** (Диви в книжці „Чужа Рука").

Кому ж тепер вірити — „Світлови" з Василіянами, чи папі? Хто з них неправду говорить? Хто з них дурить українців?

Вислів Христа: „Щоб усі були одно", „Світло" прикладає лише до одности з італійським папою. А пова тим: „Ріж хоч брата, окреме папи і ченця і в рай іди кінець кінцям" — сказавши словами Шевченка. Позатим можуть на тебе католики робити погроми, мучити, вбивати, рабувати неволити... Так, як роблять. Це „одности" не перешкаджає.

Але ми ту одність (єдність) инакше розуміємо. Коли б ходило було про одність з папою, то Христос був би про те постановив окрему Заповідь. А такого нема. Але є таке: **„Це заповідь моя: Щоб любили один одного, як я полюбив вас... Це заповідую вам, щоб любили один одного".** — Іван XV: 12,17.

Коли переводити слова „Щоб усі були одно" в практичне життя, то [illegible] **треба найперше рідним братам — треба її українському народови.** Чужі його поріжнили, порозбивали, поділили, ворожо одних проти других понастроювали — отже українці повинні подбати, щоби найперше вони були „одно". Хто не поєднається з братом, то що поможе єднання з італійцями?

Є православні і є греко-католики. Між ними є спірні справи — то папа, то Кунцевич, то унія, то католицизм, то православіє, то автокефалія, то може ще щось. Це ті причини, що оден нарід ділять.

Як же поєднатися? Треба, щоби українці з обох груп основно розглянули ті спірні справи. Не досить того, що їм хтось скаже — ще треба, щоби одні з другими сходилися, радилися, спільно спірні справи самі розглядали. **Нехай православні читають католицькі книжки і газети, нехай греко-католики читають книжки і газети православні.** Так одні других зрозуміють. Так одні будуть знати, що другі думають. Так одні з другими поміняються своїми думками, отже обі сторони скористають.

Таким ладом прийде до того, що греко-католики і православні знайдуть під ногами спільний твердий грунт і станууть на нім, як оден нарід одна велика родина. Це буде те, до чого накликав Син Божий.

І це якраз те, чого треба українському народові.

НАСЛІДКИ ВОЗДУШНИХ НАПАДІВ.

Англійський уряд оголосив недавно число церков, що воздушними нападами на Англію були понищені, або ушкоджені.

Церков, що були в Англії цілком знищені, або дуже пошкоджені, було доси 714, а слабо ошкоджених 1,945.

Зі знищених, або сильно пошкоджених англіканських було 287; інших протестантських церков було 369, а католицьких 58.

З тих, що небагато пошкоджені, 1,070 було англіканських; 714 всяких сект — баптистів, методистів, пресбитеріян і др., а католицьких 135.

Розуміесь, що погинуло також багато священиків.

Такі переживання, які мають там люде, дають багато цікавих історій. Буває, що стоїть двох людей на вулиці, бомба падає, одного вбиває, другого не зачіпає. Багато є історій про те, як присипані румовищем люди живуть довгий час, поки їх видобудуть. Багато є при тім відваги, геройства і посвяти з боку тих, що ратують, а витревалости в тих, що присипані.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ „ВЕЛИКІ РОКОВИНИ"?
ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 75 ЦЕНТІВ.
Consistory of Ukrainian Greek Orthodox Church.
7 St. Johns Ave. Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ВЖЕ НЕ ГРЕКО-КАТОЛИКИ, А РИМО-КАТОЛИКИ.

Багато греко-католиків ще не здають собі справи з того, що вони в дійсности вже не ґреко-католики, а римо-католики.

Вони дальше дурять себе, що греко-католицька церква в Канаді є дальше такою, як була в старім краю, або бодай такою, як була в Канаді кількадесять років тому. На ділі ж з греко-католицької церкви в Канаді, як такої, хіба лише одну назву залишили, та й то лише для тих її вірних, що на справах менше розбираються і не бачать, що на їх очах робиться. Бо для всяких практичних і урядових цілей греко-католицька церква стала римо-католицькою, а греко-католики — римо-католиками. Так, приміром, при переписі населення греко-католиків рахують, як римо-католиків, а їх епископ є званий, не як ґреко-католицький епископ, але як епископ для українців католиків. Також василіяни та більшість світських священиків вже не від нині вважають себе та представляють, як римо-католицьких священиків, і чим раз все менше з тим криються.

В Редвей, Алта. є, як ми думали, українська греко-католицька церква. Її обслугує василіянин о. Д. Джиголик. Та виходить, що то вже не греко-католицька, а римо-католицька церква. Це видно з документу, який нам прислали, і який має такий заголовок:

Account No. 3480
December 24, 1940
Dzygolyk, D Reverend Father
Radway, Alberta
Roman Cotholic Church.

Троха давніше нам писав один наш передплатник, що в едмонтонськім деннику „Джорнал" була свого часу новинка про те, що василіяни подалися до міського уряду за дозволом (пермітом) на будову нової церкви св. Йосафата. Новинка подає між іншим такі інформації про цю нову церкву:

The Church is being built for **Ukrainian Roman Cotholics** and will be administered by Basilian Fathers.

Отже василіяни — і **„українці римо-католики"!**

В виду цього, чи можна дивуватися, що василіяни так завзято переводять зміну календаря? Вони в цей спосіб мабуть хочуть усунути одиноку і останню перешкоду, яка ще стоїть на дорозі до того, щоби затерти всякі сліди по греко-католицькій церкві в Канаді.

ЛЮДЕ — АЛЕ ЯКІ ЛЮДЕ?

Раз, коли український мудрець, Сковорода, перебував в Києві, стрінув він молодого ще чоловіка, Демида, який носився з думкою, що цілий зміст Церкви треба значно зреформувати, переіначити, а тоді доперва Церква буде добра.

Зайшов він в бесіду зі Сковородою про те ж, а коли мудрець не згоджувався з поглядами Демида, каже той:

— Я говорю про те, що люди створили чи постановили. А що люди створили, те люди можуть переіначувати.

На те Сковорода:

— В загальнім я годжуся з тобою, Демиде, але ми перейдімо від загального до подрібного. Ти кажеш: „люди", а я запитаю: „Які люди?"

— Ну, звісно, що ті, які хочуть зміняти те, що другі зробили.

— Ні -- каже Сковорода — тим нічого не пояснюєш. От перша трудність: і ти належиш до людей і я, але ти хочеш змін, а я вважаю такі зміни шкідливими і не хочу їх. Отже перша трудність. А дальше ставлю інші питання... Чи недосвідчені люди мали би право переіначувати те, що постановили люди з широким досвідом?

— Певно, що ні — каже Демид. — Недосвідчений нехай перше досвіду набереться, а тоді зрозуміє, чи треба змін, чи ні.

— А чи згодився б ти, щоби діти зміняли те, що дорослі люди постановили? А діти, це ж люди.

— Діти нехай перше ростуть і розум здобувають -- каже Демид.

— А коли дурні схочуть зміняти те, що розумні здубували..

— Тут діло ясне, що дурний не може за розумним поправляти.

— Добре кажеш! А коли б люди безрелігійні, або далекі якійсь релігії хотіли реформувати ті релігійні установи, що збудувалися совістями, та глибокою вірою і святим життям релігійних людей — чи мали б вони до того право?

— Певно, що ні — каже Демид — бо вони хотіли б переіначувати те, що природно до них не належить, що їм чуже і чого вони не розуміють.

— Ну, ще одно питання. Минали віки, а в них жило багато людських поколінь. Всі вони жили життям, як ми живемо; здобували досвід, як ми здобуваємо; мали людей розумних, мудрців, мислителів — і створили вони широкий культурний лад, повирішували багато справ, повитворювали багато звичаїв, інституцій, обрядів, законів... Чи віриш ти, що може знайтися таке розумне одно людське покоління, щоби цілу будову тих попередних поколінь перевернуло і на її місце красшу збудувало?

Подумав Демид та:

— Не повірю! Бо годі допустити, щоби одно одиноке покоління здобуло саме більше досвіду і більше розуму, ніж мало багато поколінь. Що поколіня творили, не треба би важити на вазі других поколінь.

Тоді Сковорода:

— Тепер бачиш, що якто легко було сказати: „Що люди створили, те люди можуть зміняти і переіначувати". І яким ясним такий висказ здавався. Але коли обережно в справу вглянути, то не знаєш навіть, про яких люди йде мова. Це показує, що якто обережно треба до кождої справи підходити. А без того може прийти до нищення того, в чім заховані скарби віків, і що треба би поважати та запопадливо зберігати. Це можуть бути такі дорогоцінности, якими можна хвалитися перед всіми народами світа

Подумав Демид і каже:

— Нинішний день не пропав для мене дармо — я нині великого навчився, що придасться в цілім моїм життю. Я бачу, що лекше хотіти чогось і говорити, ніж розуміти, чого хочеться і говориться.

—(†)—

ЧИСЛО ПОЛЯКІВ В ПОЛЬЩІ.

Нині поляки всюди висувають перед світом свою справу в напрямі створення нанов̧о польської держави. Та й це природне, що кождий нарід повинен мати своє народне господарство в своїх руках. Отже й полякам належиться те, що суто польське.

Кілько ж поляків було в недавній Польщі?

Гляньмо, що показувала польська урядова статистика... В 1929 р., 1-го січня було в Польщі:

Всего населення	30,408,000	душ.
З того римо-кат.	19,459,000	„
Православних	3,738,000	„
Уніятів	3,317,000	„
Жидів	2,968,00	„
Евангеликів	839,000	„

З наведеного бачимо, що римо-католиків було менe, ніж дві третих всего населення. А всіх других більше, ніж одна трета.

Однакож, певна річ, поляків було менше, ніж римо-католиків. Бо до римо-католиків належало якесь число литовців і білорусів, дальше римо-католики Східної Галичини, що назагал були українцями, і деякі з них свідомими українцями. Коли ж взяти ще на увагу відомі способи обчислювания, то вийде, що дійсних поляків могло тоді бути не більше, як 16, або 17 мільйонів. А може і того ні. Вже перед минувшою війною дехто з тих, що розумілися на статистиці і польських способах обчислювання, казали, що при точнім обчислюванню поляків могло би бути 18 мільйонів. Це перед двома, чи трьома роками.

Коли ж взяти разом православних й уніятів, то разом було їх в січни 1929 р. 7,055,000, отже понад 7 мільйонів. З того дещо відпало би на православних москалів, але там москалів взагалі було мало. Могло бути невеличке число православних білорусів. Та коли до всего взяти знов на увагу польські способи обчислювання, то знов могло тоді бути 7, а то й понад 7 мільйонів українців — православних, греко- і римо-католиків.

Отже чужим матеріялом була Польща назверх велика. Але в тім чужім матеріялі і була її слабість. Найперше — маючи в руках чужий матріял, який до неї не приставав, вона витрачала багато сили, щоби той матеріял мати під контролею, а друге — вона той матеріял безнастанно сама дразнила і відпихала від себе, отже не опановувала його.

Та чи поляки нині це розуміють?

К. П.

В ЛЬВОВІ ГОЛОД.

Через Швецію приходять вісти, як тепер виглядає Львів. Люди на вулицях обдерті, в лихій обуві. Коли ж позимніє, то на вулицях людей мало, бо не мають в що вбратися. Всі пригноблені, зажурені. З кожної родини вивезено когось на Сибір.

Збільшається голод. Зарібків нема, а коли хто заробить 5 рублів на день, то добре. За гірші черевики треба дати 400 рублів, за чоботи 600 рублів. З сіл не привозять поживи, бо і там нема. Таке в цілій Західній Україні.

ЯК ДЕНИС ЗМІНЯВ РОДИННИЙ КАЛЕНДАР.

Уявіть ви собі, що живуть побіч себе два сусіди — Денис, ніби наш, і Міхал, ніби римо-католик.

Про Дениса треба сказати, що його жінка була дуже розумна і що він не хотів її ніколи послухати. А знов Міхал вдався такий, що любив завести кого будь під дурного хату.

В похвалу обох треба ще сказати, що були писменні, тай ще такі, що мали свої родинні календарі, хоч не знати, хто їм порадив такі календарі заводити.

Кажу: мали вони свої родинні календарі. Такі, як і в вас повинні бути.

Денис мав окрему книжку, а в ній було точно записано:

Денис родився 25 січня, ... року.
Його жінка родилася в грудни ....
Побралися перед Великим Постом . . .
Перший їх син народився в листопаді. . . . (другі діти знов там колись).
Батько Дениса вмер в маю, дід в червни ..
Родичі Денисихи померли обоє в вересни...
Були позаписувані й інші справи, де їм місце.

Подібне було і в Міхала. Міхал родився в грудні, а жінка в січні. Побралися в літі такого то дня і місяця. Перша дочка народилася тоді-то, а син знов колисьтам (більше дітей не було). Міхалова мати вмерла в жовтни, бабка в квітни...

На такий лад виглядали ті записки Це були справжні родинні календарі, бо все в них було точно розложено: тоді таке сталося, тоді треба справляти такі то іменини, тоді Поминки по померших, тоді йти на празник до того, чи другого села, тоді припадають відпусти там і там... Словом — календарі тай годі.

Балакає раз Денис з Міхалом, а той:

— Ви, Денисе, лишаєтесь позаду культурних людей, тай наперекір мені деколи робите. А ми ж сусіди...

— Як? Чим? — почав допитуватися Денис.

— А так, що от в мене були Поминки, а ви іменини справляли, тай ще з музиками В мене іменини, а ви галасуєте по подвірю А воно недобре. Таксамо Великдень — я святкую, а в вас піст. Ніяк вас і на свята запросити. Тай таке з року на рік. Це псує сусідську єдність...

— А я й не думав про те — каже Денис — та що ж мені робити?

— Вам треба достроїтися до мене. Так, як розумні люди достроюються От як папа римський був видав новий календар, то зараз цілий світ приняв. Ніхто не лишився.

— Еге, еге — каже Денис — та вже ж.. Хоч може й не всі, бо от русини ні, тай жиди.

— Ну, ну! Жиди, кажете, але ж вони инша віра. Жиди, тай вже! Але русинам дивуюся. Всі вперед, а русини лишаються з заду. І тому всі з них сміються. За ніщо не мають. Ну, скажіть: за що вас хто має? Подумайте!

І почав Денис думати.

По вечері починає Денис жінці говорити:

— Щось зле в нас. Ми позаді всіх лишаємося. Дуже зле!

— Та що зле? — питає здивовано жінка.

— Зле, що ми до других не достроюємося. Всі з нас сміються.

Жінка видивилась:

— Де, хто, з кого сміється? Я нічого не чула.

— Не чула... Але ти подумай.. От сусід справляє поминки, а ми іменини — це ж нелад між нами Ми поминки, він іменини справляє з музиками І так в усім. От візьми: в нього якесь свято, а ми працюємо, ти квочки виганяєш, вони кричать...

Жінка видивилась:

— Що з тобою, чоловіче, сталося. Аджеж Міхал не ми, а ми не він Його родина має свої іменини свої Поминки, свої свята, бо вона — вона, а ми — ми Вони своє, а ми своє маємо! Ми ж з ним окремі люди.

Махнув Денис рукою:

— Е, ти нічого не розумієш, тай тілько. З тобою нема що говорити. Де тобі до таких великихи справ. І забрався з хати.

Денис вмів думати. Чи зле, чи добре, а мусить довести справу до кінця Таке і тут.

Тай що тут довго думати? Треба достроїтися до Міхала і все буде добре. І почав він одного дня свій родинний календар зміняти.

Переніс він свій день народин з 25 січня на грудень, бо тоді Міхал родився. День народин жінки переніс з грудня на січень, на той день, коли Міхалова жінка родилася.

Дальше вишкробав ножиком в своїм календари день 25 лютого, день свого вінчання, і написав, що він вінчався по Петрі, цебто тоді, коли Міхал...

На подібний лад хотів переносити Поминки, але... Вдарив себе рукою по чолі:

— Що тут робити? Як з того вийти?...

Поблизу була жінка і питає:

— Про що ти говориш? Що там таке!

— Е - каже Денис — тут і ти не порадиш. Я наш родинний календар переміняю на такий, як має Міхал, тай тяжко. От двись: Міхалова мати вмерла в жовтни, а моя мати жиє .. Як його тут достроїти?

Жінка знала розум Дениса, то й не дуже дивувалася, а все ж:

— Чоловіче, чоловіче! - каже вона — тай ще раз чоловіче! І що тобі в голову влізло? Замісць дякувати Богу, що мама жиють, то ти рад би, щоби вже не жили, чи як? Виходить, що мама тобі на заваді ..

Аж перехрестився Денис та:

— Що ти жінко кажеш, та де ж би я таке... Я тілько кажу, що через маму тяжко достроїтися.

— Еге! Значиться — мама на перешкоді...

Махнув Денис рукою і взявся знов до роботи. Та не минуло й десять мінут, як він знов:

— От, от, от! Готово прийти до катастрофи... Тут ще тяжша задача, тай задача!

— От знов щось там — вмішуєсь наново жінка — що там таке?

— Е — ти на тім не розумієшся. Я хотів достроїти наших дітей до Міхалових, бо треба ж, та не йде. В него найстарша дочка, а в нас найстарший син, то як ти тут порадиш? Хіба ж можна тут записати, що і в нас тоді дочка вродилася, як в Міхала, коли в нас ніякої дочки нема Тай в Міхала одна дочка й один син, а в нас, нехай здорові будуть, шість синів. Що його тут робити? Де тих чотири, або таки пять сині помістити? Ну... Правда, на місце Міхалової дочки можна одного записати, як таки сина, бо то ходить про день іменин, але що робити з чотирма? Хоч з дому розганяй, тай дітей лозбувайся. Біда!

Жінка вже нічого не казала. Думала: „Таке говорити йому не першина, поговорить, тай забуде".

Довго Денис працював. Змінив день своїх народин на той день, коли Міхал родився, змінив день жінчиних народин на день народин Міхалової жінки. Попереносив дні смерти своїх близких. Вишкробав ножиком день свого вінчання і написав той день, коли Міхал женився. А де ніяк вже було достроїтися, то понаписував: і т. д., і т. д., і т. д. . . Цебто - що і дальше все добре, хоч точно і не означено Вмів собі порадити!

— Ох як тяжко той наш календар зміняти! — каже Денис, витираючи піт з чола. Та вкінци довершив! Достроївся на сто процент! Не буде вже ріжниці, ні трудноще́й, ні сусідської незгоди. І люди будуть поважати... Нараз здрігнувся....

— Тьфу! Тішуся, тай не знаю, чим. Хіба ж я свій родинний календар вже до Міхалового достроїв? От він Міхал, а я Денис. Його жінка Ванда, а моя Маланка. Батько мій був Пилип, а Міхалів Касько. Тай мати..

Почав Денис імена змінювати. Перехрестив себе на Міхала, перехрстив жінку на Ванду, тата на Каська. Геть всіх поперехрещував — старі імена постирав, а нові повписував. А тоді гукає на жінку.

— Гей, Вандо, Вандо! А ходино сюди!

Почула жінка та:

— Яку то Ванду кличеш, Денисе?

А Денис:

— То Міхал тебе кличе. Бо я вже не Денис, але Міхал, а ти Ванда. Не забувай же, бо я забудьків не люблю!...

Що там жінка казала, то казала, але Денис був дуже вдоволений. Аджеж він в усім до Міхала достроївся. Поступовий чоловік! І з якою пошаною будуть до нього тепер люде ставитися. Так радіючи вийшов він на двір, глянув в сторону Міхалового подвіря тай остовпів...

— От знов дурю себе! Тішуся, що я до Міхала достроївся, а тут тобі живий свідок, що мені до Міхала ще далеко. Хіба ж може бути між нами єдність, коли між моїм і його подвірям стоїть пліт? Аджеж той поганий пліт аж кричить, що це моє подвіря, а там Міхалове. Яка ж тут єдість?

І як не візьмесь Денис до роботи! Ломить пліт, розкидає, палі витягає...

Вийшла жінка, глянула тай в крик:

— Що ти чоловіче робиш? Що з тобою?! ..

А Денис і не слухає, робить своє.

Покликала Маланка сусідів і ті завели Дениса до хати. Надвечір приїхав лікар Розпитав, все порозглядав і каже: „В голові помішалося... Треба взяти його до шпиталю під лікарський догляд".

А люде.. Кажуть· „Він і так не був великим розумом, а тепер цілком одурів. Завів його той Міхал цілком під дурного хату"...

Наведений образець покаже вам, чому церковних календарів люде не зміняють Кожда церква має в своїм календарі замкнений свій окремий зміст, лише для неї властивий, точно так, як свій окремий зміст має кождий родинний календар, включаючи в нього навіть

пліт. І того змісту змінятн не можна — його можна хіба викинути і чужий зміст поставити. Це те, що знищити свою хату і йти до сусіда в комірне. Перестати собою бути.

Ще дальше — хто зачне зміняти одно, то мусить зміняти і пяте і десяте, аж дійде до того, що послідний пліт поччне розбирати, щоби не мати свого власного подвіря.

А люди... Люди скажуть те, що про В. Дениса сказали.

—(†)—

ЛИСТ З БРАЗИЛІЇ.

Ще нема року, як отримав я з Канади від знакомого мені українця листа, в якім він між іншим пише таке: „До Канади має приїхати еп. Бучко, що бував недавно в Бразлії. Ходять вісти, що він має тут залишитись на сталий побут. Яке враження викликав він там в Бразилії?" Думаю, що моя відповідь буде досить інтересна для нашого ширшого загалу в Канаді, й тому прошу помістити й у „Вістнику". Дуже добре робить мій приятель, що про таке питає. Бо хто ж з таких, що щиро любить свій нарід, не питав би про його життя, хоть би й як далеко він був? І саме тому я пишу ці рядки, щоби ви в Канаді знали, як ми в Бразилії живемо, щоби ви тішилися тим, чим ми тут тішимося, а смутились тим, чим ми смутимось.

Отже ж „яке враження викликав еп. Бучко в Бразилії?"

Щоби на цей запит добре відповісти, треба перше сказати, що Бразилія, це такий край, де ніколи нікого ніхто не питав: Якої ти віри? Якої ти церкви? Якого ти обряду? Які твої звичаї, свята, традиції, календар і все інше? Коротко можна сказати так: Чим ти є — таким собі і далі будь. Будь собі, чим сам хочеш! Заховуй, святкуй, шануй, числи свята по свому календарі і все проче; що твоє — хай далі буде твоє. Наказують тільки — а навіть добре наказують, щоб не украсти, не побити, не забити, не скривдити, не ошукувати і всяких других злих діл не робити.

Коли ж явився еп. Бучко, кого лиш зібрала охота, йшов, щоб подивитись на „католицького князя Церкви — на Їх екцеленцію — Кир Івана..." Сунули гурмою католики й греко-католики, але між ними було багато і некатоликів ріжних віровизнань. Всі вони йшли охотно до церкви, щоби Богу помолитись. Всі вони молились в дусі до одного Бога: „Отче наш, що єси на небесах..."! Та якже тяжко некатолики огірчилися, розчарувались... На поклик „Кир Івана" мусіли підносити руки до гори і присягати — в обличчу Бога — на „вірність" святому Престолу, святійшому Отцю, святій католицькій Церкві, святому Йосафатові і всьому, що католицьке, бо то „всьо святе". Заставили їх присягати насильно, мусово. Бо коли б ні, то зараз „ліквідація", а в Бразлії католики ще й „крепко бють"! То не жарти! Але ж та присяга неважна, бо Христос Сам казав: „Одному тільки Богу поклонишся і Йому послужиш..." а тут тобі на: присягай ще, що будеш кланятися і служити преріжним католицьким „святощам"! Огірчилися на „кир Івана" і багато з між греко-католиків. Василіяне приневолили многих святкувати „разом з поляками", але другі дальше святкували по старому і думали, що той „кир Іван" їх за це похвалить. Та завелися в своїх надіях, бо „екцеленція" сказав, що дуже добре зробили ті, що пішли за радою „Отців Василіян" (тільки, що вони не пішли, їх силою потягнули) і святкують по новому стилю, а ті ж знову, що тримаються свого предківського календаря і не хотять тої „старини" закинути — то роблять зле.

Дивна католицька наука! „Закиньте „старину" закиньте „старі пережитки". Але ж питання: Чого ж закинути одно старе, а друге, трете, десяте лишати? Як викинути „старі пережитки" то всі! Як виглядала б кімната, коли б поставити один, другий, третій новий гарний мебель, а поруч з тим разом „всьо старе дрантя"? Мудрий господар, як викидає старину з хати — то всю — а натомість ставляє всьо нове. Ва, — тай Божа наука, каже, щоб не мішати грішного з праведним! Для проводу гр. кат. церкви можна б дати таку раду. Коли викидати „старі пережитки", то викидати всі: календар, обряд, мову церковну, вечірню, утреню, наші фелони, акафіст і всі прочі „старі пережитки", а натомість завести: ціху мшу, годзінкі, ружаньце, нешпори, горцке жале, літанії, стули, орнати... Тоді вже буде до лиця і „польський календар". Тільки не знати ще, як з нашою мовою, бо вона теж досить стара. Коли ж знов не рухати нашої церковно-національної старини, — то не рухати нічо „ані на волос"!"! Гей, католики, як ліпше? Всі культурні народи високо цінять свої „старі пережитки", їх шанують, поважають, дорожать ними, а ви куда завертаєте?

Люди, які входили до церкви враз з еп. Бучком, чулися всі однакові, всі дітьми одного Бога. Наслухавшися в церкві проповіди „апостольського візитатора", виходили так, що одні на других вже інакше дивилися: Всі католики мають найбільше щастя у Бога, їм вже небо отворене, лиш бракує ще до него увійти. Вони вже спасені. Та не так з некатоликами. Вони всі на манівцях блукають. Вони хоть до Бога кличуть, але їх Господь не чує. Вони нещасні. Небо перед ними замкнено. Та зі всіх найбільш нещасні наші брати українці, що вже були католиками в Галичині, а тут в Бразлії далися збаламутити і відлучити від церкви католицької, яка є „единоспасаюча". Коли вони не повернуть на лоно тієї церкви, то погибнуть на віки.

Ось така була наука менше більше еп. Бучка. Та він, сарачисько сам блудить. Святий Іван у своїй евангелії у першім розділі каже, що не католицька церква людей спасає, а „Віра в Ісуса Христа" і що віруючі в Христа вже є дітьми Божими. Те саме каже і св. Павло: „Віруй в Ісуса Христа, а спасешся ти сам, ще й дім твій". А в іншім місци: „Всякий, що призиває Імя Господне, спасеться".

Ціль архипастирської праці еп. Бучка була в полудневій Америці потрійна: 1) Всіх, кого вдасться, звязати з Римом; 2) зміна календаря і 3) всіх вірних, не Богу, а „святій католицькій церкві і св. отцю" відгородити від прочого загалу христіян хінським муром. Тая перегорода найбільш має відділювати греко-католиків від православних. Хоть ті два віровизнання є зеднані в Бозі, є зеднані в Ісусі Христі, але що православні не єднаються з папою, так після римської науки їхня віра недобра. Тут папа є висший над Бога і висший над Христа. Кому ж робота еп. Бучка приносить користь? Христовій Церкві? Богу? Нашому українському народові? Христова Церква має намір і задачу взяту від Бога привести до Христа всі народи цілого світа, так, що мають здійснитись слова псальмотворця: „Хваліте Господа всі народи, прославляйте Його всі племена" (Пс. 116), що каже і св. Павло до Римлян (15: 11). А тимчасом еп. Бучко насильно казав присягати всім на вірність папі і католицькій церкві, які заперечують спасення Народу Українському православної віри, хоть той нарід „призиває Імя Господне" і за це має обітницю, як каже св. Павло, що буде спасенним. Католицька церква, якої репрезентантом є еп. Бучко, ще й ділить наш нарід на двоє і копає пропасть, щоб не злучилися всі разом. І еп. Бучко помагає в цій роботі. Отже ж так: Наука Божа каже всім народам єднатися, щоб не було „ні еврея, ані грека", а представники католицизму ділять навіть наш нарід: „не подай руки один одному"! З такої науки не має користи ані Господь Бог, ані наша сімя українська.

Але то ще не всьо. Василіяне бразилійські „зрівнали календар" між українцями в Бразилії, отже одних присилували приняти новий календар, а других не могли. З того розділився нарід на два табори і спір зайшов так далеко, що аж навіть стріляли одні на других (таке було на кольонії Ірасимі). Цей вогонь до приїзду еп. Бучка до Бразилії в народі трошки був пригас, а з його приїздом знов запалахкотів. Ось „добро", яке вніс між нас „апостольський візитатор". І з того нема потіхи ані Богу, ані нашим людям. Ось маєте „враження, яке він тут викликав"!

Та сталося ось таке з нашим „візитатором" в Бразилії, про що ніхто не міг був навіть подумати. Як грім з ясного неба понеслася по всіх усюдах вістка: „Уряд Бразилії припинив діяльність еп. Бучка по кольоніях". Дивувалися наші люде і говорили: „Що за диво? Ми в Бразилії вже 45 літ садимо, сіемо, жнемо і збираємо і ніхто нас не спиняє в роботі. На таке ... ліпше бути „простим хлопом, ніж біскупом"! Посумнів еп. Бучко і всі його однодумці: В самій половині його архипастирської праці прийшлося стати. Кілько ще є кольоній, що його там очікують... а на дармо! Як сказано „с вище" стань — то стій! Не маючи що до роботи в Бразилії, хоч не хоч поїхав „візитатор" до сумежної держави з Бразилією — Аргентини. Обїхав всі закутини, де є українці, та для них він нічого доброго не зробив. Бо щож за користь нашому народові з Риму, або з „польського" календаря?

Апукарана, Бразилія.

Ілля Багряний.

(Кінець буде).

—(†)—

НЕ ХОЧУТЬ НЕПОТРІБНИХ КНИЖОК.

В Японії уряд назначив комісію, яка має переглядати всі книжки, які приходять до Японії з заграниці. Коли комісія побачить, що котрісь книжки не принесуть користи японському народові, тих не будуть до Японії допускати. Взагалі будуть впускати лише книжки правничі, релігійні, політичні і дипльоматичні.

ЗАМОВТЕ СОБІ НЕГАЙНО ОЦІ КНИЖКИ:

Великі Роковини .... 75ц.

Протокол Семого Собору Української Греко-Православної Церкви в Канаді .... 25ц.

Чартер і Статут Української Греко-Православної Церкви в Канаді .. 15ц.

Замовлення й гроші слати на адресу Консисторії:

Consistory of the Ukrainian Greek Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ХТО РІДНУ МОВУ...

Хто рідну мову і [illegible]
Не любить і [illegible]
Богам лиш [illegible]
Є зрадником [illegible]
Як Каїн, на чолі [illegible]
Гріха печатю [illegible]
Чужий полин йому [illegible]
А все своє гірке.

Хто зрікся прадідної крови,
Забув і де родивсь,
І звуки ті, якими Богу
Дитиною моливсь —
Нехай той вічно блудом ходить,
Як грішний Агасвер!
Нехай його гризе сумління,
Й до суду щоб він не вмер!

Хто помагає кути пута
Для брата — той проклят!
Нехай як від чуми, від нього
Всі люди сторонять!
Він Юда є свого народа,
З ним ходить вічний стид,
Такий най пудить світом,
Як грішник — вічний жид!

Данило Манко.

СИРОТА.

Мов раннія квіточка
Над водою,
Зростала сиріточка
Самотою.

Без слова порадоньки
У пригоді,
Без криктя відрадоньки
У негоді.

І котяться слізоньки
Із очваю
Мов роси з берізоньки
Серед гаю.

Ол. Коваленко.

СКИТ МАНЯВСЬКИЙ.

Де над Манявою ліс густий,
Давно там скит стояв,
Там Православний Хрест Святий
Величністю сіяв.
Черці побожні жили там,
Як в Київі живуть,
Щодня дрожав величний храм
Від милозвучних нут:
„Пресвятая Богородице
Спаси нас!"

Прикий, нещасний час наспів,
І злі сини прийшли,
Зреклися віри праотців,
Що в гріб давно лягли.
Лише в Манявськім скиті там
Цвив православ цвіт,
І від пісень величний храм
Лунав ще много літ:
„Пресвятая Богородице
Спаси нас!"

І в ту самотну сторону
Рим руку простягнув,
Черці пішли в чужину,
Скит мертвим сном заснув.
Травою поросло там все,
І мохом храм обріс,
Но повний місяць як зійде,
Гуде від співу ліс:
„Пресвятая Богородице
Спаси нас!"

Ізидор Воробкевич.

ДРІБНЕ ЗІ СВІТА.

А. Сметона, що був литовським президентом до липня 1940, приїхав з жінкою до Зл. Держав. Каже, що він не зрікся уряду, отже він є доси правним представником Литви. Липня 15, він виїхав з Литви до Німеччини, звідки до Швайцарії, дальше до Полуд. Америки, а тепер до Зл. Держав.

Нині Стейти мають довгу 46 білліонів і 270 мільйонів (46,270,-000,000) Недавно ухвалили, що ... можна піднести до 65 більйонів. А тепер президент Розевелт сказав, що недовзі міру довгу треба буде збільшити. Нині довг збільшуєсь тижнево на більше між 100 [illegible]

— Під німецьким забором є коло 2,000,000 жидів, отже пітретя мільйона.

— В Каліфорнії великі доші та зливи. В північній части було 10 тижнів майже безперервного дощу. Місяць лютий був там найкріпший за 57 літ.

ВОЄЧИНА.

— Число воєн в послідній тисячі літ: Франція мала їх 185, Англія 176, Росія 151, Австрія 131, Еспанія 75, Італія 32, Німеччина 24, Голяндія 23.

— З Швеції доносять, що німці розбирають лінію Мажіно і з матеріялу будуть твердині коло большевицької границі. Подібно роблять большевики на своїй стороні.

— Подають з Вашинґтону, що до Стейтів приїздить місячно 4,000 втікачів — майже всі жиди.

— В Ню Йорку виходив сербський денник „Югославське Новости" (Югослав Ньюз). Тоді, як Югославія хотіла звязатися з Німеччиною, назву газети перемінено на „Српски Дневник" (Сербіен Дейли). Редактор газети Душан Попович. В Стейтах числять сербів на 100,000. Назву змінили, як протест проти злуки з Німеччиною.

— В північній Америці начисляють 180,000 будистів.

— Проф. А. Г. Факс недавно говорив в Шенектеді, Н. Й., що сонячного тепла вистарчить на 10 більйонів літ. Себто на десять тисяч мільйонів. Ще казав, що горячо на поверхни сонця є коло 11,000 степенів Фаренгайта, а в середині багато мільйонів. Такі обчислення роблять вчені.

— Надмір канадійської пшениці думають переробляти на алькоголь і домішувати до газоліни, як па[illegible].

— Виробники перфумів нарікають, що тяжко діставати матеріял на перфуми. Багато перфум виробляють з цвітів, що ростуть в Болгарії, або в Азії.

Недавно 172 жиди їхали з Мадярщини через Болгарію до Палестини. Їх спинили мадяри на границі. Знайшли в них велику скількість дорогоцінностей, які мадярський уряд забрав.

Доси в Стейтах сконфісковано 15 тон чужоземної пропаганди, листів, відозв, книжок і др. Матеріял висланий з Японії, Німеччини і Росії.

— В Стейтах мають збудувати 604 капличі для війська. З тих 545 для сухопутного, а 59 для летунів. Тепер військових капелянів (військовия священиків) є 1,200, а при кінци червня буде 1,500. Каплиці будуть для таких вір, до яких належать вояки.

— Японські газети вірять, що війна в Европі скорше скінчиться, ніж між Японією і Китаєм.

ДЕЩО ПРО ЮГОСЛАВІЮ.

„Юг", то полудне, отже Югославія, це полудневий славянський край.

Югославія зявилася урядово на світі 1 грудня, 1918, з королем сербським, Петром І., як правителем. Коли Австрія розпалася, тоді народні зібрання в Хорватії, Словенії, Дальматії, Босні, Герцеговині, Чорногорі рішили злучитися з Сербією, і так створилася Югославія.

Петро І. вмер 1921, а по нім наступив його син Александер І, якого по 13 літах замордовано в Марсилії. Тепер королем став син замордованого Петро Другий, що мав 11 літ. За него мали правити „регенти", доки він не стане повнолітним. Він родився 1923 року. По батькови він серб, а з материної сторони він посвоячений з королівською англійською родиною.

З попередників Петра ІІ, що були на сербськім престолі, 4 були замордовані, а два мусіли зречися престола. Основником нинішної династії був Кара-Джордж Петрович, що 1804 підняв революцію проти турків.

КИТАЙСЬКИЙ КАЛЕНДАР.

Китайці (хінці) мають свій старий календар, в якім наш 1941-ий рік є 4,638-им роком. Новий рік в нім припадає на час, коли місяць (на небі) переходить через означену групу звізд. Він припадає звичайно в часі між 21 січнем і 19 лютим.

Тепер уряд створив новий календар, однакож не перебрав европейського календаря, але створив свій власний, китайський, лише девчім на взірок европейського. Коли в Европі мали 1912 рік, то в китайськім новім календарі був рік перший — від першого року китайської републики, а рік 1941-ий є там доперва 30-им роком.

Однакож і давний календар там також вживається. Він є загально народним, частию китайської історії і культури, а новий є випадковим твором уряду. Та і творці нового мали головно китайські справи на увазі, коли новий календар творили.

КУПИЛИ МАШИНУ РОБИТИ [illegible]

В Ню Йорку властитель ресторації, Ґоннаріс і його приятель, Кореаґільос, купили недавно за 9,000 дол. таку машинку, що 100-доларові банкноти переробляє на 1000 доларові. Продавець машинки закликав їх до готелю, де показував, як машиною орудувати і все йшло добре — гроші перероблялися. Коли ж опісля самі взялися до роботи, 100-доларівки не хотіли 1000-доларівками ставатися. Тоді оба пішли до поліції зі скаргою, що хтось їх, добрих людей, ошукав. І такі люди бувають.

СВЯТОЧНІ ДАРУНКИ.

Пригадую, що в Старім Краю дарунків люди на свята собі не давали, хіба може по містах. А в селі всі разом живуть і себе знають, то дарунків і не треба було. Хіба молодші давали собі писанки або галунки.

Тут люди порозкидані, то дарунок є цілком на місци. Коли пішемо комусь картку, то показуємо, що ми про него памятаємо. І дехто видає тут на картки кількадесять центів, а то й по кілька доларів.

Та хочу пригадати, що ще перед Різдвом в „Вістнику" писалося, щоби на свята давали одні другим „Вістник" в дарунку. Не знаю, чи багато читачів звернуло на те належну увагу. А коли і звернули, то цікаво би мені знати, кілько було тих, що таку пораду перевели в діло.

Великдень також таке свято, що повинен би „Вістник" бути добрим дарунком. І то таким дарунком, що є не тільки святочною памяткою, але живим ділом до других Великодних свят, або хоч до Різдва. Кожного разу приходить і пригадує вашому знакомому, що то ваш дарунок.

А крім того то був би такий дарунок, що поширював би свідомість між українцями. Отже то був би патріотичний дарунок. Його могли би читати і сусіди того, кому ви дали „Вістник" в дарунку.

Великодний час тягнеться аж до переодня Вознесения, отже маєте цілий той час на те, щоби дати „Вістник" комусь в дарунку. Так ви і „Вістник" поширите і поширите свою церковну тай загальну справу, і собі здобудете доброго товариша. Це буде дуже культурний і корисний дарунок.

Православний.

НАЩО МОЛОДИМ ГРОШІ.

Що 18 та 20 літні хлопці і дівчата хотіли би мати багато грошей, це не диво. Адже ж грошей хочуть і 5, 6, 8, 10 літні діти. Та вже окреме питання: Нащо таким грошей? Що вони будуть з грішми робити?

От перед нами живий примір...

В Брукліні в Стейтах було два хлопці, товариші — Агостіно та Канфоре, першому 19, другому 18 літ. Майже парубки. Важнішим їх ремеслом було збирання порожних фляшок та ще чого подібного і перепродування.

Шукаючи за таким матеріялом, зайшли до одного дому, де не було нікого і побачили касу, що важила 300 фунтів. Отже забрали її, вигадали на чужий автомобіль, що порожний і з ключем находився, і повезли продавати, не старе зелізо. Але що купця в той час не було, то касу розбили і знайшли в ній 26,000 готівкою, та дорогоцінні річи, всего разом на вартість 33,000 доларів. І поділилися.

Що ж вони тепер робили... Купили собі по автомобілеви, їдуть до Флориди за витрішками, за прислугу при столі дають дівчині 10 доларів, владжують величні забави, при яких розпустили около 8,000 дол. грішми і дорогих річей на 4,500 доларів. Розкошували!

Таке було на протязі 5 тижнів. Коли ж вернулися до дому, то брат Агостіна, Франк, перешукуючи кешені брата, знайшов 3,200 дол. і діямантову бранзолетку. Отже забрав — і як багатий чоловік, почав все те показувати дівчатам на вулици і хвалитися.

Та його хотіла, що недалечко був поліцай і також побачив, що хлопець показував. Отже забрав хлопця з собою і так ціла справа виявилася. Опісля ще знайшли нерозтрачених 11,150 дол. готівкою і дорогих річей на 3,000 доларів.

От на що молоді хотіли би багато грошей мати!

ЖИДІВСЬКЕ ПИТАННЯ.

Нині, коли сильні держави воюють, малі готовому дивляться, а про шименолій народи світ забув, жидівська справа стоїть на дуже видній місци в світовій політиці. Держави клопочуться жидівськими „втікачами" (рефюджіс), журяться, де би жидів спокійно примістити, дають їм в себе місце. Державні політики присвячують багато уваги не тільки добробутови жидів своїх країв, але добробутови жидів цілого світа.

Правда, безнастанно праця самих жидів організує для себе всю ту світову працю, яка я коректь жидів робиться.

От в Ню Йорку заснувався Американський Палестинський Комітет і в його заснованню брало участь понад 800 державних урядовців, законодавців, губернаторів, професорів, релігійних провідників.

Комітет має працювати над тим щоби Палестина стала місцем для жидівських втікачів, а в тим „представницею свободи і суспільної справедливости".

Зрештою жидівська справа має в Стейтах піддержку віддавна, бо вже президент Вілсон, Гардінг, Кулидж, Гувер а тим і Розевелт заявлялися за тим, що Палестина має стати жидівським краєм.

60-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ.

(Веґревил, Алта.)

Члени української греко-православної громади в Веґревил, зібралися несподівано у панства — старовиних Фодчуків, щоби відсвяткувати 60-літній ювілей їх подружнього життя. При тій нагоді секретар громади, А. Зварич, занявся збіркою на пресовий фонд „Вістника". Зібрано $4.50 від слідуючих: по 1 дол.: П. Фодчук, П. Зварич; по 25цт.: І. Шовкопляс, Ю. Шевчук, І. Семотюк, Е. Засібіда, В. Черняєвський, А. Зварич; по 20 цт.: П. Татарчук; по 15цт.: пані Ю. Кирилюк; по 10цт.: П. Ісаєнко, Р. Тимчук.

Андрій Зварич, секр.

КНИЖКА „ЧУЖА РУКА".

Ще 1935 р. була надрукована книжка „Чужа Рука", що має 208 сторін друку. Зміст книжки відповідає на ті спірні питання, що „чужа рука" шиє їх між греко-католиків і православних, щоби ними одних з другими поріжнити. В цій книжці зібрано багато фактів, які самі собою показують, де правда, де кривда, хто має слушність, хто не має слушности. Якраз те, що повинно кожному українцеви — православному і греко-католикови — бути відоме.

В зміст книжки входять між іншим такі справи: 1) Наш погляд на греко-католиків, 2) Сім тисяч долярів, 3) Спростовання, 4) Тайні Правила, 5) Католицтво Володимира, 6) Якою є Церква Православна, а якою католицька, 7) Чи Христос поставив Петра і папів старшими, 8) Що про папство казали Апостоли й Отці Церкви, 9) Папи і їх робота, 10) Целібат, 11) Кунцевич, 12) Чи українці приняли унію і др.

При подіях подано коли вони якраз діялися, тай подрібно або загально подано жерела, з яких ті вісти взято. Хто не був би певний то може провірити їх правдивість.

Книжка „Чужа Рука" повинна бути в руках кожного українця, як помічна річ при таких спірних справах, які нераз між українцями за[illegible]

Ціна книжки дуже низка, бо всего 35

Продається в книгарнях, або дістати можна з Консисторії, звертуючись [illegible]

THE HERALD
Box 3626, Winnipeg, Man.

ДИЕЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

Збірка о. С. В. Савчука.

Торонто, Онт.

Шмігельський Йосип $5.00

По 1 дол.: Т. Гуменюк, Н. Петришин, п-тво Толпаш, Н. Сакалюк, І. Гуменюк, М. Боярчук, О. Никорчук, М. Протас, парох о. П. Самець, В. Куран, І. Ковалишин, М. Білий, п-ни Доця Лазарович, п-ні Марта Менарді, Г. Просвяк.

По 50цт.: Л. Охримович, Г. Ґуджа, И. Гаврилюк, П. Король, Д. Гуменюк, А. Граб, М. Топоровський, С. Куниовицький.

По 25цт.: О. Луговий, П. Маштаїр, Н. Никорчук, Марія Гуменюк, С. Фурик, С. Калинюк, Д. Влагут, Питлир, П. Колодій, Катерина Коваленко, пані Білецька, Марія Храпко, Г. Красножон, Л. Йонка, В. Мостоник, П. Турецький.

По 20цт.: Н. Ковак.

По 10цт.: І. Охітва, Сирота, Г. Душко.

Ню Торонто, Онт.

По 1 дол.: Д. Михайлюк, С. Іващук, І. Іващук.

По 50цт.: С. Довганик, К. Дверничук, Елена Ковуб, Д. Шумельницький, Ю. Копач, Д. Рогуляк, Панночка Михайлюк, Анна Губчак.

По 25цт.: Н. Сандуляк, В. Сиро[illegible]

Гамілтон, Онт.

По 1 дол.: А. Баран, В. Фастрига, Др. І. А. Филипик, Настуня Калинюк, Тереса Ясентюк, В. Ткач, П. Завадовський, З. Новальковський, М. Волинський, Г. Будник, Д. Кузь, І. Попович.

По 50цт.: о. І. Гикавий, д-на О. Гикава, Н. Ясенівський, Д. Дуник, Н. Зелінко, п-ні Н. Гресяк, М. Ковальчук, п-ні Ольга Савстун.

По 25цт.: П. Мельник, Марія Романюк.

Ветерфорд, Онт.

По 2 дол.: Вас. Погорецький.

По 1 дол.: І. Шебець, П. Литвин, С. Жигальський, К. Федірчук, Д. Іванків, А. Завальський, В. Сторощук, О. Яремій, П. Сторощук, А. Антохів, М. Щербань, В. Новак, М. Залуцький, І. Заверюха, П. Перетятко, Анна К[illegible]

По 50цт.: Н. Шудко, І. Даниле́вич, С. Борейко, П. Чепіль, В. Яремій, Н. Н.

По 30цт.: Н. Н.

Виндзор, Онт.

По 1 дол.: В. Калин, В. Турчин, Т. Касорак, А. Стах, М. Прийма, В. Баран, Я. Гайда, П. Цебак, П. Стецій, М. Скоренький, А. Момотюк, В. Бодюл, М. Телега, Н. Кропельницький, С. Запорожан, Микола і Параскевія Гаврилюки, Олена Вольгер, В. Гургула, П. Степовий, П. Іванчук.

По 50цт.: Анастазія Терновецька, Т. Василишин.

Ошава, Онт.

По 1 дол.: І. Тома.

По 50цт.: Л. Кравченко, П. Григорук, К. Москалюк, Д. Артим, О. Балан, Т. Мельник, С. Паладенчук, М. Бошуцький, Н. Мех, І. Васнюк, К. Мельничук, п. Чеплик, Т. Павлючук.

По 25цт.: Н. Цибуляк, Д. Керелюк.

По 20цт.: Хащевський.

Киркланд Лейк, Онт.

Семен Юсипчук 2.00

Смут Рок Фолс, Онт.

Іван Микитюк 10.00

И. Семенців 4.00

По 3 дол.: Іван Лащук, Ник. Слободян, Ст. Штокол.

По 2 дол.: Мих. Басса, Петро Макітра, Мих. Яремович, Лука Лещук, Павло Кіт (старший), Ф. Горішній, Павло Кіт (молодший).

По 1.10: Івась Семенців (хлопець).

По 1 дол.: Ник. Каменецький, В. Велов, П. Желісно, Богдан Микитюк (хлопець), В. Макітра (хлопець), п-ні Анна Рудик, п-ні Марія Панагапка, Ст. Балубаш.

По 50цт.: Славко Слободян (хлопець), Іван Круткевич.

Рорнетон, Ман.

(Прислав В. Перепелюк)

По 60цт.: В. Перепелюк.

По 50цт.: Н. Гуцуляк, П. Гуцуляк.

По 35цт.: И. Талпаш, М. Білецький, А. Іванчисько, В. Тур.

По 25цт.: Б. Талпаш, І. Карплюк, П. Кендзерський, А. Білецький, Р. Скляр, І. Марчук, М. Білецький, Н. Будинський.

Россборн, Ман.

(Збірка о. Т. Ковалишина)

По 1 дол.: Ів. Ковальчук, І. Скоморовський.

Січ, Ман.

(Збірка о. Т. Ковалишина)

По 1 дол.: В. Мацьовський.

По 50цт.: І. Маничок, В. Гнатів, І. Пронюк.

Мені, Ман.

(Збірка о. Т. Ковалишина)

По 50цт.: пані К. Тесарська.

(Збірка о. Т. Ковалишина)

Сенді Лейк, Ман.

(Збірка о. Т. Ковалишина)

По 1 дол.: О. Залещук, М. Лесюк, Т. Мулявка, А. Василенко, П. Колтуцький, А. Матвійчук, Д. Гнатів.

КОЛЯДА.

Петро Лазарук, Смокі Лейк, Алта 25

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

(Прислав о. Т. А. Горбай)

П-тво Сиротюки з Шелли, Ман. купили для церкви пару фан, отже при посвяченню тих же фан, 30 березня, ті, що фани тримали, зложили на прес. фонд „Вістника" $2.15 — Жертводавцям щира подяка.

Братство св. Володимира при українській православній громаді, Торонто 2.00

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. М. Балабанчука.

Травень.

4 Неділя — Стінен (фарма), річниця громади, обід.
6 Св. Юрія — Прісвіл (місто)
11 Неділя — Флин Флон, річниця громади і обід.
18 Неділя — Шерідон, Ман.
25 Неділя — Норквей (місто)
29 Вознесення Госп., празник — Арран, Кобзар

Адреса: — Арран Саск. Скринька 65

Церковний Календар.

ТРАВЕНЬ.

1 Ч. Івана прор.
2 П. Пп. Івана, Юрія еп., Триф.
3 С. Пп. Теодора, Трікіни, Анис.

4 Н. Нед. 2. Мироносиць
5 П. Теодора, Віталія
6 В. Вм. Юрія Переможця
7 С. Стратилата, Сави
8 Ч. † Єван. Марка
9 П. Св. Василя Амас. Стеф. еп.
10 С. Ап. Симеона

11 Н. 3 Нед. Розслабленого
12 П. Св. 9 муч. у Кизиці
13 В. Ап. Якова
14 С. Макарія, Еремії пр.
15 Ч. † Бориса і Гліба
16 П. † Теодосія печ. мч. Тимот.
17 С. Пп. Пелагії

18 Н. 4 нед. Самарянки
19 П. Прeп. Йова Почаївського
20 В. Зявл. Ч. Хреста
21 С. † Ів. Богослова, Арсенія
22 Ч. Пер. м. св. Миколая
23 П. † Ап. Симона Зилота
24 С. Кирила і Методія печ.

25 Н. 5 Нед. Сліпородженого
26 П. Мч. Глікерії, Йоана
27 В. Ісидора, Максима
28 С. Преп. Ісаї, Пахомія
29 Ч. Вознесення. Преп. Федора
30 П. Ап. Андроніка й Юнії
31 С. Теодота М.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Гр. Василіва

Травень

4. Неділя — Довнінг
11. Неділя. — Смокі Лейк
18. Неділя. — Гемлин
25. Неділя. — Спедея
29. Вознесення Господнє. — Смокі Лейк (храм).

Адреса: Смокі Лейк, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. П. Гаїцького

[illegible]

4. Неділя — Стед.
11. Неділя. — Тиндал
18. Неділя. — Поплар Парк.
25. Неділя. — Іст Селкірк
29. Четв., Вознесення Господнє — Ледвин.

Адреса: 792 Логан Аве., Вінніпеґ.

[illegible]

о. Д. Ф. Стратійчука.

Травень

4. Неділя — Косів
11. Неділя — Давфин (храм)
18. Неділя — Слейтер
25. Неділя — Пайн Ривер

Адреса: Давфин, Ман.

Устав Церковний.

Травень.

4. **Неділя Мироносиць.** Голос 2. Утр. Єв. Мар. XVI: 9—20. Літ. Діяння VI 1—7. Еван. Мар. 43—47 і XVI: 1—8. Жінки-Мироносиці йдуть до гробу.

6. Вівторок. **Юрія.** Утр. Єв. Луки XII: 2—12. Літ. Діян. X І: 1—11 Ів. XV: 17—16: 2. Любіть один одного.

11. **Нед. Розслабленого.** Голос 3. Утр. Єв. Луки XXIV: 1—12. Літ. Діяння IX 32—42. Єв. Івана V: 1—15. Овча купіль.

18. **Нед. Самарянки.** Гол. 4. Утр. Єв. Івана XX: 1—10. Літ. Діяння XI: 19—26. 29—30. Івана IV: 5—42. Ісус говорить з Самарянкою.

25. **Нед. Сліпородженого.** Гол. 5. Утр. Єв. Івана XX. 11—18. Літ. Діяння XVI: 16—34. Івана IX: 1—38. Ісус кладе болото на очі й оздоровляє.

29. **Вознесення** (четвер). Утр. Єв. Марка XVI: 9—20. Літ. Діяння 1: 1—12. Луки XXIV: 36—53.

Червень.

1. **Нед. св. Отців:** Голос 6. Утр. Еван. Івана XXI 1—14. Літ. Ап. Діяння XX 16—18; 28—36. Єван. Івана XVII: 1—13.

8. **Нед. Пресв. Тройці (Зелені Свята)** Голос 7. Утр. Еван. Ів. XX: 19—23. Літ. Ап. Діяння II: 1—11; Єван. Івана VII: 37—52 і VIII: 12.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XVIII WINNIPEG, MAN., MAY 15th, 1941 ВИННІПЕҐ, МАН., 15-го ТРАВНЯ, 1941. ЧИСЛО (366) 10

ВІСТИ З ДІЄЦЕЗІЇ.

Громади ухвалили резолюції.

На днях Консисторія отримала резолюції про духовну звязь з Церквою, від таких церковних громад:

1. **Громада Зіслання Св. Духа в Мазені, Саск.** (коло Мікадо). Збори відбулися 12 січня ц. р. Предсідником зборів був п. Мих. Король, а секретарем п. А. І. Ягольницький.

2. **Громада святого Дмитра в Сопоф, Саск.** Резолюція була ухвалена на Надзвичайних Зборах, які відбулися 27-го квітня, 1941. Зборами проводив п. Петро Цвір, а секретарював п. Вас. Сметанюк.

ВІДВІДИНИ ГУБЕРНАТОРА МАНІТОБИ ПРАВОСЛАВНИХ УКРАЇНЦІВ.

Губернатор Манітоби Р. Ф. МекВиліямс, відвідав в неділю 27 квітня українську православну церкву св. Михаїла в Виннипегу.

Шановного гостя, що прибув з своєю дружиною на Службу Божу точно в 10.30 рано, привитали при дверях церкви посол п. Бачинський і голова громади п. Д. Палагнюк. Гості уважно слідили за богослуженням, яке відбулося у зразковім порядку. Богослужения служили два священики, місцевий парох о. І. Дмитрів та адміністратор цілої Церкви в Канаді, о. С. В. Савчук. При кінці Служби Божої о. Савчук сказав промову в англійській мові, яку закінчив тим, що подав шановним гостям від громади в дарунку чотири чудово вироблені українські писанки. Відтак посол Бачинський відпровадив гостей до чекаючого автомобіля.

КОПТІЙСЬКИЙ ПАТРІЯРХ.

Коли Мусоліні забрав був Етіопію, то хотів відорвати етіопську, чи інакше — Коптійську Церкву від Коптійського патріярха в Каїро (в Египті) і створити окрему коптійську церкву в Етіопії.

Осередком Коптійської Церкви є Египет. Звідси коптійський патріярх, Геcра, править около мільйоном коптів.

Геcра має тепер 91 літ. Ндавно відвідали його три генерали короля Селясія і просили благословення, поки вдадуться до Етіопії.

Тоді саме приняв Гесра кореспондента „Дейлі Мейл" і в розмові сказав:

— Наша перша надія на Бога, друга на Велику Британію. Ціла наша Церква бажає Британії перемоги.

Сам Гесра має довгу білу бороду і ясні очи. В кімнаті патріярха стоїть велика скляна шафа з дорогими коронаційними одежами і другими річами, що вживаються при коронації негуса (короля) й його жінки. Була там і парасоля викладана золотом.

УВАГИ ДО КАЛЄНДАРНОЇ СПРАВИ.

В Українській Православній Церкві календарна справа рішилася на Соборі в Саскатуні так, що всі присутні заявилися за задержанням свого церковного календаря. Ані оден голос не був за зміною.

Православні були до такого рішення підготовані. Цілі місяці були сторінки „Українського Голосу" для календарної справи отворені, в дискусії забирали голос ріжні люди. Так календарна справа стала всім ясною і тому вийшло на соборі таке однодушне становище.

Інакше стояла справа на греко-католицькій стороні. Там календарної справи не поставили для загального обговорения, але вели тиху, по кутах агітацію по громадах, по місцях. Отже греко-католицький загал не мав нагоди в справу глибше вглянути і належито її зрозуміти.

Така агітація, оскілько маємо про те відомостей, велася нераз дуже натягненими способами. Говорили, що цілий греко-католицький загал вже переходить на новий календар, отже „не лишайтесь позаду самі на сміх усім"; говорили, що вже і православні календар змінюють; що „Український Голос" заявився за новим Календарем і др. Дальше говорили, що не зашкодить змінити для „проби" на два роки, чи кілько, а коли покажесь, що недобре, то можна до старого календаря вернутися.

Були натягання, було плянове баламучення загалу. Перше відгороджували людий від дальшого світа, щоби не знали, що діється, а потім вговорювали, що їм було потрібне.

Коротко пригляньмось „зміні календаря на пробу".

Таких річей, як церковний календар, віра, мова, національність, власна хата, власна держава, розумні люди ніколи „на пробу" не зміняють. Коли в них хтось піднесе питання зміни, то вони розбирають здоровим розумом і так дошукуються, чи така зміна можлива і потрібна, чи ні.

Самий людський смак не може бути мірою календарної зміни, чи незміни. Смаком можна міряти барви — чорне, червоне, зелене; смаком можна міряти поживу; пробі можна піддавати новий рід лікарства, але не таке, коли треба би викидати своє і брати на пробу чуже. Тут треба провірень і обчислень, треба прикласти міру історичного досвіду і здорового практичного розуму.

Календарна справа, це справа принципу, а не смаку, ані проб. Питання ж ясне: **Чи нам затримати своє, чи своє викинути і чуже взяти? Чи нам стояти на своїм грунті і бути своїми господарями, чи перейти на чужий грунт і стратити свою самостійність?**

При тім треба згадати факт, про який нам пишуть: Греко-католицька громада згодилася святкувати Різдво разом з латинниками. Одначе люде відразу відчули, що вони пішли, куди не повинні були йти, отже сказали, що Великдень будуть святкувати так, як їх предки святкували. Здавалось би — все добре. Побачили, що не смачне, спробували і назад вертаються.

Однакож вийшло інакше. **Ті, які перше намовляли до переходу на новий календар для спроби, тепер кажуть, що треба аж до Риму писати, щоби позволив назад вернутися.** От яка процедура! Зі свого грунту йди і нікого не питай, але назад треба дозволу тих, які не раді, щоби ти до свого вертався.

Певна річ, що розумні люди підуть в такім випадку за своїм здоровим розумом, а не за пострахами агітаторів. Бо і сам Рим страшить лише тих, що його бояться; хто ж не боїться, з тим він поважно числиться.

Як показується доси, то греко-католики, беручи на загал, до календарної справи ставляться досить розсудно. Тих, що готові календар змінити, є менше, та і з тих деякі „спробувавши", не хочуть зміни. А більшість про зміну і чути не хоче.

Нині вже всі бачать, що в греко-католиків календарна справа завела безладдя. **Там, де одні святкували Великдень з поляками, другі не святкували; одні зїли вже Паску, а другі питають себе, чи їм до ляця нести Паску святити на другу неділю до тої церкви, де попередної неділі був Великдень? Чи шукати такої Церкви, де ще Великодня не було.** Так одна громада розкололася на двоє й одні на других дивляться, як на чужих, а то й гірше. Так дивляться на себе і громади — старо- і ново-календарні. **Сталося точно те, що „Вістник" давніше предсказував.**

Треба вірити, що здоровий і холодний розсудок греко-католицького загалу рішить календарну справу на сто процент так, як її рішили православні українці — на своє і загально-народне добро, а не на добро чужих.

Календарна справа на греко-католицькій стороні переходить нині дійсну пробу, отже конечним є, щоби читачі присилали нам оскільки можна точні відомости, як де календарна справа стоїть на греко-католицькій стороні.

Календарна справа, це справа історичної ваги і тому треба про ню мати в руках всі можливі відомости. Отже хто такі відомости має, нехай присилає до редакції „Вістника".

ВОЄННИЙ ЧАС ВКЛАДАЄ ВОЄННІ ОБОВЯЗКИ

Кождий повинен бути вояком — оден особистою посвятою, другий грішми, третий працею. — Ніхто не повинен від обовязків увільнятися!

ЯК РОЗУМІТИ ГРОМАДСЬКУ СПРАВУ.

Приміри громадської праці.

Громадська справа і праця, це не праця одної громади, але та взагалі, що йде на добро всіх громад і цілого народу.

В дуже несвідомих людей нема справ громадських. Поза їх родиною і господарством всі важні справи на світі для них кінчаться.

В Африці є слабість — сплячка. Давніще оден лікар винайшов лік на ту слабість і почав людей лічити — дармо лічив. Добро робив. Але темні африканці не розуміли, що для них є добром. Замість лікареві дякувати, вони домагалися, щоби їм платив за те, що їх лічив.

Та кілько нині знайдете всюди людей, які не знають, що для них є добром, Що важне. Що конечне — не тільки для них, але для всіх.

Громадська справа завсігди і всюди має робітників, які для неї працюють не будучи до того вибраними, журяться нею, жертвують для неї все, що можуть.

З історії України знаємо, як колишня українська шляхта будувала церкви, засновувала монастирі та шпиталі. — Князь Острожський заснував великого значіння школу, засновував приюти для старців, калік і сиріт. Гетьман Мазепа будував церкви, що тоді мало велике всенародне значіння.

З недавних Евген Чикаленко видавав багато грошей на народні справи. Також само Василь Симиренко, який вмираючи записав все своє майно на народні цілі.

Таких можна поіменно багато вичислити.

Та щоби стало більше зрозумілим, на які саме народні справи розумні люди дають гроші, для приміру наведемо, на які цілі лишив гроші Олександер Кониський (письменник і громадський діяч, вмер 1900). Ось ті цілі:

10,000 рублів Українській Академії Наук у Львові, коли до 10-ти літ така Академія повстане. Коли ж ні, то гроші мають піти на заснування сельско-господарської школи в селі Переходовці.

Науковому Товариству ім. Шевченка у Львові (або укр. університетови) 5,000 рублів, щоби їх вжити на допомогу студентам.

Ще 1,000 рублів тому ж Науковому Товариству на платню (премію) тому, хто до дня 100-літних роковин смерти Шевченка напише найкрасший житепис Шевченка.

Тому ж Товариству ще 1,500 рублів на таких умовах: 750 рублів на платню тому, хто на протязі трох років від смерти Кониського напише найкрасшу Історію Українського Письменства 19-го віку, а 750 рублів на видрукування тої ж Історії.

Тому ж Товариству 500 рублів на написання і видрукування книжки про права й обовязки кождого чоловіка, як горожанина.

Тому ж Товариству 500 рублів на закупно нових наукових книжок.

Добродійному Товариству ім. Шевченка в Петербурзі 500 рублів.

Це показує, якими громадськими справами інтересуються дуже свідомі люди.

Інституції державні піддержує уряд держави. А **народні інституції** піддержує самий нарід.

В дійсности нарід сам своїми руками виконує громадську працю через свої інституції. Кождий чоловік виконує, давши для інституції чи гріш, чи працю, чи ще що.

Побіжно пригадаймо деякі українські інституції в Галичині:

Були там Часописні Видавництва, були Видавництва книжок.

Було Товариство „Просвіта".

Було Наукове Товариство імени Т. Шевченка.

Було Педагогічне Товариство і Рідна Школа, було Товариство Сільський Господар, було Товариство Дністер, Маслосоюз (по мин. війні) і другі.

Зі зростом народної свідомости засновувалися там щораз нові товариства й інституції, а зі зростом інституцій росла дальше народна свідомість, сила і добробут.

З ходом нашого життя в Канаді також повставали українські організації та інституції.

Найперше організувались церковні громади, будувались Церкви і Народні Доми. Це були чисто місцеві організації.

Нині маємо **Українську Православну Церкву**, незалежну від чужих.

Маємо **Інститути — П. Могили в Саскатуні і Грушевського в Едмонтоні.** Рівнож незалежні від чужих.

Маємо **Видавництво „Українського Голосу" і „Вістника"** — незалежне від чужих.

Маємо **Союз Українців Самостійників** з його союзними організаціями. Маємо ще дещо...

Всі ті організації й інституції роблять громадську роботу, кожда відповідно своїй задачі. Всі ж вони лучать собою загал в одну цілість і силу.

Це все **культурні організації й інституції**, для культурних цілей створені. Вони дають життю те, чого життя без них не мало би, а життя повинно їх піддержувати. Більше буде піддержки, більше культурної роботи вони зроблять для загалу.

Берімо Церкву... Вона повинна би мати свою Друкарню, своє Книжне Видавництво, добірну Дієцезіяльну Бібліотеку, найвідповідніше влаштований Духовний Семинар, місіонаря й організатора. Треба Церкві мати можність порозумівається з дальшим світом. Окремо ж — з кінцем війни треба буде вислати до Европи бодай двох людей для навязання церковних зносин. На все те треба фондів

Берімо Інститути — їм треба піддержки, головно ж тепер Інститутови в Саскатуні після багатьох посушних років в Саскачевані.

Видавництва потребують підмоги:— 1) через збільшення передплатників і 2) через окремі жертви. Таке і з другими.

Свідомість є більшою силою, між гроші. Тому свідомий загал дуже багато може зробити. Там кождий стоїть при справі, кождий клопочеться, працює і дає відповідно до можности.

Серед свідомих народів бувають також окремі більші жертви для громадських інституцій (Церков, Шкіл і др.) в формі **Записів Послідної Волі.** Готовиться чоловік відходити з цего світа і частину майна, або і все записує якійсь інституції, або інституціям (як наведений примір Кониського).

В найбільшого числа людей погляд на майно починається і кінчиться тим, що: „Майно треба дітям зоставити". Найвузший погляд, який може бути.

І тому серед такого загалу виходять болючі історії. Живе сам оден чоловік, рідні ніякої, а майно є. І кому би зоставити його, він не знає. Отже зоставляє кому небудь просто тому, що з собою не забере.

А бувало і таке, що вмирає не передавши майна нікому, каже: „Мені байдуже, що з моїм майном станеться". І майно переходить в цілком чужі українцям руки.

Отже коли серед такого загалу чуєте: „Ми не можемо нічого, бо ми бідні", то мусите розуміти, що те бідацтво в несвідомости.

Будь чоловік свідомим, а він мав би завсігди своїх близьких, своїх рідних, яким майно передав би. Близькою і рідною була би для нього Церква, близькою була би яка будь друга громадська інституція, І добро зробив би, тай його імя було би записане в Історії Канадійських Українців. Про його вчинок всі знали би і за взір другим ставили би. Це був би для нього найкращий памятник.

Коли ж нема свідомости, то нема нічого. Жив чоловік, збирав, та не знає, що доброго з назбираним зробити. І так праця його життя марно пропадає. Про таких писав Шевченко, що хоч тяжко в кайданах в неволи вмирати, але ще тяжше на волі спати і доспатися до того, що однаково буде: „чи жив, чи загинув".

ЩО ЦЕ ЗА УЧИТЕЛІ?

В Стейтах від кількох літ підношено, що в багатьох висших школах учителями чи професорами є комуністи, або взагалі люди комуністичних поглядів. Почалися протести проти деяких педагогів і справою занялися вкінці слідчі комісії.

Недавно в Ню Йорку арештовано провідника комуністичних педагогів, Шапеса. Показуєсь, що в самім Ню Йорку є десятки, або сотки учителів комуністів.

Учителі мають там свою організацію і недавно заряд тої організації вислав до учителів, як членів організації, ряд запитів. І часописи подають деякі з відповідей, що учителі зарядови учительської організації дали. Ось для приміру:

„Я не годжуся з тим Гестаповським (німецьким) поступованням Екзекутивної Ради."

„Хто вас в тім піддержує — Гітлер?"

„Своїми методами ви даєте поміч кождому ворогови шкільної системи."

„Чому не брати на допит мого діда також, ви смердюхи."

„Дорога Воше, коли б ти не була такою, що пхає ніж в плечі організації, ти клопоталась би своїми справами."

„Я дійсно є (очевидно: комуністом), ви гадюки."

Такі відповіди дістав зарид організації на питання, які він членам організації ставив. І вже такі відповіди найкраще показують, з якого матеріялу виховавча сила молодого покоління там складається. Це ж відповіди найбруднішої вулиці.

Та не тут лихо починається. Вже ті, що таких учителів виховували, не вміли їх інакше виховати, як виховали. І нині приходить до того, що вулиця виховує вулицю.

РЕЛІГІЯ — ВСЕЛЮДСЬКА СПРАВА.

Нераз чуємо: „Церква може причинитися до будови Української Держави". Але таке говорення є нісенітницею. Люди, що так говорять, ані на Церкві, ані на державі не розуміються. Таким людям держава не належиться.

Для таких Церква є якоюсь чужою силою, яку „хитрі малороси" думають використати для своєї справи. Будуть використовувати, доки їм буде треба, а не буде треба, так наженуть від себе.

Всяка громадська, чи „народна" робота провадиться через інституції, що для такої роботи засновані. Наука через школи, поміч слабим через шпиталі, інша поміч через Червоний Хрест, оборона краю через армію. А між всіми інституціями є також Релігійна Інституція — Церква.

Тому Церква є вічною „народною" справою — і в державі і без держави.

Релігія не є інструментом, який може деколи декому придатися. Це не іструмент, але якість — і поодиноких осіб, і народу, і народів.

Релігія, це майно, це сума цінностей. Має їх хтось — він багатий, не має — убогий.

Релігійних цінностей не можна заступити іншими цінностями, як не можна заступити уха, або ока.

Можна Релігію занедбати, можна з життя викинути, але тоді життя стає калікою. Релігійну порожнечу опановують тоді злочинні сили.

Поняття про Бога не можна заступити приміром поняттям про Шевченка, чи Мазепу, чи Державу. Можна сказати, що Шевченко божий післанець, що Держава дуже потрібна, але ані Шевченка, ані Держави не можна піднести до вічного ідеалу понад всі ідеали

Особи можуть бути великими, справи можуть бути важними, але їх не можна рівнати з вічною творчою силою, не можна їх вважати джерелом вічного життя, ані повнотою вічного добра, ані судією, що знає думки душ людських.

Можна викинути з церковного будинку релігійний зміст і завести тут школу. Та це буде не здобуток, але страта. Бо школа, як інституція, існує і тоді, коли є Церква. Отже вийшло би таке: Школа як була, так і є, а Церкви нема.

Забрати місце інституції і так знищити інституцію, це страта. Це те, що швець нагнав би коваля і сів на його місці. Тоді швець як був, так і є, а коваля нема для тих потреб, які лише коваль може полагодити.

Життя має свої невмолимі вимоги і вони є такими авторітетами, що не числяться з людськими рішеннями. І коли тих вимог не задоволити, то життя буде калікою.

Є потреби тілесні і душевні. Моральні і матеріяльні. І кожду з них треба окремо задоволяти. Потреб душі, потреб совісти, взагалі моральних потреб не заступиш гршими, тректорами, будинками. Глибоких почувань душі не заступиш забавами, ані музиками, ані навіть поважними справами, які не мають в собі прямої відповіди на душевні почування.

А того багато людей не розуміє. І тому почуєте: Релігію і церкву можна замінити наукою, чи ремеслом, чи забавами. А це те саме, що сказати: Шпиталь можна замінити Бібліотекою, Рільничу Школу музичною Консерваторією, армію танцюристами.

Релігії не заступить те, що само не є Релігією. Як здоровля не заступить те, що не є здоровлям. Церкви не заступить те, що не є Церквою. Тому виривати Релігію з життя і порожнє місце заступати чим другим, це рабунок і насильство.

Між всякими потребами життя має також потребу релігійну, потребу мати Релігію і Церкву. Це є окрема область життя, що має свої права, свою міру на все, що має свої ідеали, свої авторітети, свої закони, свої домагання.

Релігія дає зміст чоловікови, робить його ось таким, переробляє його на такую-то вартість — а тоді вже чоловік такої-то якости і вартости будує систему життя — почавши від життя особистого аж до державного. Який чоловік, така його робота, така його держава. Який майстер, така будівля.

Казати: „Церква може придатися для будови держави", це те, що: „воздух, сонце, тепло може придатися для будови держави". Отже нісенітниця. Бо вичислені річи потрібні для чогось важнішого, ніж держава — для піддержання життя. Потрібні на те, щоби дати чоловікови силу, зміст, якість і вартість, а вже та сила буде творити все, включаючи і державу.

Інструмент викидають, або ставлять в забуття, коли робота скінчена, але не можна поставити в забуття воздуха, хліба, води; таксамо не можна без шкоди для життя поставити в забуття Релігії, чи Церкви.

Релігія, це животворча вічна сила. Це свідоцтво вартости. Запитайте незнаного вам чоловіка з далеких країв, яку він і його народ має релігію, які релігійні закони, які ідеали, які святощі, яку релігійну систему, а ви вже знаєте вартість цілого народу.

Релігія, це драбина цінностей. Долішний щабель має тих цінностий менше, другий більше — кожний висший щабель, це повніша і багатіша якість і вартість.

Це треба мати на увазі, коли говориться про „релігійні недостачі", про „релігійну обмеженість" іт.п. Хто піднявся лише до першого щабля, той мало здобув і мало має. Але хто висше піднявся, той здобув більше. Є християни лише з імени, але є і гідні християни — великі праведники і святі. Важне, що тут є місце і можність підноситися і здобувати більше і більше.

Кожний висший щабель даєціннішу якість і більшу силу. В часах переслідування християн були такі, що йшли відважно на муки і смерть — це були ті, що стояли на високім релігійнім щаблі. Таке було і в колишніх Козаків Запорожців, що вважали собі за велику християнську заслугу „за святий Хрест на колі згинути".

Можна ще так сказати: Релігія, це море. Коло берега мілко, може бути болотнисто, але що дальше від берега, то більші глибини, які творять собою окремий багатий світ.

Чим є потреба Релігії, бачимо тоді, коли люди бувають довгий час релігійно голодні. Коли прийде для них нагода, то хапаються без застанови за все, що може мати хоч сякий такий вигляд релігійности. Беруть без розбору, коби лише вдоволити релігійний голод. Це те саме, що буває в часі хлібного голоду.

Отже дурять себе, які думають, що люди можуть від релігії відвикнути і не будуть її потребувати.

Люди можуть релігійно збайдужніти, зледащіти; можуть виповісти війну Релігії — але все те є лише станом занепаду. Це слабість — сплячка, горячка, каліцтво, отже стан, що веде або до смерти, або по якім прийде здоровля.

Релігія, релігійність, це вічна справа. Це найкрасша якість життя. І тому казав такий мислитель, патріот знавець Історії, яким був Мацціні: „Історія говорить, що коли якийсь нарід підносився релігійно, то рівночасно в усім підносився, а коли релігійно занепадав, то занепадав і в усім другім.

ОДНОМУ БЛАГОСЛОВЕННЯ ДРУГОМУ КАРА.

Український нарід повкладав багато великих правд і багато великої науки в легкі та інтересні оповідання. І так читаєш, воно ніби байка, а приглянешся — в нім розумна наука міститься.

В березні (9 церк., а 22 горож.) маємо свято „Сорок святих". Це свято зараз по більших святах (церковне), отже нарід такі свята потрохи також святкував. І серед народу є про свято „Сорок Святих" таке оповідання:

Вийшов чоловік на Сорок Святих орати. Оре він, та надходить богач і каже:

— А ти нині робиш? Свято ж...

— Ну, що діяти — відповідає той — коли інакше годі. Коби то я мав свої коні, або воли, то орав би, коли б хотів, а так... Своїх нема, отже я випросив собі плуга на нині й орю. Нехай Бог простить. Не хотів би та мушу. А Бог знає, що я не рад би, може і простить.

Пішов богач і думає:

— Побачу, чи Бог тобі вродить!

Прийшло літо, прийшли жнива і на тім поли вродилося аж сорок кірців збіжжа (корець коло 4 бушлі). Довідався і богач, та думає:

— Зроблю і я так, то і мені вродиться. Видно, що то добрий день для господарки.

Вийшов він на Сорок Святих орати зараз по півночі, щоби більше зорати. І своїми плугами і чужого плуга позичив.

Переходив хтось туди і питає:

— Ти нині ореш?

— Та орю, чому б не орати.

— Нині Сорок Святих, то дехто не оре.

— Е! Хто розум має, той оре. Нині найкращий для орання день.

Зорав, посіяв. Росте гарно, богач тішиться. От вже і жнива за два тижні будуть.

Та одного дня зявилася невеличка хмарка, і як посипле з неї градом на богачеве поле, так стебла цілого не лишилося. А сусіднє поле оттак трошки зачепило.

Так Бог покарав багача. Бідний орав, бо мусів, а в душі не рад був, що мусить в такий день орати, отже Бог так почислив йому, якби він не, орав, але в церкві молився. А богач не мусів, але був дуже лакомий на богацтво, отже Бог його покарав.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ЗАБУТЕ ВЕЛИКЕ НАРОДНЕ СВЯТО.

„Народні свята".

Поза чисто релігійними святами у країні на „народні свята" не багаті. Одиноким, що вже коло 80 літ де менше, де більше святкують, то **Шевченківське Свято.**

Поза ним всякі інші „нароні свята", що явилися, були коротко тревалими явищами. Зявлялися і никали. Їх основателі не вміли вложити в них великого змісту, не вміли поставити на широкий грунт, не вміли покласти в їх існування великих цілей, і тому вони дійсними святами не стали.

Нині наче б обовязково святкуєтьси „Листопадове Свято", та „Свято Української Державности", однакож і це лише 3-годинні концертові свята. І залежні від тих, що концерт прилагоджують. Є вони — буде свято, нема їх нема свята. Коли ж взяти їх святковання групами, нераз для себе дуже чужими, то деколи це більше свято груп, ніж „народне", а не то вже „всенародне"

Від якогось часу маємо „Свято Матери", але воно є живим наслідуванням чужих і таким може зостатися, коли українці не зуміють вложити в нього тілько свого українського змісту, щоби зробити його Великим Українським Святом, а не вузким інтернаціональним, чи вселюдським. Воно ж і так з українських потреб не вийшло.

Відомі ще свята „Української Книжки", „Української Культури"", „Української Господині" і др., але це не були свята в дійснім розумінню свят. Це принагідні концертові, чи відчитові сходини.

Дійсні „нароні свята", це ті, що їх святкує нарід, що святкує загал, без уваги на партії і групи; святкує з почуттям обовязку, з розумінням великої справи, святкує, як одна душа. Лише таке святковання дає дійсну силу народному життю.

Свято Скасовання Панщини.

Але українці мали вже велике Народне Свято, та його занехали і забули. Навіть принагідних згадок в часописах про нього не знайдете. Таким святом було **„Свято Скасовання Панщини".**

Хоч воно, як тут про нього говоримо, належало головно до українського народу під Австрією, однакож його значіння виходило далеко поза Галичину і Буковину. Кінець панщини, це велика історична подія в життю цілого українського народу, хоч та подія сталася в Австрії 1848, а в Росії 1861 року. Та вдодатку обі події припадають на весняний час.

Як панщина виглядала в подробицях, про те поговоримо пізніше, а тепер хіба коротко, що це була неволя, а в ній: „робота тяжкая, нікоди і помолитись не дають" — як говорить Шевченко.

Панщину в Австрії скасував цісар Фердинанд патентом з 17-го квітня, 1848 р., де говорилося:

„Ми приказуєм — всякий род панщини или роботизны і другії подданчії повинности так грунтовых господарів (кметів) як і халупників і комірників мають перестати з дня 15 мая, 1948 года..."

Опинившись на волі люди почули, яке це велике щастя бути вільними — лягати і вставати, коли хочеш, працювати по власній волі і для себе...

І тоді по українських селах нарід почав ставити історичні Хрести з написом **„В память даної свободи 1848".** А разом з тим почав святкувати день 15-го травня (3-го мая по цер.) щорічно, як святкує Великдень. І святкував цілі десятки літ. Святкував від ранку до вечора; святкували старі і малі; святкували нараз цілі села і повіти. В церквах правилося Богослуження, а перед історичними Хрестами був Молебен, чи Водосвяття. Коли ж в місцевій церкві не могло бути Богослуження, то нарід йшов з процесією (з хрестом і хоругвами) до сусідного села на Богослужений, співаючи побожні пісні.

Це було дійсне Велике Народне Свято. Його приняли всі, приняли без примусу, без агітації, приняли так, що ніхто не міг не святкувати. Це було свято всенародне, а не як нинішні вечірні концертові свята — при ріжнім числі учасників і при груповім розбиттю.

Треба великим жалем жалувати, що передові українці не розуміли значіння такого дійсно всенародного свята і допустили до його занехання. При належнім розумінню воно могло стати вічним народним святом для всіх українців на цілому світі.

Аджеж 1848-ий рік був „роком весни" для українців під Австрією. Він отворив їм двері до конституційного життя (означеного законами); він розбудив народну працю серед провідних українців; він увільнив селян від панщини.

На весні (2 мая) 1848 р. засновуєсь „Головна Рада Руська во Львові" та „Рада Народна Руська", яка в своїй відозві заявляє, що українці окремий нарід (від москалів), що він був колись славний, мав князів, був заможним і сильним, але пізніше підупав. Нині обставини зміняються й українці беруться до праці. Мусять дбати про захованя віри і виборення прав Церкві, мусять дбати, щоби їх мова була в школах й урядах; мусять дбати про свої права, щоби їм кривда не ділялася .

В 1848 р. зродилася між українцями під Австрією **„політична думка свободи, самостійности і рівноправности націй".**

Іван Франко в книжці: **„Панщина та та її скасовання 1848 р."** на 11-ій стор. каже:

„Дня 3. (15.) мая обходить наш народ по многих селах памятку знесення панщини. Це велике свято повинно статися всенароднім, правдиво хлопським святом. Чим більше буде наш народ доходити до свідомости своїх прав і інтересів, тим величавійше буде обходити памятку того дня, що дав йому можність розвою, дав йому людську й господарську свободу".

Франко розумів значіння такого свята, але не сталося, що він бажав. Він розумів, але другі не розуміли і тому існуюче вже народне свято не попало до календаря народних свят. Воно було за велике для тодішнього вузкого світогляду.

А шкода! Воно могло статися всенародним історично-культурним святом від Сяну до Дону і для українців цілого світа. Могло стати святом ідеї свободи на всі віки; святом витревалої народної праці; святом, що звязувало би минуле з сучасним і будучим, а цілий народ на світі в одну тісну цілість.

Історичні події вкладав в свої свята жидівський нарід. При згадці суботи сказано в Біблії, що вона має пригадувати вихід з Єгипетської неволі.

Великим всенародним святом є в них свято Гамана (Пурім). Гаман радив цареви Артаксерксови винищити жидів, та цариця Естера (жидівка) врятувала свій нарід від загибелі. З того приводу встановлено окремий піст та велике свято. Подію, в якої основі бачимо лише патріотизм, піднесено до національно-релігійного свята на всі віки. Кажуть: це Божим присудом сталося!

Від події з Гаманом минає півтретя тисячі літ, однакож свято має нині таку ж силу, як мало по смерти Гамана. Святкують всі по цілому світі — ані 2,500 літ часу від самої події, ані тисячі миль простору, що ділять одних жидів від других, не здержують їх від спільного святковання.

.. Таких свят і нам треба. Таке і в нас могло би бути, коли б було для того потрібне розуміння.

—(†)—

ПАПА БЛАГОСЛОВИВ ЄЗУЇТІВ.

Доносять з Риму, що 27 квітня, в 400-літну річницю заснования чину Єзуїтів папа дав своє благословення чинови Єзуїтів, а зокрема В. Ледоховському (полякови), що є головою єзуїтського чину на світі.

Чин Єзуїтів оснував 1540 р. Лойола. Ціль чину: скріплення папства і поширення католицтва. Папа Климент 14-ий був скасував чин Єзуїтів 1773 р., а Пій 7-ий відновив 1814. До Польщі прибули Єзуїти в 16 віку, де приготовляли унію українців з Римом. В 1882 р. віддав був Рим польським Єзуїтам василіянські монастирі в Східній Галичині для реформовання.

СВЯТА АТОНСЬКА ГОРА.

В північно східній Греції, на півострові знаходиться славна Свята Гора (по грецьки „Агіон Орос"), або Гора Атос (Атонська, Афонська Гора). — Нині цей остров в руках німців.

Нині є там 20 монастирів і коло 5000 монахів, грецьких, сербських, може й українських. Ще в 8 віку осіли там пустинники, а в 963 збудовано там монастирську церкву (Лавру) св. Атаназія і створено свого роду чернечу державу.

В атонських монастирях є дорогоцінні історичні памятники, рукописи, великі бібліотеки й музеї. І хоч коло 500 літ Свята Гора була під турками, турки її життя не зачіпали. Через довгі часи Україна була в тісних зносинах з Святою Горою. — Як там дальше життя піде, покаже будучність.

—(†)—

ЖЕРТВУВАВ 30 МІЛЬЙОНІВ.

Американський міліонер, Август Гекшер, що недавно вмер, видав 30 мільйонів доларів на добродійні цілі.

ПРАВОСЛАВНИМ І ГРЕКО-КАТОЛИКАМ.

На кождім кроці з боку католицького чуємо заклики до греко-католиків: „Читайте католицьку пресу! Піддержуйте католицьку пресу!!" А рівночасно другий заклик: „Не сходіться з православними українцями, не читайте їх газет, їх книжок, не слухайте їх проповідей"...

Що католики мали б католицьку пресу читати і піддержувати, це річ оправдана, однакож другий заклик не тілько не оправданий, але просто злочинний. **Бо де український нарід опиниться, як греко-католики і православні будуть дивитися на себе, як на ворогів** (на втіху дійсним ворогам українців!), **коли не будуть з собою сходитися, порозумівавтися, знати і розуміти одні других, а тимсамим не будуть прикладати спільно рук до загальної української праці.**

Отже відгороджування греко-католиків від православних, це точнісько те саме, що роблять большевики, **відгородивши ціле населення Росії від решти світа.** А ціль такого відгороджування ясна: **відгороджують, щоби тримати людий в темноті!**

Ми стоїмо на тому, що українці, яким дорогий їх нарід, їхня загальна народна справа, які раді, щоби український нарід став вільним — не повинні ділитися, а ще менше ворогувати між собою. **Їм треба сходитися. Треба читати газети і книжки з обох сторін...** Нехай православні читають і своє і католицьке; нехай католики читають і своє і православне. Нехай спільно радяться і працюють.

Скаже дехто: **„Між православними і греко-католиками є деякі релігійні ріжниці"...**

Добре! Так треба ті ріжниці спільно розглядати і дошукуватись, чи це великі ріжниці, чи малі, чи важні, чи ні, чи ті „ріжниці" повстали з волі українців, чи може ворожа рука їх штучно витворила, щоби зробити між українцями ворожнечу. До всего того треба дошукуватися.

А дошукатися можна лише так, що треба прислухуватися до голосу, до фактів, до аргументів з обох сторін — з православної і католицької.

Це одинокий спосіб — такий, як і судових спорах, де завсігди дві сторони вислухують, щоби зрозуміти, де правда.

Що каже католицька преса про Рим.

Католицькі проповідники малюють Рим з папою небесними красками. Аджеж коли папа Христів заступник і Петрів наслідник, то Рим повинен би бути взором для цілого світа.

Але Історія дає багато примірів, що побожні люди їхали до Риму з великими надіями, а верталися розчаровані. Таке було давнійше, таке і нині.

В католицькій „Америці", з 19 квітня, 1941, що видається в Філаделфії, Па., Богдан Катамай описує, як він минулого (1940) року був в Римі підчас Великодня і що він там в церкві св. Петра бачив. Між іншим каже він:

„На Великдень був я в катедрі вже в осьмій годині рано. Я вже мав нагоду пізнати італійців, а також о. Галущинський і о. ректор Лабай остерігали мене, щоб я часом не згіршився поведінкою італійців у церквах, але те, що я побачив у катедрі на сам Великдень, переходило всі мої здогади...

Біля мене сиділа молода пара, яка поводилась свобіднійше, як у парку в північних краях. Оподалік оден італієць гриз оріхи, другий розложив газету й читає. Гамір, шум, „запах" якогось сира, як на відпусті між жидівськими страганами."

Це все було в найголовнійшій папській церкві, що для римського католицизму може вважатись осередком християнства. Дальше каже Катамай:

„Біля девятої години катедра була переповнена. Всі нетерпеливо чекали внесення Святійшого Отця.

„Нараз знялася буря оплесків і окликів: Віва іль Папа! Віва іль Папа! (Нехай живе папа).

„На лектиці під бальдахіном вносили Святійшого Отця до катедри. Довгий, кольористий похід ішов поволі, з незвичайною повагою, а оплески й оклики щораз то дужчали".

Таке читаємо в католицькій пресі.

Щоби зрозуміти нинішне, перенесімось на хвильку в часи, коли жив Христос на земли. Принявши вигляд слуги, він ходить своїми ногами, проповідуючи; він проганяє з церкви тих, що своїм поведенням зневажали Дім Божий; він миє ноги апостолів, даючи примір покори; він сам несе Хрест на Голгофту.

Гляньмо тепер на нинішне...

Що було би, коли б нині зявився Христос, як колись, увійшов пішки до церкви, а тут перед Його очима вносять Його „заступника" на дорогій лектиці, під пишним накриттям, з великими парадами... Знаючи науку Христа, можемо знати, як би Христос до такої паради поставився. Замість: „Віва іль папа" Він сказав би:

— Хіба забув ти Мої слова, що: „Не може бути більший слуга від пана свого?" Хіба не казав я: „Я взір вам дав — як я робив, так і ви робіть?" Хіба не знаєш, як гонив я з церкви тих, що зневажали церкву? Повинен ти все те знати — однако ж ти лінуєшся нині увійти до Дому Отця Мого своїми власними ногами і даєш себе другим носити, як каліка. Я з Хрестом на плечах йшов пішки на Голгофту, а в тебе церква не гідна того, щоби ти своїми ногами до неї увійшов і так давав примір другим...

І певна річ, що взявши бука, гонив би з церкви і папу і кардиналів і „швайцарців" (папську сторожу) і тих, що поводяться в церкві гірше, ніж в парку.

Скаже хто: Звичай, величавість... Так! Але папа такий звичай приняв, з ним згодився. Величавість — але вона безбожна. На таку величавість люди сходяться дивитися, як на концерт, як на цирк. Вона захоплює око недумаючих людий, але противна духови Евангелії, духови релігії. Вона не оживить мертвої душі, не розбудить сплячої совісти. Не защепить побожности.

Христос казав: „Я взір вам дав", коли папа схоче ті слова від себе повторити, то вийде, що нехай кождий вірний мріє про те, щоби його в парадах на дорогих ношах носили.

Христос дав примір несучи Хрест, а який примір дає папа, коли навіть до церкви не хоче увійти своїми власними ногами?

Тому не диво, що люди поводяться в папській церкві так, що треба остерігати далеких гостей: „Памятай, не згіршися!" Річ проста: Коли первосвященик не поважає Церкви своїм поведенням, то як можуть поважати її звичайні люди? Хто дасть їм примір, хто навчить?

Що голос Катамая в „Америці" не є одиноким, пригадаємо, що писав поважний, греко-католицький священик Савойка в своїй книжочці „Туча йде"... виданій 1926 р. у Львові. На 12 стороні книжочки він каже:

„На мойому віку я нігде не стрічав так мало культурних і занедбаних духовників, як таки в Італії, і нігде не був так згіршений, як таки в самому Римі". — (Ширше про те в книжці „Чужа Рука").

Коли Рим з папою є „спірною справою", через яку греко-католики з православними мали би ворогувати, то найперше треба ту спірну справу добре розглянути. Треба дошукатися, чи Рим є таким, як представники Риму його малюють — а тоді Рим перестане бути „спірним питанням" — він стане тоді вияснений, отже певним фактом. А того українцям якраз треба!

ЛИСТ З БРАЗИЛІЇ.

(Докінчення).

І від чого зачав свою роботу „кир Іван" в Аргентині? Казав скликати віча, збори, — де його агітатори почали намовляти наших людей, щоби і там „зрівнати календар юліянський з григоряньским" або як наші люди звичайно кажуть „український з польським"! (От і знаєм чого обїзджав еп. Бучко Південну Америку). Доказували, що треба конче покинути наш старий, прадідний календар, бо така воля „Їх екселенції... Кира Івана". Іншими словами так можна сказати: Чи ви, люде хочете, чи не хочете, а мусите приняти латинський календар, бо так хоче „їх екселенція" і так мусить бути!

На таку заяву і там в Аргентині повстало між нашим народом замішання, незгода, суперечка, спротив та цілком слушно, бо кожний має право свого боронити. Всюда між народом почулося:

— То „Кир Іван" прийшов сюда от за чим! Він прийшов тут за тим, щоб силою забирати нам те, що наше, так дороге нам, бо це спадщина по наших батьках. Цю спадщину вирвано деяким нашим братам в Бразилії, і тут мають видирати нам. Та ж дикі індіяни-лісовики, що замешкують південну Америку, шанують чужу власність, і біда тому, хто б силою забрав кому що у них, а тут таке роблять „князі церкви" греко-католицької? Їх дати б на науку до індіян, тоді знали б, як з людьми поводитися. Та не тільки їх самих, але і всіх їхніх помічників, а на першім місці Василіян наших. Та недочекання їх! — казали далі. — Таке робив в Галичині Хомишин, та ніхто його не слухав — і таке тут робить Бучко, і ми також не послухаємо. От перейдемо до Церкви Православної і там будемо мати чистий спокій. Там ніхто нас не буде насилував, видирав, що нам дороге. Так зробило багато українців в Бразилії і ми так зробимо...

Так багато наших людий говорило в Аргентині, І як казали, так зробили. Перейшли під прапор Церкви Православної. Другі ж знов, що були елементом несвідомим, пішли „за волею князя церкви". А наслідки поділу між народом

всюди однакові: незгода, ворожнеча, інтриги, ненависть, свари. Тому кілька років наробили такої „каші" в Бразилії Василіяне, а еп. Бучко це затвердив і одобрив, а в Аргентині цим разом така робота була в програмі еп. Бучка.

Так бачимо, що сумне враження викликав еп. Бучко в полудневій Америці. Може хто сказав би, що оцінка православних відносно праці еп. Бучка е не вірна. Такому б піти між нарід наш, де вирвано йому його батьківський календар, а впхано „польський" — і роглянутися добре в народі, що там е? Одні по одній стороні, а другі по другій, а треті на роздоріжжу! А між ними всіма пропасть-прірва, яка їх ділить. І як вони живуть? — Як пес з котом!

Таку роботу заініціювали між українцями в Полудневій Америці греко-католицькі провідні верхи і вони в Канаді зачинають то саме робити. Така акція не має оправдання ні перед Богом, і перед людьми. Як виглядає це між людьми, ми тут вже сказали. А щож каже нам на таке Божий Голос? Ось він:

„Ненавидний у Бога і гидкий душі його е той... що видумує неправду, та розсіває незгоду між братами" (Прип. Сол. VI: 16-19). А таке робить провід греко-католицької церкви від давна між українцями по цілому світу. Але слухаймо далі голосу Господнього: „Не обманюйте себе. З Бога насміятись не можна (насміятись значить ошукати, хитрити), що бо чоловік сіє, то й жати ме" (Гал. VI: 7) — (Василіяни галицькі „сіяли", а тепер вже вижали, що посіяли). Сіяли вони вітер, так жатимуть бурю. Колоса на стеблі (з їх праці) не буде; не дасть муки верно; а хоч би дало, то зїдять чужі" (Осія VIII: 7). (Цей цитат якраз відноситься до Василіян галицьких: який хосен Україні з їхньої праці. Хліб їхній їдять чужі). „Хто сіє неправду — буде жати біду" (Прип. Сол. XXII: 8). „Я сам бачив, що хто в безбожности орав і сіяв лихо, той сам його і пожинав" (Йов IV: 8). „А правда сіється тільки у тих, хто хоронить мир, упокій" (Яків III: 18). — (А який „мир-упокій" сіє між українцями католицька рука, вже цілі століття, пи сав вже немало „Вістник", тай ще неодно певно напише).

Усі ці цитати витягнені з Письма Святого кажуть нам, що робота календарних реформаторів між українцями недобра, бо вони „сіють лихо" і „незгоду між братами". В полудневій Америці вже засіяли, а в Канаді зачинаю Та знаймо, що усі ці слова Божі „говорив сам Бог устами од віку святих своїх пророків" (Лука І: 70) а календарники їх читають, а своє роблять на перекір цим словам. „Насміхаються з Бога", каже св. Павло. І тут дивне диво: Учать других Закону Божого, а чому ж самі не хоронять того Закону? Їхня робота нагадує роботу Ірода, який показував царям з „Востока" дорогу до Христа, а сам цею дорогою не йшов. Такі то пастирі! І чи не можна б їх зачислити до того „зіпсутого християнства" про яке пише „Світло" з Мондер?

Бесіда в цій статті не е виключно моя. До мене часто сходяться сусіди, знакомі при „шімароні" (чай, що самі наші ж люди випродуковують в Бразилії) і я питав, яку дати відповідь на запит мойого приятеля в Канаді. Та ще й вийшла рада, щоб цю відповідь подати до „Вістника" до загального відома нашим людям — тоді коли календарна проблема обговорюється в Канаді, а з якою діяльність еп. Бучка в Бразилії е тісно звязана.

Чим же закінчити оце письмо? Найліпше так: Запамятаймо собі добре речення з Письма Святого! Їх говорить сам „Бог устами святих своїх", тому значіння їх неоцінимe. Можна цілі проповіди писати про зміст і науку кожного Божого слова. Сіймо кругом себе зерно чисте Божої правди! Сіймо тільки добре насіння — Боже насіння! Сіймо весь час, що його ще нам дарує тут Бог на землі! А він у неодного з нас може й вже недовгий? Добре було б коли призадумались би і календарні реформатори: Що вони сіють між народом нашим? Та того їхнього насіння ніхто не хоче! Це писала сама „Праця" василіянська в Бразилії, що „з болем серця" його приймали. — Та найважніше е то, що небесний Сівач „Син чоловічий" гидується таким насінням і ненавидить його!

А реформатори сіють наперекір Богу і людям!

Апукарана, Бразилія.

Ілля Багряний.

—(†)—

ДИВНІ ОРГАНИ.

(Оповідання).

Жив колись славний майстер, що робив органи. І що довше робив, то все були красші.

Вкінци зробив такі, що подібних ще на світі не було...

І подарував він їх до церкви.

Це були такі органи, що коли молода пара приходить вінчатися — а обое дуже побожні і гідні люди, то органи починають самі грати.

А що був він нежонатим, то знайшов собі дуже примірну дівчину і почав приготовлятися до весілля. Та думав:

— От яка-то слава буде нам від людей, коли при нашім вході до церкви самі органи почнуть грати.

Думав він про людську славу, а про те, щоби в Бога знайшов він ласку, не подумав.

Прийшов день вінчання

Майстер, його наречена, рідня тай знакомі вибралися до церкви. А коли вже були перед церквою, майстер за все забув і тілько думав про те, як то він тілько поріг церкви переступить, а органи самі заграють.

Однакож так не сталося. Він з нареченою переступив поріг —і все було тихо. Пішов на середину церкви — тихо. Почався чин Вінчання — тихо. Виходили з церкви — тихо.

Дуже засмутило це майстра і він подумав!

— Видно, що моя жінка не така добра, не така побожна і поважна, як я думав. Бог її не любить то і мені вона не пара.

Ще весілля не скінчилося, як вже позбирав свої річи, тихо вибрався з дому і поїхав в чужий край.

Ніхто його там не знав, ніхто не питав: „Що ти за оден?" Жив він самотно без товариства. І так прожив десять літ.

Але що довше жив, то більше росла його туга за домом, за близькими. І почав він думати:

— Покинув я жінку, але хто знає, чи я правий. Може вона нічого не винна. Може то була моя вина. Може я її скривдив.

І що довше думав, то туга ставала більша. Докори самому собі ставали більше болючі. Вкінци сказав:

— Вернусь, а коли моя жінка добра, то зрозуміє мене і ми щасливо заживемо.

Їхав він кіньми — бо залізниць тоді не було — а коли побачив своє місто, то сказав собі:

— Може не варта е кіньми вїздити, треба йти пішки.

І як тільки увійшов на головну вулицю, побачив похоронний похід. Несуть домовину; народу багато-багато, люди позаплакувані.

— Кого це хороните? — запитав він.

— Це жінка такого-то майстра — кажуть йому — а він недобрий був чоловік тай покинув її. А вона була свята жінка. Всіх жалувала, всім бідним помагала. Другої такої не буде. За те хочемо її в церкві поховати, побіч єпископів, що там поховані.

Почув це майстер і заплакав. Але ніхто не звертав на те уваги. Думали: „Може і йому в лихій годині чим будь помогла..."

От вже й церква. І як тільки внесли домовину на поріг, органи почали грати — так гарно, так величпо.

Домовину поставили серед церкви, а органи щораз то сильніше, то величавіше грали. Здавалося, що ціла будівля колишеться.

А майстер сперся на стовп і слухав тої дивної музики. І на душі ставало щораз спокійніше, щораз лекше. Вкінци здалось йому, що це не похорон, але вінчання. Він чув, що Бог простив йому його провину.

І він наче здрімався.

Коли ж органи перестали грати, він упав мертвий на землю.

Почали його піднимати — неживий. Бачать — в кишені записник. Отворили, щоби довідатись хто це, і бачать — це ж той майстер, якого жінку ховають.

І люди зрозуміли все, що сталося. Взяли тоді помершого і поклали побіч покійної. А як тільки закрили домовину, органи почали знов самі грати.

Це був знак, що і майстер щирим жалем змив свою провину перед Богом.

А органи після того втихли і вже самі не видали ніколи жадного тону.

—(†)—

ДВА ПИТАННЯ.

1. Чи ви не винні за Вістник? Подумайте, а коли винні — зараз посилайте передплату.

2. Чи ви дбаєте, щоби придбати „Вістникови" нових передплатників? Чи згадуєте його сусідам і знакомим? Чи даєте їм читати?

Подумайте і робіть, як треба!

Редакція.

ЗАМОВТЕ СОБІ НЕГАЙНО ОЦІ КНИЖКИ:

Чужа Рука .... 35ц.
Великі Роковини .... 75ц.
Протокол Семого Собору Української Греко-Православної Церкви в Канаді .... 25ц.
Чартер і Статут Української Греко-Православної Церкви в Канаді .. 15ц.

Замовлення й гроші слати на адресу Консисторії:

Consistory of the Ukrainian Greek Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

КНЯЖА КИЇВСЬКА ДОБА ДЕРЖАВНОСТИ.

Княжа держава з головним містом Києвом повстала більш-менш на нинішній національній українській території, то в землях між ріками Дніпром, Припетю, Сяном, Дністром і Чорним Морем. За князя Володимира Великого, територія української держави поширилась на сході аж по Каспійське Море й Кавказ, а на сході — аж по ріку Вислу й поза карпатські гори.

Перші князі Олег, Ігор і Святослав мечем обєднували українські племена. Отже всі сили посвячували територіальному розвиткові держави. Перші володарі України поклали основи матеріальній культурі України і безнастанно її поширювали. Крім хліборобства розвивалась і торговля. Експорт продуктів хліборобства на світовий ринок Царгороду й імпорт византійської індустрії на Україну під ревною опікою українських володарів. Наслідком того Україна була контрагентом найстаршої східної європейської умови торговельної з найкультурнішою тоді державою, Византією. Перший київський князь, Олег, мечем приневолив Византію заключити в 911 р. цю торговельно-політичну умову, яка е найдавнішою памяткою міжнародного права в східній Европі. Київ став найбільшим торговельним містом східньої Европи, бо був осередком торговлі не лиш між поодинокими краями Европи, але також між Европою й Азією. Кияне торгували з цілим тодішнім світом. Обїздили західну й північну Европу, Грецію, край за Каспійським Морем аж до Багдаду.

Князь Ярослав Мудрий у внутрішній політиці полишив памятку великого державницького значіння й заразом свідоцтво своїх великих здібностей, державно-адміністративних. Є це кодекс законів „Руська Правда" — найстарший східно-европейський збірник законів. Він теж упорядкував адміністрацію держави, а зокрема справу податкову, охороняючи тим населення від здирств і зловживань княжих урядовців.

Князі Володимир Великий і його син, Ярослав Мудрий, найбільше заслужились як будівничі державницької культури. Бо коли їх попередники князі Олег і Святослав, воєнну славу мали на оці і мечем розширювали границі держави, то Володимир Великий і Ярослав Мудрий найбільше уваги присвятили культурному розвиткови держави. Їхня діяльність під тим оглядом творить одну гарнішу цілість. Ярослав будував на основах, які положив його батько Володимир. З цією культурною діяльністю обох князів лучиться їх воєнно політична діяльність великого національно-державного значіння. Вони оба силою усунули все те, що стояло на дорозі до обєднання українських земель. І цей державницький обовязок виконали безоглядно, бо це вимагав державницький резон. „Салюс реі публіке супрема лекс ест" (добро держави найвищим законом) — було їх девізою. Як треба було, то й „мечем і вогнем" обєднювали українські землі й, доконавши цього, через близько сотку літ держали українські племена в одній державній адміністрації. Якби вони цього не були доконали, то замість українського народу, ми нині мали б народ полян, народ деревлян, народ дулибів і інші. З кожним племенем було б сталося те, що сталося з одним німецьким племенем, з котрого через окрему державність зробилася окрема нація підерляндців. — Володимир Великий і Ярослав Мудрий прикрасили Київ монументами, будівлями з яких до нині лишились руїни Десятинної Церкви, катедральна церква св. Софії й руїни „Золотих Воріт". Церква св. Софії е величавою памяткою Ярославських часів і взагалі найбільш роскішною й славною памяткою тодішнього будівництва на Україні й заразом одним з найславніщих останків византійського мистецтва на цілім світі. На місці славної побіди над печенігами, поставив князь Ярослав Мудрий муровану браму, з церквою Благовіщення зверху, побитою золоченою бляхою. Це славні в українській історії „Золоті Ворота".

Часи князя Володимира й Ярослава Мудрого — це „золотий вік" української державности, тому історія слушно назвала першого „Великим" а другого „Мудрим".

ЗА РОЗУМОМ ЙДЕ МАЙНО.

Август Гекшер.

Буває, що чоловік з невеликою шкільною наукою, але талaном, стає багатим, однакож завсігди такі люди мають здоровий природний розум, в них е витревалість, ощадність, працьовитість. Такі люди самостійно, без школи, поширюють своє знання і поглиблюють свій розум.

Але загальним шляхом, що веде з низин на верхи, е таки широкий розум, наука, е підготовання. Науку можна здобувати в школах, однакож вперті люди здобувають її поза школою, власними силами. головнож ту науку, що потрібна в напрямі праці, яку вони для себе вибирають.

Вмер минулого місяця (квітня) в Стейтах Август Гекшер, 92-літний, мільйонер, до того філянтроп (великий жертводавець). Про нього читаємо:

Батько його був міністром справедливости в Німеччині. В Августа був нахил до торговлі, але батько післав його на науку права. Аж опісля зачав Август працювати в торговельній експортовій (вивозовій) компанії, що була для нього купецькою школою.

Тут працював він тяжко, але познакомився з областями широкого торговельного життя. Грошеве діловодство ріжних країв, корабельні рухи, торговельні тарифи ріжних країв, вартість чужоземних грошей, якість і ціна ріжного краму — все те було його новою торговельною наукою.

Ще одного він тут навчився — що в торговли не можна ані фантазувати, ані вгадувати, тут треба все точно обчислити. Завсігди треба знати, чи е зиск і кілько чи страта і кілько.

Це було добре підготовання до торговельної праці.

Родина Августа була і дальше проти торговельного заняття. але вкінци згодилася, нехай Август йде в торговельний світ. Мати дала йому 500 долярів і він їде 1867 р. до Ню Йорку закладати торговельне господарство.

Першою тут торговельною справою була для Августа англійська мова. Але учителя він не хоче наймати, це ж великий видаток, а в нього грошей мало — він береться до науки англійської мови сам, на власну руку.

Починав він вчитися англійської мови, сидячи над книжками денно 12 або 15 годин. Коли минуло три тижні, він вже міг читати англійські книжки без словника.

Тепер почав він вчитися вимови і за три місяці говорив по англійськи досить добре., писав добре, словом — він вже здобув для себе англійський світ.

Аж тепер починає він думати про дійсну торговельну працю.

Як йшло його дальше життя, це вже менше важне. Наймаєсь він в промисловій фармі до праці відповідної свому підготовлінню, починає опісля промислову працю на власну руку і став багатим чоловіком. Досить згадати, що товариству, яке клопоталося занедбаними й опущенними дітьми серед найнизшого міського загалу, він дав землю вартости одного мільйона долярів тай ще відповідний будинок для таких дітей вибудував. Давав гроші і на інші справи.

Правда, не обійшовся без клопотів, не обминув лиха від конкурентів, що довело його було до великого процесу. Але це звичайні події в життю тих, що щонебудь роблять.

Коли тут згадуємо цего чоловіка, то як примір для тих, що хочуть вибитися на високі верхи. Можна сказати: Робіть, як він робив! Вчіться, підготовляйтесь, познакомлюйтесь з тим, що в вашій праці потрібне. Здобудьте широкий розум, а місце для вас в світі знайдеться.

НА СУХОТИ.

Недавно відбувалася в Ню Йорку річна конвенція лікарів, на якій обговорювалися всякі справи, що відносяться до лічення, а між тими справа лічення сухіт.

Лікарі з клініки братів Мейо відкрили зібраним, що їм вдалося знайти лікарство, яке може стати дійсним ліком на сухоти. Доси давали його морським свинкам, яких перше заразили сухотами, і показуєсь, що лікарство сухоти в них вбиває. З тих слабих, яким давали те лікарство, ні одно не згинуло, а всі ті, що були заражені, але лікарства не діставали, погинули.

Чи буде воно таке помічне і для людей, годі ще знати, бо проб ще не робили. А сухоти в морських свинок трохи віднімно розвиваються. Однакож лікарі вірять, що коли це не цілий крок вперед в ліченню сухіт, то бодай пів кроку може бути. Це вже здобуток. Невдовзі сухоти можуть належати до звичайних слабостей, які буде можливо лічити.

НЕ НАТІШИВСЯ ЗАПИСОМ.

В Албани, Н. Й. панна Мерена Колард, що була калікою, вмираючи записала 2,000 долярів на удержання собаки що був її вірним товаришем 12 літ. В завіщанню сказано, що був він „більше привязаний до неї" ніж хто з людей міг би бути". Однакож собака згинув два дні по смерти своєї господині.

ДІЄЦЕЗАЛЬНИЙ ФОНД.

Редбері Парк, Саск. (коло Білініs).

Збірка о. І. Майби.

По 1 дол.: Ф. Равлик, О. Лаворко, І. Гаврищ, Ю. Білик, пані Василина Лаворко, І. Білик, Ф. Білик, Ф. Скопик, С. Гриневич, Ф. Токарик, Ф. Кіндрачук, Д. Лаворко, Ф. Опілка, І. Білик, Д. Дирбавка, П. І. Білик, В. Равлик, Д. С. Никифорук, Д. І. Никифорук, пані Варвара Михайлишин, Склепарі з Редберрі Парк.

Гаффорд, Саск.

Збірка о. І. Майби.

По 1 дол.: І. Іванишин (уч.), В. М. Сулятицький, В. Симчич.

Марлин, Саск.

Збірка о. І. Майби.

По 1 дол.: А. Павлишин, Г. Дмитришин.

Алтівейн, Саск.

Збірка о. І. Майби.

По 1 дол.: Василь Лазарович.

[illegible]

Збірка о. Є. Уліана.

По 1 дол.: Тофан Микола, Слободян Стефан.

По 50цт.: Жулковський Михайло, Сторожук Михайло, Кудрик Стефан.

35цт.: Долинчук Микола.

По 25цт.: Долинчук Антін, пані Соколівська, пані Жулковська, Квасніцький Володимир, пані Титор, Ткач, Касіян, Пелешок, Лозова, Арсеній, Долинчук, Середа П., Олійник П. Дмитрак І.

Дрібна збірка .65

Вайта, Ман.

Збірка о. Є. Уліана.

По 1 дол.: Іван Яремій.

По 50цт.: П. П. Подольський, Іван Негрич, Петро Бурдей, Марія Бур- [illegible]

По 25цт.: Іван Луцик, Яків Боднарчук, Антін Фігус, Михайло Кадилюк, Адам Музичук, Іван Мачула, Анна Онисько, Катерина Колодрубська, Михайло Прокінчук.

Дрібна збірка 1.40

[illegible] Алта.

Від членів (імен не подано) 25.00

Смокі Лейк, Алта.

Від членів (імен не подано) 10.00

Тірін, Саск.

Від членів (імен не подано) 9.00

Едмонтон, Алта.

Збірка о. П. Мельничука.

По 2 дол.: Розалія Говда.

По 1 дол.: І. Никифорук, П. Волошин, В. Кривко, Н. Мандрик, Н. Ліщак, Катерина Ренка, Марія Лакуста, Н. Маланчук, І. Сорохан, Я. Давидюк, Др. І. Верхомин, І. Криса, П. І. Лазарович, В. Чоботар, А. Батюк, М. Гомола, І. Кирілк, Я. Тимчишин, С. Д. Фербей, С. Здріль, С. Невчас, Г. Слюсарчук, Н. Шевчинський, В. Варенька, Анна Пакан, В. Дмитрук, З. Паранич, В. Че- [illegible]

Пропущено з попередної лісти:

По 1 дол.: В. Чабанюк, Ів. Горецький, П. Мельник.

Ерауд, Саск.

По 50цт.: Іван Демків.

По 25цт.: Ю. Никонець, М. Іжак, Е. Демків, А. Ренушка.

По 5цт.: Діти: Іван Никонець, Оксана Никонець.

[illegible] Саск.

П-во Іван і Марія Бурешиші 1.00

Самборг, Саск.

Никола Клим 1.00

НА ДУХОВНИЙ СЕМИНАР.

(Геффорд, Саск.)

На похороні блаженної памяти Марії, жінки Дмитра Вітоника в Геффорд, Саск. вмісто цвітів на домовину небіжки, присутні на похороннім Богослуженню зложили на Духовний Семинар $3.00. Гроші прислав до Консисторії Всеч. о. І. [redacted]

II.

Збірка переведена в окрузі о. С. Симчича, Ендрю, Алта., в часі Різдвяних Свят. Літа спілнела.

В Мюсідора, Алта.	1.00
В Кагвін, Алта.	5.20
В Сучаві, Алта.	3.65
В Завалю, Алта.	2.50
В Ендрю, Алта.	1.75
В Саваі, Алта.	4.38

МОЯ ПИСАНКА.

ЗБІРКА о. Л. ДЯЧИНИ.

Рама, Саск.

По 1 дол.: Олекса Бродзяк.

По 50цт.: Йосиф Гладій, М. Ревуцький, Н. Зварич.

По 35цт.: Павло Котик.

По 25цт.: О. Скорець, С. Скорець. В. Грона, В. Романюк, М. Крисак, Й. Ленюк, А. Овчар, Ю. Землюк, М. Кравець, Е. Котик.

По 10цт.: Н. Ґоцалюк, С. Боднарчук.

Рама-Тизін, Саск.

По 1 дол.: Й. Ленюк, К. Ґондзьола.

50цт : Яким Ґондзьола.

По 25цт.: Іван Порошенко, Олекса Грицинюк.

Клир-Київ, Саск.

По 1 дол.:В. Н. Корнел.

По 25цт.: М. Тхожевський, Г Курсик, Н. Калин, Т. Савчук, Ю. Білий С. Гункевич, С. Лемко, В. Пилатюк І. Цинайко, Фрозина Бойчук, Олена Рудик, Н. Швора, М. Вольський, В. Пісьо, Д. Лемко.

По 10цт.: Ф. Павлюк, А. Савчук, Ф. Чорней, В. Лемко, В. Чорней, П. Чорней, Ф. Волощук, Н. Чорней, Н. Грицишюк, Анна Данчук, Ф. Коваp, Іг. Детевич, О. Пилатюк, Ан. [redacted]

По 5цт.: Сабіна Монеска, М. Лехкий, Ф. Савчук.

Фосстон, Саск.

По 25цт.: І. Стронський, С. Ситко, П. Мелещук, Г. Мелещук, І. Чайковський, П. Стронський, П. Чайковський, А. Мелещак, Н. Запороцький, П. Ганкевич, В. Пігула.

По 20цт. Ф. Конак.

По 15цт.: М. Запороцький, С. Сморгюк, В. Стронський.

По 10цт.: С. Вінярський, А. Чурило, С. Одовичук, В. Чоботак, пані Ситко, Н. Камелюк, П. Л. Сморгюк, пані Н. Кравець, Н. Длегабая, Ф. Лемко, Е. Фарбатюк, Н Чайковський, пані Ґалік.

По 5цт.: П. Чайконський

Ватсон, Саск.

По 1 дол.: П. Мачулський, Г. Кудрик.

50цт.: І. Дзіринчук, Л. Попович.

По 25цт.: пані Кеьондзина, Д. Токарчук, Н. Мамчур, В. Пісьо.

По 10цт : Тоні Киз.

Куроні і Литам, Саск.

По 25цт : М. Панасюк, С. Гнатюк, В. Яйчук, С. Шевчук, С. Продун, Марія Пил, В. Козак, А. Панасюк, Зіна Василюк.

По 10цт.: Кирило Ковальчук, І. Березюк, І. Бобрик, А. Давидюк, К Лидей.

По 5цт.: А. Панасюк, Н Панасюк

Дробот і Маморишкі.

По 25цт.. І. Звоздецький.

По 20цт.. Стефан Дук.

По 15цт.. М. Дробот.

По 10цт.. Д. Білан, пані Ігнагчук, П. Новак, І. Стінка.

По 5цт : В. Дзіринчук, Ґ. Василович, В. Пасенюк.

Гіпавин, Саск.

По 1 дол.: Анна Козунь.

По 25цт.: П. Черепущак, пані Софія Черепущак, В. Мандрига, Э. Д. Яремчук, Грегорій.

По 15цт.: Іван Григор.

По 10цт.: А. Дмитерко, М. Романиця, П. Крижановський, Гафія Пранич, П. Каскі, Д. Дмитерко Maric, Н Козунь, П. Прокопець.

ЗБІРКА о. Д. Ф. СТРАТІЙЧУКА.

Давфин, Ман.

По 1 дол.: С. Натарас, Анна Слижук, М. Демчук.

По 50цт.: П. Ковтун, Ю. Білоус, М. Долгун.

По 25цт.: Д. Пуляк.

Косів, Ман.

По 1 дол.: Н. Фіцич, Ю. Фіцич, В. Лазарук, Д. Романчич.

По 25цт.: Л. Михайлюк.

Сифтон, Ман.

По 1 дол.: Ник. Бажило.

По 50цт.: Ів. Атаманчук.

По 25цт.: І. Орішко, В. Козак. І. Стецик, В. Кузик, В. Мостовий.

По 5цт.: Г. Галик.

Богдан, Ман.

По 25цт.: Ф. Медвідь.

По 10цт.: Д. Коновальчук, А. Талпаш.

По 5цт.: Н. Лаєвич, Н. Борденюк, Г. Бурдейний, П. Бурдейний.

Пайн Ривер, Ман.

По 1 дол.; П. Кравчук.

По 25цт П. Харжевська, Я. П. Цюник, С. Лилик, М. Кривецький, М. Топоровський, Г. Кравчук, П. Цювик, Д. Кравчук.

По 10цт.: І. Присяжнюк, Д. Румак.

По 5цт.: І. Василик, Н. Н.

Венлав, Ман.

По 1 дол.: П. Мусій, С. Мусій.

По 50цт . І. Слижук, Д. Міщук

По 25цт Т. Притула, пані М Граблюк, Т. Граблюк, А. Воробець, К. Притула.

По 15цт.: П. К. Савчук.

Слейтер, Ман.

По 50цт.: П. Бугера, В. Бойчук.

По 25цт.: І. Парсей, І. Чорнобай, П. Колісник.

По 10цт.: М. Гладій, М. Розновський.

Ешвил, Ман.

По 25цт.: В. Соломон, Юля Костишин, В. Костишин, Г. Соломон Зося Лавнбіда, І. Мимка.

По 20цт.: Р. Соломон.

По 10цт.: П. Мимка, І. Бобик.

Ґарленд, Ман.

По 25цт.: І. С. Шевчук, Ґеня Слоньовська.

По 10цт.: Т. Шевчук, Г. Шевчук. Т Гикавий.

По 5цт.: Н. Карпяк О. Гикава.

ЗБІРКА о. Т. А. ГОРБАЯ.

Етелберт, Ман.

Н. А. Григорчук [redacted]

По 1 дол.: В. Григорчук, М. Н. Григорчук, Ю. Джаман, І. Г. С. (Ґарленд).

По 50цт.: І. Малишик М. Гаврилюк, А. Цюник, Ю. Маспюк, Ф. Пелехатий, Н. Колодій, Н. Пискливець

По 30цт.: Г. Костишин.

По 25цт.: І. Бурдейний, С. Шевчук, Н Цапук, Л. Наконечна, В. Бурдейний, М. Пейголос, М. П. Бурдейний, Н. Репко.

По 10цт.: М. Гаврилюк, П. Юрій, І. Бурла.

По 25цт. Н. Н.

Ленард, Ман.

По 25цт.: Ю. Бажан, В. Бажан

По 10цт.: Ю. Грицущак, Д. Грицущак, І. Грицущак, І. Чорапіта, В. Столярчук, А. Ліщинський, А. Болозук.

Роблин, фарми.

По 40цт.: пані Хома.

По 25цт.: В. Капець, О. Гаврилюк, І. Лукач, пані Новосад, Г. Новосад, П. Іриа, П. Богуцька, О. Хиць.

По 10цт.:Н. Панасюк, Д. Кулик, С. Проник, П. Бугера, І. Рожняк.

Шортдейл, Ман.

По 1 дол.: В. Малюта, П. Охійник, Г. Клапоущак.

По 50цт.: В. Лисак, В. Барабаш, Й. Сиротюк, П. Петрів.

По 30цт.: І. Перхалюк.

По 25цт.: Д. Павлюк, С. Медвідь, І. Совяк.

По 15цт.: А. Колида.

По 10цт.: Н. Фаріон.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Т. А. Горбая

[redacted]

18. Нед. — Роблин (фарми)
25. Нед. — Дрифтінг Ривер
29. Четв.. Возн. Госп. — Шелвелей

Червень.

1. Нед. — Гілберт Плейнс
8. Нед. Пр. Тройці — Шортдейл (храм).
8. Нед. Пр. Тройці. — Ленард (храм) о. Н. Мороз.
9. Пон. Зісл. св. Духа — Петлюра (храм).
15. Нед. — Етелберт
22. Нед. — Шелвелей
29. Нед. — Роблин (фарми).

Адреса: — Роблін, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Е. С. Улана.

[redacted]

18. Неділя. — Вайта
25. Неділя. — Толстой
29. Вознесення Христове — Роза

Адреса — Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. П. Гліхького

Травень

18. Неділя. — Попляр Парк .
25. Неділя. — Іст Селкірк
29. Четв., Вознесення Господне. — Ледвин.

Адреса 792 Логан Аве., Вінніпег.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Є. Гришина.

Травень.

18. Неділя — Мічем
25. Неділя. — Кадворт
29. Четв. Вознесення. — Ст. Джулієн.

Червень.

1 Неділя. — Єлов Крік
8. Неділя Зелені Святі. — Смитс. Храм. Початок Богослуження 8 година рано
9. Понеділок. Пресв. Тройці — Терколіль. Храм.

Адреса Вакав, Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Т. Коваленка.

18. Неділя. — Сенді Лейк (День Матері).
25. Неділя. — Росборн (День Мат.)
29. Четв.. Вознесення. — Виста.

[redacted]

1 Неділя. — Ентусвия (храм).
8. Нед. св. Духа — Виста (храм.)

Адреса: — Сенді Лейк

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. С. Симчича.

Травень

18. Неділя. — Ендрю
25. Неділя. — Борщів
29. Четвер. Вознесення Господне — Завале.

Червень.

1. Неділя. — Мюсідора
8. Зелена Неділя — Кагвін (храм).
9. Зел. Пон. — Вилінгдон (храм)

Адреса: Поч. скр. 81, Ендрю, Алта.

Церковний Календар.

ТРАВЕНЬ.

16 П. † Теодосія печ. мч. Тимот.
17 С. Пп. Пелагії

18 Н. 4 нед. Самарянки
19 П. Преп. Йова Почаївського
20 В. Звид. Ч. Хреста
21 С. † Ів. Богослова, Арсенія
22 Ч. Пер. м. св. Миколая
23 П. † Ап. Симона Зилота
24 С. Кирила і Методія печ.

25 Н 5 Нед. Сліпородженого
26 П. Мч. Глікерії, Йоана
27 В. Ізидора, Максима
28 С. Преп. Ісаї, Пахомія
29 Ч. Вознесення. Преп. Федора
30 П. Ап. Андроніка й Юлії
31 С. Теодота М.

ЧЕРВЕНЬ.

1. Н. 6 Нед. Св. Отців
2 П. Мч. Фалалея, Александра
3 В. Рівноап. Константина і Ол.
4 С. Миркели, Василиска
5 Ч. Михайла, Єфрос.
6 П. Преп. Симеона, Никити
7 С. Задушна Суб. Найд. г. Ів. Хр.

8 Н. 7 Пресв. Тройці. Ап. Карпа
9. П. Зісл. Св. Духа. См. Тер.
10 В. Микити еп. Халк., Ігнатія
11 С. Блаж. Йоана, Теодосії м.,
12 Ч. Ісаакія, Богдана
13 П. Єремії ап.
14 С. Мч. Юстина

15 Н. Нед. Всіх Святих. Івана Суч.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Гр. Василіва

Травень

18. Неділя. — Гемлин
25. Неділя. — Спедеп
29. Вознесення Господне. — Смоки Лейк (храм).

Адреса: Смоки Лейк, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Д. Ф. Стратійчука.

Травень.

18. Нед. — Слейтер
25. Нед. — Пайн Ривер
29. Четв., Возн. Госп. — Ешвил (храм).

[redacted]

1. Нед. — Косів
8. Нед. — Сифтон (храм).
9. Понед. Велей Ривер (храм).
15. Неділя — Давфин
22. Неділя — Пайн Ривер
29. Неділя - Венлав.

Адреса: Давфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. М. Боднарчука.

Травень.

18. Неділя — Шеррідон, Ман.
25. Неділя — Норквей (місто
29. Вознесення Госп., празник — Арран, Кобзар.

Адреса: — Арран, Саск. Скринка 65

Устав Церковний.

Травень.

18 Нед. Самарянки. Гол. 4. Утр. Єв. Івана XX: 1—10. Літ. Діяння XI: 19—26, 29—30. Івана IV: 5—42. Ісус говорить з Самарянкою.

25. Нед. Сліпородженого. Гол. 5 Утр. Єв. Івана XX: 11—18. Літ. Діяння XVI: 16—34. Івана IX: 1—38. Ісус кладе болото на очи й оздоровлює

29. Вознесення (четвер). Утр. Єв. Марко XVI: 9—20. Літ. Діяння 1: 1—12. Луки XXIV: 36—53.

Червень.

1. Нед. св. Отців: Голос 6. Утр. Еван Івана XXI: 1—14. Літ. Ап. Діяння XX: 16—18; 28—36. Еван Івана XVII: 1—13.

8. Нед. Пресв. Тройці (Зелені Свята): Голос 7 Утр. Еван. Ів. XX: 19—23. Літ. Ап. Діяння II: 1—11; Еван. Івана VII: 37—52 і VIII: 12.

9. Пон. День св. Духа: Літ. Ап Єфес. V: 9—19: Еван. Мат. XVIII: 10—20

15. Нед Всіх Святих: Івана Сучавського: Гол. 8 Утр. Еван Мат XXVIII 16—20: Літ Ап. жид. XI: 33—40 і XII: 1—2; Рим IX: 6—19; Еван. Мат X: 32—33. 37—38 і XIX: 27—30; Мат X: 32—36 і XI: 1.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

РІК XVIII WINNIPEG, MAN., JUNE 1st, 1941 ВИННІПЕҐ, МАН., 1-го ЧЕРВНЯ, 1941. ЧИСЛО (367) 11

Тим, що Пишуть до „Вістника".

Коли хтось пише щобудь до "Вістника" і подає імена — чи жертводавців, чи учасників чи заряду, чи що би не було, то нехай подбає, щоби імена були дуже виразно написані. В загальній бесіді можна догадатися зі змісту, коли слово написане невиразно, а імен тяжше догадатися. Імена бувають деколи або дуже незвичайні, або небагато одні від других відмінні, отже тяжко догадатися, як точно має бути. Це заощадить редакції клопоту і не треба буде робити справок, як часом робиться лише через те, що імена невиразно написані.

Редакція "Вістника".

СОРОК РОЗСТРІЛЯНИХ

Американські часописи подають таку вістку: Сорок українців, молодих студентів і студенток, що училися у Львові в університеті і належали до українського товариства молоді, арештували большевики і вивезли до Москви. Там засудили їх на розстріл. Між ними була Ірина Пик, дочка греко-кат. священика, що був парохом в Мікізракс, Па. За нею вставився американський амбасадор в Москві і вратував її життя. Вона вернеться до Америки.

ФРАНКО ВИПУСКАЄ ВЯЗНІВ.

Доси випущено в Еспанії 81,000 вязнів, що їх засуджено з приводу недавної війни. Вязничий лад в Еспанії тепер такий, що коли вязень працює, то йому за те платить і тою працею він може скорше увільнитися з тюрми. Такою працею держава піддержує родини вязнів.

Тепер Франко видав постанову, що пускається до дому тих, що засуджені на менше, ніж 12 літ.

КАТЕДРА В ҐЕНУЇ ЗНИЩЕНА.

Обстрілювання міста Ґенуї в Італії англійськими кораблями знищило там катедру. Бомба знищила стіни, заломила підлогу і переломила два грубі сволоки. Також або дуже понищила, або знищила цілком цінні образи.

ВИСУШУЮТЬ ПІНСЬКІ БОЛОТА.

З Москви доносять, що большевики забираються до висушування пінських болот на Білоруси, щоби здобути під управу 10 мільйонів акрів землі. Та цікаве одно — говориться, що половину кошту на осушування дасть держава, а половину прийде з кишень білоруських колективних господарств. Це большевики оголошують світові тоді, коли наділі господарі в большевії не мають власних кишень, бо всі вони разом з колективними господарствами є в кишени большевицьких правителів Хіба невільник має кишеню, якою може свобідно послугуватися?

СТАРА ҐАЗЕТА В КЛОПОТІ.

В Бостоні, Масс. виходить „Івнінг Транскрипт" вже 111 літ. Денник поважний і безсторонний. Тепер оголошують, що коли загал не поможе, то перестануть ґазету видавати. Багато читачів і нечитачів ця вістка вразила, отже думають, ґазету вратувати. Коли від 1000 осіб зберуть по 500 дол., то ґазета буде дальше видаватись. — Це показує, що добрій ґазеті без окремої піддержки загалу тяжко вдержатись.

ЗЛОЧИНЦІ ЗНАЮТЬ ЗАКОН.

Представник судівництва, О'Дваєр, з Бруклину, Н. Дж., сказав недавно, що число злочинів в Стейтах зростає дуже скоро. Злочинці є троякі: 1) цілком випадкові, 2) молоді злочинці від 16 до 21 року життя і 3) зорганізовані злочинці бандити.

Ті послідні зорганізовані в цілих Стейтах так, як зорганізована державна машина. І вони мають в кожнім місті свій місцевий осередок. А що важне — ті зорганізовані злочинці знають карні закони так точно, як добрий промисловець знає закони промислового світа. Через те вони ведуть свою роботу так, щоби з усего можна легко викрутитися.

ВЕЛИКА ПОВІНЬ.

В Бразилії в околиці міста Порто Аллеґре величезні шкоди спричинили повені. В місті й околиці від 60 до 100 тисяч людей ратували життя перед повенею. В Порто Аллеґро люди збиралися в школах, церквах й інших будинках, що стояли в висшій части міста, коло 20,000 людей. В деяких частях міста вода підійшла 13 і пів стопи понад позем вулиці. Шкоду обчисляють на 5,000,000 доларів. Подібна повінь була там 1870 року і майже цілком була знищила місто.

БАГАТО ІРЛЯНДОК НЕ ВІДДАЄСЬ.

Ірляндська статистика показує, що багато ірляндок цілком не йде замуж. Беручи жіноцтво в віку 20 до 35 літ, то одна на 3 є віддана. А коли взяти все жіноцтво в краю, то четверта часть є тих, що ніколи не пійде замуж. Такого нема ніде на світі.

І статистика підчеркує, що це веде до загибели народу. Не поможе тут ні майно, ні політична сила краю. Нема дітей, то не буде дорослих людей, не буде народу.

РОЗВОДИ В ШВАЙЦАРІЇ.

Швайцарія належить до тих країв, де є багато розводів. Пересічно на кожний день припадає в Швайцарії 85 вінчань, а 10 розводів. Або 17 вінчань, а 2 розводи. Це в Швайцарії, що має понад 4 мільойни населення. Отже в році є там коло 3,600 розводів. Думають, що до занепаду веде там життя преса, театри і кінотеатри.

ЗА РІВНІСТЬ МУРИНІВ.

В полудневих Стейтах є закон, що мурини не можуть їхати в однім ваґоні з білими. Мурин Мичел, конгресмен, вніс недавно скаргу до суду, що йому казали забиратися до іншого залізничого ваґону тому, що він чорний. Суд рішив вчасти в користь муринів, сказавши, що залізничі компанії не мають права відноситись до муринів гірше чи то в їзді, чи допусканню їх до залізничих ресторанів, ніж до білих.

ЗНАННЯ МОВ В КНЯЖИХ ЧАСАХ.

В княжих часах було в Україні багато вчених, що знали більше чужих мов. Першою тоді була для них грецька мова, але знали і другі мови. Кілька дочок українських князів вийшли були замуж за пануючих західної Европи, отже це показує, що мусіли вони знати більше мов, щоби не бути там чужими.

Багато мов знав князь Всеволод Ярославич, Володимир Мономах, а про галицького князя Володимира Васильковича літопис каже, що він знав аж сім мов.

НЕБУВАЛЕ ДОСИ ДИВО.

Американські ґазети описують таке неймовірне диво: поліція в Ель Пазо, в Тексасі арештувала Рубена Германдеса і посадила до тюрми — цілком тверезого. Коли по тижневи, чи кілько там, привела його до суду, то був такий пяний що не міг говорити.

Доси було на світі таке, що посадять пяного, а виводять тверезого, а тут сталося противно. Де пяні стають тверезими, там Германдез став пяним.

Таксамо, коли Германдеса замикали, то в келії не було нічого, а коли тепер пошукали, то знайшли 12 півквартових фляшок. І знов диво, бо поліція їх там ні повних, ні порожних не замикала.

ЗАМОВТЕ СОБІ НЕГАЙНО ОЦІ КНИЖКИ:

Чужа Рука .... 35ц.
Великі Роковини .... 75ц.
Протокол Семого Собору Української Греко-Православної Церкви в Канаді .... 25ц.
Чартер і Статут Української Греко-Православної Церкви в Канаді .. 15ц.

Замовлення й гроші слати на адресу Консисторії:

Consistory of the Ukrainian Greek Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ВОЄННИЙ ЧАС ВКЛАДАЄ ВОЄННІ ОБОВЯЗКИ

[illegible] повинен бути вояком — оден особистою посвятою, другий грішми, третій працею. — Ніхто не повинен від обовязків увільнятися!

ПОВОРОТ З МАНІВЦІВ.

I.

Весна. Ціле село Демидівка прибралося весною. Сади біліли від цвіту і починали зеленіти між цвітом. Посеред села стоїть давня церква, а коло церкви хата і садок священика, отця Андрія.

Сам отець Андрій був поважним чоловіком. Старий вже, але вдачі молодої. Душа в нього була молода. І оце сидить він тепер в садку і думає....

Про що ж? Пережив багато літ, бачив чимало життя. Було добре, а було і важко жити. Хоч би й послідне лихо — війна, а за нею не багато краще... Може про все те він тепер думає.

— Що ж ти Андрію сидиш, — почувся несподівано голос — обід вже на столі. Застигне.

Це паніматка кликала отця Андрія.

Підчас обіду принесли почту. Взяв отець Андрій один лист, приглянувся здивовано до письма, отворив і почав мовчки читати. Нараз він наче настрашився і лист випав з його рук.

— Що з тобою? — скрикнула паніматка.

— Візьми і прочитай, — каже, — прочитай.... Але це не може бути правда.... І з очей отця Андрія потекли сльози.

Паніматка прочитала листа.

— Ні, це неможливе, — каже вона, — наш син такого не зробить. Адже ж ми його виховали.... Заспокійся. Це хтось так собі.... Не може бути, щоби наш син відрікався нас, щоби відрікався свого народу, своєї Церкви....

Але отець Андрій більше вірив, ніж не вірив. Каже:

— Де вмішається гарна жінка, там чоловік може скоро розум втратити.

Дальше запанувала мовчанка. Що було говорити. Це безіменний приятель оповіщав, що їх син Степан хоче одружитися з дочкою чужої родини Груберів. Колись німці, нині поляки, тай ще завзяті вороги українського народу.

Так і проминув день і надійшов вечер. Надійшла ніч — гарна, місячна ніч. Але для отця Андрія вона не була місячною. Він до півночи ходив по садку і думав. І думка думку переганяла. Тай що тут сама думка поможе? Він тут, син далеко в чужім місті....

— Боже, не допусти, вразуми, вратуй — почулося з уст отця Андрія, — не допусти, щоби мій син став зрадником, не допусти ганьби на мою сиву голову....

II.

Вистава в театрі кінчилася бурею оплесків. Ще раз і ще раз мусіла артистка показуватися зібраним.

З одної льожі вийшла молода пара — гарний хлопець, пишна панночка. Гордо і вдоволено відповідала вона рухом голови на привіт знакомих.

— Їдьмо за місто, — сказала вона до свого товариша, — до дому ще час. Ніч місячна, на поли широко....

— Їдьмо, Гелю, — відповів молодий чоловік, — твоя воля — моя воля. Сіли в авто і за хвилину вдивлялися вже в загадочний синявий далекий простір, освічений світлом весняного місяця.

Часу не числили. А коли місяць почав хилитися до заходу, нагадали, що час до дому вертатися.

Вернулися, розпрощалися.

І довго ще Степан не міг заснути. І місячна ніч, і далекий загадочний простір і Геля.... Який це чарівний образ.

III.

— Вставай, Степане! — почулося над головою Степана, — Вставай! — Це був голос Степанового товариша, Пилипа.

— Ні, лиши мене не можу встати, — каже Степан, — щось нездоровий.

— Ні, небоже, вставай! — продовжав Пилип, — я знаю твою слабість. Мусиш встати!

Степан знав впертість Пилипа і тому встав. Але видно, що своє думав.

— Що ж це ти, що з тобою?

Степан махнув рукою:

— Ніщо! Не хочу я більше тієї теольогії. Бути священиком — що це? Я маю щось красше. Нині о шестій маю бути на вечері в панства Ґруберів.

— Так? — почав допитуватися Пилип, — лишаєш теольогію? А що за тим буде? За чим підеш і за ким? А батько, а мати.... Ждуть сина, ждуть теольоґа, а вернеться до них хто знає що....

— Не говори дурниць! Хіба мені вічно коло батька-матері сидіти? Я вже виріс з їх опіки. Вони собі, а я вже можу бути собі!....

— Можеш? Але ж там ще Оля. Не жаль тобі її? Це ж та, що ти звав її своєю будучою жінкою. А тепер — міняєш ти її.. і все міняєш: родичів, нарід, віру, мову.... І за яку ціну?....

Імя Олі зачепило Степана, він наче побачив її перед собою такою ж гарною, і привітною, і щирою для нього, як була завсіди. Але зараз другий образ почав заслоняти її від Олі.

— Що ти верзеш, Пилипе, — почав Степан, — шкода твоїх слів. Все дурниця — і батько, і мати, і віра, і нарід. Я йду туди, куди кличе мене моє серце. А Оля — вона забуде, знайде собі кого іншого....

Пізно того ж вечера вертався Степан від свого будучого тестя. Все склалося дуже гарно. Оженившись, він вступить на політичний відділ, а тоді карієра запевнена. А там праця може десь в амбасаді в Італії, або Швайцарії.

Прийшов до дому. На столяку лежав лист від батька. Ніяково отвирати, але отворив.

— Коханий сину....

— Як завсіди.... — й усміхнувся, але читаючи дальше, зблід. По кількох довгих перестанках дочитав до кінця. А батько писав:

— Молю Бога, щоби це не було правдою. Не вірю в те, щоби мій син став зрадником. Не допустить Господь, щоби я мав червоніти перед образом тої Пречистої, що вратувала тобі життя, коли ти був ще дитиною.... Перед образом Почаївської Божої Матері....

— І хто це батькови доніс? Чиж не Пилип....

Довго ходив по кімнаті, не бачучи нічого перед собою. Коли ж підніс голову, зір його спинився на образі Почаївської Божої Матері, що висів над його ліжком. Це був дарунок від матері. І ніяково стало Степанові, думка мигнула: "Так вона вратувала моє життя, а невдовзі треба буде цей образ викинути, як схизматицький...."

Почав читати дальше, а там було:

— Оля просить передати тобі поздоровлення і каже, що не може прийти до того, щоби ти покинув нас і її...

— І чого вони на мене напосілися? Чого хочуть? Це моя справа! Піду, скажу їм до очей, що в мене на гадці і кінець. Робіть собі, що хочете, а я знаю, що роблю! Піду! Треба раз скінчити!....

Ніч тая проминула для Степана безсонною. Це не була ніч, і це не був день — це була одна велика душевна мука.

В його голові вели боротьбу дві ворожі думці — одна тягнула його в одну сторону, друга в другу. Одна казала:

— Хоч це для тебе чужина, але тут буде і гарна жінка і вигідніше життя...

А друга опамятувала:

— Не добре робиш! Не йди туди! Кого ж ти лишаєш на своє місце для батька-матері, щоби заступив їм втраченого сина? Кого лишаєш для Олі? Хто має там працювати для твого народу, для якого ти не хочеш працювати?.... От коли Христос вмирав на хресті, то передав свою Матір апостолові Іванови, а ти кому передаєш всіх тих, яких лишаєш?....

Та не знав ще, котра думка переможе. Він чув силу другої думки, але бажав, щоби перемогла перша.

(Кінець буде)

НЕВДЯЧНИЙ ХОЛМЩАК.

(Вірш підчас думських дебат про Холмщину поміщений в київській „Раді", 1912).

Депутат Жуковський до Холмщака:

Кажи усім ти, пане-брате,
Що Холм — то польська є земля,
Бо Дума хоче одірвати
І прилучить до москаля.
Кажи усім; „Жили у згоді
І наші прадіди й діди,
Й при всякій радий я нагоді
Про це посвідчить завсігди"...
Бо й справді ж так: поляк не спить,
Не їсть, не пє — про хлопа дбає...

Невдячний Холмщак (на бік):

Бодай ти скис!..

Депутат Жуковський (дальше):

А їм болить,
Як хлоп на їжу курку має...
Своєї віри хочеш — на!
Своєї мови — ваша воля!
Нехай пишається вона,
Як... на городі бараболя...

Деп. Олексієв (перебиває):

Та годі править теревені,
Нема в тім правдоньки і жмені!
Бо хто ж не тямить, що й у сні
Холмщак наш марить тільки нами,
А не зрадливими ляхами.
Проте — все байдуже мені:
Візмем його і не питавши.
(До Холмщака)
Добридень дядьку вам, уставши!
Чи живі ви, чи ще здорові?

Невдячний Холмщак (на бік):

Посол здоровлям стурбувавсь, —
Ох, треба буть на поготові!..
(Вголос)
Спасибі!..

Деп. Олексієв:

Що? Не сподівавсь,
Що з братом ляхом ми про тебе
Подбаєм в Думі? Ну земляче,
Скажи ж йому, що повсякчас
Під ним ти мав життя собаче...

Невдячний Холмщак (кланяєсь):

Вклоняюсь мосці превисокій
І прошу: нас хоч на годину
Лишіть без ласки, дайте спокій!...
З ляхами рай нам, що й казати,
І з вами пане, рай таксамо,
Та вже обридло раювати
В жупані праотця Адама.

Шершень.

ПРАВОСЛАВНИМ І ГРЕКО-КАТОЛИКАМ.

Клином, яким чужа рука розколює українців на православних і греко-католиків, є проповідь, **що ніби то Христос поставив Петра старшим, отже папи є наслідниками Петра і заступниками Христа на земли.** Дальший з того робить чужа рука висновок, **що без папи нема на земли ладу, а по смерти спасення.** То і все!

Коли ж недавно написали ми в "Вістнику", що Христос не поставив Петра старшим і що старшим не вважали Петра Апостоли і давні Отці Церкви, що й католицький епископ Штросмаєр не вважав Петра старшим, то мондерське "Світло", ч. 10, досить голосно відозвалося. Воно і добре! Ми скажемо, що знаємо, "Світло" скаже, що знає, а читачі, як третя сторона, нехай порівнують, розбирають і судять.

Є в "Світлі" стаття на цілу сторону п. з. **"Греко-католикам і православним під розвагу"** — якраз те, до чого ми дали початок і чого українцям треба. Ми сказали: **нехай православні читають і своє і католицьке, а знов же греко-католики нехай читають і своє і православне** — тоді спірні справи обом сторонам виясняться.

Треба розуміти, що "Світло" давши своїй статті подібний заголовок, як ми дали, а навіть поширило його, додавши "під розвагу" — "Світло" тимсамим поділяє нашу думку і каже греко-католикам: **"Читайте і своє і православне, а а православні нехай читають і своє і греко-католицьке."**

Тут нам хіба лишається пригадати ще раз православним, **нехай читають і своє і католицьке і нехай дають греко-католикам своє** — книжки, часописи. Це наблизить обі сторони до себе і так дійдуть вони скорше до коріня дійсної правди.

Коли це пригадуємо, то треба зазначити, що стаття в "Світлі" буде продовжуватись, отже обом сторонам повинно бути інтересним, як там зачеплені в "Вістнику" справи будуть пояснюватися.

Покищо стаття в "Світлі" ділиться на дві части: "Вступ і Висказн Євангелій відносно Петра.

Щодо евангельських висказів, то можливе, що "Світло" буде їх ще дальше наводити, тому пождемо, аж будемо мати їх повний зміст, а нині зупинимося трошки над вступом статті "Світла" щоби побачити, з якими настроями забирається "Світло" до розбирання евангельських слів і до оборони Петрового старшинства.

Починає "Світло" від того, що є плоскі зеркала, які вірно відбивають річи, але є і криві, що дають образ викривлений. Отже ж:

"До таких кривих зеркал подібні часописи й книжки, що їх пишуть наші православні автокефальники, або свистуни. В свойому схизматицько-сектанському засліпленню й злобі вони перекручують св. Письмо, твори св. Отців, історичні події, видумують несотворені річи на католицьку Церкву й свої крутійства повторяють незлічимі рази, щоб упертим повторюванням ложі, приправленої свіжим сосом демагогії зводити необачних й утверджувати в відступстві тих, що дались зловити на їхні підступні слова.

Така їхня робота. Хитра, підступна, обманчива й для душ шкідлива. Очевидно, що на таку роботу не можна дивитись байдужно й треба її поборювати й виснювати людям, де правда, а де лож. Це ми й робимо в нашій часописі."

Оце дословний зміст того вступу, що "Світло" вводить ним читача до евангельських висловів. Гарний зміст — також немовто аж евангельський. Беріть такі щиро християнські вислови, як: **"наші православні автокефальники або свистуни"; в схизматицько-сектанському засліпленню і злобі...; свої крутійства повторяють...; така їхня робота, хитра, підступна, обманчива.."** Тут вам і поезія, і християнська скромність, і сильна арґументація, і... вирок без суду. Коротко, ясно і доцільно!

Та всеж цікаві б ми знати, чи **"Світло" відважилось би переложити той свій вступ на мову англійську, французьку, чи ще яку чужу поважну мову для поміщення в поважній ґазеті, або книжці?** Бо що інше писати для "греко-католиків і православних", а що інше для чужих людей. Там такий вступ був би свідоцтвом проти "Світла".

Спірна справа вимагає вияснення з з обох спорячих сторін. Думаючий чоловік не задоволиться тим, що хтось скаже йому: "Противна сторона сяка і така, бодай їй це і те, щоби вона пропала, а ти слухай лише мене, я тобі всю правду виясню". Таке можна балакати лише між дикунами.

Ми раді, що "Світло" забирається вияснювати зачеплені "Вістником" справи. Ми зі своєї стоорни будемо давати свої пояснення. **А греко-католики і православні нехай читають одно і друге, нехай порівнують і своїм розумом дошукуються тої правди, якої їхнє життя потребує.**

Ми зі своєї сторони порадимо греко-католикам, щоби читали такі річи:

"Вістник" — в якім спірні справи розбираються і будуть розбиратися.

"Чужа Рука" — книжка, в якій широко розбирається справа папського верховенства, де наводяться евангельські вискази відносно Петра, також вискази Отців Церкви, а то й деяких визначних католиків. (Ціна книжки 35 центів).

Діла Чорної Руки — де виясняється з православного становища багато справ, які нераз підносилися і в "Вістнику", і в "Світлі", і в інших місцях і, певна річ, ще будуть підноситися. (Ціна книжочки 20 центів).

Великі Роковини — де є велика стаття про те, яку віру приняв Володимир Великий (подано тут багато історичних фактів), та інші статті про Українську Православну Церкву. (Ціна книжки 75 центів).

Єзуїтська Преподобниця — де показано, які страшні кривди заподівали римо-католики українському народові, перетягаючи багаті українські родини до костела. (Ціна 25 ц.).

Пригадуємо ще греко-католикам такі інтересні книжки католицького видання.

Берестейська Унія, еп. Ліковського.

Іпатій Потій в 300-літні роковини...

В обороні Потієвої Унії, В. Щурата, видання "Ниви".

Жите св. священомученика Йосафата Кунцевича, видане в Жовкві, 1902.

Тайні **"Правила"**, надруковані еп. Будкою, 1915.

Відношення обрядові в Східній Галичині, видане у Львові 1893.

Це все дуже добрі книжки католицького видання (виривки з них є в "Чужій Руці").

Така порада греко-католикам з нашої сторони.

Тепер черга для "Світла", нехай воно на тойже лад порадить православним, що вони католицького повинні би читати.

Ми віримо, що таким ладом можна спірні питання вияснити і непорозуміння усунути і що тоді між православними і греко-католиками буде така примірна християнська згода, як між рідними братами повинна бути.

З ЛИСТІВ З ПІД БОЛЬШЕВІЇ.

"Нар. Слово", ч. 20, подає два листи з під большевицького панування. В однім, з 14-го лютого, 1941, між іншим читаємо:

— Я написав до тебе 5 листів, а ти дістав один, отже 4 пропали. Бог добрий, позволив мені від тебе хоч листа перечитати. Бо в нас тепер Бога не визнають.

В твоїх мештах я зимую, бо нема де купити чобіт. Як дехто здибле які чоботи, то треба зараз брати корову (щоби дати за чоботи), а де тих коров набрати, коли є одна. Та ходимо прибрані, як Кароль (жебрак в селі). І жадних склепів нема, лиш одна кооператива, і то в ній нічого нема. Цукру я дістав за рік 65 дека. А решта тобі не пишу, подумай сам. Дякуй Богу, що ти втік, бо хто знає, де ти був би тепер. Бо твоїх товаришів нема ні одного.

Іван вуйків при війську в Азії. П-в Степан коло Японії, К. Ст. коло Фінляндії. С-ка зловили червоноармійці і кудись забрали. Десять є в Німеччині. Тепер знов є взятих до війська 90.

Щодо читальні, то музика може грати, коли хоче, посту не визнають, тільки ніхто не хоче танцювати, бо кожному танцює щось інакше.

Маю одну корову, одну кобилу й свиню, а більше не дадуть тримати, бо хто має дві корові, то кажуть, що багач.

Що на наших полях робиться, спитай вітчима, або мами. А може бачив ти, які були ями в нашім городі. Куди ногою ступити — дріт. Цілу зиму ходимо копати гроби (окопи) примусово.

Цего року дуже зимно і нема в що взутися. Стрий М. й Н. до тижня померли, бо тут така хороба, що ходячи помреш.

В другім листі читаємо:

— Я не зовсім здоровий, трохи перестудився, але не можу вам описати де, бо завернуть (лист). Самі догадайтеся.

Щодо вуйни, то пішла спати і не встане.

Ми покищо вдома. З нашої родини ніхто не пішов (на Сибір).

Живеться нам, як тому великому багачеви Б. Б. (жебрак в селі), тому панови. А Гн. Н., той бідний (бувший багач) дістав з приходом червоної армії корову, коня і трохи поля і живе заможно в селі.

В нас зимно, морозу мали 35 Цельзія (31 Фаренгайта нижче зера). Яблуні повирубували на опал. Але через те нам живеться харашо.

ДАР ДЛЯ БІБЛІОТЕКИ.

Фінансіст Овен Янг дав нюйоркській міській бібліотеці дарунок — 10 до 15 тисяч дуже вартних книжок і рукописів. Книжки варта поверх [redacted] доларів.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ХТО БІЛЬШЕ ДАСТЬ, ТОЙ БІЛЬШЕ ЗДОБУДЕ.

Війна річ небажана, але доколи неминуча. А ще більше небажана, коли хтось йде проти нас війною і спонукує нас воювати.

Однакож коли глянути на війну, як неминучу конечність, то і тоді вона має свої закони, які треба знати і на їх поклик відповідати.

Війна, це криваві перегони, якими твориться нова Історія. Хоч яка дика сила не спонукували би життя до її творення.

Починається війна і життева конечність ставить в ряди военної сили народи, міста, села, організації, родини, одиниці.

І закон тут такий, що хто більше зусиль дасть, той більше здобуде. Це перегони зусиль, праці, витревалости. В повнішій мірі виконує хтось обовязки военного часу, то рівночасно вже з тим будує він твердий ґрунт для своєї будуччини.

Війна, це пробний час для виявлення якости. Красша якість, то більша її сила, більша вартість. Перед хоробрим військом навіть ворог схиляє голову.

В Канаді українці доси ґідно відповіли на поклики военного часу. Коли стала перед ними военна справа, то вони дали для неї поміч повною міркою своїх сил і з таким же почуттям своїх обовязків.

Дали з своїх матеріяльних запасів, але що важніше — дали і дають допомогу живим життям.

Кілько саме українців вступило до канадійської армії від початку війни, не знаємо точно, однакож знаємо частинно і знаємо загально, що їх число стоїть між найповажнішими числами того ж роду чисел. — І коли війна скінчиться, нам треба би обчислити подрібно, як наша участь в военних зусиллях аж до подробиць стояла. Вислід таких обчислень, це підвалина в будові нашого дальшого життя.

Але війна ще не скінчена, а з тим не скінчені обовязки. Війна, це найбільша праця, яку знає людство і та праця спочиває на плечах всего населення так довго, як довго її потрібно.

Війна програється на военім фронті, але вона є програною цілого загалу, що поза военним фронтом; війна виграється на военім фронті, але вона є виграною рівнож для цілого загалу, що той фронт своїми зусиллями піддержував.

І те, що вигране тепер — вигране для завтра і позавтра, вигране для будучности. Великою ціною, але лише так рішає і забезпечує для себе будучність той, хто не жалує жертв на таке забезпечення.

Свідомість всего того повинна супроводжати ті военні зусилля, які український загал тепер робить і буде робити, доки їх буде потрібно.

З ІСТОРІЇ ХОЛМЩИНИ.

Відколи проф Огієнко став архиепископом, Холмщина набрала для українців окремого значіння Інтересно всім, як церковне життя там піде. Уявляються всякі можливости. Та і те, що Холмщина, це один куток з широкої української землі, де наше релігійне життя держиться, хоч як там воно держиться

Холмщина лежить від Львова на північ, місто Холм на північ і трошки на захід. Холм заложив князь Данило 1237 року. Другі міста Томашів, Замостя, Грубешів, Володава.

Це споконвічна українська земля, що переходила долю всіх західних українських земель. Бувала під Польщею, під Австрією; 1809 р. перейшла до варшавського князівства, 1815 р. до польського королівства злученого з Росією.

Перед 30-40 роками піднесли російські політики думку, що треба Холмщину від "царства польського" відділити, щоби врятувати тамошне населення від спольщення.

В 1912 р. російська третя дума (парлямент) обговорювала справу Холмщини. Польські посли були проти відділення; російські за віділенням. Поляки казали, що все лихо на Холмщині робить наслане туди православне духовенство і чиновництво (урядники), а московські посли доказували, що поляки польщать місцеве населення.

Цікаве було, що про холмських українців говорили чужі, а самих українців ніхто не питав, що вони думають і чого хочуть. І коли говорили, то навіть не згадували, що те населення Холмщини в великій більшости українське. Чужі торгувалися за чуже добро. Одним ходило про те, щоби холмських українців спольщити, другим, щоби їх змосковщити.

Більшість населення Холмщини українське. Колись було воно все православне, але з повстанням унії частину силою перевели в греко-католицизм.

Російський уряд дійсно бачив, що холмщаки польщаться, отже робив проти того заходи. Коли б такі заходи робили українці, були б вони природними й успішними, але тут робили чужі, маючи московські інтереси на увазі. Понасилали священиків, та урядників — все москвичів — щоби ті захищали "русскість" та казьонне православіє між українцями.

А в 1875 р. вийшов указ (постанова, закон) про винищення унії на Холмщині — і почали тоді москвини унію між українцями винищувати — побоями, арештами, переслідуваннями. Так вчасти унію винищили. Коли ж опісля оголошено в Росії "волю віри", то коло 120,000 українців уніятів перейшло до костела. Просто з ненависти до Московщини. Так виглядала господарка чужих на українській землиі

Великі землевласники (дідичі, поміщики, пани) на Холмщині були всі поляки. Були і костели і польські ксьондзи. Знов же українське населення — і православне і греко-католицьке — було убоге і шукало праці на полях та фільварках (господарствах) польських дідичів.

Дідичі і ксьондзи стояли разом. Дідичі вимагали від православного робітника, щоби ставав католиком, від греко-католика, щоби переходив до костела, а тоді буде мати і роботу і полекші. Знов же ксьондзи організували при костелах допомогу польському католицькому населенню і тим притягали убоге православне і греко-католицьке населення до костела.

Побіч того ксьондзи вели агітацію між греко-католиками проти православія самого В думі підчас дебат наводили виривки з судових документів, які показують, що агітація велася такого роду проповідями.

"Православна віра блудна, куплена за гроші, нічого не варта, гірша від усіх вір, та впаде, як падає лист з дерева." (Документ 29,753).

Або таке:

"Не йди до церкви православної, ваша віра від чорта, а переходи (до костела), бо ти не маєш віри, а коли зостанешся православним, будеш ні заяць, ні собака." (Док. 31,026).

Розуміється, що і московська пропаганда була така ж сама — одні чужі і другі чужі не перебирали в способах. Таке передтим таке і в думі.

Коли в думі поставлено питання про мову в школах й урядах віділеної Холмщини, то говорили про мову польську, хоч поляків там меншість, говорили про литовську, хоч литовців дуже мало, а про українську не згадували. Розуміли, що для українців має бути в школі й уряді московська мова. — Дума 9-го грудня н. с. 1912 року рішила відділити Холмщину в окрему губернію.

Після того московський уряд не довго дбав про Холмщину, бо в 1914 році почалась війна. І тепер доля Холмщини йшла, куди попадало. З закінченням війни Холмщина опинилась під Польщею....

Тут був для українців Холмщини новий досвід — могли побачити, як виглядає католицька рука в практиці. Бо на їх очах і наперекір їх протестам тая ж рука нищила безпощадно їх церкви і забирала церковне майно. В самім 1938 р. знищила вона 110 Українських Церков і забрала майна на суму 73 мільйони золотих. З того папі дала вона 2,500,000 золотих за признання на таку роботу.

Певна річ, що такий болючий досвід причинявся до поширення української свідомости.

В 1939 р. Холмщина переходить під німецький забір. І знов тут нові переживання, новий досвід.

Про економічний стан і політичну свободу там мало знаємо, але дещо знаємо про церковне життя. От хоч би, що митр. Діонізій правив Службу Божу по українськи. Це важне. Воно підносить українську мову в очах тих, які думали, що вона не для Церкви. Нині виходить — коли правив нею митрополит, то може і священик, і дяк. Це ставить Церкву на чисто український ґрунт.

Важне, що проф. Огієнко став архиепископом для тієї ж Холмщини. Щирий українець, довголітний народний працівник — і він може для Української Церкви багато зробити.

Не треба забувати і тих українців, що перейшли там до костела. При врості української свідомости, розумній праці і сприяючих обставинах могли б вони знов до Української Церкви вернутися.

На Холмщині можуть справдитися слова Святого Письма:

"Камінь, який відкинули будівничі, стався угольним каменем. Від Господа це сталося і дивне воно в очах наших."

ЗЕЛЕНІ СВЯТА.

До числа великих свят належать Зелені Свята. Їх встановлено на спомин тої хвилі, коли Дух Святий зійшов на Апостолів.

Ісус Христос перед своїм Вознесенням сказав Апостолам:

"І ось я посилаю обітування Отця мого на вас; ви ж сидіть в Єрусалимі, поки одягнетесь силою з висоти. — Лука 24:49.

Памятаючи це Апостоли не віддалялись з Єрусалиму і ждали, поки не зійде на них висша сила, про яку Син Божий їм говорив.

Коли ж минуло 50 днів від смерти Спасителя, було свято, в якім жиди дякували Богу за врожай — за все те, що Бог дає для їхнього життя. Свято відбувалося дуже врочисто не тільки в церкві, але і по домах. Всі прикрашували доми листям, квітами і чим було можна.

Апостоли святкували окремо. Старий лад кінчиться, а вони мають бути божими робітниками в новому ладі. Вони готовляться до праці, якої не знав старий лад. Про те, як це було і що тоді сталося, читаємо в

Діяннях Апостолів:

Коли скінчився день пятьдесятниці, були всі Апостоли разом зібрані.

Нараз несподівано роздався шум з неба і наповнив дім.

І зявилися нібя огненні язики і кожний спочив на одному з Апостолів.

Тоді Апостоли наповнились Духом Святим і почали говорити ріжними чужими мовами (вийшовши між народ).

На свято зібрались до Єрусалиму жиди та інші люди з ріжних далеких країн, де нарід говорить іншими мова-

І коли почули, що Апостоли ріжними чужими мовами розмовляють, здивувалися і казали: Чи ті, що говорять, не Галилейці?

Як же так, що чуємо від них мову з наших сторін — Партяне, Мидяне, Еламити, всі, що живемо в Мезопотамії, в Юдеї, Каппадокії, в Понті, в Азії,

В Фригії, Памфилії, Єгипті, в сторона Ливійських; і захожі римляни, і жиди і нововірці,

Критяни й араби — всі ми чуємо, що вони розмовляють нашими мовами про величність Божу. А може вони пяні? — казали деякі.

Тоді Петро промовив:

Не пяні вони, але сталося, що сказав пророк Йоіль:

І буде останнього дня, говорить Бог, що виллю Духа мого на всяке тіло;

І на слуг і служниць моїх виллю в ті дні Духа мого і пророкувати будуть".

Дальше говорив Петро народові про Ісуса, котрого беззаконні вбили, а котрого Бог вскресив розвязавши болізни смерти.

І котрий правицею Божою вознісшись й обітування, Святого Духа принявши від Отця, зіслав це, що ви тепер бачите і чуєте.

І того дня охрестилось і пристало до Апостолів коло 3000 осіб

В старозавітних Зелені Свята були для подяки за дари Божі, що Він дає для людського тіла. В християн Зелені Свята є святом молитви, щоби Дух Святий зійшов до їх душ, до їхнього життя; щоби їх освятив і дав їм сили йти в життю правою дорогою і перемагати ворожу силу.

Коли на Апостолів зійшла сила Святого Духа, то вони перемінились в інших людей. Невчені рибаки стають провідниками й учителями народів. Люди без великих шкільних наук стають основниками християнських громад, збудованих на новім, красшім ладі. Ті, що після Христової смерти були боягузами, стають ся найвідважнішими. З людей вузкої Палестини стаються учителі широкого світа. Гурток, що недавно ще прислухувався до слів Христа і не міг їх добре розуміти, голосить тепер правди, які стають підвалинами нового, красшого життя.

Та не тільки одним Апостолам обіцював Христос силу "свише", силу Святого Духа. Він всім сказав: Просіть, а дасться вам". Він всім казав: "Стою при дверах і стукаю; хто почує мій голос і відчинить, до того увійду, і буду вечеряти з ним, а він зі мною".

Сила Святого Духа зійшла на Апостолів. Вона зійшла на цілу Церков Христову. Сила Святого Духа дожидає, щоби кожна душа християнська відчинила свої двері і запросила великого Гостя до себе на святу вечеру

Небесний Отець має щедрі свої дари для всіх своїх вірних. І хто висше простягне по них свою руку, той більше їх дістане. Хто щиріше попросить — той відійде з повнішими руками.

Де набирали такої небувалої сили і відваги святі мученики? Такої сили, якої ніколи ще не виявили в такій повноті найбільші патріоти. Вони підносились в своїх молитвах висше, ніж може піднестися людська душа без молитви; вони досягали нею небес і діставали силу, яка стояла висше всякої людської сили.

Як же виявляється сила Духа Святого? Виявляється вона спокоєм душі. Виявляється просвіченням розуму. Виявляється доброю волею всіх для всіх. Виявляється сильною постановою і великою витревалістю в праці для всякої доброї справи. Виявляється великою силою в переношенню труднощей. Виявляється бажанням робити добро, голосити добро, шукати добра. Виявляється на кожнім кроці творенням волі Божої на земли.

Це все повинні ми поставити перед собою в нашій молитві, коли святкуючи Зелені Свята ми будемо співати: "Царю Небесний, Утішителю, Духу правди"....

Буде наша молитва щирійша, то досягне більше дарів Святого Духа. Будемо гідніше святкувати, то наше життя більше збагатиться Божою ласкою. Скажемо щирійше. "Душе Святий, прийди і вселися в нас — замешкай в нас!" — а в нащому життю зявиться той животворний Божий вогонь, який появився над головами Апостолів в день Зелених Свят.

—(†)—

ЗЕЛЕНІ СВЯТА В МОЙОМУ СЕЛІ.

(СПОМИН).

Не знаю, як де, але Зелені Свята в мойому селі рівнялися з Різдвом, Йорданом і Великоднем.

В нас був сад, були і берести і черемшина і липа. Отже пізним вечером в Зелену Суботу відтинають непотрібне гілля, щоби маїти ним хату. А пізним вечером тому, щоби до раня листки не повяли.

Крім того йшов хтобудь на сіножати, щоби звідтам принести "татарського зілля". Його деінде називають також "шавар", "шувар". Це рослина дуже подібна до рогозини (рогозу), росте на мочарах і має незвичайно милий запах. Коріння її вживалися для лічення. "Татарське зілля" є також в деяких сторонах в Канаді.

По вечері, коли темніє, або вже стемніло, обмаюють хату знадвору. Там стріхи соломяні, то застромлюють невеликі зелені галузки в стріху з переду хати, де їх буде всім видно. Перед порогом хати ставлять дві великі рівні гиляки, щоби поміж них з хати виходити. Таксамо привязували дві великі гилі до стовпів, між якими є ворота.

В хаті замаювали вечером, або ранком. Закладали зелені галузки за образи, ставили по кутах за сволок і всюди, де лише було [illegible] Щоби всюди було зелено.

А ранком, коли позамітають, то розкидають по земли "татарське зілля", щоби пахло. В сторонах, де татарського зілля не було, розкидали звичайну осоку — щоби все ж було зелено і свіжо.

На подібний лад старші браття церковні замаювали і церкву. І в середині і перед дверми ставили зелені гиляки. І посипали землю татарським зіллям.

Який це величавий вигляд, нехай бодай уявлять собі ті, що там не були і не бачили.

Село.... Село, це точно те саме, що і місто. Село, це таке місто, де мешкають лише самі господарі. Де всі хати, то лише господарські хати. Вулиці, в побіч них хати, як буває в місті. Хіба та ріжниця, що в селі не вузкі "лоти" тутешнього міста, чи місточка, але широкі городи, а на них і хати і другі будинки. Будинків мурованих нема. Дахи покриті сніпками (соломою). Стіни хатів знадвору побілені. Десь посередині села стоїть Церква, є ще школа, одна або дві крамниці, Читальня (Народний Дім) і то все.

Отже уявіть собі, що в вашій хаті всюди зелено і пахучо. Саме зелене листя видає запах. І перед порогом замаїно. І стріха замаїна. І ворота замаїні.

А підете селом, то всюди замаїно на подібний лад. Сказати б — ціле село вбралося в святочну одежу.

Прийдете коло церкви — і тут замаїно. Ввійдете в церкву — і тут зелено і тут май.

Це все разом настроює вашу душу так, як не настроїло б її ніщо друге. Ви відчуваєте, що такі свята не можуть називатися інакше, як — Зелені Свята. І не можтуь бути красшими, ніж вони є.

Наскільки знаю, то всюди український нарід святкував Зелені Свята на подібний лад. І замаював і татарське зілля сипав під ноги для запаху.

Такі свята, це великі цінности нашої культьури. Це майно передаване одними поколіннями другим поколінням. Це ознака, що українці цінять і відчувають красу. Це те, що золотими буквами записується в Історії Життя кожного гідного українця й українки.

І коли я нині все те пригадую, то я читаю вам те, що такі свята золотими буквами в моїй душі записали.

Святкуйте так і ви! Коли прийдуть Зелені Свята, то — і старі, і молоді, і діти — подбайте, щоби ваша хата була як найкраще замаїна, щоби церква була замаїна. А тоді відчуєте, що по святочному буде прибрана і ваша душа, і ваше житя і ціла громадська справа. І запишеться воно так само золотим письмом в Книзі Вашого Життя.

Святкуйте так, то і Боже Благословення прийде до вас разом з святами.

В. К.

З ІСТОРІЇ ПАНЩИНИ.

За княжих часів українці не знали панщини. Громади давали "дань" (податок) князям, але самі правились ухвалами своїх віч. Аж попавши під панування чужих, українці опинились в панщині.

З початку панщину заводили поволи. От в 1347 році польський король Казимир Великий забороняє селянам переноситись деінде, бо не буде панам робітників. Дальше виходить постанова, щоби селянин працював день в тижни для пана даром.

А вже в 1520 році панщина стояла на твердім грунті — селянин не мав права покинути землі; мусів панови платити і працювати; не міг на пана скаржитись; пан міг його навіть вбити, міг продавати, міняти. Польський письменник з 16-го віку, Моджевський, каже:

"Говорю про неволю, якою пани обтяжили селян. Продають їх, як худобу; коли пан захоче, то змушує хлопа, щоби вступився зі своєї посілости, зі своєї землі. Шляхта звичайно називає селян і широкий загал собаками. Раз-враз чуєш найбільше безсоромні голоси: хто вбє хлопа, то так, як би вбив собаку."

Українці здавен-давна мали свої права, що давали громадам широку самоуправу, отже полякам було тяжше тут панщину заводити. Але до 16-го віку таки завели. І люди працювали тижнево по 3, 4, 5 і 6 днів, залежно від волі і якости пана. Було, що і в свята мусіли працювати.

Побіч праці були ще всякі данини чи грішми, чи збіжжам, чи іншим домашним добром. З данин, чи оплат були: Комірне, Сольове, Чопове, Міркове, Вагове, Торгове, Виборове, Святочне, Гайдучне, Куниця і др. Куди повернешся — данина панови, або його слугам. Був наказ, кілько горівки мусить брати чоловік на весілля, хрестини, чи похорон. Пан винаймав жидови церкву, отже треба було платити жидови, щоби відчинив (а ті пани були католики!).

Дуже почав обкроювати права панів цісар Йосиф II. на тих українських землях, що дісталися під Австрію. На місце панського війська завів військо державне. На панів наложив військовий податок. Уряд почав списувати панське майно. Селянинови признано право скаржити пана за кривду. Поставлено окремих суддів, т. зв. "мандаторів", що хоч були на службі пана, але мусіли і на державний уряд оглядатися. Вийшла постанова про заснования громадських шпихлірів....

Однакож Йосиф II вмер скоро, а з ним і його робота припинилася на десятки літ.

Згадати б, що польська шляхта безнастанно робила заходи до відбудови Польщі. Робили повстання проти Росії 1830 р., хотіли зробити проти Австрії. Це і довело 1846 р. до того, що панщизняки мазури (польські селяни) різали власних панів, приговорюючи: "Ріжмо поволеньки, бо то був добрий пан".

Щож до обмежень панських прав, то пани завзято проти таких обмежень протестували, хоч звичайно на протестах кінчилося.

До 1848 року були нераз неспокої, але 1848-ий рік починався дуже спокійно. Тодішний австрійський міністер Метерніх записав з початком року:

— Ніколи ще рік не починався так тихо і спокійно. Ніколи суспільний порядок не стояв так твердо й сильно, як тепер.

Однакож по 2 і пів місяцях по тім Меттерніх вже тікав з Відня перебравшись за жебрака. Вибухла там революція. Згадуючи про те Іван Франко каже:

"Його записка (Меттерніха) лишиться на віки вічні як безсмертна памятка для всіх сильних сего світа, щоби не надто надіялися на свою силу; а для всіх пригноблених та кривджених, щоби не тратили надії на поправу своеї долі. В часі, коли горе найдужче тисне їх, може бути щаслива зміна їх ролі вже ось-ось за порогом."

Революція (13 марта 1848) примусила уряд скасувати панщину, хоч що правда, до того поволи йшло і перед революцією. (На Буковині скінчилася панщина аж в осени 1848 р.).

Та бачучи, до чого йде, пани хотіли висунути наперед себе і голосили, що самі подарують панщину. Так хотіли мати селян за собою для відбудови Польщі. Та селяни їм не вірили.

Але віденський уряд робив своє і патентом з 17 квітня 1848 р. оголосив скасовання панщини в Галичині.

А все ж таки селяни дали панам багато мільйонів ринських відшкодовання, сплачуючи десятки літ. Мовляв — панам сталася кривда.

Однакож воля була великим здобутком. Селянин став рівноправним громадянином і перед ним розкриваеться широке поле самостійної праці.

В червни 1848 р. селяни вибирали вже послів до віденського парляменту (вибрали 35 українців, хоч при більшій свідомости могли вибрати більше). І зараз в парляменті почалася бесіда про відшкодовання. Інтересну бесіду сказав там селянин Капустяк, з Лиховець, коло Богородчан. От дещо з його мови:

"Вічна справедливість вимагає, щоби кожний, хто дає щось другому проти своеї волі, дістав відшкодовання. Але вона також вимагає, щоби той, хто користується чимсь безправно, дав відшкодовання за ту безправну користь. Дідичі мали по закону жадати від нас панщини — безперечно. Але чи досить їм було того? Ні, і ще раз ні! Коли ми замість 100 днів мусіли робити 300, коли ми мусіли робити 3, 4, або усі дні в тижни, а дідич числив нам це тільки за один день, то хто тут має платити відшкодовання — хлоп, чи дідич.

"Кажуть: Дідич обходився з хлопом ласкаво. Це правда! Але то була така ласка, що коли хлоп напрацювався цілий тиждень, то в неділю чи свято мав трактамент: хлопа замикали в кайдани, запирали до стайні, щоби вчасніше виходив на роботу. І за те мають дідичі дістати відшкодовання."

Зі скасованням панщини в Австрії українське життя пробудилося до самостійного життя. Тоді створилася перша політична українська організація "Головна Руська Рада", якої дуже важною роботою було домагання, щоби Галичину розділити на дві — на українську і польську.

Українській громадській роботі поляки робили всякі перешкоди. Було навіть, що гурт шляхтичів хотів стати греко-католицьким для роблення клопоту. Та еп. Яхимович відповів шляхтичам, що: "Русини не мають шляхти і її не потребують".

Як йшла дальша праця в Галичині, про те треба би окремо писати. Що ж до Панщини і її скасовання, то поданий тут побіжний огляд дасть загальне поняття того, що було.

Про панщину в Росії треба би окремо писати. Та і там панщина була така сама — пани такі, неволя така. Згадки про тамошну панщину дає Шевченко в "Кобзарі", а вже широкі її образи маємо в оповіданнях Марка Вовчка.

—(†)—

РОЗУМНІ ВИСКАЗИ.

Гроші в чоловік — В старинній Греції один атенчик не міг рішитися, за кого з двох віддати дочку — чи за убогого, але поважного і дуже розумного чоловіка, чи за багатого, але нiщо більше. І пійшов він за порадою до Темістокля (грецький політик, коло 500 літ перед Христом). Вислухав його Темістокль і каже:

— Коли б це була моя дочка, то я дав би її за чоловіка без грошей, а не за гроші без чоловіка.

Де пекло — Скажи мені, де пекло? — запитав мудрагель.

— Всюди, де нема неба, — відповів запитаний.

Зачав і скінчив нічим — Оповідав хтось про чоловіка, як він багатів:

— Був час, що не мав ані гроша в кишени. Що було на нім, то ціле його майно.

— А дальше? — питав хтось.

— Дальше почав такий то інтерес, працював день і ніч, і за пять літ мав вже двадцять тисяч карбованців.

— А дальше?

— Дальше пійшло йому ще красше, бо за других пять літ мав вже сто тисяч.

— А дальше?

— Тепер його майно так росло, що коли мав шістьдесять літ, то мав вже майна на десять мільйонів.

— А дальше?

— Дальше лишився знов без нічого, без одного навіть гроша.

— Що ж сталося?

— Сталося, що вмер і ціле його майно перейшло в цілком чужі йому руки.

Так виходить, що без нічого зачинав і без нічого закінчив.

Золото — Самолюб здобуває золото, щоби ним величатися.

Щедрий здобуває, щоби з другими ділитися.

Жебрак здобуває, щоби ховати.

Марнотратник, щоби пропустити.

Гендляр, щоби давати в позичку.

Картограй, щоби його стратити.

А розумний, щоби гідно і корисно його вживати.

Вплив безбожности — Оповідають про Вольтера, французького письменника, який був великим безбожником, що одного разу обідали в нього два його товариші — Д'Алямбер і Кондорсе. Коли котрийсь з них починав безбожну бесіду, спинив його Вольтер і шепнув.

— Тепер мовчи! Будемо говорити, коли з моїх слуг нікого тут не буде.

— Чому ж так? — питає товариш.

— А тому, що коли наслухаються,

що ми говоримо, то готові мене в ночи зарізати.

Таку науку приносить людям безбожність!

Божі Сліди — Коли француз Боліво їхав на верблюді через Сагару, бачив, що його провідник, араб, в означених годинах дня зупинявся, ставав на коліна і молився. Вкінци каже Боліво:

— Що це ти робиш?

— Засилаю молитву до Аллаха (до Бога) — каже той.

— А звідки ти знаєш, що є Аллах?

— Звідки? Адже ж кругом мене його сліди.

— Де ж вони? Я їх не бачу.

Тоді араб:

— Коли вчасним ранком вийду на дорогу, що йде попри мою хату, то бачу, що ночею чоловік на верблюді туди переїхав. Знаю по слідах, що зосталися на піску. Такі сліди божої руки я бачу кругом себе — і сонце, і місяць, і звізди, і рослини, і моє власне життя — хіба не є все те творами божих рук?

— Але ж ми опізняємося, — каже Боліво, — коли ти молишся, а дорога далека і небезпечна.

Тоді араб:

— Я молюся, щоби Аллах нам поміг, щоби ми не спізнилися. Коли моя молитва буде вислухана, то не буде бурі і ми без клопоту переїдемо. Коли б же Аллах моеї молитви не почув, тоді почнеться буря і ми будемо сидіти серед піскової заметілі, та хто знає, чи і переїдемо. Отже красше тепер молитися, між тоді, коли лихо над головою. Тому моя рада, щоби і ти по свойому молився, як я молюся, а тоді — будь певний — не спізнимося.

МОЯ ПИСАНКА.

ЗБІРКА о. Ф. КЕРНИЦЬКОГО.

Канора, Саск.

По 1 дол.: Д. Худяк.

По 50цт.: пані Н. Стратійчук, В. Грицак, А. Свемирчук, Н. Ковак, Н. Стратійчук.

По 30цт.: пані Д. Худяк.

По 26цт.: Д. Денис.

По 25цт.: С. Клемащук, І. Козак, Г. Стратійчук, М. Мандзюк, Ф. Ф., Г. Ткачик, А. Денис, К. Мельник, Н. Михасів, А. А. Загарія, Т. Денис, пані Білик, В. Козак, пані А. Мельничук, І. Ф., В. Павлик, Оксана Келер, Л. Безовий, Юстина Мартинюк.

По 20цт.. пані К. Чередарик.

По 15цт.: Ф. Скібінський, пані Руди.

По 10цт.: пані О. Берегуля, пані А. Стратійчук, Петро Мельник, А. Даннальський, пані Ф. Гоцалюк, Марія Кушнірук, С. Михасів, пані Кушнір, пані Мандзюк, Лодва.

По 5цт.: пані М. Горечки, К. Горечка, П. Апульчак.

46цт.: Н. Н.

Мазепа, Саск.

По 1 дол.: Н. Кондра, С. А. Деркач, панна Павля Шевчук, пані А. С. Деркач.

По 50цт.: пані К. Король, П. І. Власійчук, Е. Святиський, А. Юрків.

По 35цт.: М. П. Охітва.

По 25цт.: пані К. Ковалишин, пані П. Дружина, М. Король, А. Маковський, М. Ортинський, М. Юрків, С. Путера, Р. Юрків, Стефанія Ортинська, С. В. Стефанюк, П. Ягольницький, П. Киба, К. Кондра, М. Ґорчинський, М. Кравенчук, І. Тимрик, Клавдія Малінська, Д. Тимрик, Ф. Ґорчинський, пані Тимчик, Олена Ягольницька, І. Ягольницький, К. Малінський.

По 15цт.: Д. Стефанюк, Василина Бойчук.

По 10цт.: пані К. Ягольницька, А. Ягольницький, пані А. Черевик, пані Бойчук.

По 5цт.: Раїса Ягольницька, М. Ягольницький.

80цт. Н. Н.

Сторновей, Саск.

По 1 дол.: М. Ґалай, М. Ф. Вінтоник.

По 50цт.: В. Ткачик, Варвара Вінтоник.

По 45цт.: М. Захарук.

По 25цт.: Іван Вінтоник, Н. Стратійчук, П. Зрудло, пані Ретков (Метайс, Онт.), пані Вінтоник, І. Ґалай.

По 10цт.: Мих. Свиргун.

СВИДОВА.

По 1 дол.: пані О. Доменко, А. Сушельницький.

По 50цт: І. Гладун, Ф. Г. Анака.

По 30цт.: Василь Жук.

По 25цт.: Г. Ревàковський, І. Ревàковський, Й. Трембач, В. Гелер, М. Козак, І. Шевчук, В. Н. Ф. Анака, І. Ревàковський, М. Даннлюк.

По 20цт.: Петро Парасюк.

По 10цт.: Ф. Станкевич, П. Рева-

По 5цт.: Петро Майданик.

ЗБІРКА о. П. ГЛІЦЬКОГО.

Попляр Парк, Ман.

По 25цт.: Гр. Миславчук, І. Денисюк, А. Кушка, Г. Лисайчук, С. Маркевич, М. Вусатий, Юстина Олесько, Ф. Семенюк, М. Марко, В. Белюк, В. Олесько.

По 15цт.: Ґ. Ганкевич.

По 10цт.: Марія Вусата.

Тиндал, Ман.

По 1 дол.: Е. Карпець, К. Гнатюк, Л. Сабат.

По 50цт.: Д. Вівчарик, О. Коць.

По 35цт.: Люба Кульбаба.

По 30цт.. Н. Тушко.

По 25цт.: Марія Дробко, Г. Чирко, Анна Залуцька, С. Причун, І Кульбаба.

Малонтон, Ман.

По 1 дол.: С. Копоть.

По 25цт.: Н. Сагайдак, П. Онищук.

По 10цт.: пані Ю. Малик.

Селтон, Ман.

По 50цт.: П. Сарамага, Р. Німчук, Д. Малько, Катерина Назаревич, І. Турко, Й. Назаревич.

По 25цт.: О. Німчук, пані О. Німчук.

Вінніпег, Ман.

По 2 дол.: Козьма Непіт (Кормот, Онт.).

По 1 дол.: Доця Гаврисишин, П. Джурин, Й. Богоніс, Гр. Бугера, М. Симчич, Лілієн Загара, М. Пасічник, І. Семенюк, В. Волошин, п-ні С. Закус, Ст. Копоть, пані Д. Гуцуляк, М. Стечишин.

По 75цт.: Вікторія Дучмінська, Оксана Лесюк.

По 50цт.: В. Копичовський, п-на Г. Колодрупська, п-ні Г. Буґера, Яворський.

25цт.: Марія Руснак, Т. Монастирський, . Орлецький, Ґ. Товпич, Миронюк, К. Алинюк, Дора Гиник, О. Чорнописький, Н. Кравчук, п-ні Стасюк, Лавидюк, Н. Н.

По 20цт.: Розалія Ватаманюк, Н. Н.

По 5цт.: С. Дунемок.

ЗБІРКА о. Л. БЕРЕЗНІЦЬКОГО.

Вегревіл, Алта.

По 1 дол.: В. Панчишин, П. Зварич, В. Зарубій, І. Лідух, Анна Павлюк, Н. М. Лідух, С. Якимишин В. Купченко, І. Сьлук.

По 50цт.: М. Щербанюк, М. Келелюк, Ф. Музика, П. Лалаврак, А. Зварич, В. Керелюк, Е. Засійбіда.

По 40цт.: Юрій Шевчук.

По 25цт.: М. Бойзала, М. Яремій, П. Подеплюк, М. Довганюк, Д. Файчук, П. Ісенко, І. Щербанюк, І. Малофій, І. Будник.

По 20цт.: М. Лінінський.

По 5цт.: Б. Бурдей.

Іннісфрі, Алта.

По 1 дол.: М. Бойдала, П. Засійбіда.

По 25цт.: С. Бартман, П. Сушко, Параня Бойко, М. Ґошко, А. Ґошко, Катерина Бойдала, П. Ґара, П. Несмілий, І. Засійбіда.

По 20цт.: І. Корпан.

По 10цт.: Дж. Гара, М. Корпан, Н. Корпан, І. Тропак.

Прут, Алта.

По 1 дол.: М. Д. Шемелюк.

По 25цт: К. Орлецький, В. Лакуста, . Ящук, Ф. Пузняк, І. Орлецький, Ґ. Мелещук, Т. Гид, М. Юрійчук.

Січ-Коломия, Алта.

По 25цт.: В. Гаврилюк, М. Харук, І. Воробець, І. Самотюк, В. Саламандик, М. Фотчук, С. Ґреґор, А. Равлюк, Дж. Петрук, А. Яремій, П. Воробець, Т. Воробець, Н. Онищук, Н. Б., В. Н. Б.

По 20цт. Ф. Косташ.

По 10цт.: В. Гаврилюк, Н. Б.

По 5цт. Н. Равлюк.

ЗБІРКА о. М. КИСІЛЮКА.

Вест Форт Вилліям, Онт.

По 1 дол.: пані Найдиш, пані Шелепюк, І. Ландяк, І. Нарулик, П. Швайківський.

По 60цт.: В. Ткач.

По 50цт.: Ф. Ємчук, О. Давиницький, Д. Глуханюк, пані Марко, пані Паламарчук.

По 25цт.: Марія Ярема, С. Гуйван, Марія Андрейчук, пані Тиранка, пані Бойко, пані Зрайчук, пані Захарій, Бойванко, М. Горбачевський, Найдух, Павлюк, Кукаришин, пані Степпер, пані Лисак, пані Юрків, І. Мимохід, пані Белина, пані Сенів, Л. Веденівський, М. Бойванко, М. Кохаляк.

По 20цт.: Я. Павлюк.

По 10цт.: пані Юрик, пані Крижановська, пані Роборецька, Семенюк.

Форт Вилліям, Онт.

По 1 дол.: П. Новак.

По 35цт.: пані Здебик, С. Чура.

По 30цт. пані Душка.

По 25цт.: М. Василенко, І. Зелинський, А. Підручний, М. Веньґер, Варгун, Боран, П. Андрусь, П. Папулос, П. Любий, пані Шапка, І. Ілюк, пані Данькович, пані Зелинська, М. Олійник, пані Микуляк, пані Галицька.

По 20цт.: М. Деренівський.

По 15цт.: В. Скоренький, Й. Лисий.

По 10цт.: М. Антонишин, М. Бондарчук, І. Сулима, Г. Майданюк, І. Виктовий, М. Гоголь, Грицик, Кудла.

Оцею дорогою складаю щиру подяку церковному секретареві в Вест Форт Вилліямі, п. Чорнобаєві, за поміч у переведенню збірки. В Форт Вилліям складаю признання дітям з Рідної Школи, що ходили по хатах за писанкою. Ними були: Мирон Чеховий, Марія Василик, Ольга Віктов, Наталя Антонишин, Галя Микулик і Галя Кисілюк.

Щира подяка всім жертводавцям.

о. Т. М. Кисілюк.

ЗБІРКА о. ГР. ВАСИЛЕВА.

Смокі Лейк, Алта.

По 1 дол.: Іван Палилик, П. С. Дубець, Василь Підручний, Ю. Сухолотоцький.

По 50цт.: Василько Рацой, П. Мороз, Ф., Дмитрів, пані М. Василів.

По 25цт.: Н. В. Гавінчук, пані Домка Ярославська, А. Тимощук, Н. П. Сухолотоцький, П. Лазарук, В. Лазарук, М. Ґавінчук уч.

По 10цт.: М. Галіцький, С. Попович, Іван Ткач.

Дональд, Алта.

По 1 дол.: Г. Фуштей, з Весел, Алта.

По 50цт.: пані Параскева Фуштей, панна Маруся Фуштей, Стефан Фуштей з Весел, Алта.

По 25цт.: Ф. Стрийський, Максим Буяр, Г. Баланецький, І. Тащук, Н. Ґ. Гавреляк, Митро Шерстинка, І. Буяр, М. Белаик, О. Улгурян, С. Магас.

По 20цт: Ґ. М. Веренька.

По 15цт.: Василь Бабич.

По 10цт.: А. Вакарук, пані Марія Буяр, А. Попович.

По 5цт.: С. Гордей,, М. Осадчук.

Спедин, Алта.

По 30цт.: Марія Комгир уч., О. Ґердей, студент.

По 25цт.: С. Леськів, пані Ксенька Крокош, Гр. Пісецький, Д. Комгир, Г. Ромашчук, І. Зазулій, пані Оришка Леськів, пані Ксенька Сиройд, А. Ґалас, Вол. Купченко уч.

По 20цт.: пані Василина Ґордей.

По 15цт.: В. Пісецький.

По 10цт.: О. Хринюк, Н. Лобай, пані Р. Ганчарук, Н. Сироцюк, І. Лобай, П. Стельмащук, К. Гнатів, І. Пахолек, Й. Стельмащук, пані Паладія Хомняк.

По 5цт.: О. Ґордей.

Беліс, Алта.

По 1 дол.: Церковна громада і Михайло Садовий, форман з Едмонтон.

По 25цт.: С. Куташ, В. Яремчук, К. Медвідь, Д. Завадюк, І. Репка уч., П. Репка, пані Анна П. Репка, І. С. Чернічан, Ґ. Чернічан, І. Ропчан.

По 15цт.: Пані Таця.

По 10цт.: Т. Копман, Іван Тевлин.

Гемлин, Алта.

По 25цт.: Н. Віль, І. Рудик, І. Гоменюк, А. Попівчук, М. Н. Дмитрик, Н. Равлюк, Ст. Івоник.

По 20цт.: Павло Лучик.

По 15цт: Т. Штефюк.

По 10цт.: Дм. Щербань, М. Труфин, П. Лучик.

Ворспайт, Алта.

По 1 дол.: пані Марія Грущак.
По 25цт.: І. Велещук, В. Томків, К. Грущак, П. Данилюк, В. Онищук.
По 11цт.: Н. Н.
По 10цт.: М. К. Грущак, Я. Дін.
По 5цт.: І. Черніхчан, А. Романовський.
47цт. в мировання.

Строй, Алта.

По 25цт.: Д. Панас, Д. Климочко, Т. Крокош, Ф. Шиш, І. Шиш, Ілія Тхір.
По 15цт.: Ілько Романюк.
По 10цт.: М. Химка, П. Королюк.
По 5цт.: С. Запісоцький.

Крайгенд, Алта.

По 25цт.: Г. Лобай уч., В. Ступарек, І. Береза, І. Онищук.
По 10цт.: Ф. Варава, Д. Кулик, С. Панчук, Г. Козакевич.

Бівер Дем, Алта.

По 25цт.: І. Скінтей, Г. Скінтей.

Вастейо, Алта.

По 25цт.: Дмитро Черніхчан.
По 10цт.: В. Шапка, М. С. Черніхчан.

Ардмор, Алта.

По 50цт.: М. Савчук, Ф. Коншевський

Елк Пойнт, Алта.
(Збірка п. Г. Фарини)

По 1 дол.: Г. Фарина.
По 50цт.: Гр. Фарина, М. Мазуркевич, П. Степа, І. Літепло.
По 25цт.: І. Андріящук Нортерн Велей.
По 10цт.: К. Павлик.

ЗБІРКА о. П. МЕЛЬНИЧУКА.
Едмонтон, Алта.

По 1 дол.: М. Гомола, Н. Галюк, І. Никифорук, Я. Лавидюк, Я. Ласитчук, 1 і В. Пунентели, Др. І. Верхомин, В. Чумер, Я. Тимчишин, Н. Шпачинський.
По 50цт.: В. Гривнак, П. Мельник, З. Паранич, Н. К.

ЗБІРКА о. П. ГЛІЦЬКОГО.
Дуфрост, Ман.

По 1 дол.: Гр. Бугера, Т. Стадник, Н. Дирбавка.
По 50цт.: пані Бугера.
По 25цт.: Л. Дижняк, пані Г. Манчуленко, Ольга Бугера, Марія Дижняк, пані Ярема, пані Варгонська, пані Касіян, О. Ткачук.
По 20цт.: пані Н. Ткачук.
По 10цт.: пані О. Ткачук.

ЗБІРКА о. Є. ГРИЦИНИ.
Мічем, Саск.

По 1 дол.: Лука Новосад і О. Клюкевич.
По 30цт.: Л. Новосельський.
По 25цт.: Гр. Лякіх, В. Букурак, І. Кріпкий, Г. Троян, Ф. Васкул, пані Ф. Тріщук, Н. Максимишин, Н. В. Гавриш, К. Токарчук, І. Ганущак, Д. Олексин, В. Залещук, А. Марковський, Ю. Томащук, Л. Залещук, С. Залещук і С. Боднарчук.
Збірка при мированню $2.40

Кадворт, Саск.

По 25цт.: В. Ковбузь, І. Грицюк, В. Табачнюк, І. Бойчук, В. Попович, Ю. О. Котелко і Вол. Радзівоч.
Дрібними: 20 центів.

Смитс, Саск.

По 50цт.: Н. Курмей, І. Кінар, І. Малко.
По 25цт.: І. Щербань, М. Гриців, М. Гриців, Анна Магус, Ф. Коваль, В. Попович, П. Гриців і Н. Кінар.
Дрібними 45 центів.
З мировання $2.80.

Ст. Джулієн, Саск.
Збірка о. Є. Грицини.

Мамчур 25 центів.
Семен Михайлюк 20 центів.
Дм. Коритник 10 центів.

Збірка при мированню $4.56.

Єлов Крік, Саск.

В. Гаук 1 долар.

Мідл Лейк, Саск.

М. Гринюк 1 долар.

Вакав, Саск.

По 1 дол.: Василь Носарук, і І. С. Михайлюк.
По 50цт.: Е. В. Луцюк, Дм. Чернявський, В. Шлух, О. Михайлюк.
По 25цт.: В. Гнідий, Марія Михайлюк, Катерина Луцюк, Ю. Березовський, Г. Д. Луцюк, В. Баер і Т. Борихайло.
Збірка в церкві $1.75.
Збірка на хрестинах у панства О. й Катерини Михайлюків $1.40.

ЗБІРКА о. І. МАЙБИ.

По 1 дол.: С. Т. Цибак (Гефорд)
По 50цт.: П. Кіндрачук (Витків)
По 25цт.: М. Магус, Г. Бартко, І. В. Іванишин, Д. Симчич, Н. Верешак, Л. Іванишин.
По 10цт.: В. Кокура, Я. Войтюк, Анна Кіндрачук, Т. Ковальський, В. Олексюк, С. Гаргара, Ф. Білик, В. Сайко, С. Гарбуз, І. Писклинець.
Не одали імен 1.63
Збірки підчас Богослуження в Норт Бетлфорд, Саск. дня 13-го квітня 4.70

НА СЕМИНАР.

Збірка о. І. Майби підчас похорону бл. п. Ілька Корпана, Гефорд, Саск. 2.70

ЗБІРКА о. Т. КОВАЛИШИНА.
Енгусвил, Ман.

По 50цт.: І. Балакунець.
По 25цт.: К. Сокалюк, В. Вовк, Н. Галак, Вас. Вовк, пані Вовк.
По 20цт.: М. Дроздовський.
По 10цт.: Ю. Карпюк, Анна Марчук.
По 5цт.: Т. Галюк.

Січ, Ман.

По 35цт.: Василь Маціовський.
По 25 цт.: Текля Цетульська, Марія Мельничук, Марія Процак, І. Сторожук, С. Манулюк, В. Гнатів, Н. Зюбрак, І. Манулюк, пані Ів. Сторожук.
По 20цт.: Каролька Манулюк.
По 10цт.: Ксенька Новосад, Василь Манулюк.

Менні, Ман.

По 50цт.: Павло Друль.
По 25цт.: Б. Друль, П. Цюцьмак, А. Тесарський, П. Друль, І. Пелешок.
По 10цт.: Марія Друль.

Россборн, Ман.

По 30цт.: Гр. Солтис.
По 25цт.: І. Антонійчук, Н. Торський, А. Олійнич, Н. Кармазинюк, Н. Бельбас, Кат. Гладій, К. Г. Гладій.
По 15цт.: Т. Дичаковський, М. Пласта.

ЗБІРКА о. Е. С. УЛЯНА.
Сондави (Сірко), Ман.

По 1 дол.: Вол. Білич уч.
По 50цт.: М. Ілюк, Сондави, Ман.
По 25цт.: Т. Тесарський уч., І. О. Чоботар, Г. Чоботар, Михайло Чоботар, Д. Білавчук.
По 15цт.: Анна Костинюк.
По 10цт.: Домка Чоботар, Д. Олійник, Іван Бордун, А. Білавчук, Ів. Чоботар, І. Настюк, Г. Шкрумеда, О. Чоботар, Марія Соколюк, Анна Бордун, П. Чоботар.
По 5цт.: М. Соколюк.

Форт Френсес, Онт.

По 1 дол.: Г. Підлубний, Василина Котик, І. Франко, з Інтернешенал Фалс, Міни.
По 50цт.: Д. Котик.
По 45цт.: Василина Плаксій.
По 25цт.: Г. Дрозда, О. Кріпка, В. Осачук, Т. Андрушко, Е. Парипа, Ф. Гричечюк, М. Настюк, М. Олійник, М. Демянів, І. Койцан, пані В. Библів, Ліна Мігайчук.
По 20цт.: Катерина Ковальчук.
По 10цт.: пані Гео. Гуцуляк, І. Осачук, Т. Осачук, Агафія Посечко.

Толстой, Ман.

По 1 дол.: Ник. Кудрик, М. Жуковський, В. Стефанчук.
По 30цт.: Марія Горбуль.
По 25цт.: І. Косован, М. Совівник, М. Назаревич, П. Дідковський з Домініон Сіті, С. Кудрик, П. Ткачик з Дуфрост, М. Касіян, Л. Тофан, Ганя Федорчук, Ірина Долинчук, П. Середа, Софія Ткач, І. Назаревич, Василина Соколівська.
По 20цт.: Л. Касіян.
По 10цт.: Ганя Сопівник.

Рейні Ривер, Онт.

По 1 дол.: Н. Боднарчук, А. Пастух Сліман, Онт.
По 50цт.: В. Турецький, А. Биньковський, Г. Турецький, М. Побігуско, І. Жучкан, В. Биньковський.
По 25цт.: А. Матюк, Е. Караїм, В. Попович, Д. Петрюк, Г. Олійник, А. Кустурок, П. Ковальчук.
По 10цт.: Марія Мазур, І. Карпінчик, П. Сірман, Л. Микитин, Марія Кустурок, І. Закішний, В. Ітоя, І. Калесорип.

Вайта, Ман.

По 25цт.: П. П. Подольський, М. Калинюд, С. Тимчук, А. Фігус, В. Цесмиструк, М. Фецук, Е. Халатурник з Савт Джонкшен, Ман.
По 15цт.: П. Бурдей.
По 10цт.: Н. Лук'янчук, С. Шмігельський, І. Яремій, М. Прокіпчук, Яків Боднарчук, Д. Мігайчук.

Арбаки, Ман.

По 25цт.: Гео. Ілюк, Т. Давидюк, І. Думенко.
По 20цт.: Іван Косован, Г. Куцак, Т. Стефюк.
По 15цт.: В. Чорнописький.
По 10цт.: П. Паленчук, В. Жаровський.

Гардентон, Ман.

По 25цт.: І. Середюк, Г. Онисько, А. Ковалюк, Я. Колибаба, І. М. Загара, Г. Остапович.
По 10цт.: І. Божин, В. Кріпка.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

Іван Горудко, Венкувер, Б. К. $1.00
Збірка в домі п. І. Максимця, Венкувер, Б. К. (прислав о. Д. Кирстюк) 3.80

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. М. Боднарчука.
Червень.

1. Нед. — Стінен місто.
8. Нед., Пресв. Тройці. — Арран. Храм. — Зїзд СУМК. Початок Богослуження в год. 9.30 рано.
9. Пон. — Зісл. св. Духа — Сван Плейн.
15. Нед. — Ендевор

Адреса: — Арран, Саск. Скринька 65

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Є. Грицини.
Червень.

1. Неділя. — Єлов Крік
8. Неділя, Зелені Святі. — Сматс. Храм. Початок Богослуження 8 година рано.
9. Понеділок, Пресв. Тройці — Тернопіль. Храм.
15. Неділя — Вакав.
22. Неділя — Мічем.
29. Неділя — Ст. Джулієн.

Адреса: Вакав, Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. С. Савчука.
Червень.

1. Неділя. — Мюсідора
8. Зелена Неділя — Кагвін (храм)
9. Зел. Пон. — Вилінгвен (храм)

Адреса: Поч. скр. 81, Ендрю, Алта.

Церковний Календар.

ЧЕРВЕНЬ.

1. Н. 6 Нед. Св. Отців
2. П. Мч. Фаладея, Александра
3. В. Рівноап. Константина і Ол.
4. С. Миркели, Василиска
5. Ч. Михайла, Єфрос.
6. П. Преп. Симеона, Никити
7. С. Задушна Суб. Найд. г. Ів. Хр.

8. Н. 7 Пресв. Тройці. Ап. Карпа
9. П. Зісл. Св. Духа. См. Тер.
10. В. Микити еп. Халк., Ігнатія
11. С. Блаж. Йоана, Теодосії м.
12. Ч. Ісаакія, Богдана
13. П. Єремії ап.
14. С. Мч. Юстина

15. Н. Нед. Всіх Святих, Івана Суч.
16. П. Муч. Лукіяна, Клавдія
17. В. Митрофана
18. С. Блаж. Константина, Дорот.
19. Ч. Іларіона, Васил.
20. П. Муч. Теодота Анкір.
21. С. Теодота Страт.

22. Н. Нед. 2 по З. св. Д. Кирила
23. П. Преп. Силуана. Печ. св. Тим.
24. В. Ап. Вартоломея
25. С. † Онуфрія, Петра Афон.
26. Ч. Акилини м. Триф.
27. П. Пр. Єлисея, Методія патр.
28. С. Пр. Амоса

29. Н. 3 по З. с. Д. Тихона еп. Ам.
30. П. Мч. Мануїла, Філонида

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Гліцького
Червень.

8. Неділя, Сош. Св. Духа — Брендон — храм о. С. В. Савчук.
8. Неділя Сош. Св. Духа. — Поплар Парк — храм. Доокoличних українців проситься прибути.
9. Понед., Пресв. Тройці — Селтон
15. Неділя — Тиндал.
22. Неділя — Ст. Мартин.
26. Неділя — Іст Селкірк.

Адреса. 792 Логан Аве., Вінніпег.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василіва
Червень.

1. Неділя — Ст. Ліна (у школі коло Чорняк).
8. Нед., Зелені Свята. — Довнінг.
9. Св. Духа — Срий (храм).
15. Неділя, св. Івана Сучавського — Беліс (храм)

Адреса: Смоки Лейк, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. Ковалишина.
Червень.

1. Неділя. — Енгусвил (храм).
8. Нед. св. Духа — Виста (храм.)
9. Пресв. Тройці. — Понед. Січ.
15. Неділя — Сенді Лейк.
22. Неділя — Россборн.

Адреса: — Сенді Лейк.

Устав Церковний.

Червень.

8. Нед. Пресв. Тройці (Зелені Свята); Голос 7 Утр. Єван. ьв. XX: 19—23. Літ. Ап. Діяння II: 1—11; Єван. Івана VII. 37—52 і VIII: 12.

9. Пон. День св. Духа: Літ. Ап. Єфес. V: 9—19; Єван. Мат. XVIII: 10—20.

15. Нед. Всіх Святих: Івана Сучавського: Гол. 8. Утр. Єван. Мат. XXVIII: 16—20; Літ. Ап. жид. XI: 33—40 і XII: 1—2; Рим. IX: 6—19; Єван. Мат. X: 32—38, 37—38 і XIX 27—30; Мат. X: 32—36 і XI: 1.

22. Нед. 2. По Зел. Святах Гол. 1. Утр. Єв. Марка XVI: 1—8. Літ. Ап. Рим. II: 10—16. Єв. Мат. IV: 18—23.

29. Нед. 3 по Зел. Святах. Гол. 2. Утр. Єв. Мар. XVI: 9—20. Літ. Ап. Рим. V: 1—10. Єв. Мат. 6: 22—33.

Липень.

6. Нед. 4 по Зел. Св. Гол. 3. Утр. Єв. Лук. XXIV. 1—12. Літ. Ап. Рим. VI: 18—23. Єв. Мат. VIII: 5—13.

7. Понеділок Різдво Івана Хрест. Утр. Єв. Лук. I: 24—25; 57—68; 76 і 80. Літ. Ап. Рим. XIII: 11—14 і XIV: 1—4. Єв. Луки I: 1—25; 57—68; 76 і 80.

12. Субота. Ап. Петра і Павла. Утр. Єв. Івана XXI: 15—25. Літ. Ап. 2. Кор. XI: 21—33 і XII: 1—9. Єв. Мат. XVI: 13—19.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XVIII WINNIPEG, MAN., JUNE 15th, 1941 ВИННІПЕГ, МАН., 15-го ЧЕРВНЯ, 1941. ЧИСЛО (368) 12

15-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ НАШОЇ ГРОМАДИ В МОНТРЕАЛІ, КВЕБЕК.

Наш час скоробіжучий. Ніколи життя народів не мінялося так хутко і глибоко, як воно міняється в наші дні. Наш Український Нарід за минулі пятнадцять-двадцять років пережив процеси, на які в другій, більш спокійній добі життя, треба було б сотні років. За той час наросло в нашім народі пересвідчення його національної окремішности. Це пересвідчення зросло в таку силу, що привело до декляраціі національної незалежности. Ця національна незалежність була здійснена в Українській Державності. Українська Держава мала змогу роками боронити себе і освятити право і правду свого буття кровію героїв оборонців. В тім же короткім часі 15—20 років ця Держава впала Український Нарід знов став поневоленим. Вороги нашого визволення на одній території нищили одні цінності нашого Народу, на другій території — інші цінності. Тепер майже вся наша земля опинилася під червоною займанщиною і ми лише чуємо про розстріли, про заслання, про насильну міграцію дітей нашої Землі в степи Середної Азії, в тундри Північного Сибіру. Зміни, зміни і зміни, а все на протязі яких 15—20 років. І теперішній стан не є тривалим. Ми на порозі дальших змін. Ми це знаємо, більше, ми це відчуваємо. Все говорить за те, що ці зміни прийдуть. Це так в життю Нації

І в життю Церкви Української, яка не могла не поділяти життя Нації — також зміни. Почуття національної окремішности і почуття та віра, що й до святощів життя ми повинні доходити рідною, нам від Бога даною дорогою, нашою українською мовою, це почуття привело до створення Української Православної Церкви. Це є церква, яка рішила не лише називати себе „Українською", а нею дійсно стати. В тому вона розуміє виконання Божої волі. Господь нам дав все: і мову, і культуру, і історію відмінну од других, і через те, стаючи на свої власні ноги ми виконуємо Боже для нас намірення. Рідна Церква на рідних землях здушена ворогами. Вона не пропала, але хоч і здушена, хоч і придавлена безжалісним ворогом, вона живе. Вона живе і на рідних землях. Вона особливо яскраво виявляє сили свого життя тут на вільних землях Північної Америки: в Зединених Державах і в Канаді. Зміни великі перейшли в життю нашої Церкви. Вони й далі будуть. Будемо вірити — на краще. Зміни ці в так короткім часі 15—20 літ.

В атмосфері всіх цих постійних і так великих змін ювилей нашої Церкви, в одній з її громад, а власне в Монтреалю, Квебек, цей ювилей говорить багато в серцю і розуму.

Про що ж нам говорить цей ювілей? Він нам говорить: Не все нищиться. Є певні річі і святощі, яких знищити не можна. Вони оживають, де лише знаходять для себе придатний куточок грунту, де лише знаходять для себе благословляюче сонце, благодатні дощі.

Архієпископ Іоанн Теодорович.

Всч. о. Володимир Слюзар.

Такий ґрунт наша Парохія в Монтреалю знайшла на Канадійській Землі. Таке сонце — в свободі життя тієї Землі. Такий благодятний дощ — в святих почуваннях віри своїх дітей.

Я знаю, багато трудноців треба було перебороти Монтреальській Громаді на дорозі її органiзованого життя. Багато відданости і жертв та праці було положено в ній її першим і єдиним до сього часу Парохом, Всеч. о. Володимиром Слюзарем, та її свідомими і так діяльними та жертвенними членами.

Яка була та сила, та енергія, що підтримувала струджених, давала віру в переборення трудноців? Сила та — Святість переконання, що дорога нашої Церкви спасення в Бозі і потрібна та корисна для нашого Народу в теперішній добі його життя.

Парохія в Монтреалю, Квебек, стала світочем нашої Церкви, одним з тих світочів, що й далі несуть, в наші так похмурі дні, світло віри в Бога, світло відданости Божій Волі, і долі нашого так тепер нещасного Українського Народу.

Нехай же світоч цей — наша Монтреальська Громада — і далі не перестає світити всім нам світлом її прекрасного церковного і громадського життя, світлом любови до Бога, відданости Рідному Народові, Рдній Землі.

Нехай цей 15-літній Ювилей буде днем святочним урочистим днем, коли це так потрібне світло віри, надії, любови особливо яскраво горітиме і вказуватиме нам на світліше будуче нашої Церкви, нашої Землі, нашого Народу.

Боже благословення нехай буде над працею звеличення 15-літнього Ювілею Монтреальської Парохії. Божа опіка нехай буде над всіма діячами цієї Парохії на чолі з їх достойним о. Парохом, Всч. о. Володимиром Слюзарем. Нехай день 15-літього Ювилею Монтреальської Громади буде днем особливого підсилення життя її і днем подвигнення до будучих, все більших цілей, які в ній наростатимуть.

†

З ласки Божої, довіррям Церкви
Архієпископ Канадійський
і Американський

Іоанн Теодорович.

ВОЄННИЙ ЧАС ВКЛАДАЄ ВОЄННІ ОБОВЯЗКИ

Кождий повинен бути вояком — оден особистою посвятою, другий грішми, третий працею. — Ніхто не повинен від обовязків увільнитися!

ДОРОГИМ БРАТАМ І СЕСТРАМ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ СВ. СОФІЇ В МОНТРЕАЛІ ВІД ЇХНЬОГО ДУХОВНОГО БАТЬКА.

МОЇ ДОРОГІ:—

Цього, 1941 року Божого, вступає наша церковна громада у своє 16-тилітнє існування, з часу її заснування 1925 р. Б. зо мною, як її пастирем.

І коли гляну в перспективі проминувших 15 літ — бачу перед собою малесеньку горстку дітей Рідньої Матері Церкви, що відважились взяти на свої немічні плечі тяжкий Христовий хрест і нести його поміж густими рядами висміваючоїся товпи на свою монтреальську гору Голгофту, де мало відбуватись чудо: ВОСКРЕСЕННЯ РІДНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ, духовної МАТЕРІ українського народу, що довгими століттями провадила наш нарід по стежці Божій до вічної щасливости — остаточної цілі кожного правдивого християнина,— та, що боронила на кожному кроці прав нашого народу й його вольностей.

Бачу й тепер перед своїми очима зігнуті постаті перших подвижників, що разом зо мною, не зважаючи на ріжні наруги, несли стопа за стопою — це тяжке хрестне знамя, на якім було написано: „ЦИМ ПОБІДИШ!!!" На їхніх обличах видно було напружені від тягару жили, а з висків стікав струмочками холодний піт від болю, тягару й непевности. Були моменти зневіри й здавалось, що ось-ось намірний тягар роздавить цих перших хрестоносців, та що з ними пропадуть всі завушені сподівання. До цієї зневіри доходило часто тоді, коли власні ряди деколи рідшали —коли вже не цілковитим відступленням від праці, то охолоджуванням до неї й тоді треба було вживати надлюдських сил, для того, щоб вдержати себе на поверхні широкого й бурхливого моря людської злоби й ненависти.

Очима своєї душі глянули вони на мене, а я в свою чергу вглублювався зором в їхні щирі душі й звідси набирали ми всі своєї сили до дальшої праці на ниві Христової Церкви. Глубоко в нашому нутрі була ВІРА У СПРАВЕДЛИВІСТЬ нашої справи й доручений Богом і Святою Його Церквою мені священичий авторітет уживав я зарсігди на те, щоб підтримати їх й себе до дальшої праці, яка вже нині показує свої — вправді ще не дуже значні — плоди.

ВІРА в СПРАВЕДЛИВІСТЬ нашої справи, ТЯЖКА ПРАЦЯ й ЖЕРТВЕННІСТЬ були підвалинами, на яких будувалось ХРАМ БОЖИЙ — ПРИСТАНОВИЩЕ ДЛЯ ЗБОЛІЛОЇ ВІКАМИ НЕВОЛЕЮ УКРАЇНСЬКОЇ ДУШІ. Тому то й варто було для цієї СВЯТИНІ покладати всю ту працю, жертвенність, не звертаючи уваги на наруги й кпини зо сторони тих, що під плащиком християнства старались в зародку вбити — наче Ірод Сина Божого — розпочате святе діло.

Ця витревалість розгрівала охолоджених із власних рядів; теплотою свойого християнського відношення — вона полонила сотки родин, що тепер черпають правдивого духового корму з Божої Святині; вона, ця витревалість, якою відзначались і тепер відзначаються добрі Сини й Доньки Рідної Матері Церкви, здобули повагу й пошану навіть від тих, що її не хотять признати, як „законну".

Нехай за те, МИЛОСЕРДНИЙ ГОСПОДЬ всіх тих щирих працьовників, до яких відносяться ці слова, нагородить всім тим, що має для них у СВОЙОМУ СКАРБІ. Крім цього нехай нагородить їх ще ДОВГИМИ й ЩАСЛИВИМИ ЛІТАМИ для дальшої розпочатої праці, бо для ВЕЛИКОГО ЖНИВА — ТРЕБА БАГАТО РОБІТНИКІВ.

Членам Церковного Заряду й Братства, дальше "Запорізької Січи", Жіночого Т-ву „Доньки України", нашій молодечій організації СУМК, товаришам по-братимам по зброї з недавніх наших визвольних змагань, згуртованих в „Союзі Бувших Українських Воїнів", Рідній Школі і Товариству Взаїмна Поміч — бажаю на цьому місці висловити свою сердечну подяку за надзвичайно прихильне до мене відношення за цілих 15 літ праці. Тільки в такій громаді — де є щире відношення між проводом і членством, можна очікувати добрих і обильних плодів з веденої праці. Цю чесноту треба нам розвивати не тільки в нашій, а в кожній громаді, де тільки живуть наші брати православні українці й в цій чесноті виховувати наші молоді кадри підростаючої молоді. Ще раз і щира дяка за це — повне льояльности до мене відношення.

На самому кінці бажаю висловити скромну подяку своїй дружині Леонії, за її щоденну піддержку у моїй священичій праці, як довголітньої голови Жіночого Товариства „Доньки України" і, як добросовісній моїй Подрузі життя, що ділила все долю й недолю мойого священичого сану. Майже у всіх ділянках нашого церковно-громадського життя, у плянах праці — ціню її розумною порадою. У хвилях тяжких душевних потрясень і зневір спричинених людською злобою, знаходив спокійне пристановище й розраду, та заохоту до дальшої праці. Цих моїх сердечних кілька слів подяки, нехай будуть її полекшою й осолодою у теперішній тяжкій слабости, як також і признання за тяжку невтомну працю, як матері, дружини й робітниці на народній ниві, якій посвячувалась всеціло — не звертаючи ніколи уваги на своє й так мізерне здоровля.

Для того, щоб наше 15-тиліття увінчалось повним успіхом, як під моральним так і матеріяльним взглядом, закликаю всіх що щиро й сердечно працюють для добра своєї Церкви, щоб ще більше скупчили свої сили, та не відтягали своєї помічної руки тоді, коли вона потрібна. Закликаю й тих, що часом через ріжні причини, звичайного людського характеру, стали холодними щоб знова загорілись любовю до справи. Бо коли ми не будемо прощати гріхи один другому, то й Господь, що на небі, не простить нам наших гріхів. Церква інституція Божа, вона вічна й ціли її вічні й тому для неї треба праці всіх людей, не звертаючи уваги на дрібненькі особисті уразки. Закликаю рівнож всіх до щирої жертвенности, але так щоб наша Церква це відчула у свій ювілейний день, і бодай на половину отряслась з тих довгів, що тяжать на церковному будинкові. В людей доброї волі все можливе — воно буде можливим і в монтреальській церковній громаді, яка не раз доказувала свою жертвенність на ріжні народні цілі.

Господь помагає тим, що працюють. Виноградник Божий — наша Рідна Мати Церква — вимагає від всіх нас цеї праці, бо тільки тоді можемо глядіти спокійно в будучність, коли кожний з нас виконає чесно цю працю. І коли Господь покличе нас на свій праведний суд, щоб ми були гідні почути від Нього слова:

„Знаю діла твої, і труд твій і що ти мав терпеливість і задля імени Мойого трудився еси і не знемігся". (Окр. св. Ів. Б. II: 2—3).

о. Володимир Слюзар, парох.

МОЛИТВА ВДЯЧНОСТИ.

Всесильний Боже і Владико,
Подяку цю Тобі вкладаю,
За те, що дав діждатись вірним
Пятнадцятьліття ювілею.

Нехай же буде Тобі хвала
За Твої щедрі благодати,
Яких зіслав Ти дітям своїм,
Що дав їм дня цього діждати.

Тобі Всещедрий Царю й Боже
Прохання шлю сьогодні щиро:
Благослови на дальші літа
Це розпочате святе діло!

Незрячих, Боже, просвіти —
Здійми з очей у них полуду,
А вірних — силою зміцни
До дальшого тяжкого труду!

Подай їм силу докінчити
Оце велике Твоє діло,
Щоб зберегти цей скарб, о Боже,
Та віру предків наших ціло.

Ще молюсь я за нарід мій,
Що ласки від Тебе благає,
Подай же волю ти йому,
На котру від віків чекає;

Бо ворог лютий всіх катує,
Глузує над дітьм Твоїми;
За що ж ці кривди він терпить?
Чому не зглянешся над ними?

Поглянь ласкавим на нас оком
Тобі приносимо моління:
Над Україною змилосердись,
Подай її Ти ВОСКРЕСІННЯ!

Монтреал, Кве. Т. Дяковська.

ЗАМОВТЕ СОБІ НЕГАЙНО ОЦІ КНИЖКИ:

Чужа Рука .... 35ц.
Великі Роковини .... 75ц.
Протокол Семого Собору Української Греко-Православної Церкви в Канаді .... 25ц.
Чартер і Статут Української Греко-Православної Церкви в Канаді .. 15ц.

Замовлення й гроші слати на адресу Консисторії:

Consistory of the Ukrainian Greek Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ДОБРИЙ ПАСТИР.

„Пастир добрий кладе життя власне за вівці (Ів. X: 11). А наймит втікає тому, що він наймит, і не дбає за вівці.
(Ів. X: 13).

В пятнадцяту річницю безперестанної праці всечесного о. Володимира Слюзаря над здвигненням Української Православної Церкви Святої Софії у Монтреалі, Церковне Брацтво з цієї нагоди присвячує цих кількоро слів, бо неможна оминути мовчанкою того, хто становить підвалину під будову, працює над нею і її викінчує.

Підвалину в основу Церкви положено було піонірами 9-го березня 1925 р. В рік пізніше, 20 серпня 1926 року, з прибуттям першого пароха всч. о. В. Слюзаря започатковано було будову самої Церкви. Будова не була такою легкою, як здавалося. Вороги народу нашого свідомі були того значіння ролі, яку відіграватиме Українська Православна Церква серед українців, тому вживали всіх своїх заходів на те, щоби наші святі заміри знищити в початках. Завдяки своїм впливам і звязкам, вони ставили нам перешкоди як з ліва так і з права. Проти нас виступали не лише одні послідовники Москви, переодягнені в червону комуністичну кирею. Одні з них всіма силами не допускали до признання нас законною церквою і перешкаджали дістати нам „Чартер церковний", закидаючи нам большевизм, знов другі, шалено проти нас агітували, писали відозви, розбивали наші віча то що. З нас сміялися, за нами свистали, відмовляли людий, залякували їх то що. Однак це не вбивало і нашої віри і не застановляло розпочатої праці, бо ми дістали в особі всч. о. В. Слюзаря пароха, котрий уміло розпочав церковно-народню роботу з повною самопосвятою, терпінням твердою вірою у остаточну нашу перемогу.

Прибув він до нас в молодому віковї, бо мав всього неповна лише тридцять років життя. Прибув сюди не сам, лише — зо своєю молодою дружиною добродійкою Л. Слюзар, бувшою народньою учителькою в старому краю та учасницею визвольних українських змагань. Маючи відповідне підготовлення до свого покликання, бо всч. о. В. Слюзар укінчив богословський факультет Черновецького Університету, новопризначений парох із своєю дружиною приступають до переборювання противностей та створення церковної громади. Проти нього агітувала російська церква, проти нього щонеділі виголошувала нісенітниці та обчернювання греко-католицька церква зо свого амвону, але це ніскільки не впливало уемно, а навпаки — це приєднувало до нього нових приятелів, які згодом ставали добрими парафіянами цієї громади. Його дружина розпочала активну працю біля жіноцтва. Вона організувала його, створила невеличкий відділ Союзу Українок Канади, під назвою „Доньки України", що став тепер сильним і поважаним відділом, котрий зоставив по собі значні сліди не лише у своїй громаді, але навіть і поза нею. Далі пані Л. Слюзар заступає свого мужа в ділянці освіти і перебірає на себе РіднуШколу. Вона ставить її на вищий пядесталь у відношеннях методи навчання і наукового пляну. Число дітей у школі зростає і школа стає поважною науковою інституцією, де кується серед доростаючого молодого покоління національна свідомість і пошана до віри своїх батьків. В межичасі родина пароха побільшується новими членами. На світ приходить син Роман, опісля донечка Любов. Але і це не стає на перешкоді провадженню культурної праці, котру започатковано при Рідній Церкві. Як отець парох так і добродійка продовжують свою працю. Перший у церкві і товаристві „Запорізька Січ" друга — в товаристві „Доньки України".

Діти зростають, побірають науку у недільній, рідній школі а також і музику. І так як їх родителі вони з молодости починають віддаватися громадській праці. Роман починає брати активну участь у музичних вправах, допомагаючи акомпаніяментом пяна при навчанню пісень а потім — виступами на концертах з сольовими номерами; Любка — стає сталою супроводителькою на пяні дитячому хорові Рідної Школи, котрим знокує собі загальну любов усієї школи. Обоє дітей, як Роман так і Любця, відзначуються не лише музичністю, але й драматичною здібністю, виступаючи з дитячими ролями в представленнях Рідної Школи і завойовують ними симпатію усіх глядачів. Таким чином родина отця пароха стає поважним чинником у життю і розвою культурного життя біля Рідної Матері Церкви. Вона узискала для себе пошану не лише від своїх парафіян, але й від противників, які подивляють відданість цієї родини і їх працю для добра церкви і народу.

Родина всеч. о. В. Слюзара. Сидять о. В. Слюзар і його Дружина Леонія, стоять з ліва на право його діти Любов і Роман, та їхня вихованка Галина Вапрук.

В пятнадцяту річницю заряд Церковного Брацтва уділює цим усій родині своє признання і щиру подяку за всі труди, що поклали вони для добра і розвою свого народу і його відродженої Матері Церкви. Знаємо, що у державних народів усім працівникам, що відзначилися довготревалою пятнадцяти-літньою працею на ниві Церкви Христової, прислуговується певна нагорода, якої ми не встані дати, за те ми обмежуємося цією лише подякою в тій надії, що Милосердний Господь Бог обдарує своєю ласкою і продовжить усій родині довгих і щасливих літ, в котрих ми будемо при кращих умовах життя зустрічати двадцятипятиліття цієї громади.

Голова Українського Православного Брацтва Святої Софії у Монтреалі —
Семен Якович.
Іван Гонсов. писар.

УКРАЇНСЬКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦЕРКОВНЕ БРАЦТВО У МОНТРЕАЛІ.

Порядок чи непорядок у господарстві залежить в головній мірі від господаря. Коли він дбайливий, працьовитий, то й господарство його знаходиться в порядку. Коли ж господар недбаливий, тоді в господарстві царить непорядок. Отож успіх в господарстві залежить тільки від доброго господаря. Господарем Української Православної Церкви у Монтреалі, яка сьогодні вшановує пятнадцяту річницю свого існування, є Церковне Брацтво. Воно одиноке являється відповідальним за успіх праці в своїй громаді та за порядок в церкві, бо воно є тим головним чинником, навколо котрого працюють всі інші організації цієї громади.

Активними чинниками, котрі спричинили в найбільшій мірі до піднесення тієї громади, як в моральному так в матеріяльному відношенню, були і є всі культурно-просвітні орґанізації, котрі гуртуються навколо Рідної Церкви. Своєю просвітною працею в ділянках викладів, драмспіву, курсів, фестинів тощо, ці орґанізації не лише підносили культурний рівень громадянства, але в одночас і давали йому значну фінансову допомогу. Це, в першій мірі, завдячується товариству „Запорізька Січ", у другій мірі — жіночому товариству „Доньки України", далі 94-му відділові СУМК, 1-ій Станиці С.Б.У.В., 13-му відділові товариства Взаїмна Поміч, а навіть і Рідній Школі, котра також спричинилась не лише з одною тільки моральною підтримкою, але й з матеріяльною. Всі ці орґанізації разом зробили у пятнадцятилітньому протягові часу існування Української Православної Громади величезну допомогу Церковному Брацтву, про яку посвідчують рекорди їхньої діяльности.

Активними помічниками повищеозначених осіб в Заряді Брацтва були: К. Редкевич — на становищу скарбового писаря, яке спочиває на ньому від започаткування по цей день; Й. Вікарчук, Д. Мокриницький, П. Русин — скарбники; М. Орійчук, Я. Редчук, І. Гонсов — писарями; П. Казимирчук, М. Дронюк, М. Цітульський, А. Гукало, Г. Олексюк, М. Ревуцький і І. Якович — членами Перевірної Комісії; Г. Залуський, К. Гринів, М. Кормило, М. Дзюб, Я. Випрук, П. Кошлай, Дамян Брацюк, Н. Булавка, Ст. Стойко, П. Головач, Р. Гриців, С. Байдак, Н. С. Черний, П. Кошлай, І. Випрук, Вол. Лисобей, Ст. Брик, Ст. Король, Ст. Хомик, Ст. Шеремета, Семен Рудакевич, Яким Панчишин, Н. Пасека — займали другі становища, котрі виконували взірцево.

Церковне Брацтво дбало не лише за утриманням церковного будинку і служителів, але на нього спадала відповідальність за благочинність в церковних богослуженнях та за непорушність церковних обрядів і віри.

Церковний Заряд Української Православної Церкви св. Софії на 1941 рік.

Перший ряд сидять з ліва на право: Степан Король, Іван Ґонсов, Степан Ґайдичук, о. В. Слюзар, Семен Якович, Корнило Редкевич, Пилип Русин. **Другий ряд з ліва:** Яким Панчишин, Николай Булавка, Николай Пасека, Семен Рудакевич, Михайло Курчак. Степан Хомик. **Третій ряд з ліва:** Петро Головач, Степан Брик, Ілія Якович, Степан Байдак, Пилип Кошлай, Степан Шеремета і Андрій Гукало.
На світлині бракує: Мартин Ревуцький.

Оскільки господарним є це Церковне Брацтво, свідчить вартість придбаного ним майна. Коли перед пятнадцятьома роками Церковне Брацтво не мало до своєї розпорядимости жадного цента, коли воно змушене було винаймати залю для ведення Рідної Школи, й свої Богослуження відправляти в сирійській православній церкві, то сьогодні це Брацтво має власний церковний будинок, в котрому міститься церква та обширна парафіяльна заля. Вартість цього будинку окреслюється в сумі $50,000.00. Відчисляючи довг, в сумі $12,600.00, котрого церковне Брацтво продовжує сплачувати, маємо перед собою свідоцтво діяльности Брацтва й щирого відношення до нього усіх громадян, що окреслюється чистим маєтком в сумі $37,400. Це становить маєток Української Православної Громади в Монтреалі.

Доля усіх цих організацій спочивала в руках вільнообраних членів заряду Церковного Брацтва, котрі за радою і керовництвом свого духовного провідника, пароха своєї громади всч. о. В. Слюзаря, зуміли здвигнути цю фундаментальну церковну будову й успішно провадити її в протягу повних пятнадцяти років, полишаючи до успішного її укінчення незначні лише грошеві суми, котрі при дальшій невпинній праці і братерській згоді будуть скоро сплачені ними. Провід Церковного Брацтва, від дня приїзду о. В. Слюзаря 1926 року до 15 червня сього 1941 року спочивав у руках слідуючих голов — В. Кобітовича (1926—1927), С. Ґайдичука (1927—31), Я. Редчука (1931—2) і Семена Яковича (1932—1941). Співпрацівниками й активними помічниками повищеозначених осіб в Заряді Брацтва були: [see above]

Брацтво Української Православної Церкви пережило найтяжчі дні свого існування. Воно перебороло всіх своїх ворогів і противників, що перешкоджували його праці. Воно прочистило свої ряди від елементу, котрий пристав не для церковної праці та самопосвяти справі, лише — пристав з чисто самолюбних намірів. Воно зміцнило свої ряди елементом глибоко-релігійним, свідомим минувшини свого народу, та готовим до дальшої невпинної праці на користь Рідної Матері Церкви. Брацтво святкує свою пятнадцяту річницю у тій вірі, що дальшу свою двадцяту чи двадцять пяту річницю буде святкувати з новими, молодими членами, вихованими, під покровом Рідної Матері

(Продовження на стор. 5).

СЛІДУЮЧІ ПІДПРИЄМСТВА ТА БИЗНЕСМЕНИ ЖЕЛАЮТЬ ГРОМАДІ Св. СОФІЇ В МОНТРЕАЛІ, З НАГОДИ ЇЇ 15-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ, ЯКНАЙКРАЩОГО УСПІХУ В ЇЇ ПРАЦІ НА БУДУЧЕ.

Res.: 6964 Louis Hemon — Tel. CR 0206
EUROPEAN SAUSAGE
Перші европейські масарські вироби в Монтреалі.
МИХАЇЛ МАЙКА, властитель.
1740 Richardson St. MONTREAL Tel. WI 4545

Head Office: 2817 Ontario East, Tel. AM 6712
ALFRED DALLAIRE
FUNERAL DIRECTOR
MONTREAL, QUE.
Branch Office: 8225 Ontario East, Tel. AM 2086

Tel. PL 0096
RIVIERE GRILL
BEER, WINE & DANCE
1232 St. Lawrence Blvd. — Montreal.

Tel. HA 7291
С. В. ОЗЕРО
АДВОКАТ
Room 823 — 276 St. James West
MONTREAL, QUE.

КОРНИЛО РЕДКЕВИЧ
КНИГОВОД (ACCOUNTANT)
3651 City Hall Ave., — Montreal, Que.

Tel. MA 0025
C. P.
ICE CREAM PARLOR & RESTAURANT
1631 St. Lawrence Blvd. — Montreal.

МИХАЙЛО ЦІТУЛЬСЬКИЙ
REAL ESTATE
4329 St. Dominique St. — Montreal

[redacted] АТАМАНЮК
КОНТРАКТОР-БУДІВНИЧИЙ
310—2 Ave. Point aux Trembles, Montreal, Que.

Tel. HA 4708 — Wholesale and Retail
WINDSOR PACKING
BUTCHER & DELICATESSEN
Pork & Beef Sausages, Frankfurters, Pressed Ham & Bologna, Cooked and Smoked meats.
3781 St. Lawrence Blvd. — Montreal.

Tel. LA 7302
Др. І. ОСТАПОВИЧ
ЛІКАР-УКРАЇНЕЦЬ
3482 Park Ave. Montreal, Que.

Tel. BE 2195
Др. МАТВІЙ РЕВУЦЬКИЙ
Одинокий українець Лікар-Дентист, X-рей
3539 Park Ave. — Montreal, Que.

Українське Православне Церковне Брацтво у Монтреалі.

(Продовження з 4-ої сторони)

Церкви, котрі гідно продовжуватимуть започаткувану церковну працю аж до остаточного її викінчення на славу Божу і добро українського народу.

ТІ, ЩО ВІД НАС ВІДІЙШЛИ У ВІЧНІСТЬ.

В пятнадцяту річницю існування Української Православної Церкви у Монтреалі, коли говориться про всі доконані вчинки, що спричинилися до піднесення церковного життя та його добробуту, слід згадати також і про тих передових членів церкви, які впокоїлися в Бозі. За останнє пятиріччя їх відійшло від нас у вічність шістьох: Георгій Олексюк, Потап Казимирчук, Іван Паньків, Степан Оляниський, Йосип Вікарчук і Гаврило Мука. Всі вони були активними членами брацтва і полишили за собою в церкві помітний слід.

Покійний ГЕОРГІЙ ОЛЕКСЮК, був у першу чергу щедрим жертводавцем і довголітним членом Контрольної Комісії Брацтва, на котрому становищу він залишився до самої своєї смерти. Був спокійної вдачі, зрівноважений у слові і ділі. Був присутним майже на кожній Богослужбовій Відправі і на кожному товариському підприємстві. Тішився успіхами своєї Рідної Церкви і висловлював бажання бачити її повний розквіт. Умер самотним на 43 році життя.

Покійний ПОТАП КАЗИМІРЧУК у церкві помічався рідше, бо обтяжувала його праця біля своєї мясарської вирібні. Зате він був щедрим жертводавцем і дбайливим урядником Церковного Брацтва, де він був членом Перевірної Комісії. Його фондами споряджено найбільше паникадило (павук), що звисає по середині церкви. Це є правдива окраса церкви. В часі безробіття, він давав у себе працю багатьом безробітним, що належали до Церковного Брацтва; підпомагав усіх інших. Вкладав до церкви грошеві пожички для найпекучіших справ, приймав у себе церковних гостей, що навідували Монтреал то що. Був дуже спокійної вдачі і доброго серця. Умер у розцвіті літ, залишаючи дружину, донечку Леонтину, котрій дав учительський фах, і сина Йосифа.

Покійний ІВАН ПАНЬКІВ був горливим членом Церковного Брацтва та взірцевим парафіянином Церкви. Виконуючи свою тяжку фізичну працю на залізній фабриці, він рідко коли опускав Святі Богослужбові Відправи. Маючи одного сина Івана і двох дочок Анну і Марію, він завжди був з ними в церкві. Вся його родина так відносилася до Церкви як і він сам. Був щедрим жертводавцем і жертвував стільки, скільки позволяли йому обставини. Кількома разами був обраний до заряду Церковного Брацтва як колектор і функції свої виконував сумлінно. Відійшов від нас у вічність по четвертому десяткові років свого життя.

Покійний ЙОСИФ ВІКАРЧУК відзна-

(Продовження на стороні 6-ій)

Tel. DO 4519
Володимир Майка й Дружина
2219 Beaubien Street — Montreal.

Tel. MA 0583
CHICAGO LUNCH
Open day & night. "Service with a smile".
1619 St. Lawrence Blvd. — Montreal.

Tel. YO 0037
VERDUN REALTIES CO. Inc.
В. СЕНКУСЬ, репрезентант
4843 Verdun Ave., — Verdun, Que.

Tel. CR 4902
ПЕТРО ДАНИЛЮК
ОГОРОДНИК
Greenhouse — Park Extension
7400 McEachran Ave. — Montreal, Que

AT 4797 — A trial order is all we ask. — AT 4798
GATINEAU MARKET
Cold Beer delivered to 11 P.M.
5307 Gatineau Ave. — Montreal, Que.

Tel. YO 1043
WILLIAM'S PROVISION
5601 Bannantyne Ave. — Verdun, Que.

SANITARY BARBER SHOP
ВАСИЛЬ ЛАСТІВКА, властитель.
2368 Notre Dame West, Montreal, Que.

Я. ВОЙТОВИЧ, властитель.
MAISON DE LUXE
Better Dresses — Cheaper Prices
Lingerie — Tailor Suits.
1963 Centre Street — Montreal Que.

[redacted]
НАПРАВЛЯЄ ОБУВЯ
1919 Centre Street Montreal, Que.

СЛІДУЮЧІ ПІДПРИЄМСТВА ТА БИЗНЕСМЕНИ ЖЕЛАЮТЬ ГРОМАДІ Св. СОФІЇ В МОНТРЕАЛІ,З НАГОДИ Її 15-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ, ЯКНАЙКРАЩОГО УСПІХУ В Її ПРАЦІ НА БУДУЧЕ

COMPLIMENTS
of
MUDRY FUR DRESSER & DYER Inc.
2061 Aird Ave. Montreal, Tel. CL 4077-8

COMPLIMENTS
of
ROYAL BANK OF CANADA

СЕМЕН ТИМЧАК
НАПРАВЛЯЄ ОБУВЯ
4301 Boyer Street Montreal, Que.

Tel. DE 0004
GROCERY, BUTCHERSHOP & BEER
ГЕО. ТОВСТЮК, властитель
256 Maple Blvd. Ville St. Pierre, Que.

Tel FI 0185
BOOK & CIGAR STORE
А. ГУКАЛО, властитель
3647 Ethel St., Verdun, Que.

Tel. CH 3062
LAURIER WINDOW CLEANING CO. Ltd.
GENERAL CLEANING CONTRACTORS
1351 Notre Dame East Montreal, Que.

POINT AUTO IGNITION
Batteries — Starters — Generators
Batteries Recharged — Bicycles Repaired
2003 Centre Street Montreal, Que.

„Скора й совісна обслуга".
NEW WINDSOR SHOE REPAIR
С. ЛУЧАНКО, властитель
2066 Frontenac St., Montreal, Que.

ЯКІВ МЛИНАРИК
ДОСТАВЛЯЄ "PERFECTION" МОЛОКО
4063 St. Dominique St., Montreal, Que.

LAMY & SON Ltd.
Фабрикант воску до підлоги, всякого рода мила, продавці першого сорта вугля, як: American Welsh і Lasale Coke.
С. КОСТИРСЬКИЙ, представник фірми
6661—2 Ave., Rosemount, Tel. DO 8075
Montreal, Que.

Українське Православне Церковне Братство у Монтреалі.

(Продовження зі сторони 5-ої)

чувався щирою прихильністю до всього церковного українського православного руху і підпомагав його усіма своїми силами. Він був один із числа тих піонірів, котрі першими у Монтреалі започаткували цей рух. По силі своєї змоги він фінансував його. Став першим у ряди Церковного Братства і виконував у ньому ряд обовязків на відповідальних становищах скарбника і контрольора. Був поважний, а в одночас веселий і жартівливий. І хоть обтяжений був торговлею у своїй власній крамниці, завжди знаходив час, щоб не оминути богослужбових відправ. Коли вмер, на його похорон завітали не лише одні члени Української Православної Громади, але навіть і члени греко-кат. церкви. Залишив по собі дружину, і трьох синів — Володимира, Петра і Михайла.

Покійний ГАВРИЛО МУХА був наймолодшим членом Церковного Братства, бо коли вмирав, то мав лише 39 років життя. Був самотним. Виконував тяжку фізичну працю на фабриці виробу штучних квітів. Про те, завжди знаходив час відвідати Церкву Божу, зайти і прийняти активну участь в товариствах, що гуртуються біля Рідної Церкви та підпомогти їхній праці. Був членом т-ва „Запорізька Січ" і входив аж до смерти в його заряд як скарбовий писар, бібліотекар, то що. Належав до відділу СУС і проявляв у ньому активну участь. Також був членом 13 відділу Взаїмної Помочі. В кожному товаристві він не оминув жадних зборів і ніде не завинив був центa залеглости. Був точний, і цієї точности вимагав від кожного члена. Шануючи його щире відношення до української справи і працю, громада влаштувала йому пишний похорон і прощала його як рідного свого брата.

Покійний СТЕПАН ОЛЯНСЬКИЙ походив родом з Буковини і належав разом зо своєю Дружиною Теклею до того рода членства, що цінили високо свою Рідну Церкву й для неї жертвували все, що тільки могли. Покійний працював через довший час на міському цвинтарі, однак тяжка грудна хороба, якої набрався в підземеллю онтарійських копалень, підкосила його життя, полишаючи за собою сум своєї Дружини Теклі — та взагалі цілої громади.

Жертвувати шістьома найактивнішими членами в протязі пятьох останніх років, для Церковного Братства була велика втрата. Однак „Шляхи Божі несповідимі" і те, що послав Господь Бог, прийнято з покорою і з терпінням в тій надії, що милосердною своєю ласкою Він зішле для Своєї Церкви інших щирих працівників, які будуть сповняти совісно обовязки, як і ті, що тепер перед престолом Всевишнього Бога.

Всіх цих щирих працівників записано на вічний молитовний спомин до церковного синодика (помяника), де Церква Свята буде молитися завжди за Вічний Їх Спочинок!

С. М.

Tel. CH 0169
FRUIT & CANDY STORE
П. РУСИН, властитель
2797 Ontario East Montreal, Que.

CANADIAN GROCERY
Б. ГЛАДИШ, властитель
Продається: гросері, зимні напитки й варені мясива.
2123 Frontenac St. Montreal, Que.

Tel. MA 0027
GROCERY & RESTAURANT
С. ЛІТЕПЛО, властитель.
1673 City Hall Ave. Montreal, Que.

RESTAURANT
Властитель: НИКОЛАЙ НЕВІДОМИЙ
2689 Chateauguay St., Montreal, Que.

Tel. PL 0955
GROCERY & RESTAURANT
Власт. МАРІЯН ВИННИЧОК
979 St. Antoine St. Montreal, Que.

ТЕО. БАБІЙ
ВУГЛЯ Й ДРОВА
1374 Ropery Street Montreal, Que.

GROCERY & RESTAURANT
ПЕТРО БУРИЧ, властитель
2774 Hochelaga St., Montreal, Que.

GROCERY & RESTAURANT
А. КЛИМ, властитель
4101 St. Dominique St. Montreal, Que.

УКРАЇНСЬКА КРАМНИЦЯ
„КАЛИНА"
ГРОСЕРНЯ Й БУЧЕРНЯ
Т. БІЛИК, властитель.
3779 St Dominique St. Montreal, Que.

КІЛЬКА ДУМОК З НАГОДИ 15-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ НАШОЇ ЦЕРКВИ.

Пятнадцять літ в життю кожної людини — це спорий шмат часу; однак в життю Церкви, це наче маленька краплинка в морі людського життя. Все ж таки в життю людини — такий час приносить багато змін: маленька дитина стає середним молодцем, середний молодець—поважною людиною середного віку і т. д. Та навіть в такій інституції Божій, як Церква — в якій працюють люди і по людському думають, уважають і такий пятнадцятилітній крок в її життю — надзвичайним явищем. Пишуть про те, що і скілько зробилось — які були успіхи, а які невдачі, про веселі хвилі й про тужливі — все це трактують по людському — бож вони тільки люди. З цього людського боку бажалобся й мені сказати хоч бодай дуже коротенько про відношення нашої Жіночої організації при церкві „Доньки України", та згадати хоч в части чим вона по своїх силах старалась спричинитись до її кращого розвитку.

Майже всі вчені люди говорять, що жінки далеко більше релігійні, чим мущини. Спречатись над цим не думаю, бо це виглядало б, що я хтіла б усунути це твердження, однак, я далека від того. Противо бажала б хіба притакнути, що вони таки мають рацію, коли судити по тій праці, яку вкладають жінки, що зорганізовані в нашім товаристві. Від чого б ви не почали і на чім не скінчили б, то все побачите жіночу працю й жіночий вплив. Скажете переборщення. Ні. От послухайте:

Оце то й причина, що наше жіноче товариство таке сильне не тільки числом, але й своєю свідомою працею для Рідної Церкви.

Тому то з нагоди 15-ліття прирікаємо й на дальше йти виробленою вже раз стежкою, всі враз, щоб в той спосіб принести ще більше користи для себе самих і для наших дітей. Що будемо всіми силами співпрацювати разом з проводом нашої церкви і в той спосіб поставити її, як Божу інституцію на тріскі підвалини для грядучих поколінь.

Українська жінка-мати вірить, що під проводом Рідної Церкви вона діждеться кращого дня для цілого нашого народу — тому й на дальше всі Сестри до праці.

Л. С.

Заряд Жіночого Товариства „Доньки України", Відділ Союза Українок Канади.

Сидять з ліва на право: А. Кормило, А. Русин, Т. Дяковська, М. Ткачук, Л. Слюзар, М. Нема, Г. Салюк. Стоять з ліва на право: К. Цікало, Е. Якович, Е. Гукало, С. Railway Мединська, М. Гладиш, Е. Залуська, М. Пушкар, і П. Хомик

(Пані М. Ткачук, голова С. У. К. була в Монтреалі принагідно своїх відчитів).

Коли жінка-мати розуміє свій обовязок, то її впливи далеко сягаючі. Як свою власну хату держить вона в порядку, так і дбає вона про церкву, щоб була чисто прибрана, прикрашена наче писанка. Хто був в нашій церкві, виніс це враження. Коли треба здобути фонди на сплачення довгу, вона знає знайти способи й не жалує труду, щоб їх у відповідний спосіб дістати. Всі признають, що наше товариство кожного року допомагає братству поважною сумою грошей в тій цілі. Коли наші загальні збірки вдаються і приносять користь для церкви, то рівнож треба признати вплив доброї жінки-матері, яка заохотить свого подруга до жертвенности, а ніколи не спинить, бо вона дуже добре розуміє, що коли не дасть на Дім Божий, і то тільки долярами, то в будуччині може — крий Боже прийти час, що треба видавати сотки на суди та кари, бо їхні діти замість виховатись на релігійно-моральних одиницях, виховались на таких, що ними встидається громадянство, ба що більше наносить йому шкоду.

Tel. FI 0046
GROCERY & RESTAURANT
Власт. НИКОЛАЙ БУЛАВКА
1365 Wellington St. Montreal, Que.

GROCERY & RESTAURANT
Власт. ГЕО. ЦОПА
763 Dominion St. Montreal, Que.

Tel. F 0021
GROCERY & RESTAURANT
Власт. п-ні А. ГРЕСЬКО
1599 Centre Street Montretal, Que.

GROCERY & CANDY STORE
Г. ГИРИЛЕВИЧ, властитель
75 Beaumont Street Montreal, Que.

GROCERY & BUTCHERSHOP
ІВАН ГРУБИЙ, властитель
2521 Belanger St. Montreal, Que.

ГРОСЕРНЯ Й БУЧЕРНЯ
Власт. М. ТЕРЕФЕНКО
112 St. James St., Velle St. Pierre, Que.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границею $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3426, WINNIPEG, MAN.

ПРАВОСЛАВНИМ І ГРЕКО-КАТОЛИКАМ.

В „Світлі" ч. 11, є друга стаття п. з. „Греко-католикам і православним під розвагу" в якій „Світло" доказує „свиступам" та „автокефальникам", що Христос поставив Петра старшим, що й апостол Павло уважав Петра старшим, і що аж дивно, якто автокефальники всего того в Святім Письмі не бачать.

Інтересно, що „Світло" згадало поіменно і „Чужу Руку", якої доси католицькі часописи звичайно не згадували. Навіть в книжочці **„Чорна Рука, або Хто руйнує український нарід в Канаді"**, що була відповідю католиків „Чужій Руці", назви книжки „Чужа Рука" не згадано.

„Світло" відважилось на новий крок, а це добре. Чому би греко-католики не мали знати, що в Канаді є книжка православного видання, що звесь „Чужа Рука". Їм треба знати, їм треба ту книжку перечитати і порівнати з тим, що пишуть книжки католицького видання. Таксамо православним треба знати книжки та часописи католицькі, треба знати, що в них пишеться, як пишеться, і порівнувати з тим, що є в православних виданнях.

Лише таким ладом православні і греко-католики зрозуміють себе і станугь разом, як один український нарід.

Щодо стать в „Світлі" п. з. „Греко-католикам і православним під розвагу", то ми почнемо їх розглядати трошки пізніше, коли „Світло" скаже все важніше, що воно має сказати відносно питань, в яких воно з нами не годиться. Нехай „Світло" скаже спокійно своє, а тоді ми своє скажемо.

Тут хочемо окремо зачепити одну справу, що декому незрозуміла.

Нераз чуємо, або читаємо заклики до грекокатоликів: „Читайте і піддержуйте католицьку пресу". Це ніяке зло само собою, але такі заклики зводиться дальше до того, що: „читай лише католицьку пресу, а на православну і не глянь". Тут вже виходить зло людям, які за таким покликом підуть.

Каже приповідка: „Людей слухай, але свій розум май!" Це значить: **Питай людей, що вони думають, прислухуйся до їх бесіди, розваж те, що чув, і тоді виробляй свою власну думку.** Коли б же чоловік не хотів до нікого прислухуватись, то був би темним чоловіком, бо не знав би як кругом нього світ виглядає. Тоді і свого розуму не мав би.

Чужа рука, що хоче мати з українців для себе матеріял, вговорює в українців: „Не сходись з православними! Не читай їх преси, не бери навіть до рук! Проч з Православієм!"

Такі заклики не є для науки — вони є для поширення темноти! Людям же треба знати і себе і поза собою. Треба, щоби чоловік щось на свої власні очи побачив, на власні уха почув — на те ж Бог дав йому очи й уха — а не тільки **спускався на чужу бесіду.**

Не можна сказати, що коли ґазета, чи книжка вийшла з католицьких рук і за згодою католицького начальства, то вже — бери українче і читай, і приймай за щиру правду, за святу річ, за золото. Подібне і з тим, що має на собі православну печатку.

Такого, як „одна католицька преса", або „одна православна преса", на світі нема. Є багато ріжних „прес католицьких" і „прес православних".

Берімо „Рицежик Непокаляней", його видавали католицькі монахи в Галичині, отже ґазета була аж дуже католицька, але чи була вона добра, гідна, християнська? Вона ж звала українців (таки греко-католиків!) мудями, кабанами, бандитами, хамами... От вам католицька преса! Читайте і тіштеся! А таких, як „Рицежик Непокаляней" було багато і на їх писанину католицьке начальство цілком годилося.

Берімо саму греко-католицьку, отже українську католицьку пресу... І там не було „одної католицької преси". „Нова Зоря" пише проти „Ниви", „Нива" проти „Нової Зорі"; „Місіонар" проти „Ниви", „Нива" проти „Місіонаря"...

Подібне і тут. „Світло" пише, що митр. Діонізій сякий такий, поганий бо правив по українськи, а „Українські Вісти" признають, що вчинок Діонізія добрий...

Такого багато всюди, а це показує, що навіть ґреко-католицька преса не є однаковою.

Подібне можна сказати і про „пресу православну". Преса українська православна, а московська, чи румунська православна, то небо, а земля. Бо московське й румунське православіє піддержує проти-українську московську, чи румунську політику (як католицизм французький, польський, бельґійський піддержує політику тих же народів).

Пригадується живий примір: коли теперішний гр. кат. священик Божик був ще священиком Російської Місії, то писав „Акафисти до св. України", де казав: „Бог тебе покарає, Україно! Будь проклята Богом живим!" Так казав Божик, як священик російського православія, так говорило російське православіє через Божика.

Отже не досить того, що щось „католицьке", чи щось „православне". Як не досить того, що зброя є зброєю, що віз є возом. Питання: в чиїх руках та зброя, чий це віз? Коли в ваших, то ви зброєю обороняєтесь, возом їздите.. Коли вони в чужих руках, то зброя може звернутися проти вас, а до воза ви не маєте жадного права.

Ще питання: чому сама гр. католицька преса з собою не годиться?

Треба починати від того, що загал греко-католицького духовенства, тай вищого начальства, не був однаковий. Часть виховувалася в українськім дусі, перенялася української справою, дорожила українською Історією та Культурою. Це в Галичині були „византійці", „восточники" — це були щирі українці.

Друга часть виховувалася під римськими впливами, в чужім дусі, в байдужности до української справи. Виховувалася, щоби бути добрими робітниками для чужих.

Отже коли часопис чи журнал видавала перша ґрупа, коли вона видавала книжки, то все воно було пронята щирістю до української справи і дбалістю про український нарід. Ви там знайдете докори Римови та його політичникам за неправду, яку вони роблять; знайдете заклики, щоби греко-католики не йшли на осліп за всім, на чім лише написано, що воно католицьке; знайдете протести проти нахабства чужого католицизму. Там є добрий матеріял і для греко-католиків і православних українців.

Коли ж ґазети, чи журнали видає друга група, то в них все так буде понатягане та понакручуване, як чужа справа вимагає. Там буде повно плутанини, щоби українця баламутити.

Подібне може бути і в православнім світі.

Що ж з того виходить? Виходить, що нім йти за ким, чи за чим, то треба найперше добре розвідатись, хто він такий і що воно таке. Того ще не досить, що: „я католик", або „я православний". Є ріжні католики і ріжні православні. І ті, що погроми по українських селах робили, були католиками. І ті, що писали: „Україно, будь проклята Богом живим" — були православними. Але що з них? Яка українцям користь з їх ґазет, з їх книжок, з їх роботи?

І власне тому ми кажемо: Нехай православні читають католицькі ґазети і книжки, а греко-католики нехай читають православні. Лише так люде дошукаються того твердого ґрунту, на якім їм треба стояти.

З нагоди 15-літнього ювілею Української Православної Громади св. Софії в Монтреалі, Консисторія висловлює її пароховi, Всеч. о. В. Слюзареві, та всім її членам щиру подяку й признання за їх дотеперішню працю й досягнення на полі Рідної Церкви та висловлює побажання, щоби Господь Бог благословив їх працю і на будуче, як благословив дотепер.

Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Прот. С. В. Савчук,
голова.

ПРОГРАМА 15-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ

Укр. Прав. Церкви св. Софії у Монтреалі.

28-го червня, в суботу:
7-ма год. веч. відправиться Всеночна Відправа Впр. о. Владикою, Іоанном Теодоровичем при асисті о. Володимира Слюзара.

29-го червня, в неділю:
9.30 год. рано — привитання Впр. о. Владики перед церковною брамою,
10 год. рано — Торжественна Архієрейська Служба Божа,

12.30 Спільний Святочний Обід, на який запрошується всіх парохіян. Квітки на обід можна набувати у членів Церковного Заряду.

Як в суботу на Всеночній, так і в неділю проситься вірних нашої Церкви приступати до Святої Сповіді й Причастя і в той спосіб виконати свій християнський обовязок.

В неділю, 29-го червня, в год. 8-ій вечером відограє Драм. Гурток Т-ва „Запорізька Січ" в залі Української Православної Церкви, невмирущу оперету Ів. Котляревського, п. заг.:

НАТАЛКА ПОЛТАВКА

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА СВЯТОЇ СОФІЇ У МОНТРЕАЛІ, КВЕБЕК.

Положення і зовнішній вид.

Українська Православна Церква Святої Софії в Монтреалі міститься у власному будинкові, положеному при вулиці Делоріміер під ч. 1899. Будинок мурований, побудований в стилю анґлійських церков. Має два поверхи. У горішньому поверсі є церква, а в долішньому — парафіяльна заля. Знаходиться у промисловій околиці, замешкалій головно французами, частинно ж анґлійцями, українцями і др. Щоби дістатися до церкви з подальших околиць міста, парафіяне стараються всісти до трамвайового вагону ч. 5 „Онтаріо" або до ч. 12 „Делоріміер, котрі довозять їх на схрещення вулиць Онтаріо й Делоріміер до місця положення церкви. Тут уже видно й саму церкву.

Вона знаходиться на широкому майдані, обсаджена густими, високими деревами, та огороджена гарним залізним парканом. Перед церквою на хіднику росте високий берест, що майже рівняється з височиною церкви; навколо молоді тополі, що отіняють церкву зо всіх боків. Зовнішній вид її дуже гарний і вражає своїм порядком та чистістю.

З правого боку при вході прибита таблиця з анґлійським, а з лівого — з українським написом і назвою церкви; над дверима перед великим фронтовим вікном стоїть трираменний український хрест.

Українська Православна Церква св. Софії у Монтреалі.

Середина церкви.

До середини церкви провадить невеличкий коридор у формі притвору. З правого і з лівого боку є двері, котрі виходять на ґалерію парафіяльної залі, а в горішній частині цього коридору є других двоє дверей з котрих — праві провадять до брацької канцелярії, ліві — до канцелярії отця пароха. Сходами коридору дістаємося до входових церковних дверей, а звідтам — до середини.

Середина церкви є майже квадратова, спадиста до вівтаря. Стіни розмальовані українськими взірцями вишивок, з місцями для образів. Вікон багато, що робить середину церкви веселою й багато освітленою. Стеля побудована півколом і помальована на блакитно у формі склепіння небесного з зірками. З переду — вівтар, котрого відділює від середини гарний двох'ярусний іконостас, з багато вирізбленими райськими воротами та з північними й південними дверима.

В середині вівтаря є великий і гарний престіл, прибраний на подобу престолу у церкві Святої Софії в Київі. На престолі видніється чудова дарохранительниця, велика евангелія, семисвічники і гарнорізблений хрест. З лівого боку — невеличкий жертвеник з дискосом та чашею й іншими проскомидійними річами. З правого та з лівого боку вівтаря є входи до захристій, де хорониться ризниця і церковно-богослужбова бібліотека.

Увагу звертає на себе церковне малювання, якого доконав добродій Василь Каспрук в часі свого перебування у Монтралі. Мальовання це складається з гарних стильово-українських орнаментів, вишивок і кількох образів. Орнаментами приоздоблені стіни в середині церкви і вівтарі. Вишивками — рямці образів і обрамовання вікон. З образів увидатнюються дарунок добродія Дмитра Яковича, який поставив з лівого боку церкви образ святого Отця Миколая; дарунок добродія Степана Магаляса, який з лівого боку при входових дверах поставив в память свого розстріляного большевиками брата, образ Христа на горі Оливній. На цьому образі є напис „Помяни Господи душу слуги свойого Василя, зложившого життя своє за Україну". З правого боку іконостаса в ківоті є образ мучениць Віри Надії, Любови та матері їх Софії, а з лівого боку, в ківоті: образ Святого Івана Сучавського, споряджені жертвами панства Товстюків, Редкевичів та датками Жін. Тов. „Доньки України" й Церковного Братства. Решта образів Святих Верховних Апостолів Петра і Павла, Святої Троїці та інших подаровані парафіянами при ріжних оказіях.

Перед Образом Христа Спаса і Матері Божої на іконостасі, є два оригінальних підсвічники-поставники, збудовані по пляну добр. Андрія Гукала, добродієм Томою Бурком, у формі тризубів. Поставники вилляті із бронзи, дуже гарні і служать значною окрасою церкви.

Склепіння середини церкви підпирають три колюмни, при котрих вироблені електричні світла, що закінчуються гарними українського стилю хрестами. По середині самого склепіння звисають пять паникадил (павуків), що рівнож мають закінчення в формі таких же самих хрестів. Це є в більшости жертви визначних громадян фундаторів. Паникадило над вівтарем споряджено фондами церковного брацтва; перед райськими воротами — є дар покійного Георгія Олексюка; по середині церкви, найбільше, — дар покійного Потапа Казимірчука, при входових дверах — дар добродія Петра Данилюка, а над хорами — дар електричної Компанії, що виконувала працю в церкві.

Хори побудовані в формі ґалерії, що знаходиться над канцеляріями брацтва та отця пароха. Побудовані у формі великого півкола, досить обширні й гарно освітлені. На хорах є шафи, в котрих хорониться музична і церковна бібліотека та архів з річами, приналежний до церковної Рідної Школи. Бібліотека церковних і музичних книг складається з дару жертводавців та закупна брацтвом. Значну прислугу в обдаруванню нот поклав отець парох В. Слюзар, потім добродій Микола Юрійчук, а вкінці диріґент цього хору Степан Маґаляс і добродій Андрій Гукало.

Не можна оминути без згадки і досить значної ризниці, де завдяки церковним організаціям та окремим жертводавцям, придбано церковно-богослужбові одяги: чотири повних комплети священичих риз, напрестольне убрання, воздушки, покровці то що. На окрему згадку заслуговують дві хоругви, дар панства Ревуцьких, і дві фани з образом Святої Української Княгині Ольги і Українського Князя Володимира, вироблені у Рідньому краю у вишивках і спроваджені сюди жіночим товариством „Доньки України" і посвячення Впр. о. Владикою, Іоанном Теодоровичем з нагоди святкування 950-ліття Охрещення України; прапор товариства „Запорізька Січ", стяг 94-го відділу СУМК і два стяги 1-ої Станиці Союзу Бувших Українських Вояків. Все це становить майно придбане для рідної церкви її вірними синами й доньками за останніх пятнадцяти років від часу її заснування у цьому місті.

Церковні Богослуження відбуваються регулярно: по неділям — від 9-ої до 10.30 рано — вита Рання Відправа, а від 10.30 до 12 год. дня — Свята Служба Божа і треби; у святочні дні — від 8 до 10.30 год. ранку — Свята Всеночна Відправа, а від 10.30 год. ранку до 12 год. дня, як звичайно, Свята Служба Божа. Винятком стають великі рокові свята — Великдень, де з вечора читаються Діяння Святих Апостолів, о півночі — Свята Північна Служба Божа; Різдво — де богослужбова відправа починається від 6 години ранку та — Йордань, що правиться у такому ж часі, як і Різдво. У часі Великодного Посту Богослуження відправляються кожної суботи рано і вечір, а в Хрестопоклонну і Страстну седмицю — щоденно.

Парафіяльна заля.

До парафіяльної залі, що знаходиться у долішній частині церковного будинку, можна дістатися одними з дверей, що виходять із притвору на ґалерію залі, або одними із дверей, що знаходяться обабіч церковного будинку з надвору. Заля рівняється по величині церкві і має ґалерію, середину залі і велику сцену з ґардеробою. В часі вистав цю залю заповнюють глядачі в числі понад триста осіб, що засідають у спеціяльно розставлених кріслах. В залі відбуваються парафіяльні збори, загальні, квартальні і місячні збори членів Церковного Брацтва, жіночого Т-ва „Доньки України", Т-ва „Запорізька Січ", відділу СУМК, СУС. Першої Станиці СБУВ. і товариства „Взаїмна Поміч" ч. 13. Крім цього відбуваються прийняття, забави, та інші підприємства. З культурно-просвітної чинности уряджуються тут — відчити, дебати, лекції, вправи то що. Все це провадять організації згідно розподілові часу і плянові праці, виробленому в початку сезону всіми організаціями, що гуртуються біля рідної церкви.

На особливому відношенню знаходиться Рідна Школа. Для неї призначений час кожної днини від години 5 до 7 вечера, де діти побирають відповідну науку. Кожного понеділка і четверга відбувається навчання для відділу першого і другого; кожного вівтірка і пятниці для відділу третього й четвертого; кожної середи і суботи для відділів пятого, шостого й сьомого, а по неділям від години 3 до 4-ої всі відділи збираються разом для переведення лекцій Недільної Школи.

Сезон активної праці розпочинається з початку місяця жовтня, а кінчається з кінцем травня. Опісля наступають вакації і пора пікніків, які урядкувало для своїх членів товариство „Запорізька Січ". В залі за той час відбуваються урядові засідання виділу. Церковного Брацтва, Т-ва „Запорізька Січ" і Т-ва „Взаїмна Поміч" в призначений час і пору. Вся праця повищезазначених организацій переводиться в стислому порозумінню межи собою і в однозгідному дусі та підтримці. Чільною организацією є Церковне Брацтво, на котрому тяжить вся відповідальність за удержання будинку і цілости громади. В протязі пятнадцяти останних років кожна із згаданих организацій приклала багато праці для сплати довгу, котрий тяжів на церковному будинку, а теж придбали цінне майно, котре являється власністю громади.

Але згадані организації не лише дбали для власних потреб, вони дбали також і про Рідний Край. На стінах парафіяльної залі розвішені ріжні грамоти з того, що ці организації є членами Товариства Допомоги Українським Інвалідам у старому краю, за значну грошеву пожертву; Бібліотеки Симона Петлюри в Парижу; членами Музею Українських Визвольних Змагань у Празі, членами „Просвіти" і других организацій у старому краю, котрим вони вислали чи висилали регулярну грошеву допомогу.

Зреасумувавши все, приходимо до висновку, що Українська Православна Церква Святої Софії у Монтреалі, з усіма її товариствами й организаціями, в протязі останних пятнадцяти років свойого життя і діяльності, залишила по собі значний слід, який додатньо впливав на наше громадянство. Рідна Церква розбила невірство і просвічувала світлом правдивої Віри Христової; давала національну свідомість; запомагала немічних і калік; виховувала молоде покоління у вірі батьків і плекала українську традицію, звичаї та обичаї; обєднувала всіх українців без ріжниці їх політичних і партійних поглядів, та творила з них одноцільну масу. Працю Рідної Церкви оцінюють навіть її противники. Вона обоснована на рідному ґрунті і на правдиво християнських засадах. Тому її не в стані зруйнувати жадні сили пекла. Треба вірити, що вихована молодь незадовго займе місце по своїх батьках, проявить кращу силу в діяльності і попровадить працю з більшими успіхами. Тоді, на сторінках нашого органу, „Вістника", у чергову Двадцяти пяти літню Річницю, читач знайде більше матеріялу, який буде свідчити, що щирій та взірцевій праці на ниві Христовій помагає сам Господь Бог на славу Свою і на добро вірного Народу Українського.

А. Б.

GROCERY & RESTAURANT
ІВАН ПАВЧУК, властитель
3601 Blair St, St. Michel, Montreal, Que.

Tel. DU 6387
RESTAURANT & ICE CREAM PARLOR
МАРТИН РЕВУЦЬКИЙ, властитель
2067 Perras Blvd. Montreal, Que.

КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНЕ ТОВАРИСТВО „ЗАПОРІЖСЬКА СІЧ"

(В Пятнадцяту Річницю існування).

В році 1936-му, на сторінках органу Української Православної Церкви „Вістник" у 12-му його числі уміщено було історичний нарис товариства „Запорожської Січи" у десяту річницю його існування разом з відбиткою драматично співацького ґуртка. В році 1941 припала вже пятнадцята річниця. Час летить блискавкою...

Щоби дати доповнюючі відомості до історичного нарису цього товариства, необхідно проглянути склад його членства в сучасности та перевірити всю його працю, що доконано тут за останних пять років. Пять років є значний час і багато подій залишилося за ним. Подій многонадійних, бурхливих; подій розчарування і смутку... Все це вже відійшло і про нього належиться передати згадку.

Перевіряючи членство товариства „Запоріжська Січ" зо складу 1936-го р. котре знаходиться на ювілейній фотовідбитці, та порівнюючи його з сучасним складом, ми знайдемо в ньому брак певних осіб, як з боку чоловіків, так і жінок. З другого боку — знайдемо тепер цілком нових людей, котрих перед тим не бачили. Зобачимо велику зміну, котра зайшла в протягу всього лише пяти років. Бракуватиме нам людей, котрі виїхали від нас до Рідного Краю (п. Р. Гарасимів), до Злучених Держав (пп. Г. Кавка і В. Каспрук), до інших міст Канади (п-ство Грицишини), ще інші поженилися (Куріца) то повіддавалися (п-ни Л. Казимірчук і Е. Випрук) і вибули до інших околиць. Багато змінило свою працю, яка не позволяє брати в товариському житті активної участи; знов інші постарілися; а є й такі, які відійшли від нас у вічність (с. п. Гаврило Муха). Товариство змінилося. Воно поповнилося молодняком, котрий родився тут, зріс, виховався під опікою Рідної Церкви, і став на місце старих піонірів.

Звичайно, у молодих інші думки, інші погляди, інший характер, тому характер в товариському життю, де в чім змінився. Тоді, коли це товариство гуртувало в собі, як молодь так і старших, то з появою молодечої организації СУМК товариство змушене було уступитися з своїх позицій і дало змогу молоді жити його власним життям. Воно віддало для молоді всю спортову і виховавчу частину своєї діяльности, залишаючи за собою Драматично-Співацькі та Культурно-Просвітні основи. З другого боку — йдучи за вимогами Союзу Українок Канади, товариство дало змогу розростатися місцевому відділові цієї организації, що прийняло назву „Доньки України". Таким чином з т-ва „Запорізька Січ" всю молодь відокремлено до СУМК, матерів — до С. У. К., а батьків залишено при товаристві, котре фактично стало на платформі СУС. Товариство обмежило свою діяльність і всю свою увагу звернуло на Культурно-Просвітну чинність у першій мірі, котру воно чинило власними силами і — на Драматично-Співацьку чинність, котру виконувало силами всіх организацій, що гуртуються навколо Рідної Церкви, як чинність Драматично-Співацького гуртка. В такому порядку проглянемо перебіг усієї товариської праці; праці нової, реорганізованої, пристособленої до вимог життя.

Культурно-просвітна чинність.

Стоючи на засадах, що сила в громаді залежить від її свідомости, товариство постановило при кожній нагоді уладжувати відповідні виклади та відчити й реферати, пристосовуючи їх до біжучих подій, до вимог часу, до теми свят, то що. На кожних національних святах, як то — на Святі Державности, на Святі Симона Петлюри, на Листопадовому Святі, на Святі Тараса Шевченка, Івана Франка, Осипа Федьковича та на інших національних урочистостях члени товариства давали реферати, промови, декламації й коротші та довші інсценізації. Навіть в часі вистав, режисери чи інші уповноважені члени товариства, розяснювали присутним характер драматичного твору і ту мету, котру переслідував автор штуки, коли він її писав.

Окрім принагідних рефератів, товариство уряджувало цілі публичні відчити, що тревали цілі вечорі з дебатами і поясненнями. На відчити спроваджувано спеціяльних лекторів, чи покористовувалися їх переїздом через Монтреал. В цьому на увагу заслуговують: „Нова совітська конституція", котру розяснив адвокат Я. Арсенич з Виннипегу, „Наша сила і наша слабість", відчит доктора Ю. Драгана з Саскатуну, "Демократія і диктатура", місцевий адвокат С. В. Озеро, „Будучність Українців в Канаді" П. Яворський, организатор СУМК, „Культурна праця української політичної еміґрації" проф. Д. Дорошенко із Праги ЧСР. „Напрямні нашого життя і праця для будучини" — І. Данильчук із Саскатуну, „Хрещення України" — Архієпископ Іоанн Теодорович, „Українці в громадському життю Канади" — прот. о. С. В. Савчук з Виннипеґу, „Українська справа по розборі Чехословацької Республіки" — полк. В. Кедровський з Зед. Держав.

Крім цього на членських сходинах і на перервах в часі вистав давалися відчити на тему політичних подій і життя українців у Рідному Краю. Відчити давали члени товариства — полк. С. В. Вальдештайн, Володимир Демянчук, Андрій Гукало, С. Магаляс і почесний член товариства всч. о. В. Слюзар. Про всі вищезаподані відчити й дебати оголошувалося в спеціяльних оголошеннях і пресі. Вони стягали увагу не лише одних членів товариства, але й чисельне наше громадянство, що цікавилося справою. Все це залишило в життю української кольонії певні сліди, що спричинилися до самосвідомости та більшої самопошани між українцями.

Драматично-співацька чинність.

Другою справою, що притягала увагу нашого громадянства, була Драматично-співацька чинність товариства. Вона охоплювала у першій мірі сценічні вистави, у другій мірі — святочні концерти, а в третій і найголовнішій мірі співацькі пописи перед чужинцями на фестивалях і по радіо, з метою пропаґанди української справи і доброго українського імени.

Сценічні вистави доручені були на відповідальність певних осіб, які займалися розподілом усіх ролів, переводили проби та керували цілою грою на сцені. Цією особою був режісер, а попри ньому — діріґент, що відповідав за музичне виховання співацької частини даної вистави. Активним режісером та добрим знавцем театрального мистецтва був добр. Никифір Мойсеєвич Манилів. Він не тільки умів виставити штуку, але й знав дати її правдивий характер та викликати в глядачів ефекти, патріотич-

ного та виховавчого значіння. Не було жадного випадку, яким би глядачі виказували найменше невдоволення. До репертуару виставлених ним штук входили: „Ой не ходи Грицю", Старицького, „Ой три шляхи широкії" — Чуґайстера, „Дума про Нечая" М. Лукиницького, „Запорожець за Дунаєм" С. Артимовського (опера), „На широких степах України" — Чуґайстера, „Хазяїн" — І. Тобілевича, „Батраки" — Товстенка, „Дві сили" — Ф. Коковського, „Гетьман Дорошенко" — Старицької-Черняхівської, „Лиха іскра" — І. Тобілевича, „Лебідка" — Л. Янчука, „Казка старого млина" — С. Черкасенка, „Невольник" — Кропивницького, „Паливода" — Карпенка-Карого, „Перехитрили" — Кропивницького, „Пімста жидівки" — Козич Уманської, „Вихованець" — Л. Янчука, „Вертеп" — М. Підгірянки, „Воскресення" — В. Чубатого, „Страшна пімста" — С. Черкасенка, „Наталка Полтавка" — Котляревського, „Запорозький клад" — Ванченка-Писанецького, „Безталанна" і „Наймичка" — І. Тобілевича, „Кума Марта", „В днях слави" — О. Лугового, „Дала дівчина хустину" — О. Лугового, „Гетьман Мазепа" і „Маруся Богуславка" — Старицького.

Це є матеріял, який був старанням і заходами товариства виставлений для публичної освіти і навчання. Матеріял, котрим глядачі захоплювалися, і котрого старалися нізащо не опустити. Матеріял, котрий зміцнював любов до Рідного Народу і його чудових традицій. В часі депресії українське громадянство залюбки пересиджувало довгі недільні вечорі, любуючись гарними українськими виставами, та пригадувало своїх поневолених братів і сестер.

Депресія минула. Громадянство стало до праці. Однак і тоді не занехувало нагоди приглянутися до української вистави, хоч було від тяжкої праці і дуже перемучене. До праці притягнуло багато аматорів, які не в стані були тепер так точно приходити на проби, тому, замісць кожного тижня, уряджувалися вистави раз або два рази місячно.

З уступленням режісера Н. М. Манилова, ці обовязки перейняв на себе добр. Сидір Решетило і попровадив далі сценічну справу. За його старанням було виставлено „Розбійник Кармелюк" — Старицької-Черняхівської, „Душогубка" — Трушевського, і „Запорожець за Дунаєм" — оперу С. Артимовського. Вистави були переведені надзвичайно успішно. Як з морального, так і з матеріяльного боку принесли велику користь. Воєнний час і надзвичайна праця, не позволяє далі уряджувати вистави в такому інтензивному темпі, як це було попередно. Вся увага членства скеровується тепер в бік допомоги военним зусиллям Великій Британії в сучасній її збройній боротьбі.

Однак члени Драматично-співацького гурта знаходять час та охоту переправаджувати проби співу хоч раз в тиждень. До співу відносяться вони з великою шаною та повагою. Головною підвалиною цього явища є те, що завдяки співові вони можуть вийти на компетицію з чужинцями і тим вславити своє українське імя. Слід зазначити, що членство т-ва „Запорізької Січи" під управою диріґента о. В. Слюзаря здобуло чотири рази під ряд найвищу нагороду на Музичному Фестивалю Провінції Квебек. Нагородою цією був щит, на котрому вписано є імя нашого українського хору, котрий витримував компетицію з іншими вишколеними хорами міста Монтреалу. Після цього хор цей покликано було чотири рази на радіопрограму, на якій відспівано було українські церковні пісні „Отче наш", „Херувимську пісню", „Запричасне Хвалите", „Ангельську пісню", „Нова радість стала" та інші пісні аранжеровки проф. О. Кошиця. Опісля відспівані були також і світські пісні у значній більшости укладу проф. М. О. Гайворонського. Повну програму відспіваного репертуару на радіо, вважаємо тут подавати злишним, бо був він подаваний своєчасно в українській, англійській та французькій пресі.

Члени товариства „Запорізької Січі" зо своїми хористами не опустили жадної нагоди в спільно уряджених концертах, які давалися в театральних залях у місті. В спільних концертах вшановано „Листопадову річницю", „Память Т. Шевченка", Свято Державности і Злуку Українських Земель" то що. В більшій частині ці концерти відбулися у „Монюмент Нейшонел" театрі а в тому члени „Запорізької Січі" відіграли не малу ролю і вивязувалися завжди бездоганно.

За щиру працю і самопосвяту т-во „Запорізька Січ" признало свого пароха о. В. Слюзаря — почесним членом. Це товариство йде в парі з вимогами Рідної Церкви і по силі можливости помагає нести тягар сплачування довгів, що тяжать на церковному будинкові. В цьому за останніх пять років прислужилися голови цього товариства — добр. Яким Редчук, добр. Дмитро Іваськів і добр. Василь Кольба, що і тепер виконує ці обовязки.

Хор „Запорізької Січі" при Укр. Прав. Церкві св. Софії у Монтрел, Кве.

Хоч і тяжкий тепер час для провадження дальшої вельмипотрібної культурної праці, хоч і не сприяють цьому сучасні обставини, проте заряд цього товариства перемагає перепони і вірить, що під покровом Рідної своєї Матері Церкви, він переможе все, аж поки не осягне намічену ціль, цеб то — коли громадянство наше зрівняється інтелектуально на рівні з іншими культурними співгорожанами Канади, а Матір Церква зацвіте, як і в минулому, на славу Божу і на добро всього українського народу. Віримо, що це станеться невдовзі.

Запорожець.

Урядові години: 9 рано — 6 попол.
крім суботи й понеділка.
ЙОСИФ СОЗАНСЬКИЙ
ФОТОГРАФІЧНЕ СТУДІО
Tel. [redacted]
2539 Ontario E. Montreal, Que.

РІДНА І НЕДІЛЬНА ШКОЛА УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ГРОМАДИ.

Початки і заснования школи.

Ідея заснования Рідної Школи серед українського громадянства у Монтреалі повстали незадовго по заснованню місцевого Українського Православного Братства.

Місто Монтреал, по свойому складу населення і величині, є одним із найбільших міст Канади, в котрому домінує французька мова і французькі школи. Крім того є тут звичайно і англійські школи. Усіма школами заряджували дві окремі освітні комісії, а саме — „Комісія Католицьких Шкіл" і „Комісія Протестантських Шкіл". Науковий рівень і програма у цих школах не були однакові. Тоді, коли усі школи, що були підпорядковані „Протестантській Комісії", відзначувалися доброю програмою і гарним науковим поступом, то школи — підпорядковані „Католицькій Комісії" — не дорівнювали цьому. Коли в католицьких школах головну увагу звертали на релігійно-обрядову сторону виховання та французьку мову, то в протестантських школах було навпаки. Там найперше увагу зверталося на інтелектуальний розвиток дітей, що йшло з перших початків в парі з релігією, а викладовою мовою була мова англійська. Французька мова була лише як предмет науковий. Ця добра метода протестантських шкіл притягала увагу українських батьків, що піклувалися долею своїх дітей і бажали дати їм належну освіту. Вони старалися приділити своїх дітей до цих протестантських шкіл. Однак на перешкоді цьому ставали такі перепони:

Кожна школа вимагала від батьків посвідки про їх приналежність до церкви. З посвідкою греко-католицької церкви діти приймалися виключно до одних лише католицьких шкіл, а до протестантських шкіл треба було мати посвідку або від протестантської церкви, або в крайному разі, від православних церков, котрі зараховувалися до типу церков протестантських. Всі греко-католики уважалися як католики, тому протестантські школи не приймали греко-католицьких дітей до себе. Щоби зарадити цій справі, дбайливі батьки всіма силами старалися знайти спосіб приділення своїх дітей до цих шкіл. До цього був лише один шлях: вернутися на лоно прадідної української православної Церкви. І на цей шлях вони стали у повній своїй свідомості.

Провід у цьому взяли ті батьки, що були членами тодішніх місцевих культурно-просвітних товариств, не звязаних з греко-католицькою церквою, і заснували Українське Православне Братство св. Софії, а при Братстві започаткували Рідну і Недільну Школу.

Це відсувало перепони і діти, що вчащали до цих українських шкіл, свобідно вчащали до протестантських державних шкіл. Кожний батько, член Братства, діставав відповідну посвідку, що управнювала його переводити своїх дітей із католицьких шкіл до протестантських.

Наукова програма Рідної і Недільної Школи.

Денні записки лекційні свідчать, що склад програми тогочасної Рідної Школи входили такі предмети: 1) Українська мова з читання і писання, 2) Пояснення з історії і географії України, 3) Сценічні вистави і концерти, 4) Спів і 5) Українські національні танки. Наука започаткована в році 1925 з двома відділами. У першому відділі в навчанню послуговувалося підручником „Буквар". У відділі другому вживалося читанку „Народна Школа" частина друга. Наука відбувалася три рази тижнево вечорами у спеціяльно винайнятому для цієї справи льокалю. На кожній лекції діти обовязково мали читання і писання. Один раз пробу співу, один раз пробу сценічних вистав і один раз пробу танків. Історія і географія сполучувалася з лекціями читання і писання.

З ходом дальших років число відділів збільшувалося, і до року 1930 школа мала повних чотири відділи. В цьому році підручники змінюються і їх місце заступають чотири читанки М. Матвійчука, а також вводиться до ужитку новий підручник Історії України Крипякевича і Географія України С. Рудницького. Школа регулярно переводить науку від 5 до 7 години вечора щодня, виключаючи суботи й неділі. Наука започатковується разом в наукою англійських шкіл і тодіж кінчається. 1933 року школу доповнено відділом пятим, 1934 відділом шостим і в десяту річницю свого існування 1935 — відділом сьомим. Таким чином програму наукову цієї школи достосовано було до програми англійських державних шкіл, місцевої провінції. До числа днів наукових включено було і суботу, а учащання відділа стали відбуватися в такому порядку:

Кожного понеділка і четверга діти приходили до першого і другого відділу, вівторок і пятницю — до третього і четвертого, а в середу і суботу — до пятого, шостого і сьомого.

(Докінчиня буде).

Рідна й Недільна Школа при Укр. Прав. Церкві св. Софії в Монтреалі.

Стоять з лівого крила: учитель Ст. Магаляс, а з правого: о. В. Слюзар.

Tel. FR 0677

FILL GARBASHEWSKI

3257 Masson Street Montreal, Que.

ЯК НАЙКРАЩОГО РОЗВОЮ НА БУДУЧЕ БАЖАЮТЬ УЛІЦ, св. СОФІЇ З НАГОДИ ПАТНАДЦЯТИЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ —

СТЕПАН І АННА САЛЮКИ

94-ий ВІДДІЛ СУМК ІМ. ГЕТЬМАНА ПАВЛА ПОЛУБОТКА У МОНТРЕАЛІ.

В пошані до Матері Церкви.

В пятнадцяту річницю існування Української Православної Церкви Святої Софії, всі організації, що гуртуються біля неї, переводять живі приготування до урочистого вшанування того памятного дня, в котрому започатковано було працю над відновленням рідної матері Церкви. У цих приготуваннях бере активну участь молодеча організація, що входить у склад всеканадійського союзу українського юнацтва, званого СУМК, як 94-ий його відділ. Молодечі справники виказуються не лише своєю активністю, але й розумінням справи та незвичайною любовю, котру проявляють сини до своеї рідної матері. Тому, що ця організація є наймолодшою з посеред інших, а рівночасно складається із самих вихованців Рідної Церкви, позволимо тут заподати коротші відомости з її початків і діяльности.

Заснования.

З хвилею, коли відродилась рідна Матір Церква, і коли вона розпочала виховавчу працю у Недільній і Рідній Школі, вона стягнула до себе поважне число дітей, котрі виростали у побожности та свідомости минулих чинів і змагань свого народу. По кількох роках старші діти повиростали і змушені були залишити шкільні лавки та приступити до праці. Але в свобідні дні, вони не покидали своєї святині і приходили до неї на виклади у Недільній Школі, а також — не опускали жадних товариських культурно-просвітних підприємств, що переводилися на сцені парафіяльного дому. Вони з захопленням приймали учась як у сценічних виставах, так в співах, наколи їх потрібувалося. Однак таких запотребувань було дуже мало. Треба було знайти шлях, щоб задоволити щирі бажання молоді, дати її улюблене зайняття, і в той спосіб притримати її при рідній святині. Посередником в цьому стала молодеча організація, що повстала на Заході Канади у формі Союзу Української Молоді Канади. Познайомившись із статутом цієї організації, виховачі Рідної і Недільної Школи, в доручення завідуючого школами всч. о. Володимира Слюзаря, приступили до організації відділу СУМК. Організаційна праця передана була учителеві і довголітньому вихователеві п. С. Магалясові, котрий, в дню закінчення шкільного сезону 29 чрвня 1935 року оголосив збори дорослої молоді з метою організування відділу СУМК. Збори відбулися в залі Української Православної Церкви дня 1-го липня, 1935 року, де утворено було дві сумківські дружині — дівочу і хлопячу. Тому, що на збори прибуло багато дітей шкільного віку, які забажали стати в ряди організації, рішено було аби кожна дружина складалась із старшого та молодшого відділу. До молоршого відділу вписано дітей шкільного віку до 14-го року, опісля переводилось їх до відділу старшого.

Назва відділу і число порядкове.

На цих організаційних зборах поставлено було питання про вибір патрона для відділу, так як це водилося в інших відділах СУМК. Членка Леся Кобітович поставила внесок, аби відділ присвячений був просвітителеві України, Князеві Володимирові Великому, а член Ярослав Кульба, поставив противнесок, аби відділ присвятити памяти наказного Гетьмана Павла Полуботка. Справу піддано під дискусію й голосовання, після чого відділ присвячено було памяти Гетьмана Павла Полуботка на підставі більшости голосів. На тих же зборах написано було лист до централі СУМК з просьбою надати відділові порядове число. Просьбу узгляднено і відділ імені Гетьмана Павла Полуботка у Монтреалі приняв число 94.

Провідники і Надзірна Рада.

На основних зборах з року 1935 на 1936 провідником хлопячої дружини обрано п. Івана Бурича, а провідницею дівочої дружини панну Лесю Кобітович. З року 1936 на 1937 провід залишався незмінним. В році 1937 на 1938 для обох дружин була провідницею п-на Галина Випрук. З 1938 на 1939 рік провідником був п. Василь Гарасимів, провідницею п-на Леся Кобітович. З 1939 на 1940-ий рік у дівочій дружині залишається п-на Леся Кобітович, а провідником п. п-на Беся Кобітови, а провідником п. Степан Грицишин. З 1940 на 1941 для обох відділів обрано п. Яр. Кульбу, однак в перше півріччя цю функцію виконувала панна Ольга Дронюк.

Надзірна Рада для обох цих дружин у початках до року 1939 складалася із трьох осіб: всч. о. В. Слюзаря, капеляна, п. барона С. Вальдштайна і п. С. Магаляса — членів. В році 1940, з причини надміру праці в СБУВ, п. С. Магаляс виступає, але з хвилею уступлення п. барона С. Вальдштайна, котрому його праця не позволяла виконувати цих обовязків, п. С. Магаляс поновно стає членом Надзірної Ради, на якому становищі знаходиться і по цей час.

Вся праця в обох дружинах виконувалась за вказівками членів Надзірної Ради та згідно обіжників централі СУМК.

(Докінчення буде).

—(†)—

94 відділ СУМК ім. П. Полуботка.

ПОЖИВА ДЛЯ АНГЛІЇ.

Травня 31-го прибув перший стейтський корабель до Англії наладований поживою. Привіз він 120,000 фунтів сира, 100 тонів муки і 4 мільйони яєць.

ПОСВЯЧЕННЯ СТЯГУ УКРАЇНСЬКИХ КОМБАТАНТІВ ПЕРШОЇ СТАНИЦІ С.Б.У.В.

Пята річниця.

В пяту річницю свого існування, Перша станиця СБУВ, що приміщується й працює при Українській Православній Церкві Святої Софії в Монтреалі, спорядила свій стяг. Цей стяг споряджений грошами і працею членства станиці, котрим підпомогла членка жіночого товариства "Доньки України", пані Настя Колісник, дружина Василя Колісника. Вона виконала артистичну працю, вигафтовуючи всі малюнки і букви на цьому стягові. Другим працівником, що спорядив "Юніон Джек", став активний член станиці ст. дес. Степан Підвисоцький. Праця над спорядженям стягу провадилась в продовж двох років і закінчена було в кінці місяця квітня б. р., а дня 18-го травня цей стяг посвячено при великій урочистості і надзвичайному здвигові українського громадянства. Урочистість ця слідувала в такому порядку: а) Посвячення Стягу, б) Прийняття, і в) Концерт.

Посвячення стягу 1 станиці С.Б.У.В. в Монтреалі, 18 травня, 1941 р.

Урочистість посвячення стягу.

Навколо церкви маяли український і канадійський прапори. Богослужбова відправа розпочата в годині 9-ій рано Святою Ранньою, а опісля Святою Службою Божою, котру відправляв капелян СБУВ всеч. о. В. Слюзар. Перед прочитанням Євангелії до середини увійшли бувші українські вояки — комбатанти, удекоровані своїми боєвими та пропамятними відзнаками, на чолі котрих були полковник В. Кедровський — уповноважений СБУВ із Зєдинених Держав Америки та командант станиці хор. В. Демянчук. Комбатанти заняли місце напереді, а біля аналоя стали прапорщики із стягами, які були накриті. По Службі Божій стяги були відкриті і всеч. о. В. Слюзар доконав чин посвячення стягу та передав його з відповідною промовою на руки бувшого інспектора Української Армії полковника В. Кедровського, а останній з черги дав його командантові хор. В. Демянчукові, який доручив його прапорщикам ст. дес. Н. Булавці і стр. С. Чикалові. Передача відбулася зворушливо і як молитви, так і співи церковного хору, промови й самий акт зробив зворушуюче враження, пригадуючи тяжкі збройні змагання нашого народу за волю і державність. По приняттю стягів, вони винесені були в супроводі інших стягів й хоругов перед церкву для фотографування, а опісля перенесені до середини парафіяльної залі, котра була гарно удекорована та обставлена столами для прийняття.

Прийняття.

Господарем прийняття був стр. Маріян Винничок, а упорядчиком — однорічний вістун А. Гукало. В почесній президи були — всеч. о. В. Слюзар — капелян СБУВ, полк. В Кедровський — головноуповноважений СБУВ у З Д А., хор. С. Магаляс — репрезентант Ген. Управи СБУВ, хор В Демянчук — командант станиці, д-ка Л Слюзар — репрезентантка жіночого т-ва "Доньки України", п. Наконечна — від жін. т-ва ім. Лесі Українки", п. Обух від Молодої Просвіти, п И. Ґалан — від т-ва "Просвіти" з Пойнт Сен Чарлес, п. С. Якович — від Церковного Братства, пані Т. Дяківська — від жін. т-ва "Доньки України", п. К. Редкевич — від 19 відділу "Взаїмна Поміч", панна Галина Випрук — від 94 відділу СУМК і п В Майка — секретар місцевого відділу К У.К

По молитві, проказаній всеч. о. В Слюзарем, командант станиці хор. В. Демянчук виголошуе тост за Канаду, а опісля полк. В. Кедровський — за Україну. По перекусці промовляли всі репрезентанти, котрих викликував однорічний вістун А. Гукало і гості. По привітах і промовах зложено дар в грошах на конто освяченого стягу, потім відспівано було "Ще не вмерла Україна", "Не пора", "Ой у лузі червона калина" і "Боже щасти Йому".

Концерт.

В 8-ій годині уряджено було святочний концерт з обширним рефератом полк. В. Кедровського. В склад концертових точок входили деклямації членів першої станиці, Рідної Школи і жін. т-ва "Доньки України", хорові пісні церковного хору, що відспівав "Думку з невольника", муз. Безкоровайного, "Коло млина яворина" і "Шумить гуде", муз. М. Гайворонського під акомпаніямент пяно. До пісень на пяно супроводжали панна Евгенія Батрин, п. Володимир Черний і Роман Слюзар. Також відспівано було дівочим терцетом "Погоріла наша стріха", муз. М. Гайворонського. Співали панни: Натля Випрук, Анна Гайдичук і Галина Випрук.

Концерт переведено дуже урочисто. Пісні, деклямації, промови і реферат скеровані були до минулих змагань славетної Української Армії за Державність і Волю свого народу. Кожна точка виконана була з чуттям і з гарною підготованістю. Заля була переповнена слухачами, які винесли з концерту гарне враження. Кожний з чуттям переймався змістом концертових точок та набірався сили до продовження спомагаючої праці для поневолених своїх братів на рідних землях, щоб допомогти у їх змаганнях досягнути волі і державної незалежності. В годині 11 ночі концерт був укінчений і по відспіванню "О, Україно" та "Боже щасти Йому" закінчено день Українських Комбатантів.

Дивлючись на посвячений стяг Українського Комбатанта і на всіх учасників Українських Визвольних Змагань, що стрункими рядами стояли під стягом, пригадувалися давно минулі часи, коли кожний з них жив надією на краще життя в своїй рідній землі, котру мріяли бачити вільною державою; пригадувалися часи розпачі і вигнання по невдачах збройної боротьби; пригадувалися часи, коли єдину утіху і насолоду з тих нещасть знайшли ці борці під покровом Британської Корони та під покровом Рідної Матері Церкви, яка утерла їх сльози, потішила їх і дала їм змогу працювати для добра свого народу та на славу Божу.

З цими вражіннями залишаю будинок Української Православної Церкви і підбадьорений духово в думці повторюю "З нами Бог, розумійте народи і покорітеся, бо з нами Бог!"

Комбатант.

НИНІШНІ ЧЕРНІВЦІ.

„Народне Слово" подає за „Життям" з Букарешту:

На ринку поставлено велику пятикутну зорю (на місци памятника). В митрополичім мешканню большевицька касарня. Хрестів не познимали. На огорожі портрети большевицьких діячів.

В українській грекокатолицькій церкві залишився о. Кулішір.

Велика часть колишніх мешканців виїхала з Черновнець до Німеччини. На їх місце прибули нові.

НЕХОТЯЧИ ПОСТРІЛИВ СИНА.

В Шікаґо стався випадок: батько прострілив сина думаючи, що це рабівник. Ришард Аман, 19-літній студент прийшов до дому в 2-ій годині по півночі і через вікно влізав до своєї спальні; батько вже робив йому докір, що пізно приходить. Батько почув і крикнув, але син мовчав. Тоді батько вистрілив два рази — одна куля перейшла коло серця, друга попала в рамя. Думають, що син буде жити.

ПОВОРОТ З МАНІВЦІВ.

(Докінчення).

Життя в Демидівці плило одноманітно. Отець Андрій трохи заспокоївсь. Вислав лист до сина і чейже він його зворушить. Вірив в поміч Божу і щиро молився, щоби Мати Божа навела його сина на добру путь. Молився і вірив, що його щира молитва буде вислухана. Адже ж казав Христос: "Просіть, а дасться вам".

Одного дня балакав він з дружиною і зупинилися вони на місцевій церкві. Перед війною був в ній образ Почаївської Божої Матери. Вони обоє образ той щиро поважали, нарід поважав. Але війна його забрала — вивезли кудись. І місце пусткою світить.

— Маємо трохи грошей, — каже дружина, — решта зложать люди, і спровадьмо образ з самого Почаїва. Вона ж наша Заступниця і Покровителька. Тай не нас одних, а цілого нашого народу.

Подумав отець Андрій.

— Добре кажеш, — говорив він, — велике святе діло зробимо. І благословення нашому народові принесемо. Спровадимо його з процесією, — я сам пішки буду його нести.

— Але ж ти старий вже, Андрію. Більше ніж сто кільометртів зробити пішки, це вже не твоя сила, — почала бідькатися паніматка.

Та отець Андрій в відповідь випростував свою старечу фігуру і бадьоро промовив:

— Зроблю! Бог поможе!

І здавалось йому, що він в одній хвили став молодшим, геть цілком молодим. Адже ж перед ним велика справа, що вимагає його труду. Він же робітник на Божій ниві. Він же мусить щиро працювати в винограднику Христовім. І в своїй уяві він вже бачив свою подорож з Почаїва до дому, при участи побожного народу. Коли ж поставлять святий образ на опорожнене місце, то він стане твердою підвалиною православія між народом. Мати Божа окриє свій нарід святим своїм омофором....

Тільки думки про сина непокоїли його душу.

— Ох, коли б він міг побачити свого сина перд образом Богородиці, як він щиро молиться і кається.... Та нема від нього відповіди.... Може й справді.... але ні! Бог не допустить!....

Виїхали до Почаїва підводами. Туди їдуть, а назад пішки з святим образом. Свята справа вимагає труду. Буде пішки йти отець Андрій, будуть йти прочани, до дому вертаючи.

Обчислили так, щоби першого дня Зелених Свят селяни могли вже Пречистій в своїй церкві поклонитися.

Порозумівся Степан з будучим тестем і вибрався до дому. Що буде, то буде, але треба повідомити. Занадто вже не по культьурному було би не дати родичам вістки про своє весілля. Може це тільки формальність, але нехай....

— Скор вертайся! — наказувала наречена.

Залізнича обстанова, а ще більше щораз нові образи, що мигали за вікном вагону, почали викликати в Степана нові думки.

— Їде він до родичів.... Їде до Демідівки.... Що його там чекає? Боротьба, просьби, сльози.... Хіба зрозуміють його переживання? І з чим буде він від них вертатися? Що повезе? Що скаже своїй недалекій вже жінці?....

Оглянувся. Там його Геля.... А туди, де він їде — його Оля, його батько і мати.... Що вони скажуть? Чим я виправдаюся? Чим Оля гірша від.... кого другого? Вийде, що я відступник, яничар....

— Ще ні, але можеш ним бути, — почулося на дні його душі. І знов:

— Але ж ти ним хочеш бути. Ти за тим ідеш. Того хочеш добиватися.

— Яничар, яничар, яничар! — затуркотіли колеса вагону. А серце билося і кров з шумом напливала до голови.

Він відчинив вікно, коли поїзд якраз віздив на міст.

— Це Буг! — сказав він до себе, — а зараз же наша свята Волинь.... — Це не він, це його душа говорила, совість говорила. Ще три-чотири години і він буде вдома. Він чув, як ніжно і всевладно брала його в свої обійми рідна сторона і рідна земля.

Що хвилина, то нове поле, то нове село, то нова церква, то стрічаються щораз нові, а все свої рідні люди — брати і сестри.

От вже недалечко. Кого він тут аустріне? Мабуть нікого, бо не писав, ніхто не знає! Остільки краще! Остільки довше видтягнеться болюча хвилина....

Привитавшись з стаційним урядником Степан хотів відразу простувати до села.

— Це певно поспішаєте до дому на велике торжество, — сказав урядник. — Багато людей там буде. Навіть моя дружина пійшла.

Степан подивився здивовано і це урядник зауважив.

— Хіба ви не знали? А я думав.... Там образ з Почаїва провадять з процесією всі пішки, і батько ваш з ними. З самого Почаїва. На девяту годину мають бути на місци. Якраз поспієте. Прощавайте!

— І жінка, каже, пішла, — подумав, — вона ж католичка.

Йшов скоро і старався нічого не думати. Тай що він тут видумає. Він йде на готове. А що буде, то на місци він побачить. Здавалось, що голова його задубіла, що розум замерз і хто знає, що станеться, коли він знов розморозиться...

Не спамятався, як станув перед селом. Недалечко на горбку серед вікових лип стояла рідна йому церква. І якраз в тій же хвилині розлялися в воздусі звуки дзвонів.

— Процесію зустрічають, — пригадав собі і приспішив кроку.

Біля Хреста на роздорожу спинився. З бічного шляху посувався до церкви величавий похід. Блищала золота краска на Хресті і Хоругвах, а з людських грудей лилася пісня "Пречистая Діво Мати". А понад головами народу видно було величавий святий образ, прибраний квітками та зеленю.

І Степан все забув. Йому стало радісно — він побачив в повній величі Ту, що розпростирає свій омофор і над ним, і над його батьком-матірю, і над його Олею, і над цілим його знеможеним і покривдженим народом. І він, як блудний син, до Неї знов вертається. Коли процесія наблизилася, він стояв на колінах і плакав. Він чув, що це він той Блудний Син, що до свого батька і до свого народу знов вертається.

Підійшов до нього отець Андрій:

— Степане, сину мій, це знов ратує тебе Мати Божа. Подякуй Її.

Піднявся на ноги Степан і щирими устами припав до святого образа. А коли процесія рушила дальше, пійшов він вже спокійний, зрівноважений. А кожний раз, як хрестився, здавалось йому, що змиває гріх з своєї душі.

Серед народу побачив Олю. Підійшов. Привиталися, наче б між ними не було нічого злого. А першим словом, що він сказав, було:

— Вернувся я вже до вас.... і до тебе Олю назавсіди.

— Я так і знала, — сказала вона, стиснувши щиро його руку. І пійшли разом за народом.

Нова радість запанувала в домі отця Андрія. Ані слова згадки про те, що було, не почув Василь ані від батька, ані від матері, ані від Олі. Наче б не було про що згадувати.

А Василь зараз же — не кажучи нікому з своїх слівцем — написав до Гелі довгого листа з поясненням і виправданням:

— Сталося те, — писав він, — що повинно було статися. Ми не бачили, що поза нами є два окремі світи — твій і мій, — які ніколи не зійдуться. Але ми побачили б були це пізніше і лишилися б на ціле життя на роздорожу. Я не міг би свого світа забути, і ти це знала би. В найбільшій частині нашого життя ми були б для себе вічно чужими....

І закінчив він лист ось як:

— Щоби знала, що я не ворог тобі, то дам тобі одну велику пораду, яку диктує мені і серце і совість і розум: Шукай собі пари між своїми близькими! А я бажаю тобі всего найкращого!

Відповіди не було.

Тепер сидячи під віковою липою, снував Степан з Олею пляни дальшого спільного життя і праці. Занедбане волинське село, несвідомний нарід — яка широка нива для роботи. Але ж вони молоді, так чому ж би не працювати!

Сміло дивились вони вперед, як щиро можуть дивитися молоді і гідні людські душі.

АНТІОХІЙСЬКІ ПАТРІЯРХИ.

Місто Антіохія, в Сирії, нині числить 30,000 мешканців, а колись 700,000. Тут проповідували ап. Павло і Варнава, тут ап. Петро мав перебувати довший час. По упадку Єрусалиму Антіохія була осередком християнства. Тут було понад 30 церковних соборів, більших і менших. Тут народився св. Іван Золотоустий. Тут вперве почали вживати назви „християни". Никейський Собор признав єпископови (патріярхови) Антіохії трете місце — по Александрії і Римі.

Нині є шість патріярхів, що мають титул „антохійський", однакож ані оден не мешкає в Антіохії. З них — 1) грецько-православний мешкає в Дамаску, 2) грецько-католицький в Дамаску і Каїро, 3) латинський (титулярний), 4) сирійсько-католицький в Бейруті, 5) маріонітський в Лібанові, 6) сирійсько-православний в Мардіні.

ВЕЛИКИЙ ПОЖАР.

В Джерзі Ситі. Н. Дж. був в неділю 1-го червня великий пожар, що наробив шкоди на 25 мільйонів доларів. Пожар був в прибережній частині на 8 квадратових „блоках" простору. Погоріли величезні склади, елеватор зі збіжжам, всякі інші будівлі, "стокярд", 9 суден (великих човнів), 16 тягарових возів, два автомобілі. Згоріло кілька соток штук худоби. І великі хмари голубів, що жили при елеваторі, зосталися „без даху над головою". Пожар був такий великий, що дим було видно на віддаль 100 миль. Думають,що причиною був недогляд — незагашена циґаретка могла спричинити огонь.

МОЯ ПИСАНКА

ЗБІРКА о. М. БОДНАРЧУКА.

Стінен, (місто).

По 1 дол.: І. Пелехатий, В. Тацюк.

По 50цт.: пані Е. Кінащук.

По 25цт.: Д. Загарія, І. Басараб, А. Анака, А. Іванків, пані В. Іванків, В Н Грушка, І. Кінащук, панна С. Іванків, Г. Олійник, С. Кізюк, М Укальчук. С—

По 10цт.: пані А. Анака.

Арран, Саск.

По 35цт.: Василь Чорнейко.

По 25цт.. С. Березовський, Михаїна Чорнейко, С. Савченко, І Книилук, В. [illegible]арцинюк, Ата. Чорнейко, С Садамон, Й Стрільчук, В. Савчук, П Киба, В. С. Чорнейко, М. Бойчук, Й. Пасека, А Меренчук, Л. Прокопчук, С. Савчук

По 15цт.. А. Рубашевський.

По 10цт.: Г. Самійленко, Д. Бродер, А. Савченко, Г. Миструк, М. Гаврилюк, І. Чик.

По 5цт.- В. Рубашевський.

Арран, Кобзар.

По 25цт: К. Дубенчук, Б. Федчун, С. Жабінський, С. Яремко, А Горохолин.

По 15цт.: М. Яремко, І. Горохолин, І. Крочок, М. Гучик, Т. Самчик, Маруся Яремко.

По 10цт.: Наталя Яремко, А. Максимчук, Оля Жабінська, І. Іванчук, І. Несторук, Р. Грицай.

Дербен, Ман.

По 25цт.: М. Галаш.

По 15цт пані Галаш.

По 10цт.. П. Семчук, пані І. Бабій, А. Яровий, І. Рогальський, Г Бабій

Годсон Бей Дж.

По 50цт.: І. Кудлах.

По 25цт.: П. Батюк, Н Мартинюк, М Дідур, А. Гуменюк, Й. Гоголь, Л. Візняк, пані В. Прокоп, пані Н Голомей, В. Мартинюк, І Топоровський, І. Малюта, М. Малюта.

По 15цт.. Л. Ригалюк, Домка Гоголь.

По 10цт.: Анастазія Саранчук, Єлисавета Карчі, В. Харко, І Куцик.

По 5цт.: В. Герман.

Шерідон, Ман.

По 2 дол В. Свинарчук.

По 1 дол.: Н. Павлюк, Вікторія Андровіч, П. Прокопчук, В Мораш М Баркет, Н. Проциk Й. Слука, Л. Маларчук, Павліна Свинарчук, Ю Маларчук, Єлена Баркет.

По 5цт: пані Р. Лукіч, Я. Данильців, М. Пасика, Мілька Прокопчук, Л. Михайлинка, В. Прокопчук, Евгенія Пасека

По 25цт.: пані П. Кушнір, панна Настя Рогатинська, панна Марія Мараш, Антін Кушнір, Настя Пікаш, пані М. Козяр

По 10цт: пані Ф. Лозінська, пані А. Петричка, Ч. Пасовець, панна А. Черевик.

Стінен, (фарми).

По 25цт.: Ю. Летвінка, М. Андрушко, М. І. Анака, М. І. Анака

По 15цт: пані Ф. Анака.

По 10цт: О Онищук, пані М. Куруляк, пані Песванська, М. Лозінський, пані П Цуркан, пані Марія Вігнан, пані І. Велгуш, В. Вігнан, Ф Дороїщук, пані М. Гунько, М. Василинчук, Анна Василинчук, Ю. Лозінський, І. Бойко, Марія Цуркан

По 5цт: пані К. Цуркан, пані Параска Вігнан.

Пріснан, Саск.

По 1 дол.: С. Рівний, Анна Рівна

По 25цт. Ф. Р. Гоголь, М. Левінський, М. Гоголь, Й. Левінський, М. Дмитрів.

По 10цт. Настя Рівна, І Гвіча.

ЗБІРКА о. ГЛІЦЬКОГО.

Стед, Ман.

По 50цт. Н. Семалюк.

По 25цт: М Далик, С. Закалюк, А. Матвійчук, Я Гаврилюк, М. Адамчук, Д. Хрущ, пані Білан, Я. Гаврилюк.

По 20цт.. А. Мула.

По 15цт.: М. Йосик, пані Романчук.

По 10цт.: О. Кульбаба, Фірчук, К. Білан, К. Снігур, С. Залеський, Д. Йосик.

По 5цт.: Марія Кульбаба, Е. Хрущ, А Дячин.

ПИСАНКА НА ХРЕСТИНАХ.

(Вакав, Саск.)

Панство Катерина й Олекса Михайлюки устроїли забаву-хрестини з нагоди того, що Бог поблагословив їх гарною доньочкою, яку вони охрестили в Світлий Понеділок. При хрещенню дали її імена Слава Евгенія.

В часі обіду були промови і многоліття. Але й не забуто загальної справи. Був заклик зложити жертви на писанку для Української Православної Церкви. І гості зложили $1.40.

Всім жертводавцям належиться подяка А маленька Слава-Евгенія хай росте здорова й велика на втіху родичам і Богові на славу

Гість.

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

МАЗЕПА, САСК.

По 1 дол.: Н. Малінський, Й. Ортинський, С. Деркач.

КЕНДІЯК, САСК.

Збірка о. І. Кусого.

По 1.50 Г Варениця, В. Хорт, Т. Шипиляк.

По 50цт: П Леськів, М. Шипиляк, І Шипиляк А Шипиляк, П. Намісник, І. Шиньковський І. Ометюк

РІДЖАЙНА, САСК.

Збірка о. І. Кусого.

Збірка в церкві 9 березня 1941 3.25

По 1 дол. Н Марчук, А. Сикк.

По 50цт: Н Масиник, А. Анкілевич, С. Лисейко, В. Веселовський Г Корпан, Ф Титенич, С Швець, М Глуханюк, В. Яловега, Ф. Гук, П Федорчук, В. Каплунський, І Настасюк, І Сторожинський, П Демчук, пані Е. Козяр, Н Бочковський, В. Мудрий

МЕЛВИЛ, САСК.

Збірка о. І. Кусого.

По 1 дол.: С. Вівчар, М. Даців, Я Вівчар, Н Гудій, К. Вівчар П. Шкрайбер, К. Адамовський, П. Вівчар, О Козубський, В. Пилат.

ФЕНВУД, САСК.

Збірка о. І. Кусого.

По 1 дол.: М. Пилипів, М. Тимків.

По 50цт: М. Савчин, В. Терлецький, М Галик, В. Федук, С. Столяр, А Пилипів. І. Пилипів. Н. Пристай, Т. Огризло, Т. Кіндракевич, А. Савчин, В. Мазур.

ГУДІВ, САСК.

Збірка о. І. Кусого.

По 75цт В Паньків.

По 50цт І Березюк, С. Микитюк, О. Петрів, Й Козакевич, Н. Козакевич, І Кушлай, С. Любовіцький, М. Паньківський, І. Кушнір, І. Шурко, В. Пилипів, В. Бурок, Ю. Гребенюк, Д. Думка, А. Пилипів, Т. Богай.

АЙТУНА, САСК.

Збірка о. І. Кусого.

По 50цт: В Кривий, В. Смишок, М. Левко, Н. Лесько, І Богай, Н. Бойкович, Й Левко, Н. Лищук, І. Деркач, С Ригут, Т. Савчук, В. Качмар, Й. Шуль, Ю. Спільчак, І. Павлюст, О. Микитюк, М. Дутчишин, А. Іваницька. 12.51

ВІШАРТ, САСК.

Збірка о. І. Кусого.

Від членів на дієц. фонд за 19941 рік, імен не подано 5.00

СТ. ДЖУЛІЕН, САСК.

Збірка о. Є. Грицини.

По 1 дол.: Василь Пігач і Никола Олексин.

ТЕРНОПІЛЬ, САСК.

По 1 дол.: Е. Чорний, В. Романчук, Д. Гнатюк, В. Грицак, Т. Будник, В. Войціхівський, і І. Стельмащук.

МІЧЕМ, САСК.

По 1 дол.: Дмитро Олексин.

ПРИМІРНІ ХРЕСТИНИ.

(Ватерфорд, Онт.)

Дня 18-го травня відбулось Богослуження в укр. гр. прав церкві в Ватерфорд, Онт., котре відслужив Всеч. о. Ів Гикавий з Гемилтону По Богослуженню, в домі п-тва Скрипників, відбулось хрещення маленького Николця Гусака.

Після приняття Всеч. о. Гикавий дав гарну промову на сучасну тему, а потім п Іван Данилович, пояснив значіння нашої преси „Укр. Голосу" та „Вістника" На цю ціль присутні гості щиро відкликнулись і зложили 3 дол, а це на „Укр Голос" $1.50 і на „Вістник" $1.50

Всім гостям сердечна подяка, а родичам, п-ву Гасакам і їх маленькому синові Николаєві нехай Господь продовжить многих літ

Гість.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. П. Гліцького

Червень.

15. Неділя. — Тиндал.
22. Неділя. Іст Селкірк — свято.
29. Неділя. — Ст Мартин.

Липень.

6. Неділя Брендон
7. Понеділок. Різдво Івана Хрестителя — Стед. Храм
12. Субота, Петра і Павла Тиндал. — Храм
13. Неділя — Малантон. Храм.
20. Неділя — Септон
27. Неділя. — Іст Селкірк.

В місцевости, де оголошені храми, поблизьких українців проситься прибути і звеличати свята своєю присутністю.

Адреса: 792 Логан Аве., Вінніпег.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Є. Грицини.

Червень.

15. Неділя — Вакав.
22. Неділя. — Мічем
29. Неділя — Ст Джуліен

Липень.

6. Неділя — Вакав.
7. Понеділок Різдво Івана Хрестителя — Смайтс
12. Субота, Ап Петра і Павла — Єлов Крік. Храм
13. Неділя. — Тернопіль.
20. Неділя — Мічем
27. Неділя — Ст Джуліен
28. Понеділок. Вінноап св Володимира. — Кадворт. Храм.

Адреса: Вакав, Саск.

Церковний Календар.

ЧЕРВЕНЬ.

16 П. Муч. Лукіяна, Клавдія
17 В. Митрофана
18 С Блаж. Константина, Дорот.
19 Ч. Іляріона, Васил.
20 П Муч Теодота Анкір.
21 С. Теодота Страт

22 Н. Нед. 2 по З. св. Д. Кирила
23 П. Преп. Силуана. Печ. св. Тим.
24 В. Ап. Вартоломея
25 С † Онуфрія, Петра Афон.
26 Ч Акилини м., Триф.
27 П. Пр. Єлисея, Методія патр.
28 С Пр. Амоса

29 Н. 3 по З. с. Д. Тихона еп. Ам.
30 П. Мч. Мануїла, Філонида

ЛИПЕНЬ.

1 В. Мч. Леонтія, Ігнатія
2 С Юди ап., Зосима
3 Ч. Методія
4 П Мч Юліяна Тарс.
5 С. Євсевія

6 Н 4 по З. св. Д. Мч Агрипини
7 П. Різдво Івана Хрестителя
8 В. Февронії
9 С. Преп. Давида Солунського
10 Ч. Самсона
11 П. Кира й Івана
12 С. Ап. Петра і Павла

13 Н 5 по З. св. Духа. Соб. 12 Ап.
14 П. Св. Косми й Дамяна
15 В Пол риз Пр Богородиці

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Гр. Василіва

Червень.

15. Неділя. св. Івана Сучавського Беліс (храм)

Адреса: Смоки Лейк, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Т. Ковалишина.

Червень.

1 Неділя — Енгусвил (храм).
8. Нед. св. Духа — Виста (храм.)
9 Пресв. Тройці. — Понед. Січ.
15 Неділя — Сенді Лейк.
22. Неділя — Россборн.

Адреса: — Сенді Лейк.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Т. А. Горбая

Липень.

6. Неділя — Ленард
7. Різдво Івана Хрестителя — Дрифтінг Ривер (храм).
12 Ап Петра і Павла. — Етелберт
12 Ап Петра і Павла — Роблін фарми (храм) о Стратійчук.
13 Неділя Гренвю (храм).
20 Неділя — Шелвелей
27 Неділя — Гілберт Плейс (хр.)

Адреса: — Роблін, Ман.

Устав Церковний.

Червень.

22. **Нед. 2. По Зел. Святах** Гол. 1. Утр. Єв. Марка XVI 1 8 Літ. Ап Рим II 10—16. Єв. Мат. IV: 18—23.

29. **Нед. 3 по Зел. Святах.** Гол. 2. Утр Єв. Мар. XVI. 9—20. Літ Ап Рим V: 1—10 Єв. Мат. 6: 22—33.

Липень.

6. **Нед. 4 по Зел. Св.** Гол. 3. Утр. Єв. Лук. XXIV: 1—12. Літ. Ап. Рим. VI: 18—23. Єв. Мат. VIII: 5—13.

7 Понеділок **Різдво Івана Хрест.** Утр Єв Лук. I 24—25; 57—68; 76 і 80. Літ Ап Рим XIII: 11—14 і XIV: 1—4 Єв Луки I: 1—25; 57—68; 76 і 80.

12 Субота **Ап. Петра і Павла.** Утр. Єв Івана XXI: 15—25. Літ. Ап 2 Кор XI: 21—33 і XII: 1—9. Єв Мат XVI 13—19

13. **Нед. 5 по Зісл. св. Духа** Гол 4 Утр Єван Лук. XXIV: 12—35. Літ Ап Рим X:1 10. Єван. Мат VIII 28—34 і IX 1

20 **Нед. 6. по Зісл. св. Духа:** Голос 5 Утр. Єван Лук. XXIV: 36—53. Літ Ап Рим XII. 6—14; Єван Мат IX 1—8

27. **Нед. 7 по З. св. Духа:** Гол 6 Утр Єван. Ів. XX: 1—10. Літ. Ап Рим XV: 1 7 Єван Мат IX: 27—35

28. Понед **Св. Володимира Вел.** Утр Єван Івана X: 9—16. Літ. Ап Галат I 11—19. Єв. Івана X: 1—9

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

РІК XVIII WINNIPEG, MAN., JULY 1st, 1941 ВИННІПЕГ, МАН., 1-го ЛИПНЯ, 1941. ЧИСЛО (369) 13

ВІСТИ З ДІЄЦЕЗІЇ.

Нова громада.

В неділю, 15 червня ц. р. о. М. Боднарчук з Арран, Саск. відслужив Богослуження в місточку Ендевор, Саск На Богослуженню було около 200 людий.

По Богослуженню о. Боднарчук виголосив відчит на церковну тему, по якім відбулися організаційні збори громади На разі вписалося 28 членів. За храмовий день вибрано празник св. Івана Хрестителя. До заряду увійшли: Онуфрій Марінович — голова; Василь Савчук — заст. голови; Вас Нівчарук — писар; А. Е. Вівчарук — фін. секр., І. Журов — касієр; Ф. Гоголь, П Радчук і Т. Чернівчан — контрольори; І Білавчук і М. Яремчук старші брати; Розалія Журов і Марія Яремчук — старші сестриці; Петро Радчук — дяк.

Богослуження в Солоф, Саск.

На другий день Зелених Свят відбулося храмове Богослуження в церкві на Сопоф, Саск., яке відслужив о. М. Боднарчук з Арран, Саск Це було перше Богослуження після того, як громада формально приєдналася до Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Було около 250 людей. По Богослуженню відбувся спільний обід і відчити о. Боднарчука й п. І. Данильчука з Саскатуну.

УРЯДОВІ ПОВІДОМЛЕННЯ.

I.

В справі громади св. Петра й Павла в Ошаві, Онт.

Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді, на своїх нарадах 4 червня, 1941, постановила:

„В виду того, що Українська Греко-Православна Громада св. Петра й Павла в Ошаві, Онт. злилася з Українською Греко-Православною Громадою Пресвятої Діви Марії в Ошаві, Онт., згадана громада св. Петра й Павла вважається за неіснуючу."

II.

Духовна Конференція.

Згідно з рішенням Консисторії, яке запало на її нарадах 23 червня ц. р., Духовна Конференція священиків Східного Саскачевану відбудеться в середу, 16 липня ц. р., в Йорктоні, Саск. Конференцію буде проводити прот. С. В. Савчук, голова Консисторії.

III.

Архиєрейські візитації.

Цьогорічні візитації Високопреосвященого Архиепископа о. Іоанна Теодоровича почнуться в неділю, 20 липня. Порядок візитацій буде проголошений в слідуючім числі „Вістника".

Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

ПРО ДОКУМЕНТ, ЩО БАГАТО ГОВОРИТЬ.

Дістали ми з Монтреалу друковану на мімеографі **Заяву в таким заголовком Чому Гр. Католицька Парохія Св. Духа на Пойнт Ст. Чарльс змінила календар?**

Заява видана мабуть для переконування місцевих парафіян, ну, а поза ними і кождого, кому вона дістанеться до рук.

Перечисливши всі свої можливі і неможливі причини календарної зміни, видавці Заяви дають ще одну чужу причину, а то заяву „Українського Голосу" за зміною календаря. Пишуть вони в тій Заяві:

„Ізза причин наведених на першій стороні навіть газета „Український Голос" в ч. 2, 1940 р. висказала потребу зміни Календаря. На питання поставлене собі: „Чи є практичним для нас триматися Календаря старого стилю, який майже вже не існує?" відповідає: „Хіба традиція Свят, які ми святкуємо на Календарі чи в Святі? Ми же чейже обходимо Свята і то урочисто. а Календар є тільки на **означення часу чи дня.** І в тім можливо є наша трагедія поневолення та назадництва, що ми вічно тягнемося у хвості других народів, хитрійших від нас, які нас використовують то цим, то тим". А дальше каже: „Багато в нас говориться про те, що коли б ми приняли новий Календар в Церкві, то зайшла б між народом, а головно між молодею асиміляція". І на це відповідає: „Темнота і біднота асимілює людей, а не Календар" І також дальше пише: „Ми маємо практику тим, що коли вкупі Великодні Свята, то воно тоді і більше святочно і є маси людей в Церкві., Зрештою можна впертися і триматися старого. Але така впертість приносить тільки хаос та деморалізацію, а за тим якраз іде асиміляція."

Так сказав „Український Голос".

Одну велику прикмету має Церковний Календар, а то: **в усіх часах всі дорадники і прихильники зміни Церковного Календаря мусіли видумувати штучні причини для зміни, мусіли вживати видумок, натягань, перекручувань, пострахів, насильств, захвалювань і перехвалювань...** Ніколи не вистарчало звичайних нормальних способів. Це якраз показує, що Церковний Календар для українського народу є занадто великою і гідною справою, і засудити його на смерть можна лише неправим судом.

Таких самих способів вживає і Заява з Монтреалу (на Пойнт Сен Чарлс) Несотворені річи видумує і договорюєсь до того, що сама показує, що лихо не в Календарі, а в тих, які не навчать своїх вірних, щоби до костелів не ходили, та щоби не „святкували своїх свят лише ботлею і їдою", як Заява каже. Таким лихам ніякий календар не поможе

Та вже верхом розбою в білий день є голошення Заяви, що нібито „Український Голос" **заявлявся також за зміною Церковного Календаря. Бо фактом є, що „Український Голос" ніколи за зміною Церковного Календаря не заявлявся.** Ані в ч. 2, 1940 р., на яке покликаєсь Заява, ані в жаднім іншім. Хто має „Український Голос", нехай перегляне а переконаєсь.

Однакож Заява наводить навіть слова, яких „Уркаїнський Голос" ніколи не сказав, тай ще закінчує: **Так сказав „Український Голос".** І щож це, як не розбій на гладкій дорозі!

Очевидно Заява була призначена для переконування тих, які „Українського Голосу" не читають. Такі мусять вірити в те, що їм хтось про „Український Голос" скаже. Отже тут виходить наука і **нехай люди самі читають „Український Голос" і „Вістник", а тоді ніхто не буде використовувати їх незнання і не зможе сказати: „Український Голос" писав так, „Вістник" писав так...** Чоловік сам собі перечитає, тай ще другому скаже, що читав.

Нехай люди знають, що всякі накликування та заборони на той лад: „Не читай „Українського Голосу", не читай „Вістника!" — обчислені на людську шкоду. Не буде хтось читати, то не буде знати, а хто не знає, того легко баламутити і використовувати. Йому несотворені річи можна говорити, а він мусить на голе слово вірити.

Ще одно: коли слово „Українського Голосу" таке важне, що греко-католицькі верхи (вони ж хочуть календарної зміни!) на него покликаються, то це остілько більше заставляє греко-католиків, щоби самі „Український Голос" читали. Тоді ніхто не міг би в ніяких Заявах писати на лад монтреальської Заяви, що: **„Цілий Схід, навіть Росія і Греція, а в Канаді цілий ВЕСТ завели новий Календар".** Хто читає „Український Голос" і „Вістник", той знає, що безбожна Росія ніякого нового Церковного Календаря не завела; що в Греції через календарні зміни вийшли клопоти; що в Канаді ніякий цілий ВЕСТ календаря не змінив **бо православні українці на своїм Соборі одноголосно стали проти календарної зміни,** а таксамо велика більшість греко-католицьких громад є проти зміни календаря.

Отже монтреальська Заява, це документ, що думаючим людям багато говорить.

—(†)—

ВКРАВ 2,500,000 ДОЛАРІВ.

В Шангаю (Китай) вкрадено півтретя мільйона доларів дуже простим способом. З головної почти в Шангаю мали завезти до банку гроші і наладовували їх в опанцировані вози Нараз заїздить також автомобіль і шофер Японець приказує шістьом робітникам, щоби переносили гроші на його автомобіль. Робітники думали, що це урядник, отже гроші перенесли і той віхідав. Невдовзі показалося, що це був злодій.

РІДНА І НЕДІЛЬНА ШКОЛА УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ГРОМАДИ.

(Докінчення).

Від року 1935 до науки впроваджено нові підручники з граматики „Перша і друга частина" „проф І Огієнка, та з читання — пята, шоста і сьома читанка А. Крушельницького. Як оцінку науки в Рідній Школі започатковано давати всім учням „Двомісячні свідоцва з поступів", котрі є споряджені заходами Т.У Р Ш у Виннипегу, а для поглиблювання знання в ділянках літератури, історії та географії України — споряджено для вжитку учнів молодечу книгозбірню, котра начислює тепер дві сотні томиків. Книгозбірнею завідують вибрані діти старших відділів, котрі пильнують її і видають книжечки в означені дні. Крім книгозбірні Рідна Школа призбирала велике число убрання до сценічних вистав і створила з них театральну шатню. Шатнею завідують члени заряду Рідної Школи, а обслуговують жінки, обрані на Загальних Батьківських Зборах Рідної Школи.

Діти усіх кляс, кожної неділі, обовязково мають бути на відправі Святої Служби Божої від години 10 30 до 12-ої, а від 3-ої до 4-ої пополудні всі вони мають бути у Недільній Школі.

Недільна Школа поділяється на дві групи. На групу старшої молоді поверх 12 років життя і на групу молодших понижче 12-ти літ. Навчання старшої групи переводить парох в середині церкви, а молодшої групи веде учитель Рідної Школи у церковній залі. В обсяг навчання старшої групи входить а) Катехизм. б) Наука про Богослужения, в) Коротенька Церковна Історія і г) Спів У молодшій групі — повчається про а) Молитви, б) Старий Заповіт, в) Церковні пісні. В кінці року дітям видається вдповідну посвідку і винагороди за навчання.

Учителі і виховате́лі.

Приймаючи під увагу високу кваліфікованість учителів протестантських шкіл заряд Братства Святої Софії вважав за потрібне доручати виховання дітей у своїй Рідній Школі також учителям кваліфікованим. В тій справі було переведено ухвалу, що учителем Рідної Школи може бути особа, котра має укінчений повний курс старокраєвої учительської семинарії, чи повний курс місцевої педагогічної школи з викінченим українознавством.

Першим учителем цієї школи у році 1925 став п Ілля Романчук, що в той рік прибув до Канади після довголітньої учительської раці у старому краю Він негайно поставив доручену йому школу на гарних індвалинах і притягнув до себе увагу всього свідомого українського громадянства, що пильнувало за виховавчою справою. По упливі одного року навчання, батьки, що посилали своїх дітей до цієї школи, рішили спровадити собі священика, котрий би задоволяв духовні їх потреби В тій справі звернулися вони з просьбою до Української Православної Консисторії у Виннінегу і вона призначила сюди священика, всч. о. Володимира Слюзаря. Він став першим парохом Української Православної Церкви св Софії у Монтреалі. Це сталося в році 1926

З прибуттям пароха Рідна Школа чисельно зростає в учнях і навчання в ній перебирає на себе сам о. парох Створено було відділ третій, а до предметів наукових впроваджено музику на скрипках і мандолінах. Діти пописувалися в гарних співочих виставах та концертах Скорено було чисельний дитячий хор, котрий став основою теперішнього церковного хору

По причині зросту парафії, о. парох мусів був передати ведення цієї школи своїй дружині п-ні Леонії Слюзар, кваліфікованій учительці з старого краю. Сталося це в році 1929-30. Вона успішно провадить навчання до року 1932 і створює доповнюючий четвертий відділ для старших дітей. Чисельність дітей збільшується. Засновується гарна книгозбірня Рідної Школи, де діти регулярно випозичають книжечки і вправляються в українському читанню При книгозбірні утворюється випозичальна шкільних підручників для дітей, котрих батьки були на державній допомозі. Родинні обставини учительки не дозволяли дальше провадити цеї роботи.

Шкільна Рада звернулася тоді до прибувшого старокраєвого учителя п. С. Магаляса, що після великої редукції українського учительства на Волині, переїхав у Канаду і знаходивсь на становищу дириґента Т-ва „Просвіти" ім. Т. Шевченка на Пойнт Сен Чарлес. Новий учитель мав укінчений курс учительської семинарії, з доповнюючим вишколом українознавства при Київській Шкільній Окрузі та — восьми-літню практику в державних школах Волині Пропозиція була прийнята і невдовзі школа була передана в руки п. С. Магаляся. Після нарад з батьками, рішено було доповнювати число відділів Рідної Школи до семи і в той спосіб поставити школу з науковою програмою нарівні місцевих протестантських шкіл Негайно було доповнено відділом пятим, у році 1933 відділом шостим, а в році 1934 повстав відділ сьомий Таким чином в десятиліття існовання цієї школи зроблений був перший випуск дітей, що укінчили повний курс українознавства, приписаного для початкових семирічних народних шкіл міністерством освіти У.Н.Р.

Виховані́ці.

Під управою вище згаданих кваліфікованих учительських сил Рідна Школа видала гарні наслідки із своєї виховавчої праці. В першій мірі вона притягнула до себе багато дітей і дала їм знання з українознавства, згідно їх вікові та обсягові наукової програми Попри тому вона защепила любов до свого народу і до своїх національних традицій По друге діти, що вчащали до Рідної Школи, стали підвалиною до культурно-просвітної праці в товариствах, які є згуртовані навколо Рідної Церкви Вони приймають активну участь у всіх імпрезах, які переводить Рідна Церква і її організації Вони співають у церковному хорі, на сцені, виступають в сценічній грі у ріжних ролях; вони сповняють усі обовязки, котрі накладає на них Рідна Церква. У головній же мірі — вони популяризують між чужинцями українську пісню котра, під керовництвом всч о. В Слюзаря, здобуває на фестивалю провінції Квебек чотирократно першу нагороду Вони ґрешті становлять ґрунт до молодечої організації Союзу Української Молоді Канади і створюють її відділ ч 94, присвячуючи його памяти гетьмана Павла Полуботка. Дуже малий відсоток є тут тієї молоді, котра в Рідній Школі не була

Не можна залишити без уваги і тих, які заохочені наукою в своїй Рідній Школі пішли до середних і вищих шкіл Канади До таких видатних вихованців належить п-на Леонтина Казимірчук, донька пп. А. й П. Казимірчуків, п-на Евгенія Випрук, донька пп К й Випруків, та п-на Марія Русин, донька пп. П. й А Русинів Ці дівчатка скінчили повний курс навчання в Колеґії МекДаналда і стали кваліфікованими учительками державних шкіл. Як кваліфікованим силам їм доручено було заступати учителя в Рідній Школі і з цього завдання вони вивязалися дуже добре. Крім згаданих учительок учителювала також п-на Геня Ґвайдчук, вихованка Інст. ім. Петра Могили в Саскатуні. Школа ця стала для тих, що її кінчили тим чинником, що спонукала їх до дальшої науки і дала їм в той спосіб вивищитися в життю і праці від інших своїх співгорожан.

Раді й опікуни.

Існування Рідної Школи залежало і залежить від учителів, що провадять навчанням, та від Шкільної Ради й Опікунів. За навчанням слідкує і піклується завідуючий школою всч. о. Слюзар, а за господарчими і чисто фінансовими справами пильнує Шкільна Рада й Опікуни, котрі кожного року оббираються з числа батьків на Загальних Зборах Рідної Школи. Шкільна Рада дбає про те, аби школа була належно заобезпечена в потрібне приладдя наукове, в підручники, в ріжнородні книги до шкільної книгозбірні то що. Але найголовнішу увагу вона звертає на те, аби не батьки точно вплачували оподаткування за навчання у Рідній Школі, та аби завчасно виплачувалися належитости за навчання, за шкільні підприємства й інші потреби В цій ділянці є вже тепер створений цілий реґулямін, на підставі котрого реґулюється господарче життя школи.

В шкільних актах занотовано, що першим основником і головою Рідної Школи був пан Степан Ґвайдичук Дальшими були — Дмитро Мокринський, Петро Бурич, Іван Байдак й Іван Білоніжка. Рекорди з діяльности Рідної Школи вказують, що означені особи приклали багато праці для добра цієї виховавчої інституції. Діяльність ця залежала від стану і рівня праці у місцевих індустріяльних і промислових осередках. Тоді, коли робітництво наше мало подостатком праці, наука шкільна не терпіла в нічому. Зате коли була депресія і фінансовий застій, школа відчувала багато недостач. В головній мірі відчувалося брак грошей і брак точного та реґулярного вчащання учнів до школи Справу ратували опікуни Рідної Школи, котрих завданням було стягати залеглости, та допомагати до уряджень і переведень рідношкільних підприємств В означений час опікуни точно заходили до хат тих громадян, що задовжувалися за науку і збирали від них оподаткования, а в часі коляд колядували на Рідну Школу, доставчаючи її значну фінансову допомогу

Рівень праці в останніх роках зріс на високу степень і притягнув до себе майже все наше громадянство Шкільні залеглости виповнилися. Це дало змогу теперішній Шкільній Раді перевести закупно нових примірників до шкільної книгозбірні, а разом з тим виробити відповідні шафи, як на книгозбірню, так і на шатню до рідношкільних сценічних вистав й концертів.

Завдання Школи.

Осягнувши за останніх пятнадцять років своєї діяльности значні успіхи, Рідна Школа доказала, що **будучність громад і парафій, залежить від того, як ті громади і парафії ставляться до своєї Рідної Школи. Коли наука Рідної Школи спочиває в руках фахового учителя-**

виховател, котрому сумлінно підпомагає Шкільна Рада, тоді школа дає гідних молодих наслідників, що потраплять продовжувати працю своїх батьків та стають взірцевими громадянами цього краю, заховуючи при тім своє національне обличчя. Але зовсім відмінне нотується тоді, коли школа доручу- [illegible] **нефаховому учителеві-аматорові; коли громади не цікавиться школою, або в найкращому разі робить з неї джерело своїх прибутків; коли ізза особистих порахунків батьки зневажають учителів і обнижують їх авторитет, коли батьки неґативно ставляться до церкви та до громади і змушують своїх дітей виконувати те, що самі легковажать і зневажають.** В наслідках такого відношення школа тратить на вартости а її вихованці пропадають для українців раз назавше, стаючи в багатьох **випадках тягарем для держави.**

Маючи це на увазі, Рідна Школа старається дати для батьків ріжнородні виклади та відчити на тему доброго виховання. Такі виклади відбуваються на місячних сходинах батьків. І в той спосіб Рідна Школа являється виховавчою інституцією не лише для одних дітей, але й для їх родителів. Виклади ці дає завідуючий школою о. В. Слюзар й учителі. Завдяки цьому Рідна Школа прямує вперед, приєднуючи до себе багато молоді. Набираючи тут відомости, молодь ця учиться любити своє минуле, рідне, шанує своїх батьків, родину, громаду і весь свій нарід Стає охочо в ряди організацій, котрі створили їх батьки і там безупинно продовжує їхню працю.

Потреби.

Помимо додатних сторін Рідної Школи, є в ній багато такого, що потребує негайного полагодження. До цього відноситься: а) Брак зверхньої авторитетної установи, б) Брак рідношкільного органу преси, в) Брак рідношкільної наукової програми і відповідних свідоцтв, г) Брак літератури, підручників і оказів наукових, ґ) Брак власної рідношкільної залі та умебльовання, то що Цьому зарядити вже не може найлпща громада, бо не стане у неї для цього ані сил, ані можливостей Полагодити цю справу може, а навіть і повинна, одна лише авторитетна влада Церкви, якою являється Консисторія Наше громадянство на місцях відчуває ці браки дуже болючо. Воно піде на зустріч цьому і з охотою віддасть все те, що буде від нього в силах, бо це є потреба на часі.

Треба вірити, що коли за останніх пятнадцять літ українці зробили великий поступ у своїому організаційному і громадському життю, то в потребі вони зроблять це і в ділянці освіти й виховання. Ця ділянка має бути піднята тепер, бо є на часі; повинна бути розважена і переведена в життя так, як вимагає від нас справа. Український народ зближається до єдности і зреалізувати цю справу може дуже легко Віримо, що коли Українська Православна Громада в Монтреалі буде святкувати чергову свою двадцятилітню, чи двадцятипятилітню річницю, тоді в нотатці спостерегача ці потреби будуть вже вставлені як „Рідношкільні Осягнення". Тоді вони стануть тим активним чинником, котрий спонукує українців до дальшого поступу, а тм самим послужить на користь прибраній Батьківщині Канаді та всьому народові нашому на рідних землях.

С. М. Д.

У ПЯТНАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В МОНТРЕАЛІ, КВЕ.

З усіх трагедій, у своїм історичнім минулім, з усіх лихоліть, хочби як страшних і [illegible] здавалося — не лишаючих жадних надій, український нарід виходив завжди ціло, а навіть і морально сильніщим, бо опирався на єдину непоборну духовну твердиню, з котрої черпав моральну силу, надію, натхнення і відвагу для переборення противностей, що так часто і численно встелювали дорогу його життя.

Тим невичерпаним джерелом моральної сили була, є, і буде для Українського народу його Рідна Церква.

З якою гордістю згадуємо ми нераз нашу славу, нашу княжу добу, добу світлих чинів! А якого запалу додають нам згадки і слова про наших предків — славних запорізьких козаків — про великих гетьманів та їх збройну силу, про їх завзяту боротьбу з усіма наїздниками рідної землі! Чи не виховала їх історична Церква, Українська Православна? Так, вона одинока їх виховала та защепила любов до свойого краю і народу; в душу їх вполїла самоносвяту, а в розум натхнення. Вона дала нашим великим провідникам духовну силу та віру у великі діла, за котрі вони боролися.

Нашу традицію, історію продовжує в Канаді Українська Православна Церква. В життю українського народу відограє вона важну ролю, бо є якраз тим чинником, що лучить нас з нашою історією і як така — творить нашу будучність.

Як член збройної сили, що стояла на сторожі відродженої Самостійної Соборної Української Держави, шаную і ціню високо працю нашої Рідної Церкви, яку вона дала і дає нашому народові взагалі, а для нашої еміграції в Канаді зокрема.

За час мого перебування в Канаді я мав нагоду приглянутися і наглядно переконатися, що нова наша ґенерація на цьому континенті, що виховалася під покровом і впливами Української Православної Церкви, є у великій мірі кредитом для нашої нації. Це є свіжа верства нашого народнього тіла, головно на заході Канади, котра є свідома і горда свого походження, плекає свою мову і традицію, та можна сподіватися, що в майбутньому принесе велику моральну поміч для української справи в Европі. Заслуга ця є тільки Української Православної Церкви, котра стоїть в цьому відношенню на висоті свого завдання.

З нагоди пятнадцятої річниці Української Православної Церкви Святої Софії у Монтреалі, я, як член збройної сили бувшої Української Держави, вітаю щиро усю громаду за її довголітню, корисну і витревалу працю! Щиро бажаю й витревалости і сили для дальшої невпинної праці для Слави Божої та для добра Українського народу! Її основоположникові, парохові всч о. Володимирові Слюзареві, як щирому неструдженому пастирові, бажаю — щоб Милосердний Господь Бог дарував йому прожити як найдовше і найщасливіше серед свойого стада, і вести дальше ту шляхотну, добру працю, котрій він ідеально віддався!

Хорунжий Володимир Демянчук — командант 1ої Станиці С.Б.У.В.

ЖІНКА, ЯК МАТИ І ОРГАНІЗАЦІЯ.

Велике і відвічальне завдання перед Богом і своїм народом тут має перед собою українська мати, а це виховання молодого покоління.

Та чи можливо є дати дитині повне виховання наколи мати буде ходити одинцем і інтересуватися тільки своїми особистими справами?

Коли ми над тим добре застановимося, то мусимо признати, що діти виховані такими матерями не приносять найменшої користи, як свому окруженню, серед якого знаходяться, а ще менше тому народові з котрого вийшли. Та чи можуть діти робити те, чого не робить мати?

Памятай мамо, що дитина твоя є хоч до якоїсь міри зеркалом твоеї душі. Якими справами ти переннімаєшся, такими будуть і твої діти. Не жди потіхи від своїх дітий, коли з тебе нема потіхи нікому. Бо ти тільки цікавишся зверхнім виглядом своїм і своїх дітий, а байдужа до справ, котрі торкаються дитячої душі і твоеї власної.

Щоб наше молоде покоління було корисним, як тут в прибраній вітчині, так і для нашого народу, про це памятає Жіноча Організація Союз Українок Канади, котрого відділом є наше Жіноче Товариство „Доньки України", що існує при Українській Православній Церкві св. Софії в Монтреалі, що святкує пятнадцятиліття свого існовання в місті Монтреалі, а разом і заснования Жіночого Товариства „Доньки України".

Наше Жіноче Товариство провадить свою працю по такій лінії, яка є потрібна для нашого народу, а це не забуваючи про те, чим були наші предки і защо колись боролись. Ми віримо, що тільки при помочі своєї власної Церкви, котра дійсно дбає про добро нашого народу, ми зможемо виховати своїх дітей на гідних громадян і щирих дочок і синів свого народу.

Дбаючи (хоч в деякій мірі) про національний вигляд нашої церковці, ми не забуваємо і про культурно-освітну працю в нашій домівці, бо ж обовязком кожної членки є дбати і про своє власне виховання, щоб могти виховувати інших.

Ми знаємо, що ані в дома, ані у фабриці, ні на вулиці між чужими ми не зможемо набути того, що здобувається у добрій жіночій організації, а це освіту. Розуміється, що ми в першій мірі повинні розуміти на що існують жіночі організації.

Жіноча організаця це є наша доповняюча школа до котрої ми не мали змоги учащати за молодих літ.

Як в Церкві ми пізнаємо правдивого Бога, вчимося любити Його і ближніх своїх, так в нашій організації обовязком нашим є вчитись, хто ми є? Хто наші предки? Ким і защо були закуті? А рівнож і досі є на наших рідних землях наші сестри і брати.

Тільки такою повинна бути жіноча організація, таким являється і наше Жіноче Т-во „Доньки України", котре існує при Українській Православній Церкві св. Софії в Монтреалі, котра святкує своє пятнадцятиліття.

Так в імя Боже, дорогі сестри, хай розпочата вами праця принесе якнайбільше користи нашому народові на слідуючі роки.

Т. Дяковська.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box [illegible] WINNIPEG, MAN.

ЛАНЦЮХ — А ЛЮДСЬКА СИЛА.

Фільософія Ланцюха.

До ланцюха найперше роблять кільце — але саме кільце не має вартости. Вартости набирають кільця аж тоді, коли їх всіх повязати в одий нерозривний ланцюх.

Якраз в тім сила всіх тих кілець, що вони з собою повязані. Тягнеш за одно — всі тягнуться. Тягнеш одним — всі тягнуть.

Ланцюхами тягнуть важні річи, підносять великі тягарі. Ланцюх — це сильний інструмент праці.

Та порозбирайте ви ланцюх — кожде кільце окремо, а не будуть ті кільця мати ніякої вартости, ні сили, ні значіння. Буде купка заліза. Діти їх порозносять і порозгублюють.

Відділіть одно кільце від ланцюха, а воно відразу тратить вартість. Стає на ніщо непридатне. Коли б же ви забрали одно кільце з середини ланцюха, то перериваете цілий ланцюх, отже ослаблюете його так, що він потребує направи.

Уявімо соіб, що одно кільце захотіло мудрагелювати (як то люди роблять) і каже:

— Не хочу я бути звязане з ланцюхом. Я ланцюхови не вірю. Я розірвуся і відділюся, а тоді буду близько ланцюха, як ніби таки якась його частина. Коли хто запитає, то я ніби скажу, що я до оптого ланцюха належу. Але поза тим хочу бути свобідним. Добре мені — так їду собі, куди забагну...

Що було би таке кільце варта. Ані ланцюх, ані ніхто на світі на таке кільце не оглядався б. Воно може бути хіба завадою.

Ту саму фільзофію ланцюха прикладімо до людського життя.

Кожда людська одиниця, то окреме кільце. А родина, це вже маленький ланцюх. Громада — більший. А дальше кожда група, кожда організація, то окремі ланцюхи — то менші, то більші, то слабші, то сильніші. А цілий Нарід, це вже великий-великий ланцюх.

Щоби мати силу, люди вяжуться в групи, в організації, в ланцюхи. І тоді спільно виконують таку працю, якої поодиноко не виконали би ніколи.

Берімо церковну громаду... Належить до неї число членів, що з почуттям обовязку провадять громадську церковну роботу. Вони творять собою ланцюх, який має можність тягнути, підносити, будувати, піддержувати. Творять силу.

Та буває, що між громадою є чоловік, або кілька, що не хочуть стати дійсними членами церковної громади. Не хочуть увійти в громадську організацію. Не хочуть увійти в склад громадського ланцюха. Правда — деколи трошки з громадою вяжуться, як „однодумці", як „прихильники", як „симпатики", випадково дадуть навіть жертву на якусь громадську справу, але все те принагідне. Нині їх бачите, завтра нема. Нині тут, завтра хто знає де і в ким. Нині підпручують громадський віз, а завтра, коли їх найбільше треба, вони крутяться коло противників громадської справи.

Такі люди, це ті кільця, що не хочуть стати тревалою частею ланцюха. Це дезертири. Нині з вами, а завтра коли буде нам на руку — з вашими ворогами. Завсігди непевне і підозріле сотворіння. Не вяжучи себе з громадою, вони можуть заходити між громаду також на вивідки, на шпіонажку.

Володимир Великий звязав християнством цілий український нарід в одну цілість і силу, в оден могучий ланцюх. Кожда громада була одним великим кільцем того великого всенародного ланцюха — одної Української Православної Церкви.

„Чужа рука" унією розірвала той лацюх, щоб ослабити силу українського народу. І відорвану часть зараз причепила до свого воза. Було, що і зоставшу часть чужі захоплювали в руки і вживали для своєї користи.

Нині більше, ніж коли, українська загальна справа вимагає, щоби всі кільця і всі части українського ланцюха відобрати в чужих рук і звязати їх знов в одну цілість і в одну силу.

Вже сказано, що кожда церковна громада, то кільце в великім церковнім ланцюсі. Церква — це сума громад звязаних з собою в одну цілість.

Коли ж якась церковна громада не хоче стати тісно з Церквою (отже з усіми другими церковними громадами), то вона є таксамо тим кільцем, що збоку тулить себе до ланцюха, але не хоче увійти в склад лацюха, як його складова частина. Вона є кільцем, що ходить собі самопас, але в потребі покликаєсь на ланцюх, як ніби місце своєї приналежности (до якого не належить).

Загальнонародна справа — і церковна і всяка — вимагає, щоби кожде кільце увійшло в загальнонародний ланцюх; щоби кожда дрібка сили злучилася з загальною силою. Тоді буде можна виконувати великі завдання, бо вся сила буде злучена і на оден лад наставлена. І не буде тоді підозрілих українських „прихильників", непевних українських „симпатиків"; не буде дезертирів, не буде завади на дорозі. Тоді буде одна здорова творча сила.

К. П.

В ЧІМ СИЛА ЦЕРКВИ.

Українська Закарпатська Земля, або по нинішньому Карпатська Україна, цілі століття була під мадярським панованням. Мадяри силувалися мадярщити українців всіми сособами. Мадярщили найперше тих, що вчилися в висших школах. І тому не було там українських письменників, і мало було хоч трохи свідомих українських інтелігентів, мало тої української роботи, яка була би можлива, коли б української сили не підтинала мадярщина.

Та все ж українці там не згинули. Жили полищені, несвідомі, жили в убожестві, але жили українцями, або як там вони себе звали — руснаками.

Силу для свого українського життя черпали вони лише з своєї Української Церкви.

Що духовенство Української Церкви було там змадяризоване, то правда. Вдома вживало лише мадярської мови, українськими справами не клопоталось, їх не розуміло, або і ненавиділо, української громадської роботи не робило... Його клопотали мадярські справи. Душею воно було мадярське, беручи на загал, але в українській Церкві правило Богослуження старо-словянською мовою і сповняло принагідні церковні треби для українських вірних.

Однакож Церква більша, ніж духовенство. Духовні, то лише слуги Церкви. Бо Церква як цілість, то Христос і Його наука, на якій Церква засновуєсь; то всі віруючі; всі Богослуження й Обряди; церковний спів, церковний будинок і його обстанова; всі свята і пости; то домашні святковання з усіми святочними звичаями; вся релігійність, яку Церква передає до домів і родин... Це все разом взяте становить Церкву.

Та хоч робота священиків обмежувалась до самих Богослужень і треб, однакож Богослуження самі собою вязали нарід з Церквою і всім, що Церква має, в одну релігійну цілість.

Коли були Богослуження, то були і Свята і святковання. Були пости. Був український церковний лад в життю народу. Були домашні святковання.

А ще був в закарпатських українців важний звичай, якого мабуть не було де инде — люди йдучи до церкви несли з собою не маленькі Молитвенники, але великі Зборник — отже церковні книжки. Тому там кождий чоловік був свого роду дяком. Знав він лад кождому Богослуженню, і в церкві міг брати живу участь в читанню і співі. Коли б і не співав, то читав цілий час в своїм Зборнику все те, що дяки читали і співали. Його увага в церкві цілий час була занята — він брав живу участь в Богослуженню нарівні з дяком і священиком.

Це давало життю велику силу. Чоловік був з Церквою діяльно звязаний, як зі своєю духовною власністю. Він переносив і до дому частину церковного ладу, жив ним, підготовляв в нім своїх дітей. Він і в дома був церковним чоловіком — при нагоді міг читати те, що в церкві читалося, міг співати, міг других вчити, міг домашне життя церковно-релігійним змістом заповняти. Він дбав, щоби діти вміли Зборник читати, отже піддержував знання свого письма. (А якою чужою є Церква для тих, що з її ладом і змістом не обзнакомлені).

Отже коли духовенство не давало народови всего, що могло би і повинно би дати, то Церква, як велика Божа Інституція, давала сама дуже багато поза духовенством. Чоловік розумів, що коли його церква руська, то і він руснак. Він знав, що все, що є в Церкві — Вечірня, Утреня, Служба Божа — то все зміст його Руської Церкви. Його церковний календар, його пости, його свята — то частина його руської Церкви. Співи церковні, то співи його руської Церкви. Зборник, який бере з собою до Церкви, це той Зборник, якого не мають мадяри, але мають руснаки. А все те разом говорило йому, що коли він з тим звязаний, коли все те його власність, то він руснак, а не мадяр. І таким має бути.

На такий лад Церква піддержувала українську окремішність в Карпатській Україні. І хоч як мадяри силувалися народ мадярщити, то все ж не могли в українське життя вложити подостатком свого змісту через те, що українське життя було заповнене українським змістом.

Таку силу має і завсігди може мати Церква. Це та сила, про яку Христос сказав: „Що ворота пекольні її не переможуть". Але має вона таку силу лише тоді, коли вона є в душах і життю народу. Держить вона тих, що сильно її держаться.

СВЯТІ КИРИЛО І МЕТОДІЙ А РИМ.

(За католицькою пресою).

Десь від 1905 р. [redacted] у Львові гр. кат. місячник „присвячений церковним справам" НИВА. Це був часопис для гр. кат. духовенства в Галичині.

Отже в „Ниві" ч. 11—12, 1925 р. є стаття п. з. **„Боротьба проти словянського богослуження"**, з підписом о. М. Н., яку нижче переповідаємо, наводячи деякі місця дословно. Стаття для православних інтересна тим, що вона вийшла з католицьких рук, а греко-католикам мусить бути інтересна тим, що це стаття їхнього проводу. В статті оповідаєсь робота св. Кирила і Методія і ті переслідування, яких вони від Римської Церкви зазнали.

Для українців, тай усіх словян, святі Кирило і Методій є великими особами — вони ж провадили свою працю між словянами, вони створили словянську азбуку; вони дали початок словянському Богослуженню. Українські книжки почали писатися і доси пишуться письмом зложеним обома братами. Згадуючи це „Нива" каже:

> Здавалося би, що поширенню християнської віри між поганськими будуть пособляти (помагати) в першій мірі наслідники тих, що до них сказав Ісус: „шедше убо научите вся языки"... На жаль, в історії словянських Апостолів бачимо саме противне. Якась незрозуміла ненависть заволоділа людьми, навіть церковними ерархами (епископами); святителі стали богоборцями (проти Бога) в фанатичній боротьбі проти словянського богослуження".

„Нива", як дальше видно, вважає тими богоборцями латинських епископів тай самого папу.

Діяльність Кирила і Методія між словянами починається коло 863 р. Тоді князь Моравської держави, Ростислав, просив грецького царя Михаїла III, щоби той прислав місіонарів, які вчили б нарід християнства в зрозумілій мові. З Баварії приходили до Моравії латинські місіонарі, однакож нарід не горнувся до них, бо не розумів латинського Богослуження. (Моравія частина Чехії).

Тай вязатись з Грецією було безпечніше, ніж з Римом, бо:

> „Византія (Греція) не накидувала грецької мови, ані при церковній звязи якого народу, не посягала по політичну зверхність над ним".

Кирило і Методій були греки, але знали мову болгарську. Тоді зложили вони азбуку для тої ж мови, бо грецька азбука словянській мові не відповідала. Опісля переложили на болгарську мову Євангеліє, Апостол, та ще дещо і з тим вибралися до Моравії. А вже там перекладали дальші церковні книги. І там вони зачали також ширити загальну освіту, закладали школи, вчили письма... Отже велку працю почали. А дальше читаємо в „Ниві":

> „Ся богоугодна діяльність стала сіллю в очах латинського духовенства в сусідній Баварії. Почалось від відомих метод: доноси, наклепи і очернення перед апостольською Столицею (папою) на солунських місіонарів."

Отже папа кличе Кирила і Методія для оправдання до Риму. Прибувши застали вони там вже нового папу, Адріяна II. Святі брати несли з собою мощі св. Климентія, отже Рим вустрів їх велично. А може і через політичні причини — грецько-римські та болгарсько-римські, в яких оба братя могли Римови дуже придатися.

Щодо Болгарії, то принявши східне християнство вона підчинялась папі, а тоді:

> „Папа вислав був там двох легатів (своїх представників). Але ті занадто самовладно поводились, проганяли з краю грецьке духовенство тому, що воно жонате... На зажалення кнзя папа відликав їх, але при іменуванню нового архиепископа прийшло знов до непорозуміння між папою і князем"...

Дальше читаємо в „Ниві", що якраз ті папські клопоти могли бути причиною, що папа поставився до обох братів добре, признав їх правовірними й одобрив словянське Богослужения — „хоч що правда, з деякими обмеженями" — читаємо також.

Оден з братів, Константин, вступив в Римі до монастиря, прибравши імя Кирила, і невдовзі (869 р.) помер. Методій лишився сам.

Кирило і Методій працювали також в Панонії, отже в теперішній Угорщині (мадярів там ще не було, там жили словяни). І хоч там були вже потрохи латинські костели, але тамошний князь Коцель помагав ширити словянське Богослужения і воно там скоро поширилось. Нарід любив те, що розумів. Як було по повороті Методія з Риму, читаємо в „Ниві":

> „Тепер же коли Методій прибув до Панонії, латинські епископи постановили насильно знищити його. Віднайдені папські „регеста" (записки) ще докладнійше малюють тернистий шлях, яким мусів ступати Методій. З тих регестів довідуємось, що Методія, мимо того, що він був висланий ап. Столицею, баварські епископи безправно увязнили, вивезли до Баварії і насильно держали його у вязниці через три роки".

Говориться в „Ниві" дальше, що папа посилає легата і витикає латинським епископам несправедливе поступування з Методієм, навіть їх суспендує, поки не оправдаються, а еп. Германріха зве „біщеним" за те, що той держав Методія серед строгої зими і непогоди під голим небом, **„а на зібранню епископів побив його (Методія) батогом"**.

(Декінчення буде).

ПРО ОБХІД КРУГОМ ЦЕРКВИ.

Нераз підносять люди питання: Як обходити з процесією кругом церкви — на ліво (проти сонця), чи на право за сонцем).

Загально думають, що в православних обходиться на ліво (вийшовши з церкви), а в греко-католиків на право. **А наділі — і в православній і греко-католицькій церкві обхід повинен бути на ліво (проти сонця).**

Що воно так, про те говорить греко-католицька львівська „Нива", за квітень 1930 року.

Є там стаття „наопак світа", з підписом о. Л. К., де говориться, як хтось писав, що обхід кругом церкви на ліво (проти сонця) є „схизматицьким". Щоби дошукатися правди, автор вдаєсь „до своєї теольоґії", але від неї довідуєсь, що: „Господня вселенна (вселенна: цілий світ) й всі напрями в ній Господні".

Дальше оповідає, як греко-католицький священик в половини 18-го століття (коло 1750 р.), Климент Костецький, писав чудасії про обхід кругом церкви: що, мовляв, це чорти людей в напрямі проти сонця накликають, а католики йдуть направо, на той лад, як планети за сонцем і т. д. А дальше говорить о. Л. К.

— Якби він (Костецький) дожив до нині, то хіба з переляку до гробу просився б, бо нині в цілій Европі поліції пильнують, щоби трамвай, авта і пішоходці придержувалися бісовського „схизматичного" звичаю: З права на ліво. Тай астрономією був би о. Костецький невдоволений, бо пляннети йдуть на стрічу сонцю, власне тим „бісовським", „схизматичним" напрямом: від заходу на схід.

Чому ж почала Східна Церква робити обхід на ліво — чи була до того релігійна причина? Каже о. Л. К.:

— Причина лежить деинде — в людській фізіольоґії (в складі людського тіла).

І показує о. Л. К. живий примір:

— Ходім до нашої церкви — нашої, уніятської, галицької. Священик і з евангелією і з кадилом обходить престол **з права на ліво, від заходу на схід.**

Дальше йде пояснення, що хід на ліво є природніший, бо:

— Права рука сильніша, нею кадимо, а вона звернена з **права на ліво.** Ось це причина! Природніше і вигіднійше обходити якусь річ з права на ліво, як противно. Коли маємо когось по правій своїй руці, то наша права рука наче увязнена, а його права рука вільна — й так для нього вигіднійше.

Тут о. Л. К. звертає увагу це раз, що і в греко-католицькій церкві обходиться престол на ліво. Він каже:

— Цей звичай — у церкві, уніяти, в Польщі задержали. Змінили (!) тільки обхід довкола церкви — очевидно з тої єдиної раціі, що поляки насміхалися зі звичаю Східної Церкви, що то ніби „наопак світа".

— Але уніяти поза Польщею задержали свій первісний східний звичай при обході церкви — підчеркує о. Л. К.

Цей голос греко-католицького священика в поважнім грекокатолицькім журналі (в „Ниві") мусить бути інтересним передовсім для греко-католиків, бо він показує, як греко-католицьке духовенство розуміло, **що обхід кругом церкви в греко-католицькій церкві має бути від правої руки до лівої**, таксамо, як і в православних церквах. Раз тому, що це давний звичай Східної Церкви, якою є і греко-католицька Церква; друге — що такий хід розумніший, бо більше природний; трете — що звичай обходити з ліва на право, це звичай тих, які українців висміювали, отже... для українця несмачний.

Тай для православних вислів о. Л. К. мусить бути також інтересним.

ЗАМОВТЕ СОБІ НЕГАЙНО ОЦІ КНИЖКИ:

Чужа Рука .... 35ц.
Великі Роковини .... 75ц.
Протокол Семого Собору Української Греко-Православної Церкви в Канаді .... 25ц.
Чартер і Статут Української Греко-Православної Церкви в Канаді .. 15ц.

Замовлення й гроші слати на адресу Консисторії:

Consistory of the Ukrainian Greek Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

94-ий ВІДДІЛ СУМК ІМ. ГЕТЬМАНА ПАВЛА ПОЛУБОТНА У МОНТРЕАЛІ.

(Докінчення).

Сумківський Прапор.

В короткому часі, по заснованню відділу, Надзірна Рада переконалася в потребі організаційної реліквії, котра служила б для членства чинником їх єдности та найвищого морального авторитету. Таким чинником був прапор відділу. По зясованню справи членство радо повітало ідею і негайно повело акцію за придбанням відповідних фондів. Дня 11 листопада 1935 року, в присутности 58 членів обох дружин цього відділу, посвячено було в Українській Православній Церкві сумківський стяг. Посвячував його всч. о. В. Слюзар, в асисті членів Надзірної Ради. Стяг уявляв з себе шовкове полотно в українських кольорах, де з правого боку уміщено Архистратига Михаїла з мечем, вождя сил небесних і покровителя козацького війська, а з лівого боку — тризуб з написом „94-ий відділу С.У.М.К. імені Наказного Гетьмана Павла Полуботка в Монтреалі п. Кве." У кутку при держакові на полотні уміщено „юніон джек", а проти нього — кленовий листок. По посвяченню стягу у відповідному порядку й церемонії передано його було відділові, а опісля всі члени по текстові присяги СУМК зложили присягу.

Наслідки з праці членства.

Під стягом своєї організації членство приступило до більшої активности. Визначену централею працю розроблено було до вимог цього відділу і переведено її по мірі своїх сил та можливостей. В наслідках цього зарепрезентовано було відділ на Першому Зїзді СУМК Сходу в Гамілтоні, що відбувся 1937. Репрезентанткою була провідниця панна Леся Кобітович, котра прийняла участь в контесті красномовства й осягнула найвищу нагороду у формі чаші СУМК. На другому Зїзді СУМК Сходу, що відбувся року 1938 в Торонто, участь приймали обидві дружині. З контестів цього зїзду відділ здобув 1) Срібну чашу СУМК, перша нагорода за красномовство провідниці панни Лесі Кобітович, 2) Срібну чашу Укр. Прав. Церкви св. Софії за сумківський хоровий спів, 3) Срібна медаль за танки, як перша нагорода, п. Іван Бурич і 4) п-на Галина Випрук за декламацію. На третьому сумківському Зїзді, що відбувся в Торонто 1939 р., відділ придбав до всіх вищезаподаних нагород ще одну нагороду у формі шильду С.Б.У.В. з хрестом, а також панна Галина Юрійчук отримала за танки срібну медалю. Ні останному Четвертому Зїзді СУМК, що відбувся цього, 1941 року в Торонто, відділ отримав з контестів — а) співу першу нагороду, срібну чашу Укр. Прав. Церкви св. Софії з Монтреалу, б) з красномовства — п-ни Ольги Дронюк — медаль другої степені, в) з декламації п. Ярослава Карпова — медаль другої степені, г) з танків — Симон Залуський й Галина Випрук — медаль другої степені.

З праці переведеної у своїм приміщенню при Українській Православній Церкві належить відмітити а) вечірки, що переводилися по понеділках, на котрих було прочитано багато літератури з історії, географії й інших ділянок українознавства; б) спортові забави по суботах у Великий Піст і Пилипівку; в) Принаття для визначних гостей, як: ген. В. Сікевича, п. І. Данильчука, всч. о. С. В. Савчука й інших, і 5) драматично-співацькі підприємства. З останніх успішно виставлено було „На перші гулі", „На сіножаті", „Не співайте півні не зменшуйте ночі", котрих режісером був Н. М. Манилів: „Десятник Люлька" виведеного п. П. Р. Яворським і „Трьох до вибору", під управою режісера С. Решетила. Крім цього окремі члени відділу популяризували український танок між англійцями на сцені „Вай Ем Сі Ей", Сен Джордж Вілліям Каледж то що. Цими членами є п. Іван Бурич і п-на Галина Випрук.

До громадянських і державних обовязків.

Виконуючи свою організаційну працю, члени 94-го відділу СУМК були точними виконавцями праці, яку накладали на них чи то в часі коляд, збірок, ріжних урочистих прийнять, в пікніках, виставах та різнородних виступах то що. Всю доручену їм працю сумківці виконували сумлінно. Вони точними є у всіх богослужбових відправах в церкві, становлять підставу церковного хору, та відносяться з пошаною до своїх провідників і вихователів. Коли розпочали працювати для себе, стали взірцевими членами, що вплачують свої членські вкладки, як для організації, так і для церкви.

Будучи вихованими не лише добрими українцями, але й добрими канадійцями двох сумківців цього відділу знайшло працю в Королівській Канадійській Кінній Поліції. Ними є бувший провідник відділу Василь Герасимів і сумківець Василь Мартинюк. Бувший провідник відділу Іван Бурич знаходиться в активній військовій службі і відзначається добрими успіхами та взірцевою дисциплінованістю, як рівнож сумківець Семен Залуський, який по відбуттю своїх військових вправ заслужив чин „ланс корпорал"-а.

Багато інших сумківців і сумківок, що знайшли собі працю в канцеляріях ріжнородних промислових й торгових фірм та заводів, заслуговують для себе пошану і повагу як взірцеві й сумлінні працівники.

За короткий час існування цієї молодечої організації доказано, що виховавча чинність Рідної Матері Церкви і її проводу оправдала сподівання батьків і матерей. Діти виховуються тут в побожности, в праці і стають свідомими наслідниками свого дорогоцінного національного скарбу, як рівнож і добрими громадянами Канади.

Нехай же зростає в силі і чисельності ця молодеча організація, а її канчем нехай захоплюються всі українські хлопці і дівчата.

СУМК!!!

ЩАБЛІ РОЗУМУ І КУЛЬТУРНОСТИ.

Є щаблі культурности, є щаблі розуму, є щаблі досвіду.

Найнизший щабель найвузший і дуже мало доброго та вартного можна на нім знайти. А кождий висший щабель має щораз більше культурности, щораз більше розуму.

Чоловік на найнизшім щабли культурности клопочеться виключно самим собою. Коби самому зїсти, коби самому випити, коби самому забавитись, коби самому не мати ніяких обовязків. А доля його жінки і дітей йому байдужа. Нехай вони ходять в лахах, нехай голодують, нехай працюють понад міру — йому байдуже.

Чоловік на другім щабли культурности клопочеться своєю родиною. Він нею журиться, для неї працює, майно для неї громадить. Однакож не обходить його громадська справа поза його родиною. Його клопоти в межах його родини і його господарства кінчаться.

Чоловік на третім щабли клопочеться вже трошки і справами своєї громади — Народним Домом, Рідною Школою, Церквою, чи ще чим небудь таким. Але загально-громадські, себто справи, що вяжуть собою всі громади якогось простору його мало обходять.

Чоловік на четвертім щабли інтересується вже до якоїсь міри загально-громадськими і загально-народними справами, як культурним спільним майном цілого народу.

Чоловік на пятім щабли журиться дбало долею цілого свого народу, де б він не був, як своєю справою і жертвує для нього все, що лише в його силі. Він працівник для загальної народної справи, він її оборонець, сторож, вояк, представник, співвластитель.

Цілею народу повинно бути — піднести себе так, щоби на першім і другім щабли не було нікого, щоби ті щаблі були порожні А на третім, щоби лишилося мало. Тоді нарід буде сильним народом.

Розумний чоловік має свої степени і в тактиці, бо кажуть:

Є річи, про які мудрець говорить цілому світови.

А є такі, які він тихо шепче лише своему народови.

Бувають такі, що їх відкриває лише найблизшим своїм приятелям.

Вкінци є і такі, яких ніколи нікому не виявить.

Така тактика буває лише в чоловіка на високім степени розуму. А низкі щаблі такого поділу в тактиці не знають.

ВМЕР БУВШИЙ СІЯМСЬКИЙ КОРОЛЬ.

Травня 31, ц. р. вмер в Лондоні бувший сіямський король Праджадгіпок, або повним іменем — Сомдеч Чао Фа Праджадгіпок, проживши 47 літ. Після 9 літ і 3-місячного правління зрікся престола в березні 1935 р. і жив в Англії, побираючи „асекурацію безробіття". Мабуть предвиджуючи, що може перестати бути королем, він заасекурував себе від „безробіття".

Був абсолютним володарем, від його волі залежало життя чи смерть кождого в його краю, до нього належало все майно краю, однакож він правив не як абсолютний володар, але „як батько" — сказавши його власним висловом. Взагалі вважали його поступовим правителем. Його батько звався Чулалонкорн. Військову науку здобував в Сіямі, опісля в Англії і якийсь час був лейтнантом в британській армії.

Сіям (Таі) знаходиться в полудневосхіднім куті Азії, на схід від британської Індії. Населення має около 12,000,000, головно будисти щодо релігії..

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ „ВЕЛИКІ РОКОВИНИ"?

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 75 ЦЕНТІВ.

Consistory of Ukrainian Greek Orthodox Church,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ВСЯЧИНА.

Гелікоптер. — Звичайні літаки летять лише вперед, але починають робити проби з літаками, що підносяться просто вгору — а це т. з. гелікоптери. Недавно в Стейтах пригладались такому гелікоптерови, як він підносився вгору, стояв там на однім місци, посувався наперед, назад, то на боки. Річ в тому, що гелікоптер має крила до лету понад собою, що порушуються поземо. Він держався в воздусі одну годину і 32½ мінут. Подібні проби з гелікоптером в Німеччині 1937 р. були менше вдачні, він там був в воздусі годину і 21 мінуту. — Гелікоптер, це мабуть предок тих будучих домашних літаків, що ними кожний чоловік буде підноситися до лету зі свого подвіря.

Велика запорука. — Недавно в Стейтах появилося, що живе собі там большевицький агент, Ґаік Бадалович Овакімян, не даючи про себе знати стейтським властям. Його арештували, а потім випустили на запоруку 25 тисяч доларів. Запоруку дали большевицькі представники

Знечулювання ліж. — При нових дослідах показуєсь, що коли по операції знечулювати через кілька днів опероване місце, то слабий скорше приходить до здоровля. Бо сама рана не ослаблює, але ослаблює біль, який відчуває ціле тіло Коли ж місце знечулене, то тіло болю не чує, отже не мучиться.

Знайшли давно відоме. — Китайці мали своє домашне лікарство на застуду від непамятних часів — рід рослини, якої насіння запарювали і пили. Американські китайці спроваджували це для себе з Китаю, як певний лік. В Китаю продавали його, як лік на застуду, біль горла, та клопоти в жолудку.

Аж недавно вчені заінтересувалися тим ліком і вдалося їм знайти місце його походження. Це вюча рослина, як виноград і її плекає одно китайське племя, що живе далеко від цивілізації, в горах. Рослина зветь там „ло-ган" і має два окремі роди, як в нас коноплі.

Інтересно, що також недавно вчені дістали інше лікарство від живчених китайців, що наука зве „ефедрін" а в Китайців „ма гуанг".

Виходить, що стара цивілізація знала і мала такі лікарства за якими нинішні вчені допервa шукають. І не тільки китайська цивілізація... Кілько то всяких лікарств і способів лічення має український нарід на яких письменні дивляться нераз з насміхом. Та може прийти час, що ними хтось заінтересується і скаже: „От українці таку річ давно знали і мали".

— Коли знайдено Австралію, там були люде, що стояли на дуже низькім степени Культури. Нині їх є не більше, як 51,557 осіб. Вони вимирають.

Найновіші досліди виказали, що всякий гук, всякий гармідер дразнить й ослаблює людські нерви. Коли той сам гук йде постійно, то людське тіло привикає, але коли гук виходить несподівано, тоді він дуже шкідливий. До таких належить приміром гук при нютованню заліза, автомобілеві трублення...

— На столицю Ірландії, Доблін, невідомі літаки кидали бомби 31 травня і вбили понад 50 осіб, а 200 було ранених. Це вже третій такий напад, але цей найбільший

— Контролю заведено недавно в Англії в продажі одягів — найбагатіший не може нині купити більше одежі, як бідний. Подібну контролю завели німці в себе вже давніше.

— В Стейтах добувають денно 3,692,000 бочок земної оливи (нафти), а це є 63 процент всеї оливи на світі В Румунії добувають денно 60, до 80 тисяч бочок.

— Мурини належуть до здорових людей і живуть довго. В Стейті Алабама минувшого року вмерло 67 столітних, а того лише три білих, а решта чорні. Жінок 41, чоловіків 26.

— Остров Крета найбільший грецький остров, простором 8,247 кв. миль (коло 91X91), а мешканців має до 400,000. Головне місто Хонія

— Особливий спосіб збирання податків вироблили японці. Хто точно на час платить податок, тому дають посвідку, яка є рівнож льотерійним білетом (тикетом на розіграшку). При кінци року буває розіграшка, отже щасливі податковці дістають грошеві нагороди.

Дальше тим, що платять податки точно, на протязі кількох літ, дають медалі, щоби їх прибивали коло входових дверей. Так кожний чужий чоловік може знати, що тут живе дбалий податковець

РОБЛЯТЬ РУЇННИЦЬКУ РОБОТУ.

(Калмар, Алта.)

Свого часу писалося в „Вістнику", що зміна Календаря, це розбивання народу — і це нині признають самі греко-католики. Кажуть: „Самі священики роблять роздор між народом".

І як не казати, коли кожний розумний чоловік бачить, що так воно є От живий примір: Одні громадяне святкують вже по новому календарю а другі, більше думаючі, по свому власному. В одній громаді двоякі святкування.

Питаю одного греко-католика, а той: „Та я святкую Різдво 25 грудня"... „А то чому?" — питаю. „Во егомость так казали" — відповідає мені. „Ну, а коли б егомость сказав: Скачи з моста в воду, чи ви послухалиб? — питаю. Він тільки здвигнув раменами

Оповідав мені знакомий: На латинський Великдень, 13-го квітня приїхав я до церкви, приїхав ще дехто, і ми застали гурток поляків, що посідали в лавках, на які ми полагали по 5 доларів Отже вони сиділи, а ми стояли ціле Богослуження. По Богослуженню каже один поляк на дворі: „Теpаз я вем, же то вшистко едно".

В місточку Торсбі є гр. кат. церква (св. Івана), що донині затримала на бани трираменний хрест Громада там нового календаря не приняла, хоч була агітація і пострахи, що коли нового календаря не приймуть, то без священика остануться. Та люде сказали, що тоді знайдуть собі такого, як схочуть. Розумно люде поступили!

Певна річ, що агітаторам пригадалася інквізиція, що тепер на непокірних прийшлася6...

Ну, коли гоні, то священик оголошує на 17 квітня великодну сповідь, а вечером Страсти Господні й Великодну Пятницю виставляє Плащеницю, а там Великдень. Та важне те, що з новим календарем є для гр. кат. священиків дві Різдві, два Великодні, тай по два рази ще деякі свята. Отже і два рази платню побирає.

Але здоровий розсудок питає: Чим це назвати, коли священик в одній церкві співав „Христос воскрес", святив паски, а зараз в другій співає „Претерпівий"? Чи це лад? Чи це до добра веде?

Думаючі греко-католики все те бачать і роблять відповідні висновки.

Писало мондерське „Світло" з 15-го лютого: „Сміло вперед зі зміною календаря!" Але поза „Світлом" є ще в людських головах розум і він каже „Навіть ті, що вже пішли, куди не треба, вертаються поки не запізно".

Так, так! Люди думають! От говорив мені оден з греко-католиків: Вже 38 літ, як приїхав я до Канади. Нічого не було і все ми будували і збудували — дороги, школи, церкви, піднесли своє життя... А тепер приходять єгомості і кажуть зрікатися свого і брати чуже. Покидати те, що мав мій батько, дід, прадід і що є в історії нашої родини, а брати те, що не наше...

На подібний лад думає багато католиків про календарну зміну. Вони бачать, що така зміна є не вигідно нашому народови. Перед їх очима греко-католицькі громади розбиваються на двоє, повстає ворожнеча і нелад. А це не є божою роботою. С.

ПРИМІРНЕ ДІЛО.

(Вастейо, Алта.)

В неділю 18 травня, панство Василь і Зеновія Шапки, широко знані громадяни в цій околиці, спросили рідню і близше знакомих до себе в гостину.

В той сам день прибули з Едмонтону їх діти, а то дочка Катерина і зять Стефан Грудей, зо своїм синком недавно щойно народженим Василем Петром.

Щоби цій родинній гостині додати більше святочности, молоденькі родичі приготовили свойого синка до св. Тайни Хрещення, яку то уділив о. Гр. Василів, повертаючи з відправи в громади Гемлин.

По охрещенню відбувся обід, в часі якого п. Підручний зо Смокі Лейк, який не гордить такими запрошеннями, як що лише час йому позволяє, та який рівнож не забуває і за наших неприсутних гостей, як „Укр. Голос" і „Вістник", кількома щирими словами, звернувся до присутних, що перед нами велика будучність, але покищо ми мусимо незабувати і піддержувати наші інституції, як Церкву, Духовний Семинар та пресу.

Він дальшу роботу передав в руки пароха, а цей взяв собі до помочі п. Андрея Шевчука молодого і спритного бизнесмена в Белліс і перепровадили збірку, яка принесла $7.60, котру розділено по половині на „Вістник" і „Український Голос".

Жертвували слідуючі:

По 1 дол.: панство К. і С. Грудеї з Едмонтону.

По 50цт.: П. В. Підручний і о. Гр. Василів зо Смокі Лейк.

По 50цт.: А. Шевчук, Гр. Шапка і Ів. Теплашнюк, з Белліс.

По 50цт. Василь Шапка і Ст. Молофій з Вастейо.

По 50цт.: Николай Сташко з Ед[redacted]

По 75цт.: Николай Грудей з Ед[redacted]

По 35цт.: М. Грудей, з Едмонтону.

По 25цт.: панство А. Ґоли, Д. Грудей, Г. Шапка (студ) з Едмонтону, пані Зеновія Шапка і Д. Захарук з Вастейо, Д. Белянк з Вилна.

Приглядаючись з боку, можна зауважити велику щирість в наших людей, з якою ставляться вони до святої справи. Правда, що є ще деякі околиці, де й гостини справляють і хрестини, ну і весілля відбуваються, та нема в них того зрозуміння, щоби за той час використати на гідне діло та своєю жертвою причинитись для тих, що заслужили собі вже в нашому народі.

Кажучи, то ця примірна гостина у панства Шапків припала мені до вподоби, я бажавби, щоби всюди, де наші православні гостяться, не забували і за свої інституції та підпомагали матеріяльно.

Подорожуючий гість.

ПОМОЖІТЬ НАМ ЗБУДУВАТИ ЦЕРКВУ!

(Муллейк. Алта.)

Ми взялися до будови церкви. Хоча нас на разі не багато, конечність нас заставляє подбати про свій власний дім молитви.

До нас тут доїзджає о. Фик. Послідне Богослуження відбулося на 1-го червня. По Богослуженню о. Фик виголосив знаменитий відчит, який не одному отворив очі. Є вигляди, що будемо мати успіх, та клопіт в тім, що не маємо церкви Богослуження відбуваються в школі.

Наші члени жертвували по трохи матеріялу, але викінчити будову церкви — це понад наші сили, бо майже всі приїхали сюди зо Старого Краю в 1930 році, і осіли в досить великім осиковім лісі так, що заледви животіють.

Діточки підростають, треба їм доброго релігійного виховання, яке може лише церква дати.

Ще раз просимо, поможіть нам. Всі жертводавці будуть оголошені у „Вістнику" і буде подано, на що ми вужили прислані гроші. Жертводавці будуть записані в пропамятній книжці, і їх священик буде згадувати кожного року на Службі Божій. Всечесні отці будуть ласкаві звернути увагу на нашу просьбу по своїх громадах

За Укр. Прав. Громаду в Муллейк, Алта

Н. Малицький, голова,
П Сенюк, секретар.

Жертви проситься посилати на таку адресу:

Nick Malycky
Roky Rapids, Alta.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Червня 14-го помер Яків Гевко, з Серайя, Алта. Вродився 1882 р. в селі Біла, пов. Чортків. До Канади приїхав 1898 р. і поселився в околиці Бойн, Алта.

Покійний лишив ще 85-літну матір, також дружину, три сини, три дочки і брата Николая

Похоронні відправив о. Фик в суботу 17-го травня в церкві св. Петра і Павла.

Після обіду п. Чижмин сказав коротку бесіду, подякував о. Фикови й учасникам похорону. Дальше попросив о. Фика до слова.

От Фик сказав, що такий закон Божий, що живе чоловік, доки

йому призначено, а там відходить з цего світа. Оставші ставлять памятник. Але минає час і сусіди покійного забувають, родина забуває, памятник нищиться, могила травою заростає. Але не забуде його Господь. В Нього всі живі.

Дальше пригадав, що покійний мав знакомих по інших околицях, отже треба би і їх повідомити про смерть і похорон покійного. Отже треба про те написати до часопису. А щоби часопис міг існувати і робити людям прислугу, треба і йому помагати.

Після того зложили жертви на „Вістник" слідуючі:

По 1 дол.: А. Савчук, Анна Гевко.

По 50цт.: В. Николин.

По 30цт.: Анна Гуда.

По 20цт.: Г. Рижак, Д. Солонинка, П. Никипило, І. Гуменний, А. Гевко, Я. Кузик, М. Лаворчук, Е. Рижак, Н. Гевко, О. Фаріон, І. Романишин, Д. Гевко, М. Чемжик, о. М. Фик, К. Николин.

По 15цт.: Н. Циподайко, Д. Ко-[redacted]

По 10цт.: П. Пишарський, І. Шеґин, С. Шеґин, О. Гевко, С. Гевко, Е. Никипило.

По 5цт.: Ю. Пишарський, Ф. Пишарський. Разом $7.55.

Це нехай буде окремий памятник покійному від присутних.

о. М. Фик.

МОЯ ПИСАНКА.

ЗБІРКА о. М. ФИКА.

Федора, Алта.

По 1 дол.: С. Панців, І. Воевідка.

По 50цт.: п-ні М. Фербей, Г. Челядин, І. Гунька, А. Варварук, П. Маґера.

По 25цт.: пані Винничук, Я. Крищук, О. Маґера, В. Будзінський, Д. Шаваровський, І. Винничук, Н. Блезюк, В. К. Костів, Н. Гнитка, І. Ожібко, Ф. Лучко, П. Кузик, Н. С. Ожібко, Н. Бойко.

По 10цт.: Надія Обіжко, Д. Шап-[redacted]

Восетин, Алта.

По 50цт.: А. Швець, М. Мелешко (Радвей).

По 25цт.: Гр. Песклинець, І. Чорний, А. Ванечко, Ник. Захарко, Анна Ванечко, А. Письменна, С. Турик, П. І. Чорний, С. Швець, Я. Німчук, М. Дацишин, В. Зінич, І. Петрик, О. Швець, І. Комиляк, пані І. Комиляк, Т. Швець, Г. Вірун, Н. Деґодь, п-ні М. Дацишин, О. Зінич, М. Письменний, Ю. Меланик, Я. Мулик.

По 20цт.: М. Павельчук.

По 15цт.: І. Дмитерко.

По 10цт.: К. Лімерська, К. Мельник, А. Захарко, А. Герасимів, І. Мулик, О. Зінич.

По 5цт.: пані М. Вірун, С. Вірун, Т. Деґодь, А. Маковецький, В. Зінич.

Еґремонт, Алта.

По 50цт.: Д. Ґавалко, п-ні П. Сав-[redacted]

По 30цт.: М. Мандзюк.

По 25цт.: К. Радомський, К. Ларднюк, Д. Якимець, М. Грицюка, Л. Ґавалко, Т. Плупек, В. Короташ, І. Чернецький, В. Бачинський, Г. Короташ, Г. Бугай, К. Олійник, І. Неделко, Г. Беліда, М. Лукасевич.

По 20цт.: М. Рожанка.

По 10цт.: А. Ґавалко, Д. Дмитрик.

ЗБІРКА о. Т. КОВАЛИШИНА.

Сенді Лейк, Ман.

По 1 дол.: Олекса Залещук, Т. Мулявка, П. Колтуцький, Д. О. Ди-[redacted]

По 50цт.: Ф. Муцій, Мілька Прокопчук, п. Кава, І. Ярема, В. Яковенко, Ст. Сторожук.

По 35цт.: Н. Н.

По 30цт.: Я. Колтуцький.

25цт. пані Г. Маланчук, П. Матвійчук, Н. Н., Д. Ярема, п. Матіець, Марія Ярема, П. Ярич, А. Василенко, пані Л. Кратюк, Д. Гнатюк, п-ні І. Ярема, Дрка. А. Ковалишин, Розалія Мерезвка, Н. Матвійчук, Н. Н.

По 10цт.: В. Тинеляк, В. Михальчук, М. Ярема.

По 5цт.: Захар Демчук, Ів. Колтек, Марія Сторожук.

Без імен 90ц

ЗБІРКА о. С. П. СИМЧИЧА.

Слава, Алта.

По 25цт.: В. Залеський, М. Ільків, М. Пухкий, Іван А. Залеський, І. К. Ґрикуляк, М. Фодчук, панна Марія Запаринюк.

По 15цт.: В. Запаринюк.

По 10цт.: панна Калина Залеська, А. Залеський.

Непідписані 50ц

Мидним, Алта.

По 1 дол.: В. Котишин, К. Смоляк.

По 50цт.: Д. М. Максимюк.

По 25цт.: В. А. Саківський, Х. Сальська.

Дервент, Алта.

По 1 дол.: Ф. Ільків, В. Ґрикуляк.

По 25цт.: Гр. Яцейко, І. Мельник, А. Саковський.

Вилінґдон, Алта.

По 1 дол.: К. Скакун, Рахіля й Мар'яна Скакун.

Сучава, Алта.

По 25цт.: М. Саїв, О. Гуцуляк, Г. Танасіюк, І. Паскар, М. Томаш, Ів. Іванович, Г. Жуківський, пані Анна Гошман, І. Гудчак.

По 10цт.: Н. Г. Танасіюк, Н. І. Середик, М. І. Середик, Н. Томарук, пані Н. Танасюк, пані Л. Жуківська, В. Семенюк, В. Гуцуляк.

По 5цт.: панна К. Воробець

Кейленд, Алта.

По 1 дол.: панство М. Юхим, панство Д. Подільнюк, О. Сливінський

По 90цт.: Н. Олійник.

По 50цт.: Д. Орлецький, М. Г. Ткачук, В. Веґера.

По 25цт.: Д. Павлюк, К. Ілюк, Г. І. Павлюк, М. Русняк, В. Павлюк, Н. Рінка, Параскевія Орлецька, С. Ілюк, І. Івасюк, З. Евстафієвич, І. М. Аричук, В. С. Ілюк, В. Аричук, М. Ґрекул.

По 10цт.: С. Горгійчук, О. Калинча, П. Тащук, М. А. Рупташ, Г. Г. Веренька, Ю. Онуфрейчук, Н. Ґрекул, Гали Ґрекул, І. Федірчук, І. Аричук, В. М. Аричук, Д. М. Герігійчук, І. Смоляк, Н. М. Рупташ, В. Пазюк, Ю. Хратко, Ф. Федірчук, Ю. Басараба, М. Салаван.

По 5ц.: Я. Гарасим, Розалія Аричук, І. Стагій, В. Рупташ.

По 15цт.: А. Ґоргійчук.

Непідписані 4ц.

Кагаін, Алта.

По 1 дол.: В. Мельник, А. Гуцуляк.

По 25цт.: Л. Вітвіцький, Ю. Бідняк, Ф. Віспінський, Г. Віспінський, Г. Векляч, В. Сорокан, І. Многолітний, П. Рахм'струк, П. Мельник, Я. Матушак, В. Палагнюк, І. Войтович, Іван Рахміструк, К. Семенюк, Е. І. Андрук, М. Жуківський, Н. Верестюк, Г. Данилюк, П. Середяк, М. А. Шандро, Н. Боднар, Єлена Симанюк.

По 20цт.: І. Бідник, Г. Кірейчук

По 15цт.: Дмитро Фербей.

По 10цт.: М. Лопатка, М. Федюк, Г. Сороцький, Оля Бойчук, І. Лопатка, пані М. Федюк.

По 5цт.: А. Андрук, А. Купіна

ХРАМ

Української Православної Громади Різдво Св. Івана Хрестителя в Тазів, Саск.

7-го липня — понеділок:

9. год. рано — Всеночна, Утреня, Сповідь.

10 год. рано — Служба Божа, відслужить Всеч. Прот. С. В. Савчук голова Консисторії в асисті о. Л. В. Дячини.

1 год. спільний обід в Укр. Нар. Домі.

3 година. — Відчит виголосить Прот. С. В. Савчук.

5 год. Катехизм і Вечірня.

Запрошується всіх дооколичних українців з Рама, Бюкенан, Дробот, Маморниц, Курокі, Вадіна, Фостон, Кіів, Клир, Виммер прибути на це [redacted]е храмове свято.

Громада Тазів лежить 8 миль на полудень від Рама.

Йосиф Левчук, [redacted], Ярема, секретар.

о. Л. В. Дячина, парох.

[redacted]

Української Православної Церкви Св. Михаїла в Рама, Саск.

5-го липня, субота 8 год. вечір — Вечірня і Всеночне.

6 липня — неділя, 9 год. рано — Утреня і Сповідь — перепроваджувати буде Всеч. Прот. С. В. Сав-[redacted]

10 год. Служба Божа, відслужить Всеч. Прот. С. В. Савчук в асисті о. Л. В. Дячини.

1 год. спільний обід в Укр. Нар. Домі.

3 год. промови. Головний відчит виголосить Прот. С. В. Савчук.

5 год. Вечірня.

Запрошується всіх дооколичних українців з Бюкенан, Дробот, Маморниц, Тазів, Курокі, Вадіна, Фостон, Кіів, Клир і Виммер прибути на це велике ювілейне свято.

А. Скорець, голова, В. Грона, секретар.

о. Л. В. Дячина, парох.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Гр. Василіва

Липень.

5. Субота. — Віллов Трайл
6. Неділя. Ардмор.
7. Понед., Різдво Ів. Хрестителя. — Біг Медов (храм)

12 Суб., Петра й Павла — Ґлендон, храм.

Адреса, Смокі Лейк, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Т. Ковалишина.

Липень.

6. Неділя — Богдан
7. Понед., Різдво Ів. Хрест. — Ґарленд, храм.
12. Субота, Петра і Павла. — Січ храм.
13. Неділя. — Менві
20. Неділя. — Сенді Лейк.

Адреса: — Сенді Лейк.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Є. Грицини.

Липень.

6. Неділя. — Вакав.
7. Понеділок, Різдво Івана Хрестителя. — Смітс.
12. Субота, Ап. Петра і Павла — Єлов Крік, Храм
13. Неділя. — Тернопіль.
20. Неділя. — Ст. Джулієн
27. Неділя. — Мічем
28. Понеділок, Вівноап. св. Володимира. — Калворт. Храм.

Адреса: Вакав, Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. П. Ґвіцького

Липень.

6. Неділя. Брендон.
7. Понеділок, Різдво Івана Хрестителя. — Стед. Храм.
12. Субота, Петра і Павла — Тиндал. — Храм.
13. Неділя — Малантон. Храм.
20. Неділя — Септон.
27. Неділя. — Іст Селкірк.

В місцевости, де оголошені храми, поблизьких українців проситься прибути і звеличати свята своєю присутністю.

Адреса: 792 Логан Аве., Винніпеґ.

Календар Українських Свят

ЛИПЕНЬ.

1	В.	Мч. Леонтія, Ігнатія
2	С.	Юди ап., Зосима
3	Ч.	Методія
4	П	Мч. Юліяна Тарс.
5	С.	Евсевія
6	Н.	4 по З. св. Д. Мч. Агрипини
7	П	Різдво Івана Хрестителя
8	В.	Февронії
9	С.	Преп. Давида Солунського
10	Ч	Самсона
11	П.	Кира й Івана
12	С	Ап. Петра і Павла
13	Н.	5 по З. св. Духа. Соб. 12 Ап.
14	П.	Св. Косми й Дамяна
15	В.	Пол. риз Пр. Богородиці
16	С	Анатолія і М[redacted]
17	Ч.	Андрея крит.
18	П	Сергія Радон., Атанасія аф.
19	С.	Уляни діви
20	Н	6 по З. св. Духа. Пр. Хоми
21	П	Св. Феодосії, Вм. Покопа
22	В.	Смч. Панкратія
23	С.	† Антонія печерського
24	Ч	Ольги княгині України
25	П	Мч. Прокла й Іларія
26	С.	Арх. Гавриїла

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Д. Ф. Стратійчука.

Липень.

6. Неділя. — Роритон.
6. Нед. — Богдан. (о. Ковалишин)
7. Пон., Св. Ів. Хрест. — Драй Ривер (храм)
7. Пон. Св. Ів. Хрест. — Ґарденд (храм) о. Ковалишин.
12. Суб. Св. Петрі і Павла. Робдін.
13. Нед. — Косів (храм)
20. Нед. — Давфин.
27. Нед. — Пайн Ривер.

Адреса: Давфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Т. А. Гербея

Липень.

6. Неділя — Ленард
7. Різдво Івана Хрестителя — Дрифтінг Ривер (храм).
12. Ап. Петра і Павла. — Етелберт
12. Ап. Петра і Павла. — Роблін фарми (храм). о. Стратійчук.
13. Неділя. — Ґрендвю (храм).
20. Неділя. — Шелвелей
27. Неділя. — Гілберт Плейс (хр.)

Адреса: — Роблін, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. М. Боднарчука.

Липень.

6. Неділя — Годсон Бей Дж., місто
7. Понеділок, Св. Ів. Хрест. — Ервуд — храм.
12. Субота, Петра і Павла — Свен Плейн -храм.
13. Неділя — Ґвес — храм.
20. Неділя. — Сопоф.
27. Неділя. — Ґлен Елдер, храм.
28. Понеділок, Св. Вол. Великого Мейбридж.

Адреса: Скринка 65. Арран, Саск.

Устав Церковний.

Липень.

6. Нед. 4 по Зсл. Св. Гол. 3. Утр. Єв. Лук. XXIV: 1—12. Літ. Ап. Рим. VI: 18—23. Єв. Мат. VIII: 5—13.

7 Понеділок Різдво Івана Хрест. Утр. Єв. Лук. I: 24—25; 57—68; 76 і 80. Літ. Ап. Рим. XIII: 11—14 і XIV: 1—4 Єв. Луки I: 1—25; 57—68; 76 і 80.

12 Субота. Ап. Петра і Павла. Утр. Єв. Івана XXI: 15—25. Літ. Ап. 2. Кор. XI: 21—33 і XII: 1—9. Єв. Мат. XVI: 13—19.

13. Нед. 5 по Зісл. св. Духа Гол. 4 Утр. Єван. Лук. XXIV: 12—35. Літ. Ап. Рим. X: 1—10. Єван. Мат. VIII: 28—34 і IX: 1.

20 Нед. 6. по Зісл. св. Духа: Голос 5. Утр. Єван Лук. XXIV: 36—53; Літ. Ап. Рим. XII: 6—14; Єван. Мат. IX: 1—8.

27. Нед. 7 по З. св. Духа: Гол. 6. Утр. Єван. Ів. XX: 1—10. Літ. Ап. Рим XV: 1—7. Єван. Мат. IX: 27—35.

28. Понед. Св. Володимира Вел. Утр. Єван. Івана X: 9—16. Літ. Ап. Галат I: 11—19. Єв. Івана X: 1—9

Українська Релігійна дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИ[redacted]

THE HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

РІК XVIII WINNIPEG, MAN., JULY 15th, 1941 ВИННІПЕҐ, МАН., 15-го ЛИПНЯ, 1941. ЧИСЛО (370) 14

КОРОТКА, А ВАЖНА СПРАВА.

Це справа передплати!

Памятайте, що „Вістник" держиться лише передплатою.

І коли читачі відкладають висилку грошей за „Вістник", то редакція не може своїх видатків на такий же лад відкладати. За папір, друк, почту і др. треба постійно платити.

Отже подумайте, як мається з вашою передплатою!

Декому з тих, що опізнились з передплатою, ми вислали вже пригадки, іншим вишлемо, коли буде треба.

Але і нам і вам повинно ходити про те, щоби ми пригадок не висилали. І це можна дуже легко обминути — коли пришлете передплату на „Вістник" не відкладаючи.

Памятайте, що на висилку пригадок до 100 читачів, які з передплатою опізнились, треба марків за три долари. Дотого ж коверти, папір і писання — це також коштує гроші. А ті гроші могли б лишитися для роботи видавництва.

Отже справа коротка і ясна:

Хто опізнився з передплатою, нехай зараз присилає.

Хто може вислати наперед, нехай висилає таксамо. Заплатить тепер — опісля не треба буде платити.

Не забудьте ж! і ще раз — не забудьте!

Редакція „Вістника".

ГОЛОД І ХОЛЕРА В ГРЕЦІЇ.

Американський кореспондент Залцбергер подає вісти, що в Греції тепер голод, а з тим і холера. Багаті македонські і тракійські поля забрала тепер Болгарія, а решта краю бідна і знищена війною. З заграниці не можна нічого дістати. До містів тяжко доставити овочів, бо коні погинули, а ґазоліни нема. Погинули пси і коти, бо не було їх чим живити.

БОЛГАРІЯ КУПУЄ КОРАБЛІ.

З Туреччини вийшли вісти, що Болгарія купує 8 італійських воєнних кораблів. Очевидно, це була би не тільки болгарська справа. Болгарія числиться до тих, що не воюють, отже Туреччина не могла би тих кораблів спинити від переїзду на Чорне Море. А Там Болгари могли б передати їх кому другому.

АРХИЄРЕЙСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ

Високопреосвященний Архиєпископ о. Іоанн Теодорович відвідає такі гро-[redacted]

27 липня, неділя, — Винніпеґ, Ман. — церква св. Михаїла.
2 серпня, субота, Пророка Іллі, — Сірко, Ман. (Храм).
3 серпня, неділя—Сеньків, Ман. (рано).
3 серпня, неділя—Роза, Ман. (вечер.)
10 серпня, неділя — Венлав, Ман.
17 серпня, неділя — Косів, Ман.

Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

УКРАЇНСЬКИЙ ЕВХАРИСТИЧНИЙ КОНГРЕС в ШІКАГО.

В Шікаго відбувся недавно „Український Евхаристичний Конгрес". Почався в середу 25-го, а закінчився в неділю 29-го червня. Почався походом від парохіяльного дому до церкви св. Николая

В поході взяли тоді часть ріжні церковні й народні організації. Крім духовенства були три гр. кат. єпископи: Богачевський, Ладика і Бучко.

Для заінтересовання зібраних правили Службу Божу халдейську. З опису виходить, що цей конгрес був для греко-католиків більше вдоволяючий, ніж папський Евхаристичний Конгрес з 1926 року, коли римо-католики трактували греко-католиків, як поган, або дикунів.

ЯПОНІЯ ВОЮЄ ЧОТИРИ РОКИ.

Війна між Японією і Китаєм почалася 7-го липня 1937 р. ніби випадком, коли підчас маневрів вийшла стрілянина між японськими і китайськими вояками. Це був початок війни, що тягнеться чотири роки і в якій на стороні Японії є занятий мільйон осіб, а на стороні Китаю 3 до 4 мільйони.

Японці кажуть, що доси стратили 109,250 вояків, а грішми коштує їх війна 22 біліони і 335 мільйонів єє. Про китайців японці кажуть, що вбито понад два мільйони китайців, а 1,800,000 було ранених і полонених, а китайці кажуть, що Японія стратила за 4 роки 1,994,269 в убитих і ранених, а в полон попало 24,082.

КИТАЙЦІ СПОМИНАЮТЬ ПОГИБШИХ.

Липня 6-го китайці в Ню Йорку врочисто споминали своїх погибших в 4-літній війні. На це свято прийшла вістка від жінки Кіянг Кай Шека з Китаю, де говорилося, що „не можемо і не сміємо бути гіршими від тих, що пережили найтяжші удари".

Осередком свята був стіл з 12-кінчастою звіздою і китайськими написами: „Тут спочиває дух невідомих (поіменно) героїв-вояків з китайської оборонної війни".

ЗГИНУЛО 36 ПРОГУЛЬКОВЦІВ.

В неділю 7-го липня коло Бейлей Айленд, Мейн, в Стейтах, знайшли кілька тіл в воді, отже показалося, що попереднього дня експльодувало судно з прогульковцями. Догадуються, що експльодувала ґазоліна, бо на судні було дуже чути ґазоліну, коли судно готовилось відпливати з прогульковцями. Згинуло всіх 36 осіб. Ніхто не вратувався. Подібний випадок був також перед 50 літами, і тоді згинуло понад 150 осіб.

АМЕРИКА ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ.

Президент Розевелт видав розпорядок, щоби в слідуючім році асентирувати не менше, як 900,000 нових рекрутів. Це найвисше число дозволене законом. Також хочуть затримати часть національної ґвардії, покликаної на оден рік служби.

ЩО НЕДАВНО БУЛО В СЕРБІЇ.

Як піде церковне життя в Сербії по закінченню війни годі знати, та все ж слід пригадати дещо з того в сербській православній Церкві, що було ще донедавна.

Ще 1929. р. видано там закон, яким рішено між іншим:

Сербська Православна Церква є автокефальна (незалежна від кого будь чужого), піднесена до ґідности патріярхату.

Держава має давати поміч церковним провідникам в виконуванню їхніх обовязків.

Вибір патріярха й епархіяльних (дієцезіяльних) архиєреїв (єпископів) затверджує король.

Урядова церковна кореспонденція вільна від почтової і телеграфічної оплати.

Всі церковні будинки, призначені для релігійних потреб, вільні від податків.

В усіх школах мають священики вчити релігії (до того часу вчили учителі).

Виклади на богословських факультетах (богословські науки) мають проводитися в дусі чистого православія. Синод має наглядати над тою справою.

МІСІЇ!! — МІСІЇ!!

Приходіть громадно на МІСІЇ, які відбудуться в Принс Алберт, Саск. і в Семборґ, Саск., як слідує:

ПРИНС АЛБЕРТ, САСК.

2 серпня, 1941, субота (св. Прор. Іллі):

9.00 год. рано — Утреня. (Сповідь)
10.00 год. рано — Служба Божа й місійна проповідь
2.30 год. пополудні — промови на відповідні теми.
4.30 год. пополудні — Вечірня й катехизація для дітей і молоді. (Сповідь)
8.00 год. вечера — програма буде проголошена на місці.

3 серпня, 1941, неділя:

9.00 год. рано — Утреня. (Сповідь)
10.00 год. рано — Служба Божа й місійна проповідь.
12.00 год дня — Молебен і мале освячення води.
3.00 год. пополудни — Катехизація для дітей і молоді.
4.00 год. пополудни — Вечірня й місійна проповідь.
8.00 год. вечера — програма буде проголошена на місці.

СЕМБОРҐ, САСК.

9 серпня, субота: Програма така, як першого дня в Принс Алберт. Промови в місцевім Народнім Домі.

10 серпня, неділя: Програма така, як другого дня в Принс Алберт.

В переведенню місії візьмуть участь: **Прот. С. В. Савчук,** Адміністратор Української Греко-Православної Церкви в Канаді; **Прот. В. Кудрик і о. В. Апонюк,** парох.

На Місії запрошується всіх дооколичних українців.

Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

ЯК НИНІ З КАЛЕНДАРЕМ В БРАЗИЛІЇ.

Про календарну справу ми не мали наміру більше писати у „Вістнику". Гадалося, що це вже справа другорядна, над якою шкода широко розводитись, — та ще з Бразилії писати до Канади про це. Але коли „Світло" мондерське розводиться про календарну проблему й інформує читачів хибно про те, як з календарем мається річ у Бразилії, то ми ще раз тут заговоримо.

Каже „Світло" у ч. 20 з 1940 р. таке: „В Бразилії приняли українці (але не всі! — наша прим.) новий календар і святкують свої свята спокійно і радісно. Це неподобається турткови православних, що люблять у каламутній воді рибку ловити й тому виписують всякі небелиці на бразилійських Василіян, та що новий календар завів роздори. Ні, роздорів нема. Тільки православні горлають про роздори..."

Та нотатка коротка, але невірна і хибна. Тому ми її розберемо слово в слово і хибні місця спростуємо. Ми очевидці і знаємо річ добре, про яку пишемо.

„В Бразилії приняли українці новий календар..." Тут гові приняли тільки деякі греко-католики, ті, що мешкають близько якої церкви василіянської, а котрі сидять далі і розкинені по лісах, святкують по старому. За православних нема що говорити — ті не „приняли" і не приймуть. А „Світло" пише так, що виходить, наче би всі приняли. Але коли б „Світло" згодилося помістити спис тих, що календаря не приняли, ми готові такий спис виготовити.

Дальше: **„і святкують свої свята спокійно і радісно"**.. Це вже каламучення води, те, яке „Світло" нам закидає. Але це не наше ремесло. З ловлі риб в каламутній воді не живемо, але в поті чола заробляємо на хліб.

Але не те Василіяне — бразилійські і канадійські. Для них за сак (сітку) послужив латинський календар, а за спосіб ловлі каламучення води.

І коли кажуть, що в Бразилії українці святкують свої свята „спокійно і радісно", то це якраз каламучення води, але ми можемо її трошки прочистити.

Ми вже давніше писали, як бразилійська „Праця" сама казала, що свята святковано **„з болем серця — бо хотіли брати за чуприну"**.

Та коли святковано „з болем серця", — то не „спокійно і радісно", а сумно, тяжко, невесело, гірко. В той сам час, коли одні греко-католики святкували „з болом серця", то другі писали протест і збирали підписи проти нового календаря. Писала ж „Праця", що „знайшлися люди, яким не подобалася... реформація календарна василіянська. І коли б Василіяне були їх „брали за чуб", то вони були б то саме робили і Василіянам. Ось так було у Прудентополи між самими греко-католиками. Одні святкували „з болем серця" Різдвяні Свята 25 грудня, а другі протестували і підписувалися і святкували 7-го січня. Як в одних, так і в других не **„греміли коляди вдоволення і щастя і не раділи..."** А як не всі враз святкували, то зрозуміла річ, що і **„церкви не були повні вірних."**

Василіяне бразилійські мають ще свій „намастир" (так наші люде кажуть) на кольонії Ірасимі. А як там святковано? Там довгі тижні і місяці вговорювано в людий, щобя святкували разом „з поляками", говорили з проповідниці, в сповідальниці, в приватних балачках. Люди довго опиралися. не хотіли. Одного разу таке говорено з проповідниці: „Люди, чого ви такі вперті? Часто бувало, що хтось приїхавши до Бразилії, трохи загосподарився, на початку поставив курник який будь. Коли курий розмножилося, господар збудував курник більший, вигідніший і ліпший. Та що з того? Кури все йшли до старого курника, а до нового не хотіли. Довгі часи треба було їх аж лапати, викидати, замикати, заманювати... Аж за довгий час кури приввичаювалися самі йти в новий курник і до старого вже не йшли. І з вами та сама робота, що з курми. І вас треба заманювати, лапати..."

По такій бесіді на Ірасимі було те саме, що і в Прудентополи. Одні „з болем серця" пішли в „новий курник" — календар, а другі святкували по старому. Церква була отворена 25-го грудня і дзвонено тоді і святковано. Але не всі святкували, бо ті, що мали обходити Різдво по старому, 7 січня, робили свою буденну роботу. Коли ж знов прийшов час, що другі святкували, то перші робили.

Так воно є і дотепер. Тай ще роблять одні другим наперекір. Часто буває, що як оден сусід, брат, чи сестра святкує, то другий в сам той час вилізає на дах гонти прибивати, або коле дерево і бе довбнею клини так, що лопіт і відгомін лунає на цілі кільометри. І яке то святковання, коли сусіди, які минулого року святкували всі разом, цего року один святкує, а другий о кільканадесять метрів молотить, оре, меле, дах побиває, дерево коле. На цім тлі нераз приходило між сусідами і до острих сцен, за чим, як звичайно, йде ненависть, воротування, завзяття, месть. І коли каже „Світло", що між українцями у Бразилії „нема роздорів", то спитайте: як назвати таке співжиття людей — єдність, солідарність, союз, згідливість, чи як?! Ось вам примір, як „Світло" „каламутить воду, щоб рибку зловити".

Тепер ще гляньмо, як святкували ті, що не далися „залапати в новий курник", як казав проповідник на Ірасимі. Вони святкували по старому. Церква була замкнена і не дзвонено в Свята. Вони ще наперед казали, що в свої свята підуть до церкви, і як не схотять їм добровільно отворити, то вони силою отворять і будуть дзвонити. Право моральне за собою вони мали, бо на церкву давали дайину як і всі. Але тепер церква була в руках Василіян і Василіяни церкви не відчиняли для святкуючих по старому. Дарма, що ті датки на церкву давали. Що дали, то пропало. А тепер коли хотять Богу помолитись, то хай моляться під церквою. (Ось бачимо, яке добро записувати Василіянам церкви). Заносилося на велику бурю. Бо коли б святкуючі були прийшли під зачинену церкву і хотіли силою відчинити, то Василіяне були б силою зареагували. Під самою церквою була б вивязалася бійка і пролив крови. (А хто був би винен? — Василіяне!). Але до такого не прийшло, бо ті, що обходили Свята Різдвяні, не хотіли робити бійки під церквою тоді, коли Христос приносить для усего людства мир Божий і небесний спокій. Тому молилися по своїх домах і тільки там колядували.

Колядники не ходили колядувати по домах цего року ані в одних, ані в других, бо боялися, щоб де не прийшло до чогось небажаного. В наслідок цего замішання, викликаного Василіянами, на кольонію налягла тяжка і неспокійна атмосфера. Поріжнилися всі: сусіди, родини, навіть в одній хаті чоловік з жінкою. Зробилося в кольонії тяжко, неспокійно і страшно. Оден на другого дивився ворожо і непевно. І самі Василіяне в своїм „намастирі" то саме переживали. Самі на все були приготовані, а в ночі стерегли вартівники цілу ніч. А боятися Василіянам було чого, бо тут в одним місци вже їх били, в другім стріляли в ночі, коли вони спали, в третім спаслися бігством, а всі ті їхні нещастя були заслуженою карою. Тож і тепер знаходилися вони як на грани. Навіть не ходили зі свяченою водою по хатах по Йордані. Намісць себе післали зі свяченою водою сусідного **польського ксьондза з Алто Парагвасу.** Та цим поступком огірчили до крайности всіх своїх найбільш льояльних парафіян, і тоді вже не мали прихильних людей між українцями.

Навіть між самими Василіянами була тоді повстала „схизма". Деякі з них бачили добре, що така робота не є ширенням царства Божого на землі, тож поробилися „невтральними". Одного з таких „невтральних" післано було на кольонію (коли не помиляюсь, Вера Гварані, де Василіяне доїзджали), щоб там відправляв богослуження 25 грудня, з наказом відправляти, чи там хто буде, чи ні. Той приїхавши застав церкву порожною. Чекав на людей більше, як пів дня, аж хтось йому сказав, що всі люди працюють, а святкувати будуть Різдво аж 7-го січня, і тоді хай він приїде відправляти. Так він і поїхав до дому без нічого, бо як виправдувався перед своїми, що стінам не треба, щоби за них молитися... Не помогло і довелося гірку чашу випити.

В сусідній Аргентині на такий же самий лад святкують „спокійно і радісно", себто — одні плачуть, другі кричать.

(Докінчення буде).

ВІДОМОСТИ ПРО СОШЕНКА.

В статтях і бесідах про Шевченка згадується імя Сошенка, що перший стрів Шевченка у Петербурзі і почав ним клопотатися. Але поза такою короткою згадкою про Сошенка більше не говориться.

Іван Максимович Сошенко походив з богуславських міщан (на Київщині). В 1831 р., коли мав 24 роки, добився до Петербурга, а там конференц-секретар Академії Художеств українець Василь Григорович поміг Сошенкови вступити до Академії на науку малярства.

В 1836 р. Сошенко стрічає Шевченка і стає його покровителем. Про ту стрічу оповідає Шевченко в своїм „Художнику", що:

В Літному Саду, де стояло всюди багато статуй (фігур), Сошенко коло одної статуї зустрів обірваного хлопця, що малював олівцем. Переглянувши малюнок Сошенко побачив, що малюнок добрий і розговорився з хлопцем — себто Шевченком. Той показав Сошенкови ще дещо з своїх малюнків.

Так почалося знакомство Сошенка з Шевченком. Сошенко запросив Шевченка до себе і зачав давати лекції малярства. Дальше познакомив його з Григоровичем, з Венеціяновим, Гребінкою, Брюловим, Жуковським і за їх допомогою добув волю 1838 року.

Не тільки малярські лекції давав Сошенко Шевченкови, але і книжки до читання. Він приняв був Шевченка до себе на кватиру, клопотався ним, коли той був хорий.

Як же Шевченко визволивсь, то за тісно йому здалось в домі Сошенка, і він забрався від нього не дуже по доброму 1839 р. Але минуло пів року, і коли Сошенко мав забратися з Петербурга, оба товариші знов щиро зійшалися.

Сошенко забрався на Україну і був учителем гімназії в Ніжині. Туди приїздив Шевченко 1845 р. разом з Афанасевим-Чужбинським, коли подорожував по Україні. Тут Сошенко докоряв Шевченкови за поему „Тризна" — чому Шевченко написав її по московськи.

Після 1850 р. Сошенко переїхав до Немирова (на Поділлю), де учителював, а коло 1860 р. осівся в Києві, де, здається й помер.

В Києві бачився Сошенко з Шевченком часто, коли той вернувся з заслання. З Петербурга Шевченко переписувався з Сошенком і посилав Варфоломея Шевченка до Сошенка за порадами в справі будови свого дому над Дніпром.

А як Шевченко вмер, то Сошенко брав живу участь в проводі домовини Шевченка з Києва до Канева.

Так тісно вязала приязнь обох товаришів Вони ж оба походили з Канівщини, оба були українськими патріотами і по фаху — малярі.

Про малярські твори Сошенка було відомо не надто багато. Маляр з нього був добрий, добрий портретист. Але саме світське малярство не давало повного прожитку.

Близше відомі його релігійні образи. В 1856 р. Сошенко намалював всі образи до іконостасу в селі Нестерварці, Брацлавського повіту, на Подільщині. Найкращий з них образ св. Покрови. Кілька образів намалював Сошенко 1856 р. в місті Тульчині на Поділлю. На всіх образах є імя Сошенка.

В усіх тих образах видно не тільки наслідування принятих форм в релігійнім малярстві, але також власну творчість. При мальованню осіб брав за взір місцевих селян і селянок, отже і вигляд осіб має українські місцеві риси.

Були ще його образи в селі Губнику, Гайсинського повіту.

Це нехай буде тільки про того, що заслужився перед українським народом дуже багато.

ПОВСТАННЯ ІМЕН ТА НАЗВ.

Кожде імя, кожна назва, має своє джерело, з якого повстала. Коли пройде більше часу, джерело забувається, або лишається для Історії.

Київ — мало пійти від одного з трох братів — Кия.

Львів — Львів Город, Город Льва, місто засноване князем Львом. Писали колись Львіград.

Володимир на Волині місто князя Володимира.

Глядки (село в Тернопільськім повіті в Галичині) — мають таку історію. Вдавнину на місце, де пізніше було село Глядки, сусідні села посилали сторожів, щоби день і ніч „гляділи" (дивились), чи не йдуть татари. Відтак почали там люди оселюватись і нове село назвали „Глядки".

Село Черняхів (Тернопільського повіту) названо тому, що там давно був монастир, отже були „черці", „чорноризці" — монахи.

На Чрнигівщині (північна Україна) був Рихловський монастир. Це оден з стародавних монастирів України. Заснований був 1666 року братами Данилом і Василем Хмельницькими. Мав він чудотворний образ св. Миколая.

Про те, чому Рихловським він назвався, оповідають таке:

Коли ще не було монастиря, люди збудували невеличку церковцю на тім місци, де вявився був образ святого Отця Миколая. І був звичай, що два рази в році оболонський священик правив Службу Божу в тій церковці (22 травня і 19 грудня н. с. на свято Миколая).

Одного разу згаданий священик не пійшов туди правити Богослуження. І зараз слідуючої ночі зявляється йому в сні св. Отець Миколай і каже: „Почто обліпився еси?" — Чому ти став лінивим?

Священик злякався і встаючи крикнув: „Рихло, рихло лагодіть коні і везіть мене в церкву св. Миколая!" „Рихло", це польське слово і по нашому: хутко, скоро.

Від того монастир rназвали Рихлівським.

Коли згадка про монастир, то треба ще додати, що коло того монастиря були (а може і доси є) печери, де жили перші пустинники. Монастир мав срібний ковчег (ківот), що важив 4 пуди, були там зображені всі страждання Христа. Гетьман Данило Апостол подарував був золоту ризу на образ св. Миколая. Українські гетьмани дуже поважали цей монастир. Гетьман Самойлович збудував тут велику камяну церкву, гетьман Скоропадський дбав про забезпечення монастиря. Церкви монастиря були в украніському стилю.

Ще родинні назви... Давна українська шляхта прибирала за своє родинне імя назву взяту від села, чи міста, де були її маєтки. Шептицький — від села Шептиць, Островський — від міста Острога і т. п.

Родинні назви звичайних людей повставали ріжно: то від ремесла, яке мав чоловік (Гончар, Мельник, Слюсар); то по батькови або матери: Пилипчук, Демчук, Ковалишин (від Ковалихи); то від уряду: Титар (старший брат церковний); то від припадкового призвища, яке люди декому дають; то також від місця, з якого чоловік прийшов. Приміром оповідали старі люди в селі Цеброві (Тернопільський повіт), що пійшов з Цеброва до дальшого села хлопець, там служив, виріс й оженився. Коли питали: „Що ти за оден?", він казав: „Я цебрівський" — себто, що він з Цеброва. Так його Цебрівським і записали. І мабуть нинішна родина Цебрівських в Галичині, це потомки того давного Цебрівського.

Козаки на Січи давали свіжим козакам нові назви відповідно їх виглядови, або іншим прикметам. За панщини пани (дідичі, поміщики) нераз давали погане імя панщизнянови, щоби йому докучити.

Хрстні імена, взяті з чужих мов, мають також імена ріжних прикмет, понять, чи річей.

Певна річ, що назви й імена в усіх народів на такий лад повставали.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ
[illegible]
ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 75 ЦЕНТІВ.
Consistory of Ukrainian Greek Orthodox Church,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ЗНАЧІННЯ ДЕЯКИХ СЛІВ.

Катехизм — Слово „Катехизм" походить від грецького дієслова „катіхео", що найперше значить: відгукуватись, відповідати. Отже катехизм, це книжка, або спосіб навчання, що ведеться через питання і відповіди. Від того в грецькій мові учитель звесь „катіхітіс", або „кахітістіс"; „катіхісіс" — навчання; катіхісмос — наука. В нас від того є слово „катехит", або „катихит", себто священик, що вчить дітей релігії.

Киріе елейсон — В українській Церкві співається декоди „Киріе елейсон", і в грецькій мові є воно те саме, що по українськи „Господи помилуй". Кіріос — Господь, Кирie — Господи.

Вживаєсь в нас „Кирие елейсон" дуже рідко, на спомин, що українці приняли християнство від греків, в мові яких „Господи помилуй" є „Кирiе елейсон".

Католицький — це грецьке слово, а в перекладі значить: всесвітний, загальний. Первісне прикладалося воно до Церкви, якої осередком був Схід, де вона повстала, де жив Христос, звідки почало християнство розходитися. Тоді розуміли, що і західна римська Церква є частиною тої Східної Церкви. Коли ж Рим відорвався від Східної Церкви (від Матери Церкви), то почав всім голосити, що це якраз його церква є „католицькою", отже загальною, всесвітною, головною. Точно так, як Московщина взяла київську назву „Русь" і почала голосити, що це вона праавдива Русь, чи Росія.

Схизма — грецьке „схісма" значить — розкол. Коли якась Церква розколюєсь на дві половині, рівні, або такі, що і менша часть є ще досить великою, то це зветься розкол, розділ.

В 1054 році Західна Римська Церква відкололася від Східної. Звичайно Церква Римська каже, що це Східна Церква відкололася від Римської, однакож історія і здоровий розум кажуть, що ні. До 1054 року було 5 патріярхів, а одним з них був римський епископ, якого звали папою. Отже оден римський епископ відорвався від чотирох, а не чотири від одного. Мале від великого відділюєсь, а не велике від малого. Завсігди кажемо, що колесо відлетіло від воза, а не віз від колеса.

Унія — з латинського, значить: єдність, злука. В нас „унією" звуть піддання частини Української Православної Церкви під власть Риму. На ділі це не є жадна „унія", себто злука, се є підданство. Хто дає себе під власть другого і зрікається своїх прав в користь того, кому піддався, той не входить в „унію" (єдність), як рівний з рівним, але йде в залежність, як безправний раб. Отже церковна „унія" з 1595 року, це на ділі рабство. Чужа рука примусила тоді православних українців йти в рабство Римови.

Амінь — з старої жидівської мови, значить: Так! Нехай буде так! Нехай станеться так! Так добре! Так слушно! Так повинно бути! Я з тим годжуся! Я то того зобовязуюся! Я це признаю!... На такий лад можна толкувати слово „амінь".

Алилуя — старожидівське, значить: хваліть Господа.

Ангел — з грецького „ангельос" — вістун Божий, той, який щось оголошує, якусь вістку приносить. „Ангелін" — приносити вістку, оголошувати.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ.

На східних українських землях війна почалася невдовзі по революції в Росії 1917 року. І те, що від тоді на східних українських землях діялося до тепер, було одною безперервною війною — проти українського народу, проти українського життя, проти української справи, проти Української Церкви.

На західних українських землях провадилася війна зараз по її вибуху 1914 року. А по її закінченню йшла там війна культурна, себто тихіша, але війна.

В 1939 р. знов переходить через західні українські землі війна гарматна і частина української землі преходить під німецьке і большвицьке правління.

Не минуло від того часу два роки, як на тих же землях розгорівся гарматний военний вогонь наново — німці з одної, большевики з другої сторони. І розкочується той огонь і по східних українських землях — по Придніпрянщині.

Що там діялося за послідних двадцять літ, було загально відоме і зрозуміле. Але що діється там тепер, того мабуть годі в уяві змалювати.

Рівночасно з напором німців на Схід, вийшов приказ Сталіна: „Коли відступаете, нищте все за собою, пустиню лишайте". А це вже виходить поза межі звичайної війни.

Які саме розміри того окремого знищення, покищо не багато знаемо. Може і світ покищо не багато знае. Є короткі вісти, що в Галичині збіжжа на полях зосталося, бо за зелене було, щоби могло горіти.

Зате е вісти про винищування українського населення. В Львові повбивано сотки, в Луцьку, півтори тисячі в Дубні понад півтисячі. А що дальше поза тим, можна догадуватися.

Правда, нині ціла Европа в вогни, або простійше — цілий світ, однакож те, що переживае український нарід, переходить мабуть всяку міру терпіння.

Та все ж треба вірити, що лихо минеться, насильство пропаде і над життям запанує, воля і справедливість.

Треба вірити і надіятись!

—=(†)=—

КАТОЛИЦЬКІ ЕПИСКОПИ НАКЛИКАЮТЬ.

З Берліна доносять, що католицькі епископи в Німеччині видали пастирський лист, де взивають католиків, щоби сильно стояли при католицькій церкві, бо тепер для неї в Німеччині велика небезпека. В листі вичисляються обмеження, які доси німецький уряд наложив на католицьке життя. Поконфісковано монастирі і перемінено на інші цілі, також католики тамже майже не мають преси. А тепер йде до того, що хочуть забрати від католиків „діточі садки" — кіндерґартен.

СВЯТІ КИРИЛО І МЕТОДІЙ А РИМ.

(За католицькою пресою).

(Докінчення).

З оповідань „Ниви" виходить, що папа балакав для балачки, а надіі стояв з тими, які Методія переслідували. Бо послухайте, що каже „Нива":

„Методій вернувся з вязниці на свій архиепископський престол. І він далі став продовжувати апостольське діло, а його противники свою роботу робили: висилали доноси до Риму на Методія, піддаючи в сумнів його правовірність, а рівночасно в краю очернювали його та підкопували його повагу".

Тут ще князь Святополк висилае до Риму якогось священика Івана, родом італійця, щоби повідомив папу про релігійну боротьбу в державі, отже той Іван також оскаржує Методія. А за тим вже папа виступае сам проти Методія і позволяе правити лише по латинськи, або грецьки, а не по словянськи. Тай якусь ересь Методієви закидае. А знов Методій йде до Риму (залізниць ні автомобілів тоді не було) на виправдання. Папа признае Методія невинним, **але рівночасно висвячує на епископа Віхінґа, що був завзятим ворогом Методія і словянського Богослуження.**

„Сей Вихинг — читаемо в „Ниві" тепер на такім впливовім становищу ще більше підюджував Святополка (князя) проти Методія та підкопував його повагу, як архиепископа в краю. А навіть допускався такого діла, що фалшував листи нібито від папи до князя, звернені проти Методія."

Отже Методій ще раз мусить себе обороняти і папа, як завсігди, знов Методія виправдує (голі слова нічого не коштують) і каже, що листів, на які покликаесь Віхінг, він не писав. Але й Віхінг лишився на своїм місци, щоби продовжувати свою роботу. Після опису тих подій е в „Ниві" увага:

„Отже ледви рік по торжественім папськім бреве (письмі, яке одобряло і словянське Богослуження і діяльність Методія, цей мусів знов зводити тяжку, нерівну боротьбу з засліпленими ненависниками словянської літургії. Тим тяжша була боротьба, що противник не перебирав в середниках, кожде, хочби як негідне оружжя, було для нього добрим."

Та Методій дальше працював, перекладаючи також богослужбові книжки і при тім захопила його смерть 6-го квітня, 885 р. в Велеграді.

Своїм наслідником зоставив Методій моравянина Горазда, але папа Горазда наслідником Методія не признав. Бо й партія Віхінґа набрала тепер ще більше сили

Настав новий папа, Стефан IV, і став явно з Віхінґом. Він заборонив Гораздови правити архідіецезією по смерти Методія і **заборонив словянське богослуження,** кажучи, що нібито Методій присягнув попередному папі, що полишить словянське Богослуження. До того о. М. Н. дае в „Ниві" таку увагу:

„Нове папське розпорядження стояло в разичій суперечности з бреве (з письмом) папи Івана VIII з р. 880 Ні звідки невідомо і нема жадного документу на се, що Методій мав під присягою обіцяти папі вагалом залишити словянське Богослуження. Того він ніяк не міг зробити; се було альфою і омегою (основою) його діяльности; з тим він стояв, з тим падав. Годі припустити, щоби папа не знав про бреве з 880 р"

З наведеного виходить: папи від самого початку робили дволичну роботу — щоби словами виправдували Методія і годилися на словянське Богослуження, а рівночасно піддержували Методієвих ворогів; а вкінци почали явно голосити неправду, фальшуючи становище обох святих Братів. До такого висновку веде нас доси наведене, а вже головно послідний вислів. Дальше ж в „Ниві" читаемо:

„Тепер почалося безоглядне переслідування учеників Методія та словянського Богослуження. В яких два літа опісля прогнано їх з моравської держави. Ті в більшій части вдалися до Болгарії, де їх гостинно принято."

Та на перекір папській постанові словянське Богослуження довго було ще в Моравії по монастирях і далеких закутках. Найдовше було в славнім монастири в Созаві, бо до 1092 р. Ще князь Вратискав вдавався до папи Григорія VII, щоби позволив на словянське Богослуження, але папа заявив: „Знай, твоїй просьбі ніяк не можемо вволити".

На такий же лад, як на Моравії і Панонії, Рим винищував словянське Богослуження і в полуднево-словянських краях над Середземним морем — в Хорватії, в Дальматії. І там:

„Задля нетерпимости латинської ерархії симпатії населення клонились радше до Царгороду, як до Риму. Лиш слабий відгомін дійшов до нас затяжної (довгої) борби проти словянського богослуження, яке зі стихійною силою поширювалось в тих краях."

Отже всюди та сама нетерпимість, себто ненависть латинської ерархії (проводу) до того, що не під її контролею Всюди вона нищить те, чого не може забрати в свої руки.

А все ж „словянське богослуження вживеться там аж до нині, одначе з бігом часу обмежувано його щораз на менше число епархій". — Значиться: нищать, що ще зосталося.

Подаючи зміст статті з „Ниви" ми мали на увазі кілька причин, як от:

Познакомляти православних з католицькою пресою і католицьким світом.

Показати греко-католикам, **що греко-католицьке духовенство знае і пише про папів, про Рим і про католицьку роботу на подібний лад, як пишуть і православні.**

Але треба зробити тут маленьку увагу: вono **знае і пише для себе, а не для греко-католицького загалу!** Для загалу воно пише на цілком інший лад — і не в „Ниві", а деинде.

Все ж не зашкодить греко-католикам, коли будуть знати про папство і Рим те, що греко-католицька „Нива" каже.

—=(†)=—

ГРОШІ НА МІРУ.

Стейти призначили на свое озброення і поміч Англії 30,115,051,142 доларів (30 біліонів, 115 мільйонів...). Золотом вся та сума важила би 30,000 тон. Коли б же це були паперові гроші, і коли б позліплювати їх довшою стороною, то був би пояс 24 рази довший, ніж від землі до місяця.

СИЛА — ЯКУ ЗАБУВАЕМО.

„Чи ви отримали Духа Святого?"...

Коли хтось сказав би, що він без Божої, отже висшої помочи обійдеться, тому бесіда про Божу поміч не буде інтересною. Але хто дивиться дальше, і бачить, що ані його майно, ані приятелі не е ще всім, бо поза усім тим треба ще в людськім життю помочи Божої, той застановиться над питанням, яке апостол Павло дав першим християнам в Ефесі

Ап. Павло питав: „Чи ви отримали Духа Святого, відколи увірували?" А ті відповіли: „Ми навіть не чули, щоб де був Дух Святий". Але ми не могли би так сказати, бо ми чули про Духа Святого ще з дитинства. Ми приймали хрещення в імя Отця і Сина і **Святого Духа.** І Символ Віри говорить: „Вірую... **в Духа Святого, Господа оживляючого, що від Отця походить.**

Та застановімось над питанням: Що це: отримати Духа Святого? Знайдімо для виясення приміри...

Вписався хлопець до висшої школи і все йому тут чуже — і програма науки і звичаї. Та за час познакомлюесь, освоюесь з усім, бере участь в загальнім життю, стае частиною школи.

І вже його захоплюе історія тої школи, і традиції, він стае патріотом й оборонцем тої школи. Можемо тоді сказати, що він звязав себе з духом школи і приняв все те, чим школа живе — приняв її зміст, її звичаї, її цілі, її працю, піддаеся її проводови, працюе разом з усіма, чуе відвічальність перед школою, і хоче, щоби його школа була першою між усіма.

Коли він так з школою зжився, то з усім тим він став новим чоловіком, переродився з давного, а разом з тим здобув нову охоту, нове зацікавлення, нове завзяття. Отже можна сказати: він приняв духа шкільного.

Подібне в церковно-громадському життю. Приходить новий член до церкви і стае в кутку та приглядаеться. З часом стае близше і близше, і церква стае йому близшою, а вкінци бере живу участь в церковно-громадському життю, клопочесь церковними справами, для них працюе. Коли таким він стане, ми можемо сказати, що він „приняв духа церковного". Він приняв справу церкви за свою, звязав себе з нею, став її частиною.

Такі приміри ведуть нас до зрозуміння „приняття Духа Святого", про яке говориться в Святім Письмі.

Гляньмо на Апостолів по розпяттю Христа: зневірені, ховаються за замкненими дверми, боязливі. В них не було відваги вийти наперед. Перед ними була велика справа, але вони не мали відваги стати при ній, як її оборонці і працівники.

Це знав Син Божий, і тому казав, що пішле їм Духа Святого, який скріпить їх.

І сталося, що в Зелені Свята зійшов на них Дух Святий і вони стали іншими людьми. Їм стала зрозумілою наука Христа й обовязок їх дальшої праці. Тепер е в них дар мов, е відвага, е завзяття, е витревалість.

Та не одні Апостоли, але всі щирі християне одержували й одержують поміч Святого Духа в міру того, кілько вони о те стараються. А е такі, що мало дбають і мало дістають, або і не дістають нічого.

І якраз тепер на місци питання: „Чи ви одержали Духа Святого?" Чи ви піднеслися і приблизились до Бога з тим щирим бажанням, щоби дух Святий зійшов на вас і провадив вас?

Багато людий признаесь до Релігії, але мало тих, які приняли Релігію, як великий Божий Закон. Мало тих, які глибоко перенялись Релігією.

В багатьох людей нема тільки Релігії, щоби вона давала їм велике вдоволення. Дехто мае її тільки, що вона викликае в нього страх перед злим вчинком, але мало тих, що в імя Релігії робили би добро і разом з тим чули би вдоволення, оживлення, спокій — отже присутність в них сили Святого Духа.

Як же можна отримати Духа Святого?

Ми мусимо для такого гостя зробити в себе місце — це перше. Мусимо позбутись самолюбства, яке заповняе наше життя остілько, що на що інше нема в нас місця.

Бачити лише себе, думати лише про себе, це якрав те самолюбство. І воно засліплюе розум так, що чоловік поза собою нічого не бачить, не чуе, не розуміе. Уха мае, але не чуе, очи мае, але не бачить.

Ми повинні нашу душу приготовляти для приняття Духа Святого. Випорожнити мусимо наше серце від дрібної буденщини, як випорожнюесь посудина, коли її перевернемо.

Треба отворити двері нашого серця, а тоді увійде до нас сила Святого Духа. Треба піднести свою думку від землі до неба, щоби сказати Небесному Володареви, чого ми хочемо і чого просимо. Так робили Апостоли вижидаючи „сили з висоти".

А коли Дух Святий доторкнеться нас своею силою, то ми наче напемося „живої води", від котрої не будемо більше жаждувати. І нова сила і добра воля, і витревалість, і велике вдоволення буде тоді в нас, як було воно в Апостолів, як було в християн мучеників.

Бо Дух Святий — це Утішитель, Дух Правди, Скарб Добра і життя Податель; це Господь оживляючий, що від Отця походить.

Буде Він в нас, буде Він з нами, то буде в нас те Царство Боже, якого Ісус Христос каза внам шукати і здобувати.

Свящ. Т. Ковалишин.

ПАПІРУС ПРО ЛИСТ ХРИСТА ДО АВГАРА.

В 1936 році Археольогічний Інститут Колта, з Ню Йорку, знайшов, при розкопах звалищ церков в полудневій Палестині, папірус (давний рід паперу), де е записані: оден Лист Авгара до Христа, і другий — Лист Христа до Авгара. Папірус записаний на обох сторонах і трохи пошкоджений. Мова грецька; папірус десь з 7-го віку по Христі.

Лист Авгара до Христа, в переводі д-ра Кассо такий:

„Авгар, Топарх (правитель) міста Едеси, пересилае Ісусови, Добротворцеви Спасителеви, що появився в місті Єрусалимі, свое поздоровлення.

„Чув я про тебе і про те, як оздоровлюеш без ліків і без лічничих рослин. Кажуть що ти привертаеш сліпим зір, робиш калік здоровими, очищуеш прокажених і виганяеш злих духів і дияволів, що оздоровляеш людей, які довгі літа терпіли від недуг і мертвих воскрешаеш.

„Чуючи про тебе все те, я надумав, що тут можливі дві справі: або ти е Богом, що зійшов з неба і робить такі чуда, або Ти Син Божий. І тому я пишу і прошу: прийди і виличи мене з моеї слабости.

„Чув я також, що жиди настроені проти тебе і хочуть заподіяти тобі лихо. Мое місто мале, але поважне, і вдоволить нас обох".

Лист Христа Авгарови:

„Лист Ісуса Христа, Сина Божого, до Авгара, Топарха Едеси.

„Благословенний ти і благословенне твое місто, що зветься Едеса. Ти благословенний, бо маеш віру в мене, хоч не бачив мене. Бо про мене написано, що ті, які мене бачили, мені не вірять, а ті, що не бачили, повірять і будуть в мені перебувати.

„Тому, що ти виявив свою віру в мене, я зроблю для твого здоровля усе.

„Що до мого приходу до тебе, як про те ти пишеш, то я післаний, щоби виповнити тут волю мого Отця, коли ж це буде зроблене, тоді Отець, який мене післав, візьме мене до себе.

„Однакож я посилаю до тебе одного з моїх учеників, який оздоровить тебе і дасть вічний мир тобі і всім твоїм, і твойому місту дасть він таку силу, що жаден з твоїх ворогів не переможе його.

„Лист цей написав я власною рукою і приклав мою власну печать."

Чи дійсно Авгар писав до Ісуса що небудь, і чи Христос відповідав, годі нині дати певні докази. Дехто думае, що це видумка, хоч е тверда причина допускати, що в основі цілого оповідання е якась дійсна правда. Адже коли Ісусом інтересувався народ, коли інтересувалися вчені фарисеї і садукеї, то мусіли знати про Ісуса і чужі купці, що приїздили до Єрусалиму. Могли знати чужі люди, що за всякими справами приїздили до Єрусалиму.

В Діяннях Апостолів читаемо, що після зіслання Святого Духа почали Апостоли проповідувати ріжними мовами до людей з ріжних країн — до Парфян, Мидян, Еламитів, до тих, що живуть в Месопотамії, в Юдеї, в Каппадокії, в Понті, в Азії, в Єгипті, Римі... Діян. ІІ:9-11. Бо Єрусалим був містом, що притягало до себе людей з далеких сторін.

І тому було би звичайною справою, що ті чужі люди занесли вістку про Ісуса до Малої Азії, до хорого правителя міста Едеси. І річ звичайна, що хорий вдаеться до Ісуса за допомогою. Дивуватись би треба, коли б особа і діла Христа не були відомі поза Палестиною.

Відомости про те, що Авгар вдавався до Христа і дістав поміч, маемо вже в Церковній Історії Евзевія, з 4-го століття. Були й пізнійші відомости та копії листів Авгара та Христа. І хоч ті відомости в деяких дрібницях різняться, то в головнім сходяться. Додати б що провінція, якої Едеса була осередком, в 2-ім віку по Христі була вже християнською. Відомости про Христа, занесені туди ще за життя Христа, могли бути пригожим підкладом для ширення тут християнства.

НЕВДАЛИЙ ЖАРТ.

Відомий французький безбожник Вольтер, жартував раз в товаристві, що коли хтось вірить в небо, то він продасть свое місце в небі за одного таляра.

А в товаристві тім був суддя, і він сказав Вольтерови:

— Я куплю, але закон вимагае, щоби ти найперше доказав, що ти маеш в небі свое місце. Докажеш, то я дам тобі багато більше — дам тисячу талярів.

На те Вольтер не мав що сказати.

СКАРБИ ВІКІВ.

(За Климом Полищуком).

Важко сказати, кілько віків проминуло, як Сатанівський замок будувався. Старі люди переказують, що будувався він ще тоді, коли на Україні панували литовські князі.

Нині з нього самі звалища, але зосталася одна башта, що й доси вражає своїм виглядом.

Стоять німі стіни, а коло них хлюпочуться филі Збруча.

И ось тут — під звалищами замку і в їх околиці, спить українська далека минувшина. Про ню ходять перекази, вона передається піснею з покоління в покоління.

Я чув таку пісню і ніколи її не забуду.

Це було тоді, як гарматні вигуки чулися по спустошених подільських полях. Тоді, коли сини українського народу вірили в свою правду і боролися за неї. До тих належав і я.

Дядько, що віз мене, був звичайним пересічним селянином з тих, що всюди шукає лише власної користи. Загальна справа, здається, інтересувала його дуже мало. Та все ж заінтересував мене дечим цей чоловік. І на ширший світ мав він свій погляд, хоч і на свій власний лад. Говорили ми про те, що діється на світі і він робив свої уваги на той лад:

— Світ наш, як яблоко Бог великий з усіх боків бачить його, а ми наче комашки перед ним маленькі. Лазимо, клопочемося, грішимо собі, а Бог все те на карб бере та міру терпіння наповняє. Коли ж та міра наповниться вщерть (до верха), тоді й починається кара...

На обрію знялася димова хмара. Дядько глянув, та:

-- Так їм треба клятим! Нехай не зачіпають того, чого не клали!...

— Про що це ви? — питаю.

— Та той.. Сатанів горить...

— Так що з того?

— Нічого! Так завсігди буває, як тільки хто зачепить старе замчище.

— Щож то за замчище таке?

— Старе.. З давних часів стоїть... Там скарби заховано..

— Які скарби?

— Дуже дорогоцінні...

— А чи знаете, хто заховав їх там?

— Я не знаю, але є такі, що знають..

Дядько замовк, закурив, а там знов почав:

— Був, кажуть, такий князь, який ціле своє життя воював з ворогами, всяке добро стягав до себе і закопував в глибоких льохах сього замку, щоби потім поділити його поміж своїми людьми...

-- Нащо ж він так?..

— Певне хотів, щоб усім добре жилося.

— Цікаво! — кажу я — а чи не вказали б ви мені такого чоловіка, що розповів би мені про все те більше докладно?...

— Гм! Вказати я можу, але...

Я зрозумів, що було в нього на гадці.

— Горілку ви пете? — запитав я.

— Як усі пють, так чому мені не пити? Одна біда, що де її взяти..

— Я маю фляшечку гіркої — кажу — отже заїдьмо до такого чоловіка, відпочнемо, випемо по маленькій..

— Нехай буде й так! Заїдемо до старого мельника, а він вам розкаже.

Поїхали ми Минули жидівське окописко (цвинтар жидівський), віхали в місточко і довідалися, що млин згорів І подумав я, що може мельникови тепер не до розмови, але дядько заспокоїв мне:

— Оттакої! Таж то млин панський і мельник тільки служив там!

Минули ми згарища млина, що стояв над Збручем, минули стару башту, і виїхали на вигін, що побіч Сатанова, де стояла одним одна маленька хатина. А коло неї стояв старий дідусь.

— Слава Богу! — привитався я.

— На віки слава! Що скажете добрі люди?

— Відпочити заїхали до вас — каже дядько.

— Е, який відпочинок в моїй хаті. Тісно, темно, баба кукурузу теребить...

– То нічого — кажу я ми на півгодинки. Перекусимо і дальше їдемо.

І дідусь запросив нас до хати. На столі появився хліб і масло, а моя фляшка дала те, чого недоставало.

Вдоволений був дядько, а мельник за другою чаркою згодився оповісти мені про закопані скарби. І за хвилину почав він:

„Старий Сатанівський замок будували тоді, як в славнім Луцьку сидів литовський князь Гедимін. Він підбив всю Україну і звільнив її від всіх ворогів лютих.

„Порозганяв їх на всі боки, постягав з них данину і задумав свою велику державу збудувати. Замки будував, сили зміцнював. Для народу також був добрий, бо знав, що нарід йому добром за добро заплатить.

„Але тільки почав будувати, а тут надходить смерть. І думає він, що йому зробити з усім тим добром, яке він назбирав. Нарешті вирішив заховати його в льохах свого Сатанівського замку, що був з усіх найсильнійшим. Заховав і закляв на незлічені сотки літ, аж до того часу, коли зявиться такий чоловік, що зможе збудувати державу, яку він хотів збудувати.

„Він вмер, а по світі розійшлася зараз вістка про ті скарби. І посунули на Сатанів турки, татари, ляхи... Але ніхто скарбів не здобув... Як тільки хто добирається до льохів, зараз починається огонь....

„Багато разів таке повторялося. Вороги добиваються, а Сатанів горить.

„Як запанували над Сатановом королі польські, то почали вдавати народних добродіїв та приглядатися до замку Почали його поправляти, добудовувати Думали, що так до скарбів доберуться.

„Але нічого з того не вийшло. Королі свою державу будували, а ті скарби є для нашої держави, отже ті скарби їм не давалися в руки.

„Довго вони ломали собі над тим голови, а там порадилися з москалями, що мають разом дбати, щоби не народився між українцям такий, що забрав би ті скарби. Бо тоді була би українська держава А та їх згода була давно, була й недавно, за Австрії. Вони тут кордон зробили і війська понаставляли, щоби стерегло...

Еге! От якось приїздили і з Москви якісь пани з наказом дістатися до тих скарбів, але коли докопалися до одного льоху, зараз Сатанів почав так страшно горіти, що вони мусіли покинути роботу....

— А від чого млин згорів? — спитався дядько,

— Певно від того самого — відповів дід — бо позавчора тут москалі були і щось таке робили на замчищу, копали і до льоху докопалися.. І найшли щось в фляшці... Але млин зараз запалився, бо він найблизше...

— Ну, а що дальше? — допитувався дядько.

— Нічого! Повтікали всі на Проскурів, а на другий день наші прийшли...

— А наші ще не пробували добувати тих скарбів? — спитався я

— Нехай красше не пробують! — махнув дід рукою. — Як прийде пора, то все те добро на верх вийде!...

— Звідки ж ви знаете?

— Знаю, бо таке заклиття дано! — сказав поважно дід і встав з лави.

— Цікаве оповідання, але трудно знати, для чого воно — промовив я.

— Думайте собі, як хочете — сказав дід.

Дядько ніяково заморгав очима і пробубонів:

— Все для держави і для держави!... А того, щоб між народом розділити, ніхто й не скаже!...

Я бачив, що на дядька ця казка не зробила ніякого поважного враження. Для нього не було ані поважної минувшини, ані широкої сучасности, вимріяної гарної народної будучини. Того, що ми звемо народом, народньою справою, народньою долею, дядько цілком не розумів. Його бажання поза його особисто родинний інтерес не виходили

Це вразило і старого мельника, і я бачив на його устах наче гірку думку, наче образу. Настала мовчанка.

Щоби її перервати, я встав і вийшов на двір. Сонце вже заходило і золотило верх старої башти, що гордо підносилася понад всіми будинками.

— Думайте собі, як хочете... Згадав я слова старого діда і відчув в души щось неозначене, чи радість, чи спокій... Може й правді під цими звалищами лежать великі скарби для української будуччини. Самі ті звалища, то скарб наш .. хоч і понівечений. А таких звалищ кілько всюди по Україні! Лежать, дожидають слушного часу. Наслухують, чи не будить їх до чину, до життя Великий Провідник Українського Народу, що має колись зявитися.

І в моїй души піднялася Молитва до Всевишнього і до того Великого Українського, що спочиває в спокоцвічних руїнах нашої минулої слави...

ГОЛОДОВА СМЕРТЬ НА ЗОЛОТІ.

Люди нераз більше „біду" винують, ніж біда винна. Нераз вони самі є своєю бідою.

Недавно в Ню Йорку поліція знайшла 65-літну Делію Говард, бездомну, обдерту, що майже вмирала з голоду. Забрали її до шпиталю і там виявилося, що в неї є чотири банкові книжочці на суму 20,000 доларів. Це показує, що деколи між дуже бідними є великі богачі.

СКЛО В ТІЛІ 38 ЛІТ.

Перед 38 літами Іван Економос, грек, став на скло і скалічив ногу. Це було в Греції. Рана загоїлася. Недавно тому самому Економосови, вже в Ґошен, в Стейтах, доктор лічив ногу і витягнув каваличок скла, цаль довгий, з того місця, де Економос пред 38 літами скалічився. Отже так довго скло було в нозі, хоч нога була через ті літа цілком здорова.

ТОРЕС В АМЕРИЦІ.

Адвокатом, що обороняв Шварцбарта, який вбив Петлюру, був жид Торес. Ню Йорк Таймс подає, що Торес приїхав недавно до Америки, очевидно, як „втікач".

ЗАПОЧАТКОВАННЯ ДОБРОГО ДІЛА.

(Брендон, Ман.)

Першого дня Зелених Свят українська православна громада в Брендоні обходила цього року, як звичайно, свій храм. Богослужения відслужив о. С. В. Савчук, а люди були не лише місцеві, але також з подальших кольоній, як Риверс, Сурис, Сенді Лейк і ін.

По Богослуженню відбувся спільний обід, приготований нашим жіноцтвом, а по обіді, як звичайно в нас буває, були промови.

Перший промовляв п. П. Луцюк з Риверс, Ман. Він підніс значіння й вагу Української Православної Церкви для українського народу взагалі, а для нас в Канаді зокрема. Між іншим сказав, що є багато українських кольоній, віддалених від наших осередків, які були заселені розмірно недавно людьми, що приїхали во Старого Краю, або й такими, що переселилися туди з інших місцевостей Канади. Кольонії ті ще бідні й хоч хотілиб мати духовну обслугу та взагалі провадити церковну роботу, не годні цього робити, бо їх матеріяльний стан на те не позволяє. Знова ж наша Консисторія не годна таким кольоніям дати помочи, приміром післати бодай деколи до них священиків, бо не має фондів. Отже, по думці п. Луцюка, український православний загал в Канаді повинен збудувати місійний фонд, з якого Консисторія моглаб черпати потрібні суми на висилку місіонарів в зубожілі наші кольонії. Свою думку п. Луцюк підтримав ділом і зараз жертвував на ту ціль $5.00. За його приміром пішов п. Є. Сушко з Риверс і жертвував 1 долар. Потім заряджено дрібну збірку, яка винесла $4.30, отже разом зібрано $10.30

Це є добре й похвальне діло й п. Луцюкові, який дав до нього почин, належиться щира подяка й признання Рівнож подяка належиться всім жертводавцям, що відкликнулися на заклик п Луцюка.

Треба сподіватися, що православні українці й по інших громадах підуть за їх приміром.

Брендонець.

МИЛА НЕСПОДІВАНКА.

(Торонто, Онт.)

День 20-го травня ц. р. залишиться в памяті п-тва Николи й Олени Храпко на довший час. Це був 25 літний ювілей їнього подружжа. Гарне число громадянства в місцевої української православної парохії справило панству Храпкам милу несподіванку. Привіти й щирі побажання передавали одні за одними, як входили в хату. Господарям дому зі зворушення не ставало слів вітаючись з усіма, бо й не думали, що ще хтось інший поза їх дім знав про їхне 25 ліття. По святочній короткій церемонії, яку перевів місцевий парох о П. Самець, була гостина, перекуска й весела розмова Промовляли на тему цего родинного свята, голова укр прав. громади п С Олійник, о. парох, пп. Дмитро Гунькевич, церковний тростис, Михайло Білий, заст голови і Михайло Материн, скарбник. Зворушливими словами і повним чуттям дякували гостям шановні ювіляти за несподіванку і за гарний срібний дарунок. При цій нагоді, за дозволом господарів дому, слідуючі зложили скромну жертву, з чого призначено 8 доларів на пресовий фонд нашого церковного органу „Вістника—, а $6.40 на місцеву церкву.

По 5 дол.: Никола і Олена Храпко.

По 1 дол.: Мих. Материн, о. П Самець, Яків Ковальчук і Мих. Білий.

По 50цт.. Олекса Федорів, Дм. Гунькевич, Ст Христинич, Іван Федусь, Ан. Лазарович і Ник. Сакалюк.

По 40цт.: Григ. Красножон.

По 25цт.: Омелян Охітва, Елисавета Охітва, Мих Деренюк, Вас. Юрійчук, Йос Гаврилюк, Нестор Грабовський, Анастасія Чумак і Пелагія Останчук.

о. П. Самець.

ХРЕСТИНИ

(Торонто, Онт.)

На Зелені Свята п-тво Никола і Марія Іванець хрестили свою першу донечку, Ірину Наталію. До свого дому запросили гостей і весело перевели так важне родинне свято. Тайни св. Хрещення довершив місцевий парох, о. П. Самець.

За дозволом молодого батька новохрещеної була переведена збірка на церкву і на пресовий фонд нашого доброго часопису „Вістника".

Слідуючі гості зложили жертву:

По 2 дол.· Н. і Марія Іванець.

По 1 дол.· Б. Паславський.

По 50цт : Ос. Квас, о. П Самець, Петро Іванець, Мих Мельник, пані Броніслава Цибульська, Евст. Фурик, Т. Стебницький і пані Катерина Олійник.

На церкву зложено $2.50.

На „Вістник" $4.50.

о. П. Самець.

НА ПОМІЧ „ВІСТНИКОВИ".

В околиці Вегревіл Алта відбулася несподіванка для п-тва Смуків, котрі думають вибиратися з цеї місцевости Зїхалися члени родини й близші та дальші сусіди. П. Онуфрейчук сказав пару слів, висловлюючи господарям признання за їх гарне християнське життя, та вручив їм дарунок і пожелав їм щастя на новій фармі та многих літ прожити. Потім відспівали „Де згода в родині". П Смук подякував гостям за несподіванку і пожелав всім доброго здоровля і многих літ

Потім п Бартман занявся збіркою на поміч невидимому гостеви, який стоїть на сторожі нашої Укр Греко Православної Церкви Церква — сказав п. Бартман, — це наша Мати, це наш найдорощий скарб, це криниця, з якої бе живодатна вода. Хто дю вод пе — той буде мати життя вічне Збірка принесла $1 75 Жертвували слідуючі·

По 25цт.· В. Гаврилюк.

По 15цт.: І Маковійчук, П Несмійний.

По 10цт С Бартман, В. Смук, І Корній І. Смук, В. Саламандик, А Довгун А Тимчук, І. Онуфрейчук І. Соколовський, П Черніван, В. Яремій, Й Соколовський.

Жертводавцям щира подяка

Гість.

ДОБРЕ ДІЛО.

(Гефорд, Саск.)

В зелену неділю, в день храма української православної громади в Гефорд після святочної відправи в церкві відбулося вінчання п Николи Сулятицького з панною Рузею Мочульського По шлюбі запрошені гості і родина молодят зібралися на весільну забаву в батька молодого, п. Михайла Сулятицького. Підчас тої забави, наш о. парох забрав слово до батьків і молодят, а потім згадав про „У. Г" і „Вістник", та зібрав на їх видавничий фонд дарунок в сумі $10.00

Всі гості дуже раділи, що була дана їм нагода сповнити свій патріотичний обовязок.

Молодий і молода, поза це, що статочні й поважні та релігійні, ще й душею і тілом брали участь в їхній молодечій організації СУМК, а в додатку, пан молодий, поширював ідеї нашого народу і між сусідами англійцями, з якими він широко знайомий.

Батьки молодого, пан Михайло і Варвара Сулятицькі, також одні з вибраних парафіян в громаді і жертвували парафії площу під церкву, а в день Великодня гарну писанку своїй парафії т. е дорогий паук.

Хай Всевишній своєю щедрою рукою дарить всіх щирих жертводавців.

Гість.

ДВА ВІРШІ.

В „Кетолик Реджистер", травня 29, 1941, є два інтересні вірші, яких зміст нижче подаємо по українськи. Вірші можуть бути інтересні в першій мірі греко-католикам українцям, як вірші дуже поважного католицького часопису.

І. ПОЛЬЩА.

Польщо, вірна Польщо, мучена, але ніколи не вбита!

Як твій Господь й Учитель, так ти воскреснеш знов.

Товчена, ділена, мучена, з мертвими похована, —

Але ти лише спиш, доки Господь не скаже свого слова.

Коли розважати твої муки, то відвага майже виливае.

Ніоба (мучениця) між народами, вихователько святая!

Захисте Одної Церкви, оборона Хреста,

Ніколи не була ти збаламучена брехнею, ніколи не принаджувало тебе шумовиння.

Скорше чи пізніше коли Бог захоче, світло наново засіве.

Тоді прийде знов в славі Марія свята Цариця,

Звізда Ранної Вічности, що попереджує Сонце.

І принесе тобі свій Край, корону і пальму гідно заслужену.

М. П.

2. НЕПЕРЕМОЖНА ПОЛЬЩА.

(Полоніа інвікта).

Краю багатий в історію, любителько волі!

В часі лиха і бурі ти високо несла свій смолоскип;

Темна повінь не може загасити твоєї відваги.

Ані чорне насильство не втихомирить твого боевого поклику.

Раз, коли ворог розторощував східну браму,

Ти врятувала цілу Европу від стріли яку він пустив;

А через літа, що переходять понад долею війни,

Твоя музика зворушує серце слухаючого світа

Тепер встає твоє світло, ти є зорею в темряві.

Ти сама одна мала відвагу стати проти чорта і проти безодні.

Ти сама одна боролася; ти сама одна приняла засуд.

Не зважаючи на ціну; щоби лише при життю вдержатися.

Привіт тобі! Переможнице в більше трудній боротьбі,

Ніж перемога горила над чоловіком.

Сестра Маира.

ВЕСНЯНИЙ РАНОК.

Сонце встало і заграло
В росах й водах навкруги,
Все прокинулось, весело —
Поле, лути, береги...

Я йду степом, я йду бором,
Всюди пахощі квіток,
Всюди ллються дивним хором
Співом збурканих пташок.

Пливуть хмари чередою,
В ніжних барвах ліс, поля,
Серце вражене красою
Божий світ благословля.

П. Гай.

НИНІШНА ЗБРОЯ.

Нині кожна сторона має свою тайну зброю, свої тайні способи. І на кожний невідомий другим спосіб противна сторона вишукує для себе способів. От. пр. на німецькі магнетові міни англійці вже мають свої способи.

Нині велике значіння має огниста (запальна) бомба. Їх величина буває від 2 до 100 фунтів, а матеріялом може бути магнезій, терміт, олива, смола, або фосфор.

Найбільше вживають в Европі 2 фунтових запальних бомб Літак може мати їх від 500 до 2.000.

Огонь запальної бомби може доходити до 5,400 степенів горяча Фаренгайта, отже такого, що цегла топиться.

В місті лише пята така бомба може впасти на будинок, та і з тих деякі можна погасити.

Крім магнетичних мін німці вживали якийсь час звукових мін, таких що звук корабельного мотора їх запалював. Та англійці вже знайшли на них спосіб.

З своєї сторони англійці мають свої способи своєю зброєю, що треба довго, нім противник довідається про її тайні способи Нім же довідається то вже інші нові способи появляться.

МОЯ ПИСАНКА.

ЗБІРКА о. Е. С. УЛЯНА.

Керловрі, Ман.

По 1 дол : Василь Пупела.

Арбекка, Ман.

По 25цт М Онисько.

Пембіна, Н. Д.

По 1 дол.: п. Сівак, М. Костюк, С. Коверчук, Й. Сапа, Т. Куропатницький.

По 50цт . В. Іванчук, П. Пастух, І Пастух, І Борденюк, Ілько Андрусик, Явдокія Клим, п-ні Жединська, Василина Борденюк

По 25цт С. Ладан Катерина Ладан, Ю Король, В Величко, Ю Величко, М Леминишин, О Легун, С Петровський, М. Левчук, М. Клим

По 20цт · Гриць Кіндерський.

По 10цт.· Ю. Борденюк.

ЗБІРКА о. П. ЗАПАРИНЮКА.

Ошава, Онт.

По 1 дол : І Тома, Н. Мек.

По 50цт . П. Вівчар,·П. Григорук, І Василик, К. Мельничук, Г. Романчук.

По 30цт Т Павленчук

По 25цт А Немій Т Мельник, Е. Капчинський, пані Е. Капчинська, В Іващук, В. Вараврук, Н. Цибулак.

По 15цт. панна М. Капчинська.

По 10цт.: Борис Капчинський,

ЗБІРКА о. Н. МОРОЗА.
Інсінґер, Саск.

По 1 дол.: Іван Хриптул.
По 30цт.: Т. Костенюк.
По 25цт.: Ґ. Будзінський, П. Кошман, С. Молдован, С. Гуцуляк, Н. Кошман, С. Молдован.
По 10цт.: Т. Українець, М. Іванович, В. Копан, В. Галик, Ф. Гудимка, Марія Кородюк, Ґ. Молдован, Т. Гнатюк, В. Махемюк, Е. Ґревел, М. Українець, А. Молдован, М. Федусяк, Ф. Кошман, Е. Кошман, С. Руснак, Ів. Данилюк, Д. Керелюк, Д. Е. Федорчук, А. Ґревел, пані Думенко.
По 20цт.: Гео. Гнатюк.
По 5цт.: Равлик, В. Воронюк, К. Ґуцуляк, І. М. Половик, М. Кереляюк, Л. Шховний, Н. Копан, Г. Побережник, В. Молдован.

Шіго — коло Пасічників.

По 50цт.: О. Пікуш.
По 25цт.: К. Семенюк, І. Пасічняк, В. Кармазинюк, П. Арабський, О. Сандул, Т. Коропатницький.
По 5цт.: А. Купровський.

Коло Льорн.

По 25цт.: В. Копан.
По 10цт.: О. Репей, Н. Середюк, М. Пентелюк.

Радвило.

По 25цт.: В. Благута, І. Благий, І. Осьмак.

Вест Брук, Саск.

По 25цт.: П. Кваснища, Д. Король, Ґ. Ісар, В. Денисик, Н. Мірка, Н. Нідеш, Ф. Михальчук, М. Кіцул.
По 15цт.: В. Киретюк.
По 10цт.: С. Руснак, С. М. Черепіта, Н. Король, Л. Сайн, Гео. Лисак, В. Черепіта, М. Король, Н. Ісар, Н. Віндзяк.
По 5цт.: В. Маховиди, С. Маховиди, Н. Кошман, В. Ґ. Ісар, І. Маліщук, Н. Павчук, Ґ. Руснак.

Едмор, Саск.

По 50цт.: С. Дубало.
По 30цт.: М. Рогоза.
По 25цт.: Іван Остапович, М. Михайлюк, М. Сливка, Ґ. Остапович, М. Спак, пані Давидюк, Ґ. Головатий, И. Сорохан, І. Єлинюк.
По 10цт.: Н. Фостій, В. Ковальчук, П. Спак.
По 5цт.: п. Стадник, Василина Остапович.

Норітон, Саск.

По 1 дол.: пані Залізна, Л. Смукович, Н. О. Мороз.
По 25цт.: И. Ковбець, Ґ. Владийчук, Ф. Думка, В. С., Гр. Іванюк, Катеринич, А. Матеха, М. Ґулька, П. Ягольніцький, П. Думка.
По 15цт.: Б. Матеха.
По 10цт.: Н. Кдищук.
По 5цт.: В. М. Кузик, І. Біловус.

ЗБІРКА о. І. МАЙБИ.
Ґлеслин, Саск.

По 25цт. Н. Дмитришин, Д. Пизвт, І. Галевич.
По 10цт.: Катерина Пацула, М. Денейко, Н. Корпач, П. Гаврилів, І. Данилів, І. Микитюк, О. Васовіца, І. Козакевич, Руза Павлів, В. Павлишин, І. Павлишин.
По 5цт.: М. Кузів.

ЗБІРКА о. І. КУСОГО.
Ґудів, Саск.

По 1 дол.: Л. Думка, А. Т. Пилипів.
По 50цт.: С. Микитюк, Ю. Павлишин, В. Скоробогач.
По 35цт.: Т. Богай.
По 30цт.: В. Савчин.
По 25цт.: Ю. Гребенюк, І. Кушлай, Ф. Мартинюк, М. Богай, пані О. Павлишин, пані С. Хонько, пані Пав. Міртинюк.

Фенвуд, Саск.

По 1 дол.: С. В. Микитюк.
По 50цт.: А. Пилипів.
По 25цт.: М. Тимків, М. А. Тимків, С. Стодир, Н. Пристай.
По 20цт.: П. Коцюк.
По 10цт.: І. Стельмахович.

Бирмінгем, Саск.

По 1 дол.: Гр. Савчин.
По 50цт.: М. Галик, М. І. Пилипів.

Джесмин, Саск.

По 25цт.: М. Дутчишин.

Ріджвайна, Саск.

По 1 дол.: С. Лисейко, В. У. Юзик, пані Тереса Сотір.
По 50цт.: В. Веселовський, П. Демчук, Н. Бучковський, пані Марія Шепенюк.
По 25цт.: В. Ялоґега, В. Мудрий, Ф. Титенич, М. Ґреґорій, Т. Добровський, А. Смик, П. Патрелюк, Г. Шипиляк, А. Федорчук, пані Анна Кут, пані Е. Козяр, пані Н. Анклевич, пані С. Сенюк, пані О. Масиник, пані Марія Овадюк, панна К. Пукір, панна В. Загарюк, панна Е. Демчук, панна К. Паньків.
По 10цт.: І. Настасюк.

ЗБІРКА МИХ. МАТЕРИНА
Торонто, Онт.

По 1 дол.: Федорів О. Материн М., Королик І., Бундза М. Водяна Анна, Рожак Андрій, Павлюк М. Турецький Павло, Мандзій Ілько, о. П. Самець, Білий Мих., Федусь І., Лах Володимир, Гуменюк Дмитро, Ґуменюк Теодор, Грищина Марта, Ґонда Соф.
По 50цт.: Романів Ядвіґа, Метельський Т., Сікорська Анна, Петришин Н., Федорик Текля, Романко П., Деренюк М., Сапач В., Олійник С., Мишкевич М., Охітва О., Грабовський Н., Крипко Л., Сакалюк Н., Коваліншин П., Коча Е.
По 25цт.: Дякун В., Лутовий О., Пелешок С.

ЗБІРКА о. В. АПОНЮКА.
Сембоpr, Саск.

По 1 дол.: О. Загара, І. Киріцький, В. Коцюба, В. Ґловацький.
По 50цт.: Ґ. Паскарук, І. Лабюк.
По 25цт.: Настя Чубей, Зойка Ґловацька, П. Соколюк, А. Клим, В. Романович, Н. Паскарук, А. Глинка.
По 10цт.: Галя Панчукова, Е. Ладюкова, А. Косован, Ф. Стайко, Н. Клим, М. Бзовий, В. Воронюк, Анна Боячко, М. Пузняк.
По 5цт.: І. Шипіт, Д. Балан, В. Дорош.
Неподаних імен 1.45

Принс Алберт, Саск.

По 1 дол.: С. Рунашицький, Н. Яворський, М. Ф. Савіцький.
По 50цт.: М. А. Зюбрак, С. Лунюк, А. Фучко, М. Лах, А. Погорецький.
По 25цт.: Т. Бабський, Ф. Жукевич, пані Кардаш, К. Сленчук, Т. Ярославський.
Не подали імен .45

Гонімун, Саск.

По 25цт.: С. Карпіш, В. Галик, Г. Крехонець, П. Слобода, О. Григор, І. Рожівський, І. Слобода, М. Горбань, В. Бургурусь, А. Ласкач, Анна Палідвор, Чавнекиба, Н. Скоропець, А. Павлишин, В. Клуб.
По 20цт.: М. Кривяк.
По 15цт.: Настя Кравець.
По 10цт.: Марія Мудра, Е. Мудрий, А. Лаура, Л. Горчун, Марія Сарабін, А. Панас, М. Самика, С. Грочун.
По 5цт.: М. Городецький, Текля Урбан, А. Антонюк.

Брукслі, Саск.

По 1 дол.: Катерина Судак, уч. Климанко, М. Охітва.
По 50цт.: Г. Добровольський, Гр. Яремій.
По 25цт.: І. Панчишин, Я. Яцишин, Н. Лошний, В. Боднарчук, П. Гандзюк, І. Українець, Ю. Українець, П. Боднарчук, Юстина Добровольська, І. Нівранський, М. Клач, В. Панчук, А. Ціпаник, М. Кошиляник, І. Наташак, Д. Кантимір, Я. Бурдейний, С. Вовляк, Д. Нівранський.
По 10цт.: В. Колодницький, Д. Шпивник.

Ґронлід, Саск.

По 1 дол.: Г. Клеменко, І. Панчук.
По 50цт.: Л. Погорецький.
По 25цт.: Г. Вахняк, М. Куріцький, Д. Панчук, П. Бинь, І. Данилюк, І. Іванусь, І. Петрів, С. Щербій, А. Савчук, Л. Копач, О. Данилюк, К. Панчук, К. Наконечний, И. Швець.
По 15цт.: В. Черній, С. В. Панчишин.
По 10цт.: П. Щербій, Т. Ґрипюк, В. Н. Щербій, І. Панчук, Н. Щербій, А. Пшик, М. Дамуник, М. Петрів, Н. Кульчицький, А. Тремба, В. Щербій, І. Письменний.
Нечиткі підписи .40

ЗБІРКА о. Д. КИРСТЮКА.
Венкувер, Б. К.

По 1 дол.: п-тво Гарасимчуки.
По 25цт.: Ґ. Заячук, В. Пелех, Г. Янчук, П. Ковальчук, М. Захарук, М. Терлецький, Д. Купченко, В. Княгиніцький.
По 15цт.: В. Хриптул.
По 10цт.: В. Башук, І. Кусий.
По 5цт.: О. Бойчук.

Вернон, Б. К.

Збірка 1.55

ЗБІРКА о. М. БОДНАРЧУКА.
Норквей (місто)

По 1 дол.: И. Адамс.
По 50цт.: Г. Охітва, С. Юрків, Ф. Калинс.
По 40цт.: А. Гриба.
По 25цт.: Н. Охітва, А. Бортняк, І. Бабюк, П. Охітва, П. Приділка, А. Кеєсчук, Емілія Киба, пані Адамсь, пані Д. Охітва, пані Е. Буртняк, В. Охітва.
По 20цт.: пані С. Юрків.
По 15цт.: М. Охітва, В. Адамс, Н. Гайдамака.
По 10цт.: Василина Ґриба, Ф. Адамс.
Імено невідоме .20

ЗБІРКА о. П. МЕЛЬНИЧУКА.
Едмонтон, Алта.

По 1 дол.: Н. Слюзар, П. Скора, пані М. Лупул, В. Челядин, П. Лубра.

Гефорд, Саск.

Іван Кіндрачук .25

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. С. Симчича.
Липень.

20. Неділя. — Кагвін.
27. Неділя. — Заваде.

Серпень.

3. Неділя. — Славв.

Адреса: Поч. скр. 81, Ендрю, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Є. Грицини.
Липень.

20. Неділя. — Ст. Джулієн.
27. Неділя. — Мічем.
28. Понеділок. Вівноап. св. Володимира. — Кадворт. Храм.

Серпень.

2. Субота. Пр. Ілі. — Вакав.
3. Неділя. — Вакав.
10. Неділя. — Єлов Крік.
17. Неділя. — Сматс.

Адреса: Вакав, Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Ґлицького
Липень.

20. Неділя. — Селтон.
27. Неділя. — Іст Селкірк.

В місцевостях, де оголошені храми, поблизьких українців проситься прибути і звеличати свята своєю присутністю.
Адреса: 792 Логан Аве., Віннипеґ.

Календар Українських Свят

ЛИПЕНЬ.

16 С. Анатолія і Мокія
17 Ч. Андрея крит.
18 П. Сергія Радон., Атанасія аф.
19 С. Уляни діви

20 Н. 6 по З. св. Духа. Пр. Хоми
21 П. Св. Феодосії, Вм. Покопа
22 В. Смч. Панкратія
23 С. † Антонія печерського
24 Ч. Ольги княгині України
25 П. Мч. Прокла й Іларія
26 С. Арх. Гавриїла

27 Н. 7 по З. св. Духа. Ап. Акіли
28 П. Св. Рівноапост. кн. Волод.
29 В. Смч. Атиногена
30 С. Манни мч., Леоніда
31 Ч. Якинта, Емілівна

СЕРПЕНЬ.

1 П. Пр. Макрини
2 С. † Пр. Ілі

3 Н. 8 по З. св. Духа. Симона Юр.
4 П. Марії Магдалини
5 В. Мч. Трофима
6 С. † Бориса і Гліба
7 Ч. † Усп. св. Анни
8 П. Смч. Єрмола, Єрмипа
9 С. Пантелеймона

10 Н. 9 по З. св. Духа. Прохора
11 П. Мч. Калиніка Килік.
12 В. Ап. Сили, Сильвана
13 С. Євдокії прав., Евдокима
14 Ч. Братія Макавеїв
15 П. Архид. Стефана, Нікодима

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василіва
Липень.

20. Неділя. — Грац.
27. Неділя. — Смокі Лейк.

Серпень.

2. Св. Ілі. — Довнінг. (храм).
3. Неділя. — Гемлин.

Адреса. Смокі Лейк, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. Ковалишина.
Липень.

20. Неділя. — Сенді Лейк.

Адреса: — Сенді Лейк.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Д. Ф. Стоетійчука.
Липень.

13. Нед. — Косів (храм)
20. Нед. — Давфин.
27. Нед. — Пайн Ривер.

Адреса: Давфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. А. Горбая
Липень.

13. Неділя. — Ґрендвю (храм).
20. Неділя. — Шелвелей
27. Неділя. — Ґілберт Плейс (хр.)

Адреса — Роблін Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. М. Боднарчука.

20. Неділя. — Сопоф.
27. Неділя. — Ґлен Елдер, храм.
28. Понеділок. Св. Вол. Великого Мейбридж.

Адреса:
Скринка 65. Арран, Саск.

Устав Церковний.

Липень.

20. Нед. 6. по Зісл. св. Духа: Голос 5. Утр. Еван. Лук. XXIV: 36—53; Лт. Ап. Рим. XII: 6—14; Еван. Мат. IX: 1—8.

27. Нед. 7 по З. св. Духа: Гол. 6. Утр. Єван. Ів. XX: 1—10. Літ. Ап. Рим. XV. 1—7. Єван. Мат. IX: 27—35.

28. Понед. Св. Володимира Вел. Утр. Еван. Івана X: 9—16. Літ. Ап. Галат. I: 11—19. Єв. Івана X: 1—9.

Серпень.

2. Субота. Пророка Ілі. Утр. Єв. Лука 4: 23—30; Літ. Ап. Якова V. 10—20, Єв. Луки IV: 22—30.

3. Нед. 8. по З. св. духа. Гол. 7. Утр. Єв. Івана XX: 11—18; Літ. Ап. І Кор. І 10—18, Єв. Мат. XIV 14—22.

10. Нед. 9. по З. св. Духа. Гол. 8. Утр. Єв. Івана XX: 19—31; Літ. Ап. І Кор. III: 9—17; Єв. Мат. XIV: 22—34.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3636 WINNIPEG, MAN.

РІК XVIII WINNIPEG, MAN., AUG., 1st, 1941 ВИННІПЕҐ, МАН., 1-го СЕРПНЯ, 1941. ЧИСЛО (371) 15

НА СХІДНІМ ФРОНТІ.

На Сході Европи провадиться нині може найбільша війна, яку світ коли бачив. Були вісти, що там на німецькій і большевицькій стороні є разом занятих 9,000,000 вояків. В усякім разі є їх там мільйони.

Німеччина почала війну з большевиками 22-го червня, в неділю, отже до 22-го липня було місяць війни.

За весь той час подрібних вістей про війну між німцями і большевиками було дуже мало. І мабуть не було ще війни, про яку в так довгім протязі часу було так мало подрібних вістей. Видно, що жадна сторона не хоче мати на своїм боці чужих кореспондентів, тай справи обох сторін вимагають мовчанки. Німці навіть оголошували, що подрібних вістей не будуть давати.

Те, що одна і друга сторона давала світови, було загальною балачкою. Було таке: В напрямі Смоленська, в напрямі Києва великі битви. Але як далеко від Києва, чи Москви ті битви, про те не багато говорилося.

Коли війна почалася 22 червня, то аж по трох днях битви німецька команда заговорила. Але вістей не дала, лише сказала: „Сподіємося великих успіхів". Це не були вісти. На 27-го червня з німецького боку лише оголошено: „Перші пять днів показали, що совітські армії були готові до нападу на Европу". І це ще не були вісти.

Аж пізнійше були короткі донесення, що тільки пропало війська але і це був ріл балачки, а не стислі та певні вісти. Багато було такого, що виглядало дуже неясним, або цілком неможливим.

Положення на Сході Европи відоме лише вчасти і загально. Відомо прим., що німці заняли Смоленськ і посунулися в напрямі Москви. Про Київ були ріжні донесення — то Київ упаде в кількох годинах, то Київ занятий, то на вулицях Києва завзяті бої, а вкінци, що битви відбуваються в околицях Києва. Та в чиїх руках Київ і в яких околицях коло Києва битви годі знати. Неясні і суперечні вісти були про Петербург, про Бесарабію. Одно хіба відоме світови, що німці зайшли далеко в большевицьку територію, в деяких напрямах 300 до 400 миль.

Нема подрібних вістей, ані про величину армії німецької ані большевицької. Можемо лише додумуватись, що по обох сторонах людська сила велика, а зі сторони большевицької численна сила в людях може бути навіть величезна. Адже большевики мають коло 180 мільйонів населення. Большевицька Росія обнимає шесту часть світа.

Цілком природне, що українців особливо інтересує війна на українських землях і radi б вони подрібно знати, що там діється. Не подробиці великих воєнних операцій ні! — але кожний рад би знати про своє село, чи місто, про рідню (нераз ще рідних батька-матір, рідних братів-сестер) і про те, що там чувати, що переживає український нарід. Як там налагоджуєсь церковна справа, як загально громадське і культурне життя.

Такі нині в людей бажання, такі думки. Однакож коли нагадати, що це час війни, то певно, що і там на місци [illegible] було би стан українського життя означити. Кождий же там вижидаючи, що буде завтра, що принесе завтрішний день. Бо як довго триває війна, так довго життя мусить бути в стані вижидання і непевности.

Це треба нам памятати. Сама цікавість на подробиці не є ще справою [illegible]ликого значіння — вона тепер не має ніякої практичної основи.

Нам досить памятати, що ціла війна на Сході, це війна великого значіння не то для нас, але для цілої Европи, для цілого світа. Цілий світ приглядаєсь їй з неменшим, а то може більшим заінтересованням, ніж ми. І з гурта тих, що приглядаються чули ми вже вислів, що: в чиїх руках Росія, в тих руках Европа.

Чергові подробиці кождого дня, це менше важні справи. І навіть буде дуже розумним брати кожду вістку лише як вістку, якої правдивість, чи неправдивість аж за тиждень, чи два, чи три виясниться.

Хто так буде до того, що приносять вісти, ставитися, той не буде передчасно ані радіти, ані сумувати. Він задержить спокій і рівновагу, а тимсамим він до всего, що принесе будучність, буде більше приготований.

ПРИВАТНА БІБЛІОТЕКА—ПУБЛИЧНА.

Недавно в Ню Йорку була перед судом справа податку за будинок Морґана, де міститься велика бібліотека. Заряд міста домагався податку, як від всіх будинків в місті, а судця МекЛефлин рішив, що бібліотека є публичною інституцією, а такі інституції податку не платять. На закид, що в бібліотеці є правила й обмеження, суддя сказав:

— Правила є на те, щоби книжки чи інші цінні документи не попались в руки людий, які не знають їм ціни, отже можуть їх знищити, але для тих, що на цінних річах розуміються, отже будуть їх зберігати, доступ в бібліотеці вільний.

Отже так приватна бібліотека є публичним, громадським добром, коли свідома часть загалу може з неї без перешкод користати.

ЩО В ЮГОСЛАВІЇ.

Польське міністерство інформацій, яке є в Англії, подає вісти, що в Югославії католицьке богослуження майже припинилося. (Це відноситься мабуть до Хорватії, що є римо-католицькою). Поарештовано багато католицьких священиків, навіть професорів теольоґії і всіх звязаних тіснійше з католицькою роботою. Замкнено також багато монастирів — в таких місцях, як Марибор, Целе, Скопія, Назаря, Троїца, Горици, Брезіци, Камнік, Бреде і Льокі.

В КИЄВІ ПОЛЬСЬКИЙ ПРАПОР.

Як додаток до польсько-большевицького порозуміння польська радіова станція оголошувала, що на університеті св. Володимира в Києві висить польський прапор поруч большевицького. Також польський прапор є на „Золотих Воротах".

АРХИЄРЕЙСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ

Високопреосвящений Архиепископ о. Іоанн Теодорович відвідає такі громади:

3 серпня, неділя—Сеньків, Ман. (рано).
3 серпня, неділя—Роза, Ман. (вечер.)
10 серпня, неділя — Венлав, Ман.
17 серпня, неділя — Косів, Ман.

Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

ЗА ПРОТИДЕРЖАВНУ РОБОТУ.

В Стейтах повишукували німецьких шпіонів і призначено на великий суд 33 особі. Це або німецькі піддані, або стейтські німці. 4

Другий суд має бути над 29 членами Соціялістичної Робітничої Партії, та відломку троцкістів. Закид проти них є, що вони плянували в Стейтах революцію на взір російської в 1917 р. Вони мали звязки з Троцьким, що жив в Мексико і діставали від нього пляни, як зробити революцію і захопити уряд в руки. Вони старалися здеморалізувати американське військо при помочи агітаційної літератури.

МІСІЇ!! — МІСІЇ!!

Приходіть громадно на МІСІЇ, які відбудуться в Принс Алберт, Саск. і в Сембоpr, Саск., як слідує:

ПРИНС АЛБЕРТ, САСК.

2 серпня, 1941, субота (св. Прор. Ілі):
9.00 год. рано — Утреня. (Сповідь)
10.00 год. рано — Служба Божа й місійна проповідь
2.30 год. пополудні — промови на відповідні теми.
4.30 год. пополудні — Вечірня й катехизація для дітей і молоді. (Сповідь)
8.00 год. вечера — програма буде проголошена на місці.

3 серпня, 1941, неділя:
9.00 год. рано — Утреня. (Сповідь)
10.00 год. рано — Служба Божа й місійна проповідь.
12.00 год дня — Молебен і мале освячення води.
3.00 год. пополудни — Катехизація для дітей і молоді.
4.00 год. пополудни — Вечірня й місійна проповідь.
8.00 год. вечера — програма буде проголошена на місці.

СЕМБОРҐ, САСК.

9 серпня, субота: Програма така, як першого дня в Принс Алберт. Промови в місцевім Народнім Домі.
10 серпня, неділя: Програма така, як другого дня в Принс Алберт.

В переведенню місії візьмуть участь: **Прот. С. В. Савчук**, Адміністратор Української Греко-Православної Церкви в Канаді; **Прот. В. Кудрик і о. В. Апонюк**, парох.

На Місії запрошується всіх доокаличних українців.

Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

ЯК НИНІ З КАЛЕНДАРЕМ В БРАЗИЛІЇ.

(Докінчення).

Каже „Світло": „Це не подобається гурткови православних"... А воно не так! Зміна календаря не подобається всему українському народу, де б він не був, навіть самим греко-католикам. Чи самі греко-католики сподобали собі, коли Хомишин заводив зміну календаря? А ми „гурток православних" солідаризуємося з уоім нашим народом у всіх справах його життя. Не так як „Світло" і Василіяне. Тай православні у Бразилії — це не малий гурток вже. Їх всіх буде десь 40—50 тисяч! Чи „Світло" знає це?

Ще плете „Світло", що „виписують небилиці на бразилійських Василіян..." Це неправда! Констатуємо факт такий, який він є і більше нiщо! Перечитайте книжку Карманського „Чому", що він її писав на підставі оповідань нашого народу у Бразилії. А оповідали йому (Карманському) не „гурток православних", яких тоді ще у Бразилії не було, а самі греко-католики, з яких багато ще нині жиє.

Дальше: **„Православні горлають про роздори..."** Ми горлаємо? А де ж це правда? Наше ремесло, то леміш і чересло! Ми і не вчилися штуки „горлати" і не вміємо її. Василіяне училися, і в тім вправляються до нині. Ще й вилазять високо, щоб ліпше було чути, і „горлають". Що вони „нагорлалися" за зміною календаря в Бразилії — „горлали" і горлали, а ми тільки слухали. Тай Василіяне мондерські теж не від того, щоб не „горлати".

З висше написаного бачимо, що коли йде бесіда про календар, то там де ніч — Василіяне кажуть, що то день, де знову день — вони кажуть, що ніч. Криве називають простим, а що просте, то в них криве.

В ложнім світлі представляють українцям свій календар, обіцюючи їм з його прийняття великі користи, велике добре і велике щастя, коли тимчасом календарна зміна приносить нам тільки самі шкоди, а добра ніякого, бо викликує в народі замішання, заколот, неспокій, роздори, ворожнечу, ненависть і образу Божу.

Каже св. Павло: „А хто вами колотить, понесе свій осуд (отримає свою кару, осудження), хто б він не був". — „О, коли б відсічено тих, що колотять вами!" (Галат: V: 10 і 12). „З тих слів бачимо, що якраз наші Василіяне роблять таку роботу, яку осуджує небо, бо „колотять" народом. Про таких, що колотять, сказано, що їм належиться, щоби їх відсічи, відтяти. То повинні зробити греко-католики, щоби „відсічи" від себе Василіян, які ними колотять. Таке завдання кладе на них сам Господь.

Перечитаймо ще дещо з псальма 101 (перевід український) і то, що там кажеться, прирівнаймо до календарної роботи Василіян, а тоді побачимо, що варта їхня робота в Божих очах. І так стих 2-ий каже нам: „Буду розумно ходити правою дорогою". Тут станьмо і спитаймо: Чи „правою дорогою" йдуть Василіяне і всі ті, що захвалюють календар, який нам наносить „біль серця", „плач", „крик", заколот...? Чи хвалити гірке і казати що то солодке, є „права дорога"? Читаймо далі: „Не поставлю перед очі мої нічого нечестивого" (стих 3). А це ж „честиве діло" казати на полин, що то цукор? Ні, то „діло нечестиве", що Василіяне собі його „перед очі поставили" Дальше: „Діла проступків ненавиджу, (оно) не приліпиться до мене" (стих 3). Та най би вони собі „приліплювали", що хотіли, жоби лише не ліпили цего діла нечестивого нашим братам!

Читаймо ще: **„Хто брехню говорить, не сміє стояти перед очима Моїми"** (ст. 7). Що Василіяне не говорять правди „приліплюючи" нашим людям новий календар, це річ зовсім знана, однакож вони, що дня, стаючи перед Божим престолом, зухвало являються перед Божі Очі — а вийшовши думають далі, якби то заманювати, крутити, вертіти, „ловити", а з Божої грозьби нічого собі не роблять. Але послухаймо, що каже наступний стих 8-ий: „Кожного ранку нищити му всіх беззаконних землі, щоб вигубити з города Господнього всіх, що ділають беззаконня" („Город Господень"—це Божа Церква, збір християн).

Ось над тим стихом добре було б спинитись Василіянам враз з їхньою календарною роботою і спитатись: Чи ця робота поставить нас в ряди Божих праведників? Бо в противному разі можемо котрогось ранку знайтись викресленими, „вигубленими з города Господнього". Та ми вже знаємо з повисшого письма, що св. Апостол Павло не хвалить тих, що людьми „колотять". А Василіяне таке роблять! Він ще й радить „відсічи тих, що колотять". А його рада для нас є приказом, бо його слова — слова Закону Господнього. І це треба б знати самим греко-католикам. А щоб вони знали, треба нам то їм сказати.

Тут ми закінчили би, але довідуємось (коли пишемо ті останні слова), що самі Василіяне кажуть в своїм „Світлі", що вже так народом „поколотили", що „свідоміші" тримаються „чужого календаря, а „менше свідомі" по старому тримаються таки „руского". Отже це знов, що між самими греко-католиками завели роздор, роскол, „схизму" в Канаді, так, як це зробили Василіяне в Бразилії. Отже ж само „Світло" потвердило, що ми давніше правду писали, що Василіяне зробили роздор. А що „Світло" писало: „Ні, нема роздорів", то тепер саме вже сказало, що це неправда.

Вискази зі Святого Письма ми тут навели тому, бо Василіяне є якимсь „велебним" духовним проводом між народом і їм треба б знати, що їхня календарна робота ніяк не годиться з духом і наукою Божих Писань, що для нас є святою наукою.

„Гурток православних" в Бразилії.

БОГ НЕ СЛУХАЄ МОЛИТВИ.

З початком липня було в папи на авдієнції (на послуханню) коло 350 осіб. Папа звертався до всіх, щоби молилися, щоби Бог дав мир світови. Він сказав, що хоч доси багатьох молилося, але, як видно, Бог молитов ще не вислухав.

Та одно розумне папа пригадав, а то слова Томи з Аквіну, що: „Бог скоро вислухує молитви, коли хтось просить в Бога того, що добре. Та буває, що люди просять такого, яке не тілько не є на добро, але є на зло — такого Бог не вислухає".

А від себе папа додав:

— Хоч ми просимо мира і справедливости, однакож Бог нас ще не вислухав. Але не зневірюймось. Коли Бог нас не слухає, то може ми не добре Його просимо.

ПРОТИ КАТОЛИЦЬКИХ ШКІЛ.

Католицька газета з Торонто „Кетолик Реджистер", подає багато вістей про те, як Німеччина обкроює права і роботу католицької Церкви. Таке діється не тільки у властивій Німеччині, але і в Моравії і Чехії, в бувшій Австрії та Судетах.

Де були державні католицькі школи, там їх замінено на звичайні, а приватних католицьких шкіл майже не стало. В початкових школах науку католицької релігії дуже обмежено.

Толкуючи, що це воєнні часи, німці позачиняли багато католицьких семинарів, а вчасти і католицькі колегії й академії.

Дальше багато католицьких монастирів поконфіскувано, позачинювано, монахи і монахині розійшлися.

В Баварії й Австрії перестали давати державну поміч католицькій Церкві і її роботі. Уряд забрав католицькі релігійні фонди, землі і будинки.

Німецька преса пише дуже багато проти папи, проти католицького духовенства, проти Католицької Церкви.

Таксамо заборонено передавати католицьким вірним пастирські листи католицьких епископів, заборонено навіть передавати папські письма, чи документи.

Таке подає „Кетолик Реджистер".

Коли подані вісти правдиві, тоді таке відношення німецького уряду до католиків мало би більше, ніж вузке внутрішно німецьке значіння. З поданого виходило би, що німецький уряд має на увазі Католицьку Церкву в дуже широкому розмірі — не тілько в Німеччині, але і поза Німеччиною. Так, що відношення Німеччини до Католицької Церкви мусіло би болючо зачепити й осередок католицизму — Рим і папу.

В бувшій давнішій Німеччині було дві третих протестантів, а одна трета католиків (протестантів 40, а католиків 20 мільйонів). Опісля це відношення трохи змінилося. Прилучена Австрія була в більшости католицькою. Судети мабуть протестантські. Та нині диктує не сяке, чи таке число одних, чи других, але політика правлячого уряду. Дотого ж воєнний час має свою окрему диктуючу силу.

Бути може, що таке відношення німецького уряду до католиків тимчасове, а можливо, що правлячі німці стали на тому, що Католицьку Церкву треба завсігди поборювати.

Та час покаже, як воно буде.

РУЇНИ У ЛЬВОВІ.

З Швайцарії доносять, що німецькі бомби знищили у Львові ринок з ратушем, багато старинних будинків, а між ними дім Корнякта, давного міщанина, що побудував вежу Волоської церкви. З вірменської катедри зостались руїни; костел Домініканів ушкоджений, костел Бернардинів знищений, а також каплиця Боїмів.

ЗА ПЕРЕМОГУ РОСІЇ.

Американські часописи доносять, що митрополит московської Православної Церкви в Америці, Теофіль, звернувся пастирським листом до всіх московських православних церков в Стейтах і Канаді, щоби відслужили Молебні за перемогу Росії над Німеччиною.

ХОВАЮТЬСЯ ЗА ПЛІТ, [redacted] БІБЛІЙНИКИ.

Дбалість чужих про греко-католиків визначаєсь окреми[redacted] способами, а з тих оден, щоби **відгороджувати греко-католиків від їхніх православних братів.** А відгороджувати на те, щоби не вийшла між ними і православними одна думка, оден розум й одна спільна праця. Відгороджувати, щоби так тримати відгороджених в несвідомости. Коли ж хтось буде несвідомий, то можна легко робити з ним, що хочеться і вести, куди забагнеться.

На програмі чужої руки стоїть нині справа зміни церковного календаря в греко-католиків, отже спосіб, яким вона до справи підходить, звертає на себе окрему увагу.

Коли давнійше висунено календарну справу до обговорення в „Українськім Голосі", то поставлено її перед цілий загал до обміркования. Про справу висловлювались ріжні люди, за чи проти, підходили до справи з ріжних сторін, важили її на вазі історичної минувшини та сучасности. А що важне — **хто про справу писав, той обовязково підписував своє імя!** Це тому, що велика справа того вимагає. Хто говорить — нехай покаже своє лице!

І вислід був такий, що на Православнім Соборі [redacted] року всі присутні заявились проти зміни церковного календаря. Це остільки, що нині між православними українцями питання про календарну справу не існує.

Певна річ, що те, яке писалося в „Українськім Голосі" про календар, рішило календарну справу і для багатьох греко-католиків, які „Український Голос" читають. Однакож хто „Українського Голосу" не читає, для того календарна справа неясна. А як не ясна то потребує вияснення.

Як же її вияснюють і хто виснює? Про те якраз треба поговорити.

Греко-католицькі верхи кажуть, що зміна Церковного Календаря, це майже найважнійша справа в найважнійших. Такої зміни — кажуть вони — домагається 20-ий вік, домагається народна честь, домагається астрономія (релігійна?), домагається релігійне життя, домагається добробут народу.

Та коли приняти всі ті причини за правдиві, то виходило би, що з такою важною справою треба виходити на ширший світ, на ясне сонце, і там цілу справу розбирати, доказувати та показувати конечности календарної зміни. Треба би дати місце в католицьких часописах, щоби люди свобідно висловлювали тут свої думки за і проти, щоби розбирали і розглядали, чи справді воно так, як говориться: Словом — вивести календарну справу на широке громадське поле, на чисту воду.

Але так не роблять! Замісць обговорювати таку важну справу явно і публично, **чужа рука агітує за зміною календаря по закутках, на подібний лад, як ведуть свою пропаганду руселісти, свідки Єгови, чи біблійники.** Замісць вийти зі справою там, де можуть знайтися люди, які на ній трохи більше розуміються, агітатори ховаються від таких й агітують лише між такими, які на справі цілком не розуміються.

Писалося вже в „Вістнику" про агітаційний листок за календарем в Торонті. Пише в листку хтось своє; а там і на „Український Голос" помимкується — **однакож своїм іменем листка не підписали ті, що його видали.** .....

Кождий думаючий чоловік мусить тут сказати:

— Як це так, що справа така важна, така конечна, така ясна і така корисна, а ті, що до неї других накликають, бояться своє імя людям виявити. Чому ж бояться? Та коли так, то видно, що з тою календарною справою щось не тее — мабуть не така та зміна церковного календаря користна, як голосять ті, що за пліт ховаються. Бо не дармо ж ховаються.

Дістали ми з Дауфіну, Ман. також міміографічну відбитку з „Світла" з окреминим додатком — І знов нема сказано, **хто це якраз видав.** Говориться там в додатку, що „ми", „нам" — але хто ті „ми", не вгадаєте, **бо ніякого свого людського імени ті „ми" не поставили!**

Відбитка з додатком обнимає 4 півкартки листового паперу. І як нам доносять, то її роздавали по греко-католицьких хатах при минувшій коляді.

Нині ограничимося лише до занотовання цеї відбитки, а над змістом її спинимося пізнійше. Хіба наведемо одно місце, де говориться про православних так:

> **„Під впливом кількох, а властиво одного загорільця що маючи легкість у писанні й пишучи милеві статі повні злоби, крутійства, перекручень, а навіть неправди, православний загал притих зі своїми бажаннями зміни, а навіть поставився до неї ворожо."**

Загалом відбитка варта того, щоби її подрібно розглянути і при нагоді ми це зробимо. А нині нехай лишається на питанню.

Чому такі матеріали розкидають поміж людьми на подібний лад, як біблійники, і чому під тими матеріалами не підписуються ті, що їх друкують і передають до роздачі?

ФОТОГРАФУЮТЬ ЦІННІ КНИЖКИ.

Коли на Лондон падають бомби, то нищаться не тільки будинки і людське життя, але нищаться такі культурні цінности, що повинні лишитися всім будучим поколінням. А такі цінности збиралися століттями і великим коштом праці і грошей.

В Лондоні є найбільший збір таких цінностей в Британськім Музею. Є там найдавнійші рукописи — на цеглах, на каменях, на папірусі, на пергамині. Є там найстарші книжки в ріжних мовах, ріжних народів. Є там твори людських рук і розуму — мапи, образи, всякі виробн, знахідки, — найдавніші гроші і др. Самих книжок є там понад пять мільйонів томів.

Коли війна прийшла, а з нею небезпека, то тоді було все те культурне добро в безпечне місце заховати. Заховали лише, що було можна; а решта лишилося на давнім місци.

Однакож і те „ратують". Всі рукописи і книжки, що були друковані перед 1550-им роком, фотографують картку за карткою — дуже маленьким фотографічним апаратом, щоби не забирало багато місця. Опісля можна все те побільшувати до первісної, або якої будь величини. І все те перевозять до Стейтів.

Подібно фотографують цінні річи і в великих бібліотеках інших міст Англії. Так приміром багато таких фотографій зроблено і вивезено з бібліотеки Гилдгам, поки бомби її знищили.

Все те складають в Стейтах в цегляній будинку коло університету в Ен Арбор, в Мішіґан.

БЕЗ БОГА ЖИТТЯ НЕ ПОВНЕ.

Нині жие багато людий, які не вірять в Бога. Кажуть вони, що їм і без Бога живеться не зле. А як жили би по закону Божому, то не могли би уживати світа, значить: не користали би з життя. Жиючи так вони викидають Бога з Його власного світа. Так як колись не було місця для Христа в Вифлиємі, але аж за Вифлеємом в стайні, так і сьогодня є доми, є родини, а то і цілі народи, де нема місця для Сотворителя неба і землі, та Його сина Ісуса Христа.

Все що на світі бачимо, має ціль свого існування. Має таку ціль, таке своє призначення і чоловік. Тому і чоловік повинен знати ціль свого життя, та до неї прямувати.

Життя без Бога, на перший погляд, виглядає лекше від життя в Богом. Лекше є лежати в ліжку в неділю, тоді, коли голос дзвона кличе вірних до церкви. Лекше йти до ліжка без молитви, ніж молитися, особливо тоді, коли чуємося змученими. Лекше читати хочби непотрібну брошуру, ніж поважну книжку.

Є люди, що знаходять приємність в тім, як в неділю їдуть автомобілем, та „приглядають[redacted] „природі", і думають, що ця „природа" заступить їм Бога.

Та знаємо з життевого досвіду, що сама природа не заступить Бога. Возьмім на примір море... Коли воно спокійне, то на його поверхні відбивається ясне сонце та синє небо. А зівється буря, тоді те саме море розбиває сильні кораблі та топить тих, що ними подорожують.

В багатьох місцях на землі, де природа найкрасша, там нераз життя людське може бути дуже нерозумне, дике, та злочинне. Кажуть, що полудневі острови мають бути дуже гарні. Але на тих самих островах жиють і людоїди. З того бачимо, що природа не заступить Бога.

Природа, це лише Божий твір, а нам треба знати найперше Творця. А природа може нам лише допомагати в пізнанню Творця, коли в нас буде віра в Нього. І тому природа не може заступити її Творця. Мале не може заступити великого.

Хто так міняв би, той робив би гріх вказаний Божою Заповідею — шукав би іншого Бога.

Без Бога чоловік не може жити повним життям. Божий твір не може дати чоловікови того, що дає Бог, що дає віра в Бога.

Особливо в нинішних часах, коли релігійний занепад більший, ніж давніше, ми повинні про те подумати.

Нема такої сторони в життю чоловіка, де Божа Поміч була би непотрібна. І потребують її всі без вийнятку. Старі і молоді, вчені і невчені. Ремісники та урядники. Потребують її і ті, що стоять в проводі. А вже окремо потребують такої помочі родичі, які мають вести дім, та виховувати діти.

Родичі, що мають самі віру в Бога, краще виховують своїх дітей. І коли прийде час, вони з легким серцем можуть вислати їх в світ, бо знають, що їх також стереже і провадить всевидюче око Бога.

Де віра в Бога, там добро, там правдиве та повне життя. Без віри нема щастя, нема повного та правдивого життя.

Д.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ „[redacted]"?

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 75 [redacted]

Consistory of Ukrainian Greek Orthodox Church,

7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., W'nnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ХРИСТІЯНСТВО НА УКРАЇНІ, А РИМ.

В понеділок, 28-го липня припадає свято Володимира Великого, що перед 952 роками перетворив поганську Україну на християнську. Тай не тільки те: християнством він підніс цілий український нарід з кождої сторони — злучив порозбивані племена; дав їм всім оден релігійний світогляд, одні Божі правди; дав початок писменству, школам, книжкам; з християнством почалася писати Історія Українського Народу.

Отже справи найбільшої ваги! Християнство перетворило український матеріял на Нарід. Воно дало українцям те цінне, що вони доси мають; те, що вороги в усіх часах старалися їм з рук вирвати.

І Православна Церква зачислила Володимира до святих і дала йому імя „Рівноапостольного". Бо його робота була апостольська — він ширив християнство, він привернув до християнства цілий нарід. І його робота була загально українською і з культурної і політичної сторони.

Але не всмак було римо-католицькому світови, що Володимир не пішов за його проводом. І тому римо-католики зачали відразу до Володимира по ворожому ставитися.

Син Володимира, Святополк, оженився з дочкою польського короля Болеслава. З тою дочкою приїхав до Київа латинський епископ Райнберн. І зараз почали намовляти Святополка до повстання проти Володимира. Тоді Володимир арештує сина, і невістку, і Райнберна. Так при першім знакомстві з Римом Володимир міг переконатися, який смак має рипська церковна політика.

Коли ж не вдалося Римови перетягнути Володимира до себе за його життя; ані не вдалося викликати повстання і Володимира силою позбутися, то бодай по Володимировій смерти рад Рим Володимира до себе привязати. Пощо ж? А на те, щоби сказати Українському Народови: „Коли Володимир римський, то і ви римська власність".

Тому нині представники Риму вговорюють в греко-католиків, що **Володимир приняв католицьку віру, що він признавав папу головою своєї Церкви, отже що Українська Церква від самого початку була звязана з Римом.** А вслід за тим додають:

— Але ви з православними не сходіться, з ними не заходіть в бесіду, не читайте їх книжок, ні газет. Зате кричіть: Проч з Православієм! Проч з Автокефалією!

Отта заборона сходитися повинна би отворити очи і викликати в греко-католиків таке питання:

— Чому ж не сходитися? Чому не говорити? Чому не читати того, що православні пишуть? Аджеж коли це правда, що Володимир признавав папу, то про те мусить говорити Історія. **Отже давайте нам в руки Історію і посилайте нас з нею до православних! Ми їм її покажемо і нехай вони заперечують те, що Історія каже! А не зможуть, то ми їх переконаємо. Хто ж не дасть себе переконати, то буде від нас тікати...**

Так! Історія є тим авторітетом, який в розумних людей рішає і про Володимира, і про Рим, і про православіє, і про те, що нині пишуть і католики і православні.

Історія каже, що Рим в 10-ім століттю був такий безбожний, що навіть красші римо-католики не хотіли його слухати. Католицький історик, кардинал Бароній, пише про Римську Церкву в 10-ім століттю, що: „**Виглядає, що Христос був тоді в глибокім сні, коли човен заливали филі, а гірше те, що всі ученики спали, і не було Його кому збудити**".

Тойже кардинал Бароній пише під 827-им роком.

— Через 150 літ разом папи були скорше відступниками (від віри), ніж наслідниками Апостолів; вони засідали на папськім престолі при помочи розпустниць...

Під 912 роком Бароній пише:

— Яким було тоді лице Римської Церкви? Найбільше огидне! Коли всесильні і найбрудніїші проститутки правили в Римі... А страшне, що вони своїх любимців напихали на папський престіл.

Про папу Івана II, що був незаконним сином папи Сергія, каже Бароній:

— І Римська Церква дозволяла, щоби її так нахабно гнобив оцей звір!

І багато подібного кардинал Бароній про папів і Рим пише. Та скаже хто:

— Звідки ж Бароній про все те довідався?

Бароній довідався з Історії. Він був бібліотекарем папської бібліотеки і під його рукою були ріжні історичні матеріяли — записки, книжки, старинні рукописи. І послугуючись ними він зложив свою Історію. А що любив правду, то і по правді написав все, що передавала йому давна Історія.

Рік 912, це вже 10-те століття, отже те, в якім українці приняли християнство, Бо Володимир охрестив Україну 988 р.

Але готов знов хтось сказати:

— Може з початком 10-го століття Римська Церква разом з папами була дуже безбожна, але як виглядала вона, коли Володимир жив?

Історія оповідає, що ціле 10-те століття не було красше. Погано було ще і в 11-ім століттю. Ось факт, про який говорить Історія:

991 року (отже 3 роки по охрещеню України) відбувся римо-католицький собор (синод Ґалліканський) і на нім говорив римо-католицький епископ Арнулф між іншим таке:

— Коли глянути на дійсний стан папства, то що побачимо? Іван (12-ий, папа), що валяєсь в бруднім барлозі пристрастей; Лев (8-ий) був звірюкою, що поповнив чимало убійств і сам згинув з руки убійника; Боніфатій, дійсна потвора гріхів, на престолі Петра...

Тойсам Арнулф говорив дальше, що **папи цілком не мають тої власти, яку собі приписують** і радить до папів цілком не вдаватися. Він каже:

— Скорше вдаваймося з нашими труднощами до наших братів в Белгії і Німеччині, ніж до того міста (Риму), де всі справи продажні, де суд і справедливість міняються за гроші...

Коли ми тут наведене поставимо собі розумно перед очи, то вийде питання:

— Чи міг Володимир признавати над собою власть тих папів, яких самі близькі папам римо-католики звали безбожниками, звірюками, злодіями, убійниками?

— Чи міг Володимир думати, що без таких папів не буде спасення? Аджеж вони самі в спасення не вірили!

— Чи могли таких папів признавати своєю властю греки?

Коли Володимир не приняв християнства з заходу, то найпевніїше через те, що знав, який той Захід був. Аджеж які були папи, така і слава про них по світі ходила.

А тепер ще одно: **Чи відважиться нині розумний українець казати, що Володимир був таким нерозумним, що власть римських злочинців над собою признавав і вірив, що без них нема спасення?**

На закінчення увага греко-католикам:

Коли представники Риму кажуть: „Не сходіться з православними!" — так виходить, що вони бояться не за спасення українців, але за себе. Думають:

— Піде оден з другим до православних, наслухаєсь, наговориться, багато дечого довідається, до Історії там загляне, розуму набереться, а тоді нас покине. І нам тоді клопіт...

За себе вони бояться!

—(†)—

ЗВЕРТАЮТЬ УВАГУ НА МОРАЛЬНИЙ СТАН.

Хоч нині увага людий заповнена военними справами, однакож є люди, що не замикають очей на моральний стан життя, або точніше — на моральний занепад життя. От що недавно казав Др. Н. В. Піл в Ню Йорку:

— Нині Стейти задихуються — будуючи кругом себе стіну зі стали, стіну з війська, з літаків, танків, гармат, однакож ми не будемо забезпечені, хочби яку стіну ми збудували. Ворог увійде в серця злих людей і знівечить нарід. Цей край майже хитається і сходить в долину через занепад релігійного життя.

— Одна одиниця, щиро віддана Богу, більше варта, ніж ціла армія. Можливо, що десять людей з глибоким релігійним характером вратували би Стейти, як могли колись вратувати Гомору.

— Біблія безнастанно кладе натиск на значіння одиниці, а найважніїшим чоловіком серед якого будь народу є той, що віддає себе Богу і ходить Його стежками.

— Нашою найбільшою нинішною конечністю є виховати в цім краю таких людей, що були би немов старозавітна колісниця запряжена кіньми. В послідних літах ми витворили собі дивні погляди на одиницю — ми перестали вірити в силу одиниці. Нас опанувала слабість занепаду.

— Нашу американську цивілізацію треба вичистити і відновити. Кождий повинен стати красшим чоловіком, красшою жінкою, ніж ви є. Пощо витрачувати майно на армії, коли і ви і я не будемо старатися бути примірними і добрими? Коли ви стратите, то і ваша держава стратить. Коли ти занепав морально, твоя держава пропаде.

ЯК ЛЮДЕ СХОДЯТЬ НА МАНІВЦІ.

Багато є людий, що конче пруться на манівці. Багато тих, що роблять з себе дивоглядів. Багато тих, що не йдуть за своїм розумом, але за тими, що ніякого розуму не мають. Багато тих, що роблять наперекір здоровому розумови.

Записують в якімсь уряді чоловіка і питають:

— Як називаєшся?
— Майк — каже запитаний.
— А мати?
— Мині.
— А батько?
— Гарі.

Спитайте, чому чоловік не дає дійсних своїх імен, але чужі, то вам відповість:

— Я наші імена перекладаю на англійське.

Перекладає... І перекладає так, що ніхто на світі не вгадає, що ті переклади мають кому пояснити. Бо це ніякі переводи, ні переклади — це нерозумна робота, тай тілько.

Каже: Я „Майк", і запишуть його Майком. Думають: „Чоловік чейже знає, як називається". Та нехай би прийшлося колись доказувати, що він точно той про якого ходить, то чоловік був би в клопоті. Бо те „майк" може цілком не відповідати його дійсному імени.

Його дійсне імя могло бути Микола, Микита, Дмитро (Митро), Матвій, Мирон, Мартин, Максим, або ще щось подібне, а він всі ті імена перекладає на „майка". Що в українській мові починається на „м", те він перекладає на „майк".

Славний переводчик!

Мині... Ану вгадайте з чого те „мині" „переведене". Його мати могла зватися Марина, Марта, Матрона, Маланка, а він всі ті імена „перекладає" на „Мині".

Чи не дивогляд?!

Беріть Ґарі... Це міг бути Гриць, або Ґарасим, або Ґаврило, або Юрко (Георгій), а він з усего того робить „ґарі".

Наділі всі такі „переклади", то ніякі „переклади на англійське", це „переклади на нерозумне".

А люди, що таке роблять, не є ніякими перекладачами — це крайно несвідомі люди.

Людських імен ніхто на світі не перекладає, їх всі беруть такими, якими вони є. Коли японець звесь Шіїто, то цілий світ його Шіїтом называє. І Гандого цілий світ зве лише Ґандім. І Кай Шека всі на світі звуть лише Кай Шеком Чорчила всі звуть Чорчилом, Гітлера Гітлером, Сталіна Сталіном. Ніхто їх імен на інші мови не перекладає і не робить з Ґандія Ґіґантія, з Кай Шека Касіяна, з Сталіна Соломона, з Чорчила Чеслава...

Декому чомусь здається, що українські імена треба нащось конче на англійське „перекладати" — перекладати те, що не дасться перекласти і чого не треба переінчувати. От звесь дівчина Текля, то так її перед цілим світом називати. І цілий світ скаже: „Коли Текля для вас, то і для нас Текля". Звесь Маланя, чи Настуня, то і світ так буде їх кликати, коли скажете, що вони так називаються. Розуміється буде кликати відповідно своїй мові і вимові.

Але є і розумні люди. Відомий такий примір: В Бенф в готели працювала (а може і доси працює дівчина, Марія Ф., українка. Її хотіли кликати там „Мері", а вона сказала, що вона звесь „Марія", і всі кликали її Марією. І ніхто не казав, що Марія гірше, ніж Мері!

Та вже головно між собою і для себе не повинні українці своїх імена перекручувати на чужу форму. А перекручують! Зайдете в хату, а там самі чужі люди: Вулій, Гарій, Джек, Джан, Палі, Молі, Кейда.. Що про таку хату розумний чоловік подумає? Чи то наша хата?

Що інше, коли чужі люди можуть кликати Николу Ником, Михайла Майком — так це справа чужих. Ол в себе, і між своїми, і для себе, тай всюди між розумними людьми, чоловік повинен бути лише собою.

Є ще такі дивогляди: подають в якімсь списі імена жінок і знайдете там:

— Пані Петро Іванців... Пані Гаврило Степанець... Пані Василь Вовк.. Пані Дмитро Загірний.., Пані Филимон Загородний...

Ану подумайте! Чи це не ознака нерозуму? Чи це не осмішування українських жінок? Чи це не безглуздя?

Адже ж українські жінки мають свої імена, отже пощо звати тих жінок Петрами, Гаврилами, Пилипами, Василями, Гарасимами?...

Каже дехто: „Англійці своїх жінок так звуть" — але яке нам діло до англійців? Вони мають свої звичаї, а ми свої. В них инша культура, а в нас инша. Що в них добре, те в нас може бути цілком зле. Пощо нам чіпляти чужі латки до своєї доброї одежі?

Може ще хтось сказати: „А що буде, коли є в громаді три Марії Задорожні, як тоді їх відріжнити?" Відповідь: Тоді треба писати так, як в нас завсіди вживали, а то: Марія Задорожна (Петрова), Марія Задорожна (Іванова). Це буде і розумно, і по нашому, і гарно.

Багато є між людьми нерозуму, багато дивоглядного, багато такого, що люди ним і себе, і свій нарід, і свою народну справу осоромлюють. На таке треба на кождім кроці звертати увагу, пригадувати, а люде призадумаються, зрозуміють і будуть нерозумного оберігатися.

При іншій нагоді треба буде сказати ще про дещо, чого в нас не повинно би бути.

П. К.

МАДЯРИ В ГАЛИЧИНІ.

Американські часописи подають вісти, що українці в Галичині ставили великий опір мадярам, коли вони туди прийшли, як помічники німців. Мали бути кроваві бійки між мадярами і населенням. Це мало бути в околицях над Серетом і в околицях Станиславова.

Думають, що до спротиву примусили людий мадярські реквізиції та всякі надужиття мадяр. А мадяри таким завсігди славилися. Німці мали б поставити мадярів для вдержання порядку.

ДВОЛІТНИЙ ЇЗДЕЦЬ.

Як дитина може наробити клопоту, показує оцей примір: помічник прокуратора в Синттави Бренч, Л. І., в Стейтах, Бренер, поставив автомобіль і зоставив в нім свого дволітнього синка. І дитина пустила автомобіль в рух на дуже рухливій вулиці. Правда, нічого страшного не сталося, але шкоди трохи наробилося, бо молодий їздець вдарив пять автомобілів і легко потовк 9-літну дівчину. А люди нераз забувають що хоч діти до доброї роботи неспосібні, то до лиха дуже спосібні.

З КНИГИ ІСУСА СИНА СИРАХОВОГО.

(Цеї книги нема в Біблії виданій Британським Біблійним Товариством, але є вона в Біблії грецькій і словянській).

Мене, отця, слухайте діти, і так робіть, щоби вам добре було.

Господь Бог прославив отця на дітях його, і розсудок матері на синах.

Хто свого вітця поважає, буде втішатися і своїми дітьми, а в день молитви Господь його вислухає.

Хто прославляє свого отця, буде довго жити, а хто Бога слухає, дасть своїй матері спокійно жити.

Хто Бога боїться, той буде і вітця свого поважати, і як панам буде догоджати тим, що його родили.

Ділом і словом шануй отця і матір, щоби заробити від них благословення. Бо вітцівське благословення скріплює доми дітей, а материн проклін розвалює їх до основ.

Не хвалися неславою свого батька, бо його неслава не може бути для тебе славою.

Бо честь батька є славою чоловіка, а соромом для дітей є осоромлена мати.

Сину, заступи в старости батька твого і не зроби йому кривди в життю його.

Коли б батько твій і не мав доброго розуму, прости йому, і докладай усіх сил твоїх, щоби не осоромити його.

Бо любов для отця не забудеться тобі і послужить тобі проти гріхів.

В день смутку твого пригадається тобі, і як лід від тепла, так розтануть гріхи твої.

О, який це мерзкий чоловік, що батька свого опускає, який проклятий той, що роздражнює матір свою.

Сину, лагідністю твори всі діла твої, а добрі люди полюблять тебе.

Оскілько будеш великим і славним, остільки будь смирним, а заслужиш ласку в Бога.

Є багато великих і славних людий, та лише лагідним відкриваються Божі Тайни.

Бо велика сила Господня, а смиренні її прославляють.

Дбай, щоби розуміти, що до тебе належить, а тайних річей не треба тобі знати.

В кого тверде серце, на того прийде вкінци біда.

Тверде серце опанують хороби, а грішник буде прикладати гріхи до гріхів.

Вода гасить вогонь, а милостиня очищує гріхи.

Хто другим помагає, того будуть памятати, а в часі нещастя другі поставлять його на ноги.

—(†)—

КІЛЬКО Є МОВ НА СВІТІ.

Коли говорити про всі мови, себто і такі, що дуже подібні до других мов, а які звемо нарічами, а по вченому діялектами, то всіх мов на світі буде до 3000, або навіть 3,500. Коли ж брати головніші мови, то буде понад 800.

З таких в Азії є 153 мови, в Африці 114, в Австралії та на тамошних островах 117, в Америці 423, в Европі 53.

Є на світі мови, якими говорять мільйони людей, а є такі, що ними говорить ледво кількадесять тисяч, або й менше.

Деякі мови мають свою родину мов, себто, що багато подібних собі мов творять одну мовну родину — як приміром словянські мови. Знов же буває мова, що до ніякої другої на світі неподібна, як прим. мова баскійська. А помимо того дуже багата на ріжні граматичні форми — може одна з найбогатійших.

ВИ ПОМОГЛИ МЕНІ

ЛЕГЕНДА.

Було це в перших віках християнського життя. Оден побожний християнин пійшов в далеку від людей сторону, збудував там хатинку, і жив в пості, в молитві і побожних роздумуваннях.

Однакож здавалось йому, що чогось йому не достає. В його душі було порожне місце, якого нічим не міг заповнити.

Дня одного, коли переходив пустинник через околицю, стрінув старця — убогого, нещасного, голодного. І привів його до своєї хатини, нагодував, помив ноги і поклав спати, простеливши мягкого сіна. Тай накрив його своїм плащем. А сам вийшов з хатини, пійшов над річку і там перебув цілу ніч, щоби своєю присутністю старця не будити.

І здалось тепер пустинникови, що його душа стає вже спокійніша. Порожне місце чимсь дорогим наповняється.

Коли сонце сходило, пустинник вернувся до хатини. Та яке ж було його здивовання, коли не застав старця, а таксамо не знайшов свого плаща і хреста. Їх старець забрав з собою.

Великий гнів розгорівся в душі пустинника.

— От яка невдячність! — сказав він — я приняв його, поміг йому, а він як мені відплачується. Мушу знайти його і покарати!

Але за хвилю опамятався.

— Може я неправним судом суджу нещасного. Хіба я знаю його життя? Хіба знаю, яких лих міг він в життю зазнати? Це правда, що я його приняв і нагодував, але кілько могло бути тих, що не приняли і не годували Може нераз терпів він голод і зневагу. Отже міг він взяти мій плащ не з лихої волі, але щоби ратувати своє життя. Я молодий і плаща розстараюся, а він не те. Таких, як він, треба одягати, треба їм помагати. Він взяв те, що я сам повинен був йому дати. Я накрив його на одну ніч, а хто на другу ніч його накриє? А я про те не думав...

І почув пустинник, що те порожне місце в його душі ще більше чимсь дорогим наповняється.

Думаючи про старця, пійшов пустинник до віддаленого міста, щоби інший плащ для себе роздобути. Поніс він туди на продаж свої вироби, щоби їх продати і потрібне купити.

Нараз бачить він, а того старця ведуть до темниці. Допитується пустинник і йому кажуть:

— Непевний чоловік! І докучає ходячи, і бере, що не його. В саду його стріли, до яблок підкрадався. Поганий чоловік! І чого він тут між нами волочиться?! Чому не їде до своїх?...

— А чи має він своїх? — питає пустинник.

— Яке нам діло до того — кажуть люди, а нам він непотрібний.

Задумався пустинник і каже до себе:

— Справді нещасний чоловік! Ніхто про нього щиро і не подумає. Всі раді його позбутися. А в нього може ані рідні, ані дому, ані близьких. Коли і був в нього хто близький, так чи жие він? Може сиротою бездомним між людьми він блукає.

І підійшовши до старця, шепнув йому:

— Кріпись! Я тобі поможу.

І пішов з старцем до будинку, де був суд, де була темниця. І каже він там старцеви:

— Переберись в мою одежу і тікай, а я на твоє місце тут востануся. Я молодий, то це мені нічого, все легко перебуду.

Тепер вже порожне місце в душі пустинника цілком святим змістом наповнилося. Святе добре діло показалося йому великим щастям.

Нараз все кругом нього перемінилося. В убогім старци бачить він Спасителя, що каже:

— Я був в дорозі і ти приняв мене. Я був голодний і ти накормив мене. Я був змерз і ти окрив мене. Я був в нужді і ти прийшов мені з помочею. Я був в темници і ти прийшов до мене...

По словах тих Спаситель став невидимим. І все кругом зникло, і пустинник побачив себе недалеко своєї хатини. Чи це був сон, чи привид — він не міг зрозуміти.

Але він зрозумів, що великою справою перед Богом є поміч, яку даємо тим, що помочи потребують. Зрозумів і те, що треба бути вирозумілим і на людські прогріхи. Може людей тягнути до проступків зла воля, може нерозум, але можуть й важкі обставини заставляти чоловіка робити те, що вважається незаконним. Можуть нерозумні та самолюбні люди других до того примушувати.

Від тоді пустинник дуже дбав, щоби йти за тими правдами, які він зрозумів. А головно дбав, щоби не судити нікого поспіхом.

ДАМОН І ПИТІЙ — ПРИЯТЕЛІ.

Володар міста Сиракуз (на Сицилії) Діонісій (коло 400 р. перед Христом) засудив Дамона на смерть і назначив вже день, коли Дамон має вмерти.

Та поки це станеться, Дамон просив Діонісія, щоби позволив йому відвідати свою родину.

— Добре — сказав Діонісій — я можу тебе пустити, однакож під услівям, що зоставиш на своє місце заложника. Він вмре, коли не вернешся, але ти при життю зостанешся.

Діонісій думав, що Дамон не знайде заложника. Бо хто в такім випадку може в приязнь вірити?

А Дамон мав доброго приятеля — Питія — і той згодився зостатися на місце Дамона.

Здивувався Діонісій, відвідав Питія і питався, чи справді Питій так дуже вірить свому товаришеви.

— Так — сказав Питій — коли він сказав, що вернеться на час, то я певний, що він додержить приречення. Коли б же сталося, що не міг би вернутися, то я вмру, але нехай він жие

Питій рад був навіть своєю смертю вратувати життя товариша і молив богів, щоби перешкодили Даманови в навороті.

Надійшов день, коли Дамон мав вмерти. Діонісій сидів вже на рухомім престолі, до якого було запряжених шість білих коней.

Сонце клонилося до заходу, а Дамона не було. І поміж народом йшли балачки, що це цілком певне, що Дамон ніколи не вернеться.

Виходить тоді Питій перед народ і каже:

— Боги мою молитву вислухали. Я молив їх, щоби перешкодили Дамонови в повороті. І так сталося. Кілька днів вітер віяв з противної сторони і Дамон не зможе на час вернутися. Це неможливе. Та коли я згину нині, він завтра таки вернеться. Я докажу вам, що слово мого приятеля святе. Я знаю, що він вже в дорозі, однакож через сильну бурю він мусить спізнитися. І тому я йду на смерть спокійно. Своєю смертю я покажу вам, що Дамон є гідним чоловіком...

А звернувшись до ката сказав:

— Не відкладай! Роби зараз, що маєш зробити!

Нараз стало видно, що хтось наближаєсь на кони і махає руками. Очи всіх туди звернулися. Це був Дамон. Приїхавши, він вийшов на шибеницю, де стояв вже Питій, обняв Питія і каже:

— Який я щасливий, що міг на час вернутися і вратувати твоє життя. А то і ти згинув би і всі думали би, що ми не були щирими приятелями.

Ціла та подія зворушила Діонісія до безміри. Він підійшов до обох товаришів і каже:

— Ви гідні люди і гідні товариші, отже жийте оба! Ви доказали, що на світі існує дійсна приязнь і благородні душі. За таке і боги нагородять вас щедро. Вашим вчинком ви наблизили себе до богів. Жийте на славу і добро нашої країни. А мене приміть за свого третього приятеля.

Все те сталося серед поганського світа й Історія записала цю подію для дальших поколінь, на науку і щоби пошанувати тих, які вже в тих давних часах були світлом між темнявою.

НАЗВИ ЦЕРКОВНИХ ПРОВІДНИКІВ.

Найдавніші назви „епископ" і „пресвитер" (священик) і вони належать до апостольських часів. Тоді нераз ту саму особу звали одною, або другою з тих назв.

В перших 4-ох віках висших церковних провідників звали тільки епископами. А епископам більших міст додавали назву міста: Епископ Константинополя... Епископ Єрусалиму...

Епископи осередкових міст підписувалися: Епископ митрополитального міста такого то... Їх пізніше назвали митрополитами.

Назва **митрополія** (осідок висших державних властей) була колись світською назвою Таксамо **епархія і діецезія.** Цар Діоклетіян в 292 р. поділив римське царство на 100 епархій (провінцій) і 12 діецезій. Отже тоді діецезія була більшим і важнійшим округом державним, а там і церковним. Нині епархія і діецезія є тесаме.

Давно над епархією стояв митрополит, а над діецезією „ексарх", або патріярх, що звався тоді „епископ над діецезією". Патріярх, як нині це розуміємо, це пізніша назва. Ексарх тепер, це заступник патріярха.

Римські папи зпочатку підписувалися „архиепископ Риму", а опісля „архиепископ і патріярх".

Назву „патріярх" почали вживати з чемности, на взір патріярхів зі Святого Письма. Урядовою стала ця назва десь від 8-го століття. Зпочатку всяка назва вживалася більше з чемности, отже не була постійною. Спершу митрополити звались також архиепископами та ексархами. На Сході й нині архиепископа вважають висшим від митрополита.

Назва „папа", це найзвичайніша щоденна грецька назва (отець). Там „папою" (отцем) називали кождого священика. Від греків взяли цю назву болгари, серби, а дальше українці („поп, піп", німецьке „пфафе", мадярське „пап"). В українців слово „піп" мало поважне значіння, а пізніше через насміхи латинників („поп і хлоп") почалося вважати в менше поважнім значінню.

Назву „папа" для римських епископів почали урядово і стало вживати аж в 500 році по Христі.

ПОЛТАВСЬКА БИТВА.
1709 року.

Нинішні події на Україні пригадують подібне минуле.

В 1709 році мірялася сила України з силою царя Петра Великого. Україна хотіла стати вільною та не змогла досягнути, чого хотіла.

Гетьманував тоді на Україні за згодою царя Іван Мазепа. А Мазепа був щирим сином свого народу і журився, коли бачив, як цар крок за кроком позбавляє Україну її прав, як все добро українське забирає в свої руки.

І почав Мазепа думати і планувати, як би увільнити Україну з чужої залежности. Планував дуже обережно, мало кому розкривав свої плани. Однакож і між його близькими були такі, що робили на Мазепу до царя доноси.

А тоді складалася нагода взятись за визволення України.

Росія всадовлялася на добре на берегах Балтийського моря і так загрожувала Швеції. Отже цілком природне, що Шведи й Мазепа порозумілися. Бо Петро був ворогом для обох.

До того ж тоді ще існувала Січ Запорожська, отже було готове українське військо. А до того, що вже було, можна було назбирати ще і так створити велику українську армію.

Петро обдарував Мазепу великими ласками Дарував йому великі маєтки. Але Мазепи все те не тішило. Він бачив, як страшно терпить його нарід і поставив собі цілею свій нарід визволити.

Щоби хтось не думав, що Мазепі ходить про своє особисте добро, а не про нарід, він склав присягу, в якій між иншим каже:

„Я кличу Всемогучого Бога за свідка і заприсягаюсь, що не ради своєї користи, не ради високої почести, не задля багацтва, або інших примх, а за ради всіх вас, для загального добра матери нашої, бідної України, хочу я за помочею Бога так зробити, щоби ви і край наш не загинув, ані під Москвою, ані Шведами".

Розуміли Мазепу кращі представники української справи. Кость Гордієнко в промові 8 квітня 1709 р. каже:

„Ми, Низове Запорожське військо, дякуємо Милости Вашій за те, що Ви, як і подобало найстаршому вождеви українському, взяли близько до серця долю нашої країни і взялися визволити її з московської неволі. Ми певні, що тільки ради цього, а не власної користи, наважились Ви пристати до шведського короля".

На те відповів Мазепа:

„Дякую вам, Запорожці, що ви вірите мені. Славлю ваше щире бажання добра рідному краєви. Коли я пристав до шведського короля, то не ради вигоди задля себе, а любови до рідної країни. У мене нема ні жінки, ні дітей і я міг би пійти собі кудинебудь та спокійно доживати свого віку. Але керуючи стільки часу Україною, кілько було моєї снаги, я не можу, збувши всю честь і щиру любов, скласти руки і покинути наш край на волю гнобителя".

Та не сталося, як бажалося. Головною причиною, що перешкодила Мазепі в його планах, було те, що шведський король, Карло XII, замісць йти на Московщину, пійшов на Україну, щоби тут мірятися з москалями. Отже стягнув він на Україну московське військо.

Так вдалося Петрови перемогти Мазепу з шведами 10-го липня 1709 року під Полтавою. Від тоді доля українського народу ще погіршилася. Вправді були ще гетьмани, але вони були щораз більше залежні від царя, права українців ще більше обкроювались, народ обтяжав царський уряд всякими державними роботами, а вкінці 1775 р. цілком знищили Запорожську Січ. І за той час багато передових українців царський уряд повамучував, як то Калнишевського і других.

Так українське життя на довший час наче заснуло. І могло навіть здаватися, що воно вже ніколи не пробудиться. Однакож сон був тільки хвилевим. Жива українська душа жила і знов почала добиватися своїх прав на світі.

Найкраще це показалося при кінци минувшої війни. Як тільки склалися пригожі обставини, українське життя піднялося на повний зріст. Все, що виглядало німим і мертвим, заговорило.

Однакож українська сила не була ще досить сильна супроти ворожих сил, тому не досягнула того, чого хотіла.

Нині знов на українських землях палає великий пожар. Чужа сила топче українське життя, тече кров... А що з того виросте?...

Мимоволі пригадуться слова Шевченка:

І десятий не вморе
На дні моря поля,
Не скує душі живої
І слова живого.

Т-ий.

НАША ЦЕРКОВНА СПРАВА В ЕВРОПІ.

Вже згадувалося в „Вістнику" що коли війна скінчиться, то зараз першим нашим обовязком буде порозумітися з нашими братами в Европі. І певна річ, не листами, але треба би зараз вислати до Европи бодай двох людей, щоби побачили стан тамошнього життя на місци, щоби розглянули тамошні відносини і порозумілись з передовими людьми.

Це перше. Але є зараз друга справа. Того замало, що познакомимось. Нашим обовязком, першим, невідкладним обовязком буде — дати нашим братам таку поміч, на яку нас лише стане. Адже там будуть голодні, будуть нагі, будуть калікн, будуть сироти, будуть бездомні, будуть слабі. Хтож їм має помагати, як в першій мірі не їх найблищі!

Доводилося мені вже десь читати, що римо-католики, певна річ під проводом Риму, вже давно почали приготовляти плани і людей, місіонарів та ще що, які по закінченню війни мали би їхати навертати православних на католицизм. Певна річ, давали би і грошеву поміч, щоби за неї купувати людські душі.

Нема сумніву, що і протестантський світ готовить туди свої місії — також не з порожними руками. І з обрахунками, що нещасні люди злакомляться хоч на яку будь поміч і будуть переходити до сектантських церков.

Така місіонарська чужа робота була би вдійсности дальшим военним наступом чужої сили, що розбивала би народну єдність і засівала би ворожнечу поміж братами одного народу.

Правда, є там одиниці, що це розуміють. От є вістя, що проф. Дорошенко написав книжку про церковні справи, де пригадує, що українська церковна справа має бути в руках самих українців, а не кого будь чужого. Та все ж, певна річ, що чужі люди можуть знайти там помічників — а ще, коли мають гроші.

Отже ми повинні вже нині про те думати і готовитись Як готовитись?...

Недавно чув я від знакомого: „Коли б війна скінчилася, так зараз їду туди подивитись, що там ділося і діється"... І я вірю, що є більше таких, що подібно думають.

Але таке не було би там великою помочею. Поїхав чоловік, протратив кілька сот доларів на саму подорож, там мало що поміг, і назад з тим вернувся. Хіба це була би поміч?

Ні! Нам треба збирати гроші тут на дві справі: Щоби зараз першого тижня по закінченню війни можна вислати звідси бодай двох відповідних людей до Европи. Таких, що знали би, за чим їдуть і що там мають робити. Отже на висилку таких людей вже нині повинні би бути в руках гроші.

Друге — треба грошей на поміч тим, що конче помочи потребують.

Скаже дехто: А хіба ж в нас є тілько грошей? Хіба ми богачі?

А я скажу: Гроші є! І коли б до тих грошей, що маємо, було ще тілько свідомости і доброї волі, як грошей, то ми за тиждень зібрали би велику суму.

Берімо таке: прокурює чоловік на рік 10 доларів, так нехай обмежить курення до половини і дасть 5 доларів для тих, що хліба не мають. Або нехай перестане цілком курити на оден рік і дасть 10 доларів. Тоді в кожній околици зберуться десятки, а то і сотки доларів.

А кілько йде на напитки, на витрішки, на непотрібні поїздки, на купно того без чого можна любісько обійтися...

Я почав говорити про церковну справу і розумію, що це дуже важна справа. Коли б чужі порозбивали українців сектами, то українці не були би вже одним народом, але сербами і хорватами. І хто знає, кілько було би груп тих сербів і хорватів.

Тому наша Церква повинна мати широку можність, щоби в імени тутешних православних українців могла сповнити ту задачу, яку вона повинна сповнити.

Я розумію, що ходить тут не про саму вузко церковну роботу, але про всяку роботу, яку ми через нашу Церкву могли би зробити. Тут було би і взаїмне порозуміння, тут була би і поміч матеріальна, тут була би, певна річ, і симпатична оцінка нашого заінтересовання, яке бачили би там наші брати. Може навіть саме наше щире слово було би для них тим великою і потрібною помочею.

Це повинні ми мати нині на увазі і вже нині прибиратись до того, що треба буде завтра робити.

Не кажімо: Ми бідні! [illegible] ще не знаємо що це біда. І коли зачнемо занадто себе бідними називати, то Господь може сказати: „Кажете, що ви бідні, щоби так вашим рідним не помогти, то я покажу вам, як дійсна біда виглядає!"

Чи не було би це для нас і гордістю, і втіхою, і спокоєм совісти, коли б від нині за місяць ми прочитали, що Консисторія має вже на поворенну роботу поважну суму грошей і що дальше гроші приходять. Це була би більша втіха, ніж купити радіо, чи навіть автомобіль

Ану подумайте про те!

Православний.

З ЖИТТЯ ЦЕРКОВНИХ ГРОМАД В ОКРУЗІ СМОКІ ЛЕЙК-ГЛЕНДОН, АЛБЕРТА.

Здавалось, що війна зупинить до якоїсь міри працю церковного життя, бо багато уваги і гроша православні громади дають военним потребам. Однакож видно, що люди і релігійних справ не забувають. Де є церкви, там їх прикрашують, де нема, там готовляться до будови.

Беру українську прав. громаду в Смокі Лейк. Церква тут викінчена, але недоставало „павука". Про те всі говорили, аж вкінци взяв на себе цю справу оден з членів, п. Василь Лазарук, властитель гаражу. Почав від того, що від себе дав більшу суму грошей, а за ним пішли другі громадяни Так діло скоро вперед посунулось, а на Вознесення, коли тут храм, вже був павук посвячений.

Павук з усім коштував коло 125 дол. Багато причинялись в згаданій справі і порохіяне з Русс. Прав Місії, яких церква около одну милю на північ від міста. Знак, що люди бачать, що Укр. Прав. Церква має на увазі добро цілого українського народу

Є чутки, що п. Лазарук ще думає про мальовання підлоги в церкві, отже буде продовжати збірку і на цю справу.

Що до цеї громади, то вона виконує точно зобовязання для Діецезіяльного Фонду від членів і Богослужень.

Коло 7 миль на захід від Смокі Лейк є місточко Ворспайт. Давніше здавалось, що за ту околицю і Бог забув, аж ні! Знайшлось кілька відважних жінок, заснували жіноче товариство, вступили до Союзу і так почалась робота. З початку були трудноці, бо до товариства були увійшли такі, що робили клопоти, але коли т-во клопоту позбулось, то праця йде добре. Минувшого року зорганізовано тут СУМК, що не дармує. Приїздить сюди з Богослуженням свящ. Васиаїв, що разом звертає увагу на сторону молоді і дітей і по Богослуженню провадить катехизацію.

Травня 25-го жіноцтво з сумівцями відсвяткували тут „Свято Матері". Концерт був гарний — дивувались люди, як гарно і молодші і старші і діти себе в концерті показали. Відчит мав п. Н. Гавінчук зі Смоки Лейк. По концерті була Вечірня.

Головна недостача тут — брак власного будинка. Але мабуть купили вже площу, звозять матеріял і до осени будинок буде скінчений.

Укр. Прав. Громада в Беліс давніше вже докінчувала мальовати церкву в середині і мали братись до мальовання, щоби на Івана Сучавського (храм) церква була ви- [illegible]

Укр. Прав. Громада в Довнінг почала давніше докінчувати будову дзвіниці, щоби на св. Ілії (храм) дзвони в новоі дзвіниці скликали людей на Богослуження. Майстром при роботі п. Многолітний, з Кат- [illegible]

Укр. Прав. Громада св. Духа в Стрию також на черзі будови церкви, під проводом п. Многолітного. Він вже не одну церкву побудував, отже і тут буде. Можна сподіватись, що цего року може тут в новій церкві бути вже візитація. Громада дістала Грамоту приняття її в склад церковних громад.

Прав. Громада в Спеден... Звідси вийшло найбільше молодих інтелігентних людей, в порівнанню з другими громадами — і майже нема між ними таких, що для нашої справи пропадиби. Тут від давна росте думка про будову церкви.

Околиця не то, щоб богата, земля гориста і каменнста, а й громада числом не була велика. Через те будову церкви відкладали. Та цего року через календарну реформу в сусідній греко-кат. громаді тутешна православна громада зросла і нині має понад 36 членів. Виходить, що будова церкви тут на черзі. Вже є площа по другій стороні Нар Дому, мабуть замовили матеріял, щоби приступити до будови церкви

Вісім миль на північний схід від Спеден є укр. прав. громада в Бойт Лейк. Числом не велика, але є щирі одиниці, що хочуть докінчити будову церкви, розпочату минулого року. Головою цеї громади є п Іванчук, бувший діяльний член в катол. громаді. Він має тручку Укр. Прав. Церквою інтересується дуже щиро.

Ще дальше на північ є церковна громада в Ґлендон. Це не дуже давні поселенці. Мають стару церковцю 5 миль від міста, але задумують церкву в місті побудувати. Вже мають два акри землі і готовяться в весною почати будову. Доси Богослуження мають то в церкві, то в Народнім Домі. Земля добра, люди матеріяльно на вже стоять, отже при добрій волі зможуть багато зробити.

Члени громади в Тірієн помальовали церкву знадвору, а за тим йде викінчення в середині. Громада не велика, але свідома і завзята. Досить згадати, що до будови церкви взялося 8 членів. Тепер раді, що вже мають те, що для християнської громади конечне.

Укр. прав. громада св. Димитрія в Крайгенд, на північ від Лаклабін, це переважно недавні поселенці. Одні приїхали з Зах. України, другі тут з полудня і забрали гомстеди. Щирі люди, отже в початках збудували церкву й увійшли в склад громад Укр. Прав. Церкви, отже стали на тверді грунті. Так загородили дорогу небажаним опікунам, оборцям пролетаріяту, що вже готовили тут свої пляни.

Церкву прикрасили 4-ма хоругвами й образами і тепер дійсно відчувається, що це Дім Божий — Дім Божої Хвали.

Є тут ще в сусідстві громада з наймолодших прав. громад, що недавно принято її в склад Укр. Прав. Церкви, а це громада в Норел. Перше Богослуження мав там о. Савчук, адміністратор нашої Церкви, в минулого року відправляв тут Богослуження о. Васиків в Смокі Лейк. Мають гарну цвинтарну площу і задумують там будувати каплицю, щоби час від часу мати там Богослуження. Щастя Ім Боже!

Найдальше висунена церква в цім окрузі, це церква і громада в Биг Медов, 14 миль за Бонйвил. Через кілька літ Богослуження відбувалось там в каплиці. Минулого року її поширили і нині має вона вигляд церкви. Були тут і такі, що воліли би мати танці і збіговиска, але таких щирі члени позбулися. Тепер думають, щоби церкву прибрати в середині і посвятити.

Є в цім окрузі ще кілька православних громад, про які тут нема подрібних згадок лише тому, що покищо не мають церков. Богослуження в них відправляються або по школах, або приватних домах. Та треба вірити, що прийде час, коли про них треба буде багато доброго сказати. Причини, через які нема в них церков, можуть бути матеріяльні, або — люди ще не прийшли до одної спільної думки.

Зроблю ще увагу: виглядає, що в кожній церковній громаді, де є Жіноче Т-во, чи Сестрицтво, там є живіша праця в громаді. Це мав я на увазі цілий час, пишучи сю статтю, і щоби сповнити обовязок, який покладає на мене совість — я прилюдно піднесу заслуги нашого жіноцтва коло церковної справи. Де жінки зрозуміють вагу справи і візьмуться щиро до роботи, там вони Великі Робітниці.

Прохоровй.

КОШТИ ОЗБРОЄННЯ.

Оден бомбовіз для піхоти коштує 250,000 доларів.

Літак „спитфайр" найменше 25,-000

Новітний машиновий кріс 500 дол.

Пересічний торговельний корабель 1,750,000 дол.

Гармата, якою стріляють до літаків, 69,000.

Одягнення й озброєння одного вояка 150 дол.

Удержання в русі одного міноносця на морі коштує річно 340,000 річно.

Моряк на воєнім кораблю річно 1,590.

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

ЕДМОНТОН, АЛТА.
(Збірка о. П. Мельничука)

По 1 дол.: І. Кирілюк, В. Гаврищ, Калина Юрчак, Р. Абрамович, М. Григірчук, О. Лукіянчук.

Дрібна збірка в церкві $9.10

ШОРТДЕЙЛ, МАН.
(Збірка о. Т. Горбая)

По 1 дол.: Гр. Клапоущак, П. Олійник, М. Герман.

СТІПЕН, САСК.

І. В. Аника 1.00

ОШАВА, ОНТ.

Укр. гр. прав. громада в Ошаві, (з різдвяної збірки $5.00 і пізніша збірка $2.60) $7.60

ВЕСТБРУК, САСК.

Петро Квасниця 1.00

ТОРОНТО, ОНТ.
(За 1940 рік.)

По 1 дол.: Н. Грабовський, Н. Никорчук, П. Никорчук, Е. Охітва, С. Олійник, Л. Орлимович, П. Романко, В. Сокальський, Р. Шмігельський, О. Пац, Е. Коча, М. Кіт, О. Федорів, Д. Гунькевич, Я. Ковальчук.

По 50ц.: Анастазія Біла, Марія Гуменюк, Оксана Гуменюк, Анна Глинка, Марія Дутчак, Анна Данилишин, Емілія Деренюк, Анна Євчук, Софія Іваніцька, Ольга Ситнюк, Доня Красножона, Катерина Матерниі, Олена Мандзюк, Марія Никорчук, Палагія Остапчук, Марія Охримович, Софія Проснюк, Розалія Романко, Калина Сокалюк, Катерина Самець, Доня Федорів, Катерина Христинич, Катерина Шмігельська, Анастазія Чумак, Ольга Антонюк.

(За 1941 рік)

По 1 дол.: М. Деренюк, І. Мандзій, Н. Сакалюк, В. Солтис, Н. Романюк, В. Андрейчук, Р. Шмігельський, Н. Протас.

По 50ц.: Емілія Деренюк, Калина Сакалюк, Софія Романюк, Юлія Кіца, Катерина Шмігельська.

Н. Шевчук, Пенс, Саск. 1.00

НА ДУХОВНИЙ СЕМИНАР.

Збірка на похороні бл. п. Івана Залещука у Мічем, Саск., 20 червня 1941.

По 1 дол.: Василь Залещук, Юрій Залещук, Дмитро І. Залещук, Дмитро В. Залещук, Олекса Залещук, Петро Залещук, В. Бурятних, Іван Стратійчук.

По 50ц.: пані В. Залещук.

По 25ц.: А. Залещук, пані П. Залещук, Лука Новосад, Михайло Клюкевич, Юрчук, Юстина Дубчак, Дора Фняд, пані Тріщук, Михайло Олеськів

Дрібна колекта $3.55

Разом $14.30.

Всім жертводавцям щире Спасибі!

о. Є. Грицина.

Марія Поліка, Торонто, Онт. 1.00

А. Батюк, Едмонтон, збірка 4.00

Вас Королик, Колдейл, Алта. збірка 4.00

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. Ковалишина.
Серпень.

3. Неділя. — Виста.
10. Неділя. — Сенді Лейк.
17. Неділя. — Енгусвил
19. Вівторок, Преобр. Господнє — Мензі (храм).

Адреса — Сенді Лейк.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Є. Грицини.
Серпень.

2. Субота. Пр. Ілії. — Вакав.
3. Неділя. — Вакав.
10. Неділя. — Елов Кріс.
17. Неділя. — Смітс.

Адреса: Вакав, Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Гліцького
Серпень.

3. Неділя. — Поплар Парк.
10. Неділя. — Селтон
17. Неділя. — Тиндал.
19. Вівторок, Преобр. Господнє. — Лудфрост.
24. Неділя. — Іст Селкірк.
28. Четв. Усп. Пресв. Богородиці. — Ладиви, храм.
31. Неділя. — Ст. Мартин.

Адреса: 792 Логан Аве., Вінніпег.

Календар Українських Свят

СЕРПЕНЬ.

1 П. Пр. Макриви
2 С. † Пр. Ілії

3 Н. 8 по З. св. Духа. Симона Юр
4 П. Марії Магдалини
5 В. Мч. Трофима
6 С. † Бориса і Гліба
7 Ч. † Усп. св. Анни
8 П. Смч. Ермола, Ермипа
9 С. Пантелеймона

10 Н. 9 по З. св. Духа. Прохора
11 П. Муч. Калиніка Кнаїх.
12 В. Ап. Сили, Силвана
13 С. Евдокії прав., Евдокима
14 Ч. Братів Маковеїв
15 П. Архид. Стефана, Нікодима
16 С. Ісаакія

17 Н. 10 по З. св. Духа. 7 муч. отр
18 П. Мч. Евсигнія, Нонни
19 В. Преображення Г.Н.І.Х.
20 С. Дометея, Пульхерії
21 Ч. Емиліяна
22 П. † Ап. Матвія, мч. Антонія
23 С. Лаврентія

24 Н. 11 по З. св. Духа. Мч. Евпла
25 П. Мч. Аникити й Фотія
26 В. Максима, Іполита
27 С. Михея, Теодора
28 Ч. Успення Пресв. Богородиці
29 П. Нерукотв. Образа (3 Спас)
30 С. Мирона

31 Н. 12 по З. св. Духа. Мч. Флора

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василіва
Серпень.

2. Св. Ілії. — Довнінг, (храм).
3. Неділя. — Гемлин.
10. Неділя — Беліс.
17. Неділя. Крайгенд.
19. Вівтор., Преобр. Господнє. — Норал, храм.
24. Неділя. — Смокі Лейк.
28. Четв., Усп. Пр. Богородиці. — Спеден.
31. Неділя. — Стрий.

Адреса. Смокі Лейк, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. С. Савчука.
Серпень.

3. Неділя. — Слава.

Адреса: Поч скр. 81, Ендрю, Алта

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. А. Горбая
Серпень.

2. Суб. Прор. Ілії — Шелвелей.
3. Нед. — Шортдейл.
10. Неділя. — Петлюра.
17. Неділя. — Етелберт.
19. Вівт., Преобр. Госп. — Дрифлінг Ри[illegible]
24. Неділя. — Ленард.
28. Четв. Усп. Бог. — Шіго, (храм)
31. Неділя. — Роблин фарми.

Адреса — Роблін, Ман.

Устав Церковний.

Серпень.

2. Субота, Пророка Ілії. Утр. Єв. Луки 4: 23—30; Літ. Ап. Якова V: 10—20; Єв. Луки IV. 22—30.

3. Нед. 8. по З. св. Духа Гол. 7. Утр. Єв. Івана XX: 11—18; Літ. Ап. I Кор. 1· 10—18; Єв. Мат. XIV: 14—22.

10 Нед. 9. по З. св. Духа Гол. 8. Утр. Єв. Івана XX: 19—31; Літ. Ап. I Кор. III: 9—17; Єв. Мат. XIV: 22—34.

17 Нед. 10 по Зіс. св. Духа. Гол. 1. Утр. Єв. Ів. XXI: 1—14; Літ. Ап. I Кор. IV, 9—16; Мат. XVII: 14—23

19. Вівторок, Преображення Іс. Христа (Спаса). Утр. Єв. Луки IX: 28—36; Літ. Ап. 2 Петра I: 10—19; Мат. XVII: 1—9.

24 Нед. 11 по Зісл. св. Духа. Гол. 2. Утр. Єв. Ів. XXI: 15—25; Літ. I Кор. IX: 2—12; Матея XVII: 23—35.

28. Четвер Успення Пресв. Богородиці. Утр. Єв. Луки I: 39—49 і 56 Літ. Фил. II· 5—11; Луки X· 38—42 XI: 27—28

31. Нед. 12 по Зісл. св. Духа. Голова 3. Утр. Єв. Мат. XXVIII: 16—20; Літ. Ап. I Кор. XV: 1—11; Мат XIX· 16—26.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XVIII WINNIPEG, MAN., AUG. 15th, 1941 ВИННІПЕГ, МАН., 15-го СЕРПНЯ, 1941. ЧИСЛО (372) 16

ДВІ СПРАВІ ПРО „ВІСТНИК".

Перша справа, то справа поширення „Вістника".

Писалося вже, що читачі „Вістника" повинні старатися поширювати „Вістник". Між тими, про яких можна думати, що коли б „Вістник" читали якийсь час, то хотіли би його і дальше читати, як потрібний їм часопис. До таких можуть належати і ті православні, які „Вістника" не читають, і ті греко-католики, що живійше цікавляться справами українського народу — справами церковними і всякими.

Ми завсігди стояли на тому, що греко-католики, як загал, це одні з на- наші рідні брати і сестри, сини і дочки українського народу Доля цілого Українського Народу обходить однаково і їх і нас; Історія їхня і наша; Церква їх і наша це одна і та сама Церква; вороги їхні і наші, це ті самі вороги; й однакової щасливої будучности бажають для Українського Народу і ми й вони; тай до праці для здобуття такої будучности повинні ставати разом вони і ми завсігди.

А те, що нас нібито ділить від них, а їх від нас, то не наша окрема якість, але те — що наша Церква незалежна від чужих, а їх від чужих залежна. До нашої Церкви чужі не мають доступу, а до їхньої мають. То і ціла ріжниця - ріжниця : є в самій Церкві, але в її відношенню до своїх і чужих.

І тому греко-католикам треба знати, як живуть православні українці, що думають, що роблять, як Українська Православна Церква провадить свою працю. А православним треба знати, що роблять і думають греко-католики, що робить їх греко-католицька тай загальна католицька Церква і її вірні.

А щоби одні других знали, то треба, щоби православні читали католицькі часописи і книжки, а греко-католики часописи і книжки православні. І щоби одні з другими сходилися, говорили, радилися, як рідні з рідними.

Отже православні повинні подбати, щоби „Вістник" читали і греко-католики. Знов же греко-католики нехай діляться з православними тим, що вони мають

Загалом же справа „Вістника", як органу Української Православної Церкви, це обовязок кождого православного читача, щоби „Вістник" поширювати.

З поширенням „Вістника" пошириться здоровий погляд на Українську Православну Церкву, на її роботу, на її стремління. Буде більше читачів, буде ширший однаковий світогляд між українським загалом, а за тим буде більше сили для всякої доброї праці. Буде більше взаїмного розуміння себе між українським народом.

Тоді буде ще оден здобуток... Коли „Вістник" здобуде більше число передплатників, то здобуде більше матеріяльних засобів, а тоді буде можна обем „Вістника" збільшити. Було би тоді в нім більше ріжнородних стать, більше відомостей, більше тем, більше новинок... Так кождий читач користав би.

Отже не забудьте свого обовязку!

Є ще другий обовязок...

Той другий обовязок такий: не затягайтеся з передплатою на „Вістник"!

Говориться про „передплату", а передплата, це та „плата", що читач заплатив наперед. Колись на світі було таке, що чоловік найперше заплатив, а тоді вже одержував часопис. І звався такий чоловік „передплатником".

А нині є і передплатники і післяплатники.

Правда, не можна кожному післяплатникови закидати злої волі. Ні! Причина затягненої передплати може бути просто те, що чоловікови ніхто не пригадав, а сам він, занятий працею, про передплату не подумав

Таким ми ось тут пригадуємо.

Також пригадуємо, а ви другим пригадайте, що річна передплата на „Вістник" лише 1 долар.

Редакція „Вістника".

ВІСТИ З ДІЄЦЕЗІЇ.

Слідуючі церковні громади отримали Посвідку Приняття до Української Греко-Православної Церкви в Канаді:

Громада Пресвятої Діви Марії в Ошаві, Онт. Це бувша громада російської місії. Приєдналася до Української Греко-Православної Церкви в Канаді кілька років тому. Перед її приняттям в Ошаві існувала ще від 1933 р. наша громада св. Петра й Павла, яка вже мала свою власну площу під церкву, але церковного будинку ще не мала Коли громада Пресвятої Діви Марії прилучилася до Української Греко-Православної Церкви, члени громади св. Петра й Павла стали її членами й тимсамим рішено вважати громаду св. Петра й Павла більше за неіснуючу. Громада Пресвятої Діви Марії має свій церковний будинок, церковну салю та помешкання для священика.

Громада св. Покрови, в Ройкетон, Ман. Зорґанізувалася вже давнійше та має свій церковний будинок Збори, на яких рішено просити Консисторію видати громаді Посвідку Приняття, відбулися 6 липня, 1941. Предсідником зборів був п. Н. Гуцуляк, а секретарем п. П. Гуцуляк.

Громада св. Петра й Павла в Роблін, Ман. (на фармах) Існує вже кільканадцять років. Має гарний церковний будинок і Народний Дім. Збори відбулися 29 червня, 1941. Ними проводив п. Василь Капець, а секретарював п. Іван Лукач.

Громада св. Петра й Павла в Ендрю, Алта. (в місті). Має на укінченню гарний церковний будинок.

АРХИЄРЕЙСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ

Високопреосвященний Архиепископ о. Іоанн Теодорович відвідає такі громади:

17 серпня, неділя — Косів, Ман.
19 серпня, вівторок — Преображення Г.Н.І.Х. — Ґлендон, Алта.
24 серпня, неділя — Ґлендон, Алта.
26 серпня, вівторок — Тірієн, Алта.
28 серпня, четвер, Успіння Пресв. Богородиці, — Биг Медов, Алта.
31 серпня, неділя — Стрий, Алта.
7 вересня. неділя — Едмонтон, Алта.
14 вересня, неділя — Брудергайм, Алта.
21 вересня, неділя, Різдво пр. Богородиці — Мусідора, Алта.
28 вересня, неділя — Виллинґдон, Алта.
5 жовтня, неділя — Виткіа, Саск.

Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

НЕБУВАЛА ОФЕРТА ДЛЯ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ „ВІСТНИКА"

Видавництво „Вістника" набуло від Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді МАЛУ СКІЛЬКІСТЬ книжки „ВЕЛИКІ РОКОВИНИ", що продається по 75 центів, і оцим робить для своїх старих і нових передплатників таку оферту:

1. Хто пришле ВІД ТЕПЕР ДО 15-го ЖОВТНЯ, 1941, $1.25, той буде мати заплачений „Вістник" на цілий біжучий рік І ОТРИМАЄ ВДОДАТКУ книжку „ВЕЛИКІ РОКОВИНИ".

2. Хто зо старих передплатників, що завинили за „Вістник" за один рік, пришле до вище згаданого речинця $2.25, той буде мати вирівнану залеглість за „Вістник", буде мати заплачений „Вістник" за цілий біжучий рік і в додатку отримає книжку „Великі Роковини".

Книжка „Великі Роковини" була видана з нагоди 950-літнього ювілею Хрещення України та 20-літнього ювілею Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Вона числить 224 сторін друку і містить багато стать, описів, поезій, споминів, гарний кольоровий образ св. Володимира Великого та велике число фотографій канадійських православних українців.

На особливу увагу заслугують статті проф. О. Лотоцького, прот. Д. Дорошенка та прот. В. Кудрика.

Книжка „Великі Роковини" повинна знаходитися в хаті КОЖНОГО УКРАЇНЦЯ, а передовсім кожного православного українця, тимбільше тепер, коли є нагода її набути лише за ОДНУ ТРЕТИНУ її звичайної ціни.

Гроші й замовлення слати на адресу:

THE HERALD,
Box 3626 Winnipeg, Man.

КОРОНУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ГЕТЬМАНІВ.

В християнських народів завсігди існував звичай вінчання голови держави імператора, царя, князя. Тай не тільки в християнських — в усіх людей поважні події і поважні справи відзначуються окремими формами, звичаями і церемоніями.

Після подій 1648 та 1649 гетьман Богдан Хмельницький дивився на Україну, як на самостійну державу. А себе вважав повноправним її правителем. Думав він навіть завести дідичне гетьманство. Тому хотів одружити свого сина Тимоша з дочкою молдавського господаря (князя) Василя Лупула — Домною Розандою.

Року 1650, 8 листопада с. ст. Хмельницького навіть врочисто коронували, а відомости про те дає чернець Арсеній Суханов, що був тоді на Україні і брав участь в церковній відправі.

Московський уряд післав був Суханова до греків, щоби подивився на їх обриди, на їх Богослуження, на цілий їх церковний лад, бо тоді в Москві задумували виправляти церковні книжки й устав на строго грецький лад. Суханов мав виконати в Греції і деякі політичні поручення.

Хмельницький ставився до Суханова добре, до того він мав ще окремі причини, і тойже Суханов був свідком коронування Хмельницького в Чигирині, тай описав те, що бачив. Оповідає він ось як:

В Чигирині був тоді коринтський митрополит Паїсій, який потім ходив з козаками в ріжні походи і загинув в бою під Берестечком.

В день св. Михайла він разом з назаретським митрополитом Гавриїлом правив Службу Божу. Серед нижчого духовенства знаходився і старець Арсеній Суханов.

Відправа відбувалася в церкві, що була недалеко гетьманського двора.

Правилася зпершу Служба Божа, підчас якої Хмельницький з сином своїм Тимошем стояв на правому крилосі. Вкінци Служби, після Заамвонної Молитви, обидва митрополити вийшли з вівтаря Царськими Дверми. На Солеї (підвищенню) перед Царськими Дверми розстелили килим.

Митрополити покликали гетьмана і його сина і казали стати на коліна на розстеленім килимі.

Дальше накрити голови гетьмана й сина Омофорами, а тоді читали над ними молитви — спершу коринтський митрополит прочитав одну молитву грецькою мовою, потім назаретський дві молитві по словянськи, з Київського Требника Петра Могили.

Які це були молитви, Суханов не зазначує.

На Многоліттю і на Ектеніях митрополити згадували Хмельницького як „государя та гетьмана Великої Руси", себто України.

Наші давні книжки називали Українську землю — Землею Руською, а нарід український — Народом Руським. Назви ж „Малоросія" ніколи не вживали, навіть не знали її. Цю назву утворила Москва після Переяславської Угоди 1654 року.

По виході з церкви в Гетьмана був обід, на який запрошено митрополитів і все духовенство.

Другий приклад „вінчання", або коронування бачимо 17 жовтня 1657 р. в Києві, в Братському Монастирі. Тоді вінчали гетьмана Івана Виговського. (Коронування і вінчання — це те саме).

Воно відбувалося дуже врочисто. Присутніми були і московські представники з боярином Бутурліним на чолі.

В цей день в церкві Братського Монастиря Службу Божу правив епископ Лазар Баранович, відомий наш письменник і проповідник.

Коли до церкви прийшов гетьман, то за ним принесли булаву, шаблю і бунчук, яких вживав колись Хмельницький.

По Службі Божій епископ відправив Молебен, а по Молебні над булавою, шаблею і бунчуком читав молитви і покропив їх свяченою водою, а там подав їх Гетьманови. За тим говорив промову.

Це все показує, що „вінчання" Виговського було складнійше і більш врочисте, ніж „вінчання" Хмельницького.

З того всего бачимо, що оба Гетьмани вважали себе представниками України, як самостійної держави й авторитет своєї влади скріпляли авторитетом Церкви. Отже робили те, що було в практиці інших християнських держав.

———(†)———

ЗІ СХІДНОГО ФРОНТУ.

Що діється на Східнім европейськім фронті, того подрібно не знаємо. А з того, що знаємо, виходить, що там таке пекло, якого ще не було нігде на такім просторі. Лінії означеної нема, але як де попаде і коли попаде. Німці мають кращу зброю, большевики мають більше війська.

З Москви доносять, що вдалося захопити німецькі пляни ґазового нападу і навіть самі ґазові прибори. А в плянах багато говориться про способи, як ґазом атакувати. Знов же німці говорили недавно, що коли б ґазу вжили большевики, то вони також знають, як ґазом орудувати.

Це все мабуть осторога одних другим, щоби ґазу не вживати. Виходить, що ґаз є зброєю страшною нараз для обох сторін. І тому дотепер ґазу не вживала жадна сторона на Заході, навіть в найболючійшій для неї хвилі, не вживали його досі і на Сході. І треба вірити, що не будуть його вживати. Хоч кожда сторона, певна річ, мається на поготові.

ПОПІЛ З ЦАРСЬКОЇ РОДИНИ.

Французький ґенерал з минувшої війни, Жене, заявив недавно в Віші, що попіл з царської родини знаходиться в банковім сховку в Лондоні і мають передати його до Москви.

Жене був посланий на Сибір для помочі Колчакови в організуванню війська 1917 р. і йому вдалося опісля вивезти попіл з тіл спаленої царської родини.

Всіх осіб, що до царської родини належали, згинуло одинадцять, отже їх, та тих найблизших, що з ними були, повбивали большевики в Екатеринбургу, в околиці Уральських гір, 16-го липня, 1918 року. Опісля їх тіла спалили.

Жене каже, що він ще говорив з царем і цар журився долею Росії. Колчак думав царя вратувати, та не вдалося.

Дальше каже він, що 1919 р. суддя Соколов передав йому 4 валізки всяких документів, фотографій і др., що відносилися до царської родини, і він привіз їх до Франції, а дальше передав їх до Англії.

МАНДАРИН І МУДРЕЦЬ.

Був на Сході, в Китаю, дуже богатий мандарин (високий урядовець). І був він дуже гордий з свого богацтва. Щоби всі знали, що він богач, часто проходжувався він вулицями міста в дорогій одежі, прикрашеній з усіх сторін дорогими каменями.

А жив в тім місті убогий старець, якого всі вважали великим мудрцем і святим чоловіком.

Знав старець нерозумну гордість мандарина і постановив його присмирити.

Одного дня, коли мандарин проходжувався модними вулицями міста, старець пішов за ним. То йде вперед й оглядається, то йде побіч, то позаді — і все на мандарина поглядає, та час від часу йому дякує. Почало це мандарина дивувати і він питає:

— За що ж ти мені дякуєш?

— Дякую за твої дорогоцінности. Це ж краса!

— Але хіба ж я тобі за них щобудь дав?

— Ні, не дав — каже старець — але так що майже дав.

— Дивна твоя бесіда! Як це так, що майже дав?

— А так — зачав пояснювати старець — що коли я можу на твої дорогі прикраси дивитися так, як і ти дивишся, то вони майже мої. Ти дав мені їх до оглядання. І коли вони тебе тішать, то не менше тішать і мене. Ти ж їх більше не бачиш, ніж я.

— Так — зауважив мандарин — але сеж мої дорогоцинности, а не твої.

— Тілько і всего! — зауважив старець. — Вони твої, ти їх хорониш, ти боїшся, щоби їх в тебе хто не вкрав, а тілько з них тобі користи, що і мені. Навіть не дивишся на них завсігди. Не бачиш їх, коли спиш, не бачиш, коли обідаєш, не бачиш, коли занятий якою справою. І в слабости вони не будуть тобі лікарством.

— А все ж хотів би ти їх мати — каже мандарин. А старець:

— Коли б були, так були би, але в мене не було ніколи великого бажання їх мати. А це тому, що маю інші, ще більше ріжнородні і красші цінности. Дивишся і не надивишся, тішишся і не не натішишся. Ще й такі, що і в слабости тобі поможуть.

— Бачу — каже мандарин — оден твій дорогий скарб, а то твій ясний і великий розум. Це справді цінність понад цінностями. Але про які скарби ти ще говориш?

Тоді старець:

— Я маю городець, а в нім повно квіток. І що це за краса! Кождого ранку нові і нові квітки, гарні для ока, запашні. Я не вірю, що ти своїми блискучими каменями можеш більше тішитися, ніж я тішуся моїми квітками на городі. Тай ще не те — по них цілий день пчілки бренять. Зайди до мене, а переконаєшся, чи правду кажу. Вони і в слабости лікарством мені стануть.

Від того часу ніхто з людий не бачив вже мандарина на вулицях міста в такій пишні одежі, як колись. Зате бачили його нераз, як заходив до вбогої хати старця, як сидів між квітками його городу і прислухувався до слів старця, ще дорозших і красших, як всі дорогі камені і всі квітки на городі. Це були дорогоцінні скарби мудрости.

КАТОЛИЦИЗМ НА ДІЛАХ.

З КАТОЛИЦЬКОЇ ПРЕСИ.

Коли слухати, як представники католицизму малюють католицизм, то здається, що це рай на земли — дійсне Царство Боже між людьми.

Та слова нічого не коштують. Словами можна творити для уяви ідеальний світ там, де в дійсности є пекло.

А головне, чого людям треба, то діл. І доперва діла є тим пробним каменем, який показує вартість „віри". Є добрі діла — віра добра, нема добрих діл — віра зла. Тому і сказано в Святім письмі: „Віра без діл мертва... Віра без діл, то бляшаний бреньніт, а нщо більше"... А ще дальше Апостол каже: „Покажи мені віру свою з діл твоїх, а я покажу тобі віру мою з діл моїх"...

Ходить про діла — бо добрі діла випливають з доброго серця, а самі гарні слова можуть бути лише верхною прикрасою злочинного серця.

В Канаді з католицької сторони нераз лунали оклики: „Проч з Автокефалією! Проч з Православием!" Ті, що оклики підносили, робили перед греко-католиками таку міну, що нібито вони знають що православіє дуже погане, тому з ним проч, а католицизм дуже гарний, тому нехай він живе!... І таку думку хотіли вони викликати в греко-католиків.

Та замість спорити словами зі словами, ми наведемо оден образок з Католицької преси, а саме з „Ниви" за березень 1929. („Нива" була часописом для греко-католицьких священиків)

В згаданім числі оповідається, що діялося в православнім селі на Волині — в Жабчу, кілько щастя мешканці Жабча від католиків дістали. Пише „Нива" так:

„Жабче. Оце село на Волині (40 кільометрів від Луцька) в останніх днях стало голосне й певно ще довго в історії остане памятним, як чорна сторінка насаджування унії поліційним способом. Справа, вкоротці переповіджена мається ось як:

„В тому православному селі мала часть мешканців, невдоволена своїм парохом, приймила унію — оту „казьонну", по котрій можна сподіватися всяких земських благ, оскільки їх можна видерти православним.

„І уніяти, хоч творять незначну меншість в селі (58 уніятів, 5000 православних), відразу дістали від цивільної влади парохіяльні будинки (розумієсь православні! — Примітка В.) Та вони хотіли захопити ще й церкву.

„По святі Покрови уніяти замкнули православних у церкві і держали їх черес три дні, аж доки їх влада не випустила, а церкву опечатала. Від того часу до 20. II і уніяти і православні відправляли Богослуження в приватних домах.

„Того дня православні завважили зрана, що печать на церкві знята, а колодки розбиті, і тому ввійшли з своїм священиком до церкви. Коли побачили, що там бракує золотої чаші, та багато церковних річей, постановили собі, що церкви не опустять, доки влада не забезпечить за ними власности.

„Прибула поліція (католицька! — прим. К.) і хотіла усунути православних силою, одначе це не вдалося, бо православних, около 300 людей, зачинилося в церкві і стали правити Богослуження. І так замкнені в церкві перебули вони до 1. III., доки їх поліція силою не усунула. Хто вийшов з церкви, того поліція не пускала назад. Ні харчів, ні води урядова охорона до церкви не допускала.

„Тому сиділи в холоді, морозі та в голоді 8 день.

„Дня 28 II. поліція усунула двері від церкви, щоби морозом православних змусити вийти з церкви. Та коли й це не помогло, тоді до церкви ввійшло двох уніятів, дуже непочесно знаних у селі, і вони почали православних бити. Тоді вже поліція ввійшла до церкви.

„Православні, всі вже хорі, лежали без руху на долівці, а священик, не могучи стояти, на колінах відправляв Службу Божу. Всі присягали вмерти за свою віру.

„Поліція очистила силою церкву й опечатала її опять. Сім людий, недужих з голоду і побиття, арештовано, в тім і священика. Закутих в кайдани відставлено їх до тюрми до Луцька.

„В дні „очищування" церкви в селі був староста, комісар поліції, 38 жандармів, 4 агенти і лікар з Луцька. Вигляд тих людей, що видержали 8 днів у церкві при найтяжших морозах, страшний. Вони почорніли були, як вугіль і лежали без сил. (Справоздання посла Вислоцького, „Діло" з 8. III. 1929)."

Від себе додає ще „Нива":

„Благородне серце всіх людей стає по стороні мучеників, і тому та віра побіджає, котра має мучеників".

Подія недавна. Ще памятають її ті, що заставляють греко-католиків кричати: „Проч з Автокефалією! Проч з Православієм!" Адже ж 1929-ий рік не за горами.

Але можуть вони сказати:

— Що ж... Таке могло статися без відома Риму, без відома папи, без відома представників католицизму.. Непредвиджений, несподіваний, болючий випадок...

Так, так! Непредвиджені і несподівані випадки на світі бувають і за них можуть бути відвічальні лише їх творці. Однакож цей випадок не належав до несподіваних для католицьких верхів — а це тому, що подібні випадки цілим ланцюхом були і перед Жабчем і по Жабчу. Значиться — **подія в Жабчу, то твір католицької системи.** Адже ж зараз 1930 р. маємо страшні погроми по українських, і то вже греко-католицьких селах, нищення українських інституцій, Гриньки, а вже 1938 р. приходить згода Риму на масове нищення православних церков. І за ту згоду папа дістає 2,500,000 золотих, а православних церков знищила тоді католицька рука 110 і 7 каплиць в сімох тижнях.

Де таким ладом події по собі наступають, там вже маємо систему, а не випадковість. Отже й католицизм треба тут оцінювати, як систему. Уніяти Жабча могли бути людьми темними, поганими натурами, але коли взяти цілий ланцюх подій, то годі всіх їх приписувати невідвічальним людям. Бо тоді вийшло би, що цілий католицизм аж до самого папи невідвічальний, себто без третої клепки.

Та що окремо впадає в очи, так те, що як гідно греко-католицький часопис до справи поставився — **дійсно і по християнськи, і по українськи, і по** загально людськи. Хоч, певна річ, знав, як це не всмак і церковним і нецерковним католицьким цензорам.

Поставився не по католицьки, але по християнськи! По апостольськи, а не по папськи!

На закінчення слід пригадати греко-католикам, **що на подібний лад, як в Жабчу, цілу „унію" накидали українцям,** почавши від 1595—6 року. Насильством, пострахами, побоями, убивствами.

Історія про те багато оповідає.

ЖИТТЯ СКЛАДАЄТЬСЯ З ФОРМ.

Життя виявляється в формах. Вода, пісок не має форми — це маса, а маса, це лише матеріял для життя. Для будови життя, для піддержання життя.

А життя, це вже форми — означені, сталі форми. І не тілько те життя, що повстало розвоєм, чи ростом, але і те життя, яке являється відношенням одних готових форм до других, може виявлятися лише дальшими формами.

Отже звичаї, обряди, церемонії, уніформи — це все форми, якими творчий зміст життя виявляється.

Нищити звичаї, форми й обряди — це зводити життя до стану безформної мертвої маси.

Таке каже здоровий розум. Таке диктує людський досвід.

Кожда форма, це певний лад життя, що обнимає якусь важну справу, якусь ідею, якийсь настрій, якесь бажання.

Поздоровляємо когось, щоби виявити так наше добре до нього відношення.

Дякуємо означеними формами, щоби показати, що належно оцінюємо чийсь для нас вчинок.

Витаємо когось способом таких то форм, щоби витворити в собі самих бажаний гостинний настрій, і щоби створити гостинну атмосферу, тай гостя ввести в неї.

Беремо для свята красшу одежу, щоби відріжнити будний день від святочного і викликати в себе і других святші почування.

Призначуємо для урядовців та війська уніформи, щоби тим зосередити їх увагу на обовязки, які перед ними стоять, тай викликати почуття довіря до них в їх окруженню.

Будуємо церкви для спільної молитви; призначуємо для жертв окремі вівтарі; благословимо річи, ставлячи їх перед невидним для нас Сотворителем і просячи Його освячення; зазначуємо свої постанови присягами; відчиняємо врочисто для вжитку публичні будинки (а то і звичайні доми запрошуючи гостей); справляємо ювілейні торжества...

Все те форми, звичаї, обряди, і без них розумне, культурне життя було би немислиме.

Бо якраз ті ріжнородні форми є виявом людської культурности, є людською культурою. Через них сила життя може розгалужувати свої чинности; ними людські почування і настрої набирають ріжнородности і сили. А з усім тим росте і богатіє людська уява, людський розум, людське культурне добро.

Чоловік не може жити самою невидною думкою, самим німим почуванням. Він мусить вбирати стремління життя в форми.

Так треба нам дивитись на звичаї, на обряди, на церемонії і взагалі на форми всеї людської культури.

И. А.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., W'nnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3625, WINNIPEG, MAN.

ПОДВІЙНИЙ ОБОВЯЗОК.

Україна, українство, українці, це нині щось таке для світа, як африканські чи полудново-американські нетри та пралїси, до яких вибираються туристи та авантурники, а потім описують свої здобутки. Й описують, як хто вміє і може — дехто те, що бачив, інший те, про що другі оповідали.

Але ніхто з них не напише того, що написав би сам африканець, який знає Африку змалку, і для якого ті фантастичні нетри є лише такими, як вони є, а не такими, як про них чужі пишуть.

Вже довший час, а головно від початку теперішньої війни Україна стала для світа предметом заінтересовання. І без старань самих українців.

Про бажання Німеччини забрати Україну, як врожайну країну, і говорилося і писалося вже перед нинішньою війною. Світ говорив, що Німеччині потрібна Україна, отже робив висновки, що нині, чи завтра вона схоче її забрати.

Коли Німеччина пішла проти большевиків, то про Україну згадується тільки в воєнних вістях, що мабуть нема нині неукраїнця, якому імя „Україна" не було би відоме.

Крім стать в часописах й журналах, де зачеплена справа України й українців, появляються книжки, присвячені українському питанню вловні, або частинно.

Сама собою українська справа на світі занадто ще нова, світ знає про ню лише те, що знає і як знає, себто знає небагато. І знає нераз так, що того ще не можна розумінням української справи назвати.

Відколи українська справа вийшла на поле широкої світової політики, від тоді пишуть і говорять про ню на світі ріжні люде. Пишуть ті, для яких писання є хлібом. Дехто пише, щоби писати і звернути на себе увагу, як знавци справи. Пишуть люди наняті до такого писання. А вкінци пишуть ті, яких інтерес вимагає, щоби українську справу викривлювати і замотувати. Ці послідні можуть українську справу не зле розуміти, отже й знають, як її викривлювати.

Цим послідним ходить про те, щоби стан української справи представляти в її некористь. Щоби проти неї настроювати світ. Щоби український зміст, українську слушність й українську гідність обезцінювати.

Українці мають таких приятелів й опікунів.

Така чужа робота відбивається ще окремо на українській еміграції. Яка Україна, яке українство, такі й українці по цілому світі — такий роблять висновок. А в нинішнім часі всяке підозріння, хоч би яке нерозумне й безосновне, може дехто брати на поважний рахунок. Муха може стати волом, який людей пожирає.

Але не тільки самі українці терплять від такої чужої шкідливої роботи. **Вона робить шкоду і чужому, неукраїнському загалови** — вона його баламутить, вона настроює його в невластивім напрямі, вона викликує в нього підозріння, де на підозріння нема місця. А це все веде до дальших нездорових висновків і наслідків.

Такій шкідливій і нездоровій роботі українці повинні розумно і рішучо протиставитись. Вони ж на те і є на світі! Коли вони не стануть на сторожі слушної української справи, то хто поза ними обовязаний на такій сторожі ставати?

Дотого ж українці українську справу найкрасше розуміють, отже перший авторитетний голос природно їм належиться Вони ж самі Україна — „плоть від плоти і кість від кости" України.

Отже природний обовязок стояти на сторожі української справи лежить одиноко на них самих. Тай світ має право від них вимагати тих вияснень про українську справу, яких йому треба.

Щож мали би тепер українці робити (тут, на еміграції)?

Вони повинні стати на сторожі української правди, української слушности й української гідности.

І за таку роботу повинні братися не одиниці, або вони повинні ще найменше. Бо одинцем тільки видна особа вважається авторитетною. Дотого ж одинцем можуть висуватися під маскою українства і неукраїнці.

Найкрасше, коли б за таку роботу взялася якась поважна інституція, прим. теперішний Комітет — КУК.

В таку роботу могло би входити приміром таке:

Слідити за чужими часописами і журналами і всякі баламутні статті про українців й Україну спростовувати. Можливо, що деякі видавництва були би з того й раді. А кожде видавництво мусіло би з тим числитися.

Переглянути давніші і нинішні енциклопедії, чи інші інформативні матеріяли; переглянути книжки, журнали і часописи; упорядкувати хибні погляди, які там є; дати на них своє українське пояснення відповідною публікацією, хоч би і не надто великою розміром і порозсилати її видавництвам та особам, які могли б нею послугуватися, або бодай на ню оглядатися.

Це поставило би українську справу на твердший ґрунт, а що ще важне — воно освідомило би неукраїнський світ навіть для його власного добра і гідности.

СЛОВО ПРОТЕСТАНТА ПРО СПОВІДЬ.

Знаємо, що протестанти повикидали з церкви мало не все, що можна було викинути. Викинули обряди, викинули Хрест, образи, сповідь, кадило..

Повикидали наперекір здоровому розумови і Святому Письму Повикидали і довго тішилися, що їх порожне красше, ніж в других повне, коли ж радість охолонула і вони зачали холодними очима приглядатися на наслідки своєї роботи, то побачили, що з усім тим, яке викидали, повикидали релігію

Нині стан протестантизму незавидний остільки, що може бути грізною осторогою для тих, що хочуть взагалі задержати життя релігійним. Тут хочемо пригадати, що писав в місячнику „Атлантик" презбитеріянський проповідник д-р Шелдон. Ось що між іншим він каже:

„Протестантський проповідник мусить звертати головну увагу на проповідь, щоби нею притягнути вірних до церкви Він вживає до того ще і концертів і маґічних ламп, коли ж і те не поможе, то його робота даремна.

„В вихованню протестантських проповідників головну вагу кладуть на бесідництво і способи притягати людей. А наслідок того такий, що церква стається лише місцем, де люди хочуть цікаво провести час, послухати бесіди, поспівати.. Так люди призвичаюються ходити до церкви, як до театру. От чому деякі проповідники вишукують для своєї церкви аж такі невідповідні для християнської церкви способи, як вживання ґрамофонів підчас Богослуження, приладжують театральні вистави на біблійні теми, а навіть заводять ритмічні танці.

„Але життя домагається чогось більше, ніж бесіди. Воно домагаєсь потіхи в горю, помочи в нещастю, бадьорости в тяжку годину. А всего того сама бесіда проповідника не дає. Тому люди йдуть з одної церкви до другої, або лишають церкву цілком і стають матеріялістами, духово цілком занепадають.

„Православна, або католицька сповідь якраз відповідає глибокій і постійній потребі людського серця, і тому шкода, що протестанти її лишили.

„Болюче, але треба сказати, що проповідь поставлена в протестантів висше милосердя, а наука і сухе читання поставлене висше потреб душі. Я певний, що коли б в нас були сповідальниці, то для протестантизму відкрилось би нове життя і не треба би журитись, як люди до церкви притягати".

Шелдон сказав дуже багато Але кілько можна би ще сказати, що очи бачать й уха чують. Нині в Канаді є фармерські околиці, де неділя є для фармерів таким же будним днем, як і четвер. Хоч урядово люди записують себе там протестантами Бо іншої назви поки що не мають Не святкують і Різдва Взагалі не бачать моральної висшости свят над будними днями. Подібне і по місточках і містах. На кождім кроці можна побачити, як в неділю зрання рубає хтось дрова, копає на городі лаґодить щобудь коло будинка. Не рідкі випадки, коли жінка на Великдень і пере і вивішує пране сушити

А розпитайте, хто ті люди, так довідаєтесь, що протестанти. Певна річ, що лише з імени, але це справи багато не поправляє.

І коли протестанти висилають місіонарів чи то до поган, чи до християн непротестантів, то своїх власних лишають, як вони є. Протестантизм мабуть не має нині відваги, ні сили привертати до церкви тих, яких не мав сили при церкві вдержати.

Тай ще багато подібного можна би сказати.

„ПРОЩАЙТЕ ВОРОГАМ"

Ісус Христос ясно учив, що треба прощати ворогам їх провини. І нині, коли на світі йде жорстока війна, коли не поодинокі люди, але цілі краї і народи є собі смертельними ворогами, може в кого небудь зродитися питання:

— Як же приклaсти до того, що діється, слова Христа? Коли хтось йде проти нас війною, щоби нас неволити? і вбивати, то чи можна йому прощати? І чи буде ріжниця, тай в чім, коли йому простимо, або не простимо?

Перше всього памятаймо, що Христос не казав прощати всім без розбору. Він поставив ясні услівя:

„Согрішить проти тебе брат твій, докори йому, коли ж покається — прости йому. Коли ж тебе не послухає, скажи йому про його гріх при двох чи трох свідках. Коли тут не покається, скажи при церкві, при церковнім зборі громади. Коли ж і тут не покається, нехай буде для тебе поганином і грішником."

Отже Син Божий поставив услівя: прощай тому, хто кається.

В цім випадку Христос говорив про „брата", про близького; про того, хто оден з твоїх, з ким ти повинен жити, як з своїм. Про тих, що з твоеї родини, з твоїх сусід, з твоеї громади, з твого народу.

Та і тут прощення услівне: кається хтось, так твій обовязок простити; а не кається — вважай його чужим тобі, поганином і грішником і відносись до нього, як до поганина і грішника

Коли ж Христова бесіда зводилася до цілком чужих, і таких, що йдуть на тебе війною, то Христос цілком не казав, що треба їм прощати. Такого обовязку Він не вкладав на своїх учеників.

Коли Син Божий кілька днів перед своєю смертю вийшов з церкви в Єрусалимі, а ученики вказали Йому на церковну будівлю, Він сказав:

„Чи бачите де все? Істинно кажу вам: не зостанеться тут камінь на камени.

„Чути будете про війни і чутки военні, не тривожтесь...

„Встане нарід на нарід, царство на царство..

„Тоді хто в Юдеї, нехай втікає в гори, хто на криші, нехай не злазить взяти що з хати своеї, і хто в полі, нехай не вертається взяти одежу свою.

„Моліться, щоб не довелось вам тікати зимою, або в суботу"... (Мат. гол. 24.

Коли б Син Божий розумів безуслівне і загальне прощення, то в цім місци ще більше пригадував би обовязок прощення. Бо тут справа не з одним ворогом, а з цілими їх арміями.

Але безуслівне і загальне прощення було би тут нерозумне, і безкорисне, і шкідливе. Бо як прощати тому, хто прощення не хоче? Хто про те не дбає Кому байдуже, чи я йому прощу, чи ні Як прощати тому, хто позбиравши ватагу чужих, далеких мені людей, йде, щоби мене і мою родину вбити, або повести в неволю, а наше майно забрати?

Христос не говорить тут про прощення, Христос говорить тут про втечу Коли лихо надходить — тікайте, ратуйте своє життя і своїх близьких. Бо ті, що йдуть на вас війною, це не брати ваші, це навіть не люди, але руїнницька, смертоносна дика сила. Її не можна ані докоряти, ані соромити, ані перед церковну громаду вести, ані не можна до неї приклaсти якого будь прощення

Коли простиш братови, коли простиш близькому, йому добро зробиш і знайдеш в нім для себе друга Коли ж він не покається і не схоче твого прощення, розійдися з ним, як з непоправним грішником і лиходієм.

Але не можна так поступити з людьми чужими, що йдуть проти тебе війною. Не тілько твого докору вони не почують, але і до себе не допустять — здалека вбють. А друге — тут маєш діло не тілько з тими, що можуть тебе вбити, але і з тими. що їх посилають, а тих ти і вздріти не можеш. І не знаєш точно, хто вони і де вони.

Отже обовязок прощення не може тут мати місця.

І коли Христос казав: „Любіть ворогів ваших.. Хто бере верхну одежу, то віддай і сорочку..." — то це відносилося до „братів", до близких тобі, а не до тих, хто йде війною. Бо тому сорочки не треба давати, він сам її візьме, тебе вбе і все добро твое забере.

Коли ж в життю з недобрим братом будеш вирозумілим і терпеливим; коли діставши удар в одно лице, ти наставиш друге, то недоброму братови соромно стане і він покається Тоді ти своєю терпеливістю вратував його. Але і тут також має місце інша заповідь Христа: Коли ти вжив всіх способів, а брат не кається, вважай його поганином і грішником.

Христос на хресті молився: Отче, прости їм, бо не знають, що роблять! — але молився за тих, що були по тілу Його братами. За тих, якими Він журився, яким добра бажав, яких любив, отже та любов була така велика, що навіть на хресті вона не загасла. І певна річ, що коли по смерти Христовій Його наука так поширювалась, то силою оттої великої любови, що Син Божий на Хресті виявив.

Але нема способу виявляти такої любови тим, що йдуть на нас гарматною війною.

Ось так треба нам закон прощення, про яке Син Божий говорить, розуміти!

Ц-ий.

БУДЬТЕ, ЯК ДІТИ...

Як камінь той важкий з землі
Буває тяжко нам підняти,
Так всі огірчення свої
Нам тяжко ближньому прощати.

То так хіба лише для виду,
А як прощаємо, браття,
І часто в серцю все життя
Ми вкриту носимо обиду.

А гляньмо на дітей малих,
Як їх гурток весело грає,
Буває часто й серед них
Ось так, як серед нас буває.

Ось тільки гралися, дивись:
Уже й сваряться, вже побились,
Дивись, вже знов собі зійшлись
І між собою помирились.

Дивися: за хвилину знов
Собі у згоді дружно грють,
В очах їх світиться любов,
Одно одного обіймають.

Отож Христос в них приклад дав,
Казав: дивіться на ті діти,
Щоб кождий з вас так зло прощав,
Щоб кожен з вас так вмів любити.

Тоді б лише усі могли
Веселі бути і щасливі,
Коли б серця у нас були
Я ті дитячі — незлобиві.

Д. Бобрик.

РЕЛІГІЯ і „ДЕМОКРАТІЯ".

Нині слова „демократія" деякі люди свідомо надуживають, прикриваючи цим словом свої лихі заміри. Заступаючись „демократією" ведуть до анархії.

От на учительській конференції в Ню Йорку, що відбулась недавно, були такі, що домагалися, щоби уневажнити закон, який позволяє в нюйорських школах вчити релігії. Багато учителів казало, що наука релігії в школі грозить американській демократії, що школа буде наближати державу до Церкви, а того не повинно бути.

Дуже проти науки релігії в школах виступав д-р Авраам Левкович, принципал школи, а таксамо Йоанна Линдлоф. Вона казала: „Нехай діти вчаться релігії поза школою". Проти науки релігії був також Кенет Леслі, редактор „Протестантського Дайджесту". Противники науки релігії в школі казали, що може витворитися забагато побожности.

Були й оборонці релігії. Так д-р Клинчі говорив, що не релігія загрожує конституційній свободі, але брак релігійного виховання є великою небезпекою.

Виходить, що є на світі люди, які заступаються „демократією" лише на те, щоби поширювати між християнами безрелігійність і безбожність. Про демократію вони говорять, оборонцями її себе ставлять, але з їх роботи виходить, що вони мають на увазі лише свою власну політику. І то політику цілком недемократичну.

—(†)—

КАТОЛИКИ ВИДАЛИ НОВИЙ ЗАВІТ.

Минувшого травня появилося в Стейтах свіже видання Нового Завіту, переведене на нинішну англійську мову.

Перший Новий Завіт католицького видання появився перед три і пів століттями. Його по 150 літах переглядали і поправляли. А те поправлене видання знов переглянули і поправили нині (по 192 літах), передавши його нині вживаною англійською мовою і її нинішними висловами.

Перегляд і поправлювання тягнулося 5 літ і ним занятих було 27 знавців Біблії. Крім того рукописи переглядали ще інші знавці і робили свої уваги, поки робота вийшла викінченою. Ось кілько праці вимагає робота, коли має появитися в найкрасшій формі.

Побіч Нового Завіту переглядали і поправляли також Старий Завіт, однакож треба ще найменше три роки, поки робота буде скінчена.

КЕРЕНСЬКИЙ ПРО БОЛЬШЕВІЮ.

Ріжні ріжно говорять про те, яка сила большевицького озброєння, та всі стоять на тім, що большевики довго готовилися, всю можність вклали в озброєння, отже їх приготовання мусіли бути великі.

Керенський, бувший голова Тимчасового российського правительства так означує военну силу большевицької Росії:

Штандове (постійне, готове) число армії сягає до трох мільйонів.

Має 24 повзових (танкових) дивізій та мабуть коло 15,000 літаків

На границях могли згромадити 165 дивізій та 4,000 літаків. Сили російські і німецькі при боевій лінії можуть бути однакові. (А Росія може мати великі резервові сили). І каже ще Керенський:

— Мусимо молитися, щоб червона армія могла видержати до осени.

ШВЕЦЬ І ДІЯВОЛ.

З НАРОДНИХ ОПОВІДАНЬ.

I.

Було це давно, дуже давно.

Жив швець, родина в нього була велика, працював дуже тяжко, а вижити годі.

Йде він одного разу зажурений і вустрічає діявола.

— Що чувати в тебе? — питає злий дух.

— Що чувати? Біда! Така біда, що хоч в воду скачи.

— Добре — каже злий — я тобі поможу, але запиши мені свою душу.

— А ти як хто? — питає швець.

— Я злий дух...

Почав швець міркувати. І душі шкода, але ж в мене жінка та діти. Я самий, а їх багато. Пропаде моя душа, так одна, а гірше буде, коли ціла моя родина з голоду погине. Тай Бог бачить, що не рад я, та що зроблю? Він милосердний, то і буде знати, що я даю свою душу за других.. Нехай діється воля Господа Милосердного!..

І записав. Тай ще по припису: розтяв палець і власною кровю записав. І стало на тому, що діявол має давати шевцеви стілько грошей, щоби його родина не бідувала, а за сім літ має діявол прийти і забрати шевцеву душу.

А переходив там селом Христос з Апостолами — і як всевідучий, знав, що ту такий то швець живе. І знав Він, що швець журиться. Не на те ж Господь дав йому душу, щоби він записував її нечистій силі.

Прийшов Христос з Апостолами до того шевця, проситься на ніч. А швець:

— Дуже радо переночую. Гріх же подорожних не приняти.

Дав він усім повечеряти, поклав спати на мягкім сіні, а Христа на своїм ліжку положив. Каже:

— Бачу, що ти Божий чоловік, та етомлений, отже відпочинь.

Повставали всі рано і поснідали і каже тоді Христос:

— Тепер треба вам за нічліг заплатити.

Замахав швець руками:

— Хіба ж таке можна? Ви подорожні, самі не знаете, де будете ночувати. Що маете, сховайте на чорну годину. Не ви мені, а я вам повинен ще щось дати на дорогу. Пождіть...

Поговорив швець з жінкою і та приготовила хліба, додала сала, чи масла, і все те дали Апостолам на дорогу.

І каже тоді Христос:

— Грошей не хочеш, так може якої ласки в мене попросиш.

Подумав швець і каже:

— Божий чоловіче! Може ласка мені здалася б, але не знаю, як її просити. От коли б мені Господь найперше розуму дав, а тоді я вже й попросив би.

Підняв Христос руку, як до благословення і каже:

— І я бажаю, нехай Отець мій дасть тобі того, чого просиш. Щасливий ти, що шукаеш того, що найважніще.

І нараз шевцеви все стало так ясно в голові, як ніколи. Вже наперед бачить, чого йому треба. І каже Христові:

— Угоднику Божий, коли можеш, так зроби мені три річи: Щоби не встав той, кому я скажу на мій шевський столець сісти; хто гляне в мое вікно, нехай з місця не рушається; і хто потрясе мою сливу, нехай від неї не відійде, аж доки я не скажу.

— Добре — каже Христос — нехай тобі так буде і пійшов.

II.

Минуло сім літ від часу, як швець записав душу нечистому. Приходить діявол та:

— Збирайся, небоже, вже час.

— Час, то час — каже швець — та поки зберуся, сідай ось тут — і показав на столець.

Сів діявол, та коли прийшлось вставати, ніяк не годен. І бачить, що не висвободиться, та почав просити:

— Пусти, будь ласка.

— Пущу — каже швець — коли прийдеш за мною аж за сім літ.

— Згода!

— Так вставай!

І нечистий встав та зараз забрався.

Минуло знов сім літ і нечиста сила знов йде. Та не йде вже до хати, а найперше заглядае в вікно. Як глянув, то так і приріс до місця. Починае він знов просити, а швець:

— Пущу, коли прийдеш за других сім літ.

— Згода!

І нечистий пішов.

За сім літ приходить знов, а швець:

— Тепер вже підемо, піде вже й жінка й діти. Та поки зберемось, натряси сливок на дорогу.

Пішов лихий, натряс, позбирав, та від сливи не відійде. Кругом ходить, крутиться, а відійти годі. І починае він:

— Пусти, я вже зроблю, чого захочеш. Мушу ж до пекла вернутися.

І каже тоді швець:

— Віддай мені запис і більше не приходи.

— Добре!

І віддав, а сам зараз вихром полетів, куди йому треба.

[illegible]

Жив там швець ще багато літ, а там і вмер. Щож — вмерти Божа воля. Хто живе, той вмерти мусить. Бог тебе післав і до Бога знов вернешся.

Як умирав, казав собі причепити шевський фартух і з ним його поховати.

Приходить він до раю. Зачали переглядати книги і кажуть:

— Тут стоїть записно, що душу лихому записав. Для таких в нас місця [illegible]

— Щож — каже швець, — це правда, але я зробив це з великої нужди, щоби других ратувати. Я свою душу давав за других.

— Ні, не можна тобі тут бути — кажуть.

І знов шевцеви просвітилося, що він мае робити. Простелив він фартух коло брами і стукае в браму. Йому кажуть забиратися, а він ні: стукае і стукае.

Йде тоді Апостол Петро до Христа і каже:

— Що робити з тим шевцем? Не забираесь, а тілько стукае і стукае.

Тоді Христос:

— Забув ти Петре, що я говорив і тобі і всім: „Стукайте, а відчиниться вам, шукайте, а знайдете, просіть і дасться вам". Отже він йде за моїми словами і стукае. Але тут е ще одна справа: Це той швець, що нас був так радо приняв, тай ще дав нам поживи на дорогу. А ми і не так дуже просили, і не дуже стукали до його дверей. Він нам їх самий відчинив і попросив до світлиці. Отже він приняв був нас, хоч і не знав ні тебе, ні мене, а ми знаемо хто він. Тому відчинити йому двері, як він колись нам відчиняв.

За хвилину і вже швець був в раю.

Здається: байка-небилиця, але міститься в ній велика наука — що Бог кладе на вагу найперше щире серце і добру волю чоловіка. Це найбільший скарб перед Його Святими Очима. Коли чоловік і зробить недобрий вчинок своєю слабістю, то викупить він себе від нього щирим серцем і доброю волею, бо він вможе сказати: „Боже! Хоч я і согрішив, але я не відступав від Тебе. Прости мені!"

І Бог йому простить.

РОЗУМНЕ І ПРИМІРНЕ.

Св. Герман був сином убогих, але розумних родичів. Мати дуже дбала, щоби виховати сина по релігійному і дала йому таке релігійне виховання, яке лише вміла.

Кождого дня Герман вставав трошки раньше, ніж мусів, бо ідучи до школи заходив кождого ранку до церкви і перед образом Богородиці заносив молитву до Бога.

Одного ранку, коли молився, держав в руці яблоко, яке мав мати на обід. Коли ж скінчив молитву, тоді в діточій щирости і простодушности простягнув руку з яблоком до образа, щоби дати його Діві Марії.

Давна історія оповідае, що Пресвята Мати взяла яблоко і передала Ісусови, що сидів в неї на колінах.

Оповідав тут вже в Канаді український лікар:

Загально відома річ в шпиталях, що люди безрелігійні вмирають тяжко. Їх мучить не тілько біль тілесний, але і біль душевний. Вони вмирають без надії. А люди релігійні вмирають легко. Вони вірять, що смерть е лише переходом з одного життя в друге, і звичайно засипляють — гарно, спокійно. Так, що це можна певнійше назвати сном, ніж смертю.

Поетка Гіманс говорила вмираючи:

— Здається мені, що я сиджу з Марією, сестрою Марти, при ногах Спасителя і слухаю його любої науки. І я відчуваю такий святий спокій і щастя, якого не відчувала ніколи в життю.

Найважніший вік для людського виховання е від 5 до 15-го року життя, отже 10 літ. Коли в тих десятьох літах дитина буде вихована по релігійному, то такою буде завсігди. Коли ж в тих десятьох літах дитина буде релігійно занедбана, то тяжко їй стати релігійною в пізнішім віку.

Релігійність чоловіка не починаеться великими теольогічними науками. Вона починаесь обовязками і щирим виконуванням тих обовязків. Починаесь примірним і праведним життям. А хто буде йти дорогою праведного життя, той найде нею до тої країни, де Бог перебувае, і там самого Бога побачить і пізнае.

Є оповідання, що якийсь чоловік ніколи не ходив до церкви, але коли жінка йшла, він казав:

— Помолися там за мене і за себе.

Раз приснилося йому, що і він і жінка повмирали. Приходять обое до небесних воріт, а там Петро жінку впускае, а чоловіка ні. Почав чоловік допитуватись, чому так, а Петро каже:

— Жінка молилася в церкві за себе і за тебе, отже вона і тут буде за себе і за тебе.

І сон той навчив чоловіка розуму.

ПОМЕР СЛАВНИЙ ПОЕТ Б. ЛЕПКИЙ.

Прийшла вістка, що 26 липня, ц. р., помер в Кракові славний український поет і письменник, Богдан Лепкий. Вродився 1872 р. в Крегульці на Поділю, як син священика, ходив до гімназії в Бережанах, на університет у Львові і у Відни. Скінчивши університет став гімназіяльним професором в Бережанах, а звідси перевели його до Кракова.

Написав багато прекрасних віршів та оповідань, а особливо прекрасні його оповідання історичні, як трильогія „Мазепа", Вадим і Сотниківна. — Написав і історію української літератури у двох томах.

Багато з його творів переложено на инші мови, як на московську, чеську, польську, німецьку і мадярську.

Покійний був великим українцем державником. Україна самостійна і соборна була його ідеалом, для котрого жив своєю працею і, як сумно, що передчасно вмер, не діждавши його здійснення.

Про покійного говорено, що він був ясною і доброю душею з народу для народу. І так воно й дійсно було! Це й побачимо в його творах: сум, ридання, біль, переживання, радість та лет у краще життя.

Тіло його відійшло в землю, та память про нього лишиться в народі, як велике сонце на великі дні прийдешні.

ПО 16 РОКАХ ВІДЗИСКАЛА ЗІР.

„Я не знаю, чи буду мати настілько часу оглянути все, таке чудове на цім світі" — говорила радісно 62-літня жінка, Дейзі Геловей, що через 16 років була сліпа й нагло, відвідуючи своїх рідних в Алберті, [illegible] „чудо природи" відзискала зір. Лікарі, що вже були махнули на ню рукою, дуже такому видужанню дивувались.

Розказувала старушка, що вона вертала до дому доньки з поїздки до Летбридж. На двірці Брент почула вона голоси й — обернувши голову — побачила багажного з міхайн. Не знаючи, що з нею діється, старушка почала сумніватися, чи вона часом не тратить розуму, і боялася сказати про це своїй доньці, бо думала, що це їй тільки так здається. Прибувши однак до дому, вона не видержала й запитала доньки, чи квадрити на її цираті дійсно червоні? Донька відповіла, що так, і мало не вийшла з себе з радости, що мати її вже бачить. Перше, на що звернула старушка увагу, це хороткі спіднички жінок.

Лікарі казали, що сліпота старушки була спричинена старістю й тому вони порадити їй не можуть.

ІНДІЯНИ В СТЕЙТАХ.

Населення індіян в Стейтах так скоро зростає, що дехто тим заклопотаний. Д-р Лорімер, знавець індіянських справ каже, що в 1980 році може бути тілько індіян, кілько було, коли Колюмб 1492 р. приїхав до Америки. А тоді було там 700 до 800 тисяч індіян. Нині їх е около 360,000 і належать до найздоровіших людей. Рак між ними е великою рідкістю і також шкарлатина. Тепер придумують способи, як би приріст індіян спинити.

ВІДНОВЛЯЮТЬ ПОНИЩЕНІ ГРОШІ

Паперові гроші безнастанно нищаться і через звичайне ужнвання і через всякі випадки. При уживанню гроші випираються, друться, замащуються.

Коли гроші лише дуже замащені, то їх перуть в відповіднім купелі, опісля прасують і знов пускають в обіг. Але коли гроші дуже понищені, тоді на їх місце роблять нові.

В Злучених Державах кожного року замінюють на нові около 3,000,000 доларів.

Є окрема державна установа, де понищені гроші розглядають, щоби довідатись про їх числа, і щоби відріжнити добрі від підроблених.

Приходять там гроші спалені в печі — бо дехто вживае печі за сховок. Приходять такі, що довго лежали в воді, в болоті, в землі.

Приходять лише частини передертих грошей. І такий гріш мірають — коли його поверхня становить бодай дрібочку поза половину цілої поверхні, тоді властитель дістае нову повну суму. Мірають так, що на кусники гроша кладуть дрібну сіточку й обраховують віконця. Коли б же хтось дав їм опісля другу, меншу половину, то її вже не признають важною.

Але може бути і таке, що вимагають від властителя особистої заяви та окремої посвідки про його характер, а тоді і при меншій поверхни кусків може дістати повну вартість.

Дуже понівечені або попалені гроші розглядають через побільшені скла, а дрібні кусочки збирають голкою до купи.

Люди, що це роблять, мусять добре розумітися на 135 родах ріжного роду грошей, виданих ріжними банками в пятьох вартостях.

Отже як би гроші не були подерті, або понівечені, але коли ще можна відчитати на них їх числа і коли в руках е більша часть гроша, то властитель дістае за них повну їх суму новими грішми.

ЯК ДОВГО ЖИВУТЬ ПТАХИ?

Із ріжних птахів світу найдовше живе лебідь — до триста років. По ньому йде — сокіл, що живе яких 160 літ. Один морський орел, який мав уже повний вік, зловлений у 1715 р. прожив до 1828 року. Його тримали в шенбрунському парку у Відни. Папуги й ворони досягають й сто років. В одній родині в місті Сідней в Австралії удержували папуги декілька поколінь тої самої родини цілих 90 років. Морські птахи досягають віку людини. Багато птахів не витримуе неволі. Сороки, наприклад, на волі дуже довго живуть, а в неволі гинуть за 20 —25 років. Півень живе 15—20 років, голуб — яких 10 років. Соловейко в неволі живе тільки 10 років, шпак яких 15 років. Канарки живуть у неволі 12—15 років, за те на волі на Канарійських островах, живуть куди довше.

КУПУЮТЬ ДЛЯ АРМІЇ.

В Стейтах представники армії замовили 2,906,323 фунтів дріжджей, що мають вистарчити на рік для печення хліба для стейтської армії. Буде можна спечи 225,000,000 боханців хліба. — Також замовили 1,300,000 пар чобіт для війська, на суму понад 4,000,000 доларів.

НАЙСИЛЬНІЩИЙ МІКРОСКОП.

Мікроскоп, це інструмент, що побільшуе малі річи, на які дивимося через нього.

Найновіший мікроскоп, якого почали вживати вчені, побільшуе річи 100,000 разів. Отже коли подивитися на волосок, то виглядае грубий, як пень грубого дерева. Кровне тільце виглядае наче дві стопі довга подушка. Тепер буде можна бачити не тільки мікроби, але і їх будову подрібніше, заглядати трошки в середину їх малесенького тіла. — Новий мікроскоп не збільшае при помочи скліз, але при помочи відповідно ужитої електричної сили.

ЯК НАПОЛЕОН БОНАПАРТЕ ЛІКУВАВ СЕБЕ.

Загально цісар Наполеон Бонапарте був сильного здоровля. Тільки часом мав клопіт з шлунком, бо надто скоро їв і не пережовував добре поживи. Та навіть і нестравність в нього рідко траплялася замолоду. А коли трохи йому щось бракувало, то сідав на коня і кілька годин швидко їздив. І казав, що йому завжди лекше ставало від скорої їзди на коні. А щоб загально держати себе при доброму здоровлю, то що дня купався, і то довго любив купатися. Нераз у ванні сидів годину або й дві, все доливаючи теплої води до ванни. І то купався прямо аж в горячій воді, що іншій людині тяжко було б видержати. Він вірив, що горяча вода нагрівала його тіло, і кров лекше могла кружляти.

КАРА ЗА УБИЙСТВО В СТЕЙТАХ.

Кожний Стейт в Злуч. Державах мае окремий закон, як карати убійників. Загалом кари ділиться на 4 роди: смерть на електричнім кріслі, смерть від газу, шибениця і досмертна тюрма. В стейті Юта убійника можуть повісити, або розстріляти. В найбільше стейтах карою е електричне крісло. Досмертна тюрма е в сімох стейтах.

МІЖНАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

З погіршенням американсько-японських відносин йде думка, що торговля між обома тими краями може припинитися. Як ця торговля досі виглядала, покаже кілька цих цифр.

Зі Стейтів вивезено в березні до Азії товарів на 55,800,000, в маю 63,700,000 доларів. З Японії привезено до Стейтів в березни річей за 11,000,000, а в маю за 10,900,00. Самого сирового шовку привезено за 7,870,000 дол. Річно Стейти купували шовку з Японії за около 100 мілйонів доларів, а Японія дістае зі Стейтів найбільше оливи, бавовни і сталевих виробів.

НАЙБІЛЬШИЙ ТЕЛЕСКОП.

В Каліфорнії готовили вже кілька літ найбільший телескоп на світі, якого зеркало мае в промірі 200 цалів, отже 5 стіп і 20 цалів. Зеркало важить 21 тон. Коли зеркало було вже готове, прийшла нова трудність — такою було його вигладити, як треба. Аж коли винайшли відповідний інструмент, вдалося зеркало вигладити. Ціле виливання і прилагоджування зеркала забрало 4 роки. Невдовзі почнуть його вживати для розглянення небесних просторів. Обсерваторія знаходиться на горі Паломар в Каліфорнії.

ВСЯЧИНА.

— В Стейтах збирають запопадливо алюміній, щоби мати матеріял на воєнні вироби. Збирають старі кухонні начиння, машини до прання і другі непотрібні річи, хоч би як малі. Збирають цілі вози, цілі тони.

— В Франції закон проти жидів знов заострюють. Йде до того, що жиди зможуть мати своїх професіоналістів лише відповідно до числа жидівського населення в Франції. Вже нині жидівських адвокатів може бути там лише 2 процент.

— Статистика показуе, що в Стейтах понад 40 процент молодих людей не спосібні до військової служби. Виходить, що на оден мільйон покликаних, 430,000 треба або лічити, або цілком відослати.

Недавно порозколювали великий діямент (альмаз) на 23 кавалочки, щоби почати їх обробляти та вигладжувати. Це був найбільший діямент з 5-ох відомих на світі. Нім його порозколювали, то оглядали цілими годинами, де найпевніше він розколеться, щоби не зробити похибки.

— Німці заявляють, що коли б большевики почали вживати в війні газу, то німці знають, як газом на газ відповісти.

— Давніше між американськими індіянами рак (слабість) був цілком незнаний, хоч інші слабости були.

— В Вашінгтоні ухвалено закон, силою якого президент мае право купити 59 кораблів коштом 300 мільйонів доларів і прилагодити їх як воєнні кораблі. На будову потрібної скількости воєнних кораблів треба довшого часу, отже треба купувати кораблі купецькі по пересічній ціні 5 мільйонів доларів оден. Деякі купецькі кораблі вже давніше для такої цілі закуплено.

— В стейті Тексас добувають оливу (нафту, чи газолінову ропу), отже тепер властителі рішили подарувати Англії оливу одного дня. А денно видобувають там около 2,000,000 бочок.

— З нагоди народин през. Розевелта, зібрано в цілих Стейтах 2,104,460 дол. Гроші ті мають піти виключно на справу лічення дитячого паралічу, отже на досліди над самою слабістю, дальше на лічення слабих і др.

МАЛЕНЬКА ГОСТИНА.

(Інленд, Алта.)

В нас відбулася невелика, а гарна гостина. Зійшлася родина і сусіди і зробили „несподіванку" молодим господарям, Николови Рудкови і його жені, на новім для них місци.

Забава була гарна, господарям бажали і здоровля, і многих літ, і всего потрібного, чого добрим людям можна бажати.

Не забули і за щиру нашу справу. А саме п. Семен Бартман згадав важного народного працівника — „Вістника" — і занявся збіркою на дарунок тому робітникови. Тому, що стоїть на сторожі нашої Української Православної Церкви.

Гості зложили разом $1.65, з того переслано „Вістникови" $1.55, а 10цт. лишилось на пересилку.

Отже жертводавцям щира подяка, а тим, в яких ми гостимося — Многих і Щасливих літ!

Гість.

ПРИМІР ГІДНИЙ НАСЛІДУВАННЯ.

(Ешвил, Ман.)

В неділю, 20 липня ц. р., в українській православній церкві св. Вознесення на Ешвил, Ман. після Богослуження, відбулося вінчання п. Івана Соломона, адвоката з Селкірк, Ман. і посла до манітобської легіслятури, з панною Евгенією Огризло, учителькою з Іст Селкірк, Ман. Родичі п. Соломона живуть в цій місцевости та є членами вище згаданої церковної громади, а родичі молодої живуть у Виннипегосіс, Ман. Чину вінчання довершив о. С. В. Савчук з Виннипегу.

По шлюбі відбулося весільне принятя в домі родичів молодого, на якім були члени родини обоїх молодят та близші сусіди й приятелі родичів молодого. По обіді п. Мих. Іванчук, дружба виголосив відповідну промову до молодих, їх родичів і гостей і між іншим заявив, що за згодою молодих і родичів молодого рішено, щоби гості замість дарувати молодят, як це велить звичай, зложили жертви на релігійний фонд Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Гості щедро відгукнулися на цю пропозицію і жертвували $40.70. Жертвували слідуючі:

По 5 дол.: Василь Ґродзік, Давфин.

По 2 дол.: Петро Огризло, Петро Лисицин, Іван Соломон.

По 1 дол.: І. Мимка, Я. Симчич М. Кирилюк, М. Стефаник, Марія Керелюк, В. Соломон, І. Дикун, В. Ярема, М. Ярема, Г. Соломон, М Симчич, І. Юрків, П. Гуцуляк, І. Огризло, Ольга Огризло, П. Мимка Н. Н.. С. Ґара, пані Анна Горбуляк І. Юрків, панна Вікторія Литвин, М Бобик, пані О. Огризло, пані Марія Огризло, М. Дикун, Роман Соломон Д. Юрків, Мих. Іванчук, о. С. В Савчук.

По 70ц.: пані Ганька Соломон

Жертводавцям щира подяка, а молодим многі літа!

Гість.

БОГОСЛУЖЕННЯ І ВІДЧИТ.

(Ендевор, Саск.)

Червня 15-го ц. р. відправив тут Богослуження о. М. Боднарчук.

Опісля о. Боднарчук мав відчит в Народнім Домі, про який я скажу, що заінтересував всіх, хто його слухав. А людей було багато.

Щодо моєї думки, то це був відчит, якому подібного не було тут довгі літа. Таких відчитів треба би нам багато.

Після відчиту люди ще говорили про те, що чули, і певна річ, лишиться воно в нашій громаді, як добре зерно, яке принесе колись великі плоди.

Дальшою справою був вибір церковного заряду, а то: Голова п. Маринич, його заступник п. Вас. Савчук, рек. секр. Василь Вівчарук, фін. секр. Ол. Вівчарук, касієр Іван Жура. Старші браття: Ів. Біланчук і Мих. Еремчук, старші сестриці Марія Жура, і Марія Еремчук. Дяк Петро Рарчук.

Член.

ПРИМІРНЕ ВЕСІЛЛЯ.

В суботу 2 серпня, на св. Іллі, панство Олекса і Марія Ткачуки, в Тарнопіль, Саск. вінчали свою доньку, Анну з Михайлом Постернаком замешкалим в Кенкстіно, Саск. По Службі Божій вінчання довершив місцевий парох о. Грицина. По шлюбі всі гості поїхали до молодої на обід, по обіді о. Грицина побажав молодятам щастя і здоровля і також, щоби не забували про рідну церкву. При кінци о. Грицина пригадав за наш релігійний часопис „Вістник" щоби жертвували що чия ласка. Збіркою занявся Ф. Сенчина. Зложили слідуючі жертводавці:

По 50ц.: М. Постернак, молодий, І. Боднар, Алвена.

По 25ц.: Ф. Сенчина, Ф. Будник, Г. Гринюк, В. Савчук, В. Войціховський, о. Грицина, С. Папіш, Г. Стельмачук, Т. Стоцький, О. Ткачук, І. Стелмачук.

По 15ц.: Г. Ващук.

По 10ц.: Василь Мантика, Алвена, М. Родийчук, М. Будник, Т. Стоцький, Г. Оревьчук.

По 5ц.: С. Возняк.

Разом $4.45.

Два передплатники піврічні по 50ц. разом $5.45.

Ф. Сенчина.

ПОЯСНЕННЯ ДО ЗАПИТУ ПРО ПОПЕРЕДНИЙ ЛИСТ:

Коли хтось пише лист до Редакції, то це особиста справа, і тоді форма поздоровлення може бути так, як в близьких особистих справах може бути.

Коли ж хтось присилає допис до поміщення, то це справа чисто інформаційна, отже тут або не вживаєсь ніяких поздоровлень, або лише такі, яким тут місце. Дописи є для всіх читачів, а що треба памятати — для різних читачів.

Що інше, коли б хтось звертався в „Вістникови" окремим листом, чи закликом виключно до тих читачів, до яких він себе числить, тоді і форма його привіту може бути відповідна тим читачам.

Ред. „Вістника".

ДІЕЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

ВИННІПЕГ, МАН.

Василь Німчук 3.00

СЛАВА, АЛТА.

Пані Параска Малановська 1.00

ПИСАНКА.

Пані Анастазія Стечишин, Йорктон, Саск. 1.00

НА ДУХОВНИЙ СЕМИНАР.

Підчас похорону бл. п. Ганни Лазорко, в Борден, Саск., а саме підчас „Послідного цілування", учасники зібрали на Духовний Семинар $13.53. Похорон відслужив Всч о. І. Майба.

Бл. памяти Ганні Лазорко вічная Память, а жертводавцям щира подяка.

Учасник.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

На весільній забаві в п. Феди Гаврища, котрий одружився з панною Оленою Кіндрачук в Ст. Джулієн, Саск., дня 20 липня, 1941, зібрано $6.57.

Збірка підчас обіду в домі панства Сиротюків, Шортдейл, Ман., з нагоди їхнього 60 літнього ювилею життя $7.00.

На весільній забаві в п. П. Причуна в Тиндал, Ман., котрий одружився з панною Емілією Карпець, зібрано $3.75.

Збірка підчас несподіванки в честь панства Думків в Йорктон, Саск., на заклик п. Івана Когута, зібрано $2.00.

П. С. Бартман, Вегревил, Алта. 1.55
П. І. Буряник, Джесмин, Саск. 1.00
Пані Н. Пікусь, Шіго, Саск. 1.00
П. Л. Батицький, Овк Лейк, Ман. 1.00
Пані Анастазія Забродська, Ленсинг, Миш. 1.00
П. І. Щебець, Ватерфорд, Онт. .50
П. Ілля Волинський, Терел, Алта. .25

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. С. П. Симчича.

24. Неділя. — Віллінгдон
28. Четвер. У. П. Б. — Слава (хр.)
28. Четв. У. П. В. — Мюсідора (храм) о. А. Сарматюк.
31. Неділя. — Мирнам.

Вересень.

7 Неділя. — Кейленд.
14. Неділя. — Завале.
21. Неділя. — Мюсідора (архиєрейська Візитація).

Адреса: Ендрю, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Д. Ф. [redacted]ійчука.

Серпень.

19. Вівторок — Преобр. Госп. — Ривер. (храм).
24. Неділя — Давфин.
28. Четвер — Усп. Богородиці — Богдан (храм).
31. Неділя — Драйв Ривер.

ВЕРЕСЕНЬ.

7 Неділя — Сифтон.
14. Неділя. — Ешвил.
21. Неділя — Рожд. Пресв. Богор. Роркон (храм).

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. М. Боднарчука.

серпень

24. Нед. — Ендевор (місто).
28. Четв., Успіння Пресв. Богор., — — Сван Плейн.
31. Нед. — Стінен (місто).

Вересень.

7 Нед — Глен Елдер
11. Четвер, Усік. Чес. Гл. — Ганс (фарми).
14. Нед. — Годсон Бей дж. (місто).
21. Неділя. — Флин Флон, Ман.
27. Субота Воздв. Чес. Хр. — Сопоф
28. Нед. — Арран (місто).

Адреса: Скринка 65. Арран, Саск

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Є. Грицини.

Серпень.

24. Неділя. — Ст. Джулієн.
28. Четвер, Успення Пр. Богородиці. — Вакав. — Храм. Мічем — Храм (о. Гребенюк).

Адреса: Вакав, Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. П. Гаїського

19. Вівторок, Преобр. Господнє. — Дуфрост.
24. Неділя. — Іст Селкірк.
28. Четв. Усп. Пресв. Богородиці. — Ледвин, храм.
31. Неділя. — Ст. Мартин.

Адреса 792 Логан Аве., Вінніпег.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Гр. Василіва

Серпень.

19. Вівтор., Преобр. Господнє. — Норал, храм.
24. Неділя. Ґлендон (Візитація о. Владики і посвячення цвинтаря).
26 Вівторок — Тірієн (Візит. о. Владики і посв. церкви)
28 Четв Усп Пр. Богородиці. — Біг Медов (Візитація о. Владики і посвячення церкви).
31 Неділя — Стрий (Віз о Владики і посв. церкви).

Вересень.

7 Неділя — Довнінк
14 Неділя Смокі Лейк.
21 Неділя Різдво Пресв. Богор. — Гемчни (храм).
27 Субота Воздв. Чесн. Хреста — Беліс
28 Неділя — Спеден

Адреса. Смокі Лейк, Алта.

Календар Українських Свят

СЕРПЕНЬ.

16 С. Ісаакія

17 Н. 10 по З. св. Духа. 7 муч. отр.
18 П Мч. Евсигнія, Нония
19 В. Преображення Г.Н.І.Х.
20 С. Дометея, Пульхерії
21 Ч. Еміліяна
22 П † Ап. Матвія, мч. Антонія
23 С. Лаврентія

24 Н 11 по З. св. Духа. Мч. Евпла
25 П. Мч Аникити й Фотія
26 В. Максима, Іполита
27 С. Михея, Теодора
28 Ч Успення Пресв. Богородиці
29 П Нерукотв. Образа (3 Спас)
30 С. Мирона

31 Н. 12 по З. св. Духа. Мч. Флора

ВЕРЕСЕНЬ.

1 П. Андрія і Теклі
2 В. Пр. Самійла
3 С. Тадея ап. і Аврамія
4 Ч. Агатоніка
5 П. Віддання Усп. Лупи мч.
6 С. еПтра митр. Київського

7 ■ 13 по З. св. Духа. Ап. Варг.
8 ■ Св. муч. Андріяна й Наталії
9 В. Пп. Минена
10 С. Обріт мощ. Іоава, Август.
11 Ч. † Ус. г. Ів. Хрестителя
12 ■ Св. Олександра Івана й Пав.
13 С. Положення пояса Богород.

14 ■ 14 по З. св. Духа. Семена ст.
15 П. Св. Йоана пост., Маманта
15 П. Св. Йоана пост., Маманта

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Т. Ковалишина.

Серпень.

17. Неділя. — Енгусвил
19. Вівторок, Преобр. Господнє — Менаі (храм)
24 Неділя. — Січ
28. Четв. Усп. Пр. Бог. — Росборн (храм)
31. Неділя. — Виста.

Адреса: — Сенді Лейк

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Т. А. Горбая

Серпень.

17. Неділя. — Етелберт.
19. Віат., Преобр. Госп. — Драфтім Ривер.
24. Неділя. — Ленард.
28. Четв. Усп. Бог. — Шіго. (храм)
31. Неділя. — Роблин фарми.

Адреса — Роблін Ман

Устав Церковний.

Серпень.

17 Нед. 10 по Зісл. св. Духа. Гол. 1. Утр. Єв. Ів. XXI: 1—14' Літ. Ап. I Кор. IV: 9—16, Мат XVII: 14—23.

19. Вівторок. Преображення Іс. Христа (Спаса). Утр. Єв. Луки IX: 28—36; Літ Ап 2 Петра I: 10—19; Мат. XVII· 1—9.

24 Нед. 11 по Зісл. св. Духа. Гол. 2 Утр. Єв. Ів. XXI: 15—25; Літ. I Кор. IX: 2—12; Матея XVII: 23—35.

28. Четвер. Успення Пресв. Богородиці. Утр. Єв. Луки I: 39—49 і 56 Літ. Фил II: 5—11; Луки X: 38—42; XI· 27—28.

31. Нед. 12 по Зісл. св. Духа. Голова 3. Утр. Єв. Мат. XXVIII: 16—20; Літ. Ап. I Кор. XV: 1—11; Мат. XIX: 16—26.

ВЕРЕСЕНЬ.

7. Нед. 13 по Зісл. св. Духа. — Гол 4 Утр Еван. Марка XVI· 1-8. Літ Ап I Кор. XVI·13—24. Еван. Матея XXI· 33—42.

11. Четвер. Усік. голови Івана Хр Утр. Еван Матея XIV: 1—13. Літ. Ап. Діяння XIII: 25—32. Еван. Марка VI· 14—30

14 Нед. 14 по Зісл св. Духа. — Гол 5. Утр Єв. Марка XVI· 9—20. Літ. Ап 2 Кор I· 20—24 і II: 1—4: Еван Матея XXII: 1—14.

21 Нед 15 по Зісл. св Духа і Різдво Пресв Богородиці — Гол. 6. Утр Еван. Луки XXIV. 1 -12 і Луки I 39 -49 і 56 Літ Ап. 2 Кор IV· 6—15 і Филип. II: 5—11. Еван. Матея XXII: 35—46 і Луки X: 38—42 і XI: 27—28.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XVIII WINNIPEG, MAN., SEPT. 1st 1941 ВИННІПЕГ, МАН., 1-го ВЕРЕСНЯ, 1941. ЧИСЛО (373) 17

З ЖИТТЯ УКР. ПРАВ. ЦЕРКВИ В ЗЕДИНЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

З початком липня відбувся в Зединених Державах, а саме в Філаделфії, Па. Шестий Собор американської Української Православної Церкви

Собор почався 4-го, а скінчився 6-го липня, отже почався в пятницю, а скінчився в неділю. Наради Собору відбувалися в катедральній церкві (в Соборі) Святого князя Володимира.

Наради Собору йшли примірним ладом. Делеґатів було більше, ніж на Соборі минувшім. Предсідником Собору був о. Клодницький.

Крім звітів і рефератів обмірковано багато всяких справ та принято постанови для потреб дальшого церковного життя.

Ще перед Собором купила тамошня Українська Православна Церква будинок для Духовного Семинаря, в Філаделфії. За будинок заплачено вже половину ціни. Будинок записано на імя церковної корпорації — отже на імя Церкви.

В тім будинку думають зосередити всю провідну церковну роботу. Тут має бути місце на науку, місце для приміщення студентів, їдальня, кухня Це що до Семинаря і студентів.

Дальше думають перенести до того ж будинка видавництво „Дніпра".

Ще дальше мали б тут бути урядові кімнати для праці Архиепископа, Секретаря, Канцелярії видавництва та ще дещо, яке покажесь конечним і можливим.

Покищо будинок занимають для себе тільки частинно, а незаняту часть винаймають. Заняту часть мають перероблювати і приготовляти відповідно до тих потреб, які церковне життя має.

Врочисте отворення будинка мало би бути 26 жовтня.

МЕНОНІТИ ХОЧУТЬ ЗАБИРАТИСЯ.

В Пенсильвенії в Зед. Державах меноніти живуть вже півтретя століття. А тепер думають забиратися до Полудневої Америки, до Парагваю.

Причиною є те, що вимоги уряду йдуть проти їх релігійних постанов.

Меноніти держаться строго релігійних законів і провадять дуже здержливе поважне життя. Принрас не мають Фотографій не роблять. Не мішаються з тими, що не так вірять і роблять як вони. Загалом життя їх просте, невибагливе, здержливе і строго йде з релігійними законами.

Та уряд перемінив їх школи на публичні Тих, що з релігійних причин не йдуть до війська, замикає в табори. Прийшло ще дещо.

Отже меноніти рішили забратися до Парагваю. Та коли вдались за пашпортами, їм сказали, що треба фотографій. А вони не фотографуються ніколи Запитали, чи не досить було би відтисків пальців, їм сказали, що ні. Отже їхні церковні провідники скликають конференцію, щоби нарадитись, що робити.

Таким сильним Законом є в менонітів їх релігія!

НІМЦІ ЗАМИКАЮТЬ ЦЕРКВИ.

Є свого роду секта, що звесь Церква Християнського Знання (Крисчіен Саєнс Чорч). Її правлячий осередок в Бостоні в Стейтах і він править всіми такими церквами на світі. З тих в Анґлії є 315, а коло 100 в Німеччині. Вже перед двома місяцями німці замкнули в Берліні 9 таких церков, а найновіші вісти доносять, що всі такі церкви оголошено там незаконними „з уваги на добро загалу і держави". Це мабуть наслідок погіршення політичних відносин між Німеччиною і Стейтами.

ВОЄННІ СТРАТИ.

Очи світа нині звернені на війну Німеччини з Росією, як найбільшу війну, яка коли була. Вже довжина фронту около 2000 миль, сама за себе говорить.

Але які страти має одна і друга сторона, точно сказати годі, та на одно всі годиться, що страти величезні.

В минувшій війні Росія могла зібрати 15 мільйонову армію. А страти Росії були яких 8,000,000 війська, з того коло 5,500,000 вбитих і ранених, а решта дісталися в полон.

Тепер думають, що большевицька Росія могла зібрати 9-мільйонову армію.

До 20-го серпня большевики оголошували, що німецькі страти в людях були 1,500,000, а в зброї 6,000 танків, 8,000 гармат, 6,000 літаків. А большевики стратили 600,000 в людях, 5,000 танків, 7,000 гармат, 4,000 літаків.

Знов же німці казали, що до того часу взяли в полон 895,000 людий, а вбитих і ранених кілька разів більше, що знищили 13,145 танків, 10,388 гармат, 9,082 літаків. — Дотепер обі сторони подають дальші вісти на подібний лад.

Кілько стратила одна і друга сторона, виявиться аж колись, а тепер одно певно — що страти величезні.

В ЧІМ БАЧИТЬ ЗАГИБІЛЬ.

На недавній католицький жіночій конвенції в Ню Йорку говорив священик Беллер про ограничування народин, і між іншим сказав.

„Клопочемося пятою колюмною, націзмом, фашизмом і комунізмом, які готові знищити демократію — як нам говорять. А ограничування народин є страшнішим ворогом. Бо коли демократія не буде здорова, то загине. І не поможе те, що так її обожають."

20-ЛІТНИЙ ЮВІЛЕЙ

Української Греко-Православної Громади Зіслання св. Духа в Канорі, Саск., відбудеться в СУБОТУ Й НЕДІЛЮ, — 27 і 28-го ВЕРЕСНЯ, 1941.

Програма свята буде оголошена в слідуючім числі „Вістника".

Місцевих і позамісцевих православних українців запрошуємо прибути на це наше свято як найчисленніще.

Уряд Укр. Гр. Прав. Церкви
Зісл. св. Духа в Канорі, Саск. Box 3626

АРХИЄРЕЙСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ

Високопреосвященний Архиепископ о. Іоанн Теодорович відвідає такі громади:

7 вересня, неділя — Едмонтон, Алта.
14 вересня, неділя — Брудергайм, Алта.
21 вересня, неділя, Різдво пр. Богородиці —, Мусідора, Алта.
27 субота, Чесного Хреста — Кейленд, Алта.
28 вересня, неділя — Виллинґдон, Алта.
5 жовтня, неділя — Виткін, Саск.
12 жовтня, неділя — Торонто, Онт.

Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

І ШВЕЦІЯ МАЄ СТРАТИ.

Швеція не в війні, але і вона має воєнні страти. Від початку теперішної війни Швеція втратила 109 кораблів, а з ними потонуло 750 осіб.

НЕБУВАЛА ОФЕРТА ДЛЯ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ „ВІСТНИКА"

Видавництво „Вістника" набуло від Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді МАЛУ СКІЛЬКІСТЬ книжки „ВЕЛИКІ РОКОВИНИ", що продаєтсья по 75 центів, і отим робить для своїх старих і нових передплатників таку оферту:

1. Хто пришле ВІД ТЕПЕР ДО 15-го ЖОВТНЯ, 1941, $1.25, той буде мати заплачений „Вістник" на цілий біжучий рік І ОТРИМАЄ ВДОДАТКУ книжку „ВЕЛИКІ РОКОВИНИ".

2. Хто зо старих передплатників, що заниділи за „Вістник" за один рік, пришле до вище згаданого речинця $2.25, той буде мати вирівнану залеглість за „Вістник", буде мати заплачений „Вістник" за цілий біжучий рік і в додатку отримає книжку „Великі Роковини".

Книжка „Великі Роковини" була видана з нагоди 950-літнього ювілею Хрещення України та 20-літнього ювілею Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Вона числить 224 сторін друку і містить багато статей, описів, поезій, споминів, гарний кольоровий образ св. Володимира Великого та велике число фотографій канадійських православних українців.

На особливу увагу заслугують статті проф. О. Лотоцького, прот. Д. Дорошенка та прот. В. Кудрика.

Книжка „Великі Роковини" повинна знаходитися в хаті КОЖНОГО УКРАЇНЦЯ, а передовсім кожного православного українця, тимбільше тепер, коли є нагода її набути лише за ОДНУ ТРЕТИНУ її звичайної ціни.

Гроші й замовлення слати на адресу:

THE HERALD,
Winnipeg, Man.

З ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ПРЕСИ.

„Треба бути готовим до оборони".

Всюди можна почути від представників Риму, що Рим українцям добра бажає, журиться ними, обороняє, і що українцям без Риму і без римського католицизму пропадеціє. Таке говорять і пишуть малосвідомим людям.

Однакож греко-католицьке духовенство дуже добре знає, **що Рим, отже папа з цілою його політикою, не є приятелем, ані спасителем українців.**

Був колись конкордат між урядом Австрії і папою — отже договір, в якім було означено, які права може мати Рим в католицьких церквах Австрії, а які держав. Там означувалися і права греко-католиків.

Але коли повстала Польща, то давний конкордат став для римо-католиків непрактичним. Отже зачали вони робити заходи, щоби конкордат змінити. З того приводу почало собі греко-католицьке духовенство пригадувати, що Рим не такий приятель українців, як словами говориться.

В „Ниві", ч. 5, 1929 („Нива" — часопис для гр.-католицьких священиків!), на стор. 198-9 читаємо, що о. А. Стефанович випечатанням меморіялу в справі булі „Еа семпер", **„що була видана 14 червня, 1907, для наших братів в Америці",**

„пригадав нам, що тенденції (стремління) більшости навіть у Церкві **небезпечні для меншости, і меншість, як хоче жити, приневолена рішучо боронити себе."**

В звичайній мові це значить: Рим більшість, а українці греко-католики меншість; а що більшість, навіть церковна, завсігди є ворогом меншости, отже й українці греко-католики, **коли не хочуть пропасти, то мусять перед Римом рішучо боронится.**

А ясна річ, що той нам не друг, перед ким ми боронимося. Це ворог.

Про ту булю (постанову) для американських греко-католиків читаємо в „Ниві" дальше:

„Буля „Еа семпер" була виразом тенденцій (стремлінь) латинського обряду американського клиру супроти нашої тамошної Церкви.

„Після неї наш тамошний (американський) єпископ мав бути тільки наче суфраганом (помічником) латинського обр. єпископів і без їх дозволу не міг візитувати своїх церков, з візитації мав здавати доклад лат. обряду єпископам.

„Наші богослови мусіли би виховуватися в латинського обряду духовних семинаріях, целібат став для них обовязуючий (1907 року!); на наші парохії мали би право призначувати душпастирів тільки латинського обряду місцеві єпископи; латинські єпископи мали би постановляти „юра столе" для наших парохій; наші могли свобідно переходити на латинський обряд, одначе не на оборот; діти з мішаних подруж, де батько латинського обряду, мали би всі хреститися в латинськім обряді; коли одно з жениxів є латинського обряду, то вінчання мало би відбуватись в латинськім обряді; миропомазувати зараз по хрещенню, буля забороняла нашим священикам.

„На рішучий спротив наших чинників папа Пій X відкликав ту булю.

„Одначе з психіки (з вдачі, з натури) тих, що є в більшости, або що є „беаті поссідентес" (щасливі власники — що мають силу) годі викорінити „пануючих" тенденцій. Так прим. коли перед кількома роками в Шікаго Струтинська, жінка нашого священика, застрілила о. Стецюка в сповідальници, і счинився скандал, кардинал Мунделайн з Шікаго публично в часописах оголосив, що **„т. зв. греко-католицька Церква не стоїть у ніякім звязку з римо-католицькою Церквою".** Ми спершу не хотіли дати віри, що оця вістка правдива, та показалося, що вона стійна."

Переповівши всі ті крайно ворожі українцям заходи Риму „Нива" пригадує, що коли римо-католики хочуть конкордат (з 1863 р.) змінити, то: **„Треба бути приготованим до рішучої оборони".**

Коли подане в „Ниві" звести до вузших рамців, то вийде, що

Навіть в Церкві сильніша сторона нищить слабшу, а що греко-католики слабші, тому Рим старається їх нищити.

Оден з фактів: Рим видав 1907 р. булю (письмо, постанову), що звесь „Еа семпер", **і тою булею старався позбавити американських українців всіх прав, які вони мали.** І треба було аж **рішучого спротиву,** щоби римську напасть спинити.

Де римській політиці потрібно, **там вона не признає греко-католиків католиками.**

Предвиджуючи, що з римської сторони готовиться нове лихо для греко-католиків, орган греко-католицького духовенства пригадує, **що треба готовитися до оборони перед ворожим наступом Риму.**

Коли чужі люди говорять про Рим неприхильно, то оборонці Риму кажуть: Це напасть, видумки! Але коли самі католики говорять явно, що Рим є ворогом українців греко-католиків, і на доказ дають факти, то треба їм вірити. Вони ж знають своїх, отже говорять те, що знають.

„Нива" була органом греко-католицького духовенства в Галичині і її редакторами були священики. Себто ті, яким не можна закидати, що вони не вчені і не знають римської політики.

І коли висші власти, які мають залізну руку, де хочуть, не мали відваги забороняти „Ниві" писати того, що писала, то це ще є окремим свідоцтвом, що „Нива" писала щиру правду. А що політика Риму всюди і завсігди однакова, тому і нині вислів „Ниви" може мати практичне значіння — і для православних і греко-католиків.

ЯПОНІЯ ПРОТИ ВСЕГО ЧУЖОГО.

Мабуть в жадній країні на світі настрій проти чужих шпіонів не є такий сильний, як в Японії. Японці стали на погляді, що кождий чужинець, який приїздить до Японії, є чужим шпіоном. Він може приїздити, як купець, чи турист, чи вчений, чи дослідник — вони все те уважають лише маскою.

Отже до боротьби з шпіонами втягнено цілий загал. Порозвішувано таблиці з закликами до широкого загалу, щоби всі уважали, чи не побачать чогось підозрілого.

Головно ж дуже уважають, чи хтось не фотографує місць, які можуть для чужих держав мати значіння. Хто з чужих заходить часто до чужих амбасад, того вже уважають підозрілим.

Окрему увагу звернули тепер Японці на християнські церкви ріжних чужих місій, що провадять там роботу, дістаючи гроші з заграниці.

Японці стали на тому, що християнство противиться їх японському життю, отже японці повинні християнства позбутися. Християнським школам приказано, щоби переорганізувалися згідно з вимогами японської державної політики.

Перший удар вимірили в Армію Спасення (Салвейшин Арми). Її приказали щоби переорганізувалася, щоби змінила назву, щоби порвала звязки з Лондоном і змінила свій військовий вигляд. Де зараз такого приказу не послухали, там організацію цілком розвязували. Взагалі ж оскаржували, що Армія Спасення, це чужа шпіонажа.

В Кореї шістьдесять тисяч корейських християн перетворили в групу, де має панувати японський дух. Покладено для неї нову науку, яка осуджує комунізм, індивідуалізм і демократію. Однакож християнську науку про пожертвовання себе зоставили, бо це згідне з японським світоглядом.

Таке становище уряду супроти християнства зачепило в японців християн їх рідну струну. В одній селі було 48 протестантських родин. Коли ж піднявся протихристіянський похід, всі вони побудували зараз в своїх домах вівтарі для святощей японської релігії „шінто". Дух і справа японського народу перемогла.

Японці звернули увагу не тільки на християнство, але і на будизм і шінтоїзм. І вже довели до того, що багато груп будистів і шінтоїстів позливалися в одно. Подібного хочуть японці і від християн. Хоч вони знають, що методисти, пресбитеріяне і католики ніколи в одну групу не зілються. Отже деякі чужі місії позабирали вже з Японії своїх місіонарів. Коли б і решта забралася, тоді християнська церква буде там лише одна і лише в руках самих японців.

Американські єпископали мали в минулім році 85 місіонарів в Японії, а з тих тепер було там ще 20. Та і тих тепер забрав з Японії єпископ Ріфснайдер, що був головою Єпископальної Церкви в Японії.

Війну виповіли Японці також англійським словам, фразам і назвам, які приялися в японськім життю, виповіли війну також латинській азбуці. Де на залізничих стаціях є подвійні написи — по японськи і по англійськи, там написи англійські усувають і лишають лише японські — писані японським письмом.

Так бачимо, що Японія провадить дві війні — одну гарматну для здобуття територій, а другу „культурну", щоби позбутися з свого життя всего чужого щоби відгородитися від чужих впливів, і жити лише своїм власним японським життям.

ПАРЛЯМЕНТ ЗА РЕЛІГІЄЮ.

В першій половині серпня в англійськім парляменті 224 членів висшої і низшої палати поставили домагання, щоби в школах були учителі для науки релігії; щоби в учительських колегіях релігія була предметом до вибору; щоби починати науку молитвою; щоби були підручники для релігійної науки, щоби назначити інспекторів для релігійної науки.

Аргументовано, що будучі горожани мають виховуватися в християнській науці і на ній будувати свій характер, щоби опісля той характер будував відповідний християнській науці лад життя.

ГОТОВЛЯТЬ РЕЛІГІЙНИЙ НАСТУП.

Вже підносилося в „Вістнику", що це цілком певне, що чужі церкви давно готовляться до „релігійного" наступу на Росію, а тимсамим на Україну, вижидаючи хвилі, коли буде можна наступ починати. До такого висновку приводили давно всім відомі способи місійної політики ріжних церков, а зокрема католицької. А нині ті сподівання підтверджуються.

В „Таймі" з 4-го серпня, 1941 р. (виходить в Шікаго), читаємо, що „римо-католицька Церква дбає, „щоби не дати часу рости траві між поступаючим німецьким військом і першою филею католицьких місіонарів, які б здобували заняті російські околиці для католицизму".

Рим ще 1927 року почав приготовляти місіонарів в своїй колегії „Руссікум", щоби: „проповідували, скіплили й обороняли католицьку віру між російським народом". А дальше каже „Тайм":

„Минувшого тижня Ватикан повідомляв, що перший гурт місіонарів вже приїхав до Угорщини й Румунії, простуючи до місць своєї нової праці на переможених російських просторах. За ними мають прибувати дальші священики."

Отже ще війна в розгарі, ще кров тече, ще життя масово гине, а вже оподалік готовиться новий наступ — чужий „місіонарський" наступ.

Яка ж ціль такого „місіонарського" наступу? Чи це дійсно релігійна ціль? Свята ціль? Ні!

Свята ціль може бути лише в святих людий. Добро може нести другим лише той, хто в себе добро має.

А чи може бути свята ціль в тих, **що самі в себе роблять погроми одні на других? Чи той Рим, що за 2,500,000 золотих дає згоду на рабовання і нищення християнських церков, може нести добро і справедливість між чужі народи?** Чи можуть робити добру місіонарську роботу ті, які в себе самих не спинюють насильства?

Це одна сторона такої місіонарської роботи. Але є ще і друга сторона.

Росія була християнською країною. Політика верхів могла бути сяка, чи така, але загал (з виїмком деяких азійських народів, що були магометанами, чи що) був християнським православним релігійним народом. А що важне — був **певно не гіршим, як католицькі поляки, чи мадяри, чи французи, чи італійці.** І церковний провід російської православної Церкви **не був на волосину гірший від щиро католицького проводу — бодай в відношенню до українців!**

Окремо ж треба мати на увазі, що православні українці відлучили свою Православну Церкву від церкви Православної Російської (такої для них, як і католицька), отже створили свій самостійний український ґрунт для свого релігійного життя.

Коли ж під большевиками релігійне життя ослабло, то цілком природне, що воно може знов піднестися лише своєю власною силою — відбудовуючи зруйноване своїми власними руками і на власнім ґрунті. Руками своїх власних місіонарів.

Чужі йдуть, щоби своє на чужім ґрунті будувати, розбиваючи місцеве життя.

Уявімо собі, що приходять між православних українців католицькі, чи інших церков місіонарі і починають свою роботу по лінії „Проч з православієм". Дехто з православних стає опором проти такого нахабства, але дехто підається чужій агітації. Так розбивається єдність народу. Розбиваються родини, розбиваються громади. Замість релігійного піднесення в життя входить ненависть і розпалюється ворожнеча. Той сам нарід ділиться на сектантські групи і ворогує між собою. Не Царство Боже тоді будується, але Царство діявола. Не сила життя, але безсилля.

Читаємо в „Таймі" ще таке:

„Католики плянують на таку далеку віддаль навіть тоді, коли перед ними стоїть такий проти-релігійний уряд, як російський. Католики не в однім краю, особливо ж езуїти, приготовляються для будучих можливостей. От видний примір: 50 російських молодих людий готовляться тепер на священиків в Шангаю (Китай) під проводом англійського езуїта Генрика Виякока."

Виходить, що дійсно далекосяглі і широкі приготовання.

Як піде справа Української Православної Церкви в Европі, це в найбільшій мірі залежне від дальшого ходу війни — не тільки на українській землі, але і поза нею. Та одно можна згадати, як можливу запоруку для успішної дальшої праці Української Православної Церкви, а це те, що Українська Православна Церква існує. І хоч вона поневолена, хоч в кайданах, однакож її голос може бути завсігди близшим українській душі, ніж голос чужої агітації. За її покликом скорше піде український православний загал, ніж за голосом чужих людий.

—(†)—

ПОПЕЧЕНИЙ ЖИЄ.

Загальне правило каже, що коли 30 процент людського тіла поважно попечеться, то звичайно чоловік вмирає. Однакож бувають виїмки.

Минувшого березня після наїзду літаків на Лондон знайшли в розвалинах дому 18-літнього хлопця, Террі Стона. Від бомби згинула мати хлопця й 11 других членів родини, а він зостався. Його витягнули з горіючих розвалин страшно попеченого. Його голова була розбита, волосся і брови згоріли. А 60 процент його тіла було спалене на чорно.

Його забрали до шпиталю. Через пять днів і ночей безперестанку прикладали йому соляний розрід. Третого дня хлопець прийшов до свідомости. Шестого дня хлопця положили в соляну ропу і поставили відповідний апарат, що мав держати воду одинаково теплою.

І хлопець не тільки не вмер, але може бути цілком здоровим і гарним. Нині він вже остільки сильний, що при допомозі других ходить.

КРОВ ДЛЯ РАНЕНИХ.

Коли ранений стратить багато крови, то можна його вратувати, коли дати йому крови чужої. В тілі пересічного чоловіка є около 5 кварт крови і з того він може півкварти дати кому другому. Тепер досліджують, чи не можна би зробити, щоби кождий вояк віс з собою запас своєї власної крови в окремій посудині. Буде треба, так є готова. Коли з кровного плину відділити кровні тільця, то самий плин можна перетворити навіть на порох і його можна в потребі вживати.

ЧОТИРИ СТОРОНІ ЖИТТЯ ЧОЛОВІКА.

Можна би сказати, що в чоловіці є чотири части, які можна окремо розглядати.

ПЕРША ЧАСТИНА чоловіка, це та, що її бачить світ. Він бачить нас, слідить, що ми робимо, як поводимося, і з того виробляє собі про нас певне поняття, певну думку і тому про кожного з нас, люди, що з нами живуть мають свою думку, добру або злу.

Тому нераз можна почути: Цей та той добрий чоловік, милосердний, лагідний та розумний, або: він злий, нелюдяний, зарозумілий та нещирий чоловік. І те, що люди в нас бачать і ним нас судять, це можна назвати першою частиною нас, або першим чоловіком.

ДРУГА ЧАСТИНА чоловіка — це та, яку в нас бачить наш добре знакомий, наш приятель. І ця частина зовсім відмінна від частини першої, яку бачив світ. Отже доси ми бачили вже, що в чоловіці є дві частині, перша для світа, а друга для близких приятелів. От примір:

Був чоловік з яким я жив досить близько, і тому, я, як кажуть, і знав його добре. Люди уважали його за байдужого, мало досвідченого, без ясних думок, та взагалі чоловіка маловартного. Таким знав його світ, така була про него загальна думка.

Однакож я бачив його зовсім іншим. Він був чоловіком незвичайного дотепу, був він добре образований, з богатою уявою, а де потрібно він доказувався поважним та рішучим. Отже те що я бачив не існувало для загалу. Є в життю чоловіка річи і справи заховані від широкого світа, і їх може бачити лише той, хто стоїть найблизще.

ТРЕТЯ ЧАСТИНА це та, яку бачить лише чоловік самий в себе. Вона зовсім ріжниться від двох попередних. Кожний з нас знає історію свого життя краще, як хто інший. Світ може знати дещо про нас. Приятелі та знакомі знають можливо дещо більше, однак ми самі про себе знаємо від початку.

ЧЕТВЕРТА ЧАСТИНА чоловіка, — це та, яку бачить Бог. Ця частина відмінна від попередних трох. Господь Бог знає нас далеко краще, як ми знаємо самі себе.

Хоч нераз говоримо, що знаємо себе добре, однакож таки всего про себе не знаємо. Не знаємо, бо багато пережиBань людина забуває. Однак в очах Божих лежить розкрите ціле наше життя внутрішне та зверхне; лежить вся наша минувшина, якою вона була, добра чи зла. Йому відомі найтайніші закутки нашого серця. Він знає не лише нашу минувшину, Йому відома і наша будучина.

Д.

МОЛОДИЙ ВЕЛИКАН.

В Журналі Американського Медичного Т-ва оповідаєсь, що лікарям вдалося спинити ненормальний зріст хлопця, що міг стати небувалим великаном. Коли було хлопцеви два роки, його височина була 3 стопі і 2 цалі, а в 11-ім році був 5 стіп і 8 і пів цаля високий. Тепер має 13 літ і високий 6 стіп і понад один цаль.

Коли б не лікарська поміч, то нині хлопець був би далеко більший. Через два роки лікарі запускали йому в кров свого рода „гормони" і так його зріст зупинився.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адреса: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ЯКОЇ ТРЕБА СОБОРНОСТИ.

В українців цілого світу є одно спільне бажання: щоби порозбивану українську землю зібрати в одні українські руки і на них щоби Український Нарід був вільним народом між державами світа.

Всюди говориться про „соборність українських земель" на такий лад, що кöби зібрати докупи землю, а все решта буде разом.

Чужі розбивали українську землю!

Але вони розбивали й українську Церкву, українську душу, український розум. Вони на тій самій українській земли відорвали від Народу його багаті родини. Вони на тій самій території поділили народ на унiятів і православних, отже на два ворожі табори. Життя поділили, світогляд поділили, розум поділили, душу поділили, єдність розбили.

І тому не досягнулося б повної ціли, коли б соборність земель перевести найкрасше, але не перевести соборности життя. Тоді все одно на зібраній українській земли жили би українські серби й українські хорвати. Тай ще всяка українська-неукраїнська чуженина.

Отже треба мати на увазі також і соборність українського світогляду, української душі.

Соборність й українська держава може прийти колись — завтра, позавтра, за літа. Але Соборність Народу можна і треба будувати вже нині. Порозбиване і поділене українське життя треба збирати завсігди і всюди.

Уявімо собі, що всі українці на світі протягом одного року порозуміліся, поєдналися, зрозуміли себе і стали до спільної праці... Яка це велика сила була би! Якраз така, якої треба для праці коло переведення соборности українських земель.

Берімо релігійне розбиття. Чи треба ще поділу території, коли народ під ворожим напором розколеться на два крайно ворожі табори?

Колись в Українського Народу була одна спільна всім Православна Церква. Але ворожа рука насильством вирвала частину Церкви з рук українських і дала в чужі руки.

Нині маємо Церкву Православну і Церкву Уніятську (греко-католицьку). Та хоч в дійсности ті обі Церкви і до нині є одною Церквою, бо зміст їх той самий, але світогляд людей розбитий. Різниця лише в тім, що Українська Православна Церква незалежна від чужих, а Уніятська від чужих залежна. І відповідно до залежности має окрему залежницьку назву. Але це вже викликає в людий поняття, що — ми одно, а вони друге.

І вже ті поділені групи не сходяться між собою, не вірять собі, разом не радяться, разом не працюють.

От до чого веде розбиття релігійне!

Чужі українців порозбивали. І чужі дальше дбають, щоби українці не поєдналися. Берімо такі факти з тутешнього щоденного життя:

Була православна Місія в Принс Алберт одної неділі, а в Сəмборг другої. І в ті обі неділі було також в обох тих місцях Богослуження в місцевих греко-католицьких церквах.

Чому ж так? Чи на добро українському Народові та українській справі? Ні!

Причин такого явища дошукуватись не треба. Причина добре відома і православним і греко-католикам.

Тай як не мала би бути відома, коли таке повторяєсь цілі літа по всіх майже околицях, де живуть православні українці і греко-католики.

Явище всюди подібне. **Як тільки хтось довідається, що в православних мають бути якісь поважніші сходини, так зараз владжує для місцевої греко-католицької громади чи місію, чи звичайне Богослуження, чи що друге.** Навіть тоді, коли це проти звичайного розкладу Богослужень. Коли якраз попередної неділі тут Богослуження було.

Отже видно, як на долони, що це **робиться, щоби не допустити греко-католиків до сходин з православними. Щоби українець до українця не наблизився. Щоби українці не обєднувалися в одну силу. А тимсамим щоби були собі чужими, а то й ворогами.**

Само собою зрозуміле, що такої роботи не робить ані щирий українець, ані приятель українців. Це діло чужої українцям політики і чужих інтересів.

Православна Українська Церква не робить перешкод для своїх вірних, щоби вони не могли з греко-католиками зійтися. Аджеж люди не діти. Побачать, чи почують між греко-католиками щось добре, так скористають, а побачать зле, так розуму наберуться. Тай скажуть греко-католикам свою думку, а ті їм. Те саме повинно би бути, коли греко-католик прийде до православних.

Всім треба сходитися, бо ж вони рідні братя. Сини одного Народу. Діти одної матери. Робітники на одній ниві.

Над тим повинні в першу чергу самі греко-католики застановитися.

Багато спосoбів має чужа політика на розєднування українців. Вона кричить: „Проч з Православієм!", щоби намовити і греко-католиків до такого крику. Вона намовляє греко-католиків до зміни церковного календаря, щоби греко-католицьку частину раз на завсігди відгородити від православних, а наблизити до тих, що звали греко-католицькі церкви „синагогами", Зельманам їх винаймали, а греко-католиків звали мудями і кабанами. Вона вишукує всякі перешкоди, щоби греко-католик з православним не міг зійтися.

Але візьмімо на увагу це: **Ніхто ще не чув, щобя та чужа політика кричала „Проч!" на тих, що українців сотні літ неволили, мучили, за худобу вважали. На тих, що нищили українські церкви, погроми на українців робили, їх землю чужим давали...**

Не чув ще ніхто, щоби та чужа політика казала греко-католикам: Не сходись з мадярами, з поляками, з французами, з італійцями — але на кождім кроці каже: Не сходись з православними!

Не відомо, щоби колись чужа політика [redacted] богослуження в церкві на те, щоби греко-католики не йшли до костела.

І чому воно таке, що для греко-католика близшим має бути мадяр, француз, поляк, італієць, еспанець, ніж православний українець.

Лише хіба крайно темний чоловік може не бачити, до чого така робота чужої політики веде. А свідомий ясно бачить.

Чужі українців розєднали і нині дбають, щоби вони назад не поєдналися. Але час йде й український розум росте, свідомість росте. Почуття своєї гідности росте. Тай хід світових подій спонукує українців дошукуватися своїм власним розумом, що їм робити.

Їм треба єднатися. Треба сходитися. Треба спільну силу для спільної праці витворювати. Треба назад збирати те, що чужа рука порозбивала.

Це буде той головний шлях, що ним Український Народ осягне не тільки „соборність земель", але ще більшу соборність — **Соборність Цілого Українського Життя.** А за такою соборністю прийде вся друга соборність.

ХТОСЬ СТАРАЄСЬ РОБИТИ ЛИХО.

Давніше оголошувалося в „Вістнику", що в Принс Алберт і Сəмборг, Саск., будуть Місії Української Православної Церкви. І що на них будуть священики: Адм. Савчук, Кудрик й Апонюк.

Місія в Принс Алберт була в неділю і понеділок, 3 і 4 серпня.

Само собою зрозуміле, що Місія була публичним зібранням. Міг прийти, хто хотів, міг бути присутним від початку до кінця місійної праці. Міг бачити, що робиться, міг чути, що говориться.

Однакож того комусь було замало. Бо невдовзі по Місії показалося, що хтось робив доноси на той лад, **що якісь два священики їздять, збирають великі гроші і відсилають на Україну.**

Лише нелюдська злоба і сліпа ненависть могла заставити когось до роблення доносу. Злоба казала: Роби, а чейже вдасться пошкодити!... А короткозорість не добачувала, що коли донос покажеться безосновним, то на донощика стануть дивитися, як на погане сотворіння.

Хто ж міг бути донощиком?...

Мусів ним бути той, кому українська церковна робота солею в оці. А певніше — і ціла українська справа.

Не міг такої роботи робити ані гідний чоловік, ані щирий християнин, ані поважний українець.

Ціла ця подія ставить перед очі українцям пригадку: Памятайте, що не тільки за морями має українська справа ворогів, але має вона їх і тут. Має вона їх усюди...

Однакож це і не новина. Хіба був вже такий час, щоби українці не мали ворогів? Ні! Однакож українці все таки живуть — а багато їхніх ворогів давно вже на світі нема. Це може бути пригадкою і нинішним ворогам!

І МОДИ НЕ БОЇТЬСЯ.

Жінка президента Розевелта недавно відвідувала дівчат-скавтів в Іст Отіс. І там придивилися, що мала звичайні бавовняні панчохи. А що сказати про тих, що з послідного тягнуться, щоби позаду в моді не лишитися.

УКРАЇНСЬКИЙ ПСАЛОМ.

Ідеш ти мій Народе Український крутими стежками, вузкими межами, буряном зарослими дорогами.

Тернистими [redacted] ідеш ти, ідеш босоніж, з відкритою під палаючим сонцем головою літом, в морозним подувом зимою.

І нічим захиститись тобі від холодного вітру, нічим закрити себе від зливного дощу та граду.

Світ тебе наче не бачить і не звертає на тебе ласкавої уваги.

Крок за кроком ти йдеш, як німа мовчанка. Один вітер чує твою горячу молитву до Всевишнього, і слова її розсіває по широких полях.

З плачем і сльозами перемішана твоя мольба, бо горе важке налягло на зболілу твою душу.

Ноги твої знесилені горем і ти що хвиля падаєш до землі, але знов встаєш, на ноги піднимаєшся і дальше йдеш.

Посеред тучі страшної, посеред громів лютих, посеред бурі немилосерної.

Ідеш ти з важкими думами своїми, з пекучою журбою в серці, скроплюючи сліди свої червоною невинною кровю.

А наперед тебе важке, як скала, питання:

„Куди я йду? Скажи мені Господи! Чи не знеможусь я до смерти? Чи не загину серед степів потоптаних ордою неправедних?

„Бо з усіх сторін вороги мої насміхаються з мене, і глузуючи з немочи моєї питають мене: „Хто ти такий? До кого подібний ти на світі? Для тебе не зійде сонце завтрішнього дня!"

А ті, що забрали в неволю рідних твоїх, що повбивали батьків твоїх; що запрягли в ярмо безпросвітне твоїх братів і твоїх сестер, а дочок твоїх віддали на зневагу, глузують з тебе:

„Яке імя твоє? — кажуть вони. Нема в тебе імени! Де наслідство твоє? Де земля батьків твоїх? Де прапори твоєї сили, і бунчуки твоєї опори?"

Але ти не впадай в зневіру.

Понад тобою Хрест Святий — знак терпіння невинного і Величного Воскресення.

Понад тобою Хоругви твоєї Церкви Святої Православної — Церкви твоїх батьків і прадідів.

Не зневірюйсь! Ти маєш свої Прапори, ти маєш свої Бунчуки!

І вони пригадують тобі, як велика сила будувалася і росла під їхнім повівом. Вони говорять тобі:

„Бодрись! Твої предки збиралися кругом нас і не осоромилися.

„Ми були прапорами Твоїх князів, прапорами твоїх гетьманів — твоєї славної минувшини.

„Ми повівали над полками твого славного Козацтва Запоріжського, коли вирушало воно боронити Віру Православну і Народ Православний.

„Коли за святий Хрест клало свої буйні голови.

„Глядячи на нас — знеможені піднималися на ноги, а слабосилі ставали героями".

Отже не зневірюйся Народе мій! Йди витревало вперед, з великою вірою в серці, що Вседержитель чує твою молитву.

Підними свої прапори якнайвисше, візьми в руки Хрест Спасителя, як смолоскип в пітьмі ночи, і як знак твоєї віри і твоєї праці.

Тоді зрозумієш [illegible] що Православна твоя Церква буде для тебе непереможним захистом і твердинею.

Кругом неї, як Матери, будуть збиратися відблукані твої діти, коло неї знайдуть захист сироти.

До неї посходяться назад твої сини і дочки, що розсилані поміж чужими народами.

Не попадай в зневіру! Бо вірне слово, що хто надію покладає на Бога, той не осоромиться.

1941.

Ц.

МОРАЛЬНА ПОМІЧ В ЖИТТЮ.

В життю всіх людей є хвилі, коли звичайні смертні люди підносяться понад буденщину. І всі їбачать їх тоді людьми красшими, досконалійшими — як визначних громадських робітників; провідників для заблуканого життя, пророків красшої будучности; як носителів світла серед темряви; як божих післанців, щоби вирівнювали шляхи для грядучих поколінь.

І коли б наші очи могли заглянути в закриті сторони життя тих людий, то ми побачили би, що вся та їхня велика праця зявилася в великій більшости силою заохоти близьких їм людий.

Така вже людська вдача, що яким великим, чи талановитим чоловік чи жінка не були би, вони потребують моральної піддержки і признання вартости для їх праці.

Заохота є хлібом для душі. Ніколи не можна надіятися великої праці від робітника, коли близькі йому люди не дадуть йому моральної піддержки своєю заохотою. Ніхто з тих, що піднеслися до значних моральних висот, не піднеслися без моральної допомоги своїх близьких. Вони не могли б були жити без неї.

Пригадайте собі, як легко вам на душі, коли ви заохотили когось до доброго діла Бо це те, що ви підложили свої плечі під тягар, який хтось несе. Ви дали комусь частину своєї праці і своєї сили. І тому не занехуйте жадної нагоди, де ви можете дати комусь моральну поміч своєю заохотою.

(За Ґ. М. Адамсом).

З РЕЛІГІЙНОГО СВІТА.

Біблію видали в 1940 році в 12 нових мовах. Тепер Біблія є вже переложена в цілости, або частинно на 1,051 [redacted]

В Лондоні плянують будувати невелику магометанську церкву — мошею, для магометан вояків і моряків. А по війні мають замір збудувати велику мошею.

Мейор міста Мерідіян, Місс. — Клинт Винсон, звернувся до міщан з закликом, щоби кождого полудня молилися за мир на світі, і приказав, щоби водна стація окремим свистом це людям пригадувала.

[illegible] „Жіночім Домашнім Журналі" недавно був заклик, щоби в родинах відновити забутий нині звичай — молитися перед їдою.

Жіночі католицькі монастирі в Стейтах дістають-тепер лише три чверти числа нових монахинь, супроти того, що діставали давніше. Всіх монахинь в Стейтах мають нині католики 152,159.

Недавно вернувся з 4-місячної поїздки по полудневій Америці Гаролд Каллендер й оповідає, що тамошні католики дивляться на Стейти з недовірям. Вони кажуть, що Стейти в більшости протестантські і в більшости безрелігійні Тай самих стейтських римо-католиків вважають вони такими, що в себе їх не хотіли би.

ЖІНКИ ПОВИННІ ЙТИ ЗА СВОЇМ РОЗУМОМ.

В англійських часописах появилася вістка, що Товариство Фабрикантів Жіночого Біля в Ню Йорку видало 21-го серпня відозву, щоби жінки носили коротші спідниці, ніж тепер, і так заощадиться мільйони ярдів матерії.

А сміхун „Бозо" — як рівнож подавали часописи — сказав в Виннiпегу 22-го серпня про те саме ось що:

„Коли жінки в Міннеаполіс схочуть скоротити свої домашні спідниці хоч трошечки, то вже не будуть мати жадних спідниць".

Говорив він також про товстих жінок, що як би то для них ще коротші спідниці виглядали. Зрештою — казав він — товсті жінки ходять тепер в штанах, а ходять через те, що є чутка, що десь там в Голивуд так ходять. І в тих штанах так вони виглядають, як стаєнні двері — казав „Бозо".

Як до поклику тих фабрикантів поставляться чужі жінки, нам байдуже — можуть і голі ходити. Але українські жінки повинні мати свій власний погляд і свій власний розум.

Ані фабриканти, ані вулиця, ані паризька, чи нюйорська мода не подбає про гідність українських жінок, коли вони самі не подбають.

Втинати... Аджеж нині ходять майже голі! Виходить, що комусь хочеться повного „нудизму" (ходження цілком без одежі). Та і не диво, бо кольонії голих (нудистів) є вже в Стейтах, є в Англії, є мабуть і в Канаді. Але того замало — треба ще той нудизм перенести на цілу широку вулицю. Нехай ціла вулиця гола ходить.

Пригадується, що коли давніше одна дійсно поважна організація застановлялася над жіночою одежею, то сказала, що природно найкраще жінці в такій спідниці, що шість цалів від землі. Це розумна, природна міра на завсігди.

А що з модою? — скаже дехто. Мода, це інтерес тих, що моду видумують. І тому українська жінка не повинна дуже журитися чужим інтересом.

КРИТИКУЄ ПРОТЕСТАНТІВ.

Священик унітаріянської церкви, Петрі, помістив недавно в „Д Крищіен Сенчурі" свій погляд на протестантизм, де між іншим він каже:

„Богослуження є релігійним ділом, що строго і свідомо ставить перед очи Бога; тимчасом же протестантське Богослуження дуже часто ставить перед очи чоловіка. Священик молиться і хор співає не перед Богом, але для людий. Сам я — каже Петрі — бував на такім Богослуженню, де священик виголошує: „А тепер будемо раді почути барітонового соля пана Джонса". А наслідок такий, що всі чують, що вони не на Богослуженню, але на релігійній забаві.

„Тайна Евхаристії, що була найважнішою справою в Богослуженню перших християн, протягом століть почала вважатися менше і менше важною. В деяких церквах тайна Евхаристії почала вважатись дуже маловажною частинкою Богослуження. Отже через брак тісної участи в Богослуженню протестанти стоять поза церковою цілими гуртами.

„Протестантизм потребує двох реформ: проповідник повинен вважати проповідь святою справою, ділом Божої присутности. А дальше Причастя Тіла і Крови Христа мусить бути знов поставлене на належне місце, як головна часть громадського Богослуження кожної неділі. По словам Христа: Це робіть на мій спомин!"

ЧОЛОВІК І СМЕРТЬ.

ЗА НАРОДНИМ ОПОВІДАННЯМ.

Був господар богатий і робітників йому було треба, наймитів. Але скупий і недобрий був.

Приходить раз молодий парубок, та такий обірваний, зморений.

— Чи не треба вам наймита? — питає.

— Треба — каже той — а якої хочеш платні?

Подумав наймит: От кілько я набідився, кілько наголодувався, то що йому казати? І говорить:

— Так хочби за воду і за хліб.

Зрадів скупар, що за хліб і воду буде чоловік працювати.

Прослужив парубок рік. Так щиро працює, що і сказати не можна. Але коли рік кінчиться, наче шепнуло йому щось до уха:

— Лишай свого господаря і йди. Він не гідний твоєї праці. А, що він тобі за неї не заплатить, так заплатить тобі Господь Всевідучий. Він бачив, як ти щиро за хліб і воду працював. Бог щирих робітників не забуває. Та поки відійдеш, скажи, щоби зварила тобі хазяйка борщу і каші, нехай дасть платок, нехай положить туди паляницю, дві мисочки і дві ложки. Нехай тобі все те завиже, а тоді бери і неси з собою.

І такий той голос був дивний і щирий, що не можна було його не послухати. А це Ангел Хоронитель говорив.

Сказав наймит господарям, що від них відходить і чого від них хоче. Зажурились вони, що такого щирого робітника не буде, та не вдержать

І почали радитись. дати йому борщу і каші на дорогу, чи ні? Радились, радились, а там каже господиня:

Ну, нехай вже! Шкода воно й того, але все таки робив він в нас цілий рік лише за хліб і воду, так нехай буде йому чого він хоче.

Приготовила вона все, наймит взяв і пішов. А куди? Куди очи понесуть. Вийшов за село, а тут аж три дорозі. І каже він:

— Господи милосердний, покажи мені ту дорогу, якою мені йти!

Помолився такою короткою, але щирою молитвою і журиться. Хіба Бог його почує?

Та коли глянув перед себе, так бачить, що одна з доріг наче квітками обтикана. Красша від других.

— Це певно моя дорога — каже він, і пішов нею.

Йде він йде, а проти нього жінка — стара, строга. А марна, марна. І подумав він:

— Мабуть і вона чимало горя в життю зазнала, отже нехай хоч зо мною пообідає. Двоє нас таких нещасних.

Поздоровились і питає смерть:

— Куда ти йдеш?

— В світ іду — каже — і сам не знаю, куди Господь доведе. Та покищо сідай зо мною і пообідаємо, бо певно і ти голодна. Ось я тільки собі заслужив в хазяїна. Та хто ж ти така?

— Я смерть — каже жінка і за тобою я шукаю.

— Ну, нехай — каже парубок — вмирати так вмирати, все Божа Воля. На те ми родились. І так тут важко жити, а в Бога буде красше. Та все ж зіджмо, що маю, а тоді вже роби, що хочеш.

Розвязав він платок, посідали. Налив він борщу собі і смерти, а там і каші. Паляницею переділився.

Як же встали і помолились, тоді каже парубок:

— Тепер уже я готовий. Воля Божа для мене Святий Закон,

А смерть.

— Ні! за твою щирість і добре серце я даю тобі ще 80 літ життя. І то щасливого Ти думав, що ти самий на світі, однакож Бог тебе завсігди бачив і над тобою спочило благословення Божої Руки. Отже жий і щасливий будь! — І смерть пішла собі.

Йде той парубок дальше, зайшов до села і питає в людий:

— Чи не треба тут кому наймита?

А йому кажуть:

— Ось в тій хаті попитай.

Запитав він і там його приняли.

Працює він так щиро, як щиро Богу молиться, примирно себе веде, всякого поважає, лишнього слова не скаже. І так його там полюбили, як рідного сина

А в людей тих дочка була, в такій порі, що замуж їй час іти. Дуже примірна дівчина, така ж, як батько й мати. Порадились вони і питають дівчини:

— Чи пішла б ти за нашого наймита? Майна в нього нема, але сам він, який гідний чоловік. Такого за золото не купиш... А дівчина:

— Коли ваша воля, тай він мене схотів би, так піду.

Тоді питають наймита:

Чи хотів би ти одружитися з нашою дочкою? Вона одиначка і все наше майно ваше буде.

Почав він відмовлятися, каже:

— Поважаю я дуже вашу дочку, але ж я їй не рівня. Я наймит, а вона богата. Я бездомний, а в неї і батько, і мати, і хата і все. Я сирота, а вона.. Тай що люди сказали би... Для неї знайдуться богаті, а я тільки щастя їй побажаю

Сподобалась така бесіда господарям і кажуть вони:

Дочка наша рада вийти за тебе і ми раді мати тебе своїм зятем, отже не відмовляйся Хіба, що дочка наша тобі не до вподоби?

— До вподоби — каже він тоді та коли вже таке, то нехай буде по вашій волі. Я вас, як рідних, буду поважати.

І повінчались.

Живуть молоді щасливо, по розумному радяться, в нічому не сперечаються, з десятьох сторін кожду справу обдумують. Сказано: лад в них, тай годі!

А що до старих, то так вже зять їх поважає, що більше й не можна. Радіють старі тай щиро Богу за дітей моляться. А сказано, що батькова і материна молитва з дна моря ратує...

І жили вони кілько там, дітьми натішились, тай покликав їх Бог до себе. Справили діти славний похорон, а там ще радяться:

Лишили нам батько й мати, що руками своїми придбали, тай нашу працю Господь благословить Отже даймо ще частину з нашого майна на добрі справи.

Порадились і зараз приняли між своїх дітей бездомну сироту. А кількось грошей роздали бідним, кількось дали на церкву, кількось на приють для бездомних старців та калік. Багатьох обділили.

І живуть вони дальше. А в них вже сини і дочки, а там і зяті та невістки. І люди їх далеко знають і поважають. Сказано — щасливі!

Вже вони постарілись обоє. Вже в них внуки, а мабуть і правнуки.

Аж приходить одного дня смерть.

Це той час, що я тобі призначила, вже скінчився — каже вона — вже час тобі збиратися на другий світ.

Тепер жаль стало чоловікови вмирати. Коли бідив, то і смерти не боявся, а тепер би тільки жити. І каже він:

— А може б ти ще мені життя продовжила?

— Кілько ж літ ти ще хочеш? — питає смерть.

— Тридцять — каже чоловік не надумуючись.

— А чи не буде це тобі забагато?

— Ні! — каже чоловік.

Ну, жий ще тридцять літ! — сказала смерть і пішла

Минуло кілько там часу і жінка його вмерла. Сама вже стара була. І сумно стало чоловікови Нізким поговорити, ні порадитись, ні поскаржитись, ні про давне згадати.

Гляне кругом себе, а то все молоде. Вже нігде нема йому рівні Всі його поважають, але не має він вже товариша. Нізким поговорити, як з рівним, нізким думками розважитись. Є людий багато, але не для нього.

І побачив він, що коли прийдеться йому тих 30 літ доживати, то кілько лиха він зазнає. Не буде це вже життя, а мука.

Й одної ночи, коли не спалося йому, і коли думка думку перебігала, каже він:

— Боже! Немудрого я просив, коли хотів ще тридцять літ жити. Пішли мені, Боже, ту смерть, яка повинна була давно взяти мене до Тебе!

Ще не докінчив він, як смерть вже заявилася коло нього. І каже:

— Бог благословив тебе в твоїм життю за те, що ти на Бога надіявся, і дав тобі всего щедрою рукою. Але ти забув, що Бог має більше, ніж роздав. Він своїм добрим слугам платить ще і в небі ще більшою заплатою. І коли прийшов час йти до Бога по ту другу заплату, ти не хотів, і тоді Господь показав тобі твій нерозум. Він дав тобі, чого ти просив, але сам бачиш, що воно не є для тебе добром. Найкраще те, що сам Бог рішає.

Вже не сперечався тепер чоловік. Він навіть зрадів і каже

— Ти правду кажеш. Жінка моя вже перед Богом, отже чому я не мав би там з нею бути? І ровесники мої там і знакомі. І батько мій, якого ледви памятаю, і мати, що підлітком мене зоставили. Там і моє місце. Отже бери і мене туди!

Повставали раньком внуки, пішли до дідуся, а він вже не ворушиться. Гарним був за життя, а по смерти ще наче красшим став. Глянеш і подумаєш: Праведника взяв Господь між праведників.

З великими почестями його поховали і довго-довго згадували. Тай нині ще згадують.

К. П.

ТАКОЖ ПРАЦІВНИК.

В Бруклині в Стейтах арештували Николу Пуґліса, „найпередовійшого між злодіями автомобілів". Він признався, що за послідних пять літ вкрав в Бруклині 500 автомобілів. Він має 48 літ і злодійство його давне ремесло Був арештований коло 20 разів, а раз тільки засуджений Автомобілі передавав фірмам, що торгують автомобілями. Тепер і їх потягнуть.

КОРАБЕЛЬНІ СТРАТИ.

Урядові повідомлення в Лондону кажуть, що до 16-го серпня німці стратили 2,321,000 тон, італійці 1,533,000 тон, фінці 34,000 тон. Тут входять кораблі затоплені бомбами з літаків, підводними лодками і др. Які були страти на стороні Англії, невідомо.

НАСЕЛЕННЯ МІСТ НА УКРАЇНІ.

Статистика з 1935 року подає число населення в деяких містах і місточках України так:

Харків	825 тисяч.
Київ	625 тисяч
Одеса	509 тисяч
Дніпропетровське	385 тисяч
Львів	316 тисяч.
Сталіне	272 тисяч.
Запоріжжя	204 тисяч.
Краснодар	186 тисяч
Маріюпіль	174 тисяч
Миколаїв	141 тисяч.
Каменське	146 тисяч
Луганське	123 тисяч
Чернівці	111 тисяч
Макіївка	114 тисяч
Симферопіль	103 тисяч.

В 1897 Київ мав 226,000 мешканців, Харків 166 тис., Одеса 381 тисяч, Львів 160 тис., Миколаїв 86 тисяч, Чернівці 67 тис., Дніпропетровське (бувший Катеринослав) 108 тисяч

МІСТО ОДЕСА.

Говориться, що Одеса є найбільшою пристанею Чорного Моря, отже українською пристанею (портом).

Однакож Одеса недавне місто. Її історія така:

Ще до Христа була там осада Одес, чи Ордах, але вона вникла підчас нападів азійських народів в 3 і 4 віках. В 14 віку згадуєсь пе місце під володінням Литви В 16-ім віку повстало тут турецьке місточко з укріпленнями і звалось Хаджибей. В 1764 побудовано тут кріпость Єни-Дунія. Від 1769 Хаджибей нераз руйнували Запорожці. Договором в Ясах 1791 Хаджибей признано Росії і та перетворила його в воєнно-торговельний порт, а 1794 назвала Одесою.

Від 1805 Одеса стає столицею так званого Новоросійського Краю. З того часу Одеса стає важним торговельним осередком.

Є там славні морські купелі, вивіз хліба є фабрики грубої матерії, паперу, хліборобських машин і консерв. Є великі школи, музеї, велика бібліотека і другі інституції. Населення: 44.4 проц. українців, 23.3 росіян 19.8 жидів, 8.3 німців, 2.2 болгарів.

МІСТО НИКОПІЛЬ.

Відколи Україна опинилася під большевиками, на Україні звились нові місточка і міста, або давніші малі оселі, чи місточка стали містами. Повиростали вони як фабричні осередки, як осередки промислові.

До таких належить місто Никопіль, про яке послідні воєнні вісти говорять, що його німці забрали

Никопіль заснований 1782 р на місци зруйнованої Запорожської Січи. Отже бодай те, що місце славної Січи не досталося пустинею.

В околиці Никополю є в земли великі склади манганових руд (манган — рід металю) отже Никопіль став промисловим містом

Тепер має Никопіль 14,300 мешканців, а з того: понад 67 проц. українців, 19 проц. жидів, понад 12 проц. росіян.

МІСТО МОСКВА.

В нинішній війні на східно-европейськім фронті три місті виступають як найважніші, а то Петербург Москва і Київ.

Москва девчім подібна до Лондону, положена на двох берегах ріки.

Коло закруту тої ріки побудований Кремль, отже окремі великі забудовання, де міститься большевицький уряд.

Забудовання Кремля міститься на 63 акрах простору, отже трохи менше, ніж пів фарми Кругом високий мур, в середині якого є будинки церковні з високими верхами і вежами, та державні великі будівлі Це вдійсности цитаделя, отже свого роду твердиня.

Большевицький уряд поперебудовував деякі части міста поза Кремлем, а посеред нових будівель деякі є дуже великі Так на захід від Кремля є Палата Совітів, на якій стоїть величезна статуя Леніна, 260 стіп висока Кажуть, що це найвисший будинок на світі, що досягає 1,360 стіп височини.

Москва має нині велику бібліотеку, що звесь Всесоюзна Бібліотека Леніна, про яку кажуть, що має 10,000,000 томів книжок.

Новий Готель Москва має 1,200 кімнат, в о кожній є радіо і купальня, Очевидно такий готель мусить бути призначений для богатих людей, для дипльоматів чужих держав і т. п.

Москва мала до війни 4,300,000 мешканців Мабуть з початком війни число населення зменшилоси.

ЯК ДОВГО ЛЮДИНА СХОЧЕ, ТАК ДОВГО МОЖЕ ЖИТИ.

Столітні люди — це доволі буденне явище в балканських краях. Цікаві дуже часто засипають таких старців питаннями, що треба робити, щоб так довго жити — Крім того вони просять столітних старців оповісти їм хід життя Старі люди дуже часто виявляють чимало зрозуміння для молодих та не жалують рад і порад у своїх оповіданнях Один з таких столітних старців Ахмед Ібраліч із Боснії не говорив довго коли запитав його співробітник білгородської „Політики" про причину довголітнього життя Вілтак 103-літний старець заявив, що він живе тому так довго, що постановив собі в житті засаду ніколи не хвилюватися, що йому так і вдалося Селянка Доста Томіч 106 літня дата зовсім іншей причине на довговічність. Ця мешканка Сербії заявила що тому живе так довго, бо вона ніколи не дармувала і не займалася чужими справами. Зайві справи скорочують людині життя — закінчила старушка свої інформації.

Як бачимо, то всі приписи на довговічність дуже легкі — на думку тих що довго жили — лише треба вміти їх застосувати Деякі столітні навіть кажуть, що людина може жити так довго, як лиш довго схоче

ПЛИННИЙ ЧОСНИК.

В Стейтах вже продають чосниковий сок, видушений з зубців часнику. Чотири унції коштує 25 центів і захвалюють, що коли додати кілька кропель до мяса, бараболі, локшини (тіста, макаронів), заправок і др., то це надає гарного смаку. Так чосник таки здобуває собі місце і в тих що ставляться до нього зневажливо Та сама Компанія виробляє і сок з цибулі для таких же цілей — Це певна річ для тих, що в місті бо хто має більший город той може мати свій чосник а не фабрикований

РЕЛІГІЇ СВІТА.

Християнська релігія:

Римська Церква понад	330 міл.
Православних	750 "
Протестантів	207 "
Коптійських христіян	10 "
Разом всіх христ. коло	700,000 000

Нехристияне:

Магометан	210 міл
Будистів	150 "
Гіндусів	230 "
Конфуціян і таоїстів	351 "
Шинтоїстів	25 "
Анімістів і др.	135 "
Всяких, неозначених	51 "
Жидів	17 "
Разом всіх	1,169,000,000
Разом всіх людей	1,869,000 000

Такі числа подає статистика релігій. Певна річ, що це числа приблизні, отже не дуже точні, та всеж дають загальне поняття про релігійний поділ людей на світі.

Окрему увагу звертає на себе число жидів на світі. Статистика з 1940 року подає їх число на 16,140,000, але коли нагадати, що перед 30 роками число жидів на світі було 15 мільйонів, то виходить, що жидів нині є багато більше, ніж 17 мільйони Їх може бути 20. 30 мільйонів

Числа, які дає статистика, показують урядову, чи формальну приналежність людей до таких-то церков, але не говорять про силу релігійности Свого часу писав хтось про католицьку Францію і казав, що на 40 мільйонів католиків французів можна начислити 5 мільйонів таких, що їх можна дійсно католиками назвати. А решта ні це, ні те Однакож в статистиці всі вони католики.

Християнство, це головно релігія Европи бо тут всіх христіян числять на 455 000,000 В Азії буде христіян коло 34 мільйони, в Африці 18 міл в півн Америці 116 мія в полудневій 61 мільйонів.

Азія в головнім нехристіяне Є там 160 міл магометан 150 міл будистів 230 міл гіндусів, 350 міл конфуціян і таоїстів та ще деякі.

Так само Африка в головнім нехристіянська Всіх христіян числять там на 18 мільйонів, а нехристіян 135 мільйонів

ЛАТАЮТЬ НЕРВИ.

Найновіша лікарська штука має нові способи на латання нервів. Буває в нещасних випадках, що грубший нерв розірветься, або переріжеться, і тоді наступає параліж руки, чи ноги. Давніший спосіб лічення був такий, що зтягали оба кінці нерва і защивали трубку, в якій нерв міститься.

Нині мають два нові способи. Оден такий, що зтягають оба кінці нервів до купи, стискають і тоді обливають родом цементу, що не дає кінцям розійтися. Тоді вони зростаються. Другий спосіб такий, що вітинають кавалок жили і вкладають туди два кінці нерва, і там вони зростаються

ЯК СКОРО РІЧ ПАДАЄ.

Коли річ починає падати зі значної висоти, то в першій секунді перелетить 16 стіп (фітів). В другій 48. В третій 80. В четвертій 112. В пятій 144. Коли бомба падає з літака, що є одну милю вгорі, то до землі летить 19 секунд, або трету часть мінути.

РОСЛИННА МАСА ДЛЯ АВТІВ.

Фірма Генрі Форда починає тепер виробляти деякі части автомобіля з рослинної маси в яку входить бавовна, пшениця, кукуруза, соя, (рід фасолі), лен та ще дещо. Таку масу пресують в потрібні форми і вона дуже сильна. Форд показував силу того нового виробу так: вдарив сокирою в двері автомобіля, зроблені з нової маси, і нічого їм не сталося. Опісля вдарив в сталеву плиту і вона розкололася. Нова маса мала би бути десять разів сильніша від сталі. Однаком лише в тих частях, де вона надається. Не можна з неї робити осей і других частей, на яких спочиває великий тягар. Зате надаєсь на окриття автомобіля, на „фендри" і т. п.

ДЛЯ ТОВСТИХ ЛЮДЕЙ.

В журналі Американського Медичного Товариства говориться про такий випадок:

35-літна жінка важила 479 фунтів (точно 479¼). За порадою лікарів почала вона себе лічити, а головно так, що їла кожного дня менше, ніж потрібно. Розуміесь, що деколи чулася через те трошки недобре — ставало млісно, почувала біль в середині і др. Але все те було переходове.

Так тратила вона в перших чотирох місяцях по 29 фунтів ваги в місяци, отже разом 116 ф. в чотирох місяцях. А на протязі 18 місяців стратила 300 фунтів. Так, що тепер важить 179 фунтів, отже трошки більше ніж третину того, що було І чується здоровша ніж була перше.

Та все ж коли добре змарніла, то тяжко було їй ходити, бо багато мускулів було тепер за довгих — Та з часом це перейшло

Отже готовий лік — менше їсти

ПЯНСТВО В АМЕРИЦІ.

Говориться, що на війну, як непотрібну річ йдуть великі суми грошей Однакож є справи поза війною, на які рівнож люди видають величезні суми гроша хоч без того обійшло би ся.

В Америці річно пропивають три біліони (3,000,000,000) доларів, отже величезну суму Статистика каже, що в Америці є оден мільйон налоговних пияків, отже на кожних 131 людей, включаючи дітей і молодь, припадає оден налоговий пияк. Кошти арештовань пяних коштують уряд коло 5 більйонів доларів. В заведеннях божевільних є понад 31,000 хорих через пянство, а їх удержання коштує державу 15 мільйонів доларів.

Отже можна також сказати: коли б всі ті непотрібно видані гроші дати на добрі справи, кілько добра можна би зробити! Та — люди людьми!

НИЩАТЬ КОМАХ КОМАХАМИ.

В Стейтах, де ростуть цитрини, є комахи, що нищать цитринові дерева, обїдаючи їх. Доси вживали всяких хемікалій до скроплювання, але раз, що це коштовна річ, а друге, воно і деревам шкодить.

Тепер вчені привезли з полудневого Китаю рід комах, які нищать тих, що обїдають цитринові дерева. Отже сподіються, що за якийсь час властителі цитринових садів не будуть мати клопоту.

ПРО РОБОТУ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ГРОМАДИ СВ. ДИМИТРІЯ В НЮ ТОРОНТО, ОНТ.

В місяці вересни ц. р. буде рік, як за старанням кількох одиниць відправлялось перше прав. Богослуження в англік. церкві. Відправляв греко-прав. священик всеч. о. П. Самець, парох з Торонта. На Богослуження зійшлось споре число вірних, для яких була нагода послухати Богослуження в рідній мові. Того самого дня призначено на тиждень пізнійше організаційні збори і запрошено всеч. о. П. Запаринюка з Ошави.

Всеч. о. Запаринюк прибув та вазразом на зборах дав добрі вказівки до зорганізовання громади і ведення роботи на будуче в церковнім та народнім життю.

Правда, багато труду було, одначе робота йшла вперед при допомозі Всеч. о. П. Запаринюка, та кількох свідомих одиниць. Богослуження відбувались, як час позволяв, і коли англійський священик позволяв церкви. Щира подяка належиться англіканській парохії, що не відмовляла нам приміщення на наші Богослужения.

Через зимовий сезон наш аматорський гурток і Жіноче Товариство, багато зробило. Аматорський гурток відограв представлення, де нераз і не два мусів наш парох з нами проби робити і виводити. Одначе праця не пішла на дармо.

Жіноче Товариство устроїло успішний базар, а також були чайні принятта. До року наша праця і труд не пішов марне. Громада набула гарну площу під церковний будинок, що коштувала нас 500 дол.

Коли ми площу купили і нема довгу, то віримо, що за проводом Всеч. о. Запаринюка десь в вересни зачнемо будову церковного будинку. Вже розпочато збірку на будову.

Збірку перепроваджує Всеч. о. П. Запаринюк, де йому помагає заряд церковний і тростi. За три дни збірки досить гарний показался результат. Віримо, що і на дальше збірка, яку переводить о. Запаринюк, буде успішною, та цеї зими будемо в своїй власній хаті. Ми низше підписані трости нашої парохії звертаємось до своїх односельчан з Топорівців, та Раранча, які є в околиці Смокі Лейк, Алберта, в Торонті, та Ошаві, прийти з поміччю в грошах а Господь їх нагородить.

Гроші просимо слати на адресу Н. Макаренко, 186—7 Str. New Toronto, Ont. Ми віримо, що браття наші українці з Буковини відгукнуться на наш заклик.

Трости Укр. Гр. Прав. Громади св. Димитрія в Ню Тронто:
Н. Макаренко, Д. Михайлю і Петро Руснак.

ПАПСЬКІ ГРОШІ.

Ватикан випустив власні монети зроблені із стопу криці й алюмінія, на суму 800,000 лір. 10 лірові монети є з золота, з одної сторони з профілем папи й з другої з папським гербом.

ВЕЛИЧИНА НЮ ЙОРКУ.

Місто Ню Йорк занимає 323 квадратові милі (18X18), має 7,400,000 населення, олен мілion всякого роду возів, а 18,000 поліцаїв.

ДЕЩО З ОШАВИ, ОНТ.

Давно вже був допис з нашої церковної громади про її діяльність.

Робота в нас іде своїм ходом. Праця при парохії іде вперед.

Ми цего року мали в себе на відчиті і на нарадах громадських Високопреподобного о. мітрата С. В. Савчука, нашого адміністратора. В часі зїзду Союза Товариств Самостійників Східної Канади гостив в нас з відчитом голова СУС п. адвокат Ю. Стечишин, а також пані Ткачук, голова С. У. К.

Відчити були інтересні, а головно п-ні Ткачук для наших жінок, котрі троха більше заінтересувались працею жіночих організацій в Канаді. Літньою порою громада устроює пікники на церковній площі. Треба підчеркнути, що наші пікники цілком тверезі. Наша церква придержується принципу, щоби в неділю не було танців, щоби молоді не деморалізувати, щоб день святий був днем святим. А вже окремо — щоби не вжити пійнства.

Тепер в нашій громаді заряд зі священиком ведуть кампанію за збіркою на довг нашої церкви. Через місяць зібрано поважну суму між членами і прихильниками, так, що до означеного речинця дійде збірка до суми $500.00, які громада має дати, як рату довгу. До цего дуже багато причинився наш парох, який взявся довести діло до кінця, хотяй о. П. Запаринюк мусить виїздити до Ню Торонта, де переводить збірку на нову будову церкви в тій місцевости. Там до цего часу не було жадної церковної організа[illegible].

Тепер починаємо ми в своїй громаді за порадою нашого о. пароха приготовлятися до великого свята — а це 25 літ існовання нашої парохії, і три-літнього річниці прилучення нашої громади до Української Православної Церкви.

Правда, що ми не дуже великі числом — але сильні духом. Ми горді з того, що ми в рядах Укр. Прав. Церкви — Рідної Церкви, не залежної від чужих. Будемо і на далі працювати в чесний та справедливий спосіб, для добра народнього життя.

Член церковної громади.

МОНОКСИД ПРИЧИНОЮ.

Др. Росел з Каліфорнії каже, що деякі автомобілеві випадки повстають через те, що трошки газу зі спаленої газоліни (моноксиду) дістається до середини автомобіля і від того шофер дістає біль голови і хоче спати, отже так приходить до випадку. Росел каже, що 3 проценти звичайних автомобілів має тілько моноксиду, що їздець може вже почути слабе затроєння.

ПРИЙДЕ ТОЙ ДЕНЬ.

О! прийде запевне той день,
Що ми одпочинем од муќ
І впадуть заліза важкі
Із замлених стомлених рук!

О! прийде він, прийде той день,
Що гніт, і неволя і кров —
Все зникне на віки й тоді
Подужає святая любов.

Безсилий не знатиме більш
Од дужого в той час наруг,
Народові руку подасть
Народ, його брат, його друг.

В. Грінченко.

ПЕРШЕ БОГОСЛУЖЕННЯ.
(Сурис, Ман.)

Перше українське православне богослуження в Сурис, Ман. відбулося в неділю 24 серпня ц. р. Його відслужив о. С. В. Савчук з Винніпегу в домі п. Олійника, в місті. Присутних було поверх 50 осіб з фармів і міста. Були також гості з Брендону, які гарно співали на Службі Божій під проводом п. І. Касюрака. По богослуженню всі присутні поїхали до п. Семена Когута, чотири милі від міста, на спільний обід. По обіді о. Савчук виголосив короткий відчит про історію і значіння Української Православної Церкви та про стан Української Греко-Православної Церкви в Канаді. По нім забрав слово п. І. Касюрак. Він пояснив значіння й потребу нашої преси та завізвав присутних зложити дрібні жертви на пресовий фонд органу нашої Церкви — „Вістника". Збірка принесла $3.65. По відспіванню многоліття о. Савчукові, господарям, всім присутним та цілому українському народові гості розїхалися домів, щасливі, що так гарно й корисно провели цей день.

Слідуюче богослуження в нас відбудеться в неділю 12 жовтня, в домі п. Івана Когута, 6 миль на полудне від міста.

Слід занотувати, що це перше наше богослуження відбулося не без перешкод з боку тих, що бояться та не люблять Української Православної Церкви. Коли розійшлася вістка, що в нас має відбутися богослуження, греко-католицький священик з Брендону приїхав до Сурис в неділю 10 серпня, відслужив вечірню в місцевім римо-католицькім костелі і виголосив проповідь, в якій накинувся на православних і накликав, щоби ніхто з греко-католиків не йшов на їх богослуження, що має відбутися за дві неділі. А на неділю 24 серпня, отже на день, коли відбулося наше богослуження, приїхав другий греко-католицький священик і служив богослуження в приватній хаті, на якім, як кажуть не було й десять осіб.

Присутний.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. С. П. Симчича.
Вересень.

7. Неділя. — Кейлend.
14. Неділя. — Завале.
21. Неділя. — Мюсідора (архиєрейська Візитація).
27. Субота. — Кейленд Арх. Візит.
28. Нед. — Виллінґдон, Арх. Візитація.

Адреса: Ендрю, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Д. Ф. Стратійчука.
ВЕРЕСЕНЬ.

7 Неділя — Сифтон.
14. Неділя. — Ешвил.
21. Неділя — Рожд. Пресв. Богор. Рорктон (храм)

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. М. Боднарчука.
Вересень.

7. Нед. — Ґлен Елдер
11. Четвер, Усік. Чес. Гл. — Ґвес (фарми).
14. Нед. — Годсон Бей дж. (місто).
21. Неділя. — Флин Флон, Ман.
27. Субота Воздв. Чес. Хр. — Совоф
28. Нед. — Арран (місто).

Адреса:
Скринка 65. Арран, Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. Ковалишина.
Вересень.

7. Неділя. — Вiста
14 Неділя. — Сенді Лейк
21. Неділя. — Росборн

Адреса: — Сенді Лейк.

Календар Українських Свят

ВЕРЕСЕНЬ.

1 П. Андрія і Теклі
2 В. Пр. Самійла
3 С. Тадея ап. і Аврамія
4 Ч. Агатоніка
5 П. Віддання Усп. Лупи мч.
6 С. сПітра митр. Київського

7 Н. 13 по З. св. Духа. Ап. Варт.
8 П. Св. муч. Андріяна й Наталії
9 В. Пп. Михеєва
10 С. Обріт. мощ. Іоана, Август,
11 Ч. † Ус г Ів Хрестителя
12 П. Св. Олександра Івана й Пав.
13 С. Положення пояса Богород.

14 Н. 14-по З. св. Духа. Семена ст.
15 П. Св. Йоана пост., Мамanta
15 П. Св Йоана пост., Маманта
16 В. Антипа еп.
17 С. Вавила, Мойсея

18. Ч. Захарії і Єлисавети
19 П. Чудо архистр. Мих. в Хон.
21 Н. 15 по З. св. Д. Різдво пр. Б.
22 П. Якима і Анни
23 В. Мч. Минодоря
24 С. Теодори прп., Димитрія

25 Ч. Автонома
26 П. Оновл. хр. В. муч. Корнилія
27 С. Воздвиж. Чесного Хреста
28 Н 16 по З. св. Д. Вмч. Микити
29 П. Евтимії, Віктора й Сосфени
30 В. Мч. Віри, Надії і Любови

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Гайдого
Вересень.

7. Неділя — Поплар Парк
7 Нед. — Брендон, о. В. Кудрик.
14. Неділя. — Тиндал.
21. Неділя, Р. П. Бог. — Сентон. (Х[illegible]
27 Субота, Воздв. Ч. Хр. — Стед.
28. Неділя. — Іст Селкірк.

Адреса: 792 Логан Аве., Винніпеґ.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Веселова
Вересень.

7 Неділя — Довшінг.
14. Неділя. — Смокі Лейк.
21. Неділя, Різдво Пресв. Богор. — Гемлин (храм).
27. Субота. Воздв. Чесн. Хреста — Бевіс.
28. Неділя. — Спеден.

Адреса. Смокі Лейк. Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Є. Грицини.
Вересень.

7. Неділя, — Єлов Крік
14. Неділя. — Вакав
21. Неділя, Різдво П. Б. — Алвіна
27. Субота Воздвиження Ч. Хреста. Ст Джулієн
28. Неділя. — Кадворт

Адреса: Вакав, Саск.

Устав Церковний.

ВЕРЕСЕНЬ.

7. Нед. 13 по Зісл. св. Духа. — Гол. 4. Утр.: Єван Марка XVI: 1-8. Літ: Ап 1 Кор. XVI.13—24. Єван. Матея XXI: 33—42.

11. Четвер. Усік. голови Івана Хр. Утр Єван. Матея XIV: 1—13. Літ.: Ап. Діяння XIII: 25—32. Єван. Марка VI: 14—30.

14 Нед 14 по Зісл. св. Духа. — Гол. 5 Утр.: Єв. Марка XVI: 9—20. Літ: Ап 2 Кор. I: 20—24 і II: 1—4; Єван. Матея XXII· 1—14.

21. Нед. 15 по Зісл. св. Духа і Різдво Пресв. Богородиці. — Гол. 6. Утр· Єван Луки XXIV: 1—12 і Луки I· 39—49 і 56. Літ Ап. 2 Кор. IV: 6—15 і Филип. II: 5—11. Єван. Матея XXII· 35—46 і Луки X: 38—42 і XI: 27—28.

27. Субота, Воздвиження Чесного Хреста.—Піст. Всенощне. На Утрені підчас Славословія виносить Чесний Хрест на тетрапод. По „Святий Боже" Єктенія з многоразовим Господи помилуй Утр. Єв. XII: 28—36 Літ Ап. 1 Кор 1: 18—24. Єв. Ів: XIX· 6—11, 13—20, 25—28 і 30—35.

28. Неділя 16 по Зісл. св. Духа. Гол 7 Єв. Утр. Лука XXIV: 12—35. Літ Ап 2 Кор. VI: 1—10, Єван. Матея XXV: 14—30.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

РІК XVIII WINNIPEG, MAN., SEPT. 15th, 1941 ВИННІПЕҐ, МАН., 15-го ВЕРЕСНЯ, 1941. ЧИСЛО (374) 18

ВІСТИ З ДІЄЦЕЗІЇ.
НОВІ ЦЕРКВИ.

I.

Громада Успіння Пр. Діви Марії в Мейбридж, Саск., почала будову нової церкви. Будова ще не скінчена через брак часу, але весь матеріял, потрібний для викінчення будови, вже на руках. Розмір церкви: 44x32.

Попередно Богослуження відбувалися по хатах, а в неділю 31 серпня відбулося перше Богослуження в новій церкві. Парохом громади є Всеч. о. М. Боднарчук.

Громада покищо не числить багато членів, але всі вони щиро віддані справі Рідної Церкви, на що найкраще вказує їх новий дім Божий. На велике признання заслугує о. парох, який щиро піклується громадою та докладає всіх сил, щоби вона якнайкраще розвивалася.

II.

Будує нову гарну церкву також громада св. Петра й Павла в Роза, Ман. Хоч будова ще не докінчена, Богослуження відбуваються вже в церкві. В неділю, 3-го серпня, відвідав громаду Впреосв. Архиепископ о. Іоанн Теодорович. Він відслужив при асисті пароха, о. Уляна, Вечірню, та виголосив прекрасну проповідь, а пізніше промову.

20-ЛІТНИЙ ЮВІЛЕЙ

Української Греко-Православної Громади Пресвятої Тройці в Канорі, Саск., відбудеться в СУБОТУ й НЕДІЛЮ, — 27 і 28-го ВЕРЕСНЯ, 1941.

ПРОГРАМА СВЯТА:

Субота:

9.00 рано — Литія, Утреня й сповідь.
10.00 год. рано — Служба Божа з проповіддю Прот. С. В. Савчука.
12.00 год. дня — Обід в Народнім Домі.
4.30 год. попол. — Вечірня й катехизація для дітей і молоді.
8.00 год. вечеря — Представлення в Народнім Домі.

Неділя:

9.00 год. рано — Утреня й сповідь.
10.00 год. рано — Служба Божа з проповіддю о. С. В. Савчука.
12.00 год. дня — Спільний обід в Народнім Домі.
2.30 год. попол. — Концерт з промовами, які виголосять Прот. С. В. Савчук, о. Ф. Керніцький, Вас. Бурянник з Саскатуну та М. Стечишин з Йорктону.

Богослуження будуть служити Прот. С. В. Савчук і о. Ф. Керніцький.

На Службі Божій буде співати хор з Мазепи під управою п. Снятинського.

Концерт буде даний силами Аматорського Кружка з Донвел, під управою п. П. Семка.

Проситься всіх місцевих та доокличних українців прибути на це наше ювілейне свято як найчисленіше.

А. Свенарчук, голова громади.
о. Ф. Керніцький, парох.

ДВАДЦЯТЬПЯТЬ-ЛІТНИЙ ЮВІЛЕЙ ЦЕРКОВНОЇ ГРОМАДИ В ОШАВІ, ОНТ.

В Ошаві, Онт., живе споре число українців, які поселились тут перед світовою війною, — в роках 1907 1914, а також багато приїхало вже по війні, в роках 1920—1929. Походять вони з ріжних сторін Західної України, — з Галичини, Буковини, Волині, — та кілька родин з Великої України, — як з Кременця Подільського та з Київа, з самого серця України. Більшість з них працюють в залізних фабриках, де заробляють на кусок хліба для себе та своєї родини. Праця коло заліза не легка..

В роках 1914—1916 дався тут дуже відчути брак своєї власної церкви. До 1916 задоволяв тут духовні потреби болгарський православний священик з Торонта. Однак вірні не могли задоволитись тільки тим, щоби священик приїздив принагідно та сповняв треби, — хрест, шлюб, похорон, — і тому за почином кількох одиниць в місяці вересни, 1916, почали правóславні українці сходитися по хатах та нараджуватися, якби то заснувати православну церковну громаду та набути будинок для спільної молитви.

Господь Бог благословив їх добрі заміри та не допустив попасти в зневіру, хоч тоді вже були такі, що пробували повести їх на манівці. На одних нарадах було рішено запросити православного священика з Торонта, панотця Михайла Каймакана, на свої збори, які відбулися дня 1-го грудня, 1916 року. На них потверджено церковний заряд нової громади, до якого входили: Іван Цибуляк, голова (староста), Николай Павленчук, касієр, та Еміліян Борчук, секретар.

Того самого дня вибрано також храмове свято громади, що остало незмінене по нинішний день, а то, — Різдво Пресвятої Діви Марії. На тих же зборах зібрано поважну суму грошей на будову церкви та рішено пошукати за площею під будову церкви. Громада з її урядом не заспала справи і в недовзі купила один акер землі з будинком, який перероблено на тимчасову церковцю. Купно землі та церковного будинку було довершене 24 березня (марта), 1917 р.

Збіркою фондів занимався заряд і члени громади. Жертви збирали в Ошаві та в своїх односельчан в Торонто і в Ню Торонто. Треба признати, що найбільше праці і труду доложили односельчани з Топорівців, Реранча, Камінки і Нової Жучки, а також кілька одиниць з других поблизьких сіл.

Багато з перших організаторів громади виїхало до Рідного Краю і хто знає, чи є ще між живими. Інші відійшли на вічний спочинок тут в Канаді, а за декотрих ніхто не знає, де вони. Знов же кільканадцять з перших членів-піонірів громади і нині живуть в Ошаві, стоять при церкві та є добрими й примірними її членами. Ось їх імена: Т. Павленчук, Николай Павленчук (перший касієр), Олександер Цибуляк, Іван Гаць, Георгій Клим, Олекса Кашул, Василь Кашул, Василь Ілащук, Петро Григорук, Георгій Бриндзан, Іван Тома, Леон Кравченко, Дмитро Кирилюк та Николай Цибуляк. В Торонті живе один з перших піонірів, Семен Каронда, а в Ґрінсбі Стефан Цибуляк і як один так другий нераз приїзджають на Богослуження до Ошави.

На початках існовання громади сталого священика не було, мабуть через брак священиків. Однак Богослуження відбувалися яких 8—10 разів до року. Громаду обслугували священики з російської місії, бо організації Української Православної Церкви тоді ще не було. Священики походили з Великої України, з Буковин та з Галичини.

Минав рік за роком, громада що раз зростала, приставали до неї також галичане, що почували себе православними, хоч перед тим були уніятами. З часом церковний будинок став для громади за малий і його розбудовано, як рівнож побудовано дзвіницю. За старанням кількох одиниць куплено дуже великий, милозвучний дзвін, який здається є найголосніший в цілій Ошаві та який святами й неділями скликає стар-

ПОРЯДОК ЮВІЛЕЙНОГО СВЯТА
УКР. ГР. ПРАВ. ГРОМАДИ ПР. ДІВИ МАРІЇ В ОШАВІ, ОНТ.

Субота, 20 вересня:

8.00 година вечера — Вечірня.

Неділя, 21 вересня:

9.00 година рано — Утреня.
10.30 година рано — Служба Божа.

На Службі Божій буде співати хор Української православної громади під дірігентурою п. Лаха.

По Богослуженню спільний обід і промови місцевих та позамісцевих гостей.

Вечером місцевий аматорський гурток відограє драму, написану Ол. Луговим, п. з. „СИРІТСЬКІ СЛЬОЗИ".

Всіх місцевих і позамісцевих українців запрошуємо на це наше ювілейне свято.

К. Мельник, секр. П. Григорук, голова.
о. П. Запаринюк, парох.

АРХИЄРЕЙСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ

Високопреосвященний Архиепископ о. Іоанн Теодорович відвідає такі громади:

21 вересня, неділя, Різдво пр. Богородиці — Мусідора, Алта.
27 субота, Чесного Хреста — Кейленд, Алта.
28 вересня, неділя — Виллинґдон, Алта.
5 жовтня, неділя — Витків, Саск.
12 жовтня, неділя — Торонто, Онт.

Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

шних, молодших та діточок на Богослуження.

В 1928 р. обслугував громаду о. І. Хруставка. За його стараннями побудовано на церковній площі гарну салю, в якій відбуваються сходини, збори, представлення та концерти.

Громада має також свій власний цвинтар, отже члени не потребують іти кланятися чужинцям в часі смутку. Цвинтарна площа знаходиться півтора милі від церкви. Її набуто за старанням нашого сестрицтва. Воно устроювало підприємства та переводило збірки й так помагало громаді виплачувати площу.

Як нема людини без гріха та помилок, так нема, здається, організації, — світської чи церковної, без непорозумінь та клопотів. Бо коли тільки повстане між членами остріша ріжниця в поглядах на будьяку справу, так зараз є місце на непорозуміння та спори. Не було без цього і в нашій громаді, але помимо того вона держиться до нинішний день добре, за що належиться признання та подяка її членам-основателям, які навіть серед найбільш неприятливих відносин не знеохочувалися, ні не впадали на дусі, але твердо й вірно стояли при церкві.

Найтяжчу спробу пережила наша громада в 1937 р. та на початку 1938 р. Це було тоді, коли священик з російської місії, який громаду обслугував, виточив процес та старався судовою дорогою загарбати громадське майно для російської місії. Нам тоді були церкву замкнули і ми навіть не мали де Богу помолитися... Але Бог бачив заподіяну нам кривду і допоміг нам вратувати нашу керкавицю від чужинців, які простягали свої руки по майно громади, хоч ніколи ані цента на нього не дали. Суд рішив, що майно належить до громади, не до російської місії, та що тільки громада має право ним управляти і завідувати. Процес коштував нас велнкі гроші, багато журби й клопоту, але також приніс нам велику душевну й моральну користь. Бо внаслідок процесу ми раз на завжди порвали з чужою місією і приєдналися до Української Православної Церкви, отже до Церкви цілого українського народу.

Від червня 1938 нашу громаду обслугують українські православні священики. Першим з них був о. П. Галицький, тодішний парох Торонта, був також один раз о. А. Берик, а від місяця жовтня 1938 року нашим сталим парохом є о. П. Запаринюк, якого призначила, на наше власне бажання, Консисторія. На плечі о. пароха, як рівнож на тростів і заряд та взагалі всіх членів опав тяжкий обовязок привести в громаді порядок по процесі в 1937—1938 та сплатити довг, який тяжів на громаді в наслідок того процесу.

З приходом о. Запаринюка життя в громаді ожило. Дякуючи щирій кооперації між о. парохом і урядом та членством громади, громада сплатила довг до банку, як рівнож довг затягнений в приватних людий, та точно сплачує морґеч. Громада рівнож викінчила і гарно удекорувала церковну салю, помалювала церкву в середині й з надвору та постарала деякі церковні річи, як ризи, хоругви, тощо.

В цю пору громада начислює пятьдесять родин. Богослуження відбуваються три або чотири рази в місяць, залежно від того, чи о. парох виїзджає даним місяци на місійну працю в північній Онтерії, чи ні.

При церкві існує Недільна Школа, до якої вчащає около 25 дітей. Існує також жіноче товариство, точніше Сестрицтво, — яке зорґанізувалося ще в 1926 р. за старанням українського православного священика о. П. Білона, який згаданого року був місіонарем в Онтерії та доїздив до нашої громади через кілька місяців (слід додати, що в 1934 р. був в нас кілька разів також о. Д. Д. Левицкий, тодішний парох Торонта).

Від 1938 р. Сестрицтво оживило свою діяльність і своєю працею багато спричинилося до оживлення життя в громаді. В 1938—39 рр. головою Сестрицтва була пані Анна Балан, а членками заряду були пані: Ковач, Василик, Мельник, Кравченко, Тома, Ревега, Григорук, Мех, Кашул, Цибуляк, Кнігініцька, Чепляк і другі. В 1939—40 рр. головою була пані Клим, заступницею пані Муравська, а іншими членками уряду пані: Кравченко, Мельник, Василик, Григорук, Тома, Книгніцька, Мех і другі. Уряд на 1941 р. складається з таких: пані Балан, голова, пані Н. Цибуляк, заступниця голови, пані Кравченко, касієрка, пані Мельник, секретарка фінансова, пані Мех, секретарка рекордова, пані Книгніцька, Василик і Ковальчук, членки контрольної комісії, а пані Гарлик, Чепляк, Григорук і Тома — старші сестриці.

Церковний уряд від 1938 р. по нинішний день складався майже з тих самих членів, лише з малими змінами; головою громади через три роки був п. П. Григорук наперемінy з п. Касіяном Москалюком. Попередними роками були в заряді громади такі члени: Сандик Цибуляк, Стефан Цибуляк, Іван Цибуляк, Петро Григорук, Георгій Романчук, Г. Павленчук, Н. Павленчук, Ст. Клим, Ст. Ревега, Н. Мех, Ол. Кашул, Гаць, Ковальчук, Варварук, Д. Артим, Н. Цибуляк, Тома, Лойко, Д. Гадик, Семен Павленчук, В. Ілащук і другі, імена яких тяжко пригадати, бо за минувших двадцять років не одно пережилося. Цього року до заряду входять: п. Григорук, голова, К. Москалюк, заст. голови, Н. Мех, секр. фінан., К. Мельничук секр. рек., В. Ілащук, касієр, В. Варварук, М. Мех, І. Василик, котрольори. Тростами громади є: Т. Павленчук, А. Неміш, Г. Мельник, В. Варварук, К. Мельничук, Леон Кравченко та п. Василик. Господарем вже через довший час є дуже працьовитий громадянин Д. Керелюк, а старшими братами Г. Павленчук та п. Тимчук.

При церковній салі, міститься 33 відділ Взаїмної Помочі, зорганізований за старанням п. Н. Меха, бл. пам. Івасюком, Семенчуком і Концинюком.

В зимовім сезоні відбуваються в церковній салі представлення та концерти. Концерти приготовляє наш о. парох при помочі покликаних до того членів громади.

Отак в коротці представляється історія двадцятьпять-літнього існування та діяльности громади. В день двадцятьпять-літнього ювілею громади прирікаємо посилити нашу працю та молимо Всевишнього, щоби благословив наші зусилля на користь нам самим і нашим діттям та на честь і славу цілого українського народу.

П. Г.

Заряд Укр. Гр. Прав. Церкви Пресв. Діви Марії в Ошаві, Онт., на рік 1941.

Сидять (з ліва на право): І. Василик, К. Мельничук, П. Григорук (голова), о. П. Запаринюк, В. Ілащук, К. Москалюк.

Стоять: Т. мельник, Л. Кравченко, А. Неміш, Е. Капчинський, Т. Павленчук.

Нема на фотографії таких членів заряду: В. Варварука, Н. Меха, та М. Меха.

J. P. Mengan, K.C. B.A.
АДВОКАТ
OSHAWA, ONT.

Cooper Smith Co.
OSHAWA
Phone 8, · 16 Celina Street

BEST WISHES ON YOUR SILVER ANNIVERSARY.
Dr. W. H. GIFFORD

J. Collis & Sons.
Oshawa's Leading Department Store.
50—54 KING STREET West

ДОРОГИМ БРАТАМ І СЕСТРАМ,

ЧЛЕНАМ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО- ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ РІЗДВА ПРЕСВ. БОГОРОДИЦІ В ОШАВІ, ОНТ, В ДВАДЦЯТЬПЯТЬЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ГРОМАДИ.

Дорогі Брати й Сестри!

Цей рік є для Вас роком срібного ювілею — ювілею Вашого існування та Вашої праці, як церковної громади. Бо двадцятьпять років тому в Ошаві маленька горстка дітей святой Православної Церкви відважилась взяти на себе важкий обовязок зорганізувати церковну громаду та побудувати дім Божий.

Нині, в срібну річницю Вашої громади, бачу перед собою тих перших піонірів, тих завзятих працівників, що числять за собою двадцятьпять років безперервного членства в громаді. Їх постаті нині похилі, а лиця пооранi зморщками, бо чверть століття пройшлого часу разом з тяжкою працею поставили на них свої пятна. Але в їх очах я дальше бачу огонь молодечого ентузіязму та захвату, а в їх серцях горить дальше невгасимий вогонь любови до своєї віри й Церкви.

Двадцятьпять років мозольної праці стоять за Вами, Дорогі Брати й Сестри. Не мало перешкод Ви за той час зазнали, не мало наруг і очернень перенесли, але Бог благословив Ваші заміри й труди й сьогодня можете радіти, що Ваша праця увін[illegible] аби яким[illegible] та принесл[illegible] плоди. В день срібного ювілею Вашої громади Ви можете бути вповні задоволені, що Ваші мрії здійснилися, а Ваші труди не пропали марне. Бо коли ворог простягав руку не лише по Ваше майно, але й по Ваші душі, Ви не жалували ні часу ні пожертв і щиро та відважно стали в обороні своєї церкви та своїх прав у ній. Хай же Милосерний Господь винагородить Вас за це ласкою Своєю небесною та хай наділить Вас щастям і здоровлям на многі літа.

Дорогі Брати й Сестри! Господь Бог благословив Вашу працю на протязі двадцятьпять років, моліть Його, щоби благословив її і на дальше, щоби вона приносила користь і славу Вам самим і Вашим дітям, як також цілому українському народові та його Святій Православній Церкві.

о. П. Запаринюк, парох.

Заряд Сестрицтва та церковної Громади Пресв. Діви Марії в Ошаві, Онт., зо своїм парохом о. П. Запаринюком та Добродійкою Анною Запаринюк.

ДО ЧЛЕНОК СЕСТРИЦТВА ПРИ ЦЕРКВІ ПРЕСВ. ДІВИ МАРІЇ В ОШАВІ, ОНТ.

З НАГОДИ ДВАДЦЯТЬПЯТЬ-ЛІТТЯ ГРОМАДИ.

Двадцятьпять років — це великий шмат часу в життю одиниці, але в життю Церкви Христової чи народу, — це тільки крапля води в морі. Однак і за такий короткий протяг часу люди щирою, мозольною працею можуть доконати великих діл, зробити дійсно велику, корисну роботу чи то на ниві церковній, чи народній.

Ступаючи рік за роком, Ви, Сестри, членки церковної громади Пр. Діви Марії в Ошаві, зробили на протязі минувших двадцятьпять років дуже багато для своєї громади. Нераз був противний вітер, нераз злі, ворожі люди старалися Вашій громаді пошкодити, її розбити, — однак Ви, як вірні дочки Святої Православної Церкви, не падали духом. Ви стояли твердо при вірі своїх батьків і коли кілька років тому проминула найбільша буря-хуртовина, яку вашій громаді доводилося коли переживати, Ви знову взялися щиро до праці для добра й слави так Вашої громади, як і цілої Української Православної Церкви. Перебуваючи з Вами вже близько три роки, я бачу в Вас ту відданість і завзяття, якими відзначається все наше українське православне жіноцтво в Канаді.

Ми жінки моглиб ще навіть більше зробити, якби лише кожна з нас як слід розуміла свої громадські обовязки. Жінка, яка дбає про порядок і прикрасу своєї хати, так само дбає про порядок і прикрасу своєї церкви. Хто був в нашій церковці, той бачив ті гарно вишиті рушники та обруси, які прикрашують наш дім Божий, як писанку. Все це праця рук нашого сестрицтва. Та сестрицтво дбає не тільки про прикрасу церкви в середині, воно також допомагає нашому брацтву сплачувати довг на церкві.

Правда, не всі ще жінки зрозуміли як слід свій обовязок супроти своєї церкви, але я вірю, що з ходом часу і ті, що стоять ще з боку, приглянуться нашій роботі, пізнають її вартість і не схочуть оставати позаду. Тому я, як членка нашого Сестрицтва, з нагоди двадцятьпять літнього ювілею нашої громади, закликаю Вас, дорогі Сестри, до дальшої праці та ще до більших зусиль для добра нашої громади. Бо праця та вирівна на користь не лише нам самим і нашим дітям, але цілому українському народові та його Рідній Церкві. Ідіть дальше тою стежкою любови й відданости своїй Рідній Церкві, якою Ви йшли за минувших двадцятьпять років. Бо хотяй та стежка тяжка і терниста, — вона веде до кращого, до повнішого та щасливішого життя. Ми, українські жінки-матері, віримо, що під покровом Української Православної Церкви діждемося кращої будучности так для нас самих, в нашій канадійській батьківщині, як і для цілого українського народу.

То ж до праці, Сестри, бо праця єдина з неволі нас вирве... А. З.

ПОХОРОННИЙ ОБРЯД В АЗІЇ.

В французькім Індо-Китаю, в Камбодії, вмер в квітни тамошний князь Сісоват Другий, що княжив під наглядом французів.

Коли життя Сісовата закінчилося, камбоджські священики вжили зараз тайних способів і лише їм відомих есенцій, щоби верхня часть тіла не нищилася. Тоді вибрали з тіла всі [illegible] такого вигляду, як має ненароджена дитина, на знак, що померше тіло має знов колись відродитися, і положили в величезну урну (начиння, посудину).

Аж недавно його тіло вийняли з урни. Його обмили і вбрали в королівські одежі, завісили над серцем знак Мільйона Слонів і Білої Парасолі, і вложили в кращу урну.

Тисячі на жовто вбраних священиків провадили урну вулицями столиці Камбодського королівства, Пном-Пенг, до величавої пагоди (церкви). Тіло положили там на позолоченім і посрібленім підвисшенню. Коли музика почала грати сумну пісню, молодий король, Сіянук, запалив огонь під тілом, щоби його спалити.

Між зібраними були також представники Франції та Ніпону.

The Burns Co. Ltd.
FOOTWEAR
King and Simcoe Street
PHONE 248 OSHAWA.

Compliments
of
S. S. KRESGE Co, Ltd,

MEAGHER'S
РАДІЯ, МАШИНИ ДО ПРАНЯ.
92 Simcoe Street OSHAWA.
Phone 450

Luke Funeral
AMBULANCE SERVICE
67 King Street E. Oshawa, Ont.
Phone 210

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ДОЛЯ ПОНЕВОЛЕНИХ.

В католицькій „Будучности Нації", ч. 17, є статейка п. з. „Верхи православія в Европі", де дуже розумно зачеплене питання про долю поневоленого народу. Оповідаєсь там, що 1939 р. варшавський митр. Діонізій просив арх. Серафима в Берліні (німця), щоби той приняв під свою юрисдикцію всі православні церкви в занятій Польщі. А сам Діонізій подав свою резигнацію. Листопада 23-го 1939, Серафим прибув до Варшави, щобн приняти під свій провід згадані церкви і назначив своїм відпоручником еп. Василя з Відня.

Але православний Собор в Холмі тому спротивився і Діонізій відкликає тоді свою резигнацію. Це було 20-го лютого 1940. А 24-го вересня 1940 р. Діонізій присягає на вірність німцям.

Митр. Діонізій Валединський, москвин, залишився головою варшавської православної діецезії. А в краківсько-лемківській діецезії Діонізій поставив епископом німця Тимотея Шретера.

Такі вісти подає „Будучність Нації" в статейці „надісланій". Що до нас, то подібних вістей ми ще не мали, одначе допускаємо, що те, яке „Будучність Нації" подає, може бути цілком правдиве.

Зробимо хіба малу увагу: Заголовок статейки більший, ніж зміст статейки. З заголовка можна догадуватись, що це буде говоритись про верхи Церквя грецької, сербської, болгарської, румунської і др., які є в Европі, тимчасом же говориться лише про маленький український закуток, де на верху є митр. Діонізій. Ну, та це справа маловажна.

Зате дуже добре і важне, що Будучність Нації" дала образець життя народу поневоленого. І цей оден образець приводить перед уяву кождого українця все недавне і все давно минуле, яке доводилось Українському Народові переживати під чужим ярмом. Кілько наруги, кілько терпінь, кілько жертв. В українській хаті чужі сідали коло стола, а українцеви казали стояти за порогом. Звичайно доля поневоленого!

Берімо московську неволю... Коли 1917 р. вийшов в Росії переворот, показалося, що всі 25 епископів, яких мала Православна Церква на Україні, були москвини. Вірні українці, а церковне начальство московське.

Те саме було в українських церквах, в українських школах. Нарід український, діти українські, але до них промовляють і їх вчать представники Росії по московськи.

В 1876 р. Москва видає закон, яким забороняє щобудь друкувати українською мовою на Україні.

Шевченка і других, що ставали в обороні прав Українського Народу, неволять.

А з давніїших... Митрополита Арсенія Мацієвича замурували і голодом заморили. Кальнишевського, Полуботка і др. позамучували. Тисячі і тисячі українського народу вигубили всякими московськими роботами та війнами.

І як залишок того московського панования над українцями є нині митр. Діонізій. Українська Православна Церква, українські вірні, а головний провідник їх Церкви москвин. Це з одної картки Історії Чужого Панования.

Берімо другу картку з тої ж Історії...

Коли митрополитом Української Православної Церкви є москаль, то митрополитом Української Греко-Католицької Церкви є поляк — Шептицький. Тай це рівнож не одинокий примір.

Греко-католицька Церква мала багато епископів поляків. Польський шляхтич йшов до Василіян на якийсь час, переписав собі Службу Божу польським письмом (по церковному не вмів і не хотів навіть навчитися!) і ставав греко-католицьким епископом. Про те читаємо в „Відношеннях обрядових";

„Щоби осягнути митри епископські і дістати в руки епископські добра, ішли до Василіян світські люди, розуміється поляки (Стор. 32).

„Року 1774 подав латинський архієпископ Венцель Сіраковський письмо (представлення) до цариці Марії Тереси, в котрім клир (духовенство) руский в найчорнійшим світлі був описаний, і просив, щоби до гідностей єрархічних (епископських) самі Василіяне були промовані (висувані), котрі длятого, що були поляки, в ясним світлі представлялися". (Стор. 32-33).

Одним з таких греко-католицьких епископів поляків був прим. Максим Рило, еп. Перемиський, що сам нищив греко-католицький обряд, повпроваджував до церкви дечого багато з латинського обряду, до переходу на латинство намовляв і явно говорив, що був би рад, щоби всі уніяти на латинський обряд попереходили. (Про те Літ. Гарасевича, стор. 593-4).

Митр. Рутський також перехрестився з римо-католика на греко-католика.

Василіянський чин чужі віддали польським Єзуїтам, щоби ті Василіян зреформували. І не диво, що Василіяни, це були в більшости поляки.

Потій, Терлецький, Шумлянський і другі служили польським королям тілом і душею...

Та гляньмо ще на нинішне.. Діонізій присягав перше Польщі, тепер Німеччині. А Шептицький присягав перше Австрії, потім Польщі. Значиться — оден і другий присягав не українцям, але чужим.

А взяти ще присягу папі — це також присяга чужим, які нераз щиро благословили ворогів українського народу і заохочували навіть до военного походу проти українців.

Згадуємо тут деякі факти лише побіжно, щоби показати, як тяжко нарід терпить в чужім ярмі — і політичнім і церковнім. І всеодно, чи тим чужим буде православна Московщина, чи католицька Варшава, чи німецький Берлін, чи католицький Будаперишт, чи папський Рим. Всі чужі є чужими. Коло українського стола обідають, а голодному українцеви кажуть миски мити.

От взяти папу, голову католицької Церкви.. В 1938 році дає згоду („леґалізує") на нищення українських православних церков і дістає за те 2,500,000 зол. хабара. А він же верх католицизму не тільки в Европі, але і на цілому світі. І верх греко-католиків українців.

І гроші взяв, бо він чужий для українців. Такий, як всі чужі А свій такого не зробив би Боявся б Бога, тай жалував би таки свого народу.

Згадаймо „піпів" в Канаді — хто їх тут наставляв, як не чужі?

Хто викинув „всіх вас православних"; хто викидає з греко-католицької Церкви трираменний хрест, як не чужі?

Хто цілі століття силував українців до зміни церковного календаря, як не чужі?

Хто силувався замінити українську азбуку латинською і вигляд церков змінити на лад костелів, як не чужі?

Хто силувався повикидати іконостаси з церков, як не чужі?

Хто завів для греко-католицьких священиків целібат, як не чужі? Найперше пофальшували в Римі ухвали Львівського Синоду в 1891 р., а потім целібат силою ввели.

Хто напихає греко-католикам Кунцевича за „українського святого", а перед світом голосить, що „Кунцевич спеціяльний заступник Польщі" — як не чужі?... І таке можна пригадувати в безконечність.

Саме собою зрозуміле, що всего того, що згадуєсь, не було би коли б Український Нарід був для себе самостійним господарем. Не могли б тоді бути в його Церкві ані епископи москвини, ані поляки, ані німці; не було би „піпів"; не викидали би з церков того, що є питомим Українській Церкві; не признавали би своїм церковним начальством чужого, який за гроші „леґалізує" нищення українських церков...

От навіть тепер, під німецькою окупацією: Діонізій пхає Українську Церкву в руки чужих, а **православний Собор в Холмі** протестує проти того і не без успіху. Бо, певна річ, це був Собор українців, а не чужих. Вічний же закон, що лише свій про своє може дбати.

Думаємо, що коли „Будучність Нації" писала про Діонізія, то їй пригадувалося все те, що ми тут згадали, або й більше. Та мабуть не мала відваги написати того, що думала. Напишеш, так чужі жити не дадуть. Все ж таки справу зачепила і нас заставила докінчити те, чого вона не зробила.

ЗІВ НІЖ І ВИЛОЧКИ.

Вінніпежський китаєць, Лі Кі, зїв ніж і вилочки (відельці), як подають часописи. Зївши такі інструменти він пішов до шпиталю, розказав, що зробив, та лікарі не хотіли вірити. Коли ж зробили фотографію, показалося, що воно дійсно так. Вилочка вдалося витягнути, бо зачепилися недалеко, а для ножа треба було робити операцію. Що викликало в китайця апетит до такої поживи, невідомо.

ВМЕР 130-ЛІТНИЙ.

В Зайорданії (Азія) вмер ватажок Бедуїнів, Мухамар Абу Джамус, що мав понад 130 літ. Це мабуть найстарший з теперішних найстарших.

СИЛА СТЕЙТСЬКОЇ АРМІЇ.

Сила стейтської армії числить тепер 1,572,000 воякін З тих є офіцерів 102,500, в то: 15,000 сталих, 22,300 Національної Оборони і 65,200 резервових.

ЯКА ЧЕСНОТА НАЙКРАСША ПЕРЕД БОГОМ.

Перва книга Царів (або перва книга Самуїлова в Біблії англ. виданни), оповідає нам таке: „І промовив Самуїл (святий пророк старозавітний): „Чи Господеві (будуть) такі радощі з усепалень і з колених жертов, як із покори (послуху) Господньому повелінню? Ні, покора лучша за жртви, й послух дорощий від баранячого товщу; бо непослух, це такий гріх, як і чарівництво, — а своя воля, це таке, як і ідолопоклонність. За те, що ти відкинув слово Господне, то він (Господь) відкинув і тебе І Цар. XV: 22-23). (Послух і покора тут кажеться в однім значиню).

З тих слів досить нам ясно, що найбільше Господь вимагає від нас послуху і покори. Коли ж знов відкидаємо „слово Господне", відкидаємо самого Бога, то й ми від Него відкидаємось, і тоді ми на рівні з ідолопоклонниками. Старозавітні жертви були на те, щоби удержувати в народі послух, пошану і любов до Бога. Всі святі пророки то саме говорять, щоб слухати нам голосу Бога Тому й ми мусимо приглянутись, як з тим маеться річ і у нас. Пророк Єремія каже: „Так говорить Господь Бог Ізраілів:.. Слухайте голосу мого і чиніть все так, як заповідаю вам — то будете людьми Моїми, а Я буду вашим Богом" (Ров. XI, ст. 4).

Зараз у почині життя людського у раю нашим прародичам, Адамови і Еві, поставив Господь закон послуху, і коли би вони були його виконали, були б щасливі вони сами і всі їхні потомки. Коли ж вони стали непослушні, то цим непослухом стягнули на себе і на потомство своє Божу кару.

Та так як непослух Господь карає, то знову ж послух Божим приказам нагороджає. Берімо примір з Авраама. Коли він одержав від Бога приказ принести свого одинокого сина в жертву, то чи хотів Господь, щоб Авраам сина убив і спалив його вогнем на жертівнику? Ні! Господ жадав від него тільки послуху, і коли оказався слухняним Богу, то Бог щедро його нагородив самого і все його потомство. Отже ж так: За послух щедро Господь нагороджає, а за непослух остро карає. І ми самі так робимо з нашими дітьми: коли вони нас слухають, то ми їх щиро любимо і нагороджаємо, а коли непослушні — то караємо.

Жадаючи від нас послуху Господь не кладе на наші плечі тягару, що ми його не можемо двигнути, бо де ж би добрий батько клав на дитину тягар, щоби вона під ним падала? Що до того, то так нам каже небесний Батько: „І ця заповідь, що її тобі даю сьогодня, вона не тяжка для тебе і не далека від тебе. Не на небесах вона, щоб ти сказав: А хто ж там її осягне рукою? Тай не за морем вона, щоб ти сказав: А хто ж за море поїде, привезе і нам тут її прочитає!? Ні! Слова Мої дуже близько в тебе: Вони в устах в тебе і в серці твоїм, щоб сповняти їх. Дивись! Сьогодня Я поставив перед тобою: життя й добро (за послух) — і смерть й лихо (за непослух). Заповідаю тобі сьогодня любити Господа, Бога твого, ходити дорогами Його і додержувати заповіді і установи Його, й присуди Його, і щоб Господь, Бог Твій (за це) благословив тебе на землі. — Коли ж серце твоє одвернеться і не слухати меш слів Моїх... то обявляю вам сьогодня, що не втечете від погибелі. І не довго жити мете на землі... Кличу сьогодня проти вас за свідків небеса і землю! Поставив Я перед тобою життя і смерть, — благословення і прокляття! Вибирай же життя, щоб жити на світі тобі і твому родови, — а так буде коли будеш любив Господа Бога Твого і слухати меш голосу Його і будеш прихилятись до Него" (V Мойс. XXX: 11-20).

Ці слова коли перечитати раз, другий, а й третий, то вже не треба б писати на цю тему нічо більше. Було б досить того Тільки до читання здалось би доложити ще трохи уваги. Та коли нині поглянемо на світ, і побачимо, що не конче він слухає голосу Бога, то не шкодить дечого доложити.

Почавши від Адама, аж до приходу Христа на землю, усе Бог накликував людий до послуху. Це кажуть нам книги Пророків. Коли ж прийшов на землю Ісус Христос, то й тоді проголосив Бог Всевишній: „Це Син мій любий, що Я Його вподобав — **Його слухайте**" (Мат XVII: 5) То саме говорив Бог ще через Мойсея на тисячі років до Христа: „Пророка підійме вам Господь Бог ваш із братів ваших, як і мене. **Цього слухайте у всьому,** що буде вам говорив. І всяка душа, котра не буде слухати пророка того (Ісуса Христа), вигубиться з народу". (Дії Ап. III: 22).

За багато було б виписувати подібних цитатів із Божих Писань, але й ці досить нам вже кажуть. Тільки треба ще доложити, що Бог не силує нас (як Василіяни на календар) йти за Ним, тільки радить. Коли сказав: „Ставлю перед вами благословення і прокляття", то так якби сказав: вибирайте одно, або друге, але радить і заохочує, щоб вибрати благословення і життя. Так було і за часів Христа. Коли одного разу багато люди, що ходили за Христом, покинули Його, тоді Він спитав Апостолів: „Чи і ви хочете відійти від мене?" (Ів. VI: 67). Тими словами Христос питається і нас: „Чи й ви хочете відійти від мене? А якби нам на це відповісти при кінци мої статті.

Тут нам добре буде поглянути, що сталося з тими людьми, що Бога завсігди слухали, і на таких, що ніколи не слухали — як жили і вмерли одні і другі. Мусимо зачати аж від Адама і Еви. Вони доки слухали Бога, не потребували хлібом журитися, як тепер ми мусимо. В раю овочі, які мали, вповні заспокоювали їхній смак і голод. (Ще й тепер лікарі і всякі гігієністи поручають людям хорим і здоровим їсти овочі). Вони й не знали, що то болить: голова, руки, ноги, крижі, зуби і т. д. Кожний день було у них свято. Коли ж сталися Богу непослушні, то всякого недостатку, біди, слабости, смутку, найлися подостатком як і ми. Але їм ще гірше було, ніж тепер нам! Бо подумайте: Чи вони їли то, що нині є по готелях первоpядних у Лондоні у Берліні, в Ню Йорку або хоть би й в нашім Рійо (так коротко називають бразилійську столицю Рійо ди Жанейро). Що до їхнього одягу — то не знаю, чи хто б мав охоту тепер так одягнутися. Коротко сказавши, їх багато гірше „біда в шию тиснула" ніж тепер нас. Ходімо далі.

Спинімось в останніх роках перед потопом. Як тоді виглядав світ — і люде на ньому? Тоді було так: „Земля (уся) попсулась перед Богом — і сповнилась насильством земля! І споглянув Бог на землю, але земля зопсувалась: бо зопсувало всяке тіло (то є усі люди) свою путь на землі. І сказав Бог Ноеві (який одинокий вірний Богу був тоді): Конець (за непослух) усякому тілу прийшов перед Мене, бо землю сповнено насильством людським Оце ж хочу людй викоренити з землі" (І Мойс. VI: 11-13).

Щож у тих словах є сказано? Є сказано, що всі люди виповіли послух Богу і за це Господь їх всіх „викоренить" витубить із землі, послушний Богу остався на цілім світі тілько один-одинісенький чоловік Ной і його рідня, три сини його жонаті, тому їх Господь заховає від загальної заглади людий. І так сталося. Затопив Господь водою весь світ. Вигинули всі люди потопившись у воді, а Ной зі своєю ріднею остався живий на кораблі, який собі збудував на Божий приказ. І тут бачимо, що всіх людий непослушних Господь затратив, а доброго і послушного Ноя оставив при життю. Тут наглядно бачимо, як Господь добрих і послушних людий нагороджає, а злих і непослушних карає.

(Докінчення буде).

Православний з Бразилії.

ЧУДА ХРИСТОВІ.
(Легенда).

Як ще Ісус маленький був,
Візок собі він змайстрував,
А раз прийшов недобрий дід
І від Ісуса візок той взяв.

Заплакав за візком Ісус,
Бо ще маленьким хлопцем був,
А дід думав: „Продам візок,
І вже я грошиків здобув".

Іде собі той дід, іде
На торг до міста під гору,
Під паху взяв візок й несе,
Тай тішиться — хоч не впору.

Щось шепче в ухо: „Злодій ти!"
А дід в відповідь: „Все пусте!"
Нараз він глянув, а візок
Немов росте, й росте, й росте.

На землю дід візок спустив,
Давай тягти — вже б не підніс,
А й тут візок росте й росте —
Візок на воза вже підріс.

Та ще й каміня повний став,
Це вже не жарт! — І дід поблід,
Подумав, возом завернув
І до Христа вертає вслід.

А він маліє раз-у-раз...
До ніг Христових дід упав:
„Прости, прости, я зле зробив!"
І дід заплакав, зaридав.

Всміхнувся тут малий Ісус,
І каже: „Встань, і в мирі йди!
Тепер тобі візок даю,
Придасться він в часі біди".

Дід відійшов... Та що це знов?
Візок той іде — їде сам!
А дід був хромий... Сів собі
На віз, тай їде ніби пан!

Таке було із дідом тим...
А інший дід Христа просив
О милостиню — а Христос
Його каліцтво ісцілив.

Г. Костельник.

БІЛЬШЕ ТЕАТРУ ДЛЯ ШКОЛИ.

В тім Ню Йорку, де йде боротьба за те, чи вчити в школах релігії, чи ні, шкільна рада вже рішила, щоби в школах владжувати филмові вистави (показувати филмові штуки) на багато ширші розміри, як доси. Дотепер вибирали лише штуки строго „наукові", чи „виховавчі", а тепер зміст штук буде вже більше ріжнородний, близько до того, що буває в звичайних театрах. — Тільки хто знає, куди така театральна наука молоде покоління заведе...

ІВАН БОСИЙ.

(Скорочене).

Первіє видіша Тебе на верху скали
Стоящую в столпі огня, яко признали:
Іван череду пасущий
Призвиском — Босий.

(З пісні Почаївській Богородиці).

I.

Є пісня, „Пречистая Діво Мати", Підкаменецькій Божій Матері, а є друга Почаївській Божій Матері, що починається: „Пречистая Діво Мати Руського краю, по істині любляіцих тя сладостний раю"... Отже в тій пісни оповідається, що на місци, де нині Почаїв, Божу Матір перший раз побачили два монахи (іноки) і пастух, Іван Босий. Про того Івана Босого Островський в отсім оповіданню говорить.

Вже 30 літ (від дитинства) пас він овечки на Почаївській Горі. І знав він тут кожну скалу, печеру, кожний камінь.

Не було місця на його ногах, якого б не порізали острі кремені.

І любив він Почаївську Гору дуже.

Стоїть бувало на горі, мов орел на скалі, а там в долині його рідне село Почаїв. Мале, як муравлиско, а люди менші, ніж муравлі.

Живуть на Божій Земли, а які горді. А Бог великий!

І стає Іван на коліна та молиться. Без слів навіть — самим серцем молиться.

І так щодня, а то і по кілька разів денно. Хиба ж можна молитися оден раз, коли кругом все твою душу до Бога підносить?

Рано над селом ще рідка мрака, а на горі проміні сонця вже красять скали золотою краскою В полудне в селі душно, а на горі вітрець продуває. Вечером над Почаївом вже розтягається ніч, а на горі довго і ясно і принадно.

II.

Між людьми Іван малий і непомітний — він бідний. Він Іван Босий. І батько його був Босий, і дід, мабуть, і всі предки.

Батько Івана мав велику родину, тяжко працював, та тяжко було пари добрих постолів купити.

Вся родина була убога. Хоч може не всі відчували те убожество, але Іван відчував дуже. Люде не жалують, а насміхаються. Чужого горя не чують.

Замкнувся Іван сам в собі. Питаються — відповість; кличуть — прийде; кажуть — зробить, що хочуть, але душа ховається від людського ока Лишається для нього оден Бог, який його не скривдить, і перед яким він може завсігди стати, як перед рідним батьком-матірю.

Почали на Волині появлятися втікачі й оповідали про страшні напади татарів на Київську Землю. Оповідали, що татари взяли Київ, спалили княжі палати, також церкви й монастирі, а людей, хто не втік, вирізали.

І страх пронимав Почаївців, коли все те чули і бачили, як народ тікає на захід з кіньми, коровами і всім, що хто міг взяти з собою.

Раз прийшло до Почаєва двох черців (монахів) Дмитро й Пафнутій. Втікли вони з монастиря над Дніпром перед татарами.

Спинилися черці, оглянули околицю та й оселилися в безпечній печері. І в Почаївську Гору наче вступило нове життя. Почали сюди люди приходити, щоби почути оповідань про Київ і те лихо, що там сталося, та поручити себе молитвам святих людий.

Великим щастям були черці і для Івана.. Вже він тут не сам, є коло нього люди, святі люди. Деколи покличуть його до себе, поговорять, дещо розкажуть, і вже радий він понад усе.

І так минали дні і місяці.

III.

День був холодний Вітер летів і шарпав та докучав усьому, що було йому на дорозі. І настрій в Івана був пригноблений.

Нараз чує пісню. Глянув — це старші бояринові дружинники вибралися на лови Виблискує одяг, лук і сагайдаки зі стрілами, гарцюють коні... Кругом повно життя. І подумав Іван:

— Бояринові слуги... Його знають далеко, він розкошує... А я маленька порошинка, ніхто мене не знає, не згадає. Чому це так? Боярин вмре, то і пісні зложать, будуть споминати, а по мені згадка не зостанеться...

На каминистій стежці стало видно кілька селянських постатей. Наближалися.

— Чоловіче добрий, де тут святі черці живуть?

— А звідки ви за них знаєте? — питає Іван.

— О, слава про них далеко йде. Слова їхні спасенні, молитви цілющі. Ось ми недужі йдемо просити в них ласки Божої.

Босий показав печеру, а сам опустив голову.

— От і про них вже знають... Угодні, значить, Богу. Може й монастир тут закладуть і будуть святими. А мене смерть забере і ніхто не згадає. І я молюсь, та не такі мої молитви...

Стиснуло в грудях від грішних думок, а з очей упали дві гіркі сльовинки. Нараз злякався... Отче наш, не введи мене в спокусу — почав Іван молитися стоячи на колінах.

IV.

Нараз почув, що щось доторкнулось його плеча. Глянув — це чернець Дмитро. Підвівся, поклонився і підійшов під благословення святого чоловіка.

— Сину мій — сказав чернець — не думай, що лише тобі приходять тяжкі думи на душу. Нема чоловіка, який би їх не знав. І святі праведники мають сумніви, мають журбу. Й одинокий від них ратунок — поділитись ними з братом у Христі. Кажи, Іване, що захмарило твою душу? Сідай, оповідай!

Сіли на камені й оповів Іван черцеви все, що перд хвилиною думав. І каж чернець:

— Ти думаєш, що боярин щасливіший? А в нього ж страшна недуга Ось зілля, що збираю йому на ліки А про себе ти не так думай... Бог бачить тебе і може прославити тебе, як людий вчених, чи подвижників...

— Я темний, книжної науки не маю, слова писаного не розумію — каже Босий — я нінщо...

— Не думай так Апостоли були рибаками, були святі з невільників, зі слуг. Господь дивиться не на науку, а на серце чоловіка.

— Щож мені робити?

— Забудь про себе, а памятай тільки про Бога, а вже Бог буде про тебе памятати. І роби добро людям, що потребують твоєї помочі.

— А ще що?

— На тепер буде тобі досить і того.

V.

Знов минали дні і місяці.

Почаїв дивом дивувався. Іван Босий, що завсігди був похмурий, вічно задуманий, став іншим чоловіком. Нині тиха лагідна усмішка не сходить з його уст. Всім приязний, всім услужний.

Тепер ще красшою стала для нього Почаївська Гора, милійші овечки, близшими стали усі люди.

— Чим заплачу я вам за спасенну науку? — питав черців.

— Нам нічого не треба. Коли хочеш, помагай копати келії в горі для нових черців, помагай ломати каміня на будову церкви...

І Босий на все те мав час і робив щиро — для Бога і для себе.

— Тільки не кажіть нікому, що я тут помагаю, не хочу, щоб люди знали.

Черці переглянулися.

VI.

Тиха ніч.

Іван Босий пас вівці, чернець Пахнутій порався в печері, а чернець Дмитро молився на дворі при світлі зірок.

Нараз наче сонце впало на гору — кругом все освітилося.

Підвів чернець очи і скаменів: на скалі стояла Божа Мати.

— Нехай зрадіє і брат Пафнутій — подумав Дмитро і побіг кликати Пафнутія.

Прибігли оба, та враз згадали про Івана Босого.

— Нехай і він сподобиться бачити Пречисту Діву.

Миттю покликали Івана, що на ту хвилину під скалою задрімав.

Радісно і щиро молилися перед Тою, яку бачили досі тільки в уяві і відчували душею.

Коли ж піднесли очи, вже Діви Марії не було. Як же прийшли на місце, де Вона стояла, то побачили витиснену в камени стопу, наповнену водою

VII.

Минали століття. На Почаївській Горі станув монастир; вславився чудами образ Божої Матері, а сотні тисяч, а може й мільйони людей відвідали святе почаївське місце.

І дивне диво!

Забулися імена перших почаївських черців, але не забулося імя пастуха Івана Босого. Воно вславилося на віки.

Володимир Островський.

НОВИЙ ЗАВІТ НАЙЗВИЧАЙНІЙШОЮ МОВОЮ.

В Ню Йорку надруковано недавно Новий Завіт найзвичайнійшою щоденною англійською мовою, щоби найнесвідоміший міг зрозуміти і слова і їх значіння Коли б почислити всі ріжні слова, якими весь зміст переповідаєсь, то було би їх по найбільшій части 850, а загально несповна 1000. Видно, що коли хто знає якої мови коло 1000 слів, то можна йому тими словами найрозумніші річи передавати.

ЩО ЗУПИНЯЄ НІМЦІВ.

В 1812 р. йшов Наполеон на Москву. Щоби зупинити наступ, почали росіяне відступати і все палити за собою. І це знищило Наполеона. Подібної тактики вживають нині большевики, проголосивши, що коли відступлять, то зоставлять за собою „обсмалену землю".

Коли большевики зоставляли Естонію, то їхнє радіо голосило, що „Не тільки Талін (столиця), але ціла Естонія в огни. Ані стіжок вівса не зостався. Рафінерії нафти понищені, а всіх контр-революціонерів і прихильників німців зліквідували". Це, певна річ, до якоїсь міри здержує наступ.

АРХИЄРЕЙСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ В ОКРУЗІ СМОКІ ЛЕЙК-ҐЛЕНДОН.

(Ґлендон, Алта.)

Дня 24 серпня 1941 року, відбулась вже 8-ма з ряду візитація Впреосв. Архиепископа о. Іоанна Теодоровича в Ґлендон, Алта.

Цей раз візитація відбулась в гарно прибраному Народному Домі в місточку, при співучасти великого числа вірних.

У воротях привитав дорогого гостя хлібом і сілью найстарший віком член громади, п. І. Волянський, а у дверях — парох о. Висілів.

По Богослуженню всі спільно вдались на недавно набуту цвинтарну площу, де відбулося її посвячення. Відтак відбувся спільний обід, а по обіді покликано до слова кількох місцевих і позамісцевих громадян з короткими промовами.

Довшу промову на тему дня виголосив п. Кирік, ректор Інст. в Едмонтоні, а при самому кінці покликано до слова Впреосв. о. Владику, який в довшій бесіді загрів вірних до дальшої праці на полі Рідної Церкви.

Всі в святочному настроєві розходились до дому прирікаючи, що в недовгому часі, будуть знову витати в себе дорогого гостя як будуть посвячувати церкву, яку задумують будувати.

Биґ Медов, Алта.

На Усп Пр. Богородиці 28 серпня, відбулась візитація перший раз у Биґ Медов, Алта., у церкві св. Івана Хрестителя.

Вірні цієї далеко віддаленої околиці, гарно прибраними автами стрінули дорогого о. Владику, у Боннівіл, Алта, то є 12 миль від своєї оселі.

Була радісна сцена стрічі дорогого гостя рідними дітьми Матери Церкви, що опинилися в далеко віддалених околицях північно східної части Алберти. На вид цеї стрічі серце раділо, а на очах виступали сльози радости, — бо вона була доказом тої щирої любови, яку відчувають православні українці до свого Архипастиря.

Приглядалися цій стрічі також чужинці, головно французи, що вже майже від пів сотки літ замешкують цю околицю. І мали чого радіти наші брати, стрічаючи перший раз свого о. Владику, бо коли вони тут осіли, думали, що будуть позабуті Богом і людьми, однак так не сталося. Наша Рідна Церква дбає про своїх дітей і на чолі зо своїм Архипастирем о. Іоанном несе їм духовний корм в найдальше висунені закутини Канади.

У церковній брамі привитав Впреосвященого голова громади, п. Олекса Стусяк, довшою промовою; від братства витав хлібом і сілью п. А. Огродюк, а від сестрицтва пані О. Стусяк.

Арх. Служба Божа відбулася в недавно докінченій церкві, при участи великого числа вірних. Відбулося також посвячення церкви.

По обіді, що відбувся коло церкви, слідували промови гостей, а кінцеве слово виголосив Преосв. о. Владика, загріваючи всіх до щирої любови своєї церкви, бо вона одинока не протягі довгих століть стреміла і стремить зєднати весь наш український нарід в одну велику сімю. Згадав також і про нашу прибрану батьківщину Канаду, що пригорнула нас українців, як рівних з іншими народами, та сказав, що обовязком кожного є, помагати її тепер, коли вона знаходиться у війні.

Стрий, Алта.

В цій громаді візитація відбулась у неділю 31 серпня, при співучасти великого числа вірних, бо були тут добре зарепрезентовані також громади Беліс і Довнінґ, яких парафіяни прибули з хоругвами, як рівнож громада Спеден.

Вже коло 10-ої години зрана хотяй погода була не вже надто привітна, вірних зібралося велике число на церковній площі, щоби бачити посвячення цього ново збудованого храму Божого, бо там, де перед двома місяцями видніл густий ліс, сьогодні пишається можливо одна з найкращих церков у Алберті.

Хмари розійшлися. Показалось ясне сонечко. Всі вірні, поміж якими зауважується багато й братів греко-католиків, вийшли зо своїм парохом, о. Василівом, на зустріч о. Владики, та з піснями на устах, припровадили дорогого гостя до брами, де п. Королюк привитав Його хлібом і сілью.

В дверях церкви привитав Впреосвященого парох громади, попросив благословення, і відчинення нового Божого Храму, що Преосв. о. Владика доконав, перерізуючи стяжки у дверях

Опісля відбулося свячення води, посвячення церкви і Служба Божа, підчас якої о. Владика виголосив повчаючу проповідь, на тему св. Євангелії.

Тому, що було багато людей, обід протягнувся до пятої години, а відтак покликано до слова кількох гостей, з поміж яких довше слово забрали пп. Г. Фуштей та С. Леськів зо Спеден, радіючи осягами церковної громади у Стрию, що з відвагою взялась за святе діло та що з неї можуть брати примір і другі громади.

Опісля забрав слово Високопреосвящений о. Владика, який звернув свою увагу на виховання молодого покоління, яке то виховання тяжить в першій мірі на родичах, а опісля на церкві.

При самому кінці п. Королюк зложив подяку Преосвященому о. Владиці та всім учасникам свята. Потім відспівано канадійський і український гимн, почім учасники свята розійшлися домів.

Подорожуючий.

ЩИРА ВІДПЛАТА.

(Слава, Алта.)

Щоби показати свою вдячність за людську щирість підчас обідньої збірки в Слава Алта., в день Успіня Пресвятої Богородиці, (храмовий день). Жіноче Товариство рішило вислати пять долярову жертву на релігійний фонд Консисторії Української Православної Церкви в Канаді.

Як кожного року так і цего церковна громада в Слава святочно обходила свій храмовий день Цього разу Жіноче Товариство приладило спільний обід в місцевім Народнім Домі За столи позасідали всі гості члени та всі присутні, а після обіду, на внисок о. Симчича, присутні щедро винагородили Жіноче Товариство за їх смачний обід.

Щоби показати свою вдячність за щедрі датки, за добрий урожай, за те що над нашими домами не літають смертоносні літаки, Жіноче Товариство рішило вислати 5 дол до Консисторії.

Цей добрий вчинок Жіночого Товариства є гідний наслідування й повинен послужити за примір іншим громадам та жіночим товариствам.

Гість.

ВІЗИТАЦІЯ В БИҐ МЕДОВ, АЛТА.

В нас візитація відбулася 28-го серпня 1941, на Успення Пресвятої Богородиці.

Ми, Брацтво св Івана Хрестителя і церкви тогож імени, виїхали до місточка Боннивил, щоби зустріти Впр. Отця Владику і взяли його до п. Івана Ільчука Притім ми зарядили збори для полагодження справ, що якраз під цей день підходили.

Почетним головою зборів був о. Владика. Збори переводив голова Брацтва і Церкви. Перша резолюція перейшла одноголосно, що Брацтво і Церква входять формально в злуку з Українською Православною Церквою в Канаді. Цю резолюцію підписав голова, писар і о. Владика

Друга справа була Братського Статута Ми виробили Статут відповідний до тутешних обставин, отже ми просили о. Владику, щоби підписав цей Статут, роблячи його так правосильним. Отже о. Владика потвердив його своїм підписом. Не пригадує нам давне — року 1565 патріярх Йоаким затвердив Львівському Брацтву їх Братський Статут Отже відновлення цеї традиції на американськім континенті має для нас окреме значіння.

Після того була вечеря з о Владикою й о Василіям — і на цім місці щира подяка п-тву Ільчукам за їх труди, що приняли наших великих гостей.

В день Візитації в 10 год. рано привитали о. Владику двох найстарших віком людей хлібом і сілью. Привіт прочитав голова Брацтва від імени всіх зібраних — і цей написаний Привіт передали о. Владиці на спомин від Брацтва і Сестрицтва. Також о. Владика формально відчинив нашу церкву до вживання, бо доси вона не була скінчена.

При Службі Божій асистував о-ви Владиці о. Василій Співав мішаний хор — волинський і галицько-буковинський, під проводом добр. Кіці і Савчука По Службі Божій було Водосвяття і посвячення церкви.

На дворі були поставлені столи. По обіді були промови від Брацтва і Сестрицтва Та найважніші бесіди були о. Владики й о. Василіва. Змісту їх передавати не буду — хто був то чув а хто не подбав, щоби бути і почути — нехай вибачає Я певний, що коли б французький архиепископ прибув на Боннивил, то французи крамниці позамикали би хочби не був ярмарковий день, і пішли би послухати свого церковного провідника.

Закінчуючи складаю щиру подяку від Брацтва і Сестрицтва, гостям з Биґ Медов, Ґлендон, Вилов Трийл. Лакорі. Бівер Лем і Боннивил за їх участь в нашім великім святі

За заряд Брацтва і Сестрицтва:

Алексій Стусяк.

ДО ІСТОРІЇ ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ В ОШАВІ, ОНТ.

В 13 числі „Вістника", дня 1 липня ц. р. появилося урядове повідомлення Косисторії У. Гр.-Православної Церкви в Канаді, що українська греко-православна громада св. Петра й Павла в Ошаві злилася з українською греко-православною громадою Пр. Діви Марії, тоже в Ошаві, та що згадана громада св Петра й Павла вважається більше за неіснуючу. Ми всі раді з того, що так сталося, а тут я хочу лише подати деякі пояснення про те, як до того дійшло.

Ще в 1916 р. заіснувала в Ошаві церковна православна громада Пр. Діви Марії, так звана Буковинська, яка з самого початку свого існування була в злуці з російською місією. Членами громади були люди, що походили з ріжних частин українських земель, — з Буковини, Галичини, Волині.. З початку був в громаді спокій, але з часом витворилося терта, бо одні йшли на сліпо за російською місією, а другі почали думати про Українську Православну Церкву. Прийшло до того, що в 1932 в Ошаві зорганізувалася українська православна громада св. Петра Павла, до якої вписалося 30 родин та яка з часом навіть набула власну площу під будову церкви.

Громада св. Петра й Павла проявляла досить гарну активність і в 1935 р навіть висилала свого делегата на Семий Собор Української Греко-Православної Церкви в Канаді, який відбувся в Саскатуні, Саск. Також думали про будову своєї церкви. Тимчасом в громаді Пресв. Діви Марії прийшло до великого непорозуміння спричиненого священиком з російської місії, який її обслугував Дійшло до того, що той священик завів громаду до суду, домагаючися, щоби суд признав майно громади власністю російської місії. Та суд рішив у користь громади яка не думаючи довго,рішила прилучитися до Української Гр.-Православної Церкви в Канаді та попросила Консисторію тої ж Церкви, щоби надала її священика, що Консисторія й зробила.

Громада св Петра й Павла була лише рада тому й рішила злучитися з громадою Пресв. Діви Марії, що й зроблено Прилучившись, громада св. Петра й Павла передала її свій маленький маєток, а то 100 долярів з продажі площі, 25 долярів вартости світла, свічники, крісла, столи, лавки — отже всього на суму яких 150 долярів. Тепер існуємо, як одна українська православна громада під іменем Пресв. Діви Марії, з чого ми всі дуже раді.

Свою Грамоту Приналежности до Української Греко-Православної Церкви в Канаді громада св Петра й Павла звернула до Консисторії, а громада Пр. Діви Марії набула свою власну Грамоту. Її громада має свій власний церковний будинок, Народний Дім, цвинтар, і хату для священика, — отже все те, що громаді потрібне.

Николай Мех.

ЛИСТ ВІД ПЕРЕДПЛАТНИКА.

(Паркервю, Саск.)

При цім надсилаю свою передплату за 1941 р. Це вже шестий рік, від коли я познакомився з „Вістником", органом Української Греко-Православної Церкви в Канаді Заявляю, що мені було б неможливо бути без такої інтересної та повчаючої газети якою є „Вістник". Я бажавби, щоби він виходив що тижня але для цього треба, щоби як найбільше православних українців в Канаді його передплачували та на час висилали свою передплату.

Юрій Романюк.

МАТІР ГОРОДІВ РУСЬКИХ — КИЇВ.

Київ, столиця України, звється в давних літописах „Матірю городів руських".

І дійсно Київ, це одна з найстарших осель України, яка могла повстати перед тисячами літ. Є оповідання, що апостол Андрей був на київських горах, де опісля збудовано Київ, та мабуть і тоді вже мусіла би тут бути людська оселя. Легенда каже, що назва Київ „пішла від одного з трох братів, який звався Кий".

Чужі історичні записки (жерела) згадують Київ досить давно під іменем Кіова, Куква, Куяба, Китава, Хуц, або Хунігрвд та др.

Київ збудований над Дніпром, на перехрестю важних торговельних шляхів, отже вже в часах перших українських князів Київ був великим торговельним осередком, куди приїздили купці з чужих країв.

І тому, що це було богате місто, його пустошили половці в 11 і 12 віку, Андрій Боголюбський 1169, Рурик Ростиславич 1203, татари 1240 року. Тоді Київ так опустів, що 1246 р. мав всего 200 домів. І треба було довгого часу, щоби знов піднісся. В 1797 р мав вже 19,000 мешканців.

Головні части Київа: Старий Київ, Липки, Печерськ, Лукіянівка, Поділ і Звіринець.

Київ на правім березі Дніпра, звязаний зі східним берегом двома мостами. Київ, не важний торговельний і культурний осередок — школи, музеїв, фабрик небагато.

Є тут багато памяток давних часів: підвалини (фундамент) Десятинної церкви, що будувалась 986 до 996 р. Софійський Собор з 1017 р., домовина Ярослава Мудрого, рештки „Золотої брами (1037 р.) і церкви св. Ірини (1037); Київо-Печерська Лавра й церкви: Михайлівська Видубицького Монастиря (1088) та Золотоверхого Монастиря (1108), Спас на Берестові на Печерську (11 і 12 вік) Кирилівська церква (1140 р.), Успенська церква на Подолі (1131 р.) і Трохсвятительська (1184 р.). Це старі церкви.

З новіщих: Миколаївський собор (з 1690—94 р.), Братська Церква на Подолі (1695 р.), церква Всіх Святих Лаври (1696—98), Церква Юрія Видубицького монастиря і др.

Крім того ще багато історичних памяток, багато наукових та культурних інституцій. Так було до 1917 р., до вибуху революції. Як було опісля, як тепер і як буде дальше, покаже будучність.

Ще кілька подій з недавного: в січни 1918 р. були в Київі вуличні бої і його взяли большевики. В лютім 1918 його відобрала Центр. Рада. В лютім 1919 його забрали большевики. В травни 1920 р. большевики його втратили, а в червни знов забрали. Нині Київ знов серед боевого поля.

ДНІПРЕЛЬСТАН.

Були вісти, що большевики відступаючи перед німцями, знищили велику гребелю на Дніпрі — Дніпрельстан. Другі вісти кажали, що перші вісти не були правдиві, бо гребля лише пошкоджено.

Щож це точно той Дніпрельстан? Большевики звикли скорочувати слова, отже і тут скоротили: Дніпрельстан, це Дніпрова електрична станція", а по нашому „стація" Ясніше було би „Дніпр-ель-стан".

Щоби мати електричну силу для промислу, большевики збудували на Дніпрі велику гребелю, піднесли воду на майже 200 стіп, поставили машини до виробу електрики, що моглиб виробляти електричну силу для обслуги 70,000 квадратових миль простору (265Х265).

Дніпрельстан знаходиться низше Дніпровиж порогів, біля села Кічкасу. Є це найбільша на світі подібна гребля.

Будували Дніпрельстан 5 літ, день і ніч, і скінчили 1932 р. і будували під наглядом американського інжиніра, полковника Гю Л Купера. Також машинерію виробила американська фірма „Дженерал Електрик Компані", Також цілий перший рік Дніпрельстан провадив роботу під наглядом американця Е. Е. Робінсона.

Ціла будова коштувала 110,000.000 доларів. а всі машини які гребля мае, можуть виробити електрики 750 000 коней сили. Електрики потрібно для промисловоі околиці Дніпропетровська, Кривого Рогу, та Донецького вугляного басейну.

Це щодо самої будови Дніпрельстану.

А вже інша річ, яким той великий для світа Дніпрельстан є для українського народу.

НАЦІЯ, А НАРІД.

В тутешнім англійськім розумінню „нація", це держава. Хоч та держава може складатися з сотні ріжних окремих мовою і культурою народів. Отже „нація", це державний провід і ціла та машина, якою той провід орудує і держить ріжні народи разом, як своїх податковців і вояків.

„Ліга Націй", це була ліга, чи спілка держав, спілка державних урядів. Спілка правителів.

Але в нашім, тай в загально европейськім розумінню „нація", це те саме, що нарід, як окрема людська група, що віріжняєсь від других народів своею культурою, мовою і історією. Без уваги на те, чи такий нарід мае свою політичну державу, чи ні.

Ми розуміємо, тай більшість Европи так це розуміє, що коли нарід мае свою культуру, то його культура дае йому право зватись окремим народом і стреміти також до політичної самостійности.

Отже в нас „нація" і „нарід", це те саме. А те, що в других зветься „нація", в нас зветься держава.

Недержавного народу не хочуть народом признавати звичайно ті, що надто довго над чужими народами панують і раді орудувати ними, як мертвим матеріялом. Отже вони кажуть: Лише ми, пануючі, є народом (нацією), а ви лише наші піддані; або піддані другтих таких, як ми. Ви матеріял.

Однакож мова пануючих і мова тих, над якими другі панують була і на завсігди лишиться окремою мовою. Державні правителі будуть говорити відповідно до свого інтересу а народи, над якими панують другі, ніколи не зречуться того, що вони є дійсними народами, хоч і бездержавними.

ДЕРЕВЛЯНІ ПІДОШВИ В ІТАЛІЇ.

В Італії оголошено, що в осени будуть продаватися черевики з деревляними підошвами. Всі черевики для чоловіків, жінок і дітей, будуть двоякого роду: сандали для праці і звичайні поза працею

ПОВІДОМЛЕННЯ.

В неділю 28 вересня 1941, відбудеться Архиерейська візитація Впреосвященого Архиепископа о. Іоанна Теодоровича в Украінській православній церкві св. Духа в Вашковдоні, Алта. Порядок дня такий: ..

В 9.00 год. рано — Утреня.

В 10.00 год. рано — стріча о. Владики.

В 10.30 год. рано — Архиерейська Служба Божа (асистувати о. Владиці буде о. С. П. Симчич).

Після Богослуження відбудеться спільний обід в Народнім Домі. Зараз по обіді відбудуться промови. Будуть промовляти о. Владика Іоанн, п. Антін Глинка, посол до домініяльного парляменту, та інші.

Просимо вірних Української Православної Церкви з близьких і дальших місцевостей прибути на наше свято та звеличати його своею присутністю.

Касіян Симкун, голова гром.
Никола Шевчук, секретар.

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД. ЙОРКТОН, САСК.

(Збірка о. Н. Мороза.)

По 1 дол.: Ів. Балабух, В. Думка, П. Чесняк, С. Гулька, Д. Смукович, М. Ахтемійчук, Г. Матеха, І. Кадлицуд, В. Іренко, М. Стечишин.

По 75цт.: Г. Іванюк.

По 50цт.: М. Вінтоник, В. Трофанюк, Гео Біловус.

По 30цт: О. Горбач.

По 25цт.: І. Андрусяк, М. Пунич, Н Н.

По 10цт.: М. Бойчук.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. С. П. Симчича.

Вересень.

27. Субота. — Кейленд Арх. Візит
28. Нед. — Виллінгдон, Арх. Візитація.

Адреса: Ендрю, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. Д. Ф. Стратійчука.

ВЕРЕСЕНЬ.

21. Неділя — Рожд. Пресв. Богор. Роркток (храм).
27. Чесн. Хр. — Пайн Ривер (храм)
28. Нед. — Гарленд
27. Чес. Хреста. — Валей Ривер (о. Ковалишин).
28. Нед. — Давфин (о. Ковалишин)

Жовтень.

5. Неділя Косів
12. Неділя, Венлав

Адреса: Box 639 — Dauphin, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. М. Боднарчука.

Вересень.

21. Неділя. — Ґронлид, Саск.
27. Субота Воздв. Чес. Хр. — Сопоф
28. Неділя. Арран (місто).

Адреса: Скринка 65. Арран, Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. Т. Ковалишина.

Вересень.

21. Неділя. — Росборн

Адреса: — Сенді Лейк.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. Т. А. Горбея

Вересень.

21. Неділя, Різдво Бог. — Ленард
27. Суб., Воздв. Ч. Хр. — Роблин
28. Неділя — Шелвелей

Жовтень.

5. Неділя. — Дрифтінг Ривер
12. Неділя. — Етелберт
14. Вівторок. Покров Пр. Богородиці. — Шелвелей

Адраса: Роблин, Ман.

Календар Українських Свят

ВЕРЕСЕНЬ.

16 В. Антипа еп.
17 С. Вевила, Мойсея
18 Ч. Захарії і Єлисавети
19 П. Чудо архистр. Мих. в Хон.

21 Н. 15 по З. св. Д. Різдво пр. Б.
22 П. Якима і Анни
23 В. Мч. Минодори
24 С. Теодори прп., Димитрія
25 Ч. Автонома
26 П. Оновл. хр. В. муч. Корнилія
27 С. Воздвиж. Чесного Хреста

28 Н. 16 по З. св. Д. Вмч. Микити
29 П. Евтимії, Віктора й Сосифена
30 В. Мч. Віри, Надії і Любови

ЖОВТЕНЬ.

1 С. Евменія, Кастора
2 Ч. Трифима, Сав.
3 П. Вмч. Остапа, Теопистії і діт.
4 С. Кондрата

5 Н. 17 по З. св. Духа. Сщч. Фоки
6 П. Св. муч. Андрея і Іоанна
7 В. Рівноап. Теклі, Коприя
8 С. Евфрозини, Пафнутія
9 Ч. Пр. св. ап. Івана
10 П. Мч. Калистрата й вояків
11 С. Харитона

12 Н. 18 по З. св. Духа. Киріяка
13 П. Св. Михаїла, пер. митр. київ.
14 В. Покров Пр. Богородиці
15 С. Купріяна, Юстини

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ о. П. Гаїцького

Вересень.

21. Неділя, Р. П. Бог. — Селтон. (Храм).
27. Субота, Воздв. Ч. Хр. — Стед.
28. Неділя. — Іст Селкірк

Жовтень.

5. Неділя. — Поплар Парк.
5. Неділя. — Брендон.
12. неділя. — Сенатил.
19. Неділя. .. Тиндал.
25. Неділя. — Селкірк.

Адреса: 792 Логан Аве., Вінніпег.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. Гр. Василіва

Вересень.

21. Неділя, Різдво Пресв. Богор. Гемлин (храм).
27. Субота. Воздв. Чесн. Хреста — Беліс
28. Нед'ля. — Спеден.

Адреса. Смокі Лейк, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ. о. Є. Грицина.

Вересень.

21. Неділя, Різдво П. В. — Алвіна
27. Субота Воздвиження Ч. Хреста. Ст. Джулієн
28. Неділя. — Кадворт

Адреса: Вакав, Саск.

Устав Церковний.

ВЕРЕСЕНЬ.

21. Нед. 15 по Зісл. св. Духа і Різдво Пресв. Богородиці. — Гол. 6. Утр. Єван. Луки XXIV: 1—12 і Луки І: 39—49 і 56. Літ. Ап. 2 Кор. IV: 6—15 і Филип. II: 5—11. Єван. Матея XXII: 35—46 і Луки X: 38—42 і XI: 27—28.

27. Субота, Воздвиження Чесного Хреста.—Піст. Всеночне. На Утрені підчас Славословія виносять Чесний Хрест на тетрапод. По „Святий Боже" Ектенія з многоразовим Господи помилуй. Утр. Єв. XII: 28—36. Літ. Ап. І. Кор. 1: 18—24. Єв. Ів. XIX: 6—11, 13—20, 25—28 і 30—35.

28. Неділя 16 по Зісл. св. Духа. Гол. 7. Єв. Утр. Лука XXIV: 12—35. Літ. Ап. 2 Кор. VI: 1—10. Єван. Матея XXV: 14—30.

ЖОВТЕНЬ.

5. Нед. 17 по Зісл. св. Духа. Гол. 8. Єв. Утр. XXIV: 36—53. Літ. 2 кор. VI 16- 18 і VII 1 Мат. XV 21—28.

12. Нед. 18 по Зісл. св. Духа. — Гол. 1. Утр. Єв. Ів. XX: 1—10. Літ. Ап. 2 кор. IX: 6—11. Єв. Луки V: 1—11.

Український Релігійний два-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3626 WINNIPEG, MAN.

РІК XVIII WINNIPEG, MAN., OCT. 1st, 1941 ВИННІПЕГ, МАН., 1-го ЖОВТНЯ, 1941. ЧИСЛО (375) 19

ВІСТИ З ДІЄЦЕЗІЇ.

Пристали нові громади.

Недавно до Української Греко-Православної Церкви в Канаді прилучилося дві церковні громаді, що до того часу приймали духовну обслугу від священиків з російської місії. Своє прилучення вони заявили відповідною резолюцією та отримали від Консисторії Грамоту Приняття до Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Тими громадами є:

1 **Громада Рождества Пресвятої Богородиці,** на Шепинцях, почта Кейленд, Алта. Збори громади в справі злуки з Церквою відбулися 6 вересня ц. р. Предсідником зборів був п. А. Мандрик, а секретарем п. Н. С. Ґрекул.

2 **Громада Всіх Святих,** почта Дервент, в місцевости Слава, Алта. Збори відбулися 14 вересня ц. р. Зборами проводив п. Гришко Кураш, а секретарем п. Іван Лутка.

Обі повищі громади обслугував і дальше обслугує Всеч. о. А. Хруставка з Кейленд, Алта.

Ще одна громада отримала грамоту **Українська Греко-Православна Громада св. Івана Хрестителя** („Українське Греко-Православне Братство Церкви св. Івана Хрестителя") **в Биг Медов, Алта.,** ухвалила дня 26 серпня, 1941 резолюцію, якою просила Консисторію видати її Грамоту Приняття до Української Греко-Православної Церкви в Канаді, що й зроблено. Предсідником зборів був п. Олексій Стасюк, а секретарем п. Петро Бочнарюк. Почесним гостем на зборах був Високопреосвящений Архиепископ о. Іоанн Теодорович.

ЮГОСЛАВСЬКИЙ ПАТРІОТ.

Серпня 12, 1941, вмер в полудневій Америці, в Сантіяго, Чіле, Паскаль Бабуріца, промисловець і великий югославський патріот. Вмер маючи 66 літ.

До полудневої Америки приїхав з Дубрівника в Югославії 1892 р. і, будучи розумним та дуже діяльним чоловіком, протягом літ зорганізував Лавтаро Нітратову Компанію, Югославський Банк в Чіле, та Асекураційну Компанію.

Та не те важне. Важне те, що вмираючи він записав більшу часть свого 7-мільйонового майна на добродійні цілі.

Тай не тілько те. Бо він був щедрим і давніше. Підчас минувшої війни він щедро піддержував югославську справу і багато причинився до повстання Югославії. І тепер, коли німці Югославію розбили, він дальше клопотався Югославією і його підмогою почав в Ню Йорку виходити „Словянський Булетин" („Славоник Булетин), як орган югославської справи, та деяких других словянських народів.

Таких і тілько таких богачів треба кождому народови. Такі богачі належать до народу. А богачі, що жиють лише самі для себе, нікому непотрібні. Як з ними, так без них.

ЗАКИДАЄ ПРОТИРЕЛІГІЙНУ РОБОТУ.

Недавно Джан Р. Дейвис, бувший кандидат на майора Ню Йорку, робив закиди, що теперішний майор Ля Гвардія, заводить в шкільну справу протирелігійну політику. Між іншим він сказав:

„Ля Гвардія поназначував до шкільних рад чоловіків і жінок прихильних проти-релігійним і неморальним поглядам. Ля Гвардія затроює наші школи.

„Ля Гвардія належить до тих позакулісових сил, що хочуть поставити професором Бертранда Росела, славного проповідника „вільної любови".

„Він злековажив всі урядові розкриття про ширення комунізму в висших школах і колегіях. За свого урядовання, як майор Ню Йорку, він поназначував багато радикалів і лівих до Висшої Шкільної Ради, зміняючи так дійсно американський характер тої-ж ради".

Видно, що справа комунізму в тамошних школах і серед тамошних учителів цілком не покінчена, хоч були там урядові розсліди, які виявили дуже ясно комуністичну роботу в школах на широкі розміри

АВСТРАЛІЙСЬКІ РОБІТНИКИ ПРОТИ КОМУНІСТІВ.

Комуністи кажуть, що лише капіталісти є проти комуністів, а воно не так. З Мелборну в Австралії доносять 25 серпня, що Робітнича Партія нагнала від себе свого члена, Моріса Блекбурна (члена парляменту) за те, що був на зборах Ліги Австралійсько-Совітської Приязни Виключення прийшло автоматично, силою постанови Партії, що член партії не сміє говорити на піл-комуністичних зібраннях. Крім Блекбурна були ще деякі визначні провідники, отже і тих партія нагнала.

Отже робітники в Австралії є проти комуністів Бо годі вірити, що там Робітнича Партія складається з капіталістів

УРЯДОВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ.

Оцим подається до відома пастирям і вірним Української Греко-Православної Церкви в Канаді, що Всечесний о. АМВРОЗІЙ ХРУСТАВКА, з Кейленд, Алта., бувший священик Російської Православної Церкви в Канаді, дня 6 вересня, 1941, став принятим в склад духівництва нашої Церкви.

Дано в Виннiпегу, Ман.,
24 вересня, 1941.

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

АРХИЄРЕЙСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ.

Високопреосвященний Архиепископ о. Іоанн Теодорович відвідає такі громади:

5 жовтня, неділя — Витків, Саск.
12 жовтня, неділя — Торонто, Онт.

Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

ЖИДІВСЬКИЙ НОВИЙ РІК.

Справа календаря.

Вечером в неділю, 21-го вересня, почався жидівський Новий Рік — рік 5702. В вінніпежськім Фрі Прес є опис святкування жидівського Нового Року...

Найбільший рабін на цілу Британську Імперію, др. Дж. Г. Ґерц, прислав з Лондону своє Слово, що має читатись в усіх синагогах. В нім він закликае до несення помочи жидам в Англії і до відбудови зруйнованих синагог і других жидівських релігійних осередків. — В суботу та неділю, з 13 на 14 вересня були приготовання до Нового Року окремим Богослуженням — „сліхес", що буває опівночи.

За старанням Жидівського Конгресу всі жиди в цілій Канаді, що є при війську, дістали відпустку (урльоп), щоби могли через два дні свій Новий Рік святкувати.

Подібне пишуть і стейтські газети — і там жиди вояки дістали таку ж відпустку.

Мимоволі пригадуєсь агітація за зміною українського церковного календаря... Кілько було балачок, що цілий культурний світ приняв вже новий календар, що ми позаді зосталися, що всі з нас сміються.... Просто — під землю ховайся українче! Та вже коли б справді так світ з українців сміявся, то писав би він про те в газетах, в книжках. А то нігде нічого нема крім того, що писали поляки, Василіяне і хомишинівці. То вам цілий „культурний світ". Рахуйся з ним українче!

А цілком не те з жидами. І культурні ж вони мабуть, і календаря не змінили, і публично оголошують навіть лад святковання свого Нового Року, і їхнім воякам дають відпустку на Новий Рік, і часописи цілком поважно пишуть про їх Новий Рік. Ніхто не сміється, ніхто не дивується. Всі ставляться цілком поважно.. Навіть ті, що є за зміною українського церковного календаря, ставляться до жидівського Нового Року, отже й календаря, цілком по людяному. Тай самі жиди, з роду люди інтересу, не збають, що таке окреме святковання в їх інтересі перешкаджає. От в Вінніпегу позачиняли вони на два дні крамниці, аптики і всі другі бизнеси і не журяться.

Що все те показує?

СТРАТИ БЕЛЬГІЇ.

В недавній війні, що відбувалася в травни 1940 р., згинуло більше цивільного населення, ніж війська. Урядові виказки показують такі цифри:

Цивільного населення згинуло 10.000, з військових 7.500. Ранених вояків було 18.583, а коло 200,000 полонених. З тих тепер коло 130,00 вернулося до Бельгії. До Франції було втікло на якийсь час півтора мільйона людий, а з них велика більшість вернулася. До чужих країв виїхало 30,000, а то 25,000 до Англії, а 5,000 до Мароко, Португалії і Зединених Держав.

ДУМКИ ПРО ЖИТТЯ І ПРО СМЕРТЬ.

Людські поняття можуть бути або природні і здорові, або неприродні і повикривлювані. Неприродні тоді, коли збудовані на людських примхах всупереч законам життя.

Берімо поняття про смерть...

Смерть є великим лихом — думає багато людий. І шукають вони способів щоби таке лихо від себе відсунути. Мріють про цілющу воду, яка зробила би їх безсмертними.

Такий погляд — це неприродний, викривлений погляд. Він збудований на людській короткозорости і самолюбстві.

Вже те одно, що нераз невмирущими хотіли би бути люди найменше вартні і найменше життю потрібні, показує нерозум такого бажання.

Смерть, це закон, це конечність, це природний хід самого життя, це дуже поважна частина життя — думають розумні люди.

Мудрець і монах бачать безнастанно свою могилу — говорив великий французький письменник, Віктор Гіго.

Я готовився в молодости чесно жити, а в старости чесно вмирати — казав великий грецький мудрець, Сократ.

І тільки той, хто дивиться на смерть, як на поважну хвилю, як на Велике Свято, розуміє ціль життя, вартість життя, працю життя і не боїться смерти. В такого кожда хвиля життя, це час праці, це нагода стати вартним, а смерть, це завершення тої праці; оцінка того, що чоловік в життю придбав — вартного, чи безвартного.

Хто вважає смерть лихом, для того нема Бога, нема вічности.

Сон, це прообраз смерти. Засипляєш і вже немов тебе нема. Зникаєш ти зникає світ перед тобою. Забуваєш за своє майно, за рідню, за справи, що були цілею твого життя.

Але ніхто не вважає сну лихом. Сон, це поважна хвиля в життю — хвиля спокою, хвиля відпочинку. І тому для сну приготовляють гарну обстанову — привітну спальню, чисту постіль, білу подушку, розкішне покривало. А це тому, що тут має відпочивати дорогоцінне людське життя. Воно стає тоді безпомічне і тому треба йому догляду, як мати доглядає безпомічну дитину.

А мине сон і життя знов до діяльного життя прокидається.

Таким самим сном є для розумних людий смерть.

Забираючись до спання, чоловік приготовляється. Розкладає і розстелює постіль, розбирається, молиться, зачинює і замикає двері своєї хати, гасить лямпу — і доперва тоді кладеться і радо зустрічає хвилю забуття.

Подібно зустрічає розумний чоловік і дійсний християнин хвилю смерти. Не як лихо, а як поважну хвилю. Він про ню памятає, він до неї готовиться. Він рад, щоби та хвиля була серед відповідної обстанови. Він готовиться до гарної і славної смерти, памятаючи, що це має відпочивати його дорогоцінне життя. І вірить він, що як за сном приходить діяльна свідомість, так і за смертю прийде дальше свідоме творче життя.

Помершим будують памятники . . .

І будують нераз тим, які самі за життя про свій памятник не дбали. Самі своїми бажаннями і своїми вчинками його не будували. І тому не диво, що на їх камінним памятнику не можна більше написати як те, що: „Родився тоді... Вмер тоді... То і все. А для довгих літ його життя треба лишати порожне місце. Для них нема змісту. Хіба написати б слова поета: „Одинаково — чи жив, чи загинув".

Розумні люди і дійсні праведні християни будують собі за життя памятники своїми власними руками. Своїми добрими бажаннями; своїми праведними вчинками; своєю щирою журбою про гідне виконання життєвих обовязків. Кожде їхнє добре діло, це камінь для їхнього памятника. Кожда щира думка, це невянуча цьвітка, що буде памятник прикрашувати. Їхня сердечна сльоза в журбі над гідною справою, це та животворча роса, що буде по смерти цьвіти кругом їхнього памятника орошувати.

А коли на їхній могилі стане памятник з каменя, то як мало місця там буде, щоби написати бодай побіжно, кого той памятник нагадує. Якого християнина, якого громадянина, якого сусіда, батька, чи матір, якого щирого працівника, якого помічника, якого члена свого народу, якого християнина...

Хто гідно живе, той славно вмирає.

Про таких говорить Святе Письмо, що: „Память праведного з похвалами", і що: „Память їх із роду в рід".

П. В.

ЧУЖІ ВИСЛОВИ ПРО РЕЛІГІЮ.

Релігійні форми.

Які б не були форми богослужень і прославлювань Божества в ріжних народів і в ріжних часах, то всі вони зводяться до того, що це способи відношення чоловіка до того Великого Невидимого, що мусить мати завсігди для чоловіка велику вартість.

Чоловік не ограничаєсь лише до того, що він бачить і чує. Він може уявляти собі й те, що не має видимих форм, отже те уявлене зображує якимись видимими символами (знаками, формами). І для того символу він має окрему пошану — не для самого вигляду, який той символ має, але для того чогось більшого, яке той символ нагадує і яке знаходиться десь далеко-далеко-далеко. — Томсон."

Ходження до церкви конечне.

Христос говорив, що батько мав два сини і посилав їх до праці. Оден син сказав: Піду і зроблю!, але не зробив. Другий казав: Піду і зроблю!, однакож не пішов і не зробив. І питав Христос: Котрий з тих синів красший?

Багато з тих, що є членами Церкви кажуть Богу: „Аджеж ми стали членами Твоєї Церкви, ми твої слуги", але поведенням заперечають власні слова. Люди потребують Бога, але ті, що словами говорять одно, а ділами роблять друге, говорять своїм життям: „Нам Бог непотрібний".

Коли вони не приходять правильно на Богослуження, то цим вчинком вони голосують за тим, щоби церкву цілком замкнути.

В Америці ледво 45½ процент людий є членами Церкви, отже менша частина. Та коли б і та частина була наскрізь релігійною, то світ здивувала би своєю діяльною вірою. І коли б всі, що поза Церквою живуть одинцем бездоганно, звязувалися з Церквою, як представницею Христового Євангелія, то це була би сила праведних, яких ніщо не перемогло би. — Бостром.

ЗАБОРОНЯЮТЬ ВУЛИЧНУ РОЗПЕРЕЗАНІСТЬ.

Францію вважали колись країною найможливійшого розпуску і попуску, однакож і там деякі, занадто розперезані повісти таки французького письменника, Мопасана, заборонялися. Тепер його повісти заборонені в Японії, хоч ще донедавна їх там багато читали. Японія взагалі дбає, щоби до неї не налізала чужа деморалізуюча література, отже тепер заборонила вступ описам всяких любовних історій, головнож французьких, а між тим і Мопасана. Кажуть, що не хочуть, щоби з поцілунків робити вуличну моду. Таксамо з усіх фільмових чужоземних штук викидають всі місця, де показуються поцілунки. Публичні поцілунки вважаються там деморалізацією

ЯПОНІЯ ВІДГОРОДЖУЄТЬСЯ.

Нині чужинцям подорожувати в Японії майже неможливо. До 98 процент Японії їм нема вступу. А кого впустять, той мусить кождого дня зголошуватися в поліції. Навіть самі японці, що хочуть по Японії подорожувати, мають трудноші.

Від якогось часу японці попереносили фабрики в ріжні сторони краю і позакривали їх деревами, та всякими іншими способами. До такої роботи брали все населення.

Сподіючись нападу чужих літаків японці копають тунелі в горбах та горах, яких там багато. Загал познакомлений з усім, що підчас війни треба знати. Дехто думає, що Японія приготовляється до довгої війни.

ДОВГОЛІТНИЙ РОБІТНИК.

Мабуть до найбільше довголітних робітників, що працювали на однім місци, є залізничий кондуктор Томас Ґаллен. Нині має він 70 літ, а працював на залізниці Ню Йорк Сентрал Систем 56 літ. Отже почав там працювати, коли мав 14 літ, як післанець, а кондуктором став 1900 року, сповняючи передтим інші обовязки. Його батько був також кондуктором. Недавно Ґаллен відбув свою послідну врочисту подорож, як кондуктор, щоби зараз з довголітною працею попрощатися. І можна думати - що мабуть таки жаль йому було покидати місце, де пішло чотири пятих його життя.

НЕ БУВ В ФІЛЬМОВІМ ТЕАТРІ.

В Ватерло, Айова, живе 93-літний Самуїл Виллямс, який в своїм життю не був ще в филмовім театрі (в кіні, на шові). І не думає бути. Запитаний про те сказав: „Для кого ті театри добрі, але я волів би читати Біблію, або піти до церкви, або хоч би читати часописи, щоби про війну довідатися". Видно, що думаючі люди ще не перевелися на світі.

ЯК ЗАКРИВАЮТЬ ЛЕТНИЧІ ПОЛЯ.

Війна провадиться не тільки кулями та бомбами, але і зводженням противника на манівці. З Риму доносять, що німці мають багато будівничих і малярів для роблення штучних сіл та околиць. Будують доми на колесах і ставлять на летничих полях, щоби з літака мати вигляд села. Ставлять такі ж штучні дерева. Малярі домальовують, що треба. Огородники роблять траву. Деколи з коминів тих домів навіть дим куриться. Коли ж треба, то скоренько все усувають, щоби дати місце літакам. Розуміесь, що подібних способів всі уживають на ріжні лади.

Олександер Барвінський.

СВЯЩЕНИКИ НА ПЕРЕДЗБРУЧАНСЬКІМ ПОДІЛЛЮ В 1-ій ПОЛОВИНІ XIX СТ.

(Виривок із „Споминів з мого життя").

Життя й поведення священиків на Поділлю було патріярхальне, як і в моїх родичів, і тому й між священиком а громадянами не було такого яскравого розділу, який можна помічати в нинішних часах між громадянами, а многими священиками нового покоління — дарма, що вони тепер повиходили, у великій части з міщанської або селянської верстви.

Правда, були у цій давній добі деякі священики — аристократи, але це була аристократія духа, від котрої віяло повагою супроти „меншого брата", але попри те й прихильністю до нього, коли тимчасом це нинішне нібито демократичне покоління мабуть задля свого походження, намагається цей слід затерти, відмежитися та вивисшитися понад цего „меншого брата". Тимто й з таким патріярхальним довірям відносилися давнише громадяни до священика й його родини, як я це мав нагоду бачити у моїх родичів.

Святочні звичаї й обряди, господарські і пільні роботи були тим лучником, котрий зближав обі сторони до себе і витворював такі відносини між панотцем і пані-маткою, які проявляються в примірних родинах між вітцем і матірю та дітьми. Отакі відносини були в Шляхтинцях, де мої родичі трудилися пів століття. Ті господарі й господині, котрих мій отець протягом свого довголітнього душпастирства хрестив, вінчав і хоронив, так відносилися до мого вітця і матері, наче б діти до родичів.

Дождалися Різдва Христового, оттоді мужеське брацтво, яких 30—40 найповажніших господарів приходили в другий день свят з колядою, відспівали кілька колядок у сінях, а коли старший брат задзвонив і мав почати „вінчовання", відчиняв отець двері і просив їх у хату. Після проголошення своїх бажань, просив їх отець засісти на лавах довкола хати під стінами: пані-матка приймала колядників різдвяною їдою, а панотець частував пивом або медом.

При цій нагоді вивязувалася щира розмова про всякі родинні і громадські справи, про народні обставини, допити та поради про всякі потреби чи загалу чи одиниць, а, проколядувавши на закінчення ще яку колядку, з подякою за гостину йшли дальше в село по господарях від хати до хати.

З оцеї прямої зустрчі й обміни гадок громадян з пан-отцем і пані-маткою віяло якесь нині майже не відоме й позабуте тепло, витворювалася та тісна і щира звязь між парохіянами, а парохом, між громадою і приходством, котре в нинішних наших трудних обставинах витворилоб таке міцне заборольо проти ворожого наступу.

Третого дня приходило жіноче сестрицтво, яких 30—40 найповажніших господинь з колядою, котрі замолоду вийшли з під руки пані-матки, і були наче б її доньками. Та сама гостина по колядованню повторялася і закріплювала звязь між жіночою громадою і пані-маткою.

Згадку про ці давноминулі часи і звичаї зобразив В. Лепкий в своїм творі „Різдвяний вечер" так живо й поетично тужливо, що кождого мусить тронути до глибини серця.

Далекий світ, великий час,
Пливуть літа рікою . . .
Гей! Що чувати там у вас?
Чи йдете з колядою?
Чи ще живий Федір, Юрко,
І мій сусід Зарічний?
Чи й нині, як колись давно
Співають „Бог предвічний"?
Чи й нині мерехтять зірки
Над хаткою старою?...
Гей, краю мій, не знаєш ти,
Як тужно за тобою."

А жіноцтво горнулося до пані-матки не тільки тому, що було виховане нею протягом цілих десятиліть на взірцеві господині, але й тому, бо вона була їх порадницею в усіх пригодах, клопотах, недугах їх та їх дітей. До неї зверталися вони о пораду і поміч, по ліки і тут находили кождого часу відраду і заспокоєння своїх прохань. Коли ж настали сінокоси, тоді перші господарі йшли на сіножать яко косарі, а дівчата та жінки, яко громадільниці, щоби в пору зібрати і спрятати сіно, а все радо робилося за толоку. Одинокою нагородою за цю громадську роботу було угощення, що після збору сіна відбувалося на приходстві. Те саме повторялося в жнива, коли то вчасти за сніп, вчасти за толоку збирало і возило збіжжа до стодоли, або складало в стіжки та стирти.

Ці старосвіцькі звичаї й відносини громадян до приходства, мого вітця Григорія й матері вельми вірно, реально живописав мій пок. брат Володимир (Василь Барвінський) і постать наших родичів у повісти „Скошений Цвіт", хоч вона навіяна щирою поезією. І всі інші картини цего твору дають нам реальний, хоч поетично закрашений образ тих давно минувших часів і відносин, нині зовсім забутих і понеханих, а для теперішнього нового покоління незнаних і незрозумілих.

Побіч тих звичаїв та обходів, що лучилися з роковими святами й господарськими роботами, мали в давнину, в першій поволині XIX ст., празники, — звані на південнім Поділлю й над Дністром та Прутом храмами, — тай весілля по священичих-семях чимало значіння, були відблеском тогочасного життя нашої освіченої верстви суспільної, зложеної в значній мірі з священичих родин, і берегли ці прикмети вчасти ще в третій четвертині минувшого століття. Ще був я гімназистом, а відтак слухачем університету, мав я нагоду власними очима бачити ці прояви тодішного життя нашої освіченої верстви, котре відтак поквапно перетворювалося і щезало.

В нашій семі злучений тісно родинними звязками з численною семею Білинських, розселених по цілім передзбручанськім Поділлю, зложився справжній округ тих храмів-праників, поміж котрими врядигоди лучалися також весілля.

(Докінчення буде).

ЗБИРАЮТЬ КРОВ.

В Ню Йорку почали збирати кров для війська — для вояків, що їм може бути кров потрібна. Хочуть зібрати 200,000 частиць, отже тільки, що можна дати 200,000 людям, які крови потребують. Збирають кров як дарунок від тих, що кров дають, як дарунок. Зібрану кров відсилають до лябораторії, де роблять з неї таку, що не псується і заховують для будучої потреби. Оден чоловік може дати пів кварти крови і майже не відчує того.

ОЛЕКСАНДЕР БАРВІНСЬКИЙ.

(Його життєпис і творчість).

Олександер Барвінський був братом звісного робітника на ниві українського життя Володимира Барвінського. Походив він з священичої родини. Батько його був парохом в подільському селі Шляхтинцях. Вже в молодому віці виявив Барвінський охоту та замилування до просвітної праці для свого народу. Він написав кілька шкільних підручника, чим причинився багато до виховання тодішнього молодого покоління середніх шкіл в українськім національнім дусі.

В часі своєї учительської служби в Тернополі був він живою душею подільського нашого громадянства, та тамошнього українського міщанства.

З кінцем сімдесятих років минулого століття, перенісся до Львова. Тут він працював, де його лише покликано. На домагання Головного Виділу „Просвіти" написав першу популярну історію України, щоби не допустити до баламучення народу русофільською історією, виданою Обществом Качковського.

Видавав історичну бібліотеку та піднимав заходи до оживлення діяльности Товариства Імени Шевченка у Львові, навязавши зносини з українцями зза Збруча, щоби перетворити це Товариство на Наукове Товариство ім. Шевченка, що й сталося переважно його заходами й працею.

З кінцем 1890 року стає послом до Ради Державної у Відні і галицького Сойму. Він обстоював угодову політику супроти Австрії, якої держався аж до вибуху першої світової війни. З вибухом війни став на становищі самостійницьким.

В році 1918, по проголошенню Західної Української Народньої Республіки, став її першим державним секретарем віроісповідань і освіти. Самостійницьких поглядів держався, аж до кінця свого життя. Своїм життям полишив він українському народові обемисту книгу витревалої праці і тяжкого досвіду.

По довгій і тяжкій недузі помер у 80-ім році життя у Львові, 25-го грудня, 1926 року.

АРЕШТАНТИ ЗБУДУВАЛИ ЦЕРКВУ.

Недавно католицький епископ посвячував велику вязничну каплицю, власність Клинтонської вязниці. Каплиця велика, вимурувана з каміня, вартости 20,000 доларів. Та що важне — її збудували самі арештанти без примусу, отже з своєї власної волі. Будувало їх 200 через три роки.

І не тільки будинок збудували, але і все інше потрібне поробили. Між вязнями є всякі ремісники, отже одні з них виробляли металеві річи, інші малювали звичайні образи, або на шклі, ще інші виконували роботи різбярські. Два жиди з Бруклину подарували орган з театру, вартости 2,000 доларів.

На посвячення і папа прислав своє благословення. Каплицю назвали іменем „Доброго Злодія", себто того, що був розпятий побіч Христа і покаявся.

До Клинтонської вязниці посилають найбільших злочинців з Ню-йоркского стейту, а всіх їх є там тепер 2,419. Мабуть, це лише католицькі арештанти будували.

Це найкрасша каплиця, яку має яка будь друга вязниця на світі, а навіть красша, ніж яка церква в дієцезії Огденбурґського епископа.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

НАСЛІДКИ МОРАЛЬНОГО ЗАНЕПАДУ.

В основі нинішної війни лежить той моральний занепад життя, який її попередив. Горить матеріял, що літами нагромадився.

Моральний занепад в Европі почався з кінцем минувшої війни, або тоді став вже дуже видним. Не строго релігійний, але широкий занепад здорового розуму, строгого розсудку і взагалі людської совісти.

Коли почислити всі події і явища такого занепаду на протязі 25 літ, то не диво, що світ має, що має.

Моральний занепад в життю, це причина всякого дальшого занепаду.

Живе поважний і багатий чоловік. Нараз довідуємось, що починає сходитись з пияками, з картограями, в ледащами. Починає легковажити Церкву. Це вже моральний занепад — занепад розуму, совісти, почуття гідности, релігійности.

Господарство ще сильне, але його властитель вже морально банкротує. А за таким банкроцтвом піде все інше.

Банкроцтво моральне, а за ним банкроцтво матеріяльне. Поведення батька потягне за собою дітей — і вони підуть слідами батька А там ціле господарство збанкротує.

Або нехай поважний чоловік зважеться з злодіями. Пройде кількось часу і вже нема поважного імени — все пропало.

Той сам закон має силу і в життю політичному країв і народів.

Давну Римську Державу знищив її власний моральний занепад. З багацтвом римляне розледащіли. Каже тодішний письменник: „Наша молодь клопочеться лише закручуванням волосся". Сказавши по нинішному: клопочеться модами, витріщками, дурницями, спортом. А такі не виероблять в себе ані великого здорового розуму, ані взагалі сильних прикмет здорового життя.

Отже коли прийшла чужа сила, розледащілий нарід не міг їй опертися.

Банкроцтво в послідних двох десятках літ було видно в ріжних напрямах життя. **В напрямі розумовім** — бо світ не міг вже предвидіти небезпеки, яка постійно зростала. **В напрямі людської культурної моралі** — бо власне тоді поширилося невільництво і насильство на світі до найвисшої міри, а совість культурного світа того не відчувала. **В напрямі релігійнім** — бо власне в послідних десятиліттях безбожництво набрало тілько сили, як ніколи передтим, але не було вже тих сильних сторожів релігійности, які б стали до боротьби з безбожною силою.

Европа морально банкротувала, а світ приймав банкроцтво за нормальне здорове явище, не думаючи, що буде дальше.

Всюди моральний занепад веде за собою занепад економічний, занепад політичний. За банкроцтвом життевої моралі йдуть всі інші банкроцтва.

Війна може мати чисто економічні причини. Комусь тісно, отже хоче зробити собі простір, а з ним здобути економічні конечности. Але може бути війна для простого розбою, для рабунку, або особистого вдоволення воюючих. Може бути війна спричинена людським нерозумом. Може бути така, до дійсною її причиною був моральний занепад в життю провідних одиниць, кляс, чи народів.

Одно лихо веде за собою друге.

Була 30-літна війна (1618—1648). Сама війна є лихом, але вона спричиняє і дальші лиха. Каже історі, що люди, які тоді не згинули, були майже подичіли. Упала всяка мораль, завмерла совість в людий, запанувала жорстокість. Жорстокість виховує жорстоких.

Вже недавно підносилися голоси, що і там, де дійсної війни нема, її впливи видно. Люди розледащуються, головно молодші. Занепадає мораль, гідність і пристойність. Занепадає релігійність. Некультурність набирає сили. Слабне здоровий розум, гине совість, а сили набирає сліпий апетит і безконтрольна пристрасть. Воєнний час використовує для себе лиха сила. Лихим розвязуються руки, добрі зневіряються і так здоровля і сила життя нидіє.

Коли Юда готовив Христови жорстоку смерть, напоминав Христос учеників: „Пильнуйте і моліться, щоби не війти в спокусу" (Мат. XXVI: 41). Він знав, що якто легко людській натурі упасти під вагою лютої сили.

Коли лихо лютує — моліться! Не зневірюйтесь. Молитва задержить вас здоровими.

Ті Христові слова сказані були для всіх віків і до всіх людий, отже і до нас. Коли жорстокість лютує, не зневірюйтесь. Підкріпляйте себе молитвою. Держіть себе строго в руках. Вірте в Бога, на Нього надійтеся. Не йдіть стежкою, яка веде до пропасти. Гідність свого життя зберігайте! Рівновагу зберігайте! Віру зберігайте!

Бо прийде час і буря втихне, і пожар згасне. Тоді на опустошеній земли треба буде гідних робітників. Треба буде тих, що будуть світлом в темряві. Морально упавшим треба буде піддержки, зневіреним заохоти, хорим догляду, збаламученим доброї поради, ледачим доброго приміру, невіжам здорової науки.

Не забувайте слів Сина Божого: „Нехай засіяє світло ваше перед людьми, щоби бачили добрі ваші діла і прославляли Отця, що на небі". (Мат. 5: 16).

В.

ПЕРША ЗАЛІЗНИЦЯ В КАНАДІ.

Залізниці річ недавна. В Канаді перша залізниця зявилася в 1836 р., отже перед 105 літами. Перша льокомотива, куплена в Англії, звалась „Дорчестер", і перша її подорож в Канаді була 21-го липня 1836 з Ляпрері до Ст. Джанс в Квебеку. Їхала вона по деревляних шинах, покритих залізними штабами. Тягнула два дуже добірно прибраних вози, куплені в Ню Йорку, і переїхала 16 миль в майже двох годинах. Це, очевидно, була вже тоді велика скорість. А перші заходи і старання взятись до будови залізничої дороги зявилися ще 1824 р., отже перед 117 літами.

СИЛА МАТЕРИНСЬКОГО ВИХОВАННЯ

В однім місці їхалося понад сто студентів до духовного семинаря, щоби приготовитися до церковної праці. Були то сини побожних материй. Опісля виявилося, що більшість з них вибрали священичий стан за порадою своїх материй. Правда, кілька з них покинули були свій рідний дім, та пішли в світ, щоби в ньому зажити свобідним життям, але і там не могли вони забути своїх добрих материй, які від колиски вчили їх відріжнити добро від зла. І та пригадка, приневолила їх, неначе блудних синів, вертатися до своїх рідних батьківських домів: І нині вони тут, де їх бачимо.

Вплив доброї матері на дітий рішає часто про їх долю на ціле життя. Буде сама матір чесна, добра та релігійна, то певна річ, що вона виховає такими і своїх дітий. Історія життя може дати нам багато на це примірів.

„З доброго хлопця стане добрий чоловік". Так говорила мати славного мужа та героя Америки — Юрія Вашингтона. „Юрій був завжди добрим хлопцем", так часто повторяла його мати І справді Вашингтон став великим чоловіком завдяки своїй добрій матері. Вона вщепила в молоду душу свого сина ті ідеї, ті принціпи, які опісля винесли його на так високе становище. Вона вчила свого сина релігійности, послуху, моралі та інших чеснот. Вона до великої міри була творцем і різьбарем характеру свого сина, а пізнішого героя, та державного мужа американського народу. Була би вона сама несильна, нетерпелива, незрівноважена, то певно що занадто жива енергія хлопця була би легко звела його на бездорожжа.

Отже завдяки матері, Вашингтон став великим добродієм свого народу, та відомим всему людству

Історія знає також інших материй. Одною з таких була мати поета Байрона. Вона також виховувала свого сина, але виховувала його не так, як виховувала мати Вашингтона. В Байрові ми бачимо також образ його матері. Вона не вміла виховувати. Раз пропускала його провини безкарно, то знов попадала в крайність, караючи його за строго.

Вона довела його до легковаження всякого авторітету, людського і Божого. Вона позволяла йому перебувати в гріхах. Вона навчила його купатися в морю роскішного життя — і филі такого моря носили його майже до кінця його життя.

Коли проступки поета заслугують на осуд загалу, то загал, згадуючи їх, нагадує і його матір. З наведених примірів бачимо, яка велика та важна роля матері в вихованню дітий.

По тім, якими їх світ бачить, можна вгадати, якими були їхні матері.

Які матері, такі діти, а знов по дітях бачиться якість материй.

Д.

ЧИСЛО УЧЕНИКІВ ЗМЕНШУЄТЬСЯ.

Міністерство Просвіти в Стейтах оголосило, що число учеників в стейтських школах постійно зменшується. В 1940-41 році було всіх студентів в Стейтах 31,726,000, а тепер 31,566,000, отже о 160,000 менше. Найбільше це відчувається в початкових школах. Обчисляють, що тут число зменшиться на 210,000. Причиною такого явища — агітація за зменшенням народин.

ЯКА ЧЕСНОТА НАЙКРАСША ПЕРЕД БОГОМ.

(Докінчення).

Про Содому і Гомору ми вже читали кілька років назад у „Вістнику". Нарід був крайно безбожний і непослушний Богу, за що його страшна кара Божа погубила: Спав з неба вогонь і погоріли всі враз зі всім, що мали — та враз із цим ще й земля вигоріла, І на цім місці утворилось озеро повне води; але й ця вода недобра і шкідлива. Подорожники, які відвідують Палестину, кажуть, що хто б тиєї води трошки пільнув, так зараз в жолудку повстають болі, корчі і воніти. Між тими людьми безбожними був один чоловік правий, добрий і послушний Богу, Лот, своик праведного Авраама, і того Бог випровадив з місця затрати і він остався живий, як Ной. Не дає Господь загинути доброму чоловікові враз з безбожними І коли в нашім народі є приказка, що за одного чоловіка Пан-Біг карає десятьох невинних, то ця казка є невірна. Всюда в Письмах Божих знаходимо, що кожний чоловік терпить кару тільки за свої злі діла. За непослух Божому приказови жінка Лота мертвою стала вже в утечі з місця затрати, а послушний Богу Лот урятувався. Ще багато подібних прикладів можна б навести, але найліпше буде коли перечитаємо тут ще один уступ з Письма Святого і той нам скаже достаточно, чого можуть надіятися від Бога люди, що Його слухають — а чого знов ті, що Бога не слухають і жиють своєвільно. Ось цей уступ:

„І коли будеш пильно слухати голосу Господа, Бога твого і старатись сповняти всі заповіди Його, що заповідаю їх тобі сьогодня то Господь Бог твій поставить тебе висше над усі народи землі. (Ось це коби порозуміли українські провідні сили!) І зійдуть на тебе усі ці благословення і сповняться на тобі, коли слухати меш голосу Господа, Бога твого: Благословен будеш в місті і благословен на полі. Благословен буде плід лона твого, і плід землі твоєї, і плід скотини твоєї, і плід коров твоїх, і плід овець твоїх. Благословен буде кошик твій і діжа твоя. Благословен будеш входячи і благосолвен виходячи. Допустить Господь, що вороги твої, що проти тебе встали, будуть поражені перед тобою, по одній дорозі вийдуть проти тебе, а сімома дорогами втікати муть перед тобою. Господь буде благословити твої комори і всі діла рук твоїх. Поставить тебе Господь народом своїм, коли у всім слухати будеш Його. І побачать тебе всі народи землі, що тебе названо іменем Господнім, і боятимуться тебе. Господь відчинить для тебе благодатну скарбницю свою, небо — щоб дати тобі своєї пори дощ, і щоб благословити всяке діло руки твоєї — і позичати меш многим народам, а ти сам не будеш потребував позичати. І вчинить тебе Господь головою, не хвостом, і будеш все йти в гору, а ніколи в низ, коли у всім слухати меш Господа, і не будеш сходити ні праворуч, ні ліворуч" Ось так будуть благословені ті, що підуть за голосом Божим. А тепер читаймо, що чекає тих, що не слухають Господа.

„Коли ж не слухати меш голосу Господа, Бога твого, і не старати мешся сповняти всі заповіді Його і установи, що заповідаю тобі їх сьогодні, — так прийдуть на тебе всі ці прокляття і справдяться над тобою: Проклят будеш в місті і проклят будеш на полі. Проклят буде твій кошик і діжа твоя. Проклят буде плід лона твого, і плід поля твого, плід коров твоїх, і плід овець твоїх... Господь посилатиме на тебе прокляття, смуток і закляття на всьо, що робити меш рукою твоєю, що ні чинити меш докіль не погибнеш і не щезнеш нагло за ледарство вчинків твоїх. **За то, що покинув ти Мене.** Побиватиме тебе Господь чумою, докіль ти не щезнеш із землі .. Побиватиме тебе Господь сухотою, і трясцею, і спекою, і пожарами, і посухою, і снітійом, і споловілим колосом, і все те буде непокоїти тебе, поки не згинеш. І стане міддю небо, що над тобою, а залізом земля, що під тобою Замість дощу сипатиме Господь порохами та піском на землю... доки не згинеш. Оддаватиме тебе Господь на забій перед ворогами твоїми, — одною дорогою виходити меш проти них, а сімома шляхами втікати меш від них, і будуть гонити тебе по всіх царствах землі - І буде твій труп поживою усьому птаству піднебесному, і звірам земним, і ніхто не буде відганяти їх. — Побиватиме тебе Господь египетськими болячками і вередами, і коростою, і струпом, що не здолієш вигоїтись від них Побиватиме тебе Господь шаломом, сліпотою і одеревінням серця, — і ходитимеш в полудне помацьки кругом, як сліпий мацає в темряві... всякого дня будуть тільки неволити тебе і обдирати, а ніхто не рятуватиме тебе. Засоватаєш жінку, а житиме з нею інший, - збудуєш домівку, тай не житимеш в ній, - насадиш виноградник (сад), тай не користуватимеш ним. Бичка твого вбють перед очима твоїми, і не їстимеш з него, — осла возьмуть у тебе і не віддадуть тобі, дрібну скотину дадуть ворогам твоїм, а в тебе нікому буде рятувати її. - Синів твоїх і дочок твоїх пооддають другим народам — і бачитимуть очі твої і плакатимеш по них всякого дня, а в руці в тебе сили не буде їх не дати. — Урожай із поля твого і всю працю твою їстиме нарід, що не знаєш його, а над тобою будуть повсякчасно знущатись і мучитимуть тебе. Багато насіння нести меш на поле, — а мало збиратимеш... Сини і дочки вродяться тобі, та вони твоїми не будуть, бо заберуть їх у неволю... Приходень, що серед вас, підніметься висше і висше над тобою, а ти падатимеш низше і низше.. і він буде головою, а ти будеш хвостом... Допустить Господь на тебе і на насіння твоє надзвичайні кари: великі і довгі муки і злі, та й довгі немочі... Крім того всяку недугу і всяку біду, що не прописано їх у книзі закону цього стане наводити Господь на тебе, аж покіль не занапастить тебе... А всі ці прокляття спадуть на тебе і на насіння твоє, зато, що ти не слухав голосу Господа, Бога твого, і не додержав ти заповідів і встанов Його, що Він заповідає тобі, — зато, що ти не служив Господеві, Богу твойому, коли радів серцем у всіх достатках..." (Гляди V книга Мойсея, 28 розділ).

Чого ж нам треба на цім світі до повного щастя і благословення у Господа? Одного тільки: Слухати Його голосу! Додержувати Його приказн, установи і повеління! Заховувати всі Його заповіді! Памятати про все, чого Господь жадає!

А які ж то тії Його Заповіді, приказн, установи, повеління, щоб нам їх слухати, виповняти, заховувати, виконувати? Українська наша Церква Православна, кожного свята і кожної неділі того учить, пояснює і переповідає голос Божий. Треба тільки нам кожного святочного дня пильно учащати до Дому Божого і уважно слухати Божої науки. Коли святочного дня пробудимось зі сну, збираймось йти до нашої церковці, щоб там Богу віддати поклін, славу і честь, — і слухати, чого Господь від нас бажає. І цего якраз Він бажає, коли каже: „Памятай день святий святити"! Решту часу святочного уживаймо на релігійну лектуру (читання). Подивімся до „Вістника" — там все щось є про Бога і Божі справи. Читаймо його! Читаймо собі ще і Святе Письмо, — і то коли тільки „залапаємо" вільну хвилю. Читаймо не тільки самі, але щоб і другі нас слухали, бо „щасливі ті, що слухають слова Божого і Його сповняють". Ось цего треба нам до щастя.

На наших очах збуваються тепер по світі всякі прокляття, що ми їх тут читали, — а чому? Тому, бо люди про все памятали у своїх зайняттях, а забули про одно: Слухати голосу Бога!

Отже ж **„яка чеснота найкраща перед Богом?" Слухати Його!**

Коли ж Ти Ісусе питаєшся нас, чи ми хочемо відійти від Тебе, так, як Апостолів питав, то ми заявляємо перед свідками, яких Ти поставив — перед небом і землею, що все хочемо бути з Тобою і хочемо все Тебе слухати, а Ти, щоб післав нам ті всі благословення, що обіцяв тим, що слухати муть тебе. Тільки нам до цего допоможи. З Тобою ми не упадемо, а дійдем до цілн. І вже враз з тією постановою, дай нам своє благословення, дай чого кому а нас потреба. Дай, щоб так сталось, — як Ти казав!

Православний з Бразилії.

БАЧАТЬ ЧУЖЕ ПІД ЛІСОМ...

Є в „Кетолик Реджистер" статейка про роботу католицьких місій в Японії. Оден католицький священик зладив тепер історію тої місійної роботи і показує, які то переслідування терпіли католики від японців, головно ж католицькі місіонарі: їх пекли на повільнім огни, різали пилами, пекли окропом, живих до гробів клали. В 17-ім століттю було в Японії понад 600,000 католиків, поммио переслідувань, підчас яких японці знищили понад 400 католицьких церков і були тисячі мучеників. Нищили хрести, образи, медалі і католицькі книжки. Нині Японія заборонила цілком вступ всім чужинцям...

Читаєте таке і думаєте:

Японці ж не християне, то і не велике диво, що переслідували християн католиків. **Але що сказати про католиків, що богато гірше, ніж японці, переслідували українців-християн? І то не тілько українців православних, але й українців католиків!**

Там переслідував уряд... А чи католицькі уряди не переслідували українців греко-католиків? Візьмімо яких 20 літ назад, чи сотки українських греко-католицьких священиків не були арештовані? А деякі і замучені. А про звичайних вірних вже і не казати.

А що сказати про знищення українських 110 церков і забрання церковних маєтків в 1938 році за згодою папи? **Це був вдійсности кличучий до неба о пімсту розбій і рабунок** і папа, як спільник (так точно писали про него греко-католицькі галицькі газети!) дістав два і пів мільйона (2,500.000) золотих.

Отже коли самі католики жорстоко переслідують других християн, а навіть католиків, то з яким лицем можуть католики осуджувати поган, що ті католиків переслідують? Казав же й Христос: „Якою мірою міряєте, такою відміриться вам".

Марко Вовчок.

СВЕКРУХА.

(Оповідання Марка Вовчка, це найкрасші оповідання в цілій українській літературі — і змістом і мовою. Марко Вовчок — це прибране імя Марії Марковички, з роду Вилинської. Була вона знакома Шевченкови і він її поважав).

Жила колись в нашім селі вдова Орлиха.

Я ще була невелика дівчинка, не дуже то памятаю, а чула те від покійної матері — нехай царствує! Вони були сусіди з Орлихою, о межу. Мигается мені тая Орлиха мов у тумані — висока, в червонім очіпку, все чорні брови здви-

Чоловік її давно помер; старшого сина в Туреччині убито на війні; менший при матері був, хозяїнував. Парубок на все село: гарний, хоть з лиця воду пити, жвавий, веселий і роботящий. Матір поважав, а стара пильнувала його більше, ніж ока свого в голові.

Задумала Орлиха свого Василя одружити, стала шукати людий. Де збіжаться дівчата на вулиці, або на могилі пустують — Орлиха тут і вродилась, прислухується, придивлюється...

— Не бери — каже — мій сину багатої; і самі ми не багатирі: шукай, щоби була покірна та добра.

— Добре, мамо, вишукайте, яку треба, а я оженюсь.

Поки мати шукала, він сам собі знайшов. Був у Вишеньках на ярмарку і з того часу став туди вчащати що вечера. Мати постерегла перше всіх і довідалася: ходить Василь до Анни Королевни.

— Сину мій, сину — каже — не бери тої богачки, буде вона дуже гордувати; це батькова дочка, вимислива і пишна, відцурайся її!

Василь аж до землі припадае — просить.

Нічого робити. Післали старостів; побрали рушники, справили весілля. Привезли молоду до свекрухи.

А посагу в неї було! Боже мій, світе мій! На девяти возах везли, а в кожному возі по чотири воли сивих ішло. Запаски шовкові, пояси, як жар, кожухи шовком повишивані.

Молода в золотім очіпку; намітка, як дим (тонесенька); червоні коралі аж до пояса. Всі задивилися на ню: як повна рожа! Тілько стара Орлиха, стрічаючи хлібом-солею, якось невесело глянула невістці в очи.

Пожили вони рік. Спершу молода Орлиха на вулицю виходила; бувало як заговорить, або засміється — і старому веселійше стане; а потім і годі, і не побачиш її, все в хаті та в господарстві. (Бачите, вони собі хату збудували на двоє: в одній молоді, а в другій мати).

Хто спитае стару Орлиху:

— А що ваші діточки? Добру собі невісточку маете.

— Звісно, як батькова дочка — відкаже стара, або і нічого не говорить, наче не чуе.

Якось моя мати порались в хаті. Увійшла Анна. Мати бачать — сумна дуже. Сіли коло неї та кажуть:

— Що це тобі моя Галочко, очи запали. Чого зажурилась.

Анна сплеснула руками, а сльози покотились, як перлове зерно.

— Не любить мене свекруха, обмовляе мене, з світу Божого жене, дорікае, що я батькова дочка!... Татоньку мій! Як би ти знав, яка моя доля нещаслива буде, то би мене ще в сповиточку в глибокій керниці утопив!

Мати розпитують, що як там у них, за що сварка вийшла.

— Вона з першої години мене не любила. Запаски мої найкращі шовкові попсувала, що візьму — воно в руках тліе (розпадаеться); це вона, я добре знаю. Чогось мені в скриню напорошила... і золоті мої очіпки потемніли, і пояси червоні полиняли... вона все добро мое переводить. Все до Василя: „Продай, та продай ті воли" (що від мого батька). А я кажу: „Не хочу! На що продавати?" Василь, правда, таки і не повів їх на ярмарок, а вона на мене накинулась:

— А, вража дочко! ти мене осиротила! Мій Василь від мене відцурався! Підожди, підожди, я тобі добре віддячуся!

— Покорись, Галю — кажуть їй моя мати. — Щож робити!

— На що я маю їй коритись — крикнула Анна — не хочу! Як хто гукае, кажуть, так і відгукуеться!

Одної ночи не спиться матери. Чують — в сусідному садочку щось шепоче: відчинили вони віконце — прислухуються.

— Галю, мое серце — каже Василь — чого це ти знов заплакана?

— Не кидай мене саму, Василю! Я не тямлю, як без тебе і переднювала. Тяжко та сумно мені.

— Щож тобі моя рибочко? Може мати?... Я її прохав, як вибирався, щоби тебе не смутила.

— Вона мені і словечка не промовила, Василю; цілісенький день в очи не глянула. Смутно, сумно було в хаті.

— Що та Орлиха виробляе! — подумали собі моя мати. — А здаеться і ровсудлива людина.

Надійшли жнива, достигла Василева пшениця — така гарна, колос в колос! Наша нива коло їх, і мати разом з Анною в поле виходили. Анна надійшла вже по обіді і така біда — хитаеться. Мати аж злякалися: що їй сталося?

— Чогось мене коло серця пече, як огнем — каже Анна — і стояти не могу! Ледви до ниви доплелася.

— А що свекруха? — питають мати.

— Ой тіточко моя любенька! Сегодня в ночи я її бачила в нашій коморі. Прокинулась, а вона стоїть проти місяця, біла така, розхрістана. Я крикнула — вона з комори.

— Це тобі так здавалося моя дитино. Чого би вона в ночи прийшла.

— Ні, ні, бачила я її добре!

— Василь бачив?

— Василь не ночував вдома, виїздив... І він не йме мені віри... Не нажну я і снопика сегодня; нездужаю і рук піднятн. Виглядати буду Василя; казав — прийде над вечер, то і поведе мене до дому.

Мати пішла жати. Над вечер придивляються — не видно Анни, чи не до дому пішла? Питаються других жничок не бачили, щоб ішла; гукають — не відзиваеться; ідуть до того місця, де вона була — нема. Що за диво? Коли ж ходячи поміж снопами і найшли.... Лежить вона неначе спить, хороша і свіжа, як квітка... У головах снопок пшениці, ручки на хрест зложила... Вечер Господь дав такий ясний, тихий; лежить, як жива в пшениці, аж колосся над нею похилилося.

Побігли до Василя — він недалечко і був, косив; стрітили його — іде такий веселий до неї. Як же побачив свою Анну неживу, підняв косу, та черк себе: ніхто не вспів й оком змигнути. Тут коло неї і впав.

Кинулися до старої Орлихи. Стрітила вона мою пані-матку ще на ворітях, неначе ждала. Мати кажуть:

— Невістка ваша умерла!

Стара сціпила зуби і вдарилась в поли руками.

— Щож робити, судилося! — каже. Не заплакала нічого, тільки біла стояла, як липина.

Мати злякалися і не знають, як про сина сказати; а тут їх обое і несуть.

— От обое несуть! — кажуть мати.

Вона як крикне:

— Яких обое?

— Бабусю, і Василь ваш неживий.

Як вона кинеться, як побіжить — мало з рук у людий мерця не вибила. Схопила його за голову і кричить над ним. Тай страшна ж вона була! Без хустки, сиві коси тріпаються по плечах, розхрістана, вся в крови. Ходить — ходить коло сина і все кричить, мов Господь їй розум відобрав.

Убрали молодих, положили поруч на столі; хто пішов до дому, хто остався на ніч.

Дивляться — нема старої Орлихи — як у землю увійшла. Та вже на другий день знайшли її під тином неживу — сина, сина, як бзина.

Молодих вкупці поховали, стару подальше. Хата їх так і розвалилася пусткою. Ніхто не купив, бо казали, що що-вечера, як місяць зійде, по тому дворищу ходить молода Орлиха. У глуху ніч сяде проти місяця, зложить білі руки, пізнидае свекрухи та докоряе їй:

— Ти мене молоду з світа звела, стара Орлихо!

БОЛЬШЕВИЦЬКА ПРИСЯГА.

Вже хочби для самого занотовання варта подати зміст большевицької присяги, як передавало її большевицьке радіо, а Юнайтед Прес переслало з Лондону до Америки. Це присяга навіть не війська, але тих відділів, що з засідки напапють на німців, а зміст присяги такий:

„Я, горожанин Великого Совітського Союзу і вірний син героїчного російського народу, присягаю, що не зложу зброї, доки послідний фашист на моїй території не буде знищений.

„Присягаю, що буду виконувати приказн комендантів без допитувань і піддаватись строго військовій карности.

„За лихо нанесене моїм селам і краеви, за смерть наших дітей і за насильство та муки нанесені мойому народови, присягаю иститись на ворозі гірко, немилосердно і безнастанно.

„Віддам око за око і зуб за зуб.

„Присягаю, що скорше згину в жорстокім бою, ніж дозволю, щоби моя родина, або совітський нарід став невільником фашистів. Коли б же через слабосилість, або трусливість, або присудом лихої долі я не додержав присяги і зрадив інтереси мого народу, нехай згину смертю зрадника з рук моїх товаришів."

—(†)—

ВЕЛИКА ФАБРИКА.

В Ґедоден, Ала. в Стейтах скінчили будову великої фабрики амуниції. Її будова коштувала 7,000,000 доларів. Фабрика обнимае 23 будинки, три милі від головної дороги. Крім землі під будинками фабрика мае ще огороджених 390 акрів землі, потрібних для неї. Фабрика освічена рурковим світлом, а довжина всіх світляних рурок виносить три милі.

ЖИДІВСЬКИЙ ЗАКЛИК НА БІБЛІЙНИЙ ЛАД.

Коли нині всякі заклики і відозви до народу мають чисто світський вигляд, то світ мае ще і тепер заклики зложені на чисто стародавний біблійний лад. І, можна сказати, такі заклики мають окрему додаткову силу.

„Українська Життя", що виходить в Торонто, в 7-ім числі містить такий заклик п. н. „Заклик Ради Еврейських Рабінів у Вільні до Еврейського Народу в Цілому Світі". Заклик цей остілько інтересний, що низше передаемо його вповні нашим читачам, разом з поясненням „Українського Життя" відносно цего заклику. . Отже читаемо в „Українськім Життю":

— Йосеф Черобуцький, офіціальний представник до Московської Ради і головний релігійний урядник (габбай) великої еврейської синагоги в Москві, отримав зворушаючий заклик Ради рабінів міста Вільна, в якому вони вітають радянських керівників як оборонців еврейського народу, і закликають евреїв „знищити крованого звіря, Гітлера". Текст заклику, який написано зворушливою формою гимну в староеврейській мові, такий:

„Діти нашого народу! Вибрані Богом!

„Новий Гаман, Гітлер, хай буде проклято його імя, скерував свої кроваві цьвяхи в рециту еврейського населення, яке живе в мирі на східній частині Европи.

„Вісім років гноблення і покріпачення еврейського народу в Німеччині не вистарчають для цього ворога евреїв. Моря еврейської крови, які течуть у західній і центральній Европі, там, де ступили його важкі чоботи, не вистачають для нього. Він не задоволений ріками, сліз обезчестених дочок Ізраїля та осиротілих еврейських дітей. Він хоче знищити увесь еврейський народ і загоїти своє кровожадне тіло еврейською кровю.

„Земля ридае від сліз наших дітей, жінок, матерей. Гітлер кидае сором і дикість проти еврейського народу.

„В усі часи наш великий Бог висилав нам на допомогу великих вождів народів, між якими були: Ксеркс, король Персії; Олександер Великий, Ричард — Львине Серце, і багато представників народів, які нас охороняли. І в цей час великі вожді радянського народу, на чолі з нашим визволителем Йосифом Сталіном заслужили на назву оборонців нашого народу.

„Боже допомагай їм! Давай їм здоровля і перемогу! О, Боже, послухай нашого плачу, наших сліз, нашої крови, наших родин, памяти наших прадідів, плач наших дітей, просьбу всіх синів Ізраїля! Амінь!

„Острою шаблею Свого гніву знищ серця наших ворогів; хай проклятими будуть їхні імена.

„Великий і Всемогучий Боже! За доми науки, які вони знищили; за святі стіни які вони розвалили; за великих людий, яких знищила рука кровавого звірюки, Гітлера, хай буде зметене його імя і память в обличча землі.

„Хай довго живуть всі ті, що борються проти кровавого ворога, Гітлера!

„Хай довго і в здоровлю живе червона армія! Амінь!

„Підіймаймо свій голос у молитві за перемогу Червоної армії над Гітлером! Амінь!

„Допоможім забезпечити перемогу наших любимих визволителів, Червону армію! Амінь!

„Брати і сестри! Памятайте, що перемога Червоної армії е також перемогою нашого власного еврейського народу!"

Відозва, як бачимо, інтересна і змістом і способом вислову. Що в душі, що на думці, то і на словах.

НА МАЛЕНЬКІЙ ГОСТИНІ.

(Інленд, Алта.)

В околиці Імпіріал, в Алберті, сусіди і дальші зробили несподівані відвідини п-тву Жукам. Забавилися примірно і гарно, та дали господарям на памятку невеликий дарунок. Побажали многих літ і заспівали „Де згода в родині". Пан Жук подякував, та побажав всім від себе і многих літ і всякого добра.

Після того п. Семен Бартман сказав кілька слів і пригадав, що при таких нагодах люди памятають і про якісь громадські дальші справи. Одною з таких справ е „Вістник", сторож нашої церковної справи, тай взагалі нашого культурного життя. Це такий сторож, що його кожний повинен мати в своїй хаті. Отже присутні зложили жертви на „Вістник".

По 25цт.: П. Жук, Т. Мищак, Н. Байдала

По 10цт.: В. Гаврилюк, А. Сокальський, Н. Гевко, В. Берижан, С. Бартман, П. Запорожан, В. Смук, В. Макорух і Орфина. Разом $1.65.

Жертводавцям від мене, тай від доброї справи велике Спасибі!

Гість.

ДЕЩО З ЕДМОНТОНУ.

Минувшого року наша українська православна громада мала трохи фінансових видатків, бо відновляла резиденцію священика. Новий плястер, дубова підлога, газові рури, мальовання і т. п., коштували мало що не 2,000 доларів. Цего року направлено салю Рідної Школи, — і знова сотки видатків. Але життя громадян вимагае роботи, — а кошта звичайна річ. Комітет Рідної Школи шукае сталого учителя. Так скоро, як буде учитель і як міністерство здоровля здійме заборону сходити для дітей, Рідна Школа почне свою працю.

Цьогорічний храм наша громада святкувала 6 липня. Для відміни від попередніх храмів, та для звеличання торжества і поширення братнього відношення, заряд громади запросив в гості наших славних вегревілців з їхнім хором, під проводом учительки, панни Зварич, та їхнього пароха о. Сарматюка. Церква наша була набита людьми не тільки з міста, але і з сусідних околиць. Вегревільський хор пописався знаменито. Добре виконаний, не криклевий, якраз підходить до церковного співу.

Підчас проповіди о. Сарматюк підніс справу загальної ваги, іменно — підготовляти молоді священичі сили як для Канади, так і для Старого Краю, бо чужі вже посилають своїх місіонарів, що в минувшині не я в одиім місци кривавими слідами позначили нашу Ісгорію...

По соборній Службі Божій наше Жіноче Товариство і Сестрицтво дали спільний обід для гостей і парафіян. По обіді промовляли коротко місцеві та позамісцеві бесідники.

В неділю, 27 липня, ми віддали довг вегревільській громаді в день їхнього храму св. Володимира Великого. Кільканадцять авт едмонтонців, разом зі своїм парохом і хором під проводом п. адвоката Лазаровича, відвідали Вегревил і відсвяткували з тою громадою їхній храм. На проповіди о. Мельничук досить обширно подав історію православного християнства на Українських землях перед і за часів св. Влодимира, пояснив, яке значіння мала православна віра для злуки ріжних племен наших предків в одну державну родину, та що ми, їхні наслідники, повинні гідно зберігати таку велику і святу спадщину, щоб не сповнились на нас слова Шевченка — „Славних прадідів великих, правнуки погані".

По Службі Божій вегревільське жіноцтво справило нам дуже гарний обід і тим додало нам охоти ще колись приїхати на храм до Вегревил. По обіді говорило кількох промовців, між ними і вегревільський піонір п. Петро Зварич. Він справив нам гарну несподіванку, бо по обіді і промовах забрав багатьох з нас у свій город. Кілько там овочевих щепів ріжного роду, а квітів, а ягід — то й не перелічити! Це була дійсна насолода для любителів гарних городів та квітів.

Організованням автів, хористів і т. д., на вегревільський храм занимався наш майстер таких справ п. Василь Чоботар.

Першої неділі у вересню відбулася в нас шістнадцята візитація Їх Високопреосвященства о. Архієпископа Іоанна Теодоровича. Асистували оо. Сарматюк, Березівський і Мельничук. В суботу виглядала погода досить плаксиво, бо дощ перепадав ще в ночі, але в неділю випогодилося і такий гарний був день, що просто чудо. Тому й візитація випала і врочисто і в побожнім настрою, в переповненій церкві. Глибоко-духовна проповідь Його Високопреосвященства припала до сердець вірних і певно принесе обильні плоди для Царства Христового і для добра духовних дітий Рідної Церкви.

Промовляв о. Владика до своїх духовних дітей і підчас спільного обіду в церковній салі. І знова науки і знова слова, що походили зо щирого серця повного любови до своїх рідних. Так і видно що то добрий і свій рідний пастир; не слуга чужих церковних організацій, а рідний син українського народу. Разом з народом в церкві молиться, разом при столі засідае, вчить, стереже, показуе дорогу своїй, Божим провидінням дорученій йому отарі.

Не знаю, чи ще де так водиться, але в нас, в Едмонтоні, українське православне громадянство дуже любить витати свого о. Владику у своїх домах підчас його перебування в місті. Так було попередніх років, так само і цього року. Вже так пішло, що о. Владика знае поіменно навіть дітий. Де прийде до хати, поіменно кличе дітий, розпитуе про школу, про музику, спів то що.

Цього року слідуючі громадяни і громадянки гостили в себе о. Владику: Павло Мельник, предсідник церковної громади, Д. Фербей, Никола Шпачинський, касієр, Яків Тимчишин, господар церкви, Др. Верхомин, др. Говда, Григ Саїк, адвокати Янда і Лазарович, др. Невчас, Волод. Гривнак, пані: Слюсарчук і Зварич (Іванова), Василь Челядин, Яків Давидюк (на фармі), Степан Невчас і Василь Чоботар. О. Владика перебував в резиденції нашого пароха.

В неділю, 14 вересня, відбулася архиерейська візитація в Брудергайм-Ярослав. Хоч громада не велика, але має гарну нову церкву і дооколичних людей було около три сотні. Між ними не послідне місце занили й наші громадяне з Едмонтону. П. В. Чоботар зорганізував валку авт, що забрали по кількох співаків з кожного голосу, які разом з п. Лазаровичем диріґентом хору, відспівали Архієрейську Службу Божу. При водосвяттю, благословіння церкви і при обході вів перед у співі п. Пауш, також з Едмонтону. До Брудергайм і назад до Едмонтону возив о. Владику п. Чоботар.

На вечеру, 14 вересня, п. Чоботар запросив о. Владику і деяких гостей до свого дому. Коли вже всі зайшли за стіл, о. Владика провів молитву і поблагословив страви. Тоді пані Чоботар внесла гарно прибраний „кейк", на якім були свічечки уставлені так, що творили число 50 і проголосила, що ця вечера приготована на 50-літну річницю її мужа. То була несподіванка так для гостей, як і для самого п. Чоботара, який був цим дуже зворушений та здивований.

По вечері, що була гідна якого князя, наш парох, о. Мельничук промовив до зібраних кілька слів про значіння в церковних громадах таких людий, як п. Чоботар, що інтересується справами не тільки місцевої церкви, але помагае в організованню громад в Келгарі, Летбридж і багато інших. Замісць дарунку для шановного ювілята, просив о. Мельничук, зложити в його честь жертви для духовного семинаря. Також побажав йому та його родині щастя, здоровля, та прожити ще много літ. Всі встали і проспівали „На многі літа". Впреосв. о. Владика також висловив свої щирі побажання для п. Чоботаря, щоби в ласці Божій прожив ще одну пятьдесятку.

Жертви на семинар зложили:

Василь Чоботар	5.00
о. Архієпископ	3.00

По 2 дол.: о. Мельничук, др. Верхомин.

По 1 дол.: Юрій Васюта, Гр. Михайлишин, Вас. Челядин, Григ. Саїк, Д. Янда, Ник. Дідух (з Мондер), Іван Дідух (з Мондер), Мих. Гаврилюк, Степан Зріль.

По 50 цт · Андрій Батюк, Іван Мацинський, Олекса Чоботар.

Репортер.

ХРЕСТИНИ-ЗБІРКА.

(Толстой, Ман.)

В неділю 14-го вересня ц. р. п-во Йосиф і Марія Назаревичі справляли хрестини — о. Уляв окрестив їх синка Любомира-Бориса. Хрещення було в церкві після Служби Божої

і зараз запрошені гості вдалися до дому п-ва Назаревичів. Були також гості з недалеких околиць, з Виннігегу і зза Виннипегу.

Забава відбулася гарно, в додатку ж і день був гарний. Можна було гостям і на сонци постояти, посидіти та поговорити.

Підчас обіду о Улян пригадав присутним, що треба би щось жертвувати на фонд Консисторії, отже присутні зложили $12.35. Ось імена жертводавців:

По 1 дол.: Й. Назаревич (батько новоохрещеного), М. Долинчук, М. Жуковський, М. Дзьоба, С. Литвин, Д. Грабець, М. Касіян, М. Кудрик, Ів. Назаревич (дід ново-охрещеного.

По 50ц.: пані А. Вовк, Л Самборович, М. Самборович.

По 25ц. о. Е. Улян, М. Сторожук, пані Жулковська, о. В. Кудрик, М. Сопівник, пані Ірина Долинчук.

По 15ц.: С. Кудрик.

По 10ц. Ів. Малиник, О. Долинчук.

Отже разом зібрано $12.35.

Так і відбулася гарна родинна забава і загальна церковна справа дістала поміч.

Отже треба на цім місци подякувати всім жертводавцям і побажати і новоохрещеному, і його родичам, і його дідуневи та бабуни всего найкращого. Родичі щоби могли свого сина виховати на гідного чоловіка, а дідуньо та бабуня щоби прожили і бачили свого внука дорослим. Також і куми щоби здорові прожили і могли похвалитися, що Оце наш похрестник! Всім же гостям, щоби колись-колись похвалилися: „Ми були при його хрещеню" Отже всім дай Господи Многих і Щасливих Літ! Гість.

ОДНОСТАЙНИЙ ЧАС.

Беручи напрям зі сходу на захід цілу землю поділено на більші простори, а в кождім такім просторі встановлений одностайний час (по англ. стандард тайм). Коли їхати від одного боку такого простору до другого боку, то вдовж численя години те саме. А дальший простір має свое численя.

Коли брати північну Америку, то вона поділена зі сходу на захід на кілька областей, які мають, кожна для себе, свій „одностайний час".

1 Східні прибережні провінції Канади мають свою рахубу часу, т. з. „атлянтійський час". Отже коли в головній обсерваторії в Англії, в місті Ґрініч 12 година в полудне, то в східній Канаді лише осьма рано. Отже між Ґрінічом з східним берегом Канади 4 години ріжниці.

2. Дальша область на захід має „східно-американський час". Коли в Ґрініч 12-та в полудне, то в Оттаві 5-та рано. Ріжниця о 5 годин.

3. Слідуюча область, це „центральний час", отже в середних околицях Канади і Стейтів. Тут знов коли в Ґрініч 12 в полудне, то на берегах Канади 4-та, в Оттаві 5-та, в Виннипегу 6-та

4. За тим дальше на захід маємо гірський час, що ріжниться від Ґрінічу о 7 годин.

5. Вкінци приходить область коло Тихого Океану і має час Тихого Океану, що ріжниться від Ґрінічу 8 годин

В Европі ділять час на 1. Західно-европейський, 2. Середньо-европейський і 3. Східно-европейський.

Ґрініч є мірою для західно-европейського часу (для Англії, Франції, Бельгії, Еспанії і Португалії)

Середно-европейський час мають Швеція, Норвегія, Данія, Швайцарія, Італія, Сербія, мала Австро-Угорщина і Німеччина. Тут ріжниця від Ґрінічу о одну годину — в Ґрінічу 12-та, тут вже 1-ша

Східно-европейський час ріжниться від Ґрінічу о 2 години. В Ґрінічу 12-та, а в Царгороді друга по полудни.

ДОВГОТА ЖИТТЯ ПО ЗАНЯТТЮ.

Багато людей думае, що їх праця найтяжша і найбільше вкорочуе життя, а всіх других праця легча. Але безсторонну відповідь на те дае статистика. От що вона каже

Писарі, книговодчики і взагалі ті, що працюють в канцеляріях (офісах), вмирають пересічно	в 37-ім році життя
Залізнодорожники і машиністи	в 38-ім році життя.
Робітники при газі, пломбери	в 40-ім році життя.
Друкарі	в 41-ім році життя
Фірмани	в 43-ім році життя
Механіки	в 44-ім році життя.
Робітники в портах	в 47ім.
Ткацькі робітники	в 48-ім р. ж.
Малярі	в 49 р. ж.
Пекарі	в 51 ім р. ж.
Робітники в копальнях	в 52-ім р. ж
Звичайні зарібники	в 53-ім р. ж.
Мулярі	в 55-ім р. ж.
Фармері і сельські робітники —	в 59-ім р. ж.

Що до жінок, то:

Продавчині в крамницях	в 28 р. ж.
Швачки, кравчині	в 42-ім р. ж.
Наймички	в 50-ім р. ж.
Господині	в 54-ім р. ж.

З того видно, що для жінки бути господинею, це найкраще заняття.

ПОРІВНАННЯ ЧАСУ З КИЄВОМ.

Коли в Києві на Україні 12-та година в полудне, тоді:

В Берліні в Німеччині	10 г. 51. м. р
В Брукселі в Белгії	10 г. 15 м. рано.
В Варшаві	11 г. 22 м. рано
В Вашингтоні, З. Д.	4 г. 52 м. рано
В Відни	11 г. 03 м. рано.
В Царгороді	11 г 43 м. рано.
В Лондоні	10 г. 00 м. рано
В Мадриді	9 г. 43 м рано.
В Москві	12 г 28. м. попол.
В Оттаві, в Канаді	4 г 56 м. рано.
В Парижи	10 г 07 м рано.
В Пекіні	5 г 44 м. попол
В Петербурзі	11 г 59 м .рано.
В Йокогамі, Ніпон	7 г. 20 м. попол

НА ЗАХОРОНУ МУЗИКИ ІНДІЯН.

В Смитсонськім Інституті в Ню Йорку е велика збірка грамофонових кружків, на яких записані релігійні, та всякі співи стейтських індіян, себто ціла їхня музика. Записано понад 3,000 ріжних пісень, зібраних між 76 індіянськими племенами.

Та показалося, що звичайні кружки скоро псуються, легко ломляться і розсипаються. Час робить їх мягкими.

Тепер родина Кловісів з Ґрінічу, Конн дала 30,000 дол. щоби індіянську музику записати на тревалі (мабуть металеві) кружки, з яких опісля можна для потреби відтискати кружки звичайні.

Добре, коли нарід має розумних богачів.

ЗРОСТАЕ ЧИСЛО ЛЯБОРАТОРІЙ.

Лябораторіями називаються заведення, де виробляються деякі хемічні річи, або робляться нові проби та дошукування, чи не можна би зробити чого будь такого, чого не було доси. Крім матеріялу мінерального, чи взагалі того, з чого складається наша земля, при таких пробах вживають ще електрики, світла, тепла, що е також матеріялом для переводження проб.

Як скоро число лябораторій зростае, бачимо хочби з того, що 1916 р. було в Стейтах 19 промислових лябораторій, а нині е їх там майже 2,000. Правда, военна конечність заставляе до творення лябораторій Є багато потреб, для яких нема способу, щоби її задоволити Є багато трудностей, отже шукають способів як би їх усунути.

Кілько винаходів зроблено на світі доси, про те звичайний чоловік мало знае. От пр. давніше обвивали дріт нитками, чи ґумою, щоби при дотику з іншим дротом, або чим другим, електрика до іншої річи не переходила. Нині мають вже масу, якою тоненько покривають дріт, і та маса електрики не перепускає. До того ж маса так так пристае до дроту, що стае його частею. — Виробляють скло, яке тяжко потовчи. Тай ще хто знае кілько чого другого.

Та покищо не чути про такі державні лябораторії, в яких шукалиб способів на перемінчення людської вдачі; в яких шукали б лікарства на вилічення людської совісти.

ДАР ЖІНКИ В ПАМЯТЬ СВОГО МУЖА.

Аделя Кал Лі, в Ню Йорку, вмираючи зоставила майно для сімох жидівських інституцій, і так: Федерації Добродійних Жидівських Товариств понад 2,500 доларів; Ливанському шпиталеви 10 тисяч дол. на спомин про свого чоловіка д-ра М. Лешинського, приютови для старих і немічних жидів 5,000 дол.; на поміч сліпим 2 500 дол. (двом товариствам по тількож); Амер. Черв. Хрестови, 1,000, і Т-ву Видюче Око 500 доларів.

Мабуть найбільше записів на добродійні ціли е між жидами. Одно, що в них е багато багатих людей, однакож найважніше, що вони розуміють значіння всяких інституцій для життя народу. Отже вдійсности такі жертви дае не їх майно, але їх свідомість.

ВПАВ 350 СТІП І ЖИЕ.

В Міямі, Окла 9-літний хлопець впав до копальні 350 стіп глибоко і жие Але щастя, що впав до ями з водою Зломав руку в лікти і мае трохи синців, а більше нічого. З калабані сам виліз і прикликав поміч.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Д. Ф. Стратійчука.

Жовтень.

5. Неділя Косів
12. Неділя. Венлав

Адреса: Box 639 — Dauphin, Man.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Т. А. Горбая

Жовтень.

5. Неділя — Дрифтінґ Ривер
12. Неділя. — Етелберт
14. Вівторок Покров Пр. Богородиці — Шелвелей

Адреса: Роблин, Ман.

Календар Українських Свят

ЖОВТЕНЬ.

1 С. Евменія, Кастора
2 Ч Трифима, Сав.
3 П. Вмч Остапа, Теопистії і діт.
4 С Кондрата

5 Н 17 по З. св. Духа. Смч. Фоки
6 П Св муч Андрея і Йоана
7 В. Рівноап Теклі, Копрія
8 С. Евфрозини, Пафнутія
9 Ч Пр. св. ап. Івана
10 П Мч Калистрата і воинів
11 С. Харитона

12 Н. 18 по З. св. Духа. Киріяка
13 П. Св. Михаїла, перш митр. київ.
14 В. Покров Пр. Богородиці
15 С Киприяна, Юстини
16 Ч Діонисія
17 П Смч. Іеротея еп Атен.
18 С Харитини

19 Н 19 по З. св. Духа. Ап. Томи
20 П Сергія Печерського
21 В. Пр Пелагії Таїси
22 С Якова ап., Андроника
23 Ч Евлампія
24 П Ап Пилипа Теофана еп
25 П Прова і Тараха

26 Н 20 по З. св. Духа. Мч. Карпа
27 П Назарія Гервасія Протасія
28 В Пр Євтимія, Лукіяна
29 С Льонтина сот., Леонтія
30 Ч Андрія Ореї
31 П. + Ап ев Луки; мч Марина

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. П. Гайського

Жовтень.

5 Неділя. — Поплар Парк.
5. Неділя. — Брендон.
12 неділя — Сендгил.
19. Неділя. Тиндал.
25. Неділя — Селкірк.

Адреса 792 Логан Аве., Вінніпег.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Гр. Василіва

Жовтень.

5 Неділя — Давнінг.
12 Неділя — Біг Мидов
14 Вівторок — Свято Покрови — Санди Рапидс (храм)
19. Неділя — Смокі Лейк.
26. Неділя — Грац.

Листопад.

2. Неділя — Давнінг.
8. Субота — Св Димитрія — Крайтеня (храм)
9 Неділя — Беліс.
16. Неділя — Смокі Лейк.
21 Пятниця — Арх. Михаїла. — Тіріен (храм)
23 Неділя Глендон (фарми).
30. Неділя - Стрий

Адреса. Смокі Лейк, Алта.

Устав Церковний.

ЖОВТЕНЬ.

5. Нед. 17 по Зісл. св. Духа. Гол. 8 Єв Утр XXIV: 36—53. Літ. 2 кор. VI 16—18 і VII 1 Мат XV: 21—28.

12 Нед. 18 по Зісл. св. Духа. — Гол. 1 Утр. Єв Ів. XX: 1—10. Літ. Ап. 2 кор IX: 6—11. Єв. Лука V: 1—11.

14 Вівторок. Покров Пресв. Богородиці. Утр. Єв. Лука I: 39—49 і 56 Літ Ап. Жид. IX: 1—7. Єв. Лука X: 38—42 і XI: 27—28.

19. Нед. 19 по Зісл. св. Духа. — Гол. 2 Утр. Єв. Ів. XX: 11—18. Літ. Ап 2 кор. XI: 31—32 і XII: 1—9. Єв. Луки VI: 31—36.

14. Вівторок. Покров пресв. Богородиці—Утр. Єв. Лука I: 39—49 і 56. Літ. Ап. Жид. IX: 1—7. Єван. Лука X: 38—42 і XI: 27—28.

19 Неділя 19 по Зісл Св. Духа.— Гол 2 Утр. Єван. Іван XX: 11—18. Ап 2 Кор. XI: 31—32 і XII: 1—9. Єван Лука VI: 31—36.

26. Нед 20 по Зісл Св Духа.— Гол. 3 Утр. Єв. Іван XX: 19—31. Літ Ап Галат I: 11—19. Єван Лука VII 11—16.

Українська Релігійна дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3636 WINNIPEG, MAN.

РІК XVIII WINNIPEG, MAN., OCT. 15th, 1941 ВИННІПЕГ, МАН., 15-го ЖОВТНЯ, 1941. ЧИСЛО (376) 20

МІШАНІ ПОДРУЖЖА В КВЕБЕКУ ВЖЕ ВАЖНІ.

В провінції Квебеку силу мав доси католицький закон, який рішав, що коли побиралося двое, одно з протестантів, а друге з католиків і шлюб давав протестантський священик, то шлюб не був важний.

Покликаючись на католицький церковний закон про супружжа, „Не Темере", суддя Форест доси уневажнював шлюби мішаних подруж. Недавно уневажнив він шлюб, католика Лоріє Вергерона і протестантки Вільгельміни Кріклов, на тій основі, що їх вінчав священик англіканської Церкви, Говард, з Монтреалу.

Говард спротивився такому рішеню, але суд став проти нього Тоді Говард зробив відклик й апеляційний суд рішив, що шлюб даний протестантським священиком е так важний, як і шлюб даний священиком католицьким. Закон „Не Темере" не мае сили над державним законом.

Це перший випадок, коли апеляційний суд міг таку справу вирішувати, бо доси в подібних справах ніхто не робив відклику, числячи від 1908 р., коли католицький закон вирішував справи на свій лад.

ВМЕР ПРИ БОГОСЛУЖЕННЮ.

В Виннипегу вмер 28 вересня ц. р. при Богослуженню англійський священик В. М. Тиммс, 85-літний, в Госпел Гал. Він жив з жонатим сином на фармі і через 16 до 20 літ приїздив до Виннипегу на Богослуження. Так приїхав і тепер. По Богослуженню мав промову і при її закінченню впав і вмер за кілька мінут. В нього віддавна було слабе серце і недавно був поважніще заслаб.

ЧИСЛО СЛАБИХ НА ПАРАЛІЖ.

Від початку року до кінця вересня слабих на діточий параліж було в Манітобі 900. Тепер число свіжих слабих зменшуеться. Слабих на другу слабість, сплячку, було доси в Манітобі 459.

ІНДІЯ ПРОДАЕ ДОРОГІ КАМЕНІ В СТЕЙТАХ.

В Індії е багато дорогих каменів — діямантів, смарагдів, сафірів, рубінів, перел. Давніше їх продавали в Франції, в Голяндії, в Белгії. Тепер війна позамикала европейські ринки, отже все продаеться на стейтських ринках Минувшого року до Стейтів привезено з Індії дорогих каменів на 500,000 доларів.

САМОВБИВСТВА В ІНДІЇ.

В минувшім році 996 осіб хотіли відобрати собі життя через отроення, а з того померло 579. Отроювали себе опіюмом, аршеником, сірчаним квасом і др Найбільше такого було між сікгами, менше між гіндусами, а дуже мало між магометанами. Опіюмом отроювалось три рази більше чоловіків, ніж жінок Загалом виходить, що жінки воліють топитися Найбільше отроень буває в віці 15 до 25.

КІЛЬКА ПРИГАДОК.

1. Не забувайте про передплату за „Вістник".

2. Не забувайте поширювати „Вістника".

3. Не забувайте про „Фонд Консисторії! Це обовязок одиниць і громад.

4. Пишучи до Редакції не забудьте додати, чи е близько вас громади, що приняли „новий календар. Редакції такі відомости придадуться.

ДЗВОНИ В АНГЛІЇ НЕ ДЗВОНЯТЬ.

Багато церков в Лондоні бомби знищили, але менше дзвіниць. Однакож від самого початку війни дзвони в Лондоні цілком не дзвонили. Задзвонять допераа, коли війна скінчиться, або коли би був великий наїзд на Англію.

Найбільше лондонських дзвонів мають велике історичне значіння; ними дзвонили перед сотнями літ при важних справах

Лондонці були познимали дзвони при церкві св. Климента, щоби їх закопати і так заховати від знищення. Т. поки їх сховали, бомба запалила церкву і так під звалищами вони зостalися.

Церква св. Мартина ушкоджена, але дзвони цілі

Церква св. Гробу пошкоджена, а дзвони цілі. Подібне і з другими. Більше е пошкоджених церков, ніж дзвіниць.

ЗАВЕРТАЮТЬ ПОЧТУ

Недавно вернулися до Стейтів посилки листів, що були вислані до части Франції занятої Німеччиною Є між ними листи вислані ще минувшого листопада. На листах е зазначено: „Почта припинена".

БУДУТЬ ВЧИТИ ПО ЕСПАНСЬКИ.

В Стейтах плянують завести науку еспанської мови для офіцерів летництва і фльоти Отже за таку науку візьметься 20,000 осіб. Це робиться не так з уваги на Еспанію, як на полудневу Америку, де еспанською мовою говорять мільйони людий

ЖІНКИ ПРУТЬСЯ В ДИПЛЬОМАТІЮ.

В міністра заграничних справ Ідена, в Лондоні, було 17-го вересня 32 жінки і говорили з ним понад годину Жінкам ходило про те, щоби жінок вживати за дипльоматів нарівні з чоловіками Покликались, що жінки вже е дипльоматками в Стейтах, Росії, Китаю і Чіле.

КІЛЬКО ЛЮДЕЙ НА ВІЙНІ?

Національне ґеографічне Т-во в Вашингтоні обчисляе, що нині чотири пятих світа обнятих війною. Всіх людий в тих частях е коло один біліон і 700 мільйонів (1,700,000,000). До воюючих не вчисляють Стейтів і полудневої Америки Отже це дійсно війна таких розмірів, яких ще світ не бачив.

ФРАНЦУЗЬКІ БІБЛІОТЕКИ ПОТЕРПІЛИ.

Війна познищила в Франції багато бібліотек та архівів (складів старинностей).

Найбільша шкода була в Тур, де в бібліотеці було 180,000 томів ріжних книжок, а з того вратовано лише 1000. Також було 8,000 всяких важних рукописів, а вратовано 2,100. Та щастя, що вратовано найцінніші рукописи.

В бібліотеці в Бовей пропало 40,000 книжок. В Жісор 5,000.

Крім того потерпіли ще інші бібліотеки в Абевил, в Бресті, Діепі і др.

ЗГИНУЛА ЦІЛА РОДИНА.

Коло Гаммонд, Індіяна, залізничий поїзд вдарив автомобіль, коли той переїздив залізничу дорогу. Автомобіль завис на переді льокомотиви і поїзд заніс його майже милю дальше. Чотири особі на дорозі випали, а три були в автомобили. Всі семеро згинули. Отже згинув 36-літний Андрій Шафер, жінка, дві дочки і три сини. Так згинула ціла родина. Поїзд їхав коло 60 миль на годину

ВБИВ СЕБЕ ТУРЕЦЬКИЙ КОНСУЛЬ.

Мегмет Алі Юкселен, 51-літний, що був турецьким консулем в Ню Йорку через чотири роки, 21-го вересня відобрав собі життя. Він обкрутив шию двома краватками і зтягнув сильно та завязав, отже так вдушив себе. Причиною була довга і болюча слабість серця, якою завсіди журився. На столі лишив картку, в якій пригадуе турецького священика Сазіра Мочудова і каже, щоби поховати дуже просто і на похорон знайдуть гроші в кишени, 401 долярів.

ВТІКАЧІ ДО АМЕРИКИ.

До Стейтів безнастанно приїздять втікачі — „рефюджіз" — з Німеччини і других країв, що під німецькою контролею. Ось недавно еспанський корабель Навемар привіз 1200 таких втікачів. — Виходить, що нині лучше належати до „втікачів", ніж до тих нещасних, що ніхто не хоче їх втікачами назвати і не мае змоги тікати.

БУДУТЬ ВИДАВАТИ БАРАБОЛІ.

В Німеччині від початку війни були картки на купно всяких річей, крім бараболь. Тепер і на це прийшли картки. Минувшого року бараболі були дуже зародили, а тепер в серпни і вересни було за багато дощу і холоду, отже збір буде менший

НЕХОТЯЧИ ВБИЛА ЧОЛОВІКА.

В Ню Йорку 21-літна Бляна Танаїло вбила жартом свого чоловіка. Хотіла взяти новий одяг і в шуфляді знайшла револьвер. Чоловік крикнув: „Лиши, то револьвер для постраху", а вона: „Коли так, то я тебе застрілю" — і вистрілила. Куля прошила груди. Жінка думала, що це справді револьвер, яким стріляеться лише для постраху — отже роблячи жарт, осиротила трох дітей.

ВИБИРАННЯ ІМЕН ДІТЯМ.

Для батька й матері вибір імени для дитини є завсігди хоч і не великим, але поважним питанням. Читаємо вже в Євангелію, що при виборі імени для сина Захарії були труднощі, одні радили назвати так, другі інакше. Аж батько рішив, написавши на дощечці: „Нехай буде Іван!" (Хреститель).

Деякі родичі звуть дитину іменем батька, чи матері, або іменем діда, чи бабуні, або прадіда.

Інші вибирають найвідповідніше для них імя з календаря взагалі, або розглядають, які імена мали більше відомі святі в тій порі року коли дитина народилася.

Ще інші пригадують визначних людий з Української Історії, як Володимир, Ольга, Богдан, Ярослав і др. українські [illegible].

Всі доси вичислені роди людий шукають імена в своїй власній культурній скарбниці.

Але є люди, що своє їм не до смаку. Їм здається, що найкращі ті імена, що мають цілком чужі люди і народи. Отже шукають імен по чужих газетах, по чужих журналах, по чужих історіях, по „фонипейперах". Сказати б — йдуть до сусіда імени позичати. Так, ніби Український Нарід й Українська Церква убога на імена. І так виходять болючі історійки.

Питає священик: Як має дитина називатися?" „Або Киченер, або Микімавс" — відповідає батько, чи мати, чи куми. „А яке ж то імя, чиє воно?" — питає дальше священик. „Та ми не знаємо, але ми в фони пейпері знайшли" — кажуть. І наші діти дуже собі таке імя сподобали.

Таке з хлопцями, таке з дівчатами. Для хлопців вибирають Киченер, Джигс, Реймон, Генри, Віліям (Вільгельм), Винстон, Рой, тай хто ще знає які. А для дівчат: Мині, Неті, Лиді, Нелі, Меґі, Марджі, тай хто знає ще які.

І це роблять ніби українці! Такі українці, що хочуть називати своїх дітей іменами французькими, німецькими, турецькими, або такими вуличними, що й не дошукаєтесь, від чого воно пішло, а не хочуть назвати так, як здоровий розум диктує.

Просте питання: Чому імена: Микола, Петро, Степан, Гаврило, Микита, Юрко, Павло Василь, Матвій, Пилип не добрі? **Адже такі імена мали великі святі, великі учителі Церкви, мученики,** [illegible]

Або чому недобре: Маланка, Марія, Настя (Анастазія, Настуня), Параня (Параскевія, Ольга, Марта, Анна, Горпина, Христя (Христина), Мотря і другі, які є між українським народом?

В життю важне не імя, але самий чоловік. Назви Петром, чи Василем. чи Микитою, але виховай сина так, щоби він був розумним чоловіком, добрим громадянином, великим працівником, якого знав би бодай його нарід, коли вже не чужі народи. Тоді він прикрасить своє імя. Але саме імя не прикрасить поганого чоловіка. Воно ще опоганює.

Те саме з дочками. Назви Маланкою, Теклею, Явдохою (Докія, Доця, Евдокія), Мотрею, Мелашкою, але виховай так, щоби та Мотря, чи Мелашка були поважними громадянками, добрими матерями, знаними далеко і широко.

Тай взагалі пощо засмічувати своє подвіря чужим матеріялом? Пощо пришивати чужі латки до нашої одежі?

Можна назвати хлопця і **Премудрим Соломоном**, та що це йому поможе, коли в його голові буде порожно?

Розумні люди не йдуть за позичками, коли мають своє. Розумні цінять найперше своє і хочуть, щоби чужі в них позичали.

Уявімо собі: приходите до української хати, а там живуть Киченери, Марселі, Микімавси, Луі, Чалі, Меки, Джигси... Це не смішне, але страшне. Бо видно, що тут таке, наче б лютий ворог хотів українське життя понівечити і понівечив.

Це важна справа! Во беручи чуже люди своє нівечать і викидають. А з тим себе нівечать, дітей своїх нівечать, свій нарід нівечать.

Уявімо собі, що одного дня ваш сусід, Петро Боронюк, завинув голову великим турбаном і йде кудись. А ви:

— То нащо ви вбралися в турбан?

А Петро:

— Це тому, бо так красше, бо в турбанах турки ходять.

Другого дня він бере фез, бо і в фезі турки ходять; потім бере ярмурку, бо жиди в ярмурці ходять. Кождий на таке сказав би: „В голові чоловікови помішалося". Те саме і з тими чужими іме- [illegible]

Згадати б ще, що Шевченків приятель Куліш звався **Панько**. І деколи він сам підписувався Пантелеймон, а деколи **Панько**, але хіба це йому шкодило? Хіба той Панько Куліш через своє імя безвартний чоловік?. Отже можна вивести правило: **Назви дитину своїм найзвичайнішим іменем, але виховай сина, чи дочку на незвичайних людей!**

Добре, щоби священики в церквах людям цю справу на проповіди широко пояснили. Люде почують, подумають, тай не будуть робити того, чого не треба робити.

В.

УКРАЇНЦІ, ВЕЛИКОРОСИ І ПОЛЯКИ.

Національні ріжниці.

Український історик Володимир Антонович приглядався до життя українців, великоросів і поляків і каже він, всі ті три народи в усім між собою дуже ріжняться. Ріжняться і виглядом тіла і вдачею, і політикою і всім. Навіть в танци, в сварці, в бійці.

Польські танці (польонез, мазурка, краковяк) нагадують військо і битву: наче похід йде, військо на конях іде, атакує. В московських танцях (бичок, комаринський) нема жадного правила, лише вільні рухи і скоки. Українські танці (коломийка, метелиця, горлиця) представляють любовне залицяння.

В товариських звичаях, як витаються, то москаль найбільше шанує чужого і величає його повагу, силу та значіння. Поляк понижує себе самого, каже: „сцелесе до ступек ясьне пана" (стелю себе до ніжок ясного пана). В українців найбільше чемностей говориться не чужим, а родині та близким людям, коли зберуться гості при якім святі.

В бійці москаль не питає, чи сам дістане, але хоче допечи противникови, тому москалі бються не відпочиваючи. Поляки відпочивають і знов бються. Кождий оглядається, щоби сам не дістав. В українців оден другого хапає за груди (за барки), торгає, грозить, і більше тяганини, ніж бійки.

В лайці найсильніший москаль — вживає найпоганійших слів. В українців поганих слів менше, зате накликають на противника громів, чортів, хороб та всяку нечисту силу. А як поляк другого ганьбить, то ніколи не забуде себе при тім похвалити.

ЗА ЦЕРКОВНИМ ІНТЕРНАЦІОНАЛОМ.

На американськім континенті вже давніше повстала група, що проповідує міжцерковне обєднання. В таке обєднання мали би входити головно християни та жиди. Кажуть, що при такім обєднанню праця кождої церкви була би успішніша.

Найбільше готові на таке обєднання протестанти. Серед їхнього духовенства, головно в Стейтах, і так дуже поширився комунізм; вони вже запрошують до своїх церков рабінів, щоби говорили їм бесіди, чи проповіди.

Обережно ставляться до аґітації за релігійним інтернаціоналом римо-католики. Ставлять себе в ролю обсерваторів — можна когось свого серед такого руху мати, щоби знати, що там робиться, але не більше.

Недавно поїхали зі Стейтів до Лондону три представники такої групи: протестантський проповідник Клинчі, римо-католицький свящ. Донован і рабін Лазарон. Їх ціль: приглянутись, який вплив зробила війна на релігійну сторону життя людий; розвідатись, що загал думає про лад, який мав би бути по війні, та оскілько дивляться там на релігію, як основу цивілізації.

З усего виходить, що цілі поїздки більше політичні, ніж релігійні. І то мабуть кождого члена окремо. Коли б ходило про релігію, то в Америці для неї поле широке, але нової роботи не видно.

Щож до інтернаціоналу, то в кождім інтернаціоналі — політичнім чи релігійнім — слабший стає жертвою сильнішого.

Що комусь треба і релігійного інтернаціоналу, то річ певна. А є також недумаючі люди, що наосліп йдуть за аґітаторами, що інтернаціонали проповідують. Але розумний знає кому про що ходить.

Проти релігійного інтернаціоналу стоїть самий принцип релігії. Каже Апостол: „Від невірних відокремляйтесь!" Себто — замкніться самі з собою і будуйте свою справу власною силою.

Друге — для народів, що хочуть других неволити, треба всяких інтернаціоналів, отже і релігійних.

„Унія з Римом" була ніби обєднанням, але надійі це була чужа політична і ворожа українцям робота. Таким же лихом була злука Української Церкви з Московською. Таким лихом була і політична злука України з Московщиною за Хмельницького.

Згода слабшого на який будь інтернаціонал, то свідоцтво його нерозуму.

Інтернаціонал добрий для сильних, для дуже хитрих. Він відчиняє їм ворота на подвіря слабшого. Інтернаціонал автоматично робить слабших залежними від сильнійших, отже робить невільниками.

Зате найменша самостійна сила є зерном гірчиці. Лише самостійна сила і праця є в життю дійсною силою і працею. Маючи це на увазі Христос казав: „Не бійся мале стадо, бо Господь наготовив вам Царство".

Олександер Барвінський.

СВЯЩЕНИКИ НА ПЕРЕДЗБРУЧАНСЬКІМ ПОДІЛЛЮ В 1-ій ПОЛОВИНІ XIX СТ.

(Виривок із „Споминів з мого життя").

(Докінчення).

Цей празниковий круг починався в найкращу весняну пору, на Зелені свята (в день Святої Тройці) в Шляхтинцях у моїх родичів. Сама природа святкувала тоді свою чарівну величність, а з тим чаром ішло навперейми чудове положення приходства з церквою Святої Тройці. Все обійстя приходства разом з церквою і цвинтарем поруч него було оповите вінцем величезних каштанів, кількасотлітних лип і берестів, а вінець цей закінчував велитенський ясень, що від сходу за хатою простягав понад нею свою кулисту широко розпростерту корону. Над віздовими воротами замикали овид дві великанські липи, одна від цвинтаря, друга від обійстя, звисаючи віттями, неначеб подавали собі руки.

Цими ворітами, попри частокіл, що обмежував сад і хату, віздилося короткою доріжкою на обійстя і гумно з господарськими будинками Перед хатою за самим частоколом, росли два вкриті в повнім тоді розвитку білим цвітом, неначе б настромленими свічечками, широколисті каштани; своїми довгими, до землі повислими віттями творили природну алтану понад розведеними у півколесо лавочками довкола стола А як приходська хата, неначе замаєна була цими деревами — великанами, так і церква з червоною банею ховалася поміж кількасотлітними липами й берестами.

Ця чудова оселя робила незвичайне враження неначе Череваневе Хмарище описане так по мистецьки в „Чорній Раді" Кулішевій. І дивним дивом склалося так, що Куліш в 1869 р., заїхавши до Шляхтинець, щоби особисто познакомитись з моїми родичами і з нами, трьома братами, пересиджував під тими двома розложистими каштанами посеред нас та любувався тими деревами — велитами і цілою гарною оселею.

Одначе аж сум переймає мене на згадку, що така чудова ростинна краса виплекана моїм вітцем і його попередниками, любителями живої природи, впала жертвою сокири за його наслідників, що виросли без почувань і розуміння краси природи. Чого ж не знищила та сокира, цего довершила остання світова війна, підчас котрої відбувався там головний бій та полишив з цілого гарного села тільки згарища і звалища окрім церкви і приходської хати. Справді можна б тут приложити поговку: nec locus ubi Troia, бо щойно тепер почало село наново забудовуватись на тих згарищах, неначе після татарського погрому.

Вже в задушну суботу була велика метушня і запопадливе порання коло церкви і на приходстві, все ладилося до великого празника А відтак під вечір у Зелену неділю почали вже зїздитися гості, спершу мої старші брати — священики і шваґри з жінками. Тай по селу ішла горяча робота: по хатах визначніших господарів, де готовили приміщення для тих гостей, що мали приїхати в Зелений понеділок і не могли вже найти місця в приходській хаті, стодолі та шпихлірі. Тай самі селяни дожидали своїх гостей з сусідних сіл і для них готовились. Село прибрало святочний вид, а в сам день празника св. Тройці від самого досвітку проявлився великий рух. З Шляхтинець і з сусідних сіл поспішали чоловіки з жінками й дітьми до церкви, де від самого ранку йшла відправа, що тревала до 2-ої години з полудня. А що старинна мурована церква, в варязськім стилю, як казав Куліш, після її оглядин. могла помістити ледво понад сотню людий, всі інші розтаборились довкола неї на цвинтарі та на майдані перед дзвіницею.

Після богослуження родичі мої приймали гостей у себе. Зїзд звичайно був вельми численний, 50—80 осіб, в більшій части з самої нашої і Білинських родини, а крім того лучалося, що й із сусідного Тернополя дехто явився. Можна уявити, яку то голову і второпність треба було мати, щоби гарно приняти цих гостей, що почали напливати вже в неділю під вечір, відтак у понеділок оставали ще й цілий день, на попразен, а деякі щойно четвертого дня розїздилися. Правда, помагали матері доньки, що приїхали на празник зі своїми чоловіками і деякі сільські господині тай кухар, але все ж лад і напрям усьому таки давала наша мати.

Після обіду розсипались гості по саду, одні під хатою, другі під величавими каштанами в альтані, інші знов під широким велитнем ясенем, а деякі й подальше в пасіці. І тут по всіх тих гуртках велися всякі розмови: про родинні, домашні й господарські справи, про тогочасні суспільні і політичні обставини; про церковні питання ((Замойський собор і т п.) й обрядовщину, а також літературні суперечки. Це був справжній родинний конґрес, на котрому обговорювано всякі тодішні чергові справи і питання. Предметом розмов на празниках були й світові справи, бо хоч тоді щойно нашому дневникарству дали почин „Зоря Галицька" і „Вістник", то наші священики передплачували й читали також і чужі дневники, приміром у мого вітця окрім згаданих і інших українських тодішніх часописів („Новини" і „Пчола") був віденський дневник "Wanderer" і т. зв стара "Presse", проти котрої перегодом засновано "N. Fr. Presse", a рік чи два передплачував мій отець крім того краківський "Czas", давнійше знаменито редаґований.

Отже помилявби ся той, хто думав би, що наші давні священики були, як дехто зґірдно висловлювався, „халдеями". Скоро лише настала весна народів (1848 р.) і покликано райхстаг (державний сойм) до Відня, а відтак перенесено його до Оломунця, коли в шістьдесятих роках вибрано сойм і райхсрат (державну раду), виступили там перворядні бесідники, як Литвинович, Ант Могильницький, М. Устіянович, Ант. Петрушевич, Наумович і інші, що звертали на себе увагу польських і інших чужонародних послів і міністрів. На тяких численних зїздах храмовних виробялялося в тій добі, коли ще не було закона про товариства і про народні збори й віча, національне почуття і політична думка.

ЕСПАНІЯ І ПАПА.

Еспанія, це країна аж дуже католицька. Донедавна там католицька Церква мала таку силу, як нігде в іншім краю. І це в великій мірі причинилося до минувшої внутрішної еспанської війни. Писали самі католицькі газети, що еспанські духовні не давали там людям розуму, а тільки потішали величавими процесіями. Отже віруючі були дуже темні. А хто лишив церкву, той большевичився. Так одні були дуже темними, другі большевиками.

Нинішний еспанський уряд не довіряє Римови. От „Кетолик Реджистер" подає за „Пітсбурським Католиком" вістку, що починаєсь:

Подробиці угоди між урядом Еспанії і Святою Столицею (Римом), де означуєсь спосіб вибору епископів для епископій того краю, не належать до смачного читання".

Значиться — подробиці тої угоди несмачні.

А ті подробиці такі, що остаточне **слово про те, хто має бути в Еспанії епископом, мав дати голова держави — отже світський чоловік.** Сказавш іншими словами — **то світський чоловік буде в Еспанії назначувати епископів!** І хоч той світський чоловік є католиком — говориться также — але „положення нещасне".

Вістка пригадує, що подібні права мали й еспанські королі; тай певна річ — каже вона — що коли на гідного чоловіка папа вкаже, то голова держави згодиться, та все ж це вже буде обмеження папської власти.

Дальше читаємо, що 18 епископій (дієцезій) не мають доси епископів якраз через те, що справа між папою й урядом не була закінчена. І папа на таку угоду згодився нерадо, але згодився, щоби не напитати собі більшого лиха.

А була надія — додає вістка — що після перемоги ворогів Церкви і Бога, наступить для Церкви краща пора. Правда від Франка не можна сподіватися лиха для Церкви, та все ж поки що це лише надії.

Вістка говорить багато. Видно, що еспанці знають дотеперішну робот Риму і тому їй не вірять. Тай — хто може красше знати, хто з еспанців для еспанців може бути гідний стати епископом, як не самі еспанці? — може думати Еспанія. Хіба папа в Римі красше знає, хто в Еспанії гідний чоловік, хто ні? Тай еспанці знають, що вони собі ближші, ніж папа їм.

Зрештою ще гірше було українцям під Польщею, бо там папа згодився, щоби польський світський уряд потверджував епископів для чужої йому Української Церкви. Ахе ніхто з католиків не казав, що воно для українців несмачне і нещасне.

Отже наука греко-католицьким провідникам! Показують пальцем на православних — а в них що діється? Чому в них самі римо-католики не вірять папі і загороджують йому доступ до себе. Тай не бояться, що так „душечка" пропаде, як то було би з українцем...

ЗРОБИВ СОБІ ДОМОВИНУ.

Недавно вмер в Гантінгтон, Інд. Генри Гайт, 84-літній Нераз сусіди чули, що Гайт в пивниці щось майстрував, та не могли допитатися, що Гайт робить. „Це тайна" — казав він. Аж коли вмер, показалося, що тою тайною була оріхова домовина, яку Гайт собі прилагодив.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3624, WINNIPEG, MAN.

НОВІ УКРАЇНЦІ.

Виннілеґський „Фрі Прес" з 29-го вересня подає новинку, про конвенцію новозаснованої організації, що звесь „Українське Товариство для Допомоги Батьківщині". Конвенція відбувалась в Польськім Робітничім Домі, в Виннілегу, і в неділю 29-го вересня ухвалила ряд резолюцій.

Інтересне, що на згадану конвенцію прислав привіт М. Калінін, предсідник верховної совітської ради з Москви. Зміст телеграми Калініна такий:

„Висловлюю найщирійшу подяку учасникам зібрання в Виннілегу за їх щирі почування братньої єдности з совітським народом і його червоною армією."

Довідуємось з „Фрі Прес", що нова організація думає збирати гроші на амбулянси і медичну допомогу. Закликає українців лікарів, щоби, як охотники, йшли помагати українцям, які воюють з німцями. Жінок закликають, щоби плели светри, панчохи.

Висловила бажання, щоби Канада увійшла безпосередно в дипльоматичні зносини з СССР.

Зібрані на конференції заявились також проти якого будь українського уряду, що повстав би волею німців, а дальше **„осудили старання деяких українських груп й одиниць, які хотіли би незалежної української держави".**

Поява оцеї нової групи сама собою інтересна — навіть тому, що вона аж тепер зявилася. Український загал в Канаді заявив свою повну готовість помагати Британії з самим початком війни, тай ділом свою готовість доказав, даючи своїх синів. Ще тоді, коли большевія стояла разом з Німеччиною. А згадана організація аж тепер повстала...

Друге — як Калінін в Москві довідався, що в Виннілегу має бути така то конвенція? Адже ж про ню і в Канаді мало хто знав. Тай здавалось би, що тепер тяжко з Калініном порозумітися. Але видно, що хто хоче, той може.

А трете дуже важне, так те, що конвенція **„осудила старання деяких українських груп й одиниць, які хотіли би незалежної української держави".** До уряду поставленого німцями виявила лише спротив (опозишин), а українську незалежність осудила (кондемнед).

Мимоволі пригадуються недавні наради Чорчила з Розевелтом і їхне означення ладу, якого вони бажали би по війні. В третій точці говориться:

„Вони бажають, (щоби самостійні (суверенні) права і само-управа була приверненa тим, від яких все те було відібране силою, і будуть шанувати права всіх народів для вибору якости їх правління."

Здавалось би, що нема на світі українця, який не згодився б з тим, що вище наведене. Адже й український нарід мав самостійну державу і чужа сила її знищила, отже третя точка заявляєсь за відновленням тої самостійности. Якраз те, чого українці завсігди хотіли, чого їм треба, і що належиться їм законом Божим і справедливим людським. І не будь того поневолення, в які чужа сила українців поставила, то можна вірити, що не було би і нинішньої війни на такий лад, як вона є.

Та з того, що подає Фрі Прес, виходить, що є в Канаді і такі нові українці, **які бажають, щоби український нарід не мав своєї самостійної держави.** Такі що заздалегідь осуджують самі старання для здобуття волі українському народови.

Лишаєсь питання: в чиїй залежности, під чиїм пануванням мали б надальше лишатись українці? — по думці тих нових українців. Чи під пануванням тих, що силою знищили суверенні права і самоуправу українців? Під пануванням тих, проти **яких говорить третя точка Чорчила-Розевелта?**

Виходить, що в відношенню до українців конвенція не висловлювала ані волі українського народу, ані волі Чорчила-Розевелта — але волю когось третього. Може й волю тих, що хотіли би мати українців своїми вічними рабами.

Можна допускати, що комусь треба, щоби таку заяву тепер зробити, а вже колись можна буде покликатись на те, що, мовляв — самі ж українці заявляли, що не хочуть своєї самостійної держави...

—(†)—

ОБОВЯЗОК ЖЕРТВЕННОСТИ СТАЄ ЗРОЗУМІЛИМ.

„Вістник" й „Український Голос" мають в Виннілеґу двох передплатників, які звернули на себе увагу редакції. Вже від ряду літ кождий з них платить за „Вістник" і „Голос" повною пяткою. Дає 5 доларів і каже: „Один долар на „Вістник", два на „Український Голос", а два на Пресовий Фонд. Імени не оголошуйте, поставте Н.Н." Оба з ряду українських місцевих інтеліґентів.

Інститут Могили в Саскатуні має одного члена, **який коли не приїздить на Зізд, то майже завсігди присилає 5 доларів з тим, що: „На Зізді не можу бути, отже замісць себе посилаю пятку".**

На минувшім православнім Соборі в Саскатуні (1914) був привіт Соборови з 5-доларовим дарунком...

Це показує, що українська свідомість підростає. Є вже одиниці, яких можна поставити за взір взірцевих громадян.

Однакож таких є нині багато. Багато є тих, що при всяких сходинах — весілях, хрестинах, забавах, а то й похоронах занимаються збірками на Фонд Консисторії, Фонд Семинаря, „Вістник", „Український Голос". Такі другим пригадують і самі дають.

Окремо треба згадати, що були вже похорони, де замісць давати гроші на вінки, люди дають на громадську справу.

Є такі, що висилаючи передплату додають ще і на „пресовий фонд".

Все те показує, що люди починають вже бачити світ поза справами особистими і вузко парафіяльними. Починають бачити ті справи, що є спільними справами всіх, і на яких будується повага і сила цілого народу.

ЕПИСКОП МкОЛИФ КОНТРОЛЮЄ ГР. КАТ. МАЙНО.

Стейтські часописи переповідають таку справу:

В Стейтах є епископ Орест Черняк, „карпато-російський греко-католицький епископ". Був він греко-католицьким священиком, та 1936 р. папа його екскомунікував через питання про жонате духовенство. Черняк підносив бунт і доказував, що папська заборона женитись священикам є насильством, і йде всупереч правам гр. кат. Церкви, застереженим договором в Унгварі.

Тоді Черняк поїхав до Царгороду і там поставили його епископом для „карпато-російської греко-католицької Церкви в Стейтах і Полудневій Америці". За Черняком пішло якесь число гр. кат. священиків.

Коли все те починалося 1932 р., Черняк жив в парафіяльнім домі, коло церкви св. Івана в Бриджпорт, Конн. Тут і жінка його померла.

Черняк не хотів звідси забиратися і почалися заходи, щоби церкву передати в його руку. Церкву передано в руки вісьмох тростів і ті дальше передали її новій групі, що звалась Російсько-греко-католицька Церква святого Івана Хрестителя.

Справа опинилася в суді і суд рішив, що первісна основа, на якій церква тут повстала, була римо-католицька і що **майно має і дальше бути під контролею римо-католицького епископа МкОлифа,** Гартфордської дієцезії.

Суд був дуже довгий, бо тягнувся понад одинадцять тижнів, і закінчився тим, що Черняк має передати церкву свящ. Мачкови, якого назначив еп. Такач на бажання епископа Моріса Ф. МкОлифа.

Ціла та історія розкриває для українців також становище греко-католицької Церкви.

В Стейтах є нині два греко-католицькі епископи, Богачевський для галичан греко-католиків і Такач для греко-католиків з Закарпаття. Її оба вони виступають як діти того народу, між яким вони є епископами — Богачевський як українець, Такач мабуть як Русин чи Руснак. І загал вважає одного і другого самостійними епископами.

Однакож бачимо, що в спорі за церковне майно не виступає еп. Такач, **але римо-католицький епископ МкОлиф.** І суд рішає, **що майно має дальше зостатися під контролею МкОлифа, а не Такача.**

А ще дальше і те, що **Такач назначує священика до церкви св. Івана на бажання МкОлифа.**

Виходить, що Такач є тільки помічником епископом, **а дійсним епископом греко-католицької Церкви є МкОлиф.** І під його контролею є і майно греко-католицької Церкви і епископ Такач. **Себто, що греко-католицька Церква є в руках римо-католиків.** А Такач і Богачевський в Стейтах, а Ладика в Канаді, є лише тимчасовими епископами, лише помічниками римо-католиків, які є дійсними епископами для греко-католиків. І тому ті помічники-епископи не звуться іменами своїх дієцезій, але іменами якихсь азійських чи африканських місцевостей.

СВЯТИЙ ХРЕСТ ГОСПОДНІЙ.

Вересня 14-го по церковному календарі, а 27-го по загальнім (цего року в суботу) було свято Воздвиження Чесного Хреста.

Отже не зайвим буде звернути нашу побожну думку на історію „Чесного Дерева", на якім приніс себе в жертву наш Спаситель для нашого спасення.

Довго Святий Хрест був захований від світа і могло здаватись, що сама згадка про нього загине. Вже наука Христова проповідувалась в найдальших сторонах світа, а про Хрест Господній ніхто не знав.

Закопали в землю Хрест Господній ті, що Спасителя розпяли, а пізніше римляни на місци, де був захований Хрест, збудували поганську святиню. Однакож свята річ не могла забутися.

Щирим поклонником Святого Хреста мусів бути цар Константин Великий. Йому то зявився на небі Хрест з написом: „Цим знаком переможеш" — і Константин казав війську нести Хрест, як прапор, і переміг свого противника.

Святим Хрестом заінтересувалася мати Константина, Єлена. Маючи 80 літ віку вона 326 р. вибираєсь до Єрусалиму, щоби там шукати того Хреста, на якім вмер Спаситель.

Лише в одній родині в Єрусалимі передавалась память про те, що з Хрестом сталося, в родині дуже старого Юди. Юда йде на гору і показує місце, де Хрест закопано.

Єлена бере робітників і ті копають. Знайшли гріб Христа, дальше таблицю з написом, що була на Хресті, а там три хрести.

Щоби довідатись, котрий це Хрест Спасителя, патріярх Макарій радить класти хрести на мертвого і слабого. Коли положено оден з хрестів, мертвий ожив, а слабий став здоровий. Це був Хрест Спасителя.

Скоро розійшлася вістка, що знайдено Хрест Спасителя, з усіх сторін почали сходитись християни, щоби бодай на святе дерево глянути. Тоді влаштовано велике свято: винесли Хрест на підвисшене місце і патріярх підчас Богослуження підносив Святий Хреста на чотири сторони світа, а нарід падав на коліна і кликав: „Господи помилуй". Звідси походить свято Воздвиження, отже Піднесення Чесного Хреста — встановлене 14-го вересня (церков. кален.) 336 року.

Невдовзі на місци, де знайдено Хрест, збудували храм (церкву) Воскресення Христового, і цариця положила Хрест в срібній скрини. Відізджаючи з Єрусалиму вона бере цьвяхи, якими руки і ноги Христа були прибиті, і частинку Хреста забирає з собою. А Юда, який вказав місце, де був Хрест, став християнином і був навіть патріярхом єрусалимським під іменем Киріяка.

За царя Фокаса (602—610) напав перський цар, Хосрой, на Єрусалим і забрав Хрест з собою. Однакож скрині, де був Хрест, не відчиняв, і сам відносився до Хреста з пошаною.

Наступник Фокаса — Іраклій (610—641) поборов Хосроя і відобрав Святе Дерево. Прибувши з Хрестом до Єрусалиму, Іраклій почав на плечах нести Хрест на гору, до церкви Воскресення, однакож під самою горою наче щось його зупинило. Тоді сказав патріярх Захарій цісареви:

— Коли хочеш винести Хрест на гору, наслідуй Христа: скинь дорогі одежі й вінець і неси, як ніс його Спаситель.

Тоді цар бере убогу одежу і босими ногами виносить Хрест на гору. Це було року 629.

Коли турки почали загрожувати єрусалимським святиням, народи християнські порозбирали по часткам Святий Хрест до своїх країв.

Так частинка Святого Хреста була і в Почаєві, в Почаївській Лаврі. Підчас минувшої війни ту частинку вивезли в глибину Росії, але потім вона вернулася назад. Що тепер з нею сталося, невідомо.

Про Хрест Господній згадує вже Апостол Павло в кількох місцях своїх Посланій. Ось що він каже:

„Слово бо про Хрест погибаючим дурощі, нам же, що спасаемось, сила Божа". — 1 Кор. І: 18.

„Котрі хочуть хвалитись по тілу, ті примушують вас обрізуватись, тільки щоб за Хрест Христів гонимим їм не бути. Галат VI: 12.

„Мене ж не доведи Боже хвалитись чим небудь, тільки Хрестом Господа нашого Ісуса Христа". Галат VI: 14.

„Многі бо ходять, про котрих не раз говорив я вам, тепер же й плачучи говорю, про ворогів Хреста Христового". Фил. III: 18.

З наведеного бачимо, що Хрест був для Апостола Павла „силою Божою"; він згадує тих, які шукають способів, щоби лише за Хрест не терпіти. Апостол бажає, щоби він міг хвалитися не чим другим, а лише Хрестом. Вкінци пригадує виразно про „ворогів Хреста Христового".

Це треба пригадати тим, що не тільки що Хреста не поважають, але ще його зневажають — налерекір тому, що говорить Апостол.

НЕ ЧУЖОГО МИ БАЖАЄМ.

Серед поля високого
дубець виростає,
Ой там полем на воронім
молодець гуляє.

Віють вітри, віють буйні,
аж дуб похилився,
Скажи, скажи, козаченьку,
куда ти пустився?

Чи ти ідеш в Туреччину
христян визволяти,
Чи ти ідеш на Вкраїну
волі добувати?

Не іду я в Туреччину,
ані на Вкраїну —
Від могили до могили
соколом полину.

Полину я, полину я,
до могил приляжу,
Батькам нашим всю тяжкую
недолю розкажу.

Розкажу їм наше горе,
наше лихоліття,
Тепер скажу: сердечнії,
поблагословіте!

Благословіть! Погуляєм
у чистому полі,
Не чужої ми шукаєм,
а своєї долі!

Не чужого ми бажаєм,
А свойого права:
Де полягла, там воскресне
наша рідна слава!

Маркіян Шашкевич.

ВИРИВКИ З ПРОПОВІДЕЙ.

Руїнницька робота не є знаком чогось вартного, ані доказом успіху. Є люди, що бачать Бога лише тоді, коли приходить пошесть, але не тоді, коли падає рання тихенька роса. Коли огонь, і грім, і буря близенько, вони тоді уявляють собі Бога, але не хочуть уявити собі Його, коли бачать цвитучі рожі, чи яблінки, або гарний захід сонця.

Лихо нині в нас тому, що ми забули, що Бог не завсігди виявляє себе гуком та криком. Найвисша Сила завсігди є спокійна, як спокійний ранок перед сходом сонця.

Коли будинок в стані будови, але не чути удару сокир, ні молотків, ні шуму пилок, то не можна казати, що будівничий занехав будівлю. Бути може, що він тепер розглядає рисунки пляну будови. І різбар не завсігди стукає коло статуї — деколи він сидить спокійно в кутку і викінчує в своїй уяві твір, над яким має дальше працювати.

Лихо нині, що люди забагато значіння привязують до себе, а замало значіння до Бога. Людям здається, що вони є осередком всего найважнішого на світі.

Хто щиро повірить в Ісуса Христа, як Правду, той не може сумніватися, або хитатися в тім, що він вірить. Ми мусимо або вірити, що Ісус є Богом, або що не є. Він є Богом для християн. І за Ним піде лише той, хто вважає Його Богом, а не той, хто вважає Його чоловіком.

На нашій земли, де тільки знищення, тільки убійства, де тільки поганської фільозофії, нашим головним обовязком є задержати глибоку віру і показати ділами, що ми таку віру маємо.

Не буде спокою, ані рівноваги, ані здорового поступу на нашім жорстокім світі, доки люди не поставлять Бога в осередку світа — Бога, як найважнійшої справи.

Причина, що нам здається, що світ розпадається, вся журба і непевність в нашім життю лежить в тім, що люди Бога викинули з свого життя. І щож робити, коли нам здається, що світ розсипається на кусні, що основи життя нищаться, про які думали ми, що вони непорушні; коли все нищиться самолюбством, лакомством і дурнотою людий?

Святе Письмо дає відповіди. Бог не лишає тих без захисту, що на Нього надіються. Він йде разом з ними, піддержує їх рівновагу і веде їх до красшого.

Є три справі, які треба памятати в такім часі, як нинішний:

Треба бути спокійними, як Христос був спокійний навіть перед римським суддею.

Мусимо держатися сильно тих ідеалів, які дає нам наша віра.

А трете — мусимо будувати наше життя Богом і в Бозі. Відсутність Бога в нашому життю спричинює всі клопоти.

Кажуть атеїсти: „Релігія, це опій, це опяняюча сила"... Але той опій є „надією світа." Це є опій проти рабунку, жорстокости, жадоби і убійства. Ось тому релігія є надією світа.

ПРАВДА ЧИ КРИВДА ПЕРЕМОЖЕ?

(За народним оповіданням).

Жили два брати — богатий і бідний. Богач скупар на все село, а бідний богобоязливий був чоловік. Зійшлись вони раз в неділю і говорять:

— Хоч і гірко, однакож по правді красше жити — каже убогий. Засміявся богач, та.

— Де ти бачив нині правду на світі? Її зі свічкою не знайдеш. Всі жиють неправдою. Тому і я так жию.

Говорять, сперечаються, а тоді богач:

— Підемо людий питати — і так до трох разів. Як потакнуть за тобою, то вся моя худоба буде твоя, а як за мною, то я все твоє заберу. І корову, і хату, і все.

От пішли вони. Зустрічають робітника, до дому з роботи вертається. От він:

— Здоров, чоловіче добрий! Хочемо тебе запитати: як на світі, лучше жити — правдою, чи кривдою?

— Е добрі люде — каже робітник — де ви тепер правду знайдете. Всюди сама кривда. Нетощо, але і горівку водою розпускають і людей так одурюють.

— От від чого ти починаєш! — думає бідний, і йуть дальше. Зустрічають купця.

— Здорові добродію! Хочемо вас поспитати...

— Питайте люде добрі!

— Чи красше правдою, чи кривдою жити?

Засміявся купець:

— То ви ще того не знаете? Я в колисці був, а вже знав. Мій батько бувало каже: Сину, на неправді світ стоїть. І Бог помагає тим, що жиють неправдою. Роби і ти так! Отже я і роблю.

І поїхав собі. А бідний думає: „Мабуть не по моїому буде".

Йдуть знов і зустрічають багатого пана. Вклонилися, та:

— Будь ласка скажіть нам: чи красше жити правдою, чи кривдою? — А пан:

— Гей, люде добрі, де тепер є правда на світі? Правдою не проживеш. Огого!... Коли б я почав жити правдою то... — І поїхав собі також.

Тоді богатий брат:

— Бачиш, що так, як я казав. Вертаймось, а твоя корова з телятком до мене належить.

Прийшли. Богач корову взяв, а хату ще зоставив, каже:

— Тепер вона мені непотрібна, колись заберу. А ти все одно шукай собі иншої...

Зостався бідний без корови. Дітей громадка, їсти хочуть. А там і жінка заслабла. Зарібків нема, позичити ніхто не хоче, така біда, що хоч пропадай. Пішов бідак до богатого брата і:

— Позич брате чвертку (мірку) чи муки, чи якого зерна, бо голодуємо. — А богач:

— Позичу, але дай мені своє око. Я його виколю.

Думав, думав бідак, просив брата — не помагає. От і дав братови око.

Приходить до дому без одного ока, а жінка:

— Що з тобою сталося?

Розказав бідак, і така вже жура в усіх.

Пройшло кількось часу, знов хліба нема. Йде знов бідак до богача.

— Позич каже знов, я колись віддам. — А богач, як і перше:

— Дай друге око.

Почав брат просити, не помагає. Вже занадто богачеве серце закаменіло. Чужого лиха не чує. Багацтво всю його совість зїло, як ржа зїдає залізо.

Приходить бідак без другого ока. Богач і не завів його до дому, каже: „Сам йди! От сліпі ходять. Ще чоботи дерти з тобою"...

Приніс бідак муки, та що з того. Всі сумні, жінка плаче без упину. Деж таки — був чоловік здоровий, а тепер сліпий. Та ще більше жаль через те, що це ж брат братови очи виколов. А чоловік:

— Це для вас я робив — для тебе жінко і для дітий. Бог бачить! Та я вірю, що Він нас не забуде. Я правдою хочу жити, а Бог правду любить. Отже і нас Він буде памятати.

Зїли вони ту муку, і каже чоловік:

— Тепер жінко, заведи мене гень в поле, на роздороже. Буду просити перехожих та переїзжих, може хто щось дасть.

Завела жінка, посадила. От він сидить, а як хто надіде, чи надійде, так він просить:

— Змилосердіться, люди добрі, каліка я, світа Божого не бачу...

І жаліють люди чоловіка, думають: „В нас очи здорові, дамо собі раду, а він..." І хто дасть гріш, хто яблоко, хто хліба.

Сидить він цілу днину — а в нього день, як ніч. Нічого не бачить. І питає людий, чи далеко вечір, а ті: „От сонечко буде сідати на спочинок". Слухає сліпий, та думає:

— Бачив я, що сліпі без проводирів ходять, отже і я піду. Дорогу памятаю. А там ще хто справить...

І пішов. Йде він, йде, зійшов з дороги, заблудив, полем йде. І вернутись на роздороже не знає куди. Там мала за ним жінка прийти, і що вона тепер подумає... Зайшов до ліса. І сам не знає, де він саме. Та що вдієш. І думає він:

— Казали, що вечер надходить, отож тепер ніч А в лісі вовки бувають. Вилізу на дерево, а завтра буду кричати, люди почують, то і виведуть звідси.

Знайшов дерево, видрапався.

Коли в саму глуху північ прилетіли під те дерево нечисті сили, а з ними їх ватажок (старший). Почав ватажок питати, хто що зробив. І каже оден дявол:

— Я зробив так, що брат братови за дві мірки муки очи повиколював. І буде він до віку сліпий.

— Добре ти зробив — каже ватажок — але не цілком. Коли б він вмився росою, що під цим деревом буває, то знов бачив би... А ти що зробив? — питає другого.

— Я в такому то селі джерела позасипав, воду повисушував і велику біду навів на людий. За водою ходять та їздять цілими милями.

— А все ж одного ти не зробив — каже ватажок — бо на крайному городі під каменем є вода. Коли б хто його підніс, то води буде досить... А ти? — питає третого.

— Я навів слабість на цареву дочку і вона назавсігди осліпла.

— Ні, не на завсігди — каже ватажок — бо роса з під отсего дерева її помогла би.

Говорять так нечисті, а чоловік на дереві слухає. І як тільки вони забралися, він зліз, вмився росою, і вже бачить. Тоді в горщечок, що мав з собою, назбирав з трави роси і думає:

— Бог мені поміг, отже треба і людям помагати. До дому не піду, але до того села, де води нема...

Йде він, от вже те село. Несе жінка воду в двох відрах, а він:

— А дайно води, молодичко.

Зупинилась молодиця і каже:

— Тяжко носити ту воду, але коли так, то напийся трошечки. Бо в мене двоє дітий, і батько та мати, всім треба.

Напився чоловік, та:

— Може б я при Божій помочи вам поміг — воду б вам дав. Покажи мені жіночко, де в вашім селі крайний город. — А жінка:

— То це мій крайний, я йду туди.

Пішов чоловік з нею. Зайшов на город — голісенько, як на пустині. Дощу нема, води нема. Аж бачить: камінь лежить — оден кінець над землею, а другий в землі. Взяв чоловік дручка, підважує. Як же добре підважив, а тут вода як рине, так так річкою потекла. Побачили люди, почали збігатись. Тішаться. А як довідались, хто це зробив, так надавали тому чоловікови грошенят пів кишені. Хоч самі бідаки. Та дякують.

Йде чоловік з того села і знов думає:

— В царя дочка сліпа... Піду до дому, жінка буде задержувати, вона не знає, яка то мука сліпому. Піду найперше до царя.

А цар був таки далеко. Однакож в чоловіка гроші в кишені, то наняв собі воза та коней і їде. А росу в фляшочку перелив, везе.

Приїхав і йде до царської палати Чого? — питають, він сказав. Бачать — звичайний собі чоловік, не пускають. Почав він силою пхатися. Аж тут і цар надходить.

— Чого ти чоловіче хочеш? — питає.

— Чув я, що дочка в вас не бачить, хочу їй помогти.

— А ти ж хто такий?

— Я бідний селянин з такого то села ..

— А ти ж вмієш лічити? Її лічили найученіші лікарі і кажуть, що нема помочи. А ти?

— Мені Бог поміг, отже я хочу їй помогти — каже чоловік. — І думає цар:

— Хто знає, чи він поможе, а все ж... Не пошкодить. Тай хто знає, що він за чоловік. Нехай!...

Привів цар того чоловіка до палати, виняв чоловік фляшочку, а там тої роси оттак дві кропельці, помастив нею темні очи і дочка світ побачила.

Зрадів цар, зраділи всі. Розпитав цар про все, як тому чоловікови живеться, і тоді понадавав йому всего: і грошей дав, і коней, дав коров, дав овець. Бо це було в тих часах, коли і царі мали господарства. Тай ще казав того чоловіка повозом до дому завезти. А худобу вже наперед пігнали.

Їдуть. От вже ніч, коли до дому приїхали. Застукав чоловік до дверий, заговорив, жінка виходить, щоби до хати завести. А чоловік:

— Йди вперед та засвіти, а я тут худобу до обори позаганяю, коні поприв'язую.

Здивувалась жінка, що чоловік бачить, тай про худобу говорить. Сама вийшла і не знає, що думати. Може це сон? Може привид? Та вже як чоловік розказав, то і знала.

І богатим чоловіком став той бідак. Живе тай щиро дякує Богу.

Аж довідався його брат, богач, і

заходить та розпитує. А той все розказав. Тоді думає богач:

— Піду і я до того дерева, може ще богатійшим стану.

Пішов до ліса виліз на дерево і жде. В саму північ зібрались знов лихі сили і старший каже:

— Видно, що хтось нас підслухав От і чоловік бачить, і вода в селі є, і царська дочка вже видюча. Ану гляньмо, чи і тепер хто не підслухує!

Глянули на дерево, а там богач. Тоді стягнули його і на шматки роздерли. І ніхто йому не поміг. Убогому братови поміг Господь, бо він на Нього надіявся, а богач неправдою жив і від лихої сили вмер.

ОДИНОКА СИЛЬНА ПІДВАЛИНА.

Коли побачиш між якимсь народом багато самолюбів, багато людий самопевних, гордих, зарозумілих, всезнайків, критиків, мудрагелів; багато тих, що всюди йдуть самопас; і коли там для всіх майно стало одиноким добром життя — то знай, що народ такий засуджений на загибіль. День за днем він спускається в пропасть.

Коли ж побачиш інший народ, убогий, скромний, свідомий свого безсиля, в якого найважнішою гідною цілею є здобуття великого і здорового розуму — то знай, що народ той дуже скоро піднесеться. І коли б в нього на руках і ногах були сталеві кайдани, він скоро визволиться.

На підвалинах великого розуму засновується здоровля і сила життя. І саме богацтво, коли стоїть на підвалинах здорового розуму, стає розумною річею. Хто ж злегковажить розум, той пропаде.

Саді.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ „[redacted]"?
ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 75 ЦЕНТІВ.
Consistory of Ukrainian Greek Orthodox Church,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

БІЛОРУСЬ І БІЛОРУСИ.

На північ від поліських болот розтягається Білорусь, на сході сягає до горішного Дніпра. Містів в Білоруси не багато. Край досить убогий. Села мають звичайно до 200 хатів. Хати переповнені челядю, бо між Білорусами заховалася до нині велика гуртова родина, що складаєсь деколи і з 30-ти душ. В містах головно жиди, поляки, а на сході москалі. Більше відомі міста Смоленськ і Полоцьк.

Білоруси, це нащадки східно-словянського племени Кривичів, Радимичів і Дреговичів. По минувшій війні між білорусами повстала думка, щоби перестати звати себе Білорусами, а звати кривичами. Це головно на те, щоби не давати думки, що вони часть якоїсь Руси, чи Росії.

Часть Білорусів православні, а часть римо-католики. Та що важне — римо-католики Білоруси вважають себе білорусами, не як українці римо-католики, що звуть себе поляками. Білоруси римо-католики вважали поляків своїми ворогами.

Щодо білоруської мови, то її можна сміло звати мовою українською, що має вчасти польську, а вчасти московську вимову. Головне, що білоруська мова має, то дуже багато „а" там, де наше „о". Знов же де наше „ть", „дь", то Білоруси мають „ць, дзь", отже на польський лад. Для приміру візьмімо пісню:

Курнць, вєїць мяцеліца,
Чаму старий ня жаніцца?
Як же яму жанішіся,
Усе будут дзівішіся

Те саме по українськи:

Курить, віє метелиця,
Чому старий не женеться?
Як же йому женитися,
Усі будуть дивуватися

Отже коли придивитися то всі слова немовто цілком українські, а тільки вимова відмінна. Слів, що до українських цілком неподібні, в білоруській мові дуже мало.

В білорусинів заховалося дуже багато старинних звичаїв, вірувань, оповідань, пісень — є в них приміром пошана для вогню, для води і др.

Білорусів римо-католиків є до двох мільйонів. Вони були колись православними, з повстанням унії їх прилучено до унії (греко-католицизму), і такими вони були до 1839 року. Тоді почала московщина примушувати їх до православія, чому вони противились. Як же в Росії оголошено свободу віри, то 1905 р. масово перейшли до римо-католицизму.

Пригадати б, що якраз в білоруськім Вітебську вбили Йосафата Кунцевича, коли людям терпець урвався. Власне в тих сторонах Кунцевич найбільше накоїв людям лиха.

Всіх білорусів числять на 8 мільйонів, з того коло 500,000 порозкидані по світі.

НОВІ І НАДЗВИЧАЙНІ ЗВІЗДИ.

Астрономи з „Мавнт Вилсон" обговорювали недавно нові і надзвичайно нові звізди. Буває, що появляються час від часу звізди, яких перше не було, отже так і звуть їх „новими звіздами". Але це цілком не ті, що падають. Така нова звізда звляється, дуже скоро стає яснішою, аж її світло стає кілька тисяч, або кілька сот тисяч яснійше, ніж світло сонця. Розуміесь що голим оком того зауважити не можна але вчені бачать через телескопи і можуть досить точно обчислити.

„Нові звізди" звляються досить часто, а „надзвичайно нові" дуже рідко. І надзвичайні бувають навіть до 40 мільйонів разів ясніші, ніж світло сонця Досі таких звізд знають около 50.

Така звізда може бути не більша, як наша земля, однакож її горячо на поверхни обчисляють на 150,000 до 500,000 степенів Цельзія.

Та хоч величина такої звізди мала, однакож її густота дуже велика. Кубічний цаль (цаль вшир, вдовжину і вверх) матерії такої звізди може важити тону, а є й такі, що кубічний цаль може важити сотки тонів Отже така частинка, як великий волоский оріх, може сотки тонів важити.

Коли така надзвичайно нова звізда повстане, то видне газ, що дуже скоро розходиться, як мрака. Тепер астрономи бачать таку мраку, що шириться зі скорістю 800 миль на секунду

Все те діється мільйони і мільйони, тай ще мільйони миль від нас далеко — тисячі, сотки тисяч, або й більше літ світла від нас. А рік світла, це віддаль, яку пролітає світло протягом року, а пролітає воно за рік шість триліонів миль — а шість трилionів, це 6 і 12 зер.

Така надзвичайно нова звізда звилася була 1054 року, і появу її записали китайці і японці. Була вона 10 разів ясніша від місяця і через цілий місяць бачили її в день. А голим оком в ночи можна було бачити її через два роки.

ДЕЩО ПРО ПОЖИВУ.

Досі всі вважали, що БІЛОК неваренного (сирого) яйця дуже легко травиться. Тепер др. Слайн з Інституту Рокефелера доказує, що білок сирого яйця тяжко травиться. І він радить, щоби яйця варити на твердо, тоді їх дрібно посічи і тоді їсти.

Досвід багатьох людий показує, що на твердо варені яйця аж тоді найлучші, коли цілком вистигнуть. Теплі не є такі добрі. А вже найлучші, коли зварити їх на твердо одного дня, а їсти аж другого. або і третого (коли в холодник стоять).

Також дехто вважає легко стравними печені яйця, печені так, що аж з одної сторони почервоніють.

Загально в книжках пишеться, що солодке МОЛОКО є для всіх людий доброю поживою. Однакож не завсігди воно так. І деякі лікарі це признають. Для декого молоко є шкідливе, головно ж коли в чоловіка середина не є здорова. Або і без того. Є тіло, яке солодкого молока не хоче, або хоче дуже мало.

Відомий мені чоловік, що цілком не їв КАПУСТИ, ОГІРКІВ і ЦИБУЛІ, як поживи, що дуже йому шкодила. Позатим був він цілком здоровим чоловіком.

Для деяких людий варені ПИРОГИ (вареники) є тяжкою, взагалі не дуже доброю поживою. Однакож коли такі пироги присмажити, чи припекти так, щоби з обох сторін добре почервоніли, тоді вони є для них дуже легкою і доброю поживою. Тай певно для всіх. Подібно, як легким для стравлення є припечений хліб (тост).

Бувають люди, що не дуже люблять ОВОЧІ. Це знак, що їх тіло овочів не потребує.

Отже не треба когось силувати, щоби їв те, що йому не смачне, або і шкодить. Нехай кождий сам рішає, що йому найвідповідніше і найздоровше.

СИЛЬНА БУРЯ.

Вересня 9-го в околиці Сиракюз і Рочестер, Н. Й. була сильна буря з дощем і градом. Згинуло двох людей, а град поубивав з дерева овочі та понищив поля. Грім вдарив в презбітеріянську церкву в Скатсвил та в кілька других будинків. Буря повиривала дерева з корінням та понищила телеграфічні дроти. Шкоди є на тисячі доларів.

ПОЛЯРНЕ СВІТЛО НА ПОЛУДНИ.

Полярне (північне) світло належить до північних сторін, а на полудневих його нема. Та з 18 на 19 вересня в полудневo-східних стейтах появилося сильне полярне світло і тревало майже цілу ніч. В Канаді таке світло річ звичайна, а там людий обнимав страх. Думали, чи це вже не кінець світа, або взагалі якась світова катастрофа.

НОВИЙ ВЕЛИЧЕЗНИЙ ЛІТАК.

В Балтімор в Стейтах виставили для огляданя величезний, нового крою літак, що має важити 140,000 фунтів, або 70 тонів. Це така велика машина, що зможе перелетіти зі Стейтів до середної Европи і вернутися не набираючи по дорозі газоліни. Літак має 4 мотори. Ширина крил виносить 200 стіп. Довгий 107 стіп. Літак будували 12 місяців та ще не цілком скінчили. Ще мають поуставляти гармати, скорострільи, а за 6 тижнів передадуть армії. Та дехто сумнівається, чи такі великі літаки будуть корисні. Їх легше знищити, чим малі

НАПОЛЕОН—ГІТЛЕР—МОСКВА.

Припадок хотів, чи як, що і Наполеон і Гітлер пішов проти Росії того самого місяця і мало не того самого дня. Гітлер вдарив на Росію в неділю рано 22 червня 1941 р. А Наполеон в неділю 21-го червня 1912 р. ще виготовляв плани, 22-го оглядав Росію з берега ріки а 23-го червня пустив на ріку понтони і його військо вступило на російську землю. — Наполеон взяв Смоленськ 18 серпня, а в Москву вступив 14 вересня 1812. Це було перед 129 літами. Гітлерови почався четвертий місяць, а до Москви ще далеко.

ФОРД І ЛІТАКИ.

Форд тепер будує велику фабрику для вироблювання воєнних літаків, і коли буде скінчена, буде потребувати 40,000 робітників. Це буде найбільша фабрика літаків в Стейтах

Недавно Форд заявив, що він думає виробляти літаки і по війні. Це вже будуть звичайні, для широкого загалу. Будуть і такі, що підноситись будуть просто вгору, а також само опускатись, отже можна буде підлітати і з вузкого подвіря.

2,350 МИЛЬ В 7 І ПІВ ГОДИНАХ.

Недавно вислали зі Зединених Держав великий 4-моторовий літак бомбовик до Англії. І він перелетів 2,350 миль в сім і пів годинах роблячи понад 300 миль на годину. На літаку було 5 осіб і вони летіли так високо що мусіли мати маски з киснем, бо воздух там занадто рідкий і нема чим добре віддихати Зимно було, як серед доброї зими, бо 32 степені нижше зера.

КІЛЬКА ПОЯСНЕНЬ.

В 18-ім ч. „Вістника", з 15 вересня ц. р. пише п. Н. Мех: „Дещо до історії церковного життя в Ошаві"..

Там п. Мех пояснює, як дійшло до того, що громада св. Петра і Павла злучилася з громадою Різдва Пресв. Богородиці і так окремо перестала існувати, тай переповідає історію її існування від 1916 року.

Я уважаю, що до того, що п. Мех написав, треба дати трошки пояснень.

Рух за Українською Церквою в Ошаві почав ще о. Білонь, що сюди доїзджав. Тоді п. Мех був ще в Гамілтоні.

Наша громада ще в 1930 р. була би злучилася з Українською Церквою, коли б не було тих, що нам шкодили, а п. Мех їх знає.

Дальше — коли зорганізувалась в Ошаві Українська Православна Громада і було 30 членів, коли вони проявляли діяльність, то де вони нині? Хто їх розігнав, чи як? Чи вони нині при Українській Православній Церкві, чи деинде — в сектантів, в жидівців? Питання — відкіль що їх є нині при церкві Різдва Богородиці? Через чиюсь впертість і невирозумілість де вони опинилися? Бо 30 родин з нами не злучилися.

І коли надії громада перестала існувати, п. Мех не годився, щоби майно передати до громади Різдва Пресв. Богородиці, аж коли о. Запаринюк переконав двох членів, які ще зосталися, тоді і п. Мех згодився.

Також, що причинилось, що громада Різдва Пресв. Богородиці перейшла до Української Православної Церкви? Причиною був російський священик, що затягнув громаду в суд. Отже тут свідома, чи несвідома його заслуга, а не чия?

Коли говориться про злуку, то до злуки між нами вдійсности не прийшло, бо берімо — що 98 процент членів з громади св. Петра і Павла не є з нашою церквою. В 1934—5 роках через непотрібну зарозумілість і впертість декого люди порозходились й опинилися в чужих сектах.

Ось такі пояснення до історії!

П. Григорук,
голова Укр. Прав. Гром. в Ошаві

ПЕРША РІЧНИЦЯ

Української Греко-Православної Громади св. Димитрія в Ню Торонто, Онт.

В неділю, 7-го вересня наша громада святкувала річницю-хвилі коли Всч. о. Самець, парох Торонта, відправив тут перше Богослуження.

Тепер погода була гарна. Коло 10 год. рано почали сходитися місцеві і з поза місточка українці на Богослуження, що правив Всеч. о. І. Гикавий з Гемилтону заступаючи нашого пароха о. Запаринюка. Співав хор громади з Торонта під проводом п. Лаха — співав гарно і на цім місци йому щира подяка. Була і відповідна проповідь на евангельську тему.

Підчас Богослуження саля була переповнена, а по Богослуженню прибули ще нові гості з Торонта з своїм парохом о. Самцем та з Ошави з нашими та своїм парохом о. Запаринюком.

Около 1-ої години по полудні до обіду засіло більше як 200 осіб. Обід приготовило наше Жіноче Товариство. Господарем обіду був о. Запаринюк. По скінченню обіду наш о. парох і о. парох з Торонта перевели збірку на будову церковці, яку невдовзі зачнемо будувати. Зібрано поверх 100 дол. Поіменно жертводавців оголошувати в часописі не будемо, бо це забрало би багато місця, зате імена записані в громадській фінансовій книзі. По збірці о. парох покликав делегатів і гостей до промов.

Промови виголосили: о. Самець, о. Гикавий, п. Білий, представник Укр. Прав. Громади з Торонта, П. Григорук, представник Укр. Прав. Громади з Ошави, пані Гаврилюк, голова Жіночого Товариства з Торонта, пані Сакалюк від провінціяльної Екзекутиви Союзу Українок Східної Канади, п. Юсипчук з Кіркленд Лейк, п. Лах, дірігент хору з Укр. Прав. Громади з Торонта, пані Танчак, пані Еляшук від місцевого Жіночого Товариства, п. Бурак, місцевий член парохії, а при кінці наш парох о. П. Запаринюк. Всч. о. П. Запаринюк говорив про ціль організаційного життя та про рідну Українську Церкву.

Дечого багато навчилися присутні від промовців, бо це перше в нас в Ню Торонто — такого ніколи не було. При кінци о. парох подякував присутним за участь в святі нашої парохії — та закінчено „Многолітствієм" та національними гимнами.

Д. Михалюк, голова.
Н. Макаренко, трост.

ВІДСВЯТКОВАНО ХРАМОВЕ СВЯТО

І Двадцять-пять літній Ювілей Української Греко—Православної Громади в Ошаві, Онт.

В неділю, дня 21 вересня наша громада відсвяткувала празник і своє срібне свято. Це врочисте свято почалось в год. 9-ій рано Богослуженням раннім, а 10.30 Службою Божою. Службу Божу відправив наш парох о. П. Запаринюк, а хор української православної громади з Торонто співав дуже гарно під управою п. Лаха. На Богослуженню було поверх 250 осіб. По Євангелію о. парох виголосив проповідь відповідну святови, де згадав і рідну Церкву і терплячих, голодних, збідованих братів наших і сестер, батьків, матерей, вдів та сиріт на рідних землях.

По Богослуженню відправлено Молебен за здоровля перших піонірів та членів парохії, а потім Панахиду за бл. память тих, які відійшли в вічність.

По відправі всі вдались до парафіяльної салі, де Сестрицтво приготовило спільний обід. Господарем принаття був голова церковної громади п. Григорук. Коли засіли до перших столів понад 160 осіб — о. парох провів молитву й обід почався. При перших столах п. П. Григорук переповів історію громади від заснования по нинішний день, бо він оден з тих перших членів, і покликав до слова п. Сіпишина, делегата від УНО з Ошави, п. Білого, вдв. Гуменюка і п. Олійника від Укр. Прав. Громади з Торонта, і о. П. Запаринюка, нашого пароха, який перевів збірку, що принесла поважну суму. При других (бо не могли гості разом засісти) покликано до бесіди о. П. Самця, пароха з Торонта, що приїхав в часі обіду, п. Кузя від С.Г.Д. в Ошаві; пані Гаврилюк з Торонта від Жіночого Т-ва; пані Сакалюк від Провінціяльної Екзекутиви СУК Східної Канади; панну Прінгар з Гемілтону від Церковної Громади і СУМК; п. М. Матеріна та панію Танчак.

По обіді панна Ганка Романчич виголосила відчит, заникавши до нас з повороті з Конференції Канадійських й Американських Жінок, що відбувалася через 10 днів в Отаві. Панна Романчич говорила дуже займаючо і всі з напруженою увагою її слухали. Вона говорила більше, як годину. Її бесіда довго не забудеться.

Дальше говорив о. парох про значіння свята, а при тім накликав зібраних, щоби були обережні і не давали зводитись на манівці. Вкінці подякував близшим і дальшим гостям, окремож панні Романчич і свято закінчено Многоліттям і гимнами.

Присутний.

ДУМАЮТЬ ПРИГОТОВЛЯТИ РЕЗЕРВИ.

Большевицький уряд видав постанову, що всі чоловіки, які можуть носити зброю, мусять по щоденній праці вправлятися ще в орудуванню зброєю. Так думають большевики підготовити 25 мільйонів резерви. Це дійсно була би найбільша армія що до числа.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Гаїського

Жовтень.
19. Неділя. .. Тиндал.
26. Неділя - Дуфрост, Ман.

ЛИСТОПАД.
2. Неділя — Брендон.
9. Неділя — Паплар Парк.
16. Неділя — Тиндал.
21. Пятниця. Арх. Михаїла — Ст. Мартин.
23. Неділя — Іст Селкирк.
30. Неділя — Селтон.

Адреса 792 Логан Аве., Вінніпег.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. Ковалишина.

ЖОВТЕНЬ.
19. Неділя — Виста.
26. Неділя Ангусвил.

ЛИСТОПАД.
2. Неділя — Сенді Лейк.

Адреса — Сенді Лейк.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Т. А. Горбая

Жовтень.
14. Вівторок, Покров Пр. Богородиці Шелвелей
19. Неділя -- Роблін (фарми).
26. Неділя — Шелвелей.

ЛИСТОПАД
2. Неділя — Шортдейл.
8. Субота. Дмитра вмч. — Дрифтінг Ривер.
9. Неділя — Етелберт.
16. Неділя — Роблін (фарми)
16. Неділя — Ленард, о. Ковалишин.
21. Пятниця — Собор Арх. Михаїла - Петлюра.
23. Неділя — Шелвелей.
30. Неділя -- Гилберт Плейнс

Адреса: Роблин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. М. Боднарчука.

ЖОВТЕНЬ
15. Середа — С. В. за померших — Глен Елдер, Саск.
16. Четвер — С. Б. за померших — Сопоф.
17. Пятниця — День Подяки — Арран — Кобзар.
18. Субота — День Подяки — Арран (місто).
19. Неділя — Стінен (місто)

Адреса: Скринка 65. Арран, Саск.

Календар Українських Свят

ЖОВТЕНЬ.

16 Ч. Діонісія
17 П. Свч. Ієротея еп. Атен.
18 С. Харитини

19 19. 19 по З. св. Духа. Ап. Томи
20 П. Сергія Печерського
21 В. Пр. Палагії Тарсн
22 С. Якова ап., Андроника
23 Ч. Евлампія
24 П. Ап. Пилипа, Теофана сп.
25 П. Прова і Тараха

26 Н. 20 по З. св. Духа. Мч. Карпа
27 П. Назарія Гервасія, Протасія
28 В. Пр. Євтимія, Лукіяна
29 С. Лонгина сот., Леонтія
30 Ч. Андрія Осії
31 П. † Ап. єв. Луки; мч. Марини

ЛИСТОПАД.

1 С. Йоіля прор.

2 Н. 21 по З. св. Д. Вмч. Артама
3 П. Іларіона Велик., Дасія
4 В. Мч. Олександра
5 С. Якова ап. брата Господнього
6 Ч. Арети, Атаназія
7 П. Мч. Маркіяна й Мартирія
8 С. Димтра Вмч.

9 Н. 22 по З. св. Д. Мч. Нестора
10 П. Упок. Іова Почаїв., Терентія
11 В. Бл. Марії, Анастазії
12 С. Зеновія і Зеновії
13 Ч. Стахія, Спиридона печ.
14 П. Безсреб. Кузьми й Демяна
15 С. Акиндина

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Є. Грицини.

ЖОВТЕНЬ.
19. Неділя — Вакав
26. Неділя — Мічам.

Адреса: Вакав, Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василіва

Жовтень.
19. Неділя — Смокі Лейк.
26. Неділя — Грац.

Листопад.
2. Неділя — Давнінг.
8. Субота — Св. Димитрія — Крайгенд (храм)
9. Неділя — Беліс.
16. Неділя — Смокі Лейк.
21. Пятниця — Арх. Михаїла. — Тірієн (храм).
23. Неділя — Гленден (фарми).
30. Неділя — Стрий

Адреса: Смокі Лейк, Алта.

Устав Церковний.

ЖОВТЕНЬ

19. Нед. 19 по Зісл. св. Духа. — Гол. 2 Утр. Єв. Ів. XX: 11—18. Літ. Ап. 2 кор. XI: 31—32 і XII: 1—9. Єв. Луки VI: 31—36.

14. Вівторок. Покров пресв. Богородиці.— Утр. Єв. Лука I: 39—49 і 56. Літ. Ап. Жид. IX: 1—7. Єван. Луки X: 38—42 і XI: 27—28.

19. Неділя 19 по Зісл. Св. Духа.— Гол. 2 Утр. Єван. Іван XX: 11—18. Ап. 2 Кор. XI: 31—32 і XII: 1—9. Єван. Лука VI: 31—36.

26. Нед. 20 по Зісл. Св. Духа.— Гол. 3. Утр. Єв. Іван XX: 19—31. Літ. Ап. Галат I: 11—19. Єван. Лука VII: 11—16.

ЛИСТОПАД

2. Нед. 21 по Зісл. св. Духа. — Гол. 4. Утр. Єв. Іван. XXI: 1—14. Літ. Ап. Галат II: 16—20. Єван. Луки VIII: 5—15.

8. Субота. Димитрія Великомученика. - Утр. Єван. Мат. X: 16—22. Літ. Ап. 2 Тим. II: 1—10. Єван. Івана XV: 17—27 і XVI: 1—2.

9. Нед. 22 по Зісл. св. Духа. — Голос 5. Утр. Єв. Іван XXI: 15—25. Літ. Ап. Галат VI: 11—18. Єв. Луки XVI: 19—31.

16. Нед. 23 по Зісл. св. Духа — Гол. 6. Утр. Єв. Мат. XXVIII: 16—20. Літ. Ап. Єф. II: 4—10. Єв. Луки VIII: 26—39.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3636
WINNIPEG, MAN.

РІК XVIII WINNIPEG, MAN., NOV. 1st 1941 ВИННІПЕГ, МАН., 1-го ЛИСТОПАДА, 1941. ЧИСЛО (377) 21

ЦЕРКВИ УКРАЇНЦЯМ.

Стейтські часописи довідуються, що заходами архиепископа Іларіона (Огієнка) православні українці на Холмщині дістали назад 62 церкві, які були від них забрали римо-католики. Українське православне духовенство працює там дуже щиро. В Холмській дієцезії є 152 парохій і 12 деканатів. В 1939 р. було 52 парохій та 6 деканатів. Орган Української Православної Церкви зветься „Український Православний Вістник".

ВІЙНА ПОЗА ВІЙНОЮ.

Грецький уряд, що на вигнанню, оголошує вісти, що Болгари вбили 15 тисяч греків в північній Греції. Болгари хочуть забрати північні околиці, що доси до Греції належали, отже це є приводом до таких убійств.

З католицьких жерел виходять вісти, що німці переселюють з Словенії інтелігенцію і свідоміших господарів до Сербії. Доси перевезли до 100,000 Словінці католики. Ті ж джерела доносять, що німці поводяться жорстоко з литовцями.

НА ДОПОМОГУ 12 БІЛЬЙОНІВ.

Президент Розевелт 29 жовтня підписав нову ухвалу на 5 більйонів і 985 мільйонів доларів (5,985,000,000), щоби та сума йшла на допомогу краям, які противляться Гітлерові. Це додаток до ленд-ліз фонду, що був давнійше ухвалений. Тепер цей фонд виносить 12 більйонів і 985 мільйонів. Крім того на ще інші оборонні цілі ухвалено тепер 176 мільйонів доларів.

310 ТОНІВ ПЧІЛ.

В полудневих Стейтах плекають пчоли на продаж тим, що займаються пасічництвом і пчоли спроваджують.

Минувшої весни, як кажуть залізничі рахунки, з полудневих Стейтів вислано в північні сторони, включаючи і Канаду, 310 тонів пчіл, або понад 3 біліони (3,000,000,000) пчоляного народу. Пчоли посилають в однофунтових пачках, а на фунт йде около 5000 пчіл. Пчоли спроваджують також садівники, щоби запилювали цвіти.

БЛИЗНЮЧКИ ПІДУТЬ ДО РОДИЧІВ.

За воєнними клопотами світ наче забув за 5 сестер близнючок: Іванну, Анету, Цецилію, Емілію і Марію. А вони тепер вертаються до батька-матері з опікунчого дому, де досі були.

Показується, що історія близнючок широка. Уряд Онтеріо ухвалою з 27-го травня 1935 став опікуном близнючок, що мав про них дбати до 18-го року їх життя. Але батько й мати тому противилися і весь час домагалися, щоби діти могли до рідного дому вернутися і вкінци свого добилися.

ШУКАЮТЬ СОБІ СМЕРТИ.

В Віші, в Франції, на недавній виставі була також боротьба чоловіка з бугаєм. Це загальна забава еспанців і сталося тут, що бугай проколов рогами борця (матадора) на смерть. Так самі люди шукають собі клопоту.

БУДУТЬ ВІДБУДОВУВАТИ ЦЕРКВИ.

В одним селі в Сосекс, в Англії була церковна вежа ще з 13-го століття, церква трошки пізнійша. З вежею вяжуться важні історичні події з англійського життя.

Війна вежу пошкодила, отже тепер її розбирають. Але розбирають так, що кожду цеглу малюють, зазначують числом, і складають в окремій шопі. Це робиться на те, щоби можна все відбудувати точно так, як воно було, навіть кожда цегла щоби лежала точно на тім місци, на якім вона була. Справді гідна пошана для історичної памятки!

Крім того мають фотографії всіх церков, щоби знищені можна відбудувати на старий вигляд так, немов вони як стояли, так стоять.

ПЯТНАДЦЯТЬ ЗГОРІЛО.

З Клентон, Ала., в Стейтах, є вістка, що там згинуло 15 осіб, а ще деякі можуть померти. Сталося, що бас, повний пасажирів, вдарився до цементової огорожі моста і в одній хвилі повстав великий вогонь.. Отже 15 осіб згоріло, а сімох є в шпиталі, двох дуже попечених. Згинув також шофер. Будівничий Джонс, що близенько мешкає, бачив, як шофер витягнув з вогню одного пасажира, а там пішов за другим. Коли вийшов, все на нім горіло. Вогонь на нім погасили, однакож він вмер другого дня.

СНІГ В ВИННІПЕГУ.

В широкій винніпежській околиці були довгий час дощі за дощами, вода стояла по полях, багато збіжжа остало немолоченого, бараболь некопаних. Вкінці троха випогодилося і люди хоч трохи могли деяку роботу покінчити.

Перший сніг впав в Винніпегу 29-го жовтня. Почав падати вчасним досвітком і до полудня було 7 і половина цаля. І дальше потрошки падав майже до вечора. Поважний початок зими!

НЕ БУДЕ ТАНЦЮВАТИ

Молодий югославський король Петро перебуває тепер в Лондоні. Йому скінчилося тепер 18 літ. Недавно він заявив урядникам Недільного Клюбу, що він приріk не танцювати, аж доки його край не буде знов вільним. Справді гідна постанова!

ПОМІЧ ПРОКАЖЕНИМ.

В Ню Йорку відбулось недавно річне 34-те зібрання делегатів Американської Місійної праці для прокажених. Було коло 00 делегатів. Річний звіт показує, що товариство зібрало на протязі року 293,672 дол. від 41,000 жертводавців.

Згадане Т-во разом з подібною організацією в Англії, дбало минувшого року про 150,000 прокажених.

ЧЕРОВНИЙ ХРЕСТ ВИДАВ 49,000,000.

Зі звіту Червоного Хреста в Вашингтоні виходить, що від початку війни, в вересні 1939 року, Американський Червоний Хрест видав 49,735,515 дол. на підмогу в Европі, в середнім Сході та Азії.

ПОБОЖНІ СЛОВА, АЛЕ ЯКІ ДІЛА?

Ми стоімо на тому, що православні і греко-католики не повинні ділитися. Вони ж рідні братя. В них же усі справи ті самі. І тому нехай сходяться і працюють — як рідні.

Стоімо дальше на тому, що коли православний може читати греко-католицькі книжки і газети, коли може зайти до греко-католицької церкви, то греко-католик може таксамо читати книжки і газети православні і зайти до церкви православної.

Та „Світловн" це не всмак. Воно **свої стоїть на тому, що греко-католики не повинні з православними, як з рідними, сходитися. А це, мовляв, тому, що православні затратили правдиву віру і лучність з правдивою Христовою Церквою; вони то є блудячими братами; вони такі, що треба вважати їх за хорих і заражених** і т. д. І „Світло" стало на тому, що можна хиба зійтися з православними українцями

„в річах чисто світських при захованню відповідної обережности"; можна сходитися так, як **„з протестантами, жидами, чи другими".**

Дальше „Світло" для пострху наводить багато цитатів з Біблії, які говорять, щоби не приставати, **оберігатися, покидати, оминати, відлучатись від усякого брата, що ходить непорядно . . .**

Обороняючи чужу політику „Світло" не завагалося кинути чорної зневаги на український православний нарід. Воно проголошує, що православні українці такі погані, що від них греко-католики повинні тікати. А коли конче треба зійтися, то повинні бути обережними, щоби не заразитися.

Забуває „Світло", що і православні мають право прикладати біблійні цитати до „Світла" і католицизму.

А в Біблії є сильнійші вислови від тих, які кажуть. „не сходись з братом що ходить непорядно". Там є такі, що показують, **по чім непорядного брата пізнати.**

Є там вискази, які позволяють православним тягнути на громадський суд і „Світло" і католицизм, і домагатись, щоби вони показали свою „порядність".

„Не сходись" може сказати гідний чоловік, але може сказати і поганий, отже треба ще довідатись, хто тим „не сходись" послугується.

„Світло" голословно крутиться коло „віри", а Святе Письмо говорить ще і про діла. **Лише діла показують якість віри.**

Сказано: „Нехай засіяє світло ваше між людьми, щоби вони бачили ваші добрі діла і прославляли Отця". — Мат. V: 16

І ще сказано:

„Яка користь, коли хто каже, що віру має, та діл не має? Чи може віра спасти його? Коли ж брат, або сестра нагі будуть і жадні щоденної страви, а з вас хто скаже: Ідіть з миром, грійтесь

і годуйтесь, а не дасть їм потрібного для тіла — яка з того користь? Таксамо й віра, коли діл не має, мертва сама по собі". — Яков II: 14—17.

Дальше дає Апостол подрібне пояснення:

„Ну, скаже хто: „Ти віру маєш, а я діла маю. **Покажи мені віру твою з діл твоїх, а я покажу тобі з діл моїх віру мою.** Чи хочеш же эрозуміти, чоловіче марний, **що віра без діл мертва**.. Чи бачите ж оце, що з діл оправдується чоловік, а не з одної віри". — Яков II: 18—24.

Тут Апостол кличе противника на суд і каже: **покажи найперше свої діла, а я покажу свої, а тоді побачимо,** хто „ходить непорядно".

Таке Апостольське правило належить ся і православним, коли католики кажуть: Ваша віра недобра, ви „ходите непорядно". Православні мають право сказати католицькому начальству: Покажіть свої діла!

Українці сусідували з католиками. Вони були під пануванням католиків сотні літ. Отже питання „Світлови":

Чи приносив католицизм (як віра!) українцям благословення? Добро? Грів, годував, одягав, принимав на ніч, був Милосерним Самарянином? — сказавши по евангельськи.

Чи може рабував, неволив, мучив, зневажав, убивав? Чи були католицькі діла для українців такими, що за них можна прославляти Отця?

1. Чи унії не заводили насильством?

2. Чи опісля уніятів не мучили так, як перше православних?

3. Чи Кунцевич не радив, щоби православних з рідної землі виганяти? Чи він же не казав, що православним можна втинати голови, зневажати їх церкви; чи не забирав церков насильством?

4. Чи католики не винаймали церков Зельманам? Чи не звали синагогами?

5. Чи не забирали рабунком церков і не переміняли на костели?

6. Чи папа не зве Кунцевича **спеціяльним заступником Польщі,** а греко-католицькі духовні (отже і Василіяне з „Світлом") **українським святим?** Значиться — **чи не одурюють греко-католиків?!**

7. Чи католики не робили погромів по спокійних українських селах?

8. Чи папа не мовчав на ті погроми?

9. Чи католицькі ґазети — **навіть видавані католицькими монахами!** — не звали греко-католиків мудями, кабанами, лотрами?

10. Чи папа не „леґалізував" нищення українських православних церков і не дістав за те 2,500,000 хабара? І чи за тою „леґалізацією" не знищили католики 110 церков і 7 каплиць за сім тижнів, не зважаючи на просьби і плачі українців.

Це лише дещо. **Ціле співжиття українців з католиками, то безконечна безбожна історія насильства над українцями!**

А може фактів, які ми згадали, не було — тоді нехай їх „Світло" заперечить. **Було таке, чи не було?!** Це важніше, ніж заступатися голословними біблійними висловами там, де до гарних слів нема гарних діл.

Коли „Світло" каже греко-католикам, щоби з православними не сходилися, то лишаєсь питання: З ким сходитись? З мадярами? З французами? З італійцями? З поляками?...

В винніпеґськім „Фрі Прес" з 8-го жовтня, 1941, є новинка, що в Селкирк, Ман. правилося 40-годинне богослуження, **підчас якого греко-католицький священик Ник. Кушнірик проповідував по французьки й англійськи, а польський свящ. С. Прокоп по польськи. Послідну Службу Божу правили Чуяк й Орлінський.**

Отже питання „Світлови": **Якими добрими ділами стали поляки близші греко-католикам, ніж православні українці? Якими добрими ділами поляки показали, що їх віра живійша, ніж православних?...**

---(†)---

ЕККЛЕЗІЯСТ ПРО ЖИТТЯ І СМЕРТЬ.

Поетичний опис.

Аж так ми обманула,
Як желом усікнула —
І старости не діждався,
І на той світ не прибрався.

(З „Богогласника").

Памятай про твого Творця замолоду, доки не прийшли дні лихі і не настали роки, про які скажеш: не до вподоби вони мені.

Доки не померкло сонце й світло, місяць і зорі, й не насупились хмари по дощи.

Тоді, як затремтять сторожі будівлі, й хоробрі поэгинаються, й мелючі перестануть молоти, бо їх мало зосталось, і заморочаться ті, що дивляться крізь вікна.

І зачиняться двері на вулицю; замовкнуть жорна; коли вставатимуть, як заспіває півень, а дочки співу помовкнуть.

І висоти стануть їм страшні, а на дорозі будуть боятись; і зацвите дерево мігдалове, й ковалик отяжіє, тай кріп розсиплеться; бо ось відходить чоловік у свою вічну домівку, а плакальники готові вже провадити його вулицею.

Доки не порвався срібний ланцюшок і не розірвалась золота повязка; не розбився глек (збанок) над криницею, та не поломилось колесо над колодязьом.

І (доки) не вернеться персть (земля, порох) в землю, чим вона й була, а дух вернеться до Бога, що дав його.

(Книга Екклезіяст, XII: 1—7).

ПОЯСНЕННЯ:

Старість описана тут самими порівнаннями з образками в життя, і так:

Сонце — це розум, що померкне; місяць і зорі — це мисли.

Хмари по дощи — смуток.

Сторожі — руки, що задрожать.

Хоробрі — ноги, що будуть гнутися.

Мелючі — зуби перестануть сповняти свою роботу, бо і так вже мало їх буде.

Ті, що дивляться крізь вікно — очі, що потемніють.

Двері на вулицю — повіки зачиняться.

Вставати, як заспіває півень — безсонність стареча.

Дочки співу — уха перестануть чути.

Висоти стануть страшні — щоби не впасти

На дорозі будуть боятись — щоби послідна сила не опустила.

Зацвите дерево мігдалове — сиве волосся покрие голову.

Ковалик отяжіє — язиком тяжко буде говорити.

Кріп розсиплесь — приправи до страв розсиплються, як вже непотрібні.

Плакальники — давно наймали плакальників, що мали плакати та приговорювати відпроваджуючи помершого до гробу.

Срібний ланцюшок — продовження мозку, що переходить хребтом тіла, наче білий шнурок.

Золота повязка — тоненька пліва, що окриває мозок.

Глек-ведро — комірка, де жовч находиться.

Колесо — всі органи травлення.

Колодязь — жолудок.

НАУКА:

Поки все те не прийшло, памятай про твого Творця. Не відкладай чесного життя на старість, бо можеш старости не діждатися.

„Бог бо судити буде все, що діється; навіть все втаєне — чи добре воно, чи лихе". — Еккл. XII: 14.

ДО НЕПАЛЮ НЕМА ВСТУПУ ЧУЖИМ.

Є в середній Азії мале гіндуське королівство — Непаль. Невелике, бо ледво 54,000 квадратових миль (около 233x233). Населення має коло 5,400,000, зложеного з більше ріжних народів. Релігія головно браманська та буддійська. Король має необграничену власть. Головне місто Каттаманду, а ще дві більші — Патан і Бгатґаон.

Та інтересною є культура непальців. І погляд на себе і на світ.

Ніякий чужинець не сміє переступити границі Непалю. Є там лише один одинокий представник Індії (мабуть англієць) в роли дорадника, тай за ним пильно слідять, що він робить.

Непальці вважають непростимим гріхом яке будь приставання з чужинцями — головно ж смертельним гріхом принимання чужої релігії і піддавання себе під провід чужинця.

Коли б непалець став християнином, то його вважають зрадником свого народу, вважають нікчемним чоловіком, що відрікся найсвятіших догм та передань свого народу. І він не тілько не може мати місця між тамошним загалом, не може дістати по батькови спадку, але не може бути похований там, де поховані його предки.

Буває навіть, що коли дівчина набирає з керниці води, а чужинець гляне, то вона воду на землю виливає, бо вважає таку воду забрудженою оком чужинця

Так хоронять непальці свою людську самостійність! А це люди, про яких загально думають, що вони лишились позаду „цивілізованого" та „культурного" світа.

Що сказати про „культурного", який не розуміє, що своє, що чуже; хто свій, хто чужий; що не знає ані своїх прав, ані обовязків; що готов йти за кождим чужим покликом, на кождім чужім шнурку..

В непальців є громадська карність — громада відступника та зрадника бойкотує. Дає йому по заслузі... А що сказати про тих, що вони приймають між себе і зрадника, і відступника, і яничара, і найбільшого злочинця, і найявнішого та найлютішого свого ворога?...

ІСТОРІЯ — ВІЧНА УЧИТЕЛЬКА.

ЧИ ЗНАЄШ ТИ?

Чи думав ти, читачу і читачко, яку силу має і повинна мати для нинішнього твого життя давня Історія твого Народу? Чи знаєш ти?

Історія не є тим, що було й минуло. Історія, це скарбниця дорогоцінних багацтв, зложених для твого нинішнього і будучого.

Пригадується бесіда Христа з Самарянкою коло керниці Яковової.

Каже Христос: „Коли б знала дар Божий і хто це говорить тобі: Дай мені пити! — ти просила б його і дав би тобі води живої".

І відповідає самарянка: „Добродію, і черпака не маєш, і колодязь глибокий; звідкіля ж маєш воду живу? Хіба ти більший від отця нашого Якова, що дав нам цей колодязь? І він сам з него пив, і сини його, і скот його". — Іван IV: 10—12.

Отся Яковова керниця, то Історія твоїх предків. Ту керницю вони своїми життєвими трудами викопали, камінням обмурували, відповідно все прилагодили, ведро причепили, жолоби поставили... Вони самі з неї воду пили, і сини, і дочки, і скот їх, і дальші потомки їх пили і пють до нині. Тай в важних хвилях згадують тих, що дали їм той колодязь.

Так! Тим колодязем, тою керницею, що давні предки твої копали, є для тебе читачу і читачко, Історія Вашого Народу.

В школах одним з важних предметів є Історія Народів. І ділять її на Старинну, Середновічну і Нововічну.

Вивчують Історію навіть тих народів, яких нині нема на світі. Історія Асирійська, Медійська, Перська. Історія Єгипту в часах фараонів... Тисячі літ минуло від часу, як жили народи, про яких ті Історії оповідають.

Історія давних греків, з усіми важними подіями, з усіми славними мужами тих давних часів, з тодішньою літературою та культурою тих давних грецьких поколінь. Події, що творилися задовго перед тим, нім Христос народився.

Історія колишніх римлян... Давно їх на світі нема, мова їх перейшла до „мертвих мов", однак шкільний вихованок вивчує нині всі важні події з тої давної Історії, знакомиться з тодішними великими мужами, розглядає устрій та культуру тодішнього життя, вглибляється в зміст літератури, яку створили давні римські письменники...

Знакомиться з тим, що діялося перед 2000, перед 3000 літами.

І що діялося не серед його народу, а навіть не серед сусідних народів. Ні! Він знакомиться з тим, що діялось на земли від нього тисячі миль далекій і перед тисячами літ.

Воно далеке йому часом, далеке простором, далеке культурними звязками. Він не може про нього сказати, як казала Самарянка: що це великий наш отець, Яков, дав нам цей колодязь; з нього він пив, і сини його, і скот його.

Однакож нинішний шкільний вихованок всего того вчиться, як важного і потрібного знання.

І не каже ані він, ані батько його, ані мати його:

— Не треба того вчитися, бо воно давно минуло і більше не вернеться. Бо ми навіть не бачили землі, де ті народи жили. Це не наше, це чуже, далеке і давно минуле; воно не має для мене ніякої вартости... Воно непотрібне..

Не каже так, ані ученик, ані батько його, ані мати його.

Коли ж воно так, то чому Історія Українського Народу мала би бути для тутешного українця маловажною і непотрібною? Хіба вона чужійша українцеви, ніж Історія давного Вавилону? Хіба вона дальша, як Історія давної Финікії, чи Медії, чи Єгипту з часів будови пирамід? Хіба вона не має в соб. для українця тілько дорогоцінного змісту, як Історія давних греків та Римлян?

Лише страшний чорний нерозум може заставити українця до думки:

— Знання Історії мого народу мені непотрібне.. Все те далеке від мене простором — тисячі миль від мене далеке. Багато подій далекі для мене часом: було, минулося і не вернеться знову. Культура мого народу мені неінтересна. Події Української Історії — що з них? Великі українські люди — мені про них не треба знати...

Але здоровий розум говорить от як:

— Знання Історії Українського Народу повинно бути в тебе початком знання всіх других Історій. Бо це Твоя Історія — споконвічна твоя власність. Ти повинен мати свою Історію, як чужі мають свою. І ти її маєш. І не далека вона тобі, бо ти ж сам її частиною. Твоя розумна праця, це цінний вклад в твою власну Історію. Коли ж ти своєї Історії відречешся, то не будеш мати ніякої. Чужа Історія твоею не стане. Ти будеш наймитом і бездомним приблудою між чужими, посміховищем між тими, що мають свою Історію.

Знайшов я в антикварни (в книгарни, де старі книжки) Історію давних народів: Вавилону, Персії, Медії і Єгипту. Велика обемом книжка, багата змістом. І я купив її. Цінна річ. Життя-буття давних народів описане; багато річей рисунками зображено. І читаючи думав я:

— Тисячі літ минули від часу, коли жили ті народи, коли цвила їх культура, коли творилися давні події, коли жили розумні і славні люди, коли будувалися величаві святині і палати тих народів. Нині з всего того небагато видних памяток зосталося. Однакож все те живе на картках Історії і відновляється до повного життя в уяві того, хто заінтересується тою Історією.. А віддаль простору і віддаль часу не істнують для здорової людської уяви.

Звідси перелітала моя думка до моеї власної Історії — до Історії Мого Народу. І я запитав себе:

— Кілько нині тих нерозумних, що не хочуть своєї власної Історії знати? Кілько тих, які кажуть, що вона їм непотрібна, неінтересна, байдужа і далека? А в той час інтересуються Історіями дійсно далеких і то й не існуючих нині народів... Який нерозум!

І болем стиснулося моє серце...

Коли Шевченко вливав живущую кров в жили сучасної йому півмертвої України, то черпав тую кров якраз з Історії, з того що на перший погляд — було й минуло. Черпав не з сучасного йому, але з історичної скарбниці давноминулого. І славне Козацтво Запорожське, і Гетьмани на вороних, і бунчуки, і той Первий, що розпинав нашу Україну, і Гайдамаччина — все належало до минувшини. Однакож воно не пропало. Воно лежало в скарбници заховане і тілько треба було розумних рук, щоби його вишукали, винесли на світ і людям показали. А коли такі руки знайшлися, так те минуле воскресило сучасне! Яка сила в нім була! Животворна сила!

Така сила міститься в Історії! Вона воскрешає народи, вона робить їх безсмертними, коли вони покладуть її за основу свого істновання. Вона робить славними тих, що вміють дошукуватися в ній скарбів людського життя.

Тому — українче й українко — не легковаж своеї Історії. І не допусти, щоби легковажили її твої діти, внуки і правнуки. Нехай буде вона їм першою Історією з усіх Історій світа. Як власною є їх Хата, їх власне господарство. А Історія, то господарство культурне.

Дбайте, щоби вони, живучи між народами, що мають свою Історію, не лишилися без Історії!

В. К.

---(†)---

СВ. МУЧЕНИЦЯ ПАРАСКЕВІЯ (ПЯТНИЦЯ).

(28 жовтня по церковному, а 10 листопада по горожанському календарі).

Свята Параскевія, звана в нас також Пятниця, жила в часі панування царя Діоклетіяна, що панував в роках 284—305..

Родичі Параскевії жили в Малій Азії, в місті Іконії. Були вони дуже побожні і важною в них справою була спільна молитва. Окремо кождої пятниці застановлялися вони над страстями Христа Спасителя.

Коли ж Господь поблагословив їх донькою, вони назвали її Параскевією, що по нашому значиться — Пятниця.

Коли родичі Параскевії скоро померли, почала вона вживати майна, що їй зосталося, на поміч убогим, сиротам, калікам і бездомним людям. Бачучи таку її роботу, погани казали:

— Видно, в християн добра віра, коли вони добрі.

І ставали християнами.

Цар Діоклетіян післав до Іконії нового намістника і приказав нищити християн. Тоді св. Параскевія, як християнка, дісталася до вязниці.

Коли привели св. Параскевію на суд, всіх вразила її дівоча краса.

— Як називаешся? — запитав її намістник.

— Християнка називаюся! — відповіла вона.

І хоч як намовляв її намістник, щоби відреклася Христа, однакож Параскевія не піддалася. Не помогли ні намови, ні погрози.

Почали тоді Параскевію мучити. Били її немилосердно. Опісля привязали до дерева і дерли її тіло гаками та пекли свічками. І ледво живу вкинули до темниці, щоби другого дня знов продовжувати муки.

Посеред нових мук, з молитвою на устах, передала вона чисту свою душу в руки Небесного Отця.

Але не минула Божа кара мучителя Зараз другого дня по смерти Параскевії він упав з коня і вбився.

Імя св. Параскевії Український Нарід завсігди дуже поважав. Багато є церков посвячених її памяти.

Є також друга Параскевія, якої память святкуемо 26 липня, по церковному календарі.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., W'nnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ТАКИ ВСТАНЕ І БУДЕ ЖИТИ.

Англійський світ з назвою „Україна" нині аж надто знакомий. Вже перед нинішньою війною англійські часописи про Україну часто згадували, як сторону, яку Німеччина має в пляні забрати. А відколи Німеччина пішла проти большевиків, всі часописи і радія кождого дня про Україну згадують.

Світ знає нині Україну. Але знає лише як дуже богату країну, якої хоче Німеччина. То і все.

Для світа Україна, це ті богацтва, що Україна має — урожайна земля, вугіль, залізо, нафта... Про те світови ходить.

Світ говорить про Україну, але не говорить про українців. Не згадує про тих, що споконвіку живуть на Україні; про тих, що мали там свою державу, своїх князів, своїх гетьманів; про тих українців, що створили свою 1000-літну історію. І які перед 20 літами були знов свою державу відновили.

І коли світови лише про богацтва України ходить, то лише остілько, оскілько це підходить під питання: чи дальше ті богацтва мають лишитися в руках Москви, чи перейти в руки Берліна.

Що світ так до України ставиться, дивуватися годі. Кождий інтересується сам якою будь справою остілько, оскілько це його обходить.

Обовязок інтересуватися Україною на повний український лад лежить лише на українцях. І лише вони повинні висувати перед світ такі сторони української справи, за якими сам світ не заглядає. А поза тим працювати над піднесенням свого українського розуму, а з ним єдности і праці.

Українці почали виходити перед світ зі своєю справою досить пізно. Англійський світ вже перед десятками літ мав в англійській мові книжки прим. про Мадярщину (відомі дві: „Спомини Кошута" 1894 р. і друга старша). Є Історія Сербії, також мабуть дві книжці, давніше видані. Хоч і Мадярщина і Сербія в порівнанню з Україною дуже малі. А українці почали виходити перед світ досить пізно.

Коли якийсь нарід відомий світови, то це для нього щастя. Як йому добро — з ним рахуються, коли йому зле, йому співчувають, підносять голоси в його обороні. Про Польщу світ віддавна знав, тому нераз підносилися голоси, що розбір Польщі в 18-ім віку був великою кривдою для поляків.

Правда, складом подій кождий відомий світови нарід може опинитися в лихім положенню, та все ж він скорше піднесеться, коли за ним є прихильність світа.

Послідними часами на англійськім ринку в Канаді і Стейтах появилось кілька поважних книжок, що познакомлюють англійський світ з Україною й українським народом на український лад. В Канаді вийшла по англійськи Історія України, Дорошенка, в Стейтах Історія України, Грушевського. Окремо в Стейтах видали по англійськи поважну книжку про Богдана Хмельницького. Побіч того видано в Канаді Атлас України з коротким історичним поясненнями до кождої мапи, що дуже може прислужитися українській справі між тими, які не мають часу, або охоти читати більших видань про Україну.

Нині на українських землях провадиться люта війна. Українська земля й українське життя нині мабуть гірше анищені, ніж за давних татарських нападів. Однакож — як каже Шевченко — „і неситий не виоре на дні моря поля, не скує душі живої"... Понищене відбудується, покалічене вилікується. І чого б ще не прийшлося переживати українцям, але їх стремління до самостійного життя ніхто не спинить.

Отже все те, що ми зробимо нині для української справи, зужитий нині капітал і праця придадуться українсьському життю в будуччині.

Не можна зневірюватись! Тисячлітні переживання Українського Народу запевняють нас, що коли українець лежить вже навіть коло гробу, то ще українське життя не пропало: він встане і дальше буде жити!

ЯК ТВОРИЛИСЯ „НАРОДНІ ОПОВІДАННЯ"

Коли люди не були письмені, коли не було ні книжок, ні ґазет, то й тоді людський розум не спав. Були тоді, як завсігди, люди з ріжними природними таланами — хто з ремісничим, хто з лікарським, та ще якими. А були люди з творчою уявою — те, що тепер письменники, поети, розумові мислителі, фільозофи.

І ті прості люди з творчою уявою слідили за подіями життя, вглублялися в його зміст, відшукували в нім добро і зло, правду і неправду, страшне і змішне, сумне і веселе—і з усего того будували оповідання, або і цілі довші історії, складали пісні, вірші...

Таке було в життю кождого народу, отже і в життю народу українського.

Основою для таких оповідань, чи пісень була звичайно якась подія, або більше подій — події широкого історичного значіння, або події вузко громадські, побутові, або й особисті. Що хто бачив, що чув, або що сам пережив і досвідчив, з того будував оповідання, або пісні.

Коли письма не було, або загал його не знав, тоді такі оповідання і пісні передавалися памятю з покоління в покоління. Один оповідав, чи співав, а другі слухали, вчилися і те саме дальшому поколінню передавали. Річ певна, що при такім передаванню багато первісного забувалося, трошки переіначувалося, або новим матеріялом доповнялося.

Ще старші з нинішних українців памятають, як в Старім Краю оповідали „байки". Таке оповідання належало до потрібних поважних справ. Посходяться зимовими вечерами до одної хати сусідські дівчата, дехто з хлопців, дехто зі старших. А тут і свої домашні. Дівчата прядуть, хлопці плетуть „пліть" на капелюхи, чоловіки — хто робить шлиї, чи уздечки; хто крутить на коловороті „мотуззя", хто робить рукавиці, або що друге...

І звичайно серед такого гурта є хтось, що знає „байки" і вміє та любить їх оповідати. И оповідає. Про розбійників, про царську дочку, про 12 братів, про трох братів, та ще про всяку всячину. Оповідає, ніби з книжки читає, а всі уважно слухають. Коли ж скінчить одно оповідання, то починає друге. А були байкарі, що знали цілі десятки байок — це були люде з таланом для такої роботи.

Так заповнявся час, заповнялася людська уява ріжнородним, інтересним та користним матеріялом. Так розвивалася людська уява і людський розум.

Приглянътеся добре до народних оповідань, а побачите, що там є завсігди гарна наука, є добрий примір. Оповідаєсь, що хтось був добрий — за те йому прийшла нагорода; хтось злий — прийшла кара; хтось розумний — той багато зробив; хтось сильний — той переміг лиху силу; хтось відважний — той багато здобув; хтось побожний — тому Бог помагав...

Такі оповідання найперше захоплюють увагу молодших, але і старші радо їх слухають. Всі слухають.

Кожний нарід має нині цілі книги таких народних оповідань, записаних від народу письменними людьми.

Найбільше таких українських народних оповідань видало „Наукове Т-во ім. Шевченка" у Львові в т. з. „Етнографічних Збірниках". Це великі книжки, де такі оповідання точно позаписувані, слово в слово так, як хтось з народу оповідав тому, хто записував.

Народні оповідання це цінний матеріял, переданий нам нашими предками. Кілько там тем, кілько примірів, кілько інтересного!

Поміщуючи час від часу народні оповідання в „Вістнику" віримо, що їх перечитає кожда мати в голос дітям, або цілій родині в голос. Або що заставлять молодших, щоби ті собі самі перечитали.

Отже читайте — читайте дітям, читайте молодим, самі читайте.. А колись побачите, що добре діло ви зробили.

НЕМА НЕЗАЛЕЖНИХ ЛЮДИЙ.

До трох літ нам догоджують, як гарним малим дітям. Пізніше аж до понад двадцять літ мусимо оглядатися та слухати родичів, наставників, професорів, і взагалі людий, під наглядом яких працюємо. Коли ж цей час скінчиться, тоді стаємо залежні від тих, що нібито нижші від нас — від наших жінок, синів, дочок, слуг, робітників, спільників. Тоді мусимо дбати, щоби своїм поведенням і своєю працею всіх їх вдоволити.

З другої сторони мусимо памятати, що коли ми дітьми в своїх родичів, коли ми слугами, коли студентами, тоді ми є тою силою, з якою старші рахуються.

Отже так нема цілком незалежних людий. Всі з усіма мусять числитися.

НЕ ЧОРНЕ, АЛЕ ТЕМНО-ЧЕРВОНЕ ДЛЯ СМУТКУ.

В Православній Церкві завсігди барвою смутку вважалося темно-червона барва (пурпурова), а не чорна. Коли дехто нині вважає чорну барву знаком смутку, то це впливи чужі.

Недавно стейтська посолка, пані Мейбл Джилеспі, виступила також з думкою, щоби в цілих Стейтах завести пурпурову барву на знак смутку (жалоби). Каже вона, що чорна барва не є знаком смутку, але розпуки і безнадії. Зрештою і так не всюди на світі чорну барву вважають смутною. В Арабії прим. сумною барвою є червона. В Америці вживають синьої на похоронах дітий.

ВАРТІСНЕ ЖИТТЯ.

„Ідіть за мною..." (Мат. IV: 19).

Ісус Христос кличе апостолів до великої праці й відповідальности.

І вони кидають все і спішать за спасенним покликом Христа, стають Його апостолами, трудяться, терплять і посвячуються для тієї великої цілі, до якої їх покликано.

Вони послушні Спасителеві.

Натрудились, пережили всяке, натерпілись, але життя своє провели гідно, й осягнули небесний вінець слави. Нині їх величає Христова Церква, нині вони щасливі, святі.

Той поклик нашого Спасителя і до нас відноситься.

До всіх, що живуть на землі. До здорових і знеможених. До вчених і невчених. До убогих... Христос же стояв так близько своїм життям до їх життя, не мав де голови приклонити. Відноситься до сумуючих. На дорозі життя всі стрічають сум час від часу. Відноситься той поклик і до тих, що живуть вигіднійше. І вони знайдуть для себе обовязки, коли підуть за покликом Спасителя.

Той поклик особливше відноситься до православних українців. До нас. Ми вибранці Христа. Ми одні з тих, що маємо краще розуміння нашого становища як громадян, як членів нашого народу. Маємо вірно служити Богові й нашому народові. І ми обовязані вести апостольську працю серед нашого загалу. Маємо перенятися правдами Христа, маємо ті правди примінити в наших заняттях, мусимо поширювати Христову роботу серед нашого народу так, як Христос хоче, як вимагає наше народне добро й наше спасення. Щож робити?

Мусимо мати ціль.

Мусимо уплянувати наше життя.

Остаточна ціль нашого життя — вічне спасення. Його осягнемо коли слухатимемо Бога й виконувати Його заповіти тут на землі. Христос, виступивши з своєю наукою, поставив перед людей ціль, якої вони до того часу не знали. Люди просвітилися світлом тієї науки. Тому говорить св. евангелист, що там, де зявлявся Христос, побачив нарід Світло велике..." Де ще не знана була наука Спасителя, там люди сиділи „в країні смертельної тіні" (Мат. IV: 16).

Правдивий християнин має перед собою ціль. І з нею йому добре. Він щасливий і задоволений.

Часами приходять на людину хвилини скуки. Вона на мент забуває за свою ціль. Або ціль затемнилась через занедбання побожности й віри.. Таке буває! Нема тоді що робити. Дивне почування нас опановує. З того людина часами попадає в скуку.

Не так воно є в правдивого християнина. Він має перед собою ціль і не має часу скучати. Нема в нього порожні в житті, бо все перед ним стоять завдання, що їх треба виконувати, бо прийде час, коли нічого не годен буде робити, як навчав Ісус Христос.

Маючи перед собою ціль Християнин працює завсіди вдоволений. Знає, що праця конечна і хосенна річ. Радо він шукає й відпочинку. Коли ж ще є в нього вільна хвиля, він знає, що ближньому треба помогти — радою, чи трудом, чи грішми. Він не забуває за тих, що засумовані. Їх потішає. І ті, що знесилені болізнями й муками, не уйдуть його уваги. А навіть опущені, биті недолею, викинені поза рамці людського життя для нього є предметом турбот і опіки.

Оттак правдивий християнин має праці за багато. Не може бути в нього порожних хвилин. А навпаки є такі часи скучні у тих, які не просвічені світлом Христової віри! Їх життя без цілі. Вони не чують величного голосу Спасителя" „Ідіть за Мною..."

Через те люди, що скучно їм, шукають собі занять. Та на жаль не шукають занять там, де слід. Находять відповідне товариство таких, як самі. До гріха гріхи додають. Звичайно обсуджують людий, або в карти грають, або пячать. Знаходять завсіди собі заняття, щоб не скучати. Але вони таки люди без дійсної цілі!

Щоби іти за Христом, треба уплянувати своє життя. Мусить бути час на працю і час на молитву. Працею треба добувати хліб, але треба і часу, що наближав би нас до Бога.

Для того призначений семий день — неділя. Та є люди, що цей день, встановлений Богом, їм не подобається. От примірем французька революція, або большевики хотіли цей день знищити, та не вдалося. Хоч робили маючи державну власть в руках.

Але багатьох нищать Неділю на власну руку. Гляньте в місті на вулицю в неділю: одні йдуть до церкви, другі миють авта, накладають щось, може й напитки, ґолфові палиці, вдягаються по чудернацьки і їдуть над озеро, або в корчі. Інші вилігуються цілий день. Так і подібно люди касують семий, Божий день! І хіба мають вони дійсне моральне вдоволення? Чи душа їх вдоволена? Ні!

Але є і гідні люди, що День Святий шанують.

Перший обовязок у неділю, це бути в церкві й участувати при св. Службі Божій, а деколи й Утрени чи Вечірні. Коли люди не були в церкві ізза слабости, або іншої важної перепони, вони кажуть, що день для них був дуже довгий і чогось їм бракувало. Є люди, що то вже їх нахил у неділю бути в означений час у церкві.

Одного разу до церкви забіг пес. Обнюхував людий, шукаючи свого господаря, і найшов.. Властитель пса був пильним у ходженні в церкву в неділі і свята, так, що навіть звірина знала де його в той час шукати. Додати треба, що треба витворити в собі нахил ходити до церкви що неділі. Коли такий нахил витворимо, то легко витворити в собі другі подібні вартісні нахили й людина поправляється, гіднішою стає!

А після Богослуження в неділі час проводить добрий християнин на родинній гутірці, бо робучий час тижня на це не дозволяв. Про одне чи друге поговорити, порадитися в неділю дуже догідний час.

І ще лишається час. Що робити?

Рішуче не гайнувати! Бо він дорогий і ніколи не мож відзискати утрачених, змарнованих хвиль.

То ж добре посвятити трохи часу недільного на громадські справи, церковні чи світські Є церква, народний дім, просвітне товариство, чи рідна школа, в яких ми обовязані брати участь. Наради, збори, відчити чи що подібного відбуваються, то й там місце для нас і наших дітей.

Неділя була великим і важним днем у давнину серед нашого народу! З нею звязані величні події й найдовше запамятувалися. При молитвах в асисті духовних творилися акти в нашій історії неділями.

На одну таку подію звертає увагу Т. Шевченко у своїй поемі: „Вибір Гетьмана".

„У неділеньку святую,
В досвітню годину,
У славному-преславному
Місті Чигирині . . ."

в дзвони дзвонили, з гармат стріляли, скликали раду, народ і військо разом з духовенством вибирали гетьмана. Це мова про історичну подію 1637 року.

Оповідає він і пр[illegible]вого дідуся, як той —

„... Бувало, в неділ[illegible], закривши Мінею" . . . розказував

„Про Колівщину, як колись бувало,
Як Залізняк, Ґонта ляхів покарав,
Столітні очі як зорі сіяли,
А слово за словом сміялось, лилось:
Як Ляхи конали, як Сміла горіла...
Сусіди од страху, од жалю німіли,
І мені, малому, нераз довелось
За титаря плакать..."

(„Гайдамаки").

Що довідуємося з того оповідання? Про добре проводжування неділі. Дідусь у неділю читав Мінею, отже Життя Святих (Четія-Минея). А так розказував минуле сусідам, при чому був малий Тарас, і от тими оповіданнями освідомився.

Чи багато сьогодні є таких домів, де на подібний лад провадять святий день, неділю? А який спасенний вплив має на окружения такий добрий звичай і лад. Це Божий лад. Так Бог установив. І хто його заховує, великі користи має для себе тай для інших.

Сьогодні, в часах модернізму, є багато родин, багато околиць, де неділя то урочисте свято, день Господній, і його проводять святочно, побожно і корисно. Хто не переживав того милого враження, коли будь коли бував у побожних людий в хаті в неділі?. Там святочний настрій. Чистота. І краща одіж на людях. І краща страва на столі. Вже в суботу під вечір „пахне" у воздусі неділею. Навіть сонце святочно світить.

Це можна було завважити у селах рідного краю нашого.

Після ж неділі люди обновлені на тілі й душі вертають до своїх занять і вдоволені працюють до слідуючої неділеньки.

І це все життя по приміру, по вказівкам Ісуса Христа. Воно щасливе! Приємне! А хіба людині щось більше потрібне на цім світі чим те, щоб прожити у вдоволенню і щасті?

Най же в нас буде охота високо цінити заповіді Божі. Віра Христова най буде нашим неоціненим скарбом! В ній просвіщаймося, поглиблюймо наше релігійне знання. Вичитуймо з кожної установи великий Промисл Бога. На перше місце поставмо релігію.

Це справи, що на часі.

Ідімо за Христом, Він кличе нас! Амінь.

о. Є. Г.

МАЄ НИНІ 114 ЛІТ.

В Норт Ривер, Н. Ф. живе нині жінка, що має 114 літ. Думають, що це найстарша жінка в цілій Британській Імперії. Звесь вона Еллен Карол. З її 15 дітий найстарший син має нині 92 роки, а наймолодша дочка 68 літ, і при ній мати перебуває. Має 109 внуків, 148 правнуків, а 10 праправнуків. Вона жила під пануванням чотирох англійських королів і на протязі життя 28 президентів. Вона памятає коронацію Вікторії і смерть Наполеона. Доси держиться ще досить добре і може сама ходити.

ДИВНА СКРИПКА.

(НАРОДНЕ ОПОВІДАННЯ).

Жив собі чоловік, Василь, а жінка Настя, тай діточок було в них четверо — три дівчині і хлопець, Петрусь. Добрі були діти, батька й матір слухали, з лихими дітьми не сходилися. Але були убогі, то ані нема новенької одежі, ані нових чобіток.

А що Петрусь, так йому коби скрипка. Ще малим був, а вже музикою хотів бути. І все просить батька: „Тату, зробіть мені скрипку".

І батько зробив — сяк-так зробив, але зробив. А для Петруся була вона така, як золота — дуже тішився.

І вже сам натягнув струни з ниток, тай грає. Смичок зробив з волосени.

Вже він трошки підріс, а скрипки не кидав. Корову пасе і скрипку з собою носить. А люди дивляться та кажуть: „Видно, що музикант з нього буде".

Раз пішов до ліса. Ходить, розглядається, а все зі скрипкою під пахою.

Нараз чує, а тут недалечко так пташка кричить, ніби плаче, ніби журиться. Пішов туди і бачить, що на землі лежить маленьке пташеня, ще голе, і таке слабе, що ледви дихає. І подумав Петрусь:

— Яке воно бідне! Видно, що з гнізда впало. А це його мама так за ним плаче. Бідна пташка! Коли б в неї були руки, як от в мене, то вона його взяла би, а так не може. Треба їй помогти.

Глянув вгору, а там справді гніздочко. І пташка вже сидить, чекає, що буде.

Взяв Петрусь пташинку обережно в одну руку, а другою почав драпатись на дерево. Довго він мучився, нім виліз. І такий радий, що добре діло зробив.

Вже хотів відходити, як почув за собою шелест. Оглянувся, а тут така гарна дівчина. На голові віночок з синих та біленьких квіточок. І каже вона Петрусеви:

За те, що ти такий добрий хлопчик, я хочу тебе нагородити. Ти вратував нещасне пташатко і потішив його матір. Скажи, чого ти хотів би, а я тобі все дам. Може грошей тобі дати..

Подумав Петрусь, подивився на свою скрипку і каже:

Я хотів би красшої скрипки, ніж отся. Такої, як музики мають.

І каже дівчина:

— Знов бачу, що ти добра дитина. Дам тобі скрипку.. Ходи за мною.

Повела дівчина Петруся далеко-далеко, а там вже й хата. Увійшли, а там скрипок — на всіх стінах висять на золотих кілочках.

— Вибирай собі одну з них — каже дівчина.

Зачав Петрусь оглядати — є такі гарні, що він подібних і не бачив. Та думає:

— Коли дармо брати, то не буде добре, коли я виберу найкрасшу. Дармо, то і найпоганійша добра... І каже:

— Я хотів би оттої... — і показав на таку, що з усіх виглядала найгірша.

Тоді каже дівчина:

Знай Петрусю, що ти вибрав найліпшу скрипку. Вона має коло шийки срібну шрубочку. Коли покрутиш її раз і заграєш, то всі затихнуть і будуть твоєї скрипки слухати. Коли покрутиш два рази, то все кругом тебе буде танцювати — навіть звірі, навіть птахи. Покрутиш три рази, то все буде з радости плакати. А тепер ходи, я виведу тебе на дорогу.

Йшли вони такими стежками, яких Петрусь і не знав. А там каже:

— Йди оттак просто, а не заблудиш! — і зникла з очей. (А то була русалка).

Йде Петрусь, нову скрипку несе в одній руці, стару в другій. Думає — „На памятку сховаю".

Нараз щось за ним захрупотіло. Оглянувся, а то великий медвідь.

— От лихо — подумав Петрусь — що тут робити? — Нараз пригадав собі скрипку. Покрутив шрубку два рази, заграв, а медвідь давай танцювати. Цілу годину Петрусь грав, а медвідь без перестанку танцює. Як же перестав грати, медвідь повалився на землю ледво живий. А Петрусь пішов собі спокійно до дому.

Прийшов він до своєї хати, а тут вже журилися, де він. От почав він оповідати, що з ним було, показав скрипку, але не хочуть вірити. Тоді покрутив він раз шрубку і як заграє, аж ціле село почуло. Почали люди збігатися.

Росте собі Петрусь, вже і великим став. (Та і дальше всі Петрусем його зовуть). І все на скрипці грає. Навіть музики приходили його слухати. Тай все з собою ту скрипку носив.

І бувало нераз таке: йде він, а тут гурма собак кусається. Нічим не розброниш. От він зараз як заграє, а всі собаки втанець. Танцюють, аж віддиху їм нестає.

Або таке: бачить, що дві жінки сваряться. От він як заграв, а вони давай танцювати — побралися за руки і танцюють. Вже сварка скінчилася.

Одного разу вечером пішов він з скрипкою до сусіда. Сидять, говорять, аж чують, а до стайні закралися злодії, хочуть коні красти. І каже Петрусь: „Я їх половлю". Вибіг з скрипкою на двір, почав грати, а злодії давай танцювати. Так, наче на весіллю. І коні підтупують. Грав, грав, а як скінчив, то злодії такі вже помучені, що і тікати не можуть. Тоді каже Петрусь:

— Що з вами тепер робити?

А вони:

— Не карайте нас, а ми присягнемо, що більше не будемо красти.

— Добре! — каже Петрусь — присягніть!

Злодії перехрестилися, стали на коліна і кажуть:

Перед Господом Небесним і перед вами, люде добрі, присягаємо, що більше красти не будемо.

І злодіїв пустили.

Слухали люди Петрусевої музики, тай ще платили, щоби грав. Так він і розбогатів. А тоді і гарну хату побудував, тай покупив гарну одежу для всіх. Сестриці свої так повбирав, що тільки стань і дивися.

Захотілося Петрусеви світа повидати і пішов він хто знає куди. Літа минали, а він не вертався. Тільки старші оповідали молодшим, що який то колись музикант був той Петрусь.

Аж одного дня, як весна надходила, чують люди — хтось за селом так грає, так грає, що не наслухаєшся. І зараз старші пізнали, кажуть:

То певно Петрусь.

Вийшли за село, а там старенький чоловік, з довгою сивою бородою. Придивляються — Петрусь.

— Люди добрі — каже тоді Петрусь — прийшов я до вас вмирати. Вже досить нажився. І світа повидав. Але найкрасше таки тут між вами. Нераз я вас нагадував. І хочу спочивати тут, де спочивають мої батько і мати, тай діди мої, тай прадіди. Хочу я разом з ними і на Суд Божий вставати. Тай з вами, люди добрі.

Насходилося і молодих.

— Ми про вас, дідусю, багато чули, а тепер ми щасливі, що вас побачили. Заграйте нам ще, аби ми знали, як ви граєте — кажуть.

От Петрусь заграв. Покрутив раз шрубку — все слухає. Покрутив два рази — все починає танцювати, навіть старі. Покрутив три рази — а всі з радости аж заплакали.

Молоді дякують Петрусеви:

Тепер ми вас, дідусю, ніколи не забудемо.

Ще жила Петрусева сестра і в неї він спинився. Вона така вже рада, що брата побачила. Думала, що його вже на світі нема.

Повідвідував Петрусь всіх давних знакомих, які його ще памятали. А як несли на Великдень до церкви святити, то Петрусь і свою скрипку поніс. І як вже священик посвятив паски, вийшов Петрусь перед громаду, тай каже:

— Христос воскрес! — Так три рази повторив. А люди:

— Воістину воскрес! Дай вам, Боже, ще довгого здоровля!

А Петрусь знов:

Я хочу з вами тут коло церкви свяченим поділитися, подайте свяченого яйця.

Подали. Порізали на малесенькі кусочки і Петрусь пороздавав — навіть найменшій дитині, і тоді каже:

— Як ми тут одним яйцем поділилися, так і ви всі усім діліться та годіться. Дай вам Боже здоровля і всего, чого вам треба. Тай мене згадуйте, коли мене між вами не стане. Бо на Провідну Неділю мене вже між вами не буде. (Знав навіть, коли мав вмерти). А поки розійдетеся, я вам ще заграю.

І почав грати. Грав не довго, а так гарно-гарно. Великодних пісень грав. Тих, що дяки співали. І гаївок.

Пересвяткував він свята, а на Проводи вечером вмер. І не слабував. Попрощався з усіма, поклався і наче заснув.

Похорон великий справили. А на гробі поставили великий дубовий хрест. Понад ціле село його видно.

НА ЧУЖИНІ.

Ой чому ти тополенько
Не цвитеш?
Чом пожовклу головоньку
Хилиш-гнеш?
Чом з вітрами-парубками
Не шумиш?
А змучена, засмучена,
Мов з нелюбом заручена,
Все мовчиш?

Тільки часом до хмароньки
Скажеш ти:
Ой хмаронько, ой чаронько,
Не лети!
Зірви з мене се листячко,
Се листячко-намистечко
Без краси...
У рідную родиноньку,
На милую Вкраїноньку
Віднеси.

О. Олесь.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ
„ВЕЛИКІ РОКОВИНИ"?
ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 75 ЦЕНТІВ.
Consistory of Ukrainian Greek Orthodox Church,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ВЕЛИКЕ СВЯТО.

(Виткін, Саск.)

Як відомо читачам „Вістника", одною з ухвал Осьмого Собору Нашої Церкви, вирішено щоб на будуче архієрейські візитації в нашій дієцезії назначувала Консисторія сама і то так, щоб навіть в найменшій парафії міг о. Владика бути.

Наша громада Сош. Св. Духа в Виткін, Саск. мала велику радість з вирішення Консисторії, бо і в нас відбулася архієрейська візитація в неділю 5-го жовтня. На ошім місци члени нашої громади дякують Світлій Консисторії, що вона так справедливо поступила, бо наша громада хоч існує від 1926 р., не мала скорше спромоги витати в себе голови Укр. Прав. Церкви, бо все другі громади (певно більші) її випереджували.

Коли наша громада тільки одержала лист про візитацію з Консисторії, зараз парафіяне відбули наради, як би то найкраще до так великого свята приготовитися. Намічено відповідний спосіб, як витати нашого достойника і князя Церкви, вирішено, як прикрасити церкву з надвору і в середині, та постановлено повідомити пресою сусідних братів українців і т. п.

Жіноцтво наше знов шукало способів як найкраще приготовити спільний обід і як подбати про вгощення о. Владики і дорогих нам гостей з сусідних парафій.

Не диво, що візитація випала величаво і успішно, хоч погода в неділю 5-го жовтня не сприяла, бо до 10-ої рано пролітав сніжок, а цілий день був холодний і без сонця, все ж кожний з парафіян сповнив свою роботу, на яку його постановлено, а з дооколичних парафій прибули численно наші побожні брати і сестри і решта дорогих гостей.

Від 9.30 рано наш отець парох відправляв в церкві Утреню. Під її кінець оповіщено, що о. Владика в дорозі до церкви. Всі вірні з свічками в руках, хлопці з хоругвами а дівчата з похідним образом Богоматери, голова ж парафії пан Никола Горбай з хлібом і тошкою соли, а священик з хрестом в руках — вийшли привитати о. Владику при брамі, прикрашеній зеленню, квітками та канадійсько-українськими прапорами а хор співав побожні пісні.

О. Владика приїхав в супроводі кавалерійського почоту, бо наш учитель, п. Ощипок, приготовив хлопців, які на чорних конях гарно вдекорованих гарцювали в переді, по боках і позаді автомобіля, що на нім їхав о. Владика. Саміж хлопці були в козацьких строях, в вишиваних сорочках, з канадійсько-українськими прапорами в руках. Образець був величавий і як перша точка привітньої програми, випав як найгарніше.

Двері автомобіля отворив наш о. парох, а перший з парафіян підступив до о. Владики наш старенький вдовець, Яків Гоня, о мантією в руках.

Вбравшись в мантію, о. Владика поблагословив вірних, а хор проспівав на „Многі літа". На самому порозі привітньої брами підійшов до о. Владики з хлібом і сіллю голова парафії п. Н. Горбай, і найщирішими словами витав о. Владику в імени громади Св. Духа в Виткін. За цим під звуки хорової пісні, похід рушив до дверей церкви, де на сходах повитав ще о. Владику наш парох о. Іван Майба і подав о. Владиці до уцілювання св. хрест, а о. Владика, поблагословивши ним вірних, увійшов по кольористим паперам вложеній малими дівчатами стежці, до церкви.

Помолившись у олтарі, о. Владика дякував за так сердечне витання.

Гарний образець представився вірним в церкві, як о. Владика при помочі о. пароха вдягався на середині церкви в архієрейськ. ризи, і там пробув аж до „Прийдіть поклонімось", а при престолі був до того часу тільки сам о. парох. (Громада просила в асисту і о. прот. В. Кудрика, та його консисторіяльні справи покликали в Виннипег і він не міг до нас на візитацію прибути).

Підчас архієрейської Служби Божої прекрасно співав Гефордський хор під проводом пана учителя, Михайла Магуса. На ошім місци передаю подяку, похвалу і признання гефордській парафії, що вона висилала нам свій хор, а з ним, може й половину своїх парафіян, як це показалось на спільнім обіді, бо коло першого стола враз з о. Владикою, засіли майже самі гефордці.

Проповідь виголосив о. Владика на тему св. Євангелії, про жінку Хананейську і як Ісус до неї сказав „Жінко, — велика віра твоя"! Проповідь глибоко зворушлива і виховуюча. За ним виголосив коротке слово о. парох про значіння нинішньої хвилі — звитання голови Укр. Прав. Церкви в Канаді, а ще дальше — і голови всієї Укр. Прав. Церкви на свободі сущої.

По Службі Божій відбувся обхід з читанням святої Євангелії й окроплюванням церкви свяченою водою, а на закінчення торжества в церкві вірні підступали до о. Владики по архієрейське благословіння і розбирали просфори і цілували св. хрест.

В 2-ій год. зачався в місцевому Укр. Нар. Домі спільний обід, до якого засідало около 600 осіб. Обід, як вище вже згадувано, зготовило Жіноче Товариство і їм належиться велика дяка за їх труд. Просто чудо, що вони змогли стільки людей прокормити. Ця подяка хай буде їм найбільшим признанням, бо спільні обіди коштують багато праці й труду.

О. Владика й інші бесідники мали промовляти на концерті по обіді, та склалось, що о. парох цілий місяць перед візитацією був слабий і не зміг концерту підготовити, тож свою щиру бесіду сказав о. Владика при столі, підчас обіду, як також і другі бесідники. Між іншими п. Стефан Цибак з Гефорду сказав, що успіх в народних справах залежить чи не 90% від провідників і Наша Церква росте і закріпляється завдяки дбалому і розумному проводови о. Владики, священиків і наших релігійних провідних людей.

Обід затягнув до 6-ої в вечер, а гість наш о. Владика, в 7-ій год. виїхав від п. Володимира Сороки (його в нас станція) до Норт Беттлфорд, щоб звідтам удатись в дальшу подорож.

Оттак то відбулося наше свято, з нагоди завитання до нас р. Архієпископа Іоанна Теодоровича.

Образець, що його зродило це свято в серцях наших парафіян і гостей, на довго останеться не лиш, як дорога памятка і спомин, але й символ, що робить добра воля, спільна праця, жертвенність для своєї справи — Щастя і радість життя повнотою своєї рідної віри й культури у вільній нашій країні, — Канаді.

Свій допис закінчую ще раз щирою подякою Консисторії, о. Владиці, зарядові парафії, о пароху, шановним сусідам з других парафій і всім добрим людям -учасникам нашого свята, що чим небудь причинилися до його величавости і гарного успіху, а головно в нашій виткінській парафії, для кращого її поступу духовного і зросту.

Б. Н. Г.

ВІЗИТАЦІЯ В КЕРЛЕНД, АЛТА.

На свято Воздвиження Чесного Хреста, в суботу 27-го вересня, мали ми радість витати в себе Впр. о. Владику, Іоанна Теодоровича.

Тиждень перед тим погода була всяляка, дощ і сніг, але Господь поблагословив наше свято гарною погодою.

Коли о. Симчич скінчив Всенічне і Ранню Відправу, коло 10-тої год. всі вийшли пів милі від церкви стрічати о. Владику. Вийшли вірні та о. Симчич й о. Хруставка — він лише вступив в ряди нашого духовенства.

Напереді було 7 хлопців на конях в укр. одязі, синьо-жовті ленти, прапори український і канадійський. Отаман на білім кони. Дівчата вийшли з образом. Наше, наші звичаї — і як воно любо промовляє до української душі! Все кругом, і вітер самий, здається, по українськи віє.

На брамі напис „Витай Архиерею!" а вся брама прибрана. Тут старенький чоловік, з паличкою в руці. Мирон Аричук витає о. Владику хлібом і солею і запрошує на спільну молитву. Коли о. Владика поступає до дверей церкви, дівчатка кидають цвіти з синьо-жовтих кошичків. В церковних дверях витає о. Владику о. Симчич.

Людей повна церква. Службу Божу править о. Владика з оо. Симчичом і Хруставкою. По Службі Божій Свячення Води на дворі і обхід кругом церкви.

В часі Служби Божої, при Водосвятію і при спільнім обіді о. Владика сказав багато цінних слів, що кожному доброму чоловікови мусіли запасти глибоко в душу.

Близько церкви нема Нар. Дому, отже обід був в церкві.

Таке велике свято, як ми мали, довгі літа не забудеться. Певно, що воно дало нашому життю багато сили, якої нам треба. Притім пригадалася нам доля і цілого нашого народу — щоби Господь помиг йому діждатися кращої долі!

Закінчуючи побажаю, щоби Господь держав нашого о. Владику в здоровлю довгі-довгі літа! Щира подяка та також щирі побажання нашим священикам, що присутували о. Владиці тай нашим жінкам за їхню працю коло приготовлення обіду. І щоби Господь щедро благословив всіх, що зібралися були на наше свято.

Згадати б ще, що о. Владика перебував в п. Василя Аричука, отже п. Василеви і його жені щира подяка!

Дмитро Орлецький.

The Canada Year Book 1941

Домініяльне Статистичне Бюро оповістило, що вийшло з друку за дозволом Дост. Джеймса А. МекКинона, міністра торговлі, промислу, видання Canada Year Book за 1941 рік. Canada Year Book, це урядове статистичне звідомлення за рік і в нім зібрані допроваджені до останнього дня відомости про природні багатства краю і їх розвій, про історію краю, його установи, про демографію, про ріжні галузи продукції, торговлі, транспортацію, фінанси, освіту, і т. п., одним словом повний огляд в рамцях одного тому цілого громадянського та господарського стану краю. Оце нове видання наскрізь переглянено, поправлено і доповнено і в нього увійшли найсвіжіші вісти до дня, коли книжка пішла до друку.

Canada Year Book за 1941 рік має звиш 1.000 сторін друку і обговорює всі сторони державного життя, головно ті, що їх можна мірити статистикою. Статистичне зсумовання поступу Канади є включене у вступ. Воно дає образ замітного поступу Канади, який зробила ця країна від першого перепису в Канаді, перепроваджено в 1871 р., 70 літ тому.

В книжці поміщено спеціальні статті для зображення впливу війни на економію Канади і викликаних змін та подій, що зайшли до тепер.

Як довго наклад вистарчить, можна буде діставати цю книжку від King's Printer, Ottawa, по ціні $1.50 за примірник. Ця ціна включає тільки вартість паперу, друк і оправу. В рамі спеціальної уступки, учителі та священики всякого віроісповідання можуть діставати книжку без оправи по ціні 50 центів, одначе число цих примірників є ще більше обмежене з уваги на потребу обмеження видатків уряду і тому треба за цими примірниками зголошуватися якнайскорше. Замовлення в цім випадку треба адресувати до: The Dominion Statistician, Dominion Bureau of Statistics, Ottawa.

НА ХРЕСТИНАХ

(Шіго, Саск.)

В середу 1-го жовтня відбулося хрещення донечки о. і Добродійки Морозів. Тайни хрещення довершив о. Горбай і о. Симчич. Дано їй імя Олеся-Ориса. (о. Симчич був в дорозі з Алберти до Манітоби). Після хрещення було принятя гостей, підчас якого о. Горбай згадав про значіння „Вістника", отже присутні зложили на пресовий фонд „Вістника" $9.50. Жертводавці:

По 1 дол. о. і Добродійка Мороз, Шіго; о. і Добродійка Горбай, Роблин; панство Коропатніцькі, Шіго; Томашуки, Шіго; Гераси, Шіго; Сушинські, Інсінгер, Хриптули, Інсінгер. Уч. Ф. Кіндрачук, Шіго; пані Настя Мороз (мама о. Мороза), Гілберт Плейнс.

По 50цт.: о. С. Симчич, Ендрю, Алта. — Разом $9.50.

Жертводавцям щира подяка.

Гість.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

У вівторок, 14 жовтня ц. р., впокоївся в Бозі Федір Мех, фармер в Септон, Ман., проживши 68 років. Походив з Старого Села, повіт Чесанів, Галичина й прибув до Канади 42 роки тому. Скоро по тім осів на фармі в Септон і проживав там аж до смерти. Полишив жінку Марію, два сини, — Петра й Олексу — та внучку Петрунію, донечку старшого сина Петра й невістки Катерини з дому Тупило. Син Петро господарить на батьківській фармі, а Олекса, довголітний учитель, є тепер на державній службі в Оттаві, звідки приїхав до дому пару днів перед смертю батька.

Покійний був тихої, згідливої вдачі, взірцевим мужом і батьком та під кожним зглядом примірним громадянином. Був організатором місцевої української греко-православної громади, яка існує вже 20 років, та підпомагав її морально й матеріяльно до кінця свого життя. Тішився великою повагою та прихильністю не лише серед православних українців, але також серед людей іншої релігійної приналежности, доказом чого може послужити хочби й те, що на його похорон прибуло також велике число греко і римо-католиків.

Похорон відбувся в четвер 16 жовтня. Похоронне Богослуження відслужили о. С. В. Савчук з Вінніпегу та о. П. Ґаіцький, місцевий парох. Співав п. С. Міхоцький з Виннипегу. По відслуженню панахиди та по винесенню тіла з хати, о. Савчук виголосив прощальне слово, по чім домовину понесли до церкви, що знаходиться чверть милі від дому. Проповідь підчас Служби Божої в церкві виголосив о. Савчук, а прощальне слово над гробом о. Ґаіцький. Поховано тлінні останки покійного на цвинтарі зараз коло церкви.

По похороні родина та близші покійного пішли до хати на обід. По обіді о. Ґаіцький, за згодою родини, виголосив коротку промову, в якій завізвав присутних зложити жертви на релігійний фонд „Української Греко-Православної Церкви в Канаді, як вінок на могилу покійного, який все щиро та з такою любовю відносився до церкви. Присутні радо відкликнулися на заклик о. пароха й жертвували $15.25. Жертви зложили слідуючі:

По 1 дол.: П. Мех, О. Немчук, О Мех, О. Россел, Я. Назаревич, пані Марія Мех.

По 50цт.: М. Масник, О. Вороняк, пані К. Назаревич, П. Онисько, Л. Вегренович, Н. Джомбер, Ф. Вегренович, Н. Лупко, В. Кебало.

По 45цт.: пані Катерина Мех.

По 35цт.. С. Німчук.

По 30цт: пані А. Причун, пані П. Мачута, пані А. Назаревич, Петруся Мех (внучка покійного).

По 25цт.: Д. Мозель, Д. Малько, М. Ґурський, М. Магура, Т. Сарамага, пані К. Середа, пані А. Давидюк, Н. Тупило, І. Турко, пані С. Цензора, пані А. Рибак.

Жертводавцям щира подяка, а Покійному хай Господь Бог дасть вічний спокій та сотворить йому вічную память! Г.

[illegible]

Ми, родина покійного Федора Меха, оцею дорогою висловлюємо щиру подяку всім тим, що взяли участь в його похороні, не зважаючи, що то був робучий день та що кожний мусів лишити пильну роботу дома, щоби віддати послідну прислугу покійному. Зокрема складаємо щиру подяку о. С. В. Савчукові та о. Ґаіцькому за похоронне Богослуження, п. С. Міхоцькому за спів на похороні та родинам Дубиків і Ціхоцьких за їх прекрасний вінок на домовину. Хай милосердний Господь нагородить їх всіх за їх добре серце.

Вдова Марія, сини Петро й Олекса, невістка Катерина та внучка Петруня.

СПРАВА ВІСТНИКА.

(Мирнам, Алта.)

Посилаю $2.25 як передплату на „Вістник" на 1942 рік, а з того один долар на прес. фонд „Вістника".

Окремо скажу, що дивно мені, коли є передплатники „Вістника", що отягаются з передплатою, або занедбують. Головно ж, коли б це були православні.

Бо „Вістник", це часопис цінний, і його зміст для читача багато разів вартніший, як передплата.

Вас. Костишин.

НА ДУХОВНИЙ СЕМИНАР.

(Беверлі-Едмонтон, Алта.)

З нагоди духовної конференції в Едмонтові, що відбулася 9-10 вересня ц. р., я перебував на Беверлі в п-тва Зайчуків, — разом з п. Антоном Зайчуком, головою моєї церковної громади в Летбридж. Родина п. Антона Зайчука, — родичі, брат і сестра, устроїли в його честь гарну гостину, на яку й мене запрошено. При тій нагоді я пояснив присутним про значіння Духовного Семинаря та просив їх зложити на його підтримку добровільні жертви. Гості на це радо згодилися й жертвували $8.00, як слідує:

По 1 дол.: о. Л. Березіцький, Антін Зайчук, Катерина Зайчук.

По 50цт.: Микола Івацук, Іван Пасічник, Стефан Зайчук, Михайло Сидор, Марія Сидор, Федор Матюк.

По 25цт.: Михайло Зайчук, Дмитро Кобилка, Олександер Галик, Прокоп Ситюк, Софія Панько, Павло Мельник, Анастазія Мельник, Н. Н.

Всім жертводавцям щира подяка.

о. Л. Березіцький, Летбридж, Алта.

ДИЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

СТ. МАРТИН, МАН.
(Збірка о. П. Ґаіцького)

По 1 дол.: В. Борса, С. Луговий, пані П. Джаман, пані А. Рурак, С. Кучер, В. Луговий, Гр. Савік.

По 50цт.: П. Шклярук, пані М. Лугова.

По 25цт.: Н. Дурвевич, І. Прихідько.

РОБЛИН, МАН.
(Збірка о. Т. А. Горбея)

По 1 дол.: В. Карпець, С. Г. Стиба, М. Слюсар, Н. Панасюк.

По 50цт.: В. Новосад, О. Гаври- [illegible]

ФЛИН ФЛОН, МАН.
Збірка о. М. Боднарчука підчас Богослуження $4.00.

ГЕМЛИН, АЛТА.
Збірка о. Г. О. Василіва підчас Богослуження $4.75.

ВИШАРТ, САСК.
(Збірка о. І. Кусого)
Члени громади зложили (імена не подані) — $6.00.

СТ. ДЖУЛІЄН, САСК.
(Збірка о. Є. Грицини)
Прохір Кіндрачук $1.00

ЛЕТБРИДЖ, САСК.
Збірка на Семинар переведена підчас пікніку на фармі в п. Пилипа Згурського $5.35

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Гр. Василіва

Листопад.

2. Неділя — Давнінг.
8. Субота — Св. Димитрія — Крайгенд (храм).
9. Неділя — Беліс.
16. Неділя — Смокі Лейк.
21. Пятниця — Арх. Михаїла. — Тірієн (храм).
23. Неділя — Ґлендон (фарми).
30. Неділя — Стрий.

Адреса. Смокі Лейк. Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. П. Ґаіцького

ЛИСТОПАД.

2. Неділя — Брендон.
9. Неділя — Пашвар Парк.
16. Неділя — Тиндал.
21. Пятниця. Арх. Михаїла — Ст. Мартин.
23. Неділя — Іст Селкирк.
30. Неділя — Септон.

Адреса: 792 Логан Аве., Вінніпег.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

о. Т. Ковалишина.

ЛИСТОПАД.

2. Неділя — Сенді Лейк.
8. Субота. Дмитрія. — Січ.
9. Неділя. — Росборн
16. Неділя. — Ленард.
21. Пятниця. Св. Михаїла. — Сенді Лейк (храм)
30. Нед. — Енгусвил. (о. Савчук)

Адреса: — Сенді Лейк.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Т. А. Горбея

ЛИСТОПАД.

2. Неділя — Шортдейл.
8. Субота. Дмитра вмч. — Дрифтінг Ривер.
9. Неділя — Етелберт.
16. Неділя — Роблін (фарми).
16. Неділя — Ленард. о. Ковалишин.
21. Пятниця — Собор Арх. Михаїла — Петлюра.
23. Неділя — Шелвелей.
30. Неділя — Ґілберт Плейнс.

Адреса: Роблин, Ман.

Календар Українських Свят

ЛИСТОПАД.

1 С. Йоіля прор.

2 Н. 21 по З. св. Д. Вмч. Артема
3 П. Іларіона Велик., Дасія
4 В. Мч. Олександра
[illegible] С. Якова ап. брата Господнього
[illegible] Ч. Арети, Атаназія
[illegible] П. Мч. Маркіяна й Мартирія
[illegible] С. Дмитра Вмч.

9 Н. 22 по З. св. Д. Мч. Нестора
10 П. Упок. Іова Почаїв. Терентія
11 В. Бл. Марії, Анастазії
[illegible] С. Зеновія і Зеновії
13 Ч. Стахія, Спиридона печ.
[illegible] П. Безсреб. Кузьми й Демяна
15 С. Акиндина

[illegible] Н. 23 по З. св. Д. Мч. Акепсима
17 П. Ахила, дияк. печ., Йоаникія
18 В. Мч. Галактіона
[illegible] С. Павла еп., Варлаама
20 Ч. Єрона, Лазаря
21 П. Собор Архистр. Михаїла
22 С. Онисифора

23 Н. 24 по З. св. Д. Ап. Ераста
24 П. Віктора Стефаніди
25 В. Івана Милост.
26 С. † Івана Золот., Антонія
27 Ч. Филипа ап.
28 П. Мч. св. Гурія. Салина
29 С. Ап. Матея

30 Н. 25 по З. св. Д. Григорія чуд

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Є. Грицини.

ЛИСТОПАД.

8. Субота, Велмч. Дмитра— Сматс
9. Неділя. — Теннопіль
16. Неділя. — Ст. Джулієн
21. Пятниця, Арх. Михаїла. — Вакав
23. Неділя. — Кадворт
30. Неділя. — Алвіна.

Адреса: Вакав, Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. Д. Ф. Стратійчука.

ЛИСТОПАД.

8. Суб., Св. Дмитрія. — Сифтон
9. Неділя. — Косів
16. Неділя. — Давфин
21. Пят., Св. Михаїла. — Вакав (храм)
23. Неділя — Пайн Ривер

Адреса: — Бокс 629. Давфин., Ман

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.

о. С. П. Симчича.

ЛИСТОПАД.

8. Субота, Вмч. Дмитрія. — Сучава
9. Неділя. — Виллінґдон
16. Неділя. — Кейленд
21. Пятниця, Завале (храм)
23. Неділя. — Каґвін
30. Неділя. — Слава

Адреса: Скр. 83, Виллінґдон, Алта

Устав Церковний.

ЛИСТОПАД.

2. Нед. 21 по Зісл. св. Духа. — Гол. 4. Утр.: Єв. Іван. XXI: 1—14. Літ.: Ап. Галат II: 16—20. Єван. Луки VIII: 5—15.

8. Субота. Дмитрія Великомученика. — Утр.: Єван. Мат. X: 16—22 Літ.: Ап 2 Тим. II: 1—10. Єван. Івана XV: 17—27 і XVI: 1—2.

9. Нед. 22 по Зісл. св. Духа. — Голос 5. Утр.: Єв. Іван XXI: 15—25. Літ.: Ап. Галат VI: 11—18. Єв. Луки XVI: 19—31.

16. Нед. 23 по Зісл. св. Духа. — Гол 6 Утр.: Єв. Мат. XXVIII: 16—20. Літ.: Ап. Еф. II: 4—10. Єв. Луки VIII: 26—39.

21. Пятниця. Собор Арх. Михаїла. Утр. Єв. Мат. XIII: 24—30. 37—43. Літ. Ап. жид. II: 2—10. Єван. Луки X: 16—21.

23. Нед. 24 по Зісл. св. Духа. — Гол. 7. Утр. Єв. Мар. XVI: 1—8. Літ. Ап. Єфес. II: 14—22. Єван. Луки VIII: 41—50.

30. Нед. 25 по Зісл. св. Духа. — Голос 8. Утр. Єв. Мар. XVI: 9—20. Літ. Ап. Єфес. IV: 1—6. Єв. Луки X: 25—37.

Український Релігійний двотижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD Box 3696 WINNIPEG, MAN.

РІК XVIII WINNIPEG, MAN., NOV. 15th, 1941 ВИННІПЕГ, МАН., 15-го ЛИСТОПАДА, 1941. ЧИСЛО (378) 22

ЦЕРКОВНІ ВІСТИ ЗІ СВІТА.

В Англії збільшається рух за навчанням релігії в школах. Перед в тому ведуть вірні англіканської Церкви. Справу обговорюють на зборах і в часописах. Нині в деяких школах учителі вчать релігії та більшість з них вчити не хочуть. Окремо підносять, що релігійне виховання треба давати вдома, а школа має його лише доповнювати.

Провідники голяндських і німецьких протестантських церков вислали до місцевих властей сильний протест проти законів звернених проти жидів.

В Сербії (Югославії) деякі церковні провідники були інтерновані, однакож релігійне життя сербської православної Церкви пливе звичайним ходом, оскільки це в теперішних відносинах можливе.

Протестанти занепокоєні в Еспанії. Еспанський уряд заключив з Ватиканом угоду, беручи в основу конкордат з 1851 р. де сказано: „Римо-католицька церква, виключаючи всі інші релігійні форми, має бути одинокою релігією еспанського народу, має завсігди піддержуватись в еспанських посілостях, з усіми правами і привілеями, які повинна мати законом Божим і церковними канонами".

Католицький епископ в Голяндії, Іван де Йонг, розіслав тайком пастирський лист до священиків, щоби перечитали його в церквах. Коли опісля довідалася німецька поліція, то епископ мусів заплатити 350 доларів кари.

Передвоєнний французький уряд не признавав вартости церкви і релігії, а теперішний в Віші ставиться до Церкви інакше. Він признає Церкву важною і рішив давати ріжні підмоги церковним школам, щоби діти могли діставати релігійну науку.

АТАКУВАЛИ 533 КОРАБЛІВ.

За шість місяців, до минувшого жовтня, британські літаки атакували 533 кораблів, що належали до німецько-італійської воєнної сторони. В жовтни затопили, або пошкодили 71 кораблів на европейських водах, а на Середземнім морі 30.

ПОПЕКЛАСЯ І ПОМЕРЛА.

Коло Бирдс Гил в Манітобі, Іван Верета з жінкою доїли корови, коли надбіг робітник і сказав, що в хаті вогонь. Верета побіг і вирятував двоє дітей. Однакож 3-літна Павліна від попечення померла, а 7-місячна Анна в шпиталі і вилічується.

СПОРОШКОВАНІ ЯЙЦЯ.

В Австралії будується 10 фабрик, які будуть висушувати яйця і переробляти на свого рода муку. Так можна буде легко ту муку передержувати, чи пересилати і вживати її як дійсні курячі яйця.

КОШТИ ВІЙНИ.

Денні видатки Британії на проваджения війни виносить 17,5000.000 фунтів штерлінґів, на тиждень 122 мільйони, отже коло 600 мільйонів долярів.

РЕЛІГІЙНЕ ЖИТТЯ ОЖИВАЄ.

З вістей, які дістаються до Стейтів, виходить, що на українських землях, які лишилися далеко позаді боєвого фронту, релігійне життя набирає знов сили.

Багато церков лихоліття понищило, або попсувало, але багато церковних будинків неушкоджені і тепер люди приводять їх до ладу.

По деяких селах молодіж занадто здеморалізована, по інших же не так. Знов же в інших селах молодих хлопців майже нема.

Люде в менше свідомих селах дуже залякані і пригноблені недавними переживаннями, в свідоміших же селах того пригноблення так не видно.

Загалом релігійне життя набирає сили, а з ним певно набере потрібної сили ціле життя українського народу.

З ЖИТТЯ В РІЖНИХ СТОРОНАХ.

У Львові всюди видно афіші в німецькій, українській і польській мові. Жидів видно мало. Німецька влада карає смерю тих, що укривають большевицьких вояків. Є тяжкі кари й за інші провини, між тим втечу від праці. Повідбирали також радія.

Володимир Волинський частинно зруйнований, але всі церкви заховалися цілими.

Луцьк дуже знищений, купа румовищ, але церкви стоять. Православний епископ Полікарп служить в соборі з прот. Грушкою

В Дубні не видно великого спустошення. Тут є православний архіепископ Олексій.

ДОМАШНЕ ЛІЧЕННЯ.

Тепер така пора, що люди чуються часто нездоровими — ніби застудження, ніби „флю".. Загальні лікарські поради такі: Не бійся йти до ліжка і добре відпочати. Коли можеш викупатися в досить горячій воді і в ліжку добре повкривайся. Добре пити горячу воду з цитриною. — Коли горло застуджене і болить, добре прикладати до шиї гірчицю (пляєтер), ментол, або камфору й обвити шию теплою фланелею. — Коли чути застудження в голові, то добре накрити чимсь голову і вдихати горячу пару над казанком. — Вбиратися добре. Уникати місць, де є продув.

НЕ БОЯЛИСЯ ЮЛІЯНСЬКОГО КАЛЕНДАРЯ.

Греко-католицька „Нива", ч. 18-19, з 1909 р. має таку цікаву новинку: З Росії поприїзджають до Галичини латинські (польські) священики помагати галицьким, а галицькі їздять подібно ж до Росії. Римо-католики галицькі святкують по григоріянським, а російські по юліянським календарі, отже так священики можуть одні другим більше помагати. А що важне — там приходять православні до костелів слухати проповідей...

Отже римо-католики не боялися юліянського календаря, хоч їх до него ніхто там не примушував.

НАМ ТРЕБА РІШУЧОСТИ.

Кождий знає, з якою впертістю і рішучістю поширюють свою роботу біблійники, большевики, та всякі протестантські агенти. Нераз посувають свою впертість поза всяку міру.

В нас до нині рішучости замало, головно ж для якої будь громадської справи. Знак, що в нас розуміння громадських справ ще дуже маленьке — нераз ще спить в колисці.

Громадською нашою церковною справою між іншими є „Вістник". Це орган Української Православної Церкви. Та все ж є і такі православні українці, що органу своєї Церкви не читають. Це одно!

А друге, що ті, які читають, не завсігди спонукують тих нечитальників, щоби читали.

В кого свідомість широка, той вважає себе робітником на громадськім полі і сторожем громадських справ. А як такий, він не може дивитись, як його сусід, що на тімже полю розложився, дармує. Він зараз скаже: „Коли на нашім полі, то і роби, чого наше поле вимагає!"

І не тілько те... „Вістник" треба й поміж дальших поширювати. Нехай читає його якнайбільше українців.

Це одна з задач кождого доброго православного!

19 ДНІВ В ЧОВНІ НА МОРЮ.

З Ірляндії доносять, що на морю знайшли човен з 19-ма людьми, що блукали по морських просторах 19 днів. Це були люди, що вратувалися з потапаючого корабля. Зпочатку було їх 22-ох, але трох померло з голоду і втоми і тіла їх покидали в море. Поживи мали тілько, що кождого дня зїдав кождий лише по одному тісточкові (биcкет).

ВМЕРЛА КОЛО ГРОБУ ЧОЛОВІКА.

В Бомонт, в Тексасі, вмерла 70-літня Сара Лофтон коло гробу свого чоловіка. Старенька вдова не могла вспокоїтись і горячим її бажанням було — бути похованою коло свого чоловіка. Так і сталося. Чоловіка ховали, а вона вмерла. Так її бажання сповнилося.

1,276 В ПОЛОНІ З ПІДВОДНИХ ЛОДОК.

Британська адміралїція оголошує, що від початку війни до 4-го листопада, з затоплених німецьких та італійських субмарин, дісталося в британський полон 1,276 офіцерів та звичайних моряків. З того 467 італійців. Кілько затоплено субмарин, не говориться.

ОСТРОВ МІНЕРАЛІВ.

На півострові Кола, на північ від Петербурга, є дві третині найбільше відомих світови хемікалій Крім того є там 20 мінералів, яких покищо не знайшли нігде инде на світі.

ПРИГАДУЮТЬ ДОБРІ ЛЮДЕ.

В **„Виннілежськім Фрі Прес"** з 1-го листопада 1941, бачимо лист до редакції з заголовком **„Заохочують українців до зміни календаря"**. Автор підписався: **Приятель.**

Говориться **в тім листі**, що астрономи давно доказали, що юліянський календар не був точний, отже папа Григорій календар зреформував. Державн принимали новий календар поволи, але вкінци приняла **навіть Росія (1918 р.) та Греція.** Нині мало є тих, що стоять при юліянськім календарі, а до тих належіть українці. Але і між ними є сильний рух за зміною і вже багато парафій святкували Різдво і Великдень по новому. Є надія, що невдовзі буде більше таких Школярі, студенти, бизнесовці і робітники, що хочуть святкувати, радо зустрінуть таку зміну, щоби святкувати Різдво з рештою християнського світа Зміна календаря не зашкодить релігійному ладови Святий Вечер можна ще красше святкувати 24-го грудня.

Це загальний зміст листа.

Хто це точно той „приятель", не знаемо, але не це важне. Досить того, що видно, з якого він гурта і чого хоче. На протязі століть українці мали багато таких „приятелів".

Час йде до Різдва і „приятелі" хочуть заінтересувати зміною календара **також тих, яких інакше не заінтересують.**

Цілий лист, це відомі аргументи, якими всякі „приятелі" нераз вговорювали в українців зміну календаря Астрономія. . Її треба вдоволити. Всі держави папський календар попринимали, **навіть Росія!** Отже не будь, українче, гірший від Росиі! Студентам бизнесменам, робітникам було би вигідніше святкувати, тай слава, що святкують з рештою християнського світа.

А наділи як не крутия, то брехня. Бо яке діло українцям до астрономії? Врештою астрономи давно доказали, що григоріянський календар не точний, тай з боку практичного не дуже вигідний, однакож „культурний світ" тим не дуже журиться А студенти, бизнесмени і робітники... Гідні студенти, бизнесмени й робітники не згодяться дати свого „первородства" за „миску сочевиці" — беручи на біблійну міру, а иншим ніякий календар непотрібний. Їм навіть неділя заваджае.

А що вже Росія, то „приятель" вжив явної брехні. **Росія ніколи до своеї церкви григоріянського календаря не заводила.** Не заводила царська Росія, не заводили й большевики Ті послідні заводили 5 денний тиждень! Та коли „приятелеви" подобався російський григоріянський календар, то чи рад він, щоби в своїй церкві такого календаря дочекатися?

Щож до святковання з рештою християнського світа, то який саме світ мае „приятель" на гадці? Чи той світ, що сотні літ точив українську кров? Чи той, що робив по українських селах погроми? Чи той, що винаймав Зельманам церкви? Чи той, що сотки українських церков знищив? Чи може під тим світом розуміє „приятель" Росію? Чи тих, що звуться християнами, але живуть гірше, ніж погани? Чи може Рим, який завсігди щедро благословив тих, які сотні літ нищили український нарід?

Не забуваймо також, що і протестанти **вважають себе християнами,** отже чи „приятель" числить їх також до християнського світа? Бо при инших нагодах „приятелі" уважають протестантів майже за поган. Так, як і православних!

Ще одно: коли держави принимали **маленьку календарну зміну,** яку зробив в юліянськім календарі папа, **то принимали для справ державних, а не церковних.** Тай то принимали дуже поволи, обережно. Видно, що не дуже той юліянський календар, який мали, був такий поганий, шкідливий, страшний та некультурний Вдодатку вони знали, що за папським календарем стоїть ще папська політика, і що папа коштом календаря хоче поширити на світі свою політичну силу.

Що ж до руху між українцями за зміною календаря, **то такого руху між українцями — греко-католиками чи православними — ніколи не було і нема!** Справу зміни календаря напихали українцям „приятелі" — отже або самі вороги українського народу безпосередно, або через своїх наймитів. От великим представником календарної зміни в Галичині був епископ Хомишин, але ж він славний з того, що тілом і душею чужим прислугувався. А найкращі українці, щирі сини українського народу завсігди виступали рішучо проти календарної зміни. Навіть визначні греко-католицькі священики! А коли хтось справу календарної зміни висував, то звичайний загал завсігди зміні рішучо противився. Тому Хомишинови не вдалося календаря змінити.

Та коли вже всяким календарним „приятелям" забаглося в життю якнайширшої одностайности, так нехай зачинають від себе От прим нехай переходять на протестантизм. Бо пощо в 20-ім віку всего того поділу, незгоди, а то й ворожнечі, що між „приятелями" і протестантами буває.

Або нехай „приятелі" порадять греко-католикам, **щоби з православними українцями сходилися, як з рідними братами.** Це вдійсности була би щиро християнська і високо культурна робота!

А напихання календарної зміни, це якраз робота і нехристіянська і некультурна!

Захвалювати „спільний календар" і в той же час гукати „Проч з православием"!, говорити про спільне святковання з цілим культурним світом і рівночасно закликати греко-католиків не сходись з ними, обминай, як прокажених, тікай від них! Чи це приятельська робота? Чи розумний чоловік повірить, що „приятелям", які таке подвійне книговодство провадять, ходить про культурність, або поширення релігійности?

Чи їм ходить про спільне святковання?

ПРЕСВЯТІЙ ДІВІ ПОКРОВІ.

Мати Покрово, о Зоре ясна!
Царице наша, Діво прекрасна,
До Тебе щирі мольби заносим:
Красшої долі у тебе просим.

На наших землях кров тепла ллеться,
Пекло довкола, злоба сміється;
Смерть без спочинку живо збирае—
Нарід наш гине, в муках вмирае.

Твоїм Покровом покрий нас нині,
Дай допомогу в лютій годині;
О Твою поміч я Тебе молю:
Пішли, о Мати, красшую долю!

К. Качмарова.

ВИСКАЗИ ПРО МАЙНО З СВЯТОГО ПИСЬМА.

З книги Приповісток Соломона.

(Мудрість) набуток ліпший, як набуток срібла, і хісна більше, як із золота. Коралі дорогі, та не такі, як мудрість. — III: 13-14.

Не дають користи добра неправдою набуті, правда ж ратуе від смерти. — X: 2.

Багацтво, це укріплене місто багатиреви, а злидні — страх убогому. — X: 15.

Богацтво не поможе в день гніву (Божого), тільки правда спасе від смерти. — XI: 4.

Хто лиш на статки уповае, той упаде, а праведні, як лист зазеленіють. XI: 28.

Бідного ненавидить навіть рідня його, а в богатого повно приятелів. — XIV: 20.

Шматок сухаря, та мир із ним, далеко лучше, ніж хата повна порізаного скоту -- з сварнею. — XVII: 1.

Нащо скарби в руках дурня? Щоби придбати собі мудрість — на те в його нема ума. — XVII: 16.

Богатому скарби здаються кріпким містом, він уважае їх за високі мури. XVIII: 11

Убогий говорить благаючо, богатий промовляе згорда. — XVIII: 23.

Убогий в своїй невинности лучший, аніж богач із ложними устами, а дотого дурний. — XIX: 1.

Богацтво до богатого богато другів прихиляе, а бідного й оден покидае. —XIX: 4.

І дім і майно — спадщина по родителях, а розумна жона — від Господа. —XIX: 14.

Буває много золота й перел, та найдорозша знадоба — уста розумні. —XX 15.

Солодкий зразу чоловікови хліб неправдою набутий, та опісля в його роті повно піску буде. — XX: 17.

Майно зразу скоро набуте, не буде благословенне. — XX: 21.

В господі мудрого — омаста й достатки, яких забажае, а дурний чоловік все те прогайнуе. — XXI: 20.

Добре імя ліпше над велике богацтво, й добра слава дорозша над золото й срібло. — XXII: 1.

За покорою йде страх Господен, богацтво й честь, і життя. — XXII: 4.

Лучший той злиденник, що поправді живе, ніж богатир що кривими путями ступае. — XXVIII: 6.

Чоловік богатий — мудрий в очах твоїх, а розумний бідак його осоромить. — XXVIII: 11.

Двох річей прошу я в Тебе (в Бога), не відкажи мені їх, доки не вмру: Марноту і неправду держи далеко від мене; ні злиднів, ні богацтва не давай мені, а живи мене щоденним хлібом. — XXX: 8.

СПОДІЮТЬСЯ ІНФЛЮЕНЦИ.

В Атлентик Ситі, Н. Дж на недавнім зїзді Т-ва Народного Здоровля визначні лікарі говорили, що сподіються такої пошести „флю", як була 1918 і 1919 року Пошести сподіються цеї зими. Для таких сподівань мають вони поважні причини. Говорили вони це, щоби люде були приготовані, коли б пошесть почалася. Однакож думають, що слабість не забрала би тепер тілько жертв, як в 1918-19 роках.

ЗГАДАЙ, СПОМЯНИ ПОМЕРШОГО.

Треба нам бодай на хвильку поставити собі перед очи справу споминання померших.

Свята Церква згадуе померших нарівні з живучими. Молиться за живих, молиться за померших. За тих, яких імен не знае. Але Бог знае.

А люде часто своїх померших забувають. От примір:

Вмер батько. Син був далеко, і післали йому телеграму про смерть батька. Прочитав, заплакав. Та їхати на похорон було годі, отже післав вінок. І лист до рідні написав.

А вдома заклав на рукав чорну повязку — [illegible]ак суму.

Щож дальше. . Дальше нічого. Минув рік, два, три, і вже не було одної поважної хвилини на згадку про батькову смерть. Ані перед Богом не показував він синівського обовязку, ані перед людьми.

А відомий мені інший примір...

Син Максим звався. Одного дня дістае вістку про смерть матері в далекім Піс Ривері. І каже він:

— Коли я був там, то моїм обовязком було би справити похорон. Хіба такого обовязку я тут не маю? Отже, що можу, я тут сповню... Сповню перед Богом, сповню перед людьми ..

І справді при найблизшій нагоді скликав людей на Заупокойну Службу Божу з Парастасом, а там закликав людий на обід.

Чи не була це гідна робота перед Богом і людьми? Була! Він заніс перед Бога молитву разом з людьми, а відтак приняв в себе людей, як учасників його молитви за душу своеї матери.

Велика християнська і велика культурна справа! І в душі доброго сина запишеться така поминальна хвиля, як часть материного похорону. Він може сміло сказати: „Я брав участь в материним похороні".

Це було невдовзі по смерти матері. Але не був це кінець синівського обовязку. Той самий гідний син кождого дальшого року таксамо споминав свою матір Службою Божою і Парастасом. Тут згадував вже і других тих, що йому близькі, а вже нема їх між живими.

Чому прийшло мені на гадку звернути увагу на таку справу? А тому, що бачу, як в нас легкодушно християнські, та й культурні обовязки забуваються. Люди починають жити лише хвилею дня. Забувають померших, не ставляться поважно й до живих. Одна байдужість веде за собою другу. Зникае з життя гідне, зникае святе, зникае те, що держало б нашу душу більше живою й гідною.

Споминати гідно померших, це обовязок родинний це відновлювання і привертання до життя минулої родинної історії. А ще дальше, це одна з релігійних чеснот — велика і дуже гідна частина побожности, велика частина релігійности.

Уявіть собі дві громаді: в одній ніколи ніхто своїх померших поважно не споминае, а в другій всі споминають, як **приказуе жива людська** совість, як велить Церква і звичай Котра з тих громад в вашій уяві вартнійша? Котра культурнійша? Котра гіднійша? Котра цінніша перед Богом і культурнійша перед людьми?

Двох відповідей не може тут бути. Нераз люде нарікають на занепад побожности і раді б її піднести. Добре! Почнайте від себе і в себе її підносити. Покажіть свою щиру побожність, дайте гарний примір самі, а тоді за вами підуть другі.

Правда — споминання померших не обнимае ще всего, це частина, але частина разом і глибоко релігійна і високо культрна. Сповніть-тут гідно свій обовязок, а вже релігійне життя буде мати більше сили для виповнення других обовязків.

Такі мірковяння заставили мене до написання оцеї статейки.

Д. С.

„ВІН СІВАРКИ НЕ КУПИВ"

З ДІЙСНОГО ЖИТТЯ.

Церква, це громадська і загально народна справа. І робота Церкви мусить піддержуватися жертвами побожних і добрих, словом — культурних людей.

Є ріжні люди Одні дають охотно і з почуттям обовязку. Другим треба обовязок пригадувати. Третим треба устроювати забави, пікніки, базарі, обіди, щоби при тім від них щось дістати.

А вкінци є люде, які мудрагелюють, щоби нічого не дати.

Раз до такого мудрагеля уряд парафії звертаесь за вкладкою, а він:

— Або я в вас сіварку купив? Коли сіварку куплю, то вломинайтеся в мене грошей. А як ні, то чому вломинаетесь?

Вийшло, що вмерла в нього дитина Але й такі хочуть в такім випадку бути бодай коло людей. Однакож не між людьми. Отже покликав чужого священика і поховав дитину на приватнім цвинтарі.

Такі випадки бувають. Чоловік такий, це матеріяліст нашого часу Церкви піддержувати не хоче, але релігійного похорону треба хочби якого небудь. Пощо ж? Коли не треба йому церкви, то нащо вкрадатися до церковного світа задними дверми? Де розум?

Коли ж релігійний обряд потрібний, то і церковний будинок потрібний. А його треба збудувати, помалювати, засекурувати, замести, огріти.

Однакож такий деколи до церкви зайде. І бачить, при вівтарі священик, хор співае, все йде примірним ладом. Отже той самий зверхний вигляд для розумного матеріяліста є вартістю, що не жаль для неї дещо дати А матеріяліст, та ще крайно нерозумний, не хоче нічого дати, бо він сіварки не купив ..

Живе такий чоловік між громадою. Люде з ним сходяться, коли треба — співчувають, коли треба поможуть Для розумного це вже вартне того, щоби він громадську справу також піддержував. Добре сусідське співжиття, це та чеснота, яку піддержуе Церква проповідуючи: „Люби ближнього свого!" Чи така проповідь не варта грошей?

Заслабне хто в такого матеріяліста — він дае до шпиталю. Там доглянуть і помагають. А шпиталь це не лише грошева інституція — це витвір науки про Милосердного Самарянина. Це культурна інституція.

Багато в світі є доброго, яке завдячуемо лише Церкві і Релігії. Що завдячуемо Богу і Його законови

Спаситель, коли жив на земли, то давав все для других Він і Церкву заснував, як ту институцію, що мае людей ублагороднювати на земли і вести їх до Бога.

Отже не може зватися гідним чоловіком, хто Божої Інституції не хоче піддержувати. Тої Інституції, що є для його власного добра і для добра всіх.

Церковний Урядник.

СПРАВА ПОДРУЖА ВДІВ НА СХОДІ.

Відколи Япан воею — а це вже пятий рік — число вдів стае щораз більше Отже тепер виринуло питання, чи можуть вдови поновно йти замуж.

В Японії, тай взагалі в азійських краях, дивляться на подруже вдови кривим оком Отже жіночий японський часопис — „Фуджін Ґаго", підніс цю справу публично, дав під голосовання. Отже голосували головно студенти і на 15,000 голосів більшість (58 проц.) було за тим, щоби вдови знов йшли замуж. Головно за тим були міщанки.

Та цікаві голоси кількох визначних тамошних жінок, що є проти поновного супружа вдів. Одна, Кікучійо Куранга, вдова по ґенералови, що згинув в війні каже, що поновне подружжа вдів по військових чоловіках, є незгідне з Бушідом себто з патріотичним законом, і радить, щоби згідно з релігійними приписами вдови не віддавалися Про себе Ку, ..га каже:

— Я кождого ранку разом з моїми трома дітьми віддаю поклін Царській Палаті і шлю пошану нашому Володареві, дальше віддаю пошану духові мого чоловіка. Я також повторяю три рази кождого ранку буддійську Сутру — отже релігійний закон Так я відновлюю рівновагу душі.

— Воєнні вдови — каже вона дальше — не повинні піддаватись голосови серця, але повинні посвятити дальшу часть свого життя для свого краю Коли їх душа буде огріта таким бажанням, то на такий жорстокий вчинок, як поновне подружжа, в них не буде місця.

А друга жінка, Гедеко Інуе, предсідателька Японської Жіночої Колегії пише:

— Коли ми розуміемо дійсну тісну звязь між жінкою і чоловіком, то не може бути навіть думки про поновне замужжа.

СИЛА МОЛИТВИ.

Говорить українська приказка, що батькова-материна молитва з дна моря піднимае

Оповідаесь, що визначний пуританський духовник, Іван Гов, листувався з своїм тестем, Гюзом, латинською мовою.

Одного дня запалилася хата Гова, й коли б не зливний дощ, що поміг вогонь в час загасити, вогонь міг наробити величезної шкоди.

Того ж самого дня дістае Гов від свого тестя лист, який кінчився словами. „Сіт рос целі супер габітакулюм веструм", себто Нехай роса небесна буде над домом вашим".

Це були слова молитви, і якраз тоді, коли така молитва була найбільше потрібна Тут сповнилися слова Христові: „Просіть, а дасться вам".

Казав Христос: „Не спіть, а моліться, щоби не ввійти в лихо".

Апостол Павло часто згадуе свої молитви за добро Церков і просить, щоби вірні за нього молилися.

Отже родичі і діти: моліться одні за других!

СВІДОК В ТУРКІВ.

Свідком гідним довіря вважають турки лише того, хто свобідний (не невільник), хто завсігди молиться, знае до якоїсь міри закон, примірний в поведенню і бесіді, а над усе — не пе вина.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

[redacted]RALD.
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — [redacted]
The HERALD, Box 3623, WINNIPEG, MAN.

СВІТСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ, А ЦЕРКВА.

Треба нам добре собі усвідомити, чим є світські організації, а чим є Церква.

Під впливом галабурдницької вільнодумної агітації всяких невідвічальних соціялістів, радикалів, чи їм подібних, виробився в деяких людей погляд, що Релігія і Церква не повинні мати місця в нинішнім культурнім життю. Кажуть — їх заступить школа, заступить наука, заступлять світські організації. Церква — кажуть вони — до народних справ не належить.

Впливи такої агітації зайшли дальше ніж би здавалося. Як наслідок її ми маємо нині літературні твори, де для Релігії і Церкви не тільки нема поважного місця, але нема поважної згадки. Є „народні" часописи, які вважають для себе зневагою присвятити час від часу релігійній справі трошки місця, як справі важній, гідній і конечній для життя, коли вже не святій. Вони ж „народні", а Церква в їх поняттю не є „народною".

Маємо безрелігійні школи.

Нераз навіть між релігійними людьми почуєте вислів: „справа народна і справа релігійна".

Галабурдницька агітація викривила людські здорові поняття — а які поняття, така й робота людей, такий стан їх життя. Така родина, така громада, такий нарід.

Візьмімо думку, що школа заступить Релігію, а світські організації Церкву.

Релігія і світська наука, це природно дві окремі справі. Наука не клопочеться виховуванням гідних людей, ні вироблюванням характерів. Вона не має точного правила на те, що праведне, а що злочинне, що гідне, що негідне, що святе, що грішне. Отже для того, що людському життю кождого дня так потрібне, наука не дає матеріялу.

Але такий матеріял має і дає Релігія. Вона промовляє до душі, промовляє до совісти, промовляє до найглибших і найкрасших людських почувань. Вона ставить перед очи праведних людей, праведні вчинки — якраз те, без чого людське життя буде убогим і нещасним.

І тому наука ніколи не заступить Релігії. Наука має лише те, що промовляє до сухого розуму — а сухий розум, це лише ремісничий інструмент. Найбільший злочинець може мати широкі наукові відомости, а разом з тим буде злочинцем. Бо в нього не буде того, що дає Релігія.

Отже наука не заступить Релігії.

Берімо світські організації і Церкву.

Типовою в нас світською організацією можна для приміру вважати Народний Дім. Збудували люде будинок, назвали Народним Домом, постаралися навіть про бібліотеку, про сценерію. І почалась робота: грають представлення, владять деколи концерт, деколи відчит, деколи мають наради. А деколи, і то може найчастійше, справляють танці.

В початках видно роботу, громада з Народним Домом тісно вяжеться. Але що дальше, то Нароний Дім стає для громади менше інтересним. Щораз менше життя в нім видно, щораз менше роботи. Вкінци з ним ще сяк так вяжуться старші, піоніри, а молодші шукають собі інших домів, інших стежок й іншого заінтересовання. А дальше?...

Подібне буває і з іншими організаціями, що претендують на культурний провід в народнім життю. Всі вони дуже вузко і дуже коротко „народні". Це організації лише вузко місцеві і коротко тревалючі. Програма їх праці дуже вузка, безсистемна, доривочна. Вони з початку виглядають навверх поважно, але з ходом часу нидіють і завмирають. Просто тому, що програма їх праці дуже маленька, а така програма широкого життя не вдоволить і не поведе за собою.

Берімо тепер Церкву. Програма церковної роботи має завсігди на увазі людей ріжного віку — від колиски до пізної старости. Церква всіми клопочеться. Церква має всім щось потрібне дати. Церква вчить; Церква привертає до доброго, а здержує від злого; Церква заохочує до праведного життя; Церква докоряє за лихі вчинки; Церква промовляє до душі, до совісти і до найглибших і найкрасших людських почувань.

Церква має для практичного вжитку широку науку, має найкрасші приміри до наслідування.

Вона має всі галузи штуки: гарне будівництво, малярство, різбарство, спів, музику — отже вічні вартости зверхної людської культури.

Церква має за собою довгу і велику історію — цілі великі томи. Вона має величезну церковну, чи релігійну літературу, з якої можна безконечно черпати матеріял для релігійної праці.

Вона має точно означену систему (плян) для провадження релігійного життя і релігійної праці.

Отже все те разом взяте відразу творить Церкву великою народною, всенародною, а то і много-народною інституцією.

Вернімось до 1918 р., тоді заснувалась Українська Православна Церква в Канаді. І відразу засновувалась вона не для одного міста, не для одної околиці, але для обєднування українців цілої Канади.. Зараз по заснованню подбала вона про епископа і почала виховувати священників. Нині має вона в Канаді 31 священників, має понад 200 громад; скликала доси 8 Соборів, на яких були делегати з широких і далеких просторів Канади. Її знають широко, як православну Церкву Українського Народу.

Так виглядає Церковна Інституція — так виглядає Церква! Однакож всупереч всьому тому дехто вважає Церкву інституцією „ненародною", а Народний Дім, в якім деколи тільки й роботи, що танці — інституцією „народною", тай ще незвичайної ваги інституцією. Такі, викривлені поняття.

І тому ще й нині мабуть знайдете в Канаді людей, які думають, що їм не треба Церкви, бо мають Народний Дім. Ще й нині знайдете людей, які вам скажуть: „До Церкви не належимо, то правда, але належимо до Народного Дому". Вони силуються робити висновок, що Народний Дім дає їм тільки, або й більше, ніж Церква, тому нема вже їм потреби до Церкви належати. Але такий висновок — це дурення себе самих і баламучення других.

Народний Дім може мати свою дійсну вартість і робити добру роботу лише тоді, коли буде власністю церковної громади. Громада має церкву і тая ж громада має для світських справ Народний Дім. Вона може мати також багато чого іншого — школу, сиротинець, приют для старих і калік, шпиталь і ще дещо. Коли релігійне життя добре налагоджене, добре зорганізоване, то воно має широке поле для праці кругом церкви, як розумний і богатий господар, в якого всяких достатків є богато.

Такою є Церква, коли до неї без упередження ставитися. Вона є народною, а може стати і всенародною. Цілий нарід обєднаний в одній своїй Церкві творив би свою Церкву всенародною.

Колись італійський патріот, Мацціні, казав тим, що легковажили релігію:

— Релігія веде народи. А ви своєю байдужістю до релігії що іншого витворюєте, як не анархію?

Се і тоді і нині звертаєсь до тих, що хочуть заступити Церкву іншими організаціями. Вони творять, чи піддержують ті організації лише для анархії (безладдя) — і в своїм особистім життю і громадськім.

—(†)—

ВЕЛИКА ЖІНОЧА ПОСВЯТА.

Коли мати свої діти добре виховає — вона сповнила великий обовязок. Коли виховає сироти по материнськи на гідних людей — сповнила ще більший обовязок. Але хто дає ціле своє життя для других, той став понад всіми обовязками.

В Індії є багато прокажених, всіх їх числять на 1,300,000. Проказа, це страшна недуга, на яку наука не має певного ліку. Слабість не болюча для тіла, однакож болюча для душі, коли хорий бачить, як його тіло гниє, кусниками відпадає, і скорше, чи пізніше це приведе його до певної смерти. Таких хорих держать звичайно на окремих островах, або в огорожах, щоби слабість не поширювалася. І там хорі на проказу ходять, працюють, поки можуть.

Нині світ знає про одну жінку, яку в Індії звуть „Святою з Чандагу" — святою через її працю для прокажених. Це Марія Рід, нині 87-літна жінка, майже темна.

Вона була молодою учителькою в Огайо і звідтам поїхала до Індії, як місіонарка. За весь час доси відвідувала вона рідний край лише два рази на короткий час.

Буваючи між прокаженими, вона сама заразилася проказою. І вже, як слаба, дальше між ними працювала.

За час проказа її лишила. Такі випадки з прокаженими бувають, що слабість зникає і чоловік стає цілком здоровим. Таке було і тут. Проказа зникла, та все ж полишила деякі сліди.

Ставши здоровою вона і дальше лишилася між прокаженими. Бо хто буде їм так помагати, як вона помагає. Кому передасть вона тих, що так потребують співчуття і всякої людської помочи?

Нині має вона 87 літ, але і дальше робить, що може, для прокажених. Отже коли нині звуть її святою, то їй таке імя слушно належиться. Дійсно примір великої посвяти!

У ДВАЦЯТУ РІЧНИЦЮ УКРАЇНСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ.

(20-24 жовтня, 1921—1941 років).

Перед війною 1914—1918 років Східні Українські Землі ділилися на 12 епархій, чи дієцезій:

1. **Бесарабська** — 2 епископи, керуючий і вікарний (помічник);
2. **Холмська** — 2 епископи;
3. **Волинська** 4 епископи, в тому 3 вікарних;
4. **Подільська** — 3 епископи, в тому 2 вікарних;
5. **Київську** — 5 епископів, в тому 4 вікарних;
6. **Чернигівська** — 2 епископи;
7. **Поліська** — (українська частина Минської і Туровської архиепархії) 1 вікарний епископ.
8. **Херсонська** 4 епископи, в тому 3 вікарних;
9. **Полтавська** — 2 епископи, керуючий і вікарний;
10. **Харківська** — 2 епископи;
11. **Катеринославська** — (Січославська) 2 епископи;
12. **Кубанська** — 1 епископ.

Крім того двох епископів було в Таврії і Кримі.

Отже у 12, чи властивіше у 13 українських епархіях перебувало 30 керуючих і помічних епископів. Більшість з них була етнографічними українцями, тобто походила з українських провінцій. Духово не багато їх визнавало себе українцями, чи бодай „малоросами". Натомісць у самій Московщині на становищу архиепископів перебували два визначні українські патріоти і письменники: Володимирський на Клязмі архиепископ Олексій Дородицин, і Тульський архиепископ Партеній Левицький.

Війна, а опісля революція, уможливила відродження Української Державности, в початках на автономічних засадах, а пізніше і на засаді суверенности.

Відродження України зустрінуло прихильно і нижче духовенство українських земель. Вже в перших днях революції (5-го дня після зречення царя Миколи II) духовенство міста Київа, 1 березня 1917 року обрало з поміж себе делегатів до Центральної Ради, а підчас Українського національного конгресу (в квітні 1917) членами президії вибрали епископів (вікарних) — Никодима Чигиринського і Дмитрія Уманського (один з них — рідний брат історика української літератури Сергія Єфремова) Духовенство на Полтавщині і Подільщині винесло постанову, що з автономією України повинна бути проголошена Автокефалія Української Православної Церкви.

Більшість духовенства, висшого і низшого до справи Автокефалії поставилася байдуже, а по деяких містах і ворожо. З епископату до владик Дмитрія і Никодима прилучився одинокий Катеринославський архиепископ Агапит, та Олексій і Партеній з Московщини. Знов же архиепископ Харківський Антоній (Храповицький), Волинський Євлогій (Георгієвський) та Платон Юдецький (недавний митрополит в Ню Йорку), вславилися своїми протиукраїнськими виступами на стільки, що, приміром, Антонія харківці хотіли нераз нагнати.

Тимчасом байдужість до релігійних справ тодішнього Українського уряду витворила ненормальні явища: Церква, як така, мала перейти на стан приватної інституції, з державою незвязаною. Така ненормальність спричинила утворення Української Церковної Ради з участю віруючих. Церковний Зїзд, наприкінці 1917 року, зажадав усамостійнення Української Православної Церкви від Московського Патріярха Тихона (Белавина, колишнього голови Російської місії в Зєдинених Державах). Для тої цілі скликано Всеукраїнський Православний Церковний Собор, а почесним головою ради обрано архиепископа Олексія, що всупереч волі патріярха прибув в Україну. Духовенству сповіщено, щоб у Богослужбах згадували Українську Державу, нарід і військо.

Однак уряд Центральної Ради не дав піддержки церковному рухові. Член уряду, жид Рафес, доводив, що справи Української Православної Церкви не повинні Українського уряду ні боліти, ні цікавити. Одиноким з державних секретарів (міністрів), що розумів значіння церкви, був проф. Ол. Лотоцький. З гіркою бідою йому вдалося добитися від уряду окремого органу для керми церковними справами. Та похибкою уряду було призначення на становище директора департаменту ісповідань Никона Безсонова (колишнього красноярського епископа, якого російський уряд за виступи проти нагального навертання на православя галичан, примусив зректися епископського сану). Безсонов був українським патріотом, але його особа дала притоку москвофільському духовенству в Україні говорити, що, мовляв, головою Української Церкви є „розтрига" (цебто такий, що з духовного стану повернув у світський).

Під гук большевицьких гармат, 7 січня 1918 року Всеукраїнський церковний собор відбувся. На чолі автокефалістів стояли архиепископ Олексій Дородицин і протоерей-академик Василь Липківський (пізніший митрополит). Проти них духовні-москвофіли повели жорстоку агітацію. Патріярх Тихон наказав владиці Олексію вертатись у Московщину, від чого архиепископ Олексій рішучо відмовився.

Членами Собору були не тільки байдужі українству духовні, але й явні та завзяті вороги, навіть колишні царські цензори, як приміром прот. Ф. Титов. Головою комісії для українізації Церкви обрано більшістю завзятого українажера, архиепископа Волинського Євлогія. Наради собору перервало большевицьке повстання у Києві й окупація столиці большевиками.. Одною з перших жертв упав, — хоча й нерішучий прихильник українства, — митрополит Київський Володимир.

Після замордовання митрополита Володимира, київською епархією керував епископ Никодим Чигиринський. Повернула до Київа Центральна влада, стався гетьманський переворот, що знов уможливили духовенству працю над українізацією Церкви. В половині травня 1918 року, скликано епархіяльний зїзд для вибору митрополита. Міністер ісповідань зїздові противився по причині, що мали відбутися вибори не простого Київського митрополита, але Первосвятителя Української Православної Церкви, який мав бути обраний представниками усіх українських епархій. Нерішучість гетьманського уряду дала москвофілам можливість обрати київським митрополитом українажера, харківського архиепископа Антонія Храповицького. Хоча вибори були неканонічні, бо не мали двох третин голосів (на 290 членів зїзду тільки 160 подали голос за Антонієм, а 130 за епископом Дмитрієм (Уманським), Антонія визнано київським митрополитом.

Сам гетьман Скоропадський і міністер ісповідань, проф. Зіньківський, стояли за Автокефалією Української Церкви, однак вони не вважали можливим перевести Автокефалії без згоди східних патріярхів, а особливо Московського. Закликані на нараду українажерні владики ні один не зявився, а ті, що зявилися — висловилися проти поновного скликання Собору. Антоній поквапився приїхати до Києва, де йому чужинецьке населення української столиці зібралося влаштувати овацію. Міністер шляхів, Бутенко, вже якось розпорядився сам, що поїзд з Антонієм прибув пізно в ночі. Антоній віддячився тим, що на першій Богослужбі хвалив „малоросійську" державу за прихильність до православія...

Часи гетьманату в Україні — це доба автономного існування Української Церкви, української не по своїй суті, але по формі, тому, що обіймала вона українські провінції.

(Докінчення буде).

СУД ДІТЕЙ НАД РОДИЧАМИ.

І діти можуть судити родичей.

В „Лествиці Духовній" оповідаєсь така історія.

В богатих людий була одна дочка. Доки ще жила бабуня дівчини по батькови, то мала вона дитину під своєю рукою і виховувала розумно, по релігійному. І дівчина радо піддавалась проводови своєї бабуні.

Дванадцять літ дівчині було, коли бабуня вмерла і дівчина лишилася без проводу. Мати дівчини захоплювалася лише строями та забавами, отже і дочку потягнула за собою. Не минуло багато часу, як дівчина присвоїла собі всі погані навички того гурта, між яким мати оберталася. Про релігійні обовязки цілком забула. Її товариством стали ті, що йдуть найширшою дорогою.

А батько рівнож не думав, що дочка робить, а потурав усім її забаганкам. Вона ж одиначка.

Коли дівчині було шіснадцять літ, вона несподівано заслабла. Покликав батько трох лікарів, але ті сказали, що виходу для дівчини нема. Більше, як два дні, вона не проживе.

Коли дівчина зрозуміла, що виходу для неї нема, їй пригадалася до подробиць наука бабуні. А з тим вона розглянула кілька послідних літ свого життя і побачила, що те життя було цілком безвартне. Що воно було крайно нерозумне.

Тоді казала покликати своїх близьких товаришок і промовила до них:

— Невдовзі я маю вмерти. Але тепер я розумію, як ми всі забули Бога і Його Закон і марнували дорогий час життя на дурницях. Отже я прошу вас, змініть своє життя, доки не запізно".

Відтак звернулась до родичів:

— Ви винні за те, що моя душа тепер терпить. Ви не тільки не спиняли мене, але ви ще зводили мене з тої стежки, якою провадила мене покійна бабуня. Ви ніколи не сказали мені, що розумне, а що дурне; ви ніколи не згадали мені про Бога. Але тепер запізно. Невдовзі ви будете присипати моє тіло землею, а я піду перед Богом скаржитися на вас. Ви причиною мого нещастя.

Тут вона замовкла. За хвилю вже не було її між живими.

БОГ ЗНАЄ, ЧИМ КАРАТИ МАЄ.

НАРОДНЕ ОПОВІДАННЯ.

Був господар богатий, але нерозумний та недобрий чоловік. Гордий такий. Здавалося чоловікови, що вже навіть Божа рука його не переможе.

Запросив він раз гостей і хвалиться:

— Тепер мені нічого більше не треба. Гроші маю, богацтво маю, пшеничка на полю, як гай, нікого не боюся.

— Не кажіть так куме — каже хтось з гостей — бо треба вам Божої помочі. Коли Бог відверне від вас свою поміч, то цілий ваш маєток вам не поможе.

Засміявся чоловік:

— Е, що там — каже — як є богацтво, то все є. Тай коли я вмів богацтво зібрати, то дам собі раду і дальше.

— Це ж вам Бог помагав, — каже хтось.

— То я сам собі помагав, моя розумна голова помагала. Коли б моє господарство згоріло, то я покажу вам, що і те мені на добро вийшло би.

Чи в таку хвилю вимовив, чи Бог йому розум відобрав, але сталося, що пізним вечером занялася його стайня. Вийшов богач, дивиться, та:

— Це нічого! Мені і так треба нової.

Не журився богач, коли вітер перекинув огонь на другі будинки і на хату. Погоріли коні, вози, корови, одежа.

Мав богач богато грошей і заховав їх в дуплавій старій вербі на своїм городі. А дупло позатикав сміттям та землею.

Не журився богач і пішов спокійно ночувати до свого кума. Спить він, а тут як надтягне хмара, як лине дощ, як звіється буря... З корінням дерева вириває.

Прокинувся богач і що сил біжить над ріку. Прибіг — вербу вже вода забрала.

Шукав він її цілий день, шукав другий, ходив по чужих селах — та не знайшов.

Отже не стало грошей. Дотого ж град так знищив його поле, що чорна земля зосталася.

Чоловік, що одного дня був гордим богачем, другого дня став бідаком.

Тоді не було ще нинішної почти і богаті пани посилали листи післанцями. От він за такого післанця нанявся. Листоношом став.

Йде він так через одно село і заскочив його вечер. Заходить він до людей проситись на ніч.

— Переночуйте — просить — а Бог вам заплатить.

— Добре — кажуть люди — хати не перележите.

І заночував. А як вечером сиділи, то все розказав — як богачем був, як став бідаком. І про вербу оповів.

А до тих людий його верба з грішми приплила і вони ті гроші вже знайшли. Отже тепер радяться:

— То не наші гроші — кажуть — і треба їх чоловікови віддати. Закон Божий так велить. А не віддали би, то так, наче б вкрали. Господа би прогнівили.

І рішили, щоби ті гроші так віддати, щоби чоловік і не знав і не дякував.

Саме того вечера мала жінка пекти хліб, отже вложила гроші в тісто і спекла. А рано, як той чоловік відходив, каже:

— Візьміть на дорогу, бо дорога далека.

Взяв чоловік хліб, подякував і пішов.

Зустрічає купців, що сіно та худобу скуповують.

— Може купите в мене хліба.

— А покажи!

Він показав, хліб гарний. І купили.

Заїхали купці до того села, з якого йшов листонош, і вступили на ніч до тої хати, де він ночував. Господиня зварила пирогів, поставила сметани, і так вже тії купці повечеряли, що й годі. Тоді кажуть:

— На дорозі купили ми хліб в чоловіка, та не треба нам його. Нехай він в вас зостається.

Глянули господарі і пізнали — це ж хліб з грішми до них вернувся.

За якийсь час ночує листонош знова в тих людий. Знакомі, то й заходить, як до своїх.

Тепер порадились вони так:

— Вложімо гроші в його торбу, то він мусить їх там знайти.

І вложили.

Пішов ранком той чоловік, вийшов за село і думає:

— Річка гарна, вода чиста, треба ноги помити.

Положив торбу на земли, скинув чоботи і каже собі:

— Росою ноги красше миються. От походжу по траві, то роса їх так вимиє, що красше і не треба.

І пішов. Відійшов ще недалеко, оглянувся, а великий собака його торбу поніс. Почав чоловік бігти, почав кричати, та не доженеш.

А це був собака тих добрих людий, що чоловікови гроші віддавали. Приніс собака ту торбу, тай положив перед порогом. Вийшла з хати господиня і пізнала.

Покликала тоді чоловіка і каже:

— Знов гроші до нас вернулися. Або той чоловік щось завинив перед Богом, або ми грішні. Може Господь хоче бачити, чи ми на чуже не злакомимося.

Тоді господар:

— Чоловік ще далеко не зайшов, я його дожену. Піду навпростець, то коло містка зустрінемося.

І пішов.

Доходить до річки і бачить зза лозів, що чоловік до річки простує. І думає господар:

— Чоловік мусить через річку по містку переходити, отже положу торбу на місток... Він мусить її знайти. Тай ще здивується...

І положив, а сам в лози заховався.

А листонош йде і думає:

— Мені біда, але є бідніші від мене. Я світ бачу, все бачу, дорогу бачу. А є сліпі, що нічого не бачать. Та бачив я сліпого, що через кладку сам перейшов — видно, що Господня рука його провадила. Люде забувають, а Бог нікого не забуде... Ану..! Зажмурю очи і буду йти, як той...

Ще до містка було далеко, як листонош зажмурив очи і йде. Дійшов до містка, сюди-туди, і перейшов на другу сторону. Ще й ногою торбу зачепив, але очей не відчиняв, думаючи, що це якась невеличка завада.

Чоловік же з лозів все бачить та каже до себе:

— Це вже Божа воля. Видно, що Господня рука тут рішє. Та не мені тайни Божі знати...

Дивуєсь чоловік і бачить, що як тільки листонош перейшов на другу сторону, так зараз впав на коліна, підніс руки до неба і каже вголос:

— Боже, тепер бачу, що Ти мене грішного не опустив. Я знаю, що я був гордий, я грішив. Я думав, що мені твоя поміч непотрібна. І Ти покарав мене по заслузі. Але тепер, коли я перейшов той місток щасливо, бачу, що Ти мене не забув, отже дякую Тобі, Отче Небесний, за Твоє милосердя...

Помолився, встав і тоді вже на місток глянув. Дивиться — а там щось лежить. Підійшов — це ж його торба. А він йдучи зачепив був її ногою. Взяв, заглянув, чи що не розгубилося, аж там гроші, тай ще в тій ремінній торбині, в якій в дуплі лежали.

Довго чоловік думав, а там каже:

— Боже! По заслузі Ти покарав мене, а тепер знов Ти мене помилував. Ти був дав мені, а коли я став гордим, і Тебе забув, Ти відобрав від мене. А тепер знов даєш мені в руки те, що я мав...

Вже іншим чоловіком був від тепер листонош. Коли прийшов до дому, то найперше відчислив кількось грошей і бідних обділив. А дальше двоє сиріт взяв, щоби їх виховувати.

Тепер був він знов богатим чоловіком, але святим чоловіком був. До всіх ласкавий та привітний. Кого треба, пожалує, кому треба, поможе. І завсігди повторяє:

— Бог мені дав, щоби я мав що давати. Не своє я даю, а Боже.

Розумним і праведним чоловіком був він тепер.

НЕВИЯСНЕНА ПОДІЯ.

Є англійська книжка „Ван Кравдед Авр", яку написав Богдан де Кастелян. Родився він на Волині, першою його мовою була українська мова, і частина його книжки (спомини) присвячена гарним описам життя на Україні.

Коли Кастелян був ще меншим хлопцем, його батько перебрався на якийсь час з Волині до Бесарабії і з тамошного життя переповідає він таке:

— Пригадую болючу подію, якої не можу вияснити. Недалеко румунської границі стояла стара опущена хатина, всего одна кімната, а в ній велика цегляна піч. Місця між печею, а стіною було може шість цалів.

— Ходили оповідання, що в тій хаті є щось непевне. Хто хотів би там переночувати, той живий не встане. І якраз про те раз в нашім домі серед гостей йшла балачка.. Та хоч ніхто не вірив в те, що балачка оповідала, ніхто не був би рад в тій хаті ночувати.

— Лише румунський офіцер, що був між гостями, хотів показати відвагу і зголосився переночувати в хаті. Його туди відпровадили і зоставили.

— Рано ждуть, а він не приходить. Коли ж пішли і відчинили хату, побачили, що офіцера нема. Почали шукати і знайшли його між печею, а стіною. Був запханий так сильно, що кількох вояків добре напнялися, нім його звідтам витягнули. Він був мертвий. Волосся було цілком біле, а лице мало такі риси перестраху, що їх ніколи не забуду.

— І неможливо було вияснити — каже Кастелян — яким способом він міг втиснутися в таке мале місце і для якої цілі він це робив би. До нині ця подія лишаєсь в мене загадочною.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ
„ЧУЖА РУКА"?
Ціна з пересилкою 35 центів.
Consistory of Ukrainian Greek Orthodox Church.
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ДРУГЕ БОГОСЛУЖЕННЯ В СУРИС, МАН.

В неділю, 12 жовтня ц. р., в нас відбулося друге в ряду українське православне Богослуження. Відслужив його о. С. В. Савчук з Вінніпегу, в просторім домі п-ва Івана й Агафії Когутів, пять миль на полудне від місточка. Погода того дня була гарна й людей зійшлося навіть більше, як на перше Богослуження, що відбулося 24 серпня ц. р. (гл. „Вістник" ч. 17). З Брендону приїхало кільканадцять осіб і гарно співали на Службі Божій під проводом п. Івана Касюрака. Були також гості з Роcи, Ман., — рідні пані Агафії Когут, а то: брат Никола Когут і його дружина Єлена; брат Петро й сестра Катерина та друга сестра, Парасковія, зо своїм чоловіком п. Іваном Данильчуком.

По Богослуженню відбувся обід-гостина, яку устроїли п-тво Іван і Агафія Когути з нагоди свого пять-літнього шлюбного ювілею та на яку вони запросили всіх учасників Богослуження. По обіді п. Никола Кузенко, забравши голос, пояснив, що рідні й приятелі п-ва Івана й Агафії Когутів вже давніше рішили вшанувати їх з нагоди їх пять-літнього шлюбного ювілею й для цього купили їм гарну шафу на миски (мисник), яку він оце від імени всіх присутних передає шановним ювілятам. Крім цього брат п. Івана Когута, Василь, та його дружина Марія Купили їм в дарунку срібло — ложки, ножі й видельці, а родичі — гарну валізу. Передавши ці дарунки ювілятам, п. Кузенко пожелав їм всього найкращого та попросив до слова о. Савчука. О. Савчук виголосив довшу промову, в якій між іншим підчеркнув вагу примірного супружого й родинного життя та спинився трохи довше над ролею української жінки й мами в життю українського народу. На закінчення він підніс многоліття ювілятам, їх родичам та рідним.

По тім п. Кузенко попросив до слова п. Василя Ганулю, голову української православної церкви в Брендоні. П. Ганула зложив ювілятам від брендонської громади як найщиріші побажання та заявив, що брендонці дуже радіють з того, що в Сурис започаткувалася церковна робота. По нім говорив п. Іван Касюрак, також з Брендону. Зложивши ювілятам щирі побажання, він закликав присутних, щоби відзначили це родинне свято п-тва Когутів збіркою на релігійний фонд Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Гості радо на це відкликнулися й зложили $10.15. Збіркою занялися п. Іван Касюрак і п. Василь Бельбас. По переведенню збірки шановні ювіляти щиро подякували гостям за їх присутність і за дарунки та побажали їм від себе щастя, здоровля і многих літ.

На релігійний фонд жертвували слідуючі:

По 1 дол.: Іван Когут, Г. Олійник.

По 50цт.: І. Касюрак, П. Бжуран, Ів. Олійник, пані Агафія Когут, М. Костинюк.

По 25цт.: В. Бельбас, Г. Сосник, Н. Кузенко, Д. Олійник, Н. Вурачок, С. Когут, В. Янда, В. Ганула, І. Ґордійчук, М. Шепеник, пані Марія Ганула, пані Бичок, І. Джеско, М. Седляк, пані Касюрак, пані Шмігельська, Т. Дічка, В. Когут, В. Пунда, І. Данильчук, С. Береза.

По 10цт. пані Шмігельська, пані Седляк, пані Ганула, пані Дічка.

Всім жертводавцям щира подяка.

Гість.

СВЯТО ПІОНІРІВ.

(Сматс, Саск.)

В неділю 5 жовтня 1941 р. відбулося в нашій парафії дуже гарне свято на честь піонірів. Зразу воно заказувалося не дуже добре. Рано вся околиця була покрита білим покривалом свіженького снігу. Однак не було зимно. І коли прийшла пора, до церкви почали збиратися люди. Скоро церква заповнилася. Були й позамісцеві гості, був дехто і з католиків, хоч католицька парафія справляла свій піонірський базар в ту днину на те, щоб не пустити своїх між „схизматиків".

Наш парох на проповіді підчеркнув вартість витревалости в добрім. При тім підніс заслуги піонірів, тих наших поселенців, що прийшли в новий край, стрінули великі трудноці, але твердо й послідовно боролися з противенствами й діждалися овочів своєї праці і своєї витревалости. Свято піонірів якраз призначене на те, щоби віддати пошану тим, що встоялись на своїх становищах, а ще для тих, що позинули землю. Покинули працю й сьогодні тиняються з місця на місце тай збільшують ряди невдоволених різних большевиків, чи сектантів.

Після Богослуження була панахида за померших піонірів українців, а там ще був шлюб. Дружилися Степан Вережак із Анною Середою з Ст. Джулієн.

Жіноцтво нашої околиці приготовило обід. А що було багато людей, то тревав він до год. четвертої. Аж тоді почалася властива програма свята. Співав хор під проводом п. Гуменюка з Саскатуну. Були промовці місцеві та з Саскатуну. Всі підчеркнули заслуги піонірів і їм віддали пошану. Промовляв і один піонір п. Федір Магус.

Взагалі настрій був дуже поважний і святочний. Хто був на тім святі, то вийшов підбадьорений і піднесений духово.

Признання належиться аранжерам того свята, а головно комітетові, що приготовляв це свято в порозумінню з Централею СУС.

Варто, щоби всі наші околиці такі свята устроювали.

Місцевий.

КАЛЕНДАРНА СПРАВА.

(Бюкенан, Саск.)

Зі зміною календаря в нас тепер тихо. Були перше рушилися ті, що їм зміни треба, а тепер дали спокій. Вони там безпечні, де нема православних.

Наша громада Івана Хрестителя витала в себе цего року Всеч. о. Савчука, отже при тій нагоді він виголосив відчит, в якім обговорив [illegible] і пояснив, кому зміна календаря була би користь. Та що важне — на згаданім відчиті було багато греко-католиків, які, як видно, розсудно обдумали те, що чули і прийшли до свого здорового висновку.

Отже це й було причиною, що календарна справа в нас затихла.

ДОБРИЙ СИН.

(Вакав, Саск.)

Наша парафія збагатилася цього року гарними, дорогими ризами. А це завдяки п. Георгія Луцюка, члена нашої громади.

Його покійна мати лишила $50.00 на ризи до церкви. А він, як гідний син, і щирий член церкви, виповнив волю матері. Що більше... Ризів за ці гроші тепер тяжко дістати. Добрі ризи коштують багато більше. І коли прийшлося доплатити різницю, він радо це зробив.

Цього року на Великдень перший раз наш священик одягнув ті ризи. Варто було глянути на них. А ще наше жіноче товариство придбало дорогий, дуже гарно викінчений підризник (стихар), що підходить своєю краскою до риз.

Велика подяка і признання належиться п. Луцюкови за сповнення останньої волі покійної мами. Та й подяка належиться жіноцтву за старання прикрасити церкву, Дім Божий.

Парафіянин.

ПРИМІРНА ГОСТИНА.

(Едмонтон, Алта.)

В суботу, 4 жовтня, панна Геня Лопатинська, що була королевою нашого церковного весняного базару, устроїла вечеру-несподіванку в річницю уродин своєї мами. По вечері о. Мельничук сказав кілька слів на адресу дочки і матери, та попросив гостей зложити датки на духовний семинар.

Датки зложили слідуючі громадяни і громадянки:

По 2 дол.: Шпачинські і Лопатинські.

По 1 дол.: Ст. Романюк, Н. Томчук, В. Одинак, Г. Сенюшко, Шеволупи, Даниловичі, Петро Кей.

По 50цт.: Анна Андрусія, Ст. Сахнин, Ф. Юзик, Воронка.

Честь тим дітям, що шанують своїх родичей, честь родичам, що гарно виховують своїх дітей, честь і громадянам, що при забавах не забувають про загальні народні цілі.

Православний.

ДОБРИЙ ЧИН.

(Сматс, Саск.)

Сестрицтво при нашій церкві постаралося о нові ризи. Цим наша громада збагатилася й тепер маємо на більш урочисті дні гарні новенькі ризи.

Що може зробити добра воля і охота.

Часи тепер тяжкі. А мимо того потрошки, помаленько, полегенько і можна чогось більшого доконати.

Посвячення риз відбулося в Світлий Вівторок Великодних Свят. При тім учасники того посвячення зложили ще жертви на потреби церкви.

Треба додати, що наша громада в Сматс складається з щедрих членів. Колись вони жертвували більше. Нині дають менше. Одначе все готові жертвувати. Це гарна прикмета.

Мають дуже гарну церкву. І Народний Дім. Всі трудяться як можуть, всі охочі до праці й жертвенности.

Побажати їм успіхів і щастя.

Свій.

ДЕЩО З ЕЛОВ КРІК.

Життя в нашій громаді плине бистрим розгоном. До громади прибуває щораз більше людей і членів. Наші Богослуження притягають велике число народу.

Завсіди по Богослуженню є катехизація для дітей. А крім того наші учителі ведуть недільну школу, по змозі кожної неділі, коли нема Богослуження.

Майже кожен раз, коли є Богослуження, то є відчит на якусь цікаву тему в Народнім Домі.

До сповіди і причасти приступила громада стопроцентово, включаючи нашу побожну інтелігенцію.

Тепер ми взялися до викінчення церковного будинку з середини. Зверха наша церква викінчена й помальована і представляє собою найкращу церкву в вакавськім окрузі. Коли Бог поможе з середини її викінчити, то це буде краса, що варто буде оглядати.

Громада набула кілька річей для церкви, що конче треба згадати. Закуплено гарну кадильницю.

А член п. Мантика купив дорогу чашу.

Знов п. М. Дорош зробив кивот за дуже маленькою заплатою.

Коли це все взяти під увагу, то виходить, що церква наша в Елов Крік має перед собою неабияку будучність.

Не можна забути й услуги п. Гаука, місцевого нашого бизнесмена, що веде провід у церковнім співі і сповняє уряд дяка без найменшої винагороди.

Всі наші члени, старші й молодь, радіють успіхами парафії й докладають старань, щоби більше і краще для неї працювати.

Честь і пошана для всіх.

Член.

НА „РЕЛІГІЙНИЙ ФОНД" З НАГОДИ ХРЕСТИН.

(Вакав, Саск.)

Панство Михайлина і Михайло Луцюки хрестили свого сина 14 вересня. Чину св. Тайни Хрещення удіяв парох о. Є. Грицина. При хрещенню надано імя похрестникові Еврон-Михайло-Василь.

При тій нагоді відбулася гарна забава в домі родичів новонародженого. В часі обіду були промови, якими висказувано радість з приводу того, що панство Луцюки обдаровані гарним наслідником. Бажали всі щастя і здоровля і похресникові і родичам і родині. Тоді був заклик зложити датки на Релігійний фонд нашої Церкви. Гості зложили $5.25.

Жертвували:

По 1 дол.: Др. М. Савіцький

По 50цт.: Василь Михайлюк і Юрій В. Михайлюк.

По 25цт.: о. Є. Грицина, Іван І. Луцюк, Іван В. Луцюк, Василь І. Луцюк, М. Пігач, В. Ільчук, Лесь Михайлюк, Г. Никорак, Дм. Боднарчук, П. Місюра, Мирослав В. Михайлюк, Юрій В. Луцюк і Михайло В. Луцюк.

Всім жертводавцям щира подяка. А маленький Еврон-Михайло-Василь хай здоровий виростає родичам на втіху, а Богові і нашому народові на славу.

Гість.

СУМНА ПОДІЯ.
(Мічем, Саск.)

Дня 9 жовтня помер у шпиталю в Саскатуні знаний у Мічем член української церкви і Народного Дому, бл. п. Іван Ганущак. Не слабував довго. Кілька днів перед смертю був веселий і здоровий. Захворів на „олсер" і коли його відвезено до шпиталю вже відтак живим не вернувся.

Був небагатий. Однак всіми проявами нашого громадського життя живо інтересувався. Бував на зборах, нарадах, підприємствах і Богослуженнях одним із перших.

Похорон відбувся в понеділок 13 жовтня. Погода було дадзвичайно тепла й гарна. Було й багато людей на похороні. Тіло випроваджено до церкви, де була заупокійна св. Літургія і похоронний обряд. При тім переведено збірку на Релігійний Фонд нашої Церкви і зібрано $7.60.

Земля йому пером!

Учасник.

ПРИМІРНІ ХРЕСТИНИ.
(Содборі, Онт.)

В неділю 2-го листопада, 1941, панство Мерешки хрестили свою донечку Марійку-Броньку і з тої нагоди запросили до свого дому гурток знакомих і рідню, щоб разом з ними погоститись і забавитись.

По обіді о. Гикавий побажав здоровля і Многих Літ донечці і родичам. Відтак зріїв бесіду на значіння церкви в Содборах для православних українців і попросив, щоби присутні зложили від себе жертву на цю церкву.

Жертвували слідуючі:

По 1 дол.: Дмитро Каленчук, Ст. Маривюк, Дм. Мерешка.

По 50цт.: Ол. Танасійчук, Іван Леренюк, Василь Атаманюк, Никола Рихло, Мих. Мерешка (батько).

Разом $5.50

Всім жертводавцям щира подяка за їх поміч від заряду української православної громади в Содборі.

о. І. Гикавий.

ПРИГОТОВЛЯЄ ГЕЛІКОПТЕР.

Професор Стевер з мішіганського університету приготовляє тепер літак, який буде підноситися просто в гору з того місця, де стоїть. Буде міг довго держатися в воздусі на одним місци і спускатися просто на землю. Поза тим буде він летіти також сюди чи туди, як звичайний літак. Він приготовляє його для війська. Помищо йдуть проби, а на другий рік можна буде почати виріб. Того роду літак зветься „гелікоптер". Думають, що при помочи таких літаків буде можна легко нищити підводні судна.

УВАГА! УВАГА!

ЗБІРНИК СЛУЖБИ БОЖОЇ для Укр. Греко. Прав. Церкви в Канаді й Америці ПО ЗНИЖЕНІЙ ЦІНІ.

В збірнику містяться дві [illegible] Служби Божі для міш. хору [illegible] різних композиторів. [illegible] ціна збірника $3.00. Тепер [illegible] на короткий час $2.50 [illegible] до того [illegible] ПАНАХИДУ [illegible] хору, і Христос Воскрес, [illegible] Романова, а друге [illegible] Гречанінова. [illegible] Христос Воскрес 50ц. Хто замовить [illegible] $11.00 [illegible] Спішіть замовити [illegible] слідуючу адресу:

Peter A. Pauch
10554—98 Street
Edmonton, Alta

РІЖНИЦЯ МІЖ КИТАЄМ І ЯПОНІЄЮ.

Перед вченими і студентами говорив недавно в Шікаго китайський амбасадор Др. Гу Ші — викладаючи свій погляд на ріжницю між японцями і китайцями.

Почав він з того, що де є широка свобода, там люди з людьми сходяться і перебирають одні культуру других. Де ж силу має держава, каста, або церква, там життя одного народу від другого відгороджуєсь і не може чужої культури [illegible]

Китай (хіни) належить до тих країв, що отворив двері для західної культури. Багато всячини китайці з Заходу перебрали.

Цілком інакше ставляться до західної культури Японці. Як люди по середновічному здисципліновані, вони взяли від Заходу лише механіку і військову штуку, а більше нічого. З загальної культури не тільки що нічого не взяли, але огородили себе так, щоби чужа культура ніяк до них не діставалася. На протязі 70 літ японці перебрали всю техніку з Заходу і створили з неї мур, що має охороняти їх власну культуру, способи їх громадського життя, їх релігію (шінто), їх звичаї, їх спосіб думання і розуміння. І це якраз дало їм ту силу, що вони нині мають.

Китай отворив двері демократичним новим кличам, як новим культурним вартостям, а японці вважають дійсними культурними вартостями лише вартости своєї власної культури.

ХАРКІВ И ОКОЛИЦЯ

Харків, большевицька столиця на Україні, заснований в другій половині 17-го віку виселенцями з Правобережної України.

Нині Харків є воєнним осередком, кругом якого промислова сила збирається. Він розложений на дорозі в Криму і Кавказу до Москви. Тут сходиться шість залізничих ліній. Тутже недалечко є велика Донецька Долина (Басейн), де добувають вугіль, і також недалеко Кривий Ріг, де добувають залізо.

Отже в Харкові зведено багато ріжнородних фабрик. Виробляють тут електричні машини, льокомотиви, трактори, хемікалії, електричні прибори, господарські машини, тай ще чимало чого. В місті є багато шкіл, театрів, музеїв, шпиталів і др.

Статистика з 1939 р. подає число мешканців Харкова на 830,000.

Донецька Долина, що лежить на північ від Азовського моря і на схід від долішного Дніпра, це величезна фабрична околиця. Тут на місци є вугіль, а недалеко є залізо і другі металі, потрібні для тяжкого виробу.

В 1938 р. видобули в Донецькій Долині понад 80.000.000 метричних тон вугля. З того велика часть дуже добрий антрацит (твердий вугіль), і знавці думають, що верстви вугля розтягаються далеко на схід аж до Дону. Сюди також спроваджують нафту з Кавказу рурами.

1000 МАЛПІВ ДЛЯ ДОСЛІДІВ.

Недавно спровадили до Стейтів з Індії тисячу малпів, щоби на них досліджувати дитячий параліж і шукати способів, як його лічити. Їх розділять між ті лікарські групи, що ту слабість досліджують.

ЛОВЛЯ КИТІВ СПИНИЛАСЯ.

Кажуть, що коли війна приносить людям лихо, то китам щастє. Головними ловцями китів були норвежці та еспанці, однакож війна все припинила. Нині число китів зростає, і вони появляються вже в таких сторонах моря, де донедавна не відважились запливати.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василиа
Листопад.

16. Неділя — Смокі Лейк.
21. Пятниця — Арх. Михаїла. — Тірієн (храм).
23. Неділя — Глендон (фарми).
30. Неділя — Стрий.

Адреса. Смокі Лейк. Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Гліцького
ЛИСТОПАД.

16. Неділя — Тиндал.
21. Пятниця. Арх. Михаїла — Ст. Мартин.
23. Неділя — Іст Селкірк.
30. Неділя — Септон.

ГРУДЕНЬ.

4. Четвер, Введ. Пр. Бог. — „Поплар Парк.
7. Неділя. — Брендон
14. Неділя. Тиндал
21. Неділя. — Септон
28. Неділя. — Іст Селкірк

Адреса 792 Логан Аве., Вінніпег.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. Ковалишина.
ЛИСТОПАД.

16. Неділя. — Ленард.
21. Пятниця, Св. Михаїла — Сенді Лейк (храм), о. Савчук.
30. Неділя — Енгусвил.
23.. Неділя. — Виста
30. Неділя. — Енгусвил

ГРУДЕНЬ.

4. Четвер, Введення Пр. Богородиці. — Росборн.
5. Пятниця. — Росборн
7. Неділя. — Мензі
14. Неділя — Січ

Адреса — Сенді Лейк.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Т. А. Горбая
ЛИСТОПАД.

16. Неділя — Роблін (фарми).
16. Неділя — Ленард, о. Ковалишин.
21. Пятниця — Собор Арх. Михаїла — Петлюра.
23. Неділя — Шелвелей.
30. Неділя — Гілберт Плейнс.

ГРУДЕНЬ.

4. Четв., Введення Пр. Бог. — Того
7. Неділя. — Шортдейл
14. Неділя. — Етелберт
19. Пят., св. Николая — Роблин (фарми)
21. Неділя. — Ленард
22. Пон., Зач. св. Анни. — Шелвелей
28. Нед. — Дрифтінг Ривер

Адреса: Роблин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Е. С. Улана
ЛИСТОПАД.

21. Пят., Св. Арх. Михаїла. — Онуцьких
23. Неділя, — Сондавн
30. Неділя. — Форт Френсес, Онт.

ГРУДЕНЬ.

4. Четв., Введення Пресв. Богород. — Роза
7. Неділя. — Керібу, Мін.
14. Неділя. — Пембіна, Н. Д.
19. Пят., Св. Николая. — Арбакка
21. Неділя. — Вайта
38. Неділя. — Толстой

Адреса: Толстой, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Є. Грицини
ЛИСТОПАД.

16. Неділя. — Ст Джуліен
21. Пятниця, Арх. Михаїла. — Вакав
23. Неділя. — Калворт
30. Неділя. — Алвіна.

ГРУДЕНЬ.

4. Четвер, Введення Пр. Богородиці. — Тернопіль.
7. Неділя. — Єлов Крік
14. Неділя. — Вакав

Адреса: Вакав, Саск.

Календар Українських Свят

ЛИСТОПАД.

16 Н. 23 по З. св. Д. Мч. Акепсима
17 П. Ахила, диак. печ., Йоанікія
18 В Мч Галактіона
19 С Павла еп., Варлаама
20 Ч Єрона, Лазаря
21 П. Собор Архистр. Михаїла
22 С. Онисифора

23 Н. 24 по З. св. Д. Ап. Єраста
24 П. Віктора Стефаніди
25 В Івана Милост.
26 С. † Івана Золот., Антонія
27 Ч Филипа ап.
28 П Мч. св Гурія, Самона
29 С. Ап Матея

30 Н. 25 по З. св. Д. Григорія чуд.

ГРУДЕНЬ.

1 П. Мч Платона
2 В. Пр. Авдія
3 С. Григорія, Прокла
4 Ч. Введення Пр. Богородиці
5 П. Ап. Филимона, Архипа
6 С. Амфілохія
7 Н. 26 по З. св. Д. Ммч. Катерини
8 П. Преп. Мартирія, свщ. Клим.
9 В. Пр. Аліпія стовп.
10 С. Якова, Паладія
11 Ч Стефана прмч.
12 П. Мч. Парамона і з ним 370
13 С. Андрія првмч
14 Н 27 по З. св. Д. Пр. Наума
15 П Пр Авакума, Преп. Афан.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Д. Ф. Стратійчука.
ЛИСТОПАД.

16. Неділя. — Давфин
21. Пят., Св. Михаїла. — Вейлав (храм)
23. Неділя. — Пайн Ривер
28. Св. Михаїла. — Вейлав (храм)
23. Неділя. — Пайн Ривер
30. Неділя. — Гарленд.

ГРУДЕНЬ.

4. Введення Пр. Богор. — Ешвил
7. Неділя. — Богдан
14. Неділя. — Косів
17. Св. Вмч. Варвари (не подано місця).
19. Св. о. Николая. — Вейлав
21. Неділя — Давфин
22. Св. Анни. — Медовлендс (храм)
28. Нед. — Пайн Ривер

Адреса: — Бакс 629, Давфин., Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. С. П. Симчича.
ЛИСТОПАД.

16. Неділя. — Кейленд
21. Пятниця. Завале (храм)
23. Неділя. — Кагвін
30. Неділя. — Слава

Адреса: Скр. 83, Виллінгдон, Алта.

Устав Церковний.

ЛИСТОПАД.

16. Нед. 23 по Зісл. св. Духа. — Гол 6. Утр: Єв. Мат. XXVIII: 16—20. Літ. Ап. Єф. II: 4—10. Єв. Луки VIII. 26—39.

21. Пятниця, Собор Арх. Михаїла. Утр. Єв. Мат. XIII: 24—30, 37—43. Літ. Ап. жид. II: 2—10, Єван. Луки X: 16—21.

23. Нед. 24 по Зісл. св. Духа — Гол. 7. Утр. Єв. Мар. XVI: 1—8. Літ. Ап. Єфес. II: 14—22. Єван. Луки VIII: 41—50.

30. Нед. 25 по Зісл. св. Духа. — Голос 8. Утр Єв Мар XVI: 9—20 Літ. Ап. Єфес. IV: 1—6, Єв. Луки X: 25—37.

ГРУДЕНЬ.

4 Четвер. Введення Пр. Богородиці. Утр Єв. Луки I: 39—40 і 56. Літ Ап. жид. IX: 1—7 Єв. Луки X. 38—42 і XI 27—28.

7 Нед. 26 по Зісл. св. Духа. — Голова 1. Утр. Єв Луки XXIV: 1—12. Літ. Ап. Єфес. V: 9—19. Єван. Луки XII: 16—21.

14 Нед. 27 по Зісл. св. Духа.. Гол. 2. Утр. Єв. Луки XXIV: 12—35. Літ Ап. Єфес. VI: 10—17. Єв. Луки XIII: 10—17.

19 Пятниця, Николая Арх. Мирликійського. Утр. Єв Івана X: 9—16. Літ Ап. жид. XIII: 17—21. Єван. Луки VI: 17—23.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XVIII WINNIPEG, MAN., DEC. 1st 1941 ВИННІПЕГ, МАН., 1-го ГРУДНЯ, 1941. ЧИСЛО (379) 23

КОНФІСКАТА КАТОЛИЦЬКОГО МАЙНА.

Недавно до Стейтів надійшли подрібніші вісти про конфіскату католицького майна в старій Німеччині, а головно в недавній Австрії.

Так стратили дуже багато 25 католицьких монаших чинів, з того найбільше Бенедиктини, а також досить Єзуїти і Капуцини. Потрохи потерпіли Францішкани, Обляти, Маристи, Августиніяни, Кармеліти, Трапісти і др.

Німецький уряд позабирав так майно 72-ох ріжних католицьких інституцій, як ріжних шкіл, добродійних заведень, самих монастирських будників та окремих домів, що належали до монастирів. Багато монахів розігнали, або виселили в инші сторони.

За причину до конфіскати подавав уряд такі закиди: монахи настроєні ворожо до держави; монахи позаховували великі суми грошей і вживають їх на свої власні потреби; серед монахів було зрадництво; на проповідях висловлювались ворожо і т. п.

Переводження конфіскати не обійшлося без поважного спротиву з боку монахів чи священиків і деякі з них опинилися в таборах, або при примусовій праці.

ЗАГАДОЧНЕ БАЖАННЯ.

Ню Йорк Таймс подав недавно за кореспондентом Юнайтед Прес, що минувшого місяця був бенкет в Кремлю в Москві, де були представники Англії і Стейтів. Був там і Сталін і підносячи чарку в честь Розевелта Сталін сказав:

— Нехай Бог помагає йому в його праці!

Коли Уманський, бувший большевицький амбасадор в Вашингтоні, переклав слова Сталіна на англійське, деякі гості опісля розвідувалися деинде, чи Уманський точно перевів слова Сталіна. І довідались, що точно.

ЗАМ-ЗАМ І КАТОЛИЦЬКА МІСІЯ.

Трохи давнише німецька субмарина затопила корабель Зам-Зам коло Африки. Тепер виявляється, що через те багато потерпіла католицька місійна робота в полудневій Африці, в Басутолянді.

На Зам-Замі їхало до Африки 17 католицьких місіонарів і везли з собою 25,000 доларів готівкою, а всяких річей для місійної роботи на 10,0000 доларів, отже і гроші і річи втопилися. Самі місіонарі, що правда, вратувалися, але їх забрали німці в полон і перевезли до табору в Чехословаччині. Так місійна робота побіч грошей стратила і місіонарів.

ВІДВІДУВАЛИ СВЯТІ МІСЦЯ.

Велика Британ'я має в Палестині багато полонених італійців. Папа вдався до британських властей і ті дозволили, щоби італійські полонені могли відвідати святі місця в Палестині. Їх провідником був папський делегат Теста. — Кажуть, що подібного ще не бувало.

КАТОЛИКІВ В СТЕТАХ 30 ДО 35 МІЛЬЙОНІВ.

Число католиків в Стейтах буде 30 до 35 мільйонів, як про те говорилося на конгресі в Філаделфії, Па., В протягу 15 літ їх число піднеслося о 10 мільйонів. Дехто підносив, що католицька Церква в Стейтах має також великі страти — через мішані подружжа, убожество, пянство і релігійну байдужість. Окремо обговорювали місійну роботу, з чого виходило, що стейтські католики більше дбають про поширення релігії в Азії та Африці, ніж в Стейтах. Про те говорив епископ Говард.

— Наш Господь сказав: „Йдіть і навчайте всі народи" і не робив для Стейтів виїмку. Він хоче, щоби ми навертали і наш нарід. Діти Азії чи Африки не є Йому милішї, ніж діти тутешні, що не мають релігійного виховання.

ЗА ЗНЕВАГУ МАТЕРІ.

В Питбургу, в Стейтах, була в суді справа спору між чоловіком, а жінкою — Кнаппами. Їх 24-літній, син Фредерик Кнапп, маляр, був свідком, і згадуючи матір назвав її „ніяка паня" (но лейді). Коли це почув суддя, Мусмано, то сказав:

„Такий вислів є не тілько гріхом проти Заповіди Божої, але також легковаженням всякого принципу пристойности і справедливости, на яких засновується закон.

„Такі вислови ми вважаємо зневагою, і як ми караємо за зневагу в суді взагалі, то мусимо і тут примінити те саме правило".

Отже суддя покарав сина 5-денним арештом, коли ж син перепросив і суд і матір, то кару відтягнено.

ЗГОРІЛИ В ТУНЕЛЮ.

Коли поїзд з газоліновою льокомотивою переїздив через Гессон-тунель, 35 миль на північ від Лос Енджелес в Каліфорнії, щось попсувалося, газоліна почала витікати і запалилася. В тунели настало ціле пекло — огонь, дим і велике горячо. Пятьох людей згоріло, а пятьох вратувалося пробиваючись через дим і пітьму до виходу. Згоріло також около 300 штук худоби, що була в возах зараз за льокомотивою.

ГОДІ РИБИ ЛОВИТИ.

Від недавного часу ісляндці перестали виїздити на ловлю риб на море. Кругом Ісляндії є в воді багато мін, а було вже таке, що міни витягали рибаки сіткою разом з рибою. Хоч покищо міни не експльодували. Отже небезпека.

ЧОТИРИ ДОШКИ, САЖЕНЬ ЗЕМЛІ.

Филип, король Македонський, батько Александра Великого, брав участь в Олимпійських забавах і сталося, що впав сильно на пісок. Коли ж піднявся і глянув на знак, що лишився на піску, сказав:

О, яка мала часточка землі вдержить нас, коли ми помремо. А за життя здаєсь нам, що нам треба цілого широкого світа!

ВІСТИ З ДІЄЦЕЗІЇ.

Приєдналася ще одна громада.

Недавно приєдналася до Української Греко-Православної Церкви в Канаді ще одна громада з російської місії, а саме — Греко-Православна Громада св. Ілії, в місцевости Топорівці, почта Мусідора, Алберта. Надзвичайні збори громади в цій справі відбулися 6 жовтня ц. р. Предсідником зборів був п. Іван Купчанко, а секретарем п. Дмитро Лакуста. Грамоту Прийняття видано громаді 19 листопада ц. р.

Громаду обслугує Всеч. о. А. Хруставка.

ДЕСЯТА ЧАСТЬ ФІЛЬМІВ НЕДОБРА.

Від давніше і всюди йдуть нарікання, що багато фільмів в нинішніх фільмових театрах крайно погані і деморалізуючі. Кажуть, що є майже правило, що коли показують красшу річ, то побіч неї друга є погана.

В Стейтах є організація, що звесь Національний Легіон Гідности і вона провадить боротьбу з поганими фільмами.

На протязі року згадана Ліга переглянула 525 штук і з тих 267 було цілком добрих (51.25 процент). Дальших 197 було таких, що увійдуть для старших, однакож не для дітей (37.81 проц.). Частинно поганих було 50, а цілком поганих було 7.

Отже цілком добрих була половина, а половина друга або частинно зла, або зла цілком. Та лишаєсь питання: Хто і нащо виробляє погані фільми? Видно, що для чиєїсь політики вони потрібні.

ПОКАРАЛИ ЖІНКУ СМЕРТЮ.

В Сан Квентін в Каліфорнії згинула від цианідового газу 52-літня Літа Джуаніта Спінеллі. Це перший випадок в Каліфорнії, що жінку покарали смертю.

Була вона провідницею рабівничої шайки, а тепер головний її злочин був, що брала участь в убивстві 19-літнього Роберта Шарарда, члена її ж шайки. Його чимсь напоїли, тоді вдарили в голову і вкинули до ріки. Був страх, що Шарард може розказати про замордовання чоловіка перед 19 місяцями.

Багатьох бачили через вікно, як Спінеллі привязували до крісла, нім дали газу. По 11 мінутах оголосили, що вже не жиє.

Перед смертю Спінеллі сповідалася і молилася до послідної хвилі. Ніч перед смертю провела без сну, писала листи і говорила з доглядачкою.

Ця подія пригадала, що 1851 р. товпа була злінчувала жінку в Давнівил в Каліфорнії.

І ПОБРАЛИСЯ...

В Форт Ворт, в Тексасі віддалася недавно 70-літня баптиська місіонарка, Лу Вилкінс, за 25-літнього Реймонда Вена, проповідника. Вилкінс письменниця і з її рук вийшло багато релігійного друкованого матеріялу. В церковних кругах широко відома. Про свого чоловіка сказала, що вона стрілася з ним ще тоді, коли йому було 15 літ.

ПЕРЕХВАЛКИ І БАЛАМУЦТВО.

Був еп. Ладика в Чіпмен, Алта цеї осени, відвідуючи католицькі парафії. Тоді греко кат. свящ. Лесюк мав там проповідь на тему: „Походження католицького епископату". Доказував, що тілько католицькі епископи походять від Апостолів. Отже й еп. Ладика походить від Апостолів, бо має титул еп. Абидоського. Та проповідь є в „Українських Вістях" і там є таке:

„А що означає, що наші преосвященні мають титул абиденського епископа, як не це, що той епископський престіл в місті Абидо, в Малій Азії, колись займав один з Христових Апостолів, або Христовими Апостолами поставлений епископ, а відтак довгим, нерозлучним ланцюхом наслідників це епископство дійшло аж до нашого канадійського епископа, який являється його послідним звеном. Так отже велика гідність, Божа своїм походженням власть і місія епископів, але католицьких."

Та чи справді епископ для канадійських греко-католиків є чимсь незвичайним? Чи той титул „абидоського" чи „абиденського", як кажуть „Українські Вісти", має в собі щось поважного?

Канада поділена на кількось римо-католицьких дієцезій і в кожній з них є епископ тої ж дієцезії і має він там свій престіл. А що греко-католики хотіли конче свого епископа, то Рим зробив так: дав їм епископа, але тілько поверховно, бо престол того греко-католицького епископа в Абидосі, в Малій Азії — в Туреччині.

Відоме віддавна, що Рим не вважає греко-католиків дійсними католиками (пригадати хочби кард. Мунделяйна в Шікаґо), отже для них і епископ такий, що живе він тут, але належить до Абидосу. Епископський престіл в Канаді може мати лише цілий католик, як от француз, айриш, поляк; тай між цілними католиками. А для греко-католиків й абидоський добрий. Вовк ситий і коза ціла!

Політика Риму була взагалі проти того, щоби греко-католики мали тут окремого епископа. Рим хотів, щоби греко-католики були впрост залежні від епископів римо-католицьких. І священиків готовив Рим для греко-католиків з римо-католиків. І були тут між греко-католиками священики чужинецького походження, як пишуть „Українські Вісти" ч. 43, в статті: „У 30-ліття місійної праці о. Ф. Ру ЧО". Він висвятився 1910 року і „саме в цьому часі вийшов поклик латинського епископату в Канаді, що ним вони закликували молодих священиків зі своїх дієцезій і в Европі, щоб вони посвятилися місійній праці між опущеними українцями."

Це показує, що не то епископа, але і священиків Рим хотів для „опущених" греко-католиків з римо-католиків. І такі священики були, доки не вїлися людям в боки. Наші пionіри оповідають про те цілі історії.

Коли Рим побачив, що греко-католики ставлять на своїм, то дозволив на приїзд священиків греко-католиків українців і навіть дав епископа Будку, однакож так, що еп. Будка не має тут своєї катедри, бо його катедра десь коло Абидосу — в Патарі. Отже Будка Патарський, а Ладика Абидоський! Надії були вони лише „епископами для канадійських греко-католиків".

Подібно є і з греко-католицькими епископами в Стейтах.

Балачка, що титул „абидоський" має за собою велику гідність, є пустою балачкою. І лїпричім те, що в Абидосі був епископ поставлений апостолами, чи що. Тут рішає політика Риму, а ніщо друге.

Мало було би в католицькій Церкві епископів, коли б вони були лише там, де були Апостоли, чи ними поставлені. Зрештою — в Галичині був епископ Львівський, Станиславівський, Перемиський; був Мукачівський, Пряшівський. Хиба там колись були Апостоли, чи вами поставлені епископи?

Берімо римо-католицьких епископів в Канаді — з якого там Ст. Алберта, чи Монтреалу, чи Ст. Боніфасу — чи в тих місцях бували Апостоли?

Отже коли хтось потішає греко-католиків, що Рим греко-католиків дуже шанує, тому дав їм епископа Абидосу — то так можна потішати лише нерозумних дітей. Бо тоді виходило би, що еп. Абидосу (Ладика) важнійший, ніж епископ, чи архиепископ Ст. Боніфасу. А воно противно!

Також балачка, що: такої гідности, як мають католицькі епископи, не мають епископи інших церков — є пустим самохвальством. Світ знає історію католицьких епископів дуже добре.

Себе понад всіх вихвалювати, а других понижати, це відома прикмета представників римського католицизму. Та вона якраз є свідоцтвом проти їх гідности.

о. Є. Г.

ДЛЯ ПРАВОСЛАВНИХ І ГРЕКО-КАТОЛИКІВ

В 21 ч. „Вістника" 1941, була стаття „Побожні слова, але які діла", де показувалося, як мондерське „Світло" вговорює в греко-католиків, щоби з православними не сходилися, як з рідними братами. За причину дає „Світло" те, що нібито православні затратили правдиву віру і лучність з правдивою Христовою Церквою і тому вони є блудячими братами, вони такі, що треба вважати їх за хорих і заражених.

Закид „Світла" дійсно поважний на те, щоби греко-католики з православними не сходилися. Бо хто затратив віру, той став еретиком і до такого дійсно можна прикласти слова Святого Письма, де воно говорить, щоби обминати брата, що ходить непорядно.

Та поки зробити остаточне рішення, то треба ще відповісти, коли то православні затратили правдиву віру і на чім основуєсь правдива віра?

Свята Православна Церква признає Никео-Константинопольський Символ Віри, себто Символ зложений по вказівкам Святого Письма на Першім Вселенськім Соборі в Никої і доповнений на Другім Вселенськім Соборі в Константинополи. Отже якраз той Символ Віри є основою Православної Церкви, чи Віри.

І той же Символ Віри Православна Церква заховала без зміни до нині — нічого не додала, ані нічого не відобрала. Він лишився таким, яким був зложений на згаданих Вселенських Соборах Отцями Церкви.

І той Символ Віри читаєсь на кождій Службі Божій, читаєсь при хрещенню дитини і його повинен знати кождий православний християнин.

А тепер питання: Чи римська-католицька Церква признає в себе той Символ Віри, який зложений на згаданих Соборах? Або — чи признає постанови тих Соборів важними і зобовязуючими? Чи такими признає їх „Світло"?

Надії справа так мається, що римська Церква змінила згаданий Символ Віри — отже хто пійшов в цім місци блудною дорогою — православні чи католики?

Православні ж стоять на тому, що вони мають Святу Соборну Апостольську Церкву, яка засновуєсь на святім Євангелію, науці Апостолів та постановах Вселенських Соборів. Отже що тут є „непорядного" чи блудного?

Свята Православна Церква признає і має Сім Святих Тайн, а кожна Тайна, то джерело ласки Святого Духа. І навіть римська Церква признає їх важність в Православній Церкві (митроп. Шептицький виразно писав, що греко-католик може в конечних випадках до православних священиків вдаватися. В.), отже тим самим признає важною і Православну Церкву.

Тому ви православні знайте, що ви стоїте на добрій основі, але не стоїть на ній „Світло".

А ви греко-католики — наші рідні брати по крові і кости — не бійтесь православних. Адже ваші предки були православними! Пригадайте ж, що ще недавно греко-католицький священик на Великім входи виголошував в гр. кат. Церкві „і всіх вас православних християн". Це була вам пригадка з якого коріння ви походите і хто ви самі. Та це не подобалося чужим і вони з вашої Церкви ту вашу святу власність викинули.

Свящ. І. Хруставка.

ВРАТУВАВСЯ ВІД БАНКРОЦТВА.

Оповідаєсь, що в 1770-их роках жив в Лондоні поважний і заможний купець. Але його жінка любила занадто розкоші й байдуже їй було, які будуть дальші наслідки. Справляла дорогі одежі, наприймала багато непотрібних слуг, купила дорогий повіз.

Так купець ще не оглянувся, як через нерозвагу жінки опинився перед банкроцтвом. Ще день-два і його, як поважного купця, не стане, а ті, яким винен гроші, будуть його проклинати. Важке положення!

Нараз прийшла йому думка, що треба цілу справу з людьми чесно, по людському лагодити. Отже скликає він тих, кому винен був гроші і каже:

— Панове! Багато з вас маєте мої зобовязання і невдовзі схочете дістати від мене належну суму. А коли разом взяти, то сума буде велика. Вам же я признаюся, що жив я послідними часами понад міру і це довело мене до того, що не зможу вам дати, що повинен. Я стою перед банкроцтвом. Та оден в мене ратунок: дайте мені тілько часу, щоби я міг знов поставити себе на ноги. Непотрібних слуг позбудуся, повіз продам, і приведу мій дім до необхідного. Я бачу в чім моє лихо. Отже дайте мені два роки часу, а я сповню для вас свої обовязки.

Щира бесіда так всім подобалася, що не тілько згодилися з його бажанням, але сказали: Маєш не два роки, але кілько тобі буде потрібно.

І справді купець взяв тепер себе в руки цілою силою. Продав непотрібний дім, продав повіз, позбувся непотрібної прислуги, обмежив видатки до найменшого і рішучою постановою вупинив жінчині забаганки. Позатим же взявся щиро до праці. Отже сталося, як сказав: до двох літ полагодив всі зобовязання і зостався дальше поважним і гідним довіря чоловіком.

НАРОДНІ КУЛЬТУРНІ ТВЕРДИНІ.

До 1848 р. в Галичині не було українських світських організацій. Була Церква, але над нею тяжіла чужа рука. Багато греко-католицьких духовних говорили вдома по польськи, а то й проповіди по польськи виголошували. Греко-католицькі епископи Пастирські Листи по польськи видавали.

Це був час панщини, коли був тілько „поп і хлоп".

Панщина в Австрії 1848 р. скінчилася й українці почали зараз творити свої організації та інституції. Так 2 травня 1848 р. засновуєсь у Львові „Головна Руська Рада". Це була перша політична інституція українців Галичини.

В 1849 р. засновують „Народний Дім" у Львові.

В 1868 р. засновують Т-во „Просвіта" у Львові.

В 1867 р. засновуєсь в Відні поважне українське студентське Т-во „Січ", з якого вийшли опісля визначні люде, як Вахнянин, Целевич, Горбачевський, Пулюй і др.

В 1873 р. засновуєсь Т-во Шевченка у Львові.

В 1874—1880 роках були у Львові українські студентські товариства „Академічний Кружок", „Академ. Братство", „Дружний Лихвар", „Академічне Братство".

В 1883 р. засновуєсь „Руське Т-во Педагогічне" у Львові.

В 1883 р. засновуєть „Народна Торговля" у Львові...

Пізніше засновувались ще дальші організації, а в послідних же літах по минувшій війні було їх поважне число.

Ми пригадали це, щоби показати, що нарід є дійсним народом лише тоді, коли має багато своїх сильних організацій та інституцій. Вони гуртують в себе найкрасшу часть народу(коли не весь народ); вони мають в своїх руках пляни і способи народної роботи; вони мають для такої роботи відповідних людей; за їх проводом йде нарід і через них нарід показує свою волю і свою силу.

З незорганізованим збіговиском світ не числиться, бо воно є лише купою матеріялу. Воно не має плянів; не має розумних людей; не чує обовязків; на його слово не можна покладатися. Як випадково збіглося, так несподівано й розбіжиться.

Чехів колись були присіли німці так, що здавалось, Чехи скоро зникнуть. І чехи почали тоді збиратись в організації і засновувати свої інституції. Це вратувало їх від загибелі.

Подібне з усіми народами на землі. Коли нарід освідомлявся і хотів бути сильним і розумним, то засновував організації, і там вже був розум і сила.

Пригадаймо давніші часи з нашої історії. Коли західні українські землі були опинилися під пануванням давної Польщі, то життя стало для українців важкою мукою. На верху була зорганізована ціла чужа державна машина, пова нею були чужі богачі, що мали можність придушувати українське життя.

Щоби себе ратувати, православні українці почали засновувати свої Церковні Братства. Такі Братства були у Львові, Луцьку, Острові, Києві і др. В тих Братствах громадилися найкрасші люде; тут була карність і пляни для праці; братчики збирали потрібні суми грошей для провадження української народної праці (удержування церков, шкіл, друкарень, шпиталів і др.).

І коли передтим польський уряд з українським загалом не числився, то з Братствами мусів вже поважно числитися. Це були наче парляменти українства!

Тут вже була зорганізована сила — сила розумова, сила грошева і врешті сила фізична.

Важною українською інституцією була Острожська друкарня й Острожська Академія.

Важною була школа Львівського Братства, вона давала вчених людей навіть чужим, як от румунам.

Дуже важною була Могилянська Академія в Київі, що в тодішному українському життю мала величезне значіння.

І давне козацтво було організацією, що піднесла український нарід до висоти державного народу.

Люде можуть жити, як розбитий матерія — кождий для себе. Такі люди не є ніякою силою навіть тоді, коли б були дуже багаті. Поодинокі богачі, що гроші глибоко в кишенях ховають, в громадськім життю є без значіння. Це богаті жебраки!

Люде стають силою і народом аж тоді, коли звяжуться в зорганізовану силу.

Окремий чоловік ходить собі самопас. Це матеріял для збіговиска. А коли люде зорганізуються, то вони творять собою свого роду військо. Вони принимають закон, що зобовязує всіх членів; вони встановляють карність між собою; вони зобовязуються працювати для цілей організації, або помагати тій праці грішми; вони спільно обороняють себе і свою справу, коли б перед ними став противник.

Отже член організації не може ходити самопас. Він мусить журитися справами організацій, бо це вже його справа. Він свого народу вояк.

Всяка організація потребує карних членів; потребує фахових робітників для ведення праці, які виконує, і потребує грошевих засобів.

Ми згадували Т-во Шевченка, Просвіту, Т-во Педагогічне, Львівське Братство, Могилянську Академію — отже мусимо собі окремо усвідомити, що всі ті організації, чи інституції мусіли мати фонди, щоби могли свою працю виконувати. Вони мали тих фондів кількось, хоч деякі з них мали лише тілько, що стягали кінці з кінцями. Котрі ж мали більше, то більше роботи зробили. Коли б же мали були в кількоро більше, ніж мали, то в кількоро більшою була би їх робота. А могли мати, коли б загал був тілько свідомий, що кождий член народу дав би свою частку відповідно до можности. А без того одні давали за багато, інші ж нічого.

Примір... В 1906 р. почав Чикаленко видавати в Києві щоденник „Раду". І видавав не для своєї користи, а для піднесення народної просвіти і сили. Отже було й таке, що мусів продавати власне поле, щоби „Раду" вдержати, мусів позбуватися основного свого майна, щоби ратувати справу громадську. Але не було би такого, коли б бодай кождий двадцятий чоловік приклав був тут свою помічну руку.

В Канаді одною з важних і великих інституцій є Українська Православна Церква. Це робітниця, що гуртує, закликає, вчить, на добре наставляє, вяже нарід в громади і є представницею великої части нашого загалу перед дальшим світом. До того ж не звязана вона з чужими, ані не залежна від чужих. Її праця робиться лише тою підмогою, яку дає свідоміще громадянство.

Та зробила би вона багато більше, коли б мала більше засобів. Більше фондів. А справ є багато, які віддавна ждуть потрібних рух. І життя жде їх виконання.

Чи ж могла би Церква мати більше засобів? Так! Мала би, коли б кождий член Церкви усвідомив собі ясно, що Церква, то його справа і його обовязок. Не лише місцева парафіяльна Церква, але та Церква, що обнимає всі парафії і всі громади — ціла інституція Церковна. Тоді нікому не було би тяжко, а церковна праця набрала би такої сили, що велика користь була би для всіх її вірних і для загальної справи цілого українського народу.

ОДИНАДЦЯТЬ ЗАПОВІДЕЙ.

Є в старих українських релігійних записках таке оповідання:

Жив в одному селі недалеко Києва священик — сам дуже гідний чоловік, але жінку мав дуже нерозсудну. Уважала себе дуже доброю і побожною, всім докоряла за непобожність, але була притім дуже скупа і немилосердна.

Довідався про те епископ в Києві і постановив її повчити. Отже перебрався за убогого жебрака і йде просити милостині. А сам старий вже був, 75 літ віку.

Застукав до дверей, жінка виходить та:

— Чого вам треба?

— Маленької помочі, хліба кусок... Старий вже...

Подивилась жінка і каже:

— Ви старі! Такі, як ви, можуть ще працею молодого завстидати Мені дивно, що вам не соромно просити милостині!

— Щож, літа вже такі, що працювати не сила.

— Не сила? Бо не хочете! А скажіть ви мені, кілько є Заповідей Божих?

Надумуєтся ніби старець, а там:

— Та одинадцять...

Як почне тоді жінка:

— І вам ще милостиню давати, а ви навіть не знаєте, кілько є Заповідей Божих! От як! За щож вам помагати? Сивий чоловік, тай не знає кілько є Заповідей. Пождіть!...

За хвильку виносить старенький катехизм та:

— З того ви довідаєтесь кілько є Заповідей! А коли дуже голодні, то ось кусень сухара!

Забрав все те епископ і пішов.

Невдовзі дістає той священик вістку, що такої-то неділі він буде тут в церкві і виголосить проповідь.

Прийшла назначена неділя Епископ прочитав Євангеліє, якраз те місце, де Христос казав: „Нову Заповідь даю вам, щоби ви любили оден одного", і починає проповідь. Бере в руки катехизм, що дістав від жінки, показує його людям і каже:

— В отсій книжці говориться лише про Десять Заповідей Божих, але з нинішної науки Спасителя ви чули, що є одинадцять Заповідей. Тою новою одинадцятою є: „Любіть оден одного..

Жінка священика, що була в церкві, зараз пізнала свою книжочку і пізнала в епископі того жебрака, що просив милостині.

Що вона тоді думала, що відчувала, що було в неї тоді на душі, того вона нікому не сказала. Але воно перемінило її життя на красше.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

І ЦЕ СПРАВА НА ЧАСІ.

Увага православних українців, як і всіх інших горожан Канади, є занята під цю пору майже виключно війною: ми беремо активну участь у воєнних змаганнях Канади; слідимо пильно за розвоєм воєнних подій, журимося долею наших братів і сестер на українських землях.

Все це зрозуміле й оправдане. Але разом з тим ми не сміємо забувати за наші інші справи, — головно такі, від яких залежить моральний і духовий добробут народу. Отже в першій мірі не сміємо забувати за нашу Церкву, якої релігійно-виховавча робота є корисна й потрібна не лише для самих її вірних, не лише для самих українців, але вдійсности для цілої Канади, як такої. Бо головна сила всякої держави, отже й канадійської, не є в її війську, ні в її природних багацтвах чи в індустрії, але у високій моральній і духовній якости її горожан.

Ніхто не може заперечити, що Українська Православна Церква в Канаді не мало причинилася до збудовання моральної та духової сили Канади. Вона на протязі 23 років плекала серед своїх вірних релігійну та горожанську свідомість; вона виховала за той час цілі кадри свідомих, чесних і духом бодрих канадійців української народности; вона защепила в їх серцях любов, пошану та вірність до їх канадійської батьківщини, — і сьогодня не сотки, а тисячі з них добровільно та з самопосвятою служать в рядах канадійської армії.

Отже можна сміло сказати, що існовання та дальший розвій Української Православної Церкви в Канаді є конечний і потрібний не тільки для добра її вірних, не тільки для добра самих українців, але в дійсности для добра цілої Канади, як такої. А з цього ясно слідує, що не лише релігійним, але також і **горожанським** обовязком всіх православних українців є давати своїй Церкві всяку моральну і матеріяльну поміч та взагалі дбати про її розвій і добробут.

Громади та поодинокі вірні Української Православної Церкви в Канаді мусять памятати, що їх Церква, як і всяка інша організація, потребує для свого існовання й роботи фондів. Вона їх потребує не лише якогось одного чи другого року, ні для якихсь випадкових цілей, але **кожного** року та для **постійних** цілей. Тому й громади та поодинокі вірні повинні жертвувати на потреби Церкви **не випадково**, як коли кому прийде на думку, — але **точно кожного року.** Інакше Церква наша ніколи не зможе стати твердо на ноги; вона ніколи не зможе провадити постійної та наперед уплянованої роботи, бо плян і обсяг її праці буде завжди ограничуватися до того, скільки членів і громад та коли **догадаються** внести свою жертву на **загальний фонд** Церкви.

Треба з приємністю ствердити, що є громади та поодинокі вірні, які дотепер виконували свій обовязок супроти дієцезіяльного фонду як найкраще. До них отже це уліменення не відноситься, хіба тільки як пригадка та просьба щоби вони й надалі так поступали. Та нема де правди діти, що є певне число громад і вірних, які дотепер виконували цей обовязок слабо та неточно, й до них власне відноситься ця пригадка, щоби вони вже раз усвідомили собі вагу й потребу дієцезіяльного фонду та щоби точно, чесно й совісно його платили.

Ми свідомі того, що бодай в деяких місцевостях західної Канади збір збіжжа цього року не дописав і фармері не будуть мати таких доходів, на які вони числили. Але все одно ніхто з них не годен совісно сказати, що він дійсно аж такий бідний, що не годен дати на рік одного долара на загальні потреби своєї Церкви. Цього тимбільше не можуть сказати міські члени Церкви, **робітники**, які тепер стало працюють та побирають добру платню. Коли б так сказати якому англійцеві чи й французові, що він не годен дати на рік одного долара на свою Церкву, він тим сильно образився б. **Та на жаль деякі українці** вважають собі за велику честь входити за таких бідних чи скупих, що навіть одного долара не можуть чи не хочуть дати на загальні потреби своєї Церкви. Чи в виду того можна дивуватися, що чужі часто дивляться на українців згори як на нездар та жебраків, що нічого не годні самі для себе зробити?

В нас часто говориться про свідомість та любов до своєї Церкви. Але цю свідомість та любов треба доказати **ділами**, бо самі слова ще нічого не доказують. Так як Ісус Христос сказав, що **віра без діл мертва**, так само і **слова без діл мертві**. Хай отже кожна українська православна громада, як така, і кожний поодинокий вірний докажуть **ділами** свою свідомість та свою любов до Церкви і хай чимскорше виконають свій обовязок супроти дієцезіяльного фонду. Цього вимагає від них не тільки їх релігійний, але також горожанський обовязок.

СОБОР СВ. АРХИСТРАТИГА МИХАЇЛА

І ПРОЧИХ БЕЗПЛОТНИХ СИЛ.

(8 лист. церк кал.; 21 лист. горож. кал.)

Православна Церква признала оден день в році памяти всіх Ангелів, а головно провідникови Ангелів — Архистратигови Михаїлови.

„Архистратиг" по грецьки, а по нашому: головний начальник, воєвода. „Безплотний" в старій церковній мові, це „безтільний", бо в церковній мові тіло зветься „плоть".

Свята Церква вчить, що Ангели, це духові істоти, що служать Божим приказам і виконують Божу волю.

В Святім Письмі згадуються Ангели багато разів. Ангел був поставлений на сторожі при вході до раю. Ангел виводить Лота з Содоми. Охороняє пророка Даниїла. Товаришить Товії. Звіщає Діві Марії, що буде матірю Христа. Звіщає пастухам Христове Народження. Крім того є ще інші примірн.

В Псальмах читаємо: „Бо прикаже Ангелам своїм, щоби хоронити тебе на всіх дорогах твоїх".

Ангели, це Божі післанці, це сторожі і порадники людей. Голос, який нас остерігає перед небезпекою, який відводить нас від злого, а кличе до доброго, це голос Божого Ангела нашого Хоронителя.

Багато інтересних оповідань можна почути від людий, де таємний голос остерігав їх перед небезпекою; де несподівана перешкода в людських замислах виходила на добро. Велика буде би наука, коли б таке записувати.

Пригадати б українського фільософа Сковороду. Був він чоловік дуже праведений і завсігди прислухувався, що йому його „дух" каже. І він завсігди йшов за порадою свого „духа".

Коли вертав з трилітної подорожі по Европі до свого села, то найперше зайшов на цвинтар. Бо туди казав йому йти його „дух". І коли почав розглядатись по хрестах, то довідався, що вже вмер його батько і брат.

Іншим разом був він в Києві в своїх свояків. Коли вийшов до міста, почув таке, наче б багато трупів десь лежало і гнило. Це він взяв за осторогу свого „духа" і забрався з міста. За кілька днів довідався, що в місті вибухла страшна слабість.

Така подія записана, але багато є подібних, менших і більших подій незаписаних. Присутність Божої помочи безнастанно відчувається в людськім життю; таємні голоси, що промовляють до людської совісти, до живої людської душі, а нераз навіть до людського уха, чують всі люде — одні більше, другі менше. Однакож не всі однаково до таких голосів прислухуються і звертають на них уваги.

В Просительній Ектенії Церква до нас кличе:

— Ангела спокою, вірного хоронителя душ і тіл наших у Господа просімо.

Це велика молитва? Бо Божого порадника, провідника і хоронителя нам на кождім кроці треба. Коли працюємо, коли готовимось до праці, і коли спимо. І тоді, коли маємо багато приятелів між людьми, і тоді, коли не маємо нікого.

Про Ангелів каже св. Василій Великий: „Святі Ангели Хоронителі сторожать над нами, як пастир над стадом".

Отже маючи на увазі Ангелів, як виконавців Божої волі і хоронителів людей, Свята Церква приказала святкувати оден день в році присвячений Архистратигови Михаїлови і прочим Ангелам — безтільним силам. А святкуючи — просити в Бога того Ангела спокою, вірного хоронителя душ і тіл наших — і піддавати себе радо його проводові.

КІЛЬКА ГАРНИХ ПРИМІРІВ.

Коли приятель Шевченка, Костомарів, що був професором університету, перебував в свого приятеля на хуторі і до церкви було далеко, то в неділю сам відчитував собі Утреню і Вечірню.

Раз Шевченко побачив чорноморця (вояка з чорноморського війська) і питає:

— А що там Кухаренко? (Кухаренко був отаманом чорноморців; був він щирим приятелем Шевченка).

— Ого — каже той — вже ми його поховали!

— Коли?

— А от недавно...

Зажурився Шевченко і зайшов до церкви та наняв Панахиду по приятелеві. Опісля довідався він, що Кухаренко живий.

Було давніше в Стейтах двох визначних людей — головний суддя Маршал і суддя Вашингтон, з найвищого суду Стейтів. Оба вони щиро інтересувалися справою Недільної Школи. Маршал маючи 70 літ вважав собі великою честю йти через місто в проводі процесії Недільної Школи. Це було в місті Ричмонд.

У ДВАЦЯТУ РІЧНИЦЮ УКРАЇНСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ.

(20-24 жовтня, 1921—1941 років).

(Докінчення).

Через кілька місяців упав гетьманат, а через два місяці пізнише над Києвом і всею Україною запанували большевики. У березні 1919 року утворився український релігійний гурток, який просив керуючого Київською епархією єпископа Назарія (Антонія й Євлогія уряд Директорії інтернував) дозволу відчитати Євангелію українською мовою у Страсний Четвер і на Великдень. Назарій заборонив, — мовляв — не можна читати Святого письма мужицькою мовою. Тоді український гурток зареєструвався українською парохією й набув у користання Собор св. Миколи на Печерську, (побудований гетьманом Мазепою). При цьому соборі заснувала перша українська парохія.

Згодом гурток розрісся, кооптував прихильників Автокефалії зо всіх українських провінцій, і назвав себе по давному — Всеукраїнською Церковною Радою, але ріжнився від першої Ради способом своєї діяльности. Бо перша Рада починала усамостійнення Української Православної Церкви з верхів, від Собору і єрархів, а друга з низів від творення українських окремих парохій, які у дальшому процесі мали б складати деканати, епархії, і вершіті обрати головного керманича церкви — митрополита.

9 травня 1919 року в Миколаївському Соборі відбулася перша Богослужба по українськи. Зібралися тисячі народу з Києва й околиць. Хором провадив композитор Микола Леонтович (вбитий большевиками 1921 року), який і скомпонував усю Богослужбу. Через кілька тижнів заснувалися українські парохії при Андріївському Соборі та при Софійському. Большевицька влада не давала дозволу на Богослужбу у Софії через протести єпископа Назарія. Протоєрей Василь Липківський рішучо заявив віруючим, що Богослужбу відслужить без уваги на заборону влади. На доноси Назарія большевикам і патріярхові, останній радив українцям заждати до повного Собору, „який вдоволить бажання українців". Та, яке було б „вдоволення", українці переконалися за часи окупації Києва денікінцями. З ними прибув і митрополит Антоній Храповицький. Все українське духовенство, в тому й єпископів Никодима і Дмитрія він віддав під суд, а церкви від українців відобрав.

У грудні 1919 року собори: Софійський, Миколаївський і Андріївський повернено українським парохіям. Утворилося дві нові парохії — Іллінська (коло стації) і Петропавловська на Подолі. Епископ Назарій скорше од нас пристособився до большевиків, ніж українці. Він 30 квітня 1920 року видав розпорядок, яким заборонив Богослужбу в українських парохіях. Приходилося або закрити церкви, або приняти священиків — тихонівців. Тоді Церковна Рада рішила не коритися розпорядкам єпископа, а вважати його ворогом Української Православної Церкви. Грамотою 5 травня 1920 року проголошено Автокефалію Української Православної Церкви, яка покищо не має єпископа. (Архиепископ Олексій Дородницин, у той час вже не жив, — згинув в умовах горожанської війни, — по одним оповіданню його розстріляли, а по другим — втопили в Дніпрі).

Так Українська Православна Церква стала на шлях давньої нашої церкви, часів по берестейській унії. (Тоді також православні зісталися без єрархів). Населення зустріло грамоту надзвичайно прихильно. Парохії засновувалися по всій Україні. Але не було кому висвячувати священиків. У той саме час в Полтавщину перебрався архиепископ Тульський Партеній Левицький. Він сам переклав на українську мову Євангеліє ще за царату, славився як один з найбільших українських патріотів. (Був членом Просвіти у Камянці у часах керми Подільською епархією, дозволяв учням спів національного гимну у прилюдних виступах, то що. Владика Партеній засновував українські парохії по Полтавщині і висвячував священиків-українців. До нього звернулася Українська Церковна Рада прийняти Українську Автокефальну Церкву під догляд. Грамотою з 8 серпня 1920 року владика Партеній поблагословив працю Ради і взяв під догляд усі українські парохії, вже повсталі і майбутні. Таким чином церква придбала правного Архиепископа.

Однак і московські єрархи не спали. Склавши свій синод вони загрозили владиці Партенію відлученням від церкви. Старий архиепископ не зважився виступити проти авторитету Синоду і Патріярха. У цей час у Києві на епархіяльному зїзді обрано архиепископа Партенія митрополитом Української Автокефальної Православної Церкви. Занепокоєні московські владики примусили його зректися вибору. Він піддався і навіть випустив неприхильну до українства відозву. У скорому часі, в січні 1922 року архиепископ Партеній умер всіми опущений, у покинутій селянській хатині. Люди довідалися про його смерть аж на четвертий день, коли щурі пообгризали небіщикові ноги.

Все ж, як би українство не ставилося до поступку владики Партенія — він в суті річи є першим митрополитом Української Автокефальної Православної Церкви, коли на справу дивитися з погляду канонічности. Правда, він піддався під напором зорганізованого єрархату чужих сил в Україні, не посмів злегковажити авторитету патріярха, найвищого керівника церкви в країнах Російської Імперії.

Отже, Українська Церква у друге зісталася без єпископа. Щоб тому зарадити, Церковна Рада вислала двох кандидатів до Архиепископа Грузії для хіротонії в сан єпископів. Та кандидатів у Харкові арештовано і завернено в Київ. Кандидати вернулися якраз в день відкриття Всеукраїнського Церковного Собору, 20 жовтня 1921 року.

На Собор запрошено екзарха (заступника патріярха Тихона), митрополита Михаїла та всіх єпископів з України. Ні один з них не прибув, а митрополит Михаїл хоча й прибув, але заявив, що „зборів" Собором не визнає. В такім положенню Собор, взявши на увагу стародавний звичай Церкви, рішив хиротонізувати в єпископи протоєрея Василя Липківського.

Двадцятьлітнє існування Української Автокефальної, Православної Церкви це теми для багатьох інших статей. У цій статті я з нагоди 20-ої річниці привів тільки перші спроби усамостійнення Української Православної Церкви, довівши до часу, коли наша Церква навіть в радянських умовах життя здобула підстави для свого існування і твердий грунт...

СТАРЕ І ЛАТАНЕ.

Йдучи за модою люди йдуть за чужим розумом, або вірнійше: за нерозумом. А здоровий, зрівноважений розум не знає моди.

Як зміняється погляд людей на моднє, дає недавний лондонський „Кристієн Ворлд", де читаємо:

„Недавно державний оден урядник сказав, що нині ношення старої одежі в Англії вважаєсь окремою заслугою. Це значить, що нині хто не виглядає дуже гарно вбраним, той якраз є дуже гарно вбраним.

„Той сам урядник заявив, що латка на одежі є нині для чоловіка повагою. Повагою за відвагу мати на одежі латку, і за ощадність. Ходити без журби в латаній одежі, це великий здобуток.

„Вчора я бачив чоловіка в каварни, якого будова, гарні риси і примірне поведення звернули мою увагу. Та коли повернувся до мене плечми, я побачив на заді його штанів велику круглу латку. І я був певний, що він про ню знає. Це був для мене самого гарний примір, хоч, що правда, мені було тяжко з тим згодитися. Я почував себе боягузом.

„Є багато родів відваги, якої ми в себе не виробили. Думаємо, що відвагу може хтось хибно розуміти. Звідки люде можуть знати, що наша латка є свідоцтвом патріотизму, а не убожества, або байдужости? Тяжко до латок додавати пояснення, хоч я був би за тим, щоби згаданий чоловік вишив був кругом латки напис: „Нехай буде лихо тому, хто лихе думає".

Це дійсно кілька великих думок! Особливо ж потрібні вони для тих, які думають, що натягання на себе всяких нових і модних лахів робить чоловіка вартнійшим.

—=(†)=—

ЗАКОПАЛИ НА 5000 ЛІТ.

В 1939 р. була в Ню Йорку велика вистава і тоді закопали на виставовій площі скриню, в яку зложили всю дотеперішну історію людства, підручники дотеперішної науки, всі описи нинішних релігій, і звичаїв ріжних народів; описи та взірці штуки, словом — всего, що нинішний світ інтересного і вартного має.

Скриню з усім тим закопали 50 стіп (фітів) глибоко, 23 вересня, 1939 р., а 23 вересня, 1941 р. відкрили на тім місци великий памятник з граніту, що важить 6 тонів. Думають, що такий памятник перестоїть 5000 літ (граніт дуже твердий). На памятникови написано.

„Скриня Часу, закопана 50 стіп глибоко на цім місци 23 вересня, 1939 р., в якій зложена дотеперішна історія й описи релігій, штуки, науки і звичаїв народів, які тепер живуть. Знавці й інжинири зробили на це плян; вчені зібрали матеріял; Вестінгавз Електрична і Фабрична Компанія на початку вистави 1939 40 року все те тут поклала, щоби лежало 5,000 літ."

В скрини є також 8000 фунтовий „лист до народу, що буде жити 6939 року".

Коли від 1939 року промине 5000 літ, то буде тоді рік 6939. Отже тодішні люди мали би скриню викопати і вона дала б їм повний образ теперішної культури і теперішного життя.

На протязі 5000 літ можуть бути війни, революції та всякі перевороти, що понищать і позмінюють те, що є, а в закопаній скрини мав би заховатися опис всего того, що нині світ має.

ДВА БРАТИ.

(НАРОДНЕ ОПОВІДАННЯ).

Були два брати — старший Федор, молодший Василь. Федор майстер — будує церкви, будує доми, грошей заробляє. А Василя не навчив батько ніякого ремесла, бо скоро вмер.

Федор богач. Жінка в нього вбирається, наче княгиня, діти що хочуть, те й роблять. А до брата Василя перестав цілком заходити, каже:

— До такого дідовода не піду! Мені соромно, що він мій брат.

А в Василя є жінка і шестеро дітей. Діти гарні, послушні, хто гляне, то й каже:

— От коби наші діти були такі добрі та примірні!

Але в Василя убожество. Поля мало. Заробітків мало. А тут, ще і слабість до дому зайшла — то жінка слабувала, то діти, то сам Василь пролежав цілий місяць слабуючи.

Було лихо і поза тим. Корова була тай згинула. Аблінок було кілька коло хати, так повсихали. Казали люде, що бачили, як Федорові хлопці ночею до тих яблінок заходили, так певно чогось вони понасипали і ті повсихали. Приходилося гірко бідувати.

Заходив Василь до брата, каже: „Поможи!" — а той:

— От мені ніхто не помагає!

— Бог помагає тобі брате..

— Я сам собі помагаю. От будую, майструю...

— Так, так! Але ж Бог дає тобі здоровля, дає силу, дає розум, тай щастить тобі в усім...

— Роби і ти, як я роблю, то і тобі буде щастити!

І не поміг.

Прийшов Василь до дому, оповів жінці, оповів дітям, а там каже:

— Нічого ви собі з того не робіть не нарікайте. Якось ми проживемо. Небесний Отець нас не забуде. Я піду до міста, може там якось зароблю, а ви тут робіть, що можете, то якось проживемо. Не поміг брат, так Бог нам поможе.

Ціле село знало, що Василь ніколи не нарікав ані на людей, ані на Бога. Якого лиха не переживав би, так все приймає спокійно. Каже:

— Слава Богу, що живемо, а ми все лихо перебудемо. Бог нам поможе!

Робітник був з нього щирий, хоч і звичайний робітник, та роботи було мало. Отже приходилось їм нераз голодувати.

Полягали раз спати не вечерявши. Щож вдієш, коли нема нічого! Тільки щиро помолились, щоби Бог не забув їх в дальшому їх життю.

Позасипляли... Ось так, як то голодні засипляють.

Над ранком заснув Василь і сниться йому, що увійшов в хату святий отець Миколай Чудотворець. Старенький дідусь з довгою білою бородою, а ласкавий, наче рідний батько. І каже він Василеви.

— Господь бачить твою праведність і хоче тебе нагородити. І він післав мене до тебе, щоби тобі помогти. Отже коли встанеш, збирайся зараз, бери сокиру і йди до міста шукати роботи, а там тобі Господь поможе.

Сказавши так Святитель став невидимий.

Пробудився Василь, встав. І всі повставали. І зараз оповів він свій сон. Слухає жінка та:

— Голодом повечеряли, голодом запили, тай таке сниться. Вже нам мабуть довіку красше не буде. — А Василь:

— Не кажи так, жінко! От живемо таки. Слава Богу, що не каліки, а як Господь поможе, то і красше буде. Бог нікого не забуває.

Ще сонце не сходило, а Василь вже в дорозі до міста. І не їв нічого. Тай дорогою про сон свій думає.

Вже був коло міста, як їде пишним повозом старий богатий пан. Зупинився і питає:

— Куди ти йдеш, чоловіче?

— До міста йду, роботи шукати — каже Василь..

— А чи вмієш ти яке ремесло?

— Ні — каже Василь — не довелося ремесла навчитися. Дрова вмію рубати...

— А жінка і діти в тебе є?

— Шестеро...

— А як ти їх зоставив — голодними, чи неголодними?

— Голодними — каже Василь — бо що діяти.. І працюю, коли є де, і не п'ю, і дармо не пропускаю, та... Але я вірю, що Господь нам поможе вибитися з біди. Він нікого не забуває....

Подумав щось пан і каже:

— Ти будеш мені потрібний. Ось маєш сто карбованців (карбованець, це українські гроші, так, як тут доляри), вертайсь до дому і купи своїм хліба. А там приходи до мене. Я живу саме за рікою, як входиш до міста, великі будинки — це мої!

Взяв Василь гроші і до дому йде та дивується. Може то сон? — думає. Прийшов, а жінка зараз:

— Так ти вернувся.. Чого ж?

Почав Василь розказувати, гроші показав. Всі такі раді. І сон згадали, кажуть:

— Видно, що рука Божа нам помагає, бо такого ще ніколи не бувало, щоби хтось комусь оттак гроші на дорозі давав.

Поорудував Василь, що треба і йде до міста. Зайшов до того пана, там брат його на ріці великий міст будує. Побачив Василя, та:

— І що тебе сюди занесло? Для таких, як ти, нема тут роботи.

Побачив його пан і каже:

— Ти на дорозі говорив мені, що Господь нікого не забуває, отже мені це подобалося. А я чоловік грішний дуже. Забував я за Бога, може й багато лиха наробив. Майно збирав, хоч дітей в нас нема, а чужим дітям я не помагав. А тут вже і смерть за плечима. Хочу свої рахунки з Богом полагодити. Знаєш що.. Ось тобі кімната, тут же й образ Спасителя і Богородиці, та й Хрест Святий... Ставай на коліна і щиро молись, щоби Господь простив мої гріхи. Це твоя в мене робота.

Подумав Василь, тай почав молитися. Від ранку до вечера щиро молився. Так щиро, як то моляться великі праведники. Бачиш їх і вже тобі хочеться ставати побіч них і разом з ними молитися.

Так молився він девять днів. А десятого дня рано дає йому пан сто карбованців і каже:

— Робота твоя скінчилася, можеш до дому відійти.

Йде Василь, аж на дорозі зустрічає його сивий, як молоко, дідусь (а це був святий Миколай).

— Це ти від того-то пана йдеш? — каже — але ти вертайсь і кажи що він не заплатив тобі, як треба. — А Василь:

— Як же мені таке казати. Він і так дав мені дуже богато.

— Ні! — каже дідусь — твоя молитва більше варта.

Вернувся Василь і каже:

— Пане, якийсь дідусь на дорозі казав мені, що ви мені всего не заплатили.

Подумав пан, виняв знов сто карбованців, дає і каже:

— Може він правду казав, бери!

Йде Василь знов до дому, а той самий дідусь:

— Ще раз вертайся. В нього є ще таке, що тобі належиться.

Вернувся Василь, хоч і дуже ніяково йому, і сказав, що сивий дідусь йому говорив. Подумав пан і каже:

— Видю, що Господь вислухав твою щиру молитву за мене і тобі більше належиться. Я дам тобі ціле своє майно.

І зараз сідає він і пише:

— Я такий то... ціле своє майно, яке лише маю, записую такому то Василеви... Як тільки Бог візьме мене і жінку мою до себе, так він стає господарем в моїм домі.

І свідків покликав, щоби підписалися і судовим дав знати. І те лисьмо дав їм в руки.

Тоді каже пан:

— Поки що буде, то ми тобі покажемо те добро, що в пивниці поскладане. Ходи за нами!

Пан і пані забрали свічки в руки і йдуть, а Василь за ними. При вході до льоху стоїть велика скриня. Відомкнув її пан, а там самі червінці (золоті гроші). І каже:

— Бери кілько хочеш! — А Василь.

— Не заробив я їх, а так брати не годиться.

Подобалось це панові і він каже:

— Тепер ти бери свічки в руки і веди нас до льоху. Йди вперед, а ми за тобою.

Увійшли, все оглянули, а як вже виходили, то пан і пані йшли може пять кроків поза Василем. І тільки, що Василь вийшов з льоху, як сталось чудо — двері льоху зачинились, землею засипались і в одній хвилині те місце буйною травою поросло. Так, наче б тут нічого іншого не було. Це був знак, що Господь простив панові гріхи і приняв його славно до себе.

Бачили і слуги, що сталося тай полякалися. Дали зараз знати до дальшої родини тих панів, богато їх понаїзджалося. Слуги оповідають, як і що було а ті не вірять. Хоч і дивно їм, що де був льох, там буйна трава колишеться.

Та вже як судових покликали, так ті запевнили їх, що пан записав все своє майно Василеви. Так вони невдоволені і порозїзджалися.

Василь став господарем великого майна. Справдилося слово Господнє, що Господь не забуває тих, що на Нього надіються.

Як же Василь жив тепер? Жив він тепер так примірно, як і колись. Сам лиха зазнав, то знав він і людське лихо. Стріне убогого та думає: Може це такий, як я колись був... А вже як розвідається, що чоловік гідний, то зараз помагає.

А за панів тих, що майно йому передали, чотири рази в році наймає заупокойну Службу.

Вийшло пізніше таке, що брат його, Федір, при будові став калікою і збіднів до послідного. Жив перед тим роскішно, міри не знав, а як скалічів, то вийшло таке убожество, що й годі.

Не ждав Василь, щоби Федір вдавався до нього за допомогою. Як тільки довідався, що в брата лихо, зараз дав йому всего, що лиш було потрібне. А коли брат почав нагадувати, як він не поміг колись Василеви, той і слухати не хотів. Каже:

— Богу подякуй, то Він тобі помагає, а не я.

Таким гідним і праведним чоловіком був Василь. Такими і дітей своїх виховав.

„УСТАШІ" В ХОРВАТІЇ.

Є в Хорватії революційна партія „Усташів", себто дословно „повстанців". І нині та партія в проводі і її представник, Анте Павеліч, стоїть в проводі хорватського уряду.

Бувають на світі люде в яких є більше щирости, ніж розуму, і такі всюди роблять клопоти. Їхня щирість заставляє їх до таких вчинків, що приносять лише шкоду. Такими людьми є в Хорватії „Усташі".

Чуючи за собою силу усташі мішаються до справ військових, стараються усувати вищих старшин і наставляти своїх. Через те військові провідники кажуть, що доки усташі будуть вмішуватись, доти не буде ладу. Оден старий генерал через те зрезигнував.

Хорвати римо-католики, отже не люблять православних сербів, яких в Хорватії є коло півтора мільйона, або й більше. Отже було вже багато нападів на православних, а то й убийств. В однім селі вбили 42 сербів. Серби мають також свою революційну організацію „четників" і на подібний лад відплачуються хорватам.

Загалом беручи, то в Хорватії нелад і неспокій. Кожний „усташ" поступає так, ніби він ціла власть в краю — і навіть з Павелічом не хоче числитися. Думають, що одних проти других настроюють німецькі агенти.

МАЛЕ ЧИСЛО ФРАНЦУЗІВ ФАРМЕРІВ.

Недавно французький священик Лугас в бесіді на зборах Унії Католицьких Фармерів, в Монтреалі сказав, що хоч число французів в Квебеку збільшується, однакож не збільшується число французьких фармерів. Нині фармерів в провінції Квебеку є 150,000, а те саме число було перед 50 літами. Відповідно ж до зросту населення їх повинно бути 500,000. Вдодатку ж і землі є подостатком для тих, що хотіли би фармерувати. Багато людей не думає, що життя на фармі дає ще найбільше забезпеки перед всякими можливими лихами.

ІТАЛІЙЦІ В СТЕЙТАХ ОСУДЖУЮТЬ НІМЕЧЧИНУ.

Граф Карло Сфорца, бувший італійський міністер заграничних справ, вислав лист до през. Розевелта, та до голов інших американських держав, в якім в імени 300,000, італійців, що живуть на американськім континенті, запротестував проти масових розстрілів, які виконують німці в Греції та Югославії.

АНГЛІЙСЬКІ ЖІНКИ В ФАБРИКАХ

Багато жінок працює нині в британських фабриках, де виробляють воєнні прибори. А що звертає увагу, так те, що кільканадцять таких жінок мають титули, отже з вищої кляси, з аристократів. Так Люїза Монтагю, з титулом княгині; графиня Варвік і Бетті Асквит, з роду графів і ін. І працюють вони при звичайних машинових роботах, як усі, по 11 годин денно, а 6 днів в тижни.

ЖЕРТВИ ПОЗА ВІЙНОЮ.

В Лондоні обчисляють, що в країнах, які забрала Німеччина, досі без гарматної війни згинуло коло 100,000 людей. Кожний поважний протинімецький виступ німці беруть на громадську відвічальність, отже за одного свого вбивають якесь число чужих. Лондонські обрахунки такі.

Болгари вбили в шістьох тракійських (грецьких) селах 15,000 греків за те, що греки вбили 19 болгарів.

Німці на Креті понищили села, які проти них виступали.

В Польщі від заняття Польщі дотепер німці розстріляли 82,000 поляків. Між тими 300 гірничих робітників, вибраних з 2,000 страйкуючих робітників.

В Югославії мало так згинути понад 5,000 людей. Німці безоглядно обводяться з сербами, що організуються в повстанчі гуртки проти німців.

В Бельгії було багато арештованих, однакож покищо невідомо про розстріли.

На міста Люксенбургу німці наложили великі оплати за демонстрації проти німців.

В Голяндії поарештували сотки політиків та урядових провідників і жидів і позамикали в табори. Між тими арештували бувшого премієра Коліна. В революційних виступах згинуло багато. Амстердам заплатив 9 мільйонів долярів.

В Норвегії поарештували багатьох, а кількох розстріляли, які спиняли потрібну німцям працю.

В Чехословаччині багато є арештованих, а також розстріляних.

В Франції розстріляли найменше 250 осіб в відплату за смерть німецьких офіцерів. Деякі міста поплатили великі кари.

ЗБОРИ ЦЕРКОВНОЇ ГРОМАДИ.

(Грац, Алта.)

Дня 26-го жовтня 1941 року, в громаді Грац, Алта, відбулося Богослуження в Укр. Нар. Домі.

По відправі приступлено до зборів.

До церковного заряду були вибрані слідуючі: головою — пан Гр. Фарина з Елк Пойнт, Алта., секретар — пан Дмитро Яремкевич з Грац, Алта, касієр — пан Іван Голик з Грац, Алта.

Покищо вписалося 10 членів, а половина з них вже й зложили річну вкладку.

Член

ПОХОРОН КАТОЛИКА В ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ.

(Йорктон, Саск.)

В понеділок, 17 листопада, в українській православній церкві в Йорктоні, Саск., відбувся похорон пок. Стефана Кішки з Виловбрук (Ярослав) Саск. Похорон був зо Службою Божою, як велить наш український православний обряд. Похоронне богослуження відслужив о. Ф. Керніцький з Канори, Саск., який тепер обслугує також Йорктонську громаду.

Покійний числив 30 літ життя і свого часу був питомцем католицької колегії в Йорктоні. Отже був греко-католиком, як і його ціла родина. Причина, чому його хоронив православний священик, була така: Пок'йний, перебуваючи в йорктонськім шпиталі серіозну операцію, дуже занедужав і католицький священик пішов його відвідати. На запит, чи він хоче висповідатися, хорий відповів, що так, але поки священик прийшов зо Святими Дарами, — він помер. Брат покійного приїхав до Йорктону, щоби поробити зарядження про похорон і зайшов до католицького священика, але той відмовився хоронити зо Службою Божою через те, що покійний помер без сповіди. Сказав, що може лише покропити тіло свяченою водою, коли будуть його везти попри церкву. Брат покійного просив, благав дуже щиро, щоби взяти тіло покійного до церкви, та священик навіть не хотів про це слухати помимо того, що родина покійного має заплачену членську вкладку в католицькій церкві до 1950 року та що року жертвувала від 15 до 25 доларів на монастир та сиротинець в Йорктоні. До того ж покійний помер без сповіди не тому, що не хотів сповідатися, а тому, що священик не прийшов на час зо Св. Дарами.

Почувши рішучу відмову католицького священика, брат пок'йного просив православного священика, щоби відслужив похорон, на що той погодився. Коли католицькі священики про це довідалися, поїхали автом до мами покійного та домагалися, щоби вона не позволила, щоби її сина хоронили „діяволи". Кажуть: Тупніть ногою на вашого сина, він вас мусить послухати. Ми не візьмемо за похорон нічого, — похоронимо без грошей. Та ні мама, ні тим більше сини не хотіли про це й чути.

Похорон відбувся дуже величаво. Церква була переповнена людьми так місцевими, як і з Виловбрук, звідки походив покійний.

Ця подія зробила на людей сильне враження. Багато запитують, чому католицька церква так трактує своїх вірних членів, і знаходять на те ріжні відповіди.

Місцевий.

НА РЕЛІГІЙНИЙ ФОНД ЦЕРКВИ.

(Стони Мавнтин, Ман.)

I.

В неділю 26 жовтня ц. р. відбулося Богослуження в домі п-ва Т. Миропників в Стони Мавнтен, Ман. Богослуження відслужив о. С. В. Савчук з Винніпегу. На Богослуженню були також люди з Винніпегу, члени громади св. Михаїла, а саме п-во Давидюки, п-тво Палагнюки, п. Ст. Міхоцький (дяк) та п. Гранко. По Богослуженню відбувся спільний обід, після якого були промови. На заклик п. Давидюка слідуючі гості зложили жертви на релігійний фонд Української Греко-Православної Церкви в Канаді:

По 1 дол.: Я. Томик, І. Попович, Мих. Королюк.

По 75ц.: Т. Миропник.

По 50ц.: П. Давидюк, Мих. Томик, Ів. Зубик, Т. Клевчук.

По 40ц.: Гео. Попович.

По 25ц.: Д. Палагнюк, Гео Грипко, п-ні Вікторія Гара, пані Анна Клевчук, Ст. Головатий, Ілько Орлецький.

По 20ц.: Ів. Дибюк.

Всім жертводавцям щира подяка. Рівнож щира подяка належиться п-ву Миропникам, що відпустили хату на Богослуження та, опісля так гарно угостили всіх присутних.

Гість.

МІЧЕМ, САСК.

II.

Підчас похорону бл. п. Івана Ганущака, Мічем, Саск., якого хоронив Всеч. о. Є. Грицина, зібрано 7.60, як слідує:

По 1 дол.: Григорій Кріпкий з дружиною.

По 50ц.: пані Троян, Д. Пушкаренко.

Дрібна колекта $5.60

Учасник.

ВАЙТА, МАН.

III.

В домі п-тва Михайла і Анни Боднарчук дня 11 жовтня б. р. відбулися хрестини їх внуки Леві Анни донечки п-тва Володимира і Лесі з Боднарчук Кохользінських. Тайни св. хрещення уділив о. Е. С. Уляк.

По сутім обіді о. парох п'дніс тост, новоохрещеній, її родичам і прародичам та всім присутним гостям і закінчив закликом до збірки на Дієц. Фонд нашій Українській Православній Церкві. Збірка випала к слідує:

Пан Соломон посол $1.00

Пані Юстина Волошин (прабабка) 1.00

Загальна збірка 1.95

Всім жертводавцям складає ще раз щиру подяку і побажання також і маленькій Леві Анні Многих Щасливих літ!

Парох.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

З суботи на неділю, 9 листопада ц. р., впокоїлася в Бозі Евдокія Кондра з роду Дида, жінка Олекси Кондри, фармера в околиці Мазепа (Мікадо), Саск., проживши 68 літ.

Покійна походила з села Гуштин, пов. Борщів, Галичина, прибувши до Канади 43 роки тому. Від часу приїзду до Канади аж до смерти проживала в цій околиці.

Покійна полишила сивоголового мужа, три сини і сім дочок. Була тихої згідливої вдачі та примірною господинею і матірею, доказом чого може послужити те, що виховала сім дітей примірно.

Похорон відбувся у вівторок, 11 листопада. Похоронне богослуження відслужив Всеч. о. Ф. Керніцький, місцевий парох. По панахиді в хаті о. Керніцький виголосив прощальне слово, почім домовину понесли до церкви, що знаходиться пів милі від дому покійної. Підчас Служби Божої о. Керніцький виголосив надзвичайно зворушаючу

...проповідь. По Службі Божій відбулося послідне цілування, почім винесено тлінні останки покійної до гробу на побанзькім цвинтарі.

По похороні муж і діти покійної запросили всіх учасників похорону до хати на обід. По обіді о. Керніцький, за згодою родини, завізвав присутних зложити жертви на Духовний Семинар зам'єць вінка на гріб покійної, яка все так щиро з такою любовою відносилася до Церкви та до всіх справ з церквою звязаних. Присутні радо відликнулися на заклик о. Керніцького й жертвували $13.90. Жертви зложили слідуючі:

По 1 дол.: О. Кондра, п-во К. Кондри, С. Деркач, пані С. Деркач, М. Кондра, Р. Ортинський.

По 50цт.: Д. Тимрик, пані Д. Тимрик, П. Ягольницький, А. Слижук, А. Король, П. Кондра, П. Копильчук, пані С. Кревенчук, Антоній Макопський.

По 25цт.: М. Охітва, С. Маковський, А. Клімчук, А. І. Ягольницький, Д. Андрусяк, Е. Ягольницький, Н. Киба, А. Путеріх, Т. І. Ягольницький, І. Куруляк, М. Король, Н. Кобилка, М. Кошалка.

По 15цт.: Іван Андрусів.

Всім жертводавцям щира подяка, а Покійній хай Господь Бог сотворить Вічну Память!

Учасники похорону.

ПОДЯКА.

Оцим складаємо щиру подяку о. Керніцькому за його труд і поміч в таку прикру хвилю для нас. Також щиро дякуємо всім сусідам і всій родині за то, що не жалували свого труду та прийшли нам на поміч і розраду пічас нашого нещастя. І ще дякуємо всім гостям, котрі прибули звеличати похорон. Нехай вас всіх Бог нагородить за вашу щирість.

Муж і діти.

ОКАЗІЯ ГІДНА НАСЛІДУВАННЯ.

Почуваючись до вдячности зглядом свойого пароха о. Д. Стратійчука, парохіяни укр. прав. церкви в Давфин, Ман., зібралися дня 11 листопада ц. р., і устроїли несподіванку з нагоди його уродин й іменин.

В домі о. пароха зібралося поважне число парохіян, котрі перевели вечір в добрім гуморі і настрою.

В часі перекуски вручено о. Стратійчукови дарунок. Отець подякувавши, висказав своє вдоволення за так милу несподіванку.

Як все на проповідях, так і в часі цеї оказії, о. Стратійчук пригадав присутним на обовязки зглядом своєї церкви, своєї нації, своєї держави. — Слідом його науки про обовязки, вирнув з поміж присутних внесок, щоби прийти з помічю Консисторії Укр. Гр. Прав. Церкви в Канаді. Присутні щиро віднеслися до такого внеску і зложили слідуючі жертви:

По 1 дол.: о. Д. Стратійчук, П. Ковтун, І. Юрків, Ю. Білоус, М. Негрич.

По 50цт.: пані А. Негрич, В. Ґродзік, І. Дух, пані Гавриш, М. Пододворний.

По 30цт.: А. Івачевський.

По 25цт.: пані Прошак, Ґродзік, Шемелюк, Марчук, Самець, Бурля, Урбанович, Г. Вюн, Г. Тижук, С. Ґура, В. Прошак, П. Пресунька, В. Ге[illegible]

По 20цт.: пані Стокотельна.

Дрібна збірка 75центів. — Разом $12.00.

Всім жертводавцям щира подяка, а нашому пароховi многі літа!

Присутний.

ДИЕЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

Єлоу Крік, Саск.

Іван Гриневич 1.00

Роблін, Ман.

(Збірка о. Т. Горбая).

По 1 дол.: Ів. Лукан, П. Ірха.

По 50цт.: Павло Солтис.

Мюсідора, Алта.

(Збірка о. С. П. Симчича.

По 1 дол.: Михайло О. Мандрусяк, Стефан Крпвак, Іван Качмар, Андрій П. Ільків, М. П. Ільків, Федор Гуменюк, Андрій Мандрусяк.

По 50цт.: Іван Лизанчук, Стефан Гуляновський, І. Велишопольський, Іван П. Ільків.

По 25цт.: Топольницький, Іван Кривяк, Григорій Галущак, Федор Пашко, Василь А. Ільків, Іван Костюк.

По 10цт.: Михайло Павлючук, М. Рибак.

Слава, Алта.

(Збірка о. С. П. Симчича)

По 1 дол.: Калина Гиманик, П. Тріска, І. Мельник, С. Склепович, А. Саковський, М. Пукний, Д. Чапельський, М. Залеський, В. Ґрикуляк, І. Присько, В. Залеський, Д. Маковійчук, І. Ґрикуляк, П. Запаринюк, А. Залеський, П. Терновецький, О. Малаховський, М. Ільків, М. Воєвідка, І. Гайдук.

По 50цт.: Н. Надурак.

По 35цт.: І. Ґрикуляк.

По 25цт.: М. Фодчук.

Ґрац, Алта.

(Збірка о. Г. Василіва)

По 1 дол.: Г. Фарина, О. Мельник.

По 50цт.: С. Мазепа.

По 25цт.: панна Катруся Фарина уч., пані П. Шарик, пані Гр. Фарина, пані Софія Шваб, пані Голик, Ф. Павлик, Ів. Голик, І. Андріящук.

По 20цт.: В. Шарик уч.

По 10цт.: пані Анна Снайчук, пані Філія Гав'рко, пані Анна Микитів, І. Снайчук, І. Срібний, Н. Н.

По 5цт.: пані Анна Сенюк, А. Пастух.

КОРОТКИЙ ВИКАЗ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТНИКА".

Збірка на несподіванці панству Йосифови і Теклі Лисак, Форт Вилліям, Онт., з нагоди їхнього 40-літнього ювілею вінчання. $10.00

Збірка підчас несподіванки в честь п-тву Яремків з нагоди іменин п. Д. Яреміа та П. Антонійчука, яку устроїли члени прав. громади в Вотерфорд, Онт. 8.20

Підчас весільної забави в пана Вол. Воркуна, Калмар, Алта., котрий одружився з панною Анастазією Никифорук, зібрано 6.30

На весільній забаві в панства Семена і Вікторії Щербій, Ґронлнд, Саск., котрі віддавали свою доньку Марію за п. Гриця Москаля 5.00

Збірка підчас хрестин в п-тва Івана і Софії Садовників, Редвотер, Алберта. 8.50

Михайло і родина Сташини, Венкувер, Б. К. 3.00

На несподіванці в честь п-тва Клименко, Ґронлнд, Саск. 2.90

УВАГА! УВАГА!

ЗБІРНИК СЛУЖБИ БОЖОЇ для Укр. Греко. Прав. Церкви в Канаді й Америці по ЗНИЖЕНІЙ ЦІНІ.

В збірнику містяться дві композиції Служби Божої для міш. хору [illegible] Звичайна ціна збірника $3.00. Тепер [illegible] на короткий час $2.50, в додатку до того кождий замовляючий отримає даром повну ПАНАХИДУ для міш. хору, і Христос Воскрес, одно комп. Рожакова, а друге комп. Гречанінова. Ціна самої Панахиди й Христос Воскрес 50ц. Хто замовить зараз [illegible] примірників то отримає їх за $11.00 враз із додатками і пересилкою. Старайтесь замовити як найскорше, бо [illegible] вже на вичерпанню. Замовлення враз з грішми проситься слати на слідуючу адресу:

Peter A. Paush
16564—98 Street
Edmonton, Alta.

На весільній забаві в п. Стефана Каланчі з Виллінгдон, Алта., котрий одружився з панною Анною Федун з Кракiв 2.85

На хрестинах в п-тва Коваліів з Редвей, Алта., котрі хрестили свою донечку Евгенію Зорю. 2.25

На хрестинах в панства Івана і Доротеї Панчуків, Ґронлнд, Саск. 1.50

Пан Ів. Корбутяк, Брод Велей, Ман. .50

Пан М. Кудловський, Содборі, Онт. .50

Всім жертводавцям щира подяка
Адмін. „Вістника".

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. С. П. Симчича.
ГРУДЕНЬ.

4. Четвер, Введення. — Мюсідора
7. Неділя. — Мириам
13. Субота, Андрея перв. — Сучава (день подяки).
14. Неділя. — Виллінгдон.
19. Пятниця — Николля Боріац
21. Неділя — Ендрю.
22. Понеділок, Св. Анни. — Сучава.
28. Неділя Кагвін.

Адреса. Скр. 83, Виллінгдон, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Гліцького
ГРУДЕНЬ.

4. Четвер, Введ. Пр. Бог. — Поплар Парк.
7. Неділя. — Брендон
14. Неділя. Тиндал
21. Неділя. — Селтон
28 Неділя — Іст Селкірк

Адреса: 792 Логан Аве., Вінніпег.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. Ковалишина.
ГРУДЕНЬ.

4. Четвер, Введення Пр. Богородиці. — Росборн.
5. Пятниця. — Росборн
7. Неділя. — Менаі
14. Неділя. — Січ

Адреса — Сенді Лейк.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Т. А. Горбая
ГРУДЕНЬ.

4. Четв., Введення Пр. Бог. — Того
7. Неділя. — Шортдейл
14 Неділя. — Етелберт
19. Пят., св. Николая — Роблин (фарми)
21. Неділя. — Ленард
22 Пон., Зач. св. Анни. — Шелвелей
28. Нед. — Дрифтінг Ривер

Адреса: Роблин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Е. С. Уліна
ГРУДЕНЬ.

4. Четв., Введення Пресв. Богород. — Роза
7. Неділя. — Керібу, Мін.
14. Неділя. — Пембіна, Н. Д.
19. Пят., Св. Николая. — Арбакл
21. Неділя. — Вайта
38. Неділя. — Толстой

Адреса: Толстой, Ман.

Календар Українських Свят

ГРУДЕНЬ.

1 П. Мч. Платона
2 В. Пр. Авдія
3 С. Григорія Прокла
4 Ч. Введення Пр. Богородиці
5 П. Ап. Филимона, Архипа
6 С. Амфілохія

7 Н. 26 по З. св. Д. Мчц. Катерини
8 П. Преп. Мартирія, свщ. Клим.
9 В. Пр. Алипія стовп.
10 С. Якова, Палладія
11 Ч. Стефана прмч.
12 П. Мч. Парамона і з ним 370
13 С. Андрія прмч.

14 Н. 27 по З. св. Д. Пр. Наума
15 П. Пр. Авакума, Преп. Афан.
16 В. Пр. Софронії
17 С. Івана Дамаскина
18 Ч. Сави освящ. прп.
19 П. Св. Миколая архиеп. Мирл.
20 С. Амвросія еп.

21 Н. 28. по З. св. Д. Пп. Потапія
22 П. Зач. Пресв. Богор. св. Анною
23 В. Мч. Мини, Ермогена
24 С. Преп. Никона, Даниїла Ст.
25 Ч. Спиридіона
26 П. Мч. Евстратія, Авксентія
27 С. Мч. Тирса

28 Н. 29. Нед. Праотів.
29 П. Пр. Агея, Феофанії
30 В. Пр. Даниїла, Ананії
31 С. Севастіяна і ін. муч.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Д. Ф. Стратійчука.
ГРУДЕНЬ.

4. Введення Пр. Богор. — Ешвил
7 Неділя — Богдан
14 Неділя. — Косів
17 Св. Вмч. Варвари (не подано місця)
19. Св. о. Николая. — Венлав
21. Неділя — Давфин
22. Св. Анни. — Медовлендс (храм)
28. Нед. — Пайн Ривер

Адреса — Бокс 629, Давфин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василіва
ГРУДЕНЬ.

4. Введення Пр. Бог. — Гемлин
7 Неділя. — Довнінг.
14. Неділя. — Смокі Лейк.
19. Св. Миколая Чуд. — Спеден
21. Неділя. — Беліс
22. Зач./Пр. Б. св. Анною. — Беліс

Адреса. Смокі Лейк, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Е. Грицини.
ГРУДЕНЬ.

4. Четвер, Введення Пр. Богородиці. — Тернопіль.
7. Неділя. — Єлов Крік
14 Неділя. — Вакав
19. Пятниця. — Кадворт
21 Неділя. — Смитс
22. Понеділок, Св. Анни. — Ст. Джулієн
28. Неділя. — Вакав

Адреса: Вакав, Саск.

Устав Церковний.

ГРУДЕНЬ.

4. Четвер. Введення Пр. Богородиці. Утр. Єв. Луки I: 39—49 і 56. Літ. Ап. жид. IX: 1—7. Єв. Луки X: 38—42 і XI: 27—28.

7. Нед. 26 по Зісл. св. Духа. — Голова 1, Утр. Єв. Луки XXIV: 1—12. Літ. Ап. Єфес. V: 9—19. Еван. Луки XII: 16—21.

14 Нед. 27 по Зісл. св. Духа. Гол. 2. Утр. Єв. Луки XXIV: 12—35. Літ. Ап. Єфес. VI: 10—17. Єв. Луки XIII: 10—17.

19. Пятниця. Николая Арх. Мирликійського. Утр. Єв. Івана X: 9—16. Літ. Ап. жид. XIII: 17—21. Еван. Луки VI: 17—23.

21. Нед. 28 по Зісл. св. Духа. Гол. 3. Утр. Єв. Луки XXIV: 36—53. Літ. Ап. Кол. III: 4—11. Луки XVII 12—19.

22 Понеділок. Зач. Пресв. Богородиці св. Анною. Утр. Єв. Луки VIII: 16—21. Літ. Ап. Галат. VI: 22—31. Єв. Луки VIII: 16—21.

28. Нед. Праотців. Гол. 4. Утр. Єв. Івана XX: 1—10. Літ. Ап. Колос. III: 4—11. Єв. Луки 14: 16—24.

Український Релігійний дво-тижневик в Канаді

ВІСТНИК
THE HERALD

THE HERALD
Box 3626
WINNIPEG, MAN.

РІК XVIII WINNIPEG, MAN., DEC. 15th, 1941 ВИННІПЕГ, МАН., 15-го ГРУДНЯ, 1941. ЧИСЛО (380) 24

НІПОН ПОЧАВ ВІЙНУ ЗІ СТЕЙТАМИ.

В неділю, 7-го грудня, 1941 року ніпонці несподівано почали війну зі Стейтами, нападаючи на стейтські посілости. Між Ніпоном і Стейтами велися переговори довгий час і можна було сподіватися, що непорозуміння полагодяться, однакож нині видно, що ніпонці своє думали. Ще їх представники в Вашингтоні переговорювали, як ніпонці війну почали цілком несподівано.

Нині вдійсности вже цілий світ в війні, бо держави, які ще лишилися, всі меншого значіння.

ЛІТАК НА ЦВИНТАРУ, ОДЕН ЗГИНУВ.

Коли на військовім літаку попсувався мотор, летун спускався, де попало, отже спускався на цвинтар в Линденгорст, Л. І. в Стейтах. І саме там стояли два автомобілі, якими приїхали люде, щоби купити на цвинтарі місце для хоронення. Літак спускаючися вдарив два автомобілі, а наслідок був такий, що оден чоловік згинув, 5 було ранених, а летун також поранився. Літак перевернув один автомобіль, другий поломав. Люде не чули, як літак спускався, бо мотори не робили.

ПОЇЗД УБИВ ШЕСТЕРО.

Коло Вансбургу, Ки., зелізничий поїзд вдарив автомобіль, на якім було шестеро старших осіб і дитина. Поїзд кинув автомобілем і так шестеро старших згинуло, а дитина зосталася живою.

ДОКТОРИ З ЧІЛЕ.

Уряд Чіле вислав 17 лікарів до Зединених Держав на 4 місяці, щоби практикували тут в шпиталях і так піднесли своє лікарське знання. Кождий лікар спеціяліст в окремім лікарськім напрямі.

В ІТАЛІЇ МАЛО КОНЕЙ.

Тепер в Італії ціна на коні дуже підноситься через те, що коней, мулів й ослів стає щораз менше. Через брак волового й овечого мяса убивають там на мясо коней.

ПОЖИВА ДЛЯ АНГЛІЇ.

В жовтни зі Стейтів вивезено до Англії 550,000,000 фунтів поживних рільничих продуктів, на суму 60 мільйонів доларів. А від початку війни до 1-го листопада вивезли 2 більйони і 200 мільйонів фунтів.

ПОМІЧ КИТАЙЦЯМ.

В Стейтах є Комітет Допомоги Китайцям, на лад Червоного Хреста. Від листопада 1940 р. доси видав він на допомогу 4,000,000 доларів. Отже послав найбільше всякі лікарства та лікарські інструменти. Так прим. самої сировиці для щеплення віспи післав тілько, щоби було для 400,000 осіб.

ЕЛЕКТРИФІКАЦІЯ В СТЕЙТІ НЮ ДЖЕРЗІ.

Нині стейт Ню Джерзі в Америці має найбільше електричної обслуги. Досить сказати, що 24,000 фармерів вживають електрики, отже 92 процент всіх фармерів. Вживають для світла і моторів.

ІНСТИТУЦІЇ І ЇХ ВДЕРЖУВАННЯ.

Наближається час українських зїздів і це пригадало мені справу, яку треба бодай побіжно розглянути.

Давніше на зїзді в Саскатуні при обговорюванню фінансових справ Інституту П. Могили хтось ставив справу так, що Інститут повинен сам себе вдержувати без окремої підтримки загалу. Мовляв — коли інституцію раз засновано, що вона повинна себе вдержувати.

Інституції є двоякі — грошеві і культурні. Банки, фабрики, торговельні фірми, це грошеві інституції. Раз вони повстали, то мають самі себе вдержувати, коли ж ні, то перестають існувати. Банк, ані фабрика не відкликаєсь до загалу за окремою піддержкою. Самий спосіб провадження їхньої праці чисто купецький — міняти те, що має інституція, за те, що мають люди поза інституцією. Ціль їх чисто особиста — збільшувати свій капітал. Це найперша їх ціль.

Інакше стоїть справа з культурними інституціями, отже тими, що головними їх цілями є культурна чи моральна праця, а не гроші.

До культурних інституцій належить Церква, приватні школи, шпиталі, приватні (не державні) бібліотеки, музеї, вчасти часописні і книжні видавництва, та ще дещо.

До них вже тяжко прикласти правила, що удержуйте себе самі, а ні, то гиньте. Людям байдуже, що перестане існувати банк, чи фабрика, бо друга стане на її місце, але не можна того сказати про Церкву, або про інституції освітні, чи добродійні.

Церква не може впускати людей на той лад, як впускає театер. Інституція просвітна, якої ціллю є підносити загал розумово, чи морально, мусить найперше оглядатися на свою головну ціль, а не на здобування грошей.

Коли б Чикаленко був сказав: „Передплачуйте „Раду" таким числом, щоби вистарчало на покриття видавничих коштів, а ні — то перестаю „Раду" видавати!", то „Ради" взагалі не було би. А що важне — не було би тої освітної роботи, яку „Рада" побила і зробила.

Подібне з „Українським Голосом", з „Вістником", з „Просвітою" у Львові, з „Т-вом Шевченка", з „Т-вом Педагогічним" „Рідною Школою" і другими подібними. Праця, яку вони провадили давала їм кількось грошевих доходів, але не завсігди давала тілько, кілько було треба. Отже недобір покривався додатковими збірками, жертвами, записами і т. п. Поодинокі люде, громади чи організації помагали таким інституціям додатково, розуміючи вагу тої культурної роботи, яку ті інституції виконують.

Культурні інституції можуть деколи вповні самі покривати свої видатки, однакож це залежне від обставин, серед яких вони існують. Часом можуть, але деколи поміч загалу їм і конче потрібна і належиться. Тай свідомий загал це добре розуміє. Пригадати б такий факт: Недавно в Стейтах оден поважний часопис, що існував кількадесять, чи й більше літ, відкликався до загалу за допомогою. Ставив справу так: „Зложите на піддержку таку суму (мабуть 500,000 доларів), то буде часопис виходити, не зложите — виходити це буде!" І певна річ, що загал зложив, знаючи, що робота часопису культурна, отже корисна загалови. І тому варта допомоги.

Читаємо нераз, що одиниці, організації, чи уряди дають підмоги шпиталям, школам, дослідчим та добродійним інституціям.

Це повинні ми памятати, коли ходить про наші інституції.

П. К.

В ШВАЙЦАРІЇ МАЛО ПОЖИВИ.

Швайцарія не є в війні, але окружена воюючими сусідами, отже і вона війну відчуває. Їй ніколи не вистарчало своєї власної поживи і за добрих часів вона багато чого купувала з інших країв. Зі своєї поживи мала лише досить молока, сира і масла. Коли ж війна почалася, то зараз встановлено там картки на поживу. Опісля тих карток прибільшено. Таксамо ціни дуже піднеслися.

НОВЕ ВИДАННЯ МОЛИТВЕННИКА.

Вже продається друге побільшене видання МОЛИТВЕННИКА

„ПРИЯТЕЛЬ ДІТЕЙ"

Молитвенник цей призначений для української молоді, але надається своїм змістом також і для старших. Зміст його такий:

1. Раншні молитви.
2. Вечірні молитви.
3. Молитви на протязі дня.
4. Ріжні молитви
5. Що повинен знати кожний православний українець (часть катехична).
6. Відомости про Церкву:
   а) Що то є Церква.
   б) Християнство між українцями.
   в) Про Богослуження в нашій Церкві.
   г) Свята в нашій Церкві.
   ґ) Як заховуватися в Церкві.
7. Сповідь.
8. З Вечірної Відправи.
9. З Ранної Відправи (з Утрені).
10. Служба Божа (повна).
11. З Великодного Богослуження (з Утрені).
12. Коляди.
13. Великопосні пісні.
14. Великодні пісні.
15. Пісні Господські й Богородичні.

Молитвенник в гарній синій оправі і з золотим хрестом і написю. Коштує в пересилкою тільки 50 центів.

Замовлення й гроші висилати до Консисторії на таку адресу:

Consistory of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

ДЕ БРАТИ ШЛЮБ.

Запитує мене листом заклопотаний батько, де його дочка має брати шлюб. Його будучий зять належить до іншої церкви і хоче там шлюб мати.

Це важна справа і для родичів, і для молодших, і для загалу. Головно ж батьки повинні знати, куди йдуть їх діти вийшовши з під батьківської опіки. Також молоді повинні бути свідомими того, де вони опинилися. А загал... Загал не може байдуже глядіти на те, як його молодше покоління дружиться з молодіжею інших церков, вір і народностей і пропадає для нашої Церкви і народу.

Шлюб, це важний крок в життю людей. Тайна Супружа освячена Богом. Як всі другі Тайни, так і Тайна Супружа має вплив на наше життя, коли те життя буде таке, як треба.

Вже зі сказаного виходить, що молоді повинні побиратися дуже обережно, з застановою, за порадою старших, добрих і досвідчених людей.

Відвічальність родичів.

Згаданий батько знайшовся на роздорожу. Нагода одружити дитину і перешкода. Дитина з нашої Церкви має йти до іншої вінчатися. Ненормальна справа. І батько наводить випадки: дочка Івана вінчалася в католиків, Кирилова в протестантів, Петрова в прічера, що не має жадної церкви, а Николова поїхала до міста і там взяла шлюб сама не знає добре в кого...

Таке було, батько згадує, але чує, що воно недобре, і тому рад би, щоби його дочка в своїй церкві вінчалася. Та що буде, коли молодий не згодиться і весілля розійдеться.

Відповідь на те дає Церква і здоровий розум. Вони кажуть, що дружитися треба з особами тої самої Віри, тої самої Церкви, тої самої народности. Бо лише тут є запорука щасливого життя! Отже родичі повинні це памятати і заздалегідь дітям перед очи цілу ту справу ставити, щоби їх до дальшого приготовити. Не казати: „Доросте, то собі пару вибере". Треба поясніювати вагу справи, треба обговорювати наслідки невідповідного подружжа, а тоді молоді будуть руководитися не тілько почуваннями, але й розсудком.

Знаю двоє молодих, що подружилися, католик з православною. Брали шлюб в чужій для них обох церкві, щоби не було ні по його, ні по її волі. Отже на першім кроці незгода! Опісля жінка хотіла ходити до Церкви православної, але чоловік не хотів її туди везти. І сам до своєї не ходив. Дім їх опинився на релігійнім роздорожу. Почався родинний клопіт, сором, неслава.

Були діти — де їх хрестити? Стало на тім, що доси нехрещені.

Не було для дітей своєї церкви, отже сусіди протестанти потягнули їх до своєї. Там вони зайшли, там і зосталися. Отже як назвати таке родинне життя, як не катастрофою?

Це дійсний факт! Оден з багатьох. Отже тут наука найперше родичам, щоби заздалегідь своїх дітей до дальшого життя приготовляли. А молодим острога.

Покищо ходить про українців, що не належать до одної Церкви і тут треба нам памятати, що наша Православна Церква, це первісна Церква між усіми християнськими церквами світа. Тому найважніша. Отже з яким лицем мають діти Православної Церкви йти до чужих церков вінчатися.

Супруже питання зачіпає наша сучасна поважна письменниця О. Кобилянська в творі „Ніоба". Героїня твору, Зоня, знакомиться з чужинцем, що належить до іншої церкви і нераз нею хвалився. Раз Зоня, будучи в місті, зайшла до церкви свого знакомого, а потім пише бабуні:

— Круг мене все цілком якось змінилося. Щось чужого й звичайного, щось далекосяглого находить... і бере верх. І нівідкого ніякої допомоги...

Бабуня: — „Допомоги ніякої", моя дитинко — я вже відчуваю, що допомоги ніякої.

„Бачиш? Вже і його церква тебе цікавить. Ти хотіла лиш одним поглядом зазирнути в її глибину?... Ти не така релігійна, як твоя мати, тому могла піддатися спокусі, переступити з цікавости — що її корінь лежить в симпатії до чужинця! — поріг іншої церкви, ніж тієї, до якої належали твої предки...

„Чуже осліплює тебе, забирає твою молоду душу в полон, а якась доброта, що ти її нічого не завдячуєш, зворушує тебе!...

„З твоїми почуваннями до чужинця, якого ще й сама добре не розумієш, вразила вже твою церкву... а до зради твоєї народности вже недалеко"... Стор. 164—166).

Тут перед нами чужинець по народности. Та це відноситься в великій мірі до тих, що нашої народности, але іншої церкви, віри чи секти. І він з релігійної сторони чужинець — далекий нашій Церкві і народови. І коли про нього ходить, то — або нехай він вернеться до Церкви свого народу, або його цілком лишити! Того вимагає життя, того вимагає наша гідність і наш розум.

Завдання молодих.

Для молодих, що побираються, питання: „Де брати шлюб?", це велике питання. Бо з ним вяжеться друге: „З ким брати шлюб?"

Для свідомих православних може тут бути одна відповідь: „В своїй церкві!"

Церква, це велика справа для свідомого чоловіка. Справа його душі, його бажань, споминів, його душевних переживань, його цілей і ідеалів.

І коли єднатися з любою особою на все життя, то з яким лицем йти до чужих? Немов казати відразу: „Я своїх відрікаюся і до чужих пристаю". І що чужі про таке подумають?

Валачка декого, що всі віри добрі, це те саме, що казати: Кожда матір добра... Виходило би, що дитина може зоставити свою матір і піти до чужої, бо вона така ж добра, як і рідна мати. Але воно не так! Те саме і з Церквою. Українці мають свою Церкву, а всі чужі церкви, які брали укрінців під свою опіку, були для них жорстокими мачухами. І ворогами українського народу

В японців є приповідки: Коли йдеш на мандрівку — помолися раз; коли вибираєшся на море — помолися два рази; а коли маєш дружитися — помолися три рази. А в нас дехто думає, що вінчатися, то маловажна справа — і йдуть до шлюбу, як до танцю.

Та не диво, що опісля життя таких дрантиве. Але ж відразу самі драниво його починали. І Бог не благословить — бо їм було байдуже про Боже благословення. Йшли до шлюбу, щоби збутися необхідної форми.

Шлюб — це початок дальшого спільного життя. Буде той початок гідний — життя буде гідне, не буде гідний — негідним буде життя.

о. Є. Г.

Полікарпа, епископа Смирни, замучили 167 року. Коли привели його до стосу, на якім мав згоріти, він сказав:

— Не звязуйте мене. Той, що дав мені силу сюди прийти, дасть мені силу стояти в вогни.

ЖЕРТВЕННІСТЬ В ЧУЖИХ.

Ще в 1912 р. заснувалася в Ню Йорку організація, що збирає „Фонд Сотням Найбільше Потребуючих". Є вісім окремих добродійних організацій, які віднаходять одиниці, або родини, яким поміч необхідна і вони зі згаданого фонду дістають поміч.

В послідних 12-ох місяцях „Фонд Сотням" дістав дарунки від 8-ох осіб, що вмираючи не забували за бідних. Так Е. Бранс записав для Фонду 200,000 доларів, Г. Райс, 50.000, И. Ґирд зоставив 30,000, які мають бути поділені між шість організацій, а одною з тих є згаданий фонд. Роза Ливінгстон розділила означену суму між 10 добродійних організацій, а з тих фонд дістане 1.000. Учителька Марія Джонс записала 1000 дол. Дальше йдуть менші суми.

Давнійшими часами більші суми на згаданий фонд дали: Сіжель 107,515 доларів, Вілбур 100,000, Кейн 100,000, Пайк 71,000, Мілер 50,000, Окс 25,000, Леман 10,000 доларів.

В нас справа жертвенности ще доперва зароджуєсь, ще в колисці. Дехто вже трошки розуміє обовязок жертвенности, але ще багато є тих, що ширших громадських обовязків не розуміють. Поза особистий інтерес вони не виходять.

Правда, нема в нас великих богачів, та не в тім клопіт. Жертвенність належить не до богачів, але до високо свідомих і щирих людей. Коли небогатий дає мало, але дає відповідно до можности — то він дає дуже багато. Євангельська вдова, що дала кілька грошів, в очах Христа дала більше, ніж давали багаті.

ПРИРОДНИЙ ТАЛАН.

Є люде з пересічними невеликими природними таланами, І тих є найбільше, але є одиниці з таланами дуже великими. І нераз вони самі довгий час не знають, яку вони мають велику силу.

Оповідаєсь в англійських книжках, що Др. Ватс ще малим хлопцем любив складати свою бесіду в вірші, коли щобудь говорив. І робив це без намислу, не думаючи, що робить. Батько його не любив такого діточого віршовання й одного разу хотів хлопця покарати. Заплакав хлопець, впав перед батьком на коліна і просить віршом:

Прошу мене не карати —
Вже не буду віршувати!

Побачив батько, що тут віршує не хлопяча забаганка, але його вроджений талан, і вже не казав хлопцеви нічого.

Речі Церковні

Дістанете в одинокій найстаршій українській фірмі ПРОВИДІННЯ.

Прошу писати по інформації до

Providence Church Goods Company

710 Main St. Winnipeg

ПАТАРСЬКИЙ, АБИДОСЬКИЙ ТА ЕВКАРПСЬКИЙ.

СТАНОВИСКО ЖУКІВЦІВ.

Зупинимося тут на жуківськім органі — „Українськім Вістнику", ч. 10, за жовтень, 1941.

Є там стаття **„Наше становиско і наша катедра"**, отже треба нам до того становиска придивитися. Це тому, що воно зачіпає і нашу Церкву.

Велика часть статті, то щедрі похвали собі самим: які-то жуківці правовірні, які сукцесійні — аж „святоволодимирські"; на якім твердім ґрунті стоять, які далекоглядні.... Не так, як автокефальні..., Отже гляньмо, що між іншим жуківці пишуть:

„Наша українська, православна, святоволодимирська Церква, скажім критично (а як же би?! — В.) — **Апостольсько-сукцесійна церква**, українцям потрібна із двох причин.... із церковних зглядів, ізза політичних мотивів.

„Церковні причини, що — ми як християни намагаємося творити церковну організацію, тому мусимо її **ставити на твердих і непорушних канонічних основах церкви**, цебто нами тут зорганізована церква мушена (!) мати всі історично-канонічні дані.

„На структуру церкви кожного народу дивиться не тільки сам Бог, але ввесь церковний світ інших народів. І якраз після розбудови, після догматичних засад і канонічних рубрик церкви і історично традиційної норми її, цініться здібність і талан, спритливість і характер народу, який творить церкву. (Великих слів велика сила, тай більш нічого! — В.).

„ ... повнолітний нарід намагається творити таку організацію своїх релігійних почувань, котра мала б трівкі і непорушимі основи, освячені Богочоловіком, а виплекані багатьома століттями. (Де тут звязь між одним а другим? — В.). То те ж православна сукцесійна церква, це твір Самого Спасителя — це витвір нашої історії і традиції від 988 року, аж по нинішний день. (Чи не забагато творців накопичено! Тай хто з них старший? — В.).

„На таку церкву глядить увесь культурний християнський світ, і тому нам українцям лише така є на часі і на майбутність.

„З народного і **політичного** (!) боку нам, як народови, котрий добивається своєї державности, якраз така **завершена церква є потрібна тому, щоби нас цілий світ під оглядом церковним визнавав і трактував, як зрілу націю на релігійному полі.** (Цікаво чий саме є той „політичний бік", коли він не є народним. І чи справді жуківців цілий світ визнає і трактує, як „зрілу націю"? — В.).

„За українську православну сукцесійну церкву, коротко сказавши „Святоволодимирську", говорилось ще перед приїздом еп. Ортинського.... І відтак: неканонічність церковна, нелегальність і безвартність самосвячень автокефалії Хведоровичевої...

„Наш нарід не погодився і не погодиться на римську унію, що нею єзуїти знасилували наш нарід. **Не погодиться із московською церквою, що гарбала одно, а розторощила друге в нас своє рідно і святе і розігнали наше духовенство по суздальських простора́х. Ані теж не піде на вудку синьожовто розмальованого сектанства, що гордовито зове себе: „українська православна автокефальна".**

„А наша дорога? Наш шлях, наше становиско — **через Царгород.** Бо із Царгороду Святоволодимирська, православна—сукцесійна церква вселилася на всіх українських землях.... І де тільки зайшов український скиталець і імігрант, там мушена (!) організуватися не інша, а православна сукцесійна церква.

„Це наше становиско, віра і забороло проти всего продуманого штудерно і злобно на наш розклад до загину". (Справді штудерне зліпище слів і тільки треба було додати ще „амінь". — Всі підчеркнення наші. — В.).

Ми навели більше змісту з жуківської статті, щоби читачам становиско жуківців було яснійшим. А тепер що ж з наведеного бачимо?

Бачимо розлізлу балакучість — купу слів і висловів, що деколи цілком з собою не вяжуться, а то й стають собі в дорозі. Візьмімо: **„основи освячені Богочоловіком, а виплекані століттями"** — що це? Чи Богочоловік освятив їх, коли ще не були виплекані, чи по виплеканню? Або: **„сукцесійна церква, це твір Спасителя, витвір нашої історі і традиції"**... Як це розуміти? Як могла історія і традиція твір Спасителя витворювати?

Вже отта плутанина понять показує розумову безграмотність тих, що таке пишуть і друкують. А побіч неї стоїть також безграмотність мовна — **жуківці навіть української мови не знають!** Візьмімо такі вислови в статті: „церква **мушена** мати, все **мушено** вернутись, там **мушена** організуватися, **мушені** підтримати"... Де хто такі вислови чував, або читав? Це вже крайне незнайство української мови! А коли хтось навіть форм такого щоденного слова, як „мусіти" і „бути змушеним", не знає і перекручує на „жидівський лад", то хіба диво, що на більших справах не розуміється?

З того, що жуківці пишуть, виходить що лише жуківська Церква є правдивою Українською Православною Церквою. А головне і найголовнійше, важне і найважнійше, що творить її правдивість, то **сукцесійність**, а за нею канонічність. Через те цілий світ її признає і трактує „як зрілу націю". Жуківська церква це якраз така і та, якої треба українському народови. А вже церква автокефальна — „порожна і беззмістова", як говориться в іншім місци статті.

Та що жуківці подумали б, **коли б їм хто сказав, що їх церква не є цілком церквою українського народу?**

Церква українського народу повинна бути в руках того ж народу! Коли якась церква має український вигляд, **але залежна від чужих**, то чи є вона церквою Українського Народу? **Вона того, хто має її в своїх руках.**

Жуківська Церква точно така „народна", як й „уніятська". Ні менше, ні більше. **Одна залежна від Риму, друга від Царгороду. Одна не має своєї дієцезії і свого епископа і друга не має. Уніяти є частиною дієцезії римо-католицької, а жуківці є частиною грецької дієцезії. Уніятські „українські епископи" є епископами Патари, Абидосу, та ще чого, а жуківський епископ є епископом Евкарпії.**

Чим жуківський епископ є для українців, найкраще показує **Патріярша Грамота**, що була поміщена в „Українськім Вістнику", ч. 2, 1937 року. Там між іншими читаємо:

„...Ваш Номінат Теодор Богдан Шпилька був обраний Епископом і **йому надано титул Епископа старовинної і славної дієцезії Евкарпії, в Синадській Митрополії Нашого Святійшого Вселенського Патріяршого Престолу.** Також постановлено, що епископські свячення... уділить Високопреос. Архіеп. Півн. й Півден. Америки Атенагорас..., **і що Ваш Епископ готовий помагати Його Емінеції,** щасливо перейме епископську опіку над Вашими побожними парохіями, **які від сього часу ставляться нарівні в правах з тими, що входять в склад Нашої святої Архідієцезії Північної й Південної Америки** — під найвисшою диховною юрисдикцією і **спеціяльною опікою Нашого Святійшого Вселенського Патріяршого Престолу на основі тих канонів, з якими Ви познайомлені**, принявши **відомости про них від нашого Високопреосвященого Архіепископа.** (Підчеркнення наше — В.).

Грамота ясно показує, що жуківська церква не має своєї дієцезії в дійснім значінню слова, бо жуківці є частиною дієцезії грецької. Була б українська дієцезія, то в ній був би епископ **з титулом тої ж дієцезії.** А ми бачимо, що еп. Богдан є **епископом Евкарпії**, яка сусідує десь з католицькою Патарою та Абидосом. Отже він основно належить до греків.

Греки його поставили і греки дали йому титул **якоїсь своєї Евкарпії** (якої навіть в Енциклопедії тяжко дошукатися, де вона), **зазначуючи тим, що він епископом грецької Евкарпської дієцезії, а не української!** А через те греки можуть ним послугуватися, як своїм..

Тут виринає питання: коли жуківці такі дбалі про долю свого народу, **то чому не створили української дієцезії і не постаралися для неї епископа з титулом тої ж дієцезії?** Тоді це була би Українська дієцезія й Українська Церква, і світ її такою звав би А нині жуківці можуть сказати світови лише так:

— **Ми ніби говоримо, що маємо свою Українську Православну Святоволодимирську Церкву, але на ділі ми є лише частиною дієцезії грецької; ми навіть своєї окремої дієцезії не створили, отже не маємо і свого власного епископа; що ж до епископа, якого називаємо своїм, то вдійсности він є епископом чужої і нам далекої грецької Евкарпії, який помагає американським грецьким епископам...**

Жуківці можуть лише так світови про себе сказати, та світ мабуть не дуже розумним став би з такого казання і не багато признання дав би жуківцям, як „зрілій нації". Бо зрілі нації інакше виглядають.

---(†)---

ЛИНИВСТВО.

Епамінондас, ґенерал давних греків, дуже ненавидів лінивих людей. А між офіцерами його війська був оден, що тілько й думав, якби дармувати і спати.

Одного разу застає Епамінондас того офіцера серед білого дня сплячим і ненадумуючись убиває його. Коли опісля хтось робив за те йому докір, каже Епамінондас:

— Я застав його таким і зоставив таким. Бо яка ріжниця, чи хтось ціле своє життя переспить, чи в гробі перележить? Там бодай не буде людям завадою.

СКУПАР.

Колись фільософ Біон говорив з багатим скупарем і каже йому:

— Ти цілком не маєш майна!

— Як не маю? — питає скупар. — Тоді Біон:

— Ти не маєш майна, але майно тебе має. І не ти ним орудуєш, тілько воно орудує тобою. Ти його наймит.

„ВІСТНИК"
Релігійний часопис для українців в Канаді.
Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.
Друкує і видає Українська Видавнича Спілка в Канаді Лтд.
Передплата: В Канаді — $1.00 на рік.
За границю $1.50 на рік.

HERALD
Printed and Published Semimonthly by the Ukrainian Publishing Company of Canada Ltd. at 210—214 Dufferin Ave., Winnipeg, Manitoba.
Subscription per annum:
In Canada — $1.00 — Foreign — $1.50.

Адресуйте: — Address:
The HERALD, Box 3626, WINNIPEG, MAN.

ПРАВОСЛАВНИМ І ГРЕКО-КАТОЛИКАМ.

УНІЯ З РИМОМ.

Коли католики насильством накидали православним українцям папу за авторітет, то казали, що це буде „унія з Римом".

А наділі не була це ніяка унія — це **було з одної сторони безбожне насильство, а з другого підданство, рабство, панщина.** Уявімо собі, що ідуть 1595 р. до Риму епископи, як ніби представники українців (вислані поляками), падають папі до ніг, заявляють безуслівне вічне підданство — і відразу вже благають папу, щоби дозволив їм затримати те, що вони доси в Церкві мали, і щоби не накидав їм Рим сього і того (прим. свята „Божого Тіла").

Що це, як не рабство?! Як не упідлювання себе до послідного?! **Коли і де люде на подібний лад „унії" заключували?**

І тому не дивно, що з папських обіцянок нічого доброго для українців не виходило, тай папи цілком не клопоталися, щоби українці пізніше діставали те, про що 1595 року говорилося.

Дісна унія, **це спілка собі рівних,** а не пана і раба! Це спілка, в якій ніхто своїх прав не зрікається в користь другого, ніхто перед ніким не рачкує, ніхто в нікого не жебрає і ніхто нікого не вважає своїм паном.

При заключуванню дійсної унії дотичні сторони сходяться по власній волі і списують угоду, яка всіх однаково зобовязує і всім дає однакові права. Коли ж одна сторона угоди не додержує, то друга стає вільною від зобовязань і спілка перестає існувати.

В дійсній унії, чи спілці, ніхто не позволить другій стороні себе зневажати, чи взагалі якбудь кривдити.

Унія з Римом цілком не така. В ній Рим пан, а „русин" раб. Рим проголошує, що вся власть від Бога лише в його руках і русин без Риму мусить погибнути. Зі своєї ж сторони щирий уніят наосліп вірить тому, що чує, тай рачкує перед Римом.

Де таке діється, там нема унії!

І тому те, що звуть „унією з Римом", є наділі підданством, панщиною, неволею.

Це повинен кождий українець памятати.

ПОЛЯКИ А РИМ.

В усіх часах Рим з поляками дуже рахувався. І не тому, що вони були надто побожні, не тому, що вони Римови були дуже вірні — **але якраз тому, що поляки з Римом не панькалися.** Він знав, що коли їм не вгодить, то вони його покинуть.

Українсько-польська церковна історія знає багато випадків, де папа щось постановляв, однакож поляки запротестували, або і без того злегковажили, і папа, щоби полякам вгодити, постанову зміняв.

Тут наведемо дещо з недавного:

Папа Пій XI нім став папою, то був папським нунцієм (представником) в Польщі від 1918 р. І тоді він звався Акіле Ратті. Отже чи дуже поляки монсіньора (пана) Ратті поважали?

На соймових нарадах в Варшаві 30 листопада 1920 р. були такі вислови:

„Треба віддати монс. Раттому представничі папери, який приїхав, як високий комісар плебісцитовий—ще якийсь оден комісар над нами з Риму — а сидить тут тільки на те, щоби разом з німцями, гакатистами вести політику проти поляків".

Це говорилося на нарадах сойму, отже в важнім місци. А хто так говорить в соймі проти чийогось представника, то рівночасно він говорить проти того, чий це представник, отже проти тодішнього папи. І закид Раттому спілки з німцями, це закид папі і його політиці, якої Ратті був представником.

Того ж Раттого **не допустили на конференцію польського епископату в Кракові.**

Польські газети писали, що: **„монс. Ратті не відповів своїй задачі"** (Дзен. Люд.)"; що: **„монс. Ратті баламутив ватиканську дипльоматію про польські справи** (Газ. Веч.)", і тому: **„польські круги на Горішнім Шлезку постановили ширити думку розділу костела від держави** (Газ. Пор.)". — (Беремо з львівської католицької „Ниви", ч. 3—4, 1922 року).

Чи відважився би щирий греко-католик так до папського нунція поставитися? Ні! Він рачкував би і благав би „змилування". То все, на що він би спромігся.

Коли ж Ратті в 1922 році став папою, то звав поляків своїми рідними братами, себе звав майже поляком, й обсипав поляків з усіх можливих сторін своїми благословеннями, щоби додавати їм відваги і прихиляти до них світ.

В жттю людства існує таке вічне правило: **Хто рачкує і жебрає, з тим ніхто не числиться. А числяться лише з тим, хто вміє за своєю гідністю і своїми правами відважно постояти.**

ВПРОДОВЖ 358 ЛІТ.

Наближається Різдво Христове — велике Свято для Українського Народу. Свято радощів, що нагадує прихід Спасителя на Землю. Радіють тоді праведні мудрці, а ще більше убогі пастирі. Але це лише одна сторона споминів.

Бо зараз на другій стороні стоїть лукавий Ірод, що ненавидить Христа. І щоби Спасителя позбутися, він убиває тисячі невинних дітей.

Таке було тоді; таке тягнеться впродовж віків до нині.

Коли українці думають про Народження Спасителя, то не повинні забувати, що побіч них і між ними є люди, які думають не про велике Свято, але про те, як би намовити українців, щоби зреклися свого Церковного Календаря і приняли чужий. Про те, щоби українці не святкували Різдва так, як повинні.

І коли нам з Різдвом Христовим пригадується Ірод, що вбивав невинних дітей, то разом з тим повинні ми пригадувати і пізніших Іродів, що проливали невинну кров, не в Вифлеемі, але в українських сторонах, на Українській Землі.

Згадаймо 1583-ий рік..:

Ціла Україна святкувала тоді велике Свято Різдва Христового. Святкували і львівські українці. В Успенській церкві правилося Богослуження. Нараз в церковнім притворі счинився великий гамір — до церкви вдерлася озброєна юрба, яку вислав римо-католицький арцибіскуп Соліковський, щоби розганяли українців з українських церков. Були світські з рушницями, і були також духовні — все католики! Напереді йшов „шляхотний" Войцех Соліковський, брат арцибіскупа, дальше служба, за нею ксьондзи офіціяли...

Кинулись вони на священика, вивели силою на двір, людей повиганяли, замкнули чужу їм церкву і запечатали.

Таке, а то й гірше було в інших церквах. З церкви Святоюрської українців випихали і викидали. В церкві Благовіщення відорвали священика від Служби Божої, стягнули з нього ризи, і почали людей бити і з церкви виганяти. В церкві Миколая побили священика, а народ шаблями розганяли. Подібне було також з іншими церквами. Після того українські церкви в Львові три тижні були позамикані, аж доки українці не показали, що будуть свої права обороняти зброєю.

Про що ж тодішним Іродам ходило? **Ходило їм про те, щоби примусити українців до зміни Церковного Календаря на такий, який мали Іроди!**

Український Церковний Календар був для Іродів поважною завадою в їх поході на поневолення українців.

Подібне з більшою, чи меншою жорстокістю повторялося і поза Львовом; повторялося нераз в дальших століттях, однакож завсігди український здоровий розум вмів захистити свою важну справу.

Зупинимось тепер на хвильку на недавній часі, бо 1932-їм році, отже майже 10 літ тому назад.

Тоді зі справою зміни Церковного Календаря вознлася дуже хрунівська „Нова Зоря", що була органом гр. кат. епископа Хомишина. А за „Новою Зорею" плентались і другі. І тоді писав перемиський „Український Голос" ч. 15:

— Здається не мало старенькє „Діло" про що писати тай вчепилося нашого теперішного календаря. А за „Ділом" відозвалася мов на команду, майже вся наша т. з. офіціяльна преса (Нова Зоря, Новий Час, Громадський Голос і др.). Всі вони з „Новою Зорею" на чолі домагаються зміни нашого Юліянського Календаря на Григоріянський. Чому?

Дальше там читаємо, що хрунівська „Нова Зоря" називає Церковний Календар **„некультурним, поганським, дикунським.**

Між аргументами „Нової Зорі" був оден, що через нього тратять українські купці, та що наш календар є причиною винародовлення На те „Український Голос" каже:

— Жиди перетривали зі своїм календарем, що більше відмінний ніж наш, цілі тисячліття, а не винародовилися Не потерпіла на тім й їхня торговля.

Окремо ставить „Український Голос" важне питання — як поставляться до зміни календаря українці поза Галичиною, а це зачіпає питання соборности. Бо під соборністю треба розуміти не тільки формальну політичну єдність, єдність земель, але й культурну і духову єдність.

Причину до зміни календаря бачить „Український Голос" в тих, що на зміну годяться, не в важних потребах українського життя, але в тім, що: **уряд не шанує наших свят, отже треба примінитися до його волі і змінити календар.** А дальше дає таку оцінку реформаторам:

— Се саме оден з виявів рабської вдачі тих кругів, що за тим обстають Так хоче воля другого, отже се для них святе. Клясичний взір опортунізму (угодовства, безпринципности). Вони ж опортуністи, рабі! До чого більш вони здатні?

Тепер якраз час на такі історичні пригадки, щоби з минулого черпати науку для теперішного. Будуть такі минулі події в нашій памяти; будуть нам перед очима великі наші предки, що вміли гідно і завзято обороняти свої права, то і ми будемо знати, куди нам йти і що робити. Тоді будемо гідними синами наших славних предків.

ТИМ, ЩО ПРИСИЛАЮТЬ МАТЕРІЯЛ ДО „ВІСТНИКА"

1. Писати завсігди лише на одній стороні картки, це вигідніше для Редакції.

2. Хто напише щось, **нехай опісля уважно перечитає** і поправить, що треба, та додасть, що буде вважати потрібним.

3. Імена і назви осіб писати дуже виразно, а то буває, що тяжко вгадати, як їх треба чтати і друкувати.

4. Чи письмо гарне, чи ні, це неважне, а важне, щоби його можна добре читати.

5. Хто друкує матеріял для „Вістника" **на тайпрайтері, не повинен давати рядка тісно попри другий рядок,** бо тоді нема місця на роблення поправок, чи уваг. Отже через те приходиться деції наново переписувати. Треба давати лінії рідко — наставляти на слідуюче місце по найгустійшім.

6. До писання на тайпрайтері можна вживати папір, який на другій стороні має вже який будь друк, або рисунки, як от листи всяких компаній з оголошеннями, або подібне. Друга сторона картки для Редакції неважна. Так заощадиться добрий папір.

7. Пересилка рукописів в отворених (незаліплених) посилках коштує 1-го цента за 2 унції, 8 центів за фунт.

8. Редакція надісланий матеріял поправляє, оскілько того треба. Також деколи скорочує з ріжних причин, як: щоби звести надто розтягнений зміст до коротшої і стислійшої форми; щоби стаття без конечної потреби не забирала за багато місця в „Вістнику"; вилишає справи, які вважає не на часі; також коли дуже неясно виведені, або занадто розходяться з напрямом „Вістника", чи другі причини.

Редакція „Вістника".

ПРАВДИ НЕ ЛЮБЛЯТЬ.

Сказав раз хтось Сковороді:

— Деякі богаті люде запрошують тебе радо до своїх домів, однакож є такі, що в їх домі ти ніколи не був. Вони тебе ніколи не запрошують. Чому ж воно так?

Тоді Сковорода:

— Бачиш, друже, я люблю правду і говорю правду. Біле зву білим, чорне чорним. І ніколи не зважаю, чи це кому подобається, чи ні. Навіть на самого царя не зважав би. Отже є люде, які бояться, щоби я не сказав, що чорне є чорне, біле є біле, зелене є зелене, а червоне є червоне. А вони знають, що я мовчати не буду. І тому мене не запрошують. Та я і рад тому, бо вони не мої, а я не їх. Однакож я маю тих, що люблять правду і тих мені досить.

„СПІВАЙТЕ БОГУ ПОХВАЛЬНІ ПІСНІ, СПІВАЙТЕ ЙОМУ!"

(Псалом 105).

ПРО ЦЕРКОВНІ СПІВИ.

Заки приступимо до самої теми, необхідно нам є познакомитися з численням псальмів, до яких нам нераз треба буде заглянути.

Всіх псальмів у Псалтирі маємо численних 150. Більшу часть із них уложив цар Богонатхнений Давид, який сам був добрим співаком, музиком (грав на музичних інструментах) і поетом, бо многі його псальми уложені навіть поетичним способом. Друга ж менша часть псальмів уложена ріжними співцями в Старім Завіті, яким навіть не приходило на гадку подати своє імя, тому ми й не знаємо, як вони звалися. Усі ж псальми становили старозавітний літургічний співаник. Кожний знов псалом — це пісня побожна, яка співалася при грі на музично-струннім інструменті.

Щож до самого порядкового числення псальмів, коли порівнаємо церковний „Псалтир" у старословянській мові з Псалтиром переведеним на українську мову, почавши від 9-го псальма аж до 147, то знаходимо ріжницю о одну одиницю. Наприклад: у церковних старих Псалтирях псалом 10-ий, а в українських перекладах вже 11-ий. Наш псалом 50, що його маємо в щоденних молитвах, в українськім переводі зазначений числом 51. І так треба рахувати аж до псальма 147. До 9-го псальма — і по 147 числення вже однакові як в церковній старій мові, так і в українській. Що до нас, ми тут будемо трималися числення українського.

Тепер приступимо до самої теми „про церковні співи", якій даємо надпис: „Співайте Богу похвальні пісні — співайте Йому"...

Чому даємо той надпис, взятий з псальма 105-го? Відповідь коротка: Бо Слово Боже більше промовить до серця, ніж слово чоловіка. Коли розтворимо книгу Письма Святого, то там нічого більше не знайдемо, як оце: „Співайте Богу нашому — співайте..." (Прок. гол. 3). Ось читаймо:

„Співайте Господу, живучому на Сіоні, звіщайте між народами діла Його". (Пс. 9, 11).

„Співати му Господеві, Він бо створив добро мені". (Пс. 13, 5). В першім цитаті кажеться, щоб ми співом Божі діла голосили, а в другім „співайте, бо Господь творить нам добро. Читаймо ще далі:

„Співайте псальми Господеві, ви, Його побожні люде, і прославляйте святу память Його". (Пс. 30, 4). Кожний стих каже нам, чому маємо співати. Тут сказано, що Господь про нас дбає, що нас памятає, тому співаймо Йому. Ось тут ще й катехизму учимось. Та читаймо ще:

„Кликніть (радісно) Господеві, ви всі люде на землі, співайте славу Імени Його, звеличіть хвалу Його..." (Пс. 66, 1). В дальшім змісті цего псальма сказано, що ми тому повинні співом голосити хвалу Богові, бо — так одного чоловіка, як і цілі народи — Господь нераз веде дорогою повною всяких небезпек і нужд-прикростей, однакож має силу і могучість поставити його на дорозі спасення. Господь нераз уведе чоловіка в невихідне, прикре положення, але і витягне його з него.

У псальмі 68-ім сказано: „Співайте Богу, прославляйте Господа", бо Він, що мешкає понад хмарами і гремить у хмарах, дає силу і побіду народам. Тут нам би сказати: Коли ж Ти, Господи так сильний, що і громи у Тебе на послугах, то дай, просимо Тебе, силу і перемогу нашому народові українському, щоб він, по так многих літах неволі хоть тоді міг заголосити пісню подяки: Співайте Богові....!

Зараз же у слідуючім псальмі 69-ім (стих 30) псальмопівець каже: „Буду прославляти Імя Боже піснями-співами, буду величати Бога хвалою, бо Він слухає бідних і не відвертається від попавших в неволю" (ст. 33). Тут вже певно можемо сподіватися від Господа щастя, волі, свободи і визволення для нашого народа, бо „Він слухає просьби поневолених".

Що ми маємо обовязок „співати Богові" кожного часу і в день і в ночі, каже нам знов псалом 92, а псалом 96 велить укладати нові пісні і ними величати Бога. От що нам кажеться: „Заспівайте Господеві пісню нову, співайте Господеві, прославляйте Імя Його, звіщайте з дня на день спасения Його..." (стихи 1 і 2).

У псальмі 104-ім, що його читають чи співають кожної вечірні у церкві (у псалтирі цей псалом є 103), каже святий псальмопівець: „Співати му Господеві, поки життя мого, співати му псальми Богові мому, як довго життя стане". (ст. 33).

Забагато було б нам виписувати всі ті святі вислови і заклики, щоб співати „Господеві і Богу нашому". Але і з цего, що тут наведено, будемо знати і розуміти — як важними є всі церковні пісноспіви і хори співаючих людей! Як вони Господеві і Богу нашому дуже подобаються, коли так багато про них говориться у святих писаннях! Як щедро обсипує нас Господь своїми ласками і добрами, коли ми Йому співаємо! Це ж найкрасший від нас для Него дар! Це стверджує апостол Христовий св. Павло: „...навчайте і наставляйте самих себе псальмами, та гимнами, та піснями духовними — і у благодаті співайте у серцях ваших Господеві" (Кол. 3: 16). Тих доказів хіба вже досить, щоб знати нам про важливість церковних співів.

Тепер вже також знати мемо, що церковні співи і всяка пісня набожна — це хвала Божа, яку ми Йому голосимо, а яка підноситься з низин земних і долітає аж до Божого престолу в небі на висотах. Коли ми жиємо по Закону Божому, то все наше життя є одною хвалою Божою, навіть їжа наша, що її їмо, пиття, сон, праця і т. д. як про те говорить апостоль „Чи ви їсте, чи пете, чи що іншого робите — все то робіть на Божу славу". (Кор. 10: 31). Коли ж всі ті функції у нашому життї складаються разом на Божу хвалу, то кілько висшою, взнеслійшою Божою хвалою є пісня набожна, духовна, якою прилюдно величаємо Бога? Побожна пісня — це також молитва, просьба до Бога, якою випрошуємо собі у Него всего, чого нам треба, як: хліба, здоровля, відпущення гріхів і т. д. Свідчать про те самі псальми, які у своїм змісті заключають preріжні прохання до Бога-Творця нашого, а які є найдавнішими набожними піснями.

(Дальше буде).

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ КНИЖКУ
„ЧУЖА РУКА"?
Ціна з пересилкою 85 центів.
Consistory of Ukrainian Greek Orthodox Church,
7 St. Johns Ave., Winnipeg, Man.

УТЕЧА БРАНЦІВ З НЕВОЛ..

Було це тоді, як на Україну нападали татари та Турки. Набіжать великою силою і земля пустинею стає.

Тоді то в козацькому хуторі жила вдова Горпина, козачка. А хутір був над рікою Сулою. Чоловік її, Опанас, був сотником і згинув в війні з турками.

Було в Горпини двоє дітей, син Петро та дочка Івга. Гарні були обоє, а що вже Івга, то тая квітка. Тай яка добра дівчина була. Матері слухає, про Бога памятає, всіх жалує.

Задумали кримські татари напасти на Україну. Назбирав кримський хан тисячі татар і пійшов з ними на Україну. А куди вони перейшли, туди вже трава не росла — все нищили. Одних вбивали, а других — сильних, молодих і дітей забирали. Забирали коні, худобу, а села з вогнем пускали. Про те склав нарід пісню:

Що ся в полі забіліло —
Ой чи гуси, чи лебеді?
Тепер гуси не літають,
А лебеді не плавають —
То татари полон женуть:
Оден полон з жіночками,
Другий полон з дівочками,
Третий полон з діточками...

Від ріки Самари аж до Сули плач, кров і згарища.

Зайшли татари і на хутір вдови Горпини. Як не молила вона татар, як не просила, не помогло. Її саму поранили шаблею і зоставили, а дітей забрали.

Ведуть Івгу дорогою,
Попри коню на ремені.
Ведуть її долиною,
Івга біжить терниною;
Назад себе поглядає,
Кровцею сліди заливає;
Чорний ворон залітає,
Теплу кровцю іспиває...

А сироту Петра:

Ведуть його попри возі,
Попри возі на мотузі.

Хто з бранців ослабне і не може йти, тому татарин встромить кинджал (ніж) в серце і лишає на дорозі.

Женуть татари людей, мов овець, женуть бідних христіян православних. А бранці плачуть та журяться. Плаче Івга:

Косо моя жовтенькая,
Вже не мати рідненькая
Буде тебе заплітати,
Квітки в тебе затикати...

Зайшли татари на Крим і почали добич ділити. Пороздавали людей, по кілько там кому, а ханови (князеви) дали сорок людей.

Забрав хан також Івгу. Замкнули її в гарем (дім для жінок), будуть її вчити по татарськи.

Петра взяв простий татарин і повів далеко-далеко кудись.

Хотів хан дати дарунок султанови (турецькому цареві) в Царгороді і вибрав на те Івгу. Отже повдягали її в шовкові одежі, обвішали перлами, і повезли до Царгороду. Щож мала Івга робити? Тілько молилася щиро:

— Боже, Ти одна моя надія! Перед Тобою я ставлю свое терпіння і віддаю себе в Твої святі руки — нехай діється Твоя свята воля!

Привезли Івгу в Царгород, посадили в дорогі ноші і понесли до палати султана Ібрагіма. А там ведуть її до пишних кімнат. І не знає Івга, чи це дійсність, чи сон...

Де ж Петро?

Його продавали з рук до рук, аж вкінци опинився він в Царгороді в одного турка. І живе він там, працює, матір та сестру Івгу згадує, але не знає, що і вона в тім же Царгороді.

Вміє вже Петро по турецьки говорити і робітник з нього справний.

Властитель його Мехмет, великий купець, полюбив дуже Петра і взяв його до купецтва. Вже Петро продає, вже за покупками їздить — і всюди так справиться, що й сам Мехмет краще не зробить. Звали Петра Юсуфом.

Добре пташині в клітці, їсти дають, але сумує, що волі нема. Так і в Петром. В день працює, то все забуває, а прийде ніч, і він вже думкою летить на Україну. Нагадує матір, журиться Івгою, що де то вона перебуває. І вже аж над ранком засипляє.

Мехметова крамниця була недалеко султанової палати. А султанів і Мехметів сад сходилися разом. Тут же і Петро мав хатину, що призначив йому Мехмет.

Тими сумними ночами Петро журився і почав пісні складати. Думки свої в пісні переливав. І так одної пізної ночі, як вже все кругом спало, отворив Петро вікно і заспівав:

Тяжко жити сиротині
У чужому краю,
Хоч є радість кругом мене,
Я її не маю.
Коби можна вріднім краю
Прожити годину,
Зараз дав би молодого
Життя половину...

Тої ночи й Івга не спала. Ніч тиха, далеко чути і прислухується вона, може долетить до неї голос з рідних сторін. Там десь мати, коли не вмерла, десь Петро... Нараз чує: українську пісню хтось співає. Чи це причулося? Ні! Справді співає...

І вразила тая пісня її серце так любо і так болюче. До ранку очей не замкнула, все думала: Хто це може бути той, що співав?"

Ранком помолилася щиро, а там сплеснула в долоні. Зараз увійшов слуга і каже Івга:

— Іди до садівника і скажи, щоби вишукав того, що минувшої ночі онтам співав українську пісню.

За хвилю розбіглися слуги та янничарі шукати співака.

Оден, Кизляр-Ага, зайшов до крамниці Мехмета і побачив Петра.

— Ти мослим (турок)? — питає.

— Ні! — каже Петро.

—Звідки ти родом?

— З України.

— Де ти був цеї ночі?

— В дома сидів, спав.

— Але ж ти співав в ночі... Тебе чули...

Петро настрашився

— Ходи зі мною! — каже Кизляр-Ага.

— Не можу я крамниці покидати...

— Замкни і ходи! Це мій приказ!

Замкнув Петро і йде. Кизляра-Агу знали, він був визначний на дворі султана, отже кланяються, а Петро блідий, очей в гору не підведе. Прийшли до палати султана. Зайшов Кизляр-Ага до Івги (вона тепер зветься Тгаран) і вона питає:

— Чи знайшов?

— Знайшов.

— Приведи його сюди! — Ага привів. Але Петро не пізнав Івги.

— Звідки ти хлопче?

— З України, — відповів Петро.

— Як же ти називаєшся?

— Тепер Юсуф, а вдома Петро.

— А як звалася твоя мати?

— Горпина. Не знаю, чи вона жива, чи мертва. Ще була сестра Івга, та її і мене взяли татари в полон... Не знаю, що з нею сталося.

— Не знаєш.... а я тобі скажу: мене сюди продали.. Я твоя сестра Івга... —

— Так це ти Івго! — крикнув Петро й обняв сестру, а дрібні сльози потекли по молодих лицях.

— Як почула я твою пісню — каже Івга — мені здавалося, що це ти. А тепер і неволя буде лекшою.

Вже і султан знає, що Івга знайшла свого брата, і взяв він Петра на свій двір до прислуги. Вже Івзі і Петрови наче одна зірка засіяла на темному небі.

Піднявся в Царгороді бунт проти [illegible] Ібрагіма убили і вже на султанськім престолі другий султан. Арештували тоді Івгу та Петра, та ще багатьох з тих, що були на дворі султана.

Довго сиділи арештовані в темних льохах, в Ескісераю, де головним сторожем був старий сивобородий дідуган. Хто він — всяке говорили. З ніким він в бесіду не заходив, ніхто не знав його минувшини. Понурий, нікому недоступний був Ізмаїл. Та все ж по вигляді і по великих вусах можна би вгадувати, що це потомок славних Запорожців.

Бачив він журбу Петра та Івги, й одного дня покликає їх до себе неначе на допит. Зажурився Петро з Івгою, дожидаючи нового лиха. Та не так було, як вони думали.

— Я хочу, щоби ви розказали мені, з яких ви сторін і якого роду — заговорив до них Ізмаїл по турецьки.

І почав Петро розказувати. Про батька і матір, про діда... І з яких саме сторін.

Слухає Ізмаїл тай заплакав.

— Це ж ви мої, а я ваш — заговорив тепер Ізмаїл по українськи, а ваша мати, то моя рідна сестра. Ви мабуть чули, що її брата Степана турки в полон забрали. Це мене. Я не Ізмаїл, але Степан, ваш дядько...

Кинулись до нього Петро з Івгою, та Ізмаїл:

— Будьте спокійні, бо нікому не треба знати, хто ви і хто для вас я. Перед нами одно: нам треба утікати на волю. Тепер є нагода. Коли ви давніше оповідали мені про себе, то я вже майже знав, хто ви такі. Але не час було мені тоді до вас признаватися. Тепер же не те... Памятайте: завтра коло півночі виберемось звідси. Ви, я і ще деякі з наших...

Довго ходив Ізмаїл по тюрмі, кричав, що: Ще цеї ночі позамикаю вас до страшнішої тюрми!... А вечером забрав Петра з Івгою, та ще тих, що були йому потрібні, і з сторожею перевів в стару тюрму, що стояла пусткою. А там каже:

— Невдовзі я заберу вас звідси. Коби нам добитися до моря, а там ждуть на нас чайки.

— А чи не доженуть нас? — питає Івга.

— Не бійся, дитино! Я все так приготовив, що буде добре. В цім будинку я живу одинокий, це мій дім. І над ранком цей бунинок має почати горіти, я вже все прилагодив. Таке заставить турків думати, що і я тут згорів, тай ви зі мною, коли я вас сюди перевів. А нім отямляться, то ми будемо вже далеко.

Північ минула, як гурток людей розійшовся одинцем, щоби зійтися в ліску за містом. Коли ж зійшлися, каже Степан:

— Перейдемо ліс, а там ждуть на нас чайки. Вже й пожива на них і вода і все. Тілько сядемо і в дорогу.

Вже було далеко по півночі, як наші втікачі дійшли до моря. Ніч була темна і нікого не стрічали по дорозі.

— Тепер ставаймо на коліна і щиро помолімось, щоби Господня Рука провадила нас щасливо у край веселий, у мир хрещений — до нашої Святої України — каже Степан.

В одній хвили горяча молитва піднеслася до неба з щирих душ. А по молитві каже Степан:

— Тепер на човни, весла в руки, і тихо-тихо, щоби виплисти на ширше море.

Коли почало дніти, великі клуби диму показалися далеко поза втікачами — це горіла тюрма. Побачивши дим, втікачі ще жвавійше взялися за весла.

Минуло кількось часу і втікачі були вже на своїй земли, на волн. Та поки розійшлися, ще довго говорили — жаль було розходитися.

Вернувся і Петро з Івгою та Степаном в свою сторону. Та ще більша була втіха, коли діти застали свою матір, а Степан свою сестру живою. Татарська рана загоїлася і Горпина була ще сильною.

Тілько з Степанових найблизших ніхто не зостався — ні жінка, ні два сини. Всіх їх татари поубивали.

І [illegible] він тепер з тими, яких з неволі виводив. А вони його, як рідного батька, поважали.

За І. В.

АМБАСАДОР СВЯЩЕНИКОМ.

Чарлс Бентинк був британським амбасадором, опісля лишив дипльоматичну працю і став священиком. В дипльоматичній службі був 36 літ, а нині має 62 роки. Дипльоматію лишив 1940 р. і зараз почав підготовлятися на священика. В часі дипльоматичної служби бував в Берліні, Петербурзі, Москві, Гадзі, Токіо, Атенах і др.

НА УВАГУ ЖІНКАМ.

Зїзди на те скликаються і люди зїзджаються, щоби спільно обговорити найважніші свої справи. І мені хотілось би дати кілька своїх думок на увагу, може придасться.

Мені ходить головно про жінок. Коли вони будуть нараджуватися, то про що важне будуть вони говорити? Тепер в моді говорити про мікроби, що спричинюють кір, шкарлятину, дифтерію; тепер говорять про поживу і вітаміни, як і що треба їсти; ще можуть говорити про те, як не треба дітей страшити, що би не були боягузами, як давати їм багато волі, щоби розвилася їх особиста духова сила.

Але хіба такі справи, то найважніші? Я думаю, що є ще багато важних справ, про які на зїздах і по за зїздами не говориться, а то виховання дітей. Але не те виховання, що до нього належить пожива тай вітаміни; і не те, коли дитина має йти спати, а коли вставати; і не те, як її вбрати і зачесати, але те виховання, що виховувало би ця гідних людей і щирих українців.

В вузких розмовах можна часом почути нарікання, що діти неслушні, що теперішна молодь розпущена і не хоче піддатися ніякому стримови. Дехто згадає, що діти не хочуть по українськи говорити і деколи цілком явно встидаються свого рідного. Журиться дехто, що дівчата зачинають курити, що бровй висмикують... Однакож такі справи не виходять поза вузкі балачки.

А я думаю, що такі справи важніші, ніж мікроби та вітаміни. Бо що з того, як тіло буде здорове, але розум і душу розточать мікроби? Треба би нам найперше говорити про ті вітаміни, від яких розум молоді ставби сильніший і здоровий. Треба би говорити про те, чого нашу молодь вчити і як вчити, тай що вона повинна знати, а чого не робити.

І треба ще говорити про те, що часом лихо зачинається не від молоді, але від старших. Коли батько і мати самі не дбають про те, щоби їх діти були такі, як треба, то що діти винні? Коли батько і мати не говорять до дітей по своєму, то діти думають, що це таке правило і так повинно бути. В їх молодих головах повстає думка, що українська мова непотрібна і погана, коли мати не хоче нею говорити. Коли мати курить, то як дочка не має курити?

Я думаю, що такі справи повинні бути на програмі всіх наших зїздів і всіх сходин на першім місци. Бо коли молодше поколїння війде на драте і пійде самопас, то нощо і вся наша робота? І якої користи можуть родичі сподіватися від дітей, які свого не знають і встидаються? Що буде з тих, які підуть самопас? Вони самі будуть колись проклинати свого батька-матір, що не виховали їх, як треба.

Цих кілька слів я написала, щоби пригадати такі пекучі справи, про які в нас треба найбільше говорити, але чомусь не говориться. А як ми ще дальше будемо про них мовчати, то лихо так далеко зайде, що буде запізно його поправляти. І тоді ніхто другий не буде винен за те все лихо, тілько ми самі. І те наше недбальство буде тяжко відбиватися і на нас, і на дітях, тай ще на внуках наших.

Отже подумаймо, поки ще час!

Саскачеванка.

ДЕЩО ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ГРОМАДИ В ОШАВІ, ОНТЕРІО.

При кінци місяця жовтня і на початку листопада наша громада устроїла базар. Базар відбувався через цілий тиждень.

Участь на базарі була рівна: одних вечерів було людей більше, а других менше, тому, що багато робить тепер ночами по фабриках.

Дуже багато причинилося до базару наше сестрицтво, котре ходило збирати річи на базар. Базар випав досить добре, бо чистого доходу на церкву лишилось поверх 150 долярів. Зате належиться щира подяка нашому зарядови церковному і сестрицтву.

При кінци листопада закінчено кампанію за збіркою на сплату довгу на церкві. Збірка принесла намічену суму $500.00. Збіркою переважно занявся наш парох, який відвідав всіх членів і прихильників. Всеч. о. Запаринюку помагав церковний заряд, а іменно голова громади п. Петро Григорук та пп. І. Василик, К. Мельничук, Т. Мельничук і А. Неміш.

Наша громада цеї осени збулась довгу в сумі $600.00 з додатком проценту. А це ми завдячуємо нашому о. пароховi, котрий немало в цій справі натрудився, бо нераз треба було і по три або чотири рази бути в одній хаті. Це не підривало на дусі нашого о. пароха і він за Божою помочею доконав того, що обіцяв в місяці липні.

Коли наша громада буде дальше так поступати і члени будуть дальше прихильно відноситись до Церкви, то зможемо ще багато такого зробити, що принесе користь громаді і цілій нашій Церкві.

Член заряду.

ДОБРИЙ ПРИМІР.

Дня 20 листопада 1941, панство Чобохи запросили свого пароха о. М. Фика, щоби відправив Службу Божу за здоровля своєї родини.

На той день запросили свою родину та близьких сусідів до свойого дому на Богослуження. Після відправи погостили їх обідом.

Коли обід скінчився, почали люди говорити про всякі справи. Пан Іван Захарко кількома словами подякував від присутних господарям за щиру гостину. Побажав їм щастя і здоровля. При кінці промови зробив заклик до збірки на Духовний Семинар. По переведенню збірки покликав до слова о. М. Фика.

Священик пояснив значіння такої відправи і таких сходин і як вони відбиваються на нашому життю.

Після священика говорив Юрко Шпіляк. Побажав священикові та його роботі доброго успіху.

Слідуючі зложили датки на Дух. Семинар: По 50ц.: Ів. Захарко, І. Корбаник, І. Когут, Ф. Чобоха. По 25ц.: Ю. Шпіляк, В. Манчак, Т. Сенько, Г. Корбаник, пані І. Когут, Я. Білозир, М. Шпиляк, свящ. М. Фик, А. Шпиляк; 15ц.: пані Ф. Чобоха.

Дрібна колекта 50ц. Разом $4.90

Щира подяка жертводавцям.

Подорожний.

ЗНАЧІННЯ РОСІЙСЬКОГО ФРОНТУ.

„Ню Йорк Таймс" так недавно описав значіння російського фронту:

„Є це незмірно великого значіння, для британського й американського інтересу, щоби Росія продовжала війну. Як довго червона армія є діяльною воюючою силою, німецька сила мусить бути там занята, отже не буде могти почати більшої акції проти британських островів; як довго Гітлер не зможе ані закінчити війни, ані виграти її. Отже зрозуміє, що для власного вже інтересу, коли вже не для інших причин, Британія і Злуч. Держави будуть примушені робити все, щоби Росія не впала."

КІЛЬКО ЛЮДИ ПРОПИВАЮТЬ.

В 16-ох американських стейтах, що мають монополь продавання напитків, продали впродовж року напитків за 264,000,000 долярів. З того чистого приходу було понад 58 мільйонів. Пересічно на кожну родину приходить 26 долярів і 22 центи. Найбільше пропили стейти: Пенсильвенія (понад 73 мільйони), Огайо (понад 52 мил.) і Мішиган (близько 37 мил.). Ось такі великі суми люди пропивають.

З ІСТОРІЇ ЯПАНСЬКОЇ ВОЄВНИЧОСТИ.

Тактика японців була завсігди — заскочити когось несподівано.

Коли вернутись до 1904 року, так тоді Японія виповіла Росії війну 10-го лютого, однакож вже 24 години перед тим японська фльота зробила несподіваний напад на російську фльоту в Порт Артурі. Адміралом японської фльоти був Того. Отже коли Японія оголосила виповідження війни, то вже половина російської фльоти була знищена, або обезсилена.

Подібне було 18-го вересня, 1931 р., коли Японія пішла проти Манджурії. Вийшов тоді випадок на залізници в 10-ій годині в ночи, однакож тоїж самої ночи ніби з приводу тогож випадку японці забрали великий арсенал (склад зброї) в Мукдені і до рана ціла японська армія в Манджурії і Кореї почала війну. Це показує, що вже перед випадком було точно упляноване і приготоване.

„Випадок" стався також 1937-го року, з приводу якого Японія почала війну з Китаєм. Тоді китайці почали були досить добре організувати своє політичне життя і якраз це заставило японців до війни. В ночи 7-го липня 1937 р. японці приготовили „випадок" — стрілянину, отже війна, що тоді почалася, тягнеться до нині.

Найновіший несподіваний японський виступ до війни проти Стейтів стався 7-го грудня 1941-го в неділю. Ще в Вашингтоні японські представники переговорювали зі стейтським урядом, як японці вже вдаряли на стейтські посілости. Знов вийшло, що переговори переговорами, але японці війну рішили починати і до неї приготовлялися.

ПОСИЛАЮТЬ ВІСТИ ДО ЕВРОПИ.

В Шенектеді, Н. Й., електрична компанія має дві сильні радієві стації, і через них пересилає короткими филями вісти до Европи в мовах — шведській, фінській, італійській, німецькій, французькій, португальській, еспанській, англійській, чеській і грецькій. Отже в десятьох мовах. Пересилають такі вісти, яких не дають европейські стації.

ЗРОБИВ СОБІ ДОМОВИНУ.

Недавно вмер в Гантінгтон, Інд. Генри Гайт, 84-літний. Нераз сусіди чули, що Гайт в пивници щось майстрував, та не могли допитатися, що Гайт робить. „Це тайна" — казав він. Аж коли вмер, показалося, що тою тайною була оріхова домовина, яку Гайт собі приготовив.

ГРОМАДСЬКІ ГРІХИ.

В Атлантик Ситі на недавній учительській конвенції говорила Женета Фленер, що Франція впала через власну причину. Фленер, бувша париська кореспондентка для „Н. Й. Таймсу".

„Люди занадто клопоталися грішми і тим широким життям, яке гроші дають — казала Фленер — а ми нині до них подібні. Самолюбство і дурнота є громадськими гріхами. І ми за них платимо. Коли розглянути з париського грунту всю ту погоню за втіхами, то вона причинилась до упадку Франції".

АЛЬКОГОЛЕМ ЇХАТИ.

В Стейтах робляться проби, чи не можна би виробляти алькоголю таким таним коштом, що можна буде вживати його замісць ґазоліни. Таможні хеміки кажуть, що в будучині можна такого сподіватися. Готово ж можна легко і тано виробляти алькоголь з солодких барaболь, хоч поки що він дорожший, ніж ґазоліна. Вже тепер домішують алькоголю до ґазоліни і кажуть, що це надаєсь дуже для тяґарових моторових возів, як великі троки і т.д.

ДІЄЦЕЗІЯЛЬНИЙ ФОНД.

РАМА, САСК.
(Збірка о. Л. Дячини)
По 1 дол.: Й. Гладій, О. Скорець, І. Котик, М. Ревуцький, І. Бродзяк, П. Котик, С. Котик, А. Овчар, С. Скорець, Н. Красак.
По 50ц.: Ф. Вістовський.

ДРОБОТ, САСК.
(Збірка о. Л. Дячини)
По 1 дол.: П. Згар'я, С. Кінащу, Д. Дробот.

МАМОРНИЦІ САСК.
(Збірка о. Л. Дячини)
Збірка в церкві $2.00

СУЧАВА, АЛТА.
(Збірка о. С. Симчича)
По 1 дол.: Г. Танасіюк, І. Поскар, Н. Танасіюк, А. Гуцуляк, І. Пунчак, Г. Жуківський.
По 50ц.: Д. Томаш.

ГЕЛЛОК, МІНН., З. Д.
А. Керелюлюк 1.00

СТ. ДЖУЛІЕН, САСК.
По 1 дол.: В. Михайлюк, І. Гавриш, Д. Дутчак, В. Лабач, Ю. І. Михайлюк, Н. Олексин, Д. Сорокан, Д. Букшований, В. Пігач, П. Сорокан, В. Буджак, І. Михайлюк, С. Михайлюк, Ю. В. Михайлюк, П. І. Михайлюк, Д. Калинка, Н. Романчич.
По 50ц.: В. Букшований, В. Шутер, Д. І. Михайлюк, Д. Коритняк, В. Стефанюк.
По 10ц.: Н. Н.

ВАКАВ, САСК.
(Збірка о. Є. Грицини)
По 1 дол.: І. . Луцюк.

КАГВІН, АЛТА.
(Збірка о. С. Симчича.)
По 1 дол.: Й. Матушак, А. Андрюк, В. Палагнюк, Г. Данилюк, П. Мельник.
По 90ц.: П. Рахмістрюк.
По 50ц.: А. Кошман, Д. Тодорович.
По 25ц.: Ф. Вісніноький, М. Байдура, І. Стринадка, Л. Сорокан, Ів. Ловатка.
По 10ц.: Г. Вісніноький.

ПРІЛЕРІТ, САСК.
По 1 дол.: М. Барач, І. Т. Райчиба, Ф. Чернецький, пані Анна Фіник, М. Т. Скоробогач, М. Саляк, Я. Фіник, Ю. Товстий, І. Чернецький, М. Чернецький, С. Сорочка, пані О. Скрипець, М. Кичер, Ф. Скоробогач, К. Крим, П. Скоробогач, І. М. Райчиба, І. Фіник, С. Файчук.

ЕДМОР, САСК.
(Збірка о. Н. Мороза)
По 1 дол.: С. Михайлюк, М. Шпак, Н. Фостій, В. М. Рокочий, Я. Кіцул, І. Кушнірук, В. Т. Рокочий, Ол. Оленюк.
По 50ц.: І. Остапович, Д. Рокочий.
По 25ц.: С. Ковальчук, Василина Остапович, Ів. Шевчук.

ФОРТ ФРЕНСЕС, ОНТ.
(Збірка о. Е. Уляна)
По дол.: Г. Дрозда.
По 1 дол.: І. Куцик, Г. Бадюк, О. Крішка, Г. Підлубний, Г. Г. Росс, Д. Котик, П. Паленица, Катерина Дрозда.
По 50ц.: В. Андрушко, В. Осадчук, Н. Греченюк, В. Фійчук.
По 25ц.: І. Бадюк, М. Олійник, Ф. Мігайчук, М. Настюк, В. Пиксій, М. Демків.
По 50ц. пані: Бибаїв, Парипа, А. Кругляк.
Дрібна збірка 65ц.

СТРИЙ, АЛТА.
(Збірка о. Гр. Василіва)
По 1 дол.: Д. Панас, С. Павлюк, З. Тхір, І. Шиш.
По 50ц.: В. Підлужний, Ів. Романчук, О. Тхір, І. Тхір, Л. Підлужний.
По 25ц.: Н. Бунда, Т. Крокош, М. Голько, П. Королюк.
Дрібна збірка 40ц.

АРРАН, САСК.
(Збірка о. М. Боднарчука)
По 1 дол.: Д. Гриньків, С. Савчук, С. Саламон, Й. Пасека, А. Рубашевський, Й. Стрільчук, В. Д. Чорнейко, Н. Зварич (учитель), І. Кирилюк, В. Марганюк, С. Савченко, А. Боднарчук.

ЗАВАЛЛЯ, АЛТА
(Збірка о. С. П. Симчича)
По 1 дол.: Д. І. Сорохан, Д. В. Никифорук, С. Свик, С. С. Воробець, П. Лакуста, Г. В. Никифорук, І. Гнідан, О. Матійчук.
По 75ц.: Теодор Лакуста.

(Збірка о. Гр. Василіва)
Укр. Прав. Громада у Крайгенд, Алта по 25ц.: В. Ступарек, Ф. Свистильніцький, П. Козакевич, С. Тодорик, пані Назарчук.
Дрібними 1.00

Укр. Прав. Громада у Тірін, Алта. По 1 дол.: Н. Ткачук, Г. Пиндійчук, Д. Процюк, М. Луговий, Ів. Боровець.
По 25ц.: І. Ощуст, А. Боднар, Т. Гишка, А. Каташ.
Дрібна збірка 80ц.

Укр. Прав. Громада в Глендон, Алта. — По 1 дол.: А. Шандро, уч., Л. Мицак, П. Луклан, Г. Гишка, І. Березка, з Бруссов (в часі його вінчання), В. Борденюк, В. Попович, з Вовалон, Н. Ватрич, Н. Фійлпчук, П. Яніцький, В. Костура.
По 75ц.: Василь Одовійчук.
По 50ц.: Н. Костенюк, Івко Волянський.

УВАГА! УВАГА!

ЗБІРНИК СЛУЖБИ БОЖОЇ для Укр. Греко. Прав. Церкви в Канаді й Америці по ЗНИЖЕНІЙ ЦІНІ.

В збірнику містяться дві комплитних Служби Божі для міш. хору легкого укладу різних композиторів. Звичайна ціна збірника $3.00. Тепер знижка на короткий час $2.50, в додатку до того кожний замовляючий отримає даром повну ПАНАХИДУ для міш. хору, і Христос Воскрес, одно комп. Романова, а друге комп. Гречанінова. Ціна самої Панахиди й Христос Воскрес 50ц. Хто замовить через пять примірників, то отримає їх за $11.00 враз із додатками і пересилкою. Спішайтесь замовити як найскорше, бо наклад вже на вичерпанню. Замовлення враз з грішми просимо слати на слідуючу адресу:

Peter A. Pauch
10664—98 Street
Edmonton, Alta.

КАДВОРТ, САСК.
(Збірка о. Є. Грицини)
По 1 дол.: В. Попович, Я. Кіндрачук, В. Трасковський, Е. Вавринюк (уч), В. С. Ковбуз, Ю. Гнідий (уч), В. Табачнюк.
По 25ц.: Ф. Стефанюк.

ТОРОНТО, ОНТ.
По 1 дол.: Н. Сакалюк, Т. Козаченко, М. Матерни, Я. Ковальчук.
По 50ц.: Н. Грабовський.

ВИШАРТ, САСК.
Від пятнадцять членів по 1 дол. 15.00

КАРЛЕНД, АЛТА.
Поодинокі члени зложили 11.00

НА ДУХОВНИЙ СЕМИНАР.
Збірка на хрестинах в домі п-ва Ковалів, Редвей, Алта., прислана о. М. Фиком $4.00
М. Шабат, Гіт, Алта. .50

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Є. Грицини.
ГРУДЕНЬ.
19. Пятниця. — Кадворт
21. Неділя. — Сиатс
22. Понеділок, Св. Анни. — Ст. Джуліен
28. Неділя. — Вакав
Адреса: Вакав, Саск.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. С. П. Симчича.
ГРУДЕНЬ.
19. Пятниця — Николая — Борівці.
21. Неділя. — Ендрю.
22. Понеділок, Св. Анни — Сучава.
28. Неділя Кагвін.
Адреса: Скр. 83, Виллінгдон, Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. Т. Коваленка.
ГРУДЕНЬ.
19. Пятниця, св. Ник. Чуд. — Виста
21. Неділя. — Сенді Лейк.
22. Понеділок, Зач. Анни. — Сенді Лейк.
28. Неділя. — Енгусвил (річні збори).

СІЧЕНЬ.
4. Неділя — Росборн
7. Середа, Різдво Христове — Сенді Лейк
8. Четвер, Різд. Пресв. Богородиці. — Виста
9. Пятниця. Стефана. — Січ.
Адреса: — Сенді Лейк.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Т. А. Горбая
ГРУДЕНЬ.
19. Пят., св. Николая — Роблин (фарми)
21. Неділя. — Ленард
22. Пон., Зач. св. Анни. — Шелвелей
28. Нед. — Дрифтінг Ривер.
Адреса: Роблин, Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Е. С. Уляна
ГРУДЕНЬ.
19. Пят., Св. Николая. — Арбакл
21. Неділя. — Вайта
28. Неділя — Толстой.
Адреса: Толстой, Ман.

Календар Українських Свят

ГРУДЕНЬ.
16 В. Пр. Софронії
17 С. Івана Дамаскина
18 Ч. Сави освящ.
19 П. Св. Миколая архиеп. Мирл.
20 С. Амвросія еп.

21 Н. 28. по З. св. Д. Пп. Поталія
22 П. Зач. Пресв. Богор. св. Анною
23 В. Мч. Мини, Єрмогена
24 С. Преп. Нікона, Даниїла Ст.
25 Ч. Спиридіона
26 П. Мч. Євстратія, Авксентія
27 С. Мч. Тирса

28. Н. 29. Нед. Праотців
29 П. Пр. Агея, Феофанії
30 В. Пр. Даниїла, Ананії
31 С. Севастіяна і ін. муч.

СІЧЕНЬ. 1942.
1 Ч. 19 Грудень 1941. Преп. Ілії
2 П. 20 Свящмч. Ігнатія Богоносця
3 С. 21 Мч. Уляни;

4 Н. 22 Нед. Святих Отців
5 П. 23 10 муч. в Криті
6 В. 24 Святий Вечір (Нав. Різдва)
7 С. 25 Різдво Ісуса Христа
8 Ч. 26 Собор Пресв. Богор.
9 П. 27 Первмч. Стефана
10 С. 28 20,000 муч. в Никомидії.

11 Н 29 Нед. по Різдві.
12 П. 30 Мч. Анисії дівн
13 В. 31 Преп. Меланії Рим.
14 С. 1 Січень 1942. Укр. Н. Рік.
15 Ч. 2 Преп. Сильвестра Печер.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Д. Ф. Стратійчука.
ГРУДЕНЬ.
17. Св. Вемч. Варвари (не подано місця).
19. Св. о. Николая. — Венлав
21. Неділя — Давфин
22. Св. Анни. — Медовленде (храм)
28. Нед. — Пайн Ривер
Адреса: — Бакс 629, Давфин., Ман.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ.
о. Гр. Василіва
ГРУДЕНЬ.
19. Св. Николая Чуд. — Спедон
21. Неділя. — Беліс
22. Зач. Пр. Б. св. Анною. — Беліс
Адреса. Смокі Лейк. Алта.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ
о. П. Гайького
ГРУДЕНЬ.
21. Неділя. — Селтон
28 Неділя — Іст Селкірк
Адреса: 792 Логан Аве., Вінніпег.

Устав Церковний.

ГРУДЕНЬ.

19. Пятниця. Николая Арх. Мирликійського. Утр. Єв. Івана X: 9—16. Літ. Ап. жид. XIII: 17—21. Еван Луки VI: 17—23.

21. Нед. 28 по Зісл. св. Духа. Гол. 3. Утр. Єв. Луки XXIV: 36—53. Літ. Ап. Кол. III: 4—11. Луки XVII: 12—19.

22. Понеділок. Зач. Пресв. Бог. від св. Анни. Утр. Єв. Луки VIII: 16—21. Літ. Ап. Галат VI: 22—31. Єв. Луки VIII: 16—21.

28. Нед. Праотців. Гол. 4. Утр. Єв. Івана XX: 1—10. Літ Ап. Колос. III: 4—11. Єв. Луки 14: 16—24.

СІЧЕНЬ.

4. Нед. Св. ОО. Гол. 5. Утр. Єв. Ів. 20: 11—18; Літ. Жид. 11: 9—10 17—40. Єв. Мат. 1: 1—25.

7. Різдво: Утр. Єв. Мат. 1: 18—25 Літ. Гал. 4: 4—7. Єв. Мат. 2: 1—12.

8. Четвер Собор Пресвятої Богородиці: Утр. Єв. Мат. 2: 1—12. Літ. Жид. 2: 11—18. Мат. 2: 13—23.

9. Пятниця. Стефана. Утр. Єв. Ів. 15: 17—27 і 16: 1—2. Літ. Діян. 6: 8—15, 7: 1—5, 47—59. Єв. Мат. 21: 33—42.

11. Нед. по Різдві Гол. 6 Утр. Єв. Ів. 20: 19—31; Літ. Ап. Галат 1: 11 19. Єв. Матея 2: 13—23.

18. П. Йор. Гол. 7 Утр. Єв. Івана 21: 1—14. Літ. 2 Тим. 4: 5—8 і 1 Тим. 4: 9—15. Єв. Мар. 1: 1—8 і Луки 19: 1—10.

25. Нед. Мит. Ф. Гол. 8. Утр. Єв. Івана 21: 15—25. Літ. Еф. 4: 7—13 і 2 Тим. 3: 10—15 Єв. Мат. 4: 12—17 і Луки 18: 10—14.